

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

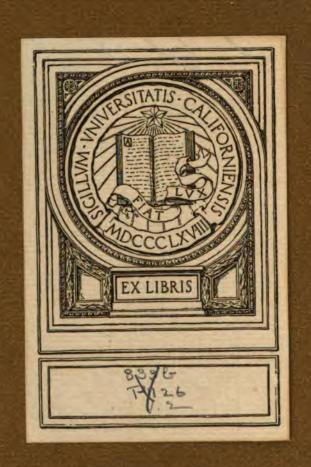
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

SLOVENSKO-NEMŠKI

SLOVAR

IZDAN NA TROŠKE RAJNEGA

KNEZOŠKOFA LJUBLJANSKEGA

Antona Alojzija Wolfa

UREDIL

M. PLETERŠNIK.

P---Ž.

V LJUBLJANI.

ZALOŽILO IN NA SVETLO DALO KNEZOŠKOFIJSTVO.

TISKALA KATOLIŠKA TISKARNA.

1895.

PG1892 S 57 1894

pa-, praef. (adv.) znači nekaj poznejšega, slabejšega, nepravega: patoka, ber Trebermost; paberek, das bei ber nachlese Gesammelte; pasterek, ber Stieffohn; (besede v novejšem času po vzgledu teh narejene se nav. tako izgovarjajo, da ima "pa" svoj poudarek poleg

glavnega besednega naglasa).

pà, conj. 1) veže stavke ali stavčne dele, ki so si v nekakem večjem ali manjšem nasprotju; aber; jaz delam, ti pa križem roke držiš; lovili so ga, pa ga niso ujeli; ubogi smo, pa pošteni; grda je, pa bogata; — vsi obmolknejo: tedaj pa vstane župan in začne govoriti; nato rece gospod otrokom: zdaj pa le idite! - ne pa, nicht aber, und nicht; čedno oblečen pridi, ne pa umazan in raztrgan! — both! (v odgovoru na kako ni-kalno trditev); pr. ti nisi bil v cerkvi! – pa sem bil! boch! ich war in der Kirche! v poreku (im Nachjaze), nun so: če vina ne bo, bomo pa vodo pili; če si vedel, pa bi bil povedal; če nisem za te, pa me pusti!
— druži se z vezniki: in, ali; in pa, unb; dober prijatelj in pa star denar sta veliko vredna, Slom. - Jan. (Slovn.); ta kraj in pa raj! biefe Begend und bas Barabies (find gleich icon), Ravn.-Mik.; to in pa nic, bas ift foviel wie nichts; ali pa, ober; ostani ali pa pojdi, kakor se ti ljubi; ena kupica vina ali pa dve, to človeku ne škoduje; - pa vendar, und body; nima denarjev, pa vendar dobro živi; — 2) unb; oće pa mati; jaz pa ti pa on; odide v hosto pa tam naseka drv; ne grem pa ne grem, ich gehe auf teinen Fall; ni ga pa ga ni, er tommt nun einmal nicht; -- 3) v vprašanju: benn? kaj pa delaš? maš machst bu benn? — ali pa? wirklich? in ber That? - kaj pa! kako pa! wie benn sonst! natürlich! freilich! (prim. kajpada); - 4) = zopet, wieber, na vzhodu; Bog pa pa reče Petru, Gott aber sprach wieder zu Betrus, Npr. (vzhSt.)- Valj. (Vest.); neki večer je kralj Matjaž pa prišel k vili, Npr.-Kres; oni so Boga pa i pa izkušavali, ogr.-Valj. (Rad); (v tem pomenu je "pa" poudarjen v stavku); pa le (pà-le), wieber, Cig., jvzhSt.; = pa li, Mik., Zora.

paberek, rka, m. 1) die Frucht, die bei ber Ernte aus Überseben steben gelassen und bei ber nachlese aufgelesen wird (3. B. eine Traube, eine Ahre u. bgl.); tu in tam visi še kak p. po vinogradu; paberke pobirati, Nachlese halten ; - 2) = češulja, ein fleines Traubchen : sami paberki visijo letos po vinogradu, C., jvzhSt.; — 3) der Anirps, Cig., Gor.; ta

majceni paberek! biefer winzige Zwerg, Hip. (Orb.); - nav. paperek. páberkovanje, n. die Nachlese. paberkovati, ujem, vb. impf. Rachlese halten; nav. paperkovati. påberkovavec, vca, m. der Nachleser. paberkovavka, f. bie Nachleserin. pábirek, rka; m. = paberek 1), Cig., C. pablon, m. ber Blafond, Mik. paboter, tra, m. ber Afterpathe, Polj. pacati, am, vb. impf. 1) papen, flechen; — 2) pacati, so schlagen, das es paticht, St. - Z., C.; - iz nem. pâce, eta, n. das Schwein, M. pâcek, cka, m. das Schwein, BIKr.-M. pacesek, ska, m. - oklescak, ber Brugel, Savinska dol. packa, f. 1) ber Rleds, ber Subelfled; — 2) der Rlecker, die Rleckerin; ti si prava packa! – iz nem. Bayen, Bayen. packàn, ána, m. neko jabolko, C. packána, f. = packan, M. packáti, am, vb. impf. papen, fledjen, subeln; pàč, adv. 1) both (oporeka kaki trditvi); ti nisi bil v cerkvi! - pač, bil sem, pa ti me nisi mogel videti; tiho je bilo vse: pač, sova se je časih oglašala, Jurč.; — 2) mohi:

pač res! tega pač ne morem verjeti; tisto pač, tisto! pač si neumen, da se s tem pečaš; bodes li zdaj delal? — pač ne bom! wohl nicht! bei Leibe nicht! — 3) halt, nun ein-mal: jaz pač ne morem tak biti; smo pač reveži; boš si pač moral drugače pomoči. pačáti se, âm se, vb. impf. = pečati se, Dict., C., Dalm., Mik. pâče, adv. = pač, mohl: pače res, Lašče-

Levst. (Rok.); freilich, ja wohl: stavim, da si ti zlomil to palico; - pace sem! BIKr. pacej, m. ber Saubar, ein gabmer Eber, Guts.,

Kor.-Cig., Valj. (Rad); - prim. bav. fack = Schwein, C. páčenje, n. 1) bas Entstellen, bas Berberben,

bas Fälschen; — bie Ziererei; — 2) bas Hinbern, Mur., Dalm.

pačíten, ina, adj. entstellend, nk. pacitnica, f. eine Berberbungsanftalt, Nov.-C. pacîtelj, m. ber Entfteller, ber Berberber: p. resnice, SIN.

pacîtev, tve, f. 1) die Entstellung; - 2) die Störung, Jan.

paciti, im, vb. impf. 1) verunftalten, entftellen; usta p., Grimaffen ichneiben, Cig. (T.); samo to ga paci, nur bies entstellt ihn; p. se, eine entstellte Form annehmen: deska se pači, das Brett wirft fich, C.; - p. se, Geberden machen,

Gesichter ichneiben; p. se komu, jemanben burch Grimassen verhöhnen o. verspotten, Cig.;

p. se v koga, Ravn.; - unnatürlich o. ge-

zwungen sich benehmen, sich zieren; p. se bol-

nega, sich trant stellen, Levst. (Nauk); - mit

Geberben sich weigern, Jan., C.; konj se pači,

bas Pferd straubt sich, Mur.; - pači se vprežena

pádav, adj. 1) hinfällig, Cig.; — 2) padava bolezen, die Fallsucht, die Epilepsie, Rihen-

živina, kadar neče potegniti, SlGor.; - vse se paci, es geht nichts vonstatten, M.; -2) verberben, verpfuschen, Z.; fälschen, Cig., Jan.; bef. sittlich verberben, Cig., Jan.; strasti nas pačijo, Z.; — 3) stören, hindern, Meg., Mur., C., Mik., Dalm., Trub., vzhSt.; ärgern, C. pacivec, vca, m. 1) ber Berfälscher, Cig.; ber Berberber, M.; — 2) ber Störer, Mur. pacivka, f. 1) bie Berfalscherin, Cig.; — 2) bie Storerin, Mur. packa, f. bas Sinbernis, Hal .- C. 1. pačljiv, íva, adj. 1) geberbig, Cig.; — 2) hinderlich, C .; - prim. paciti. 2. pačljiv, íva, adj. forgfältig, ogr.- C.; - prim. pačati se. pacolat, m. das Flortuch, Mik.;—prim. madž. patyolat, Mik. (Et.); iz it. fazzoletto, Tuchel, C. pacuh, m. ber Pfufcher, ber Stumper, Cig. (T.). pačûhar, rja, m. = pačuh, Jan. pacuhariti, arim, vb. impf. pfuichen, Cig. pacuhati, am, vb. impf. pfuschen, Jan. pacuhinja, f. die Bfulcherin, Cig. pad, pada, m. bas Fallen, ber Fall, ber Sturg, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; prosti p., freier Fall, Sen.(Fiz.); - bas Gefälle, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes. padaj, m. 1) die Fallweite, Nov.; — 2) ber Einfallspunkt, Erj. (Torb. v Let. 80. 171.). padalica, f. 1) = past, die Falle, Mur., Cig., Jan.; - 2) bie Fallthure, Kr.-Valj. (Rad); bie Fallbrude, Jan.; - 3) = polzka pot, Fr.-C. padalisce, n. ber Fallraum, h. t.-Cig. (T.). padalnica, f. bie Fallmaschine, Jan., DZ.; der Fallschirm, Cig. padalo, n. die Fallmaschine, Sen. (Fiz.); ber Fallschirm, Cig. (T.). padaniten, tna, adj. p. sneg, frisch gefallener Schnee, Mik. padanje, n. bas Rallen, bas Sinten; bie Rallbewegung, Cig. (T.). padanji, adj. = padaniten, V.-Cig.; ("padani" sneg, Jsvkr.); — (nam. padan-ni?). padar, rja, m. ber Baber; - ber Argt; iz nem. padati, padam, vb. impf. ad pasti; fallen, finien, stürzen; zvezde padajo, = utrinjajo se, Cig.; Ljubljanica pada (münbet) v Savo, Levst. (Moćv.); — voda pada; cena pada; padajoča brzina, abnehmenbe Geschwindigteit, Cig.(T.); padajoci naglas, die sintende Betonung, Cig.(T.); — aussallen: konju padajo zobje, bem Pferbe brechen bie Bahne, Cig.; — umfallen; padali so kakor muhe; - = cepati, umfteben, Jan.

berk-Erj. (Torb.). padávati, am, vb. impf. = padati, GBrda. pádavec, vca, m. 1) der Epileptiter, Habd .-Mik; - 2) = skakavec, ber Fall (eines Baches), Cig. pádavica, f. die Fallsucht, die Epilepsie, Habd .-Mik., Mur., Jan., DZ., Rihenberk-Erj.(Torb.), BlKr.pádavičen, čna, adj. fallflichtig, Cig., Jan. padavína, f. der atmosphärische Niederschlag, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes., nk. padec, dca, m. 1) ber Fall, Meg., Mur., Cig., Jan.; padci z visokega so grozoviti, Kast.; - der sittliche Fall, Dalm., Trub.; Adamov padec, Kreij; - ber Berfall: vse gre v padec, alles geht bem Berfall entgegen, Rib.; - 2) = strmec, bas Gefälle, Cig., DZ., nk.; - 3) = slap, ber Bafferfall, Vod. (Izb. sp.). pádeč, adj. padeča bolezen, die Falljucht, Dict., BlKr.-M.; = padeča nevolja, BlKr.-M.;tudi samo: padeča, Jan.; padeča ga meče, BlKr.-M. paden, dna, adj. 1) Jalle: padna mer, bie Fallsrichtung, Die verticale Richtung, Znid.;

2) ausfallend: padne dlaka, bas bei ber Mauße herabfallende Haar, bas Maußehaar, V.-Cig. padevati, am, vb. impf. = padati, zu fallen pflegen, Mik., Notr.-Erj. (Torb.). padež, m. 1) = pad, ber Fall: ob enem padežu ponižan do tal, Ravn.; - 2) svet, ki se pogreza, Tolm.; - 3) bie Endung, ber Cajus (gramm.). Mur., Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.), nk. padica, f. die Fallsucht: pticja p., die Fallsucht ber Stubenvögel, Strp. padisce, n. = padaj, ber Ginfallspuntt, h. t .-Cig.(T.). padljiv, íva, adj. labil (phys.), Cig.(T.); p. položaj, labile Lage, Sen. (Fiz.). padnica, f. bas Fallnet, bie Schnappe, Cig. padniti, padnem, vb. pf. = pasti, einen Fall thun, Mur., Danj. (Posv. p.), Volk., vzh.St.-Valj. (Vest.). pádnost, f. die Fallfraft, Jan. padokaz, káza, m. das Nivellierdiopter, Cig. (T.).padomerstvo, n. die Rivellierfunft, Cig. (T.). padovanka, f., M., pogl. padvanka. padovît, adj. ein startes Befalle habend, h. t .-Cig.(T.).padvan, m. eine Art Rleiberstoff: oblacilo iz domačega padvana, Vod. (Pes.). padvanka, f. oblačilo iz padvana, M. padvanski, adj. kar je iz padvana: padvanska suknja = padvanka, Nov.-C. paf, interj. paff! Cig., Jan. pagan, m., Jan., pogl. pogan. paginováti, ûjem, vb. impf. paginieren, Cig. (T.).páglav, adj. zwerghaft, C.; Grdobe grde, paglave! (o hudobnih dečkih), Levst. (Zb. sp.).

páglavec, vca, m. 1) die Raulquappe, Erj. (Ž.), Ip., Polj.; — 2) ber Knirps. páglavka, f. ein fleines Madchen, die Zwergin, pagoda, f. mališko svetišče v južni Aziji, bie Bagobe. pagovor, m. das Nachwort, Zv. 1. pah, m. 1) ber Qualm, ber Dunft: tak pah prihaja iz kuhinje, $j\nu \xi h St$.; — 2) = bandero, BlKr.; (prim. 1. pahati). 2. pah, paha, m. 1) ber Stoß, Z.; Da Kristof mu pod stegno pah, Vod. (Pes.); mah na pah, hieb auf Stich, Jan. (H.); - 2) ber Riegel, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Ŕad), Gor.; p. zariniti, zuriegeln, Cig.; - 3) die Rattenfalle, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); 4) die Stampfleule, ber Stampfhammer, Cig., Dol.; poleno, s katerim se moka v lajto ali vrečo pše in tlači, (peh) Zora, Poh.; ber Stogel, (peh) Mur., Jan., C.; poslati koga po p. (peh) za slamo = jemanben in ben April schicken, Mur.; s pahom (pehom) lesnike tolčejo, C.; - 5) ber gapfen eines Teiches, ber Baffermonch, Cig.; — 6) bie Labe am Bebftuhle, V.-Cig.; — 7) bie Rinne im Brett, der Falz, V.-Cig. paha, f. = pahalica 2), pahavka 2), Medv. (Rok.). 1. paháč, m. ber Windmacher, ber Stuter, Mur. 2. paháč, m., Cig., pogl. pehač. pahálce, n. dem. pahalo, bas Facherchen, ber Fächer, Jan., nk. pahalica, f. 1) ber Bebel, Jarn.; ber Fächer, Jan.; — 2) = pahavka 3), das Raigras (arrhenatherum avenaceum), C. pahâlnik, m. der Fachbogen (der Tuch- und Hutmacher), Cig. pahálo, n. i) ber Facher, Jan.; - ber Bebel, Cig.; -2) = pahalnik, ber Jachbogen, Cig. pahanje, n. das Bewegen der Luft, bas Fachen, Mur.; - die Fache (bei ben Tuch- und hutmachern), Cig. 1. panati, panam, vb. impf. burch Bewegung ber Luft Bind verursachen: fachen, fachern, Mur., Cig., Jan.; veter pana, C.; z banderom p., die Fahne schwenken, Cig.; ogenj p., das Feuer aufwehen, Cig.; zito p., das geworfelte Getreibe (3. B. mittelft eines Tuches) ausfachen, ausstäuben, Z., BlKr., Dol.; pleve od vršaja p., Lašče-Levst. (M.); - im Gehen Wind machen, stolz einhergehen, Mur.; fachein, Mir paha mu hlad, Vod. (Pes.); fachelno sich bewegen: listje na drevju paha, C. 2. paháti, âm, vb. impf., Cig., Jan., pogl. 2. pehati. páhavica, f. = pahavka 1), 2), Dol. páhavka, f. 1) rjuha, plahta, s katero se omlačeno žito paha, BlKr.; - 2) der Shawl, Dol.; – der Kummetlappen, Dol.; – 3) = pahalica 2), bas Raigras (arrhenatherum avenaceum), (-hovka) Tuš. (R.), Medv. (Rok.), Nov. pahek, hka, m.ber Druder ber Beinpreffe, Cig., M. pahelj, hlja, m. die Flode, Jan. pahetáče, f. pl. = pahalo 1), Cig., C.

pahetáti, am, vb. impf. facheln, C.; - flat-

tern, C.

pahljáč, m. 1) = pahljača, Cig., Zora; 2) der Benusfächer (gorgonia), Erj. (Z.). pahljáča, f. ber Facher, Cig., Jan., nk. pahljanje, n. bas Facheln; p. hladnega vetra, C. pahljáti, âm, vb. impf. fächeln; p. v koga, jemanden anfächeln, Cig.; zufächeln: p. komu kaj, Cig.; veter nam hlad pahlja, Mur.; fächelnd sich bewegen: brezovo listje pahlja, C. pahljav, áva, adj. fachelnd, leise wehend: pahljavi veter (o zefiru), C. pahljavka, f. = pahalica 2), DSv. páhljič, m. die Flode, Istra(Nov.)-C. páhljiček, čka, m. dem. pahljič; das Flöcken, 1. páhniti, pahnem, vb. pf. huschen: duhovi pahnejo pod zemljo, Npr.-Krek.; sturzen: vsi so na me pahnili, Mur.; v posteljo p., ine Bett hinfallen, C.; fich entfegen, erfchreden: pahnila je, C. 2. páhniti, nem, vb. pf. = 2. pehniti. páhnjenec, nca, m. prismojen človek, der Berrüdte, Mur., Cig.; - prim. 2. pehniti. páhnjenica, f. = prismojena ženska, Mur., C. pahnjenják, m. — prismojen človek, C. páholica, f. C., pogl. pahalica 2). páhovka, f. Tuš. (R.), Medv. (Rok.), pogl. pahavka 3). páhuljka, f. = pahavka 3), pahalica 2), (paheljka, paholjka) vzhŠt.-C. pajac, m. ber Bajazzo, Cig. pajagoda, f. die Scheinbeere, C. pajarščák, m. ein lauer Bind, C.; veter, ki z Bavarskega veje, Trst.(Let.). pajcek, cka, m. = pacek, bas Schweinchen, BlKr. pajček, čka, m. dem. pajek, bas Spinnchen. pajčevina, f. = pajčina, bas Spinngemebe. pajčevinast, adj. fpinnwebenartig, Cig.; pajčevinasta mrena, die Spinnwebenhaut (zool.), Cig. (T.); iz enega zlata nakuje se toliko pajčevinastih listov, Zv. pajčevinat, adj. spinnwebig, Jan. pajčevnica, f. die Spinnwebenhaut, Erj. (Som.). pajčina, f. bas Spinngewebe; lacen, da se mu pajčina po ustih snuje, (da se mu p. dela po trebuhu). pâjčinast, adj. = pajčevinast, Cig. pajčinat, adj. spinnwebig, Jan. pajčji, adj. Spinnens. pajčolan, m. das Dünntuch, ber Flor, ber Florschleier, Mur., Cig., Mik.; - prim. pačolat). pajčolanast, adj. aus Flor, floren, Cig. pajdás, m. ber Gefährte, ber Kamerab; - prim. madž. pajtás, Mik. (Et.). pajdášenje, n. der Umgang, der Bertehr, Mur., kajk.-Valj.(Rad); p. s fanti, jvzhSt. pajdašíca, f. die Gefährtin. pajdašija, f. die Ramerabicaft, die Gefellicaft. pajdasiti, asim, vb. impf. gefellen, Jan., Mik. (Et.); nav. p. se s kom, mit jemandem Umgang psiegen; kdor se z volkom pajdaši,

mora tudi z njim tuliti, Mur.

pajdašljiv, íva, adj. gefellig, Mur.

pajdastvo, n. bie Ramerabichaft, bie Gefellschaft, ber Umgang, Cig., Jan., Ravn., kajk.-Valj.(Rad). pajdížen, žna, adj. = zgovoren, priljuden, (tudi: fajdižen) Rib.-DSv. pajecek, čka, m. dem. pajek, bas Spinnchen, pâječina, f. = pajčina, Mur.; (pajevčina, Gor.). pâječji, adj. = pajčji, Mur. pajek, jka, m. bie Spinne; hisni p., bie Sausspinne (tegenaria domestica), veliki ptičji p., bie große Bogelspinne (mygale avicularia), morski p., die gemeine Meeripinne (maja squinado), Erj.(Z.); povodni p., die Bafferspinne (argyroneta), p. riba, ber Spinnenfifch (callionymus), p. skakač, die Tigerspinne (salticus), Erj.(Z.); — (pomni: pajenk, Guts.). pâjka, f. = paberkovanje, BlKr.-Let.; - prim. pajkati. pajkati, am, vb. impf. nam. paljkati, = paberkovati, BlKr.-Let. pajkelj, klja (keljna), m. ber Mühlbeutel; iz nem. pajkovec, vca, m. pajkovci, Spinnenthiere, Jan., Cig.(T.), Erj.(Ž.). pajok, m. Mik., pogl. pajek. pājs, m. ogr.-C., pogl. pajz. pājštiba, f. die Babestube, Dict., Hip. (Orb.); prim, pajštva, pājštuba, f. = pajštiba, Guts.; - prim. pajštva. pajstva, f. bie Dorrkammer, ber Dorrofen; -= bajta, KrGora; — prim. bav. badstuben, ein Rebenhauschen mit Bactofen, Flachsborre 2c., Strek (Arch. XIV. 433). pājštvar, arja, m. kdor si iz pajštve bajto ali hiso napravi, bajtar, Gor., Tolm. pajž, m. eine Art Schilb, Meg., ogr. - C.; prim. it. pavese, Schilb, C. pak, conj. = pa, aber, Mur., Cig., Jan., Mik., Dalm., Jap., nk.; kaj pak = kaj pa, Rib.; zdaj pa, kadar hočete, pak naprežem, Jurč. páka, f. die Anhöhe, Jan., Nov.-C., UET. pakedrati, am, vb. impf. entstellen, C.; prim. pakodrati, pakudrati. pakelj, klja, m. etwas Gefrümmtes, ein Saten, SlGor.-C.; — paklji, verfrümmte Finger, C pākfon, m. kovinska zmes z bakrom, ber Batpakfonast, adj. aus Baffong. paklen, m. eine Ahornart, SIGradec - C.; prim. 1. klen. paklenovína, f. paklenov les, SlGradec-C. paklest, m. ber abgehauene Aft, ber Prügel, Fr.-C., Savinska dol. páklez, m. nam. paklest, Cig., Slom.-C.; z debelim paklezom ga je udaril, St. páklica, f. = nerazcepljeno poleno, ber Brügel, pákličje, n. coll. das Prügelholz, C. pákljast, adj. gefrümmt, C.; p. nos, SlGor .-C.; - verfrüppelt, C. pákljav, adj. = pakljast, SlGor.-C. pákljavec, vca, m. der Krüppel, vzhŠt.-C. paklobučnják, m. paklobučnjaki, Quallenpolypen (hydromedusae), Erj.(Z.).

pakôdra, f. = izpaka, izpaček, bie Abart, C. pakodráti, am, vb. impf. = pačiti, entstellen, C. pakol, m. ein turzer, tnotiger Stod, C. pakolec, Ica, m. ber Brugel, St. pakost, f. bie Bibrigfeit, C.; - bie Bosheit, Z.; pakosti delati, Bojes thun, Vrt.; (hs., stsl.). pákosten, stna, adj. widzig, garstig, C. pakóta, f. = pakost, C. pakovina, f. das Metalloid, Cig.(T.). pakristal, m. ber Bfeubotryftall, Cig.(T.). pakrog, m. bie Ellipse (math.), Cig. (T.), nk. pakrogla, f. bas Spharoib, Cig.(T.), C. $p a k r \hat{o} z a st$, a d j. = p a k r o z e n, C i g. (T.). pakróżen, žna, adj. elliptifch, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.1. pal, m. 1) ber Brandgeruch, Jan.; — 2) bie Flockasche, bie Loberasche, C., Z.; pal gre na kvišku, Z.; — 3) ber Brand an Bäumen, Jan.(H.); (palj?). 2. pal, m. der Schlamm, vzh.St.-C., ogr.-Valj. (Rad); — (tudi: pâl, î, f., vzhSt.). 3. pal, m. ber Pflod, ber Pfahl, Z.; - bas Biel: v pal streljati, Rez. - C.; - prim. it. palo, der Pfahl. 1. pala, f. die Berbidung bes Fabens, Polj. 2. pála, f. ber Schiefer, Levst.(Rok.); pale, die schieferigen Erdschichten, Hal.-C. paláč, m. = palača, Meg., Trub., Dalm. paláča, f. ber Balast; - prim. lat. palatium, it. palazzo. paladic, m. ber Beinrebenpfahl, Vrtov. (Vin.), Nov., Ip.; - prim. it. palata, bas Pfahlwert. palādij, m. bas Palladium (Schubbild), Cig. 1. pálast, adj. palasta preja, ber an einzelnen Stellen verbidte Spinnfaben, Polj 2. palast, adj. morfc: p. les, vzh.St.-C. pālaš, m. nekakšen meč, ber Ballafd, Cig., Jan., ogr.-C. palatīn, m. nadvornik, nadvorni župan, ber Balatin, Cig., Jan. palatinka, f. eine Art Belgfragen, bie Balatine, palatīnstvo, n. das Palatinat, Cig. patček, čka, m. dem palec; 1) das Daumchen; - 2) ber Daumling, ber Zwerg, Cig., Jan., Valj. (Rad), SlGradec-C.; - 3) bas Golbhähnchen (regulus crococephalus), Cig., Jan., Frey (F.); — = strzek, der Zauntonig (troglodytes parvulus), Cig., C., Erj.(Z.).; -4bie Dattelfrucht, Cig., Jan., Slom. - C.; — 5) = reznik, die turzgeschnittene Rebe, ber gapfen, Nov.; - 6) bas Satten auf ber Gabel bes Spinnrades, Gor. patčen, čna, adj. Daumen-; - palčno kolo, das Rammrab, Cig.; palčno kolo v mlinu pri žagi, Lašče-Levst. (Rok.), Notr.; (palčeno k., Cig.[T.]); — Bolls: palčna mera, baš Bolls maß, Cig. patčenják, m. baš Rammrad, Cig.(T). pâlčevina, f. = pajčevina, Štrek. pâlčevje, n. baš Rammwert, h. t.-Cig.(T.). pâtčevnica, f. die Rammlinie, Cig.(T.). palčič, m. dem. palec; 1) bas Daumchen, Mur.; - 2) = strzek, ber Zaunkönig, Frey.(F.).

pâlčina, f. V.-Cig., pogl. pajčina. pálčiti, im, vb. impf. pfufchen, ftumpern, Jan.,

Lašče-Levst.(Rok.); verze p., Cig.

patenica, f. die Daumenichraube, ber Daumenftod (ein Folterwertzeug), Jan.; = pl. palcnice, Cig.

palenik, m. 1) der Daumenüberzug, ber Daumling, Mur., Cig., Jan.; = kar se na ranjen palec natakne, Fr. - C.; - bas Daumenleber ber Schufter, Cig.; - bas Daumeneisen (3. B. bei Drahtziehern, Cig.; - 2) bie Sensenhandhabe (für die linke Sand), Cig.; - 3) palčniki = palci, die Hebearme (Daumen), welche bie Hämmer, Stampfen u. bal. in bie höhe heben, Cig.; — 4) ber obere, fürzere Baden an der Heugabel, Cig., Kras, Ip., Lasce-Erj. (Torb.), Strek.; — 5) das Halsfraut (campanula trachelium), (otroci si cvet natikajo na prste), Tolm.-Erj. (Torb.); 6) češulja pri ajdi, bie Rispe, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

palenjak, m. 1) bas Daumenleber ber Schuhmacher, Gor.; - 2) ber obere, fleinere gaden an ber Beugabel, Cig., Lasce-Levst.(M.); -3) ein fleiner Menich, Lasce-Levst.(Rok.).

pale, adv. = pa le, wieber, Mur., jvzh.St.; prim. pa 4).

patec, ica, m. 1) ber Daumen; imeti pod palcem, Gelb haben; težko mu gre izpod palca, er gibt ungern Gelb ber, Cig., Nov.; — die große Behe am Fuße; p. moli iz raztrganega crevlja; — 2) die Daumenbreite, ber Roll; en p. širok ali dolg, einen Roll breit ober lang; — 3) bie Senjenhandhabe (für die linke Hand), Cig.; — 4) palci, die Bapfen an einem Treibrade, Cig., Jan., Cig. (T.), (3. B. am inneren Mühlrade), Dol.; palci pobirajo preslico, na katero je nataknjen kamen, jvzhSt.; palci so klini pri stopah na vretenu in na pahih, da vzdigujejo pahe, Dol.; - pri vinski stiskalnici (preši) so palci ploščnati klini, ki se pod ali nad sleme vtikajo, kakor je treba, Dol.; — 5) ber Tragstempel (mont.), Cig.(T.).

paledec, dca, m. paledci, Bjeubotryftalle, Cig.

1. pâlek, lka, m. = pajek, Jan., Štrek., BlKr. 2. palek, ika, m. ber Rergenftummel, Notr. pâlen, lna, adj. schlammicht, vzh. Št., ogr.-C.;

- prim. pal.

paleografija, f. staropisemstvo, die Balaoaraphie.

paleontologija, f. nauk o predpotopni dobi, bie Balaontologie.

palēstra, f. die Armbrust, C.; — prim. it. ba-lestra, Armbrust.

paleta, f. bas Farbenbrett ber Maler, die Balette. palet, m. das Berfengen, das Berbrennen, Cig.; die Senge (bef. an ben Weinreben, bewirtt burch einen auf Regen jäh folgenben Sonnenichein, Cig., Jan., M., Dol.; palež je na grozdje padel, Mik.; tudi: ber Brand am Getreibe, Nov.

paležína, f. = požigavščina, die Brandichagung, Cig.; paležino naložiti, eine Brandichatung auflegen, branbichapen, Cig.

pàli, adv. = pale, pa le, wieber, vzhSt., ogr.-

Let.; — prim. pa 4). lica, f. 1) ber Stod, ber Stab; popotna p., ber Banberftab; beraška p., ber Bettlerftab; škofovska p., ber Bischofsstab; kraljeva p., bas tonigliche Scepter, Meg.; cudodelna p., ber Bunderstab, Cig.; ob (po) palici hoditi, am Stode gehen; leskova palica, ber Hafel-nufsstab; dobiti palico (palice) po hrbtu, mit bem Stod geschlagen werden, Z., jvzh.St.; bie Segelftange, V.-Cig.; - suknarske palice, der Tuchrahmen, Cig.; — koruzna p., der Kuturuzstengel, Jan.(H.); — sv. Jakoba p., ber Orion (ein Gestirn), C.; = rimska palica, Dalm., SlGor.-C.; = rimske palice, Cig., Lašče-Erj. (Torb.); = sv. Roka p., C.; = sv. Petra p., Mik.; - 2) tkalška mera, dolga nekako i vatal, Soška dol.-Erj. (Torb.), C., St., BlKr.; — 3) die Barre, Cig.; zlato v palicah, Golbbarren, Jan.(H.).

páličast, adj. stabförmig, Jan.(H.). páličati, am, vb. impf. prügeln, Istra(Nov.)-C. pálicica, f. dem. palica; bas Stodchen, bas Stabchen; bas Spazierftodchen: s palicico se igrati.

paličiti, îčim, vb. impf. 1) prügeln, Gor.; 2) stoßen: v pekel koga p., Glas.; -3) páličiti = žokati, (palčiti) ogr.-C.

páličje, n. coll. Stode, Stabe, C., Valj.(Rad). pálička, f. dem. palica; 1) bas Stodchen; -2) ber Rlopfel (bei ber Trommel), Cig.; -

3) neka alga (bacillare), Tuš.(B.). palienice, f. pl. ber Orion, ein Geftirn, Kras, Ip.-Erj. (Torb.).

palik, m. die Pseudomorphose, h. t.-Cig.(T.). palika, f. der Spazierstod, Dol. paliknica, f. das Brennhaus, die Brennerei,

Cig., Jan.

palilo, n. ber Brennftoff, C.

1. palina, f. = smod, palez, ber Branb an

2. palina, f. die Signalstange, Cig. (T.); (pobeljena ranta zemljemerska na kaki višavi, Nov.).

palinka, f. ber Brantwein, Mik.; - prim. paljenka.

palisāda, f. kol, ber Schanzpfahl, die Balissabe, V.-Cig., Jan.

paliska, f. s prahom pomešana moka v mlinu, bas Staubmehl, Cig., Strek., Ip., Vreme-Erj.

(Torb.), Dol.; - prim. poliska. paliskast, adj. voll Mehlstaub, Ip.-Mik. palist, m. das Rebenblatt, Jan.(H.).

palisce, n. ber Brennort, die Brennerei, Cig.; – der Brennpunkt, Str.; — pálišče, der Ort, wo etwas verbrannt wird, Bes., Gor.

1. páliti, im, vb. impf. fengen, absengen, an ber Flamme abe, ausbrennen; laze, kakor bi mokre svinje palil, Lašče-Levst.(Rok.); ausfeuern: sod p., Mur., Cig.; trto p., ein Flechtreis andrennen, Cig.; p. les, das Holz bahen, Cig.; — tobak p., Labat rauchen, M., jvzhSt.; —solnce pali, die Sonne brennt, Cig.; - nekaj se pali = & glimmt, brennt etwas.

2. palíti, ím, vb. impf. mit Schlamm überziehen: ploha travnike pali, vzhŠt.-C.; Ploha naleti, Zemlja se pali, Danj. (Posv. p.); — prim. 2. pal.

palîvec, vca, m. der Brenner, der Senger, Cig. palîvo, n. 1) der Brennstoff, Cig., Jan., Nov.-C.; naneso veliko množino paliva pa zažgo, Cv.; — der Zündstoff, Cig.(T.); — 2) das Brandzeug, Cig.

páljenec, nca, m. paljeni jedmen (Mals), Blc.-C. páljenek, nka, m. eine Art Rufurugfuchen, Hal.-C.

paljenina, f. ber Brand: po paljenini smrdi, C. paljenje, n. bas Sengen, bas Brennen.

páljenka, f. ber Brantwein, Jan., ogr.-C. pâljka, f. zvaljano in spečeno ter z mastjo

paljka, f. zvaljano in spečeno ter z mastjo politica testo, kajk.-Valj.(Rad).

pâljkar, rja, m. = paberkovavec, ber Ahrenleser, Cig., Jan.; — prim. paljkati. pâljkarica, f. bie Ahrenleserin, Cig., Jan.

paljkati, am, vb. impf. = paberkovati, Ühren lejen, Cig., Jan.; — prim. hs. paljetkovati = paberkovati.

paljúska, f. doš Schrotmehl, Dol.-Mik.(Et.);
— = paliska, (paluska) Nov.

palma, f. die Balme.

pālmast, adj. palmenartig: palmasta rastlina, bas Balmengewächs, Cig.

pālmov, adj. Palmen ; p. gozd; palmovo drevo; palmovo olje, baš Palmöl.

pālmovec, v.a, m. der Balmwein, Cig.
pālmovie. n. der Ralmenhain der Ralmen

pālmovje, n. der Palmenhain, der Palmenwald, Cig.

pālmovnik, m. ber Balmengarten, Cig. páluba, f. bas Berbed, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Zv., Zora; — rus. páluba.

palûd, m. 1) angeschwemmter Unrath, das Ansschwemmicht, Z., Dol.; — 2) die Binse (scirpus), Blc.-C.; — = rogoz, Rez.-C.

palúda, f. das Anschwemmicht: palude in madeži (splošnega potopa), Rog.-Valj.(Rad).
palūdje, n. 1) angeschwemmtes Zeug, das Anschwemmicht, Fr., SIGradec-C.; — 2) — ropotija, der Blunder, Guts., C.; hišno p., das Hausgeräth, Meg.-C.: — das Gesindel, C.; — 3) — dičje, ločje, Binsen, Meg., Dalm., C. palūdnica, f. die Dotterblume (caltha palu-

stris), Cig.

paluna, f. ber Rebenmond, Jes.

palúska, f. Nov., pogl. paljuska, paliska.

palúža, f. = kaluža, C.

palužnica, f. bas Sumpfheu, C.

palužnína, f. das Alfaloib, Cig. (T.), C., DZ. pam, m. ein fleines Rind, Ravn.-M.

pâmček, čka, m. dem. pam, Z.

pamêsec, sca, m. = paluna, ber Nebenmond, Cig.(T.), C.

pámet, f. 1) das Gedächtnis, Cig., Jan., Cig. (T.); na p. znati, auswendig wissen, Mur., Cig., Jan.; (= iz pameti, C.); na p. vaditi, dem Gedächtnis einprägen, Meg.-Mik.; za moje pameti, soweit ich mich zu entssinen weiß, Jan., Lasče-Levst.(Rok.); = kar moja pamet nese, Erj.(Izb. sp.); za naše pameti, in unseren Tagen, Blc.-C.; na pameti imeti,

gebenten, Vrt.; v pameti imeti, wiffen, Gor.; - 2) die Bernunft, die Einsicht, ber Berftanb, bie Raifon, bie Befonnenheit: Bog daj bebcem (norcem) pamet! komur ni Bog pameti dal, njemu je kovač ne bo skoval, Npreg. - Cig.; pamet je boljša ko žamet; zdrave pameti biti, bei Eroste sein; iz pameti stopiti, irrfinnig werden, C.; od pameti iti, von Sinnen sein, C.; ni prave pameti, es ist nicht richtig in seinem Ropse, Cig.; po pameti, vernunfigemäß; po pameti ravnati, vernünftig, befonnen handeln, Cig.; kratka p., geringe Ginficht, furzer Berftanb, Cig.; ima dolge lase pa kratko p., jvzhSt.; po moji pameti, nach meiner Einsicht, C.; kolikor ljudi, toliko pameti, viel Ropfe, viel Sinne, Levst. (Zb. sp.); da bi jih že vendar pamet srečala, dass doch die Leute gescheiter würden. Cig., jvzh St.; pameti koga učiti, jemanben wikigen, Cig.; pameti si kupiti, Lehrgelb zahlen, Fr.-C.; da bi jim Bog to pamet (biefen vernünftigen Bedanten) dal! C.; na p. vzeti, jemati, bemerten, gewahr werben, beobachten, Mur., vzh.St., ogr.-C.; tudi: sich au Gemuthe führen, C.; — slepa p., ber Raturinstinct, Blc.-C.

pámeten, tna, adj. vernünftig, gescheit, slug, besonnen; p. človek; pametna beseda; pametno govoriti, vesti se; ali si ti pameten! (ironično), was bir nicht einfällt! jvzh.St.

pametiti, im, vb. impf. im Gebächtnisse haben, sich erinnern, sich entsinnen, Cig., Jan., Strek.; odkar pametim, soweit ich gebenke, Cig.: odkar svet pameti, seit Menschen Gebenken, Cig.; p. kaj, Cig.

pametiva, f. ber Gebächtnistag ber unschuldigen Rinber, Mik., vzh.St.; na pametivo, am Tage

ber unichulbigen Rinber, Vest.

pámetivar, rja, m. kdor na pametivo hodi s tepežnico po hišah, Vest.

pametka, f. dem. pamet; die Bernunft, ber Berftand, C.

pámetljiv, adj. eingebent, Mur., Danj.-Mik. pámetnik, m. 1) = pameten človek, Jurč., SIN.; — 2) ber Gebentmann, Cig., DZkr.; — 3) baß Gebentbuch, Cig., Jan.; — baß Dentmal, Jan.; — bie Dentfafel, C.; — 4) = pametivar, Mur.

pametnják, m. 1) ein verständiger, fluger Mensch, SlN., Vrt.; -2) = pametivar, Mur.,

vzhSt.

pámetnost, f. die Bernünftigkeit, die Klugheit, die Besonnenheit, Mur., Cig., Ravn.-Valj. (Rad). pámetovanje, n. 1) das Gebenken, die Erinnerung, Cig. (T.);—2) das Bernünsteln, Mur. pámetovanti, ujem, vb. impf. 1) im Gebächtins behalten, sich erinnern, gebenken, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; odkar ljudje pametujejo, seit Wenschen Gebenken, Zv.;—2) klug machen, wißigen: to naj vas pametuje, Svet. (Rok.);—3) vernünsteln, klügeln, Mur., C.; z umom

pametuješ, Bas.

pámetva, f. 1) = pametiva, Cig., C., Gor.,

vzhŠt.; — 2) bie Biţigung: tuje nesreče
so naša pametva, Vod.[Izb. sp.]).

pamflet, m. sramotilen spis, bas Pamphlet. pámolje, f. pl. = motoroge pri kolesu, Gor. pamprlic, m. ein bides Rind, Let.; - prim. bav. pampelein, fleines, runbes Ding, tirol.nem. pamperl, Lämmden, Strek.(Arch.). pámtiti, im, vb. impf. = pametim, nk.; - hs. pana, f. ber Bann, Cig.; - iz nem. panada, f. bide Brotsuppe, C., Jsvkr., Valj. (Rad); - prim. it. pannata. panati, am, vb. impf. bannen, Mur., Cig.; gada p., Gor.; ogenj p., M.; — iz nem. panavec, vca, m. ber Befchworer, Travn .- Valj. (Rad); - prim. panati. panděkte, f. pl. zbirka izpiskov iz spisov rimskih pravnikov, die Bandesten, Cig. pandîrek, rka, m. Cig., Frey.(F.), pogl. pondirek. pandúr, rja, m. neka vrsta ogrskih vojakov v prejšnjih stoletjih, tudi: nekakšen birič, ber Banbur. pandurec, rca, m. dem. pandur, Valj. (Rad). pânj, pânja, panjâ, panjû, m. 1) bas fteden gebliebene Stud eines abgehauenen Baumes, ber Baumstod; pri suhem panju je lahko ogenj netiti, Mur.; tudi panj je lep oblečen = **R**leider machen Leute, Npreg.-Cig.; ber Stamm, aus bem Bretter gemacht werben, ber Brettbaum, das Riegelholz, V.-Cig.; — 2) ber Bienenstod; — 3) = kos, ber zum Breffen geordnete Traubenhaufen, Fr.-C. panja, f. Trst.(Glas.), pogl. panjava. panjáč, m. ber Boumilos, Cig., Jan., Gor.; ber Solation: koliko panjačev imava za zimo? Kod.(Mar.); zglavnjak ali, kakor pravite vi, Gorenjci, panjač, Str. panjast, adj, blodformig, (penjast) ogr.-C. panjāva, f. Jan., pogl. ponjava. pânjčec, čca, m. dem. panjec, Valj.(Rad). pânjec, nica, m. dem. pani, Valj (Rad). panjevje, n. coll. Baumftode, Holzblode, BlKr. pânjica, f goba, rastoča na panju, BlKr.-DSv. **pânjič, m.** hlodić, ki se pri preši na koš deva, C. panket, m. ein unebeliches Rind, ber Bantert; - iz nem. pánoga, f. 1) ber Afterfuß (zool.), Cig.(T.); - 2) ber Seitentrieb, C.; jelenski rog ima panoge, C.; ein Theil eines Gabelastes, Z.; - panoga (komu, čemu) biti, gleichtommen, Fr.- C.; - irgend eine Abzweigung, DZ., BlKr.; - 3) der Arm (fig.), der Bafferarm, St.-Cig.; ber Seitenarm eines Fluffes, Cig.; ber Mühlgang, C.; - stolbna panoga, ber Stiegenarm, Levst. (Pril.); - ber Gebirgezweig, Cig.; - bas Fach einer Biffenschaft, C. pánogast, adj. mit Seitentrieben, aftig, jadig, C. panogàt, áta, adj. = panogast, C. panogla, f. sirkova (koruzna) p., ber Maistolben, C., Tolm. - Erj. (Torb.); - prim. it. panocchia, Rolben. panola, f. Řez.-C., pogl. panogla. panorāma, f. das Umsichtgemālbe, das Panopanot, m. ber Ebelfnecht, ber Bage, V.-Cig., Jan.; — češ. panoš.

pánožica, f. dem. panoga; bas Scheinfußchen, Erj.(Z.).pant, panta, m. 1) bas Thurband; - 2) bie Battung, bie Art, C.; - bie Statur, Meg.-C.; dobrega, slabega panta, Hal.-C.; — iz nem. "Band", ki pomenja v bav. narečju tudi: Bermandtichaft, C. pánta, f. = pant 1), Kras. pântec, tca, m. dem. pant, Valj. (Rad). panteist, m. ber Pantheift. panteiški, adj. pantheistisch. panteizem, zma, m. vseboštvo, ber Bantheispanter, rja, m. ber Panther (felis pardus). Jan., Erj.(Ž.); črni p. (f. melas), Erj.(Z.). pantomīma, f. dramatična igra s kretanjem in gibanjem telesa, brez govora in petja, bie Bantomime. pantomimičen, čna, adj. pantomimijch. pantomimika, f. bie Bantomimit. pántovec, vca, m. 1) die Bandweide, Mariborska ok. - Kres; — 2) nekakšen velik sveder, Gor. pánva, f. Št.-Z., C., pogl. ponva. paoblo, n. bas Spharoid, Cig.(T.); zemeljsko p., das Erdsphäroid, Jes. pàogór, rja, m. ber Aalmolch (amphiuma), Erj.(Z.). papa, f. 1) bas Effen, bie Speise (v otrocjem govoru); dobra pupa in papa, Glas.; — 2) pl. pape = žrelo, ber Rachen, vzh.St.; strašen plamen je gorel lintveru (= lintverju) iz pap, Npr.(vzh.St.)-Kres. papadávkati, am, vb. impf. = prepevati kakor prepelica, C. pápati, am, vb. impf. effen, pappen (v otročjem govoru). pâpek, pka, m. = živinski parkelj, Z., BlKr. 1. papēr, rja, m. = papir, Valj. (Rad). 2. paper, pra, m. turški p., bie Beigbeere, spanischer Bfeffer oder Paprita (capsicum annuum), Tuš.(R.); - pogl. poper. páperek, rka, m. Mur., Cig., Mik., St., Dol. i. dr., nav. oblika za pravilnejšo: paberek. páperkovati, ujem, vb. impf. Mur., Cig., Jan., Dol., jvzhŠt. i. dr., nav. oblika za pravilnejšo: paberkovati. pâpeški, adj. papst(ich, Mur., Cig., Jan. papeštvo, n. das Bapstthum, Mur., Cig., Jan., 1. papež, m. der Bapst; - prim. stvn. pabes, bābes, Mik. 2. papež, m. 1) ber Effer, Z.; naš Janezek je že zdaj papež, Gor.; (šaljiva beseda); — 2) coll. Eswaren, C.; - prim. papati, papeževáti, ûjem, vb. impf. Papit fein, als Papft regieren, Cig. papežovec, vca, m. ber Anhanger bes Papftes. ber Bapist, Cig., Jan. pâpeževski, adj. papistisch, Jan.(H.). papeževstvo, n. der Papismus, Jan.(H.). papežica, f. = turška repa, C.; die Topinambourrube (helianthus tuberosus), Z. papežija, f. = papeštvo (zaničlj.), Krelj.

papežnik, m. ber Papift, Guts. - Cig., Jan., Krelj, M., Dalm.

pápica, f. dem. papa; ima dosti papice in pupice, er hat genug zu effen und zu trinken (v otročjem govoru), BlKr.

papiga, f. ber Bapagei, Mur., Cig., Jan., Erj. (Z.), nk.

papigast, adj. papageienartig, Cig.

papigica, f. dem. papiga; nerazdružna p., ber Inseparabel (psittacula pullaria), Erj. (Z.). papinec, nca, m. ber Bapift, ber Ratholit, ogr .-

Mik., C., Vest. papînski, adj. papistisch, katholisch, ogr.-C. papîr, rja, m. bas Bapier; pisni, pisalni p., bas Schreibpapier, Cig., Jan., nk.; pisemski p., das Briefpapier, Cig., Jan.; = listovni p., Jan.; pijoči p., das Löschpapier, Cig. = pivni p., Cig., Jan.; ognjeviti p., das Byropapier, DZ.; p. pije, bas Papier fließt, Cig.; p. moči, ne drži tinte, bas Bapier ichlägt burch, Cig.; — vrednotni p., bas Wert-

papier, DZ.; = vrednostni p., Jan. papirar, rja, m. ber Papiermacher, ber Papierfabritant, ber Bapierhanbler, Cig., Jan., C. papirarica, f. bie Papiermacherin, bie Bapier-

handlerin, Cig.

papirarnica, f. die Bapierhandlung, Cig. papîrarstvo, n. die Bapiermacherei, die Bapierfabrication, Cig.

papîrček, čka, m. ein Studchen Bapier. papiren, rna, adj. Bapier-; - papirna gospoda, ber Bapieradel, V.-Cig.

papîrjev, adj. Bapier : papirjevo drevesce, die Bapierstaude, Cig.

papîrnast, adj. = papirnat, Jsvkr.

papirnat, adj. aus Bapier, papieren; p. denar, Bapiergelb.

papirnica, f. 1) die Papiermuble, die Babierfabrit; - 2) die Strohblume (xeranthemum annuum), Cv.

papirnicar, rja, m. ber Inhaber einer Papierfabrit, Bes.

papirojed, jeda, m. ber Bapiertafer, Cig. papîrščina, f. das Bapierzeug, h. t.-Cig.(T.); v papirščini barvan papir, im Beug gefärbtes Papier, DZ.

papīzem, zma, m. katoliški nauk o papeštvu, ber Bapismus, Jan.

papîžji, adj. Bapageien-, Cig.; papižja vrsta, eine Bapageienart, Sol.

papkati. am, vb. impf. = papati (v otročjem govoru).

papovina, f. die Eberwurz (carlina acaulis), Josch. papovje, n. = papovina, Josch; pogl. popava. paprenják, m. das Pfefferbrot, Valj. (Rad).

paprika, f. die Beigbeere, fpanischer Pfeffer, Baprila (capsicum annuum), Tuš.(R.).

páprot, f. = praprot, C. papuca, f. ber Bantoffel, Hip .- C., kajk .- Valj. (Rad).

papučica, f. dem. papučica; das Bantoffelthierchen (paramecium), Erj.(Z.).

1. par, m. = para, ber Dunft, Cig., Jan. 2. pár, m. das Baar; par konj, dva para volov;

vol nima para; v par iti s kom (n. pr. v pro-

cesiji), paarweise geben; - mož, da mu ga ni para, ein Mann, ber feinesgleichen fucht: v tem nima para, hierin ist niemand mit ihm zu vergleichen.

para, f. 1) die Ausbunftung, ber Dunft, Mur., Cig., Jan., Mik., Erj. (Min.); ber Dampf (phys.), Cig. (T.), nk.; - 2) die Thierseele, Cig.; paro vzeti, jolachten, Cig., Mik.; vol, pes ima paro, ne dušo, BlKr.-M., Tolm.; konjska para se drži telesa, kakor klop kože, Str.; - kot kletvica: konjska para! Z.; para zanikarna! lieberliches Tuch! Cig.; ti para ti! Teufel! C., jvzhSt.; ti šentana para! St.-Pjk.(Crt.); da bi te para! bajs bich bas Better! Cig.; - ber Teufel, ber Satan, C., Mik.; - uboga para, armer Teufel; - tudi: pára. parabola, f. 1) das Gleichnis, die Barabel, Jan., nk.; — 2) die Parabel (eine Curve), Cig.(T.), Cel.(Geom.).

parābolen, lna, adj = parabolski Cig.(T.). parabolski, adj. parabolisch, Cig.(T.).

parada, f. ber feierliche Aufzug, die Barade; = za parado, gur Parabe. paradajzar, rja, m. ber Baradiesapfel (solanum

lycopersicum), Tuš.(R.); — pogl. rajsko jabolko.

paraden, dna, adj. gur Barabe bienenb. Barabes, Cig., nk.; paradni meč, Cig. paradíž, m. das Baradies; - pogl. raj.

paradižen, žna, adj. Paradies.

paradížič, m. neko jabolko, Dict.

paradižnica, f. = paradajzar, ber Barabies. apfel, Mur.; - pogl. rajsko jabolko. paradoksen, ksna, adj. parabor, Cig.(T.).

paradokson, m. trditev, katera se na videz ali v resnici ne vjema z zdravim razumom, bas Parabogon, Cig. (T.).

parafraza, f. razlaga z drugimi besedami, bie Paraphrase, Cig.(T.).

parafrazováti, üjem, vb. impf. paraphrasieren, Cig.(T.).

paragraf, m. ber Paragraph; paragrafi so manjši odstavki v zakonih in znanstvenih spisih.

paralāksa, f. mimozor, dvogledni kot, bie Barallage (astr.), Cig.(T.), nk.

paralelen, lna, adj. vzporeden, parallel, Jan., Cig.(T.), nk.

paralelepipēd, m. prizma nad paralelogramom, bas Barallelepiped, Cig.(T.), Cel.(Geom.).

paralelizem, zma, m. razmerje med podobnimi rečmi, ber Parallelismus, Cig.(T.).

paralelnost, f. vzporednost; - = paralelizem, ber Barallelismus, Cig.

paralelogram, m. vzporednik, bas Barallelogramm.

paraten, ina, adj. jum Auftrennen bienenb: paraini nožiček, bas Trennmeffer, Cig.

parainica, f. bas Secierzimmer, DZ. paralo, n. 1) bas Trennmesser, Cig.; - 2) das Schligeisen, das Driet (bei den Sammtwebern), Cig.

paralogizem, zma, m. razumu nasproten sklep, ber Paralogismus, Cig.(T.).

paramagnet, m. ber Baramagnet (phys.), Cig. paramagneten, tna, adj. paramagnetisch, Sen. parameter, tra, m. ber Barameter (math.), Cig.(T.).paramitija, f. neka vrsta didaktičnih pripovedek, die Baramythie, Cig.(T.). paranje, n. das Schligen, das Auftrennen; die Section, DZ., C.; p. zivali, die Bootomie, paranjek, njka, m. die Rolle (mech.), Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.); - prim. it. paranco, die Bugwinde. parast, adj. dampfformig, Cig. parás, m. 1) eine Art Meffer, vzhSt.-C.; -2) = crtalo, bas Bflugmeffer, Cig. parati, am, vb. impf. auftrennen; suknjo parati; - p. se, aufgehen (von ber Raht); ichligen: trebuh p.; - fecieren, obbucieren, Cig., C. parcela, f. zemljišče, kot del posestva, bie Barcelle. parcelski, adj. Barcellen: parcelsko število, DZ. párčec, čeca, m. dem. parec, Valj.(Rad). párček, čka, m. dem. parec, bas Barchen. pard, parda, m. ber Banther, Jan., Dalm. pardon, m. prizanesenje, milost, ber Barbon. pardov, adj. bes Banthers, Banther-, Jan.; pardova koža, baš Bantherfell, Cig. pardovina, f. das Bantherfell, Cig. parduna, f. neka ladijska vrv, die Barbune, pare, f. die Tobtenbahre; - iz nem. parec, rca, m. dem. par, bas Barchen, Valj. (Rad). parek, rka, m. dem. par; bas Barchen. 1. paren, rna, adj. 1) Dampf-, Cig., Jan., Cig. (T.); parna kopelj, parna moč, parni stroj, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — 2) páren = soparen, Jan.; danes je parno, M. 2. paren, rna, adj. ein Baar bilbenb: ta dva konja sta zelo parna (bilben ein gutes Paar), Ig(Dol.); — was sich leicht gattet, gattlich, Cig. parenteza, f. vmesni stavek, vmetek, die Barenthese, Cig.(T.). párez, m. kol, s katerim pri svinjkanju pastir svinjko odganja, vzhSt. parga, f. 1) ber Olluchen, Poh.; — 2) halb-gelöschter Ralt, M.; — 3) eine knauserische Berion, C.; — pogl. prga. parhet, m = barhant, C pariba, f. paribe, Fischlurche, h. t.-Cig.(T.). parica, f. bie Ausbunftung, ber Dunft, Mur.,

Cig.; — die Schwüle, Mur.

Habd., Cig.

parîlnica, f. posoda, v kateri se kaj pari

paritnik, m. — parilnica, der Brühtrog, Jan. parilo, n. das Bähen der Wasche, die Sechtelei, vzh.St.-C.

pārina, f. zmočeno, na solncu posušeno seno,

C.

(n. pr. perilo), bas Brühfafe, ber Brühtrog,

1. pariti, parim, vb. impf. 1) bunften machen, bunften, bampfen; solnce pari, die Sonne hebt Dunfte empor, Cig.; die Sonne bewirft Schwüle, Z.; p. se, Dunfte von sich geben, bampfen: seno se pari na kupu; na solncu se pari kaj mokrotnega; - p. se, welfen, Mur., Danj.-Mik.; rože se že parijo, SlGor.; -2) ber Einwirfung bes beißen Baffers ausfegen, brühen; slad p., bas Malz mit beißem Baffer begießen und umrühren, maischen, V.- Cig.; perilo p., die Basche bruben, einlaugen, beuchen (fechteln), Habd., Cig., Mik., vzh.St., ogr.-C.; sod p., ein Jass mit siebenbem Baffer ausbrühen, Cig. 2. páriti, im, vb. impf. paaren, Cig., Jan.; Krajinčan (kmet iz Suhe Krajine) vole pari, Bog pa ljudi, Zatičina(Dol.)-Erj.(Torb.);p. se, sich paaren (o pticah), Cig.; o sv. Gregorju se ptiči pare, Lašče-Levst.(Rok.); p. se s kom, sich mit jemanbem vergleichen, M.; — tudi pariti. parîvo, n. bas Brühfutter, Z. parizar, rja, m. 1) ber Barifermagen (großer, starter Lastwagen), Slom. - C., SlN.; — 2) ber Bolfsfuß (lycopus europaeus), Ip.-Erj. (Torb.); — iz nem. parjenec, nca, m. eine Art Ruchen, bas Schmalgbrot, Celjska ok.-C. parjenica, f. abgebrühter Saderling, Polj. parjenik, m. nekakšen nizek, sladek kruh iz poparjenega testa, največ iz ajdove moke, navadno ga pečejo o svatovščinah, Cig., Dol. 1. párjenje, n. das Dünsten, das Brühen. 2. parjénje, n. die Baarung. pārk, m. angleški vrt z drevjem, ber Bart. 1. parkelj, klja, m. 1) die Klaue, ber gespaltene Suf; mali p., die Afterflaue (Dbertlaue), Cig.; bolezen na parkljih, die Rlauenseuche, Strp., nk.; — (zaničljivo o prstih na roki): parklji n'e bolijo, jvzhSt.; — ber ungespaltene Huf = kopito, Rez. - C.; — 2) ein Achtel einer Holbe, Blc.-C., Notr.; — prim. sparkelj.
2. párkelj, klja (keljna), m. ber Bopanz, ber Teufel, Strek.(Arch.); ber Krampus (v spremstvu sv. Miklavža na Miklavžev večer); prim. kor.-nem. partl, Strek.(Arch.). parkelic, kelica, m. dem. parkeli; 1) eine fleine Rlaue; - 2) kozji parkeljci, bas echte Geißblatt (lonicera caprifolium), lesičji parkeljci, bie gelbe Reulen-Morchel ober Barentage (clavaria flava), Tuš.(R.). parkeljček, čka, m. dem. parkeljc; 1) eine fleine Rlaue; - 2) zajčji parkeljčki, ber Rorallenichwamm, Kr. párkeljn, ljna, adj. Rlauen: parkeljna kuga, die Rlauenseuche, Slom .- C. párkeljnat, adj. flauig, Cig. parkeljnica, f. die Rlauenseuche, Cig., Nov. parkēt, m. iz ploščic zložena tla, das Partet. parkljar, rja, m. ber Spalthufer, Cig.; parkljarji, die Sufthiere, Cig.(T.), Erj.(Z.). parkljat, áta, adj. flouig, Cig., Jan. parkljav, adj. contract (von ben Fingern), párkot, m. v hlevu pregraja, ki se naredi teletom ali ovcam, Malhinje (Kras) - Erj. (Torb.); — pogl. prekat.

parlament, m. državni zbor, das Parlament. parlamentāren, rna, adj. parlamentarijch, nk.; parlamentarni jezik, die Parlamentöfprache, nk. parlamentarnik, m. der Parlamentöredner, Zora.

parma, f. 1) bie Scheune, Mur., Jan., Mik.; ber Seuboben, Valj. (Rad), v7hSt.; - 2) bie Grotte, Jan., Poh.-C., Savinska dol.-Nov.; - prim. parna.

parmati, am, vb. impf. gebeihen, eine gute Ernte versprechen (von Felbfrüchten), Jan., Savinska dol.-C.

parmezanec, nca, m. = parmezanski sir, Jan. parmezanski, adj. p. sir, ber Barmejantaje, Cig., Jan.

parna, f. 1) gospodarsko poslopje za slamo, seno itd., nav. poleg poda (gumna), Št., Dol.; bie Scheune, Guts.-Cig., Jan.; — 2) bie Bäheftube, Cig.; = sušilnica, na kateri se lan, konoplje, predno se tarejo, suše, tudi sušilnica za sadje, BlKr.; — 3) bie Futtersleiter über der Krippe, bie Raufe, Gor.-Levst. (Rok.), Tolm.-Štrek.(LjZv.); — prim. srvn. barn, barne, Krippe, Maufe; Scheunenraum zur Seite der Tenne, Štrek.(LjZv.).

pàrnâg, nága, adj. = čisto nag, Lašče-Levst. (Rok.); do parnazega sleči, Kast.; — iz nem. "bar" in slov. "nag", Levst. (Rok.).

1. parnica, f. 1) = žehtnik, ber Sechtzuber, C.;

— 2) (ladja) p., bas Dampffchiff, Cig., DZ.;
p. na vijak, ber Schraubenbampfer, Cig.(T.);
prim. parnik.

 parnica, f. dem. parna; == parna 2), Dol.-Cig.

pârnik, m. 1) das Süßbrot, Mur.; prim. parjenec; — 2) das Treibbeet, das Frühbeet,
das Mistbeet, Cig., Jan., Dz., C.; (rus.); —
3) kraj, kjer se treske parijo (sušijo), C.;
— 4) = žehtnik, ber Brühtrog, Jan.; —
5) = parni kotel, Dz.; — 6) das Dampfichiff, ber Dampfer, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.
párniti, pârnem, vb. pf. verenden, verreden,
Caf-Cig., Mik., ogr.-C.; naj parne! BlKr.-M.

parnja, f. = žehta, bas Brühen ober Beuchen ber Basche, BlKr.

párnohet, hta, m. die Rlaue, Jan.; — prim. pažnohet.

párnohtelj, tlja, m. = parnohet, (parnohtli)
Rof.-Kres.

párnohtnica, f. = bolezen na parkljih, die Rlauenseuche, Jan.

parôbek, bka, m. 1) ber noch in ber Erbe stedende Rlot eines gefällten Baumes, ber Baumstock, Cig., Jan., Levst. (Rok.), Tolm.-Erj. (Torb.), Notr., nk.; — 2) majhen preval v gozdu, Cerknica (Goris.).

parobrod, broda, m. das Dampsichiff, Cig., Jan., nk.; — hs.

parobróden, dna, adj. Dampfichiffs, nk. parobródstvo, n. bie Dampfichiffahrt, Cig., Jan.; — prim. parobrod.

parodija, f. posnemanje resnega govora na smešno stran, bie Barobie; parodijo delati, parobieren, Cig. (T.).

parodîrati, am, vb. impf. parobieren, Cig.(T.). párog, m. ber Zaden am Hirschgeweih, Cig., Jan.; — prim. češ. paroh.

parogon, gona, m. ber Purgierhahn (mech.), h. t.-Cig. (T.).

pardj, roja, m. ber Schwarm, ber von einem jungen Schwarm noch in bemselben Sommer entsteht, ber Nachschwarm, ber Jungferschwarm, Jan., Mik., Zora.

parokròg, króga, m. der Dunsttreis, die Atmosphäre, Cig.

parola, f. gaslo, bie Barole. pároma, adv. paarweise, Cig.

paromèr, méra, m. der Dampfmesser, Cig., Jan., Vrt.; das Manometer, Sen. (Fiz.). paroplôvnik, m. das Dampsboot, DZ.

paropiôvski, adj. Dampfichiffahrts: paroplovska črta, DZ.

paroplovstven, stvena, adj. Dampsidiffahrts-, paroplovstvena družba, DZ. paroplovstvo, n. die Dampsidiffahrt, Cig.(T.),

DZ., Nov.-C. parostroj, stroja, m. = parni stroj, Jan., Cig. (T.): p. na srednji tlak (pritisk), eine Mittel-

drud-Dampsmaschine, Cig.(T.). parostrojnik, m. der Maschinist, Zora.

pároven, vna, adj. 1) = paren, Dampf, Cig. (T.); -2) gefräßig: p. po čem, gierig, ogr.-C. párovnica, f. = parovnjak, (pâravnica, pârenica), kajk.-Valj.(Rad).

párovnik, m. ber Dampftessel, Cig.(T.). parovnják, m. ber Sechtelzuber, vzh.St.-C. párovnost, f. bie Unerjättlichteit, bie thierische

Gier, ogr.-C.; — prim. paroven 2). parovod, voda, m. ber Dampscanal, Cig.(T.). parovoz, voza, m. ber Dampsmagen, bie Loco-

motive, Cig., Jan., h. t.-Cig.(T.); — rus. párožič, iča, m. dem. parog; ber Baden am hirjchgeweih, Cig., Jan., Vrt.

párožnica, f. neka alga (chara), Tuš. (B.).

1. párta, f. baš Stirnbanb ber Måbden, Jan., Mik.; trak z raznim lepotičjem okrašen, ki so ga belokranjska dekleta nosila na čelu, ki pa zdaj skoro ni več v navadi, BlKr.; Tri parte si veže Ta kmetiška hči, Npes.-Kres; — prim. porta, madž. parta, Mik. (Et.).

2. parta, f. das Bartbeil, Mur.; das breite Metgerbeil, Bolc-Erj. (Torb.); — die Hellebarte, Jan.; — prim. nem. die "Barte", ein breites Beil.

 parta, f. parto tresti, neka igra (položijo desko na travo, v klobuk pa vsak enako število soldov, katere tresejo in iztresejo na desko), LjZv., Dol.

parter, m. pritlicni del hise, gledalisca, bas Parterre.

participii, m. deležnik, bas Mittelwort, bas Participium.

partikula, f. členek, die Partitel (gramm.), Cig.(T.).

partitiven, vna, adj. delen, delitven, partitiv Cig.(T.).

partitūra, f. pregledni prepis vseh glasov kakega mnogoglasnega glasbenega proizvoda, bie Bartitur.

partizana, f. eine Art Spieß, die Bartisane, Cig., Jan.

paruda, f. parude, mineralifierte Rorper, Cig.

pas, pasa, pasû, m. 1) bie Binbe um ben Leib. ber Bürtel; - bie Gürtelgegend bes menichlichen Leibes, die Lenben; voda mi je do pasa; črez pas koga prijeti; črez pas zažeta ženska, ein enggeschnürtes Frauenzimmer, Levst.(Rok.); v pasu me boli, C.; - v nosecem pasu biti, schwanger fein, C.; - 2) bas Garbenband, C., zapSt.; - 3) ber Gurtsims, das Mauer- ober Gurtband (in der Bautunst), Cig., Jan., Cig.(T.), Nov.; — der Reif an Ranonen, Cig.; — 4) ber Rugel-gurtel (math.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); ber Erd- ober Simmelsgürtel, die Bone, Cig., Jan., Cig.(T.); vroči, zmerni, mrzli p., Jes.; - 5) Ladin p., ber Benusgürtel (cestum Veneris), Erj.(Z.); - p. sv. Janža, baš Gürtelfraut (muscus terrestris), Hip.-C.

pása, f. ber Streifen, Jan., Z.; pase na ženskih krilih, *Idrija(Notr.)*; svinja ima široke pase,

pasanček, čka, m. eine Hummel mit gelben Streifen um ben Leib, Mik.

pasanec, nca, m. das Gürtelthier ober Armabill (dasypus novemcinctus), Cig., Jan., Cig. (T.), Erj.(Z.); — bie geftreifte Walbhummel, Cig., Z., Valj.(Rad).

pasanke, f. pl. = otrobi, Rib.-DSv.; - prim. it. pasare, durchsieben.

pasar, rja, m. ber Burtler, Dict., Jan.; - tudi: ber Bosamentierer, Cig., Jan.

pasarica, f. die Gürtlerin, Cig., C.

pasarski, adj. Gurtler-, Cig.; tudi: Bofamentier: : pasarsko blago, Bosamentierwaren, DZ. pasarstvo, n. das Gürilerhandwerf, Jan.

pasast, adj. gurtelartig geftreift, Cig., Jan.; pasasti kamen, ber Banbstein, Cig.; pasasta prasica, Lašče-Levst. (Rok.).

pasat, m. ber Baffatwind, Cig.(T.).

pasaten, tna, adj. pasatni veter, ber Baffatwind, Cig., Jan., Cig.(T.).

pásati, pašem, vb. impf. gürten, gürteln, Mur., Cig., Jan., Zora; - pasana, ime pasasti kozi, ogr.-C, Krn-Erj.(Torb.).

pasavka, f. neka velika raca (ob Cerkniškem

jezeru), Blc.-C.

pasec, sca, m. dem. pas; 1) ein fleiner Gürtel; sv. Marije p., ber Regenbogen, Habd .- Mik.; - p. na klobuku, die Huttresse, Cig.; pasci = krogi na loncih, Notr.; - 2) = pasasti prasec, Cig.; - eine Art Hummel mit gurtartigen Streifen, Valj. (Rad); prim. pasanec.

pasek, ska, m. dem. pas, Valj.(Rad). paseka, f. eine ausgehauene Balbftelle, ber Holzschlag, ogr.-C.

pasen, sna, adj. Gürtel, Cig.; pasna zaponka, bie Gurtelichließe, Cig. pásenje, n. bas Beiben.

pâsha, f. C., pogl. pazduha.

pasica, f. bie Binde um ben Leib, bie Lendenbinbe, Cig.; nekdaj so možje nad srajco črez pas nosili rdeče, volnene pasice, Levst. (Rok.); ber Gürtel, Cig., Jan., C., Ravn, Nov.; Opaše pasico zlato, Npes.-K.; bie Scharpe, DZ.; - bas Cingulum beim Defsfleibe, M.; — dolgi "šal", s katerim si vrat po zimi ovijajo, Dol.

pásiha, f. die Aufmertfamteit, Rib .- Mik.

pasitnica, f. 1) ber Gurtel, bie Leibbinbe, Cig.; - ber Gurt, DZ.; - 2) pas od slame, s katerim se škopnik zveže, Polj.

pasilnik, m. = pasilnica 1), Cig.; - ber Reitgurt, Cig.

pasilo, n. ber Gurt, Jan.

pasina, f. preveza za izmlaćen snop, Notr. pasisce, n. ber Beibeplat, bas Beibeland, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Nov.

pasita, f. ber Tauffchmaus, ogr.-Mik., C.

pasiven, vna, adj. trpen, pasito, Cig. (T.), nk.; pasivna oblika, passive Form (gramm.), Cig. (T.); pasivna opozicija, passive, nicht thatig eingreifende Opposition, nk.

pasivnost, f. die Bassivität, Cig.(T,), nk. pásjak, m. 1) ber Sundszahn, ber Augenzahn, Mur., Cig.; — kača svoje pasjake ostri, Krelj; - 2) ber Sundetoth; - 3) ber Sundestall, Lašče-Levst.(Rok.).

pasjeglav, glava, adj. hundstöpfig, Cig., Jan. pasjeglavec, vca, m = pesoglavec, Jan.(H.). pasjevêrec, rca, m. kdor je pasje vere (psovka): turški p., Zora.

pasjeverski, adj. hunbeföttisch, Cig.

pasjevêstnik, m. kdor ima pasjo vest, Nov. pásji, adj. Hunds., Hunde., hundisch; po pasje živeti, wie ein Sund leben; p. rog, bas Rübenhorn, V.-Cig.; p. zob, der Augenzahn, der Sundszahn, Cig., Jan.; pasji dnevi, bie Sundstage; — v kletvicah: pasja para! p. noga! p. vera! p. dlaka!

pásjica, f. 1) ber Hundezwinger, ber Hundesstall, V.-Cig., Dol.-Levst. (Rok); — 2) ein Geschwür an ber Fußsohle, Strek.; ulje na nogi, ako se človek zbode in se rana potem ognoji; na pasjico stavijo rastlino: črno bil, Rodik (Kras) - Erj. (Torb.); prim. poštrkavec; -3) bas Tollfraut (solanum nigrum), M., Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.).

paska, f. die Aufmerksamteit, C.; pasko imeti na koga, ein Auge auf jemanden haben, jvzhSt. pasko, m. ein hundename (etwa: Bhylar),

Volk.-M.

paskvica, f. bie Zollfirfche (atropa Belladonna), Tuš.(R.).

paskvil, m. bie Schmähichrift, bas Basquill, Cig., Jan., (-vilj) Cig.(T.).

paskvilant, m. ber Basquillant, Cig.

paslíka, f. bas Rachbild (slika, katero vidimo, kadar po gledanju svetlega predmeta zamižimo), Žnid., Lampe(D.).

pasma, f. 1) = pasmo 1), das Biebel, Mik.; - pasme, bie farbigen Streifen im Sieb, Gor.; -2) = pasmina, bie Race, Jan., Cig.(T.), Erj.(Z.); (hs.).

— 12 —

pasmina, f. bie Race, bie Gattung, C., nk.; pasmo, n. 1) eine bestimmte Angahl Barnfaben auf bem hafpel, bas Biebel, bas Gebinbe, bie Fige, Mur., Cig., Jan., C., Valj. (Rad); kakih dvanajst niti snutka, Danj.-Mik.; -2) die Race, Jan. pasoga, f. ime pasasti svinji, jvzhŠt. pasol, solî, f. das Halvidialz, Cig.(T.), C. pasoince, n. die Rebensonne, Cig. (T.), C., Jes., pasovnik, m. ber Beibeplat, Cig., Jan., Sl-Gradec-C., Gor.-Burg.(Rok.); Vun iz mesta gredeta, Na en pasovnik gledata, Npes.-K. pasrędiśce, n. das Metacentrum (phys.), Cig. (T.).past, î, f. bie Falle, bie Thierfalle. pasta, f. eine teigartige Maffe, die Bafte, Cig., Jan., Cig.(T.); — prim. it. pasta, ber Teig. pastarica, f. = pastirica, Mur., Cig., Jan. pastca, f. dem. past; bie Mäusefalle, Tolm. pastel, m. suha barva, bas Baftell, Cig.(T.). pastelen, Ina, adj. Baftelle: pastelna slika, Cig.(T.).pasterek, rka, m. ber Stieffohn; - pogl. pastorek. pasterka, f. bie Stieftochter; - pogl. pastorka. pásterkinja, f. = pasterka, Meg., Guts., Slom. pasterkováti, ûjem, vb. impf. Stieffohn o. Stieftochter sein, als solche(r) behandelt werben, C. pasti, padem, vb. pf. fallen, fturgen, finten; padel sem, kakor sem dolg in širok; kakor da bi iz oblakov padel, wie vom Simmel gefallen; nesredno p., einen ungludlichen Fall thun; (raz) s konja p., vom Pferbe fturgen; na kup p., zusammenbrechen, einstürzen; p. na dolnjo vejo — auf den Hund tommen, Cig.; — fallen (im Kriege); umftehen (vom Bieh), Cig.; - v glavo p., einfallen; iz glave mi je padlo, ich habe es vergeffen, Cig.; zufallen: ne ve se, komu bo hiša padla, Svet. (Rok.); - voda je padla, das Baffer ift gefallen; - in einen Buftanb gerathen, fallen: v omedlevico p., in Ohnmacht fallen; v sramoto p., Schanbe einlegen, Cig. pásti, pásem, vb. impf. 1) p. koga (kaj), auszuspahen suchen, belauern, beobachten, Cig., Jan., Sol., C., Vrt.; tako dolgo ga je pasel, da ga je izpasel, jo lange gab er auf ihn Dbacht, bis er ihn ertappte, Guts.; kokoš p., (kam hodi jajca nest), tatvine sumnega človeka p., Otaleže(Tolm.)-Štrek.(Let.); zajca p., Cig.; p. na besedo, C.; - 2) Bieh hüten, meiben; ne more v šolo, ker mora p.; ovce, krave p.; p. se, weiben (intr.); živina se rada pase; - pren. megla se pase po tleh, megle se pasejo po hribih, po nebu, t. j. dolgočasno se vlačijo, Cig., Z., Tolm.-Štrek.(Let.); - p. koga, füttern, Cig.; da bi te pasla sama kisla repa! Jurč.; z želodom p., eicheln, Cig.; p. se, schmausen, Cig.; — oči p. po cem, eine Augenweide haben, Z.; — p. koga s čim, jemandem etwas vorruden, Cig.; glad pasti, am hungertuche nagen, Jan.(H.); - lenobo p., auf ber faulen Haut liegen,

faulenzen; = vmanjuhe p., Mur., Cig., Jan.; norce p., Boffen treiben, spaffen, Cig., C.; bolezen se pase po meni, ich habe einen Rrantheitefteff in mir, Cig. pastica, f. dem. past; eine fleine Falle, Levst. (Zb. sp.).pastināk, m. = pastinaka, Cig. pastinaka, f. die Baftinate (pastinaca), Tus. (B.).pastir, rja, m. 1) ber hirt: mali p., ber Unterhirt, Cig.; obeinski p., ber Gemeindehirt, Cig.; - dusni p., ber Seelenhirt; - 2) pisani kacji p., bie bunte Bafferjungfer (calopterix splendens), ploščati kačji p., bie plattgebrückte Bafferjungfer (libellula depressa), Erj.(Z.). pastirče, eta, n. das Hittlein, Mur. pastirček, čka, m. dem. pastir; ber Birtenfnabe. pastirčeváti, ûjem, vb. impf. ein Sitte fein, ale Sirte bienen, Mur., V.-Cig., Jan., Polj., Slom., Jurč. pastirec, rca, m. dem. pastir, ber Sirtenfnabe. pastirica, f. 1) bie hirtin; - 2) bie Bachstelle; bela p. (motacilla alba), $Erj(Z_*)$; = božja p., Kras-Erj. (Torb.); rumena p. (motacilla flava), Erj.(Z.). pastiričeváti, ûjem, vb. impf. = pastiričiti, pastiríčica, f. dem. pastirica. pastiričiti, îčim, vb. impf. hirtin fein, Cig., Jan., Ravn. pastirîčka, f. die Bachstelze, Jan., C., Levst. (Nauk). pastirina, f. = pastirica 2), die Bachstelze, (pastrina) Polj. pastiriniti, înim, vb. impf. = pastiriciti, Polj. pastirînka, f. bie Bachstelze, Mur., C., Mik., jvzhŠt.-SIN. pastiriti, îrim, vb. impf. Sirte fein, Cig., Jan. pastirjenje, n. bas hirtenleben, Cig. pastirjevanje, n. das hirtenleben; — (dušno) p., die Seelforge, Let. pastirjevati, ujem, vb. impf. ein Birte fein, nk.; — Seelenhirte fein, C.; (tudi: pastiro-vati), nk. pastirka, f. = pastirica, bie hirtin, Cig., Valj. (Rad). pastírkinja, f. = pastirica, Cig. pastirováti, ûjem, vb. impf. pogl. pastirjevati. pastirski, adj. hirten-; pastirska palica, ber hirtenftab; pastirska pesem, bas Schafergedicht, die Ibhle, Cig., Jan., Cig.(T.); p. igra, das Schäferspiel, Cig., Jan., Cig.(T.); pastirski narod, das Nomadenvolf, Cig.; — pastirsko bogoslovje, die Bastoraltheologie, Cig., Jan. pastîrstvo, n. 1) bas hirtenamt, Z.; - dušno p., die Seelforge, Cig., Jan., nk.; duhovno ., die Pastoraltheologie, Jan.(H.); — 2) die Schäferwelt, Cig. pastor, rja, m. protestantski župnik, ber Baftor.

pástorče, eta, n. dem. pastorek; bas Stiefs findlein, Jan.

pastorek, rka, m. ber Stieffohn, Mur., Cig.,

Jan., Mik.

paševáti, üjem, vb. impf. als Bafcha gebieten,

pástorka, f. 1) die Stieftochter, Mur., Cig., Jan., Mik.; - 2) bie grune Riesmurg (helleborus viridis), na Dragonji v Istri-Erj. (Torb.). pastorkinja, f. bie Stieftochter, Mur., Jan., Danj.-Mik. pāstorski, adj. Baftoren-, Cig. pastorstvo, n. bas Amt eines Baftors, bas Bastorat, Cig., Jan. pastôžec, žca, m. bas Convid, Cig.(T.). pastožerji, m. pl. die Folgepuntte (bei funftlichen Magneten), h. t.-Cig.(T.). pastrina, f. Polj., pogl. pastirina. pāstrnak, m. 1) ber Bastinatsisch, Cig.; — 2) bie Baftinate (pastinaca), Cig. pastúh, m. 1) der Sengit, Meg., Dict., Cig., Jan., Prip.-Mik., Hip.-C., Levst. (Nauk), DZ., BlKr.-Let.; oslov in pastuhov hotljivost, Dalm.; - 2) = potuhnjenec, Lašče-Levst. (Rok.). pastušnica, f. bas hengstenbepot, Jan.(H.). p**astva, f.** die Hutweide, Z. pastvina, f. das Beibeland, Jan., Cig. (T.); - hs. páš, m. = pašanec, pašenog, C. 1. pasa, f. 1) bas Weiben, bie Weibe; o sv. Jurju se začne paša; živina je na paši; na paso gnati; - 2) bas Beibefutter; lepa, tečna, slaba p.; — čebelna, ribja p., Cig.; mlečna kaša, otročja paša, Zv.; — p. za oči, bie Augenweibe, Cig., C.; dusna p., Nahrung für bie Seele, geiftige Rahrung, Cig., nk.; - 3) ber Beibeplat, Cig.; ni nase pase = ni pri nas vzrastlo, Notr.-Let. 2. pāša, e, m. častni naslov turških najvišjih oblastnikov, ber Bascha. pašánec, nca, m. = pašenog, C., Z., Vrt., Dol., (pášanec) BlKr. pašánog, m. = pašenog, Bača-Erj. (Torb.), pasanoga, f. - bes Schwagers Frau, Mik. páščina, f. bas Beiberecht: v tem logu imam drvaščino in jeseni paščino, Rib. páščiti se, im se, vb. impf. sich bestreben, Dict., Jan.; sich bemühen, trachten, Krelj; p. se za kaj, sich um etwas fümmern, ogr.-C.; - sich sputen, sich beeilen, Dol.-Cig., Glas., vzhSt., BlKr.; p. se kam, irgendwohin eilen, ogr.-C. paščljiv, íva, adj. eifrig, emfig, ogr.-C.; paščljivo delajo mravlje, ogr.-Kres. paščljívost, f. ber Eifer, ber Fleiß, ogr.-C., Valj.(Rad). pášelj, šlja, m. paličica pri neki igri, Ljub. pasen, sna, adj. Beibe-, Mur., Cig., Jan. pasen, sna, m. terraffenformig fich erhebenbes Terrain mit Beinlauben, Strek.; prvi, drugi p. vinograda, Notr.; — pogl. pasten. pasena, f. kozje ime, Podmelci-Erj. (Torb.). pasenog, m. ber Mann ter Schwefter meines Beibes, Mik.; moža dveh sester sta si pašenoga, Tolm.; (tako tudi stsl. in hs.). pašerka, f. tudi: pašerek, m., Guts., pogl. pažrka. paševati, am, vb. impf. zu weiben pflegen. Jan., Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.).

Bascha sein. Zora. paševina, f. die Beibegebur, bas Beibegeld. Jan., Naprej-C. pasina, f. 1) bas Beibegelb, Mur., Met.; -2) ber Beibeplat: čede pripeljati na njih pašine, Škrinj. pašinec, nca, m. = pašnik 1), BlKr. pasnik, m. 1) ber Weibeplat, bie Trift; pasniki, Beibeland; - 2) eine Befprechung ber Bemeinbemitglieber betreffs ber Gemeinbeweibe: pašnik smo imeli, SlGor.-C.;-3) pl. pašniki = živaki, die Thauwurzeln (bes. ber Reben), vzhSt.-C. pasnikar, rja, m. ber Beibeberechtigte, Cig. pasnina, f. 1) bie Beibegebur, bas Triftgelb, Cig., Jan.; - 2) der Beibelohn, Cig. pašnja, f. 1) das Beiden, die Beide, Cig., Jan., C.; p. po mejah, das Rainweiden, Cig.; pravica pašnje, Rut. (Zg. Tolm.); - 2) ber Beideplat, Gor.; - 3) = pasina 1), das Hutgeld, Cig.; mati mu pašnjo plačujejo, Ravn. (Abc.). pašnjak, m. = pašnik 1), Cig. pášnog, m. = pašenog, pašanec, BlKr. paštba, f. = paštuba, M., Gor. pášten, tna, m. 1) obdelan pa ograjen kos zemlje, kjer so trte, Tr aška ok .- Štrek.(Let.); - 2) pášten, -štena = zelena planica na hribu, koder se živina rada pase, Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.); — iz раžітьть; prim. stsl., rus. pažitь, Beide, Erj.(Torb.), Strek.(Let.). pasteta, f. neka jed, bie Baftete. pastetar, rja, m. ber Baftetenbader, Cig., Jan. pastetarica, f. bie Baftetenbaderin, Cig. pasteten, tna, adj. Pafteten : pastetni kruh, bas Baftetenbrot, Cig. pastuba, f. bie Dorrtammer (für Flachs, Dbft u. bgl.), Zora; — prim. pajštva. pataka, f. Cig., Met., pogl. patoka. pateci, m. pl. bas Sinterbier, Guts., Jarn. patena, f. bozja skledica, bie Batene. patent, m. odprto pismo, javno pismo, vladarsko ali vladno, dopustilno ali pooblastilno pismo, bas Batent. patentalen, Ina, adj. Batental., Cig., Jan. patentováti, ûjem, vb. impf.(pf.) patentieren, Cig. pater, tra, m. ber Monchspriester. paternoster, tra, m. ber Rofenfrang. patētičen, čna, adj. vnet, slovesen (o govoru), pathetija, Cig.(T.), nk. patežíšče, n. bas Metacentrum (phys.), h. t .patisk, m. unerlaubter Rachbrud, Cig.(T.). patoglav, gláva, adj. zwerghaft: patoglava deklina, vzhSt.-C. patoglavast, adj. zwerghaft, (von Thieren u. Menichen), C. patoglavec, vca, m. 1) ber Dictopf, C.; -2) die Kaulguappe, vzh.St. - C.; — 3) der Brerg, vzhSt.-C.; — prim. paglavec. patoglavka, f. die Zwergin, C. patoka, f. 1) der Rachwein, der Tresterwein, Meg.-Mik., Cig., Hip.-C.; tudi: pl. patoke, Jan.; - bas Rachbier, Cig., Jan.; (prim.

— 14 –

pateci); - ber Jufel, Jan., Cig.(T.), C., Mik.; 2) slabo zadnje vino v sodu, predno poteče, BlKr. patologija, f. boloslovje, die Pathologie. patologijski, adj. v patologijo spadajoč, pathologijsh, Cig., Žnid. patološki, adj. bolosloven, pathologisch, nk. pātos, m. vnetost, slovesnost v govoru, bas Bathos, Cig. (T.). patrcelj, clia, m. ein fleiner Solzprügel, C. patre, trea, m. ein Stud holz, ber Brugel, vzhSt.-C.; ber Reitel (Padreitel): s patrcem kaj povezati, C. patřček, čka, m. 1) = patrcelj, $\nu \xi h St. - C.$ Zora; — 2) ber Zwerg, Ščav.-C. patriārh, m. očak, ber Patriarch. patriarhālen, Ina, adj. Patriarchal-, patriarchalist, Cig., Jan., nk. patriarhîja, f. bas Patriarchat, Cig. patriarhijski, adj.bas Batriarchat betreffend, Cig. patriarhovina, f. das Patriarchat, Kres. patriarhovstvo, n. das Batriarchat, Cig. patrica, f. der Abbrudftempel, die Batrice, Cig. patrīcij, m. plemenitaš, pos. starorimski, ber Batricier. patrīcijski, adj. patricisch. patrimonialen, lna, adj. k dedni grajščini spadajoč, Batrimonial-, Cig., Jan. patriot, m. domoljub, rodoljub, ber Batriot. patriotīzem, zma, m. domoljubje, rodoljubje, ber Patriotismus. patriotski, adj. domoljuben, rodoljuben, patriotisch, nk. patrističen, čna, adj. k patristiki spadajoč, patriftisch, Cig. patrístika, f. tisti del bogoslovja, ki se peča s cerkvenimi očeti, die Batristit, Cig. pátrka, f. neka hruška, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.). patfli, m. ber Brugel, Nov.-C.; (tudi hs.). patfljek, ljka, m. ber Brugel, BlKr .- Let .; -= patuljček, BlKr.-Let. patrola, f. obhodna (pos. nočna) straža, bie Batrouille. patrolováti, ûjem, vb. impf. patroullieren, Cig., Jan. patron, m. ber Schutherr einer Rirche, ber Schutheilige, ber Batron. patrona, f. 1) bie Batronin, die Schutheilige; - 2) = naboj, die Batrone. patronják, m. bie Batrontafche, Cig., Jan. patronka, f. bie Patronin, bie Schuffrau, Cig. patronstvo, n. das Batronat, Cig., Jan., nk. patuljak, m. ber Awerg, Guts., ("patulek") vzhŠt.-C. patûljček, čka, m. stebelce brez lističev pri stelji, BlKr.-Let. patús, m. ber Zwerg, ber Krüppel (vedno v prezirljivem pomenu), Vrsno (Tolm.) - Erj. (Torb.); (iz furl., Strek.[Arch.]). patvor, m. eine Afterbildung in einem Organismus, Cig.(T.). patvorina, f. das Nachgemachte, Cig.(T.). paudar, m. ber Rudichlag bes Donners, h. t .-

Cig.(T.).

páuterki, m. pl. najslabše predivo, die Nachbreche beim Sanf, Podgorjane (Kor.)-Strek. (LjZv.); — prim. potirki. pav, m. ber Pfau (pavo cristatus); - ber Pfau (ein Sternbild), Cig.(T.). pavast, adj. pfauenartig, Cig. pavček, čka, m. dem. pavec, das Pfauenhuhn, pavec, vca, m. dem. pav; 1) ein kleiner Pfau; – 2) ber Breitschwanz (columba laticauda), Cig. pavek, vka, m. Cig., Jan., pogl. palek, pajek. pàvênec, nca, m. die Rebenfrone (bot.), Cig. pàvéra, f. der Aberglaube, C. pavēza, f. ber Schild, Mur.; - prim. it. pavese. pâvha, f. podklada pri sodu, da se ne vali, Kras; — prim. pavša. pavica, f. die Bfauenhenne. Mur., Cig., Jan., Valj.(Rad). pavic, ica, m. ein junger Pfau, Z. pavijan, m. ber Pavian; dolgolasi p., ber graue ober Mantelpavian (cinocephalus hamadryas), *Erj.(Ž.*); tudi: pāvijan. paviljon, m. eleganten šotor ali kolibica s stožkasto streho, der Pavillon. pavinja, f. bas Pfauenweibchen, C. pavji, adj. Pfquen-; pavje pero. 1. pavka, f. = pavica, Cig. 2. pavka, f. 1) die Baute, Cig., Jan.; — die Trommel, Npes.-Schein.; — 2) pavke, die Bubonen, Cig. pavláč, m. ber Göller, Jan.; (tudi češ.). pavláča, f. die Altane, Levst. (Rok.), Zv.; prim. bav. pablatschen f. Buhne, Schaugeruft, Levst.(Rok). pavliha, m. der Bajaggo, ber Poffenreißer, ber Harletin, Mur., Cig., Jan., Levst. (Pavl.), Valj.(Rad). pavlinček, čka, m. bas Pfauenauge; dnevni p., bas Tagpfauenauge (vanessa Jo), mali nočni p., bas fleine Nachtpfauenauge (saturnia carpini), veliki nočni p., das große Nachtpfauenauge (saturnia pyri), večerni p., das Abendpfauenauge (smerinthus occellatus), Erj. (Ž.); — prim. rus. pavlinz, Pfau. pavlišec, šca, m. = pavlina, Jan. pavlîšek, ška, m. = pavliha, Jan. pavlúha, m. = pavliha, Mur., Mik.; pavluha nima sluha, dokler mu hrbta ne nabuha (t. j. wer nicht horen will, mufs fühlen), Cig. pavok, m. = pajek, Mik., vzhŠt.-SlN. pávola, f. 1) die Baumwolle; strelna p., die Schießbaumwolle, Levst.(Nauk); - 2) ovcje ime, Kanin-Erj.(Torb.); - iz nem. pávolen, Ina, adj. Baumwoll(en) .. pávolica, f. dem. pavola; ber Flaum, Nov.; (pavulica, Habd.-Mik.). pávolnat, adj. 1) baumwollen: — 2) voll Baumwollfloden, Polj. pávolnik, m. das Mottentraut (verbascum blattaria), Cig., Medv.(Rok.). pavolnina, f. Baumwollenftoff, Jan. pavov, adj. Bfauens, Cig., Jan. pâvovka, f. = pavica, Cig., Jan.

Str.

pazka, f. bas Achtgeben, bie Aufmerkfamkeit,

Mur.; pazko imeti na koga (kaj), Cig.,

Levst.(M.), Danj.(Posv. p.); na goske pazko

pavovski, adj. Bfauen-, M. imeti, Npes.-Kres; pazko držati na kaj, sein pavozina, f. ber Brügel, ogr.-C. Augenmert auf etwas richten, Levst. (Pril.); pod pazko, unter Aufficht, Levst. (Pril.); p. pavrst, f. die Abart, Cig. (T.). nad lovom, die Beauffichtigung ber Jagb, pavša, f. ber Baufch (3. B. ein Reiferbunbel); Levst.(Nauk). · iz nem. pavuk, m. = pavok, pajek, ogr.-Valj.(Rad). pazijiv, íva, adj. aufmertfam, bebachtfam, bepāvza, f. prenehljaj, oddih, bie Baufe. butfam, Mur., Cig., Jan., nk. pazljivost, f. die Aufmerkfamkeit, die Achtfam-1. paz, m. bas Achtgeben, die Aufmerksamkeit, teit, die Behutsamteit, Mur., Cig., Jan., nk. Z., Slom.-C. paznik, m. ber Auffeher, Cig., C., Nov., nk.; 2. paz, m. die Fuge, Z., Mik. pazáč, m. ber Beobachter, C.; - ber Lauerer, fabriski p., ber Fabritsauffeber, Vrt. C.; ber Auffeher, ogr.-C. páznohet, hta, m. die Rlaue, Jan., Cig. (T); pazakûp, m. die Aftermiethe, Jan (H.). páznost, f. die Aufmerkfamkeit, die Achtfamkeit, pazakûpnik, m. der Afterpächter, Levst. (Nauk). pazba, f. die Beobachtung, Cig.; die Sut, Cig., Mur., Cig. C.; die Überwachung, DZ.; — die Lauer, paznoùh, úha, adj. aufmerfam horchend. SIN. Cig., Jan. paznoûhec, hca, m. kdor pazno posluša (šapazder, m. 1) ein fleines, beim Brecheln abljivo o zajcu), LjZv. fallendes Studchen des holzigen Theiles des pázovnik, m. s trt spletena vrata pri skednju Flachestengels, die Age, Mur., Mik., nk.; (nav. ali seniku, Vas Krn-Erj. (Torb.); - prim. pezdir); - 2) kacji p., ber Taufenbfuß, die paze. Schnuraffel (iulus sp.), Polfane (Istra) - Erj. pâzuha, f. = pazduha, Habd. - Mik., Jan.; škornje je vrgel črez pazuho, LjZv. (Torb.). pazûn, m. ber Spaber, ber Spion, Cig., M., C. pazderje, n. coll. bie holzigen Flachsabfalle, pazûnstvo, n. die Spionage, DZ. bie Agen, die Flachsichabe, Mur., nk.; (nav. pâzušica, f. der Blattwinkel, Cig. (T.). pezdirje). pazdernat, adj. voll Agen, Mur.; pazdernate 1. paž, m. eine aus Blanten ober Brettern gemachte Band, bie Bretterwand, bas Schalkonoplje, DZ. pâzdiha, f. = pazduha, Dict., M., C. wert, Cig., Jan., Mik., Gor.; bef. die Bretterpazduha, f. bie Achselhöhle; pod pazduho pewand an ber Giebelfeite eines Saufes, Jan., ljati, am Arme führen; za pod pazduho se Gor.; zidani paži, die Feuermauern, Nov. 2. paž, m. ber Bage, Cig., Jan. paža, f. ein naffer Erbitumpen, womit man voditi, Arm in Arm gehen; obesiti se komu za pod pazduho, Jurč.; - izpod pazduhe etwas ftopft ober füttert, Celjska ok .- C. jemati, improvisieren, Cig.; - (govori se največ: pazha). das Rajenftud, C., Valj. (Rad). pāžba, f. = paštuba, pajštva, Gor. páze, f. pl. lesica ali lesena vrata pri medernji (ogradi za koze ali ovce), Vas Krn-Erj. pâžček, čka, m. dem. pažek, Cig. (Torb.); — plot od krajevcev, Bolc-Erj. (Torb.); — die Giebesverschalung, Tolm. paže, eta, m. ber Bage, Z., Lašče-Levst.(Rok.); Paže izuva grofa starega, Npes.-K. pažek, žka, m. ein fleiner Menich, ber Amera. pázen, zna, adj. 1) Auffichts-: pazna služba, DZ.; — 2) aufmertfam, achtfam, Mur., Cig., Jan., C., nk. páželj, žlja, m. = parkelj. Dalm., vzhSt.-C., ogr.-C.; die Afterflaue (bei Sunden und pāzha, f. = pazduha. paziha, f. = pazduha, Zv. Ragen), ogr. - Valj. (Rad); tudi: ber Sanbpazilo, n. bas Achtgeben: tacega pazila je treba, ober Behennagel (zaničlj.), Hal.-C.; - prim. solche Borfichten sind zu beobachten, Levst. pažnohet. (Nauk.). 1. páženje, n. bas Achtgeben, Cig. 2. páženje, n. bas Berichalen. pazíšče, n. bie Barte, C. paževína, f. das Stopfwert, C. pažína, f. die Faschine, um etwas zu verstopfen, páziti, pazim, vb. impf. achtgeben, aufmertfam fein, aufpaffen; pazi! pazite! aufgeschaut! p. na kaj, na koga; p. na živino; — p. nad čim, die Aufficht über etwas haben, Levst. pažînje, n. coll. Faschinen, um etwas zu ver-(Nauk); - p. česa, auf etwas achtgeben, ftopfen, C., Z. Vrt.; p. občinskega prida, die Gemeindepaziti, pazim, vb. impf. mit Brettern verfleiben, ausichalen, Cig., Jan.; — bie Wanbe mit Strob füttern, C.; — (bie Fugen) verstopfen, Mur., C., Dol., Savinska dol.; stenez mahom interessen bertreten, Levst. (Nauk); - p. koga, auf jemanden aufpaffen, jemanden beobachten, Svet. (Rok.); pazili so ga mejači, da bi ga kje zasledili, Levst. (Zb. sp.); p. kaj, auf etwaš p., Mur. merten, C.; - p. se, sich inacht nehmen, pažljat, áta, adj. mit Rlauen verseben, ogr.auf seiner Sut sein; p. se cesa, Cig.(T.), Vrt., C., Mik. pāžnat, adj. voll zäher Schollen: pažnata rai, Svet.(Rok.); Preganjanja se pazi in razpora,

vzhŠt.-C.

Cig., Jan., Kr.

pažnica, f. das Schalbrett, das Futterbrett,

pažnik, m. ber Schalbrettnagel, Z., C.

pažnja, f. bas Achtgeben, die Obhut, Jan., Nov. - C.; sodna p., die gerichtliche Obhut, DZ; policijska p. nad posli, DZkr.; biti brez paznje, ohne Obhut fein, Zv.

pážnohet, hta, m. die Rlaue, Jarn., Danj.-Mik. pâžrka, f. = parkelj, C.; (pašerka, Guts.). pážul, m. = fižol, C

pážulek, lka, m. ber Binienbaum (pinus pinea), Cig., Jan.

pèc, interj. vzklik, kadar se kdo kake vroče reči dotakne, Z., jvzhSt.

pecâljka, f. debela ploščica, nasajena na raven roč, s katero tla zabivajo in trdijo (n. pr. na kegljiščih), vzhŠt.

pecáti, âm, vb. impf. 1) tăticheln, Fr.-C.; -2) stechen, C.; kača z jezikom peca (züngelt), C.; - prim. pacati 2).

pécelj, clia, m. der Tranbentamm, der Obftstengel; ber Blatiftiel, Cig., Jan., Cig. (T.), Dol., St.; - prim. lat. petiolus, it. picciuolo, Mik. (Et.). péceljnat, adj. ftielig, Cig., Jan.

pecikati, am, vb. impf. stechen, C. pecikniti, îknem, vb. pf. ftechen, C.

pecivo, n. bas Gebad, bas Badwert, Jan., nk. pockati, am, vb. impf. leichte Schlage geben, tatschein: otroke po licih p., vzhSt.

pecljat, áta, adj. stielig, Jan. (H.).
1. pecljati, am, vb. impf. entstengeln (3. B. bei ben Trauben die Stengel von den Beeren sonbern), Z., Dol.

2. pecljati, am, vb. impf. fleinschrittig hupfen,

pecniti, nem, vb. pf. einen leichten, patichenben Schlag geben, C

peč, î, f. 1) ber Ofen; železna, lončena p.; p. na okno, ber Schachtofen, Cig. (T.); p. na volka, ber Blauofen, V.-Cig.; p. postaviti, einen Ofen fegen, Cig.; p. zakuriti, ben Ofen heizen; v peči zakuriti; za pečjo sedeti, hinter bem Dfen hoden; p. podpirati, ben Dfen huten, Cig.; tema je, kakor v peči; - 2) ber Fels, bas Felsenstud, Mur., Cig. (T.), Gor.-Mik., Fr. - C., Celovška ok.; srepa p., ein ungeheures Felsstud, Cig.; grob v kamenato peč izsekan, Trub.; pl. peči, bie Felsengegenb, C.; — ber Stein (peć), Rez.-C.; — 3) ber Rummer, ber Gram, Rez.-C.; prim. 1. peča 2). 1. pec, peca, m. = skrb, sitnost, die Blage, Tem-

ljine (Tolm.)-Štrek. (Let.). 2. pèč, péča, m., v Brkinih-Erj. (Torb.), pogl.

1. beč 2). 1. peca, f. 1) die Felsenhöhle, die Grotte, Tu-blje(Kras) - Erj. (Torb.), Strek.; — 2) der Gram, Mik., Rez.-C., Koboridski Kot-Strek. (Let.); veliko pečo imeti, Rez. - C.; tudi: péča, Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.), GBrda.

2. peca, f. 1) bas weibliche weiße Ropftuch ber Sloveninen ; - 2) p. papirja, ein Bogen Bapier, ogr.-C., Z.; bukve v celo peco, ein Foliant, Cig.; - p. platna, eine Bebe, Cig.; - prim. it. pezza, lat. petia, Caf (Vest.), Mik. (Et.). pecat, f. ber Gram, Jan., Cig.(T.); - stsl. pecanje, n. bie Beichäftigung (mit einer Sache), ber Bertehr (mit einer Berfon); p. s cim, s kom; bef. verbotener Umgang, M.

pecar, rja, m. 1) ber Ofenbauer, ber Ofenseger, ber Ofenhanbler, Mur., Cig., Jan.; — 2) ber Bader, Alas., Dict.; — 3) tisti, ki peči kreše, ber Steinhauer, Rez.-C.

pecarica, f. bie Ofenhanblerin, Valj. (Rad). pečárka, f. neka goba: ber Bratichwamm, Mur. pečárkica, f. dem. pečarka, Mur., Danj. (Posv. p.)

pečárnica, f. bie Ofenfabrit, Nov.-C.

pečat, m. 1) das Siegel; ročni, občinski, sodnijski p.; p. pritisniti na kaj, etwas mit bem Siegel versehen; pod pečat dejati, in die Sperre nehmen, Cig.; svinceni p., die Blombe, DZ.; 2) bie mit bem Amtsfiegel verfebene Borlabung, Z., Gor.; p. vzeti, gerichtlich klagen, Gor.; — bas Decret, C.; — 3) bas Geprage, Cig.(T.); — tudi: pécat.

pečat, f. = pečat m., Cig., Ravn., Gor., vzh-Št., ogr.-Valj. (Rad); s svojo lastno pečatjo, dolino pismo iz l. 1630 — Let.; — ali je rojstveni list ali kakova pečat (Borlabung), Jurč.; da ne plačaš, precej imaš pečat v

hiši, Zv.

pecatar, rja, m. 1) ber Siegelstecher, Mur., Cig., C.; - 2) ber Siegeler, Cig., C.

pecaten, tna, adj. Siegel: pecatni vosek; pečatni pretan, ber Siegelring.

pecatenje, n. bas Siegein; (pravilno: pecačenje).

pecati se, am se, vb. impf. sich abgeben, sich befassen; p. se z vinstvom, z rokodelstvom; škoda je s tem se pečati, es lohnt sich ber Mühe nicht; p. se s kom, sich mit jemandem abgeben, Umgang pflegen; p. se z ljudmi svoje vrste, mit feinesgleichen umgeben, Cig.; befonders : unerlaubten (gefchlechtlichen) Bertehr pslegen, Cig.; — p. se za kaj, sich um etwas fümmern, Cig.; p. se za gospodarstvo, Zora; pečali so se za napredek, Jurč.; - (redkeje: pečati [brez: se]: ne pečaj v mene, las mich in Ruhe! BlKr. - M.); - prim. pacati se, - iz it. pacciare, Mik.(Et.); impacciare, ftoren, in pacciarsi, sich einlassen.

pecatito, n. die Siegelpresse, Jan. pecatiti, atim, vb. impf. siegeln, abstempeln; p. pisma, svedočbe.

pecativec, vca, m. ber Giegeler, Cig.

pecatnica, f. 1) bie Siegelpreffe, Cig.; - 2) bie Bulle, Let., ZgD.

pecatnik, m. 1) ber Siegelftod; - = pecatni prstan, Cig., Ravn. - C.; - kovni p., ber Prägestempel, DZ.; — 2) = pecatnikar, ber Siegelbewahrer, Jan.

pecatnikar, rja, m. ber Siegelbewahrer, V .- Cig. pečatnína, f. bas Siegelgelb, Cig., DZ.

pečatoslôvje, n. = pečatoznanstvo, Cig. pečatoznanstvo, n. die Siegelfunde, Cig. (T.). peca, f. dem. pec f.; ein fleiner Ofen.

1. peček, čka, m. za pečkom, im Ofenwintel, Jurč.; pust za pečkom, velika noč pod oknom, Dol.-DSv.; - prim. zapeček.

2. pecek, čka, m. 1) ber Weinbeertern, ber Fruchtkern von Apfeln, Birnen u. bgl.; jabolko je zrelo, kadar ima črne pečke; (pêček, čka, St.); -2) neka vinska trta, C., Celjska ok., Hal. - Erj. (Torb.); — 3) die gemeine Kichererbse (cicer arietinum): divji in pitani p., Boršt (Ist.)-Erj. (Torb.).

pecekûrec, rca, m. der Dfenheizer, Levst. (M.). pécen, cna, adj. 1) Dfen-; pecno omelo, der Dfenwisch, jvzh. z. 2) zum Baden gehörig: pecne kadunje, der Badtrog, Dol.; — 3) tummervoul: vsa pecna sem te iskala, Rez.-C. pecen, adj. — kamenit, aus Stein: pecena miza, Rez.-C.

pečénčica, f. dem. pečenka; das Brütchen, Cig. pečeníca, f. 1) = pečena repa, Goriška ok.-Erj. (Torb.), Tolm.; — 2) der Milchschumm, der Brütsing (boletus lactifluus), Cig., M.; — 3) pečénica, die Brennessel (urica urens), Stopice (Tolm.) - Erj. (Torb.), Ben.-C., Koborid (Goriš.).

pecenina, f. gebratene ober gebadene Speisen, Mur., Cig.; bas Badwert, Jan.

pečenják, m. 1) eine Art Ruchen: der Topffuchen, St.-Cig., Jan., Slom.-C., Celjska ok.-C.; der Gugelhupf, C.;—2) der Bratroft, C. pečenjár, rja, m. der Bratfoch, Cig. pečenjáriti, årim, vb. impf. Bratfoch sein,

Fleisch braten, vzh.St.-C.
pecenje, n. 1) bas Braten, bas Baden; — 2)
bas Brennen: p. vesti, bie Gewissensbisse,
Cig.; — 3) bas Gebratene, ber Braten, Cig.,
Jan., Dol.-Z.; — bas Gebadene, Cig.; —
tudi: pecenjè, ogr.-Valj. (Rad).

pecenjica, f. dem. pecenja; fleiner Braten, Mur.

pečénka, f. 1) ber Braten; telečja, svinjska p.; boljša je žlica zelja v miru, nego pečenka v prepiru, Nov. - C.; -- 2) = pečena hruška, Razdrto(Notr.) - Erj. (Torb.); -- 3) ber Felb = 0. Blätterpilz, ber Champignon (agaricus campestris), Cig., Jan., Tuš. (R.).

pečęnkar, rja, m. ber Brattoch, Cig.; — ber Bratenverkäufer, Bes.

pečénkica, f. dem. pečenka; pogl. pečenčica. pečénko, n. neko jabolko, v Brkinih - Erj. (Torb.).

pečéven, vna, adj. felfig, Jan.

pecevina, f. 1) das Felfenstild, Mur.; — 2) ber Felsengrund, die Felsengegend, Jan.

pecevît, adj. felfig, Cig.

pecevie, n. coll. Gelsen, bie Felsengegenb; tudi: pecevie, Kr.- Valj. (Rad).

pecevnast, adj. felficht, felfig, Mur.

pečevnat, áta, adj. felfig, Meg. - Mik., Mur., Cig., Jan.

pečevníca, f. ber Küchenfehen, Jan. (H.). pečevník, m. ber Felsbewohner, Cig., Jan. péči, péčem, vb. impf. 1) eine feste Speise der Einwirkung der Hihe aussehen: baden, braten;

Einwirfung der Sige aussehen: baden, braten; kruh, potice p., hruske, jabolka, repo, krompir, kostanj p.; meso p.; — ta zna več ko hruske peči — der versteht etwas, Cig.; kruh, repa. meso i. t. d. se peče; danes pečemo, heute ist bei uns Badtag, Cig.; — na Primorskem se kava, ječmen, nosec i. dr. ne žge, nego se peče, Erj. (Torb.); — 2) bie

Empfindung des Brennens verursachen, brennen: kar te ne peče, ne pihaj! Zv.; solnce peče, die Sonne brennt; rana me peče (verursacht einen brennenden Schmerz); oči me pečejo, ich habe einen brennenden Schmerz in den Augen; — pekoč humor, kauftischen: to ga peče; glodoko ga je v srce pekla sramota, Levst. (Zb. sp.); vest ga peče, daß Gemissen soltett (beist) ihn; radovednost ga peče, die Reugierde plagt ihn, Cig.; — 3) peči se za kaj, sich um etwas kümmern, C., Jurč. (Tug.); (stsl.).

1. pecica, f. 1) ein kleiner Ofen, M., Gor., Dol.; ber Brantweinbrennofen, jvzhSt.; ber Brennofen ber Töpfer, Cig.; — die Bratröhre, V. - Cig.; — 2) = kamenček, daß Steinchen, Rez.-C.; — 3) = kopriva, Cig.

2. pęčica, f. 1) dem. peča; ein weibliches weißes Ropftuch z. B. für ein Kind; — 2) das Darmfell, das Geftöle (mesenterium); tolsto gubo, ki jo dela potrebušnica na želodcu in na črevih, imenujemo pečico (Neh), Erj. (Som.); — der Nehbraten, Dol.; — 3) die Halswamme des Kindes, BlKr.

3. pečíca, f. = 2. pečka, Zilj.-Jarn.(Rok.). péčičen, čna, adj. Gelrös: pedična žila, bie Gelrösaber, Cig.

pecina, f. 1) ber Fels; — 2) bie Felsenhöhle, Mur., Jan.; — 3) bas Brennen ber Brandwunde, Mik.

pecinar, rja, m. ber Felsbewohner, Cig.

pečínast, adj. felsicht. pečinat, áta, adj. felsig, C.

pečînka, f. bie Grotte, Erj. (Min.).

pečjė, n. coll. = pečki, pečke, Obsterne, ogr.-C., Valj. (Rad).

1. pêčka, f. 1) das Loch unter dem Ofen, C.;

— das Rüchenloch in der Wand, C.;

— zapečnjak, ein Sit hinter dem Ofen, C.;

2) = pečena repa, pečenica, Guts

 pečkà, f. = peček 2), bet Obsttern (von Apseln, Birnen, Erauben u. bgl.), Cig., Dol., Notr.; denarja kakor pečka na jablani, kakor bučnih pečka, Jurč.

3. pèčka, f. = pečkalo, eine saumselig hans belnbe Person, Gor.

peckalo, n. einer, ber langsam und saumfelig arbeitet, Cig.

pečkanje, n. langfames Machen, Cig. pečkar, rja, m. ber Kernbohrer (eine Art Ruffel-

tafer), Cig.
pečkat, áta, adj. Rerne enthaltend: pečkato
sadje, bas Rernobst, Cig., Jan.

pečkátí, sm., vb. impf. 1) die Retne vom Obst aussesin p., Cig.; stöbern, Z.; wühsen, Otaleţi (Goris) - Strek. (Arch. XII. 46.4); — — bosti koga, zabadati v koga, drezati v koga z besedami, sticheln, Podkrnci - Erj. (Torb.); — 3) schnitzesn, brödesn, Z.; mrviti, Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.); n. pr. repo preveč na drodno ribati, kako stvar razmazavati in jo s tem uničevati, Lašče-Erj. (Torb.), BlKr.; — 4) bei der Arbeit nicht

Drael).

vorwarts tommen, Cig.; lenivo kaj delati, pedal, m. podnožni registri, das Bedal (bei ber da nikjer ni nič pokazati, Lašče-Erj. (Torb.), Cig., Gor., BlKr. pečkovec, vca, m. ein aus einem Rern gezogenes Baumchen, C. pečkovit, adj. fernreich, Cig., Jan. pečkovnát, áta, adj. fernreich, Jan. pečkovnica, f. pečkovnice, Steinfrüchtler, Cig. peckur, ria, m. ber Rernsprofeling, C. pečljiv, íva, adj. fummervoll, Rez .- C. pecnat, ata, adj. felfig, C.; - fteinern: pecnato srce, Rez.-C. pečnica, f. 1) ber Badofen, Meg., Alas., Cig., Dol.; - ber Brennofen, Jan. (H.); - ber Dörrofen (für Obst, Flachs u. dgl.), Cig., St.; ber Töpferofen, Cig., C.; — ber Bleiafchenofen, V.-Cig.; - ein Ofen mit einem eingemauerten Reffel, Gor.; Strasne kotle so skovali, Jih v pečnice grozne djali, Slom.; ber Deftillierofen, Cig. ; - bie Effe ber Schmiebe; Cig., C.; -2) das Loch unter dem Dfen, Guts., Celovska ok.; — die Osennische, C., Gor.; — das Ziegelofensoch, C.; — 3) die Osentachel, Cig., Jan., C., DZ.; pečnico izmekniti in zopet nazaj vstaviti, LjZv.; — 4) baš Ebelweiß (gnaphalium leontopodium), Tolm. pecnik, m. 1) ein gemauerter Sipplat im Dfenmintel, die Ofennische, C., Celovska ok.; -2) ber Heizer: Sajegulec in pečnik, Levst. (Zb. sp.); (bei Schmelzhütten), Cig.; - 3) ber Badgaft, ber fein Brot bem Bader gum Baden bringt, Cig.; — 4) ber Felsbewohner, Cig., Jan.; - 5) die Sanduelle, Ravn.-Cig.; die Rarthäuser - Bechnelle (lychnis Carthusianorum), C., Medv. (Rok.); - bie Aurifel (primula auricula), Zv. pečnina, f. bas Dfengelb, bas für ben Gebrauch eines fremden Bacofens gezahlt wirb, das Badgeld, Cig. pečnjáček, čka, m. dem. pečnjak; bie Dfentachel, Guts.-Cig. pečnják, m. = pečnica 3), bie Ofentachel, Cig. pecuh, m. ber Ofenfiger, V .- Cig. pecuhar, ria, m. ber Dfenfiger, V.-Cig., Jan. pecuhnja, f. ber Ruchenfegen, Mur.-Cig. pečûhnjica, f. dem. pečuhnja, Mur.-Cig., Jan., (pečuhnica) C. pečurica, f. = pečurka, Blc.-C. pecurka, f. eine Art Bilg, Dol. - Mik.; ber Brätling, Z. pecusnica, f. ber Rüchenfegen, C., vzh.St.- Vest. ped, î, f. die Spanne; velika p. (od mazincnega do palčnega konca), mala p. (od kazavčnega do palčnega konca), Z.; pet pedi, pet pedi! tako, pravijo, poje prepelica; prepelica, prava kmetica, meri strn že na "pet pedia, Zv. pedagog, m. vzgojeslovec, ber Babagog.

pedagogičen, čna, adj. k pedagogiki spadajoč,

pedagogij, m. vzgojeslovno učilišče, učite-

pedagogika, f. vzgojeslovje, die Badagogit.

pedagoski, adj. Pabagogen-, pabagogisch, nk.

padagogifch.

liišče, das Babagogium.

pedânj, dnjà, m. = pedenj, Cig., Dol.-Met., Vrtov. (Km. k.) i. dr.; tudi: pedânj, ânja, Dol. pedant, m. pretirano natančen človek, ber Bebant. pedantizem, zma, m. = pedantstvo, ber Bebantismus. pedantski, adj. pedantisch, Cig., Jan., Cig.(T.). pedantstvo, n. die Bedanterie, Cig. (T.). peděl, m. vseučiliščne oblasti služabnik, ber Bedell. pédelj, dlja, m. = pedenj, C. péden, dna, m. = pedenj, Mik.: tudi: peden, gen. pednà ali pédna, ogr.-Valj. (Rad). pedenj, dnja, m. bie Spanne; dva pednja širok; tudi pédenj, pédnja, Št. pędenj-člóvęk, ęka, m. ein spannlanger Mensch, Prip.-Mik., Vrt. pedîc, m. pedici, neka vrsta ponočnih metuljev ali vešč: bie Spanner (geometrae), Cig. $(T.), Erj.(\check{Z}.).$ pednáti, âm, vb. impf. = pednjati, C. pedniti, im, vb. impf. = pednjati, C. pednjač, m. bie Raupe eines Spanners (geometra), vzhSt., ogr.-C. pednják, m. = pednjač, C. pednjati, am, vb. impf. mit ber Spanne meffen, Mur., Cig., C.; - pednjač (gosenica) pednja in leze, C.; - mit großen Schritten geben, C. pędnjic, m. = mali pedenj, Valj. (Rad). pednjíti, ím, vb. impf. = pednjati, C. 1. péga, f. ber Fled, Mur., Cig., Jan. ; pege, bie Sommerflede, die Sommerfproffen; solnene pege, bie Fleden ber Sonne (astr.), Cig. (T.); mrtvaška p., ber Tobtenfled, Cig.; rumena p. (v očesu), ber gelbe Fled, Erj. (Som.), Znid.; slepa p. (v očesu), ber blinde Fled, Erj. (Som.), Sen. (Fiz.). 2. péga, f. "lesen, z desak storjen lok, po-- treben, kadar se nad njim zida kak nizek zvod", Lašče, Goriš. - Erj. (Torb.); = pl. pege, bas Bogengeruft, ber Bewölbebogen, Dict., Cig.; - prim. it. piega, ber Bug. pegam, m. ber Seibenschwang (bombycilla garrula), Cig., Jan., Erj.(Z.); = copasti p., die Haubendroffel ("ber Böhmer"), Jan.; — prim. "pegami, böhmische Bögel", Valv. III. prim. "pegami, bohmifche Bogel", 448.; Pegam, ber Bohme, Dict. pégast, adj. fledig, Cig., Jan., Cig.(T.); bef. jommerfledig; pegast obraz. pęgáš, m. pegast konj: ber Braunschecke, (pegaž) pęgat, áta, m. das Perlhuhn, der Perlhahn, Mur., Cig., Jan., Met., Valj. (Rad). pegatka, f. bie Berlhenne, Mur., Cig., Jan., Erj.(Z.), St.pegav, adj. gefledt, Cig. (T.); bef. fommerfledig. pegavec, vca, m. ber Sommerfledige, M. pęgavka, f. neka hruška, Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.). pegavost, f. bie Entftellung burch Commerfleden. pēgaz, m. bajeslovni krilati konj, ber Begajus, Cig., Jan.

pégla, f. ber Theer, Mur., Mik.; das Colophonium, Cig., Jan., M., Vrtov. (Km. k.), DZ.; — prim. it. pégola, Bech.

pegovat, áta, adj. geflect, Met.

1. pệh, m. bie Entfraftung, bie Ermübung, C., Z., Mik.

2. pfh, m. = 2. pah 4), Mur., Jan., Mik. peháč, m. eine ichiebende Perjon, ber Schieber, (pahač) Cig.; — det Handstößer (mont.), SIN. peháj, m. ber Stößel, Jan.

pehâtnik, m. 1) ber Stößel, M.; — 2) ber Riegel, SIGradec-C.; — 3) ber Schrothobel ("s katerim mizar posname največje kosma-

tine"), Lašče-Erj. (Torb.).

1. pehânje, n. 1) bas Stoßen; bas Stampfen;

— 2) bas Gestampfte: die Grüße, Ravn.Valj. (Rad).

2. pehanje, n. die Anstrengung, ZgD.

pehár, rja, m. 1) ber Becher, Mur., C., Habd.-Mik., vzh.Št., ogr., kajk.-Valj.(Rad); iz zlatih peharjev piti, Jsvkr.; — 2) bie stroherne Badichüssel sür ben Brotteig, ber Badtorb; nav. péhar, pehárja (pehára); — 3) ber Bienenstrohstorb, C.; — prim. stvn. behhar, pehhari, lat. bicarium, Mik.(Et.); prim. tudi srvn. peichar, Bienensorb, Levst.(Rok.).

pehárček, čka, m. dem. peharec; 1) ein tleines Brottorbojen, Z., jvzhSt.; — 2) eine Somamm-

gaitung, Mur.

pehárec, rca, m. dem. pehar; 1) ein fleiner Becher, Habd.; pila je iz njegovega peharca, Ravn.-Valj. (Rad); — 2) ein fleiner Brotforb, Valj. (Rad).

peháriti, arim, vb. impf. betrugen, Jan.; drug

druzega pehari, Jurč.

pehárjenje, n. das Betrügen, Valj. (Rad). pehârnica, f. = pehar 2), die stroherne Brotschüffel, Gor.

peharnik, m. ber Mundschent, Habd., ogr.-

C., kajk.-Valj.(Rad).

1. pệhati, am, vb. impf. 1) abmüben, Cig., Jan.; p. se, fid, abmüben, Cig., Jan., C., ZgD.; fid, außer Albem laufen, Cig., C.; pehati se je moral, kakor črna živina, p. se za tuje ljudi, LjZv.; — 2) geben: kam pehaš? Valj. (Rad); — prim. 1. peh.

2. peháti, âm, vb. impf. 1) stoßen, schupsen; od sebe koga p.; p. se, sich (3. B. im Gebränge) stoßen; — peha se mi, es stößt mit aus bem Magen aus, Posi.; — stechen, Z., St.; z nožem koga p., St.; — peha me, ich habe Seitenstechen, St.; — trpka beseda človeka v srce peha (= zbada), C.; — p. se, zanten, streiten, C.; — 2) hervortommen o. hervorschießen lassen, treiben: trta debel zarod peha (paha) iz očes, Vrtov. (Km. k.); koruza peha, ber Ausuruz schießt in die Rosben, Rihenberk-Erj. (Torb.); — po koži se mi peha, ich besomme einen Ausschlag, Blc.-C. pshič, m. neka hruška, Mariborska ok.-Erj.

(Torb.); — prim. 2. peh, 2. pah 4). pehniti, pahnem, vb. pf. 1) einen Stoß verfeten (bef. mit einem länglichen Gegenstande); z drogom me je pehnil, (pahnil) Mur.; vol z rogmi koga pahne, Dalm.-C.; v oko me

je pehnil, er ist mir mit einem spisigen Gegenstande in Auge gesahren, Mur.; p. (pahniti) koga od sebe, s konja, s prestola, Cig.; v ječo koga p., Ravn.; — steden; z iglo koga v glavo p., Guts. (Res.); z nožem koga p., C., Št.; meč v koga p., C.; — 2) spetnovmachjen sasjen, treiben: žito bo več stebel pehnilo, (pah-) Cig.; rž bo vnovič pehnila, (pah-) Vrtov. (Km. k.); — 3) pahnjen = prismojen, verridt, Mur., C., vzhšt.

pehôča, f. die Ermattung, C., Z. pehóta, f. 1) die Ermattung, Z.; — 2) (po drugih slov. jezikih) das Hugwolf, die Infanterie. Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

terie, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. pehoten, ina, adj. Infanteries, Jan.; pehotna puška, daš Infanteriegewehr, LjZv.

pehta, f. = nerodna, debela ženska, Dol. pehtan, ána, m. ein bides, schmuziges Mannsbilb, Cig.

pshtra, f. pehtra - baba, ein mythisches weibliches Besen, C., Gor.; p. otroke pobira, Zv.; — prim nem die Frau Berchta, Levst. (LjZv. 1881. 346); — prim tudi perta. pshtran, m. der Dragun-Beisuß, der Bertram

(artemisia dragunculus), Medv.(Rok.), Kr.;
— tudi: ber Bertram (pyrethrum), Cig.,
Medv.(Rok.); — iz nem. Berchtram = Bertram.

pehtranov, adj. mit dem Bettramfraut (artemisia dragunculus) gewürzt, Kr.

pèj, interj. = fej, pfui! Čig., Jan.; pej te bodi! Cig., Jan.

pêje, f. pl. nam. pege, ber Gewölbebod, Valj. (Rad), Gor.; — pogl. 2. pega.

péjica, f. jama, v kateri se koplje pesek, Malhinje-Erj. (Torb.);—(pejca) bie Grotte, Strek. pék, m. ber Bäder; — prim. stnem. peccho, bav. beck, Mik.

pęka, f. das Baden; kruh po peki, frijdes Brot, Cig., Met.; dobra dekla je za kuho in peko, jvzhŠt.; mati imajo veliko peko, Erj.(Izb. sp); — kolikor se enkrat da v peč, das Gebūd, Cig.; celo peko kruha bi snel, tako je požrešen, Lašče-Levst.(Rok.); — kruh stare peke, altbadenes Brot, Cig., Slom.

pekár, rja, m. ber Båder, Cig., Jan., C., Žnid., Levst. (Nauk).

pekarica, f. bie Baderin, Cig., Jan., Levst. (Rok.).

pekarija, f. 1) = pekarstvo, die Baderei;-2) bas Gebad.

pekarîški, *adj.* ber Băđerinnen, *Cig.* pokáriti. Arim. *16. impf.* bie Băđerei betreiber

pokáriti, árim, vb. impf. die Baderei betreiben, Cig., Jan.

pekárna, f. = pekarnica, Cig.
pekárnica, f. baš Badhaus, bie Baderei, Mur.,
Cig., C., kajk.-Valj. (Rad); — bie Badfitube,
Levst. (Pril.); — ber Baderlaben, Cig., Jan., C.
pekárski, adj. Bader-, Cig., Jan.

pekarstvo, n. das Bäderhandwerk, die Bäderei, Cig., Jan. pekati, am, vb. impf. 1) an das Baschbrett schlagen: p. perilo, strene, SlGradec-C.; —

2) p. se, sich tatbalgen, Cig.

pêkba, f. = pekva, Danj.-Mik. pekel, kla, m. 1) bas Bech, Blc. - C.; - ber Theer, Dol.; - 2) die Bolle; v p. priti; pekelvice, die Dratelblume (chrysanthemum leucanthemum), ker otroci pukajoč cvetna peresca ugibljejo, pridejo li v pekel ali v vice ali v nebesa, Kras-Erj. (Torb.); - 3) eine Art Flachsbörrofen, SlGor.-C.; pekel, St., ogr., kajk.-Valj.(Rad). pékein, adj. = peklen, Jan. péker, kra, m., Fr.-C., pogl. pekra. peket, eta, m. bas Getrampel (3. B. ber Bferbe), Z., Zora, Valj.(Rad). peketanje, n. das Getrampel, bas Geftampfe, Cig., Jan.; p. konjskih kopit, Jurč. peketati, etam, ecem, vb. impf. mit den Sufen die Erde stampfen, trotten, traben, Mur., Cig., C.; Črez kam'ne peketajo, Preš. pekev, kve, f. bie Bratpfanne, Mur., Cig.; pogača v pekvi, Trst. (Let.); — prim. pekva. pékinja, f. = pekarica, Mur., Cig., Jan.; prim. pek. pekla, f., nam. pekva, Cig., Jan. pékiec, kleca, m. = peklenec, Levst. (Zb. sp. II. 55.). peklen, adj. Sollen=; verbammt (pos. v kletvicah); pekleno olje, = hudičevo o., Z. peklenec, nca, m. ber Höllengeift, ber Teufel, Mur., Cig., Guts.(Res.). pekleneti, im, vb. impf. Gram verurfachen, murmen: to me pekleni, vzh St. peklenica, f. :) bie Bagenschmiere, C.; -2) die Furie, Jan. (H.); - prim. pekel 1) in 2). pekleník, m. = peklenec, Cig. peklenski, adj. Höllich; peklenska posast, bas Sollengespenft; p. kamen, ber Höllenstein, Cig. (T.); peklensko veselje, höllische Freude. peklenščak, m. ber Teufel. peklenščica, f. bas Höllenweib, Cv. pekléti, ím, vb. impf. = pekliti, Dol.-Levst. (LjZv. I. 36.). 1. peklina, f. kamena p., das Erdpech, das Erdharz, Erj. (Min.); - prim. pekel 1). 2. peklina, f. die Glühhite, Jan. pekliti, im, vb. impf. peinigen, qualen, Gorgen machen, Mur., V.-Cig., Jan., Dol., vzhSt.-C.; vest jih bo pekla in peklila vekoma, Burg.; vestni nepokoj ga pekli, Ravn.; - p. se, sich ärgern, M., Pohl. (Km.). peklivec, vca, m. ber Qualer, Cig. peklîvka, f. bie Qualerin, Cig. peklja, f. nam. petlja, der Obititiel. C., St. pekljenje, n. bie Beinigung, Cig. 1. péklo, n = pekel, Fr., Rez.-C. 2. peklo, n. bie Bratpfanne, Jan., Danj .- Mik., Gor., Dol. pekočína, f. die Glut, Jan. pékovka, f. die Badersfrau. pękovski, adj. = pekarski. pékra, ker, n. pl. nam. petra, Fr.-C.; pogl. petro, petre. pekva, f. bie Bratpfanne, Mur., Trst. (Let.), BlKr., vzhSt.

pelargonija, f. bie Belargonie (pelargonium), Tuš. (B.). pelena, f. = peliha, ber Fled, bef. ein rother Fled am Leibe, Ig (Dol.); - bas higblaschen, Valj. (Rad); - kaka p. zemlje, ein Fled Erde, Zv. pèlek, lka, m. 1) = pecek, der Obstiern, der Beinbeertern, Kras, Prim., Cig., Štrek., Plužna - Erj. (Torb.); hruševi pelki, Vrtov. (Km. k.); iz pelka zrasla mladika, Nov.; črvi se zarijejo blizu pecljev v nezrele jagode do pelkov, katerih jedrca jim služijo v živež, Nov.; — 2) die Hant der Bein-beere, Dutovlje (Kras)-Erj. (Torb.). pélen, m. = pelin, GBrda-Erj. (Torb.); pelèn, éna, Plužna pri Bolcu, Lašče-Erj.(Torb.); pélen, éna, Lašče-Erj. (Torb.). pelénček, čka, m. das Bidelfind, Jan. peleneti, im, vb. impf. bitter fein, C. pelenica, f. = pelnica, plenica, Jan. peléniti, finim, vb. impf. = peliniti, verbittern: skrb za brata jej je tesnila in pelenila čute, Jurč. pelénov, adj. = pelinov, (pelénov) Dict. pelénovec, vca, m. = pelinovec, (pelénovec) Dict. pelès, ésa, m. ber Blant (eine Rebenart), Cig., Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.), jvzhSt.-Trumm.pelésast, adj. sledig, Notr.; - prim. pelisa, pelésovina, f_{\cdot} = peles, $jvzhSt_{\cdot}$ -Trumm., Erj. (Torb.). pèlhek, hka, adj. mürbe, Mik.; (pèljhek, peljhâk, Met.); - prim. pligek. pelina, f. ber Fled, C.; ein rothlicher Fled auf ben Wangen, Mik.; bas Sigblaschen, Valj. (Rad); - prim. pelisa. pelikan, m. ber Belifan, bie Rropfgans (pelecanus onocrotalus), Cig., Jan., Erj. (2.). pelin, m. ber Bermut (artemisia absynthium); divji p., der Beifuß (a. vulgaris), Mur., Cig.; bas Schimmelfraut, bas Filzfraut (filago arvensis), Josch; — judovski p., das Burmfraut (a. judaica), Cig.; - tudi: pélin, ina. pelînček, čka, m. eine asiatische Wermutart (artemisia contra), (seme daje prah za gliste), Tuš.(B.). pelinec, nca, m. dem. pelin; ber Bermut, M.; S pelincem nasajeno, S trnjičem ograjeno (srce), *Npes.-K.* pelînek, nka, m. ber Wermutwein, Valj. (Rad). peliniti, înim, vb. impf. verbittern, Cig., Jan. pelînje, n. coll. Wermut, M. pelînka, f. neka vrsta pelina, ki ima hujši duh ter manjše in manj goste vejice in šopke od pelina, jvzhSt. pelînkov, adj. = pelinov, Mik. pelînkovec, vca, m. 1) pelinov grm: Pelin pelinkovec, Ti si žarko cvetje, Npes. - K.;

— 2) ber Wermutwein, Mur. pelinov, adj. Bermut: pelinov grm, pelinovo seme. pelinovec, vca, m. ber Bermuttrant; ber Bermutwein.

pelinovica, f. voda, v kateri se je pelin kuhal ali namakal, Gor.; bas Bermutwaffer, Jan. pelínovina, f. voda, v katero se je pelin ožel, Gor. pelínovka, f. = pelinovica, Ján.(H.). polisa, f. ber Fled, Jan.; eine rothe Buftel. Mik.; bas Wimmerl, Z.; — der Streifen, C.; - prim, pelih**a.** pelisast, adj. voll Bimmern o. higblaschen, Z. peliskast, adj. peliskasto vreme, regnerifches Better, Fr.-C. pelískati, am, *vb. impf*. so schlagen, dass es platicht, mit ber flachen Sand ichlagen, ogr.-C., St.; ohrfeigen, Mur.; dez peliska, ber Regen platschert, St.; toča peliska, ein hagelmetter geht nieber, Cig., jvzhSt. peliskav, adj. peliskavo vreme, = peliskasto poliskniti, isknem, vb. pf. platichend ichlagen: p. koga, jemandem eine Ohrfeige geben, jvzhSt. pelisniti, isnem, vb. pf. = peliskniti, Mik. pelisčiti, iščim, vb. pf. = peliskniti, C.; - obrfeigen, Mur.; - fallen, plumpen, C. peliti, im, vb. impf. fpannen, gefpannt machen (o obleki), vzh.St.-C.; p. se, sich spannen (o tesni obleki): rokavi se mi pelijo, vzhSt.-C. pelja, f. die Fuhr, die Fahrt, Ravn.-C., Z. peljáč, m. ber Führer, ogr.-C. peljáj, m. bie Fuhre, bas Juber, Cig., Jan., ogr.-C.; en peljaj sena, vzh.Št. poljajec, jca, m. = peljajica, Jan. peljajica, f. bas Bangelband, C. peljanje, n. bas Führen; — bas Fahren. péljati, péljem in: peljati, am, vb. impf. führen; za roko koga p.; za podpazduho se p., eingehangt geben, Cig.; — leiten, Cig., Jan.; kamor srce pelje, nach Herzensluft, Jan.; umeti, kako svet pelja, Lebensart verfteben, — mittelft eines Fahrzeuges fortbringen, fahren (trans.); gospodo p. v mesto; (brez objekta): kam pa peljaš? — p. se, mittelft eines Fahrzeuges weiter beförbert werben, fahren (intr.); s pošto, po železnici, v ladji, v čolnu se p.; - prim. it. pigliare, nehmen, Mik.(Et.). poljatva, f. das Führen, die Führung, C. peljûd, m., Cig., pogl. palud. peljúhtati, am, vb. impf. = grdo peljati, Nov. peljúziti se, ûzim se, vb. impf. = zaganjati se: p. se v koga, *Notr*. peljúzniti se, ûznem se, vb. pf. p. se na koga, jemanden überfallen, SIN. pelka, f. - pelek, der Apfel-, Birn-, Tranbentern, Prim.-Cig., Nov.-C.; (peljka, Koborid, pljèka, Zabče [Tolm.], pléka, Kneža [Tolm.]-*Erj.[Torb.]*). pelkíca, f. neko jabolko, Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.). pelna, f. = plena, Mur., Mik. pelníca, f. = plenica, Mur., Mik. pelod, m. = cvetni prah, Tuš. (B.); - prim. hs. pelud (v istem pomenu). pelodek, dka, m. dem. pelod, Tuš. (B.).

pena, f. 1) ber Schaum; nav. pl. pene; pene se mu cedijo iz ust; pene pobrati z juhe, bie Suppe abichaumen; - 2) zlata p., zu bunnen, garten Blattden gefclagenes Golb, bunnes Blattgolb, ber Golbichaum; — bas Musingold, Cig.(T.); — steklens p., die Glasgalle, Cig.; -- morska p., ber Meerschaum (talcum lithomarga), Cig., Jan., DZ., nk.; - kremenita p., bie Rieselguhr, DZ. penarica, f. ber Schaumlöffel, C., Levst. (M.), pénast, adj. schaumahnlich, geifericht; - schaumbedectt, schäumend, geisecig. penäti, m. pl. hisni bogovi starih Rimljanov, bie Benaten. pénav, adj. schäumig, geiserig, Jan. pénavec, vca, m. ber Schaumwurm, Cig. pęnavka, f. der Schaumlöffel, jvzh.Št. pénenica, f. ber Schaumlöffel, die Schaumkelle, V.-Cig., Jan., Hip.-C., Met., Erj.(Torb.), Gor.; (nam. penenica?). pêneštvo, n. das Münzwesen, Cig. (T.), DZ. pênez, m. die Münze, Guts., Mur., Cig., Jan., ogr., kajk.-Valj. (Rad); beli penezi za črne dni, die Sparpfennige, C.; droben p., Scheibemunge, Erj. (Min.); zvenec p., flingenbe Munge, DZ.; - pl. penezi, Gelb, Jan., C, vyhŠt. i. dr.; - tudi: penez, eza, Valj. (Rad); gen. pl. pênez, Mur., C., Mik., penéz, kajk.-Valj.(Rad). penezar, rja, m. der Munger, Mur., Cig. penezárnica, f. die Münzanstalt, Mur. penezarstvo, n. bie Mungerei, Mur. penezat, ata, adj. gelbreich, Mur. penezek, zka, m. dem. penez; eine fleine Münze, ber Heller, Cig. penezen, zna, adj. 1) Mung-, Gelb-, Mur., Cig.; penezno edinstvo, die Münzeinheit (zwischen zwei Staaten), Cig. (T.); - 2) gelbreich, Jan. (H.). pệneznica, f. 1) das Münzamt, Jan.; — 2 bie Caffe, h. t.-Cig (T.); - bie Gelbtafche, DZ. peneznicar, rja, m. ber Caffier, Jan. (H.). peneznik, m. ber Becheler, Cig.; ber Banquier, Vrt. penezokov, kova, m. bie Mungpragung, Jan. penezokovec, vca, m. der Münzer, Jan. penezokoven, vna, adj. bas Pragen von Dlunzen betreffend: penezokovna naprava, die Münzanstalt, Cig. penezokovnica, f. bie Münzanstalt, Cig. penezomênec, nca, m. ber Geldwechsler, Cig., penezopîsje, n. die Münzbeschreibung, Cig. penezosiovec, vca, m. der Münzenkenner, der Numismatifer, Cig., Jan. penezosloven, vna, adj. numismatisch, Jan. penezoslovje, n. bie Mungfunde, bie Rumismatit, Jan., Cig. (T.). penezoznanec, nca, m. = penezoslovec, Cig. penezoznanski, adj. == penezosloven, Jan., Cig.(T.).penezoznanstvo, n. = penezoslovje, Cig.,

penež, m. bas Schaumen, C.; - ber Schaum: p. na juhi, C.; pes je poln peneža, Hal.-C. peneznica, f. ber Abichaumlöffel, Fr., Hal.-C. 1. penica, f. dem. pena; fleiner Schaum; olove penice, ber Biergerm, C.

2. pénica, f. die Grasmude; vrtna p., die Gartengrasmude (sylvia hortensis), Erj. (2.); velika p., bas Brauntehlchen (saxicola rubetra), Cig., Frey. (F.); bela p., der schwarziehlige Steinschmäßer (saxicola rubicola), Frey. (F.); erna p., ber Monch, bas Schwarzplattchen (curruca atricapilla), Cig., Frey. (F.), Levst. (Nauk); grahljasta p., bie Sperbergrasmude (curruca nisoria), Levst. (Nauk), = pisana p., Frey. (F.); trstna p., ber Binsensanger (curruca aquatica). Levst. (Nauk), Frey. (F.); laska p., ber geflectte Fliegenfanger (muscicapa grisola), Cig., Frey. (F.).

penina, f. ber Schaumwein, Cig., Jan., Nov .-

peniti, penim, vb. impf. icaumen machen, sprigen: p. pivo z brizganjem, Levst. (Nauk); - p. se, schäumen; pivo, vino se peni; od jeze, togote se p., vor Jorn schäumen. penj, m. = panj, Jan., C., vzh St., ogr.

pénja, f. bie Rlammer, ogr.-C.; - prim. peti (pnem).

1. penjáča, f. ber Schaumlöffel, Mik., vzh.St .-C.; — prim. pena.

2. penjáča, f. bie Rlammer, bie Zwinge, St .-C.; — prim. penja.

penjava, f. = ponjava, plahta, Fr.-C.

penjavka, f. = penavka, Jan.

penjenica, f. = penenica, ber Schaumlöffel, Cig., Valj.(Rad), Štrek.

penjenje, n. bas Schaumen.

penjulja, f. der Schaumtöffel, die Schaumtelle, Cig., Ravn. (Abc.).

1. penkati, am, vb. impf. ichaumend fliegen, C. 2. pęnkati, am, vb. impf. = pritrkavati (na

zvonec), Notr. penkelj, klja, m., C., Št.-SlN., pogl. 2. pentelj.

1. pénkica, f. = penjenica, Jarn.

2. penkica, f. ber Beisig (linarius spinus), Cig., Frey.(F.).

penklja, f., pogl. 1. in 2. pentlja.

penkljáti, âm, vb. impf. pogl. 1 in 2. pentljati. penovka, f. ber Schaumlöffel, bie Schaumtelle, Guts., Mur., Cig., Jan., C.

pentagon, m. peteroogelnik, bas Bentagon (math.), Cig.(T.).

pentameter, tra, m. petomer, ber Bentameter. pentek, m. ein Musitinftrument : bas Sadbrettchen, Cig., Jan., Blc.-C.; igrati na p., LjZv. pentekati, am, vb. impf. auf bem Sadbrett ipielen, Blc .- C.

1. péntelj, tlja, m. = 1. pentlja, die Masche, die Schlinge, SIGradec-C.

2. pentelj, tlja, m. = pecelj, ber Beinbeertamm, Fr .- C.; ber Obststengel, C.

penteljščák, m. = pentljevec, C.

1. pentlja, f. bie Masche, bie Schlinge, SIGradec-C., (penklja) Cig., Jan., Gor.; s pentljo (penkljo) zavezati, Levst. (Rok.).

2. pentlja, f. ber Obststiel, ber Traubentamm. (penklja) Jarn., Cig., M.; prazne pentlje (penklje) visijo po trti, Konjice(Št.).

péntijast, adj. majchig, (penkljast) Cig.

1. pentljáti, am, vb. impf. Maschen machen, Z., (penkljati) Cig., Jan., Gor.

2. pentljáti, âm, vb. impf. pentlje odstranjevati, Die Traubenfamme von den Beeren entfernen, (penkljati) St.-SIN.

péntljevec, vca, m. ber Stengelwein, C. pentljevje, n. coll. der Traubenstengel, C. péntijičje, n. coll. = pentljevje, C. pentljiga, f. ber Traubenfamm, Fr .- C. penúša, f. bas Geiferthierchen, Cig. penzija, f. pokoj, pokojnina, die Benfion, Cig.,

nk. penzijôn, m. = penzija.

penzijonar, rja, m. ber Benfionar, Cig.

penzijonist, m. ber Benfionift.

penzijski, adj. Benfione : penzijska zaloga, ber Benfionsfond, nk.

pepet, pela, m. bie Afche; p. kuhati, Bottofche bereiten, Nov.-C. Str.

pepelár, rja, m. ber Aschenbrenner, Cig.; ber Afchenhandler, C., Dol. ;- ber Bottafchensieder, Jan., Nov.-C.

pepelárček, čka, m. dem. pepelar, Cig pepelarica, f. bie Afchenbrennerin, bie Afchfrau, Cig.

pepelarija, f. = pepelarstvo, Cig. pepeláriti, arim, vb. impf. = pepelar biti, Cig. pepelarnica, f. die Afchenbrennerhutte, Cig.; die Bottaschenbrennerei, C., Str.

pepelarski, adj. Afchenbrenner. Cig.; - jur Bottajchensiederei gehörig: pepelarska sol, die Bottaiche, V.-Cig.

pepelarstvo, n. die Afchenbrennerei, Cig.; die Bottaschensieberet, (prim. pepelar). pepelast, adj. 1) aschenformig; aschfarbig; -

2) mit Aiche bestreut, Jan.(H.). pepêtec, lca, m. = pepelik, Nov.

pepeten, ina, adj. Afchen-; pepelna jama, bie Uschengrube, Cig.

pepeleti, im, vb. impf. zu Aiche werben, Fr .- C. pepelica, f. bas Aichenputtel, Valj. (Rad).

pepelicen, ena, adj. Bottafchen-, Cig. pepelik, m. unreines tohlenfaures Rali, die Bottasche, Cig., Jan., Levst. (Nauk).

pepelika, f. = pepelik, Cig.(T.), C.pepelikov, adj. Bottofchen., Cig., Jan.

pepelisce, n. ber Ort, wo die Afche aufbewahrt wird, Blc., Fr.-C.

pepeliti, im, vb. impf. 1) mit Afche beftreuen, äschen; — 2) zu Asche brennen, einäschern, Cig.; ogenj je pepelil delo človeško, DSv.; — 3) p. se, aschsarbig werden, Scav.-C.

pepelje, n. die Afche an einer Branbftatte, Notr. pepeljenje, n. die Bestreuung mit Aiche, Sol. pepelka, f. bas Aichentuch beim Sechteln, Cig., Kr.-Valj.(Rad).

pepelnast, adj. afchenahnlich, afchfarbig. popeinat, adj. mit Asche beichmust; — ber Asche ähnlich, aschicht, Cig.; aschfarbig, C., Dol., Gor. pepernica, f. 1) bas Afchentuch (beim Sechteln), Guts - Cig., Gor.; — 2) das Afchengeschirr, Cig., C.; ber Afchentrug, die Urne, Cig.,

Jan., C.; - 3) pepelnica, ber Aichermittwoch.

Afchermittwoch; pepelnieni teden, bie jum

pepelničen, čna, adj. pepelnična sreda, ber

Aschermittwoch gehörige Woche, Cig.

pepeinik, m. 1) bas Afchenbehaltnis, Mur.; ber Aschenkrug, die Urne, Cig., Jan.; — 2) bie Aichengrube, bas Aichenloch unter bem herbe, Cig., Dol. pepeinják, m. 1) bas Ajchenbehaltnis, Mur., Cig.; bie Urne, Cig., Jan.; - 2) = pepelnik 2), Cig., C., Tolm. - Strek. (Let.); - 3) afchfarbiger Sand, Cig. pepeluga, f. eine Art Gartenblume, Tus. (St. l. č.)-C. pepelügar, rja, m. ber Afchenhandler, Strek. pepeluna, f. 1) bas Aichentuch beim Sechteln, jvzhSt.; — 2) das Afchenbrobel, Cig. pepelusa, f. bas Afchenbrobel, Cig. pepeluska, f. 1) bas Afchentuch beim Sechteln, Cig., Mik., Kr.; — 2) bas Aschentraut (cineraria), Medv. (Rok.). péper, pra, m. = poper, ber Pfeffer, Cig.; turški p., Fr.-C. popinek, nka, m. neko jabolko: ber Bipping, péprati, am, vb. impf. = poprati, Cig. peprenik, m. = poprenik, ber Pfeffertuchen, Blc.-C. pépriti, im, vb. impf. = poprati, C. péprnica, f. bie Pfefferbuchfe, C. peprojêdka, f. der Tutan, C. peprovka, f. die Biperine, eine Seibenwürmerfrankheit, C. péprovnik, m. das Pfeffertraut (lepidium), Hip.-C. péprščnica, f. der Bfefferapfel, Fr.-C., Mariborska ok.-Erj.(Torb.). 1. per, m. moriches Holz, Cig.
2. per, m. = neresec, C., Pjk.(Črt.); - prim. nem. Sau,,bar". peráč, m. 1) ber Bajcher, C.; — 2) = perača, Celjska ok. - Štrek. (LjZv.). peraca, f der Baschbleuel, Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik., vzhSt. peráčast, adj. bleuelartig, C. peračec, čca, m. neka kožna bolezen na otrocih, Škrilje pod Čavnom-Erj.(Torb.); (nam. perečec (). peracica, f. = perica, Blc.-C. peraciti, acim, vb. impf. (eig. mit bem Baichbleuel die Bafche schlagen), mit ber flachen Hand Schlagen, Celjska ok. perainica, f. ber Baichbleuel, Dict., Cig. perâlnik, m. kamen, na katerem se pere, BlKr. peran, ana, m. weißgesprenkelter Ochs, Cig. perati, am, vb. impf. ichlagen, fneten : loncar mehki glin pera, Dalm. perav, adj. = pirav, morfd, Mur.-Cig. peravka, f. = peraca, SiGradec-C. perce, n. dem. pero = peresce; bas Blattchen; roža s sto perci, Dict.; — tudi: percè, Valj. (Rad).

perè, éta, n. = pero, Guts., Jarn., Danj.-Mik., C.; Nesrečna je tinta, Nesrečno pere, Npes.-Schein.; pére, éta, Mur. perêčec, čca, m. = pereči ogeni, bas Antoniusfeuer, Notr. perecica, f. bie Brennbolbe (cnidium), C. perêčnik, m. = perečec, Fr.-C. perečnják, m. = perečec, C. perelina, f. moberige Dinge, SlGor.-C. peren, rna, adj. 1) = peresen, Feber, Cig., Jan., C.; — 2) boll Febern, C. perenica, f. = ročica pri kmetskem vozu, Valj.(Rad). perênje, n. bas Mobern, M. poresar, rja, m. ber Feberhandler, Cig., Jan.; - kdor peresa za lišp pripravlja, ber Feberschmüder, V.-Cig. peresce, n. dem. pero; 1) das Federchen; 2) bas Blättchen; deteljno peresce, bas Rleeblatt. peresen, sna, adj. Jeber-; peresna cevka, ber Febertiel; peresni boi, der Febertampf, Cig.; peresni tul, die Federbüchse, V.-Cig. peresnica, f. bie Federbuchfe, Cig., Jan. peresnik, m. 1) ber Schriftführer, Jan., Naprej-C.; - 2) das Febermesser, Cig., Jan.; -3) = peresnica, Cig. perêsovec, vca, m. bas Febererz, C. pereti, im, vb. impf. 1) modern, morich werben, Mur., Cig., Mik., C.; obleka, platno peri, Ig(Dol.); - perél, modernd, Mik.; perelo platno, Z.; - 2) brennen, glüben, Nov.-C.; pereci ogeni, das Hautfeuer, das Antoniusfeuer (eine Schweinekrankheit), Cig., Erj. (Torb.);—pereči ogenj, der Brand an Bäumen, Radovljica(Gor.)-Erj.(Torb.); pereče drevje, brandige Baume, Cig. peretnica, f. = perotnica. peretnik, m. ein Bohrer, ber unten wie ein Meißel geschliffen ift (Bogenbohrer), V.-Cig. perfekt,m. pretekli čas, bas Berfectum (gramm.). perfektiven, vna, adj. dovršen, perfectiv (gramm.): perfektivni glagoli. perfektivnost, f. die Berfectivität (gramm.), perfiden, dna, adj. verolomen, izdajavski, perfib, Cig.(T.), nk. perfidnost, f. verolomnost, die Berfidie, nk. pergamen, m. = pergament, Cig., Jan. pergamenar, rja, m. ber Bergamentmacher, Cig., Jan. pergamenast, adj. pergamenten, Cig., Jan. pergamenov, adj. = pergamenast, Cig., Jan. pergament, m. koženica, bas Pergament. pergamentast, adj. pergamenten, Cig. pergamenten, tna, adj. Bergament-, pergamenten, Cig. pergamentov, adj. = pergamentast, Jan. pergamotica, f. bie Bergamottenbirne, C.; rižasta, francoska, jesenska, velikonočna p., C. perhtra, f. perhtra baba, neka pošast v pravljicah, Ahac.; - prim. pehtra. perica, f. bie Bafcherin. pericar, rja, m. = pericnik, ber Bafcher, Z., Burg. (Rok.).

peričnik, m. 1) ber Baicher, Cig., Jan., Ljub.; ber Erzwäscher, ber Seifener, V.-Cig.; - 2) = perilnik 1), Dol.

periferija, f. obod, die Beripherie (math.). perifraza, f. opis, bie Umichreibung, die Beri-

perigej, m. prizemje, bas Berigeum, bie Erbnahe (astr.), Cig.(T.).

perigon, m. cvetni obod, bas Berigon (bot.), Cig.(T.).

perihelij, m. prisolnje, bas Perihelium, die Sonnennahe (astr.), Cig.(T.).

perika, f. ein fleines Bflanzenblatt, C.; -

prim. pero.

periten, ina, adj. Baiches, Baichs, Mur., Cig., Jan.; perîlni ploh, die Baichbant, V.-Cig.; perilne nicke, ber Baschtrog, Blc.-C. perilisce, n. ber Bajchplat, C.

perilja, f. die Bajcherin, Mur., Cig., Valj.

(Rad).

peritnica, f. 1) die Baschanstalt, bas Baschhaus, ber Baschraum, Cig., Jan., DZ., Levst. (Pril.); - 2) = perilnik 1), ber Baschblod, Gor.; — 3) bas Baschschaff, Cig., M.

peritnik, m. i) ber Bajchblod, bas Bajchbrett, ber Baschstein; — 2) ber Baschtrog, Cig.; - das Waschschaff, Cig.; — 3) der Wasch= bleuel, Cig., Jan., M., LjZv.; - 4) = peričnik 1), Mur.

perilnják, m. = perilnik 1), Jan., C. perilo, n. 1) das Baichen, die Baiche: na perilu biti, bei ber Bajche fein; srajca po perilu, ein frisches hemb, Met.-Mik.; - 2) bas Bafchzeug, die Bafche; umazano p. namočiti; perilo je na sušilu (= se suši), Blc. - C.; oprano p.; belo, pražnje p.; - bas Flutwert (im Bergbau), V.-Cig.; -3) bie monatliche Reinigung, die Menftruation, Cig., Notr.

peritščina, f. ber Bafcherlohn, Cig.
1. perina, f. 1) eine glühende Kohle, Jan., Scav.-C.; — 2) ber Abfall von brennenden Leuchtspänen, C.; - 3) leuchtendes Moberholz, Z; — moriches Holz, Cig., Jan.

2. perina, f. 1) = perutnina, V.-Cig.; - 2) bas Feberbeit, Cig., Jan.; — 3) ein großes Blatt (von Rohl, Rüben u. bgl.), C., Vest.
1. perinje, n. coll. Abfälle von brennenden

Spänen, *C*. 2. perînje, n. coll. 1) Feberzeug, C.; — 2) große Blätter (von Rohl, Müben u. bgl.), Nov., Vest., Fr. - C.; perinja nabrati za svinje, jvzhŠt.

perinka, f. bas Blatt (von Salat, Robl, Rüben u. dgl.), jvzhŠt.

perioda, f. doba (hist.), povračaj (math.), zložen stavek, sestavje (gramm.), bie Beriobe. perioden, dna, adj. periodifch (math.), Cel.

periodoma, adv. periodenmeise, Cig.(T.). peripetija, f. preobrat v dramatičnem dejanju. die Peripetie.

periskopski, adj. ogleden, peristopija (phys.), Cig.(T.).

poris, m. ber Baichlappen, Valj. (Rad).

1. perisce, n. 1) ber Baschplat, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) bie Baschbant, Mur.; das Brett, worauf man bie Bafche bleut, C.

2. perisce, n beibe hohlen Sanbe zusammen gehalten, bie Bafpe, Cig, Valj.(Rad); nastaviti p., jedno p. moke, Polj.; - eine Sanbvoll, Mur., Jan.; pogl. prgišča.

periti, im, vb. impf. 1) mit Febern berfeben, fiebern, Cig., Jan.; p. se, Febern bekommen, sich besiedern, Cig., Jan., C.; — 2) grablje, brano p., ben Rechen, die Egge mit gahnen, gaden versehen, C.; p. kolo, ein Rab mit Speichen versehen, Blc.-C.; dreto p. — scetino v njo vdevati, Fr.-C.

perîtva, f. = perilo 1), bas Baschen, die Basche, Fr.-C.

periv, iva, adj. morich, angefault, vzh.St.- Vest., Notr.

perîvec, vca, m. Cig., Jan., pogl. peričnik 1). periviti, îvim, vb. impf. = gniti, vzhSt.; prim. periv

perivka, f. Cig., pogl. perica. perjad, f. bas Febervieh, bas Geflügel, Jan., Nov., SIN., SIGosp., DSv.

perjanica, f. der Feberschmud, Mur., Cig., Jan.; - hs.

perjanicar, rja, m. 1) ber Feberschmuder, Cig.;

— 2) ber Feberbuschpolyp, Erj.(Z.). perjanik, m. 1) ber einen Feberbusch trägt, Mik.; (hs.); — 2) ein hut mit einem Feber-busch, SIN.

perjast, adj. 1) feberartig; — 2) voll Febern, M. pérje, n. coll. 1) Febern; gosje, pisano, mehko p.; p. mu je zraslo = er ist hochmuthig geworben, Z.; - 2) Blatter; zeleno, gosto, drobno p.; - 3) ber untere Theil bes Bergbohrers, der Zwider, V .- Cig.

perjenica, f. Die Runftfliege (als Fischföber),

pérjevka, f. neka hruška, Ip.-Erj.(Torb.). pérjiče, n. coll. dem. perje; 1) Feberchen, Cig., Jan., Met., Vrt.; Mi perjice spet zrastlo bo, Npes.-K.; - 2) Blättchen: vejica od oljike z zelenim perjičem, Jap. (Sv. p.).

perkal, m. neka bombažasta tkanina (Bertal). perkalast, adj. aus Berfal.

pęrkinja, f. = ptica, C.
1. perla, f. dišeča p., ber Balbmeister (asperula odorata), Cig., Jan., Tuš.(R.); - prim. asperula. (?)

2. perla, f. = biser, bie Berle, Cig., Trub .-C.; (pl. m. perlini, Dict., Mik., Bas.); - iz

3. perla, f. die Stubenmagh, Guts.; (pedisequa, Boh. 58).

perlica, f. = 1. perla, ber Balbmeister, Cig., Medv.(Rok.).

pêrman, m. = mrjasec, neresec, C., Pjk. (Crt.); — prim. 2. per.

permanënten, tna, adj. trajen, permanent, Cig. (T.), nk.

permutácija, f. premestba, bie Bermutation (math.), Cel.(Ar.).

permutacijski, adj. Permutations : permutacijsko število, Cel.(Ar.).

pernâd, f_{\cdot} = perjad, C_{\cdot} pernahti, f. pl. das Fest ber Epiphanie, Guts., Mur., Jan., Rož. (Kor.), Rez. - Navr. (Let. 1886, 91); — prim. bav. berchtennacht (istega pomena), Mik.(Et.).

pernast, adj. feberartig, Cig., Jan.; - Feber-: pernasta postelja, das Feberbett, C. pernastokip, kípa, adj. fiederlappig, Jan.

1. pernat, adj. 1) Feber-, feberig; pernata blazinica, der Federpolster; pernata metlica, der Feberbesen, Cig., Jan.; - gefiebert, Cig., Jan., (bot.) Cig.(T.); — 2) blatterig, belaubt, Cig., Jan.

2. pernat, adj. moderig, morfch: pernata drva, Svet.(Rok.).

pêrnica, f. 1) das Feberbett, das Feberkissen, bie Tuchet; - 2) ber Feberbehalter, C., Boh.; — 3) ber Feberwijch, C.; — ber Feberbusch, C.; — 4) ber Wegetritt, ber Bogelknöterich (poligonum aviculare), Cig.

pernik, m. 1) ber Feberkasten, Cig.; - ber Federbehalter, Hip.-C.; - 2) das Federmeffer, ogr.-C.; - 3) der Federbusch, Blc.-C.

perniti, pernem, vb. pf. vermodern, morich werden: bukov les hitro perne, Svet.(Rok.). 1. pernja, f. "ovca polu bela, polu črna", Vas Krn-Erj.(Torb.); pogl. 2. pirnja.

2. pérnja, f. ber Streit, kajk., ogr.-Valj.(Rad); pogl. prnja.

pernjáča, f. bas Feberbett, C.

pernjak, m. 1) die Feberschachtel, Cig.; - 2) das Federkissen, C.; — 3) petoprsti p., die Febermotte o. das Schlehen-Beiftchen (pterophorus pentadactylus), rožni p., das Rojengeistojen (p. rhododactylus), šestoprsti p., bie Geißblatt - Febermotte (alucita hexadactyla), Erj.(Ž.).

pérn-pogáča, f. = netopir, Dol.; - prim. pirpogača.

pero, esa, (tudi: pero, ra), n. 1) die Feber; gosja peresa; pero urezati (za pisanje), bie Feber schneiben; p. za klobukom nositi, eine hutfeber tragen; — jekleno p., die Stahlfeber; - 2) die Spannfeber (in ber Uhr, im Schlofe u. bgl.); - 3) bie Klinge einer Sage, Cig., C.; - 4) ber Schluffelbart, Cig., M., Svet. (Rok.), Savinska dol.; - svedrovo pero, bie Bohrerspike, Cig.; — 5) pl. pera, die Rabspeichen, Blc.-C.; — 6) rdece morsko p., bie rothe Seefeder (pennatula rubra), Erj. (2.); — 7) das Pflanzenblatt; zeleno pero; Vidino p., ber Beifuß (artemisia), Pjk.(Crt.). peron, m. povišana ploščad (pred hišo, na kolodvoru), ber Berron.

perorezec, zca, m. 1) der Federschneiber, Erj. (Izb. sp.); - 2) = peresnik, bas Febermeffer, Mur., Jan.

perot, f. = perut; 1) ber Flugel, vzh.St.-Mik., ogr.- Valj. (Rad); - peroti, bie Flügel an ber Spinnrabspule: pretikati kobilico na perotih, $Jur\check{c}$; — 2) = pero 1), Mur., C.; – brada pri ključu, ber Schluffelbart, Podkrnci-Erj.(Torb.); — bie Schneide an einem Bohrer, Cig., Levst. (Bec.); - 3) ein Bergabhang,

C .: - ber Abhang eines Strohbaches, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.).

perotar, rja, m. = perutar, die Flügelichnede (strombus), C.

perôten, tna, adj. Flügel-, M.

perotka, f. dem. perot; = perutka, die Flügelfrucht, C.; — der Flügel an der Uhrspindel, Jan.(H.).

perôtkarica, f. perotkarice, Flügelfrüchtler (samaraceae), Tuš.(R.).

perotkast, adj. flügelartig, C.

perotnat, adj. geflügelt: perotna živazen, bas

Geflügel, ogr.-C.

perotnica, f. 1) ber Flügel, Mur., ogr.-Valj. (Rad); — 2) die Schwinnmflosse, Mur.; — 3) der Fensterflügel, ogr.-C.;—4) der Flügel an der Spule des Spinnrades, Danj. (Posv. p.); - 5) die Zinne des Daches, ogr.-C.; (prim. lat. pinna, Feber, Binne). perotnicast, adj. geflügelt, Fr.-C.; perotnicasti

hostni prebivavci, Jurč.

perotnicica, f. dem. perotnica, Jan.(H.).

perotnina, f. = perutnina, bas Geflügel, M. perotnjáča, f. ber Feberwisch, C.

perotnjak, m. = peresnica, ber Feberfocher, C. perovodja, m. ber Schriftführer, Jan., C., nk. perpendikelj, klja (keljna), m. = nihalo, bas Bendel, Cig.

persogelj, glia, m. ber Samenhanfhalm; pl. persoglji, ber Samenhanf, Rez .- C.

perspektiv, m. daljnogled, bas Beripectiv,

perspektīva, f. daljnogledno razmerje, bie Beripective: linearna, slikarska ali zračna p., bie Linear-, Luft-, Malerperfpective (math.), Cig.(T.); odzgornja (pticja) p., die Bogelperspective, Cig.(T.).

perspektiven, vna, adj. perspectivisch, Cig. (T.), Cel. (Geom.).

péršelj, šija, m. ber Flussbarich (perca fluviatilis), Cig., C.; — iz nem.

péršelje, m. dem. peršelj, C., Z.

péršin, m. = peršun, Valj.(Rad). péršun, m. die Beterfilie (petroselinum sati-

vum), Tuš. (R.).

persut, m. geselchtes Schweinefleisch, Prim., Kras; -- prim. it. presciutto, ber Schinken. pérta, f. neki ženski demon, s katerim strašijo otroke; perta ima sekiro in hodi na dan po sv. treh kraljih, Bolc-Erj.(Torb.); perte, na Bolškem pos. v Trenti - vesne, ki hodijo o sv. treh kraljih blago in hudo delit, Slovan (184. 303.); ("to je nemška Berchta: znana je po Gorenjskem, dolu do Tržiča, koder jo imenujejo pehtro ali pehtro-babo", Erj.[Torb.]).

peruh, m. ber Binfel, C. peruhati, am, vb. impf. mit ben Flügeln ichlagen: gosak je s perotmi po klasju peruhal, v7h-Št.-Kres.

perúlja, f. ber Baschbleuel, Cig., C., Met.

perúncelj, clja, m. = porungelj, C. perunika, f. perunike, Schwertlilien (irideae), Cig., Jan., Tuš. (R.); nemška p., bie beutiche

Schwertsilie (iris germanica), vodna p., bie

Digitized by Google

Baffer - Schwertlille (Iris pseudoacorus), Tuš. (R.); — hs. perúša, f. = nemška praprot, ber Strauffarn

(struthiopteris), C.

perušič, m. dem. peruh, der Binsel, C. perušīnje, n. coll. Febern, vzhŠt. perušīti, ūšim, vb. impf. entsiedern, kajķ.-C. perusje, n. coll. große Blatter (von Rraut, rothen Ruben u. bgl.), vzhSt.-C., BlKr.; -

Rufurugichalen , vzh.St.-C. peruska, f. 1) der Feberwisch, ber Feberbeien, Cig.; — die Feder am Hut, Cig.; — 2) das Rraut-, Rüben-, Mangoldblatt, u. bgl., BlKr. perusnik, m. bie Feberichnede, Jan.(H.).

perut, f. 1) ber Flügel; ber Fittig; pod senco tvojih peruti, Trub.; kerubini so svoje peruti sprostrli, Dalm.; — 2) ber Flügel an ber Spule bes Spinnrabes, Cig.; - 3) ber Bart an einem Schluffel, Cig., Lasce - Erj. (Torb.); - 4) ber breite Theil eines Rubers. Cig.; - prim. perot.

perúta, f. 1), der Flügel; — 2) = pero 1), Trub

perútanje, n. das Flattein, Zora.

perûtar, ria, m. die Flügelschnede (strombus), Jan., Erj.(Z.).

perútast, adj. 1) flügelförmig, Cig.; - 2) beflügelt, Z.

perúten, tna, adj. Flügel-: perûtni zvezek, das Flügelband, Cig.

perutiti, im, vb. impf. flügeln, Cig.

perûtka, f. die Flügelfrucht, Jan., Cig.(T.). perûtkarica, f. perutkarice, die Flügelfrüchtler, Cig.(T.).

perutnat, adj. geflügelt, Jan.; - vielflügelig, Cig.

perutnica, f. 1) ber Flügel; perutnice komu izpodrezati, jemandem die Flügel stupen, b. i. ben Muth bampfen, Cig.; — 2) = perut 2): vreteno na kolovratu ima perutnice, jνζhSt.; – prim. perotnica.

perutnicast, adj. 1) flügelförmig, Cig.; - 2) geflügelt: perutnicaste sulice, Sellebarten, Levst.(Zb. sp.).

perutnicen, cna, adj. Flügele: perutnicno pero, die Flügelfeber, Cig. perutnina, f. bas Beflügel, bas Febervich;

divja p., bas Feberwilb, Cig., Jan. perutnjaca, f. ber Bifchflügel, ber Febermifch,

Valj.(Rad), C. perutnják, m. neka mreža v ribjo lov, Kosta-

njevica(Dol.)-Erj.(Torb.). pès, psà, m. 1) der Hund; lovski, ovčarski, mesarski p., ber Jago-, Schäfer-, Fleischerhund; psu zvoniti, sigend die Beine hin und her ichmanten saffen; gledata se ali dobra sta si, kakor pes in macka, fie vertragen sich wie Hund und Rate; naj se pes obesi! sei es! es tomme, was da wolle! lacen je kakor p.; še pes ga ne povoha, = niemand schert sich um ihn; vem, kam pes nogo (taco) moli = ich weiß, wohin das abzielt; po zelene pse hoditi, = Bergebliches unternehmen, Z.; pes v cerkev, pes iz cerkve, = er ist unverbefferlich, Cig.; danes z betom, jutri s psom,

= heut ein Braus, morgen ein Graus, V.-Cig., Kr.; dober je krajcar, če ga pes na repu prinese, jvzhSt.; - 2) leteči p., ber fliegende Hund (pteropus edulis), morski p., ber gewöhnliche Seehund (phoca vitulina), $Erj(Z_{\cdot}); -3$) daljši bukov čok, iz katerega režejo žaganice, Notr.; - tudi: gen. pesà, Dol., pèsa, Notr., Št.

pesa, f. ber Mangold, die Runtelrube (beta vulgaris); prava p., die eigentliche Runtel-rübe, bela p., die Burgunderrübe, rdeca p., bie rothe Rube, Tus.(R.); - hostna p., das Wintergrun, ber Biefenmangold, bas Birntraut (pirola uniflora), Cig., Medv.(Rok); prim. stvn. pieza, bieza, lat. beta, Mik.(Et.). pesáč, m. = pesak, der Gründling, vzhŠt.-C. pesák, m. ber Gründling (cyprinus gobio),

Cig., ogr.-C. pesarica, f. die Runtelfliege, Jan.(H.).

pesca, f. 1) die Rattenfalle, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); — = podpesica, GBrda; — 2) ber Stiefelfnecht, Temljine (Tolm)-Strek. (Let.); (morda nam. pęsica?).

pesček, čká, m. dem. pesec; das Hündchen. pesè, éta, n ein junger Hund, Valj. (Rad); pése, éta, Strek.

pesec, sca, m. dem. pes; 1) ein fleiner Sund; - 2) ber Bolarfuchs (canis lagopus), Erj. (Ž.).

pésečen, čna, adj. Sand, jandig, Mur., ogr.-C. pesecina, f. ber Sandboben, die Sandfläche, Mur., C.

pésečnica, f. die Sandbüchse, Cig.

1. pések, ska, m. ber Sanb; črstev kakor p. = terngefund, Fr.-C.; droben, debel p., feinförniger, grobforniger Sand; kopani p., bet Bergfand, Cig.; zlati p., ber Golbfand, Cig. 2. pesèk, skà, m. dem. pes, das Hunbchen; pések, Št.

pệsem, smi, f. bas Lieb; bas Gebicht; cerkvena p., bas Rirchenlied; zahvalna p., bas Dantlied, das Tedeum; narodna p., das Bolislied; junaska p., bas helbengebicht; pastirska p., bas hirtengebicht, bie Jonle, Cig., Jan.; p. zložiti, ein Lieb ober Gebicht verfassen.

pesemca, f. dem. pesem; das Liedchen; das Gedichtchen.

pêsemski, adj. Lieder, liederhaft, poetisch, Cig., Jan., nk.

pesemstvo, n. die Poesie, die Dichtfunst: narodno p., die Bollepoefie, C., nk.

pęsen, sni, f. starejša oblika za: pesem, Alas., Dict., Jan., Trub., Boh., Kast., Ben.-Kl., nk. pesen, sna, adj. Mangolde; pesno perje.

pêsenca, f. dem. pesen, Trub., nk.

pęsenski, adj. = pesemski, C., nk. 1. pęsica, f. dem. pesa; der Wiangold, Rez.-C.

2. pęsica, f. pogl. pesca.

3. pesica, f. = psica, die Hundin, Jan.(H.). pesič, íča, m. dem. pes, = psič, ogr.-Valj. (Rad).

pesíček, čka, m. dem. pesič, = psiček, ogr.-Valj.(Rad).

pesika, f. = kostenika, die Rainweide (ligustrum vulgare), Dict.; tudi: gemeiner Rreugs

born (rhamnus cathartica), Nov.-C., M.; prim. psika. pesikovec, vca, m. die Rainweide (ligustrum vulgare), vzhSt. - C.; tudi: ber Rreuzborn (rhamnus cathartica), Jan., ogr.-C.; -prim. pesika. pesikati, kam, čem, vb. impf. = 1. bzikati, Fr.-C. pesikniti, îknem, vb. pf. = bzikniti, C. pesikovina, f. die Rainweide, Hip .- C .: tudi: die gemeine Hedenfirsche (lonicera xylosteum); Tuš.(R.). pesimist, m. ber Beffimift. pesimizem, zma, m. nagnjenost, stvari in razmere imeti za slabe, ber Beffimismus, Cig. (T.), nk. pesiti se, im se, vb. impf. läufig fein (von ber Hündin), C. pesjaca, f. eine Art weißer, ungeniegbarer Schwamm, Hal.- C. pesjad, f. coll. Hunde, Cig., C. pesják, m. 1) ber hundezwinger, Cig ; - 2) ber Sundezahn, ber Edzahn, ber Augenzahn, Mur., C.; - 3) ber Cannibale, Cig; - 4) = pasjak, der Sundetoth, Mur., Mik. pesjan, m. = pesoglavec, C.; bajeslovno bitje, Mik.; divjak s pasjo glavo, LjZv.; pesjani = Huni, Zora; ber Cannibale, Cig. pesjânka, f. = pesoglavka, Cig. pesjânski, adj. k pesjanom spadajoč, pesjanom primeren, C. pesji, adj. = pasji, Mur., Jan., vzhSt. peskar, rja, m. ber Sandmann, ber Sandvertaufer, Cig., Jan., Levst.(Rok.). peskarica, f. 1) bie Sandfrau, Jan. (H.); -2) die Sandtapelle (chem.), h. t.-Cig.(T.). péskast, adj. sandartig, Cig., C. pesknat, adj. sandig, sandhältig, Mur.; griesig, Cig. péskovec, vca, m. 1) der Sandstein, Strek.; – 2) das Sandfraut (arenaria), Cig. peskovina, f. ber Sandboben, Jan.; die Dune, Jan.; - ber Strand, Cig.(T.). Jes. peskovît, adj. sanbig, Jan., C., nk.; peskovita tla, ber Sandboben, Cig.(T.); peskoviti papir, das Sandpapier, Cig. (T.). peskoviten, tna, adj. = peskovit, Jan. péskovje, n. coll. Sand, Mur. péskovnat, adj. sandig, Cig., Jan. péskovnica, f. die Streufandbuchse, Mur., Cig. peskovnják, m. die Streufandbuchfe, C. pęskożił, żila, m. der Sandwurm (arenicola piscatorum), Erj. (Z.). pesl**ajnar**, rja, m. — pesjan, der Cannibale, ber Menichenfreffer (in ber Bolfefage), Cig., Jan., Vrt., LjZv. peslajnarica, f. bie Menschenfrefferin (in ber Bollejage), Cig. pēsma, f. = pesem, Habd.-Mik., Jan. pesmar, rja, m. ber Beremacher, ber Reimschmied, Cig., Jan., Levst.(Zb. sp.). pesmárček, čka, m. (dem. pesmarec); baš Dichterlein, ber Dichterling, Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.). pesmarica, f. das Lieberbuch, Cig., nk.; - hs.

pesmariti, arim, vb. impf. Berfe machen, Cig., Jan., Zora. pesmarjenje, n. bas Berfemachen, Cig. pesmarstvo, n. die Dichterei, Cig., Jan. pesmenik, m. = pesnik, Guts.-Cig., Mur., Jan. pęsmica, f. dem. pesma; bas Liebchen; - bas Gedichtchen, pesmoljub, ljuba, m. ber Mufenfreund, Jan. pesmoskladje, n. bie Berefunft, Jan. pesmoslovec, vca, m. ber Boetiter, Cig., Jan. pesmoslovje, n. die Boetif, Cig., Jan. pesmotvor, tvora, m. ein poetisches Wert, bas Boem, nk. pęsnat, adj. = peščen, sandig, vzhSt. 1. pesnica, f. die Gartenmelde (atriplex hortense), M.; - prim. pesa. 2. pesnica, f. bie Dichterin, C., nk. 3. pesníca, f. pogl. pestnica. pesniciti, icim, vb. impf. fich mit bent Dichten abgeben, C. pesnicon, m. ber Boetafter, Erj. (Izb. sp.). pesnik, m. ber Dichter, Cig., Jan., nk.; p. samouk, ber Raturdichter, Jan., Cig.(T.); - hs. pesnikariti, arim, vb. impf. Jan. (H.), pogl. pesmariti. pęsnikinja, f. = 2. pesnica, die Dichterin, nk. pesnikovanje, n. bie bichterische Bethatigung, pesnikováti, ûjem, vb. impf. sich mit bem Dichten abgeben, Dichter fein, C., nk. pesniski, adj. Dichter-, Dichterijch, poetifch, Cig., Jan., Cig (T.), nk. pesnistvo, n. die Dichtfunst, die Boesie, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; prirodno p., die Naturpoesie, Cig. (T.); poučno p., die didattische Boefie, Cig.(T.). pesoglav, glava, adj. hunbel pfig. Jan.(H.). pesoglavec, vca, m. = pesjan, ein Ungeheuer mit einem Sundetopfe, ber Menschenfreffer, Cig., Jan., Npes.-M., Pjk. (Crt. 160), Npr.-Krek. pesoglavka, f. pesoglava divjakinja, die Dienidenfrefferin, Cig. pesorejec, jca, m. ber hundezüchter, Let. 1. pest, î, f. 1) die Fauft: die geballte Hand; pest komu pokazati; s pestjo koga biti; p. odpreti; pest ne more v uho (tako se reče temu, kdor prehudo laže), Z.; v p. dobiti koga, jemanden in feine Gewalt betommen; v p. priti komu, in jemandes Gewalt tommen: v pesteh imeti koga, jemanben in feinen Rrallen haben ; - 2) die hoble Sand, eine Sandvoll; p. moke, prsti; - 3) foviel man mit einem Griffe fassen kann, der Griff, Cig.; pesti (pri žetvi) v snope prikladati, Ravn. (Abc.); p. prediva, soviel Sans man auf einmal durch die Hechel zieht. Cig., C., BlKr.-Let.; p. ljudi, eine Handvoll Leute, Cig.; - 4) bie Fauft (dolgostna mera) = 10.5 ct., DZ.; -5) uboga p., armes Geichopf! Blc.-C., Z. 2. pęst, f. nam. pesta ali pesto: Pesti, špice krožim, Danj.(Posv. p.). pésta, f. 1) luknja v klado pri stopah, v ka-

terih čreslo tolčejo, Mik. (Et.); — 2) bie Rabnabe, V.-Cig., C., Kr.-Valj. (Rad), Poh.

1. pesten, tna, adj. Faust; pestna pravica, das Faustrecht, Cig., Jan., Bes.

2. pesten, stna, adj. Naben: pestni les, bas Nabenholz, Cig.

pèster, stra, adj. bunt, Jarn., Cig., Jan., Mik. (Et.), Cig. (T.), nk.; — prim. rus. pestryj, češ. pestrý.

pęsterna, f. = pestunja, pestinja, bie Rindsmärterin.

1. pestic, ica, m. ber Blütenstempel (bot., pistillum), Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.).

2. pestič, íča, m. bas Büschel: p. sena, trave, C.: — prim. pest.

pestičen, čna, adj. Stempels: pestični cvet, die Stempelblute (bot.), Cig. (T.), Tus. (R.). pestičnjak, m. ber Stempeltrager (bot.), Cig. (T.).

pestin, m. ber Rinbermarter, C.

pestina, f. = velika pest, Blc.-C.

pestiniti, înim, vb. impf. p. koga, jemandem hart zusegen, Podkrnci-Erj. (Torb.).

pęstinja, f. = pestunja, die Kindswärterin, Dict., C., Mik., Trub.; (nav. se govori ,pe-

pêstinjica, f. dem. pestinja, Trub.(Psal.). pestitev, tve, f. die Bedrangung, die Beinigung, Cig.

pestiti, im, vb. impf. 1) mit ber Faust schlagen, Cig., Jan.; - jemandem hart zuseten, zu Leibe geben, mit ihm arg verfahren, ihn tyrannisieren, peinigen; Jožesa so bratje hudo pestili, Vod.(Izb. sp.); niso vedeli, kako bi nje pestili, Jap. (Sv. p.); reve so ga pestile, Jurc.; dolžniki me peste (bebrangen mich), Z.; — 2) zur Fauft ballen, Jan.; roko p., roka se mu je pestila, Jurč.

péstiti, im, vb. impf. = pestovati, Rez.-C. pestivec, vca, m. 1) ber Fauftfampfer, Cig.; - 2) der Bebranger, der Beiniger, Cig., ZgD.

pêstna, f. pogl. pestinja. pestnica, f. 1) die geballte Hand, Mur., Cig., Jan., C., Mik., (pesnica) ogr.-Valj.(Rad); -2) ber Faustschlag, C.;—3) die Faustbirn, Cig.

pestničen, čna, adj. Faust, M. 1. pestnik, m. ber Nabenbohrer, Cig., Jan., C. 2. pestník, m. 1) držalo ali roč pri kosi, Podkrnci-Erj.(Torb.); — 2) der Fausthobel, Cig. pesto, n. die Rabbuchfe, die Rabe, Mur., Cig.,

Jan., Mik., Notr., Ig(Dol.); (pest, Gor.). pestovalica, f. die Armbinde (einen beschädigten Arm barin zu tragen), (pestvalica) Cig. pestovalnica, f. 1) die Rleinfinderbewahranftalt,

nk.; — 2) = pestovalica, Bes. pestovanec, nca, m. bas (mannliche) Schoß-

find, Cig., M.

péstovanje, n. bas Rinberloden. pęstovanka, f. das (weibliche) Schoffind, M. péstovati, ujem (ovam), vb. impf. auf ben handen tragen, (ein Rind) loden: otroka p.; roko p., ben Urm in einer Binde tragen; hatschein, verzärteln, Jan., C.; p. si truplo, C. pestovna, f. Mur., Jan., pogl. pestunja. péstovnica, f. neka hruška, Fr.-C.

pestriti, im, vb. impf. bunt machen, Jarn., C. pêstrnja, f. = pestinja, pestunja.

pestroga, f. die Forelle, Valj.(Rad). pestrost, f. Die Buntheit, Jarn.; Die Farbenzeichnung (min.), Cig.(T.).

pestrota, f. die Buntheit, Jarn., Cig.

pestruga, f. = pestroga, die Forelle, Danj.-Mik., vzh.Št.-C.

pêstuha, f. = pestunja, Zv.

pestun, m. ber Rinderwarter: dober pestun je bil stari oče, Zv.

pestunja, f. die Rindsmarterin, Mik. (V. G. III. i31.), Nov.-C.

pêstunjica, f dem. pestunja, Mur.

pęs, adv. zu Fuß; p. iti, priti, potovati; pot (pespot), der Fußweg; pes polk (pespolk), das Infanterieregiment, nk.; pes dan, = ročna tlaka, der Handtag, V.-Cig.: (pes adj. peša gre, peši smo šli, peši ljudje, Poh.-C.; po peših potih sem šel, Fr.-C.; peši so za njim tekli, Ravn.-Mik.).

pesaj, m. die Bebeftange in ber Schneidemuble, V.-Cig.

pęšák, m. = pešec, Jan., C., ogr.-Valj.(Rad), Zora.

péšanica, f. pogl. péščanica.

pęsanje, n. bas Mubewerben, bas Abnehmen ber Rrafte, ber Berfall.

pešáški, adj. Fuße, Infanteriee, Jan. pęšati, am, vb. impf. mube werben, ermatten;

pri hoji p.: ali že pešaš? jvzhSt.; — schwach werden, in Berfall tommen, gurudgeben; njiva, drevo peša; zdravje peša; moči pešajo; oči mi pešajo, meine Augen werden immer studenec peša; studenec peša, baš Baffer im Brunnen nimmt ab, Z.; obrtnikom zaslužek peša, Levst.(Rok.).

péšav, adj. jómachlich, SIN.

pésavec, vca, m. ber im Beben Ermattenbe: on da pešavcem moč, Ravn.-Valj.(Rad). pęsavt, m. der Müde, Mik.

pêšce, adv. C., pogl. pešice.

péšča, f. = pesto, BlKr.

pešcaj, m. 1) die hohle Hand, die Handvoll, Jan.; — 2) der Mustel unter dem Daumen, ber Ballen, Mur.-Cig., Valj.(Rad); - 3) bie Mörferteule, Cig., Jan.

péščanica, f. neka hruška, (pešanica) Mariborska ok. - Erj. (Torb.); = lorenčka, bie Lorenzbirne, C.; — eine Art rauber, mehlichter

Apfel, C.

péšče, n. kolno pešče = pesto, Habd.-Mik. peščen, adj. Sande, sandig; peščena zemlja, peščena tla, der Sandboden; peščena puščava, die Sandwüste, Cig.(T.).

peščenast, adj. fandartig, Cig., Rut.(Zg. Tolm.). peščenat, áta, adj. fanbig, C.

pescenec, nca, m. ber Sanbftein, Jan., C. pescenek, nka, m. ber Ort, wo Sand gegraben wird, die Sandgrube, Notr.

pescenica, f. 1) die Sandgrube, C.; - die Syrte, Hip.-C.; — 2) die Sanderde, Cig.; — 3) eine Art Birne (flein, suß), С.

peščeník, m. 1) ber Sandstein, Cig., Jan.; -2) der Sanderling (tringa arenaria), Z.; sivi p., ber grane Sanderling (arenarius calidris), Frey.(F.).

pescenina, f. der Sandboben, Cig., Jan.; die Sandwüste, Jes. peščeníti se, im se, vb. impf. verfanden (intr.), Jan.(H.). pescenjak, m. ber Sandstein, Cig. (T.), Erj. (Min.). pescenje, n. bie Beinigung, bie Bladerei, Cig.; prim. pestiti. pęščęnka, f. = peščena zemlja, Vrtov. (Km. k.), Nov. peščéven, vna, adj. = peščnat, Dol. pęščęvka, f.neka hruška. Podkrnci-Erj.(Torb.). pęščęvnat, adj. = peščnat, Cig. peščíca, f. 1) = pest; das Fauftchen, Cig.; -2) die hohle Hand, die Handvoll; eno pešcico moke dati komu; -3) die Judenkirsche (physalis Alkekengi), (pešica), C. peščíčica, f. dem. peščica; bas Faustchen. pescina, f. ber Sanbboben, Z.; bie Dune, ber Strand, Jan. peščînka, f. bas Sandforn, Cig. peščíšče, n. das Kerngehäuse, Cig.; — prim. peček, pečka. péščiti se, im se, vb. impf. = peščeniti se, Jan. pęščnat, áta, adj. sandig, sandhältig; peščnata zemlja, — Sand: peščnata ura, Zora. pescnica, f. 1) bie Sanberbe, Mur., C.; - 2) die Sandbuchfe, Pot.-Cig., Jan., M. pesec, sca, m. ber Fußganger; ber Infanterift;

pešci, die Infanterie; — der Bauer (im Schachipiel), Cig.; — hlapec, ki je le za ročno delo, ne za vožnjo: za pešca je, Dol. pešehôdec, dca, m. der Huhgdnger, SIN. pešelj, šlja, m. der Addnagel, Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.), Kras-Štrek. (LjZv.); — prim. furl. passell, lat. paxillus, Štrek. (LjZv.). pēšem, adv. — peš, C. peševáti, üjem, vb. impf. im Gehen ermüden,

Fr.-C. pęślica, f. bie Zuggangerin, Jan.

pēšice, adv. gu Fuß, Jan., C., BlKr.; p. hodim, Mik.; — (= pešico: pešico hoditi, bežati, Dalm.).

pęślicki, adv. = peślice, peś, Mik., BlKr. pęśliti se, im se, vb. impf. = truditi se, Sl-Gor.-C.

pęšji, adj. = peški: pešji pot, C.; - prim. peš. 1. pęška, f. bie Fußgangerin, Cig.

2. peškà, f. - pečka, der Obstlern, Mur., Cig., Jan., Gor.

peškár, rja, m. der Apfelstecher (rynchites Bacchus), Nov.

peskati, am, vb. impf. mit der Faust schlagen, ogr.-C.; poltern, ogr.-M.

pęški, I. adj. Juße, zu Juß: peški pot, ber Jußteig, ber Jußweg, Mur., ogr.-C.; p. grah, bie Bobenfijole, ogr.-C.; — II. adv. peški, zu Juß, Jan., ogr.-C.; (= peške, Medjimurje-Vest.).

peškíšče, n., Cig., Jan., pogl. peščišče.

peškúr, rja, m. ber aus einem Rern gezogene Baum, Cig.; cimbore cepiti v marelične peškurje (piškurje), Pirc.

pešljiv, íva, adj. leidit ermübenb: pešljiv konj, Z.; — pešljiva noga, t. j. noga, ki začenja pešati, Svet.(Rok.); nogi mu nista bili še čisto nič pešljivi, Jurč.

pešóta, f. Bind mit Regen, Strek., pod Čavnom; pogl. pišota.

pesta, f. zu Brei zerquetichtes Obst, Z.

peštánec, nca, m. das Grundpflaster, Cig.;
— prim. peštati.

peštáti, âm, vb. impf. treten, stampsen: zelje p., Kraut treten, Z.; pipo p., die Pfeise stopsen, Notr.-M.; zerquetschen: jedila v skledi z zlico p., Notr.; — prim. it. pestare, zerstampsen, zerstoßen.

pestvo, n. das Fußvolf, die Infanterie, Cig., Jan., nk.

pêt, num. fûnf; pred pétimi leti; ob pétih, um fûnf Uhr; po pet, je fûnf, zu fûnf; ni pet ni šest, mir nichts, dir nichts, Nov.; naši poganski predniki niso se mogli ni pet ni šest povse iznebiti stare, poganske narodne vere, Navr. (Let.).

péta, f. 1) die Ferse; od glave do pete, bom Ropf bis zur Ferse; biti komu za petami, jemandem auf dem Fuße nachfolgen; tuja vrata naju bodo po petah tolkla, = in ber Frembe wird man uns zur Thüre hinausjagen, Glas.; kaj si mi vedno za petami! na pete se komu obesiti, fortwährend hinter jemandem her sein, ihm auf dem Fuße nachfolgen, Cig.; kdor nima v glavi, mora imeti v petah (reče se, kadar kdo mora nazaj iti po kako pozabljeno reč); pete odnesti, entrinnen, entfommen; = p. unesti, umekniti, Cig.; pete je pobral v nevarnosti, Jurč.; pete pokazati, ben Ruden fehren, flieben, Jan.; biti komu na pete, jemandem hart zusetzen, ihn hetzen, Cig.; potrebno je, kakor trn v peti = es ist nicht nothwendig, es ist schädlich, Mur.; - 2) ber Absat am Schuh; - bas Sadenftud (Die Ferfe) am Strumpf; — 3) ber Drehapfen an einer Thure, C., Cig. (T.); - tudi: bie Bertiefung, in ber fich ein Bapfen breht, Lasce-Levst. (Rok.); - 4) ber Sensentiel, ber Sensennagel, Cig.; - 5) bas hintere Ende ber Schlittentufe, Poh .; -6) pete = vznozje, ber untere Theil bes Bettes, wo man mit ben Füßen ruht, C.; — 7) tramova p., bas hervorragende Ende eines Ballens, ber Ballentopf, Cig.; - 8) plugova p., die Bflugichleife, C.; - tudi: bie Bflugsohle, Jan. (H.); - 9) ber Rolbenschuh am Gewehre, Jan. (H.); - 10) p. kruha, ein Reil Brot, SIN.-C, Zora;-11) babje pete, eine Art Schwamm, vzh St.-C.; - gen.nav.pete. petáč, m. = peteričnik, V.-Cig.

petáček, čka, m. dem. petak; ein 21/3 Eimer (= fünf fleine Eimer) haltendes Fass, Slom.-C. peták, m. 1) der Fünfjährige, Cig.; — 2) der Fünfer: die Fünfguldennote; — das Fünfteuzerftüd, M.; — 3) das Fünfeimerfas, Cig.

petakar, ria, m. ber minbestens fünf Gulben Steuern zahlt, ber Fünfgulbenmann, nk. petakinja, f. bie Fünfjährige, Cig. petan, ana, m. kdor ima veliko peto, Valj.

(Rad).

- 30 -

petánja, f. bas Loch, in welchem fich ber gapfen (peta) einer Thure (g. B. ber Fallthure beim Schweinstall) dreht, jvzh.St. petánjec, njca, m. ber Ferfenhöder, (-anec) petánjek, njka, m. die Thurangel, C. petar, rja, m. der Amtediener, Gor .- Cig., Notr .-Burg. (Rok.); vaški petar, ZgD.; — prim. nem. Buttel (?), C. petarda, f. bie Betarbe (ein Sprengftud). petardnik, m. ber Betarbierer, Cig. petasati, sem, vb. impf. mit ben Fugen ausschlagen, C., Mik. petáti, âm, vb. impf. = bežati, hiteti, Gor.-DSv. petavs, m. ber Großferfige, Cig. petavsast, adj. großferfig, Cig. petdánski, adj. = petdneven, Mur., Jan. petdeset, num. fünfzig. petdesetaca, f. bie Funfziggulbennote, kajk .-Valj. (Rad). petdeseták, m. 1) ber Fünfzigjährige, Jap .-C.; - 2) die Fünfziggulbennote. petdeseter, num. fünfzigerlei; - prim. deseter. petdeseteren, rna, adj. fünfzigfach; -- prim. deseteren. petdeseternat, adj. = petdeseteren. petdeseti, num. ber fünfzigfte. petdesetica, f. bie Bahl 59, ber Fünfziger. petdesetie, adv. jum fünfzigftenmale, fünfpetdesetina, f. ber fünfzigste Theil, bas Fünfzigstel. petdesetînka, f. = petdesetina. petdesetka, f. die Bahl 50, der Fünfziger, Cig. pêtdesetkrat, adv. fünfzigmal pētdesetkraten, tna, adj. fünfzigmalig. petdesetléten, tna, adj. fünfzigjahrig. petdesetletje, n. das Jahrfünfzig, Cig. petdesetletnica, f. 1) die Fünfzigjährige, Z.; 2) die 50 jährige Feier, nk. petdesetletnik, m. ber Fünfzigjährige, Z. petdesetnik, m. ber Fünfzigjährige, Jan.; masnik p., ber Jubelpriefter, Cig. petdesetnják, m. = petdesetnik, Cig. petdnéven, vna, adj. fünftagig. pétec, tca, m. der Fünfte (n. pr. v kaki igri), Valj. (Rad); - = peti roj, Levst. (Bec.). petéce, f. pl. die Betetschen, das Fledfieber, Cig.; - prim. it. petecchie. petecen, cna, adj. Freitags., Fasten :: petecna jed, petečen dan, C. peteh, m. ber Hahn, Notr., V.-Cig., Jan., C.; - nam. petuh (?). petek, tka, m. 1) ber Freitag; veliki p., ber Charfreitag; v petek in svetek, an Bertund Feiertagen; eno obleko imam za petek in svetek; kadar bo v petek nedelja = nikoli, Cig.; - 2) suhi p., ber Riesenbodtafer (cerambyx heros), Ip.-Erj. (Torb.). pétel, tla, m. = petelin, Habd.-Mik. petélin, ina, m. 1) der Hahn; p. poje, ber Hahn früht; ošaben, kakor p. na gnoju, Levst. (Rok.); petelina videti, ki je zvezde zobal

= fein blaues Bunber feben, Cig.; - divji p., der Auerhahn (tetrao urogallus); mali divji p., ber Birthahn, Cig.; - morski p., der europäische Flughahn (dactylopterus europaeus), Cig., Erj. (Ž.); — 2) ber Hahn am Gewehre, Mur., Cig., Jan., Mik.; petelina napeti, Z.; — 3) = kobilica na kolovratni perutnici, Savinska dol.; -4) = orehovo jederce, Savinska dol. petelinar, rja, m. ber Auerhahnjager, SIN. petelinčar, rja, m. der Auerhahnbeller (eine Art Hunde), Cig. petelînček, čka, m. dem. petelinec; 1) ein fleiner hahn; - 2) ber aufrechtstehende Theil bes weiblichen Ropftuches: peca z bahatim petelinekom, LjZv.; - 3) ber Schlidfrapfen, Cig.; — 4) bas Badrāblein, Cig; — 5) ime raznim rastlinam: eine Art Anabenfraut o. Ragwurz (orchis albida), Cig.; - bie Rlatichroje (papaver rhoeas), Cig.; - ber Sunbezahn (erythronium dens canis), C.; - ber Erdranch (fumaria), Medv. (Rok.); - die Erdscheibe (cyclamen), Jan. (H.); - pl. petelincki, die Barentage (clavaria flava), Ip.-Erj. (Torb.); tudi: ber Hornflee (lotus corniculatus), Josch. petelînčič, m. dem. petelinec; - pl. petelincici, eine Art Lerchensporn (corydalis digitata), C. petelinec, nca, m. 1) ein fleiner Sahn, Habd .-Mik.; - božji p., der Biedehopf, Hip. (Orb.); — 2) ber Fajshahn, C.; — 3) ber Gewehrshahn, M., Valj. (Rad); — 4) pl. petelinci, neka goba, Notr.; — 5) divji p., eine Art glatter, holziger Ginster, Blc.-C.;—6) spanski petelinci, spanischer Ginfter, bas Pfriemengras (spartum), C.; "s to travo se trtje veže v vinogradu", Dict. petelinek, nka, m. dem. petelin; ein junger Sohn, Valj. (Rad). petelînji, adj. Hahnen: ; petelinje petje, Bes.- C. petelinov, adj. bes Hahnes, Sahnen-; p. bradelj, ber Hahnenbart, Cig.
petelînski, adj. Hahnen; konj stopa po petelinsko, bas Pferd hat einen Sahnentritt, Cig. pételj, tlja, m. = grozdna češulja, Fr. - C.; - prim. petlja, pecelj. 1. péten, tna, adj. sangbar, Mik., Hip. (Orb.); - Sing -: pêtni glas, die Singstimme, M. 2. péten, tna, adj. Ferjen, Mur., Cig., Jan.; pêtni sklep, bas Ferjengelent, Cig. (T.). peter, tra. m. ber Dachboden in einer Scheune, Cig., Jan., Kor. - Levst (LjZv.), KrGora, Poh.; ber Dachboden ber Getreibeharfe, Savinska dol.; ber Dberboben, Kor.-Cig.; ber Seitenboden im Beinprefegebaube, Fr. - C .; na petru, auf bem Boben, C.; - eine Stellage, ein Beruft im Stalle o. auf ber Tenne, Fr.-C.; - prim. petro, petre. peter, num. fünferlei; - prim. deseter. peter, f. ein Bejpann von fünf Bferben, C. peterâd, f. = peter f., C.

peterčki, m. pl. fünf auf einmal geborene Kinber, Nov.-C.

peterec, rca, m. die Bentapobie (fünf aufammengehörige Berefüße), Cig. (T.). peterek, rka, m. ein Gewicht von fünf Pfund o. eine Länge von fünf Klaftern, Mur. petêren, rna, adj. fünffach. peterica, f. eine Bahl von fünf: peterice sodnija, bas Fünfergericht, Cig.; - Die Quinterne, Cig. (T.), C. peteričnik, m. eden iz peterice; ber Fünfherr, Cig. **peterina**, f = peter f = C. peterka, f. bie Bahl Funf, Cig.; die Biffer Fünf, Cig. peternat, adj. fünffach. peterobárven, vna, adj. fünffarbig, Cig. peteročlen, člena, adj. fünfglieberig, Cig.; peteročleni hrošči, fünfzehige Rafer, Cig. (T.). peterodnéven, vna, adj. fünftagig, Jan. peteroglásen, sna, adj. fünfftimmig, Cig., Jan.; peteroglasno petje, Cig. peterokoten, tna, adj. fünfedig, pentagonal, Cig., Jan., Cig.(T). peterokôtje, n. = peterokotnik, Cig. peterokotnik, m. das Fünsed, das Pentagon, Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Geom.). petêrokraten, tna, adj. = petkraten, Cig., Jan. peterokrit, krila, adj. fünfflügelig, Cig. peterokip, kipa, adj. fünflappig, Cig. peteroléten, tna, adj. = petleten, Cig., Jan.; peteroletni priklad, bie Quinquennalzulage, DZ.peteroletje, n. das Quinquennium, Cig., DZ. peterolêtnica, f. = peteroletna doklada, bie Quinquennalzulage, DZ. peterolisten, stna, adj. fünfblätterig, Cig., Jan. peteronòg, nóga, adj. fünfbeinig, Cig., Jan. peteroogein, adj. fünfedig, Cig., Jan. peteroogeinik, m. das Fünsed, Cig., Jan., peterooglat, áta, adj. fünfedig, Cig. peteroplosk, ploska, adj. fünfflächig, fünffeitig, Cig.(T.).peteropredalen, ina, adj. fünffacherig, Cig. peteropfsten, stna, adj. fünffingerig, Cig. peteropestnica, f. bas Fünffingerfraut (potentilla), Cig. peteropfstnik, m. = peteroprstnica, Cig., Medv. (Rok.). peteroròg, róga, adj. fünfhörnig, Cig. peterorok, roke, adj. fünfarmig, Cig. peterorožen, žna, adj. = peterorog, Cig. peterospèv, spéva, m. dos Quintett, Jan. peterostávčen, čna, adj. fünffätig, Cig. peterostópen, adj. fünffüßig: peterostópni verz, ber Bentameter, Cig. peterostopnik, m. = peterec, die Bentapodie, Cig.(T.).peterostrán, strána, adj. fünffeitig, Jan. peterostránski, adj. = peterostran, Cig. peterostrok, stroka, adj. fünffach, Cig. peterostrun, struna, adj. fünffaitig, Cig. peterouden, dna, adj. fünfgliederig, Cig., Jan. peterovisten, stna, adj. fünfreihig, Cig.;
- fünferlei, Cig., Jan.

peterozlóžen, žna, adj. fünffilbig, Jan., nk. peterozòb, zóba, adj. fünfaöhnig, C. peteršilj, ilja, m. navadni p., bie Beterfilie (petroselinum sativum), Cig., Tuš. (R.); pasji p., bie gemeine Gleiße, die hundspeterfilie ober ber Gartenschierling (aethusa cynapium), Cig., Tuš. (R.). petersiljev, adj. Beterfilien., Cig., Jan. peteršîljka, f. neka trta, Vitov. (Vin.). petéržit, ila, m. = peteršilj, jvzhSt. peteržilj, ilja, m. = peteršilj, Cig., Jan. peteržīljka, f. = peteršilj, Jan. petev, tve, f. bas Gingen, ber Befang, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj (Rad). petfunten, tna, adj. fünfpfündig, Cig., Jan. peti, pojem, vb. impf. singen; peta masa, bas Sochamt; peta igra = opera, V.-Cig.; takrat so mi pticke pele = bamals gieng es mir aut, Levst. (Rok): šiba novo mašo poje = wo Bucht ist, da ist Ehre; - hvalo komu p., jemanden lobpreisen; ure p., die Stunden abrufen, Cig.; petelin poje (fraht); matica poje, ber Bienenweisel tutet, Cig.; čiriček poje, die Beingrille girpt; tonen: zvon, struna, trobenta poje, orgle pojo; sodi po kleti pojejo = bie Faffer find leer, Pik. (Crt.), Levst. (Zb. sp.); po usesih mi poje, die Ohren gellen mir, Cig.; kar vi pravite, lepo poje (flingt ichon), V.-Cig.; zmerom je pela, immer hieß es, UčT.; lauten, Jan.; tako poje pismo, GBrda; siba bo pela, es wird Ruthenschläge geben; palica naj poje, Jurč.; zdaj poje v gozdu sekira, LjZv.; - kosa veselo poje (== reže), Zv.; - huda mu je pela, es gieng ihm schlecht; slaba ti bo pela, es soll bir übel betommen; - befingen: p. Matjaže, Kranjic lepoto, Preš.; (pêjem, Npes.-Vraz, Danj. /Posv. p.]). péti, pnèm, vb. impf. spannen: konj kvišku pne ušesa, Levst. (Zb. sp.); (navadneje v sestavi). peti, num. ber Fünfte; peto kolo, das fünfte Rad am Bagen = überfluffig; ne biti ni v peto ni v šesto, in feinem engeren Berhaltnisse stehen: zove ju brata, a vendar si nista bila ni v peto ni v šesto, Levst. (Zb. sp.); ljudje, kateri ti niso ne v peto ne v šesto, Levst. (Zb. sp.); to je pa zopet taka beseda, da ni ne v peto ne v šesto (ein Bort, bas nicht passt), Str. 1. pética, f. dem. peta; 1) bas Ferschen; -2) die Angel (an der Senfe), Cig.; - 3) ber Bandhaten ber Schlosser, Cig.;—4) p. kruha, eine Schnitte Brot, Jan. (H.). 2. petica, f. 1) die Fünf, Jan. (H.), nk.; — die Quinte (im Piletspiel), V. - Cig.; — 2) bas ebemalige Fünfgroschen- ober Fünfzehntreuzerstud; stara petica, stara resnica, Slom.-C.; šmarijne petice, Jurč. peticija, f. prošnja, die Betition, nk. petic, adv. fünftens; jum fünftenmale. petičen, čna, adj. kdor ima petic, gelbreich; petična nevesta. petika, f. ber Fünfer (Biffer), Jan (H.). petina, f. ber fünfte Theil; bas Fünftel.

petnajsterica, f. eine Anzahl von 15 Studen:

petnajsteren, rna, adj. fünfzehnfach.

petinka, f. 1) = petina, bas Fünftel; - 2) ein fleines Tragfafschen, C. petisce, n. der Fußpuntt, h. t.-Cig. (T.). petiti, im, vb. impf. p. koga, jemanden zurudgehen machen, zurudtreiben, Dol.-Levst. (Lj-Zν.). petje, n. das Singen, ber Gesang: pogrebno p., ber Brabgesang; pticje p., ber Bogelgefang; petelinovo p., das Hahnengeschrei; das Klingen: p. zvonov. petka, f. Die Funf, ber Funfer, Cig., Jan., Cig. (T.). petkov, adj. freitagemäßig, Fasten -; danes jemo petkovo, Erj. (Torb.), BlKr.; danes je petkova, jvzhŠt. pétkovati, ujem, vb. impf. fajten: kadar ima Bog praznik, tudi hudobec ne petkuje, ZgD. pétkovica, f. neka postna jed, Pjk.(Črt.); eine Art Fladentuchen: petkovice so tenke pogače, nekvašene, νζhŠt.-C. petkovina, f. coll. Fastenspeisen, C., Z. pêtkrat, adv. fünfmal. pêtkraten, tna, adj. fünfmalig; fünffach. petkratnik, m. bas Funffache, DZ. petléten, tna, adj. fünfjährig. petletje, n. ein Beitraum von fünf Jahren, bas Quinquennium, Cig., nk. petletnica, f. die Quinquennalzulage, DZ. 1. pétlja, f. bie Majde, bie Schlinge, Cig., Jan., C., Mik., DZ.; svete podobe z novimi petljami olepšati, Erj. (Izb. sp.); zadrgniti se v petlje, Rog.-Valj. (Rad). 2. pétlja, f. 1) = pecelj, ber Obststengel, ber Traubenstengel, Mur., Cig., C., Mik.; grozdova p., C.; - ber Blattstiel, Cig.; - bie Beinrebenrante, Levst. (LjZv.); - 2) rdeca p., neka vinska trta, Vrtov. (Vin.), Ip.-Erj. (Torb.). pétljast, adj. maschicht, maschig, Cig., Kr. petljat, áta, adj. großmaschig, Cig. petljati, am, vb. impf. 1) Mafchen, Schleifen machen, Cig., M.; hefteln, Cig., Jan.; fchlingen, UcT.; - 2) wie ein Betruntener einhergehen, M. petljevína, f. mošt, ki se izpreša iz odbranega petljevja, C. petljevje, n. coll. Traubenstengel, C. 1. petijica, f. dem. petija; die Masche, die Schleife, Cig., C. 2. petijica, f. der Obststengel, der Traubenstengel, C., vzh.St.; — der Blattstiel, Cig. petljicje, n. coll. das Stengelwert, Traubenftengel, Mur., vzhSt.-C. petljiga, f. leerer Traubenftengel, C. petljika, f. = 2. petlja, ber Stengel, Mur.; = paberek v vinogradu, C.; petljike pobirati = paberkovati, St. - Z.; - ber Blattstiel, Jan. petljikati, am, vb. impf. = petljike pobirati, v vinogradu paberkovati, C.; — = počasno kaj vkup spravljati, C. petmêsečen, čna, adj. fünfmonatlich, Cig., Jan. petnájst, num. fünfzehn; (izvedenke prim. z izvedenkami besede: devetnaist). petnajster, num. fünfzehnerlei.

die Manbel, Cel. (Ar.). petnajsternat, adj. = petnajsteren. petnajsterokotnik, m. bas Bentabetagon (min.), Cig.(T.).petnajstie, adv. jum fünfzehntenmale, fünfzehntens. petnajstina, f. ber fünfzehnte Theil, bas Fünfzehntel. pêtnica, f. bas Fersenbein, Cig.(T.), Erj.(Som.). petnik, m. 1) ber Stiefelabfat, C.; - 2) ber Thürzapfen, die Thürangel, vzh.Št., ogr.-C.; 3) bas Brett, woran die Thurangel angebracht ist, vzhSt.-C.; — bas unterste Brett ber Thure, ogr.-Valj. (Rad). petočlėn, čléna, adj. petočleni (hrošči), fünfgliebrige Rafer (pentamera), Erj.(Ž.). petodstoten, tna, adj. fünfpercentig, Cig., Jan., petojen, jna, adj., Mur., pogl. peteren. petojezíčen, čna, adj. fünfzüngig, fünfsprachig, Cig., nk. petokót, m. = peterokotnik, Erj. (Rud.). petoletje, n. bas Jahrfünf, bas Quinquennium, petomèr, méra, m. ber Bentameter, Cig., Jan., petomêrec, rca, m. = petomer, Jan. petoméren, rna, adj. pentametrisch, Cig., Jan. petonka, f. bie Betonie, Cig.; pogl. potonka. petonòg, nóga, adj. fünffüßig, Cig. petoplosk, ploska, adj. fünfflächig, Erj. (Rud.). petoploščnják, m. das Fünfslach, Cig. petopolovíčen, čna, adj. petopolovíčna cezura, die Benthemimeres, Zora. petopestnik, m. das Fünffingerkraut, Cig., Jan., C., Tuš.(B.). petostopen, pna, adj. fünffüßig: p. verz, Cig., petostopnik, m. der Fünffuß, die Bentapodie, Cig petovfsten, stna, adj. fünfreihig, fünfzeilig, Cig. petozòb, zóba, adj. fünfzähnig, fünfzadig, Cig. pêtpedi, interj. t. j. pet pedi, posnemanje prepeličnega petja, Cig.; — prim. ped. petpedikanje, n. der Bachtelichlag, Zv. petpedikati, kam, čem, vb. impf. peti: petpedi, schlagen (von ber Wachtel), Zv. petrák, m. die grüne Nieswurz (helleborus viridis), Obrov v Istri-Erj. (Torb.). petran, m. bas St. Antoniustraut (epilobium angustifolium), Josch. petre, m. dem. peter; bas Beruft in ber Scheune: s petrca skačejo otroci, Savinska dol. petre, ter, f. pl. ein Brettergeruft gur Aufbemahrung von Stroh ober Beu in Stallungen, Scheunen u. bgl., Gor.; pasti s peter doli na skedenj na trde deske, Zv.; na petrah seno skladati, Gor.; (pravilneje: petra, n. pl. prim. petro). pêtred, num. = petdeset, Guts.; (petrêd), Kor .- Mur.; (tudi: petredi, petredov, Kor., Rez.-C.).

pêtredni, num. = petdeseti, Rez.-C. petrih, m. 1) eine Art Gras: ber Gumpfweiderich, C.; — 2) = putrih, Glas. petrik, m. = petrak, Podgorje (Istr.)-Erj. pétro, n. nav. pl. pétra (redkeje: pétra), ber Beuboben, Gor .- Valj. (Rad); - prim. petre. petrolej, m. kameno olje, bas Beiroleum. petrolejevec, vca, m. das Petroleumfaß, Jan. (H.); (nav. petroljevec, DSv.). petrováča, f. jabolko ali hruška, katera o Petrovem dozoreva, kajk.-Valj.(Rad). petróvka, f. neka hruška, ki dozoreva o Petrovem, Mariborska ok.-Erj.(Torb.), vzhŠt.-C. petruha, f. - petrovka, die Betribirne, vzh-Št.-C. petržit, fla, m. = peteršilj, die Beterfilie (petroselinum), C.; pasji p. = mala trobelika, die Hundspeterfilie, der Gartenschierling, Nov., Slom.-C. petsto, num. = pet sto, fünfhundert; (petstotni, -ter, -teren, -krat i. t. d. prim. stotni, stoter i. t. d.). petstoletnica, f. das fünfhundertjährige Jubilaum, Jan. (H.). petvedrn, adj. fünfeimerig, Cig.; p. sod, ein fünfeimeriges Fafs, jvzhSt. petvina, f. ber Befang, SIGor .- C. pévalica, f. ber Singvogel, Jan., Nov.; ptica p., Navr.(Let.). pevalisce, n. ber Ort, wo gesungen wirb: bas Singhor, Jan. pévanje, n. bas Singen, M., ogr.-Valj.(Rad). pevati, am, vb. impf. fingen, Cig., Danj .- C., nk. pevee, eta, n. ber Dichterling, Cig., Levst. (LjZv.).pévčec, cca (ceca), m. dem. pevec, Valj. (Rad). pevček, čka, m. dem. pevec; - = pevče, Cig. peveica, f. dem. pevka; 1) bie Gangerin, M.; ptica pevcica, ber Singvogel, C.; - 2) die Schluffelblume (primula), Cig. peveie, m. dem. pevec; ein fleiner Sanger, Z. peveji, adj. Sanger, Dichter : peveja zila, Cv.; pevčje srce, Levst.(Zb. sp.). pévec, vca, m. 1) ber Sänger; operni p. ber Opernfanger; - (ptici) pevci, die Singvögel (oscines), Cig.(T.), Erj.(Z.); — 2) = petelin, C., SIN.; - 3) ein Bienenftod mit jungem Beisel, C.; pevec je z mlado matico prvi roj, Levst.(Bec.). peven, vna, adj. Gefangs., Naprej-C.; gefang. lich, Cig.; - finghar, Cig., Jan. pevica, f. die Sangerin, Fr.-C.; vila p., die Mufe bes Gefanges, SIN. pévka, f. 1) bie Sangerin; (ptice) pevke, bie Singvögel (oscines), Cig.(T.); — 2) ber Fluebogel (accentor alpinus), Erj.(Z.), Frey.(F.); mala p., die Braunelle, Levst.(Nauk); — 3) = matica, ki poje, Levst. (Beč.); — 4) baš Lieb, Guts., Vod. (Pes.). Pévkinja, f. die Sangerin, Dict., Mur., V .-Cig., Jan., nk.; poslušati, kaj pevci ali pevkinje pojo, Dalm.

pevoljub, ljuba, m. ber Freund bes Gesanges. pevoljúben, bna. adj. gefangliebenb, Jan., Zora. pevoljubje, n. die Liebe gum Befange, Jan. pevovodja, m. der Gefangsleiter, der Chorregent, nk. pévski, adj. Ganger-, Befangs : pevsko društvo, pevska umetelnost, nk.; — bichterijch, Mur., Cig., nk.; pevska žila, die Dichterader, pévstvo, n. bie Singfunft, ber Befang, Cig.; – pesništvo, Čig., C. peza, f. 1) das Gewicht, die Laft, Meg., Jan.. BlKr.; Nosil bom življenja pezo, Preš.; -2) die Folter, Guts., Mur. - Jan.; na pezo dejati, ZgD.; (peza), Dict.; - prim. it. pesa, peso, die Last, bas Gewicht. pezan, zna, adj. fcmer, Z.; pezan kriz, Cv.; pezna zemlja, Pirc. pézanje, n. das Foltern, Dict., Mur., Pohl.-Valj.(Rad). 1. pezati, am, vb. impf. foltern, martern, qualen, Meg., Guts., Mur., Jan., Trub.-Mik., Hip. (Orb.), Jap.(Sv. p.); — prim. peza 2). 2. pezati, am, vb. impf. beigen, agen, Guts., Mur., Cig., Jan. pêzavt, m. ber Beiniger, Guts., Mik. pezdèc, zdeca, m. 1) leise entweichende Blahung, ber Fist; tudi: pezdec, St.; - 2) neka riba, ber Bitterling (rhodeus amarus), Ljub.-Erj. (Torb.), Frey. (F.); — 3) neka goba: bet gemeine Flodenstäubling (lycoperdon bovista), vzhSt.-C., Polj., BlKr.; zelen kakor p., (ker je p. izprva znotraj zelen), Polj.; -Kornblume (centaurea cyanus), C., Josch;
— babji p., die Bocks, Saumelde, das Wühlfraut (chenopodium vulvaria), Cig., Medv. (Rok.). pezdečîvka, f. pogl. pizdoćivka. pezdek, zdka, m. = pezdec 3), ber Floden-stäubling (bovista), Cig., Tuš. (B.). pezdela, f. die Fisterin, Lašče-Levst. (Rok.). pezdenje, n. bas Fisten. pezdêr, m. pogl. pazder. pezdêrje, n. coll. pogl. pazderje. pezdeti, im, vb. impf. Blahungen ftill abgeben laffen, fiften. pezdîr, rja, m. pogl. pazdir. pezdîrje, n. coll. pogl. pazdirje. pezdírka, f. = pizdurka, Cig., Dol. pezdlja, f. eine Art Ametichte, Mariborska ok .- C. pezdljiv, íva, adj. oft fistend, Mur. pezdijîvec, vca, m. ber Fister, Mur., Cig. pezdljîvka, f. die Fisterin, Mur. pezdnjáča, f. das Luftsoch im Zimmer, das Rauchloch, C. pezdnják, m. = pezdnjača, C. pezdóvnik, m. bas Rauchloch, SIGor.-C. pezdúh, m. 1) ber Fister, Z.; — 2) bas Luftloch im Rimmer, C. pezdúrka, f. pogl. pizdurka. pėzelj, zija, m. = pezdija, C. peznica, f. bie Foltertammer, Cig., C. pěžek, žka, m. = peček, nosec (cicer arietinum), Goriška ok.-Erj.(Torb.).

Pêvnica, f. das Singhaus, Cig.

Pévnost, f. bie Singbarteit, Cig., Jan.

pežína, f. kožica okrog pečkov (pri sadju),

phaj, m. = pehaj, ber Stampfftogel, vihSt .-

phaten, Ina, adj. jum Stampfen gehörig,

phatnik, m. - pehalnik, ber Stampfftögel,

péžica, f. dem. pega; das Fledchen, Cv.

phác, m. ber Bocher, ber Stampfer, Cig.

Gor.; - prim. pužina, bužina. pežíniti, înim, vb. impf. = drobiti, Gor.

C.; die Reibteule, Cig.

C.; die Reibteule, Cig.

Stampf-, Jan. (H.)

phânje, n. = 1. pehanje; 1) bas Stoffen, bas Stampfen, bas Bochen; - 2) bas Geftampfte, Mur.; die Graupe, Jan.; ajdovo, ječmenovo p., die Heiden-, Gerstengraupe, Cig.; prineso kralju boba, leče, phanja, medu, Ravn. pháti, phâm, pšem, vb. impf. = 1. pehati;
1) ftogen: vol pha, Dol.-Z.; — stedjen: pha me v trebuhu, Cig.; — p. se, aufstoßen: jed se mi pha, die Speisen stoßen mir auf, Cig.; - 2) plagen: kašelj me pše, C.; trešljika me pše, vzhŠt.-C.; — 3) stampsen: proso, ječmen p., die Hirse, die Gerste zu Grüte, zu Graupen stampfen; olje p., Ol schlagen (= burch Stampfen gewinnen), Cig.; rudo p., Erz pochen, Cig.; — 4) stopfen, vzh.St.; S kocmovjem ladjo pšem, Danj. (Posv. p.); praes. tudi: phèm, Cig., Štrek. phavec, vca, m. ber Stampfer, ber Bocher, Cig., Jan. phavka, f. bie Stampferin, bie Bocherin, Cig., Jan. phu, interj. pfui! vzhSt.-C. plarist, m. neki redovnik, ber Biarift. pibere, f. pl. die Steinbibernell (pimpinella saxifraga), Josch; - iz nem. "Bibernell". pic, m. das mannliche Glieb, SlGor .- C.; (nam. pijc (pijec), kakor stric nam. strijc (strijec); prim. češ. pyj v istem pomenu, C.) pic, interj. ein Buruf an Suhner, vzhSt.-C. 1. pica, f. die weibliche Scham, Fr .- C .; - tudi: die mannliche Scham (v otrocjem govoru), Lašče-Levst.[Rok.]); — prim. pic. 2. pîca, f. die Henne (v otrocjem gov.), Dol. picati, pîcam, vb. impf. = pikati, Blc.-C. 1. pícek, cka, m. dem. pic; bas mannliche Glieb, SIGor.-C. 2. pîcek, cka, m. das männliche Hühnchen. BlKr.-M., St. 1. picika, f = 1. pica, Valj.(Rad). 2. pîcika, f. eine junge henne, übhpt. ein junges Hubn. pîcka, f. = 2. picika. pîckati, am, vb. impf. po malem pikati, Trst. pîcla, f. die Stednadel, Vas Krn-Erj.(Torb.). picniti, pîcnem, vb. pf. = pikniti, Blc.-C. pîč, m. kotic pri peči, ber Sorgenftuhl, Koboridski kot, Ben.-Erj.(Torb.). pica, f. die Nahrung, Meg., Cig., Mur., Kor.-Dalm. (Reg.); Kristus je sam sebe nam za pičo dal, Skrb.; bef. bas Biehfutter, Mur., Cig., Jan., C., Ravn. (Abc.), Rib. - Mik.; živinska, zajčja, kurja p., Cig.; črna p., = seno in otava (nasproti slami), Gor.; - na pičo dati kravo = v rejo dati, Tolm.

— 34 pîčar, rja, m. ber Futterer, Cig. picati, am, vb. impf. füttern, Cig. picati, im, vb. impf. p. v cem, in etwas fteden, SIN .- C.; p. iz cesa, aus einer Sache berausragen, Pohl., C., Kor .- Z.; (pičeti) hervorragen, Cig (T.); - p. v cem, sich (in einem Buntte) vereinigen, concentrieren, Cig.(T.); - hervorsidern: kri iz mesa, voda iz zemlje piči, Z. picek, cka, m. 1) ber Stachel (ber Biene), V .-Cig.; - 2) ber Stich: kacji p., ber Schlangenbifs, C. picet, cla, adj. gering, farglich, fnapp; picla mera, schlechtes Maß; tehta piclo dva funta, es wiegt schwache zwei Pfund; — prim. it. picciolo, flein; tirol.-nem. bitzl a pfund piclo en funt, Levst.(Rok.). 1. píčen, čna, adj. Futter-, Jan.; píčna repa, bie Futterrübe, Slov.; pična pristojbina, DZ.; – prim. piča. 2. píčen, čna, adj. pünitlich, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; - prim. pika. 3. píčen, čna, adj. sparsam, tnapp, M.; — gemeffen (stil.), Cig.(T.); - prim. picel. píčevnik, m. das Futtergras, C. picica, f. dem. pika; bas Bunttchen, bas Tupfelchen; picice delati, tupfeln, Cig.; do picice, bis zum letten Tüpfelchen = vollständig; vse je do pičice res; vse se je do pičice izpolnilo. picilo, n. ber Bienenstachel, C. píčiti, píčim, vb. pf. stechen; čebela, muha me je pičila; z iglo koga p.; kača me je pičila, bie Schlange hat mich gebissen; kogar kaca pici, ta se zvite vrvi boji, - Erfahrung macht tlug, Mur.; muha, katera prileti, hujše pici, = ein gah kommenbes Unglud ift besto fclimmer, Met. 1. pîčka, f. = pečka, peček, ber Obstern, ber Traubentern, Mur., Danj. - Mik., C.; der Rurbis-, Zwetichten-, Bfirfichtern, Rez .- C. 2. pîčka, f. bie weibliche Scham, C., Mik. pîčkati, am, vb. impf. harnen (v otročjem govoru), C. picleti, im, vb. impf. fnapp fein, nicht voll fein: vaga pičli, Polj.; — mangeln, fehlen: malo je pičlelo pri vagi, Polj.; pičli nam denarja, žita, Gor.; - prim. pičel, picliti, im, vb. impf. ichmalern, Cig. pîčlja, f. ber Schnapper (ein Aberlafewertzeng), (picla) Cig., Strp. pičlost, f. die Kärglichteit, die Knappheit. pîčmot, m. 1) eine Art Amphibium, Sčav.-C.; — 2) ein boshafter Mensch, Glas., Sčav. pîčnica, f. ber Futterboden, ber Heuboben, Blc.-C. pîčnik, m.1) = rejenec, das Pflegetind, Z., Lasče-Levst. (Rok.); ber Zögling, Cig.; — 2) ber Futtertuluruz, Razdrto (Kr.)-Erj. (Torb.). picnost, f. die Bunttlichleit, Cig., Jan., Cig. (T.), C.picolat, m. ein junger Truthahn, Z., (picolad) Cig.; — iz furl. pîgmant, m. neka rastlina, Valj. (Rad); prim. pigmot.

pîgmot, m. bie Bibernell (pimpinella), C.

pigúčav, ady. = pegast, fledig, Habd. - Mik., ogr.-Trst.(Let.). pin, m. ein burch Blafen erzeugter Luftftrom, der Hauch; — der Wind, M. piba, f. die Hoffart, C. piháč, m. ber Blafer; z. B. ber Glasblafer, piháča, f. bas Blaszeug zum Anfachen bes Feuers, Fr .- C. píhalica, f. das Blaseloch (a. d. Flöte), Cig. pihainica, f. ber Blasebalg, Dict. pihâlniček, čka, m. dem. pihalnik, Cig. pihadnik, m. das Blaserohr, mit welchem das Feuer angefacht wird, Notr.; der Feuerfächer, Cig.; — das Löthrohr, Cig.; die Pfeife des Glasbläfers, Cig (T.); — die Windröhre am Blasebalg, Cig.; — der Blasebalg, Jarn., V.-Cig., Jan.; — der Schießprügel, Cig.; izprožil je svoj pihalnik za menoj, Erj.(17b. pihalo, n. bie Blaferohre, C.; - ber Blafebalg Pohl., Mur., Jarn., V.-Cig.; pl. pihala, bas Beblase, Jan. píhanje, n. bas Blafen. píhati, ham, šem, vb. impf. blajen; ogenj p., das Feuer durch Blasen anfachen; vroco jed p., eine beiße Speife burch Blafen tublen; na mrzlo pihati = etwas Unnöthiges thun, C.; kar te ne peče, ne pihaj = mas bidy nicht angeht, das lafs fteben, Mur.; - hoffartig fein, SiGor. - C.; - od jeze p., vor Buth ichnauben; - macka piha, bie Rape pfucht; gad piha, die Biper zischt; - weben; veter piha od juga; veter mi v obraz piha; p. jo, eilen, C. pihavec, vca, m. der Bläser: z. B. der Glasblafer, Cig., Jan. pîhec, hca, m. ber Blasehauch. pîhijaj, m. der Blajehauch, Cig.; der Bindftoß, M. pihljanje, n. janftes Wehen. pihljáti, am, vb. impf. schwach blasen, sanft wehen; blage sapice pihljajo. pîhlji, m. pl. = lasje (v šaljivem ali prezirljivem pomenu), Podkruci-Erj.(Torb.). pihniti, pihnem, vb. pf. 1) einen Blajehauch von sich geben, blasen; kakor bi pihnil, in einem Ru; p. v koga, v kaj, na kaj; weben: veter pihne, in list odpade; - 2) schnipfen: p. kaj, jvzhSt. pihor, rja, m. = mehur, die Blase, C. pihota, f. ber Sochmuth, ber Eigendünkel, C. pihteti, im, vb. impf. schnauben, Z., C. pija, f. ber Trunt, bas Getrant, Jan.; (bef. aus getochten Früchten), C. pijáč, m. 1) ber Trinter, Hip.-C.; - 2) = pijačnik (neka vinska trta), Svečina (Št.)-Erj. (Torb.). pijáča, f. 1) bas Getrant; za jed in pijačo skrbeti; opojne pijače, berauschende Getränke, nk.; — 2) ber Nachwein, vzh.k.-C. pijáčina, f. das Getränk, C. pijaciti, acim, vb. impf. zechen, St., Dol. pijačnik, m. neka vinska trta, C., Svečina (St.)-Erj.(Torb.),

pijačnina, f. die Betrantefteuer, C. pijálo, n. = tonovščica, die Sturmmöbe (larus cyanorynchus), (tudi: pijal), Frey.(F.). pijan, ána, adj. 1) bezauscht, betrunten; pijan kakor čep, Z., jv7hŠt.; p. kakor krava; biti pijana goba, verfoffen sein, Cig.; - p. od veselja, freudetrunten, Cig.; kruha je pijan, = es geht ihm zu gut, ber Hafer fticht ihn; belega kruha p., LjZv.; - 2) berauschenb, Cig., Jan.; pijano pivo, ein berauschenbes Getrant, Krelj; pijana pijaca, Cig.; nic pijanega ne bo pil, Ravn.; vino je pijano, Levst.(Zb. sp.). pijančati, am, vb. impf. = pijančevati, M. pijanče, eta, n. — pijanček. pijanček, čka, m. dem. pijanec; ein fleiner Säufer; — ber Bechbruder, der Säufer. pijančevanje, n. bas übermäßige Bechen, bas pijančevati, ujem (evam), vb. impf. im Trinten ausschweifen, saufen; bem Trunke ergeben fein. pijančevavec, vca, m. ber Säufer. pijančevavka, f. bie Gauferin. pijančina, m. ber Erzfäufer, Cig. pijánčiti, ančim, vb. impf. = pijančevati, saufen, Mur., Cig. pijančljiv, íva, adj. bem Trunt ergeben, Cig. pijančljívost, f. die Truntsucht, Cig., Jan. pijanec, nca, m. ber Saufer, ber Trunfenbolb; pijanec se preobrne, kadar se v jamo zvrne. = ein Trunkenbold bessert sich nie, Npreg.-M.; mlad pijanec, star ubožec, C pijaniga, m. (f.) ber Saufer (bie Sauferin), Fr .-C., vzhSt. pijaniti, anim, vb. impf. berauschen, Cig.; p. se, sich berauschen, nk. pijanka, f. 1) die Gauferin;- 2) das Taumelforn (lolium temulentum), C., Bolc - Erj. (Torb.). pijánost, f. die Trunkenheit; v pijanosti kaj storiti; vinska p., ber Beinrausch, Cig. pijanski, adj. versoffen, Cig.; pijanska blaznost, delirium tremens, nk. pijânstvo, n. die Sauferei, die Trunkfucht; pijanstvo naj župan odvira, Levst. (Rok.). pijanstvováti, újem, vb. impf. = pijančevati, pijanščina, f. = pijanstvo, kajk.-Valj. (Rad). pijanštvo, n. = pijanstvo, Fr.-C., ZgD. pijavčen, čna, adj. Blutegels. pijavčica, f. dem. pijavka; 1) ein kleiner Blutegel; — 2) bas Saugröhrchen, bie Saugader, pijavčina, f. das Pfennigkraut (lysimachia nummularia), Cig., C. pijavčnica, f. die Ensimachie (lysimachia), Tuš. (B.), Medv.(Rok.). pijavec, vca, m. 1) der Trinker, C.; — 2) = pivnik, bas Fliegpapier, Blc .- C. pijavica, f. = pijavka, Mur., Cig., Jan.; tudi: píjavica, Mur., jvzhŠt. pijavka, f. 1) ber Blutegel; navadna p., ber gebrauchliche Blutegel (sanguisuga officinalis), Erj.(Z.); = konjska p., jvzhSt.; prava p., ber medicinische Blutegel (sanguisuga medi-

cinalis), Erj. (Ž.); pijavke staviti komu, je-manbem Blutegel seten; — 2) ber Gelbegel, ber Schinder (fig.), Cig.; — 3) bas Canalpikáš, m. 1) ber Bogelschnabel, Cig., C.; -2) ovčje ime, Baška dol.-Erj.(Torb.). pikati, pîkam, vb. impf. Stiche machen, stechen; chen, die Fiftel, Mur., Cig., Jan., C., Strp.; - 4) ber Regenbogen, Guts., C.; (ker vodo pije iz studencev, kakor pravijo); - 5) = pivka, die Heiserfeit, Hal.-C. pijavkast, adj. fistulos, Cig. pijavnik, m. ein verfiegbarer Bach, Cig. pijež, m. ber Trinter (šaljiva beseda), Valj. (Rad). pijucati, am, vb. impf. kleinweise trinken, C. pijūckati, am, vb. impf. = pijucati, C., Valj. (Rad). 1. pîk, m. 1) der Stich: osji, kačji, bolšji p.; — 2) na pik stati, = toliko, da ne pasti, auf ber Kippe stehen, V.-Cig.; — 3) kačji p., ber Türkenbund (lilium martagon), Nov.-C. 2. pik, m. = pic, bas mannliche Glieb, Rez. Mik. 3. pîk, m. 1) bie Reilhaue ober Reilhade, Cig., C.; prim. pikelj; - 2) die Bite (im Rarten-(piel), Cig.; (iz nem.). 1. pika, f. 1) ber Tupf, ber Buntt; erna p.; za eno piko, ein Heinwenig, C.; črna prisadna p., bie Brandblatter, Cig.; solnčne pike = pege, C.; = kurje pike, Sčav.-Pjk. (Crt.); die Blatternarbe, Mur., Cig., Lasce-Levst. (Rok.): - ber Buntt (math.), Cig., Jan., Cig.(T.); osnovna p., ber Fundamentalpunkt, Cig.(T.); prim. točka; — 2) kozje, ovčje ime, Podgorje, Baška dol.-Erj. (Torb.); -3) živa p., bas fleinfte Bunttthierchen ober bie Schlufsmonade (monas termo), Jan., Erj. (Ž.); — 4) neka vinska trta, GBrda-Erj. (Torb.). 2. pika, f. 1) ber Bips (eine Suhnerfrantheit); kurja p., Polj.; kokoši piko dreti, ber Senne ben Bips reißen, Cig.; — 2) ber Nachdurst (beim Ragenjammer), V.-Cig.; prim. 2. pivka. 3. pika, f. geheimer Groll, Jan., St.-C.; piko imeti na koga, ein Satchen auf jemanben haben, Cig.; = piko držati, Ravn.; - prim. it. picca, fr. pique, nem. (dial.) einen Bit haben auf jemanden, C. pikac, m. 1) die Reilhaue ober Reilhade, vzh-St.; - 2) ber Sturmhut (šaljivo), C.; -2) der Specht, C. pikáča, f. ber Sturmhut (šaljivo), SIN.; -

prim. pikač 2).

Kr.-Valj.(Rad).

das Sticheln.

(Rok.).

eifen ober Dieigel, Z.

Schalles beim Dreschen.

pikainik, m. die Spithade, mit welcher Safelftode zu Fadeln gespalten werden, Lasce-

pîkanica, f. ein Stod mit eiferner Spite, Z.;

pikanje, n. bas Stechen; - bas Biden; -

pikanten, ina, adj. pridelno, pitant, Cig. (T.), nk.

pikapoka, pikapok, interj. Nachahmung bes

pikast, adj. punttiert, tupfelig, gefprentelt; blatternarbig, Mur., Cig., Jan., Lašče-Levst.

Levst. (Rok.), Notr.-Z.; - eine Art Stemm-

ber Anorrenftod, Gor.; — ber Spazierftod,

bolhe, ose, kače pikajo; — piden, Cig., Jan.; p. in sekati, Z.; p. in kljukati, C.; punktieren, tüpfeln, Mur., Cig.(T.); - tropfeln, C.; dez pika, Notr.; - mit Borten ftechen, sticheln; kaj me zmerom pikaš? — vest ga pika, bas Bewiffen qualt ihn, Ravn. píkav, *adj*. pipfig, *Cig*. pikčast, adj. punttiert: pikčasta kokoš, ruta; (min.), Cig.(T.). pîkec, kca, m. 1) ein blatternarbiger Mensch, Cig., Lašče-Levst. (Rok.); - ein schediges Bferd, der Schede, Cig.; - 2) der Traubenroft, die Traubensenge, wenn die Trauben infolge der Senge duntle Buntte betommen, Dict., Mur., C., Z., Dol., St.; — die Fledenfrantheit der Seibenraupen, Z.; — 3) der Stachel, Jan.; — die Baumnadel, vzh.St.;— 4) der Stechapfel (datura stramonium), vzh-St.-C. pikèč, ęća, *adj.* stechend, scharf, Mur., C., Raič (Let.), SIN.; šipek je pikeč, Danj. (Posv. p.). pikelj, klja (keljna), m. bie Spighade, bie Reilhaue, C.; - bie Spipe ber Saue, C.; - prim. nem.-dial. pickel. piker, kra, adj. 1) heilel, empfindlich, reizbar, St.-Cig., Mik., St.-C., Slom.-C., UcT.; barbeißig, Jan.; - 2) scharf, bitter (fig.), C., nk.; pikro odgovarjati, gereizt antworten, St.; piker spis, Navr. (Kop. sp.); pikro gledati koga, jemanden scheel anblicen, Celjska ok. piket, m. bas Bifet (ein Kartenfpiel). piketáti, etam, éčem, vb. impf. piden: piščeta pikečejo, kadar zobljejo, Fr.-C. píkica, f. 1) = pičica, Mur.; - 2) pikasta ovca, BlKr. píkičast, adj. = pikčast, getüpfelt, Mur.; sommersprossig, SlGradec-C. pikinja, f. die Baumnadel, die Tangel, C., Zora. pikljáti, âm, vb. impf. piden, Cig.; žolna piklja, da luknjo izpiklja, Z.; tilpfein, Cig., Jan. piknīk, m. skladne gosti, bas Bidnid, Cig. píkniti, pîknem, vb. pf. = pičiti, stechen. pîknja, f. 1) ber Stich, C.; - 2) ber Tüpfel, Mur.; der Puntt, Habd.-Mik., Cig.(T.), ogr.piknjáča, f. die Bunttforalle (millepora), Erj. pîknjica, f. dem. piknja; das Bünktchen, ogr.pikolît, m. neka vinska trta in vino iz nje narejeno, Vrtov. (Vin.), Prim. pikon, m. = kramp, bie Spighaue (bef. bie Doppelfpighaue), Cig., Jan., C., Mik., Notr.; - prim. it. piccone, v istem pomenu. pikonica, f. eine Art Spishaue (mit nur einer Bile), Vrtov.(Vin.), Kras. pikônščica, f. neka hruška, Št.-Valj. (Rad). pikoša, f. ber bidere, fnorrige Gallapfel, Rogatec(St.)-C. piken, adj. = piker 2), icharf, bitter, C. Digitized by Google

pikrost, f. 1) bie Heiflichkeit, bie Reizbarkeit, Savinska dol. - C.; - 2) bie Scharfe, bie Bitterfeit, (3. B. ber Borte), nk. pikúlja, f. = pikon, C.pikuša, f. ime svinji, kajk.-Valj.(Rad). pil, m. bie Bilbfaule, Jan.; - iz nem. Bilb, C. pila, f. 1) die Feile; lesna p., die Abfeilraspel; — 2) bie Sage, Guts., Cig., Jan., Notr.;—
3) bas Mudgrat, Rez.-C. pilākar, rja, m. = skopuh, (prim. it. pilla-chera, ber Biegenloth, fig. ber Biegenloth-fresser, ber Knider), Tolm.-Erj. (Torb.). pilanice, f. pl. 1) Feilipane, Cig.;-2) Sageipane, Notr. pîlar, rja, m. 1) der Feilenhauer, Mur., Cig., Jan., C.; - 2) ber Brettichneiber, Cig.; ber Sagemüller, Blc.-C.; - 3) ber Sagefisch o. Sagehai (pristis antiquorum), Erj. (Z.) pilariti, arim, vb. impf. Feilenhauer fein, Cig. piláš, m. pilaši, fagehörnige Rafer (serricornia), Erj. (Ž.). pilcek, cka, m. dem. pilek; ein tleiner Faiszapfen, Cig. pîlec, lca, m. der Feiler, Mur. pîlej, m. ber Feiler, Jarn.; = puškar, Rof.-Kres. pîlek, lka, m. 1) ber Fasszapfen, Cig., Jan., Dol., BlKr.; - 2) ber oben in einer Pfeife ober Flote befeftigte Bapfen (Rern), Cig., C., Polj.; - prim. pilika. pilen, lna, adj. Feil.: pilna žaga, ber Feil. floben, V.-Cig. pilica, f. dem. pila; 1) bas Feilchen; — 2) eine fleine Gage, Cig., Jan., Notr. pilih, m. ber Mauerfalte, Jan.; - prim. piljuh. pilika, f. der Spund (sowohl der Pfropf als auch bas Loch), Cig., Jan.; pogl. pilka. pilina, f. ber Feilstaub, C. pilinjad, f. = pilina, Cig. pîliš, m. das Getrant, ogr.-Valj. (Rad); piliš in jeliš nam dobro tekne, Guts. píliti, pîlim, vb. impf. 1) feilen; beraspeln; železo, les p.; zago p.; - feilen (fig. = ausbeffern), spis, pesem p., Cig., nk.; — 2) = žagati, sagen, Cig., Jan., C., Notr. pílj, m. C., Dol., pogl. pil. pilják, m. = črevljarska pila, kajk.-Valj.(Rad). piljava, f. das Keilicht, die Keilsbane, Cig., pîljenica, f. = piljevina, Jan. pîljenik, m. bas Brett, C. piljenje, n. 1) das Feilen; — 2) das Feilicht, Cig.; - 3) das Gagen, Notr. piljevína, f. coll. 1) das Feilicht, Jan.; železna p., Eisenseilspane, Jan.; — 2) Sagespane, Jan., C., Notr.-Erj.(Torb.). piljuh, m. ber Beier, bie Beibe, Habd .- Mik., C. pilka, f. 1) ber Spund (fomohl ber Pfropf als auch das Loch); (piljka, Mur.); — 2) der Radnagel, Notr.; — iz nem.; prim. kor.nem. peil, Spundpfropf. pilnik, m. ber Feilbod, DZ. 1. pilo, n. der Trant, Jan., Prip. - Mik., ogr.-Valj.(Rad); žilo in pilo, Speise und Trant, Lebensmittel, C.; pilo in jelo, Z.

2. pílo, n. Mur., Št.-Cig., C., pogl. pila 1). pilot, m. ber Lotfe, ber Bilot, Cig., DZ. pilotnina, f. das Lotfengelb, Cig., DZ. pilpogačica, f. Ig, pogl. pir(h)pogačica. pilpoh, m. das Beißharz, Cig.; das rinnende Radelholzpech, Nov.-C., Kr., St.; (pilpuh) Guts., (pilpah) Strek.(Arch.); - prim. nem. Bulbech", Bech in kleinen Tropfen o. Billen Bullelein), wie es aus Baumen fließt, Grimm, Wort. II. 511.-Levst.(Rok.). piltačice, f. pl. neka roža, Levst. (Zb. sp. IV. piluga, f. ein Inauserisches ober auch ein bettelhaftes Beib, kajk.-Valj.(Rad). pīlula, f. die Bille, Cig., nk.; - lat. pilular, rja, m. ber Billenmacher, Cig. pilun, m. ber Firmling gegenüber bem Bathen, Dol.- Mik.; ("hängt mit filius zusammen", Mik.(V. G. I. 346.); — prim. hs. piljun. pilunec, nca, m. bas Bathentind, Blc.-C. pimenta, f. die Gewürzmurte, Cig. pimentovec, m. ber Pimentbaum (myrtus pimenta), Tus (B.). pina, f. der Gilberherb (jum Schlemmen ber Erze), Idrija-Cig. pinca, f. eine Art feines Milchbrot, LjZv.; prim. pinica. pincēta, f. ranocelniške kleščice, bie Binzette (Bincette), Cig. pincetka, f. = pinceta, Jan. pinela, f. bie Binie, ber Pinienfern, Cig. pingvin, m. ber Binguin: patagonski p., ber patagonische Binguin (aptenodytes patagonica), severni p., der große Alt oder nordische Binguin (alca impennis), Erj.(Ž.). pinica, f. unter der Glut gebadener Ruchen, Cig.; das Dotterbrot, Cig.; eine Art Ofterbrot, *Prim*. pīnija, f. bie Pinie (pinus pinea), Tuš.(R.). 1. pínja, f. 1) bas Butterfafs, ber Rührfübel; v pinji delati, buttern, Cig., Lašče-Levst.(Rok.); 2) ber leere Canal in ber Mitte bes Rohlenmeilers, ber Quanbel, Cig.; - 3) (saljivo) der Cylinderhut, nk.; - prim. it. pignatta, Topf, Mik.(Et.). 2. pinja, f. = penja, penjača, die Rlammer, Die Rlamfe, C. pinjela, f. neka vinska trta, Vrtov. (Vin.). pinjen, adj. pînjeno mleko = zmetki, bie Rührmilch, die Buttermilch, Cig., Jan., Kr., St.; ("ker se glagol "pinjiti" ne rabi, stoji menda nam. pinjen*, Levst.[Rok.]). pînjenec, nca, m. = pinjeno mleko, Cig. pînjenica, f. = pinjeno mleko, Cig., Jan. pink, pinka, m. ber Stoß mit bem Triniglas, C.; ein Schlag mit bem Stahle an einen Stein, Cig. plnk, interj. (posnema n. pr. glas trkanja s kozarci), pint, Cig. 1. pînka, f. 1) = finka, bie weibliche Scham, Mur., Vod. (Bab.); — 2) pinka - polonka, der Marientafer (coccinella septempunctata), 2. pînka, f. bas Bröschen, Mur., Kor. - Trst.

(Let.); ne pinka, gar nichts, Mur.

pînkati, am, vb. impf. mit ben Glafern anstoßen, C.; - kaplje pinkajo, die Tropfen pinóž, m. = pinoža, Mur., Cig., Jan., Frey. (F.), Valj. (Rad). Dol. pinoža, f. ber Bergfint (fringilla montifringilla), Cig., Valj.(Rad), Dol.; (tudi: penoža, Levst.[Rok.], pnoža, Valj.[Rad]). pinóžek, žka, m. dem. pinož, Jan. pint, pinta, m. = bokal, die Maß, Cig., C., Valj. (Rad), vzhŠt., Nov., Zora; - prim. nem dial. Bint, Binte, v istem pomenu. pintar, ria, m. = sodar; — iz nem. Binder. pinten, tna, adj. maßhältig, Jan.(H.). pîntnik, m. bie Maßtanne, Cig. pintnják, m. = pintnik, Jan.(H.). pionīr, rja, m. k tehničnim oddelkom spadajoč vojak, ber Bionnier. pionīrski, adj. Pionnier-; p. oddelek, bas Bionniercorps, Cig. pîp, m. 1) = tip, Cig.(T.); - 2) bas Raufen; p. za kako rec, ber Streit um etwas, Fr.-C.; Za vsako besedo se pip naredi, Npes.-K. 1. pípa, f. bie Rauferei, Celovška ok. 2. pípa, f. bas Suhn, ogr.-C. 3. pipa, f. 1) die Tabatspfeife, Cig., Jan., C., nk., Kr.; - 2) eine Robre mit einem Drebbahn (an einem Safe ober fonftigen Gefäß); vmesna p., ber Mittelhahn, DZ.; sod na pipo dejati, ein volles Fass mit einem Hahn versehen; vino je na pipi, (wirb mittelft bes Sahnes ausgeschenkt); — 3) neka zivinska bolezen: die Piphade, Strp.; — prim. nem. Pipe = Pfeife; bav. pippen f., Röhre mit einem Drebhahn. 4. pipa, f. amerikanska p., bie ameritanische Babentröte (Pipa dorsigera), Erj. (Z.). pipaten, ina, adj. Tast=: pipaino telesce, bas Taftförperchen, pipalna bradavicica, bas Taftwärzchen, Cig.(T.) pipálo, n = tipalo, Cig.(T.).pîpanica, f. eine Art Bachtelweizen (melam-. pipanje, n. 1) das Taften, (prim. pipati); -2) bas Rupfen; — bie Rauferei, bie Balgerei. pîpanka, f. 1) eine unreinliche Beibsperson, Cig.; — 2) bas Gerifs, reißenbe Abnahme einer Bare, C.; na pipanko oddati, im Licitationsmege vertaufen, C. pîpar, rja, m. 1) ber Pfeifenmacher, Cig.; -2) berjenige, ber Sahne (Faschähne) verfertigt, Ćig. pípati, pîpam, pljem, vb. impf. 1) = tipati, Cig.(T.), C., Mik.; - 2) rupfen, ausraufen, ausreißen: korenje, repo p.; zobe p., Slom., St.; prejo p., bas Garn rupfen, KrGora; – p. se, sich raufen, sich balgen, Guts., Cig., Jan., Celovska ok., St.; streiten: za travnike se p., Slom.-C. pípav, adj. streitjüchtig, C. pipavec, vca, m. ber Raufbold, Guts.-Cig. pipavost, f. die Streitfüchtigfeit, C. pîpec, pca, m. das Tajchenschnaphmesser. Mur.,

Cig., C., Kr.

pîpek, pka, m. 1) = 3. pipa 2), ber Fasshahn, Cig.; - 2) ber Stöpfel, Mur.; tintnik se zamaši z zamaškom ali pipkom, Hip.(Orb.); - 3) p. za zobe, ber Zahnstocher, Cig.; -4) ber Lampendocht, C. pipen, pna, adj. 1) Pfeifen-; — 2) Fasshahn-; pipno vino = vino na pipi, C. 1. pipica, f. dem. 3. pipa; 1) das Pfeifchen, Kr.; — 2) der Griffel (bot.), V.-Cig.; — 3) bas Lampenzunglein, C., Z.; - ber Rergenstod in der Laterne, Z.; — 4) ein Neiner Fasshahn. 2. pípica, f. dem. 2. pipa; bas Hühnchen, ogr.-C. pîpič, m. = pipec, St.pipika, f. bas Suhnchen, C. pîpikati, am, vb. impf. ben Suhnchen pi pi! zurufen, C. piple, éta, n. bas Suhnchen, Habd .- Mik., Valj. (Rad), ogr.-C. pîplič, m. ein junges Suhn, C., Valj.(Rad). pîpnik, m. 1) ber Birbel am Fafshahn, Cig., DZ., C.; — 2) ber Fasshahnbohrer, Cig.; -3) = pipar, C. pîpnjak, m. 1) = pipnik 1), kajk.-Valj.(Rad); — 2) ber gapfen (eines Fasses), C.; — 3) ber Bein, ber burch ben Fasshahn abtropfelt, Št.-Z. pípulica, f. = priba, ber Riebis, Cig. 1. pîr, m. 1) ber Mober: pir udari v les, bas Holz wird schwammig, Z., jvzhSt.; — 2) der Baumschimmel, Cig.; - prim. pereti. 2. pîr, m. die Hochzeit, Meg.-Mik., Mur., Cig., BIKr.; - bie Gafterei, Jan. 3. pîr, m. = pira, ber Spelt, ber Dintel (triticum spelta), Cig., Tuš.(B.), vzhŠt.-C. píra, f. 1) ber Spelt, ber Dintelmeizen (triticum spelta); -2) = pšeno, die Hirsengraupe, Cig., Jan., Nov.-C.; - 3) pira gre, es graupelt, Cig. pirác, m. bie Flebermaus, C. piramida, f. konicast steber, die Spitfaule. bie Pyramibe; dopolnilna p., bie Erganzungs. ppramide, Cel.(Geom.). piramidast, adj. pyramidenartig, pyramidal, Cig., Jan., Cig. (T.); piramidasta števila, Byramidalzahlen, Cig.(T.). piramiden, dna. adj. Pyramiben-, Pyramibal-. pîrast, adj. = pirav, Z., Zora. pirav, adj. morid; pirav štor, Zora; na piravo palico se opirati, Slom.; pirava klada, Npes.-Schein.; pirava obleka, vzhSt.; pirava preja, C.; - prim. pereti. piravad, f. coll. moriche Dinge, bas Morichicht, piravéti, ím, vb. impf. = trohneti, prhneti, C. piravina, f. das Morschicht, C. pîrdlja, f. bie Begleiterin ber Braut, Ravn .pirch, rha, m. = pirih, piruh, Jan.; - prim. piren, rna, adj. Spelt-, Dintel-, Cig., Jan. pirezelj, zlja, m. = netopir, Hal.-C.; - prim. piroželj. pírgast, adj. pirgaste so slive (češplje), kadar

ima perje rdeče ali rumene pike, jvzhSt.

pírgoš, m. kozje ime, Podmelci-Erj. (Torb.).

pirh, m. 1) bas gewöhnlich roth gefärbte Ofterei; za pirhe komu kaj podariti, jemanbem ein Oftergeschent machen; - 2) ein rothschediger oder hellrothbrauner Ochs, Jan., Strek.(LjZv.), Polj., Idrija; - pogl. pirih, piruh. pirha, f. eine rothichedige ober hellbraunrothe Ruh, Cig., Jan., Polj., Idrija; - prim. pirh 2). pirhana, f. govedje ime, Tolm.-Erj. (Torb.). pirhast, adj. rothichedig, Polj.; übhpt. ichedig, Cig., C.; pirhaste ovce in koze, Dalm.; pirhasta kača, Npr.-Erj.(Torb.). pírhati, am, vb. impf. 1) roth farben: jajca p., Rihenberk-Erj.(Torb.); -2 = s pirhi se igrati (na pošev prislonijo dve palici in mej njima spuščajo svoje pirhe, in kdor s svojim drugega zadene, dobi pireh), Polj. pîrhež, m. kozje ime, Kanin-Erj. (Torb.). pírhpogačica, f. = pirpogačica, Jan., Mik., Dol. piricen, cna, adj. Queden-, Cig., Jan. piričnat, adj. quedig, Cig. pirih, m. = pirh 1), Valj (Rad). pirihij, m. ber Phrrhichius (ein Bersfuß: UU) pirika, f. bie gemeine Quede (triticum [agropyrum] repens), Cig., Jan., C., Tuš. (B.); - pasja p., die Hundsquede (t. [agr.] caninum), Cig. pîrje, n. bas Quedengras, Cig.; - prim. pirika. pîrjevica, f. ber Spelt (triticum spelta), Meg., Alas., Dalm., Gorjansko(Kras)-Erj. (Torb.). pîrkec, kca, m. ein braunschediger Ochs, Z. pîrkež, m. kozje ime, Valj. (Rad). pîrnica, f. :) eine breite Grasart, St.; - bas Quedengras (triticum [agropyrum] repens), Cig., Jan., C.; — bela p., das Bandgras, eine Abart bes rohrblättrigen Glanzgrafes i phalaris arundinacea), M., C.; - ber friechenbe Sahnenfuß (ranunculus repens), Josch; -2) neka hruška (bie Haferbirne), C. pirnicast, adj. quedig, voll Queden: pirnicasta njiva, C. pîrnicen, cna, adj. Queden-, Cig., Jan. pîrničevje, n. coll. Quedengras, Cig. pîrničnat, adj. = pirničast, Cig. 1. pîrnja, f. bie Rachhochzeit, einige Beit nach ber eigentlichen Hochzeit, wozu nur die engere Berwandtschaft geladen wird, Notr. 2. pírnja, f. ovčje ime (nam. pirunja), Kanin-Erj.(Torb.). pirnpogačica, f. = pirpogačica, Frey. (F.). piroelēktričnost, f. po gorkoti zbujena elektrienost, die Phroelettricität, Cig.(T.). pirotehnik, m. der Feuerwerker, der Pyrotechniter, nk. pirotennika, f. die Feuerkunft, die Pyrotechnik. pirov, adj. Spelt-, Z. pirovanje, n. bie Gafterei, Jan., C.; bef. ber Sochzeitsschmaus: svatje se odpotijo v grad na pirovanje, Jurč. pirováti, üjem, vb. impf. schmausen, an einer Gasterei theilnehmen, Cig., C.; — bes. beim Hochzeitsschmause sein, Hochzeit halten, BlKr .-Cig., Jan., C. piroven, vna, adj. Hocheits, ogr.-C.

pirovica, f. eine Art Mehlfuchen, Scav .- Pjk. pirovina, f. das Hochzeitsfest, Jan.(H.). pirožába, f. = netopir, ogr.-C. pirožan, ána, m. = netopir, Hal.-C. píroželj, žlja, m. = netopir, C. pírožljek, žljeka, m. dem. piroželj; = netopir, Jan., Mik., vzhŠt., ogr.-C pírpogača, f. bie Flebermaus, Mik. pírpogačica, f. die Fledermaus, C., Mik., Dol. pírša, f. = pirha, Cig. pírše, eta, n. govedje ime, Tolm.-Erj.(Torb.). píršelj, šija, m. ber Flussbarsch (perca fluviatilis), Valj. (Rad); - prim. nem. Berichling = Barich. **pîršeljc,** m. dem. piršelj, Z. pirueta, f. ber Rreisichwung, bie Birouette, Cig. piruh, m. 1) bas Ofterei, nk.; nav. pirh; 2) govedje ime, Tolm.-Erj.(Torb.). pírunja, f. ovčje ime ("pastir je izgovarjal: pirnja*), Kanin-Erj.(Torb.). pîrželje, ljca, m. = piršelje, Cig., Frey.(F.). pis, pisa, m. 1) bas Schreiben, Jan.; bie Schreibart, C.; - 2) ber Act, DZ.; prvi p., die Urschrift, Cig. pisa, f. ber Streifen, Cig.; zelene pise, Cv.; bef. ber Malftreifen am Ruden eines Pferbes, Cig.; - die Maser, Cig. pisáč, m. ber Schreiber, Mur., Cig., ogr.-Valj. (Rad); zakotni p., ber Bintelschreiber, nk.; ber Scribler: slovenski pisači - to ime bodi sploh vsem onim, katerim ne smemo reči pisatelj, *Levst. (LjZv.)*. pisatce, n. ber Schreibegriffel, Cig. (T.). pisaten, ina, adj. zum Schreiben gehörig, Schreibs, Cig., Jan., nk.; pissine potrebščine, bas Schreibmaterial, Cig.; pisalni podstavec, das Schreibepult, Jan.; pisalna priprava, das Schreibgerath, Jan.; pisalnamiza, ber Schreibtijo, nk. pisainica, f. = pisarna, bie Schreibstube, bie Ranglei, Cig., Jan. pisainik, m. 1) ber Griffel, DZ.; - 2) bas Schreibepult, Jan., DZ.; stojni p., das Stehpult, Jan. (H.); - ber Schreibeschrant, ber Secretar, Cig. pisalo, n. 1) ber Schreibegriffel, Jan., Cig. (T.), Blc.-C.; — bas Schreibzeug, C.; — 2) der Gernichreiber, Cig. písanček, čka, m. ber Schedenfalter, Jan. pisanec, nca, m. 1) ein jahzorniger Menich, Cig.; — 2) das Ofterei, Dol.; — 3) eine Hummelart, Cig., Kr.; — 4) die Stieleiche (quercus pedunculata), vzhSt.-C.; — 5) neko jabolko, ber Streifling, C. pisang, m. ber Bifang (musa paradisiaca), Tuš.(R.). pisanica, f. 1) bas Ofterei, Mur.-Cig., Jan., Mik., Navr. (Let.), BlKr. - Let.; - 2) neko jabolko, Vrsno (Tolm.) - Erj. (Torb.); - 3) neki fižol, C. pisaníka, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). pisânje, n. 1) das Schreiben; p. zemljiške knjige, die Grundbuchführung, Cig.; p. scrkami, bie Buchstabenschrift, Cig.; p. v podobah, die Bilberschrift, Cig. (T.); — ber Stil: clovek

je tak, kakršno je njegovo pisanje, Zv.; p. tkanin, die Tuchbruderei, DZ.; - 2) bas Beschriebene, die Schrift; na pisanje dovoliti, eine schriftliche Erlaubnis ertheilen, Jurc.; priloženo p., beiliegende Schrift, Cig.; Schriftmerte: kmetje berejo Novice in drugo pisanje, Levst. (Zb. sp.); — tudi: písanje, na vzhodu. písanka, f. 1) bas Ofterei, Mur.-Cig., Jan., BlKr. - Let., St.; za pisanko kaj dati, als Oftergeschent etwas geben, St.; - 2) bas Schreibheft, nk.; — 3) neka vrsta kać, C., Bes.; — neka riba v Krki, Kostanjevica-Erj. (Torb.); - bie Bremse, Cig.; -4) neko jabolko, GBrda-Erj. (Torb.); - eine Art rothgestreifter Apfel, C.; — neka vinska trta, Vreme v Brkinih-Erj.(Torb.); — das Band-gras (phalaris arundinacea), Tus.(R.). písanko, n. neko jabolko, Svet. (Rok.), Brkini, Lašče-Erj.(Torb.). pisanost, f. die Buntfarbigfeit, die Buntheit: die Farbenzeichnung (min.), Cig. (T.). pisar, rja, m. 1) der Schreiber, der Rangleischreiber; zakotni p., ber Bintelfchreiber, Jan.; - Der Schriftgelehrte, Jsvkr.; - = pisatelj, ber Schriftsteller, Vod (Izb. sp.), Pres.; - 2) ber Secretar ober Schlangenabler (serpentarius secretarius) Erj. (Z.); - ber Fichtenbortentafer ober Buchdruder (bostrichus typographus), Jan., Erj.(2.); — vinogradski p., der Beinstodfallfafer (eumolpus vitis), Jan. (H.).pisarče, eta, n. dem. pisar; bas Schreiberlein. pisárček, čka, m. = pisarče, LjZv.pisare, éta, m. ber Feberleder, Cig. pisáren, rna, m. = pisar, nam. pisarin, Krelj, Dalm., Kast.-C. pisarica, f. bie Schreiberin, Cig., Jan. pisarija, f. bie Schreiberei, bas Beschreibsel; bie Buchmacherei, Cig.; die Schriftstellerei, pisarina, f. die Schreibegebur, Jan., DZ., nk. pisariti, frim, vb. impf. Schreibergeschäfte verrichten, Schreiber sein, Mur., C.; oft schreiben, Z.; pisariti si, fie fteben in Correspondenz, Cig.; pisari mu, pa nič ne pomaga, jvzhŠt.; · schriftstellern, scribeln, Cig., Jan., C., Preš., nk. pisarjenje, n. bas Geschreibe, die Schreiberei; - das Schriftstellern, die Scriblerei;—prim. pisarna, f. = pisarnica, die Schreibestube, bie Ranzlei, Mur., Slom.-C., nk. pisarnica, f. bie Schreibestube, bie Ranglei, Mur., Cig., Jan., DZ., nk. pisarnicar, rja, m. ber Schreiber, C. pisárničen, čna, adj. Rangleis, Cig., nk.; pisarnione potrebscine, bie Rangleierforberniffe, pisarnina, f. bie Rangleigebur, Cig., Jan. pisárniški, adj. Rangleis, Cig., Jan., nk. pisarnistvo, n. bas Rangleiwefen, DZ. pisárski, adj. Schreiber-; pisarska služba; p.

papir, das Rangleipapier. Cig.

pisarstvo, n. ber Schreiberdienst, Cig.; bas Schreibermefen, Z.; zakotno p., die Bintelschreiberei, Jurč. pisast, adj. gestreift, maserig (o lesu), Cig.; - prim. pisa. pisatelj, m. ber Schriftsteller, Cig., Jan., nk.; - ber Berfasser: p. tega romana; p. teh vrstic, ber Schreiber biefer Beilen, nk. pisateljevanje, n. die ichriftstellerische Thatigfeit, nk. pisateljevati, ûjem, vb. impf. als Schriftsteller sich bethätigen, nk. pisateljica, f. die Schriftstellerin, nk.; - bie Berfasserin: p. tega romana, nk. pisateljski, adj. Schriftsteller-, schriftstellerisch, Cig., Jan., nk.; pisateljska tatvina, bas Blagiat, Jan. pisateljstvo, n. das Schriftstellerthum, bie Schriftstellerei, Die Schriftsteller, nk. pisaten, tna, adj. Schreib., Mur., Jan.; pisatno pero, die Schreibfeder, Mur., Mik., Danj. (Posv. p.). pisatev, tve, f. = pisanje, pisava, Jan. pisati, šem, vb. impf. 1) schreiben; lepo, grdo, slabo, drobno p., eine icone, unicone, schlechte, tleine Schrift haben; p. pismo. nalogo, številke; p. komu, jemanbem schreiben, schreiben, schriftlich bestellen: p. po kaj, etwas ver-schreiben, schriftlich bestellen: p. po knjige, po blago, po deklo; - schreiben (= ber Berfasser sein); kdo pise te članke? - pisano. pravo, das geschriebene, positive Recht, Cig. (T.); - porichreiben: postav se držati, katere nam piše Bog, Ravn.; ustanovila, kar jih o tem zakon piše, bie biesfälligen gesetslichen Beftimmungen, Levst. (Nauk); kar pišejo paragrafi, DŽ.; — p. kaj v razhod, in Ausgabe stellen (merc.), Cig. (T.); - anrechnen: p. komu v hvalo, zaslugo, Cig.(T.); vse Bogu računati in pisati, Krelj; - kako se pises? wie heißest bu mit bem Schreibnamen ober Bunamen? pišejo me za -, pišem se za —, mein Schreibname ist —; — 2) p. se, sich färben: črešnje se uže pišejo, Gorenja Soska dol.-Erj.(Torb.); - p. ziglo, ftiden, Cig.; -pisan, bunt, buntfärbig; pisana ruta, suknja; — vse pisano je ptičev, alles ist von Bögeln bunt (um die Menge anzuzeigen), Ravn.-Mik.; pisana jajca, gefarbte Gier, Cig.; pisani stol, ber Branger, Npes.-M.; gefledt, gestreift, gesprentest, Cig., Jan.; pisan gad; pisana krava, Z.; pisano gledati, mit scheelen Augen anfeben, zornige Blide werfen; pisano gleda, kakor modras, Cig ; boje (auf jemanben): ali bo tebi pisan! Jurč.; pisana mati, bie Stiefmutter, Mur., Cig., Jan., Mik., Zv. pisava, f. die Schreibart; die Schrift; drobna p.; bie Schreibung; p. krajnih imen; - ber Stil, Cig., Jan., nk.; okorna, jedrnata, pi-

semska, trgovska p., harter, nerviger Stil,

Mur., Cig., Jan.; -2) = pisatelj, ber Schrift=

pisavec, vca, m. 1) ber etwas ichreibt ober gefchrieben hat, ber Schreiber, ber Berfasser,

ber Brief-, ber Handelsftil, Cig., nk.

steller, Cig., Jan.; dolenjski pisavci, Levst. (Zb. sp.).

písavica, f. bie Schreibefucht, Cig. pisavka, f. bie Berfafferin, bie Schreiberin, Cig., Jan.; - = pisateljica, bie Schriftstellerin, Cig., Jan.

pisavstvo, n. bie Berfasserichaft, Cig.; -== pisateljstvo, die Schriftftellerei, Cig., Jan.

pîsec, sca, m. ber Schriftsteller, Cig.(T.), nk.; der Berfaffer, ber Autor, Jan., DZ.; - der Schreiber, kajk .- Valj. (Rad), C.

1. pîsek, ska, m. 1) ber Feberfiel, ber Feberstiel, Mur., Raic.(Slov.); (pisék, Danj.-Mik., vih St.); - 2) bas Schriftzeichen, ber Buchstabe, ogr.-Mik.

2. pîsek, ska, m. = pisk 2), Jan., C.

písemce, n. dem. pismo; das Briefchen. pisemnica, f. bas Bortefeuille, Cig.

písemnik, m. das Urfundenbuch, (pismenik)

pisemnina, f. das Briesporto, Cig.; — pogl. poštnina.

pisemnôst, f = literatura, LjZv.

pisemski, adj. Brief-; p. zavitek, ber Briefumschlag, Jan.; pisemska pošta, die Briefpost, DZ.; - brieflich, Cig., Jan.; - Urfunden., Cig., Jan.; pisemska shramba == arhiv, Cig.; pisemska zbirka, Urfunben sammlung, pisemske knjige, Urfundenbucher,

pisemskopóšten, štna, adj. Briefpost ; pisemskopôštni računi, DZ.

pisemstvo, n. bas Schriftenthum, bas Schrift-

wesen, Cig., Jan.; slovensko p., Cv. pisen, sni, f. Sčav.-C., pogl. plesen.

pisen, sna, adj. Schreibes, Cig., Jan., M.; pisna peresa, die Schreibfedern, Ravn.(Abc.); pisna pomota, ber Schreibfehler, Cig., Jan.; pisna umetnost, die Schreibefunft, Cig.(T.); — Schrifts: pisni jezik, die Schriftsprache, SIN.; pisna slovenščina, Cv.

pisevati, am, vb. impf. zu ichreiben pflegen,

Mik.(V. G. IV. 307.).

pisivo, n. bas Schreibmaterial, bas Schreibgerath, Jan., DZ.

pisk, piska, m. 1) ber Ton einer Pfeife ober Flote; - 2) bas Munbftud an Blasinftrumenten, Cig.; (pisek) Jan., C.; - 3) ber Pfeifentern in Pfeifen und Floten, Lasce-Levst.(Rok.), Kras

pîska, f. 1) das Bfeifen, kajk .- Valj. (Rad); -2) die Heiserkeit, C.; - 3) = piscal, die Bfeife, KrGora.

piskac, m. ber die Bfeife fpielt, ber Bfeifer. pîskal, f. = piščal, Rož.-Kres.

piskaten, ina, adj. jum Bfeifen gehörig: piskalno orodje, Blasinftrumente (Bfeifen, Floten), nk.

pískalica, f. 1) = piščal, die Pfeife, Ip.-Erj. (Torb.); - 2) bie Schluffelblume (primula acaulis), Polj.

piskalo, n. bas Blasinstrument (Pfeife, Flöte), Cig., Jan., Cig.(T.), C.; die Bogelpfeife: Loviti ptiče na p., GBrda-Erj.(Torb.).

piskanje, n. bas Spielen einer Pfeife, Flote u. bgl., bas Bfeifen.

piskár, rja, m. - piskač, M.

pískati, skam, ščem, vb. impf. (mittelft eines Instrumentes) pfeifen; na flavto, na postranico p., die Flote blafen; - veter, burja piska (pfeift, heult), Z., jvzhŠt.; — zischen: gad pišče (piska), C., Z.

piskavec, vca, m. 1) ber die Pfeife ober Flote spielt, ber Pfeifer, Mur., Cig., Jan.; piskavci in godci, Skrb.; — 2) die Schluffelblume

(primula acaulis), Blc.-C.

piskavica, f. 1) = piskalica, die Pfeife, C.; - 2) ber Bodshornilee (trigonella), C.

piskavka, f. bie Pfeiferin, Cig. piskavstvo, n. die Pfeiferschaft, Cig.

pisker, kra, m. 1) ber Topf; svinjski p., (v katerem za svinje kuhajo), jvzhSt.;-2) ber Rallofen, C.

pisketáti, etâm, éčem, vb. impf. = piskati, Fr.-C.

piskor, rja, m. = piškur, bie Flusspride, bas Reunauge (petromyzon fluviatilis), Habd .-Mik., C.; - tudi: ber Schlammbeißer (cobitis fossilis), Cig., SlGor.-C.; (pravilna oblika za piškor, piškur).

piskota, f. die Beiserkeit: piskoto imeti, heiser sein, vzhSt.

piskotati, otam, ocem, vb. impf. heiser, wie ein Lungensüchtiger reben, veh St.-C.

piskotljiv, íva, adj. heiser, vzhŠt.-C. pîskovje, n. coll. Feberfiele, C.; — prim. 1. pisek 1).

piskrár, rja, m. = lončar, Guts., Jan. piskrarica, f. = lončarica, Jan.

piskrárski, adj. = lončarski, Jan.

piskrc, m. dem. pisker; 1) ein fleiner Topf (Safen); treh piskrcev god, četrtek pred debelim četrtkom (ker ta dan več nego po navadi jedo), Dol.; - 2) ber Blumentelch. Cig.; - 3) bie Bienenzelle, Cig., Jan., Sl-Gradec - C.; bes. eine größere Bienenzelle, Blc .- C.; - bie Pflanzenzelle, nk.

piskrca, f. die Schluffelblume (primula acaulis), (gotovo nam. piskarica ali piskalica), Sempas-Erj. (Torb.).

pîskrčast, adj. topfartig, C.

pîskrček, čka, m. dem. piskrc; 1) ein fleiner Topf; - 2) die gemeine haselwurz (asarum europaeum), C.

pîskrec, kreca, m. = piskrc.

piskren, adj. = lončen: piskrena posoda, C. piskrica, f. die Belle, die Bienenzelle, Mur.; pogl. piskrc.

piskrie, m. dem. pisker; 1) ein kleiner Topf;
– 2) eine Art Schwamm, C.

piskričast, adj. 1) topfartig, Nov.; -2) zellenformig, Mur., Cig., Jan.

pískričat, adj. zellig, Cig.

piskričen, čna, adj. zellig, Jan. pískrna, f. neko jabolko, Rihenberk - Erj.

piskrolîzec, zca, m. ber Topfleder, Cig., Jan. piskrovez, veza, m. der Hafenbinder, Cig., Jan.

pismohranec, nca, m. ber Archivar, Cig., Jan.

pismohrána, f. das Archiv, Jan.(H.).

pismohraníšče, n. das Archiv, C.

piskrovezec, zca, m. = piskrovez, Jan., jv7hSt. piskutanje, n. pfeifenbes Athmen, Habd .- Mik. piskutati, am, vb. impf. = piskotati, beifer (pfeifend) athmen, wie ein Lungensüchtiger, leuchen, Fr.-C., Valj.(Rad). piskutljiv, íva, adj. = piskotljiv, C. pismar, rja, m. 1) = pismouk, ber Schriftgelehrte, Cig., Jan., Let., Z.; - 2) ber Archivar, Cig. pismarica, f. Jan., pogl. pisanka 2). pismarnica, f. 1) die Briefcollectur, C.; -2) das Archiv, Cig. (T.), DZ., Nov., Navr. (Spom.). pisme, ena, n. das Schriftzeichen, der Buchftabe, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; tiskarska pismena, die Lettern, Cig.(T.). pîsmej, m. Ravn.-C., pogl. pismouk. pîsmejec, jca, m. Veriti-C., pogl. pismouk. pismen, adj. 1) fchriftlich; pismeno povabilo; pismeno komu kaj naznaniti; Cig.; - Brief., Cig.; brieflich, Cig., Jan.; - 2) Schrift., Jan.; pismeni jezik, = pisni jezik, bie Schrift. sprache, Cig.(T.); — 3) studiert: p. človek, νζh.St.-C. pisménce, n. dem. pisme, Jan., Danj. (Posv. p.). pismenina, f. = pisemnina, Cig., C. pismenjak, m. ber Brieffasten, Jan. (H.). pismenka, f. bas Schriftzeichen, ber Buchstabe, Cig., Jan., Slom. - C., nk.; velike, začetne, početne p., große Anfangsbuchstaben, Berfalien, Cig.; — pismenke, die Lettern (typ.), Cig., Jan. pismenkováti, üjem, vb. impf. buchftabieren, Cig., Jan. pismenost, f. = slovnica, Mur., Vod. pismenovina, f. bas Letternmetall, Cig. (T.). pismenski, adj. schriftlich, M.; - literarisch, Cig. pismenstven, tvena, adj. = literaren, Cig, pismenstvo, n. bas Schriftwesen, bas Schriftenthum, Jan., Cig. (T.); - die Literatur, Cig., pismo, n. 1) die Schrift : klinasto p., die Reilschrift, Jan.; - sveto p., die heilige Schrift; v pismu uceni, bie Schriftgelehrten, Trub.; - die Urfunde: zenitvanjsko p., die Ehepacten; pisma delat iti, ben Checontract abfaffen geben, BlKr.; dolino pismo, ber Schuldbrief; zavezno p., ber Revers, Cig.; dopustno p., die Concessionsurfunde, DZ.; stara pisma, alte Urfunden; - bas Schreiben, ber Brief; voščilno p., bas Gratulationsichreiben; trgovska pisma, die Handelscorrespondenz; — 2) ber Zeugdruck, das Muster, Cig.; lepega pisma, schön gemustert, Cig.(T.), Svet.(Rok.); ovijače raznega pisma, Vrt.; - 3) zidano znamenje ob cesti, Srpenica pri Bolcu-Erj. (Torb.). pismobira, f. bie Brieffammlung, Cig., C. pismobiren, rna, adj. pismobîrni okraj, ber

Brieffammlungs- und Briefbestellungsbezirt,

pismobîrnica, f. ber Brieffammlungetaften, DZ.

pismodfžec, žca, m. ber Schrifthalter, Jan. (H.).

Cig.

pismonds, nosa, m. der Brieftrager, Cig., C. pismonôsec, sca, m. = pismonos, Cig., Jan., nk. pismonosa, m. = pismonosec, Jan. (H.). pismorêzec, zca, m. ber Formenschneiber, Cig. (T.).pismoshrâmba, f. das Archiv, Cig., Jan. pismostàv, stáva, m. = črkostavec, Pot.-Cig. pismostâvec, vca, m. = črkostavec, Cig. pismoučen, éna, adj. = pismouk, schriftgelehrt, Mur. i. dr.; - po nem. pismouk, úka, m. ber Schriftgelehrte, Mur., Cig., Jan.; (pismoûk), Ravn.- Valj. (Rad). pismoùk, úka, adj. schriftgelehrt: pismouki ljudje, Vest. pismovnica, f. bas Archiv, Jan. pismovnik, m. ber Brieffteller (ein Buch), Jan. pismovnjak, m. ber Schriftentaften, Jan. pismoznanec, nca, m. ber Schriftgelehrte, Cig., pisnina, f. bie Schreibegebür, Cig., Jan., DZ. písniti, pîsnem, vb. pf. = črhniti, mudjen: ne pisniti o kaki reči, Svet. (Rok.); - prim. hs. pisnuti, mudjen; koren: pisk-. pisun, m. ber Scribler, Cig., nk. pîs, m. ber Sturmwinb. pîš, f. = piš m., Trub.pisc, f. bas Burmftichloch im Obst ober Holz, Hal.-C. pîšč, m. ber holzwurm, C. 1. pišča, f. nav. pl. pišče, Schwamme im Munbe, νζhŠt.-C; — prim. piščiti se. 2. pišča, f. = piščal, die Pfeife, Ip.-Erj. (Torb.). piščad, f. coll. junges Geflügel, Mariborska piščaj, m. die Bimmer (ein Hautausschlag), vzh.St.; — prim. piščiti se. piscat, li, f.1) bie Bfeife (ein Tonwertzeug); p.z jezikom (jezičkom), die Bungenpfeife, Cig., Sen. (Fix.); ustnicna p., die Lippenpfeise, Sen. (Fix.); parna p., die Dampfpfeise, DZ.; — die Flote, Mur.; — tudi: piscal, Ig(Dol.), jvzhSt.;-2) bas Badenbein, Cig.(T.), Erj. (Som.). piščala, f. = piščal 1), Mur., Cig.; pîščala, jvzhŠt. piščalast, adj. pfeifenartig: piščalasti lapor, ber Bfeifenmergel, Cig. piščatčica, f. dem. piščalka; = bas Pfeifchen, Cig., M. piščaten, tna, adj. Pfeifen-, Cig. piščalica, f. = piščalka, Jan. piščaljka, f. = piščalka, Mur.; pîščaljka, na piščałka, f. dem. piščal, das Pfeifchen, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad); tudi: pîščalka, Gor., Ig (Dol.). piscalkar, rja, m. ber Pfeifen- ober Flotenblafer, Cig. pîščanček, čka, m. dem. piščanec; bas Rüchlein. pîščanec, nea, m. bas Rüchlein; nav. pl. piščanci, junge Suhner; dvoje piščancev, ein Baar junge Huhner; (piscanci, Gor.).

piščė, įta, n. ein junges Huhn, das Kūchlein; (pišče, jvzhŠt.).

pîščec, ščeca, m. = piskač, ber Bfeifer, Meg., Dict., Trub., Dalm., Schönl.

1. pîšček, ščka, m. = pišče, Cig., Jan.

pîšček, ščka, m. i) Burmftidigeš: malo jabolk, in še to le pišček ("pišk") in drobiž, Polj.; — 2) — = piškav les, C.

píščet, li, f. = piščal, Čig., Jan., Dol.; píšcet, Gor.- Valj. (Rad).

pîščeřka, f. = piščalka, Gor.-Valj.(Rad).
pîščenec, nca, m. nav. pl. piščenci = piščanci,
C., Mik.

píščenik, m. det Habidit (astur [falco] palumbarius), Frey. (F.); (= luni, die Beihe, Meg.); pogl. piščetnik.

piscenka, f. eine junge Benne, C.

piščetár, rja, m. ber hühnerhändler, Cig., Jan. piščetaríca, f. die hühnerhändlerin, Cig., Jan. piščetína, f. das hühnerheish, Valj. (Rad). píščetnik, m. der hühnergeier, Mur., Cig., Mik. piščika, f. ein junges huhn, Cig., Ravn. (Abc.); nav. piška (bej. tine junge henne).

pisciti se, im se, pb. impf. zeitigen und sich abschuppen (von den Pusteln eines Ausschlages), Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); — prim. pi-

šiti se.

piščiv, íva, adj. wurmstichig, Mik.; nav. pišiv. piščivec, vca, m. = piškavec, ein Schwächling, (pišivec) Valj. (Rad).

piščivka, f. piščiva hruška ali jabolko, jvzh.Št. piščljiv, íva, adj. = piškav, wurmftichig, (-šljiv)

C., jvzhSt.
pîšec, šca, m. pišci, Schwämme im Mund,
vzhSt.-C.; — prim. pištit se.

pîšek, ška, m. ber Suhnerfteiß, C.

pišena, f. govedje ime, Tolm.-Erj. (Torb.). pišev, švi, f., Ip. - Erj. (Torb.); pogl. piščel, piščal.

pisti se, im se, vb. impf. einen Ausschlag befommen: usta se mi pisijo, SlGor.-C.

1. pîška, f. 1) der Holzwurmstich, das Burmsloch, Cig., C., Mik.; — 2) der hintere: dobiti po piški, Št.

2. pîška, f. 1) eine junge Henne; — 2) ber unverlette gange Kern ber walichen Ruis, Polj.; — nam. piščika (i); prim. pišče.

piškat, áta, adj. = piškav: piškata deska, Savinska dol.

píškav, adj. 1) murmftidjig; ni piškavega oreha vreden; — 2) fdjwad; otrok je ves piškav; — fdjledji: piškavo vreme.

piskavec, vca, m. ber Schwächling, ber Siech-

ling (zaničlj.), Cig.

piškāvka, f. das Burmstichloch, jvzhšt.
plškor, rja, m. = piškur, C., Pjk.(Črt.).
piškosfda, f. die Hagebutte (rosa canina), Mik.
piškúr, rja, m. die Husspride oder das Reunauge (petromyzon sluviatilis), Mur. - Cig.,
Erj.(Ž.), Frey.(F.), Št.; — tudi: der Beißstern, der Schlammbeißer (coditis fossilis), Cig.;
— pogl. piskor.

pišóta, f. dež z vetrom (prim. ben.-it. pissoto, beseicht), Ip.-Erj. (Torb.); mraz in pišota,

Vrtov. (Vin.).

pištola, f. samokres, bie Biftole. pištolen, lna, adj. Biftolen.

pît, î. f. baë Getrant, ber Trunt, Cig., Jan., Valj. (Rad); Njegova pit je bila Oj rana rosica, Npes.-Kres.

pit, interj. pit! pit! (tako kličejo piščeta), Cig., Jan., Lašče-Levst. (M.).

píta, f.:) = kokoš (v otročjem govoru), Lašče-Levst. (M.); - 2) jedrce orehovo ali leščnikovo, Lašče-Levst. (M.).

pitáč, m. der Frager, kajk.-Valj. (Rad). pítaten, ina, adj. Mast-; pitalna živina. das Mastvieh, (pitaven) Cig., Nov.

pitainica, f. der Maststall, C. pitainik, m. der Maststall, Cig.

pitainják, m. der Maststall, Čig. pitan, m., Cig., pogl. putan.

pîtanec, nca, m. 1) ein gemästetes Stüd Bieh, bas Mastthier, Cig., C., Ravn.-Valj. (Rad);

— 2) (med) p., ber Futterhonig, Z., Kr.; ber Lebhonig, V.-Cig.

1. pítanje, n. das Mästen, die Mastung; p. živine, die Biehmast; — das Füttern (junger Bögel, kleiner Kinder), M., jvzhŠt.

 pítanje, n. daš Fragen, die Frage, Mur., Jan., vzhŠt., ogr., kajk.; — daš gerichtliche Berhör, daš Gericht: na p. priti, ogr.-C.

pîtanka, f. 1) ein weibliches Mastthier, Cig., C.; — 2) die Schwarzwurzel (scorzonera sp.), Prešnjica v Istri-Erj. (Torb.).

pitar, rja, m. ber Amtsbiener, Polj.; prim. petar.

1. pítati, pîtam, vb. impf. 1) maften, feift machen; živino, pure, gosi p.; — živina se lepo pita; pitana živina; - p. se, fich mohl ergeben laffen, Cig.; - mošnjice si p., sich bereichern, ZgD.; - p. koga s prazno žlico, s praznim obetanjem, jemanden mit leeren Berfprechungen hinhalten, Cig.; p. koga z grdimi imeni: z oslom, s tatom, jemanben ausschimpfen, einen Ejel, einen Dieb schelten; - norce pitati, Boffen treiben, narren, Cig.; - 2) füttern, ju effen geben (von Rindern und jungen Bogeln), Cig.; stara mladice pita, otroka z žlico pitati, jvih St.; — 3) pitan = pitom(en), zahm: pitane zivali, Kras; -burch die Cultur verebelt: pitano drevje, Nov.-C.; pitana roža, C.; pitani leščnik, die Lambertsnufs (corylus tubulosa), Senožeče, Ip.-Erj. (Torb.).

2. pitati, pitam, vb. impf. fragen, Mur., Cig., Jan., vzhSt., ogr., kajk.; pravdno p. koga, jemanben verhören, ogr.-C.; — pitani dan, ber Gerichtstag, ogr.-C.; (nam. "pitanni" d.).

1. pitavec, vca, m. ber Biehmafter, ber Filtterer, Cig., C.

2. pitavec, vca, m. der Frager, ber Fragesteller, Cig.

pítaven, vna, adj. Gerichts, ogr.-C.; pitavni stolec, ber Richterstuhl, pitavni dan (den), ber jüngste Tag, ogr.-C.; — prim. pitan (2. pitati).

pítavka, f. bie Masterin, Cig. pîtek, tka, m. ber Trunt, bas Getrunt, V.-Cig., Danj.-C., vzhSt.-C. pitelj, m. "gospod Pitelj" — volga, kobilar (oriolus galbula), Ročinj-Erj. (Torb.). 1. piten, tna, adj. 1) Trant : pîtni dar, bas Tranfopfer, Dict.-Mik.; jum Trinten bienend, Trint, Cig., Jan.; pitna posoda, bas Trintgeschirr, Dict.; pitna korita, Levst. (Beč.); pitni brat = vinski brat, ber Trinfbruber, Svet. (Rok.); pitni bratje v mladosti, siromaštva svatje v starosti, Jan. (Slovn.), Vrt.; - 2) trintbar, Cig., Jan., Cig.(T.), Mik.; pitno vino, ein gut trinfbarer Bein, BlKr., jvzhSt. 2. piten, tna, adj. nahrhaft: pitna trava, Rodik-Erj. (Torb.); korenje, pitno za živino, Z.; jomađhaft, Miren pri Gorici - Štrek. (Let.). 3. piten, tna, adj. Richter :: pîtni stolec, ogr.-C. píti, píjem, vb. impf. trinlen; piti in jesti; vroč p., erhitt trinten; enkrat p., einen Trunt thun; - pije kakor krava = er fauft wie ein Loch, Cig.; daj mi piti, gib mir zu trinten, grem po piti, ich gebe einen Trunt holen, Met.-Mik., jvzhŠt.; pošlji po piti, jvzhŠt.; piti sem prinesel, Z.; Po piti si pojdem, Npes.-K.; - (geiftige Betrante, bef. Bein) trinfen, zechen; rad pije; na brado p., auf Rechnung trinfen; na zdravje koga p., auf jemandes Wohl trinken; — einsaugen, absor-bieren; goba vodo pije; les olje pije, Z.; papir pije, bas Bapier fließt, Cig.; kri p. komu, jemandem das Blut aussaugen, Cig.; – solnce vodo pije, die Sonne zieht Wasser, Cig.; - svetlobo p., das Licht absorbieren, Žnid.; — Ljubljanica pije mnoge potoke in studence (nimmt auf), Levst. (Močv.); - tobak p., Tabat rauchen, Kr. - Mur., Cig.; Lisica, lisjak, Sta pila tobak, Ko tobaka ni b'lo, Sta pila vodo, Npes.; — pije me, es qualt o argert mich, Jan., C.; — (pijèm, Gor., pijệm, ogr.- Valj. [Rad]). pitîlek, lka, m. nam. potilek, = tilnik, Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.). pítje, n. 1) das Trinken; mej pitjem je prišel drug pomenek, Jurč.; — 2) ber Erant; on nema močnega pitja piti, Dalm.; za jedi in pitja voljo, Trub.; — tudi: pitjè, Dict. pîtka, f. dem. pita; eine junge Benne, Strek., Levst. (Zb. sp.); überhaupt ein junges huhn, pitkos, m. die schwarze Nieswurz (helleborus niger), Z.; - (ber Bienensaug, Cig.). pitkošek, ška, m. die schwarze Nieswurz (helleborus niger), Z., Medv. (Rok.). pîtnica, f. die Maftfuh, Podkrnci-Erj. (Torb.). 1. pîtnik, m bas Trintgeschirr, Cig.; — ber Reld, V.-Cig., Jap.-C 2. pîtnik, m. koruza, ki se seje po strmem žitu, blagu v pico, Gorjansko (Kras) - Erj. (Torb.); - prim. pičnik. pitnina, f. bas Trinigelb, Glas.

pîtnjak, m. = 2. pitnik, Gorjansko (Kras)-

pîtom, adj. 1) zahm, firre, Mur., Cig., Jan.;

pitomo pušča, a divje lovi = er vernachlassigt

bas Gewisse und jagt nach bem Ungewissen, Ist.-Z.; — 2) gepflegt, verebelt: pitoma rast-

Erj. (Torb.).

lina, die Culturpflanze, Cig. (T.), Jes.; pitomo sadje, ebles Dbit, Jan., Sol.; - 3) urbar, Cig. (T.); pitomo zemljišče, Vest.; pitome njive, Erj. (Izb. sp.); (hs.). pîtomec, mca, m. 1) ber Bogling, ber Eleve, Jan., C., DZ.; (stsl.); — 2) bas Masttraut (sagina), C., Medv. (Rok.). pîtomen, mna, adj. 1) zahm, Cig., Jan., C.; - 2) pitomen les, = les za stavbe, rastoč po polju, Štrek. (Let.). pitomíti, ím, vb. impf. zahm machen, zähmen, Mur., Cig., SIN.-C.; (hs.). pitomljénje, n. die Kirrung, Cig. pîtomnost, f. = pitomost, Jan. (H.). pîtomost, f. bie Kirre, Cig., Jan. pîtoven, vna, adj. 1) zahm (nicht wild), Mik., C.; pitovni zajec, das Kaninchen, Cig., vzhSt -C.; — 2) gepflegt, burch Cultur veredelt (von Bflangen), M., vzhSt. - C., Podkrnci - Erj. (Torb.); - 3) Mast , Jan., C.; pitovna svinja, C.; -(, nam. pitomen, kakor je v hrvaščini res navadno", Erj. [Torb.]). pîtovnica, f. ein weibliches Mastichwein, C. pîtovnik, m. 1) ein mannliches Dtaftfcwein, C.; -2) = pitovnjak, Meg.-C.pitovnják, m. ber Maftftall (bef. für Schweine), Cig., Jan., M. pîtva, f. ber Trant, bas Getrant, Danj .- C., Valj. (Rad). pîtvec, tveca, m. der Trinfer, ogr.-C., Mik. pitvina, f. 1) das Trinten, Habd. - Mik.; na jestvino i pitvino, zum Essen u. zum Trinken, ogr.-Mik.; -2) bas Getrant, Fr.-C.; -tudi: pîtvina, ogr.-Valj.(Rad). piv, interj. piep! Jan.(H.). piva, f. 1) das Getrant, Habd., Mur., kajk.-Valj.(Rad); — 2) das Bier, Dol.-Cig.; pogl. pivar, rja, m. ber Bierbrauer, Cig., Jan., C., DZ.; - ber Bierschenk, Cig. pivarija, f. = pivarstvo, die Bierbrauerei, Cig., Jan. pivariti, arim, vb. impf. die Bierbrauerei betreiben, Cig. pivárna, f. bas Bierbrauhaus, die Bierfabrit, nk.; - bie Bierhalle, nk. pivárnica, f. bas Bierbrauhaus, Cig., Jan.; bas Bierhaus, Cig., Jan. pivarnik, m. ber Bierwirt, Cig. pivarnina, f. die Biersteuer, Cig. pivarstvo, n. die Bierbrauerei, Cig. pivati, am, vb. impf. zu trinten pflegen, C., Nov.-Mik., Notr.-Levst. (Glas.). pîvčati, am. vb. impf. 1) piepen (o piščetih), C.; - 2) = pivkati, heiser sein, C. pivcati, im, vb. impf. hervorsidern: most med špranjami iz soda pivči, mezga pivči izpod drevesne skorje, BlKr.; - prim. pičati. pívče, eta, n. = pivček, M. pívček, čka, m. dem. pivec; — bas Saufbrüberlein. pîvčkati, am, vb. impf. nippen, Cig. pivec, vca, m. ber Trinter, ber Becher, ber Trintgast; v krčmi je vse polno pivcev.

pîvstvo, n. die Trintgesellschaft, Cig.

pivelj, vlja, m. die Geente (?) (,piul"), C.; ("piul"), Pohl. piven, vna, adj. 1) Trints, C.; - 2) absorbierend, Jan.; pivni papir, bas Löschpapier, Cig., Jan., M.; — 3) Bier-, Cig., Jan., nk.; pivni vre, ber Bierfrug, Jan.; pivni sod, bas Bierfass, Cig.
1. pívka, f. 1) die Trinkerin, die Zecherin; — 2) die Tabatspfeise, C.; — 3) pivke so jame po kraškem svetu, katere vodo pijo, mala jezerca, ki se počasi odtekajo, Kras. 2. pîvka, f. 1) ber Grauspecht (picus canus), Jan., Frey. (F.); — 2) bie Beiserfeit, Jan., St.; pivko imeti, heiser sein, Z.; — 3) = 2. pika, der Pips (eine Hihnertrantheit), Guts., Z., Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); - prim. 2. pivkati, piepien. 1. pîvkati, am, vb. impf. fleinweise trinfen, nippen, Cig. 2. pîvkati, kam, čem, vb. impf. glas "piv" od sebe dajati, piepen, piepjen, ogr. - C., Valj. (Rad), Dol.-Mik.; piščeta pivkajo po koklji, BlKr. pívkav, adj. heiser, Jan. pivljek, vljeka, m. bie Ronigsweihe, bie Gabelweihe (milvus regalis), (pivlik) Cig., Frey. (F.); ("milvus, pivlik, kateri piščeta izmika", Dict.). pivnica, f. 1) bie Schenke, bas Beinhaus, Mur., Cig., Jan.; bie Erintftube, Mur., Cig., Jan.; 2) ber unterirbische Weinkeller, Meg., C., vzhSt. pivnicar, rja, m. ber Schentwirt, Cig. pivníčen, čna, adj. pivnična pravica, bas Rellerrecht, Cig. pîvnik, m. bas Fließpapier, nk. pivnina, f. bas Trinigeld, Jan. (H.). pivo, n. 1) bas Getrant, C.; pijano p., ein berauschendes Getrant, Kreij; - 2) nav. bas Bier; zadnje p., bas Nachbier, Cig.; podmladno p., bas Rrauselbier, DZ. pivola, f. der Blutegel, Guts., Mur., Mik., St.-Valj.(Rad), Gor. pivolica, f. dem. pivola; ein feiner Blutegel, Guts., Mur. pivolok, loka, m. ber Bierfaufer, Cig. pivomèr, mera, m. die Biermage, Cig. pivopija, m. ber Biertrinfer, ber Biergaft, ber Bierbruder, Cig. pivopivec, vca, m. ber Biertrinter, Cig. pivotoč, toca, m. ber Bierausichant, Jan. (H.). pivovar, vára, m. ber Bierbrauer, Mur., Jan.; – češ. pivovarica, f. die Bierbrauerin, Mur. pivovárna, f. bas Bierbrauhaus, Mur., Levst. pivovárnica, f. bas Bierbrauhaus, Mur., Jan. pivovarski, adj. Bierbrauer-, Bierbrau-, Jan. (H.).pivovarstvo, n. die Bierbrauerei, bas Brauwesen, Jan. (H.). pivra, f. ber Riebis (vanellus cristatus), Cerknica-Erj. (Torb.).

pívski, adj. Trinter-, Trint-: pivska pesem,

mera, Slom.-C.; pivski brat, Jan.

Cig., Slom.-C.; pivska druščina, Cig.; pivska

pívščina, f. das Trinfgeld, V .- Cig. pizang, m. = pisang, Cig. pizda, f. 1) die weibliche Scham; - 2) (preprosta psovka): der Feigling;—3) der Hosenichlit: hlace na pizdo, Dol. pizdaca, f. ein Schimpfwort für ein Beib, C. pîzdarka, f. bie Blaumeije (parus caeruleus), Svet.(Rok.); — prim. pizdurka. pizdati se, am se, vb. impf. (preprosto) beim Beinen ben Mund verzerren, flennen, C. " pîzdec, dca, m. ein geiler Menfc, Valj. (Rad). pízdica, f. dem. pizda. pîzdič, m. ein Schimpfwort für einen feigen Menichen, Mur. pizdina, f. = pizda, M.pizdiniti se, înim se, vb. impf. = pizdati se, pízditi se, pîzdim se, vb. impf. = pizdati se, C. pizdočívka, f. die Schwanzmeise (parus caudatus), Z.; - bie Graumeise, Die Gumpfmeise (p. palustris), (pezdečivka) Cig., C., Frey. (F.), Idrija, Ig(Dol.); — bie Blaumeise (parus caeruleus), (pizdačivka) Svet. (Rok.). pizdogriz, griza, m. ber Gift-Sahnenfuß (ranunculus sceleratus), Mur., SlGor.-C. pizdohlàst, hlásta, m. neka ped dolga riba v Savi, Zidani Most.-Erj. (Torb.). pizdolîn, m. ber Flenner, C. pizdoliniti se, înim se, vb. impf. flennen, C., Z.; — prim. pizdati se. pizdomîčje, n. coll. die Hauhechel, C. pizdomik, mika, m. bie Saubechel (ononis), C. pizdúrka, f. die Blaumeise (parus caeruleus), Z., Dol.; ("pezdurka", bie Graumeise, bie Sumpfmeise [parus palustris], Cig). pizem, zma, m. ber Bijam, ber Mojdus, Cig., Jan., Mik. pîžmar, rja, m. bas Mojchusthier (moschus moschiferus), Erj. (Ž.). pîzmarica, f. bie Bisamente (anas moschata), C. pížmast, adj. bisamartig, Cig. pížmica, f. das Bijamtraut (adoxa moschatellina), (piżemca) DSv., Medv. (Rok.). pížmov, adj. Bisam : pižmov duh, ber Bisam geruch, Cig. pizmovec, vca, m. bas Bisamthier, Jan.; pogl. plàc, pláca, m. bas Beinen, Jan., C., Krelj, Dalm., ogr., kajk.-Valj. (Rad); s plačem in solzami, Trub. pláča, f. ber Dienstlohn, ber Sold, das Gehalt; koliko imaš plače na leto, na mesec? vojaška plača, ber Militarfold, die Militargage. placanec, nca, m. ber Gölbling, Jan.; - ber Gagist, DZkr. placanje, n. bie Bezahlung, ber Abtrag einer Schuld. plačár, rja, m. = plačnik, ogr.-C. placati, am, vb. pf. eine Bahlung leiften, gablen; plačaj pa pojdi! plačaj pa Bog! plačaj pa mir! placaj pa nikomur nic! zahle, bann ift alles gut! Levst.(M.); - bezahlen: p. dolg, davke, obresti, stroške; drva sem plačal,

voznine pa ne; p. delo, pouk; plačano pismo, ein frantierter Brief; v živo p. kaj, etwas überzahlen, Cig.; plačal bo, kakor vrabec proso = er wird niemals zahlen, Guts.; p. koga, jemanden bezahlen, absertigen; p. sede, sich bezahlt machen; — z delom p., burch Arbeit abverdienen, Cig.; to boš drago plačal, das wird dir theuer zu stehen kommen; jaz te bom plačal! ich werde es dir vergesten, Levst. (Rok.); z glavo, z življenjem p., mit dem Leben büßen; — p. s kožo, Nov.

1. pláčen, čna, adj. Jammer-, Thränen-: pláčni svet, plačna dolina, plačna pesem, ogr.-C. 2. pláčen, čna, adj. 1) Besolbungs-, Gehalts-: pláčna vrsta, Cig.; — 2) ausgiebig: žito je plačno, Dol.-Cig.

placevaten, das, adj. Zahlungs, Jan.(H.). placevalisce, n. der Zahlungsort, Cig.

plačeválnica, f. daš Šahlami, Cig.; die Zahle ftelle, DZ.; vojaška p., DZ.

placevanje, n. bas Zahlen, bie Zahlung(en); bas Bezahlen; — bas Bergetten.

placevati, üjem, vb. impf. ad placati; zahlen, Bahlungen leisten; na obroke p., in Terminen zahlen; za koga p., jemanden freihalten; — bezahlen; dolgove, davke p.; delavce, tezake drago p.; — besolben; — entgelten; besohnen: Bog dobro placuje, hudo kaznuje; tako svet placuje, so besohnt die West, Cig.

placevavec, vca, m. ber Zahler; slab p., schlechter Zahler, C.; ber Bezahler, Cig., Jan.; — ber Bergelter: Bog, p. dobrim in hudobnim, Z.; ber Belomer. Cig., Jan.

ber Belohner, Cig., Jan. placevavka, f. die Bahlerin, Cig.; — die Belohnerin, Jan. (H.).

placiten, ina, adj. Zahlungs., Cig., Jan.; placitno povelje, ber Zahlungsauftrag, DZ.; placilni dan, ber Löhnungstag, Cig., Jan.; ber Tag ber Bergeltung, Cig.

placitnica, f. 1) das Jahlungsbuch, DZ.; — ber Zahlungsbogen, DZ.; — 2) = pobotnica, bie Quittung, DZ., Levst. (Cest.); — 3) = placevalnica, das Zahlamt, C., Nov.

plačílo, n. die Zahlung; gotovo p., dare Zahlung; za p. vzeti, an Zahlungsstatt nehmen; plačila na odroke, Fristenzahlungen; mnogo plačila si napraviti, sich diel Untosten machen, Cig.; p. za kako delo, od kakega dela; naprejšnje p., der Borschyls, DZ.; — die Entlohnung für eine Arbeit, der Lohn; sam si plačilo izgovori, Ravn.-Valj. (Rad); po delu plačilo, wie die Arbeit, so der Lohn; Cig.; — die Bergestung: dožje p.; — die Berlohnung: nedeško p., p. čednosti.

plačiložéljen, lina, adj. lohnsüchtig, Cig. pláčiti, plačim, vb. impf. 1) weinen machen,

Trauer bereiten: kakor da bi jih po smrti nič ne pokorilo, nič ne plačilo, Škrb.; — 2) p. se, weinen, ogr.-C.

1. plačljiv, íva, adj. weinerlich, flaglich, Habd.Mik.

plačljiv, íva, adj. zahíbar, Cig., Jan.; pogl. izplačen.

plačníca, f. die Zahlerin.

placník, m. der Zahler; pocasen p., ein zäher Bahler, Cig.; p. biti za koga, für jemanben zu zahlen bereit sein; — ber Bergelter, ber Belohner.

placnost, f. die Jämmerlichfeit, die Traurigfeit, ogr.-C.

placva, f. die Zahlung, Cig., Sol.; placva, Gor. pladenj, dnja, m. der Teller, Cig., Jan., Nov.-C., DZ.; (hs.);—prim. furl. pladine, it. (dial.) pladena, Mik.

pladnik, m. = pladenj, Vrt. pladnják, m. = pladenj, Slom.

- 46 -

pladnováti, ûjem, vb. impf. Mittagsruhe halten, Vrt., Let.; — stsl.

plagiāt, m. pisateljska tatvina, das Plagiat. plâh, pláha, adj. schen, schüchtern, furchtsam; plaha zver; plaho gledati, einen scheuen Blick haben.

pláhec, hca, m. = plašljivec, Mur.

plahetáti, etâm, éčem, vb. impf. flattern, C.; Zolta svila, žolta svila, Po dvoru plaheče. Npes.-Vraz.

planitati, am, vb. impf. 1) Bellen schlagen, wogen, Cig., Dol.-Mik.; — 2) flattern, fladern,

planiti, plannem, vb. pf. stürzen, hinftürzen, (intr.), C.; od jeze p., vor gorn auffahren, Svet. (Rok.).

plahôder, adv. p. kaj peljati (vlačiti), etwas am Boben schleifend ziehen, (tako vlačiti, da plahodra, n. pr. drevo z vejami), vzhšt.-C. plahodrati, am, vb. impf. flattern, C., Dol.; — plahoder peljati, C.

plahôdrič, adv. = plahoder, (plahudrič) vzh-Št.-C.

plahôdriga, f. ein stürmisches Beib, Fr.-C. plahodriti, im, vb. impf. = plahodroma peljati, C.

plahodrman, m. ein stürmischer Mensch, Fr.-C. plahodroma, adv. = plahoder, Hal.-C. plahodusen, sna, adj. sleinherzig, Jan. plahodusnost, f. die Kleinherzigseit, Jan. plahosfčen, čna, adj. = plahodusen, M. plahost, f. die Schu, die Schüchternheit. plahot, f. der Flügel, C.

plahota, f. die Scheu, die Schüchternheit, die Furchtsamkeit.

plahotáti, otâm, ôčem, vb. impf. slattern, ogr.-C. plahóten, tna, adj. schüchtern, furchtsam; mi slabotni, plahotni, boječi ljudje, Cv.

slabotni, plahotni, boječi ljudje, Cv.
plâhta, f. die Plache; eine grobe Decke aus Kwilch oder Tuch oder grober Leinwand, Mur., Cig.; die Pferdes, Bodens, Bettbecke, Cig., DZ.; das Segeltuch, Rez.-C.;—— rjuha, das Bettuch, Jan., C., jvzh St., BlKr.;—mizna p. — krušnica, das Tijchtuch, C.;— zlahta raztrgana plahta — Berwandte helfen wenig. plâhtar, rja, m. kdor plahte izdeluje, der Decken-

macher, Cig.
plahtati, âm, vb. impf. die Flügel während
des Fliegens, die Hände mährend des Gehens
schwingen, C.; jadra plahtajo, die Segel stattern, Z.; Kaj na glavi, kaj na glavi? Panteljo:
(= trakovi) plahtajo, Npes.-Kres; — lobern,
stadern, C.; ogeni, plamen plahta, Z., C.

plântica, f. dem. planta; 1) eine fleine Blache;
— 2) rumenkasta, nekoliko grenka kozica
na orehovem jedru, die Samenhaut (testa),
Malhinje(Kras)-Erj.(Torb.);
— 3) eine große
Schneeflode: sneg gre v planticah, Cig.,
Jurč.;
— 4) božja p, der Frauenmantel
(alchemilla), C.;
— p. d. Marije, C.
plantovina, f. die Badleinwand, Jan.

plantráti, âm, vb. impf. — plantati, flattern, SIGor.-C.

plabun, m. ber Feigling, ber Hafenfuß, Nov.-

plahûnstvo, n. die Feigheit, Cig.(T.).

plahúntati, am, vb. impf. = plahtati, plahodrati, C.

plahúta, f. 1) ein großes, grobes Leintuch, Z.; bie Placke, SlGor.-C.; — bas Bettuch, bas Leintuch, Guts., Mur., Rez.-Baud.: — p. mahu, ein Stüd von einer Woosbede, pledu, eine Gisschele, SlGor.-C., Gor.; — 2) ber Benusspiegel (specularia speculum), Kras - Erj. (Torb.); — 3) ein liederliches Frauenzimmer, C.

plahutáča, f. bie Blouse, C. plahûtar, rja, m. ber Schwinbler, ber Maul-

beld, Slom., ZgD.

plahútati, am, vb. impf. mit ben Flügeln schlagen, stattern, Jan.; kokoši s perotmi plahutajo, Z., Ig(Dol.); mit ben Kleibern im Gehen Windmachen, übspt. eilig gehen, C.; val plahuta, die Woge branbet, Glas.; — (fig.) im Reden Wind machen, schwindeln, C.

plahútica, f. — plahuta 2), ber Benusspiegel (specularia speculum), Kras-Erj. (Torb.).

plahutniti, ûtnem, vb. pf. einmal mit dem Flügel (ben Flügeln) fclagen, C.

platba, f. das Senkblei; v plajdi je, es ift senktecht, Frey. (Rok.); — iz nem.

plājhati, am, vb. impf. 1) mogen, Cig.; morje plajha (branbet), Malhinje pri Devinu, Lašče-Erj. (Torb.); tekočina v posodi, ki ni polna, plajha, jvzhšt.; = p. se: voda se plajha, kadar se perilo po njej vlači, BlKr.; voda se plajha v škafu deklicam, ki ga ne znajo še prav nositi na glavi, Dol.; — 2) = hitro goniti: vole p., Kras; — nam. plahati, prim. pla-ti, Mik. (Et.).

plājta, f. = koza, priprava, po kateri se sodi z voza valjejo, ber Schrotbod, kajk. - Valj.

(Rad).

plāk, m. = plač, plakanje, Z., Levst. (Zb. sp.). plākanje, n. das Beinen, das Behtlagen, Mur.,

Cig., kajk.-Valj.(Rad), nk.

1. plákati, kam, čem, vb. impf. weinen, wehliagen, Cig., Jan., Mik., Trub., nk.; tudi: p. se, Meg., Guts., Jarn., Mur., Cig., Mik., Trub., Dalm., Krelj, Jsvkr.; Rahel se plače po svojih otrocih, Trub.; od veselja se p., Trub.; — plakati koga, jemanben bejammern, beweinen, C.; p. grehe, beweinen, ogr.-C.
2. plákati, am, vb. impf. abldwemmen, ablpülen,

C.; perilo p., Jan.; -p. se, sich nusbaben (wie & B. eine Eute), M.

plakávati, am, vb. impf. = plakovati, Jan. plákniti, pláknem, vb. pf. = oplakniti, Jarn.

plakováti, ûjem, vb. impf. = 2. plakati, fchwem: men, Jarn.

plakuncati, am, vb. impf. (im Baffer) platichern,

platen, ina, adj. zum Schwingen (bes Getreibes) gehörig: platne necke, die Getreibeschwinge, Cig., Strek., Lasce-Erj.(Torb.).

plâtnica, f. 1) die Schöpfschaufel (im Rahne), Cig.; der Schöpfer, Jan., M.; — 2) pl. plalnice, — necke, v katerih se žito polje, die Getreideschwinge, Tolm.-Erj. (Torb.), Polj.

platnik, m. der Bottich, in bem bie Trauben gequeticht werben, Kras.

plâm, m. = plamen, Cig., Jan.

plâmček, čka, m. = plamenček, Jan.

pláme, éna, n. = plamen, Dol.; (govori se največ "pléme", Valj.[Rad]).

plámen, ména, m. die Flamme; p. gnati, flammen, Cig.; s plamenom goreti, lichtersoh brennen; plamen šviga kvišku; plamen polje, eš lodert die Flamme, Cig.; — tudi: plamen, Kast., Škrinj., Trav., Preš.-Valj.(Rad), Ig (Dol.); (plámen, mna, ogr., kajk.-Valj.[Rad]). plamen, adj. — plamenen, Cig.(T.).

plaménast, adj. flammenartig, Flammen-; flammig; geslammt (min.), Cig.(T.), C.; plamenasto tkanie, geslammter Leng. Cig.

menasto tkanje, gestammter Beug, Cig. plamenat, ata, adj. flammig, M.

plamenáti, âm, vb. impf. lobern: ogenj plamena, == polje, plahta, C.

plamonček, čka, m. dem. plamenec; das Klammden.

plamênec, nca, m. dem. plamen; 1) das Flammthen, Cig., Jan.; — 2) der Flamingo: rozasti p., der rosenrothe Flamingo (phoenicopterus roseus), Erj. (Z.); — 3) — goreča ljubezen, die brennende Liebe (lychnis chalcedonica), Blc.-C.

plamenek, nka, m. dem. plamen; 1) bas Flämmchen; — 2) eine Art Balbrebe (clematis flammula), C.

plamonen adj. Flammen-, flammig, Jan.; p. ogenj, Schönl.

plamenênje, n. das Flammen, das Gestader. plamenêti, im, vb. imps. mit Flammen brennen, slammen; plameneč ogenj, plameneča luč; — plameneč pogled; ein Flammenblid, Cig.

plamenica, f. 1) die Fadel, Cig., Jan., Sol., Nov.-C.; smolnate plamenice, Bechfadeln, Jurč.; — 2) (peč) p., der Flammenofen, Cig. (T.), C.

plameníčar, rja, m. ber Fadelträger, Bes. plamenít, adj. flammenb, C.; plameniti meč, bas beflammte Schwert, Cig.

plameniti, im, vb. impf. 1) die Gestalt einer Flamme ertheilen, slammen, V.-Cig.; — 2)

entstammen, anseuern, Cig.

plamenják, m. = plamenec 2), ber Flamingo,

Jan., Zv.

plamenoma, adv. flammend, Jan.(H.).

plamikati, kam, čem, vb. impf. flaumen, fladern, Jan., Zora, Bes.; plamika, es wetterleuchtet, Jan.; — blinten, funteln, Jan., C.; zvezde plamičejo, Zv.; — z očmi p., flammende Blide werfen, Let.

plámnast, adj. Flammen, flammig: plamnast meč, plamnaste temnice, Guts. (Res.); pogl. plamenast.

plamnàt, áta, adj. Mur., Cig., pogl. plamenat. plamtéti, ím, vb. impf. flammen, Jan., nk.; — entflammt fein, nk.; — hs.

plan, plana, m. 1) ber Schwung: ogenj je planil v enem planu do strehe, Rez.-C.;—
2) ber Anfall: sovražnikov p., Mur., Cig.;
— prim. planiti.

plân, î, f. i) offene, walbfreie Gegenb, Cig., Jan.; — der Borplat, Cig.; obmestna p., das Glacis, Jan.; — 2) die Fläche, Jan.; vodoravna plan, eine horizontale Fläche, Cig.; — (plan, m. die Ebene, Mik.).

plân, plâna, adj. frei vom Baumwuchs, Cig., Erj. (Torb.); priti iz gozda na plano (ins Freie), Npr. - Erj. (Torb.); na planem, in einer offenen Begenb, auf freiem Felbe, Cig., Jan.; na plano priti, zum Borfchein fommen, Catež (Dol.) - Erj. (Torb.); tako je pravi tat na plano prišel (wurbe entbedt), Jurč.; Kamor daleč prideti, Daleč na plano poljano, Npes. - K.; plano polje, Jurč.; flach, Cig., Jan.; lepa plana nebesa, Zv.

plándič, m. (nam. pladnjič), ber Teller, Meg. plándovati, ujem, vb. impf. von der Arbeit ruhen: moj konj že dva dni planduje, BlKr.-Svet.(Rok.); milhig herumstreichen, Z.; sosed po našem planduje (== pase), BlKr.-Let.; — prim. pladnovati.

planec, nca, m. ber Alpenbewohner, Jarn., Cig. planet, m. premičnica, ber Blanet.

planeten, tna, adj. Blaneten-: planetna pot, bie Blanetenbahn, Cig. (T.).

planētnik, m. baš Blanetarium, Cig.(T.); — rus. planica, f. prostor brez drevia in grmovja v gorah, C., Vas Krn, Lašče-Erj.(Torb.); planica ali planjava je strma ali ravna in planica je manjša od planjave, Erj.(Torb.).

planiglob, m. poloblo kazano na ravni ploskvi, baš Blaniglob, Cig., Jan., Cig. (T.).

planíka, f. baš Ebelweiß (gnaphalium leontopodium), Tuš (R.), Gor.-Vrt. planimēter, tra, m. ploskvomer, baš Blani-

meter, Cig.(T.).
planimetrija, f. ploskvomerstvo, die Planimetrie, Jan., Cig.(T.).

planína, f. 1) prvotno: "gora brez drevja in rodu", Erj. (Torb. Let. 880, p. 168.); Sem daleč prijezdil Črez tri planine, Npes.- Vraz; pl. planine, baš Hodgebirge, bie Alpen, daš Bergland; — 2) bie Alpe, ber Grasplat im Gebirge; živino dati na planino; po planinah le pasejo, po rovtih kosijo, Gor.; pastirjev planine, Dalm.; — hrib, po katerem se da kositi, Laško(Št.); — plánina, gorski pašnjak, bie Beibealpe, Bolc, Trenta - Erj. (Torb.).

planinar, rja, m. ber Alpenbewohner, ber Alpler, ber Genn, Cig., Jan.

planînarica, f. bie Alpenbewohnerin, bie Sennin, Cig., Jan.

planinariti, arim, vb. impf. Genne o. Gennin fein, Cig.

planînarstvo, n. die Alpenwirtschaft, Nov. planînčan, m. der Alpler, Z.; der Alpenhirt, M. planînec, nca, m. der Alpenbewohner, der Albler.

planinica, f. dem. planina, eine kleine Alpe. planiniti, fnim, vb. impf. bie Alpenwirtschaft berrichten, Senne ober Sennin fein, Zilj.Jarn. (Rok.).

planînka, f. 1) die Alpenbewohnerin; — 2) die wohlriechende Schwarzorche (nigritella suaveolens), Zv.

planinováti, ûjem, vb. impf. = planiniti, planovati, planšariti, Cig.

planînski, adj. Alpen ..

planînščak, m. 1) der Alpenbewohner, Erj. (Izb. sp.); — 2) der Alplattich (homogyne), C., Medv. (Rok.).

planînščica, f. die Sennin, Zilj.-Jarn. (Rok.). planînščina, f. das Gelb, das für die Benügung der Alpenweibe gezahlt wird, Gor.

planisco, n. ein freier Plat, Pot.- Cig., Jan.; bie Esplanabe, Jan.; ein Stadtplat, C.; okroglo p., das Rondel, Cig.; — — planica, BlKr.-Let.

plániti, plânem, vb. pf. 1) aufflammen: sosedova hiša plane, Slom.-C.; treske rade planejo, C.; hudo žganje hitro plane, Z.; — auflodern, Rez.-C.; ogenj je planil hiši do vrha, C.; — 2) eine fønelle Bewegung maøfen: kvišku p., auffafren; iz hiše p., auß dem Haufe ftürzen; p. na (nad) koga, auf jemanban loßftürzen, ihn überfallen; — loßjølagen: z roko po kom p., tudi: z roko koga p., vzhŠt.- Vest.

plánja, f. eine offene, freie Hache, Cig., Jan.; čistina na gori, rekše svet brez drevja, C., Soča, Trenta-Erj. (Torb.).

planjava, f. prvotno: ein baumsojer steiler o. ebener Blat mitten im Basbe, Erj. (Torb.); planjava je večja od planice; ni sploh vsaka ravnina tudi uže planjava, nego samo gola ravnina se more tako imenovati, Erj. (Torb.); na planjavi, in einer offenen Gegenb, Cig.

plānje, n. 1) bas Schöpfen; — 2) bas Schwingen (bes Getreibes); — 3) bas Wogen; — prim. 1. plati.

1. plânka, f. die Achenbewohnerin, Cig.
2. plânka, f. das Zaunbrett, die Planke; — pl.
planke, der Bretterzaun; drez p. skoditi; — iz nem.

plankáča, f. na dolgem toporišču nasajena tesarska sekira z ravno ostrino in bradljem za gladko obtesavanje tramov, Nov. - C., Notr.; — prim. plenkača.

plânkati, am, vb. impf. beplanten, Cig. plânkovec, vca, m. ber Bretternagel, Cig. planota, f. das Plateau, Cig., Jan., Cig.(T.); gorska p., die Hochebene, Jes.; = visoka p., nk.

planováti, üjem, vb. impf. Senne ober Sennin sein, Jan., Nov., Mik., Svet. (Rok.).
planšar, rja, m. ber Senne, Cig., Jan., Mik., Svet. (Rok.), Vod. (Pes.), Gor.

plansarica, f. die Sennin, Cig., Jan. plansariti, arim, vb. impf. Senne o. Sennin plásniti, plásnem, vb. pf. aufflammen, emporlodern, Jan. fein, Cig., Jan., Svet. (Rok.). plast, m. ein kleiner, runder Heuhaufen, der plansarnica, f. die Sennerei, Jan. Heuschober, Dol.-Cig., Mur., C., Mik., Nov., plansarski, adj. Sennen-, Jan.(H.). Št.; v plaste devati krmo (seno, otavo), jvzhSt.; seno v velike plaste sklasti, ogr.plansarstvo, n. bie Sennerei, die Alpenwirt-Valj. (Rad); - ber Laubbaufchenichober, C. schaft, Cig., Jan., DZ., Nov. 1. planta, f. etwas Gebogenes, ber gebogene plast, î, f. 1) die Schichte, Jarn., Met.-Cig., Theil eines Gegenstandes, vzh.St. Jan., Erj. (Som., Min.), nk., Gor., Ig (Dol.); 2. planta, f. die Rebenreihe (zwischen Adern), Strek., Ip.; die Rebenbede, das Rebenspalier, zraene plasti, Luftschichten, Cig. (T.); - 2) ber Heuschwaden, vzh.St.; - 3) ber Grun-C., Z.; - iz furl., Strek.(Arch.). faatenichimmel unter bem Schnee, vzh.St.; plantariti, arim, vb. impf. hinten, C. 4) = oplaz, das Pflughaupt, BlKr.; - 5) plantati, am, vb. impf. 1) frumm gehen, Jan.; p. sena = kup sena: več plasti eno vrh hinten, Mur.; (plantáti) Levst. (LjZv.); druge zvežejo v breme, Gornja Savinska dol.; - = kolikor se z eno roko zagrabi, 2) sich abmühen: dolgo bo prej plantal, ko ein Büschel: p. sena, volne, Tolm.-Strek. bo to naredil, vzhSt., Vest. (III. 126.); frankeln, C.; - 3) entgelten, berhalten, bugen, (Let.). leiben, V.- Cig., Trub. (Post.); za grehe p., plasta, f. 1) die Schichte, Mur. - Cig., Mik.; - 2) der Heuschwaben, Mur.-Cig. Celjska ok.-C.; ti si storil, mi smo plantali, Dol.-Levst.(LjZv.); čakaj, ti boš še plantal plastast, adj. schichtenformig, Nov.; plastasti = tebi bo še plantalo, Lašče-Levst.(Rok.); oblaki, Schichtenwolten, Jes. ti bo že ("vre") plantala, — bu wirst schon plastati, am, vb. impf. = plastiti, Heuhaufen beine Schläge betommen, BIKr. machen, Cig. plántav, adj. frumm: plantavo drevo, SlGor,; plasten, stna, adj. Schichten : plastne krivulje, Vode tečejo Svetlo, plantavo, Danj. (Posv. Schichtencurven, DZ. p.); frummbeinig, hintend, Mur.-Cig., Jan., plasteneti, im, vb. impf. ichimmeln, faulen, vzhSt.; Tri kruljave (nam. ljubčke) ima: mobern (von Gras oder von Saaten, 3. B. unter ber Schneebede), vzhSt. Jeden šantav, drugi plantav, tretji nima 'ne plastéti, ím, vb. impf. = plasteneti, C. plastič, íča, m. dem. plast; ein fleiner Schober, noge, Npes.-Vest.(III. 126.). plantavec, vca, m. der Krummbeinige, der Hintende, Mur., vzh.St. ogr. - Raič (Nkol.), jvzhŠt.
plāstičen, čna, adj. kipotvoren, kipovit, plas plantaviti, im, vb. impf. frumm machen, C. plántavka, f. bie Hintende, Z. jvzhŠť. stist, Jan., Cig. (T.), nk. plastika, f. kipotvorstvo, die Blaftif. plantina, f. ber Beinhedenpfahl, Nov .- C.; prim. 2. planta. plástiti, im, vb. impf. auffchobern, Mur.; seno, plantúcati, am, vb. impf. = šantucati, hinten, otavo p., Heuhaufen machen, C., jvzhSt.; -(šaljivo) viel effen, Mur. Fr.-C. plastje, n. coll. 1) Heuschober, Nov.; krma je plantúsati, ûsam, vb. impf. = plantucati, C. plantúsav, adj. hintend, C. še v plastju = v plasteh, SlGor.; -2) Laubplantúsavec, vca, m. der Hintende, C. bauschen, Mik.; = po lozah obsekano in v plapoláti, am, vb. impf. 1) lodern, flammen, butarice povezano mladje (v gnojitev trsja), Dol.; bas Schaflaub (als Binterfutter), V .-C., Strek.; ogenj plapola, nk.; - 2) flattern. C. Cig. plapolav, áva, adj. flammend, lichterloh, Jan. plastnicki, adv. nach ber Lange u. Breite bin plapoléti, im, vb. impf. lobern, Jan., C. liegend, SIGor .- C. plasa, f. 1) der Streifen, Z.; ein Aderstreifen, plastník, m. oblak p., die Schichtwolfe, Cig. (C.;-2) = ravnica na gori, Podgorje(Istr.)Erj.(Torb.); -3) = pas, die Bone (geogr.),plastoma, adv. schichtenweise, flöhweise, Cig. C., Cig.(T.); (po stsl.). plastovanje, n. die Lagerung (min.), Cig.(T.); plasati, am, vb. impf. lobern, heftig brennen, - rus. Habd.-Mik. plastováti, ûjem, vb. impf. = plastiti, aufplásem, sma, m. = kosem, die Flode, Jan. schobern, Mur., vzh.St. plasikati, kam, čem, vb. impf. lodern, flamplastovit, adj. plastovit oblak, eine Schichtmen, Valj. (Rad); (plajzikati, BlKr.). wolfe, Cig. (T.). plasina, f. ein baumlofer Streifen Landes, Blc.- C. plastovje, n. coll. Schober, Heuhaufen, C.; plasinica, f. eine kleine Ebene auf einem Berge, (plastovjè), ogr.-Valj.(Rad). (ples -) Strek. plášč, m. 1) ber Mantel; p. ogrniti, den Mantel plask, plaska, m. ein plagender Schall, ber umnehmen; p. po vetru obracati, ben Mantel Plater, Cig. nach dem Winde breben; - masni p., die Casula: veliki m. p., das Pluviale, Cig.; — ber Mantel (2001.), Cig. (T.); — 2) ber Felds plask, interj. flappe! Cig. plaska, f. 1) bas Rlatschbrett (bie Patsche, bie Britide), Jan. (H.); -2) lopata na veslu, C. schoppen, V.-Cig.; das Seitendach bei Getreide-

harfen, unter welchem Bagen ftehen, Z., DSv.;

– 3) bie Wolbung des Raltofens, M.; —

plaskati, am, vb. impf. flatichen, C.; - priis

geln, C.; - larmen, ichreien, vzh St.- Vest.

4) eine Art Schleuse, Notr.; — 5) die Mantel= flache (eines Cylinders, Regels n. bgl.), Jan., Cig.(T.), Cel.(Geom.), DZ.; — 6) d. Marije p., ber Frauenmantel (alchemilla), Z. plascad, f. die Flache, Mur., C., Met. plascar, rja, m. i) eigentlich einer, ber einen Mantel tragt: ber Lanbstreicher, ber Bagabund, Cig., ZgD., Notr., Gor.; = rokovnjač, Jurč.; 2) plaščarji, Mantesthiere (tunicata), Cig. (T.), Erj.(Z.), C.plascarica, f. bie Lanbstreicherin, bie Bagabundin, Jan. (H.), Gor. plaščarski, adj. Bagabundens, landstreicherisch, Cig.; po plaščarsko zadreti se, ZgD. plaščát, áta, adj. = ploščat, platt, flach, Mur.; p. kakor treska, Glas. plášček, ščka, m. dem. plašč; 1) bas Mantelchen; — 2) der Königsmantel (eine Muschel), Cig.; — 3) device Marije p., der Frauenmantel (alchemilla vulgaris), Cig., Jan., Tuš. (B.).plaščeníca, f. ein langes Tragband, Jan., Z. pláščevka, f. die Simse (juncus), C. plascic, m. dem. plasc; bas Mantelchen. plasciga, f. ichlechter o. fleiner Mantel, ogr.-C. plasenica, f. ber Mantelfragen, Cig. plascur, rja, m. ber Lanbstreicher, ber Baga-bund, Cig., Jan., Notr., Gor. plaščūrnica, f. bajta, v kateri se plaščurji shajajo, Polj. plaščúrski, adj. lanbstreicherisch, Cig., ZgD. plaščurstvo, n. die Landstreicherei, Cig. plasen, sna, adj. icheu, ichuchtern, furchtiam; vode p., masserscheu, Met.-Mik. plasenje, n. bas Schreden, bas Scheuchen. plásica, f. die Beutelmeise (parus pendulinus), Cig., Jan., Frey. (F.), Erj. (Z.). plasilo, n. = strasilo, die Scheuche, bef. die Bogelichenche, Cig., Jan., C. plasiti, plasim, vb. impf. ichreden; - icheuchen; p. koga v puščavo, jemanden in die Bufte jagen, Ravn.; - p. koga z vodo, = kropiti mu vodo v obraz, Podkrnci - Erj. (Torb.); -p. sc, erschreden, scheuen, scheu sein; konj se rad plasi, bas Pferd icheut gerne. plasivec, vca, m. ber Scheucher, Cig. plašívka, f. bie Scheucherin, Cig. plaška, f. bie Rohrdommel (ardea stellaris), Ravn.-M. plašljiv, íva, adj. scheu; plašljiv konj, ein Bferd, bas leicht ichen wird; - ichuchtern, furchtfam. plastifvec, vca, m. ber Furchtfame, ber Schredling, Cig.; ber Feigling. plastjivka, f. bie Furchtsame, ein feiges Beib. plastjivost, f. bie Schüchternheit, bie Furchtfamteit; - Die Feigheit. plasne, eta, m. ber Schredling, Cig. plasnost, f. die Scheu, die Schuchternheit, die Furchtsamteit. plašnóta, f. = plašnost, M. plaster, stra, m. bas Bflafter, Cig.; nav. flaster; - iz nem. plat, î, f. 1) die burch Berfpalten eines Gangen erhaltene Sälfte: orehova p., Bolc-Erj. (Torb.); bas Scheit von einem der Länge nach zerspal-

tenen ober zerfägten Baumholz, bas Halbholz, Cig., C.; ena p. obla, die eine Halblugel, Cig. (T.); ritna p., ber Hinterbaden, Dict., Blc .- C.; - ena plat vrat, ber eine Thurflugel, Cig.; -2) = platišče (pri kolesu), C., Bl-Kr.; - 3) die eine von zwei entgegengefesten Seiten: strešna plat, die Dachseite, Cig.; na to, na ono plat obrniti; bie Blattfeite, Jan., C.; na obe plati oster meč; omahovati v obe plati, Ravn.-Mik.; (v) p. zvona biti, bie eine Seite ber Glode anichlagen, die Feuerglode, die Sturmglode ziehen; na dobro, na hudo p. se obrniti; v dve plati govoriti, boppelgungig fein, Cig.; die Bartei, Cig., C.; nisem na nobeno p., ich bin neutral, Z. 1. plat, plata, platû, m. = plat f., 1) bas burch Berfpalten entftanbene Stud Solz, V. - Cig., vzhSt.-C.; - 2) bie Seite: na dva "plati", od obeju "platu" oster meč, Trub. - Mik.; vsako reč zna na oba "plati" obrniti, Jap. (Prid.); duri, ki se na dva plata odpirajo, Dict.; od farizejcev platu, Dalm.; od onega platu, Polj.; on plat vode, C.; na nobeden p. nić reči, nicht ja, nicht nein sagen; — za platom, seitwarts, s platom iti, an ber Unhohe (Rante) bin geben, Hal.-C. 2. plat, m. ber Lohn, Mik. plata, f. 1) bie Blatte, Mur.; ledena p., bie

Eisscholle, C.; steklena p., bie Glasscheibe, C.; - 2) die Tonsur der Geistlichen: menih ima plato izbrito, Lašče-Levst. (Rok.); - die Blate. C_{i} , $Valj_{i}$ (Rad); — iz nem. platan, m. die Blatane (platanus), Jan., Tus.

platāna, f. = platan, Jan. (H.). plátast, adj. flach, C., Z.

platati, am, vb. impf. entzweispalten, SlGor .- C. plâtek, tka, m. 1) prostor na njivi, kjer so coprnice gnoja, smeti, slame ali kaj takega sezgale, vzh.St.; - 2) die Berhegung, Sl-Gradec-C.

platên, adj. = platnen, Mur.

platenica, f. 1) odžagano drevo, iz katerega deske žagajo, ber Sageblod, (tudi: platanica), zapSt.; — 2) = breskva, ki se da razklati, kalanka, krojenica, Ip.-Erj. (Torb.); - 3) ein Leinwandstück, Mur.

platenîčar, rja, m. človek, ki platenice za žago pripravlja, zapŠt.

plateničkar, rja, m. ber Leinwandframer, Mur.; – prim. platničkar.

platenina, f. bas Linnenzeug, Mur.-C.

platenjaca, f. ber Linnenrod, bie Bloufe, vzh-St.-C.

platek, m. 1) bie Bahlung, bie Bezahlung, C., DZ.; - 2) = placa, der Lohn, Trub.

platežen, žna, adj. die Bahlung betreffend: pla-

težno mesto, ber Bahlplat, Levst. (Pril.).
1. pláti, poljem, vb. impf. 1) in wallende, wogende Bewegung versehen: p. vodo, auf die Bassersläche schlagend schöpfen, vzh.Št.-Vest.; p. vodo z roko, s korcem; vodo iz čolna p. s polom, Mik.; - wogen machen: razburjeno morje polje v pristanišče dolge in globoke valove, LjZv.; p. sc, mogen: voda

se polje, das Wasser wogt, Mik.; plalo se je morje neredno gori in doli, LjZv.; kri se polje po telesu, Cig.; - p. se, platschern, Jan.; vino se polje pri vožnji po sodu, če ni poln, SlGor.; — plati s plascem, mit bem Mantel wächeln, C.; — 2) schwingen: burch Schwingen reinigen, auswannen; žito, oves p. v plalnih nečkah, v plalnicah; - testo v krnici p., ben Brotteig in ber Solgicuffel ichwingen, um ihm die gehörige Form zu geben, vzhSt.-C.; — 3) in wallender Bewegung sein, wogen: morje polje, Z.; prsi nemirno poljejo, Mik., Zv.; od jeze vse po meni polje, Z.; vedela je, kaj mu v mladem srcu polje, Erj. (17b. sp.); po konju polje, das Pferd ist dampfig, Z; - platichern: voda, dez polje, vzhSt.-Vest.; wehen: sapa po otroku polje, vzhSt.-Vest.; qualmen: dim polje, Cig.; lobern: plamen polje, C.; flattern: ptič s perotmi polje, vzhSt.-Vest.; zastave poljejo, ZgD.; - koren: pol-, Mik.(Et.).

pláti, póljem, vb. impf. brennen, Jarn., Mik.;
 koren: pel-, Mik (Et.).

platica, f. 1) ein Plättchen: platico drevesne kože odrezati, Pirc; — platnica, daß Blatt am Messer oder Gabelgriff, Z.; — ploskovina, daß Blech, Erj.(Rud.); — 2) = platišče, die Radselge, Z.; — 3) der Frauensisch,

ber Frauennersting (leuciscus virgo), Kostanjevica, Ljubljana-Erj. (Torb.); — tudi: bie Brachse (abramis [cyprinus] brama), Hip.

platič, íča, m. 1) die eine von den Hälften eines entzweigespaltenen Holzstammstüdes; — der halbe Krautsops, Z.; — die Hinterbade, Dict.; — sadni platiči, das getrodnete Obst (weil gewöhnlich die Frucht in zwei Hälften zerschnitten getrodnet wird), Fr.-C.; — 2) der Schiefer, Cig., Jan.; — platiči, ki se cepijo od roga, die Hornschiefer (Rampe), Cig.; — 3) die Radsfelge, C., Z.

platicast, adj. platt, blechformig (min.), Cig. (T.), C.

platiciti, îcim, vb. impf. rundes holz in je zwei Scheite fpalten, Cig.

platički, adv. = platoma, quer an ber Bergs seite hin, vzhSt.-C.

plātina, f. baš Blatin (min.), Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.).

platiniti, inim, vb. impf. platinieren, Cig. platinjan, ana, m. platinjani, die Blatinate

platinjan, ana, m. platinjani, ble platinate (chem.), h. t.-Cig. (T.).
platinski, adj. Blatin : platinska črn, ber

plātinski, adj. Platin : platinska črn, der Platinmohr, das Platinschung, platinska goda, der Platinschummm, Cig. (T.).

platisce, n. 1) = platic 1), Cig.; - 2) bie Rabfelge; - 3) eine Maßeinheit bei ber Ressung bes Basserstandes in einem Brunnen, etwa drei Decimeter, Strek.

platisčiti se, îščim se, vb. impf. slive se platiščijo, die Pflaumen werden vor der Reife frumm und troden (einer Radfelge ähnlich), jvzhSt.

platiščnik, m. ber Rabfelgennagel, C.

platiten, ina, adj. jum Falgen bienend, Falge,

platitnica, f. das Falzbrett, Cig., Jan.

1. platíti, ím, vb. pf. zahlen, Mur., Cig., Trub., Dalm., Krelj, Danj. (Posv. p.), kajk.-Valj. (Rad); bühen, C.; vse grehe je platil, Krelj.

2. platíti, ím, vb. impf. 1) in Falten legen, falzen, Cig., Jan.; — 2) p., in zwei Hälften ipalten (z. B. von Pfirsichen): meso se platenicam plati, Ip.-Erj.(Torb.); — p. se, sich schiefern, Cig., Jan.; — 3) mit Felgen versehen: p. kolo, Jan., C.: — 4) p. se, versichrien oder verhezt werden, C.; (prim. platek). platnar, rja, m. der Leinwandhändler, der Lein-

wandframer; tudi: platnar, Kr. platnarica, f. die Lein-

manbframerin; tudi: platnarica, Kr. platnarija, f. = platnarstvo.

platnáriti, årim, vb. impf. den Leinwandhandel, die Leinwandfrämerei betreiben.

platnárnica, f. die Leinwandhandlung, Cig.;
— die Leinwandfabrik, Raič (Slov.).

platnarstvo, n. ber Leinwandhandel, die Leinwandframerei; tudi: platnarstvo.

platnęn, adj. aus Leinwand, leinen. platnęnka, f. 1) das Leinwandgewand, C.; —

2) ber Leinwandfled, Slom .- C. platnica, f. 1) ber Seitentheil, befonders von flacher Form, Mur., C.; die Seitenplatte, C.; das Geitenbrett, Z.; trlica je iz dveh platnic, vzh-St. - Vest.; — die Bohle übhpt., Cig.; das Futterbrett, Jan.; ber Brudenbalten, C.; ein platter Stein, C.; - bas Blatt bes Deffero. Gabelgriffes; noževe platnice, C.; - 2) ber Buchbedel; v trde platnice vezana knjiga; — 3) der Thurflugel, Cig.; — der Fensterladen, C.; — 4) = list, daß Sägeblatt, Cig.; — 5) = platisce, die Rabsclge, C., kajk. Valj. (Rad); bef. die breite Felge eines unbeschienten Rabes, Z.; - 6) = platenica 1), ber zum Berfagen bestimmte Baumftamm, C.; - 7) ber Hinterbaden: hoditi tako, da noga bije proti platnicama (ber Anfersegang), Telov.; - 8) ein abschüffiger Ader unter einem Balde ober Beinberge, Hal.- C.; - 9) bie bom Rerne gebenbe Bfirfich, Cig., Vrtov.-C., Rihenberk-Erj. (Torb.); prim. platenica 2); - 10) = platica3), ber Frauenfisch, ber Frauennerfling (leuciscus virgo), Kostanjevica, Ljub .-Erj. (Torb.); -11) ber Blätterpilz (agaricus), Tuš.(B.).

platnice, f. pl. = prtenice, hlače iz domačega platna (nam. platnenice?), Goriš.-Štrek. (Let.).

platnīčar, rja, m. ber Leinwanbhanbler, ber Leinwanbframer, Cig., Vrt.

platnicarica, f. (eig. bie Leinwandframerin): ber Blatterschwamm (agaricus), Jan.

platníčast, adj. flach, vzhŠt.-Vest.

platníčica, f. dem. platnica.

platniciti, scim, vb. impf. p. noz, das Messer mit Schalen versehen, schalen, Cig.; — = v platnice vezati, in steife Decel einbinden, Gor.

platníčkar, rja, m. tako so pravili Slovakom, ki so še v prvi polovici tega stoletja platno nosili in prodajali po Slovenskem.

platnik, m. eine Art Bienenforb, C.

platnina, f. bie Leinwandmare, bas Leinzeug, Cig., Jan., C. platnjáča, f. = trlica (ker je iz dveh platnic),

vzhŠt.-Vest.

platnjav, áva, adj. verschmist, tudisch: platnjavo gledati, Bes., Glas.

platnjávost, f. die Berschmittheit, die Tude, Bes.; lisica odkrije svojo p., C.

plátno, n. 1) die Leinwand; presno p., rohe, ungebleichte Leinwand, Cig., Dol.; hodno, ohlančno, pražnje p., grobe, mittelfeine, feine Leinwand; domace p., die Sausleinwand; kupljeno p., die Fabritsleinwand; povoščeno p., die Bacheleinwand, Cig., Jan.; tiskano p., die Drudleinwand, C.; — 2) der Siebo. Reiterboben, C.; - 3) = list, bas Gageblatt, C.

platoma, adv. = platicki, quer am Berge bin, Hal,-C.

plav, m. 1) bas Schwimmen: globoki p., ber ftarte Tiefgang eines Schiffes, V. - Cig.; na plav, magerecht, Cig.; — golobje prilete s plavom, Trnovo-Erj. (Torb.); — 2) bas Hik., Guts., Hip. (Orb.), Cig. (T.), C., DZ., nk.; - die taftenartige, schwimmende Flachsröfte, C.

plav, î, f. 1) bas Holzflößen, Savinska dol.; - 2) das Floß, Dict., Jan.; v plaveh (= v "flosih"), Dalm.; oče je odvezoval veliko plav, Jure; krasno okinčana p., Zv.; — eine schwimmenbe Brude, ogr.- C.; — ber Rachen, Jan.

1. plav, plava, adj. blafsfarbig, ogr.-Mik.; plav konj, ogr.- C.; - blond: plavih las, Cig., nk.; (po drugih slov. jezikih).

2. plàv, pláva, adj. blau; — iz nem.

plaváč, m. der Schwimmer, Zora, Zv., LjZv. plaváka, f. ein Fahrzeug, ein Schiff, Nov., ZgD.-C.

plavalisce, n. ber Schwimmplat, Cig., Jan.,

plavatnica, f. bie Schwimmichule, SIN.

plavána, f. eine falbe Ruh, vzhSt.-C. plavánja, f. = plavana, Mur.

plavanje, n. bas Schwimmen.

plavar, rja, m. 1) ber Schwimmer, Cig., Jan., Nov.-C., Kr.-Valj. (Rad); plavár, ogr.-Valj. (Rad); - 2) der Floffnecht, Cig., C.; -3) ber Schwimmhund, ber Bubelhund, ogr.-C.; — ber Schwimmtafer, Jan.

plavarica, f. 1) bie Schwimmerin, Cig.; — 2) ber Schwimmbogel, Jan., C.

plavariti, arim, vb. impf. Flofinecht fein, Solz flößen. Bes.

plavárnica, f. die Schwimmschule, Cig., Jan., C. plavárski, adj. Flog: p. nadzornik, ber Flogmeister, DZkr.

plávati, plavam, vb. impf. schwimmen; človek, riba, čoln plava po vodi; plavaj ali utoni = Bogel frifs ober ftirb, Cig.; - ichweben:

po zraku p.; p. na suhem, im Rausche hin und her wanten, Cig.; v veselju p., in Wonne zerfließen, Cig.; v žalosti p., in Trauer aufgelößt sein, Jsvkr.

plavavec, vca, m. ber Schwimmer, Mur., Cig., C.; p. stegne roke k plavanju, Skrinj. plavavka, f. 1) bie Schwimmerin, Cig.; -

ber (schwimmenbe) Dochthalter, Goris.

plavba, f. 1) das Flößen, Cig., Jan.; — 2) bie Schiffahrt, C.

plavben, bna, adj. bas Flogen betreffend: plavbna pravica, die Floggerechtigfeit, Cig. 1. plavček, čka, m. ber (fcmimmenbe) Dochthålter, Dict., Kras-Erj. (Torb.).

2. plavček, čka, m. 1) bie Blaumeise (parus caeruleus), Erj. (Z.); - 2) bie Kornblume, Blc.-C.; - prim. 2. plav.

plavčíca, f. ber Nachen, Jan., C.

1. plavec, vca, m. 1) ber Flößer, ber Holzschwemmer, Cig., Gor.; - 2) ber Schwimmer, Jan.; plavci, bie Schwimmvögel, Cig. (T.); - 3) ber Schmelzer in ben Schmelzbutten, V.-Cig., Gor.

2. plavec, vca, m. 1) blonder Ochs, Cig.; ime volu pšenične barve, Štrek., Notr.; plavec murca liže (= ogenj kotel liže), Kras; — (o konju) ber Falbe, Cig.; ber Fuchs, ogr.-C.; - ein hellaschgrauer Dchs, Z., C., jvzh-St.; - 2) neka vinska trta, St.-Erj. (Torb.), Trumm.

3. plavec, vca, m. blauer Anlauf an den Pflaumen: p. se prijemlje češpelj, M.

plavek, vka, m. dem. plav m. ein kleines Floß, C.

plávek, vka, adj. = topek, raztopen, jómelabar. Cig.(T.); — rus.

plaven, vna, adj. 1) zum Schwemmen ober Flößen gehörig, Schwemm., Cig., Jan.; plavni les, das Floßhold, Cig.; — plavni most, die Floßbrude, Cig.(T.); — 2) flößbar, Jan., Sol.; — 3) = ploven, schiffbar, Jan.

plavênkast, adj. blonb, Cig. plavéti, im, vb. impf. falb o. blond werben:

silje plavi, ogr.-C.

1. plavež, m. 1) ber Flößer, Škofja Loka-Štrek. (LjZv.); — 2) Jan., Mik., pogl. plavž. 2. plavež, m. kozje ime, Baška dol.-Erj. (Torb.).

3. plavež, m. der Fusel, vzhSt.

I. plavica, f. bas Floß, Mur.-Cig., Jan., C., DZ.; prevozna p., ber Brahm, Cig.; - ber Rachen, Jan.

2. plavica, f. die Kornblume (centaurea cyanus).

1. plavič, ica, m. ber Holzslößer, Cig., Gor.-

2. plavič, íča, m. 1) die Blaumeise (parus caeruleus), Cig.; — 2) = plaviš, C.

plavicar, rja, m. 1) ber Flogbedienstete, ber Flößer, Cig., Jan., Nov.-C., nk.; - 2) bie Flogichuede (janthina), Erj. (Z.).

plavičarstvo, n. die Flößerei, DZ. plavičen, čna, adj. Kornblumen :: plavična barva, Cig.

plavíčina, f. neka vinska trta, Zavrče (Št.)-Erj. (Torb.); weißer Mehlweiß, Trumm.

plavičiti, îčim, vb. impf. Holz flößen, Jan. (H.). plavîčje, n. coll. Kornblumen, M. plaviten, ina, adj. Schmelge: plavitna peč, ber Schmelzofen, Cig. (T.). plavilnica, f. 1) die Floganstalt, die Floge, Cig.; - 2) bie Schmelghütte, Cig. (T.), C. plavina, f. bas Flogholz, Jan. plavis, m. ber lette, ichlechtere Brantwein, ber Rachbrantwein, Cig., vih.St.-C. plavišče, n. 1) bie Floganstalt, bie Scheitfloße, Cig.; - 2) ber Schmelzpuntt, Cig. (T.). plavitev, tve, f. 1) das Flößen, die Flöße, Jan.; 2) ber Schmelgproceis, Cig. (T.). plaviti, im, vb. impf. 1) ichwemmen, flogen; les, drva p.; plavljeni les, bas Treibhola, Cig. (T.); p. se, geschwemmt werben : k njima se plavi mrlič, LjZv.; - perilo p., die Bajche schwemmen, Z.; - ausspüllen, C.; -2) schiffen, jegeln, C., ogr.-Mik.; barka je plavila v Fenicijo, Trub.; Ladjica po jezeru plavi, Npes.-Schein; — 3) schmelzen, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.), Gor.; rudo p., Erz ausseigern, Cig.; plavljeno železo, Gor.; p. se, abrinnen: sveča se plavi, Mur., Cig., Danj.-Mik. plavîtven, tvena, adj. bas Flößen betreffenb: plavitvene naprave, DZkr. plavivec, vca, m. ber Schwemmer, Cig. plavivstvo, n. das Hüttenwesen, Cig. (T.). plaviz, m. aus schwarzer und weißer Wolle bestehendes ungefärbtes Tuch, V.-Cig. plavížast, adj. plavižu podoben (jómarzlich) ali iz plaviža: plavižasta suknja, V.-Cig. plavižev, adj. iz plaviža narejen, V.-Cig. plavje, n. bas vom Waffer angeschwemmte Treibholz u. dgl., Cig., Jan., Gor.; die Ablage, die Anschutt bes Flusses (geogr.), Cig. (T.). 1. plavka, f. die Blondine, Cig., Zora; - eine fuchsrothe Stute, ogr.-C.; - goveje ime, Tolm .-Erj. (Torb.); eine fahle Ruh, Cig.; eine hellaschgraue Ruh, Z., jvzh.St. 2. plavka, f. i) die Meerschwalbe, Cig.; die weißgraue Seefdwalbe, die Brandfeefdmalbe (sterna cantiaca), Frey.(F.); tudi: die Sturmmome (larus cyanorhynchus), Frey.(F.); -2) eine Art Zwetschke, C.; - 3) = črnjavka, die Strieme, C. 1. plavkast, adj. fahlgelb, falbicht, blond, Cig., M. 2. plavkast, adj. blaulich; — prim. 2. plav, adj. plavkati, am, vb. impf. ichwanten (von einer Fluffigfeit in einem nicht vollen Gefage), Z., C. plavljénje, n. 1) bas Flößen, das Schwemmen; — die Floßfahrt, *DZkr.;*—2) bas Schmelzen, plavnica, f. 1) ber Holzslößgraben, C., Z.; — 2) bie Schwimmhaut ber Schwimmvogel, plavnik, m. 1) das Aufwaschfass, das Spul-Schaff, Cig., C.; eine Art Rufe, worin Trauben getreten werben, M., Strek.; = ceber, kad, Kras, Ip., Goriš.; (plainik?); — 2) der Treib= berd (chem.), Cig. (T.), C. plavnina, f. die Floggebür, Cig., Jan.

plavokódrast, *adj.* blondgelodt, *Cig.* plavolàs, lása, adj. blonbhaarig, nk. plavolasec, sca, m. ber Blondhaarige, nk. plavolaska, f. die Blondine, nk. plavoličina, f. neka vinska trta, vzhŠt.-C. plavot, f. 1) ein angeschwemmter Begenftanb, C.; coll. bas Anschwemmicht, C., Z.; — 2) die Fischfloffe, C. plavotáti, am, vb. impf. Bellen ichlagen, ichwanten, vhzSt.-C. plavotina, f. bas Anschwemmicht, Cig. plavotje, n. das Angeschwemmte, das Anschwemmicht, C. plavovína, f. neka vinska trta, C. plavstvo, n. 1) bas Flohwesen, Cig.; — 2) die Schmelzfunft, Cig., Jan. plâvščina, f. das Floßholz, Jan. plavta, f. ber Gaeforb, kajk .- Valj. (Vest.). plavúš, m. = plaviš, C. plavúša, f. kravje ime, kajk.-Valj. (Rad). plavût, f. 1) die Flosse, Cig., Jan., Rib.-Mik., BlKr., vzhSt.; bodece plavuti, die Borftfloffen, Cig.; - 2) ein Bufchel Binfen, worauf bie Fifcher ben Rober binben, die Buppe, V .-Cig.; - prim. plavot. plavuta, f. bie Flosse, bie Flossfeber; zadnje plavute, die Steiffloffen, Cig. (T.). plavutar, rja, m. plavutarji, Floffenthiere, Cig. $(T_{*}), Erj_{*}(Z_{*}).$ plavútarica, f. = plavutar, Cig. plavútast, adj. floffig, Cig.; plavutaste noge, Ruberfüße, Cig. (T.). plavutati, am, vb. impf. ichwimmen, ichweben, C. plavuten, tna, adj. Flossen ; - flossig, Jan. plavútina, f. = plavotina, das Angeschwemmte, Cig., Svet. (Rok.). plavutiti, ûtim, vb. impf. ichwimmen, C. plavûtje, n. = plavotje, die Anschütt, Cig. plavûtnik, m. der Flößer, Hip. (Orb.). plavutnína, f. coll. — plavutarice, Cig. plavutonòg, nóga, adj. flossfüßig, Cig. plavutonôžec, žca, m. ber Ruberfüßler, Jan.; plavutonožci, Robben (pinnipedia), Cig. (T.), Erj. (Ž.). plavž, m. der Schmelzofen, der Hochofen; p. pustiti, ben Bochofen ablaffen, V .- Cig.; - prim. bav. blaehaus - Schmelzhütte, Strek. (LjZv.). plavžar, rja, m. ber Schmelzer, ber Süttenarbeiter, V .- Cig., Jan.; plavžarji, Süttenleute, plavžarski, adj. hüttenmännisch, Hüttens, Cig., Jan. plâvžarstvo, n. das Hüttenwesen, die Hüttenfunde, Cig., Jan., DZ. plaz, m. 1) die Lawine; suhi p., die Staublawine, drsalni p., die Rutschlawine, mokri p., die Grundsawine, Cig. (T.), Jes.; — die Erdabrutschung; plaz je tod potegnil, hier sand eine Erdabrutschung statt, jvzhSt.; — plaz se je utrgal, Lašče-Levst. (Rok.); s plazom, lawinenartig: in Menge u. heftig, Dict., C.; prineslo ga je, kakor po plazu (= naglo), Tolm.; — das Flöt (im Bergbau), Cig.; — vodeni plaz, der Wasserschwall, Cig., Sol.; — bie Sanblehne, Mur.; ein abschüssiger Hügel,

die Leite, C.; die Schutthalbe, Tolm.; — die Holzriese, die Holzrutsche, Cig., Mik.; — 2) die Bflugsohle, Cig., Jan., C.; = podloga oralu, železna ali z železom okovana, Vrt.; — (leva rocica pri plugu. Podkrnci - Erj. [Torb.]); — 3) bie Stelle, über bie ber Pflug ruticht, ohne sie aufzureißen, C., Z.; plug naredi plaz (oplazi), kadar ga kamen izpodrine, da pusti celino za seboj, Lašče-Levst. (Rok.); (prim. oplaz); — 4) = plaza, ber Streifen, Jan. plaza, f. 1) ber Streifen, Jan.; bef. ber Streifen auf ber Stirne eines Thieres, Z.; - 2) svoje

ime kobili, Goriš.-Erj. (Torb.); -3) = plaz 3), oplaz, Blc.-C.

plazalica, f. bie Rutschfläche (min.), h. t.-Cig.

plazast, adj. gestreift, striemig, Cig., Jan., C. plazat, ata, adj. mit abichuffigen Stellen, C. plazavec, vca, m., Cig. (T.), pogl. plazivec. plázica, f. die Bentelmeise (parus pendulinus), Frey. (F.); (bie Schneemeise, Guts.-Cig.; die Mchlmeise, Jan.).

plazika, f. ein abichuffiger Grund, C.; same

plazike imeti, C.
plazina, f. kraj, kjer se zemlja plazi, C.; planica brez grmovja in kamenja, Goriška ok .-Erj.(Torb.).

plazirec, rca, m. ber Baumlaufer, bie Baumgrille (certhia familiaris), Cig., Erj. (Z.).

plaziti, plazim, vb. impf. 1) austreifen: p. ob kaj, Cig.; an etwas reiben, M.; nož p. = brusiti, Sol.; - 2) friechen, Habd. - Mik.; - nav. p. se, an etwas streifend friechen, schleichen; po trebuhu se p.; skozi plot se p.; otroci se plazijo po drevju, po klopeh. plazîvec, vca, m. plazivci, Reptilien (reptilia),

Cig.(T.), Erj.(Z.).plazka, f. bas Rohrhuhn (fulica atra), Cig., Frey. (F.); (bie Rohrdommel, Jan.).

plazma, f. = zeleni kalcedon, das Plasma

(min.), Cig. (T.).

plazna, f. bas Reibebrett ber Maurer, V .- Cig.; v plazno deti zid, bie Mauer abputen, Cig. plaznica, f. 1) bie linte Pflugsterze, C., Skrilje (pod Cavnom)-Erj. (Torb.); — 2) = smuka, vlacuga, die Bflugichleife, woran die Bflugschar sist, C., Strek.; — 3) = plazna, Cig.; - 4) = plazica, die Beutelmeise, Jan.

plazník, m. der Rletterer, Mur.

plazníka, f. = plazna, Cig.

plâzno, n. Z., pogl. plazna.

plazovina, f. = plazina, ftart abichuffiger Gebirgsabhang, Mur., C., Jes.

plazovje, n. = plazovina, plazina, C. plaza, f. bas Unitaut, C.; ber Ausschuss im

Betreibe, Polj.; - etwas Schlichtes, Untaugliches: schlechtes Futter, Cig.; schlechte Rahrung: gospoda še kaj boljšega použije, kmet pa le plažo je, Polj.; schlechtes Getrant: prazna in kalna plaza (o pivu), LjZv.; schlechte Basche, das Gelump, Nov.-C.; das Gesindel: v tej fari sama plaža stanuje, Ljub.; v mestih se zbira vsa domača in tuja nesnaga in plaža, LjZv.

plagnat, adj. voll Unfraut, unrein, mit Ungehörigem gemengt: žito je plažnato, C., Gor., Notr.; fizol je p. (= poln smeti), Gor. pléba, f. das Bajáblau, vzhŠt.;—prim. plebati. pleban, m. = zupnik, ber Bfarrer, Cig., Jan., C., Istr., ogr.; — prim. lat. plebanus. plebanija, f. = župnija, bie Pfarre, Jan. plebānuš, m. = pleban, kajk. plebati, am, vb. impf. (bie Bafche) blauen. vzhSt.; — iz nem. plebējec, jca, 🛎 človek preprostega rodu, ber Blebeier, Cig., Jan., nk. plebējski, adj. plebeijch, Cig., Jan., nk.

pleckáti, âm, vb. impf. schlappend effen, Črniče (Goriš.). plečárka, f. neka hruška, Ponikve (Goriš.)-

Erj.(Torb.). pléčast, adj. = plečat, Habd., Dict., Mur. plecat, ata, adj. mit ftorfen Schultern, breitschultrig, Mur., Cig., Jan.; majhen ali p., Cig.; plečat, dolg berač, LjZv.

plecatost, f. die Breitschultrigkeit, Mur.

1. plece, n. 1) bie Schulter ; - nav. pl. pleca, bie Schultern; p. kazati komu, jemandem ben Ruden dreben; po plecih komu dati, jeman-ben auf ben Ruden schlagen, ihn prugeln, Z., jvzh St.; - 2) ber Rolben am Bewehre, Cig.

2. plece, éta, n. = plece, bas Schulterftud; ber Borberichinken.

plečemik, míka, m. der Huflattich (?), vzhSt.-C. pléčen, cna, adj. Schulters; plęcni sklep, bas Schultergelent, Erj. (Som.).

plecevina, f. bas Schulterftud, C., Z. plecnat, ata, adj. breitichultrig.

plečnátost, f. bie Breitschultrigkeit. plečníca, f. bas Schulterblatt, C.

pleenjak, m. 1) ein ftarficultriger Dann, C.; - 2) das Mieber, das Leibchen am Weiberrod, vzhŠt.-C.

plecuga, f. ein breitschultriges Beib (zaniclj.), Mur., Cig., Met., Mik.

piệcva, f. = pletev, bas Jaten, C., Valj. (Rad), Ljub.

plędra, f. = lij, Goriš.-Erj.(Torb.); — prim. it. (dial.) pledria, furl. plere, Levst. (Rok.), Štrek.(Arch.).

1. pieh, pleha, m. 1) bas Blech; — bas Thurschloss, Jarn., Lašče-Levst.(Rok.); — 2) na pleh orati, = tako da brazde na isto stran padajo (n. pr. po brežnih njivah; opp. na lehe orati), Polj.; - 3) ein rother Fled auf der Haut (als Ausschlag), C.; nav. pl. plehi, bie Masern, Dict., Strek., Ip., Goriska ok .-Erj.(Torb.); (v nekem vladnem ukazu 18. stoletja = ber Scharlach; tudi: ber Reffelaus. jahlag, Gor.); — (ta beseda v različnih pomenih morda k različnim korenom spada).

2. plèh, pléha, m. = pleme, bie Fasel, Cig., Jan.; dobrega pleha živina, C., jvzh St.; bie Gattung, die Sorte: drevo rodovitnega pleha,

C.; — prim. 2. ploha. pléha, f. 1) bic Glage, Z., Notr.-Levst. (Rok.); eine table Flache (z. B. im Balbe), C., Notr.-Levst. (Rok.); — 2) die Blatternarbe, die Sommerfproffe, C.; - prim. plesa.

pleháč, m. ber Glatfopf, C. plehak, hkà, adj. = plehek. plehar, rja, m. ber Blechichmied, ber Rlembner,

Cig. plehårnica, f. die Blechhütte, der Blechhammer,

Cig.; - bie Rlempnerwerfftatt, Jan. pleharski, adj. die Blechschläger betreffend: pleharske škarje, die Blechschere, Cig.

1. pléhast, adj. blechern.

2. plehast, adj. 1) table Stellen habend: vinograd je plehast, C.; - 2) mit Fleden (von Sommersproffen ober Blattern) behaftet, C. pléhav, adj. = plešiv, C.

plehava, f. eine table Flache, Z.; die Balb-

ober Aderblöße, C.

plehcati, im, vb. impf. von fabem Beichmad sein, C.; jed plehči, Z.

plehec, hca, m. dem. pleh; ein fleines Stud Blech.

plêhek, hka, m. = plehec; tudi: plehèk, hkà, Valj.(Rad).

pléhek, hka, (plehâk, hkà), adj. jíhal, fraftlos (vom Geschmad), fabe schmedend; plehka voda, fade fcmedenbes Baffer, Erj. (Min.); dezevnica in snežnica sta preplehki, Vrtov. (Km. k.); močno vodene jagode so plehke, Vrtov. (Vin.); plehek glas, eine heisere Fistelstimme, Dol.; - ohne Gehalt: plehka beletristika, Zv.; — schwach (o človeku), Goriš.; (pléhek, Mik.); - prim. pligek.

plehetáti, âm, vb. impf. Jan., Zv., pogl. plahetati.

plehkóba, f = plehkost, Z.

plehkôst, f. = plehkota, Cig.

plehkota, f. die Geschmacklosigfeit, die fade Beichheit, Jan., Z., M.

plehnat, áta, adj. blechern; plehnata posoda. plehnjáča, f. ber Blechlöffel, kajk.-Valj.(Rad). plehoklepec, pca, m. der Blechschläger, Mur., C. plehovina, f. die Blechware. plehuta, f. die Balb- oder Aderblöße, Z.; -

prim. pleha.

plejāde, f. pl. neko zvezdje, = gostosevci, bie

Plejaden, Cig.(T.). 1. pleka, f. ber Obfitern, ber Beintraubentern, C., Tolm.-Erj.(Torb.); - prim. plika.

2. pléka, f. majhna lesa, Temljine(Tolm.)-Štrek. (LjZv.).

3. pléka, f. = spljaka, ploščnat kamenček,

1. pleme, ena, n. 1) bie Fortpflanzung eines Geschlechtes, die Fasel: živina za pleme, das Buchtvieh; po plemenu iti, zur Fasel, zur Bucht geben, sich begatten; — 2) ber Beugungsftoff, der Same: krava je pleme vzela (ist trachtig geworben), Z.; pleme se je matice prijelo, Levst. (Bec.); — 3) der Schlag, die Race; dobrega plemena biti; die Menschenrace: mongolsko p., Erj.(Z.); — die Gattung, Bleiw.-Cig.; der Boltsstamm, Cig.; slovansko p., *nk.*

2. pléme, éna, n. = 1. plemen: kita v štiri plemena, Celjska ok.-Štrek.(LjZv.).

1. plemen, m. = pramen, ber einzelne Faben (eines Seils, einer Schnur u. bgl.), Jan., C., Temljine(Tolm.)-Strek.(LjZv.).

2. plemen, $m_{\cdot} = 1$. pleme, $v \neq h \tilde{S}t$.-Mik. plemen, adj. jur Bucht bestimmt, Bucht-, Z.; p. vol, ein Buchtoche, M.; plemena svinja, ein Zuchtschwein, C.; plemeni prašiči, Jurč.; iz: plemenьnъ.

plemenica, f. die Buchtmutter, Cig.; bes. die Buchtsau, C., Podkrnci-Erj. (Torb.); (čebele) plemenice, ber Mutterftod, C.

plemenič, íča, m. = plemenitaš, C. plemeník, m. = plemenitaš, C.

plemenilo, n. 1) das Befruchtungsorgan, C.; - 2) die Befruchtung: bie Beschälung, DZ.; žrebec, ki se hoče rabiti za p., Nov.

plemenîški, adj. Abels., aristofratisch, Cig., *Jan.*; plemeniška država, *Jes*.

plemenîstvo, n. der Adelstand, der Adel, Cig. plemenît, adj. 1) = oplemenjen, befruchtet: plemenita matica, Gol.; - 2) ebelgeboren, abelig; plemenitega rodu; (nem. "von" ali "Ebler bon" pred imeni se sloveni z besedo "plemeniti", n. pr. I. pl. Thalberg, J. (Ebler) v. Thalberg); - ebel: plemenito ovocje, bie Edelfrucht, Cig.(T.); plemenito mazilo, tostbate Salbe, ogr.-C.; plemenit clovek, plemenitega srca, nk.

plemenitas, m. ber Ebelmann, ber Abelige. plemenitasinja, f. die Edelbame, Let. plemenitáški, adj. ebelmännisch.

plemenitastvo, n. ber Abel, Jan. (H.).

plemeniten, tna, adj. = plemenit, Cig., Jan., M., C.

plemenîtev, tve, f. die Begattung, Cig., C.; konjska p., die Beichalung, Levst. (Nauk). plemeniti, im, vb. impf. 1) befruchten, Cig.; p. matico, Gol., Por.; kobilo p., die Stute beschälen, Cig.; — p. se, sich begatten, Mur.; čebelni zarod se v zraku plemeni, Levst. (Bec.); — 2) züchten, ziehen, die Fasel er-halten, Cig., C.; mlado zivino si p., Cig.; - živina se dobro plemeni, das Bieh erhält gut die Fasel, tommt gut fort, C.;-3) = plemenititi, verebeln, Cig., Jan., Nov.; - abeln,

plemenititi, îtim, vb. impf. abein, Jan.(H.); verebeln, Cig. (T.), DZ.; sv. vera je plemenitila naše pradede, Cv.

plemenîtnica, f.1) die befruchtete Bienenkönigin, Cig., Gol.; - 2) die Ebelbame, Cig., Jan. plemenîtnik, m. ber Abelige, Mur., Cig., Jan., nk.

plemenitôča, f. = plemenitost, Valj.(Rad). plemenitosfenost, f. ber Ebelmuth, Cig.

plemenîtost, f. 1) der Zustand der Befruchtung, die Fruchtbarkeit (von Thieren), C., Levst. (Bec.); — 2) der Abel (als Borzug bes Geschlechtes), Cig., Jan.; — 3) die edle Beschaffenheit, Cig., Jan., C., nk.

plemenîtva, f. = plemenitev, DZ.

plemenjáča, f. bas Buchtichwein, C., Trst.(Let.), vzhSt.

plemenjak, m. 1) bas zur Bucht bestimmte Thier, bes. ein folches Schwein, C., Jurd.;domae p., ein Thier von heimischer Kajel, C.; - 2) ber Buchtochs, ber Stier, Cig., C.; -

ber Saubar, C.; — 3) čebelni panj za pleme, Por., Levst. (Beč.).

plemenjénje, 'n. das Befruchten: das Belegen, das Beschälen, Cig., DZ.

plemenka, f. 1) bas Buchtschwein, C.; — 2) ber Bienenweisel, Cig.

plemenoma, adv. gattungeweise, DZ.

plemenski, adj. 1) Zucht: plemenska živina, Cig.; p. žrebec, C.; — 2) Gattungs, C. plemenstvo, n. der Abelstand, Cig., Jan., DZ.; p. po rodu, der Geburtsadel, Jan.

plemenkčina, f. bie Abelswürbe, ber Abel, M., C., kajk.-Valj.(Rad), Zora, LjZv.

plęmič, m. ber Ebelmann, Jan., nk.; — hs. plęmiški, adj. = plemenitaški, Jan.

plêmkinja, f. = plemenitašinja, Cig., Zora. plêmstvo, n. der Abelstand, die Abeligen, Cig., Jan., C., nk.

 plên, m. bie Beute, ber Raub, Mur., Cig., Jan., Dalm., nk.; oni so silno veliko plena odnesli, Dalm.

2. plęn, m. 1) die Ergiebigkeit, Cig., C., Svet. (Rok.); žito nema plena, das Getreide schüttet nicht, Lašče, Goriš.-Erj.(Torb.); — 2) das Mutterkorn, Dol.-Cig., Jan.

3. plen, plena, m. = 1. plena, bie ichieferige Scharte an ber Schneibe eines Meffers, einer

Art u. dgl., Cig., Mik.

1. pléna, f. 1) ber Bruch, die Scharte, der Schiefer (z. B. vom Eisen), Cig., Svet.(Rok.); die Straube an eisernen Berkzeugen, Cig. (T.); "kadar se železo ali jeklo v tenkih platničicah ali kožicah lupi, vele, da ima plene", Lašče-Erj.(Torb.); — zvon je imel pleno, zato ni dobro pel, Gor.-Levst.(Rok.); — 2) eine dünne Platte: vapnenec se lomi na plene, Erj. (Min.); kamenje se lomi po plenah, Štrek., Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.); glinasta p., der Thonschiefer, C.; — die Eisenschilde, Z.; — 3) die Glasblase, V.-Cig.; — 4) eine Lage Holz, M., Z.; — eine Reihe Schinbel, Stroh oder Ziegel am Dache, Z., C., Poh.; streha v dve pleni, iz klanih smrekovih deska, Glas.; — 5) das Schindelbach, Rez.-Baud.; — streha na stebrih drez sten, Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.).

2. pléna, f. = plenica, Trub., GBrda-Erj. (Torb.).

plénast, adj. fchieferig, Cig., Erj. (Torb.); plenasto železo, Cig. (T.); plenast zvon, plenasta skleda, Z.

plenéti, im, vb. impf. ergiebig fein, C.

plêngarica, f. die Schautel, Koborid-Erj. (Torb.).
plêngati se, am se, vb. impf. sich schauteln,
(prim. tirol. plengkl, — Glodenschwengel),
Koborid-Erj. (Torb.), Notr.

pleníca, f. 1) bie Winbel; v plenice zaviti otroka; drži se ga še plenica — er hat bie Kinberichuhe noch nicht ausgetreten, Cig.;—plenica (pod želodcem), bas Getröse (mesenterium), Cig.(T.);—2) p. d. Marije, bas Frauenblatt (alchemilla), C.

plenicica, f. dem. plenica; 1) das Winbelchen;
— 2) pl. plenicice, der Rainfarn (tanacetum

vulgare), C.

plenîčka, f. dem. plenica; 1) das Binbelchen;

— 2) p. d. Marije — plahtica d. Marije, C.
plenîtelj, m. der Plünderer, Jan.

plenîtev, tve, f. die Plünderung, Jan., nk. 1. plenîtî, îm, vb. impf. Beute machen, rauben, plündern, Meg., Cig., Jan., M., nk.; pleni brzo in ropaj hitro, Dalm.; tudi: pleniti, im.

2 pleniti, im, vb. impf. ergiebig fein, wohlgerathen (von Früchten), Jan., M., C., Mik.; žito pleni, C.

pléniti se, im se, vb. impf. sich abblättern, sich schiefern, Cig.(T.); — prim. 1. plena.

plenîtva, f. = plenitev, C.

pleniv, íva, adj. schieferig: plenivo železo, Cig., C., Svet. (Rok.), Lašče, Prim. - Erj. (Torb.), Dol., Št.; pleniva kosa, Dol.; pleniva desetica nima cvenka, Dol.; p. kamen, pleniva posoda, C.; p. zob (kateri se rad krši), Notr.; — blätterig, Erj. (Min.).

krši), Notr.; — blätterig, Erj. (Min.). 1. plenivec, vca, m. ber Plünberer, ber Frei-

beuter, Cig., C.

2. plenivec, vca, m. plenivci, Phyllite, Erj. (Min.); — prim. pleniv.

plęnîvka, f. die Plündrerin, Cig. plęnj, m. = 2. plen, Cig., C.

plénja, f. = 1. plena, Cig., M., C.

plénjanje, n. die Ergiebigkeit: p. zita, das ergiebige Körnererträgnis, Cig.

plénjast, adj. = pleniv, schieferig, Z.; - fabenscheinig, C.

plenjat, áta, adj. = 1. plenjav, C.

plénjati, am, vb. impf. etgiebig fein; pšenica, zito plenja, = mnogo zrnja daje (fdjüttet), M., C., Lašče, Goriš.-Erj. (Torb.), Št.;-ruda dobro plenja, LjZv.; — tudi: plenjáti, âm,

 plenjàv, jáva, adj. ergiebig; letos je plenjavo žito, daje mnogo zrnja, Lašče, Goriš.-Erj. (Torb.); tudi: plénjav, Št.

 plénjav, adj. = pleniv, fchieferig: plenjava kosa, Št.

plenjavost, f. bie Ergiebigkeit, Jan.

plenjénje, n. das Plündern, das Beutemachen, Cig., nk.

plenjeváti, ûjem, vb. impf. = 1. pleniti, plünbern, Dalm.

plenjevit, adj. = 1. plenjav, ergiebig, Cig.
plenjir, rja, m. = jerbas, ber Rorb, (od it.
paniere, Rorb), Vreme-Erj.(Torb.).

plenjíti, ím, vb. impf. = plenjati, C.

 plenjiv, íva, adj. = 1. plenjav, C., M.
 plenjiv, íva, adj. = plenast, pleniv, M., Z., Poh.; apnenik je večkrat plenjiv, Vrtov.

Poh.; apnenik je večkrat plenjiv, Vrtov. (Km. k.).
plenk, plenka, m. ber Metalliang, Z.; brez

plenka = brez denarja: Živi se brez plenka
O petju ko ptič, Vod.(Pes.); - ber Rnall, Cig.
plenkáča, f. sekira, dolga in tenka, kakor rabi
drvariem pri blodih. Šempas-Fri. (Torb.).

drvarjem pri hlodih, Sempas-Erj. (Torb.), Notr., Bes., Dol.; — prim. plankača. plenkânje, n. baš Geflemper, Cig.

plenkáti, âm, vb. impf. 1) lempern, Cig.; tesarji plenkajo s sekirami kadar tešejo, Notr., BlKr.; — 2) = plajhati: voda plenka v posodi, Dol.

plenohlepen, pna, adj. beutefüchtig, Cig.

plenoloven, vna, adj. auf Beute ausgebenb: plenolovna postolka, Vrt. plenovît, adj. = 1. plenjav, ergiebig: plenovito žito, Mik. plenoželjen, lina, adj. beutesüchtig, Cig. plenoželjnost, f. die Beutesucht, Cig. plent, plenta, m. v kletvicah: da bi te plent! bais bich der Henter! Cig.; da bi te plent pobral! Levst.(LjZv.). plêntati, am, vb. impf. v kletvicah: bes, vrag te plentaj! bass bich ber Rudud! Cig., Levst. (LjZv.); plentaj ga! Met.; plentaj vas! Jurč.; da bi te plentalo! oj ti para plentana! Levst. (LjZv.); plentano delo! verwünschte Arbeit! plentávati, am, vb. impf. = plentovati; z besedo "plent" kleti: Že dobro zna plentavati, Plentavati, šentavati, Npes.-Vraz. plentováti, ûjem, vb. impf. z besedo "plent" kleti: ti, grešnik, šentuješ, plentuješ, preklinjaš, Jsvkr. pleonāzem, zma, m. preobilica v besedah, ber Pleonasmus, Cig., Jan., Cig.(T.). plepelica, f. M., pogl. prepelica. pleperica, f. bas Botenlied, St.-Cig., Jan., C., Slom. pléra, f. = pledra, Goris.; - iz furl. plere; prim. pledra. 1. ples, m. ber Tanz, die Tanzunterhaltung, der Ball; na p. iti, na plesu biti; okrogli ples, ber Rundtang, nk.; Vidov p., ber Beitstang (bolezen), Zv. 2. plęs, m. = plesnoba, ber Schimmel, Podkrnci-Erj.(Torb.), BlKr. plesac, m. der Tanger, Levst. (Zb. sp.). plesalisce, n. = plesisce, ber Tangplat, Z. plesainica, f. ber Tangfaal, Cig., Jan.; ber Tanzboden, C. plęsanje, n. das Tanzen. plesanka, f. ber Tangplay, Mik.; - ber Tangfaal, Mur. plesar, rja, m. der Tanzmeister, Mur.; ber Tänzer, Cig. plesarica, f. die Tangerin, C. plesariti, arim, vb. impf. sich mit bem Tangen abgeben, Cig. plesarnica, f. die Tanzschule, C. plésati, šem, vb. impf. tanzen; p., kakor drugi piska, nach eines Anbern Pfeife tangen, Cig.; — le pridi, bova plesala (= bu friegst beine Prügel), jvzh.St. plesav, ava, adj. tanzlustig, tanzsüchtig, Jan. plesavec, vca, m. der Tanger; Oj majhno postojva, preljubi plesavec! Preš. plesavka, f. die Tängerin; p. jokavka = vieler Tang raubt ben Rrang, Cig. plesavstvo, n. die Tanzerwelt, C. plęsec, sca, m. = plesavec, C., ogr. - Valj. (Rad), Gor.-DSv. plesen, sni, f. 1) ber Schimmel, Mur., Cig., Jan., Mik., C.; - 2) plesni, bie Schimmelpilze (hyphomycetes), Tuš. (R.).

plesen, sna, adj. Tanz=; plesni red, die Tanz=

ordnung, Cig.

plesica, f. = plesavka, bie Tangerin, Gor .plesíšče, n. der Tangort, der Tangboden. plèsk, pléska, m. ber Plaglaut, ber Plager, ber Rlatich, Mur., Cig., Jan. plėsk, interj. plat! patich! Cig., C.; Plesk! na! jo 'maš? imaš jo! Vod.(Pes.). pleskainica, f. die Rlatschbüchse, Mur., Cig. pleskanje, n. bas Sanbeflatichen, Jan., C. pleskar, rja, m. ber Anstreicher, nk. pleskárski, adj. Anstreicher :: pleskarsko delo, pleskarstvo, n. das Anstreichergewerbe, nk. pleskati, am, vb. impf. 1) plagen, Jan.; flatschen, Mur.; z rokami p., mit den Sanden flatschen, Cig.; — platschern, Cig., M.; po vodi p., Cig.; — 2) schlagen, prügeln, Bes.-C.; — 3) anstreichen, nk. pleskavec, vca, m. der Rlatscher, Mur. plęskavica, f. = prašna konoplja, der Fimmel, Erj. (Torb.). plesketáti, etâm, éčem, vb. impf. rütteln, Dict.; — schlagen: s perotmi p., Krelj; prim. pleskati. pléskniti, plęsknem, vb. pf. flatichen, Z. plésmo, n. 1) ber Rift bes Fuges, GBrda;
— 2) bie Schiene, Vrt.; — pogl. plesno, plesna. plesna, f. 1) die Sohle bes Fußes, Levst.(Zb. sp.), Vrt.; (stsl.); — 2) die Ferse bes Press. bobenstückes, C.; — 3) das Lagerholz (in Weintellern), C. plesnenje, n. bas Schimmeln. plésneti, im, ejem, vb. impf. (tako Levst. [LjZv. I. 211.]; govori se tudi: plésniti, im, ijem; — plesnéti, ím, Mur., Met.; praes. plesnêm, Jarn.); schimmeln; — o vinu: tahmig werden, tahmen, Cig., Jan. plesni, f. pl. bas Breisgefims, Mur.; - prim. plest 2), plesna. plesnica, f. die Sandale, Vrt.; - stsl. plesnina, f. 1) ber Schimmel, Mur., Cig.; -2) schimmelige Dinge, Z. plésniti, im, vb. impf. Mur., Cig., Jan.; pogl. plesneti. plesniv, adj. schimmelig; — o vinu: kahmig, Cig., Jan.; - tudi: plesniv, íva, Mur. plesnîvčev, adj. Schimmels: plesnivčeva kožica, Nov. plesnivec, vca, m. ber Schimmel, Cig. plęsnivęti, im, vb. impf. schimmeln, Jan., M.;
— o vinu: tahmen, Cig.; — (plesniviti = plésniveti, Dict.). plesnivina, f. ber Schimmel, C. plesnivoca, f. ber Schimmel, C., vzhSt. plesnivost, f. bie Schimmeligfeit; tudi: -ivost. plésnjati, am, vb. impf. = plesneti, Štrek. plėsnjav, adj. = plesniv, Štrek.; (-njev, Cig., Jan.); po plesnjavem dišati, muffeln, Cig. plesnjava, f. ber Schimmel, C plésnjavec, vca, m. ein schimmelfarbiges Pferb, ber Graufdimmel, Cig.; - ber Grautopf (zaničlj.), Cig. plésnjavost, f. die Schimmeligkeit, (-evost)

plescevje, n. der Blatregen, C.; - prim. ple-

plésno, n. der Rist am Ruse, Erj. (Torb.), Mik.; der Mittelfuß, Erj. (Som.); der Fußballen, Cig.(T.). plesnoba, f. ber Schimmel; po plesnobi dišati, muffeln; - p. na vinu, ber Rahm, Cig. plesnoben, bna, adj. schimmelig, Z. plesnohodec, dca, m. plesnohodci, Halbjohlenganger, h. t.-Cig.(T.). plésnovati, ujem, vb. impf. = plesneti, Guts., Cig., Jan.; črevlji v kotu tvoje hiše plesnujejo, Jap. (Prid.); v neumnosti ali nevednosti p., Jap.(Prid.). plesoljubec, bca, m. der Tanzlustige, Bes. plesoljuben, bna, adj. tangliebenb, Zora. plesovodja, m. ber Ballmeister, Cig.; ber Tanzmeifter, C., nk. plest, î, f. 1) das Gestecht, St.-Z.; — 2) die Einfaffung ber Beinpreffe; tudi: pl. plesti, das Beinprefstufengefims, C. pl(sta, f. 1) = plest 2), C.; -2) = gantner,der Lagerbaum (im Reller), C.; - die Unterlage des Lagerbaumes, C plésti, plétem, vb. impf. 1) flechten; kite, vence, mreze p.; konju rep p.; plot p., einen Zaun flechten; — (lonce p., Topfe mit freier Sand ohne die Töpferscheibe verfertigen, Gor.); - 2) striden, Mur., Cig., Jan., C., nk.; = z iglo p., Cig.; nogavice p., Cig.; - 3) jezik se mu plete (= zapleta), er stößt mit ber Bunge an, Cig.; - p. se v kaj, sich in etwas mengen, Jan.; - p. sc, muhfam geben: pletem se, kamor mi oko sveti (o starem psu), Vrt.; - 4) ausspinnen, anzetteln, Cig., Jan.; zvijace p., Jan., C.; laže p. z jezikom, Lügen schmieben, Skrinj.; nekaj se plete, es wird etwas angezettelt, jvzhŠt.; — govor, govorica se plete o čem, etwas ist Gegenstand des Gespräches, Jurć., Erj. (Izb. sp.); — p., kakor di otrode vezal, ein Kauderwälsch reden, Cig.; - norčije p., Boffen reißen, Jan.(H.). plestinja, f. = plest 2), C. plestna, f. = plest 2), C. plestrice, f. pl. ein aus groben Latten gemachter Zaun, Gor. plęs, m. C., Z., pogl. plesa. plęš, adj. = plešast, Cig., Jan.; pleša glava, Levst.(Zb. sp.). 1. plesa, f. eine table Stelle: Die Glate; veliko plešo imeti; plešo si delati, fich Sorgen machen, C.; — die Consur des Briefters, C.; — eine table, leere Bodenflache, Cig., C., Vod. (Pes.); eine ungeadert gelaffene Stelle im Felbe, C., Levst.(M.). 2. pleša, f. pogl. plešča. plešák, m. ber Rahstopf, C., Valj. (Rad). pléšast, adj. glapföpfig. plesati, im, vb. impf. tahl werden, Cig., C. pléšav, adj. = plešast. pléšavec, vca, m. = plešec 1), plešivec, Dict. pléšavost, f. die Rahlheit. plesca, f. ber Sanfbleuel, (plesa) V.-Cig. pleščáti, í, vb. impf. plešči me, es drudt mich, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.). pleščava, f. bie Ublichfeit infolge verdorbenen Magens, Blc.-C.

skati 1). plesec, sca, m. 1) ber Glagfopf, ber Rahlfopf; plesca strici = etwas Bergebliches thun, Cig.; — 2) ber Bergadler, bet weißtöpfige Geier (vultur fulvus), Cig., Valj. (Rad); p. zdaj le redko pride z gora, Zv.; — bie Rohrweihe (circus [falco] rufus), Frey. (F.); - 3) bie hirtentasche (capsella bursa pastoris), Tus. (R.), Medv.(Rok.). plešeglavec, vca, m. = plešivec, C. plęsić, m. = plesec 2), die Rohrweihe, Cig. 1. plęšina, f. die Glape, Mur., Cig., Jan.; eine table Bobenflache, bie Bloge, Cig., C., DZ. 2. plesina, f. die Race, die Gattung, C.; kakove je plešine živina? kajk., Valj. (Rad); - prim. 2. pleh. plešínast, adj = plešast, Mur. plesiti, im, vb. impf. 1) fabe ichmeden: grozdje, ki je od suše in solnčnega opeka trpelo, pleši in je slabega pokusa, Vrtov. (Vin.); -2) pleši me (v želodcu), ako sem namreč jel mnogo sadja, izvlasti grozdja, Ip.-Erj. (Torb.); pogl. pleščati in prim. plehek. plęšiv, íva, adj. = plešast. plešîvec, vca, m. der Kahliopf. plešivenje, n. bas Rahlwerben, Cig. plesiveti, im, vb. impf. Haare verlieren, eine Glage betommen, Cig., Jan., C. plesivost, f. die Rahlheit, die Rahlföpfigkeit. plęšnat, adj. = plešiv, C. plesota, f. eine table Stelle am Ropfe, Jan.; – eine kahle Bodenfläche, die Blöße, C. plet, m. ber Faben eines Geiles, Cig., Jan. pleta, f. die Falte, Jan., Rez.-C.; bef. bie feine Falte vorne am Mannerhembe, Notr.; - bie Munzel, Rez. - C.; — die Berbramung am Beiberrod, V.-Cig.; — prim. pletva; iz ben.-it. pieta, Falte, Strek.(Arch.). pletáč, m. ber Flechter, Cig. pletacica, f. die Flechterin, Jan. pletajsa, f. die Rnallpeitiche (ber hirten), C. pletajsati, am, vb. impf. 1) peitschen, C.; -2) zottelnd, patschelnd einhergehen, Z. pletajskati, am, vb. impf. das Rleid nachschleppend im Rothe geben (von Beibern), C., Z. pletar, rja, m. 1) ber Flechter, C.; - 2) ber Strohforb, C.; eden p. krompirja, Jurc.; cebelni p., ber Bienenforb, Gol.; ber Brotforb, Cig., Jan., St.; - prim. pleter. pletarček, čka, m. dem. pletarec; bas Strobförbchen, M., Jurč. pletárec, rca, m. dem. pletar 2), Cig., Jan., C. pletarica, f = koš, $\dot{V}rt$. plętast, adj. faltig, rungelig, C., Z.; - prim. plêtčič, m. dem. pletek ; das Haarflechtenband, Z. plêtec, tca, m. ber Strider, C. plêtek, tka, m. 1) = kita, C.; - 2) bas Flechtenband, Z. pletenčič, m. bas Sanbförbchen, Rez .- C. pletene, f. pl. eine Art Hose, C.; - breguse, bize, ogr.-Raič(Let.). pletenec, nca, m. = pletenica; bas Gestecht, Z.; - bas Handförbchen, Rez.-C.; - od le-

pleteníca — pléti skovih viter pleten koš, Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.); - der Haarzopf, Jan.(H.); eine Art Ruchen, C.; — bas Bachsstödchen, Z. pletenica, f. etwas Geflochtenes: ein geflochtener Rorb; - ber Bagentorb, vzhSt. - C.; — der Maultorb (aus Ruthen gestochten), Strek., Kras; — die Haarslechte, Mur.-Cig., Jan.; - = pleten bic, eine geflochtene Beitsche, Kamnik(Gor.)-Erj.(Torb.); - ein aus Stroh geflochtenes Band, Cig.; — p. luka, eine Flechte (ein Rrang) Zwiebeln, C.; — ein aus Teig geflochtener Striegel, Mur., Danj. - C.; — eine gestochtene Umgaunung, Cig.; — = lesa, die gestochtene Darre, C.; — eine gestochtene Matte, C.; — ber Teppich, M., UčT., Zilj.-Jarn.(Rok.); - z volne pletena jopa, Gorenja Soška dol.-Erj.(Torb.). pleteničar, rja, m. ber Rorbflechter, Cig., M., pletenîčarica, f. die Rorbslechterin, Cig. pleteníčav, adj. zopfig, Jan.(H.). pletenicica, f. dem. pletenica; bas Rorbchen. Dict., Zora, Navr.(Let.). pleteničiti, ičim, vb. impf. zusammenstoppeln (einen Auffat, ein Gedicht), Jan., Levst.(Zb. sp.); pogrešno besede p., Levst. (Nauk); - (einen Unsinn) zusammenreden, Z. pleteník, m. 1) bas Körbchen, C.; — 2) pleten bosman, eine Art Hochzeitsstriezel, C. pletenína, f. bas Gestecht, bas Flechtwert; die Korbmacherware, Cig.; slamna p. za klobuke, Matten, DZ.

pletenjáča, f. 1) iz protja spletena koča, C; - 2) ber Wagentorb, Z. pletenje, n. 1) bas Flechten, Striden 20.; prim. plesti; — 2) bas Flechtwert, Jan.; — 3) bie

Striderei: vzeti pletenje v roke, Erj.(17b sp.); 4) = srobot, die Balbrebe (clematis), Rez.-C.

pletenka, f. 1) der Bagenforb, C.; - 2) voščena p., ber Bachestod, C.; - 3) bie Stridnadel, C., nk.

pleter, rja, m. 1) bas Flechtwert eines gaunes, ein geflochtener Boun, C., (pleter) Valj.(Rad), BlKr.; eine geflochtene, mit Mörtel beworfene Band, Nov.; — 2) bas Gatter, Jan.; — 3) ein niederer Stroftorb, C.; — ber Stroftorb für Bienen, C.

pleter, f. das Gessecht, Jan., Sol.; (pléter = pletena lesa, BlKr.-Let.).

pleterh, m. ber Biebenforb mit einem Bogen, C. pleterka, f. ber Handforb, ber Biebentorb, Cig., Jan., C., Mik., ogr. - C.; pleterko nosi kruha prosi, Pjk.(Crt.).

pleternica, f. eine umgaunte Grube, M. pleternik, m. eine umgaunte Anhöhe, M.; (pleternik, eine Umzäunung mit Palissaben, Cig.).

pletev, tve, f. bas Jaten; o pletvi, gur Jatezeit. pletež, m. bas Geflecht: slamni p., bas Strohgewebe, Cig. (T.); živčni p., bas Rervengeflecht, Erj (Som); srčni p., das Herzgeflecht, Cig.(T.).

pléti, plévem (tudi: pléjem), vb. impf. 1) jaten, ausjāten; kokolj iz žita p., Cig.; durchjāten,

bejäten; žito p.; p. vinograd, vrt, setvo, Habd.; — 2) p. jo, saufen, eilen, Bes.; — to sta jo plela! UčT.; — 3) ausplündern, ausziehen: otroci ga plejejo, žena ga pleje, C. pletica, f. 1) die Flechterin, Jan.; die Strohflechterin, SIN.; — 2) bie Strickerin, C. pletic, ica, m. ber Flechter: ber Strofflechter, pletilen, Ina, adj. Flechts, Stricks, Jan. (H.). pletilja, f. i) bie Flechterin, Jan ; - 2) bie Striderin, Cig , Jan ; - hs. pletilnica, f. 1) die Stridmaschine, DZ.; — 2) bas Strictforbchen, Jan. pletilo, n. 1) die Flechtarbeit, Z.; — 2) die Stridarbeit, Die Striderei, Jan. pletiti, im, vb. impf. falten, C.; - prim. pleta. pletiváča, f. ber Stridbeutel, C. pletîvo, n. 1) das Geflecht, Z.; čutnično p., Cig.; — bas Gewinde, Jan.; — 2) die Striderei, die Stridarbeit, Z., Vrt.; — bas Stridgarn, Jan.(H.). plétje, n. das Jäten. pletka, f. die Intrigue, Jan., Cig.(T.); pletke, Rante, Cig.; (hs.). pletkáš, m. der Intriguant, Cig. pletovína, f. 1) das Gestecht, Jan.; — 2) das Stridwert, Jan. pletûnek, nka, m. = pramen, plemen, ber Faben: vrv s tremi pletunki, C. 1. pletva, f. = pletev, bas Jaten, Cig., C. 2. plętva, f. = pleta, eine fünstliche Falte am Rieide, Strek. plętvica, f. dem. 2. pletva, Štrek. pletvina, f. bas ausgejätete Unfraut, C. pléva, f. 1) der Samenbalg des Getreidekernes; - der Relchbalg; — nav. pl. pleve, die Spreu; veter pleve odnaša; zrnje ločiti od plev; -2) die Schote, C.; - 3) (ocesna) p., bas Augenlid, Habd .- Mik. pleváč, m. ber Jäter, Habd.-Mik., Valj (Rad). pleváča, f. bie Jäthaue, Habd.-Mik., Jan., C. plevačíca, f. die Jäterin, Mik. plevák, vka, adj. = plevek, Polj.

plévast, adj. spreuartig, Mur., Cig.; - voll Spreu, Mur.

staub, Cig., Jan.

pleveica, f. die Jäterin, C. plevec, vca, m. der Jäter, Mur., Cig., Jan. plévek, vka, adj. 1) = plehek, schal, geschmadlos, fraftlos, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; plevke jedi, Cig.; plevek je kruh, kadar ni dosti slan, Polj.; časi je mošt plevek in slab, Vod. (Izb. sp.); -2) faftig: plevka smokva, plevko grozdje, BlKr.; zerstießend: plevko maslo, BlKr.; - prim. plivek.

plevêt, çla, m. bas Unfraut; kmet na strelu, polje v plevelu, C.

plevêten, ina, adj. Unfraut:; - voll Unfraut, Jan.

plevelka, f. bas Hirtentaschen (capsella bursa pastoris), Ben.-Erj. (Torb.). plevelnat, adj. voll Unfraut: plevelnata njiva, C.

pleveinica, f. die Jathaue, LjZv., Tolm. pleven, vna, adj. Spreus; plevni koš, ber Spreutorb, Cig.; plevni prah, der Spreu-

Digitized by Google

plévenica, f. = pralica, die Jathaue, Zabče (Tolm.)-Erj. (Torb.). pléver, rja, m. = plevel, C. plevéti, ím, vb. impf., pogl. pljeveti. plevica, f. 1) die Jaterin; - 2) ber Ibis (ibis falcinellus), Cig., Frey. (F.); - 3) Der Marientafer (coccinella septempunctata), Sol., C., Z., Gor. plevina, f. bie Spren, Gor. pléviti, im, vb. impf. = pleti, Jan., C. Rletterfuß, Cig. plevji, adj. Spreu., Mur.; po plevje se mi godi, es geht mir wie ber Spreu, Ravn. plevka, f. 1) bie Jaterin, Jan., M., SlGosp., Gor.; - 2) = plevica 3), C.; - 3) das Unfraut: mladim drevesom ni nič škodljivejšega ko plevka, Jarn. (Sadj.); — baš Beichtraut (malachium), C.; — die Rartorche (malaxis), Medv. (Rok.). plevkóba, f. = plevkost, Cig. plevkôst, f. die Ungeschmackeit, die Fabheit, die Schalheit, Cig. plevnat, adj. voll Spreu, Mur., Cig. plevnica, f. 1) ber Spreubehalter, Habd .- Mik., Mur.; - jama, v katero se pleve o mlatvi mecejo, BlKr.; -2) ber Spreusad (als Unterbett), Mur., C., Valj. (Rad), Goris. - Strek. (Let.), Notr., BlKr., Gor. plevnicar, rja, m. ber Berfertiger von Spreu-C., Ż. fåden, Valj. (Rad). plevnik, m. 1) = plevnica 1), bie Spreugrube, Gor.; - bas Spreubehaltnis, Z.; - 2) ber Spreufad, C.; - 3) neko drobno jabolko, C. plevnjak, m. 1) ber Spreubehalter, Habd., Erj.(Torb.).Z., Gor.; - bie Spreugrube, Valj. (Rad); 2) ber mit Spreu gefüllte Bolfter, C. plevsati, am, vb. impf. bie Rorner aus ben Garben herausschlagen, Mur., Cig., Jan.; proso p. (= otepati), Cig.; — (prim. kor.nem. trad plesch'n, bie Getreibegarben ausichlagen, Strek. [Arch.]). plevščina, f. 1) bie Jatarbeit: v plevščini smo, Z.; — 2) ber Jätlohn, Z. plęvta, f. das Flechtreis, Kr.-Valj.(Rad). plęza, f. das Klettern: vaje v plezi, Telov. plezala, n. pl. bas Rlettergerufte, Cig. (T.), Jes.; - hs. C., Telov. plezaten, ina, adj. jum Rlettern bienenb: plezâlna priprava, das Kletterzeug, Cig.; ple-Cig.; — hs. zalna vrv, bas Klettertau, Telov. plezalica, f. die Rletterstange, C., Cig. (T.). plezainica, f. ber Rlimmstag (neka vrv na ladji), Cig. plęzanje, n. bas Rlettern. plezar, rja, m. = brlez, bie Spechtmeise (sitta europaea), Jan.; tudi: plêzar. plezara, f. ber Rletterbaum, C. plęzárček, čka, m. = brlez, plezar, Z. plezariti, arim, vb. impf. herumflettern. plezárjenje, n. das Getletter, Cig. plezati, zam, žem, vb. impf. flettern; p. na drevo. plêzavček, čka, m. ber Baumlaufer, ber Baum-

specht, Valj. (Rad).

plęzavec, vca, m. 1) ber Kletterer, Cig., Jan.;

- 2) plezavci, Rlettervögel (scansores), Cig.

(T.), Erj.(Z.); plezavec, ber Baumläufer (certhia), Jan., Frey. (F.); mali p. = plezar, ber "Riener", Levst. (Nauk). plezavhati, am, vb. impf. fich herumtreiben, plęzavka, f. 1) = plezavec, ber Klettervogel, Cig., Jan.; - 2) bie fletternbe Bflange, bie Schlingpflanze, Cig. (T.), C., DZ. plęzavski, adj. Rleiter : plezavska noga, ber plezavt, m. ber Specht, Gor.-Mik., Cig., C.; mali p., bie Baumgrille, ber Baumfaufer (certhia familiaris), Cig., Frey.(F.). pléziti, im, vb. impf. = plezati, ogr.-C. plezuh, m. ber Baumläufer (certhia familiaris), Luče (St.)-Erj. (Torb.). plęža, f. govedje ime, Tolm.-Erj. (Torb.); tudi kozje ime, Tolm. pležúh, m. = plezuh, C. pliba, f = pleba, St. plibad, f. coll. fleine Thierchen, Valj. (Rad); kaka plibad je to? je li črv ali kaj drugega? Mik.; - Infusionsthierchen, Cig.; - menda nam. plivad (?); prim. hs. plivati, ichwimmen. plibati, am, vb. impf. wimmeln, Cig.; - prim. plida, f. großer Milch- o. Suppenschöfflöffel, pligek, hka, adj. (pravilna oblika za plihek, plehek) = neslan, pust, slab, prazen (govoreč o človeku in o drugih stvareh), Notr.plihati, am, vb. impf. ichwanten (von einer Flüffigfeit): ženski voda v kablu na glavi pliha, BlKr.; — prim. plajhati. plihek, hka, adj., C.; pogl. pligek, plehek. plinniti, plinnem, vb. pf. infolge bes Schwantens gah hervorspritten, Z.; — prim. plihati. plika, f. = pleka, peljek, der Obstlern, pod Kanalom (Goris.)-Strek. (LjZv.). 1. plima, f. Name einer schwarzen Ruh, Jan. 2. plima, f. die Flut, Jan., Cig. (T.), Jes.; o plimi, zur Flutzeit, Cig. ; visoka p., die Springflut, Cig. (T.), Jes.; nizka p., die Rippflut, plimanje, n. = plimovanje, LjZv. plimati, am, vb. impf. fluten: morje plima, plimen, mna, adj. Fluts: plimni val, die Fluts ftromwelle, Cig. (T.). plimica, f. die Nippflut, h. t.-Cig. (T.). plimotok, toka, m. der Flutstrom, Jes. plimovanje, n. die Flutbewegung, Cig. (T.), Jes. plimováti, ûjem, vb. impf. fluten: plimujoče ustje, die Flutmundung, Jes.; - prim. plima. 1. plin, plina, m. = oplen, Cig. 2. plîn, m. bas Gas, Jan., Cig.(T.), nk.; pokalni p., das Knallgas, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); treskalni p., ichlagende Better, Sen. (Fiz.); plinárna, f. = plinarnica, nk. plinarnica, f. die Gasfabrit, Jan., Cig. (T.), Naprej-C. plînast, adj. gasförmig, Jan., Cig. (T.), Sen.

plinav, adj. = plinast, Cig.(T.), Naprej-C.plind, m. die Gifenichlade, Cig., Jan.;-prim. češ. plent, nem. Blenbe, C. plinják, m. die Gasentwicklungsflasche, Naprej-C. plinkati, am, vb. impf. flimpern, Cig. plinobljúven, vna, adj. luftspeienb: p. vulkan, ein Luftvulcan, Jes. plinobljuvnik, m. der Luftvulcan, Cig. (T.). plinohran, hrana, m. ber Gasbehalter, Naprej-C.; (plinohram, Cig.[T.]). plinojèm, jéma, m. ber Gasbehälter, Cig. (T.), plinomer, mera, m. ber Gasmeffer (bas Gafometer), Jan., Cig.(T.), DZ., Naprej-C. plinonabornica, f. ber Gassammelförper, DZ. plinotvorka, f. ber Gasentwidelungsapparat, h. t.-Cig. (T.). plînov, adj. Sas: plinova svečava, die Sasbeleuchtung, Jan., nk. plīnovica, f. baš Gašwasjer, DZ. plinovina, f. ein ausbehnsam stüssiger Rörper, h. t.-Cig.(T.).plinovod, voda, m. der Rohrstrang der Gasleitung, DZ. plinovoden, dna, adj. Gasleitungs: plinovodna cev, bie Gasleitungeröhre, Cig. (T.), DZ. pliska, f. 1) = pastirica, die Bachstelze, Mur., Cig., Jan., Frey.(F.), Erj.(Z.); — 2) ovčje ime, Kanin-Erj.(Torb.); — kozje ime, Krn-Erj.(Torb.). pliskati, am, vb. impf. platichern: schlagen, C.; - prim. pljuskati? pliskavica, f. 1) = pastirica, die Bachstelze, Kanal-Erj. (Torb.); — 2) = pliskavka, ber Delphin, Cig., Jan.; — (ozvezdje), C. pliskavka, f. ber Delphin, Cig., Jan., Erj. (Ž.). plis, m. ber Bluich (ein Beug), Cig. pliscevina, f. ber Strichregen, Jan., C. plitcina, f. die Untiefe, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., Vrt., Jes. plitec, tca, m. = peščenjak, der Sanbstein, Jan. plítek, tka, adj. = plitev, seicht; - (pren.) feicht, oberflächlich, Cig., Jan. plitev, tva, adj. nicht tief, seicht; plitva voda; na plitvem obtičati, stranben, DZkr.; plitva skleda, eine flache Schuffel; plitvo orati, flach adern; - plitvo kosilce, ein ichmales Effen, Svet. (Rok.); - (pren.) seicht, oberflächlich, Cig., nk.; plitva glava, Cig.; plitva pamet, C. plitkoglav, glava, adj. flachföpfig (fig.), Cig., plitkoglavec, vca, m. ein flacher, seichter Ropf. Cig., Jan. plitkomîsein, adj. feichtbentenb, Cig. plitkost, f. die Seichtigkeit; — die Oberflächlichteit, Cig. plitkota, f. = plitkost, Cig.plîtva, f. 1) = plutva, das Floß, Cig., Jan., Mik.; — 2) die Fischtieme, C., Mik.; — 3) = plavuta, die Flosse, C. plîtvež, m. der Seichtling, Cig. (T.).

1. plîtvica, f. 1) eine seichte Stelle, LjZv.; -2) eine flache Schüffel, Cig., C.; ber Teller: srebrna p., LjZv.; - die Patene (bes Briefters), 2. plîtvica, f. dem. plitva 1); ein flaches Fahrs zeug, die Blätte, Jan. (H.). plitvina, f. eine feichte Stelle, die Untiefe. plitviti, im, vb. impf. seicht machen, Cig. plitvojámast, adj. flachvertieft, Cig. plitvojámičast, adj. flachvertieft, Cig. plitvonožec, žca, m. plitvonožci, Flossenfüßer (pinnipedia), Cig.(T.), Erj.(Z.). plitvost, f. bie Seichtheit. plivad, f. coll. Insusorien: plivad se mota po vodi, Z.; — prim. plibad.
plivek, vka, adj. 1) trastios, schal (vom Geschmad), Z., Gor., Ljub.; — plivko mi je, es ist mir wabbelig (brecherlich), Z.; — 2) weich, schmierig (von Sped, Fett, Honig u. bgl.), C., St.; - mostig: sadje je plivko, kodar je zelo zrelo, vzhŠt.; grozdje je plivko, kadar je njega sok zelo sladak in tako rekoč masten, Kres, St. pliveti, i, vb. impf. plivi mi, es ist mir mabbelig o. brecherlich, Z.; tudi: plivi se mi = slabo mi je v želodcu, da se mi sline nabirajo v ustih, Glas.; — prim. pljeveti. plivkanje, n. die wellenformige Bewegung (bes Baffers), C., Z.; množica kruljavih je čakala na plivkanje vode, Jap. (Sv. p.). plivkati, am, vb. impf. wogen, fluten, V.-Cig., Jan., C., Zora; p. na kaj, etwas anipulen. Cig.; schwanten (von Flüssigkeiten), Z., Burg. (Rok.); plumpen, platichern, Jan.; voda v posodi plivka, Gor.; mit Gerausch herausivrudeln, M. plivkniti, plivknem, vb. pf. plumpen (vom Baffer), Jan. pljeváti, pljújem, vb. impf. = pljuvati, Cig., Jan., C., Cv. pljevéti, í, vb. impf. pljevi mi, es ist mir brecherlich, Cig., C., M.; po hruškah človeku rado pljevi, t. j. sline se mu nabirajo, in plivko mu je po ustih, Notr.; tudi: pljevi se mi, Svet. (Rok.). pljuca, n. pl. die Lunge. pljucar, rja, m. pljucarji, Lungenschneden (pulmonata), Cig.(T.), Erj.(Z.). pljucarica, f. pljucarice, Lungenfische o. Doppelathmer (dipnoi), Cig. (T.), Erj. (Z.). pljucen, cna, adj. Lungen-; pljucne bolezni, Lungenfrantheiten. pljucje, n. bas Lungeninftem, Cig. (T.). pljucnica, f. 1) die Lungenentzundung; — 2) navadna p., gemeines Lungentraut (pulmonaria officinalis), Tuš. (R.); — tudi neko jabolko, C. pljučnik, m. = pljučnica 2), das Lungenfraut (pulmonaria), Mur., Cig., Medv. (Rok.); tudi: islandifches Moos (cetraria islandica), Nov., na Kaninu-Erj. (Torb.); - bas Leberblümchen (anemone hepatica), Josch; — beli p., die weiße Seerose (nymphaea alba), Cig.,

Tus. (R.); rumeni p., die gelbe Teichrofe (nu-

phar luteum), Tuš. (R.).

pljučnjak, m. = pljučnica, pljučnik, das Lungens pljuvanje, n. bas Spuden. fraut (pulmonaria), Cig.;—isländisches Moos (cetraria islandica), Tuš.(B.); = živinski p., die Baumflechte, bas Baumlungentraut, C. pljulo, n. das Spudbeden, Cig., UcT. pljûn, m. = pljunek, Mur. pljuna, f. ber Speichelauswurf, SIN.; - ber Gischt, ber Schaum, C. pljunav, adj. faftreich, von Saft überfliegenb (o jagodah), vzhSt.-C. pljunec, nca, m. 1) = pljunek, Jan., Gor.-M., Mik .: - 2) ein geringes Duantum : daj mi p. tinte, Kras-Erj. (Torb.). pljunek, nka, m. bas Ausgespucte, ber einmalige Speichelauswurf. pljuniti, pljunem, vb. pf. spuden; v obraz pljunkati, am, vb. impf. ichwanten (von einer Flüffigfeit in einem Gefäße), fluctuieren, Bellen schlagen, Cig., Jan.; - schlappen: pes pljunka in žre, Z. pljúnkniti, pljûnknem, vb. pf. schwanten (von einer Fluffigfeit), Z.; - prim. pljunkati. pljusk, interj. patich, Cig., Jan. pljusk, m. ber Batichlaut, Valj. (Rad). pljuska, f. 1) die Patsche (tothiges Basser), Cig.; - bas Regenwetter, Vrt.; - 2) die Ohrfeige, die Maulichelle, Guts.-Cig., Jan., C., Mik., LjZv., kajk.-Valj. (Rad). pljuskalica, f. bas Geplaticher: ber Regenguss, C. pljuskanje, n. bas Batichen; bas Geplaticher, Cig., M. pljuskati, am, vb. impf. 1) einen bem Stammlaute ähnlichen Laut hervorbringen: patschen, platichern; voda pljuska ob čoln; dež pljuska, Cig.; - 2) Maulichellen ober Ohrfeigen austheilen, ogr.-C.; za uho p. koga, C. pljuskav, adj. (eig. patichig) weichtothig: p. pot, C. pljuskavec, vca, m. die portulatähnliche Reilmelde (halimus), Z., C., Medv. (Rok.). pljuskavica, f. das Geplaticher, Cig.; - ber Regenguis, Z. pljúskniti, pljûsknem, vb. pf. 1) patichen; platschend sprigen; voda mu pljuskne v obraz; - plumpen: p. v vodo, Cig.; — 2) p. koga, jemandem einen Backenstreich o. eine Maulschelle verseten, Cig. pljusnica, f. die Ohrfeige, C. pljúsniti, pljûsnem, vb. pf. = pljuskniti; 1) p. na kaj, aufpatichen, Cig.; plumpen: p. v vodo, Jan.; p. vodo iz ust (ausiprubeln), Cig.; - p. komu kako besedo v obraz, jemanbem unwirsch etwas ins Beficht fagen, Zv.; – 2) p. koga, jemandem einen Bacenstreich versegen, Cig., ogr.-C. pljuščiti, pljuščim, vb. pf. = pljusniti, plagen,

patschen, Cig.; v hišo p., sekira je v steno

pljuváč, m. ber Spuder, Cig., Jan.

pljuvainica, f. der Spudnapf, Cig., Jan. pljuvainik, m. der Spudnapf, Jan.

pljuvánec, nca, m. ber Almraufch (rhododen-

pljuščila, Cig.

dron hirsutum), Gor.

pljuváti, pljúvam, pljújem, vb. impf. jpuden; kri p., Blut spuden; kdor proti vetru pljuje, sebe popljuje, Zv.; sv. Elija pljuje (kadar gre redek pa debel dež), Dol-LjZv.; - mačka pljuje, die Rate faucht, ogr.-Valj. (Rad); tudi: pljúvati, St. pljuvavec, vca, m. ber Spuder, Mur. pljuvnica, f. ber Spudnapf, DZ. pljuvnják, m. ber Spudnapf, C. pljuvotina, f. bas Ausgespudte, bie Spude. Mur., Cig., Jan. pljuzga, f. die Patiche, fluffiger Strafentoth, Ljub.; - prim. pljuska 1). ploca, f. 1) bie Blatte, Valj. (Rad), nk.; ein flacher Stein, Strek.; - die Platte (bot.), Cig.(T.); bas Rrautblatt, Jarn., C.; (kor.-nem. ploutsche); - eine flache Schuffel, Cig., C.; die flache Rlinge (3. B. eines Degens), Guts., Mur., Cig., Jan.; — 2) = plocevina, bas Blech, Jan. (H.); — 3) die Blateiße (platessa vulgaris), Jan., Erj. (Z.); — tudi: ploca. plocast, adj. plattenformig, Cig. (T.), Erj. (Som., Min.). pločevina, f. bas Blech, Cig. (T.), Vrt., Erj. (Min.), DZ., nk.; jeklena p., das Stahlblech, bela p., das Weißblech, Cig. (T.). plocica, f. dem. ploca; eine fleine Blatte: nozna p., die Messerklinge, Guts., Cig.; - bie Lamelle (phys.), Cig. (T.). plocka, f. dem. ploca; gibalna p., die Bewegungsplatte, Erj. (Z.). ploenat, ata, adj. blechern, Jan. (H.). pločnik, m. bas Plattentrottoir, C pločnják, m. ber Blätterzahn, Erj. (Z.). plod, ploda, plodu, m. 1) bie Frucht; ber Embryo, Cig., Jan.; die Brut, Mur., Cig.; peklenski p., die Höllenbrut, Cig.; - bas Erzeugnis, Cig., Jan., nk.; - bas Naturproduct, Cig., Jan.; — 2) = pleme, die Fasel, die Gattung, Mur., Cig., Jan., C. plodba, f. die Zeugung, C. plodek, dka, m. dem. plod; bas Früchtchen. ploden, dna, adj. 1) fruchtbar, productiv, Cig., Jan., nk.; plodna zemlja, Cig. (T.); Fruchte: plodni mehurček, die Fruchtblase, Cig. plodilo, n. das Geschlechts. o. Fortpflanzungs. organ, Cig., Jan., Cig. (T.). plodina, f. das Erzeugnis, C.; prirodne plodine, die Raturerzeugnisse, Cig. (T.). plodisce, n. der Befruchtungsboden (bot.), Cig., C. ploditev, tve, f. die Zeugung (bot., zool.), Cig. (T.), nk.1. plodíti, ím, vb. impf. erzeugen; orel orla plodi, Npreg .- Jan. (Slovn.); p. sad, Früchte bringen, Cig.; — durch Beugung fortpflanzen, ziehen: živina se plodi, drevje se goji, C.; — p. se, fich bermehren, fich ausbreiten (von Thieren), Cig.; - erzeugen, verursachen, C., nk.; tudi: plóditi, plódim, Valj. (Rad). 2. plodíti, ím, vb. impf. = ploditi, Mur., vzh-St., ogr.-C., BlKr plodje, n. coll. Früchte, Naturproducte: sveže plodje, frijche Früchte, DZ.

plodnica, f. 1) ber Fruchtboben, ber Fruchtfnoten (ovarium), Cig., Tuš. (R.); - 2) maternica, die Gebärmutter, Mur., C.; — 3) plodníca, bie Erzeugerin, C.

plodnik, m. bas Sautchen um bie Leibesfrucht, bie Schafhaut (amnion): tele se je storilo v plodniku, Volče (Tolm.)-Erj. (Torb.).

plódnost, f. die Fruchtbarkeit, die Productivität, Cig., Jan., nk.

plodonosen, sna, adj. fruchtbringenb, probuctiv, Cig., Jan., nk.

plodotvóren, rna, adj. fruchtbringend, Zv., nk. plodovît, adj. fruchtbar, Jan., Cig. (T.); pros ductiv, Cig. (T.), nk.

plodovíten, tna, adj. = plodovit, Jan. plodovîtost, f. die Broductivitat, Jan., nk. plodra, f. bie Patiche, bie Kothbruhe, Jan.

ploh, ploha, m. 1) ein flacher Holzblod; mesarski p., ber hadblod ber Fleischer; strojarski p., die Gerbebant; perilni p., die Baschbant; "ploh vleči" mora na pepelnično sredo deklica, kateri je možitev izpodletela; pečni p., ber hölzerne Ofenbedel; p. pri vinski preši, ber Beinpressbedel; - Die Sohle bes Solgschuhes, Cig.; — = = deščica, das Brettchen, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); (= debela deska, Kras; bunnes Solaftud, Mik. [Et.]); 2) der Baumstamm, aus bem Bretter gejagt werben, C., Poh.; - prim. kor.-nem. ploch, Blod.

1. ploha, f. ber Guferegen, ber Blagregen; p. se je ulila.

2. ploha, f. 1) = pleme, C.; svinjo za ploho imeti, Trst. (Glas.); — 2) die Abstamnung: clovek bavarske plohe, C.; die Gattung, Jan.; prim. 2. pleh.

3. ploha, f. 1) die Flache, h. t.-Cig. (T.), Znid.;

- 2) das Flöß, Jan.

plohavica, f. ber Blagregen, C.; bas Blagregenwasser, C.

plôhek, hka, m. dem. ploh, Mur.

plohelj, hlja, m. der Stumper, Glas.

plóhniti, plôhnem, vb. pf. = plosniti, ploskniti, C

ploja, f. die Rothsuppe mit Schnee auf ben Straßen, Fr.-C.; (tudi: pluja, C.).

plojalica, f. Regenwetter mit Schnee, C. plójav, adj. plojavo vreme = plojalica, C.

plôjdra, f. = plodra, Cig.

plojénje, n. die Zeugung (zool., bot.), Cig. (T.). plojka, f. die Blatte: p. zavojita, das Spiral-blatt im Ohr, Erj. (Som.); — hs.

plojkáš, m. plojkaši, blattförmige Insecten (lamellicornia), Cig.(T.), Erj.(Ž.).

plòsk, interj. patich! play!

1. plosk, ploska, m. 1) ber Laut, ben ein flach auffallenber Rörper erzeugt, ber Batich, ber Plater, der Klatschlaut, Mur., Cig., Jan., C.; - 2) das Beifallklatschen, der Applaus, Jan., C., nk.; - 3) ein bides Rind, C.

2. plosk, ploska, m. 1) bas Flache, die Fläche, Mur., Cig.; na p. zdelati, abplatten, Cig.; na p. pobiti žrebelj, ben Nagelsopf flach schlagen, Gor.; desko na p. položiti, bas Brett flach legen, Z.; s ploskom pasti, flach

fallen, Z.; štorklja si dela gnezdo precej na plosk, Glas.; - ber flache Theil bes hammers (bie Bahn), Cig.; - bie Bahn für ben Lauffarren im Bergbau, Valj. (Rad); - 2) bie Steinplatte, C.; — die flache Klinge (3. B. eines Degens), Cig.; — das Sägeblatt, C.; — 3) bie Rarausche (carassius vulgaris), Gaziče na Krki-Erj. (Torb.); - ber Plattwurm (planaria lactea), Erj. (Z.).

plôsk, plóska, adj. platt, flach, Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ.; ploski lik, bie flache Figur, Cig.(T.); plosko zrcalo, ber Planspiegel, Lj-Zv.; ploska riba, ein Flachfisch, Cig.; ploska

kopita, Vrt., Levst. (Podk.)

1. ploska, f. 1) = ploskalica, bie Batiche, C.; -2) = debel človek, C.; - 3) neka hruška (če z drevesa pade, rada se razplosne), Mariborska ok .- Erj. (Torb.); - eine Art Frühbirne, die Blagbirne, vzhSt .- C.; die Jacobibirne, Mur.

2. ploska, f. 1) die Flache, Mur.; - po ploski položiti desko, ne po robu, Notr.; - 2)

die Platte, Jan.; der Dünnstein, Cig. ploskáča, f. die Granate, Nov.-C.

ploskalica, f. die Batiche (Schnee und weicher Roth), C., Z.

1. ploskanje, n. bas Geplate, bas Rlatichen; tudi: ploskânje.

2. ploskanje, n. das Flachmachen, Gor.

1. plóskast, adj. tothig, patichig, C.; ploskasta steza, ploskasto vreme, Z.

2. plóskast, adj. flach, C.

1. plóskati, plóskam, vb. impf. patichen, plagen, Mur., Cig., Jan.; dež gre, da ploska, Cig.; po blatu p., im Roth herumpatichen, Cig.; schlagen (fo bass es patscht), Cig.; etwas Beiches werfen, Mur.; — flatschen; z rokami p.; p. komu, jemandem Beifall flatichen; tudi: ploskáti, âm, plóskam, Valj. (Rad).

2. ploskáti, am, vb. impf. flach machen, flachen, V.-Cig.; flach schlagen: zreblje p., ben Ropf der Nägel flach machen: ploskan žrebelj, Gor.; kladivo p., bem hammer eine flache Bahn geben, Gor.

plóskavec, vca, m. ploskavci, Plattwürmer (plathelminthes), Cig. (T.), Erj. (Z.).

plóskavica, f. 1) platschernder Regen, Z.; — 2) ber Applaus, C.; — 3) neka hruška, Št.-Valj. (Rad); prim. 1. ploska 3).

ploskev, kve, f. die Flache, Cig. (T.), C., nk.; po ploskvi deti, flach legen, Lašče - Levst. (Rok.); osnovna, krožna p., bie Grund-Rreisstäche, Cel. (Geom.); podolžna p., bie Längestäche (min.), Cig. (T.); lomna, razkolna p., die Bruch ., Spaltungeflache, Erj. (Min.).

plóskniti, plosknem, vb. pf. einen Batichlaut hervorbringen, platen; z rokami p., die Sande zusammen schlagen, Cig.; - schlagen, so dass es patscht: p. koga, jemandem einen Schlag (3. B. mit ber flachen Sanb) verfegen, Cig.

ploskobýčen, čna, adj. flachjeitig, Cig. ploskoglàv, gláva, adj. plattföpfig, Cig., Jan. ploskoizbóčen, adj. planconver, Cig. (T.). ploskoizbókeł, kla, adj. planconveg, Cig. (T.).

ploskojámast, adj. planconcav, Cig. (T.). ploskokopíten, tna, adj. plotthufig, Jan. (H.). ploskokritec, ica, m. ploskokrilci, die Blattflügler (zool.), Cig.(T.). ploskoma, adv. mit ber Flache, M. ploskonog, noga, adj. plattfußig, Cig., Jan. ploskonogáč, m. = ploskonožec, Bes. ploskonos, nosa, m. die Blattnafe, Jan. ploskonôsec, sca, m. die Plattnafe, Cig. ploskonožec, žca, m. ein mit einer breiten Fußplatte versehener Menich, ber Blattfuß, Cig. ploskonóžen, žna, adj. plattfüßig, Jan. ploskorêzba, f. bas Basrelief, Cig. ploskost, f. bie Plattheit, die Flachheit, Cig. ploskostébeln, adj. platthalmig, Cig. ploskotáti, otâm, óčem, vb. impf. ein gewiffes flatichenbes Geräusch hören laffen, ichwappeln, Cig.; flatichen, C. ploskoven, vna, adj. Flachen: : ploskovna mera, DZ., Vrt., Cel. (Geom.); ploskovno povecanje, bie Flachenvergrößerung, Znid. ploskovníca, f. der mannliche Hanf, Jan. ploskovnják, m. die zweizeilige Gerste, V.-Cig. ploskûn, m. ploščnata, sodu podobna posoda, v kateri na hrbtu olje, drožje i. dr. nosijo, zapŠt. plôskva, f. = ploskev, die Fläche, Znid.; listna p., die Blattfläche, Tus. (St. l. E.). plôskven, kvena, adj. = ploskoven, Hlachen: ploskvena mera, ploskvena ednica, bas Flächenmaß, bie Flächeneinheit, Cig. (T.). ploskvomer, mera, m. bas Planimeter, Cig. (T.).ploskvomerje, n. bie Flachenmeffung, bie Planimetrie, Cig. (T.). ploskvomerstvo, n. die Planimetrie, Cig. (T.). plosnat, ata, adj. = ploščnat, platt, flach, Habd.-Mik. plosnatica, f. = skat, ber Rochen, C. plósniti, plôsnem, vb. pf. = ploskniti, Mur., C., Danj. (Posv. p.). plošč, adj. = plosk, flach, Jan. płóśča, f. 1) die Blatte; kamenita p.; p. ledena (ledu), eine Gischolle; — 2) die Klinge (3. B. eines Degens), Cig.; — 3) die gemeine Sholle o. Blatteiße (platessa vulgaris), Erj. (Z.); — tudi: plóšča. ploscad, f. bie ebene Flache, Cig., Jan.; ein ebener Blat, Cig.; die Esplanade, Cig. (T.). ploščadka, f. dem. ploščad, Cig. ploscak, m. gelbrandiger Schwimmtafer (dyticus marginalis), Erj. (Z.). ploscar, rja, m. 1) ber Blattenschläger, Cig. - 2) der Plattapfel, C. plóščast, adj. = ploščat, Cig; ploščasta skleda, C. ploščat, áta, adj. flach, platt, Cig., Jan.; p. nos, Dict.; sedel sem na ploščati skali, Jurč. ploscati, ploscam, vb. impf. beplatten, Cig. ploscatnik, m. ber Schaufelgahn, ber Borberzahn, C. ploščava, f. bie Flache, C., Z.

ploščec, ščeca, m. bie zweizeilige Gerste, Polj. ploščeglav, gláva, adj. = ploskoglav, Cig. plôšček, ščka, m. 1) ber Teller, Ravn.(Abc.), nk.; - 2) ber Birbelforper, Erj. (Som.). plóščen, ščna, adj. platt, flath, Cig.; ploščno kopito, Cig. ploscenje, n. bas Plattichlagen, Cig. ploščenog, noga, adj. = ploskonog, Jan. ploščenòs, nosa, adj. platmafig, Cig. ploscevica, f. das Scheibenfraut (peltaria), Medv. (Rok.). ploščevína, f. = pločevina, baš Blech, Cig., Jan., C. ploščevînar, rja, m. ber Blechschmieb, Cig. ploščica, f. dem. plošča; 1) bas Plattchen: slikarska p., die Balette, Jan. (H.); jezičkova p., das Bungelblatt, Jan. (H.); - ber Teller, C.; lončar dela sklede, ploščice, piskrc, Ravn.(Abc); — 2) = plošča 3), Hip.-C.ploščítnica, f. die Blattmuhle, Cig. ploščína, f. die Fläche, C.; — die Oberfläche, Cig.; ber Flächeninhalt, Cel. (Geom.); — die Plattform, *Jan*. ploščinski, adj. Flachen: ploščinska vsebina, Cel.(Geom.). 1. plóščiti, plôščim, vb. pf. = plosniti, plosk-2. plóščiti, ploščim, vb. impf. 1) platt machen, platten, platt schlagen, Cig.(T.); — 2) = 8 ploščami kriti, C. ploščnat, áta, adj. flach, geflacht, platt; ploščnata skleda; ploščnato kopito, ber Blatthuf, Cig.; ploščnata pila, die Flachfeile, Cig.; plosenati nos, die Blattnase, Cig.; plosenatega lica biti, C. ploščnáten, tna, adj. = ploščnat, C. ploščnatica, f. bie Tuntenmufchel (tellina gari), Erj.(Z.). ploščnátost, f. die Flachheit, die Plattheit. plosenica, f. 1) ein breiter, flacher Stein, C.; 2) eine Art Pfirfic, C.; - Die Scheibenbirne, Cig. ploščník, m. ber Teller, C. ploščnjat, áta, adj. = ploščnat, Cig., Levst. (Rok.). ploščnjáti, âm, vb. impf. = 2. ploskati, abplatten, Cig. plosenjava, f. bie Glache, Cig., Jan. ploščóta, f. == ploščnatost, Jan. plosej, m. ein fleiner Blod, SlGradec-C.; prim, ploh. plosie, m. dem. ploh; ein fleiner, flacher Blod, Cig.; das Brefsbrett, V.-Cig. plot, plota, plotu, m. 1) bas Flechimert; pletenina pri košu, Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.); - 2) ber gaun; za plotom; p. delati; ziv p., lebenbiger gaun, ber Bedenzaun. plotar, rja, m. ber Baunmacher, Cig. plotec, tca, m. dem. plot; fleiner Raun. ploten, tna, adj. Baun. plotic, ica, m. dem. plot; ein fleiner Baun. plotiti, im, vb. impf. ausgäunen, begaunen, plotje, n. bas Baunwert, ber Baun, M.

plotnica, f. 1) ber gaunpfahl, Jurc.; — 2) ber Rurbis, Meg.-Cig., Mur., Boh.

plotnik, m. 1) ber Zaunsteden, Nov. - C.; -2) die Schwertlilie (iris germanica), Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.).

plotnina, f. das Zaunholz, Jarn.

plovan, m. = pleban, Cig., C., kajk. - Levst. (Rok.).

plovči, adj. p. kamen, (nav. "plovuči"), ber Bimsftein, Habd .- Mik.

plovec, vca, m. 1) der Schiffer, Habd. - Mik., Cig.(T.), DZ.; - 2) plovci, die Schwimmbogel (natatores), Cig.(T.), Erj.(Z.); — 3) ber Bimsftein, Jan., Erj.(Min.).

1. plóvek, vka, adj. = ploven, Cig.(T.). 2. plovek, vka, adj. Gor., pogl. plivek, plehek.

ploven, vna, adj. schiffbar, Cig.(T.); plovna reka, C., nk.
plovéti, sm, vb. impf. = pluti: v veselju plovi, Kast.-C.

plovilo, n. das Fahrzeug, Cig.(T.), DZ.; odpravljati plovila, die Fahrzeuge expedieren, DZkr.

ploviti, im, vb. impf. schiffen, Cig.(T.); - hs. plovîtva, f. bie Schiffahrt, C.

plovitven, tvena, adj. zur Schiffahrt gehörig, schiffbar, C.

plovljenje, n. die Beschiffung, DZ.; — prim. ploviti.

plovník, m. das Fahrwasser, h. t.-Cig.(T.),

plovnost, f. die Schiffbarkeit, Cig. (T.), nk. plôvskati, am, vb. impf. = pljuskati, Cig.,

plovski, adj. Schiffer: plovski patent, bas Schifferpatent, DZ.; plovske davščine, Schifffahrtsabgaben, DZ; plovska mapa, bie Meer-

farte, Cig.(T.).

plovstven, tvena, adj. Schiffahrte-, nautisch, Cig.(T.); plovstvene pristojbine, Schiffahrisgebüren, DZ.; plovstvena družba, bie Schifffahrtsgesellschaft, Cig. (T.); plovstveno zvezdarstvo, die nautische Aftronomie, Cig. (T.). plovstvo, n. die Schiffahrt, Cig. (T.), DZ.;

pomorsko p., die Geefchiffahrt, Cig.(T.); pribrezno p , die Ruftenschiffahrt, Cig. (T.).

plug, pluga, m. 1) ber Pflug; - 2) ein Geipann, ein Jod: p. volov, ein Jod Dofen, Cig.; - ima brdke pluge (= konje), er hat ein icones Gelpann, Podkrnci, Kameno na Soči-Erj.(Torb.); — = vsaka družba v kako delo: n. pr. v našej vasi smo imeli tri pluge godcev, Ben.-Erj. (Torb.); na dva pluga igrati, in zwei Gruppen spielen, C.; - 3) ein Joch Land, ber Morgen: p. zemlje, Cig., Poh. - Pjk. (Crt.); imeti pet plugov lesa (**988**alb), C.

plugar, rja, m. ber Pflugmacher, Cig., C. plúhek, hka, adj. = pligek, plehek, plivek,

vzhSt.-C.

plúja, f. = ploja, Fr.-C.

plūk, m. modri morski p., bie blaue Meerlunge ober Cuviers Burzelqualle (rhizostoma Cuvieri), Erj.(Ž.).

plúka, n. pl. Drežnica-Erj. (Torb.), pogl. pljuča.

plúkniti, plûknem, vb. pf. = plunkniti, pljuskniti: voda je iz škafa pluknila, C.

plûncgati, am, vb. impf. paticheln: p. po vodi,

Cig.; — prim. plunkati.
plûndra, f. = plodra, Cig., M., Blc.-C.

plunk, interj. plumps! Cig., Jan. plunka, f. die Sarfe, die Laute, Guts., Cig.,

plûnkar, rja, m. 1) ber Lautenmacher, Cig., Jan.; - 2) ber Barfenist, Jan.

plûnkarica, f. die Harfenistin, Jan.

plûnkati, am, vb. impf. 1) = pljuskati, platichern, plumpen, Cig., Jan., C.; voda plunka (= zaganja se v breg), Koborid-Erj. (Torb.); v nepolnem sodu tekočina plunka, Strek.; -2) die Harfe, die Laute spielen, Mur., Cig.

plûnkavec, vca, m. ber Lautenspieler, Mur., Jan.; ber Harfenist, Jan.

plúnkniti, plůnknem, vb. pf. = pljuskniti, plumpen, platen, Cig.; p. v mlako, Cig.; überichlampen: voda črez posodo plunkne, Cig.; platichernd aufschlagen, Strek.

pluse, m. die Schwarzwurz (consolida major = symphytum officinale), Dict., Hip.-C.

plusec, sca, m. mali p., ber Portulat (portulaca oleracea), Cig., Vod. (Izb. sp.), Medv. (Rok.).

pluta, f. = probkovina, ber Rort, Cig., Jan., Cig.(T.), Tuš.(B.), nk.; — hs.

plutar, rja, m. ber Rortichneiber, ber Rortbildner, Cig.

plûtarica, f. die Kenerunte (bombinator igneus), Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.).

plûtarstvo, n. die Rorfbildnerei, h. t.-Cig.(T.). plútast, adj. forfartig, Cig.

plutec, tca, m. die Korfeiche (quercus suber), Jan., C., Tuš.(R.).

plûtek, tka, m. morski p., ber Meertort (alcyonium), *Erj.(Ž.)*.

plúten, tna, adj. = plutov, Rorf:: plûtna kislina, bie Rorffaure, Cig.

pluti, plujem, plovem, vb. impf. ichwimmen, Jan., C., Skal.-Let., Gor.-Levst.(Glas.), Ben.-Kl., Savinska dol.; nismo mogli ne pluti ne bresti, Gor.; riba pluje, Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.); — schiffen, Cig., C.; ladja po valovih tjakaj plove, Dalm.; blago k vam plove (firömt zu), Trub.; fliegen: ptic, divji petelin pluje, Mik., Gorenja Soška dol.-Erj.(Torb.); — Oj kolikrat mi v gorsko stran - Plujo oci, LjZv.; - fliegen: morje plove (ift unruhig), C.; vse je s krvjo plulo, alles floss von Blut, Guts. (Res.)-Mik.; tvoje telo je s krvjo močno plulo, Kast. (Rož.). plûtnik, m. die Schwertlilie (iris), Strek., Rodik(Kras)-Erj.(Torb.).

plutov, adj. Rorf.: plutova kislina, bie Rorf. faure, Cig.(T.).

plutovina, f. das Kortholz, Cig., Jan., DZ., Nov.-C

plûtva, f. 1) bas Floß, Cig., Mik.; - 2) plutve, die Schwimmhölzer (beim Nep), die Schwimmfebern, V .- Cig., Jan.

plūtvar, rja, m. ber Flößer, V.-Cig. plûtven, tvena, adj. Floß, Cig.

plúvati, am, vb. impf. = plavati, C., Mik.(V. G. IV. 300.), Bled(Gor.)-Levst (Glas.). plúvek, vka, adj. = plivek 2), C. plūvkati, am. vb. impf. = plivkati, plunkati, C. plužar, rja, m. ber ben Bflug leitet, ber Bfluger, Mur., C. plužen, žna, adj. zum Pflug gehörig, Pflug-; plūžna kola ali kolca, die Pflugrader, Z., Vrt.; plužno železje, Cv. pluženje, n. das Pflügen. plužína, f. bas Aderfelb, C. plužiti, plužim, vb. impf. 1) ben Bflug lenten, Mur.; = pri oranju držati za plug, Dol.; pflugen; - 2) ben Pflug ziehen: konj pluži, Volk.; - 3) p. se, brunften (v. Frofchen), plůžje, n. 1) plužna kola z drevesom vred, Gor.; - 2) = plužna, bas Borbergeftell bes Pfluges, Cig. plūžna, n. pl. prim. plužno. plůžne, f. pl. = plužna, Cig., Met., Jurč. plužnica, f. 1) die Bflugdeichsel, Cig., Jan.; - 2) die Pflughandhabe, die Pflugsterze, vzh-St.; — 3) pl. plužnice, = plužna, die Pflug-raber, C. plūžnik, m. 1) der Pflugmacher, C.; — 2) pl. plužniki = plužnice 3), plužna, Jan. plužnina, f. das Pfluggeld, Cig. plūžnja, f. = plužna, Rib.-DSv.; Pri plužnji ("plužni") nima biti kdo, DSv. plužnják, m. ber Pflugbohrer, C. plūžno, n. das Pflugrad, Cig.; — pl. plužna, bie Pflugraber, das Borbergeftell bes Pfluges, Cig., Lašče-Erj. (Torb.), Notr., Dol.; (tudi sing. plužno v tem pomenu, Gor.). pnevmātičen, čna, adj. k pnevmatiki spadajoč, pneumatisch: pnevmatično kresilo, pneumatisches Feuerzeug, Cig.(T.). pnevmatika, f. die Lehre von der Bewegung ber Gase, die Pneumatit, Cig.(T.). pnorati, am, vb. impf. aufweben, die Faben eines Gewebes auflofen, Cig. pnoža, f. Burg. (Rok.), pogl. pinoža. pnožati, am, vb. impf. dem Beinmost Luft laffen, C. pò, I. adv. v distributivnem pomenu: zu, je; učenci so se po dva in dva razšli, Ravn.-Mik.; po eden, einzeln; določila, po kolikšne naj bodo globe, Bestimmungen über bie Sobe der Geloftrafen in jedem einzelnen Falle, DZ.; po štiri dni ga ni bilo domov; po cele tedne, wochenlang; po cele noči pijančevati; po ves dan, ganze Tage lang, Zv.; po malo dajati, sparsam geben, Cig.; - II. praep.
A) c. acc. 1) v krajnem pomenu, (kakor z mestnikom): hodil je po sredo (= po sredi) Samarije, Krelj; po obadva pota so za Kristusom sli, Krelj; po nekatere kraje, in manchen Gegenben, Vrt.; po razna mesta, an verschiedenen Stellen, Levst.(M.); po nekatera mesta še sneg leži, Lašče - Levst. (Rok.); - po tri pote = na trojen način, - 2) v časnem pomenu: po vse Krelj; –

leto, das ganze Jahr hindurch, Levst. (Močv.);

Od divnega srce mi hrepenenja Gorelo po

vse dni je in noči, Levst.(Zb. sp.); -3) = do: po tada = do sih mal, Ben.-Mik.; - 4) kaže razlog: po kaj (pokaj), warum? woju? - 5) stvar, zarad katere se vrši kako premikanje: um (zu holen); iti po koga ali kaj, jemanden, etwas holen; poslati po koga, po kaj, jemanden, elwas holen laffen; Po-me je prišel povodnji mož, Npes.-K.; grem po piti, ich gehe einen Trant holen, Cig.; s partitivnim rodilnikom namesto tožilnika: iti po vina, po kruha; — 6) način: Po bliskovo mu sablja gre, wie ber Blit gudt fein Schwert, Npes.-Mik.; po gospodsko se nositi, sich civil fleiben; po domace, nach hausbrauch, familiär; po domace povedati, in populärer Beise sich ausbrucken; = vulgo: Andrej Petric, po domace Hrvat; po bozje castiti, göttliche Ehren erweisen, Vrt.; po ocetovsko (vaterlich) skrbeti za koga; po naše, nach unferer Beife, in unferer Sprache; vsak po svoje, jeber in seiner Beise; po tatinsko, nach Art der Diebe; po pasje, nach Art der Hunde; po viteško, nach Ritterart; po borsno, börsenmäßig, DZ.; po vse = po vsem, ganglich, C., nk.; po slovensko, po francosko govoriti, znati, flovenifch, frangofifch fprechen; kako se to reče po nemško? wie heißt bie? beutich? (manj pravilno: po nemški, po slovenski, Mik. V. G. IV. 158.); - po vredno, in murbiger Beise, Burg.; po čisto, ganglich, Nov.; - B) c. loc. kaže 1) prostor, po katerem (ne na enem, ampak na več mestih) se vrši kako dejanje ali kaj biva: po jezeru plavati; po ulicah skakati; po gorah je še mnogo snega; po suhem in po morju, zu Wasser und zu Lande; po kmetih, auf bem Lande (an verschiedenen Orten); po vsem krizanem svetu, in der gangen christlichen Belt, Cig., Jan.; po temi hoditi, in ber Finsternis herumgeben; po dezju (im Regen) brez dežnika hoditi; vino po pipi, voda po zlebu tece, ber Bein fließt burch ben Sahn, bas Baffer in ber Rinne bin; -– s prislovom: po nekod, in einigen Gegenben, - 2) od dejanja prizadeti del: auf; po glavi koga udariti; po prsih se tolči; 3) čas, v katerem se kaj godi: po dnevi, po noci, bei Tage, bei Racht; po zimi, po leti, im Binter, im Commer; tudi v distributivnem pomenu, kakor "ob": po petkih, po nedeljah, an Freitagen, an Sonntagen; 4) primernost: nach, gemäß; po Bogu živeti, Ravn.-Mik.; po očetu se je zvrgel, er ift bem Bater nachgerathen, Met .- Mik.; po postavah; po povelju; po navadi; po moji pameti, nach meinem Ermeffen; po mojih mislih, nach meiner Ansicht; po črki, buchftablich; po rodu, ber Abstammung nach; vsi so po enem kopitu, fie find alle nach einem Leisten; po okoliščinah, je nach ben Umständen; po delu zaslužek, wie die Arbeit, so ber Lohn, Cig.; po volji, po godu biti, nach Bunsch, genehm sein; to ni po pravici, bas ist ungerecht; po pravici, von rechtswegen; po resnici povedati kaj, etwas ber Bahrheit

gemäß mittheilen; po dobi, chronologisch, Cig. (T.); po vrsti, ber Reihe nach; po primeri, verhältnismäßig; po tem takem, demgemäß; — 5) to, glede na kar je kaj rečeno, in Bezug, nach; po imenu, po obrazu poznati, dem Ramen nach, vom Ansehen kennen; po duhu in telesu zdrav; samo po sebi, an und für fid; — 6) nacin: po koncu, aufrecht; po strani, schief: klobuk po strani nositi; po strani koga gledati; po vrhu, obendrein; po dolgem, ber Länge nach; po vsem dolzem svojega života pala je na tla (jo lang jie war), Jurc.; po zlu deti, zugrunde richten, Habd .- Mik.; po zlu iti, zugrunde gehen, C., DZ., nk.; po dolgu imeti, schulben, C.; po krivem prisegati, falfc fcmoren; po nedolz-nem, unschulbigerweise; po gostem, haufig; po malem, fleinweise; po vsem, gang; po nikakem, ganz u. gar nicht; po nemarnem, aus nachlässigfeit; po sili vzeti, mit Gewalt nehmen; po imenu poklicati, beim namen rufen; - po ceni, mohlfeil; po vsaki, nobeni ceni, um jeben, feinen Preis; -7) sredstvo: po človeških rokah narejeni maliki, burch Menschenhanbe gebildete Gögen, Ravn .-Mik.; drevo se po sadu (an der Frucht) spoznava; po prstih hoditi, auf den Zehen einhergehen; hoditi po palici = ob palici, am Stode gehen, jvzhSt.; po hlapcih zvedeti, burch die Rnechte erfahren; po hlapcu kaj poslati; po pošti poslati; po božji milosti, von Gottes Gnaden; po naključju, durch Zufall; po nesreči, durch Unglud; — 8) distributivni pomen: 3u; po čem? 3u welchem Preise? wie theuer? po krajcarju, 3u einem Rreuzer; knjige so po goldinarju; po žlici, löffelweise, Met. - Mik.; po kapljah, tropfenweise; po malem, fleinweise; blago se po niti nabira, po vrvi zapravlja, Npreg.-Met.-Mik.; po hipih, zeitweise, Blc.-C.; po paru, paarmeise, Met.; po kosu, stüdweise, Met.; - 9) to, za čimer je obrnjeno dejanje: nadj; po svojih opravkih hoditi, seinen Beschäften nachgehen; po tem poslu ne boste nič več tod hodili, Svet. (Rok.); ti po sebi glej! schau bu auf bich! Z.; po drugih se ozirati, sich nach anderen umsehen; po kom povpraševati; komu po življenju streči; — 10) čas ali dogodek, po katerem se kaj godi: nach; po novem letu; po praznikih; po smrti; kruh po peki, frijdješ Brot, srajca po perilu, frifches Semb, Met. - Mik.; po sestih dneh, nach sechs Tagen, po petih, nach fünf Uhr; po polnoči, nach Mitternacht; po vsem tem, obenbrein; — po zdaj (sedaj), fünftighin, nk.; — po meni je, eš ist auš mit mir; po vas je, um euch ist eš geschehen, Ravn.-Mik.;—

11) izvor, vzrok: nach; po stricu podedovati kaj; — po hruškah dišati; — 12) razlog kakemu dejanju ali dušnemu stanju: nach, um; Rahel se plače po svojih otrocih, Trub.; zdihovati, hrepeneti, jokati se, žalovati po kom, po čem; toži se mi po očetu, po domu; -III. praef. A) adv. pred prilogi v pomanjševalnem pomenu (poredkoma):

počrn, schwärzslich, Guts.; - B) z glagoli znači 1) o raznih časih in na raznih mestih vršeče se dejanje: polegati (= zdaj tu zdaj tam se uleči), posedati, postavati, postajati, pohajati, popijati, potepati se; — 2) da se dejanje na raznih objektih ali od raznih subjektov vrši: podaviti (= vse, drugega za drugim, zadaviti), poklati, poloviti, pomoriti, pomreti, (vsi, drug za drugim, so pomrli); pospati; - 3) da se dejanje ponavlja: pocvitovati, Nachblüten treiben; pobrusiti, nachschärfen; popraviti, nachbessern; — 4) pomanjševanje dejanja, t. j. omejevanje glede na cas ali prostor: poklecati, eine furze Beit, einwenig inien; poplesati, postati, (postoj! bleibe einen Augenblick ftehen!), posedeti, podirjati; pomekniti; — 5) dela iz nepreha-jalnega prehajalen glagol ali glagolu objekt izpreminja: posedeti (travo), burch Sigen bas Gras niederbruden; pohoditi (cvetlice); popisati (kos papirja, list); politi (koga); pogovoriti se; - 6) dela iz nedovršnega dovršen glagol: pojesti, pozebsti, posloveniti; pojdem, ich werbe gehen; tako tudi: poletim, ponesem, popeljem itd.; (prim. Mik. V. G. IV. 227.). poabotiti se, im se, vb. pf. albern werben, poápniti, im, vb. pf. befalten, Cig.; mit Ralt begießen, Nov.; einfallen: p. koże, Cig. poapnjeváti, ûjem, vb. impf. ad poapniti; betalten, Cig. pob, m. ber Bube, ber Buriche; - iz nem. pobabiti, babim, vb. pf. weibifch o. feige machen, Cig.; p. se, feige werben, Cig. pobadati, am, vb. impf. ad pobosti; — vol pobada, ber Doß stößt, Z. pobagriti, im, vb. pf. purpurroth farben, Z.; prim. bagriti. pobahati se, am se, vb. pf. ein wenig prahlen, eine Brahlerei aussprechen; pobahal se je, da ni nikomur nič dolžan. pobakláti, âm, vb. pf. verfadeln: mnogo svečave pobaklati, Cig. pobakréniti, ệnim, vb. pf. = pobakriti, Jan. (H.).pobákriti, im, vb. pf. verfupfern, Z., nk. pobalin, m. der Bube. pobalînski, adj. bübijch pobalînstvo, n. die Büberei, nk. pobarati, am, vb. pf. = povprašati, fragen, Mur., Cig., Jan., Kor. pobarbariti se, im se, vb. pf. in Barbarei verfallen, Cig.(T.). pobaroniti, im, vb. pf. zum Baron machen, baronisieren, Cig., nk. pobarvati, am, vb. pf. farben; jajca, lice p. pobásati, bâšem, vb. pf. zusammenpaden, nacheinander hineinpaden, hineinpferchen; vse pobasati v škrinjo; vojake na ladjo p., Zora; - p. kaj, etwas heimlich einstecken, stehlen, Z., jvzhSt. pobava, f. furzer Aufenthalt, C.

pobáviti, bavim, vb. pf. p. koga, jemanden

eine Beit lang aufhalten, C.

= verdrießlich werden; nos se mu je pobesil,

-- 68 --

pobavkati, am, vb. pf. ein wenig bellen. pobče, eta, n. dem. pob; bas Bubchen. pôbček, čka, m. dem. pobec. pobec, bca, m. dem. pob; bas Bubchen, bas Bürichden. pobecati, am, vb. pf. ein wenig ftochern, ftupfen, ein wenig ftogen, Z. pobeckati, am, vb. pf. ein wenig ftochern; p. koga, jemanden anspornen, Svet. (Rok.). pobedasteti, im, vb. pf. bumm ober narrifch werben, Prip .- Mik. pobèg, béga, m. bie Flucht, Cig., Jan., DZ., Danj.-Valj.(Rad); p. iz vojske, die Feldflucht, Cig.; na pobegu biti, auf der Flucht (Wanberung) fein, Maribor-Kres; - bie Deferpobéget, begla, adj. landesflüchtig, Jan., Sol. pobegez, m. ber Flüchtling, M., ogr.-C. pobeglec, gleca, m. ber Lanbesflüchtige, Jan. pobegljiv, iva, adj. fluchtig, abtrunnig, Dict., Dalm. pobegniti, nem, vb. pf. fluchtig werben, entweichen; zarad dolgov p.; p. iz dežele, lanbesflüchtig werden; pobegnil je v deveto deželo, man weiß nicht, wohin er entwichen ift, Z. pobégnjenec, nca, m. Cig., DZ., pogl. pobeglec. pobelîtev, tve, f. die Ausweißung, Cig. pobeliti, im, vb. pf. 1) weiß machen: sneg je pobelil hribe; - mož se je pobelil, ber Mann ist grau geworden, Z.; lasje so se mu zgodaj pobelili, Cig.; p. koga z moko, jemanden einmehlen, Cig.; - ausweißen, tünchen: sobe, hiso p.; - glübend machen: p. pec, Polj.; - 2) durch Weißen verbrauchen: mnogo apna p., viel Ralt verweißen, Cig. pober, bera, m. 1) die Collectur, Meg., Dict .-Mik., Valj. (Rad); pober, bera, Kras, Rihenberk, Istra-Erj. (Torb.); — 2) (pri mlinih) voda na p., frei auffallendes Baffer, Dol. poberáč, m. 1) ber Absammler, Mur.; - ber Auffammler, Mur.; - 2) ber Handforb, Gor. poberáček, čka, m. dem. poberač 2); baš

Handförbchen, Gor.

Jan., C.

(Notr.).

LjZv.

poberáčiti, ačim, vb. pf. zum Bettler machen, C. poberati, beram, vb. impf. = pobirati, Mur.,

pober-bábica, f. = poberuhinja, Crni Vrh

poberin, m. ber Ginfammler einer Collectur,

poberkováti, ûjem, vb. impf. = paberkovati,

poberščina, f. das Geflaubte, Jan.; sadje, ki

poberuhinja, f. bie Sebamme (zanicli.), Polj. pobeséden, dna, adj. wortgetreu, wortlich, nk.

pobesediti, edim, vb. pf. ein wenig fprechen,

Jan.(H.); ein turges Gefprach führen, Z.

pobesiti, besim, vb. pf. hangen laffen, fenten; usesa p., die Ohren hangen lassen; nos p.,

samo z dreves popada in se pobere, Polj. poberúh, m. 1) ber Sammler (zaničlj.), C.;
— ber Bettler, C.; — 2) ber Monat September, rokopis iz 15. stol.- Let. 1879, 13.

C.; — v kletvici: da bi ga potipal poberin!

es hat ihn verbroffen; oci p., die Augen nieberschlagen; - nam. poobesiti. pobesnéti, im, vb. pf. (nach einander) rafend werden, nk. pobéšati, am, vb. impf. ad pobesiti. pobezáti, am, vb. pf. ein wenig ftupfen, mit einer stumpfen Spige stechen; s palico, sibo koga p., v kaj p. pobezgáti, âm, vb. pf. = pobezati. pobezljáti, âm, vb. pf. nekoliko bezljati, ein menig biesen: krava je malo pobezljala. pobezniti, báznem, vb. pf. stupfen, C. pobezati, im, vb. pf. eine furze Beit flieben; - pobezim, ich werbe fliehen. pobic, m. bas Rnablein, ber Anabe, ber Burfche; pobič, íča, ogr.-Valj.(Rad). pobijainica, f. = klalnica, bie Schlachtbant, Cig., DZ. pobijanje, n. bas Tobtichlagen; bas Schlachten; p. okužene živine, das Reulen der pestkranken pobíjati, am, vb. impf. ad pobiti; 1) nach einander niederhauen, tobtschlagen; p. okuženo živino, pse; — zusammenschlagen: okna p., die Fenfter einschlagen; - mit Worten bekampfen, bestreiten, gegen etwas Einwendungen machen: p. kaj, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; p. nauk, Cig.; — stechen (im Kartenspiel), Jan.; - entmuthigen, Cig., Jan.; - 2) anschlagen: p. si glavo, sich ben Ropf aufschlagen, Cig.; — 3) p. se (po svetu), sich herumplagen, Jan. pobijavec, vca, m. ber Tobtichlager, ber Schlachter, Cig., Jan.; ber Bernichter, Jap .- C. pobijavka, f. bie Tobtichlagerin, bie Schlächterin, pobir, m. = pober 1), die Auffammlung, Notr.pobira, f. bie Ginfammlung, die Ginhebung; p. vvoznih colov, DZ. pobiráč, m. ber Sammler; ber Auffammler, ber Lefer, Mur., Cig.; ber Einfammler, ber Collectant; - ber Nachleser auf bem Ader, pobiracica, f. die Auffammlerin, die Leferin; - die Rachleserin, Cig. pobiraj, m. ber Laufer (in ber Musit), V.-Cig. pobiratnica, f. ber Klingelbeutel, C. pobîranci, m. pl. bas Geflaubsel (o sadju), Cig. pobiranje, n. bas Aufflauben, bas Auflejen; p. sadja ; bas Ginfammeln, bie Ginhebung: p. davkov, desetine. pobirati, bîram, vb. impf. ad pobrati; einzeln von der Erbe auffammeln, auflesen; sadje, klasje, kamenje p.: po srenu klasje p. = Baffer in Siebe schöpfen, Guts.-Cig.; ne bom za vami ostankov pobiral; — besede za kom p., jemandem nachreden, Cig.; črke p., schlecht lefen, buchstabieren, Z., C.; p. glas, einstim-men, Cig.; stopinje p., Schritte machen, gehen, C., ZgD.; stopinje p. za kom, jemandem auf dem Fuße nachfolgen, nachtreten, Cig.; pot pod seboj hitro p., ichnell geben, Jurc.; vrvi pobirati, die Schiffsfeile abtateln,

Cig.; perilo p., die (zum Trocknen ausgebängte) Bäsche sammeln; — wegnehmen: vojakom orožje p., die Soldaten entwassnen, Cig.; ubožca tarete in mu, kar ima prida, do čistega pobirate, Ravn.-Valj. (Rad); — zehren, mager machen, Jan.(H.); hernehmen, ausreiben: lakota pobira, Cig.; hudo nas bode pobiralo, es wird uns sehr in Anspruch, nehmen, C.; — prevelika svetloda pobira oči = jemlje vid, Gorenja Soska dol.-Erj. (Torb.); — p. se, sich auszurassen suchen, Z.; (pos. o človeku, ki je padel), jvzhSz.; — p. se, sich sortpaden, Cig., Jan.; podiraj sel Cig.; Ona culico navezala, Od grada se je pobirala, Npes.-K.; — einsammeln, einheben: davke, desetino, bernjo p.

pobiravec, vca, m. bet Sammler; ber Auffammler, ber Rlauber; - ber Einsammler, ber

Einnehmer.

pobíravka, f. die Sammlerin; die Klauberin. pobîrek, rka, m. 1) das Aufflaubsel; (z. B. das Raffholz, die Rachlese auf Adern u. dgl.);

— 2) die lette Furche beim Adern, Fr.-C. pobirkováti, ûjem, vb. impf. — paberkovati,

Cig. pobistriti, bîstrim, vb. pf. 1) aufmuntern, an-eifern, C., ogr.-M.; — 2) hell, klar machen:

p. oko, Bes.

pobîtec, tca, m. die Bunbe von einem Schlag ober Stoß, M., Z.

pobîtev, tve, f. die Riedermachung, die beigebrachte Riederlage, Jan., Z., SIN.

pobíti, bijem, vb. pf. 1) zusammenschlagen, zusammenhauen; toča je pri nas vse pobila; okna komu p.; — niederhauen, todtschagen; okuženo živino p.; vse sovražnike p.; — ceno p., den Preis herabsehen, Cig.(T.); — p. dolg, eine Schuld abstohen, Cig.; — restutieren, widerlegen: p. kaj, C., Z.; abtrumpsen: p. koga, Cig.; dokaz p., einen Beweis entstästen, Cig., Jan.; — p. s karto, abstechen, Cig.; — entmuthigen, entherzigen; ta nesseca ga je zelo pobila; pobit, niedergeschlagen; traurig; — 2) anschlagen, ausschlagen; pobito sadje, angeschlagen, ausschlagen; pobiti se, sich ans, ausschlagen; pala je in se nekoliko pobila; — 3) p. se, sich schlagen, pobite Schlacht siefern, Cig.

pobiti, pobodem, vb. pf. eine Zeit lang ver-

weilen, C.

pobitje, n. bie beigebrachte Rieberlage, Cig.; vrnil se je od pobitja kraljev, ogr.-Valj. (Rad); p. nad dunajskim cesarjem, Levst. (Zb. sp.).

pobitodušen, šna, adj. fleinmüthig, Mur., Slom.-C.

pobîtost, f. die Riedergeschlagenheit. pobîtva, f. = pobitje, Mur., Nov.-C.

pobivati, am, vb. impf. ad pobiti (bodem); weilen: p. po svetu, elend leben, C.

poblagorováti, üjem, vb. pf. p. koga, jemanben beglüdmünichen, Z. poblagosloviti, im, vb. pf. fegnen, einfegnen, Cig., Jan.

poblátiti, blatim, vb. pf. mit Koth beschmuten; p. koga, se.

poblaziniti, înim, vb. pf. auspolstern, Cig., Jan., nk.

poblaževáti, ûjem, vb. impf. ad poblažiti; verebeln, milbern, nk.

poblážica, f. der Euphemismus, Cig.(T.). poblážiti, im, vb. pf. veredeln; divjo fantazijo

p., Zora. poblebetáti, etâm, éčem, vb. pf. ein wenig

pobledéti, im, vb. pf. die Farbe verlieren, verblassen; barvano blago rado pobledi.

pobledevati, am, vb. impf. allmählich verblassen, Z.

poblediti, im, vb. pf. blass machen, verblassen machen; p. se = pobledeti, Cig.

poblejati, am, vb. pf. eig. ein wenig medern: etwas schreien, stammeln, C.

poblesketáti se, etam, éčem se, vb. pf. eine furze Beit schimmern, Cig.

pobliskati se, a se, vb. pf. ein wenig bligen: včasi se pobliska, Z.

pobliskniti se, bliskne se, vb. pf. ein wenig aufbligen, nk.

pobliskováti se, üje se, vb. impf. öfters ein wenig aufbligen, Z.

pobljuváti, bljúvam, bljújem, vb. pf. bespeien, Jan. (H.).

pobloditi, im, vb. pf. verpantschen: vino p., poblojeno vino, Cig., Jan., Nov.-C.; — pleme se je poblodilo z nekdanjimi Bolgari (hat sich zum Nachtheil vermengt), Navr. (Kop. sp.).

pobôbnati, am, vb. pf. ein wenig trommesn. pobobnéti, sim, vb. pf. ein wenig dröhnen, hallen. pobôčen, čna, adj. Seitens, Cig., Jan.; pobôčna slika, daß Bendant, Cig., (T.); pobočno srodstvo, die Seitenverwandtschaft, Cig., (T.). pobôčje, n. der Abhang, Jes., nk.

poboččnik, m. der Adjutant, der Ablatus, Cig., Jan., C., nk.

pobòd, boda, m. die Bespornung, M. pobôganje, n. die Berständigung, der Ausgleich,

pobogati, am, vb. pf. ausgleichen, beilegen, Jan.; p. se, sich ausgleichen, sich verständigen, Jan., Bes., SIN, ZgD.; po prepiru se p., BlKr.; do dobrega p. se, Jurč.

pobogátiti, atim, vb. pf. bereichern, Mur. pobogávati, am, vb. impf. ad pobogati, Jan. pobohotíti, ím, vb. pf. üppig machen, C.; – kri p., bas Blut aufregen, C.

poboj, boja, m. 1) bie Schlägerei; v pobojih, Ravn.- Valj. (Rad); bil je spet p. to noc, jvzhšt.; iz tega je bil neko nedeljo strašan poboj, Navr. (Vod. sp.); — bie Schlacht, Jan.; hud poboj med dvema armadama, Cig.; užugal je njegove vojske v nekoliko pobojih, Ravn.; — 2) ber Tobtichlag, Mur., Cig., Jan., M.; bratovski p., Jsvkr.; bie Riederslage (eines Heeres), Dict., Cig., Jan., Cig. (T.), C., Dalm., Kast.

pobojáriti, arim, vb. pf. zum Bojaren machen,

pobojávati se, am se, vb. impf. Bebenten tragen, C.

pobojen, jna, adj. 1) streitlustig, friegerisch, Cig., Jan.; p. narod, Ravn.; — 2) ben Tobtichlag betreffend, Mur.

pobojíšče, n. = bojišče, Jan.

pobojnik, m. 1) ber Raufbolb (kdor rad pobojev išče). Bes.; — 2) ber Todtschläger, M.; (ber Mörber, Jan.); pobojnik se izgovarja, da jeza ga je zgrabila, Jsvkr.; kaj smo sami pobojniki, ka-li? Jurč.

pobojstvo, n. = poboj 1), die Schlägerei, Bes. pobolędki, m. pl. die Nachgeburtswehen, Mur., V.-Cig., Jan.

pobolek, lka, m. das Nachweh, Cig.

pobolenjo, n. ichmergliche Rachempfindung, ber Nachschmerz, Cig.

pobolest, f. das Nachweh, V.-Cig.

poboleti, im, vb. pf. 1) eine Beit lang, ein wenig ichmerzen, Cig.; včasi me kaj poboli, Z.; nikoli ga nič ni pobolelo, Ravn.; — 2) nachschmerzen, Cig.

pobolevati, am, vb. impf. ad poboleti; 1) ofters ein wenig schmerzen, Cig.; — 2) nachschmerzen,

poboljsanje, n. die Befferung.

poboljsati, am, vb. pf. beffer machen; beffern; p. se, sich bessern; — p. si, sich etwas zugute thun, Cig.; gospodinja si, če le more, kaj poboljša, Lašče-Levst. (Rok.).

poboljsava, f. die Berbefferung, C.; die Delioration, Cig.; - die Correction, Jan.

poboljsavanje, n. bas Beffern.

poboljšávati, am, vb. impf. = poboljševati. poboljsek, ška, m. die Berbefferung, Mur., Jan.; - bie Bubefferung; za p. v starih dneh, Erj.(Izb. sp.); izgovorjeni p., bas bei Ubergabe ber Birtichaft Ausbedungene, M., LiZv. poboljševáten, ina, adj. correctionell, Cig., Jan. poboljševalnica, f. die Correctionsanstalt, Cig. poboljševánec, nca, m. ber Corrigend, DZ. poboljševânje, n. das Bessern, die Besserung. poboljševáti, ûjem, vb. imps. ad poboljšati, beffern.

poboljsica, f. die Aufbefferung, die Melioration, h. t.-Cig.(T.), C., Nov., DZ.

poboljsilo, n. die Berbefferung, C.

poboljstjiv, iva, adj. verbefferlich, befferungsfähig, Cig., Jan., nk.

pobosti, bodem, vb. pf. niederstechen: z rogovi koga p., Cig.; - übel zurichten: pust me je pobodel, Ljub.

pobot, bota, m. die Abrechnung, die Ausgleichung, Mur., Cig.; p. s hlapci, Ravn.

pobôta, f. = pobot, Jan., Let.

pobotati, am, vb. pf ausgleichen, begleichen; dolg p.; jedno z drugim p., gegen einanber aufgeben laffen, Cig.; p. s kom, mit jemandem abrechnen, Cig.; - p. se s kom, mit jemandem quitt werden, Cig., C.

pobotek, tka, m. Die Compensation, Jan. poboten, tna, adj. Die Begleichung betreffenb: pobotni list, die Quittung, Cig., Jan., M., C.

pobotnica, f. die Quittung, Cig., Jan., C., nk. pobotováti, ûjem, vb. impf. ad pobotati, (die Rechnungen) ausgleichen, Abrechnung halten, Cig.; kralj s svojimi hlapci pobotuje, Ravn. pobovrelice, f. pl. die Judenfirsche (physalis Alkekengi), Dict., Hip.-C.

pobožati, božam, vb. pf. bemitleidend o. lieb-

tofend ftreicheln.

pobóžen, žna, adj. fromm; pobožni ljudje; pobožno živeti; — anbachtig; pobožno moliti. pobožénje, n. die Apotheose, Cig., Zv. pobožíti, ím, vb. pf. gum Gott machen, ver-götten, V.-Cig.

pobožjati, am, vb. pf. vergottern, Vod. (Izb. sp.). pobožnež, m. = pobožnjak, Jan. (H.). pobožnica, f. die Fromme, die Andächtige. pobožnik, m. der Fromme, ber Anbachtige.

pobožnjáča, f. die Frömmlerin, kajk. - Valj. (Rad).

pobožnják, m. ber Frömmler: pobožnjaki in

svetohlinke, Cv. pobožnjaštvo, n. ber Bietismus, SIN.

pobóžnost, f. die Frommigkeit; - die Andacht; - die fromme Berrichtung: domanja p., die Hausandacht, Jan. pobráčenje, n. die Berbrüderung, kajk.-Valj.

(Rad).

pobradati, am, vb. pf. mit bem Barte reiben,

pobrajdati, am, vb. pf. mit Rebenheden bersehen, Z.; - prim. brajda. pobranati, am, vb. pf. beeggen, auseggen, Cig.,

pobrásati, am, vb. pf. beschmuten, Lasce-Levst.(M.).

pobráti, berem, vb. pf. vom Boden aufheben, auftlauben, auflesen; sivanka mi je na tla padla, poberi jo; p. hruško; p. vse sadje, kar ga na tleh leži; kamenje z njive p., bie Steine vom Ader lesen; p. koga na cesti, jemanben auf ber Strafe aufpaden, Cig.; p. se, sich aufraffen (nach einem Fall); spet se je pobrala in hitela dalje, LjZv.; p. novico, eine Reuigkeit auffischen; kje si to lat pobral? — zusammenklauben und wegtragen; mlade iz gnezda p., bas Reft ausnehmen; poberi perilo, ker pojde dež! p. svoje reči, seine Sachen gufammenpaden, Cig.; p. jadra, bie Segel einziehen, Vrt.; sotore p., bie Beltlager aufheben, Cig.; kopita p., šila in kopita p., Reifaus machen, bas Weite suchen; p. jo, sich bavonmachen, Cig.; - p. se, sich bavon machen, abfahren; poberi se! pad bich fort! — mit Gewalt wegnehmen: p. komu lišp, vojakom orožje; — fortnehmen: pobrali so vse mladeniče v vojake; - bahinraffen: smrt ga je pobrala; rumena mrzlica jih je veliko pobrala, Zora; - völlig einsammeln, einheben; vso desetino p.

pobratic, m. bes Reffen Sohn, C. pobrationa, f. des Reffen Tochter, C. pobratim, m. ber mit jemanbem einen feierlichen Freundschaftsbund geschloffen bat, ber Bahlbruder, der Bundesbruder, nk.; - prim. hs. pòbratim.

pobratimija, f. = pobratimstvo, Jan. (H.). pobratimstvo, n. die Bahlbruberichaft, nk.; prim. pobratim. pobrátiti se, bratim se, vb. pf. sich verbrudern, Cig., Jan.; - Dupbruderichaft ichließen; p. se pri vinu. pobrazdáti, am, vb. pf. befudeln, beichmuten; pri jedi vse okoli sebe p. pob?bati, am, vb. pf. ein wenig stöbern, Z. pobidje, n. ber Bergabhang, Z., nk. pobrenkati, am, vb. pf. ein wenig in die Saiten eines Inftrumentes greifen. pobrežan, ána, m. = brežan, ber Uferbewohner, Jan.(H.). pobrežen, žna, adj. Ufer-, Strand-, Ruften-, Cig., Jan., nk.; pobrężni otok, die Ruftenpobręžje, n. = obrežje, die Ufergegend, Jan. (H.). pobrîgati se, am se, vb. pf. sich befummern, Jan. (H.); p. se za kako reč, nk.; - prim. pobrijati, am, vb. impf. ad pobriti, Cig. pobrisati, brisem, vb. pf. 1) abwijchen; prah p. po sobi; — 2) p. jo, bavonlaufen, sich auf die Beine machen. pobrîsnica, f. ber Bischlappen, Cig. pobriti, brijem, vb. pf. wegrafieren, Cig. pobrizgati, brizgam, vb. pf. bollig beriprigen: p. vso vodo, Cig. pobroditi, brodim, vb. pf. 1) mit einer Fluffigteit beschmuten, C.; — p. se, sich besubeln, sich beschmuten (3. B. beim Esen), Tret. (Let.); 2) ein wenig herumwühlen (in einer Fluffigfeit), Z. pobronati, am, vb. pf. brongieren, Cig. pobrozgati, am, vb. pf. burchmifchen, burchpriticheln, C. pobiskati, am, vb. pf. ein wenig icharren: kokoš je pobrskala po pesku. pobfsniti, bisnem, vb. pf. streichen, Z.; denar p., bas Gelb einftreichen, Jan. (H.). pobrusiti, im, vb. pf. 1) ein wenig ichleifen; - 2) nachschärfen, Mur., Cig.; s kamenom nabrušeno koso z oslo p., Dol. pobrzneti, im, vb. pf. vermorichen, vzhSt.-C. pobučljivec, vca, m. ber Aufrührer, kajk.-Valj. (Rad); (nam. pobudžljivec, prim. pobujavanie). pobuda, f. die Unregung, ber Impuls, Cig. (T.); p. cutov, der Sinnenreiz, Cig.(T.); neprestana p. občutil, Erj. (Som.). pobudáliti se, alim se, vb. pf. ein Thor werben, LjZv. pobudba, f. die Anregung: p. na kaj, ogr .-C.; - bie Erregung, bie Erwedung (g. B. eines Gefühles), ogr.-C. pobudilo, n. bas Anregungsmittel, Cig. (T.). pobuditi, im, vb. pf. anregen, Cig. (T.), M., SIN.; p. srce na požalovanje, ogr.-C. pobújati, am, vb. impf. ad pobuditi; anipornen, M., ogr.-C.; anregen, Cig. (T.). pobujávanje, n. bie Anregung, ogr .- Let .; die Aufwiegelung, der Aufruhr, (pobudjavanje) ogr.-C.

pobujávati, am, vb. impf. - pobujati, ogr.pobuniti, im, vb. pf. aufwiegeln, Dol. - Cig., Bes.; — hs. poburiti, im, vb. pf. 1) aufregen, Zora; aufwiegeln, Bes.; — 2) verschleubern: vse, kar ima, poburi, Gor.-M. pocácati, am, vb. pf. belledjen, Z. pocapáti, âm, vb. pf. = pohoditi: vrt p., C. pocati, pocam, vb. impf. = pokati, berften, C., Strek.; roke mi pocajo od mraza, Kras-Erj. (Torb.); svetlica cinkova poca, Erj. (Min.); grozdje premehkih lupinic poca, Vrtov. (Vin.); — fnistern: ogenj poca, Z. pocecati, am, vb. pf. p. kaj = v roki kaj potehtati, M. pocéoniti, cecnem, vb. pf. 1) niebertauern, M.; – 2) = potehtati, M. pocêdek, dka, m.1) kar se pocedi: ber Reft einer Fluffigfeit, Z.; - 2) pl. pocedki, ber Abgufs, vzhSt.-C. pocediti, im, vb. pf. 1) abseihen, Z.; - bis auf die Reige austrinken: vse je pocedil, Dol., jugh St.; - 2) in geringer Menge tropfelnd entfließen machen, nav. p. se, in geringer Menge zu fließen anfangen, entfließen: solze so se mu pocedile po obrazu, Thranen rollten über seine Bangen; kri se mu je pocedila iz rane; sline se mu pocedijo po čem, es maffert ihm ber Mund nach einer Sache; p. jo, davonlaufen, ausreißen, Jan., Zora, Kr. pocejati, am, vb. impf. ad pocediti; 1) (bie Glafer) bis auf die Reige leeren, zechen, Dol.; - 2) Neinweise fließen machen: sod poceja, das Fass rinnt, Z.; — p. se, absidern, Cig.; solze se pocejajo (entströmen), Jan.; sveča se poceja, die Rerze rinnt ab, Cig. pocejki, m. pl. bas Abgegoffene, der Abguis, Cig., C. pocek, cka, m. der Knopf, Z.; — die Anospe, Z.; - ber Blutschwar, Z.; - bie Aniescheibe: pocek in golenico si pohabiti, SIN.
pocel, m. eine Art Ropffcmud der Beiber, C.; - prim. pocelica. pocela, f. die Schlafhaube, Jan.; - prim. pocelica. pocelica, f. eine Art Haube, vzh St., ogr.-C.; - eine Art Ropfschmuck an der kroat. Grenze, C.; - prim. hs. pocelica, eine Art Ropf. bebedung, iz it. pezzuola, Sadtuch, C. pocéliti, im, vb. pf. nach einander heilen; vojakom rane p. pocencati, am, vb. pf. ein wenig auf- u. nieberschwanken o. wackeln, Z. pocencávati, am, vb. impf. ad pocencati; aufund nieberschwanken ober madeln, Z. pocengetati, etam, ecem, vb. pf. (ein wenig) klingeln, anklingeln, Mur., Cig. pocengljáti, âm, vb. pf. = pocengetati. poceniti, im, vb. pf. wohlfeil machen, Nov .-C.; - p. se, wohlfeil werden, Dol.-Cig., SIN.-C.; žito se je pocenilo, Z., Gor. pocep, cepa, m. 1) ber Fall bes reifen Obstes, Cig.; - 2) bas Berreden bes Biebes, Cig.

pocépati, cêpam, pljem, vb. pf. 1) (nach einander) nieberfallen; hruške so pocepale z drevesa, die Birnen sind allmählich vom Baume herabgefallen; - 2) nach einander verreden: vsa živina mu je pocepala.

pocepetáti, etâm (écem), vb. pf. 1) nieberftampfen, gufammentreten : razbojnika p., Guts. (Res.); grozde p., Danj. (Posv. p.); - 2) ein wenig stampfen.

pocépiti, im, vb. pf. 1) nach einander spalten, verspalten: vsa drva p.; - 2) nacheinander pfropfen: veliko divjakov p.; — 3) burch Impfen verbrauchen, verimpfen, Cig.

poceptati, am, vb. pf. niebertreten, abtreten, Cig. pocesáriti, arim, vb. pf. zum Raifer machen,

Cig., C. pocesnje, f. pl. das Gelb, bas ber Prediger für bie Bebete betommt, die er für die Berstorbenen nach der Predigt verrichtet, M., C.

pocesten, stna, adj. mas auf ber Strafe ift oder geschieht: pocestni sneg, Levst. (Nauk); pocestna vožnja, die Landfracht, Cig.

pocestováti, ûjem, vb. impf. fuhrwerten, C. pociganiti, anim, vb. pf. gum Bigeuner machen,

Z.; p. se, Zigeuner werben, Z. pocingljáti, âm, vb. pf. = pocengljáti, antlingeln, Jan.

pociniti, im, vb. pf. 1) verzinnen; - 2) mit Glafur überziehen, M.; - 3) mit Gis überziehen: drevje je pocinjeno, če dež po njem zmrzne, Dol.; — 4) p. se, tropig werben, etwas tropig verweigern, Savinska dol.

pocinjati, am, vb. pf. = pociniti 2), mit Glasur überziehen: lonci so pocinjani, Rib. - Levst. (Rok.).

pocinjavec, vca, m. ber Berginner, Cig. pocinkati, am, vb. pf. verzinten, Cig., DZ. pocmakati, am, vb. pf. bepagen, belledfen, Lašče-Levst. (M.).

pocmokáti, âm, vb. pf. = cmokaje pojesti, ichmatend aufeffen.

pocmik, cmfka, m. ber Schlürflaut: kadar je v lakomnici že malo tekočine, sliši se pocmrk, (pócmrk) BlKr.

pocmikati, am, vb. pf. ausichlürfen, Z. pocmúliti, im, vb. pf. ausfaugen: mehko hruško p., νζhŠt.-C.

pócnje, cenj, f. pl., vzhSt., pogl. podstenje. pochkati, cfkam, vb. pf. nach einander umstehen, perreden: vsi prasci so mu pocrkali. pockniti, ciknem, vb. pf. ber Reihe nach ver-

pocukati, cûkam, vb. pf. ein wenig gupfen, anzupfen (z. B. am Rod); - prim. cukati.

pocúkniti, cůknem, vb. pf. jemanden (einmal) zupfen.

pocukrati, am, vb. pf. mit Buder verfegen, verzudern; kavo p.

pocukriti, im, vb. pf. = pocukrati, Jan. (H.). pocul, m. eine Art Haube, ogr.-C.; - prim. pocelica.

poculica, f. = pocul, ogr.-C., Z.pocurati, uram, vb. pf. bepiffen; - p. se, pissen; p. se v posteljo.

pocuréti, im, vb. pf. schwach rinnend hervorfommen: pocurelo je (vino) iz soda.

pocurliáti, âm, vb. pf. = pocureti. pocuzati, am, vb. pf. absaugen; (die Mutterbrüfte) aussaugen, Z.; vse mleko je otrok materi pocuzal.

pocúzniti, cůznem, vb. pf. p. z ramenom, bie Achiel zucken, Jurč.

pocvętek, tka, m. = drugi, jesenski cvet, bie Rachblüle, Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.).

pocvitati, tam, vb. impf. = pocvitovati, Jan. (H.).

pocvitováti, üjem, vb. impf. Rachblüten treiben. Vrsno-Erj. (Torb.).

pocvfčati, im, vb. pf. ein wenig freischen; ein wenig praffeln, Cig.

pocvřčkati, am, vb. pf. berfengen: mraz je listje pocvrčkal, (počvrčkati) vzhŠt.; - prim. 2. cvrkati.

pocvreti, cvrem, vb. pf. 1) abröften, in Fett abbaden ; - 2) burch Roften, Baden verbrauchen, vertreischen: dokaj masla p.; - 3) ein wenig in Fett roften ober baden, Cig.; - 4) p. jo, enteilen: pocvrl sem jo proti veži, Jurč. pocvékati, cvíkam, vb. pf. ansengen, C.

pocvfkniti, cvfknem, vb. pf. 1) absengen, Jan. (H.); — 2) p. se, sich infolge bes Bersengens frümmen, (počv-) C.

1. poč, m. 1) ber Rnall, C.; - 2) bie Ripe, C.; dihalni p., die Athemripe, Erj. (Izb. sp.). 2. poč, poča, m. ber Brunnen, Strek., Rez .-

C.; — prim. it. pozzo, der Brunnen. pôč, î, f. die Rige, die Spalte, der Borst, Cig.; p. v lončeni posodi, Vod. (1zb. sp.); — die Felsentluft, Mur., Cig., Jan., Met., Hal.-C.; za počjo se odpre globok brezen, Glas.

počačkati, am, vb. pf. betledjen, M.

počak, m. bas Barten: na počak (dati, vzeti i. t. d.), auf Borg, Cig., Jan., Kor.-Jarn. (Rok.), BlKr., jvzhSt.; na p. puščeni coli, ber creditierte Boll, DZ.; na večen počak, ohne Hoffnung auf Rückerstattung, Z.

počákati, čákam, vb. pf. eine Beit lang warten, abwarten; počakaj malo! s kosilom, z južino p.; p., da se komu jeza ohladi, jemanbeš Born austochen laffen; polovico ti izplačam precej, za polovico pa me boš počakal; do zadnjega p., es bis aufs Außerste antommen lassen, Cig.; (imprt. tudi: posaj, St., od glagola: počajati, ki se sicer ne rabi).

počakávati, am, vb. impf. = počakovati, Mur.,

počakavec, vca, m. ber Mahlgast, Cig. počakljiv, íva, adj. kdor rad počaka (n. pr. dolžnika), Z.; — zuwartend, Cig. (T.).

počakováti, ûjem, vb. impf. abzuwarten pflegen, zuwarten, warten.

počarodejiti, dejim, vb. pf. p. se, ein Bauberer, eine Zauberin (Hege) werben, Bes., SIN.

počásen, sna, adj. langfam, faumig; počasna hoja, počasen delavec; počasen si kakor hudo leto, kakor sveto olje (Kras), kakor laško olje, (Lašče), Erj. (Torb.); p. kakor megla brez vetra, jvzhŠt.

počasi, adv. langjam; p. iti, delati; voda p. teče; "počasi po kamenju!" reče se človeku, ki hoče vse v eno sapo dokazovati, a dela logične skoke, Erj. (Torb.). počásnast, adj. = počasen, Mur. počasnė, éta, m. = počasnež, Jan.(H.). počasnež, m. ber Langjame; p. vse zamudi, SIN. počasnik, m. ber Langsame, Cig. pocasnost, f. die Langfamkeit. počásoma, adv. allmählich, nach und nach. Mur. pocast, f. die Beehrung, die Chrenbezeugung, Cig.(T.); — stsl. počast, adj. spaltig, ripig, Cig. počasten, stna, adj. = časten, Chren-, Cig., počastilo, n. die Chrenbezengung, die Auszeichnung, Jan. pocastitev, tve, f. die Ehrenbezeugung, die Auszeichnung, Cig., Jan., nk. počastiti, im, vb. pf. Ehre erweisen, beehren; p. koga s streljanjem; počaščen, beehrt, geehrt, Cv. počastnica, f. bas Ehrengeschent, Cig. počaščeváti, ûjem, vb. impf. ad počastiti, beehren, nk., (počeščevati) Cig., Jan. poca, f. dem. poc f., ein fleiner Sprung o. Miss, M. počečiti se, im se, vb. pf. = počičati se, C. počečkáti, am, vb. pf. befripeln. poceda, f. bie Sanberung, bie Reinigung, M. pocediti, cedim, vb. pf. ber Reihe nach faubern, puten; po hiši je vse počejeno, Gor.
počehati, ham, vb. pf. 1) = podrgniti: p. se
ob čem ali kom, LjZv.; — 2) = počesati, tammen, Jan. počehljáti, am, vb. pf. ein wenig fragen, Bl-Kr.-Mik.; p. svinje, BlKr.; streicheln, M. počehljávati, am, vb. impf. ad počehljati ; öfter ein wenig trazen, Mik. póček, m. = počak; na p. dati, BlKr.-M.; na p. vzeti, Krelj. počéliti, im, vb. pf. palico p., ben Stod am Ende abplatten, C. počeljustáti, am, vb. pf. ein wenig schwaken, ein Geheimnis ausplaubern, M.; vse p., alles ausplaufden, Z. počélo, n. ber Ursprung, Jan., LjZv.; - hs. počemériti se, êrim se, vb. pf. mürrijch werden, počenčáti, am, vb. pf. ein wenig plaubern; p. kaj, etwas ausplaubern, Jan. pocenica, f. die Erdfluft, die Schlucht, C. počéniti, čénem, vb. pf. nieberhoden, niebertauern; - prim. počepniti. počenjanje, n. 1) bas Beginnen; - 2) bas Berfahren. počęnjati, am, vb. impf. ad početi; 1) anfangen; - 2) beginnen, treiben, thun; kaj pa počenjate, otroci? vsakojake reči p. pocep, cepa, m. bie Aniebeuge, Telov. počépati, čepam, pljem, vb. impf. ad počeniti; (öfters) niederhoden, Mur., Cig., Jan.; počepaje, dann und wann niederhodend, C. pocepek, pka, m. ein unreifes Ei ohne harte Schale, Gor.-M.

počépen, pna, adj. Aniebeuge-: počépna drža, počepęti, im, vb. pf. eine Zeit lang hoden. pocepica, f. bie Sode: na pocepici sedeti, hoden, Z. počepîn, m. 1) ber Hoder, Z.; — 2) p. je fizol, ki nizko raste, Svet. (Rok.). pocepnik, m. ein nieberes Brot, Z. počépniti, čépnem, vb. pf. = počeniti. pocepuh, m. ber gerne hodt, ber Soder, Cig., počepúlja, f. die gerne hodt, die Hoderin, počeranka, f. neka goba (menda: agaricus campestris), St. Tomaž pod Čavnom.-Erj. (Torb.). počésati, čéšem, vb. pf. tammen; p. dekletce; p. se, sich bie Haare tammen, sich frisieren; abstriegeln, Cig.; — p. koga, jemandem einen Sieb verfegen (fig.), Cig.; ablanzeln, nk. počesováti, ûjem, vb. impf. ad počesati, Jan. počestiti, im, vb. pf. = počastiti, Cig., Jan., nk. počeščénje, n. = počaščenje, Cig., Erj. (Izb. sp.). počeščeváti, ûjem, vb. impf. = počaščevati, Cig., Jan. počešerka, f. zadnji obrok jedi kakršnega koli pridelka; n. pr. "denes je krompirjeva počešerka", veli gospodinja, kadar pristavlja zadnji krompir, Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.). počétek, tka, m. 1) ber Anfang; s početka, anfangs; početki, die Anfangsgrunde, Cig. (T.); - ber Anfangspunkt (math.), Cig.(T); — bie Quelle (fig.), ber Grund, Cig.; — 2) bas Unternehmen, bas Beginnen, Cig., C.; nespameten p., thorichtes Beginnen, Ravn. poceten, tna, adj. Anfangs., Cig.; pocetna črka, početna brzina, Cig. (T.); - anfanglich, Cig.; - Elementar: početna šola, Cig., Jan.; početni nauk, Cig.(T.). početev, tve, f. 1) = početek, der Anfang, Slom.; -2) = počenjanje 2), Jan.početi, počnèm, vb. pf. 1) beginnen; prepir p., Cig.; brez njega nič ne počneš = er ist beine rechte Sand, Cig.; - 2) beginnen, thun; od veselja ne ve, kaj bi počel - er ist außer sich vor Freude; kaj mi je zdaj početi! was soll ich nun thun? kaj bi si počela taka gospoda v naši vasi? Vrt.; — 3) = spočeti, ems pfangen, Trub., Krelj, Jsvkr. pocetje, n. 1) die Unternehmung, Cig.; - 2) = počenjanje, das Treiben, die Handlungsweise; — 3) = spočetje, Krelj, Jsvkr. početnica, f. 1) die Urheberin, Cig.; die Grunberin, Kremp .- M.; - 2) die Unternehmerin, Cig.; — 3) bas Elementarbuch, Cig. (T.). počétnik, m. 1) ber Urheber, Cig., kajk.-Valj. (Rad); ber Gründer, Kremp.-M.; - 2) ber Unternehmer, Cig. početva, f. = početev 1), Mur. početvériti, ệrim, vb. pf. vervierfachen, Cig. počętvo, n. = spočetje, Trub., Jsvkr. počevina, f. neka vinska trta, jvzhŠt. - Erj. (Torb.). počęz, adv., pogl. počrez.

počíčati, am, vb. pf. 1) eine Beile sigen (v otročjem govoru), Cig.; - 2) p. se = usesti se, jv7hSt.

1. počína, f. die Spalte, ber Rifs, Guts.-Cig. 2. počína, f. das offene Meer, Jan., Cig. (T.);

počinati, am, vb. impf. ad početi = počenjati, Raič (Slov.).

počínek, nka, m. = počítek, bie Rast; zložen p., Hip. (Orb.); p. si privoščiti, Slom.

počíniti, čînem, vb. pf. 1) ausruhen, ausraften, Mur., Cig., Jan., Dol.; rad bi malo počinil, Vit.; počakaj, da malo počinem, Soška dol.-Erj.(Torb.); = p. si, $v \ge hSt.-Valj.$; p. si na božji volji, ogr.-Let.; — tudi: p. se, Mur., Zora, Dol., jvzhSt.; — 2) ruhig bleiben: otrok ne počine na postelji, das Rind will nicht ruhig auf dem Bette bleiben, jvzhSt.; krogla ne počine na mizi, jvzh.St.

počíniti, čînim, vb. pf. machen: počini je močne, (počiníti) ogr.-C.

počíslati, am, vb. pf. beachten, Cig.

počist, m. das empfindliche Springtraut (impatiens noli tangere), Guts., Medv. (Rok.). počístiti, čîstim, vb. pf. ber Reihe nach reinigen, puten; vse p.; vse je počistil po mizi = er hat alles aufgegessen, jvzhSt.

počítek, tka, m. die Hast; ne privošči si počitka, er gönnt sich keine Ruhe; brez počitka, ohne auszuruhen, rastlos; dober počitek! gesegnete Rast! jvzhŠt.; — pl. počitki, — počitnice, bie Ferien, Jurc.

počíten, tna, adj. Rast.: počítna ura, Cig.; počitni dan, DZ.

počíti, číjem, vb. pf. ausruhen; Oh majhno postojva, preljubi plesavec, Da jaz si oddahnem, da noga počije, Preš.; = p. si. Krelj, Vrt.; tudi: p. se, Mur., Jan., jvzh St.

póčiti, pộcim, vb. pf. 1) frachen, fnallen; puška je počila; z bičem p.; = ustreliti: zajca p., LjZv., Dol.; - počil je glas, es ist das Gerucht aufgetaucht, Cig., Jan., Nov., nk.; -2) einen Schlag verseten: p. koga za uho, po ustih; - p. se s kom, aneinander gerathen, eine Schlacht liefern, Jan.; - 3) berften, springen, plagen; obroc, lonec, mehur poči; kupica je počila, das Glas betam einen Sprung; struna je počila, die Saite ist gesprungen; - popek poči, bie Anospe geht auf, Cig.; človek bi od smeha počil, man tonnte vor Lachen berften; srce mi hoce p., bas Herz will mir springen, Cig.; pocen, gefprungen, geborften; lonec, zvon je p., der Topf, die Glode hat einen Sprung; ima glas kakor p. lonec; za to ne dam počenega groša; - 3) einen Leibesbruch befommen, Cig.; počen je, er hat einen Bruch, Cig., Kr.

počítje, n. = počitek, Guts.-Cig.

počîtkino, adv. so ziemlich viel, (tudi: počîtkeno) Prvačina (Goriš.)-Strek. (LjZv.).

počitkováti, ûjem, vb. impf. die Ferien gubringen, SIN.

počitkovina, f. = pokojnina, bas Ruhegehalt,

pocitnice, f. pl. die Ferien: na p. iti, o počitnicah, Cig., Jan., C., nk.

počîtnik, m. ber Quiescent, Cig., Jan.

počitnína, f. bas Quiescentengehalt, Cig., Jan.,

počîv, m. der Huheplah, Z., Danj.-Mik. počivaj, m. 1) mesto, kjer ljudje navadno počivajo noseč bremena; s to besedo se tudi meri dalja: dva počivaja daleč mu je odnasal, Podkrnci-Erj. (Torb.); - ber Rubepuntt, C.; — 2) kruh je na počivaj = ni zaprt v omari, vsak domačin ga sme rezati, Poh.-LjZv.

počiváten, ina, adj. Rast : počivální kamen, Cig.

počivalisce, n. bie Raftftatte, die Ruheftatte, Cig., Jan.; tudi: počiválišče, ogr.-Valj.(Rad). počivatnica, f. 1) das Ruhebett, bas Sofa, Jan., DZ., ogr.-C.; — 2) ein fleiner Sig in einem Schacht, Cig.

počivalnik, m. ber Raftstein, Cig.; na vsakem tretjem počivalniku je sedeval, Jurč.

počiválo, n. 1) ber Ruheplat, Gor. - M.; 2) das Ruhebett, das Sofa, Jan., Nov.-C., Vrt.

počivalski, adj. Rast: počivalsko mestce, Trub.(Post.).

počívanje, n. baš Ausruhen, baš Rasten; "Bog blagoslovi (žegnaj) počivanje!" reče, kdor gre mimo počívajočíh ljudi, jvzhŠt.

počívati, am, vb. impf. ad počíti; raften, ausruhen, der Ruhe pflegen; v senci p.; njiva počiva, ber Ader liegt brach, Cig.; ruhen (o mrtvih).

počivavec, vca, m. kdor počiva, ber Raftenbe; - = počitnik, ber Quiescent, V.-Cig., Jan. počívež, m. bas Ausruhen, M.

počívič, adv. inzwischen ausruhend, mit Baufen: p. delati, jesti; tudi: na počivić, Št.-C.

počívkati, am, vb. pf. ein wenig piepen. počívnica, f. das Rubebett, ogr.-C.

počlovečeváti, ûjem, vb. impf. ad počlovečiti,

počlovečiti, vecim, vb. pf. 1) zum Menichen maden, vermenichlichen, anthropomorpholieren, Cig.(T.), ogr.-M.; p. se, die Menschheit annehmen, Cig.; — 2) humanisieren, civili-sieren, Nov.-C.

pocohati, am, vb. pf. ein wenig fragen; patichen (v. Dachbecker), Cig.

pocohljati, am, vb. pf. ein wenig fanft fragen, C. počrčkáti, âm, vb. pf. 1) befrigeln, befledjen; - 2) verfripeln, vertledien: p. dokaj tinte.

počréden, dna, adj. Bechjel : počredno gospodarstvo, bie Bechselwirtschaft, Cig.; prim, čreda 2).

pocrépati, pam, pliem, vb. pf. ausschöpfen, Cig., Jan.; - auffaufen, Cig.

počrevec, vca, m. ber Suhnerdarm (stellaria media), veliki p., bas Gauchheil (anagallis), kravji p., ber Felbehrenpreis (veronica agrestis), C.

počrevina, f. das Darmfett, C., vzhSt. počręz, adv. 1) querüber; p. dejati kaj; rebri počrez iti, Jurč.;—2) im Durchschnitt;—3) p.

Muhle ein Geftell, auf welchem fich der Stein,

praviti, oberflächlich erzählen, Cig.; - (počręz?) na zapadu: počęz. počręzek, zka, m. bas Baufchale, (počezek), Jan., Nov. počrézen, zna, adj. 1) quer, Jan.; — 2) burch-ichnittlich, Nov.; Durchschnitts -: počrézna cena, ber Durchschnittspreis, Jan.; počrezni denar, bas Bauschalgeld, Jan.; - 3) oberflächlich, M.; — jummarisch, Jan. počręznica, f. 1) vrv, ki se dene počrez pod breme, Vas Krn-Erj. (Torb.); — 2) dolga zaga za dva človeka, (počeznica) Tolm. počreznina, f. das Paujchale, (počez-) Jan. počrgotáriti, arim, vb. pf. hintribeln : p. komu kaj, Let. počíkati, číkam, vb. pf. befrigeln, Z., Let. póčrn, adj. schwärzlich, Guts. počrněti, im, vb. pf. schwarz werben. počíniti, im, vb. pf. 1) schwarz machen, schwarzen; s sajami p., Cig.; - 2) verschwärzen: p. koga pri kom. počrpáti, pâm, vb. pf. = počrepati, Cig. pocftati, cftam, vb. pf. mit Strichen bezeichnen: p. ves papir, Cig. poortljati, am, vb. pf. bestricheln, Cig. počúčniti, čůčnem, vb. pf. = počeniti, nieberhoden, C., Dol. pocuditi se, cudim se, vb. pf. einige Bewunderung ichenten : p. se cemu, Cig. počůha, f. = potuha: počuho dajati, Ig(Dol.). počúhati, am, vb. pf. durch Blafen abfühlen, Gor., Tolm.; — p. se = ohladiti se, GBrda-Erj. (Torb.). počúhniti se, čůhnem se, vb. pf. = ohladiti se: počakajmo, naj se jed počuhne, jvzhSt. pocut, m. die Empfindung, Z.; das Gefühl: dobri p., das Wohlgefühl, Cig. pocutek, tka, m. 1) die Empfindung, Mur., Jan.; - 2) ber Sinn, Mur.; pl. počutki, bie Sinne: svojih počutkov ne v moči imeti, seiner Sinne nicht mächtig sein, Cig.; duh se ne zapopade z našimi počutki, Jap.(Prid.); Da ga ne bode zgalo, Ne bolelo, ne srbelo, v vseh njegovih počutkih Zunaj in znotraj! (zagovor), Gabrije pod Krasom-Erj.(Torb.). počúten, tna, adj. sinnlich, Cig., C.; počůtna naslada, *LjZv*. počútiti, im, vb. pf. = občutiti, empfinben, Z., M.; (napačno: p. vb. impf. empfinden, p. se = fich befinben). počûtje, n. das Befinden, Jan. počūtljaj, m. = počutek, das Gefühl, M. počutljiv, adj. = občutljiv, empfindlich, Dict., počutljívost, f. = občutljivost, die Empfindlichkeit. Z. počútnost, f. die Sinnlichfeit, C. počûtstvo, n. das Gefühlsvermögen, Jan.(H.). počvetériti, ệrim, vb. pf. = početveriti, Z. počvrstiti, im, vb. pf. erquiden, anfrijchen, Cig. počvrščénje, n. bie Stärfung, C. pòd, póda, m. 1) ber Fußboben; p. delati sobi, ein Zimmer bobmen, Cig.; - 2) ber Drefch-boben, die Tenne; - ber Boben ber beutschen Weinpresse, C.; — 3) das Nühlgebiet, in der

ber Lauf und ber Rumpf befindet, V. - Cig.; — 4) der Dachboden, Cig., Goriš.; — das Dachsimmer, Goriš.; — 5) das Stockwert, Ravn.-M., ogr.-C.; hiša na en pod, Zv.;bas Dect: ladja na dva poda, C., Z. pòd, I. praep. A) c. acc. 1) unter (na vprašanje: kam?—često znači samo približavanje k više ležečemu predmetu); pod kolo priti; pod mizo vreči; iz dežja pod kap; pod solnce, mittagwarts, V. - Cig.; Peljala ga pod beli grad, Npes.-Mik.; pod mesto, hinwärts nach ber Stadt, Cig.; — pod-se, abwarts, bergab, Cig., Jan.; cesta gre pod-se, Gor.; - pod se gledati, ben Blid zu Boben gerichtet haben, Dict.; — 2) izraža razmerje podložnosti: unter; pod svojo oblast spraviti; - biti pod koga, biti pod našega cesarja, Cig., C.; biti pod kako sodnijo, einem Gericht unterstehen, Cig.; biti pod kako faro, zu einer Pfarre gehören, Z., Kr.; - pod zastavo vzeti, pfanden, Jan.; - pod zlo iti, zugrunde geben, Cig., Jan.; = pod nic priti, Jan., Zv.; — pod moj odgovor, auf meine Berantwortung, Cig. (T.); — 3) v casnem pomenu: gegen; pod vecer, gegen Abend; pod noc, mit anbrechender Racht; pod jutro, gegen Morgen; pod jesen, gegen ben Berbft hin; pod starost, bei zunehmenden Jahren, Cig.; - mahrend: pod pridigo, C.; pod mašo, C.; v cerkvi pod mašo peti, Jsvkr.; B) c. instr. :) unter (na vprašanje: kje?); pod streho biti, unter Dach fein; pod milim nebom, unter freiem himmel; - pod goro, am Juge bes Berges; pod gradom, unter bem Schlosse; pod oknom stati; - pod pazuho koga voditi, jemanben am Arm führen; pod orozjem biti, unter Baffen fein, Cig.; - 2) znači podložnost ali kako podobno razmerje: unter; Ti ga nimaš pod seboj, Da bi skusil se z menoj, Npes.- K.; pod našim cesarjem; pod oblastjo; pod vodstvom; pod zvonom kake fare, in einem Bfarriprengel; — pod kljudem imeti, unter Schlofs und Riegel halten; pod prisego, unter Eidichwur; p. kaznijo prepovedati, bei Strafe verbieten; pod danjo, tributpflichtig, Cig.(T.); pod svojo odgovornostjo, unter eigener Berantwortung, DZ.; — II. adv. (v sestavi s samostalniki največ le v novejših spisih po vzgledu nemščine); Unter-, Bice-: poddijakon, der Subbiaton; podžupan, ber Bicebürgermeister; (v teh sestavah ima "pod" svoj poudarek poleg glavnega naglasa sestavljene besede); — III. praef. znači 1) da se dejanje pod čim vrši, ali da je v kakem podobnem razmerju: podkovati, bejchlagen, (= unten anschmieden), podložiti, unterlegen, podpisati, unterichreiben, podorati, unterudern, podpreti, unterstüßen; - 2) da je dejanje od spodaj navzgor namerjeno: podganjati, aufjagen; — 3) da je dejanje nekako tajno: podkupiti, bestechen (= heimlich taufen). podáč, m. = podajač, orodje, s katerim se kaj podaja, *Podkrnci-Erj.(Torb.)*.

pòdadmirāl — podâljek podadmiral, m. ber Biceabmiral, Cig., Jan. 1. podagra, f. protin, bas Pobagra, Jan. podágra, f. = les z vejevjem za lonico, za drva itd. (beseda izprevržena iz: podvora), Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). podagrast, adj. podagrisch, Cig. podaja, f. die Überreichung, Cig., Jan.; — die Ergebung, die übergabe (3. B. einer Stabt), Cig., Jan., C. podajáč, m. 1) ber etwas zu reichen pflegt, ber Handlanger; — 2) die Reichgabel, Mur., Cig., Dol., Notr., Gor.; — 3) veliki p., in ben Sagemuhlen der haten, welcher bas Steigrad fortichiebt, ber Schieber, Cig. podajáča, f. die Reichgabel, Z., Nov. podajacka, f. bie Sandlangerin, Cig. podajainica, f. die Reichgabel, Guts. - Cig., Mur., Jan., Zilj.-Jarn.(Rok.), Polj. podajatnik, m. 1) die Reichgabel, Guts., Cig., Jan., Gor., zapSt.; - 2) = podajač 3), ber Schieber, Cig., Savinska dol. podajanje, n. 1) das Hinreichen; — bie Hand-langung; — 2) das Zusehen, die Hehe: s podajanjem koga odgnati, jemanden fort. heten, Cig.; — das Durchhecheln; — prim. podajati.

podajati, jam, jem, vb. impf. ad podati; 1) reichen, barreichen; p. snopje, vodo; roke si p.; an die Hand geben, bieten; to nam podaja dokaze za našo trditev, nk.; - überreichen, Cig., Jan.; prosnje p., Bittschriften einreichen, Cig.; — 2) p. se, sich ergeben; mesta se podajajo; — nachgeben: veje se podajajo pod snežno težo, LjZv.; -- p. se v kaj, sich in etwas einlassen; - p. se na kaj, einer Sache obliegen, V.-Cig.; - 3) p. koga, jemandem mit Worten zusegen, ihn burch die Hechel ziehen, Cig.; p. se s kom, mit jemandem einen Streit, eine Bege haben, Cig.; dolgo sta se podajala, sie stritten lange mit einander, Z.; — 4) konj podaje, das Pferd galoppiert, Podkrnci-Erj. (Torb.); — 5) p. se, passen, Jan.; kako se mi podaje ta obleka? Cig.; — 6) podaje se mi, ich empfinde einen Brechreiz, Z., Bolc-Erj. (Torb.); — 7) p. se kam, sich irgendwohin begeben, verfügen, Cig., nk.; (po nem.); podájem, kajk.-Valj. (Rad). podajavec, vca, m. ber etwas reicht; n. pr.,

podajavec, vca, m. der etwas reigit; n. pr., kdor vodo v fužinah podaje, Gor.; der Handlanger, Cig., Jan.

podajāvka, f. 1) bie etwas reicht, bie Handslangerin, Cig., Jan.; — 2) bie Reichgabel, KrGora.

podajen, ina, adj. die Ergebung ober die Ubergabe, Jan. (H.).

podajić, m. = podajać 2), die Reichgabel, Tolm.-Levst.(M.).

podajitnica, f. = podajač 2), bie Reichgabel, Notr.

podájščina, f. kar se podaja, Mur.; podajači so imeli v eni roki meč, z eno so podajščino nosili, Ravn.

podaljek, lika, m. = podališek, bie Fortsetung,

podaljeváti, ûjem, vb. impf. fortsehen, C. podáljiti, im, vb. pf. = podaljšati, Z. podáljšanje, n. die Berlängerung; — die Pro-longation.

podaljsati, am, vb. pf. langer machen, verlängern; p. se, länger werben, sich verlängern; — prosongieren.

podaljšava, f. die Berlängerung, Cig., Jan., C. podaljšba, f. die Berlängerung, die Prolongation, Jan., DZ.

podaljšek, ška, m. 1) ber Fortsat, Cig.; p. osi, die Berlängerung ber Aze, Žnid.; — 2) bie Berlängerung; p. vasih dni, Ravn.-Valj. (Rad); menični p., die Prolongierung eines Bechsels, Cig.

podaljševanje, n. die Berlängerung. podaljševati, üjem, vb. impf. länger machen, verlängern; — prolongieren.

podaljsina, f. die Berlangerung, C.

podamāščiti, im, vb. pf. damaščieren: p. jeklo, Cig.(T.).

podânčica, f. ber Bfriemenschwanz (oxyuris vermicularis), Jan. (H.); — prim. otročja glista.

podánek, nka, m. der unterste Theil des Baumes, C., Z.; — der Fuß eines Berges, Cig. (T.), Erj. (Min.), Jes., Kr.; hribi so tukaj od podanka do vrha zaviti v bujno zelenilo, Zv. podánja, s. = kotlasta dolina, Rodik (Kras)-Erj. (Torb.).

podánost, f. = udanost, die Ergebenheit, Mur. 1. podár, rja, m. der Felds oder Beingartenhüter, C., Levst. (Nauk).

2. podár, m. = podarek, Mur.

podarati, am, vb. impf. ad podorati; unteradern, Habd.-Mik.; gnoj p., einen mit Bunger bestreuten Ader pflugen, jvzh St.

podarek, rka, m. bas Geschent, die Spende, Cig., Jan., DZ.

podarílo, n. = podarek, Cig., Jan.

podarîtev, tve, f. die Schenfung, Jan., Nov., nk.

podariti, im, vb. pf. ichenten; p. komu kaj; tudi: p. koga s čim: jaz podarim starejšino z malim darom, naj ga podari Bog z večim! vzhŠt.-Pjk.(Črt.).

podarîvec, v.ca, m. ber Geschentgeber, Cig., Jan. 1. podârjati, am, vb. impf. = podarati, Jan. 2. podárjati am, vb. impf. ad podariti = podarjevati, nk.

podarjeváti, ûjem, vb. impf. ad podariti; schenien, Jan., nk.

podarnik, m. ber Spender, C.

podarováti, ûjem, I. vb. pf. = obdarovati, begaben, befahenten: vsi so z umom podarovani, Jap.(Prid.); car soldate pohvali in jih podaruje, Vod.(Izb. sp.); — II. vb. impf. Mik.; pogl. podarjevati.

podatek, tka, m. bie Angabe, Cig. (T.); podatki, bie Daten, Cig. (T.). C., DZ., nk. podaten, tna, adj. 1) freigebig, Z., Navr. (Spom.),

BIKr.-Navr.(LjZv.); — 2) geſdmeibig, Z., Vrt.; — milb (min.), h. t.-Cig.(T.). 1. podáti, dám, vb. pf. 1) reiden: podajmo si

roke! — überreidjen; tožbo p. zoper koga,

Cig.; - 2) p. se, sich ergeben; - nachgeben; p. se poželenju, Kast. - Valj. (Rad); p. se grehu, fich ber Gunde ergeben, Jsvkr.; podal se je, er gab sich barein, er fügte sich; nekaj časa ni se hotel ničesar učiti, sedaj se je pa podal, D.Sv.; tudi: er hat eingestanben; - p. se v kaj, eingehen, sich in etwas ein= lassen; v to se ne podam, Cig.; v pogovor se p., Glas.; — p. se na kaj, sich auf etwas verlegen, Cig.; p. se na tatvino ali ropanje, Jap.(Prid.)-Valj.(Rad); on je znal lepo govoriti, kadar se je podal, Jurč.; — 3) p. se, sich begeben: p. se kam (po nem.), Jurč.; Mur., Cig., Jan., nk.; — 4) p. se, vb. impf. = podajati se, passen; poda se mu kakor svinji sedlo, kakor zajcu boben. 2. podati, podam, vb. impf. ben Boben legen, bobnen, Svet.(Rok.). podava, f. bas hingeben, C. podaváč, m. = 1) podajač 1), der Hanblanger, Mik., Danj. (Posv. p.), jvzhŠt.; — 2) bie Reichgabel, C., Mik. podávati, am, vb. impf. = podajati, Mur., vzhSt. podâvek, vka, m. die Abgabe an Auszügler, der Auszug, C.; podavek, vzhSt. podáviti, im, vb. pf. nach einander abwürgen; svoje otroke je podavil; kuga jih je vse podavila, die Best hat sie alle bahingerasst. podávka, f. = podajavka 2), podajač 2), Jan. podbada, f. bie Anspornung, Cig. podbadati, am, vb. impf. ad podbosti; anipornen; p. konja, Cig. podbadavec, vca, m. der Ansporner, der Ans treiber, Cig.; njega (Egipta) podbadavec pride od polnoči, Škrinj. podbarvati, am, vb. pf. grundieren, Jan. podbet, bela, m. ber Huflattich (tussilago farfara), Rib.-Mik., Ip.-Erj.(Torb.); — die Klette (lappa minor), Valj.(Rad); — neka vinska trta, Brežice(Št.)-Ērj.(Torb.). podbęłec, ica, m. neka vinska trta, Dol.-Z., Sv. Duh pri Krškem - Erj. (Torb.); ohten= blättriger Bippacher, Trumm. podbeliti, im, vb. pf. drevo p., bem Baum einen Theil ber Rinbe wegichalen, ihn lachen, franzen, Cig. podbérati, bêram, vb. impf. = podbirati, Mur. podbęrek, rka, m. podberki = pri podbiranju nabrano grozdje, C.; - prim. podbirati. podberîn, $m. = podberina, C., \dot{Z}.$ podberina, f. ber Borlesewein, C., Z. podberúh, m. = podberin, C. podbezáti, am, vb. pf. aufhegen, Cig. podbíjati, am, vb. impf. ad podbiti; = izpodbijati, M., C., Z. podbîr, m. = podberina, C. podbiráč, m. delavec, kateri podbira v vinogradu, M. podbîranec, nca, m. = podberina, Cig. podbiranje, n. die Borlefe, St. podbírati, bîram, vb. impf. ad podbrati; pri kapusu ali pesi staro lepenje (perje) sproti obirati, Z., Soška dol.-Erj.(Torb.); - gnilo,

plesnivo grozdje pred trgatvijo obirati, eine Borlese vornehmen, Z., C., BlKr., St. podbîrek, rka, m. = podberina, Cig., C. podbirina, f. = podberina, vzhSt. podbistriti, bîstrim, vb. pf. p. konja, dem Pferde die Sporen geben, St.-Z., Npes.-Pjk. podbistrováti, ûjem, vb. impf. ad podbistriti; anspornen, Z., Zora. podblaziniti, înim, vb. pf. unterposstern, Cig., M. podbòd, bóda, m. der Unsporn, Cig. (T.). podhodica, f. ber Ansporn, Cig.(T.). podboj, boja, m. 1) die Thurpfoste, ber Thurftod; — 2) ber Stüpbalten, Dict.; — 3) ber Unterzugsbalten, ZgD.; ber Unterfeil, C. podbojnik, m. ber Thurstod, C. podbosti, bodem, vb. pf. bie Sporen geben: p. konja, Cig.; — anspornen, anreizen, Cig. (T.).podbradek, dka, m. 1) ber fleifcige, berab-hangenbe Theil unter bem Rinn, bas Unterfinn (ber Rober); — bas Kinn, Mur., Valj. (Rad); — 2) bie Bamme bes Rinbes, C.; - 3) das Bartläppchen des Hahnes: petelinovi podbradki, Cig., Jan., C podbrådica, f. ber Halsbart, Cig. podbradnica, f. 1) bie Rinnfette, Cig.; - 2) bas Tuch, bas man Rinbern beim Effen unter das Kinn bindet, das Geiferläppchen, Cig. podbradnik, m. die Kinnkette, Jan.; - ber Rehlriemen ber Bferbe, Cig. podbradnja, f. bie Halswamme bes Rinbes, vzhŠt.-C. podbradnjak, m. 1) bas Unterfinn, Mur., C.; - 2) die Halswamme des Rinbes, C.; 3) ber untere Balten bes Ochsenjoches, jugh St. podbranati, am, vb. pf. untereggen, Cig. podbráti, bérem, vb. pf. slabo perje zelja a. pese, slabo grozdje pred trgatvijo obrati, unterflauben, C., St. podbrazdáč, m. ber Untergrundpflug, Nov .- C. podbrazdina, f. bie Erbichichte unter ber Furche, podbrazdje, n. = podbrazdina, Nov.-C. podbidje, n. ber fuß eines Berges, Cig. podbręcati, am, vb. pf. aufschürzen, Z.; p. si obleko z motvozom, Bes. podbrecováti, ûjem, vb. impf. ad podbrecati, Z. podbrêncati, am, vb. pf. = podbrecati, Z. podbręnček, čka, m. ber Gürtel, C., Z. podbręžina, f. eine vom Baffer unterwühlte Uferstelle, ob Loknici(St.)-LjZv. podbrijac, m. ber Barbier, Mur. podbríjati, am, vb. impf. = podbrivati, Mur. podbriti, brijem, vb. pf. ben Bart rafieren; p. se, sich den Bart rasieren; — p. koga, betrügen, C. podbrivati, am, vb. impf. ad podbriti; rafieren; p. se, sich ben Bart rafieren. podbrúsiti, im, vb. pf. unterschleifen, Cig. podbrúšati, am, vb. impf. ad podbrusiti, Cig. podbud, m. ber Impuls, Cig. podbuda, f. bie Erbauung (fig.), Jan. podbudba, f. bie Ermuthigung, Cig. podbûdek, dka, m. die Aneiferung, Cig. podbuden, dna, adj.aneifernd, erbaulich, Cig., Jan.

podbuditi, im, vb. pf. aufmuntern, aneifern, Mur., Cig., Jan. podbudljiv, íva, adj. aneifernd, Z.; erbaulich, C. podbudnik, m. ber Aneiferer, Cig. podbûja, f. = podbudba, Z.podbujati, am, vb. impf. ad podbuditi; aufmuntern, aneifern, Mur., Cig. podcesten, stna, adj. unter ber Strafe befindlich: podcestne sopotnice = podrovi, die Stragencanale, Levst. (Cest.). podceviti, im, vb. pf. drainieren: p. zemljišče, h. t.-Cig.(T.).podcvitati, am, vb. impf. unten nachblühen, Z. podcastnik, m. ber Unterofficier, Jan., nk. podcasnica, f. ber Crebengteller, Cig. podcelje, n. ber Ropficilb ber Infecten, h. t .-Cig.(T.).podcepica, f. = podcepina, C. podcepina, f. bie Fluffigfeit, bie beim gapfen ober aus bem Sahne abtropft, ber Tropfwein, das Tropfbier, Cig., Jan., Dol., BlKr. podčępnica, f. = podčepina, Cig., Jan. podčepnja, f. = podčepina, Meg. podčésati, čéšem, vb. pf. unterfammen, Cig. podčesávati, am, vb. impf. ad podčesati, Cig. podčíniti, čînim, vb. pf. unterordnen, Cig. (T.), C., SIN., DZ.; — rus. podčrevovina, f. ber Darmfad, C. podčinka, f. neka goba, Rihenberk-Erj. (Torb.). podčítati, čítam, vb. pf. unterftreichen, Jan., nk. podčrtováti, ûjem, vb. impf. ad podčrtati, Jan., nk. pòddedič, m. ber Racherbe, Cig. pòddednica, f. bie Racherbin, Cig. poddędnik, m. = poddedić, Cig. poddejáti, dêm, dénem, vb. pf. barunter legen, unterlegen. poddet, dela, m. 1) bie Anichuhung, ber Borschuh, Cig., Jan., Met., Gor., Dol.; - 2) die Grundraft am Bfluge, bas Bflughanpt, Cig., C.; — 3) poddeł, dela, prednji in zadnji p. pri vozu, bas Borber- und hintertheil bes Bagens, (podel) Strek., Kras, Ip.-Erj. (Torb.), St.; na prednjem poddelu ploh vleči, St.; - zadnji p., ber Hintere (podex), C.; jelenov p., ber Hirschziemer, Guts.; — (pise in govori se nav.: poděl ali podel). poddelati, delam, vb. pf. (bie Stiefel) vor-ichuben, Mur., Cig., Jan., Met., Dol., Gor., Poh.; - piše se tudi: podelati. poddetec, ica, m. bas Pflugrabergeftell, C.; - prim. poddel 3). poddetek, ika, m. bie Unterabtheilung, C. poddelováti, ûjem, vb. impf. ad poddelati; vorschuhen, Cig. poddesetnik, m. 1) ber Gefreite, Jan., DZ.; – 2) ber Unterzehenter, V.-Cig. poddijákon, m. ber Unterbiaton, Jan. poddôbnik, m. neka goba, C. poddołżnik, m. der Nachichuldner, Cig. poddrustvo, n. 1) ein fleiner Befig, bie Sofstatt, Cig., Blc.-C.; kakega poddružnika posestvo, (bajta, majhen kos zemlje), Notr.; – 2) die Inwohnerschaft, Ig(Dol.).

poddruštvováti, üjem, vb. impf. als Inwohner leben, Ig(Dol.). poddrúžen, žna, adj. subalternierend, Cig.(T.); poddrůžna občina, die Untergemeinde, Levst. (Cest.); — Filiale, Cig., Jan.; p. zavod, eine Bweiganstalt, DZ.; poddružna blaznica, die Irrenhausfiliale, Levst. (Pril.); Reben-, Cig.; poddružna žila, ber Rebengang (min.), Cig.(T.); — poddružni dednik, ber Nacherbe, V.-Cig.; — (piše se tudi: podružen). poddruženec, nca, m. ber Subalterne, Jan. poddruževáti, ûjem, vb. impf. unterordnen, poddružitev, tve, f. bie Unterordnung, Jan. poddrúžiti, drūžim, vb. pf. unterordnen, Jan., Cig.(T.).poddrūžnica, f. die Filialtirche; — die Filiale eines Bereines, einer Anftalt, Cig., C., nk.; (piše se nav.: podružnica). poddrūžničar, rja, m. ber zu einer Filiale Gehörige, SIN. poddrûžničen, čna, adj. die Filiale betreffend, C. poddružnik, m. 1) ber Gefellpriefter, ber Cooperator, der Raplan, Meg., Cig.; der exponierte Briefter an einer Filiale ober Localie, C., Burg. (Rok.); - 2) posestnik kake bajte, kakega kosa zemlje, ber hauslet, Cig., Burg. (Rok.), Notr.; der Rebenbauer mit einem kleinen Grund, eine Art Hofftatter, Z.; — 3) der Inwohner, Ig(Dol.); — (pise se tudi: podružnik). poddrůžniški, adj. = poddružničen, nk. poddružnost, f. die Unterordnung, Cig. (T.). podduplo, n. bas untere Ofenloch, C. poddvígati, dvígam, vb. impf. ad poddvigniti; ule p., die Bienenstöcke auffippen, Cig. poddvigniti, dvignem, vb. pf. ul p., einen Bienenftod auflippen, Cig. podebeliti se, im se, vb. pf. bider ober fetter werden, Cig. podediti, dedim, vb. pf. = podedovati, erben, Z., Zora. podednik, m. = dedic, ber Erbe, Vrt. podędovanje, n. bas Erben, nk. podedovanjski, adj. Beerbungs : vzajemno podedovanjsko društvo, nk. podêdovati, ujem, vb. pf. erben, ererben, Cig., Jan., nk. podegati, am, vb. pf. ein wenig fortstoßen, Z. podegmati se, am se, vb. pf. ein wenig ganten, vzhSt.-C. podehníti, dáhnem, vb. pf. = podihniti, C. podejáti, dénem, dêm, vb. pf. 1) bahinftellen, bahinlegen, C.; roke na koga p., C.; nieberftellen, Jan.; - 2) bemeistern, bewältigen, Jan.; kogar pa je on podejal, ta je moral nositi stroške zanj, Bes.; — 3) pode mi kaj, ich werbe unpass; kadar mi kaj pode, wenn ich unpasslich bin, Cig. pódel, éla, m., pogl. poddel. pódel, dla, adj. gemein, (moralisch) niedrig, Cig. (T.), nk.; — rus., češ. podélati, delam, vb. pf. 1) aufarbeiten; vse p., reine Arbeit machen, Cig.; das Material

aufarbeiten, verarbeiten; klobčiće preje v

platno p., Ravn. (Abc.); usnje v črevlje p., Z.; meso v klobase, hosto v butarice p., Polj.; slamo v gnoj p., Cig.; podelan gnoj, verrotteter Dunger, Vrtov. (Km. k.); (v pisarnicah) vse podelati, kar se je nabralo, Vod. (Nov.); - podelan prostor, verfahrenes Feld (im Bergbau), V.-Cig., - 2) verwüften, Jarn., M.; vol je po zelniku vse podelal, Z.; — 3) beschmuten, Cig.; — p. se, sich mit ben eigenen Ercrementen beschmuten, sich bemachen; p. se v gnezdo, ins Rest thun, Cig.; - p. se, fich befleden (fig.), alle Achtung verlieren, Polj.; -4) ein wenig arbeiten, Cig. podelava, f. die Berarbeitung, Cig., Jan. podelávati, am, vb. impf. ad podelati; perarbeiten; železo v zlitke p. (zainen), Cig.; snope p., die Barben in die Sarfe bangen, Notr. podelavka, f. die Hammerhutte, V.-Cig. podetba, f. 1) die Bertheilung: p. toplote, Cig. (T.); — p. kroznice, die Kreistheilung, Cig. (T.); — 2) die Ertheilung, C. 1. podetek, ika, m. die Racharbeit, Cig. 2. podetek, ika, m. 1) bie Eintheilung, C.; -2) die Ertheilung, die Mittheilung, C.; die Spende, Cig., Jan. podeléžiti se, ęžim se, vb. pf. = udeležiti se, Burg. podelîten, tna, adj. = podelitven, Cig. podelîtev, tve, f. die Berleihung, Cig., Jan., nk.; p. ślużbe, privilegija, Cig.; - die Mittheilung: p. toplote, Sen. (Fix.); - bie Musspendung, die Berabreichung, Cig., Jan. podeliti, im, vb. pf. 1) eintheilen (math.), Cig. (T.); na stopnje p., graduieren, Cig.(T.); 2) vertheilen: vse p., alles austheilen; -3) ertheilen, spenben, verabreichen; p.miloščino; (eine Bewegung) mittheilen (phys.), Cig. (T.); verleihen, Cig., Jan., nk.; pravico, službo p., Cig.; p. komu akademijski stopenj, jemanben grabuieren, Cig. (T.). podelîtven, tvena, adj. Berleihunge.: podelitvena pravica, Cig., Levst. (Nauk). podelivec, vca, m. ber Berleiher, Cig. podelîvka, f. bie Berleiherin, Cig. podélja, f. = podelitev, die Ertheilung, C. podeljávati, am, vb. impf. ad podeliti; Gaben austheilen: radi davajo in podeljavajo, ogr.-Valj. (Rad); - verleihen: moč, katero podeljava Bog, ogr.-Valj. (Rad). **podeljénje**, n. = podelitev. podeljevanje, n. bas Ertheilen, bie Ertheilung; bas Berleihen. podeljeváti, ûjem, vb. impf. ad podeliti; mittheilen, Cig.; - ertheilen, verleihen. podoljevavec, vca, m. ber Mittheiler, ber Ansspender, Cig. podelo, n. = poddel 3), Cig. podelovanje, n. 1) die Berarbeitung; — 2) die Racharbeit, Cig. podelováti, ûjem, vb. impf. ad podelati; 1) verarbeiten; — 2) nacharbeiten, Cig. podemokrátiti se, atim se, vb. pf. ein Demotrat ober bemofratisch werben, Str., nk. podera, f. bie Berftorung, C.

poderúh, m. ber Berstörer: sreče svoje p., Levst. (Zb. sp.). podeseteriti, frim, vb. pf. verzehnfachen, Cig. podesetiniti, inim, vb. pf. bem Bebent unterpodesétiti, sêtim, vb. pf. p. kaj, (z. 28. von einer Ernte) ben Zehent absondern, Cig. podeskati, am, vb. pf. bebielen, mit Brettern beschlagen, Cig., C. podéti, dêm, vb. pf. p. mrlica (begraben), C. podežec, zca, m. ber Brefsboben, ber Relterboben, Mur. podožéten, ina, adj. im Lande vortommend, Land : podezêina bolezen, bie Epibemie. Cig., Jan., Levst. (Nauk); podeželne šege, bie Landesgebräuche, Z.; podeželni berać, der Landbettler, Cig. podeželoma, adv. lanberweise, V.-Cig. podfara, f. die Rebenpfarre, die Localie. podfevd, m. bas Afterleben, Cig. podgân, f. = podgana, ogr.-C. podgána, f. 1) die Ratte; hisna p., die Bausratte (mus rattus), siva p., bie Banberratte (mus decumanus), p. pizmarica, bie Bisamratte (fiber zibethicus), povodna p., bie Bafferratte (hypudaeus amphibius), Erj. (Ž.); 2) neka hruška, Sv. Duh (pri Krškem)-Erj. (Torb.); - prim. it. pantegana, Mik. podganar, rja, m. 1) ber Rattenfanger, Cig.; - 2) eine Art Hunde (Rattler?), C. podgánica, f. dem. podgana. podgániti, nem, vb. pf. = podgeniti, Cig., podganjak, m. ber Rattenfoth, Cig., Jan. podganjati, am, vb. impf. ad podgnati; aufjagen (aus einem Berftede), Z. podganjavka, f. bie Treibstange, C. podganji, adj. Ratten .. podganolovec, vca, m. ber Rattenfänger, Jan. podgânski, adj. Rattene, Mur., Cig., podgânsčak, m. 1) der Rattenfoth, Mur., Cig., Jan.; — 2) der Ratterfopf (echium), C. podganščica, f. bie Rattenfalle, vzhSt.-C. podgavra, f. ber fleine Silberreiher (ardea garzetta), Z., Frey. (F.). podgeniti, ganem, vb. pf. einbiegen, Z.; einfchlagen (beim Raben), Cig., Jan.; kar je podganjeno, ber Einschlag (beim Raben), V .podgibati, gibam, bljem, vb. impf. ad podgeniti; einbiegen, Z.; einschlagen (beim Räben), Cig. podgibek, bka, m. ber Ginichlag (beim Naben), Cig., Jan. podglaváč, m. ber Ropfpolfter, ogr.-C. podgláviti, im, vb. pf. = podšiti, poddelati, vorschuhen, Jan. (H.). podglavje, n. bas Ropfliffen, Mur., Cig. podglavnica, f. das Ropflissen, Jan., M., Ravn.-Valj. (Rad); - bas Ropfbrett, DZ. podglavnik, m. = podglavnica, Alas., Mur., Sol., C. podgležno, n. bie Fugwurzel, ber Oberfuß, V .podglobati, am, vb. pf. untergraben, Z.

— 80 —

podglobiti, im, vb. pf. (ben Stollen) unterfahren (mont.), Cig. (T.); — ces. podgnáti, žénem, vb. pf. aufjagen, Z. podgnésti, gnétem, vb. pf. unterfneten, Cig. podgnetúh, m. ber Auf- v. Einbringling, Istr.- C. podgniti, gnijem, vb. pf. unterfaulen, Cig. podgnojíti se, ím se, vb. pf. untereitern, unterschwären, Cig. podgobje, n. bas Unterlager ber Bilge, Schwammgewebe (mycelium), Cig. (T.), Tus. (B.); — češ. podgorec, rca, m. ber am Juge bes Berges Bohnenbe, ber Anwohner eines Berges, Cig., Mik., C., Navr. (Let.). podgóret, éla, adj. :) von ber Sonne gebraunt, prim. podgoret; - 2) če je nebo zvečer močno rdeče, pravijo: nebo je podgorelo, Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.). podgorętček, čka, m. dem. podgorelec; baš Rothschmänzchen (sylvia phoenicurus), Z. podgorêlec, lca, m. neki ptič, Mur., Danj. (Posv. p.); = podgorelček, Z. podgorelica, f. ber Bunber, Mur., Cig. podgoret, adj. nam. podgorel, gebraunt, von ber Sonne verbrannt: p. lesnik, Bolc - Erj. (Torb.); podgoreto silje, C. podgorida, f. die Stadtichwalbe (hirundo urbica), Bolc-Erj. (Torb.). podgorje, n. ber Fuß eines Berges, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.). podgorka, f. die Anwohnerin eines Berges, Cig. podgornica, f. neka hruška, Ponikve (Tolm.)-Erj. (Torb.). podgôrnik, m. = podgorec, Cig., Valj. (Rad). podgovarjati, am, vb. impf. p. komu, jemanbem einsagen, Cig. podgozden, zdna, adj. unter bem Balbe befindlich, Cig. podgozdnica, f. bie Rreugmeise, bie Tannenmeise (parus ater), Cig., Frey.(F.). podgrabiti, grabim, vb. pf. unterharten, unterrechen, Cig. podgraden, dna, adj. unter bem Chlois befindlich, Cig. podgradje, n. die Unterburg, Cig., Jan.; ber Burgfleden, Cig. podgreden, dna, adj. podgrędni kamen, ber Baltenstein, Cig. podgréti, grêjem, vb. pf. = pogreti, aufmarmen, Cig., Vrt. podgrinják, m. ber Schurhaten, C. podgrinjálo, n. 1) = podgrinjak, Guts.; -2) ber Fußteppich, DZ.; - 3) bie Schabrade; sedlo in podgrinjalo, Jurč. podgrinjati, am, vb. impf. ad podgrniti; 1) barunter breiten, Cig., Jan.; - 2) fcuren, C. podgristi, grizem, vb. pf. unten be-, abbeißen, unterbeißen, Z. podgrîvka, f. die Uferschwasbe (hirundo riparia), Cig., Erj. (Z.). podgřiek, grieka, m. = podgrlina, C. podgflenci, m. pl. die Bruftfette beim Pferbegeschirr, vzh.St. podgrlica, f. ber Bruftriemen bes Bferbes, Alas.

podgrlina, f. die Wamme, C. podgrlje, n. = podgrline, Jan., Cig.(T.). podgfniti, nem, vb. pf. barunter breiten, Cig., Jan.; ruho si podgrni, predno ležeš, Lašče-Levst. (Rok.). podgrodje, n. ber Borberbruftring (zool.), h. t.-Cig. (T.). podgrom, oma, m. bie Gicht, bas Pobagra, Cig.; - prim. bav. podagram, C. podgrómast, adj. podagrisch, Cig., Dol. podgromec, mca, m. ber Bobagrift, Cig. podhîba, f. die Fronie, Cig. (T.); podhîben, bna, adj. ironifc, Cig. (T.). podhičenje, n. die Unterschiebung, Cig. podhîsje, n. das Souterrain, Levst. (Pril.). podhititi, hîtim, vb. pf. unterfcieben, Cig., C. podhlopniti, hlopnem, vb. pf. erichnappen, Cig. podhrastnica, f. neka goba, Rihenberk-Erj. (Torb.). podhribski, adj. unter bem Berge gelegen: p. kosovi močvirski, die Rander des Moores, Levst. (Močv.). podhůjka, f = legen, Pohl., Cig., Erj. (Z.); - (izpačena beseda nam. podojka? prim. češ.-rus.kozodoj [caprimulgus europaeus], C.). podhûjskati, am, vb. pf., pogl. podhuskati. podhuliti, hulim, vb. pf. 1) schnipfen, C., Lj-Zv.; - 2) p. se, sich buden, Dol.-Mik.; pes se podhuli, ogr.-C.; podhulil se je in legel v posteljo, LjZv.; — p. se kam, sich wegstehlen: od dela se p., C.; ben Ropf hangen laffen, C.; eine tropige Miene machen (von Schmollenben), Mur., Dol.; podhuljeno gledati, Z., Dol.; - p. se, sich berftellen, sich verleugnen, Cig., Gor.; podhuljen pes, konj, ein hund, ein Pferd, bem man nicht trauen barf, vzhSt.; (nav. potuliti se, toda prim. Mik. V. G. I. 328.). podhúljav, adj. biebijch, C. podhuljenec, nca, m. ber Dudmauser, LjZv.; der Gleifiner, Cig. podhulki, m. pl. gefchnipfte Sachen, C. podhûskati, am, vb. pf. aufheten, Cig. podhuskováti, ûjem, vb. impf. ad podhuskati, aufheten, Cig. podhústiti, im, vb. pf. aufhegen, Mur., Cig. podíčiti se, dîčim se, vb. pf. = pobahati se, Jan. (H.). podîg, m. = povzdigovanje (pri maši), bie Banblung, ogr.-C. podígniti, dîgnem, vb. pf. = povzdigniti, ogr.-C., Zora. podihati, dîham, šem, vb. pf. 1) ein wenig athmen, Z.; - 2) = poduhati, ein wenig beriechen, Z., jvzh.Št. podihávati, am, vb. impf. beriechen, Volk. podiniti, dinnem, vb. pf. beriechen, jvzh.St. podijakoniti, im, vb. pf. zum Diaton weihen, Cig. podíljati, am, vb. pf. brettern, bebielen, Cig. podînek, nka, m = počitek, mir: ta človek nima nič podinka, Vrsno (Tolm.)-Erj (Torb.); (morda nam. pothinek, prim. pothiniti). podir, m. ber Berfall (3. B. eines Saufes), Cig., Jan.; — ber Sturg, ber Fall, C., SIN.

podiráča, f. ber Mauerbrecher, Dict .- Mik. podiraten, ina, adj. zum Nieberreißen bienenb : podiratio kladvo, ber Brechhammer, Cig. podiranje, n. das Riederreißen; — das Einbrechen ber Bienenstöcke: cebele se kupujejo ali za podiranje ali za pleme, Levst. (Beč.). podirati, am, vb. impf. ad podreti; fturgen machen, nieberreißen; zid, hiso p.; vihar drevje podira; čebele p. = čebele moriti, da se more med izpodrezovati, Levst. (Beč.), Navr. (Spom.); - p. se, einstürzen; hisa, most se podira; - p. prijateljstvo, die Freundschaft untergraben, Cig., Jan.; p. oporoko, ein Testament umzustoßen suchen, Cig.; wibersprechen, Cig., Jan.; sam svoje besede podira, er widerspricht sich selbst, Cig.; eno drugo podira, eins hebt bas andere auf, Cig.; - p. komu srce, jemanden entherzigen, Cig.; - p. se, = rigati se: podira se mi, es ftößt mir auf, Polj. podiravec, vca, m. ber Riederreißer, ber Berstörer. podîravka, f. 1) die Berstörerin, Cig.; — 2) naprava v ptičjo lov : bas Springhaufel, Kras-Erj. (Torb.). podirjastiti, astim, vb. pf. nieberrennen: p. koga, *Cig., Jan*. podirjati, am, vb. pf. ein wenig rennen; podirjam, ich werde rennen, schnell reiten o. fabren. podisati, im, vb. pf. eine furze Beit riechen, beriechen, Cig.; Daj ga (rožmarin) meni, devojčica, Da ga podišim, Npes. (BlKr.)-Let. 1. poditi, im, vb. impf. jagen, einhertreiben; konje p., die Bagenpferde jagen; zivad p., bas Geflügel verscheuchen; — p. se, einander, jagen o. heten, sich tummeln; — p. se, jagen (intr.), rennen; p. se za sovražnikom. 2. poditi, podim, vb. impf. ben Boben legen bodmen, pflaftern, ogr.-C. podivec, vca, m. ber Bericheucher, Valj. (Rad). podivjáčenje, n. bie Berwilberung, Cig. podivjáčiti se, ačim se, vb. pf. verwilbern, podivjáti, am, vb. pf. wilb werben, verwilbern, Cig., Jan. podîž, m. ber Jochpolster, Jan., M. podjámati, jamam, vb. pf. = podkopati, unterminieren, Jan. (H.). podjamen, mna, adj. hinterliftig, tudifch, Dict., podjámnost, f. die Hinterlist, die Tude, Krelj. podjámstvo, n. die Hinterlist, die Tude, Krelj. podjančnjak, m. ber weibliche Unterrod, vzhSt. podjármen, mna, adj. fürs Joch geeignet, Joch-: p. osel, C. podjarmîtelj, m. ber Unterjocher, SIN. podjármiti, im, vb. pf. bejochen, unterjochen, Cig., Jan., nk. podjarmîvec, vca, m. ber Unterjocher: p. vsega sveta, C. podjármljati, am, vb. impf. ad podjarmiti, nk. podjármljenje, n. die Unterjochung, Cig., nk. podjármov, adj. = podjarmen, fürs Joch geeignet, am Joche ziehend, Joche: podjarmov vol,

Mur., C.; podjarmova oslica, Trub., Dalm.; podjarmova mutasta živina je govorila, Jap. (Sv. p.). podjed, jeda, m. 1) ber Engerling, Cig., Jan.; podjedi, podzemeljski beli črvi, Levst.(Nauk); - 2) = bramor, die Maulwurfsgrille (gryllotalpa), Kor.-Jarn., Jan., Erj. (Ž.), Šoška dol.-Erj. (Torb.); - 3) ber einen zu untergraben sucht, der Widersacher, C.; - ni ga podjeda od hudega soseda, Npreg. - Jan. (Slovn.). podjędati, am, vb. impf. ad podjesti; unterfressen; črv podjeda rastlino; - untermaschen, untermühlen: voda podjeda breg; - podjeda se otroku, das Rind wird zwischen ben Füßen wund vom Harn, C. podjędavec, vca, m. der Buhler, C. podjędec, dca, m. = podjed 2), Kor.-C. podjedica, f. 1) ber Wurmfraß, Z.; - 2) = podjed 2), Soška dol.-Erj. (Torb.). podjèm, jema, m. ber Bebebalten, Jan. podjema, f. = podjetje, bie Unternehmung, C. podjemalnik, m. palica ali kol, s katerim nosač podpira breme na ramenu, Koborid - Erj. (Torb.). podjemanje, n. bas Unternehmen, C. podjemati, mam, mljem, vb. impf. ad podjeti, Z., C. podjęmnik, m. = podjemalnik, Ljubušnje (Goriš.) - Štrek (Let.). podjesti, jem, vb. pf. unterfressen; črv je bučo podjedel, Jap.-Valj. (Rad); ječmen je podjeden, bie Burgeln ber Gerfte find abgefreffen, Z.; — unterwaschen: voda je breg podjedla; - podjeden otrok, ein Kind, bas zwischen ben Füßen vom harn wund ift, C. podjeten, tna, adj. unternehmenb, nk. podjeti, jamem, vb. pf. 1) auf sich nehmen, erdulden, erleiden, Kast.; smrt p., ogr.-C.; - 2) unternehmen, Cig. (T.), nk.; obrt p., Levst. (Nauk); - 3) befruchtet werden, trächtig werden: krava je podjela, jvzhŠt.; — 4) einsschlagen (beim Nähen), Z.; — = zarobiti, einfaumen, Koborid (Goris.)-Strek. (Let.). podjetje, n. die Unternehmung, Levst. (Cest.), nk. podjętnica, f. die Unternehmerin, nk. podjętnik, m. ber Unternehmer, Levst. (Pril.), nk. podjętnistvo, n. die Unternehmung (als moralischer Körper): železnocestno p., DZ. podjetnost, f. der Unternehmungsgeist, nk. podjezíčen, čna, adj. unter ber Bunge befindlich, Cig.; podjezična kost, bas Bungenbein, Cig., Jan., Cig.(T.); podjezična žila, die Froschaber, Cig. podjezičnica, f. 1) = podjezična kost, Cig. (T.); — 2) = podjezična žila, Cig. podjolhníka, f. neka goba, Rihenberk - Erj. (Torb.). podjopič, m. die Weste, Guts.-Cig., Slom.-C. podkacáti, am, vb. ps. unterschmieren, Cig. podkaditi, im, vb. pf. unterrauchern; kadilo se mu je (pod nos), es hat ihn verbroffen, Svet. (Rok.). podkancelar, rja, m. ber Unterfanzler, Jan.

podkapanje, n. bas Untergraben.

podkapati, pam, pljem, vb. impf. ad podkopati; untergraben, Mur., Dol. - Cig., Jan., SIN., jvzhSt. podkapnik, m. ber Traufftein, Jan. (H.). podkapnjáča, f. = pod kapom naprayljena utica, vzhSt. 1. podkašati, am, vb. impf. ad podkositi; untermaben, Cig.; in ben Beingarten bas Gras maben ober jaten, Mur., vzhSt.; bas Getreibe vor bem Salmetreiben abichneiben, schröpfen, Mur .- Cig. 2. podkašati, am, vb. impf. ad podkošati; aufichurzen, p. se, sich bas Rleid aufschurzen, C. podkašavica, f. ženska, katera v vinogradu travo podkaša ali podžinja, C. podkašavkinja, f. = podkašavica, C. podkavanje, n. das Beschlagen: p. konj, DZ. podkavati, am, vb. impf. ad podkovati; beschlagen: p. konja, Mur., Mik., Vrt., Levst. (Podk.); vole p., LjZv.; p. škornjice, bie Stiefel beeisen, Cig. podkev, kve, f. bas hufeisen; podkev iskre kuje, Preš. pódkevca, f. dem. podkev. podkídati, kídam, vb. pf. barunter wegschaffen: sneg, gnoj p., C. podklad, klada, m. bie Unterlage, C.; - poprečni podkladi, die Bahnschwellen, DZ.; - die Schabrade, Vrt. podklada, f. die Unterlage; — = gantar (v kleti), der Lagerbaum, M.; — der Untersat am Bienenftod, C.; - das Rleiderfutter, C., Z., DZ.; — bie Grundlage, Jan., C. podkladac, m. ber Unterleger, Jan. (H.). podkladanje, n. bas Unterlegen. podkladati, am, vb. impf. ad podklasti; = podlagati, unterlegen; (ein Rleib) ausfuttern, Jan.; — unterschieben, Jan.(H.). podklâdba, f. = 2. podmena, Cig. podklâdek, dka, m. bie Unterlage, Jan.; der Polster, Cig., Nov.-C. podkláden, dna, adj. Grund-, C.; podkládni kamen, der Grundstein, ZgD. podkladica, f. dem. podklada; eine fleine podkladje, n. die Lagerbaume (im Reller), Cig. podkladnik, m. neka vrsta čebelnih panjev, Levst. (Beč.). podklanjati, am, vb. impf. ad podkloniti, M. podklasti, kladem, vb. pf. unterlegen, Mur.; (ein Rleib) futtern, C., M. podklejíti, ím, vb. pf. unterleimen, Cig. podklestiti, im, vb. pf. p. drevo, die unteren Afte bes Baumes abhauen, Cig. podkleščeváti, ûjem, vb. impf. ad podklestiti, (-stovati) Cig. pòdključár, rja, m. ber Unterfammerer, Cig. podkloniti, klonim, vb. pf. unterbiegen, M. podklopje, n. ber Raum unter ber Bant o. unter ben Banten, Mur., Z. podkolenica, f. bie Anietehle, die Aniebeuge, C. podkoleník, m. = podkolenica, Cig., Jan. podkolenják, m. = podkolenica, C. podkoléno, n. = podkolenica, C.; nosili so

hlače do podkolen, Zora.

— 82 podkolenski, adj. jur Anietehle gehörig: podkolenska odvodnica, die Anietehlenschlagaber, podkolésen, sna, adj. unter bem Rabe befindlich: podkolęsna voda, unterschlägiges Baffer, Cig.; podkolesna jama, bie Rabgrube, Cig. podkolišče, n. bas Geruft, worauf ein Rab liegt, ber Rabftuhl, Cig. podkôlje, n. = podkolišče, DZkr. podkomotenica, f. bas Ellbogenbein, Cig., Jan. podkomornik, m. ber Unterfammerer, Jan. (H.). podkonzul, m. der Biceconful, DZ. podkop, kopa, m. 1) bie Untergrabung, Mur.; - die Mine, Dict., Cig., Jan., Cig.(T.); podkope delati, Minen graben, Cig.; p. podžgati, eine Mine springen laffen, Cig.; nasprotni p., die Contramine, Cig.; - ber Unterbau in einem Bergwerte, Cig., Jan.; -2) die Minierspinne (cteniza caementaria), Erj.(Z.).podkópati, kópljem, -kopáti, âm, vb. pf. 1) untergraben, unterwühlen, unterminieren; unterbauen (mont.), Jan. (H.); unterwaschen: voda je breg podkopala, Cig.; - p. občni red, bie öffentliche Orbnung aufwühlen, Cig.; vereiteln, Jan.; - 2) p. gnoj, ben Dünger burch Graben unter bie Erbe bringen, Ravn. (Abc.). podkopávati, am, vb. impf. = podkopovati. podkópen, pna, adj. Minen-, Cig. (T.). podkopnik, m. ber Minengraber, ber Sappeur, Cig., Jan. podkopovářen, čna, adj. bestructiv, Cig. podkopováti, ûjem, vb. impf. ad podkopati; untergraben; zidovje p.; voda skale podkopuje in drevesa, Preš.; — p. javni red, nk. podkopovavec, vca, m. der Mineur, Jan. (H.). podkopoznanstvo, n. bie Minierfunde, Jan. podkôpstvo, n. das Minierwesen, die Minierfunde, Jan. podkosíti, ím, vb. pf. untermahen, Cig.; žito p., das Getreide abschneiden, bevor es in Halme schießt, es schröpfen, Mur., Cig., Jan. podkosati, am, vb. pf. aufschurzen, C.; p. si kiklo, jvzh Št.; p. se, sich das Kleid aufschürzen, C., vzhŠt. podkošiti, im, vb. pf. = podkošati, vzh.St.-C. podkošniti, nem, vb. pf. = podkošati, C. podkošnja, f. bas Schröpfen (bes Getreibes), bie Schröpfe, Cig., Jan. podkov, kova, m. ber Hufbeschlag, Mur., Cig. pódkov, kóvi, f. 1) = podkova, Ravn.-Valj. (Rad); tudi podkôv, Idrija; — 2) konjska p., der Hufeisenklee (hippocrepis), Cig. podkova, f. das Sufeisen, Mur., kajk .- Valj. (Rad), Dol., jvzhSt. podkováč, m. ber huffcmieb, Z., Danj.-Mik. podkovářen, čna, adj. = podkoven, DZ.

podkovainica, f. 1) die Huffchmiebe, DZ.; -

2) die Beschlagbrücke, DZ.

pîłni obroč, DZ.

podkrepiti, im, vb. pf. unterftühen: steber p. od vseh strani, Zv.; — verstärken, bestärken,

podkoválo, n. bas Sufeifen: 'Majo pa za pod-Cig. (T.), DZ.; z razlogi p., begründen, Cig. kovala Stare klinje in kresala, St.-Kres. (T.), nk.; s pecatom p., mit dem Siegel bepodkovánec, nca, m. eine Art Gürtel, C. ftatigen, besiegeln, C., DZ. podkovanje, n. ber Hufbeichlag. podkrépljati, am, vb. impf. ad podkrepiti, podkovast, adj. hufeisenförmig; p. oblok, ein Jan.(H.).Sufeisenbogen, Cig. (T.). podkrepljenje, n. die Bestärfung, DZ. podkováti, kújem, vb. pf. beschlagen: konja p.; črevlje p., die Stiefel beeisen; — prosnjo dobro p., das Gesuch gut belegen, C.; dobro podkrepljeváti, ûjem, vb. impf. ad podkrepiti: bestärfen; p. kako misel a. mnenje, Navr. (Let.). podkrîlje, n. 1) coll. bie Unterflügel, Cig. (T.); podkovan, gut instruiert, unterrichtet. podkovavski, adj. p. obrt, bas Huffcmied-- 2) die Fußgegend eines Berges: p. veligewerbe, DZ. kanskih gor, Zv.; Spominam se raja v podpodkovavstvo, n. ber hufbeschlag: kurs o podkrilju planin, Levst. (Zb. sp.). podkriviti, im, vb. pf. unterfrümmen, Cig. kovalstvu, DZ. podkrižanje, n. bie Segung bes Rreugeichens pódkovca, f. dem. podkov; ein fleines Hufeisen, unter ein Document; - bas Rreugzeichen felbft, Valj.(Rad). podkovear, rja, m. ber hufeisennagel, Polj. podkovenik, m. ber Sufeisennagel, Notr. podkoven, vna, adj. Sufbeichlags-: podkovni podkrížati, am, vb. pf. p. kaj, p. se na kaj, nnter eine Schrift bas Kreuzzeichen statt ber Unterschrift fegen. uk, podkovna učilnica, DZ.; podkovni kovač, ber Suffcmied, Levst. (Podk.). podkriževáti, újem, vb. impf. ad podkrižati. podkrmár, rja, m. ber Untersteuermann, DZ. podkovica, f. dem. podkova; 1) ein fleines Hufeisen; — 2) das Absaheisen an der Bepodkémen, mna, adj. Maste: podkémna svinja, schuhung, Cig., Dol.; — 3) konjska p., die ogr.-C. Ejelebiftel (onopordon acanthium), Tus. (R.). podkémiti, im, vb. pf. mästen, Mur., C., Danj. (Posv. p.). podkovilo, n. = podkov m., DZ.podkovnik, m. ber hufeisennagel, Z. podkovnják, m. 1) ber hufhammer, Cig.; podkrmljevanje, n. die Mästung, Cig. podkrmljeváti, ûjem, vb. impf. ad podkrmiti, 2) die große Sufeisennase (rhinolophus ferpodkročiti, im, vb. pf. unterbiegen, vzhSt.-C. rum equinum), Erj. (Z.). podkrovnica, f. die Dachstube, Bes. podkovstvo, n. die Hufbeschlagkunft, C., Levst. (Podk.). podkrpa, f. die Interpolation, h. t.-Cig. (T.). podkožen, žna, adj. unter ber haut befinblich. podkfpati, pam, pljem, vb. pf. interpolieren, podkožni črvi, die Hautmurmer. h. t.-Cig. (T.). podkožiti se, im se, vb. pf. fett werben, St. podkapnik, m. ber Interpolator, Navr. (Kop.sp.). podkožnik, m. 1) ein Geschwür unter ber Saut, podkûh, m. s čimer se sod podkuha, bas Ber-Cig., C., BlKr.; — 2) podkožni črv pri gołochwasser, = opara, C. vedu, Kr .- Valj. (Rad). podkúhati, kûham, vb. pf. verfochen: sod p., C. podkôžnjak, m. i) = podkožnik i), C., Valj. podkúhavica, f. geronnene Milch, C. podkûp, m. bie Beftechung, Cig., Jan., M., nk. (Rad); - 2) ber Mebina - Rabenwurm (filaria medinensis), Erj. (Ž.). podkûpec, pca, m. = podkupnik, Cig. podkrádanje, n. ber Unterschleif, DZ. podkupen, pna, adj. bestechlich. Jan., DZ. podkrádati, am, vb. impf. ad podkrasti; verpodkupilo, n. ber Beftechungelohn, Cig., C.; untreuen, Mur. da se ogibljo darila in podkupila, Levst. podkrádniti se, krádnem se, vb. pf. sich ein-(Nauk) podkupitev, tve, f. bie Bestechung, DZ. schleichen, C. podkrajec, jca, m. ber Unterrand ber Mupodkúpiti, im, vb. pf. bestechen; p. koga z deicheln, h. t.-Cig. (T.). nariem. podkrálj, m. ber Bicetonig, nk. podkupljenec, nca, m. ber Erfaufte, ber Bepodkrásti, krádem, vb. pf. 1) veruntreuen, ftochene, Cig., nk. Mur.; - 2) p. se, sich einschleichen, Cig., podkupljenka, f. die Erfaufte, die Beftochene, nk. Jan.; zmota se je podkradla v pismo, SIN.; podkupljiv, íva, adj., Cig., Jan., pogl. podp. se h komu, jemanden beschleichen, Cig. podkrepa, f. die Startung, die Stuge, die Silfe, podkupnik, m. ber Erfaufer, ber Bestecher, Cig. C., Z., Nov.; die Hilfe (bei ber Reproduction podkupnina, f. ber Bestechungspreis, Cig. der Borftellungen), Cig.(T.). podkúpnost, f. die Bestechlichkeit, Cig. (T.). podkrepčáti, âm, vb. pf. = pokrepčati (z podkupovanje, n. bas Bestechen. jedjo), Cig. podkupováti, ûjem, vb. impf. ad podkupiti; podkrepeliti, im, vb. pf. p. koga, jemanbem bestechen. einen Brugel unter bie Fuße werfen, Cig., podkupovavec, vca, m. ber Bestecher, Cig., St.-C., BlKr.-M. podkrepiten, ina, adj. Berftarfungs :: podkre-

Digitized by Google

podkupščina, f. bas Beftechungsgelb, Cig.,

C.; desnica polna podkupščine, Burg.

podkura, f. bie Unterheizung, C.

podlask, m. = podust, ber Rasling (chonpodkuriti, im, vb. pf. unterheizen, unterzünden, unterfeuern; p. ogenj, ein Feuer anzünden; anschüren: p. sovraštvo, srd; - p. komu, jemandem die bolle beiß machen, Cig.; - p. koga, jemanden aufhegen, anstiften, Cig., Jan., LjZv.podkúrjati, am, vb. impf. ad podkuriti, Cig., Jan., SIN.-C. podkurjava, f. das Unterheizen, C.; treske za podkurjavo, Vrt.; nabrati hoste za podkurjavo, Zv.; — das Unterheizmaterial, C. podkurjávati, am, vb. impf. = podkurjevati, C. podkurjeváti, ûjem, vb. impf. ad podkuriti. podkurjevavec, vca, m. der Ansporner, der Aufheter, Cv. pódkva, f. = podkev.podladjar, rja, m. ber Unterbootsmann, DZ. podladje, n. ber Riel bes Schiffes, Cig., Jan.; podlaga, f. 1) = podloga, die Unterlage, Mur., C.; - das Futter (eines Rleibes), Cig., Jan.; - die Grundlage, Cig., Jan., nk.; podlago dajoe, grundlegend, Cig. (T.); - bie Base (chem.), Vrtov.(Km. k.); — 2) pódlaga, das Unterlegen, St.-Jan. (H.). podlaganje, n. bas Unterlegen. podlagati, am, vb. impf. ad podložiti; 1) unterlegen; kamenje p. pod kolo; jajca kokoši p., Cig.; - (ein Rleib) futtern, Cig., Jan.; - 2) p. pod kaj, unteroronen, Cig. (T.); -3) p. se, gutfteben, garantieren, C podlahet, hta, m. = podlaket, ber Unterarm, podlahtî, f. pl. ber Unterarm, Cig. (T.), C. podlantnica, f. das Ellbogenbein, Cig., Jan., Cig. (T.), C. podlaka, f. das Unterfutter (bei einem Kleibe), Cig., Mik., Lašče-Erj.(Torb.); kožuhovina za podlako, Futterpelze, DZ.; črn plašč, ki je znotraj imel rdečo podlako, Levst. (Zb. sp.); — podlâka, Mur. podlaket, kta, m. der Unterarm, Jan. podlâmljati, am, vb. impf. ad podlomiti; unten brechen, M. pódlan, m. = jesenski lan, Svet. (Rok.). podlan, f. die flache Sand (als Mag), die Sandbreite: dve podlani široko, C. pódianca, f. = podlan, ogr.-C.; - (bie Sanbflächenhälfte, Mur.). podlanec, nca, m. ber Drefchboben, Mur., C.; (podlanec), Celovška ok. podlanica, f. podlanice, Braffen (sparoidei): navadna p., die gemeine Goldbraffe (chrysophris aurata), Martinščica na Čresu-Erj. (Torb.), Erj. (Ž.); — hs. pódlanka, f. spodnja, mečja in manjša dlaka na živalski koži, das Grundhaar, (morda nam. "podvlanka, podvolnka"), Lašče-Erj. (Torb.), Erj. (Som.). podlasci, m. pl. ber Gauchbart, ber Milchbart,

Guts., Mur., Cig., Jan.

podlásica, f. bas Biefel (foetorius vulgaris);

Erj.(Z.); = bela p., Frey.(F.).

velika p., bas hermelin (foetorius ermineus),

drostoma nasus), Bistra (ob Ljubljanskem barju)-Erj.(Torb.). podlaska, f. = podlasica, Cig. podlaske, f. pl. = podlasci, Savinska dol. podlasníki, m. pl. majhni lasje, zlasti po tilniku, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.). podlástica, f. = podlasica, Jarn.
podlástovica, f. bie Mauerschwalbe, Mariborska ok.-C. podlátvica, f. = kruh, ki se pod latvico speče, Kras. podlazitnica, f. eine Art Fischernes, bas Floßgarn, V .- Cig. podlazovati, ujem, vb. impf. beichleichen, Skrinj .-Valj.(Rad). podlažiti, im, vb. pf. pflaftern, Cig.; bielen, Jan.; — prim. dlažiti.
podlęcati, cam, čem, vb. impf. ad podlekniti; mijslingen: podleče mu napitek, C. podleci, lezem, vb. pf. 1) unterliegen, C., nk.; države so podlegle turškemu vazalu, Zv.; - 2) unterteufen (mont.), h. t.-Cig. (T.). podleden, dna, adj. unter bem Gife befindlich: podledna mreža, bas Gisnes, V.-Cig. podlega, f. bas Unterliegen, die Rieberlage, C. podlégati, lêgam, vb. impf. ad podleči, Cig. (T.), nk. podlégniti, lêgnem, vb. pf. = podleči, Jan.(H.). podlehtî, f. pl. = podlahti, ber Unterarm, Erj. (Som.) podlehtnica, f. bas eine Bein bes Unterarmes: bie Elle (ulna), Erj. (Som.); — prim. podlahtnica. podlęka, f. = podlaka, bas Unterfutter, Cig., Ravn. (Abc.), Bes.; p. pri klobuku, Glas. podisklec, kleca, kelca, m. das Leibchen, die Beste, C., Ravn. (Abc.). podleklie, m. bie Befte, C. podlekniti, leknem, vb. pf. misslingen, C. podlepiti, im, vb. pf. unterfleben, C. podlesák, m. die große Baldschnepfe (scolopax rusticola), Frey. (F.). podlesek, ska, m. 1) die Haselmaus (mus avellanarius), Erj. (Z.), vzh.k.-C.; — 2) die Schnepfe, Guts., Mur., Cig., C., Mik.; die große Balbichnepfe (scolopax rusticola), Frey. (F.); prim. podlesak; - 3) bie Berbstzeitlose (colchicum autumnale), Cig., Jan., Mik., Tuš. (R.). podlesen, sna, adj. unter bem Balbe befinblich, Cig.; - im Balbe lebend, Z.; podlesni mož, bas Balbmannchen, Vrt. podlęsić, m. = podlesek 3), C. podlęska, f. neka ptica, v Bolcu-Erj. (Torb.); bas hafelhuhn, Meg., Dict., Hip.(Orb.); - die Schnepfe, Guts. podleskovina, f. = abranki, die Ratchen (bes Haselstrauches), Alas. podlesnica, f. das Baldfarnfraut, Cig.; glistna p., mannlicher Burmfaben (aspidium felix mas), Tuš.(R.). podlesnják, m. = podlesni mož, Vrt.; gorski strahovi, podlesnjaki, ki človeka v silne skale zapeljujejo, Glas.

podlèst, à, m. Erj.(Torb.), pogl. podust. podlestèv, tvè, f. der Nasenfisch (cyprinus nasus), C, Frey.(F.); — prim. podust. podlésti, lêzem, vb. pf. friechend unter etwas tommen, etwas unterfriechen, Dict., Cig.; -p. koga, jemandem auf Schleichwegen ben Borrang abgewinnen, Z.; betrügen, übervortheilen, Cig., Jan.; - p. se, sich unterschieben, C. podlestva, f = podlestev, Cig, Frey. (F). podlétati, letam, vb. impf. ad podleteti, M. podletek, tka, m. ber Borfommer, Jan. podléten, tna, adj. minderjährig, Mur., vzhSt.-C., Svet.(Rok.). podleteti, im, vb. pf. barunter fliegen, M.; ako lastavica kravo podleti, onda krava doji krvavo mleko, kajk.-Valj.(Vest.); - zmote mi tu in tam podlete, Frrthumer ichleichen sich mir hie und ba ein, Trst.(Let.). podletje, n. ber Borfommer, Jan. podlev, leva, m. geronnene Milch, Valj.(Rad). podleza, f. bie Beichleichung, C. podlezati, am, vb. impf. ad podlesti, beichleichen: p. koga, C. podlêzavec, vca, m. ber Beschleicher, C. podlezec, zca, m. ber sich in frembe Hanbelsangelegenheiten mifcht, ber Unterläufer, Cig. podlezek, zka, m. ber am Chrifttage in ein frembes Saus geht, Rib .- Mik. podlezina, f. eine niebrige Begend, bie Sinte, podlęzováti, ûjem, vb. impf. ad podlesti, Z. podlezovavec, vca, m. ber Beschleicher, Jan. podležati, im, vb. impf. unterworfen fein, unterliegen: p. čemu, Cig.(T.), DZ.; — stsl. podlijati, am, vb. impf. ad podliti; untergießen, Mur., Cig. podlijavček, čka, m. ber Untertrichter, DZ. podlína, f. njiva brez globoke zemlje, C. podlîpec, pca, m. = lipec, neka vinska trta, M., C. podlisec, sca. m. = lisec, ber Ralberfropf (chaerophyllum), Z. podlîstek, stka, m. bas Feuilleton, C., nk.; - pogl, listek 2). podlîstkar, rja, m. ber Feuilletonift, C., nk. podliti, lijem, vb. pf. untergießen, Mur., Cig.; p. cvetice, C.; - (Flussigfeiten) mischen: p. črnino z belim vinom, Dol. podlívati, am, vb. impf. ad podliti, Z., Dol. podliven, vna, adj. unterschlächtig: podlivno kolo, Cig.; — rus. podlivnják, m. = podlivno kolo, Sen.(Fiz.). podlog, loga, m. 1) die Unterlage, DZ., Z.; bie Stupe, Mur., Met.; - 2) bas Brutei, Jan.; - 3) bas Substrat Cig.(T.), (z. B. einer Forderung), Levst. (Pril.); — = razlog, ber Grund, Mur., C., Met.; — 4) bie Unterthänigleit: v p. vsiljevati, ogr.-C. podloga, f. 1) bas Darunterliegende, die Unterlage, Cig., Jan.; p. pri pisanju, Z.; — biti za podlogo, zur Folie bienen, Cig.; — podolžna p., bie Langichwelle, Cig.(T.); — ber Lagerbaum (im Reller), Cig.; — 2) bas Unterfutter (eines Rieibes), Mur., Cig., Jan., C.; bas jur Futterung bienenbe Leber, C.;

- = podpetek, der Schuhabsat, C.; - 3) die Grundlage, bas Substrat, die Bafis, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; izračunjavanju kaj deti v podlogo, DZ.; jemati za podlogo, zu-grunde legen, DZ.; na podlogi podatkov, Levst.(Pril.), DZ. 1. podlogar, rja, m. ber Balbbauer, ber Bolgbauer, Cig. 2. podlôgar, rja, m. kdor podloge dela, ber Futtermacher, Cig. podlom, loma, m. ein Gefent, in welchem man eine Erzspur nachbricht, bas Gelörsch (mont.), podlómiti, lómim, vb. pf. unten ans, abbrechen, podlopen, pna, adj. unter ber Laube befinblich, C.; podlopna obletnica, bas Laubhüttenfest, Ravn podlopir, m. = netopir, die Fledermaus, Cig. podlost, f. die Riedrigfeit, die Gemeinheit, Cig. (T.), C., nk.; — prim. podel. podlostvo, n. bie Unterthanschaft, bie Borigfeit, Cig., Jan., C. pòdióvec, vca, m. ber Unterjäger, Jan., DZ. podložek, žka, m. bas Unterlegte, bie Unterlage, Jan., DZ.; - biti za p., gur Folie bienen, Cig.; - ber Polfter, Cig.; - ber Dachspan, der unter die Fugen zweier Ziegel gelegt wird, Cig.; - bas Ei, bas im Nest gelaffen wirb, damit bie Benne bort fortlegt, das Reftei. podložen, žna, adj. 1) Unterlage: podložni pražec, bie Unterlageschwesse, Cig.; — 2) unterthan, untergeben; grascini p., hofhörig, Cig. podložína, f. bie Auflagerungefläche (min.), h. t.-Cig.(T.). podložíti, ím, vb. pf. 1) darunter legen, unterlegen; kamen p. pod kolo, da voz nazaj ne sili; - unterschieben, Cig., Jan.; - 2) unterfuttern, ausfuttern (g. B. ein Rleib), Cig., Jan.; — 3) unterthänig machen: telo dusi p., Vrt.; — p. se, sich unterwersen: p. se cerkveni oblasti, SIN.; ponižno se p. in molčati, Cv.; - 4) p. se, sich obligieren, garantieren, C. podložka, f. dem. podloga; eine fleine Unterlage, Cig. podložnica, f. die Unterthanin, Mur., Cig. podložnik, m. 1) der Unterthan; oblastnik ali p., Fürst ober Unterthan, Trub.; desetinski p., ber Behenthold, fevdni p., ber Bafall, graščinski p., ber Erbhold, Cig., Jan.; — 2) bas Trittbrett (beim Spinnrab, Schleifstein u. dgl.), C.; prečni p., ber Querschemel (ber Beber), Cig.; (prim. podnožnik); -3) die Fußleiste einer Trube, ber Fuß, Kr.; jaz sem delal škrinjo, ravno podložnike sem porezaval, Andr.; tudi: podlôžnik. podložniški, adj. Unterthans-, Jan. (H.). podlóžništvo, n. das Unterthansverhaltnis, Z., SINpodložnják, m. ber Endbaum, die Lagerruthe bei der Brude, Levst. (Cest.).

podložnost, f. bie Unterthanigfeit.

podluknjáti, am, vb. pf. unterhöhlen, Cig. podlupiti, im, vb. pf. unten ichalen: p. drevo, ben Baum frangen (bie Rinde in einem Rreife bom Stamme abichalen), Cig.

podluska, f. der Beiffifch, zap St.-C.;-prim.

podlustva.

podlustva, f. neka riba = podlestva, C. podmájen, jna, adj. tüdijch, (potmajen) Mur., Jan.; — pogl. podmajiti se.

podmajenec, nca, m. tudifcher Menich, (potm-)

Cig.

podmájenost, f. bie Tude, (potm-) Cig. podmájiti se, im se, vb. pf. sich buden, Cig.; podmajen, tüdisch, Cig.; (potmajena, bie Muderin, Cig.); podmajeno gledati, finster bliden, C.; - prim. podmuliti se, podmuriti se.

podmajnež, m. = podmajenec, Cig. (potm-,

podmâkati, am, vb. impf. ad podmočiti; unten befeuchten, bewässern, Mur.; - versumpfen, Cig., Jan.

podmákniti, nem, vb. pf. = podmekniti, Cig., Jan., C.

podmalati, am, vb. pf. untermalen, grundieren,

podmalováti, ûjem, vb. impf. ad podmalati, Cig.

podmaršal, m. ber Felbmaricall-Lieutenant, nk. podmast, f. ber Schmerbodensat, Mur. - Cig.; ber Bodenfag bes zerlaffenen Fettes, Z.

podmaševáti, ûjem, vb. impf. ad podmašiti,

podmašíti, im, vb. pf. ausstopfen, Jan. podmaz, maza, m. die Grundierung, h. t.-Cig.

podmázati, mažem, vb. pf. 1) unterhalb anichmieren ober barunter ichmieren; podmazan jezik imeti, zungenfertig fein, Levst.(Zb. sp.); unterhalb anstreichen, grundieren, Jan. (H.), nk.; - 2) p. koga, jemanben mit Beichenten bestechen, Cig.; podmazan hvalivec, ein gedungener Lobredner, Cig.

podmazováti, ûjem, vb. impf. ad podmazati, Cig.(T.).

podmęča, f. otrobi, s katerimi se svinjska kuha pomeša ("podmete"), BlKr.

podmecek, cka, m. ein unterschobenes Ding,

Cig.; — = podložena krpa, Dol. podmekniti, máknem, vb. pf. 1) darunterruden, Cig.; unterschieben: nevesto p., Z.; - 2) darunter wegrücken, M.; njega stopala ne bodo podmaknjena (= ne bodo se spoteknila), Trub. (Psal.); — 3) schnipsen, C.; — 4) bas Bein untersepend umwerfen, C.; — p. koga, jemanden stürzen, C.

podmet, mela, m. unterwühltes Ufer, ber Uferbruch, C.; — die Grotte, Ravn.-M., Valj. (Rad). Vod. sp.

podmeliti, im, vb. pf. untermuhlen, C. podmemba, f. ein heimlicher Umtaufch, C. 1. podmena, f. der Austaufch, die Unterschiebung, Jan.(H.).

2. podmena, f. die Hypothese, h. t.- Cig.(T.);

češ.

podmenčič, m. dem. podmenek; das Bechielfind, der Bechselbalg, vzhSt.-C.

podmenek, nka, m. bas Bechfelfind, ber Bechfelbalg, Cig., C. podmeniten, ina, adj. hypothetisch, h. t.-Cig.

podmenilo, n. die Sppothese, h. t.-Cig.(T.); - prim. podmena.

1. podmeniti, im, vb. pf. heimlich vertauschen, Cig. (T.), C.; unterschieben, Cig.; podmenjeno dete, ein unterschobenes Rind, Z.

2. podméniti, im, vb. pf. p. kaj, eine Supothese aufstellen, Cig.(T.); - prim. 2. podmena. podmeráč, m. ber Taucher, C.

podmerati, am, vb. impf. untertauchen, Z.;prim. pondirati.

podmęsečen, čna, adj. sublunarisch, Cig. podmesiti, im, vb. pf. ben Brotteig einfauern, Jan. (H.).

1. podmésti, métem, vb. pf. barunter tehren ober fegen, M.

2. podmesti, metem, vb. pf. einrühren, Cig., Jan.; moko p. v juho, C., Gor.; kuharica podmete zelje z moko, BlKr.

podméšati, am, vb. pf. darunter mengen, Cig., Jan.

1. podmět, méta, m. jako redek močnik, bünnes Mehlmus, Mur., Cig., Jan., Mik., Gor.

2. podmet, meta, m.1) ber Ginichlag nach innen (bei Aleidern), bef. der untere Saum am Weiberfittel, Mur., C.; p. si boš poblatila, C.; 2) bas Unterfutter, ogr.-C.; - bas Futterleber, (podmet) Danj.-Valj.(Rad); - 3) bas Subject (phil., gramm.), h. t.-Cig.(T.), Lampe (V.); - (= predmet: p. tragediji, Levst./Zb. sp./).

podmeta, f. bas Dehl, bas in Speifen eingerührt wird, Z., Notr.

podmétanica, f. = podmetenica, Cig., Jan., Notr.

1. podmétati, mêtam, vb. impf. ad 1. podmesti,

2. podmétati, mêtam, čem, vb. impf. ad podvreči; 1) unterstellen, Cig.(T.); nadzoru p., ber Beaufsichtigung unterziehen, DZ.; unterwerfen, Cig.; p. se, sich unterwerfen, Cv.; - 2) unterschieben, V.-Cig., Jan.; tuje blago p., Navr. (Spom.); izrodke svoje nepremišljenosti je podmetal cerkvenemu učeniku, Cv. 3. podmétati, am, vb. impf. ad 2. podmesti; einrühren, Cig., Jan.

podmetávati, am, vb. impf. = 2. podmetati, Jan.(H.).

podmétavec, vca, m. ber Unterschieber, Cig. podmętek, tka, m. 1) bie Batte, Rib.-Cig.; podmetki, Battierungen, C.; - 2) bas Unterschiebsel, Jan.(H.).

podmeten, tna, adj. subjectiv, Cig. (T.), C.; podmetni rek, ber Subjectsah, Cig. (T.); prim. 2. podmet 3).

podmêtenec, nca, m. = 1. podmet, C., Gor. podmêtenica, f. = podmetenec, C., Idrija, (-tanica, Cig., Jan.).

podmętki, m. pl. die Buttermilchsuppe, Ravn .-Valj.(Rad).

podmetnjak, m. ber Ginftechbogen (ber Buchbruder), Cig. podmetnost, f. die Subjectivität, Cig.(T.). podmičenik, m. ber Beftochene, C. podmikáč, m. ber Schmuggler, C. podmíkati, mîkam, čem, vb. impf. ad podmekniti; 1) darunter rücken, Z.; unterschieben, Z.; — (Baren) schwärzen, schmuggeln, Jan.; — 2) barunter wegruden, M.; — 3) stehlen, C.; - 4) ein Bein untersepend umwerfen, C. podmikavec, vca, m. ber Dieb, C. podmíljati, am, vb. impf. ad podmleti; untermahlen, Cig.; - unterwühlen: voda breg podmilja, C. podmîslek, sleka, selka, m. ber Hintergebante, Cig. podmîta, f. bie Bestechung, Cig. podmíten, tna, adj. bestechlich, Jan.(H.). podmiti, mijem, vb. pf. unterwaschen, M. podmititi, im, vb. pf. bestechen; z denarji p. koga; podmičen, bestochen. podmitljiv, íva, adj. = podmiten, Cig., Jan. podmitnik, m. ber Bestecher, Jan. podmitnost, f. die Bestechlichkeit, Jan.(H.). podmívati, am, vb. impf. ad podmiti; untermaschen, barunter megipulen, M. podmizisce, n. der Raum unter dem Tifche, Bes. podmladek, dka, m. ber Nachwuchs, Cig. (T.). podmladiti, im, vb. pf. auffrifchen: auffraufeln (vom Bier), DZ. podmlájati, am, vb. impf. ad podmladiti, DZ. podmleti, meljem, vb. pf. untermablen, Cig.; - darunter wegspülen, abspülen: voda je breg podmlela, Cig., Jan. podmlévati, am, vb. impf. ad podmleti, Z. podmočiti, močim, vb. pf. unten feucht machen, Mur.; - sumpfig machen, M. podmojster, stra, m. ber Gefelle, Jan., C.; - ber Polierer (Polier), Cig.; — orožji p., ber Unterwaffenmeister, DZ. podmok, moka, m. bie Raffe auf Grunbftuden, bie Baffergalle, Jarn., Jan., C. podmokel, mokla, adj. sumpfig, Cig., Jan. podmot, mola, m. eine vom Strom untergrabene Stelle, der Uferbruch, Mur., Cig., Jan., C., Valj. (Rad), Nov.; — eine unterirbische Grotte, Jan., C.; vso s planin dohajajočo vodo podzemeljski podmoli požirajo, Nov.; skriti se po goščavah in podmolih, Glas. podmôłčkoma, adv. heimlich, C. podmolina, f. ber Tunnel, Strek. podmółkeł, kla, adj. 1) flanglos, bumpf, Cig.; – 2) heimtückisch, Cig, podmorski, adj. unterseeisch; podmorske gore, Seegebirge, Cig. (T.). podmostnik, m. ber Brüdenpfeiler, Jan. podmfzniti, miznem, vb. pf. barunter gefrieren, unterfrieren, M. podmulàt, áta, adj. = podmuljen: podmulato gledati, C.; — prim. podmuliti se. podmuliti, im, vb. pf. 1) unten abstreifen: listje p., C.; - unterjaten: vinograd p., Dol.-

Z.; — 2) p. se, finster zu Boden zu schauen anfangen, Dol.-Mik.; podmuljen, tücksch, C.

podmuriti se, im se, vb. pf. eine tückische, finstere Miene machen, Hal. - C.; podmurjeno gledati = izpod čela gledati, BlKr.; verschmist bliden, Hal. - C.; - (potmuriti se, Rihenberk-Erj.[Torb]); — prim. muriti se. podmúrjenec, nca, m. kdor podmurjeno gleda, BlKr., GBrda. podmúrjenik, m. = podmurjenec, Crniče (Goriš.). podmúrljiv, adj. kdor rad podmurjeno gleda, BlKr.; - bufter, Mik. podmúrljivec, vca, m. podmurljiv človek, BlKrpodnáditi, im, vb. pf. bestählen, Dol.-Cig. podnadzornik, m. ber Unterauffeher, Jan.(H.). pòdnajèm, jema, m. die Aftermiethe, Cig. podnajemnik, m. ber Aftermiethsmann, Cig. podnarečje, n. ber Unterbialect, Jan., nk. podnašanje, n. bas Ertragen, kajk.-Valj.(Rad); prim. podnašati. podnašati, am, vb. impf. ad podnesti; 1) unter= breiten, nk.; - 2) unten wegruden: voz p., Z.; — 3) ertragen, C., Zora, kajk.- Valj. (Rad); — 4) einschmuggeln, V.-Cig. podnat, adj. mit einem Fußboben verfehen, Nov. podnębar, rja, m. = poljski škrjanec, Banjščica-Erj.(Torb.). podneben, bna, adj. 1) unter bem himmel befindlich, Mur.; — 2) klimatisch, Cig. (T.), C.; podnębni pas, ber Rlimagurtel, Cig.(T.). podnebésen, sna, adj. unter bem himmel befindlich, Mur. podnebesje, n. ber himmelsraum, Cig. (T.). podnebisce, n. der himmelsraum, Danj .- Valj. (Rad). podnebje, n. 1) ber Himmeleftrich, die Luftregion, Mur., Cig., Jan.; - 2) bas Rlima, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes., nk. podnečeváti, ûjem, vb. impf. ad podnetiti; untergunden, Jan.; - anfeuern, aneifern, Dict., Jan., C.; satan podnečuje k lakomnosti, Krelj. podnêmati, mam, mljem, vb. impf. ad podneti; unterheizen, Z. podnésti, nésem, vb. pf. 1) unterbreiten, DZ., nk; — 2) unten wegtragen ober wegruden, Z.; vrata p., die Thure aus ben Angeln heben, Z.; - (die Bienenftode) auftippen, Cig.; - 3) ertragen, C., M., Zora, kajk. - Valj. (Rad); - 4) einschmuggeln, Cig., Jan. podnet, m. das Bündholz, Dol. - Mur., Cig., Met.; — die Anreizung, der Impuls, Mur., Jan., Cig.(T.), Met., ZgD. podnet, f. die Anreizung, ber Jinpule, (ponet) kajk.- Valj.(Rad). podneta, f. ber gunber, Dol. podnetba, f. bie Unterzündung, DZ. podnetek, tka, m. ber Bunber, Dict., Cig., C. podneti, namem, vb. pf. unterheizen, Z.; anfachen, M.; — antreiben, entflammen, Z. podnetilo, n. die Aneiferung, DZ. podnetiti, im, vb. pf. unterheizen, unterzünden, unterfeuern, Cig., Jan., M.; ogenj p., Trub., Dalm.; p. pod kotel, Z.; - aufreigen, an-

ftiften, aneifern, Jan., Cig.(T.), C., Dalm.

podnetljaj, m. ber Runber (fig.): p. k sovra-

podnetljiv, iva, adj. anfachenb, anreizenb, Jan.

podneven, vna, adj. bei Tage stattfinbend,

podnica, f. bas Bobenbrett; bef. eine bide Bohle

podnicati, am, vb. impf. mit Bodenbrettern belegen, bodmen, bohlen, Cig., C.

podniščiti, im, vb. pf. erniebrigen (,abbassare'),

podnizati, nîzam, vb. pf. 1) auf Schnüre faffen, Z.; — 2) stiden (3. B. mit Perlen), C.

podnják, m. ber untere Mühlftein, Cig., BlKr .-

Mik.; podnjak, Valj. (Rad).
podnogatnica, f. ber Schemel, Guts., ogr.-M.;

podnîrek, rka, m. = pondirek, Ravn.-M. podníriti, im, vb. pf. eintauchen, untertauchen, Cig., Ravn.-M.; — prim. pondreti.

(3. B. für ben Dreschboben), Z., BlKr.: -

bas untere Brett eines Bienenftodes, Levst.

podnevnik, m. ber Tagfalter, Jan., C.

Tag-, Mur.; podnevni tat, ber bei Tage ftiehlt, Z.; podnevni pavlinček, bas Tag-

štvu, Cig.

pfauenauge, Jan.

(H.).

(Rok.).

— ber Fußtritt des Webers, Jarn.-M. podnogatnik, m. der Schemel, Guts.; — das Trittbrett, Jan. podnogalo, n. ber Schemel, Mur., Jan. podnohten, ina, adj. unter bem Fingernagel befindlich: vse do podnohtnega, alles bis zur geringsten Sache, nk. podnos, nosa, m. 1) die Borweisung, DZ.;-2) ber Crebenzteller, ber Prafentierteller, Cig., Nov., SIN.; (rus.). podnoviti, im, vb. pf. sliko p., ein Gemalbe auffrischen, Cig. (T.); (rus.). podnožek, žka, m. ber Schemel, Trub.; - bas Trittbrett am Spinnrad, jvzhŠt.;—podnožki, die Fußbant, Cig. podnožen, Ina, adj. unter ben Gugen befindlich; podnožni zidek, bas Fuggesims, Cig. podnožíšče, n. der Fußpunkt (Nadir), Cig. (T.), Jes. podnožje, n. 1) die Fußunterlage, Cig.; was unter ben Füßen ift (3. B. im Bett), Mur.; ber Schemel, Meg., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., Dalm., Trub., Schönl., Jap., Ravn. i. dr.; - bas Trittbrett, Jan.; - 2) bas Fußgestell, Jan., Cig.(T.); bas Postament, Cig.(T.); ber Fuß einer Gaule, Cig.(T.);-3) ber Fuß eines Berges, Cig., Jan., Valj. (Rad). podnožka, f. bas Trittbrett, ber Fußichemel am Bebftuhle, Cig. podnožnica, f. ber Schemel, Mur., Cig., Jan.; sinček je sedel na podnožnici, Glas.; - baš Trittbrett am Webstuhle, Mur., Cig.; — das Brett, worauf ber Ruticher feine Fuge halt, Cig. podnôžnik, m. das Trittbrett (bes. am Bebstuhl), Mur., Cig. (T.), C.; podnožnike prebirati z nogami, die Beberschemel treten, Cig.; p. pri kolovratu, Gor.; - podnožniki pri mizah, die Fußtritte an Tischen, Hip (Orb.);

- ber Schemel: zemlja ima njega podnožnik biti, Trub.; - bie Fußtafte ber Orgel, Cig. podnôžnjak, m. ber Schemel, Krelj. podoba, f. 1) bas Bilb; p. kamenita, iz lesa izrezana, na platno naslikana; časopis s podobami, eine illuftrierte Beitichrift ; - bas Ebenbild, bas Portrat; - Die Gestalt: v podobi belega goloba; brez podobe, gestaltios; dvanajst ribičev je preobrnilo podobo tega sveta, Jap.(Prid.); — bas Sinnbild, das Symbol; lilija je podoba nedolžnosti; v podobi, v podobah, figürlich, allegorisch, Cig., Jan., nk.;

— 2) der Anschein: kakor je podoba, dem Anschein nach; kakor je vsa p., allem Anschein nach; p. je, es hat den Anschein; po vsej podobi, allem Anschein nach, DZ.; zoper vso podobo, gegen alle Wahrscheinlichkeit, DZ. podobar, rja, m. ber Bilbner, bilbenber Runftler, Jan., Cig.(T.); bef. ber Bilbhauer. podobarski, adj. Bilbhauers, Cig. podobarstvo, n. bie Bilbnerfunft, Cig. (T.); bef. die Bildhauerfunft, Cig., Jan. podobast, adj. mit Bilbern ober Figuren versehen: podobasti kamen, ber Bilberstein, Cig.; podobasto platno, bas Modelltuch ber Nähterinnen, V.-Cig. podobčan, ana, m. član podobčine, ein Angehöriger der Untergemeinde, Levst. (Pril.). podobčina, f. die Untergemeinde, Levst. (Nauk). podobek, bka, m. bas Borbilb, Valj.(Rad). podoben, bna, adj. 1) ähnlich; podobna sta si, da bi lehko enega skril, a drugega pokazal, Podkrnci-Erj.(Torb.); nikomur p., unförmlich; to ni ničemur podobno, das hat tein Gesicht, es hat weder Hand noch Fuß; — ni nikamor podobno, Č.; zdaj je vsaj čemu podobno, jeht hat es doch eine Gestalt, Cig.; resnici p., wahrscheinlich, Cig., nk.; podobno je, es hat den Anschein, Cig., Notr., M.; podobno je, da bi bil on to storil, M.; - podobne spojine, homologe Berbindungen (chem.); podobno ležeče strani, homologe Seiten (math.), Cig.(T.); - 2) fähig: p. za kaj: ona še za to ni podobna, Fr.-C.; p. si, da bi kaj tacega storil, $j\nu z h S t$; - 3) = spodoben, geziemend, C. podobica, f. dem. podoba; bas Bildchen. podobitnost, f. die Geftaltungetraft, Cig. (T.). podobina, f. bas Bilbnis, bie Abbilbung, C. podobiti, dobim, vb. impf. 1) bilben, geftalten, formen, Cig., Jan., Cig.(T.); - 2) p. se, sich geziemen, C., Z. podobje, n. das Bilbwert, Cig. podoblačitnica, f. bas weibliche Unterfleib, Svet.(Rok.). podoblâka, f. das Kleiberfutter, Z. podobleči, lečem, vb. pf. p. kaj, etwas barunter anziehen, Svet. (Rok.). podoblęka, f. bas Untergewand, SIN. podobnast, adj. etwas ahnlich, ahnelnb, Mur. podobnat, adj. ahnelnb, Cig. podobnisce, n. der Ahnlichfeitepuntt, Cel. (Geom.). podobnost, f. die Ahnlichkeit; - die Analogie.

podobočastje, n. ber Bilberbienst, Jan. podobodetec, ica, m. ber Bilbhauer, C. podobodelstvo, n. die Bildhauerei, M. podobodolbec, bca, m. ber Bilbgraber, Cig. podobolijec, jca, m. = podobolivec, Jan. podobolivec, vca, m. ber Bilbgießer, Cig. podobolivstvo, n. bie Bilbgießerei, Cig. podobopis, pisa, m. die Itonographie, Jan. podobopisec, sca, m. ber Itonograph, Cig., podobopisje, n. 1) bie Bilberbeschreibung, bie Itonographie, Cig.; — 2) = hieroglifsko pismo, Jan. podoborêzec, zca, m. der Figurenschneider, Jan., Hip.(Orb.). podoboslovje, n. die Morphologie, Cig. (T.). podobotvorec, rca, m. ber Bilbner, Jan. podobováti, ûjem, vb. impf. formen, Cig.; s kladvom p., Škrinj. podoboznanec, nca, m. ber Bilderfundige, ber Itonolog, Cig. podoboznanstvo, n. bie Bilberfunde, die 3fonologie, Cig., Jan. podobriti, im, vb. pf. = odobriti, C. podobstvo, n. bie Gestalt, Z.; v podobstvu goloba, *Krelj*. podobščina, f. bas Bilbnis, bie Abbilbung, das Porträt, Cig., Jan., Sol. podočen, čna, adj. unter bem Auge befindlich: podočni zob = podočnik, Vest.; podočna kost, das Jochbein, Cig. podočje, n. die Gegend unter den Augen, Jan. podocnica, f. bas Sochbein, bas Bangenbein, der Badenknochen, Cig., Erj. (Som) podočnik, m. 1) ber Augenzahn, Cig., Jan., vzh.St.; - 2) ber Nebenschöfeling an einer Rebe, V. Cig. podočniák, m. 1) ber Edzahn, ber Augenzahn, C., Erj. (Som.), vzhSt.; - 2) ber Nebenichofeling an einer Rebe, C. pododbor, bora, m. bas Subcomité, nk. podogovoriti se, im se, vb. pf. p. se s kom, fich mit jemandem ins Ginvernehmen fegen, DZ. podojiti, im, vb. pf. 1) ein wenig faugen, ein wenig die Bruft reichen: p. otroka; Lepo sinka mi podoji, Npes.-K.; - 2) bas Melfen vollenben, Mur., Št.; ali si že podojila? Št.; kravo (krave) p., Št. podojka, f. ber Biegenmelter, (pravilna oblika Pohlinove besede: "podhujka", C.). podôknica, f. 1) bie Fensterbant, Cig., Jan.; - 2) das Standchen, die Serenade, Jan., nk. podoknják, m. spodnji kamen pri oknu, C. pòdokraj, krája, m. ber Unterbezirt, DZkr. podot, dola, m. ber Abhang, C. podólast, adj. abschüssig, absangig, Cig. podólen, ina, adj. abhängig, abidjüssig, Mur. podôlgast, adj. länglich; podolgasto okrogel, langlich rund, Cig. podolgàt, áta, adj. = podolgast, Cig. podólgav, adj. = podolgast, Blc.-C. podolgič, adj. nach ber Länge hin, C.; p. oster nož, LjZv. podôlgičast, adj. länglich, C.

podôlgičen, čna, adj. was nach ber Lange hin ist, C. podolgljat, áta, adj. = podolgast, Jan. podolgoma, adv. nach ber Lange. podolgovát, áta. adj. = podolgast, länglich, Mur., V.-Cig., Jan., Cig.(T.); p. obraz, Zv.; podolgovato-okrogel, oval, Cig. (T.); tudi: podółgovat, Dol. podolgovatec, tca, m. bas Oblong (math.), Cig.(T.).podolgovatka, f. eine Art lange grüne Herbstbirne, C. podolica, f. ber Bergabhang, C. podolje, n. 1) ber Abhang bes Berges, Cig.; bie Berglehne, Levst. (Cest.); — 2) das Thalgebiet, Jan.; — die Thalsohle, der Thalgrund, Cig.(T.), Jes.; das Längenthal, Cig.(T.). podoinica, f. 1) ein thalabwarts gelegener Ort, Cig.; - 2) das Längenthal, Jes. podólnost, f. die Abichuffigfeit, die Abhangigfeit, Cig. podôtž, adv. nach ber Länge, Rib .- Mik. podôłžati, am, vb. pf. = podaljšati, verlangern, podółżen, żna, adj. 1) Längen, longitubinal, Jan., Cig.(T.); podôłżna dolina, bas Langenthal, Cig., Jan., Cig. (T.); = podolžni dol, Jes.; podolžni lom, ber Langenbruch (min.), Cig.(T.); podolžna podloga, die Langichwelle, Cig.(T.); podolžna ploskev, die Längefläche (min.), Cig.(T.); podolžna vrsta (n. pr. opek), bie Läuferschicht, Cig.(T.); podolžni presek, bas Längenprofil, DZ.; — 2) länglich, C. 1. podotžíti, im, vb. pf. = podaljšati, verlangern, Jan.(H.). 2. podolžíti, ím, vb. pf. bejchulbigen. podôlžnica, f. das Langenthal, Jan., Rut.(Zg. Tolm.). podotžnik, m. ein nach ber Lange ber Mauer gehenber Stein, Cig. podomáčiti, acim, vb. pf. einheimisch machen, Mur., ogr. - M.; einburgern, nationalifieren, Cig., Jan , DZ.; - p. kaj, einer Sache eine einheimische Form geben, etwas in die einheimische Sprache überfegen, Cv.; - p. se, einheimisch werden, Cig.; — heimisch ober vertraut werden: p. se s kom, Cig., Jan., ogr.-C. podonęti, im, vb. pf. 1) ein wenig hallen, Z.; – 2) nachtlingen, Cig. 1. podor, ora, m. die Gründungung, Cig.; prim. podorati. 2. podor, dora, m. ber Bruch im Bergbaue, Cig.; — prim. podreti. podôra, f. = podvora, Kras-Erj. (Torb.), Ig (Dol.). podorati, orjem, vb. pf. burch Pflugen in bie Erbe bringen, unterpflugen; p. strnisce; p. rastlino, Cig.; zu-, einadern : seme, gnoj p.; pozebli ječmen podorati, da se kaj druzega poseje; čas vse podorje, Npreg.-Jan.(Slovn.). podorávati, am, vb. impf. ad podorati, Cig. podorina, f. die Gründungung, Cig. podôs, f. Pot.-Cig., M., pogl. podvoz.

podostríti — podpęček podostriti, im, vb. pf. unten icharf ober fpigig machen, unterschärfen, Jan., Z.; podkovo p., Z.; kol p., jvzhSt. podoštrávati, am, vb. impf. ad podostriti, M. podotaj, adv. heimlich, C. podotavljati se, am se, vb. impf. neuerdings anschwellen, C. podotoriti, torim, vb. pf. mit einer anderen Ruth versehen: p. škaf, = druge otore mu napraviti, Ig (Dol.). podovati, ujem, vb. impf. ben Boben legen, C. podpada, f. 1) bie Maute (eine Rrantheit ber Bferde und Rinder), Cig.; - 2) neke kraste, ki jih imajo otroci, Dol. podpadati, padam, vb. impf. unterworfen fein, unterstehen, Cig.(T.), DZ.; p. patronatu, DZ.; - stsl. podpadnica, f. bie Maute (eine Krantheit ber Bferbe und Rinder), V .- Cig. podpahati, paham, vb. pf. (von unten) anfachen, Cig. podpáł, pála, m. ber Bunder, C. podpala, f. bas zum Unterheizen bienenbe Holz, podpaliti, im, vb. pf. unten ansengen; - unterfeuern, unterzünden, Cig.; — anreizen, Cig. (T.); p. strasti, die Leibenschaften anfachen, Cig. podpáljati, am, vb. impf. ad podpaliti, Jan. (H.). prim. paluba.

podpaljeváti, ûjem, vb. impf. ad podpaliti. podpálubje, n. ber Schiffsraum, Cig.(T.); podpas, m. 1) ber Gurt, Mur., DZ., ber Pferbegurt, Cig.; - 2) bie Beichengegend,

Meg., Dict., C. podpasati, pasem, vb. pf. untergurten, aufgürten, aufschürzen, Mur., Cig., Jan.; p. se,

sich das Kleid untergürten, Z. podpasica, f. ber Bauchriemen, Jan.

podpasováti, ûjem, vb. impf. ad podpasati, Cig.

podpas, m. ber Pferbegurt, Mur., Cig., C. podpasnja, f. ber Pferbegurt, ber Bauchgurt, Mur., Cig., Jan., C.

podpazduha, f. die Unterachsel, Cig.; prijeli so se za podpazduhe, sie reichten sich bie Arme, Erj.(Izb. sp.).

podpazdusje, n. bie Unterachsel, C.

podpazen, zna, adj. Beobachtungs-: podpazni voj, das Observationscorps, Cig.(T.). podpaziti, pazim, vb. pf. heimlich bemerten, be-

lauern, Cig.

podpazováti, ûjem, vb. impf. auf ber Lauer fein, Z.

podpažnjáča, f = podpažnjica, C.

podpâžnjica, f. = grebenica, vlačenica, ber Senter, die Sentrebe, C.

podpecatiti, atim, vb. pf. fein Siegel barunter druden, unterfiegeln: p. kaj, Cig., DZ.; list spisati in p., Skrinj.

podpečatováti, ûjem, vb. impf. ad podpečatiti,

podpecek, čka, m. ber Rann unter bem Dfen, M., Dol.

podpéči, péčem, vb. pf. unterbaden, Cig.; gehörig baden, Z.

podpecka, f. p. v terilnici, ber Leinborrofen, vzhŠt.-C

podpęčnik, m. neka ptica, ki v skalovju živi, C. podpega, f. = 2. pega, bas Bogengeruft für Bolbungen, Z.; - ber Pfeiler bei langen Brüden, Rib .- Mik.

podpehniti, pahnem, vb. pf. barunter ftogen, Z.; darunter einschieben, C.; — unterlegen:

p. sod, *Z*.

podpękati, pękam, vb. impf. ad podpeči, Z. podpenjati, am, vb. impf. ad podpeti; unterspannen, Cig., M.

podpepelnik, m. ein unter ber Glut gebadener Ruchen, Cig., Jan., M., Ravn.

podpepelnják, m. = podpepelnik, C. podpera, f. bie Stute, Mur., C.

podperek, rka, m. die Unterftugung, die Stute.

podpernica, f. bie Strebe, Jan. podpernja, f. bie Stute, ber Stutbaum, C., vzhSt.

podpęsica, f. naprava v ptičjo lov: nad jamico, potreseno s kakim zobanjem, nastavljena skril, s klinom zelo rahlo podprta, Solkan-Erj.(Torb.).

podpéta, f. bas Fußblatt (von ber Fußiohle bis zu ber Ferse), Cig.

podpetečnják, m. ber Schuhabsagnagel, C. podpetek, tka, m. ber Schuhabiah, Z.

podpeti, pnem, vb. pf. unterspannen, Cig., M. podpetnica, f. ber Abfat (an einem Schuh ober Stiefel), Mur., Cig.

podpetnik, m. 1) ber Stiefel- ober Schuhabfas, Cig., Zora, Stopiče(Tolm.)-Erj.(Torb.); 2) = podnožišče, ber Fugpuntt (Nabir), Ćig., Jan., C.

podpetnjak, m. ein Leberfled gur Bilbung bes Schuhabsates, Cig.

podpicje, n. ber Strichpuntt, Jan., Cig. (T.), nk. podpih, piha, m. die Aufwiegelung, Cig.; die Beterei, C. podpihác, m. ber Aufwiegler, C.

podpihati, ham, sem, vb. pf. 1) burch Blafen anfachen; ogeni p., das Feuer durch Blafen verstärten, aufblasen, Cig.; Juri zakuri, Miha podpiha, jvzhSt.; - p. prepir, einen Streit zuschüren, Cig.; - 2) p. koga, jemanben aufhepen, aufreizen, aufwiegeln.

podpihávati, am, vb. impf. = podpihovati: aufhenen, Navr.(Let.).

podpinniti, pinnem, vb. pf. aufheten; koga, jemanbem etwas ins Dhr blafen und

ihn daburch aufstacheln, Cig. podpihováten, ina, adj. aufwiegelnb, aufreizenb, Cig., Jan.

podpihovanje, n. 1) bas Unterblasen; — 2) das Aufwiegeln; — das Ohrenblasen.

podpihováti, ûjem, vb. impf. ad podpihati, podpihniti; 1) unterblasen; - ogenj p., schuren (fig.), Cig., Jan.; -2) p. koga, aufheten; je-manbem etwas in bie Ohren blafen, Cig.

podpihovavec, vca, m. ber Heger, ber Aufwiegler; - ber Ohrenblafer, Cig., Jan.

podpihovavka, f. bie Heperin, bie Aufwieglerin; - die Ohrenblaferin, Cig. podpihovavstvo, n. bas Hegerthum; - bie Ohrenblaserei, Cig. podpiliti, pilim, vb. pf. unterfeilen, Cig. pòdpionir, rja, m. ber Unterpionnier, DZ. podpirač, m. kdor (kar) kaj podpira, Valj. (Rad); - ein Stütgestell, ber Anecht (bei den Tischlern), Cig. podpiráten, ina, adj. Unterstützungs: podpiraina zaloga, ber Unterftugungefond, nk. podpirałnik, m. = palica ali kol, s katerim nosač breme na ramenu podpira, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.). podpirálo, n. die Stupe, Jan. (H.). podpiranec, nca, m. ber unterftütt wird, ber Unterftütling, Cig. podpîranje, n. bas Stugen, das Unterftugen. podpiratelj, m. ber Unterftuger, ber forberer, nk. podpirâteljica, f. die Unterstüßerin, die Fördrerin. nk. podpîrati, am, vb. impf. ad podpreti; unterstemmen, stüten; z nosom svet p., (šaljivo o mrtvecu v grobu ležečem); - unterstüßen, an die Sand gehen, fördern; p. dijake; p. prosnjo, eine Bitte befürworten. podpîravec, vca, m. ber Unterstüger, Cig. podpis, pisa. m. die Unterschrift; svojeročni (lastnoročni) p., die eigenhändige Unterschrift; nasprotni p., die Contrasignatur, Cig. podpisanec, nca, m. der Unterzeichnete, Cig., Jan., DZ., nk. podpisanica, f. = podpisanka, Jan. podpisanka, f. die Unterzeichnete, nk. podpisati, šem, vb. pf. unterschreiben, unterzeichnen; p. pismo, povelje; p. se, seinen Ramen unterschreiben; p. se na pismo, eine Urfunde unterfertigen. podpîsec, sca, m. = podpisnik, Mur., Cig., Jan. podpîsek, ska, m. bie Unterschrift, Cig., C., kajk.-Valj.(Rad). podpisen, sna, adj. Unterschrifte: podpisna znamka, bas Monogramm, Jan. podpisnik, m. ber Unterzeichner, Cig., Jan. podpisovanje, n. das Unterschreiben, das Unterzeichnen. podpisováti, ûjem, vb. impf. ad podpisati; unterschreiben; p. se, ben (bie) Namen unterpodpisovavec, vca, m. der Unterzeichner; der Firmaführer, Cig. podpíti se, píjem se, vb. pf. = napiti se, Vrt. podpláčati, am, vb. pf. = podkupiti, Cig. podplačeváti, ûjem, vb. impf. ad podplačati, Cig. podplat, plata, m. 1) bie Fußsohle; - 2) bie Soble (ber unterfte Theil bes Schuhes; nove podplate dejati na škornje, die Stiefel neu besohlen; notranji p., die Brandsohle, Cig., Jan., C.; podplate pokazati, zu flieben anfangen, Levst.(Zb. sp.); — 3) etwas Sohlenartiges: dva podplata iz testa storiti, Vod. (Izb. sp.); — tudi podplat, pláta, vzhŠt.

podplatar, rja, m. 1) ber Sohlenleberverfaufer. Cig.; - ber Rothgerber, C.; - 2) podplatarji, bie Sohlenganger (plantigrada), Erj.(Z.). podplatast, adj. fohlenartig (leberhart), Cig. podplaten, tna, adj. Sohlen -: podplatno usnje, das Sohlenleber, Cig. podplatína, f. das Sohlenleder, M. podplatiti, platim, vb. impf. besohlen, Cig.; prim. opodplatiti. podplātje, n. daš Sohlenleber, Cig. podplatnik, m. bas Cohlenleber, Cig. podplatovina, f. bas Sohlenleber, bas Schwerleber, Cig. podplaviti, im, vb. pf. unterschwemmen, Cig. podplęčje, n. die Spannrippe, das Rippenstück gleich borne am Ramme, Cig. podplecnica, f. žila p., die Regelader, Cig. podplęčnik, m. = podplečje, Cig. podplésti, plétem, vb. pf. 1) unterflechten; p. koš, (ki je spodaj raztrgan), jvzhŠt.; — 2) unterstriden: nogavice p., Vrt. podplétati, plêtam, vb. impf. ad podplesti; unterflechten. podploden, dna, adj. hnpognnisch (bot.), Cig., Tuš.(B.).podplotiti, im, vb. pf. (ein Ufer) burch ein Flechtwerk (eine Rrippe) ichupen, Cig. podpluti, (plovem), plujem, vb. pf. unter-laufen (v. Blut), Ravn.-M.; kri podpluje, Mik.; = podpluje, Savinska dol.; ako se kdo uščane, podpluje, Podkrnci-Erj.(Torb.); podpluta kri, Cig., Mik.; - podplut, mit Blut unterlaufen, Jan., Svet. (Rok.), Gor.; podplute oči, Zv. podplužen, ina, adj. unter bem Pfluge befindlid), Cig. podplúžiti, plůžim, vb. pf. = podorati, Cig. podpoda, f. bie Bachtel, C. podpodáča, f. die Bachtel, BlKr. podpodák, m. die Bachtel, C., Solkan - Erj. (Torb.).podpodânka, f. die Bachtel, Ip.-Erj.(Torb.). podpodankati, am, vb. impf. ichlagen (v. ber Bachtel), vzhSt. podpodica, f. die Bachtel, Bolc-Erj. (Torb.). podpodík, m. die Bachtel, C. podpogibati, gîbam, bljem, vb. impf. ad podpogniti; unterbiegen, Cig. podpogniti, pognem, vb. pf. unterbiegen, Cig. podpolje, n. die Gegend unter bem Felbe, C. podpołkovnik, m. ber Oberftlieutenant, C., nk. podpolnîtev, tve, f. die Erganzung, Levst. (Močv.). podpolniti, im, vb. pf. ergangen, completieren, C., LjZv. podpółno, adv. = podpolnoma, LjZv.podpôłnoma, adv. = popolnoma, Habd.-Mik. podpolovíčen, čna, adj. nicht bie Salfte erreichenb: podpolovična večina glasov, bie relative Stimmenmehrheit, nk. podpółzniti se, pôłznem se, vb. pf. ausgleiten, Dalm.; - prim. izpodpolzniti. podpomáganje, n. bie Unterstüßung, Mur.; -

die Borfchubleiftung, Cig.

podprašljaj, m. foviel Bulver man einmal auf

pòdpravitnica, f. crta p., die Subnormale

bie Bundpfanne schüttet, Cig.

(math.), Cig.(T.), C.

podpomágati, am, vb. impf. ad podpomoči, tudi vb. pf., aufhelfen: p. komu, Mur. podpomoe, f. die Aufhilfe, die Nachhilfe, Mur., Cig.; — die Beihilfe, Strek.; — die Borschubleistung, Cig., DZ.; p. dajati, Borichub leiften, DZ. podpomoči, morem, vb. pf. aufhelfen, Z. podpomočník, m. der Untergehilfe, Jan. (H). podpona, f. die Hypotenuse (math.), Jan., Cig.(T.), C.; — češ. podponec, nca, m. ber Bogelfnöterich (polygonum aviculare), Klanec, Podgorje (Istr.)-Erj.(Torb.). podpopje, n. ber Unterleib, Cig.(T.); - stsl. podpor, pora, m. 1) bie Stute, Dict., Z.; -2) pl. podpori = hud kašeli, C. podpora, f. 1) bie Stüte; železne podpore, Vod.(17b. sp.); der Tragstempel (mont.), V.-Cig.; - 2) die Unterftütung, die Aushilfe; podpore prositi, podporo dobiti. podporek, rka, m. die Unterstützung, C. podporen, rna, adj. ftugend, Stug- : podporni zid, bie Begenmauer, die Stupmauer, Cig., Levst. (Cest.); — unterftügend, behilflich: p. komu, C.; podporno društvo, ein Unterftütungeverein, nk. podporica, f. dem. podpora; eine fleine Stupe, Erj.(Torb.).podporisce, n. ber Stütpunkt, Cig. (T.), C., podporje, n. coll. 1) bie Stuten: p. rudnika, die Grubenzimmerung, h. t.-Cig.(T.); — 2) neka otročja bolezen (kadar težko dihajo o premembi vremena), C., Gor. podpornica, f. bie Unterstützerin, Cig., Jan., C. podpornik, m. 1) ber Stupbaum, Cig.; - 2) ber Unterftuger, Mur., Cig., Jan., nk. podpornina, f. bas Unterftugungegeld, ber Unterftügungsbeitrag, SlGosp.-C., nk. podpornja, f. die Stube, Dict., Mur., Cig., Levst. (Močv.) Dol.; hlod, dober za podpornjo, Bas.; ber Stütpfeiler, Meg., Dict.; bie Stüße (fig.): ti, najne starosti podpornja, Ravn. podpornjaca, f. bie Stupe, Danj .- Mik. podpornjica, f. dem. podpornja, ein fleiner Stütpfeiler, Dict. podporočnik, m. der Unterlieutenant, Cig., nk.; podporok, roka, m. ber Afterbürge, ber Rebenbürge, Cig. podporostvo, n. die After- ober Rebenburgschaft, Cig. podporščina, f. die Subvention, DZ.; državna p., *DZ*. podpotje, n. bie tieferen Stellen neben einem Bege, Jan. (Slovn.). podpovedáč, m. ber Souffleur, Cig.; - polj. podpovedováti, ûjem, vb. impf. foufflieren, Cig.; — polj. podpoveljnik, m. ber Unterbefehlshaber, Cig., podpraporščák, m. ber Unterfähnrich, DSv.

podprasiti, im, vb. pf. Bulver auf die Bund-

pfanne schütten, Cig.

podprážen, žna, adj. unter ber Schwelle befindlich, Cig. podpražiti, pražim, vb. pf. unten mit Schwellen versehen, unterschwellen, Cig. podprda, f. die Bachtel, Mur., Cig., Jan., Mik., (podprda) Št.-Érj. (Torb.), Glas., Danj. (Posv. p.), Sčav.-Pjk.; podprda, Valj.(Rad). podpréči, préžem, vb. pf. p. konja, ein Bferd gürten, Dict., Cig. podprednik, m. ber Subprior, Let. podpredsednik, m. der Biceprafident, ber Dbmannsftellvertreter, nk. podpredsednistvo, n. bas Amt eines Biceprafibenten ober Obmanneftellvertreters, nk. podprèg, préga, m. ber Gurtriemen bei Saumpferden, Rib .- Mik. podprégati, am, vb. impf. ad podpreči, Jan. podpreti, prem, vb. pf. unterstemmen, unterspreizen, stupen; zid, veje s sadjem preobložene p.; p. se z rokama, die Sande in die Seiten jegen, Cig.; - komolce p., die Arme aufstüßen, Cig.; - p. koga, jemandem unter bie Arme greifen, Cig.; - podprt, corpulent, Cig.; - prosnjo p. (begrunben), Cig. podprhâlčnik, m. pod prhaljo pečen kruh, ein unter glühender Aliche gebadenes Brot. Z. podpričati, pricam, vb. pf. als Beuge beftatigen, bezeugen, Levst. (Nauk). podpričeváti, ûjem, vb. impf. ad podpričati, Levst. (Nauk). podprijèm, jéma, m. ber Untergriff, C. podpristrojnik, m. ber Untermaschinenmeifter, podprog, proga, m. ber Bauchgurt bes Pferbes, Dict., Mur., Cig., Jan., C.; brez podproga, gurtios, Cig.; podprog, vzhŠt. podprôga, f. 1) = podprog, Cig., Jan., Hip. (Orb.); der Bauchgurt beim Zuggeschitr, Ravn. (Abc.); podproge podvezati konju, ein Bferd gürten, Cig.; — 2) das Tragfeil, ber Trag-riemen (3. B. ber unter eine Butte o. einen Korb gegeben wird), C. podprôžen, žna, adj. Gurt-, Bauchgurt-: podprozni remen, ber Bauchgurtriemen, Cig.; podprožna kljuka, ber Gurthafen, Cig. podprožiti, im, vb. pf. barunterruden, unterichieben, C. podprsina, f. ber Bauchgurt, C. podprsje, n. 1) die Gegend unter ber Bruft, Jan.; - 2) das Bruftblatt, ber Bruftriemen beim Pferbegeichirr, Cig. podpisnica, f. ber Brustriemen bes Pferbes, Hip. (Orb.); ber Reitgurt, V.-Cig., Jan., C. podpîsnik, m. = podprog, Mur., Jan. podpistje, n. ber Fußballen, Z. podpitek, tka, m. = podpornja, ber Stuspfeiler, C., M. podpustiti, im, vb. pf. barunter tommen laffen, zulassen, Z.; belegen lassen: p. biku krayo, vzhSt.-C.; = p. kravo pod junca, jvzhSt.;

p. tele (da sesa [ziza]), $v_{\overline{i}}h\tilde{S}t.-C.$; — brana zrnje podpusti (bringt unter die Erde), Danj. (Posv. p.).

podrabljati, am, vb. impf. ad podrobiti, brödeln, M.

pòdrabokûp, m. ber Afterbestand, Cig. pòdrabokúpec, pca, m. ber After- v. Unterbestandnehmer, Cig., DZ.

podraboprodajnik, m. ber Afterbestandgeber,

podračúniti, ûnim, vb. pf. eine zu große Rechnung machen, im Rechnen überhalten: p. koga, Mur.; — p. se, sich berrechnen, Mur., vzh.St. podrajičnica, f. škopa za pod rajico, ein keines Gebinde Stroh (beim Dachdeden), C.; — prim.

rajica.

podrajičnik, m. = podrajičnica, C.

podrājšati, am, vb. pf. = 1. podražiti, Jan. podrajtati, am, vb. pf. = podračuniti, (bei bet

Rechnung) betrügen: p. koga, C. podramen, m. ber Arm, C.

podramnica, f. ber Achselriemen, Z.

podramnik, m. ber Arm, Pot.-M.

podrâmnjak, m. palica, s katero se podpira breme na rami, Solkan-Erj. (Torb.).

podrápati, pam, pljem, vb. pf. nach einander abtragen; — zertragen: ves podrapan, ganz zertragt o. ganz zerrifien, juzhSt.

podrásati, am, vb. pf. = podbrecati, pod-

košati, V.-Cig.

podráslek, sleka, sełka, m. die Wasserebe, Cig. podrást, f. der Rachwuchs, Jarn., Cig. (T.); v gozdu, kjer je najlepša podrast stala, SlN. podrástanje, n. die Reproduction (zool.), Cig. (T.)

podrástati, am, vb. impf. ad podrasti; reprobuciert werben (zool.), Cig. (T.).

podrastba, f. bie Anreigung, C.; - prim. podrastiti.

podrastek, stka, m. 1) ber Nachwuchs, ber Wiederwuchs, Jan.; — 2) ein wilder Trieb, ein leerer Schofs an einem Fruchtbaum, (-sek) Cig.

podrásti, rástem, vb. pf. 1) unterhalb wachjen, unterwachjen, Cig.; — podraščen (nam. podrastel, podrasel) jezik, eine unten angewachjene Bunge, Z.; nima podraščenega jezika — er ipricht gut, C.; — 2) auswachjen: kragulj je bil uže podrastel, Dalm.; — 3) nachwachjen, Jan.; od vinogradine so ostale samo še podrasle breskve, Jurč.

podrástiti, im, vb. pf. 1) ausbeten, aneisern, C.; — 2) ermuthigen, aneisern, C.; breist machen, ogr.-M.; p. se, sich erfühnen, wagen, C.; — prim. drastiti.

podrastljívost, f. die Reproductionsfraft, Cig.

podrás, m. ber weibliche Unterrod, Jan. podrasčáj, m. ber Nachwuchs, SIN. podráščanje, n. bas Unterwachsen, M. podráščati, am, vb. impf. ad podrasti, = podrastati; 1) unterhalb machien, untermachien, Mur., Cig., Jan.; — 2) ausmachien: žito podrašča, bie Getreibehalme entwideln sich, Z.; — 3) nachwachien, Jan.; zarod, ki za nami podrašča, Ravn.

podrāščina, f. der Nachwuchs des jungen Gehölzes, C.; das Unterholz, Jan.; grič utrditi s koli in podraščino, LjZv.

podrašec, šca, m. podrašci, bie Osterluzeiarten (aristolochieae), Tuš. (R.), Medv. (Rok.).

podraševnik, m. = podrašnik, Cig.

podrášiti, im, vb. pf. auflodern, Jan.; - aufichuren, Jan.

podrašnik, m. ber weibliche Unterrod, V.-Cig. podravnatelj, m. ber Subbirector, ber Bicebirector, nk.

podrazdět, déla, m. = podrazdelek, bie Unterabtheilung, Cig.(T.), M.

podrazdęłba, f. die Unterabtheilung, Cig.(T.). podrazdęłek, łka, m. die Unterabtheilung (das Abgetheilte), Cig., M., Levst.(Pril.).

podrazdeten, Ina, adj. bie Unterabtheilung beireffenb, M.

podrazdelíti, ím, vb. pf. untertheilen, Mur., Cig.; (po nem.).

podrazred, reda, m. die Unterordnung (zool., bot. etc.), Cig. (T.), nk.

podrazuméti, mêjem, mêm, vb. pf. darunter verstehen (subintelligere), C.

podrazumévati, vb. impf. ad podrazumeti, Cig. (T.).

podražaj, m. ber Ansporn, Cig. (T.). podražati, am, vb. impf. ad 2. podražiti; ans spornen, C.; p. k zahvalnosti, Krelj.

podražba, f. die Bertheuerung, Cig., Jan.; pristojbinska p., die Gebürensteigerung, DZ. podraženje, n. die Anreizung; die Aneiserung: p. k vsemu zlemu, p. k bozjemu spoznanju, Krelj.

podraževanje, n. bas Bertheuern.

podraževáti, ûjem, vb. impf. ad 1. podražiti; vertheuern.

podraževâvec, vca, m. ber Bertheuerer, Cig. 1. podražíti, ím, vb. pf. bertheuern; uime so vino podražile; p. se, theurer werben; blago se je podražilo.

podrážiti, im, vb. pf. 1) ein wenig neden
o. reizen; p. psa; — 2) anheten, verheten,
Cig.; — aneifern, anfpornen: kaj nas ima
k takovim delom p.? Krelj.

podkeati, im, vb. pf. ein wenig bahin rutichen; v mesto podreim na saneh, ich werbe auf bem Schlitten in die Stadt bahinrutschen.

podrdráti, am, vb. pf. ein wenig (mit bem Wagen) rasseln: v Ljubljano podrdramo, wir werben nach Laibach rasselnb bahinsahren. podrębrje, n. die Rippenweichgegend, (podre-

brije) Cig.(T.); — stsl.

podrebrn, adj. unter ben Rippen befinblich, Cig.

podrębrnik, m. pri slamnati strehi hlod pod lemezom, bie Bant, Vas Krn-Erj. (Torb.). podręcati, am, vb. pf. nam. podbrecati; aufschürgen, V.-Cig., Kr.

podrèd, réda, m. die Unterordnung, die Untersclasse, Cig. (T.).

1. podrędba, f. die Unterordnung, Cig. (T.).
2. podrędba, f. 1) die Wast, Z.; — 2) die Nachzucht, Z.

podrędben, bena, adj. = podreden, Cig. (T.). podrędek, dka, m. = 1. podredba, die Unter- ordnung, Jan. (H.).

podréden, dna, adj. untergeordnet, Cig. (T.). 1. podredíti, ím, vb. pf. unterordnen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

2. podredíti, (m, vb. pf. 1) burch Fütterung feist machen, masten; p. kokoš, Dol.; — p. se, did und feist werden; podrejen, gut genährt, feist, did, Cig.; — 2) aufzüchten, Z.; — p. se, heranwachsen: iz Jakopovih otrok se je sčasoma velik narod podredil, Ravn. podredje, n. zveza glavnih in odvisnih stavkov, da Eghaesine Jan. (Slovn.).

bas Saggefüge, Jan. (Slovn.).
podrédnost, f. bas Berhältnis ber Unterordnung,
DZkr.

podrégati, drêgam, vb. pf. ein wenig stupsen, Z.; ausmuntern: p. kogà, da kaj stori, jvzhSt. podrégljaj, m. ber Stupser, ber Stoß, C. podrégniti, drêgnem, vb. pf. stupsen, stoßen, M. podréja, f. 1) die Mästung, Z.; — 2) die Rachbucht, Z.

1. podréjati, am, vb. impf. ad 1. podrediti; unterorbnen, Cig., nk.

2. podrejati, am, vb. impf. ad 2. podrediti; 1) maften, Z.; — 2) eine Nachzucht aufziehen, nachzügeln, Z.

podrejeník, m. 1) ber Suborbinierte, SIN.; — 2) = podrejen stavek, Jan. (H.).

podrejénost, f. bas Berhaltnis ber Unterordnung, Cig., nk.

1. podrejeváti, fijem, vb. impf. = 1. podrejati, unterorbnen, nk.

2. podrejeváti, üjem, vb. impf. = 2. podrejati, C. podrek, réka, m. ber Unterfat (phil.), DSv. podremáč, m. ber Schlaftruni, Prip.-Mik. podrémati, mam, mljem, vb. pf. 1) nach einander einschlummern; vsi smo podremali, Z.;

— 2) ein wenig schlummern; malo sem po-

dremal. podrēmšati, am, vb. pf. 1) nach einander (mit einer Stange stoßend) zerquetschen: vse grozdje p., Z., Dol.; — 2) ein wenig quetschen, Dol. podrépati, pam, pljem, vb. pf. ein wenig traben,

Cig.
podrépen, pna, adj. unter bem Schwanz befindlich: podrépni remen, der Schwanzriemen
am Pferde, Cig.; podrepna muha, ki sili
konju vedno pod rep, Nov., Erj. (Torb.),

Kr.; siten, kakor podrepna muha, Kr.

1. podrépica, f. 1) = podrepna muha, Erj.

(Torb.); bie Rojsfiiege, Jan.; — 2) podrepni konjski remen, Hip.(Orb.), Erj.(Torb.);

— vrv, s katero se butara na osla tako priveže, da mu ide pod rep, Kras; — 3) naprava pri vozu, ki drži oje po koncu, Tolm.-Erj.(Torb.).

2. podrépica, f. slabo, izprijeno vino: podrepice se je napil, zato je bolan, BlKr. podrépina, f. ber Schwanzriemen, Mur., Cig., C.

podrépiti, rêpim, vb. pf. 1) p. konja = konju rep podvezati, bas Pferd schwänzen, Jan.; — 2) burch einen Schlag auf ben Schwanz antreiben, Z.

podrepnica, f. ber Schwanzriemen, Mur., V.-Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).

podrépnik, m 1) ber Schwanzriemen, Mur., Cig.; — 2) ein bider Strid, Kras; (prim. porepnik); — 3) ein aufdringlicher Angeber — ovadnik: grajski biriči in podrepniki, Lj-Zv., Slovan.

podrépniti, rêpnem, vb. pf. pod rep udarivši nagnati, Z., Notr.

podrepnost, f. eig. die Zubringlichkeit: die Fanggier, die Koketterie, Ravn.-Cig.

podrępšati, am, vb. pf. = podremšati, jvzhŠt. podrešętina, f. kar pri rešetanju izpod rešeta pada, baš Unterforn, Cig., C., Lašče-Erj. (Torb.), Dol.

podrešętka, f. = podrešetina, Mik.

podréti, dérem, drem, vb. pf. 1) niederstürzen machen, niederreißen; zid, hiso, most p.; veter je drevo podrl; dirjaje koga p., jemanden umrennen; s strelom p., niederschießen, Cig.; čebele ali panj p., die Bienen abstwießen (tödten), Cig., Por.; — untergraben (fig.), Cig.; — p. kup, einen Rauf rindgängig machen, Cig.; — null u. nichtig machen: p. postave, Cig.; — vereiteln: p. komu upanje, namero, Cig.; p. komu srce, jemanden muthlos machen, Cig.; — p. se, niederstürzen, einstützen: zid, most se je podrl; hrast se je podrl; — pogajanje se je podrlo, die Untershandlungen wurden abgebrochen, Cig.; — 2) zerreißen: podrena obleka, Dol.-Mik.

podreviti, im, vb. pf. ein wenig jagen o: antreiben: p. konje, Z.

podrez, reza, m. ber Schnitt von unten, Mur. podrezatnik, m. bas Werteisen ber Hufschmiebe, Cig.

1. podręzati, rężem, vb. pf. unterschneiben; s koso travo p., Danj. (Posv. p.); konju rep p., Cig.; konju kopito p., bem Pferbe ben Hus beschneiben (auswirten), Jan. (H.); čebele p., die Bienen schneiben (zeideln), Cig.

2. podrezati, drezam, vb. pf. ein wenig stupfen;

— p. koga, da kaj stori, jemanben zu einer Handlung anspornen.

podręzávati, am, vb. impf. = 1. podrezovati. podrężek, zka, m. ber Unterjanitt, Cig. podrężibába, f. = sitna baba, ki v vsako reč dreza, Levst. (Zb. sp.).

podrężica, f. "p. se naredi, kadar poči koża pod prstom ali pod členom na nogi ljudem, ki hodijo bosi", Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.).

podrezilnik, m. bas Zeibelmeffer, Cig.; — bas Kimmeisen ber Böttcher, Cig.; — ber Baumsmeißel ber Gärtner, Cig.; — = podrezalnik, Jan.(H.).

1. podręzováti, fijem, vb. impf. ad 1. podrezati; otroku jezik p., bem Kinbe bie Bunge lösen, Cig.; p. čebele, zeibeln, Cig., Jan. 2. podrezováti, fijem, vb. impf. ad 2. podrezováti,

rezati; ftupfen; aufmuntern, anfeuern.

podrgálo, n. kuhinjsko p. = grebljica, C. podígati, dígam, vb. pf. 1) scheueru, Jan.; abreiben: p. roke do lahta, Zora; — 2) ein wenig reiben.

podígniti, dígnem, vb. pf. 1) abjájarren: blato s ceste p.; — 2) ein wenig reiben; — 3) bereiben, Cig.; puško z majeronom p., C. podrigávanje, n. bas Mülpfen, Mur.

podrigávati se, a se, vb. impf. rū[pjen: podrigava se mi, Mur.

podriniti, rinem, vb. pf. barunter schieben. podrinka, f. mlada žaba, ber Raustopf, Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.).

podríti, ríjem, vb. pf. unterwühlen, Cig.
1. podrívati, am, vb. impf. ad podriti, Z.

2. podrívati, am, vb. impf. ad podriniti, barunter ichieben.

podrivec, vca, m. ber Untergrundpflug, C. podriven, vna, adj. Sprenge: podrivni prah, bas Sprengpulver, Cig. (T.).

podřk, dřka, m. = ples: kadar ni mačke doma, imajo miši podrk, Npreg.-Jan. (Slovn.).

podekniti, deknem, vb. pf. bahinrutschen, M. podemástiti, astim, vb. pf. mit Geräusch ober ungeschlacht zertreten, Dict.; nieberschlagen, umreißen, Jan.; zerstören, M.

1. podincati, am, vb. pf. einige hupfenbe Bewegungen machen, Z.

2. podinaati, am, vb. pf. die Unebenheiten auf bem Felbe ausgleichen, Z.; — prim. 2. drncati.

podrncávati, am, vb. impf. = 1. podrncevati, M.

1. podrnceváti, üjem, vb. impf. hüpfende Bewegungen machen (z. B. beim Tanz), Bl-Kr.-M.

2. podrneeváti, ûjem, vb. impf. ad 2. podrneati; bas Felb ebnen, Z.

podrnováti, üjem, vb. impf. Rafenstüde vom gepflügten Ader wegraumen, Jan.

podroben, bna, adj. einzeln, betailliert, ausführlich, Mur., Jan., nk.; podrobni ertez, ber Detailplan, Cig. (T.); — rus.

1. podrobíti, ím, vb. pf. 1) aufbroden: ves kruh p.; — einbroden, Cig.; drobivce kruha v mleko p., Notr.; — 2) ein wenig zerbrödein: pod nos komu kaj p., jemandem etwas unter die Nase reiben, V.-Cig.

2. podróbiti, im, vb. pf. 1) einfäumen, Jan.
(H.); — 2) p. drevo = podreti, posekati,
C.

podrobnost, f. bie Einzelnheit, bas Detail, Jan., Cig. (T.), nk.

podrýčen, čna, adj. 1) untergeorbnet, Cig., C.; jubalternativ, Cig. (T.); -2) podrýčni kovač, (kateri ne dela s pomočjo vodne sile), ber Hanbschmieb, Z., C.

področiti, dročim, vb. pf. (mit einem Stabe) ein wenig stogen, stogen, ftoren, Z.;—prim.

področje, n. ber Birtungstreis, bas Ressort, V. - Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; državno p., bas Staatsgebiet, Cig. (T.); p. katerega jezika, ein Sprachgebiet, Cig. (T.).
področnik, m. ber Untergebene, Cig.

področnost, f. das Subalternverhältnis, Cig. (T.).

podród, róda, m. die Nachtommenschaft, M., C. podrokatnica, f. das Händelissen, ogr.-C. podrokováti, üjem, vb. impf. p. koga, über

podrokováti, üjem, vb. impf. p. koga, über jemanden die Oberhand haben, ihn beherrschen, M., C.; jemanden bevormunden, Cig., M.

podrov, rova, m. 1) die Untergrabung, Z.; — 2) ein unterirdischer Canal, Zora; p. pri cesti, der Durchlass, Levst. (Cest.); der Tunnel (z. B. unter einem Flusse), h t.-Cig. (T.).

podfsati se, sam, sem se, vb. pf. ein wenig glitschen.

podrséti, ím, vb. pf. dahinglitschen: navzdol p., Jurč.

podefsniti, desnem, vb. pf. 1) streichen: klindek p., ein Bündhölzchen streichen, Z.; — 2) p. se, bahinglisschen, vzh. c.

podit, dita, m. v pregovoru: za hišo se gnilec in podrt pravdata (von einem baufälligen Hause), Cig.

podrtîja, f. 1) ber Einsturz, ber Berfall (z. B. eines Hauses), Cig., Jan.; -2) = die Trummer, die Ruine; sama podrtija, sauter im Berfall begriffene Gebäude juzh St.

fall begriffene Gebäude, jvzh. t.
podrtika, f. etwas Riedergeftürztes, Eingeftürztes
(ein Baum, ein Haus): ima same podrtike, C.
podrtina, f. etwas Riedergeriffenes, Eingeftürztes,
Berftörtes: die Trümmer, die Ruine, Cig.,
Jan.; vom Sturm umgeworfene Bäume, Cig.,
C., Dol.

podrtinjak, m. ein im Berfall begriffenes Gebaube, C.

podítje, n. ber Ginsturz, Cig., Jan. podrtljiv, sva, adj. baufallig, Cig.

područiti, drûcim, vb. pf. quetiden, pressen, C. podrudek, dka, m. bas Kleinerz, bas Grubenklein, Cig. (T.).

podrugáčiti, ačim, vb. pf. veranbern, C.; p. se, sich veranbern, Zora.

podrugéčiti, ôčim, vb. pf. wiederholen, ogr.-C., Kremp.-Let.

podrugôd, adv. = po drugod, an anderen Orten, anderwärts, anderswo, C., Z. podrûjec, jca, m. pogl. poldrugec.

podrūšen, šna, adj. unter bem Rasen befinblich: podrūšna železna ruda, ber Raseneisenstein, bas Rasenerz, Cig.; podrušna šota, ber Rasenstorf, Cig.

podrûzgati, am, vb. pf. (nach einander) zerquetichen, jvzh.St.

podrůžec, žca, m. pogl. poldružec.

podrúžen, žna, adj. pogl. poddružen.

podrúžiti, drůžim, vb. pf. vereinigen: p. kaj s čim, C.

podrûžje, n. die Ghehalfte, Levst. (Nauk), Vrt.;
— stsl.

podrūžnica, f. pogl. poddružnica.

podrůžnik, m. pogl. poddružnik.

podfzati, dîzam, vb. pf. 1) zusammenscharren, abschaben, Cig., M.; p. jestvino od vseh krajev na kup, Zora; — 2) travo p., das Gras abstressen, Cig.; — 3) ein menig scharren: p. z grebljo, Gor.

podržaj, m. ein Stud Solz, bas etwas balt,

podfžati, im, vb. pf. 1) eine Beit lang halten;

podržáviti, avim, vb. pf. verstaatlichen, nk. podržavka, f. eine feile Dirne, C.

podržavljániti, anim, vb. pf. zum Staate-

podržávljenje, n. die Berstaatlichung, nk.; p.

podrževáti, ûjem, vb. impf. ad podržati; 1)

podsad, sada, m. 1) = nasad, gum Dreichen

podržúlja, f. = podržavka, Ravn.-M.

innehalten: matica v zraku letajoča podržuje, ko da bi se hotela ustaviti, Levst. (Beč.);

C.; - 3) aufhalten, Jan., M.

bürger machen, Cig.

— 2) aufhalten, Z.

železnic, DZ.

ber Anhalter, Cig.; - ber Nothnagel, Ravn .-

p. denar na dlani; podrži, dokler se ne vrnem; — 2) sich eine Beit lang aufhalten,

ausgelegte Garben, C.; - 2) = leglo, das Gehed, die Hede, Cig.; — 3) = podsed 2), ber Erbfall, Jan. (H.). podsåd, f. 1) bei Zimmerleuten der unterfte Balten, die Sohle, V.-Cig.; — 2) das Pflughaupt, V.-Cig., Svet. (Rok.); železna podsad pri železnem oralu, Nov. podsaden, dna, adj. Bflughaupt : podsadno lice, die untere Flace am Bflughaupt, V .podsaditi, im, vb. pf. 1) (Gier gum Bruten) unterlegen, Jan. (H.); — 2) = podstaviti, (ein Schneibewertzeug) stählen, Jan. (H.). podseči, secem, vb. pf. untermähen, Cig. podseči, podsežem, vb. pf. barunter greisen, V.-Cig.; kuharica podseže pod kurjo kožo, predno budla, Kr.; p. meso in z drugim mašenjem napolniti (= budlati), Vod. (17b. sp.). podsed, seda, m. 1) ber Reufchler, ber Salbhübler, vzh.St.-C., Dalm.(Reg.)-C.; - 2) der Inwohner, C.; — 3) podsed, seda, ber Erb-fall, Cig.; — 4) die Blutunterlaufung, Cig.; krvni p., Mur.; (podsed f.: krvna p., Z.); die Maute (eine Pferbetrantheit), Cig. podsedanje, n. die Belagerung, kajk.-Valj. (Rad). podsédati, am, vb. impf. ad podsesti; sich unten feten ober nieberlaffen: Cebele počasi podsedajo, Levst. (Bec.). podsêdek, dka, m. die Blutunterlaufung, Mur. podsedein, deina, adj. unter bem Sattel befindlich, Cig. podsedeinik, m. bas Sattelpferd, C.; (-dlenik, Cig., Pot.-M.). podsedenica, f. unterlaufenes Blut, Mur., Cig. podsedlica, f. bie Sattelbede, bie Schabrade, Mur.-Cig., Jan. podségati, am, vb. impf. ad podseči, barunter greifen, Cig. podsek, seka, m. ber Grundbalten, ber Grundbaum, die Grundschwelle (eines hölzernen Gebaubes, eines Dachstuhles), Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), St.-C., ogr.-Valj. (Rad); podseki so položeni, Nov.; podseki, die Tragbaume bes Tennebobens, Guts.; - tudi: podsek, seka in: pódsek, séka, Valj. (Rad), vzhŠt.

podsékati, sekam, vb. pf. 1) unten behaden o. burchhaden, unterhaden, Z.; — 2) p. se (o mleku), gerinnen, Nov.-C., SlGor. podsekávati, am, vb. impf. = podsekovati, unten behaden, Mur.; - globoke korenine sovraštvu p., Slovan. podsékavica, f. zu Rase gewordenes Obers, C. podsekováti, ûjem, vb. impf. ad podsekati, Z. podsenje, n. = podstenje, ber Raum am Saufe unter den Borbache (unter ber Traufe), vzhSt.-C.; (podsenje f. pl. die Laube vor dem Saufe: na podsenjah, SlGor.-Caf[Vest. I. 6.]). podsesti, sedem, vb. pf. 1) fich unten fegen: čebele včasi podsedejo (rasten), Z.; — 2) unterlausen: kri je podsedla, Z., Zora; s krvjo podseden, Mur. podsip, sipa, m. bas barunter Angeschüttete: p. kamenemu cestnemu tlaku, Levst. (Cest.); cestni p., ber Strafenbamm, Levst. (Pril.). podsípati, sîpam, pljem, vb. impf. ad podsuti; 1) barunter aufschütten, unterschütten, Cig.; - 2) im Schutt begraben, Cig.; p. gnoj, ben Dunger untergraben, Cig.; (vb. pf. = podsuti, St.). podsipnica, f. die Erbgrube (zur Aufbewahrung von Kartoffeln, Rüben u. bgl.), Gor. podsipnina, f. das Anschüttungsmaterial für Straffen, Levst. (Cest.). podsipováti, ûjem, vb. impf. = podsipati, Z., St. podsiriti, sirim, vb. pf. (bie Milch) gerinnen machen, p. se, (zu Rase) gerinnen, Z. podskâkati, kam, čem, vb. impf. ad podskočiti, Z., M. pódskal, ála, m. = modras, bie Biper, Kras-Erj. (Torb.). podskalar, rja, m. ber Steinschmäßer (saxicola oenanthe), Banjščica-Erj. (Torb.). podskóčiti, skộcim, vb. pf. 1) barunter fpringen, M.; unterlaufen (z. B. den Auerhahn), Cig.; – 2) hintergehen, täuschen, Z. podskok, skoka, m. die Taufchung, Z. podskorjak, m. ber Bortentafer, C podslaniniti, inim, vb. pf. mit Sped unterspiden, Jan. podslanjati, am, vb. impf. ad podsloniti; barunter lehnen, M.; unterftugen, Z. podslomba, f. die Stüte, der Tragbalten, Jan.; - bie Grundlage, der Rückalt, Cig., Jan., Nov., nk.; prava podslomba molitve je mrtviti samega sebe, Burg.; pritožba ni brez podslombe (ift nicht unbegründet), DZ. podslon, slona, m. die Stüte, ogr.-Valj. (Rad). podsloniti, slonim, vb. pf. barunter anlehnen, M.; -- unterftüßen, Z.; podslonjena streha, Z. podslopina, f. = podslopje, Jan. (H.). podslopje, n. ber Gaulenfuß, Jan. podslúšati, am, vb. impf. horchen, Mur., Cig. podslušnik, m. ber Behorcher, Cig. pòdslûžnik, m. ber Subbiaton, C. pòdslūžništvo, n. bas Subdiafonat, Let. podsmeh, m. bas Hohngelächter, Cig. (T.); bie Berfiflage, Cig. (T.); die Fronie, Jan. podsmehljiv, íva, adj. höhnisch, spöttisch: p. glas, Vrt.

podsmehováti se, ûjem se, vb. impf. höhnijch o. spöttisch lachen, Z.; Kdo se podsmehuje? Levst. (Zb. sp.); p. se čemu, komu, Cig.,

podsmejávati se, am se, vb. impf. = podsmehovati, (podsmi-) Vrt.

podsméšen, šna, adj. ironisth, Cig. (T.).

podsmugati, am, vb. pf. unterstreichen, V.-Cig. podsmugniti, smugnem, vb. pf. unterstreichen, V.-Cig.

podsmuka, f. bie Pflug- ober Eggenschleife, St.-C

podsmůklja, f. = podsmuka, Cig. podsmůkniti se, smůknem se, vb. pf. = potajiti se, C.

podsnéha, f. = podsnehalja, C., Z.

podsnehalja, f. bie Begleiterin ber Braut, bie Brautjungfer, C., Mik., St.-Valj. (Rad). podsnéžen, žna, adj. unter dem Schnee befindlich, Cig.

podsnoven, vna, adj. Grund: podsnovna

podsnovje, n. der Grund, die Grundlage, C.; Od groma se stresuje Vse podsnovje vodnih rid, Cb.-Valj (Rad).

podsodec, dca, m. ber Unterrichter, ogr.-C. podsoden, dna, adj. gerichtszustandig, Jan.; društvo je podsodno temu sodišću, die 🕉 😕 noffenschaft hat ihren ordentlichen Gerichtsstand bei diesem Gerichte, DZ.; - rus.

podsodnost, f. bie Gerichtszuständigkeit, Cig., Jan.; p. društva, ber Gerichtestand ber Genossenschaft, DZ., Levst. (Nauk); - prim. podsoden.

podsolnčen, čna, adj. unter ber Sonne befindlich. Cig.

podsolnenica, f. bas Fingerfraut (potentilla verna), Rodik-Erj. (Torb.).

podsolnenik, m. ber Beftwind, Cig., Gor., Notr., Goriš.

podsov, f. = podsad, das Pflughaupt, Svet.

podstálce, n. bie Unterlage, C.

podstališče, n. ber Grund, die Grundlage, ogr.-C.

podstálo, n. ber Grund, C.

podstarejšína, m. ber Mitalteste, Cig.

podstarejsinstvo, n. die Burbe des Ditaltesten, Cig.

podstarosta, m. podnačelnik sokolskih društev (po češ.).

podstat, f. die Grundlage, C.; das Grundmejen, die Substanz (theol. οπόστασις, substantia), Cig. (T.), ogr.-Mik., Lampe (V.).

podstaten, tna, adj. substantiell, Cig. (T.); Grunds, ogr.-C.; wefentlich, C.

podstáti, stojím, vb. impf. spadati pod —, biti pod —, unterstehen, DZ.; — po nem.

podstav, stava, m. 1) bas Fußgeftell, Cig.; - 2) podstavljena posoda, V.-Cig.; — 3) ber Gubftitut, DZ.

podstava, f. bas Daruntergestellte, bie Unterlage; — bas Rleiberfutter, Cig., Jan.; — bas Geftell, ber Untersat, Jan.; ber Säulenstuhl, Cig.; - Die Bflugschleife, C.; - = poddel, der Borschuh, Valj. (Rad); — bas Fundament (eines Gebaubes), Cig., Jan., Cig. (T.); - die Basis (phys., phil.), Cig.(T.); bie Grundlage, Cig., Jan.; mojemu rodoljubju neomajna podstava, Str.; brez podstave, unbegründet, Cig.; bas Substrat, Jan.; v podstavo rabiti, zur Grundlage bienen, Levst. (Nauk); — ber Stamm, das Thema (eines Bortes), Levst. (LjZv.), nk.

podstavec, vca, m. das Untergestell, Jan.; das Biedeftal, SIN.; — bas Stativ, ber Ständer,

podstavek, vka, m. etwas, was man unter ein anderes Ding fest, ber Unterfat; ber Unterfat am Bienenftod, C.; - bas unter ben Bapfen eines Fasses gestellte Gefäß, das Bapfenfass, Cig.; - Die Unterschale, DZ.; - Das Geftell, Cig., Jan., C.; - ber Saulenstuhl, ber Sodel, Cig.(T.).

podstaven, vna, adj. 1) bie Grundlage bilbend, Grund-, Fundamental-, Cig., Jan., Cig. (T.); podstavni steber, der Grundpfeiler, Cig.; podstavno pravilo, das Grundprincip, Cig.; podstavna misel, die Grundidee, Cig.; podstavni dogovori, Braliminarien, Cig., Jan.; principiell, hauptfächlich, Jan.; - 2) grundlich, Cig.(T.).

podstavílo, n = podstavitev, DZ.; dokler p. trpi, solange die Substitution bauert, DZ. podstavina, f. = podcepina, ber Bapfenmein, Cig.

podstavitev, tve, f. die Substitution: službena p., die Dienstessubstitution, DZ.

podstaviti, stavim, vb. pf. 1) barunterftellen, unterstellen; p. škaf (pod žleb, pod pipo, da vanj teče); nogo komu p., jemanbem ein Bein unterftellen, Cig.; - 2) unten anfügen, ansteden; podstavljena (lesena) noga, ber Stelfiuß, Zora; lemez p., eine Pflugichar mit neuem Gifen belegen, Cig.; p. sekiro, vile, Polj.; p. z jeklom, anstählen, Cig., Kr.; — 3) (ein Kleib) futtern, Cig., Jan.; - podstavljen, beleibt, Cig.; — 4) unterspreizen, ftuben, Cig.; s koli p., unterpfahlen, Cig.; (fig.) p. koga z jedjo (laben), Cig.; p. koga, jemanden heben (fig.), Zora; in Wohlstand versehen: kmetstvo ga je podstavilo, Jurč.; z vzroki p. prošnjo, die Bitte begründen, Levst. (Cest.); — 5) p. plavž, ben hohen Ofen zustellen, Cig.

podstavka, f. das Auffangegefäß, die Borlage, ber Recipient (chem.), Cig. (T.).

podstávljati, am, vb. impf. ad podstaviti. podstavnik, m. 1) ein nieberer Bottich, C.; -2) = podstava, bas Funbament, Cig., Jan. podstavnina, f. ber im Rapfenfafe gesammelte Bein, Cig.

podstebrje, n. ber Gaulenfuß, Cig.; (podste-

brije), Cig. (T.).

podstęnje, n. prostor pri hiši ob zidu, Koborid-Erj. (Torb.); ber Blat unter bem Bordache (podstenje), vzhSt.; skotal ji je poln lagvič na podstenje, Pjk. (Črt.); die Estrade, h. t.-Cig.(T.); — prim. podsenje, stsl. stêпь, senь, Schatten.

podsūknjak, m. = podsuknjica, Cig.

podstênski, adj. k podstenju spadajoč, C. podstęnščina, f. ilovica, iz katere je tlak podstenski, C. podstiljati, am, vb. impf. ad podstlati; barunter ftreuen; barunter betten, Mur. podstîljek, ljka, m. kar se podstilja, Valj. (Rad). podstiljka, f. bas Seigestroh ber Bierbrauer, Cig. podstîrati, am, vb. impf. ad podstreti, Z. podstláti, steljem, vb. pf. barunterftreuen; unterbetten, Cig., Jan. podstojen, ina, adj. unterftebenb: podstoini uradniki, DZ.; (po nem.). podstolpje, n. ber Säulenfuß, Cig (T.);-rus. podstópati se, am se, vb. impf. ad podstopiti se. podstopiti se, im se, vb. pf. "fich unterstehen", sich unterfangen; p. se koga, česa, sich an jemanden, an etwas magen; - po nem. podstopljiv, iva, adj. verwegen, C. podstráž, f. prostor pod streho, kjer se streha s podom stika, Notr. podstrážek, žka, m. = podstraž, Notr. podstražnica, f. 1) ber Baum, auf bem bas Dach anliegt, Z.; — 2) das Dachstübchen, Svet. (Rok.). podstreh, m. = podstrešek 1), der Bagenichoppen, GBrda. podstręšek, ška, m. 1) ein überbachter Plat, ber Schoppen, das Regendach, Cig., C., Dol., Notr.; pod podstreškom je bil kup listja, Jurč.; - ber Boden: v blagovnih podstreških, auf ben Guterboben, DZ.; - 2) = strzek, der gemeine Bauntonig, Cig. podstresen, sna, adj. unter bem Dach befindlich; podstręšna sobica, die Dachtammer, Zora; podstrešno polunadstropje, das Dachmezzanin, Levst. (Pril.). podstresina, f. 1) ber Raum unter bem Dache, ber Dachboden, Jan., Gor.; - 2) die Mauerbant (bruno na vrhu zida, da se na nje naslonijo "glajti"), Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.). podstresje, n. ber Raum unter einem Dache: 1) ber Dachboden, Cig., Jan.; das Dachgeschofe, Cig.; - 2) eine an ein Gebäude angebaute, oben bedectte, an ben Seiten offene Bude, die Halle, Cig.; prostor pokrit sè streho, Levst. (Nauk); ein Birtichaftsgebaube. Levst. (Cest.); — 3) = podstenje, C. podstręśnica, f. die Dachsammer, das Dachs stübchen, Cig., Jan., Bes. podstreti, strem, vb. pf. unterbreiten, Z.; preponižno svoje mnenje komu p., Navr. (Spom.). podstriči, strižem, vb. pf. unten mit ber Schere beschneiben; lase si dati p., sich bie Haare ftupen laffen. podstroj, stroja, m. ein eingezogener Ballen, ber Einzug (bei Bimmerleuten), V.-Cig. podstrojiti, im, vb. pf. = poddelati: p. črevlje, bie Stiefel vorichuhen, Zabče-Erj. (Torb.). podsukati, kam, čem, vb. pf. unten eindrehen, jvzhŠt.; p. si rokave, sich die Armel aufstreifen, Danj. (Posv. p.). podsukniti, suknem, vb. pf. unten eindrehen,

jvzhSt.

podsûknjica, f. das Ramijol, Cig., Jan. podsûknjič, m. das Bams, Cig., Jan.; die Befte, C. podsúti, spèm (sújem), vb. pf. 1) barunter schütten, Cig.; - p. se, barunten einfturgen : zemlja se pod kom podsuje, Cig.; - 2) in Schutt begraben, verfturgen, Cig.; Kdo nek' me globoko Podsuto pozna? Vod. (Pes.). podsvęčnik, m. eine Art Enzian (gentiana cruciata), Trnovski gozd-Erj. (Torb.). podsvetilnik, m. die Laterneuftuge, DZ. podsvétovati, ujem, vb. pf. p. koga, jemanden berathen, ihm einen Rath geben, Svet. (Rok.). podsvínče, eta, n. das Spanfertel, Cig. podsvînka, f. bas Spanfertel, Mur. podšatóren, rna, adj. = podšatôrna oblet-nica, das Laubhüttenfest, Cig. podščetina, f. majhni studenci, ki močijo zemljo, pos. na travnikih, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - koren: sik-. podščeváti, ščújem, vb. pf. = podščuvati, Cig. podščípati, pam, pljem, vb. pf. unten abawiden, Z. podščípniti, ščîpnem, vb. pf. unten abzwiden, Z. podščuha, f. = potuha, ber Unterschleif, bie Borichubleistung: podščuho dajati beračenju, Lašče-Levst.(Nauk). podščúkati, am, vb. pf. aufheten, C.; - prim. ščuti. podščúkniti, ščûknem, vb. pf. aufhegen, Dict.; podščuknili so celo krdelo, da bi prosili le za Baraba, Schonl. podščukováti, ûjem, vb. impf. ad podščukati, podščukniti, C.; dražijo ali podščukujo Herodeža, Trub.; podščukuje in drasti, Dalm. podščúti, ščújem, vb. pf. aufheten, Cig. podščuváti, ščújem, vb. pf. aufhegen, aufwiegeln, Jan. pódšev, šva, m. 1) podstava pri kaki obleki, das Unterfutter, Senožeče(Notr.)-Erj.(Torb.); 2) das Borschuhen, Ip. - Erj. (Torb.); bie Befohlung, Jan. podšip, šípa, m. = šipon, moslavec, C. podsiti, sijem, vb. pf. unten annahen, unterfepen (g. B. einen Streifen Leinwand), Cig.; unternahen, Jan.; p. podplate, die Beschuhung besohlen, Cig.; - vorschuhen: crevlje p. = poddelati, Mur., Cig., Ip.-Erj. (Torb.), jvzh-St.; tudi: boppeln, sohlen, Mur., Cig., Jan.; - futtern, Cig., Jan.; p. z vato, wattieren, Cig.; - (ben Rand) einbiegen und einnähen, Cig., Gor. podsiv, siva, m. das Daruntergenähte, die Unternaht, Mur., Cig.; die Besohlung, die Doppelung (ber Fußbetleidung), Cig., Jan.; - die Borschuhung, die Anschuhung, Mur., Cig., jvzhSt.; — bas Futter (bes Kleides), Jan. podšīva, f. das Futter (eines Kleides), C. podšívanje, n. das Unternähen; das Borjchuhen 2c.; (prim. podšivati). podšívati, am, vb. impf. ad podšiti. podšivávati, am, vb. impf. = podšivati, Mur.

podšīvek, vka, m. bas Futter (eines Kleibes), C., DZ. podšīvka, f. bas Futter (eines Rleibes, Hutes 2c.), Cig. podškafnjak, m. ein nieberes Schaff, Valj. (Rad). podskof, skofa, m. ber Suffraganbischof, Kop. sp. podstantar, rja, m. = podzakupnik, der Afterpachter, Cig., C. podsuntati, am, vb. pf. aufhegen, anftiften; p. koga, da kaj stori. podšuntováti, ûjem, vb. impf. ad podšuntati. podšvávati, am, vb. impf. = podšivavati, Habd.-Mik. podtajnik, m. ber Untersecretar, nk. podtakati, am, vb. impf. ad podtočiti; abichenten: vino p., kadar se proda, Kras. podtákniti, nem, vb. pf. = podtekniti. podtáknjenec, nca, m. ein unterfchobenes (mannliches) Kind, Mur., Cig. podtáknjenka, f. ein unterschobenes (weibliches) Rind, Jan. (H.). podtaten, ina, adj. unter bem Boben befindlich : podtalna voda, das Grundwasser, Cig. (T.), podtečajen, jna, adj. unter bem Bole befinblich, Cig. podtecnica, f. die Subtangente, Cig. (T.). podtekniti, taknem, vb. pf. 1) barunter fteden; ogenj p., Feuer anlegen, Cig.; p., einheizen, aufheizen, C.; pod uho p., etwas liegen lassen, unbeachtet lassen, Cig.; p. besedico, ein Wort hinwerfen, Cig.; — 2) (etwas Unechtes an bie Stelle bes Echten) unterschieben, Mur., Cig., Jan.; podtaknjeno otroče, Cig.; - p. komu kaj, jemandem etwas unterschieben o. andichten, ihn beffen falfchlich beschuldigen, Cig.; - einen Borwurf machen, C. podteme, mena, n. bas Hinterhaupt, Mur.-Cig. podtežilo, f. Cig., pogl. podtežilo. podtežilo, n. der Ballast, DZ. podtik, tika, m. ber Einschub, Cig., Jan.; der Dachspan, Cig. podtíkanje, n. 1) das Daruntersteden; — 2) das Unterschieben; — das Andichten. podtikati, tikam, čem, vb. impf. ad podtekniti; 1) baruntersteden;-pod uho podtikati, außeracht laffen, DSv.; - 2) unterschieben, Mur., Cig., Jan.; - p. komu kaj, jemanden fälschlich einer Sache beschuldigen, Cig.; oboje so jim podtikali tudi njih sovražniki, Levst. (Zb. sp.). podtikávati, am, vb. impf. = podtikati, Jan. podtíkavec, vca, m. kdor komu kaj podtika, podtîkljaj, m. ber Borwand, SIN. podtikováti, ûjem, vb. impf. = podtikati, Z. podtîsk, m. ber Unterbrud, DZ. podtisniti, tîsnem, vb. pf. darunter drüden, Cig. podtóčiti, tóčim, vb. pf. abichenten, Kras. podtopnicar, rja, m. ber Unterfanonier, DZ. podtrebuh, buha, m. ber Unterbauch, Mur., Jan. podtrebusen, sna, adj. unter bem Bauch befindlich: podtrebûšni ščit, der Unterschild (der Schildfröte), Cig.

podtrebusina, f. die Unterbauchtheile, Z.; — = meso pod trebuhom, C. podtrebusje, n. die Unterbauchtheile, die Unterbauchgegend, Mur., Jan. podtrositi, im, vb. pf. unterftreuen, Z., Jan. (H.)podtróšati, am, vb. impf. ad podtrositi, Z. podúčanje, n. = podučevanje, kajk.-Valj. (Rad). podúčati, am, vb. impf. ad podučiti; = podučevati, kajk.-Valj. (Rad). podučávati, am, vb. impf = podučevati, Prip.-Mik., nk. poducba, f. die Belehrung, die Inftruction, Cig. podúčen, čna, adj. = poučen, instructiv, belehrend, lehrreich, Mur., Cig., Jan., nk.; podučna knjiga, nk. podučénje, n. Die Information, Die Belehrung. podučeváten, ina, adj. belehrenb, instructiv, Jan.(H.).podučevanje, n. das Belehren, das Unterrichten. podučeváti, ûjem, vb. impf. ad podučiti; belehren, inftruieren; unterweisen, unterrichten. podučevavec, vca, m. ber Belehrer, Cig. podučíten, ina, adj. belehrenb: podučilna knjiga, Cig., Jan. podučilo, n. bie Belehrung. C. poducitelj, m. der Unterlehrer, nk. podučíti, ím, vb. pf. belehren; otrok je še, treba ga je podučiti, kako se ima vesti; - unterweisen; p. koga v veri, v branju, v pisanju; — anstiften: podučil ga je, da naj tako govori, jvzhšt.; — prim. poučiti. podučljiv, íva, adj. belehrend. podučník, m. = podučevavec, Cig., Jan. podučnost, f. bas Belehrende, bas Instructive (an einer Sache), Cig., nk. podúdati, dûdam, vb. pf. s pirihom potrkati na zobe, če je dosti trden, Gor. 1. poduh, m. bas Beriechen, Z; - ber Beruchsinn, Vod.(Izb. sp.). 2. poduh, m. bas Dhrlappchen, C. poduhainica, f. bas Riechstäschen, Cig. poduhati, duham, vb. pf. riechen, beriechen, guriechen: p. kaj; poduhaj, kako lepo diši! podûhec, hca, m. = podušec, Guts. poduhovniti, ovnim, vb. pf. gum Briefter machen, ordinieren, Cig., Jan.; p. se, ein Briefter werben, Bes., SIN. poduk, m. die Belehrung, die Information; bie Unterweisung, ber Unterricht; domaci, šolski p. podukuriti, im, vb. pf. unterheigen. Svet.(Rok.). podûpati se, am se, vb. pf. wagen, sich unterfteben, C. podupnik, m. der Aftergläubige, DZ. podůrčič, m. = pondirek, C. podůrek, rka, m = pondirek, C. poduriti, im, vb. pf. etelhaft machen: p. komu kaj, C.; p. se, etelhaft werben, C podurniti, durnem, vb. pf. untertauchen (trans.) verfenten, Mur., Cig., vzh.St.-C.; p. se, untertauchen (intr.), Mur.; — prim. pondreti. podurnjávati se, am se, vb. impf. ad podurniti; untertauchen (intr.), C.; (nepravilno). podûskati, am, vb. pf. = podhuskati, aufheten, Fr.-C. podust, î, f. eine Art Beißfisch, Svet. (Rok.), Dol.; - ber Rasling (chondrostoma nasus), Kostanjevica - Erj. (Torb.); (tudi: die Barbe cyprinus barbus, Cig.). podústiti, üstim, vb. pf. aufheten, Mur. podustováti, ûjem, vb. impf. aufhegen, C. podûšec, šca, m. das Ohrläppchen, C. podušesen, sna, adj. unter bem Ohr befind-lich; podusesna bula, die Ohrspeicheldrusenentzündung, Cig. podusiti, im, vb. pf. nach einander erstiden machen, erwürgen; vse p.; — ogenj p., das Feuer loschen. podůškati, am, vb. pf. = oddehniti si, ausschnaufen, Glas.; malo p. na potu, Gor. 1. podvajati, am, vb. impf. ad podvojiti; verdoppelii, Cig.(T.). 2. podvajati, am, vb. impf. ad podvesti; 1) p. pod kaj, unter etwas subsummieren, Cig.(T.); – 2) betrügen, Z. podvat, vala, m. ber gum Tragen bestimmte Balten, Ravn.-M.; — bas Polfterholz, Hip. (Orb.); die Tragichwelle, Bes.; tram leži na podvalih, vzh.St.-C.; podvali, die Tragballen ber Beinpresse, vzh.St.-C.; — hisa nima trdnega podvala, das Haus hat keinen sesten Grund, Cig.; — die Grundlage, UET.; tudi: podvał, C. podvat, f. ein jum Tragen bestimmter Ballen, bas Joch, Cig.; — bie Unterlage (fig.), Glas. podvalek, ika, m. bas Geftell für Faffer, Cig.; - das Fassunterlagsholz, vzhSt.-C.; (podvâljek?). podvaliti, im, vb. pf. daruntermälzen, Mur., podváljati, am, νb . pf. = podvaliti, Z, $j\nu zh St$. podvaljeváti, ûjem, vb. impf. ad podvaliti, podvaljati, Z. podvampnica, f. ber Bauchgurt beim Bferbefattel, Z., Ravn.(Abc.). podvarjati, am, vb. impf. ad podvoriti; bebienen, pflegen: p. koga, ogr.- C.; tudi: p. podvazāl, m. ber Aftervafall, Cig. podvecer, m. die Beit gegen ben Abend, (-vecer) podveceren, rna, adj. gegen ben Abend ftattfindend, Z. podvecerje, n. die Beit gegen ben Abend, Zora. podvejati, am, vb. pf. mit Aften unterlegen : vlak sena p., Cig. podvejek, jka, m. = zona, bas Hintergetreibe, Istr.(Nov.)-C. podvêrek, rka, m. = podvirek, Z. podvėst, î, f. C., Z., Erj. (Torb.), pogl. podust. 1. podvésti, védem, vb. pf. 1) p. pod kaj, subsummieren, Cig. (T.); — 2) übervortheilen, betrügen, Cig. 2. podvésti, vézem, vb. pf. unterftiden, Cig. podvestnica, f. C., pogl. podvest. podvesen, sna, adj. unter bem Spund befindlich: podvęšna globina soda, bie Spundtiefe eines Fasses. Cig.(T.); - prim. veha.

podvèz, véza, m. 1) die Unterbindung, Cig.; – 2) das Anieband, Mur., Cig., Met., Mik., Valj.(Rad); - bas Strumpfband, Mur.; - bas Aufichurzband, Cig. podvęz, f. = podvez, m., Dict., Mur., Jan., Valj.(Rad), vzhŠt. podvęza, f. bas Unterband, bas Strumpfband, Mur., Cig., Jan., C., Strek., Tolm. - Erj. (Torb.), Polj.; — das Hosenband unter bem Anie, Dict., Cig., Jan ; — bas Aufschurgsband, Cig. podvezáča, f. bas hofenbant unter bem Anie, Cig. podvezanka, f. ber Bunbichuh, Cig., C. podvęzati, żem, vb. pf. unterbinden; žilo, bradavico p., Cig.; konju rep p., das Pferd schmanzen, Cig.; — aufschürzen, Cig., Jan.; p. se, fich bie Strumpfe, die Stiefel unter bem Rnie unterbinden, Z.; tudi: fich aufdurzen, Jan.(H.). podvezávati, am, vb. impf. ad podvezati, M. podvezica, f. dem. podveza; ein fleines Unterpodvęznica, f. 1) = podvezanka, Zora; -2) bie Beuleine, Jan.; prim. poveznica. podvezniti, nem, vb. pf. unter ein umgefturztes Gefäß thun: rake pod kako posodo p., da se ne razlezejo, Lašče-Erj. (Torb.); mačko pod jerbas p., jvzhŠt.; kuro pod koš p., Savinska dol.-C. podvezovanje, n. bas Unterbinben. podvezováti, ûjem, vb. impf. ad podvezati. podvęžnja, f. = podvez f., kajk.-Valj.(Rad); podveznje, bie Strumpfbanber, Notr. podvežnják, m. das Auschürzband, vzh.St.-C. podvig, dviga, m. bie Erhebung: ber Anfchlag (beim Lattgeben), Cig.; — bas Sebeopfer (biblisch), V.-Cig.; — bie Hebung (fig.): razvoj in podvig narodnega življenja, LjZv. podvigniti, dvignem, vb. pf. erheben, heben, C. podvîh, m. bie Umbiegung bes Ranbes eines Rleibungestudes, C.; ber Armelaufichlag, C. podvîha, f. bas Aufbiegen, bas Aufschlagen, C. podvihati, ham, sem, vb. pf. ben unteren Rand (3. B. eines Rleidungeftudes) einbiegen, unterbiegen; hlače, rokave p. podvihniti, vihnem, vb. pf. unten einbiegen, umichlagen. podvihováti, ûjem, vb. impf. ad podvihati, podvihniti. podvíjati, am, vb. impf. ad podviti; unterwideln, Z.; aufwideln, M,; - aneifern, Pohl. (Km.); — p. se, sich beeilen, Lasce-Levst. (M.). podviniti, vînem, vb. pf. verrenten, Mur.; crevlje p., die Stiefel ichief treten: podvinjeni črevlji, G. podvîrati, am, vb. impf. ad podvreti; (unten) hemmen, sperren, Z.; kolo p., C.; — hinbern, C. podvirek, rka, m. ber Brugel, ber Steden, Meg., Boh., Dict., Guts., Z., C. podvist, f. C., pogl. podvest. podvîšati, am, vb. pf. erhöhen, Mur. podvîtek, tka, m. 1) na kar se (n. pr. sukanec) navije, ber Anduelpfropf, C., Z., Poh.;

- 2) = svitek, ber Tragfranz, Z., Valj. (Rad);-3) bas Eingebogene, ber Einbug, Z. podviti, vijem, vb. pf. unterwinden, Z.; unterbiegen, Mur., Cig.; - einbiegen (mech.), Cig. (T); - p. si rokave, die Armel aufstreifen, Mur.; p. suknjo, einen Rock einschlagen, Cig.; p. jadra, bie Segel einreffen, Cig.; - p. si nogo, sich den Fuß verstauchen, Gor.-Cig. podviz, m. bie Emfigfeit, ber Fleiß, Cig.; bie Eile, Z. podvíza, f. = podviz, Cig. podvizanje, n. die Beschleunigung, Cig.; - die Beeilung, Mur.; potreba je hitenja ali podvizanja, Boh.; — ber Fleiß, Cig. podvízati, zam, žem, vb. impf. 1) heben: pete p., die Fersen schwingen, Sol.; - 2) schneller austreten, eilen, Z., Svet. (Rok.); stanovitno naprej podvizajo, sie rūden beständig vor, Hip.(Orb.); teci, podvizaj svojemu prijatelju na pomoč, Jsvkr.; p. za kom, jemandem nacheilen, C.; sich beeilen, Cig.; podvizaj! mache schnell! Cig.; — 3) beschleunigen: p. kaj, C., Svet. (Rok.); p. večerjo, Erj (Izb. sp.); - p. se, sich beeilen; on se je podvizal in hitel, Krelj; — 4) aneifern: eden druzega so podvizali, Jsvkr.; podvizalo me je samo to delo, da sem prijel za pero, Levst.(Izb. sp.). podvizen, zna, adj. emfig, fleißig, Cig., C. podviznost, f. die Emfigieit, die Haft, Cig. podvizováti, ûjem, vb. impf. = podvizati, Jan. podvláčiti, im, I. vb. impf. ad podvleči; barunterziehen, unterziehen, Cig., Jan., M.; futtern: z vato p., Jan.; - II. vb. pf. untereggen, Cig. podvlaka, f. bie Ausfutterung, bas Futter (3. B. eines Rleibes), Jarn., Čig., Jan., DZ. podvleči, vlecem, vb. pf. barunter ziehen, unterziehen, Cig., Jan.; posteljo z remeni p., Cig.; -meso s slanino p. (ipiden), C.; — ausfuttern, Cig., Jan.; rdeče podvlečeni solnčniki, Žnid. podviệka, f. = podviaka, Cig., Jan. podvnemati, mam, mljem, vb. impf. ad podvneti; anfeuern, aufheten, Levst.(Zb. sp.). podvnéti, vnámem, vb. pf. = podžgati, C. podvod, voda, m. 1) die Subsumtion, Cig. (T.); - 2) ber Betrug, Mur., V.-Cig., Jan., Danj .- Mik. ; - 3) die Ruppelei, Jan. (H.); (hs.). podvodarina, f. bas Ruppelgelb, Jan.(H.). podvoden, dna, adj. unter bem Baffer befindlich, M.; podvodni mah, bas Alujsmoos, Cig.; podvodno vapno, hybraulischer Ralt, Erj.(Min.). podvoditi, vodim, vb. pf. 1) verführen, C.; betrügen, Z.; - 2) tuppeln, Jan. (H.); (prim. hs. podvoditi vb. impf. fuppeln). podvodja, m. ber Subbirector, Jan. podvodljiv, íva, adj. betrügerisch, C. 1. podvodnica, f. 1) bie Betrügerin, Z.; -2) die Bubringerin, die Rupplerin, Cig.; (podvôdnica) Levst.(Nauk); (hs.). 2. podvodnica, f. = morska vila, bie Rajabe, C. podvodnik, m. 1) ber Betrüger, Z.; — 2) ber Bubringer, bet Ruppler, Cig., (podvodnik)

Levst.(Nauk); (hs.).

podvodstvo, n. die Ruppelei, Levst. (Nauk); prim. podvod 3). podvoj, voja, m. = podboj, Cig., Slom., Poh. podvojba, f. die Berdoppelung, Cig.(T.). podvojen, jna, adj. gepaart, C.; ju zweien vorhanden: množino rabimo tudi za podvojne telesne ude, Cv.; — podvojna sol, das Doppelfalg, podvojna kislina, gepaarte Saure (chem.), Cig.(T.). podvojeváti, ûjem, vb. impf. ad podvojiti. podvojič, m. bie Rette für bas Borfpannpaar, podvojîtev, tve, f. die Berboppelung, nk. podvojíti, ím, vb. pf. verboppeln: podvojeni soglasniki, Doppelconsonanten, Cig.(T.). podvõjka, f. die Doublette, Cig., Jan. podvojvoda, m. ber Unterfelbherr, Jan. (H.); pomorski p. = podadmiral, ber Contreadmiral, *Jan. (H.)*. podvomiti, im, vb. pf. einen Aweifel auftommen lassen: o tem ni najmanje p., Levst. (Zb. sp.). podvora, f. rogovila za plug, da gredoč na njivo ali z njive ne drsi po tleh, bie Bflugschleife, Z., Goriška ok., Kras-Erj.(Torb.); (prim. podora). podvorba, f. bie Bebienung, C., SIN. podvoriti, im, vb. pf. p. koga, einem bas Nothige geben, ihn bedienen, Cig., ogr.-M.; bewirten, Zora; p. koga z rakijo, Jurč.; p. komu: bogatec rad podvori siromaku, ogr.-Let.; - berichaffen, gumege bringen: p. komu kaj, C. podvornica, f. bie Bebienerin, Valj. (Rad). podvornik, m. ber Bebiener, Valj.(Rad). podvotliti, im, vb. pf. unterhöhlen, Cig. podvôz, m. = podvoz, f., Guts., Cig., Goriška ok., Soška dol.-Erj.(Torb.). podvoz, f. ber Achsenstod: sprednja, zadnja p., Jan., Gor., Notr., Ig(Dol.); -tudi: = prema,der Wagentheil, Ig(Dol.). podvoza, f. = podveza, bas Unterband, Valj. (Rad).podvôzen, zna, adj. Achien: podvozni okov, das Achsenblech, das Achseneisen, Cig. podvráčati, am, vb. impf. ad podvrniti; schief treten: črevlje p., C., Z. podvrátec, tca, m. = podvratek, Cig. podvratek, tka, m. bie Bamme (bes Rinbes), podvrātnik, m. bie Wamme bes Rinbes, Cig., C. podvratnjak, m. ber untere Querbalten bes Dojenjoches, C. podvréči, vfžem, vb. pf. 1) barunter werfen: ogenj p., Feuer anlegen, Cig.; — 2) (etwas Unechtes) unterschieben, Jan.; podvrženo otroče, Cig.; - podvržen, unecht, apotruph, Cig., Jan., Cig.(T.); podvržena listina, LjZv.; 3) unterțieuen, unterorbnen, Cig., Jan.,
 Cig. (T.); — unterwerțen; p. si deželo, p. svoji oblasti; p. kazni, globi, davščini, desetini, Cig., DZ.; smrti podvržen, sterblich, Guts.; kreu podvržen, zu Rrampfen geneigt, Cig.; - p. se, sich unterwerfen; p. se vojskovodji; p. se, sich fügen: p. se postavi.

podvréti, vrèm, vb. pf. unten hemmen: p. kolo, . das Rad sperren, Z. podviga, f. die Unterwerfung, C. podvígati, am, vb. impf. ad podvreči, C. podvrgávati, am, vb. impf. = podvrgovati, podvrgováti, ûjem, vb. impf. ad podvreči, Jan., C. podvfniti, nem, vb. pf. ichief treten: p. crevelj, podvrnjen črevelj, Mur., C., vzhSt. podvfpati, vîpam, pljem, vb. pf. untermuhlen: mesto, katero je voda podvrpala, LjZv. podvîst, f. die Unterart, DZ. podvrstiti, im, vb. pf. 1) unterhalb reihen, Mur.; unterordnen, Vec.; — substituieren, C.; — 2) ftufenweise verschieden machen, abftufen, Cig. podvétati, vîtam, vb. pf. unterbohren, Cig. podvîž, m. ein unterschobenes Rind, C. podvêžba, f. 1) bie Unterwerfung, Mur., Cig.; – 2) die Unterschiebung, Cig. podvižec, žca, m. ein unterschobenes Rind, Mur. podvižek, žka, m. 1) ein unterschobenes Ding, Cig.; - = podvrž, ber Bechselbalg, Cig.; - 2) = podbradek: golo obradje z mesenim podvržkom, Jurč. podviženče, eta, n. ein unterschobenes Rind, Cig. podvíženčič, m. = podvrženče, C. podvŕženec, nca, m. 1) = podvrženik, Jan. (H.); - 2) ein unterschobenes Rind (Anabe), Cig., Jan., C. pody?ženik, m. ber Unterworfene, ber Unterthan, Guts.-Cig. podvrženka, f. 1) die Unterworfene, Jan.(H.); – 2) ein unterschobenes Kind (Mädchen), Cig. podvîženost, f. bas Unterworfensein, die Untermurfigfeit, Cig. podvržič, m. = podvrž, C.podvzęmati, mam, mljem, vb. impf. ad podvzeti = podjemati, Jan., nk. podvzemljiv, íva, adj. = podjeten, unternehmend, Jan. podvzeten, tna, adj. = podjeten, unternehmend, Jan., nk. podvzeti, vzámem, vb. pf. 1) unternehmen, Jan., nk.; pogl. podjeti; - 2) aufreiben, mager ober schwach machen: bolezen človeka podvzame, C. podvzetje, n. = podjetje, das Unternehmen. Jan., nk. podvzętnica, f. = podjetnica, die Unternehmerin. nk. podvzętnik, m. = podjetnik, ber Unternehmer, Jan., C., nk. podvzętstvo, n. = podjetništvo, bie Unternehmung, C. podvzglavje, n. ber Ropfpolfter, C.; - prim. podzglavje. podvzglavnik, m. ber Ropfpolfter, C. podzakûp, m. bie Afterpacht, Cig.

podzakûpnik, m. ber Afterpächter, Cig., DZkr. podzastava, f. bas Afterpfand, Cig.

pòdzastaven, vna, adj. podzastavna pravica, das Afterpfandrecht, DZ. podzdravník, m. ber Unterarzt, Cig. podzęmelje, n. = podzemlje, Cig. podzemeljn, ljna, adj. = podzemeljski, Cig. (T.). podzemeljski, adj. unter ter Erbe befindlich. unterirbifch; p. sadezi, die Unterfruchte, Cig.; p. svet, die Unterwelt, Cig., Jan. podzémen, mna, adj. = podzemeljski, Mur., Jan., Cig.(T.); podzęmno merstvo, bie Marticheidekunft, Cig.(T.). podzęmje, n. = podzemlje, Već. podzemlják, m. nekak čmrlj, ki ima pod zemljo gnezdo, Bolc-Erj.(Torb.). podzęmlje, n. 1) bas Souterrain, Cig. (T.); 2) die Unterwelt, Jan. podzemljica, f. = krompir, die Rartoffel, ber Erbaufel (solanum tuberosum), Jarn., Cig., Jan., Tuš. (R.), Kor.-Levst (Rok.), Gor.; die Rohlrübe (Unterkohlrabi), Senożeče-Erj. (Torb.).podzemljičen, čna, adj. Rartoffel-, Jan. podzemljina, f. bie Anollengemachfe, C. podzemljisce, n. 1) ber Untergrund (g. B. eines Alders), C.; - 2) das Souterrain, Cv. podzemljusa, f. podzemljuse, Beogenibe (min.), h. t.-Cig.(T.). podzemnica, f. Z., pogl. podzemljica. podzemnik, m. bas Bergmannchen in ben Bergmerten (v pravljicah), DSv. podzglaven, vna, adj. podzglavna blazina, baš Ropftiffen, Cig. podzglavje, n. die Ropfunterlage, Vrt.; bas Ropftiffen, Cig., Jan., DZ.; - prim. podvzglavje. podzglavnik, m. das Ropftiffen, Cig., Jan.; - prim. podvzglavnik, C. podzid, m. 1) der Unterbau, ber Grundbau, Cig.; bie Sode, ber Sodel, Cig.(T.); — 2) bie Begenmauer, bie Scarpe, Cig.; - prim. podzidje. podzídati, am, vb. pf. 1) untermauern; leseno hišo p.; - 2) scarpieren, Cig. podzidek, dka, m. ber Unterbau, Jan. podzíden, dna, adj. zum Unterbau gehörig: podzídni kol, ber Grundpfahl. podzidje, n. 1) ber Unterbau, bas Grundmauerwert, Cig., Jan., Cig. (T.); - 2) bie Scarpe, die Stupmauer, Cig., Jan.; obrežno p., die Quaimauern, Levst. (Močv.); podmorsko p., unterirdische Blodmauern, DZ. podzidováti, ûjem, vb. impf. ad podzidati. podzíma, f. = podzimek, Z. podzîmek, mka, m. ber Nachherbst, Cig., Jan. podzímen, mna, adj. nachherbsttich, Cig., Jan. podzímski, adj. nachherbsttich, Jan. podznámiti, znamim, vb. pf. unterhalb ein Beichen machen, unterzeichnen, Cig. podznamováti, ûjem, vb. impf. fignieren, Cig. podžágalica, f. = podžigalica, C. 1. podžágati, am, vb. impf. = podžigati, C. 2. podžagati, am, vb. pf. unterhalb ab- ober durchfägen, unterfägen. podžęti, žánjem, vb. pf. 1) barunter mit ber Sichel abidneiben; (trsje) p., bas Unfraut im

Beingarten mit ber Sichel abschneiben, unterschneiben, juzh St.; - 2) bas Getreibe por bem Schoffen abichneiben, ichropfen, Cig., Jan. podžetva, f. bas Schröpfen bes Betreibes, Jan. podžgáti, žgèm, vb. pf. untergunden, Cig.; hiso p., das Haus anzunden, Cig.; — an-reizen, aufstacheln, aufhepen, Cig. podžig, žíga, m. bie Unterzundung, Z.; - bie Berhehung, Cig. podžiga, f. = podžig, C.podžigáč, m. ber Branbleger, C. podžígalica, f. podžigalice = treščice, s katerimi se podžiga, Z. podžigainik, m. ber Bunber, Guts.-Cig. podžigálo, n. ein Bertzeug zum Unterzünden, podžíganje, n. bas Unterzünden; bas Angunben, die Brandlegung; - bas Anreigen, die Aufmunterung, Cig. podžígati, am, vb. impf. ad podžgati; unterzünden; einen Brand (Brande) legen, Z.; anreizen, aufwiegeln, Mur., Cig.; p. delavce, da bi z mezdo poskočili, Levst. (Nauk). podžigavec, vca, m. ber Heizer, Z.; — Branbleger, Z.; — ber Aufwiegler, Cig. podžigljaj, m. ber Bunber (fig.), ber Impuls, V.-Cig., Jan.; p. sovraštvu, Cig.; post hudemu nagnjenju podžigljaj odjemlje, Ravn. podžíl, m. = oplen, Tolm.-Erj.(Torb.). podžíla, f. "železen drog pri podvozu (poddelu), ki je ob enem tudi za os*, Temljine (Tolm.)-Štrek.(Let.). podžínati, am, vb. impf. = podžinjati, C. podžínjanje, n. 1) bas Unterschneiben (z. B. des Untrautes im Beingarten), jvzhSt.; — 2) das Schröpfen des Getreides, Cig. podžínjati, am, vb. impf. ad podžeti; 1) baš Gras o. bas Unfraut unterschneiben (g. B. im Beingarten): kedaj boste podžinjali? jvzhŠt.; - 2) (das Getreibe) schröpfen, Cig., Jan. podžíriti, im, vb. pf. z žirom izpitati, (mit Eicheln, Buchedern) maften, C. podživilo, n. die Startung, St.-Z. podživíti, ím, vb. pf. stärten, laben, C. podžiębje, n. bei Mühlen die Borrichtung, auf welcher bas Gerinne ruht, bas Grundwert, podžókati, žôkam, vb. pf. mit einem langen

(Torb.).Begenstande unterftobern, unterftogen, Cig. podžup, m. ber Gemeindediener, Notr .- Levst. (Nauk); podžûp, Črniče(Goriš.). podžupan, pana, m. ber Biceburgermeifter, nk.; - ber Bicegespan (in Ungarn). podžupnik, m. i) = kaplan, C.; - 2) podžûpnik = podžup, GBrda. poedín, adj. einzeln, Cig.(T.), nk. poedinče, eta, n. das Einzelwefen, bas Inbividuum, Zora. (Rok.). poedinec, nca, m. die einzelne Berfon mannlichen Geschlechtes, bas Inbividuum, Jan., Cig.(T.), SIN., UčT. poedinice, adv. einzeln, C.; (poedince, Jan. [H.]). poediniti, înim, vb. pf. vereinigen, einen, Cig., Zora, ZgD. Gans).

poedinka, f. die einzelne Berson weiblichen Beichlechtes, nk.; bie einzelne Sache (res singularis), das Individuum, Cig.(T.). poedinost, f. bie Gingelnheit, nk. poenačávati, am, vb. impf. ad poenačiti, gleich stellen. DZ. poenáčenje, n. die Ausgleichung, Cig. poenáčiti, acim, vb. pf. gleich machen, ausgleichen, Cig. poet, m. pesnik, ber Boet. **poētičen,** čna, *adj*. k poetiki spadajoč, pesniški, poetisch, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. poetika, f. nauk o pesništvu, bie Boetit, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. poezija, f. pesniška umetnost, pesniški izdelek, die Boesie, Cig., Jan., Cig (T.), nk. poflajsati, am, vb. pf. ableden, Z., jvzh.Št. pofrfrati, am, vb. pf. ein wenig flattern; oberflächlich und eilig etwas abthun, Z. pofuliti, im, vb. pf. ichnipfen, Z., SIN.; skrivaj p., Jurč. poga, f. ber Regenbogen, C., (puga) kajk .- Valj. (Rad). pogáča, f. 1) das Aschenbrot: kruh brez kvasu, pečen v pepelu ali pod kako posodo obloženo z žerjavico, Habd., Cig., Štrek., Goriš.-Erj. (Torb.); - 2) ber Ruchen; bas Beigbrot; bes. das Pathenbrot; pogačo bo jedla = porodila bo, Notr.; zenitna p., bas Sochzeitsbrot, Cig.; - cebelna p., bas Bienenbrot, Cig.; - cvetna p., ber Blütentuchen (bot.), Cig.(T.); - 31 die Honigscheibe: pogace, das Gewirt im Bienenstode, Cig., St.; - 4) die Scheibe im Huttenbau, Cig.; - 5) die Rach-geburt, Trst.(Let.); - 6) ber Bogelfnoterich (polygonum aviculare), C.; (tudi: svinjske pogače, C.); - prim. it. focaccia, srlat. focacius, Mik. (Et.). pogačar, rja, m. ber Ruchenbader, Cig., Jan.; Na ajdov kruh prosi pogačar satu, Čb.-Valj. (Rad). pogačarica, f. 1) die Ruchenbäckerin, Cig.; -2) neko jabolko, GBrda-Erj. (Torb.). pogačarstvo, n. die Ruchenbaderei, Cig. pogáčast, adj. flabenförmig, ogr.-C. pogáče, eta, n. neko jabolko, v Brkinih-Erj. pogáčen, čna, adj. Ruchen. pogáčica, f. dem. pogača; 1) ein fleiner Ruchen; -2) die Aniescheibe, Cig.(T.), C., Erj.(Som.), Trst. (Let.); - 3) die Trollblumme (trollius europaeus), KrGora-Erj.(Torb.); - kozja p., ber Schneeball (viburnum opulus), Tuš.(R.); - neko jabolko, Kanal-Erj.(Torb.). pogâčka, f. obla, ploščata in drobna smokva, Ip.-Erj. (Torb.). pogačnica, f. ber Großfrauentag, Zilj. - Jarn. pogačônka, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). pogaditi, gadim, vb. pf. ipottend tadeln, verpogagati, am, vb. pf. 1) nach einander verreden, Cig., C., Bes., Nov.; živina je pogagala, Cig.; - 2) ein wenig ichnattern (von ber

pogagávati, am, vb. impf. hin und wieber schnattern, Bes.

pogaja, f. bie Bertragsschließung, C.; — bas Feilschen: po kratki pogaji, Bes. pogajac, m. ber Feilscher, Cig.

pogajáten, ina, adj. Unterhandlungs., Jan.

pogajanje, n. bas Berhanbeln, bie Berhandlung(en); pogajanje se je začelo, die Berhandlungen haben begonnen.

pogajati, am, vb. impf. ad pogoditi; 1) zu errathen suchen, vermuthen, Habd .- Mik.; treffen: pot p., den rechten Weg gehen, (fig.) es recht zu machen pflegen, Dol.; — 2) p. se, übereinzukommen fuchen, verhandeln, Unterhandlungen pflegen; dolgo sta se pogajala, pa se nista mogla pogoditi; p. se za mir, Friebensverhandlungen pflegen, Cig.; - 3) p. se, sich vertragen, Cig., Jan., C.; najbolje se pogaja, kar je z domačega kraja, Npreg.-Jan. (Slovn.); nista se mogla pogajati, Zv.; — 4) bebingen: materialni in duhovni napredek drug drugega pogajata, Zv.; - 5) anhegen, Dol,-Cig.

pogajavec, vca, m. ber Unterhandler, Cig., Jan.; ber Barlamentar, Cig., Jan.

pogajavka, f. die Unterhandlerin, Cig.

pogajek, jka, m. = pogoj, bie Bedingung,

pógalica, f. = ponglica, Kras-Erj.(Torb.). pogan, m. 1) ber Beibe, Jan., Dol.-M., ogr.-Mik., nk.; — 2) psovka: ti pogan (pógan) ti! Dol.-M.; pos. psovka umazanemu otroku, Ščav.-Trst.(Glas.).

pogan, adj. unrein, Mik.; pogani vrag, unreiner Beift, ber Teufel, Habd .- Mik. ; abicheulid), ogr.-C.

1. pogânica, f. 1) = gubanica, kranjska potica, Pluina-Erj. (Torb.); - 2) ber Ruchen, weißes Hausbrot, M., Slom.

2. poganica, f. = mrena, ber Star (eine Augen-Tranfheit); poganica mu raste, jvzhŠt.; tudi pl. póganice, BlKr.

3. poganica, f. 1) die Heidin, (pag-) Mur.;-2) = poganka 2), bas heibeforn, C.

poganija, f. 1) bas Beibenthum, Mik.; - 2) neredno, malopridno ravnanje, življenje in gospodarstvo: pri tej hiši je strašna poganija, Ip.-Strek.(Let.).

poganîn, m. = pogan 1), kajk. - Mik., Valj. (Rad).

poganînka, f. bie Beibin, kajk .- Valj. (Rad). poganînstvo, n. = poganstvo, Habd. - Mik., kajk.-Valj.(Rad).

pogániti, gânim, vb. impf. befubeln (fig.): poganil je druge ljudi z najgršimi pridevki in lažmi, LjZv.; Kdo sme poganiti potrebno delo? Jurč.(Tug.); - hs.

poganja, f. ber Unterbaum beim Bebstuhl, C. poganjáč, m. ber Treiber, Cig., Jan.; bef. ber Bilfshirte, ber Hirtenjunge, Cig., Jan., Zv.; deček, ki čredo vrača, kadar sili v škodo, ali jo poganja, kadar zaostaja, BlKr.; der Bflugtreiber, Cig.

poganjacka, f. die Treiberin, Z.; - die Pflugtreiberin, Cig.

poganjáten, ina, adj. antreibend, Cig.

poganjanje, n. 1) bas Antreiben; — 2) bas Bemühen, bas Beftreben; ber Betteifer; ber Nacheifer; - 3) bas Treiben, bas Ausschlagen (von Baumen).

poganjáriti, ârim, vb. impf. = po vrsti pasti, das Bieh nach ber Zeche hüten, Cig.

poganjati, am, vb. impf. ad pognati; 1) antreiben; p. konje pri vožnji; živino zaostajajočo p.; — ceno kvišku p., ben Preis in bie Höhe treiben, Cig.; trdo p. kaj, etwas nachbrudlich betreiben, Cig.; tozbo p., eine Rlage verfolgen, Z.; - vergeuben, verfcwenben, Cig.; v zapravljivosti in razuzdanosti p. življenje, Cv.; -2) p. se za kaj, sich um etwas bemüben, etwas erftreben, auf etwas hinarbeiten, sich einer Sache annehmen; p. se za predstvo, um ben Borrang streiten, Cig.; p. se za službo, za občo korist, za čast, za pravico; p. se za koga, sich jemandes annehmen, ihn protegieren; — p. se s kom, mit jemanbem wetterfern, Cig.; - p. se za kom, jemandem nacheifern, Jan.; - 3) treiben, hervorwachsen machen: popke, ocesa p., Inospen; korenine p., Burgeln treiben; kali p., feimen; mladike p., Triebe anseten; - drevje že poganja, die Baume ichlagen bereits aus;tudi: brst, listje poganja na drevesu; jelen poganja rogove, ber Hirsch sest auf, Cig.; — zobje mu poganjajo, er zahnt, Cig.; stena poganja, die Wand fängt an sich aufzurichten (mont.), Cig. poganjavec, vca, m. 1) ber Treiber, Z.; -

2) das Treibrad, Cig.(T.), C. poganjāvka, f. 1) die Treiberin, Jan.(H.);—

2) bie Treibstange, Cig.; die Bleuelstange, Šen.(Fiz.).

poganjčevati se, ujem se, vb. impf. wieberholt brunften (krava, ki je bila pri biku, pa se zopet goni, se poganjčuje), vzhŠt.

poganjek, nika, m. 1) ber Antrieb, bie Anspornung, Mur., Jan.; — 2) ber Trieb, ber Sprofs, ein junger Zweig, Guts., V. - Cig., Jan., C.; pedanj dolg p., Cv.; — nadloge so njegovi (= greha) poganjki, (bie Frucht ber Gunde), Ravn.

poganjič, íča, m. ber Treiber, Jan. poganjka, f. die Schleuber, vzhSt.-C.

pogânka, f. 1) die Heidin, nk.; - 2) = ajda, das Seibeforn, Nov., DZ.

poganski, adj. beibnifch, Beiben-, Jan., M., nk., (pag-) Mur.

poganstvo, n. bas Seidenthum, Jan., M., nk., (pag-) Mur.

pogasiti, im, vb. pf. löschen; ogen; p., ben Brand löschen; nacheinander auslöschen; svece, ognje p.; — (fig.) p. žejo, Jan.

pogásniti, gasnem, vb. pf. nach einander ober nach und nach verlöschen; sveče so pogasnile; kadar drv več ni, ogenj pogasne.

pogasovanje, n. das Erlöichen, Cig.

pogasováti, ûjem, vb. impf. ad pogasniti; im Berlofchen begriffen fein; ogenj pogasuje, Z.

pogašati, am, vb. impf. ad pogasiti; löschen. pogašénje, n. die Löschung.

pogaševáti, ûjem, vb. impf. — pogašati, M. pogáziti, gâzim, vb. pf. niebertreten, zujammentreten, abireten; p. sneg, travo; otroka p., auf das Kind treten, das Kind zujammentreten; kačo p.; pogazi ga! na glavo gadu stopi! Zv.; — p. svojo besedo, das Bort brechen, Vrt., Levst.(Zb. sp.).

pogeniti, gánem, vb. pf. = pogniti, Jan. (H.). pogib, m. pobočni ali postranski p., die Seitenwendung, Sol.; — morski pogibi, die Ge-

zeiten, Jan. (H.).

pogîba, f. ber Untergang, bas Berberben, C. pogíbanje, n. bas Zugrunbegehen; — bas Hin-siechen, C.

1. pogíbati, gíbam, bljem, vb. impf. ad poginiti; im Zugrundegeben, im Untergange begriffen sein, in Gesafr sein, C., Mik., Vest., Nov.-C.; krščanska vera pogiba in se zatira, Krelj; od lakote p., LjZv.; Vstani, otmi nas, Gospod, pogibljemo, Str.

pogíbati, gíbam, bljem, vb. impf. ad pogniti;
 pripogibati: drevje se jima je na stran pogibalo, Npr.-Kres.

pogibávati, am, vb. impf. = 1. pogibati, zugrunde gehen, C.

pogîbel, li, f. 1) ber Untergang, das Berberben, C., ogr.-Mik.; — 2) bie Gesahr, Jan., C., Habd.-Mik., DZ., Jurc.; njegov život je bil

na pogibeli, Krelj; (piše se tudi: pogibeli). pògibeln, ina, adj. verberblich, ichāblich, Cig. (T.), C., M.; gefährlich, Jan.; p. cas, Krelj. pogibelnost, f. bie Berberblichteit, bie Gefährlichteit, C., ogr.-Let.

pogíbniti, gíbnem, vb. pf. = poginiti, Mur., ogr.-C.

pogibovânje, n. das Geberbenspiel, Cig. (T.). pógica, f. pogice = z rožiči na pogačah izbadane okrogle podobice, Trst. (Let.); — prim. poga.

pogin, m. = foguba, ber Untergang, bas Berberben, Cig., Jan., Kos., nk.

poginiti, gînem, vb. pf. zugrunde geben, umfommen; v vojski, od žeje p.; (tudi o neživih stvareh) berberben: krompir pogine, Mariborska ok.-Kras.

poginjati, am, vb. impf. ad poginiti; = 1. pogibati, Cig., Jan., Ravn., nk.

poginjavati, am, vb. impf. = poginjati, Mur. pogipsati, am, vb. pf. gipien, Jan.

pogízditi se, im se, vb. pf. sich berühmen, prahlen, C.

pogláditi, gladim, vb. pf. zusammenscharren, Z. pogláditi, gladim, vb. pf. glatt machen, glatten; glatt tämmen, Mur.; ne utegnem se počesati, le malo pogladila se bom, jvzhšt.; p. britev, daš Rasiermesser abziehen, Cig.; — streicheln: p. žival z roko; p. otroka po licu.

poglájati, am, vb. impf. ad pogladiti, = gladiti, Cig.

poglasek, ska, m. ber Rachton, Cig.

poglaváč, m. ber Hauptling, Levst. (Zb. sp.). poglavár, rja, m. baš Oberhaupt, ber Hauptling.

poglavarica, f. das weibliche Oberhaupt, die Oberin (in Klöstern), kajk. - Valj. (Rad).

poglaváriti, ârim, vb. impf. = za poglavarja biti, Z., Bes.

poglavárski, *adj*. oberhäuptlich.

poglavarstven, stvena, adj. k poglavarstvu spadajoč, Jan.

poglavarstvo, n. die Würde oder das Amt eines Oberhauptes, Häuptlings, die oberste Behörde; politično deželno p., die politische Landesbehörde, DZ.

poglavek, vka, m. = poglavje. Valj. (Rad). 1 poglaven, vna, adj. Haupt, hauptsächsich, Cig., Jan.

2. pogláven, vna, adj. poglaven je človek, ki hoče vse na hitro podelati, Kameno na Soči-Erj. (Torb.); p. človek tudi = človek, ki bi rad vse pojedel, Tolm.; (nam. poglaben (?); prim. poglabiti).

poglavica, m. bas Oberhaupt, ber Hauptling, Krelj, Bes.; — farizejski, farski p., Krelj; — hs.

poglavíčki, adv. hauptlinge, fopfaber, C. poglavína, f. neka rastlina sočivnica, Bilje pri Gorici-Erj. (Torb.).

poglavît, adj. 1) Haupt., Cig. (T.); na vse poglavite praznike, Krelj; poglavita reć, Trub.; poglavito mesto, die Hauptstadt, Meg., prisega iz 17. stol. - Let.; poglaviti dedić, der Universalerbe, Dol.-Svet. (Rok.); — hauptstädslich, Cig. (T.); — 2) angesehen, vornehm, Meg.: p. mož, Dalm.; poglaviti ljudje, Dict.

poglaviten, tna, adj. Haupt, hauptsächlich; poglavitni grehi; poglavitna rec.

poglavîtnik, m. das Oberhaupt, Schönl.-Valj. (Rad); — einer der Bornehmsten, Cig. poglavje, n. das Hauptstüd, das Capitel.

poglavnica, f. das Principale (in der Orgel), V.-Cig.

poglavník, m. das Oberhaupt, der Häuptling, Jan., Trub, Dalm., Ravn., ogr.-Valj.(Rad); — einer der Bornehmsten, ogr.-Let.

poglavnína, f. = poglavščina, Mur. poglavščina, f. bie Ropfsteuer, Mur.-Cig., Jan. poglèd, gléda, m. 1) bet Blid; en sam pogled; jezen p.; — dolgega, kratkega pogleda, weitsichtig, surzsichtig, Cig., jvzhŠt.; kurji p., bie Rurzsichtigseit, SiGor.; = kurcēji p., C.; p. jemati, blenben, Z.; snežni blesket p. jemlje, C.;—baš Unschauen, Mur., Cig., Jan.; pogleda vreden, anschauensmert, Cig.; na natančnejši pogled vidimo, wenn wir eš genauer anschauen, seepen wir, Jurč.; na p., bem Anscheier, cig., Jan.;—2) = ozir, bie Hogesperspective, Cig., Jan.;—2) = ozir, bie Hinschauen an tisto misel, Levst. (Močv.); v mnogem drugem pogledu, Erj. (Min.).

poglédati, glêdam, vb. pc. 1) die Augen aufthun; — einen Blick thun; debelo p., die Augen aufreißen ober aufsperren: temmo p., eine finstere Miene machen; p. kam, skoziokno, kvišku, v stran; p. na koga, køj, den Blick nach jemandem, nach etwas richten; na

uro p.; p. po mestu, sich in der Stadt umfehen; p. po sodi, daß Zimmer durchbliden; p. po zivini, beim Bieh nachsehen; na vse kraje p.; p. v knjigo; če prav pogledamo, im Grunde genommen, Cig.; — p. koga, kaj, andliden, ansehen; po strani p. koga, jemanden schief ansehen; grdo, jezno p. koga, jemanden schiefen; p. koga kakor hudo vreme, jemanden andligen, Cig.; s koncem p. koga, scharf inß Auge sassen, cig.; — p. česa, einen Blid auf etwaß wersen: solnca poglej! Ravn.-Mik.; pogledajte mojih rok in mojih nog, Krelj; pogledajte lilij na polju, Krelj; Ran pogledaj moje glave, Npes.-K.; (prim. Mik. V. G. IV. 487, 493.); — 2) hervorguden, jum Borschein sommen: ogenje iz strehe pogledal, Z.; izderi komarju nogo, in čreva ven pogledajo, Z., jvzhSt.

pogledávati, am, vb. impf. == pogledovati; wieberholt anbliden.

pogledek, dka, m. der Blid, C.; z enim pogledkom, Trub.; der Anblid, C.; strasen p., Trub.

poglêdkati, am, vb. pf. dem. == pogledati (v otr. govoru).

pogledniti, glednem, vb. pf. einen Blid werfen, C., ogr.- Valj. (Rad).

poględoma, adv. blidweise, Cig.

pogledováti, üjem, vb. impf. ad pogledati; Blide werfen, wiederholt ansehen; po svojih ljubih otročičih pogledovati, Jurč.; p. za kom, jemandem nachangeln, Cig.; p. se s kom, Blide wechseln; jezno se pogledujeta, sie wechseln zornige Blide.

poglensti, im, vb. pf. = z glenom pokriti, C. poglica, f. 1) bie Stednabel, Tolm.-Erj.(Torb.);
— medena igla, s katero pišejo pirhe, Žabče-Erj.(Torb.);
— 2) bie Seftel, Cig., Štrek.,
Notr.; — prim. ponglica.

poglóbati, am, vb. pf. verfinten; p. v blatu, v snegu, Ljubljanska ok.

poglobavsati, am, vb. pf. p. po žepih, (da denar pozvoni), in den Laschen ein wenig herumwühlen, SIN.

poglobiti, im, vb. pf. versenken, Z.; p. se, versinken, im Wasser zugrunde gehen, Cig.

poglóbniti, glôbnem, vb. pf. betfinten: vol je poglobnil v močvirju, Ljubljanska ok.; — poglobnilo mi je — vdrl sem se z nogo, Gor.

poglobočávati, am, vb. impf. vertiefen, Nov. poglobóčiti, ôčim, vb. pf. vertiefen: p. strugo, Levst. (Močv.).

poglobováti, ûjem, vb. impf. ad poglobati, poglobati; einfinten, C.

poglodati, dam, jem, vb. pf. nach einander benagen; vse kosti p.

poglodek, dka, m. ber Octavichmaus nach ber Hochzeit, Mik.; = poglodki, C.

pognaditi, im, vb. pf. = ponaditi, mit Stahl belegen, ftablen, C.

pognáti, žénem, vb. pf. 1) antreiben; ko sedem na voz, požene voznik konje; poženi! fahr zu! v dir p. konje, die Pferde zum Schnelllausen antreiben, Cig.; p. z ostrogo, z bičem, anipornen, anpeitschen ; - in Bewegung sepen; kolo p.; - beschleunigen, Cig.; pognana hoja, ber Eilmarich, Cig.; p. se, sich beeilen: poženi se, da hitro opraviš, C.; p. kako rec, einen Rachbrud, einen Impuls geben, Cig.; kvisku p. ceno, ben Breis auftreiben, Cig.; p. tozbo, eine Klage erheben, DZ.; p. pravdo, Levst. (Nauk); p. kaj na glavno razpravo, etwas zur Hauptverhandlung bringen, DZ.; - bavonjagen, fortjagen; pognal me je kakor psa; p. koga po svetu, einen an ben Bettelftab bringen, Cig.; schleubern: kamen p.; — iskro p., Funken geben, Cig.; - p. se, schnellen: velika grozna riba se požene iz vode, Ravn.-Valj.(Rad); p. se za kom, jemandem nachstürzen, Cig.; - treiben: p. zamašek v steklenico, zagozdo v les; — skozi grlo, po grlu p., burch bie Gurgel jagen, verthun, Cig., Jan.: kar dobis po ženi, skozi grlo poženi! Cig.; p. kaj, etwas verthun, vergeuben, Cig., Jan., Ravn.; cas p., die Beit verthun, Cig.; - 2) p. se za koga ali kaj, sich jemandes ober einer Sache annehmen; p. se za prijatelja, za resnico; p. se za kako reč, sich um etwas bewerben, etwas anstreben, Cig.; — 3) hervorwachsen machen, treiben (o rastju); kali, korenine, brst p., zu feimen, zu wurzeln, zu sprossen ansangen; sad p., Frucht bringen, Kast. (Rof.)-M.; - drevje je pognalo, die Baume haben ausgeschlagen; - bervormachsen, bervorfproffen; mladje je iz korenin pognalo; p. v vis, hoch aufsprossen, Nov.

pogneciti, im, vb. pf. zerbrüden, zerqueischen, Jan.(H.).

pognésti, gnétem, νb. pf. 1) zerineten, Cig.; testo se ne da dobro pognesti, Zv.; — 2) ein wenig fneten.

pogneténec, nca, m. das vom Teigreste gemachte Brot, Z.

pognévati se, gnêvam se, vb. pf. ein wenig schmollen, Jarn.

pognêzdič, m. das lette Kind einer Mutter, Cig.

pógniti, pógnem, vb. pf. beugen, Mur.; pognjeno drevo, Mur.; glavo p., C.; — pognivši ("pogneši") se držati, eine gebeugte Haltung haben, BlKr.

pogniti, gnijem, vb. pf. nach einander verfaulen; vse sadje je pognilo.

pognojíti, ím, vb. pf. büngen; njivo, travnik, vinograd p.

pogod, goda, m. bie Bebingung, C.; - o pogodu, gur bedungenen Frift, Cig.

pogódati se, am se, vb. pf. = pogoditi se Svet.(Rok).

pogodba, f. 1) die Bebingung, C., kajk.-Valj. (Rad); pogodbo staviti, C.; — 2) der Bertrag, das übereinkommen; die Conbention, Cig.(T.); ženitna p., der Heiratsvertrag; pogodbo narediti, storiti, einen Bertrag schließen. pogodben, bena, adj. Bertrags-, Cig., Jan.

pogodbína, f. bie Bebingung, C. pogodè, éta, m. človek, ki marsikatero pogodi, marsikatero dobro misel izreče, Polj.

Digitized by Google

pogódelj, dlja, m. = pogodež, Banjščice-Erj. (Torb.).

pogoden, dna, adj. 1) nach Billen, angenehm, C., nk.; pogodno vreme, gutes Better, Cig.; - 2) vertragichließend, Cig; pogodni stranki,

pogodež, m. kar si kedo na skrivnem dobrega skuha, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.). pogodílo, n. ber Contract, C.

pogodîtev, tve, f. die Abmachung, DZ.

pogoditi, im, vb. pf. 1) treffen, St.-Cig, nk.; udaril je s cepmi, a ptiča ni pogodil, SIN.; pot p., den Beg finden, Z.; pravo p., das Rechte treffen, Zv.; p. na kaj, auf etwas treffen; pogodil je na dom necega kmeta, LjZv.; - errathen, Prip.-Mik., jvzhSt.; — begreifen: tega ne morem pogoditi, Z.; - 2) vergleichen: prepirnike, ljudi, ki se pravdajo, p., Levst. (Nauk, Pril.); - 3) p. se, übereintommen, einen Bergleich, einen Bertrag ichließen ; z lepo p. se, sich gutlich vergleichen; si kaj, sich etwas ausbedingen ; - 5) p. komu kaj, jemandem etwas anzaubern, Dol.-Cig.;-6) ein wenig reifen laffen, Cig.; lan se p., ben Flachs noch ein wenig rösten, Cig.; se p. se, noch ein wenig reifen, Cig.

pogodljiv, íva, adj. verträglich, Cig.(T.). pogodljívost, f. die Berträglichfeit, Cig. pogodníca, f. der weibliche vertragichließende

Theil, Cig.; drzava p., der vertragschließende Staat. DZ.

pogodník, m. 1) ber männliche vertragichließenbe Theil, ber Contrabent, Cig., Jan.; visoki pogodniki, DZ.; - 2) ber Betterprophet, C.; – 3) ber Schiedsrichter, C.

pogodnjáti, am, vb. pf. ein wenig reifen laffen, Cig.

pogódnost, f. = povoljnost, Jan., C.

pogodoma, adv. burch einen Bergleich, bergleichweise, Cig.

1. pogoj, goja, m. bie Bedingung, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; s tem pogojem, da unter der Bedingung, dass -, brez pogoja, bedingungslos, nk.; postaviti p., die Bedingung ftellen, bedingen, Cig.(T.).

2. pogoj, goja, m. die Erquidung, C.; - prim. pogojiti.

pogoja, f. = pogoj, die Bedingung, C.; s to

pogojo, unter dieser Bedingung, Cv. pogojaj, m. = pogoj, pogoja, Cv.

pogojavka, f. ženska, ki si dela "pogodlje", Ročinj na Kanalskem-Erj. (Torb.).

pogoje, adv. comp. ad pogosto, Jan., C., Slom., Trst.(Let.); - pogl. pogošče.

pogôjek, jka, m. = pridržek, Jan.

pogojema, adv. bebingungemeise, Cig., Jan. pogojen, jna, adj. bebingt, hypothetisch, Cig., Jan., nk.; pogojno, bedingungsweise, Cig. (T.); pogojni naklon, d. Conditional (gramm.), Jan.; pogojni stavek, ber Bebingungesat,

Cig., Jan. pogojslo, n. biti s kom v pogojilu, mit jemandem verhandeln, Cig.

pogojíti, ím, vb. pf. erquiden, C.

pogojnik, m. = pogojni naklon, ber Conbitional (gramm.), Jan.

pogółčati se, ím se, vb. pf. = pogovoriti se: p. se s kom, sich mit jemandem besprechen, C. pogotčeváti se, ûjem se, vb. impf. ad pogolčati se ; sich besprechen, Jan.

pogoljúfiti se, ûfim se, vb. pf. == goljuf postati, Jurč.

pogółniti, gôłnem, vb. pf. = pogoltniti, Rib.-C.; muhe cediti, kamelo pa pogolniti, Trub. pogółsniti, gôłsnem, vb. pf. = pogoltniti, Z. pogott, golta, m. die Berichludung, Z.; ber

Schlud, Cig., Jan.; - p. samoglasnice, bie Elifion, Cig., Jan.

pogółtati, am, vb. pf. nach einander verschlingen, aufschluden; vse p.; vode ne more mahom p. ponikva, Navr. (Let.).

pogólten, tna, adj. 1) habsüchtig, Z., Bes.; -2) Elisions : pogôltno znamenje, Mur.

pogottljaj, m. 1) ber Schlud, Jan.; - 2) bie Elifion, Jan.

pogółtniti, gôltnem, vb. pf. verschluden, ver-Schlingen; - p. jezo, ben Born nieberdruden, Levst.(Zb. sp.); - p. samoglasnico (elibieren), Cig., Levst. (Zb. sp.).

pogottnost, f. die Habgier, Jan.(H.).

pogoltováti, ûjem, vb. impf. ad pogoltati, pogoltniti, Cig.

pogòm, góma, m. pravotna pisava nam. pogum, iz stvnem. gomo, ber Mann, Erj. (Torb., Let. 1883, 225.), Mik.(Et.).

pogomezéti, im, vb. pf. = pogomezljati, Z. pogomezljáti, am, vb. pf. ein wenig wimmeln, aufwimmeln.

pogomeznéti, ím, vb. pf. po kosteh mi pogomezni, es fribbelt mich in ben Beinen,

pogómpiti se, gộmpim se, vb. pf. narediti, kakor bi spal, ako mu kdo kaj hoče, Gor.

pogon, gona, m. 1) bie Berfolgung, Vrt.; ber Streifzug, DZ.; p. dvigniti, Streifungen ein-leiten, Levst. (Nauk); — 2) ber Schwung, Jan.; — ber Antrieb, ber Impuls, Cig., Jan.; on mu je dal pogon, da je to storil; to je bil tvoj pogon, da se je to zgodilo (du warst die Beranlassung dazu), Dol.-Svet. (Rok.); die Anreizung, Cig.(T.); — der Inftinct, Cig., Jan.; spolni p., ber Befchlechtes trieb, DZ.; - tudi: pogon, Svet.(Rok.);-3) ber Schub ber gahne, bas Bahnen, V.Cig.; — 4) ber Schofsling an einer Pflanze, Cig.; - 5) das Holz, worauf ber Bottcher ichlägt, die Reife damit angutreiben, bas Binberichlaghölzchen, ber Binbertriebel, Cig., C., Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.); - 6) drog, s katerim se poganjajo ribe v mrežo, Polj.; - 7) pastir na planini, ki poganja ovce v molžo, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); kozarji in planinski pogoni, Slovan.

pogonâbljati, am, vb. impf. ad pogonobiti; zugrunde richten, vernichten, (pogonob-) Z. pogonabljavec, vca, m. ber Bernichter, (pogonob-) Dict.

pogončič, m. bas Binberichlaghölzchen, ber Bindertriebel, C.

pogônec, nca, m. = pogončič, Cig., Jan., C.,SlGor.

pogonic, nica, m. ber Biehtreiber, Svet. (Rok.), Vrt.; pos. črednikov pomočnik, Notr.; (pogonjič, Levst.[Nauk]).

pogonóba, f. die Bernichtung, C., Z.; - die Berbammnis, C.

pogonobek, bka, m. bie Bernichtung, bie Berstörung, C.

pogonobiti, im, vb. pf. vernichten, zerftoren, verwüsten, Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Vrtov.(Sh. g.), Svet.(Rok.).

pogonobljenje, n. = pogubljenje, die Bernich. tung: gnusoba pogonobljenja, Guts. (Res.). pogor, gora, m. = pozar, ber Brand, Mur.,

Cig., Jan., C.; razgledovati pogor, Jurč. pogorec, rca, m. = gorjanec, ber Bebirgs.

bewohner, Jan.(H.).

pogoręlček, čka, m. dem. pogorelec; 1) ein fleiner Abbrandler; - 2) ber Gartenrothschwanz (lusciola phoenicurus), Cig., Erj. (Z.); pogl. podgorelček.

pogoretčič, m. der Abbrandler, M.

pogoretec, ica, m. 1) ber burch Feuersbrunft Berunglückte, ber Abbrandler; — 2) = pogorelček 2), Cig., Jan., C.

pogorelisce, n. die Brandstätte, Dict., Cig., Jan., Jap.(Sv. p.); - tudi: pogorelišče, Valj. (Rad.).

pogoretka, f. die Abbrandlerin, Cig., Jan. pogoretski, adj. Abbranbler, Cig., C.

pogoretscina, f. 1) ber Brand, C.; - 2) die Abbrandlergabe, Cig., Jan.; - 3) die Brand-

ichabensumme, C. pogorenje, n. die Berstörung durch Feuer: sodomsko p., Krelj.

pogoreti, im, vb. pf. 1) in Feuer aufgehen, abbrennen, verbrennen; hisa je do tal pogorela; pogorel sem, ich bin burch eine Feuersbrunft verunglüdt; drva so vsa pogorela; - 2) pogorelo je po meni, es ist mir warm gewors ben (3. B. infolge bes Schredens), jvzhSt.

pogorevanje, n. bas Abbrennen, Brandschaben: skrbeti, da ne bode pogorevanja, Levst. (Nauk).

pogorévati, am, vb. impf. ad pogoreti, Jan. pogorisce, n. die Brandstätte; pri vas je mrzlo, kakor na pogorišču, Erj. (Torb.).

pogorje, n. bas Bergland, Cig., C.; - ber Bebirgezug, die Bebirgetette, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.

pogorski, adj. Gebirgs, Jan. (H.).

pogoršati, am, vb. pf. 1) verichlechtern: da se mi ne bi sedanje okolnosti pogoršale, Navr. (Spom.); - 2) verbeffern, C., Gor.; - prim. gorši.

pogospodčiti, odčim, vb. pf. gum herrlein machen, Zv.

pogospoditi, odim, vb. pf. jum herrn machen, Cig.; gospodski in pogospojeni krogi, Zora; p. se, ein herr werden, Cig.; p. se visoko, ein großer herr werden, Vrt.

pogósten, stna, adj. haufig, oftmalig, Mur., Cig., Jan., C., nk.

pogostînka, f. die Kenie, Jan.(H.).

pogostînski, adj. Gaft : p. dar, Jan.(H.). pogostitev, tve, f. die Bewirtung, nk. pogostíti, ím, vb. pf. bewirten, tractieren; p. koga s čim; p. se, sich zugute thun, Cig. pogostje, n. die Nachhochzeit, C. pogostljiv, íva, adj. gastiret, Cig., Jan. pogostljívost, f. die Gastfreundlichteit, Cig. pogostník, m. der Bewirtende, Jurč., SlN. pogóstnost, f. die Häusigseit, Z. pogosto, adv. = po gosto, haufig, oft, Guts.-Cig., Mur., Jan., C., nk.

pogostoma, adv. häufig, oft.

pogošče, adv. comp. ad pogosto, haufiger, C. pogoščeváti, ûjem, vb. impf. ad pogostiti, bewirten, (-stovati) Cig., Jan.

pogovarjatnica, f. bas Sprechzimmer, bas

Conversatorium, Cig.
pogovärjanje, n. 1) bas Bereden, bas Beschwichtigen; — 2) bie Besprechung(en), bas Conversieren.

pogovarjati, am, vb. impf. ad pogovoriti; 1) beschwichtigen, begütigen; konja je hlapec prav prijateljski pogovarjal, Jurč.; - 2) p. se, fich befprechen, ein Gefprach ober Gefprache führen; p. se s kom o čem.

pogovéditi se, êdim se, vb. pf. verwilbern, Cig. pogovor, m. 1) die Beredung, der Zuspruch, Cig.; — 2) das Gespräch; die Besprechung, die Unterredung; p. zaceti, fich in ein Befprach einlaffen; priti na p., zu einer Besprechung tommen; v pogovorih, in Gespracheform, dialogisch, Cig.; - 3) bie wiederholte Rede, die Nachrede, Guts.-Cig.; (hs.).

pogovorčen, Ina, adj. gesprachig, rebselig, Cig., Poli.

pogovorčin, m. der Dolmetich, Vatovlje v Brkinih-Erj.(Torb.).

pogovorek, rka, m. die Besprechung, C. pogovoren, rna, adj. = pogovorčen, Mur. pogovoričen, čna, adj. = pogovorčen, Polj. pogovoriti, im, vb. pf. 1) mit Worten begutigen, bereben, beschwichtigen; - 2) ein wenig reden, plaudern; — 3) p. se, sich besprechen; p. se s kom o čem, zastran česa. pogovorljiv, íva, adj. gesprachig, rebselig, Cig.,

Bes. pogôvornost, f. die Gesprächigkeit, Mur.

pogózden, zdna, adj. im Balb vortommend, Bald-, Cig.; pogôzdna trava, das Baldgras, Cig.; pogozdna nimfa, die Baldnymphe, Cig. pogozdîtelj, m. der Bewalder: p. Krasa, SlN. pogozditi, im, vb. pf. bewalben, C., nk. pogozdnica, f. 1) die Schwarzmeise, die Tannenmeise (parus ater), Cig., C.; - 2) muha p., die Balbfliege, Cig.

pogozdnik, m. ber im Balbe Lebenbe, ber Baldmann, pogozdniki, die Baldleute, Cig. pogozdováten, ina, adj. Bewalbungs: pogozdovalna komisija, bie Aufforstungscommission, DZkr.

pogozdovanje, n. bie Bewaldung, nk. pogozdovatelj, m. der Bewalder, nk. pogozdováti, ûjem, vb. impf. bewalden, nk. pograbastati, am, vb. pf. ein wenig fragen, **-- 109 --**

pográbiti, grabim, vb. pf. 1) nach ber Reihe raffen, zusammen raffen, rauben; vse je pograbil, kar je našel; p. denar, bas Gelb einstreichen; — p. se, einander feindselig paden, C.; — 2) p. se (česa) = lotiti se, C.; — 3) mit bem Rechen bearbeiten, berechen; p. gredo; - v stran p. kaj, etwas wegrechen; - ein wenig rechen, Cig.

pograbljeváti, ûjem, vb. impf. ad pograbiti, Jan.

pograbník, m. der Haffer, Cig.

pograd, m. 1) ein Geruft an ber Band, bas als Bett bient, die Britsche, Cig., Zv., LjZv., Gor.; pos. slamnata postelja v planinskih kocah, Gor.; - 2) eine Art geflochtene Bwifdenwand, C.

pogradášati, am, vb. pf. verframpeln: p. vso

volno, Cig.

pograditi, im, vb. pf. allmählich mit bem Bergannen fertig werben: vse smo pogradili. pográjati, am, em, vb. pf. tabeln, rügen, Jan., C. pograjkováti, ûjem, vb. impf. fleinweise eingaunen, C.

pogranicen, čna, adj. angranzend, C. pograsati, am, vb. pf. (ben Rohlenmeiler) mit grunen Reisern bededen, befluschen, Cig., Gor. pográsiti, sim, vb. pf. = pograsati, Cig.

1. pográžati se, am se, vb. impf. untertauchen, verfinten, ogr.-Mik.; (nam. pravilne oblike: pogrožati se).

2. pogrāžati se, am se, vb. impf. ad pogroziti se; p. se komu, jemandem drohen, C. pogfčiti, grčim, vb. pf. gracifieren, Cig.

pogrda, f. bie Berunreinigung, C.; - ber Schimpf, die Schmach, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; (hs.).

pogrđen, dna, adj. schimpslich, Cig.; pogrdna pesem, das Schmählieb, Cig. (T.); pogrdno pismo, die Schmähichrift, Cig.(T.); - prim. pogrda.

pogrditi, im, vb. pf. hafelich machen, beschmuten, besubeln, Mur., Cig., Jan.; - beschimpfen, ichanben, Cig.; - tudi: pogfditi.

pogranica, f. die Schmähschrift, Cig.(T.); prim. pogrda.

pogrdobiti, im, vb. pf. beichmußen, C.

pogreb, greba, m. bas Begrabnis, bas Leichenbegangnis; bil je lep p.; iti k pogrebu, zu einem Leichenbegangnis geben; iti za pogrebom (s pogrebom), mit ber Leiche geben.

pogrebáč, m. ber Berdhaten, C. pogrebališče, n. die Grabstätte, C. pogrebalo, n. bie Schürstange, Sol.

pogrébanje, n. bie Beerbigung, bie Brablegung, Mur., Cig.

pogrébati, grêbam, bljem, I. vb. impf. ad pogrebsti; 1) begraben, beerbigen, bestatten, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) antragen, Cig.; - II. vb. pf. = pogrobati, (Reben) absenten, Mur.; prim. grebati 3).

pogrebec, bca, m. 1) ber Leichenbegleiter; pogrebei, die Leichenbegleitung; - 2) der Trauermantel (vanessa antiopa), Cig., Jan., Erj. (Ž.).

pogreben, bna, adj. Beerdigunge. Leichen-; pogrębni stroški, die Leichentosten; pogrebni voz, ber Leichenwagen, Cig.; pogrebno društvo, ber Leichenverein, Cig.; pogrebna četrt letne place, bas Conductsquartal, Levst. (Pril.). pogrebeniciti, icim, vb. pf. (Reben) abfenten, Mur., Jan.

pogrebetati, etam, éčem, vb. pf. ein menia auffragen, C.

pogrebica, f. bie Leichenbegleiterin, Cig. pogrębić, m. = pogrebec, C.

pogrebka, f. bie Leichenbegleiterin, Kr. - Valj. (Rad), Jurč.

pogrebljan, ana, m. ber Leichenbegleiter, C. pogreblje, n. ber Gottesader, Mur.-Cig.

pogrebnica, f. 1) die Leichenbegleiterin, Z.; Ve boste mi pogrebnice, Npes.-Zv.; - 2) bas Grablieb, Cig., Jan., C., Let.; - ber Trauermarich, Jan.

pogrebnik, m. 1) der Todtengraber, Meg., Dict., Mur., Jan., C.; -2) = pogrebec 1), Cig., Jan.

pogrebnina, f. die Beerdigungstage, Cig. pogrébov, adj. = pogreben: pogrebova plenica, bas Leichentuch, Trub.-Mik.

pogrebovati, ujem, vb. impf. einen Leichenichmans abhalten, Jure., Dol.

pogrębski, adj. = pogreben: pogrebsko kosilo = sedmina, Dict.

pogrébsti, grébem, vb. pf. 1) beerbigen, bestatten, Mur., Cig., Jan.; ni me pogreblo, ko sem bil štirinajst dni zapaden, LjZv.; - povrhoma p., verscharren, Cig.; - 2) antragen, Cig.

pogrebščina, f. 1) bas Begrabnis, Dict., M; die Begradnisseier, Cig.; — 2) das Leichenmahl, Cig., Jan., Kr. - Valj. (Rad), LjZv., Gor.; — 3) die Beerdigungstage, die Begrabnistoften, Cig., Jan., C., Dol., Levst. (Rok.).

pogredé, adv. = grede, untermege, C. pogreha, f. der Mangel, das Gebrechen, ber Fehler, C.

pogréjati, am, vb. impf. = pogrevati, Z. pogrejek, jka, m. 1) bas Wärmtuch, ber warme Umschlag, Mur., Mik.; — 2) ein aufgewärm= tes Gericht, Cig., Valj.(Rad)

pogreneti, im, vb. pf. einen bittern Rachgeichmad haben: vino malo pogreni, Cig., jvzhSt.

pogreniti, im, vb. pf. p. kaj, etwas anbittern. Cig.

pogréniti, grenem, vb. pf. zusammenscharren: denarje p., bas Gelb einstreichen, Z.; žito p., das Betreide auf einen Saufen icharren, Z. pogrenováti, ûjem, vb. impf einen bitterlichen Beigeschmad haben: jed nekako pogrenuje,

pogresanje, n. bas Bermiffen.

pogrešati, am, vb. impf. ad pogrešiti; vermissen; lahko, težko p. kaj, koga; nikdar ga ne pogrešamo v cerkvi; z genitivom: p. veselja, Ravn .- Valj. (Rad).

pogresba, f. 1) das Bermiffen, bie Entbehrung, Cig.; — 2) der Fehler, C.

pogresek, ška, m. 1) das Bermifste, ber Abgang, C., Z.; ti nimaš nikakršnega pogreska, du tennft teinen Abgang, bir geht nichts ab, Cig.; — 2) ber Mangel, bas Gebrechen, der Fehler; p. v letostetju, der Anachronismus, Cig. (T); pogreški v slogu, stilistische Fehler, Cig (T.).

pogrésen, šna, adj. 1) fehlerhaft, irrig, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; pogrešno soditi, irrthumlich meinen, Znid.; pogrešni sklep, der Fehlichlus, ber Baralogismus, Cig. (T.); - 2) entbehrend, bedürftig: p. česa, Cig., C.

pogreševáti, ûjem, vb. impf. = pogrešati, ver-

miffen, Z., nk.

pogrešíti, greším, vb. pf. 1) einen Fehler begehen, verstoßen, Cig.; = p. se, sich versun-vigen, Cv.; — 2) p. kaj = opaziti, da česa ni, etwas vermiffen; denarje sem pogrešil, Z.; te krajcarje bom že pogrešil (id) werde zu entbehren wiffen), Z.; p. cesa: rute sem pogrešil, Met.-Mik.

pogręška, f. der Mangel, C.; — der Fehler,

die Gunbe, C.

pogrestjiv, iva, adj. 1) mangelhaft, fehlerhaft, C.; — 2) = utrpen, entbehrlich, Cig., Jan. pogrešljívost, f. die Mangelhaftigkeit, Jan. (H.).

pogréšnost, f. die Mangelhaftigkeit, die Fehlerhaftigfeit, Cig., Jan., C., nk.; p. v obliki, ein Formgebrechen, DZ.

pogręti, gręjem, vb. pf. 1) ein wenig warm machen, erwärmen; p. se, sich erwärmen; to me je pogrelo, das brachte mich in bie Site, Cig.; pogrelo me je, es wurde mir beiß, ich gerieth in Aufregung (g. B. vor Schreden), Zv.; - 2) aufwärmen; pogrete jedi skodujejo;-wieber gur Sprache bringen. pogretina, f. eine aufgewärmte Speife, Cig., Jan.

pogreváča, f. bie Bettwärmpfanne, bas Scaldalett, C., Z.

pogrévanje, n. 1) das Erwärmen; — 2) das Aufwärmen.

pogrévati, am, vb. impf. ad pogreti; 1) erwärmen; - p. koga, jemandem Aufregungen (3. B. vor Angft) bereiten: grehi so ji pogrevali dušo, nk.; -- 2) aufmarmen: jedi p.; - wieber gur Sprache bringen; že pozabljene reči, staro neslanost p., Erj. (17b.

pogrèz, gręza, m. 1) die Bersenkung, Cig.;-2) bas Berfinken, Cig.; — bas Untertauchen,

C.; - ber Untergang, Ravn.-M.

pogręzati, am, vb. impf. ad pogrezniti; verfenten, tauchen, SIN.; p. se, finten, einfinten, versinten, Jan., C.; - ne pogrezaj se v take misli! Jurč.

pogrezlina, f. das Bersunkene, C. pogreznica, f. bas Sentgefäß, DZ.

pogręzniti, gręznem, vb. pf. verfenten; unter eine Fluffigfeit tauchen, Mur., Jan.; p. se, versinten; ladja se je pogreznila; grad se je pogreznil; p. se v zemljo, v blato, na dno morja; - p. se, sich untertauchen, Mur.

pogrezovanje, n. das Berfenten.

pogrezováti, ûjem, vb. impf. ad pogrezniti, = pogrezati; kola se do pesta pogrezujejo, Navr.(Let.).

pogrezovavec, vca, m. eine Person, welche versentt, der Senter, Cig. pogrgrati, am, vb. ps. ein wenig gurgeln.

pogricje, n. bie Sugelgegenb, C.

pogrîn, m. kolikor je enkrat pogrnjeno (lanu): en pogrin lanu, eine Breite Flachs, Cig.

pogrinjáč, m. ber Deder, Cig.

pogrinjálo, n. das Dedtuch, C., Z.; die Bettbede, Cig.; - = pregrinjalo, ber Teppich, Cig., Jan., C., DZ.; - bie Tischbede, Z.

pogrinjanje, n. 1) bas Ausbreiten: p. lanu, Cig.; — 2) bas Deden (bes Tisches).

pogrinjati, am, vb. impf. ad pogrniti; 1) ausbreiten, Krelj-M.; lan p., den Flachs breiten, Cig.; - 2) beden; mizo p., oltar p.; - ben Tisch zu einem Mahle beden; pojdi pogrinjat!

pogrinjavec, vca, m. ber Deder, ber Tafel-

beder, Cig., Jan., C.

pogrinjek, nika, m. bas Tifchgebed, Cig. pogristi, grizem, vb. pf. nach einander zusammenbeißen, Z.

pogrizkavati, am, vb. impf. wiederholt fleinweise hinein beißen: p. v kruh, LjZv.

pogrizováti, ûjem, vb. impf. (in Amischenraumen) beißen, Z.; — pogrizuje me, ich habe Rolitanfalle, Z.

pogfkati, kam, vb. pf. einige Gurgellaute bervorbringen, Z.; etwas burch bie Rehle ausfprechen, Cig.

pogfkniti, giknem, vb. pf. burch Raufpern ein Beichen geben, Polj.

pogrkováti, ûjem, vb. impf. ad pogrkati, pogrkniti; i) durch Raufpern Beichen geben, Polj.; - zeitweise röcheln. Z.; žaba ima pogrkujoč glas, Glas.; - 2) im Reden ratichen, Cig., Polj.; bas r nicht recht aussprechen: gospoda rada pogrkuje, Dol.-Levst. (Rok.). pogrmeti, i, vb. pf. ein wenig bonnern: malo je pogrmelo.

pogrmévati, am, vb. impf. ad pogrmeti; wieberholt aufdonnern, C.; hin und wieber bonnern,

poginiti, nem, vb. pf. 1) ausbreiten, Krelj-M.; p. konoplje, lan, Cig., Dol.; p. kaj okoli česa, etwas herumbreiten, Cig.; — 2) beden (mit einem Tuche u. bgl.); mizo p., den Tisch beden; (nav. brez objekta): pogrni! bede ben Tisch zum Mahle! pogrnjeno je, ber Tisch ift gebectt.

pogrob, gróba, m. = pokopališče, C.

pogrobati, am, vb. pf. absenten (g. B. die Beinrebe), Mur., Cig., St., Dol.; - bie Arbeit bes Sentens abthun; pogrobali smo že, zdaj bomo začeli kopati, jvzhŠt.

pogrobeti, im, vb. pf. unformig werben, C. pogrosen, sna, adj. um einen Groschen feil,

pogrošnják, m. bas Grofchenbrot, Cig. pogrôzdnica, f. neka vinska trta, GBrda-Erj. (Torb.).

nk.

1. pogroziti, im, vb. pf. versenken, eintauchen, Meg., C., Boh.; v krst p., Krelj; p. se, hineintauchen, Krelj; sedemkrat se je v Jordan pogrozil, (pogruzil) Dalm.; p. se v greh, in Gunben verfinten, C.; v vednosti pogrožen, (pogružen) LjZv. 2. pogroziti, im, vb. pf. eine Drohung außern;

nav.: p. se komu.

pogrózniti, grôznem, vb. pf. = pogroziti, verfenten, untertauchen, C., M.

pogruditi, im, vb. pf. 1) mit ben Bahnen germalmen, M.; - aufeffen, Z.; - 2) unierbruden, vernichten, C.

poguba, f. 1) bas Berberben, ber Untergang; - 2) der Berlust, der Schade, C.; na pogubi bom, ich werbe einen Berlust haben, Svet. (Rok.).

pogubek, bka, m. ber Berluft, C.

poguben, bna, adj. verberblich. pogubež, m. ber Berberber, Mur.

pogubíten, ina, adj. - poguben, nk.

pogubitelj, m. der Berderber, ber Bernichter,

C., nk.

pogubiti, im, vb. pf. 1) verberben; oči si p., Vrag-Pjk.; ben Untergang bereiten, vernich. ten, zugrunde richten; to ga je pogubilo, bas war fein Berberben; - verbammen: na veke pogubljen; — p. koga, jemanben vom Leben jum Tobe bringen, ihm ben Garaus machen, Cig., Jan.; — 2) nach und nach verlieren, C.; peneze po poti p., C.; verftreuen, Cig.; - p. se, verloren geben: nic se ni pogubilo vina pri natakanju, jvzhŠt. pogubiv, iva, adj. Berberben bringenb: dela pogubivega mesa, Schonl.

pogubljanje, n. bas Rugrunderichten, bas Ber-

berben, bas Berbammen.

pogubljati, am, vb. impf. ad pogubiti; berberben, zugrunde richten; - verbammen: ne pogubljajte, da ne boste pogubljeni, Z.

pogubljavec, vca, m. ber Berberber, ber Bernichter, Cig., Dalm.-M.

pogubljavka, f. bie Berberberin, Cig.

pogubljenec, nca, m. ber Berdammte, Mur., Cig., Jan.

pogubljeník, m. = pogubljenec, Mur.

pogubljenje, n. das Berberben; - bie Berdamnis: večno p.

pogubljenka, f. die Berbammte, Cig., Jan.

pogubljeváti, ûjem, vb. impf. = pogubljati; ne pogubljujte, tako tudi vi ne boste pogubljeni, Schonl.

pogubljiv, iva, adj. Berberben bringend, gefahrlich; heillos, Cig., nk.; pogubljivi Judje,

pogubljîvec, vca, m. ber Berberber, V .- Cig. pogubljívost, f. die Berberblichkeit.

pogubnik, m. ber Berberber, Cig.

pogubnost, f. die Berberblichfeit.

pogubonosen, sna, adj. Berberben bringenb, Jan., nk.

pogugati, am, vb. pf. ein wenig ichaufeln, Cig., C.; ein wenig schütteln, C.; p. se, sich ein wenig schauteln, Z.

poguliti, im, vb. pf. abreiben, abweben, Z.

pogum, m. ber Muth, Mur., V. - Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk.; - pogl. pogom. pogumen, mna, adj. muthig, Mur., Cig., Jan.,

pogumnost, f. die Herzhaftigkeit, die Entichloffenheit, Mur., Cig., Jan., nk.

poguncati, am, vb. pf. ein wenig ichauteln; p. se, sich ein wenig schauteln.

pogúzniti se, gûznem se, vb. pf. = podrsniti se, zdrsniti se, Tolm.-Štrek.(Let.).

pohaba, f. bie Diffgestaltung am menschlichen Rörper: kuta bi pokrila te pohabe, Jurč.; - ucena p., eine gelehrte Berhunzung, Levst. (LjZv.); = pohabljen človek, pokveka: ti pohaba, ti! Svet. (Rok.); pohaba in krivenča, Levst.(Zb. sp.).

pohabiti, habim, vb. pf. beichabigen, verlegen (bef. am Rörper); pohabljeno oko, Znid.; sam sebi ude p., sich selbst verstümmeln, Levst. (Nauk); p. se, sich beschäbigen; pohabljen, verfrüppelt, St.; želodec p., ben Magen verberben, Vrtov., Cig., Jan.; telo, po hudi bolezni močno pohabljeno, Vrtov.(Km. k.); - kar vsem rabi, to se kmalu pohabi, Npreg.-Jan.(Slovn.); - ichanben: p. dekle, BlKr.

pohábljati, am, vb. impf. ad pohabiti, C. pohabljenec, nca, m. ein Mensch mit schabhaften Gliebern, ber Rruppel.

pohabljenje, n. bie Berlegung, die Beschädis gung (bef. am Rörper).

pohabljenka, f. die Berftummelte; - ein verftummeltes, verberbtes Bort, Erj. (Torb.). pohabljenost, f. die Schabhaftigfeit, die Rrupvelhaftiakeit.

pohaj, haja, m. = šetnja, izprehod, ber Spaziergang: šel je na pohaj, Koborid-Erj. (Torb.). pohajáč, m. ber Dugigganger.

pohajáča, f. bie Müßiggangerin, C.

pohajáčast, adj. bem Mußiggang ergeben. Črniče(Goriš.).

pohajaten, ina, adj. mußig herumziehend, Cig. pohajanje, n. 1) bas mußige Herumgeben; -2) bas Besuchen, kajk. - Valj. (Rad), nk.

pohajáški, adj. Müßigganger: pohajaško življenje, Let.

pohajati, am, vb. impf. 1) mußig herumgeben. berumlungern, berumichweifen; brez dela p ; (pomni: na pohajoče priti, spazierend fommen, Gor.-Mik.); p. s kom, mit jemandem ausgehen, C.; -p. se = izprehajati se, Mur., C.; - 2) besuchen: krščanski nauk, božjo službo p., C., ogr., kajk. - Valj. (Rad); p. krčmo, bolnike, Mengeš (Gor.)-DSv., Levst. (Nauk); modroslovne nauke pohajati, SlN.; postrežljiv proti vsem, kateri so ga pohajali, Navr. (Kop. sp.); — p. v krčmo, v slabe druščine, Lesce(Gor.) - DSv.; - 3) zuende geben, ausgeben, Jan., C.; vino pohaja, Z.; živež je začel pohajati, Jurč.; - pohaja mi sape, Levst. (Zb. sp.); - aufgehen, Jan.; veliko drv pohaja, Cig.

pohajav, ava, adj. bem Mußiggang ergeben, GBrda.

pohitati, hîtam, vb. pf. nach einander rauben.

pohajavec, vca, m. 1) ber Müßigganger, Jan., C.; - 2) ber Besucher, SIN. pohajavka, f. bie Dugiggangerin, Cig., Jan. pohajkavec, vca, m. der Müßigganger, Valj. pohajkljiv, iva, adj. ben Müßiggang liebend, C. pohajkljivec, vca, m. ber Mußigganger, C. pohajkljivka, f. die Müßiggangerin, C. pohajkovanje, n. ber Müßiggang. pohajkovati, ujem, vb. impf. mußig herumgehen. pohajkovavec, vca, m. ber Müßigganger, ber Bflastertreter; tudi: pohajkovavec. pohajkovavka, f. die Mußiggangerin; tudi: pohajkovávka. pohamati, am, vb. pf. aufeffen, megfreffen (v otročjem govoru), C., Z. pohapščevina, f. = hapščevina, $\nu z h \tilde{S}t$. - C.; die Fischtraube, Trumm. pohčeriti, hčerim, vb. pf. (ein Madchen) an Rindesftatt annehmen, adoptieren, Cig., Jan. pohčerjenica, f. = pohčerjenka, Jan. pohčerjenka, f. bie Aboptivtochter, Cig. pohénjati, am, vb. pf. = pojenjati, ponehati, C. pohentati, am, vb. pf. ein wenig mit bem Borte hent ober hentaj fluchen, Z. pohentováti, ûjem, vb. impf. wiederholt mit bem Worte hent ober hentaj fluchen, Z pohinávčiti se, avčim se, vb. pf. ein Beuchler werden, SIN. pohîščina, f. bie Bimmereinrichtung, bie Dobeln, C., Z. pohisen, ina, adj. im Saufe befindlich, Saus-, Mur., C.; pohîsni zajci, die Raninchen, Mur.; - p. prodajavec, ber Hausierer, Cig., Sol.; = pohišni kramar, Cig., Jan. pohiševáti, üjem, vb. impf. in die Saufer berumgeben, hausieren, Mur., Guts. - Cig., Jan., M., Navr. (Let.). pohisevavec, vca, m. 1) ber hausierer, Mur., Guts.-Cig., Jan., DZ.; -2) ber in bie Sausgenoffenichaft Aufgenommene, Glas. pohisevavka, f. bie Sausiererin, Jan. pohiševavstvo, n. ber Hausierhandel, Cig. pohisje, n. 1) bie Sauseinrichtung, bas Sansgerath, die Möbeln, Mur., Cig., Jan., C., nk.; hiše in pohišje brišejo in čedijo, Ravn.-Valj. (Rad); oblazinjeno p., gevolsterte Möbeln, DZ.; - 2) ber Blat neben bem Saufe: gazi je treba na pohišju proti vasi, Kod. (Mar.). pohišnica, f. die Auszüglerin, C. pohisnik, m. ber Auszügler, C. pohisnina, f. bie Bimmereinrichtung, C., DZ. pohîstvo, n. 1) das Handgerath, Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., Č., Trub. - Mik., Ravn., ogr.-Valj. (Rad), nk.; — 2) bas Hauswesen, pohištvo ravnati, Dalm.; - bas hausvermögen, ogr. - Valj. (Rad); k pohištvu spadajo tudi hrami, travniki, logovi, ogr.-Valj. (Rad); ---3) die Behausung, Dalm; pri svojem pohištvu imeti za vsacega berača pripravljen dar, Npes.-K.; — bas Bohngebaube, Meg., Dict., Cig., Jan., Danj.-Mik.; izmed drevja se vidijo bela pohištva, LjZv.

vse p., Cig. pohité, adv. eilig, C. pohiteti, im, vb. pf. 1) fich irgendwohin eilend begeben; p. kam; - 2) ereilen: če koga kakšen greh pohiti, vi ga posvarite! Ravn.; mladike mraz pohiti, Pirc. pohitévati, am, vb. impf. ura pohiteva, die Uhr geht zu schnell, Z. pohititi, hîtim, vb. pf. 1) nach einander binwerfen, C.; - 2) werfen, gebaren (von Thieren), Mur., C. pohitljaj, m. bie Beschleunigung: pohitljaji pri racunanju, die Rechnungsvortheile, nk. pohitoc, adv. eilig, eilends, Mur., Cig., Jan., C., ogr.-Mik.; breme nese p., Danj. (Posv. p.); na p., in ber Eile, eilenbe, ogr.-Mik., C. pohitriti, hitrim, vb. pf. beichleunigen, Mur., Cig., Jan. pohitroma, adv. fcnell, C. pohitrováti, ûjem, vb. impf. ad pohitriti; beschleunigen, Nov. pohlad, hlada, m. die Abfühlung, Z., DZ. pohladec, dca, m. die Rühle, Cig. pohladíti, ím, vb pf. 1) abfühlen: peč p., Cig.; - 2) ein wenig fühlen; p. jed, Cig.; – ein wenig erfrischen, laben, Cig. pohlájati, am, vb. impf. ad pohladiti; 1) abtühlen, Z.; - 2) erfrischen, laben, Cig. pohlápčiti, hlapčim, vb. pf. zum Anecht machen, C. pohlastáti, âm, vb. pf. gierig aufessen ober auffressen, Mur., Cig., Jan., C. pohlastiti, hlastim, vb. pf. gierig fassen, paden, C. pohlat, hlata, m. bie Befühlung, Cig., Valj. (Rad); vajen p., Vod. (Bab.). pohlátati, am, vb. pf. = pošlatati, V.-Cig. pohléniti se, hlênem se, vb. pf. sinten: streha se je pohlenila, Z. pohlèp, hlépa, m. bie unordentliche, heftige Begierbe, bie Sucht, Cig., Jan., C., nk.; p. po zlatu, po časti, Cig. pohlêpa, f. = pohlep, Cig., Valj. (Rad); p. za častnimi imeni, die Titelsucht, Cig. pohlépati se, pam, pljem se, vb. impf. ad pohlepniti se; fich buden, M. pohlepen, pna, adj. gierig, luftern, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; p. biti na kaj, C.; p. česa, na kaj, za čim, Cig. pohlepiti se, im se, vb. pf. sich duden, M. pohlepnež, m. = pohlepen človek, Cig. pohlepnica, f. = pohlepna ženska, Z. pohlępnik, m. = pohlepen človek, Cig. pohlepniti se, hlepnem se, vb. pf. fich fenten, fich buden: kruh se je pohlepnil, bas Brot ift eingefallen, Z.; - fich bemuthig ftellen, Z. pohlépnost, f. die Begehrlichteit, die Lufternheit, Mur., Cig., Jan., C. pohléven, vna, adj. sanft, gelassen, fromm; pohlevna dušica, pohlevna prošnja, pohlevno prositi; p. otrok, ein ruhiges, frommes Rind; pohleven dez, ein fanfter Regen, Jan., jvzhSt.; — bemuthig. pohlevje, n. die Stallungen, Z.; ne maram za kozla tvojega pohlevja, Ravn.-Valj. (Rad). pohlevnik, m. pohleven človek, Valj. (Rad).

pohlevnost, f. die Sanftheit, die Belaffenheit; die Demuth.

pohlęvščina, f. = pohlevnost, Z., Trub., Dalm., Schönl., Jap. (Sv. p.); ponižnost in p., Bas.

pohlideti, im, vb. pf. ein wenig mehen: rahli vetrič je pohlidel, vzhŠt.-C., jvzhŠt.; Majhen vetrc pohlidi, In na veji kaplje ni, Slom. pohlimba, f. bie Beimtude, Cig. pohliniti se, hlinim se, vb. pf. fich verftellen,

M., Z.; pohlinjen, heuchlerisch, Gor.

pohlip, hlipa, m. ber Bindzug, C.

pohlopniti, hlopnem, vb. pf. aufschnappen, Jan. pohòd, hóda, m. 1) der Besuch, Cig., Jan.; - na pohode iti, priti, einen Besuch machen, besuchen, C., Erj. (Izb. sp.); - 2) ber Marich, Cig., Vrt., Nov.; dokler se vojska na pohodu premiče, (mahrend des Mariches), Levst. (Nauk);-vojni p., ber Feldgug, DZ.; ogledni p., ber Streifgug, Sol.; (rus.); - 3) pohodi = nevestini svatje, ki pridejo na novi dom k nevesti z darovi, BlKr.-Let. (1889, 83); tudi: póhod.

pohóden, dna, adj. Marid: pohôdna postaja, Levst. (Nauk).

pohóditi, hódim, vb. pf. 1) im Gehen auf etwas treten, niedertreten, gufammentreten; p. rastlino, otroka, Mik., jvzh.St.; travo p., vse je pohojeno po vrtu, jvzhŠt.; - 2) ein wenig gehen: pohodi po vrtu! Cig.; -3) mit Gehen aubringen: celo uro sem pohodil, Svet. (Rok.); 4) besuchen: p. koga, C., nk.; — heim= suchen, C.

pohojénje, n. der Besuch, ogr.-Let.

pohôrčica, f. neka hruška, Mariborska ok .-Erj. (Torb.).

pohosten, stna, adj. im Bald befindlich, Bald :: pohostna steza, der Baldpfad, Sol.; pohostni hudiček, das Waldtenfelchen, Bes.

pohòt, hóta, m. = pohot f., Valj.(Rad). pohot, f. bie finnliche Begierbe, bas Gelufte, Cig., Jan., Cig. (T.), C.

pohóta, f. = pohot, C.; p. in strast, Levst. (Zb. sp.).

pohóten, tna, adj. luftern, begehrlich, mohllüstig; p. človek; pohotno gledati koga. pohotenje, n. das Gelüste, C.; hudo pohotenje, hude želje in pohotenje, Krelj.

pohotênstvo, n. = pohotenje, kajk. - Valj. (Rad).

pohoteti, hocem, vb. pf. begehren, verlangen, C., M.; - p. se, gelüsten, Cig. (T.); dokler bi se mu pohotelo, solange es ihm belieben würde, *LjZv*.

pohotljiv, íva, adj. lüftern, geil, wohllüftig, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.

pohotljívost, f. die Lüsternheit, die Begehrlichfeit, die Beilheit, Cig., C., nk.

pohotnica, f. ein wohlluftiges Beib, nk.

pohotnik, m. der Bohllüftling, Levst. (Zb. sp.). pohotnost, f. bie sinnliche Begehrlichfeit, bie Lufternheit, die Geilheit.

pohramati, am, vb. pf. hintend ein wenig gehen, C.

pohrâmljati, am, vb. impf. ad pohromiti, Jan. (H.).

pohranek, m. bie Nahrung (fig.): bližnjemu greha p. dati, kajk.-Valj. (Rad).

pohraniti, im, vb. pf. 1) (eine Leiche) bestatten, beisehen, ogr.-M., C.; - 2) sättigen, C. pohíbati, am, vb. pf. ein wenig nagen, C. pohrbtina, f. bie Rudengegend, C.

pohrbtnik, m. ber Rudenriemen am Bferbe-gefchirr, Cig.

pohrecevati, üjem, vb. impf. teuchen, C. pohréniti, nem, vb. pf. pogl. pokreniti.

pohrépati, pam, pljem, vb. pf. 1) ein rauhes Berausch oder einen heiseren Laut hören lassen, Z.; - 2) mit Gefrach brechen, Jarn.

pohrepávati, am, vb. impf. = pohrepovati, hüsteln, Cig.

pohrepováti, üjem, vb. impf. zeitweise röcheln, hüsteln o. trachen, Z.; schnarren, Jan. (H.). pohretiti se, im se, vb. pf. niederhoden, sich duden, Cig., C.

pohfkati, hikam, čem, vb. pf. sich rausbern. Cig.

pohrkniti, hiknem, vb. pf. fich raufpern, Erj. (Izb. sp.).

pohrkováti, ûjem, vb. impf. ad pohrkati, pohrkniti; wieberholt folche Laute ausstoßen, wie wenn man sich rauspert, LjZv.; bolnik na postelji pohrkuje, Glas.

pohrobiti, im, vb. pf. = pohrustati: repo pohrobi medved, Vrt.

pohromiti, im, vb. pf. brefthaft machen, lahmen, verstümmeln, Cig. (T.), C.; otrok pohromljen na rokah in nogah, Cv.; konja z ježo p., Cig.

pohrustati, am, vb. pf. hrustaje pojesti, fnorpelnd verzehren ober auffressen; levi človeka pohrustajo, C.

pohtevica, f. bie Belleität, Cig. (T.).

pohuditi, im, vb. pf. verschlimmern: p. bolezen, Svet. (Rok.).

pohudobiti, im, vb. pf. bose, schlecht machen, M.; pohudobljen, Guts. (Res.); p. se, boje,

m., politatorien, Suischtes, f. es, sois, schiecht werben, Zora; ausarten, Jan.
pohüjšanje, n. 1) die Berschlimmerung, die
Berschliechterung, Mur.; — 2) das Argernis.
pohüjšati, am, vb. pf. 1) verschlechtern, verschlimmern, Mur., V.-Cig., Jan.; p. se, böser, chlimmer werden, Mur., Cig.; - 2) p. koga, jemandem ein Argernis geben; p. se nad kom (čim), an jemandem (etwas) Argernis nehmen, sich scandalisieren; — 3) = shujšati, mager merben, C.

pohujševáten, ina, adj. Argernis gebend, anftößig, Jan., nk.

pohujševáti, ûjem, vb. impf. ad pohujšati. pohujšica, f. bie Berichlechterung, bie Deterioration, Cig. (T.).

pohujšljív, íva, adj. Argernis gebend, anstößig. pohujšljîvec, vca, m. der Argernis gibt; ber Sittenverderber, Cig., Ravn .- Valj. (Rad).

pohujšljîvka, f. die Argernis gibt, Z., LjZv. pohujšljívost, f. die Anstößigkeit.

pohuliti se, hulim se, vb. pf. fich etwas beugen, C.; pohuljen klobuk, ein niebergebrudter But,

poizdajáti, dájam, jem, vb. pf. ausgeben, ver-

Z.; pohuljena kupla, eine gebrückte Ruppel, Cig.; - fich gleignerisch bemuthigen, Z.; pohuljen hoditi, heuchlerisch gebeugt einhergehen, Z.; berač se pohuljen vrne, Glas. pohuntati, am, vb. pf. einiges burch bie Rafe redend vorbringen, Z. pohústiti, im, vb. pf. aufheten, C. pohvala, f. die Belobung, das Lob; die Anertennung; pohvale vreden, anertennungs-wert; Bog je hvale vreden, clovek pa pohvale, Npreg. - Jan. (Slovn.); hrumeča p., raufchenber Beifall, Cig. pohvale, éta, m. ber Brahihans, Svet. (Rok.). pohvatek, tka, m. ber Lobspruch, C. pohváten, ina, adj. 1) Belobungs, Lob., Mur., Cig., Jan.; pohvaino pismo, bas Belobungsdecret, Cig.; pohvalni pogovor, die Lobrede, Cig. (T.); - lobend, beifällig, nk.; pohvalno kaj omeniti, nk.; - 2) lobenswert, ruhmwürdig, Cig.; — (govori se nav.: pohvalen). pohvalio, n. das Belobungsschreiben, Cig. pohvaliti, im, vb. pf. 1) beloben; p. solarja; — 2) p. kaj, zu etwas ja sagen, es gutheißen, genehmigen, Čig.; billigen, Jan.; pohvalil je njegovo, er gab ihm recht, Cig.; nasvet se pohvali, der Antrag wird angenommen, Levst. (Močv.); — 3) p. se, sich rühmen; pohvalil se je, da ima dobro letino; p. se s čim, sich einer Sache berühmen, Cig. pohvaljenec, nca, m. ber Belobte, Cig. pohvaljeváti, ûjem, vb. impf. ad pohvaliti. pohvainica, f. die Lobschrift, Cig.(T); - bas Loblied, Jan. (H.). pohvatnik, m. ber Rühmer. Mur. pohválnost, f. die Rühmlichfeit, Cig. poigra, f. das Nachspiel, Cig., Jan. polgráti, am, vb. pf. ein wenig spielen, ein Spielchen machen. poigravati, am, vb. impf. wieberholt spielen, Levst.(Zb. sp.). poiliti, im, vb. pf. belehmen, Cig. poimence, adv. namentlich, C., Zora; - hs. poimenititi se, îtim se, vb. pf. sich berühmt machen, Levst. (Zb. sp.). poimenoma, adv. namentlich, Jan. (H.). poimenski, adj. namentlich: poimensko glasovanje, SIN. poináčiti, ačim, vb. pf. veranbern, umanbern, C. poinod, adv. = po inod, po drugod, C.

ausgaben: ves denar p., Cig. poizdáti, dám, vb. pf. ausgeben, verausgaben: ves denar p., Cig. poizginiti, ginem, vb. pf. nach einander veridwinden. poizgotóviti, fvim, vb. pf. nach und nach fertig machen, Z.; zdaj smo na polju precej vse poizgotovili, jest find wir mit der Felbarbeit jo ziemlich fertig geworben jvzh.St. poizgubiti, im, vb. pf. nach einander verlieren, Zora; p. se, nach einander sich verlieren, verschwinden: kmalu so se vsi ljudje izpred cerkve poizgubili; glas se poizgubi, Cig.; dežela se bo v deželi poizgubila, ein Land wird in bem anbern aufgehen, Cig. poizkusiti, kusim, vb. pf. versuchen, erproben, Z., nk.; nav. poskusiti. poizkúšati, am, vb. impf. ad poizkusiti, nk. poizpadati, padam, vb. pf. nacheinander aus-fallen, DZ. poizprázniti, práznim, vb. pf. nach einanber ausleeren. poizstręljati, am, vb. pf. (den Borrath an Munition) verschießen, Z. poizvėd, véda, m. = poizveda, C. poizveda, f. die (amtliche) Erhebung, Cig. (T.). polzvédati, am, vb. impf. ad poizvedeti; zu erfahren suchen: kogar misli p., Cig. poizvedávati, am, vb. impf. = poizvedovati. poizvedba, f. die Erfahrung, die Erhebung, ber Erfolg bes Foricens, nk. poizvedeti, vem, vb. pf. in Erfahrung bringen, erheben; - prim. pozvedeti. poizvedic, m. ber sich erfundigt, C. poizvedoválen, ina, adj. Erforichungs., Erfundigungs., nk. poizvedovanje, n. bas Rachforichen. poizvedováti, fijem, vb. impf. in Erfahrung zu bringen suchen, nachforschen; - prim. pozvedovati. poj, poja, m. bie Brunft, Jan. poja, f. 1) ber Trieb, Mik.; bie Jagb, Jarn.; - 2) die Brunft der Thiere, Cig., C. pojac, m. der Bajazzo, der Harletin, LjZv.; prim. bajac, pajac. pojáča, f. ein läufiges Thier, C. pojačati, am, vb. pf. verstärten, Navr. (Let.). pojáčiti, jáčim, vb. pf. verstärten, Cig.; pojapoîsk, m. die Schurfung (mont.), Cig.(T.); čena četa, SIN. - rus. pojadikováti, ûjem, vb. pf. ein wenig jammern, poiskati, ščem, vb. pf. aufsuchen; p. koga, Jurč.; - prim. jadikovati. kaj; p. česa, Levst. (LjZv.); p., kar je kdo pojádrati, jadram, vb. pf. 1) ein wenig fegein; izgubil ali skril; p. si pomagača; p. v knjigi, pojadram, ich werbe segeln; - 2) über ben Haufen fegeln: ladjo p., Cig. pojagnjiti, im, vb. pf. Lammer werfen, lamnachschlagen. poistinitev, tve, f. bie Constatierung, DZ. men, Z.; ovce so dobro pojagnjile, C. pojahati, ham, šem, vb. pf. :) ein wenig poistiniti, im, vb. pf. constatieren, Cig. (T.), DZ. poistovétiti, ftim, vb. pf. identificieren, Cig. reiten; - pojaham, ich werbe reiten; - 2) (T.); - prim. hs. istovetni, berfelbe. poiti, poidem, vb. pf. ausgehen, aufgehen, aufniederreiten, zusammenreiten: p. človeka, Cig. gebraucht werden; žito, vino, blago nam je pojalica, f. 1) ber Streifregen, Cig. (T.); prim. pošlo; veliko drv poide skozi leto, Ravn .pojavica 1); — 2) die Brunft, Z., C.; kozja Valj. (Rad); - praes. tudi: pogrèm: kruh pogre in vino poteče, Jan. (Slovn.); beseda pojainica, f. = belus, wilber Spargel (aspami pogre, Jurč. ragus officinalis), C.

pojatnik, m. = bie Sommerwurz (orobanche), C., Nov.; die Quendel-Sommerwurz (o. epittymum), Z., Medv. (Rok.), Gor.

pojanica, f. = belus, wilber Spargel (za krave, če se nečejo ubrejiti), C.; - kravja p. = poialnik, C.

phjanje, n. 1) bas Treiben, bas Gejage, Cig., M.; — 2) die Brunft.

pojanka, f. = belus, wilder Spargel, C. pojas, m. = pas, Mur., Jan., Danj. (Posv.

p.), ogr.-Valj.(Rad). pojasnilo, n. die Erläuterung, die Aufflarung, ber Aufschlufs; stvarno p., die Sacherklärung,

Cig.(T.).

pojasniti, im, vb. pf. erlautern, aufflaren, Cig., Jan., nk.: anicaulich o. evident machen, Cig. (T.); stvar se je pojasnila, die Sache hat sich aufgehellt, Cig.; p. prikazen, die Erscheinung erflaren, Sen. (Fiz.).

pojasnjevanje, n. bas Auftlaren, bie Erflarung, Jan., nk.

pojasnjeváti, ûjem, vb. impf. ad pojasniti, Cig., Jan., nk.; (tudi: pojašnjevati, DSv.). pojasnjevavec, vca, m. der Erflärer, Jan. (H.). pojât, f = 1. pojata, Svet. (Rok.).

1. pojata, f. ein Birtichaftsgebaube: = kaka suhota ali poslopje, Lasce - Erj. (Torb.); bie Bagenremise, C.; ber Schoppen, BlKr.; bie Scheuer, Habd .- Mik.; pojate se od žita šibijo, Slom.; -- ber Stall, Habd .- Mik.; eine unbedachte gemauerte Hurbe, Notr.; - eine armselige Hute, ogr.-C.; eine Bretterhutte, Poh.; - ein weitlaufiges Bebaube, Z., Gor.; kakšna pojata je to! (o veliki hiši), jv7h-St.; - prim. češ., polj. jata, Sutte, Mik. (Et.).

2. pojata, f. ber Tobtenvogel, ber Rang, Ip .-Erj.(Torb).

pojatev, tve, f. die Brunft, C., Z.

1. pojati, am, vb. impf. 1) jagen, einhertreiben, tummeln, herumjagen, Cig., Jan., Dol., Gor., zapšt.; hudić ga je pojal po puščavah, Trub.; ne (ni) dalje pojal Davida, Dalm.; konje p., Cig.; psi so jelene pojali, LjZv.; burja morje poja, C.; V polje hrepenenje ga poja, LjZv.; - Jago maden, jagen, Meg.-Mik.; - p. se, sich tummeln, Jan.; - 2) p. se, brunften, läufig fein (von vierfüßigen Thieren); krava, kobila, prasica se poja; prim. goniti se.

2. pójati, jam, jem, vb. impf. = peti, Cig., C., Strek., Slom.

pojatina, f. ein großes Gebaube, Z., C. pojatnica, f. die Beschälseuche, DZ., Nov.; - die

Stiersucht, Strp. pojatnost, f. ber Geschlechtstrieb bes Biebes,

die Brunft, Mur., Cig., Strp. pojav, java, m. die Ericheinung, Cig. (T.), nk.; prirodni p., die Naturerscheinung, Cig. (T.), Navr. (Let.); svetlobni p., die Lichterscheinung, Žnid.

phiav, adj. brunftig, Jan.(H.). pojavec, vca, m. 1) der Treiber, M.; - 2) = belus, wilber Spargel, C.; - = pojalnik, bie Commerwurz (orobanche), Josch.

phjavica, f. 1) = pojalica, stürmisches Wetter, Guts., Jarn., Cig.; - ber Strichregen, Jan.; 2) ber Begattungstrieb bes Biebes, bie Brunft, Z.

pojáviti se, javim se, vb. pf. sich zeigen, erscheinen, Cig. pojavka, f. = belus, wilber Spargel (aspa-

ragus officinalis), C.

pojávljati se, am se, vb. impf. ad pojaviti se; sich zeigen, jum Borfchein tommen, nk. pojazen, zni, f. = pojalica 1) (?): ravno zdaj me mora motiti pojazen! Let.

pojbar, arja, m. der Buriche, C., ogr.-Valj. (Rad); - prim. nem. Bube.

pojčkati, am, vb. impf. treiben, jagen (v otročjem govoru), Polj.

pojdoc, adv. = gredoc, unterwegs, im Borbeigehen, C., vzhSt.; pojdoč jesti, vzhSt.; pojdoć smo mu rekli, Mik.

pojdôčki, adv. = pojdoč, vzhŠt.

pojdocnica, f. bas Gebet mahrend bes Bebens, ber Stoßseufzer, ogr .- C.

pôjdoma, adv. = pojdoč, C., Hal.-Raič(Nkol.). pojecati, jecam, vb. pf. einiges ftotternb ober ftammelnd vorbringen.

pojecavec, vca, m. ber Stotterer, C.; ber

Stammler, Z. pojeceváti, üjem, vb. impf. stottern, stammeln, Z.

pojecljáti, am, vb. pf. = pojecati.

poječati, im, vb. pf. ein wenig achzen, Z. poječavati, am, vb. impf. wieberholt aufachzen: poječavajo in pokajo veje, Vrt.

pojed, jeda, m. i) ein efsgieriger Menfch, Bes.; - 2) = pojedina, Svet. (Rok.).

pojed, f. 1) bas Mahl, bas Gelage, C.; -2) ber Gram, C.; prim. pojesti 2).

pojedanje, n. das Aufzehren, das Aufeffen; das Schmausen, Cig.

pojedati, am, vb. impf. ad pojesti; 1) aufeffen, verzehren, wegeffen; kdo pojeda jedi v tempeljnu? Ravn. - Valj. (Rad); povrtel mojo pojedate, kajk.-Valj. (Rad); tuji pojedajo vaše njive, Dalm.; - schmausen, Cig., C., Mik.; p. in popijati, Ravn.; Pojeda klobase, Pojeda meso, Včasi pa strada, Da smil' se Bogu, Npes.-K.; vkupe orala vkupe pojedala, Jurc.; - 2) p. se, sich gramen, Jan.

pojedávati, am, vb. impf. = pojedati, C. pojedčen, čna, adj. gefragig, Cig.; - gerne ichmausend, naschhaft, C.

pojedenost, f. die Esgier, C.; — die Naschhaftigleit, C.

pojeden, dna, adj. :) gerne effend, efssiüchtig, Z.; — 2) nach bem Effen stattfindend: pojêdna molitev, Z.

pojedež, m. ein starter Effer, ber Bielfraß, Cig., C.; - ber Schmausbruder, Cig.; pojedeže pasti, Škrinj .- Valj. (Rad).

pojedina, f. ber Schmaus, bas Gastmahl, bas Festmahl.

pojędkati, am, vb. impf. naschen, Cig. pojednica, f. die Gasterei, C. pojednost, f. die Efsgier, ZgD.

pojedun, m. ein starker Effer, ber Bielfraß, Cig., C.; — ber Schmausbruber, ber Schwelger, Cig., C.

pojedûn, m. = pojeduh, Cig., Slom.

pojedunka, f. bie gerne ichmaust, bie Schmauferin, Cig.

pojeklíti, ím, vb. pf. = ponaditi, stählen, C. pojekováti, ûjem, vb. impf. wieberholt aufächzen, ächzend etwas vorbringen, DSv.

pójem, jma, m. der Begriff, Cig. (T.), C., nk.; osnovni p., der Elementarbegriff, Cig. (T.). pojêma, f. die Abnahme, Jan.

pojema, j. vie kibligine, Jan.
pojemanje, n. 1) dos Athmen, Mur.; — die letten Züge: p. se priblizie, Trub.; v zadnjem pojemanju, in den letten Zügen, C.;
— dos Schluchzen, Mur., Cig.; — 2) dos Abnehmen.

pojemati, mam, mljem, vb. impf. 1) athmen, Mur.; sapo p., Luft schöpfen, Athem holen, C., Dalm.; komaj sapo pojemljem, ich athme taum, Z.; - duso p., in ben letten Bugen liegen, Dalm.; = pojemati, Cig., C., Kast.; perenden: ne daleč od njega pojemlje krvaveč zajec, LjZv.; p. kakor ribica na suhem, Str.; - schluchzen, Mur., Cig.; — 2) abnehmen (an Menge, Große, Intenfitat, Rraft u. bgl.); vino pojema = že po malem iz soda teče, C.; mesec, ogenj, luč pojema, Cig.; zima, spomlad pojema, C., Zora; glas pojema, die Stimme verhallt, Cig.; draginja pojemlje, - pojemajoča brzina, abnehmenbe Geschwindigkeit, Cig. (T.); — an Gesundheit abnehmen, C.; pojema, es geht mit ihm guenbe, Cig.; od lakote p., C.

pojemek, mka, m. der Schluchzer, der Seufzer, C. pojemljaj, m. der Athemaug, Mur.; poslednji p., der lette Athemaug, Cig.; do zadnjega pojemljaja Boga poveličevati, Ravn.

pojenjati, am, vb. pf. = ponehati. pojenjavati, am, vb. impf. = pojenjevati. 1. pojenje, n. daš Tranten; die Speisung (mech.),

Cig. (T.); — prim. pojiti. 2. pojénje, n. das Treiben, das Jagen; prim. poditi.

pojenjeváti, ûjem, vb. impf. ad pojenjati = ponehovati.

pojesenski, adj. nachherbstlich, Cig.

polésti, jém, vb. pf. 1) aufessen, verzehren; vse do zadnje mrvice p.; aufstessen (o zivalih); krava je že pojedla, kar sem ji bil vrgel; — aufzehren, verbrauchen (von Esmaren); ves krompir smo že pojedli; — 2) p. se, sich abkarmern, sich abharmen: p. se od skrbi, C.

pojéten, tna, adj. begreissich, Cig. (T.); — stsl. pojéti, jámem, pójmem, vb. pf. 1) s sabo p., mitnehmen, Trub., Dalm.; hudič ga je s sabo pojel v sveto mesto, Kast.;—2) "všiti krilo ali kako drugo obleko, ako je preobila rekše predolga ali preširoka", Soška dol. - Erj. (Torb.); einnehmen, einziehen (bei Rleibern), Z.; prim. podjeti; — 3) — dobro skočiti, einen tüchtigen Sprung thun: p. črez jarek, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.); — 4) sterben, berenden, Zora-C.; (prim. pojemati).

pojetnost, f. die Begreissichkeit, Cig. (T.); — prim. pojeten.

pojęzd, jęzda, m. die Cavalcabe, Cig.

pojezdáriti, ârim, vb. pf. 1) p. koga, jemanden niedetreiten, Cig.; — 2) ein wenig reiten, Cig. pojézditi, jêzdim, vb. pf. 1) niedetreiten, zu. jammenreiten: p. otroka, Cig., Jan.; durch Reiten zerstören, vrata p., Cig.; — abreiten, Mur.; — poježen črevelj, ein plattgetretener Schuh, Z.; — schwächen: bolezen me je pojezdila, Glas.; — 2) ein wenig reiten, einen Ritt machen; pojezdim kam, ich werde irgendwhin reiten; — Ko pojdem v vas, pojezdim ga (konjička), Npes.-Lj.Zv.

pojezorec, rca, m. ber Anwohner eines Sees,

pojęzerje, n. bie Gegenb am See, Cig.; — bas Seegebiet, Jes.

pojéžati, am, vb. impf. ad pojezditi; nieberreiten, Cig.; — mrzlica ga poježa, er hat Fieberanfälle (prim. kobila — mrzlica), C. pojilo, n. 1) bie Tranie, Levst (Nauk), Vreme-

Erj. (Torb.);—2) ber Speiseapparat (mech.), Cig. (T.).

pojíti, ím, vb. impf. trănien: živino p. = napajati, Cig.; ovce p., Ravn.; dež zemljo poji, V.-Cig.

pojmiti, im, vb. impf. begreifen, erfassen, verstehen, Cig. (T.), nk.; — hs.

pojmotvôrje, n. die Begriffsbildung, Cig. (T.).
pójmoven, vna, adj. begriffsich, abstract, Cig. (T.); pojmovna beseda, das Begriffswort, Cig. (T.).

pojmovîtost, f. das Begriffsvermögen, die Fassungstraft, h. t.-Cig. (T.). pojókati, kam, čem, vb. pf. 1) verweinen: p.

pojókati, kam, čem, vb. pf. 1) verweinen: p. vse solze, Cig.; — 2) ein wenig weinen; — p. se.

phiti, phidem, vb. pf. gehen, fortgehen, Alas., C.; pusti tvojega hlapca v miru p., Krelj; v nebesa p., Trub.; p. na vojsko, Dalm.; p. s pravega pota, vom rechten Bege abitren, Dict.; h Kristusu p., Jsvkr.; p. bo tudi meni, auch ich werbe gehen mülien, jvzh-St.; — pojdem, ich werbe gehen; pojdi, ita, ite, geh, gehet! (tudi: phidem, phidem, Valj. [Rad]).

pojuditi, judim, vb. pf. gum Juben machen, M.; p. se, die Sitten der Juden ober ben jübischen Glauben annehmen, verjuden, Mur., Cig., Kast., nk.

pojunáčiti se, âčim se, vb. pf. Muth fassen, Levst. (Zb. sp.).

pojutrénji, adj. = pojutrnji, Mur., Cig.

pojûtręšnji, adj. = pojutrišnji, Cig.

pojûtri, adv. übermorgen, V.-Cig.

pojûtrišnji, adj. übermorgig; pojutrišnjem (po jutrišnjem), übermorgen.

pojútrnji, adj. = pojutrišnji.

pojúžinati, am, vb. pf. južino pojesti, bas Mahl oder bie Jaufe verzehren; — prim. južina.

pojûžnik, m. tretji kruh, ki se delavcem po južini daje, BIKr.

pok, poka, m. 1) ber Rnall; bie Detonation, Cig. (T.); - 2) bie Schmitze an ber Peitsche: p. priplesti na bic, die Beitsche beschmitzen, Cig.;
— 3) = poka, die Spalte, der Sprung, Cig.,

pok, interj. knads, paff, krach!

poka, f. die Spalte, die Ripe, ber Sprung; deska ima poko; poke v zidovju, Str.

pokabljáti, am, vb. pf. burch Betröpfeln besubesn, C.; otrok si je pri jedi obleko pokabljal, jvzhSt.

pokacáti, am, vb. pf. 1) beiledfen, beschmeißen, Cig.; - 2) vertledjen: dokaj črnila p., Cig. pokač, m. 1) ber Schnalzer (eine Berfon), Cig.;

- 2) ber Blagfafer, Cig. pokáča, f. bie Schnalzpeitsche, Jan. pokad, kada, m. bie Raucherung, C.

pokadilo, n. die Häucherung, C.

pokadíti, ím, vb. pf. 1) beräuchern, einräuchern; sobo p.; - p. po hiši, das Haus einrauchern; - 2) durch Rauchern verbrauchen, verräuchern; dosti kadila p.; - verrauchen, verschmauchen; ves tobak p., pet cigar p. na dan; — 3) p. se, ein wenig rauchen; aufrauchen; aufftieben; - pokadi se mi kaj (pod nos), es verbrießt mich etwas; — 4) p. jo, davon laufen, Z.

pokafrati, am, vb. pf. burch Betröpfeln beschmuten: obleko s svečo si p., BlKr. pokaj, adv. = zakaj, warum, Guts., Z., Dalm.,

Boh., Burg., Zv.; tudi: pókaj, Dol., jvzhŠt. pokájati se, jam, jem se, vb. pf. = skesati se: pokajano srce == skesano srce, kajk.-C. pokákati, am, vb. pf. = posrati (v otročjem

govoru).

pokáten, ina, adj. Rnall-, Cig., Jan., C., nk.; pokaina kislina, die Rnallfaure, Cig. (T); pokalno srebro, das Anallfilber, DZ.; pokalne kapice, die Bundhütchen, DZ.; tudi: pokaten. pokalica, f. 1) die Anallbuchje, Cig., Valj.

(Rad); (bef. aus Holunder), C., Notr.-Levst. (Rok.); — 2) bie Knallpeitsche, M.; — 3) poljska p., ber Saat-Schnellfafer (elater segetum), Erj. (Ž.); — 4) bas blasentelchige Leimkraut (silene inflata), Z., na Otlici-Erj. (Torb.); - tudi: ber Stechapfel (datura stramonium), Josch.

pokalîn, m. die Judenfirsche (physalis Alkekengi), Tuš. (B.), Medv. (Rok.).

pokaliti, im, vb. pf. ein wenig trüben.

pokaliti se, im se, vb. pf. zu feimen anfangen, Zora.

pokáljati, am, vb. pf. 1) = pomazati, Vas Krn - Erj.(Torb.); - 2) p. se = kaniti: tinta se pokalja, kadar je pade en kanec, Ljubušnje (Goriš.)-Štrek. (Let.).

pokalnica, f. 1) bie Anallbuchse (ein Spielzeug), Cig., Jan.; - 2) bie Plagfugel, V .-Cig.; — 3) neka rastlina: pokalnice, ki so o pšenični žetvi zrele, Dalm.; - (bie Alraunwurz, C.).

pokalnik, m. 1) die Schmiße an der Peitsche, Cig.; — 2) die Fliegenklatsche, Cig., Jan.

pokainost, f. die Analliraft, Cig. pokalo, n. bas Rlatichwerfzeug, Jan. pokanje, n. 1) bas Berften; — 2) bas Anallen, das Krachen; bas Schnalzen mit der Beitsche. pokapanje, n. bas Beerbigen, St., ogr.-Valj. (Rad).

1. pokapati, pam, pljem, vb. impf. ad pokopati; begraben, beerdigen, bestatten, M., St.,

2. pokápati, kápam, pljem, vb. pf. 1) nach und nach abtröpfeln o. herabfallen; zadnje kapljice so pokapale iz posode; hruške so z drevesa pokapale, BlKr., jvzhSt.; lasje so mu pokapali, die Haare sind ihm ausgefallen, BlKr., Kras-Erj.(Torb.); — 2) betropfen, Z.; z voskom pokapan, Cig.

pokapljáti, am, vb. pf. betropfen, Z. pokara, f. ber Berweis, die Strafe, C.

pokáranje, n. = pokara, C.

pokarati, am, vb. pf. mit Borten beftrafen. einen Berweis geben, rugen, Cig., Jan., C., nk. pokarávati, am, vb. impf. ad pokarati; wieberholt tabeln, rügen, Prip.-Mik.

pokarjati, am, vb. impf. ad pokoriti; unterthanig machen, C ; - p. se, hulbigen, C. pokarljiv, iva, adj. eine Ruge enthaltenb: pokarljiva beseda, ein rugenbes Wort, C. pokāšati, am, vb. impf. ad pokositi; abmāhen,

C.; travo redno p., Levst. (Cest.). pokašljati, am, vb. pf. ein wenig huften. pokasljevanje, n. das Gehufte, bas Sufteln. pokašljeváti, üjem, vb. impf. wiederholt auf-

husten, zeitweise husten, hüsteln. pokašljevavec, vca, m. der Hüstler. pokati, pokam, vb. imps. 1) bersten, Risse o. Sprunge befommen; zemlja poka od suše; led je začel pokati; drevje poka od mraza; koža poka, die Haut wird rissig, schiefert sich; strune pokajo, die Saiten fpringen; popki pokajo, die Anospen brechen auf, Cig.; popovje poka, ogr.-Valj.(Rad); - srce mi poka, das herz bricht mir; Trpi, če poka ti srce, Preš.; — anbrechen: zor poka, ber Morgen bricht an, Cig., Erj. (Izb. sp.); — 2) finallen, frachen; betonieren, Cig. (T.); puske pokajo; drva pokajo, das Holz prasselt ober platt, Cig.; — ein Knallen o. Krachen verursachen; s puško p., mit bem Gewehr schießen. Cig.; z bičem p., mit der Peitsche schnalzen o. knallen; s prsti p., mit den Fingern knaden; z rokami p., in die Hande flatichen; - prugeln, schlagen: p. koga, Cig., C.; strene p. (mit dem Baschbleuel schlagen), Zora.

pokatoličiti, olicim, vb. pf. fatholifch machen; p. se, katholisch werden

pokatraniti, im, vb. pf. theeren, nk.

pókavec, vca, m. 1) človek, kateri poka (n. pr. z bicem), ber Schnalzer; — 2) ber Specht, C.; — 3) ber Krachapfel, C.; — bie Spaltfrucht, Cig. (T.); — 4) neka vinska trta, Mariborska ok.-Erj. (Torb.); bie Geißbutte, der Mehlweiß, Trumm.; — 5) das Knallpulver, Jan.

pókavka, f. 1) die Anallbuchie, Cig.; — 2) bie Quetschbirne, bie Anadbirne, Cig., C. pokaz, kaza, m. das Beigen: p. s prstom, ber Fingerzeig, Cig.; na pokaze govoriti, durch

Beiden fich verftanbigen (o gluhonemih), Svet. (Rok.); - ber Bormers, die Brafentation, Cig., C.; -na pokaz, gur Anficht, als Brobe, Cig.; blago na p., Warenproben, DZ.; menjica na p., ein Bechsel à vista, ber Sichtwechsel, Cig. 1. pokaza, f. = pokaz, ber Borweis, C. 2. pokaza, f. bas Berberbnis, die Berpfuschung, Z., C. pokázanje, n. bas Beigen; na p., gur Unficht, pokázati, žem, vb. pf. zeigen; pokaži, kar imaš v roki! s prstom komu kaj p.; pot p., ben Beg meisen; p. komu, kako se orje; vrata p., die Thure weisen; zobe p. komu, jemanden anbleden; hrbet p. komu, jemandem den Rüden fehren; pete p., bas Ferfengelb nehmen, Jan.; - vorzeigen, vorweisen: p. pisma, izpricevala; - zum Borichein bringen: cas bo po-kazal, die Zeit wird lehren, Cig.; an den Tag legen; p. svojo slabost, svojo ničnost; z delom, v dejanju svojo ljubezen p.; - p. se, fich zeigen, zum Boricein tommen, ericeinen; p. se v praznični obleki; p. se iz vode; solnce se je pokazalo izza oblakov; — pokazalo se je, es hat sich herausgestellt; - p. se hvaleznega, sich bantbar erweisen, Cig., nk. pokazavec, vca, m. ber Borzeiger, ber Borweiser, Cig., Jan.; - pogl. pokaznik. pokazavka, f. die Borzeigerin, Cig. pokazba, f. bie Berpfuschung, Z.; ber Fehler, Cig. pokazek, zka, m. = pokazba, C. pokázen, zna, adj. oftenfibel. Jan. (H.). pokaziti, im, vb. pf. untauglich machen, berberben; kako orodje p.; vino z mešanjem p.; — še to pokazi ošabnost, kar imajo dobrega in lepega, Ravn.-Valj. (Rad); to mu je zdravje pokazilo, das hat seiner Gesundheit geschabet, Cig.; - entstellen, obraz komu p.; p. komu kaj, jemandem etwas vereiteln, einen Strich durch die Rechnung machen; — p. se, misslingen, nicht gut gerathen; delo se je pokazilo; kruh se je pokazil. pokazljivec, vca, m. der Pfuscher, C. pokaznik, m. ber Borzeiger, ber Brafentant, Cig.(T.).pokaznîtev, tve, f. die Bestrafung, DZ. pokazníti, ním, vb. pf. bestrafen, Cig., DZ. pokaznováti, ûjem, vb. pf. bestrasen: mora biti pokaznovan, Let. pokazovanje, n. das Beigen; bas Borweisen. pokazováti, ûjem, vb. impf. ad pokazati; pokazovavec, vca, m. ber Beiger, Cig., Jan. pokec, kca, m. die Schmipe an ber Beitsche, jvzhŠt. pokeckati, am, vb. pf. ein wenig bei ben haaren nehmen, C., jvzhSt. pokehdôb, conj. nachdem, ba, weil, ogr.-C. pokehmâl, conj. = pokehdob, C. pokeliti, im, vb. pf. leimen, M. pokentânje, n. = poketanje, Dalm. pokentáti, âm, vb. impf. = poketati, kajk.-Levst. (Rok.). pokesati se, am se, vb. pf. Reue empfinden, bereuen; p. se česa, C.

pokesnévati, am, vb. impf. zögern: p. z vožnjo, bie Fahrt verzögern, DZ. pokesniti, im, vb. pf. verzögern, Mur. pokèt, éta, m. bas Betrache, C. poketanje, n. das Braffeln. poketáti, etâm, éčem, vb. impf. praseln; Vse rdece In gorece Poketa, Slom.; fnaden: s prsti p., Vrt. pokezmati, am, vb. pf. ein wenig gaufen, gupfen, *jvzhŠt*. pokica, f. dem. poka; ein fleiner Rife ober Sprung, M.; ni je razice ali pokice, da bi je zrak ne napolnil, Vrtov. pôkič, m. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.).pokidati, kidam, vb. pf. 1) (mit ber Gabel, Schaufel) völlig wegschaffen; gnoj, sneg p.; p. iz hleva, izpod živine, ben Stall ausmisten; — 2) (mit Unrath) bewerfen, C.; p. se, fich mit eigenem Unrath beschmuten; 3) p. se, Unrath von sich lassen, misten. pokihdôb, conj. = pokehdob, C. pokimati, mam, mljem, vb. pf. ein wenig niden; durch Ricen ein Zeichen geben; p. komu, jemanbem zuwinten; pokimal mi je, naj odidem; pokimlje z glavo, Jurč. pokimávati, am, vb. impf. = pokimovati, pokîmkati, am, vb. pf. zuniden, Npes.-Vraz. pokimniti, kimnem, vb. pf. eine nidende Bewegung machen, Z. pokimováti, üjem, vb. impf. wiederholt niden. pokinka, f. bas Nachhochzeitsmahl (am Sonn-tage nach ber Hochzeit), Idrija-Z. pokînkati, am, vb. pf. = pokimkati, Cig. pokinkováti, ûjem, vb. impf. 1) ad pokinkati, niden, wadeln, C.; - 2) ben Nachhochzeitsschmaus halten, C.; (prim. pokinka). pokipeti, im, vb. pf. allmählich beim Sieben übergehen; polovica mleka je pokipela. pokisati, kîsam, šem, vb. pf. 1) (ein wenig) fauern; - 2) p. se, bas Geficht gum Beinen verziehen, Sol.; - 3) pokisa se mi, es verbrießt mich, C.; staremu bratu se je pokisalo in ni hotel v hišo, Ravn. pokisleti, im, vb. pf. einen fauerlichen Geichmad empfinden laffen, Polj. pokisljiv, íva, adj. fauerlich, Cig. pokisniti, kisnem, vb. pf. = pokisleti, einen fauren Nachgeschmad haben, Cig. pokisováti, ûjem, vb. impf. ad pokisati. pokívati, am, I. vb. pf. = pokimati, ogr.-C.; — II. vb. impf. franteln, C. poklad, klada, m. 1) bas Stragenpflafter, bas Rirchenpflafter, C.; - 2) bas Fundament, C. poklada, f. 1) bie Fütterung (bes Biehes), C.; 2) das Biehfutter, Krelj-M., Valj. (Rad). pokladanje, n. bas Legen; p. rok, bie Sandeauflegung, C.; - bas Binlegen bes Futters, die Fütterung (bes Biebes); p. zelene pice, bie Grasfütterung, Cig. pokladatelj, m. ber Ubergeber (kdor kaj izroči beležniku v oddajo ali ostavo), DZ. pokladati, am, vb. impf. ad poklasti; 1) = polagati; legen; poleno črez poleno križem p.,

ein Scheit quer über das andere legen; roke navzkriz p., die Sande freuzweise legen; roke na koga p., jemanbem bie Sanbe auflegen; svoje misli p. na papir, seine Gebanten zu Bapier bringen, Zv.; — p. zivini, dem Bieh Futter vorlegen, es füttern; — p. se, sich da und dort niedersehen, Cig.; — 2) p. za kaj, für etwas halten: svoje grehe za velike

poklâdavec, vca, m. kdor (opeko) poklada: ber Riegeldecker, Z.

pokladek, dka, m. 1) die Fourageportion, Cig.;

— 2) bas Pflaster, C. poklâdnica, f. bas Aufbewahrungsbehältnis, Z.

poklâdnik, m. = pokladavec, Z. poklâja, f. das Biehfutter, Cig., Jan., C., Dol.; poklaje boste veliko imeli letos, Jurč.; koza

nima dobre poklaje, Jurč. poklančati, am, vb. pf. abhangig machen, ab-

bachen, Cig.

poklančeváti, ûjem, vb. impf.ad poklančati, Cig. poklanjanje, n. die Berbeugung (en), M., ogr.-Valj. (Rad); die Achtungsbefuche, die Suldigung(en), nk.

poklanjati, am, vb. impf. ad pokloniti; 1) neigen, M.; = nav. p. se, Berbeugungen machen, Reverenzen machen, Cig.; Achtungsbesuche, Aufwartungen machen, hulbigen, Z., nk.; — 2) schenten, Cig., Jan.; (hs.).

poklanjeváti se, ûjem se, vb. impf. = poklanjati se, Trub.

poklápati, am, vb. pf. = poklapiti: poklapan,

gebeugt, niebergeschlagen, Z. poklapiti, im, vb. pf. nieberhangen machen, niederschlagen, Z.; cebele s poklaplienimi tipalniki, Glas.; lonec p., ben Topf auf die Offnung ftellen, Z.; p. se, ben Ropf fenten, bie Ohren hangen lassen, Z.; den Blid niederschlagen, Ravn. - Cig.; — niebergeschlagen o. traurig machen: popariti in p. koga, Lj-Zv.; poklapljen, niedergeschlagen, Z.; emeren,

poklapljen, Zv.; p. hoditi, Z. poklapoušiti se, ûšim se, vb. pf. die Ohren

hangen laffen, Z.

poklásti, kládem, vb. pf. 1) bas Futter bem Bieh geben, füttern: Zivini p., Cig., Jan., M.; razpravi velblode, jim nastelje in poklade, Ravn.; - 2) burch Füttern verbrauchen, verfüttern, Cig., Jan.

pokláti, kóljem, vb. pf. 1) nach einander abschlachten; vso Zivino p.; — töhten, nieber-hauen (z. B. in einer Schlacht); — 2) burch Spalten ausbrauchen, verspalten, Cig.

poklátiti, im, vb. pf. 1) allmählich ober nach einander herabichlagen; sadje p. z drevja; zusammenschlagen, verwüsten, C.; toca je vse poklatila, jvzh.St.; — 2) ein wenig herabschlagen; poklati, da katera hruška z drevesa pade, jvzh.St.

pókle, conj. = pokehdob, ba, nachdem, weil, C. poklęcati, am, vb. impf. = poklekati, Mik.;

hinken, Dict.

pokleceváti, ûjem, vb. impf. = poklekovati, wiederholt auf die Anie fallen, Dict., C., Trub., Dalm., Kast., Guts. (Res.)-Mik.

poklecniti, klecnem, vb. pf. in die Anie finten. Z.; zujammenfinten: Vesel je gleda, ko kvišku plane I spet poklecne, Levst. (Zb. sp.). poklesati, im, vb. pf. eine Zeitsang inien. poklesati, am, vb. pf. verpappen, Cig.; — mit Leim bestreichen, Jan. (H.). poklejíti, im, vb. pf. = poklejati, Jan. (H.). poklek, kleka, m. bas Rieberfnien, ber Rniefall, M., Z.; upognjeno koleno znižati do pokleka, Telov. poklekainik, m. der Betichemel, Cig. poklekálo, n. die Aniebant, M. poklekanjo, n. das wiederholte Riederinien. poklékati, am, vb. impf. ad poklekniti; wieberholt niederknien. poklekljaj, m. der Aniefall, Cig.

pokleknica, f. ber Aniefchemel, C. pokleknik, m. ber Betftuhl, M., Kras.

poklekniti, kleknem, vb. pf. die Anie (bas Anie) beugen, nieberinien; pred križem p.; p. pred kom, pred koga, sich vor jemandem auf bie Rnie werfen; p. na kamen, na tla, pred oltar. poklekovanje, n. das wiederholte Niederknien. poklekováti, ûjem, vb. impf. ad poklekniti;

wieberholt niebertnien; niebergutnien pflegen. póklem, conj. = pokle, C. poklen, conj. = poklem, C.

pokléniti, klénem, vb. pf. 1) nach einander in eiserne Fesseln schließen: razbojnike v Zelezje p., C., Z.; — 2) = ukleniti: poklenjeni sužnik, C.

poklenkati, am, vb. pf. einige Male (an eine Glode) anschlagen; einige Klänge von sich ge-

ben: zvon je poklenkal.

poklépati, klépljem, -klepáti, âm, vb. pf. 1) behammern, Cig., Jan.; - 2) ein wenig flopfen; koso p., bie Sense ein wenig bengeln; mlinski kamen p., ben Mühlftein icharfen, Jan.

poklepetati, etam, éčem, vb. pf. ein wenig

flappern, plappern o. plaufchen. poklépniti, klepnem, vb. pf. erflirren machen, flirren, Jarn.

pókler, conj. nachdem: p. je Bog ustvaril vse stvari, Krelj; = odkar, feit, C., Vrt.

poklęst, f. abgehauener Baumzweig, C.; prim. paklest.

pokléstiti, im, vb. pf. nach einander abhauen; p. veje drevesu.

poklesca, f. abgehauener Baumaft, C. pokleščje, n. coll. abgehauene Baumafte, Z. pokleti, kolnem, vb. pf. ein wenig fluchen, Z. pokletnína, f. die Rellereinrichtung, C. poklež, m. die Moorschnepfe (scolopax galli-

nula), V.-Cig.; (tudi: puklež, Frey. [F.]). poklic, klica, m. 1) der Ruf, die Berufung, bie Borrufung, Cig., Jan.; - 2) ber Beruf, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad), nk.

poklicanje, n. der Beruf, C., Trub., Dalm.; pošteno živeti v svojem poklicanju, Krelj. poklicati, kličem, vb. pf. rujen; p. koga po imenu; p. hlapca, naj pride jest; na pomoč p., ju Silfe rufen; vina p., Wein begehren (im Birtshause); berufen; Bog ga je k sebi

poklical; vorrusen, vorladen; p. koga na od-

bie Rlappe, Jan.; - ber Ofenlochbedel, Valj.

(Rad); jaboleni p., der Rehltopfdedel, Erj.

poklopiti, klopim, vb. pf. mit einem Dedel

(Som.); — die Klappmuschel, Cig.

govor, jemanden zur Berantwortung ziehen, Cig.; p. za pričo, pred sebe, pred sodnika; pod orozje p., ju ben Baffen einberufen; berausforbern: p. koga na boj, Cig., Jan. poklicen, cna, adj. Berufs-, Cig., Jurc., Zv.; · pogl. pokličen. pokliceváti, ûjem, vb. impf. ad poklicati, Jan. poklíčen, čna, adj. pravilnejša oblika od: popoklina, f. die Kluft, die Spalte, der Rifs, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Valj. (Rad). pokljanje, n. das Prassen, das Knistern, Cig. pokljáti, am, vb. impf. praffeln, Cig., Jan.; fniftern, Cig.; - s preti p., mit ben Fingern tnaden, Cig. pokljav, áva, adj. fnifterig, Cig. pokljáven, vna, adj. = pokljav, Cig. pokljúčiti, kljūčim, vb. pf. trumm machen, verbiegen, C., Z. pokljûkati, am, vb. pf. antlopfen, Mur., Cig., M., Trub. pokljúkniti, kljûknem, vb. pf. antlopfen, M. pokljuváti, kljúvam, kljújem, vb. pf. mit dem Schnabel ein wenig piden. poklobučíniti, înim, vb. pf. verfilzen, Cig. poklofúčiti, ûčim, vb. pf. vreme se je poklofucilo, bas Better hat fich jum Schlechten geändert, Polj.; — poklofučen, vertappt, Cig. poklomba, f. die Hulbigung, C. poklon, klona, m. 1) die Berbeugung, die Reverenzbezeugung, bas Compliment, Cig., Jan., nk.; - 2) ber Ort, von wo aus man die Rirche querft erblickt u. sich gegen fie bin verbeugt, oder, wo man mit einer Leiche raftet u. betet: na poklonu, Z., Polj., Idrija; 3) die Widmung, C.; die Darbringung, die Schentung, bas Geschent, Cig., M.; — 4) ber Abhang, Sol., C., Jes. poklonica, f. ber Schoppen bei ber Getreibeharfe, Z. pokloničen, čna, adj. p. kozolec, eine Getreideharfe, beren Dach sich auf ber einen Seite erweitert und einen Schoppen bedt, C., Z. poklonisče, n. = poklon 2), Z. poklonitev, tve, f. die Darbringung, Jan.; die Schenkung, nk.; prim. pokloniti 2). pokloniti, klonim, vb. pf. 1) neigen, M.; - nav. p. se, fich verbeugen, feine Revereng machen, ein Compliment machen, Cig., Jan., nk ; p. se komu, jemandem feine Aufwartung machen,

ichließen, Hal.-C.; lonec p., Dol.-Cig. poklopnica, f. ber Dedel, C poklopotati, otam, ocem, vb. pf. ein wenig flappern o. poltern. pokmetiti, kmetim, vb. pf. bauerifc machen, verbauern laffen: p. slovstvo, Zv.; p. se, ein Bauer werden, verbauern; pokmečen grajski sin, Jurc. pokmétovati, ujem, vb. pf. die landwirtschaftlichen Arbeiten allmählich beenden: pokmetovali smo še precej vidno in pridno, pokneževáti, ûjem, vb. impf. ad poknežiti, Jan.(H.). poknežiti, im, vb. pf. in ben Fürftenftanb erheben, Cig., Jan., nk.; poknežen, gefürstet, Jan.; poknežena grofija, gefürstete Grafichaft, Cig., nk. pókniti, pôknem, vb. pf = počiti i), 2), Cig., Jan., Cig. (T.), M., DZ.; včasih je poknila kaka suha veja, *Erj.(Izb. sp.)*; — ausbrechen: ogenj pokne sredi vasi, Vrt.; vojska pokne, Vest.; bitva pokne, Vrt. poknja, f. 1) ber Sprung, die Ripe, C.; — 2) = pok, ber Anall, Jan. poknjava, f. das Krachen, Jan.; — prim. hs. pucnjava. poknjica, f. dem. poknja; ein fleiner Sprung, ein fleiner Rifs, M., Z. pôknjičav, adj. riifig, M., Z. poknjižen, žna, adj. in ben Buchern ober in ber Schriftsprache vorkommend: poknjižna izreka, Cv. pokobáčiti, ačim, vb. pf. = ob tla vreči, niederwerfen, C.; bolezen ga je pokobačila, C. pókoj, koja, m. 1) die Ruhe, die Rast; ne najti pokoja, feine Ruhe finden, unftet sein, Cig.; grobni p., bie Grabesruhe; Bog mu daj večni mir in pokoj! Gott gebe ihm die ewige Rube! pri pokoju biti, gestorben sein, C.; - 2) ber Ruheftand, der Benfionsftand, Cig., nk.; v p. iti, nk.; — tudi: pokoj, koja. pokojen, jna, adj. 1) ruhig, frieblich, Mur., Cig., Jan.; stanovi, kateri se nam bolj pokojni ali manj nadležni zde, Jap.(Prid.); -2) verstorben, selig: pokojni brat, Mur., Cig., Jan., nk., Hrušica v Istri-Erj. (Torb.), na Cig., nk.; - 2) barbringen, gum Geschente vzhodu. machen, Cig., Jan.; p. komu kaj v dar, einem pokojénje, n. bas Beruhigen, Cig. etwas verehren, Cig.; (hs.). pokojíten, ina, adj. beruhigenb: pokojilna mipoklonstvo, n. die Hulbigung, Z., Nov., Let. sel, ein beruhigenber Bedante, Cig. poklop, klopa, m. ber Dedel, Habd .- Mik.; ber pokojílo, n. bas Beruhigungsmittel, hafendedel, C.; - Die Fallthur, C.; poklop, pokojišče, n. die Ruhestätte, der Friedhof, Mur.-Cig., C., Vrt. klopa, ber Ofenbedel, Valj. (Rad). poklópati, klópljem, -klopáti, âm, vb. pf. = pokojíti, ím, vb. impf. ruhig machen, beruhigen, poklapiti: p. usesa, bie Ohren hangen laffen, beschwichtigen, Mur., Cig., Glas.-Mik., Dol.; to me pokoji, Burg. poklopeic, m. dem. poklopec; ber Reimbedel pokójnica, f. die Berstorbene, die Selige, Cig., (bot.), Cig.(T.). poklopec, pca, m. dem. poklop; ber Dedel, pokojnik, m. der Berftorbene, der Selige, Cig., Z.; skržni p., ber Riemenbedel, Cig.(T.); -

pokop, kopa, m. das Begrabnis, die Beerdigung; tudi pókop, kópa, Valj.(Rad).

pokopalisce, n. ber Begrabnisplat, ber Friedhof, Guts., Mur., Cig., Jan., Jap., Valj.(Rad),

1. pokópati, kópljem, -kopáti, âm, vb. pf. 1) vergraben; begraben: mrlica p.; - zugrunde

nk.; tudi: pokopálišče, Schonl., ogr.-Valj.

richten: to ga je pokopalo; - nach einander

ablegen, fenten: p. mladike, Cig., Ravn. (Abc.);

pokopáč, m. = pokopić, M., C.

pokojnina, f. das Rubegehalt, die Benfion, Cig., C., nk.

pokojnînski, adj. Penfiones, nk.; p. zaklad, nk. pokolehati, am, vb. pf. ein wenig bewegen, schütteln. C.

pokolênče, eta, n. = pokolenec, ber Stammesgenoffe, ogr.-Mik., SIN.

pokolenček, čka, m. das Rind, bas bei ber Hochzeit der Braut feierlich auf den Schoß gegeben wirb, C.; - prim. kolenček 1).

pokolênec, nca, m. istega rodu človek, ogr.-Raič(Nkol.).

pokolenica, f. bie Stammesgenoffin, C. pokolênje, n. 1) die Abstammung, die Abtunft.

Mur.-Cig.; cesarskega pokolenja, C.; - ber Stamm, das Geschlecht, Mur., Cig. (T.); -2) bie Generation: od Davida do babilonskega seljenja je štirinajst pokolenj, ogr.-Valj.(Rad).

pokóliti, kólim, vb. pf. 1) allmählich bepfählen, Z.; vse vinograde smo pokolili, אַדעל / St.;-2) beim Bepfählen verbrauchen, Z.

pókolj, m. bas Gemețel, SIN.

pokončanje, n. bie Bernichtung, bie Bertil-

pokončáti, am, vb. pf. vernichten, vertilgen; ogenj z nebes je mesto pokončal; vse je pokončano, alles ist vermustet, verheert; toča je ves pridelek pokončala; mrčes se da p.; to ga je pokončalo, das hat ihm den Hals gebrochen, Cig.

pokončava, f. die Bernichtung, die Bermuftung,

Cig., Jan.

pokončávati, am, vb. impf. ad pokončati, = pokončevati; po polju naj se mej oranjem podjedi pobirajo in takoj pokončavajo, Levst. (Nauk).

pokónčen, čna, adj. aufrecht; pokônčna hoja; aufrechtstehend, Cel (Geom.); pokončna slika, — pokončna hiša, bas Giebelhaus, V.-Cig.

pokončeválen, ina, adj. Bernichtung bringend: pokončevalna roba, zerstörende Artitel, DZ.; pokončevalna vojska, ber Ausrottungsfrieg.

pokončeválo, n. das Bertilgungsmittel, DZ. pokončevanje, n. das Bernichten, das Bertilgen, bas Berheeren.

pokončeváti, ûjem, vb. impf. ad pokončati; vernichten, vertilgen, verheeren.

pokončevavec, vca, m. der Bernichter, ber Bertilger, ber Bermufter.

pokončevavka, f. die Bernichterin, die Bertilgerin, die Bermufterin.

pokônčnica, f. = pokončna piščal spilkom, Cig. pokončnik, m. ein gerade aufrechtstehender Baum, Cig.; stebri pokončniki, Jurc.; — = podboj, die Thürpfoste, Skrilje pod Cavnom-Erj.(Torb.); deklica je stala na pragu,

na kamenen pokončnik naslonjena, Jurč. pokonica, f. = kopača, orodje v kopanje, bie Saue, Rihenberk-Erj.(Torb.); (za: pikonica od it. piccone, Strek. [Arch.]).

pokonjáti, am, vb. pf. beenden: aufarbeiten. nach einander verrichten, C.

2. pokopati, pljem, vb. pf. ein wenig baben; p.

— 2) ein wenig graben.

(Rad), Jsvkr.

se, ein wenig baben (intr.). pokopávati, am, vb. impf. = pokopovati.

pokopcati, am, vb. pf. betreten (vom Geflügel), C.; — prim. 1. kopčati 2). pokópič, m. 1) ber Tobtengraber, ogr.-Mik.,

Valj. (Rad); - 2) = pogrebec, ber Leichen= begleiter, Mur., C.

pokopnica, f. die Begrabnisftelle, die Grab-ftatte, M., Pohl. (Km.); das Grab, Guts. pokopovanje, n. bas Begraben.

pokopováti, ûjem, vb. impf. ad 1. pokopati; bergraben; begraben.

pokora, f. bie Buge; bef. bie firchliche, jemanbem auferlegte Buße; čaka, kakor grešnik na pokoro == težko čaka, C.; pokoro delati za kaj, für etwas Buße thun, bußen: za pokoro, zur Buße, als Buße; — ti pokora ti! (o človeku, ki sitnosti prizadeva); ti pokora zagatna! Levst.(Zb. sp.); pokoro imeti s kom, mit jemandem fein Rreuz haben, Vrt.; pokoro placati, Buge, Strafe gahlen, C.

pokoren, rna, adj. unterwürfig, gehorfam; pokorni otroci; — fanft, zahm, Cig.; pokorna živina, C., Z.; - gehorchend; p. biti, Gehorsam leisten; ni p., er will nicht gut thun, Cig.; pokorna mu je vsaka reč, er meiß jede Sache richtig zu behandeln, er eignet sich für alles, Gor.

pokoriten, ina, adj. züchtigend, correctionell,

pokoritnica, f. bie Correctionsanstalt, die Befferungsanstalt, das Zuchthaus, Cig., Jan., C., Nov.

pokorilo, n. das Abbußmittel, das Bußwert, Cig., Jan., C., M., Burg.; ostro p., Slom.; pokorila opravljati, Cv.

pokorîtev, tve, f. die Bestrafung, Jan., C. pokoriti, im, vb. impf. 1) jemanden büßen machen, ftrafen, banbigen, unterwerfen, zu Paaren treiben; bolezen ga bo pokorila, C.; p. poželenje, meso, Cig.; p. hudodelca, Cig.; p. prestopke (annoen), Levst. (Nauk), DZ.; občina pokori krčmarje, kadar črez uro točijo, Levst.(Nauk); - p. se, Buge thun, bugen: p. se za grehe svoje; (p. se česa, grehov, Mur., Cig.); — p. se komu ali čemu, sid, unterwersen, sid, silgen, Folge leisten, Cig., Jan., Zora; — 2) p. grehe svoje — p. se za grehe svoje, Krelj.

pokorîvec, vca, m. ber Züchtiger, Cig., Let. ber Bezähmer, Valj. (Rad); p. svojega mesa, der Afcet, Cig.

pokorjávati, am, vb. impf. = pokoriti, ftrafen, . se = pokoriti se, sich unterwerfen, sich fügen, Jan.(H.); - prim. hs. pokoravati. pokorjenec, nca, m. ber Corrigend, der Bucht-

hausler, Cig., Jan. pokorjénje, n. bie Bezähmung: p. mesa, Cig.,

Burg.; - die Ahndung, Cig.; - die Bucht, C.; - bie Bufübung, Cig.

pokorjenka, f. die Corrigendin, ein weiblicher Büchtling, Cig. pokornica, f. die Büßerin.

pokornik, m. 1) ber Buger; - 2) ber Unterthan, Trub., Bes.

pokornost, f. die Folgsamkeit, ber Gehorsam;

- bie Unterthanigfeit.

pokorstvo, n. die Unterwerfung, Cig.(T.); tat je v pokorstvu, ber Dieb ist eingebracht, C. pokorščina, f. bie Folgeleistung, ber Gehorfam; p. božjemu povelju, Ravn.-Mik.

pokosítce, n. ber Nachtisch, Mur., Cig., C. pokositčati, am, vb. pf. mit bem Frühftud fertig werben, Jarn.

pokosilje, n. der Nachtisch (Dessert), V.-Cig. pokositnik, m. = pokosilje, kar se jé še po kosilu, Vas Krn-Erj.(Torb.).

pokosilo, n. = pokosilje, Cig.

1. pokosíti, ím, vb. pf abmahen; travo, travnik p.; - smrt ga je pokosila, ber Tob hat ihn dahingerafft.

2. pokositi, im, vb. pf. das Früh- ober Mittagsmahl (kosilo) verzehren, bamit fertig werben; niso še pokosili.

pokositriti, îtrim, vb. pf. verzinnen, Cig., DZ., (pokositeriti), Cig.(T.).

pokost, m. ber Firnis, Cig. (T.), DZ., Erj. (Min.); — polj.

pokosten, stna, adj. Firnis, Jan.(H.). pokostiti, im, vb. impf. firnissen, Jan.(H.); -

prim. pokost. pokostnica, f. 1) bie Beinhaut, Cig.(T.), Erj. (Z., Som.); - 2) die Gicht, Jan., Sol.

pokoš, m. die Ruchenichabe, vzh.St., Caf(Vest.); - pogl. pokož, polkož.

pokošátiti se, atim se, vb. pf. sid stolz aufblaben, M., Z.

pokošévati, am, vb. impf. ad 1. pokositi, DSv. pokośnica, f. = pojedina po dovršeni košnji, Idrijski hribi-Erj. (Torb.), Notr.

pokošnik, m. = pokožnjak, eine Art große Filole, C.

pokot, kota, m. 1) bas Werfen (Gebaren) junger Thiere, ber Wurf, C., St.-Z.; - 2) die geworfenen jungen Thiere, der Burf, C.

1. pokotáti, âm, vb. pf. = povaljati, ein wenig malgen, herummalgen, Mur.; p. se, fich ein wenig wälzen: po zemlji se p., Pjk.(Črt.); pokotan = povaljan, beschmust, garstig, vzhŠt., ogr.-C.

2. pokotáti, otâm, óčem, vb. impf. oft nach einander frachen (3. B. von tochenben Bohnen, bratenben Raftanien), C.

pokoten, tna, adj. Biniel-, Cig., Jan.; pokotna pridiga, eine Bintelpredigt, Trub.; pokôtni sodnik, ber Bintelrichter, V.-Cig.; pokotni pisac, ber Bintelfchreiber, Cig.

1. pokotina, f. ber Spalt, ber Sprung, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; die Rluft, Jan.(H.).

2. pokotina, f. das Bieh, C.; - prim. pokot. pokotinast, adj. ripicht, Cig.; - voll Rlufte, flüftig, Jan.(H.).

pokotliti, im, vb. pf. in die Grübchen beim Beinftod Dünger geben: tre p., Danj.(Posv.

pokotljáti, am, vb. pf. ein wenig malgen, p. se, sich ein wenig wälzen: p. se v pesku (o kokoših), Z.

pokotnik, m. ein Schleichwege wandelnder Menja, Cig.

pokótniti, kôtnem, vb. pf. ein Junges ober Junge werfen, C.; krava je pokotnila = je storila, C.; - p. se, geworfen werben, C. pokotnjenje, n. ber Burf, die Jungen: pasje,

mačje p., C. pokotrāniti, im, vb. pf. = pokatraniti, Jan.

pokotúrniti, ürnem, vb. pf. in rollende Bewegung verseten, malzen; p. reseto za kom, Vest.; p. se, in rollende Bewegung gerathen,

sich dahinwälzen, Prip.-Mik. pokováčiti, ačim, vb. pf. p. koga, jemanben

zum Schmiebe machen, Bes. pokováti, kújem, vb. pf. 1) burch Schmieben ober Pragen aufbrauchen: vse železo p.; vse srebro v denar p., Cig.; - 2) ein wenig schmieben ober hammern, Cig.; - ber Lange entgegen hammern, um es fürzer und bider zu machen, aufstauchen, Cig.; — 3) nachhammern, Cig.

pokovljáti, am, vb. pf. ein wenig flopfen, anflopfen, Jan.

pokozláti, am, vb. pf. 1) burch Erbrechen besudeln, betogen; p. se, sich betogen; - 2) p. se, sich erbrechen.

pokož, m. C., pogl. polkož.

pokoža, f. = polkoža, SlGor-Caf(Vest.).

pokožnják, m. bie größte Fisolengattung, Sl-Gor.-C.; nam. polkožnjak.

pokožuháti, âm, vb. pf. 1) vso koruzo p., den fämmtlichen Rufuruz von den Dechlättern befreien, schälen, jvzhŠt.; — 2) pokožúhati, bepelzen, Cig.

pókraj, praep. c. gen. neben, Cig., Jan., C. pokrajek, jka, m. ber Rahmen, C.

pokrájen, jna, adj. 1) Grengs, Mur.; - 2) Seiten -: pokrajna ladja, bas Seitenschiff (einer Rirde), Cig.(T.); pokrajno sorodstvo, die Seitenverwandtschaft, Cig.(T.).

pokrájina, f. 1) die Grenzscheibe, Dict.; na pokrajini, an ber Grenze, Dalm.; do potoka Javok, kateri je Ammonovih otrok pokrajina, Dalm.; črez ajdovske pokrajine pridigujoč, Krelj; Na kraj oblasti dunajske, Dol' na pokraj'ne ogrske, Npes.-K.; - bas Grengland, ber Grenzbezirk, die Mark, Cig., Jan., Met.; — 2) ber Lanbstrich, die Landschaft, Cig., Jan., nk.; in je nje pripeljal v svoje svete pokrajine, Dalm.; — bie Brovinz, baš Mebenland, Cig., Jan., Cig. (T.); - tudi pokrajína, nk.

pokrájinski, adj. Brovingial, Cig.(T.); tudi: pokrajinski: pokrajinsko slikarstvo, bie Landschaftsmalerei, Navr.(Let.).

pokrájinščina, f. ber Provingialismus, Cig.

pokrajšati, am, vb. pf. abfürgen.

pokrajševáti, ûjem, vb. impf. ad pokrajšati. pokrakati, am, vb. pf. ein wenig frachzen, Z. pokraljičiti, ičim, vb. pf. gur Ronigin machen,

pokráljiti, im, vb. pf. zum König machen, Z.; p. se, Rönig werden, Vrt.

pokramljáti, am, vb. pf. ein wenig plaubern. pokraspati, am, vb. pf. ein wenig fragen, C., jνζhŠt.; — prim. kraspati.

pokrásti, krádem, vb. pf. nach einander megstehlen; vse sadje na vrtu so mi pokradli. pokrâta, f. die Rürzung: p. dolgega zloga, bie Spftole (gramm.), Cig (T.).

pokrátiti, im. vb. pf. abfürgen, Z.

pokratkočásiti, časim. vb. pf. ein menig unterhalten; p. se, sich ein wenig unterhalten.

pokfcati, am, vb. pf. ein wenig flopfen, einige leichte Schläge geben, M.

pokre, m. ber Anuttel, mittelft welchem man eine Rette, die etwas umichließt, fester anspannt, der Reitel, C., Levst. (Rok.), C.

1. pokfčiti, kfčim, vb. pf. 1) = s pokrčem tesneje zvezati, mittelft eines Reitels fefter und fnapper binden: voz p., C., Z.; - 2) p. se, fich zusammenziehen, zusammenschrumpfen,

2. pokfčiti, im, vb. pf. ausroben: p. grmovje, Z. pokredati, am, vb. pf. mit Kreide überziehen, befreiben, Mur., Cig.; mit Kreibe voll beichreiben, Mur.

pokrêg, m. ber Berweis, Cig.

pokrêgati, am, vb. pf. p. koga, jemanden gurechtweisen, ausmachen, ihm einen Berweis aeben.

pokrémžiti se, im se, vb. pf. den Mund verziehen, M., Z.

pokreniti , nem, vb. pf. strditi se, erstarren, gerinnen, (pohreniti) Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.); = p. se, jed je pokrenjena, kadar se je tolšča na njej strdila, (pohreniti se) Podkrnci-Erj.(Torb.).

pokrèp, krepa, m. bie Labung, Cig.

pokrépati, am, vb. pf. = pocrkati; - prim. 2. krepati I.

pokrepčáten, ina, adj. startenb, erquidenb, Mur.

pokrepčálo, n. das Stärfungsmittel, die Labung, C., Z.

pokrępčanje, n. die Stärfung, die Erquictung, die Labung.

pokrepčáti, am, vb. pf. ftarfen, erquiden, erfrischen; p. se, sich ftarten, sich erquiden, sich erfrischen.

pokrępčáva, f. die Stärtung, die Labung, Jan., C.

pokrepčávati, am, vb. impf. ad pokrepčati; = pokrepčevati.

pokrepčeváti, ûjem, vb. impf. ad pokrepčati. pokrepeti, im, vb. pf. ftart werden, C.

pokrepiti, im, vb. pf. laben, erquiden, ftarten, Cig.; - p. se, an Rraft zunehmen, Cig.; gefräftigt werden: srce se pokrepi, Trub.

pokrępnik, m. kruh v kozici pečen, Temljine

(Tolm.)-Strek.(Let.).

pokrésati, kréšem, vb. pf. 1) behauen (von Steinen), Z.; - 2) ein wenig ftreifend ichlagen; p. z jeklom ob kremen; - p. koga, jeman. dem Schläge geben, Z.

pokrésen, sna, adj. kar je po kresu: čudna je ta reč kakor pokrêsni sneg, Jurč.

pokret, kreta, m. bie Bewegung: delavski p., die Arbeiterbewegung, Cig. (T.), Zora; doba ilirskega pokreta, Zv.; — hs. pokrevljáti, âm, vb. pf. 1) črevlje p., bie

Schuhe übertreten, austreten, Cig., Notr.; -2) hintend einige Schritte geben, Z.

pokrevsati, am, vb. pf. fcleifend einige Schritte gehen, Z.

pokrikavati, am, vb. impf. hie und ba aufschreien, wiederholt schreien: pokrikaval sem v goro, LiZv.

pokrikováti, ûjem, vb. impf. = pokrikavati,

pokristjanîtev, tve, f. bie Christianisierung, Navr.(Kop. sp.).

pokristjaniti, anim, vb. pf. gum Chriftenthum betehren, driftianisieren.

pokriti, krijem, vb. pf. bededen; p. testo s prtičem, trto z zemljo; — p. se s plesnobo, s penami, sich mit Schimmel, mit Schaum bebeden; — streho p. s slamo, z opeko, s korci; — p. lonec s pokrovom, skledo s ploščo; — p. koga, jemanbem bie Ropfbebedung auffegen; p. se, bie Ropfbebedung fich auffegen; pokrit, bebedten hauptes; p. biti v sobi; - pokrit clovek, ein unaufrichtiger, beuchlerischer Menfch, C., Z.

pokritje, n. bie Bebedung, Cig. pokrîtva, f. bie Dedung, C.

pokrîv, m. 1) ber Dedel, Meg., Mur., C., Mik.; - 2) bas Dach, M., ogr.-Valj.(Rad).

pokriváč, m. 1) ber Deder, Mur., Cig.; ber Dachbeder, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad), vzhŠt.; Glejte, pokrivač sem jaz, Danj. (Posv. p.); - 2) = pokrivača 21, der Topf-

pokriváča, f. 1) das Ropftuch der Frauen, Habd.-Mik., C.; žena ima pečo ali pokrivaco imeti na glavi, Dalm.; -2) ber Dedel, ber Topfdedel. Dict., Cig., Strek., BlKr.; der Dedmantel: p. sramote, Krelj.

pokrivalo, n. bas Bededungsmittel, die Dede, bie Berhüllung, die Sulle, Mur., Cig.; - die Ropfbededung; - ber Dedel, Mur; - ber Dedmantel: p. lenobe, C.

pokrivanje, n. bas Bebeden.

pokrivati, am, vb. impf. ad pokriti; bebeden; - p. se, das Haupt bebeden.

pokrivatji, adj. pokrivatja opeka, Dachziegel, ogr.-C.

pokrivavka, f. ber Dedel, ber hafenbedel, C. pokrivenčiti, enčim, vb. pf. beifrummen, M. pokriviti, im, vb. pf. 1) verfrummen, M., Z.; - 2) beschuldigen, C., Z.

pokrîvka, f. 1) bie Dedelhaube (ehemalige Ropfbebedung ber Männer), Cig.; — 2) bie Schabrade, C.

pokrîvoma, adv. unschuldigerweise, C.

pokrivoveriti, vêrim, vb. pf. zum Reger machen, V.-Cig., M., C.; p. se, ein Reger werden, Cig. pokriž, adv. treuzweise, C.; p. rezati kai, Cv. pokrižati, am, vb. pf. = prekrižati, betreuzen, Cig., Jan.; p. se, das Zeichen des Kreuzes machen, sich betreuzen, Cig., Jan., M.

pokriževáti, ûjem, vb. impf. ad pokrižati, Cig. pokémiti, im, vb. pf. 1) burch Füttern verbrauchen, verfüttern; — 2) ein wenig füttern: p. in napojiti konje, Andr. (Glas.).

pokrojíti, ím, vb. pf. durch Zuschneiben aufbrauchen, verschneiben, Cig.

pokroniti, kronem, vb. pf. = pokropiti, C. pokrop, kropa, m. die Besprengung, Cig., C. pokropilo, n. die Besprengung, C.

pokropiti, im, vb. pf. besprengen; p. koga, se z blagoslovljeno vodo; p. kaj s kisom, etwas mit Essa abschreden, Cig.

pokrotiti, im, vb. pf. allmählich ober nach einander bezähmen, Cig.; — p. se, sich bezwingen, sich mäßigen, M.

pokrov, krova, m. die Bebedung, der Dedel; das Schubblech vor dem Ofenloch, Cig.; — der Blindboden in dem Maischbottiche der Bierbrauer, V.-Cig.; — der Dedmantel: p. krivice, C.; — tudi pokrov, krova, Valj. (Rad), Gor.

pokrováča, f.1) bie załobspilgermujchel (pecten jacobaeus), Erj. (Ž.); — 2) bie Schilbtröte, Krelj; — 3) bie Frucht vom Stechborn (paliurus aculeatus), (služi otrokom v igračo), Dobrodob (Kras)-Erj. (Torb.).

pokróvast, adj. bedelförmig, Zora.

pokrôvčar, rja, m. ber Dedelmacher, Cig. pokrôvček, čka, m. dem. pokrovec; bas Dedelchen.

pokrôvčič, m. = pokrovček, M.

pokrôvec, vca, m. dem. pokrov; bas Deckelschen; ber Hafenbeckel; — konjski p., bie Schabracke, C.

pokroven, vna, adj. Dede, Mur.; pokrovna slama, das Dedftroh, Mur.; pokrovni kamen, der Dachstein, C.

pokrovîtelj, m. ber Protector, der Schirmer, der Schirmherr, Jan., Nov., nk.; — rus. pokrovîteljica, f. die Protectorin, nk.; — prim.

pokrovîteljski, adj. Protectors, nk.; Schuh.:

pokroviteljska vlada, die Schutherrschaft, C.;
— prim. pokrovitelj.

pokrovîteljstvo, n. das Protectorat, die Protectorswürde, nk.; — rus.

pokrovka, f. ber Dedel eines Gefäges, Cig., Jan., M., C., Dol., Gor.; — ber Dedenstügel eines Insectes, Cig.

pokrovkar, rja, m. ber Dedelmacher, Cig. pokrovnat, adj. mit einem Dedel versehen (3. B. von einer Kanne), Cig.

pokrovnica, f. bie Deciplatte, DZ.

pokrôvnik, m. 1) ber Dedel, Mur.; — 2) = strešnik, ber Dadziegel, C.; — 3) bie Issel, = stonoga, C.

pokrôvnjak, m. ber Ofensochbedel, Valj. (Rad). pokrpati, pam, pljem, vb. pf. nach einander sliden; vse črevlje p.

pokrpúcati, am, vb. pf. verfliden (zaničlj.), Cig.

pokestiti, im, vb. pf. nach einander taufen; — taufen, nk.

pokŕščenje, n. die Taufe, Cv.

pokrtáčiti, ačim, vb. pf. ein wenig bürften, abbürften; p. suknjo, p. koga po hrbtu.

pokítati, am, vb. pf. = pokrtačiti, jvzhSt. pokrúkniti, krůknem, vb. pf. sid nieberbůden, nieberhoden, C., M., Z.; Vojak mi pokrukne, nekaj zaspi, Npes. - Vraz; — salen (von Saaten), C.

pokrúlití, im, vb. pf. ein wenig grunzen; prasica je malo pokrulila.

pokrulkováti, ûjem, vb. impf. girren, C.; (pokruljkovati, Jan. [H.]).

pokrváviti, avim, vb. pf. mit Blut befleden,

pokučiti, im, vb. pf. niederbeugen, Z.; p. se, = pripogniti se, sich beugen, C.; p. se pod mizo, Dol.

pokûhanica, f. polenta, ki se uže v kotlu obeli in se potlej zameša, Podkrnci - Erj. (Torb.).

pokúhati, kûham, vb. pf. 1) durch Kochen aufbrauchen, verkochen; — 2) durch Kochen an Quantum vermindern; einsteden, einstiden; p. se, verkochen (intr.);—3) ein wenig kochen, Cig.; — 4) nachkochen, Cig.; — 5) p. vinsko posodo, das Weingeschirr mit heißem Wasser ausbrühen, jvzhSt.

pokuhávati, am, νb. impf. = pokuhovati; sode p., jνηhŠt.

pokuhováti, ûjem, vb. impf. ad pokuhati. pokúkati, am, vb. pf. guden; p. skozi luknjo; — herborguden: p. iz luknje.

pokuljiti, im, vb. pf. p. vola, dem Ochsen die Hörner abschlagen, Fr.-C.; — prim. kulj.

pokup, m. ber Auffauf, Cig., Jan. pokupiti, im, vb. pf. nach einander wegtaufen, auffaufen; dobro blago kmalu pokupijo, eine gute Bare vergreift sich bald, Cig.; vse vino p. v kakem kraju, allen Bein in einer Gegend zusammentaufen.

pokupljenčič, m. ein Maß für trodene Dinge (= 24 Maß), BlKr.-C.

pokupljeváti, ûjem, vb. impf. ad pokupiti = pokupovati, Z.

pokupowati, ûjem, vb. impf. auflaufen.

pokupovati, üjem, vb. impf. auffaufen. pokuriti, im, vb. pf. verheizen: v kratkem času

veliko drv p. pokûs, m. das Bertoften, Z.; — die Probe,

ber Bersuch, Cig.(T.), Zora, Valj.(Rad).
pokûsek, ska, m. die Probe, C.

pokusiti, kusim, vb. pf. ben Geschmad prusen, tosten; p. jed, vino, jabolko; ein geringes Quantum genießen: ni pila, samo pokusila je; ves dan vina še pokusil nisem.

pokûsnica, f. 1) die Bersuchsstation, DZ.; — 2) der Fühler (fig.), Cig.(T.). pokušáč, m. der Koster, Cig.

pokušāj, m. ber Bersuch, C. pokúšanje, n. das Roften. pokúšati, am, vb. impf. ad pokusiti; fosten. pokušávati, am, vb. impf. = pokuševati. pokúšavec, vca, m. ber Rofter, ber Schmeder, Cig., Jan. pokušavka, f. bie Rofterin, bie Schmederin, Cig. pokuševanje, n. bas Roften. pokuševáti, ûjem, vb. impf. = pokušati, fosten. pokuševavec, vca, m. ber Roster. pokūšnja, f. 1) das Rosten: za pokušnjo komu dati nekaj klobase, Jurć.; — 2) bas zum Roften beftimmte Mufter, &. B. ber Roftwein; pokušnje komu nesti, jemandem eine Flüssigfeit zum Roften (3. B. einen Roftwein) tragen. pokutiti se, im se, vb. pf. fich buden (von bemjenigen, ber im Begriffe ift einzuschlafen), C. pokuzmáti, âm, vb. pf. zupfen: p. koga za brado, Jurć.; — prim. pokezmati. pokvantati, am, vb. pf. einige Boten reißen, einige alberne oder unanständige Reden vorbringen. pokvapiti, im, vb. pf. burch Betröpfeln beschmuten, M.; pri jedi p. se, ogr.-C. pokvara, f. die Beschädigung, Cig., C., Zora; p. na zdravju, die Gefundheitsstörung, DZ. pokvarba, f. die Beschädigung, Levst. (Cest.). pokvarek, rka, m. 1) bie Beschäbigung: p. kupčijskega blaga, der Abgang von Baren burch Beschädigung, Cig.; — 2) bas Pfuschpokvarilo, n. die Beschädigung, Levst. (Pril.); nesrece in pokvarila, Ungludsfälle und Beschädigungen, DZ. pokváriti, im, vb. pf. 1) beschädigen, verberben, verschlechtern; p. orodje; p. si želodec; p. vino; p. se (= zdravje si p.) na potovanju; vse p., alles verpfuschen; p. komu veselje, jemandem die Freude verderben; p. otroka, ein Rind moralisch verderben; — 2) entjungfern, Jan.(H.). pokvárjati, am, vb. impf. ad pokvariti. pokvárjenost, f. die Schadhaftigkeit, Cig.; die Berdorbenheit, bef. die sittliche Berdorbenheit, Cig., Jan., nk. pokvásiti, im, vb. pf. einfauern, Jan.(H.). pokvečati, am, vb. impf. ad pokvečiti; nieberbruden, C. pokvěče, eta, n. = pokveka, SlN. pokvecenec, nca, m. ber Rruppel, Z., Let.; – der Zwergbaum, C. pokvéčiti, kvěčim, vb. pf. einbrüden : p. klobuk, Z., vzhSt. - C.; crevlje p., die Schuhe platt druden, Z.; voz se je pokvečil, ber Bagen ift gusammengefunten, Z.; - fniden, verbiegen, Cig., C.; - verfrüppeln, Mur., Cig., Jan.; verftummeln, Cig., Jan., Cig.(T.).

pokveka, f. etwas Berfrüppeltes, Mifsgeftaltetes,

1. pot, m. 1) bie Geite: na tem polu, na oni

pol, C.; (stsl.?);-2) die Hälfte, halb; (ravna

früppelter, missgestalteter Mensch.

pokvekast, adj. ungestalt.

bie Missestalt; bas Berrbilb, bie Caricatur, Cig., Jan., Cig. (T.), Burg. (Rok.); -ein ver-

se po glavnih števnikih); pol ure je preteklo; pol leta je minilo; pol leta čakati; prereži hlebec in ga daj vsakemu pol; dobre pol ure hoda, eine gute halbe Stunde Beges; ima zdaj dobrega pol zemljišča, LjZv.; po pol dneva, zu halben Tagen; pol večji, pol manjsi, um die Salfte großer, fleiner; pol krajši, halblang, Čig.; za pol goldinarja prodati; črez pol prerezati kaj, etwas halb von einander ichneiben; na pol, gur Salfte, halb; na p. prazen, na p. izučen, na p. pijan; na pol gospodsko, na pol kmetsko opravljen; na p. manj snega, um bie Salfte weniger Schnee, LjZv.; na pol praznik, ein halber Feiertag, Cig.; tudi: pol prazen, halb leer, Cig.; pol clovek, pol riba, halb Menich, halb Fich, Cig.; — za predlogi, ki nimajo akuzativa poleg sebe, stoji: polu (pri najstarših in najnovejših pisateljih, sicer se pa navadno govori in tudi piše: póli, pól [pol'] in tudi: pộł, pôł [samost. stoji včasi v gen., včasi se ravna po predl.]; združuje se v pismu tudi z nekaterimi naslednjimi besedami skupaj v eno besedo); vsa gora je gorela do polu nebes ("biš mitten am himmel"), Krelj; k polu noči, Krelj; od polu noči, od polu dne, Krelj; po polu brat, ber Halbbruber, nk.; nav. po poli brat, po poli sestra; do poli, zur Salfte, Mik.; izrezano je ognjišče v poli kolobarja (im Halbireise), Erj. (17b. sp.); o poli ene, um halb ein Uht, Levst. (Zb. sp); od, do, po, o, ob polu dvanajstih, um halb zwölf Uhr, nk.; nav. od, do, po, o, ob pol dvanajstih ali poli dvanajstih; tudi: zdaj je pol' treh (nam. zdaj je o poli treh); pol' desetih bije; s pol hlebom ne prebom, Levst. (Zb. sp.); lehko pridete tja v pol ure, LjZv.; pol od pol hleba, Lašče - Levst. (Zb. sp.); na pol poti, auf halbem Bege, Cig.; tudi: na pol pota; - v sestavi z vrstnimi števniki: poldrugi, poltretji, polšesti i. t. d., anderthalb, britthalb, sechs und ein halb; poltretji goldinar zapraviti; polšesti krajcar ima vsak plačati; - v sestavi s prilogi in samostalniki se redkeje rabi: pol, n. pr. polbrat, polkoni; v sestavah se v novejši knjigi sploh rabi: polu-, redkeje: polo-; išči vse take sestave pod: polu-.

2. pol, pola, m. 1) die Schöpfschaufel (um aus dem Schiffe das Basser damit zu schaufeln), V. - Cig.; s polom poljejo vodo iz čolna, Šmartno pri Litiji-Strek.(LjZv.); — 2) die Futterschwinge, Cig.

3. pol, pola, m. = pola 6), das Brüdenjoch, Cig., Jan.

4. pol, m. = tecaj, ber Bol.

póla, f. 1) die Fläche, Mur., Mik.; — 2) die Breite eines Zeuges, einer Leinwand, das Blatt, Cig., C.; dve poli vkup sesiti, Z.; srajca v dve poli, ein aus zwei Breiten zufammengenähtes Hemd, Z.; krilo v tri pole, Dol., Gor.; — 3) die Schichte (im geognofitichen Sinne), das Flöt, V.-Cig., Erj. (Min.), Gor., Dol.-Erj. (Torb.); troja močvirska pola, plasti raznih pol, Schichtenlagerungen, Levst.

(Močv.); - 4) ber Bogen (Bapier), Cig., Jan., nk.; izplacevalna p., ber Bahlungsbogen, Nov.; - 5) ber Flügel einer Doppelthure, eines Fenfters, Cig.; - 6) bas Brudenjoch, Cig., DZkr.

polâga, f. 1) bas Legen: p. ogelnega kamena, C.; - 2) ber Unterlagbaum, ber Bolfter ber Bimmerleute, C., Z.; - 3) = klaja, bas Biehfutter, C. polágahen, hna, adj. langsam, kajk. - Meg.,

Habd.-Mik.

polaganje, n. bas Legen; - bas Borlegen bes Biehfutters, bie Fütterung.

polagatelj, m. kdor kaj polaga: p. kavcije,

der Cautionsleger, DZ.

polagati, am, vb. impf. ad položiti; legen; roke p. na koga, jemandem bie Sande auflegen; - živini p., = pokladati, bem Bieh bas Futter vorlegen, es füttern; - p. se, fich lagern, Cig.

polagavec, vca, m. ber Leger, Cig.; p. priznanice, ber Fassionsleger, DZ.

polagoma, adv. gemach, allmählich.

polahčíca, f., pogl. polehčica.

polahen, hna, adj. fachte, leife, M.; gemachlich, langjam, Cig.

polahkáti, âm, vb. pf., pogl. polehkati.

polahkoma, adv. facte, langfam, gemächlich, Cig., Z., jvzhSt.

polahnéti, ím, vb. pf., pogl. polehneti.

polaj, m. bie Boleiminge (mentha pulegium), Meg., Dict., Cig.

polajati, jam, jem, vb. pf. ein wenig bellen. polajsanje, n. bie Erleichterung.

polajšati, am, vb. pf. erleichtern; p. komu

polajsava, f. die Erleichterung, die Linderung. polajsba, f. die Erleichterung, Cig.; die Milderung, Jan.

polajsek, ska, m. die Erleichterung, die Linberung.

polajševanje, n. das Erleichtern, bas Lindern. polajševáti, fijem, vb. impf. ad polajšati; erleichtern; milbern, lindern.

polajševavec, vca, m. ber Erleichterer; ber Milberer, ber Linberer.

polajšovavka, f. die Erleichtrerin; die Lindrerin. polajšíca, f. die Erleichterung, C.

polajsilo, n. bie Erleichterung ; bie Begunftigung, DZ.; die Linderung, Jan.; — ber Milderungsgrund, Jan.

polákati se, am se, vb. impf. ad polakniti se; p. se cesa, begehrlich werben. Strek.; polakam se kake reci, es gelüstet mich nach einer Sache, Gor.; - fich anmaßen, Jan.; polakal se je pravice, norčevati se, LjZv. polakniti se, laknem se, vb. pf. von ber habfüchtigen Begierde nach etwas ergriffen werben, sich gelüsten lassen; p. se denarjev, Met.-Mik.; božje časti se p., Ravn.; p. se na kaj, Cig.; p. se na veliko placo, Notr.; - gierig an sich reißen, habhaft werden: p. se česa, Cig., C., Gor.; — sich anmaßen, Jan.

polákomniti se, im se, vb. pf. = polakniti se, Cig., Jan., Dalm.; p. se česa, na kaj, C.

polaksica, f. bie Erleichterung, bie Begunftigung (merc.), Cig. (T.), SIN.; — hs. polâmati, mam, mljem, vb. pf. nach einanber

zerbrechen, zusammenbrechen, Z., SlGor., jvzh-St.; ves polaman sem, alle meine Glieber find beschäbigt, jvzhŠt.; — ti polamano delo! verwünschte Arbeit! C.

polan, lana, m. ber Berbftlein, Z., Gor.

polapati, am, vb. pf. etwas Berbotenes aus. sagen, ausplappern, C.

polapniti, lapnem, vb. pf. (mit bem Maul) erhaschen, C.

polaren, rna, adj. tečajen, Bolar-, Cig., Jan., Cig. (T.); polarna enačba, die Bolargleichung bes Rreifes, Cig. (T.).

polarizácija, f. die Bolarisation (phys.), Cig.

polarizováti, üjem, vb. impf. (pf.) polarifieren (phys.), Cig. (T.).

polasati, am, vb. pf. ein wenig bei ben haaren nehmen.

pólast, adj. Flög: polasta gora, der Flögberg, V.-Cig.; polasto, flöhmeise, Cig.

polastina, f. die Balbservitut, tudi: die Balbservitutgebür, Svet.(Rok.).

polastinec, nca, m. ber Balbiervitutberechtigte, Svet. (Rok.).

polastîtelj, m. ber Besigergreifer, Jan.(H.). polastiti se, im se, vb. pf. 1) p. se česa, sid einer Sache bemächtigen, sich etwas aneignen, Mur., Cig., Jan., Vrtov.(Km. k.), nk.; p. se koga, sich an einen machen, Cig.; - 2) znani ste se mi zdeli, pa se vas nisem mogel precej polastiti (= nisem vas mogel takoj spoznati), Erj. (Torb.).

polastováti se, ûjem se, vb. impf. sid) bemächtigen, Z.; p. se živeža, sich Rahrung aneignen, Vrtov. (Km. k.).

polaščénje, n. bie Aneignung, Cig. polastati, am, vb. pf. = polatati, Cig.

polatati, am, vb. pf. mit Latten verfeben (g. B. ein Dach), Cig.; ni se polatano, das Dachgerufte ift noch nicht mit Latten verfeben, jvzhSt.

polatinčiti, încim, vb. pf. latinifieren, Cig., Jan. 1. polatiniti, înim, vb. pf. ins Lateinische überfegen, Cig.

2. polatiniti, înim, vb. pf. = polatati, C. polaziti, lazim, vb. pf. ein wenig friechen.

polâžar, rja, m. mladenič, ki na dan sv. Lucije zarano, predno domači vstanejo, pride in živini položi, Pjk. (Črt. 93.).

polča, f. das Jäigras, das Untraut, Jarn.; prim. pleti (?).

polčetřti, num. vierthalb; p. goldinar dati za kaj, 31/2 Gulden für etwas geben; v polčetrti uri kam priti; tudi: polčetrti; (polštrti, jvzhSt.).

polenik, m. bie ranunkelartige Binbblume, gelbes Balbhahnchen (anemone ranunculoides), Medv. (Rok.).

poldan, m. ber Mittag, Dict., Strek., Gor., Ben.-Kl.; poldan je, Gor.-Levst.; kadar je uže poldan bil, Dalm.; kadar je uže poldan bilo, Jap. (Sv. p.); o poldan - o poldne,

Gor.-Levst. (Zb. sp.); tudi: poldan, Ljub.; poldân, gen. dnêva, Mur.; — pogl. poldne. połdánji, adj. - poldanski: proti poldanjemu svetu obrnjen, Levst. (Beč.).

połdánski, adj. Mittage, mittagig.

połdánšnji, adj. = poldanski: poldanšnje solnce, Gol.

poldeseti, num. zehnthalb: p. vatel, 91/2 Ellen;

tudi: pôldeseti.

poldevéti, num. neunthalb; tudi: poldeveti. poldne, n. ber Mittag; dobro poldne! guten Mittag! Pik. (Crt.); poldne je bilo, es war Mittag; p. zvoni, es lautet Mittag; do poldne, bis Mittag; vormittags; tudi: do poldneva, Levst. (Zb. sp.); od poldneva, von Mittag, Dict.; proti poldne, Kast.(W.), Vod. (Zb. sp.); proti poldnevu, Levst. (Zb. sp.); proti poldnevi, Dalm.; proti poldnu, Kast. (W.), Levst. (Zb. sp.); o poldne, zu Mittag, mittags; tudi: ob poldne, Trub., Dalm.; (ob poldné, Dict.); pred poldne, vormittags; tudi: pred poldnem, Kast. (W.), Levst. (Zb. sp.); pred poldnevom, Levst. (Zb. sp.); tudi: poldne. poldnevati, am, vb. impf. zu Mittag effen, Cig.,

Burg. (Rok.).

poldnéven, vna, adj. 1) halbtägig, Cig., Jan.; - 2) Mittags, Mur., Cig., Jan., nk.; poldnevna višina, bie Mittagshöhe, poldnevni

krog, ber Meridiantreis, Cig. (T.). poldnevnica, f. die Meridianlinie, Cig., Jan.,

Cig.(T.).

poldnevnik, m. 1) ber Mittagefreis, ber Dieridian, Jan., Cig.(T.), Jes.; razdalja poldnevnikov, die Meridiandifferenz, Cig. (T.); -2) der Sübwinb, Jan., Jes.

połdnęvniški, adj. Meribian : poldnevniška ravnina, die Meridianebene, Cig. (T.); poldnevniška gorstva, bie Meribiangebirge, Jes.

poldníca, f. ber Mittag, C.

poldnickati, am, vb. impf. zu Mittag effen, C. poldrugec, gca, m. 1) fant, velik za poldrugega, Gor; — 2) neki žrebelj (poldrugi palec dolg), (poldrujec) Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.); (podrujec) Cig., Gor.

poldrugi, num. anberthalb; poldrugi vagan pšenice kupiti; poldrugo uro daleč iti; poldrugi okis, das Sesquiozyd, Cig.(T.).

poldružica, f. 11/2 Einheiten geltenbes Gelbftud, Habd.-Mik.

poldrūžina, f. vino na poldružino dati, für eine Maßeinheit Bein anderthalb Maßeinheiten als Rüderstattung verlangen, Svet. (Rok.).

poldrůžnik, m. neki žrebelj: - poldrugec 2),

póle, adv. et praep. = poleg, Ist.-C. pole, interj. fieh! Trub., Dalm., Jsvkr., Jap.; - iz: poglej.

pôtec, ica, m. ein halber Kreuzer. M., Lašče-

Levst.(Rok.).

poléči, lę̃žom, *vb. pf.* 1) nach einander sich niederlegen, sich lagern; koze so polegle na planem, bie Biegen lagerten im Freien, Cig.; čreda je okoli njega polegla, Ravn.; zito je poleglo, bas Getreibe hat sich gelagert ober gelegt (infolge ber Schwere ber Ahren, ober bes Regens u. bgl.); poleglo žito, Cig.; lan poleže na njivi; - p. se, sich legen, sich saden: jed se poleže v želodcu, Cig.; - 2) sich legend niederbrücken, Dol.; okoli nas so bili poseli ali polegli trato kmetje, Jurč.; — 3) gebaren (vom Bieh), Junge werfen, Mur., V.-Cig., Svet. (Rok.), v7hSt.; vsa creda je polegla, Cig.; vsa drobnica je pasaste mladiče polegla, Ravn.; svinja je dvanajst prascev polegla, LjZv.; p. se, geworfen merden, Svet.(Rok.); (redko kedaj o človeku: p. otroka, Z., C.); — 4) nachlaffen, Jan.; veter je polegel, Cig.; — tudi p. se: morje se je poleglo, das Meer hat aufgehort zu toben, Cig.; valovi so se polegli, C.; tukaj se imajo tvoji valovi poleči, Dalm.

poledeneti, im, vb. pf. eifig werben, Z. poledeniti se, im se, vb. pf. eifig werden, ver-

eisen, Cig.

poledica, f. das Glatteis, Cig., Jan., C., Gor.; p. je, es glatteiset, Cig.

poledicati se, a se, vb. impf. poledica se, es glatteifet, V.-Cig.

polediti, im, vb. pf. mit Gis übergieben, beeisen, Cig.; p. se, sich mit Gis übergieben, Cig.; glatteisig werden, Mur.

poledje, n. bas Glatteis, C. polêdnica, f. = poledica, Mur.

poledvíca, f. = ribica, das Lendenbratenstud,

ber Jungferbraten, Jan., nk.

polèg, léga, m. 1) iti na poleg, sich austeilen, spit zugehen (im Bergbau), Cig.; — 2) die Abfunft, Cig, C.; ni takega polega, da bi pijančeval, Mik.; bie Art: tacega polega, Gor. polèg, I. adv. baneben, babei; p. stati, baneben stehen; tudi jaz sem bil p., auch ich war babei: - außerbem: poleg so pa tudi veseli, Erj.(Izb. sp.); tudi: póleg (in: polêgi, jvzh-St.); - II. póleg, praep. c. gen. 1) neben; zvezda p. zvezde; p. vasi so travniki; p. mene je sedel ali šel brat; p. sebe imeti koga, jemanben neben ober bei sich haben; - langs: p. reke, Cig., Jan.; p. potoka sem se izprehajal, Mur., Met.- Cig.; - p. tega, bazu (fommt, bafs), außerdem; zugleich, Cig.; - 2) gemäß, Jan.; p. tega, bemnach, Cig.; p. tvoje volje, ogr.-Mik.; kakor mu poleg stanu in odreje najbolj prija, LjZv.; poleg zapovedi, LjZv.; ("polgi", Meg., Boh.-Mik.); — prim. stsl. podľagu, podľaga, secundum, Mik.(Et.).

polega, f. bas Nieberfallen bes Getreides: žito je polegi podvrženo, C.

polegáč, m. človek, ki rad polega, ber Barenhäuter, Cig., Valj.(Rad).

poléganje, n. das oftmalige Lagern.

polégati, lêgam, žem, vb. impf. ad poleči; 1) fich öfter bie und ba nieberlegen; bolehav ali len človek rad polega; p. po klopeh; — žito polega, das Getreide lagert fich;—2) gebären (vom Bieh), p. se, geboren werden, Z.; — 3) sich legen, nachlassen; tudi: p. se: morje se polega, bas Meer hort auf zu toben, Cig.

polegáti se, lážem se, vb. pf. eine Lüge vorbringen, C.

- 128 -

polegávati, am, vb. impf. = polegati: p. v travo, LjZv.

polégavec, vca, m. kdor rad polega, ber Lieger, ber Faulpelz, Jan., Valj.(Rad).

polégavka, f. ein Beib, bas gerne liegt, Kr .-Valj.(Rad).

polègljaj, m. bie Erleichterung, C.

poléglost, f. die Lagerung: p. slojev druzega proti druzemu (min.), Cig.(T.).

polegotíti, ím, vb. pf. = potolažiti: p. koga, C. pólegšnji, adj. dabei befindlich, dabei behilflich,

polehčáti, am, vb. pf. erleichtern, linbern, Dict., Jan.; kmetom siromašni stan p., (polaščati)

polehcava, f. die Erleichterung, die Milberung (g. B. bei Strafen), C.

polehcek, cka, m. bie Erleichterung, C. polehčeváti, ûjem, vb. impf. ad polehčati; erleichtern, lindern, Cig., Jan.

polehcica, f. bie Erleichterung, die Ermäßigung, die Linderung, Z., (polah-) DZ.

polehčiti, im, vb. pf. = polehčati, Cig., M. polehkanje, n. die Erleichterung, Kast. polehkati, am, vb. pf. erleichtern: barko p.,

(-lahka-) Jap.(Sv. p.); - nadloge p. (-lahk-) Vod.(Izb. sp.).

polehkota, f. die Erleichterung, bas Labfal,

polehkotiti, im, vb. pf. erleichtern, M. polehneti, im, vb. pf. leichter werben, sich berminbern, (polah-) Cig.

pólej, adv. Dol., pogl. potle, potlej. polejati, am, vb. impf. = polivati, vzhSt.-Vest. polekčíca, f. = polehčica, Habd.-Mik. polemičen, čna, adj. prepiren, polemisch, Cig.

polēmika, f. učenjaški, časniški prepir, bie Bolemit, Jan., Cig.(T.).

polemizováti, ûjem, vb. impf. polemisieren, nk. polénce, n. dem. poleno; bas Scheitchen; kurežno p., das Brennholzscheitchen, Mur.

polénčece, n. dem. polence, (-cice) Cig. poleniti, enim, vb. impf. in Scheiter zerschlagen,

V.-Cig.; drva p., C.

poleniti se, im se, vb. pf. trage werden, sich der Faulheit ergeben; tudi: poleniti se, im se. polenják, m. das Wagendrittel: štrange so na polenjaku pripete, C.

polênje, n. coll. das Scheitholz, Cig., C.; plamen je še migljal in pokalo je polenje, Glas. polênka, f. = polenovka, C.

poléno, n. 1) bas Scheit: pet p. dejati v pec; - 2) ber geborrte Stockfisch, Z.; = ribje p., Z., C.

polénovka, f. der Stodfisch, Cig., Jan., nk. polenta, f. eine Art bider Brei aus Dlaisgruge oder Maismehl, die Polenta: polento kuhati. polenúšiti, ûšim, vb. pf. 1) ein wenig faulenzen, Jan.(H.); — 2) p. se = poleniti se, Jan.(H.).

polèp, lépa, m. 1) die Beleimung, C.; - 2) bie Rebelhulle, die Umwölfung: p. je, p. se je naredil, da se noben grič na obzorju ne vidi, Polj.

polépen, pna, adj. umnebelt, Polj.; - unrein, umflort (von ber Stimme), Gor .- M.

polepilo, n. die Beichönigung, C.

polepiti, vb. pf. 1) verschönern, Z., Mik.; -2) vertleiftern, Cig.; p. se, fich betleben, mit einer antlebenben Sache überzogen werben: mlinski kamen se polepi, je ves polepljen, kadar nesuho žito melje, Gor.; cesta se je polepila, bie Strafe hat fich mit einer Gistruste überzogen, Gor.-M.; — p. se, sich bewölten: nebo se je polepilo, Jes.; — grlo se mu je polepilo, Cig.; = glas se mu je polepil, Gor .- M.; feine Stimme ift beifer gemorben.

polepotiti, im, vb. pf. verschönern. Mur.; svoje dejanje s čistim zlatom pozlatiš in polepotiš, Kast.(N. C.).

polepsaten, ina, adj. euphemistisch, Cig. (T.). polepsanje, n. bie Bericonerung.

polępsati, am, vb. pf. verjonnern; Polepsaj tud' mene, (cvetka,) Obrala te bom, Vod. (Pes.).

polepsava, f. die Berichonerung, Jan.(H.). polepšávati, am, vb. impf. = polepševati. polępšek, ška, m. die Bericonerung, C. polepševáti, ûjem, vb. impf. ad polepšati.

polepsica, f. ber Euphemismus, Cig.(T.). polesen, sna, adj. im Balbe vortommend, Balb., M.; polesna golazen, Zora; polesne cvetlice, DSv.

poleseneti, im, vb. pf. zu Holz werben, Z. polesketáti, etâm, ácem (écem), vb. pf. eine

furze Zeit schimmern, Z.; = p. se, Cig. polesti, lezem, vb. pf. ein wenig friechen; polezem, ich werbe friechen; ich werbe langfam geben.

poléščiti, im, vb. pf. glanzend machen: wichsen, C.; - polieren, C.; emaillieren, Cig.

polèt, leta, m. ber Flug, Jan.; ber Ausflug: p. iz gnezda, Cig.; — ber Gedankenstug, ber Schwung, Cig., Jan., Cig.(T.).
poletáš, m. ber hochstiegenbe Flugsisch (exo-

coetus volitans), Erj. (Ž.).
polétati, lêtam, čem, vb. impf. ad poleteti;

herumfliegen.

poletávati, am, vb. impf. = poletovati; herumfliegen; bin und herfliegen.

poleten, tna, adj. Commer.; fommerlich; polêtna vročina, obleka; p. hoditi, sommerlich gekleibet einbergeben, C.

polétenski, adj. sommerlich, Cig., Jan., C. polétešnji, adj. im Sommer stattfindend: poletesnje delo, bie Sommerarbeit, Nov.-C.

poleteti, im, vb. pf. ein wenig fliegen, einen Flug thun; kvišku p.; poletim, ich werde fliegen.

poléti, adv. = po leti; pogl. leto. poléti, im, vb. impf. 1) = paliti se, gesengt werden, C.; nekaj na peči poli, kruh v peči poli, C.; - 2) lichterloh brennen, C.; fladern,

flammen, Cig.; plamen poli, Cig.
polétina, f. der Sommer, C.
polétiti se, im se, vb. pf. sich sommerlich zu
kleiden ansangen, das Oberkleid ablegen, C.; polecen, sommerlich gefleidet (3. B. in Bemd-

polętje – políca ärmeln), Mur., vzhSt.; ali si že polečen? vzhŠt.; danes bom polečena k maši šla, Mur. polêtje, n. ber Sommer. poletkováti, ûjem, vb. impf. = polutkovati, Rachlese halten, Jan., M.; - prim. hs. paljetkovati. poletnica, f. eine Rebe, bie nur zuweilen tragt, C., Mik. polętniški, adj. Mur., Cig., pogl. poletenski. poletováti, ûjem, vb. impf. ben Sommer gubringen, C., Z. poletuša, f. = leteca veverica, das Flugeichhornchen (pteromys), Erj.(Z.). poležák, m. der Faulenzer, M. poléžati, im, vb. pf. 1) ein wenig liegen, noch ein wenig liegen bleiben: malo se p.; - 2) burch Liegen nieberbruden, Cig.; travo p., Z.; žito smo pomendrali in poležali, Jurč.; poležano žito, Polj.; p. obleko, die Rleidung burch Liegen zerknüllen, Polj.; — otroka p., bas Rind im Liegen erbruden, Z., Kr.; burch Liegen absondern: konj si je dlako po-ležal, das Pferd hat sich das Haar abgelegen, Cig poležávanje, n. das lange Liegen (im Bette): p. v postelji na velikonočno nedeljo stori, da lan poleže, Pjk.(Crt). poležávati, am, vb. impf. (über bie gehörige Beit) liegen zu bleiben pflegen, C.

poležek, žka, m. die Erleichterung, C. polezin, m. ber gerne liegt, ber Lieger, ber

Faulenzer, Cig., C. poležiti, im, vb. pf. erleichtern, C. poležkáti, am, vb. pf. erleichtern, C. poležkováti, ûjem, vb. impf. zeitweise hie und

da liegen (z. B. wegen Krantlichkeit ober aus Faulheit), C., M.; p. na solncu, Let. poležúh, m. der Faulenzer, Cig., Jan., Mik. polfuntar, rja, m. der Halbpfünder, Cig. polfunten, tna, adj. halbpfündig, Cig., Jan. polgi, adv., praep. Meg., Boh., pogl. poleg. poth, m. ber Bild (Billid) ober Siebenichlafer

(myoxus glis); — mali p., bie Eichelmaus, Cig.; die große Haselmaus (myoxus nitella), Frey. (F.); — rjavi p., die fleine Haselmaus (m. avellanarius), Frey. (F.); — półh, półha, Dol. polhar, rja, m. ber Bilchfanger.

półnek, hka, adj. = plehek, műrbe, C., Habd.-Mik.; — gehaltlos, geschmacklos, ungefalzen,

Notr.; - prim. pligek. pôthen, hna, adj = poln, Cig., Jan., Kr. półhov, adj. Bild : polhova mast, bas Bildfett. pothovka, f. 1) eine Dute aus Bilchfellen;

2) eine Art gerötheter Apfel, C. 1. póli, adv. Gor., pogl. potle, potlej.

2. poli, praep. = poleg, ogr.-C. poliandrija, f. mnogomoštvo, (bot.) mnogo-

prašništvo, die Bolhandrie, Cig.(T.). 1. polica, f.1) ein horizontal irgendwo (z. B. an ber Wanb) angebrachtes Brett, um etwas barauf zu stellen; p. za kuhinjsko pripravo, za bukve; — p. pod oknom, bas Fenster-brett; — ber Borsprung bes Bienenstodes, Cig.; - bas Pflugipannbrett, bas Holz, woran

die Bflugrader laufen, und worauf ber vorbere Theil des Grendels ruht, Cig.: - bas Querholz an der Egge, Cig., Svet.(Rok.); das Gesims, Cig., Jan., Mik.; - die Schwinge beim Bagen, Mik.; — bas Streichbrett am Bfluge, pri Fari-Strek.(LjZv.); — die Tragleiste an ber Halpel, V.-Cig.: — ber Flügel ober Schaft am Bebeftuhl, Bolc-Erj.(Torb.); das Solz, das in der Mühle den Triebftod halt, Z., jvzhSt.; — 2) = pola, die einfache Breite ber in einen Ballen zusammengelegten Leinwand, C.; — 3) eine niebere, ebene Flache, C.

2. polica, f. ein Zettel (z. B. der Mautzettel), SlGor.-C.; — die Polizze, nk.; — prim. it.

policaj, m. = redar, ber Bolizeibiener. policija, f. redarstvo, bie Bolizei; občinska p., bie Gemeinbepolizei, porecna p., bie Strompolizei, DZ.; pristanska p., die Hafenpolizei,

policijski, adj. Bolizeis; p. komisar, der Bolizeicommiffar; — polizeilich: policijsko nadzorstvo, polizeiliche Aufficht. policijstvo, n. daš Polizeiwesen, Cig., Jan.

policist, m. redar, der Polizist.

pólič, íča, m. die halbe Maß; ein eine halbe Dag haltenbes Gefäß (Flasche, Krug). polîčar, rja, m. kdor po poličih pije, M.

poličarica, f. die Halbslasche, C. poliček, čka, m. dem. polič; bas Halbsläsch-

chen, das Halbkrüglein. policica, f. dem. polica; das ovale Brettchen am Pfluge, Rib. - Mik.; — das Gesims am Ofen, Raften u. bgl., Cig. policna, f. die untere Fichtenrinde, Kr.-Valj.

1. poličnica, f. die Halbmaßflasche, Z.; - prim. polič.

2. polienica, f. ein Gestell mit Fächern, Z.; ein solcher Kasten, Fr.-C.; — prim. polica. 3. polienica, f. die Maulschelle, Fr.-C., Nov.;

- prim. lice. 1. poličnik, m. ein Gefäß, bas eine halbe Daß halt, Mur., C., Z.; — prim. polic.

2. poličnik, m. ber Rehlhobel, Cig.; - prim.

poličnják, m. = 1. poličnik, Mur. poligon, m. mnogokotnik, bas Bieled, bas Po-Ingon, Cig.(T.), Cel.(Geom.).

poligonometrîja, f. merstvo mnogokotnikov, die Bolngonometrie, Cig.(T.).

polihromija, f. mnogobarvnost, die Bolnchromie, Cig.(T.). polija, f. starter Regen, Jan., Nov., SIN. polijáč, m. eine Urt fleiner Buber, V .- Cig. polijainica, f. bie Gieffanne, Zilj .- Jarn. (Rok.). polijalo, n. die Gieffanne, Cig. polijati, am, vb. impf. ad politi, = polivati,

Mur., Cig. polika, f. = polič, Cig.

polîkati, kam, ćem, vb. pf. glätten, Mur., Cig., Jan.; pot p., ben Weg bahnen, Mur.; perilo p., die Bafche auf-, ausbugeln, Cig., Jan.; glanzend machen, C.

Suppe); - = omaka, die Sauce. Vod.(17b.

poliniti, linem, vb. pf. begießen, befpulen, M., C.

polinom, m. mnogočlenec, das Bolynom (math.), Cig.(T.), Cel.(Ar.). polinomen, mna, adj. mnogočlen, polynomijá (math.), Cig. (T.). polip, m. ber Polip; morski polipi, Korallen-thiere ober Blumenthiere (anthozoa), Erj. (Ž.); sladkovodni polipi, Gugmafferpolypen (hydrae), *Erj.(Ž.)*. polipovina, f. der Bolypenstod, h. t.-Cig.(T.). polir, rja, m. ber Bolier(er) (bei Maurern). poliska, f. 1) = paliska, ber Mehlstaub, bas Flugmehl (in ben Dublen), Mur., Cig.; mlinarjev klobuk je poln poliske, Rib.; - 2) ber Mehlhund, bie Munbichmammchen (eine Rinderfrantheit), Mur., V.- Cig., Jan., C.; ustna p., Vod.(Izb. sp.). poliskast, adj. mit Mundichwammchen behaftet, Mur. poliskav, adj. = poliskast, Mur. pòliš, adv. = liš, unpaarig, Ip., Rihenberk-Erj.(Torb.). poliški, adj. eine halbe Maß haltend: poliška ročka = ročka, ki polič drži, jvzhSt. polispati, am, vb. pf. auffcmuden, Cig.; svoje napake p., seine Fehler betleiftern, Cig. politehnicen, čna, adj. polytechnisch. politehnika, f. die Bolytechnit. politehniski, adj. polytechnisch. politeizem, zma, m. mnogoboštvo, der Bolytheismus, Cig.(T.). politi, lijem, vb. pf. begießen, übergießen; s kropom kaj, koga p.; solze so ga polile, Thranen liefen über seine Bangen. političen, čna, adj. kar v politiko spada, politisch. politik, m. ber Bolitifer, Jan., nk. politika, f. državoznanstvo, državništvo, bie Bolitit. politikováti, ûjem, vb. impf. politisieren, Cig., politikovavec, vca, m. ber Politisierer, SIN. politiški, adj. politisch. politije, n. die Begiegung. politura, f. lik, olikanost, bie Bolitur. poliv, m. ber Beguis, bas Ubergießen, Cig., Valj (Rad). polivac, m. 1) ber Begießer, ber Aufgießer, Cig.; - 2) ein Befaß jum Begießen, Cig.; bas Schöpfgefäß, Mik.; - eine Art Bottich, Dol.-Z. polivák, m. ber Blagregen, C. polivatnica, f. bie Gieffanne, Z.; ber Sprittrug, Mur. polivatnik, m. bie Gieffanne, Zora. polivalo, n. die Gieffanne, Z. polivanje, n. bas Begießen, bas Abergießen. polivati, am, vb. impf. ad politi; begießen, übergießen; svinje z vodo p. polivek, vka, m. ber Aufguis, Jan. polîvka, f. s čimer se kaka jed (n. pr. žganci) polijo, Dol.; - slaba juha, Kr.; juha iz buenih jedre, BlKr.; - = juha, die Bruhe, bie Suppe, Guts., Cig., Jan.; goveja polivka, Vrtov. (Km. k.); (prim. češ. polivka, bie

polízati, žem, vb. pf. ableden; vse je pojedel in polizal. polizavec, vca, m. ber Tellerleder, C., Z. polizaven, vna, adj. naschhaft, ogr.-C. polízavnost, f. die Naschhaftigfeit, ogr.-C. polîzec, zca, m. = polizavec, Cig. polîzek, zka, m. 1) kake jedi to, kar se ne da z žlico pograbiti, ampak samo polizati, Valj. (Rad); - lahka jed, ki malo zaleže, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); -2) ber Tellerleder, Valj.(Rad). polizkati, am, vb. pf. abnafchen, Cig. polizováti, ûjem, vb. impf. ad polizati; ableden; - naichen, Jan. polizovavec, vca, m. ein naschhafter Dienich, Cig. 1. polják, m. ber Felbhüter, Cig., Jan., C., BlKr. 2. polják, m. ber Schöpflöffel, C.; - prim. plati. poljána, f. bas Flachfeld, bas Flachland; poljane, eine flache Gegend, bas Felb, Cig., Z. poljanec, nca, m. ber Bewohner ber Ebene; ber Felbbauer (opp. Gebirgsbauer), Cig., Jan., Valj.(Rad). poljaniti, anim, vb. impf. ein Feldbauer fein, V.-Cig. poljánka, f. die Bewohnerin ber Ebene; die Felbbauerin, Cig., Valj. (Rad). poljanski, adj. ben Bewohner ber Ebene, ben Feldbauer betreffenb. poljár, rja, m. = 1. poljak, ber Feldhüter, C. pôljce, n. dem. polje, Štrek.; (poljice, Cig., Jan.; poljece: Stoji mi stoji ,polece', Npes.-Vraz). pộlje in polję, n. das Feld: rodovitno p.; žitno p., bas Getreibefeld; - bie Ebene, Cig.; Stoji stoji ravno polje, Po polju steza uglajena, Npes .- jvzh St.; - bas Felb in ber Seralbit, Cig.(T.); - das Gebiet (ber Biffenschaft, der Runft u. bgl.), Jan., nk. pôljec, ljca, m. = poljanec, C., Z. poljedelec, ica, m. der Feldbauer, der Landswirt, Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad), nk. poljedelka, f. bie Felbbebauerin, Valj. (Rad). poljedętski, adj. ben Felbbau, die Agricultur betreffend, landwirtschaftlich, Jan., nk. poljedelstvo, n. der Feldbau, die Landwirtschaft, die Agricultur, Cig., Jan., C., nk. poljemèr, méra, m. = poljemerec, Cig. poljemêrec, rca, m. der Feldmesser, Cig.(T.). poljemerstvo, n. die Feldmefstunft, Cig., Jan., Cig.(T.).pôljiče, n. = poljce; Leži mi leži poljiče, Npes.-Pjk. (Crt.). poljina, f. eine Reihe neben einander liegenber Ader, Cig. poljka, f. ber Spelt (triticum spelta), Rihenberk-Erj.(Torb.). poljnat, adj. vielfelbig, Cig. póljski, adj. Felb:; poljsko orodje, das Adergerath; poljski čuvaj, ber Felbhüter, Cig., nk.; poljski kmet, ber Bauer ber Ebene, Kres.

póljščina, f. coll. die Felbfrüchte. poljub, ljuba, m. ber Rus, Cig., nk. poljûbec, bca, m. = poljubek, Mur., Jan. poljûbek, bka, m. dem. poljub; das Küjschen, ber Rus, Cig., Jan., M., Npes.-Schein., nk. poljuben, bna, adj. 1) beliebig, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; (po nem.); — 2) zahm: poljubna toca, eine Rațe, die sid streicheln lässt, Rez.-C. poljubînka, f. neko jabolko (iz Poljubina pri Tolminu doma), Šebrelje(Goriš.)-Erj.(Torb.). poljubiti, im, vb. pf. 1) zu lieben anfangen, C.; ne da bi mi bili Boga ljubili, samuč da je on nas poljubil, Krelj; - 2) abstreicheln, liebtofen, Rez.-C.; — 3) einen Rufs geben, tuffen, Mur., Cig., Jan., Kast., Kor.-Kres (V. 312), nk.; p. koga v lice, p. komu roko, Cig., nk.; Al' boš me poljubil? Poljubi me prav! Npes.-Schein.; - 4) p. se (tudi: vb. impf.) belieben; (po nem.); prim. ljubiti 4). poljubkováti, ûjem, vb. impf. tuffen, C. poljubljaj, m. der Russ, Cig., Jan., Npes. (Kor.)-Kres (V. 312), Npes.-Schein. poljúbljati, am, vb. impf. ad poljubiti; 1) liebtofen, Jarn.; streicheln, Rez.-C.; — 2) tuffen, C., Let. poljubovanje, n. bas Ruffen, Cig., nk. poljubováti, ûjem, vb. impf. Ruffe geben, fuffen, Cig., Jan., C., nk. poljúden, dna, adj. populär, Cig.(T.), nk. połk, m. das Regiment, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - rus. polka, f. die Bolfa; polko plesati. polke, f. pl. = polkne, C. polkne, ken, f. pl. die Jaloufien; - iz nem. "Balten". połkoven, vna, adj. Regiments, Cig., Jan., nk. połkovnik, m. ber Oberft, Cig., Jan., C., nk. polkovodja, m. ber Regimentscommanbant, nk. potkož, m. ber Schwabentafer (tudi: pokoš, pokož, pukož, C., vzhŠt.). połkożnik, m. 1) = polkoż, C.; - 2) eine Art große Fisole, C polietje, n. das Halbjahr, das Semester, Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk.; - prim. poluletje. pôln, adj. voll; poln sod; polna skleda juhe; polno šako, pest, peščico moke komu dati; drevo je polno sadja; p. uši; p. bradavic; vse polno je ljudi, es wimmelt von Menschen; Stoji vrtec ograjen, Polno rožicnasajen, Npes.-K.; polno me je česa, ich bin mit etwas angefüllt, Cig.; polno me je upanja, ich bin voll hoffnung, C.; polna luna, ber Bollmond; ob polnem, bei Bollmond, C.; polni zbor, die Plenarversammlung, Cig. (T.); v polnem zboru, in pleno, Cig.; polne mere ali vage, vollwichtig, Cig., Jan.; poln ogel, eine Bollede, Cig. (T.); cep gre na polnem v sod, ber gapfen schließt volltommen bicht, vzh.St.; - inhaltsreich, massiv, Cig.; polni nagelj, die Doppelnelle, Cig.; polna senca, der Rernschlage svetloba, das Schlage light, Cig.(T.); polnega naglasa, hochtonig, Cig.(T.).połnahern, adj. = poln, BlKr.-Let.

połneż, m. 1) bas Berfüllen, bie Füllung, Cig.; to vino imamo za p., jvzhSt.; - 2) ber Fills wein, C.; - 3) der Bollmond, St.-Cig., C. poineinica, f. ber Füllfrug, Dol .- C. 1. półnica, f. die Schwiegermutter, Meg., Trub., ogr.-M., Mik. 2. połnica, f = 1. polnik 1), C. 1. polnik, m. 1) ein Schöpfgefäß, die Schöpfgelte, Cig., C., Dol.; = korec, BlKr.-Let.; bie Bafferradzelle: kolo na polnike, bas Schöpfrad, Savinska dol.; - 2) Marijini polniki, die europäische Erdscheibe (cyclamen europaeum), BlKr.-Let. 2. połnik, m. = polovnik, ein Biertelmegen, Valj.(Rad). połniten, ina, adj. Hulls, Jan. (H.). połnilo, n. die Hullung, Cig., DZ. połniśce, n. der Hullung, Cig. polnîtev, tve, f. bie Füllung, Cig., Jan. poiniti, im, vb. impf. 1) füllen: sode p.; p. mosnjo, ben Beutel füllen, Cig.; - mesec se polni, ber Mond nimmt im zweiten Biertel auf, Cig.; - 2) žito polni = plenja, Cig. polnivec, vca, m. ber Füller, Cig., Jan. podnívka, f. die Füllerin, Cig.
podnjáč, m. der Füllbottich, Cig.
podnjáča, f. 1) der Füllfrug, C.; — 2) =
lakomnica, das Tricherichaff, C., Valj. (Rad). polnjaj, m. die Füllungshöhe. DZ. połnjęnica, f. das Füllungsmahl, Cig.; "denes imam polnjenico, rekše vinski kupec pride s posodo, da mu jo napolnimo", Rihenberk-Erj. (Torb.).polnjenje, n. bas Kullen. połnocvéten, tna, adj. vollblubend, mit gefüllten Blüten, Cig., Jan. polnoč, f. die Mitternacht; do polnoči; proti polnoči; o polnoči; pred polnočjo; polnoč je, es ist Mitternacht, Gor.-Levst. (Zb. sp.); tudi: pôłnoč; (nav. polnoči je). połnộča, f. bie Bollheit, kajk .- Valj (Rad). polnočen, čna, adj. Mitternachts-, mitternăchtlich; — Nord : polnočni veter, Dict. polnočka, f. = polnočnica, Ščav.-C., vzhŠt.-Pjk.; od polnočke priti, BlKr.-DSv. polnočnica, f. 1) die Christmette in ber Christnacht; tudi: pl. polnočnice, BlKr., jvzhŠt.; — 2) ein Sternbild: der Wagen, C połnočnik, m. ber Nordwind, Jes. polnoglásen, sna, adj. vollstimmig, Mur., Cig., nk. polnoglasje, n. die Bollstimmigfeit, Jan. (H.). polnoglasnost, f. bie Bollstimmigfeit, Mur., Cig., nk. połnoklásen, sna, adj. vollährig, Cig. połnoktven, vna, adj. vollblittig, Mur., Cig., Jan., nk. połnokévnost, f. bie Bollblütigkeit, Cig., nk. polnoléten, tna, adj. volljährig, Cig., Jan., C., nk. połnolétnost, f. die Bolljährigfeit, Cig., Jan., C., nk. potnolic, lica, adj. mit vollem Beficht, vollwangig, C. polnoličen, čna, adj. = polnolic, Cig.

połnomóčen, čna, adj. vollfraftig, Jan., nk. polnooblastje, n. die Machtvollfommenheit,

połnopráven, vna, adj. boliberechtigt, SIN. polnoroden, adj. vollbürtig, Cig., Jan., Cig.

polnorodnost, f. bie Bollbürtigfeit, Cig. połnorog, róga, adj. polnoroga kopita, volle Hufe, Levst. (Podk.)

polnost, f. die Bollbeit, die Fulle, Cig., Jan., Krelj; p. želodca, Kast.-Valj. (Rad); od njegove polnosti smo mi vsi vzeli, Dalm.

połnośteviłen, łna, adj. vollzählig, Mur., Cig., Jan., nk.

połnoštevilnost, f. die Bollzähligfeit, Mur., nk. polnota, f. die Bollheit, die Fülle, Cig., Jan., Valj. (Rad).

polnotehten, tna, adj. vollwichtig, Cig., Jan. polnóten, tna, adj. vollstänbig: polnotni tehnični osnutki, vollftanbige technische Brojecte, Levst. (Cest.).

polnotéžen, žna, adj. vollwichtig, Mur., Cig. (T.), DZ.

połnovážen, žna, adj. vollwichtig, Jan. połnovážnost, f. die Bollwichtigfeit, Cig. połnoveljáven, vna, adj. vollgiltig, Jan. połnoveren, rna, adj. authentijch, Cig., Jan.; pogl. pravoten.

polnovisten, stna, adj. chromatisch (mus.),

Cig., Jan., Cig.(T.). połnozvocen, čna, adj. volitonent, SIN. połnozvók, zvóka, adj. volltönend, Cig. polo-, (v sestavah) Halb-; pogl. polu-. poloblo, n. bie Halbtugel, Rof.-Kres; - pogl. poluoblo.

polobrta, f. eine halbe Wendung: s polobrto na levo skočiti, Telov.; - pogl. poluobrta. pològ, loga, m. 1) ber Erlag, Cig., Jan., DZ.; das Depositum, Cig., Jan., C.; — 2) polog, loga, bas Gi, bas im Refte ber Benne gelaffen mirb, C., Strek., Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.), C.; — 3) raven ali nekoliko viseč svet, Podkrnci - Erj. (Torb.); — baš

pologa, f. 1) was hingelegt wird, M.; der Er-lag, DZ.; — das Depositum, Z.; — 2) bie Lage, Jan.; die Position, Cig. (T.); (po češ.); 3) bas Geruft, worauf Schiffe gebaut werben. C.

Reffelthal, Cig., Jan., C., Tolm.-Mik.

poldj, Idja, m. eine feichte Sandbant, C.; Sava dela velike poloje in otoke, Erj. (Izb. sp.); bie Rehrung, Cig. (T.), Erj (Min.); - hs. polojiti, im, vb. pf. mit Unichlitt beschmieren, Jan.(H.).

polojnik, m. rdečenogi p., ber rothfüßige Strandreiter (himantopus rufipes), Erj. (Z.). polókati, kam, locem, vb. pf. ichlappernd auffreffen; - auffaufen, Cig., Jan.

polokotáti, otâm, óčem, vb. pf. = polokati, C. polom, loma, m. bas Brechen (3. B. ber Baume im Balbe), Cig.; die Berftorung, Cig., M.; bas Toben, Jan.; - denarni p., ber Banterott, der Krach, nk.

polomaj, m. = polom, bas Brechen, Z.; -

ber Sturm, Jan., UcT.

polomast, f. ber Binbrife, Cig. polomastîtev, tve, f. bas Rieberreißen, bie

Berwüstung, Jan.

polomástiti, astim, vb. pf. mit Ungeftum nieberbrechen, niederreißen, bermuften, zerftoren; vihar je drevje polomastil; medved je žito polomastil, ber Bar hat bas Getreibe niebergeschlagen, Cig.

polomek, mka, m. ein bom Binde umgeriffener Baum, Cig.; pos. pl. polomki, ber Bindfall,

Jan. (H.).

polómiti, lomim, vb. pf. nacheinander gerbrechen; veter je drevesu vse veje polomil; kosti komu p.; ves polomljen je, er ist ganz zerichlagen, ein ganzer Rruppel.

polomljenina, f. = polomki, ber Bindfall, Jan.(H.).

polonica, f. ber Marientafer (coccinella septempunctata), Cig., Jan., Erj. (Ž.), Kr. pộlosmi, num. achthalb.

polosciti, im, vb. pf. mit Glafur übergieben, Z.; - mit Raufchgold übergiehen, ZgD.; pološčena revščina po mestih, baš glanzenbe Elend in den Städten, Glas.

polot, lota, m. das Unterfangen, das Unternehmen, Cig., Svet. (Rok.); — die Handsanlegung, das Attentat, Cig., DZ. polotba, f. das Unternehmen, C., Cv.

polotilo, n. das Unternehmen, Svet. (Rok.). polotiti se, im se, vb. pf. p. se koga, sido über jemanben hermachen, ihn angreifen, Cig., Jan., M.; p. se česa, etwas in Angriff nehmen, unternehmen, Cig., Jan.; dela se p., eine Arbeit

anfangen, Cig., Lasce-Levst. (Rok.); fich bemachtigen: zanikarnost se človeka poloti, C. polotnja, f. das Unternehmen, Svet. (Rok.).

polov, lova, m. ber Abfang, Cig. poloven, vna, adj. halb: polovna obrta, eine halbe Drehung, Telov.; polovna obleka, die unvollständige Rleidung (des gemeinen Mannes an Berftagen), Svet. (Rok.); poloven les, einmal gespaltener Baum, das Halbholz, Notr.

polovica, f. bie Salfte; za polovico maniši; na polovico, zur Salfte.

polovîčar, rja, m. 1) der Halbbauer, der Halbhufner, Cig., Rut. (Zg. Tolm.), Navr. (Kop. sp.); — 2) ber etwas nur halb ift ober alles nur halb zu thun pflegt, ber Salbling, nk.; — 3) ber Halbziegel, Cig.; - 4) eine Dunge, C.; ber Halbtreuger, Dol.; koliko clovek za polovičar trpi, predno ga dobi! Jurč.

polovičarski, adj. nur halb bem 3mede entsprechend, C., nk.

polovíčarstvo, n. halbschlächtiges Wesen, die Halbwifferei, nk.

polovičávati, am, vb. impf. fortgefest halbieren: polovicavan liter, fortgefeste Salbierungen bes Liters, DZ.

polovíčen, čna, adj. halb, Halb-, halblich; polovîcno nadstropje, bas Salbaejdojs, Cig.; polovični naglas, ber halbton, Cig. (T.); polovične naredbe, halbe Magregeln, Cig.

polovičiti, ičim, vb. impf. halbieren, Jan., M.,

Digitized by Google

— 1**3**3 —

polovička, f. dem. polovica, bas Salftchen, Mur. polovičnica, f. (črta) p., bie Halbierungelinie, polovičnik, m. einer, ber alles oberflächlich (nur halb) zu thun pflegt, ber Halbling, Valj. (Rad). polovičnjak, m. 1) = polovičnik, Cig.; -2) der Halbwein, DZ. polovičnost, f. die Halbheit, Cig., Jan. poloviten, ina, adj. halbierend, halbierungs., Cig.(T.). polovilo, n. die Halbierung, Cig. (T.). polovina, f. = polovica, bie Salfte, Mur., Cig., Jan., Slom.; (polojna, ogr.-Valj.[Rad]). polovínica, f. dem. polovina; das Halftchen, Mur. poloviniti, înim, vb. impf. halbieren, Mur., Cig., Jan. polovinoma, adv. gur Balfte: p. obnavljati, dur Halfte erneuern, DZ. polovito, halbwegs, C. polovîtev, tve, f. die Halbierung, Cig. (T.). 1. polovíti, ím, vb. impf. halbieren, Cig. (T.); kot p., einen Bintel halbieren, Znid. 2. polovíti, ím, vb. pf. nach einander abfangen, einfangen; kokoši, tatove p.; vse ribe, rake komu p., alle Fische, Krebse jemanbem wegfangen. polovníca, f. 1) bie Halbhube, Jan.; — 2)
= pol mernika, Cig., Met.; (1/4 mernika, Gor., Lašče-Levst. (Rok.); = mera štirih bokalov, Temljine [Tolm.], = mera osem bokalov, na Cerkljanskem-Štrek. [Let.]). polovničar, rja, m. ber Salbhüfner, Jan. polovník, m. = pol mernika; der vierte Theil bes österreichischen Megens, Mur., V.-Cig.; — ber Scheffel, Trub. - Mik.; luč postaviti pod p., Slom.; luč svoje modrosti staviti pod p., LjZv. polovnjáček, čka, m. dem. polovnjak; ein Halbstartinfasschen, Mur., jvzh St. polovnják, m. ein Salbstartin, ein fünf Eimer haltenbes Fafs. položaj, m. die Lage, Cig. (T.), C., nk.; stalen p., ftabile Lage, Sen. (Fiz.);—bie Form des eittvortes (gramm.), Jan.(H.); — hs. polôžba, f. die Hinlegung, Cig.; der Erlag, DZ. položek, žka, m. 1) ber Erlagsgegenstand, Cig.; — 2) = položnik 2), podložek, polog 2), C. položen, žna, adj. 1) Erlags., Depositen., Cig., Jan.; polôžni list, DZ.; položni denarji, Depositengelder, Cig.; -- 2) nicht fteil, sanft sich abdachend; položno rebro, sanster Abhang, Cig. (T.), Jes.; šel je po položni rebri navzdol, LjZv.; položna cesta, Zora; po položnih stopnicah, LjZv.; po položnih in strmih sklonih, auf fanften u. fteilen Abhangen, Slovan. položénje, n. 1) die Hinlegung; - die Niederlegung, Cig.; — 2) bie Lagerung, Cig.; bie Lage (po rus.), Cig.(T.). polôžič, m. žleb preko ceste v klancu, Koborid-Erg. (Torb.). položína, f. geneigte Flache, schiefe Ebene, Cig. (T.), Z.; — die Terrasse, Temljine (Tolm.)-

Strek. (Let.).

položíšče, n. mesto, kamor se kaj položi, C. položît, adj. = položen 2), Cig. (T.). položîtev, tve, f. das Legen, Cig.; die Erlegung, C. položíti, ím, vb. pf. legen, hinlegen; p. dete v zibel; p. denar na mizo; roko p. na srce; na jezik komu kaj p., einem etwas in ben Mund legen, Cig.; p. pred občinski zbor (vorlegen), Levst. (Nauk); — živini p., bem Bieh Futter vorlegen; - trto p., die Rebe absenten, Mur.; - bolezen me je položila, bie Krantheit hat mich ans Bett gefesselt, C., Gor.; erlegen: p. toliko novcev, kolikor je kvare, Levst. (Nauk); deponieren, Jan., Levst. (Rok.); niederlegen, ablegen, Cig., Jan.; orožje p., die Baffen streden, Mur., Cig.; besedo p., (bor bem Sterben) ju fprechen aufhören, Lasce-Levst. (Rok.); - p. se, sich legen; sich lagern, Cig. položitost, f. == položnost, Jan.(H.). položje, n. die Lage, die Position, die Situation, Cig. (T.), C., SIN.; imenitnost temu mestu daje njegovo položje ob veliki reki, Erj.(Izb. sp.); udajte se v to položje, ki je! Jurč. položníca, f. 1) bie Hinterlegerin, Cig.; -2) der Ableger, ber Senter (g. B. einer Rebe), Mur., C. položník, m. 1) ber Erleger, ber Deponent, Cig., Jan.; — 2) bas Ei, bas ber Henne im Refte gelaffen wird, C. položnína, f. 1) die Depositengebür, Cig., Jan., DZ.; - 2) das beponierte Gelb (3. B. bie Caution), Levst. (Nauk), DZ. polóžnost, f. die sanfte Abdachung, die Abschüssigkeit, Cig., Jan., C. polpeti, num. fünfthalb; polpeto vedro, 41/2 Eimer. polsedmi, num. siebenthalb. polst, î, f. = klobučina, ber Filz, Vrt., DZ., Levst. (Podk.); - prim. stsl. plasta. polstenka, f. die Goldraupe (Aphrodite aculeata), Erj. (Z.). polšesti, num. sechsthalb; - tudi: polšesti. polisetina, f. bas Bilchsleisch, Fr.-C. półševina, f = polšina i), Cig. półšina, f. 1) das Bilchloch; — tudi: luknja, kjer ima kača gnezdo, LjZv., jvzhSt.; — 2) polsina, bas Bilchfleisch, bas Bilchfell, Valj. (Rad). pôtšnica, f. die Bilchfalle, pri Fari - Štrek. (LjZv.).półster, tra, m. ber Bolster; (iz nem.). pôlštrc, m. dem. polšter. pott, î, f. 1) die Haut am lebendigen Leibe; do pôlti moker, bis auf die Haut nass, Mur., Cig.; pri polti prijeti koga, hart am nadten Rorper angreifen, Gor.; do polti koga ostrici, bie haare glatt abicheren, Polj.; gladka polt, Polj.; - kurja p., die Gansehaut (fig.); die Hautfarbe: tele ima erno p., die Haut bes Ralbes (unter ben Haaren) ift ichwarz, C., Rib .- Met.; bela p., weißer Teint, Cig., Jan.; - die Carnation, Cig. (T.); - pri polti odsekati ali odrezati kaj, etwas an der Burgel abhaden ober abschneiben, M., C., Gor.; travo

pri polti odkositi, Polj.; - do polti ali pri polti prah odgrebati, ben Staub gang icarf abziehen, Levst. (Cest.); -2) ber Boben eines geblumten Beuges, Cig.; - 3) bie Ginnlichfeit, Jarn.; - (polt m. = spol: moškega polta, Krelj).

1. potten, tna, adj. 1) Haut-, Fleisch-: pottna barva, Cig., Znid.; — 2) sinnlich, fleischlich: poltni razuzdanci, Navr.(Let.); - tudi: poltan, półtna, C., Z.

2. polten, adj. die Sinnenluft befriedigenb, finnlich, fleischlich, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; poltena ljubezen, polteni mik, Cig., Jan.

poltenost, f. die Sinnlichkeit, Cig., Jan., C. poltnast, adj. fleischfarben, Jan. (H.). poltora, f. neki denar: ein 3meigroschenstud, ogr.-C.; - ein halber Grofchen, (-ura) Pohl.,

Mur.; - prim. stsl. pol's vitora = poldrugi.

poltorák, m. eine polnische Munge, Habd. Mik. poltrak, m. ber Bolbrad, eine polnische Dunge, V. - Cig.; (ein halber Grofchen, Mur.);

pogl. poltorak.

poltretji, num. britthalb; — tudi: poltretji. pólu, adv. halb, nk.; polu nov, Jurc.; - nav. polu- v zloženih besedah: Salb-, halb, nk.; (tu so vse dotične besede pisane s "polu-", če so tudi v izvirnikih pisane s "pol-" ali "polo-"; nav. se izgovarjajo s polu- zložene besede tako, da ima tudi polu- svoj poudarek).

polubelič, líča, m. ber Heller, (polb-) Mur., Mik.

polubog, boga, m. ber halbgott, nk.; (polobog), Cig., Jan.

polubrat, brata, m. ber Halbbruder, LjZv.; (polb-), Cig., Jan.

polubúden, dna, adj. halbwach, Zora.

polucati, am, vb. pf. burch Werfen aufbrauchen, verwerfen; vse kamenje p., Cig.

polučlovek, véka, m. ber halbmenich, (pole-) Cig., Jan.

polud, m. ber Schlamm, ber fich am Boben eines trüben Baffers anfest, oder ber nach dem Abflufs des Baffers irgendwo gurudbleibt, Polj.; pogl. palud.

poludân, dnêva, m. = poldan, nk.; proti poludnevi, LjZv.

poludívji, adj. halbwild, Cig.

poludnéven, vna, adj. halbtägig, nk., (polod-)

poludníca, f. hudi duh, ki o "poludne" straši, C. polugiásen, sna, adj. 1) halblaut, nk.; — 2) halbtönig, (polg-) Cig.

poluglasje, n. der Halbton, (polg-) Cig., Jan. poluglasnica, f. der Halblaut, (polog-) Cig. poluglasnik, m. der Salbvocal, Cig. (T.), nk.; (polg-), Cig.

polugiûh, glúha, adj. halbtaub, Zora.

1. polúkati, am, vb. pf. ein wenig guden; p. skozi razpoko v sobo; - hervorguđen: solnce je polukalo izza oblakov.

2. polûkati, am, vb. pf. austrinten, ausfaufen, Jan., Npes.-K.

polúkniti, lûknem, vb. pf. guden, Cig., St.-SIN.; hervorguden: solnce polukne izza oblakov, C.

polukockast, adj. hemiteffularifch, Cig. (T.). polukolo, ésa, n. das Halbrad, (polkolo) Cig. polukonj, konja, m. bas Salbpferd, (polkonj, polokonj) Cig., Jan.; polukonji ("polkonji") so bili ljudje zgoraj s človeško, od pasu pa s konjsko podobo, Št. med Muro in Dravo-Pjk. (Črt.).

polukovína, f. das Halbmetall, Cig. (T.). polukrajcar, rja, m. ber Salbireuzer, Jan., nk. polukrîtec, ica, m. polukrilci, Halbstügler (hemiptera), Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.). polukrižāvka, f. ein halber Kreuzthaler, (polk-)

polukrôg, m. ber Halbfreis, Jan., Cig. (T.), Žnid., Cel. (Geom.), nk., (polok-) Cig., Jan. polukrôgla, f. die Halblugel, Cel. (Geom.), nk., (polk-), Cig., Jan.

polukrôglast, adj. halbfugelförmig, nk., (polk-) Cig., Jan.

polukróżen, zna, adj. Halbtreis-, halbtreis-förmig, Cig. (T.), nk., (polok-) Cig., Jan. polukrožje, n. der Halbireis, (polok-) Cig.,

polukrôžnat, adj. halbzirkelförmig, (polok-)

polukrôžnica, f. (črta) p., die Halbfreislinie, Cig. (T.), (polok-), Cig., Jan.

polulati, am, vb. pf. bepissen, (v otročjem go-

polulek, lka, m. die Flufswelle, Valj. (Rad). poluléten, tna, adj. halbjahrig, nk., (polol-) Cig., Jan ; poluletni veter, ber Monfun, Cig. (T.)

polulêtje, n. bas Halbjahr, nk., (polo-) Cig., Jan.

poluletnica, f. die Halbjährige, Jan. (H.). poluletnik, m. ber Salbjährige, Jan. (H.). poluletnina, f. die Gemestralrate, DZ.

polulîsec, sca, m. ber Halbfuchs, (polol-) Cig. polulodrica, f. ber Halbeimer, (poll-) C. polulok, m. ber Halbbogen, (poll-) Cig.

polumer, mera, m. der Halbmesser, Cig. (T.), Cel. (Geom.), Znid., nk., (polom-) Jan. polumêsec, seca (sca), m. der Halbmond, Jan.,

nk., (polom-) Cig. polumesečast, adj. halbmondförmig. (polom-)

polumęsečen, čna, adj. 1) halbmondförmig, (polom-) Jan ; — 2) halbmonatlich, nk. polumęsečnik, m. eine halbmonatlich erscheinende Beitschrift, Jan. (H.).

polumęščan, ána, m. ber Halbbürger, C. polumęščanski, adj. halbbürgerlich, Zora. polumož, m. ber Halbmann, ber Amitter, (polmož) Cig.

polumráčen, čna, adj. halbbuntel: polumračna veža, *Zora*.

polumrāčje, n. das Halbbuntel. Cig.(T.). polumrak, m. bas Halbbuntel, Zora. polumftev, tva, adj. halbtobt, nk., (polom-, polm-) Jan.

polunadstrôpje, n. bas Mezzanin: podstrešno p., Levst. (Pril.). polunag, nága, adj. haibnadt, (polon-) Jan. polunočnica, f. = polnočnica, Zora, Erj. (Izb. sp.). poluoblica, f. die Halbfugel, (polob-) M. poluobličast, adj. halbfugelförmig, (polob-) M. poluóblo, n. die Halblugel, nk., (polob-) Jes., Rot.-Kres. poluobita, f. eine halbe Drehung, (polobrta) Telov. poluókno, n. bas Salbfenfter, Cig., Jan. poluopāl, m. der Halbopal, Erj. (Min.). poluopica, f. poluopice, Halbaffen (prosimii), Cig. (T.), Erj. (Z.). poluos, î, f. die Halbachse, Cig. (T.), Cel. (Geom.). poluostròv, stróva, m. = poluotok, Cig., poluotok, toka, m. bie Halbinfel, Cig. (T.), nk., (polotok) Mur., Cig., Jan., Jes. polupîvo, n. das Halbbier, (polp-) Cig.;-rus. poluplaten, tna, adj. halbseitig: moj poluplatni brat, mein Halbbruder, poluplatni kristjani, Halbchristen, (polpl-) C. poluplatno, n. die Halbleinwand, (polop-) Cig. polupoprečnik, m. ber halbmesser, Cig. (T.); polupręčnik, m. = polupoprečnik, Jan. polupremernik, m. ber halbmeffer, (polopr-) Cig., Jan. polupresęžnik, m. = polupremernik, (polopr-) polupretekel, tekla, adj. halbvergangen, nk., (polopr-) Cig., (polpr-) Jan. poluprozóren, rna, adj. halbburchfichtig, Cig. (T.), C. poluptič, ptíca, m. ber Halbungel, (poloptič) Cig. poluren, rna, adj. halbstündig, Jan. poluroden, dna, adj. halbbürtig, Cig. (T.), (polroden) Cig. polusen, sna, m. ber Halbschlaf, Zora, C. polusenca, f. der Halbschatten, Zora. polusencje, n. ber Halbschatten, Cig.(T.), (polos-) Cig. poluséstra, f. die Salbichwester, nk., (polsestra, polisestra) Jan. polusmęh, m. halbes Lachen, Zora. polusmóla, f. polusmole, Halbharze, Unterbarze, h. t.-Cig. (T.). polusoglasnik, m. ber Halbconsonant, Jan. polusopran, m. ber Meggojopran, (polos-) Jan. poluspánje, n. der halbichlaf, Zora. polustolp, m. die Salbfaule, Cig. (T.). polusukno, n. das Halbtuch, (polos-) Cig. polusvetlost, f. bie Halbhelle, Zora. polusvilen, adj. halbieiben, nk. polusvilenina, f. die Salbfeibenware, DZ. polúta, f. bie Salfte, Mur., Cig.; - ber halbe Krautkopf, jvzhSt.; — die Halbfugel, die Hemisphäre, Jan., C., Erj. (Som.). polutan, ana, m. ber Zwitter, ber Baftarb bei Thieren und Pflanzen, ber Mischling, Cig. (T.), Erj. (Som.); polutani, Sybride (min.), h. t.- Cig. (T.); - ber Mulatte, Cig., Jan., Cig.(T.); (hs.).

polutanka, f. bie Mulattin, Cig., Jan. polútast, adj. halbfugelförmig, Jan. polútati, am, vb. impf. nachlesen: klasje p., Fr.-C.polûtek, tka, m. die Sälfte, Mur., C., Met.; — ein halber Kreuzer, C.; — polutki, einmal der Länge nach gespaltenes ober gefägtes Holz, das Halbholz, Cig., C.; — der halbe Krauttopf, Z., Dol.; — die halbe Hube, Z.; übhpt. ein fleiner Grundantheil, C.; ima samo neke polutke, (b. i. einen zerftreuten, feinen arrondierten Grundbefit), C.; - halbes Tagwert, C.; - polutki, die Uberbleibsel von Obst ober Feldfrüchten, die Rachlese, Fr.-C. poluten, tna, adj. halbichlächtig, zwitterhaft, Cig. polûtka, f. die Halblugel, Cig.(T.); - razpolovljena zeljna glava, kakršne kisat devajo, polutkar, rja, m. ber halbhufner, Z. polůtkast, adj. polutkasto zelje = v polutke razrezane zeljne glave, Dol. polûtkati, am, vb. impf. = polutkovati, Z. polutkováti, ûjem, vb. impf. = polutke pobirati, Rachlese halten, Fr.-C. polutma, tme, f. bas halbbuntel, C. polûtnik, m. ber Aquator, Cig. (T.), C.; nebesni p., ber himmelsaquator, Cig. (T.). polutniški, adj. Aquatorial-, Cig. (T.). polutráva, f. polutrave, Halbgrafer, Cig. (T.), Tuš.(R.). polutriti se, im se, vb. pf. ben lutherischen Glauben annehmen, Cig. polutvorek, rka, m. das Halbfabricat, (polotv-) polutvorina, f. das Halbfabricat, h. t.-Cig.(7.). poluūška, f. neka školjka: baš Halbohr, (polo-) poluvatein, teina, adj. halbellig, (polo-) Cig. poluvédrn, adj. halbeimerig, (polo-) Cig., jvzhpoluverec, rca, m. der Halbgläubige, der Reger, C., (poloverec) Trub.-Mik. poluveren, rna, adj. fegerisch, (polov-) Trub .-Mik. poluvernica, f. die Halbgläubige, (polov-) Cig., Jan. poluvernik, m. ber halbgläubige, (polov-) Cig., poluverstvo, n. das Regerthum, (polov-) Dalm. poluviden, dna, adj. halbsichtbar, (polov-) Cig., poluvino, n. der Halbwein, DZ. poluvodič, ica, m. ber halbleiter (phys.), h. t .-Cig.(T.)poluzajček, čka, m. ber Halbhase, (poloz-) Cig. poluzdętek, ika, m. das Halbfabricat, DZ., (polozd-) Cig. poluzemlják, m. der Halbbauer, (polz-) Cig., Jan. poluzverski, adj. halbthierisch, Zora. polužnica, f. bas Sumpsheu, C. polza, f. 1) bas Reibscheit am Borbertheile bes Wirtschaftswagens, bas sich unten an ber Langwiebe reibt und bie Deichfel emporhalt; 2) in ber Duble ber Baum, auf welchem bie

półžji, adj. Schneden-; po polžje (nach Schneden-

Bfanne bes barin laufenben Drillinges ruht, ber Tragbaum, V.-Cig.; po polzi tece preslica, C.; - 3) bie Bflugschleife, C.; - 4) ein fteiler Abhang, Mik.; - Die Holzriese, Z. pótzalica, f. eine ichlupfrige Stelle, Z.; - bie Schleifbahn, C. półzati, am, vb. impf. friechen, Podkrnci-Erj. (Torb.); - p. se, = drsati se: gremo se polzat, Soška dol., Goriška ok.-Erj.(Torb.), C. półzav, adj. schlüpfrig, C. półzek, zka, adj. foliupfrig; polzko je po cesti; po polzki poti hoditi. polizel, eli, f. bie Rutiche, Jan.(H.). półzeł, zla, adj. = polzen, C. półzen, zna, adj. folimfrig, Cig., C.; na pol-zno postaviti, Trub. połzęti, im, vb. impf. rutichen, gleiten, Cig., C.; - polhi, ki bodo po tvoji golti polzeli, Jurc.; polzi, es gleitet, es ift fclupfrig, Cig., Rez.-Baud.; polzeč, schlüpfrig, Meg.; staviti se na polzeče, Dalm.; polzeče ribe, Krelj; - (nogam se polzi, Dict.); — lasje polzijo, die Haare fallen aus, C.; - fchleichen, C.; friechen: črvi polze, kajk .- Valj .(Rad). polzgáča, f. der Schlittschuh, St.-Cig. pólzgalica, f. die Schleifbahn, die Gisbahn, C., Z. polzgalo, n. ber Gisfahrichlitten, C półzgati se, am se, vb. impf. 1) = polzati se, drsati se, C.; — 2) polzga se = polzi, es gleitet, es ift fcblupfrig, C. polzica, f .- polza, das Reibicheit am Bagen, Dol. polzkóba, f. = polzkost, Mur. polzkost, f. bie Schlüpfrigfeit, Mur., Cig. półzniti, pôlznem, vb. impf.polzne=polzi, M., C. półznost, f. = polzkost, Cig. półż, m. bie Schnede; počasi hodi kakor polz; bie Schnede im Dhr, Cig. (T.).; - polt, półża, Dol. polžána, f. ber Spelt (triticum spelta), Vrsno pod Krnom-Erj.(Torb.). potzar, rja, m. ber Schnedensammler, ber Schnedenhandler, Cig. polizarica, f. 1) die Schnedensammlerin, die Schnedenhändlerin, Cig.; — 2) ber Schneden= tlee, ber Sichelflee (medicago falcata), Jan., C. półżast, adj. ichnedenartig polže, éta, n. das Schnedchen, Levst. (Zb. sp.). półżek, żka, m. dem. polz; 1) bas Schnedchen; 2) die Egelkrankheit bei Schafen, C.; -3) die Spite des Bohrers, C., St.-Valj.(Rad); 4) der Schnörfel, V.-Cig. półżev, adj. Schneden-; po polzevo iti. połżevina, f. = polzina, Nov. półżevka, f. bie Schnede (bas Beibchen), Jan. połżica, f. bie Nactichnede (limax), Žabče (Tolm.)-Erj.(Torb.). polžič, ica, m. dem. polž; bas Schnedchen; der fleinste Saferfisch, C. polžiček, čka, m. dem. polžič; bas Schnedchen, Cig. potzina, f. bas Schnedenhaus, Cig. poliniak, m. ber Schnedenbehalter, C. półżiti, im, vb. impf. 1) frauseln: lase p., Z.; - 2) (schälen, Mur.; — p. se, sich maußen, Guts.; pogl. pužiti).

art) lesti. pôlžkarica, f. spodnja plast zemlje, vsa polna polžjih lupin (na barju), DSv. polinica, f. ber Schnedenbehalter, Cig., C. pôlžnik, m. = polžnica, Cig. pomāda, f. mazilo za lase, bie Pomade. pomâdežati, am, vb. pf. bematein, Cig. pomaga, f. die hilfe, C. pomagac, m. der Gehilfe; der Mitarbeiter; rokodelski p., ber handwertsgesell. pomagačíca, f. bie Gehilfin, Cig. pomagáčiti, ačim, vb. impf. behilflich fein, helfen: p. komu (zaničlj.), C. pomagâčka, f. = pomagačica, Cig. pomagaj, m. na p. klicati, zu hilfe rufen, C.; na p. vpiti, Vrt.; na p. priti, zur Aushilfe tommen, Mik.; na p. biti komu, jemanbem helfen ober behilflich fein, ogr.-C pomagaten, ina, adj. belfend, behilflich, Cig., pomagalo, n. ber Behelf, bas hilfsmittel, Cig. (T.), Erj. (Som.), DZ., Nov., Levst. (LjZv.); naj se poprijemajo tega branila in pomagala, pomagániti, ânim, vb. impf. na pomaganje klicati, BlKr.-DSv. pomáganje, n. bas Belfen; na p. klicati, ju Silfe rufen. pomagatelj, m. ber Gehilfe: zdravniški p., ber Assistenzarzt, Levst. (Pril.). pomágati, am, vb. impf. ad pomoči; helfen; p. komu delati; p. komu z voza, na konja; p. komu v stiskah; kaj mi to pomaga! maš nütt (frommt) mir bas; pomagajte! zu Silfe! Bog pomagaj! Self Gott! (rece se tudi, kadar kdo kihne, = jum Bohljein!); pomagaj vam Bog! (pozdrav), Trub.; zdravilo bo pomagalo; (p. koga, C., Npes.-Vraz, kajk.-Valj. (Rad); — tudi: pf. = pomoči; prim. Mik. V. G. IV. 319.). pomagavec, vca, m. ber Belfer. pomagâvka, f. die Helferin; sveta pomagavka! pomagljiv, íva, adj. kdor rad pomaga, Trub.; - behilflich, förderlich, Mur., Cig. pomagováti, ûjem, vb. impf. helfen, Jan., C. pomah, maha, m. ber Nieberichlag (mus.), Jan. pomáhati, am, vb. pf. 1) zusammenhauen, Cig.; - 2) ein wenig schlagen: p. s perutami, Z.; p. komu, jemandem (z. B. mit ber Hand) winken, *Z*. pomahljati, am, vb. pf. ein wenig webeln, fuchteln oder schwingen, Z. pomahoviti se, ovim se, vb. pf. sich bemoosen, pomahtáti, âm, vb. pf. = pomahljati, C. pomajati, jam, jem, vb. pf. ein wenig bewegen, schütteln; z glavo p., ben Kopf schütteln.

pomajávati, am, vb. impf. = pomajevati, C.

pomajeváti, ûjem, vb. impf. ad pomajati;

pomaka, f. 1) bie Anfeuchtung, Cig.; - 2) bie

Tunte, Die Gauce, Cig., Jan.

wiederholt bewegen oder schütteln; z glavo p.

pomākati, kam, čem, vb. impf. ad pomočiti; eintunien.

pomákniti, máknem, vb. pf. = pomekniti. pomakováti, ûjem, vb. impf. = pomakati, M. pomâlati, am, vb. pf. bemalen.

pomale, adv. = po malem, C.; (tudi: pomaleh, C.).

pomaličiti, îčim, vb. pf. = zmaličiti, verberben, SKr.

pomāljati, am, vb. impf. ad pomoliti; 1) hervorreden, hervorstreden; jezik p., C.; roke p. komu, jemandem die Hönde entgegenstreden, Jan., C.; — p. se, zum Borschein tommen, austauchen, hervorguden, Cig.(T.); zeleni vrti se izmed hiš pomaljajo, Navr.(Let.); — 2) ragen: jezik pomalja v ustno duplino, Erj. (Som.).

pomâloma, adv. = po malem, Mur., C. pomâltati, am, vb. pf. mit Mörtel bewerfen, C., Z.

pomama, f. bie Betaubung, M.

pomámiti, mamim, vb. pf. (nach einander) betauben, M.

pomancáti, âm, vb. pf. Cig., pogl. pomencati.
pomandráti, âm, vb. pf. C., pogl. pomendrati.

pomanjek, nika, m. ber Mangel, ber Abgang, Cig., Jan., DZ., Vest.

pomanjeváti, ûjem, vb. impf. vermindern, C. pomanjkalica, f. der Mangel, Koborid-Erj. (Torb.).

pomânjkanje, n. ber Mangel; p. živeža, vode; p. trpeti, Mangel leiben, barben.

pomānjkati, am, vb.pf.1) zu mangeln anfangen, Mur., Cig., Jan.; Če soldatov pomanjka, Npes.-Mik.; — 2) etliegen, C.; — 3) p. v čem, in etwaš fehlen, C.

pomanjkávati, am, vb. impf. = pomanjkovati, C.

pomanjkljaj, m. ber Abgang, ber Ausfall, Cig., Jan., nk.

pomanjkljiv, íva, adj. mangelhaft, befect, Mur., Cig., Jan., C., nk.

pomanjkljívost, f. bie Mangelhaftigleit, ber Mangel, bas Gebrechen, Cigo Jan., C., nk. pomanjkováti, ûjem, vb. impf. ad pomanjkati; mangeln, gebrechen; denarja je začelo povsod pomanjkovati.

pomanjsanje, n. bie Berkleinerung, bie Berminberung.

pomanjšatev, tve, f. = pomanjšanje, Jan. pomanjšati, am, vb. pf. verkleinern, verminbern; pomanjšano merilo, verkleinerter, verjüngter Maßstab, Cig.

pomanjsek, ska, m. bie Berminberung, bie Berringerung, bie Schmalerung, C., Z.

pomanjševálen, ina, adj. verfleinerind: pomanjševálno steklo, das Berfleinerungsglas, nk.; pomanjševalna beseda, das Berfleinerungswort, Jan.

pomanjševātnik, m. bas Bertleinerungsglas, Cig.

pomanjševanje, n. das Berfleinern, das Bermindern. pomanjševáti, ûjem, vb. impf. ad pomanjšati; berfleinern, berminbern.

pomanjševavec, vca, m. ber Berfleinerer, ber Berminberer, Cig.

pomaranča, f. bie Bomerange, bie Orange. pomarančar, rja, m. ber Orangenhanbler, Cig.,

pomarânčarica, f. die Orangenhändlerin, Cig. pomarânčast, adj. orangenartig: pomarančaste barve; pomarančasto žolt, orangengelb, Cig. (T.).

pomarânčen, čna, adj. Bomeranzen: pomarančno drevo, Cig., Jan.

pomarânčevec, vca, m. ber Pomeranzenbaum ober Drangenbaum (citrus aurantium), Tuš. (Rast.).

pomarânčevka, f. neko jabolko, Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.).

pomarančnica, f. 1) bas Drangenhaus, bie Drangerie, Cig., Jan.; — bas Glashaus, Vrtov. (Km. k.), Glas.; — 2) neka hruška, Ip.- Erj. (Torb.); bie Bomeranzenbirne, Cig., pomarančnik, m. ber Drangengarten, Cig., Jan.

pomārati, am, vb. pf. p. za kaj, sich an etwas kehren, sich einer Sache annehmen, Cig.; nic ne p. za kaj, sich über etwas hinaussezen, Cig. pomārnjati, am, vb. pf. ein wenig sprechen, Z. pomarogati, am, vb. pf. besteden, beschmuten, Z. pomastiti, im, vb. pf. sett machen, mit Fett beschmieren, C., Z.; obleko, prste si p.

pomaščeváti, ûjem, vb. impf. ad pomastiti, Z.
 pomaščeváti, ûjem, vb. pf. răchen: p. kaj nad kom, Cig.; — p. se nad kom, ſich an jemanbem răchen, Cig.

pomàz, máza, m. bie Salbe, Guts., Cig. (T.).
pomâzanec, nca, m. = pomaziljenec, ber Gefalbte, Mur.; Gospodov p., Ravn.-Valj. (Rad).
pomázati, mâžem, vb. pf. 1) beschmieren: vso

obleko si p.; bestreichen: z oljem, z barvo kaj p.; — 2) ein wenig schmieren, salben: p. sirovega masla po kruhu, Cig.; čelo p.; — 3) burch Schmieren, Salben ausbrauchen, Cig.

pomâzek, zka, m. kar se enkrat pomaže: 3. B. die einmal aufgetragene Farbe, Cig. pomaziliti, îlim, vb. pf. salben, Cig., Jan., nk.; — einbalsamieren, Cig., Jan.

pomazîljenec, nca, m. ber Gesalbte, Cig., Jan., Slom.

pomâža, f. die Salbe, Mur., Cig.

pomečíti, ím, vb. pf. weich machen, Cig. pomečkáti, âm, vb. pf. verfnüllen, verfnittern, zerquetschen; medved je zito pomečkal, ber Bar hat das Getreide niedergeschlagen, Cig.; obleko si p.; sadje p.; — p. kako reč, eine Sache vertuschen.

1. pomedíti, ím, vb. pf. abliegen laffen: zrele oljike se dajo nekoliko pomediti, da več olja iz njih dobe, Vrtov. (Km. k.).

2. poméditi, im, vb. pf. beerzen, Cig.; — verfupfern, Cig.(T.).

pomedléti, ím, vb. pf. abmagern, M. pomedlévati, am, vb. impf. ad pomedleti; abs magern, M. pomehčáti, am, vb. pf. erweichen; (pomeščati, Jurč.).

pomehkûženec, nca, m. ber Berweichlichte, Jan.(H.).

pomehkûženost, f. ber Zustand ber Berweichlichung, Jan.(H.).

pomehkužiti, ūžim, vb. pf. verweichlichen, vergartein, Cig., Jan., nk.

poméjen, jna, adj. angrenzend, Grenz-, Cig., Jan.

pomějnik, m. = človek, ki živi v samoti, Tolm. - Štrek.(Let.).

pomeketáti, etâm, áčem, vb. pf. erschüttern: ti si to deželo pomeketal, Trub.

pomekníti, máknem, vb. pf. růden; proč, naprej, nazaj p. kaj; p. se, tůden (intr.); naprej se p., vorwäris růden, vorrůden; dan se pomakne (wirb långer), Z.; nazaj se p., sid, zurůdziehen; v kup se p., zusammenrůden. pomeljaj, m. 1) ber etwas in die Mühle sährt

pomeljaj, m. 1) der etwas in die Mühle fährt oder bringt, der Mahlgast, C., vzhŠt.; — 2) = prežar pri ženitvah, iti na pomeljaje, vzhŠt.-C.

pomeljar, rja, m. = pomeljaj 1), der Mahlgast, Dict., jvzh.St.

pomélo, n. = omelo, Cig.

pomêmba, f. = pomen, Mur., Cig., Jan., nk.; pomêmben, bna, adj. bebeutungêvoll, M., nk.; pomembno znamenje, Cv.

pomèn, ména, m. 1) die Bebeutung; p. podkladati, einen Sinn, eine Bebeutung unterlegen, Cig.(T.); najsirsi pomen, die weiteste Bebeutung, Cig.; — 2) pomen: n. p. dati, erinnern, Z.; na p. dati komu, jemandem zu verstehen geben, LjZv.; jemanden aufmerksammachen, Gor. - Svet.(Rok.); na p. imeti kaj: einer Sache gebenken: imejte na pomen ("pumen") moje besede, Ev.(Rok.).

pomêna, f. = pomen 1), Mik.

pomencati, am, vb. pf. i) nach einander fertig reiben, austreten; vse proso p., alle hirfe fertig treten; — 2) ein wenig reiben; — ein wenig weten.

pomendráti, âm, vb. pf. niedertreten, zusammentreten; travo pomendrati; žito je pomendrano; v tla kaj p., etwas in den Boden stampsen, C.

pomendrávati, am, vb. impf. ad pomendrati; zusammentreten, DSv.

pomenek, nka, m. 1) das Gespräch; p. začeti, sich in ein Gespräch einsassen, Cig.; kakšne pomenke imata med seboj: was sür Gespräche sühret ihr mit einander? drugih pomenkov ni imel z nikomer, LjZv.; zbirali so se gospoda na vesel pomenek, LjZv.; zasukati p., dem Gespräch eine andere Bendung geben, DSv.; — die Unterredung, C.; die Besprechung, Cig., Jan., Svet.(Rok.); die Conserva, DZ.; — 2) die Erwähnung, C., Mik.; — 3) — pomen 1), die Bedeutung, Cig., Jan., Vod.(Izb. sp.); to nema pomenka, Svet.(Rok.); — die Borbedeutung, Rog.-Valj. (Rad).

pomeníšiti se, îšim se, vb. pf. Mondy werden, Cig., nk.

pomenît, adj. bebeutungsvoll, Cig.(T.), C. poménîtî, im, l. vb. impf. 1) bebeuten; kaj pomeni ta beseda? kaj to pomeni? maš will baš heihen? to pomeni dež, dolgo zimo, baš bebeutet Regen, einen langen Binter; — 2) anbeuten: kaj on s temi besedami pomeni? Krelj; kaj s tem pomeniš? Dalm.; pomenjen, vorgebilbet, Trub.; — p. na kaj, auf etwas hinbeuten, Krelj; — II. vb. pf. 1) bermeinen, Svet.(Rok.); p. komu kaj, C.;—2) p. se, sich besprechen, sich verabreben; p. se s kom, med seboj.

pomenîtva, f. bie Besprechung, Cig.
1. pomenjati, am, vb. impf. 1) bebeuten, Jan.,
Rof.-Glas., Mik., nk.; — 2) p. se, ein Ge-

sprach ober Gespräche führen, Cig., Met. 2. poménjati, am, vb. pf. nach einander einwechseln, auswechseln, Cig.

pomenjeváti, űjem, vb. impf. 1) anbeuten; le to je govoril pomenjujoč, Dalm.; — 2)

p. se, sich besprechen, C. pomenkovanje, n. ber Wortaustausch, bas Gespräch, die Besprechung, Mur., Cig., Jan., inzh. St.

pomenkovati se, ujem se, vb. impf. ein Gespräch ober Gespräche führen, sich besprechen:
p. se s kom, Mur., Cig., Jan., jvzhSt., Kr.
pomenljaj, m. die Bebeutung, der Sinn, Mur.,

Cig.; die Anbeutung, Ravn.-Valj.(Rad).
pomenljiv, iva, adj. bebeutiam, bebeutungsvoll;
pomenljive besede.

pomenljívost, f. die Bedeutsamfeit.

pomenski, adj. Bebeutungs: p. aorist, (opp. formalni aor.), Cv.

pomercun, m. = mercun, ber Bifierer (Aichmeister), V.-Cig.

pomériti, mêrim, vb. pf. 1) messen; visieren, V.-Cig.; p. na oči, das Augenmaß nehmen; p. komu kako oblačilo, jemandem das Maß zu einem Reidungsstud nehmen; p. si kako oblačilo, ein Reid anprobieren; hlače komu p., jemandem Schläge auf den Hinteren geben, BlKr.-M.; = beschädigen, versehen: bezi, da ti junec (pes) hlač ne pomeril Z., Gor.;—2) das Gesposs richten, zielen; p. s puško; pomeril je in ustrelil; v koga, na koga, kam p.; — p. jo kam, irgendwohin den Weg einsichlagen, SlN.-C.

pomerjati, am, vb. impf. ad pomeriti; 1) messen, bas Maß nehmen; — 2) wiederholt zielen; s puško p.

pomésiti, im, vb. pf. 1) vermischen, Z., DSv.;
— 2) beim Anmachen und Kneten des Teiges verbrauchen: vso moko p., Cig.;
— 3) ein wenig kneten: pomesi še nekoliko!

pomésten, stna, adj. 1) stabtisch, Jan.(H.); — 2) Locals, local, C., DZ., SIN.

pomésti, métem, vb. pf. aussehren, aussegen; sobo, vezo p.; p. po sobi, po vezi; soba ni še pometena; ni še pometeno (po sobi); smeti p.; — p. koga, jemanden ju Boden werfen, Gor.-M.; — p. jo, p. se, sich aus bem Staube machen, Cig., C.

pomestiti, im, vb. pf. unterbringen, placieren,

pomežgetáti, etam, écem, vb. pf. ein wenig

pomežgetávati, am, vb. impf. == pomežkovati,

pomežíkati, am, vb. pf. mit ben Augen winken,

pomežikávati, am, vb. impf. = pomežikovati, mit den Augen winken, zuwinken, Jan. (H.).

blinzeln, Z.

zuwinten, Jan.(H.).

Z.

pomésanie. n. die Bermifdung. pomežíkniti, iknem, vb. pf. mit ben Augen poméšati, am, vb. pf. 1) mifchen, mengen; pewinten, zuwinten, Jan.(H.). sek p. med zrnje; – med vojake se p., sich pomežikováti, ûjem, vb. impf. = pomežkounter bie Solbaten mifchen; - vermischen; vati: kratkovidni radi pomežikujejo, Znid. verwirren, burcheinander bringen; - 2) ein pomežíti, ím, vb. pf. = pomezgati, zusammentreten, niebertreten: travo, žito p., C., M. wenig mischen; jed, ki se kuha p. pomescaniti, anim, vb. pf. gum Stadtburger, poměžkniti, nem, vb. pf. blinzeln, C; p. komu Stäbter machen, Cig. (z očmi), jemanbem mit ben Augen winten, 1. poméščati, am, vb. impf. ad pomestiti. nk. Cig., Jan. 2. pomeščáti, âm, vb. pf. pogl. pomehčati. pomežkovanje, n. das Blinzeln: s pomežkopomèt, méta, m. poslednji nagli ples pred odvanjem znamenja dajati, jemandem zublinzeln, hodom, ber Rehraus, V.-Cig.; (po nem.). pometáč, m. ber Austehrer, ber Strafentehrer. pomežkováti, ûjem, vb. impf. blinzeln, Cig., pometáča, f. ber Ofenwisch, C. Jan., C.; p. komu, mit ben Augen jemanbem pométalnica, f. ber Dfenwisch, Polj. pometalo, n. ber Rehrbesen, C. Beichen geben, Guts., Cig. pomežljivec, vca, m. ber Blingler, C. pomežurkati, am, vb. pf. ein wenig blingeln, pométanje, n. das Austehren. 1. pométati, mêtam, vb. impf. ad pomesti; Cig. tehren, fegen; sobo p.; po hisi p.; pred pomežúrkniti, ûrknem, vb. pf. = pomežkniti, svojim pragom p., vor seiner Thure tehren;
— p. s kom, mit jemandem nach Billfür Cig. pomičen, čna, adj. 1) beweglich, Cig.; pitant: okusno in pomično, LjZv.; o njem verfahren, ihm auf bem Ropfe tangen. 2. pométati, méčem, vb. pf. I. nacheinander mu je pravila toliko pomičnega in čudnega, hin-, wegwerfen; vse na en kup p.; iz ladje LjZv. blago v morje p.; p. puščice, bie Bfeile verpomienica, f. ber Blanet, Cig.; pogl. premieschießen, Cig.; — II. pométati, mêtam, čem, nica. vb. impf. ad povreči; ungludlich gebaren, pomienost, f. 1) die Berschiebbarkeit, Cig.(T.); abortieren (von Thieren), Tolm. — 2) die Pikantheit (prim. pomičen 2). pomig, m. ber Augenwint, ber Buwint, Cig. pomigati, migam, vb. pf. 1) p. komu, zuwinpometávati, am, vb. impf. wiederholt hin- oder wegwerfen, Z. ten; - 2) ein wenig bin und ber bewegen; z pométavec, vca, m. ber Rehrer, Cig. pométavka, f. die Rehrerin, Cig. repom p., webeln. pometi, manem, vb. pf. 1) burch Reiben aufpomîgljaj, m. ber Bint, Mur., Jan., C. brauchen, verreiben, Cig.; ves poper p., Cig.; pomigljáti, am, vb. pf. ein wenig hin und her - 2) ein wenig reiben; p. si oči; pomel si bewegen: z repom p., wedeln, Cig. je roke, LjZv. pomigniti, mignem, vb. pf. einen Wint geben; pometilo, n. der Ofenwisch, vzhŠt.-Glas. pometina, f. das Rehricht, C. p. komu; p. komu, naj sem pride, jemanbem berminten. pomętki, m. pl. das Rehricht, C. pomigovânje, n. bas Winten. pomętnja, f. p. pojmov, die Begriffsverwirrung, pomigováti, ûjem, vb. impf. Winke geben; p. Cig.(T.); — hs. komu, jemanbem zuwinken. pometoden, dna, adj. methobifch, Cig.(T.). pomijak, m. bas Spülichtichaff; - prim. popomezdáti, am, vb. pf. lohnen, bezahlen, C. mijnjak. pomezdíti, ím, vb. pf. belohnen, befolden, Mur.**pomijále,** f. pl. = pomije, C.pomijatnik, m. bas Spülichtschaff, Notr. pomije, f. pl. das Spillicht; pomije davati pomezdováti, ûjem, vb. impf. ad pomezdati; belohnen, besolden, Mur. pomezgáti, am, vb. pf. zusammentreten, niedersvinjam, kravi. pomijnica, f. 1) bas Spülichtschaff, C.; — 2) treten, Z.; žetev p., C.; mohamedanska vera die Abwaschfüche, Levst. (Pril.). je v blato pomezgana, Bes. pomîjnik, m. = pomijnjak, Cig. pomezgetáti, etâm, éčem, vb. pf. erzittern, erpomijnjáča, f. = pomijnjak, Št.-C. beben: vse je pomezgetalo po meni od strahu, pomîjnjak, m. das Spülichtschaff, Cig., vzh-Gor. (?) St.-C., BlKr. pomežáti, im, vb. pf. auf eine Beitlang Die pomijski, adj. Spülicht-, C.; — (pren.) elend-Augen Schließen. lich, schlecht, C.; pomijski ljudje, Auswürflinge, pomežek, zka, m. bas Schliegen ber Augen, ogr.-Mik. C.; pomežki, das Blinzeln, Fr.-C. pomijščnica, f. das Spülichtschaff, Savinska

pomîk, m. 1) ber Rud, Cig., Jan., Vod.(Izb. sp.); — bas Weiterrücken: p. enakonočii, die Präcession (astr.), Cig.(T.); — 2) der Streit, der Ramps, Vod.(Izb. sp.).
pomikáč, m. der Rücker, Jan.(H.).
pomikálo, n. der Rücker (z. B. in den Taschen- uhren), Cig.

dol.-DSv.

pomikanje, n. bas Beiterruden; bie fortichreitenbe Bewegung, Cig. (T.); bie Braceffions. bewegung (astr.), h. t.-Cig.(T.). pomikastiti, astim, vb. pf. ichutteln: p. koga za ramo, Jurč.; — p. se, raufen, LjZv. pomíkati, mîkam, čem, vb. impf. ad pomekniti; ruden, allmählich weiterruden; stol zmerom blize p., ben Stuhl immer naher ruden; na visje stopinje p., beforbern, Cig.; p. se, allmählich weiterrücken (intr.); na goro se p. (o solncu), Jan.; naprej, nazaj se p.; dan se pomice, ber Tag wird langer, Z.; pot se nam dobro pomiče, = wir tommen schnell weiter, Z.; - p. se, = potepati se, herumstreichen, C.; - p. se, mit einander streiten: dolgo sva se pomikala, Z. pomikavec, vca, m. 1) ber Rüder, Cig.; -2) der Bagabund, C. pomikavka, f. die Bagabundin, C. pomikavs, m. der Bagabund, C. pomikljaj, m. bie Borrudung: p. v službi, bas Avancement, Cig. pomîkoma, adv. rudweise, Cig. pomikováti, ûjem, vb. impf. = pomikati, Cig. pomiliti, im, vb. pf. überfeifen, Cig. pomiljanje, n. bas Bermahlen (ber Fruchttorner), Valj. (Rad). pomîljar, rja, m. ber Mahlgaft, Cig. pomiljati, am, vb. impf. ad pomleti; (Getreibe) mahlen, Mur., Cig., Jan., Mik. pomitnica, f. bas Abmaichfafs, bas Scheuerfais. Notr. pomílnik, m. = pomijnjak, Notr. pomilostiten, ina, adj. Begnabigungs., DZ. pomilostîtev, tve, f. die Begnadigung, Jan., M., nk. pomilostiti, im, vb. pf. p. koga, jemanben begnadigen, amnestieren, Mur., Cig., Jan., nk. pomiloščenec, nca, m. ber Begnabigte, Cig., pomiloščénje, n. die Begnabigung, Cig., Jan., C., M., nk.pomiloščénka, f. die Begnadigte, Cig. pomiloščeváti, ûjem, vb. impf. ad pomilostiti, Cig., Jan., nk. pomilovaten, ina, adj. bemitleibend. Bebauerungs., Jan.(H.). pomilovanje, n. bas Bemitleiben, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), kajk.-Valj.(Rad), nk. pomilováti, ûjem, vb. impf. bemitleiden. Mur., Cig., Jan., nk.; - mit jemandem Erbarmen haben: p. koga, Mur., Cig., ogr.-C.; Bog ga pomiluj! Gott sei ihm gnabig! Z. pomilovavec, vca, m. ber Bemitleiber, Mur., Cig. pomilovavka, f. bie Bemitleiberin, Jan. (H.). pomin, m. 1) bie Erinnerung, C.; - pomina vreden, merfmurbig, Cig., Jan.; - 2) bie Erwähnung, C.; — 3) na pomin se imeti, sich inacht nehmen, C., Jap. (Prid.); pogl. pomen 2). pominati se, am se, vb. impf. ein Gesprach führen, sprechen, Hal., ogr. - C., jvzhSt.; kaj

se to pominas! was bir nicht einfällt! jvzh St.

pominek, nka, m. bie Ermähnung, C.

pomiranje, n. das Dahinsterben, das Aus-sterben, Cig., M., Strek.; — die Sterblichkeit (Mortalităt), Cig.(T.). pomírati, mîram, vb. impf. ad pomreti; 1) nach einander fterben, bahinfterben, ausfterben, Mur., Cig., Jan.; — 2) p. za kom (cim), sich nach jemandem (etwas) bestig sehnen, ogr.-C. pomirba, f. die Beruhigung, SIN.-C.; - die Berföhnung, C. pomirilo, n. ber Friedensichlufs, Cig. pomirîtelj, m. ber Beruhiger, ber Friedensftifter, Vest.; - ber Berfohner, kajk. - Valj. (Rad). pomirîteljstvo, n. das Bermittleramt. Levst. (Pril.). pomirîtev, tve, f. die Beruhigung; - die Friedensstiftung, Cig. pomiriti, im, vb. pf. ruhig machen, beruhigen; p. se, ruhig werben; morje se je pomirilo;
— beschwichtigen, besänstigen: ne da se p.; ausgleichen, vermitteln : prepir p., Cig. (T.); - verföhnen, Cig., Jan.; p. se s kom, sich mit jemanbem aussohnen, Mur., Cig.; mit jemanbem Frieden Schließen, Cig., Raic (Slov.); (naglaša se tudi: pomíriti, mîrim). pomírjati, am, vb. impf. ad pomiriti; beruhigen; verföhnen. pomîrje, n. ber Friedensichlufs, Cig., Jan. pomirjenje, n. die Beruhigung, die Berföhnung, pomirjeválen, ina, adj. beruhigenb, nk. pomirjeváti, ûjem, vb. impf. = pomirjati, Jan. pomirljiv, íva, adj. 1) pomirljivi dar, bas Berföhnungsopfer, C.; - 2) verföhnlich, Cig., Jan. pomirljívost, f. die Berjöhnlichfeit, Cig. pomîsel, sli, f. 1) = pomislek, Cig.; -2) bie Borftellung, p. samosobja, die 3ch - Borftellung, združevanje (druženje, vezanje, nizanje) pomisli, die Ideenassociation, das Aneinanderreihen ber Borftellungen, združenost pomisli, bie Ibeenaffociation (als Eigenthumlichkeit), Cig.(T.); (hs.). pomîsetnost, f. die Borstellbarteit, Cig.(T.). pomîslek, sleka (selka), m. bas Bedenten; brez pomisleka, ohne Bedenten; pomiselki, Cv. pomisliti, mislim, vb. pf. ein wenig benten, bebenken, in Betracht nehmen; pomisli, kaj utegne iz tega biti; p. na kaj, an etwas benten: na to nismo pomislili, barauf haben wir nicht Bedacht genommen, Cig.; pomislivsi na kaj, in Berudfichtigung einer Sache, Cig.(T.); — sich vorstellen, Cig.(T.); p. si kaj, Znid.; — p. komu kaj, jemandem etwas bestimmen, C. pomisliv, íva, adj. bebachtig, C. pomislivost, f. 1) die Bedächtigkeit, C.; — 2) bie Borftellungefraft, Cig. (T.). pomišljaj, m. 1) bas Bebenken, Cig. (T.), C., Navr. (Spom.); - 2) der Gebantenstrich, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; - 3) die Brunft ber Rube, pomišljanje, n. 1) bas Bebenten, bas Bebenten-

tragen; — 2) das Brunften der Rühe, Gor.,

Notr.

pomišljati, am, vb. impf. ad pomisliti; 1) bebenten; (im Beifte) betrachten, C.; - p. kaj, fich etwas vorftellen, Cig.(T.); p. si (se), fich befinnen, Bebenten tragen, Cig.; - p. se nad dobroto le - te ali one stare navade, Jap. (Prid.); kaj se pomišljate? Str.; — 2) p. se, brunften (von ber Ruh): krava se pomišlja, Cig., C., Gor., Notr. pomišljav, áva, adj. bedachtig, C. pomišljávati, am, vb. impf. = pomišljevati. pomisljavec, vca, m. ber gerne Bebenten tragt, ber Bauberer, Cig., C., kajk.-Valj.(Rad). pomišljénje, n. ber Gebante, C. pomisljevanje, n. bas Bebenten, M. pomisljeváti, ûjem, vb. impf. bebenten; sich befinnen, Bebenken tragen, Cig., Jan., C.; srčen človek ne pomišljuje, Cig.; — p. na kaj, auf etwas Bedacht nehmen, reflectieren, Jan.; p. si (se), Bebenken tragen, Cig. pomišljiv, íva, adj. = pomisliv, Mur. pomiti, mijem, vb. pf. abwaschen, auswaschen; posodo p. pomitki, m. pl. bas Abspulmaffer, bas Spulicht, pomiváča, f. ber Abwaschfegen, C. pomivainica, f. 1) bie Spultammer, DZ.; -2) = pomivalnik, die Spulgelte, Cig.; - 3) das Abwaschwasser, Jan., C. pomivainik, m. bie Spulgelte, Cig., Hip. (Orb.). pomívanje, n. bas Abwaichen. pomívati, am, vb. impf. ad pomiti; abs, auss maschen; posodo p pomivavka, f. die Abwascherin, die Abwaschmagh, Cig. pomîvek, vka, m. bie Spulgelte, Mik. pomivine, f. pl. = pomije, bas Spülicht, C. pomîvnik, m. das Abwaschfass, die Spulgelte, M., C., Polj. pomîvnjak, m. = pomivnik, Cig. pomîzek, zka, m. der Nachtisch, das Dessert, Cig., Jan.; = pl. pomizki, V. - Cig.; (po nem. ?). pomízen, zna, adj. auf ben Tisch gehörenb, Tijd, Mur.; pomîzni kruh, C. pomîzje, n. das Tischgerath, das Tischgebed, Cig., Jan., C.; pomizje in pitna posoda je bila vsa iz čistega zlata, Ravn. pomîznica, f. das Tischtuch, Cig. pomîznjak, m. das Weihnachtsbrot, das zu Beihnachten immer auf bem Tifche liegt, aber erft am bl. Dreitonigtage angeschnitten unb unter bie Sausgenoffen fo wie auch unter bie Hausthiere vertheilt wird, C. pomížati, ím, vb. pf. = pomežati, M. pomížkniti, mížknem, vb. pf. = pomežkniti, pomižkováti, ûjem, vb. impf. = pomežkovati, Cig. pomláčiti, mlačim, vb. pf. lauwarm machen, Mur., C.; p. se, lau werden, Z. pomlad, f. ber Frühling. pomladánjec, njca, m. ein im Frühjahr geborenes Thier, Z.; (von Schafen u. Schweinen,

Cig., C.).

pomladánji, adj. Frühlings-, Cig., Jan.; pomladanja sapa, Str. pomladánski, adj. Frühlinges, Cig. pomladánščak, m. = pomladanjec, Z. pomladen, dna, adj. Frühlings. pomladeti, im, vb. pf. fich verjungen, Mur., pomladi, adv. im Frühlinge, Mik., Levst. (Rok.). pomladiten, ina, adj. verjungenb: pomladitna moč, Navr. (Let.). pomladisce, n. ber Frühlingspuntt (astr.), Cig. pomladiti, im, vb. pf. jung machen, verjungen; - p. se, wieber jung werden, sich verjungen. pomládnji, adj. Frühlings-; pomladnja noč, pomladováti, üjem, vb. impf. ben Frühling gubringen, Z., SIN.; ben Frühling genießen, feiern: kos, drozeg, — jaglec in pljučnik, vse je pomladovalo, Let.; Kaj ne? bi pomladovali? Hruš'co do hruš'ce zmajali? Vod. (Pes.). pomlájati, am, vb. impf. ad pomladiti. pomlajénje, n. bie Berjungung, Cig., M. pomlajeváti, ûjem, vb. impf. = pomlajati. pomlajiti, im, vb. pf. mit Schlamm überziehen, C. pomlajšati, am, vb. pf. junger machen, verjungen, Cig. pomláskati, mlaskam, vb. pf. ein wenig ichma-Ben, Z. pomlaskováti, ûjem, vb. impf. wieberholt schmaten, Z. pomlatitnica, f. bas Mahl nach ber Beenbigung bes Dreichens, ber Dreichichmaus, Cig., Jan., Gor.-M. pomlatiti, im, vb. pf. 1) aufbreschen, ausbreschen: pomlatili smo, wir haben alles aufgebroschen; - 2) ein wenig breschen; - 3) nachbreichen, Cig.; -4) nieberbreichen, nieberichlagen: toča je žito pomlatila. pomlatva, f. der Nachdrusch, Cig. pomlésti, mółzem, vb. pf. = pomolsti. pomleti, meljem, vb. pf. 1) burch Mahlen alle machen, aufmahlen: vse žito p.; - zermalmen: jezikov udarec kosti pomelje, Škrinj.-Valj. (Rad); — 2) nachmahlen, Z. pomlévati, am, vb. impf. ad pomleti; nachmablen, Z. pomljiv, adj. eingebent, Mur., Cig., Svet. (Rok.); deželna gospoda, pomljivi svojega visokega poklica, oklic iz l. 1809.-LjZv. VI. 221; p. prejetih dobrot, Met .- Mik.; - aufmertfam, Cig., C.; — nam. pomnljiv. pomljivost, f. aufmerkames Betragen, die Aufmertfamteit, C. pomnenje, n. bas Gebenten, Die Erinnerung, Dict., Cig.; po starem pomnenji jih je znal na prste našteti, Jurč.; od pomnenja uže je služil za ponočnega čuvaja (von jeher), Jurč.; pomnenja vreden, bentwürbig, Dict. pomneti, pomnim, vb. impf. nicht vergeffen haben, sich auf etwas besinnen können; sich erinnern, gebenfen; p. kaj, koga; on me še bode pomnel, er wird an mich noch benten; to se

dobro pomnim; tvojega deda še dobro pomnim; vse žive dni bom to pomnel, Zeit meines Lebens werbe ich das nicht vergessen, Cig.; pomni to! merše dir das! Cig.; odkar ljudje pomnijo, odkar svet pomni, seit Mensichen Gebenšen, Cig., Jan.; (nav. se piše in govori pomniti, toda prim. Levst.-LjZv. I. 212.; — na vzhodu "puniti", Mik.[Et.]). pômnež, m. 1) das Gebenšen, Cig.; za mojega pomneža — kar jaz pomnim, C., Z.; — za pomnež, zum Andenšen, C., C.; — 2)

jega pomneža = kar jaz pomnim, C., Z.; — za pomnež, zum Andenten, C., Z.; — 2) das Gedächtnis, Jan., Volk.-Mik.; predober p., Slom.; p. za števila, das Jahlengedächtnis, Cig. (T.).

pomnežljiv, iva, adj. sich gut merkend, ein gutes Gedächtnis habend, C.

pomnežljívost, f. ein guteš Gebächtniš, C. pômnik, m. baš Dentmal, Jan., C., DZ., Nov. pomnílo, n. baš Dentzeichen, Cig.

pomniti, pômnim, vb. impf. pogl. pomneti. pômnja, f. aufmertsames Betragen, bie Achtsamteit, Cig., Jan.; pomnjo in skrb imeti, achthaben, Krelj; vse pomnjevreden, Levst. (Močv.); s posebno pomnjo se ozirati na kaj, Levst. (Nauk).

pômnjìv, íva, adj. 1) eingebent, Cig.; – kdor dobro pomni, Vrt.; – 2) umfichtig, Cig. (T.), DZ.; (hs.).

pomnjivost, f. bas Gebächtnis (als Eigenschaft), Cig. (T.), DZ.; bas Erinnerungsvermögen, V.-Cig., Jan., Lampe (D.).

pomnljiv, adj. eingebent (prvotna oblika za "pomljiv"), C.

pomnogokrátiti, âtim, vb. pf. vervielsachen, Cig. (T.).

pomnogotériti, êrim, vb. pf. vervielfactien, Cv. pomnováti, ûjem, vb. impf. = pomneti: Koder, Dragan, boš popotoval, Povsod mene pomnoval, Npes.-Vod. (Pes.).

pomnóžati, mnôžam, vb. pf. = pomnožiti, (povnožati) ogr., kajk.-Valj. (Rad).

pomnožávati, am, vb. impf. = pomnoževati, Mur., ogr.-Valj. (Rad).

pomnožba, f. bie Bermehrung, Cig. (T.), C., DZ.

pomnôžek, žka, m. die Bermehrung, Jan., C.; das Product einer Multiplication, Cig., DZ. pomnôžen, žna, adj vermehrbar, Cig. pomnožénje, n. die Bermehrung.

pomnoževánje, n. das Bermehren. pomnoževáti, fijem, vb. impf. ad pomnožiti; bermehren.

pomnoževávec, vca, m. ber Bermehrer, Cig. pomnoževávka, f. bie Bermehrerin, Cig. pomnožílo, n. bie Bermehrung, ber Zuwachê,

Levst. (Pril.).
pomnožîtev, tve, f. bie Bermehrung, Cig.,
Jan., nk.

pomnožíti, ím, vb. pf. vermehren; p. se, sich vermehren; — multiplicieren, Cig. (T.), Cel. (Ar.).

pomnožník, m. ber Bermehrer, Cig. pomoč, f. die Hilfe; z božjo pomočjo, mit Gottes Hilfe; na pomoč priti, zu Hilfe tommen; biti na p., an die Hand gehen, Jan.; tudi: na pộmoč; ni bilo druge pomoči, es gab leinen anbern Ausweg, Cig.; tako mi pomoči božje! so wahr mir Gott helse! Levst. (Nauk).

pomôček, čka, m. das Hilfsmittel, der Behelf; ni druzega pomočka, es gibt kein anderes Mittel.

pomôčen, čna, adj. 1) hilfs, Aushilfs, Cig., Jan., Cig. (T.); pomočna črta, bie hilfslinie, pomočno merilce, ber Nonius, pomočno znanstvo, bie hilfswisenschaft, Cig. (T.); pomočni škos, ber Beihbisch, Nov.; -2) pomočen, hilfreich, Mur.; p. biti, behilsich sein. C.

pomóči, mórem, vb. pf. helfen; pomozi mi!
Bog pomozi! Štelf' Gott! žur Genefung! (reče
se, kadar kdo kihne); pomozi ti (vam) Bog!
(tako reče, kdor komu napije), Alas., M.;
Bog pomogel, kovač (möge bir Gott helfen!
Mik.; p. komu kvišku, na noge, z voza; p.
komu v sili; to mu pomore, kolikor slepemu sveča, Cig.; p. si, sid behessen; p. si
s čim; — p. koga: pomozi nas! ogr. - C.;
— p. se: dobro se je pomogel, et sat sid
gut ethost (bodi si na zdravju, bodi si na
imetku), Gorenja Soška dol. - Erj. (Torb.),
Savinska dol.

pomočiti, močim, vb. pf. nast machen, befeuchten; s solzami kaj p., Jap. (Prid.); grlo si p., Cig.; — eintunten; kruh v vino p.

pomočljiv, íva, adj. gerne helfend, hilfreich, Trub. (Post.); behilflich, Cig., Mur.

pomočníca, f. die Helferin; božja p.; — die Gehilfin, Cig., Jan.

pomočník, m. ber Helfer; ber Gehilfe, ber Hilfsarbeiter, ber Mitarbeiter; duhovni p., ber Cooperator; kupčijski ali trgovski p., ber Hanbelscommis; krmarjev p., ber Steuermannsmaat, pristrojni p., ber Maschinenmaat, DZ.

pomoeniski, adj. die Belfer ober Gehilfen betreffenb.

pomodréti, ím, vb. pf. blau werben, Z.
1. pomodríti, ím, vb. pf. weise o. slug machen, Z.
2. pomodríti, ím, vb. pf. blau sarben, Cig.
pomôga, f. baš hissmittel, Cig., M., ogr.-C.
pomôgljaj, m. = pomoček, Cig., Jan., Nov.,
Vrtov. (Sh. g.).

pomohamedániti, anim, vb. pf. zum Dohamedanismus befehren, nk.

pomojstríti se, ím se, vb. pf. Meister werben, Zv. pomòk, móka, m. 1) bas Eintauchen, tudi; pómok, M.; — 2) bie Rasse, Z.

pomokniti, moknem, vb. pf. burch Baffer verberbt werben (v. Getreibe), Cig.

pomokriti, im, vb. pf. nafs machen, befeuchten, V.-Cig., C., DZ.

pomot, mola, m. 1) das Hervorragen: vesni p., die Hangvorschwebe, Telov.; — 2) das Hervorragende: der Borsprung, Sol., Nov.; der Söller, C.; pl. pomoli, der Balton, Cig., Jan., Gor.; — das Ausgehende (mont.), Cig.; — die Apparition (astr.), h. t.-Cig.(T.).

pomoteaj, m. ein furges Stillschweigen, Die Pause, SIN.

pomoteati, im, vb. pf. ein turze Beit schweigen; eine Baufe machen, Cig.

pomoiệdovati, ujem, vb. pf. anbettein: p. koga daru, Cig.

pomolek, ika, m. eine fleine hervorragung: vidni p. (v mozjanih), ber Gehhügel, Erj. (Som.); (-lek?).

(Som.); (-tek?).
pomoléti, im, vb. pf. hervorguden, hervortommen, zum Borfchein tommen; rastlinica
pomoli iz zemlje.

1. pomolíti, ím, vb. pf. hervorreden, hinftreden; jezik p., die Zunge reden; roko p. komu, die Hand jemandem bieten; — p. se, zum Borschein kommen, hervorguden, Cig.; p. se iz vode, austauchen, Cig.

2. pomoliti, molim, vb. pf. ein wenig beten; — p. se komu, an jemanden eine Bitte richten, C.; p. se Bogu, ein Gebet zu Gott verrichten, Cig., Vrt.

pomotk, m. bie Bause, Cig., nk.; kratek p. v razgovoru, LjZv.

pomotkováti, üjem, vb. impf. wiederholt still werden, Bausen machen (im Reden), Cig.,

pomolog, m. sadjar, ber Bomolog.
pomologîja, f. sadjarstvo, bie Bomologie.
pomološki, adj. sadjarski, pomologijá, nk.
pomólsti, mólzem, vb. pf. abmelten; vse krave
p.; do dobrega p., gut ausmelten.

pomomljati, am, vb. pf. einige Borte uns beutlich fprechen, Z.

pomongati, am, vb. pf. mangen, Cig. pomor, mora, m. das Sterben, die starte Sterbslichsteit; bil je hud pomor; p. in glad; — bie Wortulität, Cig. (T.); poprečne številke za pomor, Zv.; — tudi: pomor, mora, Valj. (Rad), jvzh.Št.

pomôra, f. = pomor: nekdaj je bila v naših krajih velika pomora, νη hSt.-Pjk. (Črt).

pomôrec, rca, m. 1) = primorec, Cig., Jan., C.; - 2) pomorščak, Sol., Cig. (T.).

pomorîja, f. = pomor, C. pomorîti, im, vb. pf. nacheinander töbten, hinmorden: vse p.; -p. ogenj, glimmendes Feuer löschen; v peči vsako iskro p., Z.

pomôrje, n. das Meeresgebiet, Cig.(T), Jes. pomôrnik, m. = pomorščak, Cig.(T.), DZ., Str.

pomorski, adj. was auf bem Meere ift, See-, Meer-; — nautifch, Cig., Jan.

pomôrstven, stvena, adj. Marine: pomorstveno ministerstvo, DZ.; pomorstveni oddelek, DZkr.

pomôrstvo, n. 1) das Seewesen, Cig.(T.); — 2) bie Warine, Cig., Jan., Cig.(T.), Levst. (Nauk); vojno p., die Kriegsmarine, DZ.

pomorščák, m. ber Seemann, ber Matrofe, DZ., nk.; pomorščak, (-ek) Jan.

pomost, m. 1) ber Stapel, DZ.; — 2) bie Bepflafterung: brežni p., DZkr.

pomôstati, am, vb. pf. = pomostiti, Mur., Cig.

pomosten, stna, adj. was auf bie Brude gehort, Bruden-, Jan. pomostiti, im, vb. pf. mit Brettern belegen, Cig.; pflastern, C.; trg p., Cv.; struga je s kamenjem pomoščena, Levst. (Močv.).

pomostníca, f. der Brüdenbalten, Jan. pomostnína, f. die obere Brüdenausstattung: vsa p. do iz litega železa, Bes.

pomoščeváti, ûjem, vb. impf. ad pomostiti, DZkr.

pomoščevavec, vca, m. ber Pflasterer, Jan. (H.).

pomot, mota, m. p. (uma), die Geistesstörung, Cig. (T.).

pomota, f. ber Frrthum, bas Bersehen; po pomoti, aus Bersehen.

pomotáti, âm, vb. pf. aufweisen, verwinden, verhaspeln; vso prejo p.

pomôtek, tka, m. = pomota, Jan.

pomoten, tna, adj. irrig, Cig., M.; pomotni sklep, ber Fehlichlufs, Cig.

pomotiti, im, vb. pf. 1) trüben: p. se, trübe werben, Erj. (Min.); — pomočeni um, bie Geistesstörung, Cig. (T.); — 2) zu einem Missgriff verleiten, M.; — p. se, einen Fehler begehen, Cig.

pomotijaj, m. = pomota, Mur., Cig., Jan. pomotijava, f. = pomota, Gor. pomotnost, f. die Frigkeit, die Unrichtigkeit,

pomotnost, f. die Frrigkeit, die Unrichtigkeit, Cig. pomožen, žas adi 1) behilflich förberlich er

pomóžen, žna, adj. 1) behilstich, förbersich, ersprießlich, Cig., Jan., M.; p. k čemu, C.;

— 2) Hiss., subsibiarisch, Jan., C.; pomôžni glagol, das Hisseitwort, Cig. (T.), C.
pomoževáti, siem, vb. pf. sich nach Männer

pomoževáti, sijem, vb. pf. sich nach Männer Art in ein ernstes, verständiges Gespräch einlassen: mož je zgovoren, prav rad pomožuje, Gor.; s svojimi znanci in prijatelji kaj pomoževati, Bes.

pomožíti, ím, vb. pf. (Beiber) nach einander verheiraten, an Mann bringen; vse hčere je pomožil; — p. se, sich nach einander verheiraten (v. Beibern): vsa znana dekleta so se pomožila.

pomôžnik, m. 1) = pomožnjak, C.; - 2) = pomožni glagol, daš Šilíšverbum, Levst. (Zh. sp.).

pomôžnjak, m. = močni kruh, das Beihnachtsbrot, Konjice (Št.)-Navr. (Let.).

pomóžnost, f. die Ersprießlichsteit, Cig. pompâva, f. = popava, kompava, Z., C. pomračíti, ím, vb. pf. verdunteln, Mur., Cig.; p. se, buntel werden.

pomračník, m. die Fledermaus, Vas Krn-Erj. (Torb.).

pomrāk, m. 1) = mrak, Dict., Cig., Jan., C., Dol.; meglen in pust pomrak je nastajal nekega večera črez kranjske gorice, Jurč.; — 2) baš bem spāt ausgehenden Monde vorausgehende und bem früh untergehenden folgende Halbuntel, Dol.; — die Nachdämmerung, Cig.; — tudi: pomrak.

pomramoriti, im, vb. pf. marmorieren, Cig.

pomraz, mraza, m. ber Rachfrost, Cig., Jan., M.

pomrazica, f. ber Nachfrost, Cig., Jan.

pomrazováti, ûje, vb. impf. pomrazuje me, es froftelt mich, Cig.

pomida, f. bie Grimaffe, Cig. (T.).

pomitdek, dka, m. eine verzogene Miene, bie Grimasse, Mur., Cig., C.

pomfdniti, midnem, vb. pf. nos p., die Nase rumpfen, Cig.; - p. se, die Miene verziehen,

pomreniti, im, vb. pf. mit einem Sautchen überziehen, C.; - p. se, fich bunn bewolfen, Z.; tenko pomrenjeno nebo, Vrt.

pomréti, mrèm (mfjem), vb. pf. nacheinander fterben, aussterben, absterben; vsi moji vrstniki so že pomrli; čebele so pomrle (stanben ab), Cig.; — aufhören zu glimmen, verlöschen, Cig.

pomretiti, im, vb. pf. 1) mit einem Rege überziehen, Z.; — nebo se je pomrežilo, der himmel ift mit Bolten überzogen, Rib .- M.; — 2) vergittern, Cig.

pomręžje, n. = omrežje, bas Nepwert, Jan. (H.).

pomik, mika, m. bie Berfinfterung: solneni p., bie Sonnenfinsternis, Cig.(T.).

poméknjenje, n. = mrknjenje, bie Berfinsterung, Mur., Zora.

pomrtija, f. = pomor, Jan. pomrtje, n. das Aussterben, Cig.

pomrzávati, am, vb. impf. frieren, erfrieren, Mur.-Cig.; živina nam pomrzava, C.

pomfzniti, mfznem, vb. pf. (nach einander) er-

pomučkáti, âm, vb. pf., C., pogl. pomečkati. pomuda, f. ber Bergug, bie Saumnis, bas Bermeilen; brez pomude; ob pomudah, im Falle bon Bergogerungen, DZ.

pomudek, dka, m. ber Bergug, bie Bergogerung, Dict., C.; - bas Berweilen, ber Aufenthalt, Jan., C.

pomuden, dna, adj. Aufschub bringenb, Cig. pomudilo, n. das Berweilen: za vsako uro daljšega pomudila, DZ.

pomuditi, im, vb. pf. p. koga, ein wenig aufhalten; — p. se, ein wenig verweilen; — v hudih mislih p. se, C.

pomudljiv, íva, adj. saumig, Z.

pomuhelj, hlja, m. ber Dorich, Cig.

pomuliti, im, vb. pf. abfressen, abweiben (o prežvekovavcih), Cig.; vso travo p.; - mit ben Sanben abpfluden, abraufen, abjaten, Cig., Jan., C.; vinograde p., Dol.-Z.; -=potrgati: vse lase iz glave p., LjZv.; grozdje p., LjZv.

pomuriti, im, vb. pf. schwarz machen, BlKr. pomuzati, am, vb. pf. 1) p. se, ein wenig ichmungeln, lacheln: p. se komu, C., Z.; 2) p. jo, bavonschleichen, Jan.

pomúzgati, am, vb. pf. 1) zerquetíchen, Z.; -2) aussaugen, Jan. (H.); - prim. muzgati. pomuziti, im, vb. pf. (Laub) abstreifen, Jan.

pomúzniti, můznem, vb. pf. p. jo, bavonichleichen, Jan.

pomuzováti se, ûjem se, vb. impf. ad pomuzati se, Jurč.

ponada, f. ber Rinbertoch, C.; - prim. it. panata, Brotfuppe.

ponáditi, im, vb. pf. mit Stahl belegen, stählen, vzhSt.-C.

ponadlegováti, ûjem, vb. pf. ein wenig behelligen ober beläftigen, Jan.

ponagajati, am, vb. pf. ein wenig argern, neden, einen Boffen spielen; p. komu.

ponágliti, im, vb. pf. beichleunigen, Cig., Jan.; - p. se, sich übereilen, ogr.-C.

ponajeti, najmem, najamem, vb. pf. nach ber Reihe miethen: ponajete sobe, Zora. ponajveč, adv. = po največ, meistens, haupt-

jachlich, Vest., Raič (Slov.).

ponakupiti, im, vb. pf. zusammentaufen. ponameroma, adv. zufällig, von ungefähr, C. ponaméstiti, im, vb. pf. nach einander anstellen, Zora, SlN.

ponapojíti, ím, vb. pf. nach einanber tranten; - nach einanber berauschen.

ponapráviti, pravim, vb. pf. nach einander fertig machen, abthun.

ponaprędščina, f. ber Borichuis, Cig. (T.), DZ., Nov.

ponapręj, adv. im voraus, DZ.

ponarásti, rástem, vb. pf. allmählich anwachsen, C., Vest.

ponaredba, f. bie Rachbilbung, bie Falfdung, Mur., Cig., Jan.

ponarediti, im, vb. pf. 1) allmählich machen, Zora; - 2) nachmachen, nachbilben (zum Zwede ber Falichung); ponarejen denar, faliches Geld. ponarejene listine, faliche Urfunden, ponarejen kljuc, ein Beifchluffel.

ponareja, f. bas Rachmachen, bie Nachbilbung,

bie Falichung, Cig., C., DZ. ponarejanje, n. bas Rachmachen, bas Falichen. ponaréjati, am, vb. impf. ad ponarediti; nachmachen, nachbilben, falschen: denar, pisma p. ponarejavec, vca, m. ber Rachmacher, ber Fälscher, Cig., Jan.

ponarejavka, f. bie Rachmacherin, bie Falscherin, Cig.

ponaroditi, im, vb. pf. nationalisieren, Jan.; – p. se, die Bolfssitten annehmen, sich nationalisieren, Zora-C.

ponaséliti, sélim, vb. pf. nach und nach anfiebeln, Z.

ponastáviti, stavim, vb. pf. nach einander ober hie und da aufftellen, Bes.; pasti p., Z.

ponasa, f. die Haltung, Jan.; — die Action (3. B. des Declamators), Cig., Jan., C.; das Betragen, die Aufführung, Jan.

ponasanje, n. 1) bie Haltung, die Action (z. B. eines Schauspielers), Cig.; p. s telesom, bas Geberbenspiel, Cig. (T.); — 2) bas Betragen, bie Aufführung, Cig., C., nk.; biti velicastnega ponašanja, Cv.; - 3) das Geprange, Cig.; - bas Prunten, Jan. (H.); - 4) ber Stolz, Z.

ponašati, am, vb. impf. ad ponesti; 1) abwechselnd tragen und absehen, Mik.; p. komu otroka, jemandem ein Kind tragen helfen, Npes.-Kres; — v rokah, v naročaju p. kaj, wieberholt etwas in ben Sanben, in ben

men tragen, kajk.-Valj.(Rad); - 2) p. se, agieren, gesticulieren, Cig.; - sich geberben, sich betragen, sich aufführen, Cig., Jan., vzh-St.-C., kajk.-Valj. (Rad), nk.; — gebeihen: naše sadje se dobro ponaša, Z.; — 3) sich brüsten, sich rühmen: p se s eim, auf etwas ftolz sein, Cig., Jan., C., nk.; - 4) p. se za koga, sich jemandes annehmen, Cig.; - 5) p. koga = oponašati, C. ponatekniti, taknem, vb. pf. nacheinanber auf-

fteden, Z.

ponatis, tísa, m., Cig., nk., pogl. ponatisk. ponatisk, tiska, m. ber Rachbrud (eines Buches). C., nk.

ponatiskati, am, vb. impf. ad ponatisniti; nachdruden, Cig.

ponatiskavec, vca, m. ber Nachbruder, Cig., Jan. ponatiskováti, ûjem, vb. impf. ad ponatisniti; nachbruden: knjige p., Cig., Jan., nk.

ponatiskovavec, vca, m. der Nachdrucker, Jan., nk.

ponatísniti, tîsnem, vb. pf. nachbruden: knjigo, spis p., Cig., Jan., nk.

ponatiscak, m. bie Stedenfifole, Lasce-Levst. (Rok.).

ponatíški, adj. p. fižol, = ponatiščak, Lašče-Levst. (Rok.), Erj (Torb.); - prim. natic.

ponaturen, rna, adj. natürlich, naturgemäß, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Ravn.

ponatūrnost, f. die Natürlichkeit, Cig. ponaučíti, ím, vb pf. nachlehren, p. se, nach-

lernen, Jan. (H.).

ponavaden, dna, adj. gewohnheitsmäßig, ge-wöhnlich, üblich, Mur., Jan.

ponavadoma, adv. gewöhnlich, Mur. ponavljac, m. ber Repetent, Cig.

ponavljaj, m. bas Bieberholungezeichen, Cig.,

ponavljáten, ina, adj. erneuernb: ponavljátna moc, die Reproductionsfraft, Cig.; - wiederholend, Wiederholungs -: ponavljalne sole, nk.; ponavljalni glagoli, Gepflogenheitszeitworter (frequentativa), Levst. (Sl. Spr.).

ponavljainica, f. die Biederholungeschule, Jan., Nov., C.

ponavljālnik, m. = ponavljalni glagol, Cig. ponavljanje, n. bas Erneuern; bas Bieberholen; — die Reproduction (phil.), Cig.(T.); - tudi: -ânje.

ponávljati, am, vb. impf. ad ponoviti; erneuern; star prepir p., Cig.; reproducieren, p. misel, Cig.(T.); - wiederholen, repetieren; besede p. v govoru; p. prvi gimnazijski razred; p. se, sich wieberholen; ponavljane dolžnosti, wiederkehrende Pflichten, DZ.

ponavljava, f. bie Biederholung, Jan. ponavljavec, vca, m. ber Erneuerer; — ber

Bieberholer; ber Repetent.

ponavljavka, f. 1) bie Erneurerin; - bie Bieberholerin; die Repetentin; — 2) = pojedina teden dni po svatbi, Vas Krn-Erj. (Torb.). ponazóriti, zorim, vb. pf. veranichaulichen, Cig.

pondêljek, ljka, m. pogl. ponedeljek. pondêrek, rka, m. = pondirek, C., Dict., Mik.

pondîrati, am, vb. impf. ad pondreti; untertauchen, C., Z., Mik.

pondirek, rka, m. ber fleine Steiffuß (podiceps [colymbus] minor), copasti p., ber große ober gehäubte Steißfuß (p. cristatus), (pandirek) Frey. (F.); - prim. ponirek.

pondrenje, n. bas Untertauchen, Habd .- Mik. pondréti, ndrèm, vb. pf. untertauchen, pondrt, untergetaucht, Habd .- Mik.

ponebésen, sna, adj. himmlisch: ponebesno delo, C.

ponebesiti, fim, vb. pf. mit himmeleglang verherrlichen, Cig.

ponečástiti, častim, vb. pf. entehren, Cig.; verunehren, C.

ponecediti, cedim, vb. pf. verunreinigen, besubeln.

ponečéjati, am, vb. impf. ad ponečediti. ponedeljek, lika, m. ber Montag; veliki p., ber Oftermontag; zaspani p., ber Blaumontag, Levst. (Nauk).

ponedêljkar, rja, m. kdor v ponedeljek ne dela, Gor.-DSv.

ponedêljkati, am, vb. impf. v ponedeljek ne delati, ben Blaumontag feiern, Gor .- DSv. ponedeljski, adj. Montage, montaglich.

ponehanje, n. bas Innehalten, bie Baufe, Cig. ponshati, am, vb. pf. innehalten, eine Baufe machen; - nachlassen: dez je ponehal; -nachgeben, Cig.

ponehávati, am, vb. impf. = ponehovati; Pausen machen; allmählich nachlassen; dez po-

ponehováti, ûjem, vb. impf. ad ponehati; Paufen machen; - allmählich aufhören; nachlaffen; dež ponehuje.

ponemáriti, mârim, vb. pf. 1) = zanemariti, $Z_{\cdot \cdot}$, Kres; — 2) = ponečediti, Gor.

ponemárjati, am, vb. impf. ad ponemariti, Jan. (H.).

ponémčenec, nca, m. ber Germanisierte, nk. ponemčeváten, ina, adj. germanifierend, nk. ponemčevalnica, f. die Germanifierungsanftalt, SIN.

ponemčeváti, fijem, vb. impf. ad ponemčiti; 1) germanisieren, Cig., Jan., nk.; - 2) verbeutschen, ins Deutsche überfeten, nk.

ponemčevavec, vca, m. ber Germanisator, nk. ponémčiti, im, vb. pf. 1) germanisieren, p. se, beutsche Sprache und Sitte annehmen, Cig., Jan., nk.; - 2) verbeutschen, ins Deutsche übersegen, Cig., Jan., nk.

ponemîloma, adv. ohne Mitleib, C.

ponepotrêboma, adv. = po nepotrebnem, unnöthigerweise, C.

ponesręčenec, nca, m. der Berunglückte, nk. ponesrecenka, f. bie Berungludte, nk.

ponesréčiti se, sręčim se, vb. pf. 1) ungludlich werben, verungluden, Cig., nk.; - 2) mifsglüden, Cig., Jan., nk.

ponestajati, am, vb. impf. abnehmen, Cig. (T.);

ponestáti, stânem, vb. pf. = zmanjkati, ausgehen, Vrt.; - hs.

ponésti, nésem, vb. pf. 1) ein wenig tragen, Cig.; — ponesem: ich werde tragen; poneso me na pokopališče; - 2) p. se, gerathen, gebeihen: ni se mi poneslo, Z; ta poskus se prav dobro ponese, Znid.; — 3) p. se, fich berühmen, ruhmend etwas fagen, Zv.; -4) p. se za koga (kaj), sich jemandes (einer Sache) annehmen, Cig.; p. se za vero, za svoje stiskane brate, Ravn. ponetiti, im, vb. pf. verheigen, Cig. poneuméti se, êje se, ê se, vb. pf. poneume se mi, storiti kaj (ali: da kaj storim), idj thue etwas irrthumlich, aus Difeverftanbnis, Levst. (LjZv., Beč.). poneumiti, umim, vb. pf. 1) verbummen, Cig., C.; -- 2) poneumilo se mi je, ich habe bumm gehandelt, Z.; (prim. poneumeti se). ponev, nve. f. die Pfanne. pónevca, f. dem. ponev. ponevéden, dna, adj. unwissentlich: ponevedno posredovanje, Jurč. ponevedoma, adv. ohne zu miffen, unmiffentlich. poneven, vna, adj. Pfannen :: ponevni kamen, ber Bfannenstein (in Salzwerten), Cig. poneveriti, verim, vb. pf. 1) veruntrenen, nk.; (po nem.); - 2) p. se, untreu werden, Jan. (H.); — ben Glauben verleugnen, Z., SIN. ponevérjati, am, vb. impf. ad poneveriti, nk. ponevnják, m. der Pfannentuchen, Cig. ponevóljiti, vôljim, vb. pf. 1) verdrießlich machen, Jan (H.); p. se, murrifc werden, Z.; — 2) ungludlich machen, C. ponga, f. evropska p., die europaische Sumpfichilotrote (emys europaea), Erj. (Z.), Krk-Erj. (Torb.). ponicanje, n. hoja s ponicanjem, ber Biegegang, Telov. ponicati, am, vb. impf. ad ponikniti; einfidern: ponicajoča reka, ein verschwindender Fluss, Cig.(T.).poniceváti, ûjem, vb. impf. einsidern, voda ponicuje, = izgublja se pod zemljo, Nov. ponicen, adj. sanft sich abbachend, Svet. (Rok.). ponionica, f. ber Binneuflufs, ein verschwinbenber Fluis, Cig. (T.), Navr. (Let.). ponienik, m. ein verichwindender Bach, Navr. ponidoma, adv. unnügerweise, unnöthigerweise, Polj.; denar p. tratiti, Slom.; mal à propos, Cig. poniglav, adj. budmäuserisch, tückisch, heuchlerisch, schalthaft, Cig., Jan., C.; pisano so ga gledali poniglavi Turki, Navr. (Let.); prim. ponikati in poniglogleden. poníglavček, čka, m. dem. poniglavec, Jan. (H.).poniglavec, vca, m. ber Dudmaufer, ber Schaft, Mur., Cig., Jan., Met., Vrt., BlKr.-Let.; Poniglavce sem vedno šibal, Levst. (Zb. sp.). poniglavka, f. die Dudmäuserin, Jan poniglavost, f. die Dudmäuserei, die Schallhaftigteit, Cig., Jan. poniglavstvo, n_{\cdot} = poniglavost, Cig_{\cdot}

poniglogleden, dna, adj. icheelfüchtig, Hip.

(Orb.); (nam. poniklogleden?).

ponikaten, ina, adj. in ben Boben versidernb: ponikâłna voda, C. ponikati, am, vb. impf. ad ponikniti, Z. ponikávati se, avam se, vb. impf. fich nieberbeugen, C. ponikniti, niknem, vb. pf. 1) fich beugen, fich neigen, Svet. (Rok.); = p. se, sich buden, sich bucken, C., BlKr.; — poniknjena glava, SIN.; - 2) versinten, Jan.; vsejano žitno zrnce v zemljo ponikne, Vrt.; - sid in ben Erbboben verlieren: potok, reka ponikne, C., Mik., Navr. (Let.); - p. se, sich senten, C; tla so se poniknila, Rut. (Zg. Tolm.). ponikováti, ûjem, vb. impf. versinten, C.; sich im Erdboden verlieren (0 vodi), C.; --p. se: gnojnica se v zemljo ponikuje, Bes. ponikva, f. eine Berfentung, ein Erdloch, mo fich ein fließendes Baffer im Erdboden verliert, Mik; = pl. ponikve, Cig.(T.); ein Reffelthal, ein Beden, Cig., C., Jes.; tudi pônikva. ponîkvarica, f. = ponikujoča voda (potok, reka), C., Zora. ponîkvenica, f = ponikvarica, Cig.(T.), Jes.ponîrek, rka, m. = pondirek: čopasti p., ber gehaubte Steißfuß (podiceps cristatus), Erj. (Ž.). ponîz, m. die Sentung (ber Stimme), Cig. (T.). poníziti, im, vb. pf. = ponižati, Jan., C.; p. se, sich herablaffen, Mur.; sich demuthigen, C. ponizanje, n. die Erniedrigung; p. cola, die Bollermäßigung, Cig.; — die Demuthigung, die Herabwürdigung; - die Herablaffung, Cig. ponîzati, am, vb. pf. niedriger machen, herabsetten; ceno p., Cig. (T.); p. vrednost denarja (bevalvieren), Cig. (T.); — cena se je ponižala, der Preis hat nachgelassen; — demüthigen: p. sovražnike; - herabwürdigen, Cig., Jan.; - p. se, sich erniedrigen, sich herablassen; p. se komu, sich vor jemandem bemüthigen, Met. ponižba, f. die Erniedrigung (g. B. bes Breifes), C.; colna p., die Bollermäßigung, DZ.; bie Degradation, Cig.; - bie Demuthigung, ponížek, žka, m. = ponižba, C. ponižen, žna, adj. bemüthig, bescheiben; ponižna prošnja, ponižno prositi; ponižno se priklo-niti pred kom; ponižen človek. ponižėnje, n. = ponižanje, kajk.-Valj.(Rad). poniževálen, lna, adj. erniedrigend, Cig., Jan., poniževanje, n. bas Erniebrigen; - bas Berabmurbigen; - bie Demuthigung. poniževáti, ûjem, vb. impf. ad ponižati; niebriger machen; erniebrigen; - herabwürdigen, Cig., Jan.; bemüthigen; — p. se, sich herab-lassen; sich bemüthigen; kdor se ponizuje, bode povišan. poniževāvec, vca, m. der Herabwürdiger; der Demüthiger, Cig. ponižnost, f. die Demuth, die Bescheibenheit. ponižnják, m. = pomožnik, das Beihnachtsbrot, C.

pộnj, = po-nj, po njega.

ponjava, f. bas Leintuch, bas Bettuch, Alas., Jan., Mik., Strek., Sempas-Erj.(Torb.); = rantuha, ein großes, grobes Leintuch, Mur., Danj. (Posv. p.); = velika rjuha iz debelega platna, Pjk (Crt.); eine Schutbede, DZ.; die Bagendede, St.-Cig.; na ponjavi se n. pr. tudi zito suši, Mur., vzhŠt. ponjúhati, am, vb. pf. 1) riechen, Z.; — 2) ein wenig ichnupfen, eine Brife nehmen, nk.; prim. njuhati. ponjušati, am, vb. pf. = poduhati, bazu riechen, Rihenberk-Erj.(Torb.). ponjúšiti, im, νb . pf. = ponjušati, Cig. ponočen, čna, adj. nachtlich, Nacht-; ponočna hoja; ponočno vlačuganje; ponočne ptice, Rachtvögel; ponočni čuvaj, der Nachtwächter. ponočevânje, n. die Nachtschwärmerei. ponočeváti, ûjem, vb. impf. in der Racht umherschwärmen; p. z vsakim vladugarjem, LjZv. ponočevavec, vca, m. der Nachtschwärmer. ponočevavstvo, n. die Nachtichmarmerei, Jan. ponóčki, adv. bei ber Racht, C. ponočnica, f. die Rachtschwärmerin, Cig. ponočník, m. = ponočnjak, Mur., Cig., Jan., C. ponočnják, m. 1) ber Rachtschwärmer; — 2) ponočnjaki, die Nachtfalter (nocturna), Erj. (Z.). pónor, nóra, m. 1) = ponikva, C.; - 2) ber Abgrund, der Schlund, Cig. (T.): morski p., ZgD.; — peklenski p., Čig.; (hs.). ponorčeváti se, ûjem se, vb. pf. ein wenig scherzen; Če malo ponorcujem se, oprosti, Str.; p. se s kom, sich mit jemandem einen Scherz erlauben, Cig. ponoreti, im, vb. pf. ein wenig Boffen treiben; vćasi malo ponorimo. ponoriti, im, vb. pf. in die Tiefe laffen, fenten, tauchen, Jan. (H.). ponornica, f. = ponikvenica, Cig. (T.), Jes. ponòs, nósa, m. 1) ber (eble) Stolz, Mur., Cig., Jan., nk.; narodni p., ber Nationalstolz, nk.; tudi: pónos, nósa; (hs.); — 2) = oponos, ber Borwurf, Ist.-Glas. ponósen, sna, adj. ftolz, Cig., Jan., nk.; služba, katere je bil ponosen, Jurč.; - hs. ponosît, adj. = ponosen, Cig., Jan.; - hs. ponósiti, nósim, vb. pf. 1) (ein Rieid) abtragen; ponošena obleka; — 2) = oponositi, verweisen, zum Borwurf machen, Met.; — 3) p. se, sich bruften, M.; p. se s cim, Svet. (Rok.)ponosljáti, am, vb. pf. 1) ein wenig burch bie Rafe reden, C.; - 2) aufschnupfen, verichnupfen: veliko tobaka p., Cig. ponosljávati, am, vb. impf. burch bie Rafe reben. M. ponosljeváti, üjem, vb. impf. durch die Nase reben, Jan. ponosnost, f. bas ftolze Benehmen, ber (eble) Stolz, Z., C.; — prim. ponosen. ponova, f. die Erneuerung, C.; p. pravde, die Reaffumption, Cig.; die Reproduction (einer

Borftellung), Cig. (T.); — die Wiederholung,

Cig.(T.), C., DZ.

ponovčevanje, n. die Bermertung, DZ. ponovčeváti, ûjem, vb. impf. ad ponovčiti, Jan. (H.). ponovčica, f. die Raulquappe, Bolc-Erj. (Torb.). ponovčiti, novčim, vb. pf. verwerthen, Cig. (T.), DZ. ponóven, vna, adj. wieberholend, Cig. (T.) ponovilo, n. die Erneuerung, Slom .- C.; ponovila vredna beseda, Levst. (Nauk); - bie Bieberholung, C. ponovîtev, tve, f. die Erneuerung, Cig., M.; – die Reproduction, Cig.; — die Wiederholung, die Recapitulation, Jan. ponoviti, im, vb. pf. wieder neu machen; erneuern; trpljenje p. komu; p. pravdo, star prepir, Cig.; (eine Borftellung) reproducieren. Cig. (T.); - wiederholen. ponovitva, f. = ponovitev, Mur., Slom.-C. ponovljenik, m. ber Erneuerer, Krelj-C. ponovljenje, n. die Erneuerung; - die Bieberponovljiv, iva, adj. wiederholend, Biederholungs: ponovljive učilnice, Levst. (Nauk). ponovljívost, f. die Reproductionsfraft, Cig. ponóvnost, f. die Fähigkeit, reproduciert zu werden, Cig. (T.). ponton, m. mostovni čoln, ber Bonton. pontonir, rja, m. ber Bontonier, Cig. ponùd, núda, m. = ponuda; na ponud (na pónud) dati, imeti, prinesti, C.; na p. priti, kommen, um sich anzubieten, C. ponuda, f. das Anbieten, das Angebot, die Offerte, Cig., Jan., Cig. (T.); razpisati ponudo, den Offertweg betreten, DZ.; — vse mu je na ponudo, alles steht ihm zu Gebote, Cig. ponudba, f. bas Anerbieten, bas Angebot; na ponudbo, zu Gebote. ponudek, dka, m. bas Angebot, bie Offerte, Mur., Jan., DZ. ponûden, dna, adj. Offerts: oddati kako delo s ponudnim razpisom, eine Arbeit im Bege ber Offertausschreibung vergeben, DZ. ponuditen, ina, adj. Offert-, Jan. (H.). ponudilo, n. das Angebot, Cig. ponúditi, nûdim, vb. pf. anbieten; p. komu kaj; več p.; prisego p., sich zum Eibe erbieten, Cig.; p. se, sich anerbieten. ponudnik, m. ber Bieter, ber Offerent, Cig., C., Levst. (Cest.), nk. ponujáč, m. kdor ponuja, ber Bieter, Cig. ponújanec, nca, m. kdor se ponuja, n. pr. pri kaki volitvi, ber Bahlbewerber, Cig. ponújanje, n. das Anbieten, das Antragen. ponújati, am, vb. impf. ad ponuditi; anbieten, antragen; kruha, piti p. komu, blago p.; bieten, zu zahlen bereit fein; sto goldinarjev p. za junca; - p. se, sich erbieten, sich antragen; p. se za hlapca, za poslanca; - p. komu besedo = siliti ga, da izpregovori, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.); -tudi: p. koga, Levst. (Zb. sp.); p. koga z jedjo, jemanden zum Effen nöthigen, Cig.; - p. koga s svinjskim

pastirjem, jemanbem ben Schweinehirtenbienft pooblaščenka, f. bie Bevollmächtigte, Cig., anbieten, Pjk. (Crt.). ponujavec, vca, m. ber Anbieter, ber Offerent, Cig., Nov. ponuniti se, im se, vb. pf. eine Nonne werden, ins Rlofter gehen, Cig., Erj. (Izb. sp.), LjZv. ponva, f. = ponev, Die Pfanne. ponvar, rja, m. ber Pfannenichmied, Cig., Jan.; ber Pfannenflider, C.; (ponvar), ber Safenbinder, vzh.St. pónvica, f. dem. ponva; eine fleine Pfanne; - die Bündpfanne: na ponvici je pogorelo, Cig.; — sklepna p., die Gelentpfanne, Erj. (Som.); tudi: ponvíca, Dol. ponvičár, rja, m. = ponvar, Cig. pónvičen, čna, adj. Pfannen : ponvični ročnik, der Pfannenftiel, Cig. pónvička, f. dem. ponvica, Mur. ponvisce, n. bas Bfannenhaus (eines Salgmertes), Cig. poobčeváti, ûjem, vb. impf. ad poobčiti; verallgemeinern, Cig. (T.). poobciti, obeim, vb. pf. verallgemeinern, generalisieren, Cig.(T.); — p. se, allgemein werden: pobozno mnenje se je pobočilo, Cv. poobcut, m. die Nachempfindung, Cig. poobedek, dka, m. ber nachtisch, Jan. (H.). poobednik, m. ber Rachtisch, Levst. (Izb. sp.). poobedovati, ujem, vb. pf. die Mahlzeit beenben, Z., nk. poobesiti, esim, vb. pf. nacheinanber aufhangen. poobiljsati, am, vb. pf. reichlicher machen, ber-vielfältigen, Cig., C., Ravn. (Abc.). poobiloma, adv. reichlich, C. pooblaciti se, im se, vb. pf. sich allmählich bewölken; pooblacilo se je, der Himmel hat sich bewölft; — (fig.) lice se mu je pooblačilo, Jurč. pooblastiten, ina, adj. Bollmachts-, Bevollmachtigungs, Cig. pooblastilo, n. die Bollmacht, Cig., Jan., nk.; bie Befugnis, Jan.; bie Jurisbiction, C. pooblastîtelj, m. ber Bevollniachtiger, ber Bollmachtegeber, C., DZ. pooblastitev, tve, f. die Bevollmächtigung, die Ermächtigung, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk. pooblastiti, im, vb. pf. 1) ermächtigen; bevollmachtigen; — 2) p. se česa, = polastiti se česa, sich zum Herrn von etwas machen, Cig.; — 3) p. se koga, sich jemandes annehmen: p. se lakotnih ljudi, Krelj, Dalm., Kast. pooblastivec, vca, m. = pooblastiteli, Cig., pooblastivka, f. bie Bollmachtsgeberin, Cig. pooblastnica, f. ber Bollmachteichein, DZ. pooblastnik, m. ber Bollmachtsgeber, Cig., DZkr.pooblaščati, am, vb. impf. ad pooblastiti; ermächtigen, bevollmächtigen, Cig., DZ., nk. pooblascenec, nca, m. ber Ermachtigte, ber Bevollmächtigte, ber Bollmachtsnehmer, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

pooblaščeník, m. = pooblaščenec, Jan. (H.). pooblascenje, n. die Ermächtigung, Die Be-

pollmächtigung, Cig., Jan., nk.

Jan., DZ., nk. pooblaščeváti, ûjem, vb. impf. = pooblaščati, Cig., Jan., nk. pooblati, am, vb. pf. behobeln. pooblicen, cna, adj. formell, Cig.(T.). poobliciti, licim, vb. pf. portratieren, Cig., Jan. poobrazba, f. die Nachbildung, Cig. poobrazek, zka, m. das Abbild, Čig.; — das Nachbild, Jan. poobrazîtev, tve, f. die Nachbildung, Jan. poobraziti, razim, vb. pf. 1) nachbilben, Guts .-Cig., Jan.; — abbilben, portratieren, Cig., Jan.; - 2) concret darftellen, Jan., C. poobrážati, am, vb. impf. ad poobraziti; nachbilben, Jan. poobraževáti, ûjem, vb. impf. = poobražati, Jan. poobraževavec, vca, m. der Rachbildner, Cig., Jan. poobraževâyka, f. bie Nachbildnerin, Cig. poobréden, dna, adj. 1) rituell, DZ.; nach ber Communion stattfindend, C. poobsoditi, im, vb. pf. nacheinander verurtheilen, Z. poocitba, f. bie Ersichtlichmachung, DZ. poocititi, îtim, vb. pf. veranichaulichen, verfinnlichen, ersichtlich machen, Cig. (T.), DZ. poocitki, m.pl. Bemangelungen (Supermangel), Jan. poočitovanje, n. bie Berfinnlichung, Cig. poočitováti, ûjem, vb. impf. erfichtlich machen: p. si, sich eine deutliche Borftellung machen, Vrt. poogleniti, im, vb. pf. zu Rohle machen, vertohlen (chem.), Cig. (T.). pooholiti se, olim se, vb. pf. ftolz (übermuthig) werben, Jan. (H). pookrogliti, im, vb. pf. etwas rund machen, Cig. pooljeváti, ûjem, vb. impf. ad pooljiti, Cig. poóljiti, im, vb. pf. bedlen, anölen, Cig.; p. se, fich ölig machen, Cig. poomožíti, ím, vb. pf. = pomožiti, LjZv. poopraviti, pravim, vb. pf. nacheinander verrichten; počasi je vse poopravila. pooráti, orâm, órjem, vb. pf. 1) das Pflügen allmählich beenben: poorali smo, wir haben bie Pflügearbeit beendet; - 2) ein wenig pflügen, Cig.; — 3) nieberpflügen, Cig. pooravati, am, vb. impf. nachpflügen, Cig. poosebilo, n. die Berfonification, Cig. poosebitev, tve, f. bie Berfonificierung, nk. poosebiti, sebim, vb. pf. personificieren, Cig., Jan., C., nk. poosebljenje, n. die Personification, Jan. poosebljeváti, ûjem, vb. impf. ad poosebiti; personificieren, Cig., Jan., nk. poosen, sna, adj. Agial- (math., phys.), Cig. **poosobilo,** n = poosebilo, $Cig \cdot (T \cdot)$. poosóbiti, sôbim, vb. pf. = poosebiti, Jan. poosrediti, im, vb. pf. centralifieren, Jan. (H.). poostáti, stânem, vb. pf. 1) hie und da zurudbleiben, Cig.; - 2) ein wenig bleiben; p. nekoliko trenutkov v cerkvi, Zv.

poostiti, im, vb. pf. mit einer Spipe versehen, spipen, Cig., C.

poostrénje, n. die Berschärfung, Cig., Jan.; p. kazni, Cig.

poostrilo, n. die Berscharfung: p. kazni, die Bericharfung ber Strafe, DZ.

poostriti, im, vb. pf. 1) ein wenig schärfen, anschärfen, Cig., Jan.; britvo p., C.; poostrena podkov, Levst. (Podk.); - 2) verschärfen, Mur., Cig., Jan.; kazen p., Cig.,

nk.; — 3) zuspizen, Cig. poostrovati, üjem, vb. impf. ad poostriti, Cig. poosabiti, im, vb. pf. ftolz ober hochmuthig machen, C.; — p. se, hochmuthig werden, Cig., C.; kdor se z osabnikom pajdaši, ta se sam poošabi, Ravn.-Jan. (Slovn.). poótkati, am, vb. pf. z otko postrgati zemljo

z lemeža, Gor.

pootocje, n. die Insellette, Jan.(H.).

pootožiti, im, vb. pf. betrübt machen: p. dušo, SIN.; - p. se, niebergeschlagen, betrübt werben,

pootročiti, scim, vb. pf. 1) an Kindes statt annehmen, C.; — 2) kindisch machen, Cig.; p. se, findisch werden, verfinden, Cig., Jurc.; na stare dni se p., $Z\nu$.

poozréti se, zrèm se, vb. pf. sich ein wenig umichauen, C.

poožéniti, žénim, vb. pf. = poženiti, LjZv. podžiti, džim, vb. pf. ichmalern, verengen, Cig. 1. pop, m. 1) die Knospe, Z.; - 2) ber Rabel,

Guts., Mur., V.-Cig. 2. pop, popa, m. ber Bope (pravoslaven duhovnik).

3. pop, popa, m. die Pappe, der Rleister; (iz nem.).

popacba, f. die Berichlechterung; - Die Degeneration, Cig.

popacenost, f. bie sittliche Berborbenheit, die Corruption, Cig., Jan., Cig.(T.).

popáčiti, im, vb. pf. verberben, verhungen; sittlich schlecht machen, verberben; p. otroka s krivo odgojo; p. se, sittlich verberben; ves popačen je.

popad, pada, m. ber Zugriff, bas Baden, ber Anfall (3. B. eines Sundes), Cig.; — ber Anfall (einer Krantheit), C.; — der Angriff, die Attaque, Cig., C.

popádati, padam, I. vb. impf. ad popasti; poden, zugreifen; psi popadajo otroke (pflegen anzugreifen, zu beißen); — befallen; jeza ga popada, bolezni jih popadajo, Cig.; — II. vb. pf. nacheinander niederfallen o. hinfallen; vse sadje je popadalo z drevja; vsa živina je popadala (ist abgestanden), Cig.; vsi so popadali na kolena.

popadavec, vca, m. 1) ber Angreifer, C.; -2) das Riebfraut (galium aparine), C.

popadek, dka, m. ber Unfall (einer Rrantheit), Cig., Jan.; popadki, die Geburtswehen, Cig., Jan., C.; divji popadki, falsche Behen, V.-Cig.

popáden, dna, adj. 1) = popadljiv, ber gerne anfällt, bissig, Cig.; p. pes, C.; — 2) Angriffs., C.

popâdenec, nca, m. der Angefallene, C.

popadljaj, m. = popadek, Jan. (H.). popadljiv, adj. bissig, Jan.; popadljivi psi, Levst.(Nauk), LjZv.

popadnica, f. 1) bie Ergreiferin, bie Baderin, Cig.; - 2) bie Bechnelle (lychnis viscaria), ogr.-Erj. (Torb.).

popadnik, m. 1) ber Ergreifer, ber Bader, Cig., DZ.; — 2) der Raffzahn, Jan.(H.).

popadnina, f. ber Ergreiferlohn, Cig.

popádniti, padnem, vb. pf. = popasti, paden, ergreifen, ogr .- Valj. (Rad).

popah, paha, m. ber Maulefel, Pivka (Notr.)-Mik., C., Kr.-Valj. (Rad).

popáhati, paham, vb. pf. 1) durch Fachen reinigen: vse žito p., Z.; - 2) ein wenig fachen: ogenj p., Z.

popaka, f. bas Berberbnis, bie Entftellung, Cig., Vest., ZgD.; - ber Fehler, ber Naturfehler, der Matel, C.; v popaki sem rojen, Ravn.-Valj. (Rad). popakedráti, am, vb. pf. verhungen, verberben,

verpfuschen, C. popakováti, ûjem, vb. impf. ad popačiti, C. popal, pala, m. = snet, ber Brand (am Be-

treide), C. 1. popaliti, im, vb. pf. absengen, verbrennen; - niederbrennen, einaschern, vse vasi p.

2. popaliti, im, vb. pf. mit Schlamm überziehen: voda je travnik popalila, C.

popáljati, am, vb. impf. ad 1. popaliti, Jan. (H.).

popân, m. bas Sinngrün (vinca minor), Koborid-Erj. (Torb.).

popar, rja, m. ber mit Bappe ober Rleifter zu thun hat, ber Bapparbeiter, Cig.; - (zaniclj. o črevljarju), SIN.

popara, f. i) bie Berletung burch fiebenbes Baffer, Valj. (Rad); - 2) = poparjen kruh, ber Brotbrei, Cig.

poparati, am, vb. pf. nach ber Reibe auftrennen.

poparek, rka, m. 1) ber Aufgufs mit siebenber Fluffigfeit, Cig.; - 2) bie Bruhmunde, Z.

1. poparica, f. bas Rleifteralchen (ein fleines, fabenformiges, im Rleifter vortommenbes Thierchen), Cig.

2. poparica, f. das Brühwasser, C. poparina, f. ber Aufgufs mit siebender Fluffigfeit, Cig.

popariti, parini, vb. pf. 1) mit fiebenbem Baffer begießen, brühen; s kropom kaj p.; p. kruh, Zivinsko klajo; — 2) niedergeschlagen machen, entmuthigen; to ga je poparilo; ves poparjen je odšel.

popárjati, am, vb. impf. ad popariti, Jan.(H.). popas, m. = popasenje, Jan.(H.). popasek, ska, m. eine furzbauernbe Beibe, C.

popásenje, n. die Abweidung, Cig. popasováti, ûjem, vb. impf. ad popasti (-pasem); ausweiben, abweiben: travnike p., Cig., Jan.

popast, f. ber Anfall, ber überfall: p. stekle živine, C.; - ber Parogysmus, V.-Cig., Jan.

popast, adj. pappig, pappartig.

popásti, pádem, vb. pf. haftig erfaffen, paden; p. kaj, za kaj, koga za kaj; p. orožje, za orožje; p. konja za brzdo, dem Pferde in die Bügel fallen; - erschnappen, Jan.; - besedo p., ein Wort auffangen, Cig., C.; aufallen; pes je popadel otroka; - angreifen; sovražnika p.; p. se, sich gegenseitig angreifen, fich in die Saare fahren; - befallen, ergreifen (von Buftanben); mrzlica, jeza ga je popadla; p. se koga, sich an jemanden klammern: trdno se Kristusa p., Krelj; - ogenj se teles popade, bas Feuer ergreift bie Leiber, Guts. (Res.).

popasti, pasem, vb. pf. abweiben, abfreffen, abgrafen; bef. burch Abweiben einen Schaben anrichten; živina je žito popasla; - abweiben lassen (o pastirju): ne smeš popasti one trave, ker jo bom kosil.

popasa, f. bas Abmeiben, ber Abmeibeschaben, ber Beibefrevel, Dict., Cig., Jan., C.

popáščiti se, im se, vb. pf. sich beeilen, Dol .-Cig., Jan., Vrt., Npes.-Vraz, vzhŠt.-C.; fich befleißen, fich bemühen, C.

popasnina, f. bie Entichadigung für einen Beibefrevel, Dol.

popati, am, vb. impf. pappen, fleistern; - iz nem. popava, f. die Ebermurz (carlina acaulis), vzh-St.-C.; — tudi: pôpava, pompava, (pum-pava) kompava; prim. pop, Anospe, Caf

(Vest. I. 33). popcarica, f. gosenica p., die Rnospenraupe, Cig.

popcast, adj. nabelformig, Jan.(H.).

pộpčat, adj. fnospig, Cig.

pôpčati, am, vb. impf. 1) = s popkom cepiti, äugeln, M.; — 2) p. se, inoipen, C. popček, čka, m. dem. popek; 1) das Knösp-

chen; - 2) bas Rabelchen.

popčen, čna, adj. Nabel-, Cig.; popčna jamica, die Rabelgrube, Cig.; popena zaveza, die Nabelichnur, Guts.-Cig.

popčíca, f. das Anosphen, Cig.

popčíšče, n. der Nabelgrund (bot.), Cig.(T.).

popenast, adj. nabelformig, Cig. popenat, adj. nabelig, Cig.

pôpčnica, f. = popčnik, Polj.

popenik, m. = popkar 1), ber Taichenveitel.

popec, pca, m. dem. pop; die Ruoipe, Jan. popecatiti, atim, vb. pf. nacheinander verfiegeln oder befiegeln, Z.

popęček, čka, m. die Schürschaufel, die Ofenstrude, Cig., M., Vreme-Erj. (Torb.), BlKr.; to je človek, ki ni vreden, da bi ga s popečkom zapodil, BlKr.

popéči, pecem, vb. pf. 1) burch Baden, Braten ben Borrath aufbrauchen, aufbaden, aufbraten: vse p.; — 2) ein wenig baden, braten, Mur.; — 3) nachbaden, nachbraten, Cig.; — 4) p. se = zapeči se: naj se gleda, da se kruh dobro popece, Zv.; - fich verbrennen, fich verbraten, Mur.

popednjati, am, vb. pf. mit ber Spanne abmeffen, Z.

popêjec, jca, m. = pevec, ogr.-Valj.(Rad). popek, pka, m. 1) bie Rnofpe, bas Auge (an Baumen, Reben u. bgl.); popke delati, inofpen; trto na tri popke obrezati, Z.; s popkom cepiti, augeln, oculieren, M., Pirc; plodni p., die Fruchtinospe, das Fruchtauge, Cig.; — 2) ber Nabel; p. zavezati, die Nabelschnur unter-binden, Cig.; — 3) babji p., der Bovist (lycoperdon bovista), Gorjansko (Kras) - Erj. (Torb.).

popékati, pêkam, vb. impf. ad popeči; nachbraten, Cig.

popêl, m. = pepel, Jarn., Dol.-Z., Mik. popeliskati, am, vb. pf. zusammenschlagen (v. Han.(H.).

popéljati, péljem, -peljáti, âm, vb. pf. ein wenig fahren (trans.), führen; hinfahren, hinführen; - p. se, ein wenig fahren (intr.); hinfahren; — zvezda se je popeljala, es fiel eine Sternichnuppe, C.; - popeljem (am), ich werbe fahren, führen; popeljem (am) se, ich werbe fahren (intr.); popeljemo se v belo Ljubljano.

popen, pna, m. ein Beug, ber um ben Garg geheftet wird, Strek.

popenjec, nca, m. die Gundelrebe, ber Erbepheu (glechoma hederacea), (-penec) Cig., Jan., Medv.(Rok.); - prim. poponec.

popéniti, pênim, vb. pf. s srebrno ali zlato peno prevleči: Dekle, popeni rožmarin, Npes.-C. popenj, pnja, m. = popek, die Anospe, C. popenjanje, n. bas Emportlimmen: vaje v popenjanju, die Rlimmübungen, Telov.

popenjati, am, vb. impf. ad popeti; 1) heften, Kras; — 2) p. se, klimmen, sich bemühen emporzutommen, zu erklimmen suchen, Cig., Jan., nk.; na višjo stopnjo se p., nk.

popepeliti, im, vb. pf. beaschen, Cig.

poper, pra, m. der Pfeffer; suh kot poper, zaundurr, Cig.; erni p., ber Mohrenpfeffer; beli p., ber weiße Pfeffer; turski p., spaniicher Pfeffer (Paprifa); divji ali volcji p., ber Rellerhals, der Seidelbaft (daphne mezereum),

poperéti, im, vb. pf. vermodern, Jan.(H.). poperiten, ina, adj. frisch gewaschen: poperilna srajca, M.

poperuhati, am, vb. pf. ein wenig mit ben Flügeln schlagen: gosak po klasju s perotmi poperuha, Npr. (vzhŠt.)-Kres.

popetati, am, vb. pf. crevlje p., die Stiefel (an ber Ferse) krumm treten: popetani črevlji, Cig., Vrt., Levst.(Zb. sp.), Kr.

popeti, pnem, vb. pf. 1) spannend befestigen: anheften, heften; "krojač ali švelja popne prikrojene kosove, predno je začne šivati", Kras-Erj. (Torb.); — 2) ein wenig spannen: p. pas, ben Gurtel enger ichnallen, Dol.; -3) (spannend) sestbinden: p. voz sena z žrdjo, Ravn.(Abc.); — 4) p. se, emportlimmen, sich emporheben; sich emporschwingen (fig.); p. se na višjo stopnjo.

popéti, pojem, vb. pf. ein wenig fingen, M.

popetina, f. womit etwas (3. B. ein Rimmer) ausgeschlagen wird, Tapeten, Cig. popétiti, im, vb. pf. = popetati: p. škornje, C.

popetljikováti, ûjem, vb. impf. = petljike po-

birati, Rachleje halten, Blc.-C. popèv, péva, m. ber Gesang, C., Volk.-M. popeváč, m. ber Gänger, SlN.; ulični p., ber Bantelfanger, Jan.(H.).

popeváča, f. ptica p., der Singvogel, C. popevačíca, f. die Sangerin, C.

popévanje, n. das Singen, Cig., vzh.St. popévati, vam, vljem, vb. impf. singen, Mur.,

Cig., Jan., vzhŠt., jvzhŠt. popevekanje, n. fentimentales Befinge: ne-

slano p. in objemčkanje, Jurč.

popevka, f. das Gefangftud, Jan.; das Lied, Dict., Mur.; pouliena p., bas Gaffenlied, ber Gaffenhauer, Jan.(H.); — die Cantate, Cig., Jan.; die Cangone, Cig.(T.).

popêvkinja, f. = pevka, C.

popezdávati, am, vb. impf. wieberholt fiften,

popháti, phâm, pšèm, vb. pf. zerstoßen, ver-

ftampfen: ves poper p., Cig.
pôpica, f. bie Anospe, Jan., Caf (Vest.).
popič, píča, m. 1) baš Auge am Zweige, Mik.,
Valj. (Rad); — 2) baš Rabeldjen, Cig.; — 3) zlati p., die spanische Fliege (lytta vesicatoria), Z.

popíčast, adj. fnospig, Jan. popîh, m. ber Lufthauch, ZgD.

popihati, ham, sem, vb. pf. 1) nacheinander megblasen; veter je popihal pleve; - verthun: marsikak grošič smo že popihali, Cig.;

2) p. jo, enteilen, Reifaus nehmen; - 3) ein wenig wehen: popise veter, LjZv.

popihavati, am, vb. impf. wieberholt blafen, Zora.

popihljati, am, vb. pf. ein wenig fanft weben. popihniti, pihnem, vb. pf. 1) wegblasen; 2) ein wenig blasen: veter je popihnil;

3) p. jo, enteilend Reifaus nehmen, Jan., C.; domu jo p., Zora.

popijanje, n. bas Saufen, Cig., C.

popijáš, m. neki kukec, velik kakor pšenično zrno, modre izpreminaste barve, po drevju mladike odjeda, Dol.

popíjati, am, vb. impf. = popivati; 1) bald ba balb bort trinken, saufen; — 2) aufsaugen: papir popija (fließt), Mur.; temnomodre naocnice prevec svetlobe popijajo, Znid.

popijávati, am, vb. impf. bald ba balb bort zu trinten, ju faufen pflegen, C., ogr.-M.

popijavec, vca, m. kdor rad popija, ber Gaufer, Cig., C., Ravn.-Valj.(Rad).

popijavka, f. bie Gauferin, Cig.

popika, f. = popek, bas Auge am Zweige, bie Rnospe, Mur., Cig., Jan., Mik., St.-Valj. (Rad).

popikast, adj. = popkast, fnoipig, Jan. (H.). popikati, pîkam, vb. pf. betüpfeln, Mur.; popikan = pikast, Jan., Ravn

popikávati se, am se, vb. impf. oft ftraucheln, BlKr .- M.; ftrauchelnb ober mantenb geben, Mur.

popikniti se, piknem se, vb. pf. anstoßen: p. se na kamen, Hal.-M.; — straucheln: konj se popikne, Cig.

popikováti se, üjem se, vb. impf. anstoßen, straucheln, Cig.

popiliti, pîlim, vb. pf. 1) nacheinander befeilen: vse žreblje p.; — weg., abseilen, abraspeln: p. rjo z železa; — 2) ein wenig seilen, Cig.; - 3) = pozagati, auffägen, Cig.

popipati, pîpam, pljem, vb. pf. nacheinander ausraufen; repo, korenje p.; brado si p.

popis, pisa, m. 1) die Aufschreibung: bie Confcription, Cig. (T.); p. ljudstva, bie Boltsgablung, Cig., DZ.; - Die Specification (merc.), Cig. (T.); — bas Berzeichnis, bas Register, Cig.(T.); p. naklada, bas Belaftungeverzeichnis, DZ.; — imovinski p., das Bermögensinventar, DZ.; - 2) bie Beschreibung. popisatelj, m. ber Beichreiber, Jan.(H.).

popisati, sem, vb. pf. 1) mit Schrift ausfüllen, voll beschreiben; vsa pola je popisana; veliko papirja p.; p. razpredelke, die Rubriten ausfüllen, Levst. (Nauk); — 2) nach der Reihe aufschreiben, inventieren; p. blago, Cig.; p. zarubljene stvari, Levst (Nauk); po tanko p., specificieren (merc.), Cig. (T.); conscribieren, Cig., Jan.; - 3) burch bie Schrift barftellen, beschreiben; vojsko p.; v knjigi je vse na tanko popisano, kako se je godilo.

popisávati, am, vb. impf. = popisovati. popîsek, ska, m. 1) das Berzeichnis, das Regifter, bas Inventar, Cig., C.; - bie Confignation, DZ.; -2) bie Befchreibung, C., M. popisen, sna, adj. die Conscription betreffend: popisni imenik, die Conscriptionsliste, Cig.; Anventur : popisni troški, die Anventurs-

toften, Cig. popisilo, n. die schriftliche Aufnahme, die Conscription, Kr.

popiskati, skam, ščem, vb. pf. ein wenig (mit einem Inftrument) pfeifen, Cig.

popîsnik, m. = kataster, DZ.

popisovalnica, f. bas Conscriptionsbureau, Cig. popisovanje, n. 1) die Berzeichnung, die Aufchreibung, die Conscription; p. ljudstva, die Boltszählung, Cig.; - 2) die Befchreibung; p. zemlje, die Erbbeichreibung.

popisováti, ûjem, vb. impf. ad popisati; 1) aufschreiben, conscribieren, inventieren; blago p.; ljudstvo p., eine Bolkszählung vornehmen; - 2) beschreiben: vojske j

popisovavec, vca, m. ber Beichreiber, Mur.,

popítanje, n. die Anfrage, Cig., vzhŠt. 1. popítati, pîtam, vb. pf. anfragen, befragen,

Cig., Jan., vzhSt.

2. popitati, pîtam, vb. pf. 1) beim Maften verbrauchen, Z.; - 2) ein wenig maften, Jan. (H.)

popitavati, am, vb. impf. fragen, ausforichen, Jan., Raič (Let.).

popîtek, tka, m. ber Trunt, Mur., Cig. **popíti,** píjem, *vb. pf.* nach und nach austrin**i**en, auftrinten, zusammentrinten; mnogo vina se je pri svatovščini popilo; ostanke iz kupic p.; dva litra vina na dan p.; kdor veliko pije, malo popije, = wer viel trinkt, trinkt nicht lange, Mur.; — verrauchen: ves tobak p., Cig.; — aufsaugen: papir je tinto popil; zemlja je vodo popila; — da bi ga črni murin popil! (kletvica), = mare er icon, mo ber Bfeffer machet! Cig.

popivanje, n. bas herumtrinten, bas Saufen, das Abhalten von Trinfgelagen.

popivati, am, vb. impf. 1) balb hier balb bort trinten, Trintgelage abhalten, zechen, faufen; po kremah p.; — 2) auffaugen, Jan.

popivec, vca, m. der gerne trinft, Z. popîvek, vka, m. = popitek, Jan.(H.).

popîvka, f. 1) bie gerne trintt, M.; - 2) das Trinkgelage, Cig.

popje, n. coll. die Rnospen; popje na drevju se je napenjalo, Erj. (Izb. sp.).

popka, f. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.).

popkar, rja, m. 1) ein einfaches Tafchenmeffer, ber Taschenveitel, C., Gor.; — 2) ber Gimpel (fringilla pyrrhula), Mur., Cig., Jan., Frey. (F.), Erj.(Z.).

popkarica, f. 1) die Hebamme (zaničlj.), Z., Polj.; — 2) das Nabelschnurmesser, Cig.; die Rabelschnurschere, DZ.; - ein fehr einfaches Tafchenmeffer (mit bolg. Briff), ber Tafchenveitel, M., Notr., Dol.; - 3) eine Art Steinbrech (saxifraga tridactylites); Medv. (Rok.). popkast, adj. 1) fnofpicht; - 2) nabelformig, Cig.

popkat, ata, adj. 1) fnospig, Cig.; - 2) ge-

nabelt, Cig.

popkati, am, vb. impf. 1) Rnofpen treiben : drevje popka, Mur., Cig., Met., - 2) = cepiti s popkom, augeln, oculieren, V.-Cig., C. popkav, adj. inospig, Jan (H.).

popkorez, reza, m. bas Nabelichnurmeffer, M. popkov, adj. Nabel=; popkova žila, die Nabel= chnur, Mur.; p. preveza, das Nabelschnurbandchen, Cig., DZ.

pôpkovec, vca, m. = popkar 1), Notr. popkovina, f. bie Rabelichnur, Cig.; - rus.

popkovje, n. coll. die Rnofpen, Jan. (H.). popkovnica, f. ber Nabelftrang, Jan.

popkovnik, m. die Möhringie (Moehringia), C. poplaca, f. die Bergeltung, Guts. (Res.), Valj. (Rad).

poplacanje, n. bie Bezahlung, bie Abzahlung. poplacati, am, vb. pf. nacheinander bezahlen, ab, bezahlen; vse dolgove p.; - abbühen: p. kaj s cim, Cig.; - vergelten, Cig., Jan. poplačeváti, ûjem, vb. impf. Abzahlungen leiften, Z.; abbezahlen, Cig.

poplacilo, n. die Bezahlung, die Beftreitung: p. nepokritih potroškov, DZkr.

1. popláhniti, pláhnem, vb. pf. = poplakniti, Mur., Jan., C., jvzhŠt.

2. poplahniti, plahnem, vb. pf. allmählich vergeben (von einer Geschwulft), Jan. (H.).

poplak, plaka, m. mas vom Bertochwasser im Faffe zurudbleibt, C.; - ber Schwenimbrant. wein, ber in den ausgeleerten Faffern zurud. bleibt, Jarn., Cig.; tudi: póplak.

poplaka, f. bie Ausspülung, ZgD. poplakniti, plaknem, vb. pf. ausspulen, abspülen; latvice in golide do čistega p., Ravn. (Abc.)-Valj.(Rad).

poplakováti, ûjem, vb. impf. ad poplakniti; ausspülen, abspülen, Mur.

poplamikováti, ûjem, vb. impf. wiederholt hie und da auffladern, Zora.

poplanînski, adj poplaninska paša, bie Beibe, die nach der Alpenweide stattfindet, Bes. poplantati, am, vb. pf. abbußen, C.

poplaskati, am, vb. pf. ein wenig platichern: poplaskalo je nekaj po vodi, SIN.

poplasiti, plasim, vb. pf. 1) nacheinander vericheuchen; - 2) ein wenig ichreden, Z. poplat, f. die Salfte: p. oreha, Kras. póplat, pláta, m. = podplat, Štrek., ogr.-C. popláten, tna, adj. p. brat, poplatna sestra = po polu brat, po polu sestra, Zora, Gor.,

poplatiniti, înim, vb. pf. platinieren, Cig. poplatiti, im, vb. pf. = poplacati, C., Vrt. poplava, f. die Überschwemmung, Cig., Jan.; iz trgajočih se oblakov je lila p., LjZv.

poplávati, plavam, vb. pf. ein wenig ichwimmen; - poplavam, ich werbe schwimmen. poplavica, f. die Basserflut, die Uberschwem-

mung, Cig., SIN.-C. poplaviti, im, vb. pf. 1) überschwemmen; voda

je vse poplavila; — 2) abschwemmen, abspulen: posodo p., C., M.

poplavljati, am, vb. impf. ad poplaviti; überichwemmen.

poplaziti, plazim, vb. pf. ftreifen, feicht bepflügen: njive p., Z.; übhpt. oberflächlich bearbeiten: vse le takisto poplazi, da je le pol obdelano, Polj.

poplemeniti, im, vb. pf. = poplemenititi, C. poplemenititi, îtim, vb. pf. verebeln, nk.

popleniti, im, vb. pf. nacheinander plündern, rauben: vse p., Cig.. Jan. poplesati, šem, vb. pf. ein wenig tanzen. poplesavati, am, vb. impf. öster ein wenig

tangen, M.

poplesti, pletem, vb. pf. 1) beim Flechten aufbrauchen, verflechten; vse vitre p.; - aufftriden, aufwirten, Cig.; - 2) beflechten; p. raztrgane koše.

poplèt, pléta, m. bas Geflecht: s košem ali gostim popletom ograjati (mlada drevesca), Pirc; das Baungeflecht, C., Z.

poplétati, plêtam, vb. impf. ad poplesti.

popletek, tka, m. bie Beichnurung eines Roces. Z., C.

popleti, plevem, vb. pf. nacheinander wegiaten; vso travo p. okoli trt.

poplevéliti se, élim se, vb. pf zum Unfraut werden, LjZv.

popljevéti, i, vb. pf. popljevi, es hat einen faben Nachgeschmad, (-plevi), Cig.

popljuváti, pljúvam, pljújem, vb. pf. beipuden; vsa tla okoli sebe p.; kdor proti vetru pljuje, se popljuje, Zv.

popločiti, im, vb. pf. mit Blatten belegen, Z.

poplon, m. die Bettbede, vzh St.-C.; tudi poplon, kajk.-Valj.(Rad); — prim. poplun. poploskati, am, vb. pf. ein wenig flatichen.

poplûn, m. die Dede, Mik.; - prim. novogr. πάπλωμα, stragulum (iz ἐφάπλωμα) Mik. V. G. I. 69.

popluti, plovem, plujem, vb. pf. 1) eine Fahrt zu Schiffe unternehmen, DZ., - 2) = poplaviti: potok njivo poplove, C.; vse p. kakor povodnja, Dalm.

popnjak, m. vodni p., ber Baffernabel (hydro-

cotyle vulgaris), C.

popočásiti, časim, vb. pf. verlangfamen, Cv. popodati, podam, vb. pf. bebielen, Cig.; mit einem Fußboden versehen, C.

1. popoditi, im, vb. pf. nacheinander wegjagen. 2. popóditi, pôdim, vb. pf. = popodati, Cig., C. popodováti, ûjem, vb. impf. ad popodeti; mit bem Legen bes Bobens beschäftigt fein, C.

popoganitise, anim se, vb. pf. ein Beibe merben, ogr.-M.

popojainik, m. die Sommerwurz (orobanche sp.), Ajdovščina-Erj. (Torb.); — prim. ježavka.

popojti, pojdem, vb. pf. sich auf ben Beg machen, ausgehen; poposel sem ob deseti uri, BIKr.; ko sem bila popošla, alš ich auf dem Wege war, Svet.(Rok.).

popokati, pokam, vb. pf. 1) nacheinander bersten, plagen, Sprünge bekommen; zemlja je od suše popokala; obroći so popokali na sodu; toliko da niso popokali od smeha; vse strune so popokale; - 2) s pokanjem porabiti: verinallen, verichießen: dokaj smodnika p., Cig.

popokljáti, am, vb. pf. 1) verfnistern, Cig.;

— 2) ein wenig knistern.

popoldan, m. ber nachmittag, Mur., Cig., Jan., Gor.; ves popoldan, ben ganzen Nachmittag, Cig.; (popoldan gen. popoldnê, dnêva, Mur., Jan.); — pogi. popoldn**e.**

popôldanica, f. Cig., (popoldenica) C.; pogl. popoldnica.

popoldánji, adj. nachmittägig, Nachmittags., Cig., Jan.; p. govornik, Zv.

popoldánski, adj. nachmittägig, Nachmittags-; popoldanska služba božja; popoldanski čas, Navr.(Let.).

popoldánščnica, f. = popoldnica, Cig. popoldánšnji, adj. = popoldanski, Gol.

popoldne, I. adv. = po poldne, nach Mittag, nachmittage; - II. subst. n. indecl. ber Rachmittag; celo popoldne, einen ganzen Rachmittag; do popoldne, bis zum Nachmittag; (tudi se sklanja kakor popoldan, Jan.).

popoldnéven, vna, adj. = popoldanski, Mur., Cig.

popoldnica, f. das Nachmittagsbrot, die Sause, Mur., Cig., Jan.

popolin , adj. vollständig, vollfommen, Cig. Jan., ogr.-Mik., nk.; popoln odpustek, vollfommener Ablass, Cig.; — narejeno iz: popolnoma.

popoiniti, im, vb. pf. vervollständigen, Cig. (T.); — besetzen: p. izpraznjen urad, DZ.;

- (eine Stelle mit einer Riffer) besetzen, Cig. (T.).

popolnjeváti, ûjem, vb. impf. ad popolniti, Cig.(T.).

popolnočen, čna, adj. nachmitternächtlich, Mur., Cig.

popolnoma, adv. vollftanbig, vollfommen. popolnost, f. die Bollftanbigfeit, die Bollfommenheit, Cig., Jan., ogr.-C., nk.

popóludan, m. ber Nachmittag: vsak p., Erj. (Izb. sp.).

popoludánšnji, *adj.* nachmittägig, Nachmittags: v popoludanšnji vročini, Jurč.

popóludne, I. adv. = popoldne, nachmittags, nk.; - II. subst. n. indecl. ber nachmittag: tisto popoludne, Erj.(Izb. sp.); bilo je lepega popoludne, LjZv.

popótzniti, potznem, vb. pf. ausglitschen, Meg.,

Dict., Z., Mik., Trub.-Let.

popolzováti, ûjem, vb. impf. ad popolzniti; ausgleiten: moja noga popolzuje, Trub. (Psal.).

popon, pona, m. bas Sonnenroschen (helianthemum), Cig.

poponec, nca, m. die Acterwinde (convolvulus arvensis), C.; -tudi: bie Gunbelrebe (glechoma hederacea), C., Medv.(Rok.).

popoprati, am, vb. pf. ein wenig pfeffern, bepfeffern.

popórjati, jam, jem, vb. pf. = poparati, Jan. (H.). poporoden, dna, adj. nach ber Geburt statt-findend, Cig., C.; poporodne bolecine, die Rachgeburtswehen, Cig.

popoten, tna, adj. fich auf ber Reife befinbenb; reisenb; p. sem bil in ste me pod streho vzeli, Cig.; popoten človek, popotni ljudje; Reise., Cig.; popotni drug, ber Reisegefahrte, Jan.; popotni list, ber Reisepafs, popotna izkaznica, die Legitimationstarte, po-

potna karta, die Bastarie, Levst. (Nauk). popotna, f. die Begzehrung, Meg., Dalm.-M., Valj.(Rad); — pogl. popotnja.

popotnica, f. 1) die Reisenbe; - 2) die Reisezehrung, das Reisegeld; sveta popotnica, die heilige Begzehrung, Cig.; - 3) bas Reiselieb, bas Marichlieb, ber Marich (als Mufitftüd), Mur., Cig., nk.; — 4) neka hruška, Mariborska ok.-Erj.(Torb.).

popotnik, m. 1) ber Reifenbe, ber Banberer; — 2) die Begwarte (cichorium intybus), Podgorje v Istri-Erj.(Torb.); — der Begerich (plantago), C., Dol.

popotnina, f. bas Reisegelb, Mur. - Cig., nk.; - = popotnica, die Begzehrung, Mur., Cig. popotniski, adj. die Reisenden ober Banberer betreffend, Bassagier-, Bander-; popotniška roba, Cig.

popotnja, f. was man auf die Reise mitnimmt: Delaj delaj, ljuba, pušelc Za popotnjo žalostno, Npes.-K.; - bas Reisegelb, Mik.

popotôčje, n. das Bachthal, Cig.(T.). popotopen, pna, adj. nachsintflutig, M. popotoválen, ina, adj. Reise. Jan.(H.).

popotovanje, n. bas Reisen, die Banberichaft; tudi: popôtovanje.

popotováti, üjem, vb. impf. reifen, manbern; popotujoč skozi Ljubljano, auf ber Durchreise burch Laibach, Cig.; - tudi: popotovati, ujem,

popotovavec, vca, m. kdor rad popotuje, ber Reifer, ber Banberer, Cig., Jan.

popotovavka, f. bie Reisende, bie Banbrerin, Jan.(H.).

popovec, vca, m. die Rainweide (ligustrum vulgare), C.

1. popovina, f. ber Himmelbrand, bas Bollfraut (verbascum thapsus), C.

2. popovina, f. die Pfarrprabende eines Popen,

popovje, n. coll. die Anospen, Mur., Cig., Mik.; tudi: popovjè, ogr.-Valj.(Rad).

popovnát, áta, adj. inospig, Mur.

popovski, adj. Bopen -.

popovstvo, n. bas Popenthum, C., ogr.-Valj. (Rad).

popranje, n. das Pfeffern.

poprask, praska, m. ber Rit, die Schramme, C. popraskati, am, vb. pf. 1) nacheinander befragen, C.; — megitaken; vse maroge s stene p.; —

2) ein wenig fragen; za ušesi se p. popraskavati, am, vb. impf. = popraskovati.

poprasketati, etam, ecem, vb. pf. ein wenig praffeln, Cig.

popráskniti, prasknem, vb. pf. einen fragenben Zug thun.

popraskováti, ûjem, vb. impf. wieberholt ein wenig trapen: p. se za ušesi.

poprásniti, prásnem, vb. pf. = popraskniti.

poprast, adj. pfefferartig, Cig.

popraš, m. = 1. poprašek, Vod. (Izb. sp.). poprasati, am, vb. pf. eine Frage ftellen, anfragen, fragen; poprašaj, ali imajo kaj jesti dati; p. koga zastran česa, za kako reč; pogl. povprašati.

1. poprašek, ška, m. bie Anfrage, Mur., C. 2. poprasek, ška, m. feiner Schnee, C.

popraševáten, ina, adj. befragend: popraševâtno pismo, bas Laufschreiben, DZ. popraševātnica, f. die Anfragekanzlei, Cig.

popraševanje, n. das Fragen, das Nachfragen, bie Erfundigung(en).

popraševáti, ûjem, vb. impf. ad poprašati; ragen, herumfragen, sich erkundigen; p. po kom, čem, nachfragen; po tem blagu zelo poprašujejo, es ist viel Nachstrage um biese Bare; befragen, ausforschen; p. koga za kaj; p. za svet, um Rath fragen; p. zastran česa, Rundichaft einziehen von einer Sache, Cig. popraševavec, vca, m. ber Befrager, ber Nach-

popraševavka, f. die Befragerin, die Nach-

poprašíti, ím, vb. pf. bestäuben, Cig.

popraškováti, ûjem, vb. impf. ausforichen. fratscheln, Cig., C.

poprati, am, vb. impf. pfeffern.

popráti, pérem, vb. pf. aufwaschen: vse perilo p.; — beim Baschen aufbrauchen: vso vodo p., Cig.

poprav, f. = poprava, die Reparatur (tudi: póprav), SlGor.

poprav, adv. 1) eigentlich, ogr.-C.; - 2) wohlfeil, C.

poprava, f. die Ausbesserung, die Reparatur; bie Richtigstellung, die Berichtigung, die Cor-

popravden, dna, adj. berechtigt, rechtmäßig; popravdne starine, Vod. (Pes.).

popravek, vka, m. die Berbefferung, die Ausbefferung, die Herstellung; die Correctur, die Berichtigung, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

popravem, adv. = po pravem, poprav adv. 2), wohlfeil, C.

popráven, vna, adj. 1) verbesserlich, Cig.; ne več popravna škoda, nicht mehr gut zu machender Schaben, DZkr.; - 2) Corrections, Cig. (T.); popravni črtež, die Corrections-trace (3. B. eines Flusses), DZ.; popravno delo, Correctionsarbeiten, DZ.; Rectifications., Cig., Jan.; popravni izkaz, ber Rectificationsausweis, Cig.; - Correcturs: popravna pola, ber Correcturbogen, Cig.

popravilo, n. 1) das Ausbessern, die Reparaturarbeit; toliko je tega popravila! es gibt ba soviel zu reparieren! v popravilo dati; - 2) = hišni posel, hišno opravilo, C., Z. popravíšče, n. = popravnica, Cv.

popravitelj, m. ber Berbefferer, ogr .- C.

popraviti, pravim, vb. pf. 1) verbeffern, ausbeffern, reparieren; p. streho, uro, cesto; - corris gieren, berichtigen; p. spis, pogreške v spisu, številke; zurecht stellen: popravi si peco! richte bir bas Haupttuch zurecht! — wieder gut machen; p. krivico, škodo; - = rezati, entmannen (o živalih) Cig., Kr.; - p. se, fich erholen (nach einer Rrantheit), zu einem befferen Aussehen gelangen ; - 2) = pospraviti, C. poprâvka, f. = poprava, C.

popravljač, m. 1) ber Berbefferer, ber Ausbefferer, Cig.: - = popravljavec, ber Corrector (von Drudichriften), Jan., C.; - 2) bie Effentlinge, eine Ruthe, bamit bem Feuer Luft zu machen, Cig.

popravljaten, ina, adj. Berbefferungs.: popravljaine stavbe, Berbefferungearbeiten, Lepst. (Pril.); popravljalni izpit, bie Rachprufung, Jan., nk.

popravljanje, n. bas Ausbeffern, bas Reparieren, bas Corrigieren; - tudi: -anje.

poprávljati, am, vb. impf. ad popraviti; 1) ausbessern, verbessern; streho, cesto p.; corris gieren: naloge šolske, pogreške p.; p. si obleko (zurecht richten); - wieder gut machen: škodo p.; - entmannen (o živalih), Cig., Kr.; — p. se, sich erholen; — 2) po hiši p., = hišne posle opravljati, pospremljati po hiši, pospravljati, C.

popravljavec, vca, m. ber Ausbesserer, ber Berbefferer; der Corrector.

popravljavka, f. 1) die Berbeffrerin, Cig.; -2) = ponavljavka 2), pojedina teden dni po svatbi, Vas Krn-Erj. (Torb,). Tolm.-Strek.

popravljavkinja, f. die Aufraumerin, C.

popravljiv, íva, adj. = popraven 1), Cig. popravnica, f. bie Befferungsanftalt, C., DZ., Levst.(Nauk).

poprážiti, pražim, vb. pf. ein wenig röften, Cig. poprc, m. 1) ein Bfeffertorn, Valj. (Rad); -2) ein Bflaumenmus, ber Zwetichtenpfeffer, M., Svet.(Rok.).

poprdun, m. fnarrende Bfeife aus Baft, Strek. popréčen, čna, adj. 1) quer, Quers; poprêčna dolina, bas Querthal, Cig., Jan.; poprečni črtež, baš Querprofil, Jan.; poprečna ladja, baš Querichiff (arch.), Cig. (T.); poprečno merilo, der Transversalmaßstab, Cel.(Geom.); - 2) burchschnittlich, Durchschnitts-: poprečno število, poprečna cena, Cig., Jan., Cig. (T.), 'nk.; poprečni plačilni rok, ber mittlere Rahlungstermin, Cel.(Ar.).

poprečeváti, ûjem, vb. impf. Z., pogl. popre-

kovati.

popreci, prezem, vb. pf. ben Pferbegurt umlegen, C.; p. konja, Habd.; - pogl. pod-

Jan.

popręčina, f. 1) die Quere, Cig., Jan.; — 2) das Durchschnittliche, der Durchschnitt, Zv. popręčkem, adv. = poprek, Mur., C., SlGor. popręčki, adv. poprek, Mur., C., vzhSt.-Valj.

(Vest.). popręcnica, f. 1) das Querbrett, Cig., C.; die Querleifte, Jan.; - 2) bas Querthal, Rut. (Zg. Tolm.); — 3) bie Querlinie, Cig. popręčnik, m. 1) ber Querballen, C.; — 2)

ber Querichlägel (kij s poprečno glavo), C.; - 3) der Durchmeffer, Cig. (T.); (rus.).

poprečnína, f. bas Paujchale, DZ.

poprecnjak, m. ein gwijchen Gaffer quer über ben Wagen gelegter Brugel, C. poprécnost, f. ber Querftand, die Quere, Cig.,

popred, adv. = poprej, vorher, früher; popred je delo ko jelo, man mufs arbeiten, wenn man essen will, C.; popred ko, eher als, C. poprednji, adj. ber Beit nach vorausgehend, früher, C., Krelj; poprednja sodba, das Brajudicat, Cig.

popreg, m. bas Tragband für eine Rudenlaft, Savinska dol.; — prim. podpreg.

popregledati, gledam, vb. pf. revidieren, Jan. (H.).

popregledováti, ûjem, vb. impf. ad popregledati; revidieren, Levst. (Nauk).

poprêj, adv. vother, vormals; poprej je bilo tako, zdaj pa je drugače; — früher: poprej ali pozneje; p. ko (nego, neli), eher als, bevor. popréjnji, adj. = poprejšnji, Guts., C.; moja poprejnja nepokorščina, Guts. (Res.).

popréjšnji, adj. vorig, vorherig, früher; poprejšnji župan, poprejšnja vlada; poprejšnji

dan, ber vorausgehende Tag.

poprek, adv. 1) quer, in die Quere, überzwerch; p. dejati kaj; p., im Durchmeffer, Cig. (T.); p. koga gledati, jemanben mit icheelen Hugen ansehen, Cig., C.; p. se gledata, sie stehen auf gespanntem Fuße, Cig.; — 2) im Durch-schnitt, durchschnittlich; — in Bausch und Bogen; p. kupiti; p. pogoditi se; p. vse,

überhaupt alles, vsi poprek, alle burcheinander, jvzhSt.; überhaupt, im allgemeinen, Mur., Cig., Jan., C., M.

popreka, f. bie Querftange, Z.; - bas Dahlfteineisen, C.

poprekljati, am, vb. pf. verlatten, Cig.; p. streho, Ig.

poprekováti, ûjem, vb. impf. schielen, Jan. poprenják, m. die Pfefferbuchse, Jan.(H).

poprenka, f. 1) ber Pfeffertuchen, Cig.; - 2) = poprenjak, Jan.(H.).

popresti, predem, vb. pf. 1) auffpinnen, berspinnen; vse predivo p.; - 2) ein wenig spinnen.

popretiti, im, vb. pf. eine Drohung aussprechen; popretil je vetrom in morju, Trub., Dalm.; z nesreco p., ein Unglud androhen, Dalm.; tudi: p. se, ogr.-M.

popreudariti, darim, vb. pf. nacheinanber ermagen, SIN.

poprezováti, újem, vb. impf. ftreben, trachten, Mur.; tudi: p. se, sich bestreben, Mur.

popth, pina, m. ber Anflug, ber Beichlag, Erj. (Min.); (snežni) p., ber Schneeanflug, V .-Cig.; po vrhu srenja je padel droben poprh, Gor.; tudi: póprh, pŕha.

poprhneti, im, vb. pf. nacheinander ober allmählich vermobern.

popfhniti, pfhnem, vb. pf. in einzelnen Floden anfliegen: sneg je poprhnil, Z.

poprhováti, ûjem, vb. impf. ad poprhniti; sneg poprhuje, ber Schnee floct (in geringer Menge),

poprica, f. = koprica, bas Quereisen im oberen Mühlstein, Cig.; - prim. hs. paprica.

popríčati, príčam, vb. pf. Zeugenschaft abgeben, Svet. (Rok.): p. kaj, burch Beugenausfagen, befräftigen, jvzhSt.

popricevati, ujem, vb. impf. ad popricati; Beugnisse, Belege für etwas beibringen: p. kaj s cim, Trst. (Let.).

popriditi se, pridim se, vb. pf. = izpriditi se, verderben (intr.), Levst. (Bec.).

poprijateljiti, ateljim, vb. pf. zum Freunde machen: p. koga s kom, Mur., Cig.; - p. se, Freundschaft schließen, Mur., Cig., Jan., C. poprijazniti, aznim, vb. pf. freundlich machen,

verföhnen, Cig. poprijemáč, m. bas Gelander, Mur.

poprijemati, mam, mljem, vb. impf. ad poprijeti; wieberholt ergreifen; - ben Angriff wiederholen, Cig.; - besedo p., öftere bas Bort nehmen, Cig., M.; - eingreifen: s petjem p., mit Gefang begleiten, Cig.; - p. se, nach etwas greifen: p. se cesa; - p. se pravice, ein Recht gur Beltung gu bringen fuchen, Jurč.; p. se okrajšanega postopka, baš abgefürzte Berfahren anwenden, DZ.; sich annehmen, fich befleißigen : p. se kake reci, Cig., Jan.; dobro se poprijemlje, er lernt gut, M.; p. se koga, fich jemanbem augefellen, Cig.; bolezen se poprijema (nimmt zu), Cig.

poprijemek, mka, m. 1) bas Ergreifen, ber Griff, C.; - 2) ber Anhalt, Jan.

poprijemie, m. bie Rebenrante, C. poprijemka, f. = poprijemić, C. poprijemnica, f. bie Bincette, Strp. poprijeti, primem, vb. pf. 1) Sand anlegen, gugreifen; poprimi! zdaj eden zdaj drugi poprime; za delo poprijeti, sich an bie Arbeit machen; — erflammern, erpaden; p. besedo, bas Bort ergreifen, Cig.; p. koga za odškodbo, feinen Regress bei jemandem nehmen, Cig.; zusammenfassen, Cig.; - 2) p. se cesa, Hand an etwas legen, fich baran machen; p. se dela, fich einer Arbeit unterziehen; p. se prilike, die Gelegenheit benützen, Cig.; sich annehmen, sich befleißigen, Cig.; sich auf etwas verlegen, Cig.; p. se poljedelstva, nk.; p. se koga, sich jemandem zugesellen, sich an jemanben hangen, Cig.; p. se mnenja, einer Meinung beitreten, Cig. póprika, f. 1) Cig., Jan., Tuš.(B.), pogl. paprika; — 2) neka goba, — ujedavka, Rihenberk-Erj.(Torb.). poprilicen, čna, adj. gelegentlich, C. poprimač, m. die Belanderstange, C. poprimaca, f. die Beinrebenrante, C. poprimek, mka, m. 1) ber Anhalt, Cig., Jan.; 2) die Beinrebenrante, Valj. (Rad). poprisce, n. die Rennbahn, der Rampfplat (stadium), Cig.(T.), C.; - bas Felb (einer Thatigfeit), nk.; - stsl., rus. poprnica, f. bie Pfefferbuchfe, Cig., Jan. poprník, m. = poprnjak, Cig., Jan. poprnjak, m. = mali kruhek, ber Bfeffer. fuchen, Cig., Jan., C., Nov. poprnjakar, rja, m. ber Bfeffertuchenbader, Cig. poprnjakarica, f. die Bfeffertuchenbaderin, Cig. poprodati, dam, vb. pf. nacheinander verlaufen, ausvertaufen; vse blago p. poprog, proga, m. = podprog, der Pferbeguri, C. poprojed, jeda, m. ber Bfeffervogel (rhamphastus), Cig. poprosilo, n. das Ersuchen, Levst.(Pril.). poprositi, prosim, vb. pf. eine Bitte thun, ansuchen, crsuchen; p. koga za kaj a. česa, jemonden um etwas ansprechen; p. božje pomoči, Burg.; p. dovoljenja, nk. poprósnja, f. bas Anjuchen, Cig., Jan. poprov, adj. Bfeffers; p. grm, ber Bfefferstrauch, Cig., Jan. poprovec, vca, m. 1) ber Pfefferstrauch (piper nigrum), Jan., Tus. (B.); - 2) ber Pfefferstein, Cig. poprovina, f. ber Pfefferstoff, bas Biperin, Cig., Jan. poprovka, f. die Fledenfrantheit ber Seibenwürmer, die Seidenwürmerseuche, C. poprovníca, f. die Pfefferbuchse, Cig. poprovnják, m. die Pfefferbuchse, Jan. poprsina, f. bas Bruftstud. Valj. (Rad). poprisje, n. = doprsje, das Brustbilb, Valj. (Rad); - češ., polj. popranica, f. die Bruftichleife, Cig. poprisek, ška, m. ein unbedeutender Regen, bas Rebelreißen, C.

poprtnik, m. ein flaches Brot, bas au Beibnachten gebaden wird, bas Beihnachtsbrot. poprtnják, m. = poprtnik. popticiti se, pticim se, vb. pf. fich in einen Bogel verwandeln, Bes. popuhati, am, vb. pf. 1) nacheinander megblasen; - verschmauchen, Cig.; -2) ein wenig blasen o. schnauben: vol je nad mene popuhal, Z. popuhniti, puhnem, vb. pf. (einmal) blafen o. wehen: drug veter populne, Zv. popuhteti, im, vb. pf. allmählich verdampfen. verfliegen, Z. popukati, kam, čem, vb. pf. nacheinanber o. allmählich ausraufen, auszupfen, Cig., C.; repo p., Z.; konoplje p., Let. popularen, rna, adj. poljuden, priljubljen, popular (gemeinfafelich, beim Bolte beliebt), nk. popularnost, f. bie Popularität, nk. populiti, im, vb. pf. nacheinander o. allmählich ausreißen, ausraufen; ptieu perje p.; lase si p., sich die Haare ausraufen; vso travo p. popust, m. der Nachlass, der Rabatt, Cig. (T.), Cel. (Ar.). popustek, stka, m. 1) der Nachlass, ber Rabatt, Cig. (T.), C.; — 2) bas Excrement, C. popustiti, im, vb. pf. i) nacheinander verlaffen: mladiči so gnezdo popustili; - 2) fahren laffen, Cig.; p. konju brzdo, bem Bferbe ben bügelschießen laffen o. verhängen, Cig.; - fteben laffen, verlaffen; ver popustiti in pobegniti, Kast. - Valj. (Rad); pastir popusti ovčice, Skrb.-Valj. (Rad); — aufgeben: obsedbo p., Cig.; p. tožbo, von der Rlage abstehen, Cig.; psi popustijo sled, zver, bie hunde verlaffen bie Fahrte, bas Bilb, Cig.; p. greh, bas Boje laffen, Cig.; p. molitev, Skrb. - Valj. (Rad); Popusti posvetno rabo Orglarček in gre v puščavo, Preš.; — 3) nachlassen, nachgeben; žrebelj je popustil (= ne drži več), Dol.; mraz je popustil, Cig.; p. od cene, am Preise nachlaffen, Cig.; Rabatt geben, rabattieren, Cig. (T.). popustljiv, iva, adj. nachgiebig, Cig. (T.), C., nk. popustljívost, f. die Nachgiebigkeit, Cig. (T.), popuscaj, m. die Nachlassung, der Nachlass, Cig., DZ. popuščati, am, vb. impf. ad popustiti; 1) allmahlich verlaffen; mladici popušćajo gnezdo; - 2) fahren laffen; - aufgeben; kmetje popuščajo vinstvo; popušča me potrpežljivost, die Geduld verlässt mich, Cig.; - 3) allmählich nachlaffen: mraz popušča, Cig.; (mit bem Preise) herabgehen: trgovec popušča (läist nut sich handeln), Cig.; — rabattieren, Cig. (T.); nachgeben, nachgiebig fein, C. popusiti, pusim, vb. pf. verrauchen: tri cigare na dan p. por, m. die Borrezwiebel (allium porrum), Cig., C.; — (= luk, čebul, C.). poraba, f. 1) ber Berbrauch, Jan., nk.; - 2) bic Benütung, die Anwendung, der Gebrauch,

Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; p. v službi,

die Dienstverwendung, Cig.

— 157 —

porabek, bka, m. 1) ber Berbrauch, Cig., Jan.;

- 2) ber Gebrauch, C. poraben, bna, adj. 1) Berbrauchs, Cig.; 2) poráben, vermendbar, branchbar, anwendbar, Cig., Jan., C., nk.

porabiti, im, vb.pf. 1) verbrauchen, aufbrauchen, Cig., Jan., C., nk.; vse milo p. pri perilu, nk.; - 2) Gebrauch machen, anwenden, benüßen, Cig., Jan., C., nk.; pametno p. mladostni čas, nk.

porábljati, am, vb. impf. ad porabiti, C., nk. porabljeváti, ûjem, vb. impf. ad porabiti; 1) verbrauchen, nk.; - 2) gebrauchen, anwenden, Jan., nk.

porabljiv, íva, adj. = poraben 2), Cig., Jan. porabnik, m. 1) ber Berbraucher, Cig.; - 2) ber Benüter, Cig.

porabnina, f. bie Berbrauchsabgabe, Cig., Jan., C., DZ.

porábnost, f. die Brauchbarkeit, die Rupbarkeit, Cig., Jan., C., nk.

poráčati, am, vb. impf., ogr.-Mik., C., Valj. (Rad); pogl. poročati.

poračiti se, rači se, vb. pf. belieben, geluften, genehm sein: porači se komu kaj, vzhSt.-C. poracun, m. bie Abrechnung, Z.

poračúnati, am, vb. pf. = poračuniti.

poracuniti, unim, vb. pf. bie Abrechnung vornehmen, abrechnen: p. s kom, Cig.; = p. se, Svet. (Rok).

poradováti se, üjem se, vb. pf. sich ein wenig ergößen, Z.

poragljáti, am, vb. pf. ein wenig quaten. porahljati, am, vb. pf. ein wenig auflodern; p. zemljo; posteljo p., das Bett aufschütteln.

1. porajati, am, vb. pf. ein wenig tangen. 2. porajati, am, vb. impf. ad poroditi; gebaren, nk.; p. se, geboren werden, entstehen, nk.

porájkelj, klja, m. Z., Kr., jvzhŠt., pogl. porajtelj. porajkljáti, âm, vb. pf. Z., Kr., jvzhŠt., pogl. porajtljati.

porájtati, am, vb. pf. 1) = poračuniti; - 2) (tudi vb. impf.) berüdsichtigen, beachten, sich fümmern; p. za kako reč; (-- = marati: ne porajtam za to, ich mache mir nichts baraus).

porajtelj, tija, m. bas Rnebelholz, ber Bindstod, ber Reitel, Cig., C., Dol.; - prim. porajtljati.

porajtljati, am, vb. pf. mit bem Reitel (einen Strid, eine Rette um einen Gegenftanb) zusammenziehen, knebeln: p. kaj, Cig., Dol.; prim. nem. Reitel.

porajtováti, ûjem, vb. impf. ad porajtati; Abrechnung halten; p. s kom, Cig.

porast, rasta, m. ber Nachwuchs, Cig.

porástati, am, vb. impf. ad porasti, = poraščati, nk.

porastec, stca, m. bas Brunnenleberfraut (marchantia polymorpha), Tuš.(B.).

porastek, stka, m. ber Rachwuchs, Cig., Jan. porásti, rástem, vb. pf. 1) allmählich anwachsen; polivati bom pripomogel, da sadež poraste, Ravn.(Abc.)-Valj.(Rad); — porastemo v dobrih delih, wir werben in guten Berten que nehmen, C.; - tudi: p. se; pustimo travo, naj se še poraste; — 2) auffahren, aufbrausen, Cig., Bes.; — 3) (trans.) bewachsen: debel mah je drevesa porastel, LjZv.; gosto porasten, bicht bewachsen, LjZv.; z mahom porasteni hrasti, Erj.(17b. sp.).

poráščati, am, vb. impf. ad porasti; 1) allmählich anwachien, Cig.; - 2) bewachien (trans.), (porastati) nk.

porat, m. der Streitfolben, die Reule, Jan., C.; = bat, tolkaču podoben, C.

poravnanje, n. 1) die Ebnung; - 2) die Begleichung, die Schlichtung.

poravnáti, am, vb. pf. 1) eben machen, ebnen; pot p.; - glatt machen, platt legen, Cig.; p. vse perilo, die getrodnete Wäsche platt zusammenlegen, jvzhŠt.; sukno v pole p., das Tuch auftaseln, Cig.; zurecht richten: p. si zmečkano obleko; p. se, sich zurecht richten; - 2) gerabe machen: krivo železo p.; p. se, fich gerade ftreden; — 3) ausgleichen, begleichen; p. prepir, dolg. škodo, račune; vse p., alles ins Reine bringen; rec je poravnana, bie Sache ist berichtigt; — p. se s kom, sich mit jemandem ausgleichen; z lepo p. se, sich gütlich vergleichen.

poravnava, f. 1) die Ebnung, Cig.; — 2) die Ausgleichung, Die Begleichung, Cig., C.; p. škode, die Entschädigung, Cig.; — die Beilegung, ber Ausgleich, ber Bergleich, Cig., Jan., C., nk.

poravnávati, am, vb. impf. = poravnovati. poravnaven, vna, adj. ben Ausgleich betref. fenb, Bergleiche., Cig., Jan.

poravnilo, n. = poravnava, bie Begleichung, Jan., DZ.

poravnováten, ina, adj. Ausgleichungs.: poravnoválne obresti, DZ.

poravnovānje, n. 1) das Ebnen; — 2) das Gerabemachen ; - 3) bas Begleichen, bie Bermittelung, Cig.

poravnováti, újem, vb. impf. ad poravnati. poravnovavec, vca, m. ber Bermittler, Cig. poràz, ráza, m. die Niederlage (z. B. eines Seeres), h. t .- Cig.(T.), nk.

porazdáti, dám, vb. pf. allmablich vertheilen, verschenken; pisma p., mit dem Austragen der Briefe fertig merben.

porazdełba, f. bie Repartition, Cig. (T.); bie Umlage, DZ.

porazdelîtev, tve, f. = porazdelba, die Repartition, Jan., DZ.

porazdelíti, ím, vb. pf. allmählich ober nacheinander vertheilen; auftheilen, repartieren, Cig., Jan., Cig (T.), DZ.

porazdeljeváti, ûjem, vb. impf. ad porazdeliti; auftheilen, Cig.

porazdrobiti, im, vb. pf. allmählich verbroden,

porázen, zna, adj. t. j. po razu, nach bem Streichbrett, Cig.; - wagerecht, horizontal, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.

porazgubiti se, im se, vb. pf. sich allmählich (an verschiedenen Orten, nach verschiedenen Seiten) verlieren; po masi se ljudje kmalu porazgubijo; glas se porazgubi.

poráziti, râzim, vb. pf. 1) fchlagen: p. ali udariti kamen v puščavi, Krelj; (fig.) s slepoto in okornostjo poraženi, Krelj; - verlegen, verwunden, Meg.; z roko ali dejanjem p., Krelj; - nieberwerfen, zugrunde richten, Vrsno-Erj. (Torb.), Vrt.; — 2) bas Getreibe beim Meffen abstreichen, Cig.

poraziti se, idem se, vb. pf. nacheinander o. allmählich sich zerstreuen, Cig.

porazlégniti, legnem, vb. pf. nacheinander wiederhallen, Bes. porazlésti se, lêzem se, vb. pf. allmählich nach

verschiebenen Seiten entfriechen.

porazmeren, rna, adj. verhaltnismäßig, pro-portioniert, Cig., Jan. porazmestilo, n. die Localisierung (phil.), Cig.

(T.).porazmęstiti, im, vb. pf. bislocieren: vojake p., Cig.; - localifieren (phil.); p. občutke

na telesu, Cig.(T.). porazmrviti, im, vb. pf. nacheinander berbrödeln, Cig.

porâznem, adv. po raznem, = poraznoma: snopje še p. leži, C.

poraznésti, nésem, vb. pf. vertragen, Jan.(H.); = poraznositi: austragen: pisma p., Jan. porázno, adv. = narazno, auseinander, ger-

ftreut, vzh Št .- C.

porâznoma, adv. = porazno, narazno, ogr.-C.poraznósiti, nósim, vb. pf. austragen: pisma p., mit dem Austragen der Briefe fertig werden. porazobesiti, obesim, vb. pf. hie und ba ausbangen.

porazpecati, am, vb. pf. allmählich anbringen, umfeten (z. B. eine Bare), Cig.

porazpęti, pnèm, vb. pf. nacheinander aufspannen; vsa jadra p., Cig.

porazprodáti, dám, vb. pf. an verschiebene Räufer allmählich verkaufen, ausverkaufen.

porazréden, dna, adj. classenmäßig: porazrêdna domarina, die Sausclassensteuer, Levst. (Nauk).

porazrediti, im, vb. pf. classificieren, Cig.(T.). porazsájati, am, *vb. pf.* eine Zeitlang fich larmend benehmen, ein wenig toben, Let.,

porazsóditi, im, vb. pf. überlegend beurtheilen,

porazstava, f. p. besedi, bie Bortstellung, Nov. porazstáviti, stavim, vb. pf. an verschiedenen Orten aufstellen; (jedes Ding an seinen Ort) hinftellen, Jan.

porazstávljati, am, vb. impf. ad porazstaviti, Jan.

porazšíriti, šîrim, vb. pf. allmählich nacheinander erweitern (math., phil.), Cig. (T.). poraztekniti, táknem, vb. pf. aussteden: tabo-

rišče p., Jan.; (po nem.).

poraztręsti, tręsem, vb. pf. nach und nach verftreuen, Bes.

porazûm, m. = porazumek, Jan.(H.).

porazûmba, f. — porazumek, *C.*

porazumek, mka, m. bie gegenseitige Berftanbigung, bas Einverständnis, Jan., DZ.; bas Abfinden. C.

porazuméti se, mêjem, mêm se, vb. pf. sich verständigen, sich einverstehen: p. se s kom, zastran česa, Cig., Jan., nk.

porazvrstiti, im, vb. pf. reihenweise sondern, reihen, Jan.; nach Classen sondern, classificieren, Jan.; - rangieren, Jan.; - aneinanberreihen: p. stavke, Cig. (T.).

poražati, am, vb. impf. ad poraziti; nieberschlagen: schlachten, umbringen, Habd. - Mik. poraženje, n. die Rieberwerfung, die Rieberlage, Cig.

porcelan, m. bas Porcellan.

porcelanar, rja, m. ber Borgellanhandler, Cig., Jan.; ber Porzellanfabritant, Cig.

porcelanárnica, f. die Porzellanfabrit, Cig. porcelanast, adj. Borgellan ., porgellanen ; porcelanasta posoda.

porcelancica, f. ein fleineres Porzellangefäßchen. Zv.

porcelanina, f. die Borzellanmaffe, Cig.

porcelanka, f. 1) bie Borgellanerbe, Cig., Jan., Erj.(Min.); - 2) pipa p., die Borzellaupfeife, LjZv.; — 3) pisana p., die getigerte Borzel-lanschnede (cypraea tigris), Erj.(Ž.).

porcelanov, adj. Borzellan-, Jan.; porcelanova gladdina, bie Borzellanglatte, Cig.

porcelanovica, f. die Borzellanerde, Cig., Jan. porcelanovina, f. die Porzellanware, bas Borzellangut, Cig., Jan.

porcelanski, adj. Borgellans, Cig.; porcelanska fabrika, Cig.

porcija, f. die Bortion.

porcehen, hna, m. = porcehne, Mik.

porcehne, f. pl. bas Chor in ber Rirche, Guts., Jan., Kor.; - iz nem. "Emportirche", Mik.

pordečéti, im, vb. pf. roth werben: pordečela je, ker jo je bilo sram, jvzhSt.

pordečíti, ím, vb. pf. roth farben, überrothen, Cig.; p. se, roth werden, Cig.

poreber, bri, f. der Abhang, SIN., zelena p., Zora.

porebrje, n. coll. Bergabhange, C., SIN. porecen, cna, adj. auf Fluffen stattfindend, Fluss: porecno brodarstvo, die Flussichiss fahrt, Cig.; porečna policija, die Strompolizei, DZ.

poreči, rečem, vb. pf. 1) porečem, ich werbe fagen: "to ni res!" poreče kdo, "bas ift nicht wahr!" wird jemand sagen; kaj poreko ljudje? mas wird die Welt fagen? - 2) p. se = sporeči se, zantenb über einanber gerathen, C.

porečíšče, n. = porečje, Glas.

porecje, n. bas Flufsgebiet, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Jes.

porečnik, m. ber Froschlattich (alisma), Cig., Tuš.(B.).

porèd, praep. c. gen. = poleg, neben, Jan., Glas., SIN.; — hs.

poredci, adv. felten, ogr.-C.

porêdek, dka, m. bie Ordnung, Mur., DZ.; takega poredka se držati, Cv.; po upravnem poredku, im Abministrationswege, DZ.; rus., češ.

porédek, dka, adj. = redek, felten, Mur., Cig.,

poreden, dna, adj. 1) ordentlich, Mur., C., vzhSt.; v poredni "gmajni", in einer orbentlichen Gemeinde, Dalm.; - ordnungeliebend, gut, C.; ehrbar, Jarn.; - 2) anfehnlich: ziemlich groß; poredna vojska, ogr.-C.; poredno, viel: p. ljudstva, ogr.-C.; - angesehen: visoki in poredni ljudje, Slom; najporedniši rod, Dalm.; — 3) muthwillig, boshaft; poredni otroci; ušla mi je kaka poredna in nespametna, es entichlüpfte mir irgend eine boshafte ober thorichte Bemertung, LjZv.; 4) p. kruh, schlechtes Brot, C.; poreden plase, ein schlechter Mantel, poredne bukve, ein schlechtes Buch, Jap. (Prid.); dati nekaj boljšega za poredno, Jap. (Sv. p.); p. pot, ein ichlechter Weg, Svet. (Rok.).

1. poredíti, ím, vb. pf. wohlgenahrt machen, maften, C.; mlade volice p. in opasti, Jurc.; - p. se, fett werden, an Corpulenz zunehmen. 2. porediti, im, vb. pf. 1) in Reihen aufstellen,

reihen, ogr .- C .; - 2) in Ordnung bringen,

3. porediti, im, vb. pf. etwas bunn (fcutter) machen, C.

poredje, n. bie Reihenfolge, bie Anordnung, Cig.(T.), DZ., nk.; — stsl.

porêdkati, am, vb. pf. = 3. porediti, verdûnnen, M.

porédko, adv. = po redko, selten, Mur., C. porédkokedaj, adv. selten, C.

porêdkoma, adv. felten.

porednet, m. der Muthwillige, ber Boshafte. porednica, f. 1) die Muthwillige, die Boshafte; - 2) bie Orbinate (math.), Jan., h. t.-Cig.

porédnost, f. 1) die Orbentlichkeit, Mur.; v p. spraviti, Guts. (Res.); - 2) ber Muthwille, Die Booheit; - Die Schlechtigfeit: p. prebivališča, Pohl.-Valj.(Rad).

poredoma, adv. nach der Reihe, ber Ordnung nach, Mur., Cig., Vrtov.

poredoven, vna, adj. 1) = reden, regelmäßig, ordentlich, Mur.; — 2) = redoljuben, ord-

nungeliebend, Jan. poredovnost, f. 1) = rednost, bie Regelmäßigteit, Mur.; - 2) = redoljubnost, die Ordnungs. liebe, Jan.

porēj, m. = por, Cig., Jan.

porek, reka, m. ber nachjat im bebingten Urtheil (propositio consequens), (phil.), Cig.

porékati, rêkam, vb. impf.:) p. koga, jemanbeš Rebe spottend nachahmen, ihn ausäffen, Cig., C.; — 2) p. se, zanten: jel se je s sinom p. in pričkati, $LjZ\nu$.

poren, rna, adj. leer, Cig., Jan., Notr., Goriš.; na porno je v malin prinesel, Senožeče-Erj. (Torb.); gre poren domov (to je z voli ali konji brez voza), Z.; — offen, freie Aussicht gewährend, Jan., Kras-M.; porna dolina, Jan.; pred hišo je porno (= brez dreves), Z.; — p. biti, freie Beit haben: ali si poren? hast bu Beit? Ist.; frei: porni čas, o pornih urah, Vrt.; dneva mi pornega malo ostaja, Levst.(Zb. sp.).

porenčati, im, vb. pf. ein wenig inurren. porenkelj, klja, m. der Rnuttel, ber Reitel, Cig., Valj.(Rad); - prim. porajtelj. porenkljáti, âm, vb. pf. = porajtljati, Cig.,

porêpec, pca, m. = porepnik, C. porepnik, m. ber Strid, womit ber Biesbaum rudwärts an dem Heuwagen festgebunden wird.

Jan., C., Rib.-M., Vreme-Erj.(Torb.). porepublikaniti, im; vb. pf. republifanifieren, Cig.(T.), Zv.

poréslo, n. das Garbenband, bas Strobband. Mur., Cig., Jan.; — nam. povreslo, Mik. poresničeváti, ûjem, vb. impf. ad poresničiti; mahr machen: p. se, sich bewahrheiten, Let. poresničiti, îcim, vb. pf. mahr machen, Cig.; p. se, sich bewahrheiten: ta glas se ni pores-nicil, diese Nachricht hat sich nicht bewährt,

V.-Cig.

poresniti, im, vb. pf. 1) bewahrheiten, C.; verwirtlichen, Danj .- M.; - 2) bejaben, beftatigen, betheuern, behaupten, versichern, Mur., C. poretljáti, âm, vb. pf. = porajtljati, Z., BlKr. poreza, f. eine Art Strafftener, Mik.; (poreza) bie Umlage, Levst. (Cest.).

porezanec, nca, m. ein vieredig behauener

Trambaum, Cig., C., Gor.

porézati, rêžem, vb. pf. 1) nacheinander abschneiben ober beschneiben; lase, nohte p.;durch Schneiden alle machen, auf-, verschneiden vso slamo p., Cig.; - mit ber Schlichtagt bearbeiten, schlichten, V.-Cig.; - 2) ein wenig schneiben, Cig.; - porezalo ga je na jeziku, er empfand einen scharfen Reiz auf ber Bunge,

porezávati, am, vb. impf. = porezovati. porezitnik, m. = rezilnik, bas Schneibemeffer ber Böttcher mit zwei Hanbhaben, bas Reifmeffer, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); s porezilnikom porezavati, Glas.

porézniti, rêznem, vb. pf. einen icharfen Geichmad empfinden laffen: vino porezne, ber Bein

hat einen Schnitt, Mur.

poręzováti, ûjem, vb. impf. ad porezati. porfir, m. ber Borphyr (eine Steinart); erni p., der Melaphyr, Cig.(T.), Erj.(Min.). porfirast, adj. porphyrartig, porphyrisch, Cig.

(T.).porfiren, rna, adj. porphyren, Cig. porfirit, m. eine Art Borphyr, der Borphyrit, Cig.(T.).

porfirov, adj. porphyren, Cig.

porháti, âm, vb. impf. = parati, Rof. - Vest. porînek, nka, m. der Schub, der Stoß, C.;ber Antrieb, ber Impuls, C.

poriniti, rinem, vb. pf. einen Schub geben, hinschieben, stoßen; v stran p. koga; voz p. naprej; meč p. si v srce, bas Schwert ins Berg ftogen, C.

porisati, risem, vb. pf. mit Beichnungen ausfüllen: p. ves papir, C.

poríšče, n. Cig., Mik., pogl. toporišče.

poriti, im, vb. impf. = parati, Cig.

- 160 -

porîv, m. ber Schub, ber Stoß, C. porivalisce, n. biti na porivaliscu, in ber Belt hin und her geschoben werben, heimatslos fein, C.

porivalo, n. ein Bestandtheil bes Bebftuhles: die Bebestange, C.

porivanec, nca, m. einer, ber arm und berlaffen in ber Belt bin und ber geschoben wird. C.

porivanje, n. bas Schieben.

porivati, am, vb. impf. ad poriniti; ichieben; voz naprej p.; p. se po svetu, heimatios hin und her geschoben werben, C.

porivavec, vca, m. ber Schieber, Jan.

porîvež, m = porivanec, C.

pórjati, jam, jem, vb. impf. = parati, Cig., Jan., Savinska dol.; porja mi po črevih, idj habe Bauchgrimmen, Savinska dol.; - pogl. prati, porjem.

porjaveti, im, vb. pf. 1) roftig werben, Z., jvzhŠt.; — 2) braun werden, DZ., jvzhŠt. porjaviti, im, vb. pf. braun machen, braunen,

pórke, f. pl. = porčehne, Guts., M., Bes. porkolab, m. ber Gerichtsbiener, ogr. - C.; (exactor, castellanus, Mik.); — iz nem.: Burggraf", Mik.(Et.).

porniti, im, vb. impf. = prazniti, Cig., Jan. pornost, f. bie Leere, Cig., Jan.; bie Offenheit (einer Gegenb), Jan.

1. pordb, roba, m. 1) = stor, ber Baumstod, (tudi: pórob, róba), vzhŠt.-C., SKr.-M.; -2) ber Rumpf eines Rorpers, C.; - prim. 1. robiti.

2. pordb, roba, m. 1) ber Raub, bie Beute, Mur., (tudi: pórob, róba), ogr.-Valj.(Rad); - 2) bas Welb, das von ben Schuldnern an bie hafcher oder Gerichtsdiener bezahlt wird, Cig.; - prim. 2. robiti, rubiti.

porobaniti, anim, vb. pf. ungeftum zerftoren: Juri podkuri, Miha podpiha, Pa pride Urban, Pa vse poroban', Polj.

porobek, bka, m. = parobek, ber Baumftod, ber Baumstumpf, Cig., C., Kr.; na suhem porobku sedeti, Kr.

poroben, bna, adj. Rand-, Jan.(H.).

1. porobiti, im, vb. pf. 1) nacheinander einsäumen: vse p.; - 2) umhauen, fällen, Cig., Jan.

2. porobiti, im, vb. pf. 1) ausplündern, Habd .-Mik., Mur., Cig.; do golega p., kajk.-Valj. (Rad); - 2) rauben, C.

3. porobiti, im, vb. pf. fnechten, ogr.-C., Raič (Slovn.); - hs.

porobje, n. ber Rand, Jan.(H.); - ber Ramm einer Anhöhe: p. sneženih gora, Jurč.

porôbkati, am, vb. pf. entfornen: vso koruzo p., Z.

1. porobljenje, n. das Umhaden, die Fällung, (prim. 1. porobiti).

2. porobljenje, n. bie Blunberung, kajk .- Valj. (Rad).

3. porobljenje, n. die Rnechtung: babilonsko p., Krelj.

porôbnica, f. die Randschrift an Münzen, Cig.

porobótiti, ôtim, vb. pf. bolezen ga je naglo porobotila = spravila pod zemljo, Podkrnci-Erj. (Torb.).

poroc, m. bas Gelanber, C.

poročanje, n. 1) das Auftragen, C.; - 2) das Berichten, bas Referieren, Die Berichterftattung, nk.; — 3) das Trauen, das Einsegnen eines Brautpaares.

poročati, am, vb. impf. ad poročiti; 1) anvertrauen, empfehlen, befehlen, M.; p. svojega duha v bozje roke, Trub.; — 2) Auftrage geben, auftragen, Mur.; - jagen laffen, entbieten, Jan.; berichten, referieren, Mur., Cig., Jan., nk.; — 3) trauen, ein Brautpaar einsegnen. poroček, čka, m. 1) ber Bericht, die Nachricht,

C.; — 2) bas Legat, C.

porôčen, čna, adj. i) Trauungs.; Venec sem poročni vila, Greg.; poročni prstan, ber Trauring; poročna knjiga, das Trauungsbuch, Cig., Jan.: na poročni dan, am Tage ber Trauung, DSv.; - 2) = priročen: poročne bukvice, Trub.

porocenec, nca, m. ber Getraute, ber Reuvermählte, Cig., nk.

porocenje, n. der Auftrag, C., Trub.; po poročenju Gospoda, Dalm.; poslednje p., daš Testament, C.

porocenka, f. die Getraute, die Reuvermählte, Cig.

poročevânje, n. = poročanje, Jan. (H.). poročeváti, ûjem, vb. impf. = poročati. poročevâvec, vca, m. 1) ber Berichterstatter,

Jan., nk.; - 2) ber Trauenbe, Cig. porociten, ina, adj. Berichte-, Referate-: poročílna pola, DZ.

poročílo, n. 1) ber Auftrag, Mur., Jan.; die Entbietung, Cig., Jan.; - 2) die Rachricht, Mur., Cig., Jan., nk.; slaba poročila prihajajo, nk.; — bie Berichterstattung, ber Bericht, das Referat, Mur., Cig., Jan., nk.; od sebe dati poročilo, berichten, Levst. (Nauk). poročîloma, adv. berichtlich, Cig.

poročîtev, tve, f. 1) die Berichterstattung, Cig.; – 2) bie Eheschließung, Jan.

porociti, im, vb. pf. 1) anvertrauen, anheimstellen, empfehlen, Alas., Jan., M., C.; cer-kovne službe komu p., Trub.; kje je čreda, katera je bila tebi poročena? Dalm.; s tem bodite Bogu poročeni! Dalm.; hinavce božji sodbi p., Dalm.; poroči nas svojemu sinovi! Kast.; bodi Bogu poročeno! C.; - p. komu kaj v oporoki, jemanden im Testamente bebenten, Cig.; - 2) munblich auftragen, Mik.; befehlen, Meg., Mur.; vse, kar si mi poročil, hočem storiti, Dalm.; je li to od mojega Gospoda poročeno? Dalm.; — Nachricht geben, berichten, Dol.-Levst. (Zb. sp.); Snoc' sem ljubici poročil, Da bom drevi slovo jemal, Npes.-K.; Al' zdrav je, kar se ločil, Ni pisal ne poročil, Preš; - ben Bericht erstatten, rapportieren, Mur., Cig., nk.; o vsacem četrtletju p. okrajnemu oblastvu, Levst. (Nauk); — 3) trauen (ein Brautpaar); —

p. se, sich trauen lassen, sich verheiraten; p. se z bogato nevesto; — 4) p. katero, sido ein Beib antrauen laffen, heiraten, Kr; jaz sem ženo poročil, ich habe ein Beib genommen, Krelj; odločeno ženo p., ein geichiedenes Beib heiraten, Trub., Kast. poročník, m. 1) ber Bote, C., Ravn. - Valj. (Rad); — ber Berichterstatter, Navr. (Let.); — ber Botschafter, ber Gesandte, Cig., Jan., nk.; papežev p., ber papstische Legat, Cig.; — ber Consul, Cig., Jan.; — 2) ber trauende Briefter, ber Copulator, Cig.; - 3) poročnik, ber Lieutenant, Cig., C., nk.; (po drugih slov. jez.). poročnina, f. die Traugebur, Cig., Jan. poročništvo, n. die Botschaft (als Amt), DZ.; – das Consulat, Cig. pórod, róda, m. ber Geburtsact, die Entbinbung; p. imeti, gebaren, C.; na porodu biti, in ben Rindesnöthen liegen; - izpacen p., eine Difs. geburt, C.; negoden p., eine Frühgeburt, Cig.; — die Rachkommenschaft, Mur.; Lepo Boga prosita, Da bi jima porod dal, Npes.-K.; človeški p., bas Menichengeschlecht, Guts. (Res.); - bas Erzeugnis, Cig.; dusevni p., C. poroden, dna, adj. 1) Geburts: porodne bolečine; porodno orodje, das Entbinbungswertzeug, Cig.; na svoj porodni dan, Dalm.; porodna žena, bie Gebärenbe, Trub.-Mik.; Preuboga porodna žena! Celi teden se je trudila, Npes. - Vraz; - porodni greh, bie Erbfunde, Trub., Dalm., Guts.(Res.); - 2) = roden, fruchtbringenb: porodno drevo, Krelj; — fruchibar, Dalm. poroditnica, f. die Gebäranstalt, Cig., Levst. (Nauk). porodišče, n. = porodilnica, Jan., C. poroditev, tve, f. ber Beburteact, Jan. porodíti, ím, vb. pf. gebaren; porodila je dvoj-

čke; — p. se, geboren werden: porodil se je v Ljubljani, Z., nk.; — p., hervorbringen, p. se, entstehen: porode se prepiri, DZ. poroditva, f. = poroditev, Mur., C. porôdnica, f. 1) bie Bödnerin, Cig., Jan., Vod. (Bab.), Kras, Tolm.-Erj. (Torb.); — 2)

porodníca, bie Bebarerin: božja p., bie Gottesgebarerin; - Zarja, dneva porodnica, Preš.

porodnicar, rja, m. 1) ber Geburtshelfer, Mur., Cig., Jan., Vod.(Bab.), DZ.; - 2) bie Ammentröte (alytes obstetricans), Erj.(Z.).

porodničárski, adj. geburtshilflich : p. uk, Mur.; porodničarsko orodje, baš Entbindungszeug, Cig.; porodničarska klinika, DZ.

porodnicarstvo, n. die Geburtshilfe, die Entbindungswiffenschaft, Mur., Cig., Jan., DZ. porodník, m. = roditelj, porodniki = roditelji, Jan., M.

porodníšče, n. = porodniščnica, Vod.(Bab.). porodnîščnica, f. = porodilnica, die Entbindungsanftalt, Jan., Nov.

porodnîštvo, n. Cig., pogl. porodničarstvo. porodoslovje, n. die Geburtelehre, die Entbindungewiffenschaft, C., Jan.

Slov.-nem, slovar,

porodoznánstvo, n. = porodoslovje, Cig., Jan. poròg, róga, m. = poroga, Jan.(H.). poroga, f. ber Sohn, Jan. (H.); - prim. hs. poruga. porogati se, am se, vb. pf. verhohnen, verspotten: p. se komu, nk.; - prim. rogati se. porogávati se, am se, vb. impf. spotten : p. se komu, Zora. porogljiv, iva, adj. spöttisch, höhnisch; poroglivo, in höhnender Beise, Cig. (T.), nk.; spottsüchtig, Jan.(H.). porogljívost, f. die höhnende, spöttische Art u. Beise, nk.; - die Spottsucht, Jan.(H.). porojaj, m. ber Geburtsact, Mur., Cig. porojenček, čka, m. dem. porojenec; ber Reugeborene, Mur. porojenec, nca, m. ber Neugeborene, Z. porojenka, f. die Neugeborene, Z. porojílo, n. bas Gebarorgan, Mur. porojiti, im, vb. pf. ein wenig larmen, Jan. (H.). porok, roka, m. ber Burge, Alas., Mur., Cig., Jan., Dalm., nk.; p. biti za koga, kaj, für jemanden, etwas bürgen, haften, einstehen, Cig., Jan., nk.; brez poroka, unverbürgt, Cig.; za poroka se ponujati, Škrinj. - Valj. (Rad); porokov p., ber Afterburge, Cig.; podružni p., ber Nachburge, V.- Cig.; tudi: pordk, roka, Dict. porôka, f. 1) bie Trauung; k poroki, od poroke iti; -2) = poroštvo, C., Z. porokováti, fijem, vb. impf. burgen, haften, Jan., SIN.-C., DZ., Svet.(Rok.). porômati, am, vb. pf. pilgern: poromam, ich werbe pilgern. poromóniti se, ônim se, vb. pf. = pogovoriti se, Rez.-C. porop, m. die Blunderung, Cig., Jan. poropati, am, vb. pf. nacheinander wegrauben: vse p. komu. poropotáti, otâm, ocem, vb. pf. ein wenig boltern. porositi, im, vb. pf. bethauen; porošen, thaubenett; - ein wenig befeuchten oder beneten: dež je porosil zemljo. poroščina, f. die Guistehergebur, Jan. poroški, adj. 1) Burgen-, nk.; — 2) = po-ročen, Trauungs-, V.-Cig. 1. porôštven, tvena, adj. Bürgichafts., Cig., Jan.; porostvena dolžnost, die haftpflicht, poroštvena razmera, bas Garantieverhaltnis, porostvene napake, Gemahremangel, DZ. 2. poroštven, adj. poroštveno oblačilo, baš Brautkleid, Litija(Kr.)-Levst.(Rok.). porostvenica, f. die Haftungsurfunde, DZ. porostvo, n. bie Burgichaft, die haftung, Dict., Mur., Cig., Jan., Dalm., nk.; p. dati, Burgschaft stellen, Cig., nk. poroštvováti, ûjem, vb. impf. Bürgschaft leisten, Jan., C.

porôta, f. das Schwurgericht, Cig., Jan., Kr.-

poroten, tna, adj. Schwurgerichts., Cig., Jan.,

porotnik, m. ber Geichworne, Cig., Jan., nk.

nk.; porotno sodišče, bas Schwurgericht, nk.

Valj.(Rad), nk.

porotnikováti, ûjem, vb. impf. das Geschwornens amt ausüben, Levst. (Nauk).

porôtniški, adj. der Geschwornen, nk.; porotniška klop, die Geschwornenbank, DZ. porôtništvo, n. das Geschwornenamt, das Ges

fdwornenwesen, nk.

porováti, rújem, vb. rf. Cig., pogl. porvati. porozen, zna, adj. luknjičav, poroš, Jan.(H.). poroznost, f. luknjičavost, bie Porofität, Jan. (H.).

porožičiti, îčim, vb. pf. mit Hörnden verjehen: porožičen pravopis, Navr. (Let.).

porožljáti, âm, vb. pf. ein wenig raffeln ober flirren.

1. pôrta, f die Borte, die Tresse, Mur., Cig., Jan.; – die Kopsbinde der Mädchen, Cig., Jan., jvzhSt.; – prim. 1. parta.

2. porta, f. die Bforte, bes. die Rlosterpforte: pred porto stoje berači, Kr.; — prim. lat. porta.

portāl, m. umetno zidan sprednji vhod pri hiši, baš Bortal (arch.), Cig.(T).

portast, adj. bordiert, Mur., Cig.

portati, am, vb. impf. mit Treffen besehen, Cig. portek, tka, m. die Kopfbinde, das Stirnband (ber Nichben), Kr-Mur., Cig., Jan.

portepsj, m. bas Degen- ober Sabelgehent mit ber Quafte, bas Borteepee, Cig.

portica, f. dem. 1. porta, Mur.

portlandec, dca, m. der Bortlaubstein, Cig., portret, m. podoba, obraz, das Bortrat, Cig., Jan., Cig.(T.).

portrēten, tna, adj. Bortrāt:, Cig., Jan.
porubiti, im, vb. pf. 1) nacheinander pfänden,
C.; — 2) ausplündern: do dlake p., Dict.;
— prim. 2. robiti, rubiti.

poruditi, im, vb. pf. 1) röthen, roth farben, C.;

— 2) verergen, Cig.

porudníniti, înim, vb. pf. mineralifieren, Erj. (Min.).

porukanica, f. ein gefrümmter hirtenstab, Jan. (H.).

porumenéti, ím, vb. pf. (nach und nach) gelb werden; versalben; pri starem človeku očesna leča porumeni, Žnid.; od hlapa porumeni brezbarven plamen, Erj.(Min.).

porumenévati, am, vb. impf. ad porumeneti, Jan.(H.).

porumeniti, im, vb. pf. gelb machen; p. se, gelb merben; zemlja se od praha porumeni, Zv.

porungelj, glia, m. ein kleiner Blod, Mur., Cig., Jan., Met.; = kar se hlodu odžaga, da dobi lepo čelo, Savinska dol.; — ein Stüf Hold, ber Knüttel, Cig., Jan., C., Dol., Št.; bef. der Knüttel, welchen man bissigen Hunden (Cig.) oder Schweinen (Z.) anhängt; — prim. nem. "Brügel", Mik.(Et.).

porûšek, ška, m. bie Ruine: poruški in pepel, kajk.-Valj. (Rad).

porušenje, n. bie Berstörung, kajk.- Valj. (Rad). poruševáti, ûjem, vb. impf. ad porušiti; nieberreißen, Z., nk.

porušîtelj, m. ber Berftörer, kajk.-Valj.(Rad). porušîtev, tvc, f. die Berftörung, Jan.(H.). porušiti, rūšim, vb. pf. zerstören, nieberreißen, bemolieren, Mur., Cig., Jan., Mik.

porváti, rújem, vb. pf. 1) austaufen; lan p., Cig.; — korenine grehom p., Ravn.-Mik.; — 2) p. se, ein wenig raufen, C.

posabliati, am, vb. pf. niederfabeln, gufammenfabeln, Cig., C., ogr.-M.

posad, sada, m. 1) kraj, kjer so rastline posajene, Cig.; — 2) — ognjišče v kuhinji, (na katero kuharica lonce okoli ognja "posadi"), Celovška ok.; — 3) — nasad, der Ansad des Getreides zum Dreschen, C.; — 4) die von einer Pause zur andern ununterbrochen sortgesetze Arbeit im Bergwerke, die Schicht, V.-Cig.

posada, f. 1) die Pssanzung, die Plantage, C.;

posada, f. 1) die Pslanzung, die Pslantage, C.;

— 2) = posadka, die Besatung, die Garnision, Cig., Jan.; na posadi diti, garnisonieren,

DZ.

posaden, dna, adj. Garnijones, Cig., Jan. posadišče, n. ber Garnijoneort, DZ.

posaditi, im, vb. pf. 1) sigen machen, sepen; otroka na stol, goste za mizo p.; na konja p. koga, jemanden aufs Pferd heben; konj je jezdeca posadil, das Pferd hat den Reiter abgeworfen, Cig.; p. koga v ječo, jemanden gefänglich einziehen, Cig., Jan.; p. na led, — in den Sad schieben, Mur.; betrügen, Cig.; p. na koprive, trnje — missauning machen, Z; — p. se kam, irgendwo seinen Siz nehmen; p. se na mehki sedež, Jurč.; — 2) pslanzen: p. mlada drevesca, rože; — 3) p. se, abrutchen, einstützen, Polj.

posādka, f. die Besahung, die Garnison, Cig., Jan., nk.; biti v posadki, garnisonieren, Jan.; — češ.

posadnik, m. 1) bie Samenschule, Cig.; —
2) posadniki = posadka, bie Besahung, Glas.
posadrati, am, vb. pf. = posadriti, Jan., Nov.
posadriti, im, vb. pf. gipsen, Cig. (T.).
posahniti, nem, vb. pf. = posehniti.

posajanje, n. bas Gegen.

posájati, am, vb. impf. ad posaditi; figen madjen, fegen; goste za mizo p.; vsak dan so ga posajali pred duri, Dalm.

posajenica, f. der Settling, ogr.-C. posajevati, üjem, vb. impf. = posajati, M.

posámen, mna, adj. einzeln, Guts., Cig., Jan., nk.; — posamno, einzeln (adv.), Nov.-C. posámesen, sna, adj. — posamezen, Jan., C.

posâmesi, adv. = posamez, Jan. posâmez, adv. einzeln, Cig., Mik., Vrt., Zora.; p. vzeti, individualifieren, Cig.(T.).

posamezen, zna, adj. einzeln; posamezni človek, ber Ginzelmensch, Cig.; posamezno, einzeln (adv.).

posameznik, m. ber Einzelne, das Individuum, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

posameznost, f. die Individualität, Cig.(T.);
— die Einzelnheit, Mur., Cig., Jan., nk.;
— pl. posameznosti, das Detail, C., nk.

posâmič, adv. einzeln, bejonberë, separat, Cig., Jan., Cig. (T.), Nov.-C.; vsako pričo p. zaslišati, DZ.

posâmičen, čna, adj. = posamezen, Jan.(H.).

posamnik, m. ber Einzelne, C. posamnost, f. bie Einzelheit, Mur. posámski, adj. Gingeln :: p. zapor, die Ginzelhaft, DZ. posâmstvo, n. bas Bereinzelungeinstem, Cig. posanica, f. bas Trintglas, ogr.-C.; med posanicami, Let. poscaga, f. der harnfrosch, νζh.St.-C.; - prim. poščaglja. poscálo, n. die Harnröhre, das männliche Glied der Thiere, Mur., Jan., C., Rib. - Mik., Zilj .-Jarn. (Rok.). poscanè, éta, m. = poscanec. poscanec, nca, m. ber sich zu bepissen pflegt, ber Bettvisser; nav. psovka. poscaniga, m. in f. 1) ber Bettpiffer, die Bettpisserin, C.; — 2) f. = poščaglja, tomažek, eine Art Frosch, vzh.St.-C. poscanjáča, f. bie Bettpifferin, vzh.St.-C. poscanják, m. = poscanec, C. poscánka, f. die sich bepisst, die Bettpisserin; nav. psovka. poscáti, ščím, vb. pf. 1) bepissen; - p. se, fich bepissen; — 2) p. se, Basser abschlagen, piffen, Die fleine Roth verrichten. posebati, am, vb. impf. absondern, trennen, Mur.; — abstrahieren, V.-Cig. posebe, adv. abgesonbert, besonbers; posebe stanovati, spati, jesti; o vsaki stvari posebe, Levst. (Nauk); za vsako posebe, von Fall zu Fall, DZ. posébeh, adv. = posebe, SlGor.-C. posêbej, adv. = posebe. posebek, bka, m. etwas Befonderes: zlasti, kar si kdo razun skupnega obeda še posebe privošči: gospodinja na posebkih živi, Dol.; - imajo ga na posebku, er speist besonbers, Dol. - Levst. (Rok.); - bie Besonderheit, die Eigenheit, Jan., C.; bie Ausnahme, C.; bas Brivilegium, C. poseben, bna, adj. bejonber(er); posebne sobe; p. otrok, ein Geitentind, Z.; imam cas za posebno (zu eigenem Bebrauch, Svet.(Rok.); von besonderer Beschaffenheit, nicht gewöhnlich; če ne bo kaj posebnega, ne bom prišel; to so posebne hruške; neko posebno vino; ta reč se reže s posebnimi noži; - posebno, befonders, insbesondere, vornehmlich; in befonderem Grade; decek je priden, posebno, kadar spi; prišel sem posebno zarad tebe; — posebno lep; — sonderbar, eigenthümlich. posębi, adv. = posebe, Mur., Trub., Dalm., Krelj. posébica, f. = posebnica 1), Jan.(H.). posębić, adv. = posebe, C.; in še p., Pjk.(Črt.). posebina, f. bas Charafteriftifche, bie Gigenthumlichkeit, Cig.(T.), C. posebîtva, f. die Absonderung, C. posêbkati, am, vb. impf. sich absondern, Z.; fich beim Effen absonbern, fich beffere Speifen

bereiten, Rib .- C., M.

Levst.(Rok.).

posebkovati, ujem, vb. impf. außer bem Fa-

milieneffen fich noch etwas Befonderes vergonnen: ta gospodinja rada posebkuje, Dol.- posebnež, m. ber Sonderling, Cig., Jan., Kr .posebnica, f. :) etwas Besonberes, eine besonbere Speise u. bgl., bef. eine belicate Speise, bie man sich heimlich bereitet, C.; na posebnice se zanaša, zato ne je, Mur.; - 2) baš Privilegium, C. posębnik, m. = posebnež: jaz se tako oblačim kakor drugi, ker me je sram posebnik posebnost, f. bie Besonderheit, bie Eigenthumlichfeit, die Eigenheit; to ni nikakrena posebnost! bas ift nichts Besonderes! - bie Individualität, Cig.(T.), Vest. posęčevje, n. = posečje, Cig. poséči, séčem, vb. pf. = pokositi: p. travo, Mur., Cig., Gor. poséči, séžem, vb. pf. langen; Posezite na polico, Dajte nam klobasico, Npes.-Kr.; p. v žep, in den Sack greifen; p. po kaj, nach etwas langen; p. po kos mesa. possecje, n. ein abgeholzter Theil bes Balbes, ber Schlag, Cig. posed, seda, m. 1) ber Befit, C., DZ.; p. predevati, v posedu (= posesti) imeti, DZ.; -2) ber Beigfturg, Jes. poseda, f. eine Berfon, die immer fist, ber Sigling, Cig. posedaj, adv. von jest an, fünftighin, nk. posédanje, n. müßiges Herumsigen. posédati, am, vb. impf. ad posedeti, posesti; 1) balb ba balb bort figen ober fich niebersegen, mußig herumsigen; ves dan poseda, nič ne dela; pri vinski pijači rad poseda; – 2) p. se, sich setzen, sich senken, sich ablagern, M., C.; z Golovca se prst in kamenje v Graben poseda, barje se je posedalo, Levst. (Močv.); — 3) besitzen, ogr.- C., nk.; - 4) in Befit nehmen, Cig. posedávati, am, vb. impf. müßig herumsigen, M. posedavec, vca, m. ber mußig herumsist, ber Siger, ber Sigling, Mur., Cig., Jan. posédaven, vna, adj. kdor rad poseda, sissam, posédavka, f. bie (mußige) Sigerin, Cig. posedba, f. Die Befigergreifung, Die Befegung, die Occupation, Cig., Jan., Navr.(Let.). posedèc, dca, m. die Rornblume (centaurea cyanus) (?): kokolju se druži jasnovišnjevi posedec, Zv. posedek, dka, m. eine Zeit, mahrend welcher man zu figen pflegt, die Gigweile, Cig. poséden, dna, adj. Occupations: posêdna vojska, das Occupationsheer, Cig. posedeti, im, vb. pf. eine Beitlang figen, ein wenig figen bleiben; posedi se malo! Jurc. posedláti, âm, *vb. pf.* nacheinander satteln: vse konje p. posêdnica, f. = posestnica, Mur.; (hs.). posednik, m. 1) ber Befigergreifer, Cig.; -2) = posestnik, Mur., Cig.(T.); (hs.). posedniti, sednem, vb. pf. fich nieberfegen, posedováti, ûjem, vb. impf. besiten, nk.; -prim. posed.

Digitize Hby Google

poset, sla, m. 1) ber Bote, Krelj, Jan.; božji p. = božji poslanec, Cig.; - 2) ber Dienste

bote; posli, bas Gefinbe, bie Dienerschaft; s

posli jesti; (prim. bav. bote = Dienstbote, posèg, séga, m. ber Gingriff: p. na drugih Levst. [Rok]); — 3) das Geschäft, die Berljudi pravice, Cig. (T.), C.; ber Ubergriff, Cig. richtung, die Arbeit; brez posla biti, mußig sein; nimam nie posla tukaj, ich habe hier posegadob, adv. C., pogl. posihdob. nichts zu thun; po kakem poslu si prišel? poségati, am, vb. impf. ad poseči; langen: p. po kaj; p. po kamenje, Dict.; p. na (v) kaj, ni za ta posel, dazu taugt er nicht. C.; zimski p., die Binterarbeit, St.-Cig. eingreifen, Eingriffe thun, Cig. (T.). poselisce, n. 1) die Ansiebelungsftätte, Z.; posegljaj, m. ber Griff, ber Gingriff, Jan., 2) der Auffigort ber Bienen, C. posegljiv, íva, adj. gerne Eingriffe machend, poséliti, sélim, vb. pf. 1) nacheinander be-Cig.(T.).fiebeln: poseljena krajina, eine bewohnte Gegend, Vest.; — 2) p. se, nacheinander sich poségniti, ségnem, vb. pf. = poseči, langen, sessaft machen: okolo mesta se p., Nov. Npes.-M.; p. po kaj, Jan. posegováti, ûjem, vb. impf. = posegati, lanposetnik, m. ber Sendbote, ber Apostel, C., gen : v zep p., öfter in die Tafche fahren, Raič (Slov.), SIN. Jan. pósetski, adj. Diensthoten: poselske bukvice, posehdôb, adv. von nun an, Z. posehkrát, adv. von nun an, C. pósekstvo, n. 1) die Gesandtschaft, die Botjchaft, Cig., C., Pohl., ogr.-Valj.(Rad); posehmat, adv. von nun an, Mur., Cig. 2) die Hausdienerschaft, DZ.;-3) bas Dienstposehniti, sahnem, vb. pf. nacheinanber ober allmählich vertrodnen; voda v jezerih bo posehnila, Dalm.; ljubezen, katera nikoli več ne posahne, Trub.; (praes. poséhnem botenwesen, Jan.(H.). posemnjica, f. der Nachmarkt, Cig., C.; prim. posenjmica. (posejhnem), ogr.-Valj.[Rad]). posénčiti, senčim, vb. pf. 1) schattieren, Z.; - 2) p. se, ein wenig im Schatten siten, Cig. posehováti, ûjem, vb. impf. = posihati; trođen werden, verborren, M. posenčnica, f. der Schattenrife (Silhouette), Cig. poseja, f. 1) die Ansaat, C.: — 2) pl. poseje, posenjmica, f. der Nachmarkt, (posejm-) Cig. bie Rleien, Habd .- Mik., Vas Krn-Erj. (Torb.), posérati, am, vb. impf. ad posrati, = posirati, Navr.(Let.), Valj.(Rad); póseje, BlKr.-Let. Mur., vzhŠt. posesáti, sâm, vb. pf. auffaugen, abfaugen; posejanje, n. die Ansaat, Cig., Jap.-C. posejáti, sejem, vb. pf. 1) die Aussaat bestelvse mleko p. iz siskov, iz vimena. len: ali ste že posejali? — 2) aussaen, an= posesīven, vna, adj. svojilen, poffessive. posesljávati, am, vb. impf. die Saufelaute nicht bauen; 10 vaganov pšenice p., Cig.; - poserein aussprechen, Z. jana ruda, angeflogenes Erz, Cig.; - 3) = obposest, f. 1) bas Befigen, ber Befit, Cig., sejati, befaen, Cig., Gor. posejmica, f. Cig., pogl. posenjmica. Jan., Ravn.-Valj. (Rad), nk.; v posesti biti, posek, seka, m. bas Abfallen ber Baume, ber Cig.; v posest vzeti, Cig., Jan., nk.; v p. dobiti, Z_i , nk_i ; odtrgali so ga iz njegove posesti in oblasti, $LjZv_i$; — 2) = vdrtina (posesti so okrogle jamice, kakršnih je vi-Abtrieb bes Bolges, bie Abstodung, Cig., Jan, C., Nov., DZ.; omladni p., ber Berjungungshau, Cig.; prebiralni p., plagiger deti po vsem Dolenjskem), LjZv.
posesten, stna, adj. Besit, Cig., Jan., nk.; Hau, Cig. poseka, f. 1) ber Holzschlag, ber Abtrich bes Holzes, Cig., Let.-C.; — 2) ber Berhauzaun, posestno pravo, bas Befigrecht, Jan. $C_{.;}$ - 3) = živ plot, ogr.-Raič(Nkol.). posésti, sedem, vb. pf. 1) nacheinander sich posekališče, n. die Stelle, wo das Holz absețen; ko so bili vsi za mizo posedli, začel getrieben wird, ber Holzschlag, C., Z. je gospodar moliti; gospodi ne pride na misel posesti v voz, $Z\nu$; — 2) p. se, sich senten: zemlja se je posedla, Z; sneg se je posékati, sékam, vb pf. durch Saden fällen : drevo p.; gozd p., einen Balb abtreiben; - nieberhauen, niebermețeln: nasprotnika, sovražnike posedel, der Schnee ift nieberer geworben, p.; - im Wortstreit besiegen: posekal ga je. SIN.; — posede se ilovična krogla, ko jo posekávati, am, vb. impf .= posekovati; niederposadiš mehko na lončarsko vreteno (plathauen, fällen: gozde p., Balbungen abtreiben. tet sich ab), Vest.; - 3) burch Gigen einposekljiv, íva, adj. = sečen, fällbar, Cig., nehmen, beseten: posedenih je bilo šest voz, Jan. Jurc.; - p. kaj, in Befit nehmen, Befit erposékniti, sêknem, vb. pf. austrodnen, Z.; greifen von etwas, Cig., nk; deželo p., Trub., voda posekne (verliert fich), Z., Polj. Dalm.; vstani in posedi vinograd, Dalm.; vecno zivljenje p., Krelj. posestnica, f. die Besigerin; — die Realiposekovânje, n. der Abtrieb des Holzes, Cig. posekováti, ûjem, vb. impf. ad posekati, tatenbesitzerin, Jan., nk.; - hisna p., die posekovje, n. ein ausgehauener Blat, bas Hausbesiterin. Gereut, Gor., Burg. (Rok.); na levo in desno posę̃stniček, čka, *m. dem.* posestnik; ein črez posekovje ne pojde ogenj, Jurč. fleiner Besitzer, Bes.

Digitized by Google

posestnik, m. ber Befiger; upraviceni p., ber

besiter, Cig., Jan., nk.

rechtliche Besitzer, Nov.; — ber Realitäten-

posestováti, ûjem, vb. impf. = posestvovati, Cig.

poséstrima, f. die Bahlichwester, die Bundesschwefter (nach ferbischer Bolfssitte), Cig., Jan.;

poséstrimstvo, n. die Bahlichwesterschaft, ber Schwesterbund, Cig., Jan.; - hs.

poséstriti, im, vb. pf. zur Bahlichwester machen,

Navr.(Let.).

posęstvo, n. bas Besithum, die Realität, bas Sut; opuščeno p., verlassenes Sut; občinsko p., das Gemeindegut; kronska posestva, die Rrondomanen, Cig., Jan.; — (iz: posędstvo). posestvováti, ûjem, vb. impf. befigen, im Befite fein, Cig.

poset, seta, m. ber Besuch, C.; na p priha-

jati, Raič(Let.); - prim. posetiti.

posêtev, tve, f. die Anjaat, Mur., Cig., Vrtov. (Km. k.); njiva za tri mernike posetve, Gor. posétiti, im, vb. pf. besuchen, C.; — stsl., rus. posetnica, f. bie Bisitentarte, Jan.(H.). posêtva, f. = posetev, Mur., C.

posèv, séva, m. 1) = posetev, Cig.; žito za p., bas Saatgetreibe, DZ.; (fig.) se slabi narodni p., Zv.; — 2) bie Nachsaat, C.

posévanje, n. das Nachsäen, die Nachsaat, C. 1. posévati, am, vb. impf. ad posejati; 1) faen, Mik.; — 2) nachjaen, C.; posevajo spomladi, če je jesensko setev zima vzela, Gor.

2. posévati, am, vb. impf. scheinen, strahlen, Jan., Mik.; solnce poseva, Guts.; solnce je gorkeje posevalo, Zora; — prim. sijati.

posevčen, čna, adj. vom Rachmehl, bom letten

posęvčnik, m. kruh iz posevkov, Brot aus bem Nachmehl, Tolm .- Strek. (Let.).

posęvek, vka, m. 1) die Aussaat, die Ansaat, Mur., Cig., Jan.; tri mernike posevka, Polj.; malo zemljišče: deset mernikov posevka, Jurč.; — 2) pl. posęvki, das Nachmehl, arobes Mehl, Mur., Cig., Jan., C., Mik., Gor.; -bie Rleien, C., Mik., Ip., Lašče-Erj.(Torb.). poséven, vna, adj. saebar, Jan.

posęvnik, m. bas Brot aus bem Rachmehl. Cig., C., Vas Krn-Erj. (Torb.).

posevnják, m. = posevnik, Cig., C.

posezati, am, vb. impf. = posegati; langen, greifen; ufurpieren: p. na (v) kaj, Cig. (T.); konjici laglje posezajo, die Pferbe ichreiten leichter aus, Jurc.; — veja poseza (schnellt) nazaj v prejšnjo lego, Zv.; — (pri pogovoru) vmes posezati, sich in ein Gesprach mischen, Jurc.; nazaj p., (in einer Erzählung) zurudgreifen, Jurč.

posézen, zna, adj. habgierig, Svet.(Rok.); -

usurpatorisch, Cig. (T.). posężek, żka, m. = poseg, C.

posežljiv, íva, adj. 1) = izmikav, ichnipferisch, C.; — 2) vorwißig, C.

poshrániti, im, vb. pf. nacheinander aufbewahren, M.

posíhati, am, vb. impf. ad posehniti; allmählich troden werben, austrodnen: zemlja posiha, C.; studenci posihajo (versiegen), C., Dalm. posihdob, adv. von nun an, fünftighin, C.

posihdóben, bna, adj. fünftig, C. posihmål, adv. = posihdob.

posihmáten, ina, adj. = posihdoben, C.,

jvzhSt.

posijáti, sîjem, vb. pf. 1) ein wenig icheinen ober strahlen; solnce je nekoliko posijalo, pa se kmalu zopet skrilo; - 2) = zasijati,

anfangen zu scheinen, aufscheinen.

posikati, kam, čem, vb. pf. 1) versprigen: vso vodo p., Cig.; - 2) ein wenig zischen, nk. positen, ina, adj. 1) gewaltsam, gewaltthatig, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) Zwangs, Cig., Jan., Cig. (T.); posilna prodaja, executive Beräußerung, C.; posilno, zwangsweise, nk. posiliti, sîlim, vb. pf. überwältigen; spanje človeka posili, Z.; smeh, kašelj me je posilil, ich musste lachen, husten, Z., jvzh St.; bezwingen, Mur., Cig.; p. mesto, die Stadt zur Ubergabe zwingen, Cig.; — nothzuchtigen: p. devico, Mur., Cig., Jan.; — einen Zwang anthun, nothigen; p. koga k čemu, Cig.; - aufnothigen, aufdringen: p. komu kaj, Cig., Jan.; = p. koga s čim, Cig.; erzwingen, Cig., Jan.; posiljen jok, Z.; p. se, sich zwingen, Cig.; p. se pri jedi, sich zum Essen zwingen, jvzhSt.; p. se v smeh, gezwungen lachen, Erj. (Izb. sp.).

posiliživ, m. die Fetthenne (sedum reflexum), St. Lorenc(St.)-Erj.(Torb.), C., SlGor.

posiljava, f. ber Zwang, C.

posiljenje, n. bie gewaltsame Röthigung, ber Zwang, die Überwältigung; — die Nothrucht, Cig., C.; p. ženske, DZ.

positjenost, f. gezwungenes Befen, Cig.; bie Affectiertheit, C.

posiljeváti, ûjem, vb. impf. ad posiliti.

positnica, f. das Zwangshaus, C. positnik, m. der Röthiger, Cig.;—der Gewaltthater, Cig.; ber Enrann, C., Raič(Slov.); ber nothzüchtiger, Cig., Jan.

positnost, f. die Gewaltthätigfeit, Cig., Jan.,

posiloma, adv. zwangsweise, gezwungenerweise. positstvo, n. die Gewaltthätigkeit, C.; — die Gewaltthat, C.; — die Nothzucht, Jan. (H.). posînek, nka, m. ber Aboptiviohn, (tudi: pó-

sinek), kajk .- Valj. (Rad). posiniti, im, vb. pf. an Sohnes ftatt anneh-

men, aboptieren, Cig.

posinjenec, nca, m. ber Aboptiviohn, Cig.

posînovec, vca, m. ber Entel, C.

posînovica, f. die Entelin, C.

posinovîtelj, m. der Aboptivvater: posinovitelji, bie Bahleltern, DZ.

posinoviti, fvim, vb. pf. an Sohnes statt annehmen, adoptieren, Cig., Jan., C., Zv.

posinôvljenčič, m. dem. posinovljenec; **b**aš Adoptivföhnchen, C.

posinovljenec, nca, m. der Adoptiviohn, Cig., Jan., DZ., Zv.

posinóvljenje, n. die Annahme an Sohnes statt, die Aboption, Cig., Jan.

posinovljeváti, ûjem, vb. impf. ad posinoviti, Jan.(H.).

posinovníca, f. die Aboptivmutter, Cig.

posinovník, m. der Aboptivvater, Cig.; posinovniki, die Bableltern, DZ. posînstvo, n. v posinstvu komu biti, mit jemandem durch Adoption verbunden sein, DZ. posip, sipa, m. 1) ber Schutt, Mur.: - bie Ruine, Cig.; posipi, das Getrummer, Cig.; – 2) die Beschotterung, DZ.; — der Schotter, Stopice(Tolm.) - Erj. (Torb.); — ber Streufand, C. posipalnica, f. die Streufandbuchfe, Jan., C. posipalo, n. ber Streufand, Jan.; - tudi čes. posipanje, n. 1) bas Beschütten, C.; - bas Beschottern; - 2) die Terrainabsitzungen, Levst.(Močv.). posipati, sîpam, pljem, vb. impf. ad posuti; 1) (mit trodenen Dingen) beschütten; ceste p., Straffen beschottern; — s kamenjem p., steinigen, Trub., Dalm.; — 2) p. se, abrutichen: posipajoče se obrežje, DZkr.; — (vb. pf. = posuti, St.). posipávati, am, vb. impf. = posipovati; beicutten : p. ceste, die Straffen beschottern, St.; bestreuen, Mur. posîpka, f. ber Streufand, C.; - češ. posipováti, ûjem, vb. impf. = posipati; s kamenjem p., steinigen, Schonl. posirati, am, vb. impf. ad posrati. posiriti, sîrim, vb. pf. (Milch) gerinnen machen, tajen, Cig. posiveti, im, vb. pf. allmählich grau werben, ergrauen, C., LjZv. posiviti, im, vb. pf. grau machen, Z., Let.; p. se == posiveti. poskákati, kam, čem, vb. pf. 1) nacheinanber ipringen; žabe so v mlako poskakale; — 2) ein wenig berumfpringen. poskakávati, am, vb. impf. = poskakovati. poskakljáti, am, vb. pf. 1) nacheinander hupfen; - 2) ein wenig hupfen, Cig. poskakóma, adv. im Galopp, C. poskakovanje, n. das Auffpringen, das Beposkakováti, ûjem, vb. impf. ad poskočiti; wieberholt aufspringen, aufhüpfen; od veselja p.; srce mu od veselja poskakuje, Cig.; žito poskakuje, bas Getreide steigt im Breise. Z. poskakovavec, vca, m. der hüpfer, der hopfer, Cig. poskakva, f. bas Hupfen (z. B. vor Freude), Ravn.-Valj.(Rad). posklékniti, kléknem, vb. pf. nach und nach zusammenstürzen, C. posklésniti se, klêsnem se, vb. pf. wanten, straucheln, ogr.-C.; — prim. klesniti, klecniti. posklesnjenje, n. daš Straucheln, C. poskleti, im, vb. pf. eine Beitlang einen bei-Benden o. brennenden Schmerz verurfachen, Z. posklizniti se, sklîznem se, vb. pf. auf dem Gife hingleiten, vzhSt. poskobljati, am, vb. pf. behobeln, Cig. poskoček, čka, m. 1) ber Auffprung, C.; -2) die Sporenschleuber (bot.), h. t.-Cig.(T.). poskočen, čna, adj. eig. gerne hupfend: luftig; poskočni in veseli ljudje, Jurč.; poskočni glasovi godčevski, Zora.

poskočîn, m. ber Springinsfelb, Jan.(H.). poskóčiti, skộčim, vb. pf. auffpringen; od veselja, od strahu p.; - fteigen (o ceni): cena je žitu poskočila; žito je poskočilo (ist im Breise gestiegen); p. s ceno, z blagom, ben Breis einer Ware erhöhen. poskočnica, f. ein Tanzmusitstück, Z. poskok, skoka, m. 1) der Auffprung, der Sprung; teliček poskuša prve poskoke, Str.; - das Hüpfen (pri telovadbi), Cig.(T.); vaje v poskoku, Telov.; - godci godejo na poskok (spielen luftige Tanzweisen), Erj. (Izb. sp.); - 2) die Springfeber, h. t.-Cig.(T.); - 3) neki hrošč (elater segetis), Erj. (Z.); - ber Springer, eine Art Gibechse, Jarn.; - poskoki, nekake pticam podobne pošasti, Trst. (Glas.). poskokînka, f. neka goba, Rihenberk - Erj. (Torb.). poskókniti, skôknem, vb. pf. = poskočiti, LjZv. poskopuniti se, unim se, vb. pf. ein Beighals werben, verfilgen, Cig. poskrbeti, im, vb. pf. Borforge treffen, forgen; p. za koga, za kaj; za vse je poskrbel; kolikor je moči za zložnost si p., sich so behaglich als möglich einrichten, Sol.; p., da se kaj zgodi. poskriti, krijem, vb. pf. nacheinander verfteden; p. se, fich nacheinander versteden. poskrobiti, im, vb. pf. (bie Bafche) ftarfen. poskrôvič, adv. heimlich: p. kaj delati, jvzh Št. poskruniti, im, vb. pf. nacheinander verunreinigen, schänden, Z. poskubsti, skubem, vb. pf. nacheinander ausraufen, abrupfen; perje p. gosem. poskus, m. der Berjuch, die Probe; das Experiment, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - nam. poizkus. poskusek, ska, m. ber Berfuch, Cig., Jan. poskusen, sna, adj. Berfuche-, Brobier-, Brobe-, Cig., Jan., C.; poskûsno leto, bas Probejahr, Jan.; poskusni kamen, der Brobestein, Cig., Jan.; poskusno določiti, probeweise bestimmen, DZ. poskúsiti, kûsim, vb. pf. einen Bersuch machen, versuchen; poskusi, če se upaš! z lepo p., es in Gute versuchen; p. puško, das Gewehr probieren; p. obleko, bas Rleid anprobieren, Cig ; p. kamen, behauen (im Bergbau), Cig.; erfahren; on je že veliko poskusil na svetu; - p. se s kom, es mit jemandem aufnehmen, einen Rampf mit jemandem wagen, Cig.; — p. se za koga, sich für jemanden verwenden, Podkrnci-Erj. (Torb.); - nam. poizkusiti. poskusnik, m. ber Brobierer, Cig. poskusoma, adv. versucheweise, Cig.(T.). poskustvo, n. die Probierfunft, Cig., DZ. poskušaj, m. = poskus, C., SIN. poskušališče, n. ber Berfuchshof, C. poskušalnica, f. ber Berjuchshof, C.; vinska p., Nov.

poskušálo, n. ber Brobestein (fig.), Cv.

poskúšanje, n. 1) bas Berfuchen, bas Brobieren; - 2) das Rivalisieren, Cig.; p. v boju, ber Wettfampf, Cig.

poskušati, am, vb. impf. ad poskusiti; Bersuche machen, versuchen, probieren; p. se s kom, sich in Rampfe einlassen; - p. se za koga, sich für jemanden verwenden, Podkrnci-Erj.(Torb.).

poskušavec, vca, m. ber Berfucher, ber Bro-

bierer, Cig., C.

poskuševališče, n. die Bersuchsanstalt, Nov., DZ. poskuševalíščen, ščna, adj. zur Berfuchsauftalt gehörig: poskuševališčno osobje, DZ.

poskuševáti, ûjem, vb. impf. = poskušati;

experimentieren, Cig.(T.).

poskuševavec, vca, m. ber Experimentator, Jan. poskuševavstvo, n. das Berfuchsmejen, DZ. poskušnja, f. bie Anstellung eines Bersuches, ber Bersuch, die Brobe; za poskušnjo, probeweise, versuchsweise; na p., zur Probe-

poskutiti, skutim, vb. pf. efelhaft, widerlich machen, C.

poslabeti, im, vb. pf. schwach werden, Mur.; auswittern (vom Erg), Mur.

poslabíti, im, vb. pf. schwächen, Mur.; — p. se = poslabeti, Mur.

poslabšati, am, vb. pf. verschlechtern, verschlimmern, Cig., Jan., C.

poslàd, sláda, m. = poslada, Z.

poslada, f. die Berfüßung, Jan.(H.).

posladek, dka, m. der Nachtisch, das Dessert, Vas Krn-Erj. (Torb.), Strek.

posladeti, im, vb. pf. einen füßlichen Rachgeichmad haben: malo posladi, Cig.

posladiti, im, vb. pf. anfügen, berfüßen.

posladkáti, am, vb. pf. sig machen, M.; p. si usta s kako rečjo, Lašče-Levst.(M.); - perfüßen: težave p., Jap.(Prid.); - p. se, ben Gaumen tigeln, naschen: p. se s čim, Cig.; ne bodi presladek, da se kdo s teboj ne posladka, Mur.

posladkóriti, ôrim, vb. pf. = pocukrati, Jan.

(H.)

poslájati, am, vb. impf. ad posladiti, Cig. poslajeváti, ûjem, vb. impf. = poslajati, Cig. poslajšáten, ina, adj. verfüßenb, Jan. (H.). poslajšati, am, vb. pf. füßer machen, berfüßen,

Cig., Jan., M. poslajševáti, ûjem, vb. impf. ad poslajšati, M. poslanec, nca, m. ber Abgefandte; nebeški, bozji p., ber himmelsbote, ber Gottesbote, Cig., Jan.; - ber Gefandte (eines Staates), ber Legat, Mur., Cig., Jan.; — ber Abgeordsnete, ber Deputierte: deželni, državni p., ber Landtags-, Reichstagsabgeordnete.

poslaneti, im, vb. pf. einen falzigen Geschmad empfinden laffen: morska voda poslani, Polj. poslanica, f. das Senbichreiben, Mur., Cig., Jan.; die Epistel (stil.), Cig.(T.); die Depe-

sche: telegrafska p., DZ.

poslaničen, čna, adj. Depejchen: poslanična

skrivnost, DZ.

poslaník, m. der Bote, ber Gefandte, Jap.(Sv. p.), Vrt., Levst.(Nauk); p. ali božji sel, Krelj; beneški p., Vod.(Izb. sp.).

poslanîštvo, n. 1) die Gesandtschaft: p. opraviti, Jap .- C. ; - 2) die Gefandten, die Delegation, DZ. poslanje, n. die Ubersendung, Cig.; - die Senbung, bie Miffion, ZgD.

poslanjkováti, ûjem, vb. impf. (müßig) herumlebnen. C.

poslanjúh, m. ber Faulenzer, C.

poslánka, f. die Sendbotin, die Gesandte, Mur. poslánski, adj. ben Befandten, Sendboten o. Abgeordneten betreffend, Cig., Jan., nk.

poslanstven, tvena, adj. Gefandtichafts., Legatione, Cig.

poslanstvo, n. 1) die Sendung, die Mission, Cig. (T.); - 2) bie Abgeordnetenwürde: deželno, državno p., nk.; — 3) die Abgesand= ten, die Gesandtschaft, die Deputation, Mur.,

Cig., Jan., nk. poslarina, f. plačilo od posla, bas Geichafts.

honorar, *DZ*.

poslast, f. 1) bie Delicatesje, C.; — 2) bie Luft, bie Bohlluft, Cig., C.; — bie Ergögung: noc bodi dan moj pri mojih poslastih, Ravn.-Valj.(Rad).

poslásten, stna, adj. 1) naschhaft, Jan., Kras-M.; p. clovek, ein Feinschmeder, C.; - 2) wohllustig, Kras-M.

poslastica, f. der Lederbiffen, Z.

poslaščíca, f. der Lederbiffen; pl. poslaščice, das Dessert, Cig.

poslatelj, m. ber Senber, C., DZ.

poslatev, tve, f. bie Gendung, Cig., Jan., C.,

DZ.; postna p., die Bostsenbung, DZ. poslati, posljem, vb. pf. schien, senden; p. komu kaj; p. kaj po kom, etwas burch jemanden schicken; p. ogledavat, auf Rundschaft ausschiden, Cig.; p. po koga, po kaj, jemanden, etwas holen laffen: p. po zdravnika, po voz, po vina; p. po ptičjega mleka (Jan.), po rakove ali polževe krvi, po žabje volne, po gladež, po norca, in ben April ichiden, Cig.; — kar Bog pošlje, was Gott schict.

poslatva, f. = poslatev, C., DZ.poslavec, vca, m. Ravn., pogl. poslatelj. poslavilo, n. die Auszeichnung, Z., nk.; die

Decoration, Cig.

poslavîtev, tve, f. die Auszeichnung, Cig., Jan., nk.

poslavíti, ím, vb. pf. 1) preisen, rühmen, Cig., Jan.; - 2) auszeichnen, Cig., nk.; ehren, Danj.-M.; p. koga z redom, jemanden becorieren, Cig.; p. na veke, verewigen, Cig.;
- p. se, sich Ruhm erwerben, sich auszeichnen, Cig., Jan., Raič(Slov.), nk.

1. poslávljati, am, vb. impf. ad poslaviti; ehren, auszeichnen, nk.; - p. se, sich aus-

zeichnen, Cig., Jan., nk.

2. poslávljati, am, vb. impf. ad posloviti; p. se, Abichied nehmen.

poslavljénje, n. die Auszeichnung, C.

posle, I. adv. hernach, Cig.; posle pridi! fomm inater! C.; na tihem se je vadil posle svoje umetnosti, Navr.(Let.); najposle, zuallerlett, C.; - II. posle, praep. c. gen. p. škole, Prip.-Mik.; posle smrti, C.; (prim. hs. poslije).

kajk .- Valj. (Rad); - bie Gebarung, nk.; de-

narno p., SIN.; - ber Betrieb, Cig. (T.).

posled, I. adv. zulest, Krelj-M., Zora; na p. = naposled, Jan.(H.); — II. praep. c. gen. nach, Mik.; p. dveh dni, Vrt.; - infolge, Jan. (Slovn.). posleda, f. ber Nachtrab: p. vojske, Cig., Jan. posledek, dka, m. die Folge, das Resultat, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; — hs. posléden, dna, adj. consecutiv, Jan.; - posledno, folglich, C. posledi, adv. zulest, Mur., Mik. posledica, f. die Folge, Cig. (T.), C., nk.; posledicar, rja, m. ber Consequengreiter, Cig. (T.).posledičen, čna, adj. Folges: posledični sklep, der Nachschluss (episyllogismus), Cig. (T.). poslednji, adj. ber Lette; p. dan, poslednja volja; na poslednje: kar sem ga na poslednje videl, feit ich ihn zulest gesehen, Jurc.; tudi: pôslednji, Trub. poslednjič, adv. 1) zum lettenmale; - 2) lettens, enblich (pri naštevanju). poslednjik, m. ber Lette, V .- Cig.; - ber Sintermann, Cig. poslednjikrat, adv. zum lettenmale. posledováten, ina, adj. consecutio, Jan. posledováti, ûjem, vb. impf. nachipuren: p. koga, Mur. posledovnost, f. bas Nacheinanbersein (phil.), Cig.(T.).poslêdstven, stvena, adj. consecutio, Cig. (T.). posledstvo, n. die Folge, die Consequenz, Cig. poslej, adv. = posle, hernach, von nun an, Cig., M., Dol. poslējšnji, adj. nachherig, nachfolgend: p. postopek, das nachfolgende Berfahren, DZ. poslepeti, im, vb. pf. nacheinander erblinden. poslepiti, im, vb. pf. 1) verblenden, verhüllen : p. mreze, bas Jagbzeug mit Reisern verhullen, V .- Cig.; - 2) p. kaj, etwas obenhin thun, Cig. poslęśnji, adj. nachherig, C.; — prim. posleišnii. poslîkati, am, vb. pf. bemalen: z vodenimi barvami p., Navr. (Let.). posliniti, slînim, vb. pf. mit Speichel beschmuten, begeifern, Cig. póslon, slona, m. die Lehne, vzhSt. poslonat, ata, adj. Lehn :: poslonati stoli, Mur., Danj.(Posv. p.). posloneti, im, vb. pf. ein wenig lehnen. poslonjáča, f. die Lehne (z. B. Stuhllehne), C.

poslonjat, ata, adj. p. stol, ein Lehnstuhl,

poslopisce, n. die Bauftelle, die Bauarea, C. poslopje, n. das Gebaude, bef. ein größeres

poslopje, n. das Gebaude, bef. ein größeres Gebaude, fei es Bohn- v. Wirtschaftsgebaude.

poslovalnica, f. bas Geschäftslocale, DZ., SIN.

poslovániti, anim, vb. pf. flavisieren, Cig.,

poslovanje, n. 1) bie Dienstbotenarbeit, bef. bie Magbearbeit, C.; — 2) bas Berrichten eines Geschäftes, bas hanbeln, bas Arbeiten,

Jan.; — p. se, bie flavische Nationalität an-

ogr.-C.

nehmen, Navr. (Let.).

poslováti, üjem, vb. impf. 1) Knecht v. Magd sein, dienen, Dict., Jan.; p. komu, jemandem Dienste leisten, C.; meni posluješ in strežeš, Krelj; po hiši p. = pospravljati, C.; fnechtliche Arbeit verrichten: v praznik p., Jsvkr.; — p. s kom, jemanden als Knecht o. Magd behandeln, C.; — 2) thätig sein, handeln, arbeiten, Jan., kajk. - Valj. (Rad); gebaren, posloven, vna, adj. Geschäfts, nk.; poslovni red, die Geschäftsordnung, DZ.; poslovni slog, ber Geschäftsstil, Cig. (T.). posloveniti, enim, vb. pf. 1) flovenifieren, p. se, flovenifiert merben, ein Glovene merben, nk.; - 2) ins Slovenische überseten. Cig., nk. poslovíten, ina, adj. Abichiede: poslovíini govor, die Abschiederede, SIN.; poslovilni list, ber Abbantungeschein, Cig. poslovilo, n. die Berabichiebung: ber ichriftliche Abschied ber Solbaten, Jan. poslovitev, tve, f. die Berabichiedung, Cig.; žalostna p., ein trauriger Abschied, Cv. posloviti, im, vb. pf. verabichieben; p. koga, jemandem den Abschied geben, ihn entlaffen, Cig., Jan., Zora; p. se, sich verabschieben, Abichieb nehmen; p. se pri kom, od koga; p. se s kom, LjZv., Kras. poslovljenec, nca, m. ber Berabichiebete, ber Abgedankte, Cig. poslovnica, f. die Agentur, DZ. poslovnik, m. bas Geschäftsprototoll, C. poslovoden, dna, adj. mit ber Gefchafteleitung betraut, DZ. poslovoditelj, m. = poslovodja, DZ. poslovodja, m. ber Beichafteleiter, ber Bertführer, Jan., nk. poslovôdnik, m. = poslovodja, DZ. poslovodstvo, n. bie Beichäftsführung, DZ., nk. poslovíšba, f. ber Betrieb, DZ. posluh, m. 1) die Anhörung, Jan.; die Befolgung, Cig.; posluh! aufgepafet! Z., nk.; posluh dati, Trub. - M.; p. dati komu, jemandem gehorchen, C.; - na posluhe hoditi, horden geben, aufs horden ausgeben. Z., C.; - 2) = sluh, bas Gehor, Z., Kast.-Valj. (Rad). poslúhati, am, vb. impf. = poslušati, C. poslúhniti, slûhnem, vb. pf. Gehör geben, erhören, Folge leiften, Mur., Cig., Jan., vzh-St.; hlapec posluhne, dasi ne prerad, Navr. (Let.); p. koga, molitev, glas, tožbo, ogr., kajk .- Valj. (Rad). poslušališče, n. das Auditorium, C. poslušālnica, f. der Hörsaal, C., ogr. - M., DZ.; — bas Horchhaus, worin ein Berg-junge auf ben Schlag ber Uhr horcht (mont.), Cig.

Digitized by Google

poslúšanje, n. 1) bas Anhören: p. božje be-

poslušatelj, m. ber Hörer, DZ.

sede; — bas Horchen; — 2) bas Folgeleisten, die Befolgung, Cig.; k poslušanju obuditi, poslúšati, am, vb. impf. 1) anhoren: zvesto p., aufmertiam anhoren; pridigo p.; poslušaj me! hore mich an! p. česa: p. človeških basni, Krelj; p. petja, Vrt.; - horchen; pri vratih - 2) Folge leiften; zakaj sem te poslušal! Cig., vzh St.; poslušaj me! folge mir! Jan.; ne posluša me, er hört nicht auf meine Borte, Cig.: dober svet posluša, es laist sich mit ihm reben, Cig.; p. česa: p. sveta, Vrt.; kdor ne posluša, naj izkuša, mer nicht horen will, mufs fühlen, Z.

poslušavec, vca, m. ber Buhörer; zvesti moji poslušavci! imeti veliko poslušavcev.

poslušavka, f. die Buhörerin.

poslušāvstvo, n. die Zuhörerschaft, das Audi-

torium, Jan., nk.

poslūšek, ška, m. 1) die Audienz, C.; — 2) pl. posluški, das Erhorchte, C.; na posluške hoditi, aufs horchen ausgehen, Fr .- C.; posluške utepati, horchen, Zora, Jurč.; sapo je na - se vlekel ter utepal posluške, LiZv.; - bas Getratsche: posluške pobirati, vzh-Št.-C.

poslúšen, šna, adj. gehorfam, Cig., Jan., nk.; p. komu biti, Levst. (Nauk).

poslûškavec,vca, m. ber Horcher, ber Lauscher, C. posluškováti, újem, vb. impf. horchen, lauschen, Fr.-C., Zora.

poslušljiv, íva, adj. = poslušen, folgjam, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

poslušljívost, f. = poslušnost, Mur.

poslūšnik, m. 1) ber Gehorchende, Valj. (Rad); ber Unterthan, Bes., Let.; - 2) poslušník,

ber Buhörer, kajk.-Valj. (Rad), nk.
poslušnina, f. kar se plača za poslušanje, baš
porgelb, C.

poslusnost, f. bie Folgsamteit, ber Gehorsam, Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad), nk. poslusuh, m. ber horcher, C.

poslutek, tka, m. bie Rachricht: ni se nic poslutka, da bi mu bilo bolje, man hört noch nichts von einer Befferung feines Buftanbes, Gor

poslůžba, f. = postrežba, Cig., Jan., C.; bie Gefälligfeit, ber Dienft, bie Erweifung eines Gefallens, C.

poslûžek, zka, m. 1) bie Anwendung einer Sache, ber Gebrauch, Cig., C.; — 2) ber Behelf, das Mittel, Cig.; vražji p., das Hegenmittel, C.; — 3) ber nachdienst, C.

poslúžen, žna, adj. = postrežen, bienstfertig, bebienfant, Cig., Jan.

posluževáti, ûjem, vb. impf. 1) bebienen, M.; – 2) die verfäumte Dienstzeit einbringen, nachdienen, C., jvzhSt.; — nož že poslužuje, bas Meffer wird bald ausgebient haben (unbrauchbar sein), C.; — 3) p. se, sich bedienen, nk.; (po nem.).

poslúžiti, im, vb. pf. 1) bedienen: p. koga s čim, Mur., Cig.; - zu Diensten sein: sreča mu ni hotela poslužiti, da bi zvršil zapoved, LjZv.; - vinske letine so poslužile (sind gut ausgefallen), Raic (Let.); - poslužilo mu je, es ift ihm gelungen, Raic(Slov.); — 2) nachbienen, (bas Berfaumte) abbienen, Jan.;

- 3) p. se, sich bedienen, Gebrauch machen, Guts.-Cig., Slom.-C., nk.; (po nem.). poslužkováti, ûjem, vb. impf. = posluževati

2), nachdienen, St.-C.

poslužljiv, íva, adj. bienstfertig, Cig., Jan. poslužljívost, f. bie Dienstfertigfeit, Cig., Jan. poslûžnik, m. ber Diener, ber Bebiente, Valj. (Rad).

poslúžnost, f. = poslužljivost, Cig.

posmen, m. 1) bas Berlachen, bas Gespotte, Mur., Cig., Jan., nk.; das Hohngelächter, Mur., Cig. (T.); v p. koga imeti, jemanden verspotten, C.; - 2) = nasmeh, Valj. (Rad). posmehavanje, n. bie Berfpottung, bas Sohngelächter, Mur., Z.

posmehávati se, am se, vb. impf. = posmehovati se; perspotten: p. se iz koga a. česa, vzhSt., ogr.-C.; - in die Fauft lachen: Lehko ga prodavam 'No se posmehavam, Danj. (Posv. p.)-Valj. (Rad).

posmehljávati se, am se, vb. impf. hohnlacheln, Cig.

posmehljiv, íva, adj. spöttisch, höhnisch, Mur., Cig., Jan., Zora, C.

posmehljivec, vca, m. ber Spötter, Jan. posméhniti se, směhnem se, vb. pf. spöttisch lächeln, Zora.

posmehováten, ina, adj. höhnifch, Cig., Jan. posmehovanje, n. bas Befpott, bas Sohnen, bas Sohngelächter; (posméhovanje, Jap.- Valj. [Rad]).

posmehováti se, ûjem se, vb. impf. spöttisch oder höhnisch lachen, bespotteln, höhnen; p. se komu, čemu.

posmehovavec, vca, m. ber Spotter, ber Sohn-

posmehovavka, f. bie Spotterin, bie Sohnlacherin.

posméjati se, sméjam, sméjem se, vb. pf. ein wenig lachen; Sladko je posmejala se, Npes .-

posmekniti, smeknem, vb. pf. 1) ftreifen, C.; mit bem Bfluge ben Boben nur ichwach verwunden, C.; — 2) p. in: p. se, ausgleiten, ausglitschen, Mur., vzhSt.; — prim. posmuk-

posmęšek, ška, m. ber Spott, Jan.

posméšen, šna, adj. spottisty, Cig. (T.).

posmęsica, f. boleca p., ber Gartasmus, Cig. (T.).

posmęšljiv, íva, adj. spöttisch, satirisch, Cig.(T.). posmetiti, im, vb. pf. smeti napraviti, s smetmi onesnažiti: vse p. po sobi.

posmetuh, m. ein elender Menfch, der Diftterl, C.; - = necisti duh, C.; - hudi duh, kajk.-Valj.(Rad).

posmévati se, am se, vb. impf. låcheln, Jan. posmicati, smicam, vb. pf. oberflächlich, ftrei-

fend abwischen: p. posodo, mizo, jvzhSt. posmikati se, smîkam, čem se, vb. impf. ad

posmekniti se; ausgleiten, Cig. posmikávati se, am se, vb. impf. = posmikovati se, Mur.

posmikováti se, ûjem se, vb. impf. ausgleiten, Mur., Cig.

posmíliti se, smílim se, vb. pf. = usmiliti

posmod, smoda, m. bas Gengen, Cig.; - bie Genge, Mur.

posmoditi, im, vb. pf. 1) versengen, absengen, aussengen; slana je posmodila mladice; -2) ein wenig fengen.

posmojénka, f. nekakšen nizek, prepečen, s smetano pomazan kruh, Gor.; - prim. potlačenica.

posmoliti, im, vb. pf. mit Bech bestreichen, auspichen; posmoljeno platno, die Pechleinwand, Cig.; beharzen, Cig.; theeren, Cig.

posmraditi, smradim, vb. pf. ftinfend machen, mit Geftant erfüllen, Lasce-Levst. (Rok.). posmfcati, im, vb. pf. ein wenig ichnarchen posmrdeti, im, vb. pf. einen Geftant mahrnehmen laffen.

posmfkati, smrkam, vb. pf. mit Rop be-

fcmuten, Z.

posmîtček, čka, m. ein nachgeborenes Rind (postumus), BIKr.; - prim. hs. posmrče. posmften, tna, adj. nach bem Tode stattfinbenb; posmrtna slava, der Nachruhm; posmrtna četrt, bas Sterbequartal, DZ.

posmîtic, m. ein nachgeborenes Rind, Vest. posmîtnica, f. die Nachgeborene, Cig.

posmrtnik, m. ber Nachgeborene (postumus), Cig., Jan., Zora.

posmuk, smuka, m. das Abglitschen: sani se v posmuke zaganjajo, C.

posmúkati, kam, čem, vb. pf. 1) abstreifen; perje p. s trt; - p. britvo, bas Hasiermesser abziehen, Cig.; - 2) nacheinander huichen: vsi so posmukali skozi vrata.

posmúkniti, smůknem, vb. pf. 1) streisen: veja ga je posmuknila po obrazu, Levst. (Rok.);

2) posmuknil jo je, er hat sich aus bem Stanbe gemacht, Kr.

posnašnica, f. = družica starejšini pri svatbah, BlKr.; Die Brautmutter, Cig.

posnážiti, snažim, vb. pf. nach ber Reihe faubern, auffaubern, puben; dekla je vse po-snažila, potem je šla spat.

posnehálja, f. = posnašnica, die Brautmutter, vzhSt.

posnema, f. die Rachbildung, Jan; — die Rachahmung, Cig., Jan., C.; — die Abstraction, Jan.(H.).

posnemáč, m. ber Nachahmer, Cig. (T.), C.; der Nachäffer, Cig.

posnemáča, f. die Rahmtelle, Jan.

posnemáten, ina, adj. nachahmend, Cig. posnematnica, f. ber Rahmlöffel, die Rahmfelle, Cig., Jan.

posnemálnost, f. bie Nachahmungegabe, Cig., Jan.

posnemanje, n. 1) bas Herabnehmen (z. B. bes Rahmes von ber Milch); — 2) die Nachbilbung, Cig.; - die Nachahmung, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

posnêmati, mam, mljem, vb. impf. ad posneti; 1) von ber Oberfläche herabnehmen: p. smetano z mleka; pene, tolšćo z juhe p.; — p. mleko, die Wilch rahmen; — (Karten im Spiel) abheben, Cig., Jan.; - abfaffen, abstoßen (z. B. mit dem Hobel): robove, ogle p., Cig.; p. robove na cestah, die Rander abschärfen, Levst. (Cest.); - excerpieren (= Auszüge machen), Cig., Jan.; - entnehmen: iz tega posnemamo, nk.; — abstrahieren, Cig., Jan.; - 2) nachbilben, copieren, Cig., Jan.; p. rokopis, Cig.; nachahmen; p. koga, kaj; oni vas posnemajo, Škrinj.; p. čednosti, Škrb.-Valj.(Rad); pisatelj pisatelja praznoglavo posnemlje, Levst. (Zb. sp.); - p. nauke, die Lehren befolgen, C.; - p. po kom: kateri so na njega strani, po njem posnemajo, Skrinj.-Valj. (Rad).

posnemavec, vca, m. der Nachbildner, Cig., Jan.; ber Nachahmer, Dict., Mur., Cig., Jan., nk.; ber Befolger: p. kakega nauka, Slom.-C. posnemavka, f. 1) ber Rahmlöffel, die Schaumtelle, Cig.; — 21 die Nachbildnerin, Cig.; die Nachahmerin, Dict., Mur., Cig., Jan.

posnêmavt, m. kdor rad vrhnje z mleka posnema in je, Valj. (Rad).

posnêmek, mka, m. 1) ber Abhub (ber Rarten). Jan.; — 2) posnemki = smeti, ki pri ravnanju žita o mlatvi na površju ostajajo v resetu, Kras; — 3) bas Nachgebildete, bas Nachgeahmte, die Nachbildung, die Nachsahmung, Cig., Jan., DZ.; die Copie, Cig., Jan., Č.; potrjeni posnemki pramere, DZ.; – eine nachahmende Gestalt, Erj.(Min.), Cig. (T.).

posnémen, mna, adj. 1) abrahmbar, M.; — 2) nachahmbar (prim. neposnemen); — 3) posnemni stroj, die Copiermaschine, DZ.

posnemljiv, íva, adj. 1) nachahmungssüchtig (prim. posnemljivost); -2) = posnemen 2), nachahmbar, Cig. posnemljivost, f. die Nachahmungssucht, Cig.,

Jan.

posnêmnica, f. der Rahmlöffel, M., Zilj.-Jarn. (Rok.).

posnemnik, m. ber Nachahmer, C. posnemúlja, f. die Rahmtelle, Gor. posnésti, sném, vb. pf. nacheinander verzehren, aufeffen.

posnešnica, f. = posnašnica, Habd.-Mik. posnétek, tka, m. 1) ber Abschaum, Jan., Cig.; ber Abzug (bei ber Rafebereitung), Cig ; -2) ein turger Inbegriff, ber Muszug, ber Ertract, Cig., Jan., DZ.; posnetki iz listin (= regesta), Cig.(T.); - 3) die Nachbildung, bie Copie, Cig., Jan., DZ.; - das Abbild, Jan.; mrtve podobe p., Skrinj.-Valj. (Rad); - ščetni p., der Burftenabaug (typ.), Cig. (T.).

posneti, snamem, vb. pf. 1) von der Dbe rflache wegnehmen: abschöpfen; p. smetano, pene, tolščo; p. mleko, die Milch abrahmen; posneto mleko, abgeschöpfte, abgerahmte Milch; megraffen: posvetne razlake nas v pogubljenje s svojimi valovi posnamejo, Ravn.-Valj. (Rad); — sechsen: s te njive sem letos prvič posnel, Lašče-Erj. (Torb.); - abheben (3. B. Rarten im Spiel), Cig., Jan.; - rob, ogle p., abfassen (z. B. mit dem Hobel), Cig.;

postranske veje z ostrim nožem gladko p., Pirc; mrvico mrtvega roga (na kopitu) p., Levst. (Podk); p. suknjo, ben Rod beschneiben, Cig.; voda je breg posnela (hat abgespült), Cig.; — entnehmen: iz tega lahko posnamemo, Ravn.-Valj. (Rad); iz tvojega pisma sem posnel, Cig., nk.; - einen Auszug machen, excerpieren, Cig., Jan.; - zusammen fassen, p. jedro, najimenitniše reči, Cig.; abstrahieren, Cig., Jan.; posnet, abstract, C.; – 2) nachbilden, copieren, Cig., Jan., nk.; nachahmen, Dict.; Kar mat' je učila, Me mika zapet', Kar starka zložila, Jo lično posnet', Vod. (Pes.).

posnetje, n. die Rachbildung, die Copie, Z.; - die Abstraction, Jan.

posnetva, f. die Abstraction, C.

posniti se, snidem se, vb. pf. posnide se, co reicht aus, es geht aus, Gor.-Svet. (Rok.).

posnopati, snopam, vb. pf. mit Garben besegen: v malo dneh so vse njive posnopane, Zv.

posnováti, snujem, vb. pf. beim Betteln am Bebftuhl verbrauchen, Jan. (H.).

posoben, bna, adj. im Zimmer befindlich, Zimmer, nk.

posobje, n. bas Zimmergerath, Zora, Bes., Let. 1. posoda, f. na posodo dati, vzeti, auf Borg geben, nehmen; - prim. Skrab. (Cv. III. 8.).

2. posoda, f. das Gefäß; coll. die Gefäße, das Geschirr; loncena p., bas Thongeschirr; kuhinjska, vinska p.; posodo pomiti; posodo k lončarju nositi - Holz in ben Bald tragen, Zora.

posodar, rja, m. ber Geschirrhanbler, Cig., Jan. posodarica, f. die Beichirrhandlerin, Jan. (H.). posodarnica, f. die Geschirrhandlung, Cig.,

1. posôdba, f. na posodbo = na posodo, auf Borg, Sol., Z., Bas., Jurč.

2. posodba, f. = posodva, bas Gefäß, Mur., Gol.-Valj. (Rad).

posoden, dna, adj. Darlehens: posodni penezi, vzhŠt.-C.

posodica, f. dem. 2. posoda; bas Befäßchen. posodilo, n. 1) bas Leihen, Dict., Cig.; na p. prositi = na posodo prositi, Jap.-C.; denarje na posodilu imeti, Gelber ausgeliehen haben, Z.; — 2) = posojilo, das Darlehen, Cig., DZ.

1. posóditi, im, vb. pf. 1) leihen; p komu voz, pet goldinarjev; (šaljivo): pot p. komu = spremiti ga, C.; - p. si, entlehnen; - 2) verleihen: Kar nam Bog posodi, C., Krelj; (po nem.?).

2. posoditi, im, vb. pf. zurecht machen, herrichten: posteljo p., C.; - jed p., eine Speise schmalzen, C.

posodje, n. coll. die Befage, bas Befchirr, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.

posodníca, f. die Darleiherin, Cig.

posodník, m. ber Darleiher, ber Gläubiger, Cig., C., Svet. (Rok.); p. je imel dva dolžnika, kajk .- Valj. (Rad).

posodovec, vca, m. ber in einem Gefäß (Tiegel) machiende Baum, M., C.

1. posôdva, f. = 1. posoda, (pôsodva) Valj. (Rad).

2. posoda, f. = 2. posoda, bas Gefäß, Mur., Trst.(Let.).

posoja, f. das Leihen, Dict., Sloms.-C., Valj. (Rad).

posojanje, n. das Leihen.

— 171 —

posojati, am, vb. impf. ad posoditi; leihen; ausleihen; denar p.

posojavec, vca, m. ber Leiher, ber Borftreder. Dict., Mur., Cig. posojâvka, f. die Leiherin, die Borstrederin,

Mur., Cig.

posojevářen, ina, adj. posojevářne blagajnice, Borichuiscassen, Levst. (Nauk).

posojeváti, ûjem, vb. impf. = posojati; ausleihen; denar na visoke obresti p.; kdor siromakom daruje, Bogu posojuje, M.

posojevavec, vca, m. ber Ausleiher, Mur., Cig., Jan., Slom.-C.

posojevavka, f. bie Ausleiherin, Cig., Jan. posojiten, ina, adj. ein Darleben betreffend, Z. posojitnica, f. die Leihanstalt, Jan., C.; die Borichuiscasse, Nov., nk.

posojilo, n. das Unleben, das Darleben; prisiljeno p., die Zwangsanleihe, Cig.; veliko denarja na posojilih imeti, viel Geld ausge-

liehen haben, LjZv. posoliti, im, vb. pf. 1) einfalzen, mit Salg beftreuen; - 2) ein wenig falzen.

posółnčen, čna, adj. = solnčen: Sonnen: posôłnčna ura, Mur.

posółnčiti se, sôlnčim se, vb. pf. sich ein wenig sonnen, Cig.

posôtnčnica, f. ber Biefenbodsbart (tragopogon pratensis), Koborid-Erj. (Torb.); — (tudi: bie Sonnenwende [heliotropium], Tus. [B.]; ali: die Sonnenblume [helianthus], Mur.).

posolziti se, im se, vb. pf. einige Thranen bergießen, Cig. posomoriti se, orim se, vb. pf. sich truben

(vom himmel), C; - ein finfteres Geficht machen, C.

posópsti, sópem, vb. pf. ein wenig athmen, Z. pososéditi se, sêdim se, vb. pf. Nachbar werben,

posovrážiti se, vrážim se, vb. pf. sich berfeinden, Svet.(Rok.).

pospán, adj. schläfrig, Mur., kajk.; — verichlafen, Zora.

pospánček, čka, m. ber Frühlingsenzian (gentiana verna), Polj.

pospanckati, am, vb. pf. ein Schlafchen thun (v otročjem govoru), Cig.

pospanec, nca, m. die Schlaftrunkenheit, Z. pospáti, spim, vb. pf. 1) nacheinander einschlafen: vse je že pospalo po hiši; — 2) ein wenig schlafen.

pospávati, am, vb. impf. bann und wann schlafen, Mik.

pospecati, am, vb. pf. nacheinanber burch Bertauf anbringen: lehko in drago p. kaj, Glas.

pospeh, m. 1) die Beschleunigung, Cig.; p. po pravilnici, die Normalacceleration, Cig. (T.); — 2) die Borschubleistung, Cig.; die Förberung, C.; - 3) = uspeh, ber Erfolg, Cig., Jan.; ne imeti pravega pospeha, DSv. pospesaj, m. die Forberung, Cig. (T). pospesba, f. die Beichleunigung, Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - die Förderung, Cig., pospęšek, ška, m. = pospešba, die Beschleunigung, Jan.; - bie Forberung, Jan. (H.). pospéšen, šna, adj. förberlich, Jan. (H.). pospesenje, n. bie Befchleunigung, C. pospeševáten, ina, adj. förbernd, förberlich, Cig., nk. pospeševálo, n. bas Förberungsmittel, Cig., Jan. pospesevanje, n. die Beschleunigung, Cig., Jan.; (phys.), Cig. (T.); - die Forderung, nk. pospeševáti, ûjem, vb. impf. ad pospešiti: beichleunigen, Cig., Jan., Cig. (T.); pospeševana brzina, beichleunigte Beichwindigfeit, Cig.(T.); - förbern, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk. pospeševavec, vca, m. ber Körberer, Cig., Jan., nk. pospęševavka, f. die Fördrerin, nk. pospešílo, n. das Förderungsmittel, Jan., nk; ber Behelf: p. prosnje, Levst. (Nauk). pospesitelj, m. ber Forberer, nk. pospesiteljica, f. die Fördrerin, nk. pospesitev, tve, f. die Beschleunigung, die Förberung, nk. pospesiti, spesim, vb. pf. befcleunigen, Cig., Jan., Cig.(T.); p. stopinje, Jurč.; — befördern, Cig., Jan., Cig. (T.). pospešljiv, íva, adj. förberlich, Z. pospešníca, f. die Fördrerin, C. pospęśnik, m. der Förderer, C., Levst. (Lj- $Z\nu$.), $C\nu$. pospisati, šem, vb. pf. nacheinander ichreiben: še nekaj pisem p., Zv. posplošniti, im, vb. pf. verallgemeinern, Cig. pospôlom, adv. == zaporedoma, ogr.-C., Mik. pospółzkati se, am se, vb. pf. ausglitichen, pospolzkováti se, ûjem se, vb. impf. ad pospolzkati se, Mur. posprava, f. 1) bas Zusammenbringen, bas Einbringen, C.; — 2) bas Geschirr (3. B. Ruchen., Bimmergeschirr, C. pospraviti, pravim, vb. pf. nacheinander auf ben gehörigen Ort bringen: nacheinander einbringen: poljščino p., Mur.; — aufraumen; p. po sobi, po hiši; — abraumen; p. z mize. posprávljanje, n. daš Auf., Abräumen. posprávljati, am, vb. impf. ad pospraviti; einbringen (Felbfrüchte), Mur.; - auf., abpospravljavec, vca, m. ber Abraumer. pospravljāvka, f. die Abrăumerin. pospravljiv, íva, adj. ordnungsbefliffen, Jan. posprémiti, im, vb. pf. 1) (ein wenig) begleiten, Cig., Jan., M.; - 2) abraumen: z mize p.; — aufräumen; p. po sobi.

posprémljanje, n. das Ab-, Aufräumen. posprémljati, am, vb. impf. ad pospremiti; abs, aufraumen. pósra, f. = posranka, vzhŠt.-C.posramotiti, im, vb. pf. = osramotiti, beschämen, Mur., Cig. posránče, eta, n. ber Scheißer (psovka otroku). posranec, nca, m. ber Scheißer (psovka). posránka, f. die Scheißerin (psovka). posráti, sérjem, vb. pf. 1) befcheißen; - p. se, fich mit feinen Ercrementen verunreinigen ; - 2) p. se, Excremente von sich abgehen lassen. posrbeti, i, vb. pf. ein Juden verurfachen: posrbelo me je, ich empfand ein Juden. posfbiti, sfbim, vb. pf. 1) ferbifieren; - 2) ins Serbische überseben, Navr. (Let.). posfčiti, sfčim, vb. pf. = osrčiti, Mur., Cig. posre, eta, n. ber Frat, C., St.; - prim. posra. posrebati, bam, bljem, vb. pf. auffchlurfen. wegschlürfen; vse p. iz kupic. posrębek, bka, m. das Schlürfchen, Mur. posrębljaj, m. = posrebek, Cig., Jan. posrebniti, srebnem, vb. pf. mit einem Schlurf genießen, hineinschlürfen, Cig. posrebriti, im, vb. pf. verfilbern; posrebren, versilbert. posrebrniti, im, vb. pf. = posrebriti, Dict., Cig.; posrebrnjen, verfilbert, Dict. posrebrovanje, n. bas Berfilbern: p. v ognju, die Feuerverfilberung, Cig. posrebrováti, ûjem, vb. impf. ad posrebriti; verfilbern. posrébsti, srébem, vb. pf. = posrebniti, hineinschlürfen, Mur., Jan. posrebutati, am, vb. pf. auffchlurfen, Zora-C. posrečeváti, ûjem, vb. impf. ad posrečiti; 1)
= osrečevati, beglüden, Z.; — 2) p. se, gluden, gelingen, Jan., nk. posręčiti, sręčim, vb. pf. 1) = osrečiti, Mur., Cig.; p. se, gludlich werben, C.; - 2) p. se, glüden, gelingen; posrečila se je kupčija, posrečilo se mi je kupiti lepo posestvo, C. posrèd, praep. c. gen. = po sredi, mitten in, Cig.; posred mesta je gorelo, Mur. posrędek, dka, m. 1) was in ber Mitte ift, Mur.; - bie Bafferfurche auf ben Adern, um das überflüffige Baffer abzuleiten, kajk .-Cig., M.; - bie Mittelstraße (fig.), Mur., Cig.; - 2) bas Mittel, Jan.; izdaten p., posręden, dna, adj. 1) mittelmäßig, Mur.; -2) mittelbar, nk.; — pogl. posrednji. posrédi, praep. c. gen. = po sredi, mitten in: posredi potoka, Met.-Mik. posredje, n. bas in ber Mitte Liegenbe, Mur., Cig., kajk.-Valj.(Rad). posrednica, f. bie Mittlerin, die Bermittlerin, Cig., Jan. posrednik, m. 1) ber Mittler, ber Bermittler, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; - 2) die Scheren (taubes Zwischenmittel) (min.), Cig. (T.). posrędništvo, n. bas Mittleramt, Jan.; bie Bermittelung, Cig., Jan.

postániti, stânem, vb. pf. 1) = postati (postanem): p. s prahom = prah postati, ogr.-

C.; -2) = postati (postojim), C.

postanják, m. ber Müßiggänger, C. postanjúh, m. ber Müßiggänger, vzhšt.

postanjáča, f. bie Mußige, bie Trage, C.

posrednji, adj. 1) in ber Mitte liegenb, Mittel-: posrednja cena, ber Durchschnittspreis, DZ.; p. namen, der Mittelzweck, Cig.; - 2) mittels bar, indirect, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; posrednja kupčija, der Zwischenhandel, Cig. posrédnost, f. 1) die Mittelmäßigkeit, Mur., Cig.; - 2) die Mittelbarteit, nk. posredoma, adv. 1) burch bie Mitte bin, C.; — 2) mittelbar, Cig., C. posredováten, ina, adj. vermittelno, nk. posredovanje, n. bas Bermitteln, bie Bermittelung, die Intervention, Cig , Jan., C., DZ_{\cdot} , nk_{\cdot} posredovatelj, m. ber Bermittler, Zora. posrędováti, fijem, vb. impf. vermitteln, Jan., posredovavec, vca, m. ber Bermittler, Jan., nk. posredovavka, f. die Bermittlerin, nk. posrêdstven, stvena, adj. mittelbar, Cig. (T.), DZ.; - rus. posredstvo, n. die Bermittelung, Cig.; brez posredstva, unvermittelt, Cig. (T.), DZ.; bas Mebium : p. širjenja, bas Fortpflanzungsmittel, Cig.(T.); — rus. posredstvováti, ûjem, vb. impf. vermitteln, intervenieren, Cig. (T.); - stsl. posik, sika, m. der Schlurf, Cig. postkati, srkam, čem, vb. pf. auf., aus., meg. schlürfen; otrok je vse ostanke iz kupic posrkal; einsaugen: zemlja vodo posrka; - absorbieren, Cig., Jan.; posrkana svetloba, Žnid. posrkávati, am, vb. impf. wiederholt schlürfen. ichlürfend trinten, Cig. posrkljáti, am, vb. pf. ichlurfend genießen, ausfclürfen. posikniti, siknem, vb. pf. mit einem Schlurf genießen, hineinschlürfen. post, posta, m. die Faste; kvatrni p., die Quatemberfafte; p. prelomiti, die Faste brechen. postaja, f. bie Station, Cig., Jan., nk.; železniška p., nk.; odgonska p., bie Schubstation, Nov. postajališče, n. mesto, kjer ljudje postajajo, C.; — die Haltestelle, DZ.; = postaja, Cig., postajanje, n. 1) bas Entstehen, Mur.; - 2) das wiederholte Stehenbleiben. postajati, jam, jem, vb. impf. I. ad postanem: im Entstehen begriffen fein, werden, Mur.,

Cig., Jan., ogr.-C., nk.; — II. ad posto-

jim: wiederholt eine Beitlang fteben bleiben;

vedno sem moral postajati, da me je deček

postajica, f. dem. postaja; eine fleine Station:

postajski, adj. Stations, DZ., Nov.-C.; p. načelnik, ber Stationschef, DZ.

postanek, nka, m. 1) die Entstehung, ber Ur-

iprung, Mur., Cig. (T.); od postanka sveta,

kajk.-Valj. (Rad); p. zemeljske površine, bie

Dberflächenbildung, Cig. (T.); — 2) die Beilzeit, die Bause, Cig., Valj. (Rad); drez postanka, ohne Unterlaß, Cig., Krelj, DZ., ogr.-C.; prim. prestanek.

postajen, jna, adj. Stations., nk.

die Halteftelle, DZ.

dohajal.

postanjuna, f. die Duffiggangerin, vzh St. postanovititi, îtim, vb. pf. bleibend machen: p. imena, Let. postarati, am, vb. pf. alt machen: bolezen ga je postarala; - p. se, alt werben, altern: zelo si se postaral, kar se nisva videla; postaran kruh, altbadenes Brot, Ravn. (Abc.). póstaren, rna, adj. ältlich; p. mož. postariniti, înim, vb. pf. ein alterthumliches Aussehen geben: pisava, ki si prizadeva slov. besede p., Nov. póstariš, adv. altmobija, Cig.; (tudi: postarš: postarš se nositi, Gor.). postariti, im, vb. pf. alt machen, Mur., C postarnost, f. ziemlich hohes Alter, die Altlichkeit, Cig. postarováti se, ûjem se, vb. impf. ad postarati se; mesec se postaruje, BIKr.-DSv. postat, f. 1) die Reihe ber Arbeiter auf bem Felde o. im Beingarten, Rib.-Mik., C.; — 2) ber Theil des Feldes ober Beingartens, ber von einer Reihe Arbeiter in einem Gange durchgemacht wird, ber Jahn, Mur., Cig., Jan.; ženjice žanjejo široko postat, Konjice (Št.); že so tri postati izkopali, BlKr.; deset postati vinograda, Dalm.; vinograd za dve ali tri postati, C., BlKr.; ena p. koruze (= kolikor je je n. pr. med dvema vrstama fizola), Dol.; - ein Strich Balbes (einem Befiger gehörig), C ; - 3) die Strobreihe bes Dachbeders, C.; - 4) die Columné: vsaka stran (v knjigi) je razdeljena na dve postati, LjZv.; tudi: postat, BlKr., St. postatek, tka, m. = postanek, die Entstehung, C. postáti, stânem, vb. pf. 1) entstehen; veter je postal, C.; - werben; meso p., Fleisch werden; p. mlačen, lau werben; (pomni: s prahom p., zu Staub werden, ogr. - Mik.; p. s clovekom, C.); - 2) = postati (stojim): kokot postane na vrhu gnoja, ogr.-Valj. (Rad). postáti, stojím, vb. pf. ein wenig ftehen bleiben, postoj malo! imam ti nekaj povedati; postoj še nekoliko! bleib noch ein wenig stehen! postoj, solnce, verweile noch, Sonne, Cig.; - innehalten, anhalten: p. z delom, Cig. postatje, n. ber Tract (in einem Gebaube), Levst. (Pril.). postatka, f. dem. postat, BlKr. postâtve, tev, f. pl. štirje drogovi, ki nad tkalcem škripce drže, C. postav, stava, m. 1) bas hinftellen, bas Musfegen, Cig.; - 2) bie Bahn am Sammer, Cig. postava, f. 1) die Leibesgestalt, ber Rörperbau; človek lepe, majhne, čvrste postave; — bie Bilbsaule, Gor. - Cig., ZgD.; — 2) bie Stellung, Cig.. Jan.; — 3) bas Capitel eines Buches (v cerkvenem jeziku); — 4) = zakon, bas Gefet; osnovna p., bas Funda-

mentalgeset, tiskovna p., bas Pressgeset, nk.; postave dajati, Gesette geben; (po nem.). postaváč, m. ber Faulenzer, Z., Glas., Levst. (Zb. sp.).

postâvar, rja, m. = postavodaj, Ravn.-Valj. (Rad).

postávati, am, vb. impf. stehen zu bleiben pflegen: po poti povsod postavati in se ozirati, Trub.; – müßig herum stehen, faulenzen; kaj postavaš? ali nimaš kaj delati? jvzhŠt.

postavec, vca, m. = omara, ber Raften, Levst.

(Nauk), LjZv.

postavek, vka, m. 1) ber Ansak, die Post, Cig., Jan., Cig. (T.); odstotni p., der Percentfaß, DZ.; tarifni postavki, DZ.; posamezni postavki (v cenovniku), Levst. (Nauk); — 2) ber Sat (propositio), Mur., C.; ber Lehrsat, Cig.; ber Artikel (eines Glaubensbekennts niffes), Guts. (Res.).

postáven, vna, adj. 1) stattlich; lepa, postavna hiša, SIN.; postavna gospodinja; stellig, Jan.; - gesett (vom Charakter), Cig.(T.); p. mož, M.; — 2) Gesets, gesetlich, gesetmäßig: postavne določbe, postavni dedič, postavna

mera.

postavíten, ina, adj. postavítni dekret, baš

Ernennungebecret, DZ.

postavilo, n. die Ginsehung, M.; p. načelstva, die Beftellung des Borftandes, DZ.; die Ernennung, Cig.

postavîtev, tve, f. bie Ginfepung, bie Beftel-

lung, DZ.

postaviti, stavim, vb. pf. ftellen, hinftellen; p. kaj ali koga kam; p. jed na mizo, kupico pred gosta; kvas p., ben Sauerteig für bas Brotbaden anseten; p. stražnika pred ječo; p. pred sodnika, vor Gericht ziehen, Cig.; na ogled p. kaj, etwas zur Schau ftellen; na prodaj p., zum Bertaufe aufstellen; besede prav p.; on zna besedo p., er ipricht gut; v racun p., in bie Rechnung einstellen; pred oči p., barftellen, Cig., Jan., Cig.(T.); = veranschaulichen, vergegenwärtigen, Cig.; na odgovor p. koga, zur Berantwortung ziehen, Cig.; - fteben machen, aufftellen, errichten; mejnike p., Grenzsteine aufstellen; na noge p koga, jemandem auf die Beine helfen; tabor p., ein Lager aufschlagen; p. hiso, ein Haus bauen; p. streho, ein Dach auffeten; - errichten (math.), Cig.(T.); p. pravokotnico, Cel. (Geom.); - festsegen, fest= ftellen; p. dan, einen Tag anberaumen; ob postavljenem času, Dalm.; p. ceno, ben Preis ansepen; – einführen, begründen: nov nauk p., Cig.; - aufstellen, einsetzen: p. komu skrbnika, über jemanden die Curatel verhangen; p. koga za dediča, jemanben zum Erben einsetzen; - mit einem Amte betleiden: p. koga za poveljnika, za kralja, zum Befehlshaber, zum Könige machen;—in einen Bustand versegen: v prejšnji stan p.; p. v nevarnost, der Gefahr ausseten; - ben Fall fețen: postavim (-viva, -vimo), gefețt, zum Beijpiel; nekaj iz novega zakona, postavim, iz apostolskega dejanja, Burg.; (postavi, da se bo zgodilo, nimm an, es werbe geschehen! Kast.); - eine Bette eingehen, Cig.; - p. se, sich aufstellen; kaj si se moral ravno tu sem postaviti? pred oltar se p.; p. se v red; — za poroka se p., Bürgschaft leisten, Cig.; v besede p. se s kom, sich mit jemandem in ein Gefprach einlaffen, Krelj;-eine Stellung annehmen : p. se v bran, fich zur Behr ftellen; p. se po koncu, sich bäumen, Cig.; na glavo se p., sich auf den Ropf stellen; — p. se na dalino pot, fich zu einer weiten Reise anschiden, Jsvkr.; - p. se, energisch auftreten; p. se komu, einem die horner bieten, fich ihm widerfegen.

postavka, f. die Theje, Cig. (T.); - hs. postavljac, m. ber Auffteller; ber Auffeger

(beim Regelfpiel).

postavljanje, n. bas Stellen, bas Aufftellen; bas energische Auftreten, u. j. w.; prim. postavljati.

postávljati, am, vb. impf. ad postaviti, stellen. hinstellen, aufstellen; bauen; einseten, zu etwas machen; p. se, energisch auftreten; p. se proti komu, jemandem entgegentreten, u. s. w.; prim. postaviti.

postavljavec, vca, m. der Auffeger, Cig., Jan.;

– der Einsetzer, Cig.

postavljenec, nca, m. ber zu einem 8wede Aufgestellte, ber Beftellte, bas Organ, Cig., Jan., C., Levst. (Pril.); postni p., der Boitbedienftete, DZ.

postávljenje, n. die Aufstellung, die Bestellung; die Bersegung: p. v prejenji stan, restitutio in integrum, die Rehabilitation, Cig.; - die Einsetzung, Cig.; -- bie Stellung, die Bosition, Cig.; - postavljenje, ogr.-Valj. (Rad). postavnjak, m. bas Geftell, bie Stellage, ogr.-C.

postávnost, f. 1) bie Stattlichkeit; — 2) bie

Befetlichfeit, die Legalität.

postavodaj, daja, m. ber Gesetgeber, Mur., Ravn.-Valj. (Rad).

postavodája, f. die Besetgebung, Cig., C. postavodajálen, ina, adj. gefeggebend, Jan.; postavodajálni zbor, Cig.

postavodajavec, vca, m. ber Bejeggeber, Cig., Jap.-C.

postavodajavka, f. die Gesetgeberin, Cig. postavodajec, jca, m. = postavodajavec, C. postavodajen, jna, adj. gefetgebend, Cig., Jan. postavodajnik, m. ber Befetgeber, Cig. postavodajstvo, n. die Befetgebung, die Legislatur, Cig., nk.

postavodavec, vca, m. ber Gesetgeber, Jan. postavodáven, vna, adj. gefetgebend, Jan. postavodavka, f. bie Gesetgeberin, Jan. postavodavstvo, n. bie Legislatur, Cig., Jan.,

postavoglasnik, m. bas Befetblatt, Cig. postavolomen, mna, adj. gesetwidrig, Jan. postavostražec, žca, m. ber Befehmachter, Zv. postavovéden, dna, adj. gesetstundig, Jan. postavoznanec, nca, m. der Gesetundige,

postavoznanstvo, n. die Gesetfunde, Cig.

postavoznavec, vca, m. ber Gesethundige, Jan. postekleniti, im, vb. pf. überglafen, Cig. posteklina, f. die Glasur, das Email, Cig., posteklinar, rja, m. ber Emailleur, Cig. posteklînarstvo, n. die Emaillierfunft, Cig. postekliniti, înim, vb. pf. = postekliti, Cig. postekliti, im, vb. pf. glasieren: postekljena lončenina, Levst. (Nauk), Cig. (T.); - p. se, verglasen, Cig., Jan.; - emaillieren, Cig., Jan.; postekljen, emailliert, DZ., Cv. postekljenina, f. emaillierte Arbeit, Cig. postekljeninar, rja, m. ber Schmelzarbeiter, Cig. postekljeváti, ûjem, vb. impf. ad postekliti, póstelj, f. = postelja, Guts., Mur., Cig., Jan., postelja, f. 1) das Bett; posteljo postlati, das Bett machen; otrocja p., bas Kindbett; na smrtni postelji, auf dem Todtenbette; prenosna p., bas Tragbett, Cig.: - 2) bie Bettung (in ber Bau- und Befestigungstunft), Cig.; — 3) das Rerngehäuse des Rernobstes, V.-Cig. posteljacica, f. die Bettfrau, Cig. posteljar, rja, m. ber Bettmeister, Cig. posteljarica, f. die Bettfrau, Cig. posteljca, f. = posteljica, Mur., C. posteljen, lina, adj. Bett-; postelina oprava, bas Bettzeug, Cig. posteljica, f. dem. postelja; 1) das Bettchen; – 2) der Mutterfuchen, die Nachgeburt, *Mur*., Cig., Jan., C.; detečja p., Dalm. posteljina, f = posteljnina, bas Bettzeug, Cig., DZ. posteljisce, n. die Bettstatt, bas Bettgestell; tudi: posteljišče, Met. posteljnica, f. 1) die Kammerjungfer, die Kammerfran, Cig.; — 2) die Wöchnerin (postę̃ljnica), Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); — 3) die Schlaftammer, C., ogr.-M. posteljnik, m. ber Aufbetter, C.; ber Rammerbiener, Cig.; ber Rammerer, Mur. posteljnina, f. bas Bettzeug. posteljnják, m. bas Bettgeftell, Mur., Cig., Jan., C., Vrt., DZ., Tolm.-Erj.(Torb.). posteljscina, f. bas Bettgelb, Cig. posten, stna, adj. Fasten ; postne jedi; posten dan, ein Fasttag. postenje, n. das Fasten, Mur., Trub. postež, m. bas Fasten (tudi: postež, éža), C. postič, m. neka trta: sivi p., die graue Müllerrebe, vzh.St.-Vrtov. (Vin.) postīla, f. das Predigtenbuch, die Postille, Cig., Jan., Trub., Krelj. postiljanje, n. bas Aufbetten. postiljati, am, vb. impf. ad postlati; aufbetten, das Bett machen. postiljavka, f. die Bettfrau, Cig. postiljon, m. postni voznik, der Postillon. postiljonščina, f. bas Boftillonsgelb, C. póstiti, postim, vb. impf. 1) fasten, Trub., Krelj, Rez.-Baud.; - 2) fasten lassen; neusmiljeno so jih postili in trpincili, LjZv.; - p. se, fasten; danes se posti, jutri se gosti, Cig.

postivec, vca, m. ber Faster, Cig., Jan. postîvka, f. die Fasterin, Jan.(H.). postlati, steljem, vb. pf. 1) betten, aufbetten, bas Bett machen; na tleh komu p.; kakor si postelješ, tako boš ležal; - 2) zur Streu verbrauchen: vso slamo p., Cig. postnik, m. 1) ber Faster, Cig., Jan., Vrt.;
— 2) postnik, ber Monat März, Mur.-Cig., C., Jarn. (Sadj.); - 3) ber Fasttag, C.; sv. p., ber Borabend vor Beihnachten, C. postojen, jna, m. = orel, ber Abler, Meg., Dict., Dalm.; - prim. postojna. postôjka, f. = postolka, Cig., Jan., Bas., Frey. (F.), Caf (Vest.); — (nam. postojnka?). postojna, f. ber Abler, Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Schönl., Kast.; ber Seeabler (falco [haliaetos] ossifragus), — jezerska p., Frey. (F.); velika p., ber Steinabler (aquila fulva). Frey. (F.), Valv. III. 443.; - eine Art Beihe: = škarjak, die Gabelweihe (ber Grimmer, ber Hühnergeier) (falco milvus), V .-Cig.; = postolka, bie Biegweihe, Mik., Dol.; - prim. postolka. postojnica, f. ber Drebhals, ber Benbehals (yunx torquilla), Cig., Frey. (F.). $post \hat{q} jnka$, f = postolka, Ig(Dol.). postol, stola, m. ber Stiefel, C., Hrusica (Ist.)-Erj. (Torb.); — ber Schuh, Cig., C., Dalm.-M., Ravn.-M., BlKr. postolka, f. ber Thurmfalle, ber Bannenweher, bie Biegwehe (Biegweihe) (falco tinnunculus), Cig., Frey. (F.), Erj. (Z.), Kr.; postolka, Črniče (Goriš.); - prim. pustolovka. postotpje, n. bie Gaulenstellung, Cig.; - ces. postop, stopa, m. 1) die Bflastertreterei, Valj. (Rad); - 2) postopanje 2), bas Berfahren, C.; - ber Berfolg, Jan. postopáč, m. ber Bflaftertreter, ber Müßiggänger. postopáča, f. bie Diußiggangerin, Mur. postopáčenje, n. das Herumlungern, C. postopáčiti, ačim, vb. impf. herumlungern, C. postopäčka, f. die Müßiggangerin, Cig. postopanje, n. 1) bas Pflaftertreten, mußiges Berumgehen, ber Dußiggang; - 2) bas Borgehen, bas Berfahren, nk. postopáški, adj. műßiggangerifch, Cig. postopati, pam, vb. impf. 1) mußig gehen; p. po ulicah, bas Pflaster treten, Cig.; - p. za kom, jemandem nachtreten v. nachgehen; Zastonj več drugih postopa za njo, Preš.; 2) p. s kom, s čim, verfahren; jemanden, etwas behandeln, Cig. (T.), nk.; zlo p. s kom, jemanben mifehandeln, Cig. (T.). postopek, pka, m. bas Berfahren, ber Borgang, Cig. (T.), nk.; bes. das Berfahren beim Gericht: vvodni p., das Borverfahren, DZ.; malotni p., das Bagatellverfahren, DZ.; opominjalni p., das Mahnverfahren, DZ.; bie Operation (math.), Cig. (T.). postopen, pna, adj. fortichreitend, progreffiv, successiv, Cig., Jan., C., Cig. (T.). postopica, f. die Brogreffion (math.), Cig. (T.), C.; pojemajoča p., die fallende Brogression, Cig.(T.); — hs.

postópiti — postrelíti **— 176** postopiti, stopim, vb. pf. einige Schritte machen, postréljati, am, vb. pf. 1) nacheinander erschießen; — 2) beim Schießen verbrauchen, verschießen: hintreten: sedite, da molit postopim, Ravn. postopljeváti, üjem, vb. impf. Schritte machen, ves smodnik p., Cig. postreljávati, am, vb. impf. hie und ba ichießen: postopnjema, adv. ftufenweise (gradatim), Cig. planteln, Jan.(H.). postreščik, m. ber Dienstmann, Zv., Cv. postręšen, šna, adj. Dach-, Jan.(H.). postręšina, f. das Dachweri, Z. postopnost, f. bas Fortichreiten, bie Brogrejfivitat, Cig., Jan., Cig. (T.). postresje, n. das Dachgeruft, Z. postopoma, adv. ichrittmeife, Z. postopováti, ûjem, vb. impf. = postopati 1. postręštvo, n. = postrešje, das Dachgeruft, C. 2. postręštvo, n. = postręžba, die Bedienung, C. 1), M. postretba, f. bie Bartung, die Bflege, bie Bepostoriti, im, vb. pf. allmählich abthun, Bes.; bienung; bolnik nima postrežbe. postoril sem že, kar je bilo velicega, Jurč.; na polju smo že vse postorili, jvzhSt. postręžček, čka, m. ber Dienstmann, C., nk. postoteriti, frim, vb. pf. verhundertfachen, Cig. postręžec, žca, m. ber Aufwarter, Mur. postręžek, zka, m. die Bedienung, C. postręžen, zna, adj. bediensam, dienstfertig, postra, f. = postrva, Ip.-Erj.(Torb.).postradati, am, vb. pf. ein wenig hunger leiben. postrahováti, üjem, vb. pf. abzüchtigen, Cig.; gefällig. psa p., jvzhSt. postrežljiv, iva, adj. bediensam, bienstfertig, gefällig; - gaftfrei, Jan.; - tudi: postrêžpostrajati, am, vb. impf. ad postrojiti; nachljiv, Levst.(Zb. sp.). bienen: posel postraja, to je služi nekaj dni postrežljívost, f. die Bediensamfeit; die Dienstčrez svoje leto, da nadomesti, kar je med letom zamudil (n. pr. z boleznijo), GBrda. fertigfeit, die Gefälligfeit. postrance, adv. seitwarts, Mik., kajk.-C. postranec, nca, m. 1) ein einseitiger Mensch, V.-Cig.; - 2) der Nebenschöffling, Nov.- C.; der Rrantenwärter. — das Seitenkind, C. postranica, f. 1) obstranska deska pri plugu in posteljišči, Soška dol. - Erj. (Torb.); postranice, die Bangenscheiben (zu beiben Seiten des Bienenstodes), Cig.; — 2) ber po papirju. Schenktisch, Guts., Mur., Cig.; — 3) die Querflote, Mur., Jan., C.; - 4) ber Floh-(Rok.). trebs (gamarus), C. postraniček, čka, m. = človek, ki po strani glavo nosi, Gor. postránka, f. die Querflote, Cig., Jan., C. postranljiv, iva, adj. einseitig, nach ber Seite sich neigend (tudi: postránljiv), Notr. postránski, adj. 1) an ber Geite befindlich, Seiten-; - p. otrok, bas Seitenkind, ein uneheliches Kind; postransko shajanje, heimliche Rusamenkünste, Levst. (Rok.); p. dedici, die Lateraserben, Cig.; — postranska piščal, die Querssöte, Guts., Cig.; —2) Rebens, accessorisch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; postranski dohodki, Nebenginte, Accidenzien, Cig.; p. razlogi, Rebengründe, Cig. (T.).

postránščina, f. 1) die Nebensache: nebistvena (H.).

postrežnica, f. die Bedienerin, die Barterin. postretnik, m. ber Bediener, ber Barter, bej. postréžnost, f. = postrežljivost. postfgati, strgam, žem, vb. pf. 1) abichaben, wegschaben; p. omet s stene, testo po neckah; - 2) ein wenig schaben; postrgati z nožem postrgávček, čka, m. = postružek, Svet. postriči, strižem, vb. pf. mit ber Schere megschneiben, megscheren; brado, lase komu p.; pticam perote p. postrigainica, f. die Tuchschererei, Cig. postrigováti, ûjem, vb. impf. ad postriči, Cig. postrízati, am, vb. impf. ad postriči, Vrt., SIN. postrîžki, m. pl. die Flodwolle, die Krapwolle (bei den Tuchicherern), Cig. postrnjáča, f. repa p., die Stoppelrübe, Jan. postrójati, am, vb. impf. ad postrojiti; reparieren, Tolm. - Erj. (Torb.); (pravilneje: popostrôjba, f. dar, ki ga po dovršenem delu da gospodar delavcem, (kruh, sir ali kaj tacega), Podkrnci-Erj.(Torb.). p., Zv.; - 2) bie Rebeneintunfte, V.-Cig.; postrojiti, im, vb. pf. 1) reparieren, Jan, Tolm.- Erj. (Torb.); p. dvore svoje, Levst. (Zb. sp.); p. hišo, LjZv.; črevlje p. = po-— die Nebengebüren, DZ. postrášiti, strašim, vb. pf. ein wenig ichreden; praviti, podšiti, vorichuhen, BlKr., GBrda; malo oči si p., ein wenig einschlummern, Sl-- 2) prăparieren : s svincem postrojeno platno, Gor Levst.(Nauk); - 3) aufbauen, C.; - gründen: postréči, stréžem, vb. pf. bedienen, aufwarten; p. komu s čim; nimam ti s čim p., ich tanıt p. mesta, Vrt.; - 4) (ben Borrath) aufbir nichts aufwarten; bolniku p., bem Rrangerben; vse kože p. ten bas Röthige reichen, ihn beforgen, Cig.; postruga, f. = postrv, die Forelle, Jan., Danj .-- p. si s kako recjo, sich einer Sache bebienen, Cig.; sich gutlich thun, Cig., Jan.; postrugalnik, m. = postružek, V.-Cig. p. koga, jemanden bedienen; dobro ga je postrúgati, gam, žem, vb. pf. = postrgati, Z. postrūgija, f. = strugača, C. postregel, Goriška ok.-Erj.(Torb.). postrušnik, m. severni p., der nordische Lempostrega, f. = postrežba, die Bedienung, M., ming (hypudaeus lemnus), Erj.(Ž.); - prim. C., Vrtov. postreliti, im, vb. pf. = postreljati. rus. pestruška.

postrůžček, čka, m. dem. postružek, Gor. postružek, žka, m. bas lette Rind eines Chepaares (šaljivo), V.-Cig. postrúžiti, im, vb. pf. 1) verdrechjeln, Cig.; — 2) behobeln, DZ. postružka, f. 1) bas aus bem legten, gufammengeschabten Teige gemachte Brot, C.; -2) = postružek, Č. postrůžnica, f. 1) = postružnik 1), C., M., $S\check{c}av.;$ — 2) = postružnik 2), Cig.postrůžnik, m. 1) bas aus zusammengeschabten Teigreften gemachte Brot, C.; — 2) bas lette Rind eines Chepaares (saljivo), Cig.; - 3) das Reifmeffer ber Bottcher, Savinska dol. postružnjáča, f. = postružnica 1), Št.-Valj. (Rad).postružnják, m. = postružnjača, kajk. - Valj. (Rad). postrv, f. 1) die Forelle (salmo fario); — 2) die Forellenreinette (jabolko), C. postrva, f. = postrv 1), Mur., Jan.; tudi: postrvà, Kr.-Valj (Rad). postrvca, f. dem. postrv. postrvica, f. dem. postrva, Jan.; tudi: postrvíca, Valj.(Rad). postîvji, adj. Forellen, Cig., Jan. postroka, f. dem. postro; 1) bas Forelichen; tudi: postrvkà, Valj.(Rad); - 2) die Forellenbirne, C. postrvník, m. der Forellenbach, Cig. postrvnják, m. ber Forellenteich, Jan. postřžek, žka, m. "jed, od katere se postrže tudi lonec, ker je zadnja; zatorej se zadnji otrok zamatorevših roditeljev šaljivo tudi imenuje: postržek", Erj. (Torb.). postulat, m. zahtevek, ber Forderungsfat, bas Postulat, Cig.(T.). posûk, m. bas Herumdrehen; to bo še posuk, da wird es noch eine Rauferei abgeben, Svet. (Rok.).posúkati, kam, čem, vb. pf. 1) burch Dreben (Zwirnen) aufbrauchen: p. vso prejo, Cig.;
— 2) (ein wenig) brehen; brada s posukano dlako, Glas.; - ein wenig quirlen, abrühren: posukana juha, posukan močnik, Kr. posukávati, am, vb. impf. nachbrehen, Cig. posúmnjati, am, vb. pf. einen Berdacht ichöpfen, posûnek, nka, m. ber Schupf. DZ. posuniti, sunem, vb. pf. 1) ein wenig fiogen, Cig., Z.; - 2) verschlingen, aufessen, C. posúšanje, n. bas Trodnen, Cig. posúšati, am, vb. impf. ad posušiti; vertrodnen machen, Cig.; reke posusas, Trub. posusénje, n. 1) bie Trodenlegung, Cig.; die Berborrung, Cig.; die Berfiegung, Cig. posušiti, im, vb. pf. 1) troden werben laffen, trodnen; seno, perilo p.; veter je posušil ceste; entwässern, troden legen; p. močvirje; borren: veliko sadja p., posušeno sadje; v dimu p., felchen, rauchern; ausleeren und dadurch troden werden lassen: posušili smo sode, Cig.; - erfcopfen, Jan.; p. banko, die Bank sprengen, Cig.; — p. sc, trocken

werben; seno, perilo se je posušilo; studenci so se posušili; drevo se je posušilo (ist perborrt); mošnja se je posušila (ist leer geworden); - 2) mager machen: skrbi so ga posusile, Cig.; p. se (o človeku), mager werben. posúti, spèm (sújem), vb. pf. 1) mit trodenen Dingen beschütten; cesto p. (beschottern); s kamenjem koga p., jemanden steinigen, Trub., Dalm., Krelj, Jsvkr.; Posuli so ga s kamenjem, Npes. - Kres; — 2) verstreuen: ves jedmen živadi p., Cig.; — 3) p. se, ab-rutschen, abrieseln (o pesku), Cig.; — verschüttet werben, einstürzen: jama se je posula, Cig. posváčiti, im, vb. pf. verschmägern, Cig.; p. se, sich verschwägern, Dict., Cig., Dalm. posvada, f. die Entzweiung, Jan.(H.). posváditi, svadim, vb. pf. entzweien, Mur., vzh.St.; vse sosede med seboj p., Mur.; p. se, sich entzweien, sich zertragen, vzh.St. posvaja, f. = posvada, Jan.(H). posvaljkáti, am, vb. pf. zerfnüllen, zerfneten, Cig.; posvaljkana volna, Nov.-C.; -- entstellen: (vsled plohe) posvalikano rastlinje, Vrt. posvar, m. die Berwarnung, M. posvara, f. die Bermarnung, C. posvarilo, n. die Bermarnung, ber Bermeis. posvarîtev, tve, f. = posvarilo, Jan., nk. posvariti, im, vb. pf. berwarnen, ermahnen, einen Bermeis geben; trdo koga p. posvaritva, f. = posvaritev, Slom.-C. posvárjati, am, vb. impf. ad posvariti; Berweise geben, Berwarnungen ertheilen, M. posvarjenje, n. = posvarilo, Guts. (Res.). posvarnik, m. ber Berwarner, ber Tabler, Dict., Mur., Jan. posvečávati, am, vb. impf. = posvečevati. posvecba, f. = posvetba, die Dedication, Navr. (Kop. sp.); = posvečenina, Burg. posvečénec, nca, m. ber Geheiligte, Mur.; ber Ausgeweihte, ber gum Briefter Geweihte, Cig., C. posvečeník, m. 1) ber Heiligmacher (o Kristu), Krelj, Trub.; sveti Duh je naš p., Trub.; - 2) = posvečenec, der Geweihte, LjZv. posvečenína, f. das Weihopfer, C. posvečénje, n. die Heiligmachung; (posvečenjè, ogr. - Valj. [Rad]); die Beiligsprechung, Cig.; — die Beihe, die Consecration. posvečenka, f. die Geweihte, Jan. (H.). posvecenost, f. bie Beihe (als Gigenichaft), Cig. posvečeváten, ina, adj. 1) heilig machend, Jan.; - 2) posvečevalni oltar, ber Beihaltar, Cig. posvečevanje, n. 1) die Beiligmachung; - die Heiligung; p. praznikov; - die Beiligsprechung, Cig.; - 2) das Einweihen, Die Consecration; p. zvonov, duhovnikov; - 3) bie Widmung-(en), nk. posvečeváti, ûjem, vb. impf. ad 2. posvetiti; 1) heilig machen; sveti Duh nas posvečuje; - heilig sprechen, Jan.; - heiligen; p. praznike; - 2) einweihen, weihen, consecrieren; duhovnike, kruh in vino p.; - 3) widmen, Jan., nk.

posvecevavec, vca, m. 1) ber Heisigmacher;

— 2) bie weihende Person, ber Beiher;

3) ber Bibmer, Jan., nk.

posvęčnjak, m. = svečnik, ber Leuchter, ogr.-Valj. (Rad).

posvędočávati, am, vb. impf. = posvedočevati, bezeugen, C., DZ.

posvedocba, f. bie Beurtundung, DZ.

posvedočenje, n. = posvedočba, Raič(Slov.). posvedočeváti, ûjem. vb. impf. ad posvedočiti; bezeugen, beurlunden, DZ., nk.

posvedočíti, ím, vb. pf. bezeugen, beurkunden, Cig., Jan., C., nk.; tudi: posvedóčiti, feim. posvestíti, ím, vb. pf. bewusst machen: p. koga v dobrem, jemanden im Guten bestärfen, C.; — p. se, wieder zum Bewusstsein gelan-

gen, Jan.(H.).

1. posvět, svéta, m. die Berathschlagung, die Berathung; na p. priti; začeli so živ posvet, Jurč.; rodovinski p., der Familienrath, Cig.

2. posvêt, m.1) die Beleuchtung, ogr.-C.; drva, posvet, hrana itd., C.;—2) die Lampe, ogr.-Mik., C.;—3) die Erleuchtung: p. dati komu, kajk.-Valj.(Rad).

3. posvèt, svéta, m. = posveta, C. posvêt, f. = 2. posvet m., kajk.-Valj.(Rad). posvěta, f. 1) das Heiligsprechen, die Canonisation, Cig.;—2) die Weihe, die Einweihung,

jation, Cig.; -2) die Weihe, die Einweihung, Jan.; -3) die Widmung, die Dedication, Cig., Jan., Cig. (T.).

posvetávati se, am sc, vb. impf. = posvetovati se, sidy berathen, Navr. (Kop. sp.), Gor. posvetba, f. 1) bie Consecration, C.; — 2) bie Debication, Cig.

posvştek, tka, m. bas Geopferte, bas Opfer, Cig., Blc.-C.

posveten, tna, adj. weltlich, irbisch; posvetni ljudje, posvetno blago, posvetno veselje; posvetna duhovščina, ber Sacusarcierus; — tudi: posveten, tna, nk., in: posveten, jvzhŠt.

posvetíten, kna, adj. Canonisations. Cig. posvetilíšče, n. 1) bas Opfer, Dict., Krelj;

— 2) bas Kirchweihsest, BlKr.

1. posvetilo, n. die Lampe, Kremp.-C.

2. posvetslo, n. 1) das heiligungsmittel, das Sacramentale, Cig., Jan.; — 2) die Beihe, Jan.; — 3) die Bidmung, die Dedication, Jan., Cig (T.).

posvetitelj, m. ber Heiligmacher, C., ogr.-Valj. (Rad).

posvetîtev, tvc, f. 1) die Beihe: p. duhovnikov, Cig.; — 2) die Bidmung, Cig.

1. posvétiti, im, vb. pf. 1) ein wenig leuchten; mesec je za trenotje posvetil izza oblakov; — hinleuchten; posveti mi, da najdem, kar mi je na tla padlo; p. komu, jenuandem heimleuchten, ihn derb abfertigen; le čakaj, jaz ti bom že posvetil! — p. v kako stvar, eine Ungelegenheit beleuchten, SIN; — 2) p. se, ein wenig glänzen, auf eine kurze Zeit erglänzen, Cig.; — ausleuchten, Jan.(H.).

2. posvetiti, im, vb. pf. 1) heilig machen; — heilig sprechen, Cig., Jan.; — p. se, heilig werben, Cig.; — p., heiligen, sanctificieren;

posvečeno bodi tvoje ime; — p. praznik, Trub.; — 2) weihen, consecrieren: za mašnika koga p.; cerkev p.; posvečena voda, C.; hostijo p.; — 3) opsern: srebro in zlato Gospodu p., Dalm.; — (po hs., rus.) bedicieren, widmen, Cig., Jan., nk.; p. se, sich weihen ober widmen: Bogu se p., Cig., nk. posvetlica, f. das Streislicht, Cig.(T.). posvetliti, im, vb. pf. licht machen, erleuchten, Jan.(H.).

posvêtnež, m. eiu weltlich gesinuter Mensch, ber Beltling, Mur., Cig., Jan., Mik., Ravn.-Valj. (Rad).

posvētnica, f. ein weltlich gesinntes Weib, BlKr. posvetničenje, n. die Heiligsprechung, der Canonisationsact, ZgD., Cv.

posvetničevānje, n. die Heiligsprechung, der Canonisationsprocess, ZgĎ., Čv.

posvetníčiti, íčim, vb. pf. canonisteren, heiligsprechen, Cig.

posvetník, m. ber Heiligmacher, C. posvetnják, m. ein weltlich gefinnter Mensch,

der Beltmensch, Cig., Jan., nk. posvétnost, f. die Beltlichkeit, irdischer Sinn,

Mur., Cig.; v posvetnosti obtičati, Slom.-C. posvetoválen, lna, adj. berathenb: p. zbor, p. glas, Cig., nk.

posvetovādnica, f. das Berathungszimmer, Cig. posvetovanje, n. die Berathung; p. imeti, eine Berathung abhalten; — die Berathungen. posvetovati, ujem, l. vb. pf. einen Rath geben, berathen: p. koga, Svet.(Rok.), Gor.; — ll. p. se, vb. impf. (pf.) sich berathen, eine Berathung abhalten; p. se s kom o čem ali zastran česa.

posvetovavec, vca, m. ber Berather: drugi posvetovavci so okoli tebe bili, Bas.; — = svetovavec, svetnik, ber Rathsherr, Mur., Cig.

posvínčiti, im, vb. pf. verbleien, Cig.; železno blago posvinčeno, DZ.

posvinjáti, âm, vb. pf. besauen, verunreinigen, Cig.

posvirati, am, vb. pf. ein wenig Rusik machen, Z.; — prim. svirati.

posvojíti, ím, vb. pf. p. si, sich zueignen, nk. pošálica, f. das Späßchen, Cig.(T.); — hs. pošáliti se, šálim se, vb. pf. sich einen Scherz erlauben, ein wenig scherzen.

posantati, am, vb pf. hintend einige Schritte machen, Z., jvzhSt.

pošāst, f. 1) das Gespenst, Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.; pošasti so se jim prikazale, Skrinj.-Valj. (Rad); — das Ungespeuer, das Scheusal; ubijavec celo jenja človek biti, pošast je, Ravn.-Valj.(Rad); psovka: peklenska p.; ti grda pošast! du abscheuliches Ding! — 2) das Ungezieser, C.; — 3) das Miasma, Z., Mik.; — 4) der Schnupsen, der Strauchen, Cig., Jan., C., Soška dol.-Erj. (Torb.), Tolm.-M.; pošast ali nahod, Vrtov.(Km. k.).

pošásten, stna. adj. 1) gejpenstiss, p. ples, Greg.; — scheußlich, monströß, Cig., Jan.; — 2) verschnupst, Z.; kdor hoče kako vino

poznati, mora biti čistih ust in nič pošasten ali zadnit, Vrtov. (Vin.). poscaga, f. eine Art brauner Frosch, St.-Mur., Cig., C. poščaglja, f. = poščaga, C. poščebetáti, etam, éčem, vb. pf. ein wenig ichwagen, Zora. poščediti, im, vb. pf. verichonen: p. koga, C.; prim. hs. poštediti. poščegetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. ein menig figeln. poščegetávati, am, vb. impf. = poščegetovati. poścegetováti, üjem, vb. impf. wiederholt figeln. poščekáti, âm, vb. pf. = pomolsti, Jarn. poščekováti, ûjem, vb. impf. = porezovati, posekovati, Podkrnci-Erj. (Torb.). poščemeti, im, vb. pf. ein wenig brennen (= brennenben Schmerz verurfachen), Z. poščénje, n. das Fasten, M. poščetati, am, vb. pf. abburften, Mik. poščetiti, im, vb. pf. abbürften, Cig. poščeváti, ščújem, vb. pf. = poščuvati, Cig. posčípati, pam, pljem, vb. pf. nacheinander abzwiden; glave žrebljem s kleščami p.; pościpano grozdje = ber Mosler, vzh.St. poščipováti, üjem, vb. impf. wegineipen, Mur. poščívanje, n. daš oftmalige Pissen; -Lauterftall (eine Pferbetrantheit), Cig., Strp. poščívati, am, vb. impf. ad poscati; 1) beharnen, - p. se, sich zu bepissen pflegen, Z.; -2) oft den Harn lassen, den Harnfluss haben, poščúkniti, ščůknem, vb. pf. = podščukniti, Dict. poščúti, ščújem, vb. pf. ein wenig hegen; aufheten, Jan. poščuváti, ščúvam, ščújem, vb. pf. ein wenig hehen: p. psa; — aufheheu, Jan. posentati, am, vb. pf. mit bem Borte sent ein wenig fluchen, Z. pošentováti, üjem, vb. impf. wiederholt mit dem Worte sent fluchen, Z. posepati, pam, vb. pf. 1) hintend einige Schritte madhen; -2) = pošepiti, Cig.; -3) (nadhen)einander) lahm werben, Jan. (H.). posepet, peta, m. die Buflüsterung, LjZv. posepetati, etam (écem), vb. pf. zuflüstern; p. komu kaj; (praes. pošepáčem, prim. Cv. X. q.). posepiti, im, vb. pf. vertreten, ichief treten: p. črevlje, Z., Mik. pošepniti, nem, vb. pf. = pošepetati, nk.; (pravilno bi bilo: pošepníti, pošápnem; prim. Cv. X.). pošeptáti, âm, vb. pf. = pošepetati. posestek, stka, m. der hingang, kajk .- Valj. (Rad). posesteriti, frim, vb. pf. verfechefachen, Cig. pošestíten, ina, adj. zirielmäßig, V.-Cig.; prim, šestilo. posestiliti, îlim, vb. pf. abzirteln, Cig. posestje, n. der hingang: Kristusovo p., ogr.-C.; (pošestjė ?). pošęstnica, f. po šest škatel druga v drugi, Rib.-Cig. 1. poset, seta, m. ber Spaziergang, Cig.

2. pošęt, m. ber Bollstab, Cig., Jan., Kr.; prim. it. passetto = pol sežnja. posetati se, tam, čem se, vb. pf. einen Spagiergang machen, Zora. posetovati, ujem, vb. impf. burch Abichreiten messen: njivo p., Svet. (Rok.). pošev, adv. = po ševi, schief, Cig., Jan., Dol.; tudi: na pošev (napošev), fchief. pošéven, vna, adj. schräg, schief, Jan., Cig. (T.); p. kot, ein schiefer Bintel, Cel. (Geom.); pošęvni trk, ber ichiefe Stoß, Cig. (T.). pošévi, adv. = po ševi, schräge, C posévica, f. die Schiefe, Cig. (T.), C.; - hs. poseviti, im, vb. pf. ichief machen, abdachen, boichen, Cig. poševnokóten, tna, adj. schiefminfelia, Cig. pošévnost, f. bie Schiefe, Jan., Cig. (T.); die Bojdung, Cig., Jan. posibavati, am, vb. impf. eig. mit Ruthen ichlagen: pot me posibava, ber Schweiß überströmt mich, Fr.-C.; — prim. pošiniti 2). pošibíti, ím, vb. pf. beugen: pošibljena kolena, Telov.; - sneg posibi drevje (beugt nieber), Lašče-Levst. (Rok.); - p. se, manten: noge se mu pošibe, Erj. (Izb. sp.); — (fig.) umstimmen: ni se dal posibiti, Glas. pošîbrati, am, vb. pf. s šibrami izpolniti, mit fleinen Steintrummern ausfüllen: zid p., Z. pošíkniti, šíknem, vb. pf. mit einem dunnen Gegenstande schlagen: p. koga s šibo, z bičem, Zora, Dol., jvzhSt. pošiljáč, m. ber Bersender, DZ. posiljalisce, n. der Bersendungsort, DZ. posiljanec, nca. m. ber Sendling, Cig., Jan.; – die Ordonanz, Cig. pošíljanje, n. das Schiden, das Bersenben. posiljatelj, m. ber Abersender, ber Einsender, posiljatev, tve, f. bie Sendung, die Ginfendung, Jan., nk. pošíljati, am, vb. impf. ad poslati; schicken, senden; pisma p. komu; otroka v šolo p.; p. po koga; Bog nam nesreče pošilja. pošiljatven, tvena, adj. Senbungs, Jan.(H.). posiljava, f. bie Beforberung, die Expedition, Cig., Jan. pošiljavec, vca, m. der Sender, der Absender. Cig., Jan., C pošiljavka, f. die Senderin, die Absenderin, posiljka, f. bas Gesenbete, bie Gendung, DZ., C.; poštne pošiljke, DZ.; srečno je dospela pošiljka na Dunaj, Navr. (Kop. sp.). pošíniti, šînem, vb. pf. 1) = pošibiti: p. se, sich (unter einer Last) senken: strop se je pošinil, Dol.-Levst. (Rok.), Erj. (Torb.); po-šinjen = sključen, grbast, Podkrnci-Erj. (Torb.); — pošinjen — potuhnjen, tūđijd), budmauferifch, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); -2) pot me posine, ich fange an zu schwißen, Fr.-C.; - nam. pošibniti; prim. šiba, šibiti se. pošip, šípa, m = pošipon, Mur. pošipôn, m. = šipon, SlGor. - Erj. (Torb.), Trumm.

positi, sijem, vb. pf. 1) nacheinander fertig nähen ober vernähen, aufnähen; vse p., kar je bilo raztrgano; — 2) durch Nähen verbrauchen (z. B. ben Zwirn), Cig.

poškalički, adv. ichief, quer, C.

poskaliti se, im se, vb. pf. gleiten, rutichen,

C.; igla se v golt poškali, ogr.-C. poškali, adv. schief, schräge, St.-Cig., C.; steza

na poškalj, Mik.

poškęt, f. v kletvicah = šembran človek, šembrana reč: ti pošket ti! (reče se pri kaki neugodnosti), Dol.; pošket! petdeset let uže služim to hišo, Jurč.

poškatiti se, im se, vb. pf. verberben, mifs-

lingen, C., Z. poskiliti, skilim, vb. pf. einen schielenden Blid werfen, hinschielen: p. kam, na koga (kaj); (poškileti, im, *LjZv.)*.

poškôda, f. = poškodba, Dict.

poškodba, f. die Beschädigung; huda (tezka) telesna p., ichwere forperliche Beschädigung,

poškoden, dna, adj. gern Schaben veruriachenb. schäblich, Dict., Jan.; ti poškodna stvar, ti! jvzhSt.; poškôdni maček, C.

poškóditi, škôdim, vb. pf. = poškodovati, Mur. poškodljiv, íva, adj. jchablich, Mur.

poškodovanec, nca, m. ber Beschädigte, Cig., Jan., DZ.

poškodovanje, n. bie Beschäbigung; telesno p, forperliche Beschädigung, nk.

poškodovanka, f. die Beschädigte, Jan.(H.). poskodovanost, f. bie Schabhaftigfeit, Cig.,

poškodovati, ujem, vb. pf. beschädigen; poškodovan, beschäbigt, schabhaft; p. koga, jemanben benachtheiligen, Cig.

poskodovavec, vca, m. ber Beichabiger, Cig. poškôpati, am, vb. pf. = v škopnike podelati (slamo), *Polj*.

poskrábati, am, vb. pf. ein wenig fragen: p. se po glavi, C.

poškrapati, pam, pljem, vb. impf. = poškrap-

poškrapljati, am, vb. impf. ad poškropiti; beipriBen, befprengen, Mur., Jan.

poškrilati, am, vb. pf. pflaftern, Blc. - C.; prim. škril, skril.

poskripati, pam, pljem, vb. pf. ein wenig fnarren, fnirschen; z zobmi p.

poškripávati, am, vb. impf. zeitweise knirschen: z zobmi p.

poškripniti, škripnem, vb. pf. einen Rnarroder Rnirschlaut horen laffen, C., M.

poškrobotáti, otam, očem, vb. pf. ein wenig raffeln, ein Geräusch machen: s škatlo, v kateri je penezov, p.

poskropiti, im, vb. pf. besprigen; p. grede na vrtu; p. koga z blatom.

pošlápati, am, vb. pf. vertreten, eintreten: črev-

posiatati, slatam, vb. pf. antaften, anfühlen, greifen; zilo p., ben Buls begreifen, Cig. poslatkati, am, vb. pf. fanft betaften, Cig. poslatniti, slatnem, vb. pf. betaften, Mur.

pošle, adv. = potem, Npes. Schein.

pošlęd, pošlędi, adv. = posle, potem, (nam. posled, posledi) Podkrnci-Erj.(Torb.).

pošlênček, čka, m. (nam. poslednjiček?) baš Überbleibsel, Jarn.

pôšta, f. 1) bie Bost; pismo na pošto nesti, s pošte prinesti; na pošti pismo leži; s pošto se voziti; po posti poslati, burch die Bost schiden; vozna p., bie Fahrpost, Cig.; pisemska p., bie Briefpost, Cig.; jezna p., bie Reitpost, Cig.; selska p., die Landpost, DZ.; peš pošta, die Fußbotenpost, V.-Cig.; posebna p., die Extrapost, Cig.; — tri poste od tod, brei Boften von hier, Cig.; - 2) bie Rachricht: pošto poslati; - pošte nositi, prenašati, Bosten tragen, flatschen, Leute ausrichten. 1. postajna, f. die Bastei, Rog. - Valj. (Rad),

Jsvkr., Kremp.-C.; ("postajnja", Meg.); -

iz nem.

2. poštajna, f. bas Apostem, Cig.; - prim. lat. apostema, gr. ἀπόστημα, der Absceis.

postar, rja, m. ber Boftmeifter.

postarica, f. die Boftmeisterin. postarina, f. = postnina, bas Boftporto, Levst. (Nauk).

postarski, adj. bie Boftmeifter betreffend, Boft-: poštarska hiša, baš Bosthaus, Cig.; poštar-

ski rog, das Bosthorn, *Cig.* pôštarstvo, n. das Bostmeisteramt; — das Bostwesen, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

postefnjati, am, vb. pf. ein wenig herumstöbern, Z., jvzh.St.

postemplati, am, vb. pf. mit einem Stempel (mit Stempeln) berfeben.

posten, ena, m. der Blutfturz, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); — prim. 2. poštajna.

poštèn, šténa, adj. 1) geehrt: svetniki in pošteni ljudje, Dalm.; župan poštenega mesta Ljubljane, prisega iz 17. stol.; - 2) ehrsam, Ehren, bieber, rechtschaffen; posteno dekle; p. mož, ein Chrenmann; poštena beseda, ein Chrenwort; posten smeh je več vreden kakor dva joka, Zv.; ehrlich, redlich, 'honett; pošteno si zaslužiti kaj; poštene cene; orbentlich; nima poštene pijače, poštene sobe; gehörig; pošteno koga nabiti, ošteti; tudi: póšten, šténa.

pošten, štna, adj. Bost, poštni urad, voz; postni hlapec, ber Bostinecht, Levst. (Rok.). pošteníca, f. = poštena ženska, kajk. - Valj. (Rad).

poštenják, m. ber Chrenmann.

postenje, n. 1) die perfonliche Ehre, ber gute Name; p. izgubiti; na moje postenje! bei meiner Treue! Cig.; čast vašemu poštenju, mit Berlaub, Levst. (Rok.); - 2) bie Ehrlichteit; še je poštenja na svetu; — poštenjè, ogr.-Valj.(Rad).

postenost, f. die Chrenhaftigkeit, die Chrlichfeit, die Redlichkeit.

pošterec, rca, m. (?) "poredni paglavci devajo žabo na pošterec, da pognana v zrak zviškoma telebi na tla", Glas.

postetev, tve, f. die Berechnung, Cig.

Digitized by GOOGLE

poštéti, štêjem, vb. pf. 1) nacheinander abzählen; — 2) eine Rechnung aufnehmen, berechnen, Cig.

poštev, števa, m. die Rechnung: solski poštevi, Schulrechnungen, ZgD.; tekoči p., der Contocorrente, Cig.; — v postev vzeti, jemati, in Rechnung nehmen, in Betracht ziehen, beruchichtigen, nk.

poštęva, f. die Multiplication, Cig., Jan., C. poštęvałnica, f. das Rechenbrett, Jan.

postévanec, nca, m. der Multiplicand, Cig., Jan.

poštévanje, n. das Multiplicieren, Cig., Jan., poštévanka, f. das Einmaleins, Cig., Jan., C., M.

poštévati, am, vb. impf. ad pošteti; 1) zāhlen: korake p., LjZv.;—2) multiplicieren, Cig., nk. poštêvec, vca, m. der Rultiplicator, Jan.(H.). pošteviliti, îlim, vb. pf. berechnen: natanko p., Cig.

postevilkati, am, vb. pf. mit Biffern verfeben, beziffern, Cig.

poštevína, f. 1) die Mustiplication, C.; — 2) = poštevanec, der Mustiplicand, Jan. (H.). poštêvka, f. = pošteva, die Mustiplication,

posternica, f. bas Einmaleins, Jan. posternica, f. vier Schachteln ineinander, Rib.-

Cig.
poštnár, rja m. = poštar, Mur., Cig.
poštníja, f. = poštni urad, pošta, Cig., Jan.,

postnija, j. = postni urad, posta, Cig., Jan., DZ.

postnik, m. ber Postillon, Cig.; ber Postreiter,

poštnina, f. die Bostgebur, das Bostporto; postnine prost, portofrei, Cig., Jan., nk. poštohod, hoda, m. der Bostcurs, DZ.

poštókati, štôkam, vb. pf. ein wenig stochern, Z., jvzhSt.

poštokaz, káza, m. bie Bostsarte, Cig. (T.). poštokováti, ûjem, vb. impf. = postavati, oglariti, KrGora.

poštovanje, n. bie Achtung, Alas., Mur., Cig., Jan., Jap. (Sv. p.), kajk.-Valj. (Rad).

poštovātelj, m. ber Berehrer, Zora. poštovāti, ûjem, vb. impf. — spoštovati, achten, hochfchähen, Alas., Mur., Cig., Jan., Trub.,

hothfdågen, Alas., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm., Jsvkr., Guts.(Res.), Jap.(Sv. p.).
poštovid, vída, m. = poštokaz, Cig.(T.).

postovodnik, m. ber Postconducteur, Cig. postscelj, clja, m. ein an morschen Baumstöden wachsenber efsbarer Schwamm, vzhSt.-C.

poštréfen, fna, adj. = poškoden, BlKr. poštfkati, štřkam, vb. pf. besprizen; z blatom p. koga ali kaj.

poštfkavec, vca, m. pasji p., die Schwiele, Polj.; — prim. pasjica 2).

postrosati, am, vb. pf. (mit Kothsuppe) besprizen, vzh.St.

poštrofotáti, otâm, φčem, νb. pf. = poštrofati, Z., jv7hŠt.

postupati, am, vb. pf. mit einer feingepulverten Sache bestreuen: pfeffern, Cig., Jan.; — pusbern, Cig.

pošûm, m. baš Gerāusa, ber Lārm, Mur., Št.-C.; ni mu več za mestne pošume, Raič (Let.).

posumeti, im, vb. pf. ein wenig rauschen, brausen.

posumljáti, am, vb. pf. ein wenig faufeln, Z. posumotáti, am, vb. pf. ein Geräusch machen,

posvedráti, am, vb. pf. austreten, abtreten, verlatichen: črevlje p., Cig., Jan., Polj.

pošvéniti, švénem, vb. pf. = pošvepati, pošvedrati, íchief treten; p. črevlje, škornje, C., Z. pošvépati, am, vb. pf. = pošvedrati, M., C. pošvígati, švígam, vb. pf. nacheinander davonlaufen, C.

pošvigováti, ûjem, νb. impf. auden: strele pošvigujejo, DSν.

posverkati, sverkam, vb. pf. (mit Strahlen einer Flüssigkeit) besprinen, Cig.; — bepissen, Cig., C.; posteljo p., Polj.

pošvŕtati, am, vb. pf. = pošvedrati, Cig. 1. pot, f. et m. ber Beg; po strmi poti hoditi, einen steilen Beg wandeln; na poti biti komu, jemandem im Wege, hinderlich sein; na pot priti, in ben Beg treten; s poti (s pota) iti, dejati, aus dem Bege gehen, raumen; s poti (pota) mi je, es ist mir abwegs, es ist mir ein Umweg; s prave poti biti, irre sein, Cig.; svoj pot, in einem fort, Gor.; po bližnjem potu, auf bem nabern Bege; pot zgrešiti (grešiti), irre gehen, sehl gehen; p. pokazati, den Weg weisen; iti svojo pot, seines Weges gehen; hiteti kam z gladkim potom (birect), Levst. (Močv.); pot posoditi komu, jemanden begleiten (preprosto), Mur.-Cig., C.; pot pod noge vzeti, ubrati, sich auf ben Beg machen (šaljivo); ta pot je na potok, na Savo, dieser Weg geht nach dem Bache, nach ber Save, Cig.; vozna pot, ber Fahrweg; stranska p., ber Rebenmeg; - po krivih potih, auf frummen Wegen (fig.); - druzega nema kakor pot, po kateri hodi, pa še tista ni njegova (največje siromaštvo), Kras-Erj. (Torb.); - poti, die Communicationsmittel, Cig.(T.); - bie Bahn; solnena p., die Sonnenbahn, Cig., Jan., Cig. (T.); — die Route, Cig.; prisilno odkazani p., die gebundene Marichroute, DZ.; — der Weg, den man macht, die Reise, der Marsch; na pot iti, ver-reisen: na poti biti, auf der Reise ober bem Mariche fein; srecen pot! gludliche Reise! vso pot, mahrend ber gangen Reife, Ravn.; zmeraj je na potu, kakor sv. Jurij na konju, Dol.; po poti, mej potjo, s potjo, unterwegs; - božja (božji) pot, die Wallsahrt, die Kirchfahrt; iti na božjo (božji) pot, eine Ballfahrt unternehmen; tudi: ber Ballfahrtsort: slavna božja pot; - križev pot, ber Rreuzweg (eine kirchs. Andacht); — rakovo pot iti (hoditi), ben Krebsgang gehen; — bas Mal; ta (to) pot, biesmal; pet potov, fünfmal; der Beg, der Ausweg, bas Mittel; pot bom že našel, Cig.; upravni pot, ber abministrative Weg, DZ.; po tem potu, auf diese Art; po nobenem potu, auf teine Beise; po vsak

potakljáti, am, vb. pf. rollen machen. Z.

potákniti, nem, vb. pf. = potekniti.

- 182 -pột — potâkavec pot, jedenfalls. C.; z gladkim potom odgovoriti, unummunden antworten, Levst. (Zb. sp.); (pomni: krivim potem peljati = po krivem potu p., gre svojim potem, tem istim potem, Krelj.-Mik.; z ravnim potem, Trub.-Mik.; pustil je ovce krivičnimi poti hoditi, Krelj; — pl. n. pôta; pota grešiti, Dalm.; — pl. f. potî, ogr.-Valj.[Rad]). 2 pot, pota, potu, m. ber Schweiß; krvav pot potiti, Blut schwigen; smrtni p., der Todesschweiß; pot me poliva, ich schwike start; brez potu ni medu, Npreg.-Valj.(Rad). 3. pot, m. ber Bote; - iz nem. pota, f. bie Feffel, Mur., Cig., C.; železne pote, Trub.(Psal.); s potami zvezan, Dalm.; naše pote in lance je raztrgal, ogr. - Valj. (Rad); - bie Buffeffel für Pferbe, Rib., SlGor.; konjske pote, (pute) Habd. potablati, am, vb. pf. betafeln, C. potač, m. bas Rab, Mur., C., Danj (Posv. p.), ogr.-Valj.(Rad), vzhŠt. potaček, čka, m. dem. potač; bas Rabchen, ogr.-C. potačílo, $n_{\cdot} = \text{potač}, Z_{\cdot}, C_{\cdot}$ potada, adv. = potlej, Ben.-Kl. potaja, f. 1) die Geheimhaltung, Jan., C.; v potaji imeti, geheimhalten, Jan.; — 2) bas Bersted, C.; — 3) = potajba, die Berstellung, Jan.(H.). potájati, am, vb. impf. = potajevati. Mur. potájati se, tâjam, jem se, vb. pf. (allmählich) ichmelzen (v. Schnee), Jan.(H.). potajavec, vca, m. ber Beuchler, Mur. potajavka, f. die Heuchlerin, Mur. potajba, f. die Berftellung, SIN. potajen, jna, adj. heimlich, C.; potajne misli, die Mentalreservation, C.; potajno, heimlich, Cig., Jan. potajeváti, ûjem, vb. impf. ad potajiti; verhehlen, Jan.; - p. se, sich verstellen, Z.; potajuje se n. pr., kdor noče slišati, kadar ga kličejo, Z. potajevavec, vca, m. ber Sehler, Jan.; - ber

Scheinheilige, Z.

potajiti, im, vb. pf. 1) verstellen, verleugnen, C.;

obraz p., C.; - p. se, sich verstellen, sich ver-

lengnen; potaji se n. pr. hrošč, če se dela

mrtvega, ako se ga dotakneš, ali človek, ki

ga kličeš, pa se ne oglasi, dasi te sliši, ali

clovek, ki je kaj hudega storil, pa se dela, kakor bi ne bil storil; - 2) verheimlichen, ver-

bergen, p. se, sich verbergen, Cig.; p. se komu,

potakanje, n. 1) das Rollenmachen; — 2) die

potâkati, kam, čem, vb. impf. ad potočiti; 1)

rollen machen: krogle, kolesa p., Mur., Cig.;

Schein.; - p. se, in rollender Bewegung

fein, Jan.; zvezde se potakajo, die Sterne

pupen sich, Cig.; - 2) = potuho dajati,

Unterschleif gewähren: mati potace sina, Mal-

hinje-Erj.(Torb.); — 3) abschenken.

potakavec, vca, m. bas Blodrab, V.-Cig.

- zibko p., wiegen, Npes.-Vraz, Npes.-

potajîvec, vca, m. ber Sehler, V.-Cig.

Strömungen (bes Meeres), Jes.

potalíkati, am, vb. pf. = potakljati, C. potalókati, kam, čem, vb. pf. = potakljati, potámniti, im, vb. pf. = potemniti, Cig. potancati, am, vb. pf. = poteptati: potancan kruh, ein niederes Brot, Z., pogl. potencati. potanec, nca, m. ungefauertes Brot, Cig.; -(prim. potancan kruh?). potánek, nka, adj. genau: potanki črtež, ber Detailplan, Cig. (T.). potânjšati, am, vb. pf. verdünnen, Cig. potánkost, f. 1) die Genauigkeit, Cig. (T.), DZ.; — 2) bas Detail, Cig.(T.); — hs. potantáti, âm, vb. pf. nieberbrüden, Jan.; unterbrüden, Z.; überwältigen, Mur.; ogenj p., das Feuer erstiden, Z.; — niederschlagen: krivico, pravdo p., Z.; (potentáti, Kr.). potapka, f. ber Rrabbentaucher (mergulus), Erj. (Z.). potapljaj, m. die Tauchung (eines Schiffes). Cig.(T.), DZ.potapljainica, f. bie Taucherglode, Jan. (H.). potapljanje, n. bas Berfenten. 1. potapljati, am, vb. impf. ad potopiti; in eine Flüffigfeit fenten, untertauchen, verfeuten; ertränken; - p. se, verfinken, untergeben; ladja se potaplja; ertrinten. 2. potapljati, am, vb. pf. betaften, C.; (mit der Hand) sanft flopfen, Z.; p. koga po rami, potapljav, áva, adj. potapljavo kladivo, ber Gesenkhammer ber Sufichmiebe, DZ. potapljavček, čka, m. 1) fleiner Taucher: Kartezijev p., Cartesianischer Taucher (phys.), Cig.(T.); - 2) = potapnik, Jan. potapljavec, vca, m. i) ber Berfenter, ber Untertaucher, Cig.; - 2) ber Taucher (eine Berson), Cig., Jan ;-3) = pondirek, Frey. (F.); savski p., die Raferente (colymbus minor), V .- Cig.; - tudi: ber Taucher, ber Gäger (mergus), Frey.(F.); veliki, savski ali srednji, mali p., Frey. (F.); - 4) der Sufftempel ber Suffchmiebe, DZ. potapljavka, f. 1) die Taucherin, Jan.(H.); -2) mala p., die Räferente (colymbus minor), Cig.; - 3) bas Gesent (am Net), Jan. potapljavski, adj. Taucher :: p. zvon, Cig. potapnik, m. erni p., ber pechschwarze Baffertafer (hydrophilus piceus), Cig., Erj.(Ž.). potarácati, am, vb. pf. pflastern, Mur., Cig.; tudi hs.; - prim. it. terrazzo, die Terraffe. potaráčiti, im, vb. pf. = potaracati, C., Z. potarati, am, vb. pf. abqualen, Jsvkr. potarīfen, fna, adj. tarifmāßig, DZ. potarina, f. = potnina, die Reisegebur, DZ. potášelj, šlja, m. = pepelik, die Pottajche; iz nem. potatiti se, im se, vb. pf. ein Dieb werben, Bes. potâžba, f. die Beruhigung, M.; der Trost, Jan., Kos.

potáženje, n. die Tröstung, Schönl.

potážiti, im, vb. pf. befänftigen, beruhigen, M., C.; tröften, Jan., Ravn.; - prim. bav. dasig, kor. - nem. tasigen, = ruhig, ftill machen, Levst.(Rok.).

pótec, tca, m. dem. 1. pot; die Abtheilungslinie des Haupthaares, C., jvzh.St.

potéči, técem, vb. pf. 1) ein wenig laufen; proč p., Dalm.; — 2) potečem, ich werde laufen: kam potečem? ajdi poteko k tebi, Dalm.; - voljno potečeš po potu zapovedi bozjih, Bas.; - 3) abfließen, ablaufen; voda je potekla; čas je potekel; — auslaufen, ausrinnen: vino je poteklo, ber Wein ist aufgebraucht worben; - 4) bahinfließen, herporfliegen; Denite mi truplo Pod kap od pipe, Da ravno potece V usta moja, Npes.-K.; potoki po celem svetu poteko, Jsvkr.; - hervorgehen, C.; p. iz ust naroda samega, Let.

potèg, téga, m. bas einmalige Bieben, ber Bug, Cig.; ber Bug (mech.), Cig.(T.); p. z roko, ber Handzug, Jan.; p. z lokom, ber Bogenftrich, Cig.; na p. izkusiti, auf Bug prufen, Cig.(T.); - ber Schriftzug, Jan.

potega, f. 1) bie Einziehung, Cig.; - Die Anziehung, C.; - 2) = poteg, ber Bug, Mur., Cig.

potégalica, f. bie Rudleine, womit bie Bogelfteller bas Garn ichnell ruden, V.-Cig.

potégati, am, vb. impf. ad potegniti; == pote-

zati, wieberholt ziehen, angieben. potegljaj, m. bas einmalige Bieben, ber Bug,

ber Strich, Mur., Cig., Jan.; ber Bug (in ber Malerei), V .- Cig.; napačni p., ber Fehlzug,

potegljiv, adj. 1) fahig zu ziehen (prim. potegljivost 1); — 2) behnbar, Cig.; zähe, Mur. potegljivost, f. 1) bie Zugtraft, Cig.(T.); -

2) die Dehnbarteit, Cig.

potegniti, nem, vb. pf. einen Bug thun, gieben; konj neče p.; iz kupice dvakrat p., zwei Buge aus bem Glase thun; iz vode koga p.; vina p. iz soda, Bein (mit bem Beber) aufheben; — koren p., eine Wurzel ausziehen (math.), Cel.(Ar.); - mecp., bas Schwert ziehen; - denar p., Gelb beziehen; p. britev po kamenu (abziehen); z roko p. črez kaj, mit der Sand etwas überfahren, Cig.; p. erto, eine Linie zieben; - sapa potegne, ein Binbhauch erfolgt; kakor veter potegne, wie der Bind bläst; — ausstreden, dehnen, Cig., Jan.; dan se je potegnil, der Tag ist länger geworben, Z., jvzhŠt.; — wiegen, Cig.(T.); koliko potegne to blago? Z.; mocno p., schwer in die Bagichale fallen, Cig.; = dosti p., C.; - ako letina dobro potegne (gut ausfällt), SIN.; - na kislo p., fauer zu schmeden anfangen, giden, Cig.; -p. jo, Reifaus nehmen, sich bavon machen; kam jo je neki potegnil? - p. se kam, sich davonschleichen, Cig., M.; bolezen se kam potegne (verset sich), Cig.; - p. s kom, auf jemandes Seite treten, jemandes Bartei nehmen; z nasprotniki je potegnil; - p. se za koga, kaj, fich jemandes, einer Sache annehmen; p. se za prijatelja, za

resnico; p. se za svojo kožo, sich seiner Haut mehren, Cig.

potegoma, adv. zugweise: p. upirati se, Telov. potegovanje, n. das wiederholte Rieben; - das Beziehen, ber Bezug: p. novcev, DZ.; - p. korena, die Burzelziehung (math.), Cig.(T.); – p. za koga, die Parteinahme.

potegováti, üjem, vb. impf. ad potegniti; wiederholt ziehen; besede p., im Reden die Borte ziehen, Cig.; - na kiselo p., nach Effig ziehen, Cig.; — p. s kom, auf jemandes Sette fein, Jurc.; - p. se za resnico, Die Sache ber Wahrheit führen; p. se za koga, jemanden vertheidigen, sich seiner annehmen. potegovavec, vca, m. ber Bieher, Cig.

poteh, téha, m. bas Ruhrfraut (gnaphalium),

Medv. (Rok.).

potehiniti, înem, vb. pf. 1) = pothiniti, still werden, sich legen: otrok ne kriči več, potehinil, Dol.; veter je potehinil, jvzhŠt.; šumenje v panju potehine, Levst. (Beč.); -2) p. se = potuhniti se, sich verstellen, Kras. potehmat, adv. hernach, M.; - von nun an,

C.; - p. kadar, nachbem, Dalm.; - p. ker, barum weil, Dalm.; (samo: potehmal = weil, Trub.).

potentati, tehtam, vb. pf. auf ber Sand bas Gewicht prüsen, in der Hand wuchten; potehtati kokoš, ali je težka; — erwägen, prüfen,

potehtováti, ûjem, vb. impf. ad potehtati; wieberholt (auf ber Sanb) abwagen, Z.; -

ermagen, Mur.

potek, teka, m. 1) ber Herumschwärmer, ber Lump, C.; - 2) ber Ablauf, Z.; bas Erloichen (eines Termines), Jan.; - 3) bie Berfunft, C.

potékati, têkam, čem, vb. impf. ad poteči; im Ablaufen begriffen fein, zuende geben, zur Reige gehen; vino, čas poteka.

potekniti, taknem, vb. pf. 1) nacheinander hineinsteden; kole po njivi p., den Ader auspfählen, Cig.; redkve semtertja p., Ravn. (Abc.); pod uho potekniti, unberudfichtigt lassen, etwas auf die lange Bank schieben, Lasce - Levst. (M.), Cig.; (pogl. podtekniti); - p. se, sich versteden: vsi so se poteknili, Cig.; - 2) p. se, anstoßen, straucheln, stolpern, M.; noga se mi potakne, (potekne) ogr. - Valj. (Rad), jvzhŠt.; -p. se na kom ali čem, an jemandem oder etwas Anftog nehmen, ogr.-C

potekováti, ûjem, vb. impf. hin und her laufen,

potelesen, sna, adj. förperlich: potelesna reč, Dalm.; potelesna nadloga, Guts.(Res.); potelesno, bem Leibe nach, C.; potelesno kraljevati, Krelj; duhovno bogat je bil potelesno siromak, Cv.

potelesiti, esim, vb. pf. verfinnlichen, Cig., Jan., C.; abstraktne reči p., Cig.; — p. se, sid) verförpern, Cig.

potelesenje, n. die Berforperung, Cig. potèm, adv. darauf, hernach; potem ko, nachbem ; - fobann, ferner.

potepáven, vna, adj. kdor se rad potepa,

potêmek, mka, m. ber Nachtomme, Mur., Cig., Jan.; ber Sprofsling, Jan.; - ber Rachfolger, C.; — prim. hs. potomak. potemnélost, f. die Berbunkelung (als Eigenschaft) (phil.), Cig. (T.).
potemnéti, im, vb. pf. finster werden; potemnelo je, es ift finfter geworben; - buntel werben, verduntelt werben, Cig.(T.); potemnel, verbuntelt, Cig. (T.); prežive barve potemnijo, potemnévati, am, vb. impf. ad potemneti; finfter werden ; - verbuntelt werden, Cig.(T.). potemniti, im, vb. pf. verfinstern; p. se, finster werben; - verdunteln, Cig. potemplati, am, vb. pf. boppeln, mit neuen Sohlen verfeben: škornje p.; - nam. potomplati; iz nem. potêmstvo, n. die Nachkommenichaft, Cig., C. potemšnji, adj. nachherig, C. potemtakem, adv. unter folden Umftanben. auf diese Art, also, demnach; (tudi: po tem takem, Jan.). potemtoga, adv. = potem, barauf, hernach, Trub. 1. poten, tna, adj. Beg.; potna mera, das Begmaß, Cig.(T.); — Reife.: potni človek, ber Banberer, Meg.; potni troški; potni list, ber Reisepass; potna torba, ber Reisesad. 2. poten, tna, adj. 1) feucht vom Schweiß, ichweißbebectt; ves poten sem, ich bin gang im Schweiße; s potno roko kaj prijeti; tudi: potan, tna; — 2) Schweiß: potne luknjice, die Schweißporen, Jan. potenca, f. vzmnoż, die Potenz (math.), Cel. (Ar.). potencáti, âm, vb. pf. = poteptati. potenceváti, ûjem, vb. impf. (pf.) vzmnoževati, vzmnožiti, potenzieren (math.), Cel.(Ar.). potēncija, f = potenca, Cig.(T.). potencijand, m. vzmnoženec, ber Botengianb (math.), Cig. (T.). potenčen, čna, adj. Boteng: potenčni eksponent, Cel.(Ar.). potengrob, groba, m. eine Suhnerfrantheit (Steifgeschwulft), C.; - prim. potogrom. potengrobast, adj. mit Steifgeschwulft, C. poteniti, im, vb. pf. dunn machen, (potaniti) Dict.; testo po loparju p., Dol. poténje, n. bas Schwigen. potenjica, f. ber Schattenrifs (bie Silhouette). Cig.(T.).potèp, tépa, m. 1) = potepanje; das herumichlendern, bas Bagabundieren : iti na p., Kr .-M., C., Z.; — 2) = potepin, Jan.; svaritev ni segla mladim potepom do srca, SIN.; ciganje so povlaščeni potepi, Erj. (Izb. sp.). potepáč, m. ber Landstreicher, ber Bagabund, Mik. potepáča, f. die Bagabundin, die Landftreicherin, C., Mik. potépanje, n. bas herumstreichen, bas Bagabundieren. potépati se, têpam, pljem se, vb. impf. herumftreichen, vagabundieren.

potepávati se, am se, vb. impf. = potepati

sė, Cig.

Svet. (Rok.). potepè, éta, m. = potepuh. potêpej, m. = potepuh, Jan. (H.). potépen, pna, adj. lanbstreicherisch, Jan. (H.); unstet, M. potepénček, čka, m. dem. potepenec. potepenec, nca, m. ber Bagabund. potepenka, f. die Bagabundin. potepica, f. = potepenka, M., jvzhSt. potepîn, m. = potepuh. potepînka, f. = potepenka, Cig., Jan. potepînski, adj. lanbstreicherisch. potepinstvo, n. bas Lanbstreicherthum. potepíven, vna, adj. kdor se rad potepa: berač potepivni! Jurč. potêpka, f. = potepenka, Mur. potêplja, f. = potepenka, Mik. potepljáč, m. ungefauertes Brot, Cig. potepljáča, f. = potepljač, Cig. potepljánec, m. = potepljač, Cig. potepljati, am, vb. pf. mit ber flachen Sand sanft schlagen: p. koga po ramenu, Koborid-Erj.(Torb.).potepljiv, íva, adj. gerne herumstreichend, Bl-Kr.-M. potepljivec, vca, m. ber gerne herumftreicht, BlKr.-M. potepljivka, f. bie gerne herumftreicht, BlKr .- M. potêpnica, f. = potepenka, Mur. potepnja, f. bas herumftreichen, bas Bagabunbieren: iti na potepnjo, Valj. (Rad). potépsti, tépem, vb. pf. 1) verschleubern, verthun; - p. se, verschleubert werben, verloren gehen; vse premoženje se je nekako poteplo; — 2) ein wenig schlagen: s sibo tega in onega vola malo p., Jurč.; - 3) p. se, = iti na potep, vagabundierend sich irgendwohin begeben, ausstreichen, Cig., Levst. (Rok.); potepen, landläufig, landstreicherisch, Jan.; potepeno pismo dobiti, ben Laufpass befommen, fortgewiesen werben, Cig., Jan, Dol.; — 4) potepeno, beschämt, C.; p. oditi, mit Schande abziehen, Cig.; potepeno priti (kakor pes, ki je bil tepen), Polj. poteptanje, n. bas Zertreten. poteptáti, âm, vb. pf. jufammentreten, zertreten; p. golazen, žito poteptavanje, n. bas Bertreten. poteptávati, am, vb. impf. ad poteptati; zerpotepuh, m. ber Bagabund, ber Landstreicher. potepuha, f. die Landstreicherin, C. potepublinja, f. die Landstreicherin, die Schlampe, (-hnja) Mur., Cig., Ravn. potepuhováti, üjem, vb. impf. ein Bagabundenleben führen, herumftreichen, M., C. potepúlja, f. = potepenka, Jan. potepusen, sna, adj. lanbstreicherisch, lumpenhaft, Cig., Jan. potêrati se, am se, vb. impf., V.-Cig.; pogl. 2. potirati 2). poterjati, am, vb. pf. 1) fordern, bef. die Bahlung einer Schuld verlaugen; p. koga; poterjala

sem ga, pa ni hotel plačati; - 2) (Forbe:

rungen) einbringen, Cig., Jan.; poterjani denarji, DZ. poterjávati, am, vb. impf. = poterjevati, eintreiben. DZ. poterjevanje, n. die Eintreibung, DZ. poterjeváti, ûjem, vb. impf. einfordern, eintreiben, DZ. potésati, tesem, vb. pf. 1) beim Zimmern verbrauchen, verzimmern, Cig.; — 2) ein wenig (mit ber Bimmeragt) behauen. potésiti, têsim, vb. pf. bejanftigen, troften, C.; p. se, sich beruhigen, Bes.-C. pôtev, tve, f. = potva, Jan. potèz, téza, m.1) ber Zug (z. B. mit ber Feber), ber Strich, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C.; tenak p., ein Saarstrich, Cig.; ber Strich (beim Magnetisieren', Cig. (T.); — 2) ber Tract, (o poslopjih), Cig., Burg. poteza, f. 1) die Linie, Cig., Jan., nk.; carinska p., die Bollinie, DZ.; - poteze na licu, C., nk.; - die Trace, DZ.; - 2) vinska bolezen: vino je na potezi = vleče se, ber Bein ift gabe, Cig., Krško (Dol.)-Erj.(Torb.); - 3) die Bagabundin, Svet.(Rok.). potezác, m. 1) ber Biebhaten (bei Sochöfen), Cig.; - 2) der Bagabund, Z. potezáča, f. ein lieberliches Beib, Z.; die Sure, C. potezaj, m. eine gezogene Linie, ein Strich, Jarn., C.; pod potezajem, unter bem Strich, Vod. (Izb. sp.). potezálo, n. der Thurftrid, Cig. potézanje, n. das (wieberholte) Rieben; - prim. potezati. potézati, am, vb. impf. ad potegniti; wieberholt ziehen; koren p., die Wurzel ausziehen, Cel. (Ar.); - behnen, ftreden, Cig.; - wiegen, Cig., Jan., Cig. (T.); železo poteza 10 funtov, Cig.; - Erte p., Striche machen, Linien gieben, Cig., nk.; - p. se za koga (kaj), sich jemanbes (einer Sache) annehmen; - p. se za kaj, etwas pratendieren, C.; p. se za kako službo, nk. potezávati, am, vb. impf. = potezovati, potezati, C. potézavica, f. vino, ki je na potezi, ki se vleče, C. potézen, zna, adj. 1) behnbar, Z.; — 2) potêzni jermen = kneftra, Levst. (Let.). potezina, f. die Erdabrutschung ("koder je plaz potegnil"), C. potêzljaj, m. = potez, der Bug, Mur ; der Zug im Schachspiel, SIN. potêznica, f. neka misca: ber Abzieher. Erj. potéznost, f. = potegljivost 1), die Bugiraft, potezováti, ûjem, vb. impf. = potezati, Mur. potezúha, f. = vlacuga, C. potêža, f.:) bie üblichfeit, bas Unwohlfein, Cig.; - 2) ein schweres Anliegen, der Gram, der Rummer, Jarn. potéžati, têžam, vb. pf. 1) beschweren, Mur.; · 2) = potežkati, Z. potežava, f. bie Beichwernis, die Drangfal,

Jarn., Mur., C.

potežavec, vca, m. ber Beschwerer, kajk.-Valj. (Rad). potežaven, vna, adj. befümmert, C. potêžčica, f. bie Befdmernis, kajk .- Valj. (Rad). poteževáti, ûjem, vb. impf. ad potežati, potežiti; beschweren, C. potežíti, ím, vb. pf. beschweren, C. potêžkati, am, vb. pf. (in ber Hand) magen, bas Gewicht prufen, Sol., Z., Dol., jvzhSt. pothiniti, hînem. vb. pf. aufhören (pos. o dežju, vetru i. viharju): veter je pothinil, Dol., Notr.-Erj.(Torb.), ogr.-C.; - prim. potuhniti. potica, f. 1) eine Art Ruchen aus zusammen-gerolltem u. gefülltem Teig, ber Rolltuchen; medena, orehova p.; - ber Olluchen, C.; materna p., der Muttertuchen, Mur., Cig.; - 2) konjska p., die Eberwurz (carlina acaulis), Cig., Medv.(Rok.); — kozja p. = osat, St.; — prim. povitica. poticati, ticam, vb. impf. = potikati: p drva v ogenj. Holz ins Feuer nachlegen, C. potic, tica, m. Die Dud. o. Stupfrebe, C. poticar, rja, m. ber Rollfuchenbader, ber Ruchenbåder, Cig. poticarica, f. die Rollfuchenbaderin, die Ruchenbåderin, Cig. poticast, adj. rollfuchenformig. poticati, im, vb. pf. eine Beitlang fteden bleiben, M., Z. potiglàv, gláva, adj. = potoglav, Mik. potigra, f. = podagra, Krelj. potih, m. bas Stillwerben, die Stille, Z., C. potihniti, tihnem, vb. pf. (allmählich) still merden; grom, šum potihne; vihar, veter je potihnil, ber Sturm, ber Binb hat fich gelegt; - srd potihne, bet Born legt sich, C. potîhoma, adv. = natihoma, letje, LjZv. potihováti, ûjem, vb. impf. ad potihniti; abtoben, Cig. potihúniti, ûnem, vb. pf., BlKr.-DSv.; pogl. potehiniti. potik, tika, m. = potic, die Stedrebe, Die Stupfrebe, vzh.St.-C. potika, f. 1) etwas, was in bie Erbe gestedt wirb: ber Pflod, C.; — Die Fisolenstange, C.; - = potic, ber Rebenbogen, beffen Ende in die Erde gestedt wird, die Dudrebe, C.; – 2) psovka potepivnemu človeku, C.; – 3) bas Bebenten, ber Anstand, C.; - 4) der Fehltritt, C. potikáč, m. 1) ber Bagabund, Bes.; - 2) = potic, die Dudrebe, C. potikáča, f. der Steckling: mladika p., Nov. potikarica, f. die Schlupfmeipe, C. potíkati, tîkam, čem, vb. impf. ad potekniti; 1) (nacheinander) hineinsteden; p. kole v zemljo; aufsteden: potikajte banderca po zideh! Dalm.; v jabolko p., bei Sochzeiten ein Beichent geben : Le sem se pomikajte, V jabolko potikajte! Npes.-K.; v trnje brado p., Levst. (Zb. sp.); - versteden, Jan.; p. se, sich versteden: piščeta se potikajo po grmovju pred jastrebom, Cig.; - 2) p. sc, herumftreichen, vagabunbieren; kod si se potikal? p. se po svetu, sich herumtreiben; - 3) p. se = spotikati

— 186 —

se, anftoßen, straucheln, C.; -4) p. se, streiten, Mur.; p. se za kaj, für etwas tampfen, C. potikávati, am, vb. impf. = potikati, potikovati, C., M.

potikavec, vca, m. 1) ber hehler, Jan.; -2) potíkavec, kdor se po svetu potika, kdor nima nić svojega posestva, ZgD.

potikavka, f. fleiner Steißfuß (podiceps minor), Dobravlje (Kras)-Erj. (Torb.).

potikljaj, m. = potič, potik, der Stedling, Cv. potikovanje, n. das Hineinstecken: das Stupfen (in der Gartnerei), Nov.

potikováti, ûjem, vb. impf. = potikati, M. potiten, ina, adj. Schweiß verursachend, Cig.; mühevoll: potiini delavnik, potilno živ-

ljenje, C.; potilni učiteljski stan, SIN. potiinica, f. die Schwisbadstube, Cig. potilnik, m. = zatilnik, bas hinterhaupt, Mur. potilo, n. das Schweißmittel, V.-Cig.

potip, tipa, m. 1) die Betaftung, Cig., M.; -2) ber Taftfinn, Mur.

potipati, tîpam, pljem, vb. pf. betaften, befühlen; žilo p.; potiplji rano, kako je vroča! v kletvici: maček te potiplji! *Jurč*.

potipávati, am, vb. impf. = potipovati, wieberholt betasten.

potîpek, pka, m. bie Betastung, C.

potipen, pna, adj. befühlbar, betastbar, LjZv.; - potipna stran, die schwache Seite, LjZv. potipkati, am, vb. pf. leicht betaften, betupfen, Cig.

potipljáti, âm, vb. pf. = potipkati, Cig. potipljeváti, ûjem, vb. impf. ad potipljati; oft und leicht betaften, Cig.

potipljiv, iva, adj. = potipen, handgreislich, Jan., C., M.

potipniti, tîpnem, vb. pf. = potipati, Mur., Cig.

potipováti, ûjem, vb. impf. ad potipati; betasten.

1. potir, m. = tir, bie Schneebahn, C. 2. potir, m. = odgon, ber Schub, Z., SIN.

potira, f. die Berfolgung, Habd.-Mik., Cig., Jan.; javna p., öffentliche Racheile, DZ.; potiro poslati za kom, jemanden verfolgen, Cig.; – ber Stedbrief, Cig.; — po hs.

1. potîrati, am, vb. pf. 1) nacheinander verjagen: v beg p., Bes.; - 2) ein wenig an-

treiben; p. konjiče, Zora.

2. potîrati, am, vb. impf. ad potreti; 1) zerbrechen, Z.; – le malokateremu mlajšemu je to srce potiralo, Jurč.; - 2) krava se potira = poja se, Glas.; = zopet se goni (ker se je prvič ni bilo prijelo pleme), Lašče-Erj.(Torb.); (krava se potera, V.-Cig.).

potiravec, vca, m. = zatiravec, C.

potîrjati, am, vb. pf., pogl. poterjati.

potîrki, m. pl. zadnje, najslabejše predivo, Ponikve (Št.)-Erj. (Torb.).

potirnik, m. ber nacheilende, DZ.; - prim. potira.

potîrstvo, n = odgonstvo, C.

potisk, m. 1) ber Drud, C.; - ber Rud, ber Schupf, Jan., C.; — 2) das Gedränge, M.

potiskac, m. ber Druder, ber Schieber (am Gewehre), Jan. (H.).

potiskališče, n. na potiskališću je, er ist im Gebränge, Mur.

potiskalo, n. ein Ding, welches rudt o. mittelft beffen etwas gerudt wird, ber Ruder,

potiskati, am, I. vb. impf. ad potisniti; burch Druden forticieben, Mur.; - nachichieben, Cig.; - II. vb. pf. beim Druden aufbrauchen: ves papir p.

potiskávati, am, vb. impf. == potiskovati, Mur. potiskavec, vca, m. einer, ber rudt, ber Ruder, Cig.

potiskovanje, n. das Fortschieben, Mur. potiskováti, ûjem, vb. impf. wiederholt bruden, durch Druden forticieben, ichupfen.

potîsijaj, m. = potisk 1), Jan.

potisniti, tisnem, vb. pf. ein wenig bruden; - durch einen Druck schieben, drängen; naprej p. kaj, ein wenig vormarts ichieben; p. koga v kot, skozi vrzel; sovražnika nazaj p. (zum Weichen bringen); — p. jo, sich aus bem Staube machen, Cig.; - p. za kom, = pritisniti za kom, jemanden zu verfolgen anfangen, Cig.

potisočeriti, erim, vb. pf. vertaufendfachen, C. potiscati, im, vb. pf. eine Zeitlang bruden;

potišči malo! potisiti, tîšim, vb. pf. beruhigen, M.; morje, vetrove p., C.

potîtev, tve, f. das Schwizen, Jan.

1. pótiti, im, vb. impf. 1) p. koga, jemanbem den Beg weisen, Cig.; - Beifungen geben. anleiten, belehren, C.; unterrichten, unterweisen, ogr.-C.; jaz sem ga dobro potil, ali ni me poslušal, Koborid-Erj. (Torb.); — 2) p. se, sich auf ben Weg machen, ogr.-C.; p. se v kraj (weg), C.; — 3) p. se, sich durecht finden, begreifen, verstehen, ogr.-C.; - 4) = potovati: Izraelci so celih 40 let po puščavi potili, Škrb.

2. potiti, im, vb. impf.1) ichwigen machen, Jan.; Z benetskega morja Jug čelo poti, Vod. (Pes.); – nav. p. se, schwitzen; p. se za kaj, sich um eine Sache abmuben; - feuchten, anlaufen; okna se potijo, stena se poti; — 2) ausschwißen: krvav pot p., Blut schwißen.

potkáti, tkâm, tčèm (tečèm, tkèm), vb. pf. burch Beben verbrauchen, aufweben, verweben; vso prejo p.

potlačániti, anim, vb. pf. jum Frohnarbeiter machen, Bes., SIN.

potlačenica, f. nekak nizek, močno prepečen, s soljo in kumino potresen kruh, Gor. potlačeváti, ûjem, vb. impf. ad potlačiti;

nieberbrücken.

potláčiti, tladim, vb. pf. 1) gu Boben bruden, nieberbruden; medved je žito potlačil; človeka p., jemanden zu Boden streden, Cig.; cene p., die Breise herabbruden, Cig.; - zusam-menbruden, plattbruden, einbruden; klobuk komu p.; potlačen nos; — fig. unterbrüden: ubozega p., C.; bemältigen, Jan.; sovražnik nas je potlačil, wir sind dem Feinde unter-

legen, Cig.; - bolezen ga je hudo potlačila (hat ihn hart mitgenommen), Cig.; starost me je potlacila, Jure.; - unterbruden, vertuichen, Cig.; - 2) ein wenig nieberbruden ober zusammenbruden: le potlaci malo, še boš obleke spravil v kovčeg; - p. se, sich jenten, Cig. potlakati, am, vb. pf. bepflastern, Cig., C., nk. pótlam, adv. = potle, Habd. - Mik., Mur., Prip.-Mik. pótle, I. adv. hernach, bann, Meg., Cig., Jan., Mik., C., Trub.; (,pokle"), jv7hSt.; — Il. praep. c. gen. nach: p. krsta, ogr.-C. potléči, tólčem, vb. pf. = potolči, Cig. potlej, adv. = potle, hernach, bann. pótlejnji, adj. = potlejšnji, Mur., Jan. pótlejšnji, adj. nachherig, nachmalig, Mur., Cig., Jan., Zora; nachträglich, DZ.; p. kredit, ber Nachtragscredit, DZ.; potlejšnje določbe, naredbe, Levst. (Pril., Cest.). pótlenji, adj. nachherig, C. pótler, adv. = potle, hernach, Mur., Cig., Jan., Mik., Trub., Schonl., Kast., Vod. (Izb. sp.); — (= stsl.: po tolě že, Mik.). pótleršnji, adj. = potlejšnji, C. pótlešnji, adj. = potlejšnji, Šol., C. potleti, im, vb. pf. verglimmen; oglje je potlelo; — večerna zarja je potlela, Glas. pótli, adv. = potle, M.pótlič, adv. = potle, C. potmájenec, nca, m., Cig., pogl. podmajenec. potnat, adj. schweißig, C.
1. potnica, f. die Wandrerin, die Reisende, Cig., Jan.; postreči potnici, Jurč. 2. potnica, f. 1) bas Schweißloch, die Bore, Cig., Jan., C.; - 2) potnice, bie Saarichuppen ber Rinber, C. potnik, m. 1) ber Reisenbe, ber Wanberer, Cig., Jan., C., nk., Npes.-Vraz; trgovski p., der Handlungsreisende, DZ.; - 2) neko zelišče, BlKr. potnina, f. das Reisegeld, die Reisegebür, Cig., Jan., C., DZ., nk. potniški, adj. ben (bie) Reifenden betreffend, nk. potnjak, m. der Begerich (plantago maior), Luče (Št.)-Erj. (Torb.). poto, n. = pota, die Pferbefußfeffel, Valj. (Rad), Levst. (LiZv.); tudi: pl. pota, Cig. potobákati, akam, vb. pf. mit Schnupftabal beschmuten, Bes. potočan, ána, m. der Bachanwohner, Cig. potočec, čca, m. dem. potok; das Bächlein. potoček, čka, m. dem. potok; bas Bachlein. potočen, čna, adj. 1) Bach; potočni pesek, der Flufesand, Cig. (T.); - potočna voda, das Flusswasser, Cig.; - 2) = opotočen, fugelrund, C. potocič, m. dem. potok, bas Bachlein. potocina, f. die Bachrinne (potokova struga), Vas Krn-Erj. (Torb.), Gor.; — der Abzugsgraben langs eines Acters ober einer Biese, Staro Sedlo-Erj. (Torb.). potóčiti, tóčim, vb. pf. 1) abschenfen; iz vseh sodov vino p.; danes sem vino kupil, jutri je bom potočil; - ausschenken, verschenken:

ob nedeljah veliko vina potočijo; -2) fließen machen: krvavo solzo p., eine blutige Thrane vergießen, Npes.-K.; - rollen machen: Bog potoči svoje kolo, Npes.-K.; p. jajce v jamico, vzh St.; p. zibelko, zu wiegen anfangen, Npes .- Vraz: p. se, entrollen, Cig.; zvezda se je potočila = se je utrnila (von Sternschnuppen), Z., Vrtov. (Km. k.); - p. se, sich wegbegeben, M.; Mi se od vas potočimo In vas Bogu izročimo, Npes. (BlKr.)-Kres; Mi se č'mo od tebe potočit', Bogu te hoč'mo priporočit', Npes.-K.; - p. se h komu, zu jemandem seine Zuflucht nehmen, Jsvkr. potôcje, n. 1) der Absluss, C.; — 2) das Gefälle, Jan. potôčki, m. pl. vino, ki se na zadnje potoči iz soda, Rihenberk-Erj. (Torb.). potočnat, adj. bachreich, Cig. potocnica, f. 1) bie Anwohnerin eines Baches, Cig.; — 2) das Bachwasser, Cig.; — 3) der Bachfisch, Cig.; bej. die Bachforelle, Bohinj (Gor.); - 4) navadna p., bas Sumpf-Bergifemeinnicht (myosotis palustris), Mur., Cig., Jan., Tuš.(R.); = siva potočnica, C.; -5)neka hruška, Mariborska ok.-Erj. (Torb.). potocnik, m. 1) ber Anwohner eines Baches, Cig., Jan.; — 2) der Bachfrebs, Cig.; -3) der Froscheppich, der Wassermerk (sium), Cig. potoglav, glava, adj. mit wadelnbem Ropf einhergehend, mantenben Schrittes, Mik.; potoglavo kolo, t. j. takšno, ki je tako ohlapno nasajeno ali tako vegasto, da omahuje na vse kraje, kadar na osi teče, Erj. (Torb.), LjZv., Notr., Gor.potogotiti se, im se, vb. pf. sich ein wenig ärgern. potogrob, groba, m. eine huhnerfrantheit: bie Gicht, C., jvzhSt.; - prim. potengrob, potogrom, bav. podigrab, iz lat. podagra, Levst. (Rok.). potogróben, bna, adj. giájtřrant: potogrobna kokoš, jvzh.Št.; — prim. potogrob. potogròm, gróma, m. bas Podagra, Cig.; (potigrom, Levst. [Rok.]). potoha, f. = bregulja, die Userichwalbe (hirundo riparia), C., Frey. (F.). potohod, hoda, m. bas Stinerar, DZ. pótok, tóka, m. 1) ber Bach; krvi, solza potoci, Ströme von Blut, von Thränen; — 2) od potoka do zatoka sveta, vom Unfang bis gum Ende ber Belt, BlKr.; - redkeje: potòk, tóka potokar, rja, m. ber Bachauwohner, Cig. potokoma, adv. bachweise, Cig.; stromweise, C. potolažba, f. die Beruhigung, die Troftung. potolažiti, azim, vb. pf. troften, beruhigen, beíchwichtigen; žalostnega, jeznega človeka p.; p. otroka; p. jezo, žejo; — p. se, ruhig werden: jeza, bolečina se potolaži, ber gorn, ber Schnierz mindert sich, Cig. potolažljiv, íva, adj. = utolažen, tröftbar, Cig. potolažník, m. = tolažnik, Jan. (H.). potółči, tółcem, vb. pf. 1) nieberschlagen, zersovražnika p., den Feind auss Haupt schlagen; – ves potolčen je prišel domov (ganz zer:

schlagen); — 2) beklopfen, behammern; kamen p.; - 3) ein wenig anschlagen, klopfen, pochen.

potoliti, im, vb. pf. beruhigen, befanftigen,

potoljúben, bna, adj. reiselustig, Jan. (H.). pototk, m. die Nieberlage in einem Treffen, C. potolkalo, n. ber Dubhammer (zum Abtiefen ber Reffel), Cig.

potolkljati, am, vb. pf. 1) mit leichten Schlägen behämmern; — 2) ein wenig klopfen, leicht ichlagen, C., Z.

potolmáč, m. ber Racherflarer (epiglossistes), Navr. (Kop. sp.).

potolmáčiti, ačim, vb. pf. nacheinander erflaren, verdolmetichen, Z.

potolovájiti se, ajim se, vb. pf. ein Räuber werden, Cig., ZgD.

pộtoma, adv. unterwegs, Cig., LjZv.

potomek, mka, m. ber Nachkomme, Jan.; potomki (-ci), die Nachwelt, Cig., Jan., nk.: hs., rus.

potomer, mera, m. ber Begmeffer (Hobometer), Cig.(T.).

potomstvo, n. die Nachtommenichaft, Cig., Jan., nk.; - hs., rus.

potomtêga, adv. hernach, Trub.-Mik. potomtêga, adv. hernach, C., ogr.-Raič (Nkol.). potonika, f. die Bfingstrose (paeonia officinalis), Tuš.(R.).

potóniti, tonem, vb. pf. allmählich oder nacheinander in einer Aluffigfeit verfinten; ladja potone; — ertrinten; ljudje so z večine potonili, LjZv.

potonjenec, nca, m. les, ki na dnu struge oblezi, bas Sintholz, Kamnik (Gor.).

potonka, f. = potonika, die Baomie, Jan.; (bie Betonie, Z.).

potop, topa, m. bas Unterfinten; bas Ertrinten; Spomin v potopu mine, Preš.; vesoljni, občni p., die Sintflut; = vsega sveta p., C.

potópen, pna, adj. Diluvial, Jan., Cig. (T.); potopna tvorba, das Diluvialgebilde (geol.), Cig.(T.)

potopilo, n. bas Gefent (bei ben Fischern am Nege), Cig.

potopls, pisa, m. die Reisebeschreibung, Jan., Cig. (T.), nk.

potopîsec, sca, m. ber Reisebeschreiber, Cig., nk. potopisen, sna, adj. zur Reifebeichreibung gehorend, itinerarisch, Cig., nk.; potopisni očrt, die Reisestige, Cig.; potopisne ertice, Reise-Mizzen, nk.

potopisje, n. coll. die Reisebeschreibungeliteratur, Cig., nk.

1. potopiti, im, vb. pf. 1) versinken machen, verfenten; p. ladjo, bas Schiff in ben Brund

bohren; ertrinten machen, ertranten; da me vodeni valovi ne potope, Dalm.; mlade macke, pse p.; - unter Baffer fegen, überschwemmen, Cig.; - p. se, versinten: ladja se je potopila; vsi ljudje, ki so bili na ladji, so se potopili; — 2) eintauchen, untertauchen, Jan.; - 3) durch Schmelzen verbrauchen, verschmelzen, Cig.

2. potopiti, im, vb. pf. ftumpf machen! nož p., C.

potôpka, f. = pondirek, Cig.

potopljenec, nca, m. ber Ertruntene, Jan. (H.). potopljenka, f. die Ertrunkene, Jan. (H.). potopnica, f. (posoda) p., das Gentgefäß, DZ.

potopnina, f. bas Diluvialgebilbe (geol.), Cig. (T.); pl. potopnine, das Diluvium, Cig. (T.). potôrčina, f. = prvi mošt, Rihenberk - Erj.

(Torb.); — prim. utorčati se.

potoriti, im, vb. pf. verzetteln, C.; - befleden: p. si dušo, C.; tudi: potoriti; - prim. toriti. potorôški, adj. potoroško kolo, igrača majhnim otrokom: v precep vtaknjeno kolesce, s katerim vozijo po tleh, Malhinje-Erj. (Torb.). potoški, adj. = potočen, Bach, Cig.

pototorati, am, vb. pf. ein wenig auf bem Horne blafen, tuten, Kor .- M.

potovanje, n. bas Reisen, bas Banbern, bie Reise, die Wanderung, Mur., Cig., Jan., C., kajk.-Valj.(Rad), nk.

potovarisati, am, vb. pf. zum Gefellschafter nehmen: p. koga, Guts. (Res.).

potovárišiti se, arišim se, vb. pf. Ramerabichaft ichließen, Let.; sich vergesellschaften, M. potováti, üjem, vb. impf. reisen, wandern,

Mur., Cig., Jan., ogr., kajk.-Valj.(Rad), nk.; pótovati, *Dict*.

potovavec, vca, m. ber Reisende, Jan.

potovavka, f. bie Reisende, Jan.

potovka, f. die Frau bes Boten; - bie Botin. LjZv.; — prim. 3. pot. potovnica, f. die Reiseurlunde, Jan. (H.); —

die Marschroute, Jan. (H.).

potoževáti, ûjem, vb. impf. oft klagen, Z.

potožiti, im, vb. pf. flagend vorbringen, flagen; p. komu svojo nadlogo; Bogu bodi potoženo! Gott sei es getlagt! - p. se, sich beflagen ..

potrackáti, âm, vb. pf. verzetteln, verfchleudern: na potovanju se veliko potracka, Polj.; potrackan = pokabljan, Polj.

potrantáti, âm, vb. pf. = potratiti, C.

potrápiti, trâpim, vb. pf. niederichlagen (?): ves potrapljen oči pobesi, Glas.; p. skrbi, Glas. potrapljáti, âm, vb. pf., Jan., Glas., pogl. potrepljati.

potrata, f. bie Berichwendung, übermäßiger Aufwand, ber Lugus; to je p., bas ift Berschwendung.

potráten, tna, adj. verschwenderisch; p. človek; potratno življenje; - fostspielig, Lugus, Jan., nk.; potratni izdelek, die Lugusware, Jan. potrâtež, m. = potraten človek, Cig.

potratina, f. die Berichwendung, Trub .- Mik., C. potratiti, im, vb. pf. unnothwendigermeise verbrauchen, vergeuden, verschwenden; p. denar,

potratljiv, iva, adj. verschwenderisch; potratljivo živeti, Sol., C.

potratnež, m. ber Berschwenber, Mur., Cig. 1. potratnica, f. die Berichwenderin, Cig., Rog.-Valj.(Rad).

2. potratnica, f. bas Schneeglodchen (galanthus nivalis), C.

potratnik, m. ber Berschwenber, Cig., C., M., Dalm.-Valj. (Rad).

potratnina, f. die Luxussteuer, Jan., C. potratnost, f. 1) die Berschwendungssucht;—2)

bie Rostspieligseit, Cig., Jan.
potrda, f. die Bestätigung, die Approbation,
Cig. (T.), DZ.; pravilo na potrdo vladi po-

dati, Navr. (Spom.).

potêdba, f. 1) bie Bestärkung, Cig.; — bie Firmung, C.; — 2) bie Bestätigung, bie Bestästigung, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Nov.; v potrdbo, urtund, Cig.; kupni list z izgovorki in potrdbami, Skrinj.; das Certisicat, Cig.(T.); pismena p., die schristliche Bescheinigung, Cig.; — die Gutheihung, die Sanction, Cig., Jan.; p. kazni, die Strassant, Cig.(T.).

— bie Bejahung, Cig. (T.).
potfden, dna, adj. Bestätigungs, Cig.; Ratifications, Jan.; potfdno pismo, Cig.

potrditen, ina, adj. beträftigend, Bestätigungs, Mur., Cig., nk.; — Gutheißungs.: potrditni ogled, bie Collaubierung, DZkr.

potralio, n. die Bestätigung, C., nk.; — ber Bestätigungsichein, Cig., C., nk.; prejemno . p., die Empfangsbestätigung, Jan., DZ.; — die Gutheißung, die Sanction, Cig., Levst. (Pril.).

potraftev, tve, f. 1) bie Befestigung, bie Confirmation, Jan.; — 2) bie Bestätigung, bie Beglaubigung, Cig., Jan., M., nk.; — bie Gutheißung, bie Billigung, bie Sanction, Cig., Jan.

potfditi, im, vb. pf. 1) hart machen, harten, Jan.; p. se, hart werden, Cig.; kri se je potrdila, Cig.; noge so se mu potrdile, Cig.; (fig.) srce se mu je potrdilo, Cig.; — 2) bestärlen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; p. koga v čem, v hudobnosti, v veri, Cig.; — 3) befraftigen, bestätigen; s prisego p., mit bem Eide befräftigen; p. radun, prejem; pismeno p., fchriftlich bestätigen, bescheinigen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; s krvjo p., mit bem Blute besiegeln, Cig.; - p. se, sich bestätigen; — bejahen; vse p., zu allem ja sagen, Cig.; - gutheißen, genehmigen, approbieren, sanctionieren; postavo, sklep p.; - p. (za vojaka), für tauglich erflären, affentieren, Cig.; p. na vojsko, Levst. (Nauk); niso ga potrdili.

potêdnica, f. das Certificat, Cig. (T.), Nov., DZ. potrdník, m. 1) der Stärfer, Mur., C.; — 2) der Bestätiger, Cig.;—der Genehmiger, Cig. potrdnína, f. das Bestätigungsgeld, Cig.

1. potręba, f. die Noih, das Bedürfnis; drez potrebe, ohne Noth, unnöthigerweise; po potrebi, je nach Bedarf; črez potredo imeti, mehr als nöthig haben; za potredo, zur Noth; za domaćo potredo, sur Noth; za domaćo potredo, für den Hangel seden, Cig.; neogidna p., unumgängliches Bedürfnis, Cig.; — potreda je, es ist nöthig, es thut noth; — treda je; Kristusu di ne

bilo p. umreti, Trub.; krvava p. je, es thut sehr noth; ni učitelja nad potrebo, uči potreba iskat' hleba — Noth schärst ben Bit, Cig.; potreba prebija železna vrata, Zv.; — bie Nothburst; k (svoji) potrebi iti.

2. potręba, f. = potrebi, otreba, die Rach-

geburt, Cig., Levst. (Rok.).

potrębek, bka, m. das Bedürfnis, ber Bebarf, C.

potrében, bna, adj. 1) bedürftig; p. biti, ein Bedürfnis haben; bedürftig sein; nisem p., ich habe kein Bedürfnis; p. biti česa, einer Sache bedürfen; pomoči, tolažbe, sveta p.; krvavo p., in hohem Grade bedürftig; bürftig, mitteslos, Cig.; — 2) nöthig, nothwendig; potrebne stvari si nakupiti; vse, kar je potrebno, imeti.

potrebi, f. pl. die Rachgeburt, Ljub.

potrębica, f. dem. 1. potreba; ein fleines Bebürfnis, Krelj-M., Ravn.-Valj. (Rad).

potrebinja, f. = 1. potreba, Kot pri Koboridu-Erj. (Torb.).

potrébiti, im, vb. pf. allmählich (bas Unbrauchsbare) aussicheiben, burch solche Aussicheibung puten, säubern, reinigen; p. blato iz jarka; p. jarek; p. mah po drevju; p. drevje; p. želodec, ben Wagen reinigen, Cig.

potrebljati, am, vb. impf. ad potrebiti; ausscheiben, ausrotten, M.; reinigen, puten: lepe
besede potrebljajo steze in pota = ein gutes
Mort sindet eine aute Statt Cie.

Bort findet eine gute Statt, Cig. potrobnica, f. die Bedürftige, Jan. (H.). potrobnik, m. der Bedürftige, Z., Slom., nk.; potrobnika goniti od praga. Zv.

potrebnják, m. = stranišče, ber Abtritt, Cig. potrébnost, f.1) bie Bedürftigkeit; — bie Dürftigkeit;—2) bie Nöthigkeit, bie Nothwendigkeit. potrebőča, f. 1) = 1. potreba, bie Noth, das Bedürfnis, ogr. - C., M.; — 2) das Erforbernis, der Bedarf, Jan., C.

potrebováti, ûjem, vb. impf. 1) nöthig haben, bebürfen, brauchen; pomoči p.; potrebujem tvojega krsta, Ravn. - Mik.; kaj (česa) potrebuješ? koliko potrebuješ? vse, kar (česar) potrebujem; — 2) verlangen, forbern: p. od koga s kapitalom tudi obresti, Brdo(Gor.)-Svet.(Rok.); dolžnost od nas potrebuje, C. potrebovavec, vca, m. der Consument, Cig.

(T.); (tudi: rus.).

potrēdščina, f. 1) die Bedürftigseit, die Noth,

Dict., Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad); —

2) der Bedarf, das Erfordernis, Cig., Jan.,

nk.; — potredščine, die Requisiten, Jan.,

Cig. (T.), nk.; p. za gospodarstvo, der fundus

instructus, DZ.; pristojne potredščine, das

Bugehör, Jan.(H.).

potrebusen, sna, adj. am Bauch befindlich, Bauch, Cig. (T.); potrebusna dlaka, bas

Bauchhaar, Cig.

potrebûšnica, f. das Bauchfell, Erj. (Som.). potrefnáti, âm, vb. pf. = potrohnjati, Z. potreknáti, âm, vb. pf., V.-Cig., pogl. potrohniati.

potrénje, n. bie Bernichtung: na njih potih je potrenje in nesreča, Jap. (Sv. p.); ne bo

trpel njih potrenja, Slom.; strašno p. izkusiti, Vod. (Izb. sp.).

potrépati, trépljem, -páti, âm, vb. pf. mit einem flachen Körper schlagen: p. gnoj na vozu, da se ne raztrese, Notr.; - freundlich klopfen: p. konja po vratu, Vrt.; p. rezgetajočega konja po prsih, Jurč.; po plečih koga p., SlN.; p. z nogo, leicht stampsen, Vrt.

potrepetati, etam, etem, vb. pf. ein wenig zittern, erbeben.

potrepljati, am, vb. pf. fanft ichlagen, flopfen, Jan., C.; p. koga po rami, Glas.

potrès, trésa, m. das Erdbeben; nocoj je bil hud p

potresáč, m. kdor z glavo potresa, ber Schlottertopf, Cig.

potręsanje, n. 1) das Schütteln; — 2) bas Einstreuen, bas Beftreuen.

potrésati, am, vb. impf. ad potresti; 1) wieberholt ein wenig schütteln o. rütteln; hruške, jablane p.; — z glavo p., zeitweise mit dem Ropfe schütteln, Cig.; — p. z glasom, tre-mulieren, Cig. (T.); — beben machen, M.; - 2) wiederholt streuen: pticam zrnja p., Cig.; - wiederholt bestreuen; p. kaj s cukrom, s poprom, Cig., Jan.

potręsek, ska, m. die Ericutterung: potreski, bas Rütteln, bas Benteln, C.

potrésen, sna, adj. 1) Erbbeben : potrêsni pas, bie Erbbebengone, Jes.; - 2) gum Beftreuen bestimmt: potresni cuker, ber Streuaucter. C.

potreskávati, am, vb. impf. = potreskovati; prasseln: ogenj potreskava, nk.

potreskováti, üjem, vb. impf. wiederholt fra-

chen: grom potreskuje za gromom, DSv. potresniti, tresnem, vb. pf. erbeben machen, erschüttern, Z., ogr.-C. potresomèr, méra, m. das Seismometer, Cig.

(T.), Jes., LjZv.

potresováti, ûjem, vb. impf. = potresati; 1) fcutteln, rutteln; - 2) ftreuen, beftreuen. potresti, tresem, vb. pf. 1) ein wenig ichnitteln

o. rütteln; hruško p.; potreslo je vso hišo; p. koga za ušesa, jemanden bei ben Ohren schütteln; z glavo p., den Ropf schütteln, Cig.; potresti se, eine Beitlang gittern, erbeben; hiša se je potresla; - 2) ein wenig streuen; zrnje p. pticam; p. soli v juho; - bestreuen; s cukrom, z moko p. kaj.

potręsva, f. to, s cimer se potresajo povitice,

potréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. 1) burch Reiben verbrauchen, aufreiben, Cig.; - zermalmen, Cig.; - 2) brechen, beschädigen; bo pač kdo rad imel otroka, ki vse potare, Ravn. - Valj. (Rad); kolo se je potrlo, bas Rad ist gebrochen; potrt (potren, St.), ge-brochen; — (moralisch) niederschlagen: to ga je zelo potrlo, ves potrt je; potrt, zerinirscht, Cig., Jan.; - ungiltig machen: pismo p., eine Urfunde umftoßen, BlKr.-M.; sego p., eine Sitte abbringen, C.

potrga, f. das Zerrissene, zerrissene Rleider: potrgo ošiti, Ravn. (Abc.).

potrganec, nca, m. das vom Wolfe niedergeriffene Bild, ber Burf, Cig.

potrgati, trgam, vb. pf. nacheinander abreißen; na vrtu vse rože p.; gumbi so se mi potrgali; - ali ste že potrgali, habt ihr bereits die Beinlese beendet? - p. panj, die Bienen ausbrechen, Cig.; - nacheinander gerreißen, verreißen; veliko obleke p.

potrihis, m. der Braffer, Habd .- Mik.

potrípati, trîpam, pljem, vb. impf. 1) blinzein, Z.; - 2) zuden, Z.

potrjaten, ina, adj. befraftigenb, Cig.

potfjati, am, vb. impf. ad potrditi; 1) bestarten, Cig.; p. v veri, Cig.; kritika pisatelja potrja v dobrem, Str.; - 2) bestätigen, befraftigen, Cig., Jan., M.; - gutheißen, Cig.; ni mogel potrjati graščakovega življenja, Jan.; — ratificieren, Jan.; — p. za vojake, affentieren, Cig.

potrjavanje, n. = potrjevanje; bie Firmung, ogr.-C.

potrjávati, am, vb. impf. = potrjevati, (potrdjavati) ogr.-Valj.(Rad).

potéjenec, nca, m. ber Befirmte, ber Firmling, C.

potrjenje, n. 1) bie Bestärfung, die Firmung, Cig., ogr. - C.; - 2) bie Bestätigung, bie Betraftigung; bie Approbation, die Sanction, Cig., Jan.

potrjenka, f. die Gefirmte, weiblicher Firmling, C.

potrjeváti, ûjem, vb. impf. ad potrditi; 1) barten, Jan.; - 2) beftarten; - 3) beftatigen; - gutheißen, genehmigen; p. radunc. potrjilo, n. = potrdilo, Jan.; kdor moldi, potrjilo govori, Jurč.

potfkati, tikam, vb. pf. (ein wenig) flopfen, pochen, antlopfen; na duri, na okno p.

potrkavanje, n. wiederholtes Alopfen; Unichlagen an die Gloden, bas Glodenfpiel, Gor. potrkávati, am, vb. impf. = potrkovati; wiederholt antlopfen; - an bie Bloden anichlagend läuten, Gor.

potrkljati, am, vb. pf. leife antlopfen, Mur., Jurč.; Marija je prvokrat potrkljala, Npes.-Kres; — leicht mit ber Hand schlagen, klopfen, Cig., Jan.; p. koga na ramo, Zora.

potrkljávati, am, vb impf. ad potrkljati; wieberholt leise anklopsen, Mur.; — leicht mit der Sand ichlagen, flopfen, Cig.

potfkniti, trknem, vb. pf. 1) antlopfen, M.; - 2) p. se, = potekniti se, C.

potrkováti, ûjem, vb. impf. ad potrkati; wieberholt flopfen, antlopfen, Cig.; - z glavo p., mit bem Ropfe wadeln; z glavo potrkujoč peti, Jurč.

potêkva, f. eine Art Holzbirne, jvzhSt.

potrmuljec, lica, m. ber Ropfhanger, Cig. potrmuljiti se, uljim se, vb. pf. ein finsteres Beficht machen, progen, Cig.; - prim. trma. potrnáti, âm, vb. pf. = pobiti, polomiti, zufammenhauen, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); koren: ter-; prim. treti.

potrobentati, am, vb. pf. ein wenig die Trom= pete blafen.

potrobiti, im, vb. pf. ein wenig ins horn blafen. potroba, f. ber Berbrauch, bie Consumtion,

potrohnéti, ím, vb. pf. allmählich vermodern. potrohnjáti, âm, vb. pf. unnüt o. unnöthigerweise verbrauchen, Cig.

potrôjen, jna, adj. ternar (chem. etc.), Cig. (T.).

potrojeváti, ûjem, vb. impf. ad potrojiti, Jan. (H.).

potrojíti, im, vb. pf. verdreisachen, Cig. (T.), C., Vrt.; p. se, sich verdreisachen, LjZv.

potrojka, f. der Dreisat, bie Regelbetri, Cig., M.

potròs, trósa, m. 1) = potres, Kremp.-M.; - 2) kar se zverem v hosti potrosi, V.-

potrositi, im, vb. pf. 1) burch Streuen aufbrauchen, verstreuen: ves jedmen p. kuretini, Cig.; — verzetteln, M.; ausbrauchen, verthun, Cig.; schlecht anbringen, Jan.; veliko denarja p. za nepotrebne redi, jvzhšt.; Bodem dosti potrosila, V vsaki ošteriji pila, Npes.-K.; — 2) ein wenig streuen, ausstreuen; p. okoli desa, etwas umstreuen, Cig.; p. žaganja po sobi, peska po stezici; — bestreuen: p. kaj s cukrom, z moko.

potros, m. ber Berbrauch, ber Aufwand, Z.;

- die Behrung, C.

potrosarina, f. die Berzehrungssteuer, Cig.(T.), Nov.

potrosati, am, vb. impf. ad potrositi; bestreuen, Cig.

potrošek, ška, m. ber Berbrauch, die Consumtion, Mur., Cig.(T.); imam mleka dosti za svoj potrošek, Svet.(Rok.); — ber Auswand, die Auslage, Dict., Cig., Jan.; državni p., der Statsausmand, DZ.; potroški, die Unstosen, Mur., Cig., Jan.; die Ausgaben, Erj. (Izb. sp.).

potrošen, šna, adj. 1) Berbrauche: potrošeni davek, bie Berbrauchesteuer, bie Consumabgabe, DZ, DZkr.; potrošno blago, Consumtionsartites, Cig.(T.); potrošno društvo, ber Consumverein, DZ.; — 2) — kdor mnogo troši, Svet.(Rok.); — 3) tostspielig, mit Kosten verbunden, Cig., Jan.; potrošno, verschwenderist, C.

potrosenje, n. die Berbrauchung, die Beraus-

gabung, Cig.

potrošítí, ím, vb. pf. verbrauchen; veliko časa p., viel Zeit aufwenden, kajk.-Valj. (Rad); — aufzehren, verzehren, Mur., Cig., ogr.-C.; peklenski ogeni ne potroši, Guts.(Res.); — consumieren, Cig.(T.), DZ.; — verausgaben; veliko denarja na zidanje p.; po poti veliko p. potrošljiv, íva, adj. der gerne große Auslagen macht. C.

potrośník, m. 1) ber Berbraucher, Cig.; — ber Berschwender, C.; — 2) die Cichorie ober Begwarte (cichorium intybus), (tudi: potrôšnik), Cig., Jan., Tuš., DZ.

potrošnína, f. bie Berbrauchsabgabe, bie Bersgehrungssteuer, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Levst. (Nauk), DZ.

potrošnînski, adj. Berzehrungesteuer-: potrošninske linije, DZ.

potrošnost, f. 1) bie Reigung zur Berfchwenbung, Svet. (Rok.); — 2) bie Kostspieligkeit, Cig.

potrpa, f. bie Gebulb, C.

potfpen, pna, adj. gebuldig, tolerant, langmuthig, Cig, Jan.

potrpéti, im, vb. pf. 1) sich gebulben, sich in Gebulb sassen; le potrpi se nekoliko, kmalu bo bolje; kaj hočemo! človek mora potrpeti; — gebulbig ertragen: vse p.; — 2) = utrpeti, entbehren, C.; laže je vina potrpeti nego kruha, Notr.

potrpévati, am, vb. impf. Gebulb haben: opat je iz prvega potrpeval ž njim, Jurč.

potrpež, m. die Gebuld, Mur., Cig.; p. me mine, es vergeht mir die Gebuld, LjZv.; (potrpež, ęża, Mur.).

potrpėžen, žna, adj. = potrpežljiv, Mur., Vod. (Bab.).

potrpežljiv, íva, adj. gebulbig, bulbjam; p. biti; potrpežljivo poslošati koga; p. je kakor angel, cr hat eine Engelsgebulb, Jan.

potrpežljívost, f. die Gebuldigfeit, die Dulbs samfeit, die Gebuld; p. v nadlogah.

potrpljenje, n. die Gedulb; p. imeti s kom; p. železna vrata prebije, — Gedulb bringt Rosen, Cig.; tudi: potrpljenje.

potrpljiv, íva, adj. = potrpežljiv, Mur.; ſange müthig, Cig., Jan.

potrpljívost, f. die Gebuld, die Langmuth, die Rachlichtigkeit, Cig., Jan.

potépnost, f. = potrpljivost, Cig., Jan.; verska p., religiöse Toleranz, Cig., potrpoléti, im, vb. pf. aufsladern, Cig., C.,

potrpoieti, im, vo. pj. aujiaderi, Cig., C.,
Levst. (Zb. sp.).

potitost, f. die Riedergeschlagenheit, die Berknirschtheit, C.

potrûd, m. = potruda, Cig. potrûda, f. die Bemühung, C.

potruditi, trudim, vb. pf. bemuhen: p. koga, Cig.; nav.: p. se, sich die Wühe nehmen, sich bemuhen.

potrûp, m. das Berbrechen, C.

potrúpati, pam, pljem, vb. pf. zertrůmmern, zerichlagen: toča je vse potrupala, BlKr.; — pojesti; (prim. potrupčen).

potrûpčen, čna, adj. kdor veliko pojé ("potrupa"), Svet. (Rok.).

potrüpek, pka, m. nav. pl. potrupki, Scherben, C. potrupiti, im. vb. pf. zerichlagen, zertrümmern, Jan., C.; potrupljen lonec, Slom.; posode so se potrupile, Glas.

potučiti, tūčim, vb. pf. fett oder feist machen, ogr.-M., C.; p. se, sett, bid werben, ogr.-

potûha, f. 1) die Hehlerei; potuhe se ogibati; DZ.; — ber Unterschlei; potuho dajati, Unterschleif geben; p. dajati tatovom; potuho dajati otroku, die Fehler eines Kindes ungestraft hingehen lassen; — 2) — potuhnjenost, die Berstellung, die Tüde, Jan.

potuhar, rja, m. ber Hehler, C. potuhljivka, f. = potuhnjenka, Preš.

potuhniti, tuhnem, vb. pf. 1) verloschen (trans.): ogenj p., C.; p. se, erlöschen, C.; - 2) stille merben, Mik.: (= p. se, Mur., C.); - 3) verheimlichen, vertuschen, C.; - p. se, sich buden, Cig., Jan.; sich versteden: p. se kam, C.; -. se, sich verstellen, sich verleugnen; bes. fich gefühllos stellen; potuhnjeno gledeti, verstohlen bliden; potuhnjen, tudisch. potuhnjenec, nca, m. 1) ber Dudmaufer; -2) neki hrošč: ber Trostopf (anobium pertinax), C. potuhnjenka, f. die Dudmauserin. potunjenost, f. die Tude, die Schalthaftigfeit. potuhováti, ûjem, vb. impf. ad potuhniti; p. se, sich berftellen. potujčenec, nca, m. ber Entnationalifierte, nk. potújčenje, n. die Entnationalisierung, nk. potujčenka, f. die Entnationalifierte, nk. potujčevanje, n. die Entnationalisierung, nk. potujčeváti, ûjem, vb. impf. ad potujčiti, Jan., potujčiti, im, vb. pf. ber eigenen Ration fremb machen, entnationalifieren, Cig., Jan., nk.; p. se, ber eigenen Nation fich entfremben, entnationalisiert werben, eine frembe Nationalität annehmen, Cig., Jan., nk. potujeváti, ûjem, vb. impf. ad potujiti, Z. potujíti, ím, vb. pf. = potujčiti, Cig., Raič (Let.), SIN. potukavka, f. bie Dudrebe, C. potukniti, tuknem, vb. pf. 1) untertauchen (trans.), Dict.; p. se, untertauchen, Cig.; einfinten, C.; - 2) p. se, fich buden, Mur., trava se potukne. bas Gras neigt fich, (fo bajs die Genfe barüber hinweggleitet), Jan.; Mur., Dan (Posv. p.); - prim. nem. fich buden. potúliti se, ûlim se, vb pf. pogl. podhuliti se. poturčenec, nca, m. ber ein Turte (Dohamebaner) geworden ift, ber Turcifierte, Z., nk. poturčenják, m. = poturčenec, Navr. (Let.). poturcenka, f. bie eine Türtin (Dobamebanerin) geworben ift, die Turcifierte, Z. poturčeváti, ûjem, vb. impf. ad poturčiti. poturčiti, turčim, vb. pf. gu(m) Turten, turtifch machen, turcifieren ; p. se, ein Türke werden, ben mohamebanischen Glauben annehmen. potusiti, im, vb. pf. loschen, bampfen, C.; prim. potuhniti. potva, f. = potovanje, bie Reise, Npes.-Jan. (H.).potvara, f. das Missgebilbe, Jan.; die Missgeburt, Zora; - hs. potváriti, im, vb. pf. niedergeschlagen o. betrübt machen, Jan.; potvarjen, niebergeschlagen,

bestürzt, Jan., C., Bes.

C., Nov., SIN.; - hs.

stellen, SIN.; (hs.).

potica, povitica.

(Rad).

potvíca, f. Cig., Levst. (Zb. sp.), Dol.; pogl.

potvora, f. die Mifsbildung, bas Monftrum,

potvorîtelj, m. ber Berleumber, kajk. - Valj.

potvoriti, im, vb. pf. 1) verleumben, kajk .-

Levst. (Rok.); - schmähen, C.; - 2) ent-

poubijati, am, vb. impf. = pobijati, tobtichlagen, Bes., Zora: poubiti, bijem, vb. pf. nacheinander todtichlagen, Prip.-Mik. poubóžen, žna, adj. armlich, armselig, C. poučávati, am, vb. impf. = poučevati, nk. poûček, čka, m. ber Lehrsaß, C. poucen, ena, adj. belehrend, bibattifch, Cig. (T.), nk.poučénje, n. bie Belehrung, (poučenjè), ogr.-Valj.(Rad). poučevânje, n. der Unterricht, Cig. (T.), nk.; nacin poucevanja, die Lehrmethode, znanost p., die Dibattit, Cig.(T.). poučeváti, ûjem, vb. impf. ad poučiti; Lehren ertheilen, belehren, Cig. (T.), nk.; — unterrichten, nk. poučilo, n. die Belehrung, DZkr.; die Inftruction, Levst. (Nauk); tenko p., eine pracise Instruction, Levst.(Močv.). poučíti, ím, vb. pf. belehren, unterweisen, Cig. (T.), nk.poučljiv, íva, adj. belehrend, Levst. (Nauk), nk. poudán, adj. ergeben: p. v božjo voljo, C. poudâr, m. = poudarek, Cig. poudarek, rka, m. der Rebeton, Cig., Jan., nk.; — der Nachdrud, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; s poudarkom izgovoriti, Cig. poudariti, arim, vb. pf. hervorhebend betonen, nk.; den Rachbrud auf etwas legen, Z., nk. poudárjati, am, vb. impf. ad poudariti; 1) betonen, ausbrücklich hervorheben, Cig., Jan., nk.; — 2) wiederholt schlagen, klopfen: vsi ljudje so na svoje prsi poudarjali, Schonl. poudárno, adv. nachdrudlich, Cig.(T.). pouiti, idem, vb. pf. nacheinander entfommen, entfliehen, (poujti) M. poujeti, jamem, vb. pf. nacheinander fangen, einfangen. pouk, m. die Unleitung, Cig.(T.); ber Unterricht, Cig.(T.), nk.; šolski p., nk. poulicar, rja, m. ber Gaffenbettler, Cig. poulicen, čna, adj. Gassen, Jan., nk.; p. po-stopac, Vest.; — pobelhast, Cig.(T.). poulienjak, m. ber Baffenbube, nk. poumen, mna, adj. vernunftgemäß: philosophisch, V.-Cig. pouméti, mêjem, vb. pf. verstehen: to sem jaz tako poumela, Svet. (Rok.); — p. se, sid) verständigen: p. se s kom, C., Z. poumiti se, im se, vb. pf. sich befinnen, C. poumljati se, am se, vb. impf. ad poumiti se; allmählich einsehen, Z. poumnost, f. bie Bernunftmäßigfeit, Cig. (T.). poupati se, am se, vb. pf. sich getrauen, magen, ogr.-C pouriti, urim, vb. pf. 1) beschleunigen: stopinje p., Cig., Glas.; — 2) p. se, sich ein wenig üben, C. pousmrtiti, im, vb. pf. nach ber Reihe töbten: p. druhal, Cv. poustaven, vna, adj. verfassungemäßig, DZ. poustiti, im, vb. pf. aufhegen, ogr.-C. poustiti se, ustim se, vb. pf. ein wenig prablen,

eine Prablerei aussprechen, Cig.

použîtek, tka, m. ber Genufs, C.; - ber Berbrauch, ber Consum, Cig., Jan.; kraji z večjim použitkom, DZ. použíten, tna, adj. 1) Consumtions, Cig.; pouzîtno mesto, ber Berbrauchsort, DZ.; použitno blago, ber Consumtionsartifel, Cig.; - 2) = užiten, genießbar, Jan.(H.). použíti, zijem, vb. pf. genießen, verzehren; p. kruh, malico, sv. hostijo; do dobrega p., ausgenießen, Cig.; - aufzehren, verbrauchen, consumieren, Cig., Jan. použitje, n. ber Genufe, die Beripeisung. používanje, n. bas Benießen, bas Bergebren. používati, am, vb. impf. ad použiti; geniegen, povaba, f. die Einladung, Cig., M.; povaba v večnost, Slom. povabic, m. bet Einlader, Mur., Mik. povabiten, ina, adj. Einlabungs: povabiini list, Cig., nk. povabitnica, f. bie Einladungstarte, C. povabilo, n. bie (mundliche o. fchriftliche) Einladung; na tvoje prijazno p., auf beine freundliche Einladung bin; p. prinesti, dobiti. povábiti, im, vb. pf. einladen; p. koga na kosilo, na veselico. povábljati, am, vb. impf. ad povabiti, Z., nk. povabljenec, nca, m. ber Geladene, ber Baft, Cig., Jan. povábljenka, f. die Geladene, der weibliche Saft, Cig., Jan. povabnína, f. das Ladegeld, Cig. 1. pováditi, vádim, vb. pf. p. koga = razžaliti, C.; - p. se = svaditi se, sich zerzanten, in Streit gerathen, ogr.-C. 2. povadíti, ím, vb. pf. Jarn., Cig., Jan., pogl. povoditi. povagati, am, vb. pf. 1) nacheinander magen, vermagen: vse p., Cig.; - 2) p. na kaj, auf etwas Gewicht legen, Gor. povajanje, n. der Umgang, kajk.-Valj. (Rad). povajati se, am se, vb. impf. Umgang pslegen: p. se s kom, kajk.-Valj.(Rad). povat, vála, m. 1) bas Nieberwerfen, Valj. (Rad); - 2) ber Fußboben, C.; - ber Dach. boben: na povalu = na dilah, C.; - 3) ein Gerüst, um barauf zu stehen, C. povaliti, im, vb. pf. 1) ein wenig malgen; p. se po travi, sich auf bem Rafen ein wenig malgen; - niederwerfen, C.; p. travo, bas Gras abmähen, Notr.-Z.; drevo p. (fallen), Cig., C., Notr. - Z.; p. koga s konjem, jemanben Boben reiten, Cig.; - beschniugen, C.; - p. se, geboren werden (von Thieren), Z.; — 2) p. kaj, mit einer Balze über etwas fahren: p. proso, Zora; — platten, Cig. povaljanec, nca, m. ein beschmutter Mann, C. pováljanica, f. ein schmuziges Beib, C. pováljati, am, vb. pf. 1) ein menig malgen; testo z roko p. v moki; p. se po trati, sich ein wenig auf bem Rafen malgen; - beichmuben, Cig., Jan., Polj., jvzh St., BlKr.; p. se, sich beschmuten, Cig.; vsa se je povaljala, ves povaljan je, jvzhšt., BlKr.; — 2)

povaljek, ljka, m. die Balze, Nov. povaljeváti, ûjem, vb. impf. ad povaljati; hin und her malzen: vroc kos p. po ustih, Zora. povaljuh, m. ber Bielichlafer, ein trager Menich. povâlnica, f. = potica, povitica, C., Notr., Dol.; ein strubesartiger Kuchen, Rib.-M.; bele povalnice komu urezati, Zv. povainik, m. ber Strubel (jed), C. povánčati, am, vb. pf. bemerten, Guts., Mur.; božjo podobo p. ino spoznati, Guts. (Res.); beachten: p. kaj, na kaj, St.-Cig.; povančaj na to, kar ti zdaj povem, Jarn. (Sadj.); blagor otroku, kateri na svet očeta in matere povanča, Slom. povančica, f. eine Art Ruchen, Npes. - Z., C.; - nam. povalnicica.? povápniti, im, vb. pf. = poapniti, mit Rast überziehen, Mur. povardejáti, dénem, vb. pf. probieren, C. povardeti, denem, vb. pf. probieren, versuchen, SlGor. povardévati, am, vb. impf. ad povardeti, Slpovarek, rka, m. bas Roch, Jan.(H.). povariti, im, vb. pf. (beim Schmieden) bas Gifen mit Sand bestreuen, Cig. povárovati, ujem, vb. pf. eine Beitlang achtgeben, hüten, Cig., C. povasovati, üjem, vb. pf. ein wenig bei ber Racht im Dorfe herumschwärmen, "fensterln", Z.; abende ober in ber Racht gu einem Besuche zusammentommen: p. pri mrlicu, Jurc. považati, am, vb. impf. ad povoziti; über jemanden ober etwas fahren: überführen, Cig. povážen, žna, adj. magerecht, Cig. povdôtž, adv. nach ber Lange, C. povecanje, n. die Bergrößerung; p. prostornine, die Bolumenvergrößerung, Cig.(T.). povečati, am, vb. pf. vergrößern; p. v desetero, verzehnsachen, Cig. povecava, f. bie Bergrößerung, Jan (H.). povecba, f. bie Bergrößerung, C. poveček, čka, m. bie Bergrößerung, bie Bunahme, DZ.; die Bermehrung, C. povêčem, adv. = povečema. povecema, adv. größtentheils, C. povečerčič, m. = povečerek, Ist.-Nov. povecerek, rka, m. ein Imbijs nach dem Nachtmahl, Cig., Svet.(Rok.), Tolm.; - ber Rachschmaus, der den Leuten gegeben wird, die in ber Nacht die Hirse austreten; jed po vecerji, ki jo dobivajo menci, Lašče - Erj. (Torb.), Rib.-M., C. povečerjati, am, vb. pf. das Nachtmahl verzehren; niso se povečerjali, sie sind mit dem Nachtmahl noch nicht fertig. povečeválen, Ina, adj. vergrößernd, Bergrößerungs: povečeválno steklo, nk. povečevanje, n. bas Bergrößern. povečeváti, újem, vb. impf. ad povečati; vergrößern. povečevavec, vca, m. ber Bergrößerer. povęčji, adj. etwas größer, Zora, Bes.

bewalzen, Cig.

poveckratiti, kratim, vb. pf. vervielfaltigen, V.-Cig., Cig.(T.).

povéčniti, im. vb. pf. verewigen, Cig., nk. povêd, f. die Aussage, Jan., (gramm.) Cig. (T.); der Sat, C.; — die Angabe, die Anzeige, Jan., C.; - bie Erzählung, Ravn .- Valj. (Rad).

poveda, f. 1) bie Geschichte, bie Sage, Raic (Let.); - 2) der Bortansbrud, C.

povédanje, n. bie Aussage, Cig.; ber Ausspruch, ogr. - Valj. (Rad); - Die Erzählung, Mur.; eine ausführliche Mittheilung: p. od sloven-

skega jezika, Vod.(Izb. sp.).

povédati, povém, vb. pf. mundlich mittheilen, sagen, erzählen; kaj boš dobrega povedal? was bringft du Gutes? živi duši ne povem tega; na uho komu kaj p., jemandem etwas ins Ohr raunen; p. komu resnico, jemanbem reinen Wein einschenken; na vsa usta p., sich fein Blatt vor ben Mund nehmen; v zobe komu kaj p., einem etwas ins Angesicht fagen; = v oči p., Npes.-K.; dobro je povedal, bas war gut gesagt ober gesprochen; z lepo p. komu, es einem im Guten fagen; po domace p., in schlichter, gewöhnlicher Beise etwas fagen; iz glave p., auswendig herfagen; vse po vrsti p., kako je bilo, ben hergang ber Reihe nach erzählen; kdo ti je povedal to lepo pripovest? — imprt. povêj!

1. povédati, védam, vb. impf. ad povedati (vem); = praviti; erzählen, sagen, Mik., nk.; prilike p., poveda se, sv. Bonaventura poveda,

kajk.-Valj. (Rad).

2. povédati, am, vb. impf. ad poveniti; ab. welten, C.

povedávati, am, vb. impf. = povedovati; = praviti, fagen, erzählen; povedaval mi je celo uro, kako se mu je godilo, jvzhŠt.

povêdba, f. die Aussage, die Angabe, Cig., Jan., DZ.; - bie Erzählung, C.

povedec, dca, m. ber Anzeiger, C.; - ber Bote, C.

povedek, dka, m. 1) die Erzählung, Mur.; lep zgled nam je ta p., Ravn.; - bie Mngabe, die Aussage, Jan.; — 2) der Sat (gramm.), C., ogr. - M.; - 3) bas Brabicat, Cig.(T.).

povéden, dna, adj. 1) sagbar, Jan. (H.); — 2) Aussages, Erzähls, Jan.(H.).

povédeti, vém, vb. pf. = povedati (vem), C., nk. povedeževáti, ûjem, vb. pf. ein wenig mahrfagen, Bes.

povedica, f. dem. poveda, bas Beichichtchen, Jan. povedka, f. dem. poved; bas Beschichtchen, Jan.; das Märchen, Cig.; - bie Anetdote, Cig., C.

povedkov, adj. Prabicats (gramm.), Jan.(H.). povedljiv, íva, adj. = poveden 1), Cig. povednik, m. der Aussager, ber Deponent, Cig.;

der Bote, C., Slom. povédniti, nem, vb. pf. = poveniti, C., Npes.-

Schein.

povedoma, adv. ergahlungemeife, Cig. povedováti, ûjem, vb. impf. ad povedati (vem); fagen, erzählen.

povedovavec, vca, m. = pripovedovavec, Mur. povéganec, nca, m. ein ichiefgewachsener Menich.

povéganost, f. die Schiefheit, Mur.

povégati, am, vb. pf. ichief machen: povegan, fchief, Mur.

povégniti, vêgnem, vb. pf. biegen, C.

povegrati, am, vb. pf. eig. burch Schlagen un-eben machen: ben Wert benehmen, außer Giltigfeit jegen, (Geld) verrufen, St.; povegran denar, Slom .; - ben Belbwert berabsetten, abschlagen, C.; bankovce p., Poh.; - p. meje, die Grenzen aufheben, C.; außer Gebrauch segen: sami so kladivo vzeli in povegrali podružnico, odvzemši ji posvečenje, Slom.

povéhniti, nem, vb. pf. = povedniti, poveniti, ogr.-M., C.

povejati, jam, jem, vb. pf. durch Worfeln reinigen: p. žito, Z.

povekati, kam, cem, vb. pf. ein wenig ichreien ober weinen, M.; dekleta povečejo, bie Mabchen werden weinen, Npes.-Kor.

povekovititi, îtim, vb. pf. verewigen, Bes. povekšálo, n. bas Bergrößerungswerfzeug, Cig. povêkšati, am, vb. pf. - povečati, vergrößern. povekšava, f. die Bergrößerung, Cig., Jan., C. povekšávati, am, vb. impf. = povekševati, Mur., Cig., Habd.-Mik., ogr.-Valj.(Rad).

povekševáten, ina, adj. = povečevalen, Cig., Jan.

povekševālnik, m. bas Bergrößerungsglas. Cig., Jan.

povekševáti, ûjem, vb. impf. ad povekšati. povekševavec, vca, m. der Bergrößerer, Cig. povetčica, f. dem. povelka, Štrek.

povélek, lka, m. das Commandowort, Jan. povelênje, n. das Gebot, der Befehl, (povelénje) kajk.- Valj.(Rad).

poveleti, im, vb. pf. auftragen, befehlen, Mur. povelévati, am, vb. impf. ad poveleti; Befehle ertheilen, befehligen: p. komu, Mur.

poveličáten, ina, adj. = poveličevalen, Jan.

povelicanje, n. bie Berherrlichung.

povelîčati, am, vb. pf. 1) vergrößern: stvar se je poveličala, LjZv.; — groß machen, erheben, Cig., Jan.; — p. se, sich heben, emportoms men, Cig., Jan.; sich groß zeigen: Gospodu pojem: poveličal se je, Ravn.; - 2) preisen, Cig., Jan., nk.

poveličávati, am, vb. impf. = poveličevati, M., nk.; p. očeta v nebesih, Ravn. - Valj.

(Rad).

poveličeváten, ina, adj. verherrlichend, Lobpreisungs, Cig.

poveličevanje, n. die Erhöhung, die Berherrlidung, Cig., nk.

poveličeváti, ûjem, vb. impf. 1) groß machen, erheben, Cig.; to povelicuje njegova dela crez vse, das sest seinen Werten die Krone auf, Cig.; - 2) verherrlichen, preisen, Cig., Jan., nk.; moja duša poveličuje Gospoda, Cig.

poveličevavec, vca, m. der Berherrlicher, Cig. poveličevavka, f. die Berherrlicherin, Cig.

poveličiti, îčim, vb. pf. groß machen, vergrößern, Jan. (H.).

poveličljiv, íva, adj. übertreibenb: sodba o nekaterih pisateljih je otročje poveličljiva, (poveličljiv) Levst.(LjZv.).

povelikonočen, čna, adj. nadi Oftern fallend: povelikonočna nedelja, SIN.

povelina, f. = povojeno meso, geselchtes Fleisch,

povélja, f. = povelje, ber Befehl, Dict., Mur.; brez moje povelje, Dict.

povélje, n. der Befehl, die Weisung, die Ordre; povelje in glas arhangela, Schönl.; drez povelja, rok. iz 17. stol. Let.; zlatopečatno p., die goldene Bulle, Cig.; plačilno p., das Zahlungsmandat, DZ.; — das Commando, Cig.; stotnik, v čigar povelju so hlapci bili, Ravn.

poveljeváti, ûjem, vb. impf. befehligen, commandieren, Z., DZ.

poveljevavec, vca, m. ber Befehlshaber, ber Commandant, Mur., Cig., Ravn.-Valj. (Rad). poveljník, m. ber Befehlshaber, ber Commandant, Cig., Jan., C., DZ., nk.; tudi: poveljnik.

poveljnîški, adj. Befehlshabers, Comman - banten., Cig., Jan.

poveljaištvo, n. die Besehlshabersstelle, die Commandositelle, DZ.; die Anstührung, Jan.; glavno (vojaško) p., das General-(Militär-) Commando, DZ.; divizijsko p., das Divissionstruppencommando, DZ.

povėljstvo, n. daš Commando (alš Amt), Cig., Jan., DZ., Levst. (Nauk); pod poveljstvom Hasanovim, Jurč.; glavno p., daš Generalscommando, DZ.; pomorstveno stajališčno p., daš Warinestationšcommando, DZ.; p. dopolnitvenega okoliša, daš Ergānzungsbezirsscommando, Levst. (Nauk).

povêtka, f. ber Marientäfet (coccinella septempunctata); otroci, našedši jo, jo nagovarjajo: Povej, povej povelčica, Kje je moja ljubica, Kras, Ip.-Erj. (Torb.), Štrek.

povenéti, ím, vb. pf. abwelten, C.; pogl. po-

povéniti, nem, vb. pf. 1) abwelten, nacheinanber verwelten; — 2) = posekati drevje z zelenimi vejami in potem pustiti nekaj časa, Lašče-Levst.(M.); les p., Glas.

povệr, m. baš Schilf, Rib.-M.
1. povệra, f. psovka človeku, ki se rad povera, Ig (Dol.), Ljub.

2. povera, f. das Fibeicommis, Cig.; — hs. poverati se, am se, vb. impf. herumlummeln, herumlungern, Ig (Dol.).

povêrek, rka, m. der Steden, C.; = sklešček, Gor.; der Brügel, KrGora; drog, na katerem se preko rame nosita dve vedrici (vode, mleka), die Tragstange, Vrsno (Tolm.) - Erj. (Torb.).

povéren, rna, adj. = poverilen, Cig. poverílen, lna, adj. Beglaubigungs, Cig.; poverílno pismo, Cig. poverílnica, f. ber Legitimations superila.

poverîtnica, f. ber Legitimationsschein, DZ.; bas Certificat, Levst.(Nauk). poverílo, n. die Beglaubigung, die Legitima-

lisierung der Unterschrift, DZ.

poverîtelj, m. der Committent, Jan.(H.). poverîtev, tve, f. die Beglaubigung, die Legalisierung, Jan., DZ.

tion, Cig., Jan., DZ.; p. podpisa, die Lega-

poveriti, verim, vb. pf. 1) beglaubigen, legitimieren, Cig., Jan., DZ.; p. podpis kacega pisma, eine Urfunde legalisieren, Cig.; — 2) andertrauen, Jan., C.; (hs.).

poverîtva, f. = poveritev, Cig.

poverîvec, vca, m. ber Beglaubiger, Cig. povérjanje, n. bas Beglaubigen: sodno p., gerichtliche Legalisierung, DZ.

poverjati, am, vb. impf. ad poveriti, Cig., DZ. 1. poverje, n. Schilf gur Ausfüllung ber Rigen an Faffern, Mik.

2. poverje, n. der Aberglaube, LjZv.; — prim. pavera.

povêrjenec, nca, m. = poverjenik, Jan.(H.).
povêrjenik, m. ber Beglaubigte, Jan.; — ber
Bevollmächtigte, Z.; — ber Bertrauensmann,
Jan., nk.; p. kakega društva, nk.

poverjenistvo, n. das Amt eines Bevollmächtigten oder eines Bertrauensmannes, nk. poverjenje, n. die Beglaubigung, Cig.

poverjenstvo, n. die Commission, Jan.(H.). poverjeváti, Gjem, vb. impf. ad poveriti, Cig., Jan., DZ.

poverjevâvec, vca, m. der Beglaubiger, Cig.
 poverljiv, íva, adj. 1) bertraulich, Cig. (T.);
 2) berläfēlich, glaubwürdig: poverljivi dopisi, Navr. (Kop. sp.).

povernica, f. die Bertraute, Jan.(H.). povernik, m. der Bertraute, Jan.(H.).

povės, vėsa, m. bas Herabhangenlassen: roke do povesa potisniti komu, Telov.

povesstek, ika, m. ber Trostgrund, V.-Cig. poveselíti, im, vb. pf. 1) erfreuen; einen Trost geben, Mur., Cig.; p. koga v nadlogi, Jap. (Sv. p.); — 2) p. se, sich ein wenig ber Freude hingeben; sich einen guten Tag machen, Cig. poveseljäciti, äcim, vb. pf. eine Zeitlang lustig seben, Let.

poveseljenje, n. die Erfreuung, der Trost, Jap., Vrt., Burg.

poveseljeváti, ûjem, vb. impf. ad poveseliti, Mur., Cig.

povesetnik, m. ber Erfreuer, Valj. (Rad). povésemce, n. dem. povesmo, Cig.

povésiti, vêsim, vb. pf. 1) nacheinander aufhängen, Mur.; hängen lassen: vse rokovnjače p., Jurč.;—2) hängen machen, senten: glavo, ušesa p., C.; vsi so povesili glave, Erj.

(Izb. sp.).

povesláti, âm, vb. pf. 1) ein wenig rubern;

— 2) p. koga, jemanden umrubern, überru-

bern, Cig.
povéslo, n. das Garbenband, Mur., Jan., Mik.,
Gor.-Erj.(Torb.); — übhpt. ein (nicht eisernes) Band, C.

povésma, f. = povesmo, Meg.-Mik.

povésmo, n. das zusammengedrehte Bund geschechelten Spinnhaares, die Reiste; — tudi:

p. detelje, ein Bunbel Rlee, Jurc.; - prim. povêst, f. die Erzählung; zgodovinska p., eine geschichtliche Erzählung, nk.; - = zgodovina, die Geschichte, h. t.-Cig.(T.). povésten, stna, adj. 1) = vesten, C.; - 2) Geschichtes, geschichtlich, Cig.(T.); povestno znanstvo, die Geschichtswissenschaft, Cig.(T.). povésti, védem, vb. pf. 1) führen, Z.; — p. govor o kom, das Gespräch auf jemanden lenten, Erj.(Izb. sp.); — 2) p. se, gelingen: vse se mu dobro povede, Svet. (Rok.); to se ti je pa povedlo! Polj. povesti, vezem, vb. pf. beim Stiden verbrauchen, verstiden, Cig. povestica, f. dem. povest, bas Beschichtchen, bas historden, Cig., Jan.; (nam. povestca). povestnica, f. bas Geschichtsbuch, Cig. (T.); -= zgodovina, bie Geschichte, Cig., Jan., C.; hs. povestnicar, rja, m. ber Historiter, C., Let.; hs. povestnik, m. der Geschichtsschreiber, Cig. (T.); povestnistvo, n. bie Geschichtsforschung, Jan. povéšati, am, vb. impf. ad povesiti; hangen lassen: glavo p., roža se klaverno poveša, C. povêz, f. 1) bas Band, Z.; sam vrag ju je povezal s povezjo, Let.; das Garbenband, Vrt.; — = povezilo za žrd, C.; — 2) ber Bindebalten, Cig. povez, veza, m. die Fallthur, C. poveza, f. 1) das Berbinden eines Baketes, DZ.; - 2) die Binde, Cig.; = vrv, s katero se žrd poveže, C.; - ber Baditrid, Cig.; - 3) die Berkettung (phil.), Cig.(T.). povezác, m. 1) ber Barbenbinder, Cig., . 2) (trak) p., bas Wiegenband, Jan.(H.). povezáča, f. = peča, das Ropftuch, C.; -bie Hauptbinde, Cig. povezatnica, f. bie Spannfette gur Befestigung der Laft auf einem Bagen, Cig. povézati, žem, vb. pf. (nacheinander) zusammenbinden; žito v snope, obleko v culico, blago v bale p.; — več konj p. (toppeln), Cig.; - umbinben, bebinben: z vrvmi, s konopci p. kaj, bestriden, Cig.; voz sena p., einen heuwagen mit dem Wiesbaum befestigen, Cig.; p. posodo, bas Gefchirr mit Draht beflechten, Cig.; - povezan, glieberlahm, Cig. povêzec, zca, m. die Rlappe, Jan. povêzek, zka, m. das Bund, das Bündel, Cig., Jan., Vrt.; ber Bad, Cig., Jan.; bas Batet, DZ.; p. pisem, Cv. povezen, zna, adj. jum Bebinben bienenb, Bad: povezna preja, das Padgarn, Cig.;

- p. voz, ein Wagen, auf den die umfang-

reiche Laft burch Stride und bergleichen fest-

gebunden wird, Dol.; s poveznim vozom in

žrdjo hoditi od kozolca do kozolca, Jurč.

povezica, f. das Bebund, die Ginbanbichnur

povezîtnica, f. die Bagenbindfette, Cig., C.

(bei Buchbindern), Cig.

povezitnik, m. ber Bagenbinbstrid, C. povezilo, n. ber Berband, Cig.; nepovoščen trak ni dober za povezilo, Pirc; - bas Berpadungenittel, DZ.; - ber Binbebalten, jvzh St. povezka, f. eine Roppel (z. B. Sunde), Cig. 1. poveznica, f. die Bagenbindlette, C.; ber Strick am Heuwagen, Jan.(H.). 2. povêznica, f. ber Hafenbedel, C. 1. poveznik, m. ein Band (Strid), damit etwas zusammenzubinden, Cig.; — = vrv, s katero se žrd povezuje, C., Jurč. 2. povêznik, m. der Recipient bei der Luft-pumpe, Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.). povezniti, nem, vb. pf. 1) mit ber offenen Seite nach unten aufftellen, stürzen; lonec, skledo p.; zlico po mizi p., Jurc.; pokrov p. na lonec, ben Dedel über ben Topf stulpen, Cig., Jan.; p. klobuk na glavo, ben Sut aufseten, LjZv.; — p. se, sich senten, einsinten, M.; oder se je poveznil, jvzh St.; — poveznjena trta = pogrobana trta, Pohl.(Km.); -2)mit einem umgefturgten, umgeftulpten Begenstande zudeden, Cig.; — hribi, poveznite nas! C. poveznják, m. das Bindseil, Cig., C. povéznjenje, n. die Umstürzung eines Gefäßes. povezovanje, n. das Zusammenbinden; das Umbinden; das Baden. 1. povezováti, ûjem, νb. impf. ad povezati; zufammenbinden; umbinden; zubinden; — (Epitheta, Sape) aneinander reihen, Cig.(T.). 2. povezováti, ûjem, vb. impf. ad povezniti. povezúha, f. die Bindel, Ist .- C. povéžen, žna, adj. schief, gebogen (v. ber Fläche), Mur., Cig., Jan.; povežna lega, C. povéžiti, im, vb. pf. (eine Flache) verbiegen, frümmen, C. povêkje, n. eine schiefe Flache, Cig. povežnják, m. = poveznjak, C. povéžnost, f. bie Schiefheit, Cig., Jan. povid, vida, m. bas Bohlgefallen, ogr.-C. povídeti se, vîdi se, vb. pf. (impf.) povidi se mi, es gefällt mir, ogr.-C. povihati, ham, sem, vb. pf. aufstülpen, hinaufbiegen, M. povihováti, ûjem, vb. impf. ad povihati, M. povihrati, am, vb. pf. 1) fturmenb gu Boben reißen, Cig.; - 2) povihrati koso, nož, die ju bunne Scharfe ber Senfe, bes Meffers beim Gebrauch umbiegen, Polj.; (prim. povihati). povij, m. = povoj: še v poviju biti, noch ein fleines Kind sein, C.; povij, Dol. povijáč, m. 1) ber Bidler, Cig.; — 2) bie Acterminde (convolvulus arvensis), Razdrto (Notr.)-Erj.(Torb.). povijáča, f. 1) die Binte, Cig., Jan.; prsna p., C.; bo mar nevesta pozabila na svojo prsno povijačo? Škrinj.; - 2) eine Art Burftspeise, in das Repfell gewidelt, Mur.; die Bidelmurst, C.; - 3) = potica, povitica, Jarn., C. povijalnica, f. die Bidelmaschine, Cig. povijálo, n. 1) bie Binde, C., ogr.-Valj.(Rad);
— bie Bindel, C.; — 2) bie Geburt, C.; od znošenja do povijala, Št.-Z.

povijanje, n. bas Einwideln (z. B. eines Linbes in Binbeln).

povíjatí, am, vb. impf. ad poviti; 1) einwideln; p. otroka, ein Kinb wideln (es in Winbeln und Widelband einwideln); — 2) p. se — ovijati se, sich anranten, Cig.

povijavka, f. bie Bidelfrau (žena, ki otroka povija), Cig.

povíkšati, am, vb. pf. = povišati.

povikšávati, am, νb. impf. = povišavati, poviševati.

povikševáti, ûjem, vb. impf. ad povikšati; = poviševati.

poviníčiti se, îčim se, vb. pf. zur Wilbrebe (vinika) werden, verwilbern (o vinski trti), C. povîr, m. das Schilf, Cig., Mik., C., Ist.-Nov.; — die Schmiele (aira), Valj.(Rad); — prim. pover.

povirek, rka, m. = poverek, ber Knüttel, ber Meitel, V.-Cig., Jan.; -ber Steden, die Stange C.; die Bassereimerstange, C.

1. povîrje, n. 1) ber Ort, wo ein Teich war und noch Schilf wächst, Z.; — 2) die Schmiele (aira), Valj. (Rad).

2. povîrje, n. bas Quellenland, Jes.

povirkniti, virknem, vb. pf. mit einem Anuttel ichlagen, C., Z.

poviseti, sim, vb. pf. ein wenig hangen bleiben,

povisevati, am, vb. impf. hangen zu bleiben pflegen: zu verweilen pflegen, Bes.

povisiti, im, vb. pf. erhohen, C., Raie (Let.);
- hs.

povisniti, visnem, vb. pf. hangen bleiben, C. povišanec, nca, m. ber Avancierende, der Promobierte, Cig.; — der Emportommling, Cig., Jan.

povišanje, n. die Erhöhung; p. v službi, das Avancement, Cig.

povíšati, am, vb. pf. höher machen, erhöhen; jez p., ausdeichen; — plačo, ceno p., daš Gehalt, den Preis erhöhen; — erheben (math.), Cig., Jan.; p. na drugo potenco, Cig. (T.), Cel.(Ar.); — in eine höhere Stellung, einen höheren Stand versehen, erheben, promovieren, Cig., Jan., nk.; p. koga v službi, im Amte besörbern, Cig.; bil je za kardinala povišan, Cig.; p. na akademijsko čast, graduieren, Jan. povišávati, am, vb. impf. — poviševati, erhöhen; — p. se, sich erheben, sich rühmen, vzh. st.

povišba, f. die Erhöhung, Mur., Cig., Jan., UčT.; p. cene, C.

povîše, adv. p. biti, zu viel fein, übrig fein, Mur., C., Npes.- Vraz.

povišek, ška, m. die Ethöhung, Cig., Jan., DZ., Levst. (Pril.); p. plače, Cig.; p. (pri ceni), C.; p. davka, C.; pristojbinski p., die Gebürenerhöhung, DZ.; p. (pri pridelkih), Vrtov. (Km. k.).

povišen, šna, adj. erhöhungsfähig (math.), Cig.(T.).

poviševanje, n. die Erhöhung; — die Erhebung (fig.), Jan., nk.; die Steigerung, Cig. (T.).

poviševáti, ûjem, vb. impf. ad povišati; höher machen, erhöhen; — auf eine höhere Stufe erheben, promovieren; — erheben (fig.); kdor sam sebe povišuje, bo ponižan; v srcu se p.; — burch Lob erhöhen, Lobeserhebungen machen, Cig.

poviševavec, vca, m. kdor povišuje, Jan.(H.). povišnjevėti, im, vb. pf. blau werben, nk. povišnjeviti, im, vb. pf. blau farben, Cig. povitec, tca, m. die Aderwinde (convolvulus

arvensis), Tolm.-Erj.(Torb.).

povîtek, îka, m. 1) das Bidelband (Fatsche):
otrok še v povitku, C.; — 2) das Batet,
DZ.; — 3) der Umschlag (typ.), Cig. (T.);
— der Bucheinband, C.; — 4) eine Art
Speise (nekaj povitega), C.

povitev, tve, f. die Enthindung, Cig., Jan. poviteziti, im, vb. pf. in den Ritterstand erheben, Jan. (H.), (-žiti) Cig.

poviteženje, n. bie Erhebung in ben Ritterftand, Vest.

povíti, víjem, vb. pf. 1) einwideln, umwideln; drevo s slamo p.; — einwindeln (fatiden): dete p.; — 2) gebären; dete p.; prvikrat je povila; — 3) burd Winden aufbrauchen; ded je vso zimo prejo vil, pa je ni mogel poviti, Glas.; — 4) koso, nož p. = povihrati, Polj.

povítica, f. 1) = potica, der Rollluchen, Mur., Cig., Jan., BlKr., C., jvzhŠt.; — 2) der Balmbujch, C.

povîtje, n. die Entbindung, Cig.; žena je na povitju, Z.

povîtnica, f. = potica, povitica 1), C.

povitnják, m. = potica, der Rollfudjen, Jan. povívati, am, vb. impf. ad poviti, = povijati, umwideln, Štrek.

povjemati, mam, mljem, vb. impf. ad povjeti, Z. povjeti, vjámem, vb. pf. 1) nacheinander einfangen, absangen, Jan.; — 2) nacheinander einfassen (beim Nähen), Z.

povlačen, čna, adj. Anstrich, Firnis: povlačne barve, DZ.

povláčiti, im, vb. pf. beeggen; njivo p. povlák, m. 1) ber Anstrich, Cig.; — ber Überzug: venec (zobni) zastira še trši póvlak, ki se sklenina imenuje, Erj. (Som.); — ber Firnis, C., DZ.; — 2) povlak, die Holzriefe, na Gorjancih (Dol.).

povláka, f. der Überzug, Cig., Jan., DZ.; (češ.). povlástica, f. das Brivilegium, nk.; — hs. povlástiti, im, vb. pf. — pooblastiti, Mur.; povláščen, patentiert, Jan.; privilegiert: cigani so povláščeni potepi, Erj. (Torb.); —

hs.
povlážba, f. bie Befeuchtung, Cig.
povláževáti, ûjem, vb. impf. ad povlažiti, Z.
povlážiti, vlážim, vb. pf. befeuchten, Cig., C.
povléček, čka, m. bie Selchmurft, Jan., C.
povléči, vléčem, vb. pf. 1) nacheinander ziehen:
v globočino pekla jih povlečejo, Jsvkr.;

2) ziehend bearbeiten: z brano p., beeggen;
brazde povlečeje z brano, Ravn.-Valj. (Rad);
p. njivo, Dict.; — pšenico z valjenjem p.,

ben Beizen einwalzen, Cig.; — 3) überziehen:

Digitized by Google

gora je od dežja povlečena, C.; - Salomon je hišo povlekel s čistim zlatom, Dalm.; – 4) ein wenig ziehen; — p. Erto, eine Linie ziehen, Cig.(T.); p. črno, široko progo, Žnid.; - 5) veter povleče, es fommt ein Windzug. povlecnica, f. eine Art Burft, C.; - prim.

povleček.

poyleka, f. 1) bas Beeggen, C.; - 2) ber

Ubergug, Cig., C.

povlékati, am, vb. impf. ad povleči; veter povleka po ravnini, wiederholt streift ein Bindzug durch die Ebene hin, Vrt.

povnýžati se, a se, vb. pf. povnoža se mi, es verdrießt mich, C.; (nam. pomnožati se). povnúk, m. ber Urentel, C.

povnúkinja, f. die Urentelin, C.

povod, voda, m. 1) = povodec, nk.; pasji p., die Sundetoppel, Cig.; - 2) ber Beweggrund, bie Beranlassung, (tudi: povod, voda), Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; (rus., češ.).

povodec, dca, m. bie Bferbeleine, bie Stridhalfter: živino s povodcem voditi, Levst. (Pril.); - bas Führband, bas Bangelband, Cig., Jan.; - = vajeti, bas Leitseil, ber Bügel, Mur., Cig., Jan., C., Rib. - Mik.; - na povodcu koga imeti, einen am Leitseil haben (fig.), Cig.

1. povoden, dna, adj. Leits: povodni remen,

der Leitriemen, Cig.

2. povoden, dni, adj. im ober auf bem Baffer bortommend, Baffer-; povodni mož (bajeslovno bitje), ber Baffermann; povodna žena, bie Bassernire; povodne živali, die Basserthiere; povodne stavbe, Bafferbauten, Nov. povoden, dni, f. Guts., Mur., Valj.(Rad), pogl. povodenj.

povodenj, dnji, f. bie Überschwemmung, bas Hochwasser; povodenj se ulekne, das Hochswasser fällt, Levst. (Cest.).

povodíti, im, vb. pf. selchen, rauchern, Mur., St.-Cig., Jan., C.; povojeno meso, Gor.-Levst. (Rok.), jvzh Št.; - rösten: povojeno proso, v katero so razbeljeno kamenje dejali, Mik.; - p. moko za žgance, kavo, (povaditi), Jarn., Cig., Jan., KrGora; povojena moka, Savinska dol.; - prim. veniti (= vedniti.).

povoditi se, im se, vb. pf. zu Baffer ober mafferig merben: slana se povodi, krvni deli se povodijo, Vrtov. (Vin., Km. k.).

povodje, n. 1) bas Baffergebiet, Cig., Jan., Cig.(T.), DZkr.; — 2) = kar voda nanosi, das Treibholz, das Anschwemmicht, Jan., Gor. povodkinja, f. vila p., die Baffernnmphe, Jan., Zora; — hs.

povôdnica, f. 1) = povodna ptica, C.; — 2) pl. povodnice, bas Treibholz, Jan.

1. povodnik, m. ein an der Halfter nachgeführtes Pferd, das Handpferd, Dict., Cig.

2. povôdnik, m. 1) = povodni mož, Mur.; - 2) veter pred nalivom, pred povodnjijo, Podkrnci-Erj.(Torb.); - 3) ber Abzugecanal, Cig., C.; — 4) die von der Dachrinne herabgeleitete Röhre, Dol.

povôdnja, f. = povodenj, Dict., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm., Jap.(Sv. p.), kajk.-Valj. (Rad).

povodnják, m. 1) = povodni mož, Vrt., Zv.; - 2) povodnjaki, Wafferläfer (hydrocanthari), Cig.(T), Erj.(Z.).

povodnjica, f. = ploha, C. povoh, voha, m. bie Fähigkeit zu riechen, ber Beruchfinn, Mik., Skal.

povohati, am, vb. pf. beriechen, beichnüffeln; povohaj rožo, kako lepo diši! pes vsako reč povoha.

povohljáti, âm, vb. pf. bejdnuffeln, Cig. povoj, m. die Binde, Mur., Cig.; na rokah in nogah s povoji zvezan, Jap. (Sv. p.); prsni p., die Bruftbinde, Cig.; kraljevi p., das tonigliche Diadem, Vod. (Izb. sp.); — bas Windelband (die Fatsche); v povojih, in den Binbeln; v p. dati, als Rindbettgefchent geben, M.; od povoja do groba, Z.; - p. device Marije, die Gundelrebe (glechoma), C.; - povoji device Marije, ber Barlapp (lycopodium), SlGor.-Erj.(Torb.).

povojáčiti, acim, vb. pf. gum Golbaten machen : namestu oboroženih državljanov imamo po-

vojačeno ljudstvo, Bes.

povoják, m. 1) der Blumenstrauß, Mur., Cig.; — 2) der Rehbraten (ribica v redeico povita), vzhSt.-C.

povojček, čka, m. dem. povojec; 1) eine fleine Binde, ein fleines Winbelband: - 2) bie Gundelrebe (glechoma hederacea), SlGor .-Erj.(Torb).

povojčič, m. 1) die Windelbinde, Jarn.; - 2) = povojček 2), C.

povojčnik, m. das Rothkehlchen, C.

povojec, jca, m. dem. povoj; 1) die Binbe, Cig., M.; die Windelbinde, Cig., M.; -2) sivi

p., die Gundelrebe (glechoma hederacea), Z. povojek, jka, m. ber Blumenstrauß, Jan. povojenína, f. gefelchtes v. geräuchertes Fleifch, C. povojnica, f. 1) die Faserhaut (fascia), Erj.

(Som.); - 2) das Rindbettgeschent, M., Valj. (Rad).

povojnik, m. der Kopfbund, der Turban, Jarn., Mur., Cig.

povotčiti, im, vb. pf. in einen Bolf vermanbeln, p. se, fich in einen Wolf verwandeln,

povóliti se, vólim se, vb. pf. sich (zu einer Arbeit) bequemen, C.

povoljen, lina, adj. 1) willfommen, angenehm, gefällig, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), ogr.-C.; p. dar, C.; povoljno mi je, es ift mir lieb, C.; kdor nikdar ni bolan, Bogu ni povoljan, BlKr.-Kres; povoljno = po volji, nach Bunfch, C., nk.; - 2) beliebig, Cig., Jan., C., nk.

povoljniti, im, vb. pf. weich machen, Z.; milbern, V.-Cig.; - prim. voljen.

povoljnost, f. die Billtommenheit, die Annehmlichkeit, Cig., Jan., C.

povołkodláčiti, acim, vb. pf. in einen Berwolf verwandeln, p. se, sich in einen Werwolf verwandeln, Jan. (H.).

povonjáti, am, vb. pf. = poduhati, beriechen, dazuriechen, Cig., (povonjati) M., Rihenberk-Erj.(Torb.). povôskati, am, vb. pf. = povoščiti, M. povoščenica, f. ein ichmutiges Beib, C. povoščenják, m. (eig. ein mit Bache beschmutter Mann), ein schmutiger Mann, C. povoščič, m. ber Schmutigel (psovka), C. povoščíti, ím, vb. pf. mit Bachs bestreichen ober überziehen, Cig., Jan., M., Polj.; povoščeno platno, Bachsleinwand, Cig., Jan.; povošćeni trakovi, Pirc. povotěiti, im, vb. pf. = za votek porabiti, Poli. povoz, vóza, m. bas Band, bie Binde, C., M. povoza, f. bas Band, Mur.; - ber Berband, C. ; - eine Anzahl zusammengebundener Dinge, bas Gebinde, Cig.; p. papirja, V.-Cig. povozgriti, im, vb. pf. mit Rot beichmußen, C. povóziti, vózim, vb. pf. 1) nacheinander fahren (führen): vse zito p., alles Getreide einbringen, Mik.; - 2) glatt abfahren: p. pot, povožena cesta; — 3) überfahren; p. psa; p. komu nogo, jemandem den Fuß abfahren. povpíti, vpíjem, vb. pf. ein wenig schreien, Mur.; p. za kom, jemandem nachschreien, nachrufen, Mur. povprašaj, m. bie Frage, bas Fragestüd, DZ. povprasanje, n. = vprasanje, bie Frage, Jan. povprasati, am, vb. pf. eine Frage thun, anfragen, fragen, DZ., Levst. (Pril.), Erj. (Izb. sp.), nk.; (nav. poprašati).

povprašek, ška, m. bet Fragepunit, DZKr. povpraševáti, ûjem, vb. impf. ad povprašati, Levst.(Zb. sp.), nk.

povpréčen, čna, adj. burchschnittlich, Cig.(T.), DZ., nk.: Pauschal-, Jan., Cig.(T.); povprêčne svote, die Pauschalbeträge, DZ.

povprečnína, f. das Pauschale, Cig.(T.), DZ. povprek, adv. = poprek, schräge, überzwerch, Jan.(H.); — durchschnittlich: p. rečeno, durchschnittlich genommen, Nov.; p. zvedeti ceno, Levst. (Nauk); pauschalter, in Bausch und Bogen, Jan.(H.).

povpreko, adv. p. peti, beim Singen überichlagen, LjZv.

povrača, f. die Restitution, C.

povračaj, m. bie Beriobe (math.), Cig. (T.), Cel.(Ar.).

povračáten, ina, adj. reflerib (gramm.): povračátni glagol, Levst.(Sl. spr.); (-aven) Cig. (T.).

povráčanje, n. 1) das Bergelten; — 2) das Wiederfehren, die Wiederfunft, Mur., Cig.

povráčati, am, vb. impf. ad povrniti; 1) Ersak seisten, erseken, restituieren; troške p.; bergesten, entgesten; ne povračajte hudo za hudo!
Dict.; sjubezen p., wieber sieben, Cig.; — 2)
= izpreobračati, besetren, C.; — 3) p. se,
wiebersommen, wiebersehren, zurüdsehren; bolezen se povrača; povračajoč, recurrent
(math.), Cig.(T.); — p. se = nanašati se,
sich beziehen, Cig.

povracavec, vca, m. ber Bergeltet, Dalm.

povrāčba, f. die Biebererstattung, die Ersaßleistung, die Bergeltung, Cig., Jan.
povrāček, čka, m. der Ersaß, Cig., C., kajk.-

Valj.(Rad).

povráčen, čna, adj. 1) = povračevalen: povráčni glagol, reflexives Beitwort, Cig.; — 2) Retours, Cig., Jan.

povračevânje, n. 1) das Ersepen; — das Bergelten; — 2) das Wiederkehren, Mur.

povračeváti, ûjem, vb. impf. ad povrniti; = povračati.

povračovavec, vca, m. der Bergelter, Cig., Jan., M.

povračevávka, f. die Bergelterin, Cig. povračíten, ina, adj. Erfaß: povračítna dolžnost, die Erfaßpflicht, Cig.; povračítna odmena, die Entichadigung, DZ.

povračilo, n. ber Ersas, die Bergütung; deset goldinarjev povračila placati, einen Ersas im Betrage von zehn Gulben leisten, Cig. (T.);
— die Bergeltung.

povračljiv, íva, adj. gerne bergeltenb: povračljiva božja pravica, Ravn.

povračník, m. ber Bergelter, Cig., Jan., Ravn., Slom.

povràt, vráta, m. 1) ber Heimfall: na povrat, C.; — bie Restitution, DZ.; — 2) bie Ridflehr, Cig.(T.), Sol., C.; — 3) na p. — neredno (ali preveč ali premalo, pri gospodarstvenih rečeh), C.

povrâtek, tka, m. 1) die Restitution, C.; p. na prejšnji stan, DZ.; — 2) die Rückschr,

Jan., Cig. (T.), LjZv., Jurč.

povráten, tna, adj. zurüdfehrend: s povratno pošto, mit ungehender Bost, Jan. (H.); povrátni list (pri pošti), der Rüdschein, DZ.; povratna prejemnica, daß Retourrecepisse, DZ.; povratno pot ubrati, den Rüdweg antreten, LjZv.; — recurrent (math.), Cig. (T.), C.; periodisch, Cel. (Ar.); — resserving (gramm.), Jan., Cig (T.); — wechselseitig, recipros, C.; povratno opravilo, die Gegenleistung, DZkr. povratno opravilo, die Gegenleistung, Dzkr. povratno, Mur.

povratišče, n. ber Rüdfehrpunkt (math.), h. t.-Cig. (T.).

povrâtnica, f. = povratni list (pri pošti), ber Rüdschein, DZ.

povratnik, m. ber Benbefreis, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.

povrātniški, adj. tropisch, Cig. (T.).

povratnják, m. ber Halsschilb (zool.), h. t.Cig. (T.).

povráz, vráza, m. 1) das Band, C.; ber Strict, bas Seil, C., Mik.; — 2) póvraz — držaj ali ročaj pri kotlu, jerbasu i. t. d.: n. pr. pletenica s póvrazom, Gorenja Soška dol-Erj. (Torb.); tudi: povráz, Tolm.

povražica, f. sova p. = v vraga izpremenjena, DSν.

povrážiti se, im se, νb. pf. = v vraga se izpremeniti, DSν.

povręći, vrzem, vb. pf.1) = storiti, ein Junges (Junge) werfen, Mur., Jan., jvzhŚt.; krava je povrgla, svinja je pet prascev povrgla, jvzh-

St.; košuta na polju povrže, Škrinj.; — 2) = izvreči, ungeitig, ungludlich werfen, Notr., Gor.-Cig., Tolm.

povremenski, adj. Elementar : povremenska nesreča, ber Elementarunfall, Cig.

povréslica, f. das Bandden, ein fleiner Strid, C. povréslo, n. das Garbenband; — das Beinrebenband, C.; - ein Stridband, C.; - prim. stsl. -vrêsti, binben.

povreti, vrèm, vb. pf. 1) abgahren; vino je povrelo; - 2) ein wenig sieben; naj še malo povre; — nachgähren, Cig.; — 3) p. se, durch Sieden an Bolumen verlieren, einfieden; mleka se je veliko povrelo; — povreta (= gosta) kaša (nam. povrela), Polj.; - 4) ein wenig auffieden machen; mleko sem povrela in na mizo dala.

povretina, f. = ukuha, die Salse, C. povrévati, am, vb. impf. ad povreti; wieber-

holt ein wenig fieben, M.

povreznica, f. ber Strid am Beumagen, Jan. povig, viga, m. bas Werfen eines jungen Thieres (junger Thiere), ber Burf, C.

povîh, I. adv. 1) = po vrhu, obenhin, oberflächlich, Cig.; - 2) oben barauf, obendrein, bazu; še p. dati kaj; — II. praep. c. gen. über, außer, zu: povrh tega, zudem, außer-bem, Mur., Cig., C.

povřhen, hna, adj. = površen, Cig., Jan.

pov?hi, adv. = I. povrh, Cig.

povrhnica, f. = povrhnja 2), Jan (H.). povrhnina, f. 1) kar je povrh: die Dammerde

über einer Erzaber, der Abraum, Cig.; -2) das Ubergelb, Cig.; kar se po vrhu da, navrže (n. pr. pri kupu in prodaji), Gor.; pogl. površnina.

povrhnja, f. 1) = površina, die Oberfläche, Mur., V.-Cig., Jan.; - 2) = smetana, der Milchrahm, Jan.

povrhnje, n. = vrhnje, povrhnja 2), Jan.(H.). povîhnji, adj. Über-, Ober-: povrhnja suknja, der Überrod, povrhnje oblačilo, das Oberfleid, Cig., Jan., C.

povŕhnost, f. = površnost, Cig.

povîhoma, adv. obenhin, oberflächlich, flüchtig, Cig., Jan., Cig. (T.); p. prebrati, narisati, Cig.

povrhováti, ûjem, vb. impf. streho p., die Dachfirste machen, bas Dach verfirsten, V.-Cig. povrhu, adv. = povrh, Jan.(H.).

povriskati, am, vb. pf. ein wenig jauchzen o. frohloden, Cig.

povrnílo, n. = povračilo, Jan.; požirek mrzle vode ne bo brez povrnila, Slom.

povrnîtev, tve, f. 1) die Rückerstattung, die Ersatzleistung; — 2) die Rückehr, nk.; p. bolezni, Cig.; p. v greh, Cig.

poviniti, nem, vb. pf. 1) zuruderstatten, gurudgeben; p. komu lastnino; ablehren; vse je povrnil, kar sem mu posodil; ersegen, vergüten; troške, škodo p.; vergelten; Bog ti povrni, kar si mi dobrega storil! — 2) = izpreobrniti, befehren, C.; - 3) p. se, wiedertommen, zurudtehren; p. se v stan enakotezja, einspielen (von der Bage), Cig. (T.);

pusti me, da se mi sapa povrne, lass mich erst verschnaufen, Cig.; - p. se, sich betehren, ogr.-Valj.(Rad).

povrnjenje, n. 1) bie Müderstattung; brez vsega plačila in povrnjenja, Guts. (Res.); — 2) die Rudtehr, Cig.; - die Betehrung, C.; povrnjenje, ogr.-Valj. (Rad).

povrocba, f. die Einhandigung, Cig.

povročíti, ím, vb. pf. (nacheinander) einhanbigen, nk.

povfsten, stna, adj. nach ber Reihe aufeinander folgend: povistni red aritmetični, die arithmetische Reihenfolge, DZ.; povrstne stevilke, fortlausende Zahlen, Cig.; povrstno govorjenje, geordneter Bortrag, Bas.

povrstíti, ím, vb. pf. aneinander reihen: pesmi p. zaporedoma, Zv.

povistnost, f. die Reihenfolge, Cig. površaj, m. die Oberfläche, Mik., Nov.

povřščina, f. = površek, Cig.

površek, ška, m. (kar se še po vrhu da) bie Bugabe, die Beilage, Cig.; - bas Beieffen, Cig.; — die Uberzahl, Cig.

povrsen, sna, adj. 1) an ber Oberflache gelegen, C.; površni premog, die Thautoble, Cig.; - 2) oberflächlich, flüchtig; površno delo; površno pregledati kaj.

površeti, im, vb. pf. ein wenig raufchen, Cig. površína, f. die Oberfläche, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; p. naše zemlje, Jes.; - ber flacheninhalt, Cig.(T.), Cel.(Geom.).

povešiti, im, vb. pf. verfirsten, Cig.

povîšje, n. bie Dberflache, Cig., Jan., Sel. (Ar.), Jes., nk.

povišnat, adj. oberflächlich, Cig., Jan. povišnež, m. oberflächlicher Menich, C. površnica, f. = vrhovina, das Aftholz, C. povrinik, m. ein oberflächlicher Menich, C.

površnína, f, I) = površina, C.; - 2) = der Bodenzins, Cig., Jan.; - 3) die Darauf-gabe, Z.; — ber Uberfchufs, DZ.

površnja, f. = smetana, das Obers, St.-Cig. površnják, m. oberflächlicher Mensch, ber Flachforf, Cig.(T.).

povřšnji, adj. = površen 1), Cig.

povŕšnost, f. die Oberflächlichkeit, Cig., Jan., nk. povftati, vrtam. vb. pf. 1) ein wenig bohren; – 2) nachbohren, Cig.; luknjo p., das Loch mit bem Bohrer größer machen, ausraumen,

Cig. povrtávati, am, vb. impf. = povrtovati, nachbohren, Cig.

povétavec, vca, m. der große Bohrer, C. poviten, tna, adj. im Garten vorfommend, Garten, Cig.; povrtna rastlina, bie Gartenpflanze, Jan.

povrteti, im, vb. pf. ein wenig brehen; p. se,

fich ein wenig breben. povrtína, f. = povrtnina, Jarn., Mur., C. povîtje, n. coll. die Gartengewächse, bas Grun-

zeug, Cig., Jan., C. povîtnica, f. der Rettig, C., BlKr.

povrtnína, f. die Gartenfrucht, coll. die Gartengewächse, die Gartenproducte, Cig., Jan., DZ., Vrt., Nov.

povrtováti, ûjem, vb. impf. ad povrtati; nachbohren: p. luknje, Cig. povrtovavec, vca, m. einer, der nachbohrt, der Nachbohrer, Cig. povrtovína, f. das Gartengras, Dol.-Mik. povížek, žka, m. die Brut: kačji p., C. povsakoma, adv. auf jeden Fall, C. povse, adv. durchaus, ganglich, C.; p. si biti navzkriž, Navr. (Let.); p. nepotreben, LjZv. povsed, povsedik, adv. = povsod, ogr.-C.povsédnji, adj. alltäglich, ogr.-C. povsem, adv. = po vsem, burchwegs, Z., nk.; p. vsega, burchaus, ogr.-C. povsêma, adv. = ganz und gar, Zora. povserod, adv. = povsod ("povsierod"), povsod, adv. überall. povsoden, dna, adj., Jan. (H.), pogl. povsodnji. povsôdenji, adj. = povsodešnji, C. povsodešnji, adj. überall fich befinbenb, überall gegenwärtig, C. povsôdi, adv. = povsod, Cig., Jan., C., Mik. povsôdik, adv. = povsod, vzhŠt.-C., Mik. povsodnji, adj. überall stattfinbenb ober befindlich, C.; povsodnji potop, die Sintflut, C. povsodnjost, f. die Allgegenwart (povsotnost, Ravn., povsodnost, C., Valj. [Rad]). povsoten, tna, adj. überall vorhanben, Mur., Jan.; allgegenwärtig, Cig.; überall stattfindend: povsotni potop, Vod. (Izb. sp.); pogl. povsodnji. povsotnost, f. die Allgegenwart, Mur., Cig. povšečen, čna, adj. ermunicht, Jan. povšęči, adv. = po všeći, erwünscht, Jan.(H). povtikati, tîkam, čem, vb impf. nach der Reihe hineinsteden, C. povzbudíti, im, vb. pf. (nacheinander) aufmuntern, anregen, Jan. povzbuja, f. die Anspornung, die Aufmunterung, Jan. povzbújati, am, vb. impf. ad povzbuditi, Jan. povzdig, vzdiga, m. die Erhebung, Cig.; p. sv. križa, bie Rreuzegerhöhung, Cig.; - bie Bebung (arsis) in der Metrit, Jan., Cig. (T.); — die Erhebung, ber Schwung (fig.), Jan. (H.); — ber Aufschwung (fig.), C. povzdîga, f. die Ethebung, Jan., C.; p. do viška, die Hochhebehalte, Telov.; p. na višjo stopnjo, die Promotion, Cig.; — die Ethebung bes Beiftes, die Erbauung, Cig.; ber Aufschwung (fig.), Cig., nk. povzdígati, dîgam, vb. impf. ad povzdigniti, Cig., Z. povzdigávanje, n. das Erheben: p. rok mojih, kajk.-Valj.(Rad). povzdigávati, am, vb. impf. = povzdigovati. povzdîgljaj, m. bie Erhebung: dušni p., bie Herzenserhebung, C. povzdigniti, dignem, vb. pf. 1) ein wenig heben: p. sod, Cig.; prim. privzdigniti; - 2) emporheben, erheben; p. roke proti nebu; s povzdignjenimi rokami prositi; - p. oči, empor-

bliden, Cig.; — p. koga na kraljevi prestol;

med plemenitnike p., abeln, Cig.; p. na višjo

stopnjo, promovieren, Cig.; - p. se, sich heben, emportommen; povzdignila se je za gospo, I.jZv. povzdignjenec, nca, m. ber Emportommling, Cig., Jan. povzdigovanje, n. bas Emporheben; p. rok; – die Wandlung (als Theil der Messe); pred povzdigovanjem, po povzdigovanju; - bie Lobeserhebung, die Berherrlichung, Cig., Jan. povzdigováti, ûjem, vb. impf. ad povzdigniti; emporheben; roke k Bogu p.; -- aufwandeln (bei ber Messe); mašnik povzdiguje; - erbauen (fig.): p. duha, Cig.: p. se, sich er-bauen, Cig.; — burch Lob erheben: p. koga kakor Boga, Cig.; — p. se, sich heben: kup-čija se zopet povzdiguje; — sich erheben; p. se nad druge; — = z višjim glasom peti, überichlagen, Zv. povzdigovavec, vca, m. ber Berherrlicher, Cig. povzdih, m. = vzdih, ber Seufzer, ZgD. povzdihniti, dinnem, vb. pf. auffeufgen, Z. povzema, f. die Recapitulation, das Resumé, Cig., Jan., C.; - = povzemanje, bie Rachnahme, Z. povzemanje, n. 1) das Busammenfassen, bas Resumieren (prim. povzemati); — 2) poštno p., die Postnachnahme: stroški se mogo s povzemanjem dobiti (fonnen nachgenommen werben), DZ.; poslatev na p., die Nachnahmefenbung, DZ. povzęmati, mam, mljem, vb. impf. ad povzeti; 1) zusammennehmen, resummieren, recapitulieren, Cig., Jan.; — 2) entnehmen: p. kaj iz dekličjih besed, Jurć.; - abstrahieren, Jan.; — 3) nachnehmen (merc.), Jan., Cig.(T.), DZ.povzemek, mka, m. 1) die Portion, die Dofis, C.; — 2) bie Recapitulation, bas Resume, Cig., Jan.; — 3) postni p., die Bostnachnahme, C. povzemen, mna, adj. Nachnahme. DZ. povzemka, f. die Bortion, St. - Mur., Mik ...; v pičlih povzemkah, Raič(Let.). povzemnica, f. ber Nachnahmeschein, DZ. povzętek, tka, m. 1) bas Rejumé, Jan.; kratek p., Cig. (T.), nk.; -2) der Rachnahmebetrag. Cig.(T.), DZ.povzeti, vzámem, vb. pf. 1) zusammennehmen, Cig., Jan.; p. moc, die Rrafte gusammenraffen, Npes. - Cig.; zelišče sok iz zemlje povzame, Jap (Prid); - zusammenfassen, resumieren, recapitulieren, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., Vest., Svet. (Rok.); tako je bila stvar, katero smo povzeli od kraja, Jurč.; -- 2) wegnehmen: zid veliko svetlobe povzame, Svet. (Rok.); - herunterbringen (fig.), bolezen ga je povzela, C.; - entnehmen: p. kaj iz česa, Cig. (T.), nk.; folgern, Jan.; — abstrahieren, Jan.; — besedo p., das Wort nehmen, Cig., Jan., nk.; — p. glas, intonieren, Jan.; - 3) nachnehmen (merc.), Jan., Cig.(T.).

povzetje, n. 1) bie Rusammenfassung, Mur.;

die Recapitulation, Cig.; - 2) p. glasu, die

Intonation, Jan.; — 3) die Nachnahme (merc.), Cig.(T.); poštno p., Jan., C., nk.povzętnica, f. = povzemnica, DZ. povzetnína, f. bie Nachnahmegebür, DZ. povznašati, am, vb. impf. ad povznesti; et=

heben, Jan. povznésti, nésem, vb. pf. erheben, Jan.; -

p. se, emportommen, Jan. povznòs, nosa, m. ber Schwung (stil.), Cig.

povzoriti, im, vb. pf. idealifieren, Cig. (T.);

osebe so nekako povzorjene, Zv. povzpen, pena, m., LjZv.; pogl. povznos, vzlet. povzpéti se, pnèm se, vb. pf. sich nach und nach emporichwingen, Bes.

povzpetiti, petim, vb. pf. = ponoviti, miederholen, C.

povzročeváti, ûjem, vb. impf. ad povzročiti, nk. povzročîtev, tve, f. bie Beranlaffung, nk.

povzročíti, ím, vb. pf. verurfachen, nk. povzvíšati, am, vb. pf. = povišati, Jan. (H.). povžíti, žíjem, vb. pf., Cig., Jan., pogl. použiti.

pozaba, f. das Bergessen, die Bergessenheit, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad), nk. pozabávljati, am, vb. pf. ein wenig stänken

ober neden, einige Gloffen machen, Z. pozabek, bka, m. der Bergessenheitsfehler, Jan. pozabeljši, adv. (part. praet. ad pozabiti) = pozabivši, pozabič, C.; (pozabuši, pozabljivši),

pozáben, bna, adj. = pozabljiv, Mur., Jan. pozabic, adv. aus Bergeffenheit, Jan.; p. sem tudi tvoj denar v žep vteknil, jvzhSt.

pozábiti, im, vb. pf. vergessen; p. kaj, na kaj, koga, na koga; to sem že zdavnaj pozabil; p. nož na mizi; ta človek na vse pozabi; (na) Boga p. ne pozabi (na) mene; — p. česa, koga: moji soprniki so tvojih besed pozabili, Trub.; drugih p., Krelj; - pozabivši kaj storiti, aus Bergeffenheit etwas thun, Cig., Jan.; — mož je že pozabil pisati (pisanje), ber Mann hat ichon bas Schreiben verlernt, vergeffen; - (ein Ubel) verwinden, vergessen; vse bolečine p.; ni še pozabljeno; naj bo pozabljeno! (praes. pozabodem: ne pozabodo, Levst. [Nauk]; v svoji samoti pozabode lehko vse, LjZv.).

pozabiti, bijem, vb. pf. nacheinander einschlagen; vse žreblje p., Cig.

pozabívati, am, vb. impf. = pozabljati, Šol., C., Zora, Vrt.

pozabívnost, f. = pozabljivost: pozabivnosti morje, Levst. (Zb. sp.).

pozábljati, am, vb. impf. ad pozabiti, vergeffen.

pozabljenje, n. bas Bergeffen, die Bergeffenheit; pozabljenjè, ogr.-Valj. (Rad). pozábljenost, f. das Bergessensein, die Ber-

geffenheit, Jan. (H.). pozabljeváti, ûjem, vb. impf. = pozabljati,

Jan., Dalm., Guts. (Res.)-Mik.

pozabljiv, íva, adj. vergefélich; star človek je p.; — p. svojih dolžnosti, vergejslich in Bezug auf feine Pflichten, Met .- Mik.

pozabljivec, vca, m. ber Bergefeliche. pozabljîvka, f. bie Bergejeliche.

pozabljívost, f. bie Bergefelichleit.

pozabljîvši, adv. nam. pozabeljši, pozabivši, aus Bergeffenheit, Kr. - Met., Kor. - Jan. (Slovn.).

pozabolęčki, m. pl. = pobolečki, Mur.

pozad, m. ber berb, Jarn., Jan., Notr. - Z.; pod pozad v kuhinji kaj postaviti, Nov.-C.; (puzad, Guts.; pozed, Rez.-C.).

pozadje, n. = ozadje, ber Hintergrund, Z., DZ., SIN.-C.

pozadnji, adj. = zadnji, ber hinten ist, ogr.-C.; — = poslednji, C. pozajęmati, mam, mljem, vb. impf. ad po-

zajeti; 1) ausichöpfen, erschöpfen, Cig., Jan.; - 2) entnehmen, schöpfen, Cig.

pozajęti, zajámem, zájmem, vb. pf. 1) ausschöpfen; vso vodo p. iz posode; - 2) entnehmen, ichopfen (fig.), Cig., Jan., Cig. (T.); 3) einnehmen: p. mesto, deželo, C.

pozajtrkovati, ujem, vb. pf. abfrühstüden, Cig.; (pozajutrkovati, nk.).

pozakléniti, klénem, vb. pf. nacheinander beriperren, verschließen; vse omare, vsa vrata p. pozakonîtev, tve, f. bie Chelicherflarung, die Legitimation (unehlicher Kinder), Cig., Jan.

pozakoniti, onim, vb. pf. 1) gefehlich machen, legitimieren, Cig., Krelj-M.; p. otroka, ein Rind legitimieren, Cig., Jan.; pozakonjen, legitimiert, DZ.; — 2) ehelich trauen, SIN., Bes.; — verehelichen, Zora, Let.; — heiraten Ist .- C .: - p. se, sich verehelichen, Z., nk.

pozakotiti, im, vb. pf. p. prostor, einen Raum (in allen Winkeln) voll füllen, Zv.

pozał, zála, adj. ziemlich schön: pozalo, recht schon, C.; pozalo govoriti, fein, gebildet spre-

pozaliti, lijem, vb. pf. nacheinander zugießen, M.; s svincem p. luknje, Z.

pozapečátiti, atim, vb. pf. nacheinander berfiegeln.

pozaplatiti, im, vb. pf. nacheinander belappen, verfliden, Cig., Z.

pozapráviti, pravim, vb. pf. allmählich verthun, vergeuben.

pozapreti, prèm, vb. pf. nacheinander einsperren; zdaj so tatove že precej pozaprli; nacheinander zusperren; prodajalnice so že pozaprli.

pozasadíti, ím, vb. pf. allmählich bepflanzen,

pozasloniti, slonim, vb. pf. nacheinander burch angelehnte Schirme ober Dedel verdeden, Z.; peci p., die Ofenthuren verdeden, Z.

pozaspáti, im, vb. pf. nacheinander einschlafen; vse je že bilo po hiši pozaspalo, jvzhSt.

pozastáviti, stavim, vb. pf. nacheinander berfegen ober verpfanben.

pozaužiti, tijem, vb. pf. nacheinander verzehren.

pozava, f. = poziv, die Borladung (vor Bericht), C.

pozaváč, m. der Zusammenrufer, M.

pozávanje, n. = pozivanje, M., kajk.-Valj. (Rad) pozávati, vam. vljem, vb. impf. ad pozvati; = pozivati: einladen, herbeirufen, C., Danj.-Mik., vzhSt., BlKr.; p. na gostijo, Pjk. (Črt.). pozavčîn, m. der Hochzeitslader, C., SIN., vzh-St.-Pjk. pozd, adj. fpåt : pozdega srca, langfamen Sinnes, C.; — pozdo, spat, Meg. - Mik., C., Rez.-Baud.; pozdeje, später, nachher, Jarn. (Sadj.). pozdaj, adv. = po zdaj. fünftighin, C., Str. pozde, adv. später, nachher, C.; - ("pozdje", spät, Mur.). pozdej, adv. fpater, hernach, Mur., Mik. pózden, zdna, adj. = pozen, Mur., Jan., pozder, rja, m. = pazder, C. pozdêrje, n. coll. = pazderje, ogr. - Valj. (Rad). pozdéti se, zdí se, vb. pf. scheinen, Cig.; gut bunten: kakor se njemu pozdi, nach seinem Ermessen, DZ. pozdeva, f. die Muthmaßung, Jan. pozdévati se, a se, vb. impf. ad pozdeti se; pozdeva se mi, es baucht mir, es will mir scheinen, Cig., Jan. pozdevek, vka, m. die Muthmagung, Z.; die Meinung, C.; — bas Borurtheil, C.; — der Dünkel, C. pózdi, adv. spät, Guts., Mur., C., pozdî, Rof.-Kres, Npes.-Schein. pozdîrje, n. = pazderje, Cig. pozdrav, zdrava, m. die Begrugung; ber Gruß; p. vrniti, ben Gruß erwibern. pozdrava, f. = pozdrav, ogr.-C. pozdravek, vka, m. ber Gruß, Jan. pozdráven, vna, adj. Begrüßungs. Gruß. Cig. pozdravilo, n. der Gruß, Jan., C. pozdráviti, zdravim, vb. pf. 1) allmahlich gefund machen; p. se, allmählich gefund werben; nic se ne morem p.; - 2) einen Gruß entbieten, grußen, begrußen; pozdravi mi brata! rekel te je lepo pozdraviti, er lafet bich schon grüßen; pozdravi ga v mojem imenu! grüße ihn meinerseits, Cig.; pozdravljen (-na, -ni)! sei (seib) gegrüßt! — p. se, einander grüßen; srečala sta se, pa se nista pozdravila. pozdravje, n., Ravn.-Valj.(Rad), pogl. pozdrav.

pozdravljáč, m. ber Grüßer, Cig. pozdrávljanje, n. bas Grußen. pozdrávljati, am, vb. impf. ad pozdraviti, 1) allmählich gefund machen; - 2) grußen; mati te pozdravlja, die Mutter lafet bich grußen. pozdravljavec, vca, m. ber Grüßer, Mur., Cig. pozdravljavka, f. bie Brugerin, Cig. pozdravljénje, n. ber Gruß; p. poslati, prinesti komu od koga; pozdravljenje, Schonl.-Valj. (Rad). pozdravnica, f. bas Begrüßungegebicht, Cig. pozdígniti se, dîgne se, vb. pf. pozdrgne se mi, ich empfinde einen Brechreig, Staro Sedlo-Erj.(Torb.). pozdrgováti se, ûje se, vb. impf. ad pozdrgniti se; pozdrguje se mi, ich empfinde Brechreiz, Staro Sedlo-Erj. (Torb.).

pozdrûzgati — pozídati pozdrûzgati, am, vb. pf. nach und nach zerquetschen, Z. pozèb, zéba, m. ber Frostschaden, C., Mariborska ok.-Kres; za jutri se je pozeba bati, pozęb, f. = pozeb, m., Svet.(Rok.); pózeb,Valj. (Rad). pozęba, f. das Abfrieren, ber Frostschaben. pozébati, am, vb. impf. ad pozebsti; burch Frost zugrunde geben, absrieren, Cig., Jan., C.; lan rad pozeba, Rut. (Zg. Tolm.). pozębica, f. das Abfrieren, Z.; kadar je drevje in trtje cinasto, pravijo, da je pozebica, St. Jernej (Dol.). pozeblina, f. kar je pozeblo: n. pr. pozebla ozimina, Gor. pozebováti, újem, vb. impf. ad pozebsti, = pozebati. pozébsti, zébem, vb. pf. durch Frost Schaden leiden oder zugrunde gehen; trta je pozebla, orehi so pozebli; kopriva ne pozebe = Unfraut verdirbt nicht; pozebel, abgefroren; pozebla ozimina. pozeleneti, im, vb. pf. allmählich grun werben. C., Z., Zora. pozeleníti, ím, vb. pf. allmäblich grün machen, begrünen, Cig.; - p. se = pozeleneti, Cig. pozemeljean, m. ber Erbbewohner, Ravn. pozémeljn, ljna, adj. = pozemeljski, Cig. pozemeljski, adj. auf ber Erbe vortommenb, Erd., Erden., itbisch; p. mah, pozemeljske rastline, pozemeljsko veselje. pozęmeljščina, f. bas Irdische, V.-Cig. pozemen, mna, adj. = pozemeljski; tellurifch: pozęmno železo, Erj. (Min.); - pozemno gorovje, Landgebirge, Cig. (T.). pozemica, f. = podzemljica, krompir, Tuš. pozemlje, n. die Erdoberflache, Jan. (H.). pozemljika, f. junge, aufgeschossene Fichte ober Zanne, V.-Cig. pozemljina, f. die obere Erbe, Z.; - bas Niveau (prim. pozemljinski). pozemljînski, adj. p. zemljekaz, die Niveaufarte, Levst. (Cest.). pozemljúh, m. 1) ber Grundstrauch, Cig.; -2) ein irbifch gefinnter Menfch, C. pozemljusa, f. eine friechende Bflange, Cig. pozémski, adj. = pozemeljski, Jan. pózen, zna, adj. spät; pozne ure; pozno je že; pozna jesen, ber Spatgerbft; - fpatreifend: pozno sadje; - pozni ste, ihr feid spät gekommen, jvzhSt.; — pozneje, später; iz: pozden. pozezováti, ûjem, vb. impf. wiederholt aufhüpfen, Svet. (Rok.); = poskakujoč hoditi, pozibati, bam, bljem, vb. pf. ein wenig wiegen oder schaukeln, M., Z. pozicija, f. položaj, postavljenje, die Bosition, nk. pozid, m = pozad, C. pozídati, am, vb. pf. 1) nach und nach erbauen, Vrt.; pozidali so svoje hiše, LjZv.; - 2) bebauen, mit Gebäuden ausfüllen: p.

selišče, Cig.; — 3) durch Mauern, Bauen

verbrauchen: p. vse apno, kamenje, Cig.; p. veliko denarja, Let. pozidnica, f. die Mauerbant, Cig. pozidováti, ûjem, vb. impf. ad pozidati; bebauen, Cig. pozijáti, am, vb. pf. 1) gierig bas Maul öffnen, um etwas zu paden, C.; - 2) ein wenig gaffen: p. v koga, jemanden ein wenig angaffen, Cig. pozijávati, am, vb. impf. wiederholt das Maul, den Schnabel öffnen, Vrt.; — müßig gaffen, ogr.-C. pozimek, mka, m. ber Nachwinter, Cig., Jan., Cig.(T.).pozímen, mna, adj. = pozimski, Jan. (H.). pozîmje, n. die Binterezeit, Z., M., Bes. pozímski, adj. wintermäßig, Binter-; pozimsko opravilo, die Binterbeschäftigung, Cig. pozir, m. = ozir, die Beachtung, die Aufmertsamteit, C., Pohl.-Valj. (Rad). pozîrati se, am se, vb. impf. = ozirati se, achthaben: p. se na kaj, C., Pohl. (Km.) pozitiv, m. die erfte Bergleichungsftufe, ber Bofitiv (gramm.). pozitīven, vna, adj. določen, gotov, positiv, Cig.(T.), Cel.(Ar.), nk. pozitivīzem, zma, m. nauk, kateri le temu daje veljavo, kar je pozitivno, ber Positivismus, Lampe (V.). poziv, zíva, m. der Aufruf, Jan., nk.; poziv na vojsko, das Kriegsaufgebot, ber Heerbann, Jan., Cig (T); bie Aufforberung, Cig., Jan., C., nk.; die Berufung, Jan., nk ; die Borlabung, Cig., Jan., DZ., nk.; - die Ginladung (zu einer Sochzeit u. bgl.), Cig., Jan. pozívanje, n. das Auffordern, das Einladen, nk. pozívati, vam, vljem, vb. impf. ad pozvati; aufforbern, einlaben, Jan., nk.; Bog gresnike na pokoro poziva, kajk.-Valj.(Rad); - p. se na kaj, sich auf etwas berufen, Jan., Cig.(T.), nk.poziven, vna, adj. Aufforderungs ., Borlabungs-, Einlabungs-, nk. pozivnica, f. ber Borlabungeschein, C., DZ., nk.; - bie Ginberufungefarte, Jan. (H.). pozlačénje, n. die Bergolbung. pozlačeválo, n. der Quidftift, Cig. pozlačeváti, ûjem, vb. impf. ad pozlatiti; vergolden. pozlačevavec, vca, m. ber Bergolber, Cig., Jan. pozlačevâvka, f. die Bergolberin, Cig. pozlačílo, n. nam. pozlatilo, Cig., Jan., C. pozlata, f. die Bergolbung, Mur., Cig.(T.), Erj. (Min.); v pozlato priravnan, jum Bergolben hergerichtet, DZ. pozlatár, rja, m. der Bergolder, LjZv., nk. pozlatárski, adj. Bergolder=, nk. pozlâtba, f. = pozlata, Cig. pozlatilo, n. bie Bergolbung, Cig., Jan.; v p. pripravljen, DZ. pozlatíti, ím, vb. pf. vergolden; jabolka z zlato peno p.; pozlačen, vergolbet. pozlatník, m. ber Bergolber, Mur., Cig. pozlóben, bna, adj. = zloben, C.

pozmétati, mečem, vb. pf. nacheinander berabwerfen. poznáčiti, značim, vb. pf. bezeichnen, Jan. (H.). poználec, ica, m. = poznavec, nk. poznameniti, im, vb. pf. bezeichnen, tenntlich machen, Mur., Nov.-C. poznamenititi se, îtim se, vb. pf. wichtig o. bedeutend werben, nk. poznamenjevanje, n. das Bezeichnen, die Bezeichnung, (-menov-) Mur., Trst. (Let.), Nov., poznamenjeváti, ûjem, vb. impf. ad poznameniti; bezeichnen, tenntlich machen, (-menov-) Mur., Trst. (Let.). poznanec, nca, m = znanec, Jan.(H.). poznanje, n. bas Rennen, die Renntnis; poznanja vreden mož, Jurč.; p. blaga, bie Barenfenntnis, Cig.; p. samega sebe, bie Selbstfenntnis, Cig. (T.). poznanstvo, n. die Befanntichaft, Navr. (Let.). poznatelj, m. = poznavatelj, ber Renner, Trst. (Let.). poznáten, tna, adj. fennbar, fenntlich, Cig., Jan., DZ. poznáti, znâm, vb. impf. fennen; po imenu, dobro, malo p. koga; p. se, sid gegenseitig tennen, befannt sein; že dolgo se poznava; ne p. greha, die Gunde nicht tennen; -Renner fein: p. rastline, ptice; - anmerten; na očeh p., an ben Augen abmerten; po sledu poznam, da je bil mlad zajec; - p. se, teuntlid) sein; pozna se mu na obrazu, na očeh, man mertt es ihm am Gefichte, an ben Augen an; ne pozna se mu, da je 60 let star; toliko smo vina vzeli iz soda, pa se še nič ne pozna. poznátnost, f. die Rennbarteit, Jan. poznava, f. die Renntnis, Cig. poznavatelj, m. ber Renner, C., nk.; poznavatelji in soditelji ženske lepote, Str. poznavateljica, f. bie Rennerin, nk. poznavateljski, adj. Kenner-, C., nk. poznávati, am, vb. impf. 1) nach und nach zu erkennen anfangen, Mur.; -- 2) kennen, M., kajk.-Valj. (Rad), nk. poznavavec, vca, m. ber Renner, Jan. poznavavka, f. die Kennerin, Jan. poznavec, vca, m. der Renner, Mur., Cig., Jan., C. poznavka, f. die Rennerin, Mur., Cig. póznec, zneca, m. ber Spatlein, Valj. (Rad). poznica, f. bie Spatfrucht, Valj. (Rad); - ber weibliche Berbitling, der Spatling, Cig., Jan. poznič, íča, m. = poznik, Cig., Jan. pozniček, čka, m. dem. poznič, Lašče-Levst. (Rok.).poznik, m. ein in spater Jahreszeit geborenes Thier, der Spätling, Cig.; (poznik), Lasce-Levst.; — (krompir) p., späte Rartoffel, LjZv. poznina, f. die Spatfrucht, Cig.; bef. bas Spatgetreide, C. pozníti, ím, vb. impf. 1) verzögern (phys.), Cig. (T.); — 2) pozni se, es wird spät, Cig. poznják, m. ber Spatflache, Cig.

poznoléten, tna, adj. Spátsommer : poznolêtna noc, Str.

poznost, f. bie Spate, Cig., Jan.

poznóta, f. = poznost, Jan.
pozóbati, zóbliem, vb. pf. aufnid

pozóbati, zóbljem, vb. pf. aufpiden, (Beeren) aufeffen; kokoši so zrnje pozobale; dva grozda, peščico črešenj sem pozobal; — konj je ves oves pozobal.

pozój, zója, m. der Drache, Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan.; das Ungeheuer, BlKr.; pózoj, zója, Valj. (Rad).

pozojev, adj. Drachen., Cig.

pozojíca, f. bas Drachenweibchen, kajk.-Valj. (Rad).

1. pozdr, zóra, m. bie Obacht, bie Acht, Jan., Sol.; pozor! Achtung! nk., Jan. nk.; tudi: pózor, zóra; — hs.

2. pozor, zora, m. bie Rachreife, Cig.

pozorek, rka, m. pozorki, spät reifendes, nachreifendes Obst, Mik., Notr.

pozóren, rna, adj. aufmerffam, Jan., nk.
 pozóren, rna, adj. fonnseitig, = prisojen; pozôrna stran hriba, Vrsno (Tolm.) - Erj. (Torb.).

pozoreti, im, vb. pf. 1) allmählich reif werden: pozorel si kakor jaz, Jurč.; — 2) noch ein wenig reifen, nachreifen, Cig.

pozorévati, am, vb. impf. ad pozoreti; nach-

reifen, Cig.

pozorisče, n. der Schauplat, Cig.(T.); vojno p., der Kriegsschauplat, Cig.(T.); — hs. pozoriti, im, vb. pf. noch ein wenig reisen lassen, Cig.; — p. se, noch ein wenig reisen, Cig., M.

pozórnost, f. die Aufmertsamkeit, Jan., nk. pozorovádnica, f. das Observatorium, Jan. pozorováti, sijem, vb. impf. beobachten, betrachten, Jan., Cig. (T.), C., nk.; — ćeš.

pozòv, zóva, m. = poziv, bie Aufforberung, Cig., Jan., Levst. (Močv.), Navr. (Let.), DZ.

pozovčîn, m. = pozavčin, C., M. pozóven, vna, adj. Aufforderungs: pozôvna

pozoven, vna, adg. Aufforderungs-: pozovna tożba, eine Aufforderungskage, DZ.; — Ein- berufungs-, DZkr.

pozóvič, m. ber Hochzeitbitter, Habd. - Mik., vzhSt.

pozovíčka, f. die Hochzeitbitterin, Habd.-Mik. pozovníca, f. = pozivnica, DZ.; der Einberufungszettel, Levst. (Nauk).

pozráčen, čna, adj. in der Luft befindlich, Lufts, Cig., C., nk.; pozračna ladja, daš Luftschiff, Cig.

pozrāčnica, f. voda p., das Lustwasser, Cig. pozračnina, f. das Meteor, Cig. (T.), Jes.; svetlodna p., das Lichtmeteor, Jes.

pozrcálina, f. der Spiegelbeleg, h. t.-Cig. (T.). pózre, eta, n. (zaničlj.) ein junges Mädchen (von etwa 10—12 Jahren), C., vzhŠt., Polj.; — prim. posre.

pozręti, zrem. vb. pf. = pogledati: pozri name. Vod. (Pes).

pozváten, ina, adj. pozvátna pravda, bie Aufforberungstlage, DZ.

pozvánec, nca, m. ber Einberufene, Jan. (H.);
— ber Gelabene, ber Gaft, Jan.

pozvanjati, am, vb. impf. ad pozvoniti; in furzen Absahen sauten, von Zeit zu heit sauten, durch Läuten Zeichen geben; med maso pozvanja; - (hudemu vremenu) p., jvzhSt.

pozvanjčkati, am, vb. impf. dem. pozvanjati; drozeg tudi pozvanjčka kakor slavec, SIN. pozvanje, n. bie Berufung, Mur.

pozvánka, f. die Berufene, Jan. (H.); — die Gelabene, Jan. (H.).

pozváti, zóvem, vb. pf. 1) rufen, herbeirufen, Mur., Cig., Jan.; p. piščeta, jvzhŠt.; berufen, Mur., Cig., Jan.; od odpravil p., abberufen, Cig.; — Iaben, einlaben, Cig., Jan.; p. na kaj, k čemu, Cig., kajk.-Valj. (Rad); — vorlaben, citieren, Cig., Jan.; pred sebe p. koga, Jan.; okrivljenca p. na sodbo, zatožence p. h kazenski razpravi, Levst. (Nauk); — aufforbern, Cig., Jan.; p. koga na boj, nk.; žandarma jih pozoveta, naj se podajo, ogr.-Valj. (Rad); — 2) (po hs.) p. se, fich berufen, Cig. (T.)

pozvavec, vca, m. der Aufforderer, (pozvalec)
Navr. (Let.).

pozvęda, f. die Erforschung, die Erhebung, DZ. pozvędati, am, vb. impf. — pozvedavati, Jan. pozvędávanje, n. die Erfundigung (en), das Nachsorschen, die gepslogenen Erhebungen.

pozvedávati, am, vb. impf. = pozvedovati. pozvedba, f. die Erforichung, die Erhebung, Cig., Jan., nk.; vladne (uradne) pozvedbe, die amtlichen Erhebungen, nk.

pozveden, dna, adj. Befund: pozvedno poročilo, Cig.

pozvédeti, zvém, vb. pf. burch Aussorschen in Ersahrung bringen, erheben; p., po čem se vino prodaja.

pozvedováten, tna, adj. Nachforschungs-, Jan. (H.).

pozvedovanje, n. das Nachfragen, die Umfrage, die Erhebung(en).

pozvedováti, újem, vb. impf. ad pozvedeti; zu erfahren suchen, Erfundigungen einziehen, Erhebungen pflegen.

pozvedovavec, vca, m. ber Nachsorscher, ber Runbschafter.

pozvedovâvka, f. die Nachforscherin, die Kundsschafterin.

pozvenéti, ím, vb. pf. einen Klang von sich geben, Z.

pozvestíti se, ím se, vb. pf. sid besleißigen,

pozvonekati, am, vb. pf. ein wenig Mingeln, ichellen, mit einem Glodchen ein Zeichen geben, Cig.

pozvončljáti, âm, vb. pf. = pozvončkati, Cig., Jan.

pozvoniti, im, vb. pf. ein wenig läuten, anläuten, mit der Glode ein Zeichen geben; k masi p.; flingeln; pozvonil sem, pa nihče ni prišel odpirat.

poža, f., C., pogl. puža.

 požágati, am, vb. impf. = požigati, Rož.-Kres.

 požágati, am, vb. pf. nacheinander verfägen, auffägen, Cig.

požalba, f. die Bemitleibung, C. požáliti, im, vb. pf. bedauern, bereuen, Mur.; svoje grehe p., ogr.-C. požaljenje, n. bie Bemitleibung, Mur., kajk .-Valj. (Rad); - bie Bereuung, Mur., C požaljevanje, n. das Bereuen : p. grehov, Reue und Leid, ogr.-C. požaljeváti, ljůjem, vb. impf. ad požaliti, bebauern, bereuen, Z. požalovanje, n. das Bereuen, ogr.-C., kajk .-Valj. (Rad). požalováti, ûjem, vb. impf. = obžalovati, Mur., ogr.-C. požar, m. 1) ber Brand, bie Feuersbrunft; velik p.; gozdni p., ber Baldbrand, Cig., Jan.; - 2) ber Ort, wo Reisig u. dal. verbrannt worden und etwas angebaut worden ift, Z., Kor.-SIN. požaren, rna, adj. auf den Brand fich beziehenb, Brand : požarna straža, die Brandwache, Jan.; požarna bramba, die Feuerwehr, nk. požaríšče, n. = pogorišče, die Brandstätte, Jan. požarnica, f. bas Maftfraut (sagina), Medv. (Rok.). požarnik, m. ber Feuerlöscher, Cig., C. požarnína, f. die den Abbrandlern gegebene Aushilfe, Cig. požarovec, vca, m. = vresje, bas heibetraut (erica vulgaris), Štrek. požebráti, am, vb. pf. ein Gebet (z. B. nach Bettlerart) sprechen, C., Z. požeg, žega, m. 1) ber Ort, ben man mit Feuer ausgereutet hat, C.; — 2) ber Brand (am Rorn), C. požégnati, am, vb. pf. fegnen; - pogl. blagosloviti. požęhtaneć, nca, m. die Laugenasche, Cig. požehtati, am, vb. pf. in der Lauge einweichen, einlaugen, sechteln: perilo p. poželek, lka, m. Die Begierbe, bas Begehren, Mur, Cig.; (pozelek?). poželenje, n. die (empfundene) Begierde, bas Berlangen; imeti p. po kupici vina; polteno p., die sinnliche Begierde, Cig. (T.); - nav. poželjénje. poželeti, im, vb. pf. p. česa, ein Berlangen nach etwas empfinden; poželel je vina; poželel je še enkrat videti očeta; — p. komu kaj, jemandem etwas anwünschen, Čig. poželevati, am, vb. impf. ad poželeti; wiinichen, verlangen, begehren, Cig. (T.), Zora. požéljen, ljna, adj. 1) = poželjiv, Cig.; 2) ben Bunichen entsprechend, Cig. (T.). poželjiv, íva, adj. begehrlich, lüstern; poželjivo gledati. poželjívost, f. die Begehrlichkeit, die Lüsternheit. poželjnik, m. ein lüsterner Mann, C. požéljnost, f. = poželjivost, Cig. poželováti, ûjem, vb. impf. = poželevati, Mur. póžena, f. kozje ime, Erj. (Torb.). požéniti, žénim, vb. pf. (Manner nacheinanber) perheiraten; vse svoje sinove je poženil; p. se, (nacheinander) heiraten (von Männern); moji vrstniki so se že vsi poženili.

poženitovanje, n. die Nachhochzeit, Cig. poženščiti, im, vb. pf. verweiblichen, Cig. požęrati, am, vb. impf. = požirati, Mur. požereti, im, vb. pf. bitter (rangig) ichmeden, požerúh, m. 1) ber nimmerfatt, ber Bielfraß; – 2) = požirak, *C*. požeruhinja, f. ein gefräßiges Beib, C. požerun, m. ber Menichenhai (squalus carcharias), Cig., Jan., Eij. (2.). požerúšen, šna, adj. = požrešen, C. požerúški, adj. Bielfraß-, unerfattlich. pozeti, zanjem, vb. pf. mit ber Sichel allmahlich abschneiben, absicheln, abernten; vso pšenico smo požele. požętnik, m. = požetnjak, Jan. požetniák, m. bas Brot, bas für bas Schnitterfest gebaden wirb, bas Erntebrot, Jan. požgánica, f. = prezgana juha, die Einbrennjuppe, Jan. (H.). pozganina, f. eine burch Brand entstandene Balbblöße, Notr. pozganje, n. die Berbrennung. požgánka, f. = požganica, Jan. požgár, rja, m. kraj, kjer se je hosta požigala: na požgarju rada ajda raste, Gor. požgáti, žgèm, vb. pf. nacheinander verbrennen; posekano grmovje p.; obleko umrlih bolnikov p.; - verfeuern, verbrennen: veliko drv p.; - = pokaditi, verrauchen: veliko tobaka p., jvzhSt.; - niederbrennen, einäschern; mesto, vasi p.; — absengen, versengen (v. Reif): ajdo je slana požgala, Glas. požgečkáti, âm, vb. pf. = poščegetati, Z., Dol., jvzhŠt. požig, žíga, m. die Berbrennung, die Ginafcherung, Cig., Jan.; - = zazig, Die Brandlegung, Cig., Jan. požigališče, n. bie Berbrennungsftatte, Jan. požíganje, n. bas Niederbrennen, bas Sengen. požígati, am, vb. impf. ad požgati; verbrennen, niederbrennen, sengen; na njivi dračje, hosto požigajo, da je rodovitnejša; sovražniki požigajo po deželi. požigavec, vca, m. ber Mordbrenner, Cig., Jan.; - ber Brandleger, Cig., Jan. požigavka, f. die Mordbrennerin, Mur.; bie Brandlegerin, Jan. požigavščina, f. bie Branbichahung, Cig., Jan. požílka, f. = bazilika, das Basilientraut (ocymum basilicum), C. požínjanje, n. bas Schneiben bes Getreibes. požínjati, am, vb. impf. ad požeti; bas Getreibe ichneiben, Cig. požînjka, f. bas Schnittermahl nach ber Betreideernte, Cig., Gor.-Mik., C. požîr, m. ber Schlud, Mur., Cig., Jan., C. požirák, m. 1) ber Anfang ber Speiferöhre, ber Schlund, Guts.. Mur., Cig., Jan.; kost mu je v požiraku obtičala, jvζhŠt.; — 2) ber Wasserschlund, vzhSt. požiralnik, m. 1) die Speiserohre, Cig., Jan., Cig(T.), C., Erj.(Som.); -2) ein Ort, wo bas Baffer in bie Erbe fließt, ber Bafferichlund, Cig., Savinska dol.

požiratniški, adj. požiralniška jama, eine Schlauchhöhle, Jes.

požirálo, n. die Speiserohre, Mur., Cig.

požīranje, n. bas Schluden, bas Berichluden. požiráš, m. = požeruh, Habd.-Mik.

požîrati, am, vb. impf. ad požreti; ichluden, verschluden, verschlingen; težko požiram, ker me golt boli; komarje precejate, kamelo pa pozirate, Valj.(Rad); oblo p., gierig freffen, Cig.; — jama vodo požira, Z.; — verzehren: ogenj požira les, Cig.; zidanje veliko denarjev pozira, jvzh St.; - einsteden: grenke molce p., bittere Borte ruhig einsteden; debele p. = einen guten Magen haben (fig.), Cig.

požirávati, am, vb. impf. = požirati, ogr.-

Valj.(Rad).

požiravec, vca, m. = požeruh: človek p. in

vinopivec, ogr.-Valj.(Rad).

požiravka, f. 1) die Berschlingerin: prevzetnost, požiravka vseh čednosti, Cv.; — 2) die Gaffenrinne, Cig.; — der Bafferschlund, Jan.

požîrček, čka, m. dem. požirek; das Schlück-

požîrek, rka, m. der Schlud: en p. vode. požirkováti, újem, vb. impf. schludweise trinten,

požîtek, tka, m. = užitek, ber Genufs, C. požíti, žíjem, vb. pf. = použiti, aufzehren, Mur. poživahniti, nim, vb. pf. lebhaft machen: barva se poživahni, das Colorit wird gehoben, Sol. požívek, vka, m. das Labial, die Erquidung, Cig., Jan., C.; najslajši p., Glas.

poživíten, ina, adj. erquidend, Jan.(H.).

poživilo, n. das Labiai, Cig.

poživínčiti, înčim, vb. pf. = poživiniti, Mur. poživiniti, înim, vb. pf. jum Bieh machen, entmenichen; - p. se, jum Bieh werben, berthieren, verwildern; pozivinjen, verthiert.

pozivinjenje, n. bie Berthierung, die Bermilberung, Cig.

poživînjenost, f. ber Buftand ber Berthierung, moralische Bersunkenheit, Cig., Nov., SIN.

poživíti, vím, vb. pf. beleben, erquiden, laben; p. koga z jedjo, Cig.; ta kapljica poživi človeka! jvzhŠt.; dež poživi suho prst, Ravn.-Valj. (Rad); — p. se s čim, sich mit einer Sache erquiden; p. se s sadjem, Ravn .- Valj. (Rad); — p. se, frish werben, Cig. poživîtva, f. die Belebung, C.

poživljálen, ina, adj. erquidend, Jan.

požívljanje, n. das Beleben, das Erquiden.

požívljati, am, vb. impf. ad poživiti; beleben, erquiden, Cig., Jan., nk.

poživljava, f. bie Belebung, die Labung, Jan. poživljavec, vca, m. ber Erquider, Cig.

poživljiv, íva, adj. belebend, erquidend, Mur.,

poživoten, tna, adj. was am Körper ist, Mur.; poživotni očut (phil.), die Körperempfindung,

poživotíti se, ím se, vb. pf. aut bei Leibe werden, Cig.

požlabudráti, am, vb. pf. 1) nacheinanber ableiern: svoje coprniške litanije p., Bes.; 2) ein wenig plauschen ober schwagen, Z., C. požlahtati se, am se, vb. pf. = požlahtiti se,

požláhtiti se, im se, vb. pf. in Berwandtschaft treten, Cig.

požláhtniti, im, vb. pf. verebeln; požlahtnjeno sadje; - abeln, Jan.

požlahtnjeváti, ûjem, vb. impf. ad požlahtniti; veredeln.

požlahtnjevavec, vca, m. ber Beredler, Cig. požlapotáti, otům, óčem, vb. pf. = žlapotaje pojesti, požlempati, C.

požlędica, f. das Glatteis, Levst.(Nauk). požledíti se, im se, vb. pf. sich mit Eis überziehen, Z.; požlejena pot, Z.; drevje se je

požledilo, Rez.-C. požlempáti, am, vb. pf. 1) schlampend aufeffen, auffressen, auffaufen, Mur., Cig., Jan., C.; - 2) ein wenig schlampend fressen ober saufen,

požlępica, f. 1) Baffer mit Roth und Schnee vermischt, die Patsche, Cig., Jan., C.; danes je grda p., Dol.; — 2) = požledica, poledica, baš Glatteiš, Cig., C., Kras, Lašće-Erj.(Torb.), jv7hSt.

požmágniti, nem, vb. pf. = pomežkniti, Levst. (Rok.).

požmáti, žmím, vb. pf. nam. pomežati, Dict.-Mik., jvzhSt.; požmano gledati, mit halbgeöffneten Augen schauen, Z.

požméčati, am, vb. impf. ad požmetiti, C. požmečávati, am, vb. impf. = požmečati, ichwer machen, erichweren, C.; - beichweren, C. póžmek, meka, m. die Baunlilie (antherium liliago), Polžane v Istri-Erj.(Torb.).

požmetiti, im, vb. pf. erichweren, C.; zmeti se mi kaj, es fällt mir etwas beschwerlich, ogr.-C.; - beschweren: požmečena duša, ogr.-Let.

požnji, adj. = poznejši, Jarn. (Sadj.).

požòk, żóka, m. ber Schupf, Cig. požókati, žôkam, vb. pf. ein wenig ftupfen, Z.; mit einem fpipigen Ding ein wenig mublen, purren, Cig.

požolteti, im, vb. pf. allmählich gelb werben, Jan., jvzhSt.

požoltévati, am, vb. impf. allmählich sich gelb färben, Jan.

požołtiti, im, vb. pf. gelb machen, gelb farben, Cig.

požrdíti, ím, vb. pf. mit bem Biesbaum befestigen, Cig.; p. voz, C.

požręh, m. ber Freffer, ber Schlemmer, Dict., Valj.(Rad); p. in pijanec, Trub.; tudi: p6žreh, žréha, ("požrih" Meg., Dalm.).

požrékniti, žrêknem, vb. pf. = požreti, Ščav.-C., Mursko polje-Vest.

požręšba, f. der Fraß an Gemächsen, z. B. am Sopfen, C.

požrę̃ščina, f. ber Fraß, C.

požresen, šna, adj. efsgierig, gefraßig; p. ka-kor volk, Z.; — schlemmerich, schweigerisch, Mur., Cig., Jan.; - habgierig.

požreševanje, n. die Fresseri, das Schlemmen, Cig.

požreševáti, ûjem, vb. impf. schlemmen, in Fraß und Böllerei leben, schwelgen, Mur., Cig., Jan.

požręšnež, m. = požrešnik.

požrešnica, f. ein verfreffenes Beib, die Schlemmerin.

požrésnik, m. ein gefräßiger Menfc, ber Bielfraß; ber Schlemmer.

pozresnost, f. bie Efsgier, bie Gefräßigkeit; bie Schlemmerei, Frag und Bollerei; — die

Habgier.

požréti, žrèm, vb. pf. durch die Kehle in den Magen bringen, verschluden; koščico, iglo p.; kar je ozinil, ni mogel p. = er vermochte nicht das Unternommene auszusühren, Mur.; — ausschlein: vse p., da nic ne ostane; — verschwelgen, verprassen, Cig.; — verschlingen (sig.): vojska je mnogo ljudi požrla; pravde so mu ves denar požrle; — verbeißen: jezo p., Cig.; verschmerzen, verwinden; tega ne morem p., Cig.; marsikatero grenko sem moral požreti, manch bitteres Wort musste ich einsteden; vse krivice p., Jap.(Prid.); — besedo p. = prelomiti; še nikdar ni dane besede požrl, D.Sv.

požrkniti, žíknem, vb. pf. = požreti, ogr.-C. požrljiv, ljíva, adj. = požrešen, Cig.

požřt, adj. gefráfig: požrt volk, Gor. požften, tna, adj. = požrešen, Mur.-Cig.,

Jan., Glas. požítnež, m. = požeruh 1), Svet. (Rok.).

požítnik, m. 1) = požeruh 1), Mur., Cig.; —
2) ber Schwelger, Dalm.

požrtnják, m. = požeruh 1), Cig., C.

požŕtnost, f. = požrešnost: svete dni pokore s požrtnostjo onečaščevati, Cν.

požrtvováti, ûjem, vb. pf. opfern, Cig.(T.).
požrtvováven, vna, adj. opfermillig, nk.; (nav.
-aten).

požrtvovávnost, f. bie Opferwilligfeit, Cig. (T.), nk.

požúgati, zūgam, vb. pf. 1) brohen, Cig.; p. komu, einen bebrohen, Cig.; — 2) — užugati, bezwingen, überwinden, Cig., C., M.; übermannen, überwältigen: spanje ga je požugalo, Gor.; smeh ga je požugal, er nuíšte lachen, Glas.

požúliti, im, vb. pf. abreiben: polomiti in p. pod, LjZv.

požunec, nca, m. eine Art Trinigeschirr (tudi: požonec), C.

požúriti se, im se, vb. pf. sich beeilen, Jan., nk.; — hs.

požužnjáti, 8m, vb. pf. einige unbeutliche Borte fprechen.

požvečiti, im, vb. pf. 1) auffauen, vertauen; prežvekal je, pa ni mogel požvečiti, Jurč.;

— 2) ein wenig fauen.

požvekati, am, vb. pf. = požvečiti, Jan., M. požvekováti, ûjem, vb. impf. (wiederholt) fauen,

požvenkljáti, âm, vb. pf. ein wenig flingeln, schellen, Cig., Jan.

požvepláti, âm, vb. pf. mit Schwesel bestreuen, schweseln, Cig.; tree p., Dol., Notr. požvepláti, sm, vb. pf. = požveplati, Cig.

pozvizgati, am, vb. pf. 1) ein weinig pfeifen, Mur., Cig.; zupfeifen, Cig.; pozvizgai mu, gib ihm burch Pfeifen ein Zeichen, BlKr.-

M.; — 2) p. kaj, etwas wegichmuggeln, Zv. požvižgávati, am, vb. impf. in Abiaten pfeifen: kos požvižgava v dolino, Zora; veter požvižgava memo ušes, Vrt.

požvižgováti, ûjem, vb. impf. = požvižgavati,

požvrgoleti, im, vb. pf. einige Zwitscherlaute horen laffen.

pra-, praef. (adv.) Ur., ur., Jan., nk.; po drugih slov. jezikih; (v starejših knjigah nav. pre-); naglašajo se te sestave nav. z dvojnim akcentom, ker ima "pra-" svoj poudarek.

prábába, f. die Urgroßmutter, Z.; (prebaba, Meg., Mur., Cig.).

prábábica, f. = prababa, nk.; (pre-, Dict., Mur., Cig., Jan., C.).

prábik, bika, m. der Urstier (bos urus), Erj.

prábítje, n. das Urwesen: prabitja, die Protisten, Erj. (Som.).

prábivatelj, m. der Ureinwohner, Bes. prábivavec, vca, m. = prabivatelj, Trst. (Let.),

Bes. prábratič, íca, m. der Großneffe, (pre-) Cig. prábratíčna, f. die Großnichte, (pre-) Cig., Jan. prábratôvlia, f. die Großnichte, (pre-) Cig.

prábratôvlja, f. die Großnichte, (pre-) Cig. prábrátranec, nca, m. der Großnieffe; (pre-) Jan.

prábrdj, brója, m. die Brimzahl, C. práč, m. = 2. brač, die Elle, Zora, jvzhŠt. práča, f. die Schleuder, Mur., Cig., Jan., Mik.,

praca, f. die Schleuder, Mur., Cig., Jan., Mik.

nk.; — prim. preča, frača.

präčar, rja, m. der Schleuderer, Cig., Jan., nk. práčlóvek, éka, m. der Urmensch, Cig.(T.), nk. präčnik, m. der Burfstein, der mit der Schleuder geworfen wird, Cig.

prådèd, déda, m. ber Urgroßvater, nk.; ("predid", Meg., Dalm.; "predet", Alas; preded, Habd., Mur., Cig., Jan., Jsvkr., BlKr.); pråded, Cv.

prádêdec, dca, m. == praded, (prededec) Trub.,
Jsvkr.

prádědski, adj. urahnlich, (pred-) Cig. prádóba, f. die Urzeit, Cig.(T.), nk.

prádóben, bna, adj. die Urzeit betreffend, nk.; pradobna zgodovina, die Urgeschichte, Cig. (T.).

prádôm, m. ber Ursig, Cig.(T.).

prádomovína, f. die Urheimat, Cig. (T.), nk. práfaktor, rja, m. der Primfactor, Cel. (Ar.). pràg, prága, m. 1) die Schwelle: die untere Thürs oder Thorschwelle; hisni p.; drez prag stopiti; pred svojim pragom pometati, vor seiner Thüre kehren; — zgornji p., die Oberthürschwelle, C.; — das Sohlband, die Sohlband (arch.), Cig. (T.); — die Straßenschwelle, C., Levst. (Cest.); die Eisenbahnschwelle, C.; — po dnu struge položiti prage (Grundschwellen einziehen), Levst. (Močv.); — der

Kach- oder Behrbaum bei Bassermühlen, Cig.; ber Querdamm bei Bafferleitungen, V .- Cig.; - 2) das Riff, V.-Cig.; der Katarakt, Cig. (T.), DZ.; Dneprski pragi, Vrt.; - 3) ber Abjan des Berges, die Terraffe, Cig.; die Stufe (geogr.), Cig.(T.);-4) ber Streifen bei ichlechtem Saarichnitt, die Stufe, C. pragmātičen, čna, adj. opravilen, pragmatifch, Cig., Jan., Cig.(T.); pragmaticna sankcija, bie pragmatische Sanction, Cig.(T.). pragmatika, f. opravilnik, die Bragmatit, Cig., prágôrje, n. das Urgebirge, Cig.(T.), C. prágorôvje, n. = pragorje, Jan.(H.). prágozd, gózda, m. ber Urwalb, Cig.(T.), C., nk. prah, praha, prahû, m. ber Staub; p. ometati po sobi; prah je po cestah; na kolenih prah pometati pred kom, por jemandem im Staube fnieen, ZgD.; cvetni p., der Blütenstaub; zlati p., der Golbstaub; solneni p., der Sonnenstaub: zdrobil te bom kakor solnčni prah; živi p., ber Rafemilbenftaub, Cig., Z.; - das Pulver; p. za kašelj; zobni p., das Bahnpulver, Jan.; peneči p., bas Brausepulber, Cig.; - bas Schiefpulver; = strelni p.; podkopni p., das Sprengpulver, DZ. 1. praha, f. ber Ausflug (ber Bienen), um fich gu fonnen, bef. ber Sochzeitsflug ber Bienen- fonigin: matica se nima prahe (se ni oplemenjena), matica gre na praho, Levst. (Beč.). 2. práha, f. bie Brache; v praho puščati, brach liegen laffen, Tus.(B.); praho delati, napravljati, za (v) praho orati = prašiti, einen Uder pflügen, um ihn bann einige Reit brach liegen zu lassen; — iz nem. prahast, adj. ftaub- ober pulverartig. prannica, f. ber Bovist (lycoperdon bovista), Malhinje-Erj.(Torb.). praholik, lika, m. die Staubfigur, h. t. - Cig. (T.).prahovnica, f. = 1. prašnik 2), bas Bulverhorn, ber Bulverbeutel, Jan. (H.). prahuta, f. die Bitterflechte, Mik. praîstina, f. die Urmahrheit, das Ariom, h. t .-Cig.(T.).praj, adv. = pre (= pravijo): on je praj bolan, er soll trant sein, ogr.-C. prájézik, ika, m. die Uriprache, Cig.(T.), nk. prájtelj, tlja, m. der Balmbuich, Guts., Jan., Kor.-M.; — prim. it. fardello, švab. fardel, avstr.-nem. fartel, C. práka, f. = peraca, ber Baichbleuel, C. prákanton, m. ber Urfanton, Cig.(T.). prakol, m. ein abgenütter Stod ober Steden, ber Brügel, Cig., Mik., Caf(Vest.), vzhSt. prakolje, n. coll. abgenütte Stode (g. B. Beingarteusteden): p. pobirati po vinogradu, jvzhprāksa, f. izvrševanje svojega poklica, izurjenost v tem, die Brazis, nk. prāktičen, čna, adj. izkušen, porabljiv, dejanski, prattisch, nk. praktienost, f. praftifcher Sinn, nk. prāktik, m. v kaki reči izkušen človek, ber Brattiter, nk.

prāktika, f. dejansko izvrševanje, die Braftit. die Bragis, Cig., Jan.; službena p., die Dienstesprazis, DZ.; zdravniška p., die ärztliche Prazis, *DZ*. praktikant, m. vajenec, ber Braftifaut. pratec, ica, m. ein hölzerner Stößel o. Schlägel (3. B. gum Berftampfen bes Schweinefutters), C., Dol.; - der Bajchbleuel, Z., Strek.(LjZv.); s pralcem tolčejo in perejo posebno platno in strene, Dol. práles, m. = pragozd, der Urwald, Sol., Let.prálica, f. 1) bas Jäteisen, die Jäthade, Mur., Cig., Jan., Dol., Gor., St.; - 2) in ber Gagemuhle ber haten, welcher bas Steigrad fortschiebt, der Schieber, V.-Cig., zapSt; velika in mala p. segata železnemu kolesu v zobe, Notr. prálîk, m. bas Urbilb, h. t.-Cig. prálika, f. Cig., Jan., pogl. praljka. praliska, f. die Ripe, ber Spalt, Meg.; ber Felfenspalt, Dalm. prališče, n. ber Baschplat, Cig., Jan. prâlja, f. = perica, Habd.-Mik., Cig., Jan.,
 C., St.-M.; povodnji mož mlade ribiče pa mlade pralje lovi, vzh.Št.-Pjk.(Črt.). praljka, f. = pralica 2), ber hebel in Mühlen, Jan.(H.), (pralika) Cig., Jan. praika, f. = pralec, ber Baschbleuel, Valj. (Rad).pratnica, f. 1) das Waschhaus, Kol.; — 2) = pralec, der Baschbleuel, Strek., BlKr. 1. pram, m.1) die Berbramung, die Treffe, Meg .-Mik., Jan., C., Trub., Dalm.; - ber Streifen: ognjen pram na nebu, Bes.; - 2) mehurci v ustih, ber Mehihund (eine Rindertrantheit), V.-Cig.; - prim. nem. Brame = Rand. 2. pram, m. ein braunes Bferb, ber Braune; – iz nem. prámati, am, vb. impf. berbramen, ausstaffieren, Cig.; praman, verbramt, C.; - prim. 1. pram. 1). prámáti, tere, f. die Urmutter, Z. prâmče, eta, n. dem. 2. pram. prâmček, čka, m. = pramče. prâmec, mca, m. dem. 2. pram. prámelj, mlja (meljna), m. = 2. pram, Valj. (Rad). pramen, m. ber einzelne Beftandtheil eines geflochtenen oder gedrehten langen Begenftandes: ber Faben eines Strides, Cig., Jan., C.; vrv v tri pramene, Svet. (Rok.); das Flechtreis: šiba na tri pramene, C.; ber Bopftheil: kita na tri pramene, Z., pri Celju-Mik.; v tri pramene ima kite spletene, Kras; - tkalski prameni, bie Beberligen, DZ.; - p. svetlobe, ki pada na kaj, bas Streiflicht, Cig.(T.).prámenič, m. dem. pramen, Jan. (H.); (pramič, SlGradec-C.). pramenolàs, lása, adj. straffhaarig, Erj.(Som.). práméra, f. das Urmaß, DZ. pramez, m. bas Gebrame, Mur., Mik.; - prim. 1. pram. prâmič, m. dem. 2. pram, Npes.-M. pránica, f. die Menftruation, Cig.

prásędež, m. der Urfit, Jan.(H.).

pranik, m. die Bottasche, C. pránje, n. 1) bas Baschen, die Basche; p. zlata, die Goldmafche, Cig.; - 2) die Menftruation, Cig.; - pranje, ogr.-Valj.(Rad). pranka, f. flar gepochtes, gemaschenes Erz, ber Schlich (im Hüttenbaue), Cig.(T.). práoblíka, f. die Urform, nk. práobràz, ráza, m. bas Urbild, Cig.(T.). práoča, m. ber Urvater, C. práplôdba, f. die Urzeugung (generatio aequivoca), Cig.(T.). prapor, m. die Fahne, Jan., nk.; - iz drugih slov. jezikov. práporec, rca, m. dem. prapor; bas Fähnlein, Jan.; ročni p., die Handsignalsahne (z. B. der Bahnwächter), DZ. praporen, rna, adj. Fahnen-, Flaggen-, nk. praporisce, n. die Fahnenstange, Jan., C. práporščak, m. der Fahnentrager, nk.; - der Fähnrich, DZ., nk. prapovest, f. die Urgeschichte, Cig. (T.). práprabábica, f. die Ururgroßmutter, (prepre-) Cig., M. prápraded, déda, m. ber Ururgrogvater, (prepre-) Cig., M. práprat, f. = praprot, Jan., Mik. prápravnúk, m. ber Ururentel, (prepre-) Cig. prapravnúka, f. die Ururenfelin, (prepre-) Cig. praprot, f. bas Farnfraut; p. ernica, fcmarg. licher Streifenfarn, bas Frauenhaar (asplenium trichomanes), $Tu\check{s}.(R.)$; = medična p., Cig.; orlova p., ber Abler-Saumfarn (pteris aquilina), $Tu\tilde{s}.(R.)$; = velika p., Cig.; sladka p., bie Gugbolbe (myrrhis odorata), Josch. práproten, tna, adj. Farntraute: praprotno práprotica, f. das Frauenhaar (asplenium trichomanes), Rihenberk - Erj. (Torb.); - navadna p., das Haarmügenmoos (polytrichum commune), Tuš.(R.). práprotina, f. coll. Farnfraut, Jan. práprotisče, n. der Farnboden, Cig. práprotje, n. coll. Farutraut. práprotnica, f. 1) der Farnboden, Cig.; — 2) = cibora, C.práprotov, adj. Farnfraute; praprotovo seme. praroditelji, m. pl. die Ureltern, SIN. prasad, f. coll. Schweine, Ferfel, Jan. (H.). prásček, čka, m. dem. prasec. prascevina, f. bas Schweinefleisch, Jan (H.). prascie, m. dem. prasec; bas Schweinchen, Mik.; divji p., Dict.; - bie Alfiel, Rez.-C. prasčína, f. kadar koljejo, je zvečer pojedina, ki ji pravijo prasčina (praščina), BIKr. prase, éta, n. ein junges Schwein, bas Ferfel; - übhpt. bas Schwein: krdelo praset, Jurc.; — kot psovka: ti prase, til — sesno p., bas Spanferfel, Cig., Jan.; — morsko p., ber Tapir, Jan. prasec, sca, m. bas mannliche Schwein; tudi kot psovka: das Schwein; - prasci, junge Schweine (sing. prase); - divji p., das männl. Wildschwein, Cig. prasecjak, m. die Gebarmutter ber Sau, C.

prásek, ska, m. = prasec: praska smoditi, Levst.(Zb. sp.). prasetce, n. das Schweinchen, das Kertel, Mur., Danj.-Mik. prasetina, f. bas Fertelfleisch, Cig., Jan., Valj. (Rad). prasica, f. die Sau; divja p., die Bilbfau; tudi psovka: ti prasica! prásič, m. ein mannliches Schwein. prasîčati, am, vb. impf. neka otročja igra, BlKr.-DSv.; - prim. prasičkati se. prasiček, čka, m. 1) ein mannliches Ferfel; oddoini p., bas Spanferfel, DZ.; - 2) zamorski p., das Meerschweinchen (cavia cobaya), Erj. (Z.); - navadni p., die gemeine Mauerassel (oniscus murarius), Erj. (Z.). prasičevina, f. = svinjina, Cig., Jan. prasicica, f. dem. prasica; 1) eine fleine Sau; - 2) die Affel, Cig. prasičji, adj. Sau-, Schweine-; - schweinisch, Mur. prasîčkati se, am se, vb. impf. = svinjkati se, svinjko biti, vzhŠt.; (prim. Vest. I. 125.). prásíla, f. die Urfraft, Cig.(T.). prasiti se, im se, vb. impf. gebaren (von ber Sau', ferfeln, Cig., Jan. prasji, adj. Schweine-, Strek.; prasje meso, Z. 1. prask, m. der Rig, bie Scharte, Cig., 2. prask, m. ber Rrach, Cig., Jan.; bas Gefrache: prask in tresk, Vrt. 1. praska, f. ber Rrall, ber Rit, bie Schramme. 2. praska, f. das Getöfe, kajk.-Valj.(Rad); p. rožja, ogr .- Valj. (Rad); ber Tumult (mit thatlichen Angriffen verbunden), M.; ber Rummel, der Larm, Cig., vzh.St.; - bas Scharmügel, Jan., nk. 3. praska, f. = drevesna veja, Hrušica(Ist.)-Erj. (Torb.); praske, Reifer, Z.; - prim. it. frasca, belaubter Aft, Mik. praskáč, m. ber Rräßer (vino, katero po grlu praska), Str. 1. praskanje, n. bas Rragen, bas Rrallen. 2. praskanje, n. bas Geraufch, bef. bas Gepraffel, bas Gefnifter, C. praskantéti, ím, vb. impf. = prasketati: ogenj v brinju, plamen v slami praskanti, Dalm. 1. praskati, am, vb. impf. 1) fragen; kokoši praskajo po zemlji; pes praska po vratih; p. se za ušesi; za ušesi se boš praskal = bu wirst es bereuen; — 2) = korakati: srčno dalje praska, Jurč.; = p. jo, Glas. 2. praskati, am, vb. impf. ein Beraufch verursachen, Mik.; prassen: ogenj praska, Zora. 1. práskav, adj. rauh, Cig. 2. práskav, adj. fnallig, Jan.; p. plin, Rnallgas, Cig.(T.). praskavec, vca, m. 1) einer, ber fratt, ber Krater, Cig.; — 2) saurer Wein (Krater), Cig., C.; — 3) bas Reibzünbhölzchen, M.; praskavci, Fulminate (chem.), h. t.-Cig.(T.). práskavost, f. die Rauhigkeit, Cig. prasket, keta, m. bas Geprassel, Jan., C.

prasketanje, n. bas Braffeln, bas Rniftern; norčav smeh je kakor prasketanje trnja pod lonci, Dalm.

prasketáti, etâm, éčem, vb. impf. praffeln. fnistern, frachen; ogenj je veselo prasketal v pečici, Zv.; puške prasketajo, nk.

prasklja, f. das Rrageisen, V .- Cig.; - prim.

praskulj**a**,

1. praskljáti, âm, vb. impf. frauen: volno p., Cig. 2. praskljáti, âm, vb. impf. fniftern, Cig., Jan. praskljáven, vna, adj. fnisterig, Cig. práskniti, prásknem, vb. pf. = prasniti, Cig. praskot, kota, m. = prasket, Cig., Jan.

praskúlja, f. die Krapbürste, V.-Cig. prasljaj, m. = 1. praska, Jan.

práslûz, î, f. ber Urschleim, Cig.(T.).

prásniti, prasnem, vb. pf. 1) rigen, frallen, tragen; - p. se, fich reißen (3. B. an einem Ragel); - 2) stürzen: prasne črez mejo in plot, Jurč.; p. na koga, auf jemanden losstürzen, Z.; - p. jo = zbezati: zdaj-le jo pa prasni in beži na vse moči! Jurč.

prásoroden, dna, adj. urverwandt, Trst.(Let.). prástàr, stára, adj. utolt, Z., nk.; prastari sovražnik, bet Erbfeind, SIN. prástríc, m. ber Uronfel, Levst. (Zb. sp.).

prásvět, sveta, m. die Urwelt, Cig. (T.). prásvêten, tna, adj. urweltlich, Jan.(H.). prašai, m. pogl. vprašai.

prášati, am, vb. pf. (impf.) fragen; (nam. vprašati, Mik. V. IV. 307.).

práščati, ím, vb. impf. proffeln, fniftern, frachen, Mur.; grom, drevje prašči, (praši) Danj. (Posv. p.); stol prašči, ber Stuhl fracht, Mur.; kosti nam prašče, kajk.-Valj.(Rad); — otrok prašči — otrok se dere, kriči, Vas Krn-Erj. (Torb.).

práščič, m. pogl. prasčič.

praščíka, f. spigblattriger Spargel (asparagus acutifolius), Kras-Erj (Torb.).

práščiti, práščim, vb. pf. = prasniti, ftürzen: konj prašči v tek, Vrt.; kakor strela prašči vanj, *Str.*

prāščje, n. coll. odsekane veje, Notr. (Nov.)-C.; das Faschinenwerk, Jan.; Reisig, Hrusica (Ist.)-Erj. (Torb.); — prim. 3. praska. prašec, šca, m. dem. prah; das Staubchen.

prasek, ška, m. dem. prah; 1) bas Staubchen; 2) bas Bulver, Cig., Jan.; p. za zobe,

das Zahnpulver, Cig.

1. prášen, šna, adj. 1) Staub : prášni plaz, bie Staublavine, Cig. (T.); prašni cveti, Staubbluten, Cig. (T.), nk.; - 2) mit Staub bebedt, staubig; ves sem p.; tudi: prašan.

2. prášen, šna, adj. Brach: prášna njiva, Cig.,

1. prasenje, n. bas Stauben, bas Beftiebe. 2. prášenje, n. das Brachen.

prášič, m. bas Schwein; (tudi: préšič); menda nam. prasčič, praščič.

prasina, f. bie Staubmaffe, bas Geffübe, Jan., Trst. (Let.); die Staubwolke, Vrt.

1. prasiti, im, vb. impf. 1) Staub erregen, ftauben; kaj tako prašiš?—sneg je prašil, Jurč.; - = p. se, sich wittern (o čebelah): s sa-

fljami bodo tako naglo prašile, da jih bodeš komaj videl, Gol.; - 2) bestäuben, Cig.; lase p., die Haare pubern, Cig.; — p. se, sich bestäuben: im Staube baben, kokoši se prašijo, C.; — p. se, ausfliegen, sich wittern, fich fonnen (o cebelah), Cig.; ves dan se prašijo mladice, Levst. (Beč.); - 3) p. se, stauben, sich als Staub erheben; prasi se po sobi, po cesti; vino se praši, der Bein perlt, BlKr., jv7hSt.; (= vino praši, V.-Cig.).

2. prášiti, im, vb. impf. 1) brachen; -2) = drugi pot kopati vinograd, BlKr.; -prim. 2. praha. praska, f. ber Rohlenstaub bei ben Rohlenbrennern, die Lösche, Cig.; praško ogrebati, bie Lösche abstechen, Cig.; — prim. bracka,

braška, iz it. bracia, glühende Rohlen. prašnat, adj. staubig; prašnate glive, Staub-

pilze, Cig. (T.).

1. prasnica, f. 1) der Staubbeutel ber Blüten (anthera), Jan., Cig.(T.), Tus.(R.); — 2) bie Bundpfanne am einstigen Schiefgewehre ober am Böller; na prašnici je pogorelo = es ist nichts baraus geworben, Levst. (Rok.); 3) die hemme in ben Dublen, um bamit bas Berftauben des Mehles zu verhüten, V .-

2. prasnica, f. 1) die Brache, C.;—ber Brachader, Z.; — 2) bas Brachtorn, Cig.

prasničen, čna, adj. Staubgefäß: prasnična nit, der Staubfaben (filamentum), Cig. (T.); prašnična metlica, Zv.

1. prašník, m. 1) das Staubgefäß (stamen), Cig. (T.), Tus. (R.); - 2) bas Bulverhorn, die Bulverbuchfe, Cig., Jan.

2. prašnik, m. der Brachmonat (Juni), Guts.,

práštevílo, n. die Brimzahl, Cig.(T.), Cel.(Ar.); medsebojna prastevila, relative Brimgablen, Cel. (Ar.).

pratež, f. coll. Rleiber, Habd. - Mik., BlKr .-Mik.; pos. bela obleka: izgovorjeno imam kot in hrano in pratež, BlKr.; (pratež), kajk.-Valj. (Rad); - bas Bepad, Cig., nk.

pratež, m. das Reisegepad, BlKr.-D.Sv., nk.;

tudi: pratėž, ęža, DZ. pratežarina, f. die Gepacisfrachtgebur, DZ. pratežen, žna, adj. Gepadis: pratežni voz,

Cig.; pratežno odpravništvo, die Gepadsexpedition, DZ.

pratežnica, f. der Gepadeichein, DZ. práti, pérem, vb. impf. 1) ichlagen, Mik.; začeli so prati po njem, Dol.; prugeln: p. koga, Mur.; — 2) (die Basche) waschen; p. obleko, platno, prejo; kdo ti pere? wer ist beine Bascherin? — schlämmen (min.), Cig. (T.); rudo p., Cig. (T.); - negen: lica s solzami p., Kast.- Valj. (Rad); - befpülen: reka bregove pere, Cig.; - 3) die monatliche Reinigung haben, menftruieren, Cig.

práti, pórjem (pórjem), vb. impf. 1) (die Naht) trennen, Jan., Goris.; obleko porjem, Ig (Dol.); p. se, aufgehen (von ber Naht), sich auftrennen, Goris.; 2) p. se, heftig weinen, (tako jokati se, da bi se lahko razpral): kaj se porješ? pod Čavnom, Lašče-Erj. (Torb.).

prátika, f. ber Bauerntalenber; v pratiko pogledati.

prátikar, rja, m. der Kalendermacher. prátikarstvo, n. die Kalendermacherei.

prátiti, im, vb. impf. 1) = spremljati, begleiten, Cig., Mik.; — 2) schaffen: strani p. kaj, BlKr.; — p. se, sich auf den Weg machen: kam se pratis? BlKr.

prátvár, î, f. der Urstoff, Cig. (T.), C. prátvôrba, f. die Urbildung, Cig. (T.). práujec, jca, m. der Uroheim, Jan. (H.). práutêž, f. das Urgewicht, DZ.

pràv, adv. recht; p. si storil; p. je tako; p. mu je, es geschieht ibm recht; p. izracunati; prav, le idi! gut, geh nur! p. imas, bu hast recht; = genehm: de ti je prav; - p. biti, paffen: suknja mi ni p.; — gehörig, tüchtig; p. natepsti koga; ali ste zopet p. razsajali? — so recht, ganz; p. pod nos pomoliti kaj; p. takšen je kakor brat njegov; p. zares, in bollem Ernfte; p. sam, mutterfeelenallein; p. nie, gang und gar nichts; - gerabe; p. zdaj; p. o božiču; p. ti si bil; o prav! ja freisich (iron. = nein), Cig., Polj.; - recht, jehr; p. lep, p. dober, p. malo, p. zgodaj, p. rad; - p. za p., eigentlich, im Grunde; (= za prav, Jan.); - če prav = dasi, obwohl; - imeti svoj prav, feine Berechtigung haben.

(prav), pravi, adj. recht, richtig; pravi cas; o pravem času; po pravem potu hoditi; to je prava, das ist das Richtige; pravo zadeti, ben rechten Hled treffen, Cig.; prava roka = desna r., vzhSt.; ta ni pravi, das ist ber Unrechte; po pravem zaslišati, förmlich vernehmen, DZ.; po pravem, eigentlich; = po pravi, C.; -= wahr, wahrhaft, wirtlich; prava vera; pravo ime; prava cena, ber wirfliche Breis: pravi davek, die directe Steuer. Levst. (Pril.); pravi čas, die mahre Beit, pravi obzor, der wahre Horizont (astr.), Cig. (T.); prava kolicina, Die reelle Große, pravi denar, reelles Geld, Cig. (T.); prava velikost, die Lebensgröße, Cig.; - echt; pravo zlato; pravo prijateljstvo; leiblich: pravi brat, prava sestra; authentisch (hist.), Cig.(T.); pravi ulomek, ein echter Bruch (math.), Cig. (T.); pravi kot, ein rechter Wintel (geom.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); vollendet: pravi korenjak je, er ift ein ganzer Mann, Cig.; pravi norec, ein ganger Narr! to je pravi tepec, ein Erzdumm. topf, Cig.; pravi slepar, ein Erzgauner, Cig.; to je prava laž, das ist eine reine Lüge; prava rec! (iron. = eine Kleinigfeit), Z.; - ta adjektiv nima nedoločne oblike; prim. Cv. 1883, 12.

praváča, f. die rechte Hand, Npr.-Krek. právapnénec, nca, m. der Urfalf, h. t.-Cig.(T.). pravca, f. die Erzählung, die Sage, das Märchen,

Goriš. - Strek. (Let.); kakor sem to pravco slišal, tako jo povem, Kras-Kres; — pregovor: stara pravca je = star pregovor je, Notr.; — pogl. pravica 2).

pravda, f. 1) die Sahung, bas Geset, ogr.-Valj. (Rad); v pravdah ucen, Meg., Dalm.;

cesarske pravde in postave, Dalm.; po mojih pravdah prav hodi, Dalm.; po rimski postavi, pravdi ali zakonu soditi, Krelj; naučim se pravd tvoje pravice, Trub.; - baš Recht, Trub., Dalm., Kast.; — stara p., bas alte Recht, Jarn.; deželska p., bas Civilrecht, Dict.; vse mine, a pravda ostane, Dol.; po pravdi = po pravici, rokopis iz 15. stol.-Let.; — 2) bas Gericht: na pravdi sedeti, zu Gericht sigen, Dalm.; nato so ga peljali pred ves svet ali pravdo, Krelj; bei bas Berggericht (in Sachen bes Beinbaues), V.-Cig.; — možje so šli v pravdo (= v sejo občinskega starejšinstva), Staro Sedlo - Erj. (Torb.); - 3) bie Rechtsftreitigfeit, ber Broceis: pravdo začeti, dobiti, izgubiti; pravdo imeti s kom; einen Brocefe führen; p. tece, ber Brocess ist im Gange; po pravdi, im Bege Rechtens; pravdo naprej pognati, ben Rechtsweg verfolgen, Cig.; o tem se suce p., das ist der Gegenstand des Streitens, DZ.; iz pravde dejan, außer Berfolgung gefett, DZ. pravdanje, n. das Processieren; das Rechten. pravdanski, adj. von ber gehörigen Beichaffenheit, rechtschaffen: ti nisi pravdanski clovek, Levst. (Zb. sp.); — leibhaft, wirklich, Jan. pravdar, rja, m. ber Brocefsmacher, ber Brocefssüchtige, Cig., Svet. (Rok.).

füchtige, Cig., Svet. (Rok.). pråvdarica, f. die Processmacherin, die Processsüchtige, Cig.

prâvdarski, adj. processsüchtig, Cig., Jan. prâvdarstvo, n. die Brocesssucht, Cig.

pravdáš, m. ber Brocefsführer, Habd. - Mik.; — ber Brocefsfüchtige, Svet. (Rok.), SIN.; rojen p., Zv.

pravdati se, am se, vb. impf. 1) einen Procefs o. Processe führen, processieren; — 2) streiten, rechten, disputieren; s teboj se ne bom pravdal.

pråvdavec, vca, m. der Processsihrer, Cig. pråvden, dna, adj. 1) den Process betressend, Brocess, pravdni dan imeti, die Tagsahung abhasten, Cig.; pravdni spis, die Processsihrit, Cig.(T.); pravdni spis, die Processsihrit, Cig.(T.); pravdno pot nastopit, den Rechtsweg betreten, Cig.; — 2) Gerichts:

"pravdeni"stol, dan, Krelj; ("pravdani" stol, Trub.); "pravdena" hiša, Krelj, ogr.-C.; —
3) rechtmäßig, rechtsich, ogr.-C.

pravdljiv, íva, adj. procefssüchtig, Cig.; tlågerisch, Jan.; streilsüchtig, Dict.

pravdnik, m. ber Rechtegelehrte, Guts.; ber Sachwalter, ber Anwalt, Cig.; drzavni p., ber Staatsanwalt, nk.

pravdnína, f. die Procestosten, Cig. prâvdništvo, n. das Sachwalteramt: državno p., die Staatsanwaltschaft, nk.

pravdodáten, tna, adj. Recht erweisend: deske pravdodatne, Levst. (Zb. sp.).

pravdohàm, háma, m. ber Bintelschreiber (šaljiva beseda), Levst. (Zb. sp.).

pravdoskâza, m. der Bintelschreiber, Cig. pravdoslôvec, vca, m. = pravoslovec, Cig. pravdoslôvje, n. = pravoslovje, Cig. pravdoslôvski, adj = pravosloven: pravdo-

slovska knjiga, Levst. (Zb. sp.).

pravdosrędnik, m. ber rechtliche Beistand, ber Abvocat, Cig., Jan., Vrtov., Zv.

pravdováti se, ûjem se, vb. impf. = pravdati se, Mur.

pravdovâvec, vca, m. ber Processmacher, Bes. pravdoznânec, nca, m. = pravoznanec, ber Rechtsgelehrte, ber Jurist, Cig., ogr.-Valj. (Rad).

pravdoznânstvo, n. = pravoznanstvo, Cig. prâvdstvo, n. das Brocessweien, Cig.

1. pravec, vca, m. 1) ber Bachfrebs (opp. koščak), V. - Cig.; — 2) bie Richtschnur, C.;
na pravec, in gerader Linie, Cig.(T.); — bie
Richtung, C., DZ.; (hs.).

2. pravec, vca, m. der Bäscher, Cig.; — der Erzschlämmer, Cig.

právěčen, čna, adj. = pradoben, Zora. právěk, m. bie Urzeit, Cig. (T.), C.

präven, vna, adj. das Recht betreffend, Rechts., Cig., Jan., nk.; pravna navada, der Rechts. gebrauch, Cig., Jan.; pravna akademija, die Rechtsatademie, nk.; pravna država, der Rechtsstaat, Cig., Jan., Cig. (T.); pravno ime, der Rechtstitet, Levst. (Pril.); pravni primerljaj, der Rechtssaul, DZ.; pravna zavest, das Rechtsbewusstein, Zv.

prâvež, m. = prorocišče, baš Dratel, V. Cig. prâvhati, am, vb. impf. 1) = govoriti, sprechen, Z.; — p. se, = pogovarjati se, Guts., Z.; pravhala sta se, SlGradec; - 2) thun, treiben:

p. kaj slabega, Polj.

pravica, f. 1) das Recht; po pravici, mit Recht; po vsej pravici, mit vollem Recht; to ni po pravici, das ist ungerecht; (tudi: bas geht nicht mit rechten Dingen zu); da po pravici recem, um es beim rechten Ramen zu nennen, richtig gesagt, eigentlich; - die Gerechtigkeit; kje je tu pravica? p. se trga, Unrecht reißt ein, Z.; pravica zahteva, die Gerechtigkeit erfordert es, pravico storiti komu, jemandem Gerechtigkeit widerfahren lassen; — die Befugnis; brez pravice, unbefugt, Cig.; pravico imam, ich habe das Recht; pravice iskati, sein Recht verfolgen, Cig.; kdo ti je dal pravico otroka tepsti? imeti kaj na pravici (n. pr. vodo), bas Recht auf etwas (z. B. bas Wasserrecht) haben, Jan.; ima vino na pravici, kolikor ga more piti, Levst. (Rok); v mojo pravico se zaletuje, er geht mir ins Gehege, Mur.; v pravico hoditi komu, jemandem ins Gehege gehen, Jan.; dobiti pravico in veljavo, zur Rechtstraft gelangen, Levst. (Nauk); posilna p., bas Zwangerecht, DZ.; lastninska p., bas Eigenthumsrecht, Nov., nk.; vracilna p., das Biedervergeltungsrecht, Cig.; volilna p., bas active Bahlrecht, Cig.; oddajna p., das Beräußerungsrecht, Cig.; resilna p., das Biebertaufsrecht, Cig.; zastavna p., das Bfandrecht, DZ.; založna p., das Berlagerecht, Cig.; domovinska p., bas Heimatsrecht, Cig., nk.; skladiščna p., bas Stapelrecht, Cig. (T.), DZ.; p. prvokupna, predkupna, bas Bortauferecht, DZ.; stovorna p., das Umschlagsrecht, DZ.; rodovinsko-utezna p., das Familieneinstands: recht, DZ., i. t. d.; - pravica (= pravdanje) ję (= mnogo stane): poravnajva se, da ne bo pravica jedla, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.); — baš Certificat, bie Licenz, Cerkljansko (Goriš.)-Štrek. (Let.); — 2) bie Dbrigteit, baš Gericht: pravica nam ni dala, Poltane (Ip.)-Erj. (Torb.); hajdi, pojdimo k pravici (na pravico)! BlKr.; pojdem k pravici = pojdem tožit, Levst. (Rok.); pritožbo vložiti do višje pravice, k višji pravici se pritožiti na kak ukaz, Levst. (Nauk); na božji pravici, bor Gotteš Richterstuh, Levst. (Zb. sp.);—na pravici ležati, auf ber Bahre liegen, Poh., vzh.Št.; na pravico položiti, SlGosp.; — 3) pravica, bie Erzühlung, Rez.-Baud.; prim. pravca.

praviceljuben, bna, adj. gerechtigfeiteliebenb, rechtliebenb, Jan., nk.

praviceljubnost, f. die Gerechtigseitsliebe, nk. pravicati, am, vb. impf. = opravicevati, V.-

pravíčen, čna, adj. gerecht; p. sodnik; pravična mera; — bie gehörige Beschaffenheit habend, unverschischt, recht, normas; nikjer ni več pravičnega vina dobiti; to ni pravičen človek.

pravíčenje, n. die Rechtsertigung, Cig. pravíčeváti, sijem, vb. imps. rechtsertigen, Krelj. pravíčiti, scim, vb. imps. 1) rechtsertigen, Cig., Jan., Cig., (T.); — p. se, sich rechtsertigen, Pavl.; — 2) segitimieren, Cig.; — aichen, Cig.

pravičnica, f. die Gerechte, Jan. (H.). pravičnik, m. der Gerechte, Jan. (H.).

pravičnost, f. die Gerechtigkeit; — die Rechtschaffenheit, die Echtheit, die Unverfälschtheit. praviken, kna, adj. regelrecht, regelmäßig, Cig., Jan., M., Cel. (Ar.), nk.; — normal, Cig., Jan.; pravikna brzina, die Rormalgeschwimbigkeit, Cig. (T.); — correct, sehlerlöß, Jan., Cig. (T.), nk.; pravilno govorjenje, die Orsthoepie, Cig. (T.); pravilna pisava, nk.; — prim. pravilo.

pravîtnik, m. eine Regeln enthaltende Schrift, das Reglement, das Regulativ, das Statut, die Norm, Cig., Jan., Cig., (T.), C., DZ.; služdni p., das Dienstreglement, DZ.; kretni p. (pri železnici), das Betriebsreglement, DZ. pravítnost, f. die Regelmäßigseit, Cig., Jan., nk. pravílo, n. die Regel, die Norm, Mur., Cig., Jan., nk.; pravila (kakega društva), die Statuten, nk.; pravila ustanoviti čemu, etwas regeln, Cig.; — po drugih slov. jezikih; (právilo, Cv. III. 6.).

pravîloma, adv. der Regel nach, in der Regel, Cig., Jan., nk.

pravitski, adj. statutarisch: pravilska določila, statutarische Bestimmungen, DZ.

praviti, pravim, vb. impf. (ad reči); sagen; nikomur tega ne pravi! debele p., Derbeiten sagen; smešne p., Anekvoten erzählen; pravi, da ni kriv; kaj mu greš to pravit! pravijo, da je bolan, man sagt, eš heißt, er set frant, er sou frant sein; kakor pravijo, dem Bernehmen nach; kaj praviš? was meinst du? — neunen, heißen: pravijo mi, ich heiße;

pravoma, adv. von rechtswegen, Jan. (H.). temu hribu pravijo Vetrnik; pravijo mu gospod, man tituliert ihn mit herr; ime mu je Štefan, pa mu navadno pravijo Štefak; er heißt Stephan, aber gewöhnlich nennt man ihn Stefak; to se pravi piti, das heißt trinken; – kako pravi mačka: wie macht es die Raße? Z., jvzhŠt. prâvljenica, f. = pravljica, Cig. pravijica, f. bie Cage, bas Marchen, Cig., Jan., nk.; (pravilneje morebiti: právljica, Valj. (Rad). pravljičar, rja, m. ber Märchenergabler, Cig. pravljičen, čna, adj. Sagen-, Marchen-; pravljični svet, die Marchenwelt, nk. pravljîški, adj. marchenhaft, sagenhaft, fabelhaft, Cig. pravnik, m. ber Rechtsgelehrte, ber Jurift, Cig., Jan., nk.; — češ. pravniški, adj. juribifch, Jan., nk. pravnistvo, n. die Rechtswiffenichaft, Jan. pravnost, f. die Rechtmäßigfeit, Z.; - ber Rechtsftand, Jan. pravnoveljáven, vna, adj. rechtégiltig, Cig., nk. pravnovezálen, ina, adj. rechtsverbindlich, Jan. pravnovézen, zna, adj. rechtsverbindlich, DZ. pravnozgodovînski, adj. rechtshiftorijch, Navr. (Kop. sp.). právnúk, m. der Urentel, Z., nk.; (pre-) Meg. právnúka, f. bie Urentelin, (pre-) Meg. právnúkinja, f. = pravnuka, Z., nk. pravo, n. der Jubegriff ber Gefete einer Art, bas Recht, Cig., Jan., nk.; javno p., občno p., privatno p., nk.; stvarno p., dingliches Recht, Nov.; osnovno p., das Grundrecht, Cig. (T.); prirodno p., das Naturrecht, Cig. (T.).pravobratstvo, n. die Bollbürtigfeit eines Brubers, V.-Cig. pravoč, f. 1) das Gerücht, Mur., Cig., Jan.; p. je, man fagt, Cig.; — bie Sage, Mur., Cig., Jan.; — bas Sprichwort, C., Volk.; — 2) die Sitte, vzh.St. pravočásen, sna, adj. rechtzeitig, Mur., Cig., nk. pravočūtje, n. das diechtsgefühl, nk. pravodóben, bna, adj. = pravočasen, Cig., nk. pravoizkazen, zna, adj. bas Recht beweisend, (pravosk-) Jan. (H.). pravokoten, tna, adj. rechtwinkelig, mintelrecht, Cig., Jan., Cig. (T.), Znid., Cel. (Geom.), nk.; fentrecht, Cel. (Geom.). pravokotje, n. 1) ein rechter Bintel, Levst. (Pril.); peti v p. stisnjeni, Telov.; - 2) = pravokotnik, Cig., Jan., DZ. pravokotnica, f. die Sentrechte, Cel. (Geom.). pravokotnik, m. das Rechted, Cig. (T.), C., Cel.(Geom.). pravokrépen, pna, adj. rechteträftig, Cig. (T.), Levst. (Cest., Pril.), Nov., DZ.; pravokrepno

razsodilo, DZ.

pravokrépnost, f. die Rechtstraft, DZ.

pravolik, lika, adj. orthothp (min.), Cig. (T.).

pravoljub, ljúba, adj. = pravoljuben, Jan.

pravoljuben, bna, adj. rechtliebend, Jan.

pravoljubje, n. bie Rechtliebe, Cig. (T.).

pravomisein, adj. rechtbenfend, Jan. (H.). pravomóčen, čna, adj. = pravokrepen, Jan. pravonaslednik, m. ber Rechtsnachfolger, DZ. pravopis, pisa, m. die Rechtschreibung, die Orthographie, Cig., Jan., nk. pravopísen, sna, adj. Orthographie-, orthographist, Cig., Jan., nk. pravopisje, n. bie Orthographie (ale miffenichaftlicher Gegenstand), Cig., Jan., nk. pravopoten, tna, adj. rechtlaufig (astr.), Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.). pravoréčen, čna, adj. orthoepisch, Jan. pravoręčje, n. die Orthoepie, Cig. (T.), nk. pravoreden, dna, adj. ordnungemäßig, Cig. (T.), DZ.pravosestrstvo, n. die Bollbürtigfeit (einer Schwester), V.-Cig. pravoskázen, zna, adj. pogl. pravoizkazen. pravosláven, vna, adj. zum orientalisch-orthodoren Glaubensbefenntniffe gehörig; - rus., hs. pravoslavje, n. das orientalisch orthodoxe Chriftenthum, nk. pravoslavnik, m. ein orientalisch-orthoboger Christ, C. pravoslávnost, f. die Angehörigkeit zum orientalifch - orthodogen Glaubensbefenntniffe, nk. pravoslovec, vca, m. ber sich mit ber Rechts. wissenschaft beschäftigt, der Jurist, Jan., nk. pravosloven, vna, adj. rechtswissenschaftlich; juridisch, Cig., Jan., nk. pravoslovje, n. bas Rechtsftubium, bie Rechtswissenschaft, die Jurisprubenz, Jan., nk.; die Rechtsphilosophie, Lampe (V.). pravosoden, adj. = pravosodnji, Jan. pravosodje, n. die Rechtspflege, die Justig, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; kazensko p., die Strafrechtspflege, DZ.; — po rus. pravosodnik, m. ber Justizmann, Cig. pravosodnji, adj. Justiz, Cig., Jan.; pravo-sodnja služba, ber Justizbienst, DZ. pravosodstvo, n. daš Justizbienst, Cig., Jan., nk. právost, f. die Richtigfeit, Cig., Jan., Cig. (T.), ogr.-C., Cel.(Ar.); p. kake posestne pole, DZ.; die Echtheit, die Authenticitat, Cig. (T.); p. kakega blaga, Cig.; p. kakega pisma, DZ.; - die Bewährtheit, Rechtschaffenheit, Cig.; die Bravheit, ogr.-C. pravota, f. = pravost, die Richtigfeit, Jan., Levst. (Zb. sp.). pravoten, tna, adj. richtig, recht, authentisch, Jan., Cig. (T.), nk.; pravotna oblika, Slovan. pravotnost, f. die Richtigfeit, die Echtheit, die Authenticitat, Cig. (T.), Navr. (Kop. sp.). pravotoljubje, n. bie Rechtliebe, Cig. (T.); – stsl. pravovéden, dna, adj. rechtstundig, Jan. pravoveljáven, vna, adj., Jan., pogl. pravnoveljaven. pravoverec, rca, m. ber Rechtgläubige, Cig., Jan., Ravn.- Valj. (Rad), nk. pravovéren, rna, adj. rechtgläubig, Mur., Cig., Jan., nk. pravoverka, f. die Rechtgläubige, Cig.

pravovernica, f. bie Rechtgläubige, Mur., Cig., Jan.

pravovêrnik, m. ber Rechtgläubige, Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad).

pravovérnost, f. die Rechtgläubigkeit, Mur.,

pravoverski, adj. rechtglaubifch, Mur.

pravoverstvo, n. ber rechte Glaube, die Orthobogie, die Rechtgläubigleit, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).

pravoviren, rna, adj. nach ben richtigen Quellen, quellenmäßig, Jan.

pravoznanec, nca, m. der Rechtsgelehrte, der Jurift, Cig., Jan., nk.

pravoznánski, adj. redjišmissenskishisto, juribisch, Cig., Jan., DZ., nk.; pravoznanskih ukov stolica, LjZv.

pravoznanstvo, n. die Rechtsgelehrsamseit, die Jurisprudenz, Cig., Jan.; pravoznanstva se naučiti, nk.

pravetvo, n. bas Rechtswefen, DZ.

pravečina, f. ber Bajcherlohn, Cig.

pravšen, šna, adj. richtig, normal, Mur., Cig., Nov.; gehörig: pravšna oblika, v pravšnem redu, DZ.; v pravšni daljavi, in angemeffener Entfernung, Levst. (Cest.); pravšno preudarivši vse okolnosti, mit billiger Erwägung aller Berhältnisse, DZ.

pravšnost, f. die Richtigkeit, die Rormalität, die Billigkeit, Cig., Jan., Cig. (T.).

právzdr, vzdra, m. das Urbild, das Brototyp, Jan., DZ., Zora.

právzóren, rna, adj. pravzôrni meter, ber Rormalmeter, DZ.

prâz, m. der unbeichnittene Schasbod, der Bibber, Cig., C., Pivka - Mik., Kras, Brkini - Erj. (Torb.).

prázden, zdna, adj. (prvotna oblika) = prazen, Mur., Mik., Krelj.

prázen, zna, adj. leer; p. sod, p. papir, prazna glava; prazni kraji, öde Gegenden; p. dobrega, Ravn.; — gehaltíos, ihal; praznapijača; prazna pesem; — nichtig, eitel; prazne besede, leere Borte; p. izgovor, eine leere Ausrebe; prazna vera, der Aberglaube; p. up, eitle Hoffsnung; p. strah, unbegründete Furcht; p. hrup, blinder Lärm; p. nic, eitel Nichts, Cig.; p. strel, ein blinder Schuls, Jan. (H.); ta je prazna, das sind saule Fische, Cig.; ni prazna, es ift nicht ohne, Cig.; — vergeblich; prazno pot storiti, Cig.; prazen udarec, ein Fehlstreich, Cig.; — vacant: prazna mesto; — prazni cas, die Muße, Cig., Jan.; prazna ura, die Freistunde, V.-Cig.

prázgodovína, f. bie Urgeschichte, nk.
prázgodovínski, adj. urgeschichtlich, nk.
praznáhern, adj. ganz seer, BiKr.-Let.
prazněn, adj. = prazničen, C., GBrda; —

prim. pražnjen.

práznica, f. 1) bie Niete (ein Los, das nichts gewinnt), Jan. (H.); — 2) bie Hure, ogr.-Valj. (Rad); bie Ehebrecherin, ogr.-Mik.

prázničen, čna, adj. festtäglich, Feiertagse, Feste: praznična obleka, das Festsleid; sestlich, seierlich, praznično obhajati, sestlich begehen, Cig.; praznične volje biti, guter Laune sein, Zv.

praznienost, f. die Festlichfeit, die Feierlichfeit,

práznik, m. 1) ber Feiertag, ber Festtag; bozični prazniki; zapovedan p., ein gebotener
Feiertag; p. posvečevati, ben Feiertag heiligen; vsak dan imeti p. = lustig leben, Cig.;
— šolski p., ber Ferialtag, šolski prazniki,
bie Ferien, Cig., Jan., nk.; sodnji prazniki,
Gerichtsserien, Jan.; — 2) ber Hurer, ogr.Valj. (Rad); — ber Ehebrecher, Habd.-Mik.

praznikováti, üjem, vb. impf. einen Feiertag begehen, ein Fest feiern, Mik., SIN.

praznína, f. 1) leerer Raum; praznine puščati za pripise, DZ.; — bie Leere, Jan., Cig. (T.); Torricellijeva p., Sen. (Fiz.); — bie Lücke, Jan., Cig. (T.), LjZv.; — 2) bie Wüste, Guts., Cig.

prázniški, adj. feiertagsmäßig, festlich, C., Z., Zora.

prázniti, im, vb. impf. leeren; kupice p.; raumen, Cig.; p. sobo, Jan.

prazniv, iva, adj. hurerisch, ogr.-C.

praznjen, adj. = praznji, feiertagemāßig: danes si praznjen = oblečen si kakor o praznicih, praznjeno platno = tenko p., Plužna-Erj. (Torb.); — prim. praznen.

práznjenje, n. doż Leeren. praznóba, f. die Leere, Mur., Cig., Jan. praznôča, f. = praznota, Kremp.-M.

praznogláv, gláva, adj. topfteer, Čig., Jan., nk. praznoglávec, vca, m. ber hohítopf, Jan. (H.). praznogláven, vna, adj. = praznoglav, Cig. praznomer, méra, m. baš Bacuummeter, h. t.-

praznomîsein, ina, adj. gebantenleer, Jan. praznordk, roka, adj. mit leeren handen, Cig., Jan

práznost, f. 1) bie Leerheit, die Leere; die Schalheit, die Richtigkeit; die Eitelkeit; die Bergeblichkeit, Cig., Jan.; — 2) die Hurerei, ogr.-Mik., Valj. (Rad).

praznota, f. die Leerheit, die Leere; die Gehaltlosigfeit, die Richtigfeit; die Eitelkeit; -

= praznina, Cig., Jan.

praznoten, tna, adj. leer, nichtig, eitel, Jan. praznovânje, n. 1) das Müßigsein, die Muße, Cig.; — 2) die sestliche Begehung, die Feier; p. rojstnega dneva, p. petdesetletnice.

praznováti, ûjem, vb. impf. 1) nicht arbeiten, feiern, müßig sein, Cig., Jan., Trub., Mik., Dol.; saulenzen, M., Volk.; — 2) sestlich begehen, feiern; p. svoj god, obletnico; — 3) Unzucht treiben, Habd.- Mik., ogr.-C., M.; sesta zapoved prepoveda, naj ne praznujemo, ogr.- Valj. (Rad).

praznovavec, vca, m. kdor praznuje (god i. t. d.), Valj. (Rad).

praznoverec, rca, m. ein abergläubischer Mensch, Mur., Cig., Jan., nk.

praznovéren, rna, adj. abergläubisch, Mur., Cig., Jan, nk.

praznovêrje, n. ber Aberglaube, Cig. (T.), nk. praznovêrnik, m. = praznoverec, Mur., nk.

praznovernost, f. bie Aberglaubigfeit, Mur. praznoverski, adj. aberglaubisch, Mur., nk. praznoverstvo, n. ber Aberglaube, Cig., nk. praznovît, adj. müğig: le-tukaj ta meč nema praznovati ni praznovit biti, Trub. (Post.); praznovita, nestanovita srca, Trub. (Post.). práža, f. etwas Geröstetes, Jarn., Mik.; pos. = pražene sveže češplje, Gor. prâžec, žca, m. dem. prag, Valj. (Rad). pražek, žka, m. dem. prag, Valj. (Rad). prážen, žna, adj. = pražilen, Cig. praženek, nka, m. ber Rrapfen, C. praženje, n. bas Roften, bas Schmoren. praziten, ina, adj. jum Roften bienend, Roft-, pražíljka, f. = bražiljka, bas Brafilienholz, Cig., Jan. pražilnica, f. der Röstapparat: p. (za kavo), die Raffeetrommel, Cig. pražílo, n. der Röstapparat: p. (za kavo), die Raffeetrommel, Cig. pražiti, pražim, vb. impf. ichmoren, roften, prageln; praženo meso, SlGor.; pražen krompir, geröstete Erbapfel, Gor., SlGor.; bunften, Cig., Jan.; pražena jabolka, gebun-ftete Apfel, Gor.; im Fett baden: krape, jajca p., SlGor.; tudi: zabel p., SlGor. práživat, f. bas Urthier, Znid.; praživali, Urthiere (protozoa), Cig. (T.), Erj. (Z.). prážnjen, adj. = pražnji, feiertagemäßig: trije prážnjeni petki za sv. Jurijem, Npr. (Vas Krn)-Erj. (Torb.); (pražnena srajca, Zv.). prážnji, adj. fefttaglich; pražnja obleka, das Feiertagsgewand; pražnje se obleči; - fein: pražnje predivo, platno, pražnja srajca; — pražnja moka, daš Mundmehl, Z. prcati se, am se, vb. impf. brunften (o kozah), påč, m. neskopljen kozel, ber Biegenbod, Vreme-Erj. (Torb.), LjZv. 1. pŕča, f. = golša, der Rropf, Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.). 2. pŕča, f. der Beidestrid: kravo na prči pasti, Zil.-Jarn.(Rok.). prčánec, nca, m. = 1. prča, Zemon (Notr.)-Erj. (Tor**b.**). prčevina, f. bas Biegenbodfleisch, Jan. (H.). pfciti se, im se, vb. impf. brunften (von Biegen), Cig. přčkati, am, vb. impf. = paberkovati po trtah, GBrda-Erj. (Torb.). prd, m. bet Furz, Cig.
1. prda, f. 1) = rit, Cig., Jan., C., BlKr.; — 2) eine fagottartige Schalmei aus Baumrinde, Gor.-Mik.; = trobentica, ki si jo na vzpomlad napravijo otroci od lubja, Skrilje-Erj. (Torb.). 2. pŕda, f. = obleka, ki jo za nevesto neso na dan poroke, (iz nem. Bürbe?) Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.). prdaca, f. eine Art gelbe Bflaume, C., vzhSt. pfdalo, n. 1) = rit, Mur., Cig., Mik.; - 2) der Farzer, Lasce-Levst. (M.). prdánja, f. = prdalo 1), C.

prdè, éta, m. ber Farzer, Lašče-Levst.(M.).

prdec, dca, m. 1) ber Furz; tudi: prdec, dca, Valj.(Rad); -2) = 1. prda 2), trobentica od lubja narejena, jvzhSt. prdęla, f. = 1. prda 2), Cig., Polj. prdélo, n. prdalo 1), C. prdenje, n. bas Fargen. prdéti, im, vb. impf. fargen; prdi kakor konj. prdež, m. 1) ber Jurg, Valj.(Rad); - 2) ber Farzer, Valj.(Rad). prdih, m. = živalski mehur, bie Thierblaje, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). prdlja, f. = prdaca, eine Art Bflaume, C. prdljav, áva, adj. = prdljiv, vzhŠt.-C. prdljiv, íva, adj. kdor pogostoma prdi, C., M. prdljivec, vca, m. = prdljiv človek, Jan.(H.). prdljivka, f. = prdaca, eine Art Bflaume, C. pfdniti, pridnem, vb. pf. einen Furz geben laffen. prdovrac, aca, m. ber Quadfalber, C. pfdprda, f. = podprda, C.prdúlja, f. = prdača, C. prè, adv. wie man fagt, wie es heißt, angeblich, Cig., Jan., vzhŠt.; ima pre denarje, man fagt, er habe Geld, Cig.; on je pre prišel, er soll gesommen sein, Mik.; (skrčeno iz: prejo = pravijo, C.; prim.: dosti jih je, prejo, poginilo, Hal.-C.). pre-, I. adv. (praef.) 1) pomenja poviševanje: - գնչս, չս ։ premlad, prestar, previsok, prekratek, premalo, prezgodaj; - fehr, überaus; prekrasen, prelep, preljub, presvet; - pred samostalniki: preblato, prelepota, premodrost, premraz, alljugroßer Roth, überaus. große Schönheit 2c., Mik. V. G. IV. 237.;— 2) nam. pra-: prebaba, preded; — II. praef. pomenja: 1) premikanje skozi kaj, črez kaj, prek česa: dutch; prebiti (desko), durch; ichlagen, prebosti, durchbohren, premočiti, burchnäffen, preplavati, burchichwimmen; übers; preskočiti (plot), barüberspringen, übers springen; preplaviti, überschwemmen; — 2) da dejanje ali stanje trpi skozi neki čas in preko nekega časa: burdy, übere; premoliti (cele noči), durchbeten, prečuti, prebedeti, burchmachen, prebiti, prestati, übersteben, prenoditi, übernachten; — 3) premikanje iz kraja v kraj: übers; prepeljati (na brodu), übers fahren; preseliti se, überfiedeln; prenesti, übertragen; - 4) premembo: um.; preobleči, umtleiben, previti (otroka), anbeis einwideln. prevezati, andere binden, prekrstiti, umtaufen, prestlati, umbetten; — 5) premikanje ob čem in mimo česa: vorüber; prejti (čas hitro prejde), preteči (ura je pretekla), borubergehen; über : preslisati, überhoren; - 6) premikanje mimo česa (koga) in še dalje, torej tudi preseganje: übers; prehiteti, überholen, preteci, prerasti, im Laufen, Bachfen übertreffen, premoči, überwinden, prevpiti, überichreien; -7) da kako dejanje presega mero: übers; preobjesti se, sich zu sehr anessen, sich überessen, prevzdigniti se, etwas zu Schweres heben, sich überheben, pregnati (konje), zu jehr antreiben; - 8) začetek dejanja: pregovoriti, pregledati (navadneje: izpre-). preara, f. Die Brache, C.

prearati, am, vb. impf. überactern, noch einmal pflügen, Dol-Mik. preârjati, am, vb. impf. = prearati, Cig., Jan. prebadáč, m. ber Durchstecher, Cig. prebadalo, n. ein Bertzeug jum Durchftechen, Cig. prebadanje, n. das Durchstechen. prebadati, am, vb. impf. ad prebosti; burdystechen, durchbohren; otroke so s sulicami prebadali; papir z iglo p.; p. tvore, bie Blutichwäre aufstechen. prebarantati, am, vb. pf. (Baren) abiegen, Z., prebarkováti, ûjem, vb. impf. ausfratscheln, C.; — prim. barati. prebarvati, am, vb. pf. von neuem farben, umfarben; neu anstreichen. prebarvováti, ûjem, vb. impf. ad prebarvati. prebasati, bašem, vb. pf. überpaden, unilaben, Cig., Jan. prebasováti, ûjem, vb. impf. ad prebasati, Jan. prebava, f. 1) bas Aushalten, bas Ertragen: p. trpljenja, C.; - 2) bie Berdauung, Cig., Jan., Erj.(Z.), nk. prebaven, vna, adj. 1) Berbauungs, Cig., Jan., C.; — 2) prebaven, verdaulich, nk. prebavilo, n. bas Berbauungeorgan, Cig.(T.), Erj.(Z.), Zv., LjZv.prebaviti, bavim, vb. pf. 1) aushalten, ertragen, Cig., Jan., St.; vse nadloge p., Hal.-C., jvzhSt.; bom že prebavil tudi brez tega, jvzhŠt.; - 2) verbauen, Guts., Cig., Jan., nk. prebavje, n. bas Berbauungespftem, Cig.(T.), Erj.(Som.). prebavljálo, n. = prebavilo, Cig. prebavljanje, n. 1) das Ertragen, das Austommen, St.; - 2) bas Berbauen, Cig., nk. prebavljati, am, vb. impf. ad prebaviti; 1) aushalten, ertragen: nadloge p., Hal.-C.; auslangen, austommen, C.; prebavljam, kakor morem, ich fomme aus, so gut ich tann, jvzhŠt.; — 2) verdauen, Cig., Jan., nk. prebavljenje, n. die Berbauung, Jan., kajk .-Valj.(Rad). prebavljiv, íva, adj. = prebaven 2), Cig., Jan. prebavnost, f. bie Berbaulichfeit, nk. prebeckáti, îm, vb. pf. = prebedeti, Cig., Jan. prebeckáti, âm, vb. pf. burchstochern. prebeda, f. prebeda! Jammerichabe! Jan. prebedeti, im, vb. pf. burchmachen; cele noci p. prebeg, bega, m. 1) bas Uberlaufen, die Defertion, Cig., Jan.; - 2) ber überläufer, Cig., Jan.; (hs.). prebégati, am, vb. impf. ad prebegniti, Cig. prebegniti, begnem, vb. pf. hinüberfliehen, überlaufen, Cig., Jan. prebet, adj. fehr weiß, ichneeweiß; allgu weiß. prebeliti, im, vb. pf. 1) von neuem weißen, frisch tünchen; hiso p.; — 2) durch Schweißen reinigen, ausschweißen: železo v ognju p., Cig. prebenda, f. die Bfrunde, die Brabende, Cig., Jan., DŹ. prebendar, rja, m. ber Bfrundner, ber Brabendar, Cig., DZ.

prebendnik, m. = prebendar, Jan. preber, m. = prebir, C. preberáčiti, acim, vb. pf. 1) bettelnb burch. wandern; vse mesto p.; — 2) bettelnd zus bringen; vse svoje dni p., Cig. preberuh, m. = prebiralnik, ber Blättermagen ber Bieberfauer, C. prebesedba, f. die Metaphrase (gramm.), Cig. (T.).prebezgáti, âm, vb. pf. = prebeckati, burd). stochern, Lašče-Levst. (M.); pipo p., Zora; - stochernd durchhöhlen, Cig. prebezati, im, vb. pf. 1) fliehend burcheilen, durchfliehen; polje p., Cig., C.; - 2) fliehend zuvortommen: p. koga, C. prebežavec, vca, m. = prebežnik, ogr.-Valj. prebęžnica, f. bie Überlauferin, Cig., Jan. prebêžnik, m. ber Uberlaufer, Cig., Jan. prebicati, bicam. vb. pf. burchpeitichen, Cig., prebijáč, m. 1) orodje, s katerim se skvožnjice (luknje) delajo v železo, Vrt., Št., Kr.; baš Durchichlageisen, Cig.; ber Durchichlaghammer, Cig., DZ.; ber Spiphufftempel, DZ.; -2) ber eiseine ober mit Gifen beschlagene Bflod, momit man Löcher in die Erde macht, C.; -3) ber Sturmbod, Jan., C. prebijak, m. ber Durchichlag (bei ben Schmieben und Schloffern), Cig.; — prim. prebijač 1), prebijačnik, m. = prebijak, prebijač 1), Cig. prebijanje, n. 1) bas Durchschlagen; - 2) bie Compensation (merc.), Cig. (T.). prebijati, am, vb.impf.ad prebiti; 1)burchichlagen; železo p.; toča prebija, es hagelt burth, Cig.; - brada ga že prebija (er befommt schon ben Bart), pa se nima pameti, Cig.; - p. na dvoje, entzweischlagen, Cig., Jan.; - 2) aufheben: eno drugo prebija, eines hebt bas andere auf, Cig.; — compensieren, Cig.(T.), DZ.; p. dolg za dolg, Cig.(T.): - 3) = prebivati 1), ertragen: tak si, da te ni prebijati, Jurč. prebîtec, ica, m. ein übrig gebliebener Begen. stand: četrta žlica n. pr. je p., če se le trije za mizo usedejo, Notr. prebîr, m. die Auswahl, C.; na p. imeti, C.; vse ti na p. ponudim, Slom.-C. prebiráč, m 1) kdor kaj prebira, ber Rlauber, Cig.; - kdor si rad jedi prebira, ber Rostverächler, Cig.; prebirač najde otirač, Npreg.-Valj.(Rad); - 2) = prebiralnik, ber Blättermagen, ber britte Rindsmagen, C. prebiratka, f. die Tafte, Cig., Jan. prebirainica, f. 1) die Scheidebant (mont.), Cig.; — 2) prebiralnice, die Grifflöcher an einer Bfeife, Cig.(T.). prebirainik, m. 1) bas Scheibeeisen (mont.), Cig.; - 2) = devetogub, ber Blättermagen ber Bieberfauer, der Bfalter, Cig., Strp.; - (der erste Magen, der Bansen, Cig., Jan., Valj.[Rad]). prebirálo, n. die Claviatur, Cig. prebiranje, n. 1) bas Austlauben, bas Aus-

lefen, die Rlauberei; p. rude, die Erzicheidung,

Cig.(T.); — p. strun, bas Saitenspiel; — 2) bas Lefen (in einem Buche): p. svetega pisma. prebirâtev, tve, f. = prebiranje 1), Jan.(H.). prebirati, bîram, vb. impf. ad prebrati; 1) (immer das Schlechte absondernd) ausklauben, auslesen, sichten; solato p., Cig.; gozd p., ben Bald lautern, Cig.; smeti p., bas Rehricht burchsuchen, Z.; ptice si perje prebirajo, ogr.-Valj. (Rad); besede na vse strani p., ein Wortklauber sein, Cig.; — mahlerisch immer das Beffere sich aussuchen; sluzbo si p., Cig.; poprej si prebiral, zdaj pa pobiraj! = kdor dolgo izbira, pobere ostanek, Koborid-Erj. (Torb.); kdor si obilo prebira, tak si malokedaj prebere, Zv.; - 2) abwechseind be-ruhren ober greifen : ein Instrument mit Laften spielen: klavir, orgle p., Cig., Jan., C.; - strune p., die Saiten anschlagen; - p. z nogami = navzkriž stopati, Dol.; z rokami p. == navzkriž prijemati (zdaj z eno, zdaj z drugo roko), Dol.; nepravilne korake p., unregelmäßige Schritte machen, LjZv.; - 3) burchlesen; - hie und ba in einer Schrift lesen, herumblattern; knjigo (knjige), pisma, časnike p.

prebiravec, vca, m. der ausflaubt, aussucht, ber Rlauber, Cig., Jan., C.; ber Sortierer,

prebîravka, f. die Alauberin, Cig. prebîrica, f. die Auswahl, C.

prebirljiv, íva, adj. austlauberisch, (tudi: prebîrljiv), Z.

prebistriti, bistrim, vb. pf. durchflaren, Cig.;
— tlug machen, Z.

prebîtek, tka, m. 1) ber Aufenthalt, Kremp.M., ogr. - C., kajk. - Valj. (Rad); v nebu p.
(Bohnung) dobim, C.; tukaj nimam prebitka, hier ist nicht mein Berbleiben, Z.; —
2) ber Überschuß, Cig., Jan., Cig. (T.), C.,
DZ., nk.; sserski p. (math.), spärischer Excess,
Cig. (T.); p. od troškov, Levst. (Nauk); —
ber Übersuß; imeti česa na p., von einer
Sache im Übersusse haben; imaš na izbor in
prebitek vsega lepega, Zv.

prebiten, tna, adj. permanent, Cig. (T.); -

1. prebiti, bom (bodem), vb. pf. 1) überstehen, aushalten, ausharren; z njim ni moči p., es ist mit ihm nicht auszuhalten; prebil je vso grozo, Ravn.-Mik.; dosti hudega p., C.; p. s dim, mit einer Sache austommen; z malim p., Cig.; lehko p. brez česa, Levst. (Pril.); preskusnjo p., die Brufung befteben, DZ.; -2) die Reit zubringen, verleben, Cig., Jan.; cel dan v postu p., C.; p. v šalah in burkah, bie Beit mit Scherzen gubringen, Cig.; -3) übrig bleiben, Meg., Jan., C., Boh., Vrt.; poberite kosove, ki so prebili, Trub.; on se bo obrnil k ostankom, kateri so še mej vami prebili iz roke asirskega kralja, Dalm.; prebil, übrig, Meg., Jan., C.; — (praes. prebîjem, Št.).

2. prebiti, bijem, vb. pf. 1) burchschauen; led p., ein Loch in bas Eis hauen; crepinjo si p., ein Loch in ben Ropf befom-

men; luknjo v kaj p., ein Loch in etwas ichlagen; prebit denar, burchlöchertes Gelb; prebita ladja, ein ledes Schiff, Cig.; svinčenka ni prebila, die Rugel drang nicht durch, Cig.; potrpljenje železna vrata prebije = Bes duld überwindet alles, Mur.; p. vrste sovražnikov, sich durchschlagen, Cig.; — entzwei schlagen, entzwei hauen; p. kos Zeleza na dvoje; - 2) abstechen (im Rartenspiel); p. s karto, Cig.; - (bei ber Berechnung) aufgeben laffen, aufheben, compenfieren, Cig.; eno z drugim, eno za drugo p.; dolg za dolg p., Cig.(T.); vzajemno p. troške (gegen. seitig aufheben), DZ.; — 3) prebit (evfemizem za: preklet), verbammt, "verfligt": p. hlapcic, ein Zeterjunge, Cig.; prebito malo, verbammt wenig, C., Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.); prebito obrenkati koga, jemanben gehörig auszanken, Levst.(Zb. sp.).

prebîtva, f. der Aufenthalt: p. nebeška, C. prediváten, tna, adj. Wohn, bewohnbar, Jan. prediválišče, n. der Aufenthaltsort, der Wohnort, der Wohnit; nebesa, p. svetnikov; tudi: predivalíšče.

prebivâtnica, f. das Bohnzimmer, ogr.-M., C., Slom.

prebiválo, n. železen drog, s katerim se v kamen jame vrtajo, Vas Krn-Erj. (Torb.).

prebivanje, n. 1) das Ausharren, Cig.; ber Ausenihalt, das Wohnen; p. na kmetih, v glavnem mestu; — 2) die Behausung, Meg.; — tudi prebivanje, Valj. (Rad).

prebivâtelj, m. = prebivavec, nk. prebivâteljstvo, n. = prebivavstvo, nk.

prebivaten, tna, adj. Bohn: prebivatni prostori, Levst. (Nauk).

prebívati, am, vb. impf. ad 1. prebiti (bom); 1) außhalten; kraljici uže ni bilo prebivati, Levst. (Zb. sp.); leiben, ertragen, C.; ni moči ga p., Svet.(Rok.); — außiommen, C.; ob vodi in suhem kruhu p., LjZv.; — 2) sich aufhalten, wohnen; na kmetih p.; ribe v vodi prebivajo; pod eno streho s kom p.; po vaseh prebivajo kmetje, po mestih gospoda in rokodelci; — 3) übrig bleiben, übrig sein, C., Levst.(Pril.); le-ti bodo vsi jesti zadosti imeli, in bode še prebivalo, Trub.; nič časa mu ni prebivalo, Zv.; — überstüssis sein kaj prebiva, id) sabe an etwaš liberssis, V.-Cig.; — potok prebiva, ber Bach läust über, C.

prebivavec, vca, m. ber Bewohner; prebivavci severnih dezel, bie Norblanber, Cig.

prebivavka, f. die Bewohnerin.

prebivavstvo, n. die Bevölferung, die Einwohnerschaft, Jan., C., nk.

prebîvek, vka, m. 1) = prebitek 1), Mur., C.; - 2) = prebitek 2), C.

preblag, blága, adj. zu ebel; — jehr ebel; preblaga duša; preblagi gospod!

preblagodáten, tna, adj. sehr gnabenreich: p. cudez, LjZv.

preblagoróden, dna, adj. hochebelgeboren, hoche mohlgeboren (v naslovih), Cig., Jan., C., nk.; (po drugih slov. jezikih). preblagorodje, n. Vase p.! Euer Sochwohlgeboren! nk.

preblagorodnost, f. bie hocheble Geburt, Jan. (H.).

preblaten, tna, adj. zu fothig; preblatno je, ne morem iz hiše.

preblato, n. ju großer Roth, Met .- Cig., Jan., C., Mik.; p. je, es ist zu tothig, Lasce-Erj. (Torb.).

preblaziniti, înim, vb. pf. neu politern, überpolstern, Cig.

preblazniti se, im se, vb. pf. in eine Berirrung gerathen, irren, Mik., Vrtov. (Km. k.), Notr.

preblažen, adj. überaus felig, hochfelig, Cig.,

preblebetati, etam, ecem, vb. pf. mit Blaubern zubringen, durchschwaßen; celo uro p.

prebledeti, im, vb. pf. die Farbe mechleln, erblaffen; od strahu p., Cig.; zakaj je prebledel? Jurč.

prebledévati, am, vb. impf. ad prebledeti. preblediti, im, vb. pf. blajs ober bleich machen, ogr.-C.

prebledováti, ûjem, vb. impf. ad prebledeti; öfter die Farbe wechseln: Kaj tak prebleduje Ti rumeno lice? Npes.-K.; tam, kjer lepota prebleduje, Rog.-Valj.(Rad).

problejati, jam, jem, vb. pf. ichreiend zubringen: p. celo noč, C.

preblesketati, etam, ecem. vb. pf. eine gewiffe Reit hindurch schimmern, Cig.

problisk, m. eine beitere Stelle am bewölften himmel, Podkrnci-Erj. (Torb.); zvedrilo se bo: že se prebliski kažejo, Z.

prebliskniti se, blîskne se, vb. pf. prebliskne se, kadar se na oblačnem nebu pokaže kaka jasnina, Podkrnci-Erj.(Torb.), BlKr.

preblízu, adv. zu nahe.

prebloditi, im, vb. pf. 1) burchirren, Cig., Jan., M.; - 2) (eine Fluffigfeit) burchmischen, Medv .-

prebobnati, am, vb. pf. 1) trommelnd burchwandern: p. vsa mesta, Cig.; - 2) eine gewiffe Beit hindurch trommeln, Cig.

prebobneti, im, vb. pf. im Tofen übertreffen, übertojen, Jan.(H.).

prebod, boda, m. ber Durchstich, Cig., Jan.; p. mehurja, ber Blafenftich, Cig.

prebodek, dka, m. ber Durchftich, C.

prebodilo, n. ber Durchftecher (für Briefe), Cig. prebodina, f. die durchstochene Stelle, C. prebodljaj, m. ber Durchftich, Jan.

prebogat, ata, adj. ju reich; - fehr reich, überreich. prebogati, am, vb. pf. fich ungehorfam zeigen : oceta nikoli ne preboga, er gehorcht bem Bater immer, Lasce-Levst.(M.); Moj sin me

nikdar še prebogal ni, Npes.-K.; - prim. preboj, boja, m. 1) bas Durchschlagen, ber

Durchschlag, Cig., Jan.; - 2) die Bore, Erj. (Z., Som.), Cig.(T.); - 3) die Zwischenwand, C.; "kar je vmes postavljeno", Dict.; -4) die Compensation, Cig. (T.), DZ.; - prim.

2. prebiti 2).

prebojec, jca, m. ein Bertzeug gur Durchlöcherung bes Lebers, ber Leinwand, BIKr. prebojen, ina, adj. burchichlagbar, Cig. prebok, boka, m. bie Umftulpung (g. B. eines

Sputes), V .- Cig.

prebokávati, am. vb. impf. ad prebokniti, V .-Cig.

prebókniti, boknem, vb. pf. umftulpen: p. klobuk, V.-Cig.

prebolehati, am, vb. pf. eine gewiffe Beit bindurch fiechen ober franteln: p. vse dni, Cig. prebolenje, n. die Biebergenefung, Jan., C.

preboleti, im, vb. pf. eine Rrantheit übersteben, genesen; kar sem prebolel, sem čisto zdrav, Z.; p. kako bolezen, Cig.; p. rano, die Heilung der Bunde erreichen, C., Zora; berichmerzen, verwinden, Cig.(T.).

prebolévanje, n. das Genesen, die Reconvalese

cens, M. Navr.(Let.).

prebolévati, am, vb. impf. ad preboleti, Z. prebolévavec, vca, m. der Reconvalescent. prebolêvnik, m der Reconvalescent, Levst. (Pril.).

preboren, rna, adj. zu armjelig; - überaus armfelig.

prebosti, bodem, vb. pf. burchstechen, burchbohren; z mečem koga p.; gleda me, kakor da bi me hotel z očmi p.; tvoje besede so mu prebodle srce (drangen ihm durche Herz), Cig.

prebráč, m. = krivokljun, ber Rreugichnabel. Frey (F.).

prebrajati, am, vb. impf. ad prebroditi, prebresti, C.

prebránati, am, vb. pf. 1) burcheggen; — 2) eine gewisse Beit hindurch eggen: ves dan p.,

Cig.; — 3) von neuem eggen, Cig. prebraniti, im, vb. pf. verwehren, abwehren, C. prebrati, berem, vb. pf. 1) burchklauben, fichten; grah p., Cig.; pšenica je čista, kakor da bi jo bili golobje prebrali, C.; gozd p., ben Balb aushauen, burchsichten, Cig.; — prebran, ausgesucht, vorzüglich, Jan., C.; prebrana vecerja, C.; - 2) (etwas Befferes) ausmählen; le si preberi, če si moreš, triff eine bessere Wahl, wenn bu kannst, Z., jvzh-St.; na tujem si nič ne prebereš, in ber Fremde wirft du bein Los nicht beffern, Z., jvzhSt.; — 3) p. se, die Fassung wieder ge-winnen, sich fassen, sich sammeln, Cig., Jan., Cig.(T.); - 4) durchlesen: p. knjigo, pismo. prebrazditi, im, vb. pf. burchfurchen, Cig.

prebrbati, bam, vb. pf. burchftobern, burchmühlen, Cig., Jan.; vrabec prebrba prah pod podom, Vrt.; vso hišo p., bas ganze Saus ausstöbern, Cig.

prebfcati, am, vb. pf. mit ben Fugen burchstöbern.

prebrehetati, am, vb. pf. huftelnd zubringen: celo noč p., C.

prebrenčati, im, vb. pf. burchjummen, Cig. prebrenkati, am, vb. pf. flimpernd burchivielen. burchflimpern, Cig.

prebrésti, brédem, vb. pf. burdmaten; p. reko-

Digitized by GOOGLE

prebridek, dka, adj. überaus bitter (fig.); p. čut, Zora; prebridko trpljenje, prebridka smrt. prebrîsanec, nca, m. ein pfiffiger, gescheiter Menich, Cig. prebrisanost, f. die Bfiffigfeit, die Beicheitheit.

prebrisati, brisem, vb. pf. 1) durchstreichen, Cig., Z.; - 2) prebrisan, pfiffig, geicheit; prebrisana glavica, ein gescheiter, feiner Ropf. prebriti, brijem, vb. pf. 1) von neuem rasieren, Cig.; — 2) scharf burchwehen, Cig.

prebrizgati, brizgam, vb. pf. burchiprigen, Jan. prebrizgljati, am, vb. pf. burchsprigen, Cig. prebrizgniti, brizgem, vb. pf. burchfprigen, Cig. prebfkati, bikam, vb. pf. burchftobern, Cig. prebrkljáti, am, vb. pf. durchftöbern.

prebiniti, nem, vb. pf. Guts., Bas. i. dr., pogl.

preobrniti. prebrnjáti, am, vb. pf. burchbetteln, Cig. prebrod, broda, m. 1) eine untiefe Stelle im Fluffe, wo man hindurchwaten tann, die Bate, Cig.; — 2) = brod, die Überfuhr, Mur., Cig., C. prebróditi, brodim, vb. pf. 1) durchwaten; — 2) über ein Baffer fahren, überfehen: p. vodo, Cig.; = p. se, C.; — 3) durchsuchen, durchforschen, C.

prebrodnina, f. = brodnina, bas Uberfahrts.

gelb, Cig.

prebrojiti, im, vb. pf. = prešteti, nk. prebîskati, am, vb. pf. burchicharren; kokoši so prebrskale grede na vrtu, jvzhŠt.; —

durchftöbern, durchfuchen.

prebrskávati, am, vb. impf. ad prebrskati. prebrekljáti, am, vb. pf. burdiftöbern, C. prebrusiti, im, vb. pf. 1) burchichleifen; burchweten; - 2) von neuem ichleifen. prebrúšati, am, vb. impf. ad prebrusiti, Jan.

prebrviti, im, vb. pf. mit einem Steg verseben, C.

prebrzet, zla, adj. mit veranberter Besichtsfarbe, C.

prebrzneti, im, vb. pf. burchmobern, C.

prebučati, im, vb. pf. durchbrausen, durchtosen: vso noc p., die ganze Racht hindurch brausen, Cig.

prebud, m. bas Aufweden. C.

prebuditi, im, vb. pf. jemandes Schlaf unterbrechen, ihn aufweden; s hrupom p. koga, jemanden aufstören; p. se, mach werben; dvakrat sem se prebudil to noč.

prebúhati, bûham, vb. pf. z buhanjem predreti, burchftogen, Z.

prebuhávati, am, vb. impf. ad prebuhati; burthftogen, Z.; -(o viharju) ungeftum burchweben, Bes.

prebuja, f. bas Aufwachen, Cig.

prebujati, am, vb. impf. ad prebuditi; narava se prebuja (ift im Erwachen begriffen), Z. prebûjek, jka, m. das Aufwachen, Jan.

prebujénje, n. 1) die Erwedung; čudovito p., kajk.-Valj.(Rad); — 2) das Erwachen.

preburen, rna, adj. allzusturmisch, Vest. prebusiti, busim, vb. pf. burchschlagen: p. hisi steno, LjZv.

prèce, adv. = precej, Mur., C., Krelj, jvzhŠt.; - ohne weiters: ako si Kristus, nam prece ocito povej! ("fag es uns frei heraus!"), Dalm.

preced, ceda, m. bas Durchfeiben, Cig. precedilo, n. ber Seiher, ber Durchichlag, Z.,

precediti, im, vb. pf. burchfeihen, abseihen; juho, mleko p.; vino skozi snažno capo p.; -filtrieren, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.

precędki, m. pl. das Abgeseihte, C. precedník, m. der Filtrierapparat, Nov.; der

Filtrierftein, Cig. precefrati, am, vb. pf. noch einwal gerzupfen,

überzupfen, Cig.

prècej, adv. 1) jogleich; p. pridem; p. za oglom; - 2) ziemlich; p. močan, p. veliko; = ziemlich viel: imam p. denarja, dela; (v tem pomenu nav. precej); — iz: pred se, Mik. (Et.). preceja, f. die Durchseihung, Z.; - - die Filtration, Jan.

precejainica, f. bie Seihmaschine, C.; — ber Filterapparat, DZ.

precejalnik, m. 1) bas Durchseihtuch, C.; -2) ber Filtrierftein, Jan.

precejalo, n. 1) ber Seiher, Svet. (Rok.); -2) bas Durchichlagtuch: p. za lug, Cig.; — 3) ber Filtrierapparat, Jan.

precejanje, n. bas Durchseihen; - bas Filtrieren.

precejati, am, vb. impf. ad precediti; burchscihen; komarje p. in kamele požirati, Jap .-Valj.(Rad), Cv.; filtrieren; - (fig.) fritteln, Cig.(T.); p. koga, jemanden aushecheln, Cig.

precejávati, am, vb. impf. - precejati, ogr.-Valj.(Rad).

precejavec, vca, m. človek, kateri kaj preceja, ber Seiher, Cig.

precejavka, f. 1) die Seiherin, Cig.; - 2) ber Seiher (sitce, skozi katero se mleko ali juha preceja), BIKr.

prèceje, adv. = precej, sogleich, Dol.-Levst. (M.).

precejeváti, ûjem, vb. impf. = precejati. precejevavec, vca, m. ber Seiher, ber Filtrierer, Jan.(H.).

precejevavka, f. bie Seiherin, bie Filtriererin, Jan.(H.).

precejki, m. pl. das Abgeseihte: ber Abgus. BlKr.-Mik.

precejinji, adj. = precejinji, Jan.

precejšnji, adj. ziemlich groß: ženin je bil s precejšnjim krdelom prijezdil, Jurč.

prècek, adv. = precej, sogleich, Dol.-Levst. (M.), St.-Valj. (Vest.).

precemba, f. 1) bie Uberschätzung, C.; - 2) die Bracht, ber Brunt, ogr .- C.

precêmben, bna, adj. fostbar, ogr.-C.

precen, adj. zu mohlfeil, nk.; fpottwohlfeil, Jan.; - prim. preceno, cen.

precena, f. 1) bie Schatung, bie Tagation, Cig.: - 2) die Uberschätzung, Cig.; übermäßiger Breis (hs.), Cig.(T.).

precenilo, n. die Schätzung, ber Calcul bei ber Classification in Schulen, DZ.

precenitev, tve, f. 1) die Schätzung, die Tagation; p. blaga, der Barenanschlag, Cig.; – 2) die Überschähung, Cig., Jan., Zora. preceniti, im, vb. pf. 1) abschähen, tagieren; preden vse to blago precenimo, bo dan minil; — 2) zu hoch anschlagen, überschäten, Cig., Jan., vzhSt.-C.; - über jemanbes Gebot bieten, jemanden überbieten, Dict., V.-Cig. precenjati, am, vb. impf. ad preceniti, kajk.-Valj.(Rad). precenjávati, am, vb. impf. = precenjevati. precenjeváti, ûjem, vb. impf. ad preceniti. precęnji, adj. = precejšnji, C. preceno, adv. zu wohlfeil; — prim. ceno. precep, m. 1) ber Spalt: cepiti v precep, in den Spalt pfropfen, Z.; ber Spalt einer Feder, Jan.; - 2) ein am Ende gespaltener Stod: als Obstbrecher, Mur., Mik.; s precepom doseci sadje na drevesu, Ravn. (Abc.); als Schleuber, Z.; s precepom kamenje metati, jvzhSt.; als Werkzeug, damit Schlangen zu fangen; gada v p. ujeti, Nov., Gor.; ber Rloben, Mur., Cig., Jan., Boh.-M., Erj. (Torb.); (bef. gum Bogelfang): vpil je, kakor ptica v precepu, Jsvkr.; - bie Rlemme, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); v p. dejati, Z.; ber Schraubftod, Cig.; - bas Tenatel ber Schriftseter, Cig.; — ber Kloben an ber Bage, die Schere, V.-Cig. precepec, pca, m. dem. precep; der Rloben (ber Bogelfänger): kriči, kakor ptič v precepcu, Str. precepetáti, etâm (éčem), vb. pf. = precepprecépiti, im, vb. pf. 1) burchipalten; - precepljen, zwieselig, Cig.; — 2) nochmals pfropfen, überpfropfen. precépljati, am, vb. impf. ad precepiti, Jan. (H.).precepljeváti, ûjem, vb. impf. ad precepiti. preceptati, am, vb. pf. 1) burchzappeln, burch-

stampfen (eine Beit), Cig.; — 2) gehörig und überall treten, Cig.

prècer, adv. = precej, Cv. IX. 12.

precérjanec, nca, m. človek, ki se precerja, BlKr.

precérjati se, am se, vb. impf. = ošabno se izpakovati, nenavadno se pretezati in stopati, BlKr.; - prim. precvirjati se.

precesariti, arim, vb. pf. eine gewiffe Beit bindurch Raifer fein, Cig.

precęsnji, adj. = precejsnji, C. prèci, adv. = precej, Cig., Mik.

precijáziti, azim, vb. pf. hinüberzerren, hinüberichleppen, Cig.

precizen, zna, adj. natančen, pracis, nk. preciznost, f. natančnost, die Bräcision, nk. precmagan, adj. (part.) überreif, C., Rihenberk-Erj. (Torb.).

precmendrati, am, vb. pf. (eine gewisse Beit) burdwimmern, Cig.

precmevkati, am, vb. pf. durchwinseln: celo noč p., Z.

precmîljkast, adj. balb zu bid, balb zu bünn: precmiljkasta preja, Gor.; - prim. cmila.

precmokati, am, vb. pf. eine gewisse Reit binburch schmaten, Cig. precunjati, cunjam, vb. pf. durchzausen, Cig. precurati, curam, vb. pf. burchpiffen, Cig. precurliáti, âm, vb. pf. durchfidern, Jan.(H.). precvesti, cvetem, vb. pf. :) aufbluhen, her-borbluhen, Cig., ogr.-C.; — piskri precveto, bie Topfe werben (infolge ber hindurchbringenben Raffe) fchimmelig, C .; - hindurchbringen : pot mi je precvel skozi srajco, Tolm.-Erj. (Torb.); - 2) = odcvesti, verblühen, M.; - 3) p. se, sich überblühen: drevo se je precvelo (= imelo je preveč cvetja), Cig. precvetati, am, vb. impf. ad precvesti; 1) aufblühen, erblühen, Cig., C.; Od prevelicega veselja Precvetati je začela (jablanica), Npes.-K.; Lepo nam precveta, Še lepše diši (lipa), Npes.-Vraz; - 2) fortblühen, M.

precvetéti, im, vb. pf. = precvesti, M. precvetévati, am. vb. impf. ad precveteti; = cvet poganjati, BIKr.

precvetováti, ûjem, vb. impf. = precvetati, Jan ; Kaj mi lipica precvetuješ? Npes.-Schein. precviliti, im, vb. pf. durchwinseln; pes je vso noč precvilil.

precvîrati, am, vb. impf. ad precvreti; zerlaffen: mast, speh p., Mur., C.; "puter" se v maslo precvira, Danj. (Posv. p.)-Valj. (Rad).

precvirjati se, am se, vb. impf. sid in unnatürlicher Beise streden und bewegen, sich affectiert benehmen, jvzhSt.; - prim. precerjati

precvitanje, n. bas Blüben, Valj. (Rad). precvitati, am, vb. impf. = precvetati, Jan., jvzhSt.

precvitávati, am, vb. impf. = precvitati, Jan. precvrčávati, am, vb. impf. in einem fort girpen: murin in kobilica precvrčavata (-evata) ves dan, Zv.

precvréti, cvrèm, vb. pf. im Fett burchbraten, abtroichen, Cig.; — zerlaffen: speh p., Mur. 1. preca, f. die Abtheilung des Haupthaares, bie Saaricheibe, Cig., Jan., C.; preco delati, bie Saarc abtheilen, Cig.

2. préča, f. = prača, Meg., Guts., Mur., Mik., Dalm.

precakati, am, vb. pf. 1) wartend zubringen, burchharren; ves teden p., Cig.; det p., das Aufhören des Regens abwarten, nk.; - 2) überdauern, Let.; - 3) (einen Streich) ausparieren, C.

precasten, tna, adj. zu ehrenvoll; - fehr ehrenvoll, Cig.; - hochehrwürdig, Cig., Jan., nk. precastit, adj. hochgeehrt, hochehrwurdig (v naslovih), Cig., Jan., nk.

prečastîtljiv, adj. hochehrwürdig; prečastitljivi gospod! Euer hochwurden! Cig.

precati, am, vb. impf. aufspreiten, V.-Cig.;lase p., die Saare abtheilen ober icheiteln, Cig.

precebljati, am, vb. pf. burchlispeln, burchflustern, Cig.; urico p., Cig. prečečkáti, am, vb. pf. überfledfen.

precediti, cedim, vb. pf. von neuem reinigen, überputen.

precedniti se, cednem se, vb. pf. ein Ginfeben betommen, einsehen, M.

pręcek, cka, m. ber Bagenbalfen, DZ.

precen, čna, adj. 1) mas überzwerch ift, Quer-, Mur., Cig., C.; precni tram, ber Querbalten, V .- Cig.; der Bundtram beim Dachftuhl, vzh-St.; prečno krilo, der Querflugel (eines Bebaudes), Levst. (Pril.); prečna steza, ber Seitenweg, Rib.-M.; - 2) verschoben: p. les, Z.; - prečno dekle, ein ungleichschultriges Mädchen, Z.

prečenčáti, am, vb. pf. 1) durchplaudern, durchschwaßen; celo uro p.; — 2) beschwaßen,

precepeti, im, vb. pf. hodend zubringen; ves

dan p. na trgu.

prečésati, čéšem, vb. pf. 1) burchtammen; burchftriegeln ; - 2) von neuem ober anders tammen; p. se, fich anbere tammen; - von neuem frampeln, aufframpeln, Cig.; volno p., Cig.; - von neuem ftriegeln, aufftriegeln, Cig.

prečesávati, am, vb. impf. ad prečesati; —

durchhechelu (fig.), Cig.

precesniti, cesnem, vb. pf. durchreißen; robec po sredi p.; - p. se, entzwei reißen (intr.); robec se mi je po sredi prečesnil.

prečesováti, ûjem, vb. impf. ad prečesati.

prečestît, adv. = prečastit, C., nk.

precesto, adv. fehr oft (tudi: precesto), nk. prečeščen, éna, adj. hochgeehrt, Cig., Guts. (Res.); prečeščeno telo, ber allerheiligste Leib, Z.; - prim. čestiti.

prečétek, tka, m. Guts., pogl. vzrok.

préči, préžem, vb. impf. heften: Ti konec na začetek prežeš, Levst. (Izb. sp.); (nav. le v sestavah).

prédica, f. 1) bas Querftreifchen, C.; - 2) ber quer abgeschnittene, fürzere Beg, ber Querwcg, C.

prečígati, am, vb. pf. = prestreči, lauernb zuvortommen, Rez .- C.

précina, f. bie Querlinie, V. - Cig.; - bie

Schrägung, Cig.

preciniti, cinim, vb. pf. 1) auf einer Reiter reinigen, burchreitern: žito p., Cig, C.; precinjen = premeten, burchtrieben, C.; -2) p. se, sich verwandeln: vino se na krv precini, ogr.- C.; - sich verstellen, Z.; prečiniti, im, ogr., kajk.

prečinjati, am, vb. impf. ad prečiniti; 1) burchreitern, Cig., C.; p. koga, jemanden burchhecheln, schimpfen, C.; — 2) p. se, sich verstellen, heucheln, ogr.-C.

prečinjávati, am, vb. impf. 1) durchreitern, C.; — p. koga, jemanden durchhecheln, schimpfen, C.; — 2) p. se, sich verstellen, heucheln, ogr.-C.

prečînki, m. pl. das durch Reitern Ausgeschiedene, die Spreu, C.

predirikati, am, vb. pf. eine gemiffe Beit binburch zirpen: celo noc p., Mur.-Cig.

precist, cista, adj. ju rein; - überaus rein, feusch; prečista devica.

prečístiti, čîstim, vb. pf. 1) burchläutern, reinigen; raffinieren, Cig., Jan., C.; preciscen cuker, Jan.; prečiščeni baker, bas Gartupfer. Cig. (T.); - durchflaren, Cig.; prečiščeno vino, Cig.; - 2) von neuem reinigen ober laubern, Cig.

precistota, f. große Reinheit, die Buritat, Jan. preciscaten, Ina, adj. lauternd, Lauterungs-, Cig.; prečiščální ogenj, Cig.

prečiščatnica, f. die Raffinieranstalt, die Raffinerie, Cig., Jan., DZ.

preciscanje, n. bas Läutern, bas Raffinieren, Cig.

prečíščati, am, vb. impf. ad prečistiti, Cig., Jan., DZ., nk.

prečiščávati, am, vb. impf. = prečiščati; srebro p., bas Gilber fein brennen, h. t. - Cig.

prečiščavec, vca, m. ber Lauterer, ber Raffineur, Cig.

preciscevaten, ina, adj. Reinigungs, Läuterungs-, Raffinier-, Jan.(H.).

preciscevalnica, f. bie Raffinerie, Jan. (H.); der Garofen, der Garherd (mont.), Jan.(H.). prečiščeváti, ûjem, vb. impf. = prečiščati.

prečiščevavec, vca, m. ber Reiniger, ber Läuterer, der Raffineur, Jan.(H.).

prečítati, am, vb. pf. burchlesen: knjigo, pismo p., Jan., nk.

prečiti, im, vb. impf. 1) schräge machen: zago p., die Sage schranten, Cig.; - lase p., die Haare scheiteln, Cig.; — 2) p. se, grdo se gledati: krave se prećijo, predno se sprimejo z rogmi, Podkrnci-Erj.(Torb.); — 3) p. se, widerstreben, Cig.(T.); - 4) (po hs.) hindern, Jan., Erj. (Min.), Nov.

prečîvkati, am, vb. pf. burchpiepen; cel dan p.,

Vod. (Pes.).

pręcka, f. 1) ber Querftrich, ogr.-Valj.(Rad); bie Abtheilung ber haare am Scheitel, Mur., C., vzh St., jvzh St.; precko delati, die Haare am Scheitel abtheilen, Z.; - 2) bas Querholz, ber Querbalten, bas Querbrett, ogr.-C., Valj. (Rad); ein Quervorfprung: koščena p., Erj. (Som.); - 3) ber Hebel an einer Bage, der Bagebalten, Pot.-Cig., Jan., Sen. (Fiz.); -4) die Radspeiche, Guts.-Cig., Jan., vzhSt.-C.; - 5) bas Hinbernis, kajk.-Valj. Rad).

preckati se, am se, vb. impf. sich über eine Bruftung, Mauer ober einen Zaun hinausneigen, C.

pręčki, I. adj. po prečkem, quer, vzhSt.; -II. adv. quer, Mik., vzhSt.-C.

pręcnica, f. 1) die Querlinie, Cig., Jan.; die Transverfale, C., Cel. (Geom.); - 2) ein querliegender Gegenstand: bas Querftud, bas Querholz, Cig.; bas Querbrett, C.; — ber Dachsparren, C.; — ber Schlagbaum, Cig., C., DZ.; (hs.); - mere imajo črez odprtino ali ustje železno prečnico (Steg), DZ.; die Querfurche, C.; — der Kopfpolster, Goris.-Mik.; — 3) der Querschlag (mont.), Cig. (T.).

pręcnik, m. 1) der Querballen, bas Querholz, Cig., (n. pr. pri plotu, kozolcu) Dol.; ber Trambaum im hölzernen Zimmer, Z.; ob p. se zadevati, Zv.; — ber Schrantballen, Cig.; - die Fenftersprosse, Cig.; - 2) ein quer burch ben Ader gezogenes Aderbeet, Mur.; - 3) bas Zwerchfell, Dol. pręcnjak, m. 1) ber Querbalten, Vrt.; - 2) bic Radspeiche, Jan.(H.);—3) ber Querzahn, Cig. (T.);-4) der Querweg, der Seitenweg, C.;-) bas Borhaus, ogr.-C. precnji, adj. queruber fich befindend: precnje satje v panju, Levst. (Beč.). préčno, n. = pod vozom viseča priprava, da kaj vanjo denejo, Črni vrh (Notr.) - Štrek. (Let.). préčnost, f. die Querbeit, Cig. prečnoust, ústa, adj. quermaulig: prečnouste (ribe), Quermauler (plagiostomi), Cig. (T.), Erj.(Ž.). precoiniti, im, vb. pf. mit einem Rahn burchfahren, C. prečrčkáti, am, vb. pf. burchfrigein. precekati, cekam, vb. pf. burchtrigeln, burchftreichen, Cig., Jan., Cig.(T.).
predfniti, im, vb. pf. 1) ichwarz überfarben, überfcmarzen, Z.; - 2) von neuem schwarzen, aufichwärzen, Cig. prečrnjeváti, ûjem, vb. impf. ad prečrniti, Cig. precrpati, am, vb. pf. überichöpfen, Jan.(H.). precit, cfta, m. ber Durchstrich (burch eine Schrift), Cig. precftati, cftam, vb. pf. einen Strich burch etwas ziehen, burchstreichen. prečrtováti, ûjem, vb. impf. ad prečrtati. prečúden, dna, adj. überaus munberbar; prečudna lepota, die Bunberschonheit, Cig. precudežen, žna, adj. überaus munderbar, Mur. precuditi se, cudim se, vb. pf. 1) fich fehr vermundern, Z., Dalm.; - 2) nisem se mogel p., ich konnte mich nicht genug wundern. precudo, esa, n. überaus großes Bunder: p. vsega sveta, ein Beltwunder, Cig.; čudo, prečudo! Z. prečudovati se, ûjem se, vb. impf. sich höchlich wundern: p. se komu (čemu), Lašče-Levst. (M.); prečudoval se je bistroumnosti in moči cesarja Napoleona, Levst.(Zb. sp.). precuniti, cuhnem, vb. pf. (momentan) nachlaffen (v. Schmerz), C. prečúti, čújem, vb. pf. 1) = preslišati, überhoren, C.; - 2) burchwachen: p. cele noči; - 3) p. se — sich durch vieles Wachen schadigen, Cig., Notr. prečutiti, im, vb. pf. burchfühlen, Cig.; koliko sem precutila mej tem casom! Zv. precutljiv, íva, adj. überaus o. allzuempfindfam, fentimental, Jan., Cig.(T.). prečutljívost, f. bie Gentimentalitat, Jan., Cig. (T.).prečúvati, am, vb. pf .- prečuti 2), burchwachen : Treba prečuvati bode Več noči —, Preš. prēd, I. adv. 1) zuvor, vorher, früher; kdor pred pride, pred melje, Mur.; pred ali po-

slej, früher ober später, Cig.; Pred neznane

Srčne rane Meni spati ne puste, Preš.; pred premisli, potlej stori! Z.; pred ta dan, pred to noc, pred ta vecer, den Tag, die Nacht, ben Abend zuvor, C., jvzhSt.; - 2) == naprej: pred in pred grešiti, in einem fort sünbigen, Krelj; - II. prèd, praep. A) c. acc. bor - hin; p. koga stopiti, postaviti kaj; pred sebe pustiti koga, jemanben vorlaffen; - B) c. instr. vor; 1) v krajnem pomenu: pred kom stati; pred hišo sedeti; - 2) v pomenu prednosti: pred vsem, pred vsem drugim, bor allem, bor allem anbern; pred kom biti, bem Range nach vor jemanbem sein; — 3) v časnem pomenu: pred smrtjo; p. nočjo, vor Nacht; pred solncem, vor Sonnenaufgang; pred tremi leti; pred malim, vor turger Beit, Levst. (Rok.); = pred kratkim, Cig., Jan.; - III. praef. (po zgledu drugih jezikov, zlasti nemškega, proti svojstvu slov. jezika) por: predložiti, predstaviti; (z večine le v knjižnem jeziku); tako je soditi tudi iz takih glagolov izvedene samostalnike (n. pr. predčut, predpis), ali po njih zgledu napravljene (n. pr. predgovor). predaja, f. 1) die Übergabe, Guts.- Cig.; ber Betrath, C.; - 2) nam. prodaja. prodajanje, n. ber Ubergabsact, Cig. predajati, jam, jem, vb. impf. ad predati; 1) übergeben, überantworten, Cig., Jan.; predajem se v roke tvoje, kajk. - Valj. (Rad); p. se, sich ergeben, Cig.; - 2) nam. prodajati. predajavec, vca, m. ber Übergeber, Cig., Jan. predajavka, f. die Übergeberin, Jan. (H.). predajen, jna, adj. bie Ubergabe betreffenb, Übergabs, Jan. predajnica, f. ber Übergabeschein: bas Aufgaberecepisse, Erj. (Izb. sp.). prodajnik, m. ber Übergeber, Jan. (H.). prédat, prédala in predala, m. bas Fach, bie Abtheilung; predali v kašči; - nam. predel. predalast, adj. mit Jachern verfeben, Cig. predatce, n. Cig., Jan., DZ., pogl. predatcek. predatcast, adj. mit fleinen Fachern (Abtheis lungen) verfeben, Cig. predatček, čka, m. dem. predalec; ein fleines Fach, Jan.; sreni p., die Herztammer, Jan.; – das Lädchen, Cig., Jan. prędałčnik, m. = predalnik, der Schubladfasten, Cig. predâtec, łca, m. dem. predal, Jan.; prédatec, Die Abtheilung ber Gartenflache, bas Beet, Dict. predáleč, adv. zu weit; — überaus weit. prédaten, in predaten, adj. Facher : predatna omara, ein Raften mit Fachern, Cig. prédałka, f. die Rubrit, DZ. predainik, m. 1) ein Raften (mit Fachern o. Laben), Cig., Kavn .- Valj. (Rad); predainik, Erj. (Izb. sp.); - 2) ber Blättermagen ber Biebertauer, ber Bialter, C. predarljiv, iva, adj. zu freigebig, C. predatelj, m. ber Berrather, Krelj. predatev, tve, f. die Ubergabe, Jan.(H.).

predati, dam, vb. pf. übergeben, überliefern,

überantworten, Cig., Jan.; v roke komu p.

vladanje celega sveta, kajk.-Valj.(Rad); p. se, sich ergeben, die Fahne streichen, Cig., Vrt.

predatva, f. die Übergabe, die Auslieferung: p. prestopnikov, SIN.

predava, f. der Bortrag, ber Lehrvortrag, C. predavanje, n. das Ubergeben, das Überliefern; - (po hs.) ber Bortrag, nk.; poskusno p.,

ber Brobevortrag, Jan., nk. predavati, am, vb. impf. 1) einen Bortrag halten, nk.; (hs.); - 2) nam. prodavati. predavec, vca, m. ber Ubergeber, Cig.

predaven, vna, adj. was vor langer Beit war oder stattsand; predavna obljuba, ogr.-C. predavnost, f. die uralte Beit, Zora.

predbacívati, am, vb. impf. pogl. očitati. predcerkvisce, n. der Blat vor der Rirche.

predčásen, sna, adj. vorzeitig, C., nk. predčlovéški, adj. vormenichlich: predčloveška

doba, Zora.

predcut, m. bas Borgefühl, die Ahnung, Jan. predčutek, tka, m. = predčut, Z. predčutiti, im, vb. impf. = prej čutiti, vorauš

empfinden, ahnen, Mur., Cig., Jan.; - prim.

predcutje, n. die Borempfindung, das Borgefühl, die Borahnung, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; predčutja pošlji mi! Glas.; grozovito predčutje večne smrti v peklenski temi, Cv.

predduren, rna, adj. bor bem Thore befindlich,

(preddveren) Mur.

preddurje, n. ber Raum bor bem Sausthor, Cig., Jan., C.; ("Gorenjec pravi; préderje", t. j. préddverje, Levst./Izb. sp./); die Borhalle, Cig.(T.).

preddvor, dvora, m. ber Borberhof, ber Borhof, Mur., Cig., Ravn.; - ber Borhof bes Labyrinthes im Ohr, Cig. (T.), Erj. (Som.).

preddvôrček, čka, m. dem. preddvor(ec), M.; sreni p., der Borhof bes Herzens, Vrtov. (Km. k.).

preddvorje, n = preddvor, Cig.(T.). predébel, éla, adj. allaubid; - überaus bid. predec, dca, m. ber Spinner, Cig., Jan., M. préded, déda, m. Cig., Jan., Dalm., Dict., (Cv. X. II.), pogl. praded.

predêdec, dca, m. = preded, Trub.; pogl. pradedec.

predegati, am, vb. pf. hindurchichleudern, Cig. predegávati, am, vb. impf. ad predegati, Cig. predehniti, dahnem, vb. pf. 1) mit einem Sauch burchdringen, burchhauchen, (predahniti) Cig.; — 2) ausschnaufen, C.

prédej, adv. = predi, Mur., V.-Cig.

predejáti, denem, dem, vb. pf. anbers ober anderswohin legen oder ftellen, überlegen, umstellen, übersetzen; roko p., die hand in eine andere Lage bringen, C.; p. konje v drug hlev; p. breme z desne rame na levo; p. komu kaj, schnipsen, C.

predejatva, f. bie Überftellung, C. predek, dka, m. bas Borbere, bas Borbertheil, predet, dela, m. 1) bie Scheibewand, Mur., Cig.; gorski p., das Scheiberd, Cig.(T.); p. je teme prehodnega sedla, Jes.; - die Scheibe: na predelu mej narodnim in umetnim pesništvom, Zv.; - 2) die Abtheilung: p. za gledavce, der Buschauerraum, Cig.; eine Abtheilung bes Baufes, das Gemach, Cig.; die Ranimer, Dalm.; - ein mit Brettern abgesonberter Raum, ber Berschlag, Cig.; - bie Loge, Navr. (Kop. sp.); - ber Stand im Stalle, Guts., Jarn.; -3) = predal, bas Jach, bie Lade, Jarn.. Mur., Cig., Jan., C.; - bie Rubrit, Jan., C.; - 4) die Region (geogr.), Cig.(T.); die Gegend, nk.; (hs.); - 5) ber 3weig (3. B. eine Biffenschaft), Cig., DZ.; - tudi: prédel, déla.

predelanje, n. die Umarbeitung.

predelast, adj. mit Fachern berfeben, C. predelati, delam, vb. pf. 1) burcharbeiten, Cig.; abbauen, bis an die Marticheibe bearbeiten (mont.), Cig.; - 2) jamo p., einen Gang überfahren (= poprek žilo prekopati), Cig.; - 3) anders machen, umarbeiten, überarbeiten; p. mizo, obleko; dramatično igro p.; -4) predelan = premeten, zvit, pretkan, Podkrnci-Erj.(Torb.).

predelava, f. die Uberarbeitung, die Umarbei-

tung, Jan., C.

predelavanje, n. das Über-, das Umarbeiten. predelávati, am, vb. impf. ad = predelovati; überarbeiten, umarbeiten.

predelček, čka, m. dem. predelek; ein fleines Fach, bas Ladchen, Cig.

predetec, ica, m. das Achienband am Wagen, Z.; - das Armband am Mieder, Z.

1. predetek, ika, m. 1) bie Scheibemanb: mozganski p., bie Birnicheibewand, Cig.; - 2) bie Abtheilung, C.; g. B. eine Abtheilung bes Dreschbobens, M.; snopje skladati, zdevati v p. (bansen), Cig.; — bie Loge, Cig.; — bas Coupé, Jan.(H.); - das Quartier (Abtheilung einer Stadt), Cig.; - bie Rubrit, Cig., Jan., DZ.; trošni p., die Ausgaberubrit, Levst.(Pril.).

2. predetek, ika, m. bas Umgearbeitete, bie Umarbeitung: ne dajemo prevoda, ampak

predelek izvirnikov, Zv.

predeten, ina, adj. 1) Fache: predetni uk, bas Fachstudium, Cig.; predelna učenost, die Fachgelehrsamkeit, Zv.; — 2) mit Fächern versehen: predelna omara, Mur.; predelne stene, Danj.(Posv. p.).

predelie, m. dem. predel; bae Schublabchen,

(prédelič), M.

predeliti, im, vb. pf. 1) abtheilen; p. prostor, sobo, Cig.; - 2) p. se, falsch vertheilen, vergeben, C

predeljeváti, ûjem, vb. impf. ad predeliti. predeinica, f. die Schublade (predeinica) Jan. predeloma, adv. fachweise, Cig.

predelovanje, n. das Uber-, das Umarbeiten. predelováti, ûjem, vb. impf. ad predelati; übers, umarbeiten.

prêden, conj. ehe, bevor; oglasi se pri nas, preden odideš.

predence, n. dem. predeno; bas Strahnchen, vzhSt. predenec, nca, m. 1) die Flachsseibe (cuscuta epilinum), Jan., C., Valj. (Rad); - deteljni p., die Rleeseide (cuscuta europaea), Gor.; (predanec), Josch; - 2) = predeni tobak, der Rolltabat, V. Cig. predenica, f. = predenec 1), bie Flachefeide (cuscuta), Cig., Jan., Tuš.(R.), Nov.; deteljna p., die Rleeseide, Nov., jvzh.St. prédenje, n. bas Spinnen. prędenjsko, adv. vormarte, tudi: predenjski, Zil.-Jarn.(Rok.). predeno, n. bas gesponnene Garn, bie Garnstrahne, Cig., C.; (predéno), Motnik (Št.)-Navr.(Let.). predera, f. die Durchbrechung, ber Durchbruch, C. predêrek, rka, m. bas Loch, C. predestinácija, f. die Borberbestimmung, die Bradeftination, Cig.(T.). prędešnji, adj. ber vorbere, C., Prip.-Mik. prédestvo, n. = pridiga, ogr.-C. predéti, dêm, dénem, vb. pf. = predejati, Jan. predétje, n. die Ubertragung, DZ. predêva, f. bie Umladung, C. predévanje, n. bas Uberlegen; p. svojine, Eigenthumsübertragungen, DZ.; — die Metathefis (gramm.), Cig. (T.); p. besed, die Inversion, Cig. (T.). predévati, vam, vljem, vb. impf. ad predejati; anders o. anderswohin legen, umstellen, überlegen; bolnika p. s postelje na posteljo; nit pri predenju p. (hateln), Cig.; - p. se, = seliti se, C. predevávatl, am, vb. impf. in einem fort überlegen, C. predevek, vka, m. die Übertragung: p. lasti, DZ.; - bie Metathese (gramm.): po predevku, per metathesin, nk. predêvkati, am, vb. impf. = predevati, in einem fort überlegen, Z. predevkováti, ûjem, vb. impf. = predevkati, C.; bolnika p., C. prodevecina, f. die Übertragungsgebur, DZ. prédga, f., Mur., pogl. pridiga. predglasje, n. das Bralubium, Cig. (T.). predglasnica, f. die Antiphone, Cv. predglavje, n. das Borberhaupt, C. predgod, m. ber Bortag eines Festes, die Bigilie, C., Z. predgorje, n. coll. die Borberge, Jes.; das Borgebirge, Cig., Jan., Cig. (T.). predgovor, m. die Borrebe (sploh v knjigah). predgovórnik, m. der Borredner, Mur., nk. predgradje, n. der Raum vor bem Schlofs, bie Borburg, Cig., Jan.; - bie Bormauer, die Schupwehr, C predgreváč, m. ber Maifchvorwarmer (in ben Brauereien), *DZ*. predhajati, am, vb. impf. vorangeben, Mur., ogr.-C., Zora.

predhlevje, n. ber hof vor einem Stall, Cig. predhodec, dca, m. ber Borlaufer, C. predhóden, dna, adj. vorgangig, vorlaufig, Cig., Jan.; predhôdno vprašanje, bie Borfrage, DZ. predhodnica, f. bie Borlauferin: zvezda p. boljše bodočnosti, Zora. predhodnik, m. ber Borlaufer, Jan., C., ogr.-Valj.(Rad). predhódnost, f. predhodnosti, Untecebentien, Cig.(T.).prędi, adv.1) vorne, voran, Mur.; — 2) vorher, früher, = prej, ogr.-C. predica, f. die Spinnerin. prędič, adv. = predi 1), C. prédiga, f. = pridiga, Mur., Cig., Jan., Dalm. predigra, f. bas Bralubium, Cig., Jan., Cig. (T.); - bas Borfpiel, Jan., nk. predih, diha, m. ber Schacht, Cig., C.; - ber Abgrund, Gor.; — ein Loch im Gife, Z. predinati, diham, sem, vb. pf. burchhauchen. Cig. prediniti, dinnem, vb. pf. burchhauchen, Cig. prédika, f. = pridiga, ogr.-C. predikāt, m. povedek, bas Brābicat (gramm.). predikatīven, vna, adj. prābicativ (gramm.), Cig.(T.), nk.prediten, ina, adj. jum Spinnen gehörig, Spinne, Cig., Jan. preditaica, f. bie Spinnanstalt, die Spinnerei, Guts., Cig., Jan.; die Spinnfabrit, C., nk. predîtstvo, n. die Spinnindustrie, Vrtov. (Km.k.). predîr, m. das Ambossloch, C. predirác, m. der Durchbrecher, Cig.; — der Mauerbrecher (ber Alten), C. predîranje, n. das Durchbrechen; — das Aufbrechen (3. B. eines Gefchwüres), Mur., jugh St. predîrati, am, vb. impf. ad predreti; burthbrechen; vrata, led p.; - aufbrechen (3. B. eine Eitergeschwulst): tvore p.; — jez se predira, ber Damm bricht aus, Cig.; — bringen, Jan.; losbrechen: iz jece p., Cig. predîrek, rka, m. = prederek, bas Loch (3. 28. im Rleibe), Cig., C. predirjati, am, vb. pf. 1) burchrennen; vse mesto p., Cig.; burchsprengen, Cig.; - 2) rennend zubringen: p. noc in dan, Cig.; -3) rennend überholen, überrennen: p. koga, Cig.; — 4) p. se, sich überrennen, Cig. predirljiv, íva, adj. 1) eindringlich, Jan.; -2) burchdringlich, Cig., Jan. predirljivost, f. 1) die Eindringlichkeit (prim. predirljiv 1); - 2) die Durchbringlichfeit, Cig., Jan. predîrnica, f. bie Durchbruchenabel, Cig. predisce, n. der Spinnplag, bas Spinnhaus, C. predivar, rja, m. ber Spinnhaarhanbler, ber Flachshändler, Cig., C. predivarica, f. die Spinnhaarhandlerin, bie Flachshändlerin, Cig., C. predîvast, *adj.* spinnhaarartig, flachsartig, *Jan*. predivec, vca, m. ber Berg- o. Biefenflachs (linum catharticum), Cig., Medv. (Rok.). prediven, vna, adi, bas Spinnhaar betreffenb : Spinnhaar: predivni trg, Cig.

Digitized by Google

predhisen, sna, adj. vor bem Hause befindlich.

predhîsje, n. ber Blat vor bem hause, C.;
— bas Borhaus (predhizje), kajk.-Valj. (Rad);

predivjáti, am, vb. pf. durchwüthen, burchtoben (einen Ort o. eine Beit), Cig. predîvnast, adj. = predivast, Cig. predivnat, adj. Flache enthaltend, Z.; - Gespinnst=, C. predivnica, f. die Spinnhaarfammer, die Flache. fanımer, Z. predivng, n. jum Spinnen Beeignetes: Flachs und Hauf, ogr.-C. predîvo, n. bas Spinnmaterial, bas Spinnhaar; laneno, konopno p.; - gorsko p., ber Bergstachs, ber Asbest, Erj. (Min.). predivovec, vca, m. das Filztraut (filago germanica), C., Z., Medv. (Rok.). predivstvo, n. die Spinnhaarinduftrie, C., Nov. predîzba, f. das Borzimmer, Cig., Jan., C. predje, n. ber Borbergrund, Jan. (H.). predjèm, jema, m. bie Borausnahme, die Anticipation, Cig. predjema, f. ber Borichuje, DZkr. predjemek, mka, m.ber Borichuis: poštni p., DZ. predjemščina, f. ber Borichufs, DZ. predjesen, f. ber Borberbit, Cig. predjesenski, adj. vorherbitlich, Jan. (H.). predjęzdec, deca, m. ber Borreiter, Cig., Jan. predjezje, n. die Begendeichung, Cig. predježa, f. ber Borritt, Cig. predjužnica, f. bas Bormittagsbrot, Dol.-Cig. predjûžnič, m. = predjužnica, Ist.-Nov. predjûžnik, m. das Bormittagsbrot, Cig., Kr.; das Gabelfrühjtüd, Cig., Nov.-C., LjZv. predkinja, f. = prednica, Die Borgangerin, Z. predklad, klada, m. eig. bie Borlage: bas Mufter, Guts., Cig.; bas Borbild, C. predklådati, am, vb. impf. = predlagati, M. predkladek, dka, m. bie Borlage, Z.; bas Mufter, C. predkletje, n. ber Borfeller, C. predkositce, n. = predkosilnica, bas Frühstüd, Gor. predkositen, ina, adj. vor ber Mahlzeit genossen: predkosiłno pivo, Jurč. predkosiłnica, f. = jed pred kosilom: predkosilnica se daje posebno tericam zjutraj zgodaj, Mik., Gor. predkritnik, m. bie Schurze, C. predkristjanski, adj. vorchriftlich, Cig. predkup, m. ber Bortauf, Jan., DZ. predkûpec, pca, m. ber Bortaufer, Meg., Mur., nk.; — prim. prekupec. predkûpen, pna, adj. Bortaufs.: predkupna pravica, DZ. predkupnja, f. ber Bortauf, DZ. predlaganje, n. bas Borlegen; - bas Beantragen, nk. predlagatelj, m. ber Untragfteller, nk. predlagati, am, vb. impf. ad predložiti; porlegen, Mur., V .- Cig., Jan , nk.; - beantragen, proponieren, Cig., Jan., nk. predlagavec, vca, m. ber Borleger, Cig.; der Broponent, Cig. predlani, adv. vor zwei Jahren, BlKr.-LjZv. predlanjski, adj. vorvorjahrig, zweijahrig; predlanjsko vino; - predlanjsko (namreč: leto) = predlanjskim, jvzhŠt.; tudi: predlanski.

predlanjskim, adv. vor zwei Jahren. predlanjscak, m. ein zweijahriger Sommel, der Beithammel, V.-Cig. predlanjščina, f. ein zwei Jahre altes Broduci, Z. predletiti, im, vb. pf. 1) burchmeißeln, Z.; -2) übermeißeln, Cig. predictje, n. ber Borfommer, Jan. (H.). predlîčje, n. die Gesichtslarve, SIN.-C. predljanec, nca, m. = predenec 1), die Rleeseibe, Dol. predlog, loga, m. 1) bie Borlegung, Cig.; -2) bas Borgelegte, bie Borlage, ber Borichlag, die Proposition, der Antrag, Mur., Cig., Jan., nk.; - 3) die Praposition (gramm.), Mur., Cig., Jan., nk.; — tudi: prédlog, lóga. predloga, f. 1) die Borlegung, Cig.; - 2) das Borgelegte, die Borlage, Jan., nk.; bas Borlegblatt, Jan. predložba, f. 1) die Prasentation, Jan.; — 2) bie Borlage, DZ.; dezelnozborska p., bie Landtagevorlage, Levst. (Pril.). predložek, žka, m. bie Borlage (im Barlament), Levst. (Pril.); - bas Borlagblatt: p. za risanje, UčT. predložen, žna, adj. 1) Borlage, Jan.(H.); — 2) Prāpositions, prāpositional, Jan.; — 3) vorschlägig, Cig. predložilo, n. die Borlage, Levst. (Pril.); vladno p., DZ. predložitelj, m. ber Borleger, Jan. (H.). predložitev, tve, f. die Borlage, Jan. (H.). predložíti, ím, vb. pf. vorlegen, Mur., Cig., Jan., nk.; pisma p. oblastvu, nk.; - beantragen, proponieren, Cig., Jan. predložník, m. der Antragfteller, Cig. predmenôjec, jca, m. = moj prednik, mein Borganger, C., Glas.; predmenojci, meine Borfahren, Let. predmésten, stna, adj. vorståbtisch. Borstabt-. Mur., Cig., Jan., nk. predmêstje, n. die Borftadt, Mur., Cig., Jan., Met., nk. predmęstnik, m. = predmeščan, Mur., Cig. predmęščan, ána, m. ber Borftäbter, Cig., nk. predmeščanka, f. bie Borftabterin, Cig., nk. predmèt, méta, m. ber Gegenstand, das Object, Cig., Jan., M., DZ., nk.; ueni p., ber Lehrgegenstand, Jan., nk.; - bas Object (gramm.), Jan.; - tudi: prédmet, méta. predmeten, tna, adj. jum Gegenstand gehörig, Jan.; predmętno steklo, das Objectivglas, Cig.; - Object- (gramm.): predmetni stavek, ber Objectsat, Jan ; - objectiv, Cig., Jan.; predmetni slog, objectiver Stil, Cig. (T.); concret, C. predmetnica, f. die Objectivlinse, bas Objectiv, Cig., Jan., Znid., Sen. (Fiz.). predmetnost, f. bie Gegenftanblichfeit, Jan., Cig. (T.); - die Objectivität, Cig., Jan., Cig. predmolivec, vca, m. ber Borbeter, Jan.

predmosten, stna, adj. bor ber Brude be-

findlich: predmostno branilo, ber Bruden-

topf, Cig.; predmostna ulica, bie Brudengaffe, Sol. predmostje, n. ber Brudentopf, Jan. prednamec, mca, m. unfer Borfahr, prednamci, unfere Borfahren, Mur., Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk. prednamski, adj. unferer Borfahren: p. svet naših očetov, *Jurč*. prednamstvo, n. unfere Borfahren, unfere Borwelt, Cig., Vrtov.(Km. k.). prednasanje, n. bas Bortragen, ber Bortrag, nk.; (po nem.). prednasati, am, vb. impf. vortragen, Bortrage halten, Jan., nk.; (po nem.). prednašba, f. der Bortrag, DZ., Jan.; (po nem.). prednica, f. 1) bie Borgangerin, Cig., Jan.; - 2) die Borfteherin einer Congregation, die Briorin, Cig., Jan., nk.; - 3) die Borfilbe, Jan.; das Brafig, Cig.(T.). prędnik, m. 1) der Bormann, Jan.-Cig.(T.); - ber Borganger, Cig., Jan.; - ber Borfahr, Cig.. Jan., Pohl. (Km.); predniki, bie Ascendenten, Cig. (T.); - 2) ber Obere, Mur.; ber Borftand, Jan., Navr. (Kop. sp.); občinski p., Vrt.; ber Brior, Cig., Jan.; - 3) bie Schurze, St. - Cig.; - 4) ber Borichuh, Str. prednina, f. ber Spinnerlohn, Cig., Jan. prędnistvo, n. das Borsteheramt, Cig.; ob-cinsko p., Vrt. predniti, im, vb. pf. mit einem anderen Boden versehen, C. prednjaciti, acim, vb. impf. vorangeben: p. komu, Cig.(T.); — hs. prednják, m. i) ber Borbermann, C., DZ.; mož pri prednjem veslu na plavu, Pjk.(Črt.); - das Borderpferd, Cig.; — 2) der Held (einer Geschichte), die Hauptperson, Cig.; — 3) ber Borganger, C.; — 4) ber Borftand, C.; - 5) ber Borberzahn, ber Beißzahn, Cig. (T.); — 6) die Schürze, Guts.-Cig., Bes.; — 7) die Pramise (phil.), Znid., DZ.; — 8) ber Borberbrantwein, C. prednji, adj. ber vorbere, Borbers; prednja stran, die Borberfeite; ber Borbergrund eines Gemalbes, Cig. (T.); prednji zobje, die Borderzähne; prednja vojska, die Avantgarde, Cig., Jan.; prednja straža, der Borposten, Cig., Jan.; prednji oltar, = veliki oltar, ber hauptaltar, Mur.; prednja moka, das Mundmehl, Cig.; prednja izba, bas Borzimmer, Cig., Jan.; prednji želodec, der Bormagen, Cig. (T.); prednji rek, der Bordersat, Cig. (T); prednji sklep, der Prossilogismus, Cig. (T.); ber Beit nach vorausgehend, ber erfte: prednji dan sva nakladala, drugi dan vozila, Levst.(M.); prednji roj, Gol. prednjîmec, mca, m. fein Borganger, C., Nov.; - sein Borfahr, Jan.; — prednjimci, ihre Borfahren: da bi oni dovršili, česar prednjimcem ni bilo moći, Levst. (Zb. sp.). prêdno, conj. = preden, ehe, bevot, Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk. prednost, f. ber Borrang, Cig., Jan., nk.; ber Borzug, Cig., Jan., nk.; p. dati (dajati) komu

(čemu) pred kom (čim), einen bem anbern (eine Sache ber anderen) vorziehen, ihn (fie) bevorzugen, Cig., Jan., nk. prédnosten, stna, adj. Borrangs-, Borzugs-, nk. predobędić, m. das Bormahl, Ist.-Nov. predobednica, f. bas Gebet vor bem Mittagsmahl, C. predober, dobra, adj. zu gut; predobro nedobro = allzuviel ist ungesund, Cig.; - p. kup, allzuwohlfeil; — zu gütig; predober je z otroki; — überaus gut; predobre jedi; - überaus gütig, herzensgut; predobra moja mamica. predobîtelj, m. ber Sieger, C., kajk .- Valj. predobîtev, tve, f. die Besiegung, Jan.; die Eroberung, Jan. predobiti, bom, bim, vb. pf. besiegen, Jan.; p. koga, C.; — erobern, Jan.; — auf feine Seite befommen: p. koga na svojo stran, Ljub. predobitje, n. die Eroberung, SIN. predobîtnik, m. ber Eroberer, Zora. predobívati, am, vb. impf. ad predobiti, Cig., predobljiv, íva, adj. einnehmend, Erj. - Cig. (T.).predobrộta, f. 1) bie Allgüte, Cig.; — 2) bas höchste Gut, C. predobroten, tna, adj. allzugutig; überaus gutig. predobrotljiv, adj. alljugutig; überaus gutig, allgütig; predobrotljivi Bog; — tudi: predobrotljiv, íva. predocba, f. bie Beranichaulichung, bie Darstellung, h. t.-Cig. (T.); živa p. (hypotyposis), Cig.(\tilde{T} .). predočen, čna, adj vor ben Augen befindlich. Mur.; — anwesenb, Z., kajk.-Vest. predočeváti, ûjem, vb. impf. ad predočiti; anschaulich machen, veranschaulichen, vergegenwärtigen, Cig. (T.), nk. predočíti, ím, vb. pf. anichaulich machen, veranschaulichen, vergegenwärtigen, Cig., Jan., Cig. (T.); p. si kaj, Cig. (T.), C., nk. predodlocba, f. bie Borausbeftimmung, bie Bradestination, Cig. predodrêdba, f. = predodloćba, V.-Cig. predojiti, im, vb. pf. eine gewiffe Beit bindurch fäugen, Cig. predoknišče, n. ber Blat vor bem Fenfter, C. prédol, m. = predolina: tihi doli in predoli, predółbenje, n. die Durchhöhlung, C. predotbsti, dotbem, vb. pf. burchmeißeln, burchböblen. predoleti, im, vb. pf. gewachsen fein: p. komu, = kos biti komu, C.; - nam. predovleti; prim. dovleti. predôlg, dólga, adj. zu lang; — überaus lang. predotgost, f. bie Uberlange, Cig. predolgóta, f. = predolgost, Mur. prédolina, f. bas Bwischenthal (predolna), V .-Cig. predomiset, sli, f. ber geanberte Gebante ober Emichluis: predomisel boliša kakor misel, Podkrnci-Erj. (Torb.).

predomisliti, mîslim, vb. pf. 1) p. si, erwagen, Svet. (Rok.); — 2) p. se, sich eines andern befinnen, feinen Entichlufe andern, Cig. (T.), Svet. (Rok.), Cirk.-Baud. predomišljati, am, vb. impf. ad predomisliti, Z. predomišljeváti, ûjem, vb. impf. ad predopredor, dora, m. 1) bas Durchbrechen, ber Durchbruch, Cig.; — 2) bas Durchbrochene: bie Breiche (z. B. eines Dammes), Cig., Zora; ber Durchbruch (eines Flusses burch ein Gebirge), Cig. (T.); die Thalfclucht, C.; — 3) ber Tunnel, Cig., Jan., DZ., nk.; - 4) bie Stollenfluft, Cig., Jan.; - ber Schacht, Jan., DSv.; - 5) ber Leibschaben, C.; - ber Durchbruch (eines Geschwüres), Cig.; p. možganske opnice, der Hirnhautbruch, Cig. predora, f. bas Durchbrochene: ber Dammrifs, C.; - bas Bett bes hervorbrechenden Baffers, Habd - Mik. predósta, adv. = predosti, Zora. predosti, adv. übergenug, überaus viel: p. so imeli pšenice, SIN. predpah, paha, m. ber Riegel, Mur., Jan., Mik. predpas, pása, m. = predpasnik, Cig., Jan. predpasati, pasem, vb. pf. (vor ben Unterleib) binden, vorbinden, Mur., Cig., Jan.; p. se, eine Schurze vorbinden, Jan. (H.). predpasnik, m. bie Schurze, Jan., C., nk.; usnjati p., bas Schurzfell, Jan. (H.). predpasováti, ûjem, vb. impf. ad predpasati, Mur., Cig., Jan. prédpeč, i, f. der Raum vor dem Ofen, Polj.; - der Herd vor dem Schmelzofen, Cig. predpecek, cka, m. bas Dfengestube (vor bem Sochofen), Jan. predpeket, kla, m. die Borhölle, Mur., Cig., predpepelnicnica, f. ber Sonntag vor Afchermittwoch, C. predpèv, péva, m. die Antiphone, ZgD. predpevec, vca, m. der Borfanger, Guts., Mur., predpêvek, vka, m. die Antiphone, Burg. predpevka, f. die Borfangerin, Mur., Cig. predpis, pisa, m. bie Borichrift, Mur., Jan., nk. predpisati, sem, vb. pf. vorschreiben, Mur., Jan., nk.; — po nem. predpisováti, ûjem, vb. impf. ad predpisati, Mur., Jan., nk. predplaca, f. ber Borichuis, nk. predplačen, čna, adj. Borfchufs-, nk.; - predplacno, voriduismeije, Jan. (H.). predplaciten, ina, adj. Borichuis-: predplačilno, vorschussweise, Cig., Jan.
predplačilo, n. die Borausbezahlung, Jan.; die Branumeration, Cig.; - ber Boriduis, Levst. (Pril.), nk. predplačník, m. ber Borausbezahler, Cig. predplanînski, adj. 1) voralpist, Cig.; — 2) predplaninska pasa, bie vor der Alpenweide ftattfindende Weibe, Bes. predplata, f. bie Borausbezahlung, Jan.; die Branumeration, Jan., C.; - hs. .

predplatek, tka, m. = predplača, Jan. (H.), C.

predplatnik, m. ber Branumerant, Jan., C.; predpodoba, f. das Borbild, Mur., C. predpolagati, am, vb. impf. vorausfegen, Cig. (T.), C., Zora; (po nem.). predpoldan, m. = II. predpoldne, ber Bormittag, Mur., jvzhSt.; - prim. dopoldan. predpoldánji, adj. = predpoldanski, Jan. predpoldánka, f. = predpoldnica, Savinska predpołdánski, adj. = dopoldanski, pormittägig, Bormittages, Z., jvzh.St. predpôłdne, I. adv. = dopoldne, vormittags, jvzh.St.; - II. subst. n. ber Bormittag, Mur., Jan.; celo predpoldne, ben gangen Bormittag, jvzhSt. predpôldnem, adv. = pred poldnem, Mur. predpołdnéven, vna, adj. vormittägig, Bormittags., Mur. predpoldnica, f. bas Effen bor bem Mittagsmahl, das Bormittagsbrot, Cig., Jan., Gor.-Levst. (Zb. sp.). predpolêtje, n. = podletje, Cig. predpôłnočen, čna, adj. vormitternachtig, Mur., predpolnocje, n. bie Beit vor Mitternacht, Jan.(H.). predpoložíti, im, vb. pf. voraussegen, Cig.(T.); (po nem.). predpona, f. bas Prafix (gramm.), Jan. predponka, f. dem. predpona; die Borfilbe, das Prafix, Jan. (H.). predporocen, ena, adj. vor ber Trauung ftattfindend: predporočna večerja, das Bitteffen, V.-Cig. predporoden, dna, adj. ber Geburt borangebend, Mur., Cig. predposlędnji, adj. = predzadnji, Jan., Zora. predpostaris, adv. von Alters ber: Po rodu ti mene Predpostariš znaš, Vod. (Pes.); prim. postariš. predpostaviti, stavim, vb. pf. vorfegen, Jan.; predpostavljeni, ber Borgefette, nk.; (germ.) predpostávljati, am, vb. impf. ad predpostaviti, Jan.(H.). predpostavljenec, nca, m. ber Borgefette, C.; (germ.). predpostavljenik, m. = predpostavljenec, Guts.-Cig., C. predpósten, stna, adj. (kar je pred postom) Borfaften :; predpostni čas. predposvet, sveta, m. bie Borberathung, C., ZgD. predpotopen, pna, adj. vorsintflutlich, antebiluvianisch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. predpravica, f. das Borrecht, Mur., Jan., nk. predpravka, f. ber Blan (3. B. eines zu bauenben Hauses), ogr.-C. predpraznik, m. ber Borfeiertag, Cig. predpréči, préžem, vb. pf. vorspannen: konje p., Pferde vorlegen, Cig. predpredveerajsnjim, adv. vorvorgeftern. predpredzadnji, adj. ber vorvorlette, Cig., Jan., nk. predprega, f. ber Boripann, C.

predpreiskava, f. die Boruntersuchung, C. predpretekel, tekla, adj. langft vergangen, borvergangen, M.; predpretekli cas, bas Blusquamperfectum, Jan., nk.

predpreteklost, f. die Borvergangenheit

(gramm.), Jan. (H.).

predprsje, n. bie Bruftwehr, Cig., Jan.; (po

predpit, pita, m. bas Bortuch, bie Schurze, Mur., V.-Cig., Jan.

predpûst, m. der Fasching

predpusten, stna, adj. Jajdings-; predpustna

nedelja, predpustna veselica.

predrag, draga, adj. zu theuer; predrago plačati kaj; - überaus theuer, fehr toftbar: predraga oblacila; - fehr theuer (= lieb); nas predragi tovaris; predraga mati! theuerite Mutter!

predraginja, f. allzugroße Theuerung, Met. predragost, f. die Roftbarteit, Cig.

predragóta, f. = predraginja, M.

predram, drama, m. bas Erwachen, C.

prodramiti, im, vb. pf. aus bem Schlummer weden; p. se, aus bem Schlummer erwachen, munter werben.

predramje, n. ber Borberarm, Jan.; - pogl.

podlahti.

predrámljati, am, vb. impf. ad predramiti. predrapati, pam, pljem, vb. pf. burchfragen. predraževáti, ûjem, vb. impf. ad predražiti,

predražíti, ím, vb. pf. übertheuern, überfteigern, Cig.

predfcati, im, vb. pf. gleitenb burchlaufen. predrdrati, am, vb. pf. burchraffeln (g. B. gu Bagen); p. mesto.

predrégati, drêgam, vb. pf. z dreganjem predreti, mit einem länglichen Gegenftanbe ftechenb burchftogen.

predrégniti, drêgnem, vb. pf dregnivši predreti, mit einem länglichen Gegenstande burchstoßen; roko si p., C.

predremati, mam, mljem, vb. pf. eine gewisse Beit hindurch ichlummern, burchichlummern; ves večer p.

predremsati, am, vb. pf. durchrütteln: pretresti in p. koga, Andr. (Glas.).

predrénje, n. = predrtje 2), C. predrénski, adj. = predrt, verwünscht, Z.; predrenska reč! Dol.; (verzaubert, Met.); -

prim. predreti 2).

predrett, derem, drem, vb. pf. 1) burdreißen, burchbrechen; voda je jez predrla; zid, vrata p.; danka predrta! unerfattlicher Bielfraß! Dol.; - burchbohren: p. koga z mečem; trebuh komu s sulico p.; — predrt, mit einem Leibschaden behaftet, C., Dalm.; — (fig.) to mi je srce predrio; — (ein Geschwür) aufstechen; p. tvor; — p. se, sich durch einen Riss öffnen, sich aufreißen; jez se je predrl, ber Damm ift ausgebrochen, Cig.; led se je predrl, bas Eis ist eingebrochen, Cig.; aufbrechen (von Geschwüren): tvor se mi je predrl; — 2) hindurchbringen; svinčenka ni predrla, Cig.; voda je v hlev predrla, das Basser ist in ben Stall eingebrungen, Cig.; p. skozi vrste sovražnikov, burch die Feinde brechen, Cig.; tihi um, dobra, sveta volja najpred do resnice predereta, Ravn. - Valj. (Rad); - 3) predrt, = presnet, verwünscht, verbammt; predrta reč! Z.; dekle mu je predrto všeč, SIN.

predrežati, im, vb. pf. lauernb gubringen : p. noč, C.

predrgávati, am, vb. impf. = predrgovati, Jan.

predfgniti, dignem, vb. pf. burchreiben, burchwesen; p. rokav; kolo je vrečo predrgnilo, Cig.; p. si kožo, sich wund scheuern, Cig.

predrgováti, ûjem, vb. impf. ad predrgniti; 1) wegen; - 2) schnarrenbe Laute bon sich geben: celi dan so preskržetavale in predrgovale kobilice, Glas.

predrizati, am, vb. impf. beben ober gittern machen: groza mi predriza ude, Zv.

predroben, bna, adj. zu minzig, zu flein: predrobno zrnje; predrobno pisanje; predrobno stolcen, zu fein gepulvert; - überaus winzig, sehr flein; predrobna ptičica.

predrobiti, im, vb. pf. 1) burch und burch zerbrodeln, zermalmen: p. komu zile in kosti, Jurc.; - 2) p. se, brodelnb hindurchfallen, burchbrodeln, Cig.; - 3) neuerdings gerbrodelii: nasuto kamenje še enkrat p.

prodrobněti, ím, vb. pf. trippelnd jemandem zuvorfommen, übertrippeln: p. koga, Cig. predrožíti, im, vb. pf. 1) mittelft ber Fahrstange (drog) in einem Fahrzeug über ein Baffer fahren, überführen, Jan., Cig.; Le na noge, vstanite! Nas prek Save predrozite! Npes.-Vod. (Pes.); - reko p., über ben Fluss sehen, C.; - 2) = prebosti, C.; Le srednjo (glavo) glej mu predrožit', Npes.-K. predrtina, f. ber Durchbruch, ber Rifs, bas Loch, Cig., Jan., C.

predftje, n. 1) ber Ort, wo etwas burchbrochen ist, die Bresche, Dict., Cig.; - 2) = kila, ber Leibichaben, C.

predrugacba, f. bie Umanberung, bie Mobification, Cig. (T.), DZ., nk.

predrugačiti, ačim, vb. pf. umgeftalten, umänbern; p. se; sich änbern. predfz, drza, adj. = predrzen, Dalm.

predfzati, dîzam, žem, vb. pf. 1) = predrgniti, Cig.; — 2) durchhecheln, Jan. predfzen, zna, adj. verwegen, vermeffentlich.

predfznež, m. ein verwegener Menich. predfznica, f. ein verwegenes Beib, Cig.

predřznik, m. = predrznež, Cig., Jan., Zora. predfzniti se, dfznem se, vb. pf. 1) sich unterstehen, sich erdreisten; kako si se predrznil kaj tacega storiti?—(predrznjen = predrzen, C., Rib. - M.); — 2) aufhören schüchtern zu sein; moram dečka v šolo dati, da se malo predrzne, Lašče-Levst. (Rok.).

predfznost, f. bie Berwegenheit, die Dreistigkeit. predrzováti se, ûjem se, vb. impf. ad predrzniti se, Jan.

Digitized by Google

predsåd, sáda, m. die vorherige Frucht, die Borfrucht, C., Bes.

predséči, séžem, vb. pf. vorgreisen, Jan. (H.); (germ.).

predsednica, f. die Borsigende, die Prasidentin, Z., nk.

predsednik, m. ber Borsitzenbe, ber Prafibent, Mur., Cig., Jan., nk.

predsēdništvo, n. das Amt des Borsitenden oder des Brasidenten, das Brasidium, Jan., nk.; predsedništvo prevzeti, predsedništvu se odpovedati, nk.

predsedováti, ûjem, vb. impf. ben Borfit führen, prafidieren, Jan., C., nk.

predsedstvo, n. ber Borfit, bas Brafibium, V.-Cig., Jan., C.

predsedstvováti, ûjem, vb. impf. == predsedovati, Cig., DZ.

predsegováti, ûjem, vb. impf. = predsezati, DZ.

predsemėnj, mnjà, m. = predsenjem (predsomenj), Cig.

predsenjèm, nimà, m. der Bormarkt, Z.; ber Abendmarkt (predsejem), Cig.

predsezati, am, vb. impf. ad predseči; vorgreifen, Cig. (T.); p. v razsodbo sodišča, ber Enticheibung bes Gerichtes vorgreifen, DZ.

predsinočnjim, adv. = predsnočnjim, vorgestern abends, LjZv.

predsmften, tna, adj. vor bem Tobe stattfinbenb, Cig., M.

predsnóčišnjim, adv. = predsnočnjim, št.-C. predsnóčnji, adj. von vorgestern abends, Cig. predsnóčnjim, adv. vorgestern abends, Cig., C. predsóba, f. daš Borzimmer, Cig.

predsódba, f. = poprednja sodba, bas Brajubicat. Cig.

predsodek, dka, m. das Borurtheil, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; — das Prajudiz, DZ. predsrajčnik, m. das Borhemb, die Chemi-

jette, Cig. predsfeje, n. die Borkammer des Herzens, Let. prédstaren, rna, adj. = predlanjski: predstarno vino, zweijähriger Bein, Cig.

predstârši, m. pl. die Boreltern (tudi: predstariši), Cig., Jan., nk.

predstava, f.1) die Borstellung, die Production, Cig., Jan., nk.; gledaliscna p., zacetek predstave, nk.; — 2) die Borstellung (phil.), Jan., Cig.(T.), nk.

predstavek, vka, m. der Bordersat, C.; — bie Pramisse, C.

predstaven, vna, adj. barstellbar, aufführbar, Cig., Jan.

predstaviti, stavim, vb. pf. 1) vor jemanden stellen: p. komu kaj, Mur.; vorstellen: p. koga komu, p. se komu, sich jemandem vorstellen, Cig., Jan., nk.; — 2) p. si kaj, sich etwas im Geiste vorstellen, nk.

predstavljáč, m. ber Darsteller (Schauspieler), SIN.

predstavljacica, f. die Darstellerin, SIN. predstavljanje, n. die Borführung, die Borstellung, DZ., nk. predstavijāteij, m. = predstavljavec, C., Zora. predstávijati, am, vb. impf. ad predstaviti; 1) vorführen, vorstellen, Mur., nk.; — 2) darftellen (von Schauspielern), figurieren als —, Jan., nk.; repräsentieren, Cig., nk.; — 3) p. si, sich vorstellen, sich venten, Mur., Jan., Cig. (T.), nk. predstavijava, f. die Darstellungsart, Jan.

predstavljava, f. bie Darstellungeart, Jan.
predstavljavec, vca, m. ber Darsteller, Cig.,
 Jan., nk.

predstavnik, m. der Reprasentant, Cig., DZ.;
— rus.

predstenek, nka. m. bie Borwand, Cig. predstojnica, f. die Borsteherin, Cig., Jan., nk. predstojnik, m. der Borsteher, der Chef, Mur., Cig., Jan., nk.

predstojnistvo, n. ber Borstand, bas Borsteheramt, Jan., nk.

predstráža, f. die Borhut, C., Zora, SIN. predstrętec, tca, m. der Bormeister bei den Schützen, DZ.

predstręśek, ška, m. bas Borbach, Z., Bes. predstręśje, n. bas Borbach, Mur.

prêdstven, stvena, adj. priorităti[d, Briorităts., Cig.; predstvena pravica, Cig.; predstvene obligacije, Brioritătsobligationen, DZ.

predstvo, n. ber Borrang, ber Borgug, Cig., Jan., nk.; bie Priorital, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

predstvováti, üjem, vb. impf. ben Borrang haben, Jan. (H.); vorwalten, Jan.

predsvéta, sveta, m. = prasvet, Cig.

predsvéten, tna, adj. vorweltlich, Čig. prêdščina, f. 1) das Gespinst, C.; — 2) der Spinnlohn, M.

predškrgar, rja, m. predškrgarji, Borbertiemer (zool), Jan. (H.).

prèdtebőjec, jca, m. bein Borgänger, C. predtêgljaj, m. bas Schärfezeichen ('), Jan. (Slovn.).

predtegniti, nem, vb. pf. predtegnjeni naglas, ber geschärfte Accent, Jan. (H.), nk.

predtemtoga, adv. früher, vorher, ogr.-C. predteza, f. die Schärfung (in der Betonung), Jan. (Slovn.).

predtig, m. der Abendmarkt (vor dem Bochenmarkte), Cig., C.

predûčen, čna, adj. propăbentisch, Cig., Jan. predûh, m. 1) ber Luftzug, C.; — 2) bas Luftloch, Mik.; — eine schserhafte Lücke ober Öffnung, V.-Cig.; — bas Loch im Eise, C.; — bie Kluft, C.; — ber Hohlweg zwischen hohen Felsen, die Bergichlucht, Cig., Jan., Vrt.; — die Grotte, C.; — eine enge Höhle in einem Berge, das Wetterloch, das Windloch, V.-Cig.; podzemske luknje, preduhi, votline, Vod. (Izbr. sp.); der Tunnel, C.; der leere Raum im Bergbau, die Zeche, V.-Cig., Idrija - Frey. (Rok.); der Schacht oder der Stollen, Jan.

predûk, m. die Borlehre, die Propadeutit, Cig.;
— die Einleitung, die Bortenntnisse, C.
predumiti, im, vb.pf. zum Bewustein bringen,
Lašče-Levst. (M.); durch Rütteln weden, Z.;

Sinove naglo predumi dremljoče, SIN.

Digitized by Google

preduriti, im, vb. pf. zu etelhaft machen: p. komu kaj, C.; p. se, zu etelhaft werben, C. predusek, ska, m. ber Abfat beim Trinten: brez preduska izpiti, in einem Buge austrinfen, Cig., C. predušina, f. - preduh, bas Luftloch, Jan. (H.).preduverjenje, n. bie Boreingenommenheit, Cig.(T.).prędva, f. das Spinnen, Polj. predvčera, adv. = predvčeraj, Mur. predvěéraj, adv. vorgestern, Cig., Jan., Vrt. predvčerajšnji, adj. vorgeftrig. predvčerajšnjim, adv. = pred včerajšnjim, vorgeftern. predvčéranji, adj. porgefirig. predvčeranjim, adv. = pred včeranjim, vorgestern. predvčerašnji, adj. = predvčerajšnji. predvčerašnjim, adv. = predvčerajšnjim. predvecer, m. ber Borabend, Guts., Mur., V .-Cig., Jan. predvečerčič, m. dem. predvečerek; bie Raufe, Ist.-Nov. predvečerek, rka, m. das Besperbrot, die Rause, Cig. predvečeren, rna, adj. Besper-, Jan. predvečernica, f. bas Borabenbfest, Nov. predvečiti, im, vb. pf. = prežvečiti, Mur., Met., Pohl. (Km.). predvedenec, nca, m. ber Borgeführte, DZ. predvékati, am, $\nu b.$ pf. = prežvekati, Z. predvekováti, ûjem, vb. impf. ad predvečiti, predvekati, Z., Kras. predvestje, n. ber Borbericht, Navr. (Spom.). predvežje, n. die Borhalle, Cig., Jan. predvoj, voja, m. ber Bortrab, Jan. (H.). predvolijo, n. bas Pralegat, Cig. predvorljiv, íva, adj. allzuhöflich, Mur. predvorljivost, f. allzugroße Söflichfeit, Mur. predvprasanje, n. die Borfrage, DZ. predvratisce, n. ber Borraum (arch.), h. t .-Cig.(T.).predzadnji, adj. ber vorlegte. predzemlje, n. bas Borland, ber Deichbau, Cig.(T.). predzgodovinski, adj. vorgefchichtlich, Cig.(T.). predzidati, am, vb. pf. porbauen, Jan. predzidje, n. bie Bormauer, Jan. predzima, f. ber Borwinter, Mur.; - bie Beit vor bem Winter, ber Herbst, Guts.-Cig. predzimček, čka, m. ber Berbstling, Jan. predzimek, mka, m. ber Berbit. Jan. predzîmski, adj. was vor bem Binter ift, vorwinterlich, Mur.; predzimski čas, ber Borwinter, Cig.; predzimsko delo, Guts. predznak, m. bas Borgeichen, Cel. (Ar.). predznamba, f. bie Bormertung, die Branotation, Cig., Jan., DZ. predznamben, bna, adj. Pranotations, Jan. predznámenje, n. bas Borzeichen, bie Borbedeutung, Mur., Jan. predznámiti, znamim, vb. pf. pormerten, pranotieren, Cig.

predznamovanje, n. bas Branotieren, Jan. predznamováti, ûjem, vb. impf. pranotieren, Cig. predznamovavec, vca, m. ber Branotant. Jan. prefekt, m. predstojnik, ber Brafect. prefin, adj. ju fein; - überaus fein. prefofotati, otam, ocem, vb. pf. burchflattern, Cig. preffcati, im, vb. pf. burchichwirren, Cig. prefrfrati, am, vb. pf. durchflattern, Cig. prefrigati, am, vb. pf. burchrösten: (pren.) prefrigan, durchtrieben, Kr. prefrkljati, am, vb. pf. durchflattern, Cig. preffkniti, ffknem, vb. pf. ichnell anders drehen, Z. prefricti, im, vb. pf. durchflattern, Cig. prega, f. die Schnalle, Kor .- C. pregábati, gâbam, vb. pf. durchmaten, Z.; blato, sneg p., SlGor.-C. pregadati, am, vb. impf. in einem fort ichmaten, maulmacherisch reben. C., vzh.St. pregagati, am, vb. pf. eine Beit hindurch ichnattern, durchschnattern, Cig. pregániti, nem, vb. pf. = pregeniti. preganjáč, m. ber Berfolger, Cig. pregânjanje, n. 1) bas Bertreiben; Berfolgung; p. kristjanov, die Christenverfolgung. preganjatev, tve, f. = preganjanje, Jan. pregânjati, am, vb. impf. ad pregnati; 1) burchtreiben (3. B. Erbfen burch ben Durchschlag), Cig.; — bestillieren, Mur., Cig.(T.); (rus.); — 2) verjagen, vertreiben; prej so me klicali, zdaj me preganjajo, Mur.; gliste p., Cig.; čebele p., abtreiben, Cig.; - p. les, ben Balb abtreiben, ausrotten, Polj.; z vinom skrbi p.; s plesom, z ježo p. čas, die Beit vertanzen, verreiten, Cig.; - verfolgen; sovražnika p.; potepuhe p.; nesreča ga preganja; - p. se, sich jagen, sich tummeln; oblaki se preganjajo na nebu, Cig. preganjavec, vca, m. ber Berfolger. preganjavka, f. bie Berfolgerin. preganjeváti, ûjem, vb. impf. = preganjati, M. pregarati, am, vb. pf. burchreiben, burchmeben, Cig.; do krvavega p., mund reiben, Cig. pregatiti, im, vb. pf. 1) verftopfen, C.; - verhindern: nakanjenje p., C.; - 2) überschoppen. Jan.(H.). pregaz, gaza, m. 1) die Durchwatung (eines Baffers), Cig.; - 2) die Bat, die Furt, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes. pregazišče, n. bie Furt, C. pregaziti, gazim, vb. pf. watend über etwas hintommen, burchwaten; vodo, sneg, blato p.; gaz p., watenb einen Weg (durch Schnee) bahnen, Cig. pregelj, glja, m.1) der Nagel, ber durch bas Joch und die Deichsel gestedt wird, ber Jochnagel; — 2) der Grendelnagel, Cig., BlKr. pregeniti, ganem, vb. pf. 1) biegen, falten; papir p.; - 2) (ein Glieb bes Rorpers) bewegen; ne more roke p., Cig.; p. se, sich regen, sich rühren, Cig.; - vse le-to tebe ne pregane, alles dieses rührt bich nicht. Jap. (Prid.).

pregib, giba, m. 1) bas Biegen, die Biegung, Cig.; - 2) bie Regung, M.; - 3) ber Bug, bie Beuge, Cig., Jan., Cig. (T.); kot pre-giba, ber Biegungsmintel, Cig. (T.); — 4) das Gelent, Mur.; v pregibih, in den Gelenten, Z; bef. ber Aniebug, C.; crevlji do pregiba, Jurc.; petni p., die Fußbeuge, h. t .-Cig.(T.); — 5) bie Einbiegung, Cig.(T.); bie Falte, Mik.; — bie Lage (bei ber gusammengelegten Leinwand), C.; - 6) = pregiba, Cig. pregîb, f. = pregib m. 4), der Rniebug: segati do pregibi, Navr. (Let.). pregîba, f. die Flegion (gramm.), Zora. pregibaten, ina, adj. 1) beweglich, Jan. (H.); - 2) flectierend: pregibâlni jezik, die Flexis onesprache, Cig. (T.), Jes. pregibalo, n. bas Gelent, C. progibanje, n. das Beugen; — das Umbiegen; - die Flerion (gramm.), Cig., nk. pregibati, gibam, bljem, vb. impf. ad pregeniti, pregniti; 1) biegen, Cig. (T.); - p. se, fich beugen, Cig.; — biegend in Falten legen, falgen, liste p., ben Rand bei ben Blattern brechen, Cig.; - 2) (bie Glieder bes Rörpers) regen, bewegen; p. se, sich regen; - 3) beugen, flectieren (gramm.), Cig., Jan., C., nk. pregibavec, vca, m. ber Falzer, Jan. pregîbek, bka, m. 1) bie Biegung, Jan.; bie Einbiegung, Jan.; - 2) ber Bug, C .: 3) die Bewegung, die Regung, C.; - 4) das Gelent, C. pregiben, bna, adj. 1) gelentig, C.; - 2) flectierbar (gramm.), Jan., nk. pregîbica, f. dem. pregiba; bas Gelent, C.; - bes. die Rniebeuge: v pregibicah me bolijo noge, BlKr. pregîbljaj, m. der Umbug, Jan. pregibljiv, íva, adj. 1) = pregiben 1), biegsam, gelentig, Z_{\cdot} ; — 2) = pregiben 2), Jan. (H.).pregibljivost, f. die Gelenkigkeit, Z.; die Beweglichkeit, Cig. progibnica, f. ber Beugmustel: pretna p., ber Fingerbeuger, Cig. pregibnost, f. 1) bie Gelentigfeit, C.; — 2) bie Flectierbarteit (gramm.), Jan. pregibováti, ûjem, vb. impf. = pregibati, Cig. pregladek, dka, adj. zu glatt; - überaus glatt. pregladiti, gladim, vb. pf. 1) überglatten, Jan. (H.); - 2) von neuem glätten: umbugeln, Cig. preglas, glasa, m. die regelmäßige Beranberung bes Sprachlautes: ber Umlaut (gramm.), Cig., Jan, C.; - ber Ablaut, Cig. (T.). preglásen, sna, adj. zu laut; - fehr laut; tudi: -glasan, snà. preglasiti, im, vb. pf. 1) übertonen, überschallen, Mur., Cig.; - 2) = preglasovati I., überstimmen, Guts., V.-Cig., Jan.; - 3) = glas premeniti, umlauten, Cig. (germ.). preglasje, n. die Lautveranderung, die Lehre von der Lautveränderung, Nov., Navr. (Kop. preglasnik, m. ber Umlaut, C.

preglasniti, glasnem, vb. pf. beim Lauten paufieren, Jan. (H.). preglasováti, ûjem, I. vb. pf. (burch die Dehrjahl ber Stimmen) überftimmen, Cig., Jan., C., nk.; — (II. vb. impf. umlauten, Jan. [germ.]). preglášati, am, vb. impf. ad preglasiti, Cig. preglaševáti, ûjem, vb. impf. = preglašati, Jan. (H.). preglavica, f. 1) bie Migrane, Jan.; ber Schwinbel, C.; - 2) ein Fall, ber Ropfbrechen verurfacht, die Berlegenheit, Jan., Cig. (T.), C.; izkopati se iz preglavice, Jurc.; - bie Blage, bie Unzufommlichfeit, Jan., C.; toliko preglavice imeti z otroki, Z., Zv.; p. delati komu, jemandem Schwierigkeiten machen, nk.; - 3) ein Schlag über den Kopf: ko bi mu dala kaki dve preglavici, da bi gagnil! Bes.; - 4) ein mythisches weibliches Wefen ohne Ropf, Pjk. (Crt. 174.). preglavičen, čna, adj. kar preglavico dela: preglavičen greh, Levst. (Zb. sp.). pregled, gleda, m. 1) bie Durchsicht, bie Ginsichtsnahme, die Revision, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; dati komu kaj v p., nk.; — Die Mufterung, Cig., Jan.; - 2) ber Uberblid, bie Ubersicht, Cig., Jan.; prostornostni pregled, bie Ubicationsübersicht, DZ.; kratek p. slov. literature, nk.; - 3) ni ga na pregled, er tommt nicht zum Borichein, Svet. (Rok.). progledati, gledam, vb. pf. 1) burchseben, revibieren; p. knjigo, račune; visitieren, unterjuchen; šolo p.; durchmustern; vojsko p., Cig.; überbliden, überschauen; ni moči vsega polja p.; -- 2) p. komu kaj, jemanbem etwas nachsehen (g. B. eine Schulb o. Strafe); on tebi ne bode pregledal, Schonl.; - 3) p. se, sich versehen, Cig., Jan., C., Dalm.; - kdor se pregleda, zaigra, versehen ist verspielt, Cig.; - 4) = izpregledati, sehend werben, Mur., C., Dalm.; - zur Erfenntnis gelangen: čas bo prišel, ko boste pregledali, Burg. pregledava, f. bie Revision, die Bisitation, C. pregledávati, am, vb. impf. = pregledovati. pregledba, f. bie Revision, DZ.; bie Durchsuchung, Jan.; die Abhaltung einer Commiffion, C.; - bie Revue, Jan. (H.). pregledec, dca, m. einer, ber bas Besicht wieber bekommen hat, Mur., C. preglêdek, dka, m. bie Übersicht: v posebnem pregledku v razvidnosti imeti, DZ.; p. višav, die Sohentafel, Cig. pregleden, dna, adj. 1) Revisions. Jan., nk.; preglêdna pola, Cig.; — 2) übersehbar, Cig.; übersichtlich, Jan., Cig. (T.), nk.; - 3) = prozoren, Jan. preglednica, f. ber Revisionsbogen, DZ. preglednik, m. ber Durchseher, ber Revident, ber Bifitator, Cig., Jan., C., DZ., nk.; ber Controlor, C. preglednina, f. bie Revisionstage, DZ. preglednost, f. 1) die Übersichtlichkeit, DZ.,

nk.; - 2) = prozornost, Jan.

pregledovářen, ina, adj. Revision&, Jan., nk.; pregledovaini list, ber Revisionsbogen, DZkr.; Mufterungs.: pregledovalna komisija, DZ.

pregledovalisce, n. ber Dufterungsplat, Cig. pregledovanje, n. bas Durchsehen, die Revi-

fion, die Mufterung.

pregledováti, ûjem, vb. impf. ad pregledati; 1) burchfeben, revidieren; beschauen, visitieren. untersuchen; vojsko p., die Truppen mustern, Cig.; — übersehen, überbliden, Cig.; — 2) nachsehen; — 3) sehend werben: slepci pregledujo, Trub.

pregledovavec, vca, m. ber Durchseher, ber Revident; ber Beschauer; ber Mufterer, Cig.,

pregljaj, m. = pregelj i), ber Jochnagel, Strek., Notr., jvzhŠt. prégljevka, f. neka črešnja, Rihenberk - Erj.

(Torb.).

preglobati, bam, bljem, vb. pf. burchhohlen: med ne kisa, dokler ni pregloban, Levst. (Bec.); durchgraben, Z.; — durchnagen, C. preglobiti, im, vb. pf. burchgraben, Z.; burchlochern, C., Z.

preglodati, dam, jem, vb. pf. durchnagen; miši

so desko preglodale.

preglodávati, am, vb. impf. = preglodovati. preglodováti, ûjem, vb. impf. ad preglodati. pregluševáti, újem, vb. impf. ad preglušiti; übertauben, Z.; übertonen, nk.

preglusiti, im, vb. pf. übertauben, Cig. preglušljiv, íva, adj. übertaubend: preglušljivo

vršenje, *DS*v. pregnanec, nca, m. 1) der Bertriebene, der Berbannte, Mur., Cig., Jan., nk.; — 2) ein auf verlaffenes Gewirf gefester Bienenichwarm, V.-Cig.; — 3) ber Hochmuthige, Mur.; 4) = pregnan clovek, ber Schelm, Cig.

pregnánik, m. = pregnanec 1), Mur. pregnanje, n. die Bertreibung.

prognanka, f. bie Bertriebene, bie Berbannte, Cig., nk.

pregnánost, f. 1) die Übertriebenheit, die Überspanntheit, Cig., Jan., nk.; — 2) die Schalkhaftigkeit, Z.; die Pfiffigkeit: p. né modrost, Dalm.

pregnanstvo, n. die Berbannung, das Exil, Cig., Jan., C., nk.; v pregnanstvu živeti, nk. pregnānten, tna, adj. jedrovit, gehaltreich, pra-

gnant, Cig. (T.).

pregnáti, žénem, vb. pf. 1) hindurchtreiben, Cig.; — 2) vertreiben; p. koga iz hiše, jemanben aus dem Saufe verftogen; p. sovražnika iz dežele; p. ptiče s streljanjem; s pikanjem in zbadanjem goste krčmarju p.; mrčes s kako rečjo p.; — p. si kako bolezen s čim; žejo si p.; p. skrbi; - 3) übermäßig treiben, übertreiben; živino, konje p.;
— übermäßig anstrengen, überspannen, Cig. (T.); — in einer Sache über bas Dag hin-

aus geben, übertreiben, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - p. se, sich über die Rrafte anstrengen, fich überarbeiten, Cig., Jan., C.; p. se z ucenjem, Cig.; - pregnan, übertrieben, überipannt.

extrem, Cig., Jan., M.; pregnana kritika, bie Supperfritit, Cig. (T.); pregnano umetovanje, Žv.; pregnano, außerocdentlich, allzusehr, C.; — hochmüthig, Mur., Danj.-M.; — 4) pregnan, "burchtrieben", pfiffig, geschickt; na vse pregnan, zu allem geschickt, C.; — schalkhaft, boshaft, Cig., Boh.; pregnani ljudje, Krelj. pregnésti, gnétem, vb. pf. 1) burchineten; testo p.; - 2) p. se, sich hindurch brangen: p. se skozi trumo, Cig.; - 3) von neuem Ineten, überfneten, Cig.

pregnétati, gnêtam, vb. impf. ad pregnesti,

1. pregniti, pregnèm, vb. pf. = pregeniti; p. po dolzem pismo, Slom.-C.; tudi: prégniti, gnem.

2. prégniti, prêgnem, vb. pf. auseinander geben : srajca je pregnila, SlGor. - C.; aufspringen (von Sulfen, Gefchwuren u. bgl.), C.

pregniti, gnijem, vb. pf. durch und durch faul merben, burchfaulen; capa, deska na mokrem

pregnojen, jna, adj. ju fehr gebungt.

pregnojiti, im, vb. pf. 1) zu viel bungen, überbungen, Cig.; — 2) p. se, burcheitern, Cig. progoden, dna, adj. überzeitig, überreif.

pregoditi, im, vb. pf. zu viel reifen laffen: zu viel röften: lan p., Cig.; - p. se, überreif werben, Cig., M.

progódnost, f. bie Überreife, Cig.

pregodrnjáti, am, vb. pf. durchbrummen: ves dan p., Cig.

pregoteati, im, vb. pf. gu reben anfangen, M. pregoliti, im, vb. pf. = preguliti, durchwegen, Cig.; rokave p., Cig.; kamižola na komolcu pregoljena, Jurć.

pregoltati, am, vb. pf. = pozreti, einsteden (3. 28. einen Schimpf), Cig.

pregomezijáti, am, vb. pf. durchwimmeln, Cig. pregomzéti, im, vb. pf. durchwimmeln, Cig. pregon, góna, m. 1) ber Durchtrieb, Cig., Jan.; ber Durchtrieb bes Biehes, DZkr.; -2) bie Bertreibung, Cig.; - 3) bie Berfolgung, Habd. - Mik., Mur., DZ., ogr. - C.; vrniti se od pregona, Jurč.; sodni p., bie Strafverfolgung, DZ.

pregona, f. bie Berfolgung, C.

pregonîtelj, m. ber Berfolger, Habd., C., kajk .-Valj. (Rad).

pregóniti, gónim, vb. pf. 1) konja p., daš Bferd burchtummeln, Cig.; - 2) burchjagen: hosto p., ben Balb durchjagen, Cig.; - 3) = pregnati, ju fehr treiben, Mur., Cig.

pregonski, adj. 1) Durchtriebe: pregonska pravica, bas Recht bes Durchtriebes, Cig; – 2) Berfolgungs- (prim. pregon 3).

pregor, gora. m. bas Durchbrennen : gnoj na pregoru, zu sehr an ber Sonne liegenber Dünger, vzh.St.-C.

pregorec, ęca, adj. allzueifrig; - überaus

eifrig, enthusiastisch, Cig. pregorecnik, m. der Enthusiast, Cig.

pregoreti, im, vb. pf. 1) bom Feuer burchbrungen werben, durchbrennen; obleka je pregorela; poleno je v sredi pregorelo;

burchmobern (von einem Beug), Z.; - 2) eine Beit hindurch brennen: ves dan je v peči pregorelo, Svet. (Rok.).

pregorjup, adj. gu bitter; - überaus bitter. pregost, gosta, adj. ju dicht; - überaus bicht. pregosti, godem, vb. pf. durchgeigen, durch= spielen: vso noč p.; – vse p., kar kdo zna; - burchbrummen; ves dan p., Cig.

pregostoleti, im, vb. pf. durchzwitschern: cele dni in noči p., Cig., Jan.

progostováti, üjem, vb. pf. schmausend zu-bringen, burchschmausen, Cig.

pregovarjanje, n. 1) bas Biberfprechen, Cig., jughSt; - ber Haber, ber Wortwechsel, C., kajk .- Valj .(Rad); kreg in p., Bant u. Saber, Krelj; - 2) bas Uberreben.

pregovarjati, am, vb. impf. 1) reben, fabeln, Notr.; kaj tu pregovarjate? Trub.; — 2) widersprechen, raisonnieren, habern, Mur., Cig.; kaj zmerom pregovarjaš? jvzhŠt.; p. se, einen Wortwechsel haben, disputieren, streiten, Mur., Cig., C.; kregali so se ali pregovarjali, Krelj; p. se s svojo ženo, Zv.; p. se in pričkati s kom, LjZv.; mi se o tem ne bomo nič pregovarjali, DSv.; - 3) au überreben ober umzustimmen suchen: p. komu kaj, jemandem etwas auszureden suchen, Svet. (Rok.); — 4) p. komu kaj, jemanbem etwas borwerfen: p. komu hrano, Ig(Dol.).

pregovarjavec, vca, m. 1) ber Bibersprecher,

Cig.; - 2) ber Überreder, Cig. pregovor, m. 1) bas Sprichwort; kakor pregovor pravi; v p. priti, jum Sprichwort werben, Cig.; — die Devise, Cig. (T.); — 2) ber Biberspruch, C., Z.; — 3) pregovori, Unterhandlungen: pregovore imeti, unterhandeln, Cig. (T); (rus.); - 4) die Uber-

redung, Jan.

pregovoren, rna, adj. sprichwörtlich, Cig., Jan. pregovoriti, im, vb. pf. 1) widersprechen: vse mu pregovori, er widerspricht ihm in allem, Mur.; — 2) überreben, bereben; ne da se p.; — 3) burch Sprechen bas Schweigen brechen, zu sprechen anfangen; Eva kaco zagleda, kača pregovori, Valj. (Rad); nisem besedice pregovoril, Z.

pregovorljivost, f. bie Überrebungefunft, Jan. (H.).

pregovornik, m. ber Überreber, Cig. pregovorski, adj. gnomist, Cig.

pregrâbek, bka, m. mesto, kjer se zgrabljeno seno razgrabi, da se ondukaj voz postavi in se potem seno od obeh strani naklada, Sv. Jakob pri Savi-Erj.(Torb.).

pregrabiti, grabim, vb. pf. 1) burchrechen, überrechen; senozet p., Cig.; -2) mit Rechen aubringen: ves dan p., Cig.; - 3) (von einem Orte an einen anbern) überrechen, Cig.; - nochmals rechen, überrechen; sestkrat na dan p. otavo; - 4) weghaichen, Cig. prégrad, m. = pregrada; 1) stena ali pretin v orehu, jabolku, bie Scheibemand, (pregrad) Stopice(Tolm.)-Erj.(Torb.); - 2) bas 2(b) getheilte: bas Sach (3. B. in einem Getreibetaften, im Bertaufsgewölbe), Temliine(Tolm.)-

Strek.(Let.); — 3) eine eingezäunte Biefe, Kr.-Valj (Rad).

prégrad, f. bas Fach: v kašči so pregradi za žito, Notr.

pregrada, f. 1) die Scheibewand, Jan., Cig. (T.), C.; svinjak ima po sredi pregrado, juzhSt.; die Abgannung bei Bafferbauten, die Rrippe, Cig., C.; — die Barriere, Cig., C.; - ber Schlagbaum (im Stalle), Cig.; — 2) bas Abgetheilte: Die Abtheilung, bas Fach, Cig.; (3. B. im Getreibefaften), С., Notr.; — bie Ginfriedung, die Umgaunung, C., Valj. (Rad); - tudi: prégrada, Notr., jvzhŠt.

progradba, f. die Abtheilung burch eine Scheibe-

wand ober Ahnliches.

pregradek, dka, m. die Abtheilung, Jan.(H.); - der Altoven, Cig.; - die Bienenzelle, Cig., Pot.-M.

pregraden, dna, adj. Abtheilungs : pregradni plot, ber Zwischenzaun, Cig. prograditev, tve, f. die Abtheilung (burch eine

Scheibewand, einen Baun u. bgl.). prograditi, im, vb. pf. 1) (mittelft einer Scheibewand, eines Baunes, einer Schrante, eines Dammes u. bgl.) abtheilen; hlev s steno, polje s plotom, vodo z jezom p.; z zaseko p. kaj, burch gefällte Baume verfperren, verhauen, Cig.; pregrajen svet, coupiertes Ter-

rain, Cig.; - 2) hemmen, hindern, C. progradka, f. das Coupé (im Gisenbahnwagen), Jan.; — die Bienenzelle, C.

pregradník, m. pregradniki, t. j. mladeniči, ki ženinu pot pregradijo, kadar gre z nevesto skozi njih selo v cerkev, da jo mora nekako odkupiti z darilom, Levst. (Zb. sp.). pregradoma, adv. fachweise, Cig.

pregraja, f. 1) die Scheidewand, Cig., Jan., C; ber (abtheilende) Baun, Mur., Cig., C.; bie trennende Schrante, die Barriere, Cig., Jan.; pregraje v konjskih hlevih, Dol.; die Berschanzung, C.; — 2) ber abgetheilte Raum, ein mit Brettern abgesonberter Raum, der Berschlag, Cig.; pregrajen prostor v hlevu, kjer je tele, (prégraja) Lašče - Erj. (Torb.).

pregrajanje, n. bas Abtheilen burch eine Scheibemand; bas Abzaunen.

pregrájati, am, vb. impf. ad pregraditi.

pregrajeváti, ûjem, vb. impf. = pregrajati, Z., DSv.

pregfčati, im, vb. pf. burchtnurren ; burchbrummen: vso noč p., Cig.

pregid, gida, adj. ju hafelich; - überaus haislich.

pregrèb, gréba, m. die Durchgrabung, M. pregrebanje, n. bas Durchgraben, M.; - bie Durchfurchung bes Baffers burch ein Schiff, M.; - p. zita, bas Durchschaufeln bes Betreibes, Cig.

pregrébati, grêbam, bljem, vb. impf. ad pregrebsti, pregreniti; 1) burchgraben, M., C.; žito p., das Betreide durchichaufeln (um es an suffen), Cig.; — voda se pregreba, die Fluten theilen sich, Cig.; Pred njo se je pregrebala (vodica), Za njo se je zagrebala, Npes.-Kres; — 2) umscharren, überscharren, Cig.; prst p., C.

pregrebenati, am, vb. pf. = pregrebeniti,

Cig.

pregrebeniti, fnim, vb. pf. 1) burchhecheln, burchframpeln, Cig., Jan.; - 2) von neuem trampeln, auftrampeln, Cig.

pregrébati, grébem, vb. pf. burchicharren, burchwühlen, Jan.; žito p., bas Getreibe burchschaufeln, Cig.; ogenj p., das Feuer aufftoren, Cig.

pregredęšati, am, vb. pf. von neuem frampeln,

aufträmpeln, Cig.

pregreha, f. bie Berfündigung, bie Gunde; bas Lafter.

pregrének, nka, adj. zu bitter; — überaus bitter.

pregréniti, grénem, vb. pf. übericharren; (pregrniti, Cig.).

pregreniti, im. vb. pf. durchbittern, durchgallen, Cig.

pregresek, ska, m. bie Berfundigung, bas Bergeben, der Fehltritt; - ein begangener Fehler, ber Fehlgriff, Mur., Cig., Jan.; p. v reji, C. pregrésen, šna, adj. sündig, sündhaft; lasterhaft; pregrešno življenje.

pregresenje, n. die Berfündigung.

pregreševáti, ûjem, vb. impf. ad pregrešiti;

(nav.) p. se, sich versündigen.

pregresiti, im, vb. pf. fündigen, eine Gunbe begehen; vari se, da kaj ne pregrešiš! Dalm.; kaj sem pregrešil tvojemu očetu? Dalm.; p. iz človeške slabosti, Jsvkr.; - p. epigram, ein Epigramm verbrechen, Zv.; - (p. zapoved, bas Gebot übertreten, vzh.St.-Valj. [Vest.]); - (nav.) p. se, sich verfündigen, moralisch fehlen; s dim sem se pregresil? was habe ich verbrochen? p. se zoper zapoved božjo; p. se nad kom, sich an jemandem versündigen; p. se komu, sich gegen jemanben versündigen, Ravn.-Valj.(Rad); Bogu se p., Jsvkr.; - einen Diatfehler begeben, C. pregreska, f. bie Gunbe, kajk .- Valj. (Rad).

pregrestjiv, íva, adj. gur Gunbe geneigt, funb-

haft, (tudi: pregręšljiv), Mur.

pregrešljívost, f. die Reigung zu fündigen, bie Gundhaftigfeit, (tudi: pregresljivost), Mur., Cig.

pregrésnica, f. die Lasterhafte; — die Übel-

thaterin, Jan.

pregréšnik, m. der Lasterhafte; kako dolgo se bodo pregrešniki veselili? Dalm.; hoditi v svet pregrešnikov, Jsvkr.; - ber Übelthater, Jan.; zdajci so njega na križ pribili in dva pregrešnika ž njim, Trub.; pregrešnike svoje bodemo mi vam uže izdali tačas, kadar se nam bode dobro zdelo, Jurč.

pregrésnost, f. die Sündhaftigkeit, die Laster-

haftig**t**eit.

pregręštvo, n. 1) das Laster, Guts., Cig., Jan.; — 2) das Berbrechen, Mur., C.

pregréti, grêjem, vb. pf. 1) burch und burch warm machen, durchwarmen; solnce je zemljo pregrelo; p. se, burchmarmt werben; zemlja

se je pregrela; — 2) neuerbings wärmen, aufwärmen; pregreta jed; — 3) zu sehr erhipen: p. se, sich zu sehr erhipen, durch Erhigung seine Gesundheit schäbigen, Jan., jvzh-

pregrétje, n. 1) die Durchwärmung; - 2) die ju große Erhigung, Jan. (H.).

pregretki, m. pl. aufgemarmte Speifen, C. pregrévanica, f. eine öfter übermarmte Speife,

pregrévanje, n. 1) bas Durchwärmen; - 2) das Aufwärmen.

pregrévati, am, vb. impf. ad pregreti.

pregréven, vna, adj. biatherman (phys.), Cig.

pregrgrati, am, vb. pf. eine gemiffe Beit bindurch röcheln, Cig.

pregrinjalo, n. 1) = to, s čimer se kaj pre-grinja: die Überbede, Cig.; mrtvaško p., daš Bahrtuch, Cig.; - 2) = zagrinjalo, der Borhang, V .- Cig.; bas Bettgehange, Cig.; pl. pregrinjala, Draperien, Cig.

pregrinjati, am, vb. impf. ad pregrniti.

pregristi, grizem, vb. pf. burchbeißen; misi so vrece pregrizle; entaweibeißen; - burchagen, Cig.

pregrîz, m. ber Durchbife, Z.

pregrizniti, griznem, vb. pf. 1) mit einem Bife burchbringen, burchbeißen, entzweibeißen; otrok skorjo težko pregrizne; — 2) besedo p. = nagajivo ali zlobno odgovoriti komu, zasukavši njegovo besedo v drugačnem zmislu, nego jo je on izrekel, Kr.; ben Sinn eines Bortes verbreben, Mur., Met.; na pregriznjeno besedo se še bolj ostra reče, Jap.(Prid.); (tudi: fein Bort brechen, Cig.; prisego p., ben Eib brechen, Vod. [Izb. sp.]). pregrizováti, ûjem, vb. impf. ad pregristi, pregrizniti.

pregrméti, im, vb. pf. burchdonnern: celo noc

je pregrmelo.

preginiti, nem, vb. pf. 1) eine Sulle über etwas breiten, überbeden, berhüllen; vse mesto je bilo črno pregrnjeno, Levst. (Zb. sp.); - 2) anbers beden, umbeden: mizo p., Cig.

pregrobati, am, vb. pf. anders verfenien: trto

p., jvzhSt.

pregrozen, zna, adj. zu schauberhaft; überaus schauberhaft.

prégršče, n. = perisce, die boppelte Handvoll, Cig.; - prim. stsl. pregršta.

pregruditi, im, vb. pf. gerbeißen, germalmen, M. pregrustiti se, im se, vb. pf. aneteln: pregrustilo se mi je kaj, es hat mich etwas angeefelt, C.

preguba, f. bie Salte, V .- Cig., Jan.

preguliti, im, vb. pf. 1) burchwegen, burchreiben; preguljena obleka, Cig.; podplat se je pregulil, Erj. (Torb.); durchichinden: konja p., Cig.; — 2) tüchtig burchprügeln, Cig., M.

prehajáč, m. ber Schmuggler, LjZv.

prehajáten, ina, adj. 1) nomobijáh: prehajalni narodi, Jes.; - 2) prehajalne barve, über-

Digitized by GOOGLE

gangefarben, Znid.; — 3) übergehend, tran-sitiv (gramm.): prehajalni glagoli, Jan., nk. prehajālnik, m. = prehajalni glagol, Jan., nk. prehajanje, n. 1) bas hindurchgeben, ber Durchgang; - 2) bas Ubergeben; bie Banberung von einem Orte jum andern: p. narodov, Cig.; - p. glasov, bie Lautrudung, Cig.(T.); — 3) ber von Gelent zu Gelent wanbernde Schmerz, C.; — bas talte Fieber, C. prehajati, am, vb. impf. ad preiti, prehoditi;
1) burchschreiten, burchwandeln, Cig., Jan.; ves svet p., Cig.; ravan p., Levst.(Zb. sp.); skozi naše dežele so pogostoma prehajale soldaške tolpe, Erj.(Izb. sp.); — anwandeln; strah me prehaja, C.; zelena in rdeča me prehaja, ich wechele die Farben, C.; ena težava za drugo jih prehaja, Škrb.-Valj.(Rad); – 2) (von einem Orte zum andern) hinübergehen; p. na ono stran, Cig.; p. od roda na rod, fich forterben, Cig.; sich fortpflanzen, Jan., (o bolezni) Cig.; svetloba prehaja iz enega sredstva v drugo, Žnid.; — ves čas p., immer mußig umhergeben, C.; p. se, bin und her geben, sich ergeben - izprehajati se, Mur., Cig.; napihnjen se prehaja, Guts. (Res.); ne dela, temuč sem ter tja se prehaja, Jsvkr.; p. se po svetu, umberwandern, Cig.; — 3) bie Form andern, übergeben, Cig.; p. v ravan, sich verslachen, Cig.; barve prehajajo ena v drugo, die Farben verlaufen, Cig.; — 4) vorübergehen, passieren, Cig., DZ.;—vergehen, Cig., Jan., C.; dnevi prehajajo, C.; čas je že prehajal, es war bereits ilber bie Beit, Mur., Cig.; - 5) p. koga, jemanbem im Gehen zuvortommen, Cig.; - übersteigen (fig.), Jan.; — moja ura prehaja, meine Uhr geht vor, jvzhSt.

prehajavka, f. ptica p., ber Banbervogel, Jan. prehénjati, am, vb. pf. = prenehati, Mur., C. prehêntati, am, vb. pf. = prekaniti: dolgo se je branil, nazadnje so ga vendar prehentali,

prehimba, f. ber Betrug, C.

prehiniti, im, vb. pf. überliften, hintergeben, übervortheilen, Dict., Jan., C. ogr.-C.; p. in premagati koga, Trub.; obnoriti, prehiniti koga, Krelj; betrügen: gledaj, da te tvoja preproščina ne prehini, Dalm.

prehinjavec, vca, m. ber Betrüger, C. prehinjeváti, ûjem, vb. impf. ad prehiniti, Kreli.

prehîtek, tka, m. 1) bas übertreffen im Laufe, M.; - 2) bie Ubereilung, M.

prehitenje, n. die Buvorfunft, die Bravention,

prehiter, tra, adj. ju fonell; - überaus fchnell. prehiteti, im, vb. pf. 1) burcheilen; - 2) guvoreilen, vorlaufen, überholen: p. koga dirjaje, jezde, lete, z vozom itd.; temna noč jih prehiti (überrascht sie), Cig., C.; zuvorfommen: p. koga s snubitvijo, Cig.; jemanbem ben Borrang ablaufen, ihn überflügeln, Cig., Jan.: - 3) übereisen: dobro delo se ne da prehiteti, gut Ding braucht Beile, Cig.; prehiteno delo, ogr.-C.; - p. se, sid übereilen, Slom.; v pričevanju se p., Škrinj .-Valj.(Rad).

prehitevanje, n. bas Ubereilen, bas Ruportommen.

prehitévati, am, vb. impf. ad prehiteti; ura prehiteve, die Uhr geht vor, Cig., Jan., Nov., Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.), Kr.

prehititi, hîtim, vb. pf. umwerfen, C.

prehitováti, ûjem, vb. impf. = prehitevati, Cig. prehîtrez, m. ber allzu eilig Hanbelnbe, ber Boreilige, Slom.

prehitriti, im, vb. pf. gu ichnell thun, übereilt

thun: p. kaj, Z., ogr.-C.

prehlad, hlada, m. die Berfühlung, Cig., Jan.; zarad malega prehlada jel je bolehati, Zv. prehlada, f. die Überfaltung (chem.), Cig. (T.). prehladba, f. = prehlad, Jan.(H.).

prehladek, dka, m. = prehlad, Jan.(H.). prehladen, dna, adj. zu fühl; - überaus fühl. prehladiti, im, vb. pf. 1) burchfühlen, Mur.,

Cig., Jan.; — 2) = preveč ohladiti, übertalten, Cig.; - p. se, sich vertühlen, sich ertalten; kašlja, ker se je prehladil.

prehladnost, f. zu große Ruble, M. prehlaj, m. = prehlaja, Mur.

problaja, f. bie Berfühlung, bie Erfaltung, Mur., Jan.

prehlájati, am, vb. impf. ad prehladiti, Jan. prehlajenje, n. bie Bertublung, bie Ertaltung; najveć ljudi zboli od prehlajenja.

prehlapina, f. das Sublimat (chem.), Cig.

prehlapiti, vb. pf. sublimieren (chem.), Cig.

prehlapovanje, n. die Sublimation, Sen. (Fiz.). prehlapováti, ûjem, vb. impf. sublimieren, Cig.

prehlátati, hlatam, vb. pf. = prešlatati, Cig. prehlid, hlida, m. bie Bugluft, C.

prehlideti, dim, vb. pf. burchwehen: veter vrt

prehlidi, vzhSt.-C.
prehliniti, hlînem, vb. pf. 1) burchtalten: mraz prehline in prevzame trte, kolči, C., Vrtov. (Vin.); — 2) vorübergehen: dež, bolezen prehline, C.

prehliniti, hlinim, vb. pf. burch Heucheln täuschen: p. koga, C.

prehlipati, pam, pljem, vb. pf. burchlüften,

prehlopiti, hlôpim, vb. pf. überschnappen, Guts.; = p. se, Cig., Jan.

prehlopniti, hlopnem, vb. pf. überschnappen,

prehod, hoda, m. 1) bas hinburchgeben, ber Durchgang, ber Durchzug, bie Durchreise, Cig., Jan., DZ.; vojaki na prehodu, DZkr.; - 2) die Reambusierung, DZ.; — 3) bas hinübergehen, der Übergang, die Überfteigung, Cig.; - der Bertehr, DZ.; p. blaga iz roke v roko, kupčijski p., Cig.; p. gotovine, der Durchlauf von Barichaften, Cig.; - 4) ber Übergang (von einer Form zur andern), Cig., Jan.; — die Modulation, die Bariation (in der Musif), Jan., C.; -5 = izprehod: na p. pojti, spazieren gehen, Dict.; - 6) ber Schnupfen, C.; - ber Rheumatismus, C.; - die Gicht: p. sklepe skazi, C.; - 7) der Borübergang, Cig.; p. Venere, ber Durchoder Ubergang ber Benus (astr.), Cig. (T.); - 8) ber Ablauf: prehod časa, ber Zeitablauf, Cig.(T.); — 9) ber Ort bes hindurch-gebens: ber Gang (im Hause), Cig., Jan, Nov.; pl. prehodi, die Gallerie, Cig., Pot.-M.; ber Galleriegang am Saufe, C.; ber Bang (in ber Anatomie), Cig.(T.); p. hrb-tenjace, ber Müdenmartsgang, Cig.(T.); mlecni p., ber Milchgang, Cig.; zobni p., ber Zahnhöhlengang, Cig.; — bie Bassage, Cig., Jan.; — ber Pass (geogr.), Cig.(T.), Jes., Bolc; — tudi: préhod, hoda.

prehoden, dna, adj. 1) Durchgangs, Cig., Jan.; prehôdna hiša, das Durchhaus, Cig.; prehodna kupcija, Jan.; prehodni okoliš, das Transitogebiet, DZ.; prehodni list, der Bassierschein, Cig.; — burchgebend, Cig.; prehodna riba, ber Bugfisch, Cig.; — 2) burchgangbar, wegsam, Cig.(T.); — p. to-ploti, bialherman, Cig.(T.); — übersteigbar, Cig.; — 3) vorübergehend, transitorisch, Cig.; prehodna vročina, fliegende Hipe, Cig.; prehodni dez, ber Streifregen, Cig. (T.); - 4) Ubergangs., Cig., Jan.; bei Übergangsperiobe angehörend: prehodni vapnenec, ber Ubergangefalfstein, Cig. (T.); prehodna tvorba, bas Abergangsgebilbe, Cig.(T.); - 5) übergebenb, transitib (gramm.), Cig., Jan.
prehodica, f. ber Gebirgspass, Tolm.
prehodina, f. Gor.-Cig., pogl. prehodnica 3);

(prehodna?).

prehodisce, n. 1) ber Ort bes Durchganges, Cig., Jan., Cig. (T.); ber Durchweg, C.; -2) ber Ubergangsort, ber Übergangspunkt, Cig., Jan., Cig.(T.).

prehoditi, hodim, vb. pf. 1) (einen Raum) burchgehen, burchwandern: veliko sveta p.; pot p., einen Beg zurüdlegen; veliko potov p., viele Gange machen, C.; Marija je po svetu hodila, Do sivega morja je prehodila, Npes. - Vraz; - burchtreten: podplate p., Cig., C.; pod p., Cig.; - 2) mit Geben gubringen: ves cas, vse leto p. (auf Banberungen zubringen), Cig.; - 3) p. koga, einem im Gehen zuvorkommen, Cig., C.; -4) krava prehodi, kadar se celo leto po teletu ne poja, Lašče-Levst. (Rok.); — 5) p. se, sid mube geben, fich burch Geben verbeiben, fich übergeben, Cig., Jan., Str.; - 6) bie Guße zum Gehen bringen, zu gehen anfangen, Mur.; - 7) p. se, = izprehoditi se, einen Spazier-

gang machen, Met. prehodnica, f. 1) bie Bastarte, Cig.; - 2) ber Blanet, Cig.(T.); (stsl.); - 3) eine im britten Jahre noch gelte Ruh, Z., Gor.; -4) brennenber Sahnenfuß (ranunculus flammula), C.; (rastlina, ki se rabi zoper prehod

[Schupfen], C.).

prehodnik, m. 1) ber Baffagier, Cig.; - 2) der Aberganger, Cig., C.; - 3) der Borläufer, C.; -4) = prehodni ali prehajalni glagol, Jan.(H.). prehodnina, f. bie Durchzugegebur, DZkr.; der Transitozoll, Cig., Jan., Cig.(T.).

prehranîtev, tve, f. bie Ernahrung, die Suftentation, die Bertoftigung, nk.

prehraniti, im, vb. pf. burch eine gewiffe Reit hindurch erhalten: sadje p. črez zimo, da ne segnije, Cig.; - eine gewiffe Beit hindurch vertöftigen, ernahren, Cig., C.; p. koga do smrti, Svet.(Rok.).

prehranitvenina, f. bie Berpflegstoften, C. prehranjenje, n. = prehranitev, Jan.(H.). prehranjevati, ûjem, vb. impf. ad prehraniti, Jan.(H.).

prehrepeneti, im, vb. pf. (eine Beit) burch-

fomachten, Cig.

prehfkati, hikam, čem, vb. pf. 1) mit Rauspern zubringen: cele noci p., ganze Rächte binburch sich rauspern, Cig.; - 2) burchschnarchen, jvzhSt.

prehrumeti, im, vb. pf. 1) burchbraufen, Cig.; - 2) vso noë p. (burchlärmen), Cig.

prehruscati, scim, vb. pf. über etwas binrauschen, durchrauschen, Zora-C

prehruti, hrujem, vb. pf. 1) burchtoben, Cig., Jan.; - 2) übertoben, Cig.

prehud, huda, adj. zu ichlimm; - überaus ichlimm; prehudo, allzuarg; prehudo koga natepsti; prehude bolečine, fehr heftige Schmerzen; — prim. hud.

prehudeti, im (ejem), vb. pf. 1) = pregniti, burchfaulen, Vas Krn-Erj. (Torb.); - 2) ab-

magern, vzhŠt.-SlN.

prehudóben, bna, adj. zu böje; - überaus

prehudôbnik, m. ber Erzbojewicht, Cig. prehvala, f. 1) übertriebenes Lob, Cig., Jan., Kr.-Valj.(Rad); - 2) = pohvala, C.; almožna se ne ima dajati na prehvalo, Trub.

prehvaléžen, žna, adj. zu dantbar; – überaus bantbar; Vas prehvaležni sin, Euer bantbarfter Sohn.

prehvaliti, im, vb. pf. übertrieben loben: ni ga mogel p., er tonnte ihn nicht genug loben; - prehvaljen, hochgelobt, Cig. prehvaljeváti, ûjem, vb. impf. ad prehvaliti,

Cig., Jan.

prehvápiti, im, vb. pf. überraschen, Cig., Jan., Nov. - C., Glas.; (menda po češ. překvapiti ponarejeno).

preidenje, n. = prehod, ber Rheumatismus, ogr.-C.

preidóčen, čna, adj. vergánglich, M.

preigrati, am, vb. pf. 1) burchspielen; vse igre p., Cig.; - 2) mit Spielen zubringen; p. ves dan, cele noči; — 3) burch bas Spiel ånbern; Naših solz nam v smeh ne preigra, Levst.(Zb. sp.).

preimemba, f. bie Metonymie, Cig.

preimeniten, tna, adj. zu berühmt, zu vornehm, zu wichtig; — überaus berühmt, überaus vornehm, überaus wichtig.

preimenîtev, tve, f. die Umnennung, die Transnomination, Jan.; - bie Metonymie, Jan. preimeniti, finim, vb. pf. ben Ramen anbern, umnennen: p. koga, p. se, Cig., Jan.

preimenitnost, f. die überaus große Berühmt-

preimenovanje, n. die Umnennung, die Ra-

preimenováti, ûjem, vb. pf. = preimeniti,

preinacenje, n. bie Beranderung, Cig., Sen.

preinaciti, acim, vb. pf. anders geftalten, andern,

Cig., Jan., ogr.-M., C., Erj. (Som.), nk. preinaka, f. bie Anberung, die Mobification,

mensanberung, Cig., Jan.; - bie Metonymie,

heit, Bornehmheit ober Bichtigfeit.

Cig., Jan., C., Jap. (Sv. p.).

Jan., Cig.(T.).

Cig.(T.), DZ., SIN.

preiskatnica, f. bie Sonbe, C. preiskati, iščem, vb. pf. burchjuchen; vso hišo p.; - untersuchen, prufen, Cig., Jan.; to stvar je treba na tanko p., nk. preiskava, f. die Durchsuchung, Cig., Jan.; - die Untersuchung, Cig., Jan., nk.; - die Durchforschung, die Forschung, Jan., nk. preiskávati, am, vb. impf. = preiskovati. preiskováten, ina, adj. Untersuchungs, Cig., Jan., nk.; preiskovalni sodnik, ber Untersuchungerichter, Jan., nk. preiskovātnica, f. das Untersuchungshaus, nk. preiskoválo, n. die Sonde, Jan. preiskovanec, nca, m. ber Inquisit, Cig., Jcn., C. preiskovanje, n. die Durchsuchung; hisno p., Jan ; - die Untersuchung, die Juquisition; pod p. vzeti, in Untersuchung nehmen, DZ.; — die Forschung, nk.; p. zgodovine, die Geschichtsforschung, Cig. (T.). preiskovánka, f. die Inquisitin, Cig., Jan. preiskováti, ûjem. vb. impf. ad preiskati; burchsuchen, visitieren; hiso, žepe komu p.; — untersuchen, inquirieren; — erforfchen, Forschungen anstellen: zgodovino p., nk. preiskovavec, vca, m. ber Durchsucher, Cig.; -ber Untersucher, ber Inquirent, Cig., Jan.; sodnik p., ber Untersuchungerichter, Cig.;ber Erforscher, ber Forscher, Cig., Jan.; p. prirodnih pojavov, ber Naturforscher, Cig. (T.); p. sv. pisma, der Bibelforscher, Cig. preiskovavstvo, n. bas Untersuchungsmesen, preiti, preidem, ali: prejti, prejdem, vb. pf. i) burchgeben, burchwandeln, burchwandern; veliko dežel p.; kako pot p., einen Beg aurudlegen, Cig.; človek v enem dnevu veliko prejde, jvzhŠt.; Nocoj bode prešel tri črne gore, Npes. - Mik.; prešla sva vrtec, Zora; — anwandeln, ergreifen, Jan. (H.); otožnost me preide, Z.; - 2) hinüber geben; p. na ono stran, Cig.; ne morem p. črez blato, Cig., jvzhŠt.; kadar so bili že vsi prešli, so jih rekli s šibami tepsti, Kast.; – p. komu v roke, in jemandes Hände übers gehen, DZ.; bolezen preide na koga (versest sich), Cig., (vererbt sich), Jan.; - 3) die Form andern, übergeben: v hribce p., fich hügeln, Cig.; p. v kaj, sich in etwas auflösen, Cig.; — 4) vorübergehen; ni več videti vojakov, so že prešli, jvzh.Št.; fortgehen, verschwinden; nekam je prešel, da

nihce ne ve, kam = er ift berichollen, Cig., jvzhŠt.; prejde tako, kakor je prišel, Navr. (Let.); moje reči so mi nekam prešle, meine Sachen find mir abhanden getommen; - verloren gehen, zugrunde gehen, ogr.-C.; vergehen; dan za dnevom prejde; leto je prešlo, ein Jahr ift vorüber; čas mi je prešel, da sam nisem vedel, kako; (čas življenja) preide, kakor senca, Škrinj. - Valj. (Rad); veličanstvo hudobnih prejde enako jutra. njemu oblaku, Ravn.-Valj. (Rad); to samo od sebe preide, kakor je prišlo, baš heilt von selbst, Cig., jvzhSt.; — še prejde, es lafet fich noch halten, Cig.; es geht noch an, jvzh.St.; - 5) im Beben zuvorkommen, Cig., C.; p. koga: prešel ga je, er ließ ihn hinter sid, Cig.; tebe lahko prejdem, jvzhSt. preizkus, m. die Brufung, DZ.; p. piva, bie Bierprobe, Cig.; — die Aichung, DZ.; bie Brobe (math.), Cig.(T.), C. preizkusek, ska, m. die Brobe, Jan. preizkusen, sna, adj. Brufungs, Cig., DZ.; preizkusne takse, DZ. preizkusitelj, m. ber Egaminator, DZ. preizkusiti, kusim, vb. pf. burchprufen, prufen, Mur., Cig., Jan.; exproben, Mur., Cig., Jan.; preizkušen, erprobt, bewährt, Cig., Jan.; preizkušena mera, geaichtes Maß, Levst. (Nauk); - (nav. preskusiti; prim. izkusiti). preizkusnik, m. ber Brufer, Cig. preizkusnina, f. die Brobetage, DZ.; - die Nichgebur, DZ.; - die Brufungstare, DZ. preizkušálo, n. bas Brufungemittel, Cig. preizkúšanje, n. bas Brufen, das Erproben. preizkúšati, am, vb. impf. ad preizkusiti; prufen, erproben; aichen: p. mere in utezi, DZ.; tehtnice p., Levst. (Nauk). preizkušávati, am, vb. impf. = preizkuševati, Mur., Cig., C. preizkušavec, vca, m. ber Brufer, Cig. preizkûšenec, nca, m. ber Beprüfte, Cig. preizkusenost, f. die Erprobtheit, Jan. preizkuševáten, ina, adj. Brüfungs: preizkuševāšna komisija, DZ. preizkuševālnica, f. das Brufungslocale, DZ. preizkusevanec, nca, m. ber Pruffing, ber Brüfungscandibat, *Cig.*, *DZ., Nov*. preizkuševanje, n. das Brufen, das Erpropreizkuševanjski, adj. = preizkusen, Brüfunge, DZ. preizkuševáti, ûjem, vb. impf = preizkušati; prüfen, erproben, Cig., DZ. preizkuševavec, vca, m. ber Eraminator: strokovni p., der Jacheraminator, DZ. preizkūšnja, f. die Prüfung, Mur., Cig., Jan.; preizkušnjo opraviti, die Prüfung bestehen, Cig.; — die Probe, Jan.; p. zrelosti, die Maturitateprüfung, Jan. preizmena, f. bie Umwechelung, DZ. preizraz, raza, m. bie Baraphrafe, Cig.(T.).

preizraziti, razim, vb. pf. paraphrafieren, Cig.

preizražanje, n. das Baraphrafieren, die Ba-

raphrase, Cig.(T.).

preizrážati, am, vb. impf. ad preizraziti (prim. preizražanje).

preizreden, dna, adj. außerorbentlich, C., DZ., Levst. (Cest.); preizredne naredbe, DZ.

preizrocanje, n. bie Übergabe: uradno p., DZ. preizročevanje, n. bie Ausfolgung, DZ.

preizročílo, n. die Ubergabe, die Ausfolgung, DZ.; osebno p., die personliche Ubergabe,

preizročíti, ím, vb. pf. übergeben: ubožni zavodi so zdaj županom preizročeni, Levst. (Nauk); ausfolgen, nk.

preiztekniti, taknem, vb. pf. durchftobern, ausftobern, (preiztakniti) Cig., Jan.

preiztikati, tîkam, čem, vb. impf. ad preiztekniti, *Cig., Jan.*

preizvolstev, tve, f. die Brabestination, Cig. preizvolja, f. die Brabestination, C.

preizvesten, stna, adj. in hohem Grade ausgezeichnet, Jan., nk.

prêj, adv. vorher, früher; prej je bilo tako, od zdaj pa bo tako; prej bomo molili, potem jedli; čim prej – tem bolje; prej ali slej, früher ober fpater, über turz ober lang; - prej ko (nego), bevor: prej ko (nego) odideš; — eher; prej ko ne. wahricheinlich.

1. preja, f. 1) bas Spinnen; na prejo iti, hoditi, spinnen gehen, Cig.; = v prejo hoditi, C.; na preji biti, Jurč.; pripoveduje, kakor bi bila na preji, Dol.; - 2) bas Gesvinst, bas Garn; tenka, debela p.; volnena p., bas Wollgarn; rokotvorna p., mit der Hand gesponnenes Garn, DZ.; - 3) kamenita p., ber Asbest. C.

2. preja, f. bie Schnalle (an Rleibern, Schuben), ogr., Rez.-Caf(Vest.), Bolc-C.; - ber Rettenring, C; - prim. prega; (Caf, Vest. I primerja: -preti, -prem).

prejadrati, jadram, vb. pf. 1) burchfegeln: p. morje; - 2) hinübersegeln; p. kam, Cig.; - 3) segelnd zuvorkommen, übersegeln; p. drugo ladjo, Cig.

prejadrn, adj. fehr ichnell, Jan.(H.).

prejadrováti, ûjem, vb. impf. ad prejadrati, Jan.(H.).

prejahati, ham, sem, vb. pf. 1) burchreiten; p. mesto; -- 2) konja p. = z ježo presiliti, ein Bferd übermäßig reiten, Cig.; -3) konja p., ausreiten, um das Pferb Bewegung machen zu laffen, Kr.; - p. se, einen Spazierritt machen, Cig.

prejar, rja, m. ber Garnhanbler, Cig. prejarija, f. ber Garnhanbel. Cig.

prejasen, sna, adj. ju beiter; - überaus heiter.

prejasníti, ním, vb. pf. p. si kaj = razbistriti si misli o čem: predno rečem zadnjo besedo, treba si je stvar še prejasniti, Erj.

prejavkati, kam, čem, vb. pf. durchjammern: celo noč p., Z., jvzhŠt.

prêje, adv. = prej, C., M., nk.

prejec, jca, m. 1) = predec, ber Spinner, Cig., Jan.; - 2) neki metulj: smrečji ali borov p., ber Rieferspinner (gastropacha pini), C.; kosmati p., ber Barenfpinner, Jan.

prejecljáti, am, vb. pf. burchftottern, Cig. prejęcati, im, vb. pf. durchwimmern, durchnchzen, Cig., Jan.

prejed, f. ber Unterleibsbruch, Cig., C.

prejedati, am, vb. impf. ad prejesti; 1) burthfressen; burchbeißen, burchbeizen (von einer agenden Flussigkeit); — p. besede, Worte anders auslegen, verbreben, M.; - p. se s kom, mit jemanbem bisputieren, ganten, C., Kras-Strek. (LjZv.); — 2) p. se, übermäßig viel zu effen pflegen, M.

prejedljivec, vca, m. ein Menich, ber gerne widerspricht, zankt, Cig.

prejêdnica, f. das Eisloch, C.

prejekleniti, im, vb. pf. durchftablen, Cig. prejekliti, im, vb. pf. = prejekleniti, Cig.

prejèm, jema, m. ber Empfang, Cig., Jan., nk.; p. blaga, denarjev, Cig., nk.; p. potrditi, nk.; - ber Bezug (einer Bare), Cig. prejema, f. bie Empfangnahme, Cig., Jan.; der Empjang: p. sv. zakramentov, C.

prejemáč, m. 1) der etwas aufnimmt, ber Aufnehmer, Cig.; - 2) ein Befaß gum Auffangen des Mostes, C.; — 3) die Kraft-maschine (recepteur), Cig. (T.).

prejemainik, m. ber Recipient, Jan.

prejemanje, n. das Empfangen, die Empfang-

nehmung.

prejemati, mam, mljem, vb. impf. ad prejeti; i) durchdringen: božjega nekaj ga vsega prejema in oživlja, Ravn.; - 2) übernehmen, in Empfang nehmen, empfangen; sv. zakramente p.; tukaj prejemam zastonj, kar sem moral placevati, Rog.-Valj.(Rad); dnino p., Ravn.; - aufnehmen: tatove p., Diebe hegen, Cig.; tujce p., Kast.; - blago p., Bare beziehen, Cig., Jan.; - 3) p. komu kaj, jemanbem etwas abnehmen, Svet. (Rok.).

prejemâvec, vca, m. kdor kaj prejema, ber Empfänger, Cig., Jan., C.; ber Abnehmer, Jan.; p. Novic, C.

prejemavka, f. bie Empfangerin, Cig., Jan.; die Abnehmerin, Z.; p. Novic, C.

prejemba, f. der Empfang, DZ.; p. sv. zakramentov, C.; - bie Ubernahme, C.; - ber Bezug, Jan.

prejemek, mka, m. ber Empfang, ber Bezug (eines Geldes), die Einnahme, Cig., Jan., Cig. (T.); prejemki, die Empfange, Levst. (Nauk); predelek za prejemke, die Empfangs. rubrit, Jan.; - prejemki, die Bezüge, DZ.

prejemen, mna, adj. 1) Übernahmes: prejęmno osobje, DZ.; — Empfangs: prejemni list, ber Empfangeichein, Cig., Jan., nk.; prejemna pošta, das Aufgabspostamt, Cig.; -- 2) übernehmbar, Cig.

prejemka, f. das Empfangen, bie Faffung,

prejemljiv, íva, adj. 1) empfänglich, Cig., Jan., Cig.(T.); — 2) = prejemen 2), übernehmbar, annehmbar, Cig.

prejemljívost, f. die Empfänglichkeit, Cig.(T.).

prejemnica, f. 1) die Ubernehmerin, Cig., Jan.,

prejemnik, m. ber Übernehmer, Cig., Jan., nk.; ber Empfänger, ber Acceptant, Cig., Jan.,

nk.; - ber Abnehmer, Jan., nk.

nk.; - bie Empfangerin, Cig., Jan., nk.;

bie Abnehmerin, Jan., nk.; - 2) = prejemni list, ber Empfangsschein, Jan., nk.

prejemski, adj. Empfange: prejemska pravica, bas Bezugerecht, DZ.; prejemsko pismo, die Ubergabsurfunde, C. prejemscina, f. bie Ubernahmstoften, C., Z. prejen, jna, adj. 1) Spinns; — 2) Garns. prejęnjati, am, vb. pf. = prenehati, Cig., Jan. prejenjek, njka, m. = prenehljaj, C. prejenjevanje, n. das Aushören, die Unterbrechungen: ure počitka in prejenjevanja, prejenjeváti, ûjem, vb. impf. ad prejenjati. prejęnijaj, m. = prenehljaj, Jan. prejesti, jem, vb. pf. 1) burchfressen: misi so prejedle vrećo, črvi desko; - burchagen, burchbeigen; hudičevo olje je usnje, papir prejedlo; - prejeden = predrt, pretrgan, kilav, mit einem Unterleibsbruch behaftet, Cig., C.; -2) p. se, = preobjesti se, Mur., Cig., Jsvkr. prejetek, tka, m. ber Empfang, Z., Valj.(Rad). prejetev, tve, f. ber Empfang, Mur., Jan. prejeti, preimem, vb. pf. übernehmen, in Empfang nehmen, Mur., Cig., Jan.; p. v hrambo, in Bermahrung aufnehmen, Cig.; p. v pisemsko hranisce, ins Archiv übernehmen, DZ.; übertommen: prejeto od dedov, Cig.; empfangen; pismo p.; svoje plačilo boste prejeli, Cig.; denarje od koga p., Dalm.; listi in oblast p. od višjih, Trub.; sv. duha p., Krelj; škodo na duši p., Dalm.; do-broto p., Kast. (Ravn.); kdor prosi, on prejme, Ravn; pouke p., Instructionen empfangen, Levst. (Močv.); - prijaznivo koga p., jemanben freundlich empfangen, Dalm.; - prejeta = spočeta (iz središke prisege, Kres, II. 523, [germ.]); - praes. tudi: prejmèm, Valj. (Rad), in prejámem, Z., Valj. (Rad); (préjmem, Ravn.-Valj [Rad]). prejetje, n. bie übernahme, bie Empfangnahme, der Empfang, Cig., M., nk.; p. potrditi, Levst. (Nauk); po prejetju pisma, Jurč. prejetva, f. = prejetev, C.; p. sv. zakramenta, prêjevec, vca, m. kdor pride na prejo v vas, Gor.-DSv. prejez, jeza, m. ber Querbamm in einem Feftungegraben, ber Bar, Cig. prejezd, jezda, m. 1) ber Durchritt, Cig., Jan.; – 2) der Spazierritt, *Jan*. prejezdariti, arim, vb. pf. mit Reiten gubrin-

gen, berreiten: p. ves cas, Cig.

prejezditi, jezdim, vb. pf. 1) burchreiten; p.

mesto; - 2) beim Reiten durchweten: p. si

hlače; wund reiten, aufreiten: p. konja, Mur.-

Cig.; p. se, sich wund reiten, Cig.; - 3)

hinüberreiten; p. na ono stran, Cig.; -4) im

Reiten zuvorkommen, überreiten: p. koga, V .-

Cig.; - 5) durch zu vieles Reiten beschädi-

gen, aufreiten, Mur. - Cig.; - 6) p. konja, bas Bferb ausreiten, Cig. prejeziti, im, vb. pf. mit einem Damm burchziehen: p. dolino, Levst. (Cest.); — mit einem Damm absonbern, abdämmen, Cig. prejęža, f. 1) ber Durchritt, Cig., — 2) bas überreiten, M.; - 3) ber Spazierritt, Cig. 1. preježati, am, vb. impf. ad prejezditi; 1) burchreiten, Cig.; - 2) ausreiten: p. konja, 2. prejéžati, am, vb. impf. ad prejeziti, M. prejęžek, žka, m. (eig. bie Durchdammung) die Lanbenge, Vod. (Izb. sp.). préjica, f. dem. 2. preja; eine kleine Schnalle, C. prejka, f. bie Spinnerin, Jan. prejmat, m. = prejemac 2), ein Gefaß gum Auffangen bes Doftes, C. prêjmer, conj., Ljub. - Erj. (Torb.); prèmer, jvzh.Št.; pogl. prejner. prêjner, conj. = preden, bevor: k meni se oglasi, prejmer (recte: prejner) pojdeš, Ljub .- $Erj_{\cdot}(Torb_{\cdot})_{\cdot}$ prejnica, f. bie Spinnftube: dekla je šla v prejnico (in die Spinngefellschaft), Staro Sedlo-Erj. (Torb.); - bas Spinnhaus, bie Spinnerei, Jan.(H.). prejnik, m. ber Ragel, ber bie Bage an ber Deichsel festhält, ber Fährnagel, Cig.; (nam. prednik?). prejnina, f. ber Spinnerlohn, Cig. préjo, nam. pravijo: letos, prejo, bo dosti sadja, Hal.-C.; - prim. pre. preidh, interj. ach! meh! Fr.-C.; O joh prejoh! Levst. (Zb. sp.). prejoj, I interj. o! weh! joj, prejoj! Cig.; — II. subst. m. Jammer und Roth, Cig. prejokati, kam, čem, vb. pf. 1) mit Beinen zubringen, burchweinen; p. cele noci; - 2) p. se, zuviel weinen, sich überweinen, Cig. prejokováti, ûjem, vb. impf. fortwährend weinen, Z.; Bolno dete cel dan prejokuje, Npes.-K. prejscina, f. ber Spinnerlohn (predscina), Ravn .-Valj.(Rad). prejsnji, adj. ber fruhere; p. zupan; - lettverflossen, vorig; prejšnjo soboto; — vorhergehend. préjti, préjdem, vb. pf. išči pod preiti. pręk, I. adv. quer, überzwerch; p. položiti, p. iti, prek se peljati; vse prek leti, es fliegt, ftürzt alles darunter und darüber; vse p., alles ohne Unterschied, burch die Bank, Cig.; — II. prèk, *praep. c. gen.* quer über, über: Le vstanite, Nas prek Save predrožite! Npes.-K.; prek travnika, prek hriba, Mur., Cig.; p. glave dati komu, jemandem einen Schlag über ben Ropf geben, C.; - jenseits, C.; prek Save, prek morja, Z.; - gegenüber: prek solnca je bolj gorko kot v osojinah, Vrtov.-Jan. (Slov.). prek, m. ein fich ichlecht aufführender Menich. Polj. prêk, préka, adj. ichroff, wilb: p. pogled, C.; - = piker, bitter, hart (fig.), widerwärtig, C. preka, f. i) ber Querftreifen (g. B. an einem Schwein), C.; - preca, die Abtheilung

der Haare, Notr.-Levst. (M.); — die Transverfale, C.; - 2) bie jenfeitige Gegend, C. prekacanje, n. bie Ubertretung, bas Bergeben, prekacati, am, vb. pf. p. kaj, eine Abertreiung begehen, etwas anftellen, etwas verbrechen. ogr.-C., Mik. prekácniti, kácnem, vb. pf. = prekacati, ogr.-C. prekaditi, im, vb. pf. 1) burchrauchern; p. meso; prekajeno meso; p. oblačila; — mit Rauch abtreiben, Cig.; p. čebele, Cig.; -2) zuviel rauchern, Jan. (H.). prekajálo, n. ber Raucherapparat, Cig. prekajanje, n. das Durchräuchern, Cig. prekajati, am, vb. impf. ad prekaditi, burthrauchern, Cig., Jan., DZ.; rauchern, felchen: prekajat obesijo meso, Ravn. (Abc.). prekajavec, vca, m. ber Selcher, Cig. prekajenec, nca, m. = prekajen roj, ber Treibling, Cig. prekajevalnica, f. bie Selchtammer, Jan. prekajeváti, ûjem, vb. impf. = prekajati, Jan. prekajevavec, vca, m. ber Raucherer, ber Gelcher, Jan. prekalati, am, vb. pf. burchspalten, Jan. (H.). 1. prekaliti, im, vb. pf. fpriegend burchbringen, durchspriegen, Cig. 2. prekaliti, im, vb. pf. eig. trüben: p. kaj, etwas verbrechen, sich verfündigen, Z., C. 3. prekaliti, im, vb. pf. 1) durchstählen, durchhärten: p. železo, Cig.;—2) nochmals härten, Z.; — 3) zu fehr harten, überharten, Cig. prekaljati, am, vb. impf. ad 3. prekaliti, Z. prekana, f. bie Berudung, bie Tauschung, ber Trug, C. prekaniti, kane, vb. pf. prekane mi kaj, es ftößt mir etwas zu, C.; prekane mi, es wird mir übel, Fr .- C. prekaniti, im, vb. pf. 1) überlisten, übervortheilen, betrügen, taufden, irre führen, Cig., Jan., C., Mik., St.; p. se, sich tauschen, sich irren, C.; - 2) prekanjen, liftig, burchtrieben, pfiffig; p. na kaj, p. na hudo, C. prekanjenec, nca, m. ber Schlaue, ber Durchtriebene, Cig., Jan. prekanjenka, f. bie Schlaue, bie Durchtriebene, Jan.(H.). prekánjenost, f. die Schlauheit, die Durchtriebenheit. prekanjeváti, ûjem, vb. impf. ad prekaniti; betrügen, C. prekanljiv, íva, adj. trügerisch, C., Z. prekap, kapa, m. die Destillation, Cig., Jan., Cig.(T.).prekapatnica, f. ber Deftillierapparat, DZ. 1. prekapanje, n. das Umgraben, Mur.; p. vrta, vinograda, jvzhŠt. 2. prekapanje, n. die Destillation, Sen. (Fiz.). 1. prekapati, pam, pljem, vb. impf. ad prekopati; umgraben, Mur.; grede p., jvzhSt.; – die zweite Weingartenhau vornehmen, C.

stillieren, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; prekapana voda, DZ. prekapina, f. das Deftillat, C., Cig. (T.). prekapljáti, âm, vb. pf. i) burchtröpfeln (g. 88. burch eine Offnung), Cig.; - 2) tropfelnb durchlöchern, Cig. prekapljeváti, ûjem, vb. impf. ad prekapljati; 1) burchtröpfeln, burchfidern, Cig., Jan.; -2) tröpfelnd burchlöchern, Cig.; - 3) = prekapati, destillieren, Jan. prekapljevavec, vca, m. der Destillateur, Jan. prekapnica, f. die Retorte, Jan. (H.). prekapnína, f. = prekapina, das Destillat, prekarjanje, n. ber Wortwechsel, das Wortgezante, Ravn .- Cig., Jan. prekarjati se, am se, vb. impf. mit Borten ftreiten, bisputieren, Cig., Jan., C. prekásen, sna, adj. = prekesan. prékast, adj. 1) schief, Mur., Mik.; — schielend. schielaugig, Mur., Cig., Jan., Met.; prekastih oči, schielaugig, Cig.; prekasto gledati, schielen, Mur. ; feitwarts anseben, Cig. ; finfter ichauen, Jan., Mik.; prekasto gleda kakor zaboden vol, Gor.; - vertehrt (fig.): p. biti, einen schiefen Berstand haben, Cig.; prekasto se vesti, sich unmanierlich benehmen, Polj.; — 2) quer gestreift: prekasta (= pasasta) svinja, prekasta krava, C., Z., vzhŠt. prekašati, am, vb. impf. ad prekositi, Z., nk. prekasljati, am, vb. pf. hustend zubringen: vso noč p. prekašljeváti, ûjem, vb. impf. fortwährend husten: Celo dolgo noč mož prekašljuje, Npes.-K.; Stari mož prekašljuje, dete prejokuje, Npes.-K. prekat, kata, m. - pregraja, die Abtheilung, Notr. - Levst. (M.); spalni p., ber Schlafalfoven, Levst. (Pril.); - die Rammer: tesni prekati parobroda, Zv.; parni p., die Dampffammer (phys.), Sen. (Fiz.); očesni, srčni p., bie Augen-, Herztammer, Cig. (T.), Erj. (Som.). prekaten, tna, adj. Rommer : prekatna voda, bas Rammermaffer (phys.), Jan. (H.). prekatéri, adj. = so mancher: prekatero (prektero) kačo sem ubil, C. prekatérokrat, adv. so manchesmal (= überaus oft), C. prekáti, âm, vb. impf. 1) = prekasto se vesti, fich unmanierlich benehmen, Polj.; - 2) ichie? len, Z. prekatnik, m. prekatniki, eine Art Infusorien (polythalamia), Erj. (Z.). prekavanje, n. 1) bas Umschmieden; — 2) bas Umpragen (prim. prekavati 2);-3) ber Reubeichlag (ber Pferbes), Levst. (Podk.). prekavati, am, vb. impf. ad prekovati; 1) umichmieben, Jan. (H.); - 2) umpragen, Jan. (H.); — 3) (Pferde) neu beschlagen, Levst. (Podk.). prekavsati, am, vb. pf. = prekljuvati, burchpiden, Cig. prekavsniti, kavsnem, vb. pf. mit einmaligem Biden burchlochern, burchbiden, Cig.

2. prekápati, kâpam, pljem, vb. pf. 1) burdje tropfen, burdjidern, Cig., Jan.; — 2) tropfend burdjidern: voda kamen prekaplje,

Z., C.; - 3) überträufeln, Jarn.; - be-

prekazati, žem, vb. pf. vorweisen: p. komu kaj, Svet. (Rok.).

prekazek, zka, m. bas hindernis, C.

prekaziti, im, vb. pf. 1) verpfufchen, Z.; verhindern, C.; - 2) p. kaj, einen Fehler begehen, C.

prékec, kca, m.1) ein quer geftreiftes Thier, Mur., Cig.; - 2) ber Schielende, M.

prekesan, snà, adj. ju [pāt; prekesno je, es ist zu spät; — zu saumig. prekesnévati, am, vb. imps. = zakesnevati,

zurudbleiben (v. der Uhr): ura prekesneva,

prekidac, m. ber Unterbrecher: p. elektriche struje (Rheotom), h. t.-Cig. (T.).

prekidálo, n. = prekidač, Sen. (Fiz.).

prekidati, kidam, I. vb. pf. 1) burchichaufeln: sneg p., einen Beg burch ben Schnee burch. schaufeln, Cig.; — 2) hinüberwerfen, hinüberschaufeln: gnoj p.; - umschaufeln, über-Schaufeln; — II. vb. impf. ad prekiniti, unter-brechen, C.

prekidávati, am, vb. impf. ad prekidati I., Jan. (H.).

prekihati, kiham, šem, vb. pf. eine bestimmte Beit hindurch niesen: ves dan p., Cig.

prekimati, mam, mljem, vb. pf. eine gewiffe Beit hindurch nicken.

prekiniti, kinem, vb. pf. 1) unterbrechen, Jan., Cig.(T.), C., Erj. (Som.); zidp., Levst.(Cest.); besedo p., Vrt.; prekinjena vožnja, DZ.; -2) fturgen, C.; - abbringen, aufheben, C. prekipeti, im, vb. pf. überichaumen, übergeben,

übersprubeln.

prekipévati, am, vb. impf. ad prekipeti, Z. prekipniti, kipnem, vb. pf. = prevec kipniti (o testu), jvzh.St.; sich vergahren, Kor.-Cig. prekipováti, ûjem, vb. impf. ad prekipeti, == prekipevati, Zora.

prekîs, m. das Hyperoryd, Cig. (T.), C.; — rus. prekisati, kîsam, šem, vb. pf. 1) burchjauern; kruh p., Cig., Jan.; p. se, durchsäuert werden, Cig.; - 2) neuerdings fauern, auffauern, Cig.; 3) übermäßig fauern, überfauern, Cig.

prekislina, f. manganova p., bie Ubermanganfaure, Jan. (H.).

prekisováti, ûjem, vb. impf. ad prekisati. prêkla, f. die Stange; s preklo orehe otepati, BlKr.; - ein Stud Banbholz (für Reife), Cig.; - ber Fisolensteden, Nov., Gor.; - die Querstange am Strohdach, an welche bas Stroh gebunden wird, Let. (M.), BlKr.; trte so še za silo držale gabrove prekle ob strešnicah, LjZv.; die Querlatte, Cig., Jan.; die Leitersproffe, jvzhSt.

preklad, klada, m. bas Uberlegen, die Uber-

ladung, DZ.

preklad, f. 1) ber Querbalten, Jan.; pl. prékladi, die Tennbede, Kor .- Jarn., Mur.; raz prekladi je padel, Jarn. - Kres III. 474.; - 2) das Spatium (der Buchdrucker), Jan.

preklada, f. 1) bas Überlegen: preklade imeti = dolgove z dolgovi poravnavati, Polj.; - 2) bas Darübergelegte, bie Überlage, Cig.,

Jan.; das Uberholz, Dol.; das Tragband (bei

ben Bimmerleuten), V .- Cig.; die Dachftublfette, Cig.; - bie Oberschwelle, V., Pot.-Cig.; das Baujoch im Bergbau, Cig.

prekladáč, m. ber überlaber.

prekladanje, n. = prelaganje, bas Umlaben. das Uberladen.

prekladati, am. vb. impf. 1) anders legen, umlegen; — überladen: z voza na voz p.; — verschieben, C.; — 2) knjigo s papirjem p., ein Buch mit Bapier burchichießen, Jan. prekladavec, vca, m. ber Uberlader.

prekladek, dka, m. ber Durchschufs im Buche,

Jan. (H.).

prekladnik, m. ber Schufsbaum (über bem Schacht im Bergbau), Cig.

preklama, f. = bebec, ber Tölpel, C. preklamáti, âm, vb. pf. übertölpeln, Cig.

preklanjati, am, vb. impf. ad prekloniti. preklapati, pam, vb. impf. beplaubern, Erj. (Izb. sp.).

prêklast, adj. prekli podoben, stangenartig, stedenartig.

preklásti, kládem, vb. pf. 1) umloben, Jan. (H.); - 2) überfüttern, Z.; (prim. klasti). prêklati, am, vb. impf. 1) = s preklo klatiti, abflopfen: orehe p., Cig.; - p. se, zanten, ftreiten, Nov.; — 2) mit Querstangen (Querlatten) versehen: streho p., Lašče-Levst. (M.); latten, Cig.

preklati, koljem, vb. pf. 1) burchspalten; deblo p.; p. komu glavo; p. se, sich spatten; palica se je preklala na dvoje; — 2) überstechen (im Kartenspiel), C.; — 3) p. se, sich durchbeißen (fig.), Cig.; — 4) = zaklati bolno živinče, da se reši meso, Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.); (pogl. priklati).

preklátiti se, im se, vb. pf. sich als Landftreicher durchbringen, durchftreichen, Cig.

preklecati, im, vb. pf. 1) burch Anien burchlöchern: hlače p., Cig.; - p. se, sich wund fnien; - 2) fniend zubringen; vso mašo, tri ure p.

preklékati, am, vb. impf. ad preklekniti, Z. preklekniti, nem, vb. pf. ben Blat bes Rniens anbern, Z.

preklêman, adj. poblažena beseda nam. proklet (preklet), Z.

prekleniti, klenem, vb. pf. anders feffeln ober anletten, Z.; vole p., t. j. jih drugače vkleniti, *jvzhŠt.*

preklenski, adj. = preklet, verflucht, fluch. würbig, Z.; preklensko delo, C.; - prim. peklenski.

1. preklépati, klépam, pljem, vb. impf. ad prekleniti; vole p., jvzhSt.

2. preklépati, klépljem (preklepati, âm), vb. pf. 1) durchpochen, Cig.; — po vrhu p., überklopfen, Cig.; — burchdengeln, Z.; — 2) von neuem flopfen, umtlopfen, Cig.; - von neuem dengeln; koso p.

preklepetáti, etâm, éčem, vb. pf. durchplap. pern: ves dan p., Cig.

preklepováti, ûjem, vb. impf. ad 2. prekle-

preklêstek, stka, m. = oklestek; kaka celost je preklestek? Levst. (Zb. sp.).

prekléstiti, im, vb. pf. 1) durch Abasten puten: p. drevesa; — 2) pot si p., durch Abhauen ber Aste sich einen Weg bahnen, Jan.(H.); — 3) durchsuchteln, durchprügeln: p. koga, Cig.

prekletba, & die Berfluchung, ber Fluch, Jan., Krelj-M.

prekletec, tca, m. der Berfluchte, der Berdammte, Z., ogr.-C., Jan. (Slovn.).

prekletev, tve, f. die Berfluchung, Skrinj .-

Valj.(Rad).

prekleti, koinem, vb. pf. verssuchen, durchsluchen; preklet bodi! prekleta reč! — in den Kirchenbann thun, Cig., Jan.; (prekolneni ljudje, LjZv.).

preklétje, n. die Berfluchung, der Fluch; — der Bannfluch, Cig.; v cerkvenem prekletju diti, excommuniciert sein, Burg.

prekletnica, f. die Berfluchte, Cig. prekletnik, m. der Berfluchte, Cig.

preklêtstvo, n. der Fluch, Mur., Cig., Jan., nk.; očetovo p., Cig.; — der Bannfluch, das Anathem, Cig., C.; tudi: prekletstvo, Valj. (Rad).

preklętva, f. = prekletev, Trub., Dalm.,

preklêtvo, n. = prekletev, Jsvkr.

preklie, klica, m. 1) ber Biberruf, die Ungültigleitserflärung, Cig., Jan., M., nk.; velja do preklica, nk.; — 2) die Berlautbarung, jvzh St.; — 3) der Bannfluch, Cig.; v p. dejati, in den Bann thun, Z.

preklica, f. dem. prekla: eine fleine Stange; die Fisolenstange, Polj.; — die Querstange am Strohdach: V strebi so lepe preklice, V

hiši so lepe deklice, Npes.-K.

preklîcanec, nca, m. 1) ber Bermiesene, ber Geächtete, C.; ločen preklicancu enako je od vse človeške druščine, Ravn.; — 2) ber Berrusene, ber Berüchtigte, Mur.

preklicanje, n. 1) bie Wiberrufung; — 2) bie Üchtung, Anathemisierung, der Bann, Cig.; — 3) — oklicanje, die Berlautbarung, jvzhSt.

preklîcanka, f. 1) bie Berwiesene, die Geächtete, C.; — 2) die Berrusene, Z.

preklicati, klīčem, vb. pf. 1) burchrufen: p. kaj po vsej hiši, Cig.; nočne ure p., außerufen, Mur.; — verlautbaren, Hal.-C., jvzh. St.; — p. koga, jemanden unter Euratel sepen, Svet. (Rok.); — ächten, Cig.; in den Bannthun, Cig.; — preklican, verdammt, verwünscht: preklicana igra! Cig.; — verrusen: hudo preklicana ženska, Svet. (Rok.); — 2) widerrusen; p. povelje, Cig.; p. postavo (ausseben), Cig., DZ.; p. denar, eine Münze (eine Geldsorte) abrusen, verrusen, Cig., C.; — verbieten, untersagen, Cig.

preklicavati, am, vb. impf. = preklicevati. preklicen, cna, adj. 1) Biberrufs: preklicno pismo, das Biberrufsichreiben, DZ.; — 2) Bann: preklicno pismo, der Bannbrief, Cig.;

- 3) wiberruflich. DZ.

prekliceváten, Ina, adj. Wiberrufő: preklicevátna listina, DZkr.

prekliceváti, ûjem, vb. impf. ad preklicati. prekliniti, klînim, vb. pf. mit Sprießen und Spreißen berjehen, bespielen: panj p., Cig.; bedenj prekliniti z oblimi klini, Levst. (Beč.). preklinjáč, m. ber Flucher, LjZv.

preklinjanje, n. das Bersluchen; — das Fluchen. preklinjati, am, vb. impf. ad prekleti; verssluchen; p. koga; Boga p., Gotteklästerungen

aussprechen, Cig.; — fluchen; grdo p. preklinjavati, am, vb. impf. — preklinjati, ogr.- Valj. (Rad).

preklinjavec, vca, m. ber Flucher.

preklinjavka, f. die Flucherin.

preklinjavski, adj. fludermaßig; lästerlich, Cig.
preklinjeváti, fijem, vb. impf. = preklinjati,
Mur., Cig., Jan.

preklinjevavec, vca, m. = preklinjavec, Mur., Cig., Jan., Škrinj., Ravn.-Valj. (Rad).

prekliti, klijem, vb. pf. burchiprießen, burchteimen, Cig., C.

prekljûkati, am, vb. pf. 1) burchpochen; — 2) = goljufati, Vrt.

prekljúniti, kljûnem, vb. pf. mit einem Schnabelschlag durchhaden, durchpiden, auspiden, Cig. prekljuváti, kljúvam, kljújem, vb. pf. mit dem Schnabel durchpiden; p orehovo lupino.

preklon, klona, m. 1) ber Bug, Jan.(H.); — 2) die Beripetie, Cig.(T.).

prekloniti, klonim, vb. pf. beugen, umbiegen, C., Nov.; — neigen, Jan.; — umstimmen, Cig. (T.).

preklop, klopa, m. die Überblattung (arch.), h. t.-Cig. (T.).

preklorec, rca, m. das Hyperchlorid, DZ. preklovína, f. das Afthols: suha p., Vrt. prêklovje, n. coll. = prekle, Cig.; das Band-

preklovje, n. coll. = prekle, Cig.; ous xounoholz, Cig.; mlado p. za kole, Vrt. prêklovnik, m. = sveder za prekle, Gor.

prekmālu, adv. zu balb, allzubalb.

prekmorec, rca, m. ber Bewohner einer überfeeischen Gegenb, Jan. (H.).

prekmôrje, n. das überseeische Land, Jan. (H.). prekmôrski, adj. überseeisch, Mur., Cig., Jan., nk.; prekmorska pošta, die Übersandspost, Cig.

prêko, adv. = prek, V.-Cig., C., nk. prekobába, f. = prababa, M., C.

prekobacáti, âm, I. vb. pf. auf allen vieren übersteigen; — II. prekobácati se, vb. impf. ad prekobacniti se, Cig.

prekobaceváti se, ûjem se, vb. impf. ad prekobacniti se, Kr.

prekobácniti se, bâcnem se, vb. pf. einen Burzelbaum machen, Cig., Kr.

prekobáliti, alim, vb. pf. 1) (die Füße aussipreizend einen erhöhten Gegenstand) übersichreiten, Jan., C.; p. plot, ranto, Dol.; p. naglo nametane żaganice, Jurč.; — 2) p. se — prekopicniti se, Dol.

prekobíliti, îlim, vb. pf. = prekobaliti: p. (= prehoditi) in poskusiti toliko sveta, Levst. (Zb. sp.).

prekoded, déda, m. = praded, Z.

prekodráti, âm, vb. pf. 1) burchfräuseln: lase p., Cig.; - 2) von neuem frauseln, Cig. prekodričáti, âm, vb. pf. = prekodrati, Cig. prekogleden, dna, adj. icheelfüchtig: prekogledno - malo vredno, Glas.

prekogorje, n. die Quergebirgefette, Cig. (T.). prekogorski, adj. transmontan, Jan. (H.). prekojutri, adv. über brei Tage, BlKr.-LjZv. (IV. 747.).

prekojūtrnji, adj. kar bo prekojutri, BlKr.-LiZv.

prekokletu, adv. über brei Jahre, (-kleti) Bl-Kr.-LjZv.

prekokotáti, otâm, ocem, vb. pf. (eine gewiffe Beit) burchgadern, Cig.

prekol, kola, m. 1) ber Spaltschnitt. Jan.; bie Querspalte, Cig.; - 2) ber Stich (im Rartenipiel), C.; - 3) prékol, bas Holzicheit, C. prekolani, adv. bor brei Jahren, BlKr.-LjZv. prekolânjski, adj. = kar je bilo prekolani, Bl-Kr.-LjZv.

prekolebati, am, vb. pf. 1) erichüttern, C.; -2) = prevaliti, übermalzen, Z.; - prim. kolebati.

prekolehati, am, vb. pf. muhfam über eimas hintommen: p. plot, C.

prekoliti, kolim, vb. pf. 1) burch einen Raum hin eine Reihe von Steden o. Pfählen führen, auspfählen, Cig.; - 2) von neuem (anders) pfählen: vinograd p.; (prekoliti) jvzh St.

prekolkávati, am, vb. impf. überftempeln, Jan.

prekolkováti, ûjem, vb. pf. überstempeln, Jan.; — prim. kolkovati.

prekolúcniti, úcnem, vb. pf. = prekopicniti,

prękoma, adv. quer, Cig., C.

prekomarati, am, vb. pf. die Beine hoch bebend überschreiten: nasipe p., Bes.

prekomatáti se, am se, vb. pf. sich mühsam burchhelfen, sich burchhalftern, Cig.

prekomeren, rna, adj. über bas Dag hinaus gehend, überzählig: p. verz, Cig.(T.); übermäßig, überschwenglich, Jan., nk. prekomernost, f. die Überschwenglichkeit, Jan.

prekomôrec, rca, m. = prekmorec, Mur. prekomôrski, adj. = prekmorski, Mur., nk. prekonjati, am, vb. pf. vollenden, Ist. (Nov.)-C.; - p. leto, bas Jahr überleben, Cig.

1. prekop, kopa, m. 1) bie Durchgrabung, ber Durchstich, Cig.; — ber Canal, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst (Močv), DZ.; odtočni p., ber Ableitungscanal, Levst. (Močv.); prekope delati, Graben ziehen (g. B. auf bem Felbe), Gor.; canalifieren, Cig. (T.); - unterirbifcher Bang, Cig.; die Sappe, Die Mine, ber Laufgraben, Jan.; ber Querichlag (mont.), V .-Cig., Cig. (T.); - 2) die Ubertragung einer Leiche aus einem Grabe in ein anderes, Pres.; naših kosti p., Levst. (Zb. sp.).

2. prekop, kopa, m. = prekopnja, Levst. (Lj-

1. prékopa, f. ber Abzugsgraben, ber Biefengraben, Cig., Gor.; - bie Grabenleitung (3. B. bei einer Mühle), Gor.; - skakalna p., ber Sprunggraben, Telov.

2. prekopa, f. 1) bas Schmelgen bes Schnees, Mik., Kr.-Valj.(Rad); — 2) ber Ort, wo ber Schnee weggeschmolzen ift, M.

1. prekópati, kópljem, -páti, pâm, vb. pf. 1) durchgraben; p. jez, Cig.; p. pot, ogenj, den Beg, bas Feuer abgraben, Cig.; - canalifieren, Jan.(H.); - zemljo p., die Erbe aufhaden, loder machen; ves vrt so prekopali, pa zaklada niso našli, jvzh.Št.; – durchohren: z žreblji p., Skal. - Let.; — 2) von neuem graben, umgraben; p. potoku strugo; p. vinograd (o drugi kopi); - p. mrliča, ben Tobten anderswohin begraben.

2. prekopati, pam, pljem, vb. pf. burchbaben.

prekopávati, am, vb. impf. = prekopovati. prekopek, pka, m. der Biefengraben, C. prekopen, pna, adj. ichneelos, Mik.; prekopno polje, prekopni kraji, Levst. (Zb. sp.); pre-kôpno = prekopnja, Levst. (LjZv.).

prekopicati, am, vb. impf. ad prekopicniti,

prekopicávati, am, vb. impf. = prekopicevati; burgeln machen, über ben Saufen werfen, umwerfen, C.; - p. se, Burgelbaume machen, C.

prekopiceváti, ûjem, vb. impf. ad preko-

picniti.

prekopieniti, icnem, vb. pf. topfüber fturgen, über ben Haufen werfen; - p. se, fich über-fturgen; umtippen, Cig. (T.); einen Burgelbaum machen, C.

prekopîčkati, am, vb. pf. = prekopicniti, C. prekopîčki, adv. fopfüber, C.

1. prekopina, f. ber Abflufsgraben, C. 2. prekôpina, f., M., pogl. prekopnja.

prekopitati, am, vb. impf. = prekopicevati; topfüber fturgen, C.; - p. se, Burgelbaume ichlagen: p. se po polju, SIN.

prekopititi, îtim, vb. pf. = prekopicniti, Goriška ok.-Erj. (Torb.).

prekopneti, im, vb. pf. 1) burchthauen, auf-thauen (vom Schnee), Cig., Jan., M.; Prekopnel je sneg, Levst. (Zb. sp.); - 2) vom Schnee befreit werden: Da bi skoraj vigred b'la, Da bi hribci prekopneli! Npes. - Kres. prekopnévati, am, vb. impf. ad prekopneti, Jan.

prekopnja, f. bie Stelle, wo ber Schnee auf. gethaut ift, eine ichneeloje Flache, Jan., C., Levst.(LjZv.), Tolm.; opazil je posebne gobe na prekopnjah mahoma po snegu, LjZv.

prekopnjast, adj. stellenweise burchthaut: prekopnjaste gore, Z.

prekopováti, ûjem, vb. impf. ad 1. prekopati. prekoprnéti, im, vb. pf. burchichmachten: več let p., Cig.

prekor, kora, m. der Wortstreit, der Disput,

prekoracáti, am, vb. pf. durchwatscheln, überichlenbern, Cig.

prekoráčen, čna, adj. überichreitbar, Jan. (H.).

prekoráčiti, ačim, vb. pf. über etwas treten, überschreiten, Mur., Cig., Jan., nk.; mejo p., nk.; - burchichreiten, Cig., Jan., nk. prekorákati, akam, vb. pf. = prekoračiti,

Jan., M.

prekoramnik, m. = pretamnica 2), ber hofenträger, Jan. (H.).

prekorečen, čna, adj. im Biberspruch stehenb. widersprechend, Cig. (T.), DZ.; — po stsl.

prekoreden, dna, adj. außerorbentlich, ungewöhnlich, ogr.-C.; — ordnungswidrig, vzh.St.; boshaft, Z.; ungezogen, frech, Mur.

prekoristen, stna, adj. ju nüglich; - überaus nüblic.

prékosen, sna, adj. ber gerne wigig, ftichelnb abtrumpft, vzh.St.

1. prekositi, im, vb. pf. 1) burchmähen, in ber Mitte hie und da ausmähen: njivo p., Cig.; – p. komu pot, jemandem ben Weg abschneiben, verrennen, Cig., C.; - p. komu, jemanbem zuvorkommen, jemanben meistern, C.; — 2) beim Mahen zu weit (über bie Grenze) geben, Z., Notr., Dol.; - 3) im Mahen zuvorfommen: p. koga, Cig.

2. prekositi, im, vb. pf. übertreffen, überflügeln, Cig., Jan., C., nk., Kr.; p. koga v čem; p. koga (a. komu), jemanben scherzweise ab-

trumpfen, C.

prekositriti,îtrim,vb.pf.mitBinn überziehen, Cig. prekosloven, vna, adj. miberiprechend, contrabictorifd, Cig. (T.); prekoslovno protiven, contrar entgegengesett, Cig. (T.);

prekosloviti, slovim, vb. impf. wiberfprechen, Cig.(T.), DZ.; — stsl.

prekoslovje, n. ber Biderspruch, Cig. (T.); p. v pridatku, contradictio in adjecto, Cig. (T.); – hs.

prékosnica, f. bas Scherzwort, bas Stichelwort, mit dem man jemandem entgegnet, ihn abtrumpft, C., vzh.St.; na prekosnice biti, gerne wißig, ftichelnb abtrumpfen, C.

prekosnoči, adv. vor brei Tagen abende, Bl-Kr.-LjZv.

prekosnočkanji, adj. kar je bilo prekosnoči, BlKr.-LjZv.

prekosôłnčen, čna, adj. = preksolnčen, fonnseitig: bogastvo je začelo kopneti, kakor vzpomladni prekosolnčni sneg, Vrt.

prékost, f. bie Bibermartigfeit.

prekos, m. Name eines geftreiften mannlichen Thieres (bef. Schweines), kajk .- Valj. (Rad). prekosa, f. Rame eines geftreiften weiblichen Thieres (bef. Schweines), C.. Mik.

prekošát, šáta, adj. zu bauschig; — (fig.) hoch-

trabend, Cig. (T.). prekotáti, am, vb. pf. malzend an einen anbern

Ort bringen, übermalzen, Mur. prekoten, tna, adj. übered gehend, Cig.; biagonal, Cig.(T.); — polj.

prekotiti, im, vb. pf. umftogen, Jan.; p. se,

umschlagen, Jan.

prekotnica, f. bie Diagonale, Cig. (T.), Cel. (Geom.); dolga p., die Matrobiagonale, kosa (poševna) p., die Rlinodiagonale, Cig. (T.); - prim. prekoten.

prekótniti, kotnem, vb. pf. ummalzen, Mur., Mik.; überwälzen, überrollen, C.

prekotováti, ûjem, vb. impf. ad prekotati, prekotniti, Z.

prekov, kova, m. bas Umschmieden, Z.; bie Umprägung (3. B. bes Gelbes), Z.

prekováti, kújem, vb. pf. 1) durchschmieden, burchhammern, Cig., Jan.; - 2) mit Schmieben, hammern zubringen: cele dni p., Cig.; -- 3) anders schmieben, umschmieben; sekiro p. v motiko; - umpragen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — anders, von neuem beschlagen; p. konja.

prékovčan, m. ber Bewohner ber Gegend jenfeite eines Fluffes, C.

prekovčeranji, adj. = kar je bilo prekovčeranjim, porvorgestrig, BlKr.-LjZv.

prekovčeranjim, adv. vorvorgestern, BlKr.-LjZv.

prékovski, adj. jenseits eines Flusses gelegen, C.; - prim. prek.

prekožiti se, im se, vb. pf. sich hauten (von Seibenwürmern), C.

prêkpot, m. quer burch den Wald gehauener Beg, der Querweg, V.-Cig.

prekrajati, am, vb. impf. ad prekrojiti, Jan. (H.).

prekraljevati, ujem, vb. pf. eine gemiffe Beit hindurch Ronig sein: deset let p., Cig.

prekramljáti, am, vb. pf. plaudernd zubringen: marsikatero uro p., Ravn.-Mik.

prekramnica, f. = bisaga, ber Zwerchfad, Jan. (H.).prekrásen, sna, adj. zu herrlich; - überaus

herrlich, prachtvoll, munbericon, Jan., nk. prekrásti, krádem, vb. pf. 1) (etwas Gestoblenes) wieder stehlen, C.; - 2) p. se, sich durchstehlen, sich durchschleichen, Cig.

prekrátek, tka, adj. zu furz, allzufurz. prekrátiti, im, vb. pf. 1) verfürzen, Č., Z.;—

p. razmisljevanje, unterbrechen, nk.; - 2) verhindern, C.; paralpfieren, Cig.; - verweigern, vorenthalten, entziehen: p. komu miloščino, ogr.-C.

prekfeiti, im, vb. pf. burchroben, Z.; - pot p. skozi gozd, einen Weg burch ben Wald bahnen, Cig.

prekrečiti se, im se, vb. pf. die Quergratiche machen: od tal prekrečivši se skočiti, Telov. prekrehati, am, vb. pf. durchfeuchen, huftelnd burchleben: zimo p., Cig.

prekrehniti, krehnem, vb. pf. mit Beraufch entzweihrechen, Jan.; oreh p., Cig.

prekreka, f. Die Quergratiche, Telov. 1. prekréniti, krénem, vb. pf. in eine andere Richtung bringen, verschwenken, Cig.; p. komu glavo, jemandem den Ropf berruden, Cig.; überschwenken, Cig.; überlenken, Z.; p. se, eine andere Wendung nehmen: na bolise se p., vse se bo prekrenilo, BlKr. - Mik.; - ne p. se = ne premekniti se, Svet.(Rok.). 2. prekreniti, nem, vb. pf. andere beichließen,

Rib.-M.; — stare postave p., Cv. prekrésati, kréšem (tudi: -sáti, sâm), vb. pf. abprügeln. Dol.; vidva ga prekresajta! Jurč.

Digitized by GOOGLE

prekret, kreta, m. ber Umidmung, die Rrifis, Cig. (T.); der Bendepunkt, die Ratastrophe, Cig. (T.).

prekrétati, am, vb. impf. ad 1. prekreniti, Cig. prekrevkati, am, vb. pf. burchjammern, C. prekrevljati, am, vb. pf. hintend burchichreiten, durchhinken, Cig.

prekrevsáti, am. vb. pf. durchtrampeln, Cig.; – 😑 s krevsanjem predrgniti škornje, Z. prekîha, f. die Übertretung: p. božje zapovedi,

prekfhniti, kfhnem, vb. pf. (einen fproben Gegenstand) entzweibrechen; suho vejo p.; nado p., bie hoffnung fniden, SIN .- C.; samoglasnik p. (fchwächen), Vest.

prekricati, im, vb. pf. 1) mit Schreien binbringen: celo uro p.; - 2) überschreien; p. koga; - 3) p. se, sich überschreien, Z.

prekristjanski, adj. allerdriftlichfter, Cig. prekristováti, ûjem, vb. impf. fortwährend ben Ramen "Kristus" aussprechen, viel lamen -

tieren, C. prekriti, krijem, vb. pf. 1) überbeden; p. kaj s čim; jamo z listjem p., Cig.; überhangen, verhüllen, Cig., Jan.; - verbeden, verbergen, Cig.; resnico p., Cig. (T.); - 2) neu beden, umbeden: streho p.

prekrivalo, n. ber überhang, Cig.

prekrivanje, n. 1) bas Uberbeden; bas Berbeden; - 2) bas Reubeden (eines Daches). prekrivati, am, vb. impf. ad prekriti.

prekriviti, im, vb. pf. falich barftellen, verfälschen, Guts .- Cig.

prekrivljanje, n. die Gautelei: tako igro in p. na stran stavi, Krelj.

prekrižanje, n. 1) bie Durchfreugung; p. računa, namenov; - 2) bie Befreugung.

prekrižati, am, vb. pf. 1) freugweise burchstreichen; racun, spis komu p.; - 2) bas Beichen bes Rreuzes über jemanben (etwas) machen; p. koga (kaj); mati je otroka prekrizala; p. sc, bas Rrengzeichen machen, fich betreuzigen; otrok se še ne zna p.; - 3) freuzweise legen: roke, noge p.; prekrižane roke, Zora; prekrižano hodišče, ber Rreuzgang, Jan.

prekrižávati, am, vb. impf. = prekriževati. prekrîžba, f. bie freuzweise Durchstreichung (3. B. einer Schrift), Cig.

prekrižek, žka, m. ber freugweise gemachte Durchstrich, Jan.

prekriževanje, n. 1) die Durchkreuzung; -2) die Befreugung.

prekriževáti, ûjem, vb. impf. ad prekrižati. prekrižiti, im, vb. pf. = prekrižati: kruh z nožem p., kajk.-Valj.(Vest.); -p. se = prekrižati se, M.

prekrižje, n. ber Kreuzungspuntt, h. t. - Cig.

1. prekfmiti, im, vb. pf. 1) burch Guttern erhalten, durchfüttern; skozi zimo p.; — 2) zu viel füttern, überfüttern.

2. prekimiti, im, vb. pf. durchfteuern, Jan. prekroj, kroja, m. ber Querschnitt, Cig.; ber Spalt: v p. cepiti = v precep cepiti, Jarn. (Sadj.); ber Durchschnitt, Jan., DZ.; - bas Brofil, Nov., Levst. (Cest.).

prekrojeváti, ûjem, vb. impf. ad prekrojiti, Jan. prekrojiti, im, vb. pf. 1) durchipalten, Notr.; durchichneiben, Jan., C.; (nach ber Spaltflache) durchreißen, C.; - 2) anders que schneiden, nk.

prekrokati, kam, čem, vb. pf. 1) mit Befrachze einen Raum burchdringen, Cig.; - 2) einc gewisse Beit hindurch frachzen; - 3) = užugati s krokanjem: übertrachzen, Cig.

prekrôto, adv. = prezelo, prejako, prehudo,

allzu, überaus, ogr.-C. prekrotovíčiti, ičim, vb. pf. Blutstriemen beibringen, burchbleuen: p. koga črez glavo in črez hrbet, Jurč.

prekrov, króva, m. bie Aberbede, Cig.; das Leichentuch, C.

prekroževáti, ûjem, vb. impf. ad prekrožiti, Jan.

prekrožiti, im, vb. pf. durchfreisen, Cig., Jan. prekrpati, pam, pljem, vb. pf. 1) überall (an allen zerriffenen Stellen) fliden; vso obleko p.; - 2) anders flicen.

prekast, m. die Umtaufe, die Biebertaufe, Cig. prekfstiti, im, vb. pf. umtaufen, wiedertaufen; — mit neuem Ramen benennen, den Namen jemandes ändern; p. se, seinen Namen ändern; Konstantin se je prekrstil v Cirila, Zora; — p. se, seine (politische, nationale) Gesin-

nung anbern, nk. prekrstnica, f. die Biebertauferin, Jan.(H.). prekrstnik, m. ber Biebertaufer, Cig., Jan. prokršaj, m. bas Bergehen, SIN.

prekršávati, am, vb. impf. übertreten: p. zakon. Kres.

prekrščanski, adj. allerdriftlichfter, Cig. prekfecenec, nca, m. ber Biebergetaufte, ber Biebertäufer, der Anabaptist, Jan., Cig.(T.). prekŕščenje, n. die Biedertaufe, C.

prekrščevanje, n. das Umtaufen, die Biebertaufe.

prekrščeváti, ûjem, vb. impf. ad prekrstiti, Cig., Jan., nk.

prekrščevavec, vca, m. ber Biebertaufenbe, ber Biebertäufer, Cig.

prekîšek, ška, m. bie Übertretung: p. zakona, Levst.(Nauk); lovni p., ber Jagbfrevel, Jan. (H.); ber Kehler: paziti se večjih prekrškov v blagoglasju, Zv.

prekršeník, m. der Ubertreter: p. tvoje pravde, ogr.-Let.

prekrienje, n. bie Übertretung, kajk. - Valj. (Rad).

prekfšiti, kršim, vb. pf. übertreten: zapoved, zakon p., Cig., M., C., DZ., Levst. (Nauk),

prekrtáčiti, ačim, vb. pf. burchburften; burchframpeln: volno p., Cig.

prekruliti, im, vb. pf. durchgrungen: ves dan p., Cig.

prekrusiti, krusim, vb. pf. burch eine gewiffe Beit hindurch mit Brot versehen, erhalten, ernähren, Cig., vzh.St.-C.; p. se, sich erhalten, fich ernahren, vzh.St.-C.

prekruto, adv. C., pogl. prekroto. prekrvat, áta, adj. zu vollblütig, Mur. prekrvnat, ata, adj. zu vollblütig, Z. preksolnden, ena, adj. ber Sonne ausgesett, besonnt, sonnig: p. kraj, Cig. preksolneje, n. bie Sonnenfeite, Kras-Cig. (T.); ein besonnter Ort, Cig. prékšen, adj. muthwillig, C. prékšenost, f. die Ausgelaffenheit, ber Muthwille, die Frechheit, Cig., C., ogr.-Mik. preksenovati, üjem, vb. impf. Muthwillen treiben, C.; o kom, o čem p., C.; od koga p.: od mene prekšenujo, ogr.-Valj. (Rad). prékšiti, im, vb. impf. muthwillig machen: otroka p. (z. B. burch Bergartelung), ogr.-C. prekuc, kúca, m. ber Burgelbaum, Cig.; ber Umftur, Mur., Cig.; p. se bliža drevesu, ki se mu že sekira pomirja, Ravn.; - (fig.) p. vina, der Umschlag des Weines, Cig.; p. bolezni, die Prisis, Cig.; die Umwalzung, ber Umichwung, Cig., C.; razdvo-jenje med dezelaki in prekuci, Skrinj.; ber Abgrund, C.; prekuci ali brezni, obdan od prekucev na vseh straneh, Jap.(Prid.). prekucevanje, n. das Umftürzen: -Burzeln, das Umschlagen. prekuceváti, ûjem, vb. impf. ad prekucniti; umstürzen; mize p., C.; - p. se, burzeln: Burgelbaume ichlagen, umichlagen. prekucija, f. ber Umsturz, die Umwälzung; die Revolution, Cig., Jan., C., nk. prekucijski, adj. revolutionar, Cig., Jan. prekucijaj, m. ber Burgelbaum, Jan.; - ber Umsturz, ber Sturz, Jan. prekûcnež, m. = prekucnik 1), Jan. prekûcnik, m. 1) ber Revolutionar, Raic (Slovn.); — 2) = prekuc, der Burzelbaum, prekúcniti, kûcnem, vb. pf. umfturgen; sod p.; - fturgen (fig.); vlado p., Cig.; se, fich überfturgen, überschlagen, burgeln: p. se z voza; einen Burgelbaum machen; (fig.) p. se, sich verändern, umschlagen, Cig.; veter se prekucne (legt um), Cig.; vino se je prekucnilo, ber Bein ift umgeschlagen ober ist in die Essiggährung übergegangen, Cig., M. prekucon, m. = prekucuh, C. prekucúh, m. der Umfturamann, der Revolutionar, C., ZgD. prekûha, f. 1) die Abkochung, ber Absub, C.; – 2) das Berbauen, C.; — 3) Wiedergetochtes. M. prekúhati, kûham, vb. pf. 1) burchtochen, Cig., Jan.; aussieben: prejo, denar p., Cig.; p. se, durchkochen (intr.); pusti, naj se jed dobro prekuha; - p., verbauen, Cig., Jan., nk.; — 2) von neuem tochen, nachtochen; p. jed; — prekuhano žganje, der Doppelstrantwein, Cig.; — 3) zu sehr tochen, übers tochen; prekuhano meso. prekuhávati, am, vb. impf. = prekuhovati. prekuhovainica, f. das Gradierhaus in ben Salzwerken, Cig.

prekuhováti, ûjem, vb. impf. ad prekuhati.

prekûp, m. ber Bortauf, Cig., Jan.; -pl. prékupi, Sandelsgeschäfte: moz se udaje v prekupe tačas, ko je treba kmetovati, Jurč. prekupavec, vca, m. ber Händler, Dict. prekupča, f. bie Bare, ogr.-Valj. (Rad). prekupčevanje, n. ber Handel, C. prekupčeváti, ûjem, vb. impf. Bortaufe machen, Z.; taufen und wieber vertaufen, handeln, ogr.-M.; prękupčevati, Jurč. prekupčevavec, vca, m. = kdor prekupčuje, der Sändler, Vrt. prekupčevāvka, f. die Händlerin: stara žena, p. s kuretino, Jurč. prekupčija, f. ber Borfaufshandel, Zora; die polerei, Cig. prekupec, pca, m. ber etwas aus erfter Sanb tauft, um es wieber zu vertaufen, ber Bortäufer; ber Soter, Cig. prekupilo, n. ber Bortauf, C. prekupiti, im, vb. pf. vorlaufen, vorweg taufen, im Raufe zuvortommen: p. komu kaj, Cig.; tudi p. koga, Cig. prekûpnica, f. die Bortauferin, Cig. prekupnik, m. ber Borfaufer, Cig.; biti p., das Bortauferecht haben, DZ prekupovanje, n. bas Bortaufen, Cig. prekupováti, ûjem, vb. impf. Bortaufe machen, vortaufen, Mur., Cig.; - taufen, um es wieder zu verkaufen, handeln, C.; v semnje hodi mešetarit in prekupovat, Jurč.; reči za živež prekupovati in na drobno prodajati = branjariti, hotern, Cig. prekupovavec, vca, m. der Bortaufer, Cig., Jan., nk. prekupovâvka, f. die Bortauferin, Cig., nk.; das Hölerweib, Cig. prekûpstvo, n. die Borfäuferei, Cig.; — der Handel, C. prekuriti, im, vb. pf. 1) durchheizen; durchfeuern: p. peč, Cig.; — 2) überheizen, überfeuern, Cig. prekusiti, kusim, vb. pf. burchfosten, Cig. prekútiti se, im se, vb. pf. = prekucniti, Goris.; - p. se, eine Wendung gum Beffern nehmen: bolezen se mu je prikutila, bie Rrifis ift vorüber, Podkrnci-Erj. (Torb.). prekvantati, am, vb. pf. beschwaten, überliften, prekvásiti, im, vb. pf. 1) (ben Brotteig) burchfäuern, Jan.; — 2) zu sauer machen, ver-säuern, Cig.; — 3) durchplappern: p. ves dan, Cig. prekvîhati, am, vb. pf. hüftelnb, frantelnb qubringen: ves cas p., C. preladjati, am, vb. pf. burchichiffen, Cig. prelaga, f. die Umlabung, C. prelaganje, n. 1) das Umlegen; - bas Berlegen; 2) bas überfegen (aus einer Sprache in eine anbere), nk.; - prim. prelagati. prelagataj, m. = ogleduh, Vrt., Jurč.(Tug.); prelagâtelj, m. ber Uberseper, nk. prelagateljica, f. die Uberseberin, nk. prelagati, am, vb. impf. ad preložiti; 1) anberswohin legen, umlegen; umlaben; drva p.

s potrtega voza na drug voz; — auf eine anbere Beit bestimmen, verlegen, verschieben; – erleichtern: p. komu, C.; — 2) übertragen: od grškega na slovensko pismo p., Vrt.; - übersegen: p. na slovenski jezik, Levst. (Nauk), nk.; - 3) p. knjige s papirjem, Bucher mit Bapier burchichießen, Jan. (H.). prelahek, hka, adj. ju leicht; - überaus leicht. prelajati, jam, jem, vb. pf. burchbellen: vso hišo p., vso noč p., Cig. prelajnati, am, vb. pf. burchleiern; p. ves dan.

prelákomen, mna, adj. zu habsüchtig; überaus habsüchtig.

prelakomnost, f. allzugroße Habsucht, M. prelâmati, am, vb. impf. = prelamljati, Mur.; palice, zapoved p., Mur.; p. božje zapovedi, Trub.

prelâmliati, am, vb. impf. ad prelomiti. prelamljeváti, ûjem, vb. impf. = prelamljati,

prelasáti, am, vb. pf. burchzausen, Cig. prelast, f. C., pogl. prilast.

prelastiti, im, vb. pf. übereignen, beraußern,

prelat, m. višji duhovnik, ber Bralat. prelatstvo, n. ber Bralatenstand, die Bralatur, Cig., Jan.

prélaz, láza, m. 1) bas Hindurchgeben, ber Durchgang, Cig.; ber Durchmarich, C.; = prehod, der Durchgang (astr., math.), (tudi: prolaz [po hs.]); — 2) die Ubersteigung, Cig.; – 3) ber Zaunübergang, ber Zaunsteig; ber Ubergang, der Pajs, Jes.; gorski p., Cig. (T.); - 4) ber Ort bes Durchganges, Cig.; – die Communication, Levst. (Pril.); der Durchlafs (bei Gifenbahnen), Cig.

prelaziti, lazim, vb. pf. 1) burchfriechen; vse kote p., Cig.; — friechend über etwas gelangen: p. kaj; - 2) vergehen: bolezen prelazi, C.

prelaznik, m. ber Schmuggler, LjZv. prelazováti, ûjem, vb. impf. ad prelaziti, Cig. préice, n. dem. prelo, kajk.-Valj.(Rad).

prêtec, tca, m. neka vrsta vešč; prelci, Spinner (bombyces), Erj.(Z.), Cig.(T.).

preleci, letem, vb. pf. 1) sich anders legen, M.; tudi: p. se, Svet (Rok.); - prelegel si je, er hat einen Ausweg gefunden, Svet. (Rok.); ne morem si drugače p., Levst. (Bec.); -2) nachlaffen (o bolezni), C.; preleže mi, preleglo mi je, es wirb mir leichter, es geht mir beffer, C., Z., Svet.(Rok.).

prelèg, léga, m. das Nachtquartier, die Nacht-I,erberge: na p. priti, Z.

prelêga, f. 1) = preleg, C.; - 2) das Nachgeben eines Schmerzes, einer Rrantheit, Die Erleichterung, C.

prelégati, legam, vb. impf. ad preleči; sich andere legen, die Lage oftere andern, M.

prelegljaj, m. bas Rachlaffen eines Schmerzes, einer Rrantheit, die Erleichterung, C .; - ein lichter Zwischenraum (bei einem Geiftes = franten), Cig.

prelégniti, lêgnem, vb. pf. = preleči 2): leichter werben, beffer werben (o bolezni), C.

prelegotiti, im, vb. pf. erleichtern: p. komu kaj, C.

prelék, m. Bog daj lek in prelek! (v zagovoru), Gabrije pod Krasom-Erj. (Torb. Let. 1883, 338).

prelekávati se, am se, vb. impf. sid curieren (-kévati se, Dol.-Mik. V. G. I. 314.).

preiekniti se, leknem se, vb. pf. sich frummen, Z.; preleknjen, gefrümmt, Dol.-Mik. preien, iena, adj. ju irage; - überaus trage. prelenariti, arim, vb. pf. faulengend gubringen, durchlungern, Cig.

prelêp, lépa, adj. zu schön; — überaus schön, wunderschön.

prelepiti, im, vb. pf. 1) überfleben, nk.; -2) anders antleben, umtleben, nk

prelepota, f. außerorbentliche Schonheit, bie Bunderschönheit, Mur., Cig.(T.), Mik. prelepotičiti, icim, vb. pf. mit Schmud überlaben, Jan.(H.).

1. prélest, f = prilast, Fr - C.

2. prélest, f. 1) ber Trug, die Lift, C., Zora; - 2) der Zauber, der Reiz, Cig.(T.), C.; stsl., rus.

prelesti, lezem, vb. pf. 1) burchfriechen; friechend zurudlegen: polž veliko preleze v enem dnevu; - 2) hinüberfriechen: na ono stran p.; - über etwas friechen : polž tudi plot preleze.

prelestiti, im, vb. pf. taufchen, verführen, C., Zora, Jurč.; — stsl.

prelestiv, iva, adj. trügerisch, LjZv.; - prim. 2. prelest.

prelet, leta, m. 1) ber Durchflug, der Durchftrich, ber Strich (g. B. ber Bugvogel), Cig., Jan.; - 2) ber Laufer (in ber Mufit), Cig. prelétati, lêtam, vb. impf. ad preleteti.

preletati se, am se, vb. pf. fich perjahren: preletano je, es ist verjährt, jvih St.

preletavanje, n. 1) bas Durchfliegen; - 2) das Hinundherfliegen; -- 3) der Strich (der Bögel), Jan.

preletávati, am, vb. impf. = preletovati; p. se, hin und her fliegen: vrane so se pre-

letavale pred vozom, Pjk.(Crt.).

preleteti, im, vb. pf. 1) burchfliegen; koliko ptica v 12 urah preleti? - überfliegen; - burcheilen, burchrennen; mesto p., Cig.; - z očmi p., mit ben Augen burchirren, burchfliegen, Cig.; - burchfahren, burchbringen; mraz, groza preleti človeka; (preleteč glas, eine durchbringenbe Stimme, Mik., Vrt., Lasce-Levst. [Rok.]); - 2) eine gewisse Beit hinburch fliegen ober eilen, Cig.; - 3) hinüberfliegen; -- 4) vorüberfliegen, Mur.; - vorübergehen: hudo vreme je preletelo, C., jugh St.; - 5) im Fliegen zuvorkommen, C.; - (pren.) p. koga, jemandem zuvorkommen, C.; beseda včasi pamet preleti, Z.; - p. se v radunu, sich verrechnen, Cig.; -6) brüchig merben: jeklo preleti, t. j. pokne ali postane plenivo, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.). preletévati, am, vb. impf. = preletovati, Jan.

prelétiti, im, vb. pf. ben Sommer gubringen, übersommern, Cig.; - hs.

Digitized by Google

1. preletováti, ûjem, vb. impf. ad preleteti; 1)burchfliegen; burcheilen; - burchfahren, burchdringen; - 2) hin und her fliegen: ptice preletujejo, Vrt.; = p. se: po polju se je preletovala tolpa vran, LjZv.; - 3) vorüberfliegen; vorübergeben: - 4) (im Fliegen) auvortommen.

2. preletováti, ûjem, vb. impf. 1) übersommern, Cig.; - 2) perennierend fein, V.-Cig.

prelevîtev, tvc, f. die Häutung; — die Mestamorphoje (fig.), SIN.

preleviti, im, vb. pf. burch Hautung veranbern:

prelevil si je poprejšnjo kožo in pamet, Jurc.; - p. se, sich hauten; - sich bermanbeln, Z., nk.; zmešnjave so se prelevile poslednjič v punt, Let.

prelévljati (se), am (se), vb. impf. ad preleviti

prelezováti, ûjem, vb. impf. ad prelesti. preležati, im, vb. pf. 1) durch Daraufliegen burchweben, Z.; - 2) liegend zubringen: p. dan za dnevom, Cig.; eine gewisse Beit hinburch liegen: goli poletje preleže v hosti, da se do dobrega posuše, Ravn (Abc.); p. bolezen - ozdraveti ob samem ležanju brez kacega zdravnika in brez leka, v Brkinih-Erj.(Torb.); - 3) p. se, zu lange liegen, Cig.; sich wund liegen, sich blutig aufliegen, Cig., Jan.; - prelezan, bom Liegen wund, wund gelegen, Cig., Jan .; burch langes Liegen verborben, verlegen, abgelegen; preležano blago, sukno.

prelica, f. C., DSv., pogl. pralica. prelicati, am, vb. impf. niti v platnu prelicajo, einzelne Faben in ber Leinwand fteben gu febr hervor, find ungleich bider, C., Z.

prelicba, f. die Umbildung (min.), h. t.-Cig.(T.). preliciti, im, vb. pf. umgestalten: poezijo na smeh p. (travestieren), Cig.

prelijalice, f. pl. = silno in dolgo deževje, Vas Krn-Erj.(Torb.).

prelijati, am, vb. impf. = prelivati, Mur., Cig.,

prelikati, am, vb. pf. neuerbings glätten, übergleißen, Cig.; perilo p., die Bafche überbügeln, übermangen, Cig.

prelisiciti, îcim, vb. pf. überliften, Cig. prelistati, am, vb. pf. burchblattern, nk.; -

prelistováti, ûjem, vb. impf. ad prelistati, nk. prelîspati, am, vb. pf. von neuem pupen, Cig. preliti, lijem, vb. pf. 1) burchgießen; - zemlja je prelita, die Erde ist vom Regen durchnäst, C.; - 2) übergießen; vino iz ene kupice v drugo p.; — p. se, überfließen, überlaufen: mleko se je prelilo, Cig.; — übergehen (o barvah), Cig.; - vergießen; svojo kri p. za domovino; vso kri p., verbluten, Cig.; mnogo solz p.; — 3) von neuem ober in eine andere Form gießen, umgießen; zvonove dati p.; topove v zvonove p.; prelit, ameischmelzig, C.

prelitje, n. 1) das Bergießen, Mur., Cig., Dalm .- Valj. (Rad); - 2) die Umschmelzung,

preliv, liva, m. 1) ber Durchgufs, Cig.; -2) ber Durchlas für Baffer, Jan.(H.); - bie Meerenge, Jan., Cig.(T.), Jes.; - 3) barvni p., das Farbenspiel, Cig.(T.), C. prelivanje, n. 1) das Durchgießen; - 2) das

Übergießen; — bas Bergießen; p. krvi, solz; - 3) das Umgießen; p. zvonov; - p. barv,

bas Farbenspiel, Cig., Jan., Cig.(T.).
prelivati, am, vb. impf. ad preliti; 1) burchgießen, Cig.; - 2) übergießen; vino p. iz ene posode v drugo; p. se, überfließen, Cig.; — vergießen; kri, solze p.; — 3) umgießen; zvonove p.; - barve p., Farben ipielen: demant brušen krasno preliva barve, Erj. (Min.); - barve se prelivajo, die Farben chillern, Jan., Cig. (T.); sukno se preliva, das Tuch fpielt Farben, Notr.

prelivavec, vca, m. ber Bergießer, Cig.

prelivavka, f. bie Bergießerin, C.

preliven, vna, adj. tropfbar fluffig: prelivna reč, Dict.

prelizati, žem, vb. pf. burchleden, Cig.; burchwegen: železo p., Cig.; vrv kamen preliže, C.

prelja, f. 1) bie Spinnerin, Mur., Cig., Jan., Mik., Danj. (Posv. p.), vzhSt.; - 2) die Blaumeije (parus caeruleus), C.

preljub, ljuba, adj. zu lieb; - überaus lieb; preljuba mati! liebite Mutter!

preljubek, bka, adj zu lieblich, nk.; - überaus lieblich, wunderlieblich, Cig., nk.

preljubezen, zni, f. allzugroße ober überaus große Liebe, Zora. preljubozniv, iva, adj. zu liebenswürdig; —

überaus liebensmurbig.

preljubeznivost, f. überaus große Liebensmurdigfeit, Mur.

preljubiti, im, vb. pf. 1) vorziehen, C.; — 2) zu viel lieben : p. kaj, C.

preljubljen, adj. überaus geliebt, vielgeliebt. preljudnat, ata, adj. übervölfert, Jan.

preljudnátost, f. die Übervöllerung, Jan.(H.). 1. prelo, n. 1) bas Spinnen, C.; - = mladih ljudi večerni shodi po zimi v kaki hiši, kjer dekleta predo, Levst. (Nauk); prešernosti ob zimskem prelu, Ausschreitungen in ber Spinnstube, Levst. (Nauk); - 2) das Geipinft, Buče(St.)-C.

2. prélo, n. ber Durchgang, Habd. - Mik.; bas Loch, kajk.-Valj.(Rad); bas Spundloch, C.

prelog, f. plužna p., die Bflugfterze, C. prelog, loga, m. 1) bie Berlegung, bie Bertagung, Cig., Jan., C.; p. razprave, DZ.; — 2) = preloga 2), die Ubersehung (aus einer Sprache in eine anbere), DZ., Navr. (Spom.), Levst. (Zb. sp.); — 3) prélog, das Brachland, Poh.-C.; v p. pustiti, brach liegen lassen, C.; = v prelog dati, LjZv.; - ein aufgelassener Ader, ber Abader, die Lehde, die Beide, Mur., Jan., Valj.(Rad), Danj.-Mik., vzhSt.-C.; -4) das Gerent, Cig., Svet. (Rok.); prelogi, gelichtete Walbstellen, Z.; — 5) = prelaz 3), der Baunsteig, Saleska dol - C.; (tudi: prelong, C.); - 6) bie Stelle, wo zwei Aderbrete in eines zusammenlaufen, vzhSt.

preloga, f. 1) bie Umlegung, DZ.; - bie Dispensation, Cig., C.; - Die Erleichterung, Cig.; samo za prelogo (= auf eine ganz furze Beit) komu kaj posoditi, Svet. (Rok.); (prim. preleči si); - 2) bie Uberfegung (aus einer Sprache in eine andere), DZ., Levst.(LjZv.), nk.

prelom, loma, m. i) bas Durchbrechen, ber Durchbruch, Cig., Jan., M.; — 2) bie Ent-zweibrechung, ber Bruch, Cig., Jan., Cig.(T.); p. sv. hostije, Burg.; — 3) die Ubertretung, bie Berletung, Cig., Jan., M.; Cig.; p. prisege, Cig.; p. zakona, DZ.;-4) die Felsen-Huft, C.

prelomek, mka, m. 1) ber Durchbruch, Jan.; — 2) die Abertretung, Jan., Vod. (Izb. sp.). prelomina, f. die Bruchfläche, h. t.- Cig. (T.). prelomitelj, m. ber Ubertreter, C.

prelomîtev, tve, f. 1) bas Entzweibrechen; -

2) die Übertretung.

prelomiti, lomim, vb. pf. burchbrechen, entzweis brechen; palico p.; sv. hostijo p.; - einfniden, Cig.; - p. se, entzweibrechen (intr.); - prelomljen, gebrochen (math., phys.), Cig. (T.); - verlegen, übertreten, brechen: postavo, zapoved, post, prisego p.

prelomîtva, f. = prelomitev, C. prelomijénje, n. = prelomitev.

prelomnica, f. bie Übertreterin: p. zakona,

Die Chebrecherin, C. prelomnik, m. ber übertreter, Mur., Cig., Jan. prelopútniti, ûtnem, vb. pf. überrumpeln, Cig. (T.); p. koga s svojo modrostjo, Erj.(LjZv.). preloščiti, im, vb. pf. = iznova loščiti, Cig. prelovît, adj. = prekanjen, burchtrieben, Jan.,

preloviti, im, vb. pf. burchjagen, Jan. (H.); ribnjak p., ben Teich burchfischen, Cig.

preložba, f. die Uberstellung, Mur.; die Dislocation, Cig.; die Berlegung: p. dneva, die Frifterftredung, DZ.

preložek, žka, m. die Erleichterung, Cig. preložen, žna, adj. 1) Berlegunges, Bertas gungs, Jan.(H.); — 2) préložen, brach, nicht

bebaut, Lehde-, Mur., C., vzh.St. preložitev, tve, f. die Berlegung; - die Bertagung, DZ., nk.; p. pravdnega dneva, Cig. preložíti, ím, vb. pf. 1) anders ober andersmobin legen, überlegen, umlegen; drva, deske p.; bolnika p.; - permutieren (math.), Cig. (T.); — dislocieren, Cig.; p. se, übersiedeln, Polj.; - entwenden: ta posel rad kaj preloži, Cig.; - verlegen, verschieben, vertagen; p. dan, eine Tagfagung erstreden; zbor p., Cig., nk.; - 2) jum Beffern anbern, erleichtern, Cig.; ne morem p., ich tann es nicht andern, Cig.; težavo komu p., Jsvkr.; rad bi si kako preložil, ich möchte mir meine Lage irgendwie verbeffern, Cig.; Bog ti preloži trpljenje! Svet.(Rok.); p. komu kaj, jemanben von etwas dispensieren, ihm etwas nachsehen, Cig., C.; kazen p., Zora; temu se moraš pritožiti, kdor ti more preložiti, Jan.(Slovn.); - preložilo se mu je, es geht

ihm besser, Cig.; - 3) (in eine andere

Sprache) überseten, Jan.; - 4) = preoblos žiti, überladen, Cig.; p. koga, überburden, C., Svet. (Rok.); - 5) p. knjigo z belimi listi, ein Buch interfoliieren, Cig.

préloznica, f. ber Mauerpfeffer (sedum acre),

preložnína, f. die Prolongationsgebur, Jan. prelucati, am, vb. pf. an einen andern Ort schleubern, überwerfen, Cig.

preludba, f. bie Uberrebung (gum Schlechten), die Berlodung, C.

prelūdij, m. vvodna igra (n. pr. na orglah), das Präludium.

preluditi, im, vb. pf. (jum Schlechten) überreden, verloden, Poh .- C.

preluka, f. ein Thurm am Meereshafen, Pohl.; ber Leuchtthurm, Mur.-Cig., Jan.

prelúkniti, lûknem, vb. pf. preluknilo je, cs hat sich der Nebel gehoben, es hat sich ausgeheitert, Cig., C.

preluknjáti, am, vb. pf. burchlöchern, Cig., (prelûknjati) ogr.-C.

prelûknjičati, am, vb. pf. burchlochern, Cig. $pr\hat{e}m$, \hat{i} , f. = 1. prema 1), C.

prèm, préma, m. die Franse, Mur.-Cig., C., Valj. (Rad); - premi, Die Enben bes Aufzuges am Webftubl, bas Trumm, Polj.; iz nem.; prim. 2. prema.

prêm, adv. da bi prem, obgleich, Mik.; - prim. akoprem.

prêm, préma, adj. gerade, geradlinig, Cig. (T.); prema (črta), bie Gerabe, Cig. (T.), Cel. (Geom.); prema seka ravnico, Cig. (T.); s premim potem, gerades Beges, Levst. (Cest.); birect, Cig. (T.), DZ.; premo sorazmeren, gerade proportioniert, Cig.(T.).

1. prema, f. 1) jeder ber beiben Bagentheile: prednja, zadnja p., Mur., Cig., Jan., Mik., Vrt., Kras, Dol.; — die Lafette, V.-Cig.;-2) bas Beug, die Gerathschaften (3. B. bas

Aderzeug), BlKr. 2. prema, f. die Tresse, die Borte, Kor.-Cig., Jan.; - iz nem. Brame.

premâček, čka, m. = majhen čeber, St. premaditi, im, vb. pf. zuviel roften: lan p.,

premâg, m. = premaga, Ravn. - Valj. (Rad); Mu vselej gotov je premag, Vod. (Pes.).

promaga, f. bie Uberwindung, die Befiegung, der Sieg, Cig., Jan.

premagaten, ina, adj. siegend, siegreich, Cig. premagatnica, f. das Siegestied, C. premagato, n. das Mittel zum Siege, C. premaganje, n. 1) die Besiegung; — 2) das

Bermögen: vsak po svojem premaganju, jeber nach feinem Bermögen, fo viel er vermag, Trub., Krelj, Dalm.

premagati, am, vb. pf. überwinden, besiegen; p. sovražnike, samega sebe, izkušnjavo; spanje me je premagalo (hat mich übermannt); übertreffen: vse druge z učenostjo p.; p. se, sich überwinden: komaj sem se premagal, es kostete mich die größte Uberwindung; (prav za prav vb. impf. ad premoči; toda zdaj se nav. rabi le kot vb. pf.).

promagavec, vca, m. ber Besieger, ber überwinder; tudi: premagavec, Valj.(Rad). premagavka, f. die Befiegerin. premagavski, adj. Sieger., Sieges., Cig., C. premaglit, iva, adj. überwindlich, besicabar, Mur., Cig., Jan. premagljivost, f. die Uberwindlichkeit, Mur., Cig. premagnetiti, im, vb. pf. ummagnetifieren (phys.), Cig.(T.). premagovaten, ina, adj. fiegenb, fiegreich, Cig. premagovanje, n. bas Aberwinden, bas Befiegen; p. samega sebe, die Gelbftüberminbung. premagováti, ûjem, vb. impf. ad premagati; 1) überwinden, besiegen, überwältigen; - 2) borberrichen, überwiegen, Cig., Jan., Cig.(T.); vinstvo premaguje v deželi, Cig. premagovavec, vca, m. ber Überwinber, bet premagovavka, f. die Überwinderin, die Befiegerin. premah, maha, m. 1) ber Ausichlag (3. B. ber Bage), der Überichlag, bas Übergewicht, Cig., Jan.; — 2) ber Umschlag, ber Umschwung, Jan., Cig.(T.); — 3) ber Fehlgriff, Mik. premahati, am, vb. pf. 1) burchhauen, burchprügeln, Z.; - 2) p. se, sich durchhauen, sich durchichlagen, Cig. · premahljaj, m. = premah 1), ber Uberichlag, das Ubergewicht, Mik. premahniti, mahnem, vb. pf. 1) überichlagen, das Übergewicht bekommen, Cig., Jan., BlKr.-M.; — 2) fehlschlagen, Jan.; — 3) p. koga, einem mit dem hieb zuvorkommen, Cig. premahováti, ûjem, vb. impf. ad premahniti; überschlagen, Cig., Jan., BlKr.-M. premantati se, am se, vb. pf. = premanniti 1), das übergewicht befommen, C. premajati, jam, jem, vb. pf. erichüttern. premajhen, hna, adj. zu flein; - fiberaus flein. premâkati, kam, čem, vb. impf. ad premočiti; durchnäffen, durchdringen (von einer Feuchtigleit); dež nas je premakal, jvzhSt.; tukaj premaka, hier rinnt es, jvzhŠt.; sod premaka, das Fass rinnt, jvihšt.; papir premaka, das Bapier schlägt durch, Cig. (premat), premali, adj. zu flein; - premalo, zu wenig. premalati, am, vb. pf. übermalen; - pogl. preslikati. premama, f. bie Betaubung, Z.; - bie Taufchung, bie Berführung, Z., kajk .- Valj (Rad). premamiti, mamim, vb. pf. betauben. C.; bethören, täuschen, verführen, Cig. (T.), C., premamljiv, iva, adj. taufchend, verblendend,

premamnik, m. ber Bethorer, ber Berführer,

premarnováti, ûjem, vb. pf. = pregovoriti,

premasten, stna, adj. zu fett; — überaus fett. premastiti, im, vb. pf. mit Füßen burchtreten,

Jan.(H.).

durchteltern, Cig., C.

premazati, mažem, vb. pf. 1) burchichmieren; - überschmieren, überstreichen; s firnezem p., ausfirniffen, Cig.; z oljem p., burcholen, Cig.; - 2) von neuem beschmieren, frisch anstreichen. premeckati, am, vb. pf. durchquetichen, durchfnüllen. premedèn, éna, adj. pogl. premeten. premediti se, im se, vb. pf. zu lange liegen, fich überliegen (v. Obst), Cig. premehčáti, am, vb. pf. durch und durch weich machen; p. se, burch und burch weich werben; hruške so se premehčale, jvzhŠt. pręmek, mka, m. - opremek, najslabejše žito, das Hintertorn (Schmachtforn, Bahnforn), V.-Cig., C., Kr.; premek je slabo žito, ki se pri vejanju pomeša med pleve, BIKr., Kras. 1. premeketáti, etam, éčem, vb. pf. burthmedern: p. gozd, p. noč, Cig. 2. premeketáti, etâm, áčem, vb. pf. burch. rütteln (premakatati) Cig. premekljiv, íva, adj. = premičen, Cig., Jan. premekljívost, f. = premičnost, Cig., Jan. premekniti, maknem, vb. pf. 1) von ber Stelle rüden, verrüden; ne premakne se z mesta; bewegen (phys.), Cig.(T.); - p. kam drugam, transferieren, Levst. (Nauk); p. se kam, fich wegbewegen, Cig.; eine andere Bohnung begieben, Z.; - 2) fchnipfen, C. prememba, f. 1) bie Abanderung, die Ber-anderung, der Bechfel; — 2) die Berwechslung, Met. premena, f. die Anderung, die Abwechselung, ber Bechsel, Cig., Jan., C.; delovita p., theilweise Abanberung, DZ.; die Berwandlung, Cig. (T.), M.; die Bariation (math.), Cig. (T.); p. glasu, der Umlaut, Jan.(H.). premênce, adv. wechselweise, Mik., C. premendrati, am, vb. pf. durchtreten. premenek, nka, m. die Beranderung, die Abwechelung, Cig. premeníten, tna, adj. abandernd: premenítni sklep, ber Abanderungsbeschlufe, DZ. premenitev, tve, f. = prememba, Cig. premeniti, im, vb. pf. 1) eine Anderung vornehmen, andern, verwandeln; p. se, sich andern, sich verwandeln; veliko se je premenilo; vsa voda se je v kri premenila; - 2) umtauschen, wechseln; p. obleko; - verwechseln, Met. premenja, f. 1) bie Berwandlung, C. - bie Abwechelung, Cig.; - 2) ber Austausch, Cig. premenjáten, ina, adj. abwechselnb, Mur., Cig.; premenjalno gospodarstvo, die Bechselwirtschaft, Cig. premenjati, am, I. vb. pf. = premeniti, umtauschen, wechseln; konje p.; jedi p., Cig.; - II. vb. impf. ad premeniti, = premenjevati, Mur., Cig., kajk.-Valj.(Rad); - prim. preminjati. premenjava, f. ber Umtaufch, ber Bechsel, Cig., Jan.

premenjavati, am, vb. impf. = premenje-

(Rad).

vati; wechjeln, tauschen, Cig., ogr. - Valj.

premenjema, adv. abwechselnb, Cig., Žnid.
premenjeváten, Ina, adj. = premenjalen:
premenjevátno zemljišče, ber Wanbelgrunb,
Jan. (H.); — premenjevalno, abwechselnb,
wechselweise, Jan. (H.).

premenjevanje, n. das Beranbern; das Bechseln; das Bariseren (math), Cig. (T.).

premenjeváti, ûjem, vb. impf. ad premeniti; 1) Anderungen vornehmen; wechseln; variieren (math.), Cig.(T.); — 2) vertauschen, tauschen, premenist, iva, adj. wechselnd, wechselvost, veränderlich; p. kakor vreme, wetterwendisch, Cig.; variabel (math.), Cig.(T.).

premenljivost, f. bie Beranderlichkeit.

premèr, méra, m. ber Durchmesser, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; zemeljski p., ber Eibburchmesser, Jes.

prêmer, conj. bevor, Dol., jvzhŠt.; — prim. prejner.

premêra, f. 1) das Bermessen, Cig.; die Aichung, DZ.; — 2) das Übermaß, ogr.-Valj.(Rad). premériti, mêrim, vb. pf. 1) durchmessen, bermessen, abmessen; na vse strani p. kaj; p. kraj, eine Gegend ausnehmen (math.), Cig. (T.); z očmi p., absehen, Cig.; — 2) von neuem messen, ummessen, Cig.; — 3) p. se, — umeriti se, sich im Wessen irren, sich vermessen, Cig.

premerjati, am, vb. impf. ad premeriti, Cig., Jan. premerjavanje, n. das Bermessen: Bermessun-

gen, DZ.

premerjávati, am, vb. impf. = premerjevati, premerjeváti, ûjem, vb. impf. = premerjati. premernik, m. ber Durchmesser, Cig., Jan., C. premeroma, adv. = poprečno, im Durchschnitt, Jan., C.

premésiti, im, vb. pf. 1) Inetend durchmischen: testo dobro p.;—durchmengen: jezik je s tujkami premešen, Vest.;— 2) von neuem Ineten;— 3) zu viel Ineten, überIneten, Cig. premêstba, f. die Permutation (math.), Cig.(T.). premêstek, stka, m. die Permutationägruppe (math.), Cig.(T.).

premesten, stna, adj. Berfetungs -, nk.; — Bermutations -: premestno stevilo, bie Ber-

mutation&zahl, Cel. (Ar.).

1. premésti, métem, vb. pf. 1) burchfegen, Cig.; vse kote p., Vod.; Rad plešem okrogle, S petama glas dajem, Premetem vse ogle, V dva cepa se majem, Vod. (Pes.); — 2) von neuem fehren: slabo pometene sobe je treba p.; — 3) überlisten, Guts.-Cig., Jan.; 4) — premeten, burchtrieben, schlau, pfissig, rassiniert, (sg.).

toffiniert, (fig.).

2. premésti, métem (médem), vb. pf. burchrühren Jan.(H.).

premestitev, tve, f. die Bersehung, die Dislocation, die Transserierung, Cig., Jan., nk. premestiti, im, vb. pf. versehen, transserieren, transsocieren, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; p. uradnika, vojaka, Cig., nk.; — umstellen, Cig.; permutieren (math.), Cig.(T.).

premestitva, f. = premestitev, C.

premesati, am, vb. pf. durcheinander mischen; karte p.; liste p. knjigi pri vezanju, ein Buch vilo p. cig.; — aufmischen: skuho, zdravilo p.

premęščaj, m. bie Permutationsform (math.), Cig. (T.).

premésčanjo, n. das Berfeten, nk.; — das Permutieren, Cel. (Ar.).

preméscati, am, vb. impf. ad premestiti; verfeten, transfocieren, transferieren, nk.; —
permutieren (math.), Cig. (T.).

premeščávati, am, vb. impf. = premeščevati,

premésčenje, n. die Bersehung, die Translocierung, C., nk.

premęščeváti, ûjem, vb. impf. = premeščati, nk.

premešetáriti, arim, vb. pf. durchmätelu, Cig.; burch Mäteln vermitteln: veliko je že premešetaril.

premešetarjeváti, ûjem, vb. impf. als Mätter vermittelu: denar p., SIN.

premešetiti, fiim, vb. pf. = premešetariti, als Mafler vermitteln, C.

premèt, méta, m. 1) bas Durchwersen, ber Durchwurf, Cig.; — 2) bas Umwersen, Cig.; — bas Hawersen, Cig.; — bas Hawersen, ber Kamps, Jan., C.; s skušnjavami vedni premet, Ravn.; — die Unordnung, C.; — die Umwälzung, die Revolution, Jan., C.; punti in premeti, Ravn.; — 3) die Berwersung ber Gänge (min.), Cig.(T.); — 4) eine allgemeine Berechnung, der Überschlag, Mur., Cig., Jan.

premetâlnica, f. = bisaga, ber Quersad, Zv., Gor., Goriš.

1. premétati, méčem, I. vb. pf. burch Werfen an einen andern Ort schassen, überwersen; p. kaj iz enega kota v drugi kot; žito p., daß Getreide durchschaussen, Cig.; vse sem premetat métam, čem, vb. impf. = premetavati, Z., Dol.-Levst.(Zb. sp.); premetaje vnanjo nogo hoditi, premetaje hoditi (mit Übertreten), Telov.

2. premétati, mêtam, vb. impf. ad 1. premesti, Jan. (H.).

premetávati, am, vb. impf. — premetovati; anderswohin werfen; žito p., umschauseln, Cig.; durcheinander werfen, hin und her werfen; knjige p.; — p. se, sich herum werfen; p. se po postelji; rida se premetava; — p. se, sich tahbalgen, Jan.

premetavec, vca, m. ber Abenteuerer, C.; len p. in potepin, Z_gD .

premeten, ena, adj. isci pod 1. premesti 4). premetenec, m. ein burchtriebener, pfiffiger, raffinierter Menfch, Cig., Jan.

premetenka, f. bie Durchtriebene, bie Raffinierte, Jan. (H.).

premeténost, f. bie Durchtriebenheit, bie Schlauheit, bie Raffiniertheit.

premeti, manem, vb. pf. 1) burchreiben; - 2) bon neuem berreiben.

premetováti, ûjem, vb. impf. ad 1. premetati I. premezéti, ím, vb. pf. burchsidern, Jan.(H.).

premeziti, im, vb. pf. = premekniti: verrüden, überstellen, C., vzhSt.; stara omara naj pri miru stoji: kakor hitro jo premeziš, bo se ti zdrobila, Slom.

premexati, im, vb. pf. eine bestimmte Zeit lang bie Augen geschlossen halten; celo uro p.: p. k čemu, bei einer Sache burch die Finger sehen, V.-Cig.

premėžek, žka, m. ber Augenblid, Cig. premičen, čna, adj. beweglich, Cig. (T.), nk.; premična zvezda, ber Blanet, Cig., Jan.; mobil: premično imenje, baš Diobilarvermogen, Cig. (T.).

premienica, f. ber Blanet, Cig., Jan., Cig.(T.),

premičnína, f. bewegliches Gut, Cig.(T.), DZ., Levst.(Pril.), nk.

premičnost, f. die Beweglickeit, Cig.(T.), nk.;

— die Berschiebbarkeit, Cig.(T.).

premigávati, am, vb. impf. in einem fort zus winten: p. si s kom, nk.

premija, f. darilo, bie Bramie.

premijavkati, kam, čem, vb. pf. durch eine gewisse Beit hindurch miauen: cele noci p., Cig.

premijeváti, ûjem, vb. impf. (pf.) prămiieren, nk. prēmijski, adj. Prāmien: premijsko žrebanje, die Prāmienverlofung, DZ. premik, míka, m. 1) die Berrüdung, Cig.: —

bie Borrüdung im Range, C.; — bie Umwalzung, C.; taki premiki so po svetu! Z.; — 2) ber Lauf, C.; zvezdni p., Cig., Ravn. premikanje, n. 1) bas Berrüden; — bie Berschiebung, Cig.; p. glasov, die Lautverschiebung, Cig.(T.); — 2) die fortschreitende Be-

wegung, der Lauf.

premikastiti, astim, vb. pf. butchprügein: zaslužil si, da te malo premikastim, Zv.; peklensko ga bom premikastil, Levst.(Zb. sp.).

premikati, mîkam, čem, I. vb. impf. ad premekniti; verrüden, rüden; mize, omare p.; reke kamenje premikajo (jchieben fort), Cig.; — schich von der Stelle bewegen; p. se kam iz prejšnjega stanova lišča, den Bohnort wechjeln, Levst. (Nauk); — p. se, soder, beweglich fein, C.; verschiebbar sein, C; — II. premîkati, kam, čem, vb. pf. 1) durchhecheln; — 2) noch einmal hecheln, nachhecheln, Cig.

premikovânje, n. = premikanje, Cig., C. premikováti, ûjem, vb. impf. = premikati I., Z. premît, mîla, adj. 1) allaumilb; premilo soditi; — ûberaus milb, milbreich; premilo srce; — 2) ûberaus wehnuthswoll; premili glasovi; zvonovi premilo pojo; — 3) traut, lieb; premila naša domovina.

premiljati, am, vb. impf. ad premleti; noch einmal mahlen, nachmahlen, Cig., C.

premilosten, stna, adj. = premilostljiv, Jan., nk.

premilostly, iva, adj. == premilostljiv, Cig.,
Jan., nk.

premilostljiv, íva, adj. zu gnādig; — überaus gnādig; gnādigst, allergnādigst.

premînek, nka, m. bie Pause: o preminkih med dejanji je bila zamišljena, Bes.

preminiti, minem, vb. pf. vorübergehen, vergehen, Cig.; čakaj, da premine dež! Dol-Levst. (Rok.); (Sedem let je preminolo, Npes.-Vraz); — verschwinden: nista vedela, kam je preminila hči, Npr.-Kres; — verscheiben, sterben, Jan., ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad), nk.

preminjati, am, vb. impf. ad premeniti,
 premenjati II., Cig., Jan.; voda, ki vedno preminja svojo strugo, Levst. (Zb. sp.).

2. preminjati, am, vb. impf. ad preminiti; zeitweise vergeben, C.; bolečina preminja, Z. preminjenje, n. daš Abscheiden, der Tod, ogr.-

C., (preminenie, Valj.[Rad]).

preminjeváti, ûjem, vb. impf. = 2. preminjati, Jan. (H.).

preminljiv, íva, adj. vergänglich, Cig., Jan. preminljívost, f. die Bergänglichfeit, Cig. preminée, adj. = preminljiv, minljiv, Mur., ogr.-M.

preminóčnost, f. = preminljivost, minljivost, Danj. (Posv. p.).

preminotje, n. = preminjenje, ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).

premirati, mîra, vb. impf. ad premreti; (vor Ralte) starr sein, Cig., C.; p. od mraza, Ravn., Ljubljanska ok.; — einschlasen (von Gliedern), Jan.

premíriti, im, vb. pf. = prezidati, Jan. premîrje, n. der Baffenstillstand, V.-Cig., Cig. (T.), nk.

premîrom, adv. immer, Npes.-Vraz.

premīsa, f. prednji stavek v sklepu, bie Pramise (phil.).

premîseln, îna, adj. bebachțiam, C.; premiselno ino modro odgovoriti, Krelj.

premîseinost, f. 1) die Bebachtsamleit, Z.;—
2) = premislivost, das Reslegionsvermögen,
Jan.(H.).

premîslek, sleka (seka), m. 1) bie Überlegung, die Erwägung; premislek je boljši nego dan hoda, Jurč.; s premislekom, mit Borbedacht, Jan.; z dobrim premislekom, wohlweislich, Jan.(H.); drez premisleka, unsüberlegt, Cig.; v p. vzeti, in Erwägung ziehen, DZ.; na p. dati komu kaj, jemandes Erwägung etwas anheimstellen, Cig.; v premislekih biti = premisljevati, Jurč.; — 2) die Sinnesänderung, Cig., Jan., Valj. (Rad); vsak dan ima deset premislekov, Z.

premisliti, mîslim, vb. pf. 1) burchbenken, überlegen, erwägen; premisli človek, koliko to
stane! man erwäge, wie viel bas tostet! dobro
premisli, predino obljubis! premislien, wohls
bebacht, absichtlich, vorsätlich, Cig., Jan.;

2) mit Nachbenken zubringen: p. vso noc,
bie ganze Nacht durchbrüten, Cig.; — 3) p.
se, sich eines andern bebenken oder besinnen,
anderen Sinnes werden.

premislivost, f. = premisljivost, das Reflezgiousbermögen, Cig. (T.).

premisce, n. der Landungsplat, St.-Cig., DZ.

premisljaj, m. 1) bie Überlegung, Cig. (T.); – 2) der Gedankenstrich, C.

premisljanje, n. 1) bas Nachdenten, bas überlegen: - 2) die Sinnesanderungen.

premišljati, am, vb. impf. ad premisliti; 1) überlegen, ermagen; Zdaj ne bova premišljala, Npes.-Mik.; - 2) p. se, seinen Ginn andern. premistjav, ava, adj. überlegend, bedachtig, Cig. (T.), Zora; — nachdenklich, Jan.

premisijava, f. bie Erwägung, Jan.; bie Meditation. C.

premišljávati, am, vb. impf. = premišljevati; p. kaj, ogr., kajk.- Valj.(Rad); naj premišljava, kakor hoče, Erj.(Izb. sp.); — tudi: p. si od česa (= o čem) ogr.-Valj.(Rad).

premišljavec, vca, m. der Nachdenter, Cig. premišljáven, vna, adj. nachbentlich: p. človek, Cig.; - premišljavno življenje, befcauliches Leben, C.

premistjenost, f. die Uberlegtheit, die Befonnenheit.

premišljeváten, ina, adj. nachdentend, speculativ, beschaulich, Cig., Jan.

premišljevalnica, f. das Meditationskimmer, C. premišljevanje, n. das Rachdenten, das Überlegen; pobožno p., fromme Betrachtungen. premišljeváti, ûjem, vb. impf. = premišliati; 1) nachbenten, überlegen, Betrachtungen anstellen; kaj premišljuješ? dolgo sem premišljeval, kaj bi storil; — 2) p. se, anberen Sinnes zu werben pflegen; rad se premišljuje.

premišljevavec, vca, m. ber Nachbenter, Cig.; ber Denter, Jan.

premistjiv, iva, adj. nachbentenb, nachbentlich, V .- Cig., Jan.; contemplativ, Jan.; - bebachtig, befonnen, Cig., Jan.

premistjivost, f. die Bedachtigfeit, die Befonnenheit, Cig., Jan., C.; - bas Reflegionsvermögen, Cig.(T.).

premiti, mijem, vb. pf. 1) durch Baschen burchlöchern, durchwaschen, Cig.; — 2) mit Waschen zubringen: ves dopoldan p., Cig.; - 3) neuerbings mafchen, übermaschen, Cig.

prémiti se, im se, vb. impf. = odpravljati se: p. se, überfiebeln, C.

premititi, im, vb. pf. bestechen, Jan., C., Trub .-

premivati, am, vb. impf. ad premiti, Jan.

premlacba, f. bas überbreichen, ber Rachbruich, Cig.

premlad, mlada, adj. zu jung; - blutjung,

premladiti, im, vb. pf. verjungen; p. se, sich verjungen ; ko se luna premladi, beim Gintritt bes Neumondes, Jan.; - auffrischen: p. ol, Cig.

premlájati, am, vb. impf. ad premladiti; 1) berjungen; - 2) p. se, scherzen, Kras-Cig.

premlajénje, n. die Berjüngung.

premlajeváti, ûjem, vb. impf. = premlajati: p. se, sich verjungen (o mesecu), Npes. (BIKr.)-DSv.

premlaskati, mlaskam, vb. pf. eine gewiffe Beit hindurch ichmagen, Cig.

premlatiti, im, vb. pf. 1) burchdreichen; dobro p. snope; — burchprügeln: p. koga; — 2) mit bem Dreichen gubringen: ves dan p.;-3) noch einmal breichen, überbreichen, nachbreichen; - 4) zu viel breichen, überbreichen,

premlatva, f. bas Überbreichen, der Nachbruich,

premléti, méljem, vb. pf. 1) burchmahleu: kavo je treba le malo p.; - 2) noch einmal mahlen, ummahlen, nachmahlen.

premlévati, am, vb. impf. ad premleti; 1) burdmahlen; — p. kako reč, etwas immer im Drunde führen, eine Sache wiederholt behanbeln; — p. se, hin und her wegen: otroci se po klopeh premlevajo, Rib.; — 2) ummahlen, nachmahlen, Z.

premnik, m. ein Ragel beim Bagen, Cig.;prim. prema.

premnog, mnoga, adj. gar mancher, nk.; premnogi, allzuviele, gar viele, fehr viele; premnogo, zu viel; - jehr viel; premnogo vojakov, zu viele ober fehr viele Goldaten.

premnostvo, n. eine überaus große ober ungeheure Menge, Jan.

premnožica, f. die Ubergahl, die Ubermacht, Cig, Jan.(H).

premnožína, f. die Übermenge, die Ungahl, ogr.-C.

premoc, f. 1) bas Bermogen, bas Ronnen, bie Rraft, die Macht, ogr.-C.; poleg (nach) svoje premoči, ogr.-Valj.(Rad); - 2) bie überfraft, die Übermacht, Cig. (T.), C.; naturna, prirodna p., bie unwiderstehliche Gewalt ber Ratur, die höhere Gewalt, DZ.; - tudi: prémoc, ogr.-Valj.(Rad).

premóčen, čna, adj. 1) zu start; — überaus start; - 2) prémocen, = premozen, vermöglich, ogr.-C.

premoci, morem, vb. pf. (impf.) 1) vermogen; izkušati koga bolj, ko premore, (über sein Bermögen), Cig.; ne premores enega samega lasa črnega ali belega storiti, Trub.; ako premoreš, tudi sam dobro stori, Škrinj.-Valj. (Rad); veliko p., großen Ginfluss haben, Cig.; - erschwingen; troškov mali okraj ne premore, Levst. (Pril.); - ein Bermogen haben, besitzen; veliko p.; ne vinarja p.; to je vse, kar premorem, bas ist mein ganzes hab und Gut; ne bodi porok za več, kakor premores, Škrinj.-Valj.(Rad); — 2) vb. pf. fiegen, die Oberhand behaupten, befiegen, übermaltigen, Mur., Cig., Jan., Krelj; ti možje so zoper nas premogli, Dalm.; prepričanje premore, Raič. (Slov.); Vse je smrt premogla S svojo ostro strelo, Stara cerkv. pesem-Levst. (Rok.): premožen, besiegt, Dict.; kateri hudega ne premore, je sam premožen, Kast.; hudičevo kraljestvo je premoženo ali obladano, Trub.; (premoren, Dalm., Kast.); z večino glasov p., überstimmen, Cig.; - übermannen: jeza ga je premogla, Cig.

premočiti, močim, vb. pf. burchnaffen; dež mi je vso obleko premočil; p. se, burd)nafet werben; premodilo je, bie Raffe ift binburchgebrungen, jvzhSt.

premocitva, f. die Durchnäffung, C.

prémočnost, f. = premožnost, ogr.-C.

premocrten, tna, adj. gerablinig, Cig. (T.), Cel.(Geom.), Žnid., DŽ.

premoder, dra, adj. zu weise; - überflug, premodrost, f. allzugroße, überaus große Beis-

überaus meije.

heit, Dict., Cig.; bozja p., Gottes Almeisheit, Jan.; Premodrosti sem Tvoje stvar, Levst. (Zb. sp.); — die Spipfindigkeit, Meg. premodrováti, ûjem, vb. pf. durchgrübeln, Cig. prémog, móga, m. 1) die Steintoble, Kr.-Mur., Cig., Jan., Kr.-Erj. (Torb.), nk.; zrnati p., die Grobfohle, plenasti p., die Schiefertohle, rjavi p., die Brauntohle, sijajni p., die Glang-tohle, smolasti p., die Bechtohle, barski p., die Moortoble, gospodski p., die Salontoble, svetlogori p., die Caneeltoble, Erj. (Min.); (prémog, gen. prémoga, Erj. [Min.]); — 2)

premôgar, rja, m = premogokop, Jan.(H.). premógast, adj. bituminös: p. les, bituminöses Holz, ber Lignit, Erj. (Min.).

premogati, am, vb. pf. = premongati; burthmangen, überrollen: perilo p., jvzhSt.

premogocen, čna, adj. ju machtig; - überaus

mächtig.

ber Drache, Meg.

premogôčnež, m. der Ubermächtige, Cig., M. premogocnost, f. bie Bielvermogenheit, Cig. premogokop, kopa, m. ber Steinfohlengraber, ber Anappe in Steintohlengruben, nk.

premogov, adj. Steintohlen: p. katran, ber Steintohlentheer, Erj.(Min.); premogove zile, Kres; — premogova kri, das Naphta, Bohinj-Ravn. (Cig.).

premógoven, vna, adj. Steinfohlen: premogovno gorovje, das Klötzgebirge, Cig. (T.). premógovnik, m. das Steinfohlenbergwerf, nk.

premojstriti, im, vb. pf. meistern: p. Zenske (v kuhanju), Vod. (Izb. sp.).

premok, moka, m. bie Durchnäffung, bie Durchweithung, Cig.; okvarba po navadnem premoku, gewöhnliche Leccage, DZ.

premokniti, moknem, vb. pf. von Raffe durchbrungen werden: stena je premoknila, C. premokrîtec, tca, m. premokrilci, Gerabflügler

(zool.), *Cig.(T.)*. premokriti, im, vb. pf. = premočiti, Cig.,

premotcati, im, vb. pf. 1) eine gemiffe Reit hindurch ichweigen, das Schweigen beobachten; ne morem p., es muss heraus, Cig.; - 2) = premolkniti, ftille halten, eine Baufe ma-

chen, M. premoléti, im, vb. pf. 1) hindurchzuragen tommen, durchragen, Cig.; - 2) überragen, Z.; über etwas hinwegreichen, Cig.

premoliti, molim, vb. pf. 1) burchbeten, Mur., Cig.; molitev sedemkrat premoljena, Met.; 2) beiend zubringen: vso noc p.; - 3) im Beten übertreffen, überbeten, p. koga, Cig. premotk, m. bas Schweigen (als Unterbrechung), die Bauje (z. B. im Reben), Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

premółkeł, kla, adj. heifer: premolkla grla, Erj.(Izb. sp.).

premôłkijaj, m. = premolk, Cig., Jan. premotkniti, motknem, vb. pf. ftille halten, eine Baufe machen (g. B. im Reben), Cig., Jan., nk.; Ko premolkne, ga povpraša, Preš.; beim Läuten absepen, Cig., Zora.

premołkováti, ûjem, vb. impf. ad premolkniti; zeitweise ftillichweigen, Baufen machen, Cig., Jan.; premolkujoč odgovarjati, abge-

brochen antworten, Sol.

premoisti, moizem, vb. pf. burchmelten, Cig. premongati, am, vb. pf. 1) aufmangen, burchrollen: perilo p., Cig., Gor.; - 2) von neuem mangen, übermangen, Gor.

premonstran, m. = premonstratenec, Cig. premonstratenec, nca, m. neki redovnik, ber

Bramonftratenfer, Jan.

premonstratenski, adj. Bramonftratenfer - . Jan. (H.).

premopóten, tna, adj. geradwegig: svetloba se širi premopotno, Znid.

premorenje, n. bas Bermogen, bas Ronnen, Schonl .- Valj. (Rad).

premost, f. die Geradheit, LjZv.

premostek, tka, m. ber Querbalfen am Bege über einen Canal, C.

premostîtelj, m. ber Überbruder, ber Bontonier, *Jan.(H.*),

premostiti, im, vb. pf. überbrüden, Cig., Jan., C., nk.; p. reko, eine Brude über einen Flufs ichlagen, Cig. (T.).

premoščeváti, ûjem, vb. impf. ad premostiti; (premostovati), Jan.

premot, mota, m. bie Metathese: po premotu (po metatezi), Erj. (Torb.).

premota, f. 1) bie Frreführung, ber Betrug, Cig., C.; - 2) = pomota, ber Jrrthum, Vod. (Izb. sp.).

premotáti, âm, vb. pf. 1) burdiwinden, Cig.; - 2) anders winden, umwinden, Cig.; überhafpeln, überweifen, Z.

premotiti, im, vb. pf. irre führen, verleiten, bethören; ne daj se hudim zgledom p.! Cig.; akoravno je bil truden, vendar ga ni mogel spanec premotiti, LjZv.; - p. se, sich irren. fehlen, Cig.

premotljiv, íva, adj. taufchend, Let.; premotljivo koga posnemati, Šol.

premotrávati, am, vb. impf. ad premotriti, nk. premótriti, im, vb. pf. erwägen, nk.; - prim. motriti.

premozgati, am, vb. pf. burchftubieren: knjigo

premozòb, zóba, adj. geradzähnig, Erj. (Som.). premožen, žna, adj. vermoglich, wohlhabend, begütert: premožnih roditeljev sin.

premožénje, n. 1) das Bermögen; brez premoženja, vermogenslos; vse svoje p. zapraviti, sein ganzes Bermögen verthun; — 2) ber Sieg, C.; kjer né boja, tudi né obenega premoženja in obladanja, Kast.

premožénjski, adj. Bermögens, nk. premožíšče, n. bas Steintohlenlager, C. premožnež, m. ein vermöglicher Mann, Zora. premožnják, m. ein vermöglicher Mann, C. premoznost, f. 1) bie Bermöglichfeit, bie Bohlhabenheit; - 2) das Ronnen, das Bermögen, C.; stori po premožnosti dobrega, Ravn.-Valj. (Rad); iz svoje moči in premožnosti kaj storiti, Jap. (Sv. p.). premraciti, im, vb. pf. mit Danmerlicht er-

füllen, Cig.

premraz, mraza, m. allzugroße ober grimmige Ralte, Cig., Met.-Mik.; p. je, Vrt.

premraza, f. 1) die Erfaltung, Jan.; - 2) prémraza je, kadar tekoča voda črez in črez zamrzne, da lehko hodijo črez njo: letos še ni bilo nič premraze, črez Dravo je premraza, črez premrazo hoditi, zapŠt. - DSv. premráziti, mrazim, vb. pf. burch und burch talt machen, austalten; p. se, fich austalten: nekurjena soba se premrazi skozi zimo; p. se, sich erfalten.

premrážati, am, vb. impf. ad premraziti, Jan. (H.).

premraževáti, ûjem, vb. impf. ad premraziti, (-zovati) Cig., Jan.

premreti, mrem, mfjem, vb. pf. starr werden, Cig., Jan.; - absterben (3. B. von Gliedern), Cig.; einschlafen (von Gliebern), Cig., Jan.; od mraza p., vor Ralte ftarr werben, Cig.; premrl, starr, steif (von Gliebern): premrli prsti, premrle roke, Cig., C.; (tudi: premrt, premrte hrbte k ognju tiščati, Glas.); abfrieren, zugrunde geben, C.; premrl, abgefroren, C.; - kruh je premrl, t. j. zavoljo nezadostne gorkote ni prav vzhajal (premrt kruh = luknjast k.), Gor.; - premrla zel ti! = du faules Tuch! Savinska dol. premrétje, n. die Erstarrung, Cig.

premręževáti, ûjem, vb. impf. ad premrežiti,

Cig. premrežiti, im, vb. pf. 1) mit einem Rege überziehen, Z.; — trava je premrežena, das Gras ist verfilgt, Z.; - nepen (math.), Cig. (T.); - 2) durch ein Gitter absonbern, abgittern, Cig.; gittern, Jan.

premflost, f. ber Buftand ber Erstarrung. Cig., C.

premrlov, adj. premrlova kri = kri, ki so jo vedomci izbljevali, Rihenberk-Erj. (Torb.); - (premrl = vedomec, Let. 1883. 228.,

LjZv. III. 705.).
premrmráti, am, vb. pf. 1) durchmurmeln;
— 2) eine gewisse Zeit hindurch murmeln.
1. premrsiti, im, vb. pf. 1) schlen, sündigen, C.; - 2) p. se, bie Fasten burch Fleischgenufs brechen, C., Z.; etwas Speife gu fich nehmen: bolnik se ne premrsi, ker mu nič ne diši, BlKr.

2. premŕsiti, im, vb. pf. 1) = premekniti, verrücken, C.; — 2) durchstöbern, C.; — 3) p. komu kaj, jemandem etwas schnipfen, C. preméščati, i, vb. pf. das Gefühl des Schauers erregen: premrščalo je po meni, es überlief mich ein Schauer, Cig., Jan., LjZv.

premfsiti, im, vb. pf. in Unordnung bringen, verwirren, C.

premrtvováti, ûjem, vb. impf. tobtrant darnieberliegen, C.

premiza, f. die Gisbahn an einem Fluffe, zap-St. - C.; die Giebrude, Z.; - prim. premraza 2).

premfzet, zla, adj. zu talt; — überaus talt. premfzniti, mfznem, vb. pf. burchfrieren; reka je premrznila, der Fluss hat sich von einem Ufer bis zum anderen mit Gis bebectt. premrzováti, ûjem, vb. impf. ad premrzniti. premudljiv, íva, adj. zu faumig, allzulangfam, C.

premúkati, kam, čem, vb. pf. durchmuhen: vso noč p., Cig.

premuliti, im, vb. pf. 1) grafend burchichreiten, übergrafen: trato p., Cig.; - 2) burchjäten, Dol. premuzati se, am se, vb. pf. burchichlupfen, sich durchstehlen: p. se skoz kaj, Cig.

premuzávati se, am se, vb. impf. ad premuzati se, Jan. (H.).

premúzniti se, můznem se, vb. pf. burchichlupfen, Cig.

premža, f. die Rlemme, C.; farizeji v premži sami ne vejo, kaj bi rekli, Ravn.; - prim. nem. "Bremje".

prenabásati, basem, vb. pf. zu voll ftopfen. überladen, Cig.

prenadeti, dem (denem), vb. pf. überfüllen: prenadet, überfüllt, C.

prenadléžen, žna, adj. zu lästig: — überaus lästig.

prenadúti, dmèm (dújem), vb. pf. zu fehr aufblaben, prenadut, schwülstig: prenaduto govorjenje, Z.; prenaduta pesem, C.

prenágeł, gla, adj. zu rasch, zu hastig, vorschnell: p. človek; prenaglo kaj storiti. prenaglež, m. ein voreiliger Menich, Kol. prenáglica, f. die Übereilung, Cig., Jan., Svet. (Rok.); v prenaglici kaj storiti, Bes., Jurč.,

Levst.(Zb. sp.). prenagliti, im, vb. pf. 1) übereilen; - p. se, sich übereilen, sich überstürzen; — 2) über-raschen, Krelj; sovražnike p., Dalm.; bo-

lezen, smrt prenagli koga, Kast.; (po nem.). prenágljenje, n. die Ubereilung. prenaglost, f. die Übereile, die Boreiligfeit, Mur., Cig., Jan., Cig. (T).

prenagniti, nem, vb. pf. auf die andere Seite neigen, Z.; p. se, fich auf die andere Seite neigen: pot se prenagne navzdol, SIN.; ladja se je prenagnila, das Schiff legte sich um, Cig.; — p. koga, jemanden bewegen, überreben, C., Zora; k dobremu koga p., Burg. prenagnjenost, f. eine ftart geworbene Rei-

gung, ber Sang, Cig. (T.). prenahlapen, pna, adj. = preohlapen, Glas. prenajesti se, jem se, vb. pf. sich zu sehr

(zum Efel) aneffen: p. se česa. prenajeti, najmem, najamem, vb. pf. im Dingen zuvorfommen, früher bingen, Cig.

prenaklad, kláda, m. die Uberfracht, Jan. (H.). prenakladek, dka, m. bie Uberfracht, Jan. prenakémiti, im, vb. pf. überfüttern, Jan. (H.).

prenaléžati se, im se, vb. pf. fich burch Liegen entfraften, fich abliegen, Cig., C. prenaložiti, im, vb. pf. 1) zu fehr beladen, überladen; — 2) umladen, Cig., Jan. prenamočiti, močim, vb. pf. vermaffern, verweichen, Cig.; p. se, burch zu langes Ginweichen zu weich werben, Cig. prenapajati, am, vb. impf. ad prenapojiti, prenapasti, pasem, vb. pf. auf ber Beibe überfüttern, Cig. prenapênjati, am, vb. impf. ad prenapeti. prenapéti, napnèm, vb. pf. überfpannen; zu sehr spannen; — (fig.) prenapet, überspannt, übertrieben, egaltiert, egtrem, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. prenapetnež, m. ein überspannter Ropf, ber Ultra, ber Fanatifer, Jan., C., nk.

prenapetnica, f. ein excentrifches Beib, bie Fanatiferin, Z. prenapetost, f. bie Überspanntheit, das Extrem, bie Excentricitat, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. prenapihniti, pihnem, vb. pf. zu fehr aufblafen ober aufblahen.

prenapitati, pîtam, vb. pf. fibermaften, über-

füttern, Cig.
prenapiti se, pijem se, vb. pf. zuviel trinten. prenapojiti, im, vb. pf. übertranten; p. koga, jemanden burch Betrante beraufchen, Cig. prenapoiniti, im, vb. pf. überfüllen; - chargieren, Cig. (T.).

prenapolnjeváti, újem, vb. impf. ad prenapolniti.

prenapraviti, pravim, vb. pf. 1) anders machen: reconstruieren, Jan. (H.); - 2) p. se, = preobleči se, Jan.(H.).

prenaprávljati, am, vb. impf. ad prenapraviti, Jan. (H.).

prenaredba, f. bie Umanberung, bie Dobification; - die Reform, Cig., Jan., nk. prenarêdek, dka, m. = prenaredba, C.

prenarediti, im, vb. pf. umarbeiten, umanbern, umgestalten, modificieren; očetovo suknjo za sina p.; p. pravila; p. ustavo; reformieren: p. šolstvo.

prenarsja, f. die Umarbeitung, die Modisi-cierung, Cig.; die Reform, DZ.

prenaréjanje, n. bas Umarbeiten, bas Um-

prenaréjati, am, vb. impf. ad prenarediti. prenarejavec, vca, m. ber Umarbeiter, ber Reformator, Cig.

prenarjati, am, vb. impf. ad prenoriti, Jan. (H.).

prenaséliti, sélim, vb. pf. zu fehr befiedeln: prenaseljen, übervöllert, Cig.

prenaseljenost, f. bie Übervölkerung, Cig.(T.). prenasititi, sitim, vb. pf. gu viel fattigen, überfättigen; p. se, überfatt werben; überbrüffig werden, Zora.

prenaša, f. = prenašanje: p. trpljenja, C. prenasanje, n. 1) bas Ertragen; — 2) bas Übertragen, bas Transportieren.

prenašati, am, vb. impf. ad prenesti; 1) ertragen, aushalten; debele p., einen guten

Magen haben (fig.), Cig.; ni ga moči p., es ift mit ihm nicht auszuhalten, Cig.; - 2) übertragen, transportieren; nase zitnice so polne, da se iz ene v drugo prenaša, Ravn.-Valj. (Rad); pisma, poročila p.;—auftragen: crte, kote p. (math.), Cig. (T.); — gibanje p., die Bewegung fortleiten (phys.), Cig. (T.); - 3) p. komu kaj, jemandem etwas ver-

prenasavec, vca, m. ber etwas hin und her trägt; - ber Transporteur (astron.), Cig., C. prenaskováti, üjem, vb. impf. hin und her tragen: bolnika p., C.

prenatančen, čna, adj. zu genau, alizugenau; prenatančni smo.

prenategniti, nem, vb. pf. zu fehr anziehen, anspannen, Jan.

prenatekníti, táknem, vb. pf. umíteden, Cig. prenatézati, am, vb. impf. ad prenategniti, Jan

prenatis, tísa, m. = prenatisk, nk. prenatisk, tíska, m. ber Umbrud, nk. prenatiskanje, n. das Umbruden, Jan.(H.). prenatiskati, am, vb. impf. ad prenatisniti;

bon neuem bruden, umbruden, Cig. prenatiskováti, ûjem, vb. impf. ad prenatisniti, *nk.*

prenatisniti, tisnem, vb. pf. von neuem bruden, umbruden, V .- Cig., nk.

prenatiačiti, tiacim, vb. pf. zu voll ftopfen: z jedjo se p., Cig.

prenavelîčati se, am se, vb. pf. p. se česa, einer Sache allzu überbrüssig werden, C. prenavljanje, n. 1) bas Erneuern, die Renovierung; - 2) die Biererei, die Affectation, Cig.(T.).

prenávljati, am, vb. impf. ad prenoviti; 1) wieder neu machen, erneuern, renovieren; p. se, fich erneuern; - regenerieren, Cig., Jan.; - 2) p. se, sich zieren, sich affectiert benehmen, Cig., Cig. (T.).

prenavljavec, vca, m.1) ber Reuerer, Cig., Jan.; – ber Regenerator, Jan.; — 2) ber Rierling, Cig.

prengh, m. ber Unterlass, bas Aufhören, bie Unterbrechung, Cig., Zora; brez preneha, Valj.(Rad).

prenêha, f. = preneh, C.

prenehanje, n. bas Aufhören, bie Rachlaffung; brez prenehanja, ohne Aufhören.

prenehati, am, vb. pf. aufhören (bei borausfichtlicher o. möglicher Biebertehr), eine Paufe machen, aussegen; mrzlica je prenchala včeraj, bas Fieber ift feit geftern ausgeblieben, Cig.; bolezen je prenehala, die Krantheit hat nachgegeben, Cig.; p. z obravnavo, bie Berhandlung abbrechen, Cig.

prenehávati, am, vb. impf. = prenehovati; Baufen machen, paufieren.

prenêhek, hka, m. = preneh, C.

prenshljaj, m. 1) die Bause, die Unterbrechung, Cig., Jan., nk.; — 2) das Unterscheidungszeichen, Cig.; (ber Beiftrich, C.). prenghoma, adv. absatweise, unterbrochen, mit

Baufen, Cig., C., Mik.

prenehováten, ina, adj. absehend, pausierend, Jan. (H.).

prenehováti, ûjem, vb. impf. ad prenchati; Unterbrechungen eintreten laffen, paufieren; - prenehujoč, intermittierend: prenehujoči ognjeniki, Cig.(T.), Jes.

preneki, pron. fo mancher, viele: prenekemu

sem povedala, C.

prenékokrat, adv. jo manchesmal, gar oft, C. prenemagati, am, vb. impf. ad prenemoči, Z. prenemóči, mórem, vb. pf. äußerst schwach merben, C.

prenenaden, dna, adj. allzuüberraschenb, C. prenesek, ska, m. ber Ubertrag, Cig., Jan. prenésen, sna, adj. 1) erträglich, nk.; - 2) übertragbar, Jan.

prenesilo, n. die Transferierung im Executions. verfahren: p. dovoliti, Svet. (Rok).

prenesljiv, tva, adj. 1) nachfichtig, C.; - 2) = prenesen 1), Cig., Jan.

prenesréčen, čna, adj. zu unglüdlich; — über-

aus unglücklich.

prenésti, nesem, vb. pf. 1) hindurch-, hinübertragen: p. kaj črez vodo, Cig.; - 2) vertragen; mnogo vina prenese; - ertragen, aushalten; nadloge volino p.; to se se prenese, das ist noch leibentlich, Cig.; - 3) anderswohin tragen, übertragen; p. kaj drugam; - transportieren (math.), Cel. (Ar.); člen na drugo stran enačbe p., Cig. (T.); prenesen, tropisch, figürlich: v prenesenem pomenu, Cig.(T.), nk.; - 4) = odvrniti, abmenben: Bog nam to prenesi! Cig., C.; Bog prenesi! Gott behute! Cig., Jan., Guts. (Res.), Glas.; Bog prenesi, da bi se šibe doteknil kateri otrok! Pjk. (Črt.); p. komu kaj, jemanben mit einer Sache verschonen, ihm etwas nachfeben, C.

prenetiti, im, vb. pf. überheigen, Cig., M. preneumen, mna, adj. zu bumm; - jehr

prenevaren, rna, adj. zu gefährlich; - überaus gefährlich.

prenevédalo, n. človek, kateri se rad preneveda, BIKr .- Let.

prenevedanje, n. das Anstandnehmen: brez prenevedanja, ohne Unstand, Cig.; ranjenci ne nagajajo ranarju z nikakvim javkanjem niti prenevedanjem, Navr. (Let.).

prenevédati se, vedam se, vb. impf gaubern, Anstand nehmen, Umstände machen, BIKr .-Cig.; = leno, nemarno delati, če se komu ne ljubi, BlKr.-Let.

prenežen, žna, adj. zu zart; - überaus zart. prenicati, im, vb. pf. eine gewiffe Beit in gebudter Stellung zubringen: tri ure sem na strehi prenical, C.

prenikati, am, vb. impf. ad prenikniti; burchbringen (phys., fig.), Cig. (T.).

prenikav, adj. burchbringenb: p. razum, Cig. (T.); (po drugih slov. jezikih).

prenikniti, niknem, vb. pf. 1) im Boben verschwinden, C.; — 2) burchdringen (phys., fig.), Cig.(T.); (po drugih slov. jezikih).

prenikováti, ûjem, vb. impf. ad prenikniti; - prenikujoč razum, burchbringenber Berftand, Cig.(T.).

prenizati, nîzam, žem, vb. pf. andere anreihen o. auffaffen (3 B. Berlen), Jan.(H.).

prenizek, zka, adj. zu nieber; - überaus nieber. prenộč, f. prenoč je, da bi domov šel, es ist zu tiefe Nacht, um nachhaufe zu gehen, C. prenočevališče, n. bas Rachtquartier, Cig.,

prenocevainica, f. die Nachtherberge, Cig., Jan.

prenočevanje, n. das Abernachten.

prenočeváti, ûjem, vb. impf. 1) übernachten, über Racht bleiben; - gange Rachte auf fein, Cig.; — 2) p. koga, jemanden über Nacht beherbergen, Jan.

prenočevavec, vca, m. ber Ubernachtende, M.;

ber Schlafgaft, Cig.

prenociten, ina, adj. die Nachtherberge betreffend: prenociini zapisnik, bas Berbergsprototoll, Levst. (Nauk).

prenočilíšče, n. = prenočišče, Jan.

prenocilo, n. die Nachtherberge, Jan.; lepe pravljice jim bova pravila za prenočilo (alš Bergeltung für die Rachtherberge), Zv.

prenočíšče, n. das Nachtlager, die Nachtherberge, Mur., Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), nk. prenocitelj, m. ber Beberbergenbe, Zora. prenocîtev, tve, f. die Beherbergung, Cig.

prenočíti, ím, vb. pf. 1) die Nacht zubringen, übernachten; pod milim nebom p., bivouatieren, Cig.; - 2) über Nacht beherbergen; Prenocite me do dne, Npes.-K.

prenoenina, f. bie Rachtherbergegebur, Cig., Jan., C.

prenorčeváti, ûjem, vb. pf. durchnarren, durchschäfern: svoja leta p., Cig.

prenoréti, ím, vb. pf. durchnarren, durchrasens noč in dan p., Cig.

prenoriti, im, vb. pf. hintere Licht führen, bethoren, verführen, Jan., Dalm., Npes .- Schein. prends, nosa, m. bie Ubertragung, Cig., Jan., C.; p. lasti, die Gigenthumsübertragung, DZ.; imovinski p., die Bermogensübertragung, DZkr.; p. menice, die Indossierung, Jan.; — ber Ubertrag, der Transport in ber Rechnung, Cig., Jan.; - die Transmission (phys.), Cig.(T.); - die Matapher, ber Tropus, Cig. (T.).

prenosba, f. = prenos, die Metapher, Jan. (H.).

prenosen, sna, adj. 1) Übertragungs. Trans. missions»: prenĝsno vratilo, die Fortleitungs» welle (mech.), Cig. (T.); — 2) übertragbar, transportabel, Cig., Jan., Levst. (Pril.); prenosni oltar, ber Reisealtar, Cig.; prenosna brizgalnica, die Tragipripe, DZkr.; - 3) metaphorisch, tropisch, figürlich, Cig., Jan., Cig.(T.).

prenosisce, n. ber Tragplat (Portage), Jes. prendsiti, nosim, vb. pf. 1) durch Tragen burchwehen, burch=, abtragen : obleko p., Cig. ; – 2) durch Tragen hinüberschaffen: p. kaj na ono stran; - 3) bie gehörige Beit binburch schwanger sein (= nicht zu früh gebaren), Z.

prenosîtva, f. die Übertragung, C. prenosnica, f. 1) das Übertraggefäß, DZ.; —

2) die Transmission (mech.), DZ.

prenosník, m. der Überträger, Cig.

prenosnina, f. bie Übertragungsgebür, C., DZ.; prenosnino je treba plačati od kupljenega zemljišča, Levst. (Nauk).

prenosnost, f. die Übertragbarteit, Cig. prenotácija, f. naprejšnje zaznamenjevanje, die Brānotation.

prenovîtev, tve, f. die Erneuerung, die Renovierung, Cig., Jan., nk.; — die Regeneration, Cig., Jan.

prenovíti, ím, vb. pf. wieber neu machen, erneuern, renovieren; p. oltar; p. sliko, ein Bitb auffrischen, Cig.; — regenerieren, Cig., Jan.; p. človeka v čisto božjo podobo, Ram. prenumerácija, f. predplačilo, bie Pranumer

prenumerant, m. predplacnik, ber Branume-rant.

preobčuten, tna, adj. 1) allzuempfinblich, allzufühlbar, nk.; — 2) = preobčutljiv, C.

preobčutljiv, sva, adj. zu empfinblich, allzuempfinbsam.

preobčutljívost, f. allzugroße Empfindsamteit;
— bie Empfindelei, Cig. (T.).

preobdačeváti, ûjem, vb. impf. ad preobdačiti, M.

preobdáčiti, dáčim, vb. pf. zu sehr besteuern, M. preobésiti, obesim, vb. pf. 1) überall behängen: sobe s slikami p., nk.; — 2) anders oder anderswohin hängen, Cig., M.; — p. se, sich auf die andere Seite neigen: o kresi se dan preodesi, Z.

preobésati, am, vb. impf. ad preobesiti, Z. preobîten, îna, adj. zu reichlich; — überaus reichlich; fehr üppig; — überflüssig, Cig. (T). preobîsica, f. die Überfüsse, Cig., Jan., nk.;

preoblica, f. die Uberfulle, Cig., Jan., nk.; ber Überfluss, Cig. (T.); p. v besedah, der Bleonasmus, Cig. (T.).

preobiliti, îlim, vb. pf. überhaufen: z dobrotami p. koga, Danj.-C.

proobîtje, n. die überfülle, das übermaß, V.-Cig., Jan., Trub. proobinost, f. die überfülle, der überfuss,

die überaus große Reichhaltigkeit. preobîlost, f. = preobilnost, Zora.

preodilováti, Gjem, vb. impf. 1) Überfluss haben, Mur., C.; — 2) überflüssig sein, C. preodiseda, f. der Sisenhut (aconitum napellus), Tuš. (R.).

preobjedati se, am se, vb. impf. ad preobiesti se.

preobjeden, dna, adj. muthwillig, übermuthig, C., Z.

preobjednica, f. die Fresswehe (bei ben Pferben),

preobjednost, f. ber Muthwille, Z.

preobjesten, stna, adj. allzuübermüthig, Z.; predrz ino preobjesten, Trub. (Post.).

preobjesti se, jem se, vb. pf. 1) zu viel essen, sich überessen; jabolk se p., sich an Apfeln

trant effen, Cig.; — 2) übermüthig werden (wenn es einem zu gut geht), C.; hlapec se je preobjedel, C.

preobkladati, am, vb. impf. = preoblagati, überhansen, Jan., C.

preoblacenje, n. das Umfleiden.

preobláčiti, im, I. vb. impf. ad preobleči; mit anderen Reidern bekleiden, umkleiden; mati otroka preoblači; p. se, sich umkleiden, Rieider wechseln; — p. se, sich verkleiden; — II. preoblačiti se, í se, vb. pf. sich mit Bolken überziehen: preoblačilo se je bilo po vsem nebesu, Jurč.

preoblada, f. die Oberhand, die Oberherrschaft, Z., nk.

preobladanje, n. die Übermaltigung, die Beflegung, kajk .- Valj. (Rad).

preobladati, am, vb. pf. die Oberhand gewinnen, Mur., Jan., Cig. (T.); überwinden, bessiegen, Cig., Jan., C.; (nam. preobvladati). preobladavec, vca, m. der Überwinder, der Sieger, Jan.

preoblagati, am, vb. impf. ad preobložiti; übersaben; p. mladino, die Jugend überbürden,

preoblâst, f. 1) eine übermößige Gewalt, bie Übergewalt, Cig.; — 2) die Bergewaltigung, Cig. (T.).

preoblasten, stna, adj. 1) allzuammaßend, Z.; — 2) machtvoll, hochgebietend, Cig. preoblati, am, vb. pf. überhobeln.

preobléči, obléčem, vb. pf. umfleiben; otroka p.; p. se, bie Kleibung wechseln, sich umfleiben; — p. se, sich verkleiben: za kmeta se p.

preoblęka, f. 1) bie Umfleibung, ber Rleiberwechsel, Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad); redovna p., die flösterliche Einsteibung, Cv.; — 2) die zum Umsleiben bestimmte Rleibung, daß Bechselsteid, Cig., Jan., C.; — die Leibwäsch, Svet. (Rok.), Levst. (Pril.), Erj. (Som.), Vrt., DZ.; narejena p., sertige Bäsche, DZ.; gladiti in zgidati preobleko, Jurč.

preobličeváti, ûjem, vb. impf. ad preobličiti, Z.

preobliciti, licim, vb. pf. die Geftalt verandern, Z.; — verformen, Cig.

preoblijati, am, vb. impf. ad preobliti, Cig. preobliti, lijem, vb. pf. zu sehr begießen, Cig. preobložba, f. die überladung, die überbürbung, Cig., Jan., SIN.-C.

preobložitev, tve, f. = preobložba, Jan. preobložíti, ím, vb. pf. zu fehr belaben, überlaben, überhäufen; z delom koga p.; preobložen z davki, zu fehr mit Steuern belaftet, Cig.

preobraca, f. = preobracanje, bie Belehrung, C. preobracainik, m. seneni p., bie Heuwenbemasschie, Cig.

preobracanje, n. das Umwenden, das Umfehren; — die Bekehrung; — die Convertierung, DZ.

preobracati, am, vb. impf. ad preobrniti; umwenden, umfehren; — umwandeln; — befehren; — p. se, sich andern, umschlagen.

preobraček, čka, m. bie Umwendung, Z.; bie Umwälzung, Z. preobrat, m. 1) die Umwandlung, die Convertierung, DZ.; - 2) die Wendung, nk. preobratek, tka, m. bie Benbung, bie Krife, C. preobrazba, f. die Umformung, Cig.; - die Metamorphofe, Cig. (T.), Erj. (Z.). preobraziti, razim, vb. pf. ein anderes Ausschen verleihen, umformen: p. kaj, Mur., Cig., Jan.; p. koga, jemanden vermummen, Guts., V.-Cig.; - vertlaren, Mur., Cig., Jan.; p. se, ein anderes Aussehen befommen: odkar je ta bol (bolezen) prišla na trto, pre-obrazilo se je pri nas vse življenje, Boršt (Ist.)-Erj. (Torb.). preobražaj, m. die Umgestaltung, C., Cig.(T.); die Berwandlung (zool.), Cig. (T.). preobrážati, am, vb. impf. ad preobraziti, Jan., nk. preobraženje, n. bie Berflarung, Cig., Jan., Ravn.-C. preobraževáten, ina, adj. umformenb: preobrazevaina moc, die Umgestaltungsfraft, Zora. preobraževanje, n. bas Umwandeln, die Umformung, die Umwandlung (zool.), Cig. (T.). preobraževáti, ûjem, vb. impf. = preobražati, Cig., Jan. preobraževavec, vca, m. ber Umgestalter, Jan. (H.). preobrest, f. unerlaubter Bewinn vom geliehenen Gelde, der Bucher, V.-Cig., C. preobresten, stna, adj. wucherifc, C. preobriti, brijem, vb. pf. ju viel barbieren, Cig. preobiniti, nem, vb. pf. umwenden, umtehren; vse p., alles in Unordnung bringen, jvzhSt.; kozolec p., einen Burzelbaum schlagen, jvzh-St.; — umwanbeln: vodo v kri p., Cig., Jsvkr.; p. se na kaj, sich in etwas verwanbeln, ogr.-Valj. (Rad); dan se je bil v noč preobrnil, Jsvkr ; - umftimmen, Cig. (T.); betehren, Cig., Jan.; p. grešnike, Jap. (Prid.); p. sc, sich belehren, Jap. (Prid.); - p. se, umichlagen, umfatteln (fig.), Cig. preobinjenec, nca, m. der Neubelehrte, der Reophyt, Jap.-C. preobrnjenje, n. bie Befehrung; tudi: preobrnenjè, ogr.-Valj.(Rad). preobroditi, im, vb. pf. ju viel Früchte tragen, preobrzdati, am, vb. pf. einen anbern Baum anlegen, übergaumen, Cig. preobsejáti, sejem, vb. pf. zu fehr befaen, überfaen, Cig. preobsévati, am, vb. impf. ad preobsijati, preobsijáti, sijem, vb. pf. überstrahlen, Cig. preobsiren, rna, adj. zu weitläufig; - überaus weitläufig. preobtęža, f. die Überlaft, Jan. (H.). preobtezati, têzam, vb. pf. zu fehr beschweren, preobtęžba, f. die Uberlastung, DZ.

preobtežílo, n. bie Überburdung: pot zapreti vsacemu preobtežilu udeležencev, DZ. preobtežíti, ím, vb. pf. überlasten, Jan. (H.). preobtovoriti, im, vb. pf. mit einer zu großen Saumlast belasten: osla p., Cig. preobújati, am, vb. impf. = preobuvati, Cig., preobûtev, tve, f. das Bechseln der Fußbetleipreobuti, ûjem, vb. pf. p. koga, jemanbem eine andere Fußbelleidung anziehen: p. otroka; p. se, die Fußbetleidung wechseln; (bie Beinkleiber wechseln, Gor.); — (bas Pferb) anders beschlagen: Brž konja zbosi, preobuj! Npes.-K. preobûtva, f. = preobutev, M. preobuvanje, n. bas Bechfeln ber fußbelleibung. preobúvati, am, vb. impf. ad preobuti. preobviádati, am, vb. pf. = preobladati, die Oberhand befommen: p. koga, jemanden beherrichen, Cig. preobžréti se, žrèm se, vb. pf. fich überfreffen, Bleiw.-Cig. preodbráti, bérem, vb. pf. auserlesen, vorgiehen: p. si kaj, ogr.-C. preoddaja, f. bie Ubergabe, Jan. (H.). preoddajati, jam, jem, vb. impf. ad preoddati; übergeben: p. gospodarstvo v druge roke, Levst. (Nauk). preoddajavec, vca, m. ber Übergeber, Jan. (H.).preoddajavka, f. bie Ubergeberin, Jan. (H.). preoddajen, jna, adj. Ubergabs-, Jan. (H.). preoddáti, dam, vb. pf. übergeben: p. svojo imovino, Levst. (Nauk); p. kaj v hrambo, DZ. preodeti, denem, vb. pf. anders gubeden, Z. preodévati, am, vb. impf. ad preodeti, Z. preodiciti, dicim, vb. pf. fehr verherrlichen, hoch preisen, ogr.-C. preodkaz, kaza, m. die Überweisung, DZ. preodkazati, žem, vb. pf. überweisen, DZ. preodkazilo, n. die Überweisung, DZ.; p. nakaznic, DZ. preodkazovanje n. das Überweisen, die Überweisung, DZ. preodkazováti, ûjem, vb. impf. ad preodkazati; überweisen: p. blago, DZ. preoglajenec, nca, m. ber Feinling, Cig. preogromen, mna, adj. ungeheuer, Cig. (T.). preohlapen, pna, adj. zu weit (von Rleidern); p biti, pludern, Cig. preohláten, tna, adj. = preohlapen, Cig. preohot, hola, adj. zu hochmuthig; - überaus hochmuthig. preokoren, rna, adj. zu ungefügig; - überaus ungeschidt. preokovariti, arim, vb. pf. gegen Schaben berwahren, Fr.-C. preokréniti, krénem, vb. pf. anders wenden, umtehren; - vse odnošaje p., SIN.; se k Bogu, sich zu Gott bekehren, Cv. preokupácija, f. die Boreingenommenheit, die Braoccupation, Cig. (T.). preokupiti se, im se, vb. pf. sich überkaufen,

Cig., Jan.

preokupováti se, ûjem se, vb. impf. ad preokupiti se, Jan.

preólęp, adj. allzuwenig schon, C.

prooliti, im, vb. pf. mit anderen Pfahlen befeten, vehSt.-C.

preomîka, f. bie Überbilbung, C., Bes.

preomikati, am, vb. pf. burch Uberbilbung

verberben, verfünsteln, Cig.

preomléden, dna, adj. alljufade, Levst. (Zb. sp.). preonegati, am, vb. pf. 1) zimo p., ben Winter irgendwie zubringen, C; - 2) (in einer nicht näher angegebenen Beise) umanbern, C.; (prav za prav pomenja preonegati toliko kakor kak s pre- zložen glagol, katerega ne moremo ali nečemo izreči).

preongáviti, avim, vb. pf. = preonegati, Jan. preopasti, pasem, vb. pf. auf ber Beibe überfüttern, berfüttern, Cig.; p. se, sich überessen, Cig.

preopijati se, am se, vb. impf. ad preopiti se, Mur., Cig.

preopiti se, pijem se, vb. pf. sich berauschen, sich ansausen, Mur., Cig., Jan.; preopit, besoffen, Cig.

preopivati se, am se, vb. impf. = preopijati

se, Jan. (H.).

preópołn, adj. allzuwenig voll, C.

preopoprati, am, vb. pf. zu sehr pfeffern, Cig. preopráviti, právim, vb. pf. = drugače opraviti: konja p., bas Pferd umschirren, Cig. predr, ora, m. bas Aufadern im Berbfte, Die Brache, BlKr.

preorac, m. der über die Grenze zu adern pflegt, Svet. (Rok.).

preorati, oram, orjem, vb. pf. 1) mit bem Bfluge burchicharren, überpflügen; v jesen se njiva preorje in črez zimo pusti neposejana, BlKr.; - 2) von neuem pflugen, umadern; — 3) zu weit (in fremdes Gebiet) adern, Z., Notr.

preorava, f. bas überadern, Cig.

preorávanje, n. 1) das Durchactern, das Überađern; — 2) bas Umađern.

preoravati, am, vb. impf. ad preorati; 1) burchadern, Cig.; - 2) umadern: p. košenino v polje, Levst. (Nauk).

preorglati, am, vb. pf. 1) auf der Orgel burchspielen, durchorgeln, Cig.; — 2) mit Orgeln zubringen: ves dan p., Cig.

preosnávati, am, vb. impf. ad preosnovati, nk. preosnávljati, am, vb. impf. = preosnavati,

preosnova, f. bie Umgestaltung, Jan., nk. preosnovatelj, m. ber Reorganisator, ber Reformator, nk.

preosnovati, snujem, vb. pf. reorganisieren, reformieren, nk.

preosoliti, im, vb. pf. zu fehr salzen, Cig. preostajanje, n. bas Ubrigbleiben: do preostajanja, im Übersluss, Vest.; = na p., nk. preostajati, jam, jem, vb. impf. ad preostati, Jan., Erj. (Som.), nk.; stelje jim je preostajalo, fie hatten Streu im Uberflufe, DSv.

preostanek, nka, m. bas Ubriggebliebene, ber

Überfluis, Jan., nk.

preostáti, stânem, vb. pf. übrig bleiben. Jan.,

presster, ostra, adj. zu scharf; — überaus icarf; — zu strenge; — überaus strenge. preostrež, m. der Rigorist, Cig.

preostriti, im, vb. pf. zu fehr icharfen, Jan.

preostrost, f. allzugroße Schärfe: der Rigorismus, Cig.

preósvetel, tla, adj. zu halbhell, C.

preošáben, bna, adj. zu stolz; – sehr stolz. preosabiti se, im se, vb. pf. allzuhochmüthig werben, Z.

preošábnost, f. allzugroße Hoffahrt: polomi našo ošabnost! Škrb.-Valj.(Rad).

preotaviti, tavim, vb. pf. erquiden, ftarfen, aufrichten, C.

preotávljati, am, vb. impf. ad preotaviti, C. preotêmati, mam, mljem, vb. impf. ad preoteti, Nov.

preotemen, mna, adj. zu halbfinster, C. preotéti, otmèm (otmem), vb. pf. wegnehmen: sovražniku mesto p., Navr. (Let.).

preotlina, f. das Bohrloch, C.

preotliti, im, vb. pf. burchhöhlen, burchbohren,

preotljeváti, ûjem, vb. impf. ad preotliti, Zora. preotovoriti, im, vb. pf. = preobtovoriti, Cig. preotožen, žna, adj. allju ober überaus ichwer-

preoza, f. = prevoza, C.

preózek, zka, adj. zu schmal, zu knapp; preozka cesta; preozke hlače; — überaus ena ober schmal.

preoznániti, znanim, vb. pf. andere verlautbaren, eine Anzeige wiberrufen, Z., C.

prepad, pada, m. 1) bas Durchfallen, Cig.; - matrnični p., ber Gebarmuttervorfall, C.; 2) ber Abgrund, die Rluft; v p. se vdreti, in den Abgrund fürzen, C.; tudi: prepad, páda, Valj.(Rad); - 3) = propad, ber Berfall, Cig.

prépad, padi, f. = prepad m. 2), ber Abgrund, bie Rluft, Dict., Mur., Krelj, Dalm., Kast.; ("prepod" Dict., Trub., Jsvkr.).

prepadanje, n. bas Berfinten, kajk .- Valj. (Rad). prepádati, pádam, vb. impf. ad prepasti; 1) hindurchfallen (prim. prepasti 1)); — 2) zu fallen brohen, schwanten, Mur.; kolena mu prepadajo, es schwanten ihm die Anie, Mur.; - 3) im Berfall begriffen sein: prepadajoča vas, Slovan; - an gutem Aussehen abnehmen, verfallen, Cig.; od žalosti p, sich abharmen, Cig., Jan.; - p. se, fich entfeten, Jan.; muthlos werben, C.; - 4) befallen (von Affecten), Cig.

prepaden, dna, adj. fteil, fcproff, Cig., Jan. prepadenje, n. die Befturgung, Cig.

prepadenost, f. die Bestürzung, Cig. prepadina, f. der Abgrund, die Kluft, Z., Dol.;

iz prepadine je puhtel smrad, LjZv. prepadiina, f. ber Erdfall, Z., C

prepadlisce, n. ber Ort bes Erbfalles, C. prepadnica, f. 1) ber Abgrund, Dol.; - 2) die Senfarube, BIKr.

— 262 —

prepadniti se, padnem se, vb. pf. einfturgen, C.; mužine se pod bremenom prepadnejo, ogr.-Valj.(Rad).

prepadnja, f. Cig., pogl. prepadina.

1. prepah, paha, m. der Luftzug, C., Erj. (Som.); na prepahu imeti volno, die Bolle lüften, Levst.(Nauk).

2. prepah, paha, m. 1) ber Durchstich, Jan.; - 2) = zapah, pah, ber Durchschieber, Cig.; - 3) prepahi, die Coulissen, Cig.; - prim. pehniti.

prepaha, f. die Couliffe, C. prepahati, paham, vb. pf. burchfachen, Z. prepahljaj, m. ber Durchftich, Jan.

prepahniti, nem, vb. pf. = prepehniti. prepalina, f. das Sublimat, Jan., (pogl. pre-

hlapina).

propaliti, im, vb. pf. burchfengen, burchbrennen, Cig., Jan.; - sublimieren, Jan.; (pogl. pre-

prepáljati, am, vb. impf. ad preplati: p. kruh, C. prepameten, tna, adj. zu gescheit; - überaus gescheit, überklug.

prepametnost, f. übergroße Klugheit, M. prepametovati se, ujem se, vb. pf. sich eines Beffern befinnen, C., Z.

preparácija, f. priprava, die Braparation. preparand, m. učiteljiščni gojenec, priprav-

nik, ber Braparand. preparandija, f. učiteljišče, pripravnica, bie

Bräparandie. preparandinja, f. učiteljiščna gojenka, pri-pravnica, die Praparandin.

preparāt, m. prigotovek, das Praparat. preparati, am, vb. pf. durchichligen; trebuh p. komu, Z.; - burchtrennen: p. komu obleko.

prepariti, parim, vb. pf. durchbrühen, durchdünften, Cig. prepas, pasa, m. 1) ber Gutt, Jan.; p. za ježo, ber Reitgurt, Cig.; — bas Gurtge-

sims, h. t.-Cig.(T.); — 2) die Schurze, Cig., Kr.; (prim. predpas).

prepasanec, nca, m. ime pasastemu prašiču, Jurč.

prepasati, pasem, vb. pf. 1) mit einem Gurt umbinben, begurten; - 2) ben Gurt ober Gürtel jemandem anders binden: p. koga; p. se, sich den Gurt oder Gürtel anders binden.

prepasek, ska, m. das Schurzfell, C. prepasenje, n. die Berfütterung, Cig.

prepasica, f. bie Scharpe, Jan.

prepasitnica, f. bas Porteepee, Zora. prepasitnik, m. bas Schurzband, Jan. prepasnik, m. 1) ber Gürtel, Z.; — 2) bas

Bortuch, LjZv.

prepasováti, ûjem, vb. impf. ad prepasati. prepast, f. 1) ber Abgrund, Habd. - Mik.; morska p., kajk - Valj. (Rad); - 2) bas Entfegen, bie Befturgung, Cig., Jan.

prepásti, padem, vb. pf. 1) hindurchfallen, burchfinken, Cig.; — 2) an gutem Aussehen abnehmen, verfallen, V. - Cig.; — sich vor Schreden entfarben, fich entjegen, Cig., Jan.; tudi: p. se, Cig., C., Levst. (SIN.); - prepaden, angegriffen, bestürzt, Cig.; - 3) verloren gehen: placa mi je prepala, Svet. (Rok.); - 4) überraschen, Z.; tema nas prepade, Skrb.; - befallen (von Affecten), Cig.; zalost prepade človeka, Skrb.

prepásti, pásem, vb. pf. 1) p. koga, jemanden erspähen und ihm zuvortommen, C.: - 2) burch Beibe erhalten, Cig.; - 3) weibend zubringen: ta fant mi je celo leto prepasel (war ben gangen Sommer mein hirt), Gor.; - 4) zu viel weiben, Z.; — verfüttern, Cig., Jan.; - p. se, sich auf ber Weibe überfressen,

prepaž, páža, m. 1) die Schalwand, Cig.; -2) die Querabtheilung, Cig.

prepâžba, f. = prepažek, Čig.

prepâžek, žka, m. die Scheidewand: možgan-

ski p., die Hirnscheidewand, Cig. prepaževáti, üjem, vb. impf. ad prepažiti, Z. prepážiti, pažim, vb. pf. burch eine Schalmanb absondern, Cig.; prostor p., in einem Raume einen Berschlag machen, Cig.

prepecatiti, atim, vb. pf. überfiegeln, umfiegeln. prepecenec, nca, m. ber Awiebad, V. - Cig.,

prepečenek, nka, m. = prepečenec, Vod. (Izb. sp.).

prepéči, péčem, vb. pf. 1) burch und burch baden ober braten, durchbaden, durchbraten; dobro prepečeno meso, dobro prepečen kruh;—ein wenig an der Oberfläche backen o. braten, überbacken, überbraten; pusti, naj se malo prepece; - 2) von neuem baden o. braten, umbaden, umbraten; prepečen kruh, Zwiebad, Cig.; — 3) zu sehr baden oder braten, verbrennen, verbraten; p. se, zu sehr gebacken ober gebraten werden: kruh se je prepekel, Cig.

prepednjáti, âm, vb. pf. = s pednjem premeriti, C.

prepégniti, pêgnem, vb. pf. = nagniti (n. pr. kotel), Soška dol.-Erj. (Torb.); - prim. it. piegare, biegen.

prepêhati se, am se, vb. pf. sich zu sehr abmüben, Fr .- C., Z.

prepehniti, pahnem, vb. pf. 1) burchstogen, burchstechen; z mečem koga p., C.; glava s trnjem prepahnjena, Guts.(Res.); z žreblji prepahnjene svete kite, Jap. (Prid.); - 2) (mit bem Stofhobel) überhobeln, Z.; überfalzen, Cig.; — 3) hinüberstoßen; — konj si je žilo prepehnil, das Pferd hat sich eine Aber verstoßen, verrückt, Cig.; — dolg p., eine Schuld aisignieren: dolg smo prepehnili, t. j. tako smo naredili, da tisti, ki bi imel meni plačati, plača mojemu upniku, Svet. (Rok.); - 4) überfüllen, überfüttern, Kr.; p. se, ben Magen mit Speifen überfüllen, Cig.

prepehováti, ûjem, vb. impf. ad prepehniti; 1) durchstechen, Jan.; — stechen: prepehuje me v glavi, v prsih, C.; — 2) hinüberstoßen; - 3) überfüllen: ne prepehuj si želodca z osladnimi jedmi, Ravn.-Jan. (Slovn.).

prepek, peka, m. bas Durchbraten o. Durchbaden, C.

prepêka, f. = prepek, Z. prepekán, adj. burchtrieben, pfiffig, raffiniert, Cig., M. prepekanec, nca, m. ein burchtriebener Menich, ber Schaft, Cig. prepekanost, f. bie Durchtriebenheit, bie Berschlagenheit, Cig., M. prepékati, pêkam, čem, vb. impf. ad prepeči; 1) burchbaden, burchbraten; - 2) umbaden, umbraten; — 3) zu sehr baden ober braten; — 4) p. se, besorgt fein, sich angstigen, wehflagen, ogr.-C., Rez.-C prepeleti, ím, vb. impf. flattern, Mur., Jan., C., Mik.; - bie Bande auf und ab bewegen: otrok proti materi prepeli, C.; - p. se, im Sanbe baben (von Sühnern), C. prepelévati, am, vb. impf. = prepelovati, Jan.(H.). prepelica, f. 1) bie Bachtel (coturnix dactvlisonans); - 2) ber Schmetterling, Rez.-C. prepelîčar, rja, m. ber Bachtelhund (canis avicularius), Cig., Jan., Erj. (Z.), nk. prepelicica, f. dem. prepelica; das Bachtelchen. prepelicjak, m. ber Bachteltoth. prepelîčji, adj. Bachtel -. prepelînček, čka, m. = petelinček, Z., Npes.-Vraz prepeliti, im, vb. impf. = prepelovati, Zora. prepelják, m. bas Wachtelmannchen, Z. prepeljanje,n.bas hindurch-, bas hinüberführen. prepéljati, péljem, -peljáti, peljam, vb. pf. 1) hindurchführen; p. se, hindurchfahren; hindurchleiten; nit p., einfabeln, C., jvzhSt.; motvoz skozi cev p., jvzhSt.; — anftiften: kaj si pa spet prepeljal? Polj.; - 2) hinüberführen, hinüberfahren (trans.); črez hrib, črez most, črez reko p. koga; transportieren, Cig.; - p. se, über etwas hinfahren, (intr.). prepeljava, f. die Uberführung, C prepeljavanje, n. bas hinuberfahren, bie Eransportation. prepeljávati, am, vb. impf. = prepeljevati. prepeljeváti, ûjem, vb. impf. ad prepeljati. prepeljúh, m. 1) golob, ki rad druge golobe z doma izvabi in drugam prepelje, Polj.; 2) ber gerne Bofes anstiftet, Polj.; ber Hallunke, ber Bagabund, Cig. prepeljuhar, rja, m. = prepeljuh 1), Polj. prepeljustvo, n. die Landstreicherei, Cig. prepelováti, fijem, vb. impf. schlagen (von ber Bachtel): prepelica prepeluje, Cig., C., Rib.-Mik., Npes.-K. prepênja, f. to, s cimer se kaj prepenja, C. prepenjati, am, vb. impf. ad prepeti. prepêra, f. = prepir, C.

anders zuknöpfen: suknjo p. Erj.(Torb.).prepevanje, n. bas Singen. (Rad). - 2) von neuem ftampfen. hodkov, C. Cig., Jan., C., DZ., nk. gnati, verblasen, Cig. Binde, Mur. prepêrati, am, vb. impf. = prepirati, C. preperélast, adj. modericht, Cig. durchblasen. preperélost, f. der moderige Ruftand, die Morschheit. preperéti, im, vb. pf. burchmobern; - vernoč p., Cig. wittern, Cig. (T.); kamenje, katero ne pre-peri, wetterfestes Gestein, Levst. (Cest.); prepijati, am, vb. impf. ad prepiti; 1) zechend zubringen, fortwährend zechen, Cig.; pravil je, preperel, vermobert; preperelo platno; kako je nekdaj prepijal in bil vesel s svojimi vinskimi brati, Jurč.; — 2) p. se, sich verwittert, Cig.(T.); -(fig.) preperela kranjščina, Levst.(Nauk). betrinten, Z., Pohl.(Km.).

preperévanje, n. bas Mobern; - ber Berwitterungeprocess, Cig.(T.). preperévati, am, vb. impf. ad prepereti; mos bern, Z.; — ovcam parklji preperevajo, es tritt bei ben Schafen bie Rlauenfaule ein, Levst.(Nauk). preperiti, im, vb. pf. eig. mit neuen Febern versehen: kolo p., mit neuen Speichen versehen, Z.; grablje p., ben Rechen mit neuen Rähnen versehen, C. prepeti, pnem, vb. pf. 1) hindurchspannen; p. kaj skozi kaj, Cig.; — barüberspannen, Cig., Jan.; - überfpannen, drapieren, Cig., Jan.; z listjem p., auslauben, Cig.; - 2) anders anheften, Z.; umschnallen, Cig.; prepéti, pójem, vb. pf. 1) durchsingen: vso pesem p., Cig.; - 2) fingend zubringen: ves dan p., ben gangen Tag fingen, Cig.; - 3) p. koga, stärter singen als ein anderer, jemanden überfingen, Cig.; - 4) p. se, sich überfingen, baburch feiner Stimme ichaben, Cig. prepetnájstiti, najstim, vb. pf. betrügen, Kras, prepevati, am, vb. impf. Lieber, Melobien u. bgl. singen; pesmi, psalme p.; ptiči nam žvrgole in prepevajo zjutraj, Ravn. - Valj. prepêvek, vka, m. die Strophe eines Liedes, C. prepháti, phâm, pšèm, vb. pf. 1) durchstampfen; prepicati, am, vb. pf. 1) burch Füttern erhalten, burchfüttern, Cig.; skozi zimo p., Cig.; - 2) zu sehr anfüttern, überfüttern, M. prepicet, čla, adj. ju gering; - febr gering. prepiciti, picim, vb. pf. burchftechen, Z. prepiclost, f. eine zu geringe Menge: p. doprepih, piha, m. ber Durchzug, bie Bugluft, prepihati, ham, šem, vb. pf. 1) mit dem Blasen durchdringen, durchblasen, durchweben; burja nas je dobro prepihala; — burch: schnauben: železnični vlak je tisoč milj prepihal, nk.; — 2) hinüberblasen: z enega kraja na drug kraj p., Cig.; = pihaje preprepihávati, am, vb. impf. = prepihovati; 1) durchblasen, durchwehen: vetrovi gozd prepihavajo, Cig.; sapa prepihava, es ist augicht, Cig.; — 2) fortwährend hin und her blasen: prepihavajoči vetri, die herrschenden prepihljati, am, vb. pf. fanft burchweben, Cig. prepihniti, pîhnem, vb. pf. hindurchblasen, prepihováti, ûjem, vb. impf. ad prepihati, -hniti. prepijančevati, ujem, vb. pf. burchzechen: celo

prepikati, pikam, vb. pf. mit Stichen durchbringen.

prepiker, kra, adj. allzuempfindlich, Ahac. prepikniti, piknem, vb. pf. mit einmaligem Stechen burchbringen, mit dem Schnabel burchhaden, C.

prepiliti, pilim, vb. pf. 1) burchfeilen; - 2) burchfägen, Notr.; - 3) von neuem ober

anbers befeiten; zago p.

prepipati, pîpam, pliem, vb. pf. hie und ba ausraufen: p. korenje, kjer je pregosto, jvzhSt. prepîr, m. ber Streit, ber Bant; zaradi male stvari je bil hud prepir; v prepiru živeti s kom.

propirac, m. ein streitsuchtiger Mensch, ber Rlopffechter, Cig.

prepiranje, n. bas Streiten, bas Begante.

prepiráš, m. = prepirač, SIN.

prepirati, pîram, vb. impf. ad preprati; 1) burchwaschen, Cig.; - 2) von neuem waschen, überwaschen, Z.

prepîrati se, am se, vb. impf. streiten, ganten; p. se za kako reč.

prepiravec, vca, m. bet ganter, Mur., Cig.,

Jan., Valj.(Rad).

prepîravka, f. die Banterin, Mur., Cig. prepirek, rka, m. ber Streit, ber Bant, C.

prepiren, rna, adj. 1) polemisch, Cig., Jan.; - ftreitend, Jan.; - 2) Streit-, ftrittig, Cig. (T.); prepîrna rec, bas Streitobject, Nov.; prepirna zabelezba, die Streitanmertung, DZ.

prepirka, f. ber Streit, ber Bant, die Streitigfeit, C., Valj. (Rad); Die Disputation, h. t .-Cig.(T.).

prepirljiv, iva, adj. ftreitfüchtig, haberhaft; tudi: prepîrljiv.

prepirljivec, vca, m. ber Streitfüchtige. prepirljivka, f. die Streitfüchtige.

prepirljivost, f. die Streitsucht, die Banksucht.

prepîrnež, m. = prepirljivec, SIN.
prepîrnik, m. 1) der Streitende: prepirnike pogoditi, Levst. (Nauk); - 2) ber Bantische,

prepîrski, adj. 1) Streit, Cig.; - 2) = prepirljiv, Cig.

prepîrstvo, n. = prepirščina, Cig.

prepîrsčina, f. das Banten, der Streit, C. prepis, pisa, m. 1) die Abschrift, die Copie; potrjeni p., die legalisierte Copie, C.; pover-jeni p., die vidimierte Abschrift, Cig.; — 2) die Umschreibung (auf den Ramen eines an-dern), Jan., Valj. (Rad), Jurč., nk.; das Inboffement (bei Bechieln), Jan.

prepisac, m. der Abschreiber, Raic(Slov.); ber Ausschreiber, ber Plagiator, Cig.

prepisan, adj. bunt, vielfarbig: prepisana po-

stelja, ogr.-C. prepisatev, tve, f. die Abschreibung, Jan., C. prepisati, sem, vb. pf. 1) mit Schreiben gus bringen: ves ljubi dan p.; - 2) abschreiben, copieren; na čisto p., rein ichreiben, munbieren; – 3) (auf den Namen eines andern) umschreiben, Jan., nk.; v zemljiščni knjigi kaj na koga p., Cig.; dom je edinemu sinu prepisati dal, Jurč.; tudi: p. koga: brž me je dal prepisati, gospodarstvo pa je obdržal, Jurč.; menico na koga p., einen Bechsel indoffieren, girieren, Cig., Jan.; - 4) falfc schreiben, verschreiben, V.-Cig.; - p. se, sich verschreiben, Cig., Jan.

prepisek, ska, m. bie Abichrift, die Copie, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); p. protokola, Ces. razglas iz l. 1781.

prepiska, f. die Correspondenz, Cig.(T.), Navr. (Kop. sp.), DZ.; — po rus.

prepiskati, am, vb. pf. 1) auf einer Pfeife oder Flote burchspielen: vse znane melodije p.; — 2) eine gewisse Beit hindurch blasen, pfeisen; cele noci p., Cig.; — 3) durch bas Blasen, Bfeifen vertreiben, Cig.; - 4) im Blafen, Bfeifen zuvortommen, stärter pfeifen: p. koga, Cig.; — 5) p. se (zdravju na kvar), sid) überblafen, Cig.

prepiskováti, újem, vb. impf. in einem fort

blafen oder pfeifen, Cig.

prepisnik, m. das Copierbuch, Cig. (T.). prepisnina, f. die Umichreibegebur, die Ubertragungsgebür, Cig., C., Svet. (Rok.), DZ.; das Laudemium, Cig. prepisnînski, adj. Laudemial-, Cig.

prepisováten, ina, adj. Copier : prepisovátni stroj, DZ.

prepisovanje, n. 1) das Abschreiben; - 2) bas Umichreiben.

prepisováti, ûjem, vb. impf. ad prepisati. prepisovavec, vca, m. ber Abschreiber, ber Copist.

prepisovavka, f. die Abschreiberin, die Covistin. prepisun, m. ber Blagiator, Cig.

prepîškati, am, vb. pf. burchlochern: prepiškan od rje, C.

prepitati, pîtam, vb. pf. zu viel maften, über- füttern, Mur., Cig.

prepiti, pijem, vb. pf. 1) mit Trinten gubringen, durchtrinten, burchzechen, Cig., Jan.; -2) im Trinfen übertreffen, Cig.; petdeset vas ne prepije le enega Zaporozca, Let.; — 3) p. se, durch Zechen seine Gesundheit schädigen, sich trant sausen; ves prepit je; - prepita cev (pri vinski pipi), bie mit Bein getränkte Röhre des Hahnes, Gor.-DSv.

prepívati, am, vb. impf. ad prepiti. preplacati, am, vb. pf. 1) zu theuer bezahlen, überzahlen: — 2) p. se, einen Difstauf maden, Cig.

preplačeváti, ûjem, vb. impf. ad preplačati. preplacito, n. die Mehrzahlung, die Uberzahlung, Jan., nk.

prepláhniti, pláhnem, vb. pf. = preplakniti, Z., jvzhSt.

preplattati, am, vb. pf. hintere Licht führen, beschwindeln, SIN.

preplakati, kam, čem, vb. pf. burchmeinen : ves dan p., Mur., Cig.

preplakniti, plaknem, vb. pf. 1) oberflächlich abspülen; - 2) nochmals aus- ober abspülen. preplakováti, ûjem, vb. impf. ad preplakniti. preplamenéti, im, vb. pf. burchlobern, Cig.

preplaščáriti, arim, vb. pf. übergaunern: neumno gospodo p., Jurć.; — prim. plaščar. preplasiti, plasim, vb. pf. mit Schreden erfüllen, durchängsten; - schen machen; - p. se, erichrecken; preplasen, erichrocken; — aufscheuchen, verscheuchen; zajca, ptica p. preplatek, tka, m. die Uberzahlung, Jan. preplati, poljem, vb. pf. i) burchichwingen, überwannen, Cig.; proso p. (pred setvijo), Bes.; - 2) noch einmal schwingen, Cig. 1. preplatiti, im, vb. pf. in zwei Theile fpalten, C. 2. preplatiti, im, vb. pf. = preplacati, Z. preplav, plava, m. 1) ber Canal, die Meerenge, Jan., Jes.; - 2) = preplava, SIN.-C. preplava, f. die Uberschwemmung, C. preplávanje, n. das Durchschwimmen, Cig. preplávati, plavam, vb. pf. 1) butchichwimmen, überschwimmen; p. reko; — 2) eine gewisse Beitlang schwimmen; celo uro brez prenehljaja p.; - 3) p. koga, jemandem im Schwimmen zubortommen, Cig. preplaven, vna, adj. burchschwimmbar, Cig. preplaviti, im, vb. pf. 1) überschwemmen; reka je preplavila polje; — 2) hinüberslößen, verflößen: les p., Cig.; — 3) umschmelzen, Mur.preplavljenec, nca, m. ber Überichwemmte, SIN. prepláziti se, plazim se, vb. pf. hindurchschleichen, hindurchtriechen; schleichend oder triechend über etwas flettern; p. se skozi grmovje, črez plot. preplésati, šem, vb. pf. 1) burch Tanzen burchlöchern: skornjice p. (auftanzen), Cig.; -2) mit Tanzen zubringen, burchtanzen: vso noc p.; — 3) hinübertanzen; na ono stran p.; — 4) im Lanzen zuvortommen: p. koga; - 5) p. se, sich übertanzen. prepleskati, am, vb. pf. 1) überstreichen, nk.; – 2) anders anstreichen, nk. preplésti, pletem, vb. pf. 1) durchflechten; kite s trakovi p.; - ineinander schlingen, berschlingen, verflechten; — p. se, sich aus einer Berlegenheit muhfam burchhelfen, Cig.; - 2) mit einem Beflecht übergieben, überflechten; — überstricken, Cig.; — übergattern, Cig.; zid p. z vinsko trto, Cig.; - 3) mit Flechten aubringen: ves dan p., Cig. preplet, pleta, m. bas Geflecht, die Berichlingung, DZ.; - bas Gitter, Cig., C. prepletanje, n. 1) bas Durchflechten; - 2) bas Überflechten. preplétati, plêtam, vb. impf. ad preplesti; 1) durchsten; - govor p. z latinskimi besedami, Cig.; - 2) überflechten; - 3) mit Ruthen ichlagen, Glas. prepletavec, vca, m. ber Schlinger, Cig. propletek, tka, m. bas Beflecht, bef. bas Saargeflecht, Z.; das Haarband, der Kopfput, Jan. prepleténka, f. = opletenka, die Rranzeljungfer, DSv. prepléti, plévem, vb. pf. durchjäten; - povrhoma p., überjaten, Cig. prepiezati, zam, vb. pf. 1) burchflettern: vse drevje p., auf allen Baumen berumtlettern,

Cig.; — 2) hinüberklettern, darüber klettern, übertlettern; črez plot p., p. na ono stran, Cig.; plot p., Jurč. preplézniti se, plêznem se, vb. pf. durch Abmenung bunn werden: oblacilo se preplezne, preplitek, tka, adj. = preplitev, Vrtov.(Km. preplitev, tva, adj. zu feicht; - fehr feicht. preplitvost, f. ju große Seichtheit, C. prepljuniti, pljunem, vb. pf. barüber fpuden, überspuden. prepljuskati, am, vb. pf. durchpatichen, durchplatschen, Cig. preploditi, im, vb. pf. ausbrüten, Z. preploskati, am, vb. pf. eine gewiffe Beit bindurch klatschen, Z. preplúti, plóvem, plújem, vb. pf. 1) burchschwimmen, Jan., C.; - burchschiffen, Jan., nk.; - 2) überschwemmen: voda je travnik preplula, C.; (pren.) čas je vas preplul, Zora. preplúžiti, plůžim, vb. pf. = preorati, Z. prepobóžen, žna, adj. zu fromm; — überaus prepočásen, sna, adj. zu langfam; - überaus langfam. prepóčiti, pôčim, vb. pf. 1) burch und burch springen ober berften, Jan. (H.); = p. se, Cig.; — 2) anbrechen: jutranja zarja prepoči, ogr.-C. prepodabljati, am, vb. impf. ad prepodobiti, Jan.(H.). prepodaja, f. bie Ubergabe, Cig., Jan. prepodajen, jna, adj. Ubergabe-, Jan. prepodávanje, n. der Bortrag, die Borlesung, Cig. (T.), DZ.; poskusno p., ber Brobevortrag, DZ. prepodávati, am, vb. impf. einen Bortrag (Bortrage) halten, vortragen, Cig. (T.), DZ., Let. 1. prepoditi, im, vb. pf. verjagen, vertreiben. 2. prepoditi, podim, vb. pf. bobmen, übertafeln, C. prepodobiti, dobim, vb. pf. umformen, metamorphofieren, V .- Cig. prepodobovanje, n. bie Metamorphofe, Cig. prepodobováti, ûjem, vb. impf. metamorphofieren, Cig. prepogniti, pognem, vb. pf. überbiegen, überbeugen, Cig. prepojati, am, I. vb. impf. ad prepoditi; vertreiben, Jan.(H.); bin und ber treiben, Cig.; - II. p. se, vb. pf. wieder brunftig werden, Jan. prepojiti, im, vb. pf. mit einer Fluffigfeit burch. tränfen, Vrt. prepok, poka, m. ber Durchrifs, Cig. prépoka, f. die Rast (nad površje moleč hrbet, pravokotno preko ceste držeč), Levst. (Cest.). prepokati, pokam, vb. pf. 1) p., eine gewisse Beit hindurch mit der Beitsche ichnalzen, final-len u. dgl., Cig.; — 2) = s pokanjem pregnati, verpochen, Cig. prepoket, kla, adj. geborften, riffig, Jan.(H.). prepokojíti, im, vb. pf. beruhigen, ogr.-C.

prepokoren, raa, adj. zu gehorsam; — gehorjamst, unterthänigst.

prepoin, adj. ju voll; übervoll.

prepôlnek, nka, m. die überfüllung, Jan. (H.). prepólniti, im, vb. pf. überfüllen, Cig., Jan. prepolnjeváti, üjem, vb. impf. ad prepolniti, (-ovati) Jan.

prepoinost, f. bie Uberfulle, Cig.

prepoloviti, im, vb. pf. in zwei halften theilen, Habd.-Mik., C.

prepolovljénje, n. die Halbierung, C. prepolzek, zka, adj. zu schlüpfrig; — überaus

prepotzek, zku, aaj. zu ichinfitig; — noetuns schlüpfrig. prepona, f. 1) das Zwerchfell, Cig., Jan., Cig.

(T.), Erj. (Som.); (rus., polj.); — 2) bas Unterscheibungszeichen, Jan., C. prepônec, nca, m. neka vinska trta, SlGor.-

Erj. (Torb.).

preponížen, žna, adj. zu demüthig; — überaus demüthig; unterthänigst.

preponka, f. = prepona 1), das Zwerchsell, C. prépor, pora, m. der Streit, der Process, Jan. (H.).

preporen, rna, adj. = prepiren, ftrittig: preporna točka, ber Streitpuntt, Cig.(T.).

preporóčati, am, vb. impf. = priporočati, Levst. (Nauk.).

preporočílo, n. = priporočilo, Erj.(Torb.).
 preporočíti, ím, vb. pf. = priporočiti, ogr.-C.; (tako tudi v drugih slov. jezikih).

preporod, roda, m. = prerod, die Biebergeburt, Cig. (T.), C., nk.

preporoden, dna, adj. Biebeigeburts: v naših dnevih se kaže preporodna zora slovanski književnosti, Levst. (Glas.).

preporoditev, tve, f. = preroditev, Jan.(H.).
preporoditi, im, vb. pf. = preroditi, Jan.(H.).
preposláti, póšljem, vb. pf. überfenden, übermitteln, Cig.(T.); — stsl.

prepostaren, rna, adj. ju ältlich.

prepóstiti, póstim, vb. pf. 1) sastend zubringen, burchsasten, Mur.; = p. se, Cig.; cele dni p. se, Ravn.; — 2) p. se, zu viel sasten, burch Fasten sich entirasten, Cig.

prepošíljanje, n. bie Ubermittelung, DZ. prepošíljati, am, vb. impf. ad preposlati, Cig. (T.).

prepostèn, sténa, adf. zu ehrlich; — grundehrlich.

prepotégniti se, nem se, vb. pf. sich verziehen: bolezen se prepotegne, C.

1. prepotiti, im, vb. pf. 1) durch Schweiß verberben, durchschwizen; p. srajco na hrbtu;

— 2) p. se, ein Schwizbad durchmachen, gehörig ausschwizen.

2. prepótiti, im, vb. pf. p. koga, jemanbem zus vortommen, Notr.

prepotnik, m. der Durchreisenbe: prepotnike gostiti, Jurc.

prepotováti, ûjem, vb. pf. bereisen, durchwanbern, Cig., Jan., C., nk.

prepotrében, bna, adj. 1) zu nothwendig; — überaus nothwendig; — 2) zu bedürftig; — überaus bedürftig.

prepôved, f. das Berbot; p. vvoza, izvoza, prevoza, das Einfuhr-, Ausfuhr-, Durchfuhrberbot, DZ.; — der gerichtliche Beschlag: v p. dejati kaj. Beschlag auf etwas segen, Cig., Jan.; — pod p. dejati, DZ.; — dejati p. na kaj. Cig.; — die Contumaz dei Thieren: priklenite psa, ker psi so v prepovedi, Dol.; v živinsko p. deti selišča (in Contumaz stelsen), Levst. (Nauk); — das (tirchliche) Internieren, Cig.; — v prepovedi diti, im Arrest sein, Isvkr.; v p. dejati, in Harrest sein, Isvkr.; v p. dejati, in Hartest sein, Cig.; — v prepovedi diti, im Arrest sein, Isvkr.; v p. dejati, in Hartest sein, Cig.

prepovédanec, nca, m. = gozd, v katerem

ne smejo sekati, Notr.

prepovédati, vém, vb. pf. verbieten; p. komu kaj; p. zidanje; p. komu kod pasti; tod je prepovedano ribe loviti; prepovedan čas, bie verbotene Beit.

prepovedávati, am, vb. impf. = prepovedo-

vati, Mur., ogr.-Valj (Rad).

prepovêdba, f. das Berbieten, das Berbot, Cig. prepoveden, dna, adj. verbietend, prohibitiv, Cig., Jan.; — Berbot-: prepovedni dan, der Normatag, Cig.; ob prepovednih časih, in verbotenen Zeiten, Schönl.

prepovedník, m. ber Berbietenbe, ber Berbotsleger, Cig., C.

prepovednják, m. der Berbotsleger, Svet. (Rok.). prepovedováten, ina, adj. prohibitiv, Jan. prepovedovánje, n. das Berbieten.

prepovedováti, ûjem, vb. impf. ad prepovedati: berbieten.

prepovedovavec, vca, m. ber Berbieter, Cig. prepovedovavka, f. bie Berbieterin, Cig. prepovedstvo, n. bas Prohibitivshitem, Cig., Jan.

prepovest, f. das Berbot, C.;—das Interdict, C.;— ber Arrest: v prepovesti biti, in ber Haft sein, C.

prepovijati, am, vb. impf. ad prepoviti, Cig. prepoviti, vijem, vb. pf. von neuem in Binbeln wideln, umwinbeln, Cig.

prepózdi, adv. = prepozno, Mur., Jarn. (Sadj.). prepózen, zna, adj. zu spät; prepozno priti, zu spät fommen.

prepozit, m. = prošt, Cig.; (lat. praepositus). prepoznáti, znâm, νb. pf. erfennen: ona je prstan taki prepoznala, νηh.St.- Valj. (Vest); nista ga prepoznala v tej obleki, LjZv.; p. goljuńjo, Cv.

prepozniti se, im se, vb. pf. sich verspäten,

prepožręšen, šna, adj. zu gefrāßig; — überaus gefrāßig.

propraskati, am, vb. pf. burchfragen, Cig. preprasniti, prasnem, vb. pf. mit einem Kragrife burchrigen, Cig.

preprášati, am, vb. pf. durchfragen, verhören, Mur., Cig.; natanko jih prepraša, kdaj prav se jim je zvezda prikazala, Ravn.;—povsod p., überall nachfragen, C.; (nam. prevprašati).

preprasba, f. bas Berhot, Mur., C.

prepraševáti, ûjem, vb. impf. ad preprašati, Cig.

preprasiti, im, vb. pf. burch und burch beftauben, burchstäuben, Cig.; p. se, sich überftauben, Cig.

prepráti, pérem, vb. pf. 1) durchwaschen; dobro p. vso obleko; — überwaschen; p. rudo, seisen (min.), Cig. (T.); — 2) mit Wajchen zubringen: ves dopoldan p.; — 3) von neuem waschen, umwaschen; tako nemarno je oprano, da je treba vse p.

prepravdati, am, vb. pf. den Process gewinnen, C.; Recht behalten: prepirljivec, kateri hoče vselej po sili p., Navr. (Kop. sp.).

prepravdljívost, f. bie Mechthaberei: p., to je svojeglavnost v pravdanju, Navr. (Kop. sp.).

prepráviti, prâvim, vb. pf. verthun, verschwenben, C., Z.; — vernichten, zerstören, ogr.-C. preprávljati, am, vb. impf. ad prepraviti, ogr.-C., Z.; slaviček črve prepravlja, ogr.-Valj. (Rad).

preprázniti, im, vb. pf. aussleeren, Z.; räumen, Cig.

prepraznjeváti, ûjem, vb. impf. ad preprazniti, (-novati) Z.

prepraznováti, ûjem, vb. pf. feiernd zubringen, verfeiern: teden p., Cig.

preprážiti, prâžim, vb. pf. 1) burchrösten; - 2)

von neuem röften, aufröften, Cig. preprecati, am, vb. impf. ad prepreciti; ver-

hinbern, C.

preprečávati, am, vb. impf. = preprečevati, C.

preprečeváti, ûjem, vb. impf. ad preprečiti;

hinbern, kajk.-Valj.(Rad), nk.

prépréči, préžem, vb. pf. 1) barüber spannen, überspannen, überziehen; p. kaj s čim; vsa soba je s pajčevino preprežena; z zelenimi vejami p., aussauben, Cig.; z mreno prepreženo oko, C.; — 2) umspannen; konje p. bie Perde wechseln; — (fig.) umsatteln, anbere Saiten ausziehen, die Gesinnung ändern, Cig., Jan, C., Navr. (Kop. sp.).

prepréčiti, im, vb. pf. 1) einen Raum in zwei Theile abtheilen, Levst. (M.); — 2) verhinbern, zuvorkommen: p. kaj, Cig., ogr. - M., C., nk.

preprečka, f. bas hinbernis, C.

prepręčnik, m. ber Ballen an ber Bimmerbede: očetje so imeli za preprečnikom shranjenega brezovega olja, LjZv.

prepredati, am, vb. impf. ad prepresti. prepredenec, nca, m. ein verschmister Mensch,

Gor.-Valj. (Rad). prepredenka, f. ein verschmittes Beib, Gor.-Valj. (Rad).

prepréga, f. 1) = to, s cimer je kaj prepreženo; das Gewebe (z. B. einer Spinne, Raupe), C.; — = preproga, der Teppich, C.; — 2) das Umspannen, der Wechsel des Gespannes, Mur., Cig., Jan; — (sig.) der Wieinungswechsel, die Umsattelung, Cig., Navr. (Kop. 5p.).

prepregalisce, n. die Station, wo die Pferbe gewechselt werden, das Relais, Cig.

preprégati, am, vb. impf. ad prepreči; 1) überipannen; — njegova fantazija je prepregala
ves daljni krog, Glas.; — 2) umipannen;
konje p.

preprémiti se, im se, vb. pf. = preseliti se, Dol.

prépren, m. neka zel v hribih z močno in prijetno dišečimi koreninami, GBrda, (=ilka, Angelica?).

prépres, m. = prepren, GBrda.

preprésti, prédem, vb. pf. 1) überspinnen; pajki so vse kote prepredli; — 2) spinnend zubringen, durchspinnen: vso noč p.; — durchschnurren (o mački), Cig.; — 3) p. se, sich durch übermäßiges Spinnen schäbigen, Cig.; — 4) prepredeno, auf eine seine Art, Cig.

prepresati, am, vb. pf. 1) burchpreffen, burchfeltern; - 2) von neuem preffen.

prepréti, prèm, vb. pf. versperren: pot p., ben Weg abschneiben, C.

preprézati, am, vb. impf. == prepregati, Cig.,
nk.

prepréžati, im, vb. pf. lauernd zubringen, burchlauern: nekaj ur p., Cig.

prepfhet, hla, adj. burchmorscht, C.

preprhneti, ním, vb. pf. burchmobern, burch und burch morsch werben, C.

preprica, f. Vest. III, 126., pogl. prprica. prepricaten, ina, adj. = prepricevalen, Jan.,

prepricanje, n. die Überzeugung.

prepriéati, pricam, vb. pf. überzeugen; — p. se, sich überzeugen; p. se česa, o čem; na svoje oči se p., sich mit eigenen Augen überzeugen.

prepricavati, am, vb. impf. — prepricevati. prepricba, f. die Handlung bes Uberzeugens,

prepričeváten, ina, adj. = prepričljiv, überzeugend, Cig, Jan., nk.

prepričeválnost, f. bie Überzeugungsfraft, Jan. prepričevânje, n. bas Überzeugen.

prepričeváti, ûjem, vb. impf. ad prepričati. prepričevavec, vca, m. ber überzeuger, Cig. prepričijiv, íva, adj. überzeugenb, Jan., nk.; prepričijivo govoriti, Cv.

prepričljívost, f. die Überzeugungstraft, Jan.,

prepridigati, am, vb. pf. mit Predigen gubringen, burchpredigen.

preprijazen, zna, adj. zu freundlich; - überaus freundlich.

preprôga, f. 1) der Teppich, Cig., Jan., DZ., nk.; — die Tapete, C.; — 2) préproga, die Schürze, C., v7hSt.

preprogati, am, vb. pf. mit Streifen burch-

preprôgar, rja, m. ber Teppichmacher, ber Teppichhanbler, Cig., Nov.; — ber Tapezierer, Jan.

preprogarski, adj. Lapisseries: preprogarsko blago, DZ.

préproka, f. ber Bassergraben (auf Biesen), Gor.-Levst. (Rok.); (nam. prepoka).

preprositi, prosim, vb. pf. burch Bitten bewegen; morda se da preprositi, Jurč. preprost, prosta, adj. einfach, schlicht; preprosto ljudstvo, gemeines Bolt, Cv.; preprosto selisce, Jurc.; - einfaltig, Meg., Alas., Dict., Mur., Jan.; tako preprosti in nepametni, Dalm.; Vse prehitro, ve preproste, Še opadle na tla boste, Vod. (Pes.); (préprost, Dict., Kast, Svet. (Rok.), Jurč., Dol., préprost, jvzhŠt.). preprostez, m. ein einfältiger Menich, (prip-) Mik. prepróstnost, f. = preproščina, Jap. (Prid.). preprostost, f. die Ginfachbeit, die Schlichtheit; — bie Einfalt, Z., (prip-) Mur. preprossina, f. die Einfachheit, die Schlichtheit; - bie Einfalt, Jan., Levst. (Nauk); v svoji preproščini, Dalm., Jap.; oh preproščina, oh nespamet! Jsvkr.; (préproščina, Dict., Kast.). preprosenje, n. bie Uberrebung burch Bitten, M. prepftiti, pftim, vb. pf. anders (auf ben Ruden am Tragriemen) laden, C., Z.; - anderswo (an einen Strick) anbinden ober anhangen, Zil.-Jarn.(Rok.). prepuh, m. ber Luftzug, Cig., Vrt. prepuhati, ham, sem, vb. pf. 1) burchhauchen; - burchschmauchen: dobro p., Cig.; — 2) ichmauchend gubringen, Cig. prepuhniti, puhnem, vb. pf. mit einem ftarten Sauch durchbringen, Bes. prepukati, am, vb. pf. 1) hie und ba aus-rausen, durch Ausrausen bunner (schütterer) machen, Z.; berupsen: perje p., C.; — 2) umzupfen, Cig. prepuliti, im, vb. pf. = prepukati, Cig. prepust, m. 1) das Durchlaffen, der Durchlafe, Cig.; - 2) die Abtretung, die Ceffion, prepust, pusta, adj. ju muft; - überaus prepustek, stka, m. die Buterabtretung, die Ceffion, Jan. propustilo, n. die Überlaffung: die Delegierung, prepustîtev, tve, f. die Überlassung, nk.; bie Breisgebung, Jan. prepustiti, im, vb. pf. 1) hindurchlaffen, durchgeben ober burchlaufen laffen, Cig. (T.); rudo p., Erz burchlaffen, Jan.; - železo p. (= pretopiti, frifden), Jan.;-(ein Beichwür) aufftechen ober aufbrechen, Cig., Jan.; če se bula prepusti ali prereze, bolecina neha, Skrb. - Valj. (Rad); - p. se, aufgeben, sich öffnen, Cig., Jan.; mehur se prepusti (= se predere), C.; — 2) überlassen; grad, pravico komu p., jemandenı daş Schlofs, ein Recht abtreten; prepustite to le meni, laffet nur mich machen; otroka varuhovi volji p.; - p. se, sich überlaffen, sich preisgeben; p. se viharju, valovom, sanjarijam. prepustnica, f. ber Baffierichein, Cig., DZ.

prepustnik, m. ber Uberlaffer, ber Cebent,

prepûšča, f. = prepustite, C.

Cig., Jan.

prepuščati, am, vb. impf. ad prepustiti; 1) hinbutchlassen; zraka ne prepuščajoč, lustbicht, Cig.; vodo p., Zora; - 2) überlaffen. prepuscenec, nca, m. ber Ceffus, Cig. prepuscenje, n. 1) bie Durchlaffung; - 2) die Uberlaffung, die Abtretung. preracati, am, vb. pf. burchwaticheln, Cig. preracun, m. 1) die Berechnung, Cig., Jan., C., nk.; der Aberschlag, Cig., Jan.; - 2) die Umrechnung, DZ. preračúnati, am, vb. pf. = preračuniti, Guts.-Cig., Cig.(T.). preracunek, nka, m. bas Braliminare, Jan. preracunica, f. die Umrechnungstabelle, DZ. preracuniti, unim, vb. pf. 1) durchrechnen, überrechnen, berechnen; - 2) umrechnen, reducieren; - 3) p. se, sich berrechnen, Cig. preracunjati, am, vb. impf. ad preracuniti, Jan.(H.). preračunovalnica, f. bie Reductionstabelle, preračunováti, ûjem, vb. impf. ad preračunati, Jan. preracunski, adj. Berechnungs.: p. zapisnik, das Berechnungsprototoll, DZkr. prerad, rada, adj. allzugerne; - fehr gerne. preradost, f. die Bonne, Cig.(T.). preradosten, stna, adj. ju frohlich; - wonnevoll, jubelvoll. preradoveden, dna, adj. ju neugierig; - überaus neugierig. preradovédnost, f. allzugroße Reugierbe, ber Borwit, Cig. prerahet, hla, adj. zu loder, zu zart; überaus loder ober gart. prerahljáti, am, vb. pf. burch und burch loder machen, burchlodern; zemljo p. 1. prerajati, am, vb. impf. ad preroditi, Cig., Jan., nk. 2. prerajati, am, vb. pf. burchtanzen: cele noci prerajt, m. = preračun, Cig., Jan. prerajtati, am, vb. pf. = preračuniti; - p. se, = preračuniti se, Cig, Slom.-C. preraliti, im, vb. pf. durchsteppen, Dol.-Cig. preramen, mna, adj. preramni kos, ber Rorb, ber auf bem Ruden getragen wird, Cig., Svet.(Rok.), LjZv. prerameno, adv. überaus, C.; kamen je bil prerameno ("preraminu") velik, Ev.(Rok.); - prim. rameno. preramnica, f. 1) bas Adfelfeil, bas Tragband. Cig., Jan., C.; - 2) ber hofentrager: ena sama preramnica je hlače nosila, Erj. (17b. sp.). preramnik, m. ber hofentrager, Kr. prerán, adj. zu fruh, zu fruhzeitig; prerana ura; prerano priti, p. umreti; - überaus

prerast, f. das Hasenohr (bupleurum), Medv.

prerastati, am, vb. impf. ad prerasti, = pre-

prerasti, rastem, vb. pf. 1) hindurchwachsen.

burchmachsen; - 2) machsend bededen, über-

(Rok.).

raščati, Cig., nk.

wachsen; mrena oko preraste, Z.; — p. se z mahom, mit Moos bedeckt werden, Cig.; — 3) über etwas hinaus wachsen, im Wachsen übertreffen; goršično semence vsejano raste in preraste vse zeli, Ravn.(Abc.)-Valj.(Rad); p. otročja leta, den Kinderschuhen entwachsen, Jurč.

preraščati, am, vb. impf. ad prerasti.

preravnáti, âm, vb. pf. 1) anders einrichten, umgestalten, umsormen, Jan., C.; — begleichen: dolg p.; krivico p., das Unrecht gut machen, C.; p. s kom, sich mit jemanden vergleichen, C.; — 2) mittelst eines Siebes (Reiters) durch und durch oder von neuem reinigen: žito p.; — 3) p. se, die Nachgeburt von sich geben, SIGradec-C. preravnâva, f. die Reorganisation, C.

preraz, raza, m. ber Durchstrich (burch eine Schrift), V.-Cig.

prerazdrážiti, im, vb. pf. überreizen, Cig. prerazhod, hoda, m. bie Mehrausgabe, Jan. (H.).

preraziti, razim, vb. pf. (etwas Geschriebenes) burchstreichen, V.-Cig.

prerazumen, mna, adj. zu verständig; — sehr verständig.

prerebati, bam, bljem, vb. pf. durchnagen (n. pr. o miših), Cig., Notr.

prereči, recem, vb. pf. 1) eine Rebe umstoßen, ihr widersprechen: p. kaj. Cig.(T.); — verbieten, C.; — 2) p. se, sich zerzanten, C.; — 3) p. se, sich versprechen, etwas unrecht sagen, C.

prerédčiti, redčim, vb. pf. schütter machen, verbunnen, ogr.-C.; lichten: gozd, vrste vojakov p., Cig.

preredek, dka, adj. gu schütter, gu bunn, gu felten; — febr schütter (bunn, felten).

1. prerediti, im, vb. pf. durch eine gewisse Beit ernähren, erhalten; drez zimo tezko p. živino; — p. se ob tujem, sich mit fremder Hilse erhalten Cig.

2. prerediti, im, vb. pf. anders einrichten, abandern, C.; abschaffen, C.; — bie Erfüllung eines Bersprechens verweigern, C.

3. prerediti, im, vb. pf. lichten, Jan.; - p. sen, ben Schlaf verfurzen, C.

prerédkokrat, adv. zu selten; — überaus selten.

preredno, adv. = prezgodaj, Čemšenik(Gor.). preregljáti, am vb pf. (eine Beit) durchquaten,

prerêntati, am, vb. pf. = prerešetati, burthreitern, C.; — burthhecheln: ne more se trpeti, da bi nekatere klepetulje celo faro prerehtale, Jap. (Prid.); — prim. rehta.

prerehtale, Jap.(Prid.); — prim. rehta. prerêja, f. bie Erhaltung, bie Berpslegung, Cig., Jan.; p. konj, DZ.; p. otrok, Nov.; p. črez zimo, Cig.

prerejaten, ina, adj. Erhaltunges, Berpfleges, Jan.(H.).

preréjati, am, vb. impf. ad 1. prerediti.
 preréjati, am, vb. impf. ad 2. prirediti, C. preréjek, jka, m. bas Saltvieh (= tuja živina na reji črez zimo), Čig.

prerékanje, n. das Widersprechen, Cig.; p. svoje zglašati, Einsprache erheben, Levst. (Nauk).

prerékati, rêkam, čem, vb. impf. ad prereči; Einwendungen gegen etwas machen, widersprechen: p. čemu, Cig.(T.), nk., Gor.; p. izvirnosti, die Originalität beftreiten, LjZv.; — mißgünstige Bemerkungen machen: kruh komu p., t. j. zavistno godrnjati, če ga jé, Ig(Dol.).

prerekávati, am, vb. impf. = prerekovati, Notr.

prerekováti, ûjem, vb. impf. = prerekati, wibersprechen, Cig., Jan., Burg.

prerekovavec, vca, m. ber Bibersprecher, Cig. prerenčati, im, vb. pf. (eine gewisse geit) burch-fnurren. burchbrummen.

prerentáčiti, ácim, vb. pf. eine gewisse Zeit hindurch brummend zanken ober schelten, Cig. prerês, adv. allzuwahr; p. je, es ist nur allzuwahr. C.

prerešetáti, âm, vb. pf. durchtettern, ausreitern;
— durchhecheln, befritteln, Cig., Jan., nk.;
— p. kaj, etwas erörtern, Cig.

prerešetávati, am, vb. impf. = prerešetovati, nk.

prerešetováti, üjem, vb. imps. ad prerešetati. preretati, am, vb. ps. = na reti presukati, in dem großen Reiter durchreitern, Dol.

preréven, vna, adj. zu arm, zu elend; — überaus arm oder elend.

prerèz, réza, m. ber Durchschnitt (die Handlung ober die Stelle des Durchschneidens), Cig., Jan., Cig. (T.), C., Žnid.; podolžni p., ber Längendurchschnitt, Cig. (T.). prerêza, f. = prerez, Cig., Jan.

prerézati, rêžem, vb. pf. durchschneiden; črez pol p. kaj, mitten entzweischneiden; žilo si p., sich die Aber öffnen.

prerêzek, zka, m. = prerez, der Durchschnitt, Jan.; die Schnittöffnung, Jan.(H.).

prerezen, zna, adj. Durchichnitts-: prerezni naert, ber Durchichnittsrife, bas Profil, Jan. (H.).

prerezovānje, n. das Durchschen.
prerezovāti, cijem, vb. imps. ad prerezati.
preribiti, im, vb. pf. durchschen, Jan. (H.).
prersjati, am, vb. imps. ad preriti, Cig.
preriniti, rînem, vb. pf. 1) hindurchschen,
hindurchbrangen; — p. se, sich hindurchbrangen; p. se skozi množico; — 2) an einen

andern Ort schieben, verschieben: mizo p. prerînkovati se, ujem (ovam) se, vb. imps.

— prerivati se, sich drängen, sich zu verbrängen suchen: svinje se prerinkovajo ob

koritu, jvzhSt.

prerîpsati, am, vb. pf. burchweten. prerîs, m. die Abzeichnung: natančen p., LjZv. prerisati, rîsem, vb. pf. 1) über etwas zeichnen, überzeichnen; — 2) von neuem, anders zeichenen, umzeichnen; — 3) eine Zeichnung übertragen, abzeichnen.

preriti, rîjem, vb. pf. 1) burdjwühlen; svinje so vso zemljo po ograji prerile; krt je vso gredo preril; — palec je luknjo na črevlju

preril, Jurč.; - durchstöbern, Cig.; - 2) p. mnozico, fich durch die Menge brangen, Cig.; - p. se, sich durchdrängen; — p. se, sich burchbringen: p. se skozi življenje, sich muhfam burche Leben fortbringen, Cig., C. 1. preriv, m. das Gedrange, Jan., C.; velik

p. je bil, Ravn.; prim. 1. prerivati. 2. prerîv, m. ber Durchbruch, Cig., C.; — (3. B. ber Durchbruch eines Flusses burchs Gebirge), Cig. (T.); (rus.) - prim. preriti. prerivanje, n. bas Gebrange, bas Gewühl; ber Streit, C.

1. prerivati, am, vb. impf. ad preriniti; p. se, sich durchbrangen; -p. se, sich brangen; prerivajo se po cerkvi, po mestu, es ist ein Gebrange in ber Rirche, in ber Stadt; vola se prerivata, kadar se eden v drugega upira, BlKr.-Let.; — p. se, streiten, zanten, Dict. 2. prersvati, am, vb. imps. ad preriti, Cig.,

prerjavéti, im, vb. pf. burchroften.

prerjúti, rjóvem, vb. pf. burchbrüllen: ves dan p., Cig.

prerobatost, f. allzu große Ungeschliffenheit, Zora.

prerôbčati, am, vb. pf. = prerobiti 1), Cig. prerobiti, im, vb. pf. 1) andere einfaumen, umrändeln, V.-Cig.; — 2) burchhaden, Dict., Cig., Dol., Notr.; drevo p., einen Baum quer burchhaden, Hal.-C.

prerde, roca, m. die Handhabe, ber Hentel (na posodi), C.; - die Bflugsterze, Cig., C.; pogl. priroć.

prerocba, f. die Delegierung, die Delegation,

1. preročílo, n. = preročba, Cig., Jan.

2. prerocilo, n. die Prophezeiung, C.; (nam. pro-).

1. preročíti, ím, vb. pf. = izročiti, Jan.

2. preročiti, ročim, vb. impf. prophezeien, M.; (nam. pro-).

prerod, roda, m. die Biebergeburt, die Regenetation, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; – der Generationswechsel (zool.), Cig. (T.), Erj.(Z.); — tudi: prérod, roda.

prerodba, f. die Biebergeburt, die Regeneration, Cig., M., C.

preroditelj, m. ber Regenerator, Jan.

preroditev, tve, f. die Biebergeburt, die Regeneration, Jan., M., nk.

preroditi, im, vb. pf. wiebergebaren, regenerieren; p. se, wiedergeboren, regeneriert merben.

prerodnik, m. ber Biebergebarer (theol.), Cig. prerodovíten, tna, adj. zu fruchtbar; - überaus fruchtbar.

prerojenec, nca, m. der Biebergeborene, ber neue Menich, Cig.

prerojenje, n. die Biedergeburt, die Regeneration, Cig.; p. društva, die Berjüngung, die Reform bes Bereines, Let.

prerojeváti, ûjem, vb. impf. = 1. prerajati,

prerojiti, im, vb. pf. durchichwarmen, Cig.

prérok, róka, m. to besedo in izvedenke išči pod: prorok itd.

preromati, am, vb. pf. durchwallfahrten, burchvilaern.

preropotati, otam, ocem, vb. pf. polternb que bringen: vso noc p., Cig.

prerositi, im, vb. pf. durchthauen: lan se je prerosil, der Flache ist durchröstet, Z.

prerdy, rova, m. der Durchstich, Cig. (T.); ber Tunnel, Jan., Cig. (T.).

prerožljáti, am, vb. pf. burchraffeln: p. cele noči, Cig.

présad, sada, m. 1) bie Berfegung (von Bflanzen), Cig.; rastline za presad, DZ.; - 2) coll. die gum Berfegen beftimmten Bflangen (von Kraut, Kohl u. dgl.), C., BlKr.; pos. = kapusne sajenice, Prezid - Erj. (Torb.); übhpt. junge Bemachse gum Segen, Cig.; -3) ber Ort, wohin junge Gemächse verset merben, Cig.; - tudi: presad, sada, Valj. (Rad).

presadba, f. bie Berfegung (von Pflangen),

presadica, f. bie Seppflange, Cig. presadika, f. = presadica, Cig.

presadisče, n. die Pflanzschule, Z.

presaditev, tve, f. bie Berfepung (von Bflanzen), nk.

presaditi, im, vb. pf. 1) einen anberen Sig einnehmen machen; otroka p. na drug stol; - 2) umpflanzen, überfegen; drevesca na vrt, kapusne sajenice na zelnik p.; - 3) p. se, perberben: vino se presadi, če ga predolgo ne pretočiš, C.

presadnik, m. ber Ort, wo gum Berfegen beftimmte Bflangen wachsen, ber Bflangengarten,

presáheł, hla, adj. pogl. presehel.

presáhniti, nem, vb. pf. = presehniti, Cig. presaja, f. = presajanje, Jan., C.

presajanje, n. bas Uberfegen.

presajati, am, vb. impf. ad presaditi. presajavec, vca, m. ber Umpflanzer, ber Berpflanzer, Cig.

presajavka, f. ber Sohlspatel (ein Bertzeug jum Ausheben ber Pflanzen), Cig. presajenec, nca, m. die Geppflange, ber Get-

ling, C. presajénje, n. bie Umpflanzung.

prosajenka, f. ber Segling, die Seppflange,

presajeváti, ûjem, vb. impf. = presajati, Cig. presaljati, am, vb. impf. ad presoliti, Cig. presamota, f. allzugroße Ginfamfeit, Vrt.

presanjariti, arim, vb. pf. als Traumer verleben, verträumen, burchträumen, nk. presánjati, am, vb. pf. träumend zubringen,

burchträumen: vso noc p., Cig. presapiti, im, vb. pf. burchluften, ausluften:

sobo, hišo p., Cig., Jan., Vod. (Izb. sp.). presápljati, am, vb. impf. ad presapiti, Cig. presapljenje, n. bie Durchlüftung, bie Better-

lojung (mont.), V.-Cig. presapljeváti, üjem, vb. impf. ber Luft aussegen, (-povati) DZ.

presásiti, im, vb. pf. = prestrašiti, ogr.-C. prescati, scim, vb. pf. burchpiffen, Cig. preseci, sezem, vb. pf. 1) hindurchreichen, Cig.; burchgreifen, Jan.; - = prevzeti, burch. bringen (v. Affecten), Jan.; -- 2) ausgeben: mrvica zabelje ne preseže nič v veliki skledi, Polj.; — 3) über etwas reichen: p. s pedjo, überspannen, umspannen, Cig.; z očmi p., absehen, übersehen, Cig.; z umom p., begreifen, erfassen, Jan.; z razumom preseči vse stvari, kajk. - Valj. (Rad); - 4) über etwas hinausreichen, überfteigen, überfcreiten: mero, moči p.; - übertreffen.

presecisce, n. ber Durchschnittspunft, Cig. (T.), C., Cel. (Geom.).

presecnica, f. bie Durchschnittslinie, Cig.; bie Secante, Jan.

presed, seda, m. die Einsattelung, der Bergsattel, Cig., Jan., Cig. (T.); gorski p. = nižina prek gorskega slemena, Jes.

presedanje, n. 1) bas Sigwechseln; po dolzem predevanju in presedanju je pri peči izbral dobro mesto, Jurč.; — 2) das Anwidern. presedara, f. = presedavka, die Steinbirne. Jan.

presédati, am, vb. impf. ad presesti; 1) ben Sig, die Sigplage wechseln, umfigen, Z.; nav. p. se; — 2) im Schlunde steden bleiben, C.; - 3) wiberstehen, anwidern; jed. delo mi preseda; unangenehm werben: lastna izkušnja rada preseda, Vrt.; Ga (junaka) imam, da ti presedal bo, Npes.-K.; - 4) sisend zusubringen pflegen: p. ves dan, Cig.; — 5) preseda me, eine Krantheit ergreift mich, C. presedavka, f. eine Art Birne, Notr.; die Steinbirne, Jan.

presédelje, n., Zora, Bes., pogl. presed. presedeti, im, vb. pf. 1) burchfigen: hlace p., Cig.; - 2) sigend zubringen; ves vecer p. pri kupici vina; - 3) p. se, sich burch Sigen ermüben, sich absiten, Cig.

presedevati, am, vb. impf. ad presedeti, Jan. presediáti, âm, vb. pf. umfattein: p. konja. presedlávati, am, vb. impf. ad presedlati. presednjáča, f. vrsta hrušek in jabolk, od katerih rado "preseda", St.-Valj. (Rad).

preseg, sega, m. ber übergriff, Cig., Jan., C. presegati, am, vb. impf. ad preseci (sežem); 1) umfpannen, erfaffen, Jan.; - 2) über etwas hinausreichen; überfteigen, überfchreiten: to presega mero, moje moči, moj um; übertreffen.

presegljaj, m. ber Ubergriff, Jan.

presegljiv, iva, adj. 1) gerne übergreifend, usurpatorisch, Cig. (T.); — 2) burchgreifend,

preségniti, ségnem, vb. pf. = preseči; 1) burchgreifen, Jan.; - 2) übertreffen, M. presegováti, ûjem, vb. impf. = presegati,

preschniti, sahnem, vb. pf. vertrodnen, versiegen, Jan., (-sah-), Cig; studenec srenih solz je presehnil, (-sah-) Krelj; vretine presahnejo, (presehnejo) ogr.-Mik.; potoki so presehnili, Hal.-C.

presèhet, hla, adj. lešnik, oreh je presehel t. j. ima le majhno in malo vredno jedrce, (presahel) Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.).

presejati, sejem, vb. pf. burch ein Sieb, einen Reiter durchlaufen laffen, durchfieben, durchschlagen; moko, pesek p.; — presejan veter, feiner, durchdringender Bind, C.; - na drobnem situ je presejan, er ist ein burchtriebener Mensch, Z. presejati, am, vb. impf. ad presejati (sejem);

= presevati: moko p.

presek, seka, m. 1) ber Durchieb; - ber Durchschnitt, Cig., Jan., Cig. (T.); poprečni p., ber Querdurchichnitt, bas Querprofil, Cig. (T.); narisan podolžni p. železnice, eine Stizze des Längenprofiles ber Eisenbahn, DZ.; — der Quereinschnitt im Holz, die Lasche, Cig.; — 2) = preseka, ber Durchhan (im Forstwesen), Cig., M.; preseki so bili narejeni za mejo v gozdu, Glas.; prések, séka, Lašče-Levst. (M.); — 3) = zareza, bie Cățur im Berfe, Cig.

préseka, f. 1) eine burchgehauene, gelichtete Strede im Balde, ber Durchhau; preseko izkrčiti v gozdu, LjZv.; - 2) die Hede, lebendiger Baun (besonders im Felde), C., Svet. (Rok.); vrabci trumoma letajo po presekah (preskah), Bes.; — 3) ein Graben gur An-fammlung von Baffer, Mik.; 3. B. in Beingarten: trtje je po presekah razdeljeno, vanje mečejo rezje, BlKr.; — 4) das Querthal, Cig., Jan., Cig. (T), Jes.; - 5) ein Safe mit großem, vieredigem Loche zum Uberführen der gelesenen Trauben (menda zato, ker ima zgoraj doge presekane). C., BlKr.; - tudi: presêka, Valj. (Rad).

presekalisce, n. ein Durchhau im Balbe (als 23eg), C.

présekar, rja, m. = taščica, bas Rothkehlchen ("presker"), C., SIGosp.

presekati, sekam, vb. pf. burchhaden, entzweihaden; led p.; poleno p.; kost komu p. s sekiro; - p. gozd, einen Durchhau im Balbe machen; - p. luknjo skozi led, im Gise ein Loch aufhauen, Cig.; p. stezo skozi gozd, einen Weg im Walbe bahnen, Cig.; — pot p. komu, jemandem ben Weg verlegen, in die Quere kommen, Cig.; dovoz p., die Zufuhr abschneiben, Cig.; — p., burchschneiben (math.), Cig.(T.); — besedo komu p., jemanbem ins Bort fallen, Cig., Jan., Levst. (Nauk); tudi = miberiprechen, C.

presekávati, am, vb. impf. = presekovati. presekováti, ûjem, vb. impf. ad presekati.

presęłba, f. = preselitev, Cig.

preselito, n. die Übersiedelung, Z., DZ. preselîtev, tve, f. die Anderung ber Wohnung

ober bes Wohnortes, die Uberfiedelung. preséliti, selim, vb. pf. in eine andere Wohnung, an einen anderen Wohnort verfegen; se, die Wohnung ober ben Wohnort wechseln, übersiebeln, ausziehen; p. se s'tega sveta na on svet, v vecnost.

preselîtva, f. = preselitev.

preséljenec, nca, m. ber übersiebler, Navr. (Let.).

preseljevânje, n. 1) die Bersetzung von Mensschen an einen anderen Wohnort, Cig.; — 2) der Wechsel der Wohnung o. des Wohnortes, das Übersiedeln; p. narodov, die Völkerwanderung, Cig., Jan., nk.

présen, sna, adj. frisch, roh, ungesocht: presno zelje, frisches, ungesäuertes Kraut, Mur., Mik., Dol.; presen (= opresen) Kruh, ungesäuertes Brot, Jan.(H.); presno sadje, frisches Obst. C.; sad, bodi p. ali suh, Npes.-K.; presno mleko, frische Wilch, Svet.(Rok.), Temljine (Tolm.) - Strek.(Let.); presno maslo, die Butter, Mik., Lašće · Svet.(Rok.); presna voda, frisches Basser, Npes.-Vraz; presno platno, presna preja, frische, ungebleichte Leinwand, frisches Gespinst, Cig., Mik., Svet.(Rok.), Dol.; p. les, frisches Holz, C.; — presna rana, frische Bunde, Mik.; — seichwund (von tleinen Kindern), Cig.; — tudi: presen, sna. presenéčati, am, vb. imps. ad presenetiti = presenečevati, Jan.(H.).

presenéčenje, n. die Aberraschung, nk.

presenečeváti, ûjem, vb. impf. ad presenetiti; bezaubern: lepota njegova (neba) presenečuje nas, kajk.- Valj. (Rad); — übertajchen, nk.

presenétiti, ftim, vb. pf. erstaunen machen, bezaubern, Mik.; aus der Fassung bringen, Jan.;
— überraschen, C., nk.; — p. se, erstaunen,
betrossen werden, Jan., C., BlKr.-Navr.(Let.).
presenetssiv, sva, adj. überraschend: presenetssiva lega visokega mesta, Navr.(Let.).
presenjáti, âm, vb. pf. = presanjati, Cig., Jan.
presesáti, âm, vb. pf. 1) burchsaugen, Cig.;
— 2) p. se, zu viel saugen, Cig.

presésti, sędem, vb. pf. 1) befallen: presede me, ich erfrante, C.; — 2) aushalten, überstehen: lakoto p., C.; — 3) ben Sitplats wechseln; tudi: p. se; — 4) widig werden: tiste malikovske sluzbe so jim presele, Trub.-Let.

preseváč, m. 1) tisti, ki preseva (n. pr. moko), Cig.; — 2) bie Klappe (in ber Mühle), Cig. preseválo, n. eine Borrichtung zum Durchsieben bes Mehles in ber Mühle, bas Sichterzeug, Cig.

I. presévati, am, vb. impf. ad presejati; moko p., stolčeno rudo p., Cig.

2. presévati, am, vb. impf. ad presijati; burchschimmern, Cig., Jan.

presevavec, vca, m. ber Durchsieber, ber Sichter, Cig., Bes.

presevavka, f. bie Sichterin, Cig.

presęvek, vka, m. 1) ber unbesäte Streisen eines Aders: kdor presevek pusti, pravijo, da tisto leto umrje, Dol., Gor.; — 2) presevki — ostanki od presevanja moke, otrob i. dr., die Bäderscheiden, Cig.; pos. — turščični otrobi, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); dati živini presevke lizati, Vrtov. (Km. k.).

presezati, am, vb. impf. = presegati; dolg preseza letne dohodke, Levst. (Nauk).

presęžek, žka, m. ber Überichuss, ber Mehtbetrag, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Levst. (Pril.). presęžen, žna, adj. 1) transcenbent, Cig., Jan.; — 2) = obsežen, umsassenbent, Jan.; — ausgiebig: repno seme je presežno, Polj. presęžnik, m. ber Superlativ (gramm.), Jan.

presičati, m. der Superlativ (gramm.), Jan. presičati, im, vb. pf. 1) durchzischen, Cig.; —

2) überzischen, Cig.

presinati, siham, vb. impf. ad presenniti; zeitweise austrodnen o. versiegen, intermittieren, Jan., Cig. (T.), C.; presinajoč, periobisti; presinajoč studenec, presinajoče jezero, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.

presijajen, jna, adj. zu glanzend, zu prachtvoll, nk.; — überaus glanzend: presijajne

veselice, nk.

presijáti, síjem, vb. pf. durchscheinen, durchsftrahlen, Cig., M.; svet p., Cig.; - übersftrahlen, M.

presijavati, am, vb. impf., Cig., pogl. 2. presevati.

presikniti, siknem, vb. pf. burchiprigen, Cig. presila, f. allzugroße Gewalt: presila nikjer ni dobra, Laśče-Erj. (Torb.); — bie übermacht: presilo obvladati, Cig.; — bringenbe Roth, DZ.

pressten, kna, adj. zu gewaltig; — überaus gewaltig; presilno poželenje, überaus heftige Begierde; — allzu zubringlich, Jan.(H.).

presîlež, m. ber Thrann, Vod. (Pes.).
presiliti, sîlim, vb. pf. zu sehr nöthigen, zu sehr anstrengen und badurch entfrästen, Mur., Cig., Jan.; z delom p. koga, zivino p., Cig.; überspannen, Cig. (T); duha p., Jan.; — ps., sich zu sehr anstrengen, sich überarbeiten, Cig., Jan.; — presilsen, überspannt, übertrieben, Cig., Jan.; Jan.

presiljava, f. übertriebener Zwang, C.; — die Übertreibung, Let., ZgD.; — die Übertreibung, Cig., C.

presilje, n. die übergewalt, die übermacht, die

hopersthenie, Cig. (T.).
presssjenje, n. die Überanstrengung.
presssjenost, f. die Übertriebenheit, die Über-

spanntheit, Cig.

presiljeváti, ûjem, vb. impf. ad presiliti. presilnost, f. allaugroße Gewaltthätigfeit, ber übermuth: kjer je obilnost, tam je presilnost, Npreg.-Jan. (Slovn.).

presip, sipa, m. bas Überschütten, Z.

presipati, sîpam, pljem, vb. impf. ad presuti; (vb. pf. = presuti, St.).

presipávati, am, vb. impf. ad presuti (presipati, Št.).

presipnina, f. = placilo za presipanje žita (baš Rühigelb), Cig.

presit, síta, adj. zu satt; übersatt; — überbrüssig, Cig. (T.).

presiten, tna, adj. zu laftig, zu unangenehm;
— überaus laftig.

presítiti, sîtim, vb. pf. überfättigen, Cig. (T.). presîtje, n. ber Überbrufs, Cig. (T.); — stsl. presitnóba, f. = velika sitnoba, Št. préska, f., pogl. preseka.

Digitized by Google

preskākati, kam, čem, I. vb. impf. ad preskočiti, = preskakovati, Z.; — II. preskakati, kam, čem, vb. pf. 1) springen übersegen, überspringen, burchspringen: jarke, polje so preskakali, Cig.; — 2) springend zubringen: ves dan p., Cig.

preskakávati, am, vb. impf. = preskakovati.
preskakljáti, am, vb. pf. 1) hüpfend überfegen, burchfüpfen: vse travnike p., Cig.;
— 2) hüpfend zubringen: ves dan p., Cig.
preskakováti, üjem, vb. impf. ad preskočiti,
preskakati II.; 1) überfpringen; skače po gorah in hribe preskakuje, Skrinj.-Valj. (Rad);

mladina kres preskakuje, LjZv.;-2) anders, wohin springen, umspringen, hin und her springen; — 3) im Springen übertreffen; — p. se, sich im Springen zu übertreffen suchen; preskakovali so se odrasli mladeniči, Navr. (Let.).

préskar, rja, m. ("presker", C., SlGosp.), pogl. presekar.

preskočaj, m. p. (električne iskre), bie Schlagweite, Jan., Cig. (T.).

presköčiti, sköčim, vb.pf. 1) mit einem Sprunge überseten, überspringen; p. jarek, plot; — überschreiten (fig.): ceno p., Levst. (Nauk); — überspringen (fig.), übergehen, aussassen; präterieren; preskočivši, mit Übergehung, Cig., Jan.; — burchspringen; — 2) andersewohin springen; p. na ono stran, sem p., hinübers, herüberspringen; — vino je preskočilo, ber Wein ist von einer Gährung in die andere übergegangen, M.; — 3) im Sprunge übertressen, p. koga.

preskok, skoka, m. 1) ber Übersprung, Cig.;
— die Übergehung, Cig., Jan., Cig.(T.);

2) ber Übertritt (von einer Kartei zur andern), SIN.;
— p. glasa, die Wetathesis, p. iz besednega reda, das Anasoluth, Cig.(T.).
preskop, skopa, adj. zu geizig;
— überaus geizig.

preskoro, adv. zu balb, nk.; — sehr balb, nk. preskoznováti, üjem, vb. pf. burchwachen, ogr.-C.

preskîba, f. die Bersorgung, die Berpstegung, C., DZ.; vojaška p., die militarische Berpflegung, DZ.

preskfbek, bka, m. die Berforgung, C., Ravn. preskfben, bna, adj. I. zu forgfam; zu forgfältig; — überaus forgfam; überaus forgsfältig; — II. Berpflegungs: preskfbni dnevi, DZ.; prim. preskrba.

preskrbéti, ím, vb. pf. 1) versorgen; p. s čim, mit einer Sache versorgen, versehen; p. koga s hrano; sobo p. z opravo, ein Zimmer möblieren, Cig.; — p. se, sich versorgen, sich versehen; z blagom se p., Cig.; preskrbljen, versorget; (preskrben, Ben.-Kl.); — 2) besorgen, vortehren, verschaffen; p., česar je potreba, die nöthigen Bortehrungen tressen, Cig.; dobro va-se in dobro na-se mu preskrbi! versorge ihn gut mit Rost u. Reidung! Jurč.; — p. si kai. sich etwas verschaffen.

— p. si kaj, fich etwas verschaffen. preskrbilo, n. die Besorgung, DZ.; die Bortehrung: čuvarska preskrbila, Levst. (Pril.). preskrbíšče, n. ber Berforgungsort, C., Zora.
preskrbîtelj, m. 1) ber Berforger, Z.; — 2)
ber Beforger, Zora.

preskrbljenec, nca, m. = preskrbovanec,
 DZkr.

preskrbljénje, n. die Berforgung.

preskrbljeváti, ûjem, vb. impf. ad preskrbeti; beforgen, Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad); pogl. preskrbovati.

preskrbijiv, íva, adj. zu forgfam; - überaus forgfam.

preskrbnica, f. bie Berforgerin, Cig.

preskrbník, m. 1) der Bersorger, Cig., C.; — 2) der Besorger, Cv.

preskrbnina, f.1) bie Bersorgungsgebür, bie Berpsstebnina, f.1) bie Bersorgungsgebür, bie Berspsstebnine, Levst. (Pril.); — ber Bersorgungsgenuss: prositi si preskrbnine, Levst. (Nauk); vdove uradnikov imajo pra-

Levst. (Nauk); vdove uradnikov imajo pravico do preskrbnine, Nov.; — 2) bie Besforgungsgebür, bie Provision, Jan. (H.). preskrbovāšnica, f. bie Berpslegungsanstalt,

Cig.
preskrbovánec, nca, m. ber Pfründner (einer Berforgungsanstalt), Cig., Jan.

preskrbovanje, n. 1) das Bersorgen; — 2) das Bortehren, das Besorgen.

preskrbovánka, f. die Pfründnerin (einer Berforgungsanstalt), Jan. (H.).

preskrbováti, üjem, vb. impf. ad preskrbeti. preskrbstvo, n. das Berpslegungswesen, Cig. preskriváč, m. der helper, Cig.

preskúbsti, skúbem, vô. pf. hie und da ausrupjen: p. perje ptiču.

preskus-, išči pod: preizkus-

preslab, slaba, adj. zu schwach; — überaus schwach.

presladost, f. überaus große Schwäche, Z. presládek, dka, adj. zu füß; — überaus füß- presladit, im, vb. pf. 1) durchfüßen, Cig.,

Jan.; — 2) allzusüß machen, Cig. preslajati, am, vb. impf. ad presladiti.

preslan, slána, adj. zu sehr gesalzen. preslaniniti, înim, vb. pf. mit Speck burchspicken, Z.

preslasten, stna, adj. zu belicat; — fehr belicat (von Speifen), Z.

presláven, vna, *adj.* zu berühmt; — glorreich, hochberühmt; hochlöblich (v naslovih).

preslaviti, im, vb. pf. verherrlichen, Cig. preslavljati, am, vb. impf. ad preslaviti; verherrlichen, nk.

preslavljavec, vca, m. der Berherrlicher, nk. preslec, sleca (selca), m. 1) die Schraubens dode an der Drehbank der Drechsler, die Spinsdel, Ravn.-Cig.; — 2) kozji p., der Spinsdelstrauch (evonymus), Jan., C.

presiečati, im, vb. pf. lehnend zubringen: p. cele noči v krčmi, Polj.

prested, sieda, m. = prestedek, bie Unterbrechung ber Spur, Z.

presiedek, dka, m. die Unterbrechung ber Spur, Z.; übhpt. die Unterbrechung im Raume, der Swischenaum, die Lude, V.-Cig., Jan., Rib.-M., nk.; p. med vrstama, Zv.; obgrajo na kratek p. prekiniti, Levst. (Cest.); rana s

presledkom, eine überbrudte Bunbe, Ljub.; - die Unterbrechung in der Beit, Cig., Jan., C., nk.; igre so se vršile s kratkimi presledki, LjZv.; brez presledka, LjZv.; poljščini dati tri leta presledka, Levst. (Močv.). presleden, dna, adj. biscontinuierlich, biscret (math.), Cig.(T.).

preslediti, im, vb. pf. 1) burchfpuren, Cig.; 2) p. komu pot, jemanbem ben Weg ab-

schneiben, Cig.

preslêdje, n. = presledek, Mur., Cig. presledkast, adj. mit Bwijchenraumen, mit Unterbrechungen, ludig (bot.), Cig. (T.), Notr.; presledkasta je detelja, če so tu in tam mesta, po katerih plevel namesto detelje raste, Dol.-Glas.; (prim. preslegast).

presledovanje, n. die Rotation (im Bebauen bes Bobens), Levst. (Mocv.).

preslegast, adj. ludig: njiva je preslegasta, če ima prazna, gola mesta mej vsejanim žitom, tudi glava je preslegasta, kadar je plešasta, platno je preslegasto ali sploh tkanina, kadar se preza in se uže vidijo nitke (fadenscheinig), Senozece-Erj. (Torb.); hisni zidovi iz robatega kamena bi bili preslegasti, Vrtov. (Vin.); — nam. presledkast.

presten, ena, m. ber Spinnroden, M., Mik. prestepariti, arim, vb. pf. übergauteln, be-

preslepiti, im, vb. pf. verblenben, bethoren; ne dam se ti p., ich laffe mich von bir nicht

bethören.

préslica, f. 1) das Gestell, worauf das zu spinnenbe Spinnhaar befestigt wird, ber Spinnroden; - die Spindel, Strek.; - ženska p., ber Beibermann, ber Beibernarr, Cig.; zlahtnost po preslici, ber Abel von miltterlicher Seite, der Runtelabel, Cig.; - 2) ber Drehling (Drilling, Trilling), bas Getriebe, in welches bas gahnrad ber Muhle greift; die ähnliche Borrichtung bei ber Sagemuble, Notr.; - 3) bie Schraubenspindel bei ber Preffe, bef. pl. preslice, bas Gestell mit ben zwei Schraubenspindeln bei ber Schraubenpresse, C.; — 4) das Zinntraut, der Schach-telhalm (equisetum), Cig., Jan., C.; njivska p., ber Ader - Schachtelhalm (equisetum arvense), Tuš. (B.); - žabja p., ber Sumpf. Schachtelhalm (equisetum palustre), Medv. (Rok.); — 5) bie Morchel ober Maurachel, lp.-Erj.(Torb.).

preslie, m. eine aufrechtstebenbe Schrauben. fpindel, bergleichen es bei Beinpreffen zwei

gibt, M.; - prim. preslica 3).

preslicar, rja, m. ber Spinnrodenmacher, Cig. présličen, čna, adj. Spinnrođen.

préslicica, f. dem. preslica, Z.

preslicka, f. dem. preslica; bas ginngras. Cig., Jan.; - prim. preslica 4).

preslienica, f. preslienice, bie Glieberfarne,

presličniák, m. presličniaki, die Reulenbaume. Cig.(T.).

preslîkati, am, vb. pf. 1) übermalen, nk.; — 2) anders malen, nk.; -3) copieren, Cig.(T.). preslikováti, ûjem, vb. impf. ad preslikati. preslisati, slisim, vb. pf. 1) bas horen ertragen, Cig.; Boben zdaj mu zaropoče, Da preslišat' ni mogoče, Npes.-K.; kako bi mogel človek vse to preslišati! Ljub.; veliko žalega p., viel Krankendes hören muffen, Z.; — 2) falsch ober gar nicht hören, überhören, Mur., Cig., Jan.; - p. komu kaj, jemanbem etwas hingehen laffen, Krelj; drugemu ene same besede neče preslišati, Trub.;-3) zu hören anfangen, die Taubheit verlieren, Z.; Jezus migne, in glušec je preslišal, Ravn.; - 4) einvernehmen, verhoren, Svet. (Rok.); p. in soditi koga, Jsvkr.

presliševáti, ûjem, vb. impf. ad preslišati, M.,

Ravn.

présio, n. = preslica 1), Št.-Cig. presioneti, im, vb. pf. lehnend gubringen.

preslovéniti, ênim, vb. pf. = posloveniti 2), ins Slovenische übersehen: preslovenjene pesmi,

Levst.(Izb. sp.).

preslušati, am, vb. impf. ad preslišati; 1) übethören, Mur.; — p. roditelje, ben Eltern ungehoriam fein, Levst. (Zb. sp.); - 2) einvernehmen, verhoren, LjZv.

preslúšen, šna, adj. = kdor dobro ne sliši, C. preslušljiv, íva, adj. = kdor rad kaj presliši,

nepokoren, C.

preslúžiti, im, vb. pf. bienend zubringen, burchdienen.

pręsmec, meca (semca), m. 1) bas gugelhupfartige, mit Bibeben u. bgl. gefüllte Ofterbrot, Mur., vzhSt., Poh. - Navr. (Let.); - 2) bet Balmbusch, Mur., Jan., SlGor.; — pokvarjeno iz: presnec, Mik. V. G. II. 309.

presméjati se, sméjam, jem se, vb. pf. mit Lachen zubringen, durchlachen: p. se ves ve-

čer, Cig.

presmekniti, nem, vb. pf. durchstechen, durch. bohren, C., ogr.-Mik.

presmoliti, im, vb. pf. mit Bech überziehen, Z. presmraditi, smradim, vb. pf. burchgebende mit Gestank erfüllen, Z.

presmrájati, am, vb. impf. ad presmraditi, Z. presmfčati, im, vb. pf. burchichnarchen; veo noč p., Cig.

presmrdljiv, iva, adj. allzusehr ftinkenb; überaus ftinkenb: p. dim, Guts. (Res.).

presnážiti, snažim, vb. pf. 1) burgehende faubern, Z.; - 2) von neuem faubern, Cig. presnec, sneca (senca), m. 1) eig. ungefäuertes Brot, Valj. (Rad), Bes.; - neke vrste gubanica, Kras - Erj. (Torb.); posamezne mlince, katerih je vsak naslednji nekoliko manjši, nalože vznasad v kopico in to vkup speko: to je presnec, Notr.; - das Ofterbrot, Mik.; — das Hochzeitsbrot, V.-Cig.; — 2) ber Balmbusch, Guts.-Cig., M.; — 3) kozji presnec, ber Spindelbaum, das Bfaffenhütlein (evonymus europaeus), Dolenji Kras-Erj.(Torb.); tudi: ber Feljenfreugborn (rham-

presnemanje, n. bas Abziehen (bes Beines). Nov.

nus saxatilis), Medv.(Rok.).

presnêmati, mam, mliem, vb. impf. ad pre-

presnemnik, m. ber Abernehmer, DZ.; -

prim. presneti 2).

presnemováti, ûjem, vb. impf. = presnemati: p. vino, ben Bein abziehen, Vrtov. (Km. k.). presnêmščina, f. die Übertragungsgebür, DZ. presnetež, m. ber Schelm, Cig., Nov.

presneti, snamem, vb. pf. 1) umichopfen, überschöpfen, Cig.; vino p., den Wein von den Befen in ein anderes Befag überichenten, abaichen, Cig., Nov., Ip.-Erj.(Torb.); prim. pretočiti; — presnet, raffiniert (fig.), pfiffig, Cig.; njih goljufija, dasiravno še tako presneta, je zdaj bila očitna, Ravn.; verteufelt, verwünscht (v kletvicah in vzklikih); presneti tepec ti! presneta para! O predpust, ti cas presneti! Pres.; presneto ga je dal! er hat ihm gehörig mitgespielt! presneto je odgovarjal! er hat prachtig geantwortet! vino je presneto dobro! - 2) übernehmen: sin je od očeta presnel zemljo, vrt, njivo, travnik, Lašče - Erj. (Torb.); p. dolg, Dol., Notr.; morda je vsaj nekatere (narodne pesni) pozneje Vodnik presnel od njega (Zakotnika), Levst (LjZv.).

pręsnica, f. Z., Mik., pogl. prvesnica

presnina, f. = kar je presno: frifches Gemufe; pos. repa, korenje in zelje, Svet. (Rok.); z žitom, presnino in sočivjem obsejana polja, Slovan; razun krompirja in presnine kuhalo se je mnogo puste čičarke, Slovan; — frisches Gespinst, Cig.

presniti, snidem, vb. pf. zubortommen: p. koga,

Svet. (Rok.).

presnjaca, f. ungefauertes Brot, Z.; -= petkovica, neka jed, Pjk. (Črt. 62.).

presnoon, f. Die frifche Beschaffenheit, Mik. presnoči, adv. = predsnocnjim, vorgeftern abende, ("presnuči") BlKr.-LjZv.

presnóčkanji, adj. = predsnočnji, ("presnučkanji") BlKr.-LjZv.

presnočkanjim, adv. = predsnočnjim, ("presnuckanjim") BlKr.-LjZv.

presnova, f. bie Umgestaltung, bie Reorganifation, Cig., C., nk.; - ber chemifche Brocefs, Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.); ber Stoffwechiel, Cig. (T.), Erj. (Som., Z.).

presnovati, snujem, vb. pf. eig. ben Bettel am Webstuhle anders aufziehen, Z.; — umge-

ftalten, reformieren, nk.

presnúbiti, im, vb. pf. = s snubitvijo prevzeti, wegfreien, Cig.

presocen, ena, adj. zu saftig; — sehr saftreich. presocnost, f. bie Saftfülle, Cig.

presod, soda, m. die Beurtheilung, Jan., C.; die Recenfion, Cig.(T.).

presodba, f. die Beurtheilung, die Recension, bie Rritif, Cig., Jan., Cig. (T.), Navr. (Let.), nk. presodek, dka, m. bie Beurtheilung, Mur.;

das Urtheil. C. presoden, dna, adj. fritish, Cig.(T.); presodni spisi, Navr. (Kop. sp.); - presodne oči, ein krittsches Auge, ein Kennerauge, Cig.; pre-

sodni razum, ber berechnende Berftand, Cig.

presoditi, im, vb. pf. 1) beurtheilen, ermeffen; fritisieren, recensieren; - 2) burchreitern : žito p., Guts.-Cig., Jan., C.; burchfieben, C .: -3) noch einmal richten, Cig.; — 4) p. se, sich im Urtheile übereilen, Cig.

presodljivost, f. die Reigung, alles mit Berftand ju prufen, ber Brufungegeift, Cig.

presodník, m. der Beurtheiler, der Krititer, der Recensent, Cig., Jan., Cig. (T.); knjižni p., ber Bucherrecenfent, Navr. (Kop. sp.) presodnost, f. bie Bruffunft, bie Rriticitat,

Cig. prosdj, soja, m. das Durchscheinen, SlN.-C. presoja, f. die Beurtheilung, Cig.; zdravstvena p., DZkr.; die Rritit, die Recension, Cig., Jan.

presojáč, m. der Kritifaster, Jan. presojanjo, n. bas Beurtheilen.

presojati, am, vb. impf. ad presoditi.

prosojava, f. die Beurtheilung, die Kritit, Jan. presojavec, vca, m. ber Rritifer, ber Recenfent, Cig. (T.).

presojen, ina, adj. burchscheinend: p. rob, Erj.

presojeváten, ina, adj. fritisch, Jan.

presojevanje, n. das Beurtheilen; das Recenfieren, bas Rritifieren.

presojeváti, ûjem, vb. impf. — presojati. presojevavec, vca, m. ber Beursbeiler; ber Rritifer, ber Recenfent, Cig.

présol, f. = razsol, das Salzwaffer, die Salzlade, C.

presoliti, im, vb. pf. 1) durchsalzen; — 2) ans bers falzen, umfalzen, V.-Cig.; - 3) zuviel falzen, überfalzen.

presolnčati, am, vb. pf. an ber Sonne trod. nen, M.

presotnčiti, soinčim, vb. pf. burchfonnen, Cig. presortati, am, vb. pf. p. žito, bei der Aussaat bie Betreibeforte mechfeln, Cig.

prespati, spim, vb. pf. 1) burchschlafen; celo noč p.; vso pot prespati na vozu; mašo p. v cerkvi; zimo p., einen Winterschlaf halten, Jan. (H.); — ausschlasen: p. jezo, zobobol, Kr.; - 2) p. se, ein wenig ausschlafen; prespal se bo, pa bo zopet trezen.

prespavati, am, vb. impf. ad prespati, Z. prespesen, šna, adj. allzuschnell: žito prespešno (allauuppig) raste, Ravn.(Abc.).

prespéti, spem (spejem), vb. pf. überholen: p. koga, C., Z.; - übertreffen, C.

prespoštljiv, íva, adj. sehr ehrfurchtevoll, Jan. prespostován, adj. hochgeachtet, hochansehnlich, Cig., Jan., nk.

presprava, f. der Transport, C.

prespraviti, pravim, vb. pf. andersmohin icaffen, umraumen, Cig.

prespréten, tna, adj. zu geschickt; - überaus

presramóten, tna, adj. zu schmachvoll; - überaus schmachvoll.

preskčen, čns, adj. 1) zu herzlich; – überaus heralich; presrčno liubiti, objeti koga; herzgeliebt, Cig. : - 2) zu herzhaft; - überaus herzhaft.

presréčen, čna, adj. zu glüdlich: — überaus

presrêdek, dka, m. ber mittlere Theil, Mur.; bas Mittelfleisch (zwischen After und Schamgegend), Cig., DZ.

presredje, n. ber Raum am Durchmeffer, Cig.,

presręžiti se, im se, vb. pf. = s srežem se pokriti, mit Rauheis fich bebeden, Z.

prest, î, f. bas Gespinst, C. presta, f. bie Brege; — iz nem.

prestajati, am, vb. impf. ad prestati; 1) ertragen, erbulden; - 2) aufzuhören pflegen, intermittieren, Jan.; pekarjem in mesarjem je prepovedano prestajati peči ali klati, kadar bi se jim zdelo, Levst. (Nauk); - 3) prestaja mi = preseda mi, es etelt mich an. Cig.

prestal, stala, adj. überftanbig, abgeftanben (= nicht frisch), Cig., Jan., C.; konji ljubijo prestalo vodo, Nov.

prestán, adj. = prestal; prestana jed.

prestanek, nka, m. bas Abjegen, die Unterbrechung, die Baufe, Mur., Cig., Jan.; njega srd prestanka nema, Dalm.; brez prestanka, ohne Unterlass, Meg., Cig., Levst. (Pril.), nk. prestanisce, n. 1) bie Aufenthaltsftatte; ga nimam prestanišča, Z.; - 2) bie Quarans

tane, Navr. (Kop. sp.). prestániti, stånem, vb. pf. = prestati (stanem),

prestaniti, stanim, vb. pf. umquartieren: p. vojake, Cig.

prestar, stara, adj. zu alt; - sehr alt, uralt. prestarati se, am se, vb. pf. überalt merben, Z.; prestarano blago, Cig.

prestareti, im, vb. pf. = prestarati se, Z.; prestarel, veraltet, Cig. (T.).

prestarost, f. zu hohes, sehr hohes Alter, Cig.,

prestati, I. stojim, vb. pf. 1) eine Beit stehend zubringen; več časa je preklečal na kolenih, kakor prestal na podplatih, Jurč.; Nič ne spim, ne ležim, Na pragu prestojim, Npes .-K.; - Beftand behalten: da svet prestoji, je mnogih delov potreba, Ravn.; - 2) ausstehen, ertragen, aushalten; nesreco lahko prestoji, kateri na njo čaka, Kast.; vse stori, vse prestoji, Škrb.-Valj.(Rad); rad prestojim bolečine, Ravn.-Valj. (Rad); prestojim jaz hodbo (= hojo), oča moj, ogr.-Valj. (Rad); - II. stanem, vb. pf. 1) ertragen, aushalten; tega ne prestanem! - 2) aufhören, Cig., Jan., Krelj; ne prestani! Dalm.; naj prestane srditost med nami! kajk.-Valj.(Rad); nikdar ne prestane dobro činiti, kajk.-Valj. (Rad); Tebe prestal sem ljubiti, Levst.(Zb. sp.); p. od lajanja, Vrt.; p. od molitve, kajk.-Valj.(Rad).

prestav, stava, m. die Metathesis, Raic(Slov.). prestava, f. 1) bie Umftellung, bie Berfetung, die Transposition, Cig., Jan.; p. mejnikov, bie Grenzverrüdung, Cig.; — bie Permuta-tion (math.), Cig.(T.); — bie Transferierung, Jan., nk.; bie Dislocation, Cig.; -

2) bie Überfetung (in eine andere Sprache). Cig., Jan., nk.

prestávati, am, vb. impf. = prestajati, C. prestavba, f. ber Umbau: prestavbe, die Umbauten. DZ.

prestavek, vka, m. die Umftellung, die Detathefis (gramm.), Jan.

prestaven, vna, adj. 1) = prestopen, Schalt-: prestâvno leto, Guts., Mur., Cig.; - 2) verfesbar, C.; überstellbar: prestavni prazniki, bewegliche Feste, Cig.

prestavitev, tve, f. bie Metathefis (gramm.), Jan.(H.).

prestaviti, stavim, vb. pf. 1) von einem Orte an einen anbern ftellen, überftellen; p. mizo, posteljo; mejnike p., die Grenzsteine verfegen; p. nogo, einen Tritt ober Schritt machen, C.; - permutieren (math.), Cig.(T.); — verseken, transferieren, bislocieren; - p. se, ben Ort, bie Wohnung, bas Lager, bas Reft zc. anbern, C.; v duhu se kam p., sich im Beiste irgendwohin versetzen; — p. se, verscheiben, sterben, Mur., Vrt.; — 2) umbauen, Cig.; - 3) (in eine andere Sprache) überfegen; prim. prevesti, preložiti, pretolmačiti.

prestavljanje, n. 1) bas Umftellen, das Transferieren, das Berfegen; - 2) das Uberfegen in eine andere Sprache.

prestávljati, am, vb. impf. ad prestaviti.

prestavljavec, vca, m. ber Uberfeger, ber Translator, Cig., Jan., nk. prestavljavka, f. die Ubersegerin, Cig., Jan.,

prestavljenje, n. die überftellung, die Ber-

fegung. prestavnina, f. bie Uberfegungegebur, Cig.

prestavnost, f. die Bersetbarfeit, C. prestenek, nka, m. die Zwischenmauer, DZ.

prestera, f. 1) die Berbedung, C.; — 2) die Tapete, C.

presterilo, n. das Legen des Flachses zum Röften,

presterisce, n. die Flachstöfte auf einer Biefe,

présti, prédem, vb. impf. 1) (pinnen; predivo, volno p.; tanko, debelo p., fein, grob fpinnen; weben (o pajku); — den Thon mittelst der Töpferscheibe ausstreden, dreben (vom Töpfer), Cig.; piskre p., Topfe verfertigen, Gor.; - fcnurren (o mackah): macka prede; - aussinnen, Cig.; — 2) prede mi, ich bin in der Riemme; presneto mi je že predla, Erj.(17b. sp.); huda mu prede, er ist in einer argen Berlegenheit, in einer üblen Lage, Cig., Jan.; tanka mu prede, er lebt farglich, Cig. 1. prestica, f. bas Zaunbrett, ber Zaunpfahl, Notr.; pogl. prostica.

2. pręstica, f. dem. presta; das Bregelchen. prestigniti, stignem, vb. pf. zuvorfommen: p.

koga, C., Cig.(T.).prestiljati, am, vb. impf. ad prestlati.

prestiljíšče, n. = presterišče, C.

prestira, f. ber Teppich, Glas.; - bie Tapete, Z. prestiralo, n. ein Tuch, bas über etwas gebreitet wird: bie Dede, C.; bas Leintuch,

Valj. (Rad), Kras; - ber Borhang, C.; bie Courtine, Jan.

prestîrati, am, vb. impf. ad prestreti; ausbreiten, Habd., C.; svojo obleko na pot p., Trub.; Bele ruhe se prestirajo, Npes.-Vraz; bebeden, Habd.; beden: mizo p., C.; Prestirajte hitro na mizice, Npes.-Vraz; p. se, sich ausbreiten: nas narod prestira se daleko po svetu, Caf(Let.); - prim. pro-

prestižen, žna, adj. praventiv: prestižna naredba, die Braventivmagregel, Cig.(T.).

prestláti, steljem, vb. pf. 1) überftreuen, M.; 2) anders ober von neuem betten, umbetten, überbetten; posteljo p.; — anders o. bon neuem aufftreuen: p. živini.

prestoj, stoja, m. 1) bie Ausbauer, ogr. - C.; -2) die Unterbrechung, der Stillftand, ogr.-C. prestokati, stokam, cem, vb. pf. burchachzen, durchstöhnen: vso noč p.

préstol, stola, m. ber Thron, Mur., Cig., Jan.,

nk.; préstol, Valj.(Rad).

prestôlen, ina, adj. Thron-, Cig., Jan.; prestôlni govor, die Thronrede; prestolno mesto, die Residenzstadt, prestolno nasledje, die Thronfolge, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. prestolje, n. ber Thron, Cig., C.; tuje prestolje

si vzel, bu bift ein Thronrauber, Cig.

prestotnica, f. die Residenz, die Residenzstadt, C., Navr. (Let.), nk.

prestolonasiednica, f. die Thronnachfolgerin,

prestolonasiednik, m. ber Thronnachfolger,

prestolonasledstvo, n. die Thronfolge, nk. prestolováti, ûjem, vb. impf. refibieren, Jan. (H.); thronen: p. na razvalinah države, SIN.

prestop, stopa, m. 1) ber Durchtritt, Cig.;-2) ber Ubertritt; (fig.) p. k protestantovski veri, nk.; — ber Übergang, Cig., Jan.; p. k dnevnemu redu, nk.; — 3) der Schalttag, Trub.-M.; — 4) bie Ubertretung, die Überfchreitung, Mur., Cig., Jan., Schönl., Ravn - Valj. (Rad); p. propisov, DZ.

prestopaj, m. die Ubertretung, ogr.-M. prestopanje, n. 1) bas Schrittemachen;

2) das Ubertreten. prestopati, am, vb. impf. ad prestopiti; 1) Schritte machen; kako nerodno prestopaš! - prestopajoč potres, successorisches Erbbeben, Cig. (T.), Jes.; — 2) übertreten; — (fig.) prestopajo k drugim veram; — 3) übertreten (trans.), überichreiten; mero p.; zakaj prestopate zapovedi Gospoda? Dalm.

prestopava, f. bie Abertretung, C.

prestopavec, vca, m. der Ubertreter, Mur., C., ogr.- Valj. (Rad); - tudi: prestopavec, Ravn.-Valj.(Rad).

prestopek, pka, m. die Übertretung; policijski p., DZ.; ber - Fehltritt, Mur., Cig., Jan. prestopen, pna, adj. 1) beweglich: prestopni prazniki, Cig.; — Schalt-: prestopno leto, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; - 2) überschreitbar, übersteigbar, Cig., Jan.; — 3) Über= tretungs., Jan.(H.).

prestopiti, stopim, vb. pf. 1) mit einem Tritt burch etwas hindurchdringen, etwas burch treten: p. kaj, Cig.; - 2) ben guß verruden, einen Tritt thun; z desno nogo ne morem p.; tudi: p. se; popotnik se komaj prestopi, ber Wanderer macht taum einen Schritt, Erj. (Izb. sp.); — 3) anderswohin treten, umtreten, übertreten; p. na levo stran; — (fig.) p. k drugi veri; - übergehen, fortschreiten: k drugemu predmetu p., Cig.; — p. se, die Steh-plage wechseln, Cig.; — 4) über etwas treten: p. črez prag, črez mejo; - überichreiten; p. prag, mejo; - über etwas hinausgeben, übertreten, überschreiten (fig.); postavo, mero p.; pooblastilo, povelje p.; — 5) p. se, fehltreten, Mur.-Cig.

prestopljénje, n. 1) der Tritt; — 2) der Über-tritt; — 3) die Übertretung, der Fehltritt;

zaiti v veliko p., Cv. prestôpnica, f. die übertreterin, Cig., Jan., nk. prestopnik, m. 1) ber Uberganger, Cig.; -2) ber Ubertreter (einer Borfchrift), Mur., Cig., Jan., nk.

prestopováti, ûjem, vb. impf. = prestopati, Jan., Z.

préstor, stora, m. = prostor, Rog., ogr.-Valj. (Rad), jvzhSt.

prestoriti se, im se, vb. pf. p. se v kaj, sid) in etwas verwandeln, Vrt.

prestrádati, am, vb. pf. 1) barbend o. hungernd zubringen; celo leto p.; — 2) p. se, sich abhungern, Cig.

prestrahováti se, ûjem se, vb. pf. in Furcht und Schreden zubringen: vso noc sem se prestrahoval, Podkrnci-Erj.(Torb.).

prestrálo, n. = prestiralo, das Leintuch, Kras, GBrda; — die Tapete, Jan.

prestrán, adj. weit ausgebehnt, C.; prestrana okolica, C.; postavil me je na prestrano polje, Dalm.; dežela je dosti prestrana zanje, Dalm.; prestrano jezero, Dict.; prestrano in nevarno morje, Rog.; - geraumig, Dol.; - weit, bequem, C.; prestrana obleka, prestrani rokavi, Z.; — pogl. prostran.

prestrasen, sna, adj. ju ichredlich; - überaus fcredlich.

prestrasenost, f. bie Erichrodenheit, Cig. prestraševáti, ûjem, vb. impf. ad prestrašiti,

prestrášiti, strašim, vb. pf. mit Schreden erfüllen, erschrecken; alterieren, Cig.; novica ga je zelo prestrašila; p. se, in Schreden gerathen, erschreden (intr.); tako se je prestrašil, da je zbolel; ves prestrašen.

prestrašnost, f. allzugroße Entsetlichkeit, die Furchtbarfeit, Cig., Jan.

prestréči, stréžem, vb. pf. auffangen; p. koga, kaj; p. koga v naročje, Zv.; prestregli so ga roparji, Jurč.; p. žogo; pismo p., Cig., SIN.; svetlobni snopič s prizmo p., Žnid.; kaplje p. v kozarec, Zv.; — p. koga z očmi, jemandem mit den Augen begegnen, Cig.;na uho vleče, kaj se govori onkraj seče: prestregla je vsako besedo, Str.; - pismeji so mu prestregli vsako besedo (griffen jebes Wort auf), Ravn.; — pot p., ben Weg abschneiben, Cig.; — ins Wort fallen: uradnik ga prestreže rekoč, Zv.; — zuvorfommen: p. koga, Cig., Jan.; nevarnost p., C.; p. siloeine Kraft paralhsieren, Jan.(H.); — überraschen, ertappen, Mur., Cig., Jan., C. prestrêga, f. das Aussangen: das Zuvorsom-

prestrêga, f. das Auffangen: das Zuvorkommen, C.; v prestrege iti, einen Umweg nehmen (um jemandem zuvorzukommen), C.; v prestrege priti, zuvorkommen, Zora; — die Überraschung, Jan.

prestrégati, am, vb. impf. ad prestreči, Cig., Jan., C.

prestrogi, m. pl. v prestrege iti komu, jemandem entgegen gehen, C.; v prestrege komu priti, jemandem in den Burf kommen, überrascht oder erwischt werden, SlGor.-C.

prestregováti, ûjem, vb. impf. = prestregati; auffangen, Jan.; aufzusangen suchen, Z.; - p. koga, jemandem aufpassen, C.

prestret, strela, m. der Durchschuss, Cig.; — bas Schussloch, Cig.; die Schusswunde, Jan.

prestreliti, im, vb. pf. mit einem Schuffe durchbohren, durchschießen; p. zid; p. komu nogo. prestreljati, am, vb. pf. durch Schuffe durchbohren, durchschießen; strelci so vso tarco prestreljali.

prestreljeváti, ûjem, vb. impf. ad prestreliti, prestreljati.

prestrêtki, m. pl. das Bläntein, Jan.(H.). prestréšiti, im, vb. pf. überdachen: brinov grm z mrzlo ledeno skorjo prestrešen, Jurč.

prestréti, strèm, vb. pf. über etwas ausbreiten, ausbreiten, Jan.; — überdeden: mizo p. = mizo pogrniti, Z.;—verhängen, Jan.; velika veža prestrta, Trub.; mit einem Borhang verdeden, C.; — prim. prostreti.

prestrezálo, n. = sito, s katerim se čebelni roj prestreza, Levst. (Beč.).

prestrézati, am, vb. impf. ad prestreči = prestregati; auffangen; spuščajo po vodi vence, ki jih prestrezajo mladeniči, Navr. (Let.); jarki, kateri bi vodo s hribov prestrezali, Levst. (Močv.).

prestręžba, f. 1) bas Auffangen: die Parierung, Cig.; — 2) die Überraschung, C.

prestfgati, stigam, žem, vb. pf. 1) durchschaben, Cig.; — 2) von neuem schaben, umschaben, Cig.

prestriči, strížem, vb. pf. 1) mit ber Schere burchschneiben; prestrigel mu je nit, kadar se je le dalo, Jurč.; besedo komu p., jemanben unterbrechen, Jan.; — 2) anders scheren, umscheren.

prestrik, m. die Offnung am Mantel o. Rod, um die Hand durchzusteden, Cig

prestem, stima, adj. zu fteil; - überaus fteil.

prestrojba, f. bie Reform, C.

prestrojeváti, üjem, vb. impf. ad prestrojiti. prestrojîtev, tve, f. bie Umgestaltung, Jan.; bie Reorganisation, C.

prestrojiti, strojim, vb. pf. 1) burchgerben, burchbeigen, Cig., Jan.; kożo dobro p., Cig.; durchprügeln, Jurč.; — 2) umgerben, Jan. (H.); — 3) umformen, Jan.; — einen Schacht mit frischem Holz besteiben, auswechseln, Cig.; — resormieren, C.; — verändern: sreca cloveka prestroji, Jan. (Slovn.); — 4) zu sehr beizen, Cig.

prestrőjstvo, n. die Reorganisation, Cig. prestrúgati, gam, žem, vb. pf. 1) durchschaben, Cig.; — 2) überhobeln, Z.; — 3) umbrechseln. Z.

prestružiti, im, vb. pf. = prestrugati; 1) fiberhobeln, Cig.; — 2) umbrechseln, Cig. prestvarîtev, tve, f. die Umschaffung, die Metamorphose, Jan.

prestváriti, stvårim, vb. pf. umichaffen, umgestalten, Mur., Cig., Jan.; prestvariti puste ledine v plodonosne njive, LjZv.

prestvarjati, am, vb. impf. ad prestvariti, Jan. prestvorina, f. das Umwandlungsproduct, Jan.

prestvoriti, im, vb. pf. = prestvariti, um = wandeln: p. se v kaj, Vrt.

presûh, súha, adj. 1) zu troden; — überaus troden; — 2) zu mager; — überaus mager. presûk, m. die Wendung, Nov.

presukanec, nca, m.1) zu fehr gebrehter Faben, Z.; — 2) ber Durchtriebene, Dol.

presukanost, f. bie Durchtriebenheit, bie Raffiniertheit, Jan.

presúkati, kam, čem, vb. pf. 1) brehend hinburchbringen: p. se skozi kaj, sich durch brehen, Cig.; — 2) durch und durch gehörig brehen: dobro p. nit; — presukan, durchtrieben, psiffig, Jan., C., Gor., Dol.; — 3) drehend anders wenden; — abandern, modificieren, Jan.; — p. se, sich ändern, Z.; — 4) zu viel drehen, Z.

presukávanje, n. das Hinundherdrehen; p. cest, die Straßenumlegungen, Levst. (Cest.). presukávati, am, vb. impf. ad presukati; hin u. her drehen; nevoljno prazni kozarec v rokah p., Erj. (Izb. sp.).

presûklec, kleca (kelca), m. = presukanec 1), Gor.

presúkniti, sûknem, vb. pf. durch eine Drehung anders wenden; p. govor, dem Gespräch eine andere Wendung geben, LjZv.

presúniti, sûnem, vb. pf. 1) burchstoßen; z mečem koga p., Cig.; — (fig.) burchstingen, ergreisen, Cig., Jan., C., nk.; p. koga; p. komu srce, Cig.; ta zgodba grozno presune očeta, Ravn.; — 2) = prekucniti, umstürgen, Gor., Tolm.; p. otroka = z glavo k tlom ga obrniti in tako poškodovati, Gor.; — 3) p. se, sich überstessen, C.

presunljiv, íva, adj. rührenb, herzergreifenb, Cig., Jan., C., nk.

presusa, f. allzugroße Dürre, C.

presušati, am, vb. impf. ad presušiti, Cig., Jan., C.; burchtrodnen: krompir se lepo presuša, jvzh.Št.

presušíti, im, vb. pf. 1) durchtrodnen, durchbörren; dobro p. kaj; — p. se, durchtrodnen, (intr.), durchgehends troden werden; — 2) noch einmal trodnen, Cig.; — nachdörren, Cig.; — 3) p. se, versiegen, C.; — 4) zu sehr trodnen, Cig.

presuti, spem (sujem), vb. pf. überichutten, umichutten (bon trodenen Dingen); Zito iz vreče v vrečo p., Cig. presuválo, n. ber Riegel, C. presúvati, am, vb. impf. ad presuniti, Jan. (H_{\bullet}) presvečávati, am, vb. impf. ad presvetiti; erleuchten, C., ogr.-Valj.(Rad). presvecenje, n. bie Erleuchtung, die Aufflarung, C.; presvečenjè, ogr.-Valj.(Rad). presvedocba, f. bie Uberzeugung, Cig. presvedočíti, ím, vb.pf. überzeugen, Mur., Cig., Jan.; tudi: presvedőčíti, ôčim. presvet, sveta, adj. ju heilig; - fiberaus heilig, allerheiligst; presveto rešno telo. presveta, f. die Auftlarung, C. presvetel, tla, adj. zu licht, zu glanzend; — überaus lichtvoll o. glanzvoll; — burchlauchtigst; presvetli cesar, kralj. presvotisce, n. das Allerheiligste (im Tempel), Burg.; - bas Tabernatel, Jan. presvetitelj, m. ber Erleuchter, ogr.- C. presvetiti, im, vb. pf. 1) burchleuchten, Cig.; vse kote je presvetil, er leuchtete in alle Wintel, Gor.; - burchstrahlen, Cig.; presvetljena podoba, ein transparentes Bilb, Cv.; - erleuchten, aufflaren, C.; pamet p., ogr.-Let.; — 2) zu leuchten anfangen: ko mesec presveti, nach bem Reumonde, Jan. presvetlost, f. die Durchlaucht: Njega presvetlost, LjZv.; die Majestät, Z. presvétovati, ujem, vb. pf. p. koga, jemanbem etwas anderes rathen, ihn anders berathen, jvzhŠt. presvît, m. bas Durchicheinen, Jan. (H.); die Morgendammerung, Z. presvitati, svitam, vb. impf. durchicheinen, durchstrahlen, bammern, Jan (H.). presvitel, tla, adj. = presvetel. presvlak, m. = lev, die abgeftreifte Hulle: rakov p., Erj.(Izb. sp.). présa, f. 1) bie Breffe; vinska p.; - bie Rluppe, ber Rloben gum Caftrieren ber Schafbode, Cig.; - bie Beuge bei ben Bottchern, Cig.; kolesna p., bei ben Bagnern ber Radftod jum Gefthalten bes Rades, V .- Cig.; 2) ber Prefstuchen (3. B. ber Leintuchen), C.; iz nem. presaliti se, salim se, vb. pf. mit Scherzen zubringen, verscherzen; p. se ves cas, Cig. presanec, nca, m. ber Brefemoft, Cig. presanina, f. ber Preismost, C, Strek. présanje, n. 1) das Pressen; — 2) = presanina, der Brefsmoft, Cig.; - 3) laneno p., ber Leintuchen, Cig. presantati, am, vb. pf. hintend burchwandeln, durchhinken, Cig. prešápiti, im, vb. pf. C., pogl. preščapiti. pręsar, rja, m. ber Relterer, Cig. presati, am, vb. impf. preffen, feltern; p. laneno seme, grozdje. prešatóriti, ôrim, vb. pf. anders lagern, umlagern, V .- Cig. prešatoriti, am, vb. impf. ad prešatoriti, V.-Cig.

présavec, vca, m. ber Preffer, M. préšca, f. pogl. preštica. preščápiti, im, vb. pf. = prešepiti, (-šapiti) C. preščati, im, vb. impf. ichreien, Dol. preščegečkáti, âm, vb. pf. burchtigeln, Cig. proscekniti, sceknem, vb. pf. 1) durchfneipen, Mur., jvzhSt.; tlemmen, Mur.; - prescek-njen, ichlant, bunn um bie Mitte: presceknjenega života, C., Z., SlGor.; -– 2) (mit ber Sand) umfaffen, Mur., C. preščéniti, ščénem, vb. pf. burchineipen, burchzwiden; p. zrebelj, ben Ragel entzweizwiden; – p. se, sich einschnüren (o ženskah), Cig.; prescenjen, ichlant, Jan., C. preščepátiti, âtim, vb. pf. = preščepiti (-šepatiti) C. prescepiti, im, vb. pf. mit ber hand umfaffen. umichlingen (z. B. einen Baum), C. prescetiti, im, vb. pf. von neuem burften, überbürften, Cig. prescipati, pam, pljem, vb. pf. burch Rneiben etwas durchlöchern o. zertheilen, burchtneiben, burchzwiden: p. sibico; — überall zwiden: p. koga po vsem telesu, jvzhŠt. preščîpec, pca, m. = precep: vjel sem kačo v p., Podkrnci-Erj.(Torb.). preščîpek, pka, m. = preščipec, Podkrnci-Erj.(Torb.). preščípniti, ščípnem, vb. pf. burchineipen burchzwiden; preščipnjen - preščenjen, preščekpreščîpnjenec, nca, m. bas Inject, Cig. preščívati, am, vb. impf. ad prescati, Cig. prescnik, m. ber Schreihals, Dol. presemiti, semim, vb. pf. übertölpeln, Jan. presentováti, üjem, vb. pf. eine gewisse Beit hindurch (mit bem Worte sent ober übhpt.) fluchen, Cig. presepati, am, vb. pf. durchhinten, Cig. prešepetáti, etâm, áčem, (éčem), vb. pf. mit Flüstern, Lispeln zubringen, burchlispeln: celo uro p., Cig. prešepiti, im, vb. pf. C., pogl. preščepiti. preseren, rna. adj. ausgelaffen, muthwillig, übermüthig, Meg., Mur., Cig., Jan., nk.; ljubezen ne preserna, "bie Liebe treibt nicht Muthwillen", Dalm.; preseren, lotrast hlapec, ("ein ichalthafter Anecht"), Krelj; leichtfinnig, Met.; led, frech, Meg., Cig., C.; z be-sedami so prešerne ("frech") in nesramne, Trub.; prešerno reči, "frech herausiagen", Trub.; - geil, unguchtig, Meg.; - hoffahrtig: p. v obleki, ogr.-C.; - (Metelko, Levstik [SIN. V. 39.] i. dr. pišejo: preširen; toda prim. Skrabec, Kres I. 520.). prosérnost, f. die Ausgelassenheit, der Muthwille, die Redheit, Mur., Cig., Jan., Dalm., Trub., nk.; presernosti, Ausschreitungen, Levst. (Nauk). 1. presesten, stna, adj. vergangen, verfloffen: presestno nedeljo, am vergangenen Sonntag, vzh.St.-C. 2. pręsesten, stna, adj. ehebrecherisch, Cig.; pogl. prešušten. prešęstkati, am, vb. pf. abzirteln, C.

preskoda, f. überaus großer Schabe, Cig.;

pręšestnica, pręšestnik, itd. išči pod: prešeš-, prešuš-. preseskati, am, vb. pf. 1) mit einer Ruthe o. einem Stäbchen burchprügeln, C., BlKr.-M.; - 2) p. se, sich durchschmaropen, Cig. pręsesten, štna, adj. = presusten, Mur., Jan.; (prešešen) Jsvkr. pręsestljiv, adj. = presustljiv, Jan. pręsestnica, f. = presustnica, Mur., Cig., prę̃šeštnik, m. = prešuštnik, Mur., (-šnik) Skal.-Mik. pręśestvar, rja, m. = presustnik, C. pręšeštvati, am, vb. impf. Mur., Cig., Jan., i. dr.; pogl. prešuštvovati. prę̃šeštven, štvena, adj. = prešuštven, Cig. prę̃šeštvo, n. = prešuštvo, Mur., Cig., Jan., Skal.-Mik. preset, seta, m. bas Spazierengeben, ber Spaziergang: iti na p., voditi koga na p., BlKr .-D.Sv. presetati, am, I. vb. pf. burchwanbein, Jan.; p. se = prehoditi se, Jan.(H.); — II. p. se, vb. impf. auf und abgehen: Po hisi se prešetata, Za roke se sprijemata, Npes.-K. prešetávati se, am se, vb. impf. fpazieren, M., presev, sva, m. bie Steppnaht, Jan. présevec, vca, m. der Prefemein, V.-Cig. presibati, sibam, I. vb. pf. mit einer Ruthe durchprügeln, durchpeitschen, Cig., Bes.; -II. vb. impf. ad presiniti, burchbringen, C. prešibávati, am, vb. impf. = prešibati II., C. prešíbek, bka, adj. zu ichwach; - überaus presiniti, sinem, vb. pf. burchzuden, burchbringen, Cig., Jan., Cig. (T.), Mik.; ogenj, svetloba prešine kaj, Cig., M.; p. mozeg in kosti, burch Mart und Bein bringen, Cig.; gorkota, mraz, groza me prešine, Cig., nk.; presinila me je misel, es fuhr mir ber Bebanke burch den Kopf, Jan.(H.). prešinljiv, íva, adj. burchbringenb: prešinljivo oko, burchbringenber Blid, Cv. prešinováti, ûjem, vb. impf. ad prešiniti, Jan., M.; — pogl. prešibati II. prešíren, rna, adj. pogl. prešeren. presirok, óka, adj. zu breit; - überaus breit. prešišnják, m. = opresno testo, opresnik, ogr.-Mik. prešíti, šijem, vb. pf. 1) burchnähen; - 2) übernähen, steppen; - 3) anders nähen, umpresiv, siva, m. die Abernaht, Cig.; - die Steppnaht, Cig. prešívanje, n. das Durchnähen, M.; — das Steppen, C. prešívati, am, I. vb. impf. ad prešiti; 1) burths nahen; - 2) übernahen; - fteppen, C.; -3) umnaben; - II. vb. pf. mit Raben gubringen. presivavec, vca, m. ber Stepper, Cig., Jan. prešivavka, f. die Stepperin, Jan.(H.). preškáljati, am, vb. pf. verwittern, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.).

preškoda! Jammericabe! Jan. preškrábati, am, vb. pf. durchicaben, Cig. preškfbati, am, vb. pf. durchicagen, C. preskrbljati, am, vb. pf. burchnagen, Jan. preškriliti, im, vb. pf. s kamenjem p., mit Steinplatten pflaftern, C. preškripati, pam, pljem, vb. pf. eine bestimmte Beit hindurch knarren ober auf ber Geige schlecht fiedeln, Cig. preškiniti, škinem, vb. pf. burchineipen, Mur. preskrnjáti, am, vb. pf. durchnagen, durchfressen (o miših), Cig. preskropiti, im, vb. pf. burchipripen, Jan.; überspriben, Cig. presiatati, slatam, vb. pf. burchtaften, burchfühlen: vse p. préslost, f. bie Bergangenbeit, Cig., Jan., C.; prim. prošlost. pręšnica, f. das Relterhaus, BlKr. presnik, m. ber Brefemein, C. presnina, f. ber Prefemein, C. presta, f. = presta, die Brepe, Cig.;-iz nem. prestapnjáti, âm, vb. pf. durchstöbern, Cig. prestar, rja, m. ber Bregelmann, Cig. preštefnjáti, âm, vb. pf. Cig., jvzh St., pogl. preštapnjati; (tudi -fnati). preštempláti, am, vb. pf. 1) überstempeln; -2) umstempeln. preštętev, tve, f. = preštetva, Jan.(H.). presteti, stejem, vb. pf. 1) burchzählen, überjählen; p. svoj denar, ovce, delavce: - 2) p. se = usteti se, sich verzählen, Kor.-Cig., Jan. prestetva, f. die Durchzählung, Cig. preštèv, štéva, m. = preštetev, Cig. preštęva, f. = preštetev, Jan. prestevanje, n. bas Durchgahlen, bas Ubergablen; - bie Scontrierung, Cig., DZ. preštévati, am, vb. impf. ad prešteti. preštéven, vna, adj. burchzāhlbar, zāhlbar, V.-Cig., Jan. prestevîtba, f. die Durchrechnung, die Überrechnung, Cig. presteviliti, ilim, vb. pf. burchrechnen, berechnen, überrechnen, Cig., Jan., C. prestica, f. dem. presta; ein fleines Brot, bas gu Allerheiligen Bettlern, Rinbern u. anbern gegeben wird, bas Seelenwed, (prescica) Cig.; (nav. "presca", Gor., Notr.; iz nem. Brese. Strek. [LjZv. IX. 230.]). preštimáti, âm, vb. pf. = preceniti, Krelj; prim. štimati. preštorkljáti, am, vb. pf. burchtrampeln, burchplumpen, Cig. presuméti, im, vb. pf. 1) rauschend durchfahren, durchrauschen, durchsausen; - 2) eine bestimmte Zeit hindurch rauschen: ves dan p., Cig.; — 3) hinüber rauschen: p. na ono stran, Cig.; — 4) verrauschen, Cig.; — 5) überraufchen, übertofen.

presumetljáti, am, vb. pf. durchfaufeln, Cig.

presumljati, am, vb. pf. 1) durchfaufeln, durch-

durch faufeln, Cig.

lifpeln, Cig.; - 2) eine bestimmte Beit bin-

prešumljávati, am. vb. impf. ad prešumljati; burchfaufeln, burchriefeln: potok presumljava trato, Cig. presundrati, am, vb. pf. larmend gubringen, burchlärmen; p. vso noc, Cig. presuntati, am, vb. pf. burch Aufhegen umstimmen: p. in pregovoriti, Burg. prešustvo, n. Mik., pogl. prešuštvo. prešuštti, im, vb. pf. (?) die Ehe brechen, Guts. (tudi: prešuštiti (?), Guts., Mur.); — nezanesljiva beseda. pręšuški, adj. = prešušten: prešuški rod, Trub.-Mik. pręšušnica, f. = prešuštnica, Dict., Dalm. pręśuśnik, m. = prešuštnik, Meg., Dict., Dalm. presušnjáti, am, vb. pf. durchftobern, C. presusten, stna, adj. ehebrecherisch, Guts. pręsustljiv, adj. - presusten, Guts. presustnica, f. bie Ehebrecherin, Guts. presustnik, m. ber Ehebrecher, Guts., Trub. pręsustvati, am, vb. impf. == presustvovati, presustvo, n. ber Chebruch, Dict., Guts., Dalm. pręsustvovati, ujem (ovam), vb. impf. Thebruch treiben, (-stuvati) Dict., Guts., Dalm., Jap.-Valj.(Rad); — prim. Cv. III. 4, IV. 6. presustvovavec, m. der Chebrecher, Guts. presvedráti, am, vb. pf. burchhinten, Cig. presvigati, svigam, vb. pf. 1) lobernb burchbringen, burchlobern, Cig.; - 2) mit einer Ruthe durchpeitschen: otroka p., Levst. (Rok.). presvigniti, svignem, vb. pf. durchbringen (v. der Flamme), Cig., C.; hindurchzuden: blisk prešvigne skozi oblak, Let. **pretačen,** čna, *adj.* za pretakanje služeč: pretačna cev, der Schlauch, DZkr. pretájati se, tâjam, jem se, vb. pf. durchthauen: led se je pretajal, Cig. pretakanje, n. das Abziehen bes Beines; — p. solza, das Bergießen von Thranen; — p. krvi, ber Blutumlauf, Cig. pretakati, am, vb. impf. ad pretočiti; 1) in ein anderes Befaß gießen, übergießen, überschenken; vino p.; — solze p., Thranen vergießen; - p. se, fließen: kri se po žilah pretaka (circuliert); — 2) p. proso, die Hirse burch eine Reiter gleiten laffen u. fo reinigen, Dol. pretákniti, nem, vb. pf. = pretekniti. pretakováti, ûjem, vb. impf. = pretakati, M.: vino p., C.

pretaliti, im, vb. pf. 1) umichmelzen, Cig.(T.); - 2) p. se, durchthauen (v. Eis), Cig. pretanek, nka, adj. zu bünn; — überaus bünn. pretantati, am, vb. pf. übertolpeln, prellen, Mur., Cig., Jan., Gor. pretapljainica, f. die Frischesse, ber Frischofen, Cig., Jan. pretapljanje, n. 1) bas Umschmelzen, bas Frischen (in ben Schmelzhütten), Cig.; - 2) p. glasov, die Lautrüdung, Cig. (T.). pretapljati, am, vb. impf. ad pretopiti; umschmelzen; p. železo, das Eisen frischen, Cig., Jan.

pretapliavec, vca, m. ber Krischer, Cig. pretapljivka, f. neka privodna ptica, Žaga pri Bolcu-Erj.(Torb.). pretarnati, am, vb. pf. burchjammern: ves dan p., Cig. pretávati, am, vb. pf. burchtaumeln, Cig.; durchtappen, Cig. pretba, f. bie Drohung, C. pretéči, téčem, vb. pf. 1) durchlaufen; vso pot p.; mesto, polje p.; - pot komu p., jemanbem quer in ben Beg rennen: ce preteče komu zajec pot, znači to nesrečo, Navr. (Let.); pretekla mu je stara baba pot, LjZv.; burchfließen; - 2) eine bestimmte Beit hindurch laufen: celo uro p., Cig.; - 3) vorbeifließen, verströmen; preteklo bode se mnogo vode, da se ta reč izdela; - pergeben, verstreichen (o času); kadar leto pretece; pretekel, vergangen; pretekli cas; preteklo nedeljo, am verfloffenen Sonntag; (manj pravilno: pretečen); - 4) im Laufen zuvorkommen, ben Borfprung abgewinnen: p. koga. preteg, tega, m. ber Ausschlag bei ber Bage, Cig.(T.).pretêga, f. 1) das Übergewicht, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), DZ; (hs.); - 2) bie Anstrengung: na vse pretege, mit aller Anftrengung, aus allen Rraften; - zdaj delaš in trpiš za žive pretege, Jurc. pretégati, am, vb. impf. ad pretegniti. pretegel, gla, adj. mager: pretegla krava, ZgD. pretegljaj, m. ber Ausschlag ber Bage, Jan. pretegniti, nem, vb. pf. 1) hindurchziehen, Cig.; barüber ziehen: mrežo p., C.; - 2) ausftreden, C.; roko p., kajk.-Valj.(Rad); telo na križ p., kajk.-Valj.(Rad); ude si malo p., Glas .; - pretegnjen, bunnleibig, ichlant, Cig.; pretegnjeni beraći, DSv.; - 3) bas Ubergewicht befommen, überwiegen, Cig. (T.), SIN. - C .: - 4) zu fehr behnen oder ftreden, überreden, verbehnen, Cig., M.; roko si p., jvzhŠt.; - überaustrengen, Cig., Jan.; p. konje, Cig.; - p. se, seine Dusteln zu fehr anspannen, sich zu fehr anftrengen, Cig., Jan.; živina se je pretegnila, Cig.; človek naj svoj stan opravlja, ne da bi se kaj presilil ali pretegnil, Vrtov.(Km. k.); -5) p. se, vorüberziehen, sich verziehen: oblaki so se pretegnili, Cig.; bolezen se kam pretegne (verjest sich), Cig. pretegnjenec, nca, m. ein bunnleibiger Menich, Cig. pretegovanje, n. 1) bas Streden; - p. besed, die Berbehnung ber Borter (gramm.), Cig.(T.); — 2) bas Uberreden, bas Berbebnen. pretegováti, ûjem, vb. impf. ad pretegniti; p. se, sich (unauständig) reden und streden; lenuh se rad preteguje, kadar mora vstati. pretent, m. bie Erwägung, Cig., C. pretenta, f. = pretent, C.

pretentati, am, vb. pf. durchwägen, abwägen, (mit der Hand, auf der Wage); vse blago

p.; - besede svoje p., die Worte abmagen,

Cig.; - erwägen, überlegen, prufen, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); pretehtano postopanje, wohlbebachtes Borgehen, Levst.(Nauk).

pretenten, tna, adj. ju gewichtig; - febr ge-

wichtig, inhaltsschwer, Jan. pretehtovanje, n. das Abwägen; — das Ermagen.

pretehtováti, ûjem, vb. impf. ad pretehtati. pretek, téka, m. 1) bas Durchlaufen, der Durchlauf, Cig.; - 2) eine Untiefe im fliegenden Baffer (prétek, téka), Notr.-Erj.(Torb.);— 3) der Ablauf, ber Berlauf (o casu), Cig., Jan.; po preteku določenega časa, nk.; -

4) ber Umfat (vom Geld), Cig.(T.). pretekalisce, n. ber Ort, wo etwas hindurch-

lauft, ber Durchlauf, Cig. pretekati, têkam, čem, vb. impf. ad preteči; 1) burchlaufen, burchfließen; - 2) verfließen; - 3) im Laufe zuvorkommen; - 4) bin und her eilen, Cig.; Krog sestre pretekajo, Alenčike v čisli nimajo, Npes.-K.; = p. se: p. se po četverici, Telov.

preteklost, f. die Bergangenheit, Cig., Jan.,

nk.

pretekníti, táknem, vb. pf. 1) hindurchfteden; nit igli skozi uho p.; p. roko skozi kaj, Cig.; p. prašička skozi rokav, Erj. (Torb.); - burchziehen: luknjo z nitjo p., DZ.; pretaknjen; pretaknjena (preteknjena) je živina, kadar ji je trebuh upadel, ker je lačna ali bolna, SlGor.; - 2) anders oder anderswohin steden, umsteden; p. kline; - 3) burchstöbern; vse p.

pretema, f. zu große Finsternis, C. preteman, (-en), mna, adj. zu finster; — sehr

pretemnéti, im, vb. pf. finfter oder buntel werden, Z.

pretenák, nkà, adj. = pretenek.

pretendent, m. kdor si kako oblast prisvaja, ber Bratenbent.

pretenek, nka, adj. zu bunn; zu fein; - fehr bunn; überfein; - fpitfindig, Cig.(T.).

pretenje, n. das Drohen; pretenja in rotenja je bilo slišati, Jurč.

pretenkost, f. die allzugroße Dunnheit; - die Überfeinheit, Cig.; - izgubljati se v pretenkosti (Spisfinbigfeiten), Cig. (T.).

pretentáti, âm, vb. pf. = pretantati, Cig., ZgD.

pretèp, tépa, m. die Brugelei, die Schlägerei. pretepáč, m. ber Raufbold.

pretepâlnik, m. 1) = pretepalo; - 2) = pretepač, Jurč.

pretepalo, n. ein Brügel, ein Stod gum Brügeln, C.

pretépanje, n. das Brugeln; — die Schlage-

pretépati, têpam, pljem, vb. impf. ad pretepsti; prügeln, schlagen; otroka, konja neusmiljeno p.; — p. se, sich herumprügeln, an Brugeleien theilnehmen; rad se pretepa.

pretepávati, am, vb. impf. = pretepati. pretepavec, vca, m. der Raufhold, der Balger,

Št.-Cig.

pretepavka, f. bie Rauferin, bie Balgerin, Cig. pretepénica, f. neka močnata jed od zmir, masla, metude in moke, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.).

pretepež, m. = pretepač, bet Raufbolb, Jan.,

pretepęžnik, m. = pretepač, SIN. pretepîlnik, m. = pretepač, Jurč. pretepîn, m. = pretepač, SIN.

pretepišče, n. der Raufplat, SIN.

pretépsti, tépem, vb. pf. burchprügeln, burchfidupen; konja p., durchpeitschen; p. jajca, Eier schlagen (zu einer Speise), Z.; — burch Rlopfen, Schlagen burchdringen, Cig preteptati, am, vb. pf. überall gehörig burch-

treten, Cig.

preterati, am, vb. pf. = pretirati 1), Navr. (Let.).

pretésati, téšem, vb. pf. 1) durchzimmern: ves les p., Cig.; — tabeln, M.; — 2) anders behauen, umzimmern: hlod p.

pretesen, sna, adj. zu enge; soba je pretesna za toliko ljudi; - überaus enge.

preteščáti se, am se, vb. pf. nüchtern etwas

genießen, Jan. (H.).
pretet, adj. ublazeno nam. preklet (proklet); preteta resnica je to! Let.; preteto ne bodi! Vrt., Rib.; neko preteto telce, Jurč.

preteza, f. 1) = jarmnica, bie Jochwiebe, Notr.; - 2) ein fauler Mensch (oseba, katera se rada preteguje), ogr.-M.; — 3) bie Uberspannung, Jan. (H.); — na vse preteze = na vse pretege, Jan. (H.).

pretezainica, f. die Rede, Jan.

pretézati, am, vb. impf. ad pretegniti = pretegati; — 1) überwiegen, Cig. (T.); — 2) p. se, disputieren, Cig.

pretezavica, f. 1) bas Dehnen und Reden ber Glieber, Habd .- Mik.; - 2) Die Tortur, Jan.,

pretež, teza, m. 1) bas Droben, die Drobung, Dict., Trub., Krelj, Dalm., Kast.; tudi: prêtež, Valj. (Rad); — 2) prętež, ber Drober, Mur., Danj.-Mik.

preteža, f. zu große Last, die Uberlaft, das Ubergewicht, Cig., Jan., C.; voznina od preteže, das Aberfrachtporto, DZ.; — die Bucht, Cig., Jan.

pretežák, žkà, adj. = pretežek.

pretezati, têzam, vb. pf. 1) zu fehr belaben, Cig., M.; nikogar pretežati in nikomur naprej pomagati, rok. iz 15. stol.; - 2) (āstig werben; Bog je takovo dobro, koje nikdar ne preteža, kajk.- Valj. (Rad).

pretežáven, vna, adj. zu schwierig; - überaus schwierig.

pretežėk, žkà, adj. zu schwer; - überaus ichmer; - tudi: pretéžek, žka.

1. pretéžen, žna, adj. überwiegend, vorherrichend, Jan., Cig. (T.), Levst. (Cest.), nk.; pretežni nagon k umetnosti, Navr. (Spom.); pretežna večina, Navr. (Let.).

2. protéžen, žna, adj. brohend, Droh-: pretežna beseda, Trub.

preteževáti, ûjem, vb. impf. 1) erfchweren, Cig.; (prim. pretežiti); - 2) überwiegen, SIN.; (prim. pretežen).

pretežiti, im, vb. pf. zu schwer machen, erschweren, C.

pretexje, n. das Übergewicht, Cig.

pretéžnost, f. das Überwiegen, das Übergewicht, Cig., Jan.

preticati, im, vb. pf. eine bestimmte Beit binburch fteden bleiben: celo uro p. v kotu, Z.

pretîh, tiha, adj. zu ftill; - überaus ftill. pretinniti, tinnem, vb. pf. auf eine Beit ftille werben, eine Bause machen, Cig., Jan.; nevihta pretihne, Cig.

pretikac, m. ber Borftednagel, ber Grenbelnagel (am Bfluge), C.

pretikalnica, f. die Spidnabel, Jan.

pretikálo, n. 1) = pretikač, C_{i} ; - 2) = bezalo, der Bfeifenraumer, Cig.

pretikanje, n. 1) das Durchsteden; — 2) das Umfteden.

pretikati, tîkam, čem, vb. impf. ad pretekniti; 1) burchsteden; - 2) anders ober anderswohin steden, umsteden; kline p.; - p. se, curfieren: denar se pretice, Z.; - 3) herum. ftobern, Jan.

pretikováti, ûjem, vb. impf. = pretikati. pretiten, ina, adj. brobend, Drob-, Jan., nk. pretilo, n. die Drohung, Vrt.

pretin, m. 1) bie Scheibewand, Cig.(T.), Erj. (Som.); pretin pri orehu, Erj. (Torb); 2) die Abtheilung: steber je pregrajen v tri

pretine ali prekate, Erj.(17tb. sp.); — hs. pretiniti, im, vb. pf. durch eine Scheibewand theilen: p. prostor, Cig.; — hs.

pretipati, tipam, pljem, vb. pf. burchtaften. übertaften; p. bolnika.

pretiranje, n. bie Ubertreibung, C.

pretiranost, f. die Ubertreibung (als Gigenfchaft), C.

pretîrati, am, vb. pf. 1) vertreiben, Mur., Cig., Jan.; mačeha je pastorko pretirala, Npr. (kajk.)-Valj. (Kres); — 2) übertreiben, Cig. (T.), nk.; pretirana hvala, nk.; (hs.).

pretiravanje, n. bas Übertreiben, bie Übertreibung(en), Cig.(T.), nk.; (hs.).

pretirávati, am, vb. impf. ad pretirati, nk.; (hs.).

pretiriti, im, vb. pf. bahnen: koder je pot pretirjen, hodijo kljubu snegu v šolo, SIN.

pretisk, tiska, m. ber Umbrud, die -Bieberauflage (einer Schrift), Jan., Cig.(T.); - ber Rachbrud, C.

pretiskati, am, I. vb. pf. wieber abdrucen. wieder auflegen: p. knjigo, Cig. (T.), Navr. (Kop. sp.); - II. vb. impf. ad pretisniti; burchbruden, Cig.

pretiskávati, am, vb. impf. = pretiskovati, nk. pretiskováti, üjem, vb. impf. 1) neuerbings drucken, neue Auflagen veranstalten; knjige p., Cig. (T.); - prim. pretiskati I.; - 2) burchdruden, Z.; - einpressen, einstemmen, Jan.; — prim. pretisniti 2).

pretisniti, tisnem, vb. pf. 1) durchdruden, Cig.; - 2) einpreffen, Jan.; pretisnjen, eingetlemmt, Vrt.; - 3) hinüberdrucken: p. crez kaj, Cig.

pretiscati, im. vb. pf. 1) burchbruden, burchzwingen, Cig.; — p. se skozi kaj, sich burch-brangen, Cig.; — 2) p. konja, ein Pferd wund druden, Cig.

pretîtba, f. bie Drohung, ogr.-Valj.(Rad).

pretitelj, m. ber Droher, Zora.

pretiti, im, vb. impf. brohen; p. komu s čim, Cig.; p. z globo, eine Belbftrafe androhen, Levst.(Nauk); pretil mu je, da ga bo ubil; ogenj preti poslopju, Levst.(Nauk).

pretivec, vca, m. ber Bebroher, Cig., Nov. pretka, f. bas Spatium (ber Buchbruder), Cig., Jan.

pretkáti, tkâm, tčèm (tečèm, tkèm), vb. pf. 1) durchweben: p. z zlatom; - pretkan, pfiffig, burchtrieben; - 2) barüberweben, überweben; - 3) andere weben, umweben. prêtla, f., Lašče-Levst. (Rok.), pogl. prekla.

pretlaciti, tlacim, vb. pf. 1) hindurchpreffen, burchbruden; p. kaj skozi kaj; — 2) burchtreten: vse grozdje p.; — 3) tlačeč spraviti drugam: anderswohin ftopfen oder preffen; cape p. iz ene vreče v drugo; - 4) noch einmal treten: grozdje p.

pretléči, tólčem, vb. pf. = pretolči, Cig. pretleti, im, vb. pf. glimmend burchbrennen, durchglimmen, Cig.

pretnja, f. bie Drohung, Cig., Jan., C., DZ. pretočen, čna, adj. pretočno jezero, ber fluissee, Cig.(T.), Jes.

pretočiti, tocim, vb. pf. überichenten, umgapfen; p. kaj iz ene posode v drugo; vino p., ben Wein von den Hefen abziehen; novo vino je treba trikrat pretočiti; - pergiegen: veliko solz p.

pretočnica, f. 1) voda pretočnica, burchziehenbes Basser, Levst. (Cest.); — 2) prétočnica, na plužnem drevesu luknja, v katero se vtika klin, kajk.-Valj.(Rad).

pretoniti, tohnem, vb. pf. bumpfig werben, (-tuh-) Cig.

pretok, toka, m. 1) ber Durchflufe, ber Canal, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; Sueški p., Vest.; s pretoki oskrbeti, canalisieren, Jan.; - ber Flufearm, Cig., Jan.; - der Schlauch faum Abflusse des Unrathes), Cig.; - = preliv, die Meerenge, Vod.(Izb. sp.); - 2) bas Flufsbett, C.; - 3) die Circulation: p. krvi po životu, Mur., Cig.; - 4) das Abziehen (bes Beince), C.

pretoka, f. das Flussbett, Gor. - Cig., Jan., Jes.; – = struga, po kateri teče voda na mlin, Bohinj(Gor.).

pretołči, tółcem, vb. pf. 1) durch Klopfen durchbringen, burchpochen, burchhammern; — p. se, sich burchschlagen, Cig., Jan.; — 2) burch prügeln, Cig.; vse do krvavega p., alle blutig ichlagen, Cig.

pretołmáčiti, ačim, vb. pf. verbolmetichen, übersegen, Cig., Jan., C., Navr.(Let.).

pretolst, tolsta, adj. ju fett; - überaus fett. pretop, topa, m. die Umichmelgung, Cig.

pretopiten, ina, adj. jum Umichmelgen bienenb. Cig.; pretopilna ponev, die Frischpfanne. Cig.

pretopîtnica, f. ber Frischofen, Cig.

pretopiti, im, vb. pf. 1) = pregreti, burche marmen, C.; pretopljeno mleko, še sladko mleko, katero je že nekoliko smetane naredilo ter v peč dejano ni se skisalo, jvzh-St.; - 2) noch einmal schmelzen, umschmelgen; p. srebro, bas Gilber überbrennen, p. železo, bas Gifen frischen, Cig.; pretopljeno železo, bas Frischeisen, Cig.

prētor, rja, m. starorimski oblastnik (sodnik),

ber Brator.

pretorjanec, nca, m. ber Pratorianer, (pretorjanci so bili telesna straža rimskih cesarjev).

prētorstvo, n. bie Bratur.

pretosek, ska, m. bas Aftmeffer, Cig., Kor., KrGora; ber "Bleber" (= breites, furzes Meffer), um Nabelholgafte gur Streu aufguhaden, Jarn.; (prim. pritosek); — po Mik. in Levstiku iz korena: -tes-; po Cafu nam. protộsek; po Štreklju (Arch. XII. 466) morda iz nem. Breitagt.

pretoški, adj. pretoška jama, bie Schlauch-

höhle, Jes.; — prim. pretok 1). pretovarjanje, n. das Umladen, DZ.

pretovarjati, am, vb. impf. ad pretovoriti,

pretovorîtev, tve, f. die Umladung, Jan.(H.). pretovoriti, im, vb. pf. anderswohin laden, umlaben, Cig., Jan.

pretožen, žna, adj. zu traurig, nk.; — überaus traurig. nk.; -– prim, pretužen.

pretrd, trda, adj. ju hart; - überaus hart. pretidež, m. ber Rigorift, Cig.

pretrdoglav, glava, adj. zu ungelehrig; -

überaus ungelehrig.

pretrebiti, im, vb. pf. 1) burchgehende von Ungehörigen reinigen; burchlichten: p. gozd, Cig., Jan.; - 2) von neuem reinigen; p. solato. pretrépati, trépljem, -páti, pâm, vb. pf. burdsschwingen: perilo, strene p., Z.

pretrepetati, etam, écem, vb. pf. bebend, git-

ternd zubringen.

pretrès, tresa, m. 1) die Durchichuttelung, M.; - bie Erichütterung, Cig., Jan., C.; dusni pretresi, die Bemuthserregungen, Znid.; -2) die Discuffion, die Rritif, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; v p. vzeti, gur Beurtheilung übernehmen, Z.; na tenek p. vzeti, einer genauen Brufung unterziehen, DZ.; - 3) die Stelle, wo ber fteil auffteigende Weg in einen fteil abfallenben übergeht: na pretresu je voz zvrnil, Rib.

pretresac, m. ber Rritifaster, Cig.

pretresanje, n. 1) das Durchichütteln; - das Erschüttern; - 2) bie Discuffion, bas Rritifieren, Cig.(T.), Levst.(Pril.).

pretrésati, am, vb. impf. ad pretresti; 1) burchbeuteln; erschüttern; - 2) biscutieren, fritisieren, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

pretresava, f. bie Rritit, C.

pretresavati, am, vb. impf. = pretresovati.

pretresavec, vca, m. ber Rritifer, C.; ber Recensent, Cig.

pretrésen, sna, adj. biscussiv. Cig.(T.).

pretresenje, n. die Ericutterung; - bie Alteration, Cig.

pretresica, f. biejenige Stelle eines Stabes. eines Bebels, wo er am leichteften bricht, Ig (Dol.).

pretrêslica, f. = pretresica: glej, da na pretreslico ne zadeneš! Rib.; — na pretreslici, auf der Rippe, Dol.

pretręsljaj, m. na pretresljaj vrečo na osla deti, so ben Sack auflaben, bass er zu beiben

Seiten herabhängt, Notr.

pretresniti, tresnem, vb. pf. burchichutteln, erschüttern, Cig., Jan., Vrt., Let.; strah me pretresne, C.; - p. se, erbeben: od straha p. se, Cig.

pretresovanje, n. 1) bas Durchschütteln, bas Erschüttern; - 2) bas Discutieren, bas Rri-

tifieren.

pretresováti, ûjem, vb. impf. = pretresati; 1) durchschütteln; erschüttern; — 2) discutieren, fritifieren, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

pretresovavec, vca, m. ber Pritifer, Cig., Jan., Cig. (T.); knjižni p., ber Bucherrecen-

fent, Levst. (Zb. sp.).

pretrésti, trésem, vb. pf. 1) durchíchütteln; p. se, burchschüttelt werden: dobro smo se pretresli na tem vozu; moko pretresti (v mlinu), das Mehl durchbeuteln, Cig.; — erschüttern (fig.); novica me je pretresla; strah me je pretresel; beseda božja pretrese človeka, Cig.; - 2) erörtern, recensieren, einer Rritit ober Brufung unterziehen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; s pametjo dobro p. kaj, kajk.-Valj.(Rad).

pretresun, m. ber Rrititafter, Cig.

pretréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. 1) burchreiben, Mur., Cig., Jan.; - 2) zermalmen : ne neha mleti, dokler ni vse pretrto, zdrobljeno in prežmikano, Erj. (Izb. sp.); kosti mu p.,

pretig, tiga, m. 1) ber Durchrife, ber Rifs (z. B. an einem Rleide), Cig., Jan.; — ber Durchbruch, C.; - die Diakope (stil.), Cig. (T.); - 2) die Unterbrechung: brez pretrga, ununterbrochen, Cig. (T.), DZ.; - v enem pretrgu, in einem Rud, C.

pretiga, f. 1) eig. bie Durchreißung: na pretrge, aus allen Rraften, mit Uberanftrengung ber Rrafte: na p. delati, Cig.; na p. jesti, žreti, Mik.; na vse p. mahati, LjZv.; na vse pretrge se truditi, Slovan; - 2) bie Unterbrechung, C., DZ.; brez pretrge, DZ., Let.

pretfganje, n. 1) bie Durchreißung; - na p. = na pretrge, aus allen Rraften, Cig.; na p. delati, Ravn.; na vse p. delati, Cig.; -

2) die Unterbrechung, Cig.

pretfgati, tigam, vb. pf. 1) burchreißen, entzweireißen; voda je jez pretrgala, Cig.; p. vrv; - p. se, reißen (intr.); vrv se je pretrgala; - dela, da se hoce p. (= na pretrganje), Cig.; - pretrgan, mit einem Darmbruch behaftet, Cig. ; - mit vor Sunger eingefal-

lenem Leibe: pretrgan konj, pretrgana krava, Z., jvzhSt.; - unterbrechen; besedo, govorjenje p., Cig.; p. se, unterbrochen werben: procesija se je pretrgala; — 2) burchbrechen (intr.): p. iz ječe, Cig.: voda je pretrgala v hlev, Cig. pretfgniti, tfgnem, vb. pf. = pretrgati, C. pretigoma, adv. in unterbrochener Beife, Cig. pretrgováti, ûjem, vb. impf. ad pretrgati. pretrgovît, adj. pretrgovita količina, eine unftetige Größe (math.), Cig.(T.). pretth, tiha, m. eine zu große Laft, C. pretripati, trîpam, pljem, vb. impf. z glavo p., den Ropf schütteln, Notr. pretfkati, trkam, vb. pf. durchflopfen ; prsi p. pretrkljáti, am, vb. pf. burchflopfen, Cig.; p. čebele, die Bienen abtrommeln, Cig. pretrkováti, ûjem, vb. impf. ad pretrkati; percutieren (o zdravniku), Navr. (Let.). pretrobentati, am, vb. pf. burchtrompeten (einen Drt, eine Beit), Cig. **pretrobiti**, im, vb. pf. 1) = trobeč prehoditi; ulice p. (burchtuten), Cig.; - 2) eine gewisse Beit hindurch auf einem Born, einem Blasinstrumente spielen; celo uro p.; — 3) p. koga, stärfer, sauter blasen als jemand, Cig. pretrohneti, im, vb. pf. burchmodern, burchfaulen, Cig., Jan.; pretrohnel les, Jan. pretrositi, im, vb. pf. 1) überstreuen; - 2) neuerdings ausstreuen: p. seno. pretfpen, pna, adj. kar se da pretrpeti, erträglich: pretrpna bolezen, C. pretrpeti, im, vb. pf. 1) durchdulden, ausstehen, ertragen; kaj sem reva vse morala p.! burchbauern, Cig.; - 2) überbauern, Cig., Jan. pretrpévati, am, vb. impf. ad pretrpeti, Cig., pretrpljiv, íva, adj. bulbjam, Cig. pretrpljívost, f. die Duldsamkeit, Cig. pretruden, dna, adj. zu mube; - überaus müde. pretrup, m. ber Bielfraß, Notr.-Cig. pretrupen, pna, adj. vielfräßig, C., Z.; prim. potrupčen. pretrupiti, im, vb. pf. burchklopfen, burchbrechen, durchschlagen, Jan. pretfžen, žna, adj. biscontinuierlich (math.), Cig.(T.).pretuntati, am, vb. pf. burchgrubeln, burchfinnen. pretuhtováti, ûjem, vb. impf. ad pretuhtati. pretuhtovavec, vca, m. ber Grübler, Jan. pretulhati, am, vb. pf. röhrenformig burchlöchern, Cig.; — (im Huttenbau) die Rase ber Form öffnen, aufnafen, V.-Cig. pretuliti, im, vb. pf. burchheulen: vso noc p. pretuljeváti, ûjem, vb. impf. zu heulen pflegen: tu ne pretuljuje veter, Cig. pretura, f. pretorstvo, die Bratur. pretúžen, žna, adj. zu traurig, nk.; — überaus traurig, nk.; — po hs. protvara, f. 1) bie Berstellung, Jan. (H.); -2) die Grimasse, C.; — die Caricatur, C.

pretvarjanje, n. die Berftellung, Cig. (T.); die Gautelei, C. pretvārjati, am, vb. impf. ad pretvoriti; 1) verwandeln, Cig. (T.), Npr.- Valj. (Glas.), nk.; v toploti se led pretvarja v vodo, Sen. (Fiz.); obraz p. (vergerren), Greg.; - 2) p. se, fich verstellen, Cig., Jan., Cig. (T.), Podkrnci-Erj. (Torb.); - = izpakovati se, Gefichter ichneiden, C., Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.), GBrda.pretvarljívost, f. sposobnost pretvarjanja: s pretvarljivostjo posreči se igravcu na glediščnem odru kazati izraz strasti, Zv. pretvésti, tvézem, vb. pf. 1) an einem anderen Orte o. anders anbinden: konja p., Mik.; — 2) vorschüten, vorwenden, C. pretveza, f. ber Bormand, bie Ausflucht, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.pretvézati, vêzam, vb. impf. ad pretvesti, C. pretvezováti, ûjem, vb. impf. Ausflüchte suchen. ZgD. pretvor, tvora, m. die Umbilbung, die Berwandlung, Cig. (T.), C. pretvorba, f. bie Umgestaltung, DZ., nk.; ber Metaplasmus (gramm.), Cig. (T.); bie Berwandlung (math.), Cel.(Ar.). pretvoren, rna, adj. Bermanblunge : pretvorno število, Cel. (Ar.). pretvorina, f. die Umwandlungs-Bseudomorphose (min.), Cig.(T.). pretvoriti, im, vb. pf. 1) anders machen, umwandeln, umgestalten, Cig. (T.), DZ., C.; p. koga v zver, Npr. (kajk.) - Valj. (Glas.); verwandeln, Cel. (Ar., Geom.); — 2) p. se, sich verstellen, Cig. (T.). pretvornik, m. der Berwandler (math.), Cig. (T.), Cel.(Ar.) pretvorstvo, n. die Berftellung, Cig. (T.); opazovavca s pretvorstvom premamiti, LjZv. preubirati, bîram, vb. impf. ad preubrati, Cig., Jan. preubog, adj. zu arm; - überaus arm. preubóren, rna, adj. zu armselig; — überaus armfelig. preubožen, žna, adj. zu arm; — überaus arm. preubožnost, f. fehr große Armut, die Bettelarmut, Cig. preubraniten, Ina, adj. Praventiv-, Cig. preubranilo, n. bas Berhutungsmittel, bas Praservativ, Cig., DZ. preubranitev, tve, f. die Borbauung, die Berhütung, die Bravention, Cig. preubraniti, im, vb. pf. verhuten, Cig. (T.); nevarnost, bolezen p., Cig. preubranjeváti, ûjem, vb. impf. ad preubraniti, Jan. (H.). preubrati, berem, vb. pf. anbers ftimmen, umftimmen: klavir p., Cig., Jan. proucen, cena, adj. zu gelehrt; - überaus gelehrt, grundgelehrt. preučeváti, ûjem, vb. impf. ad preučiti, nk. preučíti, ím, vb. pf. 1) burchstudieren: p. kaj, Jan., Cig.(T.), Trst.(Let.); nk.; (hs.); - 2) p. se, mit Lernen zubringen: p. se ves dan, Cig.; - 3) eines andern belehren, zu einer

andern Ansicht bekehren, Cig., M., Nov.-C.; redarstvo se ni dalo p., Navr. (Kop. sp.). preučljiv, iva, adj. leicht zu einer anberen Anficht zu betehren, C. preudar, m. bie Uberlegung, Valj. (Rad); ber Boranschlag: p. troškov, Cig. preudárčen, čna, adj. bedůchtig, Jan. preudarek, rka, m. die Erwägung, die Überlegung; s preudarkom; brez preudarka; bie Beranschlagung, ber Boranschlag, Cig., Jan., Cig.(T.); p. troskov, Cig.(T.), DZ.; p. o troških, troškovni p., Levst. (Cest.); - v p. jemati, in Anschlag bringen, DZ. preudaren, rna, adj. überlegenb, umfichtig, bebachtig; preudarni ljudje, SIN. preudáriti, dârim, vb. pf. 1) bejchlagen: V nebesih, v nebesih Mi miza stoji, Z vsem zlatom, z vsem zlatom Preudarjena je, Npes.-Vraz; — 2) erwägen, überlegen; dobro vse p.;—beurtheilen, ermeffen;—einen Uberschlag machen, Mur.; troški so preudarjeni na 100 goldinarjev, bie Ausgaben find auf 100 Gulben veranschlagt, Nov. preudarjanje, n. bas Ermagen. preudárjati, am, vb. impf. ad preudariti. preudarljiv, iva, adj. überlegfam, bebachtig, Cig., Jan., C. preudarlivost, f. die Überlegsamkeit, Cig. preudarnost, f. die Umsicht, die Klugheit, Jan., C.; - bie Überlegungetraft, Cig., Jan. preudobiti, im, vb. pf. erobernd wegnehmen: Dežele njemu prevdobi, Vod. (Pes.). preugladiti, gladim, vb. pf. übermäßig berfeinern, Cig. (T.). preuglajati, am, vb. impf. ad preugladiti, Cig. preugrabiti, grabim, vb. pf. wegicnappen: p. komu kaj, Cig. preukati, am, vb. pf. 1) burchjauchzen: vso noc p., Cig. ; - 2) im Jaudgen überbieten, Cig. preumen, mna, adj. zu verständig; — überaus verftändig. preumételn, ina, adj. gu funftreich; ju geichict, Dol.; - überaus funftreich; überaus geschieft, Z_{\bullet} ; (-ljen, $Cig_{\bullet}[T_{\bullet}]$). preuméten, tna, adj. = preumetelen, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.preuméti, ejem, em, vb. pf. 1) burchgrunden, Z.; vse je preumel, er hat alles berechnet, Cig.; - 2) im Berfteben (Biffen) übertreffen, Jan., Nov. - C.; - 3) p. se, gur Bernunft fommen, C. preumetniciti, fcim, vb. pf. verfünfteln, Cig. preumnost, f. die Überklugheit, Cig. preûpati, am, vb. pf. anvertrauen: p. komu kaj, ogr.-C.; - p. si, sich getrauen, C.; (p. se, Z.). preupen, pna, adj. bermeffentlich, bermegen, C., Z., Mur. preupnost, f. die Bermessentlichkeit, Mur., C. preuravnáti, am, vb. pf. anders einrichten, re-

formieren, reorganisieren, Cig., C., nk.

tion, Cig., C., nk.

preuravnava, f. bie Reform, bie Reorganisa-

preuravnávati, am, vb. impf. = preuravnovati, Cig., C. preuravnováti, fijem, vb. impf. ad preuravnati, Jan. (H.). preuredba, f. bie Anderung ber Einrichtung. DZ.; die Reorganisation, Cig., Jan., C., nk. preurediti, im, vb. pf. umordnen, reformieren, reorganisieren, Cig., Jan., C., nk. preuréjati, am, vb. impf. ad preurediti, Cig., preuren, rna, adj. zu hurtig; - überaus hurtig. preuriti, Grim, vb. pf. 1) behende, gefchict machen: preurjen, vfiffig, raffiniert, C.; - 2) p. se, sich durchtummeln, Cig.; - 3) aushelfen: p. komu, jemandem mit Gelb aushelfen, Lasce; drugace si p., sich anders behelfen, Levst (Zb. sp). preurnost, f. große hurtigfeit, Z. preusmiljen, adj. zu barmbergig; - überaus barmherzig. preusopihati se, am se, vb. pf. sich überschnaufen, C. preustroj, stroja, m. die Umgestaltung: p. stare države, Let. preustrojba, f. bie Reorganisierung, bie Reform, nk. preustrojeváti, ûjem, vb. impf. ad preustrojiti, Jan.(H.). preustrojîtev, tve, f. = preustrojba. preustrojiti, strojim, vb. pf. reorganisieren, umschaffen, Jan., C. preustrajstvo, n. bie Reform, C. preusvojiti, im, vb. pf. p. si, sich vorwegnehmen: preusvojeno mnenje, die Boreingenommenheit, Jan. (H.). preusceknjen, adj. in ber Mitte bunn, fchlant, C.; - prim. preščekniti. preuscenjen, adj. in ber Mitte gellemmt: preuscenjeni mrces, bas Infect, Cig.; - prim. preščeniti. preutruditi, trudim, vb. pf. übermuben, Jan.(H.). preutrudljiv, iva, adj. allgu ermübenb, Jurc. preužálití se, im se, vb. pf. sich zu fehr betrüben: p. se od srda, od ljubezni, C preužîtek, tka, m. ber Lebensunterhalt: p. imeti, feine gute Austunft haben , Cig.; bef. das Leibgebinge, ber Auszug, C.; izgovoriti si kaj za preužitek, Jurč. preužíti, zíjem, vb. pf. im Übermaß genießen: veselse preužito se ugabi, Cig. preužîtnik, m. ber Auszügler, ber Ableber, SIGosp. prevabiti, im, vb. pf. anderswohin entloden, prevaditi, vadim, vb. pf. auf eine anbere Bewohnheit bringen, Cig. prevaga, f. ber Ausschlag ber Bage, Cig.; bas Ubergewicht, Cig., C. prevagati, am, vb. pf. 1) burchmagen, übermagen; vse blago premeriti in p.; - 2) nochmals wägen, nachwägen; — 3) an Ge-wicht übertreffen, überwiegen, Cig., C.; —4) p. se, bas Gleichgewicht verlieren, umfippen, Cig., Polj., Dol.; glej, da se ne prevagaš, Levst. (Rok.).

prevágniti, vagnem, vb. pf. 1) an Gewicht übertreffen, überwiegen, ogr.-C.; — 2) bas Gleichgewicht verlieren: skledica prevagne, Levst. (Rok.); - p. se, umfippen, Cig.

prevagováti, ûjem, vb. impf. ad prevagati. prevagniti; 1) burchmägen, übermägen; (fig.) Gospod duhove prevaguje, Škrinj. - Valj. (Rad); — 2) überwiegen, vorherrschen, Jan., C., nk.; število veselih dni prevaguje, Zora. prevajálo, n. das Reductionslineal, Cig. (T.).

prevajanje, n. 1) bas hinundherführen; -2) das hinüberleiten; — 3) das überfegen; —

das Reducieren; — prim. 1. prevajati.
1. prevajati, am, vb. impf. ad prevesti, prevoditi; 1) hin uub her führen; konja p.; begleiten: p. koga, C.; - 2) hinüberführen, leiten (phys.), Cig. (T.); — (menico) p., girieren, Jan. ; - 3) in eine anbere Sprace überjepen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; (stsl., hs.); einen Ausbrud auf einen anberen gurudführen, reducteren (math.), Cig. (T.).

2. prevajati, am, vb. impf. ad prevaditi, Z. prevajkovati, ujem, vb. impf. hin und her

führen, C.

provàl, vála, m. 1) ber Umsturz, ber Burzelbaum, Cig.; -2) (fig.) ber Ubergang, Cig.; ber Umschwung, Cig., Jan., C.; -3) = kraj, kjer se svet prevali: ber Bergruden, die Anhohe, Jan., C., Dol.; ber Ruden an einem Strafenquergraben, C.; - 4) ber Abfall bes Baffers von der Höhe, Cig.; der Kataratt, C.; die Stromfchnelle, Jan. (H.), St.

prevalîtev, tve, f. die Handlung des Ummäl-

prevaliti, ím, vb. pf. 1) hindurchmälzen; — 2) übermälzen, ummälzen; kamen p.; burzeln machen, umfturzen; — pot p., ben Beg gurudlegen, Vrt.; — p. se, burgeln, über-tuppen, umstürzen; — 3) p. se, sich nach ab-wärts neigen (von der Fläche), Cig., Jan.; gledajo proti kapelici, kjer se prevali cesta črez majhen klanec, Erj. (Izb. sp.); hrib se je prevalil, es fieng an bergab zu gehen, Levst. (Zb. sp.); — dan se je prevalil črez poldne, Glas.; — (fig.) p. se, beffer werben: rana se je prevalila, Podkrnci-Erj. (Torb.).

preváljati, am, vb. pf. 1) durchwälzen, durchwalten: sukno p., Cig.; - 2) hinüberwälzen, sode p. v drugo klet.

prevaljeváti, ûjem, vb. impf. ad prevaljati,

prevaliti.

prevara, f. ber Betrug, die Tauschung, Cig., Jan., C., nk.

prevárati, váram, vb. pf. = 2. prevariti, C. prevarišče, n. = prevarjališče, Cig.

1, prevariti, im, vb. pf. 1) burchtochen, Mur., Jan.; - 2) auffieben (trans.), auflochen, Cig.; – 3) anders schweißen, überschweißen, umschweißen, C., Z.; — 4) p. železo, noch einmal ichmelzen, zerren, Cig.

2. preváriti, varim, vb. pf. hintergehen, betrügen, täuschen, Cig., Jan., C., Prip.-Mik., Rib.-Mik., nk.; - p. se, sich betrügen, sich tauschen,

Cig., nk.

prevarjalisce, n. der Berrenberd, wo man bas Gifen gum zweitenmale ichmelzt, Cig.

1. prevárjati, am, vb. impf. ad 1. prevariti; umschweißen, Z ; - żelezo p., bas Gifen gerren,

2. prevárjati, am, vb. impf. ad 2. prevariti; betrügen, Z., nk.

prevarki, m. pl. eine Art Raje, Habd .- Mik. prevarljiv, iva, adj. betrugerifch, trugerifch, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

prevarlsivost, f. die Hinterlistigseit, die Betrüglichseit, Cig., nk.
prevarovati, ujem, vb. pf. (eine Beit hindurch)
bewahren: sadje p., das Obst durchbringen, Cig.; - behüten, bewahren: p. koga česa,

C.; p. koga nesreče, Str.-C. prevarstvo, n. ber Betrug, C. prevarščina, f. ber Betrug, C. prevaža, f. der Transport, Bes.

prevažálen, ina, adj. Transport-: prevažálne pristojbine, die Transportgebüren, DZ. prevažātnica, f. der Transportschein, DZ. prevažanje, n. das Überführen, die Beförderung, der Transport.

prevažati, am, vb. impf. ad prepeljati, prevoziti; 1) hindurchführen; - p. se, hindurch fahren; - 2) an einen andern Ort führen ober fahren, überführen, transportieren; blago p. s kraja v kraj; ljudi črez reko p.; — p. se, über etwas fahren, überfahren (intr.); crez reko se p.; - p. se, hin und her fahren: po morju se p., Cig.

prevažavec, vca, m. ber Uberführer, ber Sahrbote, C.

prevažen, žna, adj. zu wichtig; - überaus

prevaževálen, ina, adj. Transports: prevaževálno opravilo, prevaževalni račun, DZ. prevaževalnica, f. die Frachtanftalt, Cig. prevaževáti, ûjem, vb. impf. = prevažati, Navr. (Let.), Nov.

provaževavec, vca, m. ber Überführer, Jan.

(H.)

prevažkovati, ujem, vb. impf. verführen, transportieren: p. blago, C.

prevážnost, f. 1) die Überwichtigkeit, Cig.;
— 2) das Übergewicht, der Borzug: umnost daje p., C.; dusna p., bas geiftige übergewicht, LjZv.

prevdóbi, adv. zu früh, BlKr.-Mik.

prevèč, adv. zu viel, zu fehr; kar je preveč, še s kruhom ni dobro = allauviel ist ungesund; to je vendar prevec! das ist doch zu arg! p. komu nagajati; p. mi je v stran, eš ift mir gu febr aus bem Bege; - gu viele; p. gostov; - (prévec, Št.).

prevecanje, n. ber Betrug, Trub., Dalm.,

prevecati, vecam, vb. pf. beichmagen, bevortheilen, betrügen, Dict., Jan., Trub., Krelj,

prevečávati, am, vb. impf. ad prevečati, Krelj. 1. prevecen, čna, adj. zuviel, überflüssig, ogr.-C.; prevečni vlečec, ber überfluffige Rleber, Vrtov. (Km. k.).

2. prevéčen, čna, adj. ewig, Levst. (Zb. sp.).

prevečiti, im, vb. pf. mit einem anbern Dedel

ober Boben verseben, C.; - prim. veka.

preved, veda, m. ber Umfas, ber Bertehr, DZ.;

prevedati, vedam, vb. impf. ad prevesti, an-

p. časnikov, ber Zeitungsvertrieb, DZ.; borsni

prevěčkrat, adv. zu oft.

p., ber Borfenvertehr, DZ.

bringen, verlaufen, Z., Svet. (Rok.). prevedba, f. p. menice, die Indossierung, Jan. prevedek, dka, m. ber Umfat, ber Bertrieb, C. 1. prevéden, dna, adj. flug, einfichtsvoll, C. 2. preveden, dna, adj. immermahrend: Večna prevedna ljubezen! Levst. (Zb. sp.); (iz: preprevedenje, n. das Uberführen, Jan. (H.); bie Reduction (math.), Jan. (H.); - p. menice, die Indossierung, Jan. (H.). prevédeti se, vém se, vb. pf. zur Besinnung tommen, zu fich tommen, Jan., C., Ravn. prevedniti se, vednem se, vb. pf. burr werben, prevédno, adv. in einem fort, ogr.-C. prevednost, f. die Ginficht, C.; Die Beichide lichteit, Pohl. (Km.). prevedreti, im, vb. pf. sich ausheitern: prevedrelo je, Fr.-C., Svet. (Rok.). prevedriti, im, vb. pf. 1) wieder heiter machen, aufheitern; nebo p.; — p. se, sich aufheitern; prevedrilo se je, es hat wieber aufgehört zu regnen; - p. koga, jemanden wieder heiter ftimmen, Ravn.-C.; — aufflaren, Jan.; — wi-bigen, Fr.-C.; — 2) bas Aufhoren bes Regens unter einer Bebachung abwarten, Jan. (H.). prevedrováti, ûjem, vb. impf. ad prevedriti, Z. preveg, vega, m. bas Berlieren bes Gleichgewichtes, die Rippe, C.; - prim. vegast. prevegati, am, vb. pf. umfippen machen, C. prevegniti, vegnem, vb. pf. umfippen machen, C.; p. se, bas Abergewicht befommen, umtippen, C. prevegováti, ûjem, vb. impf. ad prevegati, prevegniti, Z. prevejati, jam, jem, vb. pf. 1) burchworfeln; vso pšenico p.; - prevejan, burchtrieben, C., SIN.; — 2) noch einmal worfeln, umworfeln. prevejeváti, ûjem, vb. impf. ad prevejati. prevekati, am, vb. pf. burchplarren, burchmeinen, Cig., Jan. prevelîčati, am, vb. pf. übertreiben, Cig. preveličeváti, ûjem, vb. impf. ad preveličati; übertreiben, Cig.; svoje zasluženje p., LjZv. prevélik, ika, adj. zu groß; — überaus groß. prevelikost, f. die Übergröße, Mur., Cig. preveljáven, vna, adj. zu angesehen; — überaus angesehen. preveniti, nem, vb. pf. durch und durch welt werden, durchwelken, C., Z.; abdorren, Jan. preveno, adv. in einem fort, Mur., Cig., C., Danj.-Mik.; - iz: pre-v-eno, prim. vedno, Mik. (Et.). prevêra, f. napačno nam. prazna vera, po nem. Abergiaube, Guts.; — prim. Strek.

(Arch. XIV. 537.).

preveren, rna, adj. zu treu; - überaus treu. treugehorfamft, Jan.; allergetreueft, DZ. preveriti, verim, vb. pf. 1) glauben machen, überzeugen, Cig., Jan., nk.; p. se, sich überzeugen, nk.; — 2) zu einem andern Glauben belehren, Mur., Navr. (Kop. sp.); - p. se, ben Glauben andern, Cig., C., Let.; - 3) eines andern belehren, umftimmen, Cig., Jan., C.; hudič je Evo preveril, C. preverižiti, îžim, vb. pf. 1) übertetten, Cig.; - 2) bei ber Beinpresse Die Breferiegel umlegen, vzhSt .- C. prevérjenje, n. = prepričanje, nk. preverljiv, íva, adj. überzeugend: s preverljivim čutom razlagati krščanski nauk, Ljprevesa, f. der Uberhang, Jan. (H.). prevesęt, adj. zu froh; — überaus froh; freudenvoll. prevesica, f. die Schwebe, C.; die Rippe: moja sreča je na prevesici, mein Glud ist auf bem Spiel, Levst. (Zb. sp.). prevesiti, vesim, vb. pf. überhangen machen, überhangen, M. prevesláti, am, vb. pf. burchrubern. prevéslo, n. das Aberband, C.; = poveslo, das Garbenband, Svet. (Rok.); pri povezovanju prevesla nositi, Ravn. (Abc.); s preveslom snope vezati, Jurč. prevésmo, n. = preveslo, das Garbenband, prevesniti, vesnem, vb. pf. überhangen machen: na kolenu p. koga, Glas. prevesti, vedem, vb. pf. 1) hinüberführen, nk.; - 2) absehen, umsehen, an Mann bringen: veliko blaga p., Cig., Svet. (Rok.), Dol.; p. in spečati kaj med ljudi, Slc.; ta krčma veliko prevede, Dol.; — menico p., einen Wechsel girieren, Jan.; — 3) in eine andere Sprache überfegen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; (stsl., rus.); - 4) einen Ausbrud auf einen andern gurudführen, reducieren (math.), Cig. (T.).1. prevésti, vézem, vb. pf. hinüberfahren (trans.), überführen, Jan., Vrt., Prip.-Mik. 2. prevésti, vézem, vb. pf. überstiden, Cig., nk.; - prim. vesti (vezem). prevéšati, am, vb. impf. ad prevesiti; p. se, überhangen: veje se k tlom prevešajo, Glas. prevet, veta, m. die Uberliftung, der Betrug, C.; — prim. prevečati. prevéti, vêjem, vb. pf. 1) durchwehen, Cig.; - prevet gozd, ein gelichteter Bald, Notr.; — 2) = prevejati, Cig., Jan. prevetrati, am, vb. pf. = prevetriti, Dol. prevetrilo, n. die Lüftung, Levst. (Pril.). prevetriti, im, vb. pf. bem Luftzug ausseben. lüften, ventisieren; — prevetren = prevejan, burchtrieben, pfiffig, ogr.-M., C. prevetrovanje, n. bas Luften, die Bentilation, Cig.(T.).prevetrováti, ûjem, vb. impf. ad prevetriti. prevevati, am, vb. impf. ad preveti, Jan., prevêz, f. = preveza, C.

prevêza, f. = konopčič za prevezavanje, C.; das Überband, der Bacfftrid, Cig.; bie Binde, Cig., Jan., nk.

prevezáča, f. ber Berband, C.

prevezanka, f. 1) bas Band, C.; - 2) ber pfeilformige Binfter (genista sagittata), ("ime je dobila od stebelca, ki je videti kakor prevezano*), Rodik (Kras)-Erj. (Torb.).

prevezati, žem, vb. pf. 1) überbinden; z vrvco, nitjo kaj p.; prejo p., das Garn figen, Jan.; — 2) anders, von neuem binden, überbinden,

umbinden; rano p. prevezávati, am, vb. impf. - prevezovati. prevezijaj, m. das Garnband, bie Fige, Cig. preveznica, f. der Berband, Jan.

prevezniti, nem, vb. pf. auf die Offnung umstürzen: lonec, skledo p., C., Z., LjZv.; p. se, bas Gleichgewicht verlieren, C.; umfturgen (intr.): pisker se je preveznil, Z.; voz se je preveznil, LjZν.

prevezováti, ûjem, vb. impf. ad prevezati. previd, vida, m. 1) bie Einsicht, bie Ubergeugung, C.; - 2) die Borberfehung, Cig.; die Borfehung, C.

previdati, am, vb. impf. ad prevideti; burchschauen: Bog ves svet previda, C.

previdba, f. bie Berforgung, Cig.

previdek, dka, m. bas Gutbunten, Jan. (H.). previden, dna, adj. 1) vorsichtig, flug; previdno ravnati, vorsichtig, behutsam vorgehen; - 2) = razviden, ersichtlich, Jan.

prevideti, vidim, vb. pf. 1) durchichauen, einschen; kar jaz previdim, nach meiner Ginsicht; voraussehen: vorhersehen, Cig., Jan.; Bog je od vekomaj previdel, Jsvkr.; - 2) p. se, fich im Geben irren, fich verseben. C., Z.: — 3) (po nem.) p. s cim, mit einer Sache versehen; p. se s cim; - p. bolnika, ben Rranten mit ben Sterbefacramenten verfeben. previdévati, am, vb. impf. ad prevideti, Zora. previdljiv, iva, adj. einfichtsvoll, C.

previdnost, f. 1) die Borsicht; iz previdnosti, vorsichtshalber; — 2) die Borsehung: bozja p. previdoma, adv. voraussichtlich, Jan., DZ. previdováti, újem, vb. impf. ad prevideti, Cig., Jan.

previhati, am, vb. pf. 1) anders biegen ober stülpen, umftülpen; klobuk p., Cig.; - 2) previhan, verschmißt, durchtrieben.

previhniti, vîhnem, vb. pf. 1) umftülpen, Cig.; · 2) p. se, sich nach ber andern Seite hin neigen (n. pr. o zastavi), C.; - p. se, bas Ubergewicht befommen, jugh St.

previhováti, ûjem, vb. impf. ad previhati, -hniti.

previhrati, am, vb. pf. burchfturmen, Cig. previhrávati, am, vb. impf. ad previhrati,

previjáč, m. = previjača 1), Cig.

previjáča, f. 1) bie Guirlande, Jan.; - 2) ein verfrummter Stod, Z.

previjanje, n. das Durchwinden, das Umwinben 20., prim. previjati; - p. glasa, die Mobulation der Stimme, Cig.; die Mutation

ber Stimme (g. B. beim Declamieren), Cig.

previjati, am, vb. impf. ad previti; 1) burchwinden; p. se skozi kaj, sich durchwinden, burchranten, Cig. ; - 2) überwideln, umwinden ; p. kaj s čim; — 3) anders, von neuem winben ober wideln: otroka p., bas Rind anbers einwindeln; - 4) nach allen Seiten winden, Cig.; vihar drevje previja, Vrt.; ude p., Levst. (Zb. sp.); roke p., mit den Händen ringen, Mur.-Cig.; p. se, sich winden, sich frummen, Cig.; glas p., mit ber Stimme abwechseln, Cig.

previniti, vînem, vb. pf. einbiegen, Cig. prevínski, *adj.* zu sehr vom Wein berauscht,

Levst. (Zb. sp.)

prevîrati, am, vb. impf. ad prevreti; anbers fperren (z. B. ein Rab), nachfperren, C., Z. previsek, ska, m. ber überhangende Theil eines Gebäudes, Cig.

previseti, im, vb. pf. eig. eine bestimmte Beit hindurch hangen bleiben; - danes bo se previselo, heute wird es noch beim trüben Wetter bleiben, ohne zu regnen.

previsók, óka, adj. zu hoch; – überaus hoch; allerhochst.

prevîšnji, adj. allerhochit, Cig., nk.; (hs.). previt, f. die Biebe (aus Zweigen gemacht), bie Berte, die Ruthe, ein dunner Steden ober Brugel, C., SlGor.; (pravid, f., Mur.; prévit, m., Rib.-M., Mik.; prevît, Valj. (Rad); "prevt", V.-Cig.; pravit, Jan.).

prévita, f. = previt (prevta, aus jungen Aften geflochtener Zaunring, Z., Levst. [Rok.]).

prevîtca, f. dem. previt, C.

previti, vijem, vb. pf. 1) durchwinden; p. jo, fich durchbringen: v Ameriki bi jo že kako previl, Bes.; p. se, sich durchwinden; - 2) umwinden, überwideln; s trekom prst p.; -3) anders, von neuem winden ober wideln; otroka p., bas Rind von neuem, anbers einwindeln; - 4) zu sehr winden, Z.

previvâlnice, f. pl. neka naprava pri statvah,

Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

previvati, am, vb. impf. = previjati: Marija doli sedala, Da sinka bi previvala, Npes.-K. prevîžati, am, vb. pf. = prepričati.

prevlač, áča, m. = desna ročica pri plugu, Skrilje pod Čavnom-Erj. (Torb.).

prevlačeváti, fijem, vb. impf. ad prevlačiti; 1) durcheggen, C.; - 2) bin und ber ichleppen, Svet.(Rok.).

prevláčiti, im, vb. pf. 1) burcheggen, Cig.; – 2) nochmals, von neuem eggen, umeggen, Cig.; — 3) hinüberschleppen, überschleppen, Cig.

prevlada, f. 1) ber Sieg, Z.; - 2) bie Oberherrschaft, C., nk.

prevladati, am, vb. pf. 1) burch eine bestimmte Beit hindurch regieren: deset let p., Cig.; — 2) die Oberhand bekommen, nk.

prevladen, dna, adj. überwiegend, pradominicrend, Jan.

prevladováti, ûjem, vb. impf. vorherrichen, pormiegen, Jan., nk.

prevlaka, f. 1) bas Haarfeil (bas 3. B. bei Pferben durch die Haut gezogen wirb, um eine Eiterung zu veranlassen), Cig.; — 21 ber überzug, Jan., DZ. prevlaževáti, üjem, vb. impf. ad prevlažiti,

Jan. (H.).

prevlážiti, vlažim, vb. pf. burchfeuchten, burch-

weichen, Cig., Jan.

prevleci, vlecem, vb. pf. 1) durchziehen: p. kaj skozi kaj; - p. se, sich durchziehen, durchichleichen, Cig.; - 2) mit einem Ubergug versehen, überziehen; p. s kožo, überhauten; p. z bakrom, vertupfern, Cig.; p. z lakom. ladieren, Jan.; - 3) hinüber-, herüberziehen: p. na to, na ono stran; — 4) p. se, vor-überziehen (o nevihti), Cig.; — danes se bo se prevleklo, heute wird es noch nicht regnen, Cig.; tudi: zima se je prevlekla, Z. previeka, f. der Überzug, Mur., Cig., Jan.

prevnôg, vnóga, adj., C., pogl. premnog. prevnôžati se, a se, vb. pf. prevnôža se mi, ich enipfinde Etel, ogr.-C., vzhSt.; - nam. premnož-.

prevnúk, m., Dict., Mur., Cig., Jan., pogl.

pravnuk. prevod, voda, m. 1) bie Begleitung, C.; bie Brocession, C.; slovesni p., der Festzug, Cig.; (pogl. izprevod); — 2) die Leitung (phys.), Cig.(T.); p. toplote, die Barme- leitung, Sen. (Fiz.); — die Übertragung, Jan.; bas Indosjament (Giro) bei Bechseln, Cig., Jan., DZ.; po prevodu prenosne obligacije, burch Indoffament übertragbare Obligationen, DZ.; - 3) die Ubersetzung in eine andere Sprache, Jan., nk.; — 4) bie Reduction (math.), Cig. (T.); — tudi: prévod, voda. prevoden, dna, adj. 1) Boripannes: prevodni okolis, ber Boripannsbezirf, Levst. (Nauk);

(prim. 2. prevoj); - 2) Leitungse, Jan. (H.); 3) Reductions: prevodno ravnilo, das Reductionalineal, Cig. (T.); - 4) Uberse-

Bung8=, Jan. (H.).

prevoditelj, m. ber Überfeger, nk.

prevoditeljstvo, n. das Ubersegungsbureau, Nov.-C.

1. prevóditi, vodim, vb. pf. geleiten: prevodil te bo črez ulice, Kast.; spazieren führen, ausführen, Jan.; hin und ber führen: konja p., das Pferd nach einer Fahrt hin und ber führen, (bamit es fich langfam abfühle); živinče p., če se je preobjedlo.

2. prevoditi, im, vb. pf. 1) durchselchen: prevojeno meso, Erj. (Torb.); - 2) zu viel sel-

chen, Cig.

prevodljiv, íva, adj. leitfähig (phys.), Cig. (T.).

prevodljívost, f. die Leitfahigfeit (phys.), Cig. (T.).

prevodnica, f. 1) (črta) p., ber Leitstrahl, C., Cel. (Geom.); - 2) banka p., die Girobant, Cig. prevodnik, m. 1) ber Begleiter, ber Begweifer, Cig.; — 2) ber Leiter (phys.): p. elektrike, toplote, Cig., Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.), Vest., Vrt.; — 3) ber überseber, Jan.; — 4) ber Indoffant (bei Bechfeln), DZ.

prevodnina, f. bie Überfepungegebur, Jan.(H.). prevodojemec, mca, m. ber Indoffatar, ber Girat, Cig., Jan.

prevodojemnik, m. = prevodojemec, Jan. (H.). prevohati, am, vb. pf. burchichnuffeln; burch. stöbern: vse p. po hiši.

prevohávati, am, vb. impf. ad prevohati. 1. prevoj, voja, m. bas Strahnenband, C.

2. prevoj, voja, m. bas Geleit, Jan. (H.); ber Boripann, Levst. (Nauk); na prevoje iti, Borfpann leiften, Cig.

prevojeváti, ûjem, vb. pf. durch eine bestimmte Beit hindurch Rrieg führen, SIN.

prevojskováti se, ûjem se, vb. pf. im Rriege,

mit Rriegführen zubringen, Cig. prevonjáti, am, vb. pf. mit dem Geruch durch etwas dringen, durchbuften: p. skozi kaj, Cig. 1. prévor, m. 1) ber Brachader, Dol. - Mik.; - 2) prévor = žleb preko ceste v klancu, Rihenberk - Erj. (Torb.); - 3) bie Schneebahn, C.

2. prevor, vora, m. ber große Thorriegel, Z. prevorditi, im, vb. pf., Vrtov. (Km. k.), pogl.

prevrediti.

prevoriti, im, vb. impf. brachen, Dol.-Mik. prevornica, f. ber Querbalten, Jan. (H.). prevoščíti, im, vb. pf. mit Bache überziehen,

überwichsen, Cig. prevotliti, im, vb. pf. durchhöhlen.

prévoz, výza, m. 1) die Durchfuhr, der Durchgang (z. B. von Waren), Cig., Jan., Cig. (T.); — die Durchfahrt (als Handlung), Cig.; (in einem Gebäude), Levst. (Pril.); — 2) die Ubersahrt, Mur., Zora; die Überschiffung, Cig.; - 3) die Fähre, Cig., Jan.; spravijo konje in voz na preprosti prevoz, Erj. (17b. sp.).

prevoz, f. das Überband, Notr.-Levst. (Rok.). prevoza, f. das Aberband, die Banbichnur, Mur., Cig., Jan., Mik., Lašče-Erj. (Torb.), Polj.; moški so nosili široke klobuke s prevozami, Bes.

prevozáč, m. ber Fährmann, Prip .- Mik.

prevozarina, f. der Transportpreis, DZ. prevozen, zna, adj. 1) Durchfuhr-, Transito-, Cig., Jan., Cig. (T.); prevozna trgovina, ber Durchsuhrhandel, Cig. (T.); prevozno blago, die Durchfuhrware, Cig.; prevozna poslatev, die Transitosendung, DZ.; - Transports, Frachts, Cig., Jan.; prevozni zavod, bie Transportanstalt, DZ.; prevozna ladja, das Frachtichiff, Cig.; — Durchfahrts: prevozni kosovi, Durchfahrtestreden Levst (Cest.); prevozna cesta, die Durchfahrtestraße, DZkr.; — 2) transportabel, Jan.

prevozilo, n. 1) das Transportmittel: imeti pravico na kako prevozilo, Anspruch auf die Benütung von Reisemitteln haben, DZ.; das Uberfuhrsfahrzeug, DZ.; - 2) der Transport: pratež na prevozilo oddati, baš Gepad jum Transporte aufgeben, DZ.

prevoziti, vozim, vb. pf. 1) hindurchführen;
— p. se po morju, das Meer durchschiffen, Cig.; - p. se, spazieren fahren, Cig.; - fahrend zurudlegen, durchfahren; -

2) hinüber fahren (trans.): na ono stran p. kaj, Cig.; — 3) p. koga, jemandem vorfahren, nk. prevôznik, m. einer, der überführt, der Überführer, Cig.; der Frächter, DZ.;—der Landtutscher, Jan.

prevoznína, f. 1) ter Durchsuhrzoll, Cig., Jan., Cig. (T.): - 2) bas Frachtgeld, die Transporttosten, Cig., Jan.; — 3) bas Übersahrtsgeld, Cig., Jan.

prevoznistvo, n. die Transportunternehmung,

die Transportanftalt, DZ.

prevožnja, f. 1) bie Durchsuhr, ber Durchzug (v. Waren), ber Transito, Cig., Jan., DZ.; p. 0rożja, DZ.; — bie Durchsahrt, Jan.; — 2) der Transport, Cig., Jan.; — 3) bie Übersfahrt (über bas seste Land mit einem Wagen), Cig.

prevpíjati, am, vb. impf. ad prevpiti, Cig. prevpíti, vpijem, vb. pf. überjájteien: p. koga; cvenk večkrat pravico prevpije, Npreg.-Jan. (Slovn.).

prevpsvati, am, vb. imps. = prevpijati, Z.;

— piščal se prevpiva (gibt einen hohen, schrislen Con von sich), Z.

prevraca, f. ber Unifturg, Nov.

prevráčanje, n. 1) bas Umwerfen, bas Umftürzen; — 2) die Dreherei, die Sophisterei, Cig.

prevráčatí, am, vb. impf. ad prevrniti; umfehren, Jan., (math.), Cg.(T.); umiwerfen, umreißen; vozove p.; p. se, umfippen; — umfchlagen: vreme se prevrača, Cig.; liste v knjigi p., im Buche blåttern, Dict., Cig.; — verfehren, verdrehen: oči p., Cig., Jan., Levst.(Zb. sp.); — beuteln, Cig.; besedo p., Cig.; p. pravico, daß Recht beugen, Cig.; p. postavo, dem Gesebe Bewalt authun, Cig. prevračávec, vca, m. 1) der Umwälzer, Cig.; — 2) der Berdreher, C.

prevračeváti, ûjem, vb. impf. = prevračati, Jan.; - p. besede, pravdo, Dalm.

prevracisce, n. die Rippe, Jan (H.).

prevračljiv, íva, adj. labil, Cig.(T.); — beranberlich: prevračljivo vreme, Z.

prevračúh, m. ber Umwälzer (zaničlj.), Cig. prevračúh, m. ber Umwälzer (zaničlj.), Cig. (T.); — ber Umfdwung, ber Umfdhag, Jan.; bie Katastrophe, Cig.(T.); — ber Umsturz, bie Umwälzung, bie Revolution, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; — 2) einer, ber alles übereilt: jaz sem že nekaj skusil, ti si pa še mlad prevrat: vse bi rad naglo storil, Jurč. prevráten, tna. adj. Umwälzungše, revolutionar, Cig.(T.), nk.; prevrátna stranka, bie Umsturzpartei, Cig.(T.).

prevrätnik, m. der Revolutionär, Cig. (T.).
prevréči, vřžem, vd. pf. von einem Ort an
einen andern werfen, überwerfen; list v knjigi
p., umblättern, Mur., Cig., C.; krava si je
čreva prevrgla, Glas.; — govorico p. na
drugo stvar, daš Gespräch auf einen anderen
Gegenstand lenten, Jurč.; — in Umlauf bringen:
veliko denarja p., veliko denarja se prevrže
(kommt in Umlauf), C.; — umwerfen, umstürzen, umreißen; beim Fahren umwerfen:

počasi vozi, da ne prevržeš; p. se, stūrzen; dvakrat smo se prevrgli na tem kratkem potu; — p. se, umburzeln; sunit te bom, da se boš dvakrat prevrgel; — burcheinander wersen; vse p. po hiši; — berāndern, vertehren: misel p., von der Meinung abgeben, Cig.: (eine Thatsache) entstellen, Cig. Jan.; schief beuten, p. besedo. Mur., C.: eine andere Wendung nehmen, umschlagen, sich ändern; veter se prevrže (legt um); vreme se je prevrglo; — p. se, auš der Art schlagen, Cig.; — prevržen, psissig, C.; geschict: p. na kaj, C.

prevred, adv. zu früh, vor der Beit, Mur., Cig., Jan., C., Ravn., Met., Nov., Glas., Dol.

1. prevréden, dna, adj. zu frühzeitig, Cig., Jan.; prevredni grobci, Ravn.

2. prevréden, dna, adj. 1) hochwerth, Cig.; —
2) zu wohlfeil: prevredno prodajati.

prevréditi se, im se, vb. pf. = s težkim delom, zlasti vzdigovanjem težkih bremen bolečine dobiti črez pas, prevzdigniti se, einen Leibschaben befommen, Goriška ok., GBrda-Erj. (Torb.); sich überheben, Jan.; tudi: prevrediti se, (prevorditi se, Notr., Vrtov. [Km. k.]); — prim. vred.

prevréščati, im, vb. pf. eine bestimmte Zeit hindurch schreien: dete je celo uro prevreščalo, jvzh.Št.

prevrêtek, tka, m. der Absub, bas Decoct, Cig., Jan.

1. prevréti, vrèm, vb. pf. 1) sprubelnd durchdringen, hindurch sprudeln (z. B. vom Wasser), Cig.; — 2) auftochen, übersieden, aussieden (trans.); p. mleko; p. se, aussochen (intr.); naj se mleko prevre!

2. prevréti, vrèm, vb. pf. anders sperren (z. B. mit dem Radichus oder der hemmsette), C. prevrévati, am, vb. impf. ad 1. prevreti, Jan. (H.).

prevriskati, am, vb. pf. jauchzend o. schreiend zubringen, durchjauchzen, Cig.

prevît, vfla, adj. gar tüditig, brab: Ona si ima hčere ("čeri") tri, Prevrle, mlade so vse tri, Npes.-Vraz.

prevfniti, nem, vb. pf. umwersen; p. voz; dirjaje p. koga, jemanden einrennen. Cig.; p. se, umfallen, umstürzen; umsippen, Cig.; — verlehren, umsehren, Mur., Cig. (T.); vse p., alles umsehren, umstören, Cig., Jan.; besede napak p., die Worte verlehren, Cig.; pravico p., Jap. (Prid.); — p. se, sich änderen, Cig.

prevrocina, f. allzugroße hiße, C.

prevrstiti, im, vb. pf. anders reihen, Z.; — (den Sat) umbrechen (bei den Buchdrudern), Cig., Jan., Cig. (T.); (rus.).

prevfščati, am, vb. impf. ad prvrstiti, Jan.

prevrščeváti, ûjem, vb. impf. ad prevrstiti, (-stovati) Cig., Jan.

prevršeti, im, vb. pf. 1) burchtofen, burchbraufen, Cig., Jan.; — 2) übertofen, Jan.; — tudi: prevfšati, im, Cig.

prevrševati, am, vb. impf. ad prevršeti, Jan

prevršiti, im, vb. pf. bas Dag überichreiten, übertreiben, Cig. (T.). prevît, m. die Bohrung (3. B. des Gewehres), Jan. (H.). prevrtanína, f. das Bohrloch, C. prevftati, vftam, vb. pf. 1) mit einem ober mehreren Löchern verjehen, burchbohren; desko p.; - durchftobern, durchftoren, Cig.; - 2) p. se, fich hindurchbohren (3. B. von Burmern), Cig.; - 3) mit Grubeln zubringen, burchgrubeln, Cig. prevrtávati, am, vb. impf. = prevrtovati. prevrtéti, im, vb. pf. anders oder anderswohin brehen, überbrehen, Cig. prevrtina, f. das Bohrloch, C. prevrtiti, im, νb . pf. 1) = prevrteti; - 2) p. se, hindurchwirbeln, Cig.; - 3) ein wenig austanzen, Z. prevrtljáti, am, vb. pf. durchbohren: s kljunom buče p., Npes.-Vraz. prevrtoglaviti, glavim, vb. pf. umfturgen (trans.), LjZv. prevrtováti, ûjem, vb. impf. ad prevrtati. prevrvráti, âm, vb. pf. durchiprudeln, durchmurmeln, Cig. prevîžek, žka, m. 1) der Burgelbaum, Cig.; - 2) der Ubergang, die Katastrophe, Zora; 3) die Abart, Z. prevržljiv, íva, adj. pfiffig, ausfindig: ni nič prevržljiva ta ženska = ne ve nič preudariti, kako bi bilo bolje, Rib.-M.; premeten in p., Levst. (Zb. sp.). prevržljivec, m. ber Bfiffige, Levst. (Zb. sp.). prevstránski, adj. allzuabgelegen, Cig. prevzdig, diga, m. 1) ber Abhub (ber Rarten), Cig.; - 2) die Umsetzung (eines Pfandes) (merc.), Cig.(T.). prevzdígati, dîgam, vb. impf. ad prevzdigniti. prevzdígniti, dîgnem, vb. pf. 1) abheben: karte p., Mur. - Cig.; - hinwegheben: Bog nam to prevzdigni! Gott wende das von uns ab! Cig.; drugim sramoto p., Ravn.; Mesija, menijo, jim bo davke in tujce prevzdignil, Ravn.; - besedo p. komu, jemanbem ins Wort fallen, Cig., Jan.; — 2) p. se, zu schwer heben und fich baburch beschädigen, fich überprevzdigováti, ûjem, vb. impf. ad prevzdigniti. prevzèm, vzema, m. die Ubernahme, DZ.; p. dela, Levst. (Cest.). prevzema, f. bie Übernahme, Jan. prevzemanje, n. das übernehmen, nk. prevzemati, mam, mljem, vb. impf. 1) übernehmen, übermaltigen, ergreifen: mraz, spanje, strah me prevzema, Cig., Jan., nk.; 2) in Empfang nehmen, übernehmen, Cig., Jan., nk.; prevzemaje, bei ber Ubernahme, Cig.; beležnik prevzema pisma, DZ.; 3) p. se, übermuthig werben, sich überheben, Cig., Jan. prevzemen, mna, adj. Ubernahmes, Jan. (H.). prevzemnica, f. die Ubernehmerin, Cig. prevzemnik, m. ber Übernehmer, Cig., DZ.; p. posestva po očetu, LjZv.

prevzeten, tna, adi, übermüthig: - ansbruche. boll, eingebildet, Cig., Jan., Cig. (T.). prevzetev, tve, f. die Übernahme, Jan., C. prevzeti, vzámem, vb. pf. 1) übernehmen, übermannen, ergreifen; jeza ga je prevzela, er ließ fich vom Borne übernehmen; mraz, spanje, strah, žalost, veselje i. t. d. prevzame človeka; angreifen: bolezen ga je prevzela, Cig., Jan.; sopuh ga je prevzel (hat ihn betaubt), Cig.; - p. se od soli, von Sala burchbrungen werben, gepofelt werben, Cig.; - prevzet, voreingenommen, Cig. (T.); - 2) etwas zu fich ober über fich nehmen, übernehmen; p. blago, delo, gospodarstvo; p. službo po kom; 3) p. komu kaj, jemanbem etwas vorwegnehmen, weggreifen, wegfischen; nevesto komu p., Pres.; odjemnike p., Runden abführen, Cig.; p. komu besedo, Ravn.; -4) p. si roko: žnjicam levica, s katero love požete bili, često za pestjo oboli tako zelo, da oteče; tedaj vele, da si je žnjica roko prevzela, Smarje (pod Ljub.) - Erj (Torb); — 5) p. se, übermüthig o. hochmuthig werden: rad se prevzame, komur se dobro godi; - (prevzel = prevzeten: Huda, prevzela maceha, Npes.-Vraz). prevzetîja, f. ber Ubermuth; to je sama p. prevzetje, n. 1) die Übernahme; — 2) ber Sochmuth, Cig., C., Dalm.; kaj se vam zdi ob takovem prevzetju? Krelj; tudi: prevzetjė: Kupico žvepla 'no smole: Pij, duša, to ti je zdaj prevzetje! Npes.-Vraz. prevzętka, f. = prevzetnica, Vod. (Pes.). prevzetnež, m. der Ubermuthige. prevzetnica, f. bie Ubermuthige. prevzetnîja, f. = prevzetija, Cig., Polj. prevzetnik, m. der Ubermuthige. prevzetnjáča, f. = prevzetnica, Mur. prevzetnják, m. = prevzetnik, Mur., jvzhŠt. prevzetnost, f. der Ubermuth. prevzetost, f. die Boreingenommenheit, die Befangenheit, Cig. (T.). prevzetovanje, n. übermuthiges Benehmen. prevzetováti, ûjem, vb. impf. sich übermüthig benehmen; - sich anmaßend geberben, Jan.; groß thun, Jan.; p. z modrostjo, Zora; bie Nase hoch tragen, Cig. prevzetovavec, vca, m. der übermuthige. prevzetovavka, f. bie Übermuthige. prevzetuh, m. ein übermuthiger Menich, M. prevzvišen, adj erhaben, Jan. (H.); prevzviseni gospod N., feine Ercelleng ber Berr R. prevzvíšenost, f. die Ercelleng, Jan., nk.; Njega p., Seine Ercelleng, nk.; (po hs.); — (bie Emineng, Cig.). préza, f. 1) das Auffpringen der Leinfamentapfeln an der Sonne, Kr.-Valj. (Rad); — 2) die Jagd nach Flöhen, Kr.-Valj. (Rad). prezabeliti, im, vb. pf. zu viel schmalzen, Z. prezabunet, hla, adj. allzuausgedunsen: (fig.) allzuschwülstig: p. jezik, Levst. (Zb. sp.). prezačasa, adv. zu früh, C. prezadotzenec, nca, m. ber Gemeinichuldner. Cig., DZ.

(prezal) prezali, zála, adj. zu hübích; — überaus hübích; — prim. zal (i).

prézalica, f. das schmaroberische Gassen und Lauern bei Sochzeiten und anderen Gastereien: berači in otroci hodijo na prezalico k svatovščinam in drugim pojedinam, Polj.; na prezalici biti, Cig.

prézanec, nca, m. = prezavec, lan, kateri se preza, Levst. (Rok.).

prezariti, im, vb. pf. burchstrahlen, C.

prezastúžen, žna, adj. zu verbienstvoll; — sebr verbienstvoll.

1. prézati, am, vb. impf. 1) aufspringen (von Samentapseln, Hülsen u. dgl.): socivje preza, Dict.; pšenica in sploh žito preza, kadar je prezrelo in zrna začno padati iz klasja, Kras-Erj. (Torb.). St.; — 2) aufspringen machen: lan p., bas Auffpringen ber Leinsamentapfeln durch Mifchen beforbern, C .; - (fig.) dezele p., die Länder aussaugen, Nov.; mit Worten qualen: p. koga, da bi razdražil njegovo radovednost, Zv.; - bolhe p., (Flöhe springen machen) Flohe fangen, Cig., Lasce-Erj. (Torb.); nemškutarske besede p., Zv.; an ber Sonne marmen, Cig.; ruhe p., da bi bolhe odskakale, Notr.; — p. se, auffpringen (von Samentapfeln, bulfen u. bgl.); lan, grah se preza, Mur., Danj.-Mik., St.-C., Polj., Lašče-Erj. (Torb.); laneno seme se na ruhe razgrne, da se preza, Levst. (Rok.); — sukno, obleka se preza, = začela se je trgati, zemlja se preza (= poka), Gor .: - 3) mit Bitten zusegen, "fergeln" (von Kindern), C.; — 4) — škripati, fnarren, C.; "raungen" (von Krebsen, wenn sie außerhalb des Wassers sind), Mur.

2. prézati, am, vb. impf. mußig zuschauen, gaffen, auspassen (z. B. bei einem Hochzeits-schmause), Cig., Vec.-C.

3. prézati, prézam, prézem, vb. impf. binben, Jan.; Ti konec na začetek prezeš, Levst. (Zb. sp.); (nav. le v sestavah).

prezaupati, am, vb. pf. zu viel zutrauen: sebi p., V.-Cig.

prezaupen, pna, adj. zu vertrauensselig, Jan. (H.); — vermessen, Cig., Jan., C., Z.

prezauptjiv, iva, adj. allzuvertrauensvoll; — vermessen, C.

prezauplisvost, f. allzugroße Bertrauensseligfeit; — bie Bermessenheit, Cig.

feit; — bie Bermessent, Cig. prezaupnost, f. allzugroße Bertrauensseligkeit, Jan. (H.); — bie Bermessenheit, Cig.

prezavati, am, vb. impf. ad prezvati; 1) fund maden, publicieren, C.; — 2) beschimpfen, ogr.-C.
1. prézavec, vca, m. der Springlein, der Klangelein, Cig., Valj. (Rad).

2. prézavec, vca, m. = prežar, kdor preza

(n. pr. pri svatovščinah), Cig.

prezbitērij, m. duhovniški prostor v cerkvi,

bas Presbyterium.

prezbiterijānec, nca, m. ber Presbyterianer,

Cig.; (prezbiterijanci so poseben del protestantov na Angleškem in v Ameriki).

prezdévanje, n. die Antonomasie (ein Tropus), Cig. (T.).

prezdêvek, vka, m. der Spisname, Jan. prezdihováti, üjem, vb. pf. mit Seufgen zusbringen, verseufgen: p. ves dan, Cig. prezdravéti, zdrávim, vb. pf. = ozdraveti,

Podkrnci-Erj. (Torb.), Cv.

prezeba, f. die Erfaltung, Jan.; das Durchfrieren, C.; das Erfrieren, C.

prezebati, am, vb. impf. ad prezebsti; von ber Kälte duchdrungen werden, sehr frieren, Frost leiden: kaj tukaj prezebas! pojdi v hiso! prezebavati, am, vb. impf. = prezebovati. prezebovati, üjem, vb. impf. = prezebati.

prezébsti, zébem, vb. pf. von Ralte durchdrungen werden, durchfrieren, sich erfälten, Cig., Jan.; pojdiva v hiso, da ne prezebes, Jurč.; prezebel, durchfroren, Jan., C.; prezeblo truplo mu popolnoma odreveni, LjZv.

prezent, m. darilo, das Prasent. prezentīrati, am, vb. pf. (imps.) = s puško čast izkazati (pri vojakih), prasentieren. prezevati, am, vb. pf. durchgahnen: ves ve-

čer p.

prezgodaj, adv. zu früh; prezgodaj je še, ne bom še vstal; zu frühzeitig, vor der Beit; p. si prišel, boš moral čakati.

prezgóden, dna, adj. = prezgodnji, Mur.,
jντhŠt.

prezgodnji, adj. zu frühzeitig, vorzeitig: prezgodnja smrt.

prezgodnjica, f. (krava) p., eine Ralbin, die zu früh (schon im 2. Jahre) kalbt, Cig., Gor. prezgodnjiček, čka, m. ein zu früh geborenes Kind, Cig.

prezgódnost, f. die Frühzeitigkeit, Cig. prezgovóren, rna, adj. allzugesprächig ober redielig.

prezgovórnost, f. allzugroße Gesprächigseit, Str. prezidanje, n. ber Umbau.

prezidati, am, vb. pf. anders mauern, umbauen; p. hiso.

prezidávanje, n. doš Umbauen, die Umbauten. prezidávati, am, vb. impf. — prezidovati. prezidek, dka, m. der Umbau, Jan.

prezident, m. predsednik, ber Brasibent. prezidij, m. predsedništvo, das Brasibium. prezidovanje, n. = prezidavanje.

prezidováti, ûjem, vb. impf. ad prezidati. prezijáti, âm, vb. pf. 1) (eine Beit hindurch) ben Mund oder das Maul geöffnet halten: burchgaffen, Cig.; — 2) p. se, sich übergaffen,

Cig. prezima, f. ein allzustrenger Binter, zu große Ralte. C.

prezimišče, n. die Uberwinterungsstätte, C., DZ. prezimiti, im, vb. pf. 1) über den Winter hins aus in gutem Stande erhalten, durchwintern (v. Pflanzen, Bieh), Cig., Jan.; — 2) sich über den Winter halten, C.; tudi: p. se, Cv.; — 3) den Winter zubringen, überwintern, Dict., Cig., Jan., nk.

prezimovalisce, n. ber Binteraufenthaltsort, bas Binterquartier, Jan.

prezimovanje, n. 1) bie Echaltung durch ben Binter hindurch, Cig.; - 2) das Uberwintern, ber Binteraufenthalt, Jan.

Meglo prezvanja, Strel se glasi, Slom.); -

2) immerfort lauten: vso noc p., Gor.

prezváti, zovem, vb. pf. burchrufen, ausrufen :

prezimováti, ûjem, vb. impf. 1) überwintern, burch ben Winter in gutem Stanbe erhalten, Cig.; - 2) burch ben Winter in gutem Stanbe verbleiben, Cig.; - 3) ben Binter (bie Binter) zubringen, Jan., nk. prezîmščina, f. = plačilo za prezimovanje, Let. prezîr, m. die Difeachtung, C. preziraten, ina, adj. = prezirljiv, verachtlich, nk. prezîranje, n. die Missachtung, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.prezîrati, am, vb. impf. ad prezreti; 1) überfeben , Cig.; - 2) mifsachten , gurudfeben, Cig., Jan., C., nk.; (hs.). preziren, rna, adj. 1) missachtungsvoll, ver- $\ddot{a}djt(idj, C., nk.; -2) = prezoren, pro$ zoren, Cig. prezirljiv, íva, adj. mijsachtend : p. proti komu, C.; verachtlich: v prezirljivem pomenu, Erj. (Torb.); prezirljivo roganje, LjZv. prezirnost, f. die Difeachtung, verächtliches Benehmen, nk. prezivati, am, vb. impf. ad prezvati; ausrufen, Z.; aufrufen, C. prezlatiti, im, vb. pf. 1) übergolden; - 2) bon neuem vergolben. prezljaj, m. = lan, ki se preza, ber Springlein, ber Rlanglein, Cig., Mik., Lasce-Erj. (Torb.). prezio, adv. zu fehr, allzusehr, allzuarg, Jan., C., nk. prezmehčáti se, am se, vb. pf. zu weich werben, verweichen, Cig. prezmesek, ska, m. ber Übergemengtheil, h. t.-Cig.(T.). preznamenît, adj. zu bebeutenb; - von überaus großer Bedeutung, hochansehnlich, Cig. preznojiti, im, vb. pf. = prepotiti, burch. ichwiten, Jan. (H.). prezółkeł, kla, adj. bumpfig, "spinstig": p. kruh, t. j. pokvarjen kruh, ki se nitkasto vleče, Ig prezoren, rna, adj. = prozoren, burchsichtig, Cig., Jan. prezoreti, im, vb. pf. überreif werden (prim. prezorevati in prezoriti 2). prezorevati, am, vb. impf. zu fehr reifen, C. prezoriti, im, vb. pf. 1) überreif machen, überzeitigen, Cig., C.; p. se, überreif merben, Cig., C.; - 2) nam. prezoreti, Gor. prezovic, m. ber Ausrufer, ber Herold, C., Valj. (Rad), ogr.-Raič(Nkol.). prezračevanje, n. das Lüften, nk. prezračeváti, ûjem, vb. impf. ad prezračiti. prezračiti, im, vb. pf. burchluften, Z., nk.

prezrel, zrela, adj. zu reif, überreif. prezrelost, f. die Uberreife, Cig.

jehen, Cig., Jan., C., nk.
prezváč, m. = prezovič, C.

prezréten, tna, adj. = prezoren, prozoren,

prezreti, zrem, vb. pf. 1) überbliden, über-

prezvanjati, am, vb. impf. 1) in fuigen Mb=

fagen lauten, C., Z., Gor.; — an bie Glocke

schlagen: kadar gori ali se hudo vreme bliža,

prezvanja, jvzh St.; p. nevihti, Slom.; (p. kaj:

feben, Jan. (H.); - 2) nicht beachten, über-

p. kaj po vsej hiši, Cig. prezvedeti, zvem, vb. pf. erfahren, Jan. (H.). prezvest, adj. gu treu; - überaus treu; allergetreueft, treugehorfamft. prezvit, adj. zu listig; — überaus listig. prezvon, zvona, m. bas Abfegen beim Lauten (wobei nur an eine Seite ber Glode einigemale angeschlagen wird), Gor. prezvoniti, im, vb. pf. beim Läuten abseten u. einigemale nur an eine Seite ber Glode anschlagen, Gor. préža, f. die Lauer; na preži stati, biti, auf ber Lauer fteben, sein; - ber Anstand ber Jager, Cig., C.; na prežo hoditi, Dol.; - baš fchmarogerische Lauern bei Hochzeiten, C., Kr., St.; na prežo gredo fantje, kadar je kje gostovanje, Zora. prežáč, m. ber Lauerer, Cig.; bef. bei Sochzeiten, SlGor. prežagati, am, vb. pf. burchfagen, entaweifagen. prežalisče, n. der Lauerplat, Cig. prežálosten, stna, adj. zu traurig; — überaus traurig; hochbetrubt, tiefgebeugt. prežalováti, újem, vb. pf. trauernd zubringen, durchtrauern, vertrauern; vse dni in noci p., Cig. prežanje, n. das Aufpassen, das Lauern. prežar, rja, m. ber Lauerer, Cig., Jan.; bef. der Hochzeitsschmaroger, Cig., Jan., C., Polj., Ig(Dol.). prežarica, f. die Sochzeitsichmarogerin, C. 1. prežariti, arim, vb. impf. bei Sochzeiten und anderen Gaftereien zuschauen und aufpaffen. um irgend einen Biffen gu erhafden, Z., Polj. 2. prežariti, im, vb. pf. durchgluhen, Cig. prežati, im, vb. impf. lauern, paffen; macka preži na miš; pes preži pri mizi, da bi kaj pograbil; p. na priliko, die Belegenheit ablauern, Cig.; p. na koga, auf jemanden lauern, jemanden belauern; — bef. ungeladen bei Hochzeiten vor bem Saufe lauern (um etwas vom Mahle zu erhaschen); — (pren.) krušne skrbi jim iz obraza preže, Ravn.-Valj. (Rad). préžavec, vca, m. ber Lauerer, ber Aufpaffer, Cig., Jan.; bef. ber ichmaroperifche Hochzeits. lauerer, C., Gor. préžaven, vna, adj. lauerjam, Cig.; prežavno je korakal med vrbovjem, Glas. préžavka, f. bie Laurerin, Cig. preždeti, im, vb. pf. ruhig wartend o. vor fich hinbrutend zubringen, C.; vso noc p., Cig. preždévati, am, vb. impf. ad preždeti, C. prežebráti, am, vb. pf. burchmurmeln, murmelnb burchbeten, Cig. prežec, žca, m. = prežar, ber Lauerer bei einer Hochzeit, C. prezejati, am, vb. pf. mit Durft qualen: prežejana volčica, Cv. preželjen, lina, adj. allzubegierig, lüstern, (preželjan), Cig. prežęmati, mam, mljem, vb. impf. ad prežeti (žmem); 1) burchpreffen, burchbruden,

Cig.; - (bie Bafche) ringen, Jan.; - 2) umfaffend einbruden, Z.; - 3) von neuem preffen, Cig.

prêženec, nca, m. = predenec, Gor.

preženek, nka, m. ber Rant, ber Streit, Tem-

ljine (Tolm.)-Štrek. (Let.).

prežeti, žánjem, vb. pf. 1) mit der Sichel schneibend durchgehen, Valj. (Vest.); p. njivo, p. pot na njivi, da lahko z vozom črez njo peljejo, Ig(Dol.); - 2) im Schneiden mit ber Sichel zuvorkommen: p. koga, Dol.

prezeti, žmèm, vb. pf. 1) durchpreffen, durchbruden: sok p., Cig., C.; - umfaffend einbruden: Zivot p., ben Leib schnuren, Z.; prežeta črez pas, LjZv.; vez prežme drevesce, Z.; - 2) von neuem pressen, Cig.

preževáč, m. = preživač, C.

preževati, vam, vljem, vb. impf. = 2. preživati, Mur., Jan., SlGor. prežganje, n. bas eingebrannte Dehl, C.

prežgánka, f. die Einbrennsuppe, Cig., C., Ravn. (Abc.), Notr.

prežgáti, žgèm, vb. pf. 1) durchbrennen, durchsengen; podplat, suknjo si p.; - 2) an einem mäßigen Feuer ichnell austrodnen, roften, Cig.: einbrennen: p. moko; prežgana juha, bie Einbrennsuppe; - 3) noch einmal brennen: prezgani vinski cvet, rectificierter Beingeift, Cig., DZ.; - prežgan, pfiffig, C.

1. prežíca, f. bie Hochzeitslaurerin, C.; - prim. prežec.

2. préžica, f. dem. prega; bie Schnalle, C.; prim. češ, přežka.

pręžić, m. = prezljaj, C.

prezig, ziga, m. 1) eingebranntes Mehl für bie Einbrennsuppe, Cig.; - 2) die Deftillation, Cig.; - 3) ber überbrannte, feinere Brantwein, C.

prežigáč, m. ber Deftillatent, Cig.

prežigaten, Ina, adj. Destillatione, DZ.; prezigaina cev, ber Destillierfolben, Cig.

prezigatnik, m. ber Rectificierapparat für ben Beingeist, DZ.

prežiganje, n. 1) bas Durchbrennen; - 2) bas Roften; - bas Ginbrennen; - 3) bas Deftillieren, bas Rectificieren (chem.), Cig.

prežígati, am, vb. impf. ad prežgati; 1) durchbrennen; — 2) rösten; einbrennen; — 3) über= brennen, C.; beftillieren, rectificieren (chem.), Cig., Jan., C.; überschntelzen: zlato, srebro p., (capellieren) Cig.

prežílika, f., Cig., Jan.; pogl. pražiljka.

prežîn, m. der Lauerer, Cig.; — = prežar, Z. prežínjati, am, vb. impf. ad prežeti; mit ber Sichel durchschneiben, Z.; — (bie Saat) schröpfen, ftunen (bevor fie Ahren anfest), C.

prežišče, n. die Lauerftatte, C. prežît, adj. verlebt: p. obraz, C.

prežîtek, tka, m. der Lebensunterhalt, C.; der Auszug (z. B. ber Eltern), C.; - bas Gnadenbrot, C.

prežîv, žíva, adj. zu lebhaft; — überaus lebhaft; preživa barva, eine sehr grelle Farbe. prežîva, f. die Erhaltung, Slov.; - die Armeneinlage, DZkr.

preživáč, m. ber Biebertauer, Cig. (T.), Erj. (Z.), DZ.

1. prežívati, am, vb. impf. ad preživeti, C. 2. prožívati, am, vb. impf. wieberfauen. Habd .-Mik., Mur., Dalm. (Reg.), ogr.

prežîvek, vka, m. 1) bas Berleben, die Eristeng: kar je potrebno za prijeten preživek na deželi, Jurc.; — 2) ber Unterhalt, bie Suftentation, Jan., C., Cv.

preživeti, im, vb. pf. 1) burchleben, verleben, zubringen: veselo p. leta svoje mladosti;
– 2) überleben, V.-Cig., Jan.; – 3) p. se, sich überleben, Cig. (T.), nk.; preživeli starec, Cv.; - 4) = oživeti, wieder aufleben, C. preživîtek, tka, m. ber Lebensunterhalt, bie

Nahrung, C., Svet. (Rok.).

preživiti, im, vb. pf. 1) ernahren, erhalten; burch Futter erhalten, burchfüttern; zivino črez zimo p., Cig.; - p. se, fein Forttommen finden, sich burchbringen; ob tujem se p.; s šivanko se p., sich mit ber Nabel ernahren, Cig.; - 2) p. se, = preživeti 4), oživeti, wieder aufleben, Jan.

preživitva, f. ber Lebensunterhalt, C.

preživljáten, ina, adj. Ernahrungs., Sustentations, Jan.

prezivljanje, n. bas Ernähren, die Erhaltung: p. svojih ljudi, DZ.

1. prežívljati, am, vb. impf. ad preživiti.
2. prežívljati, am, vb. impf. = 2. preživati, miebertauen, C., BlKr.-DSv. preživljava, f. die Erhaltung, die Sustentation,

Jan., Glas.

preživljénje, n. die Erhaltung, Cig., DZ. preživnína, f. bie Erhaltungstoften, Jan.; bas Rehrgeld, DZ.

prežlabudráti, am, vb. pf. 1) mit Blappern zubringen, burchplappern; nekoliko ur p.; — 2) überplappern, überschwaßen, Cig.

prežlahten, tna, adj. zu edel; — überaus edel; wohledel, Jan.; hochwohledel, Cig.; prežlahtna

prežlebiti, im, vb. pf. mit Rinnen belegen, Cig. pręžljaj, m. = prezljaj, Cig., C., Gor.-Valj. (Rad).

prežmikati, kam, čem, vb. pf. burchquetichen; grozdje p., Z.; (rak) ne neha mleti, dokler ni vse pretrto, zdrobljeno in prežmikano, Erj. (Izb. sp.).

i. prežuják, m. ber Genosse, ogr.-Valj. (Rad); – koren: pręg-.

2. prežnják, m. = prežljaj, C.

prežókati, žôkam, vb. pf. burchstupfen; durchpuffen, Cig.

prežuliti, im, vb. pf. burchreiben: konja p., bas Bferd wund bruden, Cig.; p. se, fich wund reiben, Z.

prežun, m. ber Spion, Cig., C.

prežvečiti, im, vb. pf. 1) durchfauen; — 2) mit Rauen zubringen: ves dan p. in prejesti, ben ganzen Tag knaupeln, Cig.; — 3) nochmals tauen, wiedertauen.

prežvečki, m. pl. die Raufnollen ber Biebertauer, C.

Digitized by Google

prežvěk, žvéka, m. 1) das Bieberfauen, Z., Svet. (Rok.); - 2) der Raufnollen des Biebertauers, C.

prežvekainik, m. ber erfte Magen ber Biebertauer, der Banfen, Cig., Valj (Rad).

prežvekáti, kâm, žvéčem, l. vb. pf. = prežvečiti, Mur., Cig., Jan.; - II. prežvękati, kam, čem, vb. impf. wiebertauen, Valj. (Rad). prežvekávati, am, vb. impf. = prežvekovati. prežvękavec, vca, m. ber Biederfauer, Valj. (Rad).

prežvekoválnik, m. = prežvekalnik, Jan.(H.). prežvekovanje, n. bas Wiederfäuen.

prežvekováti, ûjem, vb. impf. ad prežvekati I., wieberfäuen.

prežvekovavec, vca, m. ber Bieberläuer, Cig., Jan., Erj.(Ž.), nk.

prežvekovavka, f. ein weibliches wiebertauenbes Thier, Cig., Jan.

prežvenkljati, am, vb. pf. eine bestimmte Beit bindurch flingeln, Cig.

prežvepláti, am, vb. pf. burchichmefeln, Cig. prežvížgati, am vb. pf. 1) durchpfeifen (3. B. eine Arie), Cig., Jan.; — 2) (einen Raum) burchpfeifen, burchzischen, Cig.; — 3) eine beftimmte Beit hindurch pfeifen, Cig.

prežvižgávanje, n. das Gepfeife, Cig. prežvižgávati, am, vb. impf. = prežvižgovati;

burchpfeifen: - beständig pfeifen. prežvižgováti, ûjem, vb. impf. ad prežvižgati; Kraljič tako prežvižguje, Da se jezero stre-

suje, Npes .- Jan. (Slovn.). prežvrgoleti, im, vb. pf. eine Beit durchzwitschern, durchtrallern, Cig., Jan.

prežvrgolévati, am, vb. impf. ad prežvrgoleti, Cig.

pfga, f. 1) zermalmte, mit Lehm und Ralt gemischte Steine, ber Grus, Cig., Jan.; ber Griessand, Cig.; - kar nagrabijo, kadar spomladi travnike trebijo, Notr.; - 2) baš Rehl aus getrochnetem Obst (bes. aus Holz-birnen), C., M.; — eine Art Maissuchen (= grpa), νηhSt.-C.; — 3) der Östuchen, Mur., Cig., Jan., C.; nav. pl. prge: makove, tikvine prge, vzh.St.; pust kakor p., Z.; — 4) ber Schaf- oder Ziegentoth, Cig., C., Gor.; -siten kakor p., Gor.-Levst. (M.); - (psovka): sitna prga ti! Dol.

pfgast, ady. 1) griesicht, Cig.; — 2) bunt, schedig, Z., C.

prgav, adj. griesig, Cig. prgišč, f. = prgišča, BlKr.-Navr.(Let.). prgišča, f. die Handvoll, Habd. - Mik., Hip. (Orb.), ogr. - Mik., C., Rez.-C.; beide Hande voll, SlGor.-С.; — prim. stsl. pregrъšta.

prgišče, n. = prgišča, bie Baubboll, Jan., Kras, Ist. - Erj. (Torb.), Lašče - Levst. (M.); prgišče nastila, LjZv.; nesel je prgišče (tobaka) pod nos, Jurč.; beide Hande voll, Cig., St.-C., Rib.-C.

prgiščica, f. dem. prgišča, eine fleine Handvoll, C.

pfgovec, vca, m. bas Chperngras (cyperus), C., Medv.(Rok.).

pîh. m. etwas Staubartiges: ber Schimmel. Z.; der Moder, M.; die Stauberde, Z.; die Loderasche, Blc.-C.

pfha, f. 1) eine Art Ausschlag: prhe na životu, ichuppige haut (elephantia), Dict.; ber Grind, Hip.-C.; prhe na glavi, Ropfichuppen, C.; -2) bas feinfte Saar an Thieren ("parha"), Cig.; - 3) = štupa, bas Buiver, Bes.

prhaj, m. 1) ber Ropistaub, Notr., Lasce-Erj. (Torb.); poln je prhaja, Ig(Dol.); toliko, kakor en prhaj na vagi, Bas.; prhaji po glavi, die Haarschuppen, Cig., Jan.; — 2) eine Art Rande, Mur., Cig., Jan.; — 3) der Staub. regen, C.

prhajast, adj. 1) voll Haarstaub ober Haarschuppen, Ig(Dol.); - 2) mit einem Mussat (mit der Raude) behaftet, Cig.

prhat, f. die Loderasche, die Flugasche, Mur., Cig., Mur., C., Met.

prhalica, f. 1) die Haarichuppen, vzh St. - C.; - 2) die Loberasche, Jan.(H.); — das zarte. staubige Raltpulver, Fr.-C.; - 3) ber Staub-regen, bas Rebelreißen, Fr.-C.

prhâlj, m. = prhljaj, prah na glavi, Hrušica (Ist.)-Erj (Torb.).

prhâljka, f. = prhavka 1) Škrinj.

pŕhanica, f. neko jabolko = pršica, Fr.-C. pfhanje, n. das Flattern; — das Schnauben; p. konjskih nosnic, Jap.-C.; p. divjega mrjasca,

pfhati, prham, vb. impf. ad prhniti; 1) (Staub) ftreuen, ftieben, Jan.; ben Staub austlopfen. stäupen, C.; — 2) flattern (o ptičih), C., Mik., Npes.-Vraz; hujchen; V tem metežu je prhal Hudobec sem ter tja, LjZv.; dve megleni podobi prhali ste po zraku, LjZv.; zajec prha po polju (ichießt durche Felb), Svet. (Rok.); — 3) schnauben, C.; konj prha, Z., Let.; Konjič prha in rezgače, Levst. (Zb. sp.); - = pokašljevati, ne da bi kaj pljuval, Rihenberk - Erj. (Torb.), Strek.; - puffen: p. in streljati, C.; - 4) = prhčati, murbe werben lassen: sadje prhat dejati, C.; - p. se, abliegen und badurch murbe werben : sadje se prha, Fr.-C.

pfhavica, f. 1) bie Loderasche, Cig., Jan., Hip. (Orb.), Glas., Kras, ogr.-C.; prhâvica, Mur.; - 2) das Morschmehl, vzhSt.-C.; — 3) der Glaubregen, Jan.

prhavka, f. 1) die Loderasche, der Glutstaub, Habd.- Mik., Mur., Cig., Jan., kajk. - Valj. (Rad), BIKr.; - 2) ber Staubregen, C.; -3) pŕhavka, neka hruška: prhka je in brez nobenega soka, Mariborska ok.-Erj.(Torb.). prhcati, am, vb. impf. 1) murbe werben laffen, abliegen laffen: nekatere hruske je treba prheati, Z., jvih St.; - p. se, burch Abliegen murbe werden: hruške se prhčajo, Z., jvzh-St.; — 2) abliegen, Mik.

pfhek, hka, adj. mürbe: prhka hruška, prhko jabolko; prhke pogačice, Npes.- Vraz; prhek les, murbes, moriches Solz; prhka zemlja, lođere Erde; - zemljo prekopati v prhko gredico, Levst.(Zb. sp.); - gerreiblich (min.), prholad, f. = prhlad, Mur., Mik., Danj.-Valj.

Cig.(T.); erbig, Erj.(Min.); fluchtig, feilhauig (mont.), Cig (T.). pfhel, hla, adj. morid, moderig, Mur., Cig., Jan., Strek. prhèt, heta, m. bas Geflatter, C. prhetati, etam, écem, vb. impf. mit ben flügeln schlagen, flattern, C., Valj.(Rad). přhkica, f. = prhek kruh, ki ga na božjo pot s seboj jemljejo, ogr. prhkoba, f. = prhkost, Jan (H). prhkost, f. die Murbigkeit; die Zerreiblichkeit. prhkóta, f. = prhkost, Jan.(H.). prhiàv, áva, adj. morich, Dol. prhlazen, zni, f. = prhljad, ogr.-C. prhlenéti, im, vb. impf. morich werden, modern, SIGradec-C. prhlenina, f. bas Bermitterungeprobuct, Erj. (Min.). prhlica, f. lodere Erbe, bie Stauberbe, Cig., Ravn.-M., LjZv., Polj. prhlie, ica, m. = pezdec 3), ber Flodenftaub. ling (lycoperdon bovista), C. prhlina, f. der Moder, Jan.; smrekova p., das Fichtenpulver, Cig. prhlînjak, m. die Morichftatte, C. prhljad, f. bas Morfchicht, morfches Holz, Cig., prhijadina, f. bas Dioricicht, moriches Holz, C., jvzhŠt. prhljadovina, f. = prhladina, jvzh.Št. prhljaj, m. i) bie Raube, Mur , Cig., Jan., C., Fr.-C.; - 2) prhljaji, bie Schuppen (bes Ropfgrindes), die Ropfichuppen, Dict., Cig.; 3) ber Riefelausschlag, ber Friefel, Cig. prhljav, áva, adj. raubig, Cig. prhljiv, íva, adj. 1) vermeslich, Mur., Cig.; -2) = pirav, moridy, C.; p. les, Z.; 3) murbe, Cig.; -4) prhljiva trta, eine Rebe, die ihre Frucht, bevor sie reif ist, abwirft, Z. prhljîvka, f. = prhljiva trta, C. prhljívost, f. die Berweslichteit: p. človeškega življenja, Ravn. prhnenje, n. das Morfchwerden; die Berwitterung, Erj (Min.). prhnéti, ním, vb. impf. mobern; danes človek živi, jutri prhni, Mur. pfhniti, pfhnem, vb. pf. 1) wie Staub entfliegen, stieben, Cig.; — smrad mu je prhnil v nos, ein Gestant stach ihm in die Rase, Bes.; — 2) (Staub u. dgl.) hinstreuend werfen, Jan ; - 3) (von einer leichten, schnellen Be-wegung): huschen, entflattern, entfliegen, C.; Golobek je prhnil skoz okence, Npes.-Vraz; entrennen: svinja je prhnila, Dol.; entsliehen, Jan., Fr.-C.; na konja p., sich aufs Pferd schwingen, Z., Npes.-K.; p. crez kaj, darüberschießen, Cig.; p. iz zamisljenja, aus dem Trubsinn sich aufreißen, Cig.; — 4) werfen: p. kaj crez most, LiZv.; — 5) einen Schnaube-laut ausstoßen, Z.; — 6) morsch werden, C., Strek.; — 7) mürbe werben: hruške so dobre, če prhnejo, Fr. - C.; — 8) = osuti se: grozdie prhne, Fr.-C. prhojedina, f. = ervojedina, ber Burmftich,

ber Burmfraß, Valj.(Rad).

(Rad). prhột, f. = prhut, Cig., Jan. přhpogáča, f. = prhka pogača: Robce med svate je delila, Svilne robce 'no prhpogače, Npes. - Vraz (Mik. V. G. III. 154). prhût, m. die Haarschuppen, Dol.; - solneni prhut = solnčni prah, Dol. prhut, f. = prhut m., bie Haarichuppen, BlKr.; = pl. prhuti, Habd.- Mik., C. prhuta, f. 1) die Haarschuppen, Habd .- Mik., BlKr.; -- 2) die Loderasche, Pohl., Cig., prhutar, rja, m. bas Flatterthier, ber Sandflügler, Cig. (T.), Erj. (Z.). prhutati, am, vb. impf. flattern, C., Jurč. (Tug.). prì, I. praep. c. loc. kaže 1) bližavo: bei: pri vratih stati; pri korenini odrezati drevesce; pri ognju se greti; ostati pri materi; služiti pri županu; pri nas ni te navade; pridigar pri Sv. Jakobu, Brediger an ber St. Jatobs. firche; pri nunah; pri sebi imeti kaj; pri koncu biti, am Ende ober zuende sein; kako ti je pri srcu! wie ist dir jumuthe? - pri luči, pri solncu, pri mesečini; - vse pri dislu in pri vagi dati, alles gablen und magen, Dalm.; pri meri, nach dem Dage, Trub.; pri cislih, genau, Cig., C.; - 2) cas: bei; pri tej prici, in biejem Augenblide, auf ber Stelle; pri belem dnevu, bei hellichtem Tage; pri godu (prigodi), früh, Jan., Guts. (Res.), Rof. - Kres, Npes. - Schein.; pri času, fruhzeitig, C.; - 3) dejanje, katerega se kdo udeležuje, ali stanje, v katerem kdo je, ali okoliščine: bei; pri delu; pri jedi; pri maši; gibčen pri plesu; pri miru biti, ruhig fein; pri miru pustiti, in Ruhe laffen; pri zdravi pameti biti, bei Bernunft (Troft) fein; ne biti sam pri sebi, feiner felbit nicht machtig sein, Cig.; pri volji biti, gewillt, bereit sein; ne vem, pri čem sem, ich weiß nicht, woran ich bin; pri tem takem, bei fo bewandten Umständen, Cig.; kmetje pri tem trpe; pri vsem tem, bei alledem; - 4) predmet, pri katerem se prisega: bet; pri moji veri! pri moji duši! pri moji kokoši! (po nem.); — II. adv. (praef.) (pri adjektivih) znači zmanjševanje: pribel, pričrn, prisladek, mcifilich, ichwarzlich, sublich, Habd.-Mik.; - III. praef. znači: 1) bližavo, bližanje ali, da se doseže, kar se je nameravalo pri kakem dejanju: herbeis, hingus; privaliti kamen, prignati, prisesti, priti; prileteti; prižvižgati, pfeifenb berbeitommen: prijeti, ergreifen; - 2) pridobivanje s kakim dejanjem: er-; priberačiti, erbetteln; privolariti, prigospodariti, priženiti, primožiti, priigrati, beim Ochsenhandel, bei ber Birtichaft, burch Heirat, beim Spiel erwerben; - 3) zmanjševanje: prigristi, anbeißen; prirezati vrhe drevesom, ben Baumen bie Bipfel abstuten; prismoditi si lase, sich bie Hare ansengen; pripreti vrata, eig. bie Thure ein wenig zumachen, anlehnen. priapnariti, arim, vb. pf. burch Raltbrennen ober ben Ralfhandel erwerben.

priba, f. 1) ber Riebit (vanellus cristatus), Cig., Jan., Erj.(Ž); — 2) eine langgestreckte Garbenharse, C., M., Z.

pribadati, am, vb. impf. ad pribosti.

pribáhati se, am se, vb. pf. prahícub fommen: pribahal se je domov, Cig.

pribarantáti, âm, vb. pf. burch Handel erwerben. pribarčiti, barčim, vb. pf. — pribarkati, C. pribarkati, am, vb. pf. herbeischiffen, Mur.

pribasati, basem, vb. pf. 1) dazustopfen; dazuslaben, Z.; — 2) p. se, schwerfallig herbeitommen, M.

pribava, f. die Beschaffung: p. glavnice, DZ.;
— der Erwerb, der Gewinn, C.; — die Errungenschaft, C.

pribavek, vka, m. nav. pl. pribavki, erworbene Güter, ogr.-C.

pribaviti, bavim, vb. pf. beischaffen, verschaffen, Cig., Jan., Levst. (Pril.); p. si kaj, p. komu kaj, Cig., ogr.-C., SlN.; — erwerben, Cig., C.

pribavkati, kam, čem, vb. pf. bellenb heranfommen.

pribavljati, am, vb. impf. ad pribaviti; beisichaffen, ogr.-C.; verichaffen: cebele nam korist pribavljajo, Navr. (Spom.).

pribèg, béga, m. 1) die Zuflucht, Z.; — 2) der Flüchtling, Habd.-Mik.

pribega, f. die Buflucht, Trub.-Mik.

pribégati, am, vb. impf. ad pribegniti, pribezati, Z., nk.

pribegniti, begnem, vb. pf. herbeifliehen, guflieben, Cig.

pribegnienec, nca, m. ber Flüchtling, M., C., Skrinj., Jap.(Sv. p.).

pribeketati, etam, ecem, vb. pf. blotend berbeitommen.

pribet, adj. weißlich, Habd .- Mik.

priberačeváti, ûjem, vb. impf. ad priberačiti, Jan.

priberáčiti, acim, vb. pf. 1) bettelnd heran = fommen: p. do mesta; — 2) durch Betteln erwerben, erbetteln.

pribežálišče, n. der Jussudisoit, das Misi; p. ubogim in zapustelim otrokom, Levst. (Nauk); — die Jussudi; p. grešnikov; tudi: pribežališče.

pribežáliščen, čna, adj. Ajpl-: pribežališčna pravica, daš Ajplrecht, Cig.

pribežati, im, vb. pf. fliehend tommen, sich flüchten, seine Zuflucht nehmen; p. kam, h. komu.

pribežíšče, n. = pribežališče: Ti pribežišče, dom ti zdaj si moj! Str.

pribežnik, m. ber hilfe suchende flüchtling, C. pribibati, am, vb. pf. langsam tommen, Z.; do Trsta p., Bes.; — langsam hervortommen: oves je iz zemlje pribibal, Z.

pribicati, bicam, vb. pf. peitichend herantreiben: p. koga kam, Cig.

pribijanje, n. das Anschlagen, das Annageln. pribijati, am, vb. impf. ad pribiti; 1) anschlagen, annageln; — 2) (mit der Ferse) im Takte ausschlagen: pribijal je s peto, LjZv.

príbilina, f. neka vinska trta, Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb); (pribel-?).

pribirati, bîram, vb. impf. ad pribrati; başunehmen (beim Stiden): zanjke p., Cig.; —
şunehmen, V.-Cig.; — p. se, sich sammeln:
mleko se pribira v vimenu, Cig.; — p. se,
eitern, schwären, Jan.

pribîtek, tka, m. ber guwachs, Cig.(T.), DZ.;

— stsl

pribiti, bijem, vb. pf. (burch Einschlagen von Rägeln, Pflöden u. dgl.) besestigen, anschlagen; na križ p., ans Kreuz ichlagen; drži, kakor pribito, es hält, als wenn es angenagelt wäre; stoji, kakor pribit, er ist wie hergebannt, Cig. pribiti. bodem. vb. pf. zunehmen Cig. (T.)

pribiti, bộdem, vb. pf. zunehmen, Cig. (T.), DZ.; — stsl.

pribitje, n. die Annagelung, Cig.

pribívati, am, vb. impf. ad pribiti (bodem); zunehmen, Cig.(T.); potok pribiva in do grla dosega, Dalm.

prîbji, adj. Riebits: pribja hoja, ber Riebitsgang, Telov.

priblagútati, am, vb. pf. taumeind antommen, Cig.

priblejati, jam, jem, vb. pf. blotenb ober schreienb antommen, Cig., C.

priblesk, bleska, m. schwaches, zitterndes Licht, ber Schimmer, Cig.

priblescati se, im se, vb. pf. schimmernd fommen, daherblinken, Cig.

priblęšček, čka, m. = priblesk, Jan.; zarje prvi p., Ravn.-Valj.(Rad).

pribliskati, am, vb. pf. heranbliten, M., Z. priblîžanje, n. die Annäherung.

priblîžati, am, vb. pf. nahe o. naher bringen, naher riiden; — p. se, nahe tommen, sich nähern; p. se komu na deset korakov.

približávati, am, vb. impf. ad približati. približema, adv. annäherungsweise, approgimativ, DZ., Levst. (Močv.), Žnid., nk.

približen, žna, adj. annähernd, beiläufig, Mur., Jan., nk.; približno število, eine annähernde Bahl, Cig.(T.); približni lom, der Räherungsbruch (math.), Cig.(T.); približno, annäherungsweise, Cig.(T.), Vrt., nk.

približevâtnica, f. die Asmptote (math.), Cig. (T.).

približevanje, n. das Nähern, die Annäherung;
— das Herannahen.

približeváti, ûjem, vb. impf. ad priblizati; nähern; — p. se, sich nähern, nahen; — convergieren, Cig.(T.).

približiti, bližim, vb. pf. = približati, C., Zora. pribloditi, im, vb. pf. 1) irrend tommen, Jan. (H.); — 2) faselnd tommen, M.; — 3) = k oblodi pridejati, nachträglich zum fluffigen Schweinefutter mengen, Z.

pribobnati, am, vb. pf. 1) trommelnb gelangen; p. do hise; — 2) ertrommeln.

pribobnéti, im, vb. pf. dumpf rauschend herantommen; voda je pribobnela.

pribóčen, čna, adj. Seiten: pribôčno orožje,

bas Seitengewehr, DZ. pribočnik, m. ber Abjutant, Cig., Jan., C., Levst. (Nauk), nk.

pribojávati se, am se, vb. impf. etwas Furcht pribucati, im, vb. pf. braufend herankommen. haben: malo se p., Levst.(Zb. sp.). pribojevanje, n. die Erlämpfung, Cig. pribojeváti, ûjem, vb. pf. erfampfen, im Kriege erobern, Cig., Jan., C., nk.; - cerkev je svobodo pribojevala, Let. pribolehati, am, vb. pf. franfelub ein bestimmtes Alter erreichen: p. do -, Cig., M. priboljšanjo, n. bie Aufbefferung. pribolisati, am, vb. pf. gubeffern, aufbeffern; p. komu; p. placilo, C.; — p. njivo (meliorieren), Svet. (Rok.).
pribolisek, ška, m. die Zubefferung, die Aufbefferung: kak p. si izgovoriti poleg živeža (o starih); - bie Begunftigung, Cig.; največji p. uživajoči narod, bie meistbegunstigte Ration, DZ. priboljševáti, ûjem, vb. impf. ad priboljšati. pribôljšica, f. = priboljšek, DZ. priboriti, im, vb. pf. ertampfen: p. si kaj, Cig., Jan., C., nk. priborjénje, n. die Erfampfung, Cig. pribosopetiti, petim, vb. pf. barfuß berautommen, LjZv. pribosti, bodem, vb. pf. 1) burch bas hinein-ftechen ig B. einer Rabel) befestigen; z iglo p. kaj, etwas annabeln, Mur., Cig.; k tlom pribosti koga s sulico, Ravn. - Valj. (Rad); - 2) hervordringen: rožica iz popka pribode, Ravn.-Valj.(Rad). pribrajati, am, vb. impf. ad pribrojiti, nk. pribranati, am, vb. pf. mit bem Eggen bis gu einer Stelle gelangen: p. do -, Cig. pribrati, berem, vb. pf. gum Besammelten bingusammeln, Cig.; zanjke p., beim Striden gu-nehmen, die Raschen vermehren, Cig.; gunehmen (g. B. an Dilch, von Ruben), C.; · p. se, eitern, Jan. pribrdek, dka, m. ber Borbugel, Sol. pribidje, n. der Borhugel, Cig. pribrencati, im, vb. pf. fummend berbeitommen. pribrésti, brédem, vb. pf. watend tommen o. gelangen: p. do srede. pribręžen, žna, adj. Gestade: pribręžni otok, die Gestade=, Rufteninfel, Cig. (T.). pribręžje, n. das Uferland, Cig.(T.). pribriti, brijem, vb. pf. 1) mit bem Barbieren bis zu einer Stelle gelangen: p. do-, Cig.; - 2) durch das Barbieren erwerben; -(bas Tuch) zu halben haaren schneiben, barteln, Cig. pribrivati, am, vb. impf. ad pribriti; (bas Tuch) barteln, Cig. pribrijuzgati, am, vb. pf. patichend fommen,

pribrneti, im, vb. pf. ichwirrend herantommen.

pribrodariti, arim, vb. pf. zu Schiffe antom-

pribroditi, brodim, vb. pf. matend herantom-

pribrusariti, arim, vb. pf. durch das Schleifer-

pribrusiti, im, vb. pf. burch bas Schleifen er-

pribrojíti, ím, vb. pf. = prišteti, Z., nk.

men, anschiffen, Cig., C.

handwerk erwerben, Cig.

men, Jan.(H.).

werben.

priburiti, im, vb. pf. fturmend bahertommen, Jarn., Cig., C., Ravn.-M.; črn oblak priburi preko hribov, Slom. pribûrkati, am, vb. pf. z burkami pridobiti: vse, kar imam, sem si prikvantala in priburkala, LjZv. pricadráti, âm, vb. pf. = priklatiti se, SlN. pricafútati, am, vb. pf. - priklatiti se, ogr.-C. pricamljati, am, vb. pf. ichlendernd herbeitommen, ogr.-C. pricapljati, am, vb. pf. trippelnd fommen: Veter dal boš dvajseticam, Pricapljal nazaj boš bos, Preš pricediti, im, vb. pf. bagufeihen, Jan.(H.). pricefrati, am, vb. pf. herbeischleppen, herbeigerren, Z., Kr. pricejati, am, vb. impf. ad pricediti, Jan.(H.). pricéliti, im, vb. pf. anheilen (trans.), Cig.; p. se, anheilen (intr.), Cig. pricencati, am, vb. pf. heranhumpeln; berac pricenca s svojo malho, Glas.; humpelnd bringen: p. polni bokal na mizo, Bes. pricengetati, etam, écem, vb. pf. flingelnb berbeitommen, Jan. (H.). pricepiti, im, vb. pf. bazupfropfen; se drug cepič p. k prvemu. priceptati, am, vb. pf. zappelud fommen, Let.; – trabend kommen, Polj. pricesarováti, ûjem, vb. pf. als Raiser regierend erwerben, Jan. (H.). pricesten, stna, adj. an der Strafe befindlich: pricêstna gostilna, Zv. pricestje, n. bas Borland bei ben Straffen, Levst. (Cest.); - ber Seitentheil ber Strafe außerhalb des Geleises, die Wildbahn, Cig. pricigániti, ânim, vb. pf. 1) nach Zigeunerart (durch Zudringlichkeit, Trug 11. dgl.) erwerben, Z., jvzhSt.; — 2) p. se kam, als Lump, Bagabund irgendwohin tommen, Cig., M. pricijaziti, im, vb. pf. herbeischleppen, Cig., Jan., Kr. pricîncati, am, vb. pf. schwerfällig herbeihüpfen: kraljič v vežo pricinca na svojih šibkih nožicah, Zv. pricmevkati, am, vb. pf. winselnd herbeitommen, Z., M. pricmokati, am, vb. pf. ichmagend herbeitommen. Cig. pricokljáti, am, vb. pf. in Solsichuben tommen. Jan.(H.); schlampend kommen, Cig. pricopotati, otam, ocem, vb. pf. trabend tommen, Polj. pricoprati, am, vb. pf. = pricarati, Cig. pricucniti, cucnem, vb. pf. eig. baguneigen: bazuschütten, bazugeben: na meri komu kaj p., C.; - einschenten: p. si vina iz soda, BlKr.; - burch ein Riden bejahen, Z. pricuréti, im, vb. pf. ichmach anrinnen: pricurelo je iz soda pol škafa vina. pricurljáti, âm, vb. pf. = pricureti, Cig. pricurniti, curnem, vb. pf. (mit einem Strahl) bazugießen, C., Z. pricveliti, cvelim, vb. pf. eig. jammern machen: jemanbem etwas Unangenehmes veranlaffen:

p. koga pri gosposki (scharf vertlagen), Dol .-Levst. (Rok.).

pricvesti, cvetem, vb. pf. hervorblühen; beranblühen, erblühen; sreca mi je pricvela,

pricvetéti, ím, vb. pf. = pricvesti, M.

pricviliti, im, vb. pf. 1) winfelnd, quiefend tommen; - 2) durch Binjeln erlangen, erwinseln, Cig.

prievîrati, am, vb. impf. ad prievreti; ansengen.

pricvfčati, im, vb. pf. zwitichernb ober zirpenb fommen.

prievreti, cvrem, vb. pf. ausengen : (fig.) in Berlegenheit bringen, Z.

pricvfkniti, cvfknem, vb. pf. ansengen: p. si lase, Z.; lasje so se pricvrknili na luči, BlKr.; slana pricvrkne rastline, Cig., Lašče-Levst.(Rok.); pricvrknjen klas, Ravn.; jed se pricvrkne (= se prismodi), BlKr.; -= udariti, BlKr., Lašče-Levst. (Rok.); - pricvrknjen = prismojen, angebranut, verrudt: p. človek, Cig., Jan.; pricvrknjeno srce, LjZv. pricviknjenec, nca, m. ein angebrannter Menich,

ein Einfaltspinsel, Cig.; kramarski p, Jurc. priča, f. 1) (bie Gegenwart): pri tei priči, jogleich, augenblicklich; Duso pri ti pric' spusti, Npes. - K.; V ti priči se prikaže Bogomila, Preš.; = pri prici, Trub., Npes. - Schein., Zora; = to prico, Vrtoν.; = k prici, νζh-St.; - v prico, in Gegenwart; v prico biti, zugegen sein, (pogl. vprico); = na prico biti, Jurc.; — 2) die Zeugenschaft, das Zeugnis, C.; prico dajati, Bengnis geben, Krelj; na pričo imamo apostole, Krelj; na pričo biti, da -, jum Beugnis bienen, bafe -, Krelj; na pričo poklicati, Zora; na pričo iti, Z.; -3) ber Beuge; prico pripeljati; price imeti, da -; za pričo biti komu; s pričami dokazati; priče zaslišati; kriva priča, ein falicher Beuge; - 4) die Barabel, das Dlarchen, die Erzählung, Jan (H.); (hs.).

pricakati, am, vb. pf. beim Barten feinen Zweck erreichen, erwarten; — erpassen; zajca p. pričakávati, am, vb. impf. = pričakovati, Jan. pričakovanje, n. das Erwarten, die Erwartung.

pričakováti, ûjem, vb. impf. ad pričakati; in ber Erwartung fein, erwarten; p. koga, česa ali kaj; imenitnega gosta pričakujemo; željno p. prihodnjih reči; Cig.; veselega p, guter hoffnung fein, Cig.; p. kaj od koga, einem etwas zumuthen, Cig.

pricalo, n. = izpricevalo, bas Beugnis, C., Trst.(Let.).

pricanje, n. die Beugenschaftsablegung; die Beugenschaft.

pricarati, am, vb. pf. herbeis, hervorzaubern, Cig., C.; pricarani spanec, Sol.

pricasen, sna, adj. frühzeitig, Gor. pricati, pricam, vb. impf. 1) Zeugenschaft ablegen; resnico p., ber Bahrheit Zeugnis geben, Cig.; krivo p. komu, ein falsches Beugnis gegen jemanden ablegen, Cig.; bezeugen, bemeisen; to priča, da -; - 2) = izgovarjati, entschuldigen: p. koga, p. se = izgovarjati se, Habd.; - 3) p. se, ftreiten, bisputieren, C.; vse prepametna je, da bi se s pijancem pričala, Ravn.

pricavec, vca, m. ber Beugenschaft ablegt, ber Zeuge, Cig., Jsvkr.

pricebelariti, arim, vb. pf. burch Bienengucht

pricetek, ika, m. 1) ber Giebel, (pricetek) ogr.-Valj.(Rad); - 2) ber glatte Querschnitt am Ende eines Holzstammes, Cig., C.; lep p. narediti, vzh St.-C.

priceliti, im, vb. pf. mit glatter Querichnittflache verfehen, am Ende glatt ab. ober guschneiben, absagen: p. drevo, hlod, palico, Cig., Nov., vzhSt.-C., Podkrnci-Erj.(Torb.); kamen p., einen Stein auf einer Seite glatt behauen, C.

pricelje, n. ber Borgiebel, Jan. pričèn, čéna, m. = pričina, C.

pričen, čna, adj. 1) gegenwärtig, M.; prično živenje, prično leto, Kast. - Levst. (M.); ni prično ni prihodno, Skal.-Let.; on ve, kar je minulo, kar je prično, kar je prihodno, Bas.; prični kmetje, Pohl.(Km.); - 2) frijch: prična voda, pričen kruh, Zilj.-Jarn.(Rok.); prieno mleko, frijchgemo fene Milch, Bolc-Erj.(Torb.), Z.

pričenjanje, n. bas Unfangen.

pricenjati, am, vb. impf. ad priceti; beginnen: ob petkih nikdo ne pričenja rad važnih ali težavnih opravil, Navr. (Let); - krava pricenja, die Ruh beginnt zu eutern (= wird bald falben), Jan., M., Z., Strp.

pricenjavec, vca, m. ber Beginner, C. pricesati, cesem, vb. pf. burch Rammen anliegend machen, aufammen, Cig.; anftriegeln,

pricestiti, im. vb. pf. communicieren (trans.), abspeisen: p. koga, ogr.-C., Mik., kajk.-Valj. (Rad); p. vojsko, Zora; - p. se, bas Sacrament bes Altars empfangen, Jan., ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).

pricescanje, n. bas Communicieren, Die Communion, C., kajk .- Valj .(Rad).

pričeščati, am, vb. impf. ad pričestiti, ogr.-C., Mik., Prip.-Mik.

pričeščávanje, n. bie Communion, ogr.-C. pričeščávati, am, vb. impf. = pričeščati, C. pričeščénje, n. die Communion, ogr.-C.

pričeščeváti, ûjem, vb. impf. ad pričestiti; = pričeščati, ogr.-Mik.

pričetek, tka, m. ber Anfang, ber Beginn; za pričetka, anfänglich, C.; — pričetki, die Ans fangegründe, Cig., Jan.

pričeten, tna, adj. anfanglich, Anfangs., Jan.; pricetna ljubezen, C.; pricetna dela, bie Borarbeiten, DZ.

priceti, enem. vb. pf. ben Anfang machen, beginnen; pravdo p., ben Rechtsmeg betreten, Cig.; - (o kravi) zu eutern aufangen, Jan.; - p. se, ben Anfang nehmen, beginnen; boj se je pričel; zdaj se mlačva prične, Ravn. (Abc.); bolezen se je pričela (ift ausgebro-

chen), Cig.; zdaj še le se njih reva prične, Ravn. pričétje, n. = pričetek, Cig. pricetnica, f. 1) crka p., die Initiale, Navr. (Kop. sp.); - 2) bie Onverture, Cig. pricetnik, m. ber Beginner, ber Ur! eber, Cig., Jan., kajk .- Valj. (Rad). pričevanje, n. das Ablegen der Zeugenschaft; bas Bezeugen; ti, kateri tvoje p. spoznajo, Trub.; tvoje pričevanje je črez vse verjetno, Trav.-Valj.(Rad); - bas Beugnis, Cig.(T.); resnici p. dati, Levst.(Zb. sp.). pricevati, üjem, vb. impf. 1) Beugenichaft ablegen ; krivo p., ein falsches Zeugnis ablegen ; bezeugen; kakor pričuje sv. Pavel, Valj. (Rad); 2) gegenwärtig sein: pričujoč; anwesend, gegenwärtig; p. biti, zugegen fein; - vorliegend, Cig., Jan. pricevavec, vca, m. ber Bezeuger, ber Beuge, Cig., Burg. i. dr. pričina, f. ber Anlass, die Ursache, Cig., Zora, Bes., ZgD.; (po drugih slov. jezikih . pričiniti, čînim, vb. pf. verurfachen, zufügen: p. komu kaj, *Mur., C., Z.* pričinjati, am, vb. impf. ad pričiniti, Mur. pričinjávati, am, vb. impf. = pričinjati, Mur. pricisioma, adv. genau, fnapp, vzh.St.-C. pricivkati, am, vb. pf. piepenb herbeitommen. pricka, f. 1) ein Brett jum Glattichlagen, eine Art Bleuel, C., vzhSt.; — 2) ber Schlag beim "Stockschlagen", C.; — ber Bagen, Dict, ogr.-C.; — 3) der Wortwechsel, Z., BlKr.: - prim. nem. Pritsche — ein flacher Schlägel. pričkanje, n. 1) bas Richterspiel, C.: — 2) das Disputieren, das Banten; die Reibungen. prickati se, am se, vb. impf. 1) bas Richterspiel ipielen, ben "Stod fchlagen", jvihSt.; tudi: prickati (brez: se), C.: - 2) ganten, bisputieren, einen Bortwechfel haben, ftreiten; = tozariti se, processieren, BlKr. prickavec, vca, m. ber Bolemiter, Jan.; ber Disputierer, ber Banter, Valj. (Rad). prickaven, vna, adj. streitsuchtig, Jan. prienost, f. die Gegenwart, Mur., C., Kast., Jsvkr. prico, praep. c. gen. = vprico, Mik. pricotnariti, arim, vb. pf. als Rahnschiffer ermerben, Cig. pricolniti, im, vb. pf. mit bem Rahn heranrudern, C. pricotati, am, vb. pf. hintend herantommen, SIN.prierckati, am, vb. pf. hingufrigeln. priefkati, crkam, vb. pf. hingutrigeln, Jan.(H.). priern, adj. ichmarzlich, Habd.-Mik. pričujóč, adj. išči pod: pričevati. pričujočen, čna, adj. = pričujoč, Jan. pricujocnost, f. die Anwesenbeit, die Begenmart; p. duha, Die Beistesgegenwart, Cig. pricut, m. die Rebenempfindung, Lampe(D.); bie Sinnestaufdung, Cig.(T.). pricuvati, am, vb. pf. = prihraniti, eriparen, Cig.(T.), C.; — hs. pričuvek, vka, m. das Ersparnis, Cig.(T.).

prieveteriti, frim, vb. pf. mit einem Borfpann aushelfen: (fig.) Borichub leiften, Ip. pricvrstiti, im, vb. pf. befestigen, Erj. (Som.). pričvŕščati, am, vb. impf. ad pričvrstiti, Jan. (H.).prid, prida, m. 1) ber Rugen, ber Bortbeil; ljubezen svojega prida ne išče, Dalm.: kar se tiče prida občine, mas bas Intereffe ber Gemeinde betrifft, Levst. (Pril.); v prid biti, jum Rugen gereichen; v prid obrniti, ausnüpen, ausbeuten; na p. obračati, sich zunube machen, nupen, Cig.; s pridom, mit Erfolg, mit Rugen, Jan.; s pridom uciti se, mit Rugen lernen, C.; s pridom delati, Levst. (Zb. sp.); - prida, wader, tildtig; prida učenec, Ravn.; bieder, Cig.; kaj prida človek, ZgD.; nić prida človek; ni nič prida, er ist nichts nut; malo prida je, er ift nicht viel wert, ZgD.; nikoli ne bo nič prida iz njega; kaj prida, eine betrachtliche Menge, viel, Cig.; ali je bilo kaj prida ljudi na senjmu? Polj., jvzhSt.; imate kaj prida molže? Polj.; kaj prida zasluziti, etwas Ordentliches verdienen, Slovan; — 2) = pridnost: v pridu pri opravilih koga posnemati, Ravn. pridaja, f. bas Bugeben, bie Bugabe, Cig. pridajanje, n. das Bugeben. 1. pridajati, jam, jem, vb. impf. ad pridati; zugeben. 2. pridajati, am, vb. impf. faugen, C.; žena pridaja, Mik., BIKr. pridaljsati, am, vb. pf. um ein Weniges verlängern, Cig. pridaljsek, ška, m. cine fleine Berlangerung, Z.; — der Anschieber an einem Tische, Cig. pridalo, n. die Daraufzahlung, Z.; (pridal, dála m., Levst.(M.); toliko pridála mi je dal, pa sva menjala, Ig[Dol].); — pogl. pridav. prídanič, m. = nič prida človek, SlN., Ščav. pridatek, tka, m. die Zugabe, die Zubuße, Cig., Jan. pridati dam, vb. pf. bazugeben, obenein geben, hinzufügen; deset goldinarjev sem moral še pridati; p. krme živini, nachfuttern, Cig.; - p. koga komu za tovariša (zuorbnen), Cig.; - pridano ime, ber Spigname, C. pridav, dáva, m. bie Daraufgabe (kar kdo prida, kadar s kom drugim menja za kako stvar), Kras-Erj (Torb.); menjal je konja na pridav, BIKr .- M.: koliko bo pridava? Jurč.; die Bugabe, Mik.; za p. kaj dobiti, als Bugabe befommen, V. - Cig.; v pridav dati kaj, etwas daraufgeben, Vod. (17b. sp.); tudi pridav, dáva, Lašče-Erj (Torb.), BlKr. pridava, f. die Bugabe, die Bulage, C. pridávati, am, vb. impf. ad pridati, Jan. pridâvek, vka, m. 1) die Bugabe, das Bumaß, Meg., Mur., Cig., Jan., kajk. - Valj. (Rad); = kruh ali kaj drugega, kar dajo ob nedeljah dninarjem, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); p. logaritma, die Mantiffe (math.), Cig.(T.); - die Beilage, der Nachtrag, Cig., Jan.; -2) = pridano ime, priimek, ogr.-C.; -pridavke dajati, Rog - Valj. (Rad). pridavščina, f. bie Nebenabgabe, Cig.

pridedovati, ujem, vb. pf. durch Erbichaften erwerben, anerben, Cig., Jan.

pridehniti, dahnem, vb. pf. = poduhati, riechen, (pridéhnem) ogr.-Valj.(Rad).

pridehtiniti, înim, vb. pf. = pridihtiniti,

(-dah-) Cig. pridejáti, dénem, vb. pf. bazu thun, hinzufügen, beilegen, beifügen; se nekoliko p. k svoti; cukra p. k jedi; priloge so pridejane, bie Beilagen folgen mit, Cig.; - attribuieren, Cig.; -- p. si = pomagati si, fich helfen, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

pridejek, jka, m. = pridevek, bas Schimpf-

wort, C.

prideklováti, üjem, vb. pf. als Magb erdienen, Cig.

pridet, dela, m. ber Erwerb, Svet. (Rok.).

pridêla, f. = pridelek, Notr.

pridelanje, n. = pridelek, bie Frchlung, Svet. (Rok.); vse p. žita so mu prodali, Levst. (Zb. sp.).

pridelati, delam, vb. pf. burch Arbeit erwerben, erarbeiten; - producieren, fechjen; veliko žita, dobro vino p.

pridelava, f. bae Bieben einer Frucht, die Brobuction in ber Landwirtichaft, Jan.; p. lenu, konopelj, *C*.

pridetba, f. die Butheilung: službena p., die

Dienfteseintheilung, DZ.

pridetek, ika, m. bie Fechjung, bas Ertragnis; slab p., eine Mifeernte; to je vino domačega pridelka; - bas Bobenerzeugnis, bas Bobenproduct: poljski p.; jesenski pridelki, bie Serbitfrüchte.

prideliti, im, vb. pf. 1) gutheilen, Cig. (T.), nk.; - 2) muden: se pridelil ni, GBrda. prideljeváti, îijem. vb. impf. ad prideliti, nk. pridelovališče, n. bie Broductionsstätte, DZ. pridelovatnica, f. die Broductionsanftalt, DZ. pridelovanje, n. die Erzeugung, die Broduction in der Landwirtschaft; p. zita, vina; prvotno p., die Urproduction, Cig. (T.); p., die Fechsung, Svet.(Rok.).

pridelovati, üjem, vb. impf. durch die Bearbeitung bes Bobens gewinnen, erzeugen, probucieren; žito, vino p.; - fechsen; prideluje po 100 vaganov žita.

pridelovavec, vca, m. ber landwirtschaftliche Brobucent, Cig., Jan., Cig. (T.).

pridelovavka, f. die landwirtschaftliche Ergeugerin, die Producentin, Cig.

pridelscina, f. ber Fruchtertrag, Jan.

priden, dna, adj. 1) Rugen bringend, nüglich: sv. pismo je pridno, Trub.; moj jarem je priden, Trub.; njegovo dejanje je tebi silno pridno, Dalm.; to je bolj vidno nego pridno, Levst. (Rok.); ni nikdar pridne iz njegovih ust, aus feinem Munde hort man nie etwas Sutes, Cig.; veliko pridnega ljudem ni storil, Pohl.(Km.); -2) brav; pridni otroci; fleißig, emfig; p. delavec, pridno delati; pridne roke skrbijo za stare zobe, Vrt.; -- productiv (o človeku), Cig.(T.).

prídesek, ska, m. = plužna deska, ogr.-Valj.

(Rad).

pridéti, dêm, dénem, vb. pf. = pridejati; bazugeben, bazufügen; kar se k temu pridê, Trub.; — p. komu kaj, jemandem einen Spinnamen geben, Cig.

pridévati, vam, vljem, vb. impf. ad prideti, pridejati; - p. komu kaj, jemandem Spis-

namen geben, Cig.

pridevek, vka, m. 1) ber Bufat, Cig., M.;-2) poda se držeča shramba za seno, Rib.; kadar mlatiči nasad domlate, mora, kdor zadnji s cepcem udari, iti na pridevek slamo tlacit, Levst. (Rok.); — 3) ber Beiname, Cig., Jan., Cig.(T.), Trub., Schonl.; Andolšćak, po pridevku Sitar, LjZv.; ber Buname, ber Spigname, Meg., Mur., Dol.-Cig., jvzh-St.; - 4) das Epithelon (gramm.), Cig., Jan., Cig.(T.); — die Beifügung, bas Attribut, die Apposition, Cig., Jan.

prideven, vna, adj. attributiv, abjectivisch, Jan. pridevnik, m. bas Abjectiv, Jan., nk.

pridiga, f bie Brebigt; k pridigi iti, pri pridigi biti; pridiga je minila.

pridigar, rja, m. 1) der Prediger; -2) = prigrad 2), (najbrž pokvarjeno iz "prigrad"), Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

pridigarski, adj. Brediger-; pridigarska zgovornost, die Kanzelberedsamfeit, Cig.

pridigarstvo, n. bas Bredigeramt; bas Bredigtwesen.

pridigati, am, vb. impf. eine Brebigt halten, predigen.

pridigovalnica, f. die Bredigistube, Cig. pridigovati, ujem, vb. impf. Bredigten abhalten, prebigen; tudi: pridigováti, Valj.(Rad). pridigovavec, vca, m. ber Brebiger: tudi: pri-

digovâvec. pridih, m. ber Sauch, ber Spiritus (gramm.), Jan., Cig.(T.); — rus

pridihalo, n. ber Geruchfinn, C., (tudi: pridihalo), ogr.-Valj.(Rad).

pridihávati, am, vb. impf. riechen, ogr.-Valj. (Rad).

pridihnica, f. der Hauchlaut, Cig.; (po polj.). pridîhnik, m. = pridihnica, Jan.

pridihteti, im, vb. pf. schnaufend ober stark athmend tommen, Let.

pridihtiniti, înim, vb. pf. = pridihteti, Z. pridir, m. die ungeftume Antunft, M.

pridîrati, am, vb. impf. ad pridreti, Jan.(H.). pridirjastiti, astim, vb. pf. ungeftum rennend antommen, heranjagen, Cig., M.

pridirjati, am, vb. pf. angerannt, angesprengt

pridisati, im, vb. pf. ben Geruch bis zu einem Orte verbreiten, herduften, Cig.; nekaj je pridišalo do nas, jvzhŠt.

priditi, pridim, vb. impf. 1) Bortheil bringen, nüben: p. komu, Cig., Jan., Trub.-Mik.; - 2) impf. ad izpriditi: verberben, Sol., C., Dol.; travo, žito p., Dol.; ni pridil in pačil, ampak lepšal je govor, Levst. (Zb. sp.); bemoralifieren, Jan.

pridivjáti, am, vb. pf. rafend, tobend fommen; truma pijancev je pridivjala, C.

pridižnica, f. die Bredigtfangel.

pridnost, f. 1) die Rüglichkeit, Mur.; — 2) die Bravheit, Die Emfigfeit, Die Thatigfeit, Die Befliffenheit. prido, n. Pohl. Valj. (Rad), pogl. prid.

pridobava, f. bie Nachichaffung, Jan. (H.). pridobaviti, bavim, vb. pf. nachichaffen, Jan.

pridobávljati, am, vb. impf. ad pridobaviti, Jan.(H.).

pridobek, bka, m. bas Erworbene, Cig., Jan. pridoben, bna, adj. bejahrt, C.

pridobíček, čka, m. bas Erworbene, Cig., Jan.: ber Bortheil, ber Gewinn, Mur.

pridobiten, ina, adj. Erwerbs: pridobitno podjetje, tovarištvo, eine Erwerbaunterneh. mung, Erwerbsgenoffenichaft, DZ.

pridobilo, n. bas Erwerbemittel, Cig., Jan.,

pridobîtek, tka, m. das Erworbenc, ber Ermerb, Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ., Levst. (Pril.); - bie Errungenichaft, Jan , C.

pridobîtelj, m. ber Erwerber, DZ. pridobiten, tnu, adj. Erwerbungs., Erwerbs, Cig., Jan.; pridobîtno podjetje, eine Eiwerbs. unternehmung, DZ.; pridobitni nacin, bie Erwerbungkart, Cig., Jan.; pridobitni davek, bie Erwerbesteuer, DZ.; pridobitna zadruga, ber Erwerbeberein, DZkr.

pridobîtev, tve, f. die Erwerbung, Cig., Jan.; - ber Gewinn, C.; die Beute, C.; die Er-

rungenschaft, Jan., Zora.

pridobiti, bôm (bôdem), bím, vb. pf. 1) bazubekommen, dazugewinnen; p. kaj k čemu, Cig.; — profitieren, Jan.; — 2) erwerben, gewinnen; — p. si kaj po krivem, etwas mit Unrecht an fich ziehen, Cig.; domovinstvo si kdo pridobode tudi z drugačnimi dogodki, Levst. (Nauk); - p. koga, jemanben gewinnen, Cig., nk.

pridobitkarina, f_{\cdot} = pridobitni davek, DZ_{\cdot} pridobîtnik, m. ber Erwerber, Levst.(Pril.). pridobivanje, n. das Erwerben, ber Erwerb. pridobívati, am, vb. impf. ad pridobiti.

pridobivavec, vca, m. ber Erwerber, Jan.(H.). pridobîvec, vca, m. = pridobitnik, Cig., Jan. pridobljenje, n. die Erwerbung, Cig.

pridobljiv, iva, adj. 1) erwerbsam, Jan.; -2) gewinnend, Cig. (T.); einnehmend: mlad gospodič, na prvi pogled pridobljiv in ustrežljiv, Jurč.

pridobljivost, f. die Erwerbsamkeit, Jan., Let. pridobnína, f. = pridobitni davek, Cig., Jan.,

pridobnînski, adj. Erwerbsteuers, Jan.(H.). pridobrikati se, am se, vb. pf. sich einschmeicheln, Let.; mladi kupovavki se pridobrikati, Jurč.

pridodajati, jam, jem, vb. impf. ad pridodati, Jan.(H.).

pridodati, dam, vb. pf. hingufügen, beigeben, DZ., nk.

pridoj, doja, m. bie Ubergabe eines Rinbes an bie Amme, Mik.; v p. dati, Z.; tudi prídoj, dóia.

pridojba, f. = pridoj, M.

pridojce, eta, n. ber Mitfaugling, Guts .- Cig. pridojec, jca, m bas von einer fremben Mutter gefäugte Rind mannlichen Geschlechtes, ber Mitjäugling, M.

pridojenec, nca, m. ein Rind, bas nach bem erften Abspenen nochmals gefäugt wird, V .-Cig, Rib.-M.

pridojíti, im, vb. pf. 1) jaugen laffen, Jan. (H.); — 2) noch jaugen laffen; — 3) ein frembes Kind zur Bruft nehmen, M.

pridojka, f. bas bon einer fremben Mutter gefäugte Rind weibl. Gefchlechtes, ber weibliche Mitfäugling, M.

pridojnik, m. ein Rind, bas nach ber Abfpenung wieder zu faugen angefangen hat, Rib .-

pridot, m. bas Rebenthal, Cig.(T.), Jes.

pridolje, n. bas Nebenthal, bas Seitenthal, Jan., Cig. (T.).

pridomisliti se, mîslim se, vb. pf. gur Bermuthung gelangen: p. se, da -, Cig.(T.). pridomišljaj, m. bie Bermuthung, Cig. (T.). pridomistjanje, n. bas Bermuthen, Die Bermuthung(en), Cig.(T.)

pridomišljati se, am se, vb. impf. ad pridomisliti se, Cig.(T.).

pridomišljeváti, ûjem, vb. impf. p. si = pridomišljati se, Zv.

pridováti, ûjem, vb. impf. Rugen bringen, nüßen, Cig., Jan., Trub., Bes.; p. zemljedelstvu, Levst (Močv.); kaj ti če kamen pridovati? Jurč.; tudi; prídovati.

pridrabljati, am, vb. impf. ad pridrobiti, M. pridrapati, pam, pljem, vb. pf. (mit Gerausch)

eilend herbeitommen, C.

pridrcati, im, vb. pf. gleitenb, glitichenb beranfommen: sani so pridreale; anrollen (tudi o vozu): voz je pridrčal, Cig.

pridrdrati, am, vb. pf. raffelnd angefahren fommen: voz pridrdra; na vozu, z vozom p. pridreti, derem, drem, vb. pf. 1) mit Ungeftum herandringen, anströmen; sovražniki so pridrli v deželo; voda je pridrla s hribov; -2) p. se, plarrend herbeitommen, Cig.

pridreviti, im, vb. pf. 1) herantreiben, Mur., Jan.; - p. se, berangetrieben werben, beransturmen; pridrevili (-drv-) so se črni oblaki, Mur., $Pre\tilde{s}_{.}; -2) = pridreviti se, (-drv-)$ Cig., Jan.

pridrgetati, etam, éčem, vb. pf. gitternb ober bebend tommen.

pridfgniti, dignem, vb. pf. ein wenig guziehen (3. B. eine Schlinge), Jurc.

pridrhteti, im, vb. pf. gitternd, in Aufregung herbeitommen, SIN.

pridikati, am, vb. pf. glitichend herantommen, Z.; - angerannt tommen, M.; konjiki pridrkajo, Navr.(Let.).

pridrkljati, am, vb. pf. rutichend herantommen,

pridrmastiti, astim, vb. pf. mit Ungeftum tommen, Cig., C. pridrmljáti, âm, vb. pf. = pridrdrati, DSv.

pridrobiti, im, vb. pf. bazubrödeln, Cig., M.

pridrobneti, im, vb. pf. mit fleinen Schritten antommen, Cig. pridrôgi, m. pl. = koli, okrog stožja v tla zabiti, da kopa stoji čvrsteje, Koborid-Erj.(Torb.). pridesati, am, vb. pf. glitichend, ichleifend beranfommen. pridrseti, im, vb. pf. berbeis, berangleiten, Dict.; zalogaj pridrsi po goltancu, LjZv. pridrug, m. der Chegenofs, Koborid-Erj. (Torb.) pridruga, f. bie Chegenoffin, Koborid-Erj. (Torb). pridrúžati, am, vb. impf. ad pridružiti, Z., Vrt. pridrûžba, f. der Anschluis an jemanden, Cig.; - die Einverleibung, Cig., Jan. pridružen, žna, adj. gefellig, Cig. pridruženec, nca, m. ber Augefellte, ber Rugeordnete, Cig.; - ber Benoffe, ber Anhanger, der Angehörige (3. B. einer Glaubensgenoffenschaft), Cig., C.; verske družbe p. DZ. pridruženje, n. bie Bugefellung; ber Anichlufs an jemanden: - ber Beitritt, Cig. pridruženka, f. bie Anhangerin, Cig. pridruževanje, n. bie Beigefellung. pridruževáti, ûjem, vb. impf. ad pridružiti. pridružíca, f. bas Rebsweib, C., Z. pridružiti, drūžim, vb. pf. beigesellen; p. koga komu; p. si koga, sich jemanben affociieren, Cig.; - einverleiben, Jan.; - p. se, sich zugesellen, sich anschließen; p. se komu na potu, pri igri, pri glasovanju. pridrūžnica, f. 1) bie Gefährtin, Cig.: - bas Rebeweib, C.; - 2) = podružnica, die Filiastirche, C.; die Filiale, Skrinj., Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.); gornjiVakufje p. okrajni oblasti, Navr.(Let.). pridružnik, m. ber Benoffe, C.; der Reifegefährte, Cig.; der Behilfe, der Bejelle, C.; ber Anhänger, Jan. pridrvariti, arim, vb. pf. ale holger fich ermerben. pridrvíti, ím, vb. pf. pogl. pridreviti. pridržaj, m. ber Borbehalt, Cig.(T.) pridržálo, n. = držalo, bas Gelanber, Kras-M. pridfzati, im, vb. pf. gurudhalten, aufhalten, p. koga, da ne pade, ne uide; - aurudbehalten; p. placilo; za-se p., unterichlagen, Jan.; p. si kaj, sich vorbehalten, reservieren. pridržávati, am, vb. impf. ad pridržati; -– ministerstvo si pridržava (behālt fich nor), pridetba, f. bie Burudbehaltung, die Beichlagnahme, Cig., Jan. pridržek, žka, m. 1) der Borbehalt, Cig., Jan., Cig.(T), C., DZ., nk.; s tem pridržkom, Cig.; pod pridržkom, da -, unter ber Borausjehung, dais —, Cig.(T.); — 2) turger Aufhalt, fleine Bergögerung, Cig. pridfžen, žna, adj. Heservat-, Jan.; p. odgovor, ausweichende Antwort, Cig.(T.). pridrževanje, n. das Zurudhalten; - bas Burudbehalten; - bas Borbehalten. pridrževáti, ûjem, vb. impf. ad pridržati. priduh, m. ber Geruchfinn, ogr .- C

priduhávati, am, vb. impf. dazuriechen, ogr.-C.

pridurniti, durnem, vb. pf. mit ber Thure eintlemmen: zajca za ušesa p., LjZv. pridusanje, n. bas Schworen bei feiner Seele, Cig. pridúšati, am, vb. impf. ad pridušiti. pridušávati, am, vb. impf. = pridušati, priduševati. pridusba, f. die Betheuerung bei feiner Geele. Cig. priduševānje, n. 1) bas Beschwören; — 2) bas Schworen bei feiner Geele. priduševáti, ûjem, vb. impf. ad pridušiti. priduševāvec, vca, m. človek, ki se rad pripridušíti, ím, vb. pf. 1) beschwören, Kr.-M.; p. koga za žive in mrtve, SIN.; - 2) p. se, bei seiner Seele schwören (reci: pri moji duši!); p. se na krvavo = reči: pri moji krvavi duši, Dol. pridvarjati, am, vb. impf. bebienen, pflegen: p. komu, ogr.-C. pridvig, íga, m. bas Relief, Jan. (H.). pridvígati, dvígam, vb. impf. ad pridvigniti. pridvígniti, dvígnem, vb. pf. = privzdigniti, ein wenig heben, Cig. pridvor, dvora, m. ber Nebenhof, Cig.; srčni p., der Borhof, die Bortammer des Herzens, Erj. (Som.). pridvorčan, ána, m. = pridvornik, Cig. pridvorec, rca, m. ber Rebenhof, Jan. pridvorek, rka, m. der Borhof im Labyrinthe bes Ohres, h. t.-Cig. (T.). pridvoren, rna, adj. jum hof gehörig, hof.: pridvorni človek, ber Sofling, Cig.; pridvorna knjižnica, bie Sofbibliothef, Navr. (Kop. sp.). pridvorje, n. ber Borhof, die Borhalle, h. t.-Cig.(T.); — stsl. pridvornik, m. ber Bofling, Cig., Jan. priediniti, înim, vb. pf. einverleiben, Cig. (T.), DZ.; — stsl. prienaciti, acim, vb. pf. 1) gleich machen, Cig.; — 2) vergleichen, Cig. prifaren, rna, adj. gur Bfarre gehorig: prifarni učitelj, Jurč.; prifarna cerkev, bie Bfarrfirche, Jurc.; - bei der Bfarrfirche ftattfindend: prifarna služba božja, Burg.; - tudi prífaren, Dol. prifofotati, otam, ocem, vb. pf. mit ftarfen Flügelschlägen herangeflogen kommen, heranflattern. priffcati, im, vb. pf. faufend heranfliegen : strela, krogla prifrči, jvzhŠt. prifrfoleti, im, vb. pf. heranflattern, Cig. prifrfrati, am, vb. pf. heranflattern, Cig.; haftig angerannt tommen, jvzhSt. priffkniti, frknem, vb. pf. 1) aufbiegen, Jan.; čavelj p., jvzhSt.; — 2) prifrknjen = pricvrknjen, prismojen. prifrieti, im, vb. pf. heranflattern, Cig., Jan.; mit fliegenden Gewändern und haaren angeranut tommen, jvzh.St. prigagati, am, vb. pf. ichnatternb fommen: gosi so prigagale.

prigambati, gambam, vb. pf. ichlendernd tommen, antrollen, Cig. prigániti, nem, vb. pf. = prigeniti. priganjáč, m. ber Untreiber, Mur., Cig.; mravlja nima ne vojvoda ne priganjača, Ravn.-Valj. (Rad); ein Auffeber über die Arbeiter, priganjanje, n. bas Antreiben. priganjati, am, vb. impf. ad prignati; 1) herantreiben; - 2) antreiben, anhalten; p. koga k delu, k učenju; konja z ostrogami p., Cig. priganjavec, vca, m. 1) ber Butreiber, C.; -2) ber Untreiber (n. pr. pri delavcih), Cig., Jan., Polj. priganjavka, f. die Antreiberin, Cig. priganjek, nika, m. ber Antrieb, die Unregung: p. k vsemu dobremu, Ravn. prigatiti, im, vb. pf. bazustopfen, Cig. prigaziti, gazim, vb. pf. watend herantommen: po snegu, po blatu p. kam. prige, f. pl. = pege, Sommersproffen, C. prigeniti, ganem, vb. pf. ein wenig biegen, umbiegen, Cig., einbiegen, Z. prigib, giba, m. ber Einfchlag, ber Einfchlag (beim Nähen), Cig. prigibati, gîbam, bljem, vb. impf. ad prigeniti, prigniti; 1) einbiegen, M.; - 2) binneigen, C.; - p. se, sich hinneigen, C. prigîbek, bka, m. = prigib, Jan. priglas, glasa, m. 1) ber Beitlang, Cig.; -2) ber Accent, Jan., nk.; (stsl.). priglasba, f. bie Alliteration, Cig. priglasiti, im, vb. pf. 1) in Ginflang bringen, accordieren (in ber Musit), Cig.; - p. se, zustimmen, Vest.; - 2) p. se, sich anmelden, C. priglasováti, ûjem, vb. impf. übereinstimmen, accordieren (in der Musit), Cig.; - Novo strunok drugim priglasujem, Danj. (Posv. p.). priglášati, am, vb. impf. ad priglasiti, Jan. priglaševáti, ûjem, vb. impf. = priglašati, Jan., Let. priglavica, f. die Unannehmlichseit, die Fata-lität, das Malheur, Rib.-Mik., C.; — prim. preglavica. prigled, gleda, m. 1) die Fürsorge. ogr.-Valj. (Rad); - 2) die Gegenaufficht, die Controle, Cig., Cig.(T), DZ., Levst.(Pril., Cest.), nk.; tudi: prigled, gléda. prigledanje, n. der Besuch, ogr .- C. priglédati, glêdam, vb. pf. besuchen: p. bolnika, ogr.-C. prigledávati, am, vb. impf. = prigledovati; 1) besuchen, ogr.-C.; - heimsuchen, ogr.-C.; - 2) versorgen, C. prigledba, f. die Aufficht, die Obsorge: odinska p., väterliche Fürsorge, kajk.-Valj.(Rad). prigléden, dna, adj. Control-, Cig.(T.), nk.; prigledni shod, die Controlversammlung, Levst.(Nauk). priglednica, f. bie Gegenlifte (bei Bahlen), Levst. (Nauk); - knjiga p., das Controlbuch, DZ. priglednik, m. ber Auffeher, C.; - ber Controleur, Cig., Cig.(T.), DZ.
priglednina, f. die Controlgebür, DZ.

prigledništvo, n. bas Controlamt, bie Controle, DZ. priglédniti, glêdnem, vb. pf. 1) besuchen, C.; heimsuchen, C.; - 2) verforgen, C. prigledovanje, n. die Übermachung, die Controle, DZ. prigledováti, ûjem, vb. impf. ad prigledati, -dniti; - beauffichtigen, C.; k delu p., bie Aufficht über eine Arbeit führen, Dict.; - controlieren, Cig.(T.), nk.; p. policijo, DZ. prigluh, adj. schwerhörig, Cig.(T.). prignáti, žénem, vb. pf. treibend herankommen, herbeitreiben; veliko živine so na senjem prignali; jetnike so prignali v mesto; p. se, hereinbrechen: nesreca se prižene crez nas, (Ravn.-Valj.(Rad); - p. kaj do zadnjega, etwas auf bas Außerfte bringen, Cig.; . - bazubringen: mesto p., da se poda, bie Stadt gur übergabe zwingen, Cig. prignesti, gnetem, vb. pf. beifneten, Cig. prignézditi se, im se, vb. pf. sich annisten, Cig. prignezdováti se, ûjem se, vb. impf. ad prignezditi se, Cig. prigniti, prignem, vb. pf. 1) beugen, ogr.-M., C., Gor.; - niederbeugen, Cig.; - 2) hin-, zuneigen, C.; zu etwas hinbewegen, C.; p. se, fich hinzuneigen, C.; (fig.) geneigt, willig werben, C.;-3) einbiegen, Dol.;-(prignoti, ogr.-M.).prignojiti, im, vb. pf. ein wenig bungen, M.; trta s skrbjo okoljena, prignojena in okopana, Jurč. prignúsiti, im, vb. pf. etelhaft machen, verefelu; p. komu kaj, p. koga drugim, Cig.; p. se drugim, sich bei andern verhasst machen, Cig. prigòd, góda, m. bie Begebenheit, der Borfall, Cig., Cig.(T.); dosti se ve žalostnih prigodov, Guts.(Res.); - prigod, Valj.(Rad). prigoda, f. 1) bas Ereignis, Guts., Jan., C., Valj.(Rad); - 2) ber Bufall, Cig., C.; -3) die Gelegenheit, C.; - bie Chance, Jan. prigodba, f. bie Begebenheit; prigodbe, Geschichten. prigodek, dka, m. bas Ereignis, ber Borfall; žalostni, veseli prigodki; naturni p., baš Raturereignis, Cig., Jan.; vmesni p., ber Bwischenfall, Cig. prigoden, dna, adj. 1) zufallig, Cig., C., M.; accidental, Cig.(T.); — 2) = prigodnji, frühzeitig, C.; - prigodno = zgodaj, na vse prigodno, in aller Fruhe, C.; - rechtzeitig, C.; (prim. god, pri godu); -3) = prilicen, tauglich, passend, C.; mera snovi prigodna, Zv.; — tüchtig: kdor pametno in zmerno živi, on je vselej prigoden in njegov duh dobre volje, Slom.; - Gelegenheite: prigodna pesen, Cig. (T.). prigodež, m. = prigodba, C.prigodi, adv. = pri godu, früh, beigeiten, Mur., Jan., Rož.-Kres. prigodílišče, n. ob tem prigodilišču, bei biefer Belegenheit, Gol. prigoditi se, im se, vb. pf. sich ereignen, sich zutragen; p. se komu, jemandem widerfahren. prigodljaj, m. = prigodek, Jan., Zora. prigodnica, f. bas Gelegenheitsgebicht, Cig.(T.). prigodnji, adj. frühzeitig, Jan.; prigodnji brst, Jarn. (Sadj.); prigodnje sadje, C.; prigodnja hruška, bie Frühbirne, Jan.

prigodrnjáti, am, vb. pf. 1) brummend tommen; — 2) erbrummen, Cig.

prigogotáti, otâm, očem, vb. pf. schnatternd fommen.

prigoj, goja, m. = kar si kdo prigoji: ber Gewinn bei ber Rucht. C.

winn bei ber Bucht, C. prigojenje, n. das Geschehnis, das Ereignis, kajk.-Valj.(Rad).

prigojsti, sm, vb. pf. 1) anerziehen: delavnost mu je bila prigojena, Vest.;— 2) durch Zucht erwerben: p. si kravo, C.

prigoljufáti, âm, vb. pf. durch Betrug erwerben. prigolomišiti, mīšim, vb. pf. sich einschleichen, Levst.(Zb. sp.).

prigomazeti, im, vb. pf. Cig. pogl. prigomzeti. prigomaziti, azim, vb. pf. wimmeind herbeitommen. Z.

prigomzeti, im, vb. pf. = prigomaziti. Z. prigon, gona, m. 1) ber Butrieb, Cig.; ber Auftrieb (bes Biehes), Jan.(H.); — bie Einsbringung (z. B. von Berbrechern), Cig.; — 2) ber Antrieb, die Aneiferung, Cig.

prigoniti, gonim, vb. pf. 1) mit bem Treiben gelangen: gonjači so prigonili do preseke; — 2) = z gonjo pridobiti si, sich erhetzen, Cig.

prigor, gora, m. 1) die brennende Sonnenhite, C.; — 2) eine von der Sonne ausgetrocknete Erbstelle, C.; — tudi: prigor.

prigorec, rca, m. ber nahe beim Berge Boh-

prigoren, rna, adj. beim Berge gelegen: prigorna zemlja, ogr.-C.

prigoreti, im, vb.pf. bis zu einer Stelle brennen: do sem je prigorel ogelj, Cig.

prigorje, n. bie Gegend in ber Nage bes Gebirges, C., Valj. (Rad); — die Borberge, h. t.-Cig. (T.), Jes.

prigospodârek, rka, m. = kar kdo prigospodari, Jan.(H.).

prigospodáriti, Arim, vb. pf. als Hauswirt erwerben, erwirtichaften.

prigospodinjiti, înjim, vb. pf. als Hauefrau erwerben, erwirtschaften.

prigósti, gódem, vb. pf. 1) musicierend (geigend) fommen; — brummend fommen; — 2) durch Rusicieren erwerben, ersiedeln.

prigotâvljati, am, vb. impf. ad prigotoviti, Z. prigotôvek, vka, m. das Braparat, Cig.

prigotoviti, ovim, vb. pf. gurichten, gubereiten, praparieren, Cig., Jan., Cig.(T.).

prigovarjanje, n. 1) bas Bureben; — 2) bas Ausstellen, bas Bemangeln, BlKr.-M.

prigovārjati, am, vb. impf. 1) zureben: p. komu; — 2) p. komu, čemu, Einrebe thun, bemāngeln, beanstānben, Dol.-Cig., Jan., Zora; vsaki stvari prigovarja, BlKr., M.; koji prigovarja kojemu svetcu, prigovarja i meni, kajk-Valj. (Rad); ako betežnik umre, prigovarjajo vracitelju, da ni pomogel, kajk.-Valj. (Rad).

prigovor, m. 1) die Jurede, Mur., Cig., Jan.;

— 2) die Einrede, die Einwendung, der Borwunf, Cig., Jan., BlKr.; — brez prigovora evangeliju, Krelj: — der Tadel, der Fehler, Meg.; brez prigovora, ohne Tadel, Meg., C., Dalm.; ta reč nima prigovora (ist tadellos), Z.; — 3) = pregovor, das Sprichwort, Mur., Sol., Vrt., Levst. (Zb. sp.).

prigovoriti, im, vb. pf. 1) burch Jureben einen bazubringen, ihm einreben, ihn bewegen: p. komu, Mur., Cig., Jan.; — 2) eine Einwendung machen, bemängeln: p. čemu, Jan., BlKr.-M., Navr.(Kop. sp.).; — 3) p. si kaj, sich etwaß erreben, Cig., Dol.

prigovorljiv, íva, adj. geneigt zu Einwendungen, tadelfüchtig, (-orljiv) BlKr.-M.

prigovortjivost, f. die Tadelsucht, (-orljivost)
BlKr.-M.

prigrabek, bka, m. das Dazugescharrte, das Dazugerechte, Cig.

prigrábiti, grâbim, vb. pf. 1) harfend, rechend bis zu einer Stelle eiwas bringen ober dahin gesangen: prigrabile so ženske seno k vozu; prigrabile so do potoka; — 2) raffend erwerben, erscharren, Cig.

prigrad, m. 1) der Duerbalten über der Scheune, C.; — 2) die Stühe der Schoberstange (stozje), Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.).

prigradíti, ím, vb. pf. dozu einzäunen: veliko sosedovega sveta si je prigradil, Z.

prigrajati, jam, jem, vb. pf. durch Tabel versleiben, Z.

prigrébati, grêbam, bljem, vb. impf. ad prigrebsti; bazuscharren, Z.; — behäuseln, Cig.; p. krompirju, turščici, die Erde um die Kartossen, den Kusuruz häuseln, Polj.

prigrébsti, grébem, vb. pf. 1) bazuscharren, Z.; anscharren: p. kaj k čemu, Cig.; — behäuseln, Cig.; — 2) mit bem Scharren bis zu einer Stelle gelangen, Cig.;

prigréniti, grénem, vb. pf. = prigrebsti 1), Cig., prigréti, gréjem, vb. pf. 1) zuwärmen, Cig.; — 2) wärmenb herantommen: In zlato solnce, glej, prigreje, Greg.; — 3) ein wenig erwärmen, Dol.; — 4) prigreje mi, es verfeht mich in Augst, in Sorge, C., Z., Gor.

prigrévanje, n. das Jusepen (z. B. der Sonnenhibe), Cig.

prigrévati, am, vb. impf. ad prigreti; 1) zuwärmen, Cig.: — mit der Wärme zusehen, wärmen, Mur., Cig., Jan.; warm scheinen: solnce prigreva; — 2) to mi prigreva, das macht mir bange, macht mich besorgt, Cig., Jan.; vest mi prigreva, ZgD.; bolj in bolj jima prigreva, Ravn.

prigrévica, f. die Glut ber Sonne, Jan. prigriz, griza, m. der Imbijs, C., Z.

prigrîzek, zka, m. bet Şmbi[8, Cig., Jan., M. prigrîzniti, grîznem, vb. pf. başu effen, şusbeißen; prinesite kaj, da bomo imeli kaj prigrizniti (namreč: k pijači).

prigrizováti, ûjem, vb. impf. ad prigrizniti; zubeißen, Cig.; cuker k čaju p., nk.

prigrmeti, im, v. pf. mit Donnergerausch berantommen, heranbonnern. priginiti, nem, vb. pf. 1) ein wenig verhallen, Z.; - 2) am Ende ein wenig umfalten (3. B. eine Dede): prt je predolg, prigrni ga, Dol .-Levst.(Rok.).

prigrusten, stna, adj. efeshaft, C.; prigrustno mišljenje, Krelj.

prigrustiti, im, vb. pf. efelhaft machen: jed komu p., Lašče-Levst.(M.); p. se, efelhaft werben, kajk.-Valj. (Rad); konjsko meso je mej nami prigruščeno, Lašče-Erj.(Torb.). prigruščénje, n. bet Efel, Habd.-Mik., C.

prigrúzniti se, grûznem se, vb. pf. = prigrustiti se, Gor.

prigugati, am, vb. pf. p. jo, p. se, herangewackelt tommen, Cig., Jan.; anhutschen, Cig. priguncati, am, vb. pf. = prigugati, Jan.

prihacati, am, vb. pf. heranwaticheln: medvedka prihaca naproti, Vod.(17b. sp.); velik

medved prihaca proti meni, Bes.

prihajáč, m. 1) einer, ber irgendwo Unterstand hat, Svet.(Rok.); ber Quartiergast, C.; za prihajača je pri kom, kdor ne služi, ampak le prihaja na nedoločen čas in pomaga delati, kadar nima drugega opravka, Gor., jvzhSt.; - 2) ber Antonimling, Cig., Jan., C.; ber Frembe, C.; -3) = prezar, C. prihajalisce, n. ber Anfunfteplat, DZ.

prihajanje, n. bas Antommen, bas Rommen; p. vojakov, der Anmarsch der Soldaten, Cig. prihajati, am, vb. impf. ad priti; 1) herantommen, antommen, tommen; gostje že prihajajo; pošta prihaja zvečer in odhaja v jutro; noč, zima prihaja; po sestro p., abholen zu tommen pflegen; odkod to prihaja? was ist bie Urjache davon? na misel mi često prihaja, ich verfalle oft auf den Gedanten; - voda prihaja, bas Baffer fteigt, Cig.; - bei jemandem Unterstand haben: p. h komu, Svet. (Rok.) = za prihajača biti, jvzhŠt.; -2) merben: če dalje lepši prihaja, Kr.-M.; moder p., Ravn.; težko mi prihaja, es wird mir übel, Cig., Jan.; = slabo mi prihaja, Z.; (prim. it. diventare, merben).

prihajavec, vca, m. ber Antommling, Jan.; pozni p., DSv.

prihajavka, f. = prežarica, C. prihek, hka, adj. gah, Pohl., Mur.; - fteil:

prihka streha, Z.

prihinávčiti, avčim, vb. pf. erheucheln, Jan. prihisen, sna, adj. beim Saufe befindlich, Saus. M.; prihîšna žival, das Hausthier, UET. prihiševáti, ûjem, vb. pf. erwirtichaften, M. prihîsje, n. das Rebengebaube, Jan.(H.).

prihîšnica, f. neka hruška, Ponikve (Goriš.)-Erj.(Torb.).

prihiteti, im, vb. pf. 1) eilend tommen, herbeieilen ; - 2) durch ichnelles Arbeiten einbringen : p., kar je zamujenega, Mur., Cig., Jan., Vrt., Kr.; kar danes zamudim, bom jutri prihitel, Met.

prihitévati, am, vb. impf. ad prihiteti. prihîtljaj, m. 1) bie schnelle Antunft, M.; -2) p. racunski, der Rechnungsvortheil, V.-Cig. prihitreti, im, vb.pf. = prihiteti, eilend tommen, C.; (prihitriti, C., ogr.-M.).

prihlačáti, am, vb. pf. in weiten Beinkleibern tommen, Cig., Jan.; Turki so prihlačali k nam, Gor.-M

prihlapčeváti, ûjem, vb. pf. als Anecht dienend erwerben.

prihlideti, im, vb. pf. baberguweben anfangen. C., Z.; veter prihlidi, es tommt ein Bindaug,

pribliniti, hlînem, vb. pf. hastig, fonell herbeifommen, C.; — prim. hlip.

prihliniti, hlinim, vb. pf. 1) erheucheln, Cig., Jan.; — 2) p. se, henchelnb herankommen, M.; sich einheucheln: p. se komu, Cig. prihlipéti, ím, vb. pf. schwer athmend kommen.

prihòd, hóda, m. 1) die Anfunft; p. vojakov, ladje; kakov prihod smo k vam imeli? Dalm.; p. Gospodov; - solneni p., ber Sonnenaufgang, C.; — 2) die Butunft: na p., in Butunft, C.; - 3) ber Ertrag (eines Acters), Cig.; - bie Rente, Cig.(T.); zemljiščni p., bie Grundrente, Cig.(T.); - 4) ber Zugang, Cig.; prihod do gozda je zelo težaven, ker so od vseh plati strmine, Ig(Dol.); - 5) ber Antommling, Trub., Mik.; — tudi: prihod, Valj.(Rad).

prihodár, rja, m. = prihodkar, ber Rentmeister, Cig.; - hs.

prihodarstvo, n. bas Rentamt, Cig.

prihodek, dka, m. bas Einfommen, bie Rente; prihodki, bie Ginfunfte, bas Ginfommen.

prihoden, dna, adj. 1) fremb: prihodni, ber Frembling, Dict., Dalm.; — 2) = prihodnji. prihodina, f. coll. bie Einfünfte, Valj.(Rad). prihodišče, n. 1) bet Zugang: lepo p. pri hisi, Gor.; — 2) ber Ertrag (eines Aders), Notr.-Cig.; — bas Einkommen, Trub., Isvkr., Rog., Bas., Notr.-Levst (M.); letno p., Trub.; prihodišća kake službe uživati, Jap. (Prid.). prihóditi, hódim, vb. pf. p. si kaj, sich burch Behen erwerben, Cig.

prihodkar, rja, m. ber Rentmeifter, Jan. prihodnja, f. 1) bie Unfunft, Dict., kajk.-Valj. (Rad); - 2) ber Billfommtrunt, ben ber Birt bei ber Anfunft einer frifchen Bein-

ladung gibt, Z., Ig. prihodnják, m. ber Rentier, Jan.(H.).

prihodnji, adj. fünftig; prihodnji cas, bie fünftige Beit, bas Futurum, Jan.; v prihodnje, fünftighin.

prihodnjič, adv. fünftigesmal, fünftighin. prihodnjik, m. bas Futurum (gramm.), Jan. prihodnost, f. bie Bufunft.

prihodovnica, f. = rentni list, ber Rentenschein, DZ.

prihota, f. bas Berlangen, Nov.

prihotljiv, adj. gierig, Trst.(Let.). prihramati, am, vb. pf. hintend fommen, C.,

prihramba, f. die Eriparung, C. prihrana, f. 1) die Reserve, C.; nadomestna p., die Ersapreserve, Levst.(Nauk); — 2) ber Reservatpuntt, Cig.

prihrânek, nka, m. das Ersparte, das Ersparnis, Jan., Sol., C.

prihranilo, n. bie Ersparung, bas Ersparnis, Cig., Cig.(T.); zaradi prihranila, aus Erfparungerudfichten, DZ.

prihranîtev, tve, f. die Ersparung, Cig., Jan., nk.

prihraniti, im, vb. pf. auffparen: p. komu kaj; refervieren; podoficirjem prihranjenaslužbena mesta, DZ.; p. imenovanje, bie Ernennung vorbehalten, DZ.; - ersparen; zdaj se težko kaj prihrani.

prihránjati, am, vb. impf. ad prihraniti, Cig. prihranjenec, nca, m. 1) bas hegereis, Cig.; - 2) prihranjenci, die Reservisten, nadomestni prihranjenci, die Erfahreserve, Levst. (Nauk).

prihranjenje, n. die Auffparung, die Refervierung; - bie Erfparung.

prihranjeváti, ûjem, vb. impf. ad prihraniti. prihranijiv, íva, adj. sparsam, C.

prihranljivost, f. die Sparfamteit, Jan., C. prihresčati, im, vb. pf. unter Rrachen, Aniftern fommen, mit Ungeftum fommen, C.

prihretiti se, im se, vb. pf. gum Etel werden, Z. prihripati, pam, pljem, vb. pf. heiser hustend berbeitommen.

prihrmeti, im, vb. pf. bumpf rollend herbeifommen: nevihta je prihrmela, jvzh.St.; (fig.) na vas prihrmi veliko gorje, Bes.

prihromátati, am, vb. pf. hintend herbeitommen, Jan.(H.).

prihropsti, hropem, vb. pf. rochelnb tommen,

prihruméti, im, vb. pf. raufchenb, larmenb berbeitommen; - anfturmen, Cig.

prihrumévati, am, vb. impf. ad prihrumeti: divji Turek je često prihrumeval v slovenske kraje, Let.

pribruscati, im, vb. pf. raufchend herbeitommen, Jan.(H.).

prihruti, hrujem, vb. pf. tofend herankommen, mit Ungestum beranfturmen; voda, truma ljudi je prihrula, vojske so prihrule, C.

prihfzati, am, vb. pf. wiehernd herbeitommen. prihuliti se, hulim se, vb. pf. 1) sich anduden, sich anschmiegen, Cig.; sich bazuneigen, C.; -2) gebudt und ichleichend herantommen, Cig.; 3) ben Ruden frummen, fich buden, Cig., Jan.; p. se k zemlji, Vrt.; prihuljen, nach vorwarts gebeugt, Cig., Jan., Gor.-Mik., Nov.-C.; p. od žalosti, Cig.; p. hoditi, gebudt einhergehen, Cig., C.; - p. se, sich verftellen, C.; prihuljen, verftellt, tudijch, Cig., Jan.

prihuliv, adv. (part. praet.) in gebuctter Stellung: p. hoditi, Lašče-Erj.(Torb.); p. sedeti, Vrt.; - prim. prihuliti se.

prihuljenec, nca, m. ber Dudmaufer, ber Heuchler, Cig., Jan.

prihuljenka, f. bie Dudmauferin, bie Heuchlerin, Cig., Jan.

prihuljenost, f. bie Gebeugtheit, Cig., C.; - bie budelige Demuth, ichleichendes Befen, Cig. prihvaliti, im, vb. pf. p. si kaj, burch Loben etwas erwerben, sich etwas erloben. Sol.

priiglati, am, vb. pf. annabeln, Cig.

priigra, f. ber Spielgewinn, Cig. priigrati, am, vb. pf. 1) spielend tommen; solze v oči priigrajo, Thranen treten in die Augen, Burg.; - p. se. spielend berantommen: valovi krotki so se priigrali, Str.;

2) burch Spielen erwerben; erfpielen, ertändeln; beim Spiel gewinnen; kar je priigral, je vse zopet zaigral.

priihteti, im, vb. pf. ichluchzend tommen.

prismek, mka, m. der Buname, der Geichlechtsname, Cig., Jan., Kr.; še tak p. nas ne obvaruje trpljenja, Ravn.-Valj.(Rad); - ber Spigname; priimke zdevati, Lašče-Levst. (M.); (nav. se govori: prîmek).

priiskati, iščem, vb. pf. 1) suchend fommen, M.;

– 2) durch Suchen erwerben, C. prijadrati, jadram, vb. pf. fegelnd antommen,

einlaufen, Cig., Jan., nk. prijadriti, im, vb. pf. = prijadrati, Cig.

prijahati, ham, sem, vb. pf. angeritten tommen, reitend gesangen; pet vojakov je prijahalo; prijahali smo do reke.

prijatar, rja, m. = prijatelj, C., SlGor.-Vest. I. 5g.

prijatarica, f. = prijateljica, SlGor.-C. prijatelj, m. 1) ber Freund; dober p.; prijatelja sva (si); (govori se nav. prijatel, tla); 2) ovčji p., größere und kleinere Klette, (lappa

maior et minor), Stopice na Tolm.-Erj. (Torb.). prijateljen, ljna, adj. Danj. (Posv. p.).; pogl.

prijateljski, prijateljeváti, üjem, vb. impf. freundschaftlich vertehren: p. s kom, Navr. (Kop. sp.); prijateljevali so z Benečani, SlN.

prijateljica, f. bie Freundin; prijateljici sve

si; (nav. se govori: prijatlica).
prijateljiti, âteljim, vb. impf. befreunden: p. koga s kom, Cig.; p. se s kom, jemandes Freund werden, ihn Freund heißen, (-tliti) Cig.

prijateljiv, íva, adj. freundlich: ljubezniv, p. mož, prijateljivo se držati proti bratom, (-tliv) Trub.; freundschaftlich, (tljiv) Mur.

prijateljkinja, f. = prijateljica, Mur., Mik., C., ogr.-Valj.(Rad).

prijateljski, adj. freundschaftlich; Freundschafts-; po prijateljsko; prijateljska zveza. prijateljstvo, n. die Freundschaft.

prijateljstvováti, ûjem, vb. impf. in Freundschaft leben: p. s kom. C., Zora.

prijateljščina, f. = prijateljstvo, Cv. prijati, am, vb. impf. gunftig sein, zusagen, wohlthun, Cig.(T.), Zv., Erj.(Som.), nk.; beli kruh mu ni prijal, Vrt.; - hs.

prijatnik, m. = prijatelj, C., Volk.

prijava, f. die Anmelbung, nk.; - die Berufung: prijavo ali pritožbo podati zaradi ukrepov, Berufung ergreifen gegen die Beschlüsse, Levst. (Nauk). prijaviti, javim, vb. pf. 1) anmelben, C.; —

2) veröffentlichen, nk.

prijavkati, am, vb. pf. jammernd tommen o. gelangen.

prijazen, zni, f. die Gunft, die Huld, Dict., Mik., Jan., Cig.(T.), C.; p. in milost ("Huld

und Gnade"), Krelj; da Bog nam svojo p. in dobroto izkaže, Trub.; prijazen in zvest izkazati ("Bohlwollen und Treue"), Dalm.; die Freundlichfeit, Habd .- Mik., Jan., C., Bes.; - die Freundschaft, Meg., Trub.-Mik., Kast., Vod.-Levst (M.), ogr.-C; prijazen je storil z Ahabom, Dalm. prijázen, zna, adj. freunblich; p. človek, pri-

jazno vedenje; p. kraj.

prijazljiv, íva, adj. freundlich, Habd.-Mik.; holdselig, (prijazljiv) Mur.; (iz: prijaznljiv).

prijazljívost, f. die Freundlichteit, C. prijaznica, f. die Holbin, Mur.; prijaznice, bie Grazien, Vod.(Pes.).

prijaznik, m. ber holbe, Mur.; ber Freund, Mur., C.

prijazniti, aznim, vb. impf. Freundichaft ftiften. Z.; befreunden: p. koga s kom, Cig.

prijazniv, íva, adj. hulbvoll, freundlich, Alas., Jan., C., Krelj-Mik., Skal.-Let., Jsvkr., Vrt.; prijaznivo, in freundlicher Beise, Trub.; prijaznivo vkup prebivati, Dalm.

prijazníven, vna, adj. = prijazniv, ogr.-M. prijaznivost, f. bie Freundlichkeit, bie Buld,

prijaznost, f. die Freundlichkeit; - p. izkazati, einen Freundschaftsbienft erweisen, Cig. prijebiš, adj. indecl. unehelich: p. otroci, Gor.-

Mik. prijecati, im, vb. pf. 1) achzend herbeitommen,

Cig.; - 2) durch Achzen erwerben, erachzen, Cig.

prijed, f. die Buspeise, die Butoft, Guts .- Cig., Jan., C.

prijedati se, am se, vb. impf. Boffen reißen, Kras.

prijedec, dca, m. ber Boffenreißer. Kras. prijednik, m. ber Miteffer, ber Roftganger, Guts.-Cig., Jan.

prijèm, jema, m. die Ergreifung, der Griff, Cig., Telov.

prijema, f. bie Abhafion, Cig.

prijemáč, m. der Handschaft, die Handhabe, Polj.; kol, s katerim plavičar (flosar) plavico ustavlja, Savinska dol.

prijemaca, f. 1) bie Handhabe, der Briff, C.; - prijemače, das Gelander, C.; brvi so brez prijemac, SIN.; - 2) eine Art Schaff mit handhaben, ber Rubel, C.; - 3) bie **R**lammer, *Savinska dol*.

prijemad, f. bie Pflugichleife, Ravn.(Abc.)-Valj.(Rad).

prijemalisce, n. ber Angriffspuntt, Cig.(T.). prijemanje, n. bas Erfaffen, bas Ergreifen.

prijemati, mam, mljem. vb. impf. ad prijeti; 1) ergreifen, faffen, paden; s kleščami kaj p.; p. koga (kaj) za kaj; p. koga za roko, za lase; p. vrč za roč; p. za orožje, zu ben Baffen greifen ; - tatove p., Diebe einfangen ; eingreifen: dobro prijemajo zobje tega kolesa, Cig.; - befallen: zaspanec ga prijema, Cig.; — trdo p. koga, jemanden hart hernehmen; — p. se, sich gegenseitig erfassen: otroci se prijemajo, Cig.; - 2) p. se, erfassen; s kremplji se p. vej, fich an ben Aften an-

frallen, Cig.; duri se ne prijemajo, bie Thur schließt nicht an, Cig.; - p. se, haften bleiben; prah se prijema obleke, rja se prijema železa, (legt sich an); flebrig sein: prijema se kakor smola; bolezen se prijema (theilt fich mit, ist austedend) Cig., Levst. (Rok.), Ravn.; p. se srca, zu Bergen geben, Jan.; mlade ljudi, ki se jih nedolžnostna lepota in ljubeznívost ne prijema, naj saj taki zgledi le oplaše, Ravn .- Valj .(Rad); - p. se, greifen, anwurzeln (o rastlinah): cepljena drevesca se prijemajo; - p. se, in Angriff nehmen; dela se p.; — p. se nasveta, auf einen Borschlag eingehen, Levst. (Pril.).

prijemek, mka, m. ber Angriff, Jan .: - pl. prijemki, die Geburtsweben, Cig., C.

prijemic, m. die Bandhabe eines Schluffels. C .; – bas Geländer an Brüden, Stegen u. bgl.,

prijemka, f. 1) bas Weinrebenranichen, C.; – 2) = rokovet: p. lanu, (prej-) *C.* prijemljaj, m. = prijem, ber Griff, Jan.

prijemljiv, íva, adj. 1) flebrig, C.; prijemljiva zemlja (= ilovica), C.; — 2) anstedend, contagiös, Cig., M.; — 3) greisbar, Jan. prijemljsvost, f. die Klebrigkeit, Cig.

prijemščina, f. = primščina, bas Laubemium,

Mur., Cig., Jan.

prijenjati, am, vb. pf. nachgeben; visjemu prijenjaj, nižjemu prizanesi! Mur.; p. komu na dem, jemandem etwas nachlaffen (z. B. an ber Strafe, am Breise, Cig.; tudi: p. od cene, Cig.; - die Spannung berminbern, nachgeben, Cig.

prijenjeváti, ûjem, vb. impf. ad prijenjati. prijenljiv, íva, adj. nachgiebig, Mur., Cig., Jan.

prijenljívost, f. die Nachgiebigkeit, Mur., Cig., Jan.

prijeten, tna, adj. angenehm; p. duh, prijetna sapa, prijetno življenje.

prijeti, primem, vb. pf. 1) erfaffen, ergreifen; veliki obeti, malo prijeti - viel versprechen, wenig halten, Z.; z roko, s kleščami p. kaj; trdo, napak p. kaj; p. koga za roko, za ušesa, jemanden bei ber Sand, bei ben Ohren nehmen; p. se za nos = fich an feiner Rafe zupfen; majoliko p. za roče; p. za meč, za orožje, jum Degen, ju ben Baffen greifen; narobe p. za kaj, etwas verfehrt anfassen; - p. za delo, Sand ans Wert legen; v hisi ni prijel za nobeno delo, Erj. (Izb. sp.); festnehmen, einfangen, p. tatu; konj je ušel, pa so ga kmalu prijeli; - einen Angriff thun, angreifen; sovražnika p.; — trdo koga p., jemanden hart hernehmen; = v strah p. koga, Jan.; za besedo p. koga, jemanben beim Borte nehmen; - befallen; mrzlica, kre me prime; - p. se, sich paden, handgemein werben; psa se primeta, vojski se primeta; -2) p. se, etwas erfassen und baran haften o. hangen bleiben: p. se za vejo; s kremplji se p., sich ankrallen, Cig.; pijavka se je prijela, der Blutegel hat sich sest angesogen, Cig.; p. se kakor klop, sich wie eine Bede anhängen;

Digitized by GOOGIC

prah se prime posode, obleke; prime se ga vse kakor smole = er ift ein Dieb, Cig.; - Burzeln treiben, greifen: posajene rastline, cepljena drevesa se primejo; — bolezen se človeka prime (ftedt einen an), Cig.; ime se ga je prijelo, ber Rame blieb ihm, Z., Jurč.; nič se ga več ne prime, bei ihm verfängt nichts mehr; srca se p., jum Bergen gehen, Jan.; - p. se koga, sich jemanbem anschließen u. fich an ihn halten, Cig.; p. se česa, Hand an etwas legen, in Angriff nehmen: dela se p.; - 3) = prejeti, empfangen, Alas., Jan.; tako ima le-ta Gospod prijet biti na zemlji, Trub.; p. krst, Krelj; v svojo hišo koga p., Krelj; Bog te primi! sei gegrüßt! Alas., Dict.; prijel sem pismo, Npr.-Erj. (Torb.). prijetje, n. die Ergreifung. prijetljiv, íva, adj. = prijeten, C. prijetniv, íva, adj. = prijeten: v tem prijetnivem času, Trub. prijetnost, f. bie Annehmlichkeit. prijevsčina, f. ein Stud Lanbes, welches man bei ber Bertheilung ber Gemeinbegrunde erhält, Strek. prijezd, jezda, m. ber Anritt, Cig. prijezdihati, am, vb. pf. ungestum angeritten tommen, C., SIN. prijezditi, jezdim, vb. pf. 1) angeritten tommen ; - 2) burch Reiten erwerben, erreiten (3. B. einen Breis), Cig. prijezíkati, am, vb. pf. = z jezikanjem pridobiti, Zora. prijezikováti, ûjem, vb. pf. = prijezikati, Cig. prijeziti se, im se, vb. pf. sich ärgernd herbeifommen, Cig. prijíšča, f. = prgišča, períšče, C., ogr.-M. prijohotáti, otâm, óčem, vb. pf. adzenb herbeitommen, Jan., C.; - prim. joh. prijokati, kam, cem, vb. pf. weinend berbeifommen; = p. se. prijūckati, am, vb. pf. = priukati, Z. prikâda, f. = malo prismojen človek, Lašče-Erj. (Torb.); pojdi, prikada! Vrt. prikaditi, im, vb. pf. 1) rauchend herbeitommen, Mur., Z.; — 2) p. se: prikadilo se je do nas, ber Rauch brang bis zu uns, Cig.; -3) prikajen, malo prismuknjen, prismojen: prikajen človek, Lašče-Erj. (Torb.), Notr. prikalíti, ím, vb. pf. = prikliti, Jan.(H.). prikaniti, kanem, vb. pf. 1) dazutropfen, Cig.; - 2) einen o. mehrere Tropfen bazuträufeln. prikápati, kápam, pljem, I. vb. impf. ad prikaniti ; bazu traufeln, M.; - II. vb. pf. tropfenweise anrinnen: prikapalo je še bokal mošta iz preše, jvzhSt. prikapčeváti, ûjem, vb. impf. ad prikapčiti, C. prikapčiti, im, vb. pf. anheften, bazuheften, anknupfen, anschließen, ogr.-C.; (fig.) svoja srca p. k sveta marni dobroti, ogr.-Let. prikapljati, am, vb. pf. tropfenweise anrinnen;

še bo nekoliko prikapljalo iz soda.

prikašljati, am, vb. pf. huftenb fommen.

prikavati, am, vb. impf. ad prikovati, Jan.

-310 prikàz — prikimávati prikaz, kaza, m. die Ericheinung, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Jsvkr., Danj.-M., DZ., Zora; zracni p., die Lufterscheinung, Cig. (T.); ber Anblid, bas Schauspiel, Cig. (T.). prikaz, f. bas Geschent, bas Opfer: s prikazmi in darmi se Bogu prikupiti, Ravn.; nobena p., noben dar ne sme na oltar, Ravn. prikaza, f. = prikaz m., Schonl. prikazanje, n. die Erscheinung, Cig., Jan., Jsvkr. prikazati, žem, vb. pf. 1) gum Borichein bringen, Z.; - (ein Theaterftud) aufführen, h. t .-Cig. (T.); — 2) schenten, ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad); da nam prave pobožnosti dar prikažeš, ogr.-Valj. (Rad); barbringen, opfern, ogr.- C.; - hvaleznost p., Dantbarteit bezeigen, dobroto p., eine Wohlthat ermeisen, ogr.-C.; - 3) p. se, jum Borfchein tommen, ericheinen; iz vode se prikaže glava; rajnik se mu je prikazal; — sich barstellen, Cig. (T.).prikazek, zka, m. bie Ericheinung, Mur., Cig., Jan., Zora, Jes.; žalosten p., Vrtov. (Km. k.); bas Rrantheitesnmptom, C.; zračni prikazki, die Lufterscheinungen, Cig.; vremenski p., die Gewitterericheinung, LjZv. prikazen, zni, f. eine ungewöhnliche Ericheinung; das Phantom; p. v sanjah, das Traumgeficht; grda p., bas Ungethum, Cig., C.; (psovka): ti prikazen ti! Gor., Notr. prikazenca, f. dem. prikazen; kaj ginljiva p., prikazilo, n. 1) das Geschenf, V.-Cig.; - 2) die Ericheinung, Jan.: p. Gospodovo, die Ericheinung bes herrn, Mur., C., Ravn .- Valj. (Rad).prikazoslovje, n. die Erscheinungslehre, die Phanomenologie, Cig. prikazovanje, n. die Darstellung, Cig.(T.). prikazováti, ûjem, vb. impf. ad prikazati; 1) (Theaterstude) aufführen, auf der Bühne darstellen, h. t.-Cig.(T); prikazujoče umetelnosti, barftellende Runfte, Cig. (T.); - 2) p. se, zu erscheinen pflegen. prikegljati, am, vb. pf. mit bem Regelichieben gewinnen, ericbieben, Cig. prikeliti, im, vb. pf. anleimen, antleben, Cig., Jan., C., ogr.-Mik., Vrt., C. prikeljeváti, újem, vb. impf. ad prikeliti, Z. prikenáti se, âm se, vb. pf. = prisaditi se, Rihenberk-Erj. (Torb.). prikesnévati, am, vb. impf. = prekesnevati, (prikas-) Jan. (H.). prikidati, kidam, vb. pf. 1) bazumerfen, bazuschaufeln (Mift, Schnee); -- 2) p. se, mit Unart kommen, sich aufdringen (zanielj.), Cig., M.

> prikimávati, am, vb. impf. = prikimovati. Digitized by Google

prikihati, kiham, šem, vb. pf. niejend heran-

prikimati, mam, mljem, vb. pf. 1) burch Bus

niden bejahen, zuniden; p. komu k cemu,

na kaj, Cig.; k vsaki reči p., zu allem "ja"

sagen, Cig.; — 2) nidend tommen: starčki

prikim, kima, m. das Buniden, Cig.

tommen, Cig.

so prikimali.

prikimek, mka, m. bie burch guniden funbgegebene Bejahung, Cig.

prikimovanje, n. bas Buniden. prikimovati, üjem, vb. impf. ad prikimati. prikimovavec, vca, m. ber zu allem zunicht,

der Jasager, Cig., SIN. prikînkati, am, vb. pf. nidend herantommen,

Cig., Jan.; (nam. prikimkati).

prikipeti, im, vb. pf. aufwallend ober siedend gelangen; — (fig.) do vrha p., ben höchsten Grad erreichen; kadar žalost do vrha prikipi, tedaj se že veselje glasi, Npreg.-Jan.(Slovn.). prikisati, kîsam, šem, vb. pf. noch ein wenig

dazusauern, Cig. prikivati, am, vb. pf. = prikimati, ogr.-C.

prikla, f. der Augentroft (euphrasia officinalis),

za Krnom-Erj. (Torb.).

priklad, klada, m. 1) bie Bulage (gum Gehalt), DZ.; delovni, hodovni, osebni, ranjenski, službenoletni p., die Arbeits = , Marsch ., Berfonal-, Bermundungs-, Dienftalterszulage, DZ.; der Zuschlag (zu einer Steuer), Cig., Jan., C., DZ.; p. na zganje, Cig.; - bie pfartliche Collectur als Rente, Jarn., Mik.; 2) das Beispiel, Mur., Jan., C., Mik., Danj .- Valj. (Rad); na priklad, gum Beispiel, Raic(Let.); - 3) v priklad mi hodi, es pafst mir, Jurc.; - tudi: priklad, Levst. (Rok.).

priklada, f. die Beilage, Mur.; ber Einschlufe, Jan.; - bie Bumage (z. B. bei ben Fleischern); - = priklad, ber Buschlag (zu einer Steuer), Cig., Nov.; - ber Aufjat (bei ben

Schuhmachern), Cig. prikladanje, n. 1) das Beilegen; — 2) das Begleiten (in ber Dufit), Kr.-M.

prikladati, am, vb. impf. 1) zulegen; drva p., Cig.; hinzufügen: greh h grehu p., Jsvkr.; - beitragen: k stroškom p., DZ.; - 2)begleiten, secundieren, accompagnieren (in der Musik), Cig., Jan., Kr.-M., Let., Dol.; - 3) p. se, paffen, Jan.

prikladavec, vca, m. ber Zuleger, C. prikladek, dka, m. 1) bie Zugabe, bie Zulage, Cig.; - ber Buschlag (zu einer Abgabe), Cig., Jan.; - 2) ber Bulgarname, Cig., UcT. prikladen, dna, adj. geeignet, paffenb, Cig.,

Jan., Jurč., nk.; - geschidt, fabig, Mur., Cig.,

prikladnost, f. die Schidlichkeit, Cig.; - die Beichidlichteit, die Fahigteit, die Befähigung, Mur., Cig., Jan.

priklamáti, am, vb. pf. ungeschickt gehend o. ichlendernd tommen, C., Z.

priklamotériti, ệrim, vb. pf. = pritepsti se, vzhŠt.-C., SIN.

priklamotêrjenec, nca, m. = pritepenec, v7h-Št.-C.

priklampati, am, vb. pf. ungeschickt gehend tommen, Z.

priklanjáč, m. ber Budlingmacher, Cig. priklanjanje, n. wiederholte Berneigungen, Complimente.

priklânjati, am, vb. impf. ad prikloniti; herab= beugen, Jan.; — p. se, Berbeugungen machen, sich verneigen; p. se komu (vor jemandem).

priklanjav, áva, adj. höflich, C.; — schmeichelhaft: priklanjave besede, C.

priklanjavec, vca, m. der Complimentenmacher,

priklapáti, âm, vb. pf. = priklampati, LjZv. priklasti, kladem, vb. pf. (bem Bieh) etwas Futter zulegen, Z.

prikláti, kóljem, vb. pf. zaklati (bolno živinče, da se reši meso), Notr.-Nov.

priklatiti se, im se, vb. pf. vagierend tommen; cigani se včasi priklatijo k nam.

priklejati, am, vb. pf. = priklejiti, Cig. priklejíti, ím, vb. pf. anleimen, anfitten, anfleiftern, Cig., Jan.

priklekniti, nem, vb. pf. hinzulnieen, Cig.; p. k obhajilu, jνζhŠt.; — = prvo sv. obhajilo prejeti, Kanal-Erj. (Torb.).

prikleniti, klenem, vb. pf. anfeffeln, antetten; jetnika, psa p.; kravo k jaslim p.; — an-

schließen.

priklenkováti, ûjem, vb. impf. mit dem Anichlagen an eine Glode begleiten, Z.

priklep, klepa, m. die Anfesselung, Cig.; - ber Anichlufs, Cig., Jan.

1. priklépati, klépam, pljem, vb. impf. ad pri-

2. priklépati, klépljem, -páti, âm, vb. pf. 1) klopfend befestigen, anklopfen, Cig.; - 2) mit bem Dengeln bis zu einer Stelle (ber Sense) gelangen: p. do srede, Cig.

priklepčast, adj. priklepčasta miza, ber Rlapptisch, V.-Cig.

priklepetati, etam, éčem, vb. pf. flappernb ober plappernd tommen.

priklestiti, im, vb. pf. 1) burch Befchneiben ber Afte guftugen: drevo p., Cig., Jan.; -2) mit Ungeftum berbeitommen, C.

priklescariti, arim, vb. pf. mit bem Salten ber Bflugnarbe erwerben, Z.

priklet, m. das Borhaus, Mur., Cig., Jan., C., Danj.-Mik., vzh St.; - ber Rellervorbau, ber Rellerhals, Mur., C.; - (priklet f., Valj.

prikletec, tca, m. dem. priklet; ber Rellervorbau, ber Rellerhals, C.

prikléti, kólnem, vb. pf. 1) fluchend tommen: priklel je v hišo; - 2) erfluchen, Cig.

prikletje, n. = priklet, bas Borhaus, Npr. (vzhSt.) - Kres; - = prikletec, der Reller. vorbau, C.

priklicati, klîčem, vb. pf. errufen; klical sem ga, pa ga nisem mogel priklicati; — (fig.) p. kazen, fich eine Strafe guziehen, C.

prikliti, klijem, vb. pf. hervorteimen.

prikljubováti, ûjem, vb. pf. ertroßen. prikljúčen, čna, adj. = naključen, zufállig,

cafual, Cig.

prikljúčiti, kljūčim, vb. pf. 1) umbiegen, Mik.; priključen, Dict.; — 2) anichließen, SIN.; p. se, sich schmiegen, sich fügen, sich gesellen, C: (-3) p. se, = naključiti se, sich zutragen, Cig., Vod. (Izb. sp.).

prikljuváti, kljúvam, kljújem, vb. pf. mit bem Schnabel hadend oder pidend gelangen, M. priklomba, f. die Berbeugung, Cig.

priklompati, am, vb. pf. geschlottert tommen,

priklon, klona, m. 1) die Berbeugung, bas Compliment, Cig., Jan., C.; - 2) die Gabe, bas Beichent, C.

priklonckati se, am se, vb. pf. einen Rnicks machen (v otročjem govoru), Cig.

priklonek, nka, m. ber Anids, C.

prikloniti, klonim, vb. pf. 1) zutommen laffen, V.-Cig.; če mi Bog prikloni to srečo, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); - 2) beugen, neigen, Mur., Cig., Jan.; glavo p., Z.; — priklonil se je dan, ber Tag hat sich geneigt, Levst. (Zb. sp.); — p. se, eine Berbeugung machen, fich verneigen, fein Compliment machen; do tal, nizko se p. komu, sich vor jemanbem tief verbeugen.

priklopati, am, vb. pf. ftart auftretend tommen: priklopal in pritolkel je domov, Jurč.

priklopec, pca, m. das Klappenventil, Cig. priklopiti, klopim, vb. pf. etwas anhaften machen, an etwas befestigen, Z., nk.; p. se, haften bleiben, C., nk. priklutiti, im, vb. pf. anpassen: mladice se na

divjak priklutijo, C.

prikmetovati, ujem, vb. pf. ale Landbauer, burch bie Landwirtschaft erwerben.

priknjigariti, arim, vb. pf. burch ben Buchhandel gewinnen, Cig.

prikobacati, am, vb. pf. auf allen vieren herangefrochen tommen ; - ichwerfälligen Ganges beranfommen: čakati na peneze, dokler zadnji iz Gradca ne prikobaca, vzhŠt.-Pjk.(Črt.).

prikockati, am, vb. pf. ermurfeln. Cig. prikóditi, im, vb. pf. = priberaciti, Z.

prikoj, koja, m. = prigoj, Cig.

prikokodakati, kam, čem, vb. pf. gaderno tommen.

prikokošáriti, arim, vb. pf. burch ben Suhnerhandel erwerben, Jan. (H.).

prikokotáti, otâm, óčem, vb. pf. = prikokodakati, Cig.

prikolariti, arim, vb. pf. als Bagner erwerben, Jan.(H.).

prikolędovati, ujem, vb. pf. = s koledovanjem si pridobiti, Z.; - erbitten: če Bog rok ne stegne, vsi svetniki ne prikoledujejo, Npreg.-Jan. (Slovn.).

prikolésati se, am se, vb. pf. = na kolesu (auf dem Fahrrad) se pripeljati, LjZv.

prikolovrátiti, atim, vb. pf. ungeschickt gehend fommen, antrollen.

prikomarati, am, vb. pf. auf allen vieren berangetrochen tommen, Z., Bes.

prikomáriti, ârim, vb. pf. = prikomarati, Jan. prikončnik, m. ein gegen Enbe bes Tages jur Arbeit tommender Arbeiter, C., (-kononik) Ravn.- Valj.(Rad).

prikonjariti, arim, vb. pf. beim Bferbehanbel gewinnen, Cig.

prikop, kopa, m. bas Dazugraben, Jan. (H.). 1. prikopati, kopljem, -pati, am, vb. pf. 1) bazugraben, M.; kos sosedove njive p., Cig.; - 2) grabend gelangen; prikopali so težaki do sredi njive, Cig.; v rudniku p. do vode,

Cig.; - 3) burch Graben (Sauen) erweiben, ergraben, Cig.

2. prikopati, pam, pljem, vb. pf. 1) p. se, babend gelangen, Cig.; - 2) p. si, sich etwas erbaben, Cig.

prikopčáti, am, vb. pf. anfchnallen, anhefteln, Cig., Jan.

prikor, kóra, m. ber Tabel, C.

prikoracáti, âm, vb. pf. schwerfälligen Schrittes tommen, antrollen, Cig.

prikoráčiti, ačim, vb. pf. = prikorakati, M. prikorákati, akam, vb. pf. herangeschritten tommen.

prikorîstek, stka, m. der Gewinn, C.

prikoristiti, îstim, vb. pf. gewinnen, Cig., C. prikormániti, anim, vb. pf. fteuernd gelangen: p. ladjo, das Schiff ansteuern, Cig.

prikositi, im, vb. pf. 1) magend bis zu einer Stelle gelangen; p. do meje; - 2) bazumahen (3. B. fremdes Gigenthum); - 3) mit der Sense abstuten, Cig.

prikošáriti, arim, vb. pf. durch die Rorbflechterei erwerben, Jan. (H.).

prikot, kota, m. der Anwintel, Cel. (Geom.). prikotaliti, im, vb. pf. = prikotati, Jan.

prikotáti, âm, vb. pf. heranwälzen, Cig., Jan.; p. se, herangewälzt tommen, Jan. (H.).

prikotek, tka, m. ber Seitenwintel, Cig., Jan.; (češ., polj.).

prikotlariti, arim, vb. pf. mit dem Reffelichmiedhandwerte erwerben, Cig. prikov, kova, m. die Anschmiedung, Cig.

prikovanje, n. die Anschmiedung.

prikováti, kújem, vb. pf. 1) anschmieben; -2) burch Schmieben erwerben, erhammern: p. si kaj, Cig.

prikovávati, am, vb. impf. ad prikovati, = prikavati, Cig., ogr.-Valj. (Rad).

prikozáriti, arim, vb. pf. als Biegenhirt erwerben, M.

prikožáriti, arim, vb. pf. beim handel mit Sauten gewinnen, M.

prikráčenje, n. die Berfürzung, Cig.

prikračeváti, ûjem, vb. impf. ad prikratiti. prikrādenec, nca, m. = kdor se kam prikrade: ber fich unbefugt unter andere Sanbelsleute u. in Sandelssachen mischt, der Unterläufer, Cig

prikraguljiti, üljim, vb. pf. ichellend tommen. Jan. (H.).

prikrajek, jka, m. der Rand (eines Sutes),

prikrajen, jna, adj.am Rande befindlich, Rand :: prikrajne opombe, Raubbemertungen, Marginalien, Cig.

prikrajnica, f. die Randbemertung, Cig. (T.), Navr. (Kop. sp.).

prikrajšanje, n. bie Berfürzung; - bie Schma-

prikrajšati, am, vb. pf. um etwas fürzer machen, abs, verfürzen; pot p.; — schmälern, einschranten; p. pravice drugih, Cig.; - p. koga, jemandem einen Nachtheil zufügen, Cig. prikrajšava, f. die Abfürgung, die Berfürgung, prikrajsba, f. die Abfürzung, die Berfürzung, Mur., Jan.

prikrājšek, ška, m. die Berfürzung, Cig., Jan.; računski p., der Rechnungsvortheil, Cel. (Geom.).

prikrajševanje, n. das Kurzen; — bas Schmalern; — bas Beeintrachtigen.

prikrajševáti, ûjem, vb. impf. ad prikrajšati. prikrajševavec, vca, m. der Berfürzer, Cig. prikrajševavka, f. die Berfürzerin, Cig. prikrakati, kam, čem, vb. pf. = prikrokati, Z. prikraljeváti, ûjem, vb. pf. als König herrichend

erwerben, Z.

prikramariti, arim, vb. pf. mittelst ber Rramerei erwerben.

prikramljati, am, vb. pf. im Gefprach begriffen fommen, Z.

prikrásti, krádem, vb. pf. 1) burch Stehlen erwerben, erstehlen; — 2) p. se, verstohlener Beise heransommen, heimlich heranschleichen; p. se v sobo; debela solza se mu prikrade v oko, Jurč.

prikrâta, f. die Berturzung: p. besede, Cig.;

— die Schmälerung, Cig., DZ.; brez prikrate za —, unbeschadet —, DZ.

prikratîtev, tve, f. bie Berfurgung, Jan.

prikrátiti, im, vb. pf. vertürzen, abstugen, Cig., Jan.; — schmäsern, beeinträchtigen, Cig., Jan.; p. komu pravico, Cig.; p. koga, jemanden beeinträchtigen, ihm einen Abbruch thun, Cig.; — versagen: p. komu kaj; p. si kaj; vse sem si prikratil, Koborid - Erj. (Torb.), Savinska dol.

prikfeiti, kfeim, vb. pf. Abbruch thun, ver-

prikremariti, arim, vb. pf. burch die Gaftwirt-

fcaft erwerben.

prikréditi, im, vb. pf. = pripraviti, C., jvzhŠt.; - prim. kredi, k redu.

prikregati, am, vb. pf. 1) erzanten, Cig.; -

2) p. se, zankend kommen. prikrehati, am, vb. pf. hustend, keuchend her-

beitommen, Cig.

prikrémžiti, im, vb. pf. 1) = s kremženjem dobiti, abmeinen. Cig.; -- 2) p. se. mit pers

dobiti, abweinen, Cig.; -- 2) p. se, mit verzerrtem Gesicht weinend fommen.

prikréniti, krénem, vb. pf. ein wenig seitwärts lenten, Z.

prikrepíti, ím, vb. pf. fest ansiigen: odtrgano nogo konju nazaj k životu p., LjZv.

prikrésati, kréšem, vb. pf. derb gehend herbeistommen.

prikrétati, am, vb. pf. hin und her wendend o. rüdend herbeischaffen, C.; — p. jo, mühsam herbeikommen, C.

prikrétiti, im, vb. pf. ungeschict ober mühsam herantommen, Bes., Gor.; pijanec domov prikreti, ZgD.; komaj sem semkaj prikretil, Svet.(Rok.).

prikrevljáti, am, vb. pf. hintend fommen. prikŕhniti, kfhnem, vb. pf. anbrechen.

prikričati, im, vb. pf. i) schreiend tommen; — 2) erichreien, ertreischen; — schreiend errufen, Z. prikriliti, im, vb. pf. herangeflogen tommen,

prikríti, kríjem, vb. pf. ein wenig verbeden; luči so se svetile tu in tam iz oken, ako niso bila prikrita očem s sadnim drevjem, Jurč.; jame p., die Gräben blenden, Cig.; divjačino z vejami p., Cig.; s šemo p., vermummen, Cig.; — povedati komu kaj prikrito ali odkrito, LjZv.; — verbergen: skrivala ga je tri mesce: ni ga mogla dalje p., Ravn.; — verhehehen, verheimlichen, vertuschen; p. komu kaj.

prikrivanje, n. bas Berbeden; - bas Ber-

beimlichen, bas Berbehlen.

prikrívati, am, vb. impf. ad prikriti; verbeden; boljši je človek, kateri svojo neumnost prikriva, kakor človek, kateri svojo modrost skriva, Škrinj.-Valj.(Rad); — verbergen; verheimlichen, verhehlen.

prikrivavec, vca, m. der Hehler, Jan.(H.). prikrivavka, f. die Hehlerin, Jan.(H.).

prikriviti, im, vb. pf. ein wenig biegen, Cig.; prikrivljen nos, eine aufgeworfene Nase; verdrehen: ubozih reč p., Dalm.

prikrívljati, am, vb. impf. ad prikriviti, Cig. prikfmiti, im, vb. pf. ansteuern: p. ladjo, Cig. prikròj, krója, m. ber Zuschnitt, Cig.

prikrojeváti, ûjem, vb. impf. ad prikrojiti, Jan. prikrojiti, im, vb. pf. 1) zuschneiben, zuschneibend anpassen, Jan., Z.; — premišljal je, kako bi prikrojil svoj odgovor, Erj. (Izb. sp.); — 2) ein wenig fürzer schneiben, ein wenig beschneiben, Z.

prikrôkati, kam, čem, vb. pf. frachzend kommen. prikropíti, ím, vb. pf. 1) noch dazu behrengen, Z.; — 2) behrengend kommen, Z.

prikrov, krova, m. ber Schirm: bie Augenblenbe ber Pferbe, Cig.; pecni p., ber Ofenfchirm, Cig.

prikrôvec, vca, m. die Rlappe, Jan.

prikrovnica, f. eine Schale mit Dedel und Sandhaben, C.

prikfpati, pam, pljem, vb. pf. 1) anlappen, anfliden; – 2) burch Fliden erwerben, erfliden.

prikrpina, f. ein angenähter Flec, C.; — ein schlechter Zubau, SIN.

prikfsiti, kfsim, vb. pf. ein wenig anbrechen, Z.; — verringern: lagotnosti p., Bequemlichfeiten reducieren, Levst. (Pril.).

prikruliti, im, vb. pf. grunzend fommen: svinje so prikrulile.

prikrvavéti, ím, vb. pf. blutend tommen, Z. prikrznáriti, arim, vb. pf. mit dem Kürschner- handwert verdienen.

prikuha, f. die Zuspeise, das Zugemuse. prikuhariti, arim, vb. pf. durch Kochen erwerben, erkochen, Cig.

prikuhati, kuham, vb. pf. 1) dazutochen; — 2) ertochen, Cig.

prikuhljaj, m. die Speise, das Gericht, C. prikuhovec, vca, m. was sich von Speisen an den Kochgeschirren anset, der Rähmel, Cig. 1. prikukati, am, vb. pf. wie der Kudud schreiend

Digitized by Google

2. prikukati, am, vb. pf. gudend gum Borfchein fommen, hervorguden.

prikûp, m. der Julauf, der Nachlauf, Cig. prikupčeváti, ûjem, vb. pf. durch Handelsbetrieb erwerben.

prikupen, pna, adj. einnehmenb, gefällig, Cig., Jan.; prikupni Jakob, Ravn.

prikupilo, n. 1) der Zufauf: v kako novo p., zu neuen Erwerbungen, Levst. (Nauk); — 2) = mito 1), C.

prikupiti, im, vb. pf. 1) bazulausen; — 2) p. kaj, beim Raus etwas gewinnen, jvzhSt.; — 3) eintausen (z. B. in eine Gesellschaft): p. koga, p. se, jemanden, sich eintausen, Cig.; če prevzame sin po očetu gospodarstvo, mora se pri odčini s tremi goldinarji prikupiti, Pjk. (Črt.); — p. se v drva, sich in einen Bald einmiethen, V.-Cig.; — 4) beliebt machen: vernikom kako čednost p., Burg.; te lastnosti Kitajca človeku prikupijo, Vrt.; p. se komu, sich jemandes Gunst erwerben, sich bei jemandem beliebt machen; zna se p.; vsem se je prikupil.

prikupljati, am, vb. impf. ad prikupiti, Cig. prikupljenje, n. die Erwerbung ber Gunft, Cig.

prikupljeváti, ûjem, vb. impf. ad prikupiti; hingufaufen: k svoji kmetiji še druge njive in vinograde p., LjZv.

prikupljiv, íva, adj. einnehmend, Cig., Jan., nk.; — schmeichelhast, Cig., Jan. prikupljivec, vca, m. der Schmeichler, C.

prikupljivec, vca, m. der Schmeichler, C. prikupljivost, f. einnehmendes ober einschmeischen Besen. C., nk.

prikupnina, f. bie Einfauffumme: svota, s katero se kdo kam prikupi, Pjk.(Črt.); — prim. prikupiti 3).

prikúpnost, f. = prikupljivost, C.

prikupovanje, n. 1) bas Dazulaufen; — 2)

die Gunstbewerbung, Cig. prikupováti, ûjem, vb. impf. prikupiti; 1) dazutaufen; — 2) p. se, sich um jemandes Gunst bewerben, ihm schweicheln.

prikūpščina, f. = prikupnina, bas Einlaufs, gelb, Levst. (Nauk); kar ljubec ljubici podari, (da se ji "prikupi"), C.

prikúriti, im, vb. pf. nachheizen, Cig.; p. kruhu, (da se hitreje speče), Z.

prikurjati, am, vb. impf. ad prikuriti, Cig. prikusek, ska, m. der Jmbifs, Jan.; — das Confect. Jan.

prikusiti, kusim, vb. pf. ein wenig tosten, vertosten (crebengen), Jan.; — gum Imbifs
nehmen, Jan. (H.).

prikváčití, im, vb. pf. mit Hafen, Klammern befestigen, antlammern, Cig.; p. železen drog, eine eiserne Stange (als Riegel) antlammern, SIN.

prikvâkati, kam. čem, vb. pf. quatenb tommen.
prikvantáti, âm, vb. pf. = s kvantami pridobiti: vse, kar imam, sem si prikvantala in priburkala, LjZv.

prikvartati, am, vb. pf. burch Kartenfpiel erwerben. priladjati, am, vb. pf. zu Schiffe anlangen, anichiffen, Cig.

prilâga, f. = stopnica pri plotu, da je laže črezenj stopiti, Poh.

prilaganje, n. bas Bulegen.

prilagati, am, vb. impf. ad priložiti; 1) bazulegen, beilegen; (drva) p. k ognju; — beisteuern, Cig.; — 2) accompagnieren, Cig.; secundieren, Jan.; nachbeten: stric je molil glasno, midva pa prilagava, Erj. (Izb. sp.).

prilagodba, f. die Abaptierung, Cig.(T.).
prilagoditi, im, vb. pf. anbequemen, anpassen, accommodieren, adaptieren, Cig.(T.), C., SIN.;
prilagojen, angepaset, DZ.; p. se, sich accommodieren, Erj.(Som.).

prilagojénje, n. die Accommodation, C., Zv. prilagojeváti, ûjem, vb. impf. ad prilagoditi;

kajk.-Valj.(Rad).

prilajati, jam, jem, vb. pf. bellend kommen. prilajnati, am, vb. pf. leiernd kommen, Z. prilamati, mam, mljem, vb. impf. ad prilomiti, Z. prilast, f. = lizanje, bessere Futter, das der Kuh während des Welkens gereicht wird, Mur., Cig, Jan., Mik., C., Met.; (prelast) C., St., Svet. (Rok.); — koren: lbz- (lizati), Mik. (Et.).

prilastek, stka, m. dos Attribut (gramm.), Jan. prilastiten, Ina, adj. zueignend, (gramm.), Mur., Jan.

prilastîtev, tve, f. die Zueignung, Cig., Jan. prilastiti, im, vb. pf. zueignen: — v last dati, Dict.; p. si kaj, sich etwas zueignen, Mur., Cig., Jan., nk.

prilastkov, adj. Attributs, Jan. (H.).

prilastováti, fijem, vb. impf. zueignen, Mur., Cig., Jan.

prilaščeváti, ûjem, vb. impf. ad prilastiti, nk. prilaščeváven, vna. adj. prátenjiv, Jan.

prilavkati, am, vb. pf. 1) bei der Nachleje gelangen, Z.; — 2) durch Nachleje erwerben, Z., ZgD.

priláziti, lâzim, vb. pf. Cig., Jan., pogl. prilesti.

prilažič, m. ber helfer im Lügen, Mik., Valj. (Rad).

priléči, lêžem, vb. pf. 1) sich dazulegen, Z.;
— 2) p. se, sich ansügen, passen; suknja, oblačilo se ti prileže, Cig.; prileže se mu, kakor kravi sedlo, C.; izkazilo, kako se je resnici prilegel občinski proračun, die Nachweisung der Ergebnisse demeindevoranschlages, Levst. (Nauk); — wohlbesommen, behagen, gut anschlagen; to se mi je prileglo! daß hat gemundet!

prilêga, f. 1) das Concubinat, Cig., Jan.; — 2) das Baffen, die Angemessenheit, C.

prilégati, légam, ven, ve. impf. ad prileci;

1) sich bazuzulegen pslegen: Beischlaf pslegen,
M.; — 2) p. se, sich ansügen, passen; oblacilo se ne prilega, Cig.; — wohlbekommen,
behagen, munden; jed se mu prilega, Juré.
prilegati, lážem, ve. pf. 1) hinzulügen, Cig.;

prilegati, iazem, vb. pg. 1) hingulugen, Cig.;

— 2) p. komu kaj, jenianbem lügenhafterweise etwas beilegen, anlügen, Cig.; — 3) mit
Lügen aufgezogen kommen, Cig.

prilegóten, tna, adj. bequem, C. prilékati, am, vb. impf. ad prilekniti, Cig. prilekniti, leknem, vb. pf. (ein Rleid) aufschlagen, Cig., C. prilentati, am, vb. pf. 1) lauben, Mur.-Cig.; 2) rubernd anlangen, Z. prilep, lepa, m. 1) bas Bflafter (3. B für eine Bunde): živosrebrni p., das Quedfilberpflafter, Cig.; — 2) eine Art bofer Krape, C.; (prilip, Cig.); — 3) pokrit prostor zunaj hleva ob steni, kamor se n. pr. praprot (za steljo) spravlja, Gor.; (prilep, lepa, Notr.); – 4) neka riba, ber Schiffhalter (echeneis), Erj.(Z.). prilepáča, f. die Bechnelle (lychnis viscaria), Jan.(H.).prilepčáti, âm, vb. pf. fleben machen, antleben, prilêpek, pka, m. 1) das Angeflebte, das Ans flebfel, Cig., Jan.; bas Bflafter, Bes., nk.; - bas Placat, Jan.(H.); — 2) ein an ein größeres Gebäude gefügter Bubau, M., Lasce-Levst. (Rok.); — 3) das Anhängjel, Lasce-Levst. (Rok.); — das Flictwort, Cig.; bas Suffig, C.; - 4) die Napfichnede (patella caerulea), Unije(otok)-Erj.(Torb.); (bie Rlebeauster, Cig.). prilepica, f. bas Anhangfel, C. prilepiti, im, vb. pf. antleben, Cig., Jan., C., nk.; p. svečico, Krelj; moje kosti so k mojemu mesu prilepljene, Dalm.; ribica se prilepi k barki, Kast.; p. se, sich antleben, Cig.; jezik se je k nebu prilepil, C.; - prilepljen, angebaut. Levst. (Pril.); - duša se prilepi (flammert fich) na posvetno, Kast.; - p. se h komu, sich an jemanden hangen, Cig. prilepljaten, ina, adj. antlebend: prilepljalni jeziki, anleimende (agglutinierende) Sprachen, Jes. prilépljati, am, vb. impf. ad prilepiti, Cig., nk. prilepljenje, n. das Antleben. prilepljeváti, ûjem, vb. impf. = prilepljati, (-povati) Cig., Jan., Trub.-Let. prilepljiv, íva, adj. flebrig, Cig. prilepljívost, f. 1) die Klebrigkeit, Cig.; — 2) die Abhafionefraft, Cig. (T.). prilépniti, lêpnem, vb. pf. = prilepiti, Z., C., Burg. (Rok.); - p. se česa: jezik se neba prilepne, C. prilépnost, f. die Abhafion, Cig (T.). prilesje, n. Die Begend am Balbe, Valj.(Rad). prilesketáti se, etâm, áčem (éčem) se, vb. pf. schimmernd kommen ober gelangen, Cig. prilesti, lêzem, vb. pf. herangetrochen kommen; kača je prilezla izpod skale; - langjam herbeifommen; komaj je starček prilezel do doma. prilet, leta, m. bas Aufliegen, ber Auflug, ber Buflug, Cig., Jan. prilétati, lêtam, čem, vb. impf. ad prileteti, Cig., Jan. priletávati, am, vb. impf. = priletovati.

prileten, tna, adj. bejahrt; p. mož.

prileteti, im, vb. pf. herangeflogen tommen;

lastovke so nazaj priletele; sekira je v steno

priletela, die Art fuhr an die Band an, Cig.; — angerannt, angeschossen kommen; p. kakor strela, kakor puščica, Cig. priletévati, am, vb. impf. ad prileteti, Jan. priletnost, f. bie Bejahrtheit. priletováti, ûjem, vb. impf. ad prileteti. prileža, f. bas Concubinat, Cig. priléžen, žna, adj. 1) anliegend (math.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); - 2) paffend, bequem, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; — bolniku priležna jed, Glas.; prav všečna in priležna prilika, Jurč.; - mundend: tečen in priležen kruh, Ravn. prileznica, f. bas Rebeweib, die Concubine, Cig., Jan. prilêžnik, m. ber Rebemann, Cig., Jan. prilęžništvo, n. das Concubinat, Jan. (H.). prilęžnost, f. die Angemessenheit C.; die Bequemlichfeit, Cig., Jan.; telesna p.. Cv. priležúlja, f. = priležnica, Cig., C. prilicema, adv. prav p., ganz und gar: prav prilicema ni za nič ta jestvina, Gor. prilicen, cna, adj. 1) parabolifch, Cig.; allegorifch, Jan.; - 2) gelegenheitlich, Mur.; - 3) paffend, gelegen, bequem, Mur., Cig., Jan., Met., Dol.; ni mi prilicno, es past mir nicht, Svet.(Rok.); najbolj prilično mi je bilo tako storiti, Dol; izrekovanje za ušesa, pismo in pesem prilično narediti, Vod. (17b. sp.); cutiprechend, Cig., Jan., Cig. (T.); correspondierend (math.), Cig.(T.); - 4) geschickt, Cig., C.; prilicno, auf eine geschickte Art. Cig.; p. biti za kaj, Anlage zu etwas haben, Cig.; — 5) anständig, schicklich, Cig., Jan., Cig.(T.), (prilîčen) Met. priličeváti, ûjem, vb. impf. ad priličiti, Cig. prílicica, f. dem. prilika, Ravn.-Valj.(Rad). priliciti, im, vb. pf. anpaffen, accommodieren: p. kaj čemu, Cig.(T.); besede priličiti mladeniškemu umu, Vod.(Izb. sp.); hlevi so priličeni dozdanjemu gospodarskemu poslopju, Levst. (Pril.); vsaka (rakova noga) je priličena svojemu namenu, Erj.(Izb. sp.); p. se, fich accommodieren, Cig.; - affimilieren, Jan.(H.). prilîčje, n. .) die Broportion, Jan., Cig.(T.); -2) die Schicklichkeit, ber Unftand, Cig. (T.), SIN. prilienost, f. 1) die Angemeffenheit, Z.; die Conformitat, Cig.; - Die Bequemlichkeit, Die Gelegenheit, Mur., Cig , Jan.; - 2) die Geichidlichfeit, die Fähigfeit, die Tanglichfeit, Cig., ogr. - Valj. (Rad); nima priličnosti za duhovski stan, Z.; — 3) prilîčnost, bie An-ständigseit, Cig, Jan.; zunanji službi božji priličnost napraviti, Ravn.-Valj.(Rad). prilijati, am, vb. impf. = prilivati, Mur., Cig. prilik, m. ber Breithammer, V .- Cig. prilika, f. 1) bas Abbild, bas Ebenbild, Dol .-Cig., Jan., Cig.(T.); človek se najlaže peča s svojo priliko (mit feinesgleichen), Jurc.; bas Sinnbild, Cig., Jan.; - bas Gleichnis, die Barabel, Mur., Cig., Jan.; v prilikah, gleichnisweise, Cig.; - 2) die Gelegenheit, Mur., Cig., Jan.; lepa prilika, günstige Gelegenheit, Cig., Jan., jvzhSt.; o priliki, gelegentlich, Jan.; nebenher, Cig.; prihraniti si kaj za drugo priliko, Levst.(Zb. sp.); krčma je stala na priliki (mar gunftig gelegen), LjZv.; ta hiša stoji na taki priliki kakor moja, Svet. (Rok.); na lepo priliko priti, in gunftige Berhaltniffe tommen, Z.; priliko dati, Gelegenheit, Beranlaffung geben, Cig.; -3) die Geschicklichkeit, C.; nima nobene prilike za kmeta, Z.; - prîlika, Valj. (Rad).

prilîkati, am, vb. pf. = primeriti, vergleichen, Z., Glas.

prilikovânje, n. die Assimilation, Jan.(H.). prilikováti, ûjem, vb. impf. ad prilikati, priliciti, 1) vergleichen, Z., Glas.; - 2) affimilieren, Jan.(H.).

prilîmati, am, vb. pf. = prikeliti, priklejiti,

prílip, m. neka trta, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.); — prim. prilep.

prilipniti, lipnem, vb. pf. antleben, Jan., Mik. (Et.); — p. se, sich anfügen, passen: tako se je prilipnilo ali prileglo, ko bi bilo pripahnjeno, Mik.(Et.).

prilîstek, stka, m. bas Rebenblatt, Cig. (T.), Tuš.(B.).

prilîtek, tka, m. ber Ruguis. Cig.

priliti, lijem, vb. pf. dazugießen; vode (k) vinu p.; rožici p., eine Blume begießen, Npes .-Schein.

prilîv, m. 1) der Zuguss, Cig.; — 2) die Flut (im Meere), Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.); (rus.). prilivanje, n. bas Dazugießen.

prilivati, am, vb. impf. ad priliti; bajugiegen. prilîvček, čka, m. = hlebček iz testa, kateremu so kaj posebnega prilili, Gor.

prilivek, vka, m. das Dazugegoffene, ber Buguis, Cig., C.; - ber Bufat (bei Metallen), Cig.

prilivka, f. ber Didfuß, ber Triel (charadrius oedicnemus), V.-Cig., Frey.(F.).

prilízati se, žem se, vb. pf. p. se komu, fich bei jemandem einschmeicheln, Cig.; - prim. prilizniti se.

prilizàv, áva, adj. schmeichlerisch, Dict., Trub., Dalm., Kast.

prilizávanje, n. = prilizovanje, kajk. - Valj. (Rad).

prilizávati se, am se, vb. impf. = prilizovati se, Mur., jvzhSt.

prilizavec, vca, m. ber Schmeichler, Meg. Dalm., Trub., Kast., Volk.

prilizavost, f. schmeichlerisches Wesen, C.

prilizavski, adj. schmeichlerisch, C. prilizavščina, f. die Schmeichelei, C.

prilizek, zka, m. bie Schmeichelei, C.

prilizijiv, íva, adj. gern schmeichelnb, schmeich-

prilizniti, lîznem, vb. pf. p. se komu, sich bei jemandem einschmeicheln, durch Schmeichelei seine Gunst erwerben, Mur., Cig., Jan.; ta se zna p., jvzhSt.; - priliznjen, schmeichlerisch: priliznjeno vedenje, priliznjen človek. priliznjenec, nca, m. ber Schmeichler, Cig.,

Jan., Ravn.-Valj.(Rad), jvzhŠt. prilîznjenka, f. die Schmeichlerin, Cig., Jan. prilîznjenost, f. schmeichlerisches Besen, Cig., Jan,

prilizovaten, ina, adj. schmeichlerisch, Schmeichels, Cig., Jan.

prilizovanje, n. bas Schmeicheln, bie Schmeis delei(en).

prilizováti se, ûjem se, vb. impf. schmeicheln: p. se komu, fich bei jemanbem einzuschmeideln suchen, ihm schmeicheln.

prilizovavec, vca, m. ber Schmeichler. prilizovavka, f. bie Schmeichlerin. prilizovavski, adj. schmeichlerisch.

prilizun, m. ber Schmeichler (zanicij.), M., Cig.

(T.); ber Speichelleder, Cig.

priljubiti, im, vb. pf. lieb, gefällig, angenehm machen: p. komu kaj, C.; liebgewinnen: p. si koga, kaj, Jan., C., Navr. (Let., Kop. sp.); ko je človek priljubil ljudi, iti mora dalje, Erj.(Izb. sp.); jaz bi si ga ne mogla p., Dol.-M.; krava je tele priljubila, kadar je pripušča k vimenu, Z.; kar rečeš, hočem p., was bu fagft, damit will ich fürlieb nehmen, Svet.(Rok.); - p. se komu, sich bei jemanbem beliebt machen, von ihm liebgewonnen werben, Cig., Jan.; on bi se mi ne mogel p., Dol.-M.; priljubljen, beliebt, nk.

priljubljati, am, vb. impf. ad priljubiti, Navr. (Spom.), nk.

priljubljenec, nca, m. der Liebling, Navr. (Kop. sp.).

priljubljenost, f. die Beliebtheit, nk.

priljubljeváti, ûjem, vb. impf. = priljubljati, nk., (-bovati) Cig.; p. se ljudstvu, nach Bopularität hafchen, Cig.(T.).

priljubljiv, iva, adj. einschmeichelnb, Jan.(H.). priljuden, dna, adj. leutfelig, menichenfreundlich. priljudnost, f. bie Leutseligfeit; bie Menschenfreundlichteit.

priloc, f. = priroc, die Bflugsterze, ogr.-C.; - prim. preloč.

priločiti, im, vb. pf. zuordnen, beigefellen, Jan., C., Trub; Matija je bil k apostolom priločen, Dalm.

prilog, loga, m. 1) die Beilage, Cig.; - ber Beitrag, M., Cig.(T.); p. za šolo, DZ.; mrtvaški prilogi v cerkvi, bie Leichenopfergange, Levst.(Nauk); prilogi k Prešernovemu životopisu, LjZv.; — 2) das Beiwort, das Abjectiv, Mur., Cig., Jan., nk.; - 3) ber Bamppr, Notr., Bistrica-Levst. (LjZv.); - tudi: prílog, Valj.(Rad).

priloga, f. die Beilage, Cig., Jan., nk.; - bie Bulage, die Bubufe, BlKr.-M.; - das Randmuster, der Rahmen (ber Schufter), V .- Cig .: ein hinzugefügtes Stud: ber Reil in ben Schneibemuhlen, um bamit ben Brettbaum gu befestigen, Cig.

prilòm, loma, m. der Anbruch, Z.; p. vršičkov (od snega), ber Gipfelbruch ber Baume, Cig.

prilomast, f. bas fturmische Andringen, ber Einfall: po prilomasti madžarski, Navr. (Kop. sp.); p. Sasov, Let.

prilomástiti, astim, pb. pf. mit Ungeftum herantommen, heranfturmen; v hiso p., mit der Thure ins Haus fallen, Cig.

prilomek, mka, m. ber Anbruch, Jan.(H.). prilomiti, lomim, vb. pf. 1) verbrechen (= vorne etwas abbrechen): p. šibo, Cig.; anbrechen, Jan. (H.); - 2) p. v hiso, mit ber Thure ins Saus fallen, Cig. priloncariti, arim, vb. pf. als Safner erwerben, Jan.(H.). priloviti, im, vb. pf. fangend, jagend tommen ober gelangen. priložaj, m. = deležnik 2), das Particip, Cig., priložek, žka, m. die Beilage, die Beigabe, Cig., Jan., C.; bie Bulage (gu einer Befolbung u. bgl.), Mur., Cig.; - ber Beitrag, C. prilóžen, žna, adj. 1) anfügbar, Cig.; - angemessen, bassend, Mur., Cig.; priložen čas, dan, Dalm.; zemlja priložna za rejo živine, Jap.(Sv. p.); - gelegen, bequem, Mur., Cig., Jan.; - p. gospod, ein herr, mit bem man leicht austommen tann, Polj.; — geschickt, Strek.; — 2) abjectivisch, Cig. priloženje, n. bie Śulage: brez priloženja do-brih del, kajk.-Valj.(Rad). priložíti, ím, vb. pf. bazulegen, beilegen; drv p. k ognju; denarje p. k pismu; - p. komu eno, jemandem eine Ohrfeige geben, Ljub.; - beisteuern, Cig.; - anwenden, C.; vsi imamo skrb p., Krelj; - andichten: p. komu kaj, Cig. prilôžje, n. = priložaj, deležnik 2), C. priložnost, f. die Gelegenheit. priložnosten, stna, adj. Gelegenheits, Jan. priluciti, im, vb. pf. hingumerfen, Boh. priluditi se, im se, vb. pf. fich einstellen, fich einschmeicheln: p. se komu, vzh.St. prilukati, am, vb. pf. hervorguden; solnce priluka izza oblakov. prilunje, n. der Nebenmond, Cig. (T.). prilupiti, im, vb. pf. 1) bazuschälen: se nekoliko krompirjev p.; - 2) mit bem Schälen (3. B. ber Bflaumen) erwerben: p. si nekaj denarjev. primac, m. ber Griff (an Fenftern, Thuren), ogr.-C.; perni p., der Federhälter, ogr.-C primaca, f. ber Thurgriff, ogr. - C.; - bas Gelanber, C. primačka, f. der Fenstergriff, ogr .- Valj. (Rad). primahati, am, vb. pf. die Hande ichwingend tommen, eilend tommen; tudi: p. jo. primahedrati, am, vb. pf. gefchlottert tommen, Cig., Bes. primajati se, jam, jem se, vb. pf. madelnb primaka, f. die Befeuchtung, Cig., Vrt.; strnem manjka primake, SIN.; imeti kaj za primako za suho grlo, Jurč. primākati, kam, čem, vb. impf. ad primočiti; befeuchten, Cig.; dež setvam dobro primače, C. primākljaj, m. ein Trunt, Z.; ima vedno pripravljen kak grižljaj in primakljaj, SIN. primákniti, nem, vb. pf. = primekniti. primakováti, ûjem, vb. impf. = primakati, Z. primamiti, mamim, vb. pf. burch Bethorung

berbeiloden, verloden, Cig., Jan., Cig.(T.), C.

primanjek, njka, m. Jan., pogl. primanjkljaj. primanjkati, am, vb. pf. ausgehen: denarjev je primanjkalo, bas Belb ift ausgegangen, Cig., Jan. primanjkava, f. bas Deficit, Jan., C., Nov.; pokritje primanjkave, DZ. primanjkljaj, m. das Deficit, Cig., nk. primanjkljiv, íva, adj. befect, Jan.(H.). primanjkováti, ûjem, vb. impf. ad primanjkati; ausgehen, mangeln, Jan., nk. primarati, am, vb. impf. ad primorati; zwingen, Habd .- Mik. primārij, m. prvi zdravnik oddelka (v bolnici), der Brimarius. primarjati, am, vb. impf. Mur., Cig., ogr.-Mik., vzhSt., pogl. primarati. primaruha, interj. bei meiner Treu! prīmas, m. prvak med nadškofi kake dežele ali drzave, ber Brimas, Cig. (T.). primaslariti, arim, vb. pf. mit Butter- ober Schmalzhandel erwerben, Cig. primasiti, im, vb. pf. 1) hinguftopfen, beiftopfen; - 2) ein wenig verftopfen: p. čebelni panj. primaticen, cna, adj. p. roj, ein Bienenichwarm, ber einen Beifel hat, Mur. primazati, mažem, vb pf. aufschmieren, Cig.; il p., ben Thon an die Drehscheibe befestigen, Cig.; - p. komu eno, jemanbem einen Schlag verfegen, Z.; - hinzuschmieren, nachschmieren. primazováti, ûjem, vb. impf. ad primazati, primaž, m. ber Schraubstod, V. - Cig., Jan., DZ.; - bie Sanbhabe (an ber Beberlabe, an der Thur), Cig.; - pogl. primez. primcek, cka, m. ber Anhalter (an einer Thur), primęček, čka, m. die Rugabe, der Ruschufe, Cig., Jan.; dati komu :0% primečka, jemandem 10% mehr geben, DZ.; najprej iščite božje kraljestvo in njega pravico, in vse drugo bo primeček, Ravn.-Valj.(Rad). primečkáti, am, vb. pf. dazuquetíchen, Cig. prîmek, mka, m. nav. nam. priimek. primęka, f. das Aufthauen, M. primeketáti, etam, éčem, vb. pf. medernb fommen: koze so domov primeketale, primekniti, maknem, vb. pf. bazuruden, ber-, hinruden; stol k mizi p.; - annahern (math.), Cig. (T.); - noch bagu geben (beim Sanbeln): koliko boste še primeknili? — p. se, zuruden (intr.); primakni se bliže! rude naber! primena, f. die Apperception (phil.), Cig.(T.). primencáti, âm, vb. pf. = mencaje priti, ans trippeln, Cig. 1. primeniti, im, vb. pf. 1) (durch Anderung) anpaffen, accommodieren: p. kaj čemu, Cig. (T.); — 2) burch Tausch erwerben, eintauichen, Sol., Z.; primenil sem te "predge", davši za nje drug papir, Valj. (Let.). 2. primeniti, im, vb. pf. gumuthen, C. primenjariti, arim, vb. pf. als Becheler er-

primenjati, am, I. vb. pf. burch Taufch er-

werben, ertauschen, Cig., Nov.; - II. impf.

werben, Cig.

ad 1. primeniti: primenjajoče pomisli, apperscipierende Borftellungen, Cig. (T.).

primer, mera, m. 1) das Beispiel, Mur., Cig., Jan.; p. trdote v drugi stopinji, ein Beispiel ber zweiten Hatrestufe, Erj. (Min.); za p., beispielsweise, Cig. (T.); s primerom razjasnitie ezemplisicieren, Cig. (T.); na primer (= n. pr.), tudi: na primer, zum Beispiel, Cig., Jan., nk.; — 2) = primera 2), Cig.

primera, f. 1) bie Bergleichung, ber Bergleich, Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad); v primeri, im Bergleich, Cig., nk.; — bas Berhältnis, bie Proportion, Mur., Cig., Jan.; po primeri, im Berhältnis, Cig.; brez primere, unverbältnismäßig, Cig.; — 2) ber Jufall, ber Fall, C.

primercek, čka, m. dem. primer; das Bei-

spielchen, Cig.

primērek, rka, m. 1) bas Exemplar, Cig. (T.), DZ.; — 2) bas Bortommnis, ber Fall, Dict., Cig., Jan., C.; za ta p., auf diesen Fall, diese falls. Cig.

primeren, rna, adj. 1) verhältnismäßig, Cig., Jan.; relativ: primerna visokost, Jes.; specifich (phys.): primerna težkota, Cig.(T.); — 2) im richtigen Berhältnis stehend, angemessen, entsprechend, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; primerno besedo najti, den rechten Ausdruck sinden, Cig.; — 3) vergleichbar, Jan. (H.).

primériti, mêrim, vb. pf. 1) anmessen, Cig.;
— androbieren; suknjo komu p.; — primerjen, angemessen, addanat, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); njih veličastvu primerjena čast, Burg.; — 2) einen Beigleich machen, vergleichen; p. kaj s čim; — 3) p. se, sich tressen, sich zutragen, sich ereignen; taka se utegne tudi tebi p.; ako bi se primerilo, wenn der Fass eintressen sollte; živemu človeku se vse primeri, mrtvemu pa jama, Npreg.-Glas.

primerjaten, ina, adj. vergleichend, Bergleichungs, Mur.; primerjaina stopnja, die Bergleichungsstufe, Jan.; primerjaini nadin, die Comparationsmethode, Cel. (Ar.).

primerjäknica, f. vergleichende Tabelle, SIN.; die Reductionskahelle Cig

bie Reductionstabelle, Cig. primerjainik, m. der Comparativ (gramm.), Jan.

primerjanje, n. 1) bas Anmessen, bas Anprobieren; — 2) bas Bergleichen; — bie Steigerung (gramm.), Cig. (T.).

primerjatev, tve, f. 1) die Bergleichung, Jan.; die Collationierung, Jan. (H.); — 2) (gramm.) = stopnjevanje, die Comparation, Jan.

primerjati, am, vb. impf. ad primeriti; 1) anmessen, Cig.; — anprobieren; suknjo komu p.; — anpassen, Cig.; — 2) vergleichen; collationieren, Cig.(T.); comparieren (math.), Cig.(T.); — 3) beiläusig das Dlaß vorher bestimmen, einen überschlag machen, Kannik (Gor.), M.; — vermuthen: primerjali smo, da nocoj prides, Polj.; p. po čem, nach (aus) einer Sache schließen, Polj.; — 4) p. se, sich zu ereignen pflegen.

primerjava, f. die Bergleichung, Jan.; die Comparationsmethode, Cig. (T.).

primerjavec, vca, m. ber Bergleicher, Cig. primerjenost, f. = primernost, Mur., Cig., Jan.

primerijaj, m. das Ereiguis, der Jufall, der Fall, Mur., Cig., Jan., nk.; Bog vse človeške primerljaje obrača, Ravn.-Valj.(Rad). primernik, m. das Formularienbuch, Jan.(H.). primernost, f. die Angemessenheit, Cig., Jan.,

Cig. (T.), nk.
primeroma, adv. 1) vergleichungsweise, Cig.,
C.; — beispielsweise, Cig. (T.); — verhältnise
mäßig, Cig., nk.; — 2) ungefähr, Cig.; approximativ, C.; — 3) zufällig, C.

primes, f. die Beimischung, Cig., Jan., C., Nov., DZ.; narodi brez primesi tuje krvi, Slovan; die Legierung, Cig., Jan.

primesa, f. = kar se testu primesi, Kr.Valj.(Rad), Mur.; - = primes, V.-Cig.,
Vrt.

primesáriti, arim, vb. pf. burch bas Fleischerhandwert erwerben.

primesek, ska, m. bas Einmengfel, ber Mengtheil, Jan., C.

primesen, sna, adj. bem Fleisch beigegeben: primesna jed, bie Bufpeise, C. primesiti, im, vb. pf. dazumengen, beimischen

primesiti, im, vb. pf. dazumengen, beimischen (bei ber Bereitung eines Teiges); - gufeten, legieren, Cig., Jan

primésten, stna, adj. bei ber Stadt gelegen, C.

1. primésti, métem, vb. pf. 1) bazufegen, bazufthren; — hinzufegen: prah k steni p., Cig.;

— 2) ein wenig tehren: nekoliko primesti okoli kupa, Slc.; — 3) fegend, tehrend tommen; med tem primete v vezo, Glas.

2. primesti, metem, vb. pf. hinzuquirlen, Cig.; moke p., C.

moke p., C. primęsa, f. die Beimischung, Mur., Cig. primęsanica, f. das Beigemisch, Cig., C.

priméšati, am, vb. pf. dazumischen, beimischen, beimengen; vode k vinu p.

primešávati, am, vb. impf. — primeševati. primešek, ška, m. das Beigemischte, die Jugredienz, Cig.

primesetariti, arim, vb. pf. als Matter erwerben, ermateln.

primeševanje, n. das Beimischen, Cig. primeševati, ûjem, vb. impf. ad primešati. primet, meta, m. = zabelja, zacimba, C.

primétati, mêtam, vb. impf. ad 1. primesti.
 primétati, mêtam, čem, vb. impf. ad privreči, Levst. (Zb. sp.).

primetávati, am, vb. impf. = 2. primetati, Z. primętba, f. der Zusat, Raič(Let.); — hs. primętbica, f. dem. primetba; ein kleiner Zusat, Zora.

primętek, tka, m. = primeček, kajk.-Valj. (Rad).

primetlariti, arim, vb. pf. burch Besenbinderei erwerben, Cig.

primétovati, ujem, vb. impf. beim Spiele zu einem Ziele Steine, Gelb, Solzer o. bgl. bin- werfen, Levst. (Rok.).

prîmež, m. der Thürgriff (in der Mitte der Thür, nicht am Schloss), Gor.; (ta beseda se glasi tudi: primaž, primož).

primežúrkati, am, vb pf. mit ben Augen zwinternb heranfommen, Svet. (Rok.).
primícija, f. = nova maša, die Primiz, Jan.
primíčen, čna, adj. convergent, convergierend
(math.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); — Răherungsprimîčni lom, der Rāherungsbruch, primična

metoda, die Näherungsmethode, Cig. (T.). primienost, f. die Convergenz, Cig. (T.).

primigati, mîgam, vb. pf. 1) = migaje priti, M; = (z repom) migaje priti, Bes.; - 2) burch Binten erlangen, erangeln, Cig.

primigliáti, âm, vb. pf. funtelnb, flimmernb aum Borfchein tommen: zvezdice primigliajo, C.

primijavkati, am, vb. pf. miauend fommen. primik, mika, m. die Heranrudung, Cig.; die Annäherung, Cig. (T.).

primikanje, n. das Heraniuden; die Annaherung; die Convergenz (math.), Cig (T.).

primíkati, míkam, čem, vb. impf. ad primekniti; heranrūden, nähern; p. se, näher rūden, sich nähern; — convergieren (math.), Cig.(T.). primikováti, sijem, vb. impf. — primikati, Z. primiliti se, im se, vb.pf. sich einschmeicheln, C.; jemanbes Liebe erwerben, Z.; p. se komu in prikupiti, LjZv.; sieb werben, Jan.(H.). primiljeváti se, sijem se, vb. impf. ad primiliti se; hosieren, Cig.

primîslek, sleka (sekka), m. ber Hintergebanke,

Cig.

primisliti, mîslim, vb. pf. bazubenten, C.; — p. komu kaj, jemanbem etwas andichten, C.; — ime komu p., primisljeno ime, ber Spottname, C.

primišljāj, m. ber hintergebante, Cig. (T.).
primišljati, am, vb. impf. ad primisliti, Mur.
primiti, primem, vb. pf. = prejeti: primil sem
pismo, denar, Ip., Kras.-Erj. (Torb.); — nam.
prijeti.

primka, f. bas Recepisse, Cig., Cig. (T.), DZ.; oddajna p., bas Ausgaberecepisse, povratna (povračna) p., bas Retourrecepisse, DZ.

primláskati, mlaskam, vb. pf. schmagend fommen, Cig.

primlatiti, im, vb. pf. 1) bazubreschen, Cig., M.; — 2) burch Dreschen verdienen; p. si mnogo denarja.

primlekariti, arim, vb. pf. burch ben Milchhandel erwerben, Jan. (H.).

primlésti, primódzem, vb. pf. = primolsti, M. primléti, méljem, vb. pf. 1) dazumahlen; — 2) durch Mahlen erwerben.

primlinariti, arim, vb. pf. als Muller erwerben, Z.

primnožba, f. bie Bunahme (z. B. ber Bevol-ferung), Cig.(T.).

primnôžek, žka, m. = primnožba, Cig.(T.).
primôčiti, môčim, vb. pf. eiu wenig befeuchten,
Cig.; primoči (grlo z vinom) in začni (pripovedovati)! Zv.; primoči (pero) in začni (pisati)! Zv.

primog, m. ber weiche Barentlau (acanthus mollis), Medv. (Rok.).

primojdúševec, vca, m. = človek, kateri se rad pridušuje, nk.

primojduševski, adj. primojduševcu primeren: p. jezik, eine rohe, pobelhafte Sprache, nk.

primok, moka, m. die Befeuchtung, Cig. primokariti, arim, vb. pf. durch den Mehlhandel erwerben, Z.

primótčati, im, vb. pf. dazu schweigen: primolčiš in maščevanja ne iščeš, Kast.(N. C.); prizanesi, primolči! Kast.(N. C.); nobene mi ne primolči, er bleibt mir feine Antwort schuldig, Z.

primoledovati, ujem, vb. pf. durch zubringliches Bitten erlangen, erbetteln, Cig.

primoleti, im, vb. pf. ragend zum Borichein fommen, C.

primoliti, molim, vb. pf. 1) beim Beten bis zu einer Stelle bes Gebetes gelangen; — 2) burch Beten erlangen, erbeten; Oh, kaj sem primolila! Pres.

primolíti se, ím se, vb. pf. = primoleti: Se bandero primoli, Npes.-K.

primolitváriti, arim, vb. pf. p. se pri kom, sich bei jemanbem einfrömmeln, Cig.

primótsti, mótzem. vb. pf. 1) başumellen; — 2) ermellen: molzla sem, pa nisem nič primolzla.

primomljáti, am, vb. pf. brummenb heranfommen: medved primomlja, Bes.

primoranje, n. die Nothigung.

primôrati, am, vb. pf. nöthigen, zwingen; p. koga k čemu, da kaj stori; primoran sem, id) bin bemüffigt; — erzwingen: primoral sem, da so šli kurit, jvzhŠt.

primorâva, f. ber Swang, C. primorâvati, am, vb. impf. ad primorati, Meg., C., Trub., Krelj, Dalm., Levst.(Zb. sp.).

primorec, rca, m. ber Meeranwohner, ber Küstenlander, Cig., Jan., C.

primorjánec, nca, m. = primorec, Jan. primôrje, n. die Gegend am Meere, das Rüstens land, Mur., Cig., Jan., Jes.

primorka, f. die Rustenlanderin, Cig.

primorováti, ûjem, vb. impf. = primoravati, Dalm.

primorski, adj. am Meere gelegen, Rusten, See. Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Jes., nk.; primorsko mesto, die Seestadt, primorska država, das Rustenreich, primorska reka, der Rustensluss, Cig. (T.).

primorščina, f. neka vinska trta, Z., Dol. primostek, stka, m. bie Seitenbrude, Cig., Jan.

primotoviliti, ilim, vb. pf. unsicheren Schrittes, taumelnd herantommen, Z., Nov.

primož, m. ber Anhalter bei einer Thur, ber Thurgriff, Cig., C., Gor., Tolm.; — bie Narbe beim Thurverich(uss, M.; — kovaški p., ber Schraubenstock, Levst. (Podk.), DZ.; ber Hobelbankhasen, ber ben zu bearbeitenben Gegenstand seitbätt, Cig.; — pogl. primež.

primožek, žka, m. dem. primož; - bie Ringelblume (calendula officinalis), Cv.; - hribovski p., das Bergwohlverleih (arnica montana), Medv.(Rok.); tudi: bas Rinbsauge (buphthalmum salicifolium), Glas.; - žlahtni primožki, neka vrtna cvetlica, LjZv.

primožíti, ím, vb. pf. 1) durch Beirat erwerben, erheiraten (o ženski); primožena otroka, Npr.-Krek.; — 2) p. se kam, h komu, zu-

heiraten (o ženski).

primožitva, f. das von der Frau Erheiratete, Mik. primrak, m. die Berduntelung, Z.; bas Duntel, Jan.

primraziti, mrazim, vb. pf. verleiden, Z.

primrgoleti, im, vb. pf. wimmelnb herantommen. primrmrati, am, vb. pf. 1) murrend, brummend tommen, - 2) erbrummen.

primîzek, zka, m. das Angefrorene, Z.

primrziti se, im se, vb. pf. Efel, Uberdrufs erregen, zuwider werben, C., BlKr.; primrzil mu se je ves svet, LjZv.; primrzila sta se mu meč in puška, LjZv.

primrzlina, f. bas Angefrorene, Z.

primfzniti, mfznem, vb. pf. anfrieren; jezik k železu primrzne; stal je, kakor da bi bil primrznil, Z.

primrzováti, ûjem, vb. impf. ad primrzniti; Glejte tu soldaške šolne! K nogam primrzujejo, Npes.-K.

primski, adj. zinebar (emphyteutisch), Pohl.-Mik.; in Erbpacht stehend: primsko zemljišče, Svet. (Rok.); primsko pismo, bie Ubergabs-urtunbe bei Erbpacht, M.

primščák, m. ber Erbpachter, Svet.(Rok.).

primsčič, m. ber Erbpachter, Dict.

primsčina, f. 1) eine Abgabe an ben Grundherrn bei ber Übernahme eines Lebens ober Erbpachtgutes, das Laudemium, Mur., Cig.; 2) die Summe, die an eine Rirche für bie Erwerbung bes Rechtes, einen Rirchenftuhl zu benüten, gezahlt wird, Kr.; - prim. prijemščina.

primši, adv. (part. praet.) = oprimši: p. hoditi,

fich anhaltend gehen, Cig. primuditi, im, vb. pf. ein wenig aufhalten, faumen machen, Dict.

primukati, kam, cem, vb. pf. muhend fommen. primuzati se, am se, vb. pf. i) fcblupfenb anstreifend, herangeschlichen tommen; Cig. Jan., C.; mačka, tat se primuza; - 2) fcmungelnd tommen; - 3) ben Dund ein wenig zu einem ichmungelnben Lacheln verziehen, Z.

prinabirati, bîram, vb. impf. ad prinabrati, Jan.(H.)

prinabráti, bérem, vb. pf. dazusammeln, dazus lefen, Jan.(H.); - zunehmen (beim Striden), Jan.(H.).

prinagniti, nem, vb. pf. ein wenig neigen, p. se, sich ein wenig neigen: Prinagnil bodem se nad vodo, Greg.

prinajemati, mam, mljem, vb. impf. ad prinajeti, Cig.

prinajesti se, jem se, vb. pf. (in Folge zu reichlichen Genuffes) wiberfteben: kozina se mu je prinajela, er hat so viel Biegenfleisch gegeffen, bafe es ibm gulett wiberftand, Z., UčT., Gor.

prinajęti, najmem, najamem, vb. pf. dazubingen, nachbingen, Cig.

prinamériti se, mêrim se, vb. pf. zufällig zu= ftogen, geschehen: prinamerilo se mu je, C., Z. prinapiti se, pijem se, vb. pf. in Folge zu vielen Trinkens widersteben: to vino se mi je prinapilo, C., Z.

prinareden, dna, adj. bereit, gefafst, Jan., Trub., Krelj, Dalm.; p. sem storiti, kar on hoče, Krelj; bodite prinaredni! Trub.; - geeignet: bukve, prinaredne za ljudstvo, Jsvkr.

prinarediti, im, vb. pf. 1) noch bazu machen, C., Z.; — 2) bereilen, C.; prebivalisca prinarediti in pripraviti, Trub.

prinarednost, f. die Bereitschaft, Jan.

prinaskúten, tna, adj. widrig, Abscheu erregend,

prinaskútiti se, skûtim se, vb. pf. Etel erregen: prinaskutilo se mi je, ich befam Etel,

prinaskutnost, f. die Efelhaftigfeit, Jan. prínaš, m. neka velika pogača o svatovščinah, eine Art Sochzeitsbrot (Torte), C., Z.; prim. prinos 2).

prinasanje, n. bas Bringen.

prinasati, am, vb. impf. ad prinesti, bringen, zubringen, heranbringen; p. komu (napitek), jemandem gutrinten, C.

prinasavec, vca, m. der Zubringer, ber Uber-

bringer, Cig., Jan. prinašavka, f. die Überbringerin, Cig., Jan. prinatisk, tiska, m. ber Andrud (bei ben Buchbrudern), Cig.

prinatisniti, tisnem, vb. pf. beibruden, anbruden, Cig.

princ, m. ber Bring.

princēsa, f. 1) = princesinja, Cig.; - 2) bie Bringeffinbirne, Cig.

princesinja, f. die Brinzessin.

princesnik, m. ber Prinzeffinapfel, Cig., Jan. princip, m. načelo, das Brincip.

principal, m. gospodar, ber Brincipal.

principielen, Ina, adj. načelen, principiell, nk. prinehati, am, vb. pf. = pripustiti, Guts.-Cig. prinesec, sca, m. ber Überbringer, Cig., Jan.,

DZ.; obligacije, sloveče na prinesca, auf Uberbringer lautende Obligation, DZ.

prinesek, ska, m. ber Beitrag, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; šolski p., DZ., Čv. prinesîtelj, m. der Uberbringer, Cig.(T.), DZ. prinésti, nésem, vb. pf. bringen; p. komu pismo, veselo novico; p. jed na mizo; s sabo p., mitbringen; na uho p., zu Ohren tragen, Cig.; za dar, v dar p., jum Opfer bringen, als Opfer darbringen, Cig.; beseda je besedo prinesla, ein Wort gab bas anbere, Cig. prinetiti, im, vb. pf. nachheizen, Cig.

prinizati, nîzam, žem, vb. pf. bazu anreihen,

dazufaffen (g. B. Berlen), Z. prinoreti, im, vb. pf. narrisch sich benehmend fommen; tobend fommen, Z.

prinds, nosa, m. 1) die Überbringung, Cig.; · bie Darbringung, Cig.; — 2) das Ge= brachte: ber Bang (von Speisen), Cig.; ein vorzügliches Gericht, bas bei hochzeiten mit Bomp aufgetragen wirb, Z.; große Torte, die unter die scheibenden Hochzeitsgäste vertheilt wird, C.; — = botrinski kruh, ki se obrodnici v dar prinaša, Kras, Prim.; — das Opfer, Dict., Krelj; — 3) der Beitrag, Cig., Levst.(Pril.); — 4) bie Mitsgift, Notr., V.-Cig.; — 5) ber Ertrag, Cig., Nov.; čisti p., das Reinerträgnis, DZ.; tudi: prínos. prinosnica, f. die Überbringerin, Jan.(H.). prinosnik, m. 1) ber Uberbringer, Jan.(H.); - 2) der Beitragsleister, Jan.(H.). prinosénje, n. = prinos, das Opfer, Krelj. prinuda, f. ber 3mang, Cig.(T.), DZ. prinuden, dna, adj. Bwangs, gezwungen: prinudni zajem, bas Bwangsanleben, Cig. (T.). prinuditi, nudim, vb. pf. 1) nothigen, zwingen, Mur., Cig. (T.), C.; naposled sta brata bila prinujena, vzeti ga s seboj, $LjZ\nu$.; -2) = pritrditi, beiftimmen, V .- Cig prinudoma, adv. zwangsweise, Cig.(T.). prinujati, am, vb. impf. ad prinuditi, Cig. priobeevanje, n. die Beröffentlichung(en), nk. priobčeváti, ûjem, vb. impf, ad priobčiti, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. priobcevavec, vca, m. der Beröffentlicher, nk. priobcilo, n. die Mittheilung: ustna ali pismena priobčila, DZ, priobeiti, obeim, vb. pf. veröffentlichen, mit-theilen, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk. priobljubiti, im, vb. pf. eine Bufage machen, C. priocnica, f. (leca) p., die Ocularlinfe, Cig., Jan., Žnid., Sen.(Fiz.). prioderuhati, am, vb. pf. erwuchern, Cig. prioglariti, arim, vb. pf. mit ber Roblenbrennerei erwerben, Cig. priolariti, arim vb. pf. burch bie Bierbrauerei erwerben, Cig. prionegaviti, avim, vb. pf. auf eine nicht naher bezeichnete Beise erwerben. prīor, rja, m. opatov namestnik v samostenih, der Prior, Cig. priorati, oram, orjem, vb. pf. 1) hinzupflugen, anpflügen, Cig.; - 2) adernb gelangen: p. do sredi njive; - 3) burch Adern erwerben, eradern. prioravati, am, vb. impf. ad priorati, Cig.; p. tujo zemljo, Levst.(Pril.). priorica, f. die Priorin, Kast. priorka, f. bie Briorin, Cig. priorski, adj. Briors, Cig. priorstvo, n. das Priorat, Cig. priostriti, im, vb. pf. zuschärfen, Cig.(T.); zuspipen, Cig., Jan., Zv. pripad, pada, m. ber Anfall: p. posesti, dedine, Cig. pripadanje, n. das Zufallen, M. pripádati, pâdam, vb. impf. ad pripasti; 1) 311fallen, M.; nazaj p., heimfallen, Jan.; po-

2) angehören, zugehören, Jan., nk.; pripadajoe, zugehörig, Cig. pripadek, dka, m. = kar komu pripade, bas Angefalle, Cig.; - državni pripadki, bas Gefalle, Levst.(Nauk). pripaden, dna, adj. 1) Anfalls., heimfällig, Cig., Jan.; pripadna pravica, das Beimfalls. recht, DZ.; — 2) zugehörig, zustehend, DZ., pripadnica, f. die Angehörige, Jan.(H.). pripadnik, m. ber Angehörige (z. B. einer Ration), Cig. (T.), DZ.; ber Anhanger, Zora. pripadnína, f. das Anfallsgeld, Cig. pripadnost, f. die Zugehörigkeit, SIN. pripahljáti, âm, vb. pf. (facheind) zuwehen, Cig. pripáhniti, nem, vb. pf. = pripehniti. pripatenik, m. ber Beigefinger, C. pripáliti, im, vb. pf. ansengen, Cig.; — schlagen: s palico koga p., Ravn.-M., Lašče-Levst. (Rok.), Notr.; - pripaljen = prismojen (fig.); pripaljena mladina, LjZv., Dol. pripas, pasa, m. bas Bortuch, die Schurze, C., Ravn (Abc.); Al' je treba ti, rejenka, Ti pripasa svilen'ga? Npes.-K. pripásati, pašem, vb. pf. um den Leib binden, angurten; p. prednik, sich umschurzen, Cig.; p. si mec, sabljo, sich bas Schwert umgürten; konju sedlo p., Cig. pripásen, sna, adj. kar se pripasuje: pripasno orozie, bas Seitengewehr, DZ. pripasováti, ûjem, vb. impf. ad pripasati. pripast, f. ber Beimfall: pravica pripasti, bas Beimfallerecht, C. pripásti, pádem, vb. pf. zufallen, anfallen, Cig., Jan.; pripadla mu je dedina, državi je pripadel denar, Cig.; nazaj p., heimfallen, Cig., pripasti, pasem, vb. pf. 1) weidend gelangen: p, do hoste; - 2) burch Beiben erwerben. pripastiriti, îrim, vb. pf. ale hirt verbienen, Jan. pripas, pasa, m. bas Bieh, bas man burch Beiben aufzieht, C. pripàz, páza, m. : = prigled, die Controle, DZ. pripaziti, pazim, vb. pf. ein wenig nachsehen, achtgeben, Vit. pripaznik, m. = priglednik, ber Controleur, Cig.(T.).pripážati, am, vb. impf. ad pripaziti; controlieren, Cig.(T.). pripažnja, f. = prigledba, die Ubermachung, pripéčati se, am se, vb. impf. ad pripetiti se, C., kajk.-Valj.(Rad), Zora. pripečátiti, atim, vb. pf. anfiegeln; p. motvoz, pripęček, čka, m. die Stelle am Brote, wo es an ein anderes angebaden ift, Cig. pripecenje, n. bas Ereignis, ber Bufall, C., kajk.-Valj.(Rad); - prim. pripetiti se. pripeci, pecem, vb. pf. 1) burch Bacten an etwas befestigen, anbaden, p. se, anbaden (intr.), Cig.; - 2) brennend herantommen (o solncu), M.; — 3) ein wenig braten (brateln) ober baden, Cig.

sestvo pripada najstaršemu sinu, Cig.; -

pripehniti, pahnem, vb. pf. 1) hinguftogen, M.; - 2) anfügen, Jan.; bef. so anfügen, dass es genau pajet: tako se je prilipnilo ali prileglo, ko bi bilo pripahnjeno (pripehnjeno), Mik.(Et.); p. si peco, sich bas Ropftuch recht anliegend fnüpfen, C.; — (pren.) p. se čemu, fich genau nach etwas richten: prestava se (izvirnim) pesmim pripahne, Glas.

pripehováti, ûjem, vb. impf. ad pripehniti,

pripek, peka, m. - pripeka, brennende Sonnenhite, Cig.

pripeka, f. brennende Sonnenhite, Cig., Jan., C., Ravn.-Valj.(Rad).

pripekanje, n. brennende Connenhipe.

pripekariti, arim, vb. pf. mit ber Baderei er-

werben, Cig.

pripekati, pekam, vb. impf. ad pripeči; 1) anbaden, Cig.; - 2) röften, Cig.; - 3) solnce pripeka, Die Sonne brennt; danes pripeka, heute brennt bie Sonne.

pripeketáti, etam, éčem, vb. pf. trabenb tommen, Jan.(H.).

pripeljanje, n. bie Borführung, Jan.

pripeljati, peljem, -liati, am, vb. pf. führend herbeifchaffen, herbei-, hinguführen; p. price; pripelji otroke s seboj; bringe die Rinder mit! p. koga v družbo; pripelji mi kupca! fahrend berbei-, bingufchaffen, gufahren, auförbern; p. drv, blaga; imenitnega gospoda sem pripeljal; p. kaj na ladji, v čolnu; p. se, angefahren tommen; svatje so se pripeljali; p. se s štirimi konji; p. se na ladji, v colnu; - pripeljati jo komu, jemanbem eine Ohrfeige geben.

pripeljava, f. die herbeiführung, die herbeiichaffung, C.

pripeljevati, ûjem, vb. impf. ad pripeljati, Cig., Jan.; Salomonu so pripeljevali konje iz Egipta, Dalm.; — pogl. privažati, voditi, voziti.

pripenčati, am, vb. pf. anschnallen, Cig. pripenjaten, ina, adj. agglutinierenb: pripe-

njatni jeziki, Cig. (T.), Jes.; - prim. prilepljalen.

pripênjalica, f. = trta ali vrv, s katero se na hribu stoječa kopa pripne, da je veter ne prevrne, Vas Krn-Erj (Torb.).

pripenjanje, n. bas Anheften.

pripenjati, am, vb. impf. ad pripeti; 1) anheften, antnöpfen; pripenjajoči jeziki, agglutinierende Sprachen, Cig.(T.); - 2) anipannen, anstrengen, M.; - p. koga, jemandem zusehen, Kr.; - 3) (evfemizem za: preklinjati) fluchen, Temljine(Tolm.) - Štrek.(Let.). pripenjec, nica, m. ber Beftel (für Jagernege),

(-nec) Cig. pripepelariti, arim, vb. pf. mit ber Afchenbren-

nerei erwerben, Cig.

pripera, f. 1) = pripira 1), Jan.; - 2) bie Rlause, Ravn.-M., Gor.

priperica, f. 1) bie Reiche, Cig.; - 2) ber Stuhlzwang, Jan.

pripeskáti se, âm se, vb. pf. = zarotiti se rekoč: naj sem pes, ako -, C.

pripeskováti se, ûjem se, vb. impf. ad pripeskati se, C.

pripetce, adv. zufällig, C.

pripetek, tka, m. bas Ereignie, ber Sufall, bet Fall, Mur., Cig., Jan., vzhSt.-C.

pripeti, pnem, vb. pf. 1) anheften; mit weitläufigen Stichen annahen; z iglico kaj p.: z gumbi p., antnopfen, Cig.; psa p., ben hund anbinden; - (pren.) anfnupfen, Cig. (T.); - 2) ein wenig anspannen, M.; - jemandem zusepen, Kr.; pripela sem ga tako, da mi je moral obljubiti, Jurč.

pripéti, pojem, vb. pf. 1) singend tommen; domov p., LjZv.; - 2) burch Gingen er-

werben, erfingen, Cig.

pripetiti se, im se, vb. pf. 1) zufällig tommen : p. se kam, C.; - 2) fich ereignen, zustoßen, geschehen; često se pripeti, da -; nesreca se mu je pripetila.

pripetjė, n. das Geschick, Jan., C.; das Ereignis, ber Fall, ogr.- Valj. (Rad).

pripetljaj, m. bas Ereignis, ber Fall, Jan.,

pripetljati, am, vb. pf. mittelft einer Schleife. Schlinge befestigen, Cig., Jan.

pripetováti se, ûjem se, vb. impf., Jan.; pogl. pripečati se.

pripev, peva, m. ber Refrain, C.

pripevati, am, vb. impf. ad pripeti (pojem);
1) bazusingen; — 2) singend begteiten, secundieren, Cig., Jan., Zora, Raic(Slov.); -

3) = pomalem peti, Boh.

pripevek, vka, m. ber Refrain, V .- Cig., Jan., Navr. (Kres).

pripháti, phâm, pšèm, vb. pf. bazustampfen. pripičen, čna, adj. pünftlich, C.

pripicnost, f. bie Bunttlichfeit, C.

pripihati, ham, sem, vb. pf. blafeub, webend berantommen o. heranbringen; veter je pripihal, es tam ein Bind; - ftart athmend, puftend tommen, jvzhSt.

pripihljati, am, vb. pf. fanft webend beran-

fommen o. bringen.

pripihniti, pîhnem, vb. pf. zublajen: p. komu kaj, Cig.; — einmal nachblasen, Cig.

pripijaniti, anim, vb. pf. ein wenig berauschen, Cig.; p. se, sich ein wenig berauschen, Cig. pripijati, am, vb. impf. ad pripiti; - ichmaropend trinfen, Gor.

pripilica, f. ber Schmetterling, Rez .- Mik.; -

pogl. prepelica 2).

pripiliti, pilim, vb. pf. beim Feilen bis gu einer Stelle gelangen: p. do -, Cig. pripîra, f. 1) ber Arrest, Cig.; - 2) ber harnzwang, Jan.

pripîranje, n. 1) bas Berhaften; - 2) bas

Bulehnen (ber Thure).

pripîrati, am, vb. impf. ad pripreti; 1) zu flemmen pflegen: med vrata si nogo, roko p.; prim. pripreti 1); -2) zulehnen: vrata p.;
- 3) in Arreft feten, Berhaftungen vornehmen, Z.; -4) zima je pripirala, ber Winter hat angehalten, fortgebauert, C.

pripis, pisa, m. ein ichriftlicher Bufat: bie Beischrift, die Rachschrift, Cig., Jan., C.; - die

Digitized by GOOGLE

Borichreibung (einer Steuer), Levst. (Pril.); - p. taks, die Tagvormerfung, Cig.; - die Begenaussteuer, die Biberlage, Cig.; -Burechnung, die Imputation, Cig., Jan.

pripisariti, arim, vb. pf. fich mit bem Schreiben

verdienen, erichreiben, Cig., Jan. pripisati, sem, vb. pf. ichriftlich beifegen, dazuschreiben; - zueignen, bedicieren, Cig., Jan.; - zemlji pripisan, leibeigen, Cig.; fari p., einpfarren, Cig.; - auf jemanbes Rechnung schreiben: verschreiben, Cig. (T.); davke občini p., Levst. (Pril.); - bie Schuld beimeffen, zuschreiben; sam sebi pripisi, če se bo slabo izteklo; - anrechnen, imputieren: v greh p. komu, Cig., Jan., Cig.(T.); — schriftlich zugewähren, Cig.; kar moż żeni pripise, bie Gegenaussteuer, Cig.;—p. komu leta, jemanden für großjährig erflären, Ip .-Erj. (Torb.), Savinska dol.

pripisek, ska, m. schriftlicher Zusat, die Rachschrift, Cig., Jan., Cig. (T.); - die Glosse, Jan.; die Rote, Cig.

pripisen, sna, adj. zurechenbar, Cig. (T.). pripisito, n. die Borichreibung (einer Gebur,

einer Steuer), DZ.

pripiskati, skam, ščem, vb. pf. 1) auf einem Instrumente pfeifend fommen; — 2) sich durch Bfeifen (auf einem Inftrumente) erwerben.

pripisovânje, 11. das Dazuschreiben; — das Borschreiben (von Steuern), DZ.; - bas Buschreis

ben, bas Imputieren.

pripisováti, ûjem, vb. impf. ad pripisati; dazuschreiben; - vorschreiben; p. davke, Levst. (Nauk); dohodkarino p., DZ.; - zuschreiben; pripisoval je to samo svoji bistroglavosti,

pripisovavec, vca, m. ber Buschreiber, Cig.; - der Rueigner, Cig.

pripitati, pitam, vb. pf. beim Daften gewin-

nen. Z. pripîtek, tka, m. = napitnica, der Trinfipruch,

Jan., C. pripiti, pijem, vb. pf. 1) = napiti, zutrinien,

M.; - 2) p. se, sich berauschen, pripit, berauscht, Jan., C., Idrija.

pripitomíti, ím, vb. pf. zahm, kirre machen: psa p., Cig.

pripivariti, arim, vb. pf. burch bie Bierbrauerei erwerben, Cig.

priplača, f. die Beitragszahlung: p. k vkupnim državnim zadevam, DZ.

pripláčati, am, vb. pf. dazuzahlen.

priplačeváti, ûjem, vb. impf. ad priplačati; dazuzahlen; - Beitragszahlungen leiften, DZ. priplacilo, n. die Beitragezahlung, Levst. (Cest.). priplahutati, am, vb. pf. eig. mit ben Flügeln schlagend herankommen: in weitem, losem Gewande daherkommen, Z.

priplakati, kam, čem, vb. pf. 1) weinend fommen, Z.; - 2) burch Weinen erlangen, Cig. priplasiti, plasim, vb. pf. heranscheuchen: p. ptice v nastavo, Cig.

priplat, m. ber Gifenftreifen am Ropfe bes Pfluges, (bamit bas Holz sich nicht abnüte), C. priplatek, tka, m. ber Buschuss: državni p., Cig.; - die Behaltszulage, Jan.

priplatiti, im, vb. pf. = priplacati, Jan. (H.). priplatnariti, arim, vb. pf. mit der Leinwandframerei erwerben, Cig., Polj.

priplavati, plavam, vb. pf. 1) herangeschwom. men tommen; k bregu p.; herangefahren tommen (o ladji); - fcmebend herantommen; — 2) erschwimmen, Cig.

priplaviti, im, vb. pf. flößend, ichwemmend heranbringen, heranflößen; drva p.

priplavljenje, n. die Anflößung, Cig.

pripláziti, plâzim, vb. pf. 1) start schlagen: p. koga, Lašče-Levst. (Rok.); — 2) p. se, herangeschlichen tommen.

pripleniti, im, vb. pf. erplundern, Cig.

priplesati, sem, vb. pf. 1) tangend herantommen; - 2) burch Tangen erwerben, ertangen: p. si kaj.

priplesti, pletem, vb. pf. 1) baguflechten, beiflechten, anflechten; trak h kiti p.; pokec k bicu p., jvzh St.; — bazustriden, anstriden, Cig., nk.; — 2) burch Flechten ober Striden erwerben, Cig.

priplet, pléta, m. = pokec, die Beitschenschmitz, LjZv., Gor.

priplétati, plêtam, vb. impf. ad priplesti. pripletenka, f. bie Rrangeljungfer, Notr.

pripleti, plevem, vb. pf. 1) jatend gelangen: p. do sredi niive; - 2) burch Jaten erwerben. priplęzati, zam, žem, vb. pf. fletternd gelangen; p. do vrha; (fig.) visoko p., eine hohe Stelle erflimmen.

priplod, ploda, m. ber junge Rumachs an Bieh.

bie Buzucht, Cig. (T.).

priplodek, dka, m. = priplod, Cig.(T), C. priploditi, im, vb. pf. burch Bucht erwerben, einen Buwache an Bieh aufziehen, C.

priploskati, am, vb. pf. 1) flatichend fommen, Cig.; - 2) patfchend befestigen (3. 28. ben Thon an die Topferscheibe), Cig.

pripluti, plovem, plujem, vb. pf. heranschwimmen, beranichiffen, Jan., nk.

pripodabljanje, n. bas Bergleichen, Cig. (T.). pripodâbljati, am, vb. impf. ad pripodobiti; vergleichen: p. koga (kaj) komu (čemu), n. pr. pripodabljati kaj trsu rodovitnemu, vzh-Št.-C.

pripoditi, im, vb. pf. herantreiben, heranicheuchen; p. ovce k hlevu, živad h kurnjaku; p. se, heranstürzen, heranrennen; jezdeci se pripodijo v vas; - oblaki so se pripodili, Bolten tamen herangezogen.

pripodoba, f. ber Bergleich, bas Gleichnis, Guts., Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Vrtov.(Km. k.), LjZv.

pripodoben, bna, adj. 1) vergleichbar, Mur.; — 2) ähnelnd, analog, Cig., Jan., Vrt.; po pripodobnih določilih, nach analogen Beftimmungen, Levst. (Cest.); - 3) Bergleiche., bilblich: v pripodobni govorici, in bilblicher Redeweise, DSv.

pripodobisce, n. ber Bergleichungepunft (tertium comparationis), Cig. (T.).

pripodobîtev, tve, f. bie Bergleichung, Jan. (H.).

pripodobiti, obim, vb. pf. vergleichen: p. koga (kaj) komu (čemu), Guts., Mur., Cig., Jan., C.; svinji sem jo pripodobila, vzhSt.-C.; p. kaj s čim, Mur.

pripodobje, n. = pripodoba, bas Gleichnis, Jan., M.

pripodobnost, f. die Analogie, Cig.; delati izrazila po pripodobnosti drugih besed, Levst. (Nauk).

pripodobováti, ûjem, vb. impf. ad pripodobiti,

Cig.; pogl. pripodabljati.

pripogib, giba, m. bie Berbeugung, Str. pripogibanje, n. bas Beugen; - bas Sichbuden. pripogibati, gibam, bljem, vb. impf. ad pripogniti; beugen; kolena p.; p. se, sich buden. pripogibec, bca, m. der Stredmustel. Gor. pripogibek, bka, m. die Beugung, Dict.; -

bie Genuflegion, C.

pripogljaj, m. Cig., pogl. pripogibek.

pripogniti, pognem, vb. pf. beugen; vejo p., ben Aft biegen; p. se, fich beugen, fich buden; starček se težko pripogne.

pripogniv, adv. (part. praet.) gebeugt: p. hoditi, gebeugt einhergeben, Levst. (Rok.).

pripogováti, ûjem, vb. impf. Cig., pogl. pripogibati.

pripójati, am, vb. impf. ad pripoditi, Jarn. pripojiti, im, vb. pf. dazufügen, Jan., C.; einverleiben, Jan.; vereinigen, C.; - anlöthen, Jan.(H.); (hs.).

pripokati, pokam, vb. pf. knallend o. (mit der Beitsche) schnalzend kommen, Cig.; — p. koga, jemanden heranpeitschen, Jan.(H.).

pripokljáti, am, vb. pf. schwach knallend ober (mit ber Beitsche) ichnalzend fommen, M. pripolóžen, žna, adj. possenb, gelegen: p. dan,

Trub. pripomagáč, m. der Nachhelfer, Jan.(H.). pripomagáten, ina, adj. Silfe: pripomagâine naprave, DZ.

pripomagálo, n. das Silfsmittel, Let.; učno p., das Lehrmittel, Znid.

pripomágati, am, vb. impf. ad pripomoči; aushelfen; Aushilfe leiften; - nachhelfen, Jan.

pripomagováti, ûjem, vb. impf. = pripomagati, Jan.

pripomenek, nka, m. die Unmerfung, Cig.(T.). pripomniti, im, vb. pf. bagu bemerten, nk. pripomnja, f. eine hinzugefügte Bemertung,

bie Anmerkung, Cig. (T.). pripomot, f. die Beihilfe, die Aushilfe, bie Unterstützung, Mur., Cig., Jan., C.: uzival je dvorsko p., Navr. (Let.); p. dati, Affistenz

pripomoček, čka, m. bas Hilfsmittel, bas Mittel; pripomockov se prijeti, Mittel ergreifen, Cig.

pripomôčen, čna, adj. Aushilfs., Cig. pripomoči, morem, vb. pf. Beihilfe leiften, aushelfen, nachhelfen; p. komu k Jemu, do česa, dazu helfen, verhelfen; k temu je veliko pripomoglo, es trug bazu viel bei.

pripomočljiv, íva, adj. behilflich, förberlich, Mur., Cig.

pripomočljívost, f. die Förderlichkeit: p. alkohola k človeškemu življenju, Vrtov. (Vin.). pripomočník, m. ber Aushelfer, ber Rachhelfer, Cig., Jan.

pripomogljiv, íva, adj. = pripomočljiv, behilflich, förderlich, Cig.

pripon, pona, m. ber Spannftrid, mit welchem bie Pferbe auf ber Beibe an ben Borberfüßen gefesselt werden, Cig., BlKr.

pripona, f. 1) = to, s čimer se kaj pripenja: die Heftel, Cig.; die Schnur, bas Band, C.: ber Schuhriemen, C.; -= pripon, ber Spannftrid, um bie Borberfuße ber Pferbe auf ber Beide zu fesseln, Cig.; - 2) to, kar se pripne: to, kar se za vozom pripne, da se za njim vleče, n. pr. drevo, da ni treba zavirati, C.; — bas Suffix (gramm.), Jan., C. priponka, f. bie Rachfilbe, Jan.(H.).

pripontati, am, vb. pf. = dobro pribiti, Gor.

pripopati, am, vb. pf. anpappen. pripor, pora, m. die Einschließung: kazen do osem dni pripora, Strafe ber Ginichliegung bis zu acht Tagen, DZ.; zacasni p., vorläufige Bermahrung, DZ.

priporačati, am, vb. impf. Mur., pogl. pripo-

priporocanje, n. das Empfehlen, das Recommandieren.

priporočati, am, vb. impf. ad priporočiti; empfehlen; p. se, sich empfehlen.

priporočávati, am, vb. impf. = priporočevati,

priporocba, f. die Empfehlung, Mur., Cig." Jan., C., nk.

priporôček, čka, m. die Empfehlung, C., Z. priporocen, čna, adj. empfehlenswert: priporočna molitev, Cv.

priporocenec, nca, m. ber Empfohlene, Cig., nk. priporocenje, n. die Empfehlung.

priporočeválen, ina, adj. empfehlend, Empfehlunges: priporočeválni list, bas Empfehlunges schreiben, Jan.

priporočevanje, n. bas Empfehlen.

priporočeváti, ûjem, vb. impf. ad priporočiti; = priporočati, empfehlen; p. se, fich empfehlen. priporocevavec, vca, m. ber Empfehler, Cig.,

priporočevavka, f. die Empfehlerin, Jan. priporociten, ina, adj. Empfehlunge : priporocitni list, bas Empfehlungsichreiben, Cig., Jan., nk.

priporocilo, n. die Empfehlung, die Recommandation.

priporočîtev, tve, f. die Empfehlung, Jan. priporočíti, im, vb. pf. empfehlen; p. komu koga, kaj; to bodi Bogu priporočeno! baš sei Gott befohlen; priporoči me! richte meine Empfehlung aus! p. pismo, einen Brief recommandieren, Cig., nk.; - p. se, fich empfchlen; p. se komu; Bogu se p.; p. se in oditi, fich empfehlen und fortgeben.

priporocnica, f. die Empfehlerin, Cig.; die

Batronin, Cig., Jan.

priporoenik, m. ber Empfehler, Cig., Jan.; ber Fürsprecher, ber Batron, Cig., Jan., C.; p. farne cerkve, C., Burg. priporočnina, f. (poštna) p., die Recommandationsgebür, DZ. priporoka, f. die Empfehlung, C., Navr. (Let., Kop. sp.). priposedováti, ûjem, vb. pf. erfigen: p. si pravico, DZ. priposestvováti, ûjem, vb. pf. ersigen, (-sestvati), Cig., DZkr. priposlati, posljem, vb. pf. mitfenden, Let. pripot, m. = pripotec, C. pripotájati se, am se, vb. pf. verstohlen tommen, herangeschlichen kommen, ogr.-M., C. pripotec, tca, m. großer Wegerich (plantago maior), Tuš.(R.), Cig.; - prim. trpotec. pripótek, tka, m. = pripotec, Mik. pripoten, tna, adj. am Bege gelegen, bequem, C. pripotépati se, têpam, pljem se, vb. pf. va-gierend tommen: p. se kam, C. pripotje, n. 1) ber Rebenweg, Guts .- Cig., C.; pripotja in odpotja ("Beiwege"), Krelj; -2) bodece p., bie Felbmannstreu (eryngium), Cig., M. pripotnik, m. 1) ber Antommling, ber Reisenbe, Jurč.; -2) = pripotec, Cig.pripotováti, üjem, vb. pf. 1) hergereist tommen, auf ber Reise gelangen, anwandern, Cig., C., Navr. (Let.); — 2) burch Reisen erwerben ober erreichen, erwandern: p. si kaj, Cig. pripôved, f. 1) die Erzählung, Ravn. - Valj. (Rad); — 2) daß Gleichnis, Trub. pripovedáč, m. ber Beichichtetramer, Cig. pripovédanje. n. die Erzählung, ogr. - Valj. pripovédati, am, vb. impf. ad pripovedati (vem); erzählen, Dict., Jan., kajk.-Valj.(Rad), pripovedati, povem, vb. pf. erzählen, Z.; referieren, Cig.; zdaj vam v(u) priliki pripo-vem, kak da (bo)de s pečja jablan, ogr.-Valj.(Rad). pripovedávanje, n. bas Ergahlen. pripovedávati, am, vb. impf. = pripovedopripovédavec, vca, m. ber Erzähler, Dict. pripovêdba, f. das Erzählen, die Erzählung, M. pripoveden, dna, adj. 1) gerne erzählend, gesprachig, C.; postal je nekoliko bolj pripoveden, Jurc.; - 2) erzählend, epijch: pripovedno pesništvo, Jan., nk. pripovedka, f. bie Ergahlung, bas Siftorchen, Cig., Jan.; narodna p., die Bollsfage, Cig., Jan. pripovedkar, rja, m. ber Geschichtenergabler, Let., SIN. pripovedníca, f. bie Erzählerin, Jan.(H.). pripovedník, m. ber Erzähler, Cig., Jan., C. pripovedováten, ina, adj. erzählend, DZ. pripovedoválo, n. ber Geschichtenframer, Cig. pripovedovanje, n. das Erzählen. pripovedováti, ûjem, vb. impf. erzählen; p. pravljice, pripovesti; na drobno p., kako se je godilo.

pripovedovavec, vca, m. ber Erzähler. pripovedovavka, f. die Erzählerin. pripovest, f. 1) bas Erzählte, bie Erzählung; dve kratki pripovesti, ogr.-Valj.(Rad); -2) bas Sprichwort, Meg., Alas., Mur., Dalm.; tudi: prípovest, ogr.- Valj.(Rad), jvzhSt.; pripôvest, Dict. pripovesten, stna, adj. Erzählungs: pripovestno, erzählungsweise, Cig. pripovestnik, m. ber Ergahler, C., Let. pripoznanje, n. die Anertennung, nk. pripoznatev, tve, f. bie Anerkennung, Jan. pripoznáti, znam, vb. pf. anertennen, Jan., nk. pripoznávati, am, vb. impf. ad pripoznati, Jan., priprava, f. 1) bie Borbereitung, die Bortehrung, die Burichtung; brez priprave, unborbereitet, Cig.; - bie Bubereitung, Mur., Cig., Jan.; príprava, ogr.-Valj.(Rad); — 2) bie Borrichtung, ber Apparat, bas Beug, bie Utensilien; gonilna p., bas Treibwert, Cig.; kurilna p., der Heizapparat, Jan.; vojaška p., das Feldgerath, Cig.; kresilna p., das Feuerzeug, Cig.; optione priprave, optische Apparate, Cig.(T.); (priprava, jvzhSt.). pripravdati, am, vb. pf. burch einen Brocefe oder burch Processe erlangen, errechten, Cig. pripravek, vka, m. 1) bie Borbereitung, bie Bortehrung, Mur., Cig., Jan.; pripravki, die Borbereitungen, C.; - die Zubereitung, Mur., Cig., Jan.; — 2) das Zubereitete, das Brasparat, Tus.(B.); cinkovi pripravki, Strp.; — 3) das Erworbene, der Erwerb, der Borrath, C. pripraven, vna, adj. 1) Borbereitungs, Cig.; - 2) zwedmäßig, geeignet, handlich; pri-pravno mesto, gelegener Ort; - tauglich, fähig, geschickt. pripravilo, n. = to, kar si kdo pripravi, baš Erworbene; - bas Erzeugnis: oblacilo iz domačega pripravila, C. pripraviti, pravim, vb. pf. 1) bereiten, borbereiten; p. komu svečo, da si prižge luč, nož, da more kaj rezati; vse p., kar je treba; - p. se, sich vorbereiten; za izpoved se p.; sich gefast machen: le se pripravi, danes bo huda! - gurichten, gubereiten; kosilo p.; praparieren: vino p., Cig.; aufbereiten (v. Erzen), Cig.(T.); - 2) beischaffen, Cig., Jan.; p. komu kaj, jemanbem etwas verschaffen, Cig.; p. si kaj, sich verschaffen, erwerben, C., jvzh.St.; kakor pripravljeno, tako zapravljeno, Cig.; — 3) dazubringen, au etwas bewegen: ni ga moči p., da bi šel domov; p. koga k smehu, k lepemu vedenju, Cig.; - p. se, sich anschiden, sich unterstehen, C.; pripravljen, bereit: p. kaj storiti; — 4) in einen Zustand versetzen, bringen: v strah, žalost, sramoto p.; na druge misli p., Cig.; v nered p., in Unordnung bringen, Cig.; na beraško palico p., Cig.; pod sebe p., unter seine Gewalt bringen, Dalm.; -5) vb. impf. sid schiden, C.; — pripravi se mu delati = delo mu gre od rok, Podkrnci-Erj. (Torb.).

Digitized by Google

pripravljáč, m. ber Burichter, ber Burüfter, Cig.

pripravljaten, ina, adj. vorbereitenb, Borbereitungs., Cig., Jan., nk.

pripravljainica, f. (šola) p., bie Borbereitungs-

schule, Jan.
priprávljanec, nca, m. der Präparand, Cig.
priprávljanje, n. das Borbereiten, die Borbereitungen; — das Zubereiten, das Zurichten.
priprávljati, am, vb. impf. ad pripraviti; 1) bereiten, vorbereiten; p. se, sich vorbereiten; pripravlja se k hudemu vremenu, ein Gewitter ist im Anzuge; — 2) zubereiten, zurichten; — herbeischaffen; — 3) bewegen, zu bewegen suchen; — 4) in einen Zustand versegen; v strah p. koga.

pripravljavec, vca, m. ber Borbereiter; - ber Bubereiter, ber Burichter, Cig.

pripravljavka, f. die Borbereiterin; - die Zubereiterin, die Zurichterin, Cig.

pripravljenost, f. die Bereitschaft, Cig., DZ.; die Gefastheit, Jan.(H.).

pripravnica, f. die Borschule, Cig.; — die Präparandie, Jan., C., nk.

pripravnik, m. der Braparand, Cig., Jan., C., nk.; (češ., polj.).

pripravnišče, n. Jan., pogl. pripravnica.

priprávnost, f. die Eignung, die Zwedmäßigteit; — die Fähigteit, die Tauglichteit, die Geschidtheit; določiti, kakšne pripravnosti naj kdo ima, Levst. (Pril.); p. v čem si pridobiti, DZ.

pripréči, préžem, vb. pf. bazuspannen, beispannen; h'konju kravo p.; p. še dvoje konj;

- vorspannen, Jan.

priprédati, am, vb. impf. ad pripresti, Cig. priprêga, f. ber Boripann, Cig., Jan., Levst. (Nauk), DZ., nk.

pripréganje, n. das Dazuspannen, das Borspannen.

priprégati, am, vb. impf. ad pripreči; başuipannen, voripannen.

priprēma, f. die Borbeteitung, die Burüstung, Cig.(T.), DZ.; začeti kaj s premalo pripremo, DSv.

priprémiti, im, vb. pf. 1) vorbereiten, Jan.(H.);
 2) = pomagati: pripremite malo! Dol.;
 3) živino p. = drugemu pastirju jo izročiti, Dol.

priprémijati, am, vb. impf. ad pripremiti; vorbereilen, Jan.(H.); p. za vojsko, niobilifieren, DZ

pripresti, predem, vb. pf. 1) bazuspinnen, ans spinnen; — 2) burch Spinnen erwerben, ersspinnen.

pripręstvo, n. das Borspannwesen, Cig. pripręti, prèm, vb. ps. 1) kemmen: p. nogo, roko, den Fuß, die Hand (zwischen die Thür) kemmen, Cig., Levst. (Rok.); — 2) p. vrata, die Thüre zulehnen; vrata so priprta; — (sig.) usta komu p., jemandem den Wund stopsen, C.; — 3) arrestieren, Jan.; in Berwahrung nehmen: Zupan odganjanca pripre, Levst. (Nauk); začasno p. koga. jemanden in

vorläufige Berwahrung nehmen, DZ.

pripreza, f. = priprega: bas Riemenpferb, V.-

priprezáč, m. berjenige, ber Borspann leiftet, Bes.

priprézati, am, vb. impf. = pripregati, Z. priprèž, préza, m. der Boripann, Mur., Jan., C.; tudi: príprež, Valj.(Rad), vzhŠt.

pripréžen, žna, adj. Borspanns, Cig., Jan., DZkr., nk.; pripréžni konj, baš Borspannspserd, Cig.; priprežni pooblaščenec, der Borspannscommissar, Levst. (Nauk).

priprêženec, nca, m. das Beipferd, das Bor-

spannpferd, Cig., M.

priprêžnik, m. ber Boripanner, Jan., Glas. priprežnina, f. bie Boripannegebür, DZ., DZkr. priprid, prida, m. ber Rebengewinn, Mur.

pripridek, dka, m. bas Emolument, Cig.; pripridki, Rebeneinfunfte, Cig.

pripriditi, pridim, vb. pf. burd; Fleiß erwerben, Jan., Lasče-Levst. (Zb. sp.), nk.; p. si dokaj grošev, LjZv.; s tem ni polovičarja pripridila, Jurč.

priprósiti, prósim, vb. pf. 1) bittend fommen, Mur.; — 2) burch Bitten erwerben, erbitten, Cig., Jan.; kar priprosiš, lahko nosiš, Npreg.-Jan. (Slovn.).

priprosjaciti, acim, vb. pf. burch Betteln erwerben, erbetteln, Jan. (H.).

priprost, prósta, adj. Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk., pogl. preprost.

priprošnja, f. bie Fürbitte, Jan., M., nk.; tudi: priprošnja, jvzhSt.

priprosnjica, f. die Fürsprecherin, Jan., jvzh.St. priprosnjik, m. der Fürsprecher, Jan., M., jvzh.St.

pripuhati, ham, vb. pf. ichnaubend tommen,

pripûst, m. 1) die Zulassung, die Erlaubnis, Cig.; — die Concession, Cig., DZ.; — 2) der Zuschuss der Milch, das Weltwerden, Cig. pripûstda, f. die Erlaubnis, C.

pripustiten, stka, m. die Ersaubnis, Jan., C. pripustiten, ina, adj. Zusassungs.: pripustitni list za kobile, der Beleggettel, DZ.

pripustilo, n. die Bulassung, DZ.; p. k strogim preizkušnjam, DZ.

pripustiti, im, vb. pf. 1) bazulommen lassen, zulassen: kobilo k žrebcu p., Cig.; tele p., baž Rasb saugen lassen, C., Levst. (Rok.); — 2) mest merben (o kravah), Jan; — 3) gesschehen lassen, zulassen, state pobirat za ženci, ki mi ga kak dober gospodar pobirati pripusti, Ravn.-Valj. (Rad); — zugeben, einraumen, Cig., Jan., Cig. (T.).

pripustitva, f. die Bulaffung, DZ.

pripustnica, f. ber Bulassungsschein, Nov.; bie Licenz, Z.

pripustnina, f. die Belegtage (für Stuten), DZ. pripuscaj m. die Concession, Cig.(T.).

pripusčanje, n. 1) das Belegenlassen des brunftigen Biehes: p. živine, ki se goni, Dict.;
— 2) das Weltwerben der Kühe; — 3) das Bulassen, das Gestatten.

pripuščati, am, vb. impf. ad pripustiti; 1) Aulaffen: zur Belegung zulaffen; kobile k zrebcu, krave k biku p.; - 2) volle Euter betommen (o kravah, kozah, kadar imajo že kmalu povreči), Cig., Jan., M., Gor.; - 3) geschehen laffen, zulaffen, gestatten; — zugeben, eintaumen, Cig., Jan., Cig. (T.). pripuščénje, n. bie Bulaffung, Mur., Cig., Řavn.- Valj.(Rad). priračúnati, am, vb. pf. = priračuniti. priračunávati, am, vb. impf. ad priračunati; p. pristojbine, DZ. priracuniti, finim, vb. pf. bagurechnen. prirájati, am, vb. pf. = priplesati, Z. prirajmati se, a se, vb. pf. sich treffen, sich fügen; - prim. narajmati. prirajtati, am, vb. pf. = priracuniti. prirast, rasta, m. 1) bie Ammachjung an etwas, Cig.; - 2) der Zuwachs, Cig.(T.), M., DZ.; die Bunahme (3. B. der Bevofferung), Cig.(T.); največji p., das Mazimum der Bunahme, DZ. prirastaj, m. ber Zuwachs, C. prirastati, am, vb. impf. ad prirasti, = priraščati, nk. prirastek, stka, m. 1) bie Anwachsung (an etwas), das Angewachsene, der Anwuchs, Cig.; bradavičasti prirastki na krompirju, BlKr.-Let.; — ber Beihalm, Cig.; — ber Knochenfortsat, Cig. (T.); — bas Trumm (ein Rebengang im Bergbau), Cig., Jan.; bas Augment (gramm.), Jan.; — ber Zins, bie Intereffen, C., Z.; — 2) ber Zuwachs, bas Erträgnis, die Fechjung, Mur., Cig., Jan., C.; dati seme na pol prirastka, Z.; - tudi pl. prirastki, C. prirásti, rástem, vb. pf. 1) anwachien (an etwas), Cig., Jan.; k srcu mu je prirastlo, es ift ihm an das Herz gewachsen, Cig.; = p. se: duša se mu je prirastla, er hat ein gahes Leben, Cig.; — 2) anwachsen: letos je malo pšenice, vina prirastio, die Getreide-, Beinfechsung ist heuer gering; - 3) p. do -, im Bachsen bis zu einer Stelle gelangen. prirastlika, f. = kar k cemu priraste, ber Anwuchs, C. priraščaj, m. ber Anwachs, Jan. priráščati, am, vb. impf. ad prirasti. priravnáti, âm, vb. pf. anschmiegen, Cig.; - zubereiten, Guts. - Cig.; appretieren, Cig.; abaptieren, Cv.; — accommodieren, Jan. priravnávati, am, vb. impf. = priravnovati, Jan.(H.), priravnováti, ûjem, vb. impf. ad priravnati, prirazdeliti, im, vb. pf. anrepartieren, DZ. prirazuméti, êjem (êm), vb. pf. p. kaj, etwas zwischen ben Beilen lefen, Cig.(T.). priréčen, čna, adj. abverbial, Jan. priréči, récem, vb. pf. 1) dazusagen, mehr fagen, Vrt.; — 2) gufprechen, abjudicieren, einantworten, Cig., Jan.; kdor najvec ponudi, temu bodo prirekli, Cig.; -- zur Last legen: prireceno mu dejanje, DZ_{i} ; -3) eine

Bujage machen, C.

priręcje, n. bas Abverbium, Cig., Jan., C. prired, reda, m. = priprava, ber Apparat. DZ. 1. priredba, f. = prireja, ber Bumachs an Thieren burch Zucht, C. 2 priredba, f. Die Herrichtung, Die Borbereitung, die Abaptierung, Jan., Cig. (T.), DZ., nk.; p. davka, bie Beranlagung ber Steuer, Cig. (T.): - bie Appretur, ber Bereblungs. verfehr, DZ.; - Die Beranftaltung, nk. priredben, dbena, adj. Beredlungs-: priredbeni promet, ber Beredlungsverkehr, Cig. priredek, dka, m. ber Buwache an Thieren burch Bucht, Jan., Nov.-C.; imel bo lep priredek, LjZv.; pridelki in priredki domaćega kraja, LjZv. prireden, dna, adj. 1) gefchicht: p. k vsacemu delu, Vrt.; - 2) (gramm.) priréden, beis ordnend, Jan.; beigeordnet, coordiniert, Jan. (H.). prireditelj, m. ber Beranftalter, nk. prireditev, tve, f. die Beranstaltung, nk. 1. prirediti, im, vb. pf. heranzuchten; veliko živine p 2. prirediti, im, vb. pf. 1) herrichten, abaptieren, Jan, Cig.(T.), C., nk.; p. za tisk, für ben Druck vorbereiten, Cig. (T.); (Erze) aufbereiten, Cig. (T.); - vorfehren, veranlaffen, (prirediti) Levst. (Nauk); - veranftalten, arrangieren, nk.; p. veselico; — 2) coordinieren (gramm.), Jan.(H.). priredje, n. bie Beiordnung (gramm.), Jan.; die Satverbindung, Jan.(H.). prirednik, m. ber Beranftalter, ber Arrangeur, Jan.(H.). priredu, adv. = pri redu, beigeiten, fruh, C.; (tudi: priredi, Č.). prireja, f. bie Angucht, bie Bugucht (an Bieh), Cig. (T.); imaš kaj letos prireje? C.; pridelek in prireja, Jarn. (Sadj.); kupoval je ubožnim kmetičem voli in krave na pol prireje, Jurč. prirejanje, n. bie Beranftaltung, nk. 1. prirejati, am, vb. impf. ad 1. prirediti; heransuchten; mlado živino si p., Cig.; prasce prirejati in z dobičkom razprodajati, Slovan. 2. priréjati, am, vb. impf. ad 2. prirediti, nk.; gledališčne igre p., SlN. prirejek, jka, m. = priredek, prireja; die An-3ucht, Cig., Jan., Cig.(T.). prirejevati, ûjem, vb. impf. = prirejati, veranstalten, nk. prirek, reka, m. die Bejahung, Ravn .- M. prireka, f. die Buertennung, die Ginantwor-tung, Cig., Jan. prirékati, rêkam, vb. impf. ad prireči; 1) bazusagen, Jarn.; - 2) zueignen: p. si, fich mit Borten etwas zueignen, M. prirekováti, ûjem, vb. impf. = prirekati; 1) dazu Bemertungen machen, Z.; - 2) guerfennen, DZ.; einantworten, Jan.; - p. si, beanipruchen, Cig. prirencati, im, vb. pf. 1) fnurrend tommen; - 2) p. si kaj, sich etwas erknurren, Cig.

prirêpek, pka, m. das Anhangiel, Navr. (Spom.).

prirépiti, rêpim, vb. pf. (als Anhangiel) hinzufügen: okrožje to je bilo novi deželi prirepljeno, Navr. (Let.).

prirevati, am, vb. pf. erdarben: p. si kaj, sich etwas abdarben, Cig., C.

prireza, f. 1) ber Zuschnitt, Cig.; — 2) bas Abstuben, M.

prirézati, rêžem, vb. pf. 1) zuschneiben; — (fig.). jezik v bukvah lepše p., Vod. (Izb. sp.); — 2) burch Schneiben etwas kleiner machen, abstuten; peroti, drevo p., Cig.; dolgo suknjo in velike hlače p., Cv.

prirezávati, am, vb. impf. = prirezovati. prirezováti, ûjem, vb. impf. ad prirezati.

priribicevati, üjem, vb. pf. burch Fischerei erwerben, Cig.

priribiti, im, vb. pf. erfifchen, C.

pririniti, rînem, vb. pf. 1) zur Stelle schieben, zuschieben, herzubtängen; — 21 sich brängenb gelangen: p. do oltarja; tudi: p. se do oltarja; — 3) p. h kraju, k bregu, sanben, Cig., DZ.

pririti, rîjem, vb. pf. mühlend gelangen; krt pririje iz zemlje; — fid brängend gelangen: nocoj sva komaj pririla do nje, tolika gnječa je bila, Erj. (Izb. sp.).

pririv, m. ber Unbrang, Jan.

pririvanje, n. bas Anbrangen, M.

prirívati, am, vb. impf. ad pririniti, Cig., Jan. prirjúti, rjóvem, vb. pf. brüllend fommen. priróbiti, im, vb. pf. 1) am Ende abhauen, abfägen, abflögen, Cig.; — 2) beim Einfäumen annöhen anföumen Jan (H.)

faumen annähen, ansäumen, Jan.(H.).
prirôč, m. 1) die Handhabe, C.; der Hentel an einem Gesäße, C.; — 2) die Pssugsterze, Jan., C.; — 3) das Gesänder, Jan., St.; — tudi: priroč.

prirôček, čka, m. bas Mittel, Cig.

priročen, čna, adj. 1) hanblam, bequem; sekira je priročna, BIKr.-M.; meč priročneje opasati, Jurč.; bequem gelegen: priročna njiva, BIKr.-M.; — 2) geldjiđt, Mur.; — 3) Hanb-: priročna knjiga, baš Hanbbud, Jan., nk.; — 4) lintš eingelpannt: priročni konj; (opp. odročni).

prirôčnica, f. (knjiga) p., das Handbuch, Cig., DZ.

priročnik, m. der Amanuensis, Cig., Jan., DZ.; der Assistent, DZ.

prirodnost, f. die Sanbsamfeit, die Bequemheit, die bequeme Lage, Jan., M., C.

prirod, m. die Berschwägerten, die Schwägersschaft: rod in p., Ist.-Cig., Levst. (Pril.).

prirôda, f. bie Raiur, Cig., Jan., Cig.(T), C., nk.; po prirodi, naturgemäß, Cig.(T.); tudi: príroda; — iz drugih slov. jezikov.

prirôdek, dka, m. das Naturproduct, Jan., SIN.-C.

priroden, dna, adj. Natur, natürlich, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; prirodni sistem, daß Naturspstem, prirodno telo, der Naturspstem, Cig.(T.); prirodna moč, die Naturspst, Jan., Navr.(Let.); prirodni glasovi, C.; prirodne barve, natürsiche Farben, Žnid.; — naturgemäß, Cig.(T.); prirodni stan, der Naturzustand;

prirodno pravo, baš Raturrecht, prirodno pesništvo, bie Raturpoesie, Cig. (T.).

prirodina, f. = prirodnina, Cig., C. priroditi, im, vb. pf. 1) hinzugebaren, Cig.; — 2) (Früchte) hervorbringen, C.; — 3) prirojen, angeboren; to mu je prirojeno; prirojena hiba; — prirojeni greh = izvirni greh, Jan.(H.).

prirodnina, f. das Naturproduct, Jan., C., DZ., Jes., Erj. (Min.), Vrt.; pl. die Naturerzeugnisse, die Naturalien, Cig., Jan.

prirodnînski, adj. Naturalien-, Jan.(H.). prirodnják, m. ber Naturmensch, Cig. (T.). prirôdnost, f. bie Natürlickleit, Cig., nk.

prirodoljub, ljúba, m. ber Naturfreund, Nkol. prirodopla, písa, m. bie Naturbeschreibung, bie Naturgeschichte, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

bie Naturgeschichte, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. prirodopîsec, sca, m. ber Naturhistoriter, Cig., nk.

prirodopísen, sna, adj. naturgeschichtlich, naturhistorisch, Jan., nk.

prirodopîsje, n. die Naturbeschreibung, Cig., Jan., nk.

prirodoslôvec, vca, m. der Naturforscher, C.,

prirodosloven, vna, adj. naturwissenschaftlich, nk.

prirodoslôvje, n. die Naturkunde, die Naturwissenschaft, Cig. (T.), C., nk.

prirodoznanec, nca, m. ber Raturkenner, Cig.; ber Raturforscher, Cig. (T.).

prirodoznânski, adj. naturwissenschaftlich, Cig.; p. zemljepis, physische Geographie, Jes., Cig. (T.).

prirodoznânstven, stvena, adj. zur Naturtunbe gehörig, nk.

prirodoznânstvo, n. die Raturfunde, Cig., Jan., nk.

prirodstvo, n. bas Raturreich, Jan.

prirogoviliti, ilim, vb. pf. ningeschidt einhertommen: anwettern, Cig.

prirohneti, im, vb. pf. lärmend, polternd tommen, C., Erj. (17b. sp.), nk., Kr.

prirojénje, n. = kar je komu prirojeno: bie Matur, C.; prirojenje, ogr. - Valj. (Rad).

prirojénost, f. 1) die Natürlichkeit, Cig., Jan.;
— 2) das Naturell, Jan.

prirojíti, ím, vb. pf. schwärmend, lärmend fommen.

prirojnik, m. = sorodnik, ber Berwandte: sosedje in prirojniki, Schonl.

prírok, m. 1) = priroč 2), C.; - 2) baš Mittel, Št.-Mur., Cig., Vrt., Levst. (Cest.); priroki (pomočki) k prospehu ljudskega učilništva, DZ.

príroka, f. bie \$flugsterze, Z., M.; Plug držim za priroke, Danj. (Posv. p.).

priromati, am, vb. pf. 1) pilgernd kommen o. gelangen; — 2) burch Pilgern gewinnen: p. si zdravje, Cig.

príronč, m Št., pogl. priroč 3).

priropotati, am, vb. pf. burch Raub erwerben. priropotati, otam, ocem, vb. pf. polternd fommen. prirositi, im, vb. pf. eig. thauend tommen: dezek prirosi, es beginnt fein zu regnen, Z.; solza prirosi, es perlt eine Thrane bervor, Zora.

prirostjáti, â, vb. pf. zu thauen ober fein zu regnen beginnen, Jan.(H.).

prirotiti, im, vb. pf. herbeis, heraufbeschwören, Bes., C.

prirov, rova, m. ber Seitengraben, Cig. prirožljáti, am, vb. pf. raffelnd tommen, Cig.,

prirudariti, arim, vb. pf. burch ben Bergbau er-

werben, Cig.

prisad, sada, m. ber Brand am Rörper; erni p.; pristopil, pritisnil je p., der Brand ist hingugetreten, Cig., Kr.; vranieni p., ber Milzbrand, Cig., Jan., C., Nov., Strp.; tudi: prísad, prísada.

prisaden, dna, adj. Brand-, brandig.

prisaditi, im, vb. pf. 1) hingupflangen, Cig.; kruh p., ein Brot an bas anbere anichießen, Cig.; - 2) p. se, in Brand übergehen: prisadilo se mu je, ber Brand ift zugeschlagen; rana se je prisadila, die Bunde ift brandig geworden, Levst.(LjZv.).

prisadnica, f. 1) die Entzündung, die entzündliche Stelle, Z., C.; — 2) = prisadnik, die Taubnessel (lamium), Z., Kr.-Valj.(Rad); tudi: ber Storchschnabel, das Ruprechtfraut (geranium Robertianum), Cig., Medv. (Rok.);

tudi: prísadnica.

prisadnik, m. 1) ber Blutichwell (eine Bferbetrantheit), Cig.; - 2) die weiße Taubneffel (lamium album), Medv. (Rok.); ber Storchichnabel (geranium), C.; - tudi: bas Bingelfraut (mercurialis), C.

prisáhniti, nem, vb. pf. = prisehniti. prisajati, am, vb. impf. ad prisaditi.

prisapiti, im, vb. pf. anwittern, V.-Cig.; pri-

sapljena ruda, Cig.

prisapljenje, n. die Anwitterung, V.-Cig. prisêben, bna, adj. zugelehrt: prisebni konec vitre, Rib.

priséči, séžem, vb. pf. 1) bazulangen: vse priseže (greift zu), kar je rok imelo, Ravn.; p. k čemu, etwas erreichen, C.; = p. kaj: Matjaž pa seže v tošnjico (žep), Priseže svetel, rumen zlat, Npes.-Schein.; - 2) einen Eid ablegen, schwören; krivo, po krivem p., einen Meineib schwören, falich ichwören; p. na kaj, etwas mit bem Gibe betraftigen, beschwören; na to prisežem; p. na ustavo, bie Berfassung beschwören, Cig.; - p. na glavo, beim Ropfe ichmoren, (prim. prisegati); -3) prisežen = zaprisežen, vereidet: priseženi možie.

priséči, séčem, vb. pf. = prikositi, mit ber Senfe abstuten, Cig.

prisedati, am, vb. impf. ad prisesti; 1) sich dazusegen; — 2) = presedati, aneteln: ta jed cloveku priseda, diese Speise wird einem im Salse lang, Cig.; priseda mi kaj, es ist mir etwas unangenehm, ungelegen, C.; Ga 'mam, da ti prisedal bo, Vod. (Pes.); (presedal, Vod. [Rok.]); priseda me (mi?), es angitigt mich, Zilj.-Jarn. (Rok.); (prim. hs. prisjedati, im Munbe fteden bleiben).

prisedavati, am, vb. impf. Beifiger fein, C. prisedeti, im, vb. pf. burch Gigen erwerben, erfigen, Cig.

prisedlariti, arim, vb. pf. burch bas Sattlerhandwert sich erwerben.

prisednica, f. bie Beifigerin, Jan.(H.).

prisednik, m. ber Beifiger, ber Affeffor, Cig., Jan.; sodnijski p., Jan.; p. dezelnega odbora, ber Landesausschussbeisiger, DZ. prisedniški, adj. Beifiger, Cig.

prisędništvo, n. bas Beisiteramt, Jan.(H.). prisedovati, ujem, vb. impf. Beifiger fein, Jan.(H.).

prisędstvo, n. = prisedništvo, Cig. prisega, f. ber Gib; glavna p., ber haupteib, Cig., DZ.; dopolnilna p., ber Erfüllungseib, DZ.; cenilna p., ber Schähungseib, DZ.; v prisego vzeti koga, jemanben beeiben, ihm ben Eid abnehmen, Cig., Jan., DZ., Levst. (Pril.); s prisego potrditi kaj, etwas beschwören; pod prisego zagotoviti, eidlich verfichern, Cig.; prisego dati komu, jemanben jum Gibe julaffen, Z.

prisegáč, m. = kdor rad prisega, C. prisegalisce, n. der Schwurplag, Cig. priseganje, n. die Gibesablegung, bas Schwören. prisegati, gam, vb. impf ad priseci; fcmoren; p. na oltar, na nebo, beim Altar, beim Him-

mel schwören, ogr.-Valj. (Rad).

prisegavec, vca, m. ber Schworer, Cig., Jan.; krivi p., der Meineidige, Meg.; goljufni p.,

prisegavka, f. bie Schwörerin, Cig. prisegniti, segnem, vb. pf. fcmoren, einen Gib ablegen, Mik.; na glavo p., kajk. Valj. (Rad).

prisegodavec, vca, m. der Abforderer eines Eibes, der Deferent, Cig. prisegolom, loma, m. ber Gibbruch, M.

prisegolomec, mca, m. ber Eibbrüchige, M.,

prisegolomen, mna, adj. eibbrüchig, Cig., Jan.,

prisegováti, ûjem, vb. impf. = prisegati, Cig., M.

prisegovavec, vca, m. ber Schwörer, Jan. prisehel, hla, adj. etwas troden, C.; prisehla pšenica, Z.

prisehniti, sahnem, vb. pf. 1) andorren, antrodnen, Cig.; - 2) ein wenig trodnen, Z. priseja, f. ber Beifit, Cig.

prisejáti, séjem, vb. pf. 1) bazusaen; hudič je gloti prisejal, C.; ljuljko med pšenico p.,

C.; - nachsäen: p., če prva setev preredko pożene, Zora; - 2) p. do -, beim Gaen bis zu einer Stelle gelangen, Cig.

prisek, seka, m. die Abstutung, DZ. prisekati, sekam, vb. pf. 1) p. jo, fraftig ichreitend tommen, C.; - 2) burch haden, hauen erwerben: p. si kaj, sich etwas erhauen, Cig.; 3) hadend fürzer machen, toppen, abstuten, Cig., Jan., Cig.(T.); drevje p., drevju vršiče p., Cig.; prisekan, abgestußt: p. stožec, ein abgestutter Regel, Cig. (T.).

prisekávati, am, vb. impf. = prisekovati; Grozno jo po polju suje, Češe, lomi, prisekava (o toči), Slom.

prisekováti, újem, vb. impf. ad prisekati; abftugen, Cig., Jan.; p. psu rep po malem, Navr (Let.); p. uhala, "műufeln", Strp.

priselîtev, tve, f. die Buwanderung, die Ginswanderung, Jan.

priséliti se, sélim se, vb. pf. sich dazu ansiebeln, einwandern, Jan., Cig.(T.).

priseljenec, nca, m. ber Bugemanberte, ber Einwanderer, Zora.

priseljeváti se, ûjem se, vb. impf. ad priseliti se, Jan.

priseinica, f. die Ansiedlerin, Jan. (H.).

prisetnik, m. ber Anfiebler, Jan.(H.).

prisen, sna, adj. edjt, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; (stsl.); pogl. pristen.

prisêncje, n. ber Haibschatten, Cig., Jan., Cig. (T.).

prisesáti se, am se, vb. pf. saugend sich anhängen, sich ansaugen, Erj. (17b. sp.).

prisecti, sedem, vb. pf. fich bazufepen; prisedi k nam na voz!

prisęštvo, n. die Eidesablegung, Svet. (Rok.); krivo p., der Meineld, Jsvkr.

I. prisevati, am, vb. impf. ad prisejati, M.

2. prisevati, am, vb. impf. scheinend warmen, Zora.

prisevek, vka, m. die Rebensaat, Mur., Cig., Met., Mik.; — die Witsaat, Z.; moj brat ima svoj p., (ein Stüd von meinem Feld zu seiner Brivatsaat), Z.

prisęžen, žna, adj. Eib., Eibes, Cig., Jan.; prisežna dolžnost, die Eidespflicht, Cig.; v prisežno ime povedati, an Eides ftatt aussfagen, Svet.(Rok.); — p. mož, ein Beeidigter, Cig., Erj.(Izb. sp.); ein Geschworener, Svet.(Rok.).

priseženec, nca, m. = prisežnik, ber Beeibigte,

prisęžnik, m. 1) ber Beeibigte, Cig.; ber Schöppe, kajk. - Valj. (Rad); — 2) (šaljivo) — devetogub (bet Blättermagen), ker vele, da je prisegel, da ga živ krst nikdar čisto ne opere, Brje nad Rihenberkom-Erj. (Torb.). prisęžnost, f. die Eidhaftigleit, Cig.

prisicati, im, vb. pf. zischend tommen, Cig. prisijati, sijem, vb. pf. strahlend, scheinend hervortommen; solnce je prisijalo na vzhodu, izza oblakov; — scheinend gesangen; solnce je prisijalo do naše hiše, v našo sobo, die Sonnenstrahlen erreichten unser Haus, brangen in unser Zimmer.

prisiten, ina, adj. Zwanger: prisilne stvari, katere so pod prisilno dolžnostjo, odpošiljati jih s pošto, alle postzwangspsicitytigen Gegenstänbe, DZ.; prisilni popotni list, ber Zwangspase, Levst. (Nauk), DZ.; prisilna delarnica, das Zwangsarbeitshaus, Levst.

(Nauk).

prisiliti, sîlim, vb. pf. 1) burch 3wang başubringen, zwingen; p. koga k čemu, da kaj stori; ne stori, če ni prisiljen (wenn er nicht muss); p. koga na plesišče, Jurč.; — p. iz koga kaj, jemandem etwas abdrängen, Cig.; — prisiljen, gezwungen, nothgedrungen, erzwungen; prisiljena odramda, die Nothwehr, Cig.; p. smeh, Cig.; — affectiert, Jan.(H.); — Zwangs, Cig.; — 2) mit Gewalt dringen, herandringen: p. kam, sovražnik je do nas prisilil, Cig., C.; — 3) p. se, sich herbeidrängen, Jan.; sich aufdrängen: ta človek se je k nam prisilil, Cig.

prisiljávati, am, vb. impf. = prisiljevati, C. prisiljenec, nca, m. 1) ein gezwungener Diener, ber Zwangdiener, Cig.; — ber Zwangling, Levst. (Nauk); — 2) ber Wost aus unreisen Trauben, Vrtov. (Vin.); — 3) ber Ausbringling, C., Zora.

prisiffenik, m. ber Bienenschwarm, ber ausziehen inufs, C.

prisitjenka, f. ein weiblicher Zwängling, Jan. (H.).

prisisjenost, f. ber Zwang (ale Eigenschaft), bie Gezwungenheit, Cig.; bie Affectiertheit, Jan.(H.).

prisiljeváti, újem, vb. impf. ad prisiliti, Jan.(H.).
prisiljiv, íva, adj. zubringlich, Cig.(T.); prisiljivo vprašati, Zv.

prisiljîvec, vca, m. der Zudringliche, Jan.(H.). prisiljîvka, f. die Zudringliche, Jan.(H.).

prisipati, sîpam, pliem, vb. impf. ad prisuti; başuidiütten; — (vb. pf. = prisuti, St.). prisipavati, am, vb. impf. = prisipovati.

prisipováti, ûjem, vb. impf. = prisipati, dagujchütten.

priskakati, kam, čem, I. vb. pf. springend herantonmen; zajčki priskačejo k hlapcu; — II. priskakati, vb. impf. ad priskočiti; priskakaje, gelegentlich, nebenher, Cig.; priskakaje delam, ich springe nur zeitweise zur Arbeit, Z., Lašće-Levst. (M.).

priskakci, m. pl. na priskakcih, gelegentlich, mit Unterbrechungen: te svitke je vse na priskakcih napravil, BIKr.; pisma na priskakcih pisana, Navr. (Let.).

priskakljáti, am, vb. pf. hüpfend tommen. priskakóma, adv. = priskakaje, na priskakcih; nach Gelegenheit, mit Unterbrechungen, Met., BlKr.-Mik., Dol.-Levst. (Rok.).

priskakováti, fijem, vb. impf. ad priskočiti, priskakati I.; — priskaklij (nam. priskakuje) kaj storiti, gelegentlich, mit Unterbrechungen etwas verrichten, Gor.

priskóčiti, skôčim, vb. pf. herzu-, hinzuspringen; na pomoč p.; — gelegentsich fommen: priskoči k nam, pa boš dobil, Svet. (Rok.).

priskôčki, adj. na priskočkem = na priskakcih, priskakoma, BlKr.-Mik.

priskok, skoka, m. der Beisprung, Mur. priskopariti, arim, vb. pf. durch Geiz ersparen, ergeizen, Cig.

priskopováti, ûjem, vb. pf. = priskopariti, Cig., Jan.

priskopusiti, ûsim, vb. pf. = priskopariti, C. priskrba, f. bie Beischaffung, C.

priskrbéti, ím, vb. pf. beforgen, beischaffen, beischaffen; priskrbi mi denarjev; p. komu službo.

priskrbévati, am, vb. impf. = priskrbovati, C. priskrbljenje, n. die Beischaffung, Cig. priskrbnik, m. ber Beifteller, DZ. priskrbováti, ûjem, vb. impf. ad priskrbeti. priskubsti, skubem, vb. pf. ein wenig rupfen, Cig. priskuta, f. 1) ber Uberbrufe, Cig., Jan.; -2) ein faber, widriger Mensch, Svet. (Rok.). priskuten, tna, adj. elelhaft, wibrig, C.; priskutna navada, Jurč.: fade, Jan. priskutiti, skutim, vb pf. etelhaft, verhafet, unangenehm machen, verleiden: p. komu kaj, Mur., Cig., Jan., C., Dol., Notr., BlK1.; - p. se, etelhaft werben, zu widerstehen anfangen, Cig., Jan., C., Dol., Notr., BlKr.; priskutila se mi je ta jed, diese Speise widersteht mir, Z.; življenje se mu je priskutilo, Kres. prislad, m. 1) bie nachjugung, Z.; - 2) ber Einschlag (im Bein), Cig. prisladek, dka, adj. füßlich, Habd.-Mik. prisladiti, im, vb. pf. nachfüßen, Z. prisladkáti, am, vb. pf. 1) erichmeicheln, Jan.; - 2) p. se, mit schmeichelnben Worten tommen, Z.: — 3) p. se, sich einschmeicheln, Z. prislânjati, am, vb. impf. ad prisloniti. prislediti, im, vb. pf. p. komu, jemanbem in bie Rabe tommen: tako je hud na njega, da mu niti prisledil nebi, vzh.St. pristepariti, arim, vb. pf. butch Betrug ober Schwindeleien erwerben. prislepiti se, im se, vb. pf. :) sich schmarogend aufbrängen, Cig.; - 2) prislepi se komu kaj, es wirb jemanbem von ungefähr etwas gutheil, Cig. prisliniti, slînim, vb. pf. 1) mit Speichel antleben, Cig.; — 2) p. se komu, sich bei jemanbem einschmeicheln, Cig., Jan.; fcmeichelnb sich beigesellen: zapeljivec se pastirjem prislini, Slom.; - p. se kam, als Schmaroper sich beigesellen, Cig.; (na svatovščino) se prislinijo vlačugarji od vseh krajev, Erj. (Izb. sp.); prislinjen, schmaroperisch, Cig. prislinjenee, nca, m. ber Schmarober, V .-Cig. prislójiti se, im se, vb. pf. = prismoditi se (o jedi), Vas Krn-Erj.(Torb.); — prim. sloj. prision, siona, m. 1) bas Anlehnen, M.; - 2) bie Seitenlehne eines Seffels, (tudi: prislon) ogr. - Valj. (Rad); - 3) prislon drv, eine (g. B. an eine Wand angelehnte) Lage Holz, Levst. (Zb. sp.); - 4) ein unbrauchbarer Menich, ale laftiges Unbangfel beim Saufe, M., C. prislonek, nka, m. etwas Angelehntes: ber Ofenlochbedel, St.-Valj. (Rad); - pl. prislonki, die verschiebbare Tennenthür, C pristoniten, ina, adj. jum Unlehnen bienenb: prisionîina stolba, Levst. (Pril.).

prisioniti, sionim, vb. pf. hinzulehnen, anlehnen;

lestvico k steni p.; — p. komu zaušnico,

eine Ohrfeige geben, Cig.; - p. se, fich bin-

zulehnen, sich anlehnen; prislonjen biti, lehnen,

Cig.; - p. se kam, irgendwo Schut juchen, ogr.-— p. se, sich schmaropend beigesellen,

C.; Dol.

prisionja, f. ber Spreizbaum beim Rebenge. lanber, C. prislonka, f. = prislon, die Seitenlehne, ogr.prislòv, slova, m. das Adverb, Jan., nk. prisioven, vna, adj. adverbiell, Jan., nk.; prislovni rek, ber Umftandejag, Cig. (T.). prisloveti, im, vb. pf. durch den Ruf rühmlich befannt werden, Mur., Cig.; p. do koga, C. prislovíca, f. der Denkspruch, das Sprichwort, Jan.; — prim. češ. přísloví, das Sprichwort. prislôvka, f. = prislovica, C. pristuh, m. die atuftische Tauschung, Cig. (T.). prislusanje, n. bas hormen, Cig. prislusati, am, vb. impf. lauschen, horchen, Jan.; prislušaje zvedeti, erlaufchen, Cig. prislušávati, am, vb. impf. = prisluševati: p. čemu, auf etwas horden, LjZv. prislusavec, vca, m. der horcher, Jurc. prisluševanje, n. das Horchen, Cig. prisluševáti, ûjem, vb. impf. horden, Cig., Jan.; prislušujoč zvedeti, abporchen, Jan. prisluševavec, vca, m. ber horder, Cig., Jan. prisluševavka, f. die Horcherin, Cig., Jan. prisluškati, am, vb. impf. horchen: Prisluškal (bom), kar bo val šumljal, Greg. prisluškávati, am, vb. impf. — prisluškovati, Dol. prisluškováti, ûjem, vb. impf. horden, Cig., C.; (-évati, BlKr.). prisluškovāvec, vca, m. der horcher, Dol. prisluškovāvka, f. die Horcherin, Dol. prislusnik, m. ber Aufcultant, Jan. (H.). prisiúti, slóvem, slújem, vb. pf. = prisloveti; od onod je do nas prislulo, von bort hat fich ber Ruf bis gu uns verbreitet, C prislužba , f. die Erwerbung burch Dienen, prislužek, žka, m. bas durch Dienen Erworbene, ber Berdienst; imel je s svojo umetnostjo obilo prislužka, Navr. (Let.). prislužen, žna, adj. 1) ben Berbienst betreffend, Berdienst:, Jan. (H.); - 2) fähig zu verdienen, erwerbefähig, Cig.. Jan. prisluževáti, ûjem, vb. impf. ad prislužiti. prisluževavec, vca, m. ber Berdiener, Jan. prislužiti, im, vb. pf. durch Dienen, Arbeiten u. s. w. crwerben, perbienen; veliko denarja si p. prislužljiv, íva, adj. erwerbjam, Cig., Jan., Cig.(T.).prislužljívost, f. die Erwerbsamleit, Cig. prislužnost, f. bie Erwerbsfähigleit, Cig., Jan. prisméjati se, sméjem, sméjam se, vb. pf. lachend fommen. prismòd, smóda, m. = prismoda, Cig prismoda, f. ein angebrennter, verrudter Menich. prismodarija, f. ein dummer, alberner Streich; ein bummer Einfall, SIN. prismodast, adj. verrudt: prismodasto se v koga zatelebati, LjZv. prismode, deta, m. ein angebrennter, verrudter Menich, Mik. prismôdež, m. = prismoda, M.

prismodíti, ím, vb. pf. ein wenig verbrennen, ansengen; lase si p.; p. se, angesengt werden; mleko se je prismodilo; — p. komu eno, jemandem einen Schlag versetzen, Jurč.; — prismojen (nav. prismojen), angebrennt, verrüdt.

prismodnína, f. der Brandgeruch, Cig. prismôjek, jka, m. das Angesengte, das Angebrennte, Cig., M.

prismojenec, nca, m. ber Angebrennte, ber Berrudte.

prismojenka, f. bie Angebrennte, bie Berrudte.

prismojenost, f. bie Berrudtheit.

prismolariti, arim, vb. pf. burch Bechhandel erwerben, Cig.

prismolíti, ím, vb. pf. mit Bech befestigen, anpichen, Mur., Cig.; tudi: prismoliti, smólim: slečal je v hiši, kakor bi bil prismoljen, Gor.-DSv.

prismrdeti, im, vb. pf. stinkend tommen, Cig.; prismrdelo je nekaj do nas, ein Gestant ist zu uns gebrungen.

prismúčati, im, vb. pf. (auf einem Schlitten) angefahren tommen, Z.;—herangeschlüpft ober herangeschlichen tommen, C., Slom.

prismuk, smúka, m. = prismuknjen človek, prismoda, Gor.-M., C.

prismukati, kam, čem, vb. pf. - prismučati; auf einem Schlitten angefahren fommen, Z.; - fchleichen herantommen, Volk.

prismukávati, am, vb. impf. heranschleichen, C. prismukniti, smüknem, vb. pf. 1) p. koga, jemandem einen Hieb (z. B. mit der Beitsche) verseten, Cig.; p. komu eno, jemandem eine Ohrseige geben, Savinska dol.; — 2) prismuknjen, verrüdt, nicht ganz bei Berstande. prismüknjenec, nca, m. der Berrüdtte. prismüknjenost, f. die Berrüdtseit.

prisneti, snamem, vb. pf. fürzer ichneiben, Z,

prisnováti, snújem, vb. pf 1) anreihen, M.;
— antnüpfen, Cig.(T.); — 2) p. se, sich brängend nacheinander tommen: ljudi se prisnuje v cerkev, C.

prisnubiti, im, vb. pf. erfreien.

prisodba, f. die (richterliche) Zuerkennung, die Einantwortung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. prisodec, dca, m. der Beirichter, ogr.-C.

prisoden, dna, adj. Einantwortunge : prisodno pismo, bie Einantwortungeurtunde, Cig., Levst. (Nauk).

prisoditi, im, vb. pf. dutch einen Ausspruch zuersennen, zusprechen, Guts., Mur., V. - Cig.,
Jan., Cig.(T.), Svet.(Rok.), nk.; p. komu
dedino, Cig.; globo p., DZ.; prisojens pravica, Z.; — jaz mu ne bi bil prisodil toliko
let, ich hätte ihn nicht für so alt gehalten,
Z.; temu bolniku ne prisodim več dveh dni
življenja, Z.; — zumuthen, Cig.; — prisojen,
vom Schicial beichieden, Str.

prisoj, soja, m. die Sonnenseite eines Ortes, Cig., C.; na p., sonnenseitig, SIN.; — tudi prisoj, Valj. (Rad).

prisojanje, n. bas Ruertennen, DZ.

prisojati, am, vb. impf. ad prisoditi; zuerfennen; — zumuthen, Cig., Zora.

prisoje, n. eine sonnenseitige Gegend, die Sonnenseine, die Sonnenseite, Cig. (T.), C.

prisoje, f. pl. = prisoje, n., Jan.(H).
prisojen, ina, adj. fonnenfeitig, Cig., Jan., Cig.
(T.), Mik.; prisojna rebra so vsa prikrita z
vinogradi, Zv.; prisojni Gorjanci, LjZv.

prisojevânje, n. baš Buertennen, DŽ. prisojeváti, ûjem, vb. impf. ad prisoditi, = prisojati, Cig., Jan., nk.

prisojiten, ina, adj. Einantwortungs., Jan. (H.).

prisojilo, n. die Einantwortungsurfunde, Cig.

prisojína, f. die Sonnenseite, C. prisolíti, ím, vb. pf. dazusalzen, nachsalzen, Jan. (H.).

prisôduce, n. 1) = prisoje, Npr.-Krek; 2) die Nebensonne, Jan.

prisoincece, n. die Rebensonne, Cig. (T.). prisoincje, n. die Sonnennabe, das Perihelium, Cig., Jan., C., Jes.

prisôtnčnica, f. ein innerer Planet, Jan. (H.). prisôtnje, n. = prisolnčje, Jan., Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.).

prisopíhati, ham, vb. pf. heftig athment, řeudent řommen; (praes. tudi: prisopišem: prisopiše iz gošče, Jurč.).

prisopsti, sópem, vb. pf. hörbar athmend fommen, Cig.

prisoten, adj. = navzočen, C., nk.; - prim. hs. prisutan, rus. prisutstvie.

prisotnost, f. = navzočnost, C., nk. prisotstvo, n. die Gegenwart, Cig.(T.), DZ.

prisotstvováti, ûjem, vb. impf. gegenwärtig jein, Cig. (T.), Sol., SIN.; — iz rus.

prispati, spim, vb. pf. burch Schlaf erreichen, erfchlafen, Cig.

prispéšiti, spêšim, vb. pf. = prihiteti, Jan.; na pomoč p., Vrt.

prispéti, spêm (spêjem), vb. pf. 1) eilend herbeilommen, einlangen, eintreffen, Cig., Jan., C., Met., Vrt., nk.; — 2) gebeihen, C.; — 3) beisteuern, Jan., Šol.; (češ.).

prispévati, am, vb. impf. ad prispeti. Jan., nk. prispêvek, vka, m. ber Beitrag, Jan., Cig. (T.), C., DZ., Nov.; — češ.

prispodabljanje, n. bas Bergleichen, kajk.-Valj. (Rad).

prispodâbljati, am, vb. impf. ad prispodobiti; pergleichen, Jan., Cig. (T.), C.; p. koga oslu = z oslom ga zmerjati, C.

prispodoba, f. = pripodoba, ber Bergleich, Cig., Jan., Cig. (T.), Valj. (Rad).

prispodóben, bna, adj. 1) finnbilblich, allegorisch, metaphorisch, Jan.; — 2) vergleichbar, ahnlich, Cig., ogr.-C.; prispodobno, analog, Levst. (Pril.).

prispodobiti, ôbim, vb. pf. vergleichen, Cig., Jan., Cig.(T.); brata bratu p., ogr.-C.; p. koga k čemu, ogr.-C.

prispodóbnost, f. die Bergleichbarteit, die Ähnlickeit, C., Z.

prisposobiti, im, vb. pf. accommodieren, Nov., Sen. (Fiz.).

pristčen, čna, adj. herzlich, innig; prisrčna ljubezen; - herzgeliebt, Jan.; prisfeni prijateli, ber Bergensfreund, Cig. pristenica, f. bie Berggeliebte: bie Favoritin, prisfenik, m. ber Liebling, C.; ber Favorit, prisfenost, f. bie Berglichfeit, bie Innigfeit. prisréčiti se, sręčim se, vb. pf. = posrečiti se, C., Svet. (Rok.). prisrečkati, am, vb. pf. erlofen, Cig. pristaja, f. 1) die Anlandung, Cig.; - 2) = pristajališče, ber Anlanbungsplat, C.; - 3) na pristaje priti (komu), zum Borschein kom= men, (jemandem) in den Wurf tommen, Ravn.-Cig., Cig. (T.). pristajalisce, n. ber Landungsplat, Cig., Jan., Cig.(T.), C., DZ.pristajalîški, adj. jum Landungsplat gehörig: p. most, die Landungsbrude, DZ. pristajanje, n. p. (k bregu), das Landen, Cig., pristajati, jam, jem, vb. impf. ad pristati (stanem, stojim); 1) landen, Cig., Jan.; p. s čolni in plavi, DZkr.; - 2) beitreten, beipflichten, auf etwas eingehen: jaz pristajem k tvoji dobroti, Krelj; p. na posebne svoboscine (einräumen), Levst. (Pril.); - 3) p. se komu, sich für jemanden geziemen, ogr.-C., kajk.-Valj (Rad), nk.; — sich gebüren: kakor se pristaje, ogr.-C., Erj. (Izb. sp.); - 4) angehen, betreffen: p. se česa, koga, C. pristat, stála, adj. passend: obleka se ji je zdela pred zrcalom na vso moč pristala in premagovalna, LjZv. pristan, m. ber hafen, Cig., Jan., DZ.; prim. hs. pristan (m.), rus. pristans (f.). pristanar, rja, m. ber hafenmeifter, DZ. pristanek, nka, m. bie Unfahrt mit dem Schiffe, Cig. pristanina, f. bas hafengelb, die hafengebur, Cig., DZ. pristanisče, n. ber Hafen, Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ., Jan., nk.; pravi "port" ali p., Krelj. pristaniščen, ščna, adj. Safen : pristanîščni glavar, ber Hafencapitan, DZ. pristanje, n. die Landung, Cig., Jan. pristanski, adj. Hafen-, Cig. pristar, adj. = pristaren, C. pristaren, rna, adj. altlich, C. pristarinariti, arim, vb. pf. ertrobeln, Cig. pristas, m. ber Anhanger, C., nk.; - prim. hs, pristaša. pristáti, stânem, vb. pf. 1) = stopiti na kaj, BlKr.-Let.; — landen, Cig., Jan., Vrt.;

pristal je k hisi, er hat zugeheiratet. Svet. (Rok.); - 2) p. na kaj, auf etwas eingehen,

in etwas einwilligen, es gutheißen, bewilligen,

Alas., Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ., Vrt., Levst. (Nauk), nk.; - eingestehen: on je pri-

stal, vzhSt.; -3) = pristati (-stojim), passen,

paffen: stori, kar tebi dobro pristoji, Trub.;

pristati, pristojim, vb. impf. wohl anstehen.

LjZv.

oblecite, kar sem Vam prinesel: rad bi videl, kako Vam bode pristalo, Str.; Kako ljubo ji pristoji jeza! Str.; pristoji mu, 😵 steht ihm gut, BlKr.; tudi: p. se, Trub.; pesti, ki bi se pristale bolj kaki gospodični, Lj-Zv.; - sich schicken, sich geziemen: škofu pristoji, Dalm.; kakor (zvestemu meščanu) pristoji, rok. iz 16. stol.; tebi ne pristoji tako govoriti, Levst. (Nauk); tudi: p. se, C., kajk .-Valj. (Rad); ne pristoji se, es geziemt sich nicht, Dict.; - zustehen: to meni ne pristoji, das steht nicht mir zu, Krelj; okrajnemu oblastvu pristoji, lov dajati v zakup, Levst. (Nauk); pristoji mu pravica, naslov mu pristoji (gebürt ihm), DZ., Cig.(T.); — (bazu) gehören: vsi ljudje pristoje v to občestvo ("gmajno"), Krelj; te dve njivi pristojita k mojemu zemljišču, Levst. (Nauk); sem pristoji, hieher gehört, Erj. (Torb.); — (als Eigenthum) gehören: to meni pristoji, das gehört mir, Levst. (Nauk); - prim. pristojati. pristav, m. 1) ber Meier, Cig., Jan., M., Valj. (Rad); - ber Abjunct, Jan., C., nk.; -2) nam. pristanišče, Jan.; — tudi: pristav, stáva. pristava, f. 1) ber Meierhof, bas Lanbgut, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan., Schönl., Jap.-Valj.(Rad), nk.; jaz sem pristavo kupil, Krelj; v predmestjih so vrti, pristave, Hip. (Orb.); "to je grad in pristava!" (to je vse!): tako se reče, kadar je česa (n. pr. pridelka) malo Notr.-Let.; tudi: prístava: Na polju stoji pristava, Prelepa nova pristava, Npes.-Vraz; - 2) = sinus (math.), Jan., Cig.(T.);(po češ.). pristavba, f. ber Zubau, DZ. pristavek, vka, m. 1) das Angesette, Cig.; das Bufegbrett (im Bienentorbe), C.; - die Anftudung, ber Anschieber (3. B. an einem Tijche), Cig.; — 2) der schriftliche o. mund-liche Beisat; die Clausel; naznanja se vam s tem pristavkom (mit bem Bebeuten), Cig., C.; — 3) die Opposition (gramm.), Cig., Jan.; - 4) = zaženilo, bie Biberlage, BlKr.pristaven, vna, adj. zur Meierei gehörig; pristavno zemljišče, Cig. pristavica, f. dem. pristava; eine fleine Deierei: klošterska p., Jurč.; Imata belo pristavico, Npes.-K. pristaviti, stavim, vb. pf. hinguftellen; stol p. (k mizi); meso p. (k ognju, da se začne kuhati); lestvico p.; - hingubauen, Cig.; - anstuden, Cig.; - pristavljeni lasje, ber Haarauffat, Cig.; - hinzufügen; - (munblich ober schriftlich) beifügen; — p. se (k delu), sich zur Arbeit bequemen, Cig.; — k bregu

p., landen, Trub.

fügen.

pristavje, n. bas Angebäube, das Beiwert, Cig.

pristavkast, adj. zujagartig: pristavkaste be-

pristavljanje, n. das Hinzustellen; das Hinzu-

pristavlja, f. bie Meierin, Cig., Mik.

pristavljati, am, vb. impf. ad pristaviti.

Digitized by Google

pristopavec, vca, m. ber in ein anderes Saus

pristopati, am, vb. impf. ad pristopiti.

zuheiratet, Svet.(Rok.), Tolm.

pristavnik, m. ber Meier, Cig., Jan.; p. ali

pristavnikováti, ûjem, vb. impf. = pristavnik

pristavski, adj. jur Meieret gehörig, Cig.

pristavnica, f. die Meierin, Cig., Jan.

oskrbnik, Jurč.

biti, Jurč.

pristavščák, m. ber Meier, Cig. pristavščíca, f. die Meierin, Cig. 1. pristen, stna, adj. echt, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; pristni bratje, die leiblichen Bruber, Meg. - Mik., Zilj. - Jarn. (Rok.); pristni oce, ber leibliche Bater, Mur.; pristni nauk, die lautere Lehre, Cig.; - p. ulomek, ein echter Bruch, Znid. 2. pristen, stna, adj. paffend, Mik.; schidlich, Z.; - prim. pristojen 1). pristenek, nka, m. ber Altoven, Jan.(H.). pristlati, steljem, vb. pf. Streu bazugeben. pristnoroden, dna, adj. vollburtig, Jan.(H.). pristnorodnost, f. bie Bollburtigfeit, Jan.(H.). pristnost, f. die Echtheit, Mur., Cig., Jan., Cig (T.), nk.; p. kacega pisma, die Echtheit einer Urfunde, DZ. pristoj, stoja, m. = oder, bas Gerüft, C. pristojati, im, vb. impf. = pristati (pristojim), Cig., Jan., Levst. (Nauk); (pristjati, Mik. (Et.); pristjati se, Strek.). pristojba, f. die Gebur, C., DZ.; podvreči pristojbam, *DZ*. pristojbina, f. die Bebur, Cig.(T.), C., DZ., nk.; pristojbina, Levst. (Nauk). pristojbînski, adj. Beburen-, nk. pristojen, jna, adj. 1) entsprechend, Cig., Jan.; svoji veri pristojno živeti, C.; - geburend, Cig., Jan., Cig.(T.) nk.; pristojno, auf geburende Art, Cig.; - schidlich, auständig, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; to ni pristojno, das ist wider die gute Art, Cig.; -2) zuständig, Guts.-Cig., Jan., C., nk.; pristojna oblastva, zustandige Behörden, DZ.; pristojni sodnik, ber befugte Richter, Cig. pristojina, f. = pristava, der Meierhof, Z.; (pristojna) Mur., C. pristojnik, m. ber Buftanbige, SIN.-C. pristojnina, f. = pristojnost 2): die Competenz, DZ.; cerkvena p., die firchliche Competeng, DZ. pristojnost, f. 1) die Angemeffenheit, die Anftanbigfeit, die Schidlichfeit, Mur., Cig , Jan., Cig.(T.), C.; - 2) die Competenzsphäre, die Competenz, Cig., Cig. (T.), Levst. (Pril. Cest.); - 3) die Bustandigteit, Cig., Jan., DZ. pristokati, stokam, čem, vb. pf. achzend fommen. pristop, stopa, m. 1) das hingutreten, ber Butritt, Cig., Jan.; p. zapreti komu, jemanbem ben Bugang versperren, Cig.; ber Introitus (Aufang ber Meffe), Cig.; - Die Einseitung, ber Eingang (exordium), Cig. (T.), Navr.(Kop. sp.); — 2) ber Beitritt (zu einer Bereinigung), Mur., Cig., Jan., nk.; – die Heirat in ein anderes Haus, die Zuheirat, C.

pristopa, f. die Bubeirat, Cig.; pristopo imeti, die Gelegenheit haben in ein haus jugubei-

raten, Svet. (Rok.).

pristôpek, pka, m. der Zutritt, C. pristôpen, pna, adj. 1) Beitritts, Cig., nk.; - 2) zuganglich, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. pristopiti, stopin, vb. pf. 1) hinzutreten; p. h komu in ga pozdraviti; p. na posnoč, zu Silfe tommen, Gig.; k delu p, hand mit anlegen, Cig.; ju hilfe tonimen : bliznjemu p., Bas.; da bi mu sv. Duh pristopil, Burg.; bie Messe beginnen: duhovnik je že pristopil; za botra p. pri krstu, Gevatter stehen, jvzhŠt.; - prisad je pristopil, der Brand ist zugeschlagen, Cig.; — 2) beitreten; k veri, k društvu p.; - beipflichten: p. h komu, k čemu, Cig.; p. h komu, jemanbes Bartei nehmen, Jan.; - p. kam, irgendwohin gubeiraten, Cig. pristopljáti, am, vb. pf. herantrippeln, nk. pristopnica, f. ber Beitritteschein, C., nk. pristopnina, f. bie Beitrittsgebur, C., nk. pristopnost, f. die Buganglichkeit, Cig., Jan., pristopováti, ûjem, vb. impf. ad. pristopiti = pristopati, Cig., Jan., M. pristôpščina, f. = pristopnina, C. pristoren, rna, adj. erwerbiam, Jan. pristoriti, im, vb. pf. nachträglich thun, eine Arbeit nachholen, Jan., M. pristota, f. - pristnost, die Echtheit; Kdaj (je) pristota nadomestek? Levst. (Zb. sp.). pristovati, ujem, vb. impf. = pristati, pristojati (pristojim), paffen, sich ichiden, ("pristovati, prístjem"), Vrtov.(Km. k.), Lašče-Levst. (Zb. sp.), Notr.; - zujagen; to jim ne pristuje, Vrtov. (Km. k.); snedel je nekaj, kar mu ni pristovalo, Svet.(Rok.). pristradati, am, vb. pf. burch Darben erfparen: p. si kaj, sich etwas erbarben, Cig., C., SIN. pristradováti, ûjem, vb. impf. ad pristradati, Cig. pristrah, m. bas Schrednis, das Schredbild, das Gespenst, Meg.-Mik., C., M., Z. pristraha, f. = pristrah, Mur. pristrahovati, ujem, vb. pf. burch Strafen erzwingen, Dict. pristran, strana, adj. = pristranski, 1) Reben-, Seiten -: pristrano pitanje, ogr.- C.; - 2) einseitig, parteissa, Cig., Jan., Cig.(T.), C., SIN. pristránec, nca, m. der Parteiganger, Jan., C. pristranost, f. die Einseitigfeit, die Barteilichfeit, Cig., Jan., nk. pristranski, adj. 1) Seiten. C.; - Reben. Jan., nk.; - 2) einseitig, parteifc, C., nk.; p. sodnik, ein befangener Richter, Cig.

pristrânstvo, n. die Parteilickeit, Jan. pristrânsčina, f. die Rebensache, Cig., Jan. pristrâstje, n. die Parteilicheit, Cig.(T.); —

pristrášiti, strášim, vb. pf. herbeischreden: p. ptice v nastavo (einschreden), Cig.

pristréči, stréžem, vb. pf. 1) erpaffen, erlauern,

Z.; p. koga, Sol., C.; — 2) auffangen, Jan.; le malo vode sem pristregla, jvihSt.; — ers

stsl.

wischen: p. kaj obeda, Zora; na ušesa p., erlauschen, Cig. pristrégati, am, vb. impf. ad pristreči. pristreha, f. ein überdachter Raum: kozolcev nimamo, druzih pristreh tudi ne, Nov. pristreljati, am, vb. pf. 1) fchiegend gelangen; - 2) durch Schießen erwerben. pristręšek, ška, m. 1) das Borbach, Jan., Cig. (T.); das Rebendach, Jan ; das Regendach, Cig.; — das Pultdach, Cig.(T.); ber Erfer, C.; - 2) bie Mauerbant, C. pristresen, sna, adj. beim (am) Dach befindlich: pristrešna dilica, Zv. pristręšina, f. 1) das Bordachgerüst, Z.; — 2) die Mauerbank, C. pristręšje, n. bas Borbach, Jan., Cig.(T.), Let.; bas Seiten- v. Rebenbach, Cig., Jan. pristresnica, f. bie Mauerbant, ber Grundbalten bes Daches: na pristresnice se rozenice ali lemezi polagajo, C. pristręšnik, m. die Rauerbant, C. pristrézati, am, vb. impf. ad pristreči = pristregati. pristrgati, stfgam, žem, vb. pf. 1) hinguichaben, Cig.; 2) erschaben, Cig. pristrici, strizem. vb. pf. mit ber Schere ein menig beschneiden, stupen; lase, zivo mejo p.; (fig.) slobodi perotnice p., Navr.(Let.); p. komu perotnice, jemandem ben Muth bantpfen, Cig. pristrigac, m. neki rilckar: ber Zweigabstecher (rynchites conicus), Nov. pristrigati, am, vb. impf. ad pristriči. pristrigováti, ûjem, vb. impf. = pristrigati, pristrdj, stroja, m. der Apparat, Jan., nk.; – češ. pristrojariti, arim, vb. pf. burch Berberei gewinnen, Cig. pristrojeváti, ûjem, vb. impf. ad pristrojiti, pristrojiti, strojim, vb. pf. gurichten, herrichten, ausrüsten, Jan., Vrt., vojsko p., Vrt. (stsl.). pristrojnik, m. ber Majdinenwarter, DZ. pristropje, n. die Gallerie im Theater, Jan. pristrošek, ška, m. das Borhaus (tudi: prístrošek), kajk.-Valj.; pogl. pristrešek. pristud, m. ber Elel, ber Uberbrufs, M. pristuda, f. = pristud, Cig. pristûdek, dka m. = pristud, Jan. pristuden, dna, adj. efelhaft, C., Z. pristuditi, im, vb. pf. efelhaft ober zuwiber machen, berleiben; p. komu kaj; p. koga, jemanden verhafst machen, Kr.-M.; pristujen (nav. pristujen) clovek, Gor.-DSv.; p. se, jum Efel werben, zuwider werben; jed se mu je pristudila; Bogu pristujene želje, Cv. pristújenec, nca, m. = pristujen človek (pristujénec), KrGora. pristújenost, *f*. die Berhalstheit, *nk*. pristvariti, stvarim, vb. pf. 1) anerichaffen, Cig.; - 2) gestalten, Sol.; tako je pristvarjen, er ist so geartet, jvzhSt. pristvárjati, am, vb. impf. ad pristvariti, Cig.

prisukati, kam, čem, vb. pf. 1) brebend an etwas anfügen, andreben, Cig.; odtrgano nit p. (anzwirnen), Cig.; s klinom p., inebeln, Cig.; · 2) p. do —, drehend bis zu einer Stelle bringen; p. se, sich brebend gelangen; - 3) ein wenig gubreben, fester breben. prisukávati, am, vb. impf. = prisukovati. prisuknariti, arim, vb. pf. burch ben Tuchhandel gewinnen, Cig. prisukováti, ûjem, vb. impf. ad prisukati; 1) andrehen, Cig.; - 2) fester breben; - p. koga, jemandeni zusepen, ihn in die Enge treiben, ZgD. prisušíti, ím, vb. pf. 1) bazubörren, nach borren, Cig.; - 2) p. se, beim Trodnen haften bleiben, antrodnen; hruške so se k lesi prisušile; potno oblačilo se je k ramam prisušilo, C; sapa je tresla prisušeno listje še od lanske jeseni, Jurć.; jezik se mi je k nebu prisusil, bie Bunge flebt mir am Gaumen, Cig.; starcu se je duša prisušila (= er will nicht sterben), C., Z.; - 3) krava je prisušila, die Ruh milcht nicht mehr, jvzh.St. prisuti, spèm (sûjem), vb. pf. bazuschütten (von trodenen Dingen). prisvajati, am, vb. impf. ad prisvojiti; aueignen: p. si kaj, Mur., ogr.-C.; in Anspruch nehmen: modrost si p., Jurc.; prisvajane pravice, die beauspruchten Rechte, DZ.; zuschreiben: veliko moč komu, čemu p., Navr.(Let.), LjZv. prisvetiti, im, vb. pf. leuchtend herbeitommen : z lucjo p. v temno sobo; scheinend hervortommen, mesec je prisvetil; mit ben Strablen erreichen: p. do česa; — p. komu eno, je-mandem einen Schlag verfeten, C. prisvinditi, im, vb. pf. mit Blei anichmeizen, prisvitati, svitani, vb. pf. anbrechen (vom Zage). M. prisvojénje, n. die Aneignung, Mur., Cig. (T.). prisvojeváten, ina, adj. zueignend, posicsio (gramm.), Jan. prisvojevânje, n. die Aneignung, Cig.(T.). prisvojeváti, ûjem, vb. impf. = prisvajati, Krelj-Mik. prisvojevavec, vca, m. ber Aneigner, Jan.(H.). prisvojiten, ina, adj. = prisvojevalen, Jan., M. prisvojîtelj, m. ber Aneigner: nepostavni p., ber Usurpator, Jan. (H.). prisvojîtev, tve, f. die Aneignung: die Occupation, Jan.; - die Annegion, nk. prisvojiti, im, vb. pf. sich zueignen, sich bemachtigen: p. si kaj, Dict., Mur., Cig., Jan., nk.; — zuschreiben: p. komu kaj, Cig. (T.). prišaliti, šalim, vb. pf. erschetzen, Cig. prišantati, am, vb. pf. hintenb fommen. prišáriti, im, vb. pf. polterno tommen, Cig. prišásten, stna, adj. = prihodnji; prišastno jesen, dolžno pismo iz l. 1630.-Let. 1887, prišaštnik, m. "ber Rottmann ber Gemeinde, der bas Unfagen ber herrschaftlichen ober gerichtlichen Befehle zum Beschäfte hat", Zilj .-Jarn. (Rok.).

prišaštvo, n. das Amt bes Rottmanns, Zilj .-Jarn. (Rok.). prišavec, vca, m., ogr.-C., pogl. prišlec. prisc, m. eine Art Ausschlag: bie Blafe auf ber Saut, die Buftel, Habd .- Mik., Cig., Jan., BlKr.; die Brand. oder higblatter, C.; -= ulje, tvor, das Geschwür, Levst. (Nauk). priščaj, m. = prišč, ber Ausschlag, Jan.; (prsai, ber Frieselausschlag, Cig.). priščav, adj. = mozoljćast, Cig. prišče, n., C., Mik., pogl. prgišče. priščec, ščeca, m. die Rrage, C. priščedek, dka, m. bas Ersparnis, Levst. (Pril.). priscediti, im, vb. pf. ersparen, Jan., nk.; priscen, cna, adj. blafenziehenb, Cig. priščeniti, ščenem, vb. pf. ein wenig abzwiden, C.; - p. si pret med vrati, sich ben Finger zwischen ber Thur klemmen, Cig.; — (pren.) p. koga, jemanden betrügen, C priscetariti, arim, vb. pf. als Burftenbinber fich erwerben, Cig. priscevec, vca, m. bas highlaschen, C. priščílo, n. bas Besicatorium, C. priscipati, pam, pljem, vb. pf. burch 3miden erlangen, erzwiden, Cig. priščípniti, ščípnem, vb. pf. = priščeniti, Z. priščiti se, im se, vb. impf. einen Ausschlag (Blaschen, Blattern) betommen: lice se prišči, priscnjak, m. priscnjaki, blafenziehende Rafer (vesicantia), Erj. (Z.). prišèdši, part. praet. glag. priti. prisetc, ica, m. ber Antommling, ber Fremdling, Dalm. - M.; - ein ungelabener Gaft, der Schmaroger (bei Hochzeiten), Mur., C., vzhŠt. prisepati, pam, vb. pf. hintenb herantommen, prišepetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. zuflüftern, Jan. prišepetávati, am, vb. impf. ad prišepetati, Jan. (H.). prisepetek, tka, m. bie Buflufterung, SIN .- C. priseptac, m. ber Ginblafer, Cig. prišeptáti, âm, vb. pf. = prišepetati, Cig.; p. komu kaj v uho, Cig. priseptavanje, n. das Zussüftern, die Ohrenblaferei: vrazje p., C. prišeptavati, am, vb. impf. einfluftern, guffuftern, Habd .- Mik., Jan.; einfagen, Jan. prišeptovavec, vca, m. ber Ginblafer, Cig.; - ber Ohrenblafer, Cig. prisestek, stka, m. bie Unfunft, C.; (tudi: prišestek), kajk.-Valj. (Rad). prišesten, stna, adj. zufünftig, Meg., Jan., ogr.-Mik., C., ogr.-Let. prisestje, n. 1) die Anfunft, Meg., Jan., ogr.-Mik., C., ogr. - Valj. (Rad); - 2) die Bufunft, ogr.-C. prišęstnik, m. ber Antommling, ogr.-C. prisestnost, f. die Bufunft, C. prišetati, tam, čem, vb. pf. lustwandelnd berantommen, Jan., Npes .- Vraz.

prisev, sva, m. bas Angenabte ober Augunahende, Habd .- Mik. prisibati, sibam, vb. pf. mit ber Ruthe peitichend herantreiben, Cig. prišibavati, am, vb. impf. ad prišibniti; neigen, C. prisibniti, sibnem, vb. pf. neigen, C.; beugen, (prišeb-) Jan. prisiniti, sinem, vb. pf. = prisibniti, biegen, beugen, C. prisitek, tka, m. ein angenahter Fled, Dict. prišíti, šîjem, vb. pf. annahen; p. zaplato, gumb; p. rokav, ben Armel anfeben; — (pren.) p. komu rep, jemandem etwas Nachtheiliges nachsagen, Cig. prisiv, siva, m. die Anstüdung, Cig. prišívati, am, I. vb. impf. ad prišiti, Cig., Jan.; — II. vb. pf. durch Raben erwerben, ernähen, Cig. priškripati, pam, pljem, vb. pf. 1) fnarrend herankommen: voz je priškripal; — schnarrend, schlecht fiebelnb herantommen, godci so priškripali, jvzhSt.; – 2) erfiedeln: kruha si p., Cig. priskfniti, skinem, vb. pf. 1) burch Begbrechen vertleinern: (fig.) verfürzen, übervortheilen: p. koga, C.; — 2) = priškrtniti, anschrauben, Mur.-Cig. priskinja, f. bie Roth, bie Drangfal. C. priskropiti, im, vb. pf. 1) hinzuspripen; - 2) fprigend tommen. priskrtljati, am, vb. pf. geizend erfparen, C. priškftniti, škftnem, vb. pf. anichrauben. Jan.: - flemmen, Cig. prišlec, šleca (šeica), m. = prišelc, Cig., Mik.; novi prišlec, Jurč. pristobedrati, am, vb. pf. ichlarfend (in Bantoffeln) tommen, Cig. prislutati, am, vb. pf. herangeschlichen tommen, C., Volk.; - prim. prišutati. prisopiriti se, îrim se, vb. pf. ftolgierend berantommen, Cig. pristapati, am, vb. pf. fachte auftretenb tommen, herangeschlichen tommen, Cig., Kr. pristapicati, am, vb. pf. mit fleinen Schritten fachte auftretenb tommen, Z. pristetev, tve, f. bie Hingugahlung, bie Bingurechnung, DZ. pristeti, stejem, vb. pf. hinguzählen; bagurechnen, mitrechnen; pregreham kaj p., Cig.; bogovom, med bogove p., Cig.;-jurechnen, zuschreiben: p. komu, si, C. pristetje, n. die Hingurechnung, DZ. prištetva, f. = prištetev, M. prišteva, f. = prištetev, Cig., Jan. pristevanec, nca, m. ber Summand (Abbenb), Cig.(T.).pristevanje, n. bas Dazuzählen, bas Dazurechnen; bas Abbieren. prištevati, am, vb. impf. ad prišteti; bajuzählen, bazurechnen; abbieren. prištęvek, vka, m. 1) die Zuzählung, C.; p. na dobiček, bie Gutrechnung, Jan.; das Zugezählte, Z.; der Zuschlag, DZ. prištêvnik, m. = prištevanec, Cel.(Ar.).

pristorkljáti, am, vb. pf. ichwerfallig auftretend daherkommen: p. v hiso, mit ber Thure ins Haus fallen, Cig.

pristrevcati, am, vb. pf. auf Stelgen tommen: (fig.) ungeschickt gehend kommen, Gor.

pristfkati, stikam, vb. pf. einiprengen : pristrkan les, eingesprengte Holzart, Cig.; pristrkana ruda, eingesprengtes Erz, Cig.

pristfkniti, strknem, vb. pf. bazusprigen, Cig. pristuliti, stulim, vb. pf. 1) in unpaffender Beife anfügen, anschwänzen, anstücken, beisticken, Cig., C.; k molitvi kletev p., Lašče-Levst. (Rok.); -p. se, sich anfliden, sich aufdrängen (als ungelabener Gaft), Cig.; pit se rad prištuli, od dela pa se kmalu podhuli (potuli), Z.; — 2) abstugen: rep p., Jan.

prišúkniti, šûknem, vb. pf. abstugen: hlod p., Cig.; (nam. prišču-: prim. ošukati, ošuliti). prisuknjenec, nca, m. abgeftutter Baumftamm,

prisumatiti, atim, vb. pf. mit ftartem Beraufch

berantommen, Cig.

prisumeti, im, vb. pf. raufchenb, braufend berantommen.

prišumévati, am, vb. impf. ad prišumeti, Z. prisumljati, am, vb. pf. fanft raufchend, faufelnb berantommen.

prišumljeváti, ûjem, vb. impf. zumurmeln: potok ti prisumljuje (raufcht bir Beifall zu), Cig.

prišundráti, am, vb. pf. polterno berantom-

men, Cig.

prisutati, am, vb. pf. 1) herangeschlichen kommen, ogr.-M., C.; p. h komu v sobo, Raič (Let.); -2) p. si kaj, sich etwas erschleichen, C. prisvarek, rka, m. der Bulgarname ("kakor se pri hiši pravi"), BlKr.; (tudi: prišvrk, Z.). prišvávati, am, vb. impf. ad prišiti, Habd.-

prisvedrati, am, vb. pf. mit frummen Beinen

herangeschritten tommen, Z.

prišvépati, am, vb. pf. = prišepati, Jurč. prišvígati, švígam, vb. pf. hervoríobern: plamen je iz strehe prišvigal, Levst. (Rok.).

prisvigniti, svignem, vb. pf. mit einer Beitiche ober Ruthe schlagen, Z.; p. kravo, Lasce-Levst.(Rok.).

prisvekniti, sveknem, vb. pf. bajufprigen, Z. pritajeváti, ûjem, vb. impf. ad pritajiti.

pritajiti, im, vb. pf. verheimlichen, verhehlen; pritajena iskra milosrčnosti, LjZv.; – p. se, storiti, kakor bi ne storiti, kakor bi ne slišal, LjZv.

pritaka, f. = lesa, ki se sama zapira, Savinska dol.

pritâkati, kam, čem, I. vb. impf. ad pritočiti; bazuschenten: vode p. k vinu; vb. pf. heranwälzen, Cig.; p. se, rollend herantommen, Cig.

pritakljáti, am, vb. pf. heranvollen, Cig.; p. se, rollend gelangen, anrollen, Cig.

pritakniti, nem, vb. pf. = pritekniti. pritapati, pam, pljem, vb. pf. ichleichend, langsam schreitend herantommen, Cig., M., C. pritarnati, am, vb. pf. jammernd fommen.

pritatovati, ujem, vb. pf. burch Dieberei erwerben, Cig.

pritavati, am, vb. pf. = tavaje priti, tappenb. unficher gebend berantommen.

pritečének, nka, m., -nka, f. das Wilb, bas aus einem fremben Revier hergetommen ift, V.-Cig.

pritéči, téčem, vb. pf. herangelaufen fommen; na pomoe p. komu, jemanbem gu hilfe tommen; - berangefloffen tommen, beranfließen; voda je pritekla po žlebu v kad. priteg, tega, m. bas Buleggewicht, h. t.-Cig.

pritega, f. bas Beigewicht, Cig.; - ber Ballaft, Vrt.

pritegaca, f. bie Rlammer, Cig. (T.).

pritégati, am, vb. impf. ad pritegniti. pritegljaj, m. = pripomoč, bie Dazwischen-

funft, Jan. pritegniti, nem, vb. pf. 1) bazuziehen, naber ziehen, Cig., Jan.; - 2) herbeitommen: strnadi so pritegnili v vas, Erj. (Izb. sp.); voda pritegne, bas Baffer beginnt guguftromen, Z.; veter pritegne, es tommt ein Windstoß. Jan. (H.); - 3) eig. mit anziehen: fich zugesellen, um zu helfen, mitthun; tu je treba p., Cig.; - beistimmen, beipflichten: p. komu; niti enemu niti drugemu pritegniti, Jurč.; zugeben: tega ne pritegnejo radi, Levst. (Zb. sp.); - 4) ein wenig anziehen, anspannen. pritegováti, ûjem, vb. impf. ad pritegniti.

pritèk, téka, m. ber Rulauf, Cig., Jan.

priteka, f. = pritok, bie Klut, C. pritekanje, n. das Herbeilaufen; - ber Buflufs. pritékati, têkam, čem, vb. impf. ad priteči; hinzulaufen; pritekali so iz bližnjih mest v Jeruzalem, Trub.; p. kam, sich irgendwohin gu retten pflegen, Cig.; - gufliegen, guftromen; voda priteka po žlebu; pot licem priteka, Cb.- Valj. (Rad); — (ubožnicam) zaloga priteka iz blagovernih oporok, Levst. (Nauk.).

priteklina, f. das Hinzugefügte, C.; bas Bugehör, DZ.; nepremična priteklina, unbewegliches Zugehör, DZ.; - bas Anhängfel, Pres.; - das Suffix (gramm.), Jan.

pritekniti, taknem, vb. pf. 1) bazusteden, beisteden; - ansteden: z iglo p. kaj, Cig.; anfügen, bingufügen, Cig., Jan., M.; beifliden, Cig.; - pritaknjen, jubjunctiv (gramm.), Jan.(H.); — p. komu kaj, jemandem etwas anhängen (fig.), andichten, Cig., M.; p. komu madez, C.; - einstreuen, einfließen laffen (in eine Rebe), Cig., Jan., Zora; hudo besedo p., Z.; - p. se, (unwillfommenerweise) sich zugesellen, sich anfliden, Cig.; hudoba se je priteknila, der Bofe hat dabei Ginflufs gehabt, Z.; prisad se je priteknil, ber Brand ist zugeschlagen, Cig.; -p. se kam, irgendwo eine Unterfunft fich verschaffen, Z.; - bagmischen kommen, mit unterlaufen, Cig.; nekaj se je priteknilo, Cig.; -2) p. se česa, etwas anrühren, Cig., C., M., jvzhŠt.

pritépati se, têpam, pljem se, vb. impf. ad pritepsti se.

pritepek, pka, m. der Schmaroger: potrebno je čistiti drevesa teh pritepkov (lišajev, mahu, odmrle lubadi), Nov.

pritepenec, nca, m. ber Bergelaufene, ber Bagabund.

pritopenka, f. bie Bergelaufene.

pritepsti, tepem, vb. pf. 1) mit Schlagen berantreiben; — 2) p. se, vagierend fommen; Bog ve, odkod se je ta človek, ta pes pritepel! - pritepen, hergelaufen.

priteptáti, âm, vb. pf. anstampsen: zemljo k drevesu p., Cig.

pritepuh, m. ein hergelaufener Bagabund, C.,

pritepuhinja, f. eine hergelaufene Bagabundin,

pritesnilo, n. die Beichrankung, DZ.

pritesniti, nim, vb. pf. ein wenig einengen, Z. pritez, teza m. bie Angiehung, Cig. (T.).

pritezati, têzam, vb. impf. = pritegati; aufegen : veter krepkeje priteza, Vrt.; - molitvi p., ins Gebet einstimmen, Zora; - einraumen: p. komu kaj, DZ.; ne pritezajo se oprostitve, DZ.

pritezitnik, m. ber Nahthaten (bei ben Rurichnern), Cig.

pritezlsívost, f. die Anziehungstraft, Cig. (T.). pritêznica, f. der Anzieher (ein Mustel), Cig. (T.), Erj. (Som.).

pritežati, am, vb. pf. schwerer machen: jaz vam bom jarem še pritežal, Ravn.

pritęžek, žka, m. der Ballast. DZ.

priteževáti, ûjem, vb. impf. ad pritežati, -žiti,

pritęžinga, f., Z., pogl. pritožba.

pritežíti, im, vb. pf. schwerer machen, Cig.; verballaften, Cig.

pritęžje, n. ber Ballast, Jan., DZ.

pritéžnost, f., ZgD., pogl. pritožba.

priti, pridem, vb. pf. antommen, tommen; prezgodaj p.; na pomoč p.; p. po kaj (koga), etwas (jemanben) holen fommen; pred koga p., vor jemandem erscheinen; - v leta p., alt merben; za dežjem pride solnce; kakor pride, wie es sich trifft; p. na koga, auf jemanben entfallen; v del p. komu, zutheil merben, Cig.; na svet p., gur Belt fommen; mej ljudi p. (n. pr. o bankovcih), in Umlauf tommen, DZ.; na dan, na svetlo p., offenbar werden, gum Borichein tommen: tudi: erscheinen (o knjigah); p. ljudem v zobe (na zobe, Erj. / Torb./), in ber Leute Mauler tommen, fich zum Gerebe machen; v navado p., üblich, Mode werden; - gerathen, p. komu v pest, v roke, in jemandes Gewalt gerathen; v zamero p., sich misefällig machen, in Ungnade fallen; p. na nič, na zadnjo zarezo, herabiommen; p. na kant, na boben, fallieren; - k sebi p., das Bewufstsein wieder erlangen, sich fassen; k pameti p., zum Bebrauche ber Bernunft gelangen; p. cemu do dna, etwas ergründen, Cig.(T.); = do konca, do kraja p., Cig., Jan.; p. komu do živega, jemanbem beitommen; na (v) misel p., beifallen, einfallen; kaj mu v glavo pride! mas fällt ihm ein! Cig.; na hvalo, na dobro, v prid, prav p., zustatten tommen, frommen ; pristo mi je hudo, slabo, es ift mir übel ge-worben; p. ob kaj, "um" etwas fommen, es verlieren (germ.).

priticen, cna, adj. accessorisch, Reben-, Cig., Jan., Cig. (T.), LjZv.; pritično gorovje, daš Rebengebirge, Cig. (T.); priticna placila, pri-

tična dela, DZ.

— 338 **—**

pritihotápiti, tâpim, vb. pf. 1) ftill herangeschlichen tommen; — 2) erschmuggeln, erichleichen, Jan. (H.).

pritik, tika, m. bie Anftudung, Cig.

pritika, f. 1) ber Zusat, C.; - (phil.) bie Accidenz, Lampe (D.); - 2) bie Fallthur, Savinska dol.-C

pritikanje, n. 1) bas Dazusteden; bas Unfügen, das Hinzufügen; — das Anschuldigen, bas Andichten, M.; — 2) bas Anrühren.

pritikati, tîkam, čem, vb. impf. ad pritekniti; i) bazusteden; ansteden, anfügen; - p. komu kaj, einem etwas anhängen, ihn anschulbigen, BlKr .- M .: - Schimpfnamen geben, Z.; hinzufügen; in eine Rede einfließen laffen; p. se, sich anschließen, sich zugesellen; — 2) berühren: p. se česa.

pritikav, adj. gerne intriguierend, C., Z.; p. človek, ein Handelmacher, Intriguant, C., Z. pritiklina, f., Cig., Jan., DZ.; pogl. prite-

pritikljaj, m. bas Bugestedte, Cig.; bas An-bangfel, Jan., C.; -- ber Spipname, ber Schimpfname, Cig., Valj. (Rad).

pritîkoma, adv. fnapp, genau, C. pritikováti, ûjem, vb. impf. = pritikati; 1) bazusteden; einbeziehen: tudi je modrega kralja Salomona pritikoval, Pohl. (Km.); -Schimpfnamen geben, Z.; — 2) p. se, anrühren.

pritîlčati, am, vb. pf. = s tilčanjem pridobiti, Polj.; - prim. tilčati.

pritipati, tîpam, pljem, vb. pf. taftend gelangen. pritîrati, am, vb. pf. herantreiben, Cig.; pritirali so tata v mesto, jvzhSt.

pritîsk, m. ber Drud; stroj na veliki ali mali p., bie Doch- o. nieberbrudmafchine, Cig. (T.); — ber Andrang (bes Baffers, bes Blutes, ber Menschenmenge u. bgl.), Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — moralischer Drud, die Breffion, Cig. (T.), nk.

pritiska, f. die Quetichwunde, C. pritiskâlnica, f. = pritiskalnik, C.

pritiskalnik, m. ein Bebel, mit welchem man niederdrudt, der Drudhebel, Cig.

pritiskalo, n. die Prefsstange, Cig. pritiskanec, nca, m. der Upfel- ober Birnmost, Rib.-DSv.

pritiskanje, n. 1) bas Dazubruden; p. pečata; - 2) bas Druden; - ber Anbrang; bas Bufegen.

pritiskati, am, I. vb. impf. ad pritisniti; 1) dazus, daraufbrüden; k srcu koga p.; pečat p. na pisma; - ob zid p., an bie Band bruden, SIN.; - hindrangen; - k bregu p., anlanden, Cig., Jan.; - 2) bruden; Godec strune pritiska hudo, Pres.; — p. koga, je-mandem einen Zwang anthun, ihm hart zu Leibe geben, ihn bebrangen, bebruden; p. dolznika, Cig., kupec pritiska kupovavce, ber Bertaufer übernimmt bie Raufer, Cig.; -3) zuseten, sovražniki od vseh strani pritiskajo; p. za kom, jemanben verfolgen; voda pritiska; kri pritiska v glavo (bringt zum Ropfe); solnce pritiska, die Sonne brennt, Cig., Pres.; überhandnehmen: mraz, vročina, bolezni, bolečine pritiskajo; - brangen: pritiskajo, smrt apostolov skleniti, Ravn.; - (praes. pritíščem: čimbolj se pritišče, tembolj vrišče, Volče-Erj. [Torb.]); - Il. vb. pf. bazubruden: besedam p. razlago, Navr. (Kop.

pritiskávati, am, vb. impf. 1) ad pritisniti, = pritiskati I.; - 2) ad pritiskati II., bazubruden, nk.

pritiskavec, vca, m. der Dranger, der Blagegeift, Cig.

pritiskavka, f. = lata, ki jo privežejo na slamnato streho, da slama trdno leži, (-alka) Tolm.-Štr**e**k.(Let.).

pritîskljaj, m. der Drud, C.

pritiskováti, ûjem, vb. impf. 1) = pritiskati I.; – 2) ad pritiskati II., bazubruđen, nk. pritiskovec, vca, m. der Apfel- o. Birnmoft,

pritisniti, tîsnem, vb. pf. 1) andruđen; prijatelja k sebi, puško k licu, k steni koga p.; p. se k zidu; p. se kam, irgendwo eine Unterfunft finden, Z., jvzhSt.; p. pecat, kolek na pismo; p. komu zaušnico, einem eine Ohrfeige geben; - p. k bregu, h kraju, lanben; - 2) einen Drud bewirten, bruden; p. kljuko; p. na kaj; roko, prst si p., jid) bie Sand, ben Frnger flemmen, einzwängen; p. se, sich klemmen; - zwingen: p. v delo, zu einer Arbeit anhalten, Levst. (Pril.); p. koga; jemandem einen Schlag verseten, Cig., C.; — pritisnjen = prismojen, hirnverbrannt, Ben. - Strek. (Let.); — einen moralischen Drud, Zwang ausüben: p. koga; upniki so me pritisnili, Z.; — betrügen: p. koga, C. — 3) sich herandrängen, herandringen; vsa množica je pritisnila: sovražniki pritisnejo od vseh strani; p. za kom, jemanbem nachfturgen, nachbringen; - bereinbrechen, mit Macht eintreten, mraz, susa, bolezen pritisne; velika draginja pritisne, Ravn.; kadar sila pritisne, wenn die Roth eintritt; hujse p., sich verschlimmern.

pritka, f. = prilika, Cig., Rib.-Mik.; (dvomna

beseda, prim. Cv. III., 3.).

pritkáti, tkům, tčèm (tečèm, tkèm', vb. pf. 1) dazuweben, anweben; — 2) durch Weben erwerben.

pritkávati, am, vb. impf. ad pritkati.

pritlačiti, tlacim, vb. pf. 1) bazubruden, bagupressen; p. prst k drevesu, Cig.; - 2) p. se, sich herbeibrängen, Cig.

pritlesen, sna, adj. beim Boben befindlich: pritlešno gnezdo, Zv.; — ebenerdig, Jan., C.; (-šnji) Levst. (Pril.); — niedrig, Jan.

pritiesje, n. bas Erdgeschofs, Cig., Jan., Bes.-C., Levst. (Pril.).

pritličast, adj., Zv., pogl. pritlikast.

pritlicen, čna, adj. beim Erbboben befinblich: niebrig; pritlieno drevje, Zwergbaume, fropfiges Dolg, Cig.; pritlicni grah, bie Rriecherbje, Cig.; pritlična zadrga, die Erbbohne, Cig.; pritlicna streha, ein niedriges Dach. C.; pritliena hisa, ein ebenerdiges Saus, Cig.; pritlična loža, bie Barterreloge, Cig.

pritlîcje, n. das Erbgeschofs, Cig., Jan., DZ.,

Nov., nk.

pritlicnik, m. die stedenlose Fisole, Cig., C., LjZv.; -– der Rleinling (centunculus minimus), C.; - die Rreuzblume (polygala chamaebuxos), Z.

pritlicnost, f. die Riedrigfeit, Jan.; - (fig.) nekaka duhovna p., Cv.

pritlika, f. 1) ein niebriges Gewächs, C.; nizko, pri tleh rastoče drevesce, ki nema pravega vrha, Pod Čavnom-Erj. (Torb.), Savinska dol.; - 2) ein Sprofe aus ben Wurzeln, Cig.; — 3) = grebenica, der Absenter, C. pritlikast, adj. zwergartig, zwerghaft, Cig., Jan.; pritlikasti fizol, die Bobenbohne, Cig.

pritlikav, adj. = pritlikast, zwerghaft, Jan., nk.; niederftammig, Jan.; p. gaber, Zora;

- prim. pritlikov.

pritlikavec, vca, m. ber Zwerg, ber Rnirps, nk.; - prim. pritlikovec 2).

pritlikov, adj. Bwerg. (von Gemachfen), V .-Cig.

pritlikovec, vca, m. 1) der Zwergbaum, Cig., Jan., C.; pritlikovci, niederstämmiges Solz, Cig.; — 2) bet Zwetg, Jarn., Mur., Cig., Jan., Mik.

pritlikovina, f. == pritlikovje, Rut. (Zg. Tolm.). pritlikovje, n. nieberftammiges holy, Cig.; das Rnieholz, Jan.

pritlikovka, f. 1) eine friechende Bflanze, Cig.: – 2) die Zwergin, Cig., Jan.

pritocen, čna, adj. Bufiufs.: pritocni jarek, ber Zuleitungscanal, Levst. (Močv.); - Flut-: pritočna luka, ber Fluthafen, Cig.

pritočiti, točim, vb. pf. 1) bazu einschenten; vode p. k vinu; — 2) heranrollen, p. se, rollend herantommen, Cig.; skale so se od zgoraj doli pritočile, Rut. (Zg. Tolm.); - 3) p. se, seine Buflucht nehmen: k materi se pritocimo! Kast.; p. se (k) pomočnici, Jsvkr.

pritocnica, f. ber Buflufs, Nov.

pritok, toka, m. 1) bas Bufliegen, ber Buflufs, Cig.; ber Buschufs (ber Milch), Cig.; - ber Andrang, das Anwachsen (des Baffers), bie Flut, Cig., Jan.; — 2) der Buflufs (des Rebenflusses), Jes.; - 3) die Quelle (fig.): novih denarnih pritokov si pridobiti, Zv.

pritôka, f. = pritok 1), Cig. pritotei, totcem, vb. pf. 1) durch Rlopfen an

etwas befeftigen, antlopfen, Cig.; anftampfen: zemljo k steni p., Cig.; - 2) erflopfen. pritółkati, am, vb. pf. = prisiliti, Vas Krn-

Erj.(Torb.).

1. pritopiti, im, vb. pf. bazuschmeizen, anichmelzen, Cig.

Digitized by GOOGLE

2. pritopiti, im, vb. pf. (ein wenig) ftumpf machen. M.

pritoptati, tam, vb. pf. trampelnd herantommen, antrampeln, Cig.

pritósek, ska, m. = rončelica, ki na koncu ni ukrivljena, Solkan-Erj. (Torb.).

pritovariševáti, ûjem, vb. impf. ad pritovarišiti, Z.

pritovárišiti, arišim, vb. pf. zugefellen, Mur .-Cig.; p. se, Cig.

pritovor, ora, m. die Rebenfracht, Cig.

pritovoriti, im, vb. pf. als Traglast beipaden,

pritožba, f. bie Beschwerde; - ber Recurs: o, na odlok, der Recurs gegen einen Bescheib, DZ.; pritožbo na kak ukrep položiti k politični oblasti, ben Recurs gegen eine Entscheidung an die politische Behörde ergreifen, Levst. (Pril.); pritožba gre k okrajnemu oblastvu, teče do občinskega odbora, Levst. (Nauk); pritožbe zarad ničnosti se poprijeti, die Richtigkeitsbeschwerbe ergreisen, DZ. pritožben, bna, adj. Beichwerbe-; pritožbna rešitev, DZ.

pritožbenica, f. knjiga p., das Bejdwerdebuch,

DZ.

pritožen, žna, adj. Beichwerbes: pritožne bukve, Cig.; pritožni rok, bie Recursfrist, DZ. pritoževanje, n. bie Beschwerbeführung, M.; bie Beschwerben.

pritoževáti se, ûjem se, vb. impf. ad pritožiti se; sich beschweren; recurrieren: se dalje se p., DZ.

pritoževavec, vca, m. = pritožnik, Jan.

pritožiti, im, vb. pf. 1) p. koga, gegen jemanden Rlage erheben, Svet. (Rok.); verflagen: (v šoli) koga p., Goriš.; -2) p. se, sich beklagen, sich beschweren; p. se o cem, zastran česa; p. se zoper kak odlok, recurrieren; p. se na kazen, na prepoved k deželni oblasti, gegen bas Strafertenntnis, gegen bas Berbot an die Landesstelle recurrieren, Levst. (Pril., Nauk); p. se k vrhovnemu sodišču, DZ.

pritožnica, f. bie Beichwerbeführerin, Jan. (H.). pritožník, m. der Beichweibeführer, ber Recurrent, Cig., Jan., C., DZ.

pritrakariti, arim, vb. pf. durch den Band-

handel erwerben, Cig.

pritrdba, f. 1) bie Befestigung (einer Sache an eine andere), Cig.; - 2) bie Bejahung, Cig., Jan.; - bie Ratification, Cig., Jan., DZ.

pritfden, dna, adj. Ratificatione. Jan.; pritrdno pismo, bie Ratificationsurfunde, Cig. pritrditen, ina, adj. Bejahunges, Jan. (H.); Ratificationes: pritrdito pismo, Cig. (T.).

pritrdilo, n. bie Ratification, DZ. pritrdîtev, f. bie Zustimmung, Jan. (H.); -

die Ratification, Jan.

pritfditi, im, vb. pf. 1) an etwas befestigen; z vrteli p. kaj, etwas anschrauben, Cig.; p. kaj, ein wenig fester schlagen: p. cep z betidem; - 2) p. komu, jemandem beipflichten, rechtgeben; p. čemu, etwas ratificieren, Cig., Jan., DZ.

pritednica, f. ber Bestätigungeschein, DZ.; bie Ratificationsurfunde, Cig. (T.).

pritrepetati, etam, écem, vb. pf. bebend heranfommen.

pritresti, tresem, vb. pf. 1) hinguftreuen; -2) p. kaj, schüttelnb, unfanft tragenb etwas bringen; — 3) p. se, zitternb herankommen. pritréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. 1) bazu-reiben; — 2) etreiben, Cig.; — 3) anbrechen, Cig.; — 4) unterbrüden: čulo se je govorjenje, tu pritrto, tam živo, LjZv.

pritfganje, n. bie Berminberung, ber Abbruch,

pritrgati, tigam, vb. pf. abbrechen, abfargen; p. komu (si) kaj; od ust si p.

pritrgovanje, n. das Abkargen, der Abbruch. pritrgováti, ûjem, vb. impf. ad pritrgati.

pritrjališče, n. = mesto, kjer se kaj pritrja, ber Befestigungspunkt, DZ.

pritrjati, am, vb. impf. ad pritrditi.

pritrjevanje, n. 1) bas Befestigen (an etwas);

— 2) bas Beipflichten.

pritrjeváti, ûjem, vb. impf. = pritrjati.

pritek, tika, m. ber Buschlag (bei ber Licitation), V.-Cig., DZ.

pritfkati, tikam, vb. pf. (bei ben Bebern, bie Leinwand mit ber Labe) festschlagen, Cig.

pritrkavanjo, n. das Anschlagen an die Thurm. gloden, bas Thurmglodenipiel.

pritrkavati, am, vb. impf. anichlagen (3. B. an bie Thurmgloden beim Glodenspiel); - mit bem Stampfen begleiten: svatje so rajali ter pritrkavali ob tla, LjZv.; - p. na kaj, auf etwas pochen: rad je pritrkaval na troje zakladov, LjZv.; - p. komu, jemandem fortmahrend beiftimmen, Erj. (Izb. sp.).

pritrkljáti, am, vb. pf. = pritakljati, Cig. pritekniti, tiknem, vb. pf. guichlagen (bem Meistbietenben): kdor najvec ponudi, temu

bodo pritrknili, Cig.

pritrkovanje, n. bas Thurmglodenfpiel, Cig. pritrkováti, ûjem, vb. impf. ad pritrkati, pritrkniti; = pritrkavati; - beiftimmen, beipflichten, Cig.

pritrobentati, am, vb. pf. die Trompete blafend herankommen.

pritrobiti, im, vb. pf. 1) ein Blasinftrument (3. 28. ein Sorn) blafend berantommen; 2) erblasen, Cig.; - herbeiblasen: p. mladoletje (o trobenticah), Trst.(Let.).

pritrud, m. bie Frucht ber Bemühung, Nov. pritrudek, dka, m. bas mubjam Erworbene, Cig. pritruditi, trudim, vb. pf. p. si kaj, fich mit Mühe etwas erwerben, erringen, Cig. (T.); Deli med učence Pritrujene vence Brščena

pomlad, Vod. (Pes.); mit Muhe gewinnen : p. pravde, Levst. (Zb. sp.).

pritfžek, žka, m. ber Abbruch (3. B. am Effen), C., M.

pritfžiti, třžim, vb. pf. = s trženjem pridobiti, burch ben Sandel erwerben.

1. prituliti, im, vb. pf. heulend herankommen.

2. prituliti, tulim, vb. pf. beugen, C.; - p. se, sich ducken, sich anschmiegen, C., Podkrnci-Erj. (Torb.).

pritvarjanje, n. bas Spiegelfechten, Cig.; (stsl.). pritvarjati, am, vb. impf. ad pritvoriti, Cig. pritvésti, tvézem, vb. pf. anbinden, Cig., C. pritvezováti, ûjem, vb. impf. ad pritvesti, pritvoriti, im, vb. pf. 1) burch bas Schusbreit nur zum Theile hemmen o. abichuten: potok p., Cig.; — 2) p. se, sich verstellen, SIN.; (stsl.). priučénje, n. die Aneignung, (priučenjė) ogr.-Valj.(Rad). priučeváti, ûjem, vb. impf. ad priučiti. priucîtev, tve, f. die Gewöhnung, Cig. priučíti, ím, vb. pf. angewöhnen, abrichten, Cig., Jan., M.; p. koga k čemu, na kaj, ogr. - C.; priučen k čemu, C.; rada bi te čemu priučila, Erj.(Izb. sp.); - p. se = na-

p. se nemščini, LjZv. priudarjati, am, vb. impf. mit Schlägen (3. B. an die Glode beim Glodenfpiel) fecundieren, Kr .- M.; (in ber Mufit) begleiten, Cig.

učiti se, navaditi se, Vrt.; p. se čemu od

koga, jemandem etwas ablernen, Jan.; poslati

sina iz dežele, da se čemu priuči, Jurć.;

priudárjavec, vca, m. tisti, ki priudarja, Kr.-M.

priûka, f. die Angewöhnung, Cig.(T.). priúkati, am, vb. pf. 1) jauchzend heranfommen; - 2) erjubeln, *Cig*.

priuren, rna, adj. hurtig, geschick, M., Z. priurnost, f. bie Flintheit, die Hurtigfeit: bie Geschicilichteit: pticja p., se živiti, varovati, gnezda znašati, Ravn.-Valj (Rad); njih priurnost ga boli, er beneidet fie um ihre Beídidliditeit, Mur., Cig.

priusnjariti, arim, vb. pf. mit ber Lebrerei erwerben, Cig.

priuscnjak, m. ber Ofenlochbedel, Valj. (Rad);

- prim. ustje. privab, vába, m. die Anlocung, Valj. (Rad).

privaba, f. bie Anlodung, Cig.; - bas Lodmittel, Cig.(T.).

privabiti, im, vb. pf. herbeiloden; p. ptice v nastave; p. koga kam, jemanben irgendwohin locten.

privábljati, am, vb. impf. ad privabiti. privada, f. bie Angewöhnung, Mur., Jan.; die Angewohnheit, Cig., C.; posebna p., die Manier, Cig. (T.).

privadba, f. die Angewöhnung, Jan.; p. kraju, die Acclimatisierung, Nov.; — die Abrichtung, Jan.; - bie Begahmung, Cig.

privaden, dna, adj. anichmiegiam, firre, zahm, Jan., C.; prívaden, Savinska dol.

priváditi, vádim, vb. pf. angemöhnen; p. otroka, da se zahvaljuje; p. konja na strel; p. koga k cemu; - jahm, firre machen, Cig., Jan.; - p. se, sich angewöhnen; p. se čemu; službi se p.; tudi: p. se česa: p. se kraja, podnebja, dela; p. se na poletje, sich einsommern, Cig.; -p. se, heimisch werden: tukaj se ne morem p

privaga, f. die Zuwage, Cig., Jan., Levst. (Rok.).

privagati, am, vb. pf. dazumagen, Jan. (H.).

privagútati, am, vb. pf. wadelnb beranichwanten, Jan.

privaja, f. bie Angewohnheit, C., UcT.

1. privajati, am, vb. impf. ad privaditi; angewöhnen; - p. se česa, sich in etwas üben, C. 2. privajati, am, vb. impf. ad privesti; zu-

führen, C.; njemu so iz vseh dežel konje privajali, Dalm.

privajenost, f. bie Rirre, Cig.

prival, vala, m. der Buftrom, ber Bulauf, Cig. privaliti, im, vb. pf. malgend herbeischaffen, heranwälzen; — p. se, sich wälzend heranfommen; dim se je privalil; oblaki so se privalili.

privaljati, am, vb. pf. malzend herbeischaffen, heranmälzen; sod p. do voza; - p. se, sich malgend berantommen.

privampati, am, vb. pf. mit einem großen Bauch babertommen, Cig.

privāra, f_{\cdot} = prikuha, $LjZ\nu$.

Jan.

privarčeváti, ûjem, vb. pf. ersparen, C. privarek, rka, m. 1) das Zugebräu, Cig.; —

2) das Angeschweißte, Z privariti, im, vb. pf. anichmieben, anichweißen, anlöthen, Dict., Cig., Jan., M., DZ. privárjati, am, vb. impf. ad privariti, Cig.,

privárovanje, n. baš Ersparniš, Cig. privarovati, ujem, vb. pf. bejchügend erhalten: Bog nam privaruj, kar je zrastlo, jvzhSt.; ersparen, Cig., Jan., M., C.; p. si kaj, Cig.

privasováti, ûjem, vb. pf. = z vasovanjem pridobiti, Cig.

privaten, tna, adj. zaseben, Brivat. privatnik, m. ber Privatmann, DZ.

privažanje, n. die Zufuhr. privažati, am, vb. impf. ad (1. privesti [vezem]) pripeljati; zufahren (trans.), zuführen.

privažek, žka, m. die Buwage, Jan. privégniti, vêgnem, vb. pf. aufbiegen: dobro privegnjena podkova, Levst. (Podk.).

privejati, jam, jem, vb. pf. wehend tommen, M. privekati, am, vb. pf. 1) quiefend, weinend, ichreiend herantommen, Cig., Jan.; -2) burch Schreien, Quielen, Beinen gewinnen, er-freischen, Cig.; kar coprnica priveka, to nima teka, Jurč.

privénčič, m. = privenec, Tuš.(B.). privenec, nca, m. die Nebentrone (paracorolla),

 $Tu\acute{s}.(R.).$

priveriti se, verim se, vb. pf. bei feiner Treue betheuern (reci: pri moji veri!), Cig., C., BlKr.; S. je bil pošten mož: na to se jaz trikrat priverim, Jurč.

privérjati se, am se, vb. impf. ad priveriti se, Cig.

priveruh, m. ber Blätterntagen ber Biebertäuer, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); - prim. prisežnik 2), prebiralnik.

privêsek, ska, m. das Anhängsel, das Angehange, Cig., Jan., DZ. privésiti, vesim, vb. pf. hinzuhangen, Cig.,

Jan., M., nk.

priveslariti, arim, vb. pf. burch Rubern verbienen, Cig.

privesláti, âm, vb. pf. 1) angerubert fommen; na kamen p., an einen Stein anrubern, Cig.; — 2) errubern, Cig.

privésti, védem, vb. pf. = pripeljati, führend heranbringen, herbeiführen, Cig., Jan., nk.; — p. koga k čemu, jemanden zu elwas bringen, nk.

privésti, vézem, νb. pf. = pripeljati, nk.;
 stsl.

2. privesti, vezem, vb. pf. bagustiden, anftiden, Cie.

privéšati, am, vb. impf. ad privesiti, Jan.,

privéti, vêjem, vb. pf. heranwehen, Jan. (H.). privêza, f. ein Band zum Anbinden, C.

privezati, žem, vb. pf. anbinben; konja na kratko p., baš Bferb furz anbinben; konja za uzdo p. k drevesu; mreže na drevo p.; p. kravi zvonček; p. si predpasnik. privezek, zka, m. baš Dazugebunbene, Jan.

privezek, zka, m. das Hazugebundene, Jan. (H.); das Gefnüpfte, die Knüpfung, Cig. privezen, zna, adj. zum Anbinden dienend: privezna vrv, das Hängefeil, Jan.(H.).

privêznica, f. kol, na katerega se čoln privezuje, Zv.

privézniti, nem, vb. pf. ftürzend bazustellen: p. skledo, C.; — p. komu zaušnico, jemanben ohrfeigen, Cig.

privezovanje, n. bas Anbinben.

privezováti, ûjem, vb. impf. ad privezati; anbinben.

privid, vida, m. die Gesichtstäuschung, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; zracni p., das Luftbild, die Luftpiegelung, Cig. (T.); — stsl., hs.

privîdek, dka, m. das Wahnbild, das Phantom, Cig., Jan.; zračni p., das Luftbild, C., Jes.

prividen, dna, adj. scheinbar, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.

prividnost, f. bie Scheinbarteit, Jan.

privihanice, f. pl. aufgestülpte Stiefel, Cig. privihariti, arim, vb. pf. stürmend herantommen, Cig.

privihati, am, vb. pf. (ein wenig) aufstülpen, aufbiegen, aufschürzen; p. si hlace, rokave; privihane škornjice, aufgestülpte Stiefel, Cig.; Klobučić, na pol privihan, Npes.-K.; privihan nos, eine Stülpnase.

privinniti, vinnem, vb. pf. (ein wenig) aufftulpen, aufbiegen.

privihovátí, üjem, vb. impf. ad privihati, privihniti.

privihráti, âm, vb. pf. stürmend herankommen. privihréti, ím, vb. pf. = privihrati, C.

privijati, am, vb. impf. ad priviti; 1) hinguminden; hingumideln; — 2) die Schraube angiehen, fester schrauben, V.-Cig.; — p. koga, jemanden in die Enge treiben, drängen; tako ga je privijal, da je skoraj vanj zlezel, Glas.

privíkniti se, víknem se, vb. pf. = privaditi se, Cig., Jan., C.; p. se k čemu, C.

privilegij, m. svoboščina, bas Brivilegium.

privilēgija, f. = privilegij, Cig., Jan. privilegīrati, am, vb. pf. (impf.) privilegieren: privilegiran, privilegiert, Cig., Jan.

privîntati, am, vb. pf. 1) dazuschrauben, aufschrauben, Cig.; — 2) — priviti, 3), zwingen:
p. koga, Kr.

privintováti, ûjem, vb. impf. ad privintati, Cig.

1. privîrati, am, vb. impf. ad 1. privreti; zuftrömen, M.

2. privîrati, am, vb. impf. ad 2. privreti; ein wenig sperren, bremsen: p. kolo, Cig.

privíti, víjem, vb. pf. 1) hinzuminden, hinzumideln; — daranwideln, anwideln; — p. se
kaki družbi, sich an eine Gesessiger ansetten,
Cig.; — dazuschrauben, anschrauben, V.-Cig.;
— 2) heranstürmen, Cig.; — p. se, sich entmindend hervortommen: stok se je privil iz
prsi, Let.; glas se je kakor vzdih od znotraj privil na jezik, Jurč.; — 3) ein wenig
brehen, (bie Schraube) anziehen, sester schrauben,
V.-Cig.; — zwingen: p. koga, da kaj stori,
Z.; — p. kake krajcarje, einige Kreuzer
mühsam erwerben, Glas.

privitje, n. die Berschraubung, DZ. privitliti, im, vb. pf. anschrauben, Jan.

privláčiti, im, vb. pf. nach und nach herbeisichleppen, Mur., Cig., Jan.

privláčnost, f. bie Anziehungstraft, ogr.-C., Cig.(T.), nk.

privladariti, arim, vb. pf. burch bas Regieren erwerben, Cig.

privlaka, f. die Anziehung, C., Cig.(T.).

priviéči, viéčem, vb. pf. schleppend, ziehend herandringen, herbeischleppen, herbeiziehen, herbeiziehen, herbeiziehen, herbeiziehen, herbeiziehen, die zena p. kaj, aus dem Sad etwas hervorziehen; p. se, sich heranschleppen, mühsam heransommen; z veliko težavo se je starček priviekel iz cerkve domov; — p. se, herangezogen kommen: megla se je priviekla; — p. se, dagierend herankommen; od nekod so se priviekli cigani; — p. se, herangeschlichen kommen, Cig.

privod, voda, m. die Borführung, DZ.; konjski p., die Zuführung der Pferde, Levst. (Nauk); — die Zuleitung, Cig. (T.); p. potrebne vode, Levst. (Močv.).

1. privoden, dna, adj. Borführungs-: privodno povelje, ber Borführungsbefehl, DZ., Nov.

2. privoden, dna, adj. am Basser gelegen: privodne tovarne, Zv.

privoditi, vodim, vb. pf. führend, leitenb beranbringen, Cig.

privodnica, f. (cev) p., die Zuleitungeröhre, Cig. (T.); (žila) p., die Blutader, die Bene; velika p., die Hohlvene, Erj. (Som.).

privodnik, m. 1) ber Lotfe, DZ.; — 2) neka riba: ber Bootsmann (naucrates ductor), Erj (Z.). privodnina, f. bie Lotfengebür, DZ.

privodnistvo, n. das Lotsenwesen, DZ.

privojeváti, üjem, vb. pf. = privojskovati, nk. privojskováti, üjem, vb. pf. burch Rrieg erwerben, erobern, Cig.

privoliten, ina, adj. zustimmenb, Rustimmungs-. DZ.; privolîtna izjava, die Rustimmungserflärung, DZ. privolilo, n. bie Einwilligung, Let. privolîtev, tve, f. die Einwilligung. privoliti, volim, vb. pf. einwilligen; p., da se kaj zgodi; p. v kaj, k čemu, etwas gefchehen lassen, sich zu etwas verstehen. privolja, f. die Einwilligung, DZ.; — die (abgegebene) Stimme, kajk .- Valj. (Rad). privoljek, lika, m. bie Einwilligung, C. privóljen, ljna, adj. bereitwillig, geneigt, Mur., Cig., Jan., C. privoljenje, n. die Einwilligung, die Buftimprivoljeváti, ûjem, vb. impf. ad privoliti. privolinost, f. bie Bereitwilligfeit, Cig., Jan. privoščati, am, vb. impf. ad privoščiti, Zora. privoščeváti, újem, vb. impf. ad privoščiti, Cig., Jan. privoščitev, tve, f. der Anwunsch, Cig. privosčiti, im, vb. pf. (impf.) vergonnen; malo imam, pa še tega mi ne privoščijo; p. si kaj; nič si ne p. privoščljiv, íva, adj. gerne gonnenb, M. privoz, voza, m. die Bufuhr, Cig., Jan., Cig. privôza, f. das Band (zum Anbinden), Z.; porezati privoze (s katerimi je živina privezana), Bes. privozáriti, ârim, vb. pf. durch bas Fuhrwerten erwerben, Cig. privozen, zna, adj. Einfuhr-, Jan. privóziti, vózim, vb. pf. 1) = pripeljati, Cig.; vsak večer privozil je ribič svoj čoln k bregu, Npr.-Erj. (Torb.); - gefahren tommen; v tem privozimo do cerkve, Erj.(17b. sp.); hitro si privozil, Polj.; privozil je že do klanca, Levst.(Zb. sp.); — 2) burch Rahren erwerben, erfahren, Cig. privozláti, âm, vb. pf. mittelft eines Anotens antnupfen, Cig. privoznik, m. ber Buführer, Cig., Jan. privoznina, f. die Bufuhrgebur, Jan.(H.). privožnja, f. bas Bufahren, die Bufuhr, Mur., Cig., Jan. privpiti, vpijem, vb. pf. 1) ichreiend herantommen; — 2) burch Schreien eilangen: p. si kaj. privračati, am, vb. impf. (bas weibende Bieh auf ben gehörigen Ort) zurücktreiben: ovce p., Zv., Gor. privratnik, m. der Thorwarter, Cig., SIN. privreci, vrzem, vb. pf. 1) bazumerfen, obenein baraufgeben, zugeben; še kak krajcar p.; iščite najprej nebeškega kraljestva, drugo vam bo privrženo, Z.; -2) p. se, sidy gesellen: Privrgo se mu goli potepuhi, Levst. (Zb. sp.); — 3) privržen, anhänglich, zugethan, geneigt, Cig., Jan., C.; (rus.). privrescati, im, vb. pf. ichreiend herantommen: otroci so privreščali domov, Dol., jvzhSt.

1. privreti, vrem, vb. pf. fiebend, fprubelnd,

wallend hervorfommen, hervorströmen; voda

je privrela izpod skale; - herbeiströmen (o ljudeh); od vseh strani so ljudje privreli. 2. privreti, vrem, vb. pf. ein wenig fperren, bremfen: p. kolo, Cig., Z. privrévati, am, vb. impf. ad 1. privreti, Jan. privrga, f. = priklada, die Bumage, C., Z. privrgováti, ûjem, vb. impf. ad privreči, Jan. (H.). privriskati, am, vb. pf. mit Freubengefchrei herankommen. privîkati, am, vb. pf. girrend tommen, M. privrstiti, im, vb. pf. anreihen, beiordnen, Cig., Sol., C.; privrščeni udje (v komisiji), beigeordnete Mitglieber, DZ. privrščeváti, ûjem, vb. impf. ad privrstiti, (-stovati) Cig. privîšen, šna, adj. = kar je pri vrhu: privršni podkop, bie Flattermine, Cig.; privršna šota, der Rasentorf, Cig. privršeti, im, vb. pf. braufend, faufend herantommen; vihar privrši memo in več ni hudobneža, Ravn. - Valj. (Rad); povodenj privrši, Ravn.-Valj.(Rad). privršévati, am, vb. impf. ad privršeti, Jan. privrinica, f. ein Bang burch die obere Erbe, ber Rasenläuser (mont.), Cig. privftati, vftam, vb. pf. mit bem Bohren gelangen: p. do srede hloda. privrteti, im, vb. pf. drehend heranbringen. privrtnariti, arim, vb. pf. mit ber Gartnerei erwerben, Jan.(H.). privîžek, žka, m. 1) die Zugabe, die Daraufgabe, die Buwage, Cig., Jan., C.; der Buichuis, DZ.; vojaški p., der Militärzuschuss, DZ.; ber Bufat, Cig.; — ber Beifat (3. B. bei einem Gerebe), C.; — 2) ber Spigname, Ist. privŕžen, žna, adj. 1) anhänglich, Cig.; geneigt, C.; - 2) geschickt, anstellig, Dict.; k vsemu p., Svet.(Rok.). privîženec, nca, m. ber Anhanger, Cig., Jan., C., nk.; (češ., rus.). privrženica, f. = privrženka, Jan. privřženik, m. = privrženec, Jan., C. privîženka, f. bie Anhangerin, Jan., nk. privîženost, f. die Anhänglichkeit, Cig., Jan. privržljiv, íva, adj. anhänglich: zvesto matici privržljive čebele, Navr. (Spom.). privfžnost, f. 1) bie Zuneigung, C.; - 2) bie Unftelligfeit, Svet. (Rok.). privzdig, diga, m. bie Elevation (phys.), Cig. privzdígati, vzdígam, vb. impf. ad privzdigniti. privzdigavati, am, vb. impf. = privzdigovati. privzdigniti, dîgnem, vb. pf. 1) ein wenig heben, an einer Seite heben; sod, kamen p., bas Fafs, ben Stein luften, Cig.; klobuk p., ben Sut lüften, Z.; — privzdignjen rob, aufstehende Rante, Cig. (T.); — 2) p. komu, jemandem eine Laft aufhelfen, Cig. privzdigováti, ûjem, vb. impf. ad privzdigniti. privzdížen, žna, adj. privzdížni kot, ber Elevationswinkel, Cig.(T.). privzemati, mam, mljem, vb. impf. ad privzeti, Cig., DZ.

privzeti, vzamem, vb. pf. bagu-, hingunehmen; p. koga na pomoč, Cig., DZ., Levst.(Nauk); p. vojakov, Truppen an sich ziehen, Cig.; — einbeziehen, Cig., Jan.; v molitev p., ins Bebet einschließen, Cig.; - einverleiben, Jan.; — nachholen, Jan.

privzetje, n. bie Buzichung, Cig., Jan.; ber Einbegriff, Jan.; s privzetjem, mit Ginichlufs, Šol.

prizadejanje, n. = prizadetje, Cig.

prizadejáti, dénem, vb. pf. - prizadeti; p. si = prizadeti si.

prizadetev, tve, f. bas Bemühen, bas Beftreben, Jan., Zora; pri vsej moji prizadetvi, Jurč.

prizadeti, dem, denem, vb. pf. 1) bazuseten: p. k besedi, h klafanju, C.; - 2) anthun, verursachen; silo p. komu, jemandem Gewalt anthun, Jan., DZ.; p. komu kaj hudega, jemandem etwas zuleid thun, Cig.; ne zalice ti nisem prizadel, ich habe bir nicht bas Diinbeste zuleib gethan, V.-Cig.; nikoli mi niso ničesar prizadele, Jurč.; to mi ne prizadene nobenega truda, Cig.; Bog ne prizadeni! Gott behitte! Z.; p. si mnogo truda in troškov, viel Muhe und Untosten verwenden, Cig.; — 3) p. si, sich die Muhe nehmen, sich bemühen; vse si p., feine Mühe sparen; nic si ne prizadenejo, Skrb.-Valj. (Rad); Ruben si vse prizadene, da bi jim ga iz rok vzel. Ravn.-Valj.(Rad); — 4) prizadet biti v kaki stvari, in Mitleibenichaft fteben, Cig.(T.), nk. prizadetje, n. bie Bemühung, Cig., Jan., M. prizadetljiv, iva, adj. fich gerne bemübenb, ftrebfam, Cig.

prizadetljivost, f. bie Strebfamfeit, Cig. prizadêtva, f. = prizadetev, Mur., C.

prizadova, f. bie Bemühung, die Bestrebung,

das Trachten, Cig., Jan., C prizadevanje, n. 1) das Anthun, bas Berurfachen; - 2) bie Anwendung von Dube, bas

Bemüben, bas Streben. prizadevati, am, vb. impf. ad prizadeti; 1) que

fügen, verursachen; žalost, troškov p. komu; 2) p. si, sich Dube geben, sich bemühen, trachten; p. si za kako rec, sich eine Sache angelegen fein laffen, fich ihrer befleißigen, für sie wirten; p. si za katerega srečo, Cig. prizadevek, vka, m. 1) bie veranlaffende Ursache, V.-Cig.; — (za to) morajo večji prizadevki biti, Vod.(Nov.);—2) bie Bemühung,

die Anstrengung, Cig., Jan., C. prizadeven, vna, adj. ber fich etwas angelegen fein lafst, eifrig, emfig, rührig, Cig., Jan., C. prizadevljiv, iva, adj. bestrebfam, eifrig, emfig,

Cig., Jan., C. prizadevnost, f. bie Beftrebsamteit, Cig., Jan. prizanaša, f. die Nachsicht, C.

prizanašáten, ina, adj. schonend, Cig. prizanašanje, n. das Berschonen, das Nach-

prizanašati, am, vb. impf. ad prizanesti; ichonen: p. komu; nachsehen: p. komu kaj. prizanasavec, vca, m. ber Nachsicht übt, ber Schoner, Mur., Cig., Jan.

prizanasba, f. = prizanasanje; die Rachsicht. Jan.; s prizanašbo in dobroto ne boš nikdar dobro opravil, Jurč.; ne pozna nobene prizanašbe, Andr.

prizanášen, šna, adj. = prizanesljiv: Bog je p., Ravn.

prizanāšljiv, adj. = prizanesljiv, Jan., C.,

prizanâšljivost, f. = prizanesljivost, Jurč. prizanášnost, f. bie Nachsichtigfeit, die Indulgenz, Cig., Jan.; gola bozja milost in prizanašnost ga je, Ravn.-Valj. (Rad).

prizanesba, f. die Rachficht, die Bericonung, Cig, Nov.

prizanęsek, ska, m. die Nachsicht, Jan.; brez prizaneska, Cig.

prizanésen, sna, adj. = prizanesljiv, Mur., Jan.

prizanesljiv, íva, adj. nachfichtig, langmüthig, iconend.

prizanesljivost, f. die Rachfichtigfeit, die Langmuthigfeit, die Schonung.

prizanésti, nésem, vb. pf. nachjehen, verjchonen; p. komu kazen; sovražniki nikomur niso prizanesli; prizanesi nam, o Gospod! prizankati, am, vb. pf. mittelft einer Schlinge anhangen, anichlingen, Mur., Cig.

1. prizârjati, am, vb. impf. ad 1. prizoriti = prizorevati, Jan.

2. prizarjati, a, vb. impf. prizarja, ber Morgen bricht an. Jan.

prizaslûžek, žka, m. der Rebenverdienst. DSv. prizaslúžiti, im, vb. pf. nebenbei verdienen. Gor.-DSv.

prizávati, am, vb. impf. ad prizvati = prizivati, Danj.-Mik.

prizdvígati, dvígam, vb. impf. p. komu kaj, jemandes Berfeben aus übler Absicht bemerten und als wichtig vorstellen, ihm etwas aufmuthen, V.Cig.

prizdvigováti, ûjem, vb. impf. = prizdvigati, Cig.

prizeleneti, im, vb. pf. grunend tommen: Pomlad bo gorka spet prizelenela, Zv.

prizêmelje, n. = prizemje, Jes.

prizemen, mna, adj. = pritlesen, ebenerbig, Bes., Zora, Raič(Šlov.).

prizemje, n. die Erdnähe, bas Berigaum (astr.), Cig.(T.).

prizemlje, n. das Erbgeschoss, Jan., DZ.

prizemljika, f. ber unterfte Theil bes Baumes an ber Burgel, C.

prizemljíkov, adj. p. les, Holz an der Baummurzel, C.

prizemljíkovec, vca, m. das Holzstüď an der Baumwurzel, C.

prizemljíkovina, f. = prizemljikov les, C. prizerati, vb. impf. lauern, Notr .- M.

prizevati, am, vb. pf. mit offenem Munbe o. gahnend tommen.

prizibati, bam, bljem, vb. pf. wiegend, ichuttelnd heranbringen: voz nas je prizibal, Zora; — p. se, schwantend, wackelnd heranfommen.

prizid, zida, m. die Schildmauer, die Escarpe,

prizidariti, arim, vb. pf. mit ber Maurerei ermerben.

prizidati, am, vb. pf. 1) anmauern; steber & steni p.; — bazubauen, anbauen; hlev k hiši, kapelico k cerkvi p.; — 2) mit bem Mauern, Bauen gelangen: p. do vrha, Cig.

prizidavati, am, vb. impf. = prizidovati. prizidek, dka, m. ber Bubau, ber Anbau,

Cig., Jan., C.; die Halle bei Kirchen, Cig. prizîdje, n. 1) der Hubau, das Angebäude, Cig., C., Levst. (Pril.); — 2) die Futtermauer, die Gegenmauer, Cig.; - 3) ber Raum zwischen ber Stadtmauer und ben Häusern, der Awinger, Pot.-Cig.

prizidováti, ûjem, vb. impf. ad prizidati. prizijáti, am, vb. pf. 1) gaffend tommen, M.;

- 2) schreiend tommen (zaniclj.), jvzhSt. priziv, m. die Berufung, C., nk.; p. do ministerstva, DZkr.

prizivanje, n. das Berbeirufen, die Anrufung: p. božje pomoči, Cig.(T.).

prizívati, vam, vljem, vb. impf. ad prizvati; herbeirufen, Z., nk.; p. (visjo oblast), appellieren, C.

priziven, vna, adj. Berufunge-, Appellatione-: prizivni rok, die Berufungsfrist, DZkr.; prizivno sodišče, nk.

prizîvnica, f. die Appellantin, Jan.(H.). prizîvnik, m. ber Appellant, Jan.(H.). prīzma, f. bas Brisnia.

prizmātičen, čna, adj. prismatijo, Cig., Jan., Cig (T.), nk.

prizmatoid, m. das Prismatoid, Cig.(T.). priznak, m. bas Mertmal, bas Rennzeichen, Cig.(T.), DZ., Nov.; - stsl., rus.

priznanica, f. 1) bas Einbefenntnis, bie Raffion, DZ.; — 2) das Anerkennungs-, das Belobungsichreiben, C.

priznanîtnica, f. die Avisotarte, DZ.

priznanilo, n. die Berständigung, das Avijo, DZ.; die Anfündigung, die Nachricht, Cig. (T.), DZ.

priznániti, znanim, vb. pf. p. komu kaj, jemanben von einer Sache verftanbigen, DZ.; p. knjigo, ein Buch anzeigen, Cig. (T.).

priznánjati, am, vb. impf. ad priznaniti, DZ. priznanje, n. 1) bas Gestanbnis, Cig., Jan., Cig.(T.); -2) bie Anertennung, Cig., Jan., nk.

priznanjeváti, ûjem, vb. impf. ad priznaniti, = priznanjati, DZ.

priznanski, adj. Unertennunges: p. diplom,

priznatev, tve, f. bie Anerfennung, Jan. priznati, znam, vb. pf. 1) zugeftehen, Cig., Jan., nk.; - 2) onertennen, Cig., Jan., nk.; pismo p., eine Urfunde agnoscieren, Cig.; - hs.

priznava, f. bie Anerkennung, Cig., SIN. priznávanje, n. das Anertennen, die Anertennung, C., nk.

priznávati, am, vb. impf. ad priznati, Cig., Jan., nk.

1. prizor, zóra, m. der Anblid: krasen p., nk.; - bie Scene, Cig., Jan., C., nk.

2. prizor, zora, m. 1) bas Rebengetreibe, C.; - 2) das Gemüse. C.

prizóren, rna, adj. scenisti: prizorni spisi, Str. prizoreti, im, vb. pf. reif werben. prizorisce, n. ber Ort einer Scene, nk.; -

die Scenerie, Let.

1. prizoriti, im, $\nu b. pf. = \text{prizoreti}, M., j \nu \gamma h \tilde{S}t.$ 2. prizoriti, im, vb. pf. mit ber Morgenröthe herantommen, Z.; - = p. se: danica se je prizorila, ogr.-C.

prizornica, f. bie Schaubuhne, nk.

prizòv, zóva, m. = priziv, C.

prizoven, vna, adj. = priziven, Appellations.

prizravenski, adj. p. človek = tak, kateri ne spada h kaki družbi ali skupini, pa se je le tako pridružil, Svet. (Rok.).

prizváti, zóvem, vb. pf. herbeirufen, Mur.; piscance p., durch Lodrufe bewirken, bafs bie Buhner herbeitommen, jvzhSt.; - p. koga, jemanden zuziehen, Cig.(T.).

prizvok, zvoka, m. ber Anflang (gramm.), Cig. (T.).

prizvončkáti, am, vb. pf. schellenb fommen, Cig. priž, m. die Streifborte, C.; ber gefarbte Tifchtuchstreifen, C.; — prim. prižati.

priža, f. 1) ber Streifen, der Fled, C., Gor.; solnene prize, bie Sonnenfleden, Cig. (T.), C.; - 2) ein geflectes, schectiges Thier, C.; -- prim. prižati.

1. prižágati, am, vb. impf. 1) = prižigati, Rož.-Kres; svečo p., Npes.-Schein.; solnce prižaga = pripeka, Jarn. (Sadj.).

2. prizagati, am, vb. pf. 1) beim Gagen gelangen: do srede p.; — 2) durch Besägen abfurgen, mit ber Gage ablangen, Cig. prižalováti, ûjem, vb. pf. trauernd, flagend

tommen, Ravn.

prižanjek, njka, m. bie Schnitternte: slab p.,

die Mijsernte beim Betreibe, Cig. prižast, adj. gestreift, gefiedt, Cig., C., Bes.; mit Fleden beschmutt, Levst. (Rok.); prižast otrok (n. pr., kadar je borovnice jedel), Javor pri Litiji.

prižati, am, vb. impf. gestreift o. gefledt machen, C.; prizan, gestreift, gefledt, buntichedig, Jan.; gesprentelt: prizana platnenka, C.; prižana mati = pisana mati, bie Stiefmutter, Mik.; — prim. nem. (švab.) prisen = einfaffen, Mik.(Et.).

prîže, f. pl. = priželjc, das Bries, vzhŠt.-C.; – iz nem.

prižec, žca, m. 1) dem. priž, C. : -2) = prižan človek (n. pr. s sajami pomazan), Levst. (Rok.). priželeti, im, vb. pf. 1) vergonnen, M.; n. pr. tega še svojemu največjemu neprijatelju ne priželim, časi mu priželi tudi kozarec vina, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); — 2) durch Bunichen herbeirufen, erwunichen, Cig.

priželjc, željca, m. bie Kalbsbrustdrüse, bas Bröschen ("Bries"), C., Z., Kr.; — iz nem. prižemati, mam, mljem, vb. impf. ad prižeti (žmem); = pritiskati, Z_i , Vrt.

priženílo — pŕkovec priženilo, n. = kar kdo priženi, das Erheiratete (bie Mitgift ber Frau), Cig., Jan., C. priženitek, tka, m. bolje: pl. priženitki = priženilo, C. prižéniti, žénim, vb. pf. 1) erheiraten (o možu); lepo reč je priženil, die Frau hat ihm ein ichones Heiratsgut zugebracht, Cig.; — 2) p. se, zuheiraten; p. se k bogati hisi. prizonitva, f. 1) die Zuheirat (des Mannes ins Haus ber Braut), C.; — 2) = prizenilo, prižeti, žánjem, vb. pf. 1) mit der Sichel schneis bend gelangen: p. do sredi njive, do kraja; - 2) mit bem Schneiben verbienen: p. si nekoliko grosev; - 3) mit ber Sichel abstugen, Jan.; p. žito, die Spigen des Getreides abschneiden, Cig.; žitu vršiče p., Ravn.(Abc.). prižéti, žámem, žmèm, vb. pf. = pritisniti: k sebi, k srcu p., Vrt., Erj. (Izb. sp.). prižganjáriti, arim, vb. pf. als Brantmeinbrenner o. Brantweinhandler erwerben, Cig. prižgáti, žgèm, vb. pf. anzünden: svečo, luč p. prizig, ziga, m. bie Angunbung, Cig. prižígalica, f. ein zusammengelegter Streifen Papier zum Anzünden der Tabakspfeife (Fibibus), Jan. prizigatnica, f. die Lunte, Cig., Zora. prižigatnik, m. ber Angundestock (mit bem Loschhütlein) in der Kirche, Gor.; — ber Luntenftod, Cig.

prižigálo, n. ein Wertzeug zum Anzünden, der Anzünder, Cig.; das Feuerzeug, Cig. prižíganje, n. das Anzünden.

prižígati, am, vb. impf. ad prižgati; anzünden. prižigavec, vca, m. ber Anzünder, Cig., Jan. prižka, f. ein bunt gefärbter Apfel, Z. prižnica, f. Cig., Jan., pogl. pridižnica.

prižrebljáriti, arim, vb. pf. als Nagelschwied o. Nagelstämer erwerben, Cig.

prižrebliati, am, vb. pf. annageln, Cig., Jan. prižugati, zagam, vb. pf. durch Drohen erreichen ober erzwingen, Jan. (H.).

prižúliti, im, vb. pf. mit Schwiesen, b. i., mit harter Arbeit verdienen: prižuljen ajdov kruh, Zv.

prižvećiti, im, vb. pf. tauend tommen, Cig. prižvenketáti, etam, ęčem, vb. pf. tlingelnd, scellend tommen, Levst. (Zb. sp.).

prižvenkljáti, âm, vb. pf. = prižvenketati, Jan.(H.).

prižvížgati, am, vb. pf. 1) pfeisend herantommen; — 2) p. si kaj, sich etwas expseisen, Cig. prižvížgávati, am, vb. imps. dazupseisen, mit bem Bseisen begleiten: Lepo mu je ptič'ca prižvížgavala, Npes.-Mik.

prižvižgováti, ûjem, vb. impf. dazupfeifen, mit bem Pfeifen begleiten, Cig.

prižvrgoléti, ím, vb. pf. zwitschernd fommen. přja, f. = 1. prnja, C., Mik.

příkati se, am se, vb. impf. = prskati se, C. příkec, kca, m. neka kožna bolezen: menda = peračec, Erj. (Torb.).

pîknja, f. der Hintere (podex), BlKr. pîkovec, vca, m. der Bonist (lycoperdon bovista), Trnovski gozd-Erj. (Torb.). pflje, adv. nam. prvlje - prej, vihSt. - Vest.
1. pfnja, f. ber Bortstreit, ber gant, Jan.,
ogr.-Mik.

pînja, f. ber Feten, Ravn., BlKr.-M., C.; odpisal je na neki trdi, grapasti prnji, LjZv.; — prim. 2. brnja; tudi hs. prnja, ber Feten. prnjanje, n. baš Banten, ogr.-C., Raič(Nkol.). pînjast, adj. streitflüchtig, jänflich, ogr.-C. prnjáti. âm. vh. imnf. streiten ogr.-Mik.:

prnjáti, âm, vb. impf. streiten, ogr.-Mik.; = p. se, Jan.; p. se nad čim, ogr.-Valj.(Rad).

1. pfnjav, adj. = prnjast, ogr.-C. 2. pfnjav, adj. = cunjav, Zv.

pŕnjavec, vca, m. = razcapan človek, BlKr.-Let.

pro-, praef. le v malo besedah se je ta predpona ohranila: prodaj (prodati), prostor (prostreti); z večine se je nadomestila s predpono: pre-, ki je blizu istega pomena; novejši pisatelji so jo zopet začeli v nekaterih, največ iz drugih slovanskih jezikov vzetih besedah pisati.

probeléžba, f. bie Bormertung, DZ. probeléžen, žna, adj. Bormertunge: probeléžna prošnja, DZ.

probeléžiti, lężim, vb. pf. vormerken, DZ. probîtek, tka, m. die Ausbeute (bes. in Bergwerken), h. t.-Cig.(T.).

prôbka, f. der Kortstöpsel, Cig., Jan.; — rus. prôbkast, adj. sortartig, Cig. prôbkov, adj. Rort, Cig. probkovína, f. der Kortstöff, der Kort, Cig.,

Jan., Cig.(T.), DZ.; — pogl. pluta.
probledéti, ím, vb. pf. = obledeti, Vrt.
problem, m. zastavek, baš Broblem.
problemātičen, čna, adj. problematija,
probûd, m. baš Erwachen, Let.; narodni p.,

probudîtelj, m. ber Erweder, Zora.
probudîti, îm, vb. pf. erweden = zbuditi, pre-buditi, nk.

probûja, f. die Erwedung: narodna p., C. próca, f. = procajna, Št.-C.

prócajna, f. ein gestochtener, runder Korb ohne Hentel, C., BlKr.; v procajnah (procanjah) nosijo blagoslov v cerkev o veliki noči, BlKr. - Navr. (Let.); — ein bauchiger Korb mit Henteln, Cig., Lašče - Levst. (Rok.); — (tudi: prôcaj, prôcek, Dol.); — prim. cajna. prócajnica, f. dem. procajna, C.

proced, céda, m. polie na proced, hurthfulle

proced, ceda, m. polje na proced, burchlaffenber Boben, C.

procenjeváti, fijem, vb. impf. = ocenjevati, precenjevati, Krelj.

procent, m. odstotek, bas Brocent.

procep, m. rakla, s katero se zažiga kopa, bie Quandelstange, Mune v Čičih-Erj. (Torb.). proces, m. das Bersahren, der Process (chem., phil.). Cig. (T.), Žnid.

procesija, f. der feiersiche Umgang, die Brocessijo, an der Brocessijo din der Brocessijo, an der Brocessijo theilnehmen; cela p. jih je prišlo, jvzhSt.

procka, f. = procajna, Levst. (Rok.), Rib.

pròc, adv. weg; p. iti, p. vzeti, p. dejati itd.; p. od mene! roke proc! proc je (es ist aus, es ist vorbei), ni vec pomagati! (tudi: proc je, er (sie) ist basin! vse je proc, alles ist versoren).

pročelje, n. die Borderseite (eines Gebäudes), die Fronte, Jan., C., Cig (T.), Levst. (Pril.). pročítati, am, vb. pf. = prečitati, Zora; (hs.). pročít, číta, m. das Prošil, h. t.-Cig (T.); dolžinski p., das Längenprofil, prečni p., das Querprofil, Levst. (Močv.).

prod, m. das Gerölle, das Geschiebe, der Flussschotter; die Sandbank, Cig. (T.), C.; die Flussinsel, Meg.-Mik.; (prodi heißen die Drauinseln, Mik.).

prôdaj, m. der Bertauf: na prodaj, zum Bertauf, seit; tukaj je na prodaj žito, vino, hier ist Getreide, Wein zu haden; to ni na p., daš ist nicht seit; pol sveta je na prodaj, pol se ga pa more kupiti — in der Welt ist alles seit, Npreg. - Cig.; imeti na p., zu Rause, seit haden; gre v prodaj, es sindet Absa, jvzhšt.; marsikaj se je dalo v prodaj (ist vertaust worden), Jurč.; za prodaj pripravljati, Jurč.; — druzega prodaja ni (— druge reči, ki di se prodajala), Prim.

prodaja, f. ber Berfauf; posilna p., zwangsweise Beraußerung, DZ.; p. duhovnih reči,
Krelj; slaba p., schlechter Absab, Cig.; na
prodajo = na prodaj, Meg., Boh., Dalm.;
nebesa so na prodajo, Krelj; na prodajo
postavljene reči, Hip. (Orb.); na prodajo
biti, v prodajo staviti, Levst. (Nauk); — ber
Berschleiß; p. soli, tobaka; p. na debelo, na
drodno, ber Groß-, Kleinverschleiß.

prodajáč, m. ber Bertőufer, ber Berfchleißer, Cig., Levst. (Nauk).

prodajališče, n. der Berlaufsplat, Cig.; — das Absatgebiet, Cig. (T.).

prodajatnica, f. das Berfaufslocale, der Rauf-

laben, Cig., Jan., nk.

prodajanje, n. das Berkaufen; das Feilbieten. prodajati, jam, jem, vb. impf. ad prodati; verkaufen, feilbieten; na debelo, na drodno p., im Großen, im Kleinen, en gros, en detail verkaufen; na vago p., nach dem Gewichte verkaufen; po hisah p., hausteren, Jan.; dolg cas p., lange Weile haben, jvzhšt; cas p., müßig sein, Cig.; revo p., in Noth und Clend sein, Cig.; = siromaščino, revščino p., Z., jvzhšt.; sitnost p., lästig sallen; zijala p., gassen; svojo učenost p., seine Weisheit austramen, Cig.; laži p., Lügen vorbringen, Cig.

prodajavec, vca, m. ber Berkaufer; ber Berschleißer; ber Feilbieter; — tudi: prodajavec. prodajavina, f. die Feilschaft, coll. die Feilschaften, V.-Cig., DZ.

prodajāvka, f. die Bertäuseriu, die Berschleis herin; die Feilbieterin: — tudi: prodajavka, prodajen, jna, adj. 1) Bersauss, Cig., Jan.; — 2) vertäussich, Cig., Jan. prodajsio, n. das Bersausen, die Feilbietung,

prodajilo, n. das Bertaufen, die Feilbietung, Cig., Vrtov. (Vin), Svet. (Rok.), Gor. prodajnica, f. = prodajalnica, Cig., Jan. prodainik, m. ber Berrather, ogr.-C. prodaten, ina, adj. verfauflich: prodaino meso, Levst. (Nauk).

prodâtnica, f. = prodajalnica, C., Vrt., Let., Levst.(Zb. sp.).

prodast, adj. schotterig, fiesig; prodasta zemlja. prodati, dam, I. vb. pf. 1) vertausen; z dobičkom, z izgubo p., vortheishaft, mit Schaben vertausen; p. pod nič, spottwohsseil vertausen; po dražbi p., verauctionieren; — 2) vertathen, ogr.-C.; — II. prodati, prodam, vb. imps. = prodajati, Gor.; ii, ki olie prodajo, Krelj; Po čem vi raje prodate? Npes.-Vod. (Pes.); Lepoto zemlje prodate na drobno, Str.

prodávati, am, vb. impf. ad prodati = prodajati, ogr., kajk.-Valj.(Rad), Levst.(Nauk). prodâvec, vca, m. = prodajavec, Meg., Trub., Krelj.

prodec, dca, m. = prod, bas Gerolle, Jan., C.; ber Schotter, vihSt.

prodek, dka, adj. eifrig, muthig, C.; munter, C., Mik.; prodka voda, Zora; prodka beseda, sließende Sprache, Bes.

prodekâtnica, f. = pridižnica, kajk. - Valj. (Rad).

prodekováti, ûjem, vb. impf. == pridigati, kajk.-Valj.(Rad).

próden, dna, adj. = prodnat.

prodina, f. 1) die Schottererbe, C.; — 2) die Sandbank, Cig. (T.).

prodîrati, am, vb. impf. = predirati: pormărtă bringen, einbringen, Jan., Cig. (T.), C., Erj. (Min.); veter prodira v najmanjše luknjice, Žnid.

prodišče, n. die Flussichottergrube, Cig. prodije, n. das Flussgerölle, Cig., C.

prodnat, adj. Flusschotter enthaltend, schotterig; prodnata zemlja.

prodnica, f. die Flussichotter enthaltende Erde, die Grieserde, Cig. prodnik, m. 1) okrogel kamen v produ, der

prodnik, m. 1) okrogel kamen v produ, bet Mollftein, ber Flusstein, Temljine (Tolm.). Strek. (Let); — 2) eine Art Stranblauser: bas Grünbeinchen (tringa), Cig., Frey. (F.). prodnjáča, f. = prodovita zemlja, kajk.-Valj. (Rad).

prodôlžek, žka, m. bie Berlangerung, Erj. (Som.).

prodotžíti, im, vb. pf. verlängern, Cig. (T.), DZ., Zora; — stsl., rus.

prodor, dora, m. = predor, ber Durchbruch (eines Flusses burch bas Gebirge), Cig.(T.); morski p. = morska ozina, C.

prodorina, f. prodorine, das Eruptivgestein, Erj. (Min.).

prodovina, f. bas Flujsschottergerölle, bas Gefchiebe, ber Schotterboben; bie Geschiebmasse,
DZkr.

prodovît, adj. = prodnat, Jan.

prodréti, dérem, drèm, vb. pf. = predreti, burchbringen, burchbrechen, Jan., C., Zora. producent, m. pridelovavec, izdelovavec, ber

Broducent. produn, m. das Luftloch, C., Cig.(T.); — stsl.

prodúkcija, f. pridelovanje ali izdelovanje, predstava, die Broduction, Cig.(T.), nk. produkt, m. pridelek, izdelek, plod, (math.) zmnožek, das Broduct. produktiven, vna, adj. plodovit, productiv. Cig.(T.).produšnica, f. die Bore, Jan.(H.). profesor, rja, m. naslov višjih učiteljev, ber Brofeffor. profesorka, f. bie Brofefforin, Cig. profesorski, adj. Profesors, Profesioren : p. naslov; profesorska plača. profesorstvo, n. die Professorswürde, die Profeffur, Cig. profesura, f. = profesorstvo, die Professur. profil, m. die Seitenansicht, der Durchschnitt, das Profil. profos, m. vojaški jetničar, ber Profoß. proga, f. 1) ein langlicher Fled, C., Rib.-Mik.; ber Streifen (g. B. an einem Thiere), C.; bie Borte am Rleid, C.; proge, die Streifung ber Rryftalle, Cig. (T.); - Die Strieme, Meg., Dict., Mur., Dalm.-M.; krvava proga, die Blutstrieme, Cig.; proge komu izprati, Dalm.; proga je stekla (vztekla), eine Strieme entstand, Z.; - die Schramme, Cig., Jan.; - die Linie: zeleznična, telegrafna p., die Bahnlinie, die Telegraphenlinie, Cig.(T.), C., nk.; - bie Strede, nk.; - 2) eine geftreifte Ruh, Cig. progânjati, am, vb. impf. ad prognati = preganjati, nk. progar, rja. m. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.). progast, adj. gestreift; progasta krava, Cig.; progasto pisan, gebanbert, Erj.(Min.); - voll Striemen, Dict. progat, ata, adj. voll Striemen, ftriemig, Mur. progati, am, vb. impf. bestrienien, Cig. prógav, adj. = progast, Jan. progavec, vca, m. ein geftreiftflediger Apfel, C. próget, gla, m. C., pogl. proglo. progla, f. bie Schlinge (g. B. gum Bogelfang), ber Fallftrid, Guts., Cig., Notr.; das Springhausel, Strek, Notr. - Levst. (Rok.); - die Mäusefalle, Cig., Vrt., Notr.; — v proglo vzeti koga = v strah vzeti, jemanben hernehmen, coramisieren, C. proglar, rja, m. kdor progle dela, Cig. proglas, glasa, m. die Rundmachung, nk. proglasiti, im, vb. pf. verfunden, ertlaren, proclamieren, Jan., nk.; za svetnika p., canonifieren, Jan.(H.). proglášati, am, vb. impf. ad proglasiti, Jan., proglaševáti, ûjem, vb. impf. = proglašati, nk. proglo, n. ber Fallftrid, Die Schlinge, Habd .prognanec, nca, m. = pregnanec, ber Ber-

triebene, der Berbannte, Jan., nk. prognanka, f. die Berbannte, Jan. (H.).

bannung, Jan., C., nk.

bannen, Jan.

prognanstvo, n. = pregnanstvo, die Ber-

prognáti, žénem, vb. pf. = pregnati, ver-

progon, gona, m. = pregon, die Berbannung, nk.; državni p., die Reichsacht, nk. progonstvo, n. 1) die Berbannung, Zora; -2) bie Berfolgung, C. progovârjati, am, vb. impf. ad progovoriti, Jan.(H.).progovoriti, im, vb. pf. = (iz)pregovoriti, zu sprechen anfangen, C., Krelj, nk. progrām, m. s šolskim poročilom združeni spis, vzpored, načelni načrt (n. pr. kake stranke), bas Programm. progresija, f. postopica, bie Brogression (math.), Cig.(T.).progresist, m. naprednjak, ber Brogreffift. progresiven, vna, adj. postopen, progressiv, Cig.(T.).prohâjati, am, vb. impf. ad prohoditi, C. prohibitīven, vna, adj. prepoveden, prohibitiv, Cig.(T.). prohod, hoda, m. 1) feierlicher Zug, die Proceffion, C.; — 2) ber Durchgang, Sol., Levst. (Pril.); - ber Corribor, C.; - ber Bang, ber Canal, Erj. (Som.); ber Darmcanal, h. t.-Cig. (T.); zračni prohodi, Luftgange, Lufthöhlen, Cig. (T.). prohóditi, hódim, vb. pf. = prehoditi, burchwanbein: p. suha mesta, Trub.-Mik. proiti, proidem, vb. pf. = preiti, prejti, Dol.-Cig.; tudi: prójti, prójdem, Krelj, Let. proizhajati, am, vb. impf. hervorgeben, nk.; vse to proizhaja iz imenovalnikove snovi, Levst.(Nauk). proizhod, hoda, m. ber Uriprung, Zora. proiziti, idem, vb. pf. hervorgehen, SIN. proizvajati, am, vb. impf. ad proizvesti; 1) ableiten: besede p., Levst. (LjZv.); p. pravice iz dogodkov, DZ.; - 2) producieren, Zv., Erj. (Som.); — 3) ausführen, executieren, nk. proizvésti, védem, vb. pf. 1) ableiten, Jan. (H.); - 2) schaffen, producieren, Cig. (T.), Zora; — 3) ausführen, executieren, nk. proizvod, voda, m. bus Erzeugnis, bas Brobuct, C.; - prirodni proizvodi, die Naturerzeugniffe, Cig. (T.). proizvoden, dna, adj. Productions: proizvôdna moč, Levst. (Pril.); — productiv (von Menschen), Cig. (T.). proizvodnik, m. ber Producent, Cig. (T.). proizvodstvo, n. die Broduction, Cig. (T.), DZ. proj, proja, m. 1) bas Spannholz, bie Sperrleiste (der Beber), V.-Cig.; = pl. proji, Cig., Gor .- Z.; - 2) ber Rahrahmen, Cig. proja, f. nekipnjen kruh v žrjavici pečen, Savinska dol. proje, f. pl. = proj, proji, Cig. projekcija, f. vzmet, die Brojection (math.), Cig. (T.), Žnid., Cel. (Geom.); p. iz središča (srede), die Centralprojection, paralelna, pi-ramidalna p., die Barallel., Byramidalprojection, Cig. (T.). projekt, m. namera, osnova, das Broject. projiti, projim, vb. impf. ausspannen, ausipreizen, Cig., Jan. prójti, prójdem, vb. pf. pogl. proiti.

proklamácija, f. proglas, die Broclamation. prokletec, tca, m. ber Berfluchte, Levst. (Zb sp.), Nov. prokleti, koinem, vb. pf. = prekleti, verfluchen, Z., nk. proklétje, n. = prokletstvo, Jan. prokletstvo, n. = prekletstvo, ber Fluch, nk. proklinjati, am, vb. impf. ad prokleti = preklinjati, nk. prokliti, klijem, vb. pf. hervorteimen, Jan. (H.). prokop, kopa, m. die Durchgrabung, ber Durchftich, Jan. (H.). prokšen, adj. übermuthig, muthwillig, C.; heitel, Meg.-Mik.; = izbirčen, BlKr.-Let.; belicat: prokšeno goščenje, Habd.-Mik.; prokšena testenica, eine Bastete, C. prokšenost, f. der Übermuth, der Muthwille, C. prokšiti, im, vb. impf. verzärteln, muthwillig machen, p. se, muthwillig fein, ogr.-C. prokurātor, rja, m. pooblaščenec, oskrbnik, ber Procurator, Cig. proletarec, rca, m. ber Broletarier, nk. proliti, lijem, vb. pf. = preliti, nk. proliv, m. = preliv, nk.prolog, m. vvodna deklamacija, ter Brolog, Cig.(T.), nk.promemorija, f. spomenica, das Promemoria, Cig.(T.).promet, meta, m. ber Umfas von Baren, ber Bertehr, Cig. (T.), DZ., nk.; priredbeni p., ber Beredlungsverkehr, DZ.; - hs. prométen, tna, adj. Berfehre. nk. promocija, f. povišanje v akademiško čast, die Promotion. promovīrati, am, vb. impf. (pf.) poviš(ev)ati v akademiško čast, promovieren, Jan., nk. pronicanje, n. die Diffusion, Sen. (Fiz.). pronicati, am, vb. impf. durchdringen, Erj. (Min.); (fig.) p. misli pesmotvora, SIN.; - po drugih slov. jezikih. pronicav, adj. durchbringend: p. glas, Vrt. proniceváti, ûjem, vb. impf. = pronicati: tekočine od zunaj pronicujejo (bringen ein), Erj. (Som.); — biffundieren, Sen. (Fiz.). pronikati, am, vb. impf. ad pronikniti; = pronicati, burchbringen, Cig. (T.), C.; - po drugih slov. jezikih. pronikav, adj. diffusionefahig (phys.), Cig. (T.); - p. razum, durchbringender Berstand, Cig.(T.).pronikniti, niknem, vb. pf. 1) hervorbringen, erscheinen, C.; — 2) burchbringen, Cig.(T.); po drugih slov, jezikih. propad, pada, m. ber Berfall, ber Untergang, Jan., C., nk.; — po drugih slov. jezikih. propádati, pâdam, vb. impf. ad propasti; 1) burchfallen: pri volitvah p., Cig., nk.; -- 2) im Berfall begriffen fein, nk. propadek, dka, m. = propad, ber Berfall, der Bankervit, Jan. propáden, dna, adj. schroff: propadno rebro, schroffer Abhang, Cig. (T.), Jes. propaganda, f. zavod za razširjanje kake ideje, die Propaganda, propagando delati, razširjati (kako idejo).

propast, f. ber Berfall, ber Untergang, ber Huin, Jan., Cig. (T.), nk.; - hs. propasti, padem, vb. pf. 1) burchfallen, Jan., nk.; propadel, burchgefallen, nk.; - 2) in Berfall tommen, Jan., nk.; propadel, vertommen, nk.; - po drugih slov. jezikih. propedevtičen, čna, adj. propadeutijd, Jan., Cig.(T.).propedevtika, f. pripravljalni nauk, bie Bropadeutif, Jan., Cig. (T.), nk. propis, pisa, m. die Borichrift, Cig. (T.), DZ., Levst. (Cest.), nk. propisati, sem, vb. pf. eine Borichrift geben, vorschreiben, Cig. (T.); - stsl. propisováti, ûjem, vb. impf. ad propisati, Jan.(H.). proplastek, stka, m. jalovi p., bie Scheren (taubes Bwischenmittel), (min.), Cig. (T.). proporcija, f. sorazmerje, bie Broportion, Cig. (T.).proporcijonālen, lna, adj. sorazmeren, proportional, Cig. (T.). proporcijonalnost, f. sorazmernost, die Broportionalităt, Cig. (T.). propôved, f. = pridiga, Jan., C., Levst. (Lj-Zv.); — po drugih slov. jezikih. propovédati, am, vb. impf. = pridigati, Jan., propovedníca, f. = pridižnica, C., nk. propovedník, m. = pridigar, Jan, C., nk, propovedováti, újem, vb. impf. = pridigovati, C., nk. propovedstvo, n. die Homiletit, Cig. (T.). propûh, m. = prepih, der Luftzug, Cig.(T.), C., DZ., Vrt. propust, m. ber Durchlafe bei ber Gifenbahn, DZpropústen, stna, adj. mrtvaški propustni list, ber Leichenpass, DZ. propustiti, im, vb. pf. burchlaffen, Znid. propustnica, f. mrtvaška p., ber Leichenpafs, propuščati, am, vb. impf. ad propustiti; burdilaffen, Znid. proračun, m. ber Boranichlag, ber Überschlag, bas Bubget, Cig. (T.), C., nk.; troini p., ber Rostenvoranschlag, Levst. (Pril.). proračûnski, adj. jum Boranichlag gehörig, nk. proraslica, f. der Durchfreugungezwilling(min.), h. t.-Cig.(T.).prorèk, réka, m. ber Borberfat (phil.), Cig. (T.). prorez, reza, m. = prerez, ber Durchichnitt, Jan. (H.). proročânski, adj. = proroški, C. proročânstvo, n_{\cdot} = proroštvo, C_{\cdot} proročaski, adj. = proroški, Krelj. proročastvo, n. = proroštvo, Krelj. proróčen, čna, adj. = proroški, Greg. proročíca, f. = prorokinja, kajk.-Valj. (Rad). prorociti, rocim, vb. impf. prophezeien, (prer-) prorok, roka, m. der Prophet, Alas., Cig., Jan., Krelj, nk.; (nav. prerok). prorôkba, f. bie Brophezeiung, Mur., V .- Cig., Jan.

prositen, ina, adj. Bitt-, Cig., Jan.; pro-

silno pismo, das Ersuchschreiben, Cig. prosilo, n. die schriftliche Bitte, das Bittaefuch.

prorokinja, f. die Brophetin. prorokováten, ina, adj. prophetisch. Jan. (H.). prorokovalíšče, n. daš Dratel, Cig., C., nk. prorokovânje, n. bas Weissagen, bas Prophezeien; - bas Prophezeite, die Prophezeiung. prorokováti, üjem, vb. impf. weisfagen, prophezeien, Alas., Cig., Jan., Krelj; (nav. prer-). prorokovavec, vca, m. ber Beisfager. prorokovavka, f. bie Beisfagerin, Cig. prorokovávski, adj. weissagerisch, Cig. prorokovavstvo, n. die Prophetenschaft, Cig. prorokovec, vca, m. der Unhanger bes Propheten (z. B. Mohameds), C. prorókovica, f. = prorokinja, ogr.-Valj. (Rad). proroški, adj. Propheten-, prophetisch. prorostvo, n. 1) das Prophetenthum; - bie Brophetenschaft ; — 2) die Brophezeiung, Jan., C. prosariti, arim, vb. impf. viel bitten, betteln, Svet. (Rok.). prosast, adj. hirfeartig, Cig. prôsba, f. = prošnja, Cig., Jan., C.; - po drugih slov. jezikih. proscenij, m. der Bordertheil der Bühne, bas Brofcenium, Cig. (T.). prosec, sca, m. ber Bitter, der Bittfteller, ber Betent, Cig., Jan., Valj. (Rad); - ber Brautmerber, Jan.; v prosce iti = snubit iti, Bl-Kr.-Let. prosen, adj. Sirje-; prosena kaša, ber Sirjebrei. prosenast, adj. hirfefornicht, Cig. prosenčljiv, adj. = ikrast, finnig, Senožeče-Erj.(Torb.), Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.). prosénec, nca, m. 1) neka narodna jed Slovencev, katero omenja Valvazor; ein bei Sochzeiten üblich gewesener Brotfuchen, Mur.; 2) ber weiße Friesel, Cig.; mlecni p., ber Milchfriesel, Cig.; - 3) nam. prosinec, Dict., Cig., Jan.; (,ker sneg kakor proso pada", C.?). prosenica, f. 1) das Hirsestroh; tudi: prosenica, Dol.; - 2) (repa) p., unter die Hirse gefaete Rube, Cig.; - 3) pl. prosenice, ber Frieselausschlag, C. proseničen, čna, adj. von hirsestroh, M. prosenisce, n. = prosisce, das hirjeftoppelprosenjáča, f. neka hruška, Valj. (Rad). prosenják, m. 1) das Hirsebrot; — 2) eine Art elsbarer Schwamın, Mur., C.; — 3) der Hirsenstein (min.), h. t.-Cig. (T.). prosenka, f. 1) ber Regenpfeifer (charadrius pluvialis), Cig., Erj. (2.); - 2) ber Junis tafer, Kr. - Valj. (Rad); - 3) neka hruška, C., jvzhSt. prosenscnica, f. die Sirfebirne, C. prosévati, am, vb. impf. burchicheinen, Jan. (H.). proséven, vna, adj. burchscheinend, transparent. Jan. (H.). **prosę̃vke, f. pl**. otrobi od pirjevice in ječmena, Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.). prosęvki, m. pl. = presevki, Kras; - prim.

presevek 2).

prosijáti, síjem, vb. pf. durchicheinen, Jan. (H.).

Nov., SIGosp.-C. prosilogizem, zma, m. prednji sklep, ber Brofullogismus (phil.), Cig. (T.). prosinec, nca, m. ber Monat Janner, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad). prosisce, n. ber Sirjeader (nach ber Ernte). Mur., Cig., Jan., Met., BlKr.; tudi: prosíšče. prositelj, m. der Bittfteller, Jan., C., DZ., nk. prositeljica, f. die Bittstellerin, Jan. (H.). prositev, tve, f. = prošnja, bie Bitte, Jan., M.; das Erfuchschreiben, Cig.; das Befuch, Jan. prósiti, prósim, vb. impf. 1) bitten; milo p., flehentlich bitten; ponizno p., bemuthig bitten; p. koga kake reči; tega prosim od vas, Npr.-Erj. (Torb.); p. daru božjega, Npes.-Mik.; odpusta p., um Urlaub bitten, Levst. (Lj-Zv.); kake službe p., Cig.; po svetu kruha p., betteln; tudi: p. za kai, "um" etwas bitten (po nem.); odpuščenja, za odpuščenje (odpuscanje, Cig.) p., um Berzeihung bitten; == za zamero p. (to je: p., da bi ne zameril, Cig.), p., da bi kdo kaj storil; p. za koga, für jemanben eine Fürbitte einlegen; bodi prosen! sei gebeten! C.; kdor kak zadržek ve, nam ga je prošen razodeti (mirb gebeten), Met.; - gur Arbeit bitten: pojdi delavcev, težakov prosit! - merben: Daite. dajte, mati, hčerko, Ker možje jo prosijo, Npes.-K.; - Bitten, Buniche für jemanden aussprechen: p. komu česa (kaj): smrti si p., BlKr.; Boste srece nam prosili, Npes.-K.; nam vso dobroto prose in žele, Krelj; Lysias prosi Judom srečo, (entbietet ben Juden seinen Gruß), Dalm.; začno mu prositi zdravje: bodi zdrav, ti judovski kralj! Trub.; dobro komu p. od Boga, C.; - 2) p. se, mittelft eines Besuches bitten : p. se kam, proc, C.; p. se od vojaščine, um Befreiung vom Militardienst bitten, Levst. (Nauk); tudi: p. si cesa, Levst. (Podk.); - 3) verlangen: Bog bode račun prosil, C.; luknja (v strehi) krovca prosi, Jurč. prosîtva, f. bas Bitten, Valj (Rad); bas Bittgebet, C. prosivec, vca, m. ber Bittsteller, ber Competent, Cig., Jan., C., nk. prosivka, f. die Bittstellerin, die Competentin, Cig., Jan., C., nk. prosîvski, adj. Competenten : p. razkaz, bie Competententabelle, Cig. prosjačíca, f. die Bettlerin, Vrt. prosjáčiti, ačim, vb. impf. betteln, Cig., C., Levst. (Nauk), nk. prosják, m. ber Bettler, Habd. - Mik., Cig., Jan., nk. prosjákinja, f. bie Bettlerin, Jan. (H.). prosjáški, adj. Bettler . Bettel . Cig., nk. prosjaštvo, n. bas Bettelwefen, bie Bettelei, Cig.

prôsje, n. der Hirfeader, Cig., M., Kop., Ig (Dol.); tudi: prosjè, Gor.
proslâva, f. die Berherrlichung, nk.
proslavîtelj, m. der Berherrlicher, Jan. (H.).
proslavîti, im, vb. pf. derherrlichen, nk.; —
domovino p., Zora; — stsl., hs.
proslavljálen, dna, adj. paneghrifch, Jan. (H.).
proslavljálen, en, vb. impf. ad proslaviti, nk.
proslavljénec, nca, m. der Gefeierte, Jan. (H.).
proslavljénka, f. die Gefeierte, Jan. (H.).
prosledováti, üjem, vb. impf. derfolgen, C.,
nk.; — rus.

prosluti, slovem, slujem, vb. pf. berühmt werden, C.; povsod je proslula po svoji le-

poti, Zora; - stsl.

prosnica, f. 1) = prosenica 1), Z., Notr.; prosnico iztresati, Pjk. (Črt.); -2) der Junioder Brachtäfer (rhizotrogus solstitialis), Jan., Erj. (Ž.); — 3) die Hirschbrust (ein Gistschwamm), Z.

1. prosnik, m. der Bewerber, DZ.; -- der Brautwerber, der Freier, ogr.-C.

2. prôsnik, m. 1) bet Biejenichmager, bas Brauntehichen (pratincola), Cig., C., (rjavi prusnik) Frey. (F.); — 2) = prosnica 2), ("pravijo, da je mnogo prosa, kadar je teh hrostov dosti"), Lašče-Levst. (Rok.).

prosô, n. 1) die Hitse (panicum miliaceum); p. pred kresom spi, po kresu pa kipi, C.; morsko p., der Steinsame (lithospermum officinale), Tuš.(R.); — ptičje p., die Bogeshirse, das Betlentrant (lithospermum arvense), Cig.; tudi: der Basserbost (eupatorium cannabinum), Josch; — p. device Marije, das Zittergraß (briza media), Tuš.(R.), Vrt.; — 2) die Schweinssinnen, C.; — 3) svinčeno p., der Bogesdunsst, Cig.

prosojen, jna, adj. burchscheinend, diaphan (min.), Cig. (T.), Sol., C., Žnid., Sen. (Fiz.). prosora, f. die Pfanne, Mur.; — iz it. (dial.)

farsora, Mik.

prôsovke, f. pl. ber Milchfriefel, Cig. prospsh, m. bas Gebeihen, ber Fortschritt, Jan., C., nk.; — po stsl.

prospekt, m. razgled, pregled, ber Prospect, Cig. (T.).

prospešen, šna, adj. gebeihlich, ersprießlich, Jan., nk.; — stsl.

prospęśnost, f. die Gebeihlichteit, die Eriprießlichteit, Jan., nk.; — prim. prospešen. prospęti, spęm, spęjem, vb. pf. einen Erfola

prospen, spem, spejem, vo. pj. einen Erfolg haben, nk.; — stsl.

prospévati, am, vb. impf. ad prospeti; gebeihen, nk.

prost, prosta, adj. 1) zwanglod, ungehindert, frei; prosti lasje, proste zastave, sliegende Haare, Fahnen, C.; s prostimi očmi, mit unbewassneten Augen, ogr.-Valj. (Rad), nk.; pusti proste, katere si po krivici zvezal, Dalm.; p. hudičevih zvez, Trub.; iz prostih rok v zakup dati, freiwillig verpachten, Levst. (Pril.); prosta glava, freier Ropf, C.; prosto ležati, eine freie Lage haben, prosta hoja, freier Gang, Cig.; prosto zemljišče, die Freihuse, Cig.; prosta beseda, ungebundene Rede,

Cig., Jan., Cig.(T.); — p. česa, frei von etwaß: greha p., C.; plačaj, pa si od mene prost, Svet.(Rok.); poštnine p., Cig., Jan., nk.; — svoboden, nk.; prosto! herein! Str.;—beziehloß, abholut: prosta težina, abholut: Bewöhlich, einfach, schlicht, gemein, Cig., Jan., nk.; prosta reja, C.; prosta obleka, Cig.; prosti kmet, ber gemeine Landmann, Cig.; proste i govor, die Bauernsprache, Cig.; prostemu ljudstvu umeriti, udrati, popularisieren, Cig.(T.); — einfältig, Mur.; — austichtig, C.; — tudi: prost, prosta.

prostáčina, f. ber Böbel, Cig. (T.); — hs. prosták, m. ber gemeine Mann, ber Plebejer, Cig., Jan.: ne pozabimo učiti se od prostaka, Levst. (Zb. sp.); — ber gemeine Solbat,

prostasčina, f. 1) bie Plattheit, Jan.; — 2)

ber Bobel, Cig.

prostáški, adj. pöbelhaft, plebeifch, Cig., Jan., Cig. (T.); prostaška šala, ein plumper Scherz, prostaška beseda, ein platter Ausdruck, Cig. prostaštvo, n. die Böbelhaftigkeit, Cig., Jan. próstec, stca, m. der Zaunpfahl, C., kajk.-Valj. (Rad).

prostica, f. der Zaunsparren, der Zaunpfahl, Cig., C.; die Zaunsaule, C.; — der Brügel, C.

prostič, iča, m. der gaunpfahl, C. prostilo, n., C., pogl. topilo.

prostina, f. leere Fläche im Walbe, baumfreie Gegend, C.; na prostini, im Freien, Z. prostiraca, f. der Teppich, C.

prostiralo, n. = prestiralo, bas Bettleintuch, Kras-Erj. (Torb.).

prostirati, am, vb. impf. ad prostreti; ausbreiten, ausbehnen, Mur., Cig.; p. se, sich ausbehnen (math.), Cig.(T.); — prim. prestirati.

prostiti, im, vb. impf. nachsehen, verzeihen, Meg., Alas., Svet. (Rok.); prosti nam grehe! ogr.-C.; smrt nikomur ne prosti (verschont niemanden), ogr.-C.

prostki, m. pl. die Ballfahrt, die Procession,

ogr.-C.; — prim. proscenje. prostoba, f. 1) bie Fretheit, C.; — 2) bie Einfachheit, C.

prostôča, f. 1) die Freiheit, Mur.; — 2) die Einfalt, C., ogr.-Valj. (Rad).

prostodušen, šna, adj. offenherzig, freimuthig, Cig., Jan., C.; — naiv, Jan., Cig. (T.).

prostodusje, n. geraber Sinn, die Freimuthige feit, Cig., M., nk.; die Raivetät, Cig. (T.). prostodusnost, f. die Freimuthigfeit, die Unbefangenheit, Cig., Jan.; — die Herzenseinfalt, Jan.

prostoglásen, sna, adj. frei tönend, M. prostogôvoren, rna, adj. profaifch, Cig. prostolàs, lása, adj. mit ungeflochtenen, fliegenden Haaren, Cig., Jan., C., Lašče-Levst. (Zb. sp.).

prostolásten, stna, adj. freieigen, Allobials, Cig., Jan.; prostolastna posest, DZ. prostolastnína, f. baš Allobium, Cig. prostoláten, tna, adj. freie Kilpen habend, Cig. prostoljúden, dna, adj. = prostonaroden

prostomâltar, rja, m. (zaničlj.) za: prosto-

prostomeščanski, adj. fpiegburgerlich, Cig.

prostomiseinost, f. die Freisinnigkeit, nk.

prostomiselstvo, n. bie Freibenferei, ZgD.

prostomistjenják, m. ber Freibenter, Cv. prostonároden, dna, adj. 1) plebeifch, Cig.;

prostomîsein, adj. freisinnig, Jan., nk.

prostomišlják, m. ber Freibenter, ZgD.

- 2) popular, Jan., Cig. (T.).

prostolist, lista, adj. freiblätterig, Cig.

prostoma, adv. einfach, C., DZ.

2), popular, Z.

zidar, ZgD.

prostonárodski, adj. = prostonaroden (popular), Jan. prostopaden, dna, adj. freifallend, jentrecht, lothrecht, Cig., Jan.; (prim. polj. prostopadły). prostopasen, ina, adj. ungebunden, ausgelassen, Jan. prostopasnež, m. ein ausgelaffener, frecher Menich, C. prostopasnost, f. die Ausgelassenheit, die Bugellofigfeit, Jan. (H.). prostor, ora, m. ber Raum, ber Blag; tu ni prostora za toliko ljudi; nisem več prostora dobil, ich habe teinen Plat mehr betommen; tu bi bil lep p. za hišo; veliko prostora vzeti (jemati), viel Raum einnehmen; - prostora dati čemu, stattgeben, Cig. (T.); - bie Räumlichkeit, die Localität, nk. prostorec; ein fleiner Raum, bas Blatchen. prostôrec, rca, m. = prostorcek, Mur. prostoren, rna, adj. !) ben Raum betreffend, raumlich, Cig. (T); — 2) viel Raum habend, geräumig; prostorna hiša, klet. prostorija, f. = prostorina, DZ., Nov. prostorina, f. die Raumlichkeit, das Locale, prostorišče, n. ber Raum, Jan., C.; - bas Locale, die Raumlichkeit, C., DZ.; prostorisca dejati v prepoved, bie Benühung ber Räumlichkeiten verbieten, Levst. (Nauk). prostornina, f. ber Rauminhalt, bas Bolumen, ber Fassungeraum, Cig. (T.), DZ., Cel. (Geom.), Sen. (Fiz.), nk.; mera za prostornino, Vrt. prostornost, f. die Ausbehnung im Raume, bie Raumlichfeit (als Gigenschaft), Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - bie Geraumigkeit. prostorocen, čna, adj. mit freier Sanb ausgeführt, C.; prostorôčno črtanje (risanje), das Freihandzeichnen, Cig.(T.). prostoskláden, dna, adj. projaijch, C. prostosfcen, čna, adj. ichlichtherzig, offenherzig, Cig., Jan., nk. prostosfenost, f. die Offenherzigfeit, die Freimuthigfeit, Cig., Jan., nk. prostost, f. 1) die Freiheit, Dict., Mur., Cig., Jan., Rog., Ravn.-Valj. (Rad), nk.; pesniška p., Jan.; p. dati komu, jemanben in Freiheit seten, Cig.; p. od postarine, die Bortofreiheit, Levst. (Nauk); — prostost, Pres.; - 2) die Einfachheit, die Einfalt, Cig., (pro-

stost) ogr .- Valj. (Rad); - bie Blattheit, Cig.; bie Gemeinheit, Cig. (T.). prostota, f. 1) = prostost 1), Cig., Jan.; 2) die Einfachheit, Cig. (T.), C.; — die Gemeinheit, die Riedrigfeit: brezno ubostva in prostote, LjZv. prostotfstvo, n. ber Freihandel, C. prostotižec, žca, m. der Freihandler, C. prostoumen, mna, adj. naiv, Cig. (T.). prostoumje, n. die Raivetat, Cig. (T.). prostoverec, rca, m. ber Freibenter, ber Freigeist, C. prostovernik, m. = prostoverec, C. prostoverstvo, n. der Freiglaube, die Freigeisterei, Jan. prostovisen, sna, adj. perpendicular, Jan. prostovladje, n. die Ochlofratie, Jan. (H.). prostovoljec, lica, m. ber Freiwillige, Cig., nk. prostovoljen, lina, adj. = radovoljen, freiwillig, Cig., Jan., nk. prostovoljnik, m. = prostovoljec, Jan. (H.). prostovóljnost, f. die Freiwilligfeit, Jan., nk. prostozidar, rja, m. ber Freimaurer, Cig.; (po nem.). prostozidārstvo, n. bie Freimaurerei, Cig. prostrán, strána, adj. geräumig, ausgebehnt, weit, Meg., Dict., Mur., Cig., nk. prostranost, f. die weite Ausdehnung, die Beite, Die Beitläufigfeit, Dict., Cig., Jan., Cig. (T.). prostranstvo, n. die weite Ausbehnung, die Beite Cig. (T.), SIN.; - ber Raum, Cig., Vrt.; svetovno p., der Beltraum, Jan.(H.); - rus. prostréti, strèm, vb. pf. ausbreiten, Mur., Cig., Jan., Trub.; perute, plasc p., Cig., prostrica, f. die Baliffade, V.-Cig.; — die Spreize bei Baunen, Z.; — za plot rabljena deska, Gor.; — prim. prostica. prosúlja, f. das hirjegras (milium effusum), Z., Medv.(Rok). prosvečenost, f. die Aufgeklärtheit, Jan. (H.). prosveta, f. die Aufflarung, Cig. (T.); - hs. prosvetîtelj, m. der Aufflärer, nk. prosvétiti, im, vb. pf. aufflaren, bilben, nk.; prosvetliti, im, vb. pf. verherrlichen, C.; oca, prosvetli ime svoje! Krelj. proščava, f. offene, freie Gegend, C. proščávati, am, vb. impf. = prostiti, C. proščénje, n. 1) bie Berzeihung, C.; bas Kirchweihfest, bas Patrociniumsfest, Mur., vzhSt., kajk.-Valj.(Rad); — 3) = slovo, ber Abichied, ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad). prostice, m. = prostice, ber Baunpfahl, kajk .-Valj. (Rad). prosenje, n. bas Bitten, Mur., Cig. próšenjski, adj. Bitt: prošenjsko pismo, C; na p. pot se podati, bitten gehen, C. proset, seta, m. = preset, ber Spaziergang, Sol.; (próšet) BlKr. prosetati se, tam, cem se, vb. pf. einen Spaziergang machen, Jan. (H.). prošiniti, šinem, vb. pf. = prešiniti, Zora. prošínjati, am, vb. impf. ad prešiniti, Žnid.,

prôška, f. die Bittagsprocession, ogr.-M. prôškar, rja, m. = romar, C. prôški, m. pl. die Ballfahrt, C. proslost, f. die Bergangenheit, nk. próšnja, f. das Bitten: na prošnji svet stoji, Npreg .- Glas.; - bie Bitte, bas Gefuch; p. za milost, vknjižbo, odlog, das Gnaden-, Einverleibungs-, Friftgefuch, Cig.; prosnjo poloziti, vložiti, podati, ein Besuch einreichen, einkommen; na tvojo prošnjo, auf beine Bitte prošnjáč, m. ber Bitter: Kristus je prošnjač za nas pri očetu, Ravn.; — ber Brautwerber, BlKr.; - ber Bettler, Mur. prosnjaca, f. die Bettlerin, Mur. prošnjáčiti, ačim, vb. impf. betteln, Mur. prosnjak, m. ber Bittfteller, C.; - ber Bettler, Mur., Cig. prosnjáti, am, vb. impf. flehentlich bitten, Alas. prošnjavec, vca, m. ber Bitter: obljubi pravim prošnjavcem dati, kar prosijo, Trub.; - der Fürbitter, Dict., Lasce-Levst. (Rok.); imeti prošnjavce pri Bogu, Kast., Jsvkr. prosnji, adj. Bitt., Cig.; p. teden, die Bitt. woche, die Kreuzwoche, Dol.; prosnji dan, Cig.; prosnja nedelja, M.; — p. glas, bittender Con, SIN. prosnjica, f. die Bittstellerin. prosnifk, m. ber Bittfteller; - ber Fürbitter, Mur., Cig., Jan.; svetniki naši prošnjiki, Z. prošnjiv, íva, adj. bittenb: s prošnjivim glasom, mit bittenber Stimme, Bes. prost, prosta (prosta), m. ber Bropit. prostija, f. die Bropftei. proštijski, adj. Propstei-, propsteilich. proštnija, f. = proštija, Mur., Jan., Cig. proštovski, adj. propstiich, propsteilich, Cig. prot, m. 1) die Ruthe, die Gerte, Mur., Cig., Jan., Gor.; = debela šiba, vzhŠt.; - = preklja, bunne Stange, DZ., BlKr.; ber gaunsteden, Cig.; = palica za obroče, Cig.; palica v ribjo lov, Ip. - Erj. (Torb.); -Rnüttel, Lašče - Erj. (Torb.); - 2) suhi p. južnoevropski, die subeuropaische Stabheuidirede (bacillus Rossii), Erj. (Ž.). protast, adj. ruthenartig, Jan. (H.). protati se, am se, vb. impf. mit bem, mas man fich erwirbt, eben austommen, ohne etwas zu erübrigen, bas Leben friften, V .- Cig., M., Burg. (Rok.), UčT., Kr.; - prim. proti I. 3). protec, tca, m. dem. prot; das Rüthlein, Jan. protek, tka, m. dem. prot; das Reis, Cig. protekcija, f. zaščita, die Brotection, Jan. (H.). protektor, rja, m. zaščitnik, pokrovitelj, ber Brotector. protektorāt, m. pokroviteljstvo, das Brotecprotest, m. ugovor, der Brotest. protestant, m. luteranec, ber Protestant. protestäntinja, f. die Protestantin. protestantizem, zma, m. der Protestantismus. protestantka, f. bie Brotestantin, Jan. protestāntski, adj. protestantisch. protestantstvo, n. das Brotestantenthum, ber

protestováti, ûjem, vb. impf. (pf.) protestieren, Cig. (T.), nk.

prộti, I. adv. 1) entgegen: p. iti komu, Krelj, Polj.; pridi meni proti! Trub.; (prim. naproti); — 2) bagegen; p. govoriti, bagegen fprechen, Cig.; - 3) ben einzelnen Fällen entsprechend, einzelnweise: p. placevati, jebe Lieferung besonders bezahlen, Cig.; p. si kaj napravljati, fich etwas für jeden einzelnen Bebarfsfall anschaffen (fich nicht für eine langere Beit mit einem Borrath bavon versorgen); (prim. sproti); — II. proti, praep. c. dat. kaže 1), kam je kaj namerjeno: in der Richtung nach, -warts; proti domu iti, heimwarts gehen; proti Ljubljani se peljati; proti nebu pogledati; proti severu, proti jugu; proti solncu, mittagwarts, V.-Cig.; ima roke proti sebi (obrnjene) = er ist habsuchtig, C.; - proti koncu iti, zuende, auf die Reige geben; - proti komu kaj reči, jemandem gegenüber eine Außerung thun; proti tebi nimam skrivnosti, für dich habe ich feine Geheimniffe; proti komu se grdo obnašati; — 2) bližino v časnem pomenu: gegen; proti večeru, proti mraku, proti koncu leta; - 3) razmerje: im Bergleich mit —; kaj sem jez proti tebi! kaj je 10 let proti večnosti! - im Berhaltnis zu —: vsak proti svoji moči, Levst. (Rok.); proti svoji potrebi, Levst. (Nauk); proti sebi, gegen einander gehalten, Jan .; verhaltnismāßig: proti sebi je mleko draže prodal od masla, Polj; proti sebi velika vsota, eine verhältnismäßig große Summe, Levst. (Pril.); eno proti drugemu, relativ, C.; dve proti štirim je kakor šest proti dvanajstim, zwei ju vier verhalt sich wie seche zu zwölf, Met.; proti temu, unter ber Bebingung, Podkrnci-Erj. (Torb.) i. dr.; - 4) nasprotno mer: in ber Richtung gegen, wiber: proti vetru, wider ben Wind; proti vodi, wider ben Strom, stromauswärts; — na proti — naproti: na proti iti, entgegengehen; - proti moji volji, wiber meinen Billen; proti zapovedi, gegen das Gebot; — (c. gen.: proti česa, ogr. - C.); — III. praef. (v novejšem knjištvu po nem.): Gegen -: proticesar, protikandidat.

protî, f. pl. 1) "črez proti iti, über eine Stelle gehen, wo sich Hunde ober Kapen begattet haben, wovon man Gicht und Lähmungen bekommt", Kor.-Jarn.(Rok.);—2) die Gicht, C.; — prim. protin.

protica, f. die Ruthe, C.; pri starem možu potica, pri mladem protica, Ig(Dol.); die Angelruthe, Cig., Jan.; eine lange, bunne Stange, C., BlKr.

prôticésar, cesárja, m. der Gegenkaiser, Jan., nk. prôtič, m. dem. prot; eine kleine Ruthe, das Gertchen, Cig., Bes.

protidéjen, jna, adj. reactionar, Jan. (H.).
protidéjstvo, n. bie Reaction, Jan. (H.).
prôtidokàz, káza, m. ber Gegenbeweis, SIN.
prôtidômec, m. protidomci, bie Gegenwohner
(antoeci, geogr.), Cig. (T.), Jes.

Protestantismus.

prôtigório, n. die Gebiraswiderlage, h. t.-Cig. (T.), Jes. protigovor, m. bie Ginrebe, ber Biberfpruch, Mur., Cig.; pogl. ugovor. protijužen, Ina, adj. gegen Guben gelegen, füblich, Jan. protika, f. die Baungerte, Cig. protikot, m. ber Begenwintel, Cel. (Geom.). protikoten, tna, adj. diagonal, Cig., Jan. protikralj, m. ber Gegentonig, Cig., M., nk. protikfen, čna, adj. frampfftillend, Cig. prôtikrist, m. = antikrist, Str. protikrītika, f. bie Gegenfritif, nk. protikužen, žna, adj. gegen bie Best bienenb, Cig. protiletek, tka, m. = protiletje, Mur., C. protiléten, tna, adj. Frühlings., Mur. protiletje, n. ber Frühling, Mur., Cig., Valj. (Rad), Danj.(Posv. p.), vzhŠt. protiletjice, n. dem. protiletje, Danj. - Valj. (Rad). protîmba, f. bas Gegenmittel, Cig., kajk .- Valj. protiministrski, adj. antiministeriell, Cig. protîn, m. die Gicht, Mur., Cig., Jan., C., Slom., St., Tolm. protina, f. eine lange Bant, Cig., Jan.; bef. eine lange, übertragbare Bant auf vier Sugen ohne Lehne, BIKr. protinaraven, vna, adj. = protinaturen, Jan. (H.).protinaravnost, f. = protinaturnost, Jan.(H.). protinaredba, f. die Gegenvortehrung, nk. protinároden, dna, adj. antinational, nk. protînast, adj. 1) gichtisch, Jan., C.; - 2) gichtartig, Cig. protinaturen, rna, adj. naturmibrig, Cig., Jan. protinaturnost, f. die Bibernatürlichfeit, Cig. protinovec, vca, m. die Tolltiriche (atropa belladonna), C. protînovka, f. = protinšcica, C. protinožec, zca, m. ber Begenfügler, ber Antipobe, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes. protinožen, žna, adj. antipodisch, Jan.(H.). protinôžnik, m. = protinožec, Jan.(H.). protinscica, f. die gelbweiße Scabiofe (scabiosa ochroleuca), C.; tudi : ber fleine Sumpfhabnenfuß (ranunculus flammula), C. protiodgovor, m. die Replif, Jan.(H.) protipapet, m. ber Gegenpapft, C., SIN. protipazba, f. bie Controle, Cig.; pogl. prigled. protipaznik, m. ber Controleur, Cig.; pogl. priglednik. protipeza, f. bas Begengewicht, Cig. protipis, pisa, m. ber Revers, Cig.; - bie Polizze, *DZ*. protipolnocen, ena, adj. gegen Norben gelegen, nordlich, Jan. protipoten, tna, adj. rudlaufig, retrograb (astr.), Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.). protipraven, vna, adj. rechtswidrig, Jan., C. protipravnost, f. die Rechtswidrigfeit, Jan.(H.). protirécen, cna, adj. contradictorist, Cig. (T.). protiréden, dna, adj, ordnungswidrig, Jan. protireformácija, f. bie Gegenreformation, Let.

prôtireformator, rja, m. ber Begenreformator. protirek, reka, m. ber Begenfat (phil.), Cig. (T.).protisila, f. bie Begentraft, Jan. (H.); ber Gegendrang, M. protisk, m. ber Durchbrud, DZ. protiskláden, dna, adj. contraharmonisch (math.), h. t.-Cig.(T.). protisioven, vna, adj. contradictorifch, Cig.(T.). protislovje, n. ber Biberspruch, Cig. (T.); ljudje, ki so polni protislovja, Jurč.; protislovnost, f. ber Biderfpruch (als Gigenschaft), C. protisoinčen, čna, adj. fonnseitig gelegen, C. protisôlnčnica, f. der Bocksbart (tragopogon), protistanje, n. die Opposition (astr.), Cig.(T.). protistava, f. die Contraposition (phil.), Cig. protistavek, vka, m. der Gegensas, die Antithese, Cig., Jan., C. prôtistaven, vna, adj. contraponiert (phil.), Cig.(T.).prôtistáviti, stavim, vb. impf. (pravilneje: proti staviti) contraponieren (phil.), Cig.(T.). prộtistrûp, m. das Gegengift, Jan. protistrupen, pna, adj. giftabtreibend, Jan. protitezje, n. bas Gegengewicht, Cig. (T.). protitisk, m. ber Widerdrud, Jan. protitlak, m. ber Begenbrud (phys.), h. t.-Cig. (T.)protitozba, f. bie Biberflage, Cig. protitoženec, nca, m. ber Rachbeflagte, Cig. protitožník, m. ber Biberflager, Cig. protiugovor, m. ber Gegeneinwurf, die Replit, Jan., nk. protiustaven, vna, adj. verfaffungswibrig, Cig., protiutež, f. = protivna utež, das Gegengewicht, Jan.(H.). protivec, vca, m. ber Gegner, Alas. protiven, vna, adj. entgegengefest, contrar, Mur., Cig.(T.); protivna utez, bas Gegengewicht (phys.), Cig.(T.); — gegnerisch, feindlich, Mur, nk. protiviti se, îvim se, vb. impf. wiberstreben, entgegen sein, opponieren: p. se čemu, komu, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk. protîvje, n. der Gegenfat (oppositio), (phil.), Cig.(T.); — stsl. protiviaden, dna, adj. regierungsfeinblich, oppofitionell, Jan., nk. protîvnica, f. bie Gegnerin, Cig., Jan., nk. protîvnik, m. ber Gegner, Meg., Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad), nk.; protivník, ogr.-Valj.(Rad). protîvnost, f. ber Gegensat (als Eigenschaft),

nk.; - bie Gegnericaft, ber Antagonismus,

protîvo, adv. = proti: p. stati, Levst.(Zb. sp.);

Valj.(Rad); — 2) das Biderstreben, SIN.;

protîvščina, f. 1) bie Bibermartigfeit, kajk .-

Cig., Jan., nk.

die Gegnerschaft, SIN.

protivzporednik, m. bas Antiparallelogramm (math.), C., Cig.(T.). protizakonje, n. die Gefehwidrigfeit, Jan.(H.). protizakonski, adj. gefegwibrig, nk. protizavarováten, ina, adj. Rudversicherunge., Jan.(H.).prôtizavárovanje, n. die Rüchersicherung, Jan. (H.).protizavarovavec, vca, m. der Rucbersicherer, Jan.(H.). protizavárovavstvo, n. das Rückversicherungswesen, Jan. (H.). protje, n. coll. Ruthen, Gerten; iz protja koše in jerbase pleto, Polj.; — das Reisig, Cig.; črez bukova drva po protje hoditi, Rib.-M.; bas Faschinenwert, Cig.; = zvezano p., Levst. (Močv.). prôtje, adv., praep. = proti, C.; na protie iti, jvzhSt.; — vozil se je protje novemu svet(ov)u, Rog. protnica, f. eine Art Handagt, Savinska dol. protokol, m. zapisnik, das Protofoll. protokolist, m. zapisnikar, der Brotofollift. protováti, ûjem, vb. impf. = nasprotovati, C. protuletje, n. = protiletje, Habd. proučevanje, n. bas Durchstubieren, bas Stubium, nk. proučeváti, ûjem, vb. impf. ad proučiti, nk. proučíti, im, vb. pf. burchstudieren, Cig. (T.), nk.; — hs. proumeti, em, ejem, vb. pf. mit bem Berstand ergründen, Greg. proumovanje, n. die Speculation (phil.), h. t .-Cig.(T.)proumovati, fijem, vb. impf. fpeculieren (phil.), h. t.-Cig.(T.).provala, f. der Durchbruch (eines Flusses burche Gebirge), die Rluft, h. t.-Cig.(T.); proviant, m. ber Broviant. provincija, f. pokrajina kot del države, bie Brovinz. provincijalīzem, zma, m. pokrajinski izraz, ber Provinzialismus, Jan., Cig. (T.), nk. provizija, f. opravnina, die Brovision, Cig., Jan., Cel.(Ar.). provizor, rja, m. upravitelj, upravnik, ber Brovifor, bef. ber Pfarrprovifor. provizoren, rna, adj. začasen, provijorijo, nk. provod, voda, m. die Begleitung, bas Gefolge, Jan. (H.); - ber feierliche Aufzug, C.; - hs. provoz, voza, m. = prevoz, die Durchsahrt, die Durchfuhr, DZ. provozen, zna, adj. Durchfahris.: provozne karte, burchgehende Billets, DZ. provoznina, f. der Durchgangezoll, Cig. (T.). provit, vita, m. die Lochmuschel (terebratula), Erj.(Z.).provzróčati, am, vb. impf. ad provzročiti, provzročeváti, ûjem, vb. impf. = provzročati, nk. provzročítelj, m. ber Urheber, nk. provzročitev, tve, f. die Berursachung, die Beranlaffung, nk.

provzročíti, ím, vb. pf. verurjachen, nk. provzročník, m. ber Urheber, nk. proza, f. nevezana beseda, die Proja. prozāičen, čna, adj. profoifch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.prozāik, m. pisatelj prozaičnih spisov, ber Brofaiter, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. prozaist, m. pisatelj prozaičnih spisov, ber Profaift, Cig. prozaiški, adj. prosaist, Jan. (H.). prozîmec, mca, m. = prosinec, ogr.-C.prozîr, m. das Diopter (math.), h. t.-Cig.(T.). prozîren, rna, adj. Diopter- (math.), h. t.-Cig. (T.). prozodičen, čna, adj. k prozodiki spadajoć, projodijo, Cig., Jan., nk. prozodija, f. zlogomerje, bie Brosobie, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. prozodika, f. nauk o zlogomerju, die Brojodit, Cig.(T.). prózor, zóra, m. 1) bas Fenster, Jan., Valj. (Rad), Ist. - Nov.; (hs.); - 2) ber Anbruch bes Morgens, Z., C. prozóren, rna, adj. burchfichtig, Cig.(T.), Sen. (Fiz.), nk. prozórnost, f. die Durchsichtigfeit, Cig.(T.), nk. prožen, žna, adj. spannfraftig, elastisch, Cig., Jan., Cig. (T.), Tuš. (B.), Sen. (Fiz.), nk.; prôžna smola = kavčuk, Vrt.; - mit einer elastischen Feder versehen: prozna tehtnica, bie Febermage, Cig.(T.); prožna zaklopnica, das Federventil, Cig. (T.); prožno šestilo, ber Febergirtel, Cig.(T.). proževína, f. = kavčuk, Jan.(H.). próžica, f. dem. proga; — baš Närbchen, C. prožiljka, f. = pražiljka, Tuš.(R.), Cig., Vrt., Polj. prožílo, n. das Feberwert: p. iz dratu, die Drahtfeber, Cig.; die Auslösung in den Schlaguhren, Cig. prožina, f. die Springfeder, Cig.(T.); - rus. prožiti, im, vb. impf. 1) losschnellen, Cig.; p. puščice z loka, LjZv.; p. samostrel, LjZv.; - entgleiten lassen, Z.; hlode p. po drči, po žlebih, Svet (Rok.), LjZv.; grot zrnje med mlinska kamena proži, Z.; p. se, sich loglösen, Jan.; prst se v jamo proži, vzh Št.-Vest.; - mittelft Schnellfraft in Bewegung seben: ne proži ure! vzhSt.-Vest.; mreže p. pticam, Bogel mit Negen fangen, Jsvkr.; p. se, sich febern, Cig.; kal se proži v zrnju in razširja, Vrt.; - losbrüden: puške p., Jan., C.; samostrel p., $LjZ\nu$.; — (fig.) anregen, in Borschlag bringen, C.; — 2) hinstreden, hinreden, Cig.; p. roko, Cig.; p. priliko, eine Gelegenheit bieten, DZ.; - p. se, sich erftreden, reichen, Cig., Jan.; (hs.). proživ, íva, adj. elastisch, C. prožívost, f. = prožnost, Caf-Raič(Let.). prožljiv, íva, adj. spannfraftig, elastifch, Cig., Jan., C. prožljívost, f. die Spannkraft, die Federkraft, Cig., Jan. proznica, f. 1) = progla, proglo, der Fallftrid, C.; - 2) bas Bunbloch (bei Schießgewehren und Bollern), Gor.

prožnost, f. die Elasticitat, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Sen.(Fiz.); potežna, raztežna p., bie Bugelasticität, Cig. (T.). pfpel, pla, m. = prper, poper, ogr.-C. prpelica, f. Cig., pogl. purpelica. pfper, pra, m. = poper, Mur., C., vzhSt.; p. nesti = štuporamo nesti, C., vzhSt.; p. tolči, auf ben Ruden ichlagen, C. pfpica, f. die Leibesverstopfung, Kor .- Jarn. (Kres III. 476.); — pogl. priperica 2). pîpič, m. neka bela sliva, Guts., SlGradec-C. pfpola, f. SlGradec-C., pogl. purpela. prprica, f. = poprica, koprica, bas Quereisen im oberen Mühlfteine, Die Saue, Caf(Vest.), jvzhŠt.; (preprica, vzhŠt.-Vest.). prpris, m. ber Felbthymian (thymus serpyllum), Habd .- Mik. prprnják, m. nekak kruh, vzhŠt.-Trst.(Let.). prsa, n. pl. = prsi, Mik., Ben.-Kl., nk. pfsast, adj. mit großen Bruften (vom Beibe), Dict., C., Svet.(Rok.). prsat, sata, adj. ftarfbruftig, großbruftig, vollbrüftig, Cig., Jan., Blc.-C pfsati, pfsam, vb. impf. fprigen, Blc.-C. prsce, sec, f. pl. dem. prsi. pfsen, sna, adj. Brust-; prsna votlina, bie Brusthöhle, Cig. (T.); prsna igla, die Brustpfsi, f. pl. die Bruft; siroke p. imeti; - ber Frauenbufen; - bie Mutterbruft; otroka pri prsih imeti. prisk, m. bie Brunft ber Biegen, C. prskac, m. ber brunftige Riegenbod, Jan., C., M. pfskati, pfskam, vb. impf. 1) aussprigen, Cig., Fr.-C.; fpüpeln, Z.; ("fpürzeln", Met.); - konji prskajo, die Pferde schnauben (den Rasen-schleim und Speichel versprigend); clovek prska, kadar mu pri govorjenju sline štrkajo iz ust, BlKr.; - ogenj prska (praffelt, fniftert), C.; - 2) p. se, boden, brunften (von ben Biegen); koze se prskajo, ovce se mrkajo, C. pfskav, adj. brunftig (von ben Biegen), Jan. pfskavec, vca, m. ber Spriffifch, Jan. prsketanje, n. bas Anaftern: p. trnja, Dalm .prsketati, etam, ecem, vb. impf. fnaftern, fnistern, Dict .- Mik., Cig. pfskniti, pfsknem, vb. pf. einmal spützeln: einmal schnauben (vom Pferde), Levst. (Zb. sp.); - plagen, Cig. prskot, kota, m. ein ichwacher Regen, Fr.-C. prskotati, otam, ocem, vb. impf. fleinweise regnen, Fr .- C. pristek, m. bie Befte, Zora; (prostek, SIGradec-C.); — iz nem. "Brustflect". prsnat, adj. großbruftig, Cig. prinica, f. 1) bas Bruftbein, Erj. (Som.); -2) das Bruftfell (pleurs), Cig., Jan.; — 3) eine Art Pfirfich, C.; - 4) prsnica, bie Bruftfette bes Bferbegeschirres, jugh St. prinik, m. 1) ber Bruftriemen bes Bferbegeichirres, V.-Cig.; - 2) bas Bruftband beim Bebstuhl, C.; — 3) ber Bruftiled, ber Brust-lat, Cig., Jan., Fr.-C.; die Beste, Jan.; — - 4) ber Panger, ogr.-C.

pfsniti, pfsnem, vb. pf. aussprigen, Cig.; prim, prskniti. prinjak, m. 1) bas Leibchen, bie Beste, ogr.-C.; — 2) der Banzer, ogr.-C. prsobran, brana, m. die Bruftwehr, Nov., nk. prsopluta, f. prsoplute, Bruftfloffer, Cig.(T.). prst, m. 1) ber Finger; srednji p., ber Mittelfinger, Z.; = imenitni p., Cig.; = srčni p., C.; primazinčni p., ber Golbfinger, V.-Cig.; = zakonski p., Cig.; kazalni p., der Beige-finger, Cig.; prste si oblizniti, sich die Finger ableden; na prete nasteti, an ben Fingern abzahlen; na prete zazvizgati, durch die Finger pfeifen; na prete komu gledati, jemanbem auf die Finger sehen; po pretih koga kreniti, jemandem auf die Finger flopfen; ako mu prst pomoliš, prime za vso roko, Cig.; tako je pohleven, da bi ga okoli prsta ovil, man tonnte ihn um ben Finger wideln, Cig.; dva prsta sirok, zwei Finger breit; - 2) bie Behe; po prstih hoditi; na prste komu stopiti. prst, î, f. die Erbe (als Stoff); bef. die oberfte, fruchtbare Erbe; črna p.; zgornja p., bie Thauerde, Cig.; grenka p. = magnezija (chem.), Cig.(T.). prstačar, rja, m. ber Großfingerige (zaniclj.), Cig. pfstan, m. der Fingerring; zaročni p., der Berlobungsring; poročni p., der Trauring. pfstanast, adj. ringförmig, Mur., Cig. pfstanček, čka, m. dem. prstanec; bas Ringpfstanec, nca, m. 1) dem. prstan; das Ringlein, Jan.; - 2) ber Ringfinger, Pot.-M., Dol.; imela je poročni prstan na prstancu, LjZv; - 3) babji p., die Ringelblume (calendula officinalis), Cig., Tuš.(R.). pfstanek, nka, m. dem. prstan, Mur. pŕstanica, f. = prstanka, Cig. pfstanka, f. die Ringelraupe, Nov.; - prim. prsteničar. prstast, adj. 1) fingerformig, Cig., Jan.; -2) gefingert, Jan., Cig.(T.). prstas, m. prstasi, Behenthiere, h. t.-Cig.(T.). prstat, ata, adj. gefingert, Cig. pristec, stca, m. dem. prst; 1) bas Fingerchen; – 2) prstci, die Weinrebenranken, Z.; -3) morski p., neka školjka: bie Meerbattel ober Steinbattel (lithodomus dactylus), Erj. (Ž.); — 4) ber Reulenschwamm (clavaria flava), SlGor .- C .; - babji p., ber Fingerhut (digitalis ferruginea), Medv.(Rok.); rdeči babji p., ber rothe Fingerhut, die Baldichelle (digitalis purpurea), Cig., M.; - pl. prst(e)ci, ber Mauerpfeffer (sedum acre), C.; prstci dev. Marije, das Fingerfraut (potentilla), C. prstek, tka, m. dem. prst; 1) bas Fingerchen; – 2) *pl*. prstki, ber Keulenschwamm (clavaria flava), Gorjansko(Kras) - Erj. (Torb.), Strek. prsten, m. = prstan, Gor.-Cig., Jan., Mik. 1. prsten, adj. 1) aus Erbe, irben; prstena posoda; — 2) erbartig: prstena barva, bie Erbfarbe, Cig.; — fahl, Cig., Jan.; prsteno perie ima beloglavi jastreb, Vrt.; — 3) erbhåltig, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); — mit

Erbe beschmutt, Gor.; prsteno krilo, prstene ročice, Npes.-K.

2. prsten, stna, adj. Finger-: prstna kost, prstna misca; prstni členki, bie Fingergelente. 1. prstenast, adj. erbicht, erbfarbig, Cig., Jan. 2. pfstenast, adj. fingerringahnlich, C.

pfstenec, nca, m. = prstanec, ber Golbfinger,

Goriška ok.-Erj (Torb.).

prsteneti, im, vb. impf. zur Erbe werden, Cig., Met.; — vermodern, Cig.

prstenica, f. 1) bas Ringfastchen, Cig.; — 2) bie Ringelraupe, Jan., Nov.; (prim. prete-

prstenîčar, rja, m. ber Mingelspinner (gastropacha neustria), Erj.(Ž.).

prsteník, m. 1) bas Ringtaftchen, Cig.; — 2) bie Gichtrose (paeonia peregrina), Nanos-Erj. (Torb.).

prstenina, f. irbenes Geschirr, die Töpferware,

prstenjak, m. ber Golbfinger, Jan.

prstenomèr, méra, m. bas Ringmaß, Cig.

prstenost, f. die Fahlheit, Cig.

prstenováti, üjem, vb. impf. (bei ber Trauung) bie Ringe wechseln, Jarn .- Cig.; - prim. hs. prstenovati djevojku, ber Berlobten ben Ring anstecten.

prstîvo, n. coll. Humussubstanzen, h. t. - Cig.

pretnat, adj. 1) fingerig, gefingert, Jan.; -2) großfingerig, Cig. prstnica, f. = pest, C.

prstnic, m. die Afterlamille (anthemis cotula); tudi: Die Drateiblume (chrysanthemum leucanthemum), Podgorje(Ist.)-Erj.(Torb.).

pretnik, m. 1) ber Ubergug eines Fingers, ber Fingerling, Cig.; - ber Fingerhut, Dict., Jan., Vrtov. (Km. k.); — 2) das Manuale bei ber Orgel, Cig., Nov.-C.

prstnina, f. das Erdgemuse: repa, korenje, krompir, pesa, Dol.

prstohôdec, dca, m. prostohodci, die Behengänger (digitigrada), Cig.(T.).

p?s, m. ber Rajeftaub (von ben Rafemilben), Cig., Nov.-C.

pfsa, f. ber Staubregen, bas Rebelieigen, C.

pršaj, m. Cig., pogl. priščaj. pŕšati, ím, vb. impf. = pršeti, Cig., C., Gor. pfsavica, f. ber Staubregen, Jan., C.

pfščati, im, vb. impf. knisternd spripen, Z.; prim. prskati.

prščęn, adj. Z., Let., pogl. prsten.

prščíca, f. neko prhko jabolko, C.; (nam. prhčica).

pŕšen, šna, adj. pŕšna kopel, bas Douchebab, Jan.(H.).

prienje, n. bas Nebelreißen, ber Staubregen. pršęti, i, vb. impf. fein regnen, niefeln; iz megle prši.

prica, f. 1) bie Milbe, Jan.; price, Milben (acarina), Erj.(Z.), Cig.(T.); - 2) ber Staubregen, Cig.(T.), Jes.

pršiv, íva, adj. 1) = pršljiv, Jan.; -2) murbe. C.; -3) milbig, Jan.; -4) voll Wurmmehl, Z. pršljiv, íva, adj. pršljivo vreme je, kadar iz megle prši, Fr.-C.

pit, pfta, m. 1) ein Stud Leinwand, Guts., Mur. - Cig., Jan., Mik.; — bas Tischtuch, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad); — bie Serviette, Dict., Mik.; — das Bettuch, Mur.-Cig., Mik.; — potni p., das Schweißluch, C.; mrtvaški p., das Todtentuch, Cig., Jan.; — rožnati p., die Blumenmatte, C.;—2) die Leinmand, Gor.; nekaj vatlov prta, Ravn.

pft, î, f. die Bahn durch ben Schnee, Cig., Jan., Mik., BlKr.

prtar, rja, m. der Zeugmacher, der Zeugweber, V.-Cig., Ravn.-Valj.(Rad).

pftati se, am se, vb. impf. = prtiti se, ZgD.; prim. 1. prtiti 2).

prtec, tca, m. das Tüchel, C.

prten, adj. 1) leinen, bef. grobleinen, Mur., Cig., Jan., Gor., jvzh St.; prtene hlace, die Linnenhofen, Mur.; - 2) grob (= nicht fein): prtena kola, der Blodwagen, Cig.; prtena klobasa, Die Reis, Breis ober Leberwurft, Gor., Celjska ok .- C.; prten modrijan, ein Quafigelehrter, Cig.

prtenice, f. pl. Leinwandhosen, Z., Rut. (Zg. Tolm.)

prtenina, f. das Leinzeug, die Leinware, die Baiche. pîtež, m. die Burbe, Nov.-C.

prtî, f. pl. bas Glieberreißen, Cig.; = proti, protin, die Gicht, Z., Goris., jvzh Št.; prti so ga zvlekle, jvzhŠt.; (prtij, m., prtija, f. bie englische Krankheit, die Rhachitis, V.-Cig.; ?). prtic, ica, m. bas Tijchtuch, bas Tafeltuch, Cig.,

Jan., Rog.-Valj. (Rad), Zilj.-Jarn. (Rok.); ženske so se o dežju s prtiči ogrinjale, Pjk. (Črt.); božji p., daš Corporale, Cig.; — die Serviette, Cig., Jan., DZ., C.; - = plahta, rjuha, bas Bettuch, C.

prtina, f. = prt, f., die Bahn im Schnee, C., Valj.(Rad), BlKr.

1. pftiti, pftim, vb. impf. 1) heften: (bas Bieh auf ber Beibe) anzubinden pflegen, Jarn.; - 2) p. se, eine Laft auf ben Ruden laden, Fr.- C.; p. se k cemu, sich zu etwas anschiden, C., Notr.; — sich abmühen, sich anstrengen, Cig., Jan., C., Lasce - Erj. (Torb.), Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.); s pesmijo se p., Glas.; jeziti in p. se, ohnmächtig gurnen, Cig., C.; p. se kam = nerodno lesti, vleči se kam, BlKr.-Let.; - prtiti se, im se, Vreme(Notr.)-Erj.(Torb.).

2. pftiti, im, vb. impf. bie Bahn im Schnee brechen: sneg p., Cig., C., Dol.; gaz komu p., Levst.(Zb. sp.).

3. prtiti, im, vb. impf. ogr.-C., pogl. pretiti.

1. pftje, n. coll. Leinzeug: barvano p., Cig. 2. prtjè, n. ber Streit, Valj.(Rad).

3. prtjè, n. ogr.-Valj., pogl. pretnja.

prtljaga, f. bas Gepad, bie Bagage, Cig., Jan., nk; — hs.

prtljaja, f. = prtljaga, Cig., DZ. prtljarija, f. allerhand Beug von geringem Berte, Rleinigfeiten, Vrt., ZgD., BlKr.; prim. brkljarija.

prtljariti, arim, vb. impf. fich zu ichaffen geben, herumftöbern, Glas.

prtnên, adj. = prten, Z., Dol., BlKr.-Let.; - pride še eden kmet, ves prtnen in okoren, Jurč.

prtnenice, f. pl. = prtenice, M.

prtnenik, m. ein Rleid aus Leinwand, Lasce-Levst. (M.).

prtovje, n. coll. Tucher, M.

prtovnica, f. ber Traggurt, Cig.; = obramnica, Polj.

prtôvnik, m. majhen koš, Goriš.

prucica, f. dem. pruka; ber Fußichemel, Cig., Jan., C.; ber Rnieschemel, C.

prud, m. = prid, Krelj.

pruditi, im, vb. impf. = priditi 1), Z., Mik. prugelj, glja, m. ber Brugel, C.; - leseni klin pri plugu, ki se imenuje drugod kurelj, Erj.(Torb.); — iz nem.

pruht, m. bie Race: krava dobrega pruhta, Z.; - mladenič lepega pruhta, ein Jüng. ling von schönem Buchs (prim. srvnem. fruht — Geschlecht, Stainm), Vrsno-Erj. (Torb.). pruhtiti se, im se, vb. impf. sich bruften, sich batig machen, Cig., Vod. (Izb. sp.), Tolm., Tržič(Gor.); — prim. tirol.-nem. brachten = sich brüsten, C. (?).

pruka, f. ber Rirchenstuhl, die Rirchenbant; prim. bav. bruck, eine breite Liegestatt von Brettern am Dfen, svabsko: ber Schufter-

Schemel, Strek.(Arch.).

prûn, prúna, adj. blau, Zilj.-Jarn.(Rok.), Kor.-Mik.; prun kakor jasno nebo, Ahac.; (grasgrun, Jan); — prim. stvn. prun, buntelfarbig, braun, *Štrek (Arch.)*.

prunelica, f. die Brunelle (prunella vulgaris), Cig.

prungelj, glja, m. = prugelj, ber Rnittel, Erj.

prusec, sca, m. bas Belterpferd, C., Valj.(Rad). prûsnik, m. Cig., C., pogl. 2. prosnik 1).

prustof, m. ber Bruftlat, Cig.; bie Befte, Jan., Kr., Tolm.; bas Bauernrödlein, Notr.; iz nem. Brusttuch, C.

prváčiti, ačim, vb. impf. prvak biti, ber Erfte ober einer ber Erften fein, ben Borrang haben,

prvák, m. ber Erfte, ber Bervorragenbfte; einer ber Erften; prvaki, die Saupter bes Bolfes. Cig.; vse svoje dvornike, vojščake in prvake iz Galilejskega je povabil, Ravn.

prvakinja, f. die Erfte, eine ber Bervorragend= ften. C.

prvakováti, fijem, vb. impf. der Erfte fein, gu ben Erften, ben Hervorragenoften gehören, C., nk.; demant prvakuje med dragimi kameni, Erj.(Min.).

prvec, vca, m. 1) bet Erste, Ravn. Vrt.; = prvak, V.-Cig.; prvec in poglavar, Glas.; - 2) ber Erftgeborne, ber Erftling, Mur., Cig., Jan., C.; — 3) ber Jungfernschwarm, V.-Cig., Por., Levst. (Bec.); — 4) ber Urbeftanbtheil, bas Glement, Jan. prvejši, adj. ber frühere, ogr.-C.

prvek, vka, m. ber Urftoff, ber Grundftoff, Jan., Cig.(T.); — bas Element bei ben Combinationen (math.), Cig.(T.), Cel.(Ar.)

prvenček, čka, m. dem. prvenec; ber Erftling, Valj.(Rad).

prvénčič, m. ber Erstgeborne, Trub .- Mik. prvenčina, f. coll. die Erstlinge, das Erstgeborne, Mur., Cig., Jan.; p. vse živine, Ravn. prvenec, nca, m. 1) der Erftling, Mur., Cig., Jan., nk.; ber Erstgeborne: kraljev p., Ravn.-Valj (Rad); — 2) ber Balbmeister (asperula odorata), = dišeča perla, Cig., Tuš. (R.); (morda nam. perlenec?).

prvenji, adj. ber frühere, Hal.-C.; s prvenja, anfangs, ogr.-Mik.

prvenjíca, f. krava p., = krava, katera ima prvo tele, Notr.

prvenjski, adj. prvenjska krava, eine junge Ruh mit bem erften Ralbe, Hal.-C.

prvenka, f. die Erftgeborne, ein weiblicher Erftling, Cig., C.

prvenstvo, n. 1) das Recht der Erstgeburt, Mur., Cig., Jan., Ravn. - Valj. (Rad), i. dr.; — 2) das Principat, Cig., Jan.; die Suprematie, Cig. (T.); - ber Borrang, ber Borzug, Cig., Jan., nk.

prvénščina, f. coll. 1) das Erstgeborne, Mur., Cig., Jan.; — 2) bie Erstlingsarbeit, Nov. prveskinja, f. = prvesnica, C., Z.

prvesnica, f. ein Beib, bas zum erstenmal aeboren bat, Mur., V .- Cig.; eine Ruh mit dem ersten Ralbe, Cig., C., Nov., Dol.

prvesnji, adj. der fruhere, ber urfprungliche, SIN., Nov.-C.; vprašaj prvešnje ("pervišne") žlahte, Dalm.; najprvešnji, ber allererste, Rec. pfvesnjica, f. = prvesnica, Svet.(Rok.).

prvi, num. ber erfte (ber Ordnung, ber Beit, bem Range nach u. dgl.); prva sreča gre za peč sest, das erste Glüd ist trügerisch, Rib.-M.; prve dni, in ben erften Tagen; prvi sem vrgel jaz, zuerst habe ich geworfen; to je prva, bas ist bas erste, bas Wichtigste; p. za kraljem; p. hlapec, ber Oberfnecht; prvo mesto, der erste Blat, der Borrang; prvo stevilo, die Primzahl (math.), Cig. (T.): (s) iz prvega, anfangs; = za prvega, Jurč.; = iz prva, pogl. izprva.

prvica, f. = prvnica, die Prime, Jan.(H.). prvič, adv. zum erstenmal; takrat sem ga prvič videla; - füre erfte, erftens.

prvičanje, n. das erste Gastmahl bei ber Braut nach der Hochzeit, C.

prvíčen, čna, i) adj. Erftlings, Trub., Dalm.; prvîčni kruh, Dalm.; — 2) prvičen, ursprünglich: Iz tame se sklanja V svoj prvični stan, Vod. (Pes.).

prviči, m. pl. 1) die Erftlinge, C., Trub.; -2) die Nachhochzeit, vzh.St.-C.; prim. prvicje. prvicje, n. das Dahl, bas beim erften Befuch der Eltern bei ihrer neu vermählten Tochter gegeben wirb, Z.

prvikrat, adv. bas erstemal, zum erstenmal. prvina, f.:) bas erste: prvina dneva, ber Ansang bes Lages, Ravn. - C.; jeli je prvina (= nacetek, der Anbruch) sveta, tako je

tudi vse testo sveto, Dalm.; bie Erftlinge, Mur., Cig., Jan., Trub., Krelj; daj njemu od prvin vsega sadu, Skrinj.- Valj. (Rad); — 2) der Grundstoff, der Urstoff, das Element, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.), nk. prvinec, nca, m. = prvenec 1), Cig., Jan. prvînski, adj. primitiv, Jan.; — prvinska šola, die Elementarichule, ogr.-C.; — prvinsko število, die Primzahl, Cig., Jan. prvíšče, n. obed, ki ga pripravita poročenca prvo nedeljo po poroki navadno poslom, kuharicam in starejšini, vzhSt., Pjk.(Črt.); – prim. prviči. prvlje, adv. früher, eher, Jan., Mik., Trst. (Let.), Sčav., ogr.-C.; najprvlje, ogr.-C. prvljenji, adj. der frühere, C. přvlješi, adj. = prvlješnji, C. prvlješnji, adj. ber frubere, C. privnica, f. 1) bie Brime im Brevier, C.; -= prvesnica, Jan.; -3) = prednost,bie Borhand, Jan. prvnik, m. 1) prvi sir, narejen v planini, Podkrnci-Erj.(Torb.); — 2) der Monat Jänner, Guts.; — 3) = prvenec, ber Erstling, Mur. prvo, adv. zuvor, früher, Meg., Boh.; - eher, ogr.-C.; prvo nego, bevor, Jan., ogr.-C. prvobiten, tna, adj. ursprunglich, Urs, Cig., Jan., C., Levst. (LjZv.); prvobîtni svet, bie Urwelt, prvobitno stanje, ber Urzustand, Cig. (T.); originell: besede niso prvobitne, LjZv. prvobitnost, f. das Urwesen, Cig.; die Ursprünglichkeit: prostih ljudi prvobitnost, Levst. (LjZv.). prvoborec, rca, m. = prvoboriteli, Jan.(H.). prvoborîtelj, m. der Borfampfer, nk. prvodóben, bna, adj. ber erften Beitperiobe angehörig, anfänglich, Nov .- C. prvokrat, adv. = prvikrat. prvokraten, tna, adj. erstmalig. prvoletnik, m. ein Studierenber bes erften Jahrganges einer Anstalt, nk.; — hmelj p., ber Jungferhopfen, Cig. prvolik, lika, m. bie Rerngestalt (min.), h. t .-Cig.(T.).prvomerski, adj. prvomerska komisija, bie Normalaichungscommission, *DZ*. prvomestnica, f. die Borsigende, nk. prvomestnik, m. ber Borfigenbe, ber Obmann, Cig., Levst.(Naprej, Cest.), nk. prvomestništvo, n. ber Borfit, die Obmannschaft, Jan.(H.). prvoobrázen, zna, adj. urbilblich, Cig. (T.); – stsl. prvopis, pisa, m. die Urschrift, das Original, ber Originaltert, Cig., Jan., DZ., Levst. (Nauk), nk. prvopisen, sna, adj. urichriftlich, originell, Jan. prvorazreden, dna, adj. jur erften Claffe gehörig, C., nk. prvoréden, dna, adj. ersten Ranges: prvoredna država, gostilna, SIN. prvoroden, dna, adj. prvorodni greh, bie Erbsünde, Cig., Jan.; — rus., polj. prvorodstvo, n. die Erftgeburt, Cig., Jan., Cig. (T.); die Primogenitur, DZ.

prvorojen, ena, adj. erftgeboren. prvorojenčič, m. dem. prvorojenec, ber Erstgeborne, Cig., Jan., Trub , Dalm., Fr.-C. prvorojenec, nca, m. ber Erstgeborne. prvorojenka, f. die Erftgeborne. prvorojenstvo, n. das Recht der Erstgeburt, Mur , Cig., Slom. - C.; die Brimogenitur. Cig., Jan. prvorojstvo, n. Jsvkr., pogl. prvorojenstvo. prvosednik, m. ber Borfigende, Jan., Cig. (T.), Levst.(Nauk), nk.; (stsl.). prvosedováti, ûjem, vb. impf. ben Borfig führen, prasidieren, Jan., Naprej-C. prvosedstvo, n. ber Borfig, bas Brafibium, Jan , nk. prvosetec, ica, m. der Ureinwohner, Cig., Jan., Cig.(T.), SIN.prvoseljan, ana, m. = prvoselec, Cig., C. prvoseden, dna, adj. = prvosednji, Jan.(H.). prvosodnji, adj. erftrichterlich, Cig., Jan. prvost, f. ber Brimat, ber Borgug, C. prvostáven, vna, adj. prvostávni koli zemljemerski, die Stangen der Figpunkte, Levst. (Močv.). prvostojnik, m. der Borsteher, Jan., Bes., SIN. prvostółen, ina, adj. Metropolitan -: prvostôlna cerkev, nk. prvostoinica, f. bie Metropole, Nov .- C., Raic (Slovn.). prvostolnik, m. ber Metropolit, ber Brimas, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; - stsl. prvostolstvo, n. ber Brimat, Jan.(H.). prvostorjenčič, m. bas erftgeworfene Junge, Jap.-C. prvosvéten, tna, adj. urweltlich, Cig., Jan. prvosolec, Ica, m. ein Schüler ber erften Claffe (einer Mittelichule). prvóten, tna, adj. ursprünglich, Ur-, Driginal-, primar, primitiv, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; prvotni pomen, Cig.(T.); prvotni spis, das Original, Jan.; prvotni tok, inducierenber Strom (phys.), Cig. (T.). prvotina, f. coll. die Erstlinge, Jan., ogr. - C. prvotisk, tíska, m. prvotiski, die Druderstlinge, die Incunabeln, Cig. prvộtnik, m. das Original, Jan. prvotnost, f. bie Uriprünglichkeit, die Originalitat, Cig., Jan., nk. prvotvor, tvora, m. bas Original, Cig., Jan.; prvotvoren, rna, adj. Original., Cig., Jan., Cig. (T.); prvotvorne gore, bie Urgebirge, Cig.(T.).prvotvornost, f. die Originalität, Cig.(T.). prvovanje, n. bie Begemonie, Cig. (T.). prvováti, ûjem, vb. impf. ber erfte fein, Ravn.; K. je prvoval v vseh latinskih šolah, Navr. (Kop. sp.); ben Borrang haben, Nov. - C.; ben Ton angeben, Jan. prvovfsten, stna, adj. zur erften Reihe gehörig, nk.; - classisch, Cig. prvovistnik, m. der Classiler, Cig. prvoživec, vca, m. bas Urthier, bas Protozoon, prvožívka, f. = prvoživec, Cig.

perstvo, n. der Borrang, der Primat, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), Jap .- C.; die Suprematie, Cig. przina, f. ber Griegiand, Cig.(T.); ber Grus, Erj.(Min.); - prim. prga in hs. pržina, Sanb. pfžiti, pfžim, vb. impf. = pražiti, Jan.; - hs. psalm, m. ber Bfalm. psalmist, m. psalmopevec, ber Bfalmift. psalmnik, m. bas Bfalmenbuch, ber Pjalter, Cig., Jan. psalmopêvec, vca, m. ber Pfalmift, Jan., ZgD. psälter, rja, m. psalmnik, ber Bialter. psar, rja, m. ber hundstnecht, Cig.; ber hundstreiber, C. psè, éta, n. dem. pes; das Hündchen, Jan., Mik. psētar, rja, m. = psar, Čig. psettie, eta, n. das Hündchen, (psece) Cig. psetnina, f. die Hundesteuer, Cig. psica, f. 1) die Hündin; — 2) == koza, die Schnisbant, C. psic, psica, m. dem. pes; bas Hunbchen. psicati, im, vb. impf. = sicati, gifchen, Guts., Mur., Cig., M., C. psiček, čka, m. dem. psič; 1) bas Hunbchen; – 2) eine Art Spinnrad (mit hohem Rade), C. psicica, f. dem. psica; eine kleine Sunbin, Boh., Krelj. psičiti, psičim, vb. impf. bebruden, Gor.-Mik. psičji, adj. hundisch, M. psihičen, čna, adj. dušen, psychisch, Cig.(T.). psihofizičen, čna, adj. k psihofiziki spadajoč, psychophysisch, Znid. psihofizika, f. nauk o dušnih svojstvih, bie Psychophysit, Cig.(T.). psiholog, m. = dušeslovec, ber Psincholog. psihologičen, čna, adj. pogl. psihologijski, psihološki, nk. psihologija, f. dušeslovje, die Binchologie. psihologijski, adj. jur Phychologie gehörig, psychologisch, Cig.(T.), Znid. psihološki, adj. pfychologisch, nk. psik, m. das Zischen, der Zischer (als Laut), M., Valj. (Rad). psika, f. die Rainweide (ligustrum vulgare), St. - C., Nkol.; (napačno: ber Kornelbaum, C.); — prim. češ. psí trní (ligustrum). psikanje, n. bas Bifchen, Cig. psikati, kam, čem, vb. impf. = sikati, zijchen. Mur., V.-Cig., Jan., Valj.(Rad). psikavec, vca, m. der Rischer, Cig., Jan. psíkavka, f. die Zischerin, Cig. psikniti, psiknem, vb. pf. einen Bijchlaut von sich geben, Jan. (H.). psíkovec, vca, m = psika, St.-C. psikovina, f. = psika, C.; - tudi: ber Rreuzborn (rhamnus cathartica), M., C. psina, f. 1) das hundefleisch, Vrt.; - bie hundehaut, Cig.; - 2) hundische Bosheit, Habd .- Mik., kajk .- Valj .(Rad); - Die Treulofigfeit, C.; die hundssötterei, vzh.St.; p. mu gleda iz oci, Cig.; — 3) ber Absall beim Brecheln, Guts. Cig.; — ber gröbere Flachs, Kor.-C.; ber Rupfen, Mur. psinjak, m. ber hundezwinger, Cig.

psinov, adj. psinovo platno, die gröbste Leinmand. C. psoderec, rca, m. ber hunbeschläger, Cig. psoglàv, gláva, adj. hundstöpfig, Jan. (H.). psoglavec, vca, m. der Hunne, Levst.(Zb. sp.); - prim. pesoglavec. psonòg, nóga, adj. hunbefüßig, C. psorepec, pca, m. ein Menfc mit einem Sunbesost, f. die Beschin:pfung, die Schmachrebe, ber Schimpf, Mur., Cig., Mik.; ber Spott, ogr.-C. psováč, m. ber Beschimpfer, ber Schnicher, Cig., SIN. psováten, ina, adj. beschimpfend, Schimpf., Schmäh-, Jan., nk. psovânje, n. das Beschimpfen, das Lästern. das Schmähen. psováti, psujem, vb. impf. beidimpfen, ichmaben, laftern; njih veliko mene psuje, Dalm.; Boga p., Gott laftern, ogr.-C. psovavec, vca, m. ber Beschimpfer, ber Läfterer, Cig., Jan. psovavka, f. die Beschimpferin, die Läftrerin, Jan.(H.). psôvka, f. das Schmähwort, das Schimpfwort, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — hs. psovnica, f. der Hundestall, C. psozóben, bna, adj. hundezahnig, Cig. pst, interj. pft! psúja, f. = psovanje, Mur.-Cig., C., ogr.-Let. pšaj, m. ber Stampftlop, ber Stampfer, Jan., Raic(Let.), Zora; der Brefestogel: s psajem tropine v prešo tlačijo, jvzh St.; der Mörferftogel, C.; - prim. phati. pšęla, f. 1) = čebela, Koborid-Erj. (Torb.); - 2) kozje ime, Krn-Erj.(Torb.). pšenar, rja, m. 1) ber Grupehandler, Cig., C.; - 2) mlinski kamen, ki proso lušči in tako pšeno dela, Kr.-Valj. (Rad). pšénast, adj.1) griegartig, Cig., Jan.; -2) mit Hirfebrei vermischt: pšenasta repa, Svet.(Rok.). pšenáten, tna, adj. = ikrast (finnig): pšenatna svinja, C. pšenčàv, áva, adj. = ikrast, finnig, Cig. pšenčiv, íva, adj. = ikrast, finnig: pšenčivo meso, C., Polj. psenek, nka, m. 1) bie Finne, C.; - 2) ber Grus in ben Bienenstöden, V.-Cig. pšenetljiv, íva, adj. = ikrast, finnig, Poh. pšenica, f. ber Beigen (triticum vulgare); p. resnica, ber Bartweizen, Cig.; p. golica, ber Glattweizen, Z.; zlozena p., ber Wunderweizen, Cig., C.; kravja p., ber Kuhweizen (melampyrum), C. pšeničák, m. bas Beigenbrot, Mik. pšenîčar, rja, m. neko jabolko, Sv. Duh pri Krškem-Erj (Torb.). pšeníčen, čna, adj. Beizens; p. kruh; pšenična moka, slama; - pšenično govoriti, auf eine feine Art fprechen, Cig.; - psenioni čas, die Duge, Z. pšeničevína, f. das Beizenstroh, C. pšeničevíšče, n. = pšeničišče, Cig.

pšeníčišče, n. ber Beizenader nach ber Ernte, Mur., Cig., Met., jvzhŠt.

pšenîčka, f. dem. pšenica; 1) ber liebe Beigen, Mur.; - 2) eine Art genießbarer Schwamm, C.; — neka hruška, Mariborska ok.-Erj. (Torb.).

pšenīčnica, f. 1) das Beizenstroh; — 2) neka hruška, Ponikve, Šebrelje(Goriš.), v Brkinih-Erj. (Torb.); — neko jabolko, ki s pšenico dozoreva, C., Notr.; — eine Art fleine Frühpflaume, C.; - eine Art Schwamm, C.; bas Honiggras (holcus lanatus), Rodik(Kras)-Eri. (Torb.).

pšeničnik, m. 1) bas Beizenbrot, Mur.; -2) ber Monat Juli, C.; — 3) (jecmen) p., die nadte, bem Beigen ahnliche Gerfte, C., Z. pšeničnják, m. baš Weizenbrot, Cig., Danj. (Posv. p.), Valj. (Rad); pšeničnjak, Mur. pšeníka, f. ber Grieß, bie Grupe, C.

pšeniv, iva, adj. finnig, C., Koborid (Erj. (Torb.).

pšenki, m. pl. die Finnen, (všenki) C., Nov.; (šenki) Cig.; — pogl. pšenek 1).

pseno, n. 1) bas in ber Stampfe von ben Sulfen befreite Betreibe: bef. bie enthulsten Hirjeförner; kuhano pšeno je (prosena) kaša; - die Grüße, Mur., Cig., Jan.; - lasko p., ber Reis (oryza sativa), Cig., Tus. (R.); — babje p., fleiner, feiner Hagel; babje p. gre, es graupelt (riefelt); — 2) die Finne (im Schweinefleisch), Cig., C.; — 3) — sen, ber Rothlauf, Mik. (Et.); (psen V.-Cig.).

psica, f. = puscica, ber Pfeil, Guts., Mur., Cig., Jan.

pšóga, f. = šoga, Frey.(F.).

ptica, f. ber Bogel; — p. sv. Petra, die Sturmichwalbe (thalassidroma pelagica), Erj. (2.); mrtvaška p., bie Berleule (strix flammea), Cig.

ptič, ptíča, m. = ptica, ber Bogel; ptiče loviti, poljski ptici, bas Felbgeflugel, Cig.; ptici pevci, die Singvogel, Cig. (T.); ptici selci, bie Bugvogel, Cig.; ni ptic ni mis — er ist tein ausgesprochener Charatter, Jurč., nk.; – pravi ptič je, er ist ein rechter Schelm.

pticar, rja, m. 1) ber Bogelfanger, ber Bogelhändler; — tudi: der Bogelfreund; — 2) der Borstehhund, Cig., Erj.(Ž.).

ptičarica, f. 1) die Bogelfängerin, die Bogelhandlerin; - tudi: Die Bogelfreunbin; 2) (puska) p., die Bogelbuchje, die Schrotbüchse, Cig.

ptičáriti, arim, vb. impf. Bogel fangen, Jan.

ptičarski, adj. ben Bogelfang beireffenb, Bogelfänger: ptičarska priprava.

ptîčarstvo, n. der Bogelfang. pticogled, gleda, m. der Bogelschauer, der

Bogelbeuter, Cig. pticegledec, dca, m. = pticegled, Jan., Sol. pticegledstvo, n. die Bogelbeuterei, Cig.

pticek, cka, m. dem. ptic; 1) bas Boglein; - zvit p., ein Schalf, Cig.; — 2) neka vinska trta, (tiček) Kanal-Erj.(Torb.).

ptičeslovec, vca, m. der Ornitholog, Cig. ptičeslovje, n. die Drnithologie, Cig. ptičeslôvski, adj. ornithologifch, Cig. pticetina, f. bas Bogelfleifch, ogr.-C.

ptičevina, f. 1) das Bogelfleisch, Z.; - 2) neka vinska trta, (tičevina) Št.-Erj. (Torb.); bie Bogeltraube, Trumm.

pticeznanec, nca, m. ber Ornitholog, Cig. pticeznanstvo, n. die Bogelkunde, die Ornis thologie, Cig., Jan.

pticeznavec, vca, m. der Drnitholog, Cig.,

pticica, f. dem. ptica; 1) bas Böglein; — 2) ivanjska p., neki metulj (somračnik): baš Erbeichel - Bidberchen ober ber Blutfled (zygaena filipendulae), Erj.(Z.); - 3) bas Maß. liebchen (bellis perennis), Mur., C., vzhSt.; - pticice, ber Ritteriporn (delphinium), St .-Cig.

ptíčina, f. = ptičevina 2), C. Dol.-Erj. (Torb.), Trumm.; črna p. ne pusti kmeta nikdar na cedilu, SIN.; rjava p., die Fischtraube, Trumm.

pticjak, m. ber Bogelmift.

ptîčji, adj. Bogel-; ptičje gnezdo, petje. pticka, f. dem. ptica; bas Böglein.

pticnica, f. 1) die Bogelhütte, der Bogelherb; - 2) = ptičnik, bas Bogelhaus, Dict., C.,

Pres.; — 3) bie Bergfiriche, Cig. ptičnik, m. 1) bas Bogelhaus, Cig., Jan., M.; – priprava, s katero ptice love, Notr.; — 2) bas Leinfraut (linaria), C.; - neka trta, SlGor.-Erj.(Torb.); ber Bilbbacher, Vosnjak (Umno kletarstvo).

ptičnjak, m. 1) bas Bogelhaus, C.; - 2) neka trta, Radgona-Erj.(Torb.); = ptičevina, bie Bogeltraube, Trumm.

ptuj, adj. pogl. tuj.

ptútika, f. = grlica, Mur.

pub, m. die Unte, Cig.

pubic, m. bie Unte ober Fenertrote (bombinator igneus), Jan., Erj.(Ž.).

publicist, m. Casnikar, ber Bublicift.

puc, puca, m. ber Abbeder, ber Bajenmeifter, vzhSt.-Valj.(Rad), ogr.-C.

pûca, f. = punca, Mur., C., Mik., kajk.-Valj. (Rad).

1. pûcek, cka, m. ber Anopf, bas Anospahen, Ravn. (Abc.); - prim. hs. puce, ber &nopf. 2. půcek, cka, m. baš Fertel, Cig.; (pujcek, jvzhSt.).

pucolanka, f. die Buzzolanerde, Cig. (T.). púča, f. bas Marchen, Mur., V. - Cig., Jan., Mik.; - bummes Beug, Gor.; ne govorite ji takih puč! Burg.

pucati, am, vb. impf. bummes Beug reben, Gor. pučáti se, âm se, vb. impf., Mur., pogl. pečati se.

púčav, adj. hohl, schwammig (von Rüben, Rettig), Jan., C., vzhSt.; - nam. puhčav? prim. puhel.

púčel, m. = sod, vzhŠt.; - prim. nem. Pitichel, kor. butsche, kočevsko: butscherle = Faischen, srlat. bucellus, Mik. (Et.).

- 362 —

pučelár, rja, m. = sodar, Mur., Valj. (Rad), vzhSt. pücka, f. bie Bafenmeifterin, die Quadfalberin, SIGor.-C.; - prim. puc. pudra, f. ber Buber, Cig.; (po rus. iz nem.). pudrar, rja, m. ber Bubermacher, ber Buberhändler, Cig. pudrarica, f. bie Bubermacherin, Cig. pudrati, am, vb. impf. pubern, Cig., Jan. pudrenica, f. die Buderschachtel, Cig. púgelj, glja, m. = koštrun: tolst je kot pugelj, BlKr. pûgeš, m. kozje ime, Baška dolina-Erj. (Torb.). púglje, eta, n. = koštrunček, BlKr. 1. puh, m. 1) ber Stoß eines Luftstromes, ber hauch; ber bervorbrechenbe Dunft, Qualin, Geruch u. bgl.; p. od žerjavice, ber Glutbampf, Cig.; kadar v koga trešči, omami ga puh, če ga strela ne ubije, M., Lašče-Erj. (Torb.); od hrvatskih prekupcev prekupljene prasce na Krasu pero, da izgube hrvatski "puh", Rodik (Kras) - Erj. (Torb.); - ber Luftschabe (pri žitu: puh je vzel), Cig.; - 2) ber Flaum, die Flaumfebern, Cig., Jan., C.; ber Mildbart, Jan.; prvi puh osuje brado mladeniču, Erj. (Torb.); — die feine, herumfliegende Weberwolle, Z.; - ber Flugbrand am Getreide, Cig.; - 3) bie Schwärze ber Finger, von frifchen Rufsschalen herrührend, Tolm - Erj. (Torb.); = pl. puhi, Strek 2. puh, m. ber Buff, Cig. pùh, interj. puh, puh! — tako se zovejo prasci, C. púha, f. ovčje ime, Krn-Erj. (Torb.). puháč, m. der Bocher (in ber Stampfe), Cig.; - prim. 2. puhati. puháča, f. ber Feuerfächer, Mik. puhalica, f. bas Blaferohr, Notr. puhâlnica, f. 1) bas Löthrohr, Cig. (T.), C.; 2) ber Sacher, Dict. puhálo, n. das Blasewerk, das Gebläse, Cig. (T.), Sen. (Fiz.). puhanje, n. bas hauchen; bas Blasen, C.; das Schnauben, C. puhar, rja, m. ber hammer gum Berbrockein ber Steine, M.; — ber Brellhammer, Cig.; — iz nem. Pocher? puhast, adj. flaumig, Jan. 1. púhati, ham, šem, vb. impf. starten Hauch ausstoßen, ichnauben, blafen; macka puha, bie Rate pfaucht; puhajoči žrebec, Glas.; p. od zlobnosti in srda, Dalm.; veter puše, C., vzhŠt.-Pjk.(Črt.), kajk.-Valj.(Rad); tobak p., schmauchen, Mur., V.-Cig., Jan., C.; trobento p., die Trompete blasen, ogr.-C.; - mit ber Flinte schießen, vzhSt.-C.; fich ichnell bewegen, herumichießen, Cig., Jan. 2. puhati, am, vb. impf. bas Erz "pochen", V.-Cig.; - puffen, schlagen, Cig.; - iz nem. 1. púhavec, vca, m. 1) der Schnauber, Cig.; — 2) ber Tabahchmaucher, Jan. 2. puhavec, vca, m. ber Buffer, Cig. púhavka, f. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj.

pûhec, hca, m. bas Fertel, C.; - prim. puh (interj.). púhek, hka, adj. = puhel, C.; - loje, weit (o obleki): puhka suknja, C. puhet, hla, adj. viel leeren Raum enthaltend, schwammicht; puhla repa; p. les, schwammichtes Holz; puhla pšenica, wenig ferniger Beizen, Mur.; — bumpf (vom Schall), C.; - gehaltlos, leer; puhla glava, ein leerer Ropf; puhla modrost, puhle besede. puhlac, m. ber Bimsftein, C. puhlak, m. ein leerer Ropf, SIN. puhleti, im, vb. impf. schwammicht werben, puhlica, f. 1) lodere Erbe, Cig., M., Nov.; = "pusta, nerodovitna zemlja, ki se od zmrzali rada privzdigne", Podkrnci, Lašče-Erj. (Torb.); = jako vapnena, časi tudi peščena in negnetna ilovica, ber Löß, Erj. (Min.); — 2) neko jabolko, Gor.; — 3) = puhla beseda, ein Sophisma, C. puhlîčar, rja, m. = kdor na puhličastem svetu prebiva, Svet. (Rok.), Erj. (Torb.). puhlíčast, adj. puhlici podoben ali puhlico v sebi imajoč: puhličasta zemlja, Erj. (Torb.), Svet. (Rok.). puhlíčav, adj. lößartig, Erj. (Min.). puhlíčen, čna, adj. = puhličav: puhlična ilovica, Nov. puhljad, f. schwammichte Dinge, Z.; - (fig.) markloses Zeug, C. puhloba, f. die schwammichte Beschaffenheit; — (fig.) die Behaltlofigkeit, die Leerheit, die Sohlheit, Jan., C. puhloglav, glava, adj. fopfleer, seichtgelehrt, Cig., Jan. puhloglavec, vca, m. ber Schastopf, ber Seichtling, der Flachtopf, Cig., Jan. puhloglavka, f. eine geiftig beschränfte Beibeperson, Zora. publosiquec, vca, m. ber Phrasendrescher, Jan. (H.). publoslovje, n. die Phrasenbrescherei, Jan. (H.). publost, f. bie schwammichte Beschaffenheit; -(fig.) die Gehaltlosigkeit, die Hohlheit, die Seichtheit. puhlóta, f. = puhlost, Jan.(H.). puhloumje, n. ber Flitterwiß, Cig. puhnica, f. = pernica, die Tuchet, Jan. (H.). puhniti, puhnem, vb. pf. hauchend o. webend stogen; oblaček dima kvišku p.; veter je puhnil, es tam ein Windstoß; smradljivi zrak je v mene puhnil, ko sem v sobo stopil; sich schnell bewegen, huschen, schießen, schnellen, Cig., Jan.; kvišku p., aufspringen, Sol.; — v glavo mu puhne misel, LjZv. puht, m. ber Dunft, Cig.; - ber Duft, Mur. puhtenje, n. 1) bas Dunften; - 2) ber Dunft, puhteti, im, vb. impf. in Geftalt eines Dunftes o. Duftes entftromen, dunften, buften; vse puhti iz njega, tako je vroč; vročina od peči puhti, Levst. (Rok.); smrad ali vonjava puhti iz česa; - (fig.) puhti k tebi, o Bog, naj

naša molitev, Ravn. - Valj. (Rad); - start

athmen: prei puhtijo, Dol.; — cvetlice puhtijo (hauchen Düfte aus), Cig., Jan.; — p. kam, irgendwohin eilen, Z.

puhtíti, ím, vb. imps. als Dunst ober Dust aussteigen lassen, ausdünsten, Cig., Jan.; lep duh v koga p., jemanden andasten, Cig. půjcek, cka, m. — pujsek, jvzhŠt.

půjcka, $f_i = \text{pujska}, jvzhŠt.$

pûjs, m. = prasec, C.; s to besedo svinje zovejo: pujs, na! C., Lašče - Levst. (Rok.), jvzhŠt.

pûjsek, ska, m. bas Schwein (bolj v otročjem govoru), Cig., Kr.-Valj. (Rad).

pûjska, f. die Sau (bolj v otročjem govoru),

Lašče-Levst.(Rok.).

pukanica, f. die Charpie, Cig., Jan., DZ. pukanina, f. das Pfiliciel, Cig.; die Charpie, C. púkanje, n. das Ausraufen; das Bupfen; - = pukanina, bas Berzupfte (Charpie), Cig., DZ. púkati, kam, čem, vb. impf. ausraufen; repo p., Dol.; sv. Luka repo puka, Lašče-Levst. (M.); travo, lase p., C.; lan p., ben Flachs raufen, Cig.; klasovje p., Trub.; rupfen, Jan., C.; — zupfend herausziehen (z. B. die Fäden aus einem Gewebe), Cig., Jan.; niti iz platna p., Polj.; p. nogavico, ben Strumpf auftrennen, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); pukana svila, die Bupffeide, Cig.; - p. se, sich in Fäben absonbern, sich sädeln, Cig.;—p. se, sich raufen, C.; - púkati, pûkam, čem, Valj. (Rad). pukavec, vca, m. ber Zupfer, ber Schleißer, Cig., Jan.

pûkež, m. ber Ausraufer: sv. Lukež, repni

pukež, Notr., Lašče-Levst. (M.).

púkniti, pûknem, vb. pf. austaufen: cvetlico p., Cig.; herauszupfen, Cig., Mik.; las p., C. pûkša, f. 1) = puška, die Bilchse, das Schießgewehr, Meg., Dict., Jan., M., ogr.-C., Trub., Dalm., jvzh.St.; — 2) der Balmbusch, jvzh-St.; — 3) die Radbüchse, Dol.; — iz nem.; prim. stvn. duhsa, Mik. (Et.).

pūkšica, f. dem. pukša; i) ein kleines Schießgewehr, jvzhŠt.; — 2) die Rabbüchse, BlKr.; pogl. pesto; — 3) eine kleine Büchse (z. B.

für Rabeln), Dict., Jan.

pülež, m. ber Maufer Guts., C., Cv. pulîtev, tve, f. 1) das Austaufen, C.; — 2)

= puljava, das Raufen, C.

púliti, im, vb. impf. austausen, zausen; travo, plevel p.; smolo p., Harz sammeln, Polj.; lase si p.; rupsen: peresa p.; seno s ključem p. iz kope (mit einem Haken herausziehen), Cig.; p. komu obleko, das Reid vom Leibe zerren, Cig.; zupsen, aussabeln, aussafern, Cig., C.; puljena svila, die Zupseibe, Cig.; — p. se, sich rausen, sich balgen; p. se s kom; vedno se pulita, sie liegen sich beständig in den Haaren; —p. se za kako reč, sich um etwas reißen; za to blago se pulijo, Cig.; p. se za ceno, des Preises wegen streiten, Levst. (Zb. sp.).

pûlj, m. die Rauserei, C.; na pulj dati krajcarje (= tako da se za-nje pulijo), Notr. púlja, f. die Rauserei, die Balgerei, Cig., Jan.,

Gor.; - ber gant, ber Streit, C.

puljac, m. bas Raufholz, ber Haarraufer bei ben Weißgerbern, V.-Cig.

puljāva, f. die Rauferei, Cig., C., ZgD., Polj.;
— p. je za sadje, man reißt sich um das Obst. Z.

pulsavica, f. die Rauferei, V.-Cig., Jan., C.

puljenica, f. die Raufwolle, Cig. puljenina, f. das Pflüdsel, Cig.

púljonjo, n. 1) das Ausraufen, das Aupfen, das Bupfen; — 2) das Raufen; das Habern. püljka, f. — pira 1), der Spelt (triticum spelta), GBrda.

pūljva, f. ein Büschel Flachs, Valj. (Rad). pūlt, m. pisalni podstavec, das Bult, Cig.

1. puma, f. eine Art Hunde: ber Bommer, ber Spis, V.-Cig.

2. pūma, f. der amerikanische Löwe, der Buma (felis concolor), Erj. (Z.).

pümpa, f. sesalika, die Bumpe, Cig., Jan., Cig.(T.); — iz nem.

pûmpala, f. 1) = purpala, purpelica, Cig.; — 2) bie Baffernige, Gor.-M.

pumpar, rja, m. der Bumpenmacher, Cig. pumpati, am, vb. impf. pumpen, Cig., Jan.;
— iz nem.

pûmpava, f. = popava, kompava, bie Eberwurz (carlina acaulis), Jan.; Kjer sva lani rajala, Že raste letos pumpava, Npes.-Schein.

pumpavec, vca, m. der Bumper, Cig. pumpez, m. ein großes Trinfglas, M., Z. pumpež, m. ber Faustschag auf die Finger,

Z.; gladež — pumpež — neka igra, prim. gladež 2).

pûmpila, f. = pumpava, popava, die Eberwurz (carlina acaulis), Josch.

pûnca, f. 1) bas Mäbchen; — bas Frauensimmer, C.; to je moja p. (mož o svoji
ženi), BlKr.; — 2) bie Puppe; — 3) bie
Schwiegermutter, Npes.-Vraz, vzhŠt.,
BlKr.; ("polnca" Meg., "povnca", BlKr.);
— prim. it. pulcella od lat. pullus = mlad,
Mik. (Et.).

puncevalisce, n. die Bunzierungsstätte, DZ. puncevatnica, f. die Bunzierungsstätte, DZ. puncevati, üjem, vb. impf. (pf.) punzieren,

punceven, vna, adj. Punzierungs: puncevni urad, Levst. (Nauk), DZ.

puncīrati, am, vb.impf. (pf.) punzieren, Cig., Jan. punč, m. neka pijača, der Punich.

púnčah, m. = punčoh, Savinska dol.

puncâra, f. = velika punca, ein großes Mäbchen, Jurs, LjZv.

punce, éta, n. bas Mädchen, C., Kr. puncela, f. = punca, Dol.

puncevina, f. die Punichessenz, Cig.

pûnčica, f. dem. punca; i) ein kleines Mābchen;—2) bie Buppe, Cig.;—3) ber Augenftern, bie Bupille;—4) puncica, tudi: rdeča p., die Judenkirsche (physalis Alkekengi), Cig., C., Ip.-Erj. (Torb.).

pûnčika, f. = punčka.

pûněka, f. 1) bas Mädchen; — 2) die Puppe:
— 3) die Pupille im Auge, Levst. (Rok.).

puncoh, m. ber Bunbiduh, Mik., St.; — iz púnčoha, f. = punčoh, Kr.-Valj.(Rad).1. punec, nca, m.bes Beibes Bater, berSchwiegervater, C. 2. punec, nca, m. die Bunge, Cig., Jan., DZ.; cistinski p., die Feingehaltpunge, DZ. pungrad, m. der "Baumgarten", der Obst-garten, Mur., Isvkr., St.; ("pungrt" Meg.); - iz nem. pûnica, f. = punca, Cig., Jan., Mik., nk. punkelj, klja, m. = zveženj, bas Bunbel; iz nem. punt, punta, m. 1) bas Bundnis, Trub.; -2) ber Aufruhr, die Rebellion; — iz nem. Bund, Mik. (Et.). puntaka, f. die "Bundhade"; — iz nem. puntanje, n. die Meuterei, der Aufruhr. puntar, rja, m. ber Emporer, ber Rebell. puntarica, f. bie Aufrührerin, die Rebellin. puntáriti se, ârim se, vb. impf. = puntati se, Mur., Cig., Jan. puntarski, adj. aufrührerisch, rebellisch puntarstvo, n. ber Emporungegeift, Cig. púntati, am, vb. impf. aufwiegeln; - p. se, in ber Emporung begriffen fein, rebellieren. puntek, tka, m. iz žime in sukna narejena, svitku podobna priprava, okrog katere ženske ovijajo kite, BIKr.; - prim. nem. Bund. púntovka, f. = puntaka, Savinska dol. púpa, f. pijača (v otročjem govoru), Valj. (Rad), Lašče-Levst. (Rok.); dobra pupa in papa, Glas. púpati, pûpam, vb. impf. trinten (v otročjem govoru), Cig., Lašče-Levst. (Rok.). pūpava, f. = pumpava, popava, Raič (Let.). pûpek, pka, m. die Raulpadde, Cig.; veliki p., ber große Baffermold (triton cristatus), Erj.(2.). pupendine, f. pl. ber Resselausschlag, Cig., Jan.; (nam. pop-?). pûpež, m. ber Trinfer (šaljiva beseda): vsak človek je papež in pupež, Lašče - Levst. (Rok.).pupilaren, rna, adj. sirotinski, Bupillar-. pûpkati, am, vb. impf. = pupati, Lašče-Levst. pûra, f. bie Truthenne; — púra, Valj. (Rad). puran, m. ber Truthahn ober Indian (meleagris gallopavo). puranček, čka, m. dem. puranek. purânek, nka, m. dem. puran, Valj. (Rad). pûrarica, f. die Hüterin der Truthühner, Cig. purce, éta, n. bas Truthuhn; tudi: pûrce, eta, jvzh.St. purè, éta, n. bas Truthuhn, Mik. purecják, m. die Schafgarbe (achillea), C. puręcji, adj. = purji: purecja trava = purečjak, C. pûrek, rka, m. 1) das Truthuhn, Valj.(Rad); – 2) der Fichten- o. Tannenzapfen, Jan., Trst. (Vest.). púrga, f. kozje ime, Krn-Erj. (Torb.). purica, f. dem. pura; eine junge Truthenne. purie, ica, m. junger Truthahn, Cig., C., M.

purist, m. jezikotrebec, ber Burift. puritan, m. = puritanec, Cig., Jan. puritanec, nca, m. ber Puritaner, Cig., Jan.; (puritanci so neka stranka angleških protestantov). puritanka, f. bie Buritanerin, Cig. puriti se, im se, vb. impf. die Nase hängen lassen, C.; — prim. pura. purizem, zma, m. ber Burismus, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - prim. purist. pûrji, adj. Truthühners; purje meso, purja peresa; - purje pike, Sommersproffen, Sčav. pûrkati, kam, čem. vb. impf. girren: golob purka, C. purman, m. ber Truthahn. pûrpala, f. = purpela, Ravn.-M., Zv. purpalica, f. = purpela, C. pûrpara, f. = purpela, Zora. pûrpela, f. = purpelica, Cig. purpelica, f. ber Rlatichmohn, bie Rlatichrofe (papaver rhoeas), Mur., Tuš. (R.); rdeča p., Zv.; 'Ma lice rdeče, Ko purpelica, Npes.-Schein. pûrpelič, m. = purpelica, Jan. pûrpola, f. = purpelica, Josch. pûrpolica, f. = purpelica, Josch. pust, m. die Fastnacht, der Fasching; pred pustom, in der Faschingszeit; tudi: o pustu. pust, pusta, adj. muft, ode, leer; p. kraj, pusta senožet, eine Bergwiese, die nicht mehr gemäht wird, pusta njiva, ein Acer, der nicht mehr bebaut wird, Levst. (Rok.); ein ausgemergelter, magerer Ader, Cig.; pusta pasa, magere Beide, Cig.; pust panj, ein Bienenstod ohne Beisel, Levst. (Rok.); — geschmadlos: pusta jed; saftlos: pusto meso, pusto sadje, unebles Obst, Pirc; — pusta pesem, ein mageres Gebicht, Cig.; puste besede, hoble Borte, Cig. (T.); v pusto ceno prodajati (spottwohlfeil), LjZv.; pust človek, ein unfreundlicher, langweiliger, fader Mensch; pusto vreme, ein langweiliges, schlechtes Better; stara glava pusta glava (ker se ničesar ne domisli), Levst. (Zb. sp.). pūsta, f. die Bußte (geogr.), Cig. (T.); - iz madž. pustara, f. bie Bilbnis, Jan.; bie Bufte, Mik. pustarski, adj. Buften=, Jan.(H.). pustela, f. = pusta baba, Rof.-Kres. pusten, stna, adj. Fastnachts., Faschings.: pustni vtorek, pustne šeme, pustne zabave. püstež, m. = pust človek, ein langweiliger Mensch, ein trodener Batron. pustina, f. 1) unangebautes Land, bas heibe-land, Cig., Jan., Levst. (Rok.); — die Steppe, Jes.; - die Einobe, ogr., kajk.-Valj.(Rad); - 2) panj brez matice, Svet. (Rok.), Levst. (Bec); - 3) = pust clovek: o ti pustina ti! Jurč. pustinec, nca, m. = pustinjak, C. pustinja, f. die Einobe, die Buftenei, die Bufte, Alas., Mur., Cig., Jan., C., Mik., Jes. pustinják, m. ber Eremit, Alas., Cig., SIN.

pustînski, adj. Seides: pustinska rastlina, Cig. pustînstvo, n. die Ode, ogr.-Valj. (Rad).

pustišče, n. ein veröbeter Plat (z. B. ein verfallenes Birtichaftsgebaube), C.

pustiti, im, vb. pf. laffen: p. koga, jemanden irgendwohin gehen lassen; pusti nas na vrt! nas ne pusti nikamor iz hiše; pusti muho na dlan: ona zleti v brado = wenn man ihm einen Finger gibt, will er gleich bie ganze Sand haben, Cig.; = pusti macka na polico: kmalu bo pod polico, Cig.; p. se, sich begeben: p. se v beg, Trub.; h Kristusu se je pustila in rinila, Krelj; - fahren laffen: p. kaj iz rok; duso p., die Seele aushauchen, Cig., Dalm.; vodo p., harnen, Cig.; kri p., Blut lassen, Cig.; kokoš v jesen pusti perje = misi se, ogr.-Valj. (Rad); iz službe p. koga, aus bem Dienste entlassen, Jan.; barvo p., abfarben, Cig.; — nicht hindern; p. koga, da kaj stori, p. koga ali kako reč, da se z njim ali z njo kaj zgodi; p., da se povre, burch Rochen eindiden laffen; p. vodo, da se ogreje, ali: p., da se voda ogreje; p., da voda odteče; pusti ga, naj dela, kar hoče! brado p. rasti, ben Bart machfen laffen, Cig.; leteti p. čoln, Pres.; - zulaffen: ne bom pustil, da bi prišlo do tega; ich merbe es nicht bagu tommen laffen; - in bem Buftanbe laffen, in welchem fich jemand, etwas befindet; pusti me! lafs mich! na cedilu p. koga, jemanden im Stich laffen; p. koga v stiski, einen zappeln laffen, Cig.; otroke same doma p.; p. kaj, kakor je; duri odprte p., bie Thur offen saffen; obleko na sebi p., bas Rleib anbehalten; vzadi p. koga, jemanben überholen; p. njivo v ledino, za pašo, ben Ader als Lehbe liegen lassen, Cig.; p. polje v pušco, bas Feld veroben laffen, Cig.; v nemar p. kaj, etwas unbeachtet laffen, vernachläffigen; pri miru (z mirom) p., in Ruhe lassen; mrzlica ga je pustila, das Fieber hat aufgehört; - p. komu kaj; tako po ceni ti ne morem p. takega blaga; p. komu življenje, jemanden am Leben laffen, Cig.; p. komu na voljo, jemanbem freistellen; dati, erlauben: ne puste vam v druščino hudobnih ljudi (namr. iti), Ravn.-Valj. (Rad); - übrig laffen: p. komu same kosti, nič mi ni pustil, vse je sam pojedel; - von etwas ablassen, etwas aufgeben; pustimo to! p. pijančevanje; p. delo, službo; svoje misli ne p., von feiner Meinung nicht abgeben.

pustiv, adv. (part. praet. act. I. ad pustiti); p. iti, sich flüchten, C., Rib.-Mik.; v pustiv iti = iti po svetu ter nikoli se ne povrniti domov, niti glasu dati o sebi, Dol.- Vrt.; žena mu je šla v pustiv, Lašče-Levst. (Rok.); Ljubica, v pustiv ne hodi! Levst. (Zb. sp.); Šla v pustiv je sreča naša, Levst. (Zb. sp.).

pustlica, f. ein öber Ader, Jarn. püstnik, m. 1) ber Faschingsnarr, Jan., M.;

-2) = februar, Jan.(H.); (= sušec, Vrt.).

pustnják, m. ber Faichingenarr, Z.

pustoba, f. 1) bie Dbe, Dict., C., Jurč.; raz-srdili so ga v puščavi ino ga razdražili v pustobi, Trub.; hočem potoke v pustobi dati, Dalm.; - 2) ein abgeschmackter, faber Mensch, Jan.

pustoben, bna, adj. 1) obe, Jan.; -2) = pust (o človeku), grieggramig, Jan.

pustobiti, im, vb. impf. verwüsten, C.; - njivo p., den Ader schwächen, C. pustoča, f. = pustoba 1), kajk.-Valj. (Rad).

pustodel, déla, m. nam. delopust, BlKr.-DSv. pustólka, f. = postolka, Jan. (H.).

pustolov, lova, m. ber Abenteurer, h. t.-Cig. (T.), C., Zora.

pustolovec, vca, m. ber Abenteurer, Nov., nk. pustoloven, vna, adj. abenteuerlich, Cig. (T.); p. prigodek, ein Abenteuer, Cig. (T.)

pustolovína, f. bas Abenteuer, Cig. (T.). pustolôvka, f. = postolka, BlKr.

pustolovski, adj. abenteuerlich, LjZv.

pustolovstvo, n. bas Trachten nach leeren Dingen: leere Schwarmerei, SIN. - C .; abenteuerliches Beginnen: junaska slava se mu je zdela pustolovstvo in brezumje, LjZv. pustopoljina, f. die Beibe, Cig. (T.), Sol., DZ.;

pustost, f. die Buftheit; die Leerheit; die Magerteit (bes Bodens); - bie Schalheit, die Fabheit. pustos, f. muftes Land, Cig., C., kajk.-Valj.

(Rad); — hs. pustosenje, n. bas Bermüsten, Cig., nk. pustositi, fim, vb. impf. verwusten, Cig., Jan., C., nk.; - hs.

pustosnik, m. ber Bermufter, Jan. (H.).

pustota, f. 1) die Beröhung, die Dbe: vinograd v pustoti leži, Jsvkr.; zemlja mi pústoto (sliši se nav. "pústota") leži, das Feld liegt brach, ist unbebaut, Brdo (Gor.) - Svet. (Rok.); vinograd pustoto leži, LjZv.; povsod je p., alles ist verheert, Cig.; - 2) ein wüster Ader, ein wüster Ort, Cig., Jan., C.; "pustote so imenovali neobdelana zemljišča, ki neso bila razdeljena med občinarje, nego so po fevdalnem pravu spadala deželnemu knezu", Rut. (Zg. Tolm. 78.); ein verlaffenes Bauerngut, Cig.; - ein verlaffenes Gebaube, Z.; - ein Rothstall für die Schafe auf Beibeplagen, Cig.; pastirska p., bas hirtenlager, die Nachthütte, Cig. ; — das Hauswesen des Auszüglers: na pustoti živim, ich bin ein Auszügler, Svet. (Rok.); — 3) die Schalheit, die Unichmachaftigfeit, Cig.; - 4) = nadstavek, naklad na panju, Gol.; pustoto narediti == izrojenka, ki je pri plemenjenju matico izgubil, na močnega prvca ali drugca navezniti, *Por*.

pustotar, rja, m. = pustotnik, Jarn. pustoten, tna, adj. obe, leer, Jan., Bes., nk.; p. prostor, Let.

pustotina, f. muftes Lanb, Jan. (H.).

pustotiti, im, vb. impf. verwusten, aboben, Cig., C.

pustotnik, m. ber Bewohner eines veröbeten Bauerngutes, eines oben Ortes, Jarn., Cig. pustováti, üjem, vb. impf. ben Fasching feiern, Mur., Cig., ZgD., Polj.

pustovavec, vca, m. der Faschingsnarr, Jan.

pustúh, m. = pust človek, pustež, Gor.; ber Sauertopf, Cig., Ravn .- M. pustuha, f. ein sauertöpfisches Beib, Ravn.-M. 1. púša, f. 1) bie Büchse: p. iz pločevine, bie Blechbuchse, DZ.; - 2) = puška, Cig., Jan., C., Strek.; Jaz imam pušo risano, Npes.-K.; da bi te puša ubila! Lašče-Levst. (Rok.); - 3) železna cev v pestu, ki brani, da se ne odrgne ob podvozi, Gor.; - bie Berbindungsröhre, Idrija-Frey. (Rok.); - prim. 2. púša, f., vzhSt., pogl. pušča 3). pûšati, am, vb. pf. = poljubiti, tuffen, Trub. pusca, f. 1) ein muftes, unbebautes Land; ein verlaffenes, verobetes Bauerngut, Mur., Cig., C.; samo puščo bo našla nevesta, Gor.; pustiti v pusco, brach liegen laffen, C.; 2) ein verlaffener Bienenftod, Svet (Rok.); — 3) die Hube, (puša) Glas., vzhŠt. puščad, f. etwas Widriges, Vest.: — das Ungeziefer, C. puscaj, m. das Highlaschen, C .: - die Beule, C. puscak, m. ein mufter Ort, ein verobeter Bauerngrund, ogr.-C. puscaten, ina, adj. jum Aberlaffen gehörig: puščalno orodje, Cig. púščalnik, m. = puščalo, Cig. púščalo, n. bas Aberlafswertzeug, bas Lafseisen, Cig., Jan., C. púščanje, n. 1) bas Lassen; prim. puščati; -2) ber Aberlass. puscar, rja, m. ber Befiger eines verlaffenen Gutes, Cig. puščáriti, arim, vb. impf. ein verlaffenes Bauernaut bebauen, Cig. púščati, am, vb. impf. ad pustiti; 1) laffen; nikogar k sebi ne p.; veter p., ben Bind wehen laffen, usta p. na hudo, ben Mund Bofes reben laffen, ružne (grde) reči p. iz ust (bem Munbe entfahren laffen), ogr.-Valj. (Rad); duso p., in ben letten Bügen liegen, C., Jsvkr.; – vodo p., den Harn lassen; — posoda, sod pušča, bas Gefäß, bas Fass rinnt, läuft; skozi streho pusca, es bringt ber Regen burch bas Dach, Vrtov. (Km. k.); - barvo p., abfarben, ne p. barve, die Farbe behalten, Cig.; - p., da kdo kaj stori, da se komu (čemu) kaj zgodi; pri miru p. koga; v nemar p. kaj; duri odprta p.; p. komu kaj na voljo; -2) gur Moer laffen (v tem pomenu tudi pf.); p. komu; tebi bi treba bilo s krampom na čelu p.; konju v goltancu p.; zdravniki zdaj neradi puščajo. puščava, f. 1) bie Buffte, bie Einobe; — 2)
= pusta jed, Polj. puščávati, am, vb. impf. = puščati, Štrek. puščavček, čka, m. dem. puščavec; ber Einfledler, Pres. puščavec, vca, m. 1) ber Einsiedler, Pres.; – 2) die Blaumerle, die Blauamsel (turdus cyanus), C. puščaven, vna, adj. Buften .. púščavka, f. das Aberlasswertzeug, C.

puščavnat, adj. obe: puščavnato očastvo, Vrtov.

puščavnica, f. bie Einsiedlerin, Mur., Cig., puščavnik, m. 1) ber Einsiebler; - 2) ber Einsiedlerfrebs (pagurus), Erj. (Z.). puščavniški, adj. Einfiebler : puščavniško živlienie. pûščen, ščna, adj. Flinten, (puščin) Cig. puščénje, n. das Laffen. puscevina, f. die Fischtraube, St. (?). puscica, f. 1) ber Bfeil, Mur., Cig., Jan., nk.; 2) die Lanze, Dict., Hip. (Orb.); — 3) bas Epigramm, Cig., Jan. puscicar, rja, m. 1) ber Pfeilmacher, Cig.; -2) ber Pfeilschütze, Cig., nk.; - 3) ber Epigrammenbichter, Cig., Pres. puščíčast, adj. pfeilformig, Cig.; p. list, Tuš. (R.).puščíčen, čna, adj. Bfeil., Jan. puščína, f. die Ginode, C.; unbebautes Land, Jan. půščnik, m. = puščavnik, Mur. puščóba, f. 1) bie Dbe; — die Schalheit, bie Saftlofigleit, Cig.; — die Muffigleit, Strek.; mustes Befen, Cig.; p. duha, C.; Die Fabheit, M.; — 2) eine öbe, wuste Gegend, Mur., Guts.-Cig., Jan.:-3) = pust človek, Zora, Kr.-Valj. (Rad); ti si prava puščoba! Levst. (Rok.); — 4) ber Unrath, C. puščóben, bna, adj. öbe, müst, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; - langweilig, fabe, wibrig, Cig., M. půšek, ška, m. = poljub, Notr.; - prim. pušniti. puselje, m. = sopek, ber Blumenftrauß; prim. bav. buschen, büschel, Levst. (Rok.). pusevati, ûjem, vb. impf. ad pusniti; = poljubovati, füjjen, C., Trub. pūševnik, m. der Ladftod, Tolm.-Erj. (Torb.). pūšica, f. dem. puša; die Büchje: p. za milodare, Cig.; bie Sammelbuchse: v pusice pobirati, Levst (Nauk); p. (za igle), die Radelbuchse, M.; - die Radbuchse, Ravn.-Cig.; kapica iz kovine, n. pr. pri dežnikih, palicah, Kr.; - bas Berbindungsrohr, Idrija-Frey (Rok.). púšiti, půšim, vb. impf. 1) rauchen: (tobak) p., Tabak rauchen, Cig., nk.; (hs.); — 2) sich jum Schmarmen anschiden: kadar eden roj sedi, uže drugi puši, Levst. (Beč.); - 3) herausragen, hervorlugen: vidis, kako mu pušijo v torbo nabasane reči? BlKr. pusivec, vca, m. ber Raucher, nk. puska, f. 1) die Flinte, das Schiefigewehr, Mur., Cig., Jan., nk.; p. iglenica (na iglo), bas Bündnabelgewehr, Jan (H.); p. vetrenjača (vetrovka), die Bindbüchse, Jan. (H.); ročna Jan. (H.); p, vetrenjača p., bas Handgewehr, Cig.; spraviti koga pod puško, jemanden jum Militar bringen, Erj. (17b. sp.); puška odnaša (jú)lägt ab), Cig.; puško zadelati, eine Buchje befprechen, bafs sie versagt, Cig.; — 2) die Radbüchse, Cig.; – prim. pukša. puskar, rja, m.1) ber Buchfenmacher, Cig., Jan.,

DZ., nk.; - 2) ber Bombardiertäfer (bra-

chinus crepitans), Erj. (2.).

C., vzhSt.; -2) ber Stier, Scav.-Trst. (Let.);

orontium), (-ovec) Josch.

— 3) ein unreises Befen, der Gelbschnabel, C.; - 4) das fleine Löwenmaul (antirrhinum

puskarica, f. bie Schieficarte, Cig., Navr. pûtec, tca, m. bas Tajchenmeffer, C. púter, tra, m. = surovo maslo, die Butter: (Let.). puškariti, arim, vb. impf. 1) Schieggewehre - po nem. pûtfala, f. der Riaischmohn (papaver rhoeas), fabricieren, Jan. (H.); — 2) aus Rleingewehren schießen, C. Savinska dol. puškárnica, f. die Büchsenmacherwerkstätte, DZ.; pútica, f. dem. puta; bela p., das Alpen. bie Gewehrfabrit, Jan. Schneehuhn (tetrao lagopus), Frey (F.). pūškati, am, vb. pf. = poljubiti, Notr.; putigram, áma, m. = putigrom, Trub. putigròm, gróma, m., BlKr.; pogl. putogrom. prim. pušniti. pušken, kna. adj. Flinten-, nk., (puškin) Cig., pútika, f. bie Gicht; - prim. potogrom. pútikast, adj. podagrijch, Cig. Jan.; — pogl. puščen. půškica, f. dem. puška, nk. pútiti se, im se, vb. impf. sich aufblasen, Jan. puškonos, nosa, m. = puškonosec, Cig. (H.); = kujati se: otrok se puti = grdo puškonosec, sca, m. ber Gewehrtrager, ber se drži, neče n. pr. iti jest, kadar ga kli-Büchjenfpanner, Cig. čejo, BlKr.; — prim. puta 2), putan. pûškoven, vna, adj. Flinten-, nk. 1. pūtka, f. dem. puta 1); = putica, Cig., Jan., C.; — povodna putka, das Rohrhuhn, puškovník, m. ber Buchienipanner, Jan. puškovit, víta, m. der Büchsenbohrer, Cig. Ljub. pusniti, pûšnem, vb. pf. = poljubiti, füjjen, 2. pútka, f. = putika, die Gicht. Cig., Notr.; - prim. bav. bussen, Mik. (Et.). putla, f. ber Mubibeutel, Guts.; - prim. stvn. pūšpan, m. immergruner Burbaum (buxus putil, Beutel, Strek. (Arch.). sempervirens), Cig., Jan., Tuš.(R.); — iz putogròm, óma, m. das Bodagra, Dict., Cig. putogromec, mca, m. ber Bodagrift, Cig. pûspanka, f. pipa p., eine buchsbaumene Pfeife, pûtprnica, f. - prepelica, die Bachtel, Mur.-LjZv. Cig. pûšpanov, adj. buchsbaumen. pûtra, f. 1) ein enghalsiger irbener Rrug (bef. für Effig), Danj. (Posv. p.), vzh.St., ogr.-C.;
— 2) die Zwergin, C.; — prim. putrh. pušpanovina, f. daš Buchšbaumholz, Cig. put, m. ber Beflugelfropf, Hal .- C. pùt, interj. put, put! tako zovejo kuretino, putrh, m. bas Sanbfafschen; - prim. srvn. Cig., Gor.-Levst. (M.); — prim. nem. putt! puterich, Mik. (Et.). = Lodruf für Hühner, C. pûtrica, f. 1) dem. putra 1), C.; - 2) das Ganjepúta, f. 1) die Henne; jajce več ko puta ve, blümchen (bellis perennis), C. bas Ei will kluger fein als bie Benne, Vod. pûtrih, m. = putrh, Jan., St. (Pes.); — 2) ber Suhnerfropf, vzh.St. - C.; — ber Kropf bes Truthahnes, jvzh.St.; putrnica, f. = maslenka, bie Butterbirne, Cig., Kr.; - po nem. pûvati, am, vb. impf. = staviti, bauen, Kor., 3) = kila, C; - 4) = orehovo jedrce, Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.). St.; - prim. srvn. bûwen, bauen, Strek. putaca, f. ber Huhnerfropf, C.; ber Kropf bes (Arch.). Truthahnes, jvzhSt. puzer, f. die Blase: Zolona puzer, die Gallenputan, m. der Geflügelfropf, Guts., vzhSt.-C., blaje, Mik. (Et.). BlKr., Dalm. púža, f. 1) bas Mäbchen, Cig., St.- Valj. (Rad), putânček, čka, m. dem. putan, BlKr. Poh.-Trst.(Let.); - 2) die Buppe, Cig., Jan.; putánja, f. = putan, C. prim. lat. pusa, Mädchen. putast, adj. 1) fropfig, mit großem Rropf (vom púžast, adj. puppenhaft, Cig. Geflügel), C.; — 2) mit großem Bauch, C.; puže, eta, m. ber Anabe, C. - 3) mit einem Sovenbruch behaftet, C. púžica, f. = mešiček, C.; - prim. pužina. pútav, adj. 1) mit großem Rropf: putavo pisce, vihSt. - C.; — 2) mit einem Hobenpužína, f. bas Rerngehaufe von Apfeln unb Birnen, Polj.; - prim. bužina. bruch behaftet, Jan., C., Zilj.-Jarn. (Rok.), pužinast, adj. voll Rernhulfen: jabolčnik je vzh.St.; - 3) unreif (von Thieren), C., Krpužinast, Polj. putavec, yca, m. 1) ber einen Leibschaben hat, pužináti, am, vb. impf. = pužine odstranje-

vati, Polj.

prim. pužina, bužina.

púžiti, im, vb. impf. peške zametati, kadar se jé koščeno sadje, Vrhnika-Štrek. (LjZv.);

R.

_ 368 —

1. rába, f. 1) ber Gebrauch; ni za rabo, es ist nicht zu brauchen; za našo rabo je dober ta konj; zla raba, ichlechter Gebrauch, ber Difebrauch, Cig.(T.), DZ.; = kriva, napačna r., Cig., Jan.; v rabo jemati (anwenben) nespodobne šale, Levst. (Zb. sp.); — 2) daš Thun und Treiben: Popusti posvetno rabo Orglarček in gre v puščavo, Preš.; ustaviti rabo volkodlaku, LjZv.

2. raba, f. ber Sumpfichachtelhalm (equisetum palustre), Kras-Erj.(Torb.); - (bie Quede,

Vrtov.[Vin.]).

rabâdnica, f. tuja ovca na pašo vzeta, C., Z. rabarbara, f. bie Rhabarber (rheum palmatum), Cig., Jan., C.

rabat, m. popustek, ber Rabatt, Cig.(T.), Cel.

(Ar.).

rabelj, blja, (belina), m. ber Scharfrichter, ber

henter; - prim. rablin. rabeljski, adj. Scharfrichter-, henter-. rábeljstvo, n. das Scharfrichteranit, Cig. rabeljscina, f. bas Bentergelb, Mur.-Cig.

raben, bna, adj. brauchbar, verwendbar, Cig., Jan., C., Svet. (Rok.), DZ.; biensttauglich, DZkr.

rabīnec, nca, m. judovski duhovnik, der Rabbiner, Jan., nk.

rabīnski, adj. rabbinifch, Cig., Jan.

rabiti, im, vb. impf. 1) gebrauchen, benüten, anwenden; ne rabi me, er fann mich nicht brauchen, Svet. (Rok.); — behandeln, umgehen: Opomni ga —, Kak z vjetimi Valjhun srditi rabi, Preš.; r. z jezikom, Levst. (Zb. sp.); — 2) verwendet werden, brauchbar sein, dienen; r. komu v kaj, jemandem als etwas bienen, Levst. (Pril.); to mi ne rabi, bavon tann ich feinen Gebrauch machen, Jan.; kaj ti to rabi? wozu dient dir dies? Gor .-M.; ta mreža mi rabi uže pet let, Gaziče na Krki-Erj. (Torb.); šiškova obara rabi v barvariji, Erj. (Min.); - taugen, nüglich frin, Cig., Jan : -3 = delati, Habd.-Mik.; Kaj rabiš? = kaj delaš? BlKr.

ráblin, m. = rabelj, Meg.; on bo sam svoj rablin, Kast.- Valj.(Rad).

rabljáti, am, vb. impf. herumschlagen: okoli sebe r., Dol.

rabljiv, íva, adj. = raben, brauchbar, Jan. 1. rabnik, m. ber Benüger, DZ.; ber Gebrauchs-

berechtigte, DZ. 2. râbnik, m. 1) neka vrsta krompirja, Goriška ok.-Erj.(Torb.); — 2) neka trava, Ip.-Erj.

(Torb.). rabnost, f. die Berwendbarteit, bie Brauchbarfeit, Cig., Jan., C., Levst. (Pril.); ljudska učilnica vzidava prvi kamen človekovi rabnosti, Naprej-Jan.(Slovn.).

rabočan, ána, m. = tlačan, Mur.

rabočánka, f. = tlačanka, Z.

rabočánski, adj. = tlačanski, SlGor.-C. rabokup, kupa, m. bie Bachtung (conductio), Cig., nk.

rabokûpec, pca, m. ber Bestanbnehmer, Cig.,

rabokúpen, pna, adj. Bestanb, Cig.; raboküpna pogodba, pravica, ber Bestanbvertrag, das Bestandrecht, DZ.

rabokûpnik, m. = rabokupec, Cig., DZ. rabokupnina, f. ber Bestandzins, Cig. rabokûpščina, f. = rabokupnina, DZ. raboprodaja, f. die Berpachtung (locatio), Cig. raboprodajen, ina, adj. Beftand, Cig. raboprodavec, vca, m. ber Bestandgeber, Cig.,

rábot, f. = rabota, Mur.

rabota, f. ber Frohnbienft (bie Robot), Mur., Cig., Jan., Strek.; na raboto, v raboto iti, hoditi, Notr.; Celi teden je v raboto dan, Npes.-Vraz; menihi so imeli tri vasi podložne za raboto in desetino, Jurč.; staro raboto opraviti = potrebo opraviti, SIGor.-C.; - die Naturalleiftungen (3. B. für bie Gemeinde, Svet. (Rok.); - rabota, Mur., vzhSt.

rabotanje, n. die Leiftung von Frohndiensten, Notr.; - bas Arbeiten; svetno r., die weltlichen Beschäftigungen, Levst (Zb. sp.).

rabotar, rja, m. ber Frohnarbeiter, Cig. rabotati, am, vb. impf. Frohnbienste thun (roboten), Cig., Jan., M., Notr.; (rabotati), Jarn.; Raturalleiftungen (3. B. für bie Gemeinbe) verrichten, Strek .; -- arbeiten, M.

raboten, tna, adj. 1) Frohn-, Cig., Jan.; trudna ino rabotna reč je, es ist ein mühjam Ding, Krelj; — 2) frohnpflichtig, Jan.; — 3) mechanisch, gebankenlos, Cig., Jan., C.

rabotiti, im, vb. impf. = rabotati, Mur. rabotnica, f. die Frohnarbeiterin, Mur. rabotník, m. ber Frohnarbeiter, Mur., Cig.,

rabotnina, f. bas Frohngeld, Cig., Jan. rabotovina, f. = dobrovita, ber Schlingbaum (viburnum lantana), Postojina - Erj. (Torb.). rabozęł, li, f. neki plevel (morda = 2. raba), Razdrto pod Nanosom-Erj.(Torb.).

rabozet, la, m. ber honigilee (melilotus officinalis), Zemon pri Notr. Bistrici-Erj. (Torb.). rabud, f. grobes Gras, ichlechtes Biehfutter, St. - C.; - eine Art Schiffgemachs, SlGor .-C.; — bas Gestrüpp, C.; — prim. robuda.

rabuda, f. = rabud, bas Geftrupp, C.; das Anichwemmicht, Z.

rabûdje, n. coll. = rabud, C.

rabuka, f. bas Betummel, ber Larm, ber Auflauf, Mur., Cig., Jan., C., nk. rabulina, f. neka trta: der Rölner, Vrtov. (Vin.). rabûra, f. die Rachlese, Z., Zora.

raburáč, m. ber Nachleser, Sv. Peter pri Mariboru-Kres. rabúranje, n. = paberkovanje, Mur. rabúrati, am. vb. impf. = paberkovati, Nachleje halten, Mur., Mariborska ok.-Kres. rabûrec, rca, m = paberkovavec, C. rabúriti, ûrim, vb. impf. patschein: po vodi r., C. rabûrka, f_{\cdot} = paberkovavka, C_{\cdot} rabus, m. die Haubechel (ononis spinosa), Sl-Gor.-Erj.(Torb.); (raboš, C.). rabútati, am, vb. impf. - klatiti: sadje r., Kr. ráca, f. 1) die Ente; - raca na vodi! pop taufend! - race pasti, auf beiben Seiten hinten, Guts.-Cig.; — divja r., die Bilbente; - 2) ovčje ime, Krn-Erj.(Torb.). racak, m. ber Enterich, Mur., Valj. (Rad). racáti, âm, vb. impf. = kakor raca hoditi, matscheln, V.- Cig., Jan., Sol.; otrok raca, racijonalen, lna, adj. umen, rationell, Cig. (T.), nk. racman, m. ber Enterich. râč, m. kraljevski r. (placetum regium), Cig. (T.), Nov.-C. racar, rja, m. ber Rohrgeier, Levst. (Nauk); bie Rohrweihe (circus [falco] rufus), Frey. race, éta, n. bas Entenfuchlein. râčec, čca, m. = raček, Valj. (Rad). râček, čka, m. dem. rak, Valj.(Rad). ráčenje, n. ber Bille, C.; poleg tvojega račenja, kajk .- Valj. (Rad); bie Reigung, bie Lust, ogr.-C. 1. ráčica, f. dem. raca; bas Entchen. 2. racica, f. das Krebsweibchen, Pjk. (Crt.). kajk.-Valj. (Rad). racic, ica, m. dem. rak; 1) bas Rrebechen; - 2) bie Garneele (palaemon squilla), Jan., Erj.(Z.). račigla, f. neka vinska trta, Rihenberk(Goriš.)-Erj. (Torb.).racilo, n. bie Rrebsteuse, Mur., Cig., Jan.; = sak za račjo lov, vzhSt. racîtelj, m. der Gonner, LjZv. 1. ráčiti, račim, vb. impf. 1) wollen, geruben, Jan.; da mi on rači dati odpustek vseh mojih grehov, rok. iz 15. stol.; ohranjenje sv. križa rači z menoj ino z vami ostati! rok. iz 15. stol.; rači nas darovati, wolle uns beschenten! Krelj-M.; večna luč rači vse temnice iz njegove cerkve vzdigniti, Krelj; -2) r. se, belieben: raci se mi, es beliebt mir, ich habe Lust, Jan., Mik., vzh.St., BlKr.; naj se Vam raci! belieben Gie! Mik. 2. ráčiti, im, vb. impf. = rake loviti, Z. rācjak, m. 1) ber Ententoth, Cig., Jan.; -2) racják, ber Entenstall, Cig., Jan. 1. račji, adj. Enten ; racje meso. 2. račji, adj. Rrebjen-; račja kuga; račja lov, Jurc., Erj.(Izb. sp.); otroci imajo račje želodce, Dol. racljiv, íva, adj. lieb, angenehm, wünschens2. račnica, f. ber Entenpfuhl, Cig. račnik, m. 1) ber Entenftall, Cig.; - 2) = racman, Guts. račûn, m. bie Rechnung; r. delati; v r. vzeti, dejati; na r. plačati, auf Abichlag zahlen; na moj, tvoj, svoj r.; osnovni r., die Grundoperation, Cig. (T.), Cel. (Ar.); poprečni r., bie Durchichnittsrechnung, Cel. (Ar); zmesni r., die Bermischungerechnung, Cel.(Ar.); brez računa, überaus viel: dolgov brez računa, jvzhSt.; — prim. it. razione. racunanje, n. bas Rechnen; r. iz glave, bas Ropfrechnen, Cig.(T.); = r. na pamet, Cel.(Ar.); = izustno r., Cig.(T.): r. s pismeni, bie Buchstabenrechnung, Cig.(T.). racunar, rja, m. ber Rechner, Mur., Cig., Jan.; umetni r., ber Rechenfunftler, Erj. (Izb. sp.); - ber Rechnungeführer, Cig., Jan., Levst. (Nauk), DZ. racunarica, f. bie Rechnerin, Cig., Jan. radunariti, arim, vb. impf. Rechnungen machen: r. s čiričarami in rogovilami, Erj.(Izb. sp.). racunarstvo, n. die Rechnungswiffenschaft, Cig. (T); - die Rechnungsführung, Cig., C., DZ. račúnati, am, vb. impf. = računiti. racunavec. vca, m. ber Rechner, Cig. račúnavka, f. die Rechnerin, Cig. računek, nka, m. dem. račun; — bas Conto, racunica, f. das Rechenbuch, Jan., Cig.(T.), nk. računišče, n. ber Rechnungshof, DZ.; vrhovno r., ber oberfte R., DZ. računiti, unim, vb. impf. rechnen. racunodavec, vca, m. ber Rechnungsleger, Cig., Jan., DZ. racunopregiednik, m. ber Rechnungerevifor, DZračunoslôvje, n. — matematika, Jan. racunovina, f. die Rechnungstage, Cig., Jan. racunovodba, f. bie Rechnungeführung, Jan. racunovodec, dca, m. ber Rechnungsführer, Levst.(Pril.). računovodja, m. = računovodec, Jan., nk. računovôdnik, m. = računovodec, Cig. računovodstvo, n. bie Rechnungsführung, Cig., računoznanstvo, n. bie Rechentunft, Cig. racunski, adj. Rechnungs-, Rechenračûnstvo, n. das Rechnungswesen, Cig., Jan., DZ.; das Rechnungsfach, Cig., Jan.; — die Rechentunit, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk. ràd, ráda, adj. 1) froh, Cig., Jan., BlKr.; rad sem, Cig.; rad sem te videti, rada sem bila pošiljati te v šolo, radi smo, ako prideš vsak dan, Solkan-Erj.(Torb.); jaz bi že rad bil, če bi mi pomagal, Npr.-Kres; rad biti cesa, V.-Cig.; vse ga je bilo rado, Erj.(Izb. sp.); r. za kaj, für etwas eingenommen: To betvo pesmic vam podam, Ki ste za pesmi radi, Slom.; - 2) gern (le nom.), rad bi, ich mochte, ich wünschte; radi bi, da bi nasi bravci spoštovali našega mladega prijatelja,

Str.; rad bi, da kupiš, Erj. (Torb.); kaj bi

rad? was möchteft du gerne? was wünscheft du? kruha bi rad; rad bi znal, vedel, čital,

1. račnica, f. die Rrebsreuse, vzhSt.-C.

wert, vzhSt.-C.

radoslúšnost, f. die Folgsamkeit, Jan.

jedel; - rad spim, jem, govorim; sestra rada bere; dete rado spi; rad vzameš. ako ti pes na repu prinese, Npreg.-Levst.(Rok.); rad imeti, gerne haben (germ.); bodi. kakor je samo rado, es mag gehen, wie es will, Levst. (Rok.); — rado = koli: kamor rado, C.; naj bo mrzlo, kakor rado, vzhŠt. -Pjk. (Crt.);—rad sem znati = rad bi znal, kajk.-Mik.; radi bi bili spolniti, ogr.-C.; - rado, gern, Schonl., Kast., nk.; - iz rade volje, aus freiem Willen, Mur.; - 3) r. biti komu, jemanben lieben, gern haben; radi smo si, vzhSt., ogr.-C.; brat je sestram rad, vzhSt.-C.; Oba (oča in mati) sta mi rada, Npes.-Vraz. ràd, adv. = dosti, Rez.-C.; - prim. rat. ráde, adv. gern, Rez .- C. râdi, praep. = zaradi, nk.; - hs. radic, ica, m. bie Begwarte (cichorium intybus), C.; - prim. it. radicchio. rādij, m. polumer, ber Radius. radikāl, m. korenika, bas Rabical (chem.), Cig (T.); - die Radicalgroße (math.), Cig. (T.).radikalec, Ica, m. ber Radicale, Jan., nk. radikālen, lna, adj. vnet za korenito postopanje, radical, Cig., Jan., nk. radikalīzem, zma, m. der Radicalismus. radikand, m. ber Radicand (math.), Cig.(T.). radirati, am, vb. impf. (pf.) (o)strgati, rabieren. Cig. radodáren, rna, adj. freigebig. radodárnost, f. bie Freigebigfeit. radodavec, vca, m. der Freigebige: če bo radodavec, bo vse razdal, Jsvkr. radodáven, vna, adj. freigebig, Dict., Jan., Lašče-Levst.(Zb. sp.). radodávnost, f. die Freigebigfeit, Jan., Z. radodeljiv, íva, adj. freigebig; radodeljiva ("radeliva") dobrota božja, Bas. radodelnost, f. bie Arbeitsamfeit, Vod. (Izb. sp.); - bie Beichaftigfeit, Cig. radogled, gleda, adj. schaulustig, Jan., Cig. (T.); radoglede oči, Str. radogleden, dna, adj. schaulustig, Cig., Jan.; radogledno ljudstvo, SIN. radoglednost, f. die Schauluft, Jan., nk.; prišli smo iz same radovednosti in radoglednosti, LjZv. radogovoren, rna, adj. rebjelig, Jan. radohóten, tna, adj. freiwillig, C. radojeden, dna, adj. gerne effent o. freffent, C. radojednost, f. bie Efsluft, bie Frefeluft, C. radojémen, mna, adj. gerne nehmenb: radodaren sem bil: jaz radodaren, oni radojemni, radokúpen, pna, adj. faufluftig, Jan.(H.). radoláčen, čna, adj. oft hungrig, Zv. radopéven, vna, adj. gesangliebend, Jan.; gesanglustig, DSv. radopévnost, f. bie Bejangliebe, Jan. radopisen, sna, adj. ichreibielig, Cig., Jan. radopisnost, f bie Schreibieligfeit, Cig. radoséja, f. = redoseja, Dol., jvzhŠt.

radoslúšen, šna, adj. folgjam, Jan.

radospráven, vna, adj. kdor rad spravlja: skop in r., Jurč. radost, f. die Freude, die Fröhlichkeit, die Bonne, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk.; - navadneje: rádost, Valj. (Rad). radosten, tna, adj. Wonne-, froblich, freudig, Mur., Cig., Jan., nk; - nav. rádosten. radostljiv, íva, adj. erfreulich, Mur.; freudenvoll: r. sijaj, SIN. radostljívost, f. die Erfreulichteit, Mur. radostoren, rna, adj. bienstfertig, Jan. radošáten, ina, adj. scherzliebend, Jan. radošča, f. = radost, ogr.-C. radoucnost, f. die Lernbegierde: die Bissbegierde, Levst.(Zb. sp.). radovališče, n. ber Unterhaltungs. Beluftigungsort, C. radovānje, n. 1) das Frohlocen, die Fröhlichfeit, Mur., Cig., Jan., nk.; - die Unterhaltung, C.; - 2) bas Liebkofen, bas Schmeicheln, Cig.; z radovanjem kaj dobiti, etwas erschmeicheln, Dict.; mati vardeva svoje dete z radovanjem, Jap. (Sv. p.). radovánka, f. das Freudenlied, Let., Nov. radováti se, ûjem se, vb. impf. 1) r. se, sich freuen, frohloden, Mur., Cig., Jan., ogr., kajk .- Valj. (Rad), nk.; r. se čemu, sich einer Sache freuen, Met.; r. se komu, fich über jemanben freuen, kajk .- Valj .(Rad); r. se nad kom (cim), Cig., ogr.-Valj.(Rad), nk.; sich unterhalten, Cig., Jan., Kanalska dol.-Jarn. (Rok.); - 2) schmeicheln, liebtofen, Dict., Cig.; r. se komu, okoli koga: pes se raduje gospodarju, okoli gospodarja, Cig. radovavec, vca, m. 1) ber Frohloder, Mur.; — 2) der Liebtofer, der Schmeichler, Cig. radovédčen, čna, adj. = radoveden, Mur., radoveden, dna, adj. neugierig, Cig., Jan., M., nk.; - wifebegierig, Mur., Jan., ogr.-M. radovednež, m. ber Reugierige, Cig., C., nk. radovêdnica, f. die Neugierige, C., nk. radovednost, f. bie Reugierbe, Cig., Jan., nk.; r. ga lomi, grudi, die Neugierde plagt ibn, radovéren, rna, adj. leichtgläubig, Cig., Jan., Zora; radoverne ljudi varati, Jurč. radovérnost, f. die Leichtgläubigkeit, Cig. radovíden, dna, adj. fcaulustig, Cig., Jan., Burg. (Rok.). radovidnost, f. bie Schauluft, Jan. radovoljec, lica, m. der Freiwillige, der Bolon-

tăr, Guts.-Cig.

radovoljen, lina, adj. 1) freiwillig, Mur., Cig.,

Jan.; radovoljno uboštvo, Schönl.; radovoljno bežati od česa, Kast.; čebele bodo

radovoljno svoj panj zapustile, Gol.; rado-

voljna dražba, freiwillige Feilbietung, Levst.

Mi srčni radovoljniki Jih č'mo nazaj podret',

Vod. (Pes.); enoletni radovoljniki, bie Ein-

(Nauk); - 2) bereitwillig, Cig., Jan.

jährig-Freiwilligen, Levst.(Nauk).

radovoljnik, m. ber Freiwillige, Mur., SIN.;

radovoljnost, f. 1) bie Freiwilligfeit, Mur., Cig., Jan.; — 2) bie Bereitwilligfeit, Cig., Jan.

radoživ, žíva, adj. lebenslustig: radoživi vitez,

radožívost, f. die Lebenslust, Cv.

rag, m. ber Eiëzopfen, Jarn.; (raga, f., Pohl.);
— dvomna beseda.

rága, f. SlGor.-C., pogl. 1. rega.

rágar, rja, m. = rangar, Gor.-Cig., Frey.(F.). râgelščak, m. = rajičnica, v_7hSt .

rágica, f. C., pogl. 1. regica.

ragla, f. = prekla, dobro debela in dolga palica, Bolško, Senožeče(Notr.)-Erj (Torb.); — prim. bav. rahen, eine Art Stange, Levst. (Rok.).

raglica, f. dem. ragla; bie Stange, Mur., C.;
Tudi raglico mi sklesti, Danj. (Posv. p.).

rāglja, f. 1) bie Ratsche, die Rassel, Cig., Gor.; raglia pri sari je k večernicam odragljala, Erj. (Izb. sp.); — das Rlapperwert (pticje strašilo), C.; — 2) eine Berson, die getne simoast, der Gadelhans, die Gadelliese, Cig. ragljálo, n. die Plaudertasche, Jan.

ragljáti, âm, vb. impf. 1) = regljati, quaten, Mur., Cig., Jan., Gor.; - 2) mit der Ratsche ratschen, Gor.; - 3) schwaßen, plappern; babe vedno ragljajo, Gor.

ragljàv, áva, *adj.* quolend, *Jan.*; — geschwäßig, *Jan*.

ragotáti, otâm, óčem, vb. impf. = ragljati 1), Mur.

ragúša, f. ber Larm, C.

ragusati, am, vb. impf. larmen, Z.

ráh, adj. = rahel, Guts. - Cig., Mur., vzhšt., ogr.-C.; r. kruh, Mur.; Nisem nikdar plah, Nisem v srcu rah, Npes.-Trst.(Glas.); raho stopati, hoditi, Mur.; — na rahi = rahlo, ogr.-C.

ráha, f. bie Stange, St.-Valj.(Rad); — prim. nem. Rahe.

ráhek, hka, adj. abgeschmack, fab, Cig.; tudi: rahâk, Cig.

ráhel, hla, adj. 1) lođer: rahla prst, r. kruh;

— 2) schwächlich, gebrechlich, Z.; r. cvet, C.;
oče so bili že rahli, Bes.; — zart, Cig.,
Jan.. M.; rahlo srce, Cig.; rahel čut, C.;

— sanst, gesinbe; rahlo kaj prijeti; rahla
beseda; rahlo kaj povedati; rahlo stopati,
sachte austreten.

rahla, f. die Stange, Z., St. - Valj. (Rad); ber Steden, Vrtov (Vin.); — pogl. ragla.

rahlica, f. 1) lodere Erbe, Cig., Jan., M.; — 2) ber Bollamm, Mur., V.-Cig.

rahlina, f. die Loderheit, Jan.

rahliti, îm, vb. impf. lodern, Cig., Jan.

rahljáti, âm, vb. impf. loder machen, auflodern; prst r.; volno r., Cig.; slamo, posteljo r. (auffchütteln).

rahlóba, f. = rahlost, C.

rahločúten, tna, adj. zartfühlend, Cig., Jan.,

rahločûtje, n. bas Zartgefühl, Jan., nk. rahločútnost, f. bas Zartgefühl, Cig., Jan., nk. rahlosfčen, čna, adj. zartherzig, Cig.

ráhlost, f. die Loderheit; — die Zartheit; — die Gelindigkeit, die Sanftheit. rahlota, f. = rahlost, Jan.

rahna, f. ein zungenfertiges Beib, Kr. - Valj. (Rad); — Die Furie, Jan.

rahnica, f. bie Rahe, Jan.; — prim. češ. ráhno. rahovš, m. ber Lärm, Notr.

rahtan, ana, m. ber grune Frofch, C.

rahtati, am, vb. impf. laut gadern: kokoš

rahta, Jan., Lašče-Levst.(Rok.).

1. raj, raja, m. das Paradies; svetiraj, der Himmel.
2. raj, m. = ples, der Tanz, Mur., Cig., Jan., Kor., Gor.; imajo njegovo ime hvaliti v rajih, Dalm.; visoki r., det Gailthaler Nationaltanz; Stoje tri lipe zelene: Pod prvo konj' če stavijo, Na raj se brhk' oblačijo, Pod drugo raj predavajo, Pod tretjo krogle rajajo, Npes. - K.; — prim. srvn. reie, der Reigen, Mik. (Et.).

raja, f. dunne Holzstange, SlGor .- C.; - prim.

raha.

rajanje, n. das Tanzen; prim. 2. rajati.

1. rajati, am, vb. impf. ad roditi; gebaren, Brkini-Erj. (Torb); hervorbringen, Jan. C.;

— r. se, int Entstehen begriffen sein: raja se ustavni red, SIN.

 rájati, am, vb. impf. = plesati, tanzen, Mur., Cig., Jan., Kor., Gor.; - ben Reigen aufführen: otroci rajajo, Dol.; - sich belustigen, sich unterhalten, Z. Ljubljanska ok.

rajava, f. bas Tangen, ber Tang, C.

rajavec, vca, m. = plesavec, Mur., Valj.(Rad), Npes.-Kres.

rájavka, f. die Tanzerin, Mur., Kr.-Valj. (Rad). rájba, f. eine lange, dunne Stange, Kr.-Valj. (Rad), Notr.

râjbati, am, vb. impf. = z rajbo klatiti: orehe r., Gor.

rajček, čka, m. neka goba: ber Fingerschwamm, ber Nagelschwamm, C., Z.

rajčica, f. der Baradiesvogel (paradisea apoda), Jan, Erj. (Ž.).

rajda, f. 1) bie Arümmung: cesta je v rajde delana, Lašče-Levst.(Rok.); — 2) bie Reihe; rajda ptičev, ein Zug von Bögeln; rajda gora, eine Rette von Bergen, Cig., Jan.; r. skal, eine Felsentette, Cig.; — r. skalovja, Ravn.-M.; — ber Streisen: Gorjanke, gorjanke, 'Majo rajdaste janke, 'Majo rajde drobne, Npes.-Kres; — prim. rida.

rajdast, adj. gestreift; prim. rajda.
rajdati, am, vb. impf. wenben, brefien, lenten:
voz r., einen (mit einem langen Stamm belabenen) Bagen mit einer finten angebrachten
Stange lenten, Levst. (Rok.); — prim. rideti.

Stange lenken, Levst.(Rok.); — prim. ridati. rajdnik, m. ber Wagennagel, ber bas Borbertheil bes Wagens mit ber Langwiede verbindet, Dol.-Cig., Lašče-Levst.(Rok.).

rájgar, rja, m. = ragar, rangar: priimek petelinu ali ošabnežu, KrGora.

rājh, m. der Anwurf, Gor.; — prim. frajh. rājhati, am, vb. impf. die Wauer mit Mörtel verreiben, verputen, vzhŠt.-C., Štrek., Notr. rájhelj, hlja (heljna), m. eine Art Brett, Z., jvzhŠt.; (der "Reichladen", C.); — iz nem.

râji, adj. (comp.) = rajši. rajica, f. dem. raja; eine bunne, lange Solgftange, SIGor .- C.; der Steden (für Fisolen, Erbsen), die Querstange im Strohdach, C., vzhSt.; — rajíca, Mur. rajic, m. dem. 2. raj; bas Tanzchen, Mur. rájičnica, f. nekak fizol, vzhŠt.-C.; - prim.

rajica.

rájičnjak, m. = rajičnica, vzhŠt.-C. rajisce, n. = plesisce, ber Tangboben, Mur., Jan.

râjka, f. = rajčica, Cig., Jan. rájkelj, klja, m. = rajtelj, Cig.

rājkinja, f. = rajavka, plesavka, Npes.-Schein. rājmar, rja, m. = rajmeželj, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

rajmati so, a se, vb. impf. sich schicken, Jan.; – prim. nem. sich reimen.

rajmeželj, žlja, m. = rameželj, ber Labestod, Polj.; = klinec, s katerim otroci prerivajo kroglice skozi bezgove puške, Polj.; prim. nem. Räumer, Raumeifen.

rajna, f. die Rahe, Cig., Jan.; - rus.

rajni, jna, adj. verstorben, selig; rajni oče, rajni moj brat.

rajnica, f. die verstorbene -: rajnica mati, sestra, die verstorbene Mutter, Schwester, Erj .-(Torb.).

rajnik, m. der verstorbene -: rajnik brat, ber verstorbene Bruder, Erj. (Torb.), Strek.; gospod Primož Truber rajnik, Predgovor k Trub.(Post.); (sklanja se dalje v narodnem govoru kakor adj.: rajn(i)kega, rajn(i)cega itd., in tudi adj. rajnki, a, se rabi).

rájniš, m. = goldinar, Gulben; - iz nem. rheinisch.

rajnisar, m. ber Springhengft, Jan. rajski, adj. parabiefifch, himmlifch.

rajši, adj. comp. ad rad; lieber.

rajspa, f. 1) das fpit zugeschnittene Fastreifenbe, C.; — 2) das Schusterbrattenbe mit ber Borfte, C.

rájtati, am, νb . impf. 1) = računati; — 2) = misliti; kaj rajtaš? = kaj misliš? Celovška ok.; gebenfen: jutri rajtam v mesto iti; – 3) r. se, sich besprechen, Mur., vzhSt.-Kres; - prim. bav. raiten.

rajtavec, vca, m. der Rechner, Cig.

rajtelj, tlja (teljna), m. ber Reitel, Cig., Valj. (Rad), Kr.; — iz nem.

rajtinga, f. = radun. rajtljati, am, vb. impf. mit bem "Reitel" befestigen, C., Z.

rajž, m. = riž, ber Reis (oryza sativa). rájželj, žija, m. = palica, na katero se obeša

meso, da se povodi, Cig., Kr.- Valj. (Rad). rajževec, vca, m. der Reisbrantwein, der Arrad, Cig.

rajževica, f. das Reisstroh, Cig., Jan. rajžišče, n. das Reisfelb (nach ber Ernte), Cig.,

rajžljec, žljeca (željca), m. das Gefröse (von Ralbern), Z.

rak, raka, m. 1) ber Rrebs; rdec kakor kuhan rak; pojdi rakom žvižgat in žabam (ribam)

gost! = schau, dass bu weiter tommst! geh jum Benter! iti rakom žvižgat, perloren o. zugrunde gehen; vse je šlo rakom žvižgat; raka v vodo vreči, - ben Bod jum Gartner fegen, Cig.; raka jezditi = langfam gehen, C.; ni v vsaki luknji raka - man findet nicht überall fein Glud, Z.; - 2) ber Rrebs (eine Rrantheit); r. na človeškem telesu; - r. na drevju, Vrtov. - M.; = rjave, črne hraste po deblu ali po vejah, (v)rapave bunke ali trohljive jamice, Pirc.

ráka, f. 1) die Gruft, Habd .- Mik., Cig., Jan., kajk .- Valj (Rad); obiteljska r., die Familiengruft, Levst. (Nauk); — 2) pl. rake, das Mühlgerinne, ber Mühlgang, Mur., Cig., Jan., Gor., Notr.; - pokrit jarek, po katerem je voda napeljana v kakšen kraj, bie Tole, Cig., Idrija; - prim. lat. arca; nem. Die Bafferarche - ein Berinne.

rakar, rja, m. 1) ber Rrebsfanger, ber Rrebshandler; - 2) ber Rrebseffer, Cig.

rakariti, arim, vb. impf. mit bem Rrebefang oder dem Rrebshandel sich beschäftigen, LjZv. rákast, adj. 1) frebsartig, Cig.; — 2) frebs. trant, M.

raketa, f. bie Ratete (ein Feuerwertstörper). raketar, rja, m. ber Ratetenmacher, Cig., Jan. raketarnica, f. die Ratetenfabrit, Cig. raketen, tna, adj. Raleten-, Cig., Jan.

rakev, kve, f. ber Sarg, Jan., C., DZ., Levst. (Nauk); — die Gruft, nk.; — češ.

rákinja, f. das Krebsweibchen, Cig., C. rakîta, f. eine Art Bachweide, Mur., Cig., Jan., Mik.; die graue Bachweibe (salix incana), Tuš. (B.), Dol., vzhSt.

rakîtje, n. coll. = rakita, Mur., Cig., Jan., νζh.Št.

rakîtnik, m. kraj, kjer rakite rasto, Cig. rakítov, adj. Bachweiben-, Mur., Cig., Jan.

rakitovec, vca, m. 1) ber Bachweidenstrauch, Z.; - 2) die Bachweidengegend, Mur., Cig. rakítovina, f. das Bachweidenholz, Cig., Jan. rakîtovje, n. = rakitje, Mur., Cig., Jan.

rakítovka, f. bie Bachweibengerte, Mur., Cig. $r\hat{a}kla$, f = dobro debela in dolga palica, <math>Z. Soska dol.-Erj. (Torb.); ber Bfahl, ber Rebenpfahl, Jan., Strek., Nov., DZ.: - dež gre kakor rakle, es regnet in Stromen, Soska dol.-Erj.(Torb.); — ein starter, äftiger Rebenpfahl, jvzhSt.; - prim. kor. - nem. rak'l = ostrv i).

raklič, íča, m. majhna rakla, Strek.

raklja, f. das Krebsweibchen, M.; - prim. rakulja.

râklovec, vca, m. = fižol, ki se ovija okolo rakel, die Stangenbohne, Tolm .- Erj. (Torb.). râknec, eca (kenca), m. das Regentuch, Jan., C. raknič, m. eine Art Rleid (Mantel), Mik.; bas Regentuch, Z.; - bas Bahrtuch, Jan.

rákno, n. eine Art Rleid, Mik.(Et.); bas Regentuch, Jan.(H.); - bas Leichentuch, Z.

rakojedka, f. ber Rrabbenfreffer (ardea caerulea), Cig.

rakoljub, ljuba, m. ber Rrebsenliebhaber, Erj.

rákov, adj. 1) Krebs-, Rrebsen-; rakove škarje, Dict.; rakova juha. Dol.; rakove oči, Krebssteine, Z.; rakova pot, der Rrebsgang, der

Rückgang; red gre rakovo pot, bie Sache

rakolov, lova, m. ber Rrebsfang, Jan.

rakolovec, vca, m. ber Rrebsfanger, Jan.

(Izb. sp.)

geht den Krebsgang; po rakovo stopati nazaj, LjZv.; — 2) = rakast, mit dem Krebs be-haftet, C.;—brandig (0 drevju), Jan.; (-av?). rákovec, vca, m. der Laubfrosch, Jan. rakovica, f. 1) bas Rrebeweibchen, Mur., Jan., Pjk.(Crt.); — 2) bie Prabbe, Cig.(T.), DZ.;navadna r., bie gemeine Rrabbe (portunus maenas), velika r. (cancer pagurus), Erj. (Ž.); — 3) ber Bogestnöterich (polygonum aviculare), C. rakovît, adj. frebereich, Cig., Jan. rakoviten, tna, adj. = rakovit, Jan. rákovka, f. 1) bas Rrebsweibchen, Cig., Jan., M., Dol.; -2) = hrmesteli, C.rákovnica, f. bas Krebsmaffer, Cig. rákovnik, m. ber Rrebebach, V.-Cig râkša, f. neka psovka: = para, Ščav.-Pjk. (Crt.). rakúlja, f. die Krabbe, Z.; potočna r., die Flusstrabbe, Jan. rakun, m. ber Baschbar ober Ratuhn (procyon lotor), Erj.(Ž.). rat, î, f. 1) bas Adern, bas Bflügen, Dict., Mur., Cig., Jan., Met., Rihenberk - Erj. (Torb.); z rali priti, vom Adern tommen, Pjk. (Crt.); zdaj je dobra ral, Št.; = čas, kadar se orje, Valj. (Rad), BlKr.; ne vem, če ostanem do rali, Rihenberk - Erj. (Torb.); bela njiva, črna ral, moder mož jo je oral (= pismo), Ip.-Erj.(Torb.); -2) = izoranazemlja, bas Baufelb, bas Bflugeland, Cig., Jan.; kar je med dvema plantama rali, vrsto imenujemo, Vrtov. (Vin.); imeti preveč rali, Vrtov.(Km. k.); — 3) bas Joch, ber Morgen, Cig., Jan., Cig.(T.), kajk.-Valj.(Rad). ráten, ina, adj. aderbar, Jan.; râini svet, bas Bflügeland, Cig. ralica, f. 1) die Pflughandhobe, Z.; — 2) eine Art Stiderei an bem Armelrande, BIKr.- Let. ráliti, im, vb. impf. ι) = orati, Z.; - 2) s koncem, s svilo delati po obleki barvne črte: šivilja rali, BlKr.; durchsteppen, Dol. - Cig., BlKr.-M. rainik, m. bas Pflugeisen, Guts.; = črtalo, Z. rainina, f. ber Aderiohn, Cig. ralo, n. 1) ber halbpflug, ein fleiner Bflug ohne Raber, Mur., Kor.-Čig., bie "Arl", Jarn., Mik.; - 2) bas Bflugicharbein (anat.), Cig. (T.), Erj.(Som.). ráma, f. 1) bie Schulter; na ramo si dejati kaj, etwas auf die Schulter nehmen; na obeh ramah nositi, wantelmuthig fein, es balb mit biesem, balb mit jenem halten, Jap. (Prid.); — 2) ber Arm bes Hebels, DZ., Sen. (Fiz). ramád, m. ber Breitschulterige, Jan. (Slovn.). rámast, adj. 1) armförmig, Cig., Jan.; — 2) = ramat, Jan.(H.).

ramat, ata, adj. breitschulterig, Jan. rambolina, f. = ranfolina, Celje-Erj.(Torb.). rame, ena, n. 1) die Schulter, Jan., Podkrnci, GBrda - Erj. (Torb.); - 2) der Arm, Jan., Cig. (T.); — ber Arm eines Sebels, Cig. (T); — ber Aft ber Parabel, Cig. (T.). ramen, mna, adj. Achfel -: ramna žila, kost, Cig. ramenat, ata, adj. breitschulterig, Cig. râmenica, f. = ramnica, Mur., Cig., Jan. rameno, adv. überaus, fehr, ungemein, Meg.-Mik., Cig., Jan.; moji grehi so mi rameno zlo žal, Schonl., Kast.; vsa zemlja je rameno opuščena, Skal.-Let.; rameno velik razloček med ljudmi, Bas.; Al' mi je daleč rameno, V kranjski dežel' na Belem Kamenu, Npes.-K. rámenski, adj. Schulter: ramenska izkušnja, die Schulterprobe, Telov. rameželj, žlja, m. ber Labestod, Valj. (Rad), Gor.; - iz nem. Raumeisen. rámica, f. dem. rama; bie Achfel. ramienjak, m. ber Sembachselfled, Mariborska ok.-C. ramnica, f. ber Achselriemen, Z.; bas Tragband, Cig.; - ber Miebertrager, Z., Burg. (Rok.); - bas Leitband: otroka na ramnici voditi, bas Rind am Leitbanbe führen, C. ramno, adv. = rameno, C.rámo, n. = rama: na rama zadeti, Ben.-Kl. ramonike, f. pl. = harmonike, bie Biebharmonifa, *BlKr., jvzhŠt*. ramor, rja, m. eine Berbidung unter ber Saut bei Rinbern, C.; - prim. bramor 2). $ram \hat{q} v \hat{s}, m. = ram u \hat{s}, V - Cig.$ rámšelj, šlja, m. der Ramsel, die Milchblume (polygala vulgaris), Cig., Tuš. (B.); — iz ramúh, m. = ramuš, C. ramus, m. bas Betofe, ber Larm, Guts., Mur., Jan., Fr.-C.; - prim. češ. ramus, Lärm. ran, rana, adj. fruh, fruhzeitig; rano solnce, die Frühsonne; rana ura, zlata ura, die Morgenstunde hat Gold im Munde; za ranega jutra, am frühen Morgen, Cig.;—rana setev, die Frühsaat; rano sadje;—za rana (zarana), frühmorgens, Cig., Jan., Mik., Vrt., Lašče-Levst. (Rok.); rano, fruh, fruhmorgens; dobro rano! = dobro jutro! vzhSt. rána, f. die Bunde; rano celiti, eine Bunde heilen; rana se celi, die Bunde heilt; — za pet ran bozjih! = um Gottes willen; za pet krvavih ran! Cig. rânar, rja, m. = ranocelnik, Cig., Navr.(Let.), ranarina, f. die Bermundungezulage, DZ. rânarstvo, n. = ranocelstvo, Navr. (Let.). ranast, adj. mit Bunben bebedt, C. ranca, f. nekak colnic, ob Dravi-C.; - prim. kor.-nem. ranze, bie Schautel (?) ránčič, m. 1) zgodnji bežol (fižol), Solkan-Erj. (Torb.); — 2) droben oreh, ki zori izmej vseh prvi, Solkan-Erj. (Torb.). ránčoha, f. ber Salbstiefel, Mur., Kr. - Valj. (Rad); — iz nem. Ranbichuh (?), Valj.(Rad). randiga, f. ber Streithandel, Guts.; — prim. nem. Randal, Strek.(Arch.).

ránfol, m. = ranfolica: beli in rdeči r., Št.-C., (ranful) Trumm.

ranfolica, f. neka vinska trta, St.-C.; rother Hennisch, Trumm.

ranfolina, f. neka vinska trta: ber Roiner, ber Beltliner, St. C.; ber "Ranfler", Trumm. rangar, arja, m. ber Reiher, Cig., Jan.; sivi r., ber graue Reiher (ardea cinerea), Frey. (F.); - prim. ragar; iz nem. Reiher.

rángarček, čka, m. dem. rangar; mali r., ber fleine Reiher (ardea minuta), beli r., ber fleine Gilberreiber (ardea garzetta), Frey.

ráni, adv. = rano, zgodaj, C.

1. ránica, f. neka zgodaj zrela češpa, črešnja, hruška, GBrda-Erj. (Torb.), Tolm.; - neka vinska trta, BlKr -Erj (Torb.).

2. ránica, f. 1) dem. rana; eine fleine Bunbe; - 2) ranica, ber Bundflee (anthyllis vulne-

raria), Cig.

ranina, f. 1) kar je rano ali zgodaj zrelo, C.; 2) neka vinska trta, BlKr.-Erj.(Torb.). ranitelj, m. ber Bermunder, kajk .- Valj. (Rad). ranîtev, tve, f. bie Bermunbung, Cig., Jan., nk.

raniti, ranim, vb. pf. vermunben.

rânjak, m. der Bundtlee (anthyllis vulneraria), Cig., Jan., Vrt.; - tudi: bie Bahnwurg (dentaria), (ranják), M., ("rajnek") Medv. (Rok.).

ranje, n. z ranja, fruhmorgens, ogr.-Mik. ránjen, adj. ranjeno pero, ein Bundfraut, (nam. ranen) Lašče-Levst. (Rok.).

ranjenec, nca, m. der Bermundete, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk.

ranjenik, m. 1) der Bermundete, Cig., Jan., Trub .- Mik.; - 2) ber Bundflee (anthyllis vulneraria), Cig., Medv.(Rok.); (hs.).

ranjenje, n. die Bermundung.

ranjenka, f. die Bermundete, Cig., Jan., nk. ránjevec, vca, m. das Areuztraut (senecio nemorensis), v Trnovskem gozdu-Erj. (Torb.). rânka, f. neka vinska trta, BlKr.-Erj. (Torb.).

ranljiv, iva, adj. verwundbar, Cig., Jan. ranljivost, f. die Berwundbarkeit, Cig.

ranocelec, ica, m. ber Bundarzt, ber Chirurg, Jan., Slom., DZ., Levst.(Zb. sp.).

ranocêlnik, m. = ranocelec, Guts.-Cig., Mur., Jan. nk.

ranocêlniški, adj. ranocelski, nk.

ranocęłski, adj. wundaratlich, Mur., Cig., Jan.,

ranocetstvo, n. die Bunbargneifunde, die Chirurgie, Cig., Jan., C., DZ.

ranorezec, zca, m. der Operateur, Jan. (H.). ranost, f. bie Frühzeitigfeit, Cig.

ranta, f. ein langes Querholg: die Querftange am Zaune; rante, bas Gestänge, bas Gelan-der; die Harpfenlatte, Mur., C.; — (o dolgem človeku), Cig., M.; - prim. bav. rante, Stange, Mik.(Et.).

rántaha, f. = velika ruha, die Blache; r. se razgrinja po tleh; z njo se pokrivajo kolibe ob semnjih; — iz nem. Randtuch, Mik.(Et.). rantast, adj. = ranti podoben, stangenförmig, Cig., Jan.

rantež, m. = jako dolg človek (eine Sopfenftange), Cig.

rantisce, n. = ratisce, ber Genfenftiel, Danj .-

rántoha, f. = rantaha, Valj.(Rad), jvzh.Št. rápa, f. nam. vrapa, C., Z.

rápast, adj. = rapav, Pirc.

rápav, adj. nam. vrapav; rungelig: rapave roke, SIN.; = puhel: rapava repa, redkva, $\nu z h \dot{S}t.;$ — = klavrn, Gor.

rapina, f. eine rauhe Stelle bes Erbbobens, ogr.-C.; -- nam. vrap-.

rapînje, n. die rauhe Erdfruste, ogr.-C.; nam. vrap-.

rapir, rja, m. ber Fechtbegen, bas Rapier, Cig., Jan. raplja, f. eine fleine Traube, ein Studchen von einer Traube, Strek.; — prim. rapulja 2).

rapsodîja, f. del epopeje, bie Rhapsodie. rapúlja, f. 1) die Trespe (bromus), Cig., Nov.; - 2) = paberek na trti, Z.; - prim. rep.

rapuljáti, âm, vb. impf. = paberkovati, C., Z.; - prim. repkati.

rárog, m. ber Beuichredentrebs (palinurus vulgaris), Martinščica na Čresu-Erj. (Torb.), Trst.(Let.); - hs.

rárožica, f. = rarog, Martinščica na Čresu-Erj (Torb.).

ras m. harener Beug, Cig.; — grobes Haus-tuch aus Schafwolle, vzh.St.; žensko volneno krilo domačega dela, Bolc-Erj. (Torb.), Zilj.-SIN.; - = raš: ras je iz lanenih in volnenih niti stkano domače blago, DSv.; - prim. aras, raš.

râsast, adj. = iz rasa narejen: rasaste hlače, DSv.

râska, f. = žensko volneno krilo domačega dela, Bolc-Erj.(Torb.); — prim. ras.

ráskav, adj. rouh, Dol.-Erj.(Torb.); - nam. vraskav.

rasiek, sieka, (seika), m. bas Bachsthum, Trub. (Psal.).

râsovice, f. pl. = rasaste hlače, KrGora. rasovnik, m. ein harenes Rleib, Mik., Z.; (coll.) vsi se v rasovnik oblečejo, Ravn.

rast, î, f. 1) das Wachsen, das Wachsthum, die Begetation; - 2) ber Buchs; clovek lepe rasti; — 3) živa r., die Thierpflanze, Cig.; — 4) der Jahresring, Z., Svet. (Rok.), Notr.; — 5) ein scheinbarer Bruch im Glase, V.-Cig.; — 6) pl. rasti, männliche Zeugungstheile, Cig.

rast, m. = rast f. 1) bas Wachsthum: r. vaše vere, Jap.(Sv. p.); - 2) ber Buche, die Beftalt, (lepega) rastu, Jap.(Prid.)- Valj.(Rad); - 3) po rastu klati les, das Holz nach ber Mitte spalten, Cig. rastba, f. das Wachsthum, C.

rasten, tna, adj. 1) üppig wochsenb, Cig., Jan., M., Svet.(Rok.), Gor.; — 2) das Wachsthum fördernd: jvzh.St.

rástenje, n. bas Bachsen.

rásti, rástem, vb. impf. machien: drevo počasi raste; - junehmen; dan, mesec raste; mraz raste; steigen: voda raste; — srednje je rasel, er ist von mittlerer Größe, LjZv.; (nav. lepo raščen, schön gewachsen); — in Aufregung gerathen: le z lepo, le nikar precej rasti! Glas.; — rastoč, steigend (math.), Cig.(T.), Cel.(Ar.); — (praes. rasem, Gor.). rastika, s. daß Gewächs, die Pstanze, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), C.; — ber Zweig, Danj.-M.; — jezik (die Sprache) se je razcepil na dve rastiki, Navr. (Kop. sp.).

rastilo, n. 1) das Wachsthum, das Wachsen, Jan.; — kupiti drevo na rastilu, den noch nicht gefällten Baum faufen, Dol.-Cig., BlKr.-Mik.; — 2) das Befruchtungsorgan, Jan.

rastina, f. das Gewächs, Dict., Z. rastitev, tve, f. die Balz, Cig., Jan.

rástiti, im, vb. impl. betreten, befruchten (o kuretini in ptičih sploh), Cig., Jan., Štrek., Kras-Erj.(Torb.); petelin kuro rasti, Rof.-Mik.; jajca niso raščena, Erj.(Torb.); — r. se, fich begatten, balzen (o ptičih), Cig., Jan., Kras-Erj., Kor.-Z.

rastje, n. 1) das Bachsthum: debelca so v najlepšem rastju, Jarn (Sadj.); — 2) das Gewächs, die Pflanze, Cig., Jan., DZ.; coll. die Begetabilien, das Pflanzenreich, Cig., Jan.

rastlica, f. die Bflanze, C.

rastlika, f. das Gemache, die Pflanze, Z.; — ber Aft, der Zweig, vzh.St.

rastlina, f. bas Gewache, bie Bflange.

rastlînar, rja, m. ber Bflanzenfammler, Cig.;
- ber Bflanzenforscher, Cig.

rastlinariti, arim. vb. impf. sich mit Pflanzen (mit der Botanit) abgeben, Cig., Jan.

rastlinast, adj. pflanzenartig, Cig.
rastlinica, f. dem. rastlina; bas Pflanzchen.
rastliniak. m. bas Gemächsbaus Cig. Jan.

rastlinják, m. das Gewächshaus, Cig., Jan., Cig.(T.), C., DZ.

rastinje, n. coll. die Gewächse, die Fslanzen, die Flora, Mur., Cig., Jan., Jes., nk. rastlinojed, jeda, adj. = rastlinojeden, Jan.

(H.).
rastlinojedec, dca, m. ber Pflanzeneffer, Cig.,
Jan.

rastlinojeden, dna, adj. pflanzeneffend, Cig. rastlinojedka, f. die Pflanzenefferin, Cig.; ein pflanzentreffendes Thier, Cig., Jan.

rastlinopis, pisa, m. die Bflanzenbeschreibung, Jan.

rastlinopisec, sca, m. ber Pflanzenbeschreiber, Cig., Jan.

rastlinopisen, sna, adj. pflanzenbeschreibend, Cig.

rastlinopîsje, n. die Pflanzenbeschreibung, Cig.,
Jan.

rastlinoslovec, vca, m. ber Pflanzensorscher, der Botaniker, Jan

rastlinosloven, vna, adj. botanisch, Jan. rastlinoslovje, n. die Pflanzenkunde, Jan. rastlinoznanec. n.a. m. der Risonzenkunder

rastlinoznânec, nca, m. der Pflanzenfenner, der Botanifer, Cig., Jan., Cig. (T.).
rastlinoznânski, adj. botanisch, Cig., Jan., nk.
rastlinoznânstvo. n. die Bflanzenfunde, die

rastlinoznanstvo, n. die Pflanzentunde, die Botanit, Cig., Jan., nk.

rastlînski, adj. Pflanzen ..

rastlînstvo, n. bas Bflanzenreich, Cig., Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.), nk.

rastljiv, (va, adj. üppig wachsend: zelje je rastljivo, Polj.; rastljiva trta, Vrtov. (Vin.). rástnost, f. die Begetationskraft, Šol.

rastvo, n. bas Bachsthum, Cig., Pirc.

ras, m. der Rasch, eine Art Zeug, gew. aus Wolle und Flachs gemischt; — ein grober, aus diesem Stoffe gemachter Frauenkittel, Polj.; po zimi nam rabi kak star ras (v obleko), LjZv.; — prim. ras, aras in nem. Rasch.

ı. ráša, f. = raš, Cig.

2. ráša, f. neka vinska trta, BlKr.-Erj.(Torb.). rášar, rja, m. = kdor raš izdeluje, Cig.

rāšč, î, f. = rast, das Wachsthum, Nov.; — das üppig Wachsende: trebiti kako pregosto rašč, n. pr. koruzo, gozd, Erj. (Torb.).

rāšč, m. = rašč f., GBrda.

rāšč, rášča, adj. im Bachsen begriffen, C.; — ippig wachsend, Cig., Jan., Svet. (Rok.), Goriš.; ti orehi so rašči, Gor.

rášča, f. baš Bachšthum, ber Buchš, Jarn., Mur., Jan., Mik., Nov; drevesna r., Jarn. (Sadj.); daješ raščo kalu, Ravn.; naj pogleda nje (trte) deblo in raščo, Vrtov.(Vin.); oni škrope, Ti pa raščo deliš, Burg.

ráščav, adj. ilppig wachjenb, Jan.; raščav otrok, Kor.-Cig.; raščavo drevo, Glas.; r. kakor hmelj, Jan.(Slovn.).

ráščenje, n. die Begattung (von Bögeln): die Balz, Cig.

raščevît, adj. = raščav, üppig machlenb, C., Vrtov. (Vin.).

ráščiti, im, vb. impf. = rastiti; betreten, befruchten; r. se, sich begatten (o perutnini), Jan., Mik., Št.

rašec, šca, m. = orešec, die Bassernujs (trapa natans), Tuš. (B.).

rašeljika, f. die Machaleb-Kirsche (prunus mahaleb), Kras, Trnovo-Erj. (Torb.), Štrek.

rašęljikovica, f. maraskova rozolija (iz rašeljik žgana), Slov.

rášev, adj. iz raša narejen, aus Rasch, Mik. ráševina, f. = raš.

raševinár, rja, m. ber Raschmacher, Cig.

ráševnat, adj. = rašev, Mik.

ráševnik, m. = raš; hribovci se oblačijo v raševnik, Pjk.(Črt.); — = raševa obleka, Cig., Jan., C., Ravn.

rasilo, n. ber Schurhaten, Jan.

rášiti, im, vb. impf. loďetn, Mur., Jan., Danj.-Mik.; posteljo r., C.; — jújúren: ogeni r., Jan.; — wühlen, reizen, heßen, Mur., Glas. raška, f. ber Bant, Guts.-Cig., (ražka, Jarn.). raškar, rja, m. — kavka, Z.

râskarica, f. = kavka, Z.

rašija, f. das Gabelholz, Dol.-Cig.; — prim. hs. rašije.

1. rāšpa, f. die Raipel, Cig., Jan.; — po nem. 2. rāšpa, f. = rajšpa 2), Jan.

räšpar, rja, m. der Raspelhauer, Cig. räšpati, am, vb. impf. raspeln, Cig., Jan. räšpavec, vca, m. der Raspler, Cig. rašpovine, f. pl. die Raspelspäne, Cig. raštvo, n. bie Rrebszucht: raštvo umno urav-

nati, Erj. (Izb. sp.).

rat, adv. genug: rat imam, ("od starejšega nem. "rat" [zdaj = Borrath], bie Gulle, ber Reichthum"), Kot (na beneški meji) - Erj.

rataj, m. ber Bfluger, ber Adersmann; tudi: rataj, Valj.(Rad).

ratajka, f. das Adersweib, Mur.

ratar, ria, m. ber Bflüger, ber Adersmann, Dict., Cig., Dol., Gor., St.; tudi: rátar. ratarstvo, n. ber Aderbau, Cig., Jan., Cig.

(T.), C.

raten, tna, adj. 1) gebeihend, žito je ratno, Erj.(Torb.); - bid, Cig., Jan., M.; - gut: ti nisi nič ratnejši od njega, Lašče - Erj. (Torb.); — 2) tropig, Jan.; "glej, kako ratno gre!" (rekše, po koncu, moški), Tolm .-Erj.(Torb.); - prim. nem. gerathen = gebeihen.

ratisce, n. ber Langenftiel, ber Langenichaft, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan., Hip. (Orb.), Dalm.; - ber Sensenstiel, Z., vzh St.; - ber Artitiel, BIKr.-M ; - prim. rantišče in ranta, Mik.(Et.).

ratka, f. die Bflugreute, Jan.; - iz nem. "Reute".

ráva, f. bie Quede (triticum repens), Vrtojba pri Gorici-Erj.(Torb.); — prim. 2. raba.

ravan, ravnî, f. die Ebene; po ravnih, Polj.; – die ebene Fläche, Cig., Jan., Cig.(T.); das Riveau, Cig. (T.); (ravan, gen. ravani: v ravani, LjZv.).

ravanec, nca, m. ber Bewohner ber Ebene, SIN.

ráven, vni, f. = ravan, Jan., Danj.-M., BlKr.; s hriba priti v ravan, Levst. (Zb. sp.).

ráven, vna, adj. 1) eben; raven svet, ravno polje; - ravna geometrija, die ebene Geo. metrie, Cig.(T.): - 2) gerabe; raven kakor sveča; ravna pot; ravno po jamljiču! kliče ratar volu pred plug vpreženemu, Lašče-Levst.(Rok.); - ravnih 35.000 gold., rund 35.000 fl., Levst. (Pril.); — ravno, neravno stevilo, gerade, ungerade Bahl, Cig., Navr. (Let.); (prim. sodev in lih); — geradsinnig, aufrichtig: ravno srce, Cig., ogr.-C. — 3) ravno, adv. eben, gerabe (po nem.); r. ob desetih; r. prav; ni r. dolgo (časa); r. kar, soeben; r. zdaj; r. tačas; r. smo prišli; - r. ta, r. tisti, eben biefer, eben berfelbe; r. tak, tolik; r. tam, r. tukaj; r. tako; - r. ko, eben als; - gleich: r. kakor, gleich als; če r., ako r., dasi r. (nav. čeravno, akoravno, dasiravno), wenngleich.

raven, praep. c. gen. 1) = zraven, neben, Mur., ogr.-Mik., Trub., Dalm., raven tega, außerbem, Krelj; - 2) gemäß: raven evangelija, Trub.-Let.; — (nekaterim pisateljem tudi praef. Reben -: ravenžena, ravensodnik, Jap.; ravenhlapec, Mur., Kast.; [po nem.]). ravéna, f. = ravan, ravnina, Mur., Cig., Vest.,

vzhŠt.

ravênec, nca, m = ravanec, ogr.-C. ravênščina, f. = ravan, ravnina, ogr.-M., C. rávna, f. = ravan: po gorah in ravnah, Dalm.-Valj.(Rad); — ravna: Še lepši ravna, Kjer je pobič doma, Npes.(Kor.)-Kres.

ravnáč, m. 1) ber Gleichmacher, ber Ebner, Mur.; ber Ebner bei ber Beingartenhau: = delavec, kateri za kopači (v vinogradu) grudje ravna, vzhSt.-C.; - 2) ber Gerabemacher: r. dratu, ber Drahtrichter, Cig.; -3) der Steuermann: r. ladje, ogr .- Valj. (Rad). ravnatnica, f. bas Richtscheit, C.

ravnałnik, m. bas Richtscheit, C.

ravnálo, n. naprava, katera kaj ravna: r. svetlobe, ber Lichtregulator, Cig. (T.); — die Hemmung, das Echappement in der Uhr, Cig (T.); — (fig.) die Richtschnur, die Regel, Cig., C.; r. človeške volje, Cv.

ravnár, rja, m. ber Regulator (mech.), Cig. (T.), DZ.

ravnatelj, m. ber Leiter, ber Director, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.

ravnateljica, f. 1) die Leiterin, die Directrice, nk.; — 2) erta r., die Richtlinie, die Rich-tungelinie (math.), Cig. (T.).

ravnateljstvo, n. die Leitung, die Direction, die Directoremurbe, Jan., Cig. (T.), DZ., nk. ravnatev, tve, f. bas Berfahren, bie Sanblungs-

weise, Cig., Jan., C.

ravnáti, âm, vb. impf. 1) eben machen, ebnen; gruije v vinogradu r., C.; perilo r., bie Baiche vor bem Blatten flach gufammenlegen, vzhŠt., BlKr.; sukno v pole r., Cig.; (pren.) r. se, sich gutlich vergleichen, Svet. (Rok.); - 2) gerabe richten: palice r.; gehen heißen: k masi, h kosilu r. koga, Npes .-K.; r. se kam, sich zu geben anschicken; r. se na pot; Marija se od nas ravna, Npes.-Jan. (Slovn.); r. se na ples, sich zum Tanze anschiden, Pres.; k dežju se ravna, es ist ein Regen im Anzuge, Met.; r. se k smrti, C ; - lenten: konje, ladjo r.; plug r., Danj. (Posv. p.); leiten; Vse ravna le božja moč, Danj. (Posv. p.); ljudi k Bogu r., Ravn.; počutke od pozemeljskega k nebeškemu življenju r., Kast.; — r. se, sich richten; r. se po kom (čem); mlajši se ravnajo po starejših; po postavah se r.; kazen naj se ravna po pregrehi; — 3) aufziehen, züchten; r. ko-koši, krave itd., Goriš.-Erj. (Torb.), Strek.; koliko živine ravnate? Kras-Štrek (Let.); r. trto, ben Beinbau treiben, Cig.; - r. truplo, für den Leib forgen, Jsvkr.; - r. se, gebeiben, Gor.; to otroče se ne bo ravnalo = umrlo bo, Goris. - Erj. (Torb.); — 4) in Ordnung bringen: gredo ženitovansko pismo ravnat, Glas.; - bereiten: gosti r., Jsvkr.; - 5) žito r., t. j. z rešetom čistiti, Cig., Dalm., Kras, Goris.-Štrek.(Let.): — 6) thun: ksi ravnaš? was machst du? Polj., Tolm. - Strek. (Let.); handeln; prav, pošteno, krivično r.; - umgehen: grdo, lepo r. s kom.

ravnava, f. das Borgehen, das Berfahren, Cig., Jan., C.

ravnavec, vca, m. 1) ber Ebner, Cig.; - 2) ber Geraderichter, Cig.; - 3) der Leiter, ber Drbner, Cig.

ravnavka, f. 1) bie Leiterin, Cig.; - 2) ženska, katera žito ravna, die Raberin, Cig. ravnavstvo, n. die Leitung, Cig., C., DZ. râvnec, vneca (venca), m. = ravanec, Gor. ravníca, f. die Ebene. ravnic, adv. 1) gerades Beges, geradeaus, ogr.-Mik.; — 2) gerade, just, ogr.-C.; če ravnič, abíchon, ogr.-C ravníčica, f. dem. ravnica; eine fleine Ebene. ravníčina, f. eine fleine Ebene, Gor. ravnicki, adv. eben, in ber Ebene bin, (tudi: ravnîčki), Mur. ravnik, m. 1) ber Richthammer, V.-Cig.; — 2) ber Aquator, Cig., Jan., Cig.(T.), C. Jes., nk.; - 3) ein ebener Blat, Mur.; - Die Bergtafel, V.-Cig. ravnilo, n. 1) bas Richtzeug, Cig.; ber Richtftod, V.-Cig.; — bas Richtscheit, Cig., Jan., M.; bas Lineal, Cig., Jan., Cig.(T.), Žnid.; - 2) bie Regel, die Rorm, Mur., V. - Cig., Jan., DZ., nk. ravnína, f. die Ebene. ravninomerstvo, n. die Blanimetrie, Cel. (Geom.). râvniški, adj. Aquatorial ., Cig. (T.); r. tok, ravnîtelj, m. ber Leiter, ogr., kajk.-Valj.(Rad). ravniti, im, vb. impf. = ravnati, ebnen, planieren, Cig., Jan., Cig. (T.). ravnîvec, vca, m. der Ebner, Cig. rávnja, f. = ravan, Cig. ravnjava, f. = ravnina, Mur. ravnoč, f. = ravnota, bie Ebene, C.; ravnoč = na ravnost, geradeaus, vzhSt. ravnočíten, tna, adj. geradlinig, C., nk. ravnodił, díla, adj. flachfüßig, Cig. ravnodilast, adj. r. rog, ein Tellerhuf, Cig. ravnodítec, tca, m. človek s širokim in ploščatim podplatom, ber Blattfuß, Cig., Kras, Lašče-Erj.(Torb.). ravnodúšen, šna, adj. gleichmüthig, M., nk. ravnodúšnost, f. ber Gleichmuth, M., nk. ravnohoten, tna, adj. gleichgefinnt, Jurč. (Tug.). ravnoizbộčen, adj. planconvez, Sen. (Fiz.), DZ. ravnojámast, adj. planconcav, Sen.(Fiz.). ravnokar, adv. = ravno kar, soeben. ravnokritec, ica, m. ravnokrilgi, Berabflügler (orthoptera), Cig.(T.), Erj.(Z.). ravnoležen, Ina, adj. in einem Niveau liegend, Cig.(T.); — = vodoraven, horizontal, Vrt., ravnolęžje, n. bie Lage im gleichen Riveau, Vrt.; — (bas Niveau, Cig [T.], DZ.). ravnolíčen, čna, adj. = istoličen, C. ravnolíčnost, f_{\cdot} = istoličnost, Cig_{\cdot} ravnoméren, rna, adj. = someren, ebenmäßig, Cig., Jan., C. ravnomerje, n. = somerje, das Ebenmaß, Cig., Jan., Nov. ravnomérnost, f. = somernost, die Ebenmaßigfeit, Cig., Jan. ravnonòg, nóga, adj. gerabbeinig, Cig. ravnoplosk, ploska, adj. ebenflachig, Cel. (Geom.).

ravnopráven, vna, adj. = enakopraven, aleide berechtigt, C., nk. ravnoprávnost, f. = enakopravnost, bie Gleichberechtigung, nk. ravnosieden, dna, adj. folgerecht, confequent, Cig., Jan, C. ravnosfčen, čna, adj. offenherzig, gerabe, Mur., Cig., Jan., Vrtov.(Vin.). ravnosfenost, f. bie Offenbergigfeit, Mur., Cig. ravnost, f. bie Ebenheit; - bie Gerabheit; na r., in geraber Richtung, gerabeaus; na r. črez polje iti; na r. iz krčme domov iti; na r. komu kaj povedati, jemanbem etwas gerabe heraus fagen; tudi: na ravnost. ravnota, f. 1) die Ebenheit, Cig.; - 2) die Ebene, Mur., Cig., Jan., C., Gol.-Valj.(Rad). ravnóten, tna, adj. eben, Cig. ravnotęžje, n. = enakotežje, bas Gleichgewicht, Cig., Jan., C., nk. ravnotina, f. = ravnota 2), Levst. (Cest.). ravnovâžje, n. = ravnovisje, Jan. ravnovisen, sna, adj. horizontal ichwebenb: ravnovîsni drog, die Balancierftange, Cig. ravnovîsje, n. die Balance, Cig., Jan.; — das Gleichgewicht, C., Nov. ravnozòb, zóba, adj. geradzahnig, Erj.(Z.). ravs, m. der Bant, die Rauferei; ravs in kavs; - der Lärm, der Rummel; nočni ravs, Jurč. rāvsanje, n. das Zanten, die Rauferei; — der Rummel. ravsati, am. vb. impf. 1) mit Ungeftum ergreifen (rappfen), Cig.; - mit ben gahnen hauen (o prasicih), Cig.; - 2) larmen, Levst. (Rok.); - r. se, zanten; (prim. bav. einen anraussen, anfahren, ungestüm anreben, Levst.[Rok.]). rávsniti, ravsnem, vb. pf. mit Ungeftum ergreifen (rappsen), Cig.; beißen (o psih, prasičih), Cig., Kr. râvš, m. das Alpenröslein (rhododendron), Cig., Jan., Tuš. (R.), Josch; - prim. bav. alben-rausch. 1. ravšelj, šlja, (šeljna), m. eine Art Ret; prim. nem. Reuse, bav. reuschen, Levst. (Rok.). 2. rávšelj, šlja, m. = ravš, Gor. râvšje, n. coll. = ravš, Bes., Nkol. raz, m. ') ein Rreis in etwas Beiches gemacht, BlKr.-Mik.; 2) bas Streichholz beim Betreidemessen, Cig. (T.), BlKr.; (tudi hs.). ràz, l. praep. c. acc. = z, s c. gen. von herab, von — weg; Je pa rinčica padla Raz mizo na tla, Npes.-Schein.; raz brdo priti, bom hügel herabkommen, raz vrh proso nositi, raz drevo pasti, raz mizo vzeti, raz konja pasti, stopiti, Mik.; dere se, ko bi jermene razenj rezali, er schreit, als ob man Riemen von ihm herabschnitte, Mik.; gre meso razenj, ko perje raz starega orla, Mik.; pastirci, tecite raz polje! Mik.; raz sebe == narazen, auseinander, Jarn. (Sadj.); brati raz bukve, Polj.; (napačno c. gen.; raz života, Ravn.; nam. raz tudi: z (s) c. acc.: padel je z mizo, z Belo, z Visoko priti [redkeje: z Visokega], Gor. - Mik. V. G. IV. 441); II. praef. znači 1) ločitev (v raznih obzirih),

pos. taka, da se dejanje vrši v razne meri ali na raznih mestih: außeinanber-, auf-, entzwei-, zer-; razvezati, razodeti, razkriti, razporočiti, razveljaviti; razgnati, raziti se, razdati, razbiti, raztrgati; — 2) razširitev, razmnožitev, okrepčanje: er-; razbilniti, razvaljati; razbeliti, razgreti, razveseliti, razsrditi; — 3) začetek dejanja: razjokati se; — (pred samostalniki: Ex-: razkralj, nk.).

ráza, f. 1) die Rite, die Spalte, Nov., Rihenberk, Vreme-Erj.(Torb.), Strek.; Rolandova r., der Rolandspalt, Silvijeva r., der Gylvijche Spalt, Erj.(Som.); — 2) der Strich (min.), Cig.(T.), Erj.(Min.); — raze v obličju, die Rige im Gesichte, V.-Cig.; moske raze, Glas.; — 3) neka riba: der Engelroche, Cig. razáten, Ina, adj. Streich: razálna mera, das Streichmaß, Cig.(T.).

razálo, n. 1) bas Streichholz (beim Messen bes Getreibes), Cig. (T.); — 2) bas Nivellierinstrument, Cig. (T.).

razapnina, f. ber Regenschirm, Sv. Duh pri Krskem-Erj. (Torb.).

razara, f. nav. pl. razare, die am Ende bes Aders quer gezogenen Furchen, C., Mik.

razārati, am, vb. impf. ad razorati; auseinanberpflügen, Mur.; — zerwühlen, zerrütten, Z. razārjati, am, vb. impf. — razarati, Jan.,

Slom.-C.
rázati, am, vb. impf. 1) streichen (beim Messen

bes Getreibes), Cig., BlKr.-M.; — razana mera, gestrichenes Maß, BlKr.-M.; — 2) horizontal machen, h. t.-Cig.(T.).

razbadati, am, vb. impf. ad razbosti, zerstechen, Cig.

razbásati, bâšem, vb. pf. 1) ausladen, entladen: puško r., Cig, Jan.; — 2) r. se, stolz thun, Zilj.-Jarn.(Rok).

razbasováti, ûjem, vb. impf. ad razbasati, Cig., Jan.

razbávijati, am, vb. impf. 1) reizen, anftanten, C.; — 2) (intr.) poltern, C.

razbeg, bega, m. bie Flucht nach allen Seiten, Mur.

razbegati, am, vb. impf. ad razbegniti; nav. r. se, auseinanderflieben, Mik

razbegniti, begnem, vb. pf. auseinanberfliehen, Mur.; = r. se, Cig., Jan.

razbęten, ina, adj. Glüh: razbętna vrocina, bie Glühhige, Cig.

razbeilti, im, vb. pf. glühend machen, glühendheiß machen; żelezo r.; razbeljena peč; r. se, glühend werben, glühendheiß werben; — razbeljen, start crhist; ves razbeljen je prišel; (pren.) zornig, Č.

razbéljenje, n. die Erhibung. razbéljenost, f. die Glühhibe.

razbeinica, f. ber Glühofen, V.-Cig.

razbeséditi se, êdim se, vb. pf. sid) zerzanten, M., Z.; oča in hči sta se doma razbesedila, Levst. (LjZv.).

1. razbęsiti, bęsim, vb. pf. = razobesiti, M., Roj.-Kres.

2. razbesiti, im, vb. pf. in Buth bringen, C. razbezati, am, vb. pf. zerstochern, Cig.

razbezljáti, âm, vb. pf. bezljaje razbežati, sich verlausen (o živini), Jan.; = r. se, Cig. razbęžati, im, vb. pf. auseinanderstiehen, Mur.,

Jan.; nav. r. se.

razbiciti, bicim, vb. pf. zerpeitichen, zerbleuen, Cig.

razbijáč, m. 1) der Schotterschlägel, Levst. (Cest.); — 2) der Floder, der die Wolle zu Floden klopft, Cig.; — 3) der Polterer, ogr.-C., St.

razbijačka, f. die Floderin, Cig.

razbijalo, n. bas Sprengftud, bie Betarbe, Cig., DZ.

razbíjanje, n. das Berfchlagen, das Berftören;
— das Bochen, das Boltern.

razbíjati, am, vb. impf. ad razbiti; 1) zerschlagen; kamenje r.; — kovino r., das Metall quetschen, mit dem Hammer ausdehnen,
Cig.; volno r. = raztepavati, Cig.; — r.
se, brechen (o valovih), Cig., Jan.; — 2)
postern, särmen; kaj tako razbijaš; po glavi
mi razbija, eš tobt mir im Kopse, Cig.; —
kruh po njem razbija = der Haser
Cig.

razbijávati, am, vb. impf. = razbijati, zerichlagen, ogr.-Valj. (Rad).

razbijavec, vca, m. 1) ber Zerschlager, ber Berstörer, M.; — 2) ber Polterer, ber Larmer, Cig.

razbijāvka, f. die Boltrerin, die Lärmerin, Cig. razbiranje, n. das Auseinanderstauben, Cig., M.; — das Unterscheiden, Cig. (T.); pred Bogom ni razgledovanja ali razbiranja v človekih, Krelj.

razbírati, bîram, vb. impf. ad razbrati; auseinanderflauben, M.; fortieren, Cig.; unterscheiden, Jan., Cig. (T.); pismar., lesen, Npes.-C.; — erwägen: v srcu kaj r., Levst. (Zb. sp.); nachdenten, Jan.

razbiravec, vca, m. ber Sortierer, M.

razbistrilo, n. die Aufflärung, Cig. (T.), Levst. (Nauk), DZ.

razbistriti, bîstrim, vb. pf. aufflären, Cig., Jan., nk.: razbistren kmet, Vrtov.(Km. k.); r. vse, česar je treba vedeti, bie nöthigen Aufflärungen geben, Levst.(Nauk); — r. se, sich slären: neizvestnost našega položaja se mora razbistriti, SIN.

razbíti, bíjem, vb. pf. zerschlagen, zerstören; r. kaj na drobne kosce; vse po hiši r.; razbita (razbijena, Trub.) posoda; po vsem zivotu r., zerprügeln; ves razbit; vojsko r., das Heer vernichten, Levst. (SIN.); glavo si r., sich den Kopf zerschlagen; — dvom r., den Zweise benehmen, Cig.; — r. se. zerichlagen werden, zerschlen, scheitern; ladja se je razbila; (sig.) pogajanje se je razbilo, Cig., Sol., nk.; brechen (o valu), Cig.

razbîtine, f. pl. die Bruchstude, die Trummer, Cig.

razbitje, n. bie Berftörung; — bie Rieberlage, Cig.

razbītki, m. pl. die Bruchtheile, die Trümmer, vzh.St.-C.
razbívati, am, vb. impf. = razbijati, M.

razblážiti, im, vb. pf. selig stimmen: ves razblazen, gang beseligt, Erj. (Izb. sp.).

razblebetáti, etâm, écem, vb. pf. ausichwaßen. Z. razblékniti, bleknem, vb. pf. usta r., den Mund aufthun, *Z*v.

razbliniti, im, vb. pf. burch Balgen, Schlagen u. dgl. breiter machen, platt schlagen, M., Z., Lasce - Erj. (Torb.); - etwas breit treten (fig.), allquausführlich behandeln, Cig. (T.), nk.; r. kako stvar, kakor testo pod valčkom, Levst.(Zb. sp.).

razblisniti se, blisnem se, vb. pf. erglangen,

ogr.-M.

razbioda, f. die Wollust, C., Z.

razbobnati, am, vb. pf austrommeln, mit Trommelichlag befannt machen, Cig.; - ausplauichen, Z.

razbodckati, am, vb. pf. zersticheln, Cig. razbogati se, am se, vb. pf. sich vergleichen,

razboháti, âm, vb. pf. 1) svinjo r., die Saut mit bem Sped bem Schweine abnehmen, Z.; - 2) entaweiquetschen, Cig.; razbohano sadje, Cig.; - 3) breitquetschen: žaba telebi na tla in razbohana pomoli vse štiri od sebe, Glas.; – 4) svinje r., die Schweine mästen, C.

razboj, boja, m. 1) r. (ladje), der Schiffbruch, C.; — 2) bas Gemețel, der Rampf, Dalm.; imeti r. z nadlogami in izkušnjavami, Ravn.-Valj. (Rad); - ber Stragenraub, Met.; ber Haub, Dict., Mur., Cig., Jan., Trub., Krelj, DZ.; peljati svoje ljudi na razboj, mit feinen Leuten einen Raubzug unternehmen, Nov.

razbójen, jna, adj. rauberisch, Meg., Cig., Jan.,

razbojnica, f. die Rauberin, Cig., M.; die Räuberefrau, Npes .- Kres.

razbojnicie, m. dem. razbojnik; ein fleiner Rauber, Dict., Mik.

razbojnik, m. ber Rauber.

razbojniški, adj. Rauber-, rauberisch; razbojniski pohod, ber Raubzug, Cig. (T.).

razbąjništvą, n. das Räuberwesen.

razbojnost, f. die Raubsucht, Cig., Jan.

razbojnski, adj. = razbojniški, Guts.-Cig., Mur.; r. meč, Dalm.; razbojnska jama, Jsvkr. razbojnstvo, n. ber Raub, Dict., Mur.; -

der Raubmord, Trub.

razbojstvo, n. die Rauberei, Cig.

razboléhati se, am se, vb. pf. durch Rrantlichkeit entfraftet werden, abfranteln, Cig.

razboléti se, im se, vb. pf. 1) recht empfindlich zu schmerzen anfangen, an Schmerzen zunehmen, Cig.; rana se razboli, Gor.; erfranken, C., Vrt.; r. se na smrt, gefährlich ertranten, Levst. (Zb. sp.).

razbolévati se, am se, vb. impf. ad razboleti se, Cig.

1. rázbor, bora, m. 1) die Unterscheidung, der Unterschieb, Habd .- Mik., Guts.; - bie Bergliederung, die Analysis, Cig.(T.); — 2) der Berstand, kajk.-Valj.(Rad), BlKr.; - die Befonnenheit, Cig. (T.).

2. razbor, m. 1) = razor, bie Furche zwischen zwei Aderbeeten, Z., Jurc, Dol.; - 2) bie Haarabtheilung auf bem Ropfe, M., Z.

3. rázbor, m. = razbora, C., Poh., Rož.-Kres. razbora, f die Langwiede, Mur.; die doppelte Langwiede beim Bagen, (nam. razvora) Mik.

razboren, rna, adj. überlegt, besonnen, Cig., Jan., Levst. (Nauk), BlKr.; razborna stanovitnost, Cv.

razborît, adj. verstandig, Habd.-Mik., Lašče-Levst. (Rok.); razborita glavica, Erj. (17b. sp.); - prim. hs. razborit, verständig.

razboritost, f. die Berftandigfeit, Erj. (Izb. sp.). razbórnost, f. die Besonnenheit, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; razbornosti njegovi izročam kaj, ich ftelle etwas feinem Ermeffen anbeim, Levst. (Pril.).

razbositi, im, vb. pf. r. konia, bem Pferbe bas Suf.ifen abnehmen, r. se, bas Sufeifen berlieren, Z.

razbósti, bódem, vb. pf. zerstechen, Cig., M. razbota, f. ber Larm, bas Gepolier, ber Rummel, Mur., V.-Cig., Jan.; hrup in razboto je črtil, Ravn.; ljubi le šum, razboto in smeh, Ravn.

razbotati, am, vb. impf. lärmen, poltern, V .-Cig., Jan.

razboten, tna, adj. larmenb, M., Z., Ravn. razbránati, am, vb. pf. zereggen, aufeggen, Cig. razbráti, berem, vb. pf. auseinanbertlauben, Mur.: fortieren, Cig.; - zergliebern, unterscheiben, Cig., Jan., Cig. (T.); pod mikroskopom r. tvarine, Erj. (Min.); - ersehen, BlKr.; begreifen, Jan.; tega si ne morem r., bas tann ich mir nicht erflaren, Z., Dol. razbrátiti, bratim, vb. pf. entzweien, Cig.; -

r. se, sich entzweien, sich zerzanten, Cig., M. razbrázditi, im, vb. pf. zerfurchen, Cig. razbîbati, am, vb. pf. zerwühlen, Cig.

razbfcati, am, vb. pf. mit Fußstößen auseinanderwerfen.

razbreg, m. ber Berggipfel, Erj (Izb. sp.). razbremeniten, ina, adj. Entlastungs: razbremenîlni zaklad, DŽkr.

razbremenílo, n. die Entlastung: zemljiško r., die Grundentlastung, Levst. (Nauk).

razbremenîtev, tve, f. die Entlastung, DZ.; zemljiščna r., bie Grunbentlastung, Cig. (T.). razbremeniti, im, vb. pf. entlaften, entburben, Cig., Jan., nk.; - stsl.

razbreménjati, am, vb. impf. ad razbremeniti. razbremenjeváti, ûjem, vb. impf. ad razbremeniti; entlaften. DZ., nk.

razbŕkati, břkam, vb. pf. = brkaje razmetati: aufstören, Cig.; zerstreuen, verschleubern, Z. razbîskati, am, vb. pf. auseinandericharren, zerscharren; kokoši so grede razbrskale.

razbetviti, betvim, vb. pf. ein luftbicht verichloffenes Gefäß (z. B. burch herausnehmen bes Bobens) öffnen, vzhSt.-C.; — prim zabrtviti.

razbrzdánost, f. die Bügellofigfeit; ber Muthwille, Z.

razbrzdáti, am, vb. pf. ben gaum abnehmen, abzäumen, Cig., Jan.; - entzügeln (fig.), Cig.; vino jim razbrzda jezike, DSv.; razbrzdan, zilgellos, ausgelassen, Cig., Jan., M., Kras, Laśće-Erj. (Torb.).

razbrzdováti, ûjem, vb. impf. ad razbrzdati; abaumen, Jan.

razbůhati, bûham, šem, vb. pf. 1) zerpoden, zerjdjíagen, Cig.;—2) razbuháti se, aufidjwellen: r. se v napete besede, Levst. (Zb. sp.). razbúhniti se, bûhnem se, vb. pf. 1) aufquellen, Cig.;—2) berften, Z.; valovje se je razbuhnilo, bie Wellen bradjen sid, Let. razbûka, f. = rabuka, Jan., Nov.

razbúren, rna, adj. = buren: razburno leto,

Str.

razbúriti, im, vb. pf. aufregen, Cig. (T.), nk. razbúrjati, am, vb. impf. ad razburiti, nk. razbúrjenost, f. die Aufgeregtheit, Cig. (T.), nk. razbúrkati, bûrkam, vb. pf. unruhig madhen, Cig.; razburkan, bewegt, ungestüm, Cig., Jan.; — r. se, in Unruhe verseht werden, bestürzt werden, ogr.-C.

razbutati, bûtam, vb. pf. zerschmettern, zerschlagen, Cig., Jan.

razbútiti, bûtim, vb. pf. = razbutati, Cig.,

razcafodráti, âm, vb. pf. = razcafrati, C. razcafráti, âm, vb. pf. = razcufrati, gerreifien. C.

razcandrati, am, vb. pf. gerfegen, Cig. razcapanec, nca, m. ein zerlumpter Menfch. razcapati, am, vb. pf. zerfegen, Mur., Cig., Jan.; — razcapan, zerlumpt.

razcapudráti, âm, vb. pf. = razcafodrati, gerfeten, C.; razcapudran, zerlumpt, Cig.; (razcapedrati, Cig.).

razcedíti, ím, vb. pf. = raztopiti: razcejen svinec, Jsvkr.

razcefedráti, âm, vb. pf. = razcefrati, Z., Zora. razcefráti, âm, vb. pf. = razcufrati, Cig., Jan.; razcefrane hlače, Jurč.

razoèp, cépa, m. 1) ber Spalt, ber Schlit, Mur., Cig., Jan.; podolžni r., bie Längsspalte, Sol.; — 2) (fig.) die Spaltung, die Trennung, Cig. (T.), C.

razcępek, pka, m. i) ber Spalt, ber Schlit (3. B. bei ber Schreibseber), Jan., Let.; — 2) (fig.) bie Spaltung, C.

razcépen, pna, adj. spoltbor, Cig.

Jan. (H.).

razcépiti, im, vb. pf. zerípalten; — r. se, sich spalten, sich theilen; r. se na dvoje; (sig.) r. se v dve stranki.

razcépljati, am, vb. impf. ad razcepiti; spalten; — r. se, sich spalten, sich theilen.

razcépljenost, f bie Spaltung, bie Zerküftung, bie Uneinigkeit, Cig., nk.
razcepljeváti, Gjem, vb. impf. = razcepljati,

razcoptáti, âm, vb pf. zertreten, Cig. razcesati, sam, vb. pf. zerfegen, Cig.; zerreißen, M.

razcésniti, cę̃snem, νb. pf. = razčesniti, νζh-Št., BlKr.

razcestjo, n. die Theilung ber Straße, der Kreuzweg, ber Scheibeweg, Mur., Cig., Jan., Levst. (Cest.), nk.

razcímiti se, cîmim se, vb. pf. auseinanderwachsen, M.; — (fig.) überhand nehmen (von Krantheiten, übsen Gewohnheiten u. dgl.), Cig. razcufráti, âm, vb. pf. zersalern, zerreihen, C. razcúkati, cûkam, vb. pf. zerzuhsen, zersehen, Mur., Cig., Glas.

razcúnjati; cûnjam, vb. pf. zerfehen, Cig., Jan., M.

razcváriti, cvârim, vb. pf. zerlassen, zersamoren, C. razcvésiti, cvêsim, vb. pf. betrüben, Jan., Levst. (Zb. sp.).

razcvėsti, cvetėm, vb. pf. aufblühen, erblühen, Mur., Cig., Jan., Dol.; Ko suha hruška razcvete, Ondaj nazaj pridi, Npes.-K.; — nav.

razevet, cveta, m. bas Aufblühen, die Entfaltung, (tudi pren.) Cig., Jan., nk.

razevetati, am, vb. impf. ad razevesti; aufblühen, Cig, Jan.; — nav. r. se.

razcvętek, tka, m. = razcvet, Jan.

razevetéti se, ím se, vb. pf. = razevesti se, Jan.

razevétiti, evêtim, vb. pf. aufblüßen machen: r. učilnice, Levst.(Nauk); — r. se, kmetovanje na barju se bolj razeveti, Levst.(Močv.); — stal.

razevētje, n. ber Blütenstand, die Instorescenz, Cig. (T.), C.

razevîrati, am. vb. impf. ad razevreti; zerluffen (n. pr. r. slanino), Mur., Cig.

razevitati, am, vb. impf. ad razevesti; aufblühen, blühen, Mur., Vrt.; = r. se, Jan. razevréti, evrèm, vb. pf. zerlaffen (n. pr. r. sla-

nino), Mur., Cig.

razčâkan, adj. kdor nerad čaka: ungebulbig, läftig, C.

razčárati, am, vb. pf. entzaubern, Jan. (H.).
razčarováti, ûjem, vb. impf. ad razčarati, Jan. (H.).

razčehniti, čehnem, vb. pf. = razčesniti; zerreißen, entzweireißen, Cig., Jan.

razčeljustáti, âm, vb. pf. 1) zerfnirschen, V.-Cig.; — 2) ausschwazen, M.

razčeljústiti se, fistim se, vb. pf. ben Mund weit aufthun, C.; — mit vollem Munde etwas sagen, C.

razčemersti, im, vb. pf. ausbringen, erzürnen, Mur.; — r. se, zornig werden, Danj. (Posv. p.), Npr.-Kres, Zora.

razčéniti se, čénem se, vb. pf. breit nieberhoden: kura se je razčenila, vzhŠt.

razčeperiti se, êrim se, vb. pf. niederhodend bie Flügel ausbreiten, C.; niederhodend bie Beine ausspreizen o sich breit setzen, BlKr.-M.; — siroko stopiti, na siroko postaviti se, Z., Laśće-Erj. (Torb.), BlKr.; razčeperjen telovadec, Telov.

razčep**ệrjenec**, nca, m. = razčeperjen človek, BlKr.

razčepērjenka, f.=razčeperjenaženska, BlKr. razčeperjeváti se, ûjem se, vb. impf. ad razčeperiti se, BlKr.-M.

razčės, česa, m. bie Spalte bes Schreibsebertieles, ogr.-C., Valj. (Rad). razčęsatnik, m. eine Art Ramm, Strek.

razčesalnják, m. ein Ramm mit nicht bichten Zăhnen, Jarn.

razčésati, čéšem, vb. pf. auseinanbertammen,

ausfammen; r. si lase.

razčesávati, am, vb. impf. = razčesovati. razčésniti, čęsnem, vb. pf. entzweireißen; strela je drevo razčesnila, Notr.-Erj.(Torb.); r. se, reißen, zerplagen; otroče, glej, da se ne razčesneš! Notr.-Erj. (Torb.).

razčęsnjenec, nca, m. otrok, ki se hudo joka

in dere, Dol.

razčesováti, ûjem, vb. impf. ad razčesati. razčetrtáti, âm, vb. pf. = razčetrtiti, Lašče-

Erj. (Torb.).

razčotftiti, tftim, vb. pf. viertheilen, in Stude hauen, Senożeće (Notr.)-Erj. (Torb.); — r. se: "otroče, glej, da se ne razčetrtiš!" govori mati nemirnemu otroku, ki vedno lazi na višave, Senožeče-Erj. (Torb.).

razčetveriti, erim, vb. pf. viertheilen (scetve-

riti, V .- Cig.).

razčíliti, im, vb. pf. munter machen, auffrifchen, C.

razčíljenost, f. die Munterfeit, die Geistesfrifche, C.

razčîmžati, am, vb. pf. burch Beigen verberben, M.

razčīnek, nka, m. die Ripe, Danj .- M.

razčíniti, čînim, vb. pf. zerlegen, zertheilen, Z.; — ausbärmen, Cig.; — aussonbern, Cig. razčínjati, am, vb. impf. ad razčiniti, Cig., M., Danj. (Posv. p.)

razčlemba, f. die Glieberung, Cig. (T.), DZ. razčléniti, im, vb. pf. gliebern, Cig. (T.). razčlovéčiti, ệcim, vb. pf. entmenichen, Cig. razčohati, am, vb. pf. zerftriegeln, Cig.; auffragen, Jan.

razčręditi, črędim, vb. pf. in Bartien ver-

theilen, einreihen, C.

razefstviti, im, vb. pf. auffrischen, Mur. razeftati, eftam, vb. pf. gerrigen, Cig.

razčúti se, čújem se, vb. pf. die Schläfrigfeit überwinden und nicht mehr ichläfrig fein, jugh-St.; nicht mehr einschlafen fonnen, Cig., Dol., Notr.

razčúvati se, am se, vb. pf. = razčuti se: probudi me strel, in tako sem se razčuval, da nisem potlej mogel spati, Kras - Erj. (Torb.).

razdaja, f. die Bertheilung, Cig. razdajanje, n. bas Bertheilen.

razdajati, jam, jem, vb. impf. ad razdati, vertheilen, verschenken.

razdajavec, vca, m. ber Bertheiler, ber Ausspender, Cig.

razdajavka, f. bie Bertheilerin, Cig.

razdajen, jna, adj. razdajni kraj, ber Ausgabe-

razdáleč, adv. entfernt. Cig. (T.); r. biti, abstehen, Cig. (T.), Svet. (Rok.); dosti sva razdalee, wir find voneinander genug entfernt, Levst. (Rok.).

razdâlja, f. die Entfernung, der Abstand, Cig. (T.), Znid., Cel. (Geom.), Sen. (Fiz.). razdaljína, f. bie Distanz, Levst. (Cest.), LjZv. razdaljšati, am, vb. pf. verlangern, Cig. (T.). razdaljšílo, n. r. področja, bie Erweiterung bes Birtungstreises, DZ.

razdaniti, im, vb. pf. hell machen, Mur., Cig.; šola mladeniču glavo razdani, Slom.; — r. se, taghell werben, Mur., Jan.

razdanje, n. bie Beripenbung, Cig.

razdáti, dám, vb. pf. ausgeben, vertheilen, verichenten; - r. se, sich gang ausgeben, Cig.; vsega premoženja se je bila razdala, Ravn.-Mik.

razdava, f. die Ausgabe (z. B. ber Briefe),

razdávati, am, vb. impf. = razdajati, Mik. razdavek, vka, m. = trošek, die Ausgabe, Cig.

razdediniti, inim, vb. pf. enterben, Cig.

razdejanje, n. die Berftorung. razdejanost, f. die Ordnungelofigfeit, Cig.

razdejáti, dêjem, dénem, vb. pf. 1) auseinanderlegen, auseinanderthun; r. obleko (auf-Inopfen), Rez. - C.; razdejan, orbnungelos, Cig.; - 2) zerftoren, Cig., Jan., M., Dalm., Krelj, nk.; hudobni ljudje razdenejo mesto, Skrinj.-Valj. (Rad); Madjanci vse razdenejo, kamor so prišli, Ravn.-Valj. (Rad); Jeruzalem so razdejali, Dol.-Levst. (Zb. sp.).

razdejava, f. bie Berftorung, Cig., Jan., Zora,

razdejavec, vca, m. ber Zerstörer, C., Krelj. razdet, dela, m. 1) die Bertheilung, Dict., Cig., Jan.; premoženje pojde na razdel, bas Bermogen unterliegt ber Theilung, Npes .-Cig.; — 2) die Abtheilung, der Theil, der Abschnitt, Mur., Cig., Jan.

razdelati, delam, vb. pf. gerarbeiten, Cig.; r. koga kakor jastreb s svojimi kremplji, Jap. (Prid.); - testo r. = razbliniti, Polj.; razdelan, mube, C.

razdelávati, am, vb. impf. larmen, poltern,

Cig. razdotba, f. die Bertheilung, die Bertheilung, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), nk.; die Eintheilung,

Cig.(T.), Zora, DZ. razdelben, bna, adj. Theilungs: razdelbno pravilo, die Theilregel, Cig. (T.), Cel. (Ar.); razdelbni racun, die Theilrechnung, Cig. (T.);

razdelbna obravnava, bas Theilungsverfahren. DZkr. razdętek, tka, m. die Abtheilung, ber Theil, ber Abschnitt, Mur., Cig., Jan., nk.; die

Classe, Cig., Cel.(Ar.); die Kategorie, Cig.; — voleči r., der Wahlförper, Levst.(Nauk), DZ. razdeten, ina, adj. 1) Theilungs : razdetno

pismo, die Theilungsurfunde, Cig.; - 2) theilbar, Cig., Jan.

razdelilo, n. die Bertheilung, DZ.; die Gintheilung, Cig.

razdelisce, n. ber Sonberungsort, Cig. razdelîten, tna, adj. Eintheilungs-, Cig.

razdelîtev, tve, f. die Theilung, die Eintheis lung, die Bertheilung; r. na troje, die Dreitheilung, Cig. (T.); r. na stopnje, bie Gradeintheilung, Cig. (T.); davena r., bie Steuer-

Digitized by GOOGLE

— 382 **—**

umlage, Cig., Jan., Levst. (Pril.); davene razdelitve na vso deželo, die Landesumlagen, Levst. (Pril.).

razdelitelj, m. ber Bertheiler, kajk .- Valj. (Rad). razdeliti, im, vb pf. zertheilen; na dvoje r., halbieren; - dividieren, Cig. (T.), Cel. (Ar.); eintheilen, Jan., Cig.(T.); davek r., bie Steuer umlegen, Cig., Jan., Cig. (T.): - vertheilen, ausspenden; denar r. med ubožce.

razdelivec, vca, m. ber Bertheiler, Cig.; ber

Bertheiler, Cig.

razdelivka, f. bie Bertheilerin, Cig.

razdeljávati, am, vb. impf. = razdeljevati, Habd.-Mik.

razdeljavec, vca, m. ber Bertheiler, Dict., Trub.-M.

razdeljenje, n. bie Bertheilung, bie Bertheilung, Mur., Cig.

razdeljénost, f. bas Bertheiltsein, Cig. (T.). razdeljevalnik, m. ber Bertheiler: r. (pare), die Steuerung bei ber Dampfmajdine (mech.), Cig.(T.).

razdeljevanje, n. bas Bertheilen; bas Bertheilen.

razdeljeváti, ûjem, vb. impf. ad razdeliti; zertheilen, eintheilen, vertheilen.

razdeljevavec, vca, m. der Bertheiler, Cig. razdeljiv, íva, adj. 1) distributiv, Cig. (T.); - 2) = razdelen, theilbar, Cig., Jan.

razdelnik, m. ber Bertheiler, Guts .- Cig ; ber Bertheiler, ber Spender, Dict.; razdelniki skrivnosti bodih, Krelj; — ber Bertheilungeschieber (mech.), DZ.

razdelnost, f. die Theilbarteit, Cig., Jan., Cig. (T.).

razdelováti, ûjem, vb. impf. pollern, larmen,

razderina, f. bas Loch (z. B. in ber Kleibung), C. razdéti, dêjem (dêm), dénem, vb. pf. = razdejati; 1) auseinanderlegen, Cig.; - zergliebern, Cig.; - 2) zerstören, Z.; razuma ne razdeje, Krelj; — zugrunde richten: on je do dobrega razdet, sin ga je razdel, Dol .-Levst. (Zb. sp.).

razdeva, f. 1) die Obduction, Cig., C.; razdeva mrlicev, DZ.; - 2) bie Berftorung,

Cig., Jan., C.

razdevanje, n. 1) bas Auseinanberlegen. Cig., M; - r. sena, bas Beuftreuen, Jarn.; -

2) bas Berftoren, Cig., M., nk.

razdévati, am, vb. impf. ad razdeti, razdejati; 1) auseinanberlegen, zerlegen, auseinanderthun, Mur., Cig.; vojake r. na stan (einquartieren), Levst.(Nauk); becomponieren, Cig. (T.); zergliedern, anatomieren, (truplo, mrliča) r., obducieren, Cig., nk.; - r. seno, Beu ftreuen, Jarn. ; - 2) gerftoren, vernichten, Cig., Jan., M., nk.; — 3) r. se, ftolk thun, Jarn. (Rok.).

razdevâvec, vca, m. ber Berstörer, Dict., Cig., Jan., C.

razdevavka, f. bie Berftorerin, Cig.

razdevek, vka, m. die Berftorung, C. razdeven, vna, adj. Obbuctions: razdevno porocilo, ber Obbuctionsbefund, Cig.

razdéžiti se, im se, νb . pf. = počiti in razlesti se: klobasa se je razdežila, Gor. razdiráten, ina, adj. zerítörend, bestructiv, Cig.

razdîranje, n. bas Berftoren.

razdîrati, am, vb. impf. ad razdreti; gerftoren. niederreißen; streho r.; zerlegen: voz r., St .-C.; - umftoßen, rudgangig machen; Zenitev r., Z.; - besprechen, ermagen; kako modro ukrepati in r., Jurč.; imenitna opravila r., Kod. (Mar.); neumevne reči r., Zora; prazne besede r., unnuge Borte verlieren, Jan., Levst. (Zb. sp.), Erj.(Izb. sp.).

razdirav, ava, adj. reißenb, Volk .- M.; r. volk,

Trub., Schönl.

razdîravec, vca, m. Berftörer. razdîravka, f. bie Berftorerin.

razdirjati se, am se, vb. pf. in3 Rennen tommen, Cig.

razdirljiv, íva, adj. 1) parteifüchtig, Jan.(H.); - 2) = razrušen, zerstörbar, Cig. razdirúh, m. ber Umsturzmann, C.

razdišati se, im se, vb. pf. den Duft verbreiten, Cig., M.; bal sem se, da se nebi pečenka tovarišem pod nos razdišala, Jurč.

razdivjáti se, am se, vb. pf. 1) wilb werben, Z.; razdivjan, verwisbert, Jarn., Cig.; - 2) sich abwüthen, Cig.

razdniti, im, vb. pf. sod r., bem Jaffe ben Boben herausnehmen, Cig.

razdobje, n. ber Beitraum, die Beriode, ber Beitabschnitt, Cig. (T.), C., DZ., Nov., SIN.; volilno r., bie Bahlperiobe, DZ.

razdółbsti, dółbem, vb. pf. aufmeißeln, Cig. razdotžba, f. 1) bie Tilgung, die Amortifierung einer Schuld, Cig., DZ.; - 2) bie Entlastung eines Angeklagten, Cig.

razdôlžben, bna, adj. Amortifations :: razdolžbni delež, DZkr.

razdółżen, żna, adj. 1) Tilgungs, DZ.; razdôłżni crteż, ber Amortijationsplan, DZ.; razdolžni zalog, ber Tilgungefond, Cig., Jan., Cig. (T.); — 2) Entlastungs, Cig.; r. svedok, ber Entlaftungezeuge, Cig.

razdolževáti, ûjem, vb. impf. von Schulden

befreien, Cig.

razdotžíten, ina, adj. Tilgungs, Amortiso-tions, DZ.; razdotžítni črtež, ber Amortis sationéplan, *DZ*.

razdotžílo, n. bie Amortijation, bie Tilgung (einer Schuld): r. drzavnega priplatka, bie Tilgung bes Staatszuschusses, DZ.

razdolžītev, tve, f. die Tilgung (einer Schulb), Cig., Jan.

razdołžíti, im, vb. pf. 1) von Schulden befreien, Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ.; - r. se, sich schulbenfrei machen, Cig.; — 2) von einer Schuld freifprechen, Cig.

razdotžnína, f. die Tilgungequote, DZ. razdoneti, im, vb. pf. verklingen, Cig.; = r. se, Sol.

razdor, dora, m. 1) bie Berftorung, Cig.; -2) die Spaltung, ber Zwiespalt, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

razdrābljati, am, vb. impf. ad razdrobiti; zerbrođeln, Mur., Zora; zertleinern, DZ.; resolvieren (math.), Cig.

razdrahanec, nca, m. ein schlumpiger Menich,

Cig.

razdráhati, ham, šem, vb. pf. Gebundenes lösen, lodern, r. se, loder werden (o obleki): (n)obenemu se pas ne razdraše od njegovih ledovij, Dalm.; razdrahan, joslumpig, Cig.; — prim. razdrasati.

razdrájsati, am, vb. pf. pogl. razdrasati. razdrámiti, im, vb. pf. munter machen, den

Schlaf vertreiben: r. koga, se, Z., Fr.-C. razdrápati, pam, pljem, vb. pf. 1) zertrapen, zerrigen; ves razdrapan po licu, jvzhŠt.; — 2) zerfepen, Mur., Cig., Jan.; razdrapan, zerlumpt, Vrt.; ves razdrapan hodi, jvzhŠt.

razdras, drasa, m. einer, ber gerriffene Rleiber

hat, BlKr.-Mik.

razdrásati, am, vb. pf. auslodern, Lašče-Erj. (Torb.), Erj. (Som., Min.); — predprt r., daß Bortuch entscher, Lašče-Erj. (Torb.), Z.; — auslösen: otroci vso obleko razdrasajo ("razdrajsajo"), BlKr.; — ungedürlich entblößen: razdrasana nedra, C.; — r. se, sich loßichürzen, die Keider loßbinden, Z.; razdrasan (= razgaljen), nachlässig gesteidet, C.; — "razdrasana ščet", tako imenujejo žensko, ki je neskrdno oblečena, da je vse razvezano in rahlo na njej, Lašče-Erj. (Torb.); — prim. rah, Erj. (Torb.).

razdrástiti, im, vb. pf. = razdražiti, Cig., C. razdrášati, am, vb. impf. ad razdrašiti, Hal.-C. razdrášiti, im, vb. pf. = razdrasati, C.

razdražba, f. bie Aufreigung.

razdráždžiti, im, vb. pf. razdražiti, ogr.-M. razdrážek, žka, m. bie aufreizenbe Urfache, V.-Cig.

razdrážen, žna, adj. reizbar, erregbar, Cig. (T.); živci so slabi in razdražni, Erj. (Izb. sp.).

razdráženje, n. bie Aufreizung; razdraženje, ogr.-Valj. (Rad).

razdráženost, f. die Gereigtheit, die Aufgeregtheit, Cig., Jan., nk.

razdraževáti, ûjem, vb. impf. ad razdražiti; erregen, reizen, Jan.

razdrážiti, im, vb. pf. reizen, aufreizen, erregen, otroka, psa r.; živce r., nk.; — verbegen, Cig., Jan.

razdražljiv, íva, adj. = razdražen, reizbūr, Cig.

razdrážnost, f. die Reizbarteit, die Erregbarsteit, Cig. (T.).

razdreselíti, ím, vb. pf. betrüben, ogr.-C., M. razdreševáti, ûjem, vb. impf. = razreševati, Jan

razdręšiti, im, vb. pf. = razrešiti, Meg.-Mik., Jan., C., Poh.

razdréti, dérem, drèm, vb. pf. außeinanderreißen, zerstören; hiso, most r.; kolo tece
do razdrtega, .t. j. dokler se ne razdere,
Notr.; (prim. krajno ime: Razdrto); — rūdgångig machen, ausheben: meno, kupcijo, pogodbo, ženitev, prijateljstvo r.; r. se, rūd-

gängig werben, sich zerschlagen; — r. se s kom, mit einem brechen, sich mit ihm zerwerfen, Cig.; — r. katero, zum besten geben, Jan.; starejsina je nekatero neumno in smešno razdrl, Jurč.; kakšno prav žaltavo r., Levst. (Zb. sp.).

razdreviti, im, vb. pf. auseinanbertreiben, Z.; nevihta se je razdrevila, das Gewitter hat sich verzogen, Z.

razdręzati, dręzam, vb. pf. — drezaje razdejati, zerstochern, Cig.

razdrężen, adj. (part.) = razdrasan, razgaljen, C.

razdfgati, dîgam, vb. pf. zerweşen: obleko r., C.

razdfgniti, dîgnem, vb. pf. auseinanberreiben, serreiben, M.; wund reiben, Cig.; krasto r. (abichürfen), Cig.

razdfmati, dimam, mliem, vb. pf. gerrütten, Sol., C.; erichüttern, C., Z.

razdroben, bna, adj. zerreiblich (min.), Cig.

razdrobíriti, îrim, vb. pf. = razdrobiti, zertrümmern, V.-Cig.

razdrobîtev, tve, f. die Zerbrödelung, die Zertrummerung, Jan. (H.).

razdrobiti, im, vb. pf. zerkleinern, zerbrödeln, zermalmen; r. se, in Broden zerfallen, zerbrödeln (intr.); — resolvieren (math.), Cig. (T.), Cel.(Ar.).

razdrobljánčiti, ânčim, vb. pf. = razdrobiriti, Cig.

razdrobljenje, n. die Berbrodelung.

razdrtev, tve, f. bie Berftörung, C., Ravn. razdrtija, f. 1) bie Berftörung, Mur., Cig.,

Jan.; - 2) ber Bwift, Mur.

razdrtína, f. 1) die Zerstörung, die Zertrümmerung; — 2) ein verwüsteter, öber Ort, die Trümmer, Cig.; — 3) der Zwiespalt, Dalm.-Valj. (Rad).

razdftje, n. 1) die Ruine, die Trümmer, Cig., C.; — 2) der Riss, Trub.; das Loch (1m Kleide), C.

razdruzgati, am, vb. pf. zerquetichen.

razdrúzgniti, drûzgnem, vb. pf. = razdruzniti. razdrúzniti, drûznem, vb. pf. zerbrüden, zerquetfchen, Mur.

razdrúžati, am, vb. impf. ad razdružiti; trennen, Zv.; občine r., die Gemeinden auseinanderlegen, Levst. (Nauk).

razdrūžba, f. die Auflösung (einer Bereinigung), Levst. (Pril., Cest.), DZ.; — die Dissociation (chem.), Cig. (T.); — die Dissourction (gramm., phil.), Cig. (T.); — die Beruneinigung, Cig.

razdrúžen, žna, adj. trennbar, Cig.(T.); razdružno sestavljene besede, trennbar zusamemengesete Börter, Cig.(T.).

razdrúženje, n. bie Trennung (einer Bereinigung), C., (-énje) kajk.- Valj. (Rad).

razdruževáti, ûjem, vb. impf. ad razdružiti; entzweien, trennen, Cig., nk.

razdružíten, Ina, adj. auflösenb: razdružítna razsodba, DZ.; — bisjunctiv (gramm., phil.), Cig.(T.); — separatistist, Cig.

razdružitev, tve. f. bie Auflösung (einer Bereinigung), die Trennung, Jan (H.). razdružiti, drūžim, vb. pf. entzweien, trennen, scheiben, auflösen, Dict., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; r. se s kom, mit jemandem brechen, Cig. razdružljiv, iva, adj. separatistisch, Cig., Jan. razdružljívost, f. ber Separatismus, Cig. (T.). razdušíti se, ím se, vb. pf. = svoj duh izgubiti: hmelj se razduši, Št. razdvajanje, n. die Zweitheilung: r. reke, die Gabelung, die Bifurcation bes Fluffes, Cig. razdvajati, am, vb. impf. ad razdvojiti: entzweien, trennen, nk.; - r. se, sich gabeln: reka se razdvaja, Cig. (T.). razdvečiti, im, vb. pf. zerfauen, Dict.; dva zrna brinja r., Vod. (Izb. sp.). razdvoj, dvoja, m. die Entzweiung, V .- Cig., M., SIN.; ber Bwift, C. razdvojba, f. 1) die Zweitheilung, Cig. (T.), Let.; - 2) die Trennung, der Zwiespalt, Nov.-C. razdvoje, adv. auseinander: r. iti, Dol.; nujta, le brzo razdvoje! Bes. razdvojenci, m. pl. bie Entzweiten, Let. razdvojenik, m. ber Sectierer, Krelj. razdvojénost, f. ber Zwiespalt, C. razdvojíti, im, vb. pf. in zwei Theile theilen, Guts.-Cig., Mur.; - entzweien, Mur., Cig., Jan.; r. prijatelje, Škrinj.-Valj. (Rad.); r. se, sich in zwei Theile spalten, in zwei Theile zerfallen, fich scheiben, Guts .- Cig., Mur., Jan.; razdvojile so se učene glave, Erj.(Izb. sp.); sich entzweien, Mur. razdvojstvo, n. bie Spaltung, bas Schisma, C. razediniti, înim, vb. pf. entzweien, in Bwiefpalt bringen, Cig., C.; - rus. razen, zna, m. bie Spalte, Gor., M., Mik. razen, zna, adj. verschiebener Art, verschieben; v razne kraje pošiljati; na razne načine izkušati; - razno, = narazen, auseinanber, Danj.-M., ogr.-C.; raziti se razno, Vrt.; po raznem, po razno, zerstreut: snopje še po raznem (po razno) leži, C. razen, praep. c. gen. = zrazen, außer, mit Auenahme; razen tega, außerbem. razenréden, dna, adj. augerordentlich, Cv. razfranciskan, m. ber Exfranciscaner, Navr. (Kop.). razffčati, im, vb. pf. ichwirrend auseinanderfliegen, C. razfrekati, am vb. pf. verzetteln, verschwenden, ogr.-C. razfrfrati, am, vb. pf. auseinanberflattern, C. razffkati, ffkam, vb. pf. berichleubern, berichwenden, C. razfrkotáti, otâm, óčem, vb. pf. = razfrkati, C. razfrieti, im, vb. pf. auseinanderfliegen, Cig.;

— r. se, verflattern, Cig.

razgáditi, gâdim, vb. pf. = razkačiti, Kres,

razgáliti, im, vb. pf. 1) entblößen; - r. se,

fich entblogen; razgaljen, Blogen zeigend,

entblößt; razgaljene prsi; razgaljen otrok; — 2) r. se, sich ausheitern, Levst. (Rok.). razgáljati, am, vb. impf. ad razgaliti; ent= blößen. razgaljenec, nca, m. der Entblößte, Cig. razgáljenka, f. die Entblößte, Cig. razgaljeváti, ûjem, vb. impf. ad razgaliti. razgániti, gánem, vb. pf. = razgeniti. razganjanje, n. das Auseinandertreiben. razganjati, am, vb. impf. ad razgnati; auseinandertreiben, zersprengen; — veselje r., fich ber Freude hingeben, luftig fein, Vod. (Izb. sp.); prevet r., es zu arg treiben, V.-Cig. razganjavec, vca, m. ber Berstreuer, Cig. razgaziti, gazim, vb. pf. auseinanbertreten; zertreten; živina je travnik razgazila; sneg je bil razgažen, Jurč. razgégati, am. vb. pf. = razgaliti, Z., Trst., (Let.). razgeníti, gánem, vb. pf. 1) auseinanberfalten, entfalten, öffnen: r. knjigo, zavitek, Z., Lj.Zv.; ausbreiten: peruti, roke, Cig.; - 2) r. se, aus ben Fugen, aus bem Leim geben, jvzh-St., C.; - ericuttert werden, fich entfegen, C. razgib, giba, m. die Bewegung: r. srca, die Gemuthsbewegung, Cig. razgibanje, n. bie Bewegung, Mur.; - bie Aufregung, Cig., C. razgibati, gibam bljem, I. vb. impf. ad razgeniti; 1) auseinanderfalten, ausbreiten, Cig.; živalca začne razgibati peruti, *Levst.(Zb*. sp.); aufschlagen: knjigo r., Rez.-Cig.; ne razgiblji ondukaj knjige! Levst. (LjZv.); — 2) r. žago, bie Gage schränken, Cig.; -- II. razgibati, bam, bljem, vb. pf. beweglich machen, Mur., Z.; r. si ude = r. se, jvzhSt. razglabati, am, vb. impf. 1) aufmuhlen: cesto r., C.; - 2) zu ergrunden o. zu erforichen fuchen, grubeln, nk.; (hs.). razgladiti, gladim, vb. pf. eben ftreichen, glatt ftreichen. razglàs, glása, m. die Rundmachung; sodnji r., die gerichtliche Kundmachung, DZ. razglasba, f. die Bublication, Levst. (Nauk.). razglásen, sna, adj. 1) Edictal: razglásni poziv, die Edictalcitation, DZkr.; - 2) disharmonisch, Cig., Jan. razglasica, f. der Miston, Cig. (T.). razglasilo, n. bie Berlautbarung, bie Bublication, Mur., Cig., Jan., DZ., Levst.(Nauk.); razglasilo Gospodovo, die Epiphanie, razglasitev, tve, f. die Befanntmachung, C.;

die öffentliche Erklärung, Cig., Jan.
razglásiti, im, vb. pf. 1) bekannt machen, verkautbaren: — den Kuf verbreiten, unter die Leute
bringen, Mur., Cig., Jan.; skrivnosti svojega
prijatelja r., Škrinj.-Valj. (Rad); razglasen
biti, verrusen sein. Cig.; — r. se, bekannt
werden, unter die Leute kommen, Cig., Jan.;
treda, da se stvar odde razve in na siroko razglasi, Levst. (Nauk.); Pevec razglasene slave,
Pres.; — za svetnika r., heilig sprechen,
Cig., Jan.; za mrtvega r., als todt erklären,

Cig.; — 2) verstimmen, Cig.; razglašen, verstimmt, C.; — tudi: razglasíti, ím.

razglasje, n. der Mistlang, bie Diffonang, bie Disharmonie, Cig., Jan., Cig. (T.), C.;

— bie Mishelligteit, Cig., Jan.

razglášanje, n. die Befanntmachung(en).

razglášati, am, vb. impf. ad razglasiti; belannt machen, vertünben, unter die Leute bringen; kmetom r. staro pravdo, Levst. (Zb. sp.).

razglasenje, n. die Befanntmachung; - r. Gospodovo, die Epiphanie, Cig.

razglášenost, f. die Ruchbarteit, Cig., Jan. razglaševáti, ûjem, vb. impf. = razglašati. razglaševâvec, vca, m. = kdor kaj razgla-

šuje, Cig.

razglèd, gléda, m.1) die Besichtigung, die Beschau, Cig., Jan.; bozjega veličastva r., Ravn.; r. vojske, die Heerschau, die Musterung, Cig., Jan.; — die Recognoscierung, Cig.; iti na rázgled (nav. o nevesti), in Augenschein nehmen, Cig., Dol., Gor.; (= iti na rázgledi, Ig[Dol.]; nevesta gre z materjo k ženinu na rázgledi, vzhSt.; Pripeljala bom se na razgledi, Npes.-Vraz); — 2) die Außssicht, die Fernsicht, das Besvedere; — 3) = zgled, das Besispiel, das Muster, Cig., Jan., Ravn.

razgledálo, n. = ogledalo, ber Spiegel: človeško srce je razgledalo božje prijaznosti,

Ravn.-Valj.(Rad).

razglédati, glédam, vb. pf. 1) besichtigen, bessehen, burchmustern: r. svoje goste, Krelj; natančneje (tanje) si r. koga, Jurč., Levst., LjZv.; razgledal si je prestrašeno množico, LjZv.; recognoscieren: r. deželo, Dalm.; — r. se nad čim, über irgend etwas eine Bestrachtung anstellen, Jskvr.; — 2) r. se, sich umsehen; r. se po svetu; — sich orientieren, Cig., Jan., Cig. (T.); da se komisija laže razgleda, zur seichteren Drientierung der Commission, DZ.; — 3) r. se, ins Sehen kommen, Cig.

razgiedba, f. 1) die Recognoscierung, Jan., Bes.; — 2) die Orientierung, Cig.

razgledben, bena, adj. Drientierungs: razgledbeni naris, die Drientierungsstizze, DZkr. razgledek, dka, m. die Beschau, das Besehen, Ravn.-Valj. (Rad).

razględen, dna, adj. 1) Recognoscierunges: razględno poročilo, SIN.; — 2) eine weite Aussicht gewährend: razgledno mesto, Rib.-Svet. (Rok.); — 3) = razločen, augenscheinslich, flar, V.-Cig.

razgledisce, n. ber Aussichtspuntt, bie Sochwarte, Cig.

razgledovanje, n. bie Besichtigung, bie Mufterung.

razgledováti, sijem, vb. impf. ad razgledati;

1) besichtigen, mustern; — 2) r. se nad kom, an jemandem sich ein Beispiel nehmen, Jan., Ravn.; — 3) nad njim se močno razgledujejo, er macht viel Ausseh, aller Augen sind aus ihn gerichtet, Cig.

razgleja, f. die Umschau: na razglejo iti,

Goriš.

razglobiti, im, vb. pf. ergrübeln, ergründen, Jan. (H.).

razglódati, dam, jem, vb. pf. zernagen.
razgnáti, žénem, vb. pf. auseinanbertreiben;
r. pse, kokoši; — veter je oblake razgnal;
— zeríprengen; vino je sod razgnalo; puško
je razgnalo; s smodnikom skalovje r.

razgneciti, im, vb. pf. zerquetschen, Cig. razgnesti, gnetem, vb. pf. zerineten.

razgnévati, gnêvam, vb. pf. zornig machen, Kor.-Jarn. (Rok.).

razgnéviti, gnêvim, vb. pf. = razgnevati, Jan. (H.).

razgniti, gnèm, vb. pf. = razgeniti; knjigo r., bas Buch aufschlagen, ("-gnuti") Rez.-Cig. razgnojiti se, im se, vb. pf. recht ins Eitern kommen: rana se je razgnojila, Cig.

razgon, gona, m. 1) bas Auseinandertreiben: bie Zerstreuung, Cig.; — 2) bie Furche, Valj. (Rad), Strek.: bie Furche zwischen zwei Aderbeeten, Mur., St.; — ber Feldweg zwischen zwei Adern, Cig.; — tudi: razgon.

razgona, f. die Furche zwischen zwei Aderbeeten, Mur.

razgórčiti, im, vb. pf. erbittern, Jan. (H.).
razgórčiti se, im se, vb. pf. recht ins Brennen
fommen; — razgorela sapa, heiße Luft, Levst.
(Zb. sp.).

razgorje, n. ber Gebirgeinoten, Cig.(T.), Jes. razgosti, godem, vb. pf. r. gosli, die Bioline

ausspielen, Cig.

razgovārjati, am, vb. impf. ad razgovoriti;
1) abreben, abwendig zu machen suchen: r. koga, Cig., jvzhŠt.; — 2) r. se, sich unterreben, sich besprechen: r. se o čem. — 3) = zagovarjati, Ist.-Štrek. (Let.).

razgovor, m. die Unterredung, die Besprechung, die Conversation; na r. vzeti, etwas in Be-

rathung ziehen, Levst. (Nauk).

razgóvoren, rna, adj. 1) Conversations: razgovorni jezik, bie Conversationssprache, Cig.
(T.); — razgovorna znanstva, biscursive
Wissenschaften, Cig. (T.); — 2) razgovóren,
gesprachig, Dict., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.);
žena je bila jako razgovorna, Erj. (Izb. sp.).

razgovoríti, ím, vb. pf. 1) abreben, abwendig machen; r. koga; — 2) r. si usta, sich den Wund aufreben, Cig.; — 3) r. se, recht ins Reden kommen, Cig.; — 4) r. se, sich durch Reden abmatten, Cig.

razgovorijiv, íva, adj. = razgovoren 2), Jan. (H.).

razgovórnost, f. die Gesprächigseit, Cig., Jan. razgráditi, grádim, vb. pf. 1) auseinanderiechen; r. seno; — 2) plündern; vse so razgradili. razgrádljati, am, vb. impf. ad razgraditi, Jan. (H.).

razgradíti, ím, vb. pf. zerstören: razgrajena selišča, Levst. (Nauk.).

razgrāja, f. 1) bie Scheidemand, Mik.; — 2) das Poltern, das Toben, M.

razgrajáč, m. ber Polterer, ber Tumultuaut. razgrajáten, ina, adj. lärmend, Jan.(H.). razgrájanje, n. 1) das Zerstören, C.; — 2) das Boltern, das Tumultuieren, das Wüthen. 1. razgrájati, am, vb. impf. ad razgraditi; 1) zerstoren (bes. gaune, Dämme): voda nasipe
razgraja, C.; — 2) postern, tumustuieren,
toben, wütsen; pijanci razgrajajo po krčmi;
Razgraja piš ob hudi uri, Preš.; — bolezen
razgraja, bie Rransseit wütset.

2. razgrájati, jam, jem, vb. pf. biscrebitieren, Cig.

razgrájav, adj. zum Lärmen, Boltern geneigt, Jan.; razgrajav hlapec, SIN.; — tobsüchtig, Jan.

razgrajavec, vca, m. ber Polterer, ber Lärmer, ber Tumultuant.

razgrajavka, f. bie Boltrerin, bie Larmerin, bie Tumultuantin.

razgreb, greba, m. aufgewühltes Erbreich, C. razgrebati, grebam, bljem, vb. impf. ad razgrebsti; auseinanderscharren, zerscharren, aufscharren; — r. se, auseinandertreten: Precej se voda razgrebala, Za njo se je zagrebala, Npes. - Vraz.

razgrébsti, grébem, vb. pf. auseinanderscharren, derscharren, ausscharren; — razgreben kruh = kruh z razpokano skorjo, Polj.

razgreh, m. = zasluženje, das Berdienst, Dict.-Mik.

razgréniti, grénem, vb. pf. auseinanderscharren: ausbreiten, ogr.-M.; po ruhi žito razgreniti, da se suši, Dol.; oglje r., die Rohsen schien schien, Cig.; — zertheilen: r. vodo, (razgrniti) Cig. razgreševáti, ûjem, vb. impf. ad razgrešiti, Jan. (H.).

razgrešíti, ím, vb. pf. entfündigen, Jan. (H.).
razgréti, grejem, vb. pf. erwärmen, erhiben;
— r. se, sich erwärmen; sich erhiben; (fig.) in Affect gerathen.

razgrétje, n. die Erwärmung, die Erhigung. razgrévati, am, vb. impf. ad razgreti.

razgrinjati, am, vb. impf. ad razgrniti; 1) außeinanderbreiten; lan r., Dol., Pjk.(Črt.); — glas se razgrinja, — se razlega, Notr.; — 2) enthüllen.

razgristi, grizem, vb. pf. beigend germalmen, gerbeißen.

razgrizati, am, vb. impf. ad razgristi, razgrizniti.

razgrizniti, griznem, vb. pf. mit einem Bifs gettheilen o. germalmen.

razgeniti, nem, vb. pf. 1) ausbreiten; platte po tleh r.; lan r., Dol.; ausschlagen: bukve r., Jap. (Sv. p.); r. imenike, die Listen auflegen, DZ.; — 2) der Hülle, der Dede berauben, enthüllen: posteljo r.

razgrúditi, im, vb. pf. zerbrödeln, zerbeißen, Cig., M.; (fig.) strast mu mozeg in moč razgrudi, LjZv.

razgubiti, im, vb. pf. nach und nach verlieren;
— r. se, sich verlieren; sich zerstreuen, zerslaufen: množica se je razgubila.

razgúbljati, am, vb. impf. ad razgubiti.

razgugati, am, vb. pf. wadelig machen, Cig.;

— zerrütten, Jan. (H.).

razhajalisče, n. der Scheidepunkt, Jan. (H.). razhajanje, n. das Auseinandergehen.

razhājati se, am se, vb. impf. ad raziti se; außeinandergehen; množica se že razhaja; — sich zertheilen, sich trennen: od svetlobe pred njim so se oblaki razhajali, Dalm.; — bivergieren: žarki se po izstopu iz leče razhajajo, Žnid.

razhamiti, im, vb. pf. r. konja, bem Pferbe bas Beichirr abnehmen, vrhSt.-C.

razhitati, hîtam, vb. pf. auseinanderwerfen, Cig., M.

razhititi, hîtim, vb. pf. auseinanderwerfen, C. razhladíti, ím, vb. pf. austühlen: — r. se, sich austühlen.

razhlájati, am, vb. impf. ad razhladiti.

razhlap, hlápa, m. das Sublimat, Cig. (T.), C. razhlápanje, n. die Sublimation, Sen. (Fiz.). razhlápati, am, vb. pf. = razhlapiti, sublimieren, C.

razhlapína, f. baš Sublimat, C., Sen. (Fiz.).
razhlapíti, ím, vb. pf. sublimieren, Cig. (T.);
— r. se, sich verflüchtigen: megla se na solncu razhlapi, LjZv.

razhobotáti se, otam, cem se, vb. pf. sich muchernd, üppig machiend verbreiten, über-

wuchern, Cig.

razhod, hóda, m. 1) das Auseinandergehen, M.; die Trennung, der Abschied, Cig.; — die Divergenz, (math.) Cig., Cig. (T.); — 2) — trošek, der Berbrauch, Cig. (T.); v tej dobi ima telo mnogo več prihoda nego razhoda, Erj. (Som.); (stsl., rus.).

razhodek, dka, m. die Ausgabe, die Auslage, DZ., nk.; upravni razhodki, die Regiefosten,

Levst. (Pril.).

razhóden, dna, adj. 1) Abíchiebs, Cig.; razhôdni obed, Nov.; — 2) auseinanbergehend, bivergent (math.), Cig., Cig.(T.), Žnid.; — 3) ausgebehnt, weitlaufig: mesto je razhodno, župa je razhodna, Rihenberk-Erj. (Torb.), Strek.; — 4) wegsam: razhodni poti, Svet. (Rok.), Dol.; razhodno vreme, t. j. tako, da se o njem lahko hodi, Dol.

razhoditi, hodim, vb. pf. 1) aus., abtreten, zertreten; r. pot; razhojena pot; tla so bila razhojena, Jurć.; r. črevlje, bie Schuhe austreten, durch Tragen ausweiten, sie abnüten; — 2) r. se, recht ins Gehen kommen; — tüchtig Bewegung machen, einen tüchtigen Spaziergang machen.

razhôdnik, m. grenkosladki r., bitterfüßer Rachtschatten (solanum dulcamara), Erj. (Rok.); ("razhudnik"), Cig., Tuš.(R.).

(Rok.); ("razhudnik"), Cig., Tus. (K.).
razhodnja, f das Abichiedsfest, das Balet,
Jan., Svet.(Rok.); der Abichiedstrunt, Levst.
(Zb. sp.), Glas.

razhohotáti se, otâm, śčem se, vb. pf. in lautes Lachen ausbrechen, SIN.

razhomotáti, âm, vb. pf. abidirren: konje r., C. razhrébati se, am se, vb. pf. mit Gerausch zerfallen, zerbersten, Z.; ves coln se je razhrebal, Bes.; — razhreban, zerkustati, am, vb. pf. zerknorpeln.

razhuditi, im, vb. pf. eraurnen, erbosen, Cig., Let.; r. se, zornig, böse werben: cebele se razhude, ce se kosi pred njimi, Levst. (Bec.).

. razhûdnik, m. pogl. razhodnik.

razhudobiti, im, vb. pf. erzürnen, erbofen, Jan., C.; — r. se, erbost werben, Bes.

razica, f. dem. raza; eine fleine Spalte, bie Ripe, M., Erj. (Som.), Vrtov. (Km. k.).

razigráti, âm, vb. pf. erregen, bewegen: r. srce, Zora.; r. vsako žilico, Raič. (Let.).

razīmati, mam, mljem, vb. impf. ad razjeti; reißend abnehmen, Hal. C.

razina, f. bas niveau, h. t.-Cig.(T.).

raziskati, iščem, vb. pf. durchsuchen, untersuchen, DZ., nk.

raziskâva, f. die Durchsuchung, Cig.; osebna, hisna r., DZ.

raziskavanje, n. das Durchsuchen, die Unterfuchung, DZ., nk.

raziskávati, am. vb. impf. = raziskovati, nk. raziskovanje, n. daš Durchsuchen, daš Untersuchen, nk.; die Erforschung: primerjajoče r., LjZv.

raziskováti, ûjem, vb. impf. ad raziskati, nk. razíti se, ídem se, vb. pf. auseinandergehen, íidi trennen; pozno smo se razšli; razšli smo se kakor rakova deca (t. j. na razne strani po svetu), Erj. (Izb. sp.); — zergehen, bergehen: Pogovor, ko na uho več ne bije, Ko zjutranja megla se v nič razide, Preš.; zemlja ino nebo se razidejo, ampak moje besede se ne razido, Trub.

ráziti, râzim, vb. impf. 1) ripen, aufripen, Cig.; r. si kozo, roko, Cig.; sireisen, Cig., Jan.; — 2) das Getreibe beim Messen streichen, Cig. razjáčiti, jäčim, vb. pf. entstästen, schwächen, C. razjáditi se, im se, vb. pf. zornig werden,

Habd.-Mik., Svet. (Rok.).
razjāhati, ham, šem, vb. pf. 1) vom Pferde fteigen: vštric koće razjašejo, Jurč.; r. konja, C., Levst. (Rok.), Vrt.; — 2) r. se, sich abreiten, Cig.

razjariti, im, vb. pf. in Born, in Buth verjegen, r. se, in Born, in Buth gerathen, Cig., nk.; razjarjene meščane potolažiti, Jurč.; (nav. razjáriti); — rus.

razjarjénost, f. der Ingrimm, nk.; (nav. razjárjenost).

razjármiti, im. vb. pf. das Joch abnehmen; r. vole, vzhSt.-C.

razjasnilo, n. die Auftiarung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

razjasnîtev, tve, f. die Austlärung, nk. razjasniti, im, vb. pf. 1) hell machen, ausheitern; — r. se, sich ausheitern; nebo se je razjasnilo; (sig.) čelo se mu je razjasnilo,

nk.; — 2) flar machen, aufflären, erläutern. razjasnjeváti, ûjem, vb. impf. ad razjasniti, nk.; (tudi: -šnjevati, DSv.).

razjáviti, javim, vb. pf. befannt machen, C., SIN.

razjęd, f. das Agen, C.

razjeda, f. = kar je razjedeno: (pren.) po strmih razjedah, auf steilem, gerkluftetem Boben, Bes.

razjędati, am, vb. impf. ad razjesti; gerfressen; črvi razjedajo les, gobe; — ăţen; kisline razjedajo kovine; rja razjeda železo.

razjeden, dna, adj. ähenb, Cig., DZ.; razjedna voda, bas Scheibewasser, Cig., DZ.; razjedni kali, bas Ühtasi, DZ.

razjedljiv, íva, adj. abenb, Cig., Jan., nk.; razjedljiva voda, bas Scheidewasser, razjedljivi lug, bie Ablange, Levst. (Nauk.); razjedljivi kamen, ber Abstein, bas Absali, Strp.; — tudi razjedljiv.

razjedljívost, f. die Agfraft, nk.

razjednica, f. bas Apmasser, bas Scheibemasser,

razjędnost, f. die Apfraft, Cig.

razjęsti, jem, vb. pf. zerfressen; — razjeden, zerrissen, zerklüstet: od dežja razjeden pot, Žv.; — zeräpen.

razjeten, tna, adj. zerlegbar, Fr.-C.

razjęti, jamem, vb. pf. = razvzeti: vse so razjeli, Svet.(Rok.).

razjezdíhati, am, vb. pf. burch Reiten ab-

razjęzditi, jęzdim, vb. pf. abreiten: r. konja, bas Pferb mübe reiten, Cig.; razjezdil sem svojega konjica, da je legel tik ceste za vekomaj, Jurč.; — r. se. sich abreiten, Cig.

razjeziti, im, vb. pf. zornig machen, aufbringen;
— r. se, zornig werben, in Zorn gerathen.
razjokati se, kam, čem se, vb. pf. zu weinen aufangen.

razjúžití se, jūžim se, pb. pf. aufthauen, Št. razkačenost, f. das Aufgebrachtfein, der

razkáčiti, kačim, vb. pf. erzurnen, in Grimm, in Buth verseten; — r. se, in Grimm, in Buth gerathen.

razkadíti, ím, vb. pf. zerstieben machen, zerstreuen; veter je meglo razkadil; vrabce r.; r. se, verrauchen, verstiegen, zerstieben; megla, dim, prah se razkadi.

razkalati, am, vb. pf. zerspalten; vsa drva r. razkaliti, im, vb. pf. trube machen, truben.

razkalováti, ûjem, vb. impf. ad razkalsti, Trst. (Let.).

razkap, kapa, m.ber Schantverlust am Beine, Cig. razkapati, pam, pljem, vb. impf. ad razkopati; auseinandergraben, zerscharren, zerwühlen: otroci (zemljo) razkapajo po gredah, jvzhŠt. rázkav, adj. Levst. (Zb. sp.), pogl. raskav.

razkaz, káza, m. ber Ausmeis, bas Berzeichnis, bie Labelle, Cig. (T.), Levst. (Cest.), DZ.; trgovinski r.. DZ.

razkázati, žem, vb. pf. aussiührlich zeigen; vse r. komu; — na drobno r., particularisieren, Jan. (H.); ausmeisen, nk.; r. s številkami, bezissern, DZ.

razkāzek, zka, m. der Ausweis, das Bergeichnis, die Tabelle, Cig., Jan., DZ.; r. troškov, Levst. (Pril.).

razkazílq, n. daß Berzeichnis, die Tabelle, DZ.; kazensko r., die Straftabelle, Levst. (Nauk.). razkaznica, f. die Tabelle, DZ., Naur. (Spom.). razkazováti, üjem, vb. impf. ad razkazati; ausführlich zeigen; — zur Schau herum tragen; — r. svojo učenost, seine Beisheit austramen; — r. se, sich jehen lassen, prahlen.

Digitized by \$500gle

razkelíti, ím, vb. pf. = razklejiti, C.

razkesáti se, am se, vb. pf. von Reue erfüllt werben: razkesan, zerfnirscht, C.

razkidati, kidam, vb. pf. auseinanberichaufeln: r. gnoj, sneg.

razkipęti, im, vb. pf. aufwallend auseinanderfliegen.

razkipniti, kîpnem, vb. pf. aufgehend sich ausbehnen (vom Brotteige).

razkis, kisa, m. die Desorydation, Cig. (T.). razkisati, kîsam, šem, vb. pf. 1) burchfauern, Cig.; - r. se, burchfauert werden, Cig.; -

2) desorndieren, Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

razkísen, sna, adj. Desorhdations-, Cig.(T.). razkísiti, kísim, vb. pf. entjäuern, Cig.(T.); - = razkisati 2), desorydieren, Cig. (T.).

razklad, klada, m. 1) bie Analysis (gramm., phil.), Cig. (T.); - bie Auseinanbersetung, bie Erflärung, ogr.-Valj. (Rad), DZ.; - bie Auslegung, Cig., Jan.; — 2) das Aderbeet, (rázklad) Kor.-Jarn., Jan.

razklada, f. bie Auslegung, die Deutung, die Erflarung, Cig., Jan.; razklade govorjenja,

Schonl.

razkladáč, m. ber Ausleger, C.; r. sv. pisma, ogr.-C.

razkladalíšče, n. ber Ausladeplat, DZ.

razkladanje, n. 1) bas Auseinanberlegen, bas Austramen, das Ausladen; — 2) das Zergliebern, bas Analyfieren; - bas Erflaren, das Auslegen.

razkladatelj, m. ber Ausleger, ber Ereget, Jan.(H.).

razkladati, am, vb. impf. ad razklasti; 1) auseinanberlegen, austramen ; auspaden, ausladen ; blago r.; - 2) zerlegen, zergliebern, analysieren, Cig. (T.); - auseinanderseten, erklären; auslegen, beuten; sanje r.

razkladavec, vca, m. 1) ber Auslader, Cig.; – 2) ber Ausleger, der Deuter, der Erklärer, Cig., Jan.

razkladek, dka, m. das Egpojé, Jan.

razkláden, dna, adj 1) Auslade-, Cig., DZ.; - 2) analytisch, Cig. (T.).

razkladnica, f. ber Auslagefasten, Jan. (H.). razkladnik, m. ber Commentar, Cig.

razkladováti, ûjem, vb. impf. - razkladati, Jan.(H.).

razklânjati se, am se, vb. impf. ad razkloniti se; = razgrebati se, sich trennen (von ben Bafferfluten), Npes .- Cig.

razklásti, kládem, vb. pf. auslegen, erflaren, verbolmetschen, (-dem) ogr.-Valj.(Rad).

razkláti, kóljem, vb. pf. zerspalten; drevo, poleno, oreh r.; - r. se, sich spalten; palica se mi je razklala; pečevje se razkolje, Trub.-

razklávati, am, vb. impf. ad razklati, Mur., Danj. (Posv. p.).

razklecati, cam, čem, vb. pf. lođer o. wadelig machen: ključanico r., C.

razklejíti, ím, vb. pf. entleimen, Fr.-C.

razkléniti, klénem, vb. pf. auffchließen, öffnen; psu gobec r.; popki se razklenejo, Glas.; roke r., die Sande auseinanderfalten; (Ringe,

Klammern, Retten, Fesseln) lösen; — los-schließen, Cig.; — r. se, sich lösen, sich öffnen. razklèp, klépa, m. die Aufschließung, nk.

razklepa, f. bie Aufschließung, bie Lofung, C. 1. razklépati, klépam, pljem, vb. impf. ad razkleniti; aufichließen, öffnen, lofen; se mu do ušes razklepajo, LjZv.

2. razklépati, klépljem, -páti, âm, vb. pf. (burd) hammern, Dengeln) breit ichlagen: koso r. razklepetáti, etâm, écem, vb. pf burch Rlatichen

verbreiten, ausflatschen, Cig. razkleti, koinem, vb. pf. r. koga, jemandem ben Fluch lösen, Cig. (T.).
razklinjati, am, vb. impf. ad razkleti; ben

Fluch lofen, Cig. (T.).

razkliti se, klijem se, vb. pf. aufteimen, C. razkljuváti, kljúvam, kljújem, vb. pf. mit bem Schnabel zerhaden, zerpiden.

razklóniti, klónim, vb. pf. zertheilen: r. vodo, Cig.; - r. se, sich zertheilen, sich zerschlagen: valovi se razklonijo, Cig.

razklópiti, klôpim, vb. pf. aufichließen, öffnen; Hal.-C.; - löfen (z. B. Rlammern), Cig. (T.). razklopotáti se, otâm se, óčem se, vb. pf. aus ben Fugen gehen: ceber se je razklopotal, C.; - razklopotan, zerrüttet, Z., SIN.

razknez, m. ber Erfürft, Cig. (T.). razkobáliti, alim, vb. pf. r. noge, bie Füße ausspreizen, Jan.

razkobaljeváti, ûjem, vb. impf. ad razkobaliti, Jan.(H.).

razkocáti, âm, vb. pf. zerzaujen, Dol.; razkocan, zerzaust, Kras-Erj (Torb.).

razkocnjati, am, vb. pf. zerzausen, Cig., M. razkodráti, âm, vb. pf. fraus machen, zerfraujen; razkodran, zerfraust.

razkot, kola, m. bie Spaltung, ber Spaltichnitt, ber Spalt, Cig., Jan , Cig. (T.); — (nav. razkol) bie Rirchenspaltung, bas Schisma, Cig., Cig. (T.), nk.; (stsl., rus).

razkólčiti se, im se, vb. pf. sich die Süftbeine verrenten, Z., Burg.

razkoten, ina, adj. 1) Spalts, Spaltungss, Cig. (T.); — schismatisch, Cig.; — 2) spalts bar, Cig.(T.), Erj.(Min.).
razkoljek, ljka, m. das Spaltungsstüd, Erj.

(Min.); ("razkojek" = poleno, GBrda-Erj. [Torb.]).

razkolnik, m. ber Schismatifer, Cig., Cig. (T.), nk.; — stsl., rus.

razkolnistvo, n. die Sectiererei, Cig. (T.), nk. razkólnost, f. dic Spaltbarteit, Cig. (T.). razkomajsati, am, vb. pf. posteljo r., bas Bett zerrammeln, Cig.

razkomárati, am, vb. pf. = razdrahati, C. razkomatáti, âm, vb. pf. = razhomotati, ausschirren: konje r., Dol.

razkonjáti, am, vb. pf. entideiben, beichließen, C. razkop, kopa, m. die Auseinandergrabung, die Rergrabung.

razkópati, kópljem, -kopáti, am, vb. pf. auseinandergraben, zergraben; kup zemlje r.; zerscharren; slaba gospodinja in pa kokoš: če več ima, več razkopa, Met.; — zerftören: mesto r., Guts. (Res.).

razkopávanje, n. daš Auseinandergraben, daš

Zergraben.

razkopávati, am, vb. impf. — razkopovati; auseinanbergraben, zergraben; — nebo se razkopava, ber himmel heitert sich aus, C., Dol.

razkopčáti, âm, vb. pf. aufschnallen, Cig.; enthateln, Cig.

razkopčeváti, ûjem, vb. impf. ad razkopčati,

razkopneti, im, vb. pf. gergeben, gerichmelgen (v. Schnee).

razkopováti, üjem, vb. impf. ad razkopati. razkoráčiti se, ačim se, vb. pf. breit treten, sich ausspreizen; razkoračen, mit ausgespreizten Füßen.

razkorenjeváti, fijem, vb. impf. die Burgel

ausziehen, Cel.(Ar.).

razkosanje, n. die Zerstüdelung.

razkosáti, am, vb. pf. zerftildeln.

razkosilo, n. die Berftudelung (ber Grundftude), Svet. (Rok.).

 razkosíti, ím, vb. pf. = razkosati, Guts.-Cig., Mur.

2. razkositi, im, vb. pf. auseinanbermähen.

razkosmanik, m. ein zerraufter Kopf, Jarn. razkosmáti, 8m, vb. pf. zottig machen, Cig.; zerzaufen, zerfeßen, C.

razkôš, f. 1) bie Bollust, Cig.(T.), nk.; —
2) ber Lugus, Cig.(T.); — po drugih slov. jezikih.

razkošedráti, âm, vb. pf. = razkuštrati: razkošedrani lasje, Notr.

razkóšen, šna, adj. 1) wollüftig, nk.; — 2) luguriös, nk.; — po drugih slov. jezikih. razkošíti se, ím se, vb. pf. bujdig werben, C.;

- prim. košat.

razkoštráti, âm, vb. pf. = razkuštrati, Trst. (Let.), Bes.; razkoštran, zerzaušt, Cerovo-Erj. (Torb.).

razkováti, kújem, vb. pf. auseinanberschmieben, zerschmieben; zerhämmern; — r. konja, bem Pferbe die Hufeisen abnehmen, Levst. (Podk.). razkoždráti, am, vb. pf. — razkoštrati; raz-

koždran, Ip.-Erj. (Torb.).

razkrājati, am, vb. impf. ad razkrojiti; 1) spatten, r. se, sich spatten, sich steiten, cig.;
— zerlegen, zergliebern: r. besede do debla all osnove, Navr. (Kop. sp.); — 2) chemisch zersegen, aussissen, Cig. (T.), C., nk.; r. se, sich zersegen, Erj. (Min.), Vest.

razkralj, m. ber Ertonig, nk.

razkrāpljati, am, vb. impf. ad razkropiti; zerspripen: kri r., Let.; — r. se, sich zerstreuen, auseinandergehen, Zora; ljudje se razkrapljajo, Bes.

razkrečati, am, vb. pf. = razkrečiti, Mur., Cig., Mik.; - r. se, bie Beine auseinanderipreizen, Cig.

razkrečávati, am, vb. impf. ad razkrečati, Mur.;

außeinanbergerren, V.-Cig.
razkrečeváti, ûjem, vb. impf. ad razkrečiti,
Mur., Cig.

razkręčiti, im, vb. pf. auseinanberreden, ausipreizen, Cig., C., Svet. (Rok.), Vrt.; r. telo na križ, ogr.-C.; — r. se, sich aussperren: udavu se čeljusti grdo razkrečijo, Vrt.; — r. se, bie Beine auseinandersperren, grässchen, Cig., Telov.; razkrečeno hoditi, GBrda; — prim. 1. krečiti.

razkrehniti, krehnem, vb. pf. mit einem Rrach entzwei brechen o. fniden; — r. se, frachend

brechen, in Stude geben, Jan.

razkręka, f. die Grätschstellung, Telov. razkrękniti, kręknem, vb. pf. auseinandersspreizen, Mur., Mik.; — r. se, die Beine auseinanderspreizen, Cig.

1. razkréniti, krénem, vb. pf. ausspreizen: noge r., C.; r. past, die Falle ausschließen, Zora.
2. razkréniti, nem, vb. pf. = razkrepiti, DZ. razkrèp, krépa, m. die Ausspehung: r. pravic,

razkrępati, pam, pljem, vb. impf. ad 2. razkreniti, DZ.

razkrępiti, im, vb. pf. ungültig machen, aufheben: r. pogodbo, DZ., nk.

razkrhljáti, am, vb. pf. in Schnitten zerfcneiben: jabolko r., Cig.

razkfhniti, kfinem, vb. pf. entzweibrechen, zerbrechen; r. se, entzweibrechen (intr.), in Stude gehen.

razkričati, im, vb. pf. 1) ausschreien; verschreien; — 2) r. si gelo, sich heiser schreien;

r. se, sich zerschreien.

razkričávati, am, vb. impf. ad razkričati: birič je razkričaval svoj razglas, LjZv.

razkríliti, im, vb. pf. unanständig enthüllen: r. koga, se, vzhŠt.-C.

razkrîšpati, am, vb. pf. zerzausen: kure so ajdo razkrišpale, Trst. (Let.).

razkríti, krîjem, vb. pf. aufdeden, abbeden, enthüllen; r. streho; r. glavo, das Haupt entblößen; — r. svoje misli, srce svoje, seine Gebanten, sein Herz ossenbaren.

razkrívanje, n. das Aufbeden, das Enthüllen. razkrívati, am, vb. impf. ad razkriti.

razkriž, kríža, m. = razkrižje, Meg., Dict. razkrižek, žka, m. = razkrižje, C., Hip.(Orb.). razkrižíšče, n. = razkrižje, Dalm.

razkrīžje, n. die Begescheibe, der Rreuzweg, der Scheideweg, Habd., Dict., Cig., Jan., C.; rázkrižje, Mik.

razkrdj, krója, m. die Zersehung, die Analyse (chem.), Cig. (T.), Sen (Fiz.), DZ., Nov.; električni r., die Elektrolyse, Sen. (Fiz.); — r. svetlobe, die Zerstreuung des Lichtes in Farben, Žnid.

razkrôjba, f. = razkroj, Jan (H.).

razkrójen, jna, adj. zerjebbar, Jan. (H.).
razkrojeváti, ûjem, vb. impf. = razkrajati,
Cig., Jan.

razkrojílo, n. ber Zersehungsapparat, C. razkrojína, f. baš Zersehungsproduct, Cig.

razkrojîtev, tve, f. die Zerfetung, Jan., C. razkrojíti, im, vb. pf. 1) trennen, spalten, zertheilen; zerfchneiben, Cig.;—r. se, sich theilen, sich spalten; — 2) chemisch zerlegen, zersehen, analysieren, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; r. se, sich zersehen, Cig. (T.), nk.

razkronati, am, vb. pf. ber Rrone berauben. Cig., C.

razkropiti, im, vb. pf. 1) auseinandersprigen, zersprigen; blagoslovljeno vodo r.; hudobnega upanje je kakor tanka pena, katero vihar razkropi, Škrinj.-Valj. (Rad); - 2) auseinandersprengen, zerstreuen, auseinanderjagen; r. sovražnike; - r. se, sich zerstreuen, sich verlaufen; naj se ajdje razkrope! Dalm.; ljudstvo se razkropi, Jurč.

razkfšiti, kfšim, vb. pf. in Stude brechen, Cig., Jan.; r. se, zertrummert werben: ladja

se je razkršila, Glas.

razkrúšiti, krůšim, vb. pf. 1) auseinanberbrechen; - zerstören, r. kraljestvo, Dalm.; - r. se, zerfallen; — 2) vom Tische trennen, abgesondert effen laffen, C., St.-M.

razkuhati, kuham, vb. pf. zertochen; - r. se, burch Rochen auseinandergeben, aufgelöst werden; meso se je razkuhalo.

razkûp, m. bie Auflojung ber Raufes, bas Rurudtreten vom abgeschloffenen Raufe, Cig., C., Svet.(Rok.).

razkuriti, im, vb. pf. tuchtig burchheizen.

razkustranec, nca, m. ber Straubfopf (vom Mann), Jan.

razkustranka, f. ber Straubfopf (vom Beib), Jan. (H.).

razkúštrati, am, vb. pf. zerzausen; ves razkuštran, razkuštranih las, Jurč.; tudi: razkuštráti.

razkuzmáti, âm, vb. pf. = razkosmati, zerzausen, Dol.; gladi si razkuzman črni podbradek, Jurč.; razkuzman berač, LjZv.

razkûžba, f. die Desinfection, Cig. (T.), DZ.,

razkúženje, n. = razkužba, Jan. (H.). razkuževalnica, f. das Desinfectionslocale, DZ. razkuževáti, ûjem, vb. impf. ad razkužiti, Cig. (T.), DZ., nk.

razkužílo, n. das Desinfectionsmittel, Cig. (T.), DZ.

razkúžiti, im, vb. pf. desinficieren, Cig. (T.), DZ., Erj. (Min.), nk.

razkvadrováti, ûjem, vb. impf. (pf.) die Quadratwurzel ausziehen, Cel. (Ar.).
razkvásiti, im, vb. pf. 1) durchsauern, Jan.

(H.); - 2) ausplauichen, Jan. (H.).

razlaga, f. bie Auseinanberfegung, bie Ertlarung, die Auslegung.

razlagatelj, m. ber Musleger, ber Erflarer, Cig. razlagati, am, vb. impf. ad razloziti; 1) auspaden, ausframen; blago r.; - zerlegen, Cig.(T.); - analysieren, Cig.(T.); - 2) auseinanderfegen, auslegen, erflären.

razlagavec, vca, m. ber Ausleger, ber Deuter, ber Erflärer.

razlaka, f. = razvlaka, bas Gerümpel (tudi: rázlaka), Levst. (Zb. sp.), LjZv.

razlamati, mam, mljem, vb. pf. nacheinanber gerbrechen, Mur.

razlamljati, am, vb. impf. ad razlomiti; zerbrechen, Cig.

razlastilen, lna, adj. Expropriations. DZ.; razlastîłna razsodba, DZ.

razlastitev, tve, f. bie Expropriation, Cig., DZ., Nov., nk.

razlastiti, im, vb. pf. expropriieren, Cig., Jan. razlaščenec, nca, m. ber Expropriat, DZ.

razlaščeváti, ûjem, vb. impf. ad razlastiti,

razlèg, lega, m. bas Sallen, ber Bieberhall. V.-Cig., M.; nobenega razlega nisem čul, LjZv.

razléganje, n. bas Hallen, bas Schallen.

razlégati se, lêgam se, vb. impf. ad razlegniti se; hallen, ichallen, tonen; zjutraj in zvečer se petje psalmov razlega, Trav.-Valj. (Rad); veselje se razlega po širokem in dolgem, Ravn.; od treh strani se je razlegalo zvonjenje, Erj. (Izb. sp.).

razlegel, gla, adj. ausgebehnt, Jan.

razlégniti se, legnem se, vb. pf. hallend fich verbreiten, erichallen, wiederhallen, Cig., Jan., Cig.(T.); novica se je razlegnila po vsej deželi, Glas.

razleskáti, âm, vb. pf. zerfnaden, Cig. razléskniti, lesknem, vb. pf. gerinaden, Mur.,

Cig., Danj. (Posv. p.).

razlésti se, lêzem se, vb. pf. auseinanderfriechen; raki so se razlezli: — auseinandergehen (z. B. von Teig, Ol); — zidovje se razleze = razpade, Jurc.; - fich verbreiten, um sich greifen: bolezen se razleze, Jan.; pohujšanje se je razlezlo, Jap. (Prid.).

razlèt, léta, m. die Explosion, Cig. (T.), DZ. raziétati se, lêtam se, vb. impf. ad razie-

teti se.

razieten, tna, adj. Explosiones, nk.

razleteti se, im se, vb. pf. 1) auseinanderfliegen, zerstieben; mladici so se razleteli; pleva se z gumna razleti, Dalm.; denar se brž razleti; — sich versieren: ljudje so se razleteli, Zilj .- Jarn. (Rok.); - in Stude fliegen, zerspringen, plagen, explodieren; puska se je razletela; - 2) recht ins Laufen tommen: konji so se razleteli, Svet. (Rok.).

razletljiv, íva, adj. explodierend, Cig. (T.), DZ. razlezávati se, am se, vb. impf. = razlezovati se, Erj. (Izb. sp.).

razlezováti se, ûjem se, vb. impf. ad razlesti se.

razlîček, čka, m. die Abart, die Spielart, Cig. (T.), Erj. (Min.).

različen, čna, adj. ungleichartig, verschieben. razlîčica, f. die Bariation, die Abart: mnogo-

brojne barvne različice, Žnid. razlîcje, n. bie Berichiedenheit, ber Contraft, Cig., Jan., Cig. (T.).

različnost, f. Die Berichiebenheit.

razlíjati, am, vb. impf. ad razliti, = razlivati. razlîka, f. ber Unterichieb, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; razlika mika, Zv.; — rázlika, kajk.-Valj.(Rad).

razlikovanje, n. die Unterscheidung, nk.

razlikováti, üjem, vb. impf. unterscheiden, r. se, sich unterscheiden, nk.; - hs.

razlîtek, tka, m. die verschüttete Fluffigfeit: razlitke po mizi pobrisati, LjZv.

razliti, lijem, vb. pf. auseinandergießen, allenthalben ausgießen; - ausschütten, berschütten; pol kupice vina r.; r. se, sich ergießen; zold se mu je razlil, die Galle gieng ihm über; - razlejem, kajk.-Valj.(Rad); -lejem, ogr.-Valj.(Rad).

razlîv, m. ber Erguis, Cig.

razlivati, am, vb. impf. ad razliti.

razlízati, žem, vb. pf. zerleďen.

razljútiti, ljûtim, vb. pf. ergurnen, emporen, r. se, ergrimmen, Cig., Jan., nk.; - hs.

 $razl\hat{q}\hat{c}$, m. = razloček, ogr.-C. razločati, am, vb. impf. ad razločiti; unter-

scheiben, nk.; zakon razloča, katere stvari pristoje temu odboru, katere občinam, Levst. (Nauk).

razlocba, f. bie Absonderung, Cig.

raziocek, cka, m. ber Unterschied; - z razlockom povedati = razločno p., beutlich fagen, Svet. (Rok.).

raziočen, čna, adj. 1) icheibbar, trennbar, Jan. (H.); — 2) unterscheidbar: deutlich; razločno govorjenje; razločno povedati, govoriti, učiti; -3) = različen, ogr.; -4) = odločilen, entscheibend, Cig.; - 5) razločno, einzeln,

razločeník, m. der Reger, Krelj.

raziočenje, n. 1) die Trennung, (razločenje) ogr.-Valj. (Rad); - 2) die Unterscheibung, kajk.- Valj. (Rad).

razločeváten, ina, adj. untericheidend, Jan. (H.).

razločevânje, n. bas Trennen; — bas Unterfceiben.

razločeváti, ûjem, vb. impf. ad razločiti.

razločíten, ina, adj. unterscheibenb, Untericheidungs, nk.; razločilno znamenje, DZ.

razločílo, n. bas Untericheibungezeichen, Cig., DZ.

razlocitev, tve, f. bie Trennung, bie Scheibung, Jan., nk.; - die Unterscheidung, Jan., nk.

raziociti, im, vb. pf. 1) trennen, icheiben, absonbern; (drugi me čejo) z ljubim razločiti, Npes.-K.; — chemisch auflösen, Cig., Jan.; - r. se, scheiben, auseinandergeben, Cig.; po tem pomenku sta se poslovila in razločila, LjZv.; - r. se z detetom, entbunben werben, Cig.; - 2) unterscheiben; modro od zelenega r.; erfennen: v temi nisem mogel razločiti, kdo je bil; — 3) entscheiden, Cig. (T.); boj r., Npes.-Cig.; v imenu vsega naroda r. kaj, Vod.(Izb. sp.).

razločljiv, adj. 1) = razločen 1), zertrennbar, Jan.(H.); - 2) = razločen 2), unterscheibbar,

razločník, m. ber Schiederichter, Dict., Hip. (Orb.), C.

raziocnost, f. 1) die Deutlichkeit; - 2) die Berichiebenheit, Cig.

razlog, loga, m. ber Grund, Cig., Jan., nk.; rázlog, Valj. (Rad); z razlogom, brez razloga, mit, ohne Grund, LjZv.; — stsl.

razloga, f. die Auslage, ber Auslagefaften, Jan.(H.).

razlók, lóka, m. 1) ber Unterschieb, Ravn.-Cig.; - 2) die Unterscheidung: brez rázloka, ohne Berftand, Dol. - Mik.; - 3) die Entscheidung, DZ.

razloka, f. 1) die Trennung, C.; - 2) die Unterscheidung, C., kajk .- Valj. (Rad); - 3) die Entscheidung, Cig. (T.), DZ.

razlom, loma, m. bas Entzweibrechen, ber Bruch, Cig.

razlomástiti, astim, vb. pf. mit Ungeftum gerbrechen, gerfprengen, Cig.

razlomek, mka, m. das Bruchstüd, M.

razlomen, mna, adj. brechbar, zerbrechlich, Jan. (H.).

raziómiti, iómim, vb. pf. zerbrechen; na drobne kosce r. palico; - r. se, zerbrechen (intr.). razlomljiv, íva, adj. = razlomen, Cig., Jan. razlómnost, f. die Brechbarteit, die Berbrechlichfeit, Jan. (H.).

razlotek, tka, m. = razloček, Trub., Krelj-Mik. razložba, f. 1) die Auslage, die Ausstellung, Jan. (H.); - 2) die Darftellung, die Erfla-

rung, Cig. (T.), DZ.

razložen, žna, adj. 1) zerlegbar, Cig. (T.), DZ.; 2) verständlich, deutlich, Mur., Jan.; razložno govoriti, Burg.; r. pridigati, Polj.; 3) r. človek = človek, ki zna vsako stvar dobro razložiti, Svet. (Rok); - 4) rationell. Cig. (T.).

razložîtev, tve, f. die Auseinandersetung, die

Erflärung, nk.

razložíti, ím, vb. pf. 1) auseinanderlegen; r. blago; - gur Schau ausstellen; - 2) auseinanderfegen, barlegen, erflaren.

razložník, m. ber Aussteller, C.

raziožnost, f. die Berftandlichkeit, die Deutlichfeit, Mur., Cig.

razlúčati, am, vb. pf. auseinanderschleudern, gerichleubern. razlúpati, am, vb. pf. gerbrechen, Prip .- Mik.;

raziúščiti, im, vb. pf. schälen: (fig.) uganko r., ein Rathiel errathen, Zv. razmagati se, am se, vb. impf. ad razmoči

se; zunehmen, ftarter werben: ogenj, bolezen se razmaga, Cig.

razmagnētiti, im, vb. pf. entmagnetifieren, Cig.

razmah, maha, m. bie Schwingungsweite, bie Amplitude (phys.), Cig. (T.), Sen. (Fiz.), Znid., LjZv.; dober r. imeti, gut auswerfen (vom Berpenditel), Cig.

razmahati, am, vb. pf. auseinanderschlagen: narodni duh je bil že krepko razmahal peroti, $Z\nu$.; — ogenj r. — mahaje razpihati, anfachen, Cig.

razmáhniti, mahnem, vb. pf. peroti r., die Flügel ausbreiten, SIN.

razmahováti, ûjem, vb. impf. ad razmahniti, razmahati, Cig.

razmájati, jam, jem, vb. pf. modelig o. manfend machen; r. se, wadelig werden, zu madeln anfangen: zob se mi je razmajal; jezik se mu je razmajal, er ist gesprächig geworden; - erschüttern, nk.

razmak, máka, m. ber Abstand, h. t.-Cig. (T.),

razmaka, f. bie Aufweichung burch eine Fluffigteit, V.-Cig.

razmakati, kam, čem, vb. impf. ad razmočiti; in einer Fluffigleit weich machen, zerweichen, aufweichen.

razmákniti, nem, vb. pf. = razmekniti. razmalíčiti, ičim, vb. pf. in: r. se, moralisch verderben, ausarten, Kras, Ip., Dol. - Erj. (Torb.); — prim. it. malizia, die Bosheit, die Tüde, Erj. (Torb.).

razmaliti, im, vb. pf. in einzelne fleine Stude

theilen, gerkleinern, Cig. razmaljati, am, vb. impf. ad razmaliti; zer-kleinern, Cig.; r. kruh med otroke, Brot in kleinen Studen unter Kinder austheilen, Cig.; — r. se, sich verkrümeln, Cig.

razmašíti, ím, vb. pf. = odmašiti, entpfropfen,

razmatati, am, vb. impf. ad razmotati; = razmotavati, zu entwirren suchen, Zora.

razmatrati, am, vb. impf. ad razmotriti. nk.;
— hs.

razmaz, maza, m. ein verzärteltes Rind, Jan. (H.).

razmâzanec, nca, m. ber Berzärtelte, Jan. (H).
razmâzanost, f. die Berzärtelung (als Gigenfchaft), Jan. (H.).

razmázáti, mážem, vb. pf. 1) auseinanderftreichen, zerfchmieren; — 2) verzärtein, Jan.; razmazan otrok, Podkrnci-Erj. (Torb.).

razmázen, zna, adj. jómierig: razmazna zemlja,

razmázniti, maznem, vb. pf. zerquetíchen, Cig. razmečíti, ím, vb. pf. zerweichen, weich machen. razmečkáti, am, vb. pf. zerquetíchen; zerinittern. razmehčáti, am, vb. pf. zerweichen, weich machen; r. se, weich werben.

rameja, f. die Grenzicheibe, Cig., Jan., Cig. (T.); magnetna r., die magnetische Indifferenzzone, Sen. (Fiz.).

razmējek, jka, m. die Grensscheibe, Cig., Jan., Raic (Slov.).

razmejen, jna, adj. Greng., Jan. (H.).

razmejeváti, ûjem, vb. impf. ad razmejiti. razmejíten, ina, adj. Scheide: razmejítno pogorje, das Scheidegebirge, Jan. (H.).

razmejstev, tve, f. bie Grenzscheibung, Cig. razmejsti, im, vb. pf. burch eine Grenze scheiben, Cig.

razmeketáti, etâm, káčem, vb. pf. zerrütteln, zerrütten, Cig.; nečisti duh njega razmekače, Trub.

razmekníti, máknem, vb. pf. auseinanderrüden; — crweitern; — r. se, auseinanderrüden (intr.); zid se razmakne, in gost gre skozenj, LjZv.; hribi se razmaknejo, Zora. razmeliniti, înim, vb. pf. zerwühlen, aufwühlen:

bik je tla razmelinil, Cig.

razmencáti, âm, vb. pf. zerreiben. razmendráti, âm, vb. pf. zertreten, Cig. razmênek, nka, m. bas Gespräch, SIN.

razmenîsba, f. die Gacularifierung (eines Monches), Cig. razmeníšiti, íšim, vb. pf. (einen Mönch) saculartsieren, Cig.; razmenišen redovnik, DZkr. razmeniti se, im se, vb. pf. sich besprechen, C. razmenjati, am, vb. pf. wechseln: denar r., Cig. razmer, mera, m. das Berhöltnis, Cig., Jan., Cig. (T.), Žnid., DZ.; — stsl.

razmęr, f. = obmer, die Dimension, Jan. razmęra, f. das Berhältnis, Cig., Jan., nk. razmęrek, rka, m. 1) = razmera, das Berbältnis, Cig.; — 2) das Gutgewicht, Cig. (T.).

guittis, Cig.; — 2) bas Gutgerich, Cig., (1.5).
razméren, rna, adj. 1) verhältnismäßig, Cig.,
Jan., nk.; — 2) Berhältnise: razmerni račun, die Berhältnisrechnung, Jan. (H.).

razmerilo, n. die Bemessung, r. davka, DZ. razmerina, f. das Gutgewicht, Cig. (T.). razmerîtev, tve, f. die Ausmessung, Levst.

(Cest.).

razmeriti, merim, vb. pf. abmeffen, ausmeffen; gozde r. in razdeliti, Jurc.; r. davke, bie Steuern bemeffen, DZ.

razmérjati, am, vb. impf. ad razmeriti, Cig., M. razmerjávati, am, vb. impf. ad razmeriti, Levst. (Cest.).

razmęrje, n. bas Berhaltnis, Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.), Cel. (Ar.), nk.

razmernik, m. bas Berhaltniswort, die Praposition, Jan., Levst. (Sl. Spr.).

razmernost, f. die Berhaltnismäßigleit, Cig., nk.; — bas Gleichmaß, Jan.

razmęrski, adj. Berhaltnis: razmersko število, Cel. (Ar.).

razmésti, métem, vb. pf. auseinanderfegen. razmestîtev, tve, f. die Dislocation, DZ. razméstiti, im, vb. pf. dislocieren, C., Raič (Slov.).

razmesati, am, vb. pf. aufmischen, burcheinandermischen, aufrühren.

razmèt, méta, m. 1) die Berstreuung (phys.), Cig. (T.); r. svetlobe, Sen. (Fiz.), Znid.; — 2) der Schutt, Mur., Cig.

razmetaten, ina, adj. Berftreuungs, Jan. (H.). razmetalisce, n. ber Berftreuungspunkt, Znid. 1. razmetati, metam, vb. impf. ad razmesti; auseinanderfegen.

2. razmétati, méčem, I. vb. pf. außeinanderwersen; burcheinanderwersen, zerwersen; vso
obleko r. po sobi; — zerstreuen; — bergeuben; vse imetje r.; - II. razmétati, mêtam, čem, vb. impf. ad razmétati; außeinanderwersen; Razmeta, razgraja, Vse tare
pod pest, Vod. (Pes.).

razmetávati, am, vb. impf. = 2. razmetati II., auseinanberwerfen.

razmétavec, vca, m. der Borichneider bei einem Hochzeitsschmause (saljivo), Svet. (Rok.).

razmeten, ina, adj. Berstreuungs, Cig. (T.). razmeti, manem, vb. pf. zerreiben. razmetina, f. = razvalina, die Ruine, C.

razmetisce, n. = razmetalisce, Jan (H.).
razmetnica, f. leca r., die Berstreuungelinse,

razmętnik, m. = zapravljivec, Jan. (H.);—hs. razmęvati, am. vb. impf. ad razmeti, Jan. (H.). razmičen, čna, adj. bivergierenb, bivergent, Cig. (T.).

razmíčnost, f. die Divergenz, Cig. (T.).
razmikástiti, astim. vb. pf. zerichatteln, etichattern, SIN.

razmikati, mîkam, čem, l. vb. impf. ad razmekniti; außeinauberrüden; — r. se, außeinauberrüden; — r. se, außeinauberrüden (intr.); cestišče se razmika (weichi auß), Levst. (Cest.); — fich verbreiten, Jan.; ljudje se množijo in po zemlji razmikajo, Ravn.; — Il. vb. pf. razmîkati, am, zerzaupfen, zerzaufen, Mur., Cig., C.; razmikan, zerzaußt, C.

razmiliti, im, vb. pf. verseisen (chem.), Cig.

razmiljati, am, vb. impf. ad razmleti; zermahlen, Cig., C.

razmiriti, im, vb. pf. 1) (Streitenbe) auseinanderbringen, Cig.; — 2) entzweien, Jan.; r. se. in Bank gerathen. C.

r. se, in Jant gerathen, C. razmirjati, am, vb. impf. ad razmiriti, Jan. razmīseln, adj. mit Bebacht: razmiselno,

razmīseinost, f. die Überlegungsfraft, Cig. razmīslek, sleka (selka), m. die Erwägung, der Bedacht, Jan.

razmisliti, mîslim, vb. pf. 1) überlegen, erwägen, Cig., Jan.; dobro r. kaj, Guts. (Res.); — 2) r. se, seine Gebanten auf andere Gegenstände lenten, sich zerstreuen; r. se in najti tolazbe, Jurč.; — razmišljen, zerstreut.

razmistjaj, m. bie Erwägung, bie Speculation, Cig. (T.).

razmíšljanje, n. baš Erwägen, Jan. (H.).
razmíšljati, am, vb. impf. ad razmisliti; nachbenten, überlegen, erwägen, Cig., Jan., Trub.Mik., nk.

razmisljava, f. bie Ermagung, Jan.

razmišljávanje, n. daš Ermagen, die Überlegung, kajk.-Valj. (Rad). razmišljávati, am, vb. impf. = razmišljevati,

kajk.-Valj. (Rad).

razmîšljenec, nca, m. ber Berftreute, Jan. razmîšljenka, f. bie Berftreute, Jan. (H.).

razmîšljenost, f. bie Berftreutheit ber Gebauten.

razmisljevanje, n. bas Erwagen, bie Rebistation, Jan. (H.).

razmišljeváti, ûjem, vb. impf. = razmišljati, Cig., Jan.

razmišljiv, íva, adj. bebachtsam, Jan., C.

razmiti, mijem, vb. pf. durch Baschen verberben, verwaschen (v. Farben): razmit, verwaschen, Jan. (H.).

razmlátiti, im, vb. pf. gerbreichen; - zerprügeln, gerfchlagen.

razmléti, méljem, vb. pf. zermahlen; — zermalmen.

razmlinčiti, im, vb. pf. auseinanderquetschen, zerquetschen, V.-Cig., Sol.; — razmlinčen — razblinjen, breitgeschlagen, Cig. (T.).

razmliniti, im, vb. pf. = razmlinčiti, V.-Cig., M.; — burch Schlagen breiter machen, platt ichlagen, Ravn.-M., Lake-Erj. (Torb.).

razmnožávati, am, vb. impf. = razmnoževati, DZ., Let.

razmnožba, f. die Bermehrung, die Berviel-fältigung, Cig. (T.), nk.

razmnôžek, žka, m. die Bervielfältigung, DZ. razmnoževáti, üjem, vb. impf. ad razmnožiti. razmnožitev, tve, f. die Bermehrung; — no-

tranja r., endogene Zellenbildung, Erj. (Som.).
razmnožíti, ím. vb. pf. vermehren, bervielfältigen; r. se, sich vermehren, sich ausbreiten.

razmoči, morem, vb. pf. 1) hiso r., ein Haus herabbringen, Svet. (Rok.); — 2) r. se, an Kraft zunehmen, überhandnehmen, Cig.

razmočílo, n. daš Aufweichmittel, C. razmočíti, móčim, vb. pf. mittelst einer Flüssigeit zerweichen, ausweichen, ausweichen; — r. se, ausweichen (intr.); trd kruh se v vodi razmoči.

razmodriti, im, vb. pf. gescheit machen, witigen, C.; — r. se, gescheit werben, Let.

c.; — r. se, gescheit werden, Let. razmodrováti, ûjem, vb. pf. ergrübeln, Jan. (H.).

razmòk, móka, m. die Tinctur, Cig. (T.), C. razmókniti, möknem, vb. pf. von Raffe durchbrungen werben, C.

razmotáti, âm, vb. pf. aufwideln; — entwirren; r. zamotano prejo; (pren.) r. težavno zadevo, nk.

razmotávati, am, vb. impf. ad razmotati. razmotiti, im, vb. pf.-trüben.

razmotrávati, am, vb. impf. = razmatrati,

Jan. (H.).

razmotriti, im, vb. pf. ermägen, Levst.(Zb. sp.);

razmôzgati, am, vb. pf. durchgrübeln, C. razmoždžiti, im, vb. pf. zerquetichen, ogr.-C.

razmráziti, mrázim, vb. pf. durchtálten, ogr.-C.; — r. se, sich erfälten, Cig., Vrtov. (Vin.). razmrováriti, árim, vb. pf. zerschinden, zersteischen. C

razmréti se, mrèm, mfjem se, vb. pf. durch ben Tob getrennt werben, C.

razmręžje, n. żeleznično r., bas Eisenbahnnep, DZ.

razmfsiti, im, vb. pf. entwirren, v7h.St. - C.;
— prim. 1. mrsiti 3).

razmfščenec, nca, m. ber Berzauste, Cig., C. razmfščiti, im, vb. pf. zerzaufen; razmrščen (nav. razmršen), zerzaust.

razmrviti, im, vb. pf. zerbrödeln, verfrümeln; razmrvi hleb kruha! — vse mrvice so kruh, Vrtov. (Km. k.).

razmúčiti, im, vb. pf. zermartern, Cig., nk. raznaroditi, im, vb. pf. entnationalifieren, C., SIN.

raznaša, f. die Berleumdung, C. raznašáč, m. der Colporteur, nk.

raznāšanje, n. 1) das Austragen; — 2) das Ausrichten, das Berleumben; — 3) das Berfprengen.

raznāšati, am, vb. impf. ad raznesti; 1) nach verschiedenen Richtungen tragen, austragen; pisma, časnike r.; — zerstreuen; veter pleve raznaša; — beim Tragen verstreuen; lepo nesi, ne raznašaj! — berschiedenen: dekla rada raznaša, Svet. (Rok.); svoje r. (vetegeuben), Škrinj. - Valj. (Rad); — 2) herum-

erzählen, unter bie Leute bringen; latnjive novice r; - ljudi r., Leute ausrichten, verleumben; - 3) zerfprengen. raznašav, ava, adj. perleumberifch, Mur. raznašavec, vca, m. 1) ber Herumirager, ber Austrager Cig., nk.; - 2) ber Berichlepper, (raznasavec) Valj. (Rad); - 3) ber Boftentrager, Cig.; - ber Berleumber, Mur., Cig. raznašavka, f. 1) die Austragerin, Cig., nk.; – 2) die Berichlepperin, (raznášavka) Rog.-Valj. (Rad); - 3) die Berleumberin, Mur., raznašávost, f. verleumberisches Befen, Mur. raznaškovati, ujem, vb. impf. vertragen, verichleppen, C. raznāšljiv, adj. 1) ber gerne etwas verschleppt: raznašljiva dekla, Svet. (Rok.); — 2) kdor rad raznaša ljudi, Svet.(Rok.). raznemóči se, morem se, vb. pf. ertranten, C. raznésen, sna, adj. Spreng -: raznęsni prah, preparat, DZ. raznesiten, Ina, adj. = raznesen, Cig. (T.). raznesilo, n. ber Sprengftoff, Cig.(T.), DZ. raznésti, nésem, vb. pf. 1) auseinanbertragen, austragen; vsa pisma v eni uri r.; zeritreuen; veter je pleve raznesel; - beim Tragen berstreuen; polovico pšenice je po poti raznesel; - 2) aussprengen, unter die Leute bringen, ausklatschen; - r. koga, jemanden verklatschen, verleumden; ni je hotel raznesti, Trub.; vi me raznesete, Met.; - r. se, sich unter ben Leuten verbreiten; raznesla se je govorica, Jan. (H.); - 3) zersprengen; kotel je razneslo; razneslo me bo, ich werbe platen; r. koga na solnčni prah, Kres. raznéti, námem, vb. pf. Vest., pogl. sneti. raznetiti, im, vb. pf. gehörig burchheizen o. einbeigen; - r. se, burch bas Beigen recht beiß werben; - r. se, (fig.) in hige gerathen; lebhaft werden: pri vinu se je raznetil govor, Erj.(Izb. sp.). raznéžiti, nêžim, vb. pf. verzarteln, SIN. razniti se, nídem se, vb. pf. M., pogl. raziti se. raznizati, nîzam, žem, vb. pf. auseinanderfaffen, abreihen, Mur., Cig., Mik.; - (bie Faben eines Bewebes) auflofen, Cig. raznizováti, ûjem, vb. impf. ad raznizati, abreiben. Cig. raznobárven, vna, adj. verschiebenfarbig, Cig., Jan., nk. raznobiren, rna, adj. verschiedenartig, C. raznobojen, ina, adj. verschiedenfarbig, nk. raznocvéten, tna, adj beischieben blühenb, Cig. raznočásen, sna, adj. ungleichzeitig, Jan. raznočlen, člena, adj. ungleichgliebrig, Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.). raznoctten, tna, adj. gemischtlinig, Cig. (T.), Cel.(Geom.). raznodladen, dna, adj. verschiebenhaarig, Jan. raznodoben, bna, adj. ungleichzeitig, Jan., Cig.(T.).ráznoga, f. der Aft, der Zweig, C.

raznogàt, áta, adj. aftig, C.

raznoglasen, sna, adj. berichiebenftimmig, nk.

raznoimen, adj. ungleichnamig, Cig.(T.). raznoimenski, adj. ungleichnamig, Cel. (Ar.). raznojezičen, čna, adj. verichiebensprachig, nk. raznokák, adj. (jo) mancher: raznokaka opomnja, Levst.(Nauk). raznoklasen, sna, adj. verichiebenahrig, Bes. raznokóten, tna, adj. ungleichwinflig, Cig.(T). raznokrîtec, tca, m. raznokrilci, bie Ungleichflügler, Cig. (T.). raznoličen, čna, adj. verschiebenartig, Cig.(T), LjZv., nk.; raznolične pokrajine, Navr.(Let.); ungleichartig: raznoliena hribina, Erj. (Min.). raznoličnost, f. die Berichiedenartigfeit, die Ung'eichartigfeit, nk. raznolik, lika, adj. 1) = raznoličen, nk.; — 2) raznoliko, so mancherlei, Jurč. raznomîsein, seina. adj. verschieben bentenb, verschiedener Meinung, Cig., nk. raznomiseinost, f. die Meinungeverschiebenheit, DZ. raznomislije, n. bie Deinungsverichiebenheit. Cig.(T.), DZ.raznoobrázen, zna, adj. verschiedengestaltig, Jan.(H.).raznoplosk, plóska, adj. gemischtslächig, Cig. raznorámen, mna, adj. ungleicharmig, Cig. raznorob, roba, adj. ungleichfantig, Cig. (T.). raznòs, nosa, m. ber Abraum (mont.), Jan. (H.).raznósiti, nósim, vb. pf. 1) mit dem Auseinandertragen, Austragen fertig werben; r. vsa pisma; – 2) abtragen; r. črevlje; – 3) r. se nad kom, jemanden abfanzeln, Kr. raznosréden, dna, adj. egcentrijch, Cig. (T.), Cel.(Geom.). ráznost, f. die Berichiedenheit, die Ungleichheit; slovanščina se je razcepila v raznost, Levst. (Nauk). raznostran, strana, adj. ungleichseitig, Cig., Jan., Cig.(T.).raznostraničen, čna, adj. ungleichscitig, Cel. (Geom). raznošaj, m. ber Herumtrager: (sv. Nikolaj), Otročjih jabolk raznošaj, Levst. (Zb. sp.). raznoter, adj. verichiebenartig. raznoterost, f. die Berichiebenartigfeit. raznotina, f. die Bariante, Cig.(T.), DZ., Str. raznoverec, rca, m. ber Anbereglaubige, ber Speterodoge, Jan.(H.). raznovéren, rna, adj. heterodor, Jan. (H.). raznoverje, n. die Religioneverschiedenheit, Cig. (T.).raznovêrstvo, n. = raznoverje, Jan (H.). raznovésten, tna, adj. verschiebenartig, heterogen. raznovestnost, f. die Berschiedenartigfeit, die Heterogenität. raznóžen, žna, adj. sabelbeinig, Erj. (Torb.). razobęsiti, obęsim, vb. pf. aushängen; r. perilo; r. zastave. razobéšati, am, vb. impf. ad razobesiti. razoblastíti, ím, vb. pf. r. koga, jemandem bie Bewalt nehmen, Vrt.

razobúti, ûjem, vb. pf. = izuti: razobut, barfuß. Gor.

razodénje, n. pogl. razodevenje, razodetje. razodêtek, tka, m. die Enthüllung, M.

razodetev, tve, f. die Offenbarung, C.

razodéti, denem (dejem), vb. pf. 1) enthullen; r. specega otroka; - r. se, sich enthüllen; otrok se je v spanju razodel; - 2) an ben Tag legen, offenbaren, befunden; svoje misli, svoje srce r.; r. skrivnost; govorica ga je razodela, bie Sprache bat ihn verrathen; razodeta vera, die geoffenbarte Religion; r. se, fich offenbaren, offenbar werben; -(razodêjem, Krelj, Dalm.; razodevèn, éna, = razodet, Dict., Trub., Dalm., Kras; razodevena slava, Cv.).

razodétje, n. die Offenbarung; bukve skrivnega razodetja, Guts.(Res.) i. dr.

razodęva, f. = razodetje, Jan., C.

razodévanje, n. 1) bas Enthüllen; — 2) bas Offenbaren.

razodévati, am, vb. impf. ad razodeti; 1) enthüllen; ne razodevaj otroka; otrok se v spanju razodeva; - 2) offenbaren; svoje skrivnosti komu r.; r. se, sich offenbaren; - perrathen: tvoj jezik tebe razodeva, Jap. (Sv. p.).

razodêvek, vka, m. bie Enthüllung, bie Offen-

barung, C.

razodevénje, n. bie Offenbarung, Dalm., Kast., Jsvkr., Schönl.

razodevičina, f. bie Offenbarung, Mur., V .-Cig., Jan.; razodevščine božje, Ravn.

razoglàv, gláva, adj. barhaupt, unbebecten Hauptes.

razoglavec, vca, m. der Barhaupt, Cig., M. razogláviti, glavim, vb. pf. 1) abhalftern: r. konja, Mur.; — 2) r. koga, jemandem das haupt entblogen, Mur.

razohlátiti, hlatim, vb. pf. weiter machen, erweitern, Mur., V .- Cig.

razor, ora, m. 1) die Aderfurche; - die Furche zwischen zwei Aderbeeten, Levst. (Rok.), Ig – razori, das Wagengeleise, C.; – (Dol.); -2) die Halde, Met.; - tudi: razor, fra.

razoráti, órjem, vb. pf. auseinanderpflügen, aufadern; — zerfurchen; razorana cesta, razoran obraz.

razorávati, am, vb. impf. ad razorati.

razorek, rka, m. dem. razor; eine kleine Acterfurche.

razoróžati, am, vb. impf. = razoroževati, Jan. (H.).

razorožba, f. bie Entwaffnung, Cig., C.

razoroževanje, n. die Entwaffnung, Cig.; die Abrüstung, Jan.(H.).

razoroževáti, ûjem, vb. impf. ad razorožiti, Cig., Jan., nk.

razorožiti, rožim, vb. pf. entwaffnen, Mur., Cig., Jan., nk.; - tudi: -žíti, ím.

razoznániti, znanim, vb. pf. überall verfünben, Jan., Glas.

razoznánjati, am, vb. impf. ad razoznaniti, Jan.(H.).

razpad, páda, m. ber Rerfall, Mur., Cig., Jan.,

razpádati, pådam, vb. impf. ad razpasti, zerfallen.

razpadina, f. bie Ruine, Jan. (H.).

razpadljiv, iva, adj. leicht zerfallend, hinfällig. razpadljívost, f. die Hinfälligfeit.

razpadnína, f. das Berfallene, M.; das Ber-jegungsproduct: r. iz trdih kamenov, Vrtov. (Km. k.).

razpádniti, pâdnem, vb. pf. = razpasti, M. razpal, pala, m. die Erhitung, Jan.(H.).

razpáliti, im, vb. pf. entbrennen machen, entgunden; erhigen, Cig.; - r. se, fich entzunden, Cig., Jan.; entbrennen: (fig.) upor se je bil razpalil, Levst. (Zb. sp).

razpaljeváti, ûjem, vb. impf. ad razpaliti, Cig.,

Jan.

razparanec, nca, m. divji r., die Alpendistel (carduus alpestris), M.

razpāranje, n. die Zertrennung; — r. kakega mrlica, die Obbuction, Cig., nk.

razparati, am, vb. pf. zertrennen, auftrennen; r. oblacilo, siv; r. se, aufgehen (v. ber Raht); hlace so se razparale; - r. truplo, ben Leichnam secieren, obducieren, Cig., DZ., DZkr.

razpáriti se, parim se, vb. pf. burch Berbunsten infolge der Bärme verdorben werden, Dict. razpásati, pašem, vb. pf. ben Gürtel abnehmen,

abgürten: r. koga, Mur.; — r. se, sich abgürten, Mur.

razpasávati se, am se, vb. impf. ad razpasti se 3): r. se nad kom, fein Muthchen an jemanbem fühlen, GBrda.

razpasováti, ûjem, vb. impf. ad razpasati, Jan.(H.).

razpasováti se, ûjem se, vb. impf. ad razpasti se, sich verbreiten (o bolezni), Vrtov. (Km. k.). razpásti, pádem, vb. pf. zerfallen.

razpasti, pasem, vb. pf. 1) eig auf ber Beibe fich zerstreuen laffen: Sveta Margareta kace razpase, = um Margarethen tommen bie Schlangen hervor, Npes. - K.; r. se, fich auf der Weide zerstreuen: zivina se je bila ze daleč razpasla, DSv.; — 2) r. se, sich außbreiten, überhandnehmen: megla se razpase, Gor.; bolezni, pregrehe se razpasejo, Nov., ZgD.; bolezni se po krvi razpasejo, Vrtov. (Km. k.); - 3) r. se nad kom, sein Müthchen an jemanbem fühlen, SIN., GBrda.

razpášen, šna, adj. ausgelaffen, muthwillig: razpašen pastir, razpašno živeti, Dol.; razpašno rabiti kako besedo, Levst. (Glas.).

razpášnost, f. die Ausgelassenheit, Dol.; — die Uppigleit, die Schwelgerei, Raic (Slov.). razpečanje, n. die Umfepung (v. Baren). razpečatávati, am, vb. impf. = razpečatovati, DZ.

razpečáti, am, vb. pf. anbringen, absegen: r. vse blago.

razpečátiti, atim, vb. pf. entsiegeln; r. pismo. razpečatováti, ûjem, vb. impf. entfiegeln. razpečava, f. der Umfat (v. Baren), Jan.(H.). razpečávati, am, vb. impf. ad razpečati;

(Baren) anbringen, absehen; blago r.

razpečeváti, ûjem, vb. impf. ad razpečati, Jan. (H.).

razpečkáti, âm, vb. pf. verzetteln, verthun: posestvo r., Gor.

razpeháti, am, vb. pf. auseinanderstoßen.

razpehníti, páhnem, vb. pf. !) verrenten: r. si nogo, roko, M.; -2) r. se, aus den Fugen gehen, Dol.; — 3) r. se, Blüten entfalten, M.

razpéljati, péljem, -peljáti, am, vb. pf. auseinanderführen; — nach verschiebenen Seiten leiten; — ausfuhren (z. B. ein Thema).

razpeljeváti, ûjem, vb. impf. ad razpeljati. razpelo, n. das Crucifig, Mik., nk.; — tudi:

razpélo, kajk.-Valj (Rad).

razpeniti, penim, vb. pf. schumen machen, zu Schaum ichlagen; r. milo v skledici, Bes.; jajca raztepsti ali r., Vod. (Izb. sp.); r. se, zu Schaum werben, auschäumen; razpenjeni valovi, schumende Wogen, Greg.

razpenjak, m. ein fleiner Baum, beffen Afte an Querftabe (z. B. an einer Mauer) ausgespannt

werden, M.

razpēnjati, am, vb. impf. ad razpeti; 1) auseinanderipannen, ausspannen; dežnike r.; r. šatore, Beste ausschlagen; jadra r., die Segel auszien; na križ r., streuzigen; r. se, sich ausbreiten: Koder se nebo razpenja, Grad je pevca brez vratarja, Pres.; — 2) ausstnöpsen; suknjo r.

razpenjav, ava, adj. ausbehnfam (v. Bafen),

Jan.(H.).

razpenjávost, f. die Expansivitast, Sen. (Fiz.).
razpenljiv, sva, adj. = razpenjav, Jan. (H.).
razpernica, f. die Leiterspreize, Jan.

razpęstovati, ujem, vb. pf. verzärteln: edino

razpestovano dete, LjZv.

razpéti, pnèm, vb. pf. 1) auseinanderspannen; r. dežnik; r. šator, das Zelt ausschagen; r. mreze, die Rehe zum Hischang auseinandernehmen u. auswerfen; — roke r., die Hände auseinanderstreden; z razpetimi rokami ga je sprejel; na križ r., treuzigen; — 2) ausschöhlen; r. si suknjo.

razpetina, f. die Spannweite, h. t.-Cig.(T.), DZ.

razpetje, n. 1) das Ausspannen; die Kreuzigung, Habd.-Mik., kajk.-Valj.(Rad); — 2) die Bagehalte: roki držati v razpetju, Telov.; — 3) razpetje, das Crucijiz, M., vzhSt.

razpetnik, m. ber Kreuziger, kajk.-Valj. (Rad). razpháti, phâm, pšem, vb. pf. zerstampfen, in

einer Stampfe gerftoßen.

razpshati, ham, sem, vb. pf. 1) auseinanderblasen; veter je pleve razpihal; — ogenj r., das Feuer ansachen; — 2) r. se, die Blüte entfalten: odletel bo popek, preden se razpise, Cv.

razpihávati, am, vb. impf. = razpihovati.
razpihniti, pîhnem, vb. pf. 1) außeinanderblasen; - 2) r. se, bie Blüte entsalten: cvet
se je razpihnil = odprl, Ip., Tolm. - Erj.
(Torb.).

razpihováti, ûjem, vb. impf. ad razpihniti, razpihati. razpíliti, pîlim, vb. pf. 1) auseinanberfeilen, zerfeilen; — 2) = razžagati, Notr.

razpînjati, am, vb. impf. = razpenjati, kajk.-Valj.(Rad).

razpîrati, am, vb. impf. ad razpreti; auseinanderstemmen, ausspreizen, aussperren, Jarn., Cig.

razpis, pisa, m. die Ausschreibung, Cig., Jan., DZ., nk.; r. službe, dela, nk.; — ber Ersas, DZkr.

razpisati, pišem, vb. pf. ausichreiben, Cig., Jan.; r. službo, delo, nk.

razpisiten, ina, adj. Ausschreibungs : razpisitni rok, ber Ausschreibungstermin, DZ.

razpisilo n. 1) die Ausschreibung, der Concurs, Nov., DZ.; — po razpisilu podeliti, im Bege des Concurses ertheilen, DZ.; — 2) die Berlasschandlung, jvzh.St.-Svet.(Rok.).

razpisováti, üjem, vb. impf. ad razpisati; ausichreiben: r. službo, delo, Cig., Jan., nk.; —
r. se, erlassen werben: razpisuje se občinski
red, eine Gemeinbeordnung wird erlassen,
Levst. (Pril.).

razpiti se, pijem se, vb. pf. sich burch ben Suff gugrunde richten, Svet. (Rok.).

razplákati se, kam, čem se, vb. pf. = razjokati se, Jan.(H.).

razplameniti, im, vb. pf. entflommen, Cig., Jan.; — burchglühen (fig.), Cig., Jan.

razplášiti, plášim, vb. pf. ausemanderscheuchen; volk razplaši ovce, Ravn.

razpláti, póljem, vb. pf. auseinanderichopfen, Mur.; – sertheilen: angel božji je doli prišel v peč in plame razplal, Ravn.

razplatiti, im, vb. pf. in zwei Theile zeripalten; poleno r.; breskev, češpljo med palcem in kazavcem r., St.; — r. srce, Preš.

razplaviti, im, vb. pf. 1) auseinanberflößen ;
— 2) zertheilen (z. B. eine Geschwulft), V.Cig., Jan.

razplávljati, am, vb. impf. ad razplaviti, Jan. razpláziti, plâzim, vb. pf. 1) = plazeč se raztrgati: otrok si je vso obleko razplazil, Dol.; r. se = plazeč se obleko si raztrgati; začel je po trnju skakati, da se je ves razplazil, Pjk.(Črt.); — 2) r. se, außeinanberschlen; — außeinanbergehen: testo se razplazi, Dol.

razplésti, plétem, vb. pf. 1) auseinanderssechten; kito r.; — r. se, auseinandergehen (vom Gessichtenen); kite so se ji razplele; — r. se, sich die Haarssechten auslösen: razplela se je; — 2) entsalten: drevo korenine svoje globoko po tieh razplete, Jurč.; r. misel, den Gedanten entwicken, Zora.

razplèt, pléta, m. bie Entfaltung: r. drevesa (v veje), Glas.

razplétati, plêtam, vb. impf. ad razplesti; 1) außeinanderstechten, ein Gestecht ausschien; — 2) entsalten, entwickeln; r. se, sich entwickeln: dejanje se lepo razpleta, nk.

razpletek, tka, m. bie Lösung (einer Bermide-

lung), Jan.(H.).

razplézniti se, plêznem se, vb. pf. sich zerschleißen, SIN.; — auseinandergehen, bersten: r. se vsled besa, Bes.

razpliniti se, plinem se, vb. pf. zerfliegen: razplinejo se ti hruške po ustih, Vrt.; auseinandergehen: nasipi so se razplinili, Erj. (Izb. sp.); - prim. hs. razplinuti se, zerfließen.

razpliniti se, im se, vb. pf. verduften, Vrt.; – prim. 2. plin.

razplivati se, vam, vljem se, vb. impf. ad razpliniti se; zerfließen: reki se tok razplivlje,

razpločiti, im, vb. pf. flach machen: r. se, platt gebrückt werben, SIN.

razplod, ploda, m. 1) bie Fortpflanzung: v rastlinskem življenju je razplod najzanimivejši, Zv.; — 2) die Rachkommenschaft, (rázplod) Valj.(Rad).

razplodba, f. = razplod, Cig., Jan.

razploden, dna, adj. Fortpflanzungs: razplôdni organi, Erj. (Izb. sp.).

razploditen, ina, adj. = razploden, DZkr. razploditev, tve, f. die Fortpflanzung, die Bermehrung, nk.

razploditi, im, vb. pf. burch Fortpflangung vermehren, fortpflanzen, Cig., Jan., nk.; r. se, sich burch Fortpflanzung vermehren, Cig., Jan.,

razplojeváti, ûjem, vb. impf. ad razploditi, nk., (-dovati) Jan.

razploskáti, âm, vb. pf. = razpločiti, Sol.

razplósniti, plosnem, vb. pf. abplatten, Jan.

razplóščiti, ím, vb. pf. = razpločiti, r. se = razpločiti se: mehka hruška se razplošči (-ploši), če na tla pade, vzhSt.

razpluniti se, plunem se, vb. pf. gerfließen, Danj. - Mik.; - auseinanbergehen, zerfallen (n. pr. o mehkih hruškah), Mur.; - prim. razpliniti se.

razplûnkati, am, vb. pf. (platichernd eine Flujfigfeit) verschütten, Jan. (H.).

razpobegniti, begnem, vb. pf. nach verschiebenen Seiten entflieben, Mur.

razpocati se, pocam se, vb. pf. Sprunge betommen, Erj. (Min.).

razpôča, f. = razpoka, Mur.

razpočen, čna, adj. explodierbar: razpočne stvari, kroglice, Levst.(Nauk).

razpočiti, počim, vb. pf. zerfpringen, berften, plagen; explodieren; - tudi : r. se.

razpočnica, f. die Spaltenhohle, Jan.(H.).

razpoditi, im, vb. pf. auseinandertreiben; r. se, zerftieben, fich zerftreuen: Razpodite se, meglicice! Npes.

razpognáti, žénem, vb. pf. nach berichiebenen Seiten auseinanbertreiben, Mur.

razpojati, am, vb. impf. ad razpoditi, Jarn. razpok, poka, m. 1) = razpoka, ber Sprung, ber Rife, Die Spalte, Dict., Mur., Dalm., Skrinj.-Valj.(Rad); — 2) die Explosion, DZ.

razpoka, f. ber Sprung, ber Rife, die Spalte. razpokati, pokam. vb. pf. nach find nach ger-ipringen, Sprunge befommen; zemlja je razpokala;—tudi: r. se; razpokan, voll Sprünge,

razpókel, kla, adj. geborften: razpokla granata, Zora; — = razpokan, Jan.

razpoklina, f. ber Sprung, ber Rifs, Cig., Jan., C.; — bie Rluft, C.

razpokniti, poknem, vb. pf. berften, zerfprinaen.

razpot, pola, m. die Gattung, DZ., Nov.; vknjižbe vsakega razpola, DZ.; die Rategorie, Levst. (Cest.).

razpolaga, f. die Berfügung, die Disposition,

razpolaganje, n. das Disponieren, bie Berfügung(en), nk.; dati, biti na r., gur Berfügung ftellen, fteben, nk.

razpolâgati, am, vb. impf. ad razpoložiti; 1) auseinanberlegen, jebes Ding an ben gehorigen Ort legen; - 2) r. s dim, über etwas verfügen, nk.

razpolavljati, am, vb. impf. ad razpoloviti; halbieren, Cel.(Geom.).

razpółen, ina, adj. Gattungs, Levst. (Zb. sp.). razpoliti, im, vb. pf. = razpoloviti, M.

razpolog, loga, m. die Berfugung, DZ. razpologa, f. bie Berfügung: na razpologo dajati, jur Berfügung stellen, Levst. (Pril.).

razpolovičiti, îcim, vb. pf. halbieren, Jan., Navr. (Let.).

razpolovina, f. črešnja je na razpolovini, ako

stoji na meji zemljišč dveh gospodarjev, Dol. razpoloviniti, înim, vb. pf. halbieren, Cig.

razpolovisce, n. ber Salbierungspuntt, Jan. (H.).

razpolovíti, ím, vb. pf. halbieren. razpolovljénje, n. bie Salbieruug.

razpolovnica, f. die Halbierungslinie, Cel. (Geom.).

razpoložaj, m. bie Stimmung (bes Bemuthes), Jan.(H.).

razpolóžen, žna, *adj.* verfügbar, *Jan.(H.)*. razpoložénost, f. die Stimmung (bes Gemüthes), nk.

razpoložílo, n. die Berfügung, DZ.; na r., zur Berfügung, DZ.

razpoložîtev, tve, f. die Situierung: r. novih stavb, die Situierung der Reubauten, Levst. (Pril.).

razpoložíti, ím, vb. pf. 1) auseinanderlegen, jebes Ding an ben gehörigen Ort legen; spiski so razpoloženi (liegen zur Ginficht auf), Cig.; r. se, sich lagern: r. se po gorki peči po dolgem, Jurč.; — 2) razpoložen, gestimmt, aufgelegt, disponiert, Mur., nk.

razpoložnost, f. die Berfügbarteit, die Disponibilitat, Jan (H.).

razpółzniti se, pôłznem se, vb. pf. auseinanbergehen, zerfallen, Mur.; - prim. razplezniti se. razpon, pona, m. ber Spannrahmen: vezilni r., ber Stidrahmen, Jan. (H.).

razpopásti, pádem, vb. pf. plünbern: blago r., Škrinj.-Valj.(Rad).

razpor, pora, m. 1) bie flaffende Offnung, bie Spalte, ber Schliß, Mur., Mik.; — ber Erbschlund, Jan. (H.); — 2) ber Zwiespalt, ber Zwisf, der Streit, Cig., Jan., Mik., nk. 1. razpora, f. bie Spreizstange, die Sperrleiste

(am Rüftwagen), Jan.

Digitized by Google

2. razpôra, f. = razporec, Jan.

razporec, rca, m. der Schliß, Cig., Jan., DZ. razporedba, f. die Anordnung, die Disposition, Jan.(H.); r. besed, die Wortstellung, Jan.(H.). razporediti, im, vb. pf. in Ordnung bringen,

anordnen, nk.; bisponieren, Jan.

razporéjati, am, vb. impf. ad razporediti, nk. razpôrek, rka, m. der Riss (nach der Raht), GBrda; mašiti razporke in luknje po obleki, Cv.; — der Schliß, Mik.; jopič z razporkom, Zora; r. pri srajcah, Bes.; — eine klassend Öffnung, die Spalte, Mur., Mik.; die Rlust: Iżraelci se po gorah v jame in razporke otmejo, Ravn.

razporjati, am, vb. pf. Jan.(H.), pogl. razprati (porjem).

razporocen, ena, adj. Chescheibungs.: razporocno pismo, ber Scheibebrief, Jan.

razporočítev, tve, f. die Chescheidung, Jan. razporočíti, sm, vb. pf. das ehesishe Berhältnis lösen, scheiden, Jan., nk.; r. se, sich scheiden lassen; pol leta je oženjen, pa di se uže rad razporočil, Razdrto pod Nanosom-Erj. (Torb.).

razporoka, f. die Ehelcheidung, Jan., nk. razposadíti, ím, vb. pf. 1) jedem den gehörigen Sip anweisen; r. goste okoli mize; — 2) razposajen, ausgesassen, muthwislig; r. otrok.

razposajenec, nca, m. ber Ausgelaffene, ber Muthwillige.

razposajenka, f. bie Ausgelaffene, bie Muthmillige.

razposajénost, f. die Ausgelassenheit, der Muth-

razposámiti, im, vb. pf. vereinzeln, Jan.(H.).
razposédati se, am se, vb. impf. ad razposesti se.

razposéliti, selim, vb. pf. (an verschiedenen Orten) ansiedelu.

razposésti se, sédem se, vb. pf. sich auf die Bläte sehen: gostje so se razposedli.

razposlanica, f. das Rundichreiben, Jan. razposláti, posljem, vb. pf. nach verschiebenen Seiten schieden, ausseuben, versenben; r. ljudi

po deželi; r. pisma.
razposoditi, im, vb. pf. an Berschiebene ausleihen; razposodil sem vse, kar sem imel.
razposojati, am, vb. impf. ad razposoditi.

razposojílo, n. = razposojení denar, Jan.(H.).

razpostava, f. die Dislocation, DZ. razpostaviti, stavim, vb. pf. auseinanderstellen, an die gehörigen Plate stellen, an verschiede-

nen Orten aufstellen, diesocieren. razpostávljanje, n. die Aufstellung; die Disslocation.

razpostávljati, am, vb. impf. ad razpostaviti. razpošiljáč, m. ber Betfenber, ber Spediteur, DZ.

razposiljaten, Ina, adj. Berfenbungs, Spebitions, Cig., Jan.

razpošijatnica, f. bas Expeditionslocale, bie Spedition, Cig., Jan.

razpošíljanje, n. das Aussenden, das Bersenden. razpošiljatev, tve, f. = razpošiljanje, Jan., nk.

razpošíljati, am, vb. impf. ad razposlati. razpošiljava, f. die Bersendung, Jan. razpošiljavec, vca, m. der Bersender, der Spe-

razpositjavec, vca, m. der Berschder, der Spe biteur, Cig., Jan., nk.

razpot, pota, m. ber Scheibeweg, Dict., C., Trub.

razpotégniti se, nem se, vb. pf. = raztegniti se: vstal je in se razpotegnil, Jurč.

razpotek, tka, m. = razpot, Hip. (Orb.).
razpotekníti, táknem, vb. pf. an verschiebenen Orten hineinsteden: (pren.) unterbringen: najdence po hišah, vojake na stan r., Levst. (Nauk); skrivši r. se po puščavi, sich in der Büsle versteden, Dalm.

razpotien, tna, adj. Scheibewege, M. razpotisce, n. = razpotje, C.

1. razpotiti, im, vb. pf. von einem Borhaben abbringen, abwendig machen, Notr.

2. razpotiti, im, vb. pf. schwigen machen, Jan.; r. se, in Schweiß gerathen.

razpôtje, n. die Begescheibe, der Scheideweg; na razpotju sedi sreča, — das Glück ist veranderlich, Mur.

razpotnik, m. 1) ber am Scheibeweg Bohnenbe, Jarn.; — 2) bas Finbelfind, Mur.

razpovédati, vém, vb. pf. 1) herumerzählen: od veže do veže r., Jurč.; — 2) zuenbe eizählen, in ber Rebe ausstühren: to moram r., kar sem začel, Jurč.

razpovedávati, am, vb. impf. = razpovedovati. razpovedováti, ûjem, vb. impf. ad razpovedati. razpoznáti, znâm, vb. pf. 1) líar erfennen. Mur.; natanko razvideti in razpoznati, einen líaren Einblid gewinnen, Levst. (Nauk); r., kakšna je bolezen, Levst. (Nauk); - r. se,

kakšna je bolezen, Levst. (Nauk); — r. se, fich orientieren, Jan. (H.); — 2) unterscheiben, Mur., Cig., Jan.; r. kaj od česa, Vrt. razpoznava, f. bie slare Erfenntniš, DZ.

razpoznávati, am, vb. impf. ad razpoznati;

i) erfennen: r. se po pozdravu, Vrt.; —
fennen fernen: r. ljudi, Vrt.; — 2) unterfcheiben: r. in presojati razne oblike kopit,
DZ.

razprānje, n. r. (v zemlji), die Erdöffnung, Dict. razprāskati, am, vb. pf. zerfrahen; r. komu obraz; — auffrahen; r. mozolj.

razprásniti, prâsnem, vb. pf. 1) einen Rifs machen: r. komu suknjo, Zilj.-Jarn. (Rok.); — 2) r. se, sich zu Blüten entsalten: razprasnejo se popki, Jarn. (Sadj.); — nam. razpraskniti.

razprášati, am, vb. pf. verhören, Vod.(Izb. sp.).
razpráščiti, práščim, vb. pf. zerteißen, ogr.M.

razprašíti, ím, vb. pf. zerstäuben; — auseins auberjagen, zersprengen, Cig., Jan.; — r. se, zerstieben.

razpráti, pórjem (pórjem), vb. pf. auftrennen, Hip.(Orb.); mreža na strani uže malo razprana, Levst.(Zb. sp.); auffditgen, Šol.; zertelgen, Vrl.; Jakob razporje oblačila po sebi, Ravn.; medved mu hlače vse razporje, Glas.; r. si grlo, Erj.(Izb. sp.);—auffdneiben, Jan.(H.);— r. se, zeríptingen, zerplagen, Jan.(H.).

razprava, f. die Abhandlung (sowohl vor Gericht als auch in einer Schrift), Cig., Jan., nk.; — hs.

razprāven, vna, adj. Abhanblungs: razpravna sodilnica, bas Abhanblungsgericht, Levst. (Pril.): Berhanblungs, DZ., SlN.; razpravni dan, die Tagfahung, DZ.

razpravilo, n. die Erörterung: dodati pred-

ložku razpravila, Levst. (Pril.).

razpráviti, prâvim, vb. pf. 1) entfleiben; r. se, sich entfleiben; konja r., das Pferd abschirren, Cig., Jan.; — 2) abhandeln, Cig., Jan.; (hs.).

razpravljātnica, f. das Austleidezimmer, DZ. razprávljatl, am, vb. impf. ad razpraviti; 1) entfleiden; — r. se, sich entfleiden; — 2) abhandeln, verhandeln, Cig., Jan., nk.; (hs.). razpréčati, am, vb. pf. (die Haare) abtheilen:

lasje lepo razprečani in razčesani, Str. razpreči, prežem, vb. pf. ausspannen, abspan-

nen, Cig., Jan.

razpreciti, im, vb. pf. r. noge, die Fuße auseinandersperren, Mur.; = r. se, Let.

razpręčkati, am, vb. pf. abtheilen (von ben Haaren): r. si lase, Z.

razpredet, dela, m. die Abtheilung, nk.; — bie Colonne, die Rubrif, DZkr.

razpredêtek, ika, m. die Abtheilung: poseben r. prisilne delarnice, Levst. (Nauk); — die Rubrit, DZ.

razpredéten, ina, adj. tabellarish, Jan. (H.). razpredesiti, im, vb. pf. abtheisen, nk.; - parcellieren, DZ.; - rubricieren, Jan. (H.).

razpredeljeváti, ûjem, vb. impf. ad razpredeliti, Jan.(H.).

razpredêinica, f. die Tabelle, Levst. (Mocv.); kazenske razpredelnice, Strafregister, DZ. razprêga, f. das Ausspannen, Cig., vzhSt.-C. razpregati, am, vb. imps. ad razpreci; aus.

spannen, Cig., Jan. razpreglèd, gléda, m. bie Evibenz, DZ., nk.; na razpregledu imeti, Levst. (Nauk).

razpregléden, dna, adj. Evidenz: razpreglédni predpis, die Evidenzvorschrift, DZkr.; — übersichtlich, Nov., nk.

razpregiednica, f. bas Register, Jan.(H.).

razprégniti se, prégnem se, vb. pf. aufspringen (von Samentapfeln), C.; — prim. prezati se. razprêma, f. die Abrüstung, Cig. (T.), DZ.

razpręsti, prędem, vb. pf. = razsnovati, ausspinnen (fig.), Jan.; r. kako reč, Jan.

razprestréti, strèm, vb. pf. pogl. razprostreti. razpréti, prèm, vb. pf. 1) außeinanderspreten, außeinanderspreizen, Jarn., Cig., Jan.; r. roke, Npr.-Krek; z razprtimi nogami sedeti, Št.-C.; — pismena r., die Letteru durchschießen, Cig.(T.); z razprtimi pismeni, nk.;—2) außeinanderbringen, entzweien, verseinden; — r. se, sich entzweien.

razpręzati, am, vb. impf. = razpregati.

razprezati se, am se, vb. pf. aufspringen, sich öffnen (von Samentapieln), Cig.; lan se je razprezal, Polj.; — razprezan, voll Sprünge: razprezana zemlja, Vrt.; razprezan kamen,

ein burchwitterter Stein, Cig.; razprezani crevlji, aufgetrennte Stiefel, Zora.

razpfhniti, pîhnem, vb. pf. 1) zerstieben, Cig.;
— 2) zerstieben machen, zersprengen, Cig.;
r. opozicijo. Pavl.; — r. se, zerstieben, außeinanbersahren, Cig., Jan., Vrt.; vedomci so se takoj razprhnili, kadar se jim je bližala kmetica, LjZv.: — 3) durchmobern, Cig.

razprijáteljíti, åteljim, vb. pf. die Freundschaft lösen, entfremden, Cig.(T.); — r. se, die gegen-

seitige Freundschaft aufheben, Cig.

razpēja, f. der Zwist, C. razprodaj, m. die Absehung der Ware, Cig.

razprodaja, f. der Ausverfauf. razprodajati, jam, jem, vb. impf. ad razpro-

dati; alles feil haben, ausverkaufen. razprodati, dam, vb. pf. ausverkaufen, vollftanbig abseten; razprodan, ausverkauft, ver-

razprodávati, am, vb. impf. = razprodajati, Mur.; otrovilo r., Levst.(Nauk).

razproj, proja, m. 1) die Ausstredung, die Erweiterung, Mur., Vod. (Bab.); — 2) vezilni r., der Stidrahmen, Jan.

razprojati, am, vb. impf. ad razprojiti, Mur., Vod.(Bab.).

razprójiti, prójim, vb. pf. außeinanberbreiten, außbehnen, V.-Cig., M.; pri nobenem narodu ni bila vampirska vraža tako razprojena, LjZv.

razpròst, prósta, m. die Losung, (tudi: rázprost) Erj. (Min.).

razprostîrati, am, vb. impf. ad razprostreti; außbreiten; plahte po tleh r.; — r. se, fid, außbreiten; ob reki se polje razprostira.

razprostíti, ím, vb. pf. 1) ausbreiten, Svet. (Rok.); — 2) auslídien, Erj. (Min.); med v (na) vodi r., Svet. (Rok.); — r. se, sich auslidien: sol se na vodi razprosti, Erj. (Min.). razprostóriti, fim, vb. pf. erweitern, C.

razprostrániti, anim, vb. pj. ethotieti, G. ausbreiten, verbreiten, Mur., Cig., Jan., nk.; razprostranjene rudnine, Erj. (Min.); erweitern, Dict., Mur., Cig., Jan.; — r. se, sich ausbreiten, sich verbreiten, Cig., Jan., Cig. (T.). nk.

razprostręti, strèm, vb. pf. außeinanberbreiten, außbreiten; Volk je svoj gobec razprostrl ("razpresterel"), Danj.(Posv. p.); prava čast božja človeku srce razprostre, Ravn.- Valj. (Rad).

razprševáti, ûjem, vb. impf. ad razpršiti; zerftreuen, Let., Zora; — r. se, zerstieben, Cig. razpršíti, ím, vb. pf. zerstieben machen, zerstreuen; — r. se, zerstieben, sich zerstreuen; — r. se, zertnistern, Erj.(Min.).

razpftatī, am, vb. pf. die Bürde vom Rūden abnehmen, entbürden: r. kaj ali koga, Cig. razprtīja, f. die Entzweiung, der Zwist, die Zwietracht.

razprtîtev, tve, f. die Entburdung, bie Nieder-

legung einer Laft, Jan. (H.).

razpftiti, pîtim, vb. pf. = razprtati, Cig., Jan.; razprtil bi rad breme, ki me teži, Zv.; r. se, sid, einer Bürbe entlaben, Cig.

razpftje, n. ber Zwist, die Zwietracht, Cig. razprtováti, ûjem, vb. impf. ad razprtati, Čig.; r. krošnjo, Zv.

razpuhet, hla, adj. aufgebunfen: razpuhle ustnice, LiZv.; lođer: gramoz je iz konca na novih cestah še razpuhel, Levst. (Cest.).

razpuhniti, puhnem, vb. pf. auseinander bauchen; - verpuffen, Cig.

razpuhteti, im, vb. pf. in Dunft aufgeben: razpuhtela voda, der Bafferbunft, Levst. (Pril.); - r. se, verfliegen: megla se je v dolinah že razpuhtela, Glas.

razpúkati, am, vb. pf. auseinanbergupfen, gerzupfen, Cig.

razpukávati, am, vb. impf. ad razpukati; r. stare vrvi, LjZv.

razpúliti, im, vb. pf. gerrupfen.

razpust, m. bie Auflofung (einer Berfammlung,

eines Bereines 20.), Cig., Jan., nk.

razpustiti, im, vb. pf. 1) auseinandergeben laffen: eine Berfammlung, einen Berein u. bgl. auflösen; r. zbor, društvo, vojsko; (ein Geflecht u. bgl.) auflösen; kite r.; razpuščeni lasje; - r. se, sich ausbreiten, sich entfalten: žilice se razpustijo po celem listu, ogr.-Valj.(Rad); popovje se odpre, in cvetjiče se veselo razpusti, ogr.-Valj.(Rad); — r. pri obleki, kar je bilo vjeto, bas Eingenähte (enger Genähte) wieber erweitern ; - 2) zerlaffen, auflofen, ichmelgen, Cig., Jan.; loj, vosek r.; r. se, zergehen, fchmelzen; na ognju se žveplo razpusti, ogr.- Valj. (Rad); — 3) razpuščen, nichtsnusig: razpuščeni modrijani, Slom.

razpustljiv, íva, adj. auflösbar, Jan. razpúščanje, n. 1) bas Auflosen; - 2) bas Berlaffen, bas Schmelzen. razpusččati, am, vb. impf. ad razpustiti.

razpuščava, f. bas Beichmolzene, Jan.(H.). razpuscenica, f. ein nichtsnutiges Beib, Rez .-

razpuščeník, m. ber Taugenichts, Rez.-Baud. razráhati, am, vb. pf. zerzausen, Jan.

razrahljáti, am, vb. pf. auflodern; r. posteljo, zemlio.

razrast, f. die Berzweigung, Cig.; najbolj prosta razrast deblom je vilasta, Tuš.(B.). razrástati se, am se, vb. impf. = razraščati se, nk.

razrastek, tka, m. 1) ber Beihalnt, Cig., C., Valj. (Rad); — 2) ber gaden am hirschige-weih, Cig., Jan.; — 3) ber Ausläuser eines Bebirges, Cig., Jan.

razrásti se, rástem se, vb. pf. auseinanbermachfen, fich beim Bachfen ausbreiten, fich vermehren; - gehörig auswachien, erwachsen.

razrastnik, m. razrastniki, bie Afte, in welche fich ber Stamm theilt, Dol.

razráščati se, am se, vb. impf. ad razrasti se. razráziti, razim, vb. pf. zerrigen, Cig.

razrebati, bam, bljem, vb. pf. gernagen, Cig.; r. skorjo, Notr.

razréči, réčem, vb. pf. wiberrufen: odobrilo r., Levst.(Pril.).

razręcje, n. ber Unterdialect, h. t .- Cig.(T.).

razred, reda, m. bie Classe, bie Rategorie, Cig., Jan., nk.; - rus.

razredba, f. bie Anordnung bie Glieberung. Cig., Jan.; porazna ali horizontalna r. naše zemlje, Jes.; die Classification, Cig., Jan., Cig.(T.).

razredcanje, n. bie Berbunnung, Jan.(H.). razredčati, am, vb. impf. ad razredčiti; perbunnen, Jan. (H.).

razrędčeváti, ûjem, vb. impf. ad razredčiti, Sen.(Fiz.).

razredčiti, redčim, vb. pf. verbunnen, Jan.(H.). razreden, dna, adj. Classen, Cig., Jan., nk. razreditelj, m. ber Eintheiler, ber Anordner, Jan.(H.).

razroditev, f. die Eintheilung, die Anordnung, Jan.(H)

1. razrediti, im, vb. pf. reiben, orbnen, claffificieren, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - r. se, sich in Ordnung stellen, sich rangieren, Jan.(H.).

2. razrediti, im, vb. pf. verbunnen, Cig. (T.), C., Znid.; - r. les, sadez (auslichten), C.; koruza je razrejena, t. j. na redko razpostavljena, jvzhŠt.; — zatvornice ("polkne") r., bie Brettchen ber Jaloufien öffnen, Rib.

razrediti se, im se, vb. pf. did, fett werden, C. razrêdnica, f. das Classenbuch, Jan.(H.). razrednik, m. der Classenlehrer, ber Orbinarius,

Jan., nk.

razredovina, f. bie Classensteuer, Jan. razrégniti se, rêgnem se, vb. pf. bersten, Cig., C.; ježica se razregne, C.

razrejeváti, ûjem, vb. impf. ad 1. razrediti, nk.; (-dovati, DZ.).

razrękati, rękam, vb. impf. ad razreči; wiberrufen: javno r. svoje napačne misli, Zv. razreševáti, ûjem, vb. impf. ad razrešiti.

razresilo, n. die Auflösung einer Aufgabe, Cig. (T.).

razręšîtev, tve, f. die Auflösung, Jan., Cel.

razréšiti, im, vb. pf. löfen, losbringen; r. dva psa, ki sta se popadla; entwirren; vozel r., Gor.; — (pren.) homatijo r., Slom.; (eine Aufgabe) lofen, Cig. (T), Cel. (Ar.), nk.; = resiti, erledigen, entscheiden, Jan.(H.).

razreza, f. bie Schnittoffnung, Jan.(H.). razręzati, rężem, vb. pf. zerichneiben; na drobne kosce kaj r.

razrezljáti, am, vb. pf. zerichnigeln.

razrezováti, ûjem, vb. impf. ad razrezati; zet-

razriniti, rinem, vb. pf. auseinanberichieben. razriti, rijem, vb. pf. auseinanderwühlen, germüblen.

razriváč, m. ber Bühler, Levst.(Zb. sp.). 1. razrívati, am, vb. impf. ad razriniti.

2. razrivati, am, vb. impf. ad razriti; zerwühlen: bolest srce razriva, Greg.

razročílo, n. poslednje r. = oporoka, das Teftament, C.

razrociti, im, vb. pf. lettwillige Berfügungen treffen, testieren, C., Raic(Let.). razrod, roda, m. der Bolfsftamm, Mur., Ravn.,

nk.; bas Geschlecht, Jan.(H.).

razrodek, dka, m. bie Spielart (in ber Raturgeschichte), Cig.

razrojiti se, im se, vb. pf. recht ins Schmarmen fommen, Cig.

razrusaj, m. ber Ginfturg, Cig.

razrúšati, am, vb. impf. ad razrušiti, ogr.-Let.

razrūsba, f. bie Berftorung, Cig.

razrúšen, šna, adj. zerstörbar, Cig.(T.). razruševáti, ûjem, vb. impf. ad razrušiti; zerftören.

razrusina, f. ber Schutt, C.; - bie Ruine,

razrúšiti, rūšim, vb. pf. zerftören, umreigen; mir r., ben Frieden stören, Jan. (H.); - r. se, einstürzen, zerfallen.

razrušník, m. 1) ber Berstörer, Cig.; - 2) plug

r., der Exstirpator, Nov.

razrutina, f. = razdrtina: razrutine na strehi od vetra, Fr.-C.; — prim. razrvati. razrváti, rújem, vb. pf. aufmühlen, Jan. (H.).

razsaditi, im, vb. pf. 1) auseinanderpflanzen, Jan. (H.); - 2) entstielen: r. sekiro, Cig., Dol.; r. se, bom Stiele gehen: vile so se razsadile, Jan.(H.); - 3) zerstören: vinograde r., Levst.(Nauk); — 4) aufbringen, erzürnen, Cig., C.; - r. se, ergrimmen, C.

razsaj, saja, m. = razsaja, Jan., Zora.

razsaja, f. bas Toben, bas Unwesen, Cig., Jan., Mur.; veliko divjanja in razsaje je bilo,

razsajáč, m. ber Tober, ber Bolterer. razsájanje, n. bas Toben, bas Büthen.

razsájati, am, vb. impf. ad razsaditi; 1) entftielen, Dol.; - 2) toben; pijanci razsajajo po krčmi; - muthen; vihar razsaja; bolezen razsaia.

razsajâvec, vca, m. ber Tober.

razsajāvka, f. die Toberin; — grozovita r., die furchtbare Geißel (o kužni bolezni), Cv. razsapet, pla, adj. razsaplo drevo, ein eis-flüftiger Baum, Poh.

razsébe, adv. = raz sebe, narazen, auseinanber, Jarn. (Sadj.).

razsebiti, im, vb. pf. trennen, Z.; - r. se, fich trennen, auseinandergeben, Let., Nov. razsębnik, m. die Brunelle (prunella), Cig.,

Medv.(Rok.). razsebniti, sebnem, vb. pf. auseinandergehen:

drevo razsebne, C.

razsédati, am, vb. impf. ad razsesti; 1) bom Pferde steigen, absiten; — 2) r. se, eine Rluft bilden, fluften, fich zerfluften, Cig., Erj (Min.); (prim. razsesti 3); — 3) r. se, ungestüm sich geberben, wuthen, C.

razsedláti, âm, vb. pf. abjatteln; konja r., Mur., Cig.

razsedlávati, am, vb. impf. = razsedlovati. razsedlina, f. die Rluft, Cig., Jan., Cig.(T.). razsedlováti, ûjem, vb. impf. ad razsedlati.

razségel, gla, adj. ausgebehnt, Jan. razséglost, f. bie Ausbehnung, Jan.

razsehníti se, sáhnem se, νb . pf. 1) = razsušiti se, Cig.; razsehnilo se je, = zemlja je razsušena, razprezana, Vrt.; — 2) außgezehrt werben, Mur.

razsejáti, sejem, vb. pf. faend zerftreuen; zerftreuen, ausftreuen; (fig.) verbreiten.

razsekáč, m. ber hartmeißel, Cig., Vrt. razsékati, sêkam, vb. pf. zerhaden; r. kaj na drobne kosce; r. zaklano živinče.

razsekávati, am, vb. impf. = razsekovati; tovariši so razsekavali in delili večerjo, ukradenega vola, Jurč.

razsekljáti, am, vb. pf. flein gerhaden: brinovo grmovje r., Pirc.

razsekováti, ûjem, vb. impf. ad razsekati. razsélina, f. bie Rluft, Cig.(T.), C., Erj.(Min.); – stsl., hs.

razséliti, sélim, vb. pf. 1) ringeherum anfiedeln, Mur.; - r. se, fich ringsberum anfiebeln, Let., LjZv.; - 2) entvöltern, Cig.(T.).

razsesti, sedem, vb. pf. 1) absigen, bom Pferde steigen, Alas, Jan.; to vpraša pater ter razsede, Jurč.: tudi: r. konja, Lašče-Levst.(Zb. sp.); - 2) r. se, sich ringeum feten; - 3) r. se, eine Rluft bilben, flüften, Cig.; razseden, zerflüftet, Cig.; (hs., stsl.).

razsev, seva, m. bie Berftreuung bes Lichtes,

Jan.(H.)

razsevalisce, n. ber Zerstreuungspunkt (vom Lichte), Jan.(H.).

1. razsevati, am, vb. impf. ad razsejati; faend zerstreuen; (fig.) verbreiten: omiko r., Levst. (Zb. sp.).

2. razsęvati, am, vb. impf. ad razsijati, Jan.; — (das Licht) zerstreuen, Jan.(H.).

razseven, vna, adj. Berstreuunge, Jan. (H). razsevnost, f. bas Berftrenungevermögen, Jan.

razsežaj, m. die Ausbehnung, ber Umfang, Cig.(T), DZ., Vrt.; v takem razsežaju, DZ.; po vsem razsežaju vinarstva, auf bem gefammten Gebiete bes Beinbaues, DZ.; v razsežaju glavnega poveljstva, nk.

razsężen, żna, adj. ausgebehnt, Nov., nk.; razsežno gorovje, Dol.; - umfassend, Cig. (T.); - weitgreifend, Jan., Cig.(T.).

razsęžje, n. die Ausbehnung, ber Umfang, bas Gebiet, Cig.(T.); r. jezika, bas Sprachgebiet, Cig.(T.).

razséžnost, f. die Ausgebehntheit, Dol., nk.; - die Ausdehnung, Cig. (T.), Cel. (Geom.). razsijáti, síjem, vb. pf. 1) erleuchten, Jan.; -2) r. se, erstrahlen, Levst.(Zb. sp.).

razsiliti se, sîlim se, vb. pf. sich mächtig verbreiten, überhandnehmen, C.; daleč okoli se r., preveč razsiljena pregreha, Jap. (Prid.). razsip, sipa, m. 1) ber Berfall, Cig., Jan., Cig.

(T.); — Die Berstreuung (phys.), Cig.(T.); r. svetlobe, Znid.; — 2) der Schutt, Mur., Cig.; die Ruine, Cig., Jan.

razsipaten, Ina, adj. Berftreuunge, Jan.(H.). razsipanje, n. bas Berftreuen.

razsipati, sipam, pljem, vb. impf. ad razsuti; 1) zerstreuen, herumstreuen; r. svetlobo, barve, Cig. (T.); r. denar, bas Gelb verschwenben; r. blago, ogr. - Valj. (Rad); - 2) r. se, sich entwickeln (v. Bluten), Levst. (Bec.); - 3) r. se, zerfallen; - (vb. pf. = razsuti, St.).

razsipávati, am, vb.impf. = razsipati, razsipovati.

razsípčen, čna, adj. 1) "razsipčno je vse, kar se rado razsiplje: kuhan krompir, kostani, žganci itd.", brödlig, Lašče-Erj.(Torb.), Polj.; razsipčna zemlja, prst, Vrtov.(Km. k.), Dol.; studenci so trgali razsipčne bregove, Levst. (Močv.); — žerreiblich, Cig.; — 2) verichmenberijch, Gor.

razsipčnost, f. 1) bie Brödligfeit (n. pr. 0 krompirju), Vrtov (Km. k.); — 2) bie Berschwendungssucht, Gor.

razsipęłko, n. neko jabolko, Brkini - Erj. (Torb.).

razsípen, pna, adj. 1) Berstreuungs: razsîpna moč naočnic, razsipni krog, Žnid.; — 2) = razsipčen 1), Kras-Erj. (Torb.); — 3) verssimentisty, C., Prip.-Mik., nk.; razsipna baba je svoje zemljišče kmalu zadejala, 1.jzv.

razsipina, f. bie Ruine, Jan., C.

razsīpnica, f. 1) (leca) r., die Berftreuungslinfe, Znid.; — 2) die Berfcmenberin, Jan. (H.).

razsīpnik, m. 1) ber Berstörer, ogr.-C.; —
2) ber Berschwender, kajk.-Valj.(Rad), nk.
razsípnost, f. die Berschwendungssucht, der

Lugus, Mur., nk.

razsipováti, ûjem, vb. impf. = razsipati.
razskóčen, čna, adj. untuhig, lebhaft: mladež
je razskočna, Svet.(Rok.), Notr.; muthwillig,
Cig.

razskóčiti so, skôčim se, vb. pf. auseinanderipringen, zerbersten, Cig., Šol.

razskúbsti, skúbem, vb. pf. zerrupfen.

razslabeti, im, vb. pf. recht ichwach werben, Cig., Vrt.

razslabíti, ím, vb. pf. gehörig schwächen, Cig. razsladíti, ím, vb. pf. = osladiti, versüßen, Cig.

razsláti, rázšljem, vb. pf. auseinanderschiden, ogr.-C.

razslavíti, im, vb. pf. allgemein berühmt machen, ben Ruhm verbreiten, Mur., Cig., Jan.

razslávljati, am. vb. impf. ad razslaviti; allgemein berühmt machen, Mur., Cig., Jan., Vest.; očeta r., Ravn.

razslavljeváti, ûjem, vb. impf. = razslavljati; Jezusovo ime se je razslavljevalo, Ravn. razslôpje, n. bie Gäulenweite, Jan.(H.).

razslovéti se, îm se, vb. pf. überall belannt werden, Cig., Jan.; ta rec bi se razglasila in razslovela, Trub.

razslúti se, slóvem, slújem se, vb. pf. betannt werben: hitro se je razslulo po vsem Krasu, Kras-Erj.(Torb.); nje razboritost se je razslula v deveto deželo, Npr.-Erj.(Torb.); razslut, berüchtigt, Levst.(Zb. sp.), LjZv.

razslúziti, im, vb. pf. entschleimen, Cig. (T.). razsméjati se, jam, jem se, vb. pf. recht ins Lachen kommen, Cig.

razsnávati, am, vb. impf. ad razsnovati, Cig. razsnémati, mam, mljem, vb. impf. adrazsneti, C. razsnéti, snámem, vb. pf. herabnehmen, wegnehmen. C.

razsnova, f. die Entwidelung, Cig., Let.

razsnováti, snújem, vb. pf. 1) abjetteln, Cig.;

— 2) entwideln, Cig. (T.); pogovore bolj
na drobno r., Jurč.; r. se, sid entwideln,
Cig., Jan., nk.

razsnovávati, am, vb. impf. ad razsnovati,

Cig.; pogl. razsnavati.

razsnûtek, tka, m. die Entwidelung, Jan. razsod, soda, m. 1) das Rechtsertenntnis, der Schiedsspruch, Cig., DZ.; — 2) das Ermessen, das Urtheil, Cig., Žnid.

razsodba, f. das gerichtliche Ertenutuis, ber Rechtsipruch; bas Urtheil; ber Schiebsipruch,

bie Enticheidung.

razsôdek, dka, m. das Urtheil; das Ermessen, Cig., Jan.; das Urtheil (phil.), DSv.; nema nobenega razsodka, er kann nicht beurtheilen, DSv.

razsoden, dna, adj. 1) Entscheidungs: razsodno sodisce, bas Erfenntnisgericht, Cig.; razsodni możje, die Schiedsmanner, die Schiedsrichter, Cig.; — entscheidender razsodni treb, Levst. (Zb. sp.); razsodni cas, die Rrifis, Jan. (H.); — 2) urtheilssähig, einsichtsvoll, Cig., Jan., DSv., nk.

razsodíten, ina, adj. Entscheibungs, Cig.; razsodítni nagibi, bie Entscheibungsgrünbe, DZ. razsodíto, n. das Ertenntnis: r. oblastva, DZ.;

- bas urtheil: rojakom motiti pravo razsodilo, Pavl.

razsodíšče, n. bas Schiebsgericht, DZ., nk. razsodîtelj, m. ber Schiebsrichter, C.

razsoditi, im, vb. pf. bas Urtheil fprechen, urtheilen, entscheiben; r. prepir, einen Streit entscheiben, Cig.

razsodljiv, íva, adj. entfcheibenb: razsodljivi pomisleki, Levst. (Pril.).

razsodljívost, f. = razsodnost, bie Urtheilsfraft, Cig.(T.); — po stsl.

razsodník, m. ber Schiederichter, ber Schiedemann, Guts.-Cig., Mur., DZ., nk.

razsodnína, f. die Ertenntnisgebür, DZ.

razsodniški, adj. Schieberichter : razsodniški izrek, ber Schiebefpruch, DZ.

razsodnîštvo, n. das Schiedegericht, DZ.; — bas Schiederichteramt, nk.

razsódnjí, adj. = razsodniški, schiebstichterlich, Jan. (H.).

razsódnost, s. die Urtheilstraft, V.-Cig., Jan., h. t.-Cig.(T.); — die Einsicht, Cig., Jan., nk. rázsoda, f. 1) ein am Ende in zwei Üste sich iheilender Baumstamm oder ein ähnlich gestaltetes Holz, bef. eine oden gabesförmig gestaltete Tragsäule, Habd.-Mik., Cig., Jan., St.; (razsõda, Notr.; "racuda", Lašče-Levst. [Rok.]); — močna vilasta palica, Temljine (Tolm.)-Štrek.(Let.); — 2) ein Baum mitutzbehauenen Asten (statt der Hauf benützt), Mik.; — 3) razsode, die Heugabes, Mur., Cig., Jan., ogr.-C., vzhšt.; — 4) die Zwieses sunge eines Lagers (mont.), Cig.(T.).

razsohast, adj. in eine Gabel auslaufenb, gabelicht, Habd .- Mik., Cig.

razsohàt, háta, adj. gabelig, Cig. razsòj, sója, m. = razsodba, Jan.(H.). razsójati, am, vb. impf. ad razsoditi.

razsojávati, am, vb. impf. = razsojevati, ogr.-Valj.(Rad).

razsojevaten, ina, adj. Entscheibungs: razso-

jevâlna pravica, DZkr.

razsojevânje, n. das Fällen des Urtheiles. razsojeváti, üjem, vb. impf. = razsojati. razsojevâvec, vca, m. der Schiedsrichter.

rázsok, la, m. 1) dod Salzwasser, bie Salzbrühet, bie Salzbrühe, der Bölel, Cig., Jan., DZ.; v razsol dejati meso, dod Fleisch pöleln, Cig., Nov.; (po rus.); — 2) dod Lab, Habd.-Mik., Guts.-Cig.; — 3) — zelnica, dod Krautwasser, Mik.; — erepnica, dod Riubenwasser, BlKr.; — (razsol f., Jan.).

rázsola, f. die Ginsalzung, Jan., Lašče-Levst.

(Zb. sp.).

rázsolica, f = razsol 1), $\nu z h S t$.

razsoliti, im, vb. pf. einfalzen.

rázsošica, f. dem. razsoha; — = mala ped, Z. rázsošje, n. coll. zwiefelige Afte, C.

rázsoška, f. dem. razsoha; — pl. razsoške, bie Ejsgabel, ogr.-C.; — bie Heugabel, ogr.-C.

razspati se, spim se, vb. pf. recht in ben Schlaf tommen, Cig.

razsponkati, am, vb. pf. aufichnallen, Dict. razsrdba, f. die Erbitterung, Cig.

razsiden, dna, adj. leicht gum gorne gu reigen, Cig.

razsrditi, im, vb. pf. ergurnen; - r. se, in Born gerathen.

razsrdljiv, íva, adj. gornmuthig, aufbrausend,

Cig.

razsrjénje, n. bie Erzürnung, kajk.-Valj.(Rad). razsrjeváti, ûjem, vb. impf. ad razsrditi. razstājati se, am se, vb. impf. ad razstati se,

Jan.(H.).
razstânek, nka, m. die Trennung, der Abschieb,
Cig. Jan. Vali (Rad.). Zorg: — be

Cig., Jan., Valj.(Rad), Zora; — hs.
razstáti se, stânem se, vb. pf. r. se s kom
= ločiti se od koga (česa), Cig., Jan., Vrt.;
r. se z mladostjo, Levst.(Zb. sp.); — hs.

razstâva, f. 1) bie Aufstellung, Cig.; — bie Ausstellung, Cig., Jan., nk.; svetovna, deželna, obrtna r., nk.; — 2) bie Zerlegung in bie Bestendtheile, Cig.(T.); — 3) več snopov vkup po koncu razpostavljenih, bie Manbel, (tudi: rázstava) Mur., Cig., C.; razstava ima štiri snope, nasad dvajset razstav, Notr.;—4) — poglavje, ber Abschnitt, Burg. razstâvec, vca, m. ein mutterlos geworbener Sängling, V.-Cig.

razstavek, vka, m. 1) ber Ausstellungsgegensstand, C.; — 2) = razstava 3), Dol.; —

3) ber Abschnitt, C.

razstáven, vna, adj. 1) Ausstellungs, nk.; razstávni troški, nk.; — 2) zerlegbar, Cig. (T.); — 3) analytisch, Cig. (math., phil.); Cig. (T.), Lampe (V.); — razstavni način, bie Zersalungsmethode, Cel. (Ar.).

rázstavica, f. dem. razstava 3): Da b' rodilo žitno polje — vsaki snopek po kopljenek, Razstavica tri četiri, Npes. (BlKr.) - Navr.

razstavišče, n. ber Ausstellungsplat, DZ., Nov., nk.

razstáviti, stâvim, vb. pf. 1) auseinanderstellen; aufstellen; — zur Schau ausstellen; in einer Ausstellen; aufstellen: r. lepega blaga, nk.; — 2) in die Bestandtheise zerlegen, Cig. (T.), Cel. (Ar.), Žnid.; trennen, Cig. (T.); — 3) r. streho, das Regendach ausspannen, Zilj.-Jarn. (Rok.).

razstâvka, f. 1) = razstava 3), več snopov vkup po koncu postavljenih, Mur., Cig., C., Dol.; — die Mandel (eine Bahl von fünfzehn), Cel.(Ar.); — der Haufe: podrli so bili uže lepo razstavko dreves, Jurč.; stala je še tam pa tam kaka razstavka meščanov, Jurč.; r. verzov, Levst.(Zb. sp.); — 2) der Mbsat (in einem Schriftwerse), Levst.(LjZv.). razstávljanje, n. die Berlegung, Cel.(Ar.),

Sen. (Fiz.).
razstávljati, am, vb. impf. ad razstaviti; auseinanberstellen; — zerlegen, trennen: kakor je beseda sestavljena, tako se tudi razstavlja,

Ravn. (Abc.).

razstavljenje, n. bie Trennung, kajk.-Valj. (Rad).

razstâvnica, f. 1) bie Auslage (an einem Kaufslaben), Jan., DZ., Zora; — 2) das Aussftellungsgebäude, C.

razstâvnik, m. ber Aussteller, Jan., C., Nov. razstiljati, am, vb. impf. ad razstlati; auseinanberstreuen: lonice r., Notr.; razstiljajo na božični večer slome ali sena v sobi, Navr. (Let.).

razstītnik, m. = razgrabljeno seno, ki se na travniku suši, Notr.

razstīrati, am, vb. impf. ad razstreti, außbreiten, ogr.-C.

razstláti, stéljem, vb. pf. auseinanberstreuen, ausstreuen, Notr.; po sobi razstlana slama, Let.; redko razstlane oblačice so mrlele po obzorju, LjZv.

razstoj, stója, m. ber Abstand, die Distanz, Cig. (T.), Znid., Cel. (Geom.), DZ., nk.

razstotpje, n. die Saulenweite, Cig., h. t.-Cig. (T.).

razstop, stopa, m. 1) ber Abstand (in ber Turntunst), Cig. (T.); cel r., pol, cert razstopa, Telov.; — ber Bwischenraum, Cig. (T.), C.; — ber Raum, ber Spielraum: rastlina, clovek ima razstop, da more rasti, gibati se, Dol.; — 2) die Spalte, C.; — 3) bas Einkehrhaus für Fuhrleute, C.

razstopati se, am se, vb. impf. ad razstopiti se; auseinanberireten.

razstópiti se, stôpim se, vb. pf. 1) auseinandertreten: v krog se r.; - 2) sich spalten, C. razstréten, ina, adj. Spreng-, Jan. (H.).

razstreliti, im, vb. pf. mit einem Schufs gerreißen, gerichießen; iprengen.

razstreljati, am, vb. pf. mit Schuffen gerreißen, gerichießen: iprengen.

razstréti, strèm, vb. pf. austreiten, ogr.-C. razstriei, strizem, vb. pf. mit ber Schere gerichneiben.

razstrīžek, žka, m. der mit der Schere ausgeführte Schlitz, Cig. razstroj, stroja, m. die Desorganisation, C. razstrojeváti, fijem, vb. impf. ad razstrojiti, Jan. (H.).

razstrójití, strójim, vb. pf. zerrütten: r. telesne moči, Cv.; — besorganisieren, Cig. (T.), Let.-C.

razstrojstvo, n. die Desorganisation, Jan. (H.). razsúkati, kam, čem, vb. pf. auseinanderdrehen; austrehen, Cig.

razsukávati, am, vb. impf. = razsukovati,

Habd.-Mik. razsukováti, ûjem, vb. impf. ad razsukati. razsulo, n. ber Schutt, die Trümmer, SIN.-C. razsušíti, ím, vb. pf. durch Trodnen led machen; r. se, in Folge ber Trodenheit led werben, zerlechzen; razsušen sod; razsušena zemlja. razsúti, spèm (sûjem), vb. pf. 1) auseinanderichütten, verschütten; - smeh r., in lautes Lachen ausbrechen, V .- Cig.; - gerftreuen; r. žalost kakor meglo, Jap. (Prid.); r. se, sich gerstreuen: razsuli so se po krčmah, LjZv.; 2) zerstören, Cig., Jan.; - r. se, zerfallen; lonec, škaf se je razsul; kuhan krompir se razspe; cvetje se razspe; Tak' po Dunaju letiš, Da se iskre kujejo, Okna pa razsujejo, Npes.-K.

razsváditi, svådim, vb. pf. entzweien, Mur.-Cig., Jan., Let.

razsvecava, f. die Beleuchtung, die Ilumis nation, Jan., C., Sol., nk.

razsvečávati, am, vb. impf. = razsvečevati; temoto r., bie Finsternis erleuchten, Vrt.

razsvečenje, n. die Erleuchtung, Dalm., Rog.-Valj. (Rad).

razsvečeváti, ûjem, vb. impf. beleuchten, erleuchten (tudi pren.), Jan., Trub., Dalm., Rog.-Valj. (Rad); r. um, Cv.

razsvėt, svėta, m. = razsvit, Mur.

razsveta, f. die Jumination, C.; — die Aufflärung, C.

razsvetba, f. die Erleuchtung, Slom.

razsvetîtelj, m. ber Erleuchter: bodi mi učitelj in razsvetitelj! Cv.

razsvétiti, im, vb. pf. beleuchten; razsvečena prostorišča, DZ.; r. se, erglángen: njegovo obličje se je razsvetilo kakor solnce, Jsvkr.; — erleuchten (fig.); Bog ga razsveti! razsvečen od sv. Duha, Rog.

razsvetlíkati se, am se, vb. impf. aufleuchten: oblakom izza cunjavih robov se blisk razsvetlika na temnem nebu, Vrt.

razsvetlíti, ím, vb. pf. licht machen, erleuchten, beleuchten; njegovo bliskanje razsvetli svet, Trav. - Valj. (Rad); r. se, licht merden; -- erleuchten; r. človeku pamet; -- beleuchten (fig.); auftlären; da vam vse bolj razsvetlim, Ravn.-Valj. (Rad).

razsvetlîvec, vca, m. ber Erleuchter, Skrinj.-Valj. (Rad).

razsvetljava, f. die Beleuchtung, die Illumination.

razsvetljenec, nca, m. ber Erleuchtete, Ravn.-Valj. (Rad).

razsveiljenják, m. ber Aufgeflärte, Navr. (Let.).

razsvetljenje, n. bie Erleuchtung. Cv.

razsvetljénost, f. die Aufgeflärtheit, Cig., Navr. (Kop.), Let.

razsvetljeváten, ina, adj. Beleuchtungs:: razsvetljevátno zrcalo, Žnid.

razsvetljeváti, ûjem, vb. impf. ad razsvetliti. razsvit, svíta, m. der Tagesanbruch, Jan. razsvitováti, ûjem, vb. impf. dammern, tagen:

sobota je razsvitovala, Trub.

razsvojeváti, ûjem, vb. impf. ad razsvojiti, nk. razsvojîtev, tve, f. die Expropriation, Cig., Levst. (Cest.), DZ., Nov., nk.

razsvojíti, im, vb. pf. expropriieren, Cig.(T.), nk. razsvóriti, im, vb. pf. r. voz, ben Wagen in bas Borber- und Hintertheil zerlegen, V.-Cig. razšatóriti se, frim se, vb. pf. sich in Zelten lagern, Vrt.; ein Lager ausschlagen, (razšot-)

Jan. (H.).
razščętkati, am, vb. pf. = razkrtaciti, Gor.
razščípati, am, pljem, vb. pf. burch Rneipen
trennen, zerfneipen.

razščípniti, ščîpnem, vb. pf. burch einmaliges Rneipen trennen, zertneipen.

razšémati, am, vb. pf. entlarven, Mur.

razšemiti, šemim, vb. pf. = razšemati, Cig.; r. se, sich bemastieren, Zora.

razšepériti, ệrim, vb. pf. = razčeperiti, razšopiriti, C.

razšešúriti se, ûrim se, vb. pf. ftruppig werben: razšešurjen, ftruppig, C.

razsiljati, am, vb. impf. ad razslati; auseinanderschieden, ogr.-C.

razsiniti, sînem, vb. pf. zerichellen (intr.), V.-Cig. razsîr, m. die Ausbreitung, die Ausbehnung, Mur., Cig., Jan., DZ.

razšíren, rna, adj. 1) Ausdehnungs-: razšírna moč, die Ausdehnungsfrast, Cig.; — 2) — obširen, Jan.

razširîtelj, m. ber Berbreiter, ogr.-Valj. (Rad).
razšíriti, šîrim, vb. pf. breiter machen; cesto, hlače r.; — außbreiten, verbreiten: r. krivo vero;—ulomek'r., einen Bruch erweitern, Cel. (Ar.); — r. se, breiter, weiter werden; mesto se je razširilo; sich außbreiten; kriva vera se je razširila.

razširjáten, ina, adj. erweiternd, Erweiterungs: razširjátne stavbe, DZ.

razsirjanje, n. bie Erweiterung; Die Ausbreitung.

razširjātelj, m. ber Berbreiter, SIN., Zora. razširjātev, tve, f. bie Ausbreitung. razširjati, am, vb. impf. ad razširiti.

razsirjava, f. bie Ausbreitung, Cig., Jan., C. razsirjavec, vca, m. der Ausbreiter, ber Ber-

breiter, Cig. razšírnost, f. bie Ausdehnung, Jan., Žnid. razškatláti, âm, vb. pf. zerrütten, Dol.; raz-

škatlan most, Nov. razšklendráti, am, vb. pf. burch Schneiben ver- unstalten, V.-Cig.

razškrábati, am, vb. pf. zertraben, Cig. razškrápljati, am, vb. impf. ad razškropiti, Jan. (H.).

razškrébati, am, vb. pf. zerrütten: razškrebana hiša, ein zerrüttetes, zerfallenes haus, razškrebana posoda, ledes Geschitt, BlKr.

Digitized by Google

razškrajáti, am. vb. pf. zernagen, zerfragen, Cig.

razškropiti, im, vb. pf. zeriprigen; - zerftreuen.

razškftati, am, vb. pf. zernagen, zerfragen, Cig.

razšopíriti se, îrim se, vb. pf. = razčeperiti se: mirno je sedela (taščica) razšopir-jena, Str.

razštéti, štêjem, vb. pf. 1) zăhlend theilen, abzāhlen; denar na kupčke r.; — 2) bivibieren, Cig., nk.

razštęva, f. die Division, Cig., C., nk. razštęvanec, nca, m. der Dividend, Cig.

razštévanje, n. die Division, Cig., nk. razštévati, am, vb. impf. 1) abzählen; — 2)

bivibieren, Cig., Jan., nk.

razstevavec, vca, m. der Divisor, DZ., UčT. razstevec, vca, m. der Quotient, Jan.

razštevína, f. ber Dividend, Jan. (H.). razštevnik, m. ber Divifor, Cig.

razstikati, sifkam, vb. pf. zersprigen, ber- sprengen, C.

razšuméti, ím, vb. pf. verbraufen, Jan. raztaboríti, ím, vb. pf. r. vojsko, das Heer lagern machen, Cig., C.; r. se, ein Lager aufschlagen, sich lagern, C.

raztabulácija, f., Cig., DZ., pogl. izknjižba. raztabulîrati, am, vb. pf., Kr.; pogl. izknjižiti. raztájati, tâjam, jem, vb. pf. (Eis, Schnee) zerfchmelzen; — r. se, zerfchmelzen (intr.).

raztākati, am, vb. impf. ad raztočiti; 1) auseeinanderschensen; vino r. iz velike posode v manjše; r. se, auseinanderschen; — 2) verschwenden: r. svojo imovino, Levst. (Nauk).

raztákniti, nem, vb. pf. = raztekniti.

raztáten, ina, adj. schmelzbar, Jan. (H.).
raztalíti, im, vb. pf. zerschmelzen; — r. se, zerschmelzen (intr.).

raztáníti, im, vb. pf. = razteniti, Vrtov. (Km. k.). raztánjšati, am, vb. pf. dunner machen, verbunnen.

raztāpljati, am, vb. impf. ad raztopiti; zerichmelzen; r. se, zerschmelzen (intr.).

raztéči, téčem, vb. pf. 1) r. si noge, fich die Füße wund laufen ober auflaufen, V.-Cig.;
— 2) r. se, außeinanderlaufen, fich derstreuen; da se raztečete vsak v svoje, Krelj; vsaksedi se r., Trub.; — 3) r. se, außeinanderssießen; zerrinnen.

raztèg, téga, m. die Ausbehnung, Cig., Žnid., UčT., DZ.

raztega, f. die Ausbehnung, Jan., C. raztegatnica, f. die Folterbant, C.

raztéganje, n. das Auseinanderziehen, Jan. (H.); die Dehnung, Jan.

raztégati, am, vb. impf. ad raztegniti, = raztezati, Cig., Jan.

raztegljaj, m. bie Dehnung, Jan. (H.).

raztegljiv, íva, adj. = raztezen, ausbehnbar, Jan.

raztégniti, nem, vb. pf. auseinanderziehen, ausdehnen; usnje r.; — r. svoj govor; ausftreden; r. roke. raztegováti, sjem, vb. impf. ad raztegniti; ausdehnen; — ausstrecken; r. se, sich ausbreiten.

raztèk, téka, m. = raztok, Jan.(H.).

raztekati se, têkam, čem se, vb. impf. ad razteči se; 1) auseinandersausen: — 2) auseinanderssießen.

razteknsti, taknem, vb. ps. 1) an verschiebenen Bunten hineinsteden: r. kole; — aussteden (z. B. ein Lager), Jan.; — 2) r. se, sich zerstreuen: raztekniti se po brlozih, Vrt.; razteknile so se kure po brajdah in po trtju, Levst. (17b. sp.); vas ima trideset tod in tam raztaknjenih koč, Levst. (17b. sp.).

raztelesba, f. bie Section, Jan.

raztelesiti, esim, vb. pf. (einen Leichnam) zergliedern, secieren, anatomieren, Cig., Jan., nk. raztelosovâlnica, f. die Seciertammer, Levst. (Pril.).

raztelesovanje, n. das Zergliedern (eines Leichnams), Cig., Jan., nk.

raztelesováti, ûjem, vb. impf. ad raztelesiti, Mur., Cig., nk.

raztêmati se, am se, vb. impf. ad razteti se; zerichmelzen: sneg, led, maslo, svinec se raztema, St.-C.

razteníti, ím, vb. pf. dünn machen, dünn auswalzen (praes. raztenem, vzhSt.).

raztépati, têpam, pljem, vb. impf. ad raztepsti; 1) auseinanderschlagen; volno r., die Wolle zerklopfen; jaica r., Eier abquirlen, zerrühren; — zerprügeln, zerbleuen; — r. po vodi, im Wasser herumschlagen, herumpatschn, Jurč.; — 2) verstreuen, verschleudern; zrnje, denar r.

razteplja, f. ber Quirl, Cig.

raztépsti, tépem, vb. pf. 1) auseinanderschlagen; volno r., die Wolle zerklopsen; jajca r., Eier abrühren, abquirlen; — zerprügesn, zerbleuen; ves hrbet sem mu raztepel s palico; — zerschlagen: palico sem raztepel na njem; — 2) versteuen, verschleubern; veliko zrnja pri mlatvi r.; veliko knjig se je razteplo in pogubilo; — verschwenden: kakor dobljeno, tako raztepno, wie gewonnen, serronnen, Mur.; — zerstreuen: r. sensich zerschen; ljudje so se raztepli na vse strani.

razteptáti, âm, vb. pf. zerstampsen, zertreten. razteptávati, am, vb. impf. ad razteptati: razteptavali in razbijali so izraelske otroke, Dalm.

raztéti so, támem se, vb. pf. zerrinnen, zergehen, St.-C.; — prim. steti se.

raztez, teza, m. ber Schreihals (von einem Rinde), Dol.

raztęza, f. 1) bie Berbehnung (ber Bocale), Vest.; — 2) bie Ausdehnung, Cig., C.; po vsej raztezi, Levst. (Pril.).

raztezâinica, f. die Folterbant, Cig., Jan. raztezálo, n. das Rechzeug, Cig.; die Folterbant, C.

raztézanje, n. das Ausbehnen; das Ausstreden. raztézati, am, vb. impf. ad raztegniti; 1) zerdehnen, ausbehnen; — ausstreden; — r. se, **- 406 -**

sich ausbehnen; - sich erftreden; - 2) r. se, ichreien (vom Rinde), Dol.

raztezav, adj. gerne ichreiend (v. Rinde), Dol. raztezava, f. bas Rerbehnen: die Dehnung,

raztezavica, f. bas Sichreden, Habd .- Mik. raztézen, zna, adj. 1) ausbehnbar, ausbehnfam,

Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.), Sen. (Fiz.); raztezno tekoč, ausbehnsam slüssig, Jan. (H.); - 2) weitläufig, Cig. (T.); še raztezneje ponavljati kaj, Levst. (LjZv.).

razteznost, f. bie Ausbehnbarteit, bie Ausbehnsamteit, Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.). raztęža, f. na razteże, = na steżaj, angelweit: vrata na razteže odprta, Svet. (Rok.).

raztežaj, m. die Ausbehnung, Cig.; - prikupil je travnikov in gozda velik raztežaj (eine große Flache), Jurc.

raztikati, tîkam, čem, vb. impf. ad raztekniti. raztirati, am, vb. pf. auseinandertreiben, Cig., Zora.

raztisniti, tisnem, vb. pf. auseinanberbruden. raztláčiti, tlačim, vb. pf. auseinanberbruden, zerbruden, zerpreffen; raztlacen slamnik, Jurc. raztlęči, tółcem, vb. pf. = raztolci, Gor.

raztléti se, tlim se, vb. pf. allenthalben zu

glimmen anfangen.

raztóčiti, točim, vb. pf. 1) auseinanderschenfen: vino iz velikega soda v majhne r.; ausschenfen; krčmar je vse vino raztočil; - 2) verschleubern, verschwenden: r. svojo imovino, Levst. (Nauk).

raztôčje, n. = raztok 1), Cig., Jan. raztočníca, f. = zapravljivka, Jan.(H). raztočník, m. = zapravljivec, Levst. (Zb. sp.),

DZ.

raztogotiti, im, vb. pf. heftig ergurnen; r. se, in heftigen Born gerathen.

raztok, toka, m. 1) bie Bafferscheibe, Jan., h. t. - Cig., C.; — 2) bas Antimon, Cig. (T.), Erj. (Min.), Levst. (Nauk), DZ.; (hs.)

raztoka, f. ein gaunpflod mit zwei Baden, Svet. (Rok.).

raztółci, tółcem, vb. pf. auseinanderschlagen, zerichlagen; - zerftogen.

raztolmáčenje, n. die Berdolmetichung, kajk .-Valj. (Rad).

raztolmáčiti, ačim, vb. pf. erflaren, ausbeuten, verbolmetichen.

raztop, topa, m.1) die Berichmelzung, Cig., Jan.; - 2) die Auflösung, Cig., Sen. (Fiz.), DZ. raztopen, pna, adj. 1) schmelzbar, Cig, (T.); -

2) auflöslich, Cig.(T.). raztopilen, Ina, adj. 1) Schmelz-, Cig.; - 2) Auflöfunge-, Cig.

raztopilo, n. bas Lösungsmittel, DZ.

raztopina, f. 1) die geschmolzene Masse, Jan. (H.); - 2) das Aufgelöste, die Löfung, Cig. (T.), Sen.(Fix.), Znid., DZ.

raztopiti, im, vb. pf. 1) zerichmelzen, zerlaffen; svinec, mast r.; - r. se, schmelzen (intr.); vosek se na solncu raztopi; - 2) zergehen machen, auflösen; cuker v vodi r.; - r. se, zergeben: sol se v vodi raztopi.

raztopljeváti, ûjem, vb. impf. ad raztopiti, Jan. (H.); pogl. raztapljati.

raztopljiv, íva, adj. = raztopen, Cig., Jan. raztopnica, f. ber Schmelztiegel, Mur.

raztopnik, m. ber Schmelztiegel, Cig., DZ. raztopnina, f. = raztopina, Cig., Jan., DZ.; (-plina, Cig., Jan., Nov.).

raztoriti, im, νb. pf. verstreuen, verzetteln, Jan., ogr. - C., ντhŠt.; turščico si raztoril: poberi jo! vzhŠt.

raztovárišiti, arišim, vb. pf. eine Bereinigung auflosen, trennen, Dict.

raztovarjati, am, vb. impf. ad raztovoriti, Cig., nk.

raztovorîtev, tve, f. die Abladung, die Entlastung, Cig., DZ.

raztovoriti, im, vb. pf. die Last wegnehmen. entlasten: r. konja, Cig.

raztožen, žna, adj. = otožen, wehmuthig, C. raztožiti, im, vb. pf. 1) bettüben, Jan.; — franken, beleibigen, Hal. - C.; — 2) r. se, traurig werden, C.; - 3) r. se komu, jemanbem fein Leib austlagen, C.

raztrata, f. die Berichwendung, C. raztrébiti, im, vb. pf. pubend sondern.

raztrepalnica, f. ber Quirl, Cig.

raztrépati, trépljem, -páti, âm, vb. pf. jajca r., Gier abrühren, abquirlen, Cig.

raztrésati, am, vb. impf. ad raztresti; perstreuen. ausstreuen; - verschleubern: denar nepridno na malikovske službe r., Krelj; - sitnosti r., laftig fein.

raztręsenec, nca, m. = razmišljenec, Jan.

raztręsenka, f. neka vinska trta, C.

raztresenost, f. 1) die Berftreutheit: r. kmetskih hiš; -2) = razmišljenost, Jan.(H.). raztréskati, trêskam, vb. pf. zerichmettern, zerschlagen.

raztresti, tresem, vb. pf. zerftreuen; - (aus Unvorsichtigieit) verstreuen; vse bos raztresel! - biti raztresenih misli, in Bebanten gerstreut sein, Cig.; - raztresen = razmišljen, Cig., Jan.

raztręsčiti, tręsčim, vb. pf. zerfchmettern; r. si glavo, Glas.; r. se, zerfchellen.

raztreti, tarem (terem), trèm, vb. pf. zermalmen, gerbrechen.

raztiga, f. ber Rifs, C.

raztrganec, nca, m. ber Berriffene, ber Berlumpte.

raztrganka, f. bie Berriffene, bie Berlumpte. raztrganost, f. die Berriffenheit.

raztigati, trgam, vb. pf. auseinanberreißen, zerreißen; r. vez, obleko; volk je jagnje raztrgal; r. se, gerreißen (intr); hlace so se mi raztrgale; raztrgan, zerlumpt

raztrgávati, am, vb. impf. ad raztrgati; zerreißen, kajk .- Valj. (Rad).

raztfgniti, trgnem, vb. pf. = raztrgati, ogr.-C. raztfkati, tfkam, vb. pf. zerflopfen, Cig.

raztrobentati, am, vb. pf. austrompeten, ausposaunen, Cig., nk.

raztrobiti, im, vb. pf. austrompeten, Cig.; an bie große Glode hangen, ausschreien; r. kaj po vsej okolici.

raztrohnjáti, am, vb. pf. zerfplittern, unnüş anwenden, verzetteln, Cig.

raztrojba, f. bie Dreitheilung, Cig.(T.). raztrojiti, im, vb. pf. in brei Theile theilen, Cig., Jan., Let., ŠĺN.

raztrosen, sna, adj. gerstrenunge, Cig., Jan. raztrosina, f. neka vinska trta, Hal. - Erj. (Torb.) weißer Grob-Heunisch, Trumm.

raztrósiti, im, vb. pf. auseinanderstreuen, zerstreuen; kup sena r.; — ausstreuen, unter bie Leute bringen; lazi r.

raztrosati, am, vb. impf. ad raztrositi; zerstreuen: vetrovi raztrošajo seme dreves in

sadežev, Ravn.-Valj.(Rad).

raztrôšek, ška, m. nav. pl. raztroški, die Untoften, die Ausgaben, C.; hlapca sta imela denar za pijačo in druge raztroške, Jurč. raztrosen, sna, adj. perichwenberifch. Vrt.

raztroševáti, ûjem, vb. impf. verthun: imetje r., Jurč.

raztrošíti, ím, vb. pf. verbrauchen, verthun. raztruditi, trudim, vb. pf. abniuben, Jan.(H.). raztrûmpati, am, vb. pf. = raztrupati, Dict. raztrúpati, am, vb. pf. zerichlagen, zerbrechen, Habd., Dict., C.; r. kaj kakor lončeno posodo, Dalm.; pečevje r., Dalm.; r. svetilnico, LjZu.; raztrupan ropotec, LjZu.

raztrupilo, n. der Mauerbrecher, Guts. - Cig.,

raztrúpiti, im, vb. pf. = raztrupati, Guts.-Cig., Mur., Jan

raztfžek, žka, m. bas Bermurfnis, C. raztúliti, im, vb. pf. auseinanderrollen, entrollen, C.; - prim. tul.

raztvārjati, am, vb. impf. ad raztvoriti, Cig. (T.), Erj.(Min.), Žnid.

raztvor, tvora, m. die Bersehung, Cig.(T.). raztvorba, f. die Bersegung, Cig.(T.).

raztvorbina, f. das Bersegungsproduct, h. t .-Cig.(T.).

raztvoren, rna, adj. zerlegbar, Cig.(T.). raztvorilo, n. bas Berfehungsmittel, Jan.(H.). raztvoriti, im, vb. pf. 1) chemisch zersegen, Cig. (T.); - 2) zerlegen, Cel.(Ar., Geom.); stsl., hs.

raztvorljiv, íva. adj. zersebbar, Jan.(H.). razubôžati, am, vb. pf. gänzlich verarmen; raz-

ubozan, C. razūdba, f. bie Anatomierung, die Section, Cig., DZ.; — die Anatomie, Cig. (T.). razuditi, im, vb. pf. (einen Leichnam) zerglie-

bern, secieren, anatomieren, Guts.-Cig., Vrtov. (Km. k.), nk.

razûdnica, f. das Sectionssocale, DZ. razûdnik, m. der Anatom, Vrtov. (Km. k.). razudovāinica, f. der Seciersaal, DZ. razúdovanje, n. die Anatomierung, Glas.

razúdovati, ujem, vb. impf. secieren, anatomieren, (razudvati) Cig.

razum, m. 1) ber Berftanb; - 2) ber Ginn, bie Bebeutung, ogr.-C., Hal.-Svet (Rok.); ne znati prvotnega razuma kake besede, Levst. (LjZv.).

razûmek, mka, m. der Begriff, Cig., Jan., Let.

razumen, mna, adj. 1) verftandig, einsichtsvoll; 🖚 2) = razumeven, verständlich, begreiflich, Cig.(T.), C., Levst.(LjZv.).

razumenje, n. bas Berftehen, bas Berftanbnis, Cig., C.; pravo razumenje sv. pisma, Krelj;

pravo r. obteževati, Cv.

razumętek, tka, m. das Berftandnis, vzh Št.-C. razuméti, êjem, êm, vb. pf. verstehen, begreifen, Trub., Krelj, Dalm., Ravn., nk.; (redko: praes. razúmem; pogostoma: razúmim, nk.).

razumęva, f. bas Berftanbnis, Jan., C. razumévanje, n. bas Berfteben, kajk .- Valj.

razumęvati, am, vb. impf. ad razumeti; persteben, begreifen, Mur., Cig., Jan., kajk .- Valj. (Rad), nk.

razumęvek, vka, m. das Berständnis, Jan. razuméven, vna, adj. verständlich, begreiflich, Mur., Cig., Jan., nk.; to je samo po sebi razumevno, LiZv.

razumévnost, f. die Berftandlichfeit, die Begreiflichleit, Cig.

razumiti, im, vb. pf. 1) r. koga, einem etwas begreiflich machen, Dol.-Cig.; - 2) nam. razumeti, nk.

razumljiv, íva, adj. 1) verständig, Vrtov.(Km. k.); - 2) = razumeven, verständlich, begreiflich, Mur., Cig., Jan., nk.

razûmnica, f. die Berständige, Jan.(H.). razûmnik, m. ber Berständige, Cig. (T.); ein

intelligenter Mann, razumniki, Die Intelligenz, nk.; - stsl.

razumnistvo, n. coll. die intelligenten Leute, bie Intelligeng, nk.

razumnost, f. bie Berftandigfeit, die Intelligeng (als Eigenschaft).

razumoslôvje, n. = dialektika, Jan.(H.). rázun, praep. c. gen. = razen, außer.

razupati, am, vb. pf. verichiebenen Berfonen auf Credit ausborgen, verborgen, Cig.

razusten, tna, adj. 1) einen großen Mund habend, Cig., Jan., Lašče-Levst.(Zb. sp.); -2) breitmäulig, großsprecherisch, C., SIN., Svet. (Rok.); razustne popevke in zdravice, Jurč.; 3) opravljiv, hudega jezika, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.).

razústiti, üstim, vb. pf. ausplappern, Cig. razûstnik, m. = človek z velikimi usti, Cig. razúti, ûjem, vb. pf. = izuti, C.

razuzdánec, nca, m. ein ausschweifender Mensch, der Buftling.

razuzdánka, f. ein ausschweifendes, lieberliches

razuzdánost, f. bie Zügellofigfeit, die Unfittigfeit. razuzdáti, âm, *vb. pf.* den Zaum abnehmen, abzäumen; kamele r., Dalm.; - r. se, sich entzügeln (fig.): vsi zlodeji iz pekla so se razuzdali, Jsvkr.; razuzdan, zügellos, ausgelajjen, ausschweifend; r. človek, razuzdano živeti.

razûzdnež, m. = razuzdanec, Jan.(H.). razvada, f. die Bermöhnung; — eine üble Gewohnheit.

razváditi, vádim, vb. pf. vermöhnen; r. koga; r. se; razvajen otrok.

razvaga, f. bie Erwägung, bie Überlegung, ogr.-C.

razvagati, am, vb. pf. abwagend vertheilen; r. meso kupcem.

razvaja, f. die Berwöhnung, Cig., Jan. razvajanje, n. das Berwöhnen.

1. razvájati, am, vb. impf. ad razvaditi; ber= wöhnen.

2. razvājati, am, vb. impf. ad razvesti, razvoditi; fortleiten, amplificieren, Cig. (T.).

razvajenéek, čka, m. dem. razvajenec; bas männliche Bartestinb, Jan. (H.).

razvajenec, nca, m. das Muttersöhnchen, Polj. razvajenka, f. die Berzärtelte, das weibliche Bartelfind, Jan.(H.).

razvajenost, f. die Bermöhntheit.

razváł, vála, m. 1) doś Sprengen, Cig.;—bie Berstörung, der Muin, Cig., Jan.; r. carstva, Raič(Slov.); — 2) der Schutt, die Trümmer, Jan.

razvalina, f. die Ruine; — razvaline, bie Trümmer.

razvalinast, adj. ruinenformig, Jan (H.).

razvalíti, im, vb. pf. 1) auseinandermalzen; r. kup hlodja; — 2) zerstören, niederreißen; r. peč; r. mesto, Dalm.; razvalite ta tempelj! Trub.; razvaljen, zerstört, Jap.(Prid.); — r. se, zersfallen, über ben hausen sallen; peč se je razvalila; — 3) r. se, bid werden; razvaljen, bidleibig.

razvaljātnica, f. das Nubelbrett, Jan.(H.).
razváljati, am, vb. pf. 1) außeinanderwälzen;
sode r. na svoja mesta, — 2) außeinanderwalzen;
walzen; testo r.

razvātki, m. pl. = razvaline, die Trümmer, C. razvar, m. der Auffud, Jan.

razvâra, f. = zvara (mleko), Valj.(Rad).

razvariti, im, vb. pf. aufsieden (trans.), Jan.(H.).
razväžati, am, vb. impf. ad razvoziti; nach verschiedenen Seiten fahren, auseinanderfahren (trans.); verführen.

razvážití, im, vb. pf. ermägen, bebenten, ogr.-C. rázve, praep. c. gen. = razen, (tudi: razvi, razi), ogr.-C.

razvęčiti, im, vb. pf. ben Boben herausnehmen: r. sod, C.; — prim. veka.

razveda, f. ein ausgelaffener Menich, Ip.-Mik.;

— die Rolette, Notr.-Svet.(Rok.).

1. razvędati se, vędam se, vb. impf. sich ungebürlich benehmen (zlasti o tacih otrocih, ki se pretezajo ali valjajo po tleh), Senožeče-Erj.(Torb.), Ip.; — prim. vesti se.

2. razvédati se, am se, vb. impf. ad razvedeti se; fich orientieren, V.-Cig.

razvêdba, f. die Orientierung, Cig., DZkr. razvédeti se, vém se, vb. pf. 1) besannt wer-

ben; v majhnem mestu se vse hitro razve;

— 2) sich orientieren, V.-Cig.; kmetje so
se razvedeli in zgled posnemovali, Vrtov.

(Vin.).

razvednost, f. die Möglichkeit sich zu orientieren: zaradi lazje razvednosti, zur leichteren Orientierung, Levst. (Pril.).

razvedováti se, üjem se, vb. impf. ad razvedeti se; sich orientieren, Vrtov. (Km. k.).

razvedrílo, n. bie Etheiterung, bie Etholung, Cig.(T.); iskati tolažbe in razvedrila v vinu, nk.

mazvedríti, ím, vb. pf. erheitern, entwölfen; —
r. se, sich aufheitern; nebo se je razvedrilo;
razvedrilo se je; — (fig.) erheitern; r. koga;
r. se.

razvegljáti, âm, vb. pf. — vegasto narediti, C. razvêjati, jam, jem, vb. pf. auseinanberworfeln; — auseinanberwehen, verwehen.

razvekati se, kam, čem se, vb. pf. fich abichreien, fich zerichreien, Cig.

razveljaviti, fivim, vb. pf. ungiltig machen, außer Geltung, außer Wirffamteit feten, aufbeben, Cig., Jan., DZ., nk.

razveljávljati, am, vb. impf. ad razveljaviti, Cig., Jan., nk.

razveljávljenje, n. die Ungiltigmachung, die Annullierung, nk.

rázven, praep. c. gen. = razun, razen, außer, nk.

razvênčati, am, vb. pf. entirungen, Cig. razvesêten, ina, adj. erfreulich, Mur., SIN. razveselîtelj, m. ber Erfreuer, kajk. - Valj. (Rad). razveselîteljica, f. bie Erfreuerin, kajk. - Valj.

razveselîtev, tve, f. die Erfreuung, Cig.
razveselîti, îm, vb. pf. erfreuen; prijetna novica
me je razveselila; erheitern, lustig machen;
vino ga še razveseli; r. se, von Freude er-

füllt werben; r. se koga, česa.
razveseljávati, am, vb. impf. = razveseljevati,

ogr.-Valj.(Rad).
razveseljevânje, n. das Erfreuen; die Ergöhung, die Belustigung(en).

razveseljeváti, ûjem, vb. impf. ad razveseliti; erfreuen, ergögen; — erheitern; vino razveseljuje človeško srce.

razveseljevavec, vca, m. der Erfreuer, Cig. razveseljiv, íva, adj. erfreusich, Mur., C., Levst. (Pril.).

razvésiti, vêsim, vb. pf. an verschiebenen Buntten aushängen, rings aushängen, Cig.; razvešene svilene rute, Jurč.; pajčini podobno r. niti, Glas.

razvésti, védem, vb. pf. = razpeljati, auceinanderführen, auseinanderleiten, nk.

razvesalo, n. ber Strid ober bie Stange zum Aufhängen und Trodnen der Bajche, C.

razvéti, vêjem, vb. pf. zermehen; — zerfireuen: zasmehovani smo od vseh narodov, ki si nas med nje razvel, Ravn.

razvetranec, nca, m. = razvetran človek, ber herabgekommene, Bes.

razvêtrati, am, vb. pf. zerwehen: razvetran, zerrüttet: razvetrane razmere, SIN.

razvétriti, im, vb. pf. = prevetriti, auslüften, Jan.(H.).

razvęza, f. die Losbindung, die Auflösung, Cig., Jan.; — die Treunung, die Scheidung (z. B. der Ehe), Cig., Jan.; — die Devinculierung, DZ.

razvęzanje, n. das Auseinanderbinden, die Losbindung.

razvézati, véżem, vb. pf. auseinanberbinben, losbinben; vrečo, zveženj r.; - r. zakon, bas Cheband auflösen, Cig.; r. pogodbo, den Bertrag auflojen, Cig.; r. komu jezik, jemanbem die Bunge lofen; vino mu je jezik razvezalo; - r. se, sich lösen (vom Bugebunbeneu); vreča, nogavica, zavratnica se razveže; — jezik se mu je razvezal, er ist gesprächig geworben.

razvezen, zna, adj. 1) Lösungs, Austölungs, Jan.(H.); — auflösend, aufhebend; r. pogoj, Cig.; — 2) auflösbar, Jan.(H.).

razvezilo, n. die Devinculierung, DZ.

razvezljiv, íva, adj. = razvezen 2), Cig., Jan. razvezováti, ûjem, vb. impf. ad razvezati.

razvica, f. bas Benebictentraut (geum), Z., Medv.(Rok.).

razvid, vida, m. ber Durchblid, Cig., Jan ; bie Evideng: imeti v razvidu, in Evideng halten, Cig., Levst.(Pril.), DZ., Nov.

razvíden. dna, adj. ersichtlich, evident, Cig., Jan., nk.

razvideti, vidim, vb. pf. 1) erfehen, entnehmen; einsehen; - 2) razvidi se, es wird Tag, Jan., Dol.; šli smo z doma, ko se je bilo razvidelo, Dol.

razvidnost, f. die Erfichtlichkeit, Jan., nk.; die Evidenz, Cig.(T.); v razvidnosti imeti, in Evidenz halten, Cig.(T.), DZ., Levst.(Cest); racunsko-uradna r., buchhalterifche Evibeng-

haltung, Levst. (Pril.).
razvíhati, ham, šem, vb. pf. auseinanderbiegen,

entfalten, DZ.

razvihávati, am, vb. impf. ad razvihati, Jan.

razvihráti, am, vb. pf. aufregen, Zora. razvijati, am, vb. impf. ad razviti; auseinanberwideln, aufwideln; r. zavitke; - ent. wickeln; r. svoje mnenje; — r. se, sich aufmideln; zavitki se mi razvijajo; — (pren.) r. se, sich entfalten, sich entwickeln; slovstvo se veselo razvija.

razviniti, vînem, vb. pf. = razviti, entfalten, Bes.

razvîrati, am, vb. impf. ad razvreti; 1) auseinanberfperren : noge r., Cig.; ausbreiten, Jan.; — 2) r. se, sich ungebürlich ausstreden, sich ungebürlich benehmen, Cig., Jan., BIKr.; len človek se rad razvira, C.; sich breit machen, Jan.

razvîtek, tka, m. die Entwidelung, die Entfal-

tung, Jan., nk. razviti, vijem, vb. pf. ausemanberwideln, entwideln, entfalten; r. zastavo; — r. misel, einen Gebanten entwideln, nk.; r. jezik, eine Sprache ausbilben, nk.; r. se, sich entfalten, fich entwideln, nk.

razvitje, n. die Entwidelung, die Entfaltung. razvláčati, am, vb. impf. ad razvlačiti; übel nachreden, verleumden, ogr.-M., C.

razvláčiti, im, vb. pf. 1) auseinanderichleppen, zerschleppen, verschleppen; - 2) übel nachreden, berleumben, ogr.-Let.

razvlaka, f. 1) bie Bladerei, V .- Cig., Jan.; posvetne razvlake, Ravn.; -2) = razvle-

čene reči, das Gerümpel, Lašče-Levst., Dol.; po kotih je bilo veliko razvlake, Jurč.; stara r., altes Zeug, Cig.; - bie Unordnung, V .-Cig., Jan .: - bas Gewühl, Mur., Dol.; -3) eine ausgebehnte Birtichaft, ein ausgebehnter Grundcompleg, Dol.; ein weites Gebaube, Jan., Kr.-Valj. (Rad); no, ali ni ta razvlaka magazin? LjZv.; — nav. razlaka.

razvieci, viecem, vb. pf. auseinanderziehen; auseinanderschleppen; vse je razvlečeno po sobi, alles ift in Unordnung im Bimmer; - megle se razvlečejo, die Wolfen verziehen

sich, es heitert sich aus.

razvięka, f. 1) bie Berichleppung, (razleka) Mik.; - 2) die Beitschweifigfeit, Jan.; ein weitlaufiges Gebaube, Jan.; - eine weit ausgebreitete Birtichaft, bef. mit zerftreuten Antheilen, C., M.

razvnêmati, mam, mljem, vb. impf. ad razvneti.

razvnéti, vnámem, vb. pf. entflammen; -(fig.) r. komu srce; r. se, erglühen; razvnelo se mu je oko, Jurč.; razvnelo se mu je srce, nk.; r. se, in die Hipe gerathen, sich ereifern.

razvnetje, n. die Erhibung; - die Aufregung, ber Affect, Jan. (H.).

razvod, voda, m. bie Commission (um etwas aufzunehmen), Jan., C.; - prim. navod.

razvoditi, vodim, vb. pf. auseinanberführen, Jan.(H.).razvodje, n. bie Baffericheibe, Cig. (T.), Jes., nk.

razvodnik, m. 1) ber Commissär, C.; — 2) ber Gefreite, DZ., SIN.

razvoj, voja, m. die Entwidelung, die Entfaltung, Cig., Jan., nk.; r. spisov, die Errotulation, Jan.(H.); r. reke, Die Stromentwidelung, Cig(T.); — literaturni r., nk.

razvojáčiti, ačim, vb. pf. vojno krajino r., ber Militargrenze die militarifche Berfaffung nebmen, nk.

razvoljiti, voljim, vb. pf. unwillig machen, Svet. (Rok.).

razvonjáti se, am se. vb. pf. verduften, Cig. razvora, f. 1) = svora, ber Langbaum am Rustwagen, die Langwiede, Mur., V.-Dol.-Cig., (rázvora) Jan.; — 2) rázvora, der Rammbaum (in ben Sagemühlen), Jan.

razvornik, m. ber Langwiedennagel, (rázvornik) Jan. (H.).

razvotláti, am, vb. pf. zerhöhlen, zerflüften: ves razvotlan jez, Erj. (Izb. sp.).

razvoz, voza, m. bie Berführung von Baren, Cig.

razvoziti, vozim, vb. pf. 1) auseinanberfahren (trans.), verführen; r. vse blago, vse ljudi; - 2) r. pot, cesto, den Weg, die Straße ausfahren, zerfahren.

razvozlanje, n. bie Lofung (eines Anotens). razvozláti, am, vb. pf. (einen Anoten) löfen, lostnupfen; - (fig.) r. kočljivo reč, eine heitelige Sache loswideln, nk.

razvozlávati, am, vb. impf. ad razvozlati. razvozljaj, m. die Lojung (bes Anotens), Jan. razvpíjati, am, vb. impf. ad razvpiti. razvpiti, vpijem, vb. pf. ausschreien, an die große Glode hangen; - r. koga, kaj, jemanben, etwas in üblen Ruf bringen, verfchreien; razvpit, verschrien, verrusen.
razvpivati, am, vb. imps. = razvpijati, Jan.

razvrat, vráta, m. ber Umsturz, Cig.(T.); -

1. razvráten, tna, adj. großthorig, Cig., Levst. (Zb. sp.), Erj.(Torb.).

2. razvráten, tna, adj. subversiv, Cig.(T.); -

razvrātnik, m. ber Umsturzmann, ein Anhanger der Umsturzpartei, Cig.(T.).

razvreči, vrzem, vb pf. auseinanderwerfen, zerwerfen, Cig., Jan.; — repartieren, DZ.; — r. se, entzweigehen, sich theilen, C.

razvrędba, f. die Devalvation, Cig.(T).
razvręditi, im, vb. pf. entwerten, devalvieren,

razvréti, vrèm, vb. pf. 1) auseinanderthun: vozovi so bili razvrti nakopičeni pod lopo, Jurc.; - ausbreiten, Jan.; razvrt, weit. geraumig, Dol.-Z; — 2) = odvreti: r. kolo, Jan. (H.); - 3) razvrt, ausgelaffen, muthwillig, Cig.; r. otrok, Senožeče-Erj.(Torb.); — гаzvrto, funterbunt, Jan.

razvreti se, vrèm se, vb. pf. recht ins Sieden fommen, Cig.

razviniti, nem, vb. pf. umtehren, C.; - gerftoren: mesto r., Dalm.

razvročíti, ím, vb. pf. erhiben, Dict., Mur., C., Erj.(Min.).

razvípati, vîpam, pljem, vb. pf. = razgrebsti, auseinanderscharren: kokoši so vse razvrpale na vrtu, jvzh.Št.

razvrstba, f = razvrstitev, Cig.(T). razvrstîtev, tve, f. die Anordnung, die Gruppierung, die Gintheilung, die Glieberung, Cig., Jan., nk.; konjska r., die Classification der Bferbe, Levst. (Nauk).

razvrstiti, im, vb. pf. in eine Reihe o. in Reihen bringen; - gruppieren, gliebern; fortieren, classificieren, Cig., Jan., nk.; - r. se, sich in eine Reihe ober in Reihen ordnen.

razvîstje, n. die Anordnung, Levst. (Pril.). razvŕščati, am, vb. impf. ad razvrstiti, Levst. (Nauk), nk.

razvrščénje, n = razvrstitev, Jan.(H.). razvrščeváti, ûjem, vb. impf. ad razvrstiti, nk. razvršíti, ím, vb. pf. wipfeln, Jan.(H.). razvftati, vrtam, vb. pf. gerbohren, gerlöchern.

razvizniti, viznem, vb. pf. (ben Baun) öffnen, Cig.; - r. se, sich öffnen: gošča se razvrzne, Bes.

razzakoniti, konim, vb. pf. (ein Chepaar) scheiben, die Che trennen, Cig.

razzęba, f. = razpoka od mraza, Cig. razzębati, am, vb. impf. ad razzebsti.

razzebelkast, adj. = razzebel, eistlüftig, Cig. razzeblína, f. i) = razpoka od mraza, Cig.; - 2) das Berwitterte, die Berwitterung, V.-

Cig. razzébsti, zébem, vb. pf. tudi: r. se, burch ftarten Froft entzweigeben, gerfrieren; verwittern. Cig., Jan.; - razzebel hrast, eine eißklüftige Giche, LjZv.

razzeleniti se, im se, vb. pf. grun werben. Dalm.

razzemen, mna, adj. ebenerbig, C.

razzlobíti, ím, vb. pf. = razjeziti, r. se = razjeziti se, Jan., Dalm.

razznak, m. ein biafritisches Beichen, h. t .- Cig. (T.); ein charafteriftifches Mertmal, DZ.

razznamek, mka, m. ein unterscheidendes Rennzeichen, Mur., Cig., Jan.

razznániti, znanim, vb. pf. allenthalben befannt machen, veröffentlichen; r. se, befannt werden: ime njegovo se je na daleč in široko razznanilo, Cv.

razznáti, znam, vb. pf. 1) unterscheiben, Guts .-Cig., Let.; — 2) r. se == razvedeti se, nk. razznava, f. die Unterscheidung, C.

razznojíti se, ím se, vb. pf. = razpotiti se, C.razzveneti, im, vb. pf. berichallen, Jan. (H.). razžagati, am, vb. pf. zerfagen.

razžâla, f. = razžalitev, Mur., Jan., Rog.-Valj.(Rad).

razžalba, f. = razžalitev, C., DZ., SlN. razžalîtev, tve, f. die Beleidigung, die Rrantung.

razžáliti, im, vb. pf. beleibigen, franten. razžalîvec, vca, m. ber Beleidiger, Cig., Jan. razžalîvka, f. die Beleidigerin, Cig.

razžáljenec, nca, m. ber Beleidigte, nk. razžaljenje, n. die Beleidigung, die Rrantung;

r. casti, die Ehrenbeleidigung. razžáljenka, f. die Beleidigte, nk.

razžaljeváti, ûjem, vb. impf. ad razžaliti. razžaljiv, íva, adj. beleidigend, frantend; razžaljive besede.

razžaljívost, f. das Krantende; r. tvojih besed; die Ehrenrührigfeit, Jan.(H.).

razžalník, m. ber Beleidiger, Mur., Cig. razžalostiti, im, vb. pf. traurig machen, betrüben; r. se, traurig werben; lice se mu razžalosti, Cv.

razžariti, im, vb. pf. ganz glühend machen, durchglühen, Cig.; razzarjen, glühend, Cig., Erj.(Min.); - (fig.) Duha si iskro mi razžaril, Greg.; - r. se, erglühen, Jan.(H.).

razžarjeváti, ûjem, vb. impf. ad razžariti, Zora. razžgáti, žgèm, vb. pf zerbrennen; - (z zlobnim srdom) je človeško srce razžgano, Krelj. razžígati, am, vb. impf. ad razžgati, Trub.-Mik.

razživíti, ím, vb. pf. beleben, erquiden, fraftigen, Mur.-Cig., Mik.; jaz hočem vas razživiti, Guts.(Res.); - r. se, sich erholen, C.; lebhaft, frisch werden, Jurc.

razžívljati, am, vb. impf. ad razživiti, Mur. razžrębati, am, vb. pf. verlojen, nk.

razžrębováti, ûjem, vb. impf. ad razžrebati, DZ., nk.

razžváliti, žválim, vb. pf. r. konja, bem Pferbe bas Gebifs aus bem Maule nehmen, C. razžvéčiti, im, vb. pf. zerfauen.

razžvepliti, im, vb. pf. entichwefeln, Cig.(T.). razžvrkljáti, âm, vb. pf. zersprudeln, Vod.(Izb.

ráželj, žlja, m. = raženj 1), Mur. ráženj, znja, m. 1) bet Bratfpieß; kol, na katerem pečejo janjce, BlKr.; - 2) pl. ražnji, povprečne palice pri gnojnem košu, Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.). rážnjast, adj. bratipiefformig, Cig. râžnjec, žnjeca (ženjca), m. dem. raženj, Valj. (Rad). rážnjič, m. dem. raženj, Cig. rážnjiček, čka, m. dem. ražnjič, Cig. rba, f. bie grune Rufsichale, Mik. rbad, f. ein frieselartiger Ausschlag, Notr.-SIN.; pogl. rebad, rubad. rbadje, n. = pašnina, Notr.-Levst.(LjZv.).rbíka, f. Josch, pogl. rebika. rbina, f. = rba, Mik. fčati, im, vb. impf. Inurren, ichnarren, murren, M., C., Mik. rčàv, áva, adj. murrenb. Hal .- C. rdèč, éča, adj. roth; rdeč kakor kuhan rak; rdeča kakor kri; rdeča == rdečica: rdeča me prejde, Ravn.(Abc.); rdeča in bleda jo izpremenjate, Burg. rdečák, m. neko jabolko, C. rdečebrad, bráda, adj. rothbartig, Cig. rdecebradec, dca, m. ber Rothbart, Jan. rdečebráden, dna, adj. rothbattig, Cig. rdečebradež, m. ber Rothbart, Cig. rdečebrādnik, m. ber Rothbart, Cig. rdęčec, čca, m. = droben, v kamenje se gnezdeč ptiček-pevec, menda: bas Rothschwänzchen (sylvia phoenicurus), Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.). rdečecvéten, tna, adj. rothblühend, Cig. rdečeglav, glava, adj. rothtopfig, Cig., Jan. rdečeglavec, vca, m. ber Rothtopf, Cig., Jan. rdečeglavka, f. die Rothföpfige, Cig. rdečehlačar, rja, m. neki spodaj rdeč ptiček, Podgorci(Dol.). rdecehlacnik, m. ein Mann (Golbat) mit einer rothen Hose, SIN., Zora. rdecek, cka, m. der Röthling (neko jabolko), C. rdecekljun, kljuna, adj. rothgefchnabelt, Cig., rdečekljunec, nca, m. ber Rothichnabel, Cig. rdeček rven, vna, adj. rothblütig, Cig., Jan., rdeček?vnat, adj. = rdečekrven, Jan. rdečelas, lása, adj. rothhaarig, Cig., Jan. rdečelasat, áta, adj. = rdečelas, Jan. rdečelasuc, sca, m. ber Rothhaarige, Jan (H.). rdečelaska, f. bie Rothhaarige, Jan.(H.). rdečelic, lica, adj. rothwangig, C. rdečelíčen, čna, adj. rothwangig. rdecelienica, f. die Rothwangige, Cig. rdecelienik, m. ber Rothwangige, Cig. rdecelisast, adj. rothfledig, Cig. rdečęłka, f. 1) neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.); — 2) v družbi rastoča užitna goba rusega klobuka, Sv. Tomał pod Cavnom-Erj.(Torb.); — 3) neka riba v Krki, (-covka) Kostanjevica-Erj.(Torb.). rdečenog, noga, adj. rothfüßig, Cig., Jan. rdečenòs, nosa, adj. rothnosig, Cig. rdečenožen, žna, adj. rothfüßig, Cig.

rdecenožka, f. ber Rothfuß (žival), Cig. rdečedk, óka, adj. rotháugig, Cig., Jan. rdecepasast, adj. mit rothen Querftreifen, Erj. (Torb.). rdecepécelj, clja, m. ber Rothstiel (neko jabolko), C. rdeceperka, f. ein Fisch mit rothen Flossen, die Rothfeder, Cig. rdečepętlja, f. neka vinska trta, C. rdečepfsen, sna, adj. rothbruftig, Cig. rdecepfsten, tna, adj. rothfingerig, Cig. rdecerepka, f. ber Gartenrothichmang (lusciola phoenicurus), Cig., Erj.(2.); domača r., ber Hausrothschwanz, Levst. (Nauk). rdeceritec, tca, m. die Balbhummel, Ravn .-Cig., M. rdečerôžec, žca, m. das Rothhorn (žival), Cig. rdečerožka, f. das Rothhorn (žival), Cig. rdeceti, im, vb. impf. roth werben, fich rothen; črešnje rdeče, ogr.-C. rdečeusten, tna, adj. rothmunbig, Cig. rdečevráten, tna, adj. rothhalfig, Cig. rdecevratka, f. ber Rothhals (ptica), Cig. rdecica, f. t) die Rothe, bef. die Schamrothe: r. ga je polila, er murbe schamroth; - 2) ber Scharlach, Cig., SIN.-C., Z.; - 3) ein bluben-bes Madchen, C.; - 4) ber Gimpel, Cig., C.; - 5) bie rothe Ameife, Cig.; - 6) neka hruška: die Rothbirne, C., Ip.- Erj. (Torb.); – neko jabolko, Skrilje pod Čavnom-Erj. (Torb.); - 7) ber Zinnober, Z.; - svinčena r., ber Mennig, Cig., Jan. rdęčić, m. 1) neki ptić, morebiti bas Rothschwänzchen (sylvia phoenicurus), Bolc-Erj. (Torb.); — 2) neka vrsta čmrljev rdečepasastih, Bolc-Erj.(Torb.). rdečîlar, rja, m. = kdor rdečilo dela ali prodaja: ber Schminthanbler, Cig. rdečílo, n. die rothe Farbe, Cig.; - krvno r., ber Blutfarbstoff, Cig.(T.); - bes. die rothe Schminte, Cig.; z rdečilom se lepotiti, Škrinj.; — der Röthel, C.; — rothe Tinte: z rdečilom podčrtati, DZ. rdecina, f. 1) bie Rothe, bas Roth, Mur., Cig., Jan.; - 2) rdeče vino, grozdje, Z.; - 3) neka trta, C., Vrtov. (Vin.); — 4) die Rötheln, bie Masern (otročja bolezen), Cig., C. rdečíti, ím, vb. impf. röthen; solnce je planine rdečilo z zadnjimi žarki, Erj. (Izb. sp.); r. se, roth werben, fich rothen. rdęčka, f. 1) = mesena klobasa, C.; - 2) rdeča krava; — rdeča kobila, Mik.; — rdeča mravlja, Z.; — 3) neka hruška, die Roth-birne, Cig., Sebrelje(Goris.)-Erj.(Torb.); rdeca breskev, die Burpurpfirsich, C. rdęckast, adj. röthlich. rdeckljat, adj. ein wenig rothlich, Mur. rdecko, m. rothbrauner Dche ober ein folches Bferd, C., Mik. rdečljat, áta, adj. = rdečkast, (rdekljat) Tolm.-Erj. (Torb.). rdęčnica, f. črnikasta, iznotraj rdeča smokva, malce vecja od čivolice, Malhinje na Krasu-Erj.(T.).rdęčnik, m. neka ptica, C.

rdecoba, f. die Rothe, das Roth, Cig., Jan. rdecoga, f. ein braunrothes Schwein, C. rdecuga, f. 1) ein braunrothes Schwein, Z.; — 2) eine Art rothbackige Zuckerbirne, C. rdecuh, m. neko jabolko, C. rdejec, jca, m. rdeckast ptid: bas Steinröthel (turdus saxatilis), Bolc-Erj.(Torb.). rdekljat, áta, adj. pogl. rdečljat. rdéselj, slja, m. 1) ber Rnoterich (polygonum), C.; - 2) ajda gre v rdeselj, rekše, gre v cvet, Lašče-Erj.(Torb.); (govore: ardeselj); — prim. andreselj. rdesen, sna, m. = rdeselj 1), ber Anöterich (polygonum), M., C., Erj. (Torb.). rdeti, im, vb. impf. roth werben, fich röthen, Cig., Jan., Mik.; tudi: rdeti se, Mur., Cig. rdréselj, slja, m. = rdeselj, rdesen, C. rdrésen, sna, m = rdesen, M., C., Erj.(Torb.). rdrič, íča, m. = rdresen, Dol. reagencije, f. pl. izkušala, bie Reagentien (chem.), Cig.(T.). reakcija, f. nasprotno, odbojno delovanje, bie Reaction, Cig.(T.), nk. realden, cna, adj. Realichule, nk. realec, lca, m. ber Realschüler, Jan., nk. realen, Ina, adj. stvaren, Real-, Cig. (T.); realna sola, die Realschule, Cig., Jan., nk. realist, m. prijatelj realizma, der Realist. realizem, zma, m. nagnjenost, ravnati se bolj po istinitih, stvarnih razmerah nego po idejah, ber Realismus. realka, f. die Realschule, Jan., nk. $\mathbf{r\hat{e}b}$, m. = jereb, C. rebâd, f. ZgD., (m. Levst. [Rok.]); pogl. rubad. rebast, adj. mit furgem Schwang: rebasta kokoš, Z. rébati, bam, bljem, vb. impf. == glodati (kost, drevo), Cig., Notr.; - (pren.) = kritikovati: r. kako slovstveno delo, Glas. rębec, bca, m. ovčji r., neka vinska trta, Vrtov.(Vin.), Rihenberk-Erj.(Torb.). rebelj, blja (beljna), m. die Franse, Jan. reben, adj. = puhel, schwammig: rebena repa, Notr., jvzhSt. rebencati, am, vb. impf. nagen, Z. rebenika, f. ber Schlotterapfel, ber Rlapperreber, bri, f. ber Abhang eines Sugels ober Berges; na strmi rebri, Jurč.; tudi: reber, Valj. (Rad), Cv.; k rebri, bergauf, Jan., Levst (Rok.); - prim. vreber, navkreber. rebica, f. = jerebica, C. rebîčje, n. = jerebičje, Jan.(H.). rebika, f. = jerebika, Cig., Jan., C.; (rbika, Josch). rebina, f. = rbina, Cig. rebola, f. = rebula, Vrtov. (Vin.). rebrace, f. pl. die Jalousien, C., St. rebrast, adj. 1) mit großen Rippen verfeben, Mur.; - 2) gerippt, Mur., Cig., Let.; rebrasto delo, gerippte Arbeit, Cig. rebras, m. rebrasi, die Rippenquallen, Erj. (Z.).

rebrat, ata, adj. 1) mit großen Rippen verfeben.

Cig.; — 2) rippig, gerippt, Mur., Jan.

— 412 rébrce — rébrščica rébrce, n. dem. rebro; 1) bas Rippchen; rebrca, auf bem Roft gebratene Rippenftudchen (cotelletes); - rebrca, die Blattrippen, C.; - 2) kozja rebrca, ber Spiswegerich (plantago lanceolata), Poh.-C. rébreast, adj. gerupt, Cig.; rebreasto delo, rebríka, f = meprika, dobrika, vzh $\tilde{S}t$.-C. rebrina, f. ber Bergabhang: zelene rebrine, LjZv. rebrinec, nca, m. ber gemeine Baftinat (pastinaca sativa), Srpenica-Erj.(Torb.). rebriti, im, vb impf. 1) rippen, V.- Cig.; -2) r. se, beim Beben auf eine Seite fich neigen, Notr.-Z.; sich frümmen: zeleznica se rebri, C.; — 3) r. se, sich in die Bruft werfen, Dol.; jezno se je rebrila in ustila, LjZv.; peklenščak se je srdito rebril in branil, LjZv.; s to svojo nemščino so se rebrili in šopirili, LjZv. rebrjan, ana, m. ber Bewohner eines Bergabhanges, C. rebrjanec, nca, m. = rebrjan, C. rebrje, n. ber Rippentheil, Cig. 1. rebrn, brna, adj. Rippen-; da bi te rebrna! dass dich der Tod hole! Notr.-Z. 2. rébrn, brns, adj. fteil: tod je zelo rebrno, Levst.(Rok.); - prim. reber. 1. rebrnat, ata, adj. große Rippen habend, Cig. 2. rebrnat, áta, adj. start abschüssig: rebrnata zemlja, Svet.(Rok.).

1. rebrnica, f. 1) bas Gerippe, Jarn .- M.; bas Tobtengerippe, Cig.; - ber Tob (als Berfon): r. te bo pokosila, Mik.; - bas Rippenstud, Z.; - 2) rebrnice = rebrasi, die Rippenquallen, C., Z.; — 3) pl. rebrnice = garice, die Bagenleitern, vzh. St. - C.; — eine besonbere Borrichtung am Bauernwagen an Stelle ber Wagenleitern, Rib., BlKr.-M. 2. rebrnica, f. ein am Abhange gelegener Bald,

Mik.; naši so se v rebrnicah nad Razdrtim ustavili, Vod.(Izb. sp.); - bie Bergwiese, C. rebrnik, m. 1) bas Gerippe, bas Stelet, Mur.; 2) = vozič z dvema kolesoma, na katerem se drva na vlak vozijo, BlKr.; -3) pl. rebrniki = rebrnice 2): rebrniki se devajo na voz, kadar se gnoj vozi, BlKr.; — 4) neko jabolko: gerippter Täubling, C. 1. rebrnina, f. bas Rippenfleifch, Cig.

2. rebrnina, f. abschüffig gelegenes Felb: Lezi leži tam dolga njiva, Aj dolga njiva, rebrnina, Npes.-K.

rębrnje, f. pl. = voz, v katerem gnoj vozijo (prim. rebraik 3), BlKr.

rebro, n. 1) die Rippe; rebra, die Rippen; bie Beile am Getreibe: jedmen v sest reber, sechszeilige Gerste, Z.; - 2) = reber, ber Abhang eines Berges, V .- Cig., C., Jes.; tudi pl. rebra, Cig.(T).

rebrovit, adj. gerippt, Cig.

rebrovje, n. das Gerippe, Jarn., Mur., Cig., ogr - C., Cv.; - bie Rippengegend, Jan. rebrščák, m. die Bintereiche, die Traubeneiche (quercus sessiliflora), C. rébrščica, f. neko jabolko, C.; prim. rebrnik 4) rebúla, f. neka vinska trta in nje sad, grozdje in vino, GBrda-Erj. (Torb.); - prim. it. ribolla, furl. ribuele.

rebúlica, f. dem. rebula, Jan. (H.), Npes.

rebus, m. bas Bilbrathfel, bas Rebus.

réca, f = raca, Mur., Danj.(Posv. p.), vzhSt. recák, m. = racak, racman, Mur., Danj.-Mik.

récelj, clia, m. 1) ber Löffelstiel, Cig., Lasce-Levst. (M.), Lasko (St.); - 2) die Gensenhandhabe für die linke hand, Cig.; -3) ber Fruchtstiel, ber Dbstiftiel, Mur., Cig., Jan., C.; črešnja na dolgem peclju ali reclju visi, Hip.(Orb.); - ber Blattstiel, Cig., Jan.; ber Stengel, Mik.; limbarjevi reclji, Ravn.; - der Krautstengel, C.; — tudi: ręcelj, Met., Valj.(Rad).

réceljček, čka, m. dem. recelj; das Stielchen,

M., Vrtov. (Vin.).

récen, cna, adj. ausdrudlich, Dol.- Cig.; — beutlich, verstanblich, St.-Z., Levst (Zb. sp.); – recno govoriti, verständlich reden, Z.

recenzent, m. presojevavec, kritik, ber Recenfent.

recenzija, f. presodba, kritika, die Recension. Cig.(T.), nk.

recepis, m. postna prejemnica, das Recepisse. recept, m. zdravniški zapis, bas Recept.

recilo, n. die Phrase, LjZv.

recitativ, m. ber Sprechgesang, bas Recitativ. recitativen, vna, adj. recitativ, Cig (T.).

recitováti, ûjem, vb. impf. recitieren, Cig. (T.). recljanje, n. coll. drobna repa, drobno korenje (sami reclji), Hudojužna-Štrek. (Let.).

recljat, áta, adj. geftielt, Jan. (H.).

recljáti, âm, vb. impf. bestielen (bot.), Cig. rec, î, f. bie Sache, bas Ding; - davščina v receh, bie Naturalleiftung, DZkr.; - bie Angelegenheit; reci, die Angelegenheiten; mala, majhna r., die Rleinigfeit; - bas Bauerngut, Janez, ki ima zdaj Jurinovo reć, Zv.; ima lepo rec, er hat einen schönen Besit, C.

rêčca, f. dem. rec; bas Gachelchen, bas Dingchen; die Rleinigfeit: za vsako rec(i)co je ogenj v strehi, Jap. (Prid.).

1. réčen, čna, *adj*. Sachen-, sachlich, dinglich, Cig., Jan., nk.

2. réčen, čna, adj. Fluis, Jan., Cig. (T.), nk. recenje, n. 1) ber Ausspruch, Mur.; - 2) bie Erlaubnis: brez rečenja čijega kaj dati, vzh-

réči, réčem, vb. pf. 1) jagen; ne bodi grdo reči, mit Berlaub zu fagen, Str.; = ne bodi grdo receno, jvzhSt.; pa ne bom rekel, both ith will nicht fagen; recimo, fagen wir, nehmen wir an; - beißen (befehlen): rekel mi je vode prinesti; kdo ti je rekel to storiti? kako se temu reče? wie heißt dies? - rečeni, ber genannte, ber ermähnte; po recenega strokovnjaka oceni, Navr. (Let.); rekoc, sagend: indem er (sie) sagte(n), mit folgenden Worten; zahvalil se jim je rekoč: -; to je rekoč, daš ist, alš wollie er sagen, Krelj; kratko rekoč, furz gejagt, Krelj; tako rekoč, so zu sagen, gleichsam; - rekši, in ber Meinung, Mik.; - rekse, bas ift, namlich, nk.; - 2) einen Schall von fich geben: kako je reklo v oblakih? Z.; "resk" je reklo, in hlače so bile raztrgane, jvzhSt.

1. recica, f. dem. reka, bas Flufechen. 2. rečíca, f. = rečca, Ravn.-Valj. (Rad).

3. réčica, f. = pecica, Notr.-Z., Tolm.-Erj. (Torb.); pogl. redčica.

rečigla, f. neka vinska trta, Vrtov. (Vin.). rečišče, n. das Flussbett, Jan., nk.; vrbja se nahaja največ ob rečiščih, SlGosp.; ein berlaffenes Flufsbett, Cig. (T.).

recjak, m. ber Ententoth, C.

ręcje, n. das Flufsinftem, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.

ręčji, adj. = račji, Mur.

rečljiv, íva, adj. zungenfertig, ogr.-Mik., C. recljivost, f. die Bungenfertigkeit, die Geíchwäßigkeit, ogr.-Č.

rêčnica, f. das Flufsmaffer, Guts.-Cig., Jan., C. réčnost, f. die Sachlichkeit, die Realität, Cig.,

Jan. rệd, rệda, redû, m. 1) bie Ordnung, Meg., Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; v r. dejati, spraviti, ordnen; v r. postaviti, regeln, v nov r. p., neu regeln, Levst. (Nauk); po redu, in ber Ordnung, Dalm.; po redu vse zložiti, Krelj; to ni po redu!= jur Ordnung! Levst. (Nauk); crez red, wiber die Ordnung, ogr.-C.; - dnevni r., bie Tagesordnung, Cig., Jan., nk.; vozni r., die Fahrordnung, Cig., nk.; opravilni r., die Geschäftsordnung, Cig., Jan., DZ., nk.; = poslovni r., DZ.; - s čudnim redom, wunderbarermeife, ogr.-C.; - rokavici si nista v red (sino nicht paar), Cig.; k redu (kredi), bereit, fertig, M., C.; večerja je k redu, kola so k redu (kredi), vzhSt.; k redu (kredi) imeti, bereit halten. ogr.-Valj.(Rad); - 2) bie Reihe: med redi (redmi) hiš (hiž) so ceste, ogr.-Valj.(Rad); v r. postaviti, in einer Reihe aufftellen, Levst. (Zb. sp.); - die Zeile, Cig.; - die Reihenfolge, Cig , Jan ., Cig. (T.); z redom, nach ber Reihe, ogr. - C.; po redu, ber Reihe nach, nacheinander; štiri mesece po redu, Trub.; tri leta po redu, Dalm.; besedni red, die Bortfolge, Cig., Jan., Cig. (T.); — z reda = s kraja (= ber erste beste), Cig.; - 3) = red f., ber Grasschwaden, nav. pl. redovi, Gor.; -4) bas Stodwert, ogr.-C.; hiše (hiže) na dva reda, ogr.-Valj. (Rad); - 5) bie Claffe, nk; — die Fortgangsclasse, nk.; — der Rang, Cig., Jan., Dalm.; ljudje vsakega reda, Menschen jedes Standes, Cig. (T.); - vsi redi (Chore) izvoljenih angelcev, Guts. (Res.); - 6) ber Orden, Meg., Guts., Cig., Jan., nk.; meniški, viteški r., Cig.; der Orden (als Auszeichnung), Cig., Jan., nk.; - die priefterliche Beihe: (duhovne) rede deliti, orbinieren, Jan.(H.); — 7) bie rechte Beit: vaš red je tukaj, Dalm.; še né red, Dalm.; končani so bili, preden je bil red, Dalm.; kadar je bilo red, Trub.-Mik.; pred redom, vor ber Beit, vorzeitig, Dalm., Hren-Cig.; pri redu, gur rechten Beit ("beizeiten"), Boh., Meg., Trub.,

Dalm.; — 8) (petred, šestred itd. — petdeset, šestdeset itd., Guts.; petrdo, sedentrdo, osentrdo, [nam. pet redov itd.?] Guts. [Res.]-Mik.).

rêd, î, f. 1) bie Reihe, Mur., Jan., Danj.-Mik.; cela red prošenj, Jurč.; redi košatih lip, Glas.; — 2) = vrsta pokošene trave, ber Edimaben, Cig., Jan., Bolc-Erj. (Torb.), Dol.; Za koscem trava v red leti, Npes.-Vod. (Pes.); debela, ravna red za njim je pričala, da je dober kosec, Zv.; — 3) dve redi, mangig, tri redi, štiri redi, Gor., Kor.; (štirredi = štirdeset, Meg., Guts., Kor.).

rèd, adv. nam. vred, sammi; z očetom red; meso s kožo red; glava red z lasmi, Krelj; red pri mizi sedeti, mit zu Tische siten, Krelj; (dete z red Marijo, nam. z Marijo red, Trub.-Mik.).

redak, redka, adj. = redek.

redákcija, f. uredništvo, bie Rebaction, Cig., Jan., nk.

redaktor, rja, m. urednik, ber Rebacteur, Cig., Jan.
redar, rja, m. ber Bolizeimann, C., nk.; — hs.

redárski, adj. polizeilich, Jan., nk.
redárstven, stvena, adj. polizeilich, Polizei,

Jan. (H.). redarstvo, n. die Polizei, C., nk.

redati, am, vb. impf. = rajdati, ridati, lenten, C., Dol.

redba, f. živinska r., bie Biehzucht, C.

rédčenje, n. bas Berbunnen, Cig.

réddica, f. 1) das Netz im thierischen Körper: z. B. das Zwerchsell, die Magenhaut, C.; v reddico se salo povije, C.; — 2) eine leere Fläche (im Weingarten), C.

rédčina, f. 1) die Düunheit, Cig.; — 2) eine baumarine Stelle im Balbe, vzh.St.; — eine rebenarme Fläche im Beingarten, C. redčíšče, n. — redčina 2), Jan.(H.).

réděiti, rêdčim, vb. impf. verbünnen, Cig., Jan., Cig., (T.): gozd r., ben Balb bünnen, lidyten, Cig., Jan.; = trebiti (kako pregosto rašč, na pr. koruzo, gozd i. dr.), Goriška ok.-Erj. (Torb.).

rędek, dka, m. dem. red m.; die Reise, die Zeile, Cig. (T.), nk.; — die Columne, Jan.: — hs. rędek, dka, adj. 1) nicht dicht, spärsich, dünn (spütter); redki lasje: redki zodje; ima redke zode, pa goste laže, jvzhšt.; redek glavnik; redko platno, sukno; redek gozd; redko drevje; redek močnik; redek zrak; Zvezde gredo na redko, Npes.-K.;—2) sesten; dobri prijatelji so redki; take reči so redke; — po redkem, sesten; to se na redci (sesten) zgodi, ogr.-Mik.; — redko, sesten; — redko, redko kateri, redko kedaj, redko kje. ręden, dna, m. — red f. 2) der Schwaden: delaš velik r., Ip.

réden, dna, adj. 1) Orbnungs: rêdno število, V.-Cig.; redni številniki, Orbnungszahlwörter, Cig. (T.); — 2) orbentlich, regelmäßig, Mur., Cig., Jan., nk.; redno, regelmäßig, Cig., Jan., nk.; — regulär: redna vojska, reguläre Trup-

pen, Cig.

redéselj, sija, m. = rdeselj, C., Z. redésen, sna, m. = rdesen, C., Z.

redî, praep. c. gen. in gleicher Linie mit —, langs: redi ceste, polja, Tolm.

redica, f. dem. red f.; eine kleine Reihe, Mur., Jan.; ber Schwaden, Cig.

rediten, ina, adj. nährend, nahrhaft, Mur., Cig., Jan., C., Vrtov. (Km. k.), nk.

redílj, m. = red f. 2), vrsta pokošene trave, Rihenberk-Erj. (Torb.).

rediknost, f. die Nahrhaftigleit, Mur., Cig., Jan., nk.

redilo, n. bas Rahrungsmittel, Cig., M.; -- ber Rahrungsftoff, Jan., C.

1. redîtelj, m. ber Ernährer, Mur., Jan., Danj.-Mik.; — ber Pflegevater, Mur.

2. redîtelj, m. der Ordner, nk.

1. rediteljica, f. bie Ernahrerin, Jan.

2. reditelilica, f. die Ordnerin, Jan. (H.). rediten, tna, adj. nahrhaft, Guts.-Cig., Mur., Jan.

redîtev, tve, f. die Ernährung, Cig. (T.).

1. rediti, im, vb. impf. 1) nähren, burch Rahrung erhalten; r. se, sich nähren; levinja svoje mlade redi, Dalm.; svoj život redi, da živi, Kast.-Valj. (Rad); kaj boš lenuha redil! občina svoje ubožce redi; s kruhom in ne z mahom rejen biti, Mart in ben Anochen haben, Cig.; — s tem premišljevanjem je redila svojega duha, Burg.; — groß ziehen; lepo r. otroke; — züchten, halten; svinje, živad r.; — ausgiebig nähren; r. se, bid werben; ne vem, od česa se tako redi; — 2) sich wachsen lassen; ženi je čast, kadar dolge lase redi, Dalm.; peroti r., Levst. (Beč.); — že perje redi, er betommt schon Kiugel, b. i. er sängt an, sich zu erheben, Met.

2. redíti, ím, vb. impf. 1) reihen, orbnen, Mur., Cig., Jan., C.; — leiten, Hal.-C.; — r. se = vrstiti se: r. se v užitku kakega zemljišča, Dol.; — 2) madjen, ſdjaffen, berfertigen, ogr.-C., Mik.; r. stole, moste, ogr.-Valj. (Rad); — tudi: réditi, im, ogr.-Valj. (Rad).

3. réditi, im, vb. impf. dünn, undicht (schütter) machen, verdünnen, Jan., veh St. - C., Dol.-Levst. (M.); lichten, Jan.; r. se, sich lichten: nase verste se redijo, Nov.

redîvec, vca, m. der Ernahrer, Cig., Valj. (Rad);
— der Pflegevater, Cig.

redîvka, f. die Ernahrerin, Cig.

redîvo, n. ber Rahrungestoff, C., Let. redje, n. bie Heuschwaden, Z.

rédkev, kve, f. ber Rettig (raphanus sativus);
— divja r., ber Heberich (raphanus raphanistrum), Josch; — prim. stvn. retih, ratih iz lat. "radicem", Mik. (Et.).

redkoba, f. bie Dunnheit, Z.

redkobeséden, dna, adj. wortlarg, Jan., LjZv. redkobrad, brada, adj. bunnbartig, Cig., Jan. redkobraden, dna, adj. = redkobrad, Cig. redkobrad, f. bie Seltenheit, Habd.-Mik. rédkokrat, adv. selten.

rédkokraten, tna, adj. selten ftattfinbend, Bes.

redkolàs, lása, adj. bünnhaarig, Jan.; redkolasa glava, Levst. (Zb. sp.).

redkolist, lista, adj. mit fparlichen Blattern, bunnblatterig, Cig.

redkoljúden, dna, adj. bünn bevöltert: redkoljudne dežele, Vod. (Izb. sp.).

rêdkoma, adv. selten, Cig., Jan., C.; — prim. poredkoma.

redkomer, mera, m. bie Barometerprobe, Cig. (T.), C.

redkoséja, f. = redoseja, C., Hal.-C.

redkost, f. 1) ber Mangel an Dichte, bie Dunnheit; — 2) bie Seltenheit; — tudi: redkost. redkostebrn, adj. fernfaulig, Cig.

rędkóta, f. = redkost.

redkovejast, adj wenige Afte habenb, Zora. redkovnják, m. bas Reibeisen für Rettig u.

redkozob, zoba, m. redkozobi, zahnarme Saugethiere (edentata), Erj. (Ž.).

redkozób, zóba, adj. zahnarm, Cig., Jan. redkozôbnik, m. ein zahnarmes Thier, Jan. (H.).

rédkva, f. = redkev. rêdkvarica, f. das Rettigweib, Cig.

rédkven, kvena (kevna), adj. Rettig, Jan. (H.); (redkvin, Cig., Jan.).

rédkvica, f. dem. redkva; 1) das Rabieschen;
— 2) bie Rettigbirne, C.

rédkvišče, n. das Rettigfelb (nach der Ernte), Cig., Jan.

redle, adj. indecl. frifth, wader, Trub., Dalm., Krelj; (redlih, Dict.); — prim. bav. radle, nem. reblith, Mik. (Et.).

1. redníca, f. die Ernährerin; die Nährmutter, die Pflegemutter;— die Erzieherin, Cig., Jan.

2. rednica, f. die Ordinate (math.), C. 1. rednik, m. der Ernährer; izgubiti rednika v siromastvu, Cv.; — der Rährvater, der

Bflegevater; redniki, bie Pflegeeltern, Cig., DZ.; — ber Erzieher, Cig., Jan.

2. rêdnik, m. 1) = polza, das Reibscheit, Dol.;

— 2) ber Nagel im Borbertheil bes Wagens,
Dict., Hip. (Orb.), Cig.; — prim. rajdnik,
ridnik.

rednina, f. die Erhaltungs- o. Berpflegstoften, das Biehgelb (z. B. für ein Rind), Cig.; r. za najdence, Nov.-C.

rédnost, f. die Ordnungsmäßigkeit, die Regelmäßigkeit, Cig., Jan., nk.; r. poslovanja, die Ordnungsmäßigkeit der Gespäktsführung, DZ. redoljüben, dna, adj. ordnungslieben, Jan., nk. redoljübje, n. die Ordnungsliebe, Jan., Bes. redoljüdnost, f. die Ordnungsliebe, Cig. (T.), C., nk.

redoma, adv. nach ber Reihe, reihenweise, in ber Reihenfolge, Cig., Jan., Cig., (T.); ordnungsmäßig, nach ber Ordnung, Cig., Jan.

rédos, m. = redoseja, Mur., SlGor. - C.; v redosu ali redoseji so činile coprnice različno žito in so pod redosom plesale, Kres. redoséja, f. eine große Reiter, um barin das Getreide von der Spren zu reinigen.

redoven, vna, adj. 1) Orbnungs: redovne kazni, Orbnungsstrasen, DZ.; — redovna števila, Orbnungszahlen, DZ.; — redovna

vojska, die Linie, Cig., Jan., Levst. (Nauk); redovna ladja, das Linienschiff, Cig., Jan., (po češ.); — 2) ordentsch, Jan., M., C.; ordnungssiedend, ogr. - C.; redovno, in det Regel, ogr.-Valj. (Rad); — 3) Ordense, Cig., Jan.; redovno oblačio, das Ordenseseide, Cig., M.; redovne šole. Zv.

redovît, adj. regelmäßig, Z., Let., SlN.; —hs. redovje, n. coll. die Schwaden; trava lezi v

redovju; r. raztepati, trositi.

redovníca, f. 1) die Ordensfrau, die Ordenssschwefter, die Ronne, Cig., Jan.; tudi: redovnica; — 2) der Schwaden, Cig., Jan., C., Notr., Polj.; trava leži v redovnicah, Cig.; redovnice trositi, Cig.

redovník, m. ber Orbensmann, ber Mönd, Alas., Cig., Jan., ogr., kajk. Valj. (Rad);

tudi: redovnik.

redovnîški, adj. Mönchs-, Orbens-, Jan., nk. redovnîštvo, n. das Mönchihum, Jan.

redovnost, f. die Ordnungsmäßigfeit: r. v jedi in pijači, Slom.

redréselj, slja, m. = rdreselj, Fr.-C.

redrésen, sna, m. = rdresen, Fr.-C. redúkcija, f. prevajanje, bie Rebuction, Cig.(T.). reduplikácija, f. podvojitev začetnega zloga, bie Rebuplication (gramm.), Cig.(T.), nk.

reduta, f. neka vojaška utrdba, bie Reboute, Cig.: (tudi = maskerada).

referent, m. porocevavec, ber Referent.
refleks, m. odsev, ber Refler (phys.), Cig. (T.).
refleksija, f. bie Reflerion (phys.), Cig. (T.),
Žnid.

refleksīven, vna, adj. povračalen, povraten, reflegib (gramm.).

reflektor, rja, m. odbijalnik, ber Reflector(phys.), Cig. (T.).

reforma, f. preosnova, die Reform. reformácija, f. die Reformation.

reformator, rja, m. preosnovatelj, ber Reformator.

reformovánec, nca, m. der Reformierte, Jan. reformováti, ûjem, vb.impf.(pf.) reformieren, nk. refôško, ška, m. neka trta in vino iz nje; der Refosco; (refóšek, Vrtov.[Vin.])

refrakcija, f. die Strahlenbrechung, die Refraction, Cig. (T.).
refraktor, rja, m. der Refractor, Cig. (T.).

1. réga, f. 1) der Riss, die Spalte, Habd.-Mik., Cig., Jan., Fr.-C.; posoda je imela na vseh straneh poke in rege, Cv.; — 2) der Einsichnitt, die Rerbe, (raga) SlGor.-C.; — 3) der Streisen, (raga) Mur., SlGor.-C., Vest., Trst.(Let.); — 4) die Grimasse, Cig.

2. réga, f. 1) das Quaten, Mik.; — 2) ber Laubfrosch, Mur., Cig., Jan.; zelena rega, ber grüne Laubfrosch (hyla viridis), Erj. (Ž.); — 3) ber Quater, Mur.

regáča, f. žaba regača = 2. rega 2), Vrt. regáčica, f. 1) ber Geißfuß (aegopodium podagraria), Erj.(Rok.); — 2) regačíca, ber Laubfrosch, ogr.-C.

regal, m. das Regal (in ber Orgel), Cig. regast, adj. 1) mit Kerbschnitten versehen, vzh.St.-C.; — 2) gestreift (rag-), Mur., vzh.St.-C.

Baum hat einen Spalt bekommen, Z.; les

regne, C.; sich öffnen: rana je regnila, Lašče-

1. regati, am, vb. impf. ad regniti; aufberften, sich öffnen, Cig., Jan.; zemlja rega, Cig. 2. régati, am, vb. impf. = regetati, Jan. regavka, f. die Ratiche, (regalka) Navr. (Let.). regeldetrija, f. die Regelbetrie, Cel. (Ar.). regelj, glia, m. 1) ber Frosch, C.; - 2) ber Bolfefuß (lycopus europaeus), C. rêgelje, m. = regliee, Frey.(F.). rêgeljček, čka, m. dem. regelj, der Frosch, C. regenerator, rja, m. obnavljač, ber Regenerator (phys.), Cig.(T.). regent, m. vladnik, ber Regent, Cig. (T.). regesti, m. pl. posnetki iz listin, die Regesten, Cig.(T.).regèt, géta, m. das Quaten, C. regetáča, f. 1) der Frosch, vzh.St. - C.; - 2) die Klapper, vzhSt.-C. regetâljka, f. 1) die Ratsche, Vrt., BlKr.; -2) žaba r., der quatende Frosch, LiZv. regetati, etam, écem, vb. impf. 1) quaten; - regečoč se nasmejati, Jurč.; — 2) wie eine Elfter ichreien, Mur., Jan., C.; plappern, plauschen, Z., SIN., LjZv. regetulja, f. 1) die Rnarre, die Ratiche, Cig., Navr. (Let.); - 2) die Cicabe, Notr. 1. régica, f. dem 1. rega; 1) eine fleine Spalte, ein kleiner Riss, SlGor.-C.; — 2) ein kleiner Streifen, (ragica) Mur., SlGor .- C. 2. régica, f. dem. 2. rega, ber Laubfrosch, C. régicast, adj. 1) ripig, C.; - 2) gestreift, (rag-) Mur.; quabrilliert (o blagu za obleko i. dr.), SIGor.-C. regiment, m. polk, bas Regiment. regimenten, tna, adj. Regiments. register, stra, m. bas Register (an ber Orgel), registrator, rja, m. vpisovavec, ber Registrator. registratūra, f. spisovnica, die Registratur. registraturen, rna, adj. Registratur : registraturni spisi, Registraturacten, DZ. register, tra. m. = register, Cig. reglina, f. ein klaffenbes Loch, die Rluft, C. 1. ręglja, f. nekak kruh z navzkrižnimi regami, Cig., Jan., Ljub. 2. reglja, f. die Ratiche, Dol. regljac, m. ber Plauderer, Mur. regljaca, f. bie Blaudrerin, Mur. regljaj, m. ber Borft, ber Sprung, ber Rife, regljanje, n. bas Quaten, bas Gequate. regljast, adj. quaterifch, Mur. regljáti, am, vb. impf. 1) quaten; - 2) fchreien, wie die Elstern: srake regljajo, Erj. (Torb.); 3) plaubern, Mur. regljav, áva, adj quatend, quaterifch, Jan. regljavec, vca, m. ber Quater, Cig. regljavka, f. = žaba, Cig.

regljec, gljeca (geljca), m bie Ruafente (anas

rêgljica, f. = regljec, Cig., Svet.(Rok.), Frey.

regniti, regnem, vb. pf. aufbersten, eine Spalte, einen Rifs befommen, Cig., Jan., M.; zemlja

regne = se razpoka, die Erde berstet auf, öffnet sich, Cig., Mik.; drevo je regnilo, der

querquedula), Cig., Frey. (F.).

Levst. (Rok.). regolice, f. pl. die Orgel (nam. orglice), Fr .- C. régrat, m. der Löwenzahn (leontodon taraxacum); - (tudi: regrad, Mur., Cig.; regvat, jvzhŠt.; regvant, C., SlGor.; — od bav.nem. besede: das Röhrleinfraut, Erj. (Torb.). regratnik, m. bas Sabichtefraut (hieracium), Jan. regulator, rja, m. ravnavec, ber Regulator (phys.), Cig. (T.). renta, f. = reta, eine große Reiter, Cig., Jan., Nov., Gor.; sneg gre, kakor da bi ga iz rehte izsipal, ZgD. rehtáč, $m_{\cdot} = \text{rujhtač}, Z_{\cdot}$ rêhtar, rja, m. = kdor rehte izdeluje, Cig. rệhtati, am, vb. impf. = (žito) v rehti obravnovati, činiti, reitern, Dol .- Cig. rentavec, vca, m. der Reiterer, Cig. rehtavka, f. die Reitrerin, Cig. rehtiniti se, înim se, vb. impf. = rehtiti se, Levst.(Rok.). réhtiti se, im se, vb. impf. = šeperiti se, mogočno ali ošabno se vesti, Levst. (Rok.). $r\hat{e}htra, f. = rehta, Z.$ rêhtrati, am, vb. impf. = rehtati, Z. 1. reja, f. 1) die Ernährung und Pflege, bas Großziehen, bie Bucht; živinče dati komu v rejo; v reji biti; v reji imeti; (o človeku) bie Berpflegung: črednik, ki pase srenjsko živino, hodi na rejo k posameznim gospodarjem, Glas., Kras; dobre reje biti, gut genährt sein, C.; = lepe reje biti, Cv.; bie Nahrung, C.; iz zemlje rejo sesati, C.; — das Rostgeschäft: vrednostni papir se da na rejo, DZ.; - 2) svinjska r., ber Schnedenflee (medicago falcata), Tuš.(B.), Medv.(Rok.). 2. reja, f. das Dachen, die Berfertigung, die Schaffung, ogr.-C., Mik.; reja človečjih rok, ogr. - C.; lesena reja stolarjev, ogr. - Valj. (Rad).3. réja, f. = rejava, Z.; - prim. redek. 4. rejà, f. pogl. rja. rejáč, m. = kdor živino v rejo jemlje, Dol. rejar, rja, m. ber Berfertiger, ber Sandwerter, ogr.-C., Valj.(Rad). rejava, f. die Lichtung, eine leere Rlache, C. rejec, jca, m. 1) das Pflegefind, Mur., Cig.; - 2) ber in bas Haus ber Frau zuheiratet, Štrek, rejen, jna, adj. Bucht-; Erziehungs-, Cig., Jan.; rejni oce, der Rahrvater, Cig.; rejna žena vseh duš cele fare, Jap. (Prid.). rejenček, čka, m. dem. rejenec; bas Bflegefind; — (ber Aboptivsohn, C.). rejendica, f. dem. rejenka, die Pflegetochter, Mur., Cig. rejenčič, m. dem. rejenec; ber Pflegesohn, Jan., C., Mik. rejęnčina, f. = rejščina, Mur. rejenčiti, findim, vb. impf. in Pflege haben, erziehen, Mur.; ni imela ne oceta ne matere: njen stric jo je rejenčil, Ravn.

rojenec, nca, m. das Pflegekind, der Pflegejohn; kraljeva hči ga za rejenca vzame, Ravn.; ber Adoptivsohn, Dol.; — ber Kostinabe, Cig., Jan.; - ber Bögling, V .- Cig. rejénje, n. bas Ernähren, bas Großziehen, bas Buchten; - bas Erziehen. rejenka, f. die Pflegetochter; — die Aboptiv-tochter, Dol.; — das Kostmädchen, Cig. rejenost, f. bie Bohlgenahrtheit, Jan. rejílo, n. = redilo, Mur., Vod. (Izb. sp.), Vrtov. (Km. k.).1. rejína, f. = rejščina, Mur. 2. rejina, f. altes, roftiges Gifen, (rena) Cig., Jan., Gor. rejka, f. die Biehtochter, Cig., Gor. rejnat, adj. roftig, Gor., Ig (Dol.); (iz: rjnat?). rèjnaten, tna, adj. = rejnat, Idrija. rejníca, f. = rednica, Cig., Jan. rejnik, m. = rednik, Cig., Jan., C., Jurč. rejnina, f. das Futtergeld, Cig. rejski, adj. Bucht : rejska krava, Lašče-Levst. (Rok.).rejščina, f. bas Biebgelb, Cig., Jan. rejta, f., Cig., Jan., Notr.; pogl. reta; sukana r., ber Ringeltang, Zilj .- Jarn. (Rok.). rèk, réka, m. der Spruch, Mur., Cig.; prorokovi reki, Ravn .- Valj. (Rad); - ber Sat (gramm., phil.), Cig., Jan., Cig.(T); - bie Rebensart, Jan. réka, f. ber Fluss. rekácija, f. die Robinie (robinia pseudoacacia), GBrda-Erj. (Torb.); — iz: akacija. rekanje, n. bas Sagen, Guts .- Cig. rekapitulácija, f. ponavljanje, die Recapitulation, Cig.(T.). rekati, rekam, vb. impf. ad reci; fagen, gu jagen pflegen, Guts .- Cig., Jan., Kor .- Mik.; tako so tudi moj ded rekali, Jurč. rekėlj, kljà, m., Cig., pogl. rkelj. reklāma, f. javno naznanjevanje in priporočanje, bie Reclame. reklamácija, f. pritožba, die Reclamation. reklamácijski, adj. Reclamationes, Jan. (H.). réklo, n. die Phrase, Cig. (T.); - ber Spruch, rekokaz, káza, m. die Fluistarte, h. t.- Cig. (T.). 1. rękoma, adv. sammeise, Cig. (T.). 2. rêkoma, adv. strommeise: kri teće rekoma, C. rekomandováti, ûjem, vb. impf. (pf.) priporočati, recommandieren, Jan. rekopîsec, sca, m. ber hydrograph, Cig. rekopîsje, n. die Hydrographie, Cig. rekovec, vca, m. die Flachsfeide (cuscutta epilinum), Z., Medv. (Rok.). rekoven, vna, adj. gang u. gabe, gebrauchlich: ta beseda pri nas ni rekovna, Ip. Erj. (Torb.). rekovêzje, n. podredbeno r., das Satgefüge, Cig.(T.).rekovid, vída, $m_{\cdot} = \text{rekokaz}, Cig.(T.)$ rekrūt, m. vojaški novinec a. novak, ber Recrut. rekrutba, f. bie Recrutierung, Jan., C. rekrutováti, ûjem, vb. impf. (pf.) recrutieren, rektascenzija, f. die Rectascension (astr.), Cig.

rektifikácija, f. poprava, bie Rectification. rēktor, rja, m. ravnatelj (v višjih šolah, na vseučilišču), ber Rector. rektorstvo, n. die Rectorswürde, das Rectorat, rekurīrati, am, vb. pf. (impf.) pritožiti se, recurrieren. rekūrz, m. priziv, ber Recurs. relatīven, vna, adj. odnosen, oziralen, relativ. religija, f. verstvo, die Religion, Lampe (D.). rélih, m. = macesen, Mur., Jan., C., Poh.; -tudi = ril, ploh, Poh.; -iz nem. Lärche (?). ręlje, n. neka zel, ki jo ob hudi uri zažigajo, Goriš. rema, f. 1) ber Rahmen, Mur., Cig,, Jan.; - 2) ber Zettelrahmen, ber Weberhaspel, V.-Cig., M., Z., Gor.; — prim. bav. rem f. der Rahmen, Strek. (Arch.). rêmec, mca, m. die Beutelmeise (parus pendulinus), Erj. (Z.). remelj, mlja (meljna), m. ein vierediger, nicht ftarter Solapfosten; die Latte bei Umgaunungen; - prim. bav. rämling, ber Solgpfosten, Levst. (Rok.). remen, ena, m. ber Riemen. remenár, rja, m. ber Riemer. remenarica, f. die Riemersfrau, die Riemerin. remenariti, arim, vb. impf. bas Riemerhandwert betreiben, Cig. remenárka, f. die Riemerin, Cig., Jan. remenárnica, f. die Riemerwerkstätte, ogr.-C. remenárski, adj. Riemer-. remenarstvo, n. bas Riemerhandwert. remenček, čka, m. dem. remenec; das Riemden. remenec, nca, m. dem. remen; bas Riemchen, Cig.; ber Schuhriemen, Dol., St.-C. remenek, nka, m. dem. remen; bas Riemchen, Valj. (Rad). remenják, m. nekakšen sir, kajk.-Valj. (Rad). remenje, n. coll. die Riemen, das Riemenzeug. reménovka, f. die Anute, C. remesel, sla, m. bas Geißblatt (lonicera caprifolium), (- prim. it. madreselva, bas Geißblatt) Branica-Strek. (Zv.). remunerácija, f. nagrada, die Remuneration. i. rena, f. i) ber Milchnapf, Jan.; - 2) ber hafenbedel, Mur., Cig., Jan., Kr.; ali kupite eno reno - pokrivačo? Rib. - Levst. (Rok.); — 3) pl. rene, die Garnwinde, Cig.; prim. nem. (dial.): rein, reindel, ein vertieftes Gefäß, Levst. (Rok.). 2. rêna, f. altes Gifen, Cig., Jan., Gor.; pogl. rejina, rjina (?). rènč, rénča, m. ber Knurrlaut, das Knurren. Jan.(H.). renca, f. eine Person, die immer brummt, M. renčálast, adj. fnurrig, brummig, Cig. rencalo, n. ber Anurrer, Cig. renčanje, n. das Knurren. rénčanka, f. črešnja, imenovana po vasi: Renče, Rihenberk-Erj. (Torb.). renčast, adj. fnurrig, brummig, M. renčati, im, vb. impf. fnurren; brummen; pes renči; tudi o človeku: kaj zmerom renčiš! rénčav, adj. fnurrig, brummig.

rencavost, f. die Anurrigfeit, der Murrfinn. rence, éta, m. ber Knurrer (o psu), Cig. renčelica, f., Goriš.-Erj. (Torb.), pogl. rončelica. renčič, m., Erj. (Torb.), pogl. rančič. rencun, m. ber Murrfopf, Jan. (H.). rengati, am, vb. impf. bas r nicht orbentlich aussprechen, ratichen, BIKr .- Let. rệnglja, f. = oseba, katera renga, BlKr. renica, f. dem. 1. rena; bas Safenbedelchen, Mur., Kr. renta, f. prihodek, dohodek, bie Rente. rentáčenje, n. bas Brummen; bas Banken, Kr. rentaciti, acim, vb. impf. mit Borten poltern, zanten, ichelten, Kr. reometer, tra, m. = tokomer, bas Rheometer (phys.), Cig. (T.). reorganizácija, f. preosnova, die Reorganisation.

rèp, répa, m. 1) ber Schweif, ber Schwang; imam pet repov (fünf Stud Bieh) v hlevu; - zvezda ima rep; — bie Schleppe (zaničlj.), V.-Cig., Jan.; - bas hintertheil bes Schiffes, M., ogr.-C.; — ein spigig zulaufender Ader, ber Pfriemen, Cig., Jan.; - konjski r., ber Pferdeichweif (beim Nerveninftem), Erj. (Som.); - to ima velik rep — das hat viele Folgen, V .- Cig.; - 2) ber untere Saitenhalter bei einer Bioline, V.-Cig.; - 3) ber Dbitftiel, Cig., Jan., Z., Goriška ok.-Erj. (Torb.); kdor z gospodo črešnje zoblje, ostajejo mu repi, Notr. - Erj. (Torb.); - ber Traubentamm, Goriška ok. - Erj. (Torb.); - 4) rastline: konjski r., ber Schachtelhalm, die Ragenzahl (equisetum arvense), Cig., Jan.; — kozji r., ber Gansesuß (chenopodium album), Cig., Jan., Tuš.(R.); tudi: = ovčji r., Cig.; lisičji r., das Fuchsschwanzgras (alopecurus pratensis), Cig., Jan., Tus. (R.); tudi: ber Barlapp (lycopodium clavatum), Gor., Dol., BIKr.; ali: die Spierstaude (spiraea), Josch; - mačji r., ber Tannwedel (hippuris vulgaris), C., Medv. (Rok.); tudi: svinjski r., Jan., Vrt.; - medvedov r., ber Nattertopf (echium vulgare), Sevnica (Št.) - Erj. (Torb.); — mišji r., = vratič, ogr. - C.; oveji r., die hausmelbe, wilber Spinat (chenopodium bonus Henricus), M.; - pasji r., bas Liefchgras, bas Thimotheegras (phleum pratense), Cig., Medv. (Rok.); - petelinov r., die Schwertlilie (iris), Koborid-Erj.(Torb.); — svinjski r., = pasji r., Tuš. (R.); - zajčji r., die Biesenraute (thalictrum galioides), Josch; — pl. repi, die Riette (lappa), Kast. (W.); — tudi: rép, Cv., Dol.

répa, f. die Rübe; coll. Müben; kisla, sladka r.; — divja r., bet Repstohl (brassica napus), Josch; — turška r. — papežica, C., Pohl. (Km.); — laška r., — krompir, die Rattoffel, Mur., Josch; — svinjska r., die Gichttübe, die Bauntübe (bryonia alba), Cig., Medv. (Rok.). repáč, m. 1) žival, ki ima dolg rep, Z., Mik.;

1) Jeval, ki ima dolg rep, Z., Mik.;
 2) Der Brodenstahl, V.-Cig.;
 3) neka vinska trta, Rihenberk-Erj. (Torb.);
 neko jabolko, Ljubljanska ok.-Erj. (Torb.).

repáča, f. 1) žival, ki ima dolg rep, n. pr. krava, Mur.; — 2) = zvezda repatica, ber Rometstern, M., Z., Vod. (Izb. sp.); — 3) bie Actertrespe (bromus arvensis), vzh št.-C.

ropacica, f. 1) eine Art Meise, vzh.St.-C.; — 2) zelena r., das Augenthierchen (euglena viridis), Erj. (Z.).

1. repák, m. 1) neka ptica, Valj. (Rad); —
2) (šaljivo) ber Befractie, C.

2. repak, m. ber Rübengraber, C.

repāljščica, f. der Bluthänsling (fringilla cannabina), Cig., Frey. (F.); — tudi: der braunstehlige Steinschmäßer (saxicola rubetra), Frey. (F.).

répalo, n. = držalo pri ponvi, korcu, ber Stiel, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

 rêpar, rja, m. 1) ber hauer, ber am Enbe ber Arbeiterreihe sich besindet, νζhSt.-C.; — 2) neke vrste kruh: po trije rožíči skupaj pečeni, Staro Sedlo-Erj. (Torb.); — prim. rep.

2. répak, rja, m. 1) ber Rübenhändler, Z.;—ber Rübenhamenhändler, Gor.; — 2) eine alte Münze: der Baten, Cig., Jan., Nyes. K.; (= 6 soldi, Alas., Mur.; = 4 kr., Jarn.); o malih reparjih veselo živeti po krömah, Levst. (Zb. sp.); — prim. dav. "ruedlerdatzen, mit dem Gepräge einer Rübe, des Wappens des Salzburger Erzbischofs Leonhard von Keutschach (1495—1518)", Levst. (Rok.); — 3) metuli r., der Rübenweißling, Cig.; — 4) der Wonat October, C.

reparica, f. die Rübenfliege, Cig. reparnik, m. der Bagenleib, Jarn.

repása, f. ber Schweif: svinjska r., Lašče-Levst. (M.); pečena svinjska r., Levst. (Zb. sp.).

1. repast, adj. 1) mit einem Schwanz versehen, Habd., Danj. - Mik., Mur.; — 2) einem Schwanze anlich, Cig.

2. répast, adj. rübenförmig, Cig.

repat, ata, adj. mit einem Schwanze verseben, Mur, Cig., Jan.; repata zvezda, ber Romet, Mur., Cig., Jan.; — langidweifia, Cig.

Mur., Cig., Jan.; — langichweifig, Cig. répati, rêpam, vb. impf. 1) konja r., bem Bierbe die Schweisbaare auszupsen, Polj.; — 2) r. se: težaki se repajo, kadar nekateri hitijo, da drugi v vrsti zaostajajo, jvzh.št. repatica, f. (zvezda) r., ber Komet, Jan., Cig. (T.); — črka r. — črka, ki ima rep, n. pr. j, Navr. (Kop. sp.).

repèc, pca, m. dem. rep; 1) das Schwänzichen;

— 2) lisičji r., der Bärlapp (lycopodium),
C.; — tudi: répec.

repèc, éca, adj. = ripec, rupec: oci steklega psa so repece, ogr.-C.

repečíca, f. = ripečica, C.

repečína, f. = ripečina, C.

ropěk, pkà, m. dem. rep; 1) das Schwänzchen;
— 2) ein kleiner Obstficis, Cig., Goriška ok.Erj. (Torb.); — der Araubenkamm, Goriška ok.-Erj. (Torb.); — 3) jeklo v repkih, der Brodenstahl, V-Cig.; — tudi: rêpek.

i. répen, pna, adj. Schwang.

2. répen, pna, adj. Rübene; rêpno seme. repénčast, adj. wiberspenstig, Nov.

repęnčiti se, ęnčim se, vb. impf. sich ungeberbig stellen, sich widerspenstig benehmen; sich aushalten.

repertorij, m. iskalnik, das Repertorium.

repetâljka, f. = repetnica 2), perotnica 4), Zv.

repetent, m. ponavljavec, ber Repetent.

ropeti, im, vb. impf. grungen (von Schweinen, wenn fie gereigt werben), ogr.- C.; — nam. hrepeti.

repetîrka, f. (ura) r., die Repetieruhr, Jan.;
— (puška) r., das Repetiergewehr, nk.;
— po češ. iz nem.

repetnica, f. 1) = perotnica, ber Flügel; 2) bie Feber am Spinnrabe, Jan.

1. repica, f. der Bagenschweis am Bauernwagen (konec svore), Mur., Št.-Cig., Jan.; ože privezati vozu na repico, Pjk.(Črt.).

2. répica, f. dem. repa; 1) das Mübchen; —
2) die Aniescheibe, C.; — 3) = ogrščica, der Repšsohl (brassica napus), Cig., Tuš.(R.), DZ.; — papeževa r., die Erdbirne, der Topinambour (helianthus tuberosus), C., Tuš. (B.); = laška r., C.; — kozja r., das Saubort (cyclamen), Cig., Jan., M.; tudi samo: repica, Savinska dol.; = pasja r., C.; — 4) repsca, = krompir, Jan., Josch, Kor.

repiš, íča, m. dem. rep; 1) das Schwänzchen;
— 2) der Obststiel, Cig.; — 3) der Acterretig (raphanus raphanistrum), Cig., Medv.

rêpičar, rja, m. ber Repstafer (nitidula aenea), Erj. (Z.).

repîček, čka, m. dem. repič; 1) daß Schwänglein, Valj. (Rad); — 2) die Leberflette (agrimonia eupatoria), Dict., Jarn., Cig., C.

répičen, čna, adj. Reps., Kübjen., Cig.; repično olje, baš Repsöl, baš Kübjenöl, Cig. répičnik, m. 1) baš Repsöl, Vest.; — 2) bie Baljamgarbe (achillea ageratum), M., Z.

repičnják, m. = repičnik 1), C.
1. repiga, f. = stoklasa, die Trespe (bromus), C.

2. repiga, f. = repica, ber Reps, C. repilj, m. die große Rlette (lappa maior), Ip.-

Erj. (Torb.).
1. repina, f. das Schwanzstüd, das Schwanzs

fleisch, Mur., Jan.; das Schwanzstück der Haut, Z.

2. repina, f. bas Rübenfrautig, C.

repincelj, clia, m. der Feldsalat, das Rapüngschen (valerianella olitoria); — vodni r., die Bachbunge (veronica beccabunga), Josch.

repînec, nca, m. die Rlette (lappa), Cig., Jan., Tuš. (R.), Dol.

1. repînje, n. coll. die Schwänze, Danj.-Valj. (Rad).

2. repînje, n. der Aübensamen, der Reps (brassica napus), Rez.-C.

répisco, n. 1) ber Rübenader nach ber Ernle;
— 2) eine fleine Rube, Strek.

répiti, rêpim, vb. impf. hinten einhergehen; za vso družbo pak je repil dolgi učitelj, Jurč. repjè, n. coll. die Klette (lappa), Kast.(W.), Cig., Medv.(Rok.); rêpje, Tolm. rępka, f. neko jabolko, Ponikve na Goriškem-Erj. (Torb.).

rępkanje, n. die Nachlese, Cig., Notr., Prim. rępkati, am, vb. impf. Nachlese halten (bes. im Beinberge = repe podirati), Cig., Kras, Ip., Goriška, Kanalsko-Erj. (Torb.); repkáti, âm, Ig (Dol.).

repkováti, ûjem, vb. impf. = repkati, Dalm. replika, f. protiugovor, die Replit.

1. replja, f. bet Traubentamm, Goriš. - Erj. (Torb.); — = grozdova vejica z malo jagodami: daj mi repljo grozdja! Ip., Goriš.- Erj. (Torb.), Kras.

2. replja, f. ber Rübenapfel, Guts.

repljáti, âm, vb. impf. = repkati, Kras, Ip., Goriš.-Erj.(Torb.).

répnast, adj. rübenförmig, Cig. rêpnat, adj. = repnast, Cig.

1. repnica, f. mala r., = mala cipa, die Bieplerche (alauda trivialis), Cig.

2. rēpnica, f. 1) bas Mübenwasser; — 2) bie Mübengrube, Dict., Guts.-Cig., Mur.; = podzemeljska jama, v kateri repo in tudi krompir hranijo, jvęhŚt.; — 3) = repnik 3), repna nat, Jan., Poh.; — 4) črna, repi podobna smokva, Goriška ok.-Erj.(Torb.); — 5) ber

Rriebelrettig (raphanus raphanistrum), BlKr. rspaik, m. 1) ber Mübenader, Ip.; — 2) ber Mübentopf, Mur.; — 3) bas Mübentrautig, Vrt., Gor.; — 4) ber Monat October, C.; — 5) ber Handing (fringilla cannabina), Mur., Cig., Frey. (F.), Erj. (Ž.), Levst. (Nauk).

rêpnjak, m. 1) ber Aubentopf, Mur.; — 2) bie Rübengrube, Jan.(H.); — 3) = repnik 5), ber Hanfling, Mur.

repokôpec, pca, m. ber Rübengraber: sv. Šimen r., vzh.Št.

reporêznica, f. bie Mübenschneibemaschine, Z. repotrêska, f. = tresorepka, Levst. (Rok.). represiven, vna, adj. zaustaven, repressio, Cig.

reprezentant, m. zastopnik, predstavnik, ber Reprafentant.

reprezentativen, vna, adj. zastopniški, Repräsentative, Cig. (T).

reprobácija, f. zavrnitev, bie Reprobation. reprodúkcija, f. obnova, bie Reproduction. republičan, ána, m. ber Republitaner, nk. republika, f. ljudovlada, bie Republit.

republikanec, nca, m. 1) der Republikaner;
— 2) der gesellige Webervogel oder Republikaner (ploceus socius), $Erj_{\cdot}(Z_{\cdot})$.

republikānka, f. die Republifanerin. republikānski, adj. republifanisch.

repûčnica, f. neko jabolko, kajk.-Valj (Rad). repúh, m. bie Bestwurz (petasites officinalis), Cig., Jan., Tuš. (R.).

1. repúlja, f. 1) eine Hentelschale, Polj.; —
2) ber Saitenhalter an ber Geige, Gor.; —
3) die Trespe (bromus), Medv. (Rok.); — die Riesentrespe (bromus erectus), Jan., Nov.

2. repúlja, f. = divja repa, C., BlKr. repúljčica, f. = repuljica, Cig., Jan. repúljica, f. dem. 1. repulja 1), eine tieine

epúljica, f. dem. 1. repulja 1), eine kleine Spenkelschale, Polj.

repusee, šca, m. ber Rapungel (campanula rapunculus), Cig., Jan.; (phytheuma), Tuš. (B.).

ręs, m., Zora, Vest.; pogl. vres.

rês, adv. res je, es ist wahr; — in ber That, wirklich: res je tako, res je prišel; to je že res preveč; wahrlich; res, kaj tacega še nisem videl! za res, im Ernste, ernstsich; (tudi: zares); — res (da) — ali, zwar — aber; — (redko kedaj adj. indecl.: od res vode, von wirklichem Wasser, Ravn.-Mik.).

résa, f. 1) die Granne an der Ahre; — 2) ein steises Haar: jazdečeva r., Zora; — pl. rese, der Knebelbart, der Schnurrbart, Guts.-Cig.. Mur., Jan.; — 3) die Franse, Jan., Zora, Let., LjZv.; — črevesna r., die Darmzotte, Erj. (Som.); — 4) (hs.) das Kätchen an der Haselstaude, Cig.; resa z lesk viseča, Vrt., Zv.; — 5) eine Art Bassergewächs, Mur., Mik.; — 6) das Heideraut (erica), Dict., Cig., M., Dol.; — hribja r., der Löwensuß (alchemilla vulgaris), Cig., Jan.; (prim. vresa).

résast, adj. mit Grannen versehen; resasta pšenica; — grannenartig, Cig.; tauh: resasta lasje, resasta dlaka, resasto pero, resasta brada, Cig.; r. papir, Jan.; resasta krava, ki se ji dlaka ježi, Mik.; resasto gledati, seindselig, mistrauisch bliden, Z.; resast biti, unfreundlich sein, Levst. (Zb. sp.).

resat, áta, adj. = resast, Mur. résavka, f. der Bartweizen, C.

reseda, f. die Resede (reseda), Cig., Jan.

resēdica, f. dem. reseda; bie Riejebe, Cig., Jan.; navadna dišeča r. (reseda lutea, odorata), Tuš. (R.).

résen, sna, adj. 1) erust, erustich, Cig., Jan., nk.; — 2) resno, wahrlich, ("risno") Rez.-Baud.

2. résen, sna, adj. Seibetrauts: rêsna kosa, (s

katero reso kosijo), Cig.

rêsen, adv. = res, Guts., Mur., Jan., Dalm., vzhŠt.; resen je, Dalm., Jarn.(Sadj.), vzhŠt.; (morda nam. resno, Levst.[Slovn.]).

resêrva, f. bie Reserve (pri vojaštvu), Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., nk.

reserven, vna, adj. Reserve-: reservni častnik, nk. résica, f. dem. resa; 1) eine keine Granne; — 2) die Franse, Bes., Zora:—3) die Darmsotte: tenkega črevesa notranja plat je polna resic, Erj. (Som.); — 4) resice, das Anführungszeichen, Levst. (Zb. sp.); — 5) resica — 2. resnica, der Bartweigen, Jan.

resignácija, f. udanost, odpoved, die Resignation.

resina, f. 1) bie Granne, Cig., Jan., Rib.-M., Rihenberk - Erj. (Torb.); — 2) resine — dolgi obrvni lasje pri zivalih, tudi nelepo dolgi pri ljudeh, Cig.;—3) ber Troplopf, C. resinast, adj. 1) begrannt, Z.; — 2) tropig, C. resiniti se, înim se, vb. impf. sich widerseten, tropig sein, C.

resinje, n. coll. Die Grannen, Jan.

résiti se, im se, vb. impf. 1) sich widerseten, tropen, aufbrausen, St.-Z.; — 2) rausen, C.

resje, n. coll. 1) die Grannen, Cig., Jan.; — 2) = vresje, Mur., Cig., Nov.

rèsk, interj. finadê, finadi! resk! in mreza je pretrgana, Zv.; oglaša se kosec v detelji: resk, resk! Zv.

reskáti, âm, vb. impf. trachen, thacten, Cig., Jan.

1. resketáti, etâm, éčem, vb. impf. Inistern, Jan.

resketáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. =
 rezgetati, Met.
 réskrajší réskram uh nf troden mit Glaboch

reskniti, resknem, vb. pf. trachen, mit Getrach reigen, Cig., Jan.

reskrīpt, m. najvišji odpis, baš Rejcript. rēslja, f. ovca ali koza, ki ima rese na vratu. Krn, Kanin-Erj.(Torb.).

resnat, adj. grannig; resnata pšenica.

1. resníca, f. die Wahrheit; resnico govoriti; resnico storiti, etwas bewahrheiten, beglaubigen, Cig.; r. komu beliti, jemandem derb die Wahrheit sagen, Mur.; resnica oči kolje — die Wahrheit ist oft unangenehm; — po resnici, der Wahrheit gemäß; za resnico vam povem (im Ernst, wahrlich), Trub., Schönl.; resnici podoben, wahrscheinlich, Levst. (Zb. sp.), nk.; v resnici, in Wahrheit, in Wirtslicheit; — r. je, es ist wahr, Thatsache.

2. resnica, f. 1) = resasta pšenica, ber Bartweizen, Cig., Jan., Fr.-C., Polj.; — 2) coll. = trši lasje med ovčjo volno, bie Stichelhaare, Gor.; — 3) majhna kosa (s katero reso [vresje] kosijo), Cig.

resnicoljùb, ljúba, m. ber Bahrheitsfreund, Cig., Jan., nk.; (pravilno bi bilo: resniceljub). resnicoljùb, ljúba, adj. wahrheitsliebend, Cig., Jan

resnicoljúben, bna, adj. wahrheitsliebenb, Cig., Jan., nk.

resnicoljúbnost, f. die Bahrheitsliebe, Cig., nk. resničen, čna, adj. wahr, wahrhaft; resnična prigodba; resnično, wahrlich; resnično vam povem; — wirflich, factisch.

resničnost, f. die Wahrhaftigleit, die Wahrheit.
resnik, m. 1) neka rastlina, Vreme(Notr.)Erj.(Torb.); — 2) = resnjak, C.

resnîtev, tve, f. die Behauptung, Raic(Let.). resniti, im, vb. impf. behaupten, C., Zora, Raic(Let.).

resnják, m. = resasti ječmen, bie Bartgerste, Cig.

resnoba, f. der Ernst, Meg., Cig., Mur., Jan., nk. resnoben, bna, adj. ernsthaft, Mur., Cig., Jan., nk.

resnóbnost, f. die Ernsthaftigleit, Mur., Cig., Jan., nk.

resnoglèd, gléda, adj. ernst blidend, Let. résnost, f. die Ernsthaftigseit, der Ernst, Cig., Jan., nk.

resnota, f. ber Ernst, Cig., Jan., Cig. (T.); s trdno resnoto, Levst. (Zb. sp.).

resnoten, tna, adj. ernft, C.

resnovît, adj. = resen, resnoben, ernît, Cr. resonânca, f. odglas, odzvok, die Resonanz. resonâncen, cna, adj. Resonanz.; resonancho dno, ber Resonanzboden, Cig. (T.).

resovje, n. coll. = resje 1), Jan.(H.). restâlnica, f. die Ratiche, Notr.-Erj. (Torb.); (tudi: reštalnica, Notr.). restavrácija, f. gostilnica, die Restauration,

Cig.(T.), nk.

resúlja, f. 1) ženska zmršenih las, Vas Krn-Erj.(Torb.); — 2) der Bartweizen, Jan.; -3) (ribe) resulje, die Bufcheltiemer (lophobranchii), Cig. (T.), Erj. (Ž.).

resba, f. 1) die Erlösung, C.; — 2) das Losegelb, C.; — das Trinfgelb, C., Pohl.; — ber Finderlohn, C., Slom.

ręsec, sca, m. ber Retter, C.

rężek, ška, m. die Gansedistel (sonchus asper), Vas Krn-Erj. (Torb.).

rešen, adj. gestrichen: rešena mera, gestrichenes Maß (prim. it. raso, adj. gleich, gestrichen), Vas Krn-Erj. (Torb.).

1. resen, šna, adj. erlofeno, retteno; resna smrt, Cv.

2. réšen, šna, adj. tudi: rešan, geftrichen (vom Maß): rešan mernik, rešna mera, rešan keznanik, Vrsno (Tolm.), Koborid-Erj. (Torb.); – prim. rešện.

resonec, nca, m. ber Befreite, ber Gerettete, ber Erlöste, Cig., Jan.

resenje, n. 1) die Erlöfung, die Befreiung, die Rettung; — 2) die Erledigung, Cig., Jan., DZ., nk.

resenka, f. bie Befreite, bie Erlöste, Cig., Jan. resetac, m. 1) ber bas Betreibe in ber Reiter reinigt, Cig.; - 2) der Kritiker, Cig.

resetanje, n. 1) bas Reinigen bes Getreibes mit ber Reiter; - bas Siebfegen (mont.), Cig. (T.); - 2) bas Rritifieren, Cig., Jan., nk. resetar, rja, m. 1) ber Berfertiger von Reitern, der Siebmacher; - 2) der Rrititafter, Cig. (T.); - 3) eine alte venetianische Geldmunge, Lasce-Levst. (Rok.); - tudi: resetar, Str. resetarica, f. bie Berfertigerin von Reitern,

rešetarija, f. = rešetarstvo.

bie Siebmacherin.

resetariti, arim, vb. impf. Siebmacher fein o. mit Sieben (Reitern) Handel treiben, Jan.(H.). resetarka, f. die Beberfarbe (dipsacus fullonum), C.; - bie Balbfarbenbiftel (dipsacus silvestris), SIGor.-Erj. (Torb.).

resetarski, adj. bie Siebmacher betreffenb. resetarstvo, n. die Siebfabrication, ber Sandel mit Sieben (Reitern).

rešétast, adj. reiterartig.

rešetáti, âm, vb. impf. 1) reitern; žito rešetati; — 2) discutieren, Cig. (T.); fritisieren, fritteln, Cig., Jan., Cig. (T.); - burchziehen, burch die Bechel ziehen, Cig.

resotavec, vca, m. ber Befrittler, Cig., Jan., Navr.(Kop. sp.).

resetce, n. dem. reseto; eine fleine Reiter. rešétina, f. = smeti, ki ostanejo vrhu žita v rešetu, C.

resetka, f. bas Gatter, bas Gitter, Mur., Cig., Jan., C., DZ., nk.

resetnica, f. das Gitter, C. reseto, n. die Reiter; — vodo z resetom zajemati, Baffer im Giebe tragen wollen, ein untaugliches Mittel anwenden, Mur., Cig.; – dejati na rešeto, fritisieren, priifen.

rešetováti, ûjem, vb. impf. - rešetati, reitern. C.

ręševânje, n. 1) bas Lösen; — 2) bas Erlebigen; - 3) das Auslosen; - 4) bas Er-

reševáti, újem, vb. impf. ad rešiti; 1) lőfen; auflösen (math., phil.), Cig. (T.); - 2) erledigen, nk.; — 3) auslösen; — r. koga, jemanbes Ramensfest feiern; r. se, fein Namens. fest feiern; - 4) erlosen, befreien; - 5) retten. rešilen, ina, adj. 1) Bieberfaufs-: rešilna po-

godba, ber Bieberfaufvertrag, Cig.; erlösend, nk.; - Rettungs, Cig., nk.

resîtnica, f. 1) die Rettungsanftalt, Cig.; -2) bas Ramensfestlied, C.

ręšílą, n. 1) bie Erlösung, Cig., Jan.; – bas Rettungsmittel, Cig., Jan.; — 3) bas Lösegelb, Cig., Jan., Mik.; — 4) ber Wiebertauf, Jan.; prodati kaj na rešilo, auf Biebertauf beraußern, Cig.; - 5) kar se podari voščivcu: za vošćilo se dobi rešilo, Dol.; (opp. vezilo); - 6) bie Erledigung, Cig., (T.), DZ.

resitelj, m. ber Erlofer, ber Retter, ber Befreier, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad), nk. resîteljica, f. die Retterin, Jan., nk. resîten, tna, adj. rešitni denarji, bas Lösegelb,

Dalm.; (nam. rešitven).

rešîtev, tve, f. 1) die Lösung; r. uganke; bie Auflösung (math., phil.), Cig.(T.); -2) bie Erledigung, Jan., C., Levst. (Nauk), DZ., nk.; - 3) die Erlösung, die Befreiung; — 4) ber Biebertauf: na r. prodati, Jap. (Sv. p.); -- 5) = godovni dan, Trst. (Vest.), Savinska dol.

réšiti, im, vb. pf. 1) lösen, losmachen; vozel r., Cv.; zamotano štreno r., volu roge rešiti, kadar jih kam zaplete, Levst. (Rok.); auflösen; uganko r.; (math., phil.), Cig.(T.); · 2) erledigen, Mur., Cig., Jan., nk.; — 3) auslojen: zastavljeno reč r.; - lostaufen: otroci, kadar tepežkajo, pravijo temu, katerega s korobačem tepejo: reši se, reši se! ali: rešite se, rešite se! Navr. (Let.); — 4) erlojen, befreien; reši nas hudega! (tudi: reši nas od hudega, Met.-Mik.); reši me tega sitneža! nisem se ga mogel rešiti, ich fonnte ihn nicht los werben; - 5) retten; živino sem rešil, drugo je vse zgorelo; r. dušo večnega pogubljenja; r. se, sid retten; pet se jih je rešilo, drugi so vsi utonili.

rešîtva, f. = rešitev.

rešîtvo, n. das Lösegeld, Mik.

resivec, vca, m. ber Erlofer, ber Befreier, ber Retter, Cig.

rệški, adj. = 2. rečen, Fluß, Cig., Jan. resnica, f. die Erloferin, die Retterin, Mur., Cig.; r. smrt, Str.

rosník, m. ber Erlöfer, ber Retter, Mur., Cig.,

resnina, f. 1) bas Löfegeld, C.; - bie Ablöfungsgebür, C.; — 2) daß Bergegeld, Cig.

réšnji, adj. sv. Rešnje Telo, die geweihte Softie, bas Allerheiligste; (resnji, = resen, erlosend, Erlösungs., Mik.; Kedo poda nesrečnim rešnjo roko? Str.; rešnji dan, Str.; - po mnenju drugih je: "rešnji", wahrhaft).

1. resta, f. ein reihenformiges Bebunde (von Zwiebeln, Anoblauch u. bgl.), Levst. (Rok.); r. fig, ein Rrang Feigen, V .- Cig.; r. kostanja, Z.; tolarji v rešto nabrani na vratu, Jurč.; rešta koruze, = šop olikane. na trto nabrane koruze, Tolm., Dol.; - prim. it. resta, ein Bund (3. B. Zwiebeln), bav. reisten, f. ein Gebunde, ein Buichel, Levst. (Rok.).

2. resta, f. r. drv, eine Rlafter Solg, Guts., Cig., Jan., Ig(Dol.); — prim. bav. tristen, Haufen, Schober, Strek. (Arch). restati, am, vb. impf. in Rlaftern legen, flaftern,

V.-Cig.

reta, f. eine große Reiter, Mur., Cig., Jan., Kr.; — prim. retra; stvn. ritera, Mik. (Et.). retan, nà, adj. etwas frant, verlett: drevo je retno, Lašče-Levst. (Rok.); - prim. 2. retiti. retar, ris, m. = moz, kateri rete dela, ber Reitermacher, Cig.

rêtast, adj. = reti podoben: r. klobuk, Jurč. retati, am, vb. impf. mit ber großen Reiter reitern, Cig., Kr.

retavec, vca, m. der Reiterer, Cig.

rętavka, f. die Reitrerin, Cig.

rēter, tra, m. = retra, KrGora.

rętes, m. nekakšen kolač (iz madž. rétes), Valj.(Rad).

rêtica, f. dem. reta, Cig., M.

1. rétiti, im, vb. impf. = retati, Cig., Jan. 2. retiti, im, vb. impf. verlegen: jabolka obirati, da se ne retijo, BlKr.-Z., UčT. rétkev, kve, f., pogl. redkev.

retlak, m. ber Bortulaf (portulaca oleracea), Cig.

retoričen, čna, adj. v retoriko spadajoč, govorniški, rhetorijch.

retorika, f. govorništvo, die Rhetorit.

retorta, f. prekapnica, die Retorte (chem.); r. z gricem, die tubulierte Retorte, h. t.-Cig. (T.).

rêtra, f. = reta, Cig., Gor., Tolm.

reva, f. 1) das Elend, die Noth; v revah biti, in Nothen sein, Cig.; v revo sem zalezel, reva me je zadela, Levst. (Rok.); -2) armer, elender Mensch; on (ona) je strašna reva; uboga r.; - prim stvn. hriuwā, Betrubnis. Leid, Mik., Let. (1891, 151); - 3) rumena r., die Ruhblume, der Löwenzahn (taraxacum officinale), Josch.

revar, rja, m. plavi r., die Wegwarte, die Cichorie (cichorium intybus), Josch.

revee, eta, n. ein armer, elender Menich. rêvček, čka, m. dem. revec; ein armer, elenber Menich.

rêvec, vca, m. ein armer, elender Mensch, C. réven, vna, adj. arm, elend; revni ljudje; r. z žitom, arm an Getreibe, Met.-Mik.; revna baita.

reverenda, f. duhovniško oblacilo, bie Reberende, Cig.

revêrz, m. zavezno pismo, ber Revers.

rêvež, m. ber Arme, ber Elende.

rêvica, f. dem. reva; 1) ein tleines Elenb, Mur.; - 2) ein armer, elender Menich; bef. ein armes, elenbes Madchen ober Beib.

rêvinja, f = reva i) in 2), C. revisce, eta, n. ein armer, elender Menich; ein

armer Tropf; (nav. revše. eta). reviti, revim, vb. impf. elend machen, plagen, bedrangen, Jan.; žival r. in trpinčiti, Vrtov.

(Km. k.).rêvk, m. bas Gebelfer, Jan.

revkanje, n. bas Bebelfer, Jan.; - bas Banten: r. in razsajanje, Slom.

ręvkast, adj. belfernd, unfreundlich, Mur.

revkati, am, vb. impf. belfern, Jan.; grob, unfreundlich fein, Mur.; murren, unwillig sein, Jan.; r. nad kom, jemanben auszanten, ausschelten. Jan.; ucenci, to videti, so revkali nad otroki, Ravn.; še revkal je v Gospoda, Ravn.; - prim. rjuti.

revkniti, revknem, vb. pf. einen Belferlaut von

fich geben, Valj. (Rad).

revmātičen, čna, *adj.* rheumatisch.

revmatīzem, zma, m. trganje (bolezen), ber Rheumatismus.

revnost, f. die Armut, die Elenblichfeit. revolúcija, f. vstaja, die Revolution. revolver, rja, m. brzostrelni samokres, ber

Revolver. revsáč, m. = revsalo, Jan.(H.).

revsalo, n. der Belferer, Cig.; der Murrtopf, Cig.

revsati, am, vb. impf. = revkati, belfern, Cig., Jan.; r. nad kom, jemanben anbelfern, anichreien, Cig.

revskati, am, vb. impf. = revsati, belfern. Cig.; r. nad kom, na koga = zadirati se na koga, Polj., BlKr.; moja babura zmeraj nad mano revska, Npr.-Krek.

révaniti, rêvsnem, vb. pf. r. nad kom, jemanben anbelfern, anschreien, Jan.

révščina, f. bas Elend, die Armut.

rêvše, eta, n. pogl. revišče, revče.

rez, m. 1) bas Schneiben, ber Schnitt: trtni r., Schonl - Valj. (Rad); - 2) ber Schnitt, ber Ginidnitt, Cig.(T.), Erj.(Som.); -3) = rez f.3), red pokošene trave: rezovi, bie Schmaben, Tolm,-Erj.(Torb.).

rez, î, f. 1) bas Schneiben, Cig.; - ber Schnitt, das Beschneiben ber Reben, Mur., Cig., C., Vrtov. (Vin.), LjZv.; - 2) ber Einschnitt, Cig., Jan.; ber Ginfchnitt am Bagebalten: tri rezi potegniti na tehtnici, Erj (Izb. sp.); ein Biertelpfund, Mur., Cig., Polj.; (die Unge, V.-Cig., Met.); — 3) red pokošene (posečene) trave, Z., Tolm.-Erj.(Torb.); — 4) = rezanica 1), ber Saderling, Mur., Jan., Št.; Zdaj konjem poklada, Napravlja jim rez, Npes.-K.; - 5) bie Schneibe, die Scharfe (3. B. des Dieffers), Jarn., Jan.; - 6) die Scharfe, bie Saure: na rez iti, gabren, fauer merben, C.; izpražena moka ne gre na rez,

rezác, m. 1) ber etwas schneibet: ber Futterschneiber, Jan.; — ber Borschneiber, Cig.; — ber Sogemann, Telov.; — ber Rebenschnitter, Mur., Danj.-Mik., Vrtov.(Vin.). Trst. (Let.), St.: — 2) daß Schneibewerkzeug für Reben, M.
rezäcka, f. die Futterbant, die Haderlingsbant,

ezāčka, f. die Futterbant, die Häderlingsbant Cig.

rezák, m. 1) die Schneibebant, Mur., Danj.-Mik.; — 2) daß Berteisen ber Huschmiede, Cig.; — 3) die Sägemühle, C.; — 4) der Schniger, vzhSt.-C.

rezalce, n. dem. rezalo; bas Schneiberisen, Cig.

rezaten, ina, adj. Schneibe-: rezatai stol, bie Futterbant, Jan.

rézalica, f. = izgaga, das Sobbrennen: r. me dere ali pece, Ip.-Erj. (Torb.).

rezâtnica, f. = črtalo, das Pflugmesser, C. rezâtnik, m. 1) das Beschneidemesser der Gärtner: časih je prijel za rezalnik, Erj (Izb. sp.);

— 2) die Häderlingsbant, Jan.

rezálo, n. 1) das Schneidewertzeug, Cig., Jan.;

— 2) die Messertlinge, Cig.; — 3) = črtalo, das Bslugeisen, C., zapSt.

das Pflugeisen, C., zapSt. ręzančki, m. pl. dem. rezanci; geschnittene Rudesn, Dol.

rêzanec, nca, m. 1) = rezan vol ali konj, Cig., C.; = rezan merjasec, Cig., Jan.; = rezan petelin, kopun, C.; = rezan človek, ber Berschmittene, ber Castrat, ber Eunuch, Mur., Cig., Jan.; — 2) pl. rezanci, geschnittene Rubelin.

rezáni, m. pl. nam. rezanci, Nubeln, Ravn.-Valj. (Rad), Bes.; — prim. lezanji.

rêzanica, f. i) bet Höderling, Mur., Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), Ravn.-Valj. (Rad); — 2) die Brotichnitte, Jan.; — 3) daß Brett: voda je odvzela na žagi vse hlode in rezanice, SIN.

rêzanik, m. = rezanec, ber Berichnittene, Mur. rézanje, n. 1) bas Schneiben; - 2) ber Hödersling, Jan., Strek.; - 3) Sägespäne, KrGorat rêzanka, f. 1) rezana svinja, Cig., Kr.-Valj. (Rad); - 2) = rezanica 1), ber Höderling, Jan., DZ.

rezar, rja, m. ber Berichneiber, ber Castrator, bes. ber Saufcneiber.

rezarica, f. die Sauschneiderin, Jan. (H.). rezarski, adj. Sauschneider.

rezātev, tve, f. ber Rebenschnitt, Cig., Št.
rézati, rēžem, vb. impf. 1) schneiben; kosa
dobro reže; zelje se reže na nožih; r. obleko
(zuschneiben), Levst.(Rok.); iz platna se srajce
režejo, Ravn.(Abc.), Valj.(Rad); — schnizen:
podobe r., Cig.(T.); — schgen, Jan.; dile r.,
Levst.(Rok.); — behauen: kamen r.; mojster,
kateri kamene reže, Kast.; rezan kamen; v
kamen r., in Stein hauen ober graben, Cig.,
Jan.; v baker r. podobo, ein Bilb in Rupser
stechen, nk.; — mraz, burja reže (v lica);

— v trebuhu ga reze, er hat einen schneisbenden Schmerz im Bauch, Cig.; — 2) casstrieren; rezan konj; — 3) r. jo kam, irgendwohin rasch gehen, Cig., Jan., nk.

rezatva, f = rezatev, jvzhSt.

rezávati, am, vb. impf. zu schneiben psiegen; lani je po Gorenjskem svinje rezaval, Svet. (Rok.).

(Rok.). rézavec, vca, m. der etwas schneibet, Cig., Jan.; der Borschneiber, Cig.

rezavica, f. das Sobbrennen, Cig., C., Notr.-Erj. (Torb.).

rézavka, f. die etwas ichneidet, Cig., Jan. rêzba, f. die Schnigarbeit, bas Schnigwert,

Mur., Cig. (T.); — po drugih slov. jezikih. rêzbar, ria, m. ber Schniger, ber Bilbschniger, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

rêzbarica, f. die Bilbidnigerin, Cig., Jan. rezbarîja, f. = rezbarstvo, Cig., Jan., nk. rêzbarski, adj. Bilbidniger, Edinig: rezbarsko delo, orodje, Cig., Jan., nk.

rezbarstvo, n. Die Schnigerei, bie Bilbidnigerei, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

rezbina, f. bas Schnigwert, Jan. (H.). rezcica, f. neko jabolko, kajk.-Valj. (Rad).

rêzec, zca, m. ber Beschneiber, Cig. rézek, zka, adj. 1) schneibend, pikant (v. Ge-schmaß); rezkega okusa; bes. etwaß sauerlich, Cig., C.; — 2) schneibig, beißend, Cig.(T.); rezko odgovoriti, nk.; — 3) gress, schreibend

(fig.), Jan., Cig.(T.). rêzek, zka, m. bas Beschneibemeffer, Cig.,

rezêtščica, f. neka hruška, Ip.-Erj.(Torb.).]
rézen, zna, adj. 1) einen Schnitt, einen etwas
scharsen (sauerlichen) Geschmad habend; vino,
jabolko je rezno; rezno vino v rane vlivati,
Dalm.; pisant (o okusu), Vrtov.(Vin.); rezen
okus, ein stechender Geschmad, Cig.(T.); —
2) schneibig, schlimm, schars; rezno prepovedati, Cig.; rezneje govoriti, Levst.(Zb. sp.);
z rezno natančnostjo, Jurž.; — tudi: rezan,
zna; rézen, jvzhŠt.

rézenj, znja, m. 1) = krhelj, košček jabolka ali hruške, reznji = krhlji, tudi: tenka urezanica (eine Schnitte) repe, redkve i. dr. stvari, Ip.-Erj. (Torb.); — 2) red pokošene trave, Ip.-Erj. (Torb.).

rezér, rja, m = rezir, Mik.

rezetânje, n. bas Wichern, Meg.

rezetáti, etâm, áčem, vb. impf. = rezgetati, miehern, Dict., Guts., Dalm.

rezeti, im, vb. impf. scharf sein (v. Geschmad): vino rezi, Gor.

rezētka, f. = reseda, ogr.-Valj.(Rad).

rezgáten, tna, adj. gerne wiehernd: r. konj, Levst.(Zb. sp.).

rezgèt, géta, m. bas Gewieher, Jan.

rezgetanje, n. bas Biehern.

rezgetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. wiehern;
— laut lachen: kaj zmerom rezgečeš! jvzhŠt.
rezgetêla, f. v uganki: oča klobučar, sin bobnar, hči uscanela, mati rezgetela (oblak,

grom, dez, strela), Idrija-Erj.(Torb.).
rezgetljîvec, vca, m. der Lacher, C.; — der Schwäßer, C.

rezgettijivka, f. die Lacherin, C.; — bie Schmätzerin, C.

rezgetniti, ftnem, vb. pf. aufwiehern, Let.; (nam. razgatniti).

rezgotáti, otam, ścem, vb. impf. 1) wiehern, (raz.) Mik.; — 2) laut lachen, C

rézica, f. 1) bie Schnittmunde, bas Schnittmal, C.; - 2) die Spalte, M.; die Fuge, Vrtov. (Vin.).

reziten, ina, adj. Schneibes: rezitni stol, bie Schneidebant, ber Reifstuhl, Cig.; na rezilnem stolu sedi, kdor les z rezilnikom obrezuje, Dol.

rezîlnica, f. = rezilni stol, Cig., Jan., M., C.; — bie Schneibefluppe, DZ.; — bas Schneidebrett (ber Schuhmacher), Cig.

rezitnik, m. 1) bas Schneibewertzeug, bas Bugmeffer mit zwei Sandhaben, bas Reifmeffer; z rezilom se na rezilnem stolu les gladi in obrezuje, Notr.; - 2) = rezilni stol, rezilnica, Jan., M.

rezilo, n. 1) bas Schneidewerkzeug, Jan., Cig. (T.), Lašče-Erj.(Torb.); n. pr. v obrezovanje trt, M.; - coll. Schneidewerfzeuge: brusi škarje in drugo skrhano rezilo, Levst. (Zb. sp.); - 2) die Mefferflinge, Kras-Cig., M.; ta nožič ima štiri rezila, Ip.-Erj. (Torb.).

rezina, f. 1) bie Schneibe bes Meffers, Cig.; – 2) der Einschnitt, die Kerbe, C.; — daß Schnittmal, C.; — 3) die Schnitte: buco zrezati na podolgaste rezine, Vod. (Izb. sp.); ocvrte rezine, gebadene Semmelschnitten, V .-Cig.; — 4) bas Abschnitzes, Cig., M.; — 5) coll. — odrezki od trt, C., Gor.-LjZv.; — 6) red pokošene trave, Tolm.-Erj.(Torb.). rezinica, f. dem. rezina; ein fleines Abschnißel.

rezînje, n coll. = trtni odrezki, Dol. rezir, rja, m. rezilo, ki rabi sitarjem in košarjem, Cig., Mik.; lesena ploščica z ostrimi zobiči, da vitre na nji obrezujejo, Rib.

rezitev, tve. f. = rezatev, ber Rebenichnitt, Mur., Cig.

rezîtvenik, m. die Schnipbant, C. rezivo, n. ber Schnisstoff, DZ.

rezjè, n. coll. die Abichnigel, Cig., Jan.; bef. bie Rebenabichnitel, Cig., Jan., Dol., (rezje) BlKr.

rêzkati, am, vb. impf. = strugati, brechfeln, DZ.

rézkavica, f. die Schroffheit: prehod od enega predmeta do drugega naj se vrši v zaokrogljenih črtah, a ne v rezkavici, Zv.

rézkost, f. die Schärfe (v. Geschmad), Cig.; · die Schärfe, die Schneidigkeit im Reben und Sandeln, nk.

rezljáč, m. ber Schnigler, Cig.

rêzljaj, m. die Schnitte; r. kruha, Cig., Dol. rezljanje, n. bas Schnigen; - bie Schnigelei.

rezljáti, am, vb. impf. ichnigen.

rezljavec, vca, m. ber Schnitter, Cig., Jan. rezijina, f. bas Schnitwert, Jan., Bes., Let. reznica, f. 1) ber Schnittling, ber Fächser, Cig., Jan., Vod. (Izb. sp.), DZ., BlKr.; -2) enoletna trtna mladika na tri očesa obrezana, Dol.

ręzník, m. 1) = nož v obrezovanje trt, baš Rebenmesser, Cig., Jan., Met., Dol.; - bas Gartenmeffer, Cig., Jan.; - 2) bie Schnittbant, C.; - 3) tisti del trte, ki ga pri rezatvi pušćajo na trsu (navadno na tri očesa), St.-Mur., jvzhSt.; -4) = rezan kamen,

rézniti, rêznem, vb. pf. angenehm icharf ichmeden: vino, jabolko rezne, Št.

reznost, f. bie Scharfe (vom Geschmad), Cig., Jan.; - die Strenge: z vso reznostjo, Pohl.-Valj.(Rad.).

rezultät, m. učinek, uspeh, das Resultat. rêzva, f. die Endivie, St.-Cig., Jan.

rež, î, f. pogl. rž. ręža, f. 1) bie Spalte, bie Spaltoffnung, ber Schlis, Cig., Jan., Cig.(T), Mik.; hlače na rezo (ohne Hosenlat), Mik., Z., Gor.; bie Thurlute, Mik.; - 3) bie Rinne, ber Falz, Mur.-Cig.; — 4) ber Maulaffe, Mur., Valj. (Rad.); — 5) = kdor se režeč joka ali smeje, Mur., Valj. (Rad); ti reža režasta! Andr.(Glas.); - pos. ženska, katera se rada smeje, vzhŠt.

režâda, f. soržica, zmesno žito, pol pšenice, pol rži, *Podkrnci-Erj.(Torb.)*.

režálast, adj. Inurrig, Cig.

režalnik, m. = režanec: po režalnikih se voz

pri lesni žagi premika, zapSt.

rezalo, n. ber Bahnfleticher, ber Grinfer, Cig., Jan.; ber Ruurrtater (fig.), Cig.; - = kdor se vedno smeje ali joka, Z.; pos. bas Blarrmaul, *Ljub*.

režančast, adj. falzicht, Cig.
režanec, nca, m. ber Falz (im Brette), Cig.; pl. rezanci, der Falg bes Sagerahmens, Cig.; tramovi pri vodni žagi, po katerih se voz premice, Poh.

režânj, žnjà, m. = reženj: r. pečenke, LjZv. rezánja, f. ein gantisches Beib, vzh.St .- C. režânje, n. 1) bas Rlaffen; — bas Bahnes fletschen, das Grinsen; — 2) das Reifen; — 3) das laute Lachen; — bas Plarren.

rezati, im, vb. impf. 1) flaffen, geoffnet fein; zemlja reži od suše; orehova lupina, strok, zrel kostanj reži; brezno mu nasproti reži, Preš.; pes reži, kadar zobe kaže; - režeča šivanka, die Rürschnernabel, V.-Cig.; - 2) murren, teifen; r. na koga, nad kom, jemanden schreiend schelten; kje je oblast, na katero drugi ne reže? Kast.-Valj.(Rad); -3)=grdo se smejati ali jokati ali sploh kričati, C., Št.; tudi r. se, Mur., Cig., BlKr.; kaj se zmerom režiš? vzhŠt.; vsi so se mu v zobe režali, Erj.(Izb. sp.).

režàv, áva, adj. teifijo, zantijo: režava mačeha, SIN.

režávast, adj. = režav, Sol. režavec, vca, m. ber Bahnfleticher, Cig.

rêžek, žka, m. 1) einer, ber gerne lacht, M., Z.; - 2) die Thurlufe, kajk. Valj. (Rad). reželj, zlja, m. die Schnitte, V.-Cig., Savinska dol.; bes. die Apfelschnitte, das Spaltel (= krhelj), C.; jabolka v režlje razrezati, SlGosp. réženj, žnja, m. die Schnitte, V.-Cig.; r. kruha, jvzhŠt.; trdo jajce po dolgem na režnje

razrezati, Navr. (Let.); bie Rloge, bas Spaltel,

Digitized by Google

Cig., C.; - Adamov r., ber Abamsapfel, Št.; — prim. režânj, LjZv. režgotinec, nca, m. neka ptica, Pohl., Guts .-Cig., Frey.(F.). rezija, f. uprava, die Regie. režíka, f. die Schlüffelblume (primula veris), C. režîn, m. 1) ber Bahnfletscher, Cig.; - ber Maulaffe, M: (-2) = otrok, ki se rad joka, M. režînje, n. coll.1) = zelene orehove lupine, C.; – 2) = fižolovo stročje, C. režînka, f. bie Bahnfletscherin, Cig.; - ber Maulaffe, M. režisêr, rja, m. prireditelj gledaliških predstav, ber Regiffeur, nk. režljáti, âm, vb. impf. v režlje rezati, in Schnitten theilen; jabolko r., C. rêžnja, f. ber Rebenschnitt, Cig., Jan., M., C., Vrtov.(Vin.), Nov. režnják, m. bas Rlöpenbrot, C.; - gedünstete Obstidnitten, C. režúlja, f. ženska, katera se rada smeje, M., Z. režûn, m. moški, kateri se rad smeje, Z. riba, f. 1) ber Fisch; zdrav je kakor riba, er ift terngesund; - 2) ber Dustel, Z., Strek.; pos. debele mišce na nogah in rokah, ber Babenmustel, ber Dberarmmustel, Goriska ok., Soška dol.-Erj.(Torb.); ribo sekati, die Kraft des Oberarmmuskels (Beugers) mit einem hiebe ber handichneibe erproben, Erj. (Torb.); — 3) das Rüdenfleischstüd, Cig.; ber Lendenbraten, Bolc-Erj.(Torb.); svinjska r., ber Jungferbraien, C. ribak, m. bas Fifchfäugethier, ber Bal, Jan., Erj.(Ž.); ribaki (cetacea), Cig.(T.), Erj.(Ž.). rîbanica, f. = ribanka, KrGora. rîbanka, f. = kisla repa, Gor.; — prim. ribati. ribar, rja, m. ber Fischer, Habd .- Mik., Cig., Jan.; - ber Fischanbler, Cig., Jan. ribarica, f. bie Fifchvertauferin, Cig. ribarija, f. = ribarstvo, Mur., Cig., Jan. ribariti, arim, vb. impf. sich mit bem Fischsang beschäftigen, fischen, Habd - Mik., Mur., Cig., Jan.; — die Fischerei, ben Fischhandel betreiben, Mur., Cig., nk. ribarjenje, n. das Fischen, die Fischerei, Mur., Cig. ribarnica, f. 1) das Fischhaus, Cig.; — 2) ber Fischbehälter, Levst. (Pril.). ribárski, adj. Fischers, Cig., Jan. ribarstvo, n. die Fischerei, Cig., Jan., nk. ribast, adj. 1) fifchahnlich, Cig.; - 2) geftreift, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). ribàt, áta, adj. = ribovit, Cig. rîbati, bam, bljem, vb. impf. reiben; pod r.; - schneiden: repo, zelje r.; - (iz nem.). riben, bna, adj. fischbewohnt, Cig.; - fischreid), Cig., Jan. ribez, m. die Johannisbeere (ribes rubrum), Mur., Cig., Jan. ribežen, Ina, m. bas Reibeifen (für Rraut, Rüben); — iz nem. ríbica, f. dem. riba; 1) bas Fischlein; - 2) človeška r., der Grottenolm (proteus anguineus), Erj. (2.); — 3) ein Insect: ber Zuckergast

(lepisma), Erj.(Z.); - 4) ber Mustel, Mur., V.-Cig.; - ribice, die Baben, BlKr.; 5) das Rudenfleischstud, bef. beim Schwein, ber Jungferbraten, V.-Cig., Jan., C., St.; -6) die Riere, Mur., St.-Cig.; - 7) die Schafgarbe (achillea millefolium), Josch. rîbič, m. 1) der Fischer; — 2) razni ptici: die Seeschwalbe (sterna hirundo), Cig., Frey. (F.), Erj. (Z.); - ber große Sagetaucher (mergus merganser), Frey.(F.); - ber Reiher, Kor., St.-Cig.; - ber Riebis (vanellus), Guts.-Cig., Jan., M.; - ber Eisbogel (alcedo ispida), Frey.(F.). rîbičast, adj. = ribičat. ribicat, ata, adj. mustulos, Mur. ribičevânje, n. das Fischen, die Fischerei, C. ribičeváti, siem, vb. impf. Fischer sein, die Fischerei betreiben, Cig., ogr.-M., Krelj. rîbičevka, f. die Fischersfrau. rîbičevski, adj. Fifther, Cig. ribicica, f. dem. ribica; fleines Fischlein, Cig., Jan. rîbičinja, f. die Fischerin, Mur., Jan. rîbičji, adj. des Fischers: ribičja hišica, Dict. rîbička, f. 1) die Fischerin, Mur., Cig.; — 2) ribicka, bas Fifchlein, Jan. ribisce, n. das Fischlager, Cig.; — der Fischmartt, Cig. rîbiški, adj. Fijcher : ribiška sprava, bas Fijchergeräth, Dict. rîbištvo, n. die Fischerei. ribiti, rîbim, vb. impf. = ribe loviti, Mur., V.-Cig., Jan. ribjekostên, adj. fischbeinern, Cig. rībji, adj. Filch-; nebo je jasno kot ribje oko; ribja kost, bas Fischbein; ribja mast, ber Fischthran. ribnat, ata, adj. fifchreich, Jan. rîbnica, f. 1) das Fischlager, Cig.; — 2) ber Angelftod fammt Angel, Ljub. rîbnik, m. 1) ber Fischteich; - 2) = ribnjaca, ber Fischbehalter, Cig., Jan., M. ribnikar, rja, m. ber Teichmeister, Cig. ribnina, f. ber Fischzoll, Jan. ribniski, adj. Teich. ribnjáca, f. ber Fischbehälter, Cig. rîbnjak, m. 1) ber Fischteich; — 2) = ribnjača, ber Fischbehalter, Cig., Jan.; ribic z ribnjakom na hrbtu, Cv. ribojed, jeda, m. ber Fischesser, Cig. ribojedec, dca, m. ber Fischesser, Cig. ribolov, lova, m. ber Fischfang, nk., Gor. riboloven, vna, adj. 1) ben Fischfang betref. fend: ribolovni listki, Levst. (Nauk), DZkr.; — 2) fischbar, Cig. ribolovski, adj. ben Fischsang betreffenb: r. dan, ber Fischtag, Cig.; ribolovska pravica, DZkr. ribolôvstvo, n. die Fischerei, DZ., nk. ribopis, pisa, m. die Fischbeschreibung, Jan. rlbopîsje, n. die Fischbeschreibung, Cig., Jan. riboreja, f. = ribstvo, die Fischzucht, Nov. riboslovec, vca, m. ber Fischkundige, Cig. riboslovje, n. die Fifchtunde, Cig. ribovît, adj. fischreich, Cig., Jan., nk.

riboviten, tna, adj. = ribovit, Mur. ribovitnost, f. = ribovitost, Mur. ribovitost, f. ber Fischreichthum, nk. riboznanec, nca, m. der Fischtundige, Cig. riboznanstvo, n. die Fijchfunde, Cig. rîbstvo, n. die Fischzucht, Levst.(Nauk). rîbščina, f. bie Fischerei, C. ricinov, adj. Ricinus: ricinovo olje, Cig. ričati, im, vb. impf. = rikati, brullen, vzh.St.-C. ričavka, f. C, pogl. ridžavka. 1. riček, čka, m. Jan., pogl. rilček 2). 2. riček, čka, m. pogl. ridžek. ricet, m. ein Gericht aus Gerftengraupen, benen etwas (meift Fisolen) beigemengt ift; - ber Mischmasch; to je pravi ričet! — prim. kor.nem. ritschad (enaka jed), bav. rütscher, avstr.-nem. ritscher, Strek.(Arch.). rida, f. = rajda: 1) die Wendung, die Krummung, Mur., Z.; cesta z ridami, eine Biczadstraße, Mik.; cesta gre v ride, Brdo (Gor.); ride, Serpentinen, Tolm.; - 2) bie Reihe, Mur., Cig., Jan.; r. gor, Cig.; - ber Bug, die Schar: r. ljudi, vojakov, Cig.; ber Streifen: rida, ki jo je barka delala po morju, Cv.; — 3) sprednji oplen, Notr.; prim. rajda. ridast, adj. serpentinenartig: ridasta cesta, Jan.(H.).ridati, am, vb. impf. wenden, lenten, M., Z.; voz r., Z.; - prim. rajdati. $\mathbf{r}\hat{\mathbf{i}}\mathbf{d}\mathbf{n}\hat{\mathbf{i}}\mathbf{k}, \ m_{\cdot} = \mathbf{r}\mathbf{i}\mathbf{d}\mathbf{o}\mathbf{v}\mathbf{n}\hat{\mathbf{i}}\mathbf{k}, \ Ig(Dol.).$ ridof, m. = sprednji oplen, ber Rungichemel, Notr. ridovnik, m. 1) die Steuerstange bes Bagens, Dol.; - 2) ber Ragel, ber burch ben Rungichemel geht, Dol. ridž, ridža, adj. fuchegelb, Habd., Mik., vzh.St .-C.; - prim. hs. ridj. ridža, f. eine rothliche Ruh, Hal.-C. ridžan, m. ber Lichtfuche, Mur., Jan., vzhSt .-C.; — živinče rdečkaste ali rjavkaste barve, BlKr.-Let. ridžana, f. eine rothliche Ruh. vzh.St .- C. rídžanka, f. = ridžana, vzhŠt.-C., BlKr. rídžavka, f. = divja repa, repica, (rič-) C. ridžec, džeca, m. ein rothlicher Dche, Hal.-C. ridžek, džka, m. 1) ein fuchefarbenes Pferb, der Fuchs, Mur, ob spodnji Dravi - Caf (Vest.); - 2) ein fuchefarbener Oche, Hal.-C.; - 3) eine fucherothe hummel, Notr.-C.; - 4) ber Leindotter (camelina sativa), Jarn., Mur., Cig., Tuš.(R.), C.; — bas Leim-traut (silene linicola), Josch.; — piše se tudi: riček. rîdžka, f. eine fucherothe Stute, Mur., vzhŠt.-C. ridžko, m. ein fucherothes Pferd, ber Suche, ob spodnji Dravi-Caf. (Vest.). rîf, m. die Elle, jvzhSt., kajk.-Valj.(Rad). rifelj, flja (feljna), m. 1) bie Riffel, Cig., Jan., BlKr.; — 2) ber Fletschaahn, ber von ber Lippe nicht bebedt wird, Cig.; - iz nem. rifkáti, âm, vb. impf. riffeln: r. lan, debeljačo, BlKr. rifljáč, m. ber Riffler, Cig.

rifljati, am, vb. impf. riffeln, Cig.; lan, debeljačo r., BlKr. rifnati, am, vb. impf. = rifljati, riffeln: lan r., Notr. rig, m. 1) ber Hulps, Cig., Jan.; - 2) bas Efelsgeichrei, Cig., Jan. 1. riga, f. 1) bas Mülpfen, Meg.; - 2) ber Sturmhut (aconitum lycoctonum), Soča-Erj. (Torb.).2. ríga, f. = kos zemlje, ki v potok sega, bie Erdzunge, Kr.- Valj. (Rad). rigalica, f. bas Rulpfen, C. rigalo, n. ber Rulpfer, Cig. riganje, n. 1) bas Rülpfen; — 2) bas Efelsrigati, rigam, vb. impf. 1) fich erbrechen. Bolc-Erj. (Torb.), Mik.; - 2) riga se mi, es stößt mir auf, ich rulpfe; - 3) schreien wie ber Ejel: osel riga, Mur., LjZv., Dol. rigavec, vca, m. ber Ruspier, Cig. rigavica, f. bas Rülpfen, bas Aufftogen, Jan. (H.). rigavka, f. bie Rulpferin, Cig. rigec, gca, m. die stumpfblättrige Rampe (erucastrum obtusangulum), Medv.(Rok.). rîgeljček, čka, m. = rigljec, Polj. rîgljec, gljeca (geljca), m. bas Ganfeblumchen. Tus.(R); = beli rigeljci, Josch; - rigljec, bas Rinbsauge (buphthalmum salicifolium), Josch; (beli rigeljci tudi = bie Bucherblume [chrysanthemum leucanthemum], Josch). rigniti, rîgnem, vb. pf. rigne se mi, es stößt mir auf, ich rulpfe, Cig., Jan. rigorist, m. preostrez, ber Rigorift. rigorizem, zma, m. preostrost, ber Rigorismus. ribelj, lja, m. = rifelj, bie Riffel, Mur., Jan., C. rihljac, m. ber Riffler, Jan. rihljáča, f. die Riffel, Z. rihljančen, čna, adj. = ohlančen: rihljančno platno, mittelfeine Sausleinwand, jvzh. St. rihljati, am, vb. impf. = rifljati, riffeln, Mur., Jan. 1. ríja, f. = rja, Cig., Jan. 2. rija, f. 1) bas Wagengeleise: kolna r., C.; — 2) die Ripe, C.; — 3) der Streif, C.; — prim. riti. rijan, m. živinče rdečkaste ali rjavkaste dlake, Cig., BlKr.-Let.; — prim. ridžan. rijast, adj. Cig., Jan.; pogl. rjast. rijnat, adj. roftig, Cig.: - brandfledig, Cig. rik, m. das Gebrulle, Jan. rikati, rikam, čem, vb. impf. brullen, Guts .-Cig., Mur., Jan.; - fchreien (v. Gel), Levst. (Zb. sp.). rîl, rîla, m. odžagan kos debla, bas Stammstud, Mur., Jan., vzh.Št.; v rile zagozde zabijati, Danj. (Posv. p.). rilast, adj. ruffelformig, Cig., Jan. ritcar, rja, m. das Ruffelthier, Jan. ritcast, adj. ruffelformig; - gefchnabelt: rilčasta ladja, C. ritcat, adj. mit einem Ruffel verfeben, Ruffel-, Cig. rîtček, čka, m. dem. rilec; 1) bas Ruffelchen; — 2) der Milchzahn, Jan., Rib.-Mik., Erj.

t. j. po posebnih mestih, koder rasto, Dol.;

(Som.); - 3) ber Calvilleapfel, Cig., C.; -4) neka vinska trta: ber Riesling, M., C. rilckar, rja, m. ber Ruffeltafer, Cig., Jan., Erj. (Z.), Nov. rîtec, ica, m. 1) ber Ruffel; - r. kuhati = jezen biti, schmollen, Kr.; — 2) ein vorsspringender Theil, der Borsprung, Cig., Jan.; bas Borbertheil bes Schiffes, Cig., C.; ber vorberfte Theil bes Solzichuhes, Cig. rilo, n. der Ruffel, Mur.-Cig., Jan., Cig. (T.). rīma, f. ber Reim; - prim. it. rima. rimát, m. ber Reimer, ber Reimschmieb, Cig. rīmati, am, vb. impf. (pf.) reimen, r. se, sich reimen, Guts., Cig., nk. rímčice, f. pl. = rimščice, Jan., C. rimoskladje, n. bas Reimen, Zv. rimosledje, n. die Reimfolge, Zv. rimováti, ûjem, vb. impf. (pf.) reimen, Guts., Cig.(T.).rimščice, f. pl. ein Geftirn: ber Drion, Cig., Jan., C., Mik. rîna, f. = 1. rena, ber Hofenbedel, Savinska dol. rincati, am, vb. impf. = rintati, Z., pogl. ritati. rinčica, f. dem. rinka, bas Ringlein. rînec, nca, m. ber Stoß, C., Z. rîngiščica, f. ovcje ime, Erj. (Torb.). riniti, rinem, vb. impf. 1) schieben, brangen; voz r.; - 2) sich brangen, bringen; kam rines? wohin brangst bu bich? rastlina rine iz zemlje; mozoljček rine izpod kože; tako rinemo naprej, so fretten wir uns burch, Z.; -3) r. se, sich brangen, bringen; kam se rines? r. se na koga, jemanden anfallen, ogr.-C. rînka, f. ber Ring; - iz nem. rintati, am, vb. impf., C., pogl. ritati. ripec, eca, adj. = rupec, von innerer hipe geröthet (von Bunden, von der Schamrothe u. bgl.), Dict., Cig., C.; ripec madez, Dalm.; — schamroth, Notr.-Cig.;—(beißend, Guts.); - prim. ripiti se. ripelj, plja, m. = rifelj, Cig., Jan. ripiti se, rîpim se, vb. impf. sich röthen: crešnje se ripijo, BlKr.-Let.; (ripiti, icarf beigen [von Bunden], Guts.); - prim. ripec. ripljáti, âm, vb. impf. = rifljati, Cig., Jan. ripsálo, n. der Weger, Cig. rîpsanje, n. bas Wegen, bas unruhige Gigen. rîpsati, am, vb. impf. reiben, wegen, bef. beim Sigen wegen; r. se, sich wegen, Cig.; prim. ribati. i. rîs, m. ber Luchs (felis lynx), Dict., Mur., Cig., Jan., Frey. (F.), Erj. (Ž.), Kr.-Valj. (R.); bistrogledni ris, Hip.(Orb.); (ber Tiger, Habd .- Mik., Mur.). 2. rîs, m. 1) eine eingeritte Zeichnung, der Riss, Cig., Jan., Dict.; - 2) ber Bauberfreis, ber Beichwörungsfreis, Cig., Strek.; hudica v

ris klicati, Jurč.; otrok je naredil s palico

okolo hribčka ris: hudič risa ni mogel prestopiti, LjZv.; krog kola ris potegniti s šibo, vzhSt.-Pjk. (Črt.); v ris hoditi (po de-

narje), Z., Jurč.; — po risih gob iskati,

— 3) der Drall (beim Schießgewehr), Cig.; — iz nem. 3. ris, m. bas Ries (Bapier), Cig., Jan. ı. rîsa, f. 1) ber Luche, Meg., Mur.; (bas Beibchen), Frey. (F.); pikasta risa, bas fledichte Panterthier, Hip. (Orb.); — 2) kozie ime, Erj. (Torb.); - 3) ber Steinschlüpfer (lithobius sp.), (napada druge živali, n. pr. muhe, pajke itd., zaradi česar ima to ime), Trenta-Erj.(Torb.).2. risa, f. = crta, poteza, ber Strich, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.). risága, f. neko grozdje, M., Vrtov. (Vin.). risatce, n. ber Beichenftift, Cig., Jan. risale, f. pl. Bfingften, ogr.-Mik.; okoli risal, ogr.-Valj.(Rad); (tudi: risali, m. pl., C., Mik. [Et.]).; — prim. stsl. rusalije, pentecoste, Mik.(Et.). risaten, ina, adj. Beichens, Reiße, Cig., Jan., nk. risatnica, f. 1) das Reigbrett, Jan.; - 2) ber Beichensaal, Jan. (H.); - die Beichenschule, Νον. risatnik, m. bie Reißfeber, Cig., Jan.; - bas Reißblei, C. risalo, n. 1) bas Reißzeug, Jan.; - 2) bie Biehbant (ber Buchfenmacher), V .- Cig. risalski, adj. Bfingit., ogr.-Mik.; risalska nedelja, Jan., ogr.-Raič (NKol.). risālščak, m. der Monat Mai, ogr.-C. rîsanica, f. ein gezogenes Rohr, eine geriefelte Büchse, Jarn., Cig., Jan., BlKr. risanje, n. 1) bas Zeichnen, Cig., Jan., nk.;

– 2) die Zeichnung, Cig., Jan., nk. risanka, f. bas Beichenheft, nk. risar, rja, m. der Beichner, Cig., Jan., nk. risarica, f. die Beichnerin, Cig., Jan., nk. risarîja, f. 1) bas Beichnen; - 2) = risanje 2), die Beichnung, Cig., Jan., nk. rîsarski, adj. Beichners, Beichens, Cig., Jan., nk. risarstvo, n. die Beichenfunft, Cig., Jan., nk. risati, risem, vb. impf. 1) Linien ziehen, Dict.; zeichnen, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) riefeln, Cig.; puško r., Cig.; risana puška, Npes.-M. risavec, vca, m. ber Beichner, Cig risec, sca, m. dem. 2. ris, ein fleiner Rreis, Valj. (Rad). rísev, sva, m. = ris, der Luchs. Habd.; (risu, indecl., Fara(Notr.)-Štrek./LjZv./). risina, f. ber Luchsbalg, Cig., Jan. rîsji, adj. Luche-, Cig., Jan., C. risopès, psá, m. der Luche, C. rîsov, adj. = risji, Cig., Jan. rit, rîti, f. ber Sintere, ber Urich. ritanje, n. bas Ausschlagen mit ben Sinterfüßen (von Thieren); — das Stoßen mit den ritast, adj. 1) einen großen hintern habenb. Mur., Cig.; — v uganki: lesen grad, poln ritastih bab (= žličnjak), Lašče-Erj. (Torb.); – 2) gerne ausschlagend, Polj. ritati, tam, čem, vb. impf. mit ben Sinter= füßen ausschlagen; kobila rita, če je ovsa sita, C.; - mit ben Fugen ftogen, unruhig sein: otrok rita, jvzh St.

rîtec, tca, m. = 1. ritež, Zilj.-Jarn. (Rok.). ritek, tka, m. 1) bas Hintertheil, C.; — 2) bas Strobbunbel, C. rītem, tma, m. umerjenost telesnega gibanja ali glasov po poudarkih, po taktu, ber Rhhthmus, Jan., nk.

rītemski, adj. rhythmisch, Cig. (T.). riten, tna, adj. ben hintern betreffend, Arich. ritenski, -sko, adv. mit bem hintern voran, rūdings: ritensko (-i) hoditi; rak zmerom ritensko plava, Erj. (17b. sp.).

rîtev, tve, f. das Gebrange, C. 1. rîtež, m. der Großarfc, Valj. (Rad).

2. rîtež, m. = reteš, Habd.-Mik.

riti, rijem, vb. impf. 1) wühlen; svinje rijejo po njivi; krt rije pod zemljo; za čim r., nach eiwas muhlen, graben, Cig.; - 2) = iz zemlje kopati gomoljaste sadeže, graben: r. krompir, repo, korenje itd., rije se tudi trn iz koże, Tolm.-Erj. (Torb.); - 3) r. se, fich brangen, Jan.

rîtina, f. - debelejši konec posekanega debla ali snopa, Cig., Jan., Z., Kr.; - ber untere Theil einer Bflange, C., Z.

rîtinje, n. coll. die unteren Theile von Baumen und anderen Bflangen, C.

ritje, n. das Bühlen.

rîtka, f. dem. rit; 1) ein fleines Befag, bas Arichlein; - 2) bas bide Enbe bes Gies, Z., Levst. (Rok.); - bas Stengelenbe bes Apfels, Z.; - 3) ber bide Theil einer Garbe ober eines gefällten Baumes, C.

rītmičen, čna, adj. v ritmiko spadajoč, rhuthmijch. rītmika, f. nauk o ritmu, bie Rhythmit. rîtnica, f. 1) ber Hinterbaden, Jarn., Cig., DZ.;

- 2) = ritnik. ber Mastdarm, Mur. rîtnik, m. ber Mastdarm, Mur., Cig., Jan. ritniti, ritnem, vb. pf. mit bem Sinterfuße o. ben Sinterfußen einen Schlag verfeben, ausschlagen; konj me je ritnil.

rîtnjak, m. = ritnik, ber Maftbarm, Mur. ritopas, páša, adj. excessiv (im Essen u. Trinten). ichwelgerisch (preprosto), Jan., Levst.(Zb. sp.); (tudi: subst. m., ber Schmaufer, Jan.).

ritopášen, šna, adj. = ritopaš, Jan., Levst. (Zb. sp.).

ritovje, n. das untere, breitere Ende der Garben, C., Lašče-Levst. (Rok); klasovje obračajo v sredo, po ritovju pretepajo možje, Jurč.; - ber untere, didere Theil ber Pflanzen, Vod. (Izb. sp.); pos. spodnji deli lanu, konopelj (odpadki pri trenju), St.

riváč, m. der Hauzahn bes Schweines, Cig., Jan., Gor.-Mik.

rívanje, n. das Stoßen, M.; das Gebränge, C. rivati, am, vb. impf. stoßen, drangen, M. rîvež, m. kozje ime, Podmelci-Erj. (Torb.).

rivs, m. bas Gebrange, C. rîvsati se, am se, vb. impf. sich brangen, C. rizati se, žem se, vb. impf. = igrati se: rižejo se mlade živali (psi, mačke), a tudi

otroci, (prim. it. ruzzare, schäfern) Sv. Peter (pri Gorici)-Erj. (Torb.), Kras, GBrda.

rīzma, f. bas Ries (Papier), Cel. (Ar.), Vrt., kajk.-Valj. (Rad).

rîznica, f. bas Rleibergimmer, Z., Levst. (Pril.); bas Schatzimmer, Erj. (Min.); - stsl.

rîž, m. ber Reis (oryza sativa).

1. riža, f. 1) die Riefe, die Holzrutsche, Cig., Jan., Gor., Dol., St., - 2) ber Streifen; (tkati) pretanke riže šlaraste, Npes.-K.; die Reihe, die Beile, Guts., Mur., Jan.; - iz nem. 2. ríža, f. = riž, C., Raič (Slov.), Vrt.

rižan, m. = ridžan, Jan. (H.).

rižast, adj. gestreift, streifig, Mur., Cig., Jan. rîžen, žna, adj. Reis-: rižno polje, Cv. rîžev, adj. Reis-; rizeva juha.

rîževica, f. das Reisstroh, DZ.

rizica, f. dem. 1. riza; 1) eine Heine Riese, Gor.; — 2) das Streifchen.

rížičast, adj. geftreift, C.

rîžišče, n. bas Reisfeld (nach ber Ernte), Jan. (H.).

rižnica, f. das hirtentaschel (capsella bursa pastoris), Poh.-Erj. (Torb.).

rja, f. ber Rost; rja je železo; - ber Rost am Beigen; rja je žito vzela; - tudi; fja. fjast, adj. 1) rostig; — pšenica je rjasta (voll Rost); — 2) rostartig, rostbraun, (rij-) Cig., Jan.; odergelb, Erj. (Min.).

rjàv, áva, adj. 1) rostig, Mur.; železo je rjavo, Levst. (Rok.); — fjav (o žitu), Levst. (Rok.);

- 2) braun; rjava barva.

rjavče, eta, n. ein braunes Thier.

rjavček, čka, m. dem. rjavec; 1) ein braunes Thier, Mur.; - ein braun- o. rothhaariger Rnabe, Cig.; rjavček je bil David, Ravn.-Valj. (Rad); - 2) ber braune Grunrufsler (phyllobius oblongus), Nov.

rjavec, vca, m. 1) ber Brauntopf, ber Rothtopf, Mur., Cig., Sol., Kr.; - 2) ein braunes Thier, Mur.; ber Fuchs (konj), Cig., Jan., M.; rjav vol, Tolm.-Erj. (Torb.); — 3) veliki in mali r., ber große u. ber fleine Fuchs ober Reffelfalter (vanessa polychloros urticae), Erj. (2.); - 4) ber Braunstein, bas Braunerz, C.

rjavênje, n. das Rosten.

rjaveti, im, vb. impf. 1) rostig werben, rosten; železo rjavi; - 2) braun werden, sich braunen; vino rado rjavi, kadar trgajo o deževnem vremenu, M.

rjavíca, f. 1) ber Rost: železa se je rjavica prijela, Lašče-Levst. (Rok.); - 2) neka rjava, malo da ne rdeča ilovica, jvzhŠt.; - 3) bie rothe (o. branne) Ameise (myrmica rubra), Mur., C.

rjavíčast, adj. rothhart, rothseitig: r. les (von Baumen, die auf ber einen Geite einen rothen,

bruchigen Strick Holt; — 2) rostige Dinge;
— 3) neka vinska trta, Konjice(St.)-Erj. (Torb.); rother Portugieser, - kraljevina, Trumm.; -- debela r., rother Beltliner, Trumm.

rjavka, f. 1) ženska rjavih las ali rjavega obrąza, Mur., Cig.; die Brunette, LjZv.; — 2) krava rjave dlake. Mur., Z., Tolm.-Erj. (Torb.); - 3) die Bergente (anas marila), C., Z., Frey.(F.); — 4) neka hruška, C.,

Z., Dol., Goriš., Št.-Erj. (Torb.); — neko jabolko, Razdrto (Notr.)-Erj. (Torb.); - neka vinska trta, C., Ip.-Erj. (Torb.). rjavkast, adj. braunlich. rjavkljat, adj. ein wenig braunlich, Mur. rjavnica, f. ein roftiges Baffer (mont.), Cig. rjavoglavka, f. neka raca, C. rjavorumen, ena, adj. ifabellfarben, Jan. (H.). rjavosív, síva, adj. braungrau, Zora. rjávost, f. die Braune, Mur., Cig. rjavožôlt, adj. = rjavorumen, Jan.(H.). rjovénje, n. das Brüllen. rjúha, f. = ruha, bas Leintuch rjuliti, im, vb. impf. brullen, C .. rjusnica, f. bie Brautmutter, Kor .- Cig., Jan.; = vodilja, die Brautführerin, Slom.-Cig. rjûtev, tve, f. das Gebrülle, Mur., Cig. rjúti, rjovem, rjujem, vb. impf. brullen; rjove kakor lev; krave in voli mukajo, bik rjove, Ravn. (Abc.)- Valj. (Rad); Ezav rjove in joka na glas, Ravn.-Valj. (Rad); (praes. revem, Ponikve [Tolm.]-Valj. [Rad]). rjútje, n. das Gebrülle, Jan.

rkėlj, rklja, m. = hlod, posebno smrekov, kolikršen se daje na žago, Dol.-Erj. (Torb.); - übhpt. ber noch runbe entaftete Baumstamm, Dol.; drvarji so spuščali po drči rklje, LjZv.; fkelj, Savinska dol.; - prim. avstr.nem. rigel, sagrigel=Sagellot, Levst.(Rok.). rlec, rleca, m. = rilec, SlGor.

rman, m. bie Schafgarbe (achillea millefolium), Cig., Jan., Mik., Tus. (R.); ("bas Wort wird auf romanus zurudgeführt", Mik. [Et.]).

rmanec, nca. m. vodni r. (armanec),bas Taufendblatt, die Bassergarbe (myriophyllum), Cig., Medv.(Rok.).

rmèn, éna, adj., pogl. rumen.

nem. rauben.

1. rob, roba, m. 1) ber Sclave, Habd. - Mik., Jan., ogr.-M., nk.; — 2) ber Arrestant, ogr.-C.; — tudi: ròb, gen. róba, Valj. (Rad).

2. rob, m. 1) ber Saum, bas Eingefäumte (bei einem Tuch); — na robe (narobe), ābicht, vertehrt; na robe obrniti suknjo; na robe govoriti; — živ rob, = rob, ki ga tkalec naredi, Senožeče-Erj. (Torb.); - 2) ber Rand; na robu globokega prepada; -- 3) bie Rante; z robom, na rob pasti, mit der Rante auffallen, Svet. (Rok.); po robu postaviti desko; po robu stojeća opeka, auf ben Sturg geftellte Riegel, Levst. (Cest.); po robu postaviti se, sich midersegen; na živ rob, na žive robe obtesan les, holy mit burchgebende vollen Ranten, vollfantiges Holz, V. - Cig., Gor.; na robe obrezati kamen, einen Stein fanten, Cig.; - 4) ber Ruden (3. B. eines Meffers), Cig., Jan., vzh.kt.-C.;
— ber Bergrüden, C.; — 5) jäh abfallenber Hels, Cig., Gor., Tolm.-Strek.(LjZv.); robi, Felsen, Polj.; kača je rjula v robeh, Npr.-Krek; preskočiti rob in glob, Zv.; — 6) ein Tuch ober Tüchel aus Leinwand, Habd .-Mik., C., BlKr.; - ein grobes hemb, M. 3. rob, m. ber Rauber, ogr.-Mik.(Et.); - prim.

róba, f. die Bare; volnena, suknena r., lesena r.; suha r., to so izdelki od lesa, ki jih Ribničanje prodajajo po svetu; cinjasta roba, glasurierte Topfermare, Lasce - Levst. (Rok.); - ti grda roba ti! bu abicheuliches Ding! Lasce-Levst. (Rok.); - prim. it. roba, Bare, Sache.

robáč, m. 1) = krojač, Jarn., Mur., Bas.; – 2) das Tuch: das Handtuch, Jarn., Kor.-Mur.; das Halstuch, das Schnupftuch, V.-Cig.;-3) = robača 2), Polj.;-4) der Rantapfel, der Calville, Cig., Sv. Duh pri Krškem-

Erj. (Torb.).

robáča, f. 1) das hemb, Meg., Habd. - Mik., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm., Prip.-Mik., Dol.; robaca, vzh St., Bl Kr.; bef. ein grobes Hemb, Met.; — 2) die vierzeilige Gerste, Z.; - 3) die Kantbirne, Cig.

robáčica, f. dem. robača, ein fleines hemb, M. robačka, f. die Blatterbje (lathyrus), Cig., Jan., Notr.-Z.

robâd, f. coll. = rbad, zelene lupine orehove, C.; - prim. robčevina.

robániti, anim, vb. impf. larmen, poltern, rumpeln, Jan., M., Bes., Nov.; z mizo, s stolom r., Gor.; na duri r., an die Thure schlagen, Gor.

robânka, f. neko jabolko, Mariborska ok.-

Erj.(Torb.).

robantiti, antim, vb. impf. = robaniti, poltern, lärmen, Jan., Bes., BlKr.; robantil je po dvorišču sem ter tja, DSv.; — heftig und grob fluchen, C.

robarica, f. neka hruška, Polj.

robast, adj. ichroff, rauh, uneben, Cig.; r. pot,

robat, ata, adj. 1) mit einem Rand verfeben, Mur.; robata skleda, die Randschüffel, V.-Cig.; r. ščit, ber Raudschild, Cig.; -2) kantig; - rauh; robato kamenje, Vrtov. (Km. k.); - berb, schroff; robata kletev, ein berber Fluch; robata beseda, ein berbes Bort.

robatica, f. ber Anotenftod, Guts.-Cig., Jan. robatîn, m. trdo usnje pri črevlju iznad pete: robatin se je pošepil, zvrnil, Solkan - Erj. (Torb.).

robâtka, f. ber Anotenstod, Strek., LjZv.

robatost, f. die kantige, edige Beschaffenheit, die Rauhigkeit; — die Derbheit, die Ungefcliffenheit, bie Grobbeit.

robav, adj. runzlicht, C.; — schwammicht (von ber Rübe, bem Rettig), C., vzh.St.

robavs, m. ein grober, ungeschliffener Menich, Cig., Jan., C., Burg., SIN. robavslja, f. ein grobes, ungeschliffenes Beib, Z.

robavt, m. ber Grobian, Jan.

robčar, rja, m. ber Tüchelhandler, Cig. róbčec, čeca, m. = robček, kajk.-Valj.(Rad).

robček, čka, m. dem. robec; 1) ber Rand;
— 2) bas Tüchelchen.

robčevína, f. = zelena lupina orehova, Cig., Jan., Polj.

robčína, f. = robčevina, Jan.

robec, bca, m. dem. rob; 1) ber Sanm, Mur., Cig., Jan.; - 2) der Rand, die Rante, Cig., **— 430 —**

Jan.; — 3) das Tüchel (Halstüchel o. Sactuchel); - 4) ber Steinbutt (rhombus maximus), Erj.(Ž.); — 5) der Kantapfel, Cig. robek, bka, m. dem. rob; ber Saum, Cig. robelj, blja, m. 1) ein abgehadtes Baumftud, M., Z.; - 2) r. kakega novca, bas Schrot einer Münze (t. j. vsa teža njegova), Cel.(Ar.). roben, bna, adj. Rand-: robni žarki, die Randftrahlen, Znid. robenina, f. die Baiche, bef. die Leibmaiche, C.

robenski, adj. robenska drča, bie Solgriese, Dol.-listina iz l. 1672.

robic, m. dem. 2. rob; die Rante, Jan. (H.). robički, adv. = auf die Rante geftellt, vzhSt. robida, f. ber Brombeerstrauch (rubus fruticosus); - prim. lat. rubus, Mik. (Et.).

robidje, n. coll. bas Brombeergeftrauch.

1. robidnica, f. die Brombeere.

2. robidnica, f. 1) bie Schrotfage (um etwas ber Lange nach in zwei Salften zu zerfagen), V.-Cig., Jan.; — 2) sekira, s katero se cepijo drva, Senpas-Erj. (Torb.); - pogl. robilnica.

robidovje, n. coll. bas Brombeergeftrauch. robîtnica, f. = velika sekira, Cig., Jan., Hip. (Orb.), Dol., Kras, Tolm.

robilo, n. das Börteleisen ber Rlempner (um einen icharfen Rand umzubiegen), Cig.

robina, f. 1) = zelena lupina orehova, Guts.-Cig., C.; - 2) bruchiges Geftein (faules Gebirge), V.-Cig.; — 3) coll. die Hackfrüchte: repa, korenje itd., Bes.

robinast, adj. hülfenartig, Jan. (H.).

robīnija, f. die Robinie (robinia pseudoacacia), Jan., Tuš.(R.).

róbinja, f. bie Sclavin, ogr .- M .; tudi : robinja, kajk.-Valj.(Rad).

robînje, n. coll. = zelene lupine orehove, C. 1. robiti, im, vb. impf. 1) mit einem Saunt versehen, einsaumen; srajce, robce r.; - 2) Kanten machen, eden, Cig., M.; — 3) (einen Baumstamm) quer haden, Cig., C., Met., Bl-Kr.-M.; — fällen, Jarn., Cig., Zora; — drva r., Holz haden, Cig.; — schlagen, zuschlagen, Jarn.; robili so se = bili so se, Zilj.-Jarn.

(Rok.); — 4) roh aussprechen: r. komu kosmate, jemandem Grobheiten fagen, SIN.; r. in štuliti besedo, Glas.

2. robiti, im, vb. impf. plunbern, Habd .- Mik., ogr. - M., C.; varaše (mesta) r., druge r., kajk.-Valj. (Rad); - rauben, Guts.; - prim. rubiti, 3. rob.

robivec, vca, m. ber Ginfaumer, Cig. robîvka, f. die Einfaumerin, Cig.

robje, n. 1) die Leibmasche, Jan., C., Prip.-Mik., DZ., Navr. (Let.); (rubjè), kajk.-Valj. (Rad); — 2) = gore, skale, (rôbje) Rez. Baud.

rôbka, f. = zelena lupina orehova, C. robkatnica, f. bie Schalmafchine, C.

robkanec, nca, m. die von ber grunen Schale befreite Rufs, (-anec) Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.).

robkanje, n. 1) bas Schalen; - 2) bie grunen Rufsichalen, Pri Fari (Notr.)-Strek. (LiZv.).

robkati, am, vb. impf. 1) bon ber außern Schale befreien, schälen, M.; orehe r., Cig., C., Pri Fari (Notr.) - Strek. (LjZv.), Polj.; lesnike r., Cig., Polj.; - entfornen (rebeln): turščico r., C., Svet. (Rok.), Tuhinj (Gor.)-Strek. (LjZv.); - abfragen: zid r., C.; -2) r. se, ftreiten, raufen, Gor.

rôbkinja, f. = robinja, Let., kajk.-Valj. (Rad). rôbkovina, f. vnanja zelena lupina orehova, Cig., Jan., Mik.; tudi: leščnikov, kostanjev, M. 1. robljenje, n. 1) bas Einfaumen; — 2) bas

haden, bas Fällen (bes Holzes), Jarn. 2. robljenje, n. das Rauben, ogr.-C.

robnica, $f_{\bullet}(1) = \text{robilnica}, Cig.; -2) =$ rovnica, eine schmale Erbhaue, Cig.; — 3) bie Kimmplante (am Schiff), Cig.

robník, m. 1) der Hohlziegel, Cig.; na slemenu ni več robnikov, LjZv.; - 2) ber Edbalten, M., Z.; — 3) bas Gesims: robnik je pal s peči, vzhšt.; — 4) der Bewohner eines Bergtammes, C.

robôta, f., LjZv., pogl. rabota. 1. robotáti, âm, vb. impf. = rabotati, Jan. 2. robotáti, âm, vb. impf. = robkati, (von ben Ruffen) die grune Schale ablosen, C.

robotína, f. = robina 1), C. robotînje, n. coll. = robinje, C.

robotiti, im, vb. impf. = 2. robotati, C.

robôtje, n. coll. = robinje, C. robộtka, f. = robka, C.

robovanje, n. ber Sclavendienst, die Sclaverei. C., nk.

robováti, üjem, vb. impf. Sclavendienfte thun, ein Sclave sein, Jan., nk.

roboven, vna, adj. Ranten :: robovni kot, ber Rantenwintel, Cel. (Geom.).

robovje, n. 1) der Rand: ob robovju bližnjega loga se je veselila živina, Jurč.; -– 2) coll. die Felszaden, die Felsen, Gor. robovnat, ata, adj. felfig, Svet. (Rok.).

robovnica, f. crta r., die Rantenlinie, Cel. (Geom.).

robovník, m. = robnik, der hohlziegel, Gor. roboza, f. = kalina 2), C.

rôbski, adj. sclavisch, Jan., C., nk.

robstvo, n. die Sclaverei, Jan., ogr.-C., nk.; robstv**ò,** *Valj.(Rad).*

robuda, f. ichlechtes Gras, C.

robúnjica, f. neka hruška, Mariborska ok .-Erj.(Torb.).

robzęt, la, m. = robida, Mur., Met. rocelj, clia, m. ber Bentel, C., Mik.

rocljast, adj. mit einem Bentel (mit Benteln) versehen, C.

roc, roca, m. 1) ber Bentel; ber Griff, ber Stiel an einem Werkzeuge; - 2) die Wiede, C.; r. splesti, Gor.; r. veže ročico z lojtrnico, V.-Cig., Gor.; die Jochwiede, Gor.; der Zaunring, Cig., Mik., Gor.; - oz, v roc zvit, Npr.-Krek; - roc smokev, ein Rrang Feigen, Soska dol.-Erj. (Torb.); -eine Rebe mit Trauben, Strek.

roca, f. 1) die Sandhabe, ber Bentel, Mur., Cig., Met., Mik., BlKr.; cehta z dvema ročama, Dict.; ber Griff: sabljo za ročo prijeti, Jurč.; — ber Arm bes Leuchters, Jan.; — 2) die Handlehne, Cig., Jan.; lekat svoj na ročo njenega stola naslanjaje, Jurč.; — bas Gelânder, Cig., Jan.; (3. B. vor bem Presbyterium), Rib.; die Barrière, Levst. (Cest.); — 3) die Pflugwiede, Dol.; — 4) das Tragband, Z.:—roče, die Hosenträger, Z. ročaj, m. 1) die Handhabe, Cig., Jan., M., Vest., DZ.; der Griff, der Stiel, Cig., Št.; der Hentel, Cig., Jan.; — der Arm des Leuchters, Jan.; — die Pflugsterze, Mur.—Cig., Jan.; — die Pflugsterze, Mur.—Cig., Jan.; — die Armsehne, Cig., Jan.; — das Gelânder, die Brustlehne, Cig., Jan.; — 3) das Gängelband der Kinder, M, Z.; — 4) — soviel man einmal auf dem Arm o. in den Armen tragen tann: r. sena, Z.; r. drv, Dol.; — r. prediva, eine Flachstreiste, Jan.(H.).

ročast, adj. armig, Cig., Jan.; ročasti svečnik, ber Armleuchter, Cig.

rocat, ata, adj. gehentelt, Cig.; r. lonec, ein Benteltopf, Cig.

rôčec, čca, m. dem. roč, Valj. (Rad).

rộček, čka, m. dem. roč; 1) ein fleiner Hentel ober Stiel, M.; — 2) ein fleiner Zaunring, M.; — ročèk, čka, Valj. (Rad).

1. ročen, čna, adj. Termin-: ročni račun, bie Termintechnung, Cig. (T.).

2. róčen, čna, adj. 1) Hands; rôčne kosti, bie Handinochen; ročni koš, ber Armiorb, Dol.-Cig.; ročno delo, bie Handirbeit, Cig., Jan., nk.; — ročna zastava, daß Faustpsand, Cig., DZ.; — 2) behend, hurtig, gewandt, Mur., Cig., Jan., Gor., St.; za vsako delo je ročen, vzhšt. - C.; — ročno, behend, hurtig, schnell, Cig., Jan., C.; — sogleich, Gor., St.; — 3) — priročen, handsam, Mur., Cig., Jan.

robica, f. 1) dem. roka; das handhen: bele rocice; — 2) die Wagenrunge, die Wagentipfe; — 3) die Handhabe, der Griff, Cig.,
Jan., C.; r. na meču, Dict.; — die Kurbel,
Cig., Jan., Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.), DZ.;
— der Hebenrm in den Mühlen, in der Stampfe, Cig., Notr.; — die Pflugsterze, Cig.,
Jan., Vrt.; — 4) die Rante, der Schlingsfaden, Cig., Jan.; rocice na vinski trit, Dict.;
— 5) del stresnega odra: der Pfettenbug,
Vas Krn-Erj.(Torb.); — 6) rocice, das hand-

früglein, Mur. ročičnik, m. = oplen, der Rungschemel, C. ročičnjak, m. = ročičnik, C.

ročîn, m. dezelski r., eine Sammlung ber Lanbesprivilegien, die "Landshandvest", Rec. ročíščo, n. die Tagsatung, DZ.

ročíti, ím, vb. impf. 1) reichen, Danj.-Mik.;
— 2) r. se, gut vonstatten gehen, Cig., Jan.;
delo se mu dobro roči, Gor.-M.

rõčka, f. 1) dem. roka; baš händien, Notr.;

— 2) bie handhabe, ber hentel, Cig., Jan., C., Dol.;—3) ber henteltrug, Mur., St.-Cig., Jan., C.; ročke napolnjene z dobro starino, Zv.; "Bog je letos ročko visoko obesil" (tako pravijo, kadar je malo vina), C. ročkast, adj. trugförmig, Jan.(H.).

rộčkica, f. dem. ročka: bas Henkelkrüglein, Mur., Jan., Št.

ročnat, áta, adj. gehenfelt, Cig.

ročníca, f. 1) die Handhade, Mik., Tolm.; — 2) der Handforb, Cig.

ročník, m.1) die Handhabe, der Griff, Mur., Cig., Jan.; r. na sadiji, Zora; r. na bodalu, Jurč.; — bes. der Dreschsselstiel; — der Beitschenstiel, Cig.; — der Büchsenschaft, Cig.; — das Messerstel, Cig.; — die Pslugsterze, Mur., Cig.; — der Thürgriff, C.; — 2) das Handtuch, C., Valj. (Rad); — 3) die Wiede, die Wagenleiter an der Kipse sesthält, Gor. röčnoma, adv. — ročno, behend, slint, Mur., Cig., Jan., Preš.

roenost, f. die Behendigfeit, die Gewandtheit, Mur., Cig., Jan.; die hurtigfeit, St.

rocon, m. die Sippe (it. roncone, furl. roncel), Celje-Strek. (LjZv.).

ročûn, m. = ročon, Poh.

rộd, rộda (rodâ), rodû, m. 1) die Geburt, die Abstammung; po rodu, ber Geburt nach; kraljevega, visokega rodu biti; rodu sem iz Ribnice (gebürtig), Svet. (Rok.); — 2) die Berwandtschaft; r. po krvi (po očetu), die Blutsverwandtschaft, Cig., Jan., Cig. (T.); r. po mleku (po materi), Cig., Jan.; r. po preslici, die Cognaten, Cig. (T.); mrzli r., die entfernte, weite Bermandtichaft, Cig.; - v rodu smo si, wir sind verwandt; biti komu v ravnem, postranskem rodu, in geraber Linie, in der Seitenlinie mit jemandem verwandt sein, DZ.; biti komu rod, mit jemandem verwandt fein, Cig., Navr. (Let.); on je moj rod, er ist mein Berwandter, ogr. - C.; mrzel r. sva si, wir find weit verwandt, C.; rod ima prednost pred drugimi, die Berwandten geben anbern voran, vzhSt.; — 3) bas Beichlecht; človeški r.; -4) bie Generation, bas Menichenalter; dva roda, Jsvkr. ;- 5) ber Bolfestamm: rod je iz mnogo sokrvnih rodbin, Jes.; - 6) die Gattung (genus), Cig., Jan., Cig.(T.), Erj. (Z.).

1. rôd, róda, adj. rauh, Mik.; roda polt, Z.; rodi lasje, getraustes haar, Levst. (Rok.); roda zemlja, Z.; rodo maslo (od premraza), harte, tolle Butter, Cig.; — rod človek, Z.; rod jezik, Z.; — roh, unbearbeitet, Cig., Jan., Kremp.-M.; — ungeschidt, plump: roda mlatilnica, Nov.; — pust, spert: rodi žganci, Cig.; rod kruh, rodo meso, vzh. St.; rodo tripo jesti, Npes. - Schein.; — ausgezehrt: roda njiva, Cig.

2. rod, adj. = roden, fruchtbar: slive so rode,

Dol.-Cig.

róda, f. der Storch, Ist.-Z.; weißer Storch (ciconia alba), Erj.(Z.); dolgopeta roda, Erj. (Izb. sp.); — hs.

rodan, dnà, adj. = 1. roden, Dict.

rodast, adj. rauh, ftruppig, M.

rodba, f. = rodovina, Vrt.; blagosrčnost je bila delež vse njegove rodbe, Levst. (Zb. sp.); jaz sem iz te rodbe, Svet. (Rok.); — bie Bermanbtschaft: k rodbi je kam šla, Jurč. rodbeníca, f. bie Bermanbte, Navr. (Kop.).

rodbenik, m. ber Bermanbte, Glas., Navr. (Kop., Let.).

rodbina, f. 1) die Bermandtschaft, Cig., Svet. (Rok.), ogr. - Valj. (Rad); v rodbini biti s kom, mit jemandem verwandt sein, DZ.; on nam ni nic rodbine, er ift mit uns gar nicht verwandt, Npes.- Vraz; - tie Sippichaft (v slabem pomenu): to je grda rodbina, Lašče-Levst.(Rok.); — 2) die Familie, Mur., Cig., Jan., nk.

rodbinec, nca, m. 1) ber Bermanbte, Mur.; – 2) das Familienglied, Mur.

rodbinják, m. = rodbinec 2), Jan.

rodbînski, adj. 1) bie Bermandtichaft betreffenb, Mur.; - 2) Familien., Mur., Cig., nk. rodbinstvo, n. die Bermandtichaft. Mur.

rode, fta, m. ein Denich mit ftruppigen Saaren, Cig., M.

1. róden, dna, adj. 1) Geburts., M.; rộdni dan, ber Geburtstag, Jan., Dalm.; rodni kraj, ber Geburtsort, Vrt.; - 2) Geschlechte.: rodno ime, ber Geschlechtsname, M.; - Gattungs, Cig.; - 3) leiblich: rodni brat, Jan., Cig. (T.), nk.; — 4) fruchtbar; rodno polje, rodna trta; — fruchtbar machend: roden dežek gre, Danj. (Posv. p.).

2. roden, dna, adj. 1) = maren, marljiv, V.-Cig.; bedacht, Jan.; - 2) geschickt, Cig.,

Pohl. (Km.).

rodevati, am, vb. impf. zu zeugen, zu gebaren pflegen, Zemon(Notr.)-Erj (Torb.); - r. se, gu entstehen pslegen: v krčmi se rodeva po-

rodica, f. 1) = roditeljica, Mur., Jan., kajk.-Valj.(Rad), LjZv.; - 2) die Blutsverwandte,

roditen, ina, adj. erzeugenb, gebarenb, Cig., Jan.; roditni deli, Die Geburtetheile, C. rodílja, f. 1) = roditeljica, Jan.; - 2) bie

Wöchnerin, C. rodîtnica, f. bie Gebaranftalt, Cig., Jan., C.,

rodîtnik, m. ber Genetiv (gramm.), Cig., Jan., nk.

roditnost, f. bie Beugungefraft, Cig.

rodilo, n. das Gebarorgan, bas Beugungsorgan, das Geschlechtsorgan, Cig., Jan.; rodila, Die Beichlechtstheile, die Beugungsorgane, Cig., Jan., Cig.(T.).

1. rodina, f. 1) ber Fruchtreichthum ber Beinreben, Hal.-C.; - 2) bie humuserbe, ogr.- C_{\cdot} ; -3) = rodovina, V_{\cdot} - Cig_{\cdot} , Jan_{\cdot}

2. rodina, f. bie Rnopffimse (juncus articulatus), Medv. (Rok.), Gor.; - tudi: bas Riebgras (carex acuta), Cig.

rodisce, n. die Geburisftatte, ber Beburtsort, Cig., Jan., Raič(Slov.), Zora.

roditelj, m. ber Erzeuger, ber Bater, Mur., Jan., nk.; - pl. roditelji, die Eltern, Jan., ogr.-Valj. (Rad), nk.

rodîteljica, f. die Bebarerin, die Mutter, Habd .-Mik., Jan., nk.

rodîteljski, adj. elterlich, nk.

rodîtev, tve, f. die Beugung, Cig., Jan., Cig. (T.); die Geburt, Jan.

1. roditi, im, vb. impf. et pf. 1) zeugen (v evangeliju): Abraham je rodil Izaka; — 2) gebaren; žena, kadar rodi, ima bridkost, ali kadar dete porodi, uže ne misli na bridkost, Krelj; ti, neporodna, kir (ki) ne rodiš, Dalm.; veseli se, ti nerodovitna, katera ne rodiš, Jap. (Sv. p.); kar mačka rodi, rado miši lovi; V Arabje puščavi Se ptiček rodi, Pres.; - r. se, geboren werden; rojen je prvega januarja; — 3) Früchte tragen: to drevo rodi obilo sadu; - hervorbringen, entstehen machen: zemlja naj rodi travo, zeli in rodovitna drevesa, Ravn.; - 4) erzeugen, verurfachen; prepir rodi sovraštvo; r. se, entfteben; iz prepira se rodi sovraštvo.

2. roditi, rodim, vb. impf. forgen, fich fummern, beachten: r. za koga, kaj, Dict., Guts., Cig., Jan., Trub., Dalm., Podkrnci - Erj. (Torb.); za Boga ne rodi, Dalm.; za nikogar ne rodi, Trub.; za kaj malega nič ne rodi,

Guts. (Res.).

rodivec, vca, m. ber Erzeuger, Mur., Cig., Jan.

rodîvka, f. die Gebärerin, Cig., Jan., DZ. rodka, f. ber Fruchtinoten, ogr.-Valj.(Rad). 1. rodljiv, íva, adj fruchtbar, Habd.-Mik. 2. rodljiv, íva, adj. achtsam, folgsam, C.

rodnica, f. 1) die Gebarerin, die Mutter, Dict., Cig., Jan.; - die Natur, ogr.-C.; -2) = sorodnica, die Anverwandte, Mur., Cig.

rodník, m. 1) ber Erzeuger, Dict., Cig., Jan., Skrinj.-Valj.(Rad); — pl. rodniki, die Eltern, Cig.; - 2) ber Anverwandte, Mur., Cig., Zora.

rodníka, f. neka vrsta češpelj, kajk. - Valj. (Rad).

rodnína, f. = rodbina 2), Vrt. rodnja, f. die Beugung: ni za rodnjo (zeugungsunfähig), Gor.

rodnják, m. ber Berwandte, Mur. rodnjákinja, f. die Berwandte, Mur.

ródnost, f. die Fruchtbarkeit.

rodokaz, káze, m. ber Stammbaum, C. rodoljub, ljuba, m. einer, ber feine Ration liebt, ber Batriot, Cig., Jan , nk.

rodoljub, ljuba, adj. = rodoljuben: rodoljuba mladina, Levst.(Zb. sp.).

rodoljûbec, bca. m. = rodoljub, m. Jan. rodoljuben, bna, adj. Die Ration liebend, patriotisch, Cig., Jan., nk.

rodoljubje, n. Die Liebe gur Ration, ber Ba-

triotismus, Cig., Jan., nk. rodoljubka, f. eine, die ihre Ration liebt, die Batriotin, Jan., nk.

rodoljûbkinja, f. = rodoljubka, nk.

rodopis, pisa, m. bas Stammbuch, die Benealogie, Jan., nk.

rodopisec, sca, m. ber Genealog, Cig., Jan. rodopisen, sna, adj. genealogisch, Cig., Jan. rodopîsje, n. die Genealogie, Cig.

rodoskrûmba, f. = krvoskrumba, die Blut-1chande, Cig.

rodoskrûmben, bna, adj. blutschanderisch, Cig. rodoskrunec, nca, m. ber Blutichanber, Cig. rodosledje, n. die Geschlechtefolge, Jan., DZ. rodoslovec, vca, m. ber Genealog, Jan. rodosloven, vna, adj. genealogisch, Cig., Jan.; rodoslovna knjiga, bas Geschlechteregister, Cig. (T.). rodoslovie. n. bie Genealogie. Jan., Cig. (T.).

rodoslovje, n. die Gencalogie, Jan., Cig.(T.).
rodoslovnik, m. das Stammregister, Jan.(H.).
rodost, f. die Rauheit, die Sprödigkeit, Cig.,
Jan.; — die harte (bes Ausbruck), Jan.

rodotaj, taja, m. ber Stammberleugner, C. rodoven, vna, adj. 1) bas Geichlecht, ben Stamm betreffend, nk.; — 2) Gattungs, generisch, Cig.(T.).

rodovína, f. 1) baš Geidlecht; Jožef je bil iz hiše in rodovine Davida, Jap.-Valj. (Rad); — 2) bie Familie, Mur., Cig., Jan., nk.

rodovinar, rja, m. ber Genealog, Cig.

rodovînarstvo, n. die Genealogie, Cig. rodovînec, nca, m. der Anverwandte, Cig.,

rodovînski, adj. Geschlechts, Familien, angestammt, Cig., Jan., M., nk.

rodovît, 'adj. fruchtbar, Meg., Cig., Jan., M., nk., Dol.; rodovito drevo, Trub., Dalm.; rodovita zemlja, mati, Jsvkr.

rodovíten, tna, adj. fruchtbar.

rodovititi, îtim, vb. impf. fruchtbar machen, befruchten, Cig , Jan., nk.

rodovîtnica, f. = rodovitna žena, die Sedmutter, Cig., Jan.

rodovítnost, f. die Fruchtbarkeit.

rodovîtost, f. die Fruchtbarteit, Dict., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

rodovnica, f. das Nationale, DZ.

rodovnik, m. das Gefchlechtsregister, die Stammtafel, Jan., Cig (T.).

rộg, rộga, rogâ, m. 1) bas Sorn; trdo kakor rog; tema je kakor v rogu; - r. obilnosti, das Füllhorn, Cig., Jan.; = r. obilja, C.; = r. izobilja, Cig.(T.); — das Horn (als Blasinstrument); na r. trobiti; v en r. trobita, er blast mit ihm in ein horn, Cig.; - živi rog, die Fleischsohle am Hufe, V.-Cig.; -v kozji r. ugnati, ins Bodehorn jagen (germ.); — 2) iz roga napravljene reči: ber Schröpftopf; roge staviti; - ber Burftbugel. bas Burfthorn, um welches beim Füllen bas Darmende geschlagen wird, Gor.; — ein aus horn gemachter Griff ober Stiel; - 3) rogu podobne stvari: bas Ripfel; Gor.; - bas Fühlhorn ber Schnede; polž, polž, pokaži roge!-koruzni r., ber Rufuruzfolben, BlKr.; - dezevni r., bet Regenbogen, Danj.-C.; = r. sv. Petra, ogr.-C.; - bie Beule: rog se naredi n. pr. človeku na čelu od udarca; - 4) jelenski r., der Sumach (rhus cotinus), Tus.(B.); $\stackrel{.}{=}$ jelenov r., Medv.(Rok.).

roga, f. eine großhörnige Ruh, Cig.

rogáč, m. 1) der Gehörnte, Mur., Cig.; = vol, Mur.; — 2) der Hischichter (lucanus cervus); — 3) der Teufel; peklenski r., DSv.; v jezi mu reče: rogač, Jsvkr.; — 4) ein zweindunticher Hobel, Cig.; — 5) der Hornambold, Cig.

rogača, f. bie Behörnte: = krava, Mur.

rogačíca, f. 1) das Beibchen bes hirschläfers, Mik., Kr. - Valj. (Rad); — 2) rogáčica, ber Geißfuß (Giersch) (aegopodium podagraria), Rihenberk-Erj. (Torb.).

rogāčka, f. 1) bie Gehörnte, Bes.; — 2) obla, ploščata in drobna smokva, Ip.-Erj. (Torb.). rogačkáti, âm, vb. impf. humpeln: r. za kom, Jurč.

rogaculja, f. bas Weibchen bes Sirschkafers, Mik.

rogatnice, f. pl. die Webstuhlfurbel, C. roganje, n. das Berhöhnen, der Hohn, Dol.-Cig., nk.

rôgar, rja, m. rogarji, bie Sornthiere (cavicornia), Cig.(T.), Erj.(Z.).

rộgast, adj. hornartig, Cig., Jan.

rogáš, m. neka vrsta graha, BIKr.-Let.
rogát, áta, adj. 1) gehörnt; rogata živina, baš
pornvieh; on bo bogat, kadar pes rogat

DOTTIDITE; on bo bogat, kadar pes rogat (t. j. nikoli); — 2) großtörnig; rogati voli; — 3) eigenfinnig, folg: nevesta bogata je rada rogata, Dol.; gospodinja (ne sme biti) dekli le rogata mati, Slom.

rogatáč, m. ber Halbhengft, Z.

rogátati, am, vb. impf. poliern, lärmen, ogr.-M., C.

rogâtec, tca, m. 1) ber Gehörnte, Cig., Bes.;
— ber Teufcl, Bes., SIN., Valj. (Rad);
—
2) ein großhörniges Thier, Cig.

rogatek, tka, m. podvodni r., das Hornblatt (ceratophyllum), C.

rogati se, am se, vb. impf. verhöhnen, veripotten: r. se komu, čemu, Dol.-Cig., Jan., Prip.-Mik., nk.

rogatin, m. ein stolzer, eigensinniger Mensch: bogatin rogatin, Npreg.-Glas.

rógav, adj. spottsugitig, höhnisth, Jan., Sol. rôgec, gca, m. 1) dem. rog, Valj. (Rad); — 2) goveje ime, BlKr.-Let.

1. rógelj, glja, m. 1) die Zade; vilice s tremi roglji; — der Bankhaken der Tischler, Cig.; — die Bohrerhandhabe, Cig.; — ein runder Zapken am Zimmerholz, Cig.; — 2) die Ede, die Spike, Cig., Jan., Cig.(T.).

2. rogelj, glja, m. ein Schimpfwort für einen lang aufgeschoffenen jungen Menschen, Laste-Levst. (Rok.); — prim. nem. Range (?).

rogêlj, m. 1) das Horn, Danj. (Posv. p.); — 2) das Ripfel, Danj. (Posv. p.).

rogîn, m. 1) ein Ochs mit langen Hörnern, Cig., Dol.; — 2) = rogač, der Hirfchtafer, (lucanus cervus), Cig., Dol.; — 3) rogini, Bodtafer (longicornia), Cig. (T.), Erj. (Z.).

rogína, f. 1) govedo z dolgimi rogovi, jvzh-St.; — 2) = rogač, ber piridjajer (lucanus cervus), Dol.-Erj.(Torb.).

roginček, čka, m. ein fleiner Ochs mit langen hörnern, Dol.

rogitati, am, vb. impf. lärmen, poltern, C., St.-Z.

rôglja, f. 1) bas Gabesholz, Habd.- Mik.; — 2) obeljena smrekova vejčica, na katero jagode natikajo, Kr.- Valj. (Rad); — = ostrv, bie Hösselstange, Svet. (Rok.); — 3) pl. roglje, eine Leiter, die aus einem Baumstamm mit

feinen furg behadten Aften befteht, Hal .- C.; - pl. roglje, eine Art Getreideharfe ohne Dach, Gor.-Cig; — 4) pl. roglje, die Heugabel, Cig., BlKr.; — 5) roglja, das Sprudelhold, ber Quirl, Guts., Jarn., KrGora; -6) goveje in ovčje ime, Tolm., Krn-Erj. (Torb.); eine Ruh ober Biege mit langen Hörnern, M.

rogljáč, m. 1) etwas, mas Baden ober borner hat, Mur., Mik., Danj - Valj. (Rad); - ber Badenzahn, Cig.(T.), Erj.(Z.); - die Fußangel, Cig.; - eine Urt Semmel, Cig.; -2) ber Hischtäfer, C.; — 3) ein zweimännischer Bobel, V.-Cig., Jan.; — 4) eine Art Gebad: bie Reihen- ober Zeissemmel, Cig.; 5) ein hochmuthiger Menich, C.

rogljaca, f. 1) etwas, mas Baden ober Sorner hat, Mur.; - der Karft, C.; - 2) bas Ginhorn, Npr.-Kres.

rógljast, adj. zadig. rogljàt, áta, adj. zadig.

rogljáti, âm, vb. impf. 1) quirlen, rühren, Jan., KrGora; — 2) r. se, sich balgen, Jan.; pastirji kobljali so se in rogljali okolo peči, Jurč.

rogljaváča, f. bie Sufelstange, Cig., C. rogljavica, f. ber Streitfolben, C.

rógljec, glieca (gelica), m. dem. rogelj. rogljež, m. ein großer, ungeschidter Menich, Cig.; - prim. 2. rogelj.

rogljica, f. dem. roglja: ber Quirl, Jan.; cokolado z rogljico upeniti, Let.

rogljie, m. dem. rogelj; i) ein fleiner Baden, bas Sornchen, Mur.; - ein zadenförmiger hentel, Cig.; - 2) = škrat, Tolm.-Štrek. (Let.); - tudi: rogljič, íča.

rógljičast, adj. mit fleinen Baden o. Sornern verschen, Mur.

rógljiček, čka, m. dem. rogljič; - ber Bipfel, Cig.; - bas Ripfel, Jan (H.).

rogljiv, íva, adj. höhnisch, C.; r. priimek, ein Spottname, Zora.

rogobóren, rna, adj. stößig: rogoborna krava, SIN.; rogoborna natura, die Bühlernatur, die Stanfernatur, SIN.

rogoboriti, borim, vb. impf. eig. mit ben Bornern stoßen; muhlen: po shodiščih r. (= rogoviliti), SlN.

rogoborstvo, n. die Bühlerei, Zv.

rogoglav, gláva, adj. gehörnt: rogoglavi pust,

rogokrîtec, ica, m. rogokrilci = hrošči (coleoptera), Erj.(Z.).

rogoličiti, ličim, vb. impf. hornifieren: kavčuk se rogolici, Erj.(Min.).

rogolienik, m. der hornstein, Erj (Min.). rogóta, f. 1) ber Hohn, C.; — 2) die Häss lichteit, (rug-) Habd .- Mik., kajk .- Valj .(Rad).

rogoten, tna, adj. schandlich, C. rogováča, f. die Hornblende, h. t.- Cig. (T.), Erj.(Min.).

rogovačnik, m. ber Sornblendeschiefer, Erj. (Min.).

rôgovec, vca, m. 1) ber Hornstein, Cig. (T.), C.; — 2) das Rerat, das Hornfilber, h. t.-Cig.(T.).

rogovila, f. 1) ber Gabelaft; - bas Gabelholz, die Gabelstange; -- pl. rogovile, das Gabelgehorn, bas Gabelgeweih, Mur., Cig., Jan., Ip.-M.; - 2) = rogac, der hirichtafer, Gor.; — 3) ein ungeschickter Mensch, M. rogovilast, adj. 1) gabelformig; — 2) groß

und ungeschickt, Mik.

rogovilàt, áta, adj. gabelig, Jan.

rogovitček, čka, m. eine Art fleine Bfahlbohne, Z.; - die Stechwinde, die Saffaparille (smilax), C., Tuš.(B.).

rogovilec, ica, m. = rogovilež 1), Jan.(H.). rogovîlež, m. 1) der Unruhestifter, ber Streichmacher, ber Bühler; pred sodbo poklicati koga kot rogovileža, Cv.; - 2) ein ungeschidter Mensch, Cig., M.

rogovilica, f. dem. rogovila; ein fleiner Gabelast; ein kleines Gabelholz; — ein ahnliches Beichen: r. nad črko, Navr. (Kop. sp.); rogovilice vzdigniti = priseči, (šaljivo), Lašče-Levst. (Rok); - rogovilice, die Fühlfaben, V.-Cig.

rogoviliti, vilim, vb. impf. 1) mit ben Sanben herumfahren; ungeschickt ober ungestum fich bewegen; sein Unwesen treiben; po noci r. po mestu; — hepen, wühlen; — 2) r. se, sich gabeln, Cig.

rogoviljenje, n. ungeftume Bewegungen; das Unwesen; die Bühlerei.

rogovítnik, m. = rogovilež, Zv.

rogovitstvo, n. ungestümes Treiben; — das Unruheftiften, bie Bublerci, C., nk.

rogovina, f. der Hornstoff, die Hornsubstanz, C., Cig.(T.), Vrt., LjZv.

rogovje, n. bas Behörn, bas Beweih. rógoz, góza, m. ber Rohrfolben (typha): ozkolisti, širokolisti r. (t. angustifolia, latifolia), Tuš.(R.), jvzhŠt.; pos. suhi listi te rastline, katere devajo sodarji posodam v sklepe ali z njimi čepe, vehe in pipe ovijajo, Mur., Jan., BlKr., jvzhSt.; — tudi: rogoz.

rogózast, adj. rogozu podoben, Cig., Jan. rogozica, f. = rogoz (pos. širokolisti), C.,

rogozina, f. = suh rogoz, Jan.

rogoziti, fzim, vb. impf. mit bem Binberreifig (z rogozom) bie Rafsbanben burchziehen, Mur.

rogozka, f. die Rohrfolbendede, Jan.

rogoznica, f. 1) rogoznice, die Rohrfolben (typhaceae), Tus.(R.); - 2) eine Rohrfolbenmatte: za sedež in posteljo rabijo preproste rogoznice po tleh razprostrte, Navr.(Let.); rogoznico plesti, Cv.

rogozob, zoba, m. ber Narmal, Jan. (H.). rogozovina, f. Rohrtolbenblätter, jugh St. rogozovît, adj. reich an Rohrfolben, Cig.

rogoža, f. 1) die aus Rohrfolbenblättern geflochtene Bagendecke, Cig.; - 2) = ceker, C. rogožar, rja, m. 1) der Berfertiger von Rohrtolbenbeden, Cig., C.; - 2) = ceker, C., SIN., BIKr.

rogožína, f. etwas aus Rohrfolbenblättern Geflochtenes: rogožine plesti, Cv.

rogožje, n. coll. Robrfolben, jvzh Št. rogožnják, m. neka vrsta rogoza, Trst.(Let.).

Digitized by GOOGIC

rogulja, f. 1) bie Bade, Cig.(T.); Rogulje Triglava Odglašajo hrum, Vod. (Pes.); - 2) ber Babelaft, Cig., Jan.; - das Babelholz, die Babeistange, Cig., M.; grablje imajo roguljo, čeljust, zobe, Dol.; jedes gabelformige Ding, Cig.; - 3) neki metulj: ber Gabelichwanz (harpya vinula), Erj. (Z.); — 4) ein ungeschicker Mensch, Cig., M. rogúljast, adj. gabelförmig, Cig. roguljat, áta, adj. gabelig, Jan. rogusa, f. 1) ein Pfahl mit einer ober mehreren Baden, Z.; ein gabeliger Baunpfahl, Dol.; 2) posebna vrsta potice na svatovščini, Notr.; -3) = neka mala ped, kolikor namreč je dlan široka z iztegnjenim palcem, Cig., kajk. - Valj.(Rad), Notr. - Z., BlKr.-Let., jvzhŠt. rohne, éta, m. ber Braufetopf, ber Buther, Cig., Jan., M. rohnênje, n. bas Toben: utolažiti r. ljudstev, (rohnénje) Trav.-Valj.(Rad). rohnęti, im, vb. impf. 1) grunzen, Jan., C.; fnurren, murren, Cig., Jan.; - 2) toben, witthen; tvoji zoprniki rohne, Trav.-Valj. (Rad); Ves togoten rohni paša, Npes.-K.; – ungestüm, mit brohenber Stimme reden, Cig. rohniv, iva, adj. knurrig, auffahrend, aufbrauiend, Jan. rohtáč, m. = rujhtač, Trst.(Let.). rohtàn, ána, m. = rujhtač, C. róhtelj, tlja, m. = rujhtač, Trst.(Let.). roj, roja, m. ber Bienenichwarm; Schwarm übhpt.; kralja Miroslava roj, Preš. roja, f. tudi pl. roje, 1) ber Baffergraben, ber Baffercanal, bei. die Bafferleitung bei Dublen, ber Mühlgang, Soska dol.-Erj.(Torb.), Gor.; voda je uhajala črez roje in črez korita, Erj. (Izb. sp.); — roja, ber Regenbach, Kor.-Trst. (Let.); — roja = majhna voda, luža, Kr-Gora DSv.; — bas bereits ausgetrodnete Bett eines Baffergrabens ober Baches, Savinska dol.; (roje, po raznih krajih kranjske zemlje taka mesta, koder ob deževju voda vstaja kvišku iz tal, tudi ime vasem, Erj. [Torb.]); - 2) bie Ruth bes Rettenbaumes am Webstuhl, Bolc-Erj. (Torb.); — 3) roja = trstovje in druge povodne rastline vse skupaj, das Röhricht, Cerknica-Erj.(Torb.); pos. das Riebgras (carex humilis), Povir (Kras)-Erj.(Torb.). rojáč, m. ber Schwärmer, V.-Cig. roják, m. 1) ber Landsmann; - 2) ber Stammgenoffe, Cig., Jan., Str., nk.; - 3) der Gingeborne, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; - 4) ber Bermanbte, Cig., Jan., Sol., kajk.- Valj. (Rad); rojaki po preslici, die Cognaten, Cig. (T.). rojákinja, f. 1) die Landsmännin; — 2) die Stammgenoffin, nk.; - 3) die Gingeborne, Cig.; - 4) die Bermandte, kajk.-Valj. (Rad). rojar, ria, m. der Beidenbohrer, die Beibenraupe (cossus ligniperda), Nov. rojáški, adj. landeniannisch, Cig., Jan. rojaštvo, n. 1) die Landsmannschaft, Cig., nk.; — 2) die Stammgenoffenschaft, nk.

rojati, am, vb. impf. rinnen, C.

rojec, jca, m. dem. roj; ein fleiner Bienenichwarm. M. rojema, adv. ichwarmweise. Let. rojen, adj. Geburte.: rojeni list, ber Geburte. schein: Dajte meni rojen list, Npes.-K.; svoj rojeni dan obhajati, seinen Geburtstag feiern, Trub. rojenček, čka, m. dem. rojenec; ber Beborene, Mur. rojenec, nca, m. ber Beborene, Mur., Cig., Jan.; solnčne matere rojenci = žarki, Greg. rojenica, f. 1) bie Gebarerin, Skal. -Let.; -2) bajeslovno bitje; rojenice so ženske, katere človeku ob njegovem rojstvu njegovo osodo prerokujejo; - 3) = deseta sestra, Gor. rojeník, m. = rojenec, kajk.-Valj.(Rad). rojenják, m. = deseti brat, Gor. 1. rojénje, n. das Schwärmen. 2. rojénje, n. das Gebären; — die Geburt: od Kristuševega rojenja, ogr.-Valj. (Rad); od kod si rojenja! - iz Ribnice, Svet.(Rok.); - die Abtunft: bil je rojenja visokega stanu starišev, Rog.; Nisem Nemec rojenja, LjZv.: on ni našega rojenja, er ist nicht von unserer Nation, Z.; on je tacega rojenja, er ist von Geburt aus von foldem Temperamente, Z. rojenski, adj. rojenska dežela, bas Baterland, Trub. rojevati, am, vb. impf. zu gebaren oder her-vorzubringen pflegen, Erj. (Izb. sp.). rójevnica, f. das Melissenkraut, C. rojica, f. dem. roja; das Bachlein, ein fleiner Baffergraben, Kor.-Cig., Nov.-C.; der Gebirgsbach, Nov. - C.; - ber Thranencanal: solze teko iz tenkih rojic, Bes. 1. rojilo, n. bas Schmarmen, Jan. 2. rojílo, n. = rodilo, Mur., Jan. rojišče, n. bie Schwarmstelle, C. rojîtev, tve, f. das Schwärmen, Mur. rojíti, ím, vb. impf. schwärmen (o čebelah); (= r. se, Mur.); — herumschwärmen, wild herumfahren, rasen, toben, Cig., Jan., Mik.; - strašne misli mu rojijo po glavi, 😵 jagen graufe Bedanten in feinem Ropfe herum. rojîvec, vca, m. ber herumichmarmer, Cig., C. rojsten, tna, adj. Geburte ; rojstni list, ber Geburteschein; rojstni dan; rojstno mesto; (iz: rojstven). rójstven, stvena, adj. = rojsten, Mur., Cig. (T.), nk.rójstvo, n. die Geburt; po Kristovem rojstvu; — tudi rojstvo, Dict., Hip., Kast. rok, roka, m. 1) die Frift, der Termin, Habd .-Mik., Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Ar.), DZ., nk.; ob svojih časih ali rokovih, Levst. (Nauk); placilni r., ber Bahlungstermin, nk.; - 2) die Tagfahrt, die Tagfahung, Jan., C., nk.; - 3) bas Schickfal, bas Fatum, Cig., Jan.; - 4) = spomin, bas Borzeichen (omen), Cig., Jan.; rok so slišali, predno je otrok umrl, Mik., Polj.; - = strah: rok išče otrok, ber Popang sucht Kinber, Notr.-Cig róka, f. 1) die Hand; s svojo roko podpisati, eigenhandig unterschreiben, Cig; imajo na vse roke dosti dela, sie haben alle Banbe

voll Arbeit, Zv.; v roke seči komu, jemanbem bie Sand reichen; v roke si sezeta; za roko se voditi, hand in hand gehen, Cig.; na rokah rediti živino = ne pasti je, ampak nabirati za njo in ji polagati, vzhSt.; na rokah delati, mit ben Sanben arbeiten, Ravn .-Mik.; ziveti na rokah, von der Sande Arbeit leben, Ravn.; - izpod (od) rok iti, gut vonstatten gehen; delo ne gre od rok, die Arbeit geht nicht vonstatten; blago gre hitro izpod rok = hitro se prodaja, Lašče-Levst.(Rok.); izpod roke prodati, unter ber Sand verfaufen, Cig., Jan., Mik.; = pod roko prodati; na roke plačati, bar zahlen, Dol.; na roke dati komu kaj, jemandem etwas als Abichlagsgablung geben, Levst. (Rok.); v roke, zu handen, Cig.; dati na zveste roke, zu treuen Händen übergeben, anvertrauen, Dict., Cig., Levst. (Rok.); na domaćo roko priti, heimfallen, Cig.; bilo je na mnogih rokah, es hat oft den Besitzer gewechselt, Cig.; biti komu na roko = pomagati mu, podpirati ga; na roko si biti = podpirati se drug druzega; na roke sva si, wir find miteinander gut; na roko (narok, Cig.), pri rokah mi je, es ist mir bequem gelegen; od rok mi je, es ist mir unbequem gelegen; na roki (nároki) imeti, zur Hand haben, Cv.; v roke komu streči, jemandem an die Hand gehen, Cig.; po rokah nositi koga (fig.), jemanden sorgfältig behanbeln; v roko vzeti kaj, etwas in Angriff nehmen; davki na prvo, na drugo roko, birecte, indirecte Steuern, Levst. (Nauk); na prvo roko izdelati kaj, aus bem Groben bilben, entwerfen, Cig., Zora; na svojo roko, auf eigene Faust; Bogu se v roke dati, sich Gott ergeben ober empfehlen, C .; - pod njegovo roko = pod njegovo oblastjo, Levst. (Zb. sp.); dobrih rok biti, freigebig, mohlethatig sein, Z.; beraci so jo hvalili, da je deklica dobrih rok, Jurč.; odprtih rok biti, Levst. (Zb. sp.); - 2) die Handschrift; lepa roka; vpisi kažejo razne roke, DZ.; - 3) r. na cesti, ber Wegweiser, die Armfaule, Cig., Levst. (Cest.); — 4) das turze Band bei der Dachsaule, M.; — 5) bozja r., der Bunderbaum (ricinus), Cig., Jan.; tudi: roka, Dol. rokat, ata, adj. mit Händen versehen, (v uganki): ni rogato ni rokato, pa vender cesarja s konja požene (= postelja), Vrt. rokáv, m. 1) ber Armel; imeti jok za rokavom = jum Beinen geneigt fein, Jure.;

2) pl. rokavi = rokavci, das turze, bis zu ben Lenden reichende Armelleibchen bes weiblichen Geschlechtes; - vrhnja, kratka, bela jopa ženska, BlKr.; - 3) rokav, ber Flufsarm, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.; - ber Canal, DZ.; 4) = rokavu podoben kos polja, Cig.

rokaváč, m. bie Jade, Cig., Bes.

rokávček, čka, m. dem. rokavec; 1) baš Armelchen; - 2) pl. rokaveki, die Siegwurz (gladiolus communis), Cig.

rokávec, vca, m. dem. rokav; 1) das Armelchen, Mur., Cig., Jan.; -- ber Borftedarmel, Cig., Jan.; — 2) pl. rokavci = rokavi, bas

furze weibliche Armelbemb, Mur., Cig., Jan., jvzhŠt.; — 3) rokavec, das Leimtraut (silene inflata), Pod Tabrom(Kr.)-Erj (Torb.). rokavica, f. ber Handichuh.

rokavičar, rja, m. ber handicuhmacher. rokavîčarica, f. die Handschuhmacherin. rokavičarstvo, n. das handschuhmachergewerbe. rokavičica, f. dem. rokavica: ein fleiner Sandfchuh.

rokavička, f. dem. rokavica; ein fleiner Sandլգիսի.

rokavičnik, m. bas Sandidubtaftden, Cig. rokáviti se, avim se, vb. impf. sich balgen, Cig., Jan.

rokavnica, f. 1) bas Manipel (beim Defigewand), Burg.; - 2) ein furger, enger Ruff, ber Stauch, Jan. (H.).

rokâvnik, m. der Rod mit Armeln, Gor. rokavnjáč, m. = rokovnjač, Valj.(Rad). rokavnjak, m. = rokavnik, Danj (Posv. p.).

rókica, f. dem. roka; pogl. ročica. rokobot, li, f. die Handgicht (Chiragra), C.

rokoborec, rca, m. ber Ringer, Jan. rokoboriti se, borim se, vb. impf. ringen, Jan.

rokobran, brana, m. die Armichiene, Cig.; -(-bran, f. der Rorb am Reiterfabel, Cig.).

rokodět, déla, m. = rokodelec, Mur., V.-Cig., Jan., Ravn.(Abc.), Vrtov. (Sh. g.), Slom.

rokodêtec, ica, m. der Handwerker, der Handarbeiter.

rokodéten, ina, adj. Manufacturs, Cig., Jan. rokodêtka, f. die Handarbeiterin, Cig., Jan. rokodeinica, f. die Manufactur, die Wertstätte, Cig., C.

rokodeinicar, rja, m. ber Manufacturift, Cig. rokodelski, adj. Handwerte-, Handwerter-, handwertsmäßig; — Manufactur-, Jan.; rokodelski les, Holz für induftrielle Zwede, Levst.(Močv.).

rokodêlstvo, n. bas Handwerk, die Profession, Mur., Cig., Jan., nk.; — die Manufacturei,

rokodetsčina, f. bie Brofeffioniftenarbeit(en), Levst.(Cest.).

rokohîtrec, trca, m. ber Taschenspieler. Žnid. rokohitrost, f. tajchenspielerische Gewandtheit. Levst.(Zb. sp.).

rokohîtrski, adj. Tajchenspieler : rokohitrska čuda, Levst. (Zb. sp.).

rokomáh, máha, m. das Handgemenge, Notr. rokomâłh, m. = rokomalhar, Preš.

rokomāšhar, rja, m. = rokovnjač, eine Art Landstreicher, ber Bagabund, Z., Gor.

rokomatharski, adj. Landstreicher : r. jezik,

rokomâts, m. = rokomalh, Gor.

rokomèt, meta, m. = lucaj, die Burfweite, Jan.(H.).

rokonôžec, žca, m. rokonožci, die Armfüßer (branchiopoda), Cig.(T.), Erj.(Z.). rokopis, pisa, m. bie Sanbichrift, bas Manu-

script, Mur., Cig., Jan., nk. rokopísen, sna, adj. handschriftlich, Handschrift ten=, Cig., Jan., nk.

Digitized by Google

rokoséja, f, = redoseja, jvzhSt. rokotvor, tvora, m. die Handarbeit, Jan., nk.; bie Manufacturware, Cig.(T.); - hs. rokotvorec, rca, m. der Manufacturarbeiter, Jan.(H.).rokotvoren, rna, adj. mit ber hand gemacht ober erzeugt, Cig. (T.); rokotvorni papir, bas Sandpapier, Cig.(T.); rokotvorno delo, bie Handarbeit, Sol.; Manufacturs, Jan.; — hs. rokotvorina, f. das Manufact, Jan., DZ.; die Manufacturware, Jan., Cig. (T.); — hs. rokotvornica, f. die Manufactur, Cig. (T.), C.; - hs. rokotvornína, f. = rokotvorina, DZ. rokotvorstvo, n. das Handwert, bas Manufacturwefen, Cig., Jan., Cig.(T.), kajk .- Valj. (Rad); — hs. rokovanje, n. 1) die Handhabung, die Manipulation, DZ.; poslovno r., die Geschäftsmanipulation, DZ.; (hs.); - 2) das gegenseitige Handereichen, Dol., jughSt. rokovat, f. tudi: rokovad, Mur., Danj .- Mik., νζhSt.; pogl. rokovet. rokováti, üjem, vb. impf. 1) r. s čim, etwas handhaben, damit manipulieren, Cig.(T.), C., DZ; (hs.); -2) r. se s kom, sich die Hände reichen, SIN., Dol., jvzhSt. rokovedež, m. ber Chiromant, Jan (H.). rokoven, vna, adj. 1) Termin-: rokovni račun, die Terminrechnung, Cel.(Ar.); rokovni zapisnik, das Fristenprotofoll, Levst. (Nauk); rokovno = na roke, terminweise, Cig., Jan.; - 2) periodifch, Ravn.-Cig., Jan., C., Levst. (Cest.); rokovna vadba v orožju, DZ. rokovet, f. die Handvoll, Habd .- Mik., BlKr., Cig., Jan.; r. prediva, ein Buichel Flache, C.; (rokoved, Dalm.; -vad, -vat, Mur., Danj.rokovetca, f. dem. rokovet; eine fleine Sand. poll, kajk.-Valj.(Rad). rokovêtka, f. dem. rokovet; das Büsches: r. cvetlic, C. rokovnáč, m. = rokovnjač, Levst.(Zb. sp.). rokovnica, f. gefährliche Lanbstreicherin: ni bilo v vsem našem okraju nobene rokovnice in ciganke, LjZv. rokôvnik, m. 1) ber $\mathfrak{M}\mathfrak{uff}$, Vrt.; -2) = rokovnjač, C., M., Zora, DSv.(III. 52.); o rokovnikih se pravi, da so otrokom roke odsekovali, ki so jim potem v temi svetile kakor luči; od tega morda imajo ime; prim. Levst. (Zb. sp. III. 302); tudi rokovník, Jurč. rokovnjáč, m. ber Landstreicher, ber Bagabund; rokovnjači so bili na Gorenjskem v veliko družbo zedinjeni berači, tatje in razbojniki; - prim. rokovnik 2). rokovnjačar, rja, m. = rokovnjač, Cig., Jan. rokovnjačarica, f. die Landstreicherin, Cig. rokovnjáščina, f. die Landstreicher-, Bettlersprache, Cig. rokovnjáški, adj. lanbstreicherisch. rokovnjaštvo, n. das Landstreicherthum. rokovoditi, vodim, vb. impf. anleiten, Jan;

po drugih slov. jezikih.

rokûn, m. die Sandhade, St.-Mik.; - prim. rol, m = ror, Z, SlN. ròm, róma, m. 1) ber Rahmen; - 2) bie Randleiste ber Schuhsohle, Levst. (Rok.); na rom šivati škornje, Z., Levst. (Rok.), Št., Gor. 1. romān, m. neka vrsta obširnih pripovesti, ber Roman. 2. român, $m_{\cdot} = rman$, Cig., Jan., C., Mik.romanca, f. neka vrsta pripovednih pesmi, die Romanze. romanje, n. bas Bilgern, bas Ballfahrten. romanopisec, sca, m. der Romanichreiber, Jan., Cig.(T.), nk.romanski, adj. romanhaft, Mur., Cig.(T.). romantičen, čna, adj. romantiki primeren, romantisch, Cig., Jan., nk. romantik, m. ber Romantifer, nk.; r. razuzdanosti, Zv. romāntika, f. tista vrsta umetnosti, ki se najrajša peča s tem, kar je nenavadno, grozno, večno, čudovito, die Romantit. romāntiški, adj. romantisch, Mur., Cig., Jan.,nk. 1. romar, rja, m. ber Balfahrer, ber Bilger. 2. rômar, rja, m. = žrebelj za črevlje na "rom", Polj.romarček, čka, m. dem. romar; ein fleiner Bilger ober Ballfahrer. romarica, f. bie Ballfahrerin, bie Bilgerin. romáriti, ârim, vb. impf. = romati, Guts.-Cig., Jan. romarski, adj. Ballfahrts., Bilger.; romarska cerkev, palica. romarstvo, n. bas Ballfahrerthum, bas Bilgerthum. romast, f. bas Gerausch, C. romátati, tam, čem, vb. impf. = romotati, poltern, rumpeln, C., jvzh.St. romati, am, vb. impf. mallfahrten, pilgern; -(pren.) wallen. romavs, m. bas Betofe, Cig., Jan. romb, m. neki geometrijski lik, ber Rhombus. rombast, adj. rhombisch, Cig.(T.). romboeder, dra, m. bas Rhomboeber (min.). romboid, m. neki geometr. lik, das Rhomboid. romboidski, adj. rhomboibifch, Cig. (T.). romíh, m. neka vrsta sliv, Trst.(Let.). romon, m. 1) das Gemurmel, $Z_{\cdot, \cdot} = 2$ = govor, die Sprache: rozeanski romon, der refianische Dialect, Rez .- Caf(Let.). romonéti, im, vb. impf. 1) riefeln, murmeln, Z., Let.; -2) = govoriti, Rez.-C., SIN. romoniti, onim, vb. impf. = govoriti, Rez.romotáti, otâm, óčem, vb. impf. = ropotati, rompljáti, am, vb. impf. rummeln, Cig.; -Geräusch machen, BlKr.; - prim. nem. rum. romuliti, ulim, vb. impf. brummen, Jan. rona, f. = pesa, die Rohne, Guts.-Cig., Mur., Notr.-Z., Koborid-Erj.(Torb.); - iz nem. roncelj, clja, m. = rocelj, ber Bentel, C. rončelica, f. bas Abaftmeffer, Cig, C., Strek., do dve mali pedi dolgo in do štiri prste široko, na koncu nekoliko prikrivljeno sekalno orodje z lesenim ročem, (prim. it. ronca, roncola, bie Sippe, od lat. runcare, abmähen, ausjäten), Tolm., Ip., Goriška ok.-Erj.(Torb.).

ronec, nca, m. abichuffiger, abhangiger Ader, Tolm.

rônek, nka, m. = viseč svet, po nekaterih krajih tudi vinograd v istem pomenu, kakor ipavski "breg", Goriška ok -Erj. (Torb.); — menda iz furl. ronc; prim. Strek. (Arch. XII. 467). ronginiti, înim, vb. impf. = rogoviliti, GBrda. ronica, f. neka hruška, C.; — prim. rona (?). ronka, f. neka debela hruška, Z., BlKr.

rôntati, am, vb. impf. = hitro prevračati: obleko v škrinji r., BlKr.-Let.

rônz, m. = ronzast vol, Podgorjane(Goriš.)-Štrek.(LjZv.).

rônzast, adj. r. vol = po hrbtu bel, sicer rdeč vol; prim. ronz.

rop, m. der Raub; čebele gredo na rop; die Beute; rop so mej seboj razdelili; velik r., große Beute, Dalm.; - prim. stvn. roub, Mik.(Et.).

ropa, f. = sota, ber Torf, Erj. (Min.); pogl. 2. rupa 2).

ropanje, n. bas Rauben.

ropar, rja, m. 1) ber Räuber; - 2) die Raubbiene, Mur.; - 3) ber Raubbienenftod, Mur.; - 4) roparji, die Raubvögel (rapaces), Erj. (Ž.).

roparica, f. die Rauberin; - cebela r., bie Raubbiene, Cig., Jan., M., Levst. (Rok.); riba r., der Raubfisch, Cig., Jan.; - ladja r., das Raubschiff, Cig.

roparîja, f. = roparstvo, Cig., Jan., Volk.-

ropariti, arim, vb. impf. bas Raubgeschaft treiben, Cig.

roparski, adj. Hauber-, rauberiich.

roparstvo, n. das Räubermesen, die Räuberei.

1. ropati, am, vb. impf. rauben.

2. ropati, am, vb. impf. = ropotati, ogr.-C. ropavec, vca, m. ber Räuber, C.

ropavski, adj. rauberifch, C.

rôpen, pna, adj. Haub, Guts.-Cig., Jan., M.; ropna zver, Vrt.

ropitati, am, vb. impf. = ropotati, C.

ropiti, ropim, vb. pf. 1) einen Schlag verfegen, Jan.; - r. se, sich anschlagen, Jan.; - 2) ploplich einfallen, hereinbrechen, Jan.; v deželo r., Pot .-Mik.; morivci ropijo v Betlehem, Ravn.; božja sodba je tedaj ropila, Ravn.; v paglavce ropi kuga, Ravn.; — r. na koga, jemanden überfallen, V.-Cig., Jan.; vun r,, hinaussturzen, Vod. (Izb. sp.); v glavo mu je ropilo, er befam die fige Joee, Vod. (Nov.). rôpnica, f. bic Raubbiene, Guts.-Cig., Lasce-Levst. (Rok.).

ropnik, m. ber Rauber, Ravn - Valj. (Rad), C.; r. na divjačino, ber Bilbichute, LiZv. ropniti, ropnem, vb. pf. hereinstürzen: divji lovci bodo ropnili na vrt, Burg.

ropontati, am, vb. impf. poltern, Valj. (Rad). ropdt, pota. m. bas Gepolter, bas Getofe.

ropotáč, m. ber Bolterer; (pren.) ber Schreier: duševne veše in puhli ropotači, Zv.

ropotáča, f. 1) die Klapper, die Ratsche, Cig., Jan., C., Mik.; — 2) (kača) ropotača, die Rlapperichlange, Cig., Jan., C.

ropotáčiti, ačim, vb. impf. poltern, Jan., SIN. ropotáłen, łna, adj. Bolter, Cig.

ropotâlnica, f. nekakšno rešeto, C.

ropotalo, n. 1) das Polterzeug, das Rlapperwert; - 2) ber Polterer, ber Larmer, Cig.,

ropotânje, n. das Poltern, das Rumpeln. ropotárnica, f. die Rumpelkammer, C., Erj. (Izb. sp.).

ropotáti, otâm, očem, vb. impf. poltern, rumveln; — flavvern.

ropotav, áva, adj. polterhaft, Cig., Jan. ropotavec, vca, m. ber Bolterer, Cig., Jan. ropotavka, f. 1) die Boltrerin, Cig.; - 2) die Handklapper, Cig.; - 3) neko jabolko, Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.).

ropotávost, f. ber Bolterfinn, Cig.

ropotec, tca, m. 1) das Polterwerfzeng: bie Ratiche, die Klapper, Cig., Jan., M., C.; bie Rlappermuble als Bogelicheuche, M., Lj-Zv., Tolm.; velik ropotec, pa malo melje = viel Geichrei u. wenig Bolle, Guts .- Cig.; - 2) ber Weder in ben Uhren, Cig.; - ber Beder in ben Mühlen, Cig.; - 3) der Schlotter= oder Klapperapfel, Cig., C., Gor.; die Polternufe, Cig., Jan.

ropotela, f. die Ratiche, Rof. - Kres; bef. die Charfreitagsratiche im Thurme, Polj. ropotêlica, f. die kleine Charfreitagsratiche, Polj. ropotíga, f. = ropotija, C

ropotija, f. bas Gerumpel, bas Rumpelzeug, ber Plunder.

ropotin, m. der Rumpler, Cig., M. ropotînka, f. die Rumplerin, M.

ropotúlja, f. 1) die Lärmerin, das Rlappermaul, Cig., Jan.; - 2) die Rlapper, die Ratiche, Mur., Cig., Jan., Kr.-Valj. (Rad); - 3) = škrebetulja, die Schnarrheuschrede, Jan.

roptáti, âm, vb. impf. = ropotati, Mur. roptêla, f. = ropotela, UčT., KrGora. ror, m. = dimnik (nem. "Rohr"), vzhŠt. rôs, adj. = rus, Mik., Npes.-K.

1. rósa, f. der Thau; mlad kakor rosa, blutjung, C., Z.; - medena r. ali mana na drevesnem perju (neka drevesna bolezen), ber Honigthau, Cig., Pirc; - strupena r., der falsche Wiehlthau (peronospora), nk.

2. rósa, f. ime kravi, Mik.; - prim. ros, rus. rosat, ata, adj. thanig, Cig.

rosen, sna, adj. Thaus; rosna kaplja; - thauig, thaubenest; vse je rosno;—rosne oči, feuchte Mugen.

1. rosica, f. dem. rosa; kleiner, feiner Thau. 2. rosica, f. die Bürfelnatter (coluber tessellatus), Frey.(F.); — prim. rusica 2).

1. rosika, f. rosike, die Sonnenthauarten (droseraceae), Cig. (T.), Tuš. (R.).

2. rósika, f. ime kravi, kajk.-Valj. (Rad); prim. ros, rus.

rosilo, n. 1) das Thauen, Cig.; - 2) die Flachsröfte, Z.

rosîn, m. ime volu, Mik.; - prim. rusin. rosisce, n. 1) die Flacherofte, Jan.; - 2) der Thaupuntt (phys.), Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

rosîtev, tve, f. 1) bas Thauen, Cig.; - 2) bas Roften (bes Flachfes), Cig.

rositi, im, vb. impf. 1) rosi, es thaut; es regnet in feinen Tropfen; - oblak rosi, die Wolfe lafst einen feinen, thauartigen Regen fallen, Cig.; — oko rosi, das Auge thränt; - 2) anfeuchten, negen; dežek zemljo rosi; Kod si hodil, kje si bil, da si čreveljce zrosil! Npes. - Dol.; začne s solzami njegove noge rositi, Jsvkr.; - vom Thau anfeuchten laffen : lan r., ben Flache roften.

rosivec, vca, m. ber Flachstöster, Cig.

rosljáti, am, vb. impf. niederthauen, Jan.; fein regnen, Jan. (H.).

rosnat, ata, adj. thauig, bethaut.

rosnica, f. 1) rjava r., ber Grasfroich (rana temporaria), Cig., Erj. (Z.); - 2) ber Erdrauch (fumaria), Cig., Medv. (Rok.).

rosokaz, kaza, m. bas Thaupuntt-Hygrometer, h. t.-Cig.(T.).

rosomah, m. ber Bielfraß (gulo borealis), Cig., Erj. (Ž.); — prim. polj. rosomak, rus. rosomaha, lat. rosomacus, Mik. (Et.).

rosomer, mera, m. ber Thaumeffer, Cig.

rosopàs, pása, m. das Fuchsschwanzgras (alopecurus sp.), Sv. Peter pri Gorici, Kras-Erj. (Torb.), Strek.; — das Schölltraut (chelidonium maius), Jan., Z., Medv. (Rok.).

rosúlja, f. 1) njiva v dolini, po kateri rada voda stoji, BlKr.-Let.; - 2) das Biesenruchgras, ber Biefenhafer (anthoxanthum odoratum), Cig., Jan., M., Vrt., Nov., Medv. (Rok.).

1. ros, m. = rovas, Mur., Cig., Jan., Lašče-Levst. (Rok.); — na roš — na račun, Ahac.; – naredimo roš! = glasujmo! (glasujejo pa z zarezami), Ben.; — usnjev r., eine Lebermarke, Z.

2. rôš, m. = 2. rošt, ber Rost: na rošu pečen, Dalm., Lašče - Levst. (Rok.); razbeljen r.,

Bas.; — iz nem. rošénje, n. 1) ber Tropfregen, Cig.; — 2) bie Anfeuchtung; - bas Flachsröften.

rộšnja, f. die Beile, Dol.-Cig., Jan., Vrt.; prim. nem. Rast (s slov. obrazilom: -nja), Mik.(Et.).

1. rost, m. bas Getummel, C.; ber Larm, M.; — prim. roštati.

2. rôšt, m. ber Roft; — iz nem.

roštalica, f. die Rlatichrose (papaver rhoeas), Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.).

roštāknica, f. die Charfreitagratsche, Notr.

1. rostati, am, vb. impf. raufchen, poltern, raffeln, Jan., M., vzh.St.; larmen, Strek.

2. rostati, am, vb. impf. rosten; - iz nem.

1. ròt, róta, m. = rota, Jan., Kos.

2. rot, rota, m. = sulec, ber Suchen (salmo hucho), Jarn., Cig., Frey. (F.).

rota, f. ber Schwur, ber Gib, Habd., Jarn .-Mik., Jan.; prisežem s to mojo (nam. svojo) roto, Prisege iz 17. in 18. stoletja-Let. 1884. rotácija, f. vrtenje, die Rotation.

rotba, f. ber Schwur, ber Gib, C.; obljubim s to mojo (nam. svojo) rotbo, Prisege iz

17. in 18. stoletja-Let. 1884.

roten, tna, adj. schabhaft, frant: rotne noge, offene Fuße, V. - Cig., Jan.; r. les, Z.; prim. reten.

roténje, n. das Schwören; (pravilno bi bilo:

ročenje).

rotina, f. = rotinja, Z.

rotinja, f. die Baumwunde, Cig.

rotišče, n. ber Schwurplat, Cig., Jan. rotitev, tve, f. das Beichmoren, die Beichmo-

rung, Cig.

1. rotiti, im, vb. impf. 1) beschwören; prosim in rotim te; on posluša tega, kateri njega roti, Skrinj.- Valj. (Rad); - 2) r. se, schwören, betheuern; kleti in r. se; kjer se zlo roté, resnice né, Met.; Rotil se je ljubezni I zvestega srca, Levst. (Zb. sp.).

2. rotiti, im, vb. impf. = retiti, verlegen, Z. rotivec, vca, m. 1) ber Beichwörer, Cig., Jan.;

- 2) ber Schworer, Cig.

rotman, m. ber Beschworene, Jan.

rotnik, m. der Geichworene, Mur., Jan. rotnina, f. ungesundes Obst, Cig.; - prim. roten.

rotnjava, f. die Bunde an einem Baume, Cig.; prim. roten.

rov, rova, m. 1) der Graben, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); Vsi pod Sisek se nabrali, Tam se v rove zakopali, Npes.-Vod. (Pes.); ber Laufgraben, Cig., Jan., Cig. (T.); cestni r., ber Straßengraben, Levst. (Cest.); - das Flufsbett, M., Npes.-Kres: - ber Canal, Mur.; - 2) ber Stollen, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Nov.; okrožni r., ber Revierstollen, DZ.; -3) ber Steinbruch, Cig., Jan., Mik.

rộv, î, f. = pri tleh ležeča skala (torej že izrita iz zemlje), Temljine (Tolm.) - Štrek.

(LjZv.).

rováč, m., Cig., pogl. rvač.

rováča, f. ber Rarst, C.

rovājsati, am, vb. impf. = nekako razgrajati, vpiti in jokati vse vprek, BlKr.

rovališče, n. = krtine, C.

rovár, rja, m. ber Bühler, Cig., Jan., ZgD. rovariti, arim, vb. impf. muhlen, aufwiegeln, Jan.(H.).

rovarstvo, n. bie Bühlerei, Jan.

rováš, m. bas Rerbholz, ber Rabifch; imava še nekaj na rovašu, wir haben noch eine Abrechnung miteinander, vzhSt.; — koren: ry-, Mik. (Et.).

rováša, f. = rovaš, M., Valj. (Rad).

rovášiti, ašim, vb. impf. einterben, Cig., Jan. rovatati, am, vb. impf. mit der Kreide ichreiben, zeichnen, ogr.-C.

rovatek, tka, m. 1) ber Umrifs, ogr.-C.; -

2) ber Rechenstein, ogr.-C.

1. rováti, rovljem, vb. impf. muhlen: krt po zemlji rovlje, Npr.(v7hSt.)-Kres; h krtom rovat iti = ins Gras beißen, SIN.

– 440 –

2. rováti, rújem, vb. impf. = rvati. rováven, vna, adj., Sol., pogl. rvaven. rovec, vca, m. neki hrošček: ber Rebenstecher,

roven, vna, adj. Groben-, Stollen-, Jan. (H.). rovendáti, âm, vb. impf. = rjuti, Lašče-Levst.

rovica, f. ber Schacht, C.

rovic, m. dem. rov; - bas Bachlein, C. rovîn, m. ber Wirbelwind, Ip.; (nam. rvin). rovina, f. die Hackfrüchte, vsak sadez, ki se okopava = okopavina, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.).

rovisce, n. der Graben, Levst. (Mocv.), Nov.; obcestna rovisca, die Seitengraben an ber Straße, Levst. (Cest.).

rovka, f. bie Spigmaus (sorex), Cig., Jan.,

Cig. (T.), Erj. (Z.).

roviek, vieka, m. = lovrek, kajk.-Valj. (Rad). rovnica, f. die Robehade, die Reuthaue (mit schmalem Eisen), Cig., Jan., Mik., Gor. rovokop, kopa, m. ber Mineur, Jan. (H.).

rovštati, am, vb. impf. raffeln, rumpeln, flirren,

Cig., Jan.; — prim. roštati.

rovt, m. bas Gereut, bas Reuland, bef. ein ausgestodter, in eine Bergwiese verwandelter Bald, Cig., Jan., Sol., Gor.; po rovtih kosijo, po planinah pa le pasejo, Gor.; - prim. bav. raut, reut.

rovtar, rja, m. ber Befiger eines Gereutes, ber Gerenter, Cig., Gor., Notr.

rovtarski, adj. Gereuter : rovtarske Atene, Preš.

rovte, f. pl., = rovt, Cig., Preš., Notr. rozga, f. 1) ber Beinrebenzweig; - ber abgeschnittene Rebenzweig; - 2) die Beinrebe; - 3) zlata r., die Goldruthe, der Bundflee (solidago virga aurea), Cig.

rozgast, adj. rebenartig, Cig.

rozgot, ota, m. lautes Lachen, Habd .- Mik., C. rozgotáti, otâm, ocem, vb. impf. unmäßig laut lachen, C.

rôzgovje, n. coll. = presne rozge ali mladike trsne, Fr.-C.

rôzgva, f. = rozga, Habd.-Mik., Guts.-Cig., Jan., C.

rozīna, f. suha grozdna jagoda, die Rosine. rozolija, f. der Rosolibrantwein (Rosoglio). rozolijar, rja, m. ber Rosogliohandler, Cig., Jan.

rộž, m. bie Blechmarte, Gor.; - prim. 1. ros,

rôža, f. 1) die Blume; roz nabrati, Beilfrauter sammeln; rože blagosloviti; — bie Rose; pasja r. = šipek, Cig., Vrt.; - solnčna r., Die Sonnenrose (helianthus annuus), Josch; tudi: ber Biesenbodsbart (tragopogon pratensis), Josch; - r. sv. Antona, das Bergwohlverleih (arnica montana), Cig., Tuš. (R.); – r. sv. Janeza, durchbohites Johanniskraut, gemeines harthen (hypericum perforatum), Cig., Jan., Josch, Tuš. (R.); = Šentjanževa r., Ivanjska r., BlKr.-Navr.(Let.); - Ivanjska r. tudi = rumena lakota (galium verum), BlKr.-Navr.(Let.); — r. sv. Florijana, bie Raisertrone (frittilaria imperialis), C.; - r. sv. Jurija, der Frühlingsenzian (gentiana verna), C.; tudi: bie Schmalzblume (caltha palustris), Josch; — 2) govedje ime, Tolm.-Erj. (Torb.); - 3) ber Sühnerkamm; - 4) ber 3midel an Strumpfen, Guts., Mur.-Cig.; - 5) ber Risttheil bes Frauenschuhes (ker je nav. z nekako rožo okičen), Gor., Ig (Dol.).

rožánec, nca, m. 1) bie Thurpfoste: v rožancih sem stal, Tolm.-Erj. (Torb.), Nov.; – der Thürrahmen, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); — 2) rožanci, die Gatterfäulen der Sagemuble, Notr.; - 3) ber Bettpfosten, bef. bas oben hervorragende Ende desfelben, Cig., Gor.-M., Valj. (Rad); - 4) ber hervorragende Theil eines Sparrens, Z.; - 5) bas gebogene Seitenholz eines Rahnes, Levst. (Rok.); — 6) rožiček, ki človeku zraste, ako se n. pr. udari na čelo, BIKr. - Let.; 7) die Hornblende (min.), Cig. (T.), Nov.

rožanica, f.1) = 1. rožnica 2), der Stirnzapfen, Štrek. (Let.); — 2) neka mrena, očesna bolezen pri mladih prašičih, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

rožar, rja, m. ber Rrauterfammler, Cig.; ber Blumenverfaufer, Skrinj .- Valj. (Rad).

rožarica, f. 1) die Rrantersammlerin, Cig.; - 2) das Rosenmädchen, Cig., Jan.; - 3) (smokva) r., die Rosenfeige, Cig.

rôžast, adj. 1) geblümt; rožasta ruta, rožast kožuh; - 2) rojenartig, Cig., Jan.; - rojeno roth, Cig. (T.).

rôždže, n. coll. = rožje, ogr.-Mik.

róžec, žca, m. dem. rog; 1) das hörnchen; -2) = orobkan koruzen klas, BlKr.;-3) neka očesna bolezen svinjska, vzhSt.-C.; -4) ber Regenbogen, ogr.-C., Valj. (Rad).

rozek, žka, m. dem. rog; 1) bas hörnchen;
— 2) bei Fühlfaben ber Jusecten, Cig.

i. rožen, adj aus horn, horn.

2. rožen, žna, adj. Rosen., Blumen.; rožni evet, der Monat Juni; (prim. režni, rženi cvet).

3. róžen, žna, adj. 1) Horn: rôžne kovine, rôžni svinec, Cig. (T.): -2) hornartig, Cig., Jan.; - 3) rožno (= debelo) pogledati, Kr-Gora-DSv.; rožno gledati, verlegen bliden, U&T.; -4) = malo vinjen, Breznica (Gor.).

4. rožen, žna, adj. abscheulich, C.; (ružen, Mik. /Et./); — hs. ružan.

roženast, adj. hornartig, hornicht, Cig., Jan. rozenec, nca, m. der hornstein, Cig.

roženeti, im, vb. impf. zu horn werden, Jan. (H.).

roženíca, f. 1) das Horn (als Gefäß), ein hornartiges Gefäß, Zv.; — 2) die Hornhaut des Auges, Cig.(T), Znid., Sen.(Fiz.), Erj (Som.); - 3) der Dachsparren, C., Zora, vzhSt., jvzh-Št.; roženice ali lemezi, ogr.-Valj.(Rad); – 4) das Beschläge der Heugabeln (oft aus Horn), M., Z.

roženina, f. 1) die Hornmaffe, die Hornfubstang, C., Levst. (Podk.); - 2) bie Hornarbeit, Cig.; — coll. aus Horn verfertigte Dinge, Gor.

roženînar, rja, m. ber Hornarbeiter, Cig. roženkranc, m. = rožni venec, ber Rofentrang (ein Gebet); — iz nem.

roževec, vca, m. 1) der Rosenstrauch, Jan.; – 2) der Rosenquarz, Erj. (Min.).

roževica, f. das Rosenwasser, Jan. (H.). roževina, f. die Rosenessen, Jan. (H.).

roževka, f. der Rebenschofe, juzh St.; - prim.

rộžica, f. dem. roža; 1) bas Blümlein; bas Roslein; govoriti, kakor bi rožice sadil = schön sprechen; — romarska r., ber Dost (origanum), C.; — božja r., baš Banjeblümlein (bellis perennis), C.; — 2) die Rosette, Cig., Jan.; ogelne rožice, die Edro-

setten, DZ.; — 3) mile rožice, neka jabolka,

Gor.

rožič, íča, m. dem. rog; 1) bas Hörnchen; češplje gredo v rožiče (friimmen sich hornförmig), Ljubljanska ok.; — das Horn (als Blaginftrument); - ber Baden bes Birichgeweihes, Cig., Jan.; - 2) bas Schröpfhorn, ber Schröpftopf, Z., UcT.; - 3) bas Burfthorn, ber Wurstbügel, Cig., C., Gor.; - 4) das Messerheft, Notr.; — 5) rožiči, die Frucht des Bodshornbaumes (ceratonia siliqua), das Johannisbrot; — 6) das Kipfel, Gor.; — 7) ein entkörnter Maiskolben, C., SlGor.; -8) der Fichtens, Tannenzapfen, C.; — 9) der frumme Schnabel am Samen, Cig.; — 10) — rženi rožiček, bas Wutterforn am Roggen, Cig., Jan., Dol.; - 11) bie haarschnede, C.; — tudi: róžič, íča, Valj. (Rad), Gor. rožičar, rja, m. ber Rofenapfel, Jan.

rožičav, adj. voll Mutterforn: rž je rožičava, Gor., Dol.

rožiček, čka, m. áem. rožič; 1) bas hornchen; - 2) das Ripfel, Lasce-Levst. (Rok.), Gor.; - 3) ber Eiszapfen, Cig.; - 4) rzeni r., bas Mutterforn bes Roggens (sclerotium clavus), Cig., C., Tuš. (R.).

rožíčevec, vca, m. der Bockhornbaum, ber Johannisbrotbaum (ceratonia siliqua), Jan., Tus. (R.).

rožíčevje, n. das Beinholz (lonicera xylosteum), Josch.

rožíčiti se, îčim se, vb. impf. sich hornförmig trummen: češplje se rožičijo = gredo v rožiče, Z.

rožîčkast, adj. mit Hörnchen verseben: rožičkasta črka, Navr. (Kop. sp.).

rožína, f. der Marientafer (coccinella septempunctata); otroci jo nagovarjajo: "roža, rožina! pokaž' svoj'ga možina!" (kamor zleti, ondi jej živi mož), Vas Krn-Erj. (Torb.).

rožiti, im, vb. impf. Gerausch machen, vzh St .-C.; s pestnico po stolu r., vzhSt., ogr.-Kres.

1. rôžje, n. coll. = rozge, pos. suhe rozge, die Rebenabichnigel, das Rebenreifig.

2. rožjè, n. = orožje, die Baffe(n), C., ogr.-Valj.(Rad); meć ali drugo rožje, Rec.; rôžje, Levst. (Zb. sp.).

rožka, f. 1) bie Schließfrucht, Jan., Cig. (T.), Tuš. (B.); - 2) kravje ime: krava z velikima rogoma, Cig.; — 3) ovčje ime, Ist.-Erj. (Torb.).

rôžkati, am, vb. impf. trallern, Dol -Cig. rožlîn, m. bie Rasepappel (althaea rosea), Cig.,

Medv. (Rok.).

rožljálo, n. das Rlirrzeug, Cig.

rožljánec, nca, m. die Ruhtette, Dol.-Cig. rožljanje, n. bas Getlirr, bas Geraffel (3. B. von Baffen, Retten).

rožljáti, am, vb. impf. flirren, raffeln; sablje, verige rožljajo; s sabljami, z verigami r.; - prim. rožiti iz nem. rauschen (?).

rožmarîn, m. der Rosmarin (rosmarinus of-

rožmarinec, nca, m. ber Rosmarinapfel, Cig., Jan., C.

rožmarînov, adj. Rosmarins.

rožmarinovec, vca, m. 1) ber Rosmarinapfel, Jan.; - 2) ber Rosmaringeift, Cig.

1. rožnat, áta, adj. hornig, C.

2. rožnat, adj. 1) rofig, rofenreich, blumenreich, Mur., Cig., Jan.; - 2) rosensarben, rosa, Cig., Jan., Žnid., Dol.

3. rožnat, áta, adj. bewaffnet, C., ogr.-Mik. 1. roznica, f. 1) bas horn ale Blasinstrument, Cig., Jan.; — bie Binte, Jarn. - M., Mur.-Cig.; - bie Schalmei, Mur., Jan., Valj. (Rad); bie Bodpfeife, Cig.; -2) rožnica = kost, na katero je nasajen rog, ber Stirnzapfen, Vrt., Bolc-Erj. (Torb.); — 3) roznice, das Beichläge ber Heugabelzaden, Notr.

2. rožnica, f. rožnice, die Rofenblutler (rosi-

florae), Cig. (T.), Tuš. (R.).

1. rožník, m. = roženica 3), ber Dachsparren, C., BlKr.

2. rožnik, m. 1) ber Rosenstrauch, Npes.-M.; — 2) der Blumentopf, (rožník) M., Rib.; — – 3) der Monat Juni, Cig., Jan., nk.

rožnína, f. 1) die Hornsubstanz, Cig.; — 2) die hornabfalle, Z., Burg. (Rok.). rožnják, m. ber Rofengarten, Cig.

rožnobójen, jna, adj. rojenfarben, Jan. rožnopfsten, stna, adj. rojenfingerig, Cig. roznost, f. Die Abscheulichteit, Die Schandlichteit, C.; - prim. 4. rožen.

rožnovíca, f. = neko jabolko, Valj. (Rad). rs, m. ein Ochsenname, Mik.; pogl. rus.

tt, fta, m. die Spige: 3. B. die Spige bes Meffers, des Schwertes, Habd. - Mik.; die Felienspige, die Spige eines Berges, ber Gipfel, Cig., Jan., Mik.; - zemeljski r.. bie Landspike, bas Cap, Cig. (T.), Jes.; - prvi rt (pri ladji), ber Schiffsichnabel, zadnji rt, bas Schiffshintertheil, Meg.

rtac, m. bas Locheisen, ber Stecher, M.

rtâłec, łca, m. = rilec, C.

ftast, adj. spigig, C., nk.; rtasti lok, ber Spigbogen (arch.), Cig. (T.).

rtic, ica, m. dem. rt; ber Gipfel, ber Sugel, Meg., Cig., Hal.-C.

rtíče, f. pl. = kratke sani za rudo, Kor.; -= dvojne kratke sani pri enem vozilu, Gor.; – nam. rtiči?

rúd, m. = rudo, die Deichiel, ogr. Valj (Rad).

rūd, rúda, adj. roth, braun, C.; ruda kri, rothes .

rtina, f. 1) eine große Bergspige, Cig.; -2) bie Sügelfläche, C. rtinjak, m. ber Sügelbewohner, C. rubad, f. bie Mafern, Kras-Mik.; (=pl. rubadi, Cig., Jan.); - eine Urt Friefelausschlag, (rbad) Notr.-SIN. rubadljiv, iva, adj. mit Mafern behaftet, Cig., Kras-Mik. rúbati, am, vb. impf. 1) = rubiti, Jan., C., Gor.-Levst. (Rok.); - 2) plündern, C. rubec, bca, m. ber Pfanber, Burg. (Rok.). rubescina, f. 1) die als gerichtliches Pfand genommene Sache, Dict., Cig., Jan., Burg. (Rok.); oznanjevavec kriči o cesti, davkih in rubeščini, Jurč.; - 2) das Pfandungs. gelb, Cig. rubęstvo, n. bie Pfanbung, C. rubet, m. 1) die Pfandung, V. - Cig., Jan., Tolm.; - 2) bie gepfandete Sache, M.; -3) ber Bfanber, C.; - tudi: rubez, eza, Gor. rubežen, žni, f. 1) die Pfandung, Cig., M., Kr.; - 2) das Gepfandete: živa r., fressendes Pfand, Cig. rûbežen, žna, adj. Pfanbungs., Cig., Jan. rubęženski, adj. Pfanbungs, nk. rubežina, f. bie gepfandete Sache, Cig., Jan. rubęžnik, m. ber Pfander, ber Egecutor, Cig., M., Gor. rubežnína, f. das Pfandungsgeld, Cig., C. rubilen, Ina, adj. die Bfandung betreffend: rubilna izkaznica, ber Executionsausweis, Levst. (Nauk). rubilo, n. die Pfandung, Cig., Jan., nk. rubin, m. rdec dragi kamen, ber Rubin. rubinar, rja, m. ber Rubinapfel, Cig. rubinast, adj. rubinfarben, Cig. rubinov, adj. Rubin : rubinovo steklo, rubinova kislina, Cig. (T.). rubiti, im, vb. impf. pfanben; r. koga; - r. živino; — prim. stvn. roub, slov rop, Mik. rubivec, vca, m. ber Pfanber, Cig., Jan. rubîvka, f. die Bfanderin, Cig. rubljenje, n. das Pfanden. rubljiv, íva, adj. = zaruben, pfändbar, Cig., Jan. rubnica, f. die Pfanderin, Cig. rubnik, m. der Pfander, Cig. rubnina, f. bie Bfandungstage, Jan. rubováti, ûjem, vb. impf = rubiti, C. rubrīka, f. razpredelek, die Rubrit. rûbščina, f. das Bfand. C. rucek, cku, m. ein entfornter Maistolben, C., vzhŠt. rúcelj, clia, m. = rocelj, die Handhabe an ber Beberlade, V.-Cig., Jan.; -= kratko držalo na koncu kosišča, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.), rúča, f. der Baunring, Savinska dol.; - prim. roča. rúčati, ím, vb. impf. brüllen, Cig., C., kajk .-Valj. (Rad), vzhSt.; - grungen, C. rucek, cka, m. ein Ochsenname, Polj. rúčiti, rûčim, vb. pf. stoßen. C.; Kresnik z močnim čelom ruči v črnega bika, Npr.-Kres; - prim. rukniti.

Blut, Zora; — prim. hs. rud, röthlich. ruda, f. 1) bas Erz; železna r., bas Gifenerz; rudo kopati, Erze banen; - 2) die Erzgrube. Mur.; - ber Steinbruch, Mur., C., St. Peter pri Mariboru-Kres. rudar, rja, m. der Erzgraber, ber Bergarbeiter, ber Bergfnappe; - tudi: rudar. rudarček, čka, m. dem. rudar; ein fleiner Bergknappe, Cig. rudariti, arim, vb. impf. Erzgraber fein, Cig., Jan. rudárjenje, n. ber Bergbaubetrieb, Cig., Jan. rudarnina, f. bie Bergwertefteuer, Cig. rudárski, adj. Bergmanns-, bergmannisch, montanistisch, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); rudarsko društvo, die Gewertschaft, Cig. (T.); r. zakon, das Berggeset, Levst. (Nauk). rudarskosoden, dna, adj. berggerichtlich, Cig., rudarstven, ena, adj. Bergbau-: rudarstveno znanstvo, Cig.; rudarstveno oblastvo, bie Bergbehörde, DZ. rudarstvo, n. ber Bergbau, bas Bergwejen, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk. rúdast, adj. erzartig, Cig.; - erzfarben, Cig. rudèč, éča, adj., pogl. rdeč. ruden, dna, adj. Erz., Mineral., Cig., Jan.; - erzhaltig: rûdna žila, bie Erzaber, Cig., Jan., Cig. (T.); rudna kopel, bas Mineralbad, Cig.(T.). rudi, adv. immermährend, Rez .- Baud. rudica, f. dem. ruda; bas Erachen. rudilo, n. bas Berergungemittel, V.-Cig. rudíšče, n. bas Erzlager, Jan. ruditi, im, vb. impf. 1) vererzen, metallifieren, Cig.; - 2) = rdečiti, rothen, Jurč.; r. se, sich röthen: svetloba se je rudila na zidu, Glas. rûdnat, adj. erzhaltig, Cig., Jan., nk. rudnica, f. 1) bas Mineralwaffer, die Mineralquelle, Jan., Cig. (T.), DZ., Jes., Navr. (Let.), Erj. (Min.); - 2) = rudnik, die Erggrube, Jan., M.; - 3) bas Erzhaus (bei ben Schmelg. hütten), Cig. rudnik, m. bie Erzgrube, bas Bergwert, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. rudnina, f. bas Mineral, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. rudnînar, rja, m. ber Mineralog, Cig. (T.). rudnînarstvo, n. die Mineralogie, Cig., Jan. rudnínast, adj. mineralartig, Cig. rudninoznânstvo, n. die Mineralogie, Cig.(T.). rudnînski, adj. mineralisch, Dinerals, Cig., Jan.; rudninsko olje, das Mineralol, Levst. (Nauk); rudninska fizika, die Mineral-Phyfit, Cig.(T.).rudnînstvo, n. bas Mineralreich, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.rūdniški, adj. Bergwerts, Cig., nk.; rudniško merstvo, die Marticheidefunft, Cig. (T.); rudniski mercin, ber Marticheiber, Cig. (T.). rudnják, m. das Deichselpferd, Cig.; - prim. rudo. rúdnost, f. die Erzhaltigkeit, Cig., Jan.

rufijanstvo, n. die Auppelei, Mur., Cig., Valj.

(Rad).

rúdo, n. bie Deichsel, Habd .- Mik., Jarn., Cig., vzhŠt.-SIN. rudoberec, rca, m. der Erzklauber, Jan. rudokop, kopa, m. ber Erggraber, ber Grubenarbeiter, ber Bergknappe, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst (Nauk.), nk. rudokópen, pna, adj. Bergbau-, Cig.; rudokopna svobodnost, die Bergbaufreiheit, Cig.; rudokopne stvari, Bergbauangelegenheiten, DZ. rudokôpje, n. = rudokopstvo, Cig., Jan. rudokopnja, f. bie Berggrubenarbeit, Jan., Cig. (T.); črteže za rudokopnjo napravljati, DZ. rudokopstvo, n. ber Bergbau, bas Bergmejen, Cig., C., nk. rudonosen, sna, adj. eraführenb, Cig. (T.). rudoprainica, f. bas Erzwaschwert, ber Baich. herb, Cig., Jan. rudoróden, dna, adj. minerogen, Cig. (T.). rudorov, rova, m. nam. rov, ber Stollen, Jan. rudosled, sleda, m. bie Schürfung: svobodni r., der Freischurf, DZ. rudosledba, f. die Schürfung, Cig. (T.), DZ. rudosledec, dca, m. ber Schurfer, Jan., LjZv. rudosleden, dna, adj. Schurf-: rudosledna jama, ber Schurf, Cig. (T.). rudoslędina, f. = rudoslednina, DZ. rudoslednica, f. bie Schurferin, Cig. rudoslednik, m. ber Schürfer, Cig. rudoslednina, f. bie Schürfgebür, Cig. rudoslovec, vca, m. ber Erzfundige, ber Detallurg, Cig., Jan. rudosloven, vna, adj. metallurgifch, Jan. rudoslovje, n. die Erglunde, die Metallurgie, Cig., Jan. rudoslovski, adj. metallurgifch, Cig. rudotop, topa, m. ber Schmelzofen, Jan.(H.). $rudot \hat{o} pnik$, m. = rudot op, Cig. rudovina, f. die Ergart, Cig., Jan. rudovît, adj. erzhaltig, Cig., Jan.; rudovite kopeli, die Mineralbader, Cig (T.). rudovîtost, f. bie Erzhaltigfeit, Jan. rudozdeinica, f. bas hüttenwert, DZ. rudoznanec, nca, m. ber Erzfundige, ber Detallurg, Cig., Jan., nk. rudoznānski, adj. metallurgifch, Cig., Jan., nk. rudoznanstvo, n. die Erztunde, die Metallurgie, Cig, Jan., nk. rudožgainica, f. bas Röfthaus in ben Süttenwerten, Cig. rudožgavec, vca, m. ber Röster in ben Suttenwerfen, Cig. rudstven, stvena, adj. Minerale, mineralisch, Cig. rûdstvo, n. = rudninstvo, Cig., Jan. rudúga, f. ime svinji, kajk.-Valj.(Rad). rufljan, m. ber Ruppler, Dict., Mur., Cig, C.; prim. bav. ruffian, it. ruffiano, Mik.(Et.). rufljana, f bie Rupplerin, Cig. rufljančič, m. dem. rufijan; ber Ruppler, Dict. rufljániti, anim, vb. impf. fuppeln, Dict., Mur., Cig. rufljanka, f. die Rupplerin, Dict., Mur., Cig., rufljanski, adj. Ruppel-, tupplerisch, Cig., M.

rúgati se, a se, vb. impf. Z., Zv., pogl. rigati rugóta, f. pogl. rogota. ruha, f. 1) das Leintuch, bef. bas Bettuch, Mur., Cig., Krelj, Vrt., kajk - Valj. (Rad), Dol., vzhSt.; — das Tischtuch, vzhSt.; — 2) eine Urt heunet aus Baft, Rib.-M.; prim. rjuha. rûhar, rja, m. ruharji so nevestini svatje, kateri ji "ruho" na njen novi dom pripeljejo, da je med svate razdeli, BlKr.-Let. ruhati, am, vb. impf. rühren, erichüttern, lodern, vzhSt.-C.; r. se, sich brödeln, rieseln, vzhSt.rúhica, f. dem. ruha, Dict. ruhma, f. ein ploglicher Sturm, (fig.) ein Auflauf, ein Tumult, SlGor. rühmati, am, vb. impf. tofen, lärmen, C., Z. ruhniti, ruhnem, vb. pf. einbrechen, C. rúho, n. 1) == ruha 1), das Leintuch, das Betttuch, C.; — das Tischtuch, C.; — ubrano r., die Draperie, Cig.(T.); - (pren.) der Dedmantel: lenobo pokrivati z ruhom svetosti, LjZv.; - 2) das Linnenzeug, kajk .- Valj. (Rad). ruj, m. ber Farberbaum, ber Berrudenbaum, der Gelbholzsumach (rhus cotinus), Cig., Jan., C., Kras-Mik., Tuš.(B.), Štrek. rúja, f. die Schafgarbe (achillea millefolium), Kras-Erj.(Torb.), Strek. rujàv, áva, *adj*. pogl. rjav. rujevina, f. das gelbe Sumachholz, Cig. (T.). rujht, m. gruner Bafferfroich (rana esculenta), Mur., Jan., Erj.(Z.). rujhtáč, m. = rujht, Mur., Jan., Danj.-Valj. rûjhtati, am, vb. impf. = regetati, schreien wie die grunen Teichfrosche, Mur. rújhtelj, tlja, m. == rujht, Mur. rûk, m. die Brunft der Hirsche, Mik. rukáč, m. ber Brunfthirich, Jan. rúkalica, f. das Magliebchen (bellis perennis), Fr. - C., Josch; — prim. avstr. - nem. das Ruckerl, C. rúkanje, n. 1) bas Brüllen, Lašče-Levst.(Rok.); – 2) die Hirschbrunft, Cig. rúkati, kam, čem, vb. impf. brüllen: krave, voli rukajo, Vrt., Lašče-Levst. (M.); jelen ruka, der Siifch schreit, rohrt, V.-Cig., Lasce-Levst. (M.); - brunften (o jelenu), Cig., Jan., M. rûklja, f. = rutica, die Raute, Strek.; - prim. rukulja. rúkniti, rûknem, vb. pf. einen Rud thun, ftogen; - iz nem. rúkulja, f. ber Genffohl (eruca sativa), St. Peter pri Gorici - Erj. (Torb.); - der Doppeljame (diplotaxis), Breg(Ist.) - Erj.(Torb.); - Die Raute (sisymbrium officinale), Z., Medv. (Rok.); — iz it., Strek.(Arch.). rula, f. der Gueis (min.), Cig., Jan., Erj. (Rud.)-C., $U\check{c}T.$; — češ.

rúliti, im, vb. impf. brüllen, heulen, Dict., Z., Burg. (Rok.); bik ruli, Z.; burja ruli, Z.; divjaki še zdaj rulijo pod zemljo v jazbini, LjZv.

rūm, m. neka žganjica, ber Rum.

rumė, ęta, m. rumenkast vol, Valj. (Rad), Idrija.

rumèn, éna, adj. 1) gelb; rumeno listje: rumeno solnce; rumeni lasje, bas Golbhaar, Jan.; — 2) roth, Jan., ogr.-C.; rumena kri, Schönl.

rumen, m. 1) ber Ducaten, C.; — 2) ein rothgelber Ochs, BlKr., Lasce-Levst.(M.).

rumêna, f. eine rothgelbe Ruh, Cig., BlKr., Lašče-Levst., Ljub.

rumence, n. ber Eierbotter, Kor.-Jarn.

ruménče, eta, m. ime rumenemu volu, Vrtov. (Km. k.), Tolm.-Erj.(Torb.).

ruménček, čka, m. dem. rumenec; i) neki čmrlj, Ravn.-Cig., Mik.; -2) rumene dlake voliček, BlKr.-Let.

ruménec, nca, m. 1) ber Ducaten, Cig.; Lanovi Slovencem Rumence neso, Vod.(Pes.);

— 2) = rumenjak, ber Eierbotter, C. —
3) ber Eitronenfalter, C.; — 4) eine gelbe Hummel, Valj.(Rad); — 5) neko jabolko,
Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.); — 6) ber Safran, C.; — 7) vrtna cvetica: ber Golblad (cheiranthus cheiri), C.

rumének, nka, m. die Ramille (matricaria chamomilla), C.

rumenenje, n. bas Belbwerben.

rumenéti, ím, vb. impf. gelb werben; grozdje rumeni; jabolka rumenijo.

rumeníca, f. 1) gelbe Erbe, Cig.; — svinčena r., baš Bleigelb, Cig.; — 2) = pisanka, piruh, baš Diterei, ogr.- C.; — 3) neka breskev, Rihenberk-Erj.(Torb.); — 4) neka zgodnja češpa, C.; — 5) bie Gelbjucht, Jarn., Cig., Gor.; — 6) = cinober, Cig., Jan.

rumenîčnica, f. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb).

rumenîja, f. neka vinska trta, Vrtov. (Vin.). rumenîk, m. 1) ber Eierbotter, C.; — 2) ber Sastor (carthamus), C., Tuš. (B.).

rumenilo, n. 1) die gelbe Farbe, das Gelb, Cig., Jan., DZ.; anilinovo r., das Anilingelb, DZ.;—2) die Röthe: vederno r., Jan.;—die Schminkröthe, Habd - Mik.;— die rothe Schminke, Guts.-Cig.

rumenina, f. das Gelb: kromova r., das Chromgelb, Znid.

rumeniti, im, vb. impf. gelb machen; moko v maslu r., bas Mehl braunen, Cig., Dol.; r. jed, eine Speise braunlich werben lassen, Vod. (Izb. sp.); — r. se, gelb werben.

rumenjaca, f. bas Ofterei, C.

rumenják, m. 1) ber Eierbotter; — 2) ber Ducaten; — 3) ber Eitronenfaster (colias rhamni), Erj. (Ž.).

rumenjákast, adj. bottergelb, Cig.

rumenje, n. bas Belb, Cig.

ruménka, f. 1) rumena krava, Cig., Tolm.-Erj. (Torb.), Lašče-Levst. (M.); -2) neko jabolko, ogr.-C., Koborid-Erj. (Torb.); - neka hruška, Kr.-Valj.(Rad), Sv. Duh p. Krškem-Erj. (Torb.); — die gelbe Butterbirne, C.; — neka breskev, C.

rumenkasto, adj. gelblich; — blonb. rumenkastorjàv, áva, adj. gelblichbraun. rumenkastozelèn, éna, adj. gelblichgrün. rumenklia, f. — rumenkulia, Medy (Rob.

rumēnklja, f. = rumenkulja, Medv.(Rok.). rumēnkljast, adj. gelblich, Cig., Mik. rumēnkljat, adj. gelblich, Mur., Cig., Jan.,

rumenkúlja, f. bie Sacquetie (hacquetia epipactis), C.

rumenoglavka, f. = penica, ber Golbwirbel, Cig.

rumenokljun, kljuna, adj. gelbichnabelig, Jan. rumenokljunee, nca, m. ber Golbichnabel, Cig., Jan.

rumenokodrast, adj. blonbgelodt, Cig. rumenolas, lása, adj. golbhaarig, blonb, Jan.,

rumenolasec, sca, m. ber Goldhaarige, ber Bloude, Jan., nk.

rumenolaska, f. die Goldhaarige, die Blonde, Cig., Jan., nk.

rumenomarógast, adj. gelbgefledt, Jan. (H.). rumenopéren, rna, adj. gelbblätterig, Jan. rumenoprógast, adj. gelbgeflreift, Cig., Jan. rumenoprsnat, adj. gelbrüftig, Jan. (H.). rumenordèč, éča, adj. gelbrüftig, Cig.

rumenorepka, f. ber Gelbichmans, Cig. rumenoritka, f. ber Gelbsteiß, Cig.

rumenôst, f. das Gelbe, die gelbe Farbe, Cig. rumenôta, f. — rumenost, Cig. rumenozelèn, éna, adj. gelbgrün, Cig.

rûmpa, f. 1) ber Ruollen, ber Ruotren (z. B. am Holze), C.; — 2) neka velika hruška, Mur., vzhSt.

rûmpast, adj. Inorrig, C.

1. rúna, f. 1) = runo, dos Blies, Habd.-Mik., Dol.-Cig., Jan., C.; — 2) ovčje ime (ima posebno lepo in mehko volno), Baška dol.-Erj.(Torb.).

2. rūna, f. die Hune; (rune so starogermanske pismenke).

rûnda, f. eine Art Raute (ruta divaricata), Rodik na Krasu-Erj. (Torb.).

rûndica, f. dem. runda, Prim.-Erj.(Torb.).
rúniti, rûnem, vb. pf. rüden, stoßen, schlagen, C.
rúnja, f. 1) die Haarzotte, Z., BlKr.; — 2) der
Flachewickl, C.; — 3) koruzna latica (panoga), ki ima malo zrnja (tako se utegne
imenovati od las, katere ima na sebi), Plusna
pri Bolcu-Erj.(Torb.): — 4) ein Außichlag
im Gesicht, Cig.; — pl. runje, die Blattern,
Banjscice, Tolm.-Erj.(Torb.); — 5) pl. runje,
eine Art Gauchheil (anagallis), Cig.

rúnjast, adj. zottig, zerzaust, Habd. - Mik.; r. človek, r. pes, BlKr.

runjat, áta, adj. = kosmat, C.

rúnjav, adj. 1) zottig, zerzaust, Z.; r. človek, r. pes, BlKr.; — rauh: r. papir, Jan.; — 2) narbig im Gesicht, M., Z.

rúnjavec, vca, m. = razkuštran fantič, BlKr. rúno, n. doš Blieš, Cig., Jan., Senožeče-Erj. (Torb.), nk.

runolas, lása, adj. vlieshaarig, Erj.(Som.). rūnski, adj. Runens, Cig., Jan.; runsko pismo, bie Runenschrift, Cig. (T.).

1. rúpa, f. 1) die Erdhöhle, das Erdloch, Cig., Jan.; (bef. von ben Karfthöhlen, Notr.); 2) eine Bassergrube, Cig., Jan.; jama, v katero ponicuje kak potok, Mik., Lašče-Erj. (Torb.); eine von reißendem Baffer gebildete Grube, C.; — die Grube übhpt., vzhSt., jvzhSt., BlKr.; visoko v gori v črni rupi leži še umazan sneg, Glas.; — 3) die Cifterne, Mur., Cig., Jan., Met., Dalm. - Valj. (Rad), Vrt.; = suha r., C.; mene, vir žive vode, so zapustili, izsekali so rupe, luknjate rupe, ki vode ne drže, Ravn.; — 4) baš Reffelthal, Cig. (T.); - bie Mulbe, Cig., Jan., Jes.; — 5) zatilna rupa, das Hintershauptloch, Erj. (Som.); — 6) die Kennung im Pferdezahn, Cig.

2. rúpa, f. 1) das Rasenstück, C.; — 2) rupe = šota, ber Torf: požigati in rezati rupe, Levst. (Močv.); — 3) neki plevel z dolgimi koreninami, C_{\cdot} ; — huda r., Z_{\cdot}

1. rupáča, f. die Bergschlucht, C.; — bas Loch, die Grube, vzhSt.; — prim. 1. rupa. 2. rupáča, f. der Fels, Meg., ogr.-C.; — prim.

lat. rupes, Mik.(Et.).

rupast, adj. 1) voll Gruben: rupasta pot, C., Vrt.; - 2) mulbenförmig, Cig.

rupec, eca, adj. = ripec, gerothet (von einer Entzündung, von Schamröthe u. dal.); rupeča rana, Dol.-Cig.; rupeča oteklost, Dict.; njih obličja bodo rupeča kakor plamen, Dalm.

rupecina, f. bie Entzündungeröthe, Dict. rupecost, f. = rupecina, Dict.

rûpnik, m. = brezno na močvirju, Dol.-Kres. \hat{rus} , m. = rus vol, Rib.-Mik., C.; — prim.irs, rs.

rûs, rúsa, adj. 1) roth, Alas., Štrek; brauntoth, Cig , Jan., Erj.(Som.), Ip., Goriška ok.-Kras-Erj.(Torb.); "zwischen broun und blond (meist von Hanren)", Zilj.-Jarn.(Rok.); Meni ', Zilj.-Jarn.(Rok.); Meni nič za tebe ni, Ki imaš ruso ("roso") glavo, Npes.-K.; ruso vince, Prip.-Mik.; konj, die Stechbalme (ilex aquifolium), Stara Gora (pri Gorici) - Erj. (Torb.); (prim. furl. rusecon, Strek.[Arch.]); — von der Sonne gebräunt, M., Z.; ruse roke, Zilj.-Jarn. (Rok.); — 2) gelb, C., Rez.-Mik., Baud.; prim. lat. russus, Mik.(Et.).

1. rûsa, f. 1) rusa krava, C., Štrek.; ("rsa"), Bohinj(Gor.)-Mik.; - 2) die Birthenne, C.

2. rusa, f. bajeslovno bitje: o pustu vodijo ob Ščavnici šemo konju podobno (Belo Ruso vodimo, Konjem srečo prosimo), Pjk. (Crt. 212); — o pustu "ruso" kozje podobe od hiše do hiše jezdijo, C.

3. rusa, f. ber Bartweizen, vzh. St.-C.; - prim. ruse.

rusák, m. ber Blonde, C.

rusâle, f. pl. = risale, ogr.-C.

rusalscak, m. ber Bfingftmonat, ogr. - Valj. (Rad).

rúsana, f. govedje ime, Tolm.-Erj.(Torb.).

1. rûsast, adj. gebräunt, M., Z.; - fucheroth, Cig.; - von röthlichem Haar, Zilj. - Jarn. (Rok.).

2. rusast, ladj. mit einem Schnurrbart verfeben,

rûse, f. pl. ber Schnurrbart, St.

rusec, sca, m. 1) ber Rothtopf, Cig., Jan., Sol., Bes.; - 2) = rdeče živinče moškega spola, Cig.;— = rjavi mravinec, Ko-borid - Erj. (Torb.), Tolm.; — vsul mu je ruscev za glavo = er hat ihm einen Floh ins Dhr gefest, er machte ihm bie Solle beiß, Koborid-Erj.(Torb.); — 3) neka vinska trta, Volče(Tolm.)-Erj.(Torb.); — 4) die Moorhirle (sorghum vulgare), Strek.

rusen, sna, adj. rusni petelin, ber Auerhahn, Jarn.; = rusni kokot, Mur.-Cig.; rusna kokoš, die Auerhenne, Cig.; - prim. rus. rusetînka, f. neka hruška, Mariborska ok.-

Erj.(Torb.).

rusica, f. 1) = rdeča mravlja, Cig., Jan., C., Mik., Gor.; rdeckastorumens r., bie röthlichgelbe Gartenameise (myrmica rubra), Erj. (Z.); rúsica, Rez.-Baud; — 2) bie Bürfelnatter, C.; - 3) rúsica, neko jabolko, Volče (Tolm.)-Erj.(Torb.); - rúsica, neka hruška, Tolm.-Erj.(Torb.).

rusikonjevina, f. = rusi koni, die Stechpalme (ilex aquifolium), Stara Gora pri Gorici-Erj. (Torb.); — prim. rus 1).

rusîn, m. rus vol, Cig., C., Rib.-Mik., Vrt.; hej, rusin, od sebe! $Z\nu$.

rusina, f. bie gelbe Farbe, ogr.-C.

rúsiti, im, vb. impf. rothbraun farben, braunen, M.; r. se, braun werden, C., Zilj. - Jarn. (Rok.).

rûska, f. 1) rusa krava; die Fuchsstute, Gor.; - kozje ime, Krn - Erj. (Torb.); — ovčje ime, Erj. (Torb.); - 2) rdečkasta mravlja, Cig., Jan., Gor., Notr.; - 3) bie Schleihe (tinca vulgaris), Ip.-Erj.(Torb.): — 4) neka hruška, Sebrelje(Goriš.)-Erj.(Torb.); - die Erdbeere, Alas.; — 5) pl. ruske, bie Majern, Polj., Idrija; — ein ähnlicher Ausschlag: bie Rotheln, Cig.; die Schafblattern, Gor.

ruslja, f. 1) eine Getreideart, dem Beigen āhnlich, Strek.; (prim. 3. rusa); - 2) neka riba v Krki, Kostanjevica(Dol.)-Erj.(Torb.).

rusljáti, am, vb. impf. ichreien, frachzen, ogr .-C.; (o kavranu) ogr.-Valj.(Rad).

rusoglàv, gláva, adj. rothföpfig, Jan. rusokrit, kríla, adj. rothflügelig, C.

rusolàs, lása, adj. = rusih las, Cig. rusovina, f. svinčena r., ber Mennig, DZ.

rusúlja, f. rusa krava, Zilj.-Jarn. (Rok.), Z. rūs, m. die Zwergfiefer (pinus mughus), M., Z., C.; — prim. furl. russe = pinus mughus

in pinus pumilio, Strek.(Arch.). 1. túša, f. ber Rosen, Mur., Cig., Jan., Cig.

(T.), Gor., Dol.; ruše rezati, Dol. 2. rúša, f. = ruš, V.-Cig., Jan.

3. ruša, f. bie Rrage, nav. pl. ruse = garje, Bolc, Staro Sedlo-Erj (Torb.); - prim. furl. russar = garati, fragen.

rûsar, rja, m. ber Rafenstecher, Cig.

Digitized by GOOGLE

rūšast, adj. rafig, C. rūšav, adj. = garjav, frāţig, C., Bolc, Staro Sedlo-Erj.(Torb.); — prim. 3. ruša.

rúselj, šlja, m. 1) ber Erbstecher (ein Wertzeug), Z.; — 2) bie Geschirrfraße, Jarn. rúsenje, n. 1) bas Zerstören, Cig.; — 2) bas

Rasensteden, M. rusensko platno, seine Leine wand = tenčica, ogr. - C.; — prim. ruho. rusev, adj. Rrummholze, Zwergtiesere, Z.; ru-

ševo olje, Jan.

rúsevec, vca, m. 1) der Birshahn (tetrao tetrix), Cig., Jan., M., Erj.(Ž.), Gor.; — 2) = rus, die Zwergstieser, der Krummhoszdum, C.; — 3) = pljuvanec, die Alpenrose, der Almrausch (rhododendron), Jesenice (Gor.). 1. rúsevina, f. coll. der Rasen, C., Z.

2. rúševina, f. das Zwergtieferholz, das Rrumm-

holz, Jan.

rúševje, n. coll. 1) das Zwergtieferholz, das Krummholz (pinus mughus), Snežnik (Notr.)-M., Nov.; — 2) = ruševec 3), der Alpenrosenstrauch (rhododendron), Zv.; = prim. ruš.

rusevka, f. die Birthenne, Cig.

rusiten, ina, adj. zerstörenb, Jan. (H.).

rušílo, n. der Schürhaken, Guts.-Cig., Mur. rúšina, f. das Rasenstüd: rušine rezati, Rasen stechen, Cig.: — der Rasen: pod rušino iti — ins Gras beißen, Cig.

rusinar, rja, m. ber Rafenstecher, Cig.

rúšinat, adj. rasig, Cig., Jan., C.

rusitelj, m. ber Berstörer, Jan.; - r. miru, ber Friedensstörer, Sol.

rusitev, tve, f. die Berftorung, nk.; - die

Störung, Jan.

rusiti, rūsim, vb. impf. 1) erschüttern, umwersen, Cig., C.; — niederreißen, Cig., Jan.; r. se, einstürzen, Jan.; — red r., die Ordnung verlegen, Jan., nk.; — 2) aussockern, Šol., C.; — schüten, Guts.;— 3) Rasen ausstechten, Guts., Jarn., Cig, Mur.: — celino r., C.; — 4) reibend reinigen: kotel r., Zilj.-Jarn. (Rok.); posodo r., das Geschirr ausreiben, Jarn., M.

rušîvec, vca, m. ber Jerstörer, Cig., Jan. rûšje, n. coll. die Zwergsieser, das Krumm- holz (pinus mughus), Cig., Jan., Svet.(Rok.), Nov.

rušljiv, íva, adj. zerbrechlich, mürbe: kamenje je rušljivo, Cig.

 \hat{rusnat} , adj. = rusinat, Jan.(H.).

rùšt, rúšta, m. = oder, baš Gerüst; - iz nem. rût, m. Jan.(H.), pogl. rovt.

1. rúta, f. das Tuch, das Tüchel; bes. das Kopfsober das Halstüchel; ruto na glavo dejati; ruto si privezati; — žimnata r., das Haurtuch, das Beutelsieb (in den Mühlen), V.-Cig., Jan.

2. rúta, f. bie Route (ruta), Cig., Jan., M.; — prim. stvn. rūta, lat. ruta, Mik. (Et.).

rutanica, f. eine Art Haue, St.-Mur., Cig.; bie Kreuzhade, C.

rute, f. pl. = rake, ber Mühlgang, Cig.

ruten, tna, adj. Rauten, Cig.; rutna voda, rutno olje, Cig.

rúti, rújem, vb. impf. = rvati, Jan., Ben.-Kl. 1. rútica, f. dem. 1. ruta; das Tüchelchen.

2. rútica, f. dem. 2. ruta; bie Raute (ruta), Cig., Tuš.(B.); gorje vam, ki desetinite rutico! Trub., Jap.(Sv. p.); vinska r., bie Beinraute, bie Gartenraute (ruta graveolens), Cig. rútičen, čna, adj. Rautens, Cig.

rutiti, im, vb. impf. = retiti, verlegen, BlKr.-

rûž, î, f. = ruzina, bie Schlaue, Cig., Jan. ružitnica, f. bie Rutucuzentfornungsmafchine,

ružína, f. die grüne Russichale, die Schlaue, Cig., Jan., Dol.; - ruzine, leere Huljen von Hulfenfrüchten, Dol.

ružînje, n. coll. = ružine, grune Rufsichalen,

Cig., Jan.; - leere Sulfen, Z.

rūžiti, rūžim, vb. impf. aušņūssen, schāleu: sizol, grah r.; zelene orehe r., Cig., Jan., Dol.; grah se ruži, die Erbsen rūssen sich aus, Cig.; — entsoren: koruzo r., Cig., Lašče-Erj. (Torb.), jvzhšt., BlKr.;—korenje r. = blato s korenja strgati, Celjska ok.-Trst. (Let.); — r. koga, jemanden ausziehen (fig.), Zv.; — prim. žuriti.

rváč, m. 1) der Flachs-, Hanfraufer, (rov-) C., Z.; — 2) der Balger, der Raufer, C.; (ro-

vac) Cig.

rváča, f. i) = snop zrelega in izrvanega lanu ali konopeli, bie Flacities poer Hanfgarbe, Z., Lašče-Erj. (Torb.), Dol.; — 2) nizka in zajetna ženska (šaljivo), Lašče-Erj. (Torb.).

rváčast, adj. einer Hanf. o. Flachsgarbe ähnlich: rvačasta ženska — nizka in zajetna ženska (šaljivo), Lašče-Erj.(Torb.).

rvalo, n. = kramp, bie Spighaue, Habd .- Mik.,

rvan, ana, m. ber Raufbolb, Cig., Jan., Gor.-M., Vod. (Izb. sp.).

rvánast, adj. rauffüchtig, Gor.-M.

rvánica, f. 1) = zel s korenikami izrvana, C.; - 2) = rvača 1), Notr.

rvanje, n. 1) bas Ausraufen; — 2) bas Raufen, bie Balgerei; — bas Streiten.

rvánka, f. bie Rouserei, Dict., Lašče-Levst. (Rok.), SIGor.-C.; - ber Bwist, Jarn., Cig., Met.

rvânkati se, am se, vb. impf. zanten, streiten, C. rvár, rja, m. ber Raufbolb, C.

rváti, rújem, vb. impf. 1) (mit ber Burzel)
auśreißen, raufen; konoplie, lan r.; Lase si
črne ruje, Preš.; — 2) r. se, raufen, sich
balgen; otroci se rujejo, Dol.; s smrtjo se
r., Krelj; — streiten, zanten; tudi se za to,
kateri bi imel prvi biti, nemata rvati, Krelj;
— 3) r. se (rovati se) — pojati se (o kobili),
Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.); — praes. rvám,
Dol.; fjem, Gor., jvzhŠt.; tudi: rúvam, Valj.
(Rad); rvèm, Jan., Mik., Valj.(Rad).

rvavec, vca, m. 1) der Austreißer, der Raufer, Cig.; — 2) der Raufbold, Cig., Jan.

rváven, vna, adj. rauffüchtig, Cig.; — zantifch, Hip. (Orb.).

Digitized by Google

rvavka, f. die Rauferin, Cig., M. rvávnost, f. die Rauffucht, Cig. rvavt, m. ber Raufbold, (rov-) Jan. rvišče, n. ber Tummelplat, C. rvljiv, íva, adj. rauffüchtig, C. rzanje, n. bas Wiehern, M. rzáti, rzâm, ŕžem, vb. impf. wiehern, Cig., Jan., Mik.; Konj'či v štal'ci že rzajo ("razajo"), Npes .- Schein. rzetanje, n. das Biebern, (rzatanje) Meg .-Mik.

rzetáti, etâm, áčem, vb. impf. wiehern, (rzatati) Jan., Mik.; - prim. rezetati.

rzgáti, âm, vb. impf. wiehern: Po konjski rzga, Vod.(Pes.).

rzgetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. = rezgetati, wiehern, Meg., C., Mik. 72, î, f. ber Roggen.

ržada, f. = zmesno žito, pol pšenice, pol rži ("-ada" je laško obrazilo), Podkrnci - Erj. (Torb); — pogl. soržica.

tzadec, dca, m. ber horntlee (lotus corniculatus), Bodrež(nad Kanalom)-Erj.(Torb.). rzela, f. ein eiserner Bebel gum Steinbrechen. Kr. - Valj. (Rad).

ržen, adj. aus Roggen, Roggen-; ržen kruh, ržena moka; rženi cvet = junij, Vod.(Pes); (ržni cvet, Mur.).

rženíca, f. 1) bas Roggenstroh; — 2) C., pogl. hrženica.

rženják, m. das Roggenbrot, Mur., Cig., Jan., C., Vrt., vzhSt.-Pjk.(Črt.).

rženka, f. das Bittergras (briza media), Cig., Tuš.(R.), C.

ržišče, n. bas Roggenfelb nach ber Ernte. ržúlja, f. = stoklasa, bie Trespe (bromus),

S.

1.8, (pred samoglasniki in zvenečimi soglasniki z, pred s, z, š, ž tudi sė, pred nj tudi ž), I. praep. A) c. gen. 1) na vprašanje: odkod? tam, kjer bi na vprašanje: kje? stal predlog "na" z lokalom: von herab, von: s konja pasti, z mize vleči; se strehe zmetati sneg; vse je teklo ž njega (z njega), (ber Schweiß) rann von ihm berab; tresk je udaril z neba; s postelje vzeti rjuhe; z one strani se pripeljati, bon jener Seite her gefahren tommen; Majar'ca pride z vode, Npes. - Vraz; s Koroškega, aus Rarnten (prim. na Koroškem, in Rarnten); z Dunaja priti, von Bien tommen (prim. na Dunaju); pred prislovi: z daleć, von ferne (tudi: zdaleč); s tod = odtod (tudi: stod), C.; -2) v časnem pomenu: s konca, s prvega, anfänglich; z mladega, von Jugenb an; -3) znači vzrok: s tega, daher, deshalb: s tega so hudo ime pri Judih imeli, Krelj; s tega je zbolel, Levst. (Rok.); s prav važnih vzrokov, DZ.; (prim. iz); — 4) način: z vedine, größtentheils, C., nk.; z lahka, auf eine leichte Beise (nav. zlahka), z lepa (zlepa), auf gutlichem Bege; s kratka (skratka), furgum, Jan., nk.; - (mnogokrat se meša s predlogom "iz", od katerega dostikrat ga ni moči več ločiti, Mik. IV. 529., 570); — B) c. acc. 1) (redkokedaj) znači kraj, kjer je kaj: s konec mesteca je bila stena, Ravn.-Mik.; - 2) nam. raz c. acc.: z mizo pasti, z Belo, z Visoko priti, Gor.-Mik.; - s pridigo pozvoni, kadar duhovnik raz pridižnico stopa, Breznica (Gor.); — II. praef. znači. da se kaj s česa, od zgoraj doli premika: seno z voza zmetati; s konja sesesti, voni Pferde herabsteigen, Mik.; sneti klobuk z glave, s klina.

2. S, (pred samoglasniki in zvenečimi soglasniki z, pred s, z, š, ž tudi sė, pred nj tudi ž) I. praep. c. instr. znači 1) družbo, združbo, skupnost: mit; potovati s kom; kdor se z volkovi pajdaši, primoran je ž njimi tuliti, Mik.; pogovarjati se, tepsti se s kom; — ko bi jaz bil s tabo, menn ich an beiner Stelle ware; s — vred, sammt: lase s kožo vred z glave potegniti; umorili so mater z detetom vred; - 2) čas, s katerim se vjema kako dejanje: mit; pridna gospodinja je s prvim svitom na nogah (mit Tagesanbruch), Mik.; s solncem vstajati, Dol., jvzhŠt.; — 3) znači, kar kdo ima pri sebi, na sebi: mit; z jednim očesom iti v božje kraljevstvo; s praznimi rokami priti; s puško čakati koga; z vinom grem, ich führe Bein; videl je nož, pa je šel ž njim (nahm baš Meffer mit); - s tem namenom, in biefer Absicht; — 4) način: mit; z velikim veseljem kaj storiti; s strahom pogledati kam; s krepkim glasom zakričati; — 5) sredstvo, pripomoček: mit; s kolom udariti koga; igrati se s prstanom; lepo ravnati s kom; - 6) znači to, glede na kar se kaj izreka: an; Salomon je veči postal z blagom in z modrostjo, kakor vsi kralji, Dalm.; bogat z žitom, Met.; - 7) nam. starega instrumentala brez predloga: naj eto kamenje s kruhom postane, ogr.-Mik.; — II. praef. 1) znači raznotero združbo več predmetov po dejanju, izraženem z glagolom: zbrati, zvezati, sprijeti se; — 2) dela iz nedovršnih glagolov dovršne: zgniti, snesti.

3. s- nam. vz- (pred nemimi soglasniki), I. praep. (le kot del v prislovih): spet (nam. vzpet); - Il. praef. = vz-: stegniti, zbuditi, splezati na drevo.

(s), stsl. sz, pron. le nekatere oblike tega zaimena se še rabijo: do sega malu, Skal.-Mik.; sega sveta, Krelj-Mik.; na sem svetu, Krelj-Mik.; do, od se dobe, Habd. - Mik.;

Digitized by GOOGLE

od sega dne, ogr -C.; po sem životu, nach biesem Leben ("po zym sywoty"), rok. iz 15. stol.-Mik.; v se noči, ogr.-C.; o si dobi (osidobi), BlKr. - Mik.; do sih čas, do sih pot, do sih krat, = dosihmal, C.; do seh (sih) dob, do seh(sih) mal, od seh(sih) mal, po seh(sih) mal, (nav. skupaj pisano).

1. sà, adv. = sem: sa in ta = sem in tja, sà-le = sem-le, Rof.-Kres, Ben.-Kl.

2. sà, adv. = saj, Ben.-Kl.

sabeljn, elina, adj. = sabeljski, Cig., Jan.

sabeljski, adj. Gabel, Jan. (H.). sabîn, m. goveje ime, Tolm.-Erj. (Torb.). sablja, f. 1) ber Gabel: bridka s.; - iz nem.?

("ein weitverbreitetes Wort unficheren Urfprunge", Mik.); 2) bie Schwertlilie (iris germanica), Crnice pod Cavnom-Erj. (Torb.). sabljac, m. ber Gabelfechter, Jan. (H.).

sablják, m. 1) ber Gabelmann, Jan. (H.); -2) ber gemeine Schwertfisch (xiphias gladius), Erj.(Z.).

sabljanica, f. sabljanice, Schwerteln (ensatae), Cig. (T.), Tuš. (R.).

sabljanje, n. das Befabel, Cig.

sabljar, rja, m. ber Gabelmacher, Dict. sabljarica, f. die Gabelheuschrede, Cig.

sabljarka, f. neka ptica: ber Gabelichnabler (recurvirostra), Erj. (Z.).

sabijast, adj. fabelformig.

1. sabljati, am, vb. impf. mit dem Gabel niedermachen, Cig.; — terica lan sablja (= tere), Slom.-C.

2. sabljáti, âm, vb. impf. 1) gierig u. schnaufend fressen, C., Z., Dol.; - 2) hastig sprechen, chwähen, Z., Ig (Dol.); — prim. sobotati. sabljekljûnec, nca, m. = sabljarka, ber Gabel. schnäbler, Cig.

sabljenog, noga, m. ein fabelfußiges Bferb, V.-Cig.

sabljica, f. dem. sablja; 1) das Gabelchen; - 2) die Schwertlilie (iris), Cig.

sabol, m. = krojač, ogr. - Valj.(Rad): -iz madž.sabolek, Ika, m. dem. sabol; bas Schneiberlein, ogr.-Valj.(Rad).

sabota, f., Dict., Mur., Cig., Jan.; pogl. so-

sabotnik, m. = konec vasi stanujoč vaščan, GBrda.

sâbra, f. = sodra 1), GBrda; - prim. it. sabbia, pesek (?).

sač, m. ber Sarn: slano je kakor sač, Blc.-C.; - pasji sač = štrkavec, Blc.-C.; - prim. sc-ati.

sâčar, rja, m. = velik sak, v katerem se ribe hranijo, vzh.Št.-C.

sacec, cca, m. dem. sak; = sacek, Valj. (Rad). sacek, cka, m. dem. sak; ein fleiner Somen, Cig.

1. sačina, f. ber Bobenfat, (sačna) Strek .; prim. sačiti.

2. sacina, f. bas Reggarn, Z.

sacisce, n. der Ort, wo bas Baffer burchschlägt, Cig., Blc.-C.; prim. sačiti.

sáčiti, im. vb. impf. 1) = s sakom ribe loviti (v motni vodi), Kostanjevica - Erj. (Torb.);

- übhpt. fangen, Jan.; z železnimi grebeni polhe sačijo, Slc.; -2) = gosto vino precejati skozi vrečo, v kateri ostanejo drožje, Ip., Kras-Erj. (Torb.); — 3) (intr.) hinsburchdringen, durchschlagen: mokrota skoz papir sači, Blc.-C., Ž.

sacnica, f. vom Belager abgezogener, filtrierter Bein, Vrtov. (Vin.), Blc.-C.

sad, sada, sadû, m. 1) bie Frucht; drevo se po sadu spoznava, Ravn.-Mik.: kako pravite le temu sadu? Mur.; — telesni sad, bie Leibesbürbe, Cig.; — (pren.) ali je to sad mojega prizadevanja? sad prave vere; - 2) = sadez, ber Anfat (g. B. von Baumen), C.; die Blantage, Cig.(T.).

sáda, adv. = zdaj, sedaj, Habd.-Mik., Ben.-Kl. sadaj, adv., Alas., Boh., Dict. i. dr., pogl.

sedaj, zdaj.

sadár, rja, m. 1) ber Obsthanbler, Mur.-Cig.; pogl. sadjar; - 2) ber Blantagenbesiter, Cig.(T.).

sadârstvo, n = sadjarstvo, LjZv.

sadba, f. = sajenje, die Pflanzung, Nov. sadec, dca, m. dem. sad; = sadek, Danj. (Posv. p.).

sadek, dka, m. dem. sad; bas Früchtchen.

sâden, dna, adj. 1) Frucht-; sadni popek, bie Fruchtfnospe, Cig.; - 2) Obst.: sadno drevje, Obstbaume; sadni ocet, der Obstessig; — 3) saden, obstreich, Jan.; sadno leto, ein Obstjahr, V.-Cig.

sadestvo, n. bie Seppflanzen, C.

sadež, m. bas Gepstanzte, ber Sesting; — ber Reusat: zelni s., bie Krautpstanzen, Dict., Cig.; pl. sadeži, bie Reuansage (z. B. in einem Beingarten), jvzh.5t.; — bie Frucht-pstanze Mir. Cig. pflanze, Mur., Cig.; — die Fruchtart, Cig. sadežina, f. bie neue Anlage, ber Noufat, C. sadetnik, m. ber Pflanggarten, die Pflangschule, Jan, Nov.

sadîčje, n. coll. = sadike, Seglinge, C.; der Bflanggarten, Cig.

sadienik, m. ber Bflanggarten, Cig.

sadika, f. bie Seppflanze, bas Sepreis, ber Setling, Mur., Cig., Jan., DZ.: sadike in korenine se pokopajo po vrtu, Ravn. (Abc.). saditnica, f. die Pflanzschule, Jan., DZ.; die

Dbstbaumichule, Cig., Jan.

sadilo, n. das Pflanzen, das Setzen (z. B. ber Kartoffeln), Z., Nov.-C.

sadisce, n. bie Pflangftatte, bie Pflangicule, Cig., Jan., Sol., DZ; gozdarsko s., die Baldbaumpflanzschule, Nov.; trtno s., die Rebenschule, Jan. (H.).

saditev, tve, f. bie Bflanzung, bas Sepen, Cig., Jan., Nov.-C.

saditi, im, vb. impf. pflangen, fegen; peske, koščice, krompir, salato, trsne ključe, drevesca s.; govori, kakor da bi rožice sadil, er spricht schön; — (pren.) dvojbo komu s. v srce, Jurč.

sadivec, vca, m. ber Bilanger, ber Geger, Cig., Slom.-C., Valj. (Rad).

sadivka, f. bie Bflangerin, bie Gegerin, Cig.,

sadjar, rja, m. ber Obsthaumzüchter, nk.; - ber Dbsthandler, Guts., Mur., Cig., nk. sadjarica, f. die Obstlerin, Mur., Cig., Jan. sadjarija, f. = sadjarstvo, Cig. sadjárnica, f. das Obsthaus, (wo Obst aufbewahrt ober verlauft wird). Cig. sadjárski, adj. die Obstbaumzucht betreffend: vinarska in sadjarska šola, bie Bein- unb Obstbaumschule, nk. sadjārstvo, n. die Obstzucht, die Obstcultur, nk. sádje, n. coll. das Obst; koščičasto s., das Steinobst, pečkato s., das Kernobst, Tuš. (R.); suho s., gedörrtes Obit. sadjegója, f. = sadjereja, C., Z. sadjejedec, dca, m. ber Obstesser, Cig., Jan. sadjeréja, f. = sadjarstvo, die Obstbaumzucht. Cig., Jan., nk. sadjerejec, jca, m. = sadjar, ber Obstzüchter, Cig., Jan., nk. sadjerejen, jna, adj. Obstaucht-, Jan., nk. sadjerejski, adj. Obstrucht-, nk. sadjeroden, dna, adj. obstragend, obstreich, Jan.(H.). sadjetfžen, žna, adj. ben Obsthandel betreffend: sadjetržno društvo, eine Gesellschaft für Obsthandel, SIN. sádjev, adj. = od sadja: sadjevo žganje, Gor. sadjevec, vca, m. aus Obst bereiteter Brantwein, Gor.; - ber Obstmoft, ber Obstwein, Cig., Jan., DZ. sadjeznanski, adj. pomologijch, Cig. sadjeznanstvo, n. die Obstfunde, die Bomologie, Cig. sadle, adv. = tu doli, Npes.-Schein. sádlo, n. = salo, Ljubušnje (Goriš.) - Štrek. (Let.). sadnat, adj. vielfrüchtig, Cig. sadnica, f. die Pflanzschule, ZgD.; odprti jarki so prave sadnice plevelskih rastlin, Nov. sadnik, m. 1) = sadivec, ber Bflanger, Cig., Nov.-C.; — 2) = sadika, Cig., C.sadnît, adj = sadniv, Ist.-LjZv. sadniv, iva, adj. mit bem Sattelbrud behaftet: sadniva kobila, Ist.-LjZv. sadno, n. = sedno, der Sattelbrud, ber Bolf. Jan.; dobil je s. = otrl se je na sedlu, Erj.(Torb.). sadonósen, sna, adj. fruchttragend, Cig., Jan., nk.; (po nem.). sadonosnik, m. ber Obstgarten, Jan., C. sadoróden, dna, adj. = sadoven 2): sadorodno leto, Jan. sadoven, vna, adj. 1) Frucht: sadovno drevo, ber Fruchtbaum, Mur.; - Obst.: sadovni ograd, ogr.-C.; - 2) obstreich: letos je sadovno, heuer gibt es viel Obst, Dol. sadovît, adj. fruchtbar (von Bäumen), Mur.-Cig., Mik.; obstreich, Jan. sadovíten, tna, adj. = sadovit, Škrinj sadovîtost, f. die Fruchtbarkeit, der Obstreichthum, Mur., Cig. sadovjáča, f. baž Obstweib, ogr.-C. sadovje, n. coll. bie Früchte, Jan.; bas Obst, Jan.; sádovje, kajk.-Valj.(Rad). sadovnat, adj. obstreich. C.

sadovnica, f. bie Obstfammer, C. sadovník, m. ber Obstgarten, Cig., Jan. sadovnît, adj. = sadovnat: s. kraj, Lašče-Levst.(Rok.). sadovnják, m. ber Obstgarten, Cig., Jan., nk. sadra, f. ber Gips, Cig., Jan., Cig.(T.), Nov., Erj.(Min.); — češ. sadrar, rja, m. ber Gipsarbeiter, ber Gipfer. sâdrast, *adj*. gip8artig, *Cig*. sádrati, sâdram, vb. impf. = sadriti, Jan. sadren, adj. aus Gips, gipsen, Gips, Cig. (T.); sadreni kalup, die Gipsform, Cig.(T.); sadreni odtisk, ber Gipsabbrud, Cig. (T.). sadrenec, nca, m. ber Gipestein, Erj. (Min.). sadrenina, f. die Gipserde, Cig. sadriti, im, vb. impf. gipfen, Cig. (T.). sádrov, adj. Gips., Jan. (H.). sadrovec, vca, m. = sadrenec, ber Gipeftein, Cig. sadrovina, f. 1) die Gipserde, Jan. (H.); -2) bie Gipsware, Jan.(H.). sadrovît, adj. gipshaltig: sadroviti lapor, ber Gipsmergel, Cig. saducēj, m. ber Sabbucaer, Cig. saftan, m. ber Saffian (eine Art Leber). saflanar, rja, m. ber Gaffianmacher, Cig. saflanast, adj. aus Saffian. safir, m. neki dragi kamen, ber Saphir. safīrast, adj. saphirartig, Cig.; saphiren, Cig. safiren, rna, adj. saphiren, Cig.; = safirno višnjev, saphirblau, Cig. sag, m. ber Leppich, Vrt., Žnid., kajk. - Mik.; - tudi: hs.; prim. lat. sagum (?), Mik.(Et.). saga, f. übler Geruch von Trint- ober Efemaren: vino ima sago, C., ogr.-Valj.(Rad). sagastiti, astim, vb. impf. ichwer athmen, teuchen, Cig. ságati, am, vb. impf. 1) züngeln (o kači, o plamenu, Fr.-C.; — 2) heftig und schnell athmen: pes saga ("saha"), Gor.; — (nam. segati? C.). sagljati, am, vb. impf. Leute ausrichten, Trst. (Let.); - prim. segljati?. sago, m. moka iz palmovega stržena, ber Sago, Cig., Tuš.(B.). sāgov, adj. Sagov: sagovo drevo, sagova palma, ber Sagobaum, die Sagopalme, Cig., Jan., Tuš.(R.). sagovec, vca, m. = sagovo drevo, Jan. sagovina, f. das Sagoholz, Cig. sagráti se, âm se, vb. pf. — upati se, magen, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). saharomēter, tra, m. sladomer, bas Saccharometer, Cig.(T.). sahati, am, vb. impf. heftig u. schnell athmen, Gor.; (nam. sagati? prim. sagastiti). sáhniti, nem, vb. impf. = sehniti. saj, adv. 1) (das nachgesette) ja, doch; saj si vedel, bu hast es ja (bod) gewust; saj te ne bo konec, če se boš malo zmočil, bu wirst ja nicht zugrunde geben, wenn bu ein bischen nafs wirst; saj pravim, iz tebe nikoli nic ne bo; - 2) minbestens, zum wenigsten, Mur., Cig.; (v tem pomenu nav. vsaj).

saja, f. 1) bas Segen (v. Pflanzen), Jan., C.; s. mladih dreves, Jarn. (Sadj.); - 2) ber Ruβ, Guts., Mur., Erj. (Torb.); — nav. pl. saje; črn kakor saje; jelove s., ber Rienruβ, DZ.; svetle saje, ber Glanzruß: kotel ponvi saje ocita = ein Efel schilt ben andern Langohr, Levst. (Zb. sp.); — 3) pl. saje == sedno: saje ima, (wund bom Sattel ober [beim Menichen] vom Liegen), Gor., Notr .-Levst.(LjZv.).

sajáč, m. = orodje, s katerim se zelje sadi, Blc.-C.

sajárnica, f. die Rughutte, Cig.

sájast, adj. 1) rugartig; rugfarben, Mur., Cig., Jan.; - 2) rußig, berußt, Cig., Jan.; sajast in upipan, Trub.; - 3) mund vom Sattelbrud ober vom Liegen, Gor., Notr. - Levst.

sajav, adj. 1) rußig, berußt; - 2) rußfarben: sajav lescnik, eine reife Safelnufe, Dict., Lašče-Erj. (Torb.), BlKr.; sajavo grozdje, t. j. tako zrelo, da že rjavi, Hal.-C.

sájavec, vcs, m. 1) = sajav človek (o kovaču), Str.; - 2) = sajav leščnik, Gor. - Valj. (Rad); - 3) eine Entgündung bei Thieren, M.; ber Milgbrand, Cig., Nov.; s. na parkljih, die Rlauenseuche, Dol .- Cig.; - die Durrmaden (eine Kinderfrantheit), V.-Cig.; - 4) der Rauchtopas (min.), Cig.(T.).

sajavína, f. 1) berußte Dinge, Mur.; - 2) Mur.,

Cig., pogl. sajevina.

sajavka, f. eine Kinderkrankheit, C.; - prim. sajavec 3).

sajegûlec, lca, m. zaničlj. nam. dimnikar, Cig., Levst (Zb. sp.), Ljub.

sajem, jma, m. ber Jahrmartt, jvzhSt.; pogl. sanjem.

sajemèt, méta, m. = dimnikar, Cig.

sajénčica, f. dem. sajenka, C.

sajenec, nca, m. ber Setling, Cig., Blc .- C.; cebul s., die jum Segen bestimmten Zwiebeln, Ljubljanska ok.

sajenica, f. bie Seppflanze, ber Setling, Cig., Jan., C., Nov.; kapusne sajenice, Vreme-Erj.(Torb.); - sajenice = mlade, zasajene trte, Catef (Dol.) - Erj. (Torb.); bewurzelte Gegreben, C., Vrtov. (Vin.).

sajenik, m. ber Gegling, vih St.

sajenisce, n. ber Pflanzenader, C.

sajénje, n. das Pflanzen, das Gegen (v. Pflangen, Baumen).

sajenka, f. = sajenica, Cig. sajev, adj. Ruß, Cig., Jan.

sajevina, f. = sajina, (sajavina) Cig.

sajevît, adj. = sajav, Jan.

sajež, m. kozje ime, Kanin-Erj. (Torb.).

sajina, f. die Rugmasse, ber Rug, Jan., Nov. sajiti, im, vb. impf. mit Rug beichmieren, rußen, Cig.

sâjnat, adj. = sajav, Cig.

sajnica, f. die Rugtammer, die Rienrughutte,

sajničar, rja, m. = dimnikar, Guts.-Cig. sajnik, m. ber Rauchfang gleich über bem Ofenloch, Mur.

sak, saka, m. bas Fischernen, ber hamen, um Fifche ober Rrebse au fangen; - prim. lat. saccus, ber Sad, Mik.(Et.).
sak, adj. = tak, ogr.-C.

1. sakati, am, vb. impf. = saciti 2), filtrieren, Vrtov. (Vin.).

2. sákati, am, vb. impf. ichweren Athem haben (von Thieren), Cig.; mit aufgesperrtem Maul ober Schnabel heftig athmen, Ravn .- M.; -(nam. sagati?).

sakovína, f. das Reggarn, M. sakrabolski, adj. faftifch, Strek., St. sakrabolt, interj. Sapperment!

sakramênski, adj. satrisch.

sakrament, interj. Sacrament! (= kletvica). salabolski, adj. safrisch, Nov., jvzhŠt.

salabòlt, interj. = sakrabolt. salāma, f. die Salamiwurft.

salamander, dra, m. s. velikan, ber Riefensalamander (megalobatrachus maximus), Erj. (Z.).

salāmar, rja, m. ber Salamihanbler, Cig. salamênski, adj. safrist, Strek., SlN.; salamensko je vroče danes, jvzhŠt.

salamorja, f. = razsol, bie Salzlate, Gor.; - prim. slanamurja.

salangāna, f. bie Salangane (collocalia esculenta), Erj.(Ž.).

salar, rja, m. ber Fett-, Schmerhanbler, Cig., Jan.

sálast, adj. schmericht, Cig.

sālaš, m = koča, ogr - C.; - iz madž.salaševáti, ûjem, vb. impf. = stanovati, ogr.-C., Trst.(Let.).

sālašnik, m. der Inwohner, ogr.-C.

salata, f. = solata, ber Salat; vrtna s., ber Gartenfalat (lactuca sativa), divja s., wilber Lattich (lactuca scariola), smrdljiva s., ber Giftlattich (latuca virosa), Tuš.(R.).

salatarica, f. die Salatfliege, Jan. (H.). salaten, tna, adj. Salat-; salatno seme, ber Salatjame.

sálce, n. dem. salo, Vrt.

salicil, m. bas Salicyl (chem.), Cig. (T.). salicilov, adj. Salicilova kislina, bie Saliculfaure, Cig. (T.).

salicin, m. bas Salicin (chem.), Cig.(T.). salmiak, m. ber Salmiat, Cig., Jan., Cig.(T.).

salmiakovec, vca, m. ber Salmiatgeift, Cig., Jan., DZ., Sen.(Fiz.).

salo, n. bas an ben Bebarmen befindliche Fett, das Schmer; s salom škornje, kola mazati; mačko k salu za varuha postaviti == ben Bod zum Gärtner machen, Mur., Levst.(Rok.); hleb sala se po vsem svetu razcedi (= solnce), Kor.-Erj (Torb.); kdor ima dosti sala, steno maže ž njim (= kdor je bogat, trati), Npreg. (Notr.)-Let.

salon, m. dvorana, ber Salon.

salonják, m. ber Salonmann, Str.

salovec, vca, m. ber Speckftein, ber Steatit, Cig.(T.), Erj (Min.); das Federweiß, DZkr. sálovka, f. die Wettzelle, h. t.-Cig.(T.). salovnica, f. die Fetthaut, Erj.(Ž.).

sâm, sáma, adj. (pron.) 1) allein; sam sem doma; vselej se sam sprehaja; pridi sam, ni treba nikogar s seboj jemati; človeku ni dobro samemu biti, es ift nicht gut, bafs ber Menfc allein fei; na samem, ohne Beugen, Jan.(H.); po samem, besonders, einzeln; - ni sama, sie ist in andern Umständen, Cig.; sama biti, weber schwanger noch Mutter sein, C., einfam: sam, kakor volk v lozi (hosti), BlKr .-Kres; moja hiša na samem stoji, baš Hauš steht in der Einsamkeit, einsam; (= na sami, ogr.-Mik.); — 2) nichts als, lauter, rein; sama kost in koža ga je; iz samega čistega zlata, aus massivem Golbe, Cig.; sama nedolžnost jo je bila, sie war die lautere Unichulb, Cig.; — 3) felbst, selber; sam ne vem; sam Bog ne more vsem ustreči; sam sem bil pri njem; sam sem vse videl; sam pridi, ni treba drugih pošiljati; sam drugi, sam tretji itd., selbanber, selbbritt u. s. w., Cig., Jan.; na samem mestu, an Ort unb Stelle felbft, Cig.; zrela hruška sama z drevesa pade (von felbst); vra.a so se sama odprla; v samo sredo, recht in die Mitte, Cig.; na samo novo leto, gerade am Neujahrstage, Zora; na samo veliko noč, gerade zu Oftern, Levst. (M.); - s povratnim zaimenom: sam sebi kvaro dela, er schabet sich selbst; sam si pomozi! hilf dir selbst! sam sebe za nos primi! zupfe bich felbst bei ber Rase! ljubi bližnjega, kakor sam sebe (ali: samega sebe)! sam za-se (za sebe) skrbi; sam za-se živi, er lebt zurudgezogen; rekla sem sama pri sebi, ich fprach zu mir felber; mislila sem si sama pri sebi, ich bachte bei mir felbst; sami v sebi so govorili, Krelj; sama s seboj ("sebo") je dejala, Trub.; sam s seboj govoriti, ein Selbstgespräch führen; sam od sebe, aus eigenem Antriebe, von freien Studen, von felbst; sami od sebe niso hoteli pomagati; ura se ne bo sama od sebe sprožila, bie Uhr wird nicht von felbst gu gehen anfangen; to samo od sebe pride, es kommt von felbst, ohne außere Beranlassung; (ne more od sama sebe, ne morejo od sami sebe, Trub.- C.); sam ob sebi, an und für sich; auf sich selbst angewiesen; to se samo ob sebi (samo po sebi, Cig.) (raz)umeje, bas versteht sich von selbst; razumeva se samo sabo (= s sabo), Navr.(Let.); to ni samo ob sebi, bas geht nicht mit natürlichen Dingen zu; = to ni samo na sebi, Cig., Sol.; vino je samo na sebi, ber Bein ist echt, C.; stvar samo na sebi premisliti, die Sache objectiv betrachten, Levst. (Pril.); sam iz sebe biti, in Exaltation gerathen fein, Levst.(Pril.); tako se je čudil, da ni bil sam pri sebi (außer sich), Jsvkr.; - sam svoj biti, eigener, freier herr ober unabhängig fein; ni sam svoj, er ist nicht freier Herr; -'sam svoj je, er ist eigensinnig, Lašče-Levst. (Rok.), jvzhSt.

sámar, rja, m. 1) = tovorni konj ali osel, Jan. (hs.); - 2) = tovornik, C.; - iz nem. Saumer = Lastthier, Säumer = tovornik. samcat, adj. sam samcat, gang allein, Jan., B!Kr.-Mik., Navr.(Spom.).

sámčast, adj. einzeln, einfach: samčasti kozolec, die einfache Getreibeharfe (opp. vezanik), Polj.; — s. kol, ki ni cepljen, ampak iz celega drevesca, Poh.

samče, éta, m. ein lediger Bursche, C.; ein älterer, lediger Mann, C.; V samoti se stara, Prileten samče, Preš.

sámček, čka, m. dem. samec; - ber Einspanner, Jan (H.).

sámčen, čna, adj. samčen konj, ein einzeln eingespanntes Pferd, Bes.; — ledig (v. Männern), C.; — samčna sodišča, Einzelgerichte (opp. zborna sodišča, Gerichtshöse), DZ.

samcica, f. 1) eine ledige Beibsperson, C.; —
2) das einzige weibliche Junge von einem

Thier, C.

sámčič, m. baš einzige Kinb, C.; — baš einz zige männliche Junge von einem Thier, C. samdrug, num. selbander, Boh.-C.; pogl samodrug.

samec, mca, m. 1) ber Einsame, Cig., Svet. (Rok.); pripovest o samcu-možu, ki je ob morju kočo imel, Jurč.; — 2) ber ledige Mann, ber Junggeselle; — ein ungepaarter Bogel (Männchen), Cig.; — 3) bas Lhiermännchen; — 4) ber Heisten, Cig.; — 5) stol za enega človeka, Svet.(Rok.), Gor.; Na samcih sedi gospoda, Vod. (Pes., rok.); — 6) ein einspänniger Bagen, ber Einspänner, DZ., Cig., Dol.; vozovi samci, Levst. (Nauk); — 7) kozolec z eno vrsto bran (štantov), Svet. (Rok.), Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.), Notr.; — 8) = samski hrib, ein isolierter Berg, Jes.

sámehen, hna, adj. sam s., ganz allem, Mik. sámen, mna, adj. einzeln, ogr.-C.; — einsam, C.; na samno iti, auf bie Seite gehen, Blc.-C. sámern, adj. — samehen: sam samern, (samrn) ogr.-C.

sameti, im, vb. impf. einsam sein: samet, vereinsamt, Zora; ondi je samela bela hiša,

samevati, am, vb. impf. einsam fein, einsam bafteben, nk.

sâmez, m. baš Einzelne, M.; baš Einzelwesen, Cig.(T.); — v naslednjih rekih: po samezu (po samezi, posamezi), einzeln; po samezu jim k sebi veleva, er läset sie einzeln zu sich sommen, Ravn.; na samezu stoji — na samem stoji, Cig.

sâmezen, zna, adj. = posamezen, Cig., Jan. samica, f. 1) bie Einsame, Cig., Jan.: — 2) eine sedige Weibsperson; — 3) bas Weibschen von Thieren (bes. von Bögesn); — 4) bie Bahleneinheit, C., Vod. (Izb. sp.); samice, Unionen (math.), Cig.(T.); — 5) pl. samice = irhaste hlače iz ene same kože storjene, Vrt., Svet. (Rok.).

sámič, adv. nur, bloh, C., Raič(Slov.), Zora, ogr.-Raič(Let.); s. eden, nur einer, vzhŠt.-C. sámičen, čna, adj. 1) alleinig, C.; — vereinfamt: Bog, ki(r) samičnim (Rinderlofen) polno hišo otrok da, Trub.; — 2) lebig, Jan., C.;

samični plesalci, Kres; - 3) = samezen, posamezen, Nov.-C.

samicicev, adj. sam s., mutterfeelenallein. (samiččev) Ben.-Kl.

samîčji, adj. vom Beibchen, Volk .- M.

samienost, f. ber lebige Stanb, Jan.

samîja, f. die Ginsamkeit, die Abgeschiedenheit, Cig., Jan.; - eine obe Gegenb, Die Ginobe, Cig., Polj.

samilo, n. ber Folator (phys.), Cig., Jan., Cig. (T.), Naprej-C., Sen. (Fiz.)

samina, f. die Ginfamteit, die Ginobe; hisa

stoji na samini. sámiški, adj. ledig; samiški stan, Jan., C.; samiška dekleta, Pjk.(Črt.).

sámištvo, n. = samiški stan, Jan.

samiti, im, vb. impf. ifolieren (phys., phil.), Cig.(T.).

samka, f. 1) ein alleinftehenbes Frauenzimmer, Npes -M.; die Unverheiratete: Varuj, varuj, da priletna Samka se ne boš jokala, Preš.; 2) bas Beibchen (von Thieren), Valj. (Rad).

sámljenje, n. die Folation, Cig. (T.).

samnost, f. bie Ginsamfeit, C.

samo, adv. allein, nur, lediglich, ausschließlich; samo zato, nur beshalb; ne samo — ampak tudi, nicht nur — sondern auch; samo eden, nur ein einziger; — samo pojdi! habe feine Bebenten und geh! — samo če, wenn nur; samo če hoče; - samo da, nur (baš ist zu bebenten, zu wünschen 20.), bass -; dobro se mi tukaj godi, samo da delati moram pridno; pojdemo vsi, samo da ne bi dež šel; samo da, menn nur; samo da ga vidim, že mi je laže pri srcu.

samobičen, čna, adj. = sebičen, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.).

samobiten, tna, adj. felbstfeienb, Cig. (T.); felbstftanbig, Cig., SIN.; - eigenartig, originell, Z., LjZv.; samobitno, res precudno ozdravljevanje, LjZv.; — rus.

samobitnost, f. bie Gelbstftanbigfeit, Cig.; bie Eigenartigfeit, die Originalitat, Z.; -

samobran, f. ber Selbstichut, h. t.-Cig.(T.). samocvéten, tna, adj. dragoceni in samocvetni kameni, Naturedelsteine, LiZv.; - rus.

samòč, adv. = samo, nur: s. vino piti, Cig.; (sámoč) BlKr.-DSv.; ne samoč (samuč) temveč tudi, Meg., Krelj, Trub., Dalm.; nikar le samoč ("samuč") z vodo, temveč z vodo in krvjo, Dalm.; - außer, (samue) Meg.; ne jedo, s. da se umijejo, Dalm.; nihče né dober, s. le sam edini Bog, Dalm.; nikar en lasec od naše glave ne more pasti, s. ako je božja volja, Trub. (Post.); nesmo tam obenega človeka našli, s. konjče in osle, Kast.

samộča, f. = samota, Kremp.-C., kajk.-Valj. (Rad), Vrt., jvzhŠt.; — na sámoči, in ber Einsamfeit, Levst. (Zb. sp.), Zv.

samočast, f. bas Eigenlob: ne samoprid ne samočast, Ravn.

samôčen, čna, adj. einfam, Jan.

samočetíti, num. selbviert, Levst.(Sl. Spr.); samočetrto, vierfach: samočetrto povrniti, Trub., Krelj.

samočist, čísta, adj. lauter, rein, pur, Mur., Cig., Jan., Vrt.; samočisto srebro, unvermengtes Gilber, Ravn.; samočista ponižnost ga je, er ift lauter Demuth, Ravn.; samočista devica Marija, Mur.

samočūtje, n. bas Selbstgefühl, Cig., Jan., Cig.(T.).

samodejáven, vna, adj. = samodelaven, Cig. samodéjen, jna, adj. selbstthätig, DZ.; samodejna zaklopnica, DZ.

samodejnost, f. bie Selbstthatigfeit, Cig.(T.). samodélaven, vna, adj. selbstthätig, Cig., Jan. samodélavnost, f. die Gelbstthatigfeit, Cig. (T.), C.

samodéten, ina, adj. 1) spontan, Cig.(T.); 2) zuhause verfertigt: v samodelne cape obleči koga, LjZv.; trdo in debelo je samodelno sukno, LjZv.

samodeinost, f. bie Spontaneitat, Cig.(T.). samodelski, adj. fünstlich erzeugt: samodelsko vino, ber Runstwein, samodelska slatina, fünftliches Mineralwaffer, Levst.(Nauk).

samodeseti, num. selbstzehnt, Levst.(Sl. Spr.); —samodeseto, zehnfach: Bog naj vam namesti samodeseto! Rib.-M.; samodeseto se mu vračuje, Lašče-Levst. (Rok.).

samodovoljstvo, n. bie Selbstgenügsamteit, Jan. (H.).

samodřštvo, n. bie Autofratie, Cig., Jan., Cig.

samodrug, num. felbanber, Cig., Jan.; samodrug sem, Rib.-C.; sam ali samodrug, Kast. (Rof.), Jsvkr.; — samodruga je, sie ist schwanger, Mik., BlKr.-Levst.(Rok.); - boppelt, Boh.; samodrugo povračati, Krelj.

samodrúžen, žna, adj. samodružna, jchwanger,

samodfiec, Ica, m. ber Alleinherricher, ber Autotrat, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; -

samodfžen, žna, adj. autofratisch, Jan., nk. samodsében, bna, adj = samoodseben, Jan., C.

samoedin, adj. alleinig, einzig, Cig., Jan., Levst.(Sl. Spr.); samoedini sin, Pohl.(Km.). samoelektričen, čna, adj. ibioelettrijo, Cig. (T.).

samogib, giba, m. ber Automat, Cig. (T.), Nov.-C.

samogibálo, n. = samogib, Cig.

samogiben, bna, adj. automatisch, Cig. (T.). samogibljiv, íva, adj. = samogiben, Zora.

samogibnost, f. die Gelbstbewegung, Cig. (T.). samoglàs, glása, m. ber Selbstlaut, Jan., Raič (Slov.); pogl. samoglasnik.

samoglásen, sna, adj. felbstlautend, vocalisch, Cig., Jan., nk.

samoglasnica, f. ber Selbstlaut als Buchstabe. Cig., Jan., Slom.-C.

samoglasnik, m. ber Selbstlaut, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

samoglasniški, adj. Bocal, nk.; samoglasni-

samoglàv, gláva, adj. = samoglaven, Mur.,

samoglásnost, f. die Gelbstlautigfeit, Cig.

ško podaljšanje, Cv.

Jan., Lašče-Levst.(Rok.).

samoglavec, vca, m. ber Eigenfinnige, Mur., C. samoglaven, vna, adj. eigenfinnig. samoglavnost, f. ber Eigenfinn. samoglavski, adj. = samoglaven, C. samogléden, dna, adj. autoptisch, Cig. samogledstvo, n. bie Gelbstbeschauung, bie Autopsie, Cig. samogodba, f. bas Solo (in ber Mufit), Cig. samogólten, tna, adj. = požrešen, gefräßig, Mur., Cig., Jan., Kr.; samogoltno življenje, ein ichlemmerisches Leben, Jap .- C .; - habgierig, eigennütig, selbstfüchtig, Mur., Cig., Jan., Gor.; - s. casti, ehrsüchtig, Meg., samogottnet, m. ber Gefräßige, Kr.; - ber Selbstfüchtige, der Habgierige, Cig., Jan., Nov.-C., BlKr. samogottnica, f. bie Gefräßige, Mur., Kr.; - die Schwelgerin, Cig.; — die Selbstsüch= tige, Mur. samogoltnik, m. ber Gefräßige, Mur., Kr.; - ber Eigennütige, Mur.; filistri in samogoltniki, Jurč. samogódtnost, f. = požrešnost, bie Gefräßigteit, Mur., Cig., Jan., Slom.-C., Kr.; — die Habsucht, die Gelbstsucht, Dict., Mur., Cig., Ĵan. samogovor, m. bas Selbstgesprach, ber Donolog, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. samohlepen, pna, adj. selbstsuchtig, C. samohlepnost, f. die Selbstsucht, C. samohoja, f. gazi si s samohojo delati, sich mit ben eigenen Tritten (im Schnee) Bahn machen, Jurč. samohot, f. bie Billfur, Cig.(T.).; - stsl. samohoten, tna, adj. freiwillig, ogr.-C.; selbstwillig, spontan, Cig.(T.); samohotno, mit seinem Willen, DZ.; — willfürlich, Cig. (T.); samohotna pazljivost, die willfürliche Aufmerkamkeit, Cig.(T.). samohotje, n. bie Spontaneitat, Cig.(T.); bie Billfür, Cig.(T.). samohrán, hrána, adj. sich selbst ernährend, Jan.; sirota samohrana - verlassene Baife, Vrt., Levst. (Nauk); - hs. samohvála, f. bas Eigenlob, Z., Trub., nk. samohvatec, ica, m. ber sich felbft lobt, ber Brahler, Guts., Cig., Jan., Dalm., kajk.-Valj. (Rad).samohvaten, ina, adj. sich selbst lobend, ruhmredig, prahlerisch, Cig., Jan., Boh .- M., nk. samohvalje, n. bas Eigenlob, V. - Cig., Jan.; zagaziti v s., Zv. samohvālnik, m. ber sich selbst lobt, Mik., Krelj-M., Trub.-C. samohválnost, f. die Ruhmredigfeit, die Brahlsucht, Guts., Cig., Jan., nk. samohvātstvo, n. das Eigenlob, Cig., Jan., Cig.(T.).

samoîstina, f. das Agiom, Cig.(T.); — rus.

samoizpoved, f. bie Selbstbeichte, Cig., Zora. samojáča, f. die Inwohnerin, Mik., Volk.-M.; - eine ledige Weibsperson, C.; - nam. samovnjača (?). samojáčnost, f. die Unvermähltheit, ogr.- C. samoják, m. der Einsame: der von seinem Beibe geschiebene Diann, C .; - ber Sageftolz, C.; - ber Inwohner, C.; - ein einzelnes Bugthier, bas nicht mit einem zweiten gepaart ift, C.; - ein einfam liegenber Stein, C.; (tudi: samonjak, C.); nam. samovnjak (?). samojed, jeda, m. 1) = snedez, ber Bielfraß, C.; — 2) der Hahnenfuß (ranunculus), Mur.-Cig., Mik., vzh St. - C.; tudi: bas Gauchheil (anagallis), ντh St.-C. samoj sja, f. der Hahnenfuß (ranunculus), Mur., C., Medv. (Rok.). samokół, kóla, m. = samokolnica, Z., Mik. samokolen, ina, adj. einraberig, Jan., Nov. samokólica, f = samokolnica, Ip - Erj. (Torb.). samokolnica, f. ber einraberige Schiebfarren, Mur., Cig., Jan., Ravn.-C., Bolc-Erj.(Torb.), BlKr., nk. samokòv, kóva, m. 1) das Hammerwert, Cig. (T.), Vrt.; — 2) die Bragemaschine, DZ. samokovnik, m. = fužinski kovač, ber Hammerschmied, Vrt. samokrès, kresa, m. bie Biftole, Guts., Cig., Jan., nk.; ber Revolver, Jan.; - hs. samokresen, sna, adj. Biftolen., Jan., nk. samokresnica, f. das Percussionsgewehr, Cig., samokùp, kúpa, m. der Alleinkauf, Cig. (T.). samokvarstvo, n. die Selbstverftummelung, DZ.samolásten, stna, adj. selbstständig, Cig.(T.); samolastna načela, Nov.; samolastna misel, bie Eigenansicht, Cig.; - eigenmächtig, Cig., Zora; - prim. samovlasten. samolastník, m. ber Alleineigenthumer, Cig. samolezga, f. die Rainweide (ligustrum vulgare), Nov. - C., Medv. (Rok.), Notr. - Burg. (Rok.); — prim. zimolez. samolęzgovina, f. coll. = samolezga, M.; (samolęzovina, jvzhSt.). samolêzovec, vca, m. = samolezga, C. samoljub, ljúba, m. = samoljuben človek, Cig. samoljub, ljúba, adj. = samoljuben, Cig., Jan. samoljūbec, bca, m. = samoljuben človek, Jan., M. samoljuben, bna, adj. eigenliebig, Cig., Jan., samoljubje, n. bie Eigenliebe, Cig., Jan., Cig. (T.), M., nk.samoljubnost, f. die Eigenliebe, Cig., C., nk. samolov, lova, m. ber Selbstfang, DZkr. samomam, mama, m. die Gelbsttäuschung, Cig.(T.).samomášča, f. = samomaščina, Z. samomáščina, f. prvi mošt, ki se nacedi sam ob sebi, ne da bi grozdje teščeno (prešano) bilo, Rihenberk - Erj. (Torb.); ber Beermoft, ber Borichufs, Cig., Jan. samomoder, dra, adj. flügelnb, najeweise, Dalm. samomor, mora, m. 1) = samomorec, Mur., Cig., Jan.; — 2) ber Selbstmord, Jan., nk. samomorec, rca, m. ber Selbstmorber, Jan., nk.

samomoren, rna, adj. selbstmörberisch, Cig., Jan.; samomorno sovraštvo, SIN.

samomorîvec, vca, m. = samomorec, Cig., nk.

samomorîvka, f. = samomorka, Cig., nk. samomôrka, f. bie Selbstmörberin, Cig., Jan. samomôrski, adj. selbstmörberisch, Mur., Cig., Jan.

samomorstvo, n. ber Selbstmorb, Mur., Cig., Jan., nk.

samonasében, bna, adj. an nnb für sich, absolut, Jan.; beziehlos, Cig. (T.); samonasebna resnica, bas Agiom, Cig., Jan.
samonet, neta, m. ber Gelbstänber, Cig., Jan.

samonet, neta, m. ber Selbstäunber, Cig., Jan. samonica, f. bie Breiselbeere (vaccinium vitis idaea), Cig., Medv. (Rok.); — (nam. smolnica?, C.).

samoničen, čna, adj. wilbwachsenb (bot.), Cig. (T.).

samonicje, n. coll. Preiselbeeren, M.; - prim. samonica.

samonik, nika, m. eine wildwachsende Pflanze, Cig. (T.); — hs.

samonog, noga, adj. einfüßig, Mur.

samooblast, f. bie Alleingewalt, Cig., Jan. samooblasten, stna, adj. freiherrschend, souberan, Cig., Jan.

samooblastje, n. die Eigenmacht, die Souveranitat, V.-Cig., Jan.

samooblastnica, f. bie Selbstherricherin, bie souverane Herricherin, Cig.

samooblastnik, m. der Freiherricher, der Souveran, Cig.

samooblastvo, n. die Selbstherrschaft, die souverane Macht, Nov.-C., Vod. (Pes.).

samoobsében, bna, adj. abjolut, Cel.(Ar.); — natürlich: samoobsebna smrt, Cig.

samoobsebnost, f. die Natürlichkeit, Cig. samoodloëljivost, f. die Selbstbestimmung, Cig. (T.).

samoodseben, bna, adj. freiwillig, spoutan, Nov., Slom. - C.; — von selbst eintretend: samoodsebna smrt, der natürliche Tod, Jan. samoohrana, f. die Selbsterhaltung, Cig. (T.).

samoohrana, f. die Geldherhaltung, Cig.(1.).
samooh, oka, m. majhen kosar: das Einauge
(cyclops serrulatus), Erj.(T.).

samook, oka, adj. einäugig, Cig., Levst. (Zb. sp.).

samoolinica, f. ber Selbstoler (eine mechanische Borrichtung), DZ.

samooplodba, f. bie Gelbstbefruchtung, Cig. (T.).

samooskibstvo, n. die Autonomie, Cig.

samoosmi, num. selbacht, Trub.-Mik.; Bog je Noaha samoosmega ohranil, Dalm.

samopáden, dna, adj. samopadna ključavnica, bas Fallíchlofs, Jan.

samopah, paha, m. 1) die Blasebalgwelle, Mik.;

— 2) eine Art Gerste, die gerne aus den hülfen fällt, C., Z., Ist.-Nov.; (samopeh, Cig.).

samopálen, lna, adj. selbstentzündend, Selbstentzündend, Selbstentzündend, DZ.; samopalni topovi, t. j. topovi, ki se sami izprožujejo, SIN.

samopas, adv. (eig. allein abseits weibenb); für sich allein, C.; s. hoditi, nach eigenem Gelüste herumgehen, Z.; s. ziveti, nach seinem Gelüsten seben, Skal.-Let.; s. pustiti otroka, bas Kind sich selbst überlassen, Svet. (Rok.);

— zügellos, Cig.; — eigensinnig, Mik.

samopāš, páša, adj 1) "samopāša je žival, katera se hoče zmerom strani od črede sama pasti; tudi prešeren otrok se imenuje samopāš", Levst. (Zb. sp., Tolmač); jūgelloš, Lašče-Levst. (Zb. sp.); — 2) — sebičen: Otrok le nase misli, samopāš, Str.

samopâša, f. = samopašnost 1): samopaša - prazen dvor, Npreg.-Erj.(Torb.).

samopášen, šna, adj. 1) zügelloš herumschweisend: samopašna Livina, Z.; (pren.) samopašne oči, Z.; — zügelloš, zuchtloš, ausgelassen oči, Z.; — zügelloš, zuchtloš, ausgelassen, Zarn., Cig., Jan., Lašče-Levst. (Zb. sp.); samopašni kozli na levici, Jap. (Prid.); samopašna volja, C.; samopašno ziveti, Cig.; samopašno veselje, ausschweifende Freude, Cig.; — eigensinnig, Mik.; — 2) selbstüchtig, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Kr.; samopašna druhal, zadovoljna, da se le niej dobro godi, Str. samopášti, pššim, vb. impf. — samopaš puščati, bermahrlojen, C.

samopāšje, n. = samopašnost2); bie Selbstiudt: Vam govorim, rojaki, ki vas samopašje ne vodi. Str.

samopāšnež, m. samopašen človek, Mur., Mik.

samopäšnica, f. samopašna ženska, Jan. samopäšnik, m. 1) der Ausgelassene, ein aussschweifender Mensch, der Wüstling, Cig., Jan., C.; — 2) der Selbstsüchtige, Jan., Zv.

samopášnost, f. 1) die Zügellosigseit, die Ausgelassenheit, Cig., Jan.; s. oči, Ravn.; lovska s., der Jagdunsug, Levst. (Nauk); — der Muthwille, V.- Cig.; — 2) die Selbstlucht, der Egoismus, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); to je goli materializem, najdebelejša samopašnost, Zv.

samopeh, m. Cig., pogl. samopah 2).
samopéti, num. selbfünft, Z., Levst. (Sl. Spr.).
samopèv, péva, m. der Sologesang, Cig.;
pogl. samospev.

samopevec, vca, m. ber Solofanger, Jan. samopis, pisa, m. bie Monographie, Cig., Jan. samopisen, sna, adj. selbstschreibend: samopisni stroj, die Schreibmaschine, Jan. (H.).

samopîsnica, f. die Schreibmaschine, Jan. samoplačevâvec, vca, m. der Alleinzahler, Cig.

samoplačevavka, f. bie Alleinzahlerin, Cig. samoplačník, m. ber Alleinzahler, Cig.

samopomočen, čna, adj. sich selbst helsend:
samopomočno, durch Selbsthilse, Cig.(T.), samopomočšje, n. die Selbsthilse, Cig.(T.), DZ.
samoposestje, n. der Alleinbesith, Cig.
samoposestnik, m. der Alleinbesither, DZ.
samopoveststok, n. die Dictatur, C.

samopožrtvovanje, n. die Selbstausopferung, Cig. (T.).

samopraven, vna, adj. privilegiert, Jan.

samopravica, f. das Privilegium, Jan., DZ., SIN.-C.

samopravíčar, rja, m. = samopravičnik, Trub.; hinavci in samopravičarji, Dalm.

samopravíčen, čna, adj. privilegiert, Naprej-C. samopravíčnik, m. = kdor sam sebe pravičnega dela, Dict., Krelj.

samoprecenjanje, n. bie Selbstüberichatung, Cig. (T.).

samoprecenjávanje, n. die Selbstüberschätzung, Cig. (T.).

samoprecenjevanje, n. die Selbstüberschähung, Jan. (H.).

samoprednica, f. die Maschinenspinnerei, h. t.-Cig. (T.).

samopreljka, f. die Spinnmaschine, h. t.Cig. (T.).

samoprid, prida, m. bet Eigennut, Mur., Jan.; varovati se samoprida, Ravn.

samopridčen, čna, adj. = samopriden, Mur., Ravn.

samopriden, dna, adj. eigennühig, egoistisch, Mur., Cig., Jan., C., nk., Kr.

Mur., Cig., Jan., C., nk., Kr. samoprîdnež, m. ber Eigennütige, Mur., Cig., Jan., nk.

samopridnica, f. die Eigennützige, Jan.

samopridnik, m. der Eigennütige, C. samopridnost, f. die Eigennütigfeit, der Ego-

ismus, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk. samoprodaja, f. der Alleinverlauf, das Mosnopol, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

samoprodajen, ina, adj. Monopols, nk.; — samoprodajno blago, bie Patentware, Cig. samoprodajstvo, n. das Monopolwejen, C.

samoràd, ráda, adj. 1) freiwillig, Cig., Jan., C.: - 2) felbsigefällig, Jan.; - egoistisch, Jan. samorádčen, čna, adj. = samoraden, Mur.; samoradčno srce, Ravn.

samoráden, dna, adj. = sebičen, Mur., Jan.;

samoradni ljudje, Ravn. samoradnost, f. 1) bie Freiwilligfeit, Cig.;

— 2) die Selbstjucht, Jan., UET. samoraset, sla, adj. wildwachsend, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; samorasla zel, eine von der Natur ohne Pflege hervorgebrachte Pflanze, Cig.; samorasli hmelj, der Rasenhopsen, Cig.; — samorasli kamen, der natürliche Stein, Cig.; samoraslo žveplo, der Jungsernschwesel, Cig.; — urwüchsig, Jan.; originess: s. izraz,

samorâselka, f. samoraslo (ne zasajeno) drevo, Slom.- C.

Zora.

samorâsein, seina, adj. = samorasel, Cig. samorâseinik, m. die aus einem Kern (z. B. einem Apfeltern) zufällig hervorgewachsene Staude, Cig.

samorast, f. der Anslug im Forstwesen, Cig. samorastel, stla, adj. = samorasel, nk.

samorásten, stna, adj. noturwüchfig, ungefaet, ungepflegt machfend, Cig., Jan., C.

samorastka, f. samorastno drevo: črešnja s. = samorasla črešnja, Svet. (Rok.).

samorástov, adj. = od samoraslega drevesa (šaljiva beseda): kak les je to?—samorastov, Lašče-Levst. (M.).

samorášč, adj. milbmodjenb, urmüdjig, Jan., Lašće-Levst. (M.); s. les, Jurč. (Tug.); samorašča sliva, samorašč oreh, BlKr.; — (fig.) samorašča beseda, t. j. ne skovana, Levst. (Zb. sp.).

samoráščen, ščna, adj. urwūdfig, Cig., C. samoráščnica, f. ein wilbwadfenbes Gewäds, Guts.-Cig., C.; pos. = divia konoplja, C.

samoráški, adj. = samorašč, C., Z. samorazkrój, krója, m. die Selbstgersegung (chem.), Cig. (T.), C.

samoraztvor, tvora, m. = samorazkroj (chem.), Cig. (T.).

samorážen, žna, adj. s. kamen ima razo, po kateri se rad prekolje, Gor.

samoroc, adv. mit einer Sand, Telov.

samoročen, čna, adj. mit ber freien Hand gemacht, Hands: samoročno risanje, samoročni zriski, Handseichnungen, Navr. (Let.).

samoróden, dna, adj. naturwüchsig, Cig., Jan.; samorodna krepost jezika, LjZv.; samorodna slovanska omika, Str.; samorodna stvar, baš Maturweri, Cig. (T.); — gebiegen (min.), Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.); — rus. samoródnost, f. bie Urwüchsigleit, Levst. (Lj-Zv.).

samorog, róga, m. 1) das Einhorn, Cig., Jan.; samorogi bodo z jagnjeti vred padli, Škrinj.; — 2) der Rarval oder Einhornfilch (monodon monoceros), Jan., Erj.(Z.); — 3) — človek, kateri le sam za-se živi in se ne briga za druge, Gor.

samoròg, róga, adj. einhörnig, Mur., Jan.; samoroga krava, Lašče-Levst. (Zb. sp.).

samorôga, f. = samoroga žival (krava), Levst. (Zb. sp.).

samorogač, m. daš Einhorn, Meg., Dict., Jan., Trub.-Mik., Boh., Dalm.

samorogast, adj. einhörnig, Lašče-Levst. (Zb. sp.).

samorogat, ata, adj. einhörnig, Jan.

samorôgee, gca, m. = samoroga žival (vol), Levst.(Zb. sp.); — baš Einhorn, ogr.-Valj. (Rad).

samorôžec, žca, m. das Einhorn, C.

samoseben, bna, adj. Gelbste: samosebno zatajevanje, die Gelbstverleugnung, Jan.

samosedemkrat, adv. siebenfältig: s. povrniti, Dalm.

samosêjec, jca, m. = samosevec 1), Gor.

samosêjka, f. = samosevka, BlKr. samosêtva, f. die Naturbesamung, Cig., Nov.-C.

samosèv, séva, adj. = samoseven: samoseva konoplja, LjZv.

samosêvec, vca, m. 1) bie selbstgewachsene Bslanze, (bie nicht absichtlich gesätt worden ist), Cig., Jan., Svet. (Rok.); pos. 0 krompirju, ki se sam zaseje, C., Polj., Lašče-Erj. (Torb.); (0 ovsu), Cig.; = samoraslo drevo, Blc.-C.; — 2) eine Art Moorhirse (sorghum halepensc), Rihenberk-Erj. (Torb.).

samoséven, vna, adj. nicht von Menschenhand gesätt, selbstgewachsen, Cig., Jan.

samosevka, f. = samosevec 1), Cig., Jan.; = rastlina, ki se je sama zasejala, pos. divja hruška ali jablana, Tolm.-Erj.(Torb.); trta s., Vrtov.(Vin.); - ime nekemu jabolku, Tolm.-Erj.(Torb.).

samosêvski, adj. wildwachsenb, Cig.

samosíj, m. ber Leuchtstein, h. t.-Čig. (T.). samosijájen, ina, adj. selbstleuchtenb, Cig. (T.), Žnid.

samositen, ina, adj. despotisch, thrannisch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

samosilje, n. ber Despotismus, die Tyrannei, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

samositnica, f. bie Despotin, bie Thrannin, Cig., Jan.

samosîtnik, m. der Despot, der Tyrann, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.

samosîtski, adj. bespotisch, Cig.

samosîtstvo, n. ber Despotismus, die Tyrannei, Cig., Jan.

samoskrûmba, f. die Gelbstbestedung, Jan. samoskrûnec, nca, m. der Onanist, Jan. samosleden, dna, adj. folgerichtig, natürlich, C.

samoslępnik, m. = kdor se sam oslepi, Levst.

(Zb. sp.).

samoslišec, šca, m. der Ohrenzeuge, Cig., Jan., Cig. (T.), Svet. (Rok.).

samosoben, bna, adj. persönsich: samosobno se zglasiti, sich persönsich melben, samosobno voliti, birect mählen, Levst. (Nauk).

samosov, sova, m. ber Bullenbeißer, Z., C.;

samospèv, spéva, m. das Solo (beim Gesang), Jan., nk.

samospočétje, *n*. die Selbstempsängnis, *Cig.* samosprôžda, *f*. die Selbstentladung, *Cig.* samosrájčen, čna, *adj.* mit dem blosen Hemde

befleibet: samosrajčni hribovski otroci, Jurč. samosrajčnik, m. otrok, ki v sami srajci hodi: zmršen s., Zv.; raka pozna vsak s., Erj. (17b. sp.).

samôst, f. bie Sfoliertheit, Cig.; — po sámosti, einzeln: po samosti sem se uže z marsikaterim premetaval, nobeden me sam ni še užugal, LjZv.; po samosti ali po dva, Jurč.; jeli so po samosti prihajati, SIN.

samostálen, lna, adj. selbständig, Mur., Cig., Jan., nk.; — (gramm.) samostalno ime, das Hauptwort, Cig., Jan., nk.

samostainičiti, ičim, vb. impf. substantivieren (gramm.), DSv.

samostâinik, m. daß Substantiv (gramm.), Jan., Levst (Sl. Spr.), nk.

samostálnost, f. die Gelbständigfeit, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

samostân, m. das Kloster, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — hs., češ.

samostânčan, m. = samostanec, Zora.
samostânec, nca. m. ber Plosterbemohner Cie

samostânec, nca, m. ber Riosterbewohner, Cig., C., Let., Raic (Slov.), Slovan.

samostânski, adj. Rloster-, flosterlich, Cig., Jan., nk.

samostânstvo, n. bas Rlosterwesen, Cig., Jan.

samostàv, stáva, m. = samostalnik, Raič (Slov.).

samostô, num. bas Sundertsache, Dict.; s. zrn, Krelj; s. prejeti, Dalm.; s. pridelati, Jap. (Sv. p.); (adv. hundertsältig, Cig.; kar ste vbogajme dali, tamkaj samosto najdete, Kast. [Rož.]; sad prinesti samosto, Jsvkr.).

samostójen, jna, adj. = samostalen, Cig., Jan., nk.

samostôjnik, m. ber Gelbstänbige, Jan. (H.). samostójnost, f. = samostalnost, Jan., nk. samostôkrat, adv. hunbertmal, Trub. samostotêr, num. = stoter, Vrt.

samostotisoci, num. da bi jaz samostotisoci ("samo sto tisuc") bil ("wenn meiner hunderttausend wären"), Krelj.

samôstra, f. 1) = samostrel 1), Mur., Cig., Jan.; - 2) = samostrel 2), Mur.

Jan.; — 2) = samostrel 2), Mur. samôstrel, la, m. 1) bie Armbrust, ber Schießbogen, Meg., Mur., Cig., Jan.; tetive s samostrelov, Krelj; samostrel prožiti in puščice nasajati (učil bom vaše otroke), LjZv.; — 2) bie Bilchfalle, Mur., Cig., Met.; (ker se kakor samostrel sprožuje, Levst. [Rok.]); — (ta beseda ima med narodom razne popačene oblike: samojstra, samojstrn, Levst. [Rok.]; samostro, Mur.).

samôstrela, f. = samostrel, Dict. samostrêtec, tca, m. der Armbrustschüte, Cig., Jan.

samôstrelina, f. die Bischfasse, Rib.-C. samostrica, f., Cig., pogl. samostrel 1). samostrina, f., Cig., pogl. samostrelina. samostro, n., Mur., pogl. samostrel 1).

samostrun, struna, m. das Monochord, C., Sen. (Fiz.).

samostvoren, rna, adj. selbstgeschaffen, Levst. (Zb. sp.).

samosvest, f. das Selbstbemusstsein, Jan., Cig. (T.), C., Lampe (D.), nk.

samosvésten, stna, adj. selbstbewußt, Cig. (T.), nk.

samosvêt, svéta, adj. alleinheilig: samosvet, samovelik, Ravn.

samosvétel, tla, adj., Cig., C., Žnid., pogl. samosvetljiv.

samosvetljiv, íva, adj. selbstleuchtenb, Cig. (T.). samosvoj, svoja, adj. 1) selbstanbig; samosvoj gospod, Mur.; samosvoji politični okraji, samosvoje področje občinsko, Levst. (Nauk); še nimajo samosvojega okusa, Levst. (Nauk); še nimajo samosvojega okusa, Levst. (Nauk); — 2) Eigen, Cig.; samosvoja hvala, baš Eigenlob, Cig. (T.);—3) eigen, eigenthümslich: rudnina, ki nema samosvoje barve, ampak je le po slučajni primesi obarvana, Erj. (Min.); starec, čisto samosvoje, nenavadne postave, Jurč.; s. človek, ein Sonberling, Tolm.; — 4) eigensinnig, Dol., Šl.

samosvojec, jca, m. 1) ber Unabhängige, ber Selbständige, Mur., C.; — 2) ber Eigensinnige, Gor.;—— človek, kateri je sam svoj, kateri se za druge ljudi ne meni, Gor.

samosvójen, jna, adj. 1) selbständig, eigenberechtigt, unabhängig, Cig., Jan., C.; — 2) Eigen-, Cig.(T.); samosvojna ljubezen, Slom.-

C., Škrinj.; — samosvojna stvoritev, generatio aequivoca, Cig. (T.).

samosvojnik, m. 1) ein lediger Mann, C.; — 2) der Sonderling, C.; — der Eigenfinnige, Slom.

samosvojnost, f. die Selbständigfeit, Cig. (T.),

C.; s. izgubiti, Vod. (Pes.).

samosvojôst, f. = samosvojnost, C.; vrtoglavcu samosvojost in pa slepcu luč v roke dati, Slom.

samosvojstvo, n. die perfonliche Freiheit, Cig., C. sámoščina, f. die Ginfamteit, Jan.

sámošen, šna, adj. einfam, vereinfamt, vzhSt .-C.; tako samošni smo, Svet. (Rok.); težko mi je samošnemu biti, Jurč.; starka leze s svojega samošnega selišča, Jurč.; samošno tava po hosti, Jurč.; — (menda pravilneje: samošnji).

samota, f. bie Ginfamteit; bie Ginobe; na samoti; na samotah, in ber Einobe, C.

samotar, rja, m. der Ginfame, der Ginfiebler, Jan., Nov.-C., nk.

samotarec, rca, m. 1) ber Ginfame, ber Ginsiebler, ber Anachoret, Jan.; - 2) navadni s., ber gemeine Ginfiedlerfrebs o. Bernhardstrebs (pagurus Bernhardus), Erj. (2.).

samotarica, f. die Einsiedlerin, Jan.

samotariti, arim, vb. impf. einfam fein, ein einsames Leben, ein Ginfiedlerleben führen, Jan., nk.

samotárjenje, n. ein einsames Leben, nk. samotarka, f. bie Ginfiedlerin, Jan. (H.).

samotárski, adj. Einsiebler-, Jan.; samotarsko življenje, Zora.

samotarstvo, n. das Einsiedlerleben, Z.; — ein einsaues Leben, nk.

samotéčen, čna, adj. s. je sadni sok, ki sam priteka, ne da bi se sadje stiskalo, Gor.

samóten, tna, adj. einfam; s. kraj; samotno živeti, eingezogen, einsiedlerisch leben; - samotni zapor, die Einzelhaft, Cig., DZ.

samotêr, adj. einzeln, sporadisch, C., Cig. (T.). samotêrčnik, m. der aus den Trestern ohne Drud rinnende Most, Blc .- C., Z.

samoteren, rna, adj. einzeln, iporabijch, Z. samotež, adv. felbstziehenb (ohne Bugvieh); s. peljati voz; konje odprežejo in svojega očeta samotež na dom peljajo, Slom.; — ohne fremde Beihilfe, allein, V.-Cig., Jan., Met.; gospodar s. (brez hlapca) kaj stori, C.; einzählig, Jan.

samótežar, rja, m. = človek, kateri kaj samotež vozi (n. pr. drva, oglje na saneh),

samoteten, ina, adj. von Menschenhanden gezogen: s. voz, ein Handwagen, Cig., DZ., M., Polj.; samotežne sani, ber Sandichlitten, Vrt.; samotežna vožnja, das Handfuhrwert, Nov .- C.; - eingählig, Jan.

samotęžke, f. pl = samotežnice, Jan.

samotęžnica, f. :) ber Schiebfarren, Guts., Levst. (Cest.); = pl. samotežnice, Bohinj (Kr.)-Erj. (Torb.); - 2) ber Handschlitten, Cig.; = pl. samotežnice, Jan., M., Gor.

samotęžnik, m. 1) ber Rarrenführer, Vrt.; -2) ber Handwagen, Nov.-C.; -- 3) eine Art Bflug in ben Ebenen, Nov. - C.; - 4) ber Krahn, Jan.

samotija, f. = samota, Cig., Jan. samotilo, n_{\cdot} = samilo, Cig_{\cdot} , Jan_{\cdot}

samotina, f. die Ginsamfeit, die Ginobe. Jan., C. samotisk, tiska, m. ber Gelbstbrud, Jan., nk. samotíti, ím, vb. impf. = samiti, Cig.(T.). samotlak, m. vodni s., bie Bafferfaulenmafchine.

samotnica, f. die Ginfame, Cig., Jan.; die

Ginfiedlerin, Mur.

samotnik, m. ber Einfame, Cig., Jan.; ber Einsiedler, Dict., Mur., Cig., ZgD., Zora; imeli so svoje duhovnike in samotnike, Cv. samotnják, m. ber Einfame, Cig.

samotnost, f. bie Ginfamfeit.

samotôčina, f = samotok, C, Zsamotok, toka, m. ungeprefster, aus ben Beeren ohne Drud fliegender Moft, ber Beermoft, ber Ausbruch, Cig., Jan., C., Valj. (Rad).

samotoren, rna, adj. = svojeglaven, Z., Gor.; - nam. samotvoren.

samotovanje, n. die Burudgezogenheit, h. t .-Cig.(T.).

samotováti, üjem, vb. impf. einsam, eingegogen leben, Cig.; - hs.

samotretji, num. felboritt, Jan., Rib.-M., Levst. (Sl. Spr.); — dreifältig, Boh.

samotêštvo, n. ber Alleinhandel, das Monopol, Cig., Jan., DZ., Nov.-C.

samotržec, žca, m. ber Alleinhanbler, ber Monopolist, Cig., Jan.

samotŕžen, žna, adj. Monopol: samotŕžni zakon, die Monopolordnung, Levst. (Nauk). samotřžje, n. das Monopol, Jan., Naprej-C., Levst.(Nauk); zakupno s., das Bachtmonopol, DZ.

samôtstvo, n. = samota, Danj.-C. samotvor, tvora, m. bas Naturwerk, Cig. (T.). samotvoren, rna, adj. selbstichaffend, selbstthätig, Cig., Jan.

samotvornost, f. bie Schöpferfraft, Cig samouboj, boja, m. = samomor, der Gelbstmord, C.

samoucba, f. der Selbstunterricht, die Selbstlehre, Cig.

samoučen, čna, adj. autobibattifch, Jan. samougodje, n. die Gelbstgefalligfeit, Cig.(T.); — stsl.

samoùh, úha, m. = trdoglavec, bas Didohr.

samouh, úha, adj. 1) einöhrig, Mur.; - 2) eigensinnig, Mur.; s. človek, Cig.

samoùk, úka, m. der Autodidatt, Cig., Jan., Nov .-C., nk.; pesnik s., der Naturdichter, Cig.(T.). samoùk, úka, *adj*. ber ohne fremben Unterricht sich Kenntnisse erwirbt, Mur.

samoukana, f. bie Selbsttäuschung, Jan. (H.). samoum, uma, adj. s. to vem, bas weiß ich durch meinen eigenen Berftand, Svet. (Rok.). samouprava, f. bie Selbstverwaltung, bie Selbst-

regierung, die Autonomie, Jan., Nov., nk. samoupraven, vna, adj. autonom, Cig. (T.), nk. samoupravstvo, n. die Gelbstregierung, die Autonomie, Cig. (T.), Nov.-C.

samousmiljenje, n. die Behleidigfeit, Jurc. samouska, f. eine Art Bafferichlange (Natter ?),

samoûštvo, n. bas Autobibattenthum, DSv. samoužig, ziga, m. bie Gelbstentzündung, Jan. (H.); (-žeg, Cig.[T.]).

samovanje, n. einsames Leben, bas Ginfieblerleben, Cig., Jan.

samovar, ara, m. die Rochmaschine, bes. die Theemaschine, Cig., Jan., Nov.; — rus.

samováti, üjem, vb. impf. einfam fein, ein einfames, eingezogenes Leben führen, Cig., Jan., C., nk., Notr.; isoliert sein, Nov.-C.; Kopitarju se je zdelo, da samuje, Navr. (Kop. sp.); — allein haushalten, Rib.-M.

samovelêvec, vca, m = samovelitelj, Cig. samoveličljívost, f. der Größenwahn, Cig.(T.). samovélik, ika, adj. allein groß, Mur., Ravn. samovelîtelj, m. ber Dictator, Cig., Vest.

samovelîteljstvo, n. die Dictatur, Cig., Vest. samovid, vida, m. die Autopsie, Cig. (T.), Nov -C.

samovidec, dca, m. ber Augenzeuge, Jan., Cig. (T.), C., Svet. (Rok.), nk.

samoviden, dna, adj. autoptisch, Cig.

samovidstvo, n. die Autopfie: po samovidstvu sestavljeni opis, LjZv.

samovlada, f. die Alleinherrschaft, die Monarchie, die Autofratie, Cig., Jan.

samovladar, rja, m. ber Alleinherrscher, ber Monarch, der Autofrat, Cig., Jan., Jes.

samovladáriti, arim, vb. impf. monarchisch o. autofratisch regieren, Cig.

samovladárski, *adj.* autofratisch, monarchisch, Cig., Jan., nk.

samovladarstyo, n. die Monarchie, die Alleinherrschaft, die Autokratie, Cig., Jan., nk.

samovladec, dca, m. ber Autofrat, ber Monarch, Cig., Jan., C.

samovláden, dna, *adj.* monarchijch, autotratisch, Cig., Jan.

samovladje, n.1) = samovladarstvo, die Monarchie, Cig.; -2) = samozakonje, Cig.(T.). samovladka, f. bie Gelbstherricherin, Jan.

samovladnica, f. die Monarchin, Cig., Jan. samovladnik, m. ber Alleinherricher, ber Mon-

ard, Cig., Jan. samovladstvo, n. = samovladsrstvo, Cig.

samovlásten, stna, adj. eigenberechtigt, Cig., Levst. (Pril.), DZ.; (stsl.); - eigenmächtig, felbständig, unabhängig, Cig., C.; samovlastna država, ein unabhängiger Staat, Jes. samovlástnost, f. die Selbständigkeit, die Unabhangigfeit, Cig.

samovolja, f. ber Eigenwille, Cig. (T.); ber Eigenfinn: s. in nepokorščina, Jsvkr.; – die Billfür, C., Z.

samovoljen, lina, adj. 1) eigenwillig, Cig. (T.), Levst. (Zb. sp.); eigenfinnig, Cig., M.; trdi, samovoljni grešniki. Krelj; s. ino nepokoren, Jsvkr.; - willfürlich, Cig., Jan., nk.; samovoljno vladanje, die Billfürherrschaft, Cig.; — muthwillig, Cig., Jan., C.; - 2) = radovoljen, freiwillig, Mur.

samovoljnost, f. 1) ber Eigenwille, ber Selbitwille, Cig.; ber Eigenfinn, Mur.; pregresiti iz hudobne samovoljnosti, Jsvkr.; - bie Willfür, die Billfürlichfeit, Cig., Jan., nk.; - ber Muthwille, die Muthwilligfeit, Dalm .- Cig., Jan.; -2) = radovoljnost, bie Freiwilligfeit,

samovoljstvo, n. die Willfür, Raič (Let.), Levst. (Nauk).

samovòz, voza, m. die Locomotive, Cig., Jan., h. t.-Cig.(T.), DZ.

samovratec, tca, m. ber Fichtenspargel (monotropa hypopitys), Tuš. (B.).

samovráten, tna, adj. eigenfinnig, tropig, C.; – prim. trdovraten

samovrátnost, f. ber Eigenfinn, C.

samozadovoljen, lina, adj. felbstzufrieden, nk. samozadovoljnost, f. die Gelbstzufriedenheit,nk. samozaklopen, pna, adj. selbstichliegend, Jan. (H.).

samozakonje, n. bie Autonomie, Jan., Cig. (T.), Levst.(Nauk).

samozakonski, adj. autonom, Cig. (T.). samozakonstvo, n. die Autonomie, Cig., Jan. samozapadnica, f. = samopadnica, das Fallichlois, Cig.

samozastopstvo, n. die Gelbstvertretung, DZ. samozataja, f. die Gelbstverleugnung, Cv. samozatajevânje, n = samozataja, nk. samozavest, f. bas Gelbstbemufetfein, nk.

samozavésten, stna, adj. selbstbemuset, nk. samozdravnost, f. bie Beilfraft ber Ratur, Cig.(T.).samozložen, žna, adj. einfilbig: samozložni

jeziki, isolierende Sprachen, Cig. (T.). samozor, zora, m. bie Gelbstichau, Jan. samozînec, nca, m. neka vrsta fizola, LjZv. samozvelicaten, ina, adj. alleinseligmachend,

Cig. samožig, žíga, m. ber Selbständer, Cig., Jan.; (-žeg, h. t.-Cig.[T.]).

samski, adj. ledig: s. biti, Junggefelle fein, Cig.; samski stan, ber ehelofe Stanb; samskega stanu, ledig; Oj samski stan, Veseli dan! Npes .- Vod. (Pes.); samska postelja, ein einspänniges, einschläferiges Bett, V. - Cig.; – samski (adv.), unvermählt: s. živeti, Zora. samsov, m. ber Bullenbeißer, Erj.(Z.); -

prim. samosov. sâmstvo, n. ber ehelose Stand, Cig.

samseina, f. bas Alleinsein: le hitro hodi. kajti mi samščina že preseda, LjZv.

samsi, adv. allein, einzeln, einfam, Cig., Jan.; Samši bo Milica Jagnjeta pasla, Vod. (Pes.); s. hoditi, Z.; na samši in skrivaj, allein und heimlich, Cig., Ravn.

samuč, conj. = temuč, temveč, Mik.; nikar - samuč, Rec.-Let.; nikar le pred Bogom, samuč tudi pred vsemi ljudmi, Schonl.; ne more se reči: tukaj je ali tamkaj, samuč on je povsod, Pohl. (Km.); - pogl. semuč. samuriti se, urim se, vb. impf. finfter, tropig bliden, C.; - prim. somoriti se.

san, sna, m. = sen, ber Schlaf, Dict., Mik. sančice, f. pl. dem. sanke, ber Schlitten, Cig. sandal, m. ber Sanbel, bas Sanbelhold, Cig.;
— rus. sandals.

sandāla, f. nekakšen opanek, die Sandale. sandalovina, f. das Sandelholz, Cig.

sanenec, nca, m. die gur Schlittenfahrt taugliche Bahn, die Schlittbahn: dober s. je danes.

saneti, i, vb. impf. od peči sani, ber Ofen ftrahlt hipe aus, Z.

sangvīničen, čna, adj. lahkokrven, sanguinisch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

sangvinik, m. lahkokrvnik, ber Sanguiniter,

Jan., Cig.(T), nk.

sanî, f. pl. der Schlitten; na saneh kaj pripeljati, se voziti; samotežne s., der handichlitten; kadar sani dolgo plešejo, se tanki kosi režejo, Fr.-C.

sanica, f. Die Schlittenfufe, Poh.

sanicice, f. pl. dem. sani(ce); ein fleiner Schlitten, ogr.-Valj. (Rad).

sanik, m. = sanenec, die Schlittendahn, Svet. (Rok.); (senjik, BlKr.); — prim. sanjenik. saninec, nca, m. 1) der Schlittendaum, die Schlittentufe, Cig., Ljub., Rib.; — 2) = sanenec, die Schlittendahn, Cig., Jan., M., BlKr.

sanînek, nka, m. = saninec 1), Cig. sanînjak, m. = sanenec, die Schlittenbahn, Mur., Cig., Jan., C., Poh., vzhŠt.

sanînkati se, am se, vb. impf. = sankati se, Jan.

sanisce, n. der Schlittenbaum, die Schlittenfuse, C.

sanitēta, f. zdravstvo, die Sanitāt, nk.

sanitēten, tna, adj. zdravstven, Sanitātē, nk. sánja, f. 1) ber Traum, Mur., Cig., Jan.; (senja, Mik.); mine kakor sanja, Dalm.; eno sanjo so vsi imeli, Ravn.; Al' Miletu sanja Vsa prazna je to, Vod. (Pes.); imel sem čudno sanjo, jvthSt.; nav. pl. sanje; prijetne, čudne, težke sanje imeti; v sanjah kaj videti, storiti; sanje so se mi izpolnile, mein Traum ging in Erfüllung; — 2) ein leeteš Geschwäh; kdo bo zmerom te sanje poslušal! Lašče - Levst. (Rok.); — 3) eine Berson, bie sortimāhtenb schwich: čemu to sanjo sem pošiljate! Lašče-Levst. (Rok.).

sanjáč, m. 1) ber Träumer, Mur., Cig., Jan., nk.; ber Phantost, Jan., nk.; — 2) ber Schwäher, Lašče-Levst. (Rok.).

sanják, m. = saninjak, C.

sanjálo, n. ein geistesabwesender Mensch, Rib.-

sánjanje, n. das Träumen, das Geträum. sanjár, rja, m. 1) ber Träumer, ber Phantast, ber Schwärmer, Cig., Jan.; — 2) = sanjske bukve, Cig.

sanjarica, f. die Traumerin, die Schwarmerin, Cig., Jan.

sanjarija, f. bie Traumerei, bas hirngespinft, bie Schwarmerei, Cig., Jan., nk.

sanjariti, firm, vb. impf. traumerische Gebauten haben, traumen, C., nk.

sanjárski, adj. träumerifch, schwärmerisch, phantastisch. Cig., nk.

sanjarstvo, n. die Schwarmerei, die Phantasterei, Cig. (T.), SIN.

sánjati, am, vb. impf. 1) träumen, Mur., Cig., nk.; s. mile sanje, Zora; — schwärmen, Cig., nk.; — 2) nav. s. se, sanja se mi, es träumt mir; kaj se ti je nocoj sanjalo? strašne reći so se mi sanjale; sanje so se mi sanjale, Mik.; — 3) sanjáti, seeres Geschwäß gemiachlich vorbringen, Lašče-Levst. (Rok.), Ig (Dol.).

sanjav, áva, adj. träumerisch, Jan., C.; sanjavo

zreti, Zora.

sanjavec, vca, m. = sanjač, ber Traumer, ber Schwarmer, Cig., Jan., Dalm.

sanjavka, f. bie Traumerin, bie Schwarmerin, Cig.

sanjavost, f. traumerisches Wesen, Cig. sanjavski, adj. traumerisch, Cig., Jan.

sânjčkati, am, vb impf. = sanjati (v otročjem govoru), Vrt.

sánjem, sánjma, m. ber Sahrmarlt; na žegnanja in sanjme ("sanme") hoditi, Kreij; prim. sajem, senjem, semenj.

sanjeník, m. (nam. saneník) = sanik, Zilj.-Jarn.(Rok.).

sánjevka, f. = sanišče, ber Schlittenbaum, C. sánjski, adj. Traum.; sanjske bukve, bas Traumbuch, V.-Cig.

sanjúga, f. = sanišče, kajk - Valj.(Rad).

sankanje, n. bas Schlittenfahren.

sânkati se, am se, vb. impf. zu Schlitten fahren; otroci se sankajo = spuščajo se po malih saneh s hriba, jvzhSt.

sankavec, vca, m. ber Schlittenfahrer, Cig. sankeija, f. potrdba, bie Sanction.

sânke, f.pl. dem. sani; der Schlitten, Cig., jvzhšt. santer, adv. = sem noter, Rož.-Kres.

santre, adv. = tu notri, Rof.-Kres; (santri, Z.). sápa, f. 1) ber Athem; nima sape, er hat feinen Athem; sapo mi je vzelo, es hat mir ben Uthem benommen; tak veter je, da človeku sapo jemlje; sapo zapreti, zapirati, ben Athem hemmen; (fig.) sapo zapreti komu, jemanden mundtodt machen, ihn zum Schweigen bringen, Cig.(T.), nk.; sapa mu pojema, zastaja, ber Athem fangt ihm an auszubleiben, Cig.; sape mi zmanjkuje, es geht mir ber Athem aus; sapa me žene, ich habe ftarten Athem, Svet (Rok.); sapo k sebi držati, ben Athem zurudhalten, LjZv.; ob eni sapi, in einem Athem, Cig.; v eni sapi, haftig, C.; = 2) die bewegte Luft, ber Bind; s. piha, vlece, es zieht ein Wind; na sapi biti, ber Bugluft, dem Winde ausgesett sein; sape se bati, luftscheu sein, Jan.; mlin na sapo, die Windmuhle, Cig., Nov. - C.; dusilna s., die Stidluft, Jan.; treskava s., ichlagenbe Better, Erj. (Min.); sušeča s., fire ober mephitische Luft, Erj. (Min.).

sapániti, ânim, vb. impf. start athmen, Cig., M. sápati, pam, pljem, vb. impf. start athmen, Cig., M.; sánauben, Jan.; teuchen, Ben.-Mik.; — sischen (o kačah), C.

sapen, pna, adj. luftig, Cig., Jan., M., Vrtov.-

saper, rja, m. podkopnik, ber Sappeur, Cig., Jan., DZ.

sapéti, im, vb. impf. pfeifen (vom Athem): v grlu mi sapi, Z.; — zischen: gad sapi, Z. sápica, f. dem. sapa; bas Lüftchen; prijetna sapica pihlja.

sapisce, n. die Dampfaustrittsöffnung, h. t .-

Cig.(T.).

sapíti, ím, vb. impf. 1) feuchen, vzhŠt.-Mik.; – 2) sapi me, ich habe Athembeschwerben, Z., Svet.(Rok.).

sapka, f. dem. sapa = sapica, Levst.(Zb. sp.). sapljati, am, vb. impf. fanft weben, facheln, Jan.; vetrec nam hlad saplja, Mur.; s. koga, jemanden anwehen, C.

sapnica, f. 1) die Bafferblafe, C.; bie Seifenblase, Z.; — 2) das Bindloch, Ravn.-Cig., Jan.; luknja v zemlji, iz katere se ob dežju kadi, Gor.; - 3) bie Windlade in ben Drgeln, Cig.; – 4) = sapnik, die Luftröhre, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.).

sapnik, m. 1) bie Luftrohre, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., $Erj.(\tilde{Z}.)$, $\tilde{S}t.$; — 2) ber Canal in ber Orgel, Cig., Jan.; - sapniki = me-hovi, das Geblafe, Cig.; - 3) das Luftloch, Jan.; - ber Bettertaften, die Bindtrommel (mont.), Cig.; — 4) der Hauchlaut, Jan.(H.). sapnost, f. bie Luftigfeit, Cig.

sapomer, mera, m. ber Bindmeffer, bas Unemometer, Jan.

sapon, m. eine Art Haue, Kras, Ip., Tolm.; - prim. it. zappone, die Spithaue.

sapramis, interj. Sapperment! Jurc. sara, f. die Stiefelröhre, der Stiefelschaft, Mur .-Cig., Valj. (Rad); naj izuje škornje in naj otroka trikrat s sarami po hrbtu udari, St.-Kres; hlače za sare, t. j. hlače v škornjah, Zora; hlače po sarah = dolge hlače, Nov.;

– iz madž., *Mik*. sarabîtka, f. Dobrodob (Kras) - Erj. (Torb.), pogl. srboritka.

sarabột, m. = srobot, Kras.

saramókeł, kla, adj. pogl. suromokel.

sardela, f. bie Sarbelle (engraulis encrasicholus), Cig., Jan., Erj.(Ž.), nk.

sardelar, rja, m. ber Sarbellenfanger, ber Sarbellenvertäufer, Cig., Jan.

sardēlica, f. dem. sardela. sardēlji, adj. Sardellen, Jan.

sardina, f. bie Sardine (clupea sardina), Jan., Erj.(Z.).

sardinka, f. bie Sarbine, Cig.

sardoniks, m. ber Sarbonng (min.), Cig.(T.). sarî, f. pl. = sare, Mur.; - prim. sara.

sarkāstičen, čna, adj. zbadljivo zasmehovalen, sartastisch, Jan., Cig.(T.), nk. sarkazem, zma, m. zbadljivi zasmeh, ber Gar-

tasmus, Cig.(T.), nk. sarkofag, m. kamenita raka, ber Sartophag,

Cig., Jan.

1. sas, sasa, m. bas Entfegen, ogr.-Mik., C. 2. sàs, sása, m. die Bițe, Strek.; — prim. sesati.

sasem, adv. = sa sem, tu sem, hieher, Kor.-M., C.

sasen, sna, m. bie Tanne, Rez.-SIN.; pogl. sosen.

sásiti, sâsim, vb. impf. ichreden, ogr.-Mik., C.; s. se, erschreden, sich fürchten: s. se greha, hudega, C.

sásniti se, sâsnem se, vb. pf. erichreden: s. se greha, ogr.-C.

sat, sata, satû, m. die Babe; prazni s., die Bacheicheibe.

satan, m. ber Gatan.

sâtanček, čka, m. dem. satan(ec); bas Teufelden.

sâtanski, *adj*. satanisch.

satec, tca, m. dem. sat, Valj.(Rad).

sâtek, tka, m. dem. sat, Valj.(Rad). satič, iča, m. eine fleine Babe, C.

satin, m. ber Gatin (neka na pol svilena tkanina), Cig.

satina, f. die Honigwabe, Mur., Por.; - tudi: satina.

sâtinje, n. coll. Honigwaben, vzhŠt.-C. satir, m. starogriko bajeslovno bitje, ber Ga-

thr, Cig.

satīra, f. zbadljivo ali dovtipno zasmehovanje, tudi neka vrsta didaktičnega pesništva, bie Satire.

satīričen, čna, adj. zbadljivo ali dovtipno zasmehljiv, satirisch, Cig., Jan., Cig.(T.), nk. satīrik, m. kdor satirično govori ali satire piše, ber Satirifer, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

satje, n. coll. die Baben; emrljevo satje, Erj. (17b. sp.); — s. v kosti, das Bellengewebe im Bein, C.; - tudi: satje, Valj. (Rad).

satnik, m. die Sonigwabenleifte, ber Babensprießel, C., Por.; panj s premičnimi satniki, Nov.

satovît, adj. zellig (min.), Cig.(T.).

satovjè, n. coll. Waben; Honigwaben; sit človek satovje pod nogami valja, Skrinj.; premieno s., beweglicher Babenbau; trotovsko s., das Drohnenwachs, Navr. (Spom.). satovnjak, m. der Honigscheibenbehalter, Jan.

(H.).

satrāp, m. ber Satrap (namestnik nekdanjih perzijanskih kraljev).

satrapîja, f. bie Satrapie.

sátvara, f. (krava) škododelka: kam greš, ti satvara! BIKr.

savornja, f. der Ballast, Jan., DZ.; - hs.; prim. bolg. savura iz ngr. σαβούρα, Mik.(Et.). savščica, f. velika s., die Tauchergans (mergus merganser), Cig., Frey.(F.).

savtálo, n. der Hudler, Gor., Notr. sávtast, adj. = požrešen, Gor., Notr.

savtáti, am, vb. impf. haftig freffen, ichlampen, C.; — hastig reden, C., Gor., Notr.; — obers flächlich arbeiten, hubeln, C.

savtàv, áva, adj. = savtast, Gor., Notr., Gorenja Vas, Ljubljanska ok.

sávten, tna, adj. = savtast, Gor. Notr.

scalen, Ina, adj. Harn-: scalni mehur, bie Harnblase, C.; scaina kislina, die Harnsaure, Cig.(T.).

- 461 —

scalina, f. ber Urin, Guts, Cig., Jan., ogr.-M., C., Valj. (Rad), vzhŠt. scališče, n. das Bissoir, DZ. scainica, f. ber harn, ber Urin. scalničast, adj. urinartig, Cig. scâlničen, čna, adj. Urins. scatnik, m. 1) ber Uringang, Mur., Cig., Jan.; 2) die Judenfirsche (physalis Alkekengi), (rabi ljudem od zaprte vode), Vas Krn-Erj. (Torb.). scalo, n. die Harnröhre, Jan., Erj. (Som.). scanej, m. eine Art Frosch, C.; - prim. poscánica, f. = scalnica, Mur., Cig., Jan., C. scaniga, f. bas Leinfraut (linaria), C. scanina, f. ber Harnstoff, Cig.(T.). scanje, n. 1) das Harnen; krvavo s., das Blutharnen, Cig., Jan.; - 2) ber Urin (v tem pomenu: scánje, Valj.[Rad]). scánjevec, vca, m. ber Uringeift, Cig. scanjuga, f. eine Art Frosch, = poscaniga, tomažek, C. scáti, ščím, vb. impf. Harn lassen, pissen; (praes. tudi: ščíjem, Mik., Gor., jv7hSt.). scâva, f. bas Bissen, C. scâvka, f. = scava, C. scediti se, im se, vb. pf. langfam abfließen, abrinnen: voda se je scedila z deske. scéjati se, am se, vb. impf. ad scediti se. scêla, adv. ganz, Mur.; Stik pravilnih zdaj in scela Nam baje nihče ne dela, Levst. (Zb. sp.).sceleti, im, vb. pf. verheilen, guheilen, Mur. scelina, f. bie verheilte Bunde, Slom .- C. scéliti, im, vb. pf. zu einem Ganzen verbinden, ganz machen: kamene, ki jih je drobiž, s., Ravn.; kamenje je sceljena, utrjena ali trdo zvezena zemlja, Vrtov. (Km. k.); sceliti se imajo žile in koščice, kakor je scelila sama sveta Trojica zemljo in nebo, pod Krasom-Erj.(Torb.); - verheilen, vollfommen zuheilen machen, Mur., Cig., Dalm., Kr.; s. se, verheilen, zuheilen, Mur., Cig.; rana se je scelila, Cig. sceloma, adv. aus einem Stud: s. delan, Cig. (T.); s. kolo, ein Blockrad, Cig.; — ganz, Mur., Kremp. - C.; — vollinhaltlich, Levst. (Nauk). scēna, f. prizor, die Scene. scenerija, f. prizorišče, bie Scenerie, Cig. (T.). sceničen, čna, adj. prizoren, jcenijch, Cig. (T.). scéniti se, im se, vb. pf. (bezüglich des Preises) übereinfommen, Meg. scépati, cépam, vb. pf. allmählich herunterfallen; jabolka so scepala z drevesa. scesati, sam, vb. pf. in Spane verreißen, M., Z. scimati, am, vb. pf. = scimiti se, aufleimen, Mur ; (nam. vz-). scîmek, mka, m. ber Aufschössling, Mur., Cig., Vrtov.-C.; (nam. vz-). scimiti se, cîmim se, vb. pf. auffeimen: seme, zrnje se scimi, Cig., Jarn. (Sadj.); (nam. vz-). scîmprati, am, vb. pf. zusammenzimmern. scinkati, cînkam, vb. pf. erflingen, ogr.-M.; (nam. vz-).

scmariti, im, vb. pf. zusammenschmoren: ali boste že vendar kaj scmarile? LjZv. scotati, am, vb. pf. zerzausen: scotala sta se do krvavega, Glas.; — s. koga, jemanben gehörig bei ben haaren nehmen, C. scúkati, cûkam, vb. pf. = razcukati, Bas. scurkoma, adv. = curkoma, im Strahle (fließend): kri scurkoma teče, Z. scvarek, rka, m. = scvirek, bie Speckgriebe, C. sevreti, cvrem, vb. pf. 1) abtroichen, zerlaffen; vso mast s.; - 2) s. se, burch bas Abtroschen zusammenschrumpsen; meso se je scyrlo; (fig.) knjige so se scyrle in skrčile, Raič (Let.). scvfkati se, cvfkam se, vb. pf. zusammenichrumpfen, C. scyfkniti se, cvfknem se, vb. pf. zusammenfdrumpfen, C. scrfliti se, im se, vb. pf. zusammenschrumpfen, sčakalíšče, n. = sčakovališče, Jan., Fr. - C. sčákati se, čákam se, vb. pf. bis zur Bujammentunft warten, C. sčakovalíšče, n. der Rendezvousplat, C. sčakovanje, n. das Erwarten (z. B. bei einem Rendezvous), jvzhSt. sčakováti se, ûjem se, vb. impf. ad sčakati se; auf einander warten, Cig., Jan., C., jvzh-St.; tu se zaljubljeni svet sčakuje, hier haben die verliebten Leute ihr Stelldichein, Levst. (Zb. sp.). sč**asoma**, *adv*. mit der Zeit, allmählich, *Mur.*, Cig., nk. sčečkáti, âm, vb. pf. zusammentripeln, Cig. sčéditi, čędim, vb. pf. = sčedniti, C scedniti, cednim, vb. pf. gefcheit machen, flug machen, C.; - s. se, gescheit werben, flug werben, gur Ginficht gelangen, C., Zora-C. sceniti se, scenem se, vb. pf. nieberhoden, Cig., Jan., Slom. - C.; Tomaž se Jezusu k nogam scene, Ravn.; zusammensinten, Lašče-Levst.(M.); kmalu bi se bila na mestu sčenila, Burg.; (pod bremenom) s. se, Jarn. sčépati se, čępam, pljem se, vb. impf. ad sčeniti se, Jan. 1. sčésati, sčéšem, vb. pf. burch Kammen herabbringen, herabfammen; prah z glave s. 2. scesati, scesem, vb. pf. zusammentammen: lase z glavnikom s. 3. scesati, scesem, vb. pf. aufftriegeln, aufkammen, Cig.; sukno s., das Tuch mit Karden rauh machen, Cig.; - (nam. vz-). scesek, ska, m. = cesek, ein Splitter (3. B. von Holz), Z., vzh.Št.-C. sčetvériti, ệrim, vb. pf. nam. razčetveriti, V.-Cig. scimžati, am, vb. pf. = izcimžati; mager machen; scimzan, abgemagert, Z. scimžiti, čîmžim, vb. pf. = izcimžiti, mager machen: scimženo telo, abgezehrter Leib, scinoma, adv. = docela, do konca, gang: gosenice so zelje sčinoma pojedle, Tolm.-Erj.(Torb.).

scisloma, adv. genau, C.

scista, adv. = s cista, gang, C.

scistoma, adv. ganz, C.; vse s., Svet.(Rok.). semažiti, emazim, vb. pf. zusammenschmoren: skuhati in s., Zora.

scorbati, am, vb. pf. verpantschen: s. vino, C. serekati, am, vb. pf. zusammenfrigeln, vzh.St. sčístviti, im, vb. pf. = sčvrstiti, Mur.

scutiti se, im se, vb. pf. (nach einer Ohnmacht) gur Befinnung tommen, vzhSt .- C.; - (nam. vzč-).

sevrstiti, im, vb. pf. erfrischen, Z.; aufmuntern, Cig.

sè, praep. = 1. in 2. s (pred črkami s, š, z, ž); se strehe, se svojimi, seznaniti se, sešteti, sežgati.

se, pron. sich; prim. sebe.

sè, adv. = sem, her, C.; pogledaj se! schau ber! C.

sébe, pron. seiner, ihrer, sich; i) rabi se, kadar se dejanje obrača na subjekt istega stavka; za sebe skrbiš; k sebi jih vabimo; tudi poleg infinitiva, kateri ima drug subjekt, ako ne nastane zmisel nejasen: kralj jim ga ukaže pred sebe pripeljati; (toda: dovoli mi vprašati te), Mik. V. G. IV. 104.; redkeje tako pri participu: ima vse rešiti v odkazanem si področju, DZ.; - nekako po nepotrebnem stoji časih si poleg nekaterih glagolov: on si sede, leže, vzhSt.; od kod ste si vi? Trub.; on si ne ve mere, Ravn.-Mik. V. G. IV. 602; ni vedel, kaj si je (was es gabe), Vrt.; počivati si, leči si, SlGor.-C.; Bog si ga bodi zahvaljen! Levst.(M.); pojdi si kam = warum nicht gar! Levst.(M.); lejte si! ei ei! glejte si groze! Jurč.; blagor si je človeku, kir (ki) mene posluša! Schonl.; blagor si tebi! wohl bir! Ljub.; gorje si je temu človeku! Schonl; -2) pomenja vzajemnost: einander: tepeta se; saj sva si brata; seznanila sva se; — ljubite se med seboj; — 3) enklitični si daje stavku splošnejši pomen: da si, obgleich; kadar si bodi, wann immer; bodi si, naj si je, es mag nun fein; kakor si je kod navada, wie es eben irgendwo Sitte ift, Levst. (Nauk); grmi si ali ne grmi si, jaz pojdem v gozd, Lašče - Levst. (Rok.); on si reci ali stori, kar hoče, Trub.; 4) "se" pri povratnih (refleksivnih) glagolih; smejati se, veseliti se; — povratno se rabijo prehajalni glagoli za pasivno obliko, ali da se izraža nem. man: žito se mlati na podu; časniki se raznašajo po vsem mestu; govori se; — (taki refleksivni izrazi se rabijo, zlasti na italijanski meji, tudi z objektom; kmete se vidi na polju, boljšega daru bi se ne moglo dati, Mik. V. G. IV. 363.; toda knjižni jezik se te rabe ogiblje).

sebeljuben, bna, adj. eigenliebig, egoistisch, Cig.; vsak človek je nekoliko sebeljuben, Jurč.

sebeljubje, n. die Eigenliebe, C. sebenica, f. die Inwohnerin, Cig. sebenik, m. der Inwohner, Cig.; — pogl. osebenjek.

sebenjek, njka, m. der Inwohner, LjZv.; pogl. osebenjek.

sebenjkati, am, vb. impf. = sebenjkovati: einsam ba stehen: tu in tam sebenjkajo še po samem drevesa, Bes.

sebenjkovati, ujem, vb. impf. = osebenjkovati, *LjZv*.

sebevid, vida, m. ber Doppelganger, Levst. (Zb. sp.); - hs.

sebičen, čna, adj. eigennütig, felbstfüchtig, ego-

sebicnež, m. ber Gelbstjuchtige, ber Egoift. sebienica, f. bie Gelbstfüchtige, bie Gigennütige. sebienik, m. ber Gelbftfüchtige, ber Eigennutige, ber Egoift.

sebičnost, f. die Eigennütigfeit, ber Egoismus. sebirad, rada, adj. jelbstjuchtig, ogr.-C. sebiradost, f. ber Eigennut, ogr.-C.

sebîten, tna, adj. ledig: v sebitnem stanu, Vrtov.(Km, k.).

sebîtev, tve, f. die Absonderung, die Trennung, Levst.(Pril.).

sebiti, im, vb. impf. absonbern, isolieren, Jan., Nov., Notr.-Levst.(M.); s. se, sich absondern, Z., Svet.(Rok.), Notr - Levst.(Rok.).

sec, î, f. 1) ber Holzschlag (ein abgeholzter Theil bes Balbes), Cig, Jan., C.; — 2) ein lebendiger gaun, Cig., Jan., Rib.-Mik., Levst. (Cest.), LjZv.; pletena seč, Levst. (Močv.); vrt je bil zagrajen z živo sečjo, Zv.; daš Didicht: stala je prostrana seč, koder se razteže zdaj najlepša oranica, LjZv.; — 3) die Mahd, Cig., Jan., Mik.; -4) bie Megelei, Jan., C.

sęc, m. bas Gehad, Mik.

sèč, seča, m. der harn, Habd .- Mik., Erj. (Som.); slano je kakor seč, Koblja Glava (Kras)-Erj.(Torb.); - prim. sac.

seca, f. 1) = sec f., ber Holzschlag, Cig., Fr.-C.; - 2) ein lebenbiger gaun, ogr.-C., Raič (Let.); plotovi in seče, Nov.; - bas Junghols, das Didicht, ogr.-C.; — 3) die Mahb, Guts., Cig., Jan., C., Mik., Zilj.-Jarn. (Rok.); — = travnik v planini, Poh.; — 4) bas Gemețel, Jurc. (Tug.), Vrt.

secan, cna, m. der Monat Februar, Meg., Dict., Kast., Svet.(Rok.), Dol.

sečanj, čnja, m. = sečan, Dol.

séčen, čna, m. — sečan, der Monai Februar, Vrt.; prvi dan meseca sečna, Trub.(Post.). secen, cna, adj. 1) jum haden gehörig: secni mesec, ber holyichlagemonat, ber Februar, ogr.-C., Z.; - secno mesto, bas hochgericht, ogr .- C.; - sečno orožje, zum Sauen dienende Baffe, bas Rurzgewehr, Cig.; - Schnitte: secna ploskev, Die Schnittflache (math.), Cig. (T.); — 2) schlagbar, fällbar (o gozdu), Cig., Jan.

séčenj, čnja, m. = sečan, C. sécenje, n. bas Mähen, Jarn., Z.

sęcev, cve, f. = secenje, die Mahb, Z. sécevina, f. die Mahd, Vrsno (pod Krnom)-Erj. (Torb.).

secevod, voda, m. ber Harnleiter, Erj. (Som.). séči, séčem, vb. impf. 1) = sekati: Tod sekla bodo bridka jekla, Greg.; - umhauen, fällen: drevesa s., C., M., Tolm.; - 2) mahen, Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., Gor., Tolm., Kor.; Zdaj kleplje koso, Zdaj seče ž njo travo, Npes.-K.

seci, sezem, vb. pf. ben Arm nach einem Riele ausstreden, langen; s. pod posteljo, pod mizo; z roko v žep s., mit der Hand in die Tasche fahren; v roko s. komu, jemandem die Hand reichen; v roke sva si segla, wir reichten uns bie Banbe; memo s., fehlgreifen; s. crez kaj, überlaugen; s. po kaj, po čem, nach etwas greifen, langen; seči po klobuk; seči po meč, Pres.; po tujem s., frembes Gut angreifen; s. komu na blago, jemandes Gut confiscieren, Dict.; k delu s., zugreifen, Fr.-C.; -s. komu v besedo, jemanbem ins Wort fallen; s. komu v delo, v opravilo, einem andern ins Handwert, ins Umt greifen, Cig.; s. v tuje pravice, einen Gingriff thun in fremde Rechte; - s. do dna, bis zum Boben langen: ne sežem do dna; globoko s., tief hinein greifen; daleč s., weit ausholen; - reichen; daleč s., weit reichen; s. do —, bis — reichen; tvoje usmiljenje seže do nebes, Trav.-Valj (Rad); naša pamet tako daleč ne seže, Škrb.-Valj. (Rad); - s. v srce, zu Herzen geben.

sęčina, f. der Holsichiag, C., Fr.-C.; sekam v svoji sečini, Z.

sęcje, n. der Holzschlag, Cig.

sęcka, f. das Hadjel, der Haderling, ogr.-C., Valj.(Rad).

secnica, f. bie Secante (math.), Cig. (T.), C., Cel. (Geom.).

sęčnik, m. i) ein zum Schlagen geeigneter Walb, ber Schlagwalb, Blc.-C.;—2) = kosec, Guts.

secnina, f. ber Harnstoff, Erj. (Som.).

sęčnja, f. 1) das Holzsállen, C.; o sečnji, zur Holzsállagszeit, Cig.; s. drevja, Navr.(Let.); — 2) ber Schlag (del gozda, odločen v sekanje), Goriš., Idrija-Erj.(Torb.), Ip.; — 3) sečnja (mesa), die Ausschrotung (des Fleisches), C.

séčnost, f. die Schlagbarteit, Cig.

1. sed, seda, m. 1) das Sitzen, Habd.-Mik.;

— 2) ber Sitz: prve sede si izbirati, C.
2. sed, m. bas Stopfwachs, das Bichwachs der Bienen, St.-Cig. (?).

sêd, î, f. ber Sühnersin: kokoši idejo na sed, kajk.-Valj.(Rad), BlKr.-Let.

sêd, séda, adj. grau, Mur.-Cig., Jan., C.; seda glava, Kras-Erj. (Torb.).

sedaj, adv. = zdaj, jeht; po sedaj, tünftighin, DZ., Levst. (Cest., Pril.); — (pri starejših pisateljih: "sadaj"; seda [seda], Cirk.-Baud).

sedáltče, n. dem. sedalo; das Siplein, Cig. sedálišče, n. der Sipplat, der Sip, Cig., ogr.-Valj. (Rad), Ev. (Rok.), Umek (Let.), Raič (Slov.); da bi hudič dalje svoje sedališče in prebivališče mogel ohraniti, Trub. (Post.); — tudi: sedališče.

sedatka, f. scdalke, Sipfüße (2001.), Cig.(T.). sedatnica, f. 1) das Siptüßen, Cig.; - 2) die Stüße, der Fuß (einer Schiffsbant), Cig.

Stübe, ber Fuß (einer Schiffsbant), Cig. sedalo, n. 1) bas Gefaß, ber hintere, Mur., Cig., Jan., nk.; z bicem je udrihal po ov-

carjevem sedalu, Jurč.; — 2) das Ding, worauf man sitt, der Sit, Cig., Jan., C.; na prvih sedalih pri veceriah sedeti, Trub. (Post.); der Sit in einer Sänste, Dalm.; voz z dvema sedaloma (zweisitsig), Cig.; — der Schlasort der Hühner, C.; — die Schissbank, Cig.; — zahodno s., der Leibstuhl, Levst. (Pril.).

sedánjak, m. bas Prasens (gramm.), Erj. (Torb.).

sedanjesvéten, tna, adj. — na sedanjem (tem) svetu se vršeč, irbifch: sedanjesvetna in večna kazen, Schönl.

sedánji, adj. = zdanji, jehig, gegenwärtig; s. vek, nk.; sedanja cena, ber laufende Breis, Cig.(T.); sedanja ura nam je znana, poslešnje ne vemo, Fr. - C.; s. čas, daš Prajens (gramm.).

sedánjik, m. 1) ber Jettlebenbe: mi sedanjiki, Zv.; — 2) bas Präsens (gramm.), Jan., nk. sedánjost, f. die Gegenwart, Cig., Jan., nk. sedánjščina, f. die jehige Leben, Fr.-C.

sédast, adj. graulich, Cig.

sedášnji, adj. = sedanji, Cig., (sad-) Dict., Trub., Dalm.

sédati, am, vb. impf. ad sesti; sich setzen, sich niebersassen; kadar bodeš povabljen, ne sedaj na prvo mesto! Krelj; ob potu seda na rob hriba dan na dan, Ravn.; ptiči sedajo na drevje; vrana k vrani seda, C.

sêdec, dca, m. ber Siber, Cig., Jan.

sedečki, adv. sitenb, sitenberweise, ogr. - C., Mik., jvzhSt.

sédetce, n. dem. sedlo; ein fleiner Sattel. sedelíšče, n. = sedalíšče, ber Sig, Trub., Dalm.; zgoranja sedelišča izbirati, Schonl.;

— der Hühnersit, Fr.-C. sédetnik, m. das Sattelpferd, C.

sedelo, n. der Sig, Danj.-Mik.; — ber Huhnerfig, C., Z.; — ber Leibstuhl, C. sedem, num. sieben; ob sedmin, um sieben

sedemdánski, adj. siebentägig, M. sédemdeset, num. siebzig. sedemdesetêr, num. siebzigersei.

sedemdesetêren, rna, adj. siebzigsach.
sedemdesetêrnat, adj. = sedemdeseteren.

sédemdeseti, num. ber siebzigste. sedemdesetléten, tna, adj. siebzigjährig. sedemdesetlétnica, f. 1) bie Siebzigjährige, Jan.

(H.); — 2) baš 70 jährige Jubiläum, nk. sedemdesetlệtnik, m. ber Siebzigzăhrige, Jan. (H.).

sédemkrat, adv. siebenmal.
sédemkraten, tna, adj. siebenmalig.
sedemléten, tna, adj. siebenjährig.
sedemlétje, n. die Jahrwoche, Cig.
sedemnájst, num. siedzehn.
sedemnajster, num. siedzehnersei.
sedemnajsteren, rna, adj. siedzehnsach, sedemnajsteren, rna, adj. sedemnajsteren.
sedemnajsternat, adj. = sedemnajsteren.
sedemnájsti, num. der siedzehnte.

sedemnajstica, f. ber Siebzehner.

sédlo, n. der Sattel; turško s., ber Türken-

fattel; postransko s., ber Beiberfattel, Cig.;

sedemnájstič, adv. siebzehntens, zum siebzehntenmal. sedemnajstina, f. das Siebzehntel. sedemnajstinka, f. das Siebzehntel, nk. sedemnájstkrat, adv. fiebzehnmal. sedemnajščíca, f. = sedemnajstica, Mur. sédemred, num. = sedemdeset, Kor. - M., Npes.-Schein. sedemsto, num. = sedem sto, siebenhunbert; - prim. sto in izvedenke. séden, dna, adj. sêdna kost = sednica, bas Sigbein, C., Vod.(Bab.). sedenica, f. M., pogl. sesedenica. sedenje, n. das Sigen. sedeti, im, vb. impf. sigen; za mizo s., ant Tische sigen; za pecjo s., ben Ofen hüten; kakor na britvah s. = wie auf Nabeln figen, Cig.; sel bo sedet, er wird figen (im Arreft); kokla (na jajcih) sedi, bie Benne brutet; ptičice sedijo na vejicah, kokoši na prekljah. sedevati, am, vb. impf. ju figen pflegen, Jan., nk.; - pozno v noč s. pri bukvah, Erj. (Izb. sp.). sedez, m. 1) bas Sigen, Levst.(Rok.); - bie Arreststrase: prisojeno mu je bilo tri mesece sedeža, Levst. (LjZv.); - 2) ber Gip; prvi, sprednji sedeži; — redkeje: sedež, dęža, Valj.(Rad), Levst.(LjZv.). sedilo, n. ber Sühnerfig, Mur. sediment, m. usedlina, bas Gebiment. sedimentāren, rna, adj. sedimentarna tvorba, die Sedimentärformation, Cig.(T.). sedina, f. 1) graues Haar, C., Z.; sedine, — 2) pl. sedine na vinu = bersa, ber Rahm, graue Habd .- Mik., kajk .- Valj .(Rad); sedinast, adj. sedinasto vino, tahmiger Bein, Habd.-Mik. sedisce, n. ber Git, Cig., ogr.-C.; ber Gitplay (als Theil bes Stuhles), ogr .- Valj. (Rad). sędje, n. das Astmoos (hypnum), Cig., Tuš. (R.)sedkati, am, vb. impf. dem. sedeti; figen (v otročjem govoru), Met., Mik. sedlac, m. ber Gattelfnecht, Cig. sedlânje, n. das Satteln. sedlar, rja, m. der Sattler. sedlarica, f. bie Sattlerin. sedlarija, f. = sedlarstvo. sedlariti, arim, vb. impf. bas Sattlerhandwert betreiben, Cig., Jan. sedlárjevica, f. bes Sattlers Frau, Danj.-Mik. sedlárka, f. = sedlarica, Cig. sedlarnica, f. bie Sattlerwertstatt, Cig. sedlárski, adj. Sattlers. sedlarstvo, n. bas Sattlergewerbe. sedlast, adj. fattelförmig, Jan., C., Z.; fattelartig geformt: s. konj, clovek, Fr.-C. sedláti, am, vb. impf. satteln: s. konja. sedlen, adj. Cattel :: sedleni konj, bas Reitpferd, ogr.-C. sédlen, dlena (delna), adj. Sattels, Cig. sedlenica, f. die Sattelfammer, V.-Cig., DZ. sedlenik, m. bas Sattelpferb, Mur., Cig., C.

sedlenják, m. bas Reitpferd, ogr.-C.

tovorno s., der Saumfattel, Meg.; pristoji mu, kakor prasici sedlo; - ber Bergiattel, bie Einsattelung, Jan., Cig. (T.), Jes. sedlon, m., Pohl., Guts. - Cig., Jan., UcT., pogl, severni jelen. sédlov, adj Sattels, V.-Cig. sedlôvje, n. bas Sattelzeug, Jan. sedmak, m. 1) ber Geptimaner, Valj. (Rad); — 2) ein siebenjähriges Pferd, Cig.; — 3) ein fiebeneimriges Fafs, Cig. ;-4) die Sieben, Z.; - ein Monbesviertel: danes je s., ne pojdemo kosit, BIKr. sedmákinja, f. eine siebenjährige Stute, Cig. sedmec, dmeca, m. ber Siebente (3. B. bei einem Spiel), Valj. (Rad). sedmer, num. siebenerlei; lep sedmer trak je mavrica, Ravn.; - prim. četver. sedmeren, rna, adj. fiebenfach. sedmerica, f. eine Anzahl von fieben (Berfonen o. Sachen), Cig.; — das Septemvirat, Cig. sedmêričen, čna, adj. = k sedmerici spadajoč, Cig. sedmêrka, f. = sedmica, Z. sedmernat, adj. fiebenfaltig. sedmerobarven, vna, adj. siebenfarbig, Cig., sedmerodaren, rna, adj. mit ben fieben Baben: Duh, sedmerodarni Bog, Cv. sedmerodeten, ina, adj. fiebentheilig, Cig. sedmerodnéven, vna, adj. siebentagia, Cig., Jan. sedmeroglasen, sna, adj. fiebenftimmig, Cig. sedmeroglav, glava, adj. siebenhauptig, Cig., sedmerogub, guba, adj. fiebenfach, Cig., Jan. sedmerokoten, tna, adj. fiebenwintelig, fiebenedig, Cig. sedmerokotje, n. das Siebened, Cig. sedmerokóžen, žna, adj. fiebenhautig, Cig. sedmeroleten, tna, adj. siebenjährig, Jan. sedmerolist, lista, adj. fiebenblatterig, Cig., Jan. sedmeroggetnik, m. bas Siebened, bas Heptagon (math.), Cig (T.). sedmerook, oka. adj. siebenaugig, Cig. sedmeropisan, adj. fiebenfarbig: Sedmeropisan mavre žar, Levst. (Zb. sp.) sedmeroplasten, stna, adj. fiebenichichtig, Cig. sedmeropist, prista, adj. fiebenfingerig, Cig., Jan. sedmeropfstnica, f. bie Blutwurz (tormentilla), Cig. sedmerorok, roka, adj. siebenarmig, Cig, Jan. sedmerospèv, spéva, m. bas Geptett, Cig. sedmerostrán, strána, adj. fiebenfeitig, Cig., Jan. sedmerotók, tóka, adj. siebenströmig, Cig. sedmerovraten, tna, adj. fiebenpfortig, fiebenthorig, Cig. sedmerovih, vfha, adj. fiebengipfelig, Jan.(H.). sedmerozlóžen, žna, adj. siebensilbig, Jan. sedmi, num. ber fiebente. sedmica, f. bie Gieben.

sedmie, adv. jum fiebentenmal; - fiebentens. sedmîčka, f. dem. sedmica; bie Sieben, ber Giebener, Mur.

sedmina, f. 1) bas Siebentel; - 2) bie Octave, Cig.; - bie burch 7 Tage im Saufe bes Berftorbenen fich wiederholenden Gebete: sedmino moliti za koga, Jurč., Dol.; - 3) daš Leichenmahl, das Todtenmahl (urfprünglich und zum Theil noch jest am 7. Tage nach einem Begräbnis); — 4) die Nachhochzeit nach ber Haupthochzeit, Cig.

sedminec, nca, m. ein Baft bei bem Tobtenmahle, Mur., Cig.

sedmînjak, m. = sedminec, Mur.

sedmînka, f. bas Siebentel.

sedminski, adi. bas Leichenmahl betreffenb. sedmînščak, m. 1) ber Leichenmahlgaft, C.;

— 2) das Leichenmahlbrot, C. sedmoglavec, vca, m. ber Siebentopfige (von

einem Drachen), Zora. sedmokotnik, m. bas Siebened, bas Beptagon

(math.), Cig. (T.).

sedmomîljnica, f ber Siebenmeilenstiefel, Vrt. sedmomîljski, adj. sedmomiljske skornje, bie Siebenmeilenftiefel, Vrt.

sedmopolovičen, čna, adj. gur 7. Salfte gehorig: sedmopolovična cezura = bie Sephthemimeres, Zora.

sedmosojen, ina, adj. in sieben Farben glanzenb: sedmosôjna mavra, Levst. (Zb. sp.).

sedmozvezdje, n. das Siebengestirn, die Blejaden, Cig.(T.).

1. sednast, adj. wund vom Drud ober vom Aufliegen, Cig., M., Levst. (Zb. sp.); - prim. sedno.

2. sệdnast, adj. grau, Met.; - prim. sed (adj.). sêdnat, adj. abgelegen: sednato sukno, Cig. sednica, f. 1) das Sitbein (os ischii), Cig. (T.), Vod.(Bab.), Erj.(Z., Som.); — 2) bas Sigungelocale, ber Sigungefaal, Cig., Jan., DZ: - 3) = seja, Jan: (hs.).

sédniti, sédnem, vb. pf. = sesti, Rez. - C., Ben.-Kl.

sędnja, f. = sedno, Blc.-C.

sednjav, adj. wund (vom Sattel): s. konj,

sedno, n. die Sattelbrudwunde, C., Rib.-Mik., Lasce-Erj (Torb.); - die Bunde vom Liegen: "na bolniku rana od premnoge in dolge leže", Lašče-Erj. (Torb.); (sédno, mej Krko in Zatičino, Levst., LjZv. II. 483).

sedobrád, bráda, adj. = sivobrad, Cig. sedoglav, gláva, adj. grauföpfig, Jan. (H.). sedogiavec. vca, m. ber Grautopf, Jan. (H.). sedolàs, lása, adj. grauhaarig, Jan. (H).

sedost, f. bas Grau, Jan. (H.). séganje, n. bas Greifen nach einem Gegen. stande, das Langen; pravo hudičevo s., ein

teuflischer Angriff, Krelj.

ségati, am, vb. impf. ad seči (sežem); langen, (nach einer Sache) greifen; ne segaj po vse, kar vidiš! Dalm.; gospoda daleč sega, ber Großen Arm reicht weit, Cig.; na - te hoce segati z mnogotero izkušnjavo, Krelj; po tujem, ljudskem s., sich fremdes Gut an-

maßen; eingreifen, Eingriffe thun; s. v tuje pravice; v nauk s., sich in die Lehre einmengen, Ravn.; v besedo s. komu, jemanbem öftere ine Wort fallen; - reichen; s. do -; zmerom dalje s., sich immer mehr ausbreiten; — za kożo s. komu, jemanden recht nahe angehen, Nov.; - postave ne segajo nazaj (wirfen nicht zurud), DZ.

segetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf., Cig., pogl. ščegetati.

segljaj, m. ber Griff, Mur., Cig., Jan.; ber Eingriff, ZgD. segljati, am, vb. impf. 1) wiederholt u. schnell

hervorstreden und zurudziehen: z jezikom s., gungeln, Fr .- C.; - 2) fticheln, C.

segment, m. krožni odsek, ber Rreisabichnitt. das Segment, Cig. (T.), Cel. (Geom.).

1. segnáti, žénem, vb. pf. vertreiben, Cig. 2. segnáti, žénem, vb. pf. = zgnati, zusammentreiben, Jan. (H.).

ségniti, sęgnem, vb. pf. = seči (sežem), Mur., Cig., Jan., ogr. - Valj. (Rad); v besedo s., LjZv.

segniti, gnijem, vb. pf. = zgniti, verfaulen, Dalm., nk.

segréti, grêjem, vb. pf. = zgreti, erwärmen, durchwärmen; s. se, sich erwärmen.

segrevalnica, f. der Erhipungeapparat, DZ. segrévanje, n. die Erwärmung, Cig., Sen.

segrévati, am, vb. impf. ad segreti; ermarment; s. se, sich marmen: Tam pri ognju se segrevam, Danj. (Posv. p.).

1. seguren, rna, adj. = siguren, sicher, Guts .-

2. segúren, rna, adj. tůchtig, vzh Št.; žnidar je bil močen čvrstev in seguren, Npr. (vzh-St)- Valj. (Vest.); - eifrig, C.

segurnost, f. bie Sicherheit, kajk .- Valj. (Rad). sehle, fta, m. ein magerer Mensch, (suh-) Cig. sehleti, im, vb. impf. welten, (suh-) Jan.

sehlica, f. 1) die Abzehrung, die Schwindsucht, (suh-) C.; - 2) ein durrer Baum, (suh-) Jan.

sehlidje, n. dürres holz, (suh-) C. sehljad, f. trodene Reifer, Mik.; (suh-) Mur., Cig., Jan., C., DZ.

sehljadina, f. = sehljad, Jan.

sehnéti, ím, vb. impf., Jan., pogl. sehniti.

sehnica, f. die Auszehrung, Cig.

sehniti, sahnem, vb. impf. abdorren, dahinmelfen, (sah-) Cig., Jan., Met.-Mik.; trava sahne (= se suši), Ravn.(Abc.); - na životu s. od straha, Guts. (Res.); er hat die auszehrende Rrantheit, Cig.

sehnjénje, n. das Berborren, das Dahinwelfen, Cig.; - die Abzehrung, Cig.

sej, pron. = ta, bieser, Rez.-C.; sej — tej, dieser - jener, Rez.-C.; - pogl. (s), gen.

1. séja, f. bas Gițen; Od seje meni slabo je, Pres.; - die Sigung, Mur., Cig., Jan., nk.

2. seja, f. 1) das Gaen, Prip.-Mik.; za sejo, für die Saat, Blc - C.; - 2) = sejača, Dol.-M.

sejáč, m. ber Såemann, Jan., ogr., kajk.-Valj. (Rad), Trst.(Let.).

sejáča, f. 1) ber Säeforb, Mur., C., vzhŠt.;
— 2) bas Säetuch, Mur., Cig.

seják, m. ber Gaetorb, C.

sejáten, ina, adj. jum Gaen gehörig, Sae-: Cig.; sejátni stroj, bie Gaemajchine, Jan.

sejāinica, f. 1) ber Gaeforb, Mur., Cig., Mik., Gor., Dol., Tolm.; — 2) bas Gaetuch, Mur., Cig., Jan.; — 3) — sejalni stroj, Jan., Nov., DZ.; — 4) ber Beutelfasten in ber Mühle, Cig., Gor.

sejainik, m. 1) ber Saetorb, C.; - 2) (plug)

s., der Saepflug, Cig.

sejalo, n. ber Beuteltaften in ber Muble, Cig., C. sejaneo, nca, m. ein aus bem Samen gewachsener Baum, Nov.-C.

sejanica, f. ber Saeforb, Mur., Mik.; sejan'ce,

košare delam, Danj. (Posv. p.).

sejanje, n. 1) das Saen; — 2) das besaete Feld, Cig.; po sejanju pasti, auf Saaten weiden, Z.; majhno s., ein kleines Feld, Dict. sejatev, tve, f. die Saatbestellung, Mur., Jan.; o sejatvi, zur Saatzeit, Mur., Cig.

sejáti, sējem, vb. impf. 1) sāen; gosto, redko s.; pšenico po ledu s. = sīch vergeblich bemühen, Cig.; — prepir s. med ljudi; — denar s., mit dem Gelde wüsten, Cig.; — bolezen s., eine Krantheit durch Anstedung verbreiten, Cig.; — 2) mit dem Gieb reinigen, sieben, reitern; moko s.; s. phano rudo, daß gepochte Erz rädern (mont.), Cig.; — 3) kolo, voz seje, daß Rad, der Wagen gleitet oder wackelt hin und her, Dol.; — praes. sējam, Mik., ogr. - Valj. (Rad); škrjančku pojejo otroci: Sej, sej, sejaj sejaj! Pjk. (Črt.); Veter veja, s snegom seja, Npes - Vraz.

sejavec, vca, m. ber Saemann; - kdor kaj

preseva, ber Sichter, Sig.

sejâvka, f. 1) bie Săerin; — 2) = sejalnica, ber Săelorb, Gor.; - 3) govedje ime ("maha z glavo kakor bi sejala"), Tolm.-Erj. (Torb.).

sejem, jma, m. (nam. pravilne oblike: senjem, Mik.); ber Martt, Mur., Cig., Jan.; sejma kupiti komu, Vod. (Izb. sp.).

i. séjen, jna, adj. Situngs, Cig., nk.; sejna doba, bie Session, Cig. (T.).

2. sejen, jna, adj. zum Gaen bestimmt: sejna pšenica, Z.

sejm-, m. išči pod: senjm-.

sejnica, f. = sejalnica, Die Gaemaschine, Jan. (H.).

1. sek, seka, m. 1) das Fällen, der Schlag (im Forstwesen), Cig., Jan.; prediralni s., der Plenterhieb, Cig.; — 2) die Schneide einer Hade: drevnica v dva seka, die Querart, Mur., Cig.; — 3) die hohe Kante, die Hoche kante, h. t.-Cig. (T.).

2. sek, m. eine Urt ungarischer weißer Doffen mit

langen hörnern.

sekáč, m. 1) ber Hader, ber Holzhader, Dict., Mur., Cig., Jan., Mik., Jap. (Sv. p.); sekire so se obracale in pobijale sekace, LjZv.; — 2) das Hadmesser, um Sped, Müben u. bgl. flein zu haden, Cig., Gor.; das Wiegemesser,

Dol.; — 3) okrogli s., der Ballenhammer, DZ.

sekáča, f. bas Hadbeil, Jan.

sekačína, f. ber Haderlohn, Cig.

sekatoe, n. dem. sekalo: 1) ein kleines Hadbeil, das Hadmesser, die Krauthade, Cig., Hip. (Orb.);—2) der Schrotmeißel der Metallarbeiter, Cig.

sekainica, f. ber hadtrog, bas hadbrett, Jan., Z., = posoda, v kateri se repa ali speh

seka, Celovška ok.

sekâlnik, m. 1) das Hadbrett, der Hadblod, C., Hip (Orb.), Notr.; tudi: sékalnik, Lašče-Levst. (Rok.); — 2) das Haumesser, Jan.

sekálo, n. 1) das Hadmesser, dan. sekálo, n. 1) das Hadmesser, das Hadmesser, das Hadmesser, das Haden, Sped u. dgs. zu zerhaden), Cig., Jan., Gor., Celovska ok.;

— 2) der Blodmeißel, der Schrotmeißel, Cig.;

— tudi: sékalo, Mur.

sekanec, nca, m. nav. pl. sekanci, das Schrot (Studchen Blei zum Schießen), Cig., Jan.,

sękanek, nka, m. sekanki so neka vrsta žrebljev: s sekanki dobro okovane cokle, Zv. sękanica, f. coll. Zerhadtes (von Speisen in der Rüchensprache), Jan.; bes. gehadte Rüben, Guts., Cig., C.

sékanje, n. 1) das Haden; s. drv; — 2) das Zerhadte (z. B. zerhadtes Fleisch als Füllsel), Cie.

sekanta, f. črta sečnica, die Secante, Cig. (T.), Cel. (Geom.).

sekati, sekam, vb. impf. haden, hauen; meso s., Fleisch zum Bertauf aushauen, ausschroten ; drva s., Holz haden; tu so začeli s., hier hat man mit dem Holzschlag begonnen; led s., Gis aufhaden; - meheln: strašno so sekali sovražnike; s. sc, sich hauen, sich niedermeheln; (fig.) disputieren, C.; - kamenje sekati, Steine behauen; pile s., Feilen hauen, V.-Cig.; s. po čem, auf etwas loshauen; — abhauen: Turki kristjanom glave sekajo; burchichneiben: reka deželo seka, Cig.; meja, cesta seka kaj, DZ.; (math.), Cig. (T.); krog seka črto, Znid.; s. se, sich burchschneiben (math.), Cig.(T.); - zerbeißen: misi platno sekajo, C.; s. se, brechen, reißen (intr.): sukno, platno se seka, Cig.; lasje se sekajo, C.; - oblaki se sekajo, es bilben sich Federwollen, jvzhSt.; — s. z očmi, blinzeln, C.; - sekan, mit keinen o. nur holperigen Übergangen (vom Stil), Cig. (T.).

sekavček, čka, m. dem. sekavec; bas runde Biegemeffer (in ber Ruche), Jan.

sékavec, vca, m. 1) ber Hader, Cig., Jan.;
 2) ber Schneibezahn, Cig. (T.), Erj. (Ž., Som.);
 3) die Mannätreu (eryngium amethystinum), Medolin (Ist.)-Erj. (Torb.).

sekira, f. die Art; dvorezna s., die Querart, Jan.

sekirast, adj. artförmig.

sekírica, f. dem. sekira; 1) eine fleine Art;

— 2) bie Musilnote, V.-Cig., Jan., Slom.C., nk.

sękírišče — selēnij sekirišče, n. ber Artstiel, Mur., Cig., Jan., sekiriti, frim, vb. impf. s. lan, ben Flachs grob brecheln, C. sekîrnik, m. ber Artbehälter, Ig (Dol.). sęklja, f. = 2. sekulja, ber Grasfrosch (rana temporaria), C., Luce(St.)-Erj.(Torb.); nam. saklja; prim. sač. sekljáč, m. bas Biegemeffer, Jan. (H.). sekljáti, am, vb. impf. flein haden, Mur., Cig., Jan., C.; klobase s. (t. j. meso za klobase s.), Jsvkr.; - z očmi s., liebaugeln, V.-Cig. sekljiv, iva, adj. beißend, biffig, Cig. (T.); s. jezik, Fr.-C. sekon, m. = ungarischer Oche, Jan., Glas.-C. sekotina, f. die Hiebmunde, Cig., C. sekovarih, m. der Förster, Mik. sekret, m. die Retirade; - prim. nem. bas Secret, ein geheimes Gemach; iz lat. sekretar, rja, m. = tajnik, ber Secretar, Cig. sēkt, m. neka vrsta izbornega vina, ber Sect, sēkta, f. odcepljena verska stranka, bie Secte. Cig.(T.).sēktor, rja, m. krožni izsek, der Kreisausichnitt, ber Sector, Cig. (T.), Znid., Cel. (Geom.). 1. sekúlja, f. das Hadbeil, das Hadmesser, Cig., 2. sękulja, f. der Grasfrosch (rana temporaria),

Erj. (2.); — prim. seklja. sekûn, m. die Rreuzagt, C. sekûnda, f. 60. del minute, die Secunde. sekundant, m. tovariš pri dvoboju, der Se-

cundant.

sekunden, dna, adj. Secunden: sekundna
ura, die Secundenuhr, Cig. (T.); sekundno
nihalo, daß Secundenpendel, Cig. (T.).

sekûndnik, m. ber Secundenzeiger, Cig. sekvēster, stra, m. neka vrsta zasege; tudi: upravitelj tako zasežene stvari, der Gequestracija, f. die Sequestration, Cig., DZ. sekvestrati, am, vb. impf. (pf.) sequestrieren, Cig., Jan.

sęt, î, f. die Saat, das Getreide, Habd., Mik., M. sèt, slà, m. 1) der Sendbote, der Bote, Meg., Mur., Cig.. Jan.; sle poslati, Dalm.; angel ali s., Trub.; Joanezovi sli, Trub.; božji s., Krelj; brzi, hitri sli, Eilboten, Dalm.; s. ali legat, Skal. - Let.; razposlati posedne sle, Levst. (Nauk); Kje si tisti hitri sel, Ki si bil po me prišel? Npes.-K.; — 2) smrtni s., der Todtentäfer (blaps mortisaga), Erj. (Ž.). seláč, m., Dict., C., pogl. sulač.

selâtnik, m. neki hrast, Šenpas v Ipavski dol.-Erj. (Torb.).

sệtba, f = selitev, Fr -C.

sélce, n. dem. selo, Cig., Jan.

sêtec, ica, m. ber Siebler, Z.; sokol s., ber Wanderfalle, Erj. (Z.).

selēn, m. neka kemična tvarina, baš Sclen. sēten, tna, adj. preslan ali tudi žaltav, rabi samo o slanini (nam. solen?), Tolm. - Erj. (Torb.).

selēnij, m. = selen (chem.), Cig.(T.).

selenov, adj. Selen: selenova kislina, bie Selenfaure, Cig. (T.).

seliten, ina, adj. Überfiebelungs: selitne pristojbine, DZ.

solslo, n. 1) die Übersiedelung, Cig., C., DZ.;

— 2) coll. die Übersiedelungsgegenstände,
Cig., DZ.; s. voziti, Z.

selisče, n. 1) bie Baustätte, die Area eines Gebäudes, Cig., Jan., Kr.; — 2) der Ort einer Ansiedelung, die Ansiedelei, Cig., Jan.; tako je dila kmalu iz enega selišča vsa vas, Jurč.; — der Beiler, Jan.; die Ortschaft, DZ.; po vaseh in seliščih, Levst. (Nauk); — der Bohnplat, Svet. (Rok.); njih s. je segalo do Sephara, Jap. (Sv. p.); — 3) das Lager eines milden Thieres, C.; — das Bilchlager: polhi radi na staro selišče nazaj zahajajo, Slc.

seliscnina, f. die Steuer vom Grunde, auf dem ein Haus steht, V.-Cig. selften, tna, adj. die Übersiedelung, das Aus-

seliten, ina, adj. die Uberstedelung, das Ausziehen betreffend: selftna doba, die Auszugszeit, Cig.; (nam. selitven).

selîtev, tve, s. die Wohnungsveränderung, die Siedelung; svobodna s., die Freizügigseit, Jan.; pricja s, der Bogesstrich, Jan.; s. narodov, die Bölserwanderung, Jan.

séliti, sélim, vb. impf. s. koga, jemandes Siedelung besorgen; — s. se, die Wohnung, den Bohnsit verändern, siedeln; o. sv. Jurju se bomo selili; ptiči se selijo, die Bögel ziehen men.

selitnina, f. die Übersiedelungskosten, Jan. selivec, vca, m. der Banderer: sokol s., = sokol selec, der Banderfaste, Cig.

selivka, f. das Wanderthier, Nov.-C.; ptice selivke, Zugvögel, Jan., Cig (T.).

seljáča, f. = kmetica, Valj. (Rad).

selják, m. = kmet, Mur., V.-Cig., Jan., C., Valj. (Rad), nk.

seljan, ana, m. der Dorfbewohner, kajk.-Valj. (Rad); = kmet, Jan.

1. seljānka, f. 1) = kmetica, Valj.(Rad); —
2) das Schäfergedicht, die Johlle, Cig., Jan.,
Cig. (T.); (ceš., polj).

2. seljanka, f. bie Silge (selinum), Cig., C., Medv.(Rok.); — prim. lat. selinum (?).

seljānski, adj. 1) = seljaški, Jurč.; - 2) idyllist, Cig., Jan.

seljánstvo, n. die Landbevöllerung, Jan. (H.). seljáški, adj. = kmetski, Zv.

seljastvo, n. bie Bauernichaft, Bes.

selje, n. coll. die Saatfrüchte, das Getreibe, C., Mik., vzhSt.; — prim. silje.

seljenje, n. bas Siebein; seljenje, ogr.-Valj. (Rad).

seinica, f. ber Ggeforb, Dol.

seiník, m. ber übersiebesnbe: nadeti kakor svetojurski selniki, Jurč.

selnina, f. das Auszugsgeld, Cig.

selo, n. 1) der Plat, worauf das Haus steht, der Baugrund, die Bauftätte, Cig, Jan., C.; selo kopati, den Grund zu einem Gebäude graben, jvzhSt.; — 2) die Ansiedelei, der Ort einer Colonie, Cig., Jan.; der Bohnsit, Jan.,

Zora; die Ortschaft, Levst. (Nauk); der Beiler, V.-Cig., Jan.; na selih, auf dem Lande, C. 1. selski, adj. Lande, Dorfe, ländlich, dörflich, Cig., Jan.: selsko plemstvo, der Landadel, Cig.; selsko veselje, die Landlust, Jan.; selske odčine, die Landgemeinden, Levst. (Nauk).

2. seiskì, adj. Botens, Cig.

selstvo, n. 1) die Boisch, Meg., Dict., Cig., Jan.; s. poslati, Trub., Dalm.; žalostno pošto ali s. prejeti, Skal.-Let.; — 2) das Botenwesen, Cig.

selzena, f., Z., Pohl. (Km.), Mur., pogl. 1. in 2. slezena.

selzenovec, vca, m., Cig., Tuš.(R.), pogl. slezenovec.

sèm, adv. her, hieher; pojdi sem; s. ter tja, hin und her, tudi: hin und mieber, hie und ba, Mur., Cig., nk.; sem ter tam, hieher und borthin, M.; sem ter tam na pašo hodijo ovce, Dalm.; s. pa tam hoditi, auf u. ab gehen, jvzhšt.; sem-le, hieher; do sem do tod, Cig.

= do tod, Cig.
semánji, adj. Martt:; s. dan; semanji ustav,
bie Marttorbnung, Levst. (Nauk); — Feiertags:: semanje oblačilo, Gor.-Cig., ZgD.
semánjica, f. = semanje oblačilo, Jan., ZgD.

semca, f., Cig., pogl. osemec.

séme, mena, n. 1) ber Same; laneno, praprotno, salatno itd. s.; nekoliko žita za s. pustiti; sęmena (-ę̃na), Samenarten;—(fig.) s. nesložnosti sejati;—2) das Gezūdit: vražje s., die Höllenbrut;— pravo s. je, er ift mir ein rechtes Früchtel, ein schoes Kräutel (— ein loser Bube); seme ti semensko! Jurč.;—3) ptičje s., der Steinsame (lithospermum officinale), Tuš.(R.); tudi: das Lungentraut (pulmonaria officinalis), Josch;— cigansko s., blauer Steinssee (melilotus caeruleus), Josch. semęn, adj. samentragend, Jan.;— zum Sar

men bestimmt: semena pšenica. Z. semenár, rja, m. ber Samenhandler, Cig., Jan. semenarsca, f. die Samenhandlerin, Cig. semenârstvo, n. der Samenhandel, Cig.

semenast, adj. famentragend, Cig.

semenat, áta, adj. viel Samen enthaltenb, Cig. sémence, n. dem. seme; najmanjše semeńce je gorčično seme, Ravn.

sémenčece, n. dem. semence; (semênčece), ogr.-Valj. (Rad).

semenček, čka, m. ber Beifig, C.

semenica, f. 1) die des Samens wegen angebaute Pflanze, das Samengewächs, Cig., Jan., Nov.; bes. der weibliche Hanf, der Saathanf, Cig., Jan., jvzh.Št.;— die Samenrübe, Štrek.;— = zeljna glava za seme puščena, C.;— der zur Besamung in einem Gehau stehen gelassene Baum, der Samenbaum, Spoanja Idrija-Erj. (Torb.);— 2) das Samenthierchen, Cig.

semeník, m. 1) das Samengefäß, Cig.; die Samenhülle, Cig.(T.); — 2) der Distelsint, der Stieglit (carduelis nobilis), Fr.-C. semenína, f. das Gesäme, Jan.

semenistan, m. ber gogling eines Seminars, ber Seminarist, C.

semenisče, n. 1) bie Samenschule, bie Samenculturstation, Cig., Nov., SIN.; — 2) das Seminar, besonders das Priesterseminar, Cig., Jan., nk.

semenîščnik, m. der Seminarist, nk.

semeníten, tna, adj. samenteich, Fr.-C. seměnj, semnjà, m. det Marti, Alas., Dict., Mur., Jan., Mik., Trub., Dalm.. nk., Gor.; — daž Kirchweihsest, daš Batrociniumsest, C., Gor., Kor., GBrda; — seměnj, g. senjmà, Dol.; — (iz: senjem).

semenjáča, f. 1) bie Samenpflanze, Z.; — 2) — bas Samengehäuse, Jan.

semenják, m. 1) ber Samenbehälter, daß Saniengefäß, Cig., Jan.; — bie Samenbolen, bes. der Kuturuzfolben, Zilj. - Jarn. (Rok.); — 2) = semenščak 2), der Samenbaum, Jan.(H.); — 3) der Rummulitentalt, h. t.-Cig.(T.).

sémenje, n. Samengattungen; bie Samerei, Cig., Jan., C.; tudi: semenje.

semenka, f. ber weibliche Sanf, C.

semenojedka, f. ein samenfressendes Thier, ber Samenfresser, Cig. (T.).

semenotók, tóka, m. ber Samenflufs (bolezen), Cig., Jan.

sémenski, adj. 1) Samen-; semenska koža, bie Samenhaut, Cig.(T.); — als Samen bienenb: semensko žito; semenski krompir, semenska repa, detelja; — aus Samen hervorgewachen: semenski les, angeslogenes Holz, Cig.; semenska rest, Slom.-C.; — 2) seme ti semensko! bu loser Bube! Jurč.

semenščák, m. 1) baš Samengewächs, C.; — 2) ber Samen- v. Mutterbaum, Cig., Jan., Nov.-C.

semēster, stra, m. polletje, das Semester. semkaj, adv. hieher; (semkaje, Dalm.). semléti, méljem, vb. pf. = zmleti.

semnjár, rja, m. = senjmar, Jan.(H.). semnjeváti, ûjem. vb. imvf. marften. Jan...

semnjeváti, ûjem, vb. impf. markten, Jan., C.;
pogl. senjmovati.

semnjína, f. daš Martigeschent, Jan. semnjíšče, n. der Martipsah, Jan., DZ., Zora; pogl. senjmišče.

sémo, adv. = sem, Mur., Jan.; semo tamo, hin und her, ogr.-C.

semtertja, adv. = sem ter tja; išči pod: sem. semuč, conj. = temveč (iz: sem več, Mik. V. Gr. III. 147); Jaz nisem moj, semuč sem tvoj, Stara cerkvena pesem-Levst. (Rok.).

sèn, snà, m. 1) bet Schlaf, Meg., Dict., Guts., V.-Cig., Boh.-M., Trub., ogr.-Mik., Erj. (Som.), Loška dol.-Erj.(Torb.); iz sna se obuditi, Trub.; v snu, im Schlafe, Trub., Dalm.; = v sneh, ogr.-Raič(Let.); trd sen, Dict.; — 2) bet Traum, Meg., Cig., Jan., Skal.-M., Rez.-Kl.; v snu, im Traume, (v sni) Krelj, Kast.

1. séna, f. = sédno, Cig., Jan.; (sena n. pl. nam. sedna, Gor-Levst./LjZv.).

2. sēna, f. = senesov grm, ber Sennesbaum (cassia senna), Guts., Cig.

senagólten, tna, adj., Mur., Jap. (Prid., Sv. p.), Gor.; (snag-) Rog.-Valj. (Rad); menda nam. samogolten.

sonar, rja, m. ber hen macht, Valj. (Rad); ber Heuarbeiter, Z.; der Heubauer, Jan.; — ber Beuhandler, Cig.

sonariti, arim, vb. impf. Hen einbringen, Nov.-C.

senárnica, f. bas Heumagazin, Cig.

sénast, adj. = sednast, Jan., Levst. (LjZv.); – prim. 1. sena.

senat, m. starejsinstvo, ber Genat.

senātor, rja. m. član starejšinstva, ber Ge-

senatorstvo, n. bie Senatorenwürde, Cig. senca, f. ber Schatten; v senci lezati; senco komu delati; vedno ga spremlja kakor senca; črna s., ber Rernichatten, Cig. (T.).

1. sénce, n. dem. seno, das heu, ogr.-C.

2. sence, à, n. = senec, die Schläfe: desno, levo s., Kr.; dual. sencì, pl. sencà (gen. senèc), Erj. (Torb., Let. 1883, 237); (sènce, Podgorje(Gor.)-Štrek.[Let.]; "sance", Ravn. [Abc.])

sencegon, gona, m. ber Schattenführer (o Mer-

kuriju), Cig.

sencepis, písa, m = senopis, Jan.(H.). sencevod, vóda, m. - sencegon, Cig.

senčanje, n. das Schattieren, Cig.

senčati, am, vb. impf. 1) beschatten: košata lipa senča hiši sprednjo stran, LjZv.; — 2) schattieren, Cig.

sénčece, n. dem. 1. sence (seno); ostreče s., Npes.-Pjk.(Črt.).

senčen, čna, adj. schattig, Schatten-; senčna

stran, s. kraj. sénčenje, n. = senčanje: malarsko s., Vod. (Izb. sp.).

sênčeven, vna, adj. = senčen, Schatten:: senčevna hišica, ogr.-C.

sencica, f. dem. senca.

sencilo, n. der Lichtichirm, Jarn., Mur., Cig., Jan.; - ber Augenschirm: ako je treba otroke močne svetlobe čuvati, nosijo naj senčilo, ne pa temnih naočnic, Žnid.

sendina, f. eine schattige Stelle, ein schattiger Ort, C., Npes. - Vraz; Die Schattengegend: senčina kake gore, Dalm.; - ber Schattengang, V.-Cig.; — ber Schatten, Jan., C.

senčiti, sencim, vb. impf. 1) beichatten, überschatten, Mur., Cig., Jan.; - 2) = s, se: Abraham je senčil pod drevesom pri vratih, Ravn.; - 3) s. se, ben Schatten genießen, im Schatten ruben, Cig., Jan.; ptice se senčijo, Slom.-C.

sencje, n. die Schattenseite, Cig.

sênčnat, adj. ichattig; s. kraj; senčnato drevo.

senčnatost, f. die Schattigfeit, Cig.

senenica, f. i) bas Schattenhäuschen, bie Laube, Cig., Jan., M., nk.; - 2) črta s., die Schattenlinie (math.), Cig. (T.).

senčnik, m. 1) = solnčnik, ber Sonnenschirm, Cig., Jan., DZ., nk.; - 2) = sencilo, ber Lichtschirm, Cig., Jan., C.; postaviti luc za s., Glas.

senec, nca, m. ber Schlaf (bie Schlafe) am Ropfe, Alas., Boh., C.; in je njemu klin prebila skozi njegov senec, Dalm.; v senca venec zadirati, Ravn.; nav. pl. senci, bie Schläfe(n).

senek, nka, m. dem. sen; bas Schläfchen, ogr.-C.

1. senen, adj. Beu-; seneni drob, ber Beustaub, die Heublumchen; senene vile, die Heugabel; senen voz, ein Heuwagen.

2. senên, adj. = zaspan, Zilj.-Jarn. (Rok.).

1. senénec, nca, m. = sanenec, saninec, Dol. 2. senenec, nca, m. die Heumilbe, Jan. (H.). senesov, adj. s. grm, ber Gennesstrauch (cassia), Tuš. (B.).

senežljiv, íva, adj. schläfrig, Fr.-C.

senî, f. pl. = sani, ber Schlitten, Jan., Kr. 1. sonica, f. bie Beufchener, ber Benboben, Mur., Cig., Jan., Ravn. (Abc.), Levst. (Pril.), Nov., Svet. (Rok.), Kr.; vrabci so na senici izpod slame čivkali, Jurč.

2. seníca, f., Mur., Cig., Jan., Frey.(F.), pogl. sinica.

1. senik, m. der Heuboden, die Heuscheuer, der Beuschoppen, Cig., Jan., C., DZ., Vrt., Kres. 2. seník, m. = sanik, (senjik) BlKr.

seníka, f. = 1. senik, Jan., Cirkno (Goriš.). senišče, n. = 1. senik, 1. senica, Jan. (H.). séniti, sênem, vb. pf. = siniti, C.

1. seniti, senim, vb. impf. 1) beschatten, Cig.; oreh njivo seni, Hal.-C.; — 2) schattieren, Cig., Jan.

2. seniti, im, vb. impf. wund reiben, Z.; s. se, sich wund liegen, sich aufliegen, Cig. senivec, vca, m. = sani, der Schlitten, Polj.

1. sęnja, f. = sedno, Cig., Blc.-C.

2. senjà, f. = sanja, Mur., Jan., Mik. senjáč, m. = sanjač, Jan.

senjak, m. = 1. senik, ber Beuschoppen, Habd .-Mik., Cig., Jan., C., Npes. - Vraz, Danj.-Mik., Zora, Notr.

sệnjast, adj. 1. sednast, Cig.

senjáti, âm, vb. impf. = sanjati, Cig., Jan., nk.; senja se mi, Valj. (Rad), Kr.

sénjav, adj. = sednjav, sednast, munbgerieben: s. konj, C.

senje, n. (iz: senjem) ber Jahrmarkt, ogr.-Valj. (Rad); živino gnati na senje, BIKr.-DSv.

senjem, nima, m. 1) ber Markt, ber Rahrmartt: živinski s., ber Biehmartt; veliki s., bie Meffe, Cig. (T.); na s. iti; tudi: iti v s., Levst. (Rok.); na senjmu kupiti; komu kaj senima kupiti, prinesti, einem etwas auf bem Martte taufen, vom Martte als Geschent mitbringen; - 2) das Kirchweihfest, Gor.; -(nav. semenj, smenj; tudi: sejem, sajem; "sinym", Meg.; na tvoje "synme", Dalm.; – prim. stsl. sъпьтъ, Berfammlung.

senjen, adj. im Halbichlaf befindlich, BlKr. senjmáč, m. = senjmar, Ravn.

senjmar, rja, m. der an einem Martte als Räufer o. Berkaufer theilnimmt; senjmarji, bie Marttleute. senjmarica, f. die am Markte theilnimmt, M.

Digitized by Google

senjmarina, f. bie Marttgebür, bas Stanbgelb. senjmariti, arim, vb. impf. an Martten als Raufer ober Bertaufer theilnehmen, Navr. (Let.).

senjmárski, adj. Martt-; senjmarska koliba, die Marttbude, Navr. (Let.).

senjmica, f. ein kleiner Markt, Dol. senjmina, f. = senjmnina, C.

senjmisce, n. 1) der Marttplat; - 2) der Rirchplat, Cig., Jan.; (ker o "senjmih" [an Rirchweihfesten] tam senjmarske kolibe stavijo), Polj., Celovška ok.

senjmník, m. = senjmar, Cig.

senjmnina, f. = senjmarina, ber Marttzoll, Cig.

senjmováti, üjem, vb. impf. an einem Martte (an Märkten) ale Räufer o. Berkaufer theilnehmen, Cig., Jan., Mik.; videla sem te, kako si senjmoval, LjZv.

senjmovavec, vca, m. ber am Martte theilnimmt, der Marktfahrer, senjmovavci, die Marttleute, Cig., Jan., Ravn., Zora, Gor. senjmovavka, f. die am Martte theilnimmt, Gor.

sènjmski, adj. Martt-.

senjmulja, f. ein unbebeutenber Martt, Gor. senki, m. pl. die Nachgeburt, Guts., Pohl.-Cig.; (morda nam. sunki, C.?).

seno, n. bas Beu; befonbers bas Beu ber erften Maho; s. kositi, sušiti, spravljati; kakršno vreme na veliki petek, tako k senu, Bes.

senodotka, f. das Schöllfraut (chelidonium maius), Ptuj (vzhŠt)-Erj. (Torb.).

senokos, kosa, m. = senokosec, Slom. senokosec, sca, m. ber heumaber, Mur., Jan. senokoša, f. = senokoša, die Bergwiese, Bl-

Kr., jvzhŠt. senokoša, f. bie Bergwiese, C., Bes., kajk.-Valj. (Rad), BlKr.

senokošnja, f. die Heumahd, Mur., Cig., Jan. senomèt, méta, m. priprava, skoz katero v hlevih seno mečejo s podstrešja v hlev, ber Futtertrichter, Kamnik (Gor.).

senopis, pisa, m. ber Schattenrifs, die Gilhouette, Cig.(T.); — prim. stsl. sêns = senca.

senoséca, f. die Heumahd, Mur., Cig., Jan., C. senosek, seka, m. ber Maher, Mur., V.-Cig., Jan., C., Ahac., Gor., Kor.; senozet za šest senosekov, Livek, Bolc, Podkrnci - Erj. (Torb.); - tudi: senýsek, Gor.

senovlak, vlaka, m. bas Schleppen bes Beues von ben Bergwiesen, Z.

senovník, m. = 1. senik, senjak, Jan., DZ. senozet, f. die Biefe, befonders die einmahdige Biefe, die Bergwiefe, M., Gor.; tudi: se-nozet, Valj. (Rad).

senožeten, tna, adj. Biefen.

senožetstvo, n. die Biesencultur, Nov.-C. sénski, adj. Heus: senska košnja, Fr.-C.

sensoren, rna, adj. sensorni očut,

die Sinnesempfindung, Cig. (T.). sensorski, adj. fensitiv (fensorisch). Empfindunge: sensorski živci, Lampe(D.).

sensualīst, m. privrženik sensualizma, ber Gensualift, Lampe (D.).

sensualīzem, zma, m. razlaganje vsega mišljenja iz občutkov, ber Senjualismus, Cig.

senscak, m. 1) ber Beuboben, M.; -- 2) ber Beutaften, ber Futtertrichter, ogr.-C.

sent, m. der Kornbrand, Z.; nav. pl. senti, Cig., Gor.; pogl. snet.

sentî, f. pl. = sent, snet, der Kornbrand, Dol.; pogl. snet.

sentimentalen, lna, adj. fentimental, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

sentimentālnost, f. prevladovanje čuvstvenosti, die Sentimentalität, Cig. (T.), nk.

sentiv, íva, adj. nam. snetiv, Z., Dol. sentjav, áva, adj. nam. snetjav, Cig., Gor.

sentjè, n. nam. snetje, Z., Gor.

sentljiv, íva, adj. nam. snetljiv, Cig.

senzácija, f. pozornost, die Sensation: senzacijo obuditi, Cig. (T.), nk.

senzarija, f. mesetarina, die Genfarie, Cel. (Ar.).

sep, sepa, sepu, m. ber Schlag in Beingarten, ber Rain zwischen und über ben Beingart-parcellen, Mur., Danj.-Valj. (Rad), Nov.; bef. der jährlich aufzuschüttende erhöhte Rand oberhalb eines Weingartens, C., Zora, vzhSt.; prim. suti, spem.

separatist, m. ber Separatift.

separatizem, zma, m. razdružljivost, ber Absonderungsgeist, ber Separatismus, Jan., Cig. (T_{\cdot})

sephati, phâm, pšèm, vb. pf. zerstampfen, Cig., DZ.

sēpija, f. = 2. sipa, ber Tintenfisch (sepia), Cig.

sepnik, m = brajdnik, ber Beingartichlagfteden, C.

september, bra, m. = kimavec, ber Monat September.

ser, m. brkati s., ber Lämmer- ober Bartgeier (gypaëtos barbatus), Cig., Jan., Erj. (Ž.).

sệr, séra, adj. grau, Mur., Cig., Jan., vzh-St.; sera glava, Danj. (Posv. p.); - blond, Mik. (Et.).

seraf, m. ber Geraph.

serafin, m. = seraf, Cig., Jan.

serafinski, adj. seraphisch, Cig., Jan.

serast, adj. gran, Jan.; s. konj, ein Schimmel, C.; ber Grauschimmel, Met.; (ber Rothschimmel, Dol.); - blond, C.

serček, čka, m. dem. serec; - ber Rothschimmel, Rib .- Mik.

sere, éta, m. = serec 2), ber Schimmel, C.; – der Falbe, Z.; der Honigschimmel, Z.; ber Rothschimmel, Dol.

serec, rca, m. 1) der Greis, Mur., Jan., Slom., vzhSt.; - 2) der Schimmel, vzhSt.; der Eisenichimmel, Jan., Mik.; - ber Rothichimmel, V.-Cig.; - 3) = zveplo, ber Schwefel, Jan., Sol.; (prim. stsl. sêra).

serenada, f. podoknica, bie Serenade. sereti, im, vb. impf. grau werben, Jan., C. - 471 —

seriga, f. 1) konjska s. = konjska figa (šaljivo), Levst. (Zb. sp.); - 2) ein laftiger Menfch, Z., Lašče-Levst. (Rok.).

sērija, f. vrsta, bie Gerie, Jan., nk.

serîlnik, m. = stranišče (preprosto). Mur., C., Trub., Jap.

seriti se, im se, vb. impf. grau werben, Mur., Cig., Jan.

serížiti se, îžim se, vb. impf. lastig sein, Lašče-Levst. (Rok.); - prim. seriga 2).

serja, f. 1) das Abmeichen, bie Dysenterie, M., Valj. (Rad); - 2) die Ercremente, Mik.

1. sęrka, f. 1) = 2. sirek, C., Mik., $v \neq h S t$.; - 2) neka hruška, kajk.-Valj. (Rad). 2. serka, f. bas Beibchen vom Bartgeier, C.;

- prim. ser. 3. sęrka, f. = sera raca, Z.; (die Bilbente,

Jan.[H.]).

sęrost, f. das Grausein, das Alter, ogr.-C., Danj. (Posv. p.), Jan. (Slovn.); (pravilneje menda: serôst).

servitūt, m. služnost, die Servitut.

servitūten, tna, adj. služnosten, Servitute, Jan., nk.

1. ses, sesa, m. 1) die weibliche Brust, Mik., Valj. (Rad); otrok ni imel sesa (sèsa), Gorica-Erj. (Torb.); — prvega sesa tele, bas erste Kalb von einer Ruh, Tolm.; — 2) kozji s., neka vinska trta, die Geißdutte, Dol., Z. 2. ses, m. = pozoj, der Drache, Z., Kres II. 578**.**, 579.

sesac, m. 1) ber Sauger, Cig.; - 2) sesaci, Saugwürmer (trematoda), Cig.(T.), Erj.(Z.). sesatce, n. der Saugruffel der Insecten, Cig.

(T.); zvito s., der Rollruffel, Cig. (T.). sesalen, Ina, adj. Sauge, saugend, Cig., Jan., nk.; sesaina cev, die Saugröhre, Cig.(T.); sesalna usta, ber Saugmund, Cig. (T.).

sesaljčen, čna, adj. Bumpen-, Cig.

sesaljka, f. bie Saugpumpe, Cig., Jan.; s. z zaklopnicami, die Bentilluftpumpe, Cig. (T.); tlakovna s., bie Drudpumpe, Sen. (Fiz.).

sesalnik, m. der Saugruffel, Jan.; - der Sauger (phys.), Cig.(T.).

sesalo, n. 1) bie Saugbutte ber Rinder, ber Bulp, Cig.; - 2) ber Saugruffel, Cig., Jan., Cig.(T.); — 3) die Saugmaschine, Cig.; sesala, das Saugwert, Cig. (T.).

sesamojda, f. die riechende Niegwurg, (helleborus graveolens), Z., Medv. (Rok.).

sesânje, n. das Saugen.

sesáti, sam, vb. impf. faugen; praes. tudi: sesèm, Gor.-Mik., Cv., Ig. (Dol.); mora ga sese, Dict.; prasci radi seso (sso), Gor.-Valj. (Rad).

sesavček, čka, m. ber Saugling, Mur., Cig.,

sesavčič, m. ber Saugling, C.

sesavec, vca. m. ber Sauger, Cig., Jan.; sesavci, bie Gaugethiere, Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.).

sesavka, f. 1) die Saugröhre, Cig.; die Saugader: srena s., Cig.; - 2) bie Haarwurzel ber Baume, Jarn., Pirc.

sesec, sca, m. die Zipe, die fleischige Erhöhung ber weiblichen Bruft; tele ne prime sesca; tele od sesca, das noch saugende Ralb, Lasce-Levst. (Rok.); žrebec pri sescu, das Saugfohlen, DZ.; od sesca dejati = odstaviti, Dict.; -- tele prvega sesca, bas erste Ralb einer Ruh, Ig (Dol.), Notr.

sesédati se, am se, vb. impf. ad sesesti se;
1) zusammenfinten, Z.; cestni tlak se seseda, ber Strafenforper fist ab, Levst. (Cest.); -2) gerinnen, Cig., Cig.(T.); mleko se seseda ali siri, Dict.; kri se mi seseda, bas Blut ftodt in meinen Abern, Zv.

sesedenica, f. geronnene, saure Milch, M. sesédina, f. die Ablagerung: sesedine v stanicah, Erj. (Som.).

sesèk, séka, m. = omara, Vrt.; — stsl. sesėk, skà, m. = sesec, Cig., Jan., M., BlKr.; seski, die weibliche Bruft, Cig.

sesêka, f. = sesekan in osoljen, pa še ne scyrt speh, ("das Berhadicht"), Celovska ok. sesékati, sêkam, vb. pf. zusammenhaden, in Stude baden.

sesen, snà adj. Sauge-, saugend, Cig., Jan. sesésti se, sêdem se, vb. pf. 1) zusammensinten, Guts.-Cig., Mur., Lasce-Levst. (M.); omedlevši se med rokami hišnama sesede, Ravn.; osel se sesede pod tovorom, Ravn.; - mehka hruška se sesede, kadar pade, Z.; - 2) gerinnen, Cig., Jan., Cig. (T.); kri se né sesedla, Trub.; sesedeno mleko, Zv., Dol.; sesedena kri, coaguliertes Blut, Z.; - seseden, sosisth, (mont.), Cig.

sēsija, f. zasedanje, bie Geffion, Cig. (T.). sesipati, sîpam, pljem, vb. impf. ad sesuti; - (vb. pf. = sesuti, St.).

sesiriti se, sîrim se, vb. pf. zu Rafe werben, Jan., Erj. (Torb.); sesirjeno mleko, gefäsete, geronnene Mild, Cig.

sesisati, am, vb. pf. = izsesati, ausfaugen, Dict., Jan.

seskast, adj. zihenförmig, Cig.

seskáti, am, vb. impf. saugen (v otročjem govoru), M.

sesljáč, m. kdor seslja: S krpezico po sesljaču! Levst.(Zb. sp.); — prim. 1. sesljati.

1. sesljáti, am, vb. impf. s ftatt s fprechen, Z., Lašče-Erj.(Torb.), Gor., Št.

2. sesljati, am, vb. impf. fleinweise faugen, C.,

sesljav, áva, adj. ves sesljav biti na kaj, eine große Begierde nach einer Sache haben, Gor. sesljavec, vca, m. = sesljač, Z.

seslúžiti, im, vb. pf. = odslužiti: z vožnjo, na vožnji dolg s., eine Schuld abfahren, Cig. sesmraditi se, smradim se, vb. pf. stintenb merben, Strek.

sestajalisce, n. ber Ort, wo man zusammen-

zutommen pflegt, Zora.

sestājati, jam, jem, I. vb. impf. s. iz česa, aus etwas bestehen (po lat. "constare" rejeno), nk.; - II. s. se, vb. impf. ad sestati se, (stanem se): zusammentommen, zusammentreffen, Jan., nk.; s. se s kom, Navr. (Kop. sp.).

sestanek, nka, m. 1) ber Zusammentritt, bie Busammentunft, Cig. (T), C., DZ., nk.; -2) bie Conjunction (astr.), Cig.(T.).

sestáti, stânem, vb. pf. 1) antreffen: s. koga (zestati), kajk.-Valj. (Rad); — 2) s. se, jusammentommen, Jan., nk.; s. se s kom, (zestati se) kajk.-Valj. (Rad).

sestati, stojim, vb. impf. bestehen, DZ.; solnčna svetloba sestoji iz različnih delov, Žnid.; človek sestoji iz duše in telesa, Cig. (T.).;

- stsl., rus.

sestav, stava, m. 1) die Synthese (phil.) Cig. (T.); - 2) die Structur, bas Gefüge, h. t .-Cig. (T.); — 3) bas Syftem, Jan. (H.); prim. sostav.

sestava, f. die Busammenstellung, die Bu- sammensehung, die Composition, der Bau (sowohl als Handlung als auch als Resultat derselben), Jan., Cig. (T.), (sost-) Cig.; die Combination (phil., math), Jan., Cig. (T.); — bas System, (sost-) Cig., Jan.; s. premienic, bas Blanetensustem, Jan., Cig. (T.), Jes.

sestavba, f. die Busammenstellung: die Combination, h. t.-Cig. (T), Cel. (Ar.).

sestavek, vka, m. ber ichriftliche Entwurf, bas Concept, Cig. (T.); - ber ichriftliche Auffat, Cig., Jan., nk.

sestaven, vna, adj. 1) zusammensebend, synthetisch, Jan., Cig.(T.); sestavna enacha, synthetische Gleichung, Cig. (T.); - sestavni del, ber Bestandtheil, Cig., DZ., nk.; -2) snstematisch, nk.; sestavno, t. j. sistematično pisati, Zv.; (prim. sostaven). sestavina, f. ber Bestandtheil, Jan., C., Cig.

(T.), DZ., Cel.(Ar.). sestavitelj, m. ber Bufammenfteller, ber Ber-

fasser, C.; s. programa, SIN.

sestáviti, stavim, vb. pf. zujammenstellen; sod s., ein Fast bauen, Cig.; iz koscev kaj s., etwas zusammenstüden, Cig.; s. triogelnik, ein Dreied conftruieren, Cig. (T.); s. komisijo, eine Commission zusammenstellen, Jan., nk.; s. pojem, einen Begriff construieren, Cig.(T.); zusammensenen: sestavljeno število, eine zusammengesette Bahl, Cel.(Ar.); sestavljeni rek, ber zusammengesette Sat, Cig. (T.); sestavljeno oko, das Nepauge (zool.), Cig. (T.); combinieren, Jan.; compilieren, Cig. (T.); - auffeten, concipieren, verfassen, Cig., Jan., Cig. (T.).

sestavljaj, m. die Combinationsgruppe, Cig.

sestavljanje, n. das Zusammenftellen; bie Zufammenfegung; s. sil, die Bufammenfegung ber Rrafte, Sen. (Fiz.); die Conftruction (math.), Cig.(T.); die combinatorische Operation, Cig. (T.); - bas Concipieren, das Berfaffen, Jan., nk.

sestávljati, sm, vb. impf. ad sestaviti; zufammenftellen; conftruieren, Cig. (T.); combinieren, Cig.(T.), Cel.(Ar.); - concipieren, verfassen, Cig., Cig. (T.).

sestavljenka, f. ein zusammengesettes Bort, bas Compositum, nk.

sestavoslovje, n. die Shitematit, Jan. (H.); (prim. sost-).

sestercij, m. starorimski denar, ber Gestertius,

sésti, sêdem, vb. pf. sich segen; sedi k meni! na voz, na konja s., ben Bagen, bas Pferb besteigen; na konja s., (fig.) in Harnisch gerathen, V.-Cig.; lesici na rep s. = Reigaus nehmen, Cig., Jan.; s. si = sesti, sich nieberfegen, Mur., Mik., vzhSt.

sestojina, f. ber Beftanbtheil, Jan.(H.).

sestokati se, stôkam, čem se, vb. pf. sich abachzen, Cig.; sestokan, jammermude, Cig. sestopiti se, stopim se, vb. pf. zusammen. treten, fich entgegentreten, Vrt.

séstra, f. die Schwester; deseta sestra = desetnica, Levst. (Rok.); po polu s., die Salbschwester, die Stieffcwester: mleena s., die Dildsichwester, Cig.; = s. po mleku, Cig., Jan.; - bie Klosterschwester.

sestrádati, am, vb. pf. = izstradati, abhungern: sestradan kakor pes, Cig.

sestradováti, ûjem, vb. impf. ad sestradati,

sestran, ana, m. ber Schwester Sohn, ber Reffe, Navr. (Kop. sp.).

sestrána, f. 1) medve sve si sestrani, unsere Mütter find Schwestern, Mur.; Die Coufine, das Geschwisterkind, Cig., Jan.; — 2) = sestrina hči, kajk .- Valj (Rad); bie Richte,

sestranec, nca, m. 1) bas Geschwisterfind: sestranci, bie Gobne bon Schweftern, bie Geschwisterkinder, Mur., Cig., Jan., Levst. (Rok.); pozdravlja vas Marko, sestranec Barnabašev, ogr.-Valj.(Rad); - 2) ber Schwefterfohn, ber Reffe, Cig., Jan., Str.; - tudi: séstranec, Valj. (Rad).

sestrânič, m. = sestranec 1), C.; - ber Better, Sol.

sestranična, f. bie Schwestertochter, C.

sestráninja, f. = sestrana 1), C.

sestranka, f. bas Geschwisterfind, Jan. séstrica, f. dem. sestra; das Schwesterchen; tudi: sestrica.

sestrič, íča, m. 1) = sestrin sin, der Schwefterfohn, Cig. M., Dalm., Hip. (Orb.), Notr., BlKr., jvzhSt.; — 2) das Geschwisterfind, Jan .: sestrici, Geschwisterfinder, Meg., Z.; — tudi: séstrič, jvzhŠt.

sestricica, f. dem. sestrica, bas Schwesterchen.

sestricka, f. dem. sestrica; bas Schwesterchen. Jan.

sestrična, f. 1) = sestrina hči, Hip.(Orb.), Valj. (Rad), Notr.; - 2) bie Tochter ber Tante: moje sestrične so tetine hčere, BlKr.; — die Cousine, das weibliche Geschwisterkind. sestričnica, f. dem. sestrična; das weibliche

Geschwisterkind, Cv.

sestričnik, m. das mannliche Geschwisterfind, C.; sestričniki so tetini sinovi, BlKr.; pozdravlja vas Marka, Barnabov sestričnik, Jap.(Sv. p.).

séstrika, f. bas Schwesterchen, Danj. (Posv. p.).

sestévanje, n. das Zusammenzählen; die Abbition, Cig. (T.), Cel. (Ar.).

sestrina, f. die Schwesterschaft, Mur. sestrinec, nca, m. = sestrinek, C. sestrinek, nka, m. ber Schwestersohn, M. sestrinji, adj. ber Schwester, Mik.; - Schwefter-, ichwesterlich, Mur. sestrînski, adj. schwesterlich, Schwester-, Mur., Cig., Jan., C. sestrinstvo, n. die Schwesterschaft, Cig., Jan. sestriti se, im se, vb. impf. schwestern, sich verschwistern, verschwistert sein, Cig., C.; senca se z lučjo sestri, Levst. (Zb. sp.). séstrn, adj. Jan., pogl. sestrski. séstrna, f. die Schwestertochter, die Richte, Z., Vod. sp. sestrnec, nca, m. ber Schwestermann, Vod. sp. sestrnica, f. bie Schwestertochter, die Richte, Jan., Burg. (Rok.), Vod. sp. séstrnič, m. 1) der Schwestersohn, Vod. sp.; — 2) das Geschwisterkind, Z.; sestrnici so otroci iz sester, C., Dol. séstrnik, m. !) ber Gowestersohn, Jan., Burg., Met.; - 2) = sestrnec, ber Schwestermann, Vod. sp. sestromorec, rca, m. ber Schwestermorber, Cig. sestromorstvo, n. ber Schwestermord, Cig. séstrski, adj. Schwester., schwesterlich. séstrstvo, n. die Schwesterschaft, Cig., Jan. sestricina, f. die Schwesterschaft, Cig. sesulja, f. ber Saugpfropf, ber Bulp, Cig., M.; - sklenasta s., das Saugglas, Vod. (Izb. sp.). sesúljica, f. dem. sesulja, Cig. sesúšati, am, vb. impf. ad sesušiti, Cig. sesušíti, ím, vb. pf. abdörren, Cig.; auftrodnen, Jan.; moevirje s., ben Moraft absumpfen, Cig.; — s. se, eintrodnen: obraz se mu je še bolj sfrknil in sesušil, Jurč. 1. sesúti, spèm (sûjem), vb. pf. herabichutten. herabstreuen, Cig. 2. sesúti, spèm (sûjem), vb. pf. 1) zertrümmern: sesuje (sosuje) vse steklo po oknih, Levst. (Zb. sp.); — 2) s. se, in Schutt zusammenstürzen, Cig., Jan.; izmej mnogih razvalin je znamenit Kozjak, kolikor se ga še ni sesulo, *Jurč*. sesutina, f. ber Schutt, bas Gemülm, Cig. sesvaljkáti, âm, vb. pf. zujammendrehen, Bes.; s. cigareto, LjZv. sesvedráti, âm, vb. pf. fraujeln: sesvedrani lasje, Bes., SIN.; - verwirren: pamet komu s., Jurč. sescetiniti, înim, vb. pf. borftenartig steben machen: s. si lase, DSv. seščetiti, im, vb. pf. herabburften, Cig. sesitek, tka, m. bas heft, die Broichure, Jan., DZ., nk.; sesitek, bas heft. sesiti, sijem, vb. pf. zusammennähen; heften: knjigo s., Jan. sešívati, am, vb. impf. ad sešíti, Jan. (H.). seški, m. pl. = nahod, Guts.

sesteti, stejem, vb. pf. zusammengahlen, fum-

seštévanec, nca, m. der Addend, Cig. (T.).

mieren, abbieren.

seštęva, f. die Addition, Jan.

seštęvati, am, vb. impf. ad sešteti; zusammengablen; abbieren, Cig. (T.), Cel. (Ar.). sestevek, vka, m. die Summe, ber Betrag, seštéven, vna, adj. additiv, Cig. (T.); - jummierbar, Cig. (T.). sestevnica, f. die Additionstabelle, Cig. (T.). sèt, setû, m. = sat, Mur., Jan., C., Valj. sęt, f. = sat, kajk.-Valj.(Rad). sêten, tna, adj. nam. setven: setno seme, Ravn. sêtev, tve, f. 1) bas Saen, die Saat; o setvi, gur Saatzeit; - 2) bas Befaete, bas junge Getreide, Die Gaat. setevnica, f. das Saatland: na kraju setevnice, setina, f. nav. pl. setine = žitne pleve, Kras., Ip.-Erj.(Torb.). sétiti se, im se, vb. pf. = spomniti se, Dol.-Cig., Jan., Zora; - hs. setnica, f. = 1) sejalnica, der Gaetorb, Cig.; - 2) der Dornbreher (lanius collurio), Guts., Mur., Cig., Frey. (F.); - tudi: bet Hanffint, der Bluthanfling (linarius cannabinus), Frey. (F.). sętva, f. == setev. sętvina, f. bas besäete Feld, die Saat, Mur., Cig., Jan. setvišče, n. daš Saatenfeld, C. sętvo, n. = setev, setva, Danj.-Mik. sev, seva, m. der Glanz, ber Schein, C. sev, î, f. das Saen, die Ansaat, Cig., Jan.; ajdova s., Dol.-Levst. (Zb. sp.). seva, f. 1) das Gaen, C.; ajdova s., Dol .-Levst.(Zb. sp.); — 2) befäetes Feld, die Saat: kjer je bil vinograd, je zdaj sama seva, jvzh-St.; po sevi pasti, jvzhSt. sevati, am, vb. impf. icheinen: Povsod sirotam sevaš le! Greg.; ftrahlen: nekaj izrednega, duhovitega jej je sevalo s krasnega obraza, LjZv.; — prim. sijati. seváti, sújem, vb. impf. = suvati, Cv. sévčec, čeca, m. die Lerche, Valj. (Rad). sevec, vca, m. 1) ber Gaemann, Mur., Cig., Jan., Dalm., Burg., Cv.; -2) = iug, ber Mittagemind, Guts.; - 3) die Feldlerche (alauda arvensis), Z.; tudi: ber Brachvogel (numenius arquatus), C. seveda, adv. = se ve da, freilich, natürlich. sevenica, f. eine Grasart, C. séver, rja, m. der Nordwind; mrzli s. brije; - Der Rorben; proti severju; Od severja pride Na njega vihar, Vod. (Pes.); - séver, vera, kajk.-Valj. (Rad); séver, vra, Mik., C., ogr.-Valj.(Rad). severen, rna, adj. nordlich, Nord-, arttifch, Bolars; severni veter, severna stran, severni sij. severîn, m. = vodena troba, die Basserhose, Jan. severisce, n. der Rordpunkt (astr.), Cig.(T.), Sen. (Fiz.).

severjan, ana, m. ber Rorblander, Bes., Vest.

severnica, f. 1) ber Polarstern, Cig. (T.); -

severnják, m. 1) = severnik. Guts., C.; -

2) = igla magnetnica, bie Magnetnabel, ber

severjanec, nca, m. = severjan, Jan.

severjanka, f. die Nordlanderin, Str.

Compais, Cig., Jan., C.

sévernik, m. = severjan, C.

2) ber Rordwind, Vrt.

severnotečajen, jna, adj. Noropolar:: severnotečajne dežele, Cig. (T.). severnovzhóden, dna, adj. = severovzhoden, nordöstlich, Cig., Jan. severnozahóden, dna, adj. = severozahoden, Jan. ogr.-C., Raić (Let.). severovzhod, hoda, m. ber Rorboften, Jan., Cig.(T.), nk.severovzhóden, dna, adj. norböstlich, Cig., Jan., nk. abpreffen, Cig. severovzhodnják, m. ber Norbostwind, Jan. (H.).severozahod, hoda, m. der Nordwesten, Jan., Cig.(T.), nk.cev, Cig. (T.). severozahoden, dna, adj. nordwestlich, Cig., Tolm.). Jan., nk. severozahodnják, m. ber Norbwestwind, Cig. severozapáden, dna, adj. = severozahoden, Jan., nk. sevka, f. 1) bie Gaerin, Jan.; - 2) ber Gaeforb, Cig.; - 3) die Lerche (alauda), Mur. sevnica, f. ber Saetorb, Cig., Jan., Slc., Dol. mahlen, Cig. sęvnik, m. = okrogla pletenica s povrazom, sevec jo nosi na roki, ber Saeforb, Goriška s. perilo, jvzhŠt. ok.-Erj. (Torb.), Kras, Savinska dol. sevsema, adv. ganglich, Raic (Slov.). sezam, m. bas Sefamiraut, Cig. sézati, am, vb. impf. = segati. Cig.(T.).sezavka, f. bie graue Bachstelze, bie Ruhstelze, (budytes boarula), Frey. (F.); (sesavka, Cig.); - pogl. zezavka. sezidanje, n. bie Erbauung. sezidati, am, vb. pf. erbauen: hiso s. sezidba, f. bie Berftellung eines Gebaubes, DZ. sezivati, am, vb. impf. ad sezvati, Jan. (H.). seznániti, znanim, vb. pf. befaunt machen; s. Cig.; — prim. figa. se s kom, mit jemandem befannt werden, eine Befanntichaft machen. seznánjati, am, vb. impf. ad seznaniti. seznáti, znam, vb. pf. 1) erfahren, Jan.; rade bi Mur., Cig.; (nam. vzf-.). seznale deklice, je li jim namenjen za novo leto ženih, Navr. (Let.); - 2) s. koga, jeman-Cig.(T.).ben fennen lernen, Cig. (T.); -s. se = seznaniti se, Befanntschaft machen, Cig. (T.), C. sezoreti, im, vb. pf. reif werben, Cig. (nam. vzf-). sezoriti, im, vb. pf. reif machen, auszeitigen, Cig., Jan.; s. se, reif werben, Cig. vzf-). sezúti, ûjem, vb. pf. - izuti, die Fußbelleibung ausziehen. 2. sfrfráti, am, vb. pf. aufflattern, Mur., Cig.; sezúvati, am, vb. impf. ad sezuti = izuvati. ni ustrelil nobene race, ker je vsaka sfrfrala iz tolmuna, Jure.; eilig fich entfernen: kar sfrfrala je iz hiše, jvzh St.; (nam. vzf-). sezuvavec, vca, m. = izuvak, ber Stiefelfnecht, Polj. sffkniti se, ffknem se, vb. pf. einschrumpfen; sezváti zóvem, vb. pf. zusammenrusen, Jan. obraz se mu je še bolj sfrknil in osušil. 1. sežagati, am, vb. pf. auffagen; vsa drva s. Jurč.; sich rollen, sich fräuseln, Z.; lasje so 2. sežágati, am, vb. impf. = sežigati, Mik. se mu sfrknili, jvzh.Št.

sežaj, m. 1) bie Griffmeite, Jan. (H.); - bie Tragweite (fig.), Cig., Jan.; pripoznali so veliki sežaj železnocestnih koncesij, Pavl.; – ber Bereich: s. kakega zavoda, DZ.; – 2) = seženj i), die Rlafter, Habd .- Mik., C. sežáliti se, žali se, vb. pf. sežali se mi, id) werde traurig, ("zežali") Prip.-Mik. sežętka, f. (nam. žuželka), bie Rüchenschabe, (blatta orientalis), Sv. Lucija na Mostu-Erj. (Torb.). sežęmati, am, vb. impf. ad sežeti. séženj, žnja, m. 1) die Rlafter, Mur., Cig., Jan., Mik., nk.; v sežnje skladati, in Riaftern legen, klaftern, Cig.; s. drv, eine Klafter Holz, Cig.; - (= korak, Alas.); - 2) = travnik,séženjski, adj. flafterig, Cig. sežéti, žámem, žmèm, vb. pf. jujammenbruden, sežgáti, žgèm, vb. pf. verbrennen; pismo s. sezig, ziga, m. die Berbrennung, Jan. (H.). sežigaten, ina, adj. Berbrennungs: sežigaina sežigališče, n. der Berbrennungsort, Rut. (Zg. sežíganje, n. das Berbrennen. sežígati, am, vb. impf. ad sežgati. sežîmati, am, vb. impf. == sežemati, nk. sezrnáti, am, vb. pf. auf ber Sanbmuble bersežrniti, im, vb. pf. = sežrnati, Rib.-M. sežúliti, im, vb. pf. = z rokami zmencati: sféra, f. oblo, die Sphare (phys.), Cig. (T.). sféričen, čna, adj. = sferski, Cig.(T.), Znid. sferoid, m. paoblo, bas Spharoid, Cig., Jan., sferoiden, dna, adj. sphäroibisch, Cig., Jan. sférski, adj. obel, okrogel, spharisch, nk.; s. odklon, die sphärische Abweichung, Znid. sfinga, f. staroegiptovska kamenita podoba, na pol ženska, na pol lev, die Sphing, nk. sfinks, m. = sfinga, Cig., Jan. (tudi rus. tako). sfižiti se, im se, vb. pf. zusammenschrumpfen, sfoflati, am, vb. pf. obenhin und ichlecht machen, verhungen, verpfuschen, Cig. sfofotáti, otâm, ocem, vb. pf. aufflattern, sfragīstika, f. pečatoznanstvo, bie Sphragiftit, sffcati, im, vb. pf. ichwirrend auffliegen, entichwirren, jvzhSt.; aufflattern, Mur., Cig.; sfrfoleti, im, vb. pf. aufflattern, Mur.; (nam. 1. sfrfráti, âm, vb. pf. = sfoflati, Z.

sfrkocati, am, vb. pf. traujen: sfrkocan = kodrast, BIKr .- Let.

sfrkováti se, ûjem se, vb. impf. ad sfrkniti se. sfrieti, im, vb. pf. aufflattern, Cig.; (nam. vzf-). sfrliciti se, icim se, vb. pf. einschrumpfen, Cig. sfrlíti se, ím se, νb . pf. = sfrličiti se, Z.

sfrijenec, nca, m. ein Bupel von Haarloden,

Rez.-C.

sfruliti se, im se, vb. pf. Blasen bilben (von ber Saut): roka, nebo v ustih se sfruli (n. pr. od vroče vode), BlKr.; (nam. vzf-). sfundati, am, vb. pf. berberben, vernichten,

Npr.-Krek.

shábiti, habim, vb. pf. = izhabiti, perstummeln.

verberben, beschädigen, C., Mik.

- shajalíšče, n. der Ort, wo man zusammenzufommen pflegt, der Berfammlungsort, Mur., Cig., Jan., C., nk.; shajálišče, Ravn.-Valj. (Rad).
- shâjati se, am se, vb. impf. ad sniti se; 1) zusammenkommen, sich zusammenfinden: pod lipo se shajajo možaki; sid versammeln: ljudje se že shajajo pred cerkvijo; s. se s kom, mit jemanbem Bufammenfunfte haben; - vse se shaja v to, alles fommt barauf hinaus, Cig.; - 2) sich ergeben, Jan.; Notri se shaja Marko mlad, Npes.-Vraz.
- shâjati, am, vb. impf. ad (v)ziti; aufgehen: solnce shaja; Čim nam je više (zvezda) shajala, Svetlejša postajala. Npes.- Vraz; - aufgahren, aufgehen: testo, kruh shaja; mrlic shaja, Z.; - aufteimen: žito shaja, C.; pogl. vzhajati.

shîpoma, adv. momentweise, Blc .- C.

- shirati, hîram, vb. pf. fiech werben, Cig., C.; (nam. vzh-).
- shiteti, im, vb. pf. sich eilig aufmachen, Vrt.; (nam. vzh-).
- shititi, hîtim, vb. pf. zusammenwerfen, C. shladiti, im, vb. pf. = izhladiti, Mur., Cig.,
- shlapęti, im, vb. pf. aufdampfen, Cig.; in Dampf verfliegen, abdampfen, Cig.; (nam.
- shobotáti, am, vb. pf. üppig, schnell aufschießen, emporwuchern, Cig.; (nam. vzh-).
- 1. shod, shoda, m. 1) ber Busammentritt, bie Berfammlung, ber Congress; s. vladarjev; s. kmetovavcev, der Agrartag, Nov.; — bas Bufammenftromen bon Menichen, Cig.; bef. eine vielbesuchte firchliche Feier; v nedeljo bo shod na Svetih Gorah, jvzhSt.; - 2) bas Behen: s. mi ne izda, bas Behen gibt mir nichte aus, Mur.; - bie Art und Beile gu geben, SlGor .- C.; - 3) pl. shodi, ber Gang (an einem Saufe), Jan.; bie Gallerie, C.; bas Rirchenchor, C., St.
- 2. shòd, shoda. m. 1) ber Sonnenaufgang: od shoda do zahoda, kajk. - Valj. (Rad); pogl. vzhod; - 2) eine Aufftiegbrude an einer fteilen Stelle, an einem Rohlenmeiler u. bgl., Gor.; nam. vzhod.
- shodalíšče, n. = shajališče, ber Berfammlungsort, Trub., Krelj.

- shóden, dna, adj. 1) = shoda ali shodov se tičoč; shôdni govori, t. j. govori ob cerkvenih shodih, Vrtov.; - 2) paffend, opportun, Jan., C., Nov.; (hs.).
- 1. shodíšče, n. 1) der Zusammenkunftsort, ber Berfammlungeort, ber Sammelplat; - ber Club, C.; - 2) bie Halle zum Spazieren, Mur.; - bie Gallerie, Jan.; - bie Allee, Nov. -C.

2. shodisce, n. bas Stiegengehause, Jan.; (nam. vzh-).

- 1. shóditi, hódim, vb. pf. 1) = pohoditi, zusammentreten, M., C.; - shojena pot, abgetretener Beg, Cig.; tod je že shojeno, jvzh St.; - 2) burch Geben abnüten: s. crevlje, Cig., Jan.; — 3) s. se, sich mube gehen, Cig., Jan., vzhŠt.-C; preveč sem se shodil, Mur.; shojen, bom Geben ermubet, Cig.; spehan in shojen, Jurč.; - prim. izhoditi.
- 2. shoditi, hodim, vb. pf. zu gehen anfangen: otrok je že shodil; vom Rrantenlager aufstehen: ni upati, da bi še kedaj shodil, Mur., Cig.; vstani in shodi! Ravn.; dekle je vstajalo in shodilo, Ravn.; (nam. vzh-).

shodnica, f. bas Berfammlungslocale, Mur., Cig., Jan.; bie Synagoge, Ravn.-Valj.(Rad). shôdnik, m. = udeležnik kakega shoda, Nov.-C., Z.

shojenost, f. bie Mübigfeit vom Geben, Cig. sholija, f. opomnja, bas Scholion, Cig.(T.). shomotáti, am, vb. pf. verwirren, Cig.

shoten, tna, adj. begierig, Mik.; (nam. vzh-). shramba, f. 1) bas Aufbewahren, Jan., M.; v shrambo dati, zum Aufbewahren geben, hinterlegen, Cig., C.; pod svojo shrambo imeti, etwas unter feinem Beichlufs haben, Cig.; - 2) ber Aufbewahrungsort, bas Dagazin, bas Aufbewahrungsbehaltnis, ber Rasten; s. za pisma, Dict.; s. za strelni prah, bas Bulvermagazin, Jan.

shrambica, f. dem. shramba; ein fleines Behaltnis, bie Rapfel, Cig. shrana, f. = shramba 2), Jan.(H.).

shranilo, n. bas Behaltnis, ber Schrant, C. shranisce, n. ber Aufbewahrungsort, C., Nov., Zora; das Magazin, Jan.

shranîtev, tve, f. die Aufbewahrung, Cig.

shraniti, im, vb. pf. aufbemahren; shrani denar, da ga ne izgubiš! shranit dati kaj, etwas in Bermahrung geben; s. kaj pri kom; - beponieren; - truplo s., eine Leiche beiseten, Cig., ogr.-M.

shranjeváti, ûjem, vb. impf. ad shraniti; aufbewahren; - bestatten, ogr.-C.

shrestati, am, vb. pf. mit Beraufch gerfniden, M. shrmeti, im, vb. pf. raufchend fich erheben und enteilen, Bes.; po ptičje je mladezen shrmela, *Let.*; (nam. vzh-).

shrometi, im, vb. pf. lahm werden, Jan.; vol je shromel, Gor.; (nam. vzh-).

shrumeti, im, vb. pf. ein Getofe, einen Larm erheben, Z.; (nam. vzh-).

shrupéti, im, vb. pf. = shrumeti, Z.; (nam. vzh-).

shrupiti se, im se, vb. pf. sich larmend vernehmen laffen, Volk .- M.; (nam. vzh-).

shrustati, am, vb. pf. Inorpelnd zusammenbeißen.

shruscati, im, vb. pf. erbraufen, erichallen, M.; (nam. vzh-).

shruti, hrujem, vb. pf. frachend gusammen ftürzen, C.

shfzati, zam, žem, vb. pf. aufwiehern: Konjič nemilo shrže, Npes.-Vraz; (nam. vzh-).

shudeti, im, vb. pf. 1) mager werben, Cig., C.; - 2) burch anhaltenbe Feuchtigfeit verberbt werben, Mur.

shuditi so, im se, vb. pf. boje, fclimm werben, verbosen, Cig.; (nam. vzh-).

shudnéti, im, vb. pf. verberben (intr.) (o sadju, maslu), C.; - (nam.-dniti?); prim. shudeti 2).

shudobeti, im, vb. pf. verberben (intr.): moka, pšenica shudobi, Z.

shudobiti, im, vb. pf. schlechter machen: Argernis geben, Mur.

shujati, am, vb. pf. = shujšati 2), abmagern, C., Savinska dol.

shujati se, am se, vb. impf. ad shuditi se; sich abärgern, Zilj.-Jarn.(Rok.).

shujšati, am, vb. pf. 1) schlechter machen, verschlimmern; s. se, sich verschlimmern; shujšalo se mu je, es geht ihm schlechter; — s. koga, = pohujšati koga, jemandem Argernis geben, Mur.; - 2) mager werden, abhagern; shujšal je po bolezni; (pren.) mošnja je shujšala, ber Beutel ift eingeschrumpft, Cig.; tudi: s. se, Cig.; shujsan, abgemagert, Cig., Jan., Ravn.

shuliti se, hulim se, vb. pf. sich duden. Sol.; s. se pod pernico, Zora.

sibraka, f. bas Reifig, BlKr.-Mik.; (menda: sibraka, Valj.[Rad]).

sice, adv. = sicer, Mur., Mik., Krelj, Trub.; ("secej", Prisege iz 17. stol.-Let.).

sicer, adv. 1) sonst, andernfalls; placaj, sicer bo druga, Mur.; anders: ako sicer hočemo zvelicani biti, Krelj; - übrigene, im übrigen; sicer te pa nihče ne sili; - 2) zwar: dal bi mu sicer, pa mu ne upam; on je sicer priden, pa kaj pomaga, ker nima dobre glave.

siceršnji, adj. sonstig, C.; siceršnja določila, DZ.; siceršnje izkustvo, Zv. sic, sica, m. ein zischenber Laut, ber Bischer,

Cig., Jan. siča, f. das Bischen, Z.

sicanje, n. bas Bischen.

sicati, im, vb. impf. zischen; kaca sici, Cig.; sausen: burja sici, Z.; sever sici, Danj. (Posv. p.); — sausend fliegen, C.; — zischend spripen ober fprudeln, C., Z.

sicav, ava, adj. mit pfeifendem Athem : fcmindsüchtig, C.

sicavec, vca, m. ber Bischer, Cig.; gad s., bie Zischnatter, Cig.

sicavka, f. 1) die Bischerin, Cig.; - 2) ber Zischlaut, Cig., C. sicenje, n. das Sättigen, Cig.

sienik, m. ber Bifchlaut, ber Sibilant, Jan. sidrar, rja, m. ber Anterschmieb, Cig., Jan.

sidrast, adj. anterformig, Jan. sidrati, sidram, vb. impf. antern. C., Z.; -hs.

sidrisce, n. ber Anterplat, Jan., Cig.(T.), DZ. sidrn, adj. Anters, Cig.

sidrnast, adj. = sidrast, (sidrenast) Cig. sidrnina, f. bas Antergeld, (sidrenina) Cig.

sidro, n. ber Anter, Cig., Jan., nk.; s. vreci, vor Anter gehen, Cig., DZ.-LjZv.; = s. spustiti, Cig., Jan.; na sidru stati, vor Anter liegen, Cig.: sidra vzdigniti, bie Unter lichten, Jan.; zasilno, mrtvo, rešno s., ber Nothanter, Cig.; — hs., iz gr. oldnpog = železo, Mik.(Et.).

sifiliticen, čna, adj. bie Lustseuche (Suphilis) betreffend, mit bei Luftseuche behaftet, fuphilitisch, Cig., nk.

1. siga, f. pfeifenber Athem, Mur., Cig., Jan., Kr. - Valj. (Rad.), jvzhŠt; Kako mu siga v prsih cvili! Levst.(Zb. sp.).

2. siga, f. der Ralffinter, Cig., Jan., Erj.(Min.); hs.

siganje, n. pfeifendes Athmen, Cig.

1. sigast, adj. = sigav, Cig.

2. sigast, adj. tropffteinartig, Cig. (T.).

sigati, am, vb. impf. pfeifend athmen, keuchen, Cig., Jan., C., BlKr.

sigav, adj. mit pfeifenbem Uthem, Cig., Jan.; sigavo govoriti, BlKr.

sígavec, vca, m. sigav človek, BlKr.

sigavica, f. bie Schwerathmigfeit, Jan.

sigavost, f. pfcifendes Athmen (als Bustand),

siguren, rna, adj. sicher, Mik., nk.; - iz. it.

sigurnost, f. die Sicherheit, nk.; - prim. siguren.

sihrav, áva, adj. najšťalt, Jan.; sihravo vreme,

sij, m. ber Schein, ber Blang, ber Schimmer, Cig., Jan.; solnčni s., C.; nebeški s., Zora; V upa rajskem siju, Preš.

sijaj, m. ber Blang, C., Zora; - bie Berrlich. feit, C., nk.

sijajen, ina, adj. ftort glangenb (min.), Cig. (T.), C.; — (fig.) glanzend, herrlich, brillant, Jan., Cig.(T.), nk.

sijajnik, m. 1) sijajniki, Blattfafer (chrysomelina), Cig.(T.), Erj.(Z.); — 2) sijajniki, die Glanze (min.), Cig.(T.); antimonov, srebrni, svinčeni, železni s., der Antimon-, Gilber-, Bleis, Eisenglanz, Erj.(Min.).

sijajnost, f. ber Glanz, Cig.(T.); biserna, demantna, kovinska, steklena, tolščena s., Cig. (T.); demant sine v prekrasni sijajnosti, Erj. (Min.); - (fig.) der Glang, die Bracht, $Z_{\cdot \cdot}$, nk_{\cdot}

sijanje, n. bas Scheinen, bas Strahlen.

sijáti, síjem, vb. impf. icheinen, itrahlen; solnce sije; oči so ji sijale od veselja, Jurč.; od peci sije, ber Dien strahlt Sige aus, jugh-St.; (praes. tudi: sîjam, Mik., Ravn. - Valj. (Rad); Oj sijaj, sijaj solnčece Na moje drobno srčece, Npes.).

sijavka, f. neka hruška, Bolc-Erj.(Torb.).

- 477 -

sik, m. ein zischenber Laut, ber Bischer, Mur., Jan.

sikalica, f. 1) bie Sanbiptibe, Cig., Jan., Strek., Polj., Notr.; Otroci si delajo sikalice iz bezgovih vej, Soška dol. - Erj. (Torb.); — 2) = cipa? (sikelica) Z.

sikálo, n. i) ber Weinheber, C.; (prim. sikati 3),); — 2) síkalo — človek nestalen v govorjenju in vedenju, GBrda; (prim. sikav). síkanje, n. 1) daš Zijchen; — 2) daš Sprihen. síkast, adj. bijlig (fig.), Cig.

síkati, kam, čem, vb. impf. 1) zischen; kače sičejo, ogr.-Mik.; gos siče, ogr.-Valj.(Rad); — 2) mit seinen Strabsen sprihen, Cig., Jan., Polj., Notr.; — hervorsprihen Soska dol.-Erj. (Torb.); kri iz rane sika, Cig.; — 3) mit bem Heber eine Flussigseit aus einem Gesäße

ziehen, C. sikav, adj. = nestalen, flatterhaft: s. človek, Krn-Erj. (Torb).

sikaveo, vca, m. ber Bischlaut, ber Sibilant (gramm.), Jan.

sîkec, kca, m. = nestalen človek, ki nema nobene trdne misli, Koborid-Erj.(Torb.). siketáti, etâm, ęčem, vb. impf. ξiſcijeſn, C.; — in einem fort ſcijwaţen, (tudi: ʒanlen), Fr.-C.

siketàv, áva, adj. schwathast: siketava baba, Z. síkniti, sîknem, vb. pf. 1) einen Zischlaut von sich geben; olovnica je siknila mimo ušes (sauste vorüber), Let.; — vor Zorn zischen aussprechen, LjZv.; — 2) in einem scinen Strahl sprigen: s. kaj kam, Cig., C., Polj.; — hervorsprigen (intr.), hervorscheiegen, Cig., C., kri je siknila, Soška dol.-Erj.(Torb.).

sikot, ota, m. bas Gezisch, Jan.

siksak, adv. zidzad, V.-Cig. sila, f. 1) die Gewalt, ber Zwang; sila ni mila, Cig.; sila moc premaga, Npreg.-Jan.(Slovn.); po sili, mit Gewalt, auf gewaltsame Beise; po vsej sili, mit aller Gewalt: po vsej sili je hotel denarja od mene; po sili vzeti, jemati, rauben; po sili komu kaj dati, jemanbem etwas aufdringen; po sili jesti, sich zum Effen zwingen; s silo, mittelft Gewalt ober Brang; silo s silo odbiti; s silo pri njem nič ne opraviš; silo delati, storiti komu, jemandem Gewalt anthun, ihn bedrängen, bebruden; silo delati, tudi: zubringlich sein, Polj.; vojna s., ber Rriegezwang, Cig.; odbojna, vračilna s., Repressalien, Cig.; - črez silo, über bie Magen, Meg.; rib ne bo črez silo (übermäßig viel), Večna Pratika l. 1789; — od sile, zu viel; to je od sile, bas ist zu arg; überaus: bila je od sile uslužna, Erj. (17b. sp.); ni od sile bogat, er ift nicht allzureich, Levst. (Rok.); rimski deklici ni bilo od sile, da je hrast izrula iz zemlje, Glas.; – na silo jesti, über Macht essen, Mur.; na silo se smejati, sich jum Lachen zwingen, Cig.; — 2) die Masse, eine ungeheure Menge; sila ljudi; sila snega; sila opravil; ondi je bila sila božja kosov, Zv.; tudi: bilo je silo ljudstva, LjZv.; - silo, fehr, ungeheuer; silo potreben; silo drag; silo velik; (sliši se pogostoma: sila potreben itd.); - 3) bie Drangsal, die Roth; sila ga je gnala, die Noth brangte ibn; sila kola lomi - Noth tennt tein Gebot; sila železna kola lomi, Noth bricht Gifen, Cig.; v sili, in der Noth; v največji sili; tega mu ni sila, er hat es micht nöthig; ni mu sila delati; saj se me ni sila bati; ni mu sile, er leibet feine Noth, es geht ihm nicht so schlecht; meni ni nobene sile, Jurč.; saj mi ni še sile, Erj. (Torb.); za silo, zur Roth, nothbürftig; brati zna in za silo tudi pisati; za silo bo dober (im Nothfalle); s. je za denar, za vodo, es ist Roth an Geld, an Basser, es herricht Geld., Bassermangel; — 4) die Gile; sila je, es brangt; ni sile, es hat teine Gile; ni taka sila, da bi morali teči; — 5) bie Rraft: vse sile in žile napeti, C.; (phys.), Cig. (T.); osnovna s., die Grundfraft, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); sila sestavljača, die Componente, Cig. (T.), Sen.(Fiz.); živa sila, die lebendige Rraft, Znid.; - (notranja) s., die Intensität, Cig. (T.).

siten, dna, adj. 1) gewaltthätig, ungestüm, heftig; — zudringlich, aufdringlich; ne bodi tako silen! — inständig, angelegentlich; silne prošnje, Cig.; — dringend, pressant; silne delo; silen slučaj, dringender Hall, DZ; silna potreba, dringende Roth, Cig.; silna nevarnost, Cig.; zwingende silen in prepričalen dokaz, LjZv.; — 2) gewaltig; močan in silen človek, Levst.(Zb. sp.); črez silno morjiče, od silnega morja, Npes. Schein.; — silno, gewaltig, ungemein; silno velik; silno bogat; silno rad, sür sein Leden gern, Cig.; — 3) trästig, drastich, Cig., Jan., Cig. (T.); — 4) geil, sett: silna jed, eine geile Speise, Polj.; silna prst, Jan.

sîlež, m. der Gewaltthätige, ber Tyrann, Vod. (Pes.).

silīcij, m. das Silicium (chem.), Cig.(T.). silikāt, m. das Silicat (chem.), Cig.(T.). silina, f. = oblajst, der Baid (isatis tinctoria),

siliti, sîlim, vb. impf. 1) zwingen, nöthigen; s. koga k delu, jesti, da bi kaj storil; - s. se, sich zwingen; sili se jesti; s. se, sich anstrengen: zastonj se siliš, Cig.; kaj se siliš, če ne moreš! jvzhSt.; - s. se, sich zieren, affectieren; siljen, affectiert, gesucht, Cig.(T.); – 2) aufnöthigen, aufdringen wollen: s. komu kaj; s. koga s čim; s. komu kaj v roke; s. koga z jedjo; s. se z jedjo; — 3) übermältigen: jok me sili, es ist mir weinerlich; zaspanec, dremavec me sili, ber Schlaf tommt mich an, Cig.; skuta me sili, es efelt mich, Jan.; smeh me sili, ich muß lachen, Z.; -4) zu gelangen suchen, bringen; vedno naprej s.; krava domov, v škodo sili; kri v glavo sili; lasje mu silijo v obraz; jaz sem silil ž njimi, ich wollte mit Gewalt mitgehen, Jurč. silj, silja, m. der Haarstrang (peucedanum sp.), Podgorje(Ist.)-Erj.(Torb.).

sîtje, n. coll. 1) die Feldfrüchte, das Getreide, Mur., Jan., Danj.-Mik., ogr.-Mik., C.; (bef.

bas Getreibe noch in ben halmen, C.; proso in vse silje zmlatiti, Npr (vzhŠt.)-Valj.(Vest.); – tudi: siljė, ogr.-Valj.(Rad); – 2) baš Laserpitium), Cig.; - jelenovo s., das Sirichhaar (nardus stricta), Cig.; - prim. selje. sîljen, adj. Getreiber: siljeno betvo, vzhSt.sîljenec, nca, m. der Zwängling, Levst. (Pril.). siljenje, n. das Zwingen, das Nöthigen; das Drangen; — die Affectation, Cig. sîtna, f. die Almosenbuchse, Jan., Kr .- Valj. (Rad); - prim. silen 1).
1. sîtnica, f. 1) die Budringliche, Jan.(H.); -2) der Rlingelbeutel, Jan.(H.); (prim. silna); – 3) das Treibhaus, Cig., Jan., Nov.-C.; – das Frühbeet, DZ. 2. silnica, f. ber Getreibetaften, Mur., Jan., Danj.-Mik.; (nam. selnica, Mik.). sitnik, m. ber Gewaltthater, ber Tyrann, Meg., Jarn., Mur., Cig., Trub., Vrt.; tirani ali silniki, Krelj, Dalm.; - ber Erpreffer, Dict., Mik., Cig. silnogoltnost, f. heftige Gier, Trub.-Mik. siknost, f. die Gewaltthätigkeit, Cig.; — die Heftigleit; — bie Bubringlichkeit; — bie Dring-lichkeit; — gewaltige Große u. f. w.; — prim. silogīstika, f. nauk o silogizmih, die Syllogiftit, Cig.(T.). silogīzem, zma, m. sklep, ber Schlufe, ber Syllogismus (phil.), Cig.(T.), Lampe(V.). silokázen, zna, adj. bynamisch, Cig.(T.). siloma, adv. auf gewaltsame Beise. silomer, mera, m. der Rraftmeffer (Dynamometer), Cig., Jan., Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.). siloslovec, vca, m. ber Dynamift, Jan. silosloven, vna, adj. bie Dynamit betreffenb, dynamisch, Jan. siloslovje, n. bie Dynamit, Cig., Jan., Cig. silovanje, n. gewaltthätiges Thun, kajk .- Valj. silováti, ûjem, vb. impf. = silo delati, gewaltthatig fein, Trub., Dalm. silovît, adj. 1) gewaltthätig, ungestum, Jan.; brangvoll, C.; - 2) gewaltig, machtig, Cig., C., nk. silovîtek, m. ein gewaltthätiger Mensch, Cv. silovîtost, f. 1) die Gewaltthatigfeit, die Gewaltsamfeit, ber Ungestüm, Cig., C., Cig.(T.), nk.; - 2) die Gefvaltigfeit, nk. siloznânstvo, n. = siloslovje, Cig. sitstvo, n. die Gewaltsamfeit, ber Zwang, C.; - die Gewaltthätigkeit, Nov. silueta, f. ber Schattenrife, bie Silhouette, Cig. (T.).silūrski, adj. Silur. (geol.): silurska tvorba, die Silurformation, Cig.(T.). sim, adv. hieher, Str.; pogl. sem. simbol, m. podoba, znamenje, bas Sinnbilb, das Symbol. simbolen, lna, adj. symbolisch, Cig.(T.). simbolicen, cna, adj. symbolisch, Jan., Cig.

(T.), nk.

simbolika, f. nauk o simbolih, die Symbolit, Jan., Cig.(T.), nk. simētričen, čna, adj. someren, symmetrisch, Cig.(T.), nk.simetrija, f. somernost, die Symmetrie. simetrijski, adj. fymmetrift, Znid. simfonîja, f. neka vrsta glasbenih proizvodov za orkester, die Symphonie, Cig.(T.), nk. simonija, f. svetokupstvo, die Simonie, Cig., Jan., Cig.(T.). simpātičen, čna, adj. prikupljiv, sumpathisch, nk.; = sočuten: simpatično živčje, Lampe (D.). simpatija, f. socut, nagnjenje, die Sympathie. sîn, sîna, sinû, m. ber Gohn; deseti s. - deseti brat, C. sinagoga, f. judovska shodnica, die Synagoge, Cig. since, eta, m. bas Sohnchen, Mik. sincek, cka, m. dem. sinek; bas Gohnchen. sînčič, m. dem. sinek; bas Göhnchen, Valj. sînek, nka, m. dem. sin; das Söhnchen. sinfca, f. die Meise; bes. die Rohlmeise (parus maior); sova sinici glavana pravi = bet Rudud ruft seinen eigenen Ramen aus, Cig. sinič, íca, m. dem. sin, Rez.-Valj.(Rad). sinîcarica, f. die Bogelpfeife, die Meisen bamit zu locken, Cig. sinîček, čka, m. = sinica, Levst.(Zb. sp.). sinicica, f. dem. sinica; 1) bas Meischen; 2) bas Sornfraut (cerastium), (sen-) Medv. (Rok.).sinîčji, adj. Meifen .. sinička, f. = siničica, Mur.sinîčnica, f. neka trava, das Hornfraut (cerastium arvense), C. siničnik, m. = smrdljivec, ber Schierling, C. siniti, sinem, vb. pf. erftrahlen, gu icheinen anfangen, Burg. (Rok.), BlKr. - Navr. (Let.); kadar po dežju solnce sine, prilezejo modrasi na dan, Koboridski Kot-Erj. (Torb.); die Strahlen werfen: solnce sine na kako reč, jvzhSt. sînj, m. bas Bergblau (min.), Cig., Valj.(Rad). sînjak, m. grauer (blauer) Ralfftein, Mur., Jan., jvzh St.; bie Grauwade, Z. sinjast, adj. blaulich: s. biti, prihajati, blauen, sînjec, njca, m. = sinjak, Cig., Met.; bas Bergblau, Cig. sinjeglèd, gléda, adj. blaudugia, V.-Cig. sinjesvîlnat, adj. blauseiben, Zora. sínji, adj. grau, blaulich, M.; sinji kamen, grauer (blauer) Ralfftein, Rib. - Mik., Cig., Met.; blau, Mur.; sinje nebo, nk.; wafferblau, Cig., Jan., Znid.; sinje morje, Npes.-M. sinjina, f. die Blaue, das Blau, Jan., C. sinjiti se, im se, vb. impf. blauen, Cig. sînjkast, adj. blaulich, Cig. sinjkljat, áta, adj. bläulich, Jan. sinjkljáti, am, vb. impf. blaulich werden, Cigsinjost, f. die Bläue, Cig. sînkinja, f. bes Sohnes Tochter, Mur., Mik.

sînko, m. ber Sohn, bas Sohnlein (nežno): sinko moj! sinóči, adv. — snoči, gestern abends. sinočnji, adj. = snočnji, von geftern abenbe; sinočnje mleko. sinoda, f. cerkveni zbor, bie Synode. sinodalen, Ina, adj. Synodal-, Jan. sinodski, adj. spnobisch (astr.), Cig.(T.). sinonīmen, mna, adj. soznačen, innonnm, nk. sinonimîja, f. bie Synonymie, Cig.(T.). sinonīmika, f. nauk o soznačnih besedah, die Synonymit, Cig.(T.). sinovec, vca, m. 1) bes Sohnes Sohn, ber Entel, Mur., Jan., C., BlKr.; — 2) = bratic, der Bruderfohn, Cig., Jan.; (hs.). sinoven, vna, adj. = sinovski, C. sinóvka, f. 1) = sinova hči, vnuka, Z., Vod. sp.; - 2) = bratova hči, bratična, Cig., Jan., Vod. sp.; (hs.). sinovija, f. i) die Schwiegertochter, V.- Cig., Jan.; Tastu sinovlja bom, Vod. (Pes.); -2) = sinova hči, vnuka, Vod. sp. sinôvljek, vljeka, m. = sinov sin, vnuk, (-vlik) Vod. sp. sinovlji, adj. bes Sohnes, Dol.-Mik.; sinovlja ljubezen, BlKr.; sinovlja žena, die Schwiegertochter, Dict.; sinovlji sin, bes Sohnes Sohn, Levst. (Zb. sp.); očina duša je tako dobro moja, kakor sinovlja duša, Dalm. sinovski, adj. Sohnes-, wie von einem Sohne, findlich; po sinovsko skrbeti za koga, Jurč. sinovstvo, n. die Sohnschaft, die Rindschaft, Cig., Jan., Rog.-Valj.(Rad). sinovščina, f. die Sohnichaft, ogr.-Valj.(Rad). sînstvo, n. die Sohnichaft, Cig. sintāksa, f. skladnja, die Syntag (gramm.). sintāktičen, čna, adj. syntaftisch (gramm.), Jan., Cig.(T.), nk. sintētičen, čna, adj. skladen, sestaven, junthetifth, Cig.(T.). sintēza, f. sklad, sestava, die Synthese, Cig. (T.), Lampe(V.). sīnus, m. ber Sinus (math.), Cig.(T.), Žnid., Cel.(Geom.). 1. sip, sipa, m. 1) ber Schutt, Mur., Cig.; cestni s., ber Schotter, Levst. (Nauk); — das Trümmergestein, Jan.; prodovje in sip, die Geschiebeablagerungen, Levst. (Mocv.); - bie Abrutschung, Svet(Rok.); - 2) = nasip, ber

authighing, Speischok, — 2) = nasip, bet Aufwurf, Cig.
2. sīp, m. schwere Athem (asthma), Habd.-Mik.
1. sípa, f. 1) seiner Sand, der Bachsand, der Flugsand, Cig., Jan., C., Notr.;—der Streussand, M., Erj. (Min.), Levst. (Zb. sp.); — 2) die Sandbant, Cig.; — 3) seiner, trodener Schnee, M., Vrt.; ivje se dela po vrbovju, kakor di posul sneženo sipo, Jurč.;—seiner Hagel, Kr.-Valj. (Rad); sipa gre, es gräupelt, Cig.; — 4) neka vinska trta, Laško (Št.)-Erj. (Torb.); — die Zimmettraube, Z., Vrtov. (Vin.).

2. sîpa, f. navadna s., ber gebrüuchliche Tintenfifch (sepia officinalis), Cig., Jan., Erj. (Ž.), Primorje in otoci-Erj. (Torb.); — prim. lat.

sipáč, m. ber Schütter, Cig. sipaca, f. ber Mulm, die Schutterbe, Cig., C., Nov.; sipača (peščenica), Cv. sipak, m. ein zerreiblicher, mehliger Stein, V .-Cig sipalisce, n. ber Schuttplat, Cig. sipalnica, f. die Streufandbuchfe, Jan. sipálo, n. = sipa, ber Streusand, Jan.(H.). sipanje, n. bas Schütten. 1. sipati, sîpam, pljem, vb. impf. 1) (trodene Dinge) fcutten; žito v vreče s.; denarje s., Geld verschwenden, Cig.; — s. se, rieseln (n. pr. o pesku), Cig.; — 2) intr. = s. se: z drevja je sipalo ivje, LjZv. 2. sipati, pam, pljem, vb. impf. teuchen, fcnaufen, Cig., Jan., C. sipcen, cna, adj. bruchig, mehlicht, C., Z., Kr. sipec, pca, m. mehliger Cand. C. sipek, pka, adj. brödelig, mulmig, Cig., Jan., DZ.; s. pesek, Glas.; sipki plaz, bie Staublawine, Cig.(T.); tudi: sipak. sipen, pna, adj. = sipek, kar se siplje: rollig, Jan.; sîpni pesek, ber Triebsand, Cig. (T.). siper, pra, m. ber Mergelfand: imajo denarja kakor sipra, C. - prim. sipor. sîpica, f. eine Art Tintenfisch (sepiola Rondeletii), Primorje in otoci-Erj.(Torb.);-prim. 2. sipa. sipina, f. 1) ber Schutt, Jan.; zidovne sipine, Ruinen, C.; - 2) bie Sanbbant, die Dune, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Jes., Erj. (Min.), Svet. (Rok.); na sipino naleteti, auf ben Strand gerathen, Sol. sipiti, im, vb. impf. ichwer athmen, Habd .-Mik., Jan. 1. sipljiv, íva, adj. schwerathmig, asthmatisch, Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., C. 2. sipljiv, íva, adj. = sipek, Jan. sipljîvec, vca, m. = sipljiv človek, ber Reucher, Cig. sipljivost, f. die Schwerathmigfeit, die Engbruftigfeit, Mur., Cig., Jan. sîpnat, adj. rollig, Cig. sîpnica, f. 1) bie Streufanbbuchfe, Cig., Jan.; – 2) = žitnica, ber Kornboben, Jan. sipnik, m. bas Loch im Beutel ober Mühlentrichter, das Rumpfloch, Cig. sipniti, sipnem, vb. pf. schütten, C. sipor, rja, m. ber Sandmergel, C.; - ber Flugfand, C.; - grober Sand, C. siporen, rna, adj. sanbig: siporna zemlja, C. sipornat, adj. Sandmergel enthaltend, C. sipot, ota, m. schweres Athmen, C. sipota, f. bie Engbruftigfeit, C. sipotljiv, íva, adj. engbruftig, C. sipovina, f. fandige Erbe, Cig. sir, sira, m. ber Rafe; sladki s., ber Quarttaje; V.-Cig.; — der Rafelaib. sîr, adj. Jan., pogl. ser. siranje, n. bie Rafebereitung, Gor .- M. sirar, rja, m. ber Rafebereiter, ber Rafebanbler, Cig., nk.

sîrarica, f. bie Rafebereiterin; - bie Rafe-

handlerin, Cig.

sirarija, f. bie Rafebereitung, ber Rafehandel, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), nk. sirárnica, f. bas Rafehaus, Cig.; - ber Rafelaben, Cig. sîrarstvo, n. die Rajefabrication, Cig., Jan., Nov., nk. 1. sirast, adj. tajeartig. 2. sîrast, adj. = serast, Cig., M. sirati, sîram, vb. impf. Raje bereiten, Gor .- M. síratka, f. = 2. sirotka, Mur., Cig., Jan., DZ. 1. sîrček, čka, m. dem. 1. sirek; 1) das Rafelaib= chen, Cig.; - 2) ber Rafebeutel (bes Ralbes), ber Labmagen, Cig., M. 2. sîrček, čka, m. = serček, C. sircica, f. gemeiner Schilf (phragmites communis), Goriška ok., Ip.-Erj.(Torb.). sirčína, f. 1) = 2. sirek 1), bie Moorhirje, BlKr.; - 2) koruzno ali sirkovo steblo, Vreme-Erj.(Torb.). sirčíšče, n. = koruzišče, der Ruturuzader nach ber Ernte, Prim .- C. sîrčje, n. = koruznica, das Ruturuzstroh, Cig., DZ., Rez.-C., Strek., Prim. sîrec, rca, m. = serec 2), Cig., Jan., Jurč. 1. sîrek, rka, m. dem. sir; 1) das Raschen; – bas Käselaibchen; — 2) = prga, ber Öl = fuchen, vzhSt.-C. 2. sírek, rka, m. 1) die Moorhirfe (sorghum vulgare); — 2) = koruza, Guts., Jarn., Jan., Rez.-Baud., KrGora, Prim. siren, rna, adj. Rafe.: sîrna kislina, Cig., Jan.; - tafig, Cig., Jan. sirena, f. 1) bajeslovno bitje, bas Meerfraulein, die Sirene, Cig., Jan.; - 2) = morska krava, bie Geeluh (manatus), Erj.(Z.). siric, m. der Amaranth (amaranthus), C. sirilo, n. das Rajelab, Mur., Cig., Jan., C. sírišče, n. 1) posušeni telečji želodec, s katerim žarki sir delajo, Mik.; das Lab, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., Nov., Tolm. - Erj. (Torb.): - 2) = sirnica, die Rafeform, Jan.; ("torilo, v katero se pobere žmitek"), Glas. síriščen, ščna, adj. Lob, Jan (H.). sirisčnica, f. ber Baldmeister (asperula odosíriščnik, m. 1) ber Labmagen, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Ž.); - 2) die Mondviole (lunaria), Nov. síriščnjak, m. = siriščnik 1\, Cig. siriti, sîrim, vb. impf. ju Raje machen, laben, Cig., Jan., Strek.; s. se, ju Rafe merben; mleko se siri. sirjenje, n. bas Rafemachen, die Labung, Cig. sirka, f. = 2. sirck 1), die Moorhirje, Mur., vrh St. sirko, m. = serec 2), Cig., Jan.sirkov, adj. 1) von der Moorhirfe; -2) = koruzen, Jan., KrGora, Prim. sirkovec, vca, m. das Moorhirsenbrot, M. sirkovina, f. 1) bas Moorhirfenftroh, Mur., C.; -2) = koruznica, Jan. sirkovišče, n. das Moorhirjenstoppelfeld, Z. sîrnat, adj. fafig, Cig., Jan.; sirnata potica, der Rafefuchen, Cig. sîrnica, f. 1) das Rafemaffer, V.-Cig.; - 2) die Rasetammer, Dict., Cig., Jan.; - 3) bas

Rafebehaltnis, Mur.; - 4) die Rafeform, Strek., Notr. sîrnik, m. ber Rafeforb, Cig.; - ber Rafeteffel, Z. sirnína, f. ber Käjestoff, das Casein, Cig.(T.), C., DZ, Erj.(Som.), Vrt. sirnjáča, f. 1) ber Raseseiher, C.; — 2) ber Rafelaib, kajk .- Valj (Rad). sirnják, m. der Rafetorb, Cig., C.; — ber Käsetopf, Cig., C. sirojędka, f. = sirovojedka, sirovka, DSv. siromačè, éta, n. ein armer Mensch, Cig. siromáček, čka, m. dem. siromak; armer Dienich. siromačija, f. = 1) siromaštvo, Cig., Jan.; moja s., mein Bifschen Armut, Cig.; - 2) coll. arme Leute, Jan.; kaj se pa more velicega zgoditi le-tej siromačiji? Levst.(Zb. sp.). siromáčiti, áčim, vb. impf. ármlich leben, tüm= merlich auskommen, Zv. siromah, aha, m. = siromak, Mik., kajk.-Valj. (Rad). siromák, m. ein armer, elender Mensch, der Arme; tudi: siromak, áka, Cv. siromáščina, f. die Armut, Cig. siromašė, ęta, n. = siromače, Mik., Valj. (Rad). siromâšec, šca, m. dem. siromah, ber Arme, siromášen, šna, *adj.* arm, bürftig, Cig., Jan., M., Kr.; — tümmerlich, tärglich, Cig., Jan. siromášiti, ašim, vb. impf. = siromačiti, Cig. siromáški, adj. 1) Armen, Cig., Jan.; - 2) arm, armselig, armlich; siromaško življenje, po siromaško živeti. siromašnica, f. die Armenanstalt, Cig., Jan. siromāšnik, m. = siromaški človek, Jan.(H.). siromášnost, f. die Armseligkeit, die Armlichteit, Cig., Jan. siromastvo, n. bie Armut, bie Diirftigfeit. siroscina, f. die Armut, bas Elend, die Dürftigfeit; (nam. sirotščina). sirošen, šna, adj. Cig., Jan., pogl. siromašen. sirošiti, im, vb. impf. V.-Cig., pogl. siromašiti. sirôški, adj. Baifen, Cig.; (nam. sirotski). sirostvo, n. die Baisenschaft, Cig.; (nam. sirotstvo). sirota, f. 1) bie Baife; - 2) ein bebauerungs. murbiger, armer, elender Menich; uboga sisirôtče, eta, n. dem. sirotec, Valj.(Rad). sirotciti, oteim, vb. impf. Mangel leiben, (siročíti) Cig. sirotec, tca, m. 1) ber Bermaiste, M.; - 2) ber Arme, M. sirôtej, m. = sirotek, Cig., Jan.(Slovn.), Let., ZgD., SlN. sirotek, tka, m. 1) ein elternlofer Rnabe; -2) ein bedauerungsmürdiger, armer Rnabe. siroten, tna, adj. 1) verwaist, Jan.; - 2) ärmlich, armselig, Mur., Jan.; s. biti, arm fein, Cig. sirotev, tve, f = sirotka, Bolc - Erj. (Torb.). sirôtica, f. dem. sirota; 1) die Baije; - 2) ein armes, bebauerungswürdiges Rind ; - 3) bas breisarbige Beilchen ober bie Dreisaltigkeitsblume (viola tricolor), Cig., Jan., Tus.
(R); — tudi: ber Augentrost (euphrasia),
Polj.

sirôtic, m. = sirotek, Cig., ogr.-C.

sirotija, f. = sirotstvo, ber Baisenstand, die Baisenschaft, Cig.

sirotina, f. die Armfeligfeit, das Elend, Z.,

sirotinja, f. = sirotina, Jan.

sirotínji, adj. = sirotinski, Jan.

sirotînski, adj. 1) Baisens, Cig., Jan.; — 2)

Armens, Habd.-Mik.

sirotînstvo, n. ber Baisenstand, die Baisenschaft: podpornik sirotinstvu, Čb.-Valj. (Rad). sirotišče, n. 1) daš Baisensaus, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; — 2) sirôtišče. eine arme Baise, Štrek.; — ein armes Kind: zdaj pa zdaj bode ugasnilo sirotišče, Str.

sirotīščnica, f. = sirotišče, sirotnica, C. 1. sirotka, f. dem. sirota; 1) die Berwaiste; - 2) ein bedauerungswürdiges Kind; sirotka

ti uboga! armes Rind!

2. sírotka, f. der von dem Käse geschiedene wässerichte Theil der Misch, das Käsewasser, die Mosten; — krvna s., das Blutwasser (serum), Cig.(T.), Erj.(Som.); — (tudi: siratka); iz: sirovatka, Mik.(Et.).

sírotkar, rja, m. ber Wolfenhandler, Cig. sírotkarski, adj. Wolfereis, DZ.

sirotkast, adj. molfenartig, molficht, Cig.

sirotkav, adj. mollig, Jan.(H.). sirôtle, eta, n. = sirota, Mik., Slom., Št.; tudi: sirotlè, éta, Valj.(Rad).

sirôtnica, f. das Baisenhaus, Cig., Jan., Cig. (T.), Nov.

sirôtnik, m. 1) ber Arme, Z., Vrt.; — 2) ein honigarmer Bienenschwarm, ber sich in die Rachbarstöde einzuschleichen sucht, Mur.

sirotnîšnica, f. Jan., Nov., pogl. sirotnica.

1. sírov, adj. aus o. mit Rafe zubereitet; sirova potica.

2. sirov, ova, adj. roh: nicht zubereitet (nicht gekocht, gebraten u. s. w.); sirovo meso, sirova repa, sirovo sadje: s. kruh, nicht ansgebadenes Brot, Cig.; sirova slanina, frischer Sped, Cig.; - s. les, frifches, ungetrodnetes Solz; sirova drva ne gore, Mur.; ce na sirovem lesu to delajo, kaj se bo godilo na suhem? Jap.(Sv. p.); sirovi cepiči, sirov popek, Pirc; sirovo oglje, nicht genug ausgebrannte Roble, Blindtoble, Cig.; - unbearbeitet: s. železo, Robeisen. Cig.(T.); sirovo jeklo, der Frischstahl, Cig.(T); sirova plodina, das Rohproduct, Cig (T); — noch zu wenig bearbeitet: sirova moka, hinteres Diehl, Cig.; sirovo sukno, 10hce Tuch, Loben, Cig.; sirovo delo, die Roharbeit, V.-Cig.; - sittlich roh, ungebildet, grob, Cig., Jan., nk.; - prim.

sirovák, m. roher Mensch, ber Grobian, C., Z. sirôvec, vca, m. 1) ein roher Mensch, Jan.;

— 2) ein Tuch aus Rohseide, Gor.

sirovež, m. ein rober Menich.

sirovína, f. = sirnina, Jan., Cig.(T.).
 sirovína, f. 1) eine rohe Sache, Rohes, Mur., Cig.; po sirovini diši, jvzhSt; — das Rohefutter, das Grünfutter, C.; pos. repa, korenje, krompir, Nov.-C., Gor.; — frisches Holz, Svet.(Rok.); — der Rohstoff, Jan., Cig.(T.), C.; — 2) ein roher Mensch, Jarn.-Cig., Notr., Gor.

sirovînec, nca, m. ein roher Mensch, Svet. (Rok.).

sirovît, adj. tăfig, Cig., Jan.

sirovka, f. neka mlečna goba, ki se more sirova jesti, Kr.-Valj. (Rad); der Heizger, der Tännling oder hirschling (agaricus deliciosus), Mur., Cig., Tuš. (R.).

sírovnik, m. 1) ber Käsetuchen, Cig.; — 2) posoda za sir, Zv.

sirovnjáča, f. = sirov kolač, Valj.(Rad).

sirôvnjak, m. = sirovež, Mur. sirovojệdka, f. = sirovka, Cig.

sirôvost, f. der rohe Zustand, die Erubität; — bie sittsiche Roheit, Cig., Jan., nk.; — tudi: sirovôst.

sirovóta, f. = sirovost, V.-Cig.

sīrup, m. gosta cukrena raztopina, ber Girup. sisa, f. = sesec, kajk.-Valj.(Rad).

sisati, am, vb. impf. = sesati, Jan.

sîsek, ska. m. 1) = sesec, die Brustwarze, Jan.; - 2) die Kinderdutte, Cig.; - 3) das Mundstüd der Tabatpseise, Vrt.; — prim. sesek.

siskati, am, vb. impf. zischen, Mur.; durch die gähne zischen, V.-Cig.

sisovec, vca, m. die gefnäuelte Simfe (juncus conglomeratus), Medv. (Rok.).

sistēm, m. sestav, sestava, bas System.

sistemātičen, čna, adj. spstematija, Jan., nk. sistemātika, f. sestavoslovje, bie Spstematik. sistemen, mna, adj. sestaven, spstematija, Cig. (T.).

sît, m. bie Binje (scirpus), Habd.-Mik., Cig., Jan., Valj. (Rad); — (tudi: sît, f. kajk.-Valj. [Rad]).

sit, síta, adj. satt; kruha sit; do sitega se najesti, síta, adj. satt; kruha sit; do sitega se najesti, síta, adj. satt essa, einer Sache überdrüssig sein;
— sit biti česa, einer Sache überdrüssig sein;
sit sem prepira; sit sem te poslušati; — prepir tako poravnati, da bo volk sit in koza
debela — Streitende so vergleichen, daß teiner
dabei zu surz tommt, Cig.

síta, f. = sit, die Binse, Cig.; močvirska s., die Teichbinse (heleocharis palustris), Tuš. (R.). sîtar, ria, m. der Siebmacher, Mur., Cig.; sitar pripravlja site, Rapn. (Abc.)-Valj. (Rad). sîtarica, f. die Siedmacherin, M., Valj. (Rad). sitarija, f. = sitarstvo, Cig.

sitarnica, f. die Werkstatt eines Siebmachers, Cig. sîtarski, adj. Siebmacher-, Mur., Cig.

sîtarstvo, n. das Siebmachergewerbe, Cig.
1 sitast, adj. siebartig, Cig., Jan.; sitasta kost, das Siebbein, das Riechbein, V.-Cig.
2. sitast, adj. binsicht, Cig.
sitce, n. dem. sito; ein kleines Sieb.
sîtec, tca, m. = sit, die Binse, Valj.(Rad).

Digitized by 31200gle

- 482 -

sîtek, tka, m. = sitec, Valj.(Rad). siten, tna, adj. laftig; sitne reči; sitno mi je; s. človek, ein lastiger, capriziöser, griesgramiger Menich; ne bodi s.! s. kakor muha; - prim. nem. (dial.) fättig (v istem pomenu). sitic, m. die Ebermurz (carlina acaulis), Cig., C. sitina, f. = sitje, Cig., Valj.(Rad). sitiste, n. ber Gattigungepuntt (chem.), h. t .-Cig.(T.), Sen (Fiz.). sititi, sitim, vb impf. 1) fatt machen, fättigen, Mur., Cig., Jan.; lačen sem bil, in vi ste me sitili, Str.; saturieren (chem.), Cig.(T.); - 2) nicht fressen oder trinken wollen: konj se siti, kadar neče tega, kar se mu ponuja, Gor.; — 3) sititi se = siten biti, lastig sein, Cig., C., Burg. (Rok.); fantalini se sitijo, Ljub.; s. se okoli koga, jemandem beschwerlich fallen, Cig. sitivec, vca, m. ber Sattiger, Cig. sitje, n. coll. Binfen, Guts., Cig., Jan., C., DZ., jvzhŠt. sîtka, f. das Siebbein, Z., Erj (Som.). situariti, arim, vb. impf. laftig fein, sich so benehmen, bafs man beschwerlich fällt; naklestili so pastirje, ako so sitnarili preveč, DSv. sîtnež, m. = siten človek, ein laftiger Menfc. 1. sîtnica, f. 1) = sitna ženska; — 2) neka hruška, Ip.-Erj.(Torb.). 2. sîtnica, f. 1) ber Beutel in ben Mühlen, Cig., Jan., M.; - 2) ber Fliegenschrant, V .-Cig., C.; = s sitastimi mrežami pokrita shramba za meso, Svet. (Rok.); - 3) = sitka, baš Siebbein, Cig. 1. sîtnik, m. = sitnež, Mur. 2. sîtnik, m. bie Schmiele (aira), Medv.(Rok.). sitnják, m. = sitnež, C.sitnjáti, am, vb. impf. = sitnariti, vzhSt. sitnoba, f. 1) die Lästigkeit, die Beschwerde; - 2) ein lästiger Mensch: ti si prava sitnoba! jvzhŠt. sitnost, f. 1) bie Laftigfeit, bie Gramlichfeit; s. raztresati, Cig.; sitnost(i) prodajati, laftig fallen; - 2) ein laftiger Menfch : idi in ne pridi tako kmalu, sitnost! Jurč. sito, n. bas Haarsieb; (pren.) na drobno sito koga dejati, jemanden burchhecheln; ber Beutel in ber Duble, Cig. sitost, f. die Sattheit; do sitosti jesti; - die Sättigung, die Saturation (als Zustand) (chem.), Cig.(T.); - barve se locijo po sitosti, Žnid. sítosten, stna, adj. česar je človek kmalu sit, [attigent, Mur., M.; fizol je sitostna jed, sitovec, vca, m. = sit, die Binje, C., Mik., ντhŠt. sitovît, adj. binjenreich, Cig. sîtovje, n = sitje, M. situācija, f. položaj, die Situation, Cig.(T.), nk. siv, síva, adj. grau; sivi lasje; sivi oblaki; siva krava; — ves siv je že, er hat schon gang graues Saar. siva, f = sivka, ime sive krave, C.

siváč, m. der Lavendel, C.

sivak, m. ein graues Schwein, C., kajk.-Valj. (Rad). sivce, eta, m. ein graues Thier, Jan.; ber Graufdimmel, Jan.; - ber Gel, Levst.(Zb. sivcek, cka, m. dem. sivec; 1) ein Menich mit grauem Saupte, ber Greis; - 2) ein graues Thier; bef. die graue hummel, Cig., C., Gor.-M. sivec, vca, m. 1) der Graufopf (zaničlj.), Cig., Jan.; - 2) ein graues Thier: ber Gel, Cig.; ein grauer Dos; ber Grauschimmel, Mur., Cig., Jan.; - die grane Lerche, C.; -3) sivci, bie einzelnen grauen Haare, C.; - 4) neka trta, Svečina (St.)-Erj. (Torb.); die rauchfarbige Rimmettraube, Trumm.; - 5) ber Graustein, Cig.(T.). sivênje, n. bas Grauwerben. siver, vra, m. die graue Gewitterwolfe, Jan., Kr.-Valj.(Rad). siveti, im, vb. impf. grau werben; lasje mu že sivijo; - megla sivi, ber Rebel gefriert ju Rauhreif, es bilbet fich Rauhreif, Z., Gor. sivica, f. neka trta, SlGor.-Erj.(Torb.); grüner Ranigl, Trumm.; - = potočnica, bas Bergifsmeinnicht, C. sivína, f. das Grau. siviti se, im se, vb. impf. = siveti, Cig., M., Dol.; - dan se sivi, ber Morgen graut, sivjáča, f. neka goba, C.; tudi: neko jabolko, C. siyka, f. 1) die grauhaarige Greisin, Jan.;—
2) ein graue Thier: bes. eine graue Ruh;
eine graue Ziege, Henne, Z.;— oveje ime,
Erj. (Torb.);— die Tafelente (anas ferina),
Frey. (F.);— 3) der Lavendel (lavandula),
Mur., Cig., Jan., Tuś. (R.);— ein grauer Bild, Mur., Danj. - Mik., St. - Glas.; siva in gubava užitna goba s privihanim klobukom, Sv. Tomaž pod Čavnom - Erj. (Torb.); _neka trta, Vrtov. (Vin.), Rihenberk - Erj. (Torb.); — sivozelenkasta, drobna a dobra smokva (menda = zelenka), Ip.-Erj.(Torb.); - 4) ber Mehlthau, Cig.; - 5) = belie, ein Art Silbermunge, C. sivkast, adj. graulich, blafsgrau. sîvkica, f. neka goba, Danj. (Posv. p.); prim. sivka 3). sivkljat, adj. graulich, Mur., Cig. sivko, m. ber Grauschimmel, Mur., Cig., C.; — ein grauer Ochs, C. sivnik, m. der Thonschiefer, Cig., C. sivobelkast, adj. grauweiß, Cig. sivobrad, brada, adj. graubartig, Z., nk. sivobradec, dca, m. ber Graubart, Jan., nk. sivóga, f. ime sivi svinji, C. sivoglav, glava, adj. mit grauem haupte; s. starček. sivoglavček, čka, m. dem. sivoglavec, Z. sivoglavec, vca, m. ber Grautopf. sivokódrast, adj. graugelodt, Cig. sivolas, lása, adj. grauhaarig. sivolasec, sca, m. der Graufopf, Z., nk. sivolâska, f. ein grauhaariges Weib, Z., nk.

sivolisast, adj. graugefledt, Cig.

sivoluskinast, adj. grauichuppig, Cig. sivomoder, dra, adj. graublau, bechtblau, Cig. sívonja, m. = sivec, sivo živinče, BlKr.-DSv.sivoòk, óka, adj. grauängig, Jan. sivor, m. ein grauhaariger, alter Mann (zaničljivo), Cig. sivora, f. ein grauhaariges, altes Weib, Mur., Cig., Mik.; sívora, Valj.(Rad). sivorast, adj. weißgrau, Mur.-Cig. sivorjáv, áva, adj. graubraun, Jan. sivorumen, éna, adj. graugelb, Cig. sívost, f. die Grauheit. sívoška, f. ime sivi kravi, kajk.-Valj. (Rad). sivota, f. = sivost, Cig.; - ber Dammerichein, Sol.; (prim. siviti se). sivozelèn, éna, adj. graugrün, Cig. sivožôtt, adj. graugelb, Čig. sivrščina, f. Eisblumen; s. gre na okna, Polj.; - prim. siver. sivuga, f. ime svinji, kajk.-Valj. (Rad). sižen, žna, adj. schwerathmig, Cig., Rib.-Mik.; - prim. siga. skaba, f. ber Fettropfen auf ber Suppe, C. skabica, f. dem. skaba, vzhSt.-Caf(Let.). skâbljica, f. = skaba, C. skacati, am, vb pf. etwas Bofes vollbringen,

skaje, f. pl. die Abfälle beim Schmieben, Cig., Strp. skaka, f. das Schachspiel, Jsvkr.-Valj.(Rad);

skáčiti, kâčim, vb. pf. = razkačiti, Cig., C.

verüben, vzhSt.-C.

— prim. it. scacchi.

skakáč, m.1) der Springer, Cig., Jan.; skakači, bie Springer, eine Seete des 16. Jahrhundertes, Pjk. (Črt. 23.); — 2) egipetski s., bei ägyptische Springmauß (dipus aegyptius), Erj.(Ž.); — (hrost) s., der Springtäfer, Cig.; — 3) = konjič pri šahu, LjZv.

skakaj, m. 1) na s. jezditi, im Golopp reiten, Mur.; Kmet prijezdi na skakaj, Danj.(Posv. p.); na s. (springenb) plesati, Danj.(Posv. p.);

— 2) bie Sprungweite, Cig.; — 3) bie Henichrede ("skákaj") Rez.-Baud.; (prim. skakelj).
skakaten, Ina. adj. jum Springen bienenb;

skakáten, ina, adj. jum Springen bienend; skakátna palica. ber Springstod, (bamit über einen Graben zu springen), V.-Cig.; skakalna deska, das Sprungbrett, Telov.

skákalica, f. i) das Gespringe, Cig.; — 2) ber Schnelltafer (elater sp.), (skakálica) Tre-buša(Tolm.).-Erj.(Torb.).

skakalîn, m. ber Springer, ber Springinsfelb, Cig.

skakališče, n. der Springort, der Springplat, Cig.; — der Einsprung, die Einsprungstelle bei einem Thiergarten, Cig.

skakainica, f. 1) = skakalna deska, das Sprungbrett, Jan.; - 2) ber Röffelsprung (als Aufgabe), Jan.

skakálo, n. 1) = skakalna deska, das Sprungbrett, Jan.; - 2) der Hüpfer, der Springer (zaničljivo), Cig.

skákanje, n. bas Springen.

skákati, kam, čem, vb. impf. ad skočiti; springen; po travnikih s., auf ben Biesen

herumspringen; po eni nogi s., auf einem Fuße herumhüpsen; — belegen: žrebec skače, Cig.; — srce mi skače od veselja, Cig. skakav, áva, adj. springsustig, Jan.; skakave

bolhe, Levst. (Zb. sp.).

skakavec, vca, m. 1) ber Springer, ber Boltigeur, Jan.; — 2) skakavci, vrsta žuželk: Springer (saltatoria), Cig.(T.), Erj.(Z.); die Heiner Bassersall, Cig., Jan., Cig.(T.), M., Polj.; die Cakcade, Jes.

skakavica, f. ber Sloh, Mur.

skakâvka, f. 1) die Springerin; — 2) eine geschwollene Lymphdruse am Halse, Soška dol., Goriška ok.-Erj. (Torb.).

skakâvski, adj. Springer-: skakavska palica, skakavski kol, die Springftange, Cig. skakâvstvo, n. die Springfunft, Cig.

skâkavt, m. ber Springer, Cig., Jan. skakâzen, zni, f. hüpfendes Ungeziefer, C. skâkcati, am, vb. impf. springen (v otročjem govoru), Valj. (Rad).

skakelj, klja, m. die Heuschrede, C. skaketati, am, vb. impf. hupfen, C.

skakljac, m. ber Supfer, Cig. skakljaj, m. ber Sprung, bie Sprungweite, C.

skakljanje, n. das Hüpfen. skakljanje, n. das Hüpfen. skakljati, am, vb. impf. hüpfen.

skakoma, adv. im Galopp, Mur., Mik.; s. odjezditi, Mur; (tudi: skâkoma, Cig.).

skakôneati, am, vb. impf. hûpfen, Z. skakônec, nca, m. ber Galopp; konj na sk. dirja, C.

skakôv, m. na s. (im Galopp) gnati, ogr.-Mik. II. 230.; — prim. skakoma.

skakúcati, ûcam, vb. impf. hüpfen: Skakucaj le prašan po tleh! Levst. (Zb. sp.).

skakulja, f. bie Springerin, Cig. skakun, m. = skakac, bie Springmaus (dipus),

Erj.(Z.). skakutalo, n. ber Springling, Cig.

skakútati, am, vb. impf. hüpfen, Prip. - Mik. skála, f. 1) der Fels, der Felsblod; živa skala, lebendiger Fels; podvodna s., die Riippe, Cig. (T.); eratska s., erratijcher Glod, der Finbling, Cig. (T.); — 2) der Hold, der Mur., C.; der Lichtpan, Mik., vzhSt. - Valj. (Rad); s skalami svetiti, Z.

skâlar, rja, m. 1) ber Felsbewohner, Cig., Valj.(Rad); — 2) = slegur, die Steindrossel (turdus saxatilis), C.

skalarica, f. das Ebelweiß (gnaphalium leontopodium), Zv.

skálast, adj. selsenartig, selsicht, Cig., Jan. skálba, f. eine grubenartige Bertiesung in einem Fessen, wo sich Wasser ansammelt, SKr.; (škalba) Rib., BlKr. - M.; == globel, v katero se nabira voda (tudi: škalba), Lašće-Erj.(Torb.); ein Bassin: perilna s., daš Basschossistin, Levst.(Pril.); -- prim. stsl. skalva, stvn. scala. Schole, Mik.(Et.). skálen, šna, adj. Fessen.

skalica, f. dem. skala: 1) ein kleiner Fels; —
2) die Schieferplatte, Cig.; s skalicami kriti,
Z.; — die baraus gemachte Rechentafel, V.-

Cig.; - 3) skalica, bas Edelweiß (gnaphalium leontopodium), Notr.

skalina, f. das Felsstud, die Felsmaffe, Jan.; gore in skaline so se razklale, Npr.-Kres.

skalinica, f. der Splitter, SIN.

skalisce, n. bas Felfengeflüft, Let.

1. skalíti, ím, vb. pf. trüben; vodo s.; veselje komu s.; - s. se, trübe werben; vino se je skalilo.

2. skaliti, im, vb. pf. abfühlen, ablöschen: železo s., Cig.

3. skaliti, im, vb. pf. zu teimen anfangen, Z., Vrtov.(Km. k.); (nam. vzk-).

skaljad, f. = skalovje, Cig., C.

skalje, n. coll. 1) Felsen, eine Felsengruppe, Mur., Cig, Jan.; — 2) Splitter, Spane, C., ogr. - Valj. (Rad); dožno s. = s. od dog, Daubenspane, Danj. (Posv. p.).

skaljenina, f. etwas Getrübtes, C.

skatnat, adj. felfenreich, felfig; flippenreich, Cig., Jan.

skaineti, im, vb. pf. ermatten (vom Glange),

skâlnica, f. 1) voda, ki se ob deževju nabere po globelih na skalnatem svetu, SKr.-Erj. (Torb.); — 2) das Felsenbein, Erj. (Som.). skalnik, m. ber Felsenmann, Cig.; posihmal se ti Peter porece, to je: skalnik, Ravn.-

Valj.(Rad). skalníti se, ím se, vb. pf. = skalneti, Cig. skálovec, vca, m. 1) = srakoper, C.; — 2) neki lišaj (roccella), Tuš.(B.).

skaloven, vna, adj. = skalen, Jan.; skalovne votline, Škrinj.; skalovna luknja, Bas.

skalovina, f. der Felsboden, Jan., C.

skalovíšče, n. = skališče, Jan.

skalovît, adj. felfenreich, Mur., Cig., Jan., nk.; flippenreich, Cig.

skaloviten, tna, adj. = skalovit, Svet.(Rok.). skalovje, n. coll. Felsen; — Rlippen; die Rlippenbant, Cig. (T.); - tudi: skalovje, Valj. (Rad).

skalovnat, adj. = skalnat, Jan.

skalužiti, fižim, vb. pf. = 1. skaliti, C.

skamenéti, ím, vb. pf. = okameneti, Cig. skanclati se, am se, vb. pf. in einen Bort-

streit gerathen, Z., Dol.

skap, m. = kap, die Dachtraufe, Jan.(H.). 1. skápati, kapam, pljem, vb. pf. tropfelnd ab-

rinnen; voda je skapala s strehe, Z., M.; abfallen: listje je skapalo z drevja, Cig., Svet. (Rok.); hruške so že vse skapale, bie Birnen find ichon alle nach und nach bom Baume herabgefallen, Mur.; poslopje je skapalo (ift allmählich zugrunde gegangen), Svet. (Rok.).

2. skapati, pam, pljem, vb. impf. = 1. skapljati, Strek.

skapljanje, n. das Caftrieren, Cig., Kras, BlKr., M.

skapljar, rja, m. der Castrierer, Cig.

skapljarica, f. nož, s katerim se skaplja, Ip.-Erj.(Torb.).

1. skapljati, am, vb. impf. ad skopiti; entmannen, castrieren, schneiden, Cig., Notr.; - skaplja se tudi fižolovo stročje, predno se pristavi, rekše, obrezuje se na obeh konceh, Vreme (Notr.)-Erj.(Torb.).

2. skapljáti, am, vb. pf abtropfen, Z.

skapljavec, vca, m. ber Caftrierer, bef. ber Sauschneiber, Cig.

skárati, am, vb. pf. abfanzeln, Cig.; - s. se, sich zerzanken, Z., C.

skarlat, m. = škarlat, Cig.

skasljati, am, vb. pf. aufhuften, Cig.; (nam. vzk-).

skašljávati, am, vb. impf. husten, ogr.-Mik.; (nam. vzk-).

skat, m. ber Rochen, Cig.(T.); električni mramorasti s., der marmorierte Bitterrochen (torpedo marmorata), Erj. (Z.); — prim. rus. skatь, srlat. squatus, Mik.(Et.).

skavec, vca, m. ber Trefterwein, Guts., Jarn., Cig., Jan.; — prim. ben.-it. vin scavezzo = vin adacquato, Strek.(Arch.).

skavkljáti, âm, vb. pf. = stežka nabrati kake stvari, Lašče-Erj (Torb.).

skâvsati, am, vb. pf. 1) = debelo zrezati, C.; – 2) zu raufen anfangen; petelina sta se skavsala; - sich zerzanten; za neko malo reč sta se skavsala.

skávsniti se, kavsnem se, vb. pf. sich zerzanten, Z.

skaza, f. 1) ber Berberb, Cig.; zitna s., ber Berderb bes Getreibes, C.; - bie Bereitelung, Cig.; skazo delati, verberben, vereiteln; skazo storiti komu, jemanbem einen Strich durch die Rechnung machen, Jurc.; - 2) bas Berberbte, ber Fehler, das Gebrechen, Cig., C.; = popaka, C.; prava skaza, Levst.(Zb. sp.); — 31 mojster s., der Pfuscher; lovec s., ein schlechter Jager, C.; - pogl. izkaza.

skázati, žem, vb. pf. 1) aufweisen, vorweisen: izpricevalo s., Cig.; - 2) vorstellen, Cig.; s. koga komu, Levst. (Močv.); - prim. izkazati.

skazba, f. bas Berberbnis, C.; - bie Entstellung, Cig.; - pogl. izkazba.

skazek, zka, m. ber Schabe, C.; - pogl. iz-

kazen, zni, f. die personsiche Borstellung, Z.; gre na s., er geht jur Affentierung, Burg. (Rok.).

skaziti, im, vb. pf. pogl. izkaziti.

skazljiv, iva, adj. gerne zur Schau tragend,

Z.; — heuchlerisch, Mur., Volk., SIN. skazljivec, vca, m. ber heuchler, Mur., ogr.-Valj.(Rad).

skazljîvka, f. bie Heuchlerin, Mur., ogr.-M. skazljívost, f. bie Benchelei, Guts., Mur., Cig., Volk,-M., ogr.-Valj.(Rad).

skazník, m. ber Berberber, Guts. - Cig.; pogl. izkaznik.

skazovářen, čna, adj. bemonstrativ, Cig. (T.). skazovanje, n. das Zeigen: die Demonstration, ZgD.; očitno s., daš öffentliche Gepränge, Cig.

skazováti, üjem, vb. impf. ad skazati; zeigen; konje s., Pferbe vorführen (bei ber Stellung), Levst.(Nauk); - s. se, sich zeigen, prangen,

Digitized by GOOGLE

Cig.; s. se s čim, etwas zur Schau tragen, Cig.

skažénost, f. bie Berberbtheit, Cig., Let.; — pogl. izkaženost.

skecati, cam, cem, vb. impf. feuchen, freigen, v7hSt.-C.

skecelj, clja, m. ein alter, feuchenber Mann, C.

skęčati, im, vb. impf. achzen, Z.

skečljiv, íva, adj. = kdor vedno skeče, C. skedenj, dnja, m. die Scheune, die Scheuer; der Dreschoden, die Zenne, Mur., Cig.; — tudi: skedenj, Strek.; — prim. skegenj, škegen, stvn. scugin, scugina, Scheune, Mik. (Et.).

skednjen, adj. Scheune: skednjena vrata, Levst. (Zb. sp.); pod skednjeno streho, Vrt. skegenj, gnja, m. = skedenj, ogr.-Cv.

skekati, kam, dem, vb. impf. vor Anstrengung achzen, freißen, Mur., Jan., C.; tako teżko je nesel, da je skekal, SlGor.; — feuchen, C.; — winseln, Mik.

skēle, f. pl. das hölzerne Sattelgeftell, Z., Rib.-Mik.; — prim. srlat. scala, Stufe, Mik.(Et.). skeléti, ím, vb. impf. — skleti, brennenden Schmerz verursachen; V nos jutra sapa me skeli, Preś.; skeleče rane; skeleče rezek, beißend, Cig. (T.); skeleče rezki posmeh, der Sartasmus, Cig. (T.).

skelina, f. = sklina 2), Dol.-Z.

skeljiti, im, vb. pf. zusammenleimen, C.

skempec, pca, m. bas Leimfraut (silene in-flata), Josch.

skėnčati, im, vb. impf. winieln, Levst.(Rok.);
— prim. skečati, skekati.

sképiti, im, vb. pf. ballen, Cig.; — prim. kepa.

skepticizem, zma, m. dvomljivost, ber Stepticismus, Jan., Cig.(T.), nk.

skēptičen, čna, adj. dvomljiv, steptisch, Jan., Cig. (T.), nk.

skēptik, m. ber Steptifer, Jan., Cig. (T.), nk. sker, f. das Bertzeug, ogr.-Mik.; ("ein deutsches skir- (vgl. geschirr) voraussehend" Mik. [Et]). skesánec, nca, m. der Reuige, Cig., Jan.

skesanka, f. bie Renige, Cig., Jan.

skesánost, f. bie Reumüthigkeit.

skusáti se, sam se, vb. pf. s. se česa, über etwas Reue empfinden, es bereuen; — skesan, reumüthig, zerfnirfcht; — skesal se je, er ift anderen Sinnes geworden, er ist von seinem Borhaben wieder abgestanden.

skezáti, âm, vb. impf. 1) hinteichen, austreichen, aulangen, Pohl., Cig., Jan., Ig (Dol.), Notr.; njegov zaslužek ne skeza za tako potrato, Cig.; — 2) austommen, auslangen, Cig., Jan.; ne s. s. čim, Cig.; — genug haben: trpim, da skezam, C.; udaril sem se, da skezam, M.; — prim. skuzati.

1. skidati, kîdam, vb. pf. 1) wegraumen, wegfchaufeln, Cig.; s. gnoj, Cig.; — 2) s. se, sich fortpaden, Cig.: skidaj se mi odtod! sahr ab! Cig.

2. skidati, kidam, vb. pf. zusammenschaufeln; sneg na kup s.

skímati, mam, mljem, vb. pf. niden, Jan. (H.); (nam. vzk-).

skiniti, kînem, vb. pf. einfinten (z. B. vom überreifen Getreibe), Cig.; ajda je od mraza skinila, Z.; — nam. skimniti; prim. kimati.

skip, kipa, m. 1) das Harz, C.; — die Anopper, C.; — 2) der Anauf, das Säulencapitäl, C.; — 3) der Arapfen, C.; (— nam. vzkip). skîpec, pca, m. dem. skip; die Anopper, C.;

(nam. vzk-).

skipek, pka, m. dem. 1) bie Anopper, Mur., Jan., vzhšt.; hrastov s., C.; — 2) bas Tropfs wachs, bas Tropfunichlitt, C.; — 3) ein kleiner Anauf, C.; — (nam. vzk-).

skipęti, im, vb. pf. aufwallen: mleko je skipelo; morje je skipelo; kri mu je skipela; — (pren.) Bog je rekel, in hribi so skipeli (find entstanden), Z.; oko je skipelo, baš Auge (an ber Rebe) hat sich entsaltet, Z.; — ausbrausen (im Jorne); rad skipi; — (nam. vzk-).

skipljív, íva, adj. jähzornig, Cig.; — (nam. vzk.).

skipniti, kîpnem, νb. pf. aufgehen (v. Teige), Mur., jv7hSt.; — (nam. vzk-).

skisanina, f. kar se je skisalo, Cig.; — (nam. vzk-).

skísatí, kîsam, šem, vb. pf. [ăuern, Cig.; s. se, [auer werben; vino, pivo, mleko se je skisalo; (nam. vzk-).

skísniti, kîsnem, vb. pf. = skisati se, Mur.; (nam. vzk-; prim. stsl. vzskysnati, hs. uskisnuti).

skita, f. das Bagabundieren, C., Z.; na skito hoditi, vagabundieren, Cig.; — das Berlassen bes Hauses aus Trop, C.

skitas, m. der Herumstreicher, der Bagabund, Habd.-Mik., Jan.

skitanjo, n. das Herumstreichen, Cig., Jan. skitati se, tam se, vb. impf. herumstreichen, herumirren, vagabundieren, Cig., Jan., C., Mik.;—(von Kindern und Beibern, die tropend, schwollend das Haus verlassen haben), C.

skítav, adj. herumirrend, C. skítavec, vca, m. der Landstreicher, der Bagabund, Cig., Jan.

skîtež, m. ber Bagabund, Jan., C.

skítiti, kîtim, vb. pf. = v kite plesti, v kito povezati: s. lase, slamo, rože, C.

sklabotína, f. das Anschwemmicht, Hal.-C. sklad, skláda, m. 1) die Zusammensehung, Jan.; die Synthese, Cig (T.); — 2) die Zusammensehung (von Geld), die Concurrenz, der Zusammenschusse, Cig., Jan., C.; cerkvenis., die Kirchenconcurrenz, Levst. (Nauk.); s. podirati, Beiträge sammeln, Cig.; v s. dati, beisteuern, Cig.; dali so veliko zlata in sredra v sklad, Ravn.; s. napraviti, narediti, zusammenschießen, Cig., Polj.; der Concurrenzbeitrag: das Zusammengechossen, Ravn.; skladi, die Contribution, Dict., Jan.; toliko je prišlo sklada na enega, Polj.; — 3) die Lage, die Schichte, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Som.); sekali so hraste, in velik sklad, ki se je bil podrl, ubil je jednega,

Jurč.; Sklad na skladu se zdviguje, Golih vrhov kamen zid, Vod. (Pes.); gorski skladi, Berggruppen, Z., Rut. (Zg. Tolm.); sklad papirja, ein Ries Papier, Guts., Cig., Jan.; - bas Aufgeschichtete: ber Borrath, bas Lager, bie Rieberlage, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; -= zlog, die Silbe, Vod. (Izb. sp.); - 4) bas Gefüge (min.), Cig. (T.); die Construction, Cig., Jan.; besedni s., die Bortfügung, Cig.; - ber Stil (in ben bilbenben Runften), Cig., Jan., C.; - bas System, C.; - 5) die Falte (am Rleibe), Cig., Jan.; - 6) bie Fuge, Mur., Cig., Jan., Polj.; zamašiti vse sklade in spranje, Gol.; duri so v skladih regnile, bie Thure ift aus ben Fugen gegangen. Z.; - cepiti v s., in ben Spalt pfropfen, Cig., Pirc; -7) ber Busammenhang, die Berbindung, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; - ber Einflang, bie Sarmonie, bie Ubereinstimmung, Cig., Cig. (T.), nk.; v skladu biti, übereinstimmen, DZ.; v s. spraviti (dovesti), in Eintlang bringen, DZ.; v vsem društvu veje neki dobrodejen sklad, Zv.; - = rima, ber Reim.

sklada, f. 1) = sklad 1), die Schichte, C.; - s. drv, der Holgftoß, Cig.; - 2) der Schaß, C.; - 3) die Juge, C., Vrsno (Tolm.),-Erj. (Torb.).

skladáč, m. kdor kaj sklada, Cig.

skladalisce, n. ber Depotraum, bie Rieberlage, DZ.

skládainica, f. 1) die Holzhütte, C.; — 2) bet Stoß, Cig., Jan., nk.; s. drv, Levst. (Zb. sp.); drva v velike skladalnice zložiti, Ravn. (Abc.).

sklādanica, f. eine Reihe aufgeschichteter Dinge, Mur.; s. drv, der Holzstoß, C., Z., DZ., Dol., Notr.; drva v skladanico zložiti, Str.; skladanica panjev, C.; pojeli so skladanice pogač, Jurč.; — das Lager, das Flöß, die Schichte, Cig., Jan.

skladanik, m. eine Art Ruchen, C.

1. sklådanje, n. bas Ablaben.

2. sklādanje, n. daš Zusammenlegen; daš Aufschichten; s. zemljišč, die Zusammenlegung der Grundstüde, DZkr.; — daš Zusammenssigen; s. rekov, die Sahfügung, Cig.(T.); — daš Componieren, nk., itd. prim. 2. skladati.

skladarina, f. ber Lagerzins, DZ.

skladast, adj. geschichtet: s. apnenec, C.; skladasto kamenje, bas Schichtengestein, Jes.

skladatelj, m. ber Tonbichier, ber Compositeur, Jan., C., nk.

skladateljica, f. die Tonbichterin, die Componistin, nk.

sklådati, am, vb. impf. ablaben; mrvo, drva
 z voza.

2. sklādati, am, vb. impf. 1) in einer gewissen Orbnung zusammenlegen: ausschichten: drva, snopie skladati; na kup s., thürmen, Cig.; blago v krošnjo s. (einpaden); — zusammensschießen, contribuieren; — zusammenssügen; gnezda s., Rester bauen, Cig.; stene s kamenas., ogr.- Valj. (Rad); construieren, Cig.;

— s. govorjenje, Reben führen, Krelj; s. sklep, rathichlagen, C.; — s. pesni (pesme) — pesmi zlagati, Gedichte verfassen, Berse machen, Cig.; — (Wusitstüde, Gesangöstüde) componieren, Jan., nk.; — 2) s. se, passen, intsprechen, übereinstimmen, harmonieren: s. se s čim, Dict., Mur., Cig., Jan., Trub., nk.; — congruieren (math.), Cig.(T.).

3. skladati, am, vb. impf. nam. razkladati: s.

sanje, Npes.-K.;

skladavec, vca, m. ber Schichtenmacher, Cig., Jan.; — ber Einlader, Cig.; — ber Schriftfeter, Cig.; — skladatelj (Compositeur), Cig., Jan.

skladavka, f. bie Schichterin, Cig.

sklādba, f. 1) das Jusammensügen: skladba slovenskih besedi v stavek, Levst. (Zb. sp.); s. (besed), die Wortsügung, Jan.; — zlaganje, die Composition (gramm.), Cig. (T.); — 2) die Schichte: nizie in srednje skladbe društva, Zora; — 3) der Tonsak, Cig., Jan., Cig. (T.); — die Composition, das Tonwert, Jan., C., nk.

skladboslovjo, n. die Compositionslehre, Jan.

skladek, dka, m. die Collecte, Cig.

skladen, dna, adj. 1) synthetisch, Cig. (T.); - 2) durch Beitrage bewirtt: skladne gosti, das Bidnid, Cig.; — Concurrenze, Nov.: skladni okraj, der Concurrenzbezirk, Levst. (Cest.); skladna cesta, die Concurrengstraße, Lest. (Cest.), Nov.; skladna združba, ber Concurrenzverband, Levst. (Pril.); — 3) zusammenlegbar: skladna miza, der Rlapptijch, Cig.; skladna postelja, bie Bettbant, ber Betttasten, Cig.; — skladni koledar, der Blodkalender, nk.; — skladni del, ber Bestandstheil, Cig.; — vereinbar, Mur., Cig.; verträglich (congruens), (phil.), Cig.(T.); -4) übereinstimmend, harmonisch, einklängig, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. skladno ubran, harmonisch gestimmt, nk.; congruent (math.), Cig.(T.), Cel.(Geom.); - zujammenhängend, Jan. (H.); - 5) schichtig, Cig.; - 6) Niederlage, Jan

skladež, m. ber Zusammenschuss, Jan. (H.). skladina, f. die zum Ab- und Aussachen dienende Leiter, die Schrotleiter, V. (Dol.)-Cig.

skladisco, n. ber Lagerplat (z. B. für Waren), ber Stapelplat, bas Depot, die Niederlage, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

skladje, n. 1) das Gefüge, ber Mechanismus, Cig., C.; — = stavkoslovje, die Satlehre, Jan.; — 2) coll. die Schichten: s. kamenja, LjZv.

skládnica, f. 1) die Schichte, Cig.; bes. die Holzschichte, ogr.-Valj. (Rad); — 2) die Holzsche, ogr.-C.; — 3) die Lade (der Betwochstungsort zusammengeschossener Geseden), Cig.; bratovska s., die Bruderlade, DZ.; — der Contributionssonds, Cig., Jan.; — der Opferstod, DZ.

skladník, m. ber Beiträger, ber Concurrent, Cig., Levst. (Cest.).

skladnina, f. ber Lagerzins, bie Stapelgebur, Cig., Jan.

sklådnja, f. die Syntax, Jan., Cig.(T.), nk. skladnoglåsen, sna, adj. rythmisch, Jan.

skladnost, f. 1) die Concurrenz: v skladnosti biti, mitconcurrieren, potegniti v skladnost, zur Concurrenz heranziehen, Levst (Pril.); — 2) die Übereinstimmung, die Harmonie, die Concordanz, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; die Congruenz (math.), Cig.(T.), Cel. (Geom.), Žnid.; — der Accord (von Farben), Cig.(T.).

sklådoma, adv. schichtenweise, Cig., Jan., C. skladoméren, rna, adj. Cig., Jan. pogl. someren.

skladosloven, vna, adj. syntottisch, Jan.

skladoslovje, n. 1) die Lagerungslehre, C.;

— 2) = skladnja, die Syntax, Jan.

skladovānje, n. = skladnja, Levst. (Zb. sp.). skladoven, vna, adj. 1) Concurrenz., C.; skladovna dolžnost, skladovni zaklad, cestni skladovni okraj, DZkr.; — 2) Schichtungs.: skladovne ploskve, Schichtungsflächen, nk.

skladovína, f. = skladarína, Jan., DZ. skladovît, adj. geschichtet, Cig. (T.), Erj. (Min.); skladovito gorovje, das Schichten o. Flötgebirge, Cig. (T.); skladovita tvorba, die Sedimentarformation, Cig. (T.).

skladovitost, f. die Schichtung, Cig. (T.). skladovnica, f. = skladalnica, skladanica, der Holgstoß, Cig.

skladovnik, m. ber Concurrenzpsichtige, DZkr. skladûn, m. ber Reimer (slab pesnik), Cig. sklampati, am, vb. pf. = sklansati, V.-Cig.

sklanfati, am, vb. pf. burch Klammern verbinden, verklammern, Cig.

sklanina, f. die Spalte, Z.; — die Kluft, C.; — bie Höhle, Jan. (H.). sklanja, f. die Abanberungsart, die Declination

(gramm.), Cig., Jan., nk.
sklaniářen . Ina. adi. abanberlich beclinabel

sklanjáten, ina, adj. abanberlich, beclinabel, (-aven) Mur., Cig., Jan.

sklanjálo, n. das Declinationsmuster, das Declinationsparadigma, Jan.

sklanjanje, n. bas Declinieren, Mur., Cig., Jan., nk.

sklanjatev, tve, f. die Declination, Jan., Cig. (T.), nk.

1. sklânjati, am, vb. impf. ad 2. skloniti (-im);
1) beugen; — 2) beclinieren (gramm.), Mur.,
Cig., Jan., nk.

2. sklānjati, am, vb. impf. ad 3. skloniti(-im); emporrichten: s. se, sich aufrichten, sich in die Höhe richten, Cig.; Iz tame se sklanja V svoj prvični stan, Vod.(Pes.); — (nam.vzk-).

sklanjava, f. bie Abanberungsart, bie Declination, Jan., nk.

sklanjljiv, íva, adj. beclinabel, Cig.

sklapljati, am, vb. impf. ad sklopiti; gufammenfugen, C.

sklapoúhati, ûham, vb. pf. = izklapouhati, Valj. (Rad).

1. sklásti, kládem, vb. pf. ablaben: drva s., ogr.-Valj. (Rad).

2. sklásti, kládem, vb. pf. 1) zusammenlegen, C.; silje v kup, seno v plaste s., ogr.-Valj. (Rad); — die Aufschichtung vollenden, Burg. (Rok.); — 2) das Futter verbrauchen, verfüttern, Burg. (Rok.).

sklåt, kláta, m. der Landstreicher, Jan. (H.). skláti se, kóljem se, vb. pf. in einer blutigen Rauserei zusammengerathen: če dva psa eno kost glodata, skoljeta se, Mur.; psi so se sklali, Cig.; — sich zerwersen, sich entzweien, Cig.

sklátiti, im, vb. pf. (mit einem Stod) herabichlagen, abklopfen; oreh, jabolko s. z drevesa; vse sadje s. z drevja.

1. sklęcati, am, vb. pf. 1) wadelig machen, s. se, wadelig werben, Idrija; — 2) (intr.) stolpern, Z.

2. sklecati so, am se, vb. pf. sich erquiden, Goris.; (nam. vzk-).

sklecniti, klecnem, vb. pf. 1) zuschnappen (von einem Schnappmeffer), Z.; — 2) s. se, sehl treten, Z.

sklečíca, f. brennenber Schmerg, C.; - prim. skleti.

skledina, f. breunenber Schmerg (besonders bei Bunden), C.; - prim. skleti.

skleda, f. 1) bie Schussel, - 2) = krnica 4), C.

skledar, rja, m. ber Schüsselmacher, Cig. skledarica, f. bas gemeine Helmkraut (scutellaria galericulata), Z., Medv. (Rok.). skledast, adj. schüsselstrug.

sklédica, f. dem. skleda: das Schüsselchen, die Schale; bodja s., die Patene, Cig., Jan.; — die Bagschale, Sen. (Fiz.); — die Pfanne (zool.), Cig. (T.); — sklepna s., die Gelentspfanne, Erj. (Z.); — das Becherchen, in welchem die Eichel stedt, Levst. (Rok.).

skledičar, rja, m. stenski s., die Wand-Schüffelflechte (parmelia parietina), Tuš.(R.).

skledienst, adj. schalenförmig, Cig.; skledicasti plod, bie Becherfrucht, Cig.(T.).

skledicica, f. dem. skledica; bas Schalchen, Cig.

skledicka, f. dem. skledica: bas Schuffelden;
- kolenska s., bie Kniescheibe, C.

sklédičnica, f. skledičnice, Becherfrüchtler (cupuliferae), Cig. (T.), Tuš. (R.).

sklēdnica, f. 1) = sklednik 1), Kr.-Valj.(Rad);
- 2) bie Schilbtröte, Mur., Cig., Krelj,
Jsvkr., Frey.(F.).

skiệdnik, m. 1) das Schüffelgestell; — 2) psovka veliki, suhi ženski, Lašče-Levst. (Rok.).

sklędnjak, m. = sklednik ι) Mur., Jan., νηhSt.

skledoliz, líza, m. ber Schüffelleder, Jan. (H.). skléjati, am, vb. pf. = sklejiti, Cig.

sklejeváti, üjem, vb. impf. ad sklejiti; zusammenseimen, C.; črepine s., Škrinj.-Valj.
(Rad).

sklejíti, ím, vb. pf. zusammenleimen, zusammenfitten, Cig., Jan.; sklejene bukve, C.

sklékati, kam, čem, vb. impf. ad sklekniti;

1) wanten, ogr.-M., C.; wadeln: miza skleče,
C.; — hinten, vzhŠt.-C.; — Fehltritte machen,

C.; - 2) zusammenfinken, zusammenfturzen,

sklékavec, vca, m. ber hintende, C.

sklékniti, klêknem, vb. pf. 1) wanten, ogr.-M.; eine hintende Bewegung machen, C.; straucheln, einen Fehltritt thun, C.; (pren.) s. na poti pobožnosti, s. v greh, C.; — s. od cesa, von einem Borhaben abstehen, gurücktreten, ogr.-C.; — 2) zusammenstürzen, C.; (o človeku), Npes.-Vraz.; (o živali), verenden, C.; - finten: upanje mi je skleknilo, C.

sklekuntati, am, vb. impf. hinten, vzhSt.,-C.

sklemba, f. die Berbindung, C.

1. sklen, sklena, m.1) bie Berbinbung, bas Band (fig.): prirojeni sklen deteta z materjo, Vod. (Bab); bie Bercinigung: Da sebi prisega Svet vekoma sklen, Vod. (Pes.); 2) ber Paragraph, ogr.-Valj.(Rad); — (iz skleniti napačno narejeno).

2. sklen, m. das Glas, Jarn., Mur., Kos;

(napačno nam. steklo).

skiện, adj. = steklen, Z.

sklencati, am, vb. impf. hinten, Trst. (Let.). sklencniti, sklencnem, vb. pf. hintend treten, C.; - prim. sklecniti, sklekniti.

skienec, nca, m. ber Glastorper, Jan.

skienek, nka, m. = sklep 3) bas Gelent, Hip. C.

sklenica, f. 1) bie Glasflasche, Mur., Cig., Jan., Vod. (Izb. sp.), Tolm. - Erj. (Torb.); tudi: sklenica, Valj (Rad); - 2) ber Giegapfen, Tolm.-Erj. (Torb.), Erj. (Min.); - nam. ste-

sklenicar, rja, m. 1) ber Glasframer, Cig.; - 2) krvi sit klop, (ker je napet kakor sklenica), Podkrnci-Erj.-(Torb.).

sklenicast, adj. flaschenformig, Cig.

sklenicen, ena, adj. Flaschen, Cig., Jan.; sklenichi vrat, ber Flaschenhale, Cig.

sklenicica, f. dem. sklenica, bas Blasflafchen, Cig., Jan.

skleničnik, m. 1) ber Glaferfaften, Cig.; -2) prenosni s., der tragbare Flaschenbehälter, das Flaschenfutter, Cig.

sklenina, f. ber Schmelz, Cig. (zool.), Cig. T.), Erj (Z.); zobna s., der Zahnschmelz, Cig.(T.); das Email, Erj (Som.).

sklenitev, tve, f. 1) die Berbindung, die Bereinigung: s. z Bogom, Burg ; - 2) ber Abichluis: s. zakona, die Cheichliegung, Cig., Jan.; s. miru, der Friedensabichluis, Cig.

skléniti, sklénem, vb. pf. :) fest zusammenfügen; sodu doge z obročem s.; s. roke, bie Bande falten; jufammenichließen, Cig.; s. pse, die hunde toppeln, Cig.; Pod bledo luno se nad njo Duhovi so sklenili, Preš.; s. po zakletju: sklenjen volk, ein gebannter Bolf, Cig.; s. se, sich schließen, zugeben (von einer Bunde), Cig.; sich vereinigen: da sklenete se enkrat najni poti, Pres.; s. se s kom v molitev, Burg.; sklenjeni z družbo izvoljenih, Burg.; s sklenjenimi močmi, mit bereinten Kräften, Cig.; - 2) zuende bringen, schließen; s. pridigo, sejo; - s. racun, eine

Rechnung abschließen, Cig.; - bas Leben ichließen, fterben: sklenil je; - 3) abichließend zustande bringen, ichließen; kup, pogodbo, zavezo, zakon, mir s.; - pesem s., verfassen: Jaz sem tako pesen sklenil, Da se medved je oženil, Npes.-M.; - 4) ben Schlufs gieben, folgern, fchließen: s. kaj iz česa, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.: - 5) einen Beichlufe ober einen Borfat faffen, beichließen, sich vornehmen; sodbo s., ein Urtheil fällen, Cig.; kaj ste sklenili!; vojsko s.; trdno je sklenil, da se bode poboljšal (ali: poboljšati se); Zdaj si bom tako sklenil, Dekletom ne bom več verjel, Npes.-K.; - (v poslednjih pomenih po zgledu nem. schließen, beschließen).

sklenje, n. das Brennen (einer Bunbe), C. sklénka, f. = sklenica, die Flasche, Drežnica, Soča, Trenta-Erj. (Torb.).

sklenoluska, f. sklenoluske, bie Schmelz-schupper (ganoidei), Cig. (T.), Erj. (Z.).

sklep, sklepa, m. 1) die Berfnupfung, Cig.; bie Bereinigung, bie Berbinbung, ber Bund, Cig., Jan.; s. pravovernih C.; v sklepu ostati z božjo pomočjo, C.; - 2) die Juge, Jan.; po sklepih iz soda teče, bas Fafe rinnt an ben Fugen, jugh St.; - 3) bas Gelent, Meg., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z., Som.); Otrpnili so udje mi in sklepi, Preš.; po sklepih me trga, ich habe ein Reigen in ben Beleuten, jvzh St.; - bas Schlofeband bei ben Muschesn, Cig. (T.); — 4) = Elen, das Glieb, Dict., Jan., C., Trub.-Mik.: ber Birbel, Jan., C.; hrbtni sklepi, das Rudgrat, C .; - bas Rettenglieb, ber Rettenring, Cig., Jan., C.; - 5) der Schlufe, die Beendigung, Cig., Jan.; der Epilog, Cig. (T.); za s., zum Beschsufe, Cig.; s. vecdnevne svecanosti, St.; — ber Abschluse, Cig., Jan.; s. radunov, ber Rechnungsabichlufe, Cig.; -6) bie Abichliegung: s. miru, ber Friebensichlufe, Cig.; - 7) die Folgerung, der Schlufe, Cig., Jan.; s. z verjetnosti, ber Bahricheinlichfeiteschluse, Cig. (T.); s. poddruženosti, podredbeni s., ber Unterordnungeichlufe, Cig. (T.); s. nasprotnosti, der Entgegnungeichlufe, Cig. (T.); - 8) ber Borfas, ber Entichluis, der Beschlufe; s. storiti, einen Beschlufe ober Borfat faffen; trden s., ein fester Borfat; sklepi državnega zbora; božji sklepi, Gotteš Rathichluffe; - tudi: sklep, sklepa

sklepáč, m. bas Schnappmeffer, St. - Valj. (Rad).

sklepálo, n. s čimer se kaj sklepa: das Binbemittel, C.

sklepánec, nca, m. 1) metallener Gurtel ber Frauen, Valv .- Cig., M., Rut. (Zg. Tolm.), sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.); -2) = sklepač, Cig.

sklepanica, f. = sklepanec 1), Dol.

sklépanje, n. bas Bujammenichließen; - bas Schließen; - bas Beschließen, itd. prim. 3. sklepati.

r, sklépati, klépljem, -páti, âm, vb. pf. s. kaj s česa, etwas wegflopfen, Cig.

2. sklépati, klépljem, -páti, am, vb. pf. = izklepati, ausdengeln: koso, srp s., Mur., Cig. 3. sklépati, klépam, pljem, vb. impf. ad skleniti; 1) fest zusammenfügen, verbinden, gufammenschließen; pse s., hunde toppeln, Cig.; obrod s., die Reifenden zusammenschließen, Str.; roke s., die Banbe falten; (= z rokami s., Npes.-Schein.); - verbinden, vereinen, Cig., Jan.; besede s., C.; ljubezen nas sklepa, nk.; — s. se, sid schließen. Mur.; fich zusammenfügen und verbinden, Cig.; ne veš, kako se kosti v noseče telesu sklepajo, Skrinj.; - s. se, zusammenpassen, sich vereinen; dobro se sklepa, Mur., Cig.; - 2) schließen, endigen, Cig., Jan.; sklepajoč svoj govor, am Schlufs feiner Rebe, nk.; zacenjati in s. posvetovanje, nk.; - abschließen: racune s., - in ben letten Bugen liegen, Cig.; 3) abschließen, zum Abschlufe zu bringen suchen: mir, pogodbos.; — 4) folgern, Schlüsse gieben, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - 5) Beichluffe, Borfage faffen, beschließen; zakone s.; človek sklepa, Bog pa sklene, Valj. (Rad). sklepček, čka, m. dem. sklepec; das Schnapp-

messer, ena, m. uem. skiepee, bus chu messer, Cig. skiepeen, čna, adj. beschlussiähig, nk.

sklépčnost, f. die Beschlusskieit, nk. sklépec, pca, m. 1) dem. (sklep); sklépec, Valj. (Rad); — 2) daß Schnappmesser, Mur., Cig., Jan., C., vzhšt.

sklępek, pka, m. dem. sklep; das Gelentchen, Cig.; na vsakem prstu so trije sklepki, Hip.

(Orb.).

sklépen, pna, adj. 1) Klappe, Schnappe: sklépni noż, daż Schnappmesser, C.; sklepni stol, zujammenlegbarer Stuhl, der Einlegestuhl, sklepne vilice, die Einlegegades, Cig.: — 2) Gesentenden, Cig., Cig.(T.); sklepni vezekdaż Gesentband, Cig.; sklepni zodci, die Schloszabne (der Muscheln), Cig.(T.): — 3) Schlusze, sklepna misel, der Schluszgedante, Cig.

sklepnát, áta, adj. s. nož = sklepec, ein

Schnappmesser, Mur.

skiệpnica, f. 1) das Schlussgebet, das Completorium, Cr.; — der Schlussgesang, Cig.; — 2) eine Art Platterbse (lathyrus silvestris), C.; — tudi: das Marienblümchen (bellis perennis), Josch.

sklepnik, m. 1) ber Schlussftein, Cig.; — 2) sklepnik, ber Andterich (polygonum), Dict. sklepnjak, m. das Gliedfraut (sideritis), C. sklepoma, adv. 1) burch Beschluss, DZ.; —

2) s. izvesti, erschließen, Cig (T.).

sklepoven, vna, adj. 1) Gelent: sklepovna (sklepna) jabolčica, ber Gelenttopf, Cig.(T.);

— 2) Schluss: sklepovna vrsta, sklepovna niz, die Schlusseihe, die Schlusseite (phil.), Cig.(T.); sklepovni radun, die Schlussech: nung, Cel.(Ar.).

sklepovi, m. pl. = oskrd, ber Mühlsteinham-

mer, C.

sklésati, skléšem, vb. pf. behauen: kamen s., Z.; cesto v skalno steno s., eine Straße in bie Felsenwand hauen, Zora.

sklestek, sika, m. ein abgehauener Ast, der Brügel, Cig., M., C., Gor., Tolm.; sklestke nabirati, Ravn.; s sklestkom ostroge drgati, LjZv.; (nav. sklesck).

1. sklestiti, im, vb. pf. beim Abaften abhaden,

abaften, Z., Danj.-M.

2. sklęstiti, im, vb. pf. zusammenschlagen: toča je vse sklestila; — s. komu kosti, Cig. sklęsček, čka, m. = sklestek, Cig., Polj.

skleti, skolnem, vb. pf. 1) verfluchen, verwünfchen, Rez.-C.; — 2) burch Berwünschung ins Unglud fturzen, Mariborska ok., C.

skléti, ím, vb. impf. = skeleti, brennenden Schmerz verursachen; rana skli, Cig.; dim skli, der Rauch beißt, Cig.; — skli me, es fränft mich, Cig.; grehi jih skle, Ravn.-Valj.(Rad); — (praes. sklêjem, Z., C.).

skietki, m. pl. Bermunichtes, C.

sklęz, m. = slez, Mur., Cig., Mik.

sklezena, f. = 1. slezena, ogr.-C.

sklęzęna, f. = 1. slezena, C., Trst. (Let.). sklęża, f. 1) die Ripe, C. (-2) die Uchel, Strek.

sklie, klica, m. die Zusammenberufung, die Convocation, Cig., Jan., DZ.; s. na vojsko, das Kriegsaufgebot, Cig. (T.); s. vojske v orožje, s. vojaški, die Mobilisierung, Levst. (Nauk, Pril.).

sklicanje, n. die Zusammenberufung.

1. sklicati, klîčem, vb. pf. herabrufen: s. s česa, Cig.

2. sklicati, kličem, vb. pf. zusammenrusen; s. hlapce k večerji; z bobnom s., zusammentrommeln; s. zbor, eine Bersammlung einberusen; sklicana vojska, das aufgebotene, mobilisserte Heer, Cig. (T.).

sklicati, klîčem, vb. pf. 1) aufrufen, errufen:
 s. spečega, komaj sem ga sklical, Cig.; težko ji je bilo sklicati me, LjZv.; — 2) s. se, fich berufen, Jan.(H.); — (nam. vzk-).

sklicavati, am, vb. impf. = 1. sklicevati; gusammenrusen; s. vojake, mobilisieren, Levst.
(Nauk); s. Boga in vraga, himmel und hölle
bewegen, Cig.

skliceváten, ina, adj. die Zusammenberufung betreffend: sklicevátno znamenje, das Alarmzeichen, Cig.; sklicevalno pismo, der Aufgebotsbrief, Cig.; sklicevalni dnevi, die Mobilisterungstage, Levst. (Nauk).

sklicevanje, n. bas Busammenrufen, bie Gin-

berufung.

 skliceváti, ûjem, vb. impf. ad 2. sklicati; şusammenrusen; starka (ptica) mlade sklicuje, Z.; — s. vojsko v orožje, mobilisteren, Levst. (Nauk).

2. skliceváti, ûjem, vb. impf. s. se, sich berusen, Cig., Jan.; (nam. vzk-).

sklicevavec, vca, m. ber Zusammenrufer: ber Gasteltnecht, Cig.

sklina, f. 1) bet brennenbe Schmerz, Mur.; — 2) neka vinska trta, C., M.

sklînek, nka, m. ein spit zulaufendes Stud Feld, Cig.

sklinjati, am, vb. impf. ad skleti (skolnem); verwünschen, verfluchen, Mariborska ok., Rez.-C. skliti, klijem, vb. pf. aufteimen, emporteimen, Mur., sklita pšenica (nam. sklila), C.; (nam.

skliv, skliva, adj. brennend, beißend (vom Schmerz), Z.

sklîvkati, am, vb. impf. winfeln, C.

sklízanje, n. == drsanje, M.

sklîzanka, f. = drsališče, bie Gisbahn, bie Eisglitiche, Mur., Danj .- Mik.; tudi: sklizanka, Valj.(Rad).

sklizati, sklizam, vb. impf. glitichen, gleiten, ausgleiten, Mur., C.; = s. se, ausgleiten, C.; schleifen: deca se na ledu veselo skliza, ogr.-Valj.

sklizek, zka, adj. schlüpfrig, Jan., C., Mik.,

Trst. (Let.), Npes.-Vraz, vzh St. sklizkost, f. die Schlüpfrigfeit, Jan. (H.).

sklizniti, skliznem, vb. pf. ausglitichen, Jan.; = s. se, *C*.

sključávati, am, vb. impf. = sključevati; s. prste, Telov.

sključek, čka, m. das Schnappmeffer, Mur., C., vzhSt.

skljucenec, nca, m. der Rruppel, Cig. skljucenost, f. die Berfrummtheit, die Contractur, Z

sključeváti, ûjem, vb. impf. ad sključiti.

skljúčiti, kljūčim, vb. pf. beugen, frummen; žalost ga je sključila, Cig.; s. se, ben Ruden frummen, Cig.; s. se v kot, sich in einen Wintel schmiegen, Cig.; otrok se k materi sključi, C.; sich verfrümmen, contract werden; udje so se mu sključili; sključen hodi, er geht gebeugt einher; sključeni udje, contracte Glieber.

sključnica, f. bie Glieberfrantheit, Cig. sključnik, m. = sključek, sklepec, Cig.

skljukáč, m. = sključek, vzhŠt.-C.

skljúkati, kljûkam, vb. pf. biegen, frummen, fröpfen, Cig.

skljúkniti se, kljûknem se, vb. pf. sich frümmen, sich buden, ("skljunoti se," vzh Št.-C.). skljukot, adv. s. hoditi, gebudt einhergehen, νζhŠt.-C.; (nam. v skljukot?).

skljuváti, kljujem, vb. pf. mit bem Schnabel

zerhaden, zerpiden, sklobasati, am, vb. pf. zusammenichwahen. sklobuštráti, am, vb. pf. 1) verwirren; - 2) wirres Beug gufammenreben.

sklog, skloga, m. bas Geruft, Z.; mrtvaški s., die Todtenbahre, C., ob Pesnici (vzhSt.)-Nov.; - prim. skolke (?).

sklojza, f. C., Mik., pogl. solza.

sklon, skiona, m. 1) bie Endung, ber Cafus, Cig., Jan., nk.; - 2) ber Abhang eines Berges, C., Raič (Slov.); na obeh straneh doline se dvigujejo strmi skloni, LjZv.; po položnih in strmih sklonih, Slovan.

sklon, adj. = naklonjen, Cig.(T.); žena mi je sklona, C.; — prim. rus. sklonnyj.

sklončkati, am, vb. pf. (an die Thure) anflopfen, ogr .- M.; (nam. vzk-).

sklonek, nka, m. die Reige, Jan. sklonilo, n. die Casusendung, Jan.(H.).

sklonit, adj. abichuifig, abgedacht, Mur., Cig.

1. sklóniti, klônem, vb. pf. = 2. skloniti (im): poklekne, se sklone v tla, Ravn.

2. sklóniti, klônem, vb. pf. = 3. skloniti (im): sklone se na postelji, Ravn.; sklone se kvišku, LjZv.; (nam. vzk-).

1. sklóniti, klónim, vb. pf. abbachen, Cig.; sklonjen, abbachig, Jan.

2. skloniti, klonim, vb. pf. gufammenbiegen, C.; s. se, fich beugen, fich buden, Jan., Zora; pred noge ti je vržen biser: skloni se in poberi ga! Naprej-Jan.(Slovn.).

3. skloniti, klonim, vb. pf. emporrichten, aufrichten, Cig.; visoko svojo postavo je sklonil s stola, Jurc.; - s. se, sich in die Sobe richten, sich aufrichten; po koncu se s., Jurč.; pripognil se je in se zopet sklonil, jvzhSt.; (nam. vzk-).

sklonitost, f. die Abgedachtheit, die Abdachung, Mur., Cig., Jan.

sklóniv, adv. aufrecht, Cig.; s. hoditi, s. držati,

Vod.(Izb. sp.); (part. praet. I. ad 3. skloniti, nam. vzkl-).

sklonost, f. die Geneigtheit, Cig. (T.), DZ.; s. za umetnost, ber Runstsinn, Cig. (T.).

sklop, sklopa, m. 1) die Busammenfügung, kajk.-Mik.; -2) gorski s., ber Gebirgetnoten, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.; čutnični sklop, ber Nervenknoten, Bleiw .- Cig.; — s. ljudi, ein Saufen Leute, C.; s. ovac, eine Berbe Schafe, Z; - 3) die Fuge, kajk .- Mik; - 4) eine Falle für größere Thiere, C.

sklopec, pca, m. 1) die Leiste, C.; - 2) die

Schlagfalle, C.

sklopiti, klopim, vb. pf zusammenfügen, Habd .-Mik., Cig.(T.), vzhSt.-C.; roke s., die Hande falten, C., Zora; — vereinigen, Guts.-Cig., C.; - s. se, sich zu einem Bunde vereinigen, sich verbinden, Guts.-Cig.; — s. se, zusammenpaffen, Prip .- Mik.

sklopnica, f. bie Schachtel, Guts.-Cig., Jan., C. sklopniti, klopnem, vb. pf. zusammenthun: s. marelo, Svet.(Rok.).

sklopotáti, otâm, óčem, vb. impf. = klopotati, Z., Let.

sklopótec, tca, m. die Charfreitagsratiche, Gor.

sklôžnja, f = kložnja, C., Z.

sklut, m. etwas Efelhaftes, Abicheuliches: ber Schmut, bas Ungeziefer, C.; ein abicheulicher Menich (psovka), C.; - prim. skut.

skluta, f. ein abscheuliches Beib (psovka), C.;

– prim. skuta.

skluten, tna, adj. efelhaft, abichenlich, C.; prim. skuten.

sklutiti, im, vb. impf. 1) efelhaft machen, beschmuhen, C.; — 2) s. se česa, vor einer Sache Etel empfinden, C.; - ptic se skluti, ber Bogel meibet bas Reft, C .: - prim. skutiti.

skmetovati, ujem, vb. pf. bas Feld bestellen: nisem si še nič skmetoval, Dol.-M.

skóba, f. 1) die Leiste, Jan., Mik.; — 2) die Rlammer, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; s skobo speti, stisniti, flammern, Cig., Jan.; - (po drugih slov. jez.).

skobacati, am, vb. pf. auf allen Bieren hinauf friechen, hinauftrabbeln, Cig., Jan.; = s. se, Cig., M, jvzhSt.; (nam. vzk-).

skobáliti se, alim se, vb. pf. s. se na konja, in plumper, ungeschickter Beife bas Pferd be-

fteigen, Jure.; (nam. vzk-).

skobec, bca, m. ber Sperber ober Fintenhabicht (astur nisus), Erj.(Ž.), Štrek.; - prim. kobec. skobelj, blja. m. 1) bas Schabmeffer, C.; - 2) ber Sobel, Mur., Mik.(Et.).

skobeljnik, m. bie Hobelbant, Z.

skobica, f. dem. skoba; eine Art ftarte Schindel aus Eichenholz für Thüren, C.

skobíliti se, îlim se, vb. pf. s. se z voza = ne-

rodno se spraviti z voza, Dol.

skoblja, f. bas Schabeisen, Cig., Jan.; sodarska s., Cig.; s skobljo pogladijo notranjo stran novega škafa, Notr.; - bas Aussleifchmeffer ber Berber, Cig.; - eine Art Sobel, Valj. (Rad); ber Berbehobel ber Bottcher, Cig.

skôbljanec, nca, m. nav. pl. skobljanci, Sobel-

jpane, (skub-) Z.

skobljanica, f. ber Hobelspan, Cig. skobljanje, n. bas Schaben, Cig.

skobljati, am, vb. impf. schaben, Cig.; — hobeln, Cig., Jan., C.; škrinjar skoblja ("skubla") deske, Ravn.(Abc.).

skobljič, m. dem. skobelj; ein fleiner Sobel, C. skobljitl, im, vb. impf. schaben, Cig., Jan.; doge s., Cig.; kost s., einen Rnochen benagen, Cig.; - hobeln, Mur., Danj.(Posv. p.). skobotovec, vca, m. der Pfeifenstrauch (philadelphus), Tus.(B.), Medv.(Rok.).

skobenják, m. gesprenkelter Marmor, Vest.

I. 16.

skócati, ôcam, vb. impf. = stokati, BlKr.-Let. skocnjáti, âm, vb. pf. zerraufen, Z.

skočaj, m. die Sprungweite, Cig.(T.). skoček, čka, m. neki pajek : ber Baumhupfer (aranea truncorum), Cig., Kr. - Valj. (Rad);

- bie Heuschrede, Cig.

skocen, ena, adj. gut fpringenb: flint, fcnell; s. konj, pes, Cig.; skočna mačka, Vrt.; naši konji so lepo rejeni in skočni, Erj.(Izb. sp.); skočne srne, LjZv.; Moja ljubka 'ma skočno peto, Npes.-K.; Skočno s postelj vstajajte, Npes.-Vod.(Pes.); — tudi: skočan, čna. skočica, f. der Floh, Mik., Notr.

skočídalo, n. ber Bafferfall, (nam. skočílo,

skočidlo?) Senpas-Erj.(Torb.).

skočír, rja, m. ein fleiner, zornmuthiger, aufbrausender Mensch, Sp. Idrija-Erj. (Torb.). skočirep, m. der Springschwang (podura), Erj.

skociti, skocim, vb. pf. einen Sprung thun, springen; na noge s., aufspringen; kar pes črez prag skoči - ein Ragensprung, Cig.; dobra gospodinja črez plot po pero skoči, Npreg.-Z.; kakor bi iz boba skočil = nnvermuthet, Cig.; skoči po vode! laufe schnell um Basser! s. komu na rep = jemanden zu Baaren treiben, Cig.; v lase si s., sich in die Haare fahren, Cig.; — v besedo s., einen Einwurf machen, Cig., Jsvkr.; kaj ti je v glavo skočilo? was ist bir in ben Kopf gefahren? Cig.

skôckati, am, vb. pf. springen (v otrocjem govoru).

skočljiv, íva, adj. = skočen, C.

skočnica, f. bas Sprungbein, Erj.(Z., Som.),

Cig.(T.).skočník, m. 1) bas Gefälle: voda ima dober skočnik, Svet.(Rok.): — 2) der Bachwasserfall, Cig.; - ber Bafferfall über bem Dublrabe, Z.; - 3) = majhni žleb nad mlinskim kolesom, Poh; - 4) die Beuschrede, C.

skočnják, m. bie Ruchenschabe: pukoši ali skočnjaki, navadno "grili" imenovani, Pjk.

(Črt.).

skočnost, f. die Flinkheit: imel je toliko skočnosti, da je o pravem času smuknil pod mizo, Jurč.

skodela, f. die Schale, Mik.; (skud-) Cig.,

skodelica, f. dem. skodela; (skud-) Cig., Jan., DZ., Vrt.

skodeinik, m. ber Schinbelnagel, Cig.

skodla, f. die Schindel, Dict., Mur., Cig., Met., Mik., DZ.; na streho so zlezli in njega (bolnika) skozi skodle doli spustili s posteljo vred, Jap. (Sv. p.); — prim. lat. scandula, bie Schindel, Mik.(Et.).

skodlar, rja, m. ber Schindelhauer, Cig., M. skodlarnica, f. bie Schindelmachermertftatte,

skodlarstvo, n. bas Schindelmachergewerbe, Cig.

skodlast, adj. Schindel-, Mur., Cig.; skodlasta streha, Mur., ZgD ; - geschindelt, Cig. skodlica, f. dem. skodla; bas Schindelchen,

skodljáti, am, vb. pf. zerfrausen: lase s., Z.;

s. se, fraus werben, Cig. skodráti, am, vb. pf. fraus o. lodig machen, auffrausen, loden: lase s., Cig., Jan.

skodrčáti, âm, vb. pf. pogl. skodričati. skodricati, am, vb. pf. fraus machen, lodeln: lase s., Cig.; - entstellen: uže toliko slovenščine so gnusno skodričali (skodrčali), Vrt.; skodričana (skodrčana) latinščina, Lj-Zv.; zgodovinsko podlogo skodričati (skodrčati) v tako zmes, Levst. (Zb. sp.).

skodrnáti, am, vb. pf. zerzaufen, Bolc - Erj. (Torb.).

skojíti, ím, vb. pf. aufziehen, erziehen, Krelj-M.; dete s, Dalm.; (nam. vzk-).

skok, skoka, m. 1) ber Sprung; na s., im Sprung; - bas Springen: v skok, im Balopp: v skok jahati, jezditi, dirjati, Mur., Cig., Jan., Ravn.; V šotorje dirja, dirja v skok, Npes. - K.; Po črnih grobih v skok lete, Preš.; = v skoke, νηhŠt. - C.; - v skok, flint, schnell: boš videl, kako mi pojdejo noge v skok (pri plesu), LjZv.; kjer je dosti rok, tam gre delo v skok = biele Hande machen der Arbeit bald ein Ende, Mur.; ta reč ne sme na skok iti, man barf sid, bamit nicht übereilen, Met.; — skoke imeti, viel Geschäfte zu verrichten haben, C.; — 2) das

Gefälle (bes Baffers), Cig. (T.), Plugna-Erj. (Torb.), Erj. (Min.); - ber Bafferfall, C., Poh.; slap ali skok, $P_{jk}(Crt.)$; - 3) = stegno: daj mi mesa v skoku, Goriška ok .-Erj. (Torb.), Štrek.; pos. žabji skok, die Froschfeule, Cig.; peceni skoki, Cig.; - 4) ber grune genießbare Frosch, C.; - 5) "ako gadu rep odsekaš, vzrastejo mu štiri noge, in iz njega postane ,skok', silno močna žival*, Št.; (prim. Glas. 1859, II. 182); — = debela kratka kača, kakor kak oselnik, Gor.-DSv. V. 286.

skókati, ôkam, vb. impf. = stokati, BlKr. skókavica, f. pijača, ki jo dajo voznikom, kadar pripeljejo vino in je (skokaje?) zlože, BlKr.

skôkica, f. = bolha: skokice in lazice = bolhe in uši, BlKr.

skokoma, adv. fprungweise, Cig., Jan., Znid.; - im Galopp, Mur., Cig., Jan.; s. dirjati, Cig.; - über Sals und Ropf, Cig.; s. bežati, Levst. (Zb. sp.).

skokonog, noga, m. ber Langfuß, Dict., Cig. skokonog, noga, adj. leichtspringend, ichnellfüßig, Nov., SIN.

skokonožen, žna, adj. schnellfüßig, Jurč.

skokopèt, péta, adj. = skokonog, Z. skokot, óta, m. v skokote, im Galopp: v

skokote jo ubere dimka, SIN. skokotáti, otâm, očem, vb. impf. hüpfen,

springen: potoček skokota črez kamenati strmec, SIN.

skolāstičen, čna, adj. k skolastiki spadajoč, icholastisch. Cig. (T.).

skolāstik, m. srednjevečni modroslovec, ber Scholaftifer, Cig. (T.).

skolāstika, f. srednjevečno modroslovje, bie Scholastik, Cig(T).

skotčiti, kotcim, vb. pf. lendenlahm machen, Cig.; — s. se, fich das Hiftbein verrenten, Rib.-M.; - pogl. izkolčiti.

skolebniti, fbnem, vb. pf. s. v stojo, ben Stehichwung machen, Telov.; (nam. vzk-?).

1. skolehati, am, vb. pf. ftolpern und bann

fallen, Mur.

2. skolehati, am, vb. pf. fich muhfam aufraffen, fich muhiam auf die Beine ftellen, Jan., C.; mož skoleha in v sredo zbora stopi, Ravn.; - convalescieren, genesen, Cig., C.; = s. se, Dict., Cig., Trub.; na noge se s., Burg.; (nam. vzk-).

skolehniti, Ehnem, vb. pf. sich aufrichten, aufftehen, Z.; (nam. vzk-).

skolenčiti, encim, vb. pf. die Rniefeffel anlegen: kravo s., jvzh.Št.

skoljčen, čna, adj. Muschel-, LjZv.

skoljenica, f. das Muschelbein, Erj. (Som.). skoljka, f. die Muschel, Erj. (Ž.), nk.; - po

drugih slov. jez.

skolke, f. pl. bie Bahre: na skolkah ležati, Cig.; na skolke dejati, Jurč.; (skolki, m. pl., Jan.).

skółza, f., C., pogl. solza; (skuza, Mik.). skólzek, zka, adj. = sklizek, schlüpfrig, Habd.- skomarati, am, vb. pf. sich auf bie Beine helfen, sich aufrichten, Jan., C.; Savel je počasi na noge skomaral, Ravn.; (nam. vzk-). skomati, am, vb. impf. 1) leidenschaftlich ver-

langen, schmachten, Z.; - 2) febr in Gorgen

fein, befümmert fein, C.

skometi, im, vb. impf. 1) stumpf sein: zobje skomijo, Guts.; — 2) sich sehnen, Z.; — 3) febr in Gorgen fein, befummert fein, Jarn. skomigniti, mignem, vb. pf. bie Achjeln guden,

Bes., Nov., Dol. skomina, f. 1) bie Stumpfheit ber Bahne nach bem Benuffe einer herben o. fauren Sache; to skomino dela; skomino imeti; skomina mi je, Cig.; skomina mu je, kdor trdo grozdje je, Ravn.; od nezrelih jabolk skomino dobiti, vzh.Št.; kadar vidiš vzpomladi prvić

mlado praprot, utrgaj jo, potlej trikrat pre-grizni in reci: Mlada mladina, Ne bod' mi skomina! Vse leto ne bodeš imel skomine, D. Zemon(Notr.) - Erj.(Torb.); - 2) die Lüsternheit: skomino delati, lüstern machen. reigen, Cig.; skomino imeti, ein Berlangen nach etwas haben, ZgD.; = skomine imeti, lüstern sein, Cig.; ima skomine po belem kruhu, es maffert ihm der Mund nach wei-

Bem Brot, Mik.; nas nima več skomina, wir haben tein Berlangen mehr, Vod (Nov.); – 3) psovka suhemu, slabotnemu človeku, Gor.

bem Genufe herber o. fauter Sachen): skominasti zobje, Cig., Mik.; kateri človek viniko ję, tega zobje bodo skominasti, Dalm.; — 2) die Zähne stumpf machend, herb, Cig.,C.;

skominast, adj. 1) ftumpf (v. ben gahnen nach

skominasto sadje, Cig.

skominati, am, vb. impf. 1) skomina me, die Bahne stehen mir auf, Cig.; — ich habe ein startes Berlangen, C.; skomina me po čem ali kom, DSv., Kr.; - 2) skomina se mi = imam skomino, Dol., Gor.; - ich bin luftern, Dol.

skominav, áva, adj. = skominast: skominavi zobje, BlKr.

skominiti, înim, vb. impf. 1) = skominati: skomini me, $Z_{\cdot,j}$ — 2) s. se = skominati

se, Mur., Jan. skominiv, íva, adj. = kar skomino dela, Dol. skominljiv, ívo, adj. sehnsüchtig: skominljivo

kaj želeti, C. skomizg, m. bas Achielzuden, Jan.

skomizgati, am, vb. impf. ad skomizgniti; s. z ramami, die Achfeln guden, C., Let., Vec. skomizgniti, mîzgnem, vb. pf. einmal die Achieln

skomljanje, n. 1) = skomina 1), Jarn.; -2) bas Sorgen, bie Beforgnis, ber Rummer, Jarn., Cig.

skomljáti, am, vb. impf. 1) wimmern, Notr .-Cig., Jan.; in Sorgen fein, fich gramen, Jarn., Cig.; s. za koga, C.; - ta-le moj palec na nogi, ki iz črevlja gleda, je časih skomljal in tožil, Jurč.; - 2) lüftern fein: s. za čim, nach etwas lüstern sein, Svet. (Rok.); po blagu s., Trub.

skomnętec, ica, m. ein lufterner Menfc, C., Z. skomnéti, ím, vb. impf. 1) trauern, wehtlagen, C.; bližnji in daljnji skomnijo, ker so preljubega Z. na oder dejali, Slom.; - 2) lüftern fein, fich fehnen, Cig., C.; s. za čim, nach etwas gieren, fich fehnen, ogr.-C.

skomodrati, am, vb. impf. minfeln (von Rin-

bern), C.

skomúcati, ûcam, vb. impf. 1) beim Sprechen undeutliche Laute von sich geben, C.; - 2) die Achseln zuden, Jan.

skomuceváti, ûjem, vb. impf. die Achjeln zu-

den, Nov.

skomuckati, am, vb. impf. = skomucati 1), C.; - Laute von fich geben wie bie Fertlein, (skum-) Mur.; - miauen (skomujckati), Zora.

skomuk, m. ein Rachtgespenft, C.

skomúkati, kam, čem, vb. impf. 1) foludzen, St.-Cig., C.; — 2) munteln, Z.; od nje so začeli skomukati, da je samodruga, Dol.-Mik

skomúkniti, ûknem, vb. pf. einen Laut von

fich geben, mudfen, Mik.

skonca, adv. = s konca, am Enbe, Z.; beim Eingange (z. B. ber Stadt), Cig.; - endlich, zum Beschlusse, Cig.; - prim. konec.

skončanje, n. 1) bie Bollenbung, Mur.; -

2) ber Beichlufe, C.

skončár, rja, m. = skonec vasi stanujoč vaščan, Gor.

skončatek, tka, m. der Beschlufe, C., SIN. skončáti, am, vb. pf. beendigen, fertig machen, Cig.; s. delo, Levst. (LjZv.); vsega ne bom mogel s., jvzhŠt.; — = opraviti, ausrichten: nič nismo skončali, jvzh St.; bestimmen, festfegen, C.; beschließen, Z.

skončávanje, n. bas Beenbigen, bas Aus-

führen, ogr .- Valj. (Rad).

skončávati, am, vb. impf. ad skončati; vollenben, Mur.; - ausführen, ogr.-Valj. (Rad); pred licem tvojim se naj sodba moja skončava, ogr.-Valj. (Rad).

skončen, čna, adj. am Ende befindlich: skončna hiša, bas Edhaus, Cig.; — prim. skonec. skončevanje, n. bas Beendigen; das Finale (in der Mufit), Cig.

skončeváti, ûjem, vb. impf. ad skončati; beendigen, Z.; - ausrichten, jvzh St.

skončki, adv. 1) nach bem Ende zu, Mur.; - 2) aufrecht = po koncu, C.; (nam. vzk-). skončníca, f. 1) das Endbrett (z. B. an einer Rifte), Cig.; = skončnik, Levst. (Beč.), Polj.; s. pri zglavju, das Kopfbrett (am Bette), Cig.; 2) skônčnica = vrbova piščalka. Polj. skončník, m. das Endbrett, Cig.; deščica, ki

vzadi panj zakriva, Dol.

skonec, adv. 1) am Enbe, gegen Enbe, Mur., C.; s. njive, CA s. steze, Npes.-Vraz; s. leta, am Jahresschluss, Z.; — 8. 24ih ur je umrl (nach 24 Stunden), Goris.-Levst (Rok.); - 2) = po koncu, aufrecht, C.; - (nam. vzkonec).

skonîčje, n. eine Art Strauchholz, C. skonika, f. eine Art Strauchbaumchen, C. skonjáti, am, vb. pf. = prevariti; übervortheilen (iz it. ingannare, betrugen), Goriška ok., Senožeče (Notr.)-Erj. (Torb.).

skontováti, ûjem, vb. impf. (pf.) escomptieren, Cig.(T.).

1. skop, skopa, m. ber Geier, C.; - prim. 4. skopec.

2. skop, skopa, m. der Berschnitt: žrebec je od skopa poginil, Z.

skôp, skópa, adj. geizig; skop človek; sreča je besedi skopa, Jurč.; – larg; skopa mera; tnapp; skopo jim je hodilo, Krelj; ob svojih skopih močeh, mit seinen beschränkten Ditteln, Levst. (Pril.).

skôpa, f. zakrivljena sekira, s katero se ko-

panja dolbe, Hal.

skopáč, m. eine zweizadige haue zum Abladen bes Düngers vom Düngerwagen, jugh St.

skopár, rja, m. ber Anauser, Cig. skoparija, f. die Anauserei.

skopáriti, arim, vb. impf. knausern, geizen, fnicten.

skopárski, adj. fnauserig, filzig, färglich. skópati, kópljem, -páti, pâm, vb. pf. 1) aufgraben, Jan., C.; s. zemljo, die Erbe aufreißen, Cig.; - 2) auf die Beine bringen: bolnika s., C.; s. se, sich emporarbeiten, Cig.; (nam. vzk-).

skopčáti, am, vb. pf. toppein, Cig., Jan.;

paaren: ptiči so se skopčali, Z. skópčev, adj. Schöpsen-, Cig., Jan.

skopčevina, f. bas Schöpscnfleisch, bas ham-

melfleifch, Cig., Jan., C.

1. skopec, pca, m. 1) geschnittener Schasbod, ber Schöps, Cig., Jan., C., DZ., Kras-M., Gor.; — 2) ber Castrat, ber Eunuch, Cig., Met., Mik.

2. skopec, pca, m. ber Geizige, ber Geizhals. 3. skópec, pca, m. eine eiserne Falle, das Schlageisen, Cig., Jan., C., Strek., Gor., ogr.-Valj.(Rad).

4. skópec, pca, m. = skobec, Guts., Jarn., Frey. (F.); — povodni s., der Flussischabler (pandion haliaetos), Frey. (F.).

skopica, f. das Berichneibemesser, Cig. skopicema, adv. gehäuft: zdajci je bil coln skopicema poln, Jurč.; - prim. kopica.

skopičiti, îčim, vb. pf. aufhaufen, Z. skopin, m. der Rnauser, Cig., Jan.

skopiniti, înim, vb. impf. fnaufern, Cig. skopîtar, rja, m. = rezar, ber Castrierer, ber

Belzet, Cig., Kras-M.

skopiti, im, vb. pf. entmannen, verschneiben, castrieren, Mur., Cig., Jan., (skopiti) Pluina, Senožeče (Notr.)-Erj. (Torb.); skopljen, entmannt, Jap. (Sv. p.); na pol skopljen, halb= verschnitten, Cig.

skopljenec, nca, m. ber Castrat, ber Eunuch, Mur., Cig., Jan., C.; skopljenci, kateri niso zaroda imeli, Skrinj.; konj s., ber Balladi,

Levst.(Nauk), DZ. skopljeník, m. = skopljenec, Cig.

skopljénje, n. die Castrierung, Cig.; - (pren.) besedno s., die Buftupung der Borter, Levst. (Zb. sp.).

skopnéti, im, vb. pf. zerthauen, vergeben (vom Schnee): sneg je skopnel; — (pren.) od strahu s., bor Schreden bergeben, Z. skopnévati, am, vb. impf. zu schmelzen, zu

bergeben pflegen, nk.

skopnica, f. eine Stelle, mo ber Schnee bereits geschmolzen ift, Jarn., Jan., C

skopoma, adv. färglich, fnapp, Mur., C., Rib.-Mik., Met., Vrt.; s. živimo, Z.; tem ljudem žitek skopoma dajo poljski pridelki, Levst. (Nauk); skôpoma, M.

skoporit, ríta, adj. = skop; Privoščila skoporita Komaj bo ti sok neslan, Preš.

skoporîtec, tca, m. = skopec, ber Knauser, Dict., Cig., C.

skoporititi, îtim, vb. impf. fnaufern, targen, C. skoporîtnež, m. = skopec, ber Rnauser, Cig., M.

skoporîtnica, f. die Knauserin, Cig., M. skoporítost, f = skopost, C

skoporòk, róka. adj. inauserig, Zv. skopost, f. ber Beig.

skopóta, f = skopost, C

1. skopováti, ûjem, vb. impf. knausern, kargen; s. s cim; s. z vinom, Levst. (Zb. sp.). 2. skopováti, ûjem, vb. impf. ad skopati, Z. skopovît, adj. geizig, Jan., C.; - farglich, Cig.

skopfcati se, am se, vb. pf. burgeln, fturgen:

po stopnicah s. se, C.

skoprneti, im, vb. pf. bor Berlangen bergehen, verschmachten: od žeje s.; skoprnel bo se, er wird sich noch zu Tobe fummern,

skopúh, m. ber Geizhale.

skopulja, f. die Geizige, Cig., Jan., nk. skopun, m. = skopun, Cig.

skopušáriti, arim, vb. impf. = skop biti, Zv. skopûštvo, n. die Rnauferei, Jan. (H.).

skòr, adv. = skoro, skoraj, Mur., Cig., Jan.; - (na skori = skoraj, ogr.-Mik.).

skóra, f. == skorja, Jan.

skoračič, m. ein tleiner, aufbraufender Menich, Zilj .- Jarn. (Rok.); - ein muthwilliger Bube, Z.; — prim. skoračiti se.

skoráčiti se, âcim se, vb. pf. = razkoračiti se, Z., M.

skoračnikar, rja, m. ein fabelbeiniger ober Obeiniger Diensch, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); - prim skoračiti se.

skóraj, adv. 1) balb; da bi le že skoraj prišel! - 2) skòraj, beinahe, fast; skoraj bi ga bil zadel; skoraj tako lep; skoraj da je mraz, fast könnte man sagen, es sei kalt, jvzhSt.; "skoraj" še ni zajca ulovil, "komaj" ga je pa, Npreg.

skóranji, adj. = skorašnji. Jan.

skórašnji, adj. baldig, Jan., Zora.

skórček, čka, m. dem. 1. skorec: iz brezove skorje spleten košek, v katerega jagode nabirajo, Polj.

skorčevka, f. 1) bas Beibchen bes Stares, Jan.; - prim. 2. skorec.

1. skórec, rca, m. ber Erdbeertocher, Gor.-Cig. 2. skórec, rca, m. = škorec, škvorec, Mur. skoren, rna, adj. schnell, eifrig, fleißig, C.; (— hitig, streng, schlimm, C.; skorni ljudje, bibige, ichlimme Leute, Npes .- Vrag.; übermüthig, Fr.-C.; tropig, boshaft, C.;—skorna zima, ftrenger Winter, C.; - tudi: skuren, C.).

skorenînoma, adv. sammt der Burzel, rabical, Cig.

skóręšnji, adj. balbig, C.

skóri, adv. = skoraj, Cig.

skórič, m. = 1. skorec, iz lubja ali skorje spletena posodica, v katero smolo, jagode i. dr. bero, Notr., Gor., Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.).

skóriček, čka, m. dem. skorič, Polj.

skoris, m. ber Speierling (sorbus domestica), Mik.; — prim. oskoriš, oskoruš.

skorja, f. bie raube Rinbe, bie Rrufte; hrastova s.; dati komu skorjo kruha; - vinska s., ber Beinstein, Cig.; - sladka s., die Bimmttinde, Dict., Cig., Kr.; - tudi: skorja, Dol. skorjáča, f. 1) = skorja: pastirji iz hojkovih

skorjač dede izdelavajo, Raič (Glas.); -2) = želva, bie Schildfrote, Guts.-Cig., Jan., Frey.(F.).

skorjast, adj. rauhrindig, frustenartig, frustig, Cig., Jan., Cig.(T.); zmrzli, skorjasti sneg, Jurč.

skorját, áta, adj. = skorjav, Cig., Jan.

skorjav, adj. rauhrindig, truftig, Cig., Jan.; skorjavo deblo, Jurč.

skórjavec, vca, m. birsasti s., die meinsteinartigeRruftenflechte (lecanora tartarea), zemljepisni s., die Bandfartenflechte (lecidea geographica), Tus.(R.).

skorjevina, f. bas Krustengebilde, C.

skorjevît, adj. = skorjav, C.

skorjica, f. dem. skorja; das Krüstchen, ein Studchen rauber Rinbe; s. kruha; - sladka s., die Zimmtrinde, Cig. skorjičnik, m. der Zimmtbaum, Z.

skorlûp, m ber Mildrahm, Cig ;- bie Krufte, die fich an der Oberfläche der geaderten Dammerbe nach einem Regen durch Austrocknen bildet, Cig., Ip.; - ber Beinftein, C.; - prim. skrlup, škrlup, skralup, skralub.

skorlupa, f. die Gierschale, Jarn., Mik.

skornat, adj. rinbig, ogr.-C.

skôrnica, f. = škorenj, Jan.; pl. skornice, Die Stiefel, Reg.-Baud.

skornja, f. ber Stiefel, Cig. (T.); - prim. škorenj.

skornjak, m. = škornjak, bie Gabelweihe, Levst. (Nauk).

skóro, adv. = skoraj, Mur., Jan., Levst. (Sl. Spr.), Ben.-Kl., nk.

skorocelj, m. bie Schafgarbe (achillea millefolium), St. Andrež (Sto)-Erj. (Torb.), vzh-St.-C.

skorpijon, m. ber europäische Scorpion (scorpio europaeus), Erj. (Ž.).

skoriš, m. = skoriš, oskoriš, Jan., Strek., jvzŠt.

skôruš, m. = oskoruš, skoriš, C.

skosati, am, vb. pf. in Stude ichneiben, gerhaden, Z., jvzhSt.

skositi, im, vb. pf. = zdrobiti: skošeno žito, geschrotenes Betreibe, Vrtov. (Km. k.); posušena, a še ne žgana opeka, od dežja pokvarjena, se skosi in znova podela, Ip.-Ērj.

(Torb.); - zerftüdeln, GBrda.

skosmáti, am, vb. pf. zu Floden ichlagen, floden, Cig., Jan.; skosman, ftraubicht, C. skostenéti, ím, vb. pf. verfnöchern, Mur., Cig. skoščenéti, im, vb. pf. vertnöchern, Cig., Jan. skošenína, f. zerhadter Sped, GBrda.

skot, skota, m. 1) das Junge, Z.; prve skote v vodo vreči, vzh.Št.; — 2) das Gezücht, Z_{\bullet} ; -3) = živina, Valj.(Rad); (tudi: hs.).

skotaliti, im, vb. pf. herabrollen, Jan. 1. skotáti, am, vb. pf. herabmalzen, Jan.

2. skotáti, am, vb. pf. zusammenwälzen, Cig. skotina, f. der Unrath von Thieren, C.

skotiti, im, vb. pf. Junge werfen, ogr. - M., Vrt.; ako bi konja mačka skotila, bi podkovan za pec sel = feine Taube bedt einen Sperber, V .- Cig.

skotnik, m. bas Beinheil (symphytum), Trst.

(Let.).

1. skótniti, skôtnem, vb. pf. = skotiti, Mur., C., Mik.; s. se, geworfen werden, Mur.

2 skótniti, skôtnem, vb. pf. herabwälzen, Jan. 3. skótniti, skôtnem, vb. pf. = zavaliti, hin-

maigen, C., Glas.; (nam. vzk-).

skovánka, f. = skovana beseda, ber Reologismus, Cig., nk.

skováti, kújem, vb. pf. durch Schmieben gustande bringen, schmieben, Cig.; verigo s.; - pragen: denar s., ein Belbftud pragen, Cig.; - novo besedo s., ein neues Wort bilben, nk.; - s. kaj, etwas geheim abmachen,

skovík, m. 1) das Eulengeschrei, M.;—2) eine Art kleine Eule, C.; der Kauz, die Habichtseule (surnia), Frey. (F.), Cig., Jan.

skovikati, kam, čem, vb. impf. ichreien (v. ber Eule): sova skoviče.

skovíkniti, îknem, vb. pf. einen Laut, wie bas Geschrei ber Gule, von sich geben, Z., SIN. skovincati, am, vb. impf. winseln, C.

skovindrati, am, vb. impf. ichreien wie junge, hungrige Schweinchen, Z.

skovir, rja, m. das Käuzchen, Jan., Zora-C.; – die Nachteule, Erj. (Torb.), Gor.

skovúlati, lam, ljem, vb. impf. heulen: pes

skovulje, *Ip.-Erj.(Torb)*.

skôz, skôzi, I. adv. 1) hinburch: s. teči, hindurchfließen, s. sijati, hindurchscheinen; s. biti, zugrunde gegangen fein, alles verloren haben, C.; s. in s., burch und burch, burchgehende; s. in s. prehoditi, premeriti kaj; s. in s. premočiti si obleko; — 2) immer, M., C., Npes.-Vraz, Polj.; s. in s., fort und fort, immerbar, Cig., Jan.; s. bolj, immer mehr, Sol.; skozi je raztresal, Levst. (M.); — II. skòz, skòzi, praep. c. acc. 1) burch (v krajnem pomenu); skoz mesto jezditi; nit igli skozi uho prepeljati; skoz okno gledati; -2) burch (v časnem pomenu); s. tri leta, brei Jahre hindurch; - 3) (po vzgledu nem. burth znači sredstvo: skozi Kristusa je človeštvo odrešeno; - skozi Bog, Alas.; za skozi Bog, um Gottes willen! Notr., Prim., Npes.-Schein.; po it. per Dio! in slov. za Boga!).

skozen, zna, adj. 1) Durchgangs: skozno blago, C.; — 2) durchsichtig, Cig., C.; skozno vino, Vrtov. (Vin., Km. k.); -3) wach, aufmertsam,

ogr.-C.

skozinôsen, sna, adj. nasal, Jan. skozniti, im, vb. impf. wachen, ogr.-C.

skozniv, íva. adj. wachsam, sorgfältig, C. skoznovânje, n. das Wachen, ogr.-C., kajk.-

Valj. (Rad).

skoznováti, ûjem, vb. impf. wachen, ogr.-C., kajk .- Valj. (Rad); - s. na kaj, auf etwas achten, ogr.-C.

skôžnja, f. bas Loch, C., Vrt., Levst. (Rok.); – prim. skvožnja.

skožnjast, adj. löcherig, Vrt.

skráčenje, n. bie Rürzung, Jan.(H.).

skrada, f. die gemeine Quede (triticum repens), Cerovo (GBrda), Petovlje-Erj. (Torb.); - ber Geißtlee (cytisus sagittalis), Josch.

skradnjáča, f. = skrajnjača, bas Schwartbrett, C., Mik.

skradnji, adj. = skrajnji, C., ogr.-Mik., Bl-Kr., jvzh.Št.: skradnja zemlja, C.; skradnjo uro zvoni, es läutet die Zügenglock, BlKr. skrájda, f. ber Ginster (genista sagittalis), Fr.-C.; — prim. skrada.

skrajec, jca, m. 1) bas Schwartbrett, C.; — 2) ber Stockahn (beim Rindvieh), C.

skrajema, adv. 1) an den Seiten, am Rande, C.; s. skledo obrisati, Mur.; - von ber Geite, auf indirectem Bege: s. poizvedeti kaj, Svet. (Rok.); — 2) anfangs, Bes.; (prim. skraja = s kraja, anfangs, C.).

skrájen, jna, adj. skrájni, der äußerste, der lette; - skrajno uro zvoniti, die Bügenglode lauten, BIKr.

skrājnica, f. = vitra, prva pod lubjem odcepljena, Rib.

skrājnik, m. 1) das Schwartbrett, C.; — 2) ber Bol (phys.), Cig. (T.); enega skrajnika, unipolar, Cig.(T.)

skrajnjáča, s. ber Seitenlaben, das Schwarts brett, C.

skrajnják, m. 1) = skrajnjača, C.; -2) skrájnjak, ber Edzohn (skranjek), Jan.

skrajnji, adj. ber äußerste, ber lette, C.; skrajnji čas je uže, da greš, Vas Krn-Erj. (Torb.).

skrájnost, f. das Extrem, Cig., nk. skrajsaj, m. bas Abfürzungszeichen, Cig. skrâjšati, am, vb. pf. fürzer machen, abfürzen; s. se, fürzer werben.

skrajšāva, f. die Kürzung, Jan.

skrajšek, ška, m. das Abgetürzte, die Abfürgung, Jan., C., Zora; bas Compendium. Navr.(Kop. sp.).

skrajševanje, n. das Abfürzen.

skrajševáti, ûjem, vb. impf. ad skrajšati; Abfürzungen vornehmen, fürzen.

skrak, m. ber hinterlauf, Jan .: skraki, lange Beine, Cig.; - prim. 1. krak.

skralub, m. 1) die bide Milchaut, Dict., C., Gor.-Mik.; — 2) ona skorja, ki se po dežju naredi na zemlji, Lašče-Erj. (Torb.); pogl. skorlup.

skralup, m. die Rinde, die Rrufte, Cig. (T.), C.; — pogl. skorlup.

skrámola, f. ein hohler Baum, Cig., C.; - prim. škrambol, žlambor.

skrânj, î, f. 1) bas Rinn, ber Riefer, Jan., C., Gornja Soška dol. - Erj (Torb.), Bolc-C.; - 2) stena ali skala, pod katero bije voda, Koborid - Erj.(Torb.); -3) = rob, die Kante, Kras-Erj. (Torb.); -4) pl. skranjî, oni del pri vozu, v katerega je vloženo oje, Podkrnci-Erj. (Torb.).

skranja, f. bas Rinn, ber Rinnbaden, ber Riefer, Guts.-Cig., Mur., Cig., Jan., Solkan-Erj.(Torb.), GBrda.

skranjáča, f. bie Rinnlade, Z.

skranje, n. die Schlafe, Hrusica (Ist.) - Erj. (Torb.); (skrenje, das Rinn, Meg.).

skranji, ev, m. pl. die Rinnlade, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.). skranjica, f. bas Schlafbein, Cig., Jan., C.

skranjišče, n. ber Rinnbaden, Guts., Mur., Cig., Jan.

skrapa, f. die Rrufte, C.; die gefrorene Schneebede, die Schneetruste, Mur., Cig., Jan.; — bie harte Erdtruste, C.; — prim. skorlup. skrápast, adj. harsch, rauh vom Frost, Mur.-

skrasti, kradem, vb. pf. in Menge gufammenfteblen. C.

skrástiti se, im se, vb. pf. verharichen (o rani), C.

skratica, f. = kratica, die Abfürzung, h. t.-Cig. skratiti, im, vb. pf. verfürzen, Cig., (gramm.) Cig. (T.), M.; skračeno ime, LjZv.; - jchmälern, C.; s. komu kaj, C.; dohod s., Levst. (Zb. sp.).

skrátka, adv. = s kratka, furgum, nk. skrâtkoma, adv. furz, C.

skîb, î, f. bie Gorge; veliko skrbi imeti; skrbi me tarejo, die Sorgen qualen mich; v skrbeh biti, von Bejorgnis erfüllt fein; brez skrbi živeti, ein forgenlofes Leben führen; brez skrbi lahko peljaš črez most, ne bo se podrl; (brez skîbi); — s. me je česa, za kaj, ich fümmere mich um etwas; ne bodi te skrb za to! sei deshalb unbesorgt! skrb me je za njega! (iron.) was fümmert er mich! župana bodi skrb zapovedi, Levst. (Nauk); pravice vas bodi skrb! Ravn.; to bo moja skrb, bafür werde ich sorgen; v skrbi (si) biti cesa, in Gorgen fein, beforgt fein bezüglich einer Sache: Dezele miris druge vse, Al' v skrbi nisi sam svoje, Npes. - K.; v skrbi smo si draginje, wir beforgen eine Theuerung, Trub.; Jezusu je v skrbi nedolžnost zaroda, Ravn.; po skrbi mi hodi, es fummert mich, C .: - ber Eifer, bas Bestreben; s. za prihodnost, za večno življenje; s. imeti za kaj, fich etwas angelegen fein laffen, auf etwas achtgeben; s. imeti za bolnika; - bie Obforge, die Fürforge; delo imam jaz na skrbi, bie Arbeit ift meiner Dbjorge anvertraut; na s. priti komu, jemandem gur Last fallen, Cig.; Jaz bom pod skrb te vzel, Greg.

skfben, bna, adj. jorgfältig; skrbno pregledovanje računov; - jorgenvoll: skrbnega obraza, LjZv.; - skrbno je, es ist zu befürchten, Krelj; — eifrig, besorgt; skrben oce biti svojim otrokom: s. gospodar; s. za kako reč; s. svojega dela, Met.; - wirtschaftlich, C.; - tudi: skrban, bna.

skrbeti, im, vb. impf. 1) forgen, beforgt fein; s. za koga, za kako reč; za otroke, za gospodarstvo s.; skrbi, da o pravem času prideš; gospodinja skrbi, da dobivamo vsak dan jesti; - 2) Sorgen machen; neka red me skrbi; to me ne skrbi; otroci me skrbijo; skrbi me, kaj bo, če ne pride; ljudi je skrbelo, ker se je sovražnik bližal, bie Annaherung bes Feinbes bennruhigte bie Ginwohner, Cig.; to tebe prav nič ne skrbi, das geht bich gar nichts an; - s se za kaj, forgen, fich fummern, ogr .- Valj. (Rad), C.; s. se ob kom, Krelj, vzhŠt.-Vest.

skrbežljiv, íva, adj. = skrbljiv, C.

skrbînka, f. eine Art Bergbiftel (bient als

Futter für Schweine), C.

skrbljénje, n. bas Gorgen, kajk .- Valj. (Rad). skrbljiv, íva, adj. beforgt, befliffen, Cig., Jan.; forgfältig, Mur., Cig., Jan.; skrbljivo paziti na kaj, ogr.-C.

skrbljivost, f. die Besorgtheit, die Sorgfalt, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad); božja s., bie Borfehung Gottes, C.

skrbnica, f. die Beforgerin, die Schaffnerin, Rog.-Valj.(Rad), Zora.

skrbnik, m. berjenige, bem bie Obforge über jemanben o. etwas anvertraut ift: ber Bfleger, ber Curator, Dict., Mur., Cig., Jan., DZ.; kurator, akademije skrbnik, Navr.(Let.); potrebovalo je vinstvo nebeškega skrbnika in varuha, LjZv.; - == varuh, ber Bormund, Jan., V.-Cig.

skrbnîštvo, n. die Pflegichaft, Jan. (H.); das Amt des Curators, nk.

skrbnost, f. bie Sorgfalt, die Beforgtheit. skrbstven, stvena, adj. die Pflegschaft betreffend, Curatel., Cig., Jan., DZ.; skrbstveno sodišče, bas Curatelgericht, DZ.; skrbstveno oblastvo, die Bflegichaftsbehörde, DZkr.

skrbstvo, n. die Pflegschaft, die Curatel, Cig., Jan., DZ.

skrcba, f. bie Busammenziehung; - ber Schrumpf. Cig.

ı. skêček, čka, m. eine frampfhafte Rusammen. ziehung, Mur.

2. skrček, čka, m. = hrček, der Hamfter, Cig.; - prim. skriček; češ. skřček.

skreenec, nca, m. ber Beighals, ber Filg, Cig. skrčeváti, ûjem, vb. impf. ad skrčiti; zujam= menziehen; s. se, sich zusammenzichen: srce se neprenehoma razteguje in skrčuje, Vrtov. (Km. k.).

- 497 ---

skrefter, tve, f. die Rusammenziehung, die

Zusammenschrumpfung, Jan., M.

skrciti, krcim, vb. pf. zusammenziehen, constringieren; — v les so ga skrčili, man hat ihn in ben Bod gespannt, Mur.; - skreen, contract, Cig.; einschrumpfen machen; s. se, fich zusammenziehen, zusammenschrumpfen; volnate nogavice se rade v perilu skrčijo, Cig.; - fleiner, fürzer machen: abfürzen, beschränten; - reducieren (math.): istoimenske izraze s., Cel.(Ar.); s. se, fleiner werben, skrčen biti, knauserig sein, Cig.

skreljiv, iva, adj. leicht gufammenichrumpfenb,

skreljivost, f. bas Bermogen fich gufammenzuziehen, das Contractionsvermögen, Cig.(T.); s. mišec, Cig.(T.).

skrd, f. = oskrd, C.

skrdeliti se, elim se, vb. pf. sich zusammenrotten, C., Z.

skręcati, am, vb. impf. = skrekati, C. skręcnik, m. der Gunsel (ajuga), Cig., Jan., Tuś. (B.), Medv. (Rok.).

skreg, m. die Entzweiung (burch Bant), Cig. skrêgati se, am se, vb. pf. sich zerzanken, sich zerwerfen; s. se s kom; s pametjo se je skregal, er handelt nicht mehr vernunftgemäß; s kruhom se s., vor Wohlergehen muthwillig werden, Z.

skręgavati se, am se, vb. impf. = kregati se (greinen), Hal.-C.

skrèk, skréka, m. der Froschsuß, Jan., Gor .-Mik.; Žaba pravi: vek vek vek, Primi jo za zadnji skrek! Valj (Rad); - prim. skrak. skreka, f. bie Sache, Valj. (Rad).

skrekati, kam, cem, vb. impf. feuchen, huften (3. B. wie ein alter Mann), Z.; freischen (wie

ein Rranter), C.

skremžiti, im, vb. pf. verzerren, verziehen; s. obraz; s. čelo, C.; s. se, = s. obraz; skremžen, mit einem (zum Beinen) verzogenen Gesichte, Gor.

skreniti, krenem, vb. pf. eine Schwenfung

machen, C. skreniti se, nem se, vb. pf. ftarr werben,

BlKr. skrénja, f. der Rinnbaden, KrGora - DSv.;

- pogl. skranj. skrenje, n. das Schlafbein, Notr., V.-Cig.; -

bas Rinn, Meg.-Mik.; - pogl. skranje. skrepeláti, âm, vb. pf. = s krepelom sklatiti, mit einem Brugel herabichlagen, Notr., Gor.

skrepeleti, im, vb. pf. eig. verfliegen: ju Afche werben, Z.; ogenj skrepeli, C.

skrepenéti, im, vb. impf. starr werden, gefrieren: vse skrepeni od mraza, Lašče - Levst. (Lj-

Zv.); s. od zime, Vrt. skrepeniti, fnem, vb. pf. erstarren, Dict.; o zivini: verreden, BlKr.

1. skrésati, kréšem, vb. pf. (Zweige) abhauen, Mik. (Et.).

2. skrésati, kréšem, vb. pf. abichleifen: črevlje s., Cig.; - prim. izkresati.

3. skrésati, kréšem, vb. pf. 1) ogenj s., Feuer schlagen, Cig.; — 2) s. se, preprosto za: ozdraveti, M., Z., Ig (Dol.); - (nam. vzk-). skréta, f. neko jabolko, Volče pri Tolminu-Erj. (Torb.).

skrétati, am, vb. impf. ad skreniti; biegen, Mik. skrevljáti, am, vb. pf. verfrümmen; skrevljan, verfrümmt, Dict.

skrevsáti, âm, vb. pf. abtreten: črevlje s., M. skîgar, rja, m. polži skrgarji, die Riemen-

ichneden, Cig. (T.). skéganje, n. doš Gezirp, Jan.(H.).

skígati, gam, žem, vb. impf. zirpen : skržak skrže, Č.

skige, f. pl. = škrge, die Riemen (branchiae), Cig.(T.)

skrgonôžec, žca, m. skrgonožci, Riemenfüßer (zool.), Cig.(T.).

skrgutati, am, vb. impf. = škrgutati, fnarren, C. skrha, f. die Scharte: (fig.) skrho napraviti, eine Sache verberben, Svet. (Rok.).

skrhanina, f. bie Scharte (an einer Schneibe), Cig.

skéhanost, f. die Schartigfeit, Cig.

skéhati, am, vb. pf. schartig machen; noż, sekiro s.; skrhan noż, ein ichartiges Meffer; pero s.; die Feder abnüten, Cig.; - verberben; ceno, račun, veselje komu s., Cig.; srečo komu skrhati, sreča se mu je skrhala, Cig.; — besedo s., das Wort brechen, ZgD.; - s. se, von einem Borhaben abstehen, Z. skfhavec, vca, m. der Rrüppel, Mariborska ok .- Kres.

skrhetáti, âm, vb. pf. = skrhati, Ahac.-M. skrhljáti, âm, vb. pf. = v krhlje razrezati, Z.; - zerbrödeln, Jan., C.

skfhniti, kfhnem, vb. pf. ichartig machen, M., C.; - verlegen, Jarn.-M., C.; - s. besedo, bas Wort brechen, C.; - s. se, alt, schwach werden, C.; - s. se, von einer Arbeit ober einem Beriprechen abfteben, C.

1. skricati, im, vb. pf. burch Schreien verfam-

meln.

2. skríčati, ím, vb. pf. = zakričati, auffchreien: Kaj si tak milo skričala? Npes.-Vraz; (nam. vzk-).

skriček, čka, m. = hrček, ber hamfter, Cig., Jan., Zv.

skričič, m. = taščica, das Rothkehlchen, C. skrika, f. der Blaufalle (falco aesalon), Z.; ("škrika", Frey. [F.]).

skrikniti, kriknem, vb. pf. = zakričati, Z., Zora; veselo si s., Danj. (Posv. p.); (nam.

skrit, skrili, f. 1) ber Schiefer, bie Schieferplatte, V.-Cig., Jan., Levst. (Pril.); - 2) bie Steinplatte, Levst. (Cest.), Rez. - Baud.; - 3) bie obere Dfenplatte, bie Dfenbede, Z.; na skrili (= na peči) ležati, Kr.; - 4) ledena s., bie Gisscholle, Cig., Jan.

skrila, f. bie Steinplatte, Z.; - ber Quaberstein, C.; - pogl. skril 2).

skrîlar, rja, m. ber Schieferhauer, Cig. skrilast, adj. ichiefericht, Cig.; - ichieferig,

Dalm.; oni so skrivaje mrežo postavili, Trub.;

skrilav, adj. ichieferig, Schiefer-, Cig. (T.); s.

skrilavec, vca, m. ber Thonschiefer, Erj. (Min.).

skrîtčica, f. dem. skril; eine fleine Schiefer-

skriliti se, im se, vb. impf. fich ichiefern, Cig.

skriljevec, vca, m., Cig. (T.), pogl. skrilavec.

gorovje, bas Schiefergebirge, Cig. (T.).

skrilavost, f. die Schieferung, Cig. (T.).

platte: eine fleine Blatte, (skr-) Dict.

sestav, zlog, schieferige Structur, skrilavo

skrîtnat, adj. schieferig, Cig., Jan. skritovje, n. schieferiges Gestein, Savinska dol. skrinja, f. die Trube, die Lade, Cig., Jan., Dalm., Jsvkr.-Valj. (Rad), Burg., nk.; prim. stvn. scrini, Schrein, Mik. (Et.). skripec, pca, m. 1) das Gelent, Podkrnci-Erj. (Torb.); - bas Glieb, Ben.-C.; - 2) ber Rloben in der Rolle (mech.), Cig. (T.); - ber Flaschenzug, Lasce-Erj. (Torb.); - v skripceh biti, in Berlegenheit fein, dekleta so vsa na skripceh = vse žive in po koncu so, Erj. (Torb.); - prim. škripec. skripet, peta, m. das Gefnirich, C. skrîšpati, am, vb. pf. narbig machen: skri-špano usnje, das Narbenleder, Cig. skriti, krijem, vb. pf. verfteden, verbergen; s. se, sich versteden, sich verbergen; kosuta se je lovcem (bor ben Sagern) skrila, Met.; v zatišju severju in burji skrit, Levst. (Beč.); s. se v goščavo, v gozd, in das Didicht, in ben Bald sich begeben, um sich dort zu verfteden; - skrit, berichloffen, zurudhaltend, Cig.(T.).skritje, n. die Berbergung, Cig. skritost, f. bie Berborgenheit; - bie Berichloffenheit, die Burudhaltung, Cig. skriv, adv. = skrivši, Svet. (Rok.). skriváč, m. ber Hehler, Jan., C., SIN.-C.; — skrivača igrati, eine Art Berstedspiel, Valj. (Rad), Vrt.; igrali smo se biriče, lovače in skriveče, *LjZv*. skrivaj, adv. (iz part. skrivaje); heimlich, heimlicher Beise; s. storiti, povedati kaj. skrivajčič, m. = pankrt, Dict. skrivák, m. ber Schlupfwintel, C. skrivalica, f. bas Berftedfpiel, Cig.; skrivalico igrati, Cig., Jan. skrivalisce, n. bas Berfted, ber Schlupfwintel, Mur., Cig., Jan., Trav.-Valj. (Rad), nk.; tudi: skrivalíšče. skrivaljkati se, am se, vb. impf. Bersteden fpielen, Mur. skrivaljkinja, f. bie sich im Spiel verbirgt, Mur., Danj.-Mik. skriválo, n. = skrivališče, Mur. skrivanje, n. bas Berfteden; bas Berheimlichen; bie Beheimthuerei. skrivati, am, vb. impf. ad skriti; berfteden; verheimlichen; ukradeno blago s.; tatove s., Diebe hegen, Cig.; bolezen, svojo nevoljo s.; s. se, sich verstecken, sich verbergen; s. se za koga, sich hinter jemandem versteden, Cig.; verhehlen; pred kom (komu) kaj s.; nič ne skrivam, ich mache tein Sehl baraus; - skrivaje, heimlicher, verftohlener Beife, Cig., Boh.,

nikar po noči ni skrivaje, temveč očito, Trub.; mislil je njo skrivaje zapustiti, Schonl. skrivatva, f. die Berheimlichung, C skrivav, adv. = skrivaj, skrivši, Dict. skrivavčica, f. - kokoš, ki se skriva, kadar nese, Dol. skrivavec, vca, m. ber Sehler, Mur., Cig, Jan. skrivavka, f. die Hehlerin, Mur., Cig., Jan. skrivce, adv. heimlich, verftedter Beife, C., skrivęčki, adv. = skrivaj, Prip.-Mik. skriven, vna, adj. geheim; s. shod; skrivne želje; na skrivnem, im Berborgenen; na skrivnem se shajati, Cig.; - Geheim: skrivni svetnik (svetovavec), ber Geheimrath, nk. skrivenčati, am, vb. pf. = skrivenčiti: s. se, (o lesu) verkrüppeln, Cig., Sol. skrivenčiti, enčim, vb. pf. verfrummen, M., Bes. skrivičiti, ičim, vb. pf. Unrecht thun: skrivičeno popraviti, C. skrivina, f. die Berfrümmung, die Lahmheit, C. skrivínast, adj. lohm, C. skrivíšče, n. = skrivališče, C., Erj. (Izb. sp.). skriviti, im, vb. pf. frumm biegen, frummen, verfrummen, verbiegen; skrivljena ploskev, eine gefrimmte Flache, Znid.; s. se, frumm werden; — s. obraz, bas Gesicht verziehen, Cig. skrivljénje, n. die Biegung, DZ.; — die Berfrümmung, Cig. skrivnjāva, f. die Heimlichteit, C.; — das Geheimnis, Mur., Jan., Ravn.-Valj. (Rad). skrivnoba, f. = skrivnost, C. skrivnopîsje, n. die Geheimschrift, die Kruptographie, Cig. skrivnoploden, dna, adj. fruptogamija (bot.), Cig., Jan. skrivnoplodnica, f. das Arpptogam, Cig. skrivnoplodstvo, n. die Kryptogamie, Cig. skrivnost, f. die Berborgenheit, Cig.; die Heimlichkeit, Jan.; — das Geheimnis; skrivnosti razodeti. skrivnosten, stna, adj. geheimnisvoll, Mur., Cig., Jan., nk.; skrivnostni uk, die Mhiterien, Jan. skrivnostnež, m. der Geheimnisframer, Cig., skrivnostnica, f. bie Geheimnistramerin, Z. skrivnostnik, m. der Muftifer, Cig. skrivoma, adv. heimlich, im Berborgenen, Mur., Cig., vzhSt. skrîvšen, šna, adj. = skriven, Mur., Jan., C. skrîvši, adv. (part. praet. I.) heimlich, geheimer Beise. skrîvšnost, f. die Heimlichkeit, Mur., Jan. skrižat, f. die Tabelle, h. t.-Cig. (T.), DZ.; slovnica no skrižali, eine Grammatit in Tabellen, Navr.(Kop. sp.); — stsl. skrižâłka, f. = skrižal, Žnid. skrížati, am, vb. pf. s. vole v jarmu = skrižema jih pripreči (vertaufchen), C. skrîžema, adv. freuzweise, Mur., C., Mik.; s. se bliska, Danj. (Posv. p.).

skrížen, žna, adj. kar je skrižema: skrížni oblok, ber Rreugbogen, Jan. skrížka, f. = križka, das Fensterfreuz, ogr.-Valj. (Rad). skrîžnica, f. die Tabelle, Vrt. skîka, f. das Bitterfraut (picris hieracioides), Skrilje pod Čavnom-Erj.(Torb.). skîkljič, m. = škrat, (skîkljić) Podkrnci-Erj. skrkljiv, íva, adj. geizig, knauserisch, Z.; prim. skrljiv. skfkniti, kfknem, vb. pf. jufammenfcrumpfen, Erj. (Torb.); — erharten, Cig.; gerinnen, C.; = s. se: jajce, mast, voda se skrkne, BlKr.; – prim. 2. krčiti. skrknjenina, f. bas Gerinfel, Cig. (T). skrkot, ota, m. = usehlo stebelce, uvela zel (tudi: skrkôt, f.), Spodnja Idrija-Erj. sk?1, lî, f. = skril, 1) die Schieferplatte, die Steinplatte, Cig., Goriška ok., Kras - Erj. (Torb.); hribina se kolje v skrli, Erj. (Min.); - 2) bie Eisscholle, C.; skrl za skrljo poka in se drevi po reki, Vrt. skfla, f. = skrila, die Schieferplatte, GBrda; die Steinplatte, Strek. sktlar, rja, m. ber Schieferbeder, Gor. skrlat, m. = skrlat, ber Burpur, Cig.; rdec kakor s., cochenillroth, Erj. (Min.). skrlaten, tna, adj. = škrlaten, Burpur, Cig. skrlavka, f. = skrilavec, Polj.; - prim. skrl. skrlica, f. die Steinplatte, Erj. (Izb. sp.); prim. skrl, skril. skrljáti, am, vb. impf. fnausern, fniden, Mur .-Cig., Jan. skêljec, lica, m. = skrljič, die Lerche, (skrlec) Z. skrljica, f. = skrljič, Jan. skrljič, iča, m. die Felblerche (alauda arvensis), (skřljič) Hrušica (Ist.)-Erj. (Torb.). skrljiv, íva, adj. fniderisch, fnauserig, Mur.-Cig., Jan. skrijivec, vca, m. ber Anider, ber Anauser,

skrljívost, f. die Filzigkeit, die Kargheit, Mur.,

skrlub, m. ber Milchrahm, C., Strek.; - bie

skrlûp, m. = smetana, Cig., Kras, Ist.-Erj.

Rrufte, Polj.; die Schneetrufte, C.; - pogl.

(Torb.); — die Krufte, die sich an der Ober-

fläche der Dammerde burch das Austrocknen

nach einem Regen bilbet, *Cig.*, *Podkrnci-Erj.* (*Torb.*); — bie Schmußtruste: svinjam se

dela skrlup po koži, Gor.; - ber Schorf.

skrlupiti se, upim se, vb. impf. fich mit einer

skrlūpnik, m. skrlupniki = polipi z notra-

skfmiti, im, vb. pf. auffüttern, Jan. (H.);

njim čvrstim jedrom, die Rindentorallen, Cig.

skflo, n. = skril, skrl, Cig., C., Mik.

Jan.(H.); — pogl. skorlup. skrlûpast, adj. harfd), Cig.

skin, m. bas Berberbnis, M.

Krufte bedecken, Z.

(T.), Erj.(Z.).

(nam. vzk-).

Mur.-Cig., Jan.

Cig.

skorlup.

skîn, skina, adj. 1) verdorben: skrno jajce, Cig., M., KrGora; — 2) scharf, Z.; skrna voda, Z.; — streng, schlimm, C. skrnast, adj. farg, Z.; s. skopuh, Cig. skrnava, f. = nesnaga, bas Ungeziefer, C. skrnina, f. 1) bie Unreinigfeit, ber Schmut, ber Buft, Cig.; - 2) ber Anftedungeftoff, Cig.; - 3) die Gelenffrantheit, die Gicht, Mur., Cig., Jan., C., Bes., ZgD., Soča-Erj. (Torb.), Gor.; — bas Rhenma, Jan., SIN., Soča-Erj. (Torb.); s. ljudi trpinči, Cv. skrninast, adj. gichtisch, rheumatisch, Mur., skkniti, im, vb. impf. schmußen, verunreinigen, C., Z.; pogl. skruniti, skvrniti. skŕniti, skŕnem, vb. pf. = škrtniti, Z.; eno skrniti, ein Bort fprechen, Z. skruják, m. 1) ein beim Bruten verborbenes Ei, Cig., C., KrGora; — 2) = skrnina 3), ber Gichtschmerz, ber Rheumatismus, Jan. skrnjava, f. = skrnava, C. skrnjávčiti, avčim, vb. impf. == skremžiti: usta s., C. skrnjavica, f. = skrnina 3), die Gicht, Jan. skrnoba, f. 1) ber Schmut, ber Unflat, Dict., Cig., C.; - 2) ber Anftedungsstoff, bas Diasma, Cig., Jan.; - die Faulnis, bas Berberbnis, M.; - 3) ber Grimm, Die Buth, Z., Burg.(Rok.); der Jähzorn, Svet.(Rok.); — psovka jezavemu človeku, KrGora; -4) die Strenge, C.; die Morosität, Z.; — die Beimtude, V.-Cig.; - 5) coll. = divja zverina, zapSt. skrnóben, bna, adj. 1) unflätig, Cig.; - 2) zornmuthig, grimmig, Burg. (Rok.), Svet. (Rok.); skrnobno se maščevati, Nov.; njegovo oko ni še tako skrnobno, vedno je še krotko, Glas.; - 3) heimtüdisch, V.-Cig.; skrnobna žival, C. skrnobnež, m. ber Grimmige, Burg. (Rok.). skrnobnost, f. bie gornmuthigfeit, Burg. (Rok.). skrôb, m. 1) sok od koruzne moke, C., Sovinjak (Ist.)-Erj. (Torb.); - 2) (po drugih slov. jez) bas Stärfemehl, bie Stärfe, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.skrobar, rja, m. ber Startemacher, ber Startehändler, Cig., Jan. skrobarica, f. bie Stärfemacherin, Cig. skrobarnica, f. bie Startefabrit, Jan., DZ. skrobarstvo, n. bie Startefabrifation, Cig. skrôben, bna, adj. Starte: skrobni cuker, ber Stärfezuder, Cig. (T.). skrobilo, n. die Startemafchine, Cig. (T.). skrobiti, im, vb. impf. starten: perilo s., Cig., skrôbla, f. das Schöllfraut (chelidonium maius), · Vrsno (Soška dol)-Erj. (Torb). skrobljenje, n. bas Starten (ber Bafche), Jan. skrobôt, m. = srebot (skrobut, Mik.). skrobótec, tca, m. ber Rlappertopf (rhinanthus), Klenik na Pivki, Kras-Erj. (Torb.). skrobotína, f. = srobotina, Z. skrobovina, f. = skrob, Jan. skroj, skroja, m. verborbener Schnitt, C.

skrojiti, im, vb. pf. 1) zerschneiben, zerreißen, Rez.-Baud., Z.; skrojena obleka, zerrisenes Rleid, C.; -- 2) schlecht zuschneiden, C. skrojnicice, f. pl. die Judentiriche (physalis Al-

kekengi), Litija.

skromen, mna, adj. beicheiben, anspruchelos, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; (po drugih slov. jezikih).

skromnost, f. die Bescheibenheit, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — prim. skromen.

skropeléti, ím, vb. impf. = skropeti, Dol. skropeti, im, vb. impf. brennend juden, Z., UčT., Ig (Dol.); roka me skropi, po vsej koži me je skropelo, Lašče-Levst.(LjZv.).

skropnica, f. die Rriebelmude, Erj.(Z.). skrotičiti se, ičim se, vb. pf. knotig werben: nit se je skrotičila, Nov.-C.; - prim. skro-

tovičiti se.

skrotina, f. großer Fels, Tolm.

skrotiti, im, vb. pf. bezähmen, bewältigen C. skrotovičiti, ičim, vb. pf. verbreben, gujam. menwirren: prejo s.; - s. se, sich verwirren; nit se je skrotovičila, ber Faben hat sich berskrotovičen verz, (pren.) skrotovičen verz, ein schlecht gemachter Bers, Jan.; pisava je skrotovičena, Levst.(Zb. sp.).

skrovčič, m. ein uneheliches Rind, C.

skroven, vna, adj. = skriven, C., ogr.-M., Trub., Krelj, Dalm., Vrt.

skrovišče, n. ein geheimer Ort, bas Berfted, Habd., Mik., ogr.-Valj.(Rad).

skróvnost, f. = skrivnost, Krelj, ogr.-Raič (NKol.), Valj.(Rad).

skrovši, adv. Bolc-Erj. (Torb.), pogl. skrivši. skroz, adv., praep. = skoz, C., Zora, Vrt. skrozen, zna, adj. = skozen, hindurchgehend:

skrozna luknja v zidu, vzhŠt.

skrôžek, žka, m. = tisto slabo zrnje in smeti, ki se krožijo v rešetu, kadar se žito obravnava, Sv. Duh pri Krškem, Lašče - Erj. (Torb.); nav. pl. skrožki, Dol., Notr., vzh-Št.-C.; skrožki in podrešetina, Slc.; - repni skrožki, die runden Scheiben, die beim Schälen der Rüben zuerst ausgeschnitten werden, C. skrožína, f. die Abrundung, Cig.

skrožiti, im, vb. pf. rund machen, abrunden, Mur., Cig.; skrožena cesta, eine gewundene Strafe, C.; - arrondieren, C.; - s. se, sich im Rreise ansammeln: smeti se skrožijo v rešetu nad zrnjem pri občinjavanju, Slc. skrpáčiti, âčim, vb. pf. = skrpariti, Z.

skfpanica, f. bie Stoppelei, Jan.

skrpanina, f. das Flidwert, C. skrpariti, arim, vb. pf. gufammenfliden; zusammenpfuschen.

skrpati, pam, pljem, vb. pf. zusammensliden; ves skrpan hodi, Z.; — (fig.) zusammen-

skrpováti, sijem, vb. impf. ad skrpati, Nov. skrpúcati, ûcam, vb. pf. zusammenfliden, Cig.; - (fig.) zusammenstoppeln, zusammenpfuschen, Cig.(T.), SIN.

skrtačiti, ačim, vb. pf. herabbürften, megbürften. skftati, am, vb. impf. = škrtati, fnirichen: z zobmi skrtati, Zv.; — divji petelin jame "skrtati", potem "poči" in "prevrže" in na zadnje "zabrusi" — pravijo lovci, SIN.

skrtúljiti, üljim, vb. pf. zusammentrümmen, C.; — s. se, zusammenschrumpfen: če se mokri črevlji hitro posuše, skrtuljijo se, Savinska dol.

skručenína, f. etwas Gefrümmtes, C.

skrúčiti, im, vb. pf. frümmen, C.; s. se, frumm werben, C., Z.

skrúkniti se, krůknem se, vb. pf. zusammenfinten, C.

skrumba, f. ber Greuel, Meg.; - pl. skrumbe, etelhafte Beichwüre, ber Brind, Mur., Cig. skrumbast, adj. voll efelhafter Befchmure, grin-

dig, Mur., Cig. skrúmbav, adj. = skrumbast, Cig.

skrûn, skrúna, adj. unrein, bestectt, matelig, abscheulich, Dict., Jan., C., Krelj; skrune reči, skruni darovi, Dalm.; skruna kača, Schonl.; - ichnobe, verächtlich, Meg., Alas. skrûna, f. ber Matel, Cig., Fr.-C., kajk.-Valj. (Rad); - ein tranthafter Ausschlag, C.; ber Grind, Bes.

skrûncati, am, vb. pf. - kruljav postati: vol mi je skruncal, Polj.; (nam. vzk-); - prim.

kručiti.

skrunež, m. ein unreiner Menich, Mik. skruniten, ina, adj. befledend, entehrend, Jan. skrunilo, n. bas Contagium, Cig.

skrunitelj, m. ber Besteder, ber Schander, SIN. skruniti, im, vb. impf. verunreinigen, Jan., Ravn .- M.; - befleden, schänden, verunehren, entweihen, Cig., Jan., nk.; vi se skrunite na potih vaših očetov, Dalm.; - rod s., Blutschande treiben, Cig.

skrunivec, vca, m. ber Befleder, ber Schanber,

ber Entheiliger, Cig., Jan. skrúnja, f. der Flect, der Wakel, C. skrúnjenje, n. das Beslecken, das Schänden,

die Entweihung, Jan.

skrunljiv, íva, adj. befledend, entehrend, Cig. skrunóba, f. 1) die Unreinigkeit, der Unflat, Dict., C.; proč vreči kaj kakor skrunobo, Dalm.; - 2) die Schandthat, Dalm.; - 3) bas Ungeziefer, Mariborska ok. - C., Luce (Št.)-Erj. (Torb.); — 4) das Miasma, Cig.

skrunóben, bna, adj. unflätig, Jan. skrůšen, adj. (part.) zerfnirícht, Cig.; skrušeno srce, C.; — rus.

skfzati, am, vb. impf. den Laut, der beim Schneiben mit ber Schere gehört wirb, erzeugen, Z.

skržabec, bca, m. die Fledermaus, Hal .- C. skržačíca, f. = skržad (cicada orni), Malhinje(Kras)-Erj.(Torb.).

skržad, m. die Manacicade (cicada orni). Erj. (Ž.), Štrek., Goriška ok., Kras, Ip. - Erj. (Torb.).

skržák, m. bie Singcicabe (cicada plebeia), Alas., Malhinje(Kras)-Erj.(Torb.).

skŕžast, adj. inauserig, iniderija, BIKr. skržat, ata, m. 1) die Singcicabe (cicada plebeia), Malhinje (Kras) - Erj. (Torb.), Valj. (Rad); — 2) die Charfreitagratiche, Senozece (Kras)-Erj. (Torb.), Glas.

skržatíca, f. bas Cicabenweibchen, Strek. skîžek, žka, m. 1) = skrček, hrček, ber Hamfter, V .- Cig., Jan.; — 2) die Flussmuschel (unio pictorum), Gradišče (na Ipavi) - Erj. (Torb.).

skfžen, žna, adj. Riemen : skŕžni poklopec, ber Riemenbedel, Cig. (T.); skržna duplina, die Riemenhöhle (des Krebses), Erj. (Izb. sp.). skržetáti, etam, éčem, vb. impf. zirpen, Z.

skržolica, f. das Habichtstraut (hieracium), Z., Sol., Medv.(Rok.).

skubáč, m. ber Haarraufer, das Raufholz (bei ben Beißgerbern), Cig.

skubáča, f. = rovnica, die Reute, Jan. skubacica, f. die Rupferin, vzhSt.

skûbec, bca, m. der Rupfer, Cig., Jan.

skubenica, f. die Raufwolle, Cig.

skubenína, f. das Pflückel, Cig.

skubenje, n. das Rupfen; s. gosi, die Raufe ber Ganfe, Cig.

skubevati, am, vb. impf. gu rupfen pflegen, Glas,-Cig.

skubež, m. 1) bas Ausraufen (ber Haare) Habd.-Mik.; — 2) = trebež, krčevina, baš Gereut, Jan.

skubica, f. die Rupferin, Cig.

skúbiti, im, vb. impf. Z., vzhŠt., pogl. skubsti. skúbsti, skúbem, vb. impf. rupfen: ptico, perje s.; s. si iz glave lase, Pjk. (Črt.); sukno s. (noppen), Cig.; — (fig.) s. koga, jemanden rupfen (= nach und nach um das Seinige bringen), Cig.

skúcati, am, vb. impf. = šepati in pocencavati, BlKr.-DSv.

skúčati, ím, vb. impf. achzen, winfeln, C., Mik., kajk.-Valj.(Rad).

skúčiti, im, vb. pf. beugen: s. vrat, Zora; s. se, niederkauern, Z.

skudêla, f. pogl. skodela.

skuha, f. 1) etwas Gefochtes, Mur.; eine gefochte Speise, C., ogr.-Valj. (Rad); nic skuhe ne dobijo, samo kruha in vina, jvzhSt.; - baš getochte Schweinefutter, C.; — 2) soviel eine mal getocht wird, das Gericht: graha se za dve skuhi imamo, St.-C.

skuhati, uham, vb. pf. gar tochen, abtochen, tochen; mleko si s.; trikrat klobaso skuha, potlej jo proda (o skopuhu), Cig.; kar si je skuhal, naj pa ję 😑 was er sich eingebrockt, mag er auch effen, Cig.; - ausbrauen, Cig., Jan.; s. ol, Cig.; - (fig.) ausheden, Cig.; nekaj so gotovo skuhali na shodu, jvzhŠt.; s. se, sich entspinnen, Cig.; nekaj se bo skuhalo iz tega, jvzhSt.; - verdauen, Mur., Cig.; - verbrennen (vom ftarten Reif), Cig.; - (einen Meiler) nieberkohlen, V.-Cig.

skûhljaj, m. = kolikor se enkrat skuha, das Gericht: en s. krompirja, Notr.

skujati se, am se, vb. pf. zu ichmollen anfangen, fcmollend von einem Berfprechen ober einem fonftigen Borhaben gurudtreten, untreu werben; vsi povabljenci so prišli, nobeden se ni skujal; kralj obljubi ljudstvo spustiti: kadar pa šiba odjenja, se kralj spet skuja,

Ravn. - Valj. (Rad); - bas Reft verlaffen (vom Bogelweibchen), Cig., C.

skûka, f. = skunkač (?): skuke, krohalnice in druge ostudne žabe, LjZv.; - prim. skučati.

skûla, f. 1) = tvor, ulje, ogrc (ako je gnojen), Vas Krn-Erj. (Torb.); - bas Bahngeschwür, Cig., C., St.-Strek.(LjZv.); — ein Geschwür am Salfe ber Bferbe, C.; — ein Geschwür in ber Rlauenspalte ber Rinber, Z.; - eine hipblatter, Rez. - Baud.; — eine Art Ausschlag, Tolm.; — 2) = krasta, die Bunden-kruste, die Narbe, C., kajk.-Valj. (Rad), vzh Št.

skúlav, adj. 1) voll Geschwüre, vzh.St.; skulava čeljust, C.; -2) = krastav: skulave roke, vzhŠt.

skûlec, Ica, m. 1) ber Tropfftein, ber Stalaftit. Z.; - ber Drufenstein, Z.; - 2) neka zel: ber Steinbruch (saxifraga), Z.; (šculec, Medv. [Rok.]).

skulica, f. dem. skula; 1) ein fleiner Abscefs, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); - bie Sigblatter, C.; - 2) die flaschenformige Erweiterung eines Bogenganges im Dhr, Die Ampulle (ampulla), Erj. (Som.)

skulika, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). skulptura, f. kiparstvo, die Sculptur.

skumati, am, vb. impf. 1) tiho, nerazumljivo svojo željo razodevati, Fr.-C.; - 2) argwöhnen, Pohl.; s. koga, jemanden bearg wöhnen, Vod. (Izb. sp.); — prim. skomati, skomukati.

skûmrati, am, vb. pf. = shujšati, mager werben, Cig., Polj., Št.

skumrnéti, ím, vb. pf. = skumrati, Jan.; -= posušiti se: deblo je skumrnelo, Glas. skunkač, m. bie Unte, Valj.(Rad).

skûnkačec, čca, m. ber Laubfrosch (rana calamita), Valj.(Rad).

skûnkati, am, vb. impf. jammern, Sčav.; prim. skučati.

skup, skupa, m. ber Inbegriff (complexus), (phil.), Cig.(T.).

skup, adv. zusammen; vsi s., alle miteinanber, Mur., Cig.; — iz: vzkup, Levst. (Sl. Spr.). skûpaj, adv. zusammen; s. biti; s. kositi; s.

imeti kaj s kom; vsi s., alle miteinanber. skupčan, ána, m. skupčani so skupni posestniki kakega zemljišča, pos. pašnikov, Ig (Dol.), Notr.

skupčati, am, vb. pf. zusammenhaufeln, aufhäufeln, M., Z.

skûpčina, f. gemeinsamer Besit, Notr. skûpčinski, adj. zum gemeinsamen Besit gehörig, C., Notr. skûpčiti, kûpčim, vb. pf. concentrieren: s. se,

fich concentrieren, Jan.

skupek, pka, m. die Gruppe, Jan., C.; s. zemljišč, ein Grundcomplex, Cig., Jan.; - bas Aggregat, Cig.

skupen, pna, adj. gemeinsam, gemeinschaftlich, Gesammts, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; skupna molitev, Z.; skupno prebivanje, das Zusammenwohnen, C.; skupna svota, die Gesammtsumme, Cig. (T.); collectiv, cumulativ, Cig., Jan., Cig.(T.); skupno ime, bas Collectivum (gramm.), Cig.(T.); skupni pojem, ber Collectivbegriff, Cig.(T.).

skupíček, čka, m. pogl. izkupiček.

skupílo, n. pogl. izkupilo.

skupina, f. bie Gruppe, Jan., Cig. (T.), C., DZ., Cel.(Ar.), nk.

skupinoma, adv. gruppenmeife, Jan.(H.).

ı. **skupiti,** im, *vb. pf.* zujammenhäufeln, ver-fanımeln, fanımeln, *Cig.*, *Jan.*; s. se, fich zufammenrotten, fich ansammeln, *Cig.*, *Jan.* 2. skupiti, im, vb. pf. burch Bertauf lofen;

pogl. izkupiti.

- skúpljanje, n. bas Sammeln: s. vojakov, Cig. 1. skupljati, am, vb. impf. ad 1. skupiti; haufen, fammeln, Cig.; s. se, sich fammeln, Cig., Zora.
- 2. skúpljati, am, vb. impf. = skupljavati, Mur. skupljávati, am, vb. impf. = 2. skupljevati, auftaufen, zufammentaufen, Mur., Met.

1. skupljeváti, ûjem, vb. impf. ad 1. skupiti; sammeln, Jan., C.

2. skupljeváti, üjem, vb. impf. zusammen-taufen, auftaufen, Mur., Met.; suhe slive skupljuje, Jurč., Dol., jvzhŠt.; skupljevala je ježice, LjZv.

skupnik, m. ber Mitbenüter, ber Miteigenthumer: skupnika sta n. pr. dva, ki imata v eni kleti skupaj vino, C., ali če dva svoja vola vkup vprežeta, C.

skupnost, f. 1) die Gemeinsamkeit, nk.; -2) die Besammtheit, Cig., Jan.; bas Ensemble, Jan., Cig. (T.); - 3) ber Aggregatzustand, C., Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

skupoma, adv. haufenweise, C.; čebele skupoma domov lete. če se kaka nevihta bliža, Por.; gruppenmeife, Jan.

skupovanje, n. bas Rufammentaufen, ber Gintauf, Cig.

skupováti, üjem, vb. impf. zusammentaufen, einfaufen, Dict.

skupovina, f. das Miteigenthum, Svet.(Rok.). skûpstvo, n. die Körperschaft: volivsko s., der Bahlförper, DZ.

skûpščina, f. 1) bie Körperschaft, die Corporation, Cig., Jan., Levst. (Pril.); - 2) bie Bersammlung, Jan.; s. ljudskih učiteljev, DZ.; (prim. hs. skupština).

skurbáti se, âm se, vb. pf. = izkurbati se. skuren, rna, adj. abscheulich, schandlich, Guts., Cig., Jan., nad Mariborom-C.; (nam. skrun?). skûrh, m. = škurh, Z.

skuriti, im, vb. pf. burch Brennen verbrauchen, verheizen, Mur.

skūrš, m. Cig., Jan., Tuš. (R.), pogl. skoriš, oskoriš.

skus-, išči pod izkus-.

skúštrati, am, vb. pf. = razkuštrati, Jan.(H.). skût, m. ber Etel, C.; nekak skut čutim, Notr. 1. skúta, f. der Efel, C.; s. me sili, es ist mir übel (gum Erbrechen), Jan., C.

2. skuta, f. bas Meiden bes vaterlichen Saufes (aus Trop): na skuto iti, na skuti biti, sich außerhalb bes hauses herumtreiben, SIGor .-C.; - bas Meiben bes Reftes (vom Bogelmeibchen), C.

3. skuta, f. 1) ber Topfen, ber Quart, ber Streichtafe (Die fafigen Beftandtheile ber Dild. nach Abscheibung ber Molfen), Cig., Jan., Rez. - C., Mik., Strek., DZ., Notr., Gor., Tolm.; iz zagrizenega mleka je dobra skuta ali mohat, maže se na kruh, Ravn.; - 2) die geronnene Biestmilch, Cig., C., Valj.(Rad), Savinska dol., Gor., Dol.; - 3) eine Art Brei, Dol. - Mik.; - 4) ber noch milchichte Rern ber unreifen Safelnuffe, Z.; - prim. it. scotta, stvn. scotto, avstr.-nem. Schotten, Mik.(Et.).

skútast, adj. topfenartig, quartig, Cig., Jan. skútati se, am se, vb. impf. = skitati se,

skuten, tna, adj. Topfen-, Quart-, Cig., Jan. skútiti, skûtim, vb. impf. efelhaft machen, SIN .-C.; — skuti se mi kaj, es etelt mich etwas an, ich verschmähe es, Cig., C.

skútiti se, skûtim se, vb. pf. bas Reft verlaffen (vom Bogelweibchen), vzh.St. - C.; - s. se komu, jemandem abtrünnig werden, ihn hilflos heimlich verlaffen, C.

1. skutnica, f. die Aboptivtochter, C.

2. skûtnica, f. 1) neka juha skuhana od skute, Tolm.-Erj.(Torb.); - 2) bas Quartbehaltnis, Cig.

1. skûtnik, m. 1) ber Aboptivsohn, C., Nov., BlKr.; — 2) ber Mitfaugling, Z.

2. skûtnik, m. 1) ber Quarfforb, Cig.; — 2) = nedozorel leščnik brez jedra, Gorenja Soska dol.-Erj. (Torb.); — 3) der gemeine Afterquendel (peplis portula), Tuš. (Št. l. č.), Medv.(Rok.).

skutnják, m. der Quartbehälter, Cig. skuza, f. ogr.-Mik., pogl. skolza, solza. skuzáti, âm, vb. impf., Alas., pogl. skezati, ge-

skúžiti, im, vb. pf. verpeften, Mur. skvantáti, am, vb. pf. zusammenschwäßen.

skvar-, išči pod: izkvar-. skvára, f. das Fettauge auf einer Flüssigkeit, Mik.

1. skvásiti, im, vb. pf. durchgähren laffen, durchsäuern, Cig.; — s. se, ausgähren, durchsäuert werben, Cig.

2. skvásiti, im, vb. pf. zusammenschmäten; kar se doma skvasi, ne razglasi, Jan. (Slovn.). skvažnja, f. die Spalte, die Ripe, Jan.; (stsl.,

rus.); — prim. skvožnja. skvečiti, kvęčim, vb. pf. verfrummen, gerfniden, C., ZgD., Trst.(Let.), jvzh St.

skveka, f. etwas Bertrümmtes o. Bertrümmtes, C. skvekáti, âm, vb. impf. = čvekati: tja v en

dan sk., Jap. (Prid.). skvenčati, im, vb. impf. jammern, winfeln, M., Z.; matere vse blede skvence, Ravn.; — prim. skvičati.

skvíčati, ím, vb. impf. winfeln, C.

skvîk, m. das Gewinsel, der Jammer, C.

skvíka, f. = skvik, C.

skvorec, m. = škvorec, škorec, der Star (sturnus vulgaris), Erj. (Ž.), Levst. (Nauk). skvôžnja, f. = skožnja, luknja: skvožnjo prevrtati, Erj. (Torb.).

skvîn, skvína, adj. = skrun, Jan., C.

slaboglavnik, m. ber Schwachtopf, C. skvîna, f. = skruna, Jan. skvrnica, f. die Menstruation, C. skvrnina, f. 1) ber Seuchenstoff, Cig.; - 2) bie Menstruation, C. skviniti, im, vb. impf. = skruniti, Jan. skvrnîvec, vca, m. = skrunivec, ber Berunreiniger, ber Befleder, Valj.(Rad). skvrnóba, f. = skrunoba, der Schmut, ber Unflat, das Ungeziefer, C. sla, f. die Lust, das Berlangen, Mur., Cig., Jan.; sla mu (lisjaku) pride do mesa, Vod. (17b. sp.); sla in mik po posebnih grižljajih, Ravn.; sla me je (do) česa, Cig.; Kamor tvoja sla ti kaže, Preveč nagel ne smeš biť, Vod. (Pes.); Hodite, kamor vedno sla vas vleče! Preš.; Kdor se v sli pozabi, Roka tvoja zgrabi, Kes ga pokori, Levst. (Zb. sp); die Bolluft, Cig., Jan., M. slab, slába, adj. 1) unfraftig, schwach; človek je slaba stvar, der Mensch ist ein schwaches Geschöpf; slaba palica; — slab glas, eine schwache Stimme; slabe oči imam, slabo vidim, ich bin schwachsichtig, ich sehe schlecht; slaba glava, slab spomin; prav slab je, er ift fehr frant; - 2) nicht gut, schlecht; slabo vino; slaba pot; slabo vreme; slabi verzi; slaba leta, Missiahre; slaba kupčija, ichlechte Geschäfte; slaba placa, geringe Bejahlung; slabi zgledi, ichlechte Beifpiele; slabi nameni; slabo gospodariti; slabo mi je, prihaja, es ist, wird mir übel; na slabem, slabšem biti, schlecht, schlechter baran sein; slabo je, slaba je, es geht ichlecht. slabce, éta, m. ber Schwächling, Cig. slabe, éta, m. ber Schwächling, Cig. slabec, bca, m. ber Schwächling, V.-Cig., Jan., Vod.(Pes.). slabenje, n. die Abnahme der Kräfte. slabeti, im, vb. impf. 1) an Rraft (Rraften) verlieren, schwach werben; slabim, meine Rrafte nehmen ab; - schwach fein: kadar zlato govori, vsaka beseda slabi, Jan.(Slovn.); ---2) slabi me, es wird mir fibel, C., Gor. slabevati, am, vb. impf. allmählich schwächer merben: solnčni žarki uže nekaj dni slabevajo, Jurč. slabež, m. ber Schwächling, C., Bes. slabic, ica, m. ber Schwächling, Valj. (Rad), ZgD., DSv.slabíček, čka, m. dem. slabič, SlN. slabina, f. = teščina, lakotnica, die Beichen (bes Rörpers), C. slabiti, im, vb. impf. ichmachen; sedenje človeka slabi. slabivec, vca, m. ber Schwächer, Cig. slabljenje, n. bas Schmächen. slabnost, f. = slabost; ostanki telesne slabnosti, Krelj.

slabộča, f. = slabota, Mur.

slaboglásen, sna, adj. 1) schlechtlingend: sla-

slaboglav, glava, adj. schmachföpfig, borniert,

slaboglavec, vca, m. der Schwachkopf, Bes.

slaboglasje, n. die Ratophonie, Jan (H.).

boglasni trohej, Zora; - 2) berüchtigt, nk.

slaboroden, dna, adj. wenig fruchtbar: slaborodne trte, Slovan. slabosfčen, čna, adj. schwachherzig, Mur., Cig., slabosfenost, f. die Schwachherzigfeit, Mur., Cig., Jan. slabost, f. die Rraftlofigfeit; die Schwachheit, bie Schwäche; s. ga je prevzela, es bemachtigte fich feiner eine Schwäche, Mur.; slabosti so mi prihajale, es murbe mir übel, Cig.; — die Schwäche, bas Gebrechen; človeške slabosti. slabôšča, f. = slabost, BlKr. slabosčina, f. die Schwäche, C. slabota, f. die Kraftlosigkeit, die Schwachheit, die Schwäche. slabóten, tna, adj. schwächlich; s. človek, otrok. slabotiti, im, vb. impf. = slabiti, ichmachen, Guts.-Cig., Jan. slabotnik, m. ber Schwächling, Mur., Cig., Jan., nk. slabotnost, f. bie Schwächlichkeit. slaboumen, mna, adj. beschränkt am Berstande, borniert, Cig.(T.); slaboumni ljudje, Slom.; schwachsinnig, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.). slaboumje, n. der Schwachsinn, die Beiftesschwäche, Cig., Jan., Cig.(T.). slaboumnež, m. ber Beiftesschwache, Cig. slaboûmnik, m. ber Beiftesichwache, Cig. slaboumnost, f. die Borniertheit, der Schwachfinn, schwacher Berstand, Mur., Cig., Jan., Levst.(Nauk). slábovec, vca, m. = slabež: Kar smo mi brambovci, Več nismo slabovci, Vod. (Pes.). slabovéčen, čna, adj. schwächlich, frantlich, C., BlKr,-DSv. slabověk, véka, adj. schmächlich: slaboveki Judi, Dalm. slabovéren, rna, adj. schwachgläubig, Mur. slabovernica, f. die Schwachgläubige, die Rleingläubige, Cig. slabovernik, m. der Schwachgläubige, der Kleingläubige, Cig., Skrb. slabovernost, f. die Schwachgläubigkeit, Mur. slabovesten, stna, adj. ein ichlechtes Gemiffen habend, C. slabovid, vída, adj. schmachsichtig, Lašče-Levst. (Zb. sp.). slabovidec, dca, m. ber Schwachsichtige, Cig., Jan., Źnid. slabovíden, dna, adj. schwachsichtig, blöbsichtig, Cig., Jan., Žnid. slabovidnost, f. die Schwachsichtigkeit, die Blöbsichtigkeit, Cig., Jan., Žnid. slabovoljen, lina, adj. = slabe volje, schlecht gelaunt; - böswillig, Zora; slabovoljni farizeji, Cv. slabsati, am, vb. impf. 1) schwächer machen, schwächen, Jan., C.; — 2) verschlechtern, Jan. slacenje, n. bas Ausziehen, bas Entfleiben. slacica, f. die Baldwinde ober Spedlilie, bas Geißblatt (lonicera periclymenum), Z. slacitnica, f. die Austleidestube (3. B. in einem Babe), Cig., C.

slacilo, n. 1) bie abgeftreifte Schlangenhaut, C., Z.; - 2) coll. die Maisschalen, das Maistolbenftroh, Cig., C.

slaciti, im, vb. impf. ad sleci; ausziehen; suknjo s.; entfleiben; otroke s.; s. se, sich entfleiden; - kace se slacijo, die Schlangen häuten sich, C.; — koruzo s., die Maiskolben íchálen, Cig.; - grah se slači = se lušči (bálat ſidi), Cig.

slâčje, n. coll. 1) = slak 2), Jan.(H.);-2) bie Bafferlinse (lemna), C.; - 3) kar voda ob kraj nanosi: stira vse svoje domaće slačja

brat, Npr (vzhŠt.)-Kres.

slad, slada, sladû, m. 1) die Güße, C.; - ber (jüße) Nachgeschmad, Jan.; — 2) das Malz, Guts., Mur., V.-Cig., Jan., Cig. (T.), Mik., Kor.; ječmenov, ovsen s., Cig.; s. delati, malzen, Cig.; s. strgati, Dalz brechen, Cig. slad, î, f. bie Guge, Jan.

sladák, dkà, adj. = sladek.

sladar, rja, m. ber Malamacher, ber Malger, Cig., Jan.

sladara, f. = sladnica, Jan.(H.).

sladarica, f. bie Malgerin, Cig.

sladárnica, f. bie Malzbarre, bas Malzhaus, Jan.(H).

sladčec, čeca, m. 1) bas Naschwerk, ogr.-C.; 2) der Most, ogr - C.

sladčenica, f. neko sladko jabolko, C. sladčica, f. 1) etwas Süßes: bas Rajchwert, Meg., Mur., Cig., Met., DZ.; sladčice, Güßigfeiten, nk.; njegova sladčica bo črviva, Dalm.; -2) die Lafrize (glycyrrhiza), Cig.; - grenka s., bas Bitterfüß (solanum dulcamara), Z.; 3) neko jabolko, Koborid - Erj. (Torb.). sladčič, m. neko jabolko, C.

sladcîcar, rja, m. ber Conditor, Cig., nk.; ber Buderbäder, Z.

sladčičárnica, f. bie Conditorei, Cig.

sladčína, f. 1) etwas Güßes; — 2) neka vinska trta, jvzhŠt.-Trumm.

sládek, dka, adj. jüß; sladka pijača; sladko sadje; (fig.) sladko spanje; sladki glasovi; sladkih besedi biti, suß zu sprechen, zu ichmeicheln verfteben.

slåden, dna, adj. 1) wolluftig, Mur., Cig.; ichwelgerisch, Jan.; - 2) Malz., Cig., Jan.;

sladni odpadki, Malastaub, Cig.

sladeti, im, vb. impf. 1) füßlich ichmeden, füßeln, Jan.; sladi, es gieht ins Guge, Cig., Gor.; s. po cem, einen (füßen) Beigeschmad haben, Jan.; (pren.) oba zgleda sladita po cerkveni slovenščini, Levst. (Zb. sp.); — 2) ich meden: komarju sladi kri, Sol.; to mi ne sladi, bazu habe ich feine Luft, Dalm .- M.

sladica, f. = sladčica, Jan.

sladic, ica, m. bie Gugmurgel, Mur., Jan., Danj .- Mik.; ber gemeine Tüpfelfarn (polypodium vulgare), vzhSt.-C.

sladîčar, rja, m. = sladčičar, Cig., Levst.(Zb.

sladičarica, f. die Buderbaderin, Cig. sladičarija, f. die Ruderbaderei. Cig. sladíček, čka, m. = sladič, C.

sladíka, f. močvirska s., bas Managras, ber Manaschwingel (glyceria fluitans), Z., Tuš.

sladilo, n. die Berfügung, die Burge, Cig., Jan.

sladîn, m. ber Honigapfel, C.

sladina, f. bie Guße, M.; - ber Gußftoff, Mur., Vrtov.(Vin.).

sladiti, im, vb. impf. 1) füß machen, verfüßen; (fig.) versüßen, mürzen; to mi življenje sladi; - 2) s. se, sug thun, schmeicheln, Mur., C.; s. se komu, jvzhSt.; - 3) sladi se mi, es gelüstet mich, C., Z.

sladivec, vca, m. ein Menich von füßen Worten,

ber Schmeichler, C., Z.

sladîvka, f. ein Beib von füßen Borten, eine Schmeichlerin: Sladivka spacena, Vod. (Pes.). slâdje, n. coll. Malz, Mur., Cig., Jan, Tuš. (B.); tudi: sladje, Mur.

sladkac, m. ein Menich von füßen Borten,

Mur.; ber Schmeichler, Cig.

sladkal, li, f. etwas Güßes, Güßliches, (o sladkem vinu): vaša sladkal vam bo še nagajala, Levst.(Zb. sp.).

sladkan, m. ein Menich von füßen Worten, Npes.-M.; ber Schmeichler, C., Gor.

sladkanje, n. das Zärtlichthun, die Schönthuerei, Cig.; - bas Schmeicheln, C.

sladkarîja, f. == sladčic**a**.

sladkáriti se, arim se, vb. impf. scherwenzeln,

sladkast, ásta, adj. süßsich, M., Dol.

sladkáti se, am se, vb. impf. freundlich ober adrilich thun; s. se komu, okoli koga, jemanbem hofieren, ihm ichmeicheln.

sladkáv, áva, adj. zártlich thuend (zimperlich), Cig.; sublich (fig.), Jan.

sladkavec, vca, m. ber Gugling, Jan.; ber Schmeichler, Valj.(Rad).

sladkica, f. neko jabolko, Mariborska - ok .-Erj. (Torb.); ber Güßapfel, C.; (bolje receno: sladčica).

sladkóba, f. bie Güße, Jan., Ravn .- Valj.(Rad). sladkóben, bna, adj. süßlich, Jan.

sladkobeseden, dna, adj. von füßen Borten. glattzüngig, Jan.

sladkôča, f. = sladkost, Mik.

sladkočin, čína, m. neka vinska trta, Vrtov.

sladkočrnec, nca, m. neka vinska trta, Ip.-Z. sladkojedec, dca, m. bas Ledermaul, Dict. sladkojedež, m. = sladkojedec, Zora.

sladkomer, mera, m. bas Saccharometer, SIN. sladkor, rja, m. = cuker, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.

sladkộren, rna, *adj. ==* cukren, *nk*.

sladkórjev, adj. = cukrov, Jan.

sladkornat, adj. = cukrnat, Jan.

sladkôrnica, f. 1) = cukrarnica, C., Levst. (Beč.); — 2) neka hruška, Bolc, Mariborska ok.-Erj.(Torb.); — neko jabolko, Bolc-Erj. (Torb.).

sladkosned, sneda, m. bas Ledermaul, Valj (Rad).

sladkosnèd, snéda, adj. naschhaft, Dict., Cig., sladkosneda, f. bie Rafcherin, Cig., Jan. sladkosnedec, dca, m. ber Majder, ber Schleder, bas Ledermaul, Cig., Jan., Jsvkr., Valj. (Rad).sladkosnéden, dna, adj. naschhaft, schlederhaft. sladkosnedež, m. ber Rafcher, bas Ledermaul, Cig., Jan., Valj. (Rad), Zv. sladkosnędka, f. die Rascherin, Cig. sladkosnodnica, f. die Rascherin, das Leder-waul, Z., Rib.-M. sladkosnédnost, f. bie Rajchhaftigleit, Mur., sladkosnédost, f. = sladkosnednost, Cig., Jan. sladkosnędstvo, n. die Rascherei, die Löffelei, sladkost, f. bie Gußigfeit. sladkóta, f. = sladkost. sladkoten, tna, adj. füßlich, Guts., Mur., Cig., sladkotnost, f. bie Gliflichfeit, Mur., Cig. sladkotfžec, žca, m. ber Sügwarenhanbler, sladkoûstec, stca, m. ber Rafcher, C. sladkousten, stna, adj. 1) lederhaft, genaschig, Cig., Jan.; - 2) voll suger Borte, schmeichlerisch: hinavec ti sladkoustni! Ljub. sladkoûstnež, m. bas Ledermaul, Jan. sladkoûstnik, m. 1) bas Ledermaul, Cig.; 2) ber Schmeichler, Cig. sladkoustnost, f. bie Schlederhaftigfeit, Vrtov. (Km. k.). sladkovec, vca, m. bas Saffafras, Guts., Cig. sladkovoden, dna, adj. Gugmaffer : sladkovodni vapnenec, Cig. (T.). sladkoživec; vca, m. ber Bohlleber, ber Schwelger, Mur., Cig., C.; na tem svetu je bil sladkoživec, na onem ga je reva in reva, Ravn. sladkoživstvo, n. das Bohlleben, Mur., C. sladkulja, f. eine Art Bfirfic, C. sladkuž, m. ber Bolluftler, V.-Cig. sladljiv, adj. sladljivo koga vabiti (mit sußen Worten), ZgD. sladljivec, vca, m. ein Mensch von sußen Worten: ber Schmeichler, C. sladnica, f. die Malztammer, Cig., Jan. sladnik, m.1) ein genäschiger Mensch, Z., Pohl.-Valj.(Rad); — 2) = sladnjak, Cig.sladnina, f. bie Malgfteuer, Cig., Jan. sladniti, sladnem, vb. pf. füß werben, ogr.-M. sladnjak, m. ber Malataften, Cig., Jan. sladnost, f. bie Luft, die Bolluft, Mur., Cig., Jan.; čast in sladnost, drugega niso poznali, Ravn.-Valj.(Rad); v sladnostih greha, Škrinj.-Valj. (Rad). slådnosten, stna, adj. Bollust-, mollüstig: sladnostna strast, Let. sladnostník, m. ber Bollüftling, Cig. sladodrožnica, f. bas Süßmaischhefengefäß, DZ sladoled, leda, m. Gefrorenes (als Speife), Jan., C., nk. sladomèr, méra, m. bas Saccharometer, Cig. (T.), Sen.(Fiz.).

 $\operatorname{slad} \hat{\operatorname{qr}}$, rja, m = sladkor, cuker, $\operatorname{Cig.}(T)$, C., Erj. (Som.), Sen. (Fiz.), nk. sladoren, rna, adj. = sladkoren, cukren, nk. sladornica, f. = cukrenica, bie Ruderbuchse, sladordd, roda, m. das Glytogen, Erj. (Som.). sládost, f. = sladkost, Z., Levst. (Zb. sp.). sladotlačítnica, f. bas Malztretgefäß, DZ. sladoùst, ústa, m. kdor sladko govori, bie Buderlippe, Zv. sladoven, vna, adj. 1) Malz: sladovni beljak, das Malzeiweiß, Cig. (T.); — 2) füßlich (fig.): sladovno idealstvo, Levst. (Zb. sp.). sladovíca, f. lipa s. (die süßblütige Linde?): Klen se bo oženil, Lipo sladovico Bo si vzel za ženo, Npes. (Št.). sladovnica, f. die Malzbrühe, DZ. sladovnik, m. bie Malztenne, DZ. sladožéljen, lina, adj. najchhaft, Bes. sladoželjnik, m. ber Rascher, ber Lüstling, C. sladuh, m. 1) ber Rascher, V.-Cig.; — 2) ber Schmeichler, C. sladúlja, f. neka vinska trta, Ip.-Erj. (Torb.). slaga, f. bie Bufammenfegung, kajk .- Valj. (Rad). slaj, m. 1) ber Geschmad, Mur., Jan., Valj. (Rad), Gor.; s. kruha in vina, Burg.; vino prijetnega duha in slaja, Vrtov. (Vin.); ber Beigeschmack, Jan.; — 2) klejev s., ber Leimzuder, oljni slaj, das Ölfüß (Glycerin), Cig.(T.).slája, f. bie Güße, Mur., Volk.; vino ima pravo slajo, Mur. slajati, am, vb. impf. süßen, Z.; s. se, süß werben: sad se slaja, Danj. (Posv. p.). slájav, adj. ledfüchtig (o živini), C. slajava, f. die Guge, C., Bes. slajavina, f. etwas Suges: die Sugigfeit, C. slajina, f. etwas Guges, fuße Dinge, Z. slajnica, f. bie Ledfucht (eine Rinbertrantheit), Jan., C., Strp. slajsati, am, vb. impf. füßer machen, verfüßen; (fig.) s. komu življenje. slajšava, f. die Burze, Jan. slak, m. 1) = stranica pri lesi, Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.); (iz: svlak); - 2) slaki, Binblinge (convolvulaceae), Tuš. (R.); njivski s., die Acterwinde (convolvulus arvensis), Tuš. (R.); — veliki s., die Zaunwinde (convolvulus sepium), Josch; = plotni s., Cig.; bodeči s., die Stechwinde, die Saffaparille (smilax aspera), Cig., Medv. (Rok.); šmarni s., die Gunbelrebe (glechoma hederacea), Jan., Z., Josch. slakar, rja, m. bas Pfennigfraut (lysimachia nummularia), Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.). slakopèr, m., Jan., Dol.-Mik.; pogl. srakoper. sláma, f. bas Stroh; pšenična, ržena, ovsena s.; prazno slamo mlatiti, leeres Stroh breschen; slamo imeti v glavi, ein leeres Gehirn haben; v slamo se vdreti, ins Wochenbett tommen, Z.; v slami ležati, im Wochenbett sein, Pjk. (Črt.); bodi slama ali seno, da je le polno črevo, Npreg.-Erj. (Torb.); slama se pri ognju vname - Belegenheit macht Diebe, Npreg.-Cig.; s slamo ogenj pokriti = eine

vergebliche Arbeit thun, Z.: — kumova s. = rimska cesta, bie Milchftrage, Valj. (Glas. 1867. 221). slámast, adj. strohgelb, Jan. (H.). slamen, mna, adj. = slamnat, Cig., Jan. slamica, f. dem. slama, bas Stroh; - ber Strobhalm, bas Strobhälmchen; ein Stücken Stroh. slamina, f. 1) bas Strohwert, C.; - 2) allerlei Stroh, besondere ichlechteres Stroh (g. B. gur Streu), vzh.St., ogr.-C. slamisce, n. die Strohftatte, C. slâmka, f. = slamica, Jan.(H.). slamnast, adj. strongelb, Cig. (T.). slamnat, adj. aus Stroh, Stroh.; slamnata streha; slamnati venec. slamnen, adj. aus Stroh, Meg. slamnica, f. 1) ber Bettstrohsad, Mur., Cig., Jan., DZ., Strek., Dol., Notr.; - 2) Det aus Stroh geflochtene Brotbadtorb, Cig., Jan., ZgD., Zilj.-Jarn. (Rok), Gor., Savinska dol.; 3) die Strohblume, die Immortelle (helichryson), Cv. slamnik, m. 1) ber Strohhut; - 2) = slamnicai), ber Strobjad, Tolm., Komen(Kras)-Erj. (Torb.).slamnikar, rja, m. ber Strobbutmacher. slamnikárnica, f. bie Strobhutfabrit, Slov. slamnikarstvo, n. bie Strobhutfabritation, nk. slamnjáča, f. 1) = slamnica 1), ber Strob. fad, Cig., Jan.; - 2) ber Strohtorb, Mur., Danj.-Mik., Vraz-Pjk., SlGor. slamnjak, m. 1) = slamnik, ber Strobbut, Mur., Zilj.-Jarn. (Rok.), St.; -2) = slamnica 1), ber Strohfad, Jan. slamorezec, zca, m. 1) ber Strohichneiber, ber haderlingschneiber, Mur., Cig., Jan.; - 2) der Bachtelkonig (rallus crex), C. slamorezen, zna, adj. jum Strohichneiben, gur Bereitung bes Saderlings gehörig : slamorezna kosa, bas Strobichneibemeffer, Mik.; slamorezni stol, ber Strohichneibestuhl, Jan. slamorezitnik, m. ber Strohichneibeftuhl, C. slamoreznica, f. bie Saderlingsbant, Cig., Jan., DZ ; - bie Strohichneibemaschine, Nov., Kr.-M. slámovka, f. die Strohdede, Jan., DZ. slân, slána, adj. falzig, gefalzen, Salz-; slana voda, bie Salziale; slano jezero, ber Salzice; — slane cene, hobe Preise; — slana beseda, eine fartaftische Bemertung, Zv. slána, f. ber Reif; bila je huda slana; slana je padla; slana je vse cvetje poparila; suha s., der Blachfroft, Cig.; medena s., der Mehlthau, Erj. (Z.). slanamurja, f. die Salzbrühe, der Botel, Dict., V. - Cig., Jan.; — po it. salamoja (Galzlafe);

pogl. razsol.

slanast, adj. bereift, reifig, C., M.

es reift, Mur.-Cig., Jan., Mik.

slanec, nca, m. die Salzfole, h. t.-Cig. (T.). slaneti, i, vb. impf. slani, es fallt ein Reif,

slanica, f. 1) bas Salzwasser, die Salzsole,

Mur., Cig., Jan., DZ., Vrt., Jes.; samo-

delska s., fünstliche Gole, Erj. (Min.); -

2) der Trog mit Salzwasser (z. B. für Schafe), C.; - bie Salzlede (für bas Bild): sel je po slanicah gledat v goro, Kres, Zv.; 3) die Salzquelle, Jes.; — 4) das Salzkraut (salsola), Z. slaníčen, čna, adj. folig, Cig., Jan. slanik, m. 1) ber Bolelharing, Cig., Jan., nk.; ber Häring (clupea harengus), Erj.(Z.); — 2) das Salzbergwert, die Salzgrube, Cig. (T.); 3) die Galgquelle, Navr. (Let.). slanikar, rja, m. ber Saringframer, Cig. slanikov, adj. Harings, Cig., Jan. slanina, f. ber Spect, Guts., Mur., V.-Cig., Jan., nk., vzhŠt. slanînar, rja, m. 1) ber Specthanbler, Cig., Jan., C.; - 2) navadni s., ber gewöhnliche Spedfäfer (dermestes lardarius), Cig., Erj. (Ž.). slanînarica, f. bie Spechanblerin, Cig. slaninast, adj. fpedartig, Mur., Cig. slaniniti, înim, vb. impf. fpiden, Mur., Cig., Jan. slanînjak, m. kraj, kjer je slanina shranjena, kajk .- Valj. (Rad); - ber Spedbehalter, Z. slanînski, adj. Spede, Cig. slanj, m. = legnar, ber Bagenbaum, C., vzhSt. slânja, f. = slanj, C. slanják, m. ber Nordwind, Guts .- Cig.; -- prim. slanjat, ata, adj. mit einer Lehne verseben: s. stolec, C. slanjuga, f. ein faules Frauenzimmer, C.; prim. sloneti. slanjúžiti, ûžim, vb. impf. faulengen, C. slankamen, m. = kamena sol, bas Steinfalz, Erj. (Min.). slankaménka, f. neka vinska trta, Nov. slankast, adj. jalzicht, V.-Cig.; - bitterfalzig, C. slanljat, áta, adj. = slankast, Mur. slanôča, f. = slanost, kajk.-Valj. (Rad). slanomúr, rja, m. = slanomurja, Lašče-Levst. (Rok.).slanomuren, rna, adj. Polel-, eingepoleit: slanomurna riba, Vod. (Izb. sp.). slanomúrja, f. = slanamurja, Jan. slanost, f. die Salzigfeit, Cig., Jan., Krelj; Kadar pak sol slanost zgubi, s čim se bo solilo? Dalm. slandta, f. ber falzige Geschmad, die Salzigfeit, Jan.; ako sol slanoto izgubi, s čim se bo solilo? Krelj. slanovrat, m. ber Sahnenfuß (ranunculus), (nam.solnovrat "fich nach ber Sonne wenbenb"), Tolm.-Erj. (Torb.). slap, slapa, slapu, m. 1) ber Bafferfall, die Cascade, der Rataratt, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Preš., Jes., nk.; kakor iz strašnih slapov hrumi izpod neba voda, Ravn.-Valj. (Rad); — slapovi, das Gefälle bei der Mühle, Jan.; slapi, ber Bafferichufe im Bache, C.; - 2) der Schwall, V.-Cig., Jan.; der Wellenfturg, Cig.; die Boge, Cig., Jan., Mik., C., kajk.- Valj. (Rad); slapovi ladjico topijo, ogn-

C.; - 3) das Gewitter, ber Sturm, C., ogr.-

Valj. (Rad); blisk in slap človeka lahko ubije,

ogr.-Mik.; - 4) = hlap: bas Luftchen, ber

Hauch, Jan., C.; ber Dunft, Jan., Mik.; žganja slap ("svap") se v kaplje izpremeni,

slápati, am, vb. impf. 1) fluten, Z.; - 2) ausbunften, Z.

slapeti, im, vb. impf. 1) herabsließen, Z.; - 2) herborbringen: muzga slapi ("svapi") (iz ranic po mladikah), Pirc.

slapnica, f. das Fallrohr (mech.), h. t.-Cig. (T.).

slapník, m. ber Seetaucher: veliki s., ber schwarzhalsige Seetaucher (colymbus glacialis), Frey. (F.); severni s., ber Bolartaucher (colymbus septentrionalis), Erj. (Z.).

slapovit, adj. mogenreich, C.

slapovje, n. 1) der Kataratt, Cig.; -- 2) die Bafferflut, Mur., Cig.; die Reereswogen,

slast, î, f. 1) ber Wohlgeschmack (z. B. einer Speise), C.; ta jed ima slast, nima slasti, Levst. (Zb. sp.); - ber Beichmad, Cig., Jan., Cig.(T.); s. imeti po čem, Cig.; — 2) bie empfundene Sußigfeit, füßer Genufs, bas Bergnügen, Mur., Cig., Jan., C., Mik.; jedli in pili so v slast, LjZv.; v slast mi je kaj, es schmedt mir etwas, C., nk.; v slast mi gre, Kr.; v slast mu gre večerja, Zv.; v slast poslusati, mit Bergnugen anhören, Vrt.; v slast počivati pod drevesom, LjZv.; — 3) die Luft, die Bollust, Mur., V.-Cig., St.-C.; v slasteh živeti, Z.; slast pa strežba grdim željam, Ravn.; telesna, poltena, mesena s., die Sinnenluft, Cig., Jan.

slasten, sina, adj. 1) wohlichmedend, foftlich, belicat, Cig., Jan., C.; slasten košček, ein Lederbiffen, Cig. ; slastne jedi, belicate Speifen, Z.; slasten kruh, schmadhaftes Brot, Savinska dol.; — 2) Lust empfindend: slastno, mit Lust, konj se slastno pase, Z.; — 3) gelüftlich, lüftern, Cig.; slastno živeti, fcmel-

gerisch leben, Z.

slastica, f. ber Lederbiffen, LjZv.

slastičarica, f. = žena, ki slastice pripravlja, LjZv.

slastnost, f. bie Schmadhaftigfeit, bie Lederheit, Cig., Jan.

slascica, f. etwas Guges, Bohlichmedenbes: bas Raschwert, bie Delicatesse, Cig., Jan.; samo slaščico ali: same slaščice smo pili (lauter belicate Getrante), BlKr.-M.; - prim. slastica.

slaščičar, rja, m. = sladičar, sladčičar, Cig., Jan., nk.

slaščîčarica, f. die Buderbaderin, Cig.

slaščičárnica, f. bie Zuderbaderei (als Locale), Jan.(H.).

slaščičarstvo, n. das Zuderbädergewerbe, Jan. (H.).

slatina, f. bas Sauermaffer, ber Sauerling, Mur., Cig., Jan., Jes., Erj. (Min.), St.; prim. stsl. slatina = slana voda.

slatinar, ria, m. ber Brunnenmeifter (bei einem Sauerbrunnen), Cig.

slatinec, nca, m. ber Sauerbrunnen, St.

slatinski, adj. jum Gauerling, jum Sauerbrunn gehörig, Z., St.

slàv, sláva, adj. begierig, lüstern, Cig., Gor.; najchaft, Cig.; - prim. sla.

slava, f. der Ruhm; bojna slava, ber Kriegsruhm; — die Herrlichkeit: bozja slava; — die Berberrlichung: Bogu slavo dajati, Gott preifen; slava Bogu! Gott sei gepriesen! slava! hoch! v slavo rojstnega dneva, zur Feier bes Geburtetages, Cig.; - ber Brunt, bas Geprange, Alas., Cig.; bila je velika slava, Z.

slávče, eta, n. junge Rachtigall, Mur., Mik. slávček, čka, m. dem. slavec.

slavčev, adj. ber Nachtigall, Jan., nk.

slávčica, f. dem. slavka; das Nachtigallweibchen. Vod. (Pes.).

slávčji, adj. Nachtigallen.: slavčjega glasu nima pinoža, SIN.

slávec, vca, m. die Nachtigall (lusciola luscinia); veliki s., der Sprosser (lusciola philomena), Erj. (Z.); gozdni s., die Balbnachtigall, ponočni s., die Aunachtigall, Levst. (Nauk).

slaven, vna, adj. 1) berühmt, ruhmvoll, glorreich; slavni junaki, slavna smrt; slavni predniki; - 2) pruntvoll, herrlich, feierlich, Brachts, Cig., Jan.; slavni obhod, ber Brunts aufzug, Cig.; slavno v roko seči, feierlich ben Handschlag geben, Levst. (Nauk).

slavica, f. = slavnica 2), Jan., Let.

slavič, íča, m. die Nachtigall, Guts., Mur., Cig., Jan., Hip. (Orb.), Trst. (Let.), Danj.-Valj. (Rad), vzhSt.

slavíček, čka, m. dem. slavič; bie Nachtigall, Guts.-M., Hip. (Orb.), ogr.-Valj. (Rad).

slaviten, ina, adj. Preis, Lob-, nk.; slavitna pesen, Let.

slavilo, n. bie Auszeichnung (bie jemanbem gutheil wird), Jan.

slavina, f. bas Geburte. o. Ramensfest: dati komu kaj za slavino, Goriš.; sosedje imajo navado, da hodijo drug k drugemu na slavino, Erj.(Izb. sp.); (slavna) Pliskavica(Kras), GBrda ("slabna") Tolm.

slávinja, f. = slavina, Podkrnci-Erj. (Torb.). slavīst, m. kdor se peča s slovanskim jezikoslovjem, ber Glavift.

slavīstika, f. slovansko jezikoslovje, die Glapiitil.

slavît, adj. ruhmvoll, rühmlich, Jan., Zora.

slavîtelj, m. ber Berherrlicher, nk. slavîten, tna, adj. ruhmvoll, berühmt, Mik., Virtov. (Vin.), Slom.; s. letavec, Levst. (Zb.

slavitev, tve, f. bie Berherrlichung, Jan., nk. slaviti, im, vb. impf. 1) preifen, verherrlichen, Mur., Cig., Jan., nk.; slavite Gospoda! Cig.; — to ga slavi, das bringt ihm Ehre, Jan.; - 2) feierlich begehen, feiern, Cig., nk.; — tudi: sláviti.

slavîvec, vca, m. = slavitelj, Cig.

slavje, n. die Feierlichkeit, nk.; veliko slavje slaviti, Z.; s slavjem koga pokopati, SIN.; - ber Triumph, Jan.

slávka, f. das Rachtigallweibchen, Strek., Kr.

slavljenec, nca, m. bie Berfon, die Gegenftanb einer Feier ift, ber Gefeierte, Navr. (Kop. sp.), nk.; tudi: slávljenec.

slavljeník, m. = slavljenec, SlN.

slavljenje, n. 1) bas Berberrlichen, bas Breifen; – 2) das Feiern.

slavljenka, f. die Gefeierte, Jan. (H.).

slavnica, f. 1) das Geburte. ober Ramensfest. Podkrnci - Erj. (Torb.), na Pivki (Notr.); (prim. slavina); — 2) bie Hunne, Jan. (H.). slavnoroden, dna, adj. von berühmter Her-

funft: slavnorodni vitezi, Glas.

slavnost, f. 1) bie Berühmtheit, Cig., nk.; -2) die Festlichkeit, Cig., nk.

slavnosten, stna, adj. Fest-, sestlich, Jan., nk.; slavnostni govor, die Festrede, nk.

slávnostnik, m. = komur je slavnost namenjena, ber Gefeierte, SIN.

slavodatka, f. bas Loblieb, bie Hymne, Kos., Levst.(Zb. sp.).

slavodobítje, n. = slavje, ber Triumph, Cig.; - hs.

slavohlépen, pna, adj. ruhmsüchtig, Cig., Jan., C., nk.

slavohlępje, n. die Ruhmsucht, Jan., C., nk. slavohlepnost, f. die Ruhmsucht, Cig., Jan., nk. slavohótnost, f. bie Ruhmsucht, Cig. (T.). slavohram, hrama, m die Ehrenhalle, die Ruhmeshalle, Cig., Jan., Glas., Let.

slavoklic, klica, m. ber Ruf: slava! ber Soch-

ruf, Cig., nk. slavoljuben, bna, adj. ruhmliebend, Jan., nk. slavoljubje, n. die Ruhmliebe, nk.

slavolok, loka, m. der Triumphbogen, Jan., C., nk.

slavospev, speva, m. ber Ruhmeegesang, ber hymnus, ber Triumphgefang, Jan., C., nk. slavost, f. die Lüsternheit, Cig.

slavovît, adj. berühmt, M.; rühmlich, C.

slavoviten, tna, adj. = slavovit, Cig. sieci, m. pl. bie Stulpftiefel, Cig.

siệc, m. bas Alpenroschen (rhododendron hirsutum), za Krnom-Erj. (Torb.), Nov.

slečák, $m_1 = gumba, BlKr.$ slecati, im, vb. impf. hoden, lümmeln, lehnen, Z., Gor.; toliko da še oči odpira, pa le še sleči tam pri kvartah, Polj.; sleči pri njem in mu v usta gleda, Polj.; sloneti in sle-

čati, Gor. siecenje, n. die Entsteibung, (-enjè) ogr.-Valj.

sleci, slecem, vb. pf. ausziehen; suknjo s.; kožo s., die haut abziehen; entfleiben; otroka s.; s. koga do nagega, jemanden nacht ausziehen; s. se, fich entfleiben; - = izleviti se: rak se je slekel, Z.; — (fig.) s. koga, jemanben um fein Gelb bringen, ausziehen (3. B. beim Spiel); s. koga česa, jemanben um etwas bringen, Levst. (Zb. sp.).

slęckni, adj. = sleherni, Savinska dol. slecon, m. ber Hoder, ber Faulpelz, Gor.

1. sled, sleda, sledû, m. bie Spur; zajeji, lisicji, pasji s.; s. najti, dobiti, auf bie Fährte tommen; brez sledu, spurlos; ni mu bilo ne sledu ne glasu, Glas.; — kaki reči po sledu iti, einer Sache nachforschen, Ravn.; - vsak s. (jeben Schritt) moram sam storiti, C.

2. sled, m. = slanik, ber Baring (clupea harengus), Cig., Jan., DZ., Erj.(Z.); - po drugih slov. jez.; starošved. sild, Mik. (Et.). siệd, î, f. = 1. sled m.: krvave sledi, Jurč. 1. sledar, rja, m. ber Spurhund, Z., ogr.-C. 2. sledar, ria, m. ber Haringframer, Cig. sledarnica, f. bie Haringsbube, Cig. sledba, f. 1) bas Aufspuren, Cig.; — 2) bie

Nachfolge, Z.; s. za dvorom, die Hoffolge,

Cig.; — 3) ber Anhang, C. sledbenik, m. ber Anhanger, nk.

sleden, dna, adj. Spür-: sledni pes, ber Spürhund, Trub.; valpet je vohal okolo hiše, kakor sledni pes, Jurč.; - gerne herumstöbernd, Savinska dol.-C.

slêderni, adj. = sleherni, C.

slêdherni, adj. = sleherni, C.; (sledharni, Ev. [Rok.]).

sledi, adv. 1) hernach, spater, ogr.-C.; malo s., etwas spater, C.; — 2) endlich, Mik., C. sledina, f. die Spur, C., Z.

slediti, im, vb. impf. ber Spur nachgeben, ausipuren; pes zajca sledi; zajca s. in na medveda zadeti - bei einem unrecht ankommen, Cig.; ako grem nazaj, ga ne sledim, Dalm.; tatu s., LjZv.; rudo s., fcurfen, Cig. (T.); s. hudodelstvo, einem Berbrechen nachforichen, Levst. (Nauk); — s. za kom, jemandem nachgehen, Cig.; - (po nem.) s. komu, jemanbem nachgeben, Jan.; barauffolgen, Cig., Jan., nk.; sledeč = naslednji, folgend, Cig., Jan., nk.; - iz tega sledi, baraus folgt, Jan., nk. siedji, adj. Saringes, Cig., Jan.

slêdka, adv. 1) = sledi 1), ogr.-C.; - 2) = sledi 2), ogr.-C, Mik.

slêdkar, adv. = sledka, sledi, Jan., C., ogr.-Mik.

slednica, f. bie Anhangerin, Cig.

slednik, m. 1) ber Spurhund, ber Leithund, Meg., Habd., Dict., Cig., C., Hip. (Orb.), Krelj, Jsvkr., nk.; — 2) ber Anhänger, Cig., Krelj, M.; njegovi sledniki, sein Anhang, Cig., Navr. (Let.).

slędnji, adj. 1) jeber, jedweber, Meg. - Mik., Mur., Cig., Jan., M., C., Trub., Dalm.; skoraj slednji človek to ve, Lašče - Levst. (Rok.); slednji dan, Gor., Ig(Dol.); — 2) = poslednji, Guts., C., ogr.-Mik.; na mojo slednjo uro, Guts. (Res.); vse se je izpolnilo do slednje pike, Mur.; k slednjemu, zulett, Guts.; = na slednje, Guts., Jarn. (Sadj.); = na slednjo, Pjk.(Crt.); = ob slednjem, C.

slednjič, adv. zulest, enblich, Cig., Jan., Mik.; - zum lettenmal, C.

slednjikrat, adv. jum legtenmal, C., Jsvkr. sledolovec, vca, m. ber Baringfischer, Jan. sledovanje, n. das Folgen, die Folge, kajk .-Valj.(Rad).

sledováti, ûjem, vb. impf. nachfolgen, nachgehen: s. koga, Mur.-Cig., C.

sleduh, m. 1) ber Spurhund, C., Mik.; - 2) der Ausspurer, Cig.; ber Spion, C., Bes.

slegúr, rja, m. bie Steinbroffel (turdus saxatilis), Frey. (F.), Erj. (Z.), pod Čavnom-Erj. (Torb.), Levst. (Nauk), Št.

slegúrček, čka, m. dem. slegur, Z.

slêherni, adj. jeglitber, jeber einzelne, Mur., Cig., Jan., Mik., Dalm., Krelj, Gor., Dol.; Bog je dobrotljiv do sleherne živali, Ravn.; — iz: sledkaterni, Levst. (Rok.); (prim., slehiteri", Schönl., sleheterni, Rec., slehoterni, prisega iz 17. stol. [Let. 1884. 208], sledharni, Ev. [Rok.], prim. tudi: nêhterni — nekateri, jvzhŠt.).

slęhernik, m. jebermann, Zora, SIN.

slêj, adv. îpăter: prej ali slej, C.; ni prej ni slej, LjZv.

sieka, f. bas abgelegte Rleib, Jan., C.

slękav, adj. frumm, gebüdt, C.; — prim. slok. slękavec, vca, m. ber Gebüdte, C.

slékniti se, slêknem se, vb. pf. sich neigen, sich senten. M.

slekútati, am, vb. impf. faulenzen, C.; — prim. slečati.

slekútavec, vca, m. ber Faulenzer, C.

sléme, mena, n. 1) der First; — der Firstbalten des Daches, in welchem die Sparren
zusammengehen, Podkrnci-Erj. (Torb.); —
2) der Überlegbaum des Webstuhles, woran
die Kolden hängen, worin die Rädderchen gehen,
Cig.; — 3) der lange, starte Hebel einer
großen Weinpresse, der obere Pressedum,
Guts., V.-Cig., Dol., jvzhSt.; — 4) die Deckgarbe an Getreidemandeln, C.; — 5) die
oberste Schärse eines Dinges, der Grat, Cig.
(T.); drežno s., der Ufergrat, DZ.; — der
Bergrücken, der Gebirgsgrat, der Gebirgstamm: gorsko s., Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.;
— nosovo s., der Nasentiaken, Cig.; — pogostoma tudi: sléme, sleména,

siémence, n. dem. sleme, Valj. (Rad).

slemencan, m. ber Hügelbewohner, Cig.

slemenît, adj. mit Bergfammen: slemenito gorovje, C.

slęp, slępa, adj. 1) blinb; na pol s., halbblinb; na eno oko, na obedve očesi s.; na enem očesu s., Met.-Mik.; tudi slepa kokoš zrno najde; tudi slep ščinkavec korito najde, Cig.; zunaj lep, znotraj slep = schön aber unwissend, Mur.; - blind für etwas, es nicht sehen wollend; slep česa, Kast.; sin je zdaj matere s., BlKr., Gor.-M.; lepa je, pa dela slepa, C.; Moje (kamre) si pa slep, Npes.-Schein.; - slepa ljubezen, slepa vera, blinde Liebe, blinder Glaube, Cig.: slepa sreca, blinder Bufall, Cig.; - na slepo kupiti, ungefeben taufen ; - slepa cena, ber Spottpreis, Jan.; po slepi ceni, Jurč.; - slepo steklo, mattes Glas, Cig.; - 2) = navidezen: slepa luna, slepo solnce, ber Nebenmond, die Rebenfonne, Jes.; slepi ogenj, das leuchtende Dioderholz, Z.; slepo okno, blindes Fenster; slepe line, die blinden Thurmbachfenster, Z., Polj.; slepa Zelezna ruda, ber Gifenichufe, Cig., Jan.; - slepa ulica, bie Sadgaffe (po češ.), Jan.; slepo črevo, ber Blindbarm, Cig. (T.), · Erj. (Som.); slepa luknja, die Bungenvertiefung, das Bungenloch, Cig.

slèp, slèpa, m. kurji s., bie Nieswurz (helleborus), Z., Medv. (Rok.), Burg. (Rok.).

slepáč, m. ber Blinde (zaničlj.), SlGor. - C.;
— ber Berblendete, Mur., Met.

slepáča, f. die Blinde (zaničlj.), SlGor. - C.;

- bie Berblendete, Mur.

slepák, m. = slepac, C., kajk.-Valj. (Rad). slepár, rja, m. ber Täuscher, ber Schwindler, ber Betrüger, ber Gauner.

slepárček, čka, m. dem. sleparec; Vsak sleparček ni za nas, Preš.

slepárec, rca, m. dem. slepar, C.

sleparica, f. bie Brellerin, bie Schwinblerin, bie Betrugerin, bie Gaunerin.

sloparija, f. bas Blendwert, bie Betrügerei, ber Schwindel, bie Gaunerei.

slepariti, arim, vb. impf. prellen, betrügen; Schwindeleien ausführen; s. koga, jemanden beschwindeln, ihm Sand in die Augen streuen.

slepárjenje, n. falfche Borspiegelungen, bas Schwindeln, die Gaunerei(en).

slępárka, f. = sleparica.

sleparski, adj. betrugerifch, gaunerifch.

sleparstvo, n. bas Blendwert, liftiger Betrug, ber Schwindel.

slępavs, m. ber Blinde (zaničli.), C. slępce, adv. blindlings, Mik.

slepcevodnik, m. ber Blindenführer, Cig.

slépčec, čeca, m. dem. slepec, Valj. (Rad).

slépec, pca, m. 1) bet Blinbe; slepec slepca vodi; — 2) = slepica 2), Cig.; — 3) = slepič 2), bie Blinbschleiche, Mur., Cig., Jan., Dalm.-M., Fr.-C., Frey. (F.), Levst. (Zb. sp.). slépečki, adv. blinblings, Habd.-Mik.

slepetáti, etâm, éčem, vb. impf. 1) blingeln, josleott sehen, C.; — 2) slepeče n. pr. nad močvirjem o vročini (eš žittert die Lust), C.

slepeti, im, vb. impf. nach und nach blind werben, Cig., C.

slêpež, m. slepež je, die Rebenaugen beginnen sich zu entwickeln, jvzh.St.

slepica, f. 1) die Blinde, Cig.; — 2) die Ofentachel, Cig., Bes., DZ., St.-Valj. (Rad), BlKr.; — 3) eine Art Brett, Blc.-C.; das Fournierbrett, Z.; — 4) die Blendlaterne, Jan., Bes.; — 5) die Nieswurz (helleborus), C., Nov., Cv., DSv.; zelena s., die grüne Nieswurz (helleborus viridis), C.

slepič, ica, m. 1) = slepar, Pliskavica (Kras);
— 2) die Blindschleiche (anguis fragilis), Mur.,
C., Erj. (Ž.), Dalm., Rez.-Valj. (Rad), Št.;
— 3) das noch schlummernde Gewächsauge
(bes. an der Rebe), Vrtov. (Vin.);
— 4) der Wurmsortsch des Dickdarms, Erj. (Som.).

slepiten, dna, adj. blenbend: slepilna luć, Cig.;
— bethörend, gautelhaft, Jan.; illusorisch,
Cig., Jan., Cig.(T.).

slepsio, n. das Blendwerf, das Trugbild, Cig., Jan., Cig. (T.), Nov.-C., Vrt., Koborid-Erj. (Torb.); — vzdušno ali zračno s., die Lustspiegelung, Cig. (T.), Žnid., Nov. slepir, rja, m. = slepič 2), bie Blindichleiche, Guts., Mur., Kor.-Cig., Jan., C., nad Ma-

riborom-C., Frey. (F.).

slepiti, im, vb. impf. blenden, Cig., Jan., Cig. (T); sneg je tako bel, da oči slepí, Dalm.; - verblenden, bethören, täuschen; norska ljubezen te zdaj slepi, da ne vidiš, Jap. (Prid.); Si videl čislati le to med nami, Kar um slepi z gol'fijami, lažami, Preš.; schwindeln, Sand in die Augen streuen: kaj tu slepiš? Ig(Dol.), Tolm. slepîtva, f. die Blendung, C.

slepiv, iva, adj. trugerifc, Z.

slepivec, vca, m. ber Blenber, Cig.; - ber Taufcher, ber Bethorer, ber Berführer, Cig., Jan. slepivka, f. die Bethorerin, die Gautlerin, Cig. slepivost, f. bas Trugerifche (als Eigenschaft),

Z., Blc.-C.

sleplja, f. ein blindes Beib, Cig.

sleptjénje, n. das Blenben; - bas Bethören. slepljiv, iva, adj. blenbenb, Mur.; - trugerifch, Mur.; slepljivi svet, Levst. (Zb. sp.).

slepnjáti, am, vb. impf. = pri slabi luči kaj delati, Vas Krn-Erj. (Torb.).

slepočíca, f bie Schlafe, Blc. - C.; - prim. hs. slepo oko, die Schläfe.

slepomîškati se, am se, vb. impf. "blinde Ruh" spielen, Jan. (H.).

sleporivec, vca, m. sleporivci, Blindwühler (caecilia), Erj. (Z.).

slepost, f. bie Blindheit, Mur., Cig., Jan.; vrojena s., Ravn.-Valj.(Rad); - bie Ber-

blendung, Cig. slepota, f. die Blindheit; erna s., ber schwarze Star, Cig., Jan., C., Erj. (Som.), DZ; jasna s., Z., Strp.; bela s., ber weiße Star, Znid.; siva s., ber Krpftallstar, Cig.; ber graue Star, Strp.; kurja s., bie Rachtblindheit, Z.; mesecna s, die Mondblindheit (eine Pferdetrantheit), DZ.

slepóten, tna, adj. blöbsichtig, Z.; - blind (fig.), Jan.; slepotno, blinblings, Z.

slepotica, f. die Blende (min.), V.-Cig., Cig. (T.). slepotija, f. = sleparstvo, Cig., Jan.

slepovéren, rna, adj. blinbglaubig, Cig. slepovož, m. die Blindschleiche, Mur., Cig., C.,

Danj.-Mik., vzhSt.

slepur, rja, m. i) ber Blobfichtige, ber Blinbe. Hip.-C.; - 2) = slepič 2), die Blindschleiche, Valj.(Rad); - 3) ein schwach brennendes Licht, Jarn., Cig., C.; - eine Kerze aus schwarzem Unschlitt, V.-Cig.

slepuriti, urim, vb. impf. blobe feben, Hip .- C. sleputati, am, vb. impf. herumtaften (wie ein

Blinber), Z.

slez, m. ber Eibisch (althaea officinalis), Mur., Cig., Jan., C., Mik., Tuš. (R.); = beli s., M.; rožasti s., bie Pappelroje (althaea rosea), Tuš. (R.); = rdeči s., C.; - bie Malve (malva), Meg., Strek.

slęzen, ena, m. neka rastlina, Vreme - Erj. (Torb.).

slęzęn, f. = 1. slezena, Jan.

1. slezena, f. 1) bie Mila, Dict.-Mik., Guts., Mur., V.-Cig., Met., DZ., Erj. (Som., Z.), Ri-

henberk-Erj.(Torb.); -2) = 1. slezenica,bie Milajucht, V.-Cig.; - (solzena, Lašče-Erj. [Torb.], slázena [nam. solzena], Kor.-Erj. [Torb.], suzâna, Rib.-Mik.).

2. slezena, f. bas Pappelfraut, bie Malve (malva), Cig., C., Medv. (Rok.); - prim. slez.

slęzęnast, adj. = slezenićen, Cig.

1. slęzęnica, f. 1) dem. 1. slezena; die Milz, Mur.; — 2) slezeníca, bie Milajucht, Cig.,

2. slęzenica, f. das Schneewasser, Rez.-C.; — — prim, slezeti,

slezenićen, čna, adj. milsjuchtig, Cig.

slezenîčnik, m. bas Milgtraut, Jan. slezenjiv, íva, adj. milatrant, Jan.

slezeno, n. = 1. slezena, die Mil, Meg., Alas., Jan., Celovška ok.; (slazáno, Rož.-Kres).

slęzęnovec, vca, m. die Malve (malva), Jan., (selz-) Cig.; divji s., die wilde Malve ober Rojspappel (malva silvestris), (selz-) Tuš.(R.). slęzęti, im, vb. impf. = slizeti, sluzeti, langfam tropfelnb fliegen : med slezi, C.;-rinnen :

sod slezi, C.

slęzina, f. = sleznica, Cig. sleznica, f. die Malve, Jan.; sleznice, Malven

(malvaceae), Tuš. (R.). slezota, f. ein schleimichtes Ding, V.-Cig. slêzov, adj. Eibisch=, Cig., Jan.; s. čaj, ber

Eibischthee, Cig., Jan. slêzovina, f. bas Eibischtraut, Cig. slíba, f. Vrtov. (Km. k.), pogl. sviba.

slibovina, f. Nov.-C., Rihenberk-Erj. (Torb.), pogl. svibovina.

sličen, čna, adj. 1) ahnlich, C., nk.; - 2) conform, Jan.; - congruent, Cig., Jan.; - hs. sliciti, im, vb. impf. reimen, Cig.(T.).

slîčkeren, rna, adj. allerhand, Cig.

sličnoglasje, n. bie Onomatopoie, Cig.(T.). sličnoglasnica, f. ein onomatopoetisches Wort, Cig.(T.).

sličnoręčje, n. die Paronomasie, Jan.(H.). sličnost, f. 1) die Ahnlichkeit, C., nk.; — 2) bie Conformitat, Jan.; - bie Congruenz, Cig., Jan.

slîk, m. = rima, ber Reim, Cig.(T.), Zora. slíka, f. das Abbild, das Bild, Cig., Jan., nk.; bas Gemalbe, Jan., nk; s. iz (vsakdanjega) življenja, das Genrebild, Cig.(T.); - (pren.) bas Bilb (eine Schilberung), nk.; - hs. slikanje, n. bas Abbilden, tas Malen, nk.;

s. na mokrem, die Frescomalerei, Cig.(T.); s. polti, die Carnation, Cig.(T.).

slikar, rja, m. ber Maler, Cig. (T.), C., nk.; s. cvetja, živali, dekoracij, ber Blumen-, Thier-, Decorationsmaler, Cig. (T.); - hs. slikarica, f. die Malerin, nk.

slikarîja, f = slikarstvo, Cig.(T.).

slikariti, arim, vb. impf. Gemalbe verfertigen, malen, Z., C.

slikárnica, f. das Atelier, Cig (T.).

slikarski, adj. Maler., nk.

slikârstvo, n. die Walerfunst, die Walerei, Cig (T.), nk.; s. iz življenja, die Genremalerei. Cig.(T.).

slikati, am, vb. impf. abbilben, malen, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; — hs.

slikohram, hrama, m. bie Bilbergallerie, SIN. slikopis, pisa, m. die Ikonographie, Cig.(T.); - hs.

slikoshramba, f. = slikohram, Jan.

slikovît, adj. malerisch, pittorest, Cig.(T.), nk. slikovîtost, f. das Malerijche: s. slovenskih

pokrajin, Navr.(Let.).

slina, f. ber Speichel; lišaj s teščo slino pomaži, pa ozdravi, Levst. (Rok.); nav. pl. sline; sline požirati; sline se mu cedijo iz ust, ber Speichel rinnt ihm aus bem Munbe; sline se mi cede po čem, ber Mund maffert mir nach etwas, = sline cedim po čem; sline komu delati, jemanbem ben Mund nach etwas wäfferig machen, Cig.

slînar, rja, m. i) = slinec 2, Zora; - 2gozdni s., bie Balbichnece (limax empiricorum), poljski s., die Ader-Radtschnede (limax

agrestis), Erj.(Z.).

slinarica, f. bie Schaum-Cicabe ober Schaum-Birpe (aphrophora spumaria), Jan., Erj. (Ž.). slinast, adj. speichelicht, Mur.; -slinasta cesta, eine schlüpfrige Strafe, Z.; — mit Speichel belegt ober beschmutt, begeifert, Cig., M.

slinav, adj. voll Speichel, mit Speichel belegt, geiferig; - schlüpfrig, Mur.; schlatig: sli-

nava steza, C.

slinavec, vca, m. 1)=slinav deček, ber Beifer= bart, Cig.; = der Rohbube, Fr.-C.; — 2) die Schnede, Guts.

slinavica, f. (zleza) s., die Speichelbrufe, Cig. (T.).

slínavka, f. 1) slinava ženska, die Speichlerin, Mur.; - 2) bie Speicheldruse, Cig., Nov.; ustna, trebušna s., Erj. (Som.); podušesna s., die Ohrspeichelbruse, Strp.; -– 3) eine naffe Erbart, M., Kr.-Valj.(Rad).

slinavost, f. ber Speichelflufe, Cig., Jan. slinec, nca, m. 1) = slinav človek, Cig., Burg.

(Rok.); — 2) ber Rriecher, Cig. slînež, m. = slinec, Cig.

sliniti, slînim, vb. impf. 1) mit Speichel befeuchten, Mur.; angeifern, Cig.; — 2) s. se, geisern, Mur., Cig.; - schlüpfrig sein (o potu), C.; - s. se okoli koga, sich bei jemandem einzuschmeicheln suchen, scherwenzeln; s. se komu, pred kom.

slinivka, f. = slinavka 2), bie Speichelbrufe, Cig., Jan., Vrtov.(Km. k.).

slinják, m. ber Speichelgang, Strp.

slinjav, adj. = slinav, Z.

slinjavka, f. = slinavka 3), eine Art lehmige, schleimichte Erde, Nov.-C.; lehmige Kasterde, Cig.

slinjenje, n. 1) das Anspeicheln; — 2) das Beifern, Mur.; - ber Speichelflufs, Cig.; - 3) das Schmeicheln, die Kriecherei, Cig.

slînkati, am, vb. impf. = izbirljiv biti v hrani (zlasti o živini), Podkrnci-Erj. (Torb.).

slinotok, toka, m. ber Speichelflufe, Jan. slinotvoren, rna, adj. speicheltreibenb, Cig. slinovina, f. ber Speichelftoff, bas Pthalin, Cig., Jan.

slinovodnica, f. ber Speichelgang, Cig. slinóvrat, m. = slanovrat, samojed, C. slipa, f. bas Labtraut (galium aparine), Medv. (Rok.).

slipav, adj. flebrig, Z.

slipavka, f. 1) bas Klebetraut, bas Labtraut (galium aparine), M., Kr.-Valj.(Rad); (slipovka), Cig., C.; — 2) = majhen, slaboten človek, ber Anirps, Litija, (slipovka) Štrek., LjZv.

slîš, m. = sluh, bas Gehör, GBrda. slisaj, m. die Hörtveite, Jan. (H.).

slišātnik, m. das Hörrohr, Cig.

slisalo, n. das Gehörorgan, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; tudi: slíšalo, Valj.(Rad).

slišanje, n. bas hören.

slišati, slišim, vb. impf. 1) horen; težko s., ne s. dobro, harthörig sein; tenko s., bunne Ohren haben, Cig.; na levo uho ne slišim dobro; slišiš? heda! hörft du? napak s., faljch hören; na svoja ušesa s., mit eigenen Ohren hören; s. mašo, die Meffe hören, Burg .; s. sovo, žrjave; (tudi z gen.: razumnih ljudi sem slisal, ich habe es von verständigen Leuten gehört, Levst. [Zb. sp.]); s. koga govoriti, zvizgati, jemanden reden, singen hören; kar Vi pravite, je lepo s. (flingt schön), V.-Cig.; pri vratih ga ni bilo nič s., beim Thor tonnte man ihn gar nicht vernehmen; nic ni bilo s., es war kein Laut zu vernehmen; mnogo je s. o tatvinah, man hört viel von Diebereien; ni se bilo s., da bi bil prisel, es verlautete noch nichts von feiner Anfunft; s. je, da —, es heißt, bafs —; nic prida ni s. o njem, man hort nichts Gutes von ihm; dober glas se sliši v deveto vas; od sosednjih fara se sliši zvonjenje; sliši se, man hört, es geht bas Gerücht, Cig., Jan.; — 2) (gehören, [germ.])

slisen, šna, adj. hörbar, vernehmbar, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; vidne, slišne, čutne šibe

božje, Cv.

slîšež, m. = uho (šaljiva beseda v uganki), Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.).

slišljiv, iva, adj. Cig., Jan., ogr.-C., pogl. slišen.

slisnost, f. die Hörbarkeit, die Bernehmbarkeit, Cig.

sliv, sliva, adj. zwetichtenblau, Mur., Cig.; blaulich, Mik.

sliva, f. die Bflaume, bef. die Rriechenpflaume (prunus insititia), na zapadu; = češplja, bie Zwetschke, ber Zwetschkenbaum (prunus domestica), na vzhodu; cesarska s., die Raiserpflaume, damascanska s., Die Damascenerpflaume, Cig., Tuš.(R.); rumena s., bie Bachspflaume, Cig.; - divja ali pasja s., ber Schlehborn (prunus spinosa), C.

slivar, rja, m. 1) ber Bflaumenhandler, Cig.; - 2) bakrenasti s., der fupferrothe Bflaumenbohrer (rhynchites cupreus), Erj.(Ž.).

slivast, adj. zwetschlenblau, Cig., C.; blaulich, Dict.

slivec, vca, m. eine Art große Zwetschke, vzh-Št.-C.

slivica, f. dem. sliva; 1) fleine Bflaume, fleines Pflaumenbaumchen; — 2) die Schlehe, Sl-Gor.-C.; tudi: divja s. ali bogova s., C. slivík, m. = slivnik, Erj (Izb. sp.). slivje, n. coll. eine Pflaumenpflanzung. slîvkast, adj. blaulich, Cig. slîvkati, kam, čem, vb. impf. fleinlaut weinen, schluchzen, C., Vest.; = v bolesti milo ječati, Valj.(Rad). slivnica, f. 1) ber Zweischkenborrofen, Mur., vzhSt.-C., Danj.(Posv. p.); - 2) die Schlüffelblume (primula), C. slivnik, m. ber Pflaumengarten, Cig., Jan., C. slîvnjak, m. 1) der Pflaumengarten, Cig., Jan., C.; — 2) daß Pflaumenmus, jvzhSt. slivoglèd, gléda, adj. blaudugig, V.-Cig. slívov, adj. auß Pflaumen, Pflaumen, Jwetsch. ten- ; slivov močnik, bas Zwetichtenmus, Mur.; slivov les. slivovec, vca, m. 1) ber Zwetschlenbrantwein, Cig., Jan., Gor.; — 2) = slivovnik, bas Bretfchtenmus, Mur.; - 3) ber Schlehdornstrauch, SlGor.-C. slivovica, f. ber Zwetschkenbrantwein, Mur., Cig., Jan., DZ. slivovina, f. 1) das Pflaumenholz, Cig., Jan.; – 2) slivovína, das Prunin, Cig. slivovka, f. 1) der Zwetschkenbrantwein, Dol., jvzhSt.; — 2) ber Zwetschkenschwamm, Mur., C., Kr .- Valj (Rad). slivovkica, f. dem. slivovka 2), Danj. (Posv. p.); (nam. -cica). slivovnik, m. das Zwetschkenmus, Mur.; ber Bwetschlentuchen, Cig., Jan. slîz, m. = slez (Eibisch), Cig., Jan., Mik.; - beli sliz, Dict. slîz, î, f. ber Schleim, Cig., Jan.; (češ., rus.); prim. sluz. slîzast, adj. ichleimortig, Cig., Jan. slizav, adj. schleimig, Cig., Jan., Tus.(B.); prim, sliz f. slizec, zca, m. ber Schleimstoff, Cig. slízek, zka, adj. schlüpfrig, Mur., Cig., C., Vest.; — (nam. sklizek, Mik.[Et.]). 1. slízen, zna, adj. = sklizek, C. 2. slizen, zna, adj. Schleim=, Cig., Jan ; fclei= mig: cvetni prašek pade na mokro, slizno brazdo, Erj.(Zv.); - prim. sliz f. slizeti, im, vb. impf. tropfenweise fließen, fleinweise rieseln, Dict., Fr.-C.; - prim. slezeti, solzeti. slizgati, am, vb. impf. = drskati, C. slízgavica, f. das Glatteis, C. slîzka, f. = slez (Eibisch), Cig. slîzkast, adj. ein wenig ichleimig, Cig. sliznica, f. bie Schleimhaut, Cig. sliznik, m. ber Schleimbeutel, Cig. slizniti, slîznem, vb. pf. zergehen (o snegu, maslu), C.; — prim. slizeti. sliznjak, m. bas Schleimthier, Jan. sliznoktven, vna, adj. schleimblutig, Cig. slizotok, toka, m. ber Schleimflufe, Cig.; sljuda, f. ber Glimmer, Cig., h. t. - Cig. (T.), Erj.(Min.); — rus.

sljudovec, vca, m. der Glimmerschiefer, Cig. (T.).sljûz, m. C., pogl. sluz. slóba, f. skrčeno iz: sloboda (= svoboda): slobo ("slobou") vzeti, Abichied nehmen, vzhSt., Levst.(Nauk), ogr.-Valj.(Rad), Mik.; (nav. slovo vzeti). slobnost, f. das Bermögen, Trub.-Mik (Et.). slobod, f. die Erlaubnis, C.; — ber Abschied: s. dati, vzeti, ogr.-C.; s. dati grehom, ogr.-C. slobóda, f. = svoboda, die Freiheit, Jan., M.; - ber Abichieb: slobodo vzeti, C., ogr - Valj. (Rad). slobodina, f. die Freiheit (von Abgaben), Dict. slobóden, dna, adj. = svoboden, frei, Meg., Jan.; s. gospod, Meg.; slobodna mesta, Dalm.; prost ino s. postati, Dalm.; slobodno živeti, kakor se vsakemu dobro zdi, Dalm.; po svoji slobodni volji, Dalm.; s. česa, frei bon einer Sache, C.; frei bom Grundzins, Cig.; - ledig, unverheiratet, Krelj; - slobodno je, slobodno, es ift erlaubt, Trub .-Mik., Mur., C., M., vzhŠt.; ali si smem kruha urezati? — slobodno! Mur.; slobodno, ungehindert, frei: na svoji glavi lase slobodno pustiti rasti, Dalm.; Tebi rečem slobodno, dir darf ich es sagen, Danj (Posv. p.). **sloboditelj**, m =**s**voboditelj, Csloboditi, im, vb. impf. = svoboditi, befreien, ogr .- C .; - frei erhalten, sichern: delavnost vsakega slobodi stradanja, Mur. slobodkinja, f. ein freies Beib, ogr.-C., Mik. slobodnik, m. 1) = svobodnik 1), ber Freie, Meg., Dict.; - 2) (slobodník) der Befreier, ogr.-C. slobodnják, m. = svobodnjak, ber Freie, Habd.-Mik., ogr.-C. slobodnjaštvo, n. = svobodnjaštvo; ber freie Stand, die Freiheit, C. slobodnost, f. = svobodnost, bie Freiheit, Dict., Mur., Dalm. sloboduh, m. ber Freigeist (zaniclj.), Cig, C. slobost, f. die Zuversicht, Trub.-Mik., C. sloboščina, f. die Freiheit; v sloboščini (slo-bodščini) živeti, Krelj; vi ste na sloboščino pozvani, ogr.-Valj.(Rad); dežela večne sloboščine, Škrb. sloc, î, f. die Krümmung, die Krümme, der Bogen, Cig., C.; na s., frumm, C. slocen, čna, adj. bogenartig, Cig., Jan. sločítnica, f. = naprava za sločenje (n. pr. vil), C. sločílo, n. 1) = naprava za sločenje kake stvari (n. pr. vil), C.; die Reifbeuge (ber Böttcher), C.; — 2) die Krümmung (3. B ber Reife), C. sločína, f. die Rrumme, Cig., Jan. slociti, im, vb. impf. frumm biegen, frummen, Cig.; vile s., Z.; s. hrbtisce, ben Ruden frummen, SIN.; — s. se, sich frummen, C. siộčnat, adj. frumnı, C. slog, sloga, m. 1) das Aderbeet, Habd .- Mik., Mur., Fr., SlGor., ogr.-C.; slog je večji od

ogona, ima več ko šest brazd, Št.-C.; —

2) der Stil. Jan., Cig. (T.), M., nk.; arabski,

gotski s., Cig.(T.); (po drugih slov. jezikih).

slôga, f. die Eintracht, Jan., nk.; sloga jači, nesloga tlači, nk.; — hs. slogosloven, vna, adj. ftiliftifc, Jan. slogoslovje, n. die Stiliftit, Zv. 1. sldj, sloja, m. 1) die Kothpfüge an der Straße, C.; — 2) das Hidz, das Lager: sloji soli, oglja, Cig. (T.); s. železnih rud, Zora; die Schichte: zračui, vzdušni sloji, bie Luftschichten, Cig. (T.), Znid.; - sloji, die Bevollerungeschichten, nk .: (po drugih slov. jez.). 2. sloj, m. suh veter, veter, ki suši, Vas Krn-Erj.(Torb.); - nam. smoj, Strek.(Let.). slojen, jna, adj. po nekem vetru, burji posušen: slojno = tako suho, da se lomi, Ljubušnje(Goriš)-Strek.(Let); - prim, 2. sloj. slojevīt, *adj.* flöhig: slojevito gorovje, baš Flöhgebirge, *Cig.(T.)*. slojevītost, f. die Schichtung, *Cig.(T.)*. slojíšče, n. = rudno lezišče, die Lagerstätte (mont.), Cig.(T.). slojiv, íva, adj. riffig, eisflüftig, Notr. slojza, f. Danj.-Mik., pogl. solza. slok, sloka, adj. 1) frumm; sloko drevo; kravji rogovi so sloki, ogr.- Valj. (Rad); ausgeschweift; sloko, die Abnahme des Schiffes am Border- und Hintertheil nach unten zu, die Sogbruftung, V.-Cig.; - 2) = suh, hager, mager, Mur., vzhSt.-C.; sloka živina, sloka baba, vzh.Št.; — sloki zlati, Danj. (Posv. p.). slóka, f. die Balbichnepfe (scolopax rusticola), Habd.-Mik., Notr.-Frey.(F), Erj.(Ž.), vzh-Št.-C. slokáč, m. ein magerer Mann, C. slokáča, f. ein mageres Beib, C. slokan, m. ein magerer Menich, vzh.St.-C. slokanje, n. das Rrummen, das Schweifen, V.-Cig. slokast, adj. 1) gefrümmt, bogenförmig, Cig., Jan., Žnid.; slokasto in zveriženo, C.; -2) schlaut, mager, hager, Jan., Nov.-C., UET.; slokasta krava, Str.; s. konj, engbäuchiges Pferd, Cig. slokati, am, vb. impf. frummen, bogenformig ausschweifen, Cig. slokav, adj. frumm, (sluk-) Habd. - Mik., C. slokin, m. ein magerer Menich, C. slokítast, adj. = slokutast, C slokitati, am, vb. impf. = slokutati, C. slokniti se, sloknem se, vb. pf. sich schlant machen (burch Gingieben bes Bauches), M., Z.; fich einziehen, Jan. slokóba, f. die Krümmung, ogr.-C. slokóbast, *adj.* verfrümmt, ogr.-C. slokobeder, dra, adj. bunnichentelig: Slokobedri moj župan, Levst.(Zb. sp.). slokonja, f. ber Anöchel, ogr. C.; - prim. slokondg, nóga, adj. frummbeinig, Cig., Jan. slokost, f. 1) bie Gefrummtheit, bie Rrum.

slokútati, am, vb. impf. 1) pom Alter gebudt einhergehen, C.; — 2) vor Magerfeit man-fend einhergehen, C.; — prim. slokitati. slom, m. = sleme, ber Dachfirstbaum, C. slomba, f. 1) die Baumstupe, Gor.; - 2) pl. slombe = prislonjena vrata, Glas. 1. slon, slona, m. 1) ein Mensch, ber gerne herumlehnt, ber Faule, Mur., C.; - 2) = legnar, ber Bagenlagerbaum, C.; - 3) die Feuerlehne, C. 2. slon, slona, m. ber Elephant, Meg., Guts., Mur., Cig., Jan., Mik., Dalm., Erj.(2.), i. dr.; morski s., neka vrsta tjulenjev: ber Muffelbrache, der Gee-Elephant, Cig., Erj.(Z.); - po drugih slov. jez. slone, éta, m. ber Lümmel, Cig. slonênje, n. bas Lehnen. slonéti, ím, vb. impf. lehnen; na oknu s., im Fenfter liegen; - lummelnd lehnen; kaj tu sloniš! pojdi delat! - na čem s., auf etwas beruhen, Jan.; na blagonravju sloni vsa človeška družba, Levst (Nauk). slonik, m. ber Bruftbaum (bes Webftuhles), Jan (H.). slonilo, n. die Lehne, Mur., Jan. sloniti, slonim, vb. impf. lehnen machen, anlehnen, Mur.; — (fig.) stüten: svoje upanje na tebe slonim, ogr.-C.; s. se na koga, auf jemanden vertrauen, ogr.-C. slonja, f. die Lehne, Guts.-Cig. slonják, m. das Bult, ZgD. slonokôst, f. = slonova kost, Mur., Cig., Jan., Jap.-C. slonokostên, adj. elfenbeinern, Mur., Jan. slonokoščen, adj. = slonokosten, Cig. slonokoščenína, f. elfenbeinerne Bare, Cig. slonov, adj. Esephantene; slonov rilec, der Esephantenrusset; slonova kost, das Essenbein. slonovina, f. bas Elephantenfleisch, Z.; bie Elephantenhaut, Z., DZ. slop, m. bie Gaule, Jan., Nov. - C.; vodni s., die Bafferfäule, DZ.; - nam. stolp; prim. češ, sloup. slopec, pca, m. dem. slop; die Columne, die Spalte (g. B. auf ber Seite eines Beitungs. blattes), Jan.; die Rubrit, Jan. slopovje, n. die Colonnade, der Säulengang, Jan., Nov.-C. slosčina, f. die Eintracht, Blc., ogr.-C. slota, f. regnerisches Better, Regen mit Schnee, Rez.-C. slotati, am, vb. impf. fturmen und regnen, Rez.-C.; (tudi: slutati, C.). slotav, adj. regnerisch, Rez.-C. slov, slova, m. 1) der Ruf, Mur.-Cig., Jan., Met, Rog.-Valj.(Rad); velik s. gre za njim, man rühmt ihm vieles nach, Dol.- Cig.; po Dolenjskem se je razširil slov, LjZv.; 2) der Bulgarname: hiša ima slov: pri Matevzu, Litija; — tudi: slov, Valj.(Rad). 1. slova, f. 1) ber Ruf: dobre slove biti, Jap .-C.; dobra slova kosti omasti, Škrinj - Valj. (Rad); - 2) ber Buchstobe, kajk.- Valj. (Rad). 2. slova, f. = sloba, slovo (Abichied), kajk.-

Valj.(Rad).

geres Thier, Fr .- C.

mung; - 2) bie Sagerfeit, Cig., M.

slokútast, adj. mager und schwach, C.

slokúta, f. ein magerer Mensch ober ein ma-

slovár, rja, m. = besednjak, das Börterbuch, Mur., Cig., Jan., nk.; — rus.

slovárček, čka, m. dem. slovar; das Börters büchlein, nk.

slovarjepîsec, sca, m. ber Legifograph, nk. slovarjepîsje, n. bie Legifographie, nk. slovarnik, m. = slovarščak, Jan.(H.). slovarski, adj. Börterbuch legifalish, nk.

slovárstvo, n. = slovarjepisje, Jan.(H.).
slovárščak, m. ber Legifograph, (-šček) Jan.,
Levst.(Zb. sp.).

slovéčen, čna, adj. = sloveč, C.

slovečina, f. die Berühmtheit, der Ruhm, Podkrnci-Erj. (Torb.); vsa ta slovečina raka ni pokvarila, Erj. (Izb. sp.).

slove cnost, f. die Berühmtheit, Nov.-C. sloveniti, finm, vb. impf. 1) flovenisieren, C., nk.; — 2) ins Slovenische übersehen, Cig., Jan., nk.

slovênje, n. das Berühmtsein, der Ruhm, der Ruf, Mur., C., Mik.(Et.); imajo dobro ime ali slovenje, Trub.; slovenje od njega je šlo po vsej Siriji, Jap.(Sv. p.).

slovénji, adj. = slovenski, Guts.

slovenski, adj. flovenisch.

slovenscina, f. bie flovenische Sprache.

slôves, m. 1) bie Feierlichkeit, Mur., Mik.(Et.); (slovez, Ravn.); — 2) ber gute Ruf, ber Ruhm, Mur., Jan., C.; sloves se je od njega razširjal, Ravn.; dobrega slovesa, gut beleumundet, Levst.(Cest.); — 3) s slovesom, mit Berlaub, mit Respect zu melden, Meg., Dict., Cig., Jan., M., C.; s slovesom govoriti, Trub.; oni človek je kakor (s slovesom) svinja. Bas.; sloves reči, povedati — s slovesom, Ljubušnje(Goriš.) - Strek.(Let.); — (prim. slovo in sloda).

slovesen, sna, adj. 1) feierlich, Mur., Cig., Jan.; slovesna prisega, s slovesnim glasom, slovesno obljubiti, obhajati kaj, nk.; — slovesna dela, ruhmbolle Thoten, Ravn.; (slovesen, Mur.); — 2) Abhchiebs: slovesni list, Jan.; — 3) slovesno — s slovesom, mit Berlaub zu melben, Mur., C.; to mi je, slovesno, nekdo ukazal, M.

slovésnost, f. 1) bie Feierlichfeit, Mur., Cig., Jan., nk.; (slôvesnost, Mur.); -2) = slovstvo, knjištvo, Jan., Nov., nk.; (rus.).

stvo, knjištvo, Jan., Nov., nk.; (rus.). slovéti, im, vb. impf. in einem Rufe stehen: slabo s., in schlechtem Ruse stehen, Ravn.; kranjska dežela je nekdaj slovela za bogato, LjZv.; — nav. rühmlich besannt sein, berühmt sein; šampanjsko vino slovi po vsem svetu; njegovo ime bo slovelo vekomaj; — sloveč, berühmt; sloveče ime; (slovéč, Štrek.).

siçvez, m. = sloves 1), Ravn.

slovît, adj. berühmt, Jan., Nov., ZgD.-C.; sloviti Romulus, Jsvkr.; slovita abecedarska vojska, Kop. sp.; glorreidi, Blc.-C.; bielbefannt: bila je slovita, zlasti po Gorenjskem, zadruga rokovnjačev, Jurč.

sloviten, tna, adj. = slovit, Jan., C.; slovitna gospoda, slovitna svetost, Jsvkr.

sloviti, im, vb. impf. s. koga, jemandem den Abschied geben, Gor.; = iz sluzbe poditi:

kjer je služil, povsod so ga slovili, Polj.; slovili jih bomo, wir werben ihnen (bie Wohnung) fündigen, Ljub.; — s. se, Abschieb nehmen, sich verabschieden, Cig., Jan., C., Zora; s. se pri kom, sich bei jemandem beurlauben, Cig.

slovítiti, îtim, vb. impf. berühmt machen, C. slovka, f. die Silbe, Mur., Cig., Jan., nk.;—hs.

slovkati, am, vb. impf. spllabieren, Cig., Jan., ogr.-M.

slovkováti, íjem, *vb. impf.* = slovkati, *Jan.* slovljénje, *n.* bas Abbanken, bas Entlassen, *Cig.*

slôvnica, f. die Grammatit, Cig., Jan., Cig. (T.), Nov.-C., nk.; (slovnica, Cv.). slôvnicar, rja, m. der Grammatiter, Cig., Jan.,

nk. slovničáriti, ârim, *vb. impf*. Grammatiť treiben,

C. slovniček, čka, m. dem. slovnik; ein fleines Borterbuch, Levst (Nauk).

slovničen, čna, adj. Grammatik, grammatiko, Jan., nk.

slŷvnik, m. das Wörterbuch, Jan., Nov., Levst. (Nauk); mali s., das Handwörterbuch, Cig.; — češ.

slovnikár, rja, m. der Legikograph, Cig., Jan., C. slovnikáriti, arim, vb. impf. Wörterbücher schreiben, C.

slovnikârstvo, n. die Lezifographie, C. slovniški, adj. 1) die Grammatik betreffend,

grammatisch, Cig., Jan.; (prim. slovnica); —
2) lexifalisch, Jan.; (prim. slovnik).

slovô, ésa, n. 1) der Abschied; s. vzeti, jemati od koga, česa, Abschied nehmen; priti po s., fommen, um Abschied zu nehmen; s. dati komu, jemandem den Abschied geben, ihn aus dem Dieuste entlassen; na tri dni ima s., er hat drei Tage Urlaub, Mur.; drez slovesa oditi, Cig.; odpuščen s slovesom, verabschiedet, DZ.; s. dati grehu, die Sünde lassen; (ogr. Slovencem v tem pomenu radi: sloda: slodo vzeti; prim. sloda); — 2) slovo, gen. slova, das Bort, Jan., kajk.- Valj. (Rad); — der Buchstade, Alas., ogr.-C.

slovojemānje, n. das Abschiednehmen, M., Kres. slovosklādje, n. die Wortfügung, Jan.(H.). slovotvorje, n. die Wortbildung, Jan.(H.).

siôvstevco, n. dem. slovstvo; eine fleine Literatur, Levst. (Zb. sp.), nk.

siovstven, stvena, adj. die Literatur betreffend, literarisch, Literatur-, Cig., Jan., nk.; slovstvena kradba, das Blagiat, Cig.(T.).

slôvstvenik, m. ber Literat, nk. slôvstvo, n. bie Literatur, Cig., Jan., nk. slovstvováti, ûjem, vb. impf. literarifch thatig fein, fich mit der Literatur beschäftigen, Bes.,

UčT. sloza, f. Mur., Mik., Zilj.-Jarn.(Rok.), SlGor.-C., pogl. solza.

slóžen, žna, adj. 1) übereinstimmend: s. čemu, ogr.-C.; — 2) einträchtig, Jan., nk.; (hs.); — 3) složna ploskev, die Berwachsungsstäche (min.), Cig.(T.).

složnost, f. die Einträchtigkeit, Jan., ogr. - C.,

slucaj, m. ein zufälliges Ereignis, Jan., Nov.-C., nk.; - ber Fall, Cig. (T.), nk.; na s., eventuell, Cig.(T.); - ber Bufall, nk.; - hs. slučajen, jna, adj. zufallig, accidental, Cig. (T.), Z., nk.

slučajeslovje, n. die Cafuistit, Jan.(H.).

slučajnost, f. die Zufälligkeit, die Casualität, Cig.(T.), nk.; - Die Eventualität, Jan.(H.). slučíti se, ím se, vb. pf. sich begeben, sich er-. eignen, Cig.; — hs. slûg, m. Erj. (Torb.), pogl. 2. sluga. 1. slúga, e, m. der Diener, Mur., Cig., Jan.,

ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad), BlKr., nk.; Vsak vojak ima svoj'ga slugo, Npes.-K.

2. sluga, f. die Radtichnede (limax cinereoniger), Cerkno-Erj. (Torb.); - prim. sluz. slugar, rja, m. = slinar 2), Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.).

sluginja, f. die Bedienerin, die Dagd, die Bofe, C.

slugováti, ûjem, vb. impf. Diener sein, dienen, C. sluh, m. 1) bas Behor, ber Behörfinn; tenek s. imeti, ein feines Bebor haben, Cig., Fr .-C., nk.; težkega sluha biti, harthörig jein, Cig.; — 2) das Hören: na prvi sluh se vam morda čudno zdi, Cv.; besedo po sluhu zapisati (nach bem Gehör), Slom.-C.; — 3) bas Gerücht: ni sluha ne duha od njega; es ift von ihm gar nichts zu boren, er ift verschollen: - 4) = osluh, senec, die Schläfe, νζhSt.-C.; na sluhe hukati otroku, Pjk.(Crt.).

sluhoslôvje, n. = zvokoslovje, die Utuftit, Cig., Jan.

sluhoven, vna, adj. Gehör: sluhovni živec, ber Gebörnerv. Jan.

sluhôvnica, f. (troba) s. = slušalo, Cig.(T.). sluhovod, voda, m. ber Gehörgang, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Som.), Sen.(Fiz.).

slúka, f. = sloka, Jan., Mik., (sljuka) Erj.(Z.). slusaljka, f. prena s., bas Stethoftop, h. t .-Cig.(T.).

slušāknica, f. der Hörfaal, nk. slušálo, n. das Hörrohr, der Hörtrichter, Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.), Zora.

slusatelj, m. ber Buhorer, Cig.(T.); ber Borer (an einer Universität), nk.; (po drugih slov. jezikih).

slušāteljstvo, n. die Zuhörerschaft, die Hörers **já**jaft, nk.

slúšati, am, vb. impf. 1) hören; z uhom slušamo, ogr. - Valj. (Rad); - anhoren, Cig., Jan.; - 2) Folge leiften, folgen, befolgen: s. koga, kaj, Dict., Mur., Jan., Cig. (T.), Trub., Dalm., Kast., Goriš.-Cv., nk.; njegove besede neso bile slušane, Dalm.; učim ga in učim, ali kaj, ko ne sluša, Kras-Erj.

slusavec, vca, m. ber Befolger: nikar poslušavci božje besede, temuč slušavci v nebo

pridejo, Trub.-C.

slūšen, šna, adj. Gehor-, Jan., Cig.(T.); slušni živec, der Gehörnerd, slušne koščice, die Behörfnöchelchen, Cig. (T.).

sluškováti, újem, vb. impf. horden, Fr.-C. slustvo, n. die Dienstbarfeit: trdo s., C., Bas. slut, m. ber Berbacht: na slutu imeti koga, Jan., Cig. (T.), Mik.; - bie Ahnung, Valj. (Rad).

slutek, tka, m. ber Ruf, ber Ruhm, C., Z., Crniče (Goriš.).

sluten, tna, adj. ahnungevoll, C.

slúti, slovem, slújem, vb. impf. 1) berühmt sein, Mur., Cig., Str.; Rogačka voda (slatina) na daleč sluje, C.; to vino jako sluje, Svet. (Rok.); slul je za prvega lovca, LjZv.; dobro slovem, ich bin in gutem Rufe, V .-Cig.; močno s., viel Aussehen machen, Cig.; - 2) lauten, Cig. (T.), Levst. (Pril.), nk.; slove v našem jeziku, Krelj; očenaš slove, Trub. - C.; takova pridiga drugači slove, Trub.(Post.); pravilno slove tako-le, Žnid.; obligacije slovoče na prinesitelja, DZ.; -3) sluje se = pravi se, govori se, Cig., C. slutiti, slûtim, vb. impf. 1) schließen lassen,

voraussehen laffen: na dobro sluti, die Chancen stehen gut, Cig. (T.); vedel sem, da to ne sluti na dobro, Erj. (Izb. sp.); - po čem slutis? wie fiehft bu aus? (wie fchlecht fiehft bu aus?), BlKr.-M.; — 2) ahnen, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; (hs.).

slûtje, n. der Huf: slabo s.; s. je od njega, C. slutnja, f. die Ahnung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; takrat ga slutnja ni prevarila, Erj.(Izb.

sp.); — hs. slûtva, f. ber Ruf, ber Ruhm, C.; v slutvi

biti, berühmt fein, C. slutvo, n ber Ruf, die Berühmtheit: o tem gre veliko slutvo, ta človek je v velikem slutvu, GBrda.

slutvo-, stavi se pred samostalnike s pomenom: bem Namen nach, After-, Schein-, Bjeubo:: slutvo-gospodar, človek, ki je po imenu gospodar, a po resnici gospodari kdo drug ("bem namen nach Herr", Mik.), Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.); naši slutvo-pisatelji, slutvo-učenjaki, nk.

sluz, f. ber Schleim, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; sklepna sluz, ber Gelentichleim, Cig.(T.); -

sluzast, adj. ichleimig, Dol.; - ichleimartig, Jan.

slúzav, adj. schleimig, Jan., Cig.(T.).

slúzavec, vca, m. sluzavci, die Schleimthiere (gastrozoa), Cig.(T.).

sluzec, zca, m. ber Schleimftoff, Jan.

sluzen, zna, adj. ichleimig, Schleims, Jan., Cig (T.), C.; sluzni cuker, ber Schleimzuder, sluzno kisanje, die Schleimgafrung, sluzna kislina, die Schleimfaure, Cig. (T.); sluzna koża, die Schleimfaut, Levst. (Nauk); schlüpfrig, Vrt.

sluzeti, im, vb. impf. näffeln: rana mi še zdaj sluzi (ist noch feucht), Opače Selo-Erj.(Torb.); — prim. slizeti, solzeti.

sluzina, f. ber Schleim, Jan.

sluznica, f. die Schleimhaut, Cig. (T.), Erj. (Z.), - die Schleimschichte, Erj. (Som.). sluznják, m. bas Schleimthier, C.

služ, m. der Dienstlohn, der Taglohn, Mik., Raič(Slov.), SlGor.-C., SlN.

služa, f. die Lienerin, Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.).

služáben, bna, adj. 1) bienstbar, bienend, Dienste, Cig., Jan., M.; služabni duhovi, dienstbare Geister, Trub, Krelj; služabni ljudje, Dienstleute, Jan., Bas., Jurč.; vojvode, gospodje, služabni ljudje (Amteleute), Trub.; služabni red, die Dienstbotenordnung, Jan.; služabna pisava, der Amtestil, DZ.; služabne dolžnosti, Amtepflichten, Levst. (Pril.); služabna družina, bie Dienftboten, Jurč.; - saj sem jaz tebe iz služabne hiše odresil (aus bem Saufe ber Rnechtschaft), Dalm.: -2) = postrežen, Dict.

služabnica, f. bie Dienerin.

služabnik, m. der Diener; cerkveni s., der Rirchendiener; s. bozji, ber Diener Gottes.

služabništvo, n. bie Dienerschaft, Jan.

služábnost, f. 1) die Dienstbarkeit, Guts. (Res.), Jurc.; - 2) = služnost, bie Servitut, Jan. služba, f. bas Dienen, ber Dienft; lahka, težavna, prijetna s.; vojaška s., ber Dilitarbienft; cerkvena s., ber Rirchenbienft; sluzbo opravljati, ben Dienft verrichten; bas Dienstesverhältnis, die Dienststelle, ber Dienstposten, das Amt; v službo vzeti koga za hlapca, deklo; v službi biti pri kom, bei jemandem bedienstet sein, dienen; iz sluzbe iti, aus dem Dienste austreten, Cig.; brez sluzbe biti, ohne Dienft, dienftlos fein: sluzbo dobiti, izgubiti, einen Dienstpoften bekommen, verlieren; službo razpisati; službo odpovedati, ben Dienft fündigen; službi odpovedati se, bas Amt nieberlegen; službo prevzeti, ben Dienst, bas Amt übernehmen; v službo dejati, anstellen, Sol.; v službo postavljeno osebje, das angestellte Dienstpersonal, DZ.; - služba božja, der Gottesdienst; - na sluzbo biti komu, jemanbem gu Dienften ftehen, Cig.; na službo, zu Befehl! Cig.;službo povedati, einen Gruß melben, lepe službe ali: velike službe! (als Gruß: icone Empfehlungen!) Kor .- Jarn. (Rok.); tudi: službà, Valj. (Rad), Cv.

službarina, f. bie Functionegebur, Jan.(H.). služben, bna, adj. = služaben; ben Dienft, bas Amt betreffend, bienftlich, amtlich, Dienft-,

Dienstes, Ants, Cig., Jan., nk. služben, adj. = slûžben, Cig., Jan., nk,

službenica, f. bie Dienerin, ogr .- Valj. (Rad). službeník, m. 1) der Diener, ogr.- Valj. (Rad);

- 2) das Rituale, SIN.; - die Dienstordnung, bas Dienftreglement, Jan.(H.).

službenína, f. ber Lohn, die Befolbung, bas Gehalt, Nov.

službenstvo, n. die Dienftbarteit, die Rnechtschaft, C., M., ogr.-Valj.(Rad).

službica, f. dem. služba; fleiner Dienft; bas Umtchen, Cig.; tudi: službíca, Valj. (Rad). služboborec, rca, m. ber Anterjäger, Nov.-C. službodajec, jca, m. = službodavec, Jan. (H.).

službodájen, jna, adj. Dienstverleihunge: službodajno pismo, bie Beftallungsurtunde, bas Diplom, Cig., Cv.

službodavec, vca, m. ber Dienstgeber, Cig.,

službolov, lova, m. ber Amterjäger, C. službolovstvo, n. die Amterjagd, C.

službovanje, n. die Dienstführung, die Führung bes Amtes, ber Dienft, Jan., C., nk. službováti, ujem, vb. impf. ben Dienft ver-

richten, das Amt führen, Nov.-C., nk. službovnica, f. das Dienstbuch, Jan. (H.). službovnik, m. der Functionär, DZ.

služében, bna, adj. = služaben, služben, Jarn., Mur., Jan.

služębnica, f. = služabnica, Mur.

služębnik, m. 1) = služabnik, Mur., Jan., (tudi: slûžebnik, Valj.(Rad)); - 2) = službenik (Rituale), Raič(Slov.).

slûžec, zca, m. ber Diener, C.

služéčen, čna, adj. bienlich, Mur., C., Hip.-C. služečki, adj. bienstbar, bienenb: s. človek, služečki stan, ogr.-C.; šnechtlich: služečko delo, ogr.-C.; služečka knjiga, bas Dienstbotenbuch, vzhSt.

služek, žka, m. ber Solb, die Befoldung, Cig. služen, žna, adj. 1) Dienst-, bienstbar, Mur., Cig., Jan.., C.; služni stan, ber Dienftftanb, Cig.; služno razmerje, bas Dienstverhaltnis, Levst. (Nauk); služno osebje, das Dienst-

personale, DZ.; — 2) dienlich, C., Nov. slúženje, n. bas Dienen; tudi: služenje, ogr .-Valj.(Rad).

služilo, n. der Gold, die Befoldung, ber Lohn, Cig., Jan.; koliko imaš služila?, Z.

sluzitev, f. bie Dienstführung, Cig. služiti, im, vb. impf. 1) im Dienftverhaltniffe stehen, bienen: kdor nima doma, mora s.; s. bogatega kmeta; cesarja s., in faiferlichen Diensten stehen; s. pri kom, bei jemandem in Diensten fteben; pri dvoru s., zu Bofe bienen, Cig.; s. za hlapca, za deklo, als Anecht, als Magd bienen; - s. koga, jemanben bedienen, Nov.-C.; s. koga z vinom, jemandem mit Bein aufwarten, C.; - zvesto komu s., jemanbem ein treuer Diener fein, treu bienen; dvema gospodoma s., zweien herren bienen; Bogu s., Gott dienen; - s. mesu, poželjenju, ben Luften frohnen, Cig.; - 2) abhalten, feiern, Mur.; god, domlatke s., ben Namenstag, bie Brendigung bes Drefchens feiern, Mur.; gostijo, sedmino s.. ein Mahl, ben Tobtenschmaus abhalten, Fr.-C.; sv. mašo s., die hl. Wesse lesen, C., Z.; — 3) dienlich sein; tak nož mi dobro služi, Fr.-C.; sreča, vreme nam služi, ogr.-C.; to mi ne služi, bas befommt mir übel, Cig.; - s. v kaj, gu einem 3mede bienen: s. v zdravilo, Erj. (Min.); s. v lepoticje, Sol.; - 4) verdienen; koliko služiš na leto? was ift bein Jahreslohn, Jahreegehalt? s. si denar, Gelb verbienen; s. si svoj kruh, sein Brot gewinnen; s. si cast, Chre gewinnen, C.

služîtva, f. die Dienstleiftung, Cig., Ravn.-C.,

služkinja, f. die Dienerin, kajk.-Valj. (Rad), nk.

služljiv, íva, adj. bienstfertig, Jarn.

slúžnica, f. 1) bie Magd, Škrinj., ogr.-Valj. (Rad), nk.; — 2) das Levitentleid, bie Dalmatica, Jan.-C.

slúžnik, m. ber Diener, Cig., Jan.; občinski s., ber Gemeinbebebienstete, DZkr.; — postrežček, ber Dienstmann, Pavl.; — s. greha, ein Sclave ber Sünde, C.

služnína, f. ber Sold, bie Befolbung, Jan. služništvo, n. bie Dienerschaft, bie Bebiensteten,

DZ. Let.

slúžnost, f.1) = služabnost 1), die Dienstbarkeit, die Rnechtschaft, Bas., Jap.(Sv. p.); — 2) die Servitut, Cig., Jan., DZ.; diena, poljska s., bei Hands, Felbservitut, Cig.; zemljiške služnosti, die Grundlasten, DZkr.; — 3) die Dienlichseit, Str.-C.

slúžnosten, stna, adj. Servituts, Jan.; služnostni upravičenec, ber Servitutsberechtigte,

DZkr.

smága, f. 1) gebräunte Hautsarbe (?): zdrava smaga, gutes Aussehen, C.; — 2) lan na smago ("zmago") dati, ben Flachs zum Rösten ausbreiten, Radeče (Gor.).

smágati, am, vb. impf. röften: lan (prejo) smagati ("zmagati"), Radeče(Gor.).

smagljiv, iva, adj. gierig, voll Berlangen: otroci so smagljivi (smagljivi), če zavistno in poželjivo gledajo druge, ki kaj boljšega jedo, Ig(Dol.), Notr.; — unverschjamt, Blc.-C.

smagniti, smagnem, vb. impf. vor Gehnsucht verschmachten, Z.; - prim. hs. smagnuti, ver-

langen (eig. brennen), Mik. (Et.).

smájen, jna, adj. = smejen, smojnat, fehr bürr, troden: smajna trava, Goriška ok., Tolm.-Erj.(Torb.).

smālt, m. = smalta, Cig.(T.).

smālta, f. neko modro barvilo, bie Smalte, Cig., Jan.; (tudi rus.).

smältast, adj. smaltenblau, Cig.(T.).

smaltit, m. ber Smaltit (Speistobalt), (min.) Cig. (T.).

smāltovnat, adj. smaltovnati kršec = smaltit, Cig.(T.).

smânja, f. = velika suša, ki požge vso rast: taka smanja je, da ni moči pasti, Goriška ok., Tolm.-Erj.(Torb.); — (nam. smajina?). smánji, adj. = semanji, Marti.

smaragd, m. zelen dragi kamen, ber Smaragb. smaragden, dna, adj. smaragben, Cig., Jan.,

smaragdit, m. ber Smaragbit, Cig.(T.).

smaragdov, adj. smaragten, Cig., Jan. smatralisce, n. ber Betrachtungs, ber Standpunkt, Cig (T.).

smatranje, n. bie Betrachtung, Cig. (T.); s. samega sebe, bie Selbstanschauung, Cig. (T.);

hs.

smâtrati, am, vb. impf. beobachten, betrachten, Cig. (T.); s. za kaj, als etwas anjehen, betrachten, nk.; — hs.

směčnik, m. = smetíšče, C. smečnják, m. = smetíšče, C.

smed, smeda, adj. bleichgelb: smedo lice, vzh-St.-C.; — prim. hs. smedj, brünett.

smedav, adj. bleichgelb (3. B. von Bleichsüchtisgen), C.

smêh, m. das Lachen, das Gelächter; na s. napravljati, zum Lachen reizen, Cig.; k smehu pripraviti koga, jemanden lachen machen, Cig.; smeh me sili, es reizt mich zum Lachen, es lächert mich, Mur., Cig.; = smeh me lomi, Cig.; smeh me ima, ich must lachen, C.; na s. se držati, eine lächelnde Miene machen; smeha je vredno, es ist lächerlich, C.; za smeh, zum Scherz, C.; v s. odrniti, lächerlich niachen, Met.; s. zagnati, ein Gelächter erheben, Cig., Jan.; — gen. tudi: smehû; sméh, Skrab.(Cv.).

smohljaj, m. das Bergieben der Miene gu einem Lächeln, bas Lächeln, Nov.-C., nk.

smehljänje, n. das Lächeln, Cig., nk. smehljäti se, äm se, vb. impf. lächeln, Cig., Jan., nk.; s. se komu, jemanden anlächeln, Cig.; s. se čemu, etwas belächeln, Cig.

smehljavec, vca, m. ber Lächler, Cig. smehljavka, f. bie Lächlerin, Cig.

smehljiv, iva, adj. jum Luchen geneigt, Let. smeholjub, ljuba, adj. lachlustig: smeholjubi meščani, Levst. (Zb. sp.).

smohoma, adv. lachend, scherzweise, Mur., Cig., Jan.; höhnisch, Fr.-C.

smehota, f. die Lächerlichseit, C.; razglasili so na vse kraje to smehoto, Levst. (Zb. sp.).

smehûn, m. ber Lacher, Cig.; — ber Spötter, Kos.; O, taki smehuni so vragu podobni! Levst.(Zb. sp.).

smejačíca, f. die Lachtaube (columba risoria), Erj. (Z.).

smejálo, n. ber Lacher, Cig. smejánje, n. bas Lachen.

smějatí se, smějem, jam se, vb. impf. 1) ladjen; s. se komu, čemu, über jemanben, etwaš sadjen, aušladjen; = s. se iz (s) koga, česa, ogr.-Valj.(Rad), C.; s. se kakor norec, unbăndig sadjen, Cig.; smejé, sadjenh, Cig., Jan., nk.; — 2) flaffen, ausgesprungen sein (o orehih), vzhŠt.-C.; (o razpoklem kuhanem krompirju), Ljub.; — (smejím se, Mur., C., Št.).

smejàv, áva, *adj*. lachlustig, *Cig., Jan.* smejàvec, vca, m. der Lacher, *Cig., Jan*.

sméjavica, f. die Lachsucht, Blc.-C.

smejavka, f. die Lacherin, Cig., Jan. smejavost, f. die Lachjucht, Cig., Jan.

smêjčkati se, am se, vb. impf. lächeln (v otročjem govoru), Cig., C., Polj.

sméjen, jna, adj. = smojnat, Goriška ok., Tolm.-Erj.(Torb.).

smèkniti, nem, vb. pf. 1) eig. streisen: einen Zug thun, ziehen, ogr.-C.; meč s., das Schwert ziehen, ogr.-Valj.(Rad);—2) stechen: s. v rebro, ogr.-C.; — prim. smukniti.

s. v rebro, ogr.-C.; — prim. smukniti. smêt, sméta, adj. tühn, Jan., C., nk.; — hs. smétec, ica, m. ber Tollfühne, ogr.-Mik.

smélen, lna, adj. fühn, breift, Cig.; (kdo hoče tako "smen" [nam. smelen] ino drz biti? Krelj; "smeven" Jarn.).

2. sméten, tna, adj. zuläffig, DZ.; ni s. ugovor, es ist keine Einsprache zulässig, Levst.

smelj, î, f. bas Bermahlene, Dol. smeljína, f. = smelj, Dol.; priti po mešič smeljine, LjZv. smelost, f. bie Rühnheit, Jan., nk.; - hs. smenj, m. = semenj, senjem, Cig., Kr. smèr, sméra, m. = mer, f. (Richtung), Cig. (T.), DZ.; — hs., češ. smesti, metem, vb. pf. verwirren, in Unordnung bringen: s. prejo, ogr.- C.; - prim. 3. zmesti. smesen, sna, adj. Lachen erregend, poffenhaft, spaishaft; smesne praviti, lustige Anekoten erzählen; — lächerlich; smesna obcutljivost; smešen napuh; smešno čuden, barod, Cig. smesiti, im, vb. impf. lacherlich machen, Nov .-C., nk.; s. se, fich lächerlich machen, Cig. (T.), nk. smešljiv, íva, adj. spalshaft, tomisch, Cig., Jan. smesljivost, f. die Spafehaftigfeit, Cig., Jan. smesnet, m. ber Spafemacher, ber Schater, Cig., Nov.-C.; dvorski s., ber Hofnarr, Cig. smesnica, f. 1) bie Spafsmacherin, Cig.; 2) eine spafshafte Erzählung, eine Anetbote, bie Schnurre, Cig., Jan., Nov-C., nk. smesnicar, rja, m. ber Anetbotenergahler, ber Poffenreißer, LjZv. smesnik, m. ber Bajazzo, ber Hanswurft, Cig., C. smesnost, f. die Spafshaftigkeit, die Lächerlichfeit. smet, î, f. 1) ein einzelnes Studchen bes Muskehrichtes, bes Unrathes; s. je padla v pijačo; pl. smeti, bas Auskehricht; — bie Rleinigfeit: vsaka s. ga razjezi, C.; (pren.) die Sofe bes Bolles, die Bagage, Cig.; bodi svet ali smet, ne verujem ti, Z.; — 2) ime drobne, majhne ovce, Baška dol. - Erj. (Torb.). smệt, m., C., ZgD., nam. snet. smetana, f. 1) ber Milchrahm, bie Sahne; raztepena s., ber Milchichnee, Cig.; - smetano komu posneti = jemanbem bas Befte megfischen, Cig., ZgD.: - 2) der Firnis an neugebornen Rinbern, V .- Cig. smetanast, adj. mit Sahne gemischt ober bereitet: smetanasta kava, LjZv. smétanci, m. pl. neka jed (Rahmstrudel?), LjZv, smetanica, f. bie Ruhrmild, Jan., Mik. smetanik, m. 1) ber Rahmtopf, Sl.N. (-tenik) M.; -2 = kruh v smetani, (-tenik) M.;- 3) smetaniki = cmoki s smetano napravljeni, (-teniki) Zv., Gor. smetanjak, m. ber Rahmfübel, Jan. (H.). smetanka, f. 1) die Rührmilch, Jan., Mik.; 2) bie Ganfebistel (sonchus arvensis), Josch; — = slanovrat, C. smétanov, adj. Rahm:; smetanova juha, C. smetanovka, f. ber Rahmlöffel, C. smetar, rja, m. ber Rebrichtmann, Cig. smetek, tka, m. bas Rehricht, Jan. (H.). 1. smoten, tha, adj. voll Buft, wuftig, Cig.; smetno žito, Jan., jvzhSt.; tudi: smetan,

tnà; sméten, jvzhŠt.

(Cest.); - prim. smeti. smétena, f. = smetana, Meg., Dict., Missmétenik, m. = smetanik, M., Zv., Gor. smetenjak, m. ber Erbrauch (fumaria), M., Medv. (Rok.); - tudi: ber Adermalbmeifter (asperula arvensis), C. smeti, smejem, smem, vb. impf. 1) magen. sich getrauen, Alas., Dict., Krelj, ogr. - C.; nihče né smel njega več vprašati, Trub.; strah božji je prišel črez mesta, da neso smeli Jakobovih sinov poditi, Dalm.; - 2) bürfen; to ne sme biti; povej mu, kar se sme, in kar se ne sme storiti! ne s. iz hiše, bas Haus nicht verlassen burfen; prosim, gospod, naj smem reči besedo (es moge mir erlaubt fein), Ravn .- Valj. (Rad); smem naj, ich nehme mir bie Freiheit, Cig.; smeti je, man barf: te posode je smeti zapirati, biefe Befäße durfen verschloffen werben, DZ; ni smeti, man barf nicht, C., Levst. (Nauk), jvzh-St.; to ni smeti storiti, Rib - Mik. smetika, f. neko grozdje, M., Valj. (Rad). smetilj, m. = oteklina, prisad, Podkrnci-Erj. (Torb.); - prim. smetljaj. smetitnica, f. bie Rehrschaufel, bie Diftschaufel, Jan., Nov. - C.; - ber Rehrichtfasten, ber Rehrichtforb, Cig., Jurc. smetisce, n. die Rehrichtftatte, ber Rehrichthaufen; imam več na smetišču, ko ti v hiši, Fr.-C.smetiscen, scna, adj. vom Rehrichthaufen: smetîščni gnoj, Gor. smetîščnica, f. ber Austehrichtstrog, Z., Ljub.; — die Rehrichtschaufel, C. smetiscnik, m. ber Rehrichthaufen, C. smetîščnjak, m. = smetiščnik, C. smetiti, im, vb. impf. Dinge, bie ausgefehrt ober weggeputt werben muffen, verftreuen, Unrath machen; kaj mi tu spet smetiš! jvzh St. 1. smetiv, iva, adj. = poln smeti, unrein, unausgetehrt, Mur., Cig. 2. smętiv, íva, adj., Mur., pogl. snetiv. smetje, n. coll. Rehricht; ichlechte, unbrauchbare Dinge: tega smetja je toliko tukaj, Št. smetki, m. pl. die Rührmilch, die Buttermilch, Cig., Mik., Danj. (Posv. p.). smetlaka, f., pogl. smotlaka. smetlika, f. ber Augentroft (euphrasia), Mur., Cig., Jan., C., Tuš. (B.), Medv. (Rok.). smetljaj, m. ber Brand (na žitu ali na človeškem telesu), Št. Andrej pri Gorici-Erj. (Torb.), Kras; - ein Befchwur, ein Blutid)war, Tolm.; - nam. snetljaj; prim. snet, Mik.(Et.). smetljak, m. ein nichtenutiger Mensch, Nov. 1. smetljiv, iva, adj. unrein, nicht ausgefehrt, Mur., Cig. 2. smętljiv, íva, adj., Gor., Goriš., pogl. snetljiv.

1. smetljîvec, vca, m. kdor rad smeti, Polj.

2. smętljîvec, vca, m., jvzhŠt., nam. snetljivec.

smétloha, f. slabo, smetno žito, Mik.

smētnat, adj. voll Rehricht, voll Unrath: smetnata hiša, v7hSt.-C.

smetnica, f. die Rehrichtichaufel, Jan.; — bie Rehrichttruße, DZ., Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.).

smetnjáša, f. die Kehrichtschafel, vzh.St.-C. smētnjak, m. 1) der Kehrichthausen, C., vzh. St.; — der Kehrichtwinkel, Jan.; — 2) der Kehrichtbehälter, Cig., DZ.

smetúh, m. ein nichtswürdiger Mensch, C. sméven, vna, adj., Jarn., pogl. smelen.

smicati, smîcam, čem, vb.impf. 1) streifen, vzh.Št.; klasje s., Ühren abstreisen, C.; z nogami s., mit einem Fuß an ben andern anstreisen, Sl-Gor.-C.; — s. se, glitschen, Habd.-Mik., C.; — 2) stechen: strnišče žnjece smica, ogr.-C.; — vest ga smica, ogr.-Let.; — prim. smukati, smekniti.

smijáti se, sméjem se, vb. impf. nam. smejati se, nk.; (napačno, prim. Škrab. Cv. III. 9.).
smík, m. 1) ber Rud, ogr.-Valj. (Rad); — 2)
pl. smiki = smuče (na dvoje koles), Notr.;
prim. smikati se.

smikati se, mikam, čem se, vb. impf. rutichen, ichlupfen, ichleichen, C.

smilečen, čna, adj. barmberzig, Mur., St.-Cig.,

Jan. smílečnost, f. die Barmherzigkeit, Mur., Cig.

smiten, ina, adj. erbarmiich, ogr.-C. smilika, f. = smilj, Kr.-Valj. (Rad).

smíliti se, smîlim se, vb. impf. 1) Mitseid einslößen, bauern, erbarmen: revez se mi smili, der Arme jammert, bauert, erbarmet mich; da se Bogu smili! daß eß Gott erbarme! Bogu se smili! seider Gott! C.;—tudi: konj se mi je smililo, eß dauerten mich die Pferde, Met.; nikoli se mu ga (vina) tako malo ne smili, Levst. (Zb. sp.);— 2) vb. pf. = usmiliti se, sich erbarmen, Cig., Jan.; smili se me Bog! Gott sei mir gnädig! Cig.: Bog se mu smili duše, Gott sei seiner Geese anādia. C.

Seele gnabig, C. smîlj, m. die Junglingsblume, die Sandimmortelle (gnaphalium [helichrysum] arenarium), Cig.; das Sonnengold, die Immortelle (helichrysum angustifolium), Ist.-Erj.(Torb.),

smilje, n. coll. = smilj, bie Jünglingeblume, Cig.; (hs.).

smiljenje, n. das Mitleid, Cig.; pogl. usmiljenje.

smîljenost, f. bie Milbherzigleit, Cig., C.; pogl. usmiljenost.

smîljka, f. = smilj, das Sandjonnengold (helichrysum arenarium), Medv.(Rok.); tudi = sinicica 2), das Hornfraut (cerastium), C.

smilovânje, n. baš Erbarmen, Krelj.
smilováti se, ûjem se, vb. pf. fich erbarmen,
Krelj; s. se nad kom, ogr.-Valj. (Rad);
smiluj se mene (ali: mi)! kajk.-Valj. (Rad).
smîrek, rka, m. ber Schmirgel, Cig. (T.), Erj.

(Min.); — hs. smîsel, sla, m. = zmisel, ber Sinn, C., nk.; brez smisla, finnlos, nk.; — stal.

smîsel, sli, f. = smisel m., Jan.(H.).

smled, smleda, adj. bleich, gelb (von ber Gesichtsfarbe), Rez.-C.; — prim. smed.

smledák, m. ber Bleiche, C. smledav, adj. = smled, C.

smledost, f. bie Bleichheit, die Bluffe, C.

smleduh, m. ber Bleiche, C.

smlęti, smeljem, vb. pf. = semleti, zmleti, Z. smlina, f. zadnje slabo žito, ki se zmelje, da je potem za živino ali svinje, Gor.; - prim. smeljina.

smočen, adj. = meževen (o drevju spomladi), Koborid-Erj. (Torb.).

smočen, čna, adj. jaftig: smočna hruška, smočno meso, C.

smočíti, im, vb. impf. eig. saftig machen: schmalzen, Blc.-C.

smod, m. 1) bie Ansengung; disi po smodu, es hat einen Brandgeruch, Cig.; — 2) bie Senge (an Gewächsen), Mur., Jan., Mik., Nov., St.; smod je po vinogradih veliko škode napravil, St.; — = rja, snet, ber Rost am Getreibe, Cig., Jan., Kr.; — 3) = prismojen človek, Tolm.

smoda, f. = smod (Senge), Rez.-C. smoddica, f. dem. smodka, nk.; — die Ciga-

rette, DZ.

smoden, dna, adj. Senges, Cig., C.; versengt: s. trs, vzhSt. - C.; — brenglich, Cig. (T.); smodne kisline, brengliche Sauren, Cig. (T.).

smodika, f. 1) der Baumbrand, die Baumtaube, Cig.; — die Senge: trs kvari smodika, Danj. (Posv. p.); — 2) eine abgesengte Traube, SlGor.-C.; — 3) neka vinska trta, Celje, Radgona-Erj. (Torb.); weißer Grobbeunisch, Trumm.

smodiso, n. das Sengholz, die Sengsadel, C., Z. smodisce, n. die Sengstätte, Mur., Cig., Jan.; lepe zelene loke, senožeti, muljave enake smodišču so zdaj, Ravn.; — na smodišču koga pustiti, jemanden in der Berlegenheit sassen, (Slov. Cbela)-C.

smodíti, ím, vb. impf. sengen; s. se, versengt, angebrannt werben: kaša se smodi, Mur.; nekaj se smodi, ker tako po smodu diši, jvzhŠt.

smôdka, f. bie Cigarre, Cig., Jan., C., M., nk.; (napravljeno iz hrv. smotka, od: smotati, zujammenwideln).

smodkarnica, f. die Cigarrensabril, nk. smodkovnjača, f. die Cigarrenspize, (smot-)

Erj. (Min.).

smodníca, f. = smojka, Cig., C.

smodnîenica, f. bie Bulvertammer, bas Bulvermagazin, C., DZ.

smodník, m. daš Schießpulver, Jarn., V.-Cig., Jan., Nov.-C., nk.

smodnîkar, rja, m. ber Bulververkaufer, C.;
— ber Bulvermacher, (-icar, Cig.).

smodnikarna, f. die Bulverfabrit, Jan. (H.).

smodnína, f. der Brandgeruch, Cig. smodníšče, n., Jan., pogl. smodničnica.

smodnîščnica, f., Cig., Jan., pogl. smodničnica.

smodrîgla, f. ber Topfbedel, St.-Valj. (Rad).

smogor, m. 1) = gren, die Aftbeule, Cig.,

M., BIKr.; - ber Aftinorren, (smogur) Cig.; -- (fig.) smogora ni v njem, er ift traftlos, BlKr.; — bie Tannenharznarbe, C.; — 2) die Beule von der Daffelfliege (im Ruden bes Biebes), C.; - 3) bas higblaschen im Gesicht, C.; - 4) ber Schmoller, vzhSt. smogoriti, im, vb. impf. schmollen, vzh.St. smoj, m. 1) bie Senge, Jarn.; - 2) neka riba, vzhSt.; der Hechtbarich o. Schiel (lucioperca sandra), Erj. (Z.). smoja, f. das Sengen: po smoji diši, es riecht angebrannt, Cig., M., Vrtov. (Km. k.). smojava, f. die Senge, Hip .- C. smojenje, n. bas Unfengen. smojevina, f = smodnina, Jan.(H.). smojka, f. eine in Glutafche gebratene gange Rübe, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad), Gor.; vsak po svojo smojko v ogenj sezi! Npreg.-Jan. (Slovn). 1. smok, m. 1) bie Butoft, Habd. - Mik., C.; bas Gemüse, (smuk) Nov.-C.; pos. = repa in zelje, Nov.-C., Kr.-M.; - brez skoka ni smoka = mer nicht arbeitet, hat nichts zu essen, C.; — 2) ber Saft, Staro Sedlo-Erj. (Torb.); bef. ber Saft von geschmortem ober gebratenem Fleisch, Mariborska ok.-C.; bide Brube, vihSt. - C.; - bas Dehlmus, Mik., C., Notr.-Z.; - 3) die Ochsenzunge, ber Aderampfer (rumex obtusifolius), M.; (neka trava za svinje, C.). 2. smok, smoka, m. ber Drache, Mik., Valj. (Rad).smôkev, kve, f. = smokva, Jan.(H.). smôkevca, f. dem. smokev; = smokvica, C. smokov, adj. Feigens, Jan. (H.). 1. smokovec, vca, m. bas Feigenholz, C. 2. smôkovec, vca, m. = 1. smok 3), der Baldsauerampfer, die Ochsenzunge (rumex obtusifolius), (smuk-) Z., C. smokoven, vna, adj. Feigene: smokovni list, Cig.; (tudi rus.). smokovina, f. das Feigenholz, Jan. (H.). smokovje, n. ber Feigenwald, C. smokovnica, f. = smokva, ber Feigenbaum, Cig.; - rus. smokovnik, m. der Feigengarten, Cig., Jan smokovnják, m. der Feigengarten, Jan. smôkva, f. bie Feige, Mur., Cig., Jan., nk.; ber Feigenbaum (ficus carica), Tuš. (R.); rajska s., ber Bijang (musa paradisiaca), Tus. (R.); tudi: smokva. Valj. (Rad). smôkvarica, f. die Feigenbirne, Jan. (H.). smôkvast, adj. feigenförmig, Cig. smôkvica, f. dem. smokva; 1) eine fleine Feige; - 2) die Erdbeere, Gor.-Mur., Zilj.-Jarn. (Rok.), Goriš. - Erj. (Torb.), Ip.; — 3) bie Feigenbirne, C. smokvin, adj. Feigen ., Jan.; (tudi stsl.). smokvišče, n. der Feigenwald, Cig. smókvovec, vca, m. = smokva, ber Feigenbaum (ficus), Jan., Tuš. (B.). smóla, f. das Harz, das Bech; s. se cedi iz — das Baumharz: drži se ga kakor smo-lika, Zv.; — 2) eine Drujenfrantheit ber drevesa; smolo dreti, Bech fammeln; smolo

kuhati, Bech sieben; gumaste smole, Gummi-

harze; mehke smole, Beichharze; grška s., bas Colophonium, Cig. (T.); žlahtna s., ber Storag, Jan.; brezova s., bas Birtenol, Cig.; smrdeča s., ber Mjand (asa foetida), Cig.; pozemeljska smola, das Erdharz, das Erdpech, Cig.; = kamenena s., C.; = kamena s., Erj. (Min.); žgana s., ber Theer, Jan.; črevljarska s., daš Schusterpech; — ušesna s., daš Ohtenschmalz, Guts.-Cig.; — smolo boš dobil — einen Quart besommst du, Cig. smolar, ria, m. ber harzer, ber Bechbrenner, ber Bechhändler, Mur., Cig., Jan., Levst. (Rok.). smolarica, f. bie Sargerin, Cig. smolarija, f. = smolarstvo, Cig. smolariti, arim, vb. impf. Sarz fammeln, Jan.; Bech gewinnen, mit der Bechbrennerei, bem Pechhandel sich abgeben, Cig. smolárka, f. = smolarica, Cig. smolarnica, f. die Bechhütte, Cig., Jan., C.; bie Statte, wo Bech zu Bagenichmiere ge- tocht wirb, Kr.- Valj. (Rad). smolárski, adj. Bechsiebers, Z. smolarstvo, n. die Bechbrennerei, ber Bechhanbel, Cig., Jan. smolast, adj. 1) mit Bech beschmiert, pechig, Z.; — 2) harz-, pediartig, Mur., Cig., Jan. smolàt, áta, adj. pechig, ogr.-C. smolavica, f. die Becherbe, Cig. smolè, éta, m. ein mit Pech beschmutter Wensch: = črevljar (zaničlj.), Jurč. smółec, łca, m. 1) der Pechmann (= črevljar), Mur., Mik., Pres.; — 2) ein mit Bech ge-fülltes Ofterei, M., Gor.; — 3) smolci, die Harze (min.), Cig.(T.); — 4) das Klebefraut (galium aparine), Cig., Jan., Medv. (Rok.); - (tudi: ber Feldwaldmeister [asperula arvensis], Medv. [Rok.]). smotek, ika, m. ber Bacholber, St. 1. smolen, adj. pechig, M. 2. smoten, ina, adj. 1) Harz-, Bech-, Cig., Jan., Cig.(T); smolna elektrika, die Harzelettricität, smolni ogel, die Harztohle; smolno milo, die Harzseife, Cig. (T.); - 2) pechig, Cig., Jan., M. smolénec, nca, m. bas Labiraut (galium sp.), Rihenberk pod Tabrom-Erj. (Torb.). smolenica, f. 1) ber Rienfpan, bie Rienfadel, Jarn., Cig., ogr. - C.; - 2) ein mit Bech gefülltes Ofterei, M., BIKr. smoleníčav, adj. fienig, Cig. smoleníka, f. coll. das Rienholz, vzhŠt.-C. smolenják, m. ein Stud Rienholz, C. smolénka, f. 1) = smolenjak, C.; - 2) = mazilo, BlKr.-Let. smolič, iča, m. = smolivec, ber Bicher, Cig. smoličiti, îčim, vb. impf. čebele smoličijo, bie Bienen bedienen fich bes Barges, Cig. smolîčka, f. der Löwenzahn (leontodon taraxacum), Gorjansko (Kras)-Erj. (Torb.). smolika, f. 1) eine Baumfrantheit, der Bech-fluis, M., Nov.-C., Kr.-Valj. (Rad), Pirc;

Thiere, bef. bie Drufe ber Bferbe, Cig., M.,

C., Strp., DZ.; hudobna konjska s., bie smolnik, m. 1) die Wagenschmiere, M.; — 2) bosartige Drufe bei Bfeiben, Levst. (Nauk); – 3) zäher Lehmboden, vzhSt. - C.; — 4) ein lästiger Mensch: s. smolikasta! Polj.; -5) bie Harzpflanze, Jan.; - ber Bacholber, Rez. - C.; - 6) die Bechnelle (lychnis viscaria), Fr.-C.; — tudi: bas Labstant (galium aparine), Cig., Tuš. (B.). smolikast, adj. 1) an Bechfluss frant (von Baumen), M.; — harzig, Jan., Sol.; smolikasta gumba, Pirc; - 2) brūsig: s. konj, Cig., Jan. smolikav, adj. = smolikast 2), brufig, Jan. smolikovec, vca, m = brinovec, C. smolin, m. ber Bechftein, Jan. (H.). smolina, f. 1) bas Rienholz, C.; - 2) = brina, Z. smolînje, n. = brinje, Jarn. smolinovec, vca, m. ber Bacholber, C. 1. smoliti, im, vb. impf. 1) mit Bech bestreichen, bepichen, pichen; dreto s.; s. steklenice (verpichen); železos., bas Gifen mit Bech fcmargen, Cig.; - 2) cebele smolijo, die Bienen bebienen sich bes Harzes, Cig.; — 3) s. se okoli koga, in laftiger o. unichidlicher Beife jemandem den Hof machen; pos. s. se okoli deklet. 2. smoliti, im, vb. impf. = smoditi (sengen): mraz, solnce, listje smoli, Hal.-C. smolivec, vca, m. ber Bicher, Cig., Jan. smolj, smolja, m. das Labtraut (galium aparine), Stopice(Tolm.)-Erj.(Torb.). smoljaca, f. ein Fleck im Holz, vom Harz herrührend, die Harzgalle, Cig. smolje, n. coll. i) bas Bacholbergestrauch, Meg., Guts.-Cig., Jan., Mariborska ok.-C., Rof. (Kor.)-Navr. (Let.); — 2) bas Bechholz, das Rienholz, Jan., vzhSt .- C. smoljénec, nca, m. = kosmat klobuk, Vreme-Erj. (Torb.). smoljenina, f. bas Bechwerg für Schiffe, Cig. smoljenje, n. bas Bichen. smoljevina, f = smolje 2), Jan. smoljka, f. 1) die Bechnelte (lychnis viscaria), C.; - 2) brina, Slom.-C. smotnast, adj. 1) pechicht, Cig., M.: -2) in lastiger Weise anhänglich: s. človek, Cig. smolnat, adj. pechig, harzig; smolnata roka; smolnat les; - smolnata pret, die Becherbe, Cig.; - smolnatih prstov je, t. j. rado se ga kaj prime (= er ist langfingerig), Cig. smotnica, f. 1) ber Rien, Jan., C.; bie Rien-fadel, Valj. (Rad); bie Bechfadel, Cig., C.; - 2) ein mit Bech angefülltes Ofterei, M.; 3) ber Krammetevogel, Guts., C., Frey. (F.), Valj. (Rad); - 4) neka hruška, Mariborska ok.-Erj. (Torb.); - 5) die Bechnelfe (lychnis viscaria), $Tu\check{s}.(R.)$, Josch; -6) der Tegel (min.), h. t.-Cig.(T.). smoinicica, f. dem. smolnica; - bie Bedneite

(lychnis viscaria), Jan.

(lychnis viscaria), Cig.-C.

smołničje, n. coll. das Rienholz, C.

smolnicka, f. dem. smolnica; - bie Bechnelle

der Bechhut, Cig.; - 3) das Leimfraut (silene nutans), C.; - 4) der Bechstein, C., Cig.(T.).smolníkov, adj. Bechstein :: s. porfir, Cig. smolnina, f. 1) die Harzinbstanz, Bes.; - 2) die Harzgalle (ein Gled im Holz), Cig. smolnjak, m. 1) ein mit Bech gefülltes Ofterei, Mur., Met., Kr.-Valj (Rad); — 2) ber Bechtrang, Mur. - Cig.; - 3) mit Bech bereitete Bagenichmiere, ber Bagentheer, Mur., V .- Cig., Jan., Met., Gor. smolnjákast, adj. theericht, Cig. smolotečína, f. die Bechrinne (an einem Baume), smolotok, toka, m. ber Harzflufe (an Baumen), Cig., Jan., Nov.-C. smólov, adj. = brinov, Jan. smólovec, vca, m. 1) der Harzbaum, Jan.; bas Rienholz, C.; — 2) ber Bacholberstrauch, Jarn., Jan., Rof.-Kres; — 3) bas Bechöl, Jan ; das Theerol, DZ.; — 4) der Feldwaldmeister (asperula arvensis), C. smolovína, f. das Kienholz, Jan., C. smolovît, adj. pechreich, Jan. smólski, adj. Bech., Mur.; s. kamen = jantar, ber Bernftein, Mur., Cig. smoter, tra, m. ber Endzwed, die Intention, das Biel, Cig. (T.), C., nk.; - stsl. **smộtka, f.**, pogl. smodka. smotlaka, f. nichtenutiges, wirres Beug, C.; vsa ta smotlaka človeških postav, Dalm.; hudičeva smotlaka ali kramarija ("beš Teufelš Trödelmartt"), Krelj; - das Ungeziefer, Dict., Hip. (Orb.); črvi in druga smotlaka, Trub. (Post.); - bas Gefinbel, (smet-) Cig.; -(psovka človeku): ber Bicht, Notr.; (psovka ženski): bie Sege, Z.; - tudi: smotlaka. smotren, trena, adj. zwedmäßig, Cig.(T.). smotrenost, f. die Zwedmäßigfeit, Cig.(T.), Lampe (D.). smotriv, iva, adj. bebachtfam, Jurč. smotrivost, f. die Bedachtsamkeit, Jurc. smrad, smrada, smradû, m. ber Beftant; hud s., scharfer Gestant; etwas Stinkenbes, C.; - die Bienenfaulbrut, Naprej-C.; - (fig.) s. greha, C. smraden, dna, adj. ftinfend, Mur. smradéti, ím, vb. impf. = smrdeti: ribe bodo smradele, Skrinj. smradež, m. ber Geftant, Jan. (H.). smradisce, n. eine ftinfende Bfuge, C. smraditi, smradim, vb. impf. Beftant verursachen, Mur., Cig.; kaj s tlečo gobo smradiš po hiši! jvzhSt. smradljiv, iva, adj. = smrdljiv, Mur., Danj.-Mik.; smradljive rane, Str. smradotộčje, n. bie Cloake, Cig., DZ. smradotók, tóka, m. die Cloafe, Jan. smraduh, m. eine stinkende Berson, Jan. smradus, m. bas Stinfthier. smraja, f. ber Gestant, Jarn., C .; -= smrdljiva stvar, C., Notr.; — (kot psovka): ti smraja ti! Št.-C.

sm?cati, am, vb. impf. abstreifen: listje z veje s., Blc.-C.; sirek s., die Dohrhirfe abftreifen, Z.; - prim. smukati.

smrčaj, m. ber Schnarchlaut, Jarn.

smrcaio, n. 1) ber Schnarcher, Cig.; - 2) livkasto smrčalo v orglah, das Trichterschnarrwert, Cig.

smrcanje, n. bas Schnarchen; - s. gosi, bas Schnarren ber Ganfe (bolezen), Strp.

smfčati, im, vb. impf. bie Luft fraftig burch die Nase treiben, schnauben, Dict., Boh.-C.; - schnarchen.

smfčav, adj. schnaubend, schnarchend, Cig., Jan. smfčavec, vca, m. der Schnarcher, Cig., Jan. smfcaven, vna, adj. ichnaubend: smrcavni žrebec, Glas.

smfčavka, f. die Schnarcherin, Cig., Jan. 1. smrček, čka, m. die Rase ber Saugethiere; bolna živina ima suh s., Nov.

2. sm?ček, čka, m. die Morchel, Cig., Jan., ogr.-C.; spicasti s., die Spigmorchel (morchella conica), vžitni s., die Speisemorchel (morchella esculenta), Tuš. (R.)

3. smîček, čka, m. nam. cvrček (Grille), Habd .-Mik., ogr.-Valj.(Rad).

smrein, m. ber Schnarcher, Cig.

smrčînka, f. die Schnarcherin, Cig. smrčjača, f. = smrčjak, Z.

smrcjak, m. ber personificierte Tod, Cig., St .-Jan. (H.).

smickati, am, vb. impf. ichlürfend effen, BlKr. smrčôn, m. = smrčin, Cig.

smfda, f. = zvezda na šapljih, Kr.-Valj.(Rad). smrdak, m. ber 3ltis, ogr.-C.

smrdat, dáta, m. = smrdokavra, Guts.-Cig., Jarn., Frey.(F.).

smidec, dca, m. ber Stinffalt, ber Stinfftein (min.), Cig.(T.).

smrdecec, cca, m. die Braunwurz (scrophularia canina), Povir (Kras)-Erj. (Torb.).

smrdęcek, čka, m. neka vinska trta, Ipava-Erj. (Torb.).

smrdecica, f. die Schnurassel (iulus sp.), Novake nad Cerknim-Frj. (Torb.).

smrdecina, f. etwas Stintenbes, C., Z. smrdek, dka, m. = smrdec, ber Stinfftein, C. smrdeka, f. ber Alpenwegdorn (rhamnus alpina), Banjščice-Erj. (Torb.).

smrdet, ela, m. ber Albenwegdorn (rhamnus alpina), Jan., Nov.-C., Burg. (Rok.).

smrdela, f. 1) = smrdokavra, Jan.(H.); -2) die Bucherblume (leucanthemum), Nov.-C., Kr.-Valj.(Rad); = velika s., Cig.; tudi: bie Sundstamille (anthemis cotula), Cig., Tuš. (B.).

smrdelika, f. die Hundstamille (anthemis cotula), Zemon (Notr.) - Erj. (Torb.); - tudi: ber Alpenwegborn (rhamnus alpina), Notr.; ali: ber Bogelbeerbaum (sorbus aucuparia), V.-Cig., Nov.-C.

smrdelina, f. = smrad, Stintenbes, ber Bestant, C.

smrder, rja, m. etwas Stinkenbes, vzh.St. smrdet, éta, m. = smrdak, dehor, SlGradec-C., Savinska dol.; (menda nam. smrdè, éta). smrdeti, im, vb. impf. ftinten; s. po čem, nach etwas ftinten; laze, da smrdi, = er lügt, bafe bie Balten trachen; - delo mu smrdi, er hat feine Luft gur Arbeit; - smrdeč, ftintenb.

smidež, m.1) ber Beftant, Habd .- Mik., SlGor .-C.; - 2) ber Faulbaum (rhamnus frangula), Z. smrdik, m. ber Alpenwegdorn (rhamnus alpina),

smrdika, f. ber Schweinesalat (hyoseris), C. smrdilj, m. ber Dill ober bas Gurtentraut (anethum graveolens), Cig., Jan., Tuš.(R.); - tudi: ber Alpenwegborn (rhamnus alpina), Bohinj-Erj.(Rok.).

smrdina, f. bas Stintaas. M. smedlja, f. die Rreugerote (bufo calamita), Cig. smrdljavina, f. ber Geftant, bas Stinkenbe, vzhSt.-C.

smrdljicka, f. ber Storchichnabel (geranium Robertianum), Josch.

smrdljíka, f. die Bistagie (pistacia terebinthus), Devin-Erj (Torb.).

smrdljiv, íva, adj. stintend; smrdljiva voda; smrdljivo meso.

smrdljivec, vca, m. 1) ein ftintenber Menich; - 2) der Biebehopf (upupa), C.: — 3) ber gefledte Schierling (conium maculatum), Cig., Jan., C., Nov., Slom., Strp.; - 4) das Betroleum: s. žgati, s smrdljivcem mazati, Notr.-DSv., KrGora.

smrdljivka, f. 1) ein stinkenbes Beib; — 2) die Würfelnatter, C.; — 3) ber Asand (asa foetida), Cig.

smrdoba, f. ber Beftant, ein ftintenbes Befen, C. smrdodûška, f. neka trta, Rihenberk-Erj. (Torb.).

smrdojêrica, f. = smrdokavra, Cig., Frey.

smrdokavra, f. ber gemeine Biebehopf (upupa epops), Mur., Cig., Jan., Erj.(Z.), Kr. smrdousten, stna, adj. mit stinkendem Runde,

Levst.(M.). smrdoustnik, m. ein Mensch mit stinkenbem

Munbe, Levst.(M.). smrdovrána, f. = smrdovranka, Cig.

smrdovranka, f. bie Rade, bie Mandelfrahe (coracias garrula), C., Z., Frey.(F.).

smrduh, m. 1) ein ftinkender Mensch, M.; 2) bas Stintthier (mephitis chiuga), Erj.(Z.); = dehor, ber Iltis, Guts., Danj. - Mik.; -= smrdokavra, ber Biedehopf, C., Frey. (F.).

smrduha, f. ein stinkendes Beib oder Thier, Z.; - etwas Stinkenbes, Nov.-C.

smrduhar, rja, m. = dehor, ber Itis, Z. smrduhati, am, vb. impf. mit Etel beriechen, Fr.-C

smrdulja, f. 1) bie Stinterin, Jan. (H.); -2) = smrdlja, Z.; - 3) eine stinkende Tabatepfeife, Zv.

smręček, čka, m = bor, Blc - C.

smręcica, f. dem. smreka; 1) das Fichtchen; -2) ber Tannenwedel (hippuris vulgaris), Tus.

smręčina, f. = smrekova veja, Svet.(Rok.); coll. = smrekovo vejevje, C.; tudi: smręčína. smręčinje, n. = smrečje, C.

smrocják, m. eine Sichte mit icon emporftebenben 3meigen, Poh.

smręcje, n. coll. Fichten; ber Fichtenwald; -

Fichtenzweige, Fichtenafte. smreka, f. bie Fichte ober Rothtanne (abies excelsa); - smreka ni hrast = ein Beib ift tein Mann, Z.

smrékov, adj. Fichten:; s. les, smrekova veja.

smrekovec, vca, m. ber Fichtenwald, M. smrekovina, f. das Fichtenholz; — tudi: smrękovina.

smrękovje, n. == smrečje.

smrekúlja, f. = slaba, nizka, v rasti zadržavana smreka, Gor.

smrckúša, f. ber Lebensbaum (thuia), Kr.-Valj.(Rad).

smrina, f_{\cdot} = smrlina, brina, Z_{\cdot}

smrînje, n. = smrlinje, brinje, Z., KrGora-

sm²k, smfka, m. i) = smrkelj, C., Z.; -2) eine Brife (Schnupftabat), Fr.-C.; - 3) bie Bumpe, h. t.-Cig.(T), C., Nov.; -4) bie Trombe: morski s., die Baffertrombe, die Basserhose, Cig.(T.), Jes.

smika, f. der Rop (eine Rrantheit ber Bferbe), Cig.

smékanje, n. das Ropen.

1. smfkati, smfkam, vb. impf. 1) ben Rot in ber Rafe in die Sohe ziehen, rogen; - burch die Rafe eine Fluffigfeit einziehen, C.; den Athem stark durch die Rase einziehen, vzh.St.-C.; - s. in dulce delati, ungufrieben, unwillig fein, C., Z.; s. nad cim, feinen Unmuth über etwas außern, etwas tabeln, Fr.-C.; — srebati, schlürsen, C.; — preprosto nam.: jokati: kaj smrkaš? Levst.(Rok.); -2) beroben, Cig.

2. sm?kati, am, vb. impf. = smukati: listje z dreves s., Kras.

smfkav, adj. robig; otrok je s.; - s. konj, ein rogtrantes Bferd, Z.

smfkavec, vca, m. 1) ber Ropferl, ber Ropbube; — 2) das Sactuch, Notr.-C., Gor. smékavka, f. das Rohmadel, Z.

smékavost, f. die Rohigseit; - konjska s., die Rogfrantheit der Bferde, Levst. (Nauk),

smfkelj, klja, m. 1) ber Rot: - die Rots frantheit: konjski s., Bleiw. - C.; ovčji s., Strp.; - 2) die Hafelnufebolbe, Mariborska

smikež, m. bie Schmerle, ber Bartgrundel (cobitis barbatula), Cig., Jan., Frey.(F.); tudi: der Schräg (Schraigen), (acerina Schraitzer), Kostanjevica-Erj.(Torb.).

smîklja, f. = smrkavka, (psovka dekletu),

smŕkljav, adj. = smrkav, Mur.

smfkljavec, vca, m. = smrkavec, Mur., SlGor.-C.

smrkljiv, íva, adj. = smrkav, Mur.

1. smfkniti, smfknem, vb. pf. 1) ben Rob einziehen, M.; - 2) = usekniti, C., Let.

2. smfkniti, smfknem, vb. pf. = stuliti, C.; s, se = stuliti se, C.; - prim. svrkniti, sfrkniti se. smrkolîn, m. = smrkavec (psovka mlademu dečku).

smrkolînka, f. — smrkavka (psovka mlademu dekletu), C., LjZv.

smrkotáti, otâm, óčem, vb. impf. = smrkati nad kom (cim), seinen Unmuth außern, tabeln, Fr.-C.

smrkûljež, m. = 1. menek, Cig.

smrlîn, m. der Bacholder (juniperus communis), Plužna-Erj.(Torb.).

smrlina, f. die Bacholderbeere, Cig., C.

smrlinje, n. coll. Bacholberstauben, C., Zilj .-Jarn (Rok.), Plužna-Erj.(Torb.).

smrlinovec, vca, m. 1) der Bacholberstrauch. Cig., C.; - 2) = brinovec, ber Bacholberbrantmein, Zilj .- Jarn. (Rok.).

smit, smiti, f. 1) ber Tob; nagla s., lahka s.; naturna s., ber natürliche Tob, Cig.; mučeniška s., ber Marthrertob; - na s. bolan, zu Tode krank; na smrti ležati, auf dem Tobtenbette liegen, Trub.; na smrti ležeč mož, Levst. (Zb. sp.); na s. ranjen, töbtlich verwundet; s. storiti, sterben; grozno s. storiti, eines grässlichen Todes sterben, Z.; svoje smrti umreti, eines natürlichen Todes fterben, Z.; nagle smrti umreti; z naglo smrtjo umreti, Krelj, Dol.; od smrti vstati, bom Tode auferstehen; - ber personificierte Tob; bela s.; s. pride po človeka, pobira ljudi; s. iz njega gleda, er ift schon halb tobt, Cig.; - konjska s. (neka psovka, pos. konjarjem); - 2) rastline: kozja s.. die Haferwurg, die Schwarzwurzel, die Rattermilch (scorzonera), Cig., Tuš.(B.), Medv.(Rok.); — kačja s., eine Art Alant, die Aftramontana (inula squarrosa), C., M., Z., Medv.(Rok.), Bes.; - pasja s., ber Eisenhut (aconitum), Cig., Jan., C.; bes. ber bunte Eisenhut (aconitum variegatum [camarum]), Glas.; — kurja s. = teloh, Z.

smften, tna, adj. 1) Tobes: smftna ura, kazen, nevarnost; na smrtni postelji, auf dem Todtenbette; — smrtno kosilo ga je ostalo, er ist bis zu einem Anochengeruste abgezehrt, Cig.; - 2) tobbringend, löbtlich; smrtna rana; smrtno koga raniti; — smrtni greh, die Todsiinde; — 3) sterblich, Jan., Cig. (T.), nk.

smrtiti, im, vb. impf. tödten, Brkini-Erj.(Torb.). smrtljiv, íva, adj. = smrten, töbtlich: smrtljiva bolezen, Guts. (Res.).

smitnica, f. 1) ber personificierte Tob, Jarn.; - 2) der Todestampf, die Agonie, Cig., M.;

— 3) die schwarze Nicswurz (helleborus niger), Bolc, Soča-Erj.(Torb.), C.; - 4) neka hruška, Žabče(Tolm.)-Erj.(Torb.).

sm?tnik, m. 1) der Todte, Guts. (Res.); drži se kakor s. (t. j. žalostno), Vas Krn-Erj.(Torb.); — 2) der Sterbliche, nk.

smrtnják, m. 1) ber Tobtenvogel (čuk, sova), C.; - 2) ber personificierte Tod, Jarn., St.-Cig.

smftnost, f. 1) die Tödtlichkeit, Cig.; — 2) bie Sterblichfeit, Jan., nk.

smrtoglavček, čka, m. dem. smrtoglavec, Jan.

smrtoglavec, vca, m. ber Tobientopfichwärmer (acherontia atropos), Cig., C., Erj.(Ž.).

smrtonosen, sna, adj. tobbringend, Mur., Cig., Jan., nk.

smrtopis, písa, m. = osmrtnica, der Netro-

smrtovnica, f. = osmrtnica, ber Refrolog, Navr.(Let.).

smûč, m. = smoj 2) (nam. hs. smudj), Jan., Zidani Most-Erj.(Torb.).

smuc, î, f. 1) bie Schlittenfufe, C., Poh.; pl. smuci, ber Schlitten, Cig., Kras-Erj. (Torb.); - 2) eine Art Schneeschuhe ("dolge tenke deske pod podplate privezane v hojo po snegu"), M., C., Dol., Notr.-Erj.(Torb.); – bie Schlittschuhe: drsati se na smučeh, LjZv.; - 3) smuci = smuke 5), ein zweirabriger Bagen mit einer Schleife, Notr.

smucati, im, vb. impf. bahin gleiten, C.; sani smucijo po snegu, LjZv.; - burch die Luft sausen, Savinska dol.; goreči metli enak skozi zrak smuči, Pjk.(Crt.); - eilen, rennen, Mur., C.

smuce, f. pl. = smuci, ein zweiradriger Bagen mit einer Schleife, Dol.

smučíce, f. pl. = smučke, M.

smûčkati, am, vb. impf. = smukati, Hal.-C. smûčke, f. pl. dem. smuči ; ber Rennichlitten, Cig. smudíka, f. die Binse, C.

smudje, n. coll. 1) Binfen, C.; v močvari raste trstje, šarje i smudje, ogr.-Valj. (Rad); — 2) das Reifig durrer Afte, bes. Zweigchen vom Rabelholz, vzh.St.-C.; — das Anschwermicht (von Gras und Holz), Scav.-C.; — = rabudje, grobes Gras, Geftrupp, Scav.-C.

smudovec, vca, m. = bie Binfe, ogr.-C. smug, m. neka riba: ber Schiel, Blc. - C.; pogl. smoj 2).

smuga, f. 1) ber Strich, Guts., Mur., V .- Cig., Mik.; - 2) bie Streiche, Jan.

smugatnik, m. bas Streichholz, Jan.; - bas Lineal, Mur., Cig.

smugati, am, vb. impf. 1) streichen, V.-Cig.; - 2) = smukati, abstreifen: listje s., Sl-Gradec-C.; - 3) liniieren, C.

smuk, smuka, m. 1) bas Schlüpfen, der Schlupf, Guts., Cig., Jan ; na s., fprungweise, Rib .-Mik.; okno na smuk, das Schubfenfter, St .-C., Z: -2) = smukalica 3), SIN.

smuk, interj. husch! smuk v luknjo! smuk črez hrib!

smûka, f. 1) die Glitschbahn, Jan., M.; - 2) die Schlittenfufe, V.-Cig.; - pl. smuke, ber Schlitten, Mur., Cig., Dol. - M.; - 3) ber Schneeschuh, Sol.; — ber Schlittschuh, Dol.; — 4) die Pflugschleife, C., vzhSt.; — bie Eggenschleife, $C_{\cdot, -5}$ = na sprednjo premo ali na dvokolesnico pritrjena kola, ki se po tleh vleceta, ein zweiradriges Gefährte mit einer Schleife, die Heuschleife: z Gorjancev vozijo seno na smukah, Dol.

smukalica, f. 1) die Schleifbahn, Jan.; - 2) der Beidelbeertamm, Cig.; - 3) die Feuerunte (bombinator igneus), Povir(Kras)-Erj. (Torb.).

smukainica, f. s. za turščico, die Maisriffelmaschine, Nov.-C.; s. za konoplje, die Reißbant, Cig.

smukálo, n. die Flachsraufe, Cig.

smukanje, n. 1) das Schlüpfen; das Hufchen;

— 2) das Abstreifen; — 3) das Streifen.
smukast, adj. wantelmuthig, C.

1. smukati, kam, cem, vb. impf. 1) hufchen, ichlupfen, schießen; misi smukajo po hisi; 2) abstreifen: listje, perje s. z vej; brinovice s.; s. zelenje, Jurč.; lanene glavice s., den Flachs riffeln, Cig.; - burch Abftreifen der Blütter, der Beeren u. f. m. berauben: S. veje, Cig., Mik., Dol.; - prügeln, Nov.- C.; ohrfeigen, Cig.; - 3) s. se, ftreis fen: s. se okoli koga, um jemanben herum derwenzeln, ihm hofieren, ichmeicheln; -= drstiti se: ribe se smučejo, C.; - = drsati se, Savinska dol.

2. smukati, kam, čem, vb. impf. 1) schluchzen, winfeln, Rez.-C.; - 2) fcmagen, Rez.-C.;

- pogl. skomukati.

smukavec, vca, m. 1) ber Schlupfer, Cig.; – 2) der Abstreifer, der Riffler, M., Z.; — 3) ber Wortbrüchige, C., Z.; (prim. smukast). smukniti, smuknem, vb. pf. 1) hufchen, schlus pfen, gleiten, schießen; miška smukne v luknjo;

veverica smukne na drevo; z roko s. v rokav; - 2) abstreifen: s. brinovice z veje; – s. koga, jemandem einen Streich versetzen, Cig ; smukni ga! Levst. (Rok.).

smukulja, f. die glatte oder öfterreichische Natter (coluber austriacus), (smúkulja) Erj.(Ž.).

smůlek, lka, m. = skupaj sfrčeno seno ali vlakno, kajk.- Valj (Rad).

smulti, im. vb. impf. = cmuliti, (weinen), C. smulje, n. coll. = sitje, Simsen, Binsen, C. snaga, f. 1) die Sauberfeit, die Reinlichfeit; prava snaga ne sega samo do praga, Npreg.-Jan (Slovn.); - 2) bie Bierde, ber Schmud, Meg., Guts., ogr.-C., Trub., Dalm., Jap.(Sv. p.); ženska snaga, Dict.; pl. snage, bas Sejchmeibe: snažil vas je z zlatimi snagami (na vašem oblačilu), Dalm.; - bas Reierfleib, C. snagoljúben, bna, adj. bie Reinlichteit liebend, M.

snagoljubje, n. die Reinlichkeitsliebe, SIN. snagoljubnost, f. die Reinlichkeiteliebe, ZgD. snagólten, tna, adj. Jan., pogl. samogolten.

snagóta, f. die Reinlichfeit, C., Z. snáha, f. = sneha, Mur., Cig., Jan., BlKr. snažba, f. bie Sauberung, die Reinigung, Cig.; die Reinhaltung, DZ.

snažec, žca, m. ber Reiniger, Cig.

snážen, žna, adj. 1) sauber, rein; snažna obleka, posoda; vse je snažno po hiši; s. človek; — 2) sauber, hubsch; snažno dekle; - 3) snažno je vstala ("fie machte fich eilends auf"), Krelj; snažno ter močno je segel na Jude ("greift sie weidlich an"), Krelj; prim. stel. snaga, bas Beftreben.

snáženje, n. bas Saubern, bas Reinigen, bas Bugen.

snažílo, n. das Pupwert, Cig.

snazitelj, m. ber Reiniger, ber Buger, Jan.

snaziteljica, f. bie Reinigerin, bie Bugerin, Jan.(H.).

snážiti, snažim, vb. impf. 1) faubern, reinigen, pugen; s. obleko, bie Rleider pugen; - 2) zieren, schmuden, Meg.-Mik., Dict., Guts.; snažil vas je z zlatimi snagami, Dalm.; s. božjo hišo, Dalm.; s. se, sich schmüden, Jap.-C.

snažīvec, vca, m. der Buger, Cig., Jan.

snažîvka, f. die Buperin, Cig.

snatnik, m. ber Buger, ber Reiniger: s. v bolnici, DZ.

snážnost, f. 1) bie Sauberfeit, die Reinlichkeit; - 2) die Zierlichkeit, Guts.

sned, î, f. die Frefferei ("kjer vse zapravijo in snedo"), Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.).

sneda, f. eine gefräßige Person, ber Fresser, die Frefferin, Cig., Jan.; - ber Raicher, V .-

snedalisce, n. ber Freiswinkel, Cig.

snedati, am, vb. impf. ad snesti; 1) aufeffen, aufzehren, Mur, Cig., Jan., Dalm.; burch Abfressen verwüsten: gosenice polje snedajo, Levst. (Nauk); - naschen, V.-Cig.; - s. koga, jemandes Bermögen aufzehren, Cig.; - 2) s. se, sich abgramen, sich harmen, Cig.

snédav, adj. efegierig, Krelj.

snédavec, vca, m. = snedav človek, Krelj. snedec, dca, m. bas Ledermaul, ber Rafcher,

Dict., V.-Cig., Valj.(Rad).

1. sneden, adj. = 2. sneden 2): efegierig, gefraßig, Cig., Jan., Strek., Kr.; - naschhaft, V.-Cig.; dekla, ki je bila znana, da je laskrna in snedena, Erj.(Izb. sp.); - prim. snesti.

2. snéden, dna, adj. 1) ejsbur, C.; — 2) ejs-gierig, gefräßig, Cig., Jan., Savinska dol.; — berzehrend, Cig.; gospodsko zivljenje je snedno, Glas.

snedenec, nca, m. ber Efegierige, ber Freisbauch, der Fresser, Cig., Kol., Polj.

snêdenek, nka, m. = snedenec, Cig., Gor. $sn\hat{e}denica, f. i) = snedenka, Cig.; - 2)$ delež sira in skute, ki ga planinski kozarji dobivajo, Bolc-Erj.(Torb.).

snedenka, f. ein efsgieriges, gefräßiges Beib, Cig., Kr.-Valj.(Rad); — die Näscherin, V.-Cig.

snedenost, f. bie Gefräßigfeit, Jan., Kr.; die Raschhaftigfeit, Cig.

snedet, m. ein efsgieriger Menich, ber Bielfraß, Cig., Jan., Bas., Nov., ZgD.-C.; - ber Mascher: ti snedež malopridni! Str.; — der Frisumsonst, C.

snedlja, f. bie Rafcherin, Cig.; - prim. snedulja.

snedljiv, íva, adj. zerfreffend: snedljiva rja, Slom.

snędúh, m. = snedež, Cig.

snędúlja, f. snedena ženska, die Fresserin,

snêg, snega, snega, m. 1) ber Schuee; s. gre, es schneit; s. je zapadel, es ist viel Schnee gefallen, Cig.; s. se joče = s. se taja; južen s., thauiger Schnee; suh, droben s.; zeleni s., ber Firnschnee, Erj. (Min.), Gor.; pl. snegovi, Schneemassen; to me toliko skrbi, kakor

lanski sneg, za to toliko maram, kakor za lanski sneg = das fümmert mich gar nicht; - 2) das Beiße in der unreifen Safelnuss, Cig.

snegast, adj. ichneeartig, ichneeicht, Cig. snegulja, f. ber Schneeammer (emberiza nivalis), Cig.

snegúr, rja, m. = slegur, Črniče(Goriš.). sneha, f. 1) die Schwiegertochter; - 2) die Braut, C, vzh.St.

snemáč, m. ber etwas berabnimmt, Cig. snemalica, f. ber Abrahmlöffel, Bolc - Erj.

snematnica, f. ber Abrahmlöffel, V .- Cig. snemalo, n. bie Auslösung bei Maschinen, C., Cig.(T.).

snemanje, n. bas Berabnehmen: s. s kriza, die Rreugabnehmung, Cig.

snemati, mam, mljem, vb. impf. ad sneti; 1) herabnehmen; - 2) (Schulden) einforbern, Jarn.; - (Steuern) einnehmen, C.

snên, adj. schläftig, Jan., ogr.-C., Podkrnci-Erj.(Torb.); snen sem, ogr.-Raič(Kol.). snenost, f. die Schläfrigfeit, Jan., ogr.-C.

snesti, snem, vb. pf. aufessen, verzehren; bolje hranjeno jajce od snedenega vola, Npreg.-Z.; snedel bi se (od jeze), = ich mochte vor Arger berften, Zilj .- Jarn. (Rok.); — (pren.) rja železo sne; - besedo s., sein Bort zurudnehmen, es nicht halten; - s. koga, jemanbes Bermogen vergebren, Cig. ;- (sneden, adj. gefraßig; prim. pozrt).

snesan, ana, m. ber Hochzeiter, ber Hochzeits-gaft, Hal.-C.; — prim. sneha 2).

snesanka, f. Die Hochzeiterin, C.

snešúlja, f. = sneha, Št.-Valj.(Rad). snet, m. 1) = prisad: ber Brand am Rorper:

vroči, mrzli s., Cig.; mokri, suhi s., Strp.; - 2) ber Brand am Getreibe, Mur., Cig., Jan.; prasnati s., der Staub. oder Flugbrand (ustilago carbo, uredo segetum), smrdljivi s., der Schmier. o. Faulbrand (uredo caries), turščični s., ber Maisbrand (uredo maydis), Tus. (R.); — 3) ein fleischiges Gewächs in ber Gebärmutter, bas Montalb, Cig.; (tudi hs. in češ.); — die unzeitige Leibesfrucht, M., Z.

snêt, î, f = snet m. Guts., Z., M., Valj.(Rad);(tudi hs. f. in m.).

snêtec, tca, m. neka riba: ber Stint (osmerus eperlanus), Erj.(Z.).

sneten, tna, adj. Getreibebrand : snetni madež,

sneti, snamem, vb. pf. herabnehmen (bef. etwas Aufgestedtes, Befestigtes u. bgl.); vrata, okno s., die Thur, bas Fenster ausheben; s. prstan, ben Ring abziehen; obroce s., die Reife abstreifen; sekiro s. s toporišča; s. komu kol iz rok (entwinden), Gor.; s. s kljuke, kar na njej visi; s. jarem z volov; s. komu krinko z obraza, jemanden entlarben, Cig.; Klobuček z glave snemi! Npes.-K.; s. komu glavo, jemanden enthaupten, Cig.; s. kożo z mrtve živali = odreti jo, Staro Sedlo-Erj. (Torb.); s. koga. (s sedla), jemanben aus

snétih — sníčav bem Sattel beben, Goris; - s. karte, die Rarten abheben, Cig.; — s. se, sich loslojen (3. 28. von einem aufgestedten Gegenftanbe); kolo se je snelo, ein Rab ist vom Wagen gelaufen; kladvo se je snelo, ber hammer ift vom Stiele abgefahren. snétih, m. = snet m. 2), $v \in h St.-C$. snetiv, iva, adj. brandig, Mur., Cig., Jan., Levst.(Nauk). snetjav, áva, adj. brandig; snetjavo žito; snetjavi del (bolne živali), Strp. (Rad), Nov., Cv.; ber Branbstaub, Z., Slc.; - 2) = snet 3), bas Montalb, Mur., V.-Cig. Cig, Jan.; snet, ali kakor pri nas pravijo, snetljaj, Vrtov. (Km. k.). Jan., BlKr. koruznim snetljivcem se namažejo po obrazu, kadar kožuhajo (slačijo) koruzo, (smetljivec) jvzhSt.

snetjava, f. = snet, Mur., Ravn.-Valj.(Rad). snetjávost, f. die Brandigfeit. 1. snetjè, n. 1) ber Getreidebrand, Cig, Valj. 2. snétje, n. das Herabnehmen. snetljaj, m. = snet m. 2), ber Getreibebrand, snetljiv, iva, adj. brandig, Guts., Mur., Cig., snetljivec, vca, m. ber Betreibebeaubstaub: 8 snetljívost, f. die Brandigfeit, Mur., Cig. snetúh, m. =snetih, snet m. 2), Hal.-C.snežák, m. = snežnjak, ber Schneemann, Jan. snêžec, žca, m. dem. sneg. snęžek, žka, m. dem. sneg. ı snežen, adj. aus Schnet, Schnete; snežena kepa; snežena muha, die Schneeflode, Cig.; sneženi pas, bie Bone bes emigen Schnees, Cig.(T.). 2. snežen, žna, adj. Conee-; snežni plaz, bie Schneelamine, Cig.(T.); - fcnceig; ves snezen sem, ich bin gang mit Schnce bebectt. sneženka, f. rjava s., der braune Schneetafer (cantharis fusca), *Erj.(Ž.).* snęžič, m. dem. sneg, Jan. (H.). snetina, f. das Schneegefilbe, Jan. snezînka, f. die Schneeflode, Cig., Jan., Cig. (T), Nov.-C.; — rus. snežišče, n. das Schneefelb, Jan. sneziti, i, vb impf. ichneien; snezi, es ichneit; kosmato sneži, eš flodt. Jan. snežnat, adj. ichneeig, ichneebebedt; snežnate gore; padel je in je bil ves snežnat. snežnica, f. 1) bas Schneemaffer; - 2) bie Schneeflode, nav. pl. snežnice, Cig., Jan.; — 3) Marija s., Maria Schnee, C., Rog.-Valj. (Rad), Zora; - 4) = beli jereb, bas Schneehuhn (tetrao lagopus), Frey.(F.); - 5) bas weiße Beilchen, C.; tudi: bie schneeweiße Bestwurz (petasites niveus), Medv. (Rok.). snežnik, m. ber Schneeberg. snežnina, f. bas Schneegefilbe: Le bodite, Gorenjci, v snežninah! Npes.-K. snežnják, m. ber Schneemann, ogr .- C. snežnobel, adj. ichneemeiß, Jan., nk. snicav, adj. neugierig, vorwipig, Jan., C., Mik., Gor.-Erj.(Torb.), Levst.(Zb. sp.); (tudi

sníčavost, f. der Borwis, Jan. sníd, m. V.-Cig., Jan., pogl. shod. snidati se, am se, vb. impf. Mur., Pohl.-C., pogl. shajati se. snidenje, n. das Zusammentreffen, die Zusammentunft, nk. snîdnica, f. Cig., Jan., Ravn., Burg., pogl. shodnica. snîmek, mka, m. das Nachbild, das Facsimile, Cig.(T.); -– hs. sníti se, snídem se, vb. pf. 1) zujammentommen, sich versammeln; sešli smo se; s. se (s kom), sich treffen, zusammentreffen; na cesti sva se sešla; - 2) ausfallen: na dobro s. se, Cig.; snidi se volja tvoja, es gejchehe bein Bille! Mik.; dobro se je za mene sášlo, Svet. (Rok.); — ne s. se, sich nicht vereinigen laffen, Cig. snívati, am, vb. impf. traumen, Jan.(H.), Tolm. snobáč, m. = snubač, Meg.-Mik. snobiti, im, vb. impf. = snubiti, Mariborska snóbok, bóka, m. = snubok, ber Brautwerber, Mur.; v snoboke iti, eine Braut werben gehen, Mur., Valj. (Rad), SlGor.-C.; - gen. tudi: snóboka, Valj. (Rad). snóčenji, adj. = snočnji, Danj.-Mik. snoči, adv. geftern abends, geftern nachts; ("od snoč'ga do dav'ga" = od snoči do davi, Npes .- Mik.). snocišnji, adj. von gestern abends; snocišnje mleko. snýčka, adv. = snoči, C. snóčkaj, adv. = snoči, Npes.-Vraz. snočkanji, adj. = snočnji, C., BlKr.-LjZv. snočnji, adj. von geftern abends. snoga, f. bie Fliegen- ober Mudenlarve, Ljub. snohodec, dca, m. ber Nachtwandler, Cig. (T.). snohoja, f. ber Somnambulismus, Cig.(T.). snop, snopa, m. die Garbe; snope vezati; na snope, garbenweise; — das Bund: s. kolja = 250 kolov, SlGradec-C. snopat, áta, adj. untersett, breit: snopat je prašič, velik pa ni, Ig(Dol.). snopec, pca, m. dem. snop; ber Strauß: cvetni s., ber Blumenstrauß, C.; - tudi: snópec. snopek, pka, m. dem. snop; eine tleine Garbe; - ber Strauß, Jap. - C.; - tudi: snopek. snopic, ica, m. dem. snop; eine leine Garbe; das Bündel: s. zarkov, ein Strahlenbundel, Znid.; - bas Heft (Bandchen), Jan., nk.; - tudi: snópič. snopiček, čka, m. dem. snopič; — bas heftchen, Jan. snopje, n. coll. die Garben; - tudi: snopje in snópje, Valj.(Rad). snopoma, adv. garbenweise, Cig. snopovèz, véza, m. = vezač, der Garbenbinder, snopovina, f. ber Garbenzehent, Cig., Jan. snopôvje, n. coll. = snopje, Jan., Kr. snov, î, f. 1) ber Stoff, (woraus etwas befteht), nk.; — 2) bas Thema (ber Stoff zu einer Schrift, einer Rebe), Jan., nk.; - 3)

= osnova, das Thema (gramm.): s. imenovalnikova, Levst. (Nauk).

snova, f. 1) = osnova, snutek, die Rette, ber Aufzug am Webftuhle, Cig., C.; — 2) die Anlage, bie Beftandtheile, C.; - 3) ber Stoff,

Cig., Jan. snovac, m. 1) ber Schweifhafpel, C.; - 2) ber Angettler, Cig.; hudic, snovac in pomagac pri vseh čarah, Navr.(Let.); - 3) die Beberpinne (tetragnatha extensa), Erj.(Z.).

snováča, f. der Beberhafpel, C.; - pl. snovace, ber Unichweifrahmen, Jan.

snovala, n. pl. ber Scherrahmen (ein großer Beberhaspel), Cig.; — polj.

snovaten, ina, adj. Bettel-, Jan.(H.).

snovalnica, f. 1) bas Lefebrett, das Laufbrett ber Weber (ein Brett mit Löchern), V.-Cig., Jan., Bolc-Erj.(Torb.); — 2) die Beife, die Anschweifspule, ber Scherrahmen, Jan.; -3) nam. sovalnica, das Beberichiffchen, Jarn., Cig., Jan., DZ., Burg. (Rok.), Fr. - C., Gor. snovatnik, m. = snovalnica 2), ber Scher-

rahmen, das Zettelrad, Jan. snoválo, n. die Weife, die Garnwinde (ein großer hafpel ber Beber), Guts.- Cig., Jan. snovanje, n. das Anzetteln; (fig.) Cig., nk.;

-bas Errichten, das Gründen, nk.; — s. misli, der Gedantengang, Jan.(H.).

1. snováti, snújem, vb. impf. 1) anzetteln (beim Beben); - anweisen, Mur.; Erevljar dreto na komolec snuje, Kr.; - 2) bejilieren. Z.; cela vojska snuje memo njega, Ravn.; - 3) anstiften, im Schilbe führen; s. kaj hudega; hudobne naklepe s., Cig., Jan.; razprtje, hudobijo s., Škrinj.- Valj. (Rad); - ftiften, errichten, grunben, nk.; -(praes. snovâm, Habd., Mur., Jan.)

2. snováti, snûjem, vb. impf. = sanjati; s. se = sanjati se, Z.; (snuvati) C.

snovavec, vca, m. ber Angettler (tudi fig.),

snoven, vna, adj. stofflich, Jan.; Stoff, Nov., C.; - forperlich, materiell, Cig., Jan.; snovno, in concreto, Cig., Nov.

snovina, f. ber Stoff, ber Begenstand, Nov .-C., Zora.

snovnost, f. bie Rörperlichkeit, Cig. snovotvoren, rna, adj. stoffbildenb: snovotvorna živila, Erj. (Som.).

snovstven, tvena, adj. materiell, Cig. snovstvo, n. bas Materielle, Cig.

snuba, f. die Brautwerbung, Z., Strek.

snubac, m. ber Brautwerber, ber Freiwerber.

snubacica, f. die Freiwerberin, Cig., Jan. snubaciti, acim, vb. impf. fich ale Freier be-

tragen: jel je snubačiti pri Katrici, Jurč. snubâštvo, n. das Freierthum, die Freiwerberei, Cig.

snubèc, bcà, m. = snubač, Cig., Jan.; Ima zalega snubca, Npes. - Kres; tudi: snúbec. snubic, ica, m. = snubac, ber Brautwerber.

Cig., C.; - ber Brautführer, C., Rez.-Baud. snubica, f. die Rranzjungfer, C., Rez.-Baud. snubîtev, tve, f. die Brautwerbung, die Freiung. snubiti, im, vb. impf. für fich ober einen anbern um eines Madchens Sand werben, freien; s. bogato dekle.

snubîtva, f. = snubitev.

snubljenje, n. das Werben, das Freien. snubok, óka, m. ber Brautwerber, Cig., Jan., Mik.; v snuboke iti, werben, freien geben, Cig., Jan., Nov., Notr., vzhSt.

snubstvo, n. das Freien, bas Werben, C. snúditi se, im se, vb. impf. = smukati se: povsod se okoli nas snudi, Savinska dol.

snutek, tka, m. bie Rette, bas Aufzugegarn, ber Bettel; snutka bo za tri osnove, Polj. snúti, snújem, vb. impf. = snovati, Ben.-Mik.; angetteln, Mur.; — s. se po mislih, worsignweben, Cig.

so-, praef. 1) = s-: sosed, soteska; — 2)

(adv.) Mit., Reben :; sosolec, ber Mitichuler. somescan, ber Mitburger einer Stabt, nk.; sopraznik, ber Rebenfeiertag.

soangel, m. ber Mitengel, Cig.

soareja, f. vecerna veselica, die Soirce. sóba, f. das Zimmer, Cig., Jan., nk.; - (bolje: sóba, Cv.); iz madž. szoba, in to iz stvnem. stuba, Mik. (Et.).

sobána, f. ber Saal, Jan., Cig.(T.), nk.; - hs. sobarica, f. das Stubenmädchen, C., nk. sobarina, f. der Stubenzins, Jan.(H.).

sobátiti, âtim, vb. impf. = sobotati, C. sóben, bna, adj. Zimmer-: sôbna oprava, bie

Bimmereinrichtung, nk. soberáč, m. ber Mitbettler, Cig.

sóbica, f. dem. soba; ein fleines Zimmer, bas Stübchen, Cig., Jan., nk.; tesna s., die Belle, Levst. (Pril.).

sobikati, kam, čem, vb. impf. = razbijati, z jezo delati, Fr.-C.; (morda nam. sovikati; prim. sovati = suvati, C.).

sobîtek, tka, m. die Coegistenz, Cig. (T.). sobiten, tna, adf. coeffentiell, confubstantiell, Cig., Jan.

sobitje, n. = sobitek, Jan.

sobitnost, f. bas Zugleichsein, die Coexistenz, Cig., Jan.; (pogl. sobitek); — bie Consubftantialität, Cig.

sobivanje, n. bas Bugleichsein, die Coexistenz, Cig.(T.).

sobivati, am, vb. impf. coexistieren, Cig. (T.). soblazen, zni, f. 1) bas Argernis: dela javno s., Levst. (Nauk); (prim. hs. sablazan); -2) v kletvici: soblazen te vzela! = da bi poginil! BlKr.-Let.

sobljáti, âm, vb. impf. = 2. sabljati, Z. sobniti se, nem se, vb. pf. Rudficht nehmen, GBrda.

sobojevavec, vca, m. ber Mitfampfer, Cig., SIN.

sobojnik, m. ber Mitfampfer, ber Baffengenoffe, Cig., Jan., nk.

sobokat, ata, adj. biconver, h. t.-Cig. (T.). sobolj, m. ber Bobel, Cig., Jan., nk.; sibirski s. (mustela zibelina), Erj. (Z.); — rus. soboljar, rja, m. ber Bobelfanger, Cig., Jan.

sóboljev, adj. = sobolji, Jan. soboljevina, f. = soboljina, Cig., Jan. soboljevka, f. die Bobelmuge, Cig., Jan. sobolji, adj. Bobel., Cig., Jan. soboljina, f. bas Bobelfell, Cig. soborec, rca, m. ber Mitstreiter, Cig., Jan. soboritelj, m. ber Mitftreiter, nk. soborîvec, vca, m. = soboritelj, nk. sobota, f. ber Samftag; velika s., ber Charsamstag. sobotáti, otâm, óčem, vb. impf. 1) gierig freffen ober schnaufen, C., Z.; - 2) haftig sprechen, plappern, schwagen, C., Z.; - morda nam. sopotati, prim. sopsti. soboten, tna, adj. Samftags, samftagig; sobotni večeri. sobotica, f. bie Schmägerin, C.; - prim. sobotati 2). sobránjenik, m. = sovarovanec, ber Schutgenoffe, Jan. (H.). sobrat, brata, m. ber Mitbruber, Cig., Jan., Slom.-C., nk. sobrežina, f. eine Einengung zwischen zwei Sugeln, Savinska dol.-C. sobstvo, n. das Sein, bas Befen (tudi: sobstvo), Valj. (Rad). socehovnik, m. ber Bunftgenosse, Cig. socesar, arja, m. ber Mittaifer, Cig. sociālen, lna, adj. družaben, social, Jan., nk. socialīst, m. privrženik socializma, ber Gocialist. socialīzem, zma, m. prizadevanje izboljšati razmere človeške družbe po določenih načelih, ber Socialismus. socvêtka, f. socvetke, Korbblütler (compositae), Tuš.(R.). socasen, sna, adj. gur felben Beit gehörig, mitzeitig, isochron, synchronistisch, Cig., Jan., nk.; socasni možje, die Manner derfelben Beit, C. socasnik, m. = vrstnik, ber Beitgenoffe, Cig. socasnost, f. die Deitzeitigfeit, Cig. socec, cca, m. dem. 1. sok, Valj. (Rad). sộček, čka, m. dem. 1. sok; bas Gaftchen, Cig. soceten, ina, adj. gegenüberliegend; soceini kot, ber Gegenwinkel, h. t.-Cig. (T.). soceljustnica, f. soceljustnice, haftliefer (plectognathi), Cig. (T.), Erj. (Z.). 1 sočen, adj. = meževen, Vrsno-Erj. (Torb.). 2. socen, cna, adj. faftig, faftreich, Safts, Mur., Cig., Jan., C., nk.; kar je sočnega v človeku, Jap. (Prid.); sočno sadje, nk.; sočno vlakence, ber Saftfaden, Cig. (T.); - drevje je soono, die Baume fteben in vollem Safte, Cig. sociti, im, vb. impf. 1) = mužiti, die saftige Rinbe ablosen: s. vrbe, piscalke, Z.; - 2) die hörner abstoßen: jelen soci, Z.; - 3) s. se, saften: drevje se soči, Z. sočíva, f. = sočivo, Mur., Cig., C., Polj. sociven, vna, adj. ju ben Sulfenfruchten gehörig, Vrtov. (Km. k.). socivje, n. coll. die Sulfenfruchte. socivnica, f. die Speiselammer, Mur. sočivnína, f. das Legumin, Cig. (T.). sočívo, n. die Hülsenfrucht, Habd-Mik. socje, n. durres Reifig, Cig., Trub., Dalm., kajk .- Valj. (Rad).

socióvek, éka, m. der Mitmensch, ogr.-C., nk. sộčnat, adj. saftig, Mur., Cig., Jan., nk. socnatost, f. bie Saftigfeit, Jan. sočnica, f. 1) die Saftbirne, Cig.; - 2) socnice, die Saftgange, die Saftröhren (bot.), Cig.(T.).1. sočnik, m. ber Saftbehälter (bot.), Cig. (T.); — ber Saftgang, Tuš.(R.). 2. sočník, m. 1) bas Pfropfreis, Z., UcT.; -2) ber Langenbachbalten, V.-Cig. sočnjava, f. der Saft, V.-Cig. 1. socnost, f. die Gaftigfeit, Mur., Cig., Jan., nk. 2. socnost, f. bas Bejen, die Bejenheit, h. t .-Cig.(T.).socut, m. bas Mitgefühl, bie Sympathie, Jan. (H.).socuten, tna, adj. mitfühlend, theilnehmend, Jan., nk.; socutni živec, ber sympathetische Rerv, Cig. (T.). socutje, n. bas Mitgefühl, die Sympathie, Cig., Jan., C., nk. socuvstven, stvena, adj. sympathetisch, C.; socuvstveni živec, Cig. (T). socuvstvo, n. das Mitgefühl, die Sympathie, Cig.(T.), C., nk.sočuvstvováti, ûjem, vb. impf. mitfühlen, nk.; fympathifieren, C. 1. sod, m. 1) bas Urtheil, Guts. - Cig., Cig. (T.), C., Lampe(D.); stvarja iz pojmov sode, Znid.; — 2) das Gericht, Cig., Jan.; poleg pravde in soda, ogr. Valj. (Rad); skradnji s., das lette Gericht, ogr.-C.; kratki s., das Standrecht, Zora; = brzi s., SIN. 2. sod, m. 1) bas Fafs; vinski s., bas Beinfais; pivovozni s., das Biertransportfais. DZ.; - 2) ausgehöhlter Baumtlog als Bienenftod, Jan., C. sod, adj. gerabe (math.), Cig (T.), C.; soda števila, gerade Bahlen, Cel. (Ar.); sodo ali liho? ("sodaliho") gerade o ungerade, Notr.; (prim. sod al' par? jvzhŠt.; tu se je pravi pomen že pozabil); — prim. sodev. sod, adv. = tod: od sod (odsod), von hier, Meg., Boh., Trub.; od sod, do sod, Schonl. 1. soda, f. bas Baar: lis ali soda? paar ober unpaar? Cig., Mik. 2. soda, f. toblenfaures Ratron (Goba). sodar, rja, m. ber Fafebinber, Mur., Cig., Jan., nk.; sodar nabija leseno posodo, Ravn. (Abc.); Sodar glasni vže nabija sode, Levst. (Zb. sp.); — tudi: sodár. sodarica, f. das Beib des Fassbinbers, Valj. (Rad). sodarnica, f. die Fafebinberwerfftatte, Cig. sodarski, adj. Fajsbinder-, Mur., Cig., Jan., nk.; s. les, Cig., Jan. sodarstvo, n. die Fassbinderei, Mur. sodast, adj. fajeformig, Cig. sodati, am, vb. impf. "gerade ober ungerabe" spielen, Cig., Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.). sodba, f. das Urtheil; napačna, prenagla s., Cig.; (phil.) Lampe(D.); — die Fällung eines richterlichen Urtheils, der Urtheilspruch; sodbo storiti, ein Urtheil fallen, Cig., Jan.; = sodbo izreči, DZkr.; odvezna s., baš freisprechende Urtheil, Cig., DZ.; — oprostna s., Cig.; zaočna s., das Contumazurtheil ("po starem slovan. pravu", Cig.); — s. v neposluh, Jan.; — die Abhaltung des Gerichtes, das Gericht; krvava, zaglavna s., das Hriegsgericht, Cig.; vojaška s., das Kriegsgericht, Cig.; božia s., das Gottesgericht; vesoljna s., das Weltgericht, Cig.; — poslednja, splošna s., Jan.; — gen. tudi: sodbê, Valj. (Rad); (sodva, Rof.-Kres).

sodben, bena, adj. gerichtlich, Gerichts., Cig., Jan., nk.; (sodbena sentencija, Krelj). sodbenji, adj. Gerichts.: s. hlapec, Gor.-Levst.

(Rok.).

sodbenost, f. die Jurisdiction, DZ.

sodbovina, f. bie Gerichtssteuer, C. sodeast, adj. faschenartig, Cig.

sódček, čka, m. dem. 2. sodec; bas Fassen; debel kakor s., Cig.

sodčen, čna, adj. absprecherisch, Cig.

t. sodec, dca, m. = sodnik, der Richter, Meg., Mur., Trub.-Let., ogr.-Valj. (Rad); — der Beurtheiler, Levst. (Nauk).

2 sodec, dca. m. dem. 2. sod; das Faschen. sodedič, m. der Miterbe, Cig., Jan., Slom.-C., nk.

sodedištvo, n. bie Miterbichaft, Cig. sodednica, f. bie Miterbin, Cig., Jan. sodednik, m. ber Miterbe, Cig., Jan. sodedništvo, n. = sodedištvo, Cig.

sodek, dka, m. dem. 2. sod; das Fasschen. sodekla, f. die Mitmagd, Cig.

sodelatelj, m. der Mitarbeiter, ber Mitwirkenbe, C., Navr. (Kop. sp.).

sodelavec, vca, m. ber Mitarbeiter, Cig.,

Jan., nk. sodęlavka, f. die Mitarbeiterin, Cig., Jan., nk. sodęlavstvo, n. die Mitwirfung, C. sodęłba, f. die Rebeneintheilung (condivisio),

(phil.), Cig. (T.).

sodeléžen, žna, adj. mittheilnehmend, nk. sodeléžnica, f. die Mittheilnehmerin, nk.

sodeležnik, m. ber Mittheilnehmer, Cig., nk. sodeležnost, f. die Theilgenossenschaft, nk.

sódelj, dlja, m. bie Bimpernujê ("z okroglim zrnatim semenom tega drevesa se otroci najrajši igrajo igre ,lih ali sodev"), Ig (Dol.)-Erj. (Torb.).

sodelovanje, n. die Mitwirkung, nk.

sodelováti, üjem, vb. impf. mitarbeiten, mitwirfen, Jan., Cig. (T.), nk.

sodelovavec, vca, m. ber Mitarbeiter, ber Mitwirkenbe, nk.

sodelovavka, f. die Mitarbeiterin, die Mitwirkende, nk.

sóden, dna, adj. 1) Urtheils.; sodna pomnjivost, judiciöses Gedächtnis, Cig. (T.); — 2) Gerichts., gerichtlich, Cig., Jan., nk.; sedel je na sodni stol, Schönl.; sodna oblast do življenja in smrti, die richterliche Gewalt über Leben und Tod, Ravn.; sodna hisa, Schönl.; sodni dvor, der Gerichtshof, DZ.; sodna odpoved, gerichtliche Ründigung, DZ.; sodni dan, a) der Gerichtstag, Mur., Cig., ces. raz-

glas iz l. 1781; b) = sodnji dan, daß jüngste Gericht, Mur., Cig., Jan.

sódev, dva, adj. paarig, Hrušica (Ist.) - Erj. (Torb.); sodve vrstice, Zv.; ("sodl, impar, Meg., ift wohl sodev", Mik. [Et.]; "sodou", Alas.; na "sodil", ben ungeraden Jahlen entsprechenb, Nov. 1843, 43-C.; "baš frembe lih [= glih] hat die Bebeutungen verschoben", C.); prim. sod (adj.).

sodeželján, ána, m. ber Mitbewohner eines Landes, ber Landsmann, Nov. - C., Navr. (Kop. sp.).

sộdi, adv. = tod, Krško-Mik.

sódij, m. = sodnik, Tolm.-Erj. (Torb.); pred sod'ja, Vod. (Pes.).

sodija, f. = sodnikova žena, Tolm. - Erj. (Torb.).

sodík, m. das Natrium, h. t.-Cig. (T.).

sodîtnica, f. das Gerichtshaus, der Gerichtsfaal, Cig., Jan., DZ., Nov.; razpravna s., das Abhandlungsgericht, Levst. (Pril.).

sodilo, n. das Kriterium, Cig., Jan., Cig. (T.).

sodiśče, n. der Gerichtsplat, der Gerichtshof, das Tribunal, Mur., Cig., Jan.; das Gericht, Levst. (Nauk), nk.; okrajno, okrožno, deželno s., nk.; cesarstveno s., das Reichsgericht, okrono s., das Gewerbegericht, zvršilno s., das Executionsgericht, razpoznalno s., das Cognitionsgericht, stečajno s., das Concursgericht, DZ.; zborna sodišča, Gerichtshöfe, samčna sodišča, Einzelgerichte, DZ.

soditelj, m. ber Beurtheiler: poznavatelji in

soditelji ženske lepote, Str.

soditi, im, vb. impf. 1) urtheilen; kakor jaz sodim, nach meinem Ermeffen; po obrazu bi človek sodil, da še ni 50 let star; jaz sodim tako, ich raifonniere, urtheile alfo; s. o kom (čem), s. koga (kaj), über jemanben (etwas) urtheilen, jemanden (etwas) beurthetlen; ostro, pristransko, neusmiljeno, dobrohotno s.; s. po videzu, nach bem Augenscheine urtheilen; — vsi so mu smrt sodili, alle vermeinten, er werbe fterben, Cig., BlKr.; sodili so jo, da je ukradla, man beschulbigte fie des Diebstahles; - Gericht halten, richten; s. koga; tudi: s. komu, Cig.; da sirotam in ubogim prav sodiš, Dalm.-Jan.(Slovn.); po nagli sodbi s., Stanbrecht abhalten, Cig.; sojeno mu je, es ist ihm bestimmt, Navr. (Let.); — 2) herrichten: posteljo, mizo s., Reg.-C.; - 3) mit ber Reiter reinigen, reitern: žito s., Guts., Jarn., Radeče(Gor.);
— 4) passen, taugen, C., Št.; ta človek v ječo sodi; deska sem sodi, C.; to nikamor ne sodi, das taugt zu nichts, Z., jvzhŠt.; ne sodi mi, da bi šel v mesto, es ift für mich nicht angezeigt in bie Stadt zu geben, C., jvzh.St.; trsje sodi letos (verspricht eine gute Ernte), C.

sodja, m. ber Richter, Mik., C.; ber Dorfrichter, ber Schultheiß, Mur., Ravn.- Cig.; vaski s., Danj (Posv. p.).

sodje, n. coll. Faffer, bas Gebinde, Cig., Jan., M., Nov.-C.

sodljiv, iva, adj. gerne aburtheilend, ausrichtend, ogr.-C.

sodnêvnîk, m. bas Subjournal (merc.), Cig. (T.).

sodníca, f. 1) bie Michterin, Cig., Jan.; — 2) baß Gericht: Jaka so lovile sodnice tri, Npes.-K.; (sódnica, ogr. - Valj. (Rad); — 3) bie Michterstube, (sódnica) Jan.

sodnîja, f. = sodišče, das Gericht (als Amt), V.-Cig., Jan., nk.

sodnîjski, adj. gerichtlich, Gerichts., Cig., Jan., nk.

sodnîjstvo, n. = sodstvo, das Gerichtswefen, Cig., Jan., nk.

sodnik, m. ber Richter: okrajni s., ber Bezirferichter.

sodnína, f. die Gerichtsgebür, Cig., Jan., Vest. sodníški, adj. richterlich, Richter.

sodnistvo, n. das Richteramt, die Richterwurde, V.-Cig., Jan., DZ., nk.; kazensko s., das Strafrichteramt, DZ.

sodnjeuráden, dna, adj. Richteramts: sodnjeuradna preizkušnja, DZ.

sodnjeżdravníški, adj. gerichtsärzilich, Cig. sódnji, adj. gerichtlich, Gerichts., Cig., Jan., DZ., ogr.-C.; sodnji zbor, der Gerichtshof, Levst.(Zb. sp.); sodnja stopnja, die gerichtliche Inftanz, Cig., Jan.; tek pravde po sodnjih stopnjah, der Inftanzenzug, Cig.; sodnja kazen, gerichtliche Strafe, Levst.(Nauk); — sodnji dan, das jüngste Gericht; na sodnji dan, am Tage des (letten) Gerichtes.

sodnost, f. die Gerichtsbarteit, die Jurisdiction, Cig., Jan., DZ.

sodoben, bna, adj. gleichzeitig, nk.; sodobna poročila, Navr. (Let.); — spnchronistisch, Cig. (T.).

sodobje, n. ber Synchronismus, Cig.(T.).

sodobnik, m. ber Beitgenoffe, nk.

sodóbnost, f. die Gleichzeitigkeit, Cig.(T.). sodojénec, nca, m. der Milchbruder, Cig., Jan. sodojénka, f. die Milchchwester, Cig., Jan.

sodojenstvo, n. die Milchbruderschaft, die Milchschwesterschaft, Cig.

sodolve, ica, m. ein enges Thal, eine schmale Thalwiese, C.

sodotg, a, m. bie Mitschulb, Cig.

sodolica, f. eine fleine Riederung, Z., M., Burg.(Rok).

sodolîh, adj. ungerabgerabe: sodoliho število (math.), Cig. (T.).

sódolina, f. eine fleine Rieberung ("kjer ni toliko globočine, da bi bila prava dolina", Cv.), M., Z., Levst. (Zb. sp.).

sodoljan, ana, m. ber Mitbewohner eines Thales, C.

sodołżen, żna, adj. mitichulbig, C.

sodołżnica, f. die Witschuldnerin, Cig. sodołżnik, m. der Witschuldner, Cig., Jan. sodołżnôst, f. die gemeinschaftliche Berbindliche

feit, die Correalität, Cig. sodomèr, mera, m. das Fassmaß, Cig. sodomèrec, rca, m. der Fassmesser, der Ahmer, Cig.

sodomerka, f. ber Bifierftab, Cig.(T.), DZ.

sodomésten, stna, adj. gerabstellig (math.), Cig. (T.).

sodoslôvjo, n. bie Lehre von ben Urtheilen, Cig. (T.).

sodov, adj. bes Faffes: sodovo dno, ber Faffs-boben, Cig.

sodovje, n. coll. bas Gebinbe, Fasser, Cig., Nov.-C.

sodovník, m. die Gerichtsordnung, Levst. (Nauk).

sodra, f. 1) Meinkörniger Hagel, gefrorene Schneekugelchen, Graupen; sodra gre, es graupelt, es rieselt; ("sudra", Schloffen, Strek.); — 2) bas Gesinbel, Cig.; — prim. sodrga, sodrag.

sódrag, m. = sodra 1), Erj. (Torb.), (sodrah) Ig(Dol.); ("iz: sograd, hs. sugradica, kar ni zadosti debelo, da bi bil grad, t. j. toča", Cv.).

1. sodraga, f. bie Schlucht, C.

2. sódraga, f. = sodra i), Erj. (Torb.); - prim. sodrga.

sodrah, m. = sodrag, Ig(Dol.).

sódrašica, f. = sodrah, sodrag, sodra 1), Z. sódrati, a, vb. impf. sodra = sodra gre, Cig. sódražica, f. = sodra 1), Dol.; — prim. sodrag. sódrga, f. 1) = sodra 1), M.; sodrga je sula na okna, Glas.; — 2) zuľammengeľodarteš Zeug, ber Blunber, ber Unrath; — 3) baš Geſinbel, ber Böbel; tudi: sódrga, Dol.; — (po Mik. [Et.] "baš Zuľammengeľodartte", od: drgniti; toda prim. sodra, 2. sodraga).

sódrgast, adj. chaotisch, Cig. sódrica, f. dem. sodra; Graupen, Jan (H.). sodrüg, m. ber Mitgenosse, Cig.(T.); ber Com-

pagnon, Dol.; ber Gefährte, ber Ramerab, ber College, Jan., C., Rib.-Mik.

sodrûga, f. bie Genossin, Z., Vest.

sodrúžen, žna, *adj.* collegial, amtsbrü**be**rli**ch,**Jan.(H.).

sodružica, f. bie Mitgenoffin, die Gefährtin, Jan.(H.).

sodrûžje, n. die Genoffenschaft, Cig.(T.), DZ. sodržavje, n. der Staatenbund, Cig.(T.), Jes. sodržavljan, ána, m. der Witburger (im Staate), Cig., Jan., C., nk.

sodržavljanka, f. die Mitbürgerin (im Staate), Cig., Jan., nk.

sodržavljanstvo, n. die Mitburgerschaft, Cig., Jan., nk.

sódržica, f. dem. sodrga; ber Blunber: vsako sodržico sem že prenašal na Kranjskem, Jurč.

sodski, adj. Gerichts-, Richter-: s. stolec, ogr.-C., M.

sôdstvo, n. 1) das Gericht als Amt, Hal.-C.;

— 2) die Gerichtsbarkeit, nk.; s. zvrševati,
Rut. (Zg. Tolm.); prisvajal si je sodstvo
in na smrt obsodil zdaj tega zdaj onega,
Jurč.; — das Gerichtswesen, die Justiz. Cig.,
Jan., Cig. (T.); naglo s., das Standrecht,
DZ.; — 3) = sodništvo, das Richteramt,
Guts., Jan.

sofa, f. blazinjak, bas Sofa. sofaran, ana, m. ber Pfarrgenofs, SIN.

sofevdnik, m. ber Mitbelehute, Cig. sofist, m. lazimodrijan, ber Sophift.

sofističen, čna, adj. lažnivo moder, zvijaški, aur Sophistis gehörig, sophistist, Cig., Jan., Cig., T.), nk.

sofistika, f. lažimodrijanstvo, die Sophistik. sofizem, zma, m. varav sklep, lažen izvod, daš Sophisma, Cig. (T.), nk.

soga, f. bas Schwein, St.-C., BlKr.

sogati, am, vb. impf. = pretiti s pestjo, BlKr.-Let.

soglas, m. 1) ber Einklang, der Accord (in ber Musik), Mur., Cig.; — 2) = soglasnik, der Consonant, Rai. (Slov.), Zora.

soglásen, sna, adj. 1) übereinstimmend, harmonisch, einhellig, Mur., Cig., Jan., Cig., (T.), C., nk.; soglasne količine, einstimmige Größen (math.), Cig., (T.); — 2) consonantisch, Cv., nk.; — rus.

soglasje, n. der Zusammenstang, die Harmonie, die Übereinstimmung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; samoglasniško s., die Bocalharmonie, Cv.; biti v soglasju, zusammenstimmen, Jan. (H.); — rus.

soglâsnica, f. = soglasnik, Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.).

soglâsnik, m ber Consonant, Mur., Cig., Jan. (Slov.), Levst. (Sl. Spr.), nk.

soglasnost, f. der Zusammentlang, die Übereinstimmung, die Einselligkeit, Cig., Jan., nk. soglinek, nka, m. der Tegel (min.), Cig.(T.);
— rus.

1. sogóren, rna, adj. im Weingebirge benachbart: glasne besede se slišijo notri do sogornih zidanic, Levst. (Zb. sp.).

2. sogoren, rna. adj. Mur., C., pogl. 2. seguren, skoren, skuren.

sogoriti se, im se, vb. impf. — ustavljati se, Mur., Cig.

sogôrje, n. die Gebirgsgruppe, Cig (T.). sogôrnica, f. die Angrenzerin im Beingebirge, Cig., Jan.

sogornik, m. der Angrenzer im Beingebirge, Cig., Jan., Rec. - Let., Dol.; der Mitminger, Mur., Cig.; Črnina se barva, Belina rumeni, Kdaj bova pa brala, Sogornik moj ti? Npes.-K.

sogôrski, adj. = sogornikov se tičoč: sogorske pravde, Rec.-Let.

sogôst, gósta, m. der Mitgast, Cig. sogfbovnik, m. der Wappenvetter, Cig.

sona, f. 1) der Pfahl: na sonah ridiči mreže sušijo, Ljub.; der Pfahl mit Armen (Aften), bef. ein gabelig auslaufender Pfahl, (z. B. bei Jäunen), Habd., Mur., Cig., Dol., vzh.Št.;—das Gabelfreuz, Cig.;— der Tannenwipfe mit nur zum Theile abgehadten Aften, als Leiter dienend, M., Z.;—2) der Gitterpfosten, C.;—3) (po češ.) die Statue, Zv. sonast, adj. = razsonast, Jan.(H.).

sóhast, adj. = razsohast, Jan.(H.). sóhica, f. dem. soha, Mur.; (nam. sošica). sohlâpec, pca, m. ber Mittnecht, der Nebentnecht, Cig., C., SIN.

sohótá, f. ĎZ., Kol., Erj. (Izb. sp.), pogl. suhota 3). sohtati, 8m, vb. impf. vor Aufregung schnell fprechen, vzh. bt.

sonudodstnica, f. die Mitverbrecherin, Jan.

sohudodetnik, m. ber Mitverbrecher, Jan.(H.). soigráč, m. ber Nitspieler, Vrt.

soigravec, vca, m. ber Mitspieler, ber Spielgenoffe, Cig., Jan.

soimę, ę̃na, n. baš Synonymum, Nov.-C., Raič(Let.).

soimen, adj. gleichnamig, C., Z.

solmenee, nca, m. ber Ramensbruber, Jan. soj, soja, m. ber Schein: solneni s., C., Vrt.; prvi soj vzhajajočega solnea, LjZv.

1. soja, f. = sodba, die Beurtheilung, die Rritif, C.

2. soja, f. neka vrsta fizola, LjZv.

sojámast, adj. biconcav, h t.-Cig.(T.). sojédec, dca, m. ber Tijchgenoffe, Jan.

sojen, jna, adj. = prisojen, Jan.(H.).

sojenica, f. sojenice so bitja, ki ravnajo človeku usodo, die Schictjalsgöttinnen, Jan., Trst. (Vest.).

sojenje, n. das Urtheilen, das Richten. sojetnica, f. die Mitgefangene, die Kerkergenossin, Cig., Jan.

sojeinik, m. ber Mitgefangene, ber Kertergenosse, Cig., Jan., C.

sojęzdec, zdeca, m. ber Reitgesährte, Cig. sojęzdnik, m. = sojezdec, Cig.

sojka, f. = šoja, ogr.-C., Valj.(LjZv.); — planinska s., bie Steinbohle (fregilus [corvus] graculus), Frey.(F.).

1. sok, soka, soka, m. 1) ber Saft, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; ber Baumfaft, Mik.; brezov s., ber Birfensaft, Cig.; cedri so polni soka, Trav.-Valj. (Rad); beseda mu teče, kakor sok v dobu, er fommt in ber Rede nicht vorwärts, Met.; želodčni, črevesni s., ber Magen=, Darmsaft, Erj.(Som.);-2) ber weniger bichte Mehlbrei, Cig., Jan., Gor.; sok je redek močnik, Hip.-C.; Privoščila skoporita Bo ti komaj sok neslan, Preš.; od soka trebuh klempa, Npreg.-Valj.(Rad); - ein zubereitetes Gemufe, die Bufpeife, Rez.-C.; s. iz leče, das Linfenmus, Ravn.; repni s., gehadte Rüben, Jarn., C.; kapusni s., geriebenes Rraut, C.; - die Sauce: ce-buljni s., die Zwiebelfauce, C.; mesnina v soku, Eingemachtes, C.; s. pri pecenki, Die Bratenfauce, Vod.(Izb. sp.).

2. sok, m. 1) der Zweig, Mik.; — 2) der Aftknorren im Holz, Jarn.

sokáč, m. der Koch, Meg., Habd., Prip.-Mik, sokačíca, f. die Köchin, Habd., ogr.-C., SIN, sokáčič, m. der Küchenjunge, Habd.

sôkast, adj. †norrig, C. sokat, ata, adj. 1) üftig, C.; — 2) †norrig: (pren.) = trščat: s. človek, Trst. (Let.). sókati, am, vb. impf. = bosti, zbadati, BlKr.-

sokāvina, f. = bodec, BlKr.-DSv. sokelj, klja, m. baš Reiš, ber Ust, ogr.-C. sokîs, m. baš Suboryd, Cig.(T.), C. sokîsec, sca, m. baš Suborydul, Cig.(T.).

sókrvec, vca, m. = sokrvica, SIGradec - C.;

sokislina, f. eine Gaure mit geringerem Sauerftoffgehalt: arsenova s., arfenige Gaure, DZ.; zveplena s., schwefelige Gaure, Sen. (Fiz.). sokladen, dna, adj. congruent, Cig.(T.), Erj. (Min.), C.; pogl. skladen. sokljúč, m. ber Nebenschliffel, Cig. soklon, klóna, adj. isotlinisch, Cig.(T.). sokněštvo, n. baš Theilsürstenthum, Cig.(T.). soknez, m. ber Mitfürft, ber Theilfürft, Cig. (T.)sokneževina, f. das Theilfürstenthum, Cig. sókniti, sôknem, vb. pf. = ubosti, dregniti (n. pr. z nožem), BlKr.-Let. sokočijāž, m. der Mittutscher, Cig. sokot, ola, m. der Falte; ber Baumfaste (falco subbuteo), Frey (F.); s. lovec, ber Jagbfalle (falco candicans), Cig., Erj. (Z.); s. selec, der Wanderfalte ober Taubenfalte (falco peregrinus), Cig., Jan., Erj.(Ž.); — sokòl, óla, Valj.(Rad). sokolár, rja, m. ber Falfner, Cig., Jan., Zora. sokolarstvo, n. die Falfnerei, Cig. sokółec, ica, m = golobar 2), Frey.(F.). sokolica, f. bas Fallenweibchen, Cig., Jan., nk. sokólič, m. dem. sokol; 1) junger Falfe, Cig., Jan.; der Falle, Guts., Strek ; - 2) ber Swergfalle (falco aesalon), Cig., Frey. (F.), Erj.(Z.); ber Lerchenfalte, Levst.(Nauk); tudi: sokolič, íča. sokolînjak, m. ber Fallenhof, Cig., Jan. sokolišče, n. der Faltenfig, Zora. sokolji, adj. Fasten-, Jan.; sokolje oko, Jan., C., SIN. sokołnik, m. ber Falfner, Cig.; pogl. sokolar. sokólov, adj. = sokolji, Mur., Cig., Jan. sokolovanje, n. bie Faltenbeize, V.-Cig. sokolováti, ûjem, vb. impf. = loviti s sokolom, beigen, V .- Cig. sokolovji, adj. = sokolji, Zv. sokolski, adj. Fallen., Mur., Cig., Jan., nk. sokomèr, mera, m. ber Saftmeffer, Jan. sokôn, m. = sokol, Npes.-Vraz. sokot, m. ber Rebenwinkel, Cig.(T.), C., Cel. (Geom.). sokotáti, âm, vb. impf. larmen, St.-Trst.(Let.). sokotok, toka, m. der Saftflufs, Nov.-C. sokovît, adj. saftreich, Jan. sokoviten, tna, adj. = sokovit, Guts. sokovitost, f. bie Gaftigfeit, Guts., Cig. sokozbîrnica, f. bas Saftsammelgefäß, DZ. sokristjan, m. ber Mildrift, Cig., Jan. sokristjana, f. bie Mitchriftin, Cig., Jan. sokriv, kriva, adj. mitfculbig (3. B. eines Bergebens), Cig., Jan., nk. sokrivec, vca, m. ber Mitschuldige, Cig., Jan., sokrivka, f. die Mitschuldige, V.-Cig., DZ. sokrîvnja, f. die Mitschuld, Cig., Jan., DZ. sokrivôst, f. = sokrivnja, Cig. sokrog, m. ber Nebenfreis, Cig (T.). sokròv, króva, m. das Paralleldach, h. t.-Cig. (T.).sokrovica, f. Mur., Cig., Jan., Nov. i. dr., pogl, sokrvica.

(sókrovec, Savinska dol.). sokrvica, f. mit Blut gemischter Eiter; — die Lymphe, Erj.(Som.); sokkvica, Cv. sokrvicen, čna, adj. bluteiterig. sôkva, f. = strma pecina, Kr.-Valj.(Rad). sôl, solî, f. das Salz; kuhinjska s., das Rochsalz; živinska s., das Futtersalz; morska s., das Meersalz; varjena s., das Sudsalz; kamenita (kamena, kamenena) s., bas Steinala; Štefanja s. = na sv. Štefana dan blagoslovljena sol, Npes.-K.; lužna s., bie Bottasche, DZ.; grenka s., das Bittersalz, Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.); Glavberjeva s., das Glaubersalz, Cig., Jan, Cig.(T.); bljuvna s., der Brechweinstein, Cig., Jan., Strp.; zlata s., das Goldsalz, Cig.; dvojna s., das Doppelsalz, Nov.-C.; trojna s., das Tripelfalz, Cig. (T.); vsem je kakor sol očem, er ist allen verhasst, Cig.; - babja sol solika, babje pšeno, Dict .: - ber Bis: brez soli, mitleer, Cig.; pesmi brez soli, Pres.; ber Berftand: Kdor urne roke, sol v glavi ima, V nesreči si vsaki pomagat' zna, Preš. soláč, m. ber Suchen (salmo hucho), Erj.(Ž.); pogl. sulač. solajka, f. die Soda, h. t.-Cig.(T.). solamurja, f. Cig., pogl. salamurja, razsol. solar, rja, m. 1) ber Salzhandler, ber Salzverfäufer; ponuja kakor solar sol, Lašče-Levst.(Rok.); brez denarja do solarja, brez soli domov, Npreg. - Jan. (Slovn.): - ber Salzbereiter, Cig.; — 2) = solnica, Tolm.-Erj.(Torb.).solarica, f. bie Salzhandlerin, Cig. solarija, f. = solarstvo, ber Salzhandel, Cig., Jan.; ber Galgverichleiß, Mur. solarina, f. bie Salaftener, Nov.-C. solariti, arim, vb. impf. mit Galz hanbeln, Z. solárja, f. ber Salztrog (koritce, kamor se ovcam vsiplje sol), (prim. it. saliera, Salafafs), Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.). solárnica, f. 1) das Salzwert, C.; — 2) bas Salzmagazin, Cig.(T.); — bas Salzgewölbe, solarstvo, n. ber Salzhandel, Cig. solast, î, f. bas Miteigenthum, Cig. solasten, stna, adj. miteigenthumlich, Cig. solastina, f. bas Miteigenthum, Cig., Jan. solastnica, f. bie Miteigenthumerin, Cig., Jan., nk. solastnik, m. der Miteigenthumer, Cig., Jan., C., nk. soláta, f. = salata, ber Salat. sold, m. eine Gelomunge, ogr.-C.; (zdaj = krajcar) Prim., Kr.; - it. soldo. soldáča, f. bas Goldatenweib, Mik. soldačija, f. = vojaška služba, Prip.-Mik. soldák, m. = soldat, Mur., SlGor., ogr. - C. soldan, ana, m. = lapor, ber Mergel, Cig., Jan., Vrtov. (Vin., Km. k.), LjZv., Goriš.; ber Schiefer, Strek.; - verwitterter Sandftein, Ip. - Erj. (Torb.); - prim. it. (dial.).

terra saldana, Schweißfand, Strek.(Arch.).

soldanast, adj. Mergel-: soldanasta zemlja, Cig. soldaščina, f. - vojaščina. soldáški, adj. = vojaški. soldaštvo, n. = vojaštvo. soldât, m. 1) = vojak; - 2) soldati = soldatki, bas Schweinsbrot (cyclamen europaeum), Fr.-C. soldatek, tka, m. dem. soldat; 1) ein fleiner Soldat; — ein Soldat aus holz ober Bappenbedel, Valj. (Rad); — 2) soldatki, bie europaifche Erbicheibe ober bas Schweinsbrot (cyclamen europaeum), Tuš.(R.), Gor., Št.; tudi: bas Schneeglodchen (galanthus nivalis), soldin, m. eine Gelbmunge, C.; - prim. sold. soldînščica, f. eine Gelbmunze, C.; - prim. soldkovec, vca, m. ber Rlappertopf (rhinanthus), Z. sôten, ina, adj. 1) Salz-; solni rudnik, bas Salzbergwert, Cig. (T.); — 2) solen, salzhaltig, Jan. solenica, f. die Salzgrube, Hip.-C. solenjáča, f. das Salzfafs, C., Danj. - Mik., vzhSt. solénka, f. das Salzfals, Guts.-Cig. soletka, f. = enakoletnica, die Riothere, h. t.-Cig.(T.). solfatara, f. ber Schwefelfrater, bie Solfatara, Cig.(T.), Jes.solicitātor, rja, m. odvetniški uradnik, ber Sollicitator, Cig. solîčka, f. dem. solika, Dol. solík, m. = natron, Cig.; - = žveplenokisli natron, Nov.; (tudi: = klor, Cig.). solíka, f. = babje pšeno, sodra 1), ber Graupenhagel, Die Schneegraupen, Cig., C., Mik., BlKr., jvzhSt. solilo, n. 1) das Salzen, Cig.; — 2) das Salze wert, die Saline, Cig. (T.); pl. solila, das Salzwert, Jan.; (das Salztammergut, Naprej C.); — 3) die Salzlede (für Schafe), Jan.(H.). solina, f. 1) die Salzlede, Rib.-Levst. (Rok.), (solna) V. - Cig.; - 2) solina, die Saline, V.-Cig., Jan., Erj. (Min.); -3) = gnoj, zapŠt. solînar, rja, m. ber Salzwerter, Cig., Hip.-C. solinarček, čka, m. der Salzwertburiche, Cig. soliniti, înim, vb. impf. = gnojiti, zapSt.-C. solînjak, m. = posoda, v kateri je sol shranjena, Glas.; - bas Salzfass, Mur. solinski, adj. Galinen-, falinisch, Cig., Jan. solisce, n. bas Salzlager, Jan.; bas Salzwert, die Saline, Jan., Cig.(T.). solîtar, rja, m = soliter, Cig.(T.), Valj.(Rad). solster, tra, m. ber Salpeter, Cig. Jan., Cig. (T.); - prim. bav. salliter, Levst. (Rok.). soliti, im, vb. impf. falgen; s. jedi; - poteln, Cig., Jan.; - "pojdi se solit!" pravimo tistemu, ki kaj govori ali dela, kar nam ni po volji; pojdi se solit s svojimi lažmi, s svojo igračo! geh mir mit beinen Lügen, mit beinem Spiel!

solîtrar, rja, m. ber Salpeterfieber, Cig., Jan. solitrárnica, f. die Salpeterhütte, die Salpetersiederei, Cig., Jan. solitrast, adj. salpeterig, Jan.; salpetericht, Cig. solitrn, adj. Salpeter, falpeterig, Cig., Jan.; solitrna kislina, die Salpeterfaure, Jan. solîtrnat, adj. falpeterig, Cig. solîtrnica, f. = solitrarnica, Cig. solitrokiset, sela (sla), adj. falpeterfauer: solitrokislo živo srebro, ber Quedfilberfalpeter, solitrov, adj. Solpeter-, Cig., Jan. solitrovka, f. die Salpetererbe, Jan. soli, m. die Biefenraute (thalictrum sp.), Soca-Erj.(Torb.).soljenina, f. das Botelfleifch, Cig. soljenje, n. bas Galgen. soljubec, bca, m. ber Rebenbuhler (in ber Liebe), Jan. soljubnik, m. = soljubovnik, Cig., Jan., C. soljubovnik, m. ber Rebenbuhler (in ber Liebe), Jan.(H.). soln, solna, m. ber Lichtrefleg im Auge, ogr.-C., Valj.(Rad). solnár, rja, m. = solar, Cig. solnast, adj. falzicht, Cig., Jan. solnat, áta, adj. salzhaltig, salzig, Salz-, Mur., Cig., Jan. sodnátost, f. die Salzhaltigkeit, die Salzigkeit, Mur., Cig. sôlnce, n. die Sonne; s. sije, die Sonne scheint; s. vzhaja, zahaja (geht auf, unter); s. peče, pripeka, bie Sonne brennt; s. gre v zástavo = za oblake, Jan.; s. je že visoko = eš ist hoher Tag; ujedeno s., die Sonnenfinsternis, Mur.-Cig.; na solncu se greti; ne hodi razoglav na solnce! pred solncem, por Sonnenaufgang; se za solnca, noch zur Beit, wo bie Sonne Scheint, LjZv., jvzhSt.; za solncem, westwärts, V.-Cig.; od solnca, schattenseitig gelegen, C.; koder solnce teče, kruh se pece, in ber gangen Belt ber Menfch fein Brot ethalt, Mur.; (nav. se govori sonce; tako tudi pišejo starejši pisatelji od Trubarja do Kopitarja, Škrab.[Cv.]). soincegled, gleda, m. bas Selioftop, Jan. solncemer, mera, m. bas Beliometer, Jan., Cig.(T.)soincemoljec, Ica, m. ber Sonnenanbeter, Jan. soincemoljka, f. bie Sonnenanbeterin, Jan. (H.). solncevrát, vráta, m. das Heliotrop, Jan. solnčán, ána, m. der Bewohner der Sonne, Zv. soinčanica, f. die Sonnenefliptit, Jes. solnčanje, n. die Infolation (phys.), h. t .-Cig.(T.). sôłnčarica, f. ber Sonnenstich (bolezen), Let.- $C_{\cdot,}$ nk_{\cdot} ; — hs. sôlnčati, am, vb. impf. besonnen lassen, Cig. sôlnčece, n. dem. solnce, Mur., Vrt., Valj. (Rad). sôłnček, čka, m. = solnčece, Ravn.-Valj. sôlnčen, čna, adj. Sonnen-, fonnig; solnčna ura, bie Sonnenuhr; solneni zarki, bie Sonneustrahlen; solnčna stran; solnčni kraji.

sôlnčeven, vna, adj. = solnčen, ogr.-C. sôlnčevnica, f. bie Sonnenuhr, Jan., ogr.-C.

sôinčica, f. die Narcisse (narcissus poeticus), v Čičih-Erj.(Torb.); — tudi: das Bergwohlverseih (arnica montana), Josch.

sôlnčice, n. dem. solnce; nam. solnčece.

sółnčiti se, sółnčim se, vb. impf. sich sonnen, Cig., Jan., BlKr.

sôlněje, n. bie Sonnenseite, M., Vrtov. (Km. k.), Valj. (Rad).

sôłnčji, adj. = solnčen, Štrek.; (od "solnča" izhoda, Krelj).

sôłnčnat, adj. sonnig.

sôlnčnica, f. 1) das Sonnenthierchen (actinophrys), Erj. (Z.); — 2) neka črešnja, Ip. Erj. (Torb.); — 3) die Sonnenblume (helianthus), Cig., Jan., Tuš. (R.); — žolta s., der Bodžbart (tragopogon pratensis), C.; — bodeča s., die Ebermurz (carlina acaulis), Mariborska ok.-C.

solnonik, m. 1) ber Sonnenschirm, Cig., Jan., nk.; — 2) ber Ostwind, Jarn., Cig.; — 3) eine Art buntelgrauer, mergelartig verwitternber Kalkstein, Frey. (Rok.).

solnenosreden, dna, adj. heliocentrisch (astr.), Cig. (T.).

solnéti, ím (êm), vb. impf. scheinen (o solncu): solneči trak solnca, ogr.-C.

solnica, f. 1) das Salzfajs; krożniki, solnica in drugo namizje, Glas.; — 2) der Salztrog für Schafe, C.; — 3) = solina, das Salzwert, Nov.-C., Burg.(Rok.); — 4) das Salzwaffer, Jarn.

sodník, m. i) der Salzbehälter (in der Küche), BlKr.; — das Salzfaß, Meg., Dol.-M.; — 2) der Salzstein, Cig., Jan.; — 3) — sir, ki ga planinec da trgovcu za sol, Bolc-Erj. (Torb.); — 4) die Salzgrube, SlN.-C.

solnina. f. 1) die Salziale, C.; — 2) = sol, daß Salz: v scalnicah so raztopljene solnine, Strp.

sodnjáča, f. dað Salzgefäß, C., Ščav.-Pjk. (Črt.).

solnják, m. die Salzbüchse, Jan.; — der Salztasten, Cig.

sôlnka, f. ber Bodebart (tragopogon pratensis), Vrsno-Erj. (Torb.).

soinokisei, sela (sla), adj. saljauer, Cig., Jan., Cig., (T.); solnokisli amonijak, ber Salmiai, Cig.(T.).

solnovrát, vráta, m. = solnčica, die Narcisse, C.; — tudi: der Hahnensus (ranunculus), Goriš.

solobôr, ria, m. = prod, debel pesek s kamenjem pomešan, Cerovo (GBrda) - Erj. (Torb.); — prim. labora (?).

solokop, kopa, m. ber Salzinappe, Cig. sololik, m. das Haloid, Erj. (Min.).

solomer, mera, m. der Salzmeffer, die Salzwage, Cig. (T.).

solomerec, rca, m. ber Salzmeffer (eine Berfon), Jan. Let.

solomúrja, f. = salamurja, Cig., Jan., Polj.; pogl. razsol.

solomáriti, ûrim, vb. impf. marinieren, Cig., Jan.

solotvòr, tvóra, m. das Halogen, Cig.(T.), C. solovàr, vára, m. der Salzsieder, Cig., Jan., Cig.(T.), C.

solovarnica, f. die Salzsiederei, die Sudhütte, Jan., Cig.(T.), DZ., Erj.(Min.).

solovarski, adj. Salssieber: : solovarska krada, bas Grabiermert, Erj. (Min.).

solski, adj. solski merčun, ber Salzmeffer, prisega iz 17. ali 18. stol.-Let. 1884, 211.

soltár, rja, m. = poljski čuvaj, Rihenberk, Plužna-Erj. (Torb.); — = gozdui čuvaj, Ip.-Erj. (Torb.); (benetsko-it. saltaro, bav. Galtner, lat. saltuarius).

soltáti, âm, vb. impf. gierig, hastig fressen, Z., Burg. (Rok.); — pogl. sovtati, savtati.

sótza, f. 1) die Thräne; solze točiti, pretakati, prelivati, Thränen vergießen; solze mi zalivajo oči, die Augen gehen mir über; solze so ga polile, solze so se mu ulile, udrle, er brach in Thränen auß; solzo s solzo pobijati, in Thränen schwimmen, Npes.- Cig.; solze si brisati, sich die Thränen abtrocknen; solze piti, Thränen verursachen: strasno je, kadar otroci tako solze pijejo staršem, Ravn.; to niso mačje solze — das ist keine Kleinigsteit; — 2) device Marije solze, das Gipstraut (gipsophila muralis), Josch.

solzânj, m. eine nasse Aber auf Adern, die Bassergalle, Notr., (solzaj) Cig.

solzanjast, adj. maffergallig, Cig.

solzàv, áva, adj. bethrant, thranenvoll, Jan., ogr.- C.

solzen, zna, adj. thränenbenest, thränenvoll, Thränen-; solzne oci imeti, Thränen in ben Augen hoben; vsa solzna je šla; v tej solzni dolini, in biesem Thal ber Thränen; solzni kruh, bas Thränenbrot, Cig., Trub.; solzna kost, bas Thränenbein, Cig.

sołzęna, f. Vod. (Izb. sp.), pogl. 1. slezena.
 sołzęna, f. bie Räsepappel, Cig.; pogl. 2. slezena.

solzenje, n. das Sidern; — očesno solzenje, das Augentriefen, Cig.

solzęti, im, vb. impf. sparlich ober tropfenweise rinnen, sidern, Cig., Jan., Mik.; kri mi iz nosa solzi, Cig.; voda solzi iz studenca, Notr.; voda solzi iz zemlje po travniku, Kr.; muzga iz drevesa solzi, Pirc; — sich mit Tropfen sparsich bebeden, thränen, Mur., Cig., Jan.; trta solzi, die Rebe thränt, Cig., Dol.; okna solzijo, die Fenster saufen an, Cig.

solzica, f. dem. solza; 1) die Thräne; — 2) das Maiglöckhen (convallaria maialis), Jan., Ročinj - Erj. (Torb.); tudi: das Perigras (melica), C., Tuš. (R.); — solzice device Marije, das Zittergras (briza media), Tuš. (R.), C.; tudi: das Rispengras (poa annua), Cig., C.

solzíti, ím, vb. impf. !) bethrånen, Cig.; — 2) thrånen, Thrånen vergießen, Guts., Jarn.; nav. s. sc, Mur., nk.

somovica, f. neka čudovita trava, Pjk. (Črt.

solziv, iva, adj. augentriefig, Jan. sotzîvka, f. bie Thranenfiftel, Jan. solznat, adj. voll Thranen, Mur.; solznato oko, Z. sôlznica, f. das Thränenbein, Cig. (T.), Erj. (Som., Z.). solznik, m. ber Thranengang, Cig. solzorósen, sna, adj. thranenbethaut, Str. solzotok, toka, m. ber Thranenflufe, Jan. sokzovod, voda, m. ber Thranengang, Erj. (Som.). som, soma, m. ber Bels, Baller o. Schaiben (silurus glanis), Mur., Cig., Jan., Erj.(Ž.), Ravn., Preš., jvzhŠt.; — morski s., ber Menschenhai (squalus carcharias); — s. zdrizavec, ber Bitterwels (malapterurus electricus), Erj.(Ž.); = otripni, električni s., Cig. somar, rja, m. bas Saumthier, Jan.; - ber Ejel, ogr.-C., M.; — prim. it. somaro. somarica, f. bie Ejelin, ogr.-C., Mik. soméja, f. bie gemeinsame Grenze, Cig.; drevje posajeno na somejah, Bes. soméjnost, f. die Grenggemeinschaft, Cig. somėnj, njà, m., Cig., Jan. i. dr., pogl. semenj, senjem. somer, mera, m. die Symmetrie, Cig. (T.). somera, f. die Symmetrie, C., Caf(Let.). someren, rna, adj. ebenmäßig, proportioniert, angemeffen, Cig., Jan., C.; - fpmmetrifch, Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Som.).somerje, n. bas Ebenmaß, Cig., Jan., nk. somernost, f. bie Ebenmäßigfeit, Cig., Jan., C.; - bie Symmetrie, Cig. (T.). somescan, ana, m. ber Mitburger (in einer Stabt), Cig., Jan., nk. somescanka, f. bie Mitbürgerin (in einer Stabt), Cig., Jan., nk. someščanstvo, n. bie Mitbürgerichaft, Cig., Jan. somistjonik, m. ber Befinnungsgenoffe, nk. somlatič, íča, m. der Mithrescher, Cig. somlja, f. (nam. somnja) = sumnja, ber Berbacht, C. 1. somljáti, am, vb. impf. = sobotati, gierig, haftig essen, C.; - prim. 2. sabljati, sobljati. 2. somljáti, âm, vb. impf. (nam. somnjati) = sumnjati, C. sômljica, f = somlja, St.-Cig., C.somnambulizem, zma, m. snohoja, ber Somnambulismus, Cig.(T. somneti se, im se, vb. impf. zweiseln: jaz se ne somnim več, da bo mir, Vod. (Nov.); pogl. sumneti. sộmnež, m. = sumnež, Jan., C. s**ômnja, f. —** sumnja, Valj.(Rad). somnožîtelj, m. ber Coefficient (math.), Cig. (T.); — rus. somnožitels. somnoživec, vca, m. = somnožitelj, Jan., DSv.somoren, rna, adj. mit finsterem Besicht, C.; büster, Cig. (T.); - prim. hs. sumoran, büster. somóriti se, ôrim se, vb. impf. = somuriti se, finfter bliden, vzhSt.-C. somorivec, vca, m. ber Morbgeselle, Cig. sómov, adj. vom Bels, Bels, Jan.

99. **2**01.). somovina, f. das Welsfleisch, Jan. somraden, dna, adj. 1) Dammerungs: somracni krog, ber Dammerungefreis, Cig.(T.); - 2) dämmerig, helldunkel, Cig., Jan., Sl-Gradec-C. somračnik, m. somračniki, Abendfalter (crepuscularia), Cig. (T.), Erj.(Ž.). somrak, m. 1) das Zwielicht, das Halblicht, die Dammerung, Cig., Jan., Cig. (T.), Svet. (Rok.); (somrak je, ko še nekaj manjka, da bi bil pravi mrak. Cv.); - 2) ber Sput, bas Gespenft, ber Boltergeift, C.; - 3) ber Andorn (marrubium), C.; (sum-) Hip. (Orb.), Medv.(Rok.). somuriti se, urim se, vb. impf. ein finfteres Gesicht machen, C.; - = podhuljeno se držati (o konjih), SiGor.; — prim. somoriti se; rus. smuryj, dunielgrau, Mik. (Et.). sonadglednik, m. ber Mitauffeber, Cig. sonajdec, dca, m. = sonajdnik, Cig. sonajdnik, m. ber Mitfinder, Cig. sonároden, dna, adj. - mejnaroden, international, Cig.(T.). sonarodnják, m. ber Stammesgenoffe, Bes., Let. sonāta, f. neka vrsta glasbenih skladeb, bie Sonate. sônce, n., pogl. solnce. sonda, f. iskalo, die Sonde, Cig. sonēt, m. neka vrsta liričnih pesni določene oblike, bas Sonett. sonje, n. = solnčnat kraj, Vod.(17b. sp.);(nam. solnje?). sonten, tna, adj. = soten, Poh.-C.; (tudi: sontiv, C.). soobdotzenec, nca, m. ber Mitbeschulbigte, Cig., Jan. soobdotženka, f. die Mitbeschuldigte, Jan. soobîst, f. die Rebenniere, Erj. (Som.). sooblika, f. die Nebenform, Vrt. soobrtnik, m. ber Bewerbegenoffe, Jan. (H.). soobtoženec, nca, m. ber Mitangeklagte, DZ. soocba, f. die Confrontation, DZ.; — prim. soočiti. soočeváti, ûjem, vb. impf. ad soočiti, DZ. soočíti, ím, vb. pf. confrontieren, C., DZ.; price s., DZ.; - hs. soodnosen, sna, adj. wechselbeziehlich, correlativ, Cig. (T.); s. biti, in gegenseitigem Busammenhange stehen, DZ.; - rus. soodnosnost, f. die Correlativität, Cig. (T.). sookrivljeník, m. = soobdolženec, DZ. sooskrbnik, m. ber Mitverwalter, Jan. (H.). sop, m. 1) ber Athemaug, Cig.; - ber Athem, das Athmen, ogr.-C.; — 2) ber Dunft, Nov.-C.; tak sop je v hlevu! jv7hSt.; s sopom korenine od hudovine zdravijo protin, jvzh-St.; — 3) das Luftloch, ogr.-C. sopar, m. ber Dunft, Mur., Cig., Jan.; die Schwüle, juzh.St.; die Hite, Mik. sopara, f. der Dunft, Cig. (T.); vročina izpremeni močo v soparo, Zv.; ves se kadi od sopare, Zv.; Sopare le se shajajo In veli

Vrt.

jvzhŠt.

s., Cv.

soparčine, Ravn.

soparna ladja, Cv.

soparičen, čna, adj. schwiii, Cig.

bampfen, Cig., Jan., C.

sopárnost, f. die Schwüligkeit.

sopaša, f. die Mitmeide, C.

sopastir, rja, m. ber Mithirt, Cig.

svet napajajo, Levst. (Zb. sp.); — = para, ber Dampf, Cig. (T.), Levst. (Nauk), DZ.,

soparčina, f. = sopara, ber Dunft: škodljive

sopáren, rna, adj. 1) bunstig, schwül; kako je

soparica, f. der Dunft, die Ausbunftung, Mur.,

sopariti se, parim se, vb. impf. aufbunften,

sopârnat, adj. = soparen, Cig. sopârnica, f. 1) das Dampsbad, C.; tudi pl.

soparnice, C: -2 = parna ladja: majhna

danes soparno! - 2) = paren, Dampf.:

M.; - die Schwüle, Cig., Jan., Nov. - C.,

sopasnik, m. gemeinschaftlicher Beibeplag, bie Gemeindeweibe, C., Nov. sopec, pca, m. ber Inftrumentblafer, Jan., Zora-C. sopecat, m. bas Begenfiegel, Cig. sopéhati, am, vb. impf. = sopihati, Mur., sopęla, f. = piščal, C., Z. sopelica, f. das Hermelin, BlKr.-M., Z. sópen, pna, adj. heftig athmend: Je breme vročega telesa V strasteh sopno ležalo, Levst. (Zb. sp.). sopénje, n. bas Athmen, bas Schnauben. sôper, adv. et praep. = zoper, Mur., Cig., Sol., Dict.-Mik., pod Nanosom, Kras-Erj. (Torb.); Bogu je s., s. Boga je, C.; tebi na soper, bir jum Tros, Levst. (Rok.); kaj se s. ("supar") njemu stavi? Trub.; s. ("supar") našim sovražnikom, Krelj. sopesek, ska, m. ber Tegel (min.), Cig. (T.). sopet, éta, m. ber Bafferichwall: sopeti ("supeti") so prihiteli po jarkih, SIN.; veliki sopeti ("supeti") s sodrgo vred privro z bregov, Bes.; - prim. sopot 3). sôpet, adv. = zopet, spet, Mur., Jan., Mik. sopeti, im, vb. impf. = sopsti, vernehmlich athmen, Mur., C., Mik.; — schnauben, Met. sopih, m. 1) ein aufgeblasener Menich, Mur., Danj.-Mik.; - 2) bas Ofenluftloch, C.; -3) = sopuh, Mur.; -tudi: sopih, Valj. (Rad). sopihanje, n. heftiges Athmen, das Schnaufen. sopihati, ham, sem, vb. impf. heftig athmen, feuchen, schnaufen. sopilo, n. 1) das Athmungswertzeug, Cig., Jan.; - 2) bie Münbung bes Blasbalgs (bie Dieje), Cig.; -- 3) das Blafeinstrument, Zv.; (hs.). 1. sopiti, im, vb. impf. ichwer athmen machen. ben Athem beschweren: kašelj me hudo sopi, C., jvzhSt. 2. sopiti, im, vb. impf. einschläfern, C., Cv. sopivec, vca, m. der Erintgenoffe, Cig., Zora. sopka, f. der Bulcan, Cig. (T.), Sol.; - rus. sopleménec, nca, m. = soplemenik, Zora.

soplemenik, m. ber Stammgenoffe, C., Trst. (Let.). sopljaj, m. ber Athemzug, Cig., C.; poslednji s., Cig. sopljiv, iva, adj. schwer athmend, schnaubend, M.; s. je, kdor naglo gre ali jé, C. sóplovnik, m. = oplen (iz: sooplenovnik), Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.)) sopniti, sopnem, vb. pf. einen Athemaug thun, Cig., Jan., Let. - C.; tief aufathmend etwas jagen: "vi verjamete to?" sopne ona, Jurč. sopodpis, pisa, m. bie Begenzeichnung, Jan. (H.). sopooblaščénec, nca, m. ber Mitbevollmächtigte. Cig., Jan. soporaba, f. die Mitbenützung, DZ. soporočevâvec, vca, m. ber Correferent, DZ. sopórok, róka, m. ber Mitburge, Cig. soporostvo, n. die Mitburgichaft, Cig., C. soporotnik, m. ber Mitgeschworne, C., DZ. soposet, sla, m. ber Mitbiener, soposli, bas Mitgefinde, C. soposest, f. ber Mitbefit, Cig., Jan. soposestje, n. die Gemeinschaft des Besites, soposestnica, f. bie Mitbesiterin, Cig., Jan., soposestnik, m. ber Mitbesitzer, Cig., nk. soposlanec, nca, m. ber Ditbotichafter, Cig. sopot, ota, m. 1) = sopihanje, ogr.-Valj. (Rad); - 2) ber Dampf vom tochenben Basser, der Dunst, C., ogr.-Valj. (Rad), vzh-St.; - 3) ber Bafferfall, Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.); zastonj se oziraš po sopotih in slapovih, Zv.; tudi: sópot, gen. sópota a. sopóta, Svet. (Rok.). sopotati, otam, ocem, vb. impf. mit Gerausch hervorqualmen, C.; iz lokomotive sopota, nk. sopoten, tna, adj. Dompf., ogr.-C., Valj (Rad). sopotiti, im, vb. impf. ichnauben, C. 1. sopotnica, f. bie Reijegefährtin, Cig., Jan., nk. 2. sopotnica, f. 1) das Bindloch, bas Betterloch, Ravn. - Cig.; — 2) = slap, der Fall bes Baffers, der Flufsfall, Jan.; — 3) der Canal, Levst. (Cest.), Nov.; (prim. stsl. sopotъ, Canal); (Sopotníca, ime potokom, Gor.). 1. sopotnik, m. ber Reisegefährte, Cig., Jan., C., nk. 2. sopotnik, m. der Dampfmagen, ogr .- Valj. sopotovâvec, vca, m. der Mitreisende, nk. sopotovavka, f. die Mitreisende, nk. soprâvdar, rja, m. = sopravdnik, Cig. sopravdnik, m. der Streitgenoffe, DZ. sopravica, f. das Mitrecht, C. sopraznik, m. ein nicht gebotener Feiertag, ein Halbfeiertag, Cig., Jan., Cv., Dol., jvzhSt. sopremienica, f. der Rebenplanet, Cig. (T.), C., Jes. soprica, f. ber Mitzeuge, Cig. soprisežen, žna, adj. eidgenössisch, Cig. sopriseženec, nca, m. ber Gibgenoffe, Jan. sopriseznica, f. die Eidgenossin, Jan. (H.). soprisęžnik, m. der Eidgenoffe, Cig., Jan., Let.

soprn, adj. = zopern, Mur., Cig., Jan., Str., Kras, pod Nanosom-Erj. (Torb.), Št. soprnik, m. = zoprnik, Mur., Cig., Navr. (Let.), Kras, pod Nanosom-Erj. (Torb.). soprnost, f. = zoprnost, Mur. soprog, proga, m. 1) ber Gemahl, Jan., C., nk.; (po rus.); — 2) kdor svoje živinče z živinčetom svojega soseda vkup vprega, Zavrče (vzhŠt.)-C. soprôga, f. die Gemahlin, Jan., C., nk.; prim. soprog 1). soprogomòr, móra, m. ber Gattenmord, Jan. soprósec, sca, m. = soprositeli, Cig. soprositelj, m. ber Mitbewerber, DZ. sôproti, praep. c. dat. = proti, ogr.-C. soprotiven, vna, adj. = nasproten, C.; subcontrar (von Urtheilen), Cig. (T.). soprotîvnik, m. = nasprotnik, C., kajk.-Valj. (Rad). soprotîvstvo, n. bas Hindernis, C. sopretvo, n. bie Gegnerichaft, ber Biberftand, C., Dict.-Mik. soprstvováti, üjem, vb. impf. bagegen sein, Begner fein, C. sôprščina, f. = soprnost, soprstvo, Dict., Cig., C. sópsti, sópem, vb. impf. vernehmlich athmen; težko s., schweren Athem haben; keuchen, Cig.; s. na koga, jemanden anteuchen, Cig.; - s. na piščal, die Flote blasen, C.; — schnauben, Mur.; Le turški konji tak sopo, Npes.-K. soptáti, âm, vb. impf. schnauben: krutost s., Rache, Zorn schnauben, C. sopuh, m. ber Dampf, ber Dunft, Cig., Jan., Nov., Dol., Gor. sopúha, f. der Dampf (eine Pferdefrankheit), sopuntati, am, vb. impf. = sopotati, teuchen, C. sopušen, šna, adj. s. sod, ein Fass mit schlechtem Geruch, C. sopúšina, f. der Dunst, C. sora, f. 1) = svora, sovra, die Langwiede am Bagen, Mur., Cig., Kr.; — 2) Rame einer Ruh mit einem Streifen auf bem Ruden, C. sorast, adj. mit einem Streifen am Ruden: sorast vol, Mik.; — prim. sora 2). soraven, vna, adj., Jan., pogl. vzporeden. soravnik, m. ber Parallelfreis, Cig.; pogl. vzporednik. sorazbojnik, m. ber Mitrauber, Cig. sorazdelba, f. Die Rebeneintheilung (condivisio), Cig.(T.). sorazméren, rna, adj. proportional, proportioniert, Cig. (T.), Znid., nk. sorazmerje, n. bie Bleichheit von Berhaltniffen, bie Broportion, Cig. (T.), Cel. (Ar.); s. razresiti, eine Broportion auflosen, Cel.(Ar.). sorazmernica, f. die Broportionale, Cig. (T.), Cel. (Ar.). sorazmérnost, f. die Proportionalität, Cig. (T). sorętje, n. das Strominftem, Jan. (H.).

sored, adv. um biefe Beit, C.

soredje, n. bas Coordinatensuftem. Cig. (T.).

sorednica, f. die Coordinate (math.), Jan., Cig. sorodovnik, m. ber Orbensgenoffe, Cig. sôrej, m. = sorast vol, Mik. sorejenec, nca, m. ber Mitzögling, C. sornica, f. bas Bobenbrett auf bem Leitermagen, Cig.; (nam. svornica). sornik, m. der Schlofsnagel, der Spannagel (klin, ki gre skozi soro in veze zadnji del voza s prednjim delom), Cig., Goriška ok.-Erj. (Torb.), Strek.; — nam. svornik. sorod, m. die Berwandtichaft, nk. sorôdec, dca, m. = sorodnik, Jan., Vrt. soroden, dna, adj. verwandt, Jan., nk. sorodljivost, f. die Bermandtichaftetraft (chem.), Jan.(H.); isrodljivost, h. t.-Cig.[T.]). sorodnica, f. bie Bermandte, Jan., nk. sorodnik, m. ber Berwandte, Cig., Jan., nk.; sorodniki vzhodne, nizhodne vrste, Afcenbenten, Descenbenten, Cig. (T.). sorodnistvo, n. die Berwandtschaft, Jan.(H.). sorodnost, f. die Berwandtschaft, Z., nk.; bie Bahlverwandtschaft (chem.), Cig. (T.), C. sorodovina, f. die Anverwandtschaft, Jan. sorodovînec, nca, m. der Anverwandte, Cig., Jan., C. sorodovînski, *adj.* verwandtschaftlich, *Cig.*; navzgornia sorodovinska vrsta, die Alicenben, Cig. sorodovînstvo, n. die Berwandtschaft, Jan. sorôdstvo, n. die Berwandtschaft, Jan., Burg. (Rok.), nk. soroják, m. der Stammesgenosse, der Lands. mann, C., Raič (Slov.). sorotnik, m. = soprisežnik, Jan. (H.). sorta, f. 1) die Sorte, die Art; vsake sorte ljudje, allerhand Leute: danes imate zverino ustreljeno od sorte (von jeder Gattung), Lašče - Levst. (Rok.); dobre sorte biti, von gutem Beichlicht fein, Lasce - Levst. (Rok.); - 2) psovka: ti grda sorta ti! (prim. bav. du geschlecht du nichtsnutziges!) Lašče-Levst. (Rok.). sortast, adj. 1) allerlei: imamo sortasto drevje, Lašče-Levst. (Rok); - 2) v psovki: ti sortasta reč ti! Lašče-Levst. (Rok.). sortati, am, vb. impf. nicht leiben können, anfeinden, C., Gor.; vsi jo sortajo, mačehini in prejšnje žene otroci se sortajo, prašiči se sortajo, Polj.; - = opravljati, obirati, C., Z.; hudo ga je sortal, Polj; - prim. sorta. sorten, tna, adj. 1) von verschiedener Qualitat: sortno je platno, za katero je več predic prejo prelo, Polj.; - sortno blago = raznovrstno blago, da je moči izbrati, Dol.; -2) geeignet: nisem sorten, da bi med gospodo šel, sortno je, es hat das entiprechende Aussehen, jvzhSt. soruda, f. ein mineralifierter Körper, Cig. (T.). soržen, žna, adj. vom Mijchforn, C.; soržna moka, soržen kruh. Notr., jvzhSt. soržica, f. das Mischtorn (bes. Roggen mit Beizen gemischt). soržičen, čna, adj. vom Mijchtorn; soržičen

 $s\hat{q}r\tilde{z}nica$, f. = moka iz soržice, C.sôržnik, $m_{\cdot} = \text{kruh iz soržice}, C_{\cdot}$ soseb, adv. abgesonbert, M.; besonders, insbesondere, Cig., Jan., C., Trub.-Mik., BlKr .-Navr. (Let.). soseben, bna, adj. = poseben, Dict., Mur., Cig., Jan., Trub. (Post.); sosebna (sus-) sorta, Dict.; soseben (sus-) dar božji, Dalm.; velika in sosebna (sus-) sreča, Jsvkr.; sosebno = posebno (insbesondere, vorzüglich), Cig., Jan., Jurč., LjZv. sósed, séda, m. ber Nachbar; soseda sva si, wir zwei find Rachbaren. sosoda, f. die Nachbarin. soseden, dna, adj. = sosednji, Mur., Jan., nk. sosêdica, f. = soseda, Krelj. sosêdinja, f. = soseda, Mur.-Cig., Jan. sosêdka, f. = soseda, Valj.(Rad). sosêdkinja, f. = soseda, Zora, Valj. (Rad). sosędnja, f. = zbor, możje zbrani v posvet, Vas Krn-Erj. (Torb.); - nekdaj pri benetskih Slovencih skupščina vseh gospodarjev ene občine, LjZv. 1884. 765. sosodnji, adj. Nachbars-, nachbarlich, benachbart; sosednja zemlja, angrenzenbes Land, Cig.; sosednji kmetje, Levst. (Močv.); lepo po sosednje, freundnachbarlich, Cig. sosédovati, ujem, vb. impf. Nachbar sein, benachbart fein, Mur., Cig., Jan., Met., Mik.; s. s kom, Cig., C.; pokrajina je sosedovala s Tatari, Vrt.; dobro s., gute nachbarichaft halten, Cig. sosodski, adj. Nachbar(en)., nachbarlich, Cig., Jan. sosedstvo, n. die Nachbarschaft, Mur., Cig., Jan., C., nk. sosen, sna, m. = borovec (Riefer), C.; (sasen) Rez.-SIN. sosencica, f. ber Halbschatten, Cig. (T.). sosęska, f. 1) bie Nachbarichaft, Mur., Cig., BlKr.; cela žlahta in soseska, Trub; ber zu einer Filialtirche gehörige Theil einer Bfarre, Gor.; - 2) die Gemeinbe, bef. eine fleinere Gemeinde, die Dorfgemeinde; - 3) die Berathung ber zu einer nachbarichaft gehörenden Rachbaren u. bas bamit verbundene Mahl, BlKr.; — 4) das nachbarliche Berhaltnis, die Rachbarschaft: pravo sosesko držati, Jsvkr.; po lepi soseski ravnati s kom, Vod. (Izb. sp.); sosesko trditi, gute Nachbarschaft halten, Cig.; - nam. sosedska. soseskin, adj. ber Gemeinbe, Cig., Nov. sosescan, m. bas Gemeinbemitglieb, Cig., C.; - prim. soseska 2). sosęśćen, šcna, adj. 1) nachbarlich, Cig.; soseščna pot, ber Bicinalweg, C.; - 2) Gemeinde-, Z. sosę̃ščina, f. die Nachbarschaft; — nam. sosedščina. sosilje, n. bas Kräftepaar, Cig. (T.). soskrbnik, m. der Mitvormund, Jan. (H.). soslodek, dka, m. das Corollarium (phil.), h. t.-Cig.(T.).sosledica, f. die Aufeinanderfolge h. t. - Cig.

soslužabnik, m. ber Mitbiener, Cig. soslužnica, f. bie Mitmagb, Cig. soslûžnik, m. ber Mitbiener, C. sosna, f. = borovec, die Riefer, C. sosnubač, m. ber Mitmerber, Cig. sosodnik, m. ber Mitrichter, Cig. sosot, î, f. das Doppelsalz, Cig. (T.), C., DZ. sosostvo, n. das Zugleichsein (phil.), Cig. (T.); (po stsl.). sospavec, vca, m. ber Schlafgenoffe, Cig. sospolovnica, f. bie Beichlechtsgenoffin. Jurc. sosredba, f. bie Concentration, Cig. (T.). sosréden, dna, adj. concentrist, Cig. (T.). sosréditi, im, vb. pf. concentrieren, Cig. (T.). sostanovavec, vca, m. ber Mitwohner, Jan. (H.)sostanovavka, f. bie Mitwohnerin, Jan. (H.). sostanovník, m. ber Mitwohner, Jurč. sostarejšina, m. ber Mitaltefte, Cig. sostarejsînstvo, n. bie Mitalteftenmurbe, Cig. sostàv, stáva, m. bas Spftem, h. t.-Cig.(T.), Lampe(V.); - prim. sestav 3), hs. sustav, češ. soustav. sostaven, vna, adj. snstematisch, Cig., Jan., Cig. (T.); System: sostavno število, Glas. sostáviti, stâvim, vb. pf., nk., pogl. sestaviti. sostavoslovje, n. die Syftematit, Jan., Cig. sostavstvo, n. die Suftemfunde (bot.), Cig. (T.). sostopje, n. bie Spangie (in der Metrit), Cig. sostrežník, m. ber Mitbebiente, Cig. sostvar, î, f. bas Mitgeschöpf, C. sosúti, spèm (sûjem), vb. pf. nam. sesuti, Cig., Ravn sosvedok, oka, m. ber Mitzeuge, Jan. (H.). sosvętje, n. bas Weltall. Jes. sosvojina, f. = solastnina, bas Miteigenthum, sošíca, f. dem. soha, Valj. (Rad). sosicka, f. dem. sosica; ber Fenfterpfoften (?), ogr.-Valj. sosolec, lca, m. = součenec, Jan. sộštven, tvena, adj. conftitutiv (phil.), Cig. sostvo, n. reales Sein, die Realität, Cig. (T.), Lampe(V.); — po stsl. sostvoslovje, n. die Ontologie, Cig. (T.). sot, m. ber Gebirgsweg, Jan., Poh.-C. sotar, rja, m. ber Felbmachter, Kras. soten, tna, adj. ftarf. Poh.-C., Z. sotoska, f. die Thalenge, ber Engpass, Mur., Cig., Jan., C., Cig. (T)., Jes., nk.; tudi: soteska, *St.* sotičnica, f. die Cotangente, Cig. sotocnica, f. ber Bwillingsftrom, Cig. (T.), Jes. sotoplica, f. die Fotherme, Cig. (T.). sotoženec, nca, m ber Mitangeflagte, Cig. sotoženka, f. die Mitangeflagte, Cig. sotožníca, f. bie Mittlagerin, Cig. sotožník, m. der Mitflager, Cig., Jan. sotrak, m. ber Rebenstrahl, Cig. (T.). sotrpin, m. ber Leibensgefährte, Cig. sotrûdnik, m. ber Mitarbeiter, Cig. (T.), nk.;

sotržan, ána, m. ber Mitbewohner eines Marktfledens, C. soucenec, nca, m. ber Lehrgenoffe, ber Mitichuler, Mur., Cig., Jan., nk .: - ber Ditjunger, Cig., Jan. součenik, m. ber Mitlehrer, Cig. soucenka, f. bie Mitfchulerin, Z., nk. soud, úda, m. bas Mitglieb, Cig., C. soudstvo, n. die Mitgliedichaft, bas Recht ein Mitglied zu fein, C soumetnik, m. ber Runftgenoffe, Jan. (H.). soupnik, m. ber Mitglaubige, ber Rebenglaubige, Cig. soupravičenec, nca, m. ber Mitberechtigte, Cig., DZ. souradnik, m. ber Mitbeamte, Sol., nk. sourednik, m. ber Mitrebacteur, C., nk. soustanovitelj, m. ber Mitbegrunder, nk. soužívanje, n. ber Mitgenufs, C. souživavec, vca, m. ber Mitnieger, C. sova, f. bie Rachteule; mala s., bie mittlere Ohreule (strix otus), Cig.; = rogata s., die horneule, Cig.; = mala uhasta s., Frey. (F.); - pegasta s., die Schleiereule (strix flammea), Cig., Jan., Frey. (F.). Erj. (Z.); -rjava s., die Brandenle (strix stridula), Cig.; tudi: rumena skalna s., Frey.(F.); - grozna ali velika lesna s. = bubuj, sovjak, Frey. (F.); - tudi: sôva, Valj. (Rad). sován, ána, m. das Eulenmännchen, C. sovarh, m. = sovaruh, Cig. sovárovanec, nca, m. ber Schutgenoffe, Cig. sovaruh, m. ber Mitvormund, DZ. sovaščan, ana, m. ber Mitbewohner eines Dorfes, C. sováti, sújem, vb. impf. - suvati, Mur., Cig., Poli. sovedec, dca, m. ber Mitmiffer, Cig. sovedník, m. = sovedec, Cig. soven, adv. - vun, heraus, Rof.-Kres. soverec, rca, m. ber Blaubenegenoffe, Jan. sovernica, f. die Glaubensgenoffin, Jan. sovernik, m. ber Glaubenegenoffe, Cig., Jan., Vest. soverstvo, n. bie Glaubensgenoffenichaft, Cig. sovet, veta, m. = svet, ber Rath, Mur., Cig., Jan. ; rudarski, cerkveni s., ber Berg., Rirchen. rath, DZ.; - rus. sovêtnik, m. = 1. svetnik, DZ.; - prim. sovet. sovica, f. dem. sova; bas Eulchen. sovič, iča. m. bas Eulchen, Z., Trub. sovir, rja, m. 1) die Rachteule, C.; — 2) = čuk, bas Rauzchen, Polj. sovják, m. = bubuj, ber Uhu (strix bubo), Cig. sovji, adj. Eulen ; oči je imel sovje, LjZv. sovka, f. neka vešča: bie Eule (noctua), Cig., Jan., Erj.(Ž.). sovkati, am, vb. impf. = sovo oponašati (pri ptičjem lovu), Glas. sovladar, rja, m. ber Mitregent, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.sovladarstvo, n. bie Mitregentschaft, Cig., nk. sovládavec, vca, m. = sovladar, Cig.

sovladjo, n. die Gemeinherrichaft, Cig. sovlast, î, f. = solast, das Miteigenthum, C., DZ. sovlastnik, m. = solastnik, ber Miteigenthümer, C., nk. sovložek, žka, m. die Rebeneinlage, DZ. sovne, adv. braugen, Rof. - Kres; (sovna) Npes.-Schein. sovoden, dni, f. ber Bujammenflufs, Jan. (H.). sovodja, m. ber Mitleiter, Bes., Zora; - ber Dlitfelbherr, C.; - ber Conrector, Cig. sovodnica, f. = sotocnica, ber Zwillings. ftrom, Cig. (T.). Jes. sovodnjo, f. pl. ber Zusammenflus, Ravn.-Cig. sovoj, voja, m. 1) = grča, hrga, ber Bauminorren, ber Aftinorren im bolg, vgh St .- C.; - 2) (ber Rien, Mur.-Cig., Jan.). sovojād, f. coll. 1) Baumknorren, C.; — 2) (Rienholz, C.). sovojnat, adj. Inorrig, C., Nov. sovojník, m. = sovojščak, Jan., nk. sovojščák, m. ber Mittrieger, Cig., nk. sovolivec, vca, m. ber Mitmahler, Cig. sovodk, oka, adj. eulenäugig, Zv. sovôra, f. = svora, sovra, sora, Hrušica v Istri-Erj.(Torb.). sovornik, m. soseda, ki si vzajemno posojujeta živino v oranje, ta sta sovornika, Vreme-Erj. (Torb.). sovpádati, padam, vb. impf. zusammenfallen (v. Linien), coincidieren, Cig. (T.), DZ.; -- rus. sovra, f. 1) = svora, die Langwiede am Wagen, Cig., Mik., Nov., Notr., BlKr.; - 2) govedie ime, Tolm.-Erj. (Torb.); - prim. sovråg, m. 1) = sovražnik, C., nk.; - s. biti komu, česa, rok. iz 15. stol.-Let.; - 2) ber Mitteufel, Cig. sovrāštvo, n. die Feindschaft, der Hafs; v sovraštvu sta živela, sie waren einander feind; v sovraštvu sta si, sie sind miteinander verfeindet; s. do koga, cesa, ber hafe wiber, gegen jemand, etwas. sovraž, adj. indecl. feinbselig: s. misel, Ravn .-Mik.; biti komu sovraž, jemandem feind o. feindlich gesinnt sein, ihn hassen, Dict., V.-Cig., Trub., Dalm., Jap. (Sv. p.), Bas. sovražba, f. die Anfeindung, ber Hafs: narodna ljubezen in s., Levst. (Zb. sp.). sovrážen, žna, adj. Feinbes: sovrážna de-žela; feinblich: sovražno početje; feinbfelig, feind; biti komu s., Cig. sovraženje, n. die Anfeindung, bas Saffen. sovrážiti, vražim, vb. impf. feind fein, Safs hegen, haffen; s. koga, kaj: s. koga v smrt, jemandem todfeind sein, Krelj; = s. koga na smrt, Jurč.; = smrtno koga s., nk. sovražîvec, vca, m. ber Saffer, Cig. sovražīvka, f. die Hafferin, Cig. sovražljiv, íva, adj. 1) feinbselig, Cig., Jan., Mik.; sovrāzljiv, Mur.; — 2) hassenswert, Cig.; - verhafst, Boh.; s. je pred Bogom greh, Guts. (Res.). sovražljívost, f. die Feindseligfeit, Mur., Cig.; - bie Gehässigkeit, Jan.

sovrāžnica, f. 1) die Feindin; — die Hasserin, Jan.; - 2) bie Bachsblume (cerinthe), Cig., Medv. (Rok.). sovrāžnik, m. 1) der Feind; sovražnika iz dežele zapoditi; sovražnike si delati; sovražnik ženstva biti; smrtni, naglavni s., ber Tobfeind, Cig., Jan.; - 2) ein Studchen aufgeriffener haut über ber Ragelmurzel am Finger, bas Ragelftrob, Cig., Dol. sovrážnost, f. die Feindlichkeit, die Feindfeligkeit. sovred, adv. um biefe Beit, Mik.; um biefe Stunde, Jarn. sovrenik, m. = svornik, sornik, žrebelj, ki veže pri vozu prednjo in zadnjo premo ter gre skozi sovro, Koborid-Erj. (Torb.). south, m. ber Nebenscheitel (math.), Cig. (T.), C. sovrica, f. = babje pšeno, sodra, die Graupe: sovrica — mavrica, neka igra, Banjščice-Erj. (Torb.); - prim. sodra 1). sovest, i, f. die Rebenart, Cig.(T.); die Unterart (subspecies), h. t.-Cig. (T.). sovista, f. = sovrst, Cig. sovésten, stna, adj. gleichzeitig, Sol. sovrstník, m. = vrstnik, ber Zeitgenoffe, Let. 1. sovršen, éna, adj. (part.) vollfommen, Cig. (T.), Erj.(Som.); — rus. 2. sovíšen, šna, adj. sovíšni kot, ber Scheitelwintel, Cig. (T.), Cel. (Geom.). sovršénost, f. die Bollfommenheit, Cig. (T.); — rus. sovršenstvo, n. die Bollfommenheit, Cig. (T.), Erj.(Som.); — rus. sovsêma, adv., Jan., pogl. sevsema. sovt, f. = sovtana, Guts. sovta, f. das Unterfutter am Rleide, g. B. am Rod, C.; — prim. sovtana. sovtan, ana, m. ber Bielfraß, Z., Gor. sovtana, f. bie Brandfohle, die innere Sohle, tudi: sovtana, Polj.; - prim. it. sottana, ber Beiberunterrod, Levst. (Rok.). sovtanje, n. coll. das Brandfohlenleber, St. 1. sovtati, am, vb. impf. füttern (z. B. ein Rleid), C. 2. sovtáti, âm, vb. impf. = savtati, Gor. sozaklèp, klépa, m. die Mitsperre, Cig., DZ. sozaložník, m. der Niederlagsverwandte, Cig.; - ber Mitverleger, nk. sozarotnik, m. ber Mitverschworene, nk. sozatoženec, nca, m. ber Mitangeflagte, Jan., sozatóženka, f. bie Mitangeflagte, Cig., Jan., nk. sozavezanec, nca, m. ber Mitverpflichtete, ber Bflichtgenoffe, Cig. sozemljan, ana, m ber Erdgefährte, ber Mitbewohner der Erbe, Cig., Zora. sozemlje, n. ber Länderbestand, h. t.-Cig. (T.). sozîmka, f. die Sjochimene (geogr.), h. t.-Cig.

sozločinec, nca, m. ber Mitverbrecher, Jan.

sozločînka, f. die Mitverbrecherin, Jan. (H.).

soznáčen, čna, adj. spnonymisty, Cig. (T.);

soznāčnica, f. bas Synonymum, Cig. (T.).

(H.).

sozvęzdje, n. das Sternbilb, Cig., Jan., Cig. (T.), Jes. sozvočje, n. ber Gleichklang, die Harmonie, Cig.(T.); — rus. sozvok, m. ber Accord (in ber Tonfunft), Cig.(T.).sožalęnje, n. das Beileid, Cig. (T.), nk. ;—rus. sožalje, n. bas Beileib, bie Conbolenz, Jan. sožalnica, f. bas Beileidesichreiben, Cig. (T.). sožalovanje, n. bas Beileid, Cig. sožalováti, ûjem, vb. impf. (eig. mittrauern): sozalujoči list, das Beileidsichreiben, Cig. (T.). sožárek, rka, m. der Nebenstrahl, Cig. (T.). spackáti, am, vb. pf. zusammenpapen: s. kako jed, Cig. späček, čka, m. 1) etwas Ausgeartetes: bie Wijsgeburt, bas Wijsgeschöpf, Mur., Cig., Mik., ZgD.; bie Spielart, Cig.; — bas Wijsgemächs, C.; spački = drobno, piškavo, grintavo sadje, Polj.; - 2) das Roboldaffchen (tarsius), Erj. (Z.). spáčen, čna, adj. verborben (prim. spačnost). spáčonec, nca, m. ein ungerathener Mensch, der Lump, C. spacenje, n. bas Berberbnis, die Entitellung; das sittl. Berderbnis, Cig.; — das Argernis, C., kajk.-Valj.(Rad). spáčenka, f. die Caricatur, C. spacenost, f. die Difsgestaltung, die Berberbt-heit, die Bertehrtheit. spacitelj, m. ber Berberber, kajk .- Valj. (Rad). spaciti, im, vb. pf. 1) verhungen, entftellen, physisch oder moralisch verderben; rane so mu spačile obraz; spačene ude imeti, berfrüppelte Glieder haben; spaceno vino, verborbener Bein; - s. se, verberben (intr.); vse se mi je spačilo; spačen porod, ber Abortus, C.; les se je spacil (hat sich geworfen), Cig.; - s. se, aus ber Art ichlagen, ausarten, Cig.; spacen mladenic; - s. se komu, jemandem eine Grimasse schneiden, eine Frate machen, Cig., Gor.; - 2) storen, verhindern, Mur.; - 3) Argernis geben, ärgern, ogr.-M.; — prim. izpačiti. spāčji, adj. scheusalartig: na njegovem obrazu je bilo nekaj spacjega, vražjega brati, Jurč.; spaka spačja! *Ig(Dol.*). spacka, f. 1) bas hinbernis, C., kajk .- Valj. (Rad); — 2) das Argernis, C., kajk.-Valj. spacijiv, adj. = pohujšljiv, argernisgebenb, ogr.-C.; — lasterhaft, Mur. spačljívost, f. = pohujšljivost, ogr.-C.; -

die Lafterhaftigfeit, Mur.

spad, pada, m. ber Berabfall, Cig.

spadanje, n. bas herabfallen, M.

Valj. (Rad).

der Gunbenfall, C.

spacnost, f. die Berdorbenheit, die Lafter-

spacuhati, am, vb. pf. verpfuschen, Jan., Mik.

spadaj, m. ber Jall, C., ogr.-Valj.(Rad); -

spádati, pâdam, vb. impf. ad spasti; 1) herabfallen, Mur., C.; riefen (3. B. vom wurm-

haftigleit, Mur., C.; s. prvega sveta, Ravn.-

stichigen Obst), Cig.; — 2) gehören, Cig., Jan., C., nk.; s. pod kako graščino, nk.; to ne spada sem, bas gehört nicht hieher, Cig.; to ne spada v govor! = jur Sache! Levst. (Nauk).

spádati se, padam se, vb. impf. = dopadati se, gefallen, C.

spâdek, dka, m. = slabo sadje, ki popada

z dreves, predno dozori, BIKr.

spádniti, pádnem, vb. pf. 1) = pasti, ogr.-Let.; ni eden vlas vam z glave ne spadne, ogr.-Valj.(Rad); god spadne na --, C.; -2) s. se, = dopasti se, Gefallen finden, C. 1. spah, spaha, m. 1) die Busammenfügung: bie Busammenschmiebung, Gor.; — 2) die Fuge, Cig., Jan., (speh) Mur., vzhSt.; spah (speh) je, kder se dve blanji ali dogi stikata, Fr.-C.; na s., genau zusammengefügt, C. 2. spah, spaha, m. bie Berrentung, Mur., Jan., Mik.; - pogl. izpah 2).

spahâinik, m., pogl. spehalnik.

spanati, panam, vb. pf. auffachen, aufweben, Cig.; (nam. vzp-).

spáhavec, vca, m. = spehalnik, Cig., Valj. (Rad).

spahljati, am, vb. pf. leife wegweben, wegfåcheln: s. kaj kam, Cig.

1. spáhniti, nem, vb. pf. = 1. spehniti.

2. spáhniti, nem, vb. pf. verrenten, pogl. iz-

spahoma, adv. zusammengefügt, (spehoma) C. spajalo, n. ber Löthfolben, h. t.-Cig.(T.). spajanje, n. 1) bas Löthen, Cig. (T.), DZ.;

- 2) das Bereinigen: 8. predstav, Lampe (D.).

1. spajati, am, vb. impf. ad spojiti; 1) chemisch verbinden, Cig. (T.), C.; - 2) zusammenlöthen, Cig. (T.); - 3) vereinigen, verbinden, nk.; s. predstave, Lampe (D.).

2. spajati, am, vb. impf. = spavati, Guts. spajdášiti, ašim, vb. pf. vergefellen: s. koga, s. se, Mur., Cig., C.; kdor se z volkom spajdaši, mora ž njim tuliti, Z.

spak, spaka, m. 1) etwas Diffgestaltetes; = spaka, die Mifsgeburt, Mur., Zora; ein mifsgestalteter Mensch, Valj. (Rad); (kot psovka ali kletvica): ti spak ti! - 2) bas Hindernis, Mur., Mik.; - 3) bas Argernis, Mur., ogr.-M.

spaka, f. 1) etwas Diffrathenes, Missgestaltetes; die Missform, das Berrbild, die Frage, Cig., Jan., Cig. (T.); - Die Diffgeburt, bas Mijsgeschöpf; žena porodi strašno spako, Jsvkr.-Valj.(Rad);—baš Scheusal; peklenske spake, Jsvkr .- Valj. (Rad); - 2) bas hindernis, bie Störung, Mur., C.; spako in izgubo de-lati komu, LjZv.; — 3) bas Argernis, Mur., C., ogr.-Mik.; - pogl. izpaka.

spakar, rja, m. ber Storefrieb, C.

spakast, adj. mifegestaltet, unformlich, monströß, Cig., C.

spakati, am, vb. impf. ärgern, Argernis geben, C., ogr.-M.

spakedrati, am, vb. pf. verhungen, verpfuichen. Cig., M., nk.; spakedrana stvar, bas Mijsgeschöpf, Cig.; spakedrana beseda, ein schlecht gebilbetes Bort, C.; spakedrana kranjščina, Preš.; — žito se spakedra (artet aus), C.; – prim, spakudrati,

spakedrávati, am, vb. impf. ad spakedrati, nk. spakija, f. = spaka 2), bas hinbernis, bie Buwibrigfeit, C.; spakijo komu delati, C.

spakota, f. die Bergerrung, Caf (Vest.); - die Abscheulichkeit, C.

spakovanjo, n. die Mifsgeberden; bes. das Rach-

äffen, M., C. spakováti, üjem, vb. impf. entstellen; s. besedo, das Wort verbrehen, C.; s. bozjo besedo, Krelj; — s. se, unnatürlich fein (in ben Mienen, ben Geberben, ber Rebe, ber Rleibung u. bgl.), Grimaffen schneiben; kaj se spakuješ? s. se komu, jemanden burch Grimaffen verspotten, Cig., Jan.; = s. se proti komu; - s. se, sich verstellen, Dalm. spakudráti, âm, vb. pf. = spakedrati: po

nemščini spakudrane besede, Levst. (Nauk). spátčiti, patčim, vb. pf. zusammenftumpern, Cig., Lašče-Levst. (Rok.); kar je spalčil, po-

nuja učencem, Levst. (LjZv.).

spáten, ina, adj. Schlaf-, (spaven) Mur.; spâłna suknja, Zora

spalisce, n. bie Schlafftatte, Cig., Hal.-C. spáliti, im, vb. pf. verbrennen, einaschern, Cig. spatka, f. bas Schlafmittel, Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.).

spáinica, f. das Schlaflocale, das Schlafzimmer, Mur., Cig., Jan., C., nk.

spainina, f. bas Schlafgelb, C. spálo, n. der Schlaf, ogr.-C.

spámet, f. = pamet, Mur., C. spámetiti, im, vb. pf. 1) = spametovati, zur Bernunft bringen, gescheit machen, Jan.; s. se, jur Befinnung tommen, C.; - 2) s. se, fich befinnen, fich erinnern, Jan., Blc.-C.

spámetovanje, n. die Wißigung, M. spametovati, ujem, vb. pf. 1) zur Bernunft bringen, flug machen, wisigen; - s. se, gur Befinnung, zur Bernunft tommen, gefcheit werben; — 2) s. se, sich entsinnen, sich erinnern, ogr.-C.

spamrt, m. ber erfte tiefe Schlaf, Mik.

spânčkati, am, vb. impf. schlafen (v otročjem govoru).

spánec, nca, m. ber Schlaf; s. me grudi, es tommt mich ber Schlaf an. Jan.; trdnost otročjega spanca, Zv.; spanec boljši kot žganec, Npreg.-Jurč., Polj.

spánek, nka, m. = spanec, C.

spánjav, adj. schläfrig, C. spánjčece, n. das Schläschen, (-čice) Cig.

spánje, n. bas Schlafen; ber Schlaf; lahko, trdno s., leichter, fester Schlaf; smrtno s., ber Tobesichlaf.

spanjuga, m. et f. der Langschläfer, die Langschläferin, Cig., C.

spânkati, am, vb. impf. = spančkati, C. spar, m. der Dunst: gostejši spar se megla zove, ogr.-Valj.(Rad); - bie Schwüle, Jan., C., Mik.

spara, f. = bie Schwüle, Jan., Kr.-Valj. (Rad),

- 542 -

sparati, am, vb. pf. == 2. spariti, paarmeife ausammenstellen: kobre je sparal, er hat (im Bürfelspiel) ben Basch geworfen, Guts.

sparen, rna, adj. = soparen, ichwill, Cig., Jan., C., Gor.; sparni veter, ber Glutwind, h. t.-Cig.(T.).

spargovec, vca, m. ber Spargelftein, Erj. (Min.).

sparica, f. ber Dunft, Jarn., C.; bie Schmule, Mur., ντηδ.; — prim. soparica. spāričen, čna, adj. idmuil, ντηδ.

sparina, f die Schwüle, C., jugh St.

1. spariti, parim, vb. pf. bampfen machen, abbampfen, bunften; Gradnik ga (krompir) rad v salati je Al' sparjen'ga v kozici, Npes.-K.; s. se, abdampfen, abrauchen; sparjena jed, jvzhŠt.; vino, ki je dolgo na solncu, se spari; - sparjen = vel, welt, vzhSt.

2. spáriti, im, vb. pf. zu einem Paar (zu Baaren) vereinigen, paaren; s. se, sich paaren, Cig.; tudi: spariti, Ig(Dol).

spárjavica, f. = sparica, Raič(Slov.). spârjenec, nca, m. = sparjeno vino, M. sparnica, f. die Brillenichote (biscutella), Medv. (Rok.).

sparoma, adv. paarmeife.

spas, spasa, m. 1) das Beil, die Rettung, nk.; - 2) = odrešenik, C., Vrt.; - stsl.

spásati, am, vb. impf. ad spasti (pasem); s. koga, auf jemanden lauern, C.

spasitelj, m. ber Erlöfer, Habd.-Mik., SIN.; – stsl.

spasiti, pasim, vb. pf. erreiten, Prip. - Mik.;

1. spásti, spadem, vb. pf. 1) herunterfallen, Cig., Jan.; ino je Elijev plašč vzel, kateri je bil njemu spadel, Dalm.; (o črvivem sadju), Cig.; - entfallen, Z.; iz glave mi spade kaj, C.; - 2) verfallen: s. na kaj, C.

2. spásti, spadem, vb. pf. 1) zusammenfallen, zusammenfturzen, Cig., C.; — 2) einfallen, verkummern, herablommen: ej, kako je ta človek spadel! Podkraci - Erj. (Torb.); -3) s. se = dopasti se (gefallen), C.

spásti, pásem, vb. pf. 1) erlauern, erfpahen, ertappen, Jarn., Jan., C.; spasti ptica, kje ima gnezdo, Z.; nihče ni mislil, da je tat, zdaj so ga pa spasli, jvzhŠt.; rad bi jih bil spasel, če niso tudi Benjaminu nevoščljivi, Ravn.; s. roparice, Gol.; - 2) (stsl.) erlofen, retten, C.; — 3) s. se nad kom, seinen gorn an jemandem auslassen, sich rachen, Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.); prim. izpasti (pasem) 3).

spāša, f., pogl. izpaša.

spāševnik, m. = spašnik, izpašnik, Bes.

spāšnik, m., pogl. izpašnik.

spáti, spím, vb. impf. fchlafen; spi kakor klada, (polh, medved) Cig.; spi kakor na vodi, er hat einen leichten Schlaf, Cig.; iti spat, schlafen gehen; s. se mi hoce, ber Schlaf wandelt mich an, Cig.; spi se mi, ich bin schläfrig, C.

spaváč, m. der Schläfer, Let. spavacica, f. bie Schläferin, Jan. (H.). spavalisce, n. die Schlafftatte, Cig., Jan. spavanje, n. bas Schlafen, nk.

spavati, am, vb. impf. zu schlafen pflegen, ichlafen, Cig., Jan., Pres., Levst. (Zb. sp.), nk. spavec, vca, m. ber Schläfer, Mur., Cig., Jan. spavka, f. bie Schläferin, Mur., Cig., Jan. spavljati, am, vb. impf. einschläfern, Mur.; Druga ga je spavljala, Pa ga ni prekrižala, Npes .- Vraz.

spaziti, pazim, vb. pf. gewahr werben, bemerten, dahinterfommen, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., Raič (Glas.); kristijanov pri službi božji niso tako lehko spazili, Burg.; - abmerten, ablauern, abgucten, Cig., Jan.

spazováti, ûjem, vb. impf. ad spaziti, Cig. specialen, lna, adj. Special. Special. Cig.(T.),

specati, am, vb. pf. 1) anbringen, abseten, vertaufen; to blago se ne da s, Mur.; to blago je spečano (ist vergriffen), Cig.; (prim. it. spacciare, abseten, vertaufen); — 2) auffiten lassen, prellen: specal me je, ich bin ihm aufgeseffen, specalo me je, es ist mir mifs. glüdt, = specal sem se, Cig.; - 3) s. se s kom, mit einer Person bes anberen Beschlechtes sich vergehen; - prim. počati se. specatiti, atim, vb. pf. zusammensiegeln, Cig.

spečávati, am, vb. impf. ad spečati, nk. specenina, f. 1) ber Branbfleden, bie Brandwunde, Dict., Cig., Jan., Bas., Ravn. - Valj. (Rad), LjZv., Notr.; — 2) große Hige, Gor.

spečeváti, ûjem, vb. impf ad spečati; blago se lahko spečuje, die Ware findet leicht Ab-

nehmer, Cig.

speci, specem, vb. pf. 1) burch Baden verbinden, zusammenbaden, Cig.; - 2) baden, braten; veliko kruha, mesa s.; kruh se ni dosti spekel; — 3) burch Feuer versehren: prste si s.; s. se, sich verbrennen; - (fig.) spekel se je, er ist übel angekommen, er hat fich verrechnet.

spęčki, adv. schlafend, Mik.; — (na spečkem govori, er fpricht im Schlafe, BlKr.-Mik.). spoditer, rja, m. odpravnik, ber Spediteur.

1. speh, speha, spehû, m. 1) bie Hurtigteit, bie Eile, Cig., Jan., Mik.; na speh, eilenbe, Cig.; schnell, Rib .- M.; na speh bezati, schnell flieben, C.; v speh korakati, schnell schreiten, Vrt.; - 2) ber Fortgang, das Gebeihen, Cig., Jan.; Dela težavnega speh, Levst. (Zb. sp.); s. imeti, gut vonstatten geben, Cig.: delo ima s., C.; on nima spehu pri delu, Dol.; delo mu gre v speh, Vrt., Z.; delo mu gre na s., Gor.; ta reč nima speha (gibt nichts aus), C.

2. spèh, spéha, m. Mur., Jan., C., vzhSt., pogl. ı. spah.

speháč, m. = spehalnik, C.

spehatnik, m. ber große Binderhobel, ber Stophobel; = dolg stružec, s katerim mizar posname največe kosmatine, (spah-) pri Gorici-Erj.(Torb.).

spehálo, n. = spehalnik, C.

1. spehati, am, vb. pf. mit bem Stoffhobel abhobeln, C.

2. spehati, am, vb. pf. - izpehati, abmüben, Cig., C., i. dr.

spehati se, am se, vb. impf. sich beeilen, Jan.; eilen, Mik.(Et); - prim. 1. speh 1).

spehávati, am, vb. impf. = spehovati; - mit bem Stofhobel bearbeiten, Mur.; blanje s., Danj.(Posv. p.).

spehljaj, m. etwas Rusammengefügtes: ein heft, ein Band Schriften, C.; (nam. spahljaj?).

1. spehniti, spahnem, vb. pf. 1) zusammenstoßen, zusammenfügen, Mur., Jan.; = zvariti: dva železna konca s., Gor.; - heften, Jan., Savinska dol.; broschieren, Jan.; obleko s. (pernähen), C.; - 2) nam. izpehniti, Mur., Jan., C.

2. spehniti, spehnem, vb. pf. gebeihen, C.; ne spehne, es gibt nicht aus, ob Savi-C.; -

prim. 1. speh 2).

spehniti se, spáhnem se, vb. pf. aufstoßen: spehnilo se mi je, jvzhSt; (nam. vzp-). spehôdec, dca, m. Cig.(T.), pogl. snohodec.

spęhoma, adv. pogl. spahoma.

spehováti, ûjem, vb. impf. ad 1. spehniti; 1) Bufammenfügen, heften, Jan.; - 2) mit bem Stoßhobel bearbeiten, bestoßen, Cig.

spehováti se, ûje se, vb. impf. ad spehniti se; spehuje se mi, ich habe das Aufstoßen, jvzh-Št.; (nam. vzp-).

spękati, pękam, vb. impf. ad speči; zusam-

menbacken, Cig.

speketáti, etâm, éčem, vb. pf. enttraben; enttrippeln: padel sem, in ovca mi je speketala crez hrbet, Glas.; (nam. vz-).

speklina, f. 1) bie Brandwunde, ber Brandfled, Cig., C., Slom.; — 2) ber Ort, wo die Sonne hinbrennt: na speklini, C.

spokter, tra, m. bas Farbenbild, bas Spec-

trum (phys.), Cig. (T.).

spektralen, ina, adj. Spectrale: spektralna analiza, Cig.(T.), Znid. spekulācija, f. = razmišljevanje, bie Specu-

lation (phil.), Cig.(T.); — (v trgovini) = izkoriščanje rastenja in padanja cen.

spekulatīven, vna, adj. speculativ, Cig.(T.). spéla, n. pl. die Fesseln, C.

speljaj, m. die Fuhre (kar se enkrat pelje): tri speljaje drv, Rihenberk-Erj.(Torb.); (nam.

vzp- ?).

1. spéljati, spéljem, -ljáti, âm, vb. pf. 1) herab. führen, herableiten; s. kaj navdol, Cig.; vodo s travnika s., eine Biefe abwäffern; reko kam s., ben Glufe irgendwohin leiten, Cig.; speljal se je (z gore v ravnico), er glitt hinab, Pjk. (Crt.); - 2) s. koga kam, jemanben irgendwohin wegführen, Cig.; s. koga na led, jemanden aufs Eis führen, Cig.; verleiten, verloden, Mur., Cig.; - prim. izpeljati. 2. spéljati, spéljem, -ljáti, am, vb. pf. zusam-

menführen, Cig., C.

3. spéljati, spéljem, -ljáti, âm, vb. pf. 1) führend oder sahrend hinausschaffen: ne bos speljal tako težkega voza v ta breg; — 2) hinauf leiten; trto kvišku s., die Rebe in die Höhe ziehen, Cig.; (nam. vzp-); prim. izpeljati. speljávati, am, vb. impf. = speljevati.

speljeváti, ûjem, vb. impf. ad speljati. spelude, f. pl. = grinte, C.; - (speludi, Schuppen v. glühendem Gifen, Spleißen —, Cig.; dvomna beseda).

1. speniti, penim, vb. pf. (ben Schaum abschöpfen), abfaumen, Dict., Cig., C.

2. speniti, penim, vb. pf. schaumen machen, Z.; s. se, aufschäumen, zerschäumen, Cig.; Spenjen'ga 'zvirka Puh in hlap, Vod. (Pes.); -(nam. vzp-).

sp**ộnja**, f. eine Heftnadel für das Kopftüchel, Zilj.-SIN.

spenjati, am, vb. impf. ad speti; gusammenbeften, zusammentnupfen, toppeln.

spênjati se, am se, vb. impf. ad speti se; sich emporstreden; koze se spenjajo po mladih drevesih; konj se spenja, das Pferd baumt fich; s. se kam, fich irgenbwo hinaufmuben, Cig.; — sich emporranten, Jan.; — aufftreben, Cig.; — prahlen, Cig.; — zanten, Jarn.; — (nam. vzp-).

spenjavka, f. ber Schaumloffel, C.

spenljiv, iva, adj. icaumend, Schaum : spenljivo vino, Vrtov. (Vin.); - prim. 2. speniti. spopoléti, ím, vb. pf. zu Asche werden, Z., Vrt. spepeliti, im, vb. pf. zu Afche brennen, einaichern, Cig.(T.), C.

spereti, im, vb. pf. morich werben, C.; vermobern, Cig.; kol v zemlji speri, Nov., Polj.; sperel, vermodert, morsch, Cig., C., M.

sp**ésniti,** pęsnem, vb. pf. 1) herabgleiten machen: s. sekiro z rame (herabnehmen), Jurc.; -(pren.) sklep svoj s., seinen Borsas aufgeben, Jurc.; - 2) s. se, herabrutichen: spesne se mi, es ruticht mir aus, Dol.-Erj. (Torb.); plaz se spesne, die Lawine stürzt herab, C.; sich losmachen, Svet. (Rok.); strop se je bil nad njim spesnil in vrhu njega zgrudil, Jurč.; - missglücken, Let.; — früh absterben, Cig. spesováti, ûjem, vb. impf. ad spesniti, Z.

spestiti, im, vb. pf. 1) konoplje s., t. j. velike snope v majhne snopiče (pesti) razvezati, Dol.; - 2) s. se, sich in einen Fauftlampf einlaffen, Let.

spęšati, am, vb. pf. = opešati, maii werben, ogr.-C., M.

spešávati, am, vb. impf. ad spešati, ogr.-C. speščeniti se, im se, vb. pf. = zapeščeniti

se, verfanben, Jan.(H.).

spéšen, šna, tudi: spešan (-èn), šnà, adj. 1) schleunig, schnell, hurtig, behenbe, Mur., Cig., Jan., M., Dol.; spešan delavec je, komur delo hitro izpod rok gre, Lašče-Levst.(Rok.); spešna je za vsako delo, Jurč.; spešna roka, C.; delo je spešno, ako gre hitro izpod rok, Lašče-Levst (Rok.); spešno poslovanje, raicher Geschäftsgang, DZ.; spesno z usti gibati, Levst. (Zb. sp.); — 2) gebeihlich, Jan.; ausgiebig, C.; - üppig: zelišče spešno raste (muchert), Cig.; (žito prespešno raste, Ravn. [Abc.]).

spesilo, n. bas Forberungemittel, Jan. spesitev, tve, f. die Forberung, Jan. spesiti, spesim, vb. impf. 1) beschleunigen, Mur.; — förbern, Jan., C.; pot s., ben Schweiß beförbern, Cig.; — 2) s. se, vonftatten gehen, Mur., Cig.. Jan., C., M., Met.; nič se mu ne speši, delo se mu ne speši, Svet.(Rok.); uk se mu në bode spešil, Levst. (Zb. sp.); — 3) s. se, sich beeilen, sich tummeln, Jan., C.

spesnost, f. 1) bie Hurtigfeit, die Schleunigleit, Jan., Vrt.; — 2) die Gebeihlichleit, Jan. spet, adv. — zopet, wieder, abermals.

spéti, spêjem, spêm, vb. impf. 1) eilen, sich beeilen, Jan., Mur., Met.; solnce speje, Fr.-C.; Ptičev kita črna speje Spet iz tuje dezele, Levst. (Zb. sp.); delo v napredek speje, bie Arbeit macht Fortschritte, DZ.; — 2) zunehmen, gebeihen, C.

speti, spnem, vb. pf. zusammenhesten, zusammentnüpsen; z iglicami (betickami) s. kaj; s. konja na paši, ein Pferd auf der Weide sessen, die Hunde soppesn. Cig.

spéti se, spnèm se, vb. pf. sich emporstreden, sich emporbäumen; konj se je spel; zverina bi se proti vam spela, Jap (Prid.); s. se na konja, sich auss Pserd schwingen, Cig.; — previsoko se s., sich zu hoch hinauf versteigen, Cig.; — (nam. vzp-).

spetiti se, im se, vb. pf. = pripetiti se, sich ereignen, Cig., Jan., C.

spētka, f. die Epilepsie des Rindes, M., Z. spotljáti, am, vb. pf. zusammenschlingen, Cig. spētnica, f. die Fessel aus Gerten (z. B. für Pferde), Jan., C., Rib.-Mik.

spetnik, m. ein starrgliedriger Mensch, Z.; — ein schwacher Mensch, C.

spev, speva, m. ber Sang, Jan; ber Gesang (als Theil eines poetischen Werkes): Ilijade prvi spev, Jan., nk.; — prim. spevati.

spévanje, n. baš Gingen, ogr.-Valj.(Rad).
spévati, am, vb. impf. fingen: ptiči lepo spevajo, hvalo Bogu s., ogr.-Valj.(Rad); — (nam. vzp-?).

spévec, vca, m. = pevec, ogr.-Valj.(Rad);
- prim. spevati.

spéven, vna, adj. 1) sangreich, Jan.; — 2) = peven, singbar, Jan.

spévijati, am, vb. impf. = spevati, Npes.-Schein.

spęvnik, m. bas Lieberbuch, Jan., C. spęvoigra, f. bas Singspiel, bie Oper, Cig., Jan., nk.; — prim. češ. zpěvohra.

spevoigrica, f. dem. spevoigra; die Operette, Jan. (H.).

spevoljubje, n. die Gefangliebe, Jan.

spezdeti se, im se, vb. pf. fiften.

spezdniti se, nem se, νb. pf. = spezdeti se, Z., jντhSt., Dol.

sphati, pham, psem, vb. pf. in ber Stampfe berarbeiten, gufammenftampfen.

spica, f. = špica, ogr.-C.; = palisada, ogr.-C. spíčliti, im, vb. pf. schmälern, Guts.-Cig.

spin, m. die Bindwebe, Jan.; ber Luftzug: na spihu biti, bem Binde ausgesett fein, Svet. (Rok.).

1. spihati, ham, šem, vb. pf. burch Blasen herabschaffen, herabblasen, Cig.; wegblasen; (pren.) s. se = popihati jo, Vod. (Izb. sp.).

2. spíhati, ham, šem, vb. pf. blasenb zusammenbringen, zusammenblasen, zusammenwehen: veter je listje na kup spihal.

1. spihljáti, âm, vb. pf. sanst herab-, wegwehen, Cis.

2. spinljáti, âm, vb. pf. sanft zusammenweben. spinniti, pinnem, vb. pf. herab-, wegblasen, Cig.; — s. jo, Reihaus machen, Cig.

spihováti, üjem, vb. impf. ad spihati, spihniti. spikati, pikam, vb. pf. gerstechen, burchstechen,

spíkniti se, píknem se, vb. pf. žito se spikne, kadar se od prezrelosti povesi, Savinska dol.-C.

spílja, f. ploščat kamen za igro, Volče-Erj. (Torb.); — prim spljaka.

spinel, m. ber Spinell (min.), Cig.(T.).

spînka, f. bas Hembinöpfchen, C.

spînkati, am, vb. impf. = 1. spenjati, zusammenhesten, Vas Krn-Erj. (Torb.).

spiralen, lna, adj. zavojit, Spirale: spiralna črta, bie Spirallinie, Cig. (T.).

spirati, pîram, vb. impf. wegipülen, Cig.; abs wajchen: dež gore spira, ber Regen wäjcht bie Berge ab, Cig.; zemlja se spira od dežja, Fr.-C.

spîrati se, am se, vb. impf. ad spreti se; sich entzweien, Jan.

spîrek, rka, m. der Abwaschsten, Valj. (Rad). spīrit, m. der Spirit, der Geist (chem.), Cig. (T.), nk.

spiritist, m. ein Anhanger ber Riopfgeisterei, ber Spiritift.

spirituāi, m. nadzornik v duhovniškem semenišču, ber Spiritual.

spis, spisa, m. ein geschriebener Aufsat, die Schrift, das schriftliche Werk, Cig., Jan., nk.; pravani s., die Satschrift, Cig.; soanji spisi, die Gerichtsacten, Cig.; zbrani spisi, gesammelte Schriften, nk.

spisatelj, m. = pisatelj, ber Autor, ber Berfasser, Jan., nk.

spisateljica, f. = pisateljica, nk.

spisatev, tve, f. die Berfassung, die Absassung, Jan.

spísati, sem, vb. pf. zusammenschreiben, Mur., Cig.; iz raznih knjig s., compilieren, Cig., (T.);—schriftlich außarbeiten, verfassen, Cig., Jan., nk.; Deseti brat, spisal J. Jurčić, bet zehnte Bruder, von J. Jurčič; — verzeichnen (Bücher, Waren), specificieren, Cig.

spisava, f. = spisavanje, die Berfassung, Cig. spisavanje, n. = spisovanje, das Berfassen,

spisávati, am, vb. impf. = spisovati, M., nk. spîsek, ska, m. dem. spis; 1) ein kleiner schriftlicher Auffat, Cig., Jan., nk.; — 2) das Register, die Liste, das Berzeichnis, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; — spiski, die Aufzeichnungen, kajk.-Valj.(Rad).

spiskati, skam, ščem, vb. pf. durch Pfeifen zusammenbringen, zusammenbfeifen, Cig. spismenkováti, üjem, vb. pf. zusammenbuch-

spisnica, f. die Registratur, Cig.

spîsnik, m. bas Actenverzeichnis, Cig. spisovânjo, n. das Berfassen.

spisovatelj, m. kdor kaj spisuje, ber Berfaffer, ber Literat, Jan., nk.

spisováti, ûjem, vb. impf. ad spisati, Cig., Jan., nk.

spisovavec, vca, m. kdor kaj spisuje, ber Berfaffer, Cig.

spisovnica, f. bie Registratur, Jan.

spisovnik, m. das Auffapheft, Jan.; — das Aufjaybuch, nk.

spîs, m. = pis, ber Sturmwind, C.

splah, m. plast na splah, ber Schultermantel, Z.; suknjo dejati na splahę, t. j. črez ramena, vzhŠt.

splanetati, am, vb. pf. auffladern (v. ber Rerge), C.; (nam. vzp-).

splahljiv, iva, adj. abschießend: splahljiva barva, C.

1. spláhniti, plahnem, vb. pf. 1) mager machen: bolezen te je splahnila, C.; splahnjeno lice, ein eingefallenes Gesicht, C.; splahnjene in prstene jih zdaj h grobu spremljujemo, Ravn.; - otok mu je splahnilo, Polj.; s. se, flach werben, einfallen (von einer Gefcmulft), Mik.; - 2) flach werben, einfallen; otok je splahnil; balon je splahnil in padel, Vrt.; obraz mu je splahnil, sein Gesicht ift eingefallen, C.; nepokojno morje splahne (wird ruhig), C., Z.; — 3) verbleichen, ver-ichießen (v. der Farbe), Cig., C., Krelj.

2. spláhniti, pláhnem, vb. pf. = splakniti,

Jan., Dol., jvzhSt.

splåhnja, f. \Longrightarrow ploha, C., Z. 1. splahováti, fijem, vb. impf. ad 1. splahniti; fich verflachen, einfallen, abnehmen (z. B. von ber Geschwulft), Cig.

2. splahováti, ûjem, vb. impf. ad 2. splahniti; abfpülen, M.

splatteti, im, vb. pf. mit Flamme verbrennen,

splahúta, f. = plahuta: s. ledu, eine Gisicholle,

splajhati, am, vb. pf. (eine Fluffigfeit in einem Befage) in ichwantenbe Bewegung verfegen, Z.; (nam. vzp-).

splak, splaka, m. das Abgespülte, Cig.

splakati se, kam, čem se, vb. pf. zu weinen anfangen, Kast.(Rof.); Petrus je šel vunkaj in se je premilo splakal, Schonl.; (nam. vzpl-).

splakniti, plaknem, vb. pf. abspülen, abschwemmen: kako posodo s., Dict., Cig., Jan., Gor., Notr.; rudo s. (schlämmen), Cig.; — wegspulen: s. kaj s česa, Cig.; - prim. izplakniti. splakovainica, f. = posoda, v kateri se kaj splakuje. das Schwenigefäß, Cig.

splakovanje, n. bas Abspulen; s. zlata, bie

Goldwäsche, Cig.

splakováti, ûjem, vb. impf. ad splakniti; abspülen, abschwemmen, Cig., Jan., M.; s. rudo, Erz schlämmen, Cig. (T.); — wegspulen, Cig. splamenoma, adv. lichterloh. C.

splantati, am, vb. pf. abbugen, bezahlen, C., M.; — s. se = izpokoriti se, vzhSt.-Vest.

splastati, am, vb. pf. schichtweise übereinander legen: praprot morajo znašavci splastati, da se jim butara ne razsuje, Polj.; kadar seno na voz nakladajo, morajo je splastati, sicer se vogal rad utrga izpod žrdi, Polj.

splasteti, im, vb. pf. fich legen und verfaulen: trava, žito pod snegom splasti, Nov.-C.; zelje je splastelo, vzhSt.-Valj.(Vest.).

splastiti, im, vb. pf. = splastati, ichichten, Z., Polj.; - (bas Beu) in fleinen Saufen aufschichten: seno, ki še ni dosti suho, se zvečer splasti, t. j. v plaste dene, jvzhSt.

splasiti, plasim, vb. pf. fcpreden, fcheu machen, aufscheuchen; konja s.; divjino s.; - s. se, erschreden; scheu werben; konj se je splašil; s. se iz spanja; — (nam. vzpl-).

spláti, póljem, vb. pf. = s planjem odpraviti,

wegschwingen, Cig. splatisčiti se, iščim se, vb. pf. slive se splatiščijo (platišču podobne postanejo), kadar se usločijo in posuše, predno dozorijo, jvzh-Št.

splatiti, im, vb. pf. 1) platt übereinander legen, platten, Cig.; - (Bapierbogen) falgen, C.; -2) = na plat stesati, C.; -3) = razkrojiti: oreh s., (splátiti) Ljubušnje(Tolm.)-Strek.(Let.); — s. se, fich ichiefern, Cig. splatoma, adv. quer über eine auffteigenbe

Flache (eines Berges, Daches) bin: s. orati,

s. streho pokrivati, C.

splav, splava, m. 1) der Bafferablafe, ber Durchlass, die Schleuse, Mur.-Cig., Jan., C.; bas Gerinne im Berg- und Dublenbau, bas Fluder, Jan., vzhSt.; — 2) na splav, schnell: na s. teči, Slc.; na s. dirjati, im Galopp reiten, V.-Cig.; Na Dunaj pride v splav in skok, Npes.-Vod.(Pes.); — 3) was vom Baffer fortgeschwemmt o. angeschwemmt wird: ber Schwimmbruch, V .- Cig., C.; velik del zemljišča je reka s svojim splavom pokrila, Nov.; — ber Eisgang, Cig.; — 4) bas Floß, Sol., C., nk. ; (hs.); — 5) die unzeitige Geburt, ber Abortus; splav imeti, abortieren, Cig.; dete je šlo po splavu od nje, Lašče-Levst. (Rok.); - 6) = plavuta, die Flossfeder ber Fische, Mur.-Cig.; (splav f. Jan.).

splava, f. na splavo: oblice se kuhajo na splavo, kadar jih ni trdo natlačen lonec, nego le tako, da v kropu še nekoliko plavajo kvišku, Lašče-Erj. (Torb.).

splavár, rja, m. ber Floßtnecht, Cig., LjZv.; - prim. splav 4).

splavati, plavam, vb. pf. entichwimmen, babin schwimmen; na breg s., ans User schwimmen, Cig.; ladja je splavala, bas Schiff wurbe flott, Cig.; moje upanje, veselje je po vodi splavalo (= ift in nichts zerronnen); - ent-

ichweben, Jan.; (nam. vzp-).

splaven, vna, adj. flößbar, Cig.(T.); - prim. splaviti.

splavica, f. = splav 4), das Floß, Jan. (H.). splavičar, rja, m. ber Flößer, C. splavilo, n. bas Rindabtreibungsmittel, Cig.

splavina, f. bas Anschwemmicht, C.

1. splavíti, ím, vb. pf. 1) bahinschwemmen, sortschwemmen, verslößen; les s., Cig.; splavliena drva, bak Fissholz, Cig.; — 2) die unzeitige Leibesfrucht zur Welt bringen, abortieren, Cig., C., Ščav.; s. dete, Vod.(Bab.); — 3) — splakniti, absplien: posodo s., C.; dež je polja splavil, der Regen hat die Felder abgeschwemmt, Cig.

2. splaviti, im, vb. pf. 1) zusammenflößen, Cig.; — 2) verschnielzen, legieren, Cig.(T.).

3. splavíti, ím, vb. pf. in Finis bringen: splavljeno zlato, baš Gold im Finise, Cig.; splavljeno kolo, baš in Gang gebrachte Rad, Gor.; (nam. vzp-).

splavjad, f. = splavje, Cig.

splavje, n. das Angeschwemmte, das Anschwemmicht, Cig., Lasce-Levst. (Rok.).

splavka, f. = splavica, Jan.(H.).

splávljati, am, vb. impf. ad splaviti, Jan.(H.). splavljenína, f. daš Legierungsproduct, Cig. (T.); — prim. 2. splaviti 2).

splavot, f. = plavot 2), ogr.-C.

splavotinje, n. = splavje, C.

splavôtje, n = splavic, C.

splaystvo, n. das Flohmesen, Cig.; — prim. splay 4).

splāvščina, f. das Flosholz, Cig. splavūtje, n. = splavje, C., M.

splaz, adv. insgefammt, überhaupt, Cig., Jan.; vsi s., alle miteinander, vse splaz, alles insgefammt. Cig.

splāzi, adv. 1) = splaz, vse vprek, in Bausch und Bogen, Tolm.-Erj.(Torb.); - 2) beinase, Cirkno, Temljine(Tolm.)-Štrek.(LjZv.); ungefähr: splazi toliko jih je bilo, Kanal, Koborid(Goriš.).

spláziti se, plâzim se, vb. pf. fletternd, schüpfend gelangen, verschliefen; deček se splazi na drevo, skozi luknjo; (nam. vzp-).

splazom, adv. haufenweise, scharenweise, Dict.; splazom skupaj plavajo, Hip. (Orb.).

splāzoma, adv. = splazi; im ganzen, zusams mengenommen, C.; vsi s., DZ.; koliko je plačati! — splazoma 500 rubljev, Vrt.

splehati, am, vb. pf. bunn machen, abnühen: splehano blago, Gor.; (pren.) splehan clovek, ein abgezehrter, schwächlicher Mensch, Z., C.; — prim. pleh, Blech.

splésneti, nejem, vb. pf. = izplesneti, verfoimmein; kruh je splesnel; snopje oprhne ali splesneje, Levst.(LjZv.).

splésti, splétem, vb. pf. 1) zusammenssechten; tri bekove šibe s. v korobač; konju rep s.; — slechtend versertigen, slechten; s. venec; kite si s.; mrežo s.; — stridend versertigen, striden: nogavice si s., Cig., nk.; — ersinnen (izpl-) Cig.; sjudje so spleli, eš geht daš Gerede, Z.; — 2) s. dekleta, den Wädchen die Zöpse slechten; s. se, sich die Zöpse slechten; nisem še spletena.

splet, pleta, m. bas Geslecht, Z.; -- bie Berwidelung, C.

spletanje, n. bas Zusammenslechten ; - bas Flechten ; s. las, bas Flechten ber Bopfe.

splétati, plêtam, vb. impf. ad splesti; zusammenslechten, slechten; lase si s.; konju rep s.; — (pren.) nekaj s., Cabalen machen, Cig. splétavec, vca, m. der Flechter, Jan.; — der Haarslechter (Coiffeur), Cig.

spletavka, f. die Flechterin, Jan.

spletek, tka, m. das Gestochtene, Z.; — kita, C. spletenica, f. 1) ein (gestochtener) Korb, Mur., Cig., School.; dvanajst spletenic so bili napolnili, Jsvkr.;—der Bagentorb, bie Bagenessechte, Mur., Cig., C., M.;—2) eine gesstochtene Dede, eine Strohmatte, Dict.;—3) ein verstochtener Bachsstoch, C.;—4) = kita, der Zovs, Z.;—5) — spletenka 1), Z.

spleteniciti, scim, vb. pf. zusammenpfuschen (z. B. einen Aufsah), Cig. (T.); nekoliko vrstic s., LjZv.; zusammenstümpern: na novo spletenicene besede, Levst. (Zb. sp.).

spletenina, f.1) das Flechtwert, Jan.; — s. laži, ein Gewebe von Lügen, Cig.; — 2) = krotovica, der Strobel, Jan.

spletenjáča, f. ein gestochtener Korb, C. spleténka, f. 1) die Kranzjungfer; — 2) das Gestecht, C.

spletoz, m. die Bersiechtung, Cig.(T.). spletica, f. die Berwicklung, die Intrigue, ogr.-C.

spletična, f. die Rammerjungfer, Jan.; cesarjeve heere s., (-cina) Levst.(Zb. sp.). spletiti, im, vb. pf. zusammensalten, C.; —

prim. pleta.

spletka, f. bie Intrique, Cig., Jan., nk.; spletke in homatije delati, Rante schmieben, Cig., nk.

spletníca, f. = spletenica 1), bet Korb, M. spletníca, f. = spletenica 1), bet Korb, M. spletník, m. = venec, Guts., Mur., Cig. spleveniti, im, vb. pf. entwenden, Savinska dol

1. splęzati, zam, žem, vb. pf. herabilettern: s. z drevesa, Cig.

 spięzati, zam, żem, vb. pf. hinauftlettern, fletternb gelangen; na drevo s.; s. črez zid; (nam. vzp-).

splinec, nca, m. bie Kornweite (circus pygargus), Cig., Frey.(F.), Erj.(Z.).

splítviti se, im se, vb. pf. verseichten, Cig. spljáka, f. ploščat, ne prevelik kamen: igrajmo v spljake! Solkan-Erj. (Torb.); — nam. spiljaka? prim. spilja.

sploh, adv. allgemein; s. znan, allgemein befannt; ta teden bodo sploh začeli trgati;
— immer, gewöhnlich; sploh tako delajo,
sp.);—überhaupt: ti sploh nimas nič govoriti.
splohom, adv. zusammen, zugleich: vsi s., C.

sploskáti, am, vb. pf. flach machen, Cig. sploskoma, adv. = splazome, in Baufch und Bogen, Levst. (Nauk).

sploščenost, f. die Abplattung, Cig.(T.), Zora, Sen.(Fiz.).

splóščiti, plôščim, vb. pf. abplatten, flach machen, Cig. (T.), Zora; s. se, flach werben, Cig., Žnid.; sploščen, abgeplattet, Cig., Žnid. splóšen, šna, adj. allgemein; splošna navada; splošna izpoved, bie Generalbeichte, Cig.; splosna podoba, ein Gemeinbilb, Cig. (T.); – gemein, gewöhnlich, C., Z.

splosina, f. bie Allgemeinheit: kakor splosina tega sveta misli, Jurč.; — die Gewöhnlichfeit, die Gemeinheit, C.

spłośiti, im, vb. impf. = univerzalizovati, berallgemeinern, Levst.(Zb. sp.).

splosnina, f. bas Pauichale, C.

splosnost, f. bie Allgemeinbeit.

splûnkati, am, vb. pf. = splajhati, Z.; (nam.

spluti, plujem, plovem, vb. pf. forticiffen,

Vrt.; (nam. vzp-).

spo-, praef. I. nam. izpo-; (v nekaterih krajih sploh radi rabijo namesto "po-" zloženo predpono "spo-" t. j. "izpo-", po kateri se pomen glagolu pokrepi: spoginiti = po-giniti, Mik. V. G. IV. 331); — II. včasi je "spo-" nam. "vzpo-"; spočeti; — III. spo-= s + po-, prim. 2. s II.; spogledati se;-(išči besed s "spo-" se začenjajočih, katerih ni tukaj najti, pod "izpo-").

spócati, pôcam, vb. pf. = spokati: kravam vime spoca, kajk.- Valj. (Vest.).

spočelo, n. ber Uriprung, C.

spočenjanje, n. 1) = počenjanje, bie Unternehmung(en), Fr.-C.; - 2) bas Empfangen, bie Empfangnis, Cig.

spočenjati, am, vb. impf. ad spočeti; 1) beqinnen, unternehmen, Z.; - 2) empfangen, Cig., Jan.

spočétek, tka, m. 1) = početek, ber Anfang, ber Beginn, Mur.; - 2) bie Leibesfrucht, ber Embryo, Cig., Jan., Cig (T.), C.; zaprava spocetka, die Abtreibung der Leibesfrucht, DZ. spoceten, tna, adj. empfanglich (vom weibl. Geschlechte), Cig., Jan.

spocetev, tve, f. die Empfangnis, Cig., Jan. spočeti, čaèm, vb. pf. 1) = početi, Mur., Slom.; - 2) empfangen, schwanger werben, (največ v cerkvenem jeziku); (nam. vzp-?; prim. nem. empfangen).

spočétje, n. 1) = početje, M.; - 2) bie Empfanguis; brezmadežno s., die unbeflecte Empfängnis; spočetjė, (-tje) Cv.

spocetnost, f. die Fähigfeit zu empfangen, (v. Betibe), Cig., C. spočítati, am, vb. impf. Mur., Jan., pogl.

izpočitati.

spod, m. eine Art Eimer, Blc.-C., Notr.-V.-Cig.

spod, praep. c. gen. (praef.) Mur., Cig., Jan. i. dr., pogl. izpod.

spod-, išči pod: izpod-.

spodaj, adv. unterhalb.

spodánji, adj. = spodnji, C., ogr.-Mik.

spodek, dka, m. bas Untertheil,

spodeka, adv. = spodaj, Fr., SlGor.-C.

spoder, adv. = spodaj, vzhŠt. - Valj. (Vest.), Npes.-Vraz.

spódi, adv. = spodaj, Mur., Cig., Jan., C. spodij, m. bas Beinichwarz, bas Spobium, Cig.(T.).

1. spoditi, im, vb. pf. aufjagen: s. zver, Cig.; (nam. vzp·).

2. spoditi, im, vb. pf. wegjagen; - prim. izpoditi. spodke, f. pl. = spodnjice 2), Jan. (H.).

spodnjáča, f. der Weiberunterrod, vzh.St. spodnjak, m. 1) ber Unterländer, C.; — der Untermann, Guts.; — 2) = zdolec, ber Morgenwind, ber Weftwind, C.; - 3) = podnjak, ber untere Dublftein, Jan., Sol., C.; die untere Fensterleiste, ogr.-C.; — der

Bobenreif, DZ.; - bie untere Rarte (im Spiel), Guts.-Cig.

spodnji, adj. unterhalb befinblich, ber untere, Unter-; s. del, spodnja vrsta, spodnje kolo; spodnje sole, bie unteren Schulen, Cig.; (spodnjejše sukno = slabejše, manjše vrednosti, Podkrnci-Erj. [Torb.]).

spodnjica, f. 1) ber Beiberunterrod, Cig., LjZv., Bes.; - 2) pl. spodnjice, bas Unterbeinfleid, bie Unterhofen, Cig., Jan.

spodob, doba, m. mas fich schickt, anftanbige Dianieren: spodoba znal nesem, ogr.-C.

spodob, f. die Gestalt, Rib.-Mik.; trebusate spodobi je bil, Pavl.; - bie Gesichtsbildung,

Lasce-Levst. (Rok.). spodoba, f. 1) bie Ahnlichfeit, Mur., kajk.-Valj. (Rad); — bas Gleichnis, C.; — 2) bie Gestalt, Mur., Valj. (Rad); — bie Gesichtsbildung, Notr.-Levst. (Rok.); — 3) — spodob m .: po spodobi, wie es fich geziemt, Cig., C.; po vsi spodobi, gang nach Gebur, Ravn.

spodóben, bna, adj. 1) = podoben, ahnlich, Mur., ogr.-Let.; - 2) anstandig, geziemend; spodobno se vesti; spodobno je, es geziemt ſich; — 3) fähig: s. za kaj, na kaj, s. česa, ogr.-C.; s. domanje pošteno hraniti, ogr.-C.

spodobiti se, dobim se, vb. impf. fich ichiden, sich geziemen; spodobi se, es geziemt sich, es schidt sich; spodobi se ti, kakor zajcu boben, kakor svinji sedlo = es schickt sich für bich wie eine Fauft aufs Muge, Cig.

spodóbnost, f. 1) = podobnost, Mur.; -2) die Schicklichkeit, ber Anftand; - 3) bie Fähigleit, ogr.-C.

spodobováti se, fijem se, vb. impf. sid geziemen: ne spodobuje se, Vas Krn-Erj. (Torb.)

spodôbščina, f. = spodobnost, der Unftand, bie Schidlichfeit, C.; - bie Billigfeit, Rec. spodręc, m. pogl. izpodbrec, Dol.

spodreh, adv. C., pogl. spodaj.

spogled, gleda, m. ber Bechfelblid, Cig.; s. s krasno ženo, LjZv.

spogledati, gledam, vb. pf. bie Augen aufschlagen, Cig.; (nam. vzpog-).

spogledati se, gledam se, vb. pf. fich gegenfeitig anbliden; Zdaj Turki se spogledajo, Npes.-K.

spogledávati se, am se, vb. impf. = spogledovati se; - s. se nad čim, an einer Sache Argernis nehmen, Levst.(Nauk).

spogléden, dna, adj. ni spogledno, es ist nicht zum Unfeben, Svet. (Rok.).

spogledljiv, íva, adj. totett, Cig., Jan. spogledljîvka, f. bie Rolette, Cig.

spogledovanje, n. das Blidewechseln, bas Rolettieren, Cig.; — javno s., das öffentliche Argernis, Levst. (Nauk).

spogledováti, ûjem, vb. impf. ad spogledati; 1) s. koga, jemanden beliebaugeln, Cig.; -2) s. se, Blide wechseln, totettieren, Cig.; ljudje se spogledujejo nad menoj, ich gebe ben Leuten Argernis, Jan.(H.).

spogovarjati se, am se, vb. impf. ad spogovoriti se, Cig.

spogovor, m. bas Einverständnis, Cig.

spogovoriti se, im se, vb. pf. sich ins Einverständnis fegen, Cig., Jan.

spograbiti, grabim, vb. pf. alles nach ber Reibe wegraffen, Cig.

spohôt, f. = spohota, Zv.

spohóta, f. = pohota. die Lüsternheit, BlKr.-

M.; spohôta, Valj.(Rad).

spohóten, tna, adj. = pohoten; lüstern, Jan.; s. na grozdje, BlKr.-M.; wollüstig, Cig., Jan. spohotnež, m. = pohotnik, ein lufterner Menfch, BlKr.-M.

spohotnica, f. = pohotnica, ein lufternes Beib. Z.; bie Mege, Jan.

spohotnik, m. = pohotnik, ber Bolluftling, Jan., C.

spohotnost, f. = pohotnost, die Lusternheit, bie Bolluftigfeit, Jan.

spoj, spoja, m. 1) bie Berbindung, Cel (Ar.); - 2) die Begattung, Mur., Cig., Jan., Nov.-C.; o spoju, Vod. (Bab.).

spoja, f. 1) bie Berbinbung, Valj. (Rad); - 2) die Klammer, Nov.

spojalnik, m. bie Reftmurz (neottia nidus avis), (ker to zelišče dajo živini, kadar se neče pojati), (-avnik) Erj.(Torb.).

spojati, am, vb. impf. ad 1. spoditi, auficheuchen, Cig.; (nam. vzp-).

spojen, jna, adj. Begattunge: spojni nagon,

spojeváti, ûjem, vb. impf. ad spojiti; zusammenfügen, verbinben, Jan., C

spojilo, n. 1) bas Berbindungsmittel, Jan.; — 2) die Löthung, C.

spojina, f. 1) bas Banb, Hip.; bie Binbgerte, M.; s spojinami so plotni koli zvezani, Dol.; - 2) spojína, die Berbindung (= das Berbundene), Cig. (T.), C.; pos. die chemische Berbindung, Erj. (Som.), Sen. (Fiz.); kovinske spojine, Metallverbindungen, Cig. (T.).

spojitev, tve, f. die Bereinigung, nk.; - bie Begattung, Jan.

spojiti, im, vb. pf. verbinden, vereinigen, Jan.; železne kose s. (= zvariti), C.; - löthen, Cig.(T.), C.; - amalgamieren, C.; - chemisch verbinden, Cig.(T.), C.; - s. se, sich fleischlich vermischen, V .- Cig.

spojitost, f. die Cohasion (phys.), Cig.(T.). spojka, f. ein holzernes Band, bie Tifchlerleiste, Pot.-Cig., C.; eine hölzerne Rlammer, Cig., Jan., C.

1. spokati, pokam, vb. pf. verjagen; prim. izpokati.

2. spokati, pokam, vb. pf. zusammentreiben, Jan.(H.).

3. spókati, pôkam, vb. pf. nam. razpokati, Gor. spoklina, f. nam. razpoklina, Gol.-Valj.(Rad). spokójen, jna, adj. = pokojen, ruhig, SIN. spokojíti, im, vb. pf. beruhigen, Cig.; — jaz vas hočem spokojiti ("erquiden"), Krelj;prim. stsl. vaspokojiti, sedare.

spokoren, rna, adj. Büßer-: spokorna obleka, Levst. (Zb. sp.); žimnata spokorna oblacila, Skrb.-Valj.(Rad); — pogl. izpokoren.

spokoriti, im, vb. pf. pogl. izpokoriti. spokorjénec, nca, m. pogl. izpokorjenec. spokornica, f. Cig., Jan., pogl. izpokornica. spokórnik, m. Cig., Jan., pogl. izpokornik.

spòl, spóla, tudi: spôl, spôla, spolů, m. 1) baš Geschlecht; moškega spolu, Dalm.; ženski s., Trub.; lepi s., das icone Geichlecht, Cig., Jan., nk.; po spolu iti, sich begatten, Cig.; - bas Geschlecht (in ber Grammatik), Cig., Jan., nk.; — bie Gattung, ogr.- Valj.(Rad); - 2) = rod, das Geschlecht: David govori v imenu človeškega spola, Jsvkr.; človeškega spola sola, Mik.; - 3) bie einzelne Person eines Geschlechtes: moski s., bas Mannsbild, Meg.; osemdeset moških spolov, Dalm.; vse moške spoli pobosti, Dalm.

spột, lî, f = spola, spolovina, C.

spola, f. = spolovina: govedo imeti na spoli, dati jo na spolo, GBrda.

spole, f. pl. = spone, GBrda, pogl. spona. spoten, ina, adj. geschlechtlich, Geschlechts., Cig., Jan., Cig. (T.); spolni udje, bie Gefchlechtsorgane, Cig.(T.), C.

spoli, adv. = spolu, gur Halfte, halbpart; na spoli imeti kai, BlKr.-Mik., spoli orati (če eden zrnje, drugi njivo da), sadje takega drevesa, ki na meji stoji, gre sosedoma spoli, vzhŠt.-Vest.

spôłnić, adv. völlig, ganz, C. 1. spộłnik, m. ber Artifel (gramm.), Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

2. społnik, m. = spolnjak, Z. spółniti, im, vb. pf. = izpolniti.

spolnjak, m. ber mit jemanbem Befit unb Ruben theilt, Kop .- Mik.; - prim. spolu.

spôłnoma, adv. völlig, C.; s. poplačati, Ig (Dol.).

spotnost, f. bie Sexualität, Cig.(T.). spoloma, adv. nacheinanber, ogr .- C.

spolovár, rja, m. ber Befite und Erwerbegenosse (v. zweien), ber Compagnon, Cig., Jan., Z., Notr.

spolovėn, vna, *adj.* 1) Halb-, halbbürtig, *Cig.*; spolovni bratje, einbandige Brüber, Cig.; -2) zweien gemeinsam gehörend : spolovna paša, die Mitmeibe (von zweien), V.-Cig.; spolovna krava, Svet. (Rok.); spolovno drevo, ein Baum, beffen Afte auf bes Rachbars Grund überhangen, Cig.; — 3) halb neu, Dol.-Mik. spolovílo, n. = spolni ud, Mur., V.-Cig., Jan., DZ.

spolovina, f. 1) bie Gemeinschaft bes Besites und Nugens einer Sache zwischen zwei Berjonen, Cig., Jan., C., Svet.(Rok.): na spolovini imeti kaj, fich in ben Befig und Rugen theilen, BlKr. - M.; = v spolovini, Cig.;

= na spolovino, Cig., Jan., Bas.; na (v) spolovino imeti ribjo lov, delavce, živino, C.; — 2) die Pflichthälste des Weibes nach des Mannes Tode, C.

spolovinar, rja, m. ber Halbpartner (z. B. ber

Halbpächter), Cig., Jan., C.

spoloviniti, finim, vb. pf. halbieren, Mur.; Gemeinschaft machen in Bezug auf Besit und Ruten einer Sache, C.; — greh s. s kom, gemeinschaftlich sündigen, Ravn.

spolovînstvo, n. die Gutergemeinschaft (zwischen zweien), Jan.

spoloviti, im, vb. pf. = 2. poloviti, Mur., Danj. (Posv. p.).

spolovník, m. = spolovnjak, Cig., kajk.-Valj. (Rad), Mik.

spolovnják, m. ber Mitbesiger, ber Halbpartner, Cig.

spolovnjáščina, f. baš Räherrecht, baš Gespilbe, V.-Cig.
spolovščina, f. = spolovina 1), spolovinstvo,

vzhSt.-Vest.

spoistiti, im, vb. pf. verfilzen, Cig., C.; (po češ. splstiti).

spộlu, adv. 1) (prvotna oblika za: spoli, spol', prim. stsl. sa polu, is-polu, hash, gur hasselte); spolu ("spul") dati pobirati sižol (tako, da ga pobirač le polovico odda, pol pa obdrži za nabiranje), jvηhšt.; na s. ("spul"), haspett, Dol.; — 2) ("spuvu" immer, Guts.; [morda nam. spolu, prim. spoloma, nacheinauter, C.J., "spovo", Kol.; "spuvi" Kor.-C.). spółza, f. — polza pri vozu, C.

spółzek, zka, adj. — polzek, Cig., Jan., C., Mik., Kr.; denar ima spolzek rep, Glas.

spółzeł, zla, adj. = polzek: spolzlo je, es gleitet. Cig., Jan.

społzęti, im, vb. impf. = polzeti, Dict., Cig., Ig(Dol.), Gor.

spolzevati, am, vb. impf. bahin gleiten: po zemlji so spolzevale sence, SIN.

spolzkôst, f. = polzkost, Cig.

spółzniti, półznem, vb. pf. 1) ausgleiten, Cig.;—
spolznilo mi je, ich bin ausgerutscht, Cig.;
— entgleiten, Cig., Mik.;—2) s. se = spolzniti, ausgleiten, Cig., Jan., Štrek.

społzováti, fijem, vb. impf. ad spolzniti, Jan. spomen, m. = spomin: Po kratki ločitvi to-

lažen spomen! Vod. (Pes.).

spomênek, nka, m. = pomenek, bie Bespredung, bie Unterrebung, Jan., Valj. (Rad); neke spomenke imata, C.; (tudi: spômenek, ogr.-Valj.[Rad]).

spomenica, f. 1) bie Dentschrift, das Memorandum, Jan., Cig (T.), C., Nov.; -2)=spominska knjiga, das Erinnerungsbuch, das Dentsuch, Jan.(H.).

spomenik, m. das Denkmal, die Denkfäule, Jan., Cig. (T.), C., Levst. (Nauk), nk.

spomeniti, nem, vb. pf. 1) erinnern, Jan., C., Mik., Krelj, kajk.-Valj.(Rad); — erwähnen, M., C.; anführen, Cig.; — 2) s. se, sich erinnern, gedenten, Jan., C., Danj. (Posv. p.); Bog se spomene svoje svete zaveze, Krelj; Spomeni se na-me! Npes.-Schein.; s. se s

koga, s česa, ogr., kajk.-Valj.(Rad); ("sa spomanot" Rez.-Baud.); — 3) = s. se, sid erinnern, gebensen: spomeni, kršćanska duša, na Kristusove besede, Guts.; spomeni name! Npes.-Schein.; — praes. spómenem, Npr.-Erj.(Torb.); spomenêm, ogr.-Valj.(Rad); — prim. stsl. vispomenati, pomenati in pomenati.

spoméniti se, im se, vb. pf. = pomeniti se, sich besprechen, Z.; spomenjen biti s kom, mit jemanbem im Einverständnis sein, Cig. spoménjati se, am se, vb. impf. ad spome-

niti se; = pomenkovati se, ein Gespräch ober Gespräche führen, Z., vzhSt.

spomenjénje, n. die Erinnerung: bridko s. (-menenje) Guts. (Res.).

spomênkovanje, n. = pomenkovanje, kajk.-Valj.(Rad).

spomenkovati se, ujem se, vb. impf. = pomenkovati se, C., Z.

spomenljívost, f. die Erinnerungsfähigkeit, Cig.(T.).

spomîn, m. 1) ein Zeichen als Mahnung, Borbebeutung u. dgl.; spomin se glasi, kadar ima kdo umreti: ali tolče kje, ali zvoni, ali pride bela podoba, pa spet zgine itd., Zora; — 2) das Erinnerungsvermögen, das Gedächtnis; dober s. imeti; sladega spomina biti, ein schwaches Gedächtnis haben; iz spomina vedeti, auswendig wissen, Cig.; — 3) die Erinnerung, das Andenken; za s. komu kaj dati; v s. slavne zmage, zum Andenken an den glorreichen Sieg; v dodrem spominu koga ohraniti; — das Gedächtnis der Berstorbenen im kirchlichen Gebet, JrzhSt.; — das Todtenamt am Sterbetag, vzhSt.-C.; — die Ersorschung des Gewissens, Rez.-C.

spomínati, am, vb. impf. ad spomeniti; 1) erwähnen, Raič(Slov.); nje sveto ime gostokrat spominajo, kajk.-Valj.(Rad); s. in častito obhajati, Isvkr.; s. od koga, von jemandem Erwähnung thun, ogr.-Let.; — 2) s. se, — spominjati se, sich erinnern, C., Vrt., ogr., kaj.-Valj.(Rad); — 3) s. sc, — pominati se, ein Gespräch führen, C., vzhSt.

spomînčica, f. Jan., pogl. spominščica 1) in 2).
spomînek, nka, m. 1) dem. spomin; die Erinnerung, doß Andenten, Rann. - Valj. (Rad);
— 2) doß Erinnerungszeichen (z. B. ein Bildden), Ig(Dol.); — spomenik, doß Dentmal, doß Monument, Mur., Cig., Jan., nk.;
(bolje: spominik, iz: spominnik, Skrab. [Cv.]).

spominják, m. das Erinnerungsbuch (Album), Jan.

spomínjanje, n. das Erinnern, das Erwähnen. spomínjati, am, vb. impf. ad spomniti; 1) erinnern; — vorbebeuten, Cig.; — in Erinnerung bringen, erwähnen, Cig., Vrt.; s. kaj, tudi: s. česa, Cig.; — 2) s. se, sich erinnern, gebenten, sich besinnen; s. se koga, česa; tudi: s. se na koga, na kaj; — 3) s. na koga, an jemanden benten; Dekle kitice nareja, Pa na ljubčeka spominja, Npes.-M.

spominováti, ûjem, vb. impf. 1) s. kaj, an etwaš benten: s. poslednjo sodbo, Schönl.;
— s. koga, jemanbeš Anbenten feiern, Svet. (Rok.); — 2) s. se, — spominjati se, sich erinnern, Z.; — 3) s. se — spomenjati se, spomenkovati se, Dict.

spomînski, adj. Erinnerungs, Gebent, Cig., Jan.; spominski denar, die Dentmünze, Cig.; spominski zapiski, Memoiren, Jan.; spominska plošča, die Denttafel, SIN.

spomînščak, m. eine Art Brot, bas für das Fest der hl. drei Könige gebaden wird, Poh.-C. spomînščica, s. 1) die Densmünze, Jan.(H.); — 2) das Bergismeinnicht (myosotis palustris), Cv.

spomînščina, f. das Andensen, Mur., Ravn.-Valj.(Rad): — das Densmal, Mur., Cig. spomînščnik, m. — spominščak, Poh.-C.

spomísliti, mîslim, vb. pf. = pomisliti; gebenfen, an etwas benfen: s. kaj, na kaj, Boh., Dalm.; spomislite, kako je on vam pravil, Trub.; na grehe moje mladosti ne spomisli! Trub.

spomišljati, am, vb. impf. ad spomisliti, Krelj. spomlad, f. der Frühling; na spômlad, in der Frühlingszeit, Cv.; drevo se spomlad (nam. v spomlad, im Frühlinge) razraste, Krelj; — prim. vzpomlad, pomlad.

spomladánjče, eta, n. ein im Frühjahr geworfenes Schwein, Ravn. (Abc.).

spomladánjec, nca, m. ber Frischling, Mur.,

spomladánji, adj. = pomladanji, Frühlings: s. čas, Z.

spomladánski, adj. Frühlinge: s. čas, -sko solnce.

spomladen, dna, adj. = spomladnji, Frühlings-; spomladna rastlina, Cig. spomladi, adv. im Frühlinge.

spomladisce, n. ber Frühlingspuntt, C., Sen. (Fiz.).

spomládnji, adj. Frühlings, Mik.; spomladnje znamenje, Cig.; tudi: spômladnji: spomladnje ("spum-") rožice, Dict.

spēmniti, nim, vb. pf. 1) erinnern; s. koga česa (an etivaš); spomni me te reči! Cig.; nav. spomniti koga na kaj; — s. se, sidi erinnern; s. se koga (česa), na koga (kaj); zdaj sem se spomnil, jest ist es mir eingesallen; spomni se me, kadar se ti bo dobro godilo!—2) vb. impf. gebenten, Meg.; spomnite! seingebent! Dict., Jsvkr.; s. na koga (kaj), Trub.; spomnite na moje besede! Krelj; ne spomni na pregreho moje mladosti! Kast.; Bog spomni na Noeta, Ravn.; Na-te bom spomnil, Dokler bom živ, Npes.-K.; — tudi: s. se, Kr.-Levst.(Zb. sp.), Mik. (IV. 313); — prim. spomeniti.

spomnjívost, f. das Erinnerungsbermögen, Jan. spomnováti, ûjem, vb. impf. — spominjati, Burg.

spomoči, mórem, vb. pf. s. si, sid helsen, Z.; (s. se, zu Bermögen kommen, Cig.); (nam. vzp-?).

spon, spona, m. die Biede, Ip .- Mik.

spona, f. 1) die Fessel, Cig., Jan., C.; — nav. pl. spone, die Fesseln: v spone dejati konja, cloveka, Cig.; dati noge v spone, Dalm.; tujo ovco deno pastirji v spone, ako zasde v njih pašo. Vrsno-Erj. (Torb.); — spona je veriga, ki spenja ročici pri obloženem vozu, Gor.; tudi veriga, s katero se žrd poveže, kajk.-Valj. (Rad); — der Baunting, Cig.; — der Spannstrid, Cig.; — 2) daš Bandbei den Jimmerseuten, V.-Cig.; — die Klampmer, bie Klampe, Jan. (H.); — daš Thürand, Jan.; — die Clausur an Büchern, Cig.; — 3) die Zwinge, die Schraubenzwinge der Tischer, V.-Cig.; — 4) der Bindevocal (gramm.), Jan., Cig. (T.); — spona, Cv.

sponakupiti, im, vb. pf. nach und nach in Wenge einkaufen, C.

sponāšati, am, vb. impf. ad sponesti; 1) vorwerfen, vorhalten, Meg.; s. komu kaj, Cig.,
Jan., C., nk.; — 2) s. koga, jemanden spöttisch nachasmen, nachāssen, C.; s. kaj: ptice
sponašajo človeške besede, Hip. (Orb.); —
(nam. vzp-?).

sponäsati se, am se, vb impf. ad sponesti se; 1) = ponašati se, sich aufsühren, Jsvkr.; — 2) = izponašati se, gut sortsommen, gebeihen, Cig., Jan., M.

sponášavec, vca, m. der Rachäffer, C. sponati, am, vb. impf. fesseln: konja s. na paši,

spondej, m. ber Sponbeus (ein Bersfuss: - -), Cig. (T.), nk.

sponésti, nésem, vb. pf. vorwerfen, rügen, C.; (nam. vzp-?).

sponésti se, nésem se, vb. pf. 1) sich aufsühren, Jsvkr.; -2) = izponesti se, gerathen, gelingen, gebeihen, Cig., Jan., C., M., Nov., ZgD.

spônica, f. dem. spona, M.

sponka, f. die Heftel, Cig., C.; die Schnalle, C. sponosen, sna, adj. ne bodi Vam sponosno! verzeihen Sie! Cig.; — prim. sponesti. sponosica, f. der Borwurf, C., vzh. t.

sponositi, nosim, vb. pf. normerfen: s. komu kaj, Cig.; sramuj se prijatelju sponositi, ino kadar njemu kaj daš, — mu ne sponašaj! Dalm.; ne bodi nju sponošeno! Z.; — prim. sponesti.

sponosti. sponosnja, f. da Borwersen, Cig.; der Borwurf, C.

spopad, pada, m. der gegenseitige Angriff, der Busammenstoß, Cig C.; — der Kamps, Gor.-DSv.

spopádati se, pâdam se, vb. impf. ad spopasti se; 1) einander angreifen, Jan.; — 2) = sprijemati se, zusammenkleben, C., M.; prsti se od grozdja spopadajo, Z.

spopadek, dka, m. ber gegenseitige Angriff, ber Zusammenstoß, Jan., Nov.

spopásti se, pádem se, vb. pf. 1) handgemein werden, feindlich aneinander gerathen; — za dedščino s. se, Z.; — 2) aneinander kleben bleiben, Cig.

spopati, am, vb. pf. zusammenpappen, zusammentlebeu; — prim. popati. spoprijemati se, am se, vb. impf. ad spopriieti se. Z.

spoprijęti se, primem se, vb. pf. handgemein werden, nk.

spor, spora, m. der Streit, der Conflict, die Collision, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; - prim. spreti se in rus, sports

spòr, spóra, adj. ausgiebig: žito je sporo (scheffelt gut), Dol. - Cig.; - sättigend, Z.; nahrhaft, UcT.

sporazûm, m. bie Berftandigung, bas Einverständnis, Cig.(T.), nk.

sporazumek, mka, m. bas Einverstanbuis,

sporazuméti se, êjem (êm) se, vb. pf. sid) verständigen, nk.; upam, da se sporazumejemo, Cv.

sporazumévati se, am se, vb. impf. ad sporazumeti se; s. se s kom, mit jemandem sich gu verftanbigen fuchen, nk.; - im Ginverftandniffe fein, fich bertragen; z vsem svetom se je lahko sporazumevala, Jurč.

sporazúmiti se, im se, vb. pf. = sporazumetise, nk.

sporazumljiv, íva, adj. verständnisinnig: spo-

razumljivo namigniti komu, LjZv. sporéči se, réčem se, vb. pf. in einen Wortmechfel gerathen, fich zerganten, übereinander fommen; malo smo se sporekli, Z.; tovariši se do dobrega sporeko med seboj, Cv.

spored, reda, m. die Anordnung, die Ordnung, Mur.; bie Reihenfolge, bas Brogramm, nk. spored, I. adv. gegenüber, Jan.; - II. praep. c. gen. neben: s. moje njive, Z.

sporêdaj, adv. = sporedoma: tri maše s. slišati, Jsvkr.

sporêdba, f. die Coordination (phil.), Cig.(T.). sporêdben, bena, adj. coordiniert, Cig.(T.). sporeden, dna, adj. 1) orbnungemäßig, Trub.,

Dalm.; - 2) coordiniert, Cig.(T.). sporednost, f. die Coordination, Cig. (T.). sporedoma, adv. nacheinander, C., Skal.-Let. sporékati se, rêkam se, vb. impf. ad sporeči

se; zanken, Cig., C.

sporékav, adj. zantijch, C. 1. sporen, rna, adj. 1) ausgiebig: letos je seno sporno = tečno je, dasi ga je malo, Povir(Kras)-Erj.(Torb.); - 2) sparsam, C.; iparlich, Jan.; sporno, maßig, Habd.

2. sporen, rna, adj. 1) Streit-, Cig.(T.); sporni spisi, Streitschriften, Cig.(T.); sporne stranke, ftreitende Barteien, DZkr.; — ftreitig, Jan., nk.; — 2) rebellisch, Cig.; — heftig, C.; — 3) widerwärtig, abscheulich, Mur.-Cig., Jan.; najspornejši hudiči, sporno pogrjena, smrdljiva telesa, Guts. (Res.); govoril je z vsakim, tudi najspornejšim, Glas.; - sporèn, Ro{.-Kres; (prim. soprn).

sporiš, m. das Eijentraut (verbena officinalis), Cig., Tuš. (B.), Škrilje pod Čavnom - Erj. (Torb.), Ščav.

spornik, m. ber Streitenbe, C.

1. spornost, f. die Sparfamkeit, C.

2. spornost, f. die Abicheulichkeit, Mur., Cig.; tudi spornôst: prikazujejo se mu grehi z veliko grozo in spornostjo ("spornustjo"), Guts.(Res.).

sporoč-, išči pod: izporoč-.

sposaditi, im, vb. pf. bie Gipe nebeneinanber anweisen: s. goste, M.

sposesti, sedem, vb. pf. sich der Reihe nach zusammenseben, Raic(Slov.).

sposoben, bna, adj. fähig, tauglich, Mur., Jan., C., nk.; s. za orožje, wehrhaft, Jan.(H.); s. za oliko, culturfähig, Cig.(T.); s. biti za kaj, fich zu etwas eignen, Jan.; - rus.

sposobiten, ina, adj. Befähigungs: sposobitna

preizkušnja, DZ.

sposobiti, obim, vb. impf. fahig machen, qualificieren, Cig.

sposobnjak, m. ein fahiger, tuchtiger Mann, C., SIN.

sposobnost, f. die Fähigkeit, die Eignung, Jan., Cig.(T.), nk.; — prim. sposoben.

spošten, éna, adj. = pošten, C., Z. spoštljiv, íva, adj. ehrerbietig; spoštljivo po-

zdraviti koga. spostljívost, f. die Ehrerbietigkeit.

spostovanje, n. die Achtung, die Ehrfurcht; spoštovanja vreden, achtungswert.

spostovati, ujem, vb. impf. in Ehren halten, achten; s. koga, jemandem Achtung zollen; spoštovani gospod! geehrter herr!

spostovavec, vca, m. ber Achtung zollt, ber Berebrer.

spoštovavka, f. die Berehrerin. spotákniti se, nem se, vb. pf. = spotekniti

spotati, am, vb. pf. feffeln, C.; prim. pota. spotekljiv, iva, adj. = spotikljiv, anstößig, C., nk.

spotekniti se, taknem se, vb. pf. im Geben mit bem Fuße anftogen, ftolpern; spoteknil se je in je padel; s. se ob kaj; tudi: s. se nad čim (na čem), über etwas ftolpern, Cig.; - spoteknilo se mu je, er stolperte, Cig.; - (pren.) einen Fehler begehen, Cig.

spoten, tna, adj. kar je s pota, abmegiam, Cig.

spotik, tíka, m. = spotika, Cig., Kos.

spotîka, f. das Anstohen: govoril je glasno, brez spotike. Str.; — ber Anstoß, ber Anstand, ber Hafen, Cig. (T.); brez spotike, ohne anguftogen, ohne Anftog, C.; -Argernis, ber Scandal, Cig., Jan., C.

spotikanje, n. 1) bas Stolpern; - 2) bas Anftognehmen.

spotikati se, tikam, čem se, vb. impf. ad spotekniti se; stolpern; — jezik se mu spotika, er stodt in ber Rebe, Cig.; — Anstoß nehmen: s. se nad čim; spotika se nad menoj, ich bin ihm jum Argernis, Cig.

spotikávati se, am se, vb. impf. = spotikovati se, Mur.

spotikavec, vca, m. ber gerne Anftog nimmt, C. spotikaven, vna, adj. ungeläufig, Cig.

spotikljaj, m. dasjenige, worüber man ftolpert: ne stavite spotikljajev slepcu! Ravn.; - ber Anstoß, ber Anstand, ber haten, Mur., Cig., Jan., nk.; - bas Argernis, Cig., Jan., nk.

spotikljiv, íva, adj. 1) leicht Anftoß nehmenb, heiflich: niso tako spotikljivi, da bi se človek brž zaletel, če ga ni pol urice doma, Jurč.; — 2) anftößig, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

spotikljivec, vca, m. ber Schwierigfeitsmacher,

spotikljívost, f. 1) die Heiflichkeit (prim. spotikljiv 1)); — 2) die Anstößigkeit, Cig.

spotikováti se, ûjem se, vb. impf. = spotikati se.

1. spotiti, im, vb. pf. vom Wege abbringen, Cig.

2. spótiti, im, vb. pf. auf ben rechten Beg führen, zurechtweisen, C.; — Ausschlich geben, ausschlieben, C.;—erinnern, ausmerksam machen: s. na kaj, ogr.-C.; spotijo ga na nesrečnega Salomona, Npr.-Kres; — s. se, sich zurechtsinden, kug werben, vzh.Št.-C.;—s.se, sich ermnern: ne morem se spotiti, kdaj je to bilo, vzh.Št.-C.; — (nam. vzp-).

3. spotiti, im, vb. pf. in Schweiß bringen; takov pot človeka spoti in utrudi, LjZv.;
— s. se, in Schweiß gerathen; — anlaufen (3. B. vom Glas), Cig.

spotje, n. der Friweg, (izp-) Guts.; — der Umweg, (izp-) M.; — prim. s pota

spộtoma, adv. 1) auf bem Bege, unterwegs, im Borbeigehen; s. kaj opraviti; vračaje se iz Bosne vzel je s sabo spotoma 40.000 kristijanov v Slavonijo, Navr.(Let.); — 2) ger rabes Beges, C.; Jezus gre sp. v tempelj, Ravn.; — unausgefeht, Mur.; — sogleich, alsobalo, Cig., Jan.; Jožef se s. vzdigne, Ravn.

spôved, f. pogl. izpoved.

spovédati, vém, vb. pf. = vzdati, entbieten: mir komu s., Dalm.; (nam. vzp-).

spovíti, víjem, vb. pf. pogl. izpoviti.

spozabiti se, im se, vb. pf. pogl. izpozabiti se. spoznanjee, n. dem. spoznanje; za spoznanjee, um eine Rleinigleit, Tolm.

spoznānje, n.1) die Erkenntnis; — za s. manjši, um ein Geringes kleiner; — nima spoznanja, er kennt keine Erkenntlichkeit, Svet.(Rok.); — 2) — priznanje, daß Geständnis, Cig., Jan. spoznaten, tna, adj. erkenndar, Cig.(T.), UčT. spoznatev, tve, f. 1) die Erkenntnis, Mur., Cig., Jan.; s. samega sebe, Z.; — 2) die Anerkennung, (-tva) Cig.; daß Bekenntnis, Jan.; s. sv. vere, daß Glaubensbekenntnis, Jan.

spoznáti, znâm, vb. pf. 1) erfennen; wiebererfennen: nisem te več spoznal, tako si se izpremenil; po obleki koga s.; pismo s., eine Urfunde agnoscieren, Cig.; — wahrenehmen: na očeh s., an den Augen ansehn; iz pisem s.; — tennen sernen: do dobrega s. koga, einen ausstudieren, Cig.; s. samega sede; s. se s kom, mit jemandem besannt werden, Mur., Cig; — zur Ersenntnis gesangen: resnico s.; — kar spoznam, soviel ich abnehmen sann, nach meiner Einsicht, Cig., Jan.; erachten; za dodro, potredno s.; — 2) aneersennen; — gerichtlich entscheben, Z.; za

nedolžnega s., freisprechen; — zuertennen, C.; to je meni spoznano, Z.; — 3) befennen, Cig., Jan.; sama je kralju spoznala, Jsvkr.

spoznátva, f = spoznatev, Cig., C.

spoznáva, f. 1) doš Ertennen, die Ertenntnis, Cig., Jan, C.; za spoznavo = za spoznanje, Cig.; spoznavi dostopen, dosežen, ertenntar, Cig. (T.); — die Ertenntnistraft, Cig.; — 2) die Unertennung: spoznave vreden, Cig.; — 3) doš Betenntnis, C.; — die Confession, DZ., Nov.

spoznávanje, n. 1) das Erfennen; — 2) das Glaubensbekenntnis, Cig.(T.).

spoznavatelj, m. ber Befenner, Let.

spoznávati, am, vb. impf. ad spoznati; 1) erfennen; počasi s. resnico; — fennen lernen;
prijatelje spoznavamo v nesreči; — erachten;
za dobro s.; — 2) anerfennen; — 3) befennen, Cig.; — prim. spoznati.

spoznavavec, vca, m. ber Betenner (eines Glaubens), (-znov-) Cig., Jan.

spoznavavka, f. die Betennerin, (-znov-) Cig., Jan.

spoznáven, vna, adj. = spoznaten, erfennbar, merflich, Cig., M.

spozváti, zóvem, vb. pf. zusammenrusen: konje s., Danj. (Posv. p.).

sprásen, sna, adj. sprasna svinja, ein trāchtiges Schwein, Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.; tudi: ein Schwein, bas geworfen hat, M.

spraskati, am, vb. pf. megfragen.

sprāšnica, f. = prašnica pri možnarjih, Ig (Dol.).

sprāt, m. bie Sprotte (clupea sprattus), Erj. (Z.).

spráti, spérem, vb. pf. wegwaschen, wegspülen. správa, f. 1) ber Bergleich, ein gütsiches Absommen, die Berschnung, die Sühne; dolza je kratka sprava nego dolga pravda; spravo delati, Meg.; spravo piti, den Außgleichstrunt trinten, Dol.; — 2) das Zeug, das Geräth; ridiška s., Dict.; lovska s., Cig.; kuhinjska s., C.; dojna, vojaška s., Cig., C.; hišna s., die Hauseinrichtung, ogr.-C.; — 3) kraj, kjer se kaj spravlja: = žep, Dol.; — = mehur, napolnjen sala, ki radi v mažo ali tudi obelo, Kras, Ip., Goriška ok.-Erj. (Torb.); — 4) das Lab, Štrek.

spravdati se, am se, vb. pf. einen Process gegeneinander beginnen, sich zerrechten, Cig. spravek, m.1) die Herbeischaffung, die Lieferung, C.; — 2) das Herbeigeschaffte: spravki in pripravki, das Erworbene, der Borrath, C.

správen, vna, adj. 1) sparsam, ötonomisch, Idrija; — 2) geeignet zum Berwahren, Svet. (Rok.), Dol., Gor.; — 3) ordentsich, regelerecht: spravno govoriti, Vod.(Izb. sp.); — 4) Bersöhnungs: språvni dar, Cig.: — versöhnlich, verträglich, Mur., Cig., Jan.

spravilo, n. 1) das Transportmittel, Jan.;—
2) das Zustellen, C.; — das Einheimsen, das Einbringen der Fechsung, Nov.-C., jvzh.Št.;
— nic ne do spravila — ne do kaj spraviti,

Svet.(Rok.); — 3) bas ersparte Gut, C.; — 4) = sprava, bie Guhne, Jan.

spravina, f. das Beriöhnungsopfer, C., Burg. spravišče, n.1) ber Berfammlungsort: bie Synagoge, C .; - 2) bie Berfammlung, Habd .- Mik., Jan., Dalm.; slovenski se "cerkev" reče množica ali s. ljudi, Krelj; bie Ratheversammlung, C.; - správišče, ogr., kajk.-Valj. (Rad).

spravitelj, m. 1) der Berfohner, ber Bermittler, C.; — 2) ber Erwirler, der Urheber, ber Gründer, ogr.-C.; s. knjige, der Autor, C.;

s. molitve (očenaša), ogr.-Let.

spraviti, pravim, vb. pf. 1) ausfohnen; dva človeka, ki sta se skregala, zopet s.; bolnika z Bogom s.; s. se s kom, fich mit jemandem aussohnen; z Bogom se s.; - 2) ausbemahren; dobro spravi denar, da ga ne izgubiš, da ti ga ne ukrade kdo! nedeljsko obleko v škrinjo s.; bolje je spravljeno jajce, kakor sneden vol, Npreg -Met.; - einheimien, einbringen; otavo smo o lepem vremenu spravili; - 3) (an einen Ort) ichaffen, bringen, in einen Buftand verfegen; proc, s pota s., wegschaffen; z mize s., abraumen; vkup s., zusammenbringen; (s., versammeln, Meg.); vino ga je pod mizo spravilo; ni ga bilo domov s.; otroka spat s.; s. kaj v denar, etwas zu Gelbe machen; vojsko na noge s., ein heer mobil machen, Cig.; nic ni iz njega s., man fann nichts aus ihm ziehen; to ga bo spravilo pod zemljo, bas wird fein Tob fein; na beraško palico s., auf den Bettelstab bringen: pod se, pod svojo oblast s., unter seine Bewalt bringen; v red s., in Ordnung bringen; na dan s., ans Tageslicht forbern; v zadrego s., in Berlegenheit bringen; - s. si, fich anichaffen, Npes.- Vraz; — s. se, sich fortmachen; glej, da se spravis od tod! mache, dass bu von hier fort fommst! skozi luknjo, na drevo se s., sich burch das Loch, auf ben Baum hinaufarbeiten; s. se nad koga, fich über jemanden hermachen; s. se k cemu, sich an etwas machen; s. se k delu.

spravljáč, m. = človek, ki seno spravlja, ber

Wiesenarbeiter, C.

spravljanje, n. 1) bas Aussohnen; — 2) bas Aufbewahren; - bas Ginheimfen, bas Gin-

bringen: s. sena.

správljati, am, vb. impf. ad spraviti; 1) auszusöhnen suchen: že dolgo spravljam brata, pa ju ne morem spraviti; - 2) aufbewahren: denar v omaro s.; s. (= ne razsipavati), ogr.-Valj.(Rad); - einheimsen, einbringen: koruzo, mrvo s.; platno s., die Leinwand von ber Bleiche nachhause schaffen, C.; - 3) schaffen, bringen: kamenje s pota s.; otroka spat s.; v nesrečo s. ljudi; na dan s. kaj; po hisi s., im Saufe (im Zimmer) aufraumen, jvzhSt.; — s. se, sich anschicken: s. se na pot, k delu; na drevo se s., sich auf ben Baum emporarbeiten; — 4) s. se, Umgang haben: z razumnimi ljudmi se s., Mur.

spravljavec, vca, m. 1) ber Bersammler, Krelj-M.; - 2) ber Berfohner, Cig., Trub.

spravljíšče, n. = spravišče, Meg., Boh. spravljiv, íva, adj. 1) sparsam, Svet. (Rok.);

— 2) verträglich, versöhnlich. spravljivost, f. die Berträglichkeit, die Berföhn-

lichfeit, Cig.

spravnica, f. 1) die Berfohnerin, Cig.; - 2) bie Borrathstammer, bas Magazin, Mur., C. spravnik, m. 1) ber Berfohner, Cig., C.; -

2) ber Borfteber einer Alpenwirtschaft, Z.; ber Senne, Jan.; = mlekar v planinskem stanu, Ljubušnje(Goriš.)-Štrek.(Let.); spravnik nam ni hotel siratke dati, Glas.

spravnost, f. 1) die Orbentlichkeit, die Rettigfeit: snaga in spravnost v hiši, Vrtov. (Km. k.); - 2) bie Berträglichfeit, bie Berfohnlichfeit. Mur., Cig., Jan.

sprážiti, prážim, vb. pf. schmoren, prageln, röften, Cig.; s. komu jajc, jemanbem eine

Gierfpeise machen, SIGor.

spre-, praef. pogl. izpre-; (išči besed s "spre-" se začenjajočih, katerih ni tu najti, pod: izpre-).

spréči, spréžem, vb. pf. zujammenspannen, Z.; – s. se s kom, auf jemandes Seite treten, es mit ihm zu halten anfangen, C. spred, praep. pogl. izpred.

spręd, adv. = spredaj, vorne.

spréda, adv. = spredaj, Meg., Dalm., Trub.-Mik.

sprédaj, adv. vorne; od spredaj, pogl. odspredai.

spredánjski, adj. = sprednji, Dict.

sprédati, am, vb. impf. ad spresti; zusammenspinnen, Cig.

1. sprêdek, dka, m. 1) bas Borbertheil, Cig. (T.); - 2) ber Boisprung, Z., UcT.; - 3) ber Borrang, ber Borgug, das Brivilegium, C. 2. sprêdek, dka, m. bas Gespinst, Sol.

sprêdi, adv. Mur, Cig., Jan., pogl. spredaj. sprêdnica, f. pogl. sprednjica.

sprêdnik, m. pogl. sprednjik.

sprednjak, m. bas Borbertheil, Valj. (Rad); - bas Borderglieb (math.), Cig.(T.), C.

sprednji, adj. ber vorbere, Borbere; s. del, s. konec; sprednja soba, die Antichambre, Cig. sprednjica, f. 1) die Borgangerin, Cig., M.; - 2) die Borsteherin, Guts., V.-Cig.; - 3) bas vorbere Presëdrett, Cig.; - 4) die Borstammer, DZ.; - 5) die Borsilbe, das Präsig (gramm.), Cig., Jan.; - der Bordersa, Jan.; - (najved "sprednica" pisano).

sprednjik, m. 1) ber Borbermann, Mur., Jan.; 2) der Borganger, Dict., Jan., C .; - ber Borfahr, der Borahn, Cig., Jan., C., Schönl., Ravn.-Valj (Rad), Burg., LjZv., Vrt.; - 3) der Borgefette, V.-Cig., C.; - 4) bas Bortuch, C.; — 5) ber Anlaut (gramm.), Jan.;
— (največ "sprednik" pisano).

sprędstvo, n. = predstvo, C. sprega, f. 1) das Zusammenspannen, C.; — 2) die Conjugation (gramm.), Jan., nk. spregálo, n. das Conjugationsparadigma

(gramm.), Jan.

÷

spreganje, n. 1) bas Busammenspannen, Z.; - 2) bas Conjugieren (gramm.), nk.

spregatev, tve, f. die Conjugation (gramm.), Jan., nk.

sprégati, am, vb. impf. ad spreči; 1) zujammenipannen, Z.; - 2) conjugieren (gramm.),

spregla, f. ber Schmutfled, ogr .- Valj. (Rad). sprejem, jema, m. 1) die Unnahme, Jan.; die Aufnahme, ber Empfang, Cig., Jan., nk.;-2) na s., von Sand in Sand, wechselweise, alternativ: na s. peti, moliti, C.

sprejema, f. = sprejem, die An-, Auf-, Übernahme, Jan.

sprejematnica, f. bas Aufnahmsgebäube, DZ. sprejemanje, n. das Aufnehmen, die Aufnahme; s. v društvo, v šolo; — ber Empfang: s. gostov, denarja.

sprejemati, am, vb. impf. ad sprejeti; aufnchmen, Mur., Cig., Jan., C., nk.; tajnik sprejema nove člane v društvo, nk.; novice z velikim veseljem s., nk.; nauke s., lernen. C.; - empfangen; goste, denarje s.; Me radi povsod imajo, Me oče, mat' sprejemajo, Npes.-K.; Vsi grejo sprejemat ga, Npes.-Schein.; - übernehmen, Jan.; s. (izprejemati) vojake na trden dopust dane, Levst. (Nauk).

sprejemavec, vca, m. der Empfänger, der Bewilltommer, C.

sprejemba, f. bie Aufnahme: s. popotnikov, Cig. sprejemek, mka, m. 1) = sprejem 1), sprejema, Jan.; — 2) = ono malo vina, ki ga uteče, kadar se pipa nastavlja, Rihenberk-Erj. (Torb.).

sprejemen, mna, adj. Aufnahnis.: sprejemni list, ber Aufnahmeschein, Cig. ;- Empfange :: sprejemna soba, bas Empfangezimmer, nk. sprejemljiv, íva, adj. 1) leutfelig, C.; - 2) empfänglich, LjZv.

sprejemljivost, f. bie Empfanglichteit, Jan.,

Levst.(Zb. sp.).

sprejemnica, f. 1) ber Aufnahmefaal, Zora; – 2) ber Aufnahmsschein, Jan.; – 3) = prejemnica, ber Empfangefchein, bas Recepiffe,

sprejemščina, f. die Aufnahmstage, Nov., Let.,

sprejęti, sprejmem, vb. pf. aufnehmen: v društvo koga s.; v sveti raj me sprejmi! Kast.; kdor vas sprejme, mene sprejme, Ravn.; empfangen; gosta s.; - entgegennehmen, annehmen; povabilo, denars., Cig., nk.; - übernehmen, Jan.; - praes. tudi: sprejmem, Valj. (Rad), in sprejámem, C.; — prim. vzprejeti.

sprejetje, n. die Aufnahme, Cig., Jan., nk.; s. novih članov v društvo, nk.; ber Empfang: s. popotnika, gosta, nk.; - die Entgegennahme, Cig.; die Ubernahme, Jan., M.

sprejoh, interj. = prejoh: Oh, o joh, joh sprejoh! Npes.-K.

sprejoj, interj. = prejoj, Cig.

sprękoma, adv. querüber, Cig.; - prim. izpre-

sprelep, lepa, m. bie Banfe in ber Scheuer, Cig., Valj. (Rad); (nam. sprilep? prim. prilep 3)).

sprelêp, lépa, adj. = prelep; - prim. izprelep. sprema, f. 1) bie Begleitung, Z.; bas Geleit, Cig.; -2) = sprava 2), C.

spremba, f. bie Begleitung, Cig.; policijska s.,

sprêmen, mna, adj. Beleits : spremni list, ber Beleitsbrief, Cig., Jan.

spremîrom, adv. immerfort, Npes .- Vraz. spremîtev, tve, f. die Begleitung, Jan., C. sprémiti, im, vb. pf. begleiten; s. koga od

hiše do ceste; (izp-, Trub.-Mik.). spremîtva, f. = spremitev, Cig.

spremljac, m. ber Begleiter, C., Mik., Bes., (izp-) Levst.(Pril.).

spremljacica, f. bie Begleiterin, C.

spremljanje, n. bas Begleiten. spremljanka, f. die weibliche Berfon, die bon

jemandem begleitet wird, Jurc. sprémijati, am, |vb. impf. ad spremiti; begleiten; mrlica s., ber Leiche folgen, Cig., Jan. spremljavec, vca, m. ber Begleiter, Dict.,

Mur., Cig., Jan., Dalm.; tudi: spremljavec, Mur.

sprémljavka, f. die Begleiterin, Cig., Jan. spremljenec, nca, m. ber Beleitete, Cig.

spremljevaten, ina, adj. begleitend: spremljevaina straza, bie Escorte, Jan.(H.).

spremljevanje, n. = spremljanje.

spremljeváti, ûjem, vb. impf. = spremljati. spremljevavec, vca, m. ber Begleiter, Jan., Valj.(Rad), nk.

spremljevavka, f. die Begleiterin, Jan., nk. spremnica, f. 1) die Begleiterin, nk.; — 2) ber Trabant (astr.), C., Jes.; - 3) ber Ge-leitbrief, bas Beglettschreiben, Jan., DZ.; postna s., bie Boftbegleitabreffe, nk.

spremnik, m. ber Begleiter, Mur., Jan., C.,

spremnina, f. bas Geleitsgelb.

sprêmništvo, n. bas Geleit, Mur.

spremstvo, n. bie Begleitung, bas Geleit, bas Gefolge, Cig., Jan., nk.; vojaško s., Cig. sprepeléti, im, vb. pf. zu Loderasche werden, C., Z.; ogenj sprepeli, C.

sprepelina, f. bie Loberasche, C.

spreperéti, im, vb. pf. vermobern, Glas. sprésti, sprédem, vb. pf. zusammenspinnen.

spreten, tna, adj. geschickt, tauglich, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Mik., Dol.; s. za delo, Št.; spretna roka, eine geläufige Sand, Jan.(H.).

1. spréti se, sprèm se, vb. pf. 1) sich emporstemmen, sich erheben: s. se po koncu, C.; konj se je sprl, das Pferd ist wild geworden. Cig.; - sprt, steil, Jan., Cb.- M.; - sprt, spigig (vom Wintel), Jan.; - 2) sich auflehnen: s. se zoper koga, Cig.; - sprt, feindselig: sprt do koga, Jan.; — (nam. vzp-).

2. spreti se, sprèm se, vb. pf. sich zerzanken, sich zerwerfen, sich zertragen, in Zwist gerathen; s. se s kom; — prim razpreti se. spretnost, f. bie Beichidlichfeit, Cig., Jan., C.,

nk.; s. v čem, die Runftfertigfeit, Cig. (T.). sprevod-, išči pod: izprevod-.

spręza, f. bas Riemenpferb, V .- Cig.

sprézanje, n. == spreganje, die Conjugation, Cig., Raič(Slov.).

sprézati, am, vb. impf. = spregati, Z.

spręznik, m. = tovariš, drug, Sv. Duh pri Krškem-Erj (Torb.).

spręž, m. die nieswurz (helleborus), C., Erj. (Torb.); - hs.

spréžen, žna, adj. spręžni kot, ber Conjugationswintel (math.), h. t.-Cig. (T.).

spręžnik, m. der Paarling (chem.), h. t.-Cig.

spih, spiha, m. bas Dunbichmammchen, V .-Cig.; - prim. 1. sprhniti.

spfhati, pfham, vb. pf. entflattern : v nižavo s., $LjZ\nu$.; (nam. vzp-).

spehel, hla, adj. moberig, Z. spehlina, f. bas Mobericht, C.

sprhljiv, iva, adj. verweslich, Cig.; - vergänglich, C.

sprinelost, f. ber Buftand ber Bermoberung. sprhnenje, n. bie Bermoberung.

sprhneti, im, vb. pf. vermobern, vermefen; springl les. vermodertes Holz, jughSt.; verwittern, Cig. (T.); sadra je pobelela in sprhnela, Erj. (Min.).

1. spfhniti, pfhnem, vb. pf. 1) auffliegen, Habd .-Mik.; - 2) ausbrechen (v. Ausschlag): osepnice so že sprhnile, Gor.; (nam. vzp-). 2. spfhniti, pfhnem, vb. pf. vermodern, Cig.,

Mik.; verwittern, Sol. sprhováti, ûjem, vb. impf. ad 2. sprhniti,

bermobern. Nov.

spriča-, išči pod izpriča-.

spricen, cna, adj. gegenwartig, C.; - prim. spričo.

sprickati se, am se, vb. pf. fich gertragen, BlKr.-Mik.; spričkali smo se bili, pa smo se zopet zdobrovoljili, BlKr.-M.

sprico, praep. c. gen. 1) in Gegenwart: s. odbora, Levst. (Nauk); - 2) megen, Jsvkr., Nov., DZ.; s. grdega vremena, DZ.; spričo tebe grem iz hiše, Ip., Kras-Erj. (Torb.); - sprico tega, in Anbetracht bessen, Levst. (Nauk).

spriditi, pridim, vb. pf. = v korist obrniti, GBrda.

spridoma, adv. mit Rugen, mit Erfolg, C. sprijateljiti, ateljim, vb. pf. befreunden, (-tliti) Cig., Jan.; sprijateljila je naju politika, Jurč.; - s. se, Freundschaft schließen: s. se s kom, Cig., M., nk.

sprijázniti, aznim, vb. pf. freundlich gesinnt machen, befreunden: s. koga s kom; — s. se, sich befreunden; zopet sta se sprijaznila, sie find wieder gute Freunde geworden.

sprijem, jema, m. ein feindlicher Busammenstoß, Cig., Jan.

sprijemati, mam, mljem, vb. impf. ad sprijeti; empfangen, willtommen beißen, Jan.; – s. se, einander begrüßen, M.; (nam. vzpr-).

sprijemati se, mam, mljem se, vb. impf. ad sprijeti se; 1) sich gegenseitig erfassen: za roke se sprijemata, Npes. - K.; - sidy feinblidy angreifen; - 2) aneinander haften bleiben: vže se udi vkup sprijemajo, vže vstajajo oživljena trupla, Jap. (Prid.); -- ausammenfleben: roke se od grozdnega soka sprijemajo, jvzh St.; oblaki se sprijemajo (verdichten sich), Cig.; — rec se ne sprijema, bie Sache hat feinen Haft, Cig.; - 3) ineinander greifen, zueinander paffen, C.

sprijemavnost, f. bas Abhafionsvermogen, Jan. sprijemba, f. der Empfang, C.; (nam. vzp-). sprijemen, mna, adj. 1) = sprijemljiv, Z.;

- 2) gerne helfend: s. človek, C. sprijemkast, adj. flebrig, BlKr .- M.

sprijemljiv, íva, adj. flebrig, Z.

sprijemljivost, f. bie Richrigkeit, Z.; - bie Adhafion, Cig., Jan.; die Abhafionstraft, Cig.

sprijemnost, f. die Abhaston, Cig. (T), C., UčT., Sen. (Fiz.).

sprijeti, sprimem, vb. pf. empfangen, willfommen beißen, Jan.; Bog te (vas) sprimi! Gott gruße bich (euch)! Cig.; Oj Bog te sprimi, prisrčni moj! Str.; Lastovke, oj Bog vas sprimi! Greg.; (nam. vzpr-).

sprijeti se, sprimem se, vb. pf. 1) einanber fassen, paden; psi so se sprijeli; z bajoneti se s., mit bem Bajonett einanber angreifen; s. se s kom, mit jemanbem handgemein werten; — 2) aneinander haften oder kleben bleiben; dile so se sprijele; - voda se ne sprime z oljem, Z; — oblaki se sprimejo, bie Bolten verbichten fich, Cig ; -- 3) to se sprime, bas pafet zueinander, Z.

sprimek, mka, m. = labora, bas Conglomerat. Cig. (T.); - (pren.) čuden s. zastarelih in preperelih oblik, LjZv.; - bie Breccie: labora je povsem podobna sprimku, samo da so v sprimku posamični kosovi robati, v labori pa oblicasti, Erj. (Min.).

spristáti se, sprístojim se, vb. impf. = pristati, fich ziemen. C.

spristen, stna, adj. - pristojen, ichicilich, M., Z., Rib.-Burg. (Rok.).

spristovati se, ujem se, vb. impf. = pristati, passen: spristuje se mu, kakor prasici sedlo, M. sproga, f. die Beberspreize, Z., M.; = pl. sproge, kajk.-Valj.(Rad).

sproha, f. obrabljena in zglodana metla (od it. sprocco, Reisbundel), Vas Krn-Erj. (Torb.). sprdj, sprdja, m. = sproga, das Spannholz (ber Beber), V.-Cig.

sproje, f. pl. das Spannholz (ber Beber), Cig.; - pogl. sproga.

sprósta, adv. einfach, furz: s. vse, Levst.(Nauk). sprostî, f. pl. = sproga, sproj, V.-Cig.

1. sprostréti, strèm, vb. pf. emporftreden: sprostrt, aufrecht, steif, schon gewachsen (v. Menichen), C.; (nam. vzp-).

2. sprostréti, strèm, vb. pf., pogl. izprostreti. sproten, tna, adj. Wegen=, Mur.; sprotni podpis, Die Contrasignierung , Jan.; - gegenseitig, Mur., Jan.; sprotna ljubezen, Mur.

sproti, I. adv. für jeden einzelnen Fall, jedesmal jogleich; s. plačujem; s. vse pozabiš; kar čmrli nabero, s. snedo; - jogleich, ohne Bergug: s. je skočil va-me, Levst. (M.); s.

je poginil, Z.; — II. praep. c. dat. = proti, Mur., C.

sprotiletje, n. ber Frühling, Mur., Cig. sprotiviti se, fvim se, vb. pf. sich auflehnen, Cig.; (nam. vzp-).

sprotje, adv. = sproti, jvzhŠt.; s. izpečavati kaj, Glas.

sprotolętje, n., ogr. - Mik.; pogl. sprotiletje. sprož, m. das Losbrüden, der Abbrud (z. B. an einem Geschoffe, einer Uhr), C.; - prim. sprožiti.

sprožaj, m. = sprož, Cig.

sprožek, žka, m. 1) ber Anlass, C.; s. vojske, Nov.; - 2) ber Borichlag, ber Antrag, C. spróžen, žna, adj. = prožen, elastisch, Cig. sproženje, n. bas Losbrücken; — bie Beranlaffung, Cig.; - bie Anregung, Cig.

sproževáti, ûjem, vb. impf. ad sprožiti.

sprožílnik, m_{\cdot} = sprožilo, Cig_{\cdot}

sprožilo, n. i) = sprož, Cig.;— 2) — nastava ali progla v ptičjo lov, Vrsno - Erj. (Torb.).

sprožîtelj, m. ber Anreger, SIN .- C., nk. sprožîtev, tve, f. das Losbrüden; — bie Anregung, C., DZ., nk.

sprožiti, im, vb. pf. losgehen machen; puško s., bas Gewehr losbruden; uro s., die Uhr in Gang bringen; s. jezik, die Bunge löfen, Cig.; s. se, losgehen; puška se je sprožila;
— ins Rollen bringen, in Bewegung bringen: kamen s., da teče navzdol, drevo s., če je kje obviselo, Svet. (Rok.); s. se, ins Rollen, in Bewegung tommen; - veranlaffen, in Unregung bringen, Cig., Jan., C., DZ., nk.; beseda besedo sproži, ein Wort gibt bas andere, Z.; vprasanje s., eine Frage aufwerfen, Cig.(T.); — (nam. vzp-).

sprožljaj, m. 1) ber Druder am Gewehre, Jan.;

— 2) ber Anlass, C.; das Motiv, Cig. sproznica, f. 1) das Fangeisen mit einer Feber, Cig.; - bas Springhauschen gum Bogelfang, C., kajk.-Valj. (Rad); — 2) ber Gewehrhahn, C., Vod. (Izb. sp.).

sprožník, m. der Abdruder, ber Drudnagel,

sprsteneti, im, vb. pf. gur Dammerbe werben, in humus verwandelt werden, vererben, Cig., Jan., M.; mnoge živali so v prsti strohnele ali sprstenele, Vrtov. (Km. k.); sprsteneli goveji gnoj, Cv.; — verwittern, Sol.; — vermobern, Cig.

sprstenina, f. = sprstenele stvari, C.; die Dammerde, Cig., Nov.; lesna s., die Holzerbe, Cig.; - bas Bermitterungsproduct : ilovnina je neka sprstenina raznesena iz nekdanjih trdih kamenov, Vrtov. (Km. k.).

spftati, am, vb. pf. eine Laft abnehmen, entlasten, Cig.

sprtîja, f. = razprtija, Cig., Jan.

spŕtiti, přtim, vb. pf. = sprtati, Cig.

sprtost, f. bie Steilheit, Jan. (H.); - prim. 1. spreti se 1).

sp?va, adv. anfangs, nk.; — prim. izprva. sprvce, adv. = sprva, anfange, C.; - prim. hs. isprvice.

sprvenja, adv. = sprva, anfangs, Zilj.-Jarn. (Rok.), ZgD.

sprž, m. die grüne Rieswurz (helleborus viridis), Sovinjak pri Bolzetu(Istr.)-Erj.(Torb.); – prim. sprež.

spfželj, m. = mrces, bas Infect, Temljine (Tolm.)-Štrek.(Let.).

sprzeti, im, vb. pf. zu Staub werben, Tem-ljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

spřžiti se, im se, vb. př. = (od suhote) v prah se zdrobiti, BlKr.

sprživ, íva, adj. = črviv ali črvojedinast (oreh ali leščnik), Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.). spuh, m. die Geschwulft, C.; — etwas Aufgetriebenes, C.; - ber Ausfas, Cig.; - prim. spuhniti se.

spuhati, am, vb. pf. wegblafen, Jan.(H.). spuhlina, f. der Blafenausichlag, die Blatter, Jan., C., Z.; - prim. spuhniti se.

spuhniti se, puhnem se, vb. pf. Blafen bilben, Z.; — sich werfen (v. Hols), Z.; spuhnjeno dno, Cig.; — zum Borschein kommen (vom Ausschlage), Jan.; - (fig.) spuhnjen, schwülstig, Jan.; — (nam. vzp-).

spuhováti se, ûjem se, vb. impf. ad spuhniti se, Z.

spûkulja, f. neko jabolko, (spuklja) Tolm.-Erj. (Torb.).

spuliti se, im se, vb. pf. zu raufen anfangen: ob nedeljah se fantje radi spulijo, Gor.

spuntati se, am se, vb. pf. fich emporen, rebellieren; s. se proti komu, zoper koga; -- prim. punt.

spūrčljiv, adj. = spurljiv, Savinska dol. spûrljiv, adj. = izbirljiv v jedi, heitelig, Goriška ok., Ip., Kras, Vreme - Erj. (Torb.); prim. špurati se.

spûst, m. das Herablassen, der Einlass, Cig.; — die Sentung (Thefix) in der Metrit, Cig.(T.). spüstek, stka, m. die Handlung des Niederlaffens, Cig.; - s. pri ceni, ber Rabatt, Cig. spusten, stna, adj. Fall-: spustne duri, bie Fallthür, spustna resetka, bas Fallgatter,

Cig.; (po rus. in polj.). spustiti, im, vb. pf. 1) herab, hinablassen, verfeuten; mrlica v jamo s.; - fallen (math.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); navpičnico s., eine Senfrechte fällen, Znid.; - s. kaj od cene, einen Rabatt geben, Cig.; - s. glas, Die Stimme fallen laffen, Cig.; - s. se, niederwarts fahren, sich berabbegeben: v vodnjak se s.; sich in ben Brunnen lassen; v rudnik se s., in den Schacht fahren; po vrvi s. se s tretjega nadstropja; na kolena s. se; auf bie Rnie fallen; - 2) geben, laufen, fliegen lassen: kozla v zelnik s. - ben Bod zum Gartner machen, Cig.; psa s. na zajca; s. ladjo v morje; s. konju brzdo, bem Bferbe die Bügel schießen lassen, Cig.; spuscen, loder gespannt, Guts.; s. puscico, ben Bfeil abschießen; — fließen o. abfließen lassen: vodo na travnik s.; svojo vodo s., Urin ablassen, Cig.; kri s. komu, jemandem bas Blut abzapfen; s. vino iz soda; — wachsen lassen: zrno gorčično spusti vejke velike, drevje spusti listje, kličice korenje spustijo v krilo zemlje, ogr.-Valj. (Rad); - s. jezo nad kom, ben Born an jemanbem austaffen; - s. se, sich in Bewegung seten; počijte si malo tukaj pod drevesom, preden se dalje spustite, Ravn.-Valj. (Rad); s. se v tek, zu laufen anfangen; s. se za kom, jemanbem nachfturgen; s. se v koga, gegen jemanden losfahren; velika riba spusti se proti Tobiju, Valj. (Rad); ne pusti svojega glasu pri nas slišati, da se nad te ne spuste srditi ljudje, Dalm.; — s. se v kaj, sich in etwas ein-lassen; s. se v pogovor, sich in ein Gespräch einlassen; prevzetno se spustiti s kom v pravdo, Bas.; s. se v pajdaštvo s hudobnimi ljudmi, Ravn.-Valj. (Rad); - 3) pogl. izpustiti; — (kar stoji pod 2), deloma morebiti nam. vzp-).

spustnik, m. ber Ratheter, DZ.

spustobiti se, im se, vb. pf. = pust postati, mager werden (vom Boben): prst se spustobi, Vrtov. (Km. k.).

spuščaj, m. 1) s. (glasa), die Sentung (ber Stimme), Jan. (H.); - 2) bie Thefis (in ber Metrif), Cig. (T.).

spuščáten, ina, adj. Beichal-, Jan. (H.).

spuščalnica, f. nekoliko nagnjena deska, na kateri se na novo narejeni sirov hleb odceja, Bolške planine-Erj. (Torb.).

spuscanje, n. 1) das Herablaffen, das Senten; die Einfahrt in die Grube, Cig.; - s. glasa, bie Sentung ber Stimme, Cig. (T.); - 2) bas Loslaffen; s. žrebcev, das Beschälen, DZ.; s. žarkov, die Radiation, Cig.

spuščati, am, vb. impf. ad spustiti; 1) hinablassen, les v jamo (rudnik) s., Cig.; mrliče v jamo s.; — som samo, cig. (T.); — s. se, hinuntersahren, sinten; s. se v rudnik; noc se spušča na zemljo, Cig.; - fenten: roki dvigati in s., Telov.; - 2) loslaffen, freien Lauf laffen; kragulja za pticami s., Rog.-Valj.(Rad); žrebce s., beschälen, DZ., Levst. (Nauk); solnce žarke od sebe spušča, Rog.- Valj. (Rad); korenje s., wurzeln, Guts.; – s. se v kaj, sich in etwas einlassen; – prim. spustiti.

spūžva, f. der Badeschwamm, DZ., kajk.-Valj. (Rad); navadna s., ber gemeine Babefchwamm (spongia officinalis), Erj. (Z.).

srab, m. die Rrațe (bolezen), Mur., Cig., Jan., Mik., kajk.-Valj. (Rad), Savinska dol.

srâbast, adj. = srabljiv, Cig.

srábav, adj. = srabljiv, Cig.

srâbec, bca, m., Cig., pogl. srabljivec.

srabljiv, iva, adj. franig, Meg., Mur., Cig.,

srabljîvček, čka, m. dem. srabljivec, Valj.

srabljîvec, vca, m. 1) ber Kräpige, Mur., Cig., Jan.; - 2) eine Art bunter irbener Rrug, C., kajk.-Valj.(Rad), vzhŠt.

srabljîvka, f. 1) die Krähige, Mur., Cig., Jan.; - 2) das Grindfraut, die Scabiose (scabiosa), Ravn.-C.

srabljivost, f. bie Rrapigfeit, Mur., Cig., Jan.

srabộta, f. = srobot, Mik., Z. srabotika, f. = srobot, Mur., Danj. (Posv. pes.). srace, eta, n. eine junge Elfter, Dol .- Mik. sráčen, čna, adj. = sračji, Cig., Raič (Let.).

1. sráčica, f. dem. sraka; 1) eine fleine Elfter; 2) die Kreiselschnede, Cig., Jan.; — 3) bie Spierstaube (spiraea ulmaria), Ponikve na Št. Vidski gori-Erj. (Torb.).

2. sráčica, f. == srajca, St.-Zora.

sraciti se, im se, vb. impf. die Zunge wegen: neukretno se obrezata in sracita, Levst. (Zb. sp.).

sracjak, m. ber Elfternfoth, Jan. (H.).

sračji, adj. Elstern -; - sračja noga, ber Rrahenfuß (plantago coronopus), Cig.; sracja noga je tudi : bas Rreuzgewolbe, V.-Cig. 1. sracka, f. dem. sraka; bie Elster, Strek.

2. sračka, f. bas Abweichen, bie Diarrhoe, Cig., Valj. (Rad), Ig (Dol.).

srâčnica, f. = 2. sračka, Mur.

srága, f. 1) ber Tropfen; ena sraga jutrove rose, Dalm.; deževne srage, die Regentropfen, Trub.; debele srage so padale, jvzh.St.; sraga na juhi, das Fettauge, Cig., Litija - Strek. (LjZv.); der Schweißtropfen, St.-Mik.; srage, ber Angstschweiß, V.-Cig.; smrtne srage, ber Todesschweiß, Cig., Jan.; njegov pot pa je postal kakor krvave srage, Jap. (Sv. p.); der Reft (einer Fluffigfeit), die Reige, Guts., Mur., Cig.; neko srago (vina) še imam, C.; 2) ber Schlagflufs, C.; od srage udarjen, Trub.; (prim. kaplja).

srágica, f. dem. sraga, Mur.

srájca, f. 1) bas hemb; oprana s., ein frisches hemb; v sami srajci (biti, hoditi), mit bem blogen hembe befleibet; masna s., bie Alba, navada je železna srajca, Npreg.; - 2) bie Meilervede: kopi srajco dati, den Meiler mit Aften bedecten, Cig.; - iz: srakica; prim. stsl. sraka = obleka, Mik. (Et.).

srajcar, rja, m. ber Hembenmacher, Cig., Jan. srajčarka, f. bie Hembennäherin, Cig. srájčen, čna, adj. Hemb : srájčni rokavi.

srájčica, f. dem. srajca; 1) bas Hembchen; -2) bie Schafhaut beim menschlichen Fotus (amnion), C., Tolm.-Erj.(Torb.); - 3) deveta s., die Siegwurg, ber Kornschwertel (gladiolus communis), Cig., C., Trst. (Glas.).

srajčnik, m. 1) = rokavci, ošpetelj, ein furzes Frauenhemb, Gor.; — 2) ein Bemb ohne Armel, Z., M.

sráka, f. die Elster (corvus pica); - morska s., bie Meerelster (haematopus ostralegus), Cig., Frey.(F.).

srakáč, m. die mannliche Elfter, C.

srakarica, f. die Quatente, Cig.; die Schellente (anas clangula), Frey. (F.); - morska s. = morska sraka, Frey. (F.).

srâkarski, adj. s. zvonec = srakarica, bie Quatente, Cig.

srákast, adj. elsterartig: schedig, Cig., Sol. srákica, f. bas Semb, Alas., Mur., Jan., Mik., SlGor., Rez.-Baud.

srakolica, f. ber Maufefalt, ber Maufebuffarb (buteo vulgaris), Frey. (F.); ber Stogbogel,

srakolič, íča, m. = kanja, kanjuh, Jan.

srákona, $f = \text{srakonoga}, \nu \zeta h \tilde{S}t$. srákonja, $f = \text{srakona}, \tilde{S}\tilde{c}a\nu$.

srakonóga, f. eine Art Gras, C.; ber Himmelthau, Z.; die Rammhirse (panicum crus galli), Luče (Št.)-Erj. (Torb.).

srakonožnica, f. bas himmelthauftroh, C. srakoper, pera, m. ber Dornbreher, ber Burger (lanius); rjavi s., ber rothrudige Burger o. Dornbreher (lanius collurio), Frey. (F.), Erj. (Ž.); črnočelni s., ber schwarzstirnige Würger (lanius minor), veliki s., ber große graue Bürger (lanius excubitor), mali s., ber rothföpfige Burger (lanius rufus), Cig., Frey. (F.); - tudi: srákoper, Valj. (Rad).

srákov, adj. = sračji: srakove jezike je snedel = er ift geschwäßig, C.

srákovica, f. = sraka, Rez.-Baud.

srâm, srâma, sramû, m. 1) bie Scham; s. me je, s. me je bilo, ich schäme, schämte mich; s. te bodi! schame bich! nikogar ga ni s., er schämt sich bor niemanbem; sram ga je toliko, kolikor volka strah; s. me je česa (koga), ich schäme mich einer Sache (jemanbes); Tebe in mene ga je sram, Preš.; brez srama, ichau:loš, Krelj, vzhŠt. - C.; od srama, vor Scham, Dalm., LjZv.; tudi srama nimaš več, Erj. (Izb. sp.); nima nobenega sramu, Dol., Gor.; — 2) die Schande: z velikim sramom, ogr.-C.; Sram bom pa jaz prestal, Npes.-K.; — 3) das Schamglieb, Cig., Trub., Dalm.

srâm, î, f., Jan., pogl. sram m. 1). sramba, f. ber Schimpf, C.

sramen, mna, adj. 1) schamhaft, Mur., Cig., Jan.; — 2) schändlich: Bodi v družbi, bodi sam, Bodi sramnega te sram, Npreg.-Jan. (Slovn.); - 3) bas Schamglieb betreffend, Schams, Mur., Cig., Jan.; sramna kost, bas Schambein, Vod. (Bab.); sramna kuga, bie Lustseuche, Cig.

sramet, m. bie Scham, die Beniertheit, Cig. (T_{\cdot}) , Jan., C.

sramežljeváti se, ûjem se, vb. impf. = sramovati se, ogr.-Mik.

sramežljiv, íva, adj. ichamhaft, verichamt; sramežljivo dekle; sramežljivo se vesti.

sramekljivec, vca, m. ein verschämter Mensch, ber Schamhafte, Valj. (Rad).

sramežljîvka, f. bie Schanhafte, Jan. (H.). sramežljívost, f. die Schamhaftigkeit, die Berschamtheit.

sramljiv, íva, adj. = sramežljiv, Mur.

sramljívost, f. = sramežljivost, Mur.

srâmnica, f. 1) = sramna kost, das Schambein, Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Som.); -2) die weibliche Scham, C., DZ.

sramničen, čna, adj. Schambein-, Cig.

sramnokúžen, žna, adj. suphilitisch, Cig., Jan.; kri sramnokužnega človeka je hud strup, Vrtov. (Km. k.).

sramnost, f. die Schamhaftigfeit, die Berschämtbeit, Mur., V .- Cig., Jan.

sramôča, f. = sramota, Jan (Slovn.).

sramočénje, n. bie Beschämung, bie Beschimpfung, die Schändung.

sramodejec, jca, m. ber Ungüchtige, Jan. (H.). sramodejstven, stvena, adj. unzüchtig, Jan.

sramodejstvo, n. die Unzucht, Levst. (Nauk). sramopis, pisa, m. bie Schmähichrift, Cig.(T.),

sramost, $f. = \text{sramota}, \nu \uparrow h \tilde{S}t.-C.$

sramot, f. die Schande, Jan.; s sramotjo, Trub., Dalm., Krelj; - na srámot komu kaj učiniti, jemandem etwas zutros thun, kajk.-Valj.(Rad).

sramota, f. 1) bie Schande, bie Schmach, ber Schunf; to je sramota! na sramoto postaviti koga, jemanden beschämen, zuschanben machen; = v sramoto pripraviti, Cig.; 2) moška, ženska s., bie mannliche, weibliche Schain, C., BlKr.

sramóten, tna, adj. schändlich, schimpflich, schmahlich, entehrend; sramotno dejanje; Schimpf. Schands; sramotni oder, ber Branger, Cig. sramotica, f. das Schimpfwort, die Befchim-

pfung, C. sramotiten, ina, adj. ichanbend, entehrend, beschämend, Cig., Jan., nk.; sramofilni spis, die Schmähschrift, bas Pamphlet, Jan., nk. sramotisce, n. ber Branger, Jan. (H.).

sramotitelj, m. ber Entehrer, ber Beschimpfer, C. sramotitev, tve, f. die Beichamung, bie Entehrung, die Schandung, die Beichimpfung, Jan. sramotiti, im, vb. impf. Schande, Schimpf jemandem verurfachen, ihn entehren, blogftellen; svoj stan s., hudobni sam sebe sramoti, Dalm.-Valj. (Rad); otrok, kateri je svoji volji prepuščen, svojo mater sramoti, Škrinj.-Valj. (Rad); - beschimpfen, schmäben, Mur.,

Cig., Jan., nk. sramotivec, vca, m. ber Schander, ber Entehrer, Cig., Jan.; bili so pa tudi mladeniči sramotivci v deželi, kateri so vse gnusobe nevernikov delali, Jap. (Sv. p.); - ber Schmäher,

der Berspotter, Cig., M.

sramotivka, f. bie Schanberin: s. rodu, Zora; – die Schmäherin, Cig.

sramotljiv, íva, adj schändlich, schimpslich, Mur., Cig., C.

sramotljívost, f. die Schändlichteit, die Schimpflichfeit, Cig.

sramotnik, m. ber Lafterer, Krelj; ber Berspotter, Dict.

sramótnost, f. bie Schanblichfeit, bie Schimpflichfeit.

sramovanje, n. bie Bethatigung bes Schamgefühles; sramovanja vredni grehi, Valj. (Rad). sramováti se, ûjem se, vb. impf. sich schamen; mlade žene se ne sramujejo psalme peti, Trav.-Valj.(Rad); s. se česa; s. se pred kom.

srâmsa, f. = čremsa, Mur., Cig., Jan., Josch, Celovška ok.

sranje, n. bie Entleerung burch ben After.

srati, serjem, vb. impf. sich ber Excremente entledigen.

srážica, f. dem. sraga; bas Tröpflein, C.; — bas Fettauge in ber Suppe. C.

sfbati, bam, bljem, vb. impf. = srebati, Mik. sfbec, bca, m. 1) = srbečica, Jan.; - 2) bie Aratmilbe (sarcoptes scabiei), Cig. (T.), Nov.-C., Erj. (Ž.).

srbečíca, f. bas Juden, ber Judreis, Mur., Cig., Jan., C., DZ.; — (fig.) imaš posebno srbečico o vsem govoriti, Jap. (Prid.); včasi jim pride kaka neumna srbečica, LjZv.

srbečína, f. eine judende Stelle am Leibe, Cig.;
— ocesna s., der Augenreiz, Cig.

síbek, bka, adj. rauh: srbka moka, t. j. ostra kakor pesek, jvzhŠt.

srbenje, n. bas Suden.

srbéti, ím, vb. impf. juden; noga, prst me srbi; srbi me v prst, Mik.; srbi me v nosu, po nogah; — srbi ga = ber Budel judt ihn, Cig.; — kaj te to srbi? was fümmert bid, bieš?

srbęvka, f. die Hagebutte (rosa canina), Kras-

Cig., Jan., Strek., SIN.

sîbez, m. das Juden, Cig., Jan., C.

srbljtv, íva, adj. 1) judenb, C., Z.; srbljiva ugnida, das Krätzeschwür, Cig.; — 2) vorwitze, neugierig, Cig.

srbljivost, f. die Reugierde, C.

srbokožen, žna, adj. = srborit, C.

srbopstec, tca, m. der Muthwillige, Bes.; konj s., ein wildes Pferd, SIN.

schopétost, f. der Muthwille, C.; die Ausgelassenheit, die Wildheit, SIN., Bes.

srborit, rita, adj. unruhig, muthwillig, ausgelassen; s. vol, Jap. - C.; Oj ti srborita ostudna pošast! Npes.-K.

srboriten, tna, adj. = srborit, Jan.

srborititi, îtim, vb. impf. muthwillig, ausgelaffen sein, C.

srborîtka, f. die Frucht der Hagebutte ("Hetschepetsch"), Dict., C., Ip., Trnovski gozd-Erj. (Torb.).

srboritnet, m. ein unruhiger, muthwilliger Menfch, Mur., Jan., Mik.

srborîtnica, f. 1) ein unruhiges, muthwilliges Beib, Mik.; — 2) = srboritka, C. srborîtnik, m. = srboritnež, Mur.

srboritank, m. = stoorille2, mar. srboritost, f. der Muthwille, die Ausgelassenheit. srbotati, otam, scem, vb. impf. = sredati, Mik

srbovka, f. die Frucht der Hagebutte, Goriška ok.-Erj. (Torb.).

sref, n. 1) das Herz; srce bije, tolče, utriplje, das Herz schlägt, pocht; — 2) das Junere des Menschen, sein Empsinden und Denken, das Herz; srce se mi trga, Jan.; srce me boli, srce mi poka, es blutet mir das Herz, Cig.; srce mi stiska, es wird mir enge ums Herz, Cig.; srce se mi topi od veselja; k sku si gnati, sich zuherzen nehmen, Dict., Dalm.; to mu sega do srca; to ga v srce boli, bode, pekli, das murmt ihn im Herzen, Cig.; kako ti je pri sku? wie sit es dur zumuthe? iz ska at herzssich gern; iz vsega

(celega) srca želeti, bom ganzen Bergen munschen; imeti koga pri srcu, jemandem geneigt jein, C.; česar je polno arce, rado iz ust gre, wovon das Herz voll ift, geht ber Mund über, Mur., Cig.; kar mu je na srcu, to mu je na jeziku, er trägt fein Berg auf ber Bunge, Cig.; kar od srca pride, se srca prime, was vom herzen tommt, geht zum herzen, Cig.; že velja, kamor srce pelja (tako govori, kdor komu napije), Mur.; das Gemüth, die Gemüthsart; dobro srce imeti, biti dobrega srca; ima trdo srce kakor kamen; mehko, junaško, očetovsko srce; veselo srce pol zdravja, lustiger Muth macht gutes Blut, Cig.; - ber Muth; s. izgubiti, ben Muth verlieren; s. mu je upadlo, s. mu kopni, ber Duth ift ihm gesunten. Cig.; s. komu delati, storiti, jemandem Muth machen. Cig., Jan.; = s. dajati, Jsvkr., Bas.; s. si delati, storiti, sich Duth machen, Cig., Jan.; s. si vzeti, sich ermuthigen, Muth faffen, Cig., C.; s. vzeti, jemati komu, entmuthigen, Cig., C.; srce se komu podre, jemand wird fleinlaut, Jan.; srce komu podirati, jemanden entmuthigen, Cig.; — 3) ber (die) Liebste: srce moje! mein Herzchen! — 4) ber Mittelpunit (einer Thatigleit), Cig., nk.; — 5) bas Berg im Rartenspiel; - 6) ein bergformiges Naschwert; — 7) der Kern der Salat- und Kohlhäupter, Cig.; — = stržen, das Baummart, C.; — das Kernhold, Cig., C., Gor.; - otlina sredi ogelne kope, kjer oglar zaneti ogenj in zapali kopo, ber Quanbelraum, Mune v Čičih-Erj. (Torb.); - ber Eitern, bie Narbe, Cig., Gor.

srcema, adv. herzlich: s. rad, C., Z.

srcevid, vída, m. kdor v srce vidi, ber herzensfundige, Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).

srceviden, dna, adj. herzensfundig, Jan. (H.). srcan, čna, adj. = srcen 3).

srcarica, f. bie Rernraupe, Cig.

stčast, adj. hersförmig, Jan., C.; srčasto listje, Erj. (Izb. sp.); srčasta krivulja, die Cardioide (math.), Cig. (T).

srčat, áta, adj. herzhaft, C. srčce, n. = srčece, Cv.

sitece, n. dem. srce; bas herzchen, Mur., Prip.-Mik.; (nav. srcice).

stek, čka, m. 1) das Herzchen, C.; — das Herzchen, C.; — das Herzchen: sreek moj! materin s.; — 2) der Zwickel an Hemben, Cig.

stčen, čna, adj. 1) Herz: srčni krč; — srčna tesnoba, bie Herzensangit, Cig.; — srčna korenina, bie Hahlmurzel (bot.), Jarn. (Sadj.), Pirc, Cig. (T.); — srčna mati, bie wahte Mutter (opp. mačeha), Prim.; — 2) sfčen, herzlich, innig; srčna ljubezen, srčno prositi; — 3) herzhaft, muthig; srčno zgrabiti sovražnika.

srčeníka, f. = srčika, vzhŠt. srčevína, f. daš Kernholz, Cig., C.

srčica, f. die Herzfirsche, Jan. srčice, n., pogl. srčece.

srčíka, f. 1) das Kernholz eines Baumes, C., νχhSt.; — das Mart, Mur.; — 2) das noch

srdûn, m. der Häring, Guts.-Cig.; prim. ben.-

it., furl. sardon, Strek. (Arch.).

unentwickelte Blatt, das Bergblatt, Jan .; -3) neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.). sfciti, sfcim, vb. impf. Muth machen, ermuthigen : s. koga, Cig., C. stckati, am, vb. impf. abhergen, Cig.; lieb. tofen, Z. f. 1) die Pfahlwurzel, Cig.(T.); sîčnica, 2) das herzgespann (leonurus cardiaca), C., Z. sfenik, m. 1) = sreni mehur, ber Bergbeutel. Cig. (T.), Erj. (Ž.), Lašče - Erj. (Ťorb.); -2) glavni steber pri stogu ali tudi pri strešnem odru, Tolm .- Erj. (Torb.); (ber Mast bei den Zimmerleuten, Cig.); - 3) der Mittelfinger, Z., Ip.-Erj. (Torb.); - 4) = srcnica 2), Medv. (Rok.). srenost, f. 1) die Herzlichkeit, die Innigkeit, Mur., Cig., Jan., nk.; — 2) die Beherztheit, ber Muth; s. dajati, Duth machen; s. velja! frisch gewagt! Cig., Jan.; - tudi: srcnost. sid, m. ber Born, bie Entruftung, ber Ingrimm; jeza njegovih od srda ognjenih oči, Jap. (Prid.); srd me je prijel, Svet. (Rok.); s. utolažiti, Fr.-C; — za srd vzeti — za zlo vzeti, verubeln, C.; — der Eifer, C.; slepi s., blinder Eifer, C. srd, f = srd m., C., Guts.(Res.), Valj.(Rad);hudo srd ima na mene, Svet. (Rok.). stda, f. = srd, kajk.-Valj.(Rad). srdba, f. bie Entruftung, Cig. (T.). sidek, m. ber Solgiern, Mik.; (nam. sredek?). sfden, dna, adj. zornig, heftig: srdno komu kaj povedati, C.; - eifrig, Ravn.; srdno se za koga ponašati, C. srdica, f. = sredica, bie Brotfrume. srdišče, n. ber gorn, Bohinj-Cig. srdît, adj. 1) zornig; srdita obsodba, graja, bie Entruftung, Cig. (T.); — srdito je bilo, es ging higig zu, Cig.; — 2) zorumuthig, leicht jum Borne ju reigen, Mur., Cig. srditen, tna, adj. = srdit, ogr.-M. srdîtež, m. ber Seftige, SIN., Levst. (LjZv.). srditi, im, vb. impf. zornig machen, Cig., Jan., M.; dušo topi, Boga srdi in pekel kuri, Kast.; s. se, zornig fein, zurnen; Bog se ne srdi z mano, Dalm.; eni se srde in jeze ne samo z ljudmi, ampak tudi sami s sabo, Kast.; s. sc na koga, Jan.(H.); (germ.) s. sc črez koga, Kast., Škrb.-Valj.(Rad). srdîtnik, m. = srditež, Slom. seditost, f. 1) ber gorn, die Ergrimmtheit, ber Ingrimm, Cig.; poln srditosti, Škrb.-Valj. (Rad); - 2) bie Bornmuthigfeit, Mur., Cig. sedljiv, adj. jum Born geneigt, reigbar, Z. srdljivka, f. Die gornmuthige, C. srdljívost, f. die Bornmüthigkeit, Z., Hip.-C. sednat, adj. ternicht, Mik.; — prim. srdek. 1. sednik, m. = srditež, C.; — ber Biberfacher, ber Feind, ogr.-M., C. 2. srdnik, m. bas Rernftud (beim Solz), C., Z. srdnina, f. bas Rernholz, Jan. srdoglav, gláva, adj. = srdit: srdoglavi levi, Levst. (Zb. sp.). srdorit, ríta, adj. = jeznorit, Svet. (Rok.).

srdorîtec, tca, m_{\cdot} = jeznorit človek, Jurč.

srdôst, f. = srditost, C., Z.

srębáłen, łna, adj. Saug-, Jan.(H.). srębałnica, f. die Saugpumpe, Cig.; das Saugmert, DZkr. srebanje, n. bas Schlürfen. srebati, bam, bljem, vb. impf. ichlurfen. srebavec, vca, m. ber Schlürfer, Cig., Jan. srebavka, f. die Schlürferin, Cig. sreber, bra, m. ber Bauer, Habd. - Mik.; prim. stsl. sebrь. srebkati, am, vb. impf. nippen, Cig. srebljaj, m. ber Schlurf, Mur., Jan. srebniti, srebnem, vb. pf. einen Schlurf ober Nipp thun, Cig. srebolja, f. die Molte, Bolc-Mik. srebot, ota, m. der Schlurf, Cig., C. srebột, f. = srobot: butaro s srebotjo ovezati, DSv. srebộta, f., C., Met., pogl. srobota. srebrar, rja, m. ber Gilberarbeiter, Mur., Jan., C., Z. srebrast, adj. filberartig, Cig.; filberfarben, Cig.(T.).srębrce, n. dem. srebro, Cig., Valj. (Rad). srebrên, adj. = srebrn, Mur., V.-Cig. srebrenast, adj. filberfarben, Cig. (T.) srebrénec, nca, m. svetli s., der Proustit (min.), Cig.(T.). srebrič, m. = kmetič, Habd.-Mik. srebrînje, n. = srebrnina, Mur., Danj.-Valj. srebrît, adj. filberführend, h. t .- Cig. (T.). srebriti, im, vb. impf. versilbern, Cig., Krelj-M., Burg. (Rok.); Vam bom mreže zlatil, Količe pa srebril, Npes.-K. srebin, adj filbern, Gilbers; srebrna zlica; s. goldinar, ein Silbergulben; srebrna ruda, das Silbererz; srebrna pena, das Blattfilber, Cig., Jan., Cig. (T.); srebrno sedlo še ne stori dobrega konja, Npreg.-Cig.; — tudi srębrn, Cv. srebrnar, rja, m. ber Silberarbeiter, Meg., Guts.-Mur., Cig., ogr.-Valj. (Rad), Jap. (Sv. p.), Raič. (Slov.). srebrnarstvo, n. die Silberarbeit, Cig. srebînat, adj. silberhaltig, V.-Cig., Erj.(Min.); srebrnati svinec, DZ.; srebrnata svetlica, bie Silberblende, Cig. (T.); srebrnati sijajnik, ber Silberglanz (min.) Cig. (T.). srebrneti, im, vb. impf. filberweiß werben: srebrnijo lasje, Zora. srebrnica, f. 1) = srebrna ruda, bas Gilbererz, Cig., Jan.; - 2) bie Ringelraupe, Cig., Jan. srebrnic, ics, m. ber Schimmel: konjici srebrniči, Vrt. srebrnik, m. ber Silberling, die Silbermunge;

za dvajset srebrnikov prodajo Jožefa, Ravn.;

Silberware, das Silbergeräth, das Silberge-

srebrnina, f. bas aus Silber Berfertigte: bie

schmeide; — bas Silbergelb, M.

srebrniti, im, vb. impf. = srebriti, Dict.

Valj.(Rad).

srebrnják, m. ber Gilberling. srebrnjénje, n. bas Berfilbern, Cig. srebînkast, adj. filberfarbig, M. srebrnocvéten, tna, adj. filberblumig, Cig. srebrnosiv, síva, adj. filbergrau, SIN. srebro, n. das Silber; čisto s., das Feinfilber; pokalno s, bas Anallsilber, DZ.; - živo s., bas Quedfilber; nemiren kakor zivo s.; pokalno živo s., das Anallquedfilber, DZ. srebroglav, glava, adj. mit einem Gilberhaupte,

srebrokrit, krila, adj. filberbeichwingt, Cig. srebrolas, lasa, adj. filberhaarig, Cig. srebrolist, lista, adj. silberblätterig, Cig. srebronosen, sna, adj. filberführend, Cig. (T.). srebropen, pena, adj. silberichaumig: srebropena voda, LjZv.

srebroploščenina, f. silberplattierte Bare, DZ. srebrosijajen, jna, adj. filberblintend, Jan. (H.).

srebrosvétel, tla, adj. filberglangend, Zv. srebrot, m. Cig. pogl. srobot. srebrovina, f. ber Gilberstoff, Cig., Jan. srebrovît, adj. filberhaltig, Jan., C.; - filberreich, Jan.

srebúlja, f. = srebolja, Jan. srebuntati, am, vb. impf. schlürfen, nippen, C. srebutati, am, vb. impf. ftart fclurfen, Gor .-

M., Mik., Zora-C., Savinska dol.-C. sręča, f. das Glud: 1) = das Geschid; s. je opotočna, bas Blud ift tugelrund; = s. na razpotju sedi, Mur., Cig.; s. ima spredaj lase, zadaj je gola, Cig.; bojna s., bas Baffenglud, Cig., Jan.; slepa s., blinder Bufall, Cig.; dobre srece biti, Glud haben, Cig., C.; dobra s., bas Gelingen, C.; Bog daj dobro srečo! (tako pozdravljajo posebno ljudi, ki so pri kakem delu; tudi samo z besedama: dobro srečo! srečo dobro!); dati kaj za dobro sreco (ein Geichent z. B. bes Beintaufers an bie Hausfrau), Kr.; sreco dati komu, jemanden begrußen, ihm die Sand reichen; sreco si dati = posloviti se, Kr-Gora; na dobro srečo, C.; na srečo, auf8 Gerathewohl, Cig.; = na slepo srečo, Jan.; na srečo vreči, metati, lojen, ogr. - C.; srečo vreči, srečo izkusiti, bas Blud versuchen, bas Los über etwas werfen, Cig.; sreca pade na koga, bas Los fallt auf je-manben, C.; — 2) = bas gunftige Geschick; prva sreča gre za peč sest, prima fortuna fallax, V .- Cig.; sreča te čaka, es steht bir ein Glud bevor; sreca njegova je bila, es mar fein Glud; vsa sreca, da -, ein Glud. dass —; po vsej sreči, zum größten Glüd; po sreči, k sreči, zum Glüd, glüdlicherweise; po sreči iti, gludlich vonstatten gehen; po sreci se iziti, einen gludlichen Ausgang nehmen ; to je po sreči, ne po umeći, er hat mehr Glück wie Berstand, Ist.-Cig.; v sreči in nesreči; ako Bog da srečo; ima srečo; nima srece; sreca mu streže, godi, bas Glück ist ihm geneigt, Cig.; = sreca mu je mila, Cig.; vpili bodo: sreča bodi, sreča bodi!

(Glud zu!) Dalm.; sreča bodi kralju Salomonu! Dalm.; — (srenča, na zapadu-Mik.). srecanje, n. bie Begegnung.

srecati, srecam, vb. pf. begegnen: s. koga; srecala sva se; kedaj te bo pamet srecala? wann wirft bu gu Berftanb tommen?

srecavanje, n. bas Begegnen, die Begegnungen. srečávati, am, vb. impf. == srečevati; begegnen; Mladenke me srečavajo, Npes.-K. srecelovec, vca, m. der Gluderitter, Jan., Sol., C., Zora.

sréčen, čna, adj. glüdlich; srečen človek; srečno življenje; srečnega storiti koga, jemanben gludlich machen; sreeno potovati, priti kam; srečen(-čno) pot! gludliche Reise! = srečno hodi! C.; srečno! lebe(t) wohl! (pozdrav pri razhodu); srečne oči! = id) bin glucklich bich zu sehen! sredne odi, ki četveroperesno deteljo vidijo, nesrečne roke, ki jo trgajo! Erj. (Torb.).

srečenos, nosa, m. = srečenosec, Jan. srečenosec, sca, m. der Glückbote, Jan. srečovanje, n. das Begegnen, die Begegnungen; s. valov (phys.), Cig.(T.). srečeváti, ûjem, vb. impf. ad srečati.

srečevavec, vca, m. srečevavci, bie Begegnenben, Bes.

sréči, sréčem, vb. pf. dan s., ben Tag be-

ftimmen (diem dicere), Meg.-Mik. sręčica, f. dem. sreća; bas liebe Glüd; srečico praviti, prophezeien: s. praviti kakor ciganke, Dict.

sręčka, f. dem. sreča; 1) srečko dati komu, jemanbem bie Sanb jum Grug reichen; daj srečko! (pos. otrokom se tako pravi); -2) das Lotterielos, Cig., Jan., C., nk.; srečke vzdigovati, Loje ziehen, Jan.

sreckanje, n. bas Lofen, die Biehung (ber Lose), C., nk.

sręčkati, am, vb. impf. Loje ziehen, lojen, Cig., Jan., nk.

srecnez, m. ber Gludemenfch, bas Gludelinb, Jan., Zora.

srečnik, m. = srečnež, Jan.(H.).srečnják, m. = srečnež, V.-Cig.

srecnost, f. die Glüdlichkeit, Mur., Cig.; kje je tedaj vaša srečnost? Jap. (Sv. p.); upa s., Levst. (Zb. sp.).

srêd, î, f. der Mittelpunkt, das Centrum, Jan., Cig. (T.).

srèd, praep. c. gen. = sredi, Cig., Jan.; s. Turškega, Npes. K.

sréda, f. 1) die Mitte; v sredi stati, v sredo stopiti; od konca do srede; po sredi razsekati, mitten entzweihauen; crez sredo prelomiti, mitten entzweibrechen; - ber Mittelpuntt, Cig.; v sredo zadeti, ins Centrum treffen; v sredi, v zlati skledi = golben ift bie Mittelstraße, Cig., Nov.; - 2) bas Mittel, Krelj, Trub.; s. in pot, das Mittel und bie Art und Beise, C.; — 3) sreda, die Mitt-woche; sredpostna s., die Mittsaften

sredanja, f. 1) bie Mitte, ber mittelfte Rern, V.-Cig.; -2) die Mittelgattung, V.-Cig.; -3) die Mitteltafel im Fafsboden, Z.

sredba, f. die Bermittelung, die Intervention, ogr.-C.

srêdben, bena, adj. Bermittelunge, ogr.-C. srêdbenica, f. die Mittlerin, ogr.-C.

sredbenik, m. ber Mittler, ogr.-C.

sredbona, f. die Mitte, ogr.-Valj. (Rad). sredbovati, üjem, vb. impf. Bermittler fein, C.

srêdek, dka, m. 1) bie Mitte, Z., DZ.; — ber Mittelpunkt, Cig.; — bas Mitteltheil, Z.; ber mittlere Theil bes Fasebobens, C.; — bie Raingrenze zwischen zwei Felbern, vzhSt., C.; — 2) bas Wittel, bas Medium, Jan., Rog.-Valj. (Rad), ZgD.

srêden, dna, adj. die Mittwoche betreffenb. srêdež m. ber mittlere Theil, bef. ber Rern bes

Salat- oder Rohlhauptes, vzhSt.

srédi, praep. c. gen. mitten in (unter, auf 2c.); s. mesta stanovati; s. sovražnikov; s. morja, mitten auf bem Meere; s. zime, mitten im Winter; do sredi polja, bis zur Nitte bes Helbes.

sredica, f. ber innere Theil einer Sache: bie Brotfrume; — bas Kernholz ber Baume; — bas Heisch ber Früchte, Jan.; — kostna s.,

die Anochensubstanz, Erj. (Som.).

srędína, f. ber mittlere Theil, die Mitte; s. vojske, das Centrum, Cig.; s. zemlje, der Mittelpunft der Erde, Cig.; — das Jinnere (eines Landes), Cig. (T); — das harte, schwarze Holz, das Kernholz, C. srędinec, m. der Mittelfinger, C., Vrt.

sredînski, adj. zur Mitte gehörig: sredinska globina (globokost) soda, die Spundtiese eines Fasses, Cig. (T.); — Centrai, Cig.; sredinska

akademija, Navr. (Kop. sp.); (pogl. osrednji). središče, n. ber Mittelpuntt, bas Centrum, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Cel. (Geom.).

središčen, čna, adj. zum Mittelpuntt gehörig, Central, Cig.; središčni kot, ber Mittelpunttswintel, Cig.(T.); središčni žarki, bie Centralstrahlen, Žnid.

središčnica, f. die Centrallinie, Cel. (Geom.). srediti, im, vb. impf. 1) concentrieren, Cig. (T.): — 2) permitteln Meg.

(T.); — 2) vermitteln, Meg. sredleto, n. die Jahresmitte, die Sommersmitte, Mur., Mik.

srędmo, adv. mittelmäßig, Meg.-Mik.

srêdnica, f. die Bermittlerin, Cig., Jan.; srednica, Mur.

srednik, m. ber Bermittler, Dict., Guts., Cig., Jan., Cig. (T.), Trub., Krelj, Schonl., Jap., Levst. (Pril.); sredník, Mur.; — ber Schiebemann, Meg., Dict.; (tudi stsl.).

srednikováti, üjem, vb. impf. das Bermittleramt ausüben, C.

srędnjak, m. 1) ber mittlere Theil, Valj. (Rad);
2) srędnják, ber Mittelfinger, Mur., Cig.
srędnjeglavec, vca, m. srednjeglavci, Mittelföpfe (orthocephali), Erj. (Som.).

srednjelatînski, adj. mittellateinifc, nk.

srednjerêpec, pca, m. srednjerepci, Halbichwanze, Mittelfrebse, h. t.-Cig.(T.).

srędnjetfpen, pna, adj. s. glagol, verbum neutropassivum (gramm.), Cig. (T.). srędnjetvóren, rna, adj. s. glagol, verbum neutroactivum (gramm.), Cig. (T.).
srędnjevéčen, čna, adj. mittelalterlich, nk.

srednjevokar, rja, m. ein Anhanger mittels alterlicher Ibeen (zanicli.). Str.

alterlicher Zbeen (zaničlj.), Str. srędnjovęski, adj. mittelalterlich, nk.

srędnjevisokonémški, adj. mittelhochbeutich,

srednji, adj. in ber Mitte fich befindend, ber mittlere, Mittel :; srednja vrsta; srednje bruno: s. prst, ber Mittelfinger; srednja šola, bie Mittelschule; srednji vek, bas Mittelalter, nk.; srednji spol, bas fachliche Gefchlecht (gramm.); srednja pot, najboljša pot; srednja ladja, bas Mittel- ober Hauptschiff (arch.), Cig. (T.); srednji pojem, ber Mittelbegriff (phil.), Cig. (T.); — durchschnittlich; srednja cena, der Durchschnittspreis; srednje število, bie Durchschnittegahl, Cig. (T.); srednja brzina, die Rormalgeschwindigkeit, Cig. (T.); - von mittlerer Quantitat ober Qualitat; srednja letina, mittelmäßige Jahresfechjung; srednje velikosti, von mittlerer Große; srednje velik, mittelgroß; - s. spol, bas fachliche Geschlecht (gramm.); - indifferent (phys.), Cig. (T.), (rus.).

srēdnjica, f. vsaka reč, ki je v sredi, Zilj., Jain. (Rok.); ber Mittelstrich, bie Mittelstnie, C.; — bas mittlere Bobenbrett am Fasse, Cig., C.; — ber Wulft am Dreschslegel, Cig. srēdnjik, m. 1) ber Wittelsinger, Jan.; — 2) ber Mittelsahn, C.; — 3) das mittlere Fassbobenstück, Mur., C.; — 4) das mittlere

Beet eines Aders, Mur. srednjost, f. die Mittelmäßigfeit, Jan. sredobežen, zna, adj. centrifugal, Cig., Jan.,

sredobezen, zna, aaj. centrijugal, Cig., Jan., Cig. (T.); sredobezni stroj, die Schwung-maschine, Sen. (Fiz.).

sredobeinost, f. die Centrifugalfraft, Cig., Jan., Cig.(T.), Sen. (Fiz.).

srędogôrje, n. das Wittelgebirge, Cig. (T.). srędogrôdie, n. die Brustbeingegend, Cig. (T.). srędogrôdnica, f. (mrena) s., die Brustscheibewand, das Wittelsell (mediastinum), Cig. (T.).

srędopósten, stna, adj. Mittfasten: sredopostna nedelja, Navr. (Let.); — nav. sredposten. srędostôłpje, n. ber Saulenschaft, Cig., Cig. (T.); — rus.

sredotežen, žna, adj. centripetal, Cig., Jan., Cig. (T.).

sredotéžnost, f. die Centripetalfraft, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.).

srędotôcje, n. = središće, ber Mittelpuntt, das Centrum, Cig., Jan., Cig.(T.), Nov., Zora; — rus.

srędotrębûšje, n. ber Mittelbauch, Cig. (T.). srędovęcen, cna, adj. Cig. (T.), C., Trst. (Let.), pogl. srednjevecen.

srędozęmeljski, adj. = sredozemen, Cig., Jan.

srędozemen, mna, adj. Mittellands, mittellandian; sredozemno gorovje, morje, Cig.,
Cig.(T.); — rus.

srędozęmski, adj. = sredozemen, Jan. (H.).

sredozimec, mca, m. 1) ein Beiliger, beffen Gebachtnistag in bie Mitte bes Bintere fallt, C., Svet. (Rok.), Lašče - Levst. (Rok.); mraz kakor o sredozimcih, Z.; - 2) ein in ber Mitte bes Binters geborener Menich, C. sredpost, m. die Mittfaften, Cig., Jan., Levst.

(Zb. sp.).

sredposten, stna, adj. Mittfaften-; sredpostna nedelja, ber Latare-Sonntag, ber Mittfaften-

srêdstven, stvena, adj. mittelbar, Jan. (H.). sredstvo, n. bas Mittel, bas Mebium, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — rus. srédščina, f. baš Wittelbing, C. sredzíma, f. bie Witte beš Winters, Mur.,

Danj.-Mik.

sredzimski, adj. jur Mitte bes Binters gehörig, Mur.

srèj, praep. c. gen. Mur., C., pogl. sredi. srejpósten, stna, adj. Levst. (Rok.), pogl. sredposten.

srêmsa, f. = čremsa, Jan., Valj. (Rad). srêmša, f. = čremsa, Mik., Valj. (Rad).

sren, m. 1) ber Rauhreif, C., Mik., Dol.; sren se na laseh, na dlaki ob hudem mrazu dela, C.; — 2) bie gefrorene, harsch gewordene Schneerinde, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., Jes.; sren drži, da lahko hodiš po njem, Gor.; po srenu klasje pobirati = sein Brot auf unrechtem Wege fuchen, Mur.

srenast, adj. 1) mit Rauhreif bebedt, Dol.; -

2) harfch: srenasti sneg, Mur., Cig. srênec, nca, m. = sren 1), Jan.

sręnj, m. 1) = sren 1), Strek.; srenj stoji po drevju, po travi, BlKr.; -2) = sren 2, Jan., Mik., Valj. (Rad), Litija-Štrek (LjZv.);

3) ber Giestoß, Podgorjane (Goris.)-Štrek.(LjZv.).

srenja, f. 1) bie Gemeinbe, Mur., Cig., Jan., Gor.-Svet. (Rok.); (eig. "Hauptort mehrerer Gemeinben, stsl. sredanja" Mik.); — 2) bie Gemeindevertretung: v srenjo voliti koga, Gor.; — 3) die Gemeindesitzung: srenjo na-povedati, v srenjo iti, Z.

sręnjáč, m. = srenjan, C.

srenjan, ana, m. bas Gemeinbemitglieb, C.

 $sr\hat{e}njčan, m. = srenjan, LjZv.$

srênjec, njca, m. = srenjan, Jan. (H.). srênjski, adj. Gemeindes, Cig., Jan.

sręp, srępa, adj. 1) = grozen, grausam, Cig., C., Cig. (T.); srepo križanje, Skal.-M.; Požela jih je srepa smrt, Greg.; — wilb: srepa ino strašna množica, Skal.-Let.; = hud, strašen: srepo ga je pogledal, Podkrnci-Erj. (Torb.); bil je srepega pogleda, Jurć.; srepo gledati, ftier bliden, Savinska dol.; -2) ungeheuer, fehr groß, Jan., M., Rof .-Jarn. (Rok.); - srepo (= grozno) se ustrašijo, Krelj-M.

srępež, m. = grozan, strašan človek, Erj. (Torb.).

srepinja, f. die Schauberhaftigkeit, Ip.-Mik. srepînski, adj. = srep, Erj. (Torb.).

srępoglèd, gléda, adj. wildblidend, Levst. (Zb. sp.).

srepost, f. bie Grausamfeit, C. srepóta, f. 1) bie Riefengröße, Jan.; - 2) bas

Ungeheuer, Rof .- Jarn. (Rok.). srepotiti se, im se, vb. impf. = jeziti se, KrGora.

sręsti, (sretem) vb. pf. = srečati, Jan., Vest., Raič (Slov.); tukaj jih je Jezus sretel, Krelj; grem ga srest = grem mu naproti, Rez., Baud.; (sredem, sredla ga hudoba, Ziljska dol.-Mik.; Njega pa sreje potnik star, Npes.-Vraz).

 $sr\hat{e}s$, m. i) = srezi), BlKr.-Let.; — 2) ber Beinstein, Cig., Jan., Cig. (T.), C., DZ.

sręšev, adj. Beinftein -: sreševa kislina, bie Beinfaure, Cig. (T.).

sreševina, f. die Beinfaure, h. t.-Cig.(T.).

sręsnica, f. bas Beinsteinsalz, Cig. sretávati, am, vb. impf. = srečavati, Npes.-

sretena, f. bas Benebictenfraut (geum rivale),

C., Tuš. (B.); (sretina Z.). sręž, m. 1) = ivje, ber Rauhreif, V. - Cig., Gor.; ber Reif an ben Mauern, Cig., Vrt.; — 2) bas Roheis, Mur., Cig. (T.), Jes.; večen led in srež goro pokrivata, Slom.; - 3) bas erste bunne Gis, Jan.; — bie Gisscholle, Mik.; — 4) bas Treibeis, Cig., Jan.; srez gre, ber Flufs führt Gis mit fich, Cig., Met.; = voda gre v srež, Podgorjane (Goriš.), Štrek.(LjZv.); Drav'ca gre v srež, Npes.-Schein.; Drava je sreža nanesla, SIN.; - 5) bie beim Bufrieren bes Erbbobens fich hebenbe Erdfruste, Cig., Rib.; - 6) vinski s., ber Beinstein, C.

sręžiti se, im se, vb. impf. = v srež se izpremenjati, harichen, Cig.; - reka se sreži = srež gre po reki, C.

sręžnat, adj. = s srežem pokrit: srežnata voda, Z.

sręžnica, f. bas Roheiswaffer, C.

sich, m. ber Schauer, Jan., Trst. (Let.); srhi gredo po meni, ein Schauer überläuft mich, Z. sich, sfha, adj. sich emporsträubend, Z.; - rauh (bot.), Cig.(T.).

sîhast, adj. = srhljiv, Trst. (Let.).

sfhati, am, vb. impf. = sršati, C., Z.

sfhek, hka, adj. struppicht, C.; - rauh (von Blättern), Z.

síhel, hla, adj. struppig: konj drži dlako na srhlo, bem Pferde fteben bie Saare empor, Z. srhkolistica, f = srhkolistnica, $Tu\bar{s}$. (R.).

srhkolistnica, f. srhkolistnice, rauhblätterige Bflanzen (asperifoliae), Tuš. (B.).

sfhniti, sfhnem, vb. pf. erichaudern, Jan., C. srholistnica, f = srhkolistnica, Cig.(T.). srhovina, f. etwas Rauhes: Unebenheiten, rauhe Stellen, C.

sik, sika, m. ber Schlurf, Cig., Jan., C.; s. vina, Cig.

sfka, f. oseba, katera rada srka: take vinske srke, folche "Beinbeißer", SIN.

srkaten, Ina, adj. faugend: srkalne zile, ihm-

phatische Gefäße, Jan., Cig. skalica, f. die Saugader, das Lymphgefäß, Cig.(T.), Erj.(Som.).

srkâlnica, f. = srkalica, Jan. srkalo, n. bas Ginfaugemittel, Cig. sfkanje, n. bas Schlürfen. sfkati, sfkam, čem, vb. impf. schlürfen: rad ga srka, er trinkt gern; — saugen (phys.), Cig.(T.); — svetlobo s., das Licht absorbieren, Znid.; (pogl. piti). sikavec, vca, m. ber Schlürfer, Mur., Cig., sîkavt, m. ber Schlürfer, Cig. sîkec, kca, m. der Schlurf, Mik. srketati, etam, ecem, vb. impf. fleinweise schlürfen, sürfeln, Mur., C., Z.; od mraza srkljac, m. ber Schlürfer, Cig. sîkljaj, m. ber Schlurf, ber Nipp, Cig., Jan.; s. vina, vode, Slom.-C.; potrebnim ni srkljaja vode privoščil, Ravn. srkljati, am, vb. impf. fleinweise ichlurfen, fürfeln, nippen, Cig., Jan.; - fleinweise einfaugen, C. sfkniti, sfknem, vb. pf. einen Schlurf thun. skna, f. 1) das Reh; das Rehweibchen; skace kakor s.; nosi se ko srna, pa nema zrna, C.; - 2) govedje in ovčje ime, Cig., Krn, Tolm.-Erj.(Torb), BlKr. srnáča, f. ime kravi, kajk.-Valj. (Rad). sfnast, adj. rehfarben, Cig. sînča, f. ime kravi, Valj. (Rad). srnče, éta, n. das männliche Rebfalb, bas Rebbödlein. sfnec, nca, m. 1) = srnjak, Habd.-Mik., Mur., Jan., Danj.-Mik. ; - 2) ein rehfarbener Ochs, Z. sfnica, f. dem. srna; ein fleines (weibliches) Reh; srnica, Levst. (Zb. sp.). srnic, ica, m. bas mannliche Rehlitchen, Cig., Levst. (Nauk.). srnicka, f. das weibliche Rehtigchen, Levst. (Nauk.). srnina, f. bas Rehfleisch; — bie Rehhaut; iz srnine, rehlebern, Cig. srnjáček, čka, m. dem. srnjak; bas Rehbödlein. V.-Cig. srnjad, f. das Rehwild, Jan. srnják, m. ber Rebbod. srnjákast, adj. rehfarben, V-Cig. srnjakovec, vca, m. ber Rehpfosten, LjZv. srnjedlákast, adj. rehhaarig. Let. srnjenog, noga, adj. rehfußig, Cig. sînji, adj. Reh-; srnje meso, srnja koža; srnjih oči dekletce, Zv. snka, f. = divja koza, C. srnovina, f. = srnina, Mur. srobot, m. bie Balbrebe (clematis vitalba), Pirc, Met., Ig(Dol.), Gor., Tolm.; (clematis recta), Josch; pereči s., bie Brennwurzel (clematis flammula), Cig.; - tudi: srôbot, Dol. srobột, f. = srobot m. Cig., Jan.; srộbot, srobôta, f. = srobot, (sreb-) Met., Dol. srobotina, f. 1) = srobot, die Baldrebe; coll. Baldreben; — 2) srobotina, die Alpenrebe

(atragene alpina), po hribih med Otlico in

Idrijo,-Erj. (Torb.).

srobotinka, f. neka vinska trta, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.). srobotje, n. das Walbrebengesträuch, Josch, BlKr. srobotka, f. rdeca s., die Brennmurgel (clematis flammula), (sreb-) Cig. srobótovina, f. = srobotina, Mik., BlKr. srôbrot, m. = srobot, (srobrat) Medv. (Rok.), LjZv., Gor. srok, sroka, m. 1) s. si dati, sich begrüßen, Meg.-Mik.; - 2) ber Reint, Jan., h. t.-Cig. (T.). sop, m. 1) die Sichel; - 2) die Thonschneibe ber Töpfer, V .- Cig. sîp, sipa, adj. = srep, rauh, scharf, Mik.; wild: srpo gledati Cig., BlKr.; ftarr: srpo strmeti pred sebe, Glas. srpáč, m. = srpača, C. srpaca, f. 1) eine abgenützte, schlechte Sichel, Mur., C.; — 2) bas am Ende gekrümmte Astmesser, Cig., C., Svet. (Rok.), Gor.; — 3) = srpica 1), die Jäthaue, Jan., M.; das Jätholz, C. srpan, ana, m. 1) mali s., ber Monat Juli; veliki s., der Monat August; — 2) die Krapbiftel (cirsium erisithales), Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.). srpanec, nca, m. die Rrapbistel (cirsium erisithales), pod Nanosom, na Pivki - Erj. (Torb.). srpar, rja, m. der Sichelschmieb, ber Sichelhanbler, Mur., Cig., Jan. srparstvo, n. die Sichelfabrication. Jan. (H.). sîpast, adj. sichelförmig, Mur., Cig., Jan., nk. stpec, pca, m. dem. srp; 1) eine fleine Gichel; - 2) ber Halbring, Cig.; - 3) die Betonie (betonica off.), Cig., C. sîpek, pka, m. dem. srp; 1) eine fleine Sichel; - 2) bie Klammer (in ber Schrift), das Einschließungszeichen, Cig., Jan.; mej srpkoma, DZ., Nov.; - 3) = srpičnik, die Färberscharte (serratula tinctoria), Medv. (Rok.); tudi: srpèk, pkà, Valj. (Rad). sfpen, pna, m. = srpan 1), Meg., Valj. (Rad). srpentin, m. ber Gerpentin (min.), Jan., Cig. srpeti, im, vb. impf. icharf raufchen (z. B. von bürrem Grase), Cig., M., C.; — iz megle srpi = prši, C.; — panj je srpeč = čebele so nemirne, jezne, Svet. (Rok.); — prim. srp, srep. sîpež, m. = srpogled človek, zavidnež, SIN. srpica, f. 1) = pralica, bie Jathaue, Dict., Mur., Cig., Jan., Dol.; - 2) ein fleineres Abastmesser, das Gartenmesser, Cig., Svet. (Rok), Lašče-Levst.(Rok); — 3) = jezav, srdljiv človek, Dol.; - 4) die Seebinje (scirpus lacustris), C., Tuš. (R.); drnasta s., bas Rafenbinsengras (scirpus cespitosus), Cig. srpic, ica, m. dem. srp; bas Sichelchen; kajmo srpiče, Dekleta mlade! Čb.-Valj. (Rad). srpičast, adj. = srpast, Jan. (H.). srpiček, čka, m. = srpica 1), die Jathaue, Dol.-M. srpičnik, m. die Färbericharte (serratula tinctoria), Z., Hip.-C.; Medv.(Rok.).

srpisce, n. ber Sichelftiel. C. srpiti se, im se, vb. impf. die Haare ftrauben:

mačka se srpi, Z.

srpje, n. die Krapbistel (cirsium carniolicum, c. oleraceum), Josch.

sîpnik, m. barvarski s., die Färberscharte (ser-

ratula tinctoria), Cig. srpnjak, m. das Sichelfraut (sium falcaria), Cig.

sfsati, am, vb. impf. = jezno govoriti, BlKr.; s. na koga, jemanden anschnauben, barsch anfahren, Rihenberk-Erj. (Torb.).

sfsen, sna, adj. aus Thierhaaren: srsna odeja, C. skst, î, f. das Thierhaar, Cig.(T.), C., ogr.-

M., Trub.-Mik.; das Borftenhaar, Cig. (T.). srsaj, m. ber Streifenfarn (asplenium), Tus. (B.), Medv. (Rok.).

sršan, ána, m. = sršen, jvzhŠt. sŕšast, adj. struppig: sršasta krava, C. — grob-

wollig, Trst. (Let.).

sfšati, im, vb. impf. bie haare ftrauben, ftruppig sein. Rib.-Mik., C.; - s. na koga, jemandem gurnen, M.; = s. nad koga, Ravn.-Cig.; -= zbadati, DSv.

sršav, áva, adj. widerhaarig, struppig, C. sŕšen, éna, m. die Hornis (vespa crabro); leti,

kakor da bi ga sršeni podili, Cig.; (fig.) sršene dražiti = ins Bespennest stechen, Mur.; sršene v glavi imeti, mürrijo, verdrieglich fein, Mur.

srsenar, rja, m. ber Bespenbussarb (pernis [falco] apivorus), C., Frey. (F.).

sršenják, m. bas Hornisnest, C., Z.

sršenji, adj. Hornis: sršenje gnezdo, LjZv. sršęnka, f. neka hruška, C., Mariborska ok., Krško-Erj.(Torb.), jvzhSt.

sršenovec, vca, m. = sršenar, Levst. (Nauk.). sršęta, f. = 2. pitnik, koruza za pičo, (prim. it. sorghetto), Goriška ok.-Erj.(Torb.).

sršeti, im, vb. impf. = sršati, Cig., Jan., Rib.; obrvi so mu sršele, ko dve metli, Levst. (Zb. sp.).

srsica, f. eine Art Henne, C.

sŕšiti se, im se, vb. impf. die Haare o. Febern sträuben, sich borsten, Cig., Mik.

sršljiv, íva, adj. struppig, C., Rib.-Mik. sršúriti se, ûrim se, vb. impf. = sršiti se, Z.

set, m. bie Fischgrate, Cig.

srták, m. = jezav človek, srtina 2), BlKr.-Let.

srtel, m. ber Bimmerboben, ogr .- Valj. (Rad); izuvši črevlje ne puščaj jih na srtel, ogr.-Raič(Kol.); (— iz: sred tel = sredi tal, C.).

srteti, im, vb. impf. sich strauben: dlaka srti, vzhSt.-C.; - scharf, rauh sein: predivo srti, C., Z.; - srtec, ftruppig, C.; rauh, spießig,

srtina, f. 1) eine Spite, Svet. (Rok.); - 2) die Thre, Svet. (Rok.); — 3) = clovek zbadljivih besed, pos. v odgovoru, Lašče-Erj. (Torb.), Svet. (Rok.), Ravn.-M.

srtinast, adj. s. človek = srtina 2), Lašče-Erj. Torb., Svet. (Rok.), Ravn.-M.

srtiniti se, înim se, vb. impf. 1) sich strauben: Srtini se greben njegov (zmajev) DSv.; -

2) = zbadljivo odgovarjati: kaj se srtiniš? Lašče-Erj. (Torb.).

sktiti se, im se, vb. impf. die Haare o. Federn sträuben, Hal., C.; puran se srti (kadar je jezen), Dol.-Mik.; - sich über etwas emporen, C.

st, interj. ftill!

stábelce, n. dem. stablo; = stebelce, Valj. (Rad)., SlN.

stabla, f. bie Stufe, Krelj; (iz nem. Staffel, prim. štabla).

stáblo, n. = steblo, Dict.

stāblovje, n. = steblovje, Valj. (Rad).

stādij, m. tekališče (tudi starogrška dolgostna mera), das Stadium.

stagna, gen, n pl. = stegne, ber Biehtriebweg (meift eingefriedet), Z.; kadar vidis na ulicah ali na stagnih črno kravo, ne reci, da je črna, Levst. (Zb. sp.).

stágne, gen, f. pl. = stagna, Gor.

staja, f. 1) bas Stehen: s. na straži, Cv.; ber Stillstand, Cig. (T.); - 2) ber Ort bes Stehens, der Anstand, Cig., Zora; — 3) bie Herberge, das Quartier, Mur., Cig., Npes.-Vraz; - ber Stanbort: vojaške ladje imajo tamkaj svojo stajo, Cv.; — der Biehstandort, C.; nav. pl. staje = ograjen prostor na pašniku, kjer živina o poludne stoji, Cig., Notr.; - staje, die Sennerhutten mit ben Stallungen in ben Alpen, V.-Cig., Tolm., Bolc; planin in staj je tukaj gori dovolj,

stajališče, n. ber Stanbort, Guts., Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; s. (za ladje), bie Rhebe, Cig., DZ.; (lovsko) s., der Anstand, Jan., Vrt.

stajálo, n. = stalo, bas Geftell, bas Boftament, Cig., Jan., C.

1. stájati, tajam, jem, vb. pf. schmelzen (trans.),

s. se, schmelzen (intr.), zergehen, aufthauen.

2. stajati, am, vb. impf. 1) zu stehen pslegen:
Paša je na pragu stajal, Npes.-K.; — 2) == stopati, postavljati se: ptič mi je na roko stajal, na gredico pa ni mogel stopiti, Dol.

stajček, čka, m. Gor., Tolm.; pogl. stojček. stájica, f. dem. staja; v uganki: Sladko zgovorna Stajica, Pa v nji so bela Jagnjeta, (= usta, zobje), Vod.(Pes.).

stajna, f. = staja, ber Biehstanbort, Bes.; (nam. stajina?)

stajnica, f. 1) ber Lagerplat ber Schafe: stajnico z drevjem obsaditi, Notr., Z.; - 2) pl. stajnice, die Bant in ber Rirche, Dol .-Cig.

stâkati, am, vb. impf. ad stočiti. stákniti, nem, vb. pf. = stekniti.

stâł, la, m. = stan, kajk.-Valj.(Rad). stalagmīt, m. stoječ kapnik, ber Stalagmit. stalaktīt, m. viseč kapnik, ber Stalattit.

statce, n. dem. stalo; ein fleines Fuggeftell, Cig., Bes.

staten, ina, adj. beständig, bleibend, befinitiv, conftant, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; s. pridevek, stehenbes Epitheton, Cig. (T.); stalna kolicina, stetige Große, Cig. (T.); fig: stalna plača, stalna cena, Cig., nk.;

stalno namestiti, definitiv anstellen, nk.; — stalne ptice, Stanbodgel, Cig.(T.); stalna vojska, stehenbes Her, nk.; — verlässlich, haltbar, C.; s.*razlog, ein haltbarer Grund, Cig.(T.).

stâlež, m. = stan; 1) ber Justand, C.; —
2) ber Stand, Cig. (T.), DZ., Zora; (hs.).
stáliš, m. 1) ber Bohnort, Mur., C., Danj.Mik.; — 2) ber Stand, die Menschenclasse,
Cig. (T.), C., Mik., ogr., kajk.-Valj. (Rad);
zakonski s., C.; nisem se brigal za njegov

stališ, Jurč.; (tudi hs.).

stališče, n. 1) der Standort bes. für Thiere, die Hürde, Ig(Dol.), ogr.-C.; prilično stališče i dosta krme, (stálišče) ogr., kajk.-Valj. (Rad); — der Aufenthaltsort, der Bohuort, Mur., ogr.-C., Svet. (Rok.); — 2) das Fundament, Cig., Jan.; hisa ima globoko, močno s., C.; — 3) der Standpunkt (= Gessichtspunkt), Jan., Cig. (T.), nk.

staliti, im, vb. pf. ichmelgen (trans.); s. se,

schmelzen (intr.).

stâinica, f. ber Firstern, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Jes.

stâłnik, m. bas Beihnachtsbrot, St.-Cig.; = kruh, ki ga na sv. biljo spečejo, pojedo pa na sv. treh kraljev dan, Saleška dol.-Pjk. (Črt.).

stamost, f. die Beständigseit, die Stetigseit, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; s. položaja, die Stabilität, Sen. (Fiz.); s. v molitvi, ogr.-

Valj.(Rad).

stálo, n. 1) das Fußgestell, Cig., Jan., C., Hip. (Orb.), nk.; na srebrnih stalih, Škrinj.-Valj. (Rad); das Stativ, Žnid.; — 2) das Fundament, der Grund, Jan., Burg. (Rok.); s. staviti, den Grund legen, C.; — 3) die Basis. C.; (sig.) večina je stalo izgubila, SIN.; — 4) der Rustand: človek ostane vsegdar v jednem stalu, ogr.-C.; biti v stalu (— v stanu), C.; — 5) das Stehen: čič ne da nič.

stalo pa malo, Z.

stan, stana, stanu, m. 1) bas Bebaube, bas Haus, Cig., ogr.-C.; lep stan, jvzhSt.; župnijski s., bas Pfarrhaus, Slom.; — 2) die Berberge, bas Quartier, bie Wohnung, Cig., Jan., C., Ščav.; na s. vzeti, beherbergen, Krelj, DZ., vzhŠt.-Valj. (Glas.), ogr.-C.; na s. iti, eintehren, Krelj; na stan hoditi, Kast.; vže sem vam stanove (bie herberge) pripravil, Krelj; na stanu biti, im Quartier fein, C.; imeti kje svoj s., irgenbwo einquartiert fein, Jan., Dalm., Trub.; s. vzeti, oddati, eine Bohnung miethen, vermiethen, Cig., Svet. (Rok.); noben (oben) človek ondi stanu nema, Dalm.; odkod si stana? wo bist bu wohnhaft? Idrija; — glavni s., das Hauptquartier, Jan., nk.; — 3) das Kriegslager, baš Gezelt, Cig., Jan., Ravn.; — 4) bie hürbe: ovėji s., Cig., Jan., Trub., Dalm., Kast., Notr.; ber Stall: nočiti na staneh v planini, Glas.; = bie Berbe, Meg., Kast. (N. C.); eine Herbe von 40 Schafen, Z.; -5) tisti del obleke, ki trup pokriva: srajca mu je v stanu prekratka, otročja srajca ima

dolg stan, Lasce-Levst. (Rok.); ber Rumpf eines hembes, bas hemb ohne bie Armel, Cig., C.; s. na zadrguljico, ber Schnurleib, Znid.; = tesni s., Bes.; - 6) ber Zustand; v dobrem stanu ohraniti, Jan., nk.; postavljenje na poprejšnji s., die Biebereinsetung in ben vorigen Stand, DZ.; s. premoženja, ber Bermögenestand, Cig.; s. milosti božje, ber Gnabenstand; v drugem stanu biti, schwanger sein; — v stanu biti, imstande sein (germ.); kadar otrok v stan pride (starter wird), pomaga delati, Lašče-Levst. (Rok.); - 7) ber Stand; zakonski, vojaški, duhovski s., der Che-, Militar-, geistliche Stand; - biti od stanu, vom Abel fein, Mik.; stanovi, die Stande (einst als Reprajentation eineš Landes): kranjski stanovi; — 8) der Status: konkretalni s., der Concretalstatus, DZ.

stanar, rja, m. ber Senne, ber Alpenhirt, Strek.,

Notr.

stanarina, f. das Quartiergeld, Levst. (Nauk.),
DZ., nk.

stanarînski, adj. s. razred, bie Quartierzinsclosse, Levst. (Nauk.). stanca, f. neka vrsta kitic, bie Stanze, Cig.

(T.).; — it. stanec, nca, m. = stanovavec, ogr.-Valj. (Rad). stanek, nka, m. 1) ber Aufenthaltsort, ogr.-Valj. (Rad); bie Behausung, bie Bohnung, ogr.-C.; župni s., bas Pfarthaus, SIN.; —

2) ber Stanbpuntt: solnce pride na najvišji stanek, ogr.-Valj.(Rad).

stanica, f.1) doż Bohnzimmer, Mur., Cig., Jan., C.; idi v stanico! Ravn.-Valj. (Rad); sedeti v gorki stanici, Jurč.; stanice, die Bohnungdräumlichteiten, Levst. (Nauk.); — 2) die Zelle (im organischen Körper), Cig. (T.), C., Tuš. (B.), (stânica), Erj. (Som.); matična s., die Mutterzelle, Cig. (T.); — s. matica, Erj.

(Som.); mlada s., die Tochterzelle, Erj. (Som.). stanič, iča, m. ber Stand (auf dem Markle),

stanicast, adj. zellenförmig, Jan. (H.). stanicav, adj. zellig, Jan. (H.).

staničen, čna, adj. Bellen: stanična kozica, bie Bellenmembrane, Cig. (T.); stanično jedro, ber Bellenlern, Cig. (T.).

staničevina, f = staničnina, Cig.(T.).

stanîčje, n. bas Hellgewebe, Cig. (T.), Tuš. (B.); tvorilno s., bas Cambium; živilno s., bas Parenchym, lično s., bas Prosenchym, Tuš. (B.).

staničnica, f. die Zellenpstanze, Cig. (T.). staničnina, f. der Zellstoff, die Cellulofe, Cig. (T.), C., Tuš. (B), Erj. (Som.).

staniol, m. die Binnfolie, das Stanniol, Cig.

stanišče, n. 1) ber Aufenthaltsort, ber Wohnort, Mur.; — 2) bas Quartier, bie Wohnung, Mur., Cig., Jan., C., DZ., Nov.; dati samo s. (Naturalquartier), DZ.; na s. jemati koga, jemandem Unterstand geben, Levst.(Nauk); — bas Standquartier, Cig.(T.); glavno s., bas Hauptquartier, Jan. stániti, stânem, vb. pf. 1) hintreten, (stanoti) C.; — 2) werben, geschehen, C.; — 3) == nehati, aufhören: det stane, C.; - 4) = vstati, vzh.Št.-Vest.

stanjak, m. bas Beihnachtsbrot, C.; - prim. stalnik.

stanjár, rja, m. ber Inwohner, C.

stanje, n. 1) das Stehen; stanje in čakanje; s. zvezd, die Constellation, Cig. (T.); — 2) ber Zustand, Jan., Z., nk.; železnica je v dobrem stanju, DZ.; začasno s., bas Broviforium, DZ.; - 3) bas Gebaube, das Bohngebaude, Mur., C., BlKr., jvzhSt., ogr.-C.; bas Wirtschaftsgebäube, Dol.

stanjenje, n. das Aufstehen, (tudi: stanenje,

stanenje), ogr.-Valj (Rad).

stanjeváti, üjem, vb. impf. ad stanjiti, Z., Bes. stánjiti, im, vb. pf. dunn machen, Jan. (H.). stanjsanje, n. Die Berbunnung, Cig.

stānjšati, am, vb. pf. = iztanjšati, Cig. stanjuzati, am, vb. pf. gerbruden, bunn preffen,

stanka, f. die Berspause, h. t.-Cig. (T.), Navr. (Kres).

stanodajavec, vca, m. ber Quartiergeber, Cig., DZkr

stanodâvec, vca, m. ber Quartiergeber, Cig., Jan., C., DZ.

stánoga, f. = stonoga, Levst. (Zb. sp.), LjZv. stanoma, adv. im Quartier: kje si stanoma? Polj., Črni Vrh (Notr.)-Svet (Rok.).

stanorednik, m. ber Quartiermeifter: veliki s., der Generalquartiermeister, Cig.

stanóten, tna, adj. Jan., Levst. (Zb. sp.), pogl. stanoviten.

stanovářen, čna, adj. wohnbar, Cig.; – Bohn:: stanoválna hiša, Zv.; stanovalno poslopje, das Bohngebäude, Levst. (Pril.).

stanovalisce, n. die Wohnung, bas Quartier, bie Behausung, Cig., Jan., nk.; - = bivalisce, ber Bohnort, Cig., Jan.

stanoválo, n. die Wohnung, C.

stanovanje, n. 1) bas Bohnen; - 2) bie Bohnung; s. najeti, oddati, odpovedati; s. samo na sebi, das Naturalquartier, Levst. (Pril.).

stanováti, fijem, vb. impf. 1) bie Wohnung, bas Quartier haben, wohnen; sam, z drugimi s.; - hausen, Cig.; Od prvega tukaj Stanuje moj rod, Vod. (Pes.); - 2) beherbergen: s. koga, C., Npes.-Vraz.

stanovavec, vca. m. ber Bewohner, ber Ginwohner.

stanovavka, f. die Bewohnerin, die Einwoh-

stanovavstvo, n. die Bewohnerschaft, Cig. stanoven, vna, adj. 1) Bohnungs-: stanovno drustvo, der Bohnungeverein, DZ.; - 2) sicher, gewiss: ta reč ni stanovna, Svet.(Rok.).

stanoviten, Ina, adj. constitutio, Cig. (T.). stanovina, f. das Duartiergelb, Cig., C., Nov.;

- ber Miethzins, C.

stanovišče, n. 1) miza nima stanovišča, ber Tijch hat feinen festen Stand, Goris.; -2) die Wohnung, der Aufenthaltsort, Levst. (Nauk); ber Wohnsit, DZkr.; - 3) ber Standpuntt, ber Befichtspuntt, Jan., Cig. (T.);

zdravniško s., Levst. (Pril.); (hs.).

stanovît, adj. 1) beständig, beharrlich, Cig., Jan., Trub., Dalm., Jsvkr.; stationar, Cig. (T.); stanoviti dohodki, nachhaltige Rente, Levst. (Nauk); - 2) bestimmt, Dalm.- Cig., DZ.; zemlja ima stanovit tek, Cig.; stanovito, gewis, ogr.-C.

stanoviten, tna, adj. stanbhaft, charafterfest; s. biti; - beständig, beharrlich, ausbauernd; - haltbar, stanovitno vino; stanovitna barva; -befinitiv, beftimmt, festgesett, Cig., Jan.; stanovitna cena, plača, Cig., Jan.; stanovitni prazniki, unbewegliche Feiertage, Cig.; — stanovitne roke biti (pri streljanju), Zv.; — sicher, gewiss, Meg.; — träge (phys.):

eter je pač s., teže pa nima nobene, Žnid. stanoviti, im, vb. impf. festsegen, statuieren, Cig. (T.); tehnični izrazi se stanove ob enem z vednostmi, Levst. (Zb. sp.). - stal.

stanovitnost, f. bie Standhaftigfeit, bie Beftanbigfeit, bie Beharrlichfeit, bie Ausbauer : bie haltbarteit; — bas Beharrungsvermögen (ber Rörper), Zora.

stanovitost, f. = stanovitnost, Cig., C.; bas Beharrungsvermögen (phys.), Cig. (T).

stanovnica, f. bie Einwohnerin, Valj. (Rad). stanovník, m. ber Bewohner, ber Infaß, Mur., Cig., Jan., Vrt., Zora, Znid.; - ber Einwohner, Mur., Cig., Jan., Levst. (Nauk.). stanovnina, f. ber Quartierzins, Cig., DZ.

stanovnistvo, n. die Bewohnerschaft, Z., nk.; – die Bevöllerung, DZkr.

stanovski, adj. 1) Stanbes, nk.; - 2) Stanbes, ftanbifc, bie Lanbftanbe betreffenb, Lanbschafte, Cig., Jan., nk.

stanovstvo, n. die Landstandschaft, das Ständewesen, Cig., Jan.

stápati, pam, pljem, vb. impf. ogr.-Let., Mik.; pogl. stopati.

stâpljanje, n. das Zusammenschmelzen, Cig. stapljati, am, vb. impf. ad 2. stopiti; 1) 3us sammenschmeizen, verschmeizen, Cig., Cig.(T.); – 2) schmelzen, abschmelzen, Mur., Cig., Jan.

stapljeváti, ûjem, vb. impf. = stapljati, Met. star, rja, m. ber Scheffel, ein Getreibemaß (= 2 Megen, Met.), Cig., C., Trub., Dalm., Gor., Notr., Prim.; — prim. it. stajo, iz: stario, lat. sextarius, Mik. (Et.).

stàr, stára, adj. alt; stari ljudje; star je kakor greh, Erj. (Torb.); star kakor zemlja; stara pravica; stare poti in stare krčme se ne ogibaj! Erj. (Torb.); star mož, staro vino, staro žito, stara petica, stara mera, to je kaj vredno, Levst. (Rok.); stara šara, altes Berümpel; - stari, ber Schwiegervater, C.; stara, Die Schwiegermutter, C.; pl. stari, Die Allten, Die Ableber nach ber Abergabe ber Realitat, Cig.; stari oce, stara mati, ber Groß. vater, die Großmutter; stari, die Großeltern, Cig., Jan.; stari mesec, ber abnehmenbe Mond, jugh St.; starega meseca, bei abnehmenbem Mond, C.; - dve leti s., zwei Jahre

alt; koliko si star? wie alt bist bu? leta staro jagnje, einjähriges Lamm, Met .- Mik.; (germ.) - stare navade, althergebrachte Gewohnheiten; po starem, in althergebrachter Beise; - staro in mlado, (jung und alt), vse je teklo gledat.

starad, f. bas alte Rebenholz beim Beinftod, C. staranje, n. das Altern; s. meseca, das Ab-

nehmen bes Monbes, Cig.

starašina, m. Cig., Jan. i. dr., pogl. starejšina. starati, am, vb. impf. 1) alt machen, Cig.; skrbi ga starajo, Mur.; - s. se, altern; -2) abplagen, Cig.; fummern, C.; s. se, sich fümmern, M.; ne starajte se! vzhSt.-Valj. (Vest.); s. se za koga, kajk.-Valj.(Rad); — 3) hinhalten: uže tri leta me stara s placilom, Lašče-Levst.(Rok.).

starce, éta, m. ber Alte, Cig.

stârčec, čeca (čca), m. dem. starec; ber Alte.

starček, čka, m. ber Greis.

1. starec, rca, m. 1) ber Alte, ber Grautopf;
— 2) ber niftenbe Bogel (bas Mannchen), Cig., Jan ; - 3) odpreti starca, einen Schacht öffnen, V.-Cig.; — 4) panj, iz katerega prvi roj zleti, Gol., Levst. (Beč.); - 5) ber Wiefensalvia pratensis), Banjščice, Tribuša-Erj. (Torb.); — starci, die Klette (lappa), Josch, Gor.; — eine Art Schwamm, C., (prim. dedec 12).

2. starec, rca, m. dem. star; ber Scheffel, C. starejševanje, n. die Ausübung des Borsteheramtes, Levst.(Pril.).

starejševáti, ûjem, vb. impf. Borstcher (starejšina) sein, C.

starejši, m. pl. = starši, Mur.

starejšíca, f. = vodilja pri svatovščinah, C. starejsina, m. 1) ber Alteste, ber Genior (ber als folder ein Amt ausübt), Mur., Cig., Jan.; ber Senator, Cig., Jan., nk.; - ber Borfteher, ber Borgefeste (ohne Rudficht auf bas Alter), Levst. (Nauk.); cerkveni s., ber Kirchenpropst, Mur., Cig., Jan., Strek.; s. ceha, ber Zunftvorsteher, Cig.; — 2) ber Ordner und Leiter einer Hochzeit; - ber Beuge bes Brautigams, C., vih St.

starejšinec, nca, m. občinski starejšinci, t. j. župan in dva občinska svetnika, bie Bemeindevorstandsmitglieder, Levst. (Nauk).

starejšíniti, înim, vb. impf. = za starejšino biti, Cig., Let.

starejšînka, f. bie Begleiterin bes starejšina bei einer Sochzeit, Pjk. (Crt.); gewöhnlich feine Frau, BlKr.-Let.

starejšinováti, ûjem, vb. impf. = za starejšino

starejšînski, adj. starejšine se tičoč; starejšinsko opravilo.

starejšînstvo, n. 1) das Amt eines starejšina; - 2) ber Senat, Cig., Jan., nk.; — ber Borstand, Cig.; občinsko s., der Gemeindevorstand, Levst. (Nauk); — cerkveno s., das Kirchenvorsteheramt, die Kirchenvorstehung, Cig.; - 3) bie Anciennetat, Cig., Jan.; (rus.).

staréti, im, vb. impf. altern, Jan. starica, f. die Alle, die Greifin, Jan., ogr.-M., SIN., Zora; brezzobe starice, Levst. (Zb. sp.).

ı. starič, ica, m. bas lette Monbesviertel. ogr.-C.

2. starič, íča, m. neka davščina: dajal je v pridelkih desetino, gorščino, starič, LjZv.; ber Sadzehent, Zal., Cig.; - prim. star, m. staričen, čna, adj. čltlich, Mur.-Cig., Jan., Dol.

staričiti, ičim, vb. impf. altern, Jan. staríha, m. ein alter Plann (zaničlj.), ZgD.

starihast, adj. = starikav, C.

starihati, am, vb. impf. älteln, C. starika, f. ein altlicher Menich (Mann ober Beib), Lasce-Levst. (Rok.); - ein alter Baum, Cig., C .: - ein alter Schufs an Bewachsen, Cig.; atteres Solg an Reben: letos tre iz starike mladike žene, C.

starikanje, n. bas Alimerben: s. dreves, Nov. staríkast, adj. - starikav, Cig., C.

starikati se, am, vb. impf. älteln, Cig. starikav, adj. ältlich; s. človek; starikavo drevo, überständiger Baum, Z.; hiranje je sploh znana bolezen bolj starikavih dreves, Vrtov. (Km. k.)

starîn, m. der Alte, Mur., Danj., Mik.; -= star trs, C.

1. starina, f. etwas Altes: coll. alte Dinge, altes Beug, ber Trobel; dati samo novino za capasto starino, Vrt.; - bie Antiquitat, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; starine, Antifen, Cig. (T.); - alter Bein; - über ben Binter auf der Biefe gebliebenes Gras, Cig.; — travnik, ki se le enkrat na leto kosi, Cig., Lašče-Levst. (Rok.); (= bav. altwis. Levst. [Rok.]).

2. starina, m. ein alter Mann, Jan., Zora, Cv. starînar, rja, m. ber Tröbler, Cig., Jan , DZ.; ber Antiquar, Z., nk.

starînarica, f. die Trödlerin, Cig.

starinariti, arim. vb. impf. Trobler fein, trobeln, Cig., Jan.

starinárnica, f. die Trödlerbude, die Antiquarhandlung, C.; - das Antitencabinet, Cig.(T.). starînarstvo, n. die Trödlerei, nk.; -Antiquariat, nk.

starînec, nca, m. = starokopitnež, C. starinja, f. sorodniki po starinji = staro sorodstvo, Ist.

starinják, m. eine alte Diunge, C. starinosiquec, vca, m. der Archaolog, Jan., nk. starinosloven, vna, adj. archaologijch, nk. starinoslovje, n. die Archaologie, Jan., C., nk. starinoslôvski, adj. archaologisch, nk. starinoslôvstvo, n. die Archaologie, nk. starinoznanec, nca, m. ber Archaolog, Jan. starinoznanski, adj. archaologijch, Jan. starinoznanstvo, n. die Archaologie, Jan.

starinski, adj. alt, außer Brauch gefett, altmodisch; starinska obleka; alterthümlich, antil, Cig., Jan., Cig.(T.); starinska umetelnina (umetnina), die Antite, Cig. (T.). starînstven, stvena, adj. alterthumlich, C.

starînstvo, n. bas Alterthum, Cig. **stâriši**, m. pl. — starši. stariti, im, vb. impf. s. koga, jemanbem Sorgen machen, C.; — prim. starati 2). starjad, f. altes Zeug (Gras, Holz u. dgl.), starják, m. ein alter Mann, Z.; mladenič starjake sodi, C.; - ein alter Beinstod, C. starka, f. ein altes Weib, die Greifin; - ein mehrere Jahre altes Schaf, Cig., C.; - bas Brutweibchen (bei ben Bogeln). starklja, f. das Brutweibchen (bei ben Bögeln), starnica, f. das Getreibemaß, C.; — prim. star m. starocerkvên, adj. altfirchlich, Cig. starodaven, vna, adj. mas langft gemejen ift, alt, uralt, Cig., Jan., nk.; starodavni časi, nk. starodavniki, m. pl. starodavni narodi, pos. Grki in Rimljani, bie Alten, nk. starodavnina, f. coll. die Alterthumer, C. starodavniški, adj. alterthumlich, Vest. starodávnost, f. bas Alterthum, bie graue Borzeit, Cig., Jan., C., nk. starodoben, bna, adj. alt, ehemalig, Navr. (Let.). starokopiten, tna, adj. an bem Althergebrachten hangend, altvätrisch; s. mož; starokopitna stranka, die reactionare Bartei, Cig., Jan. starokopîtnež, m. ber am Althergebrachten hangenbe, ein alter Bopf; ber Reactionar, Cig., Jan. starokopitnik, m. = starokopitnež, Navr. (Kop. sp.). starokopitnost, f. die Reigung zum Althergebrachten, nk. starokrójen, jna, adj. altmodijch, Jan. starolet, leta, adj. alt an Jahren; staroleti, košati dob, *Bes*. staroléten, tna, adj. = starolet, C. staropísemski, adj. palaographisch, Cig. staropisemstvo, n. die Balaographie, Cig., staropisen, sna, adj. = staropisemski, Cig., Jan. starosftec, Ica, m. ber Altfaffe, Habd .- Mik., Cig., Jan., Cig. (T.), LjZv. starosláven, vna, adj. altberühmt, Cig., Jan., nk. staroslovenski, adj. altflovenisch, nk. starost, f. bas Alter; visoka s., hohes Alter; siva s., bas Greisenalter; starost je žalost, C.; na. pod s., auf die alten Tage; - navadneiše: stárost. starosta, m. ber Altefte (eine Art Burbe), Cig., Jan., Danj. - Mik.; ber altefte Rammerling bei Landtafeln, Mur.; ber Gemeindealteste, C.; – polj., češ. starosten, stna, adj. Alteres: starostne vrste, Altersclaffen, DZkr. starostljiv, íva, adj. ältlich, Z.; ("starošljiv", Dol.-Mik.). starošégen, gna, adj. altmobisch, Jan. starotina, f. altes Beug, Bes., Nov. starovečen, čna, adj. jum Alterthum gehörig, alterthumlich, Alterthums., C., SIN., Navr.

(Let.).

staroverec, rca, m. ber Altglaubige; ber Drthobore; staroverci, die Anhanger der orientalisch - orthodogen Kirche und die unierten Griechen. starovéren, rna, adj. = staroverski, Mur., Cig., Jan. staroverka, f. bie Altglaubige; die Orthobore. starovernost, f. die Altgläubigkeit, Jan. (H.). staroverski, adj. altglaubisch, orthodor; tudi: alterthumlich. staroverstvo, n. der Aliglaube; die Orthodorie. starovičen, čna, adj. = starikav, Mur., Cig., v7hSt.; C. je srednje postave in bolj starovičen mož, Glas. starovîčje, n. bas Heidefraut (erica vulgaris), C. starovičnost, f. = starikavost, Mur. starovíka, f das Heidefraut (erica vulgaris), C. starovina, f. das Alterthumsftud, Jan.; — coll. alte Binge, Z.; alte, verkommene Baume u. dgl., C. starovînar, rja, m. = starinar, Jan. starovînski, adj. = starinski, antif, Jan., Cig. starovît, adj. 1) ältlich, betagt, Cig.; — 2) altmobisch, Cig.; - alterthumlich, M.; - antiquiert, Cig. (T.). staroviten, tna, adj. = starovit, C., M. starozakónski, adj. alttestamentlich, Jan. staroznán, znána, adj. altbefannt, Mur., Cig. starstvo, n. coll. die Altesten, C., ogr.-Valj. (Rad). stârši, ev, m. pl. die Eltern; (tudi sing. starš, einer von den Eltern [Bater ober Mutter], Mur., C.; kdor starša ne spoštuje, je hudobnež, Polj.; dual.: starša, C.); - po nem. staruha, f. ein altes Beib (zaniclj.), C., Bes.; zima, staruha nadušljiva, Zv. starúlja, f. cin altes Beib, Cig. starun, m. ein Alter, C. starusa, f. ein altes Mütterchen, Cig. stas, m. bie Statur, ber Buche, Jan., Cig.(T.), C_{\cdot} ; — hs. státi, stânem, vb. pf. 1) treten: počakaj, da stanem pogledat na vrt! stal sem za skedenj, s konja, s postelje stati, Lašče-Levst. (Rok.); - 2) antommen, zu stehen tommen, tosten (v tem pomenu tudi impf., Mik.), to me težko (s težka, Dol.) stane, das fommt mir schwer an; kar ljudje radi store, to jih lahko stane, .Trub. (Post.); ko bi me glavo stalo, wenn es mich ben Ropf toften follte; koliko te stane hiša? wie hoch fommt bir bas Saus zu stehen? Odrešenika smo veliko stali, C.; -3) = vstati, ogr.-Valj.(Rad);4) s. se, gefchehen, C. stati, stojim, vb. impf. stehen; trdno s., festen Fuß gefaist haben; s. kakor panj (stor, steber, zid), wie eingewurzelt bafteben; stojec, aufrecht stehend: stojeca latinica, Untiqua (typ.), Cig.(T.); stoječa cev, das Steigrohr, Cig. (T.); stoj (stojta, -te)! halt! bleib(t) fteben! tudi: halt(et) inne! - stoječa cena, figer Breis, Cig.; - stoječe imetje = nepremićnine, Dol.; kar stoji in živi = fundus instructus, vzhSt.; — mesto, trg, vas stoji (ist gelegen); - stoječ, anfassig, Svet. (Rok.); - bestehen: kar svet stoji = von jeher; vrata stoje odprta, die Thur fteht offen; solnce stoji črez poldne, Jurč.; ladjana sidru (mačku) stoji (liegt vor Anter), Cig.; stoji ti na volji, es fteht gu beiner Berfügung, Cig. (T.); dobro, lepo mu stoji, es passt, steht ihm aut; - s. na čem, auf etwas beruhen, Cig. (T.); moje upanje na tebi stoji, Trub.; s. v čem, in etwas bestehen, ogr.-C.; v čem stoji Kristusovo kraljevstvo? Krelj; podložnost v tem stoji, da ste možem pokorne, Jap. (Prid.); s. iz česa, aus etwas bestehen: človek stoji iz duše in tela, ogr. - C.; — gelegen sein: veliko na tem stoji, Vrtov. (Zb. sp.); na tem nič ("ništar") ne stoji, Krelj; meni stoji do česa, es liegt mir baran, Cig. (T.); - abbangen: s. do česa (von etwas), Levst (Cest.), $DZ_{\cdot;} = s$, o čem, $C_{\cdot;}$ - drago s., thener au stehen tommen, Trub.; nie vee te ne stoji, temveč da eno uro pridigo poslušaš, Trub. (Post.); zlahka te stoji, upanje imeti, Kast.-Valj. (Rad); nekaterega težko stoji, manchem tommt es schwer an, Levst. (Nauk); to jih strašno težko stoji, Erj. (Izb. sp.).

stātičen, čna, adj. k statiki spadajoč, statisti (phys.), Cig.(T.).

stātika, f. nauk o ravnotežju, die Statif (phys.), Cig., Jan., Cig. (T.); s. zraka, die Merostatit, Cig.(T.).

statīst, m. ne govoreča oseba na gledališkem odru, ber' Statift.

statističen, čna, adj. k statistiki spadajoč, ftatistatistik, m. ber Statistiker, Cig., nk.

statīstika, f. državopis, bie Statistit, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

stâtiva, f. = statva, C.; - pl. stative = statve, Vrt.

statva, f. ber Bebstuhl, Mur., Mik.; nav. pl. statve.

statvice, f. pl. dem. statve; trakarske s., ber Bandftuhl, Cig.

stav, stava, m. ber Sat, Jan. (H.).

stav, î, f. 1) der Sat, Mur.; — die Aufgabe, bas Thema, Mur.; — 2) = stava 7), ber Zustand, C.

stava, f. 1) bas Sepen: s. besed, bie Bortfolge, Jan., C.; - ber Bau; s. tempelina, Ravn. - Valj. (Rad); - bie Ginfegung, bie Gründung, C.; - 2) bie Stellung: na stavo prignati konje, stave prost, DZ.; - 3) ber Einfat (in Die Lotterie); - 4) Die Bette; stavo narediti; stavo dobiti, izgubiti; za s. teči; - ber Gewinn bei einer Bette: stavo zapiti; — ber Preis, bie Pramie, V.-Cig., C.; — 5) die jum Bogelfang aufgestellte Schlinge, ber Fallftric, Jan., C., Jurc.; pomaga jim stave delati ptičem, Zv.; stave staviti komu, jemanbem nachstellen, C., Jurč.; — 6) der Garbenhaufen, der Getreideschober, Cig., C.; s. je kopica z 10 ali 20 snopi, C.: - 7) bie Lage, bie Stellung, C.; moja stava je huda, ich habe einen schlimmen Stand, Svet. (Rok.); - 8) ber Boften (math.), V .-

Cig.; - 9) bas Thema, V. - Cig.; - ber

Grundsat, C. stavba, f. 1) die Erbauung, ber Bau, Cig., Jan., nk.; s. hiše, Cig.; vodna s., ber Bafferbau, Jan.; gornja s., ber Oberbau, Jan., Cig. (T.); - 2) bas Bebaute: bas Bebaube, Levst. (Nauk), nk.; stavbe, die Bauten, Cig., Jan., nk.; stavbe na kolju (koleh), Pfahlbauten, Cig. (T.), nk.; - 3) ber Sat (im Buchbrud). Jan

stavbar, rja, m. ber Baufünftler, Cig., Zora-C. stavbarina, f. die Baufoften, Levst. (Pril.),

stavbarstvo, n. bie Baufunft, Zora.

stavben, bna, adj. ben Bau, bie Bauten betreffend, Bane, Čig., Jan., nk.; stavbni urad, bas Bauamt, Cig., Jan., nk.; stavbni red,

die Bauordnung, Cig., nk. stavbina, f. ber Bau, bas Gebäude, Levst. (Nauk); stavbine, Bauten, Levst. (Nauk); povodne stavbine, Bafferwerte, Levst. (Močv.).

stavbinski, adj. Bau-: stavbinska dovolitev, ber Bauconfens, Levst. (Nauk); 8. program, bas Bauprogramm, Levst. (Pril.); s. urad, bas Bauamt, nk.

stâvčati, am, vb. impf. = bolj šepasto hoditi, BlKr.-Let.

stavčen, čna, adj. Sag., nk.; stavčni poudarek, ber Sagaccent, Cv.

stavčevski, adj. Seger :: s. ormar, ber Segertasten, Zora.

stavec, vca, m. 1) ber Seper (in ber Buch. bruderei), Cig., Jan., nk.; - 2) ber Better,

stavek, vka, m. 1) ber Garbenhaufen, Cig.; s. žita, C.; s. prosa, t. j. deset snopov prosa na njivi skupaj dejanih, Gor.; - 2) bas 2(ngefette: kazenski s., ber Straffat, DZ.; -Die Thesis, Die These (phil.), Cig., Jan., Cig. (T.); - 3) ber Sat (gramm.), Cig., Jan., nk.

staven, vna, adj. 1) Stellungs-: stavna komisija, DZ.; - 2) Einlage.: stavni listek, ber Einlageschein, Cig.; - 3) fig (math., phil.), Cig.(T.); stavna pomisel, fige Sbee, h. t.-Cig. (T.), Raič (Let.); - positiv (math., phil.), C., Cig. (T); stavna elektrika, positive Elettricität, Cig.; - 4) = postaven, geset, ernst, C., Z.; - 5) = stavben, Bau-, Cig.

stavica, f. ein Schöberchen von 3-5 Garben auf bem Ader, vzhSt.-C.

stavilo, n. die Wette, C.; - ber Kampfpreis, C. stavíšče, n. ber Bauplat, Cig., Jan., DZ., Nov., nk.

stavitelj, m. ber Erbauer, ber Baumeifter, Cig., Jan., nk.; ber Architekt, nk.

stavîteljski, adj. Baumeifter, Jan. (H.). staviteljstvo, n. bas Baumefen, Jan., DZ.

stavîtev, tve, f. das Bauen, der Bau, Jan., Slom., nk.

staviti, stavim, vb. impf. 1) stellen, sețen: v skupine s., gruppieren, Cig.(T.); po koncu s., aufstellen; konj dobro noge stavi; mejnike s., Die Grundfteine einfegen; zive hraste s., Burzelbaume ichlagen, Cig.; (crke) s.,

Lettern sepen; - besede s., kakor treba, so sprechen, wie es sich gehört, Levst. (Zb. sp.); einen Bau aufführen, bauen; hiso s.; zlate gradove si s. v oblake, Luftichlöffer bauen, Pres.; pec s., ben Ofen aufftellen, Z.; anfeten: s. kupice, rogove, rozice, Schröpftopfe feben, Cig., Navr. (Let.); s. pijavke, Blutegel anjegen; koze (vimenice Cig.) s., bie Schuppoden einimpfen, impfen; - im Spiel einsegen, segen; na karto s., s. v loterijo; - wetten; s. s kom, mit jemandem eine Wette eingehen; na kaj s., auf etwas wetten, Cig.; glavo stavim, da —; kaj staviš, da ne bo tako? (v tem pomenu tudi pf.); — toliko sem stavil na njo, ich habe so viel auf sie gehalten, Jurd ; (in ein Amt) einseten, Cig.; župana, črednika s., Z.; — pred oči s., vor-stellen, Jan.; na svetlo s., hervorheben, Cig. (T.); - na smeh s., lacherlich machen, nk.; na sum s., verbachtigen, Jan.; pod nič s., herabwürdigen, Cig (T.); s. kaj nad kaj, etwas einer Sache vorgieben, Cig., Jan., nk.; ovire, zadržke s., Sindernisse bereiten, Cig.; - 2) jum Stehen bringen, aufhalten, jurudhalten: s. žalost, C.; s. koga = muditi, C.; s. se = muditi se, C.; s. se v krčmi, C.; se, sich widersegen, sich weigern, Cig.; bes. sich weigern etwas zu gestehen, Polj.; - vino se mi stavi (wiberfteht mir), C. stavîvo, n. das Baumaterial, Cig., Jan., nk. stavka, f. = stava, die Einlage bei einem Spiel, Cig., Jan. stavkanje, n. bas Aufichobern ber Getreibegarben, M. stavkar, rja, m. kdor snope v stavke zlaga, ber Manbler, Cig. stavkati, am, vb. impf. in Manbeln ftellen, Cig.; = snopje na njivi v stave (stavke) devati, C.; Za srpom snopje stavka se, Npes.-K. stavkoma, adv. 1) manbelweise, Cig.; - 2) sativeise, Cig. stavkoslôvje, n. die Sahlehre, Jan., nk. stavkotvorje, n. die Sapbildung, nk. stávljenje, n. das Stellen, das Sepen; — das Bauen: s. hiš; — das Anseyen: s. rožičev, bas Schröpfen; s. koz, bas Impfen; - bas Segen (im Lotteriefpiel); - bas Betten; prim. staviti. stavnica, f. 1) bie Fahne, Mur., V.-Cig., C.; — 2) die Standlaterne in der Kirche, Gor.; — 3) die große Wachsterze in der Kirche, die Standlerze, Cig., Jan., C.; - 4) stavnice, bie jentrechten Stupen ber Hafpelwelle, V.-Cig. stâvničar, rja, m. kdor stavnico nosi, ber Standferzentrager, Cig. stavnik, m. 1) = staviteli, ber Baufunftler, Cig.; - 2) ber Spannreif, bas Brobebanb ter Böttcher, bas vor ber Ginfepung bes Bobens die Dauben zusammenhalt, V. Cig.

stavnína, f. der Schriftseberlohn, Cig.

stavopls, písa, m. — državopis, statistika, C. stâvstvo, n. daš Bauwejen, daš Baujach, Cig.,

stavnistvo, n. die Baufunft, Cig.

DZ., C.

steatit, m. salovec, ber Speckftein, ber Steatit, Cig.(T.).stebel, bli, f. = steblo, Ravn., Gor.-Valj. (Rad).stébelce, n. dem. steblo; bas Salmchen; ber Stengel (min.), Cig. (T.); tudi: stebelce, Valj. (Rad). stébelčast, adj. ftengelig (min.), Cig.(T.). stébekije, n. coll. Stengel (z. B. Salat-, Krautftengel), Erj. (Som.). stebein, adj. Stengel-, Schaft-, Cig., Jan., nk. stébelnat, adj. vielhalmig, Cig. steber, bra, m. die Gaule; mejni s., die Grengfaule, Cig.; ognjeni s., bie Feuerfaule, Cig.; oblačni s., die Bostenfäule, Cig., C.; - der Pfeiler; - ber Schattenftrich (opp. lika, ber Saarstrich), C.; - tudi steber, St. steblast, adj. schaftformig, Cig. steblati, am, vb. impf. = v stebla iti, Stengel ansegen, Jan., Kol.; - Zweige treiben: drevo je steblalo, Glas. steblika, f. ber Stengel, bie Staube, Z.; ber Baumzweig, C. steblikast, adj. ftengelig, Jan. (H.). steblikovina, f. bas Staubengewächs, C., Z. stebliti se, im se, vb. impf. ichoffen, ftengeln, Jan. (H.); fich bestauben, Z. steblo, n. 1) ber Stengel (caulis), Cig., Jan., $Tu\tilde{s}.(R.)$; — 2) = kapusova sajenica, bie Rrautpflanze, Banjščice-Erj. (Torb.); — 3) ber Halm, Mur., Cig., Jan., nk.; - 4) = deblo, ber Baumftamm, Mur., Cig., C., Svet. (Rok.), Rec.; — tudi: steblò, Čv. stéblov, adj. Stengels, Halms, C. steblovje, n. coll. 1) Stengel, C., (steblovje) Valj. (Rad); — 2) Baumstämme, ogr.-C. stebrast, asta, adj. faulenformig, Cig., Jan. stebrec, brca, m. dem. steber; bas Gaulchen, bas Pfeilerchen, Mur., Cig.; - bie Pflugfaule (Griesfaule), Cig., Ravn. (Abc.). stebrenik, m. ber Säulengang, die Colonnade, Cig.(T.).stebric, ica, m. dem. steber; bas Gaulchen; ber Ständer, DZ.; bie Bfofte am Fenfter, Cig.; s. v usesu, bas Anochenfaulchen, Cig. stebričast, adj. faulchenartig, Mur.; - mit fleinen Saulchen verfeben, Mur. stebriček, cka, m. bas Gaulchen; s. cekinov, eine Rolle Ducaten, Cig., Sol. stebrisce, n. die Gaulenreihe, Cig. (T.); ber Säulengang, V.-Cig. stebrjė, n. coll. = stebrovje, (stebrije) Cig. stèbrn, adj. Saulen. Jan. stebrnat, áta, adj. jäulig: stebrnata lopa, bie Säulenhalle, Let. stebroven, vna, adj. Saulen-, Jan. (H.). stebrovît, adj. făulia, Cig. (T.). stebrovje, n. coll. Säulen; die Colonnabe, bas Saulenwert, Cig., Jan., Cig. (T.). stèbrski, adj. Gäulen-, Cig. stečaj, m. ber Concurs, Levst. (Nauk), DZ. 1. stéči, stéčem, vb. pf. herabfließen: a. s česa, Cig.

2. stéči, stéčem, vb. pf. 1) erreichen, erlangen, erwerben, gewinnen, Habd .- Mik., Jan., C.; s. si zasluge, Sol., SIN. - C.; ne bo dobrega konca stekel, er wird fein gutes Ende nehmen, Z.; (prim. hs. steći v istem pomenu); — 2) zusammenfließen, zusammenrinnen: voda na zemlji naj steče na en kraj, in prikaži se suhota, Ravn .- Valj. (Rad); - sich vereinigen: ošpice vkup steko, Kug.-Valj.(Rad); = s. se, Cig., Jan.; - sukno se v vodi steče (wird verdichtet), Z.; — 3) s. se, zusammen-lausen, sich versammeln, Prim.; otroci se v zbor steko, Levst. (Zb. sp.).

3. steči, stečem, vb. pf. 1) zu laufen anfangen; tat je stekel, ber Dieb hat Reifaus genommen Z.; na ono stran s., hinüberlaufen, Cig.; resnico reci, pa steci! Z.; - zibel rokodelstva je stekla na teh tleh, nk.; - 2) wüthend werden; pes je stekel; — 3) schwellend entsteben: velika bula mu steče, Jsvkr.; tako me je udaril, da mi je buška stekla,

Valj. (Rad); debela bunka ji je stekla ("iztekla") na čelu, $LjZ\nu$; — (nam. vzt-). 4. **stéči,** stéčem, *vb. pf.*, pogl. izteči.

stečina, f. ber Berfammlungeort ichlechten Befindels, Svet. (Rok.). stégati, gam, žem, vb. impf., pogl. iztegati.

stegence, n. dem. stegno; bas Schenfelchen. stegenski, adj. Schentel., V.-Cig.

stegnà, gèn, n. pl. = stegne: po stegnih, Jurc.; (po ozkih stegneh, Zv.). stegnat, ata, adj. bidichenfelig, Cig.

stegne, gen, f. pl. ber Triebmeg für bas Bieh, gewöhnlich zwischen zwei gaunen, Guts., Mur., Kor.-Cig., Jan., Kr.-Valj.(Rad), Svet.(Rok.); (sing. stegna, Mur., Mik.; stegnà, Valj. [Rad]).

stegnenica, f. das Oberschenkelbein, Erj. (Som.). stégniti, nem, vb. pf., pogl. iztegniti, raztegniti. stegno, n. 1) ber Oberichentel; - ber Schlägel, C.; jelenovo s., die Hirschfeule, Cig.; - das Schenkelbein, Cig. (T.), Erj. (Z.); — 2) zemeljsko s., die Erdzunge, Cig., Jes.; — 3) krvavo s., neko strašilo, Savinska dol.; kadar otrok ne sluša, reko mu: "ali se ne bojiš, da bi prišlo krvavo stegno in te požrlo?" Kras, Lašče, okrog Krke-Erj (Torb.). stehiniti, înim, vb. pf. vergehen: žito je na polju stehinilo, C.; — verglimmen: ogenj je stehinil, C.; — verschwinden, C.

steja, f. die innere Dfenwand, Guts., Mik.; nav. pl. steje, Mur., Cig., Met.; - = mesteje, die Ofenmundung, Gor. - Erj. (Torb.); bas Ofenloch, C.; - prim. istje, mesteje, osteje.

stek, steka, m. bas Bufammenlaufen: ber Auflauf, der Aufruhr, Cig., C.; - = stok, ber Busammenfluss, Jan.

stekalica, f. Die aufrührerische Menge, V .-Cig., ZgD.

stekalisce, n. 1) ber Bersammlungeort, Gor., BlKr.-M.; — 2) eine geheime Zusammenkunft, V .- Cig.; - 3) ber Bafferfad (in ben Gruben),

stékanje, n. ber Busammenlauf, Cig., Trub .-M.; - bas Bufammenfließen, M.

1. stékati se, têkam, čem se, vb. impf. ad steči se; (prim. 2. steči); zusammenlaufen, zusammenströmen, Dict., Cig.; vsi preplašeni so se pred apostolov hišo stekali, Ravn.; ljudstvo se steka, in hrup se glasi, Str.; - zusammenfließen: reke se v morje stekajo. Ravn. - Valj. (Rad); - convergieren, Cig.

2. stékati, têkam, čem, vb. impf. ad 3. steči; 1) anfangen zu laufen, Cig.; -2) mezelj (= mozolj) mi steka, eine Blatter fährt mir auf, Cig.

stekel, stekla, adj. wüthenb; s. pes; - prim. 3. steči 2).

stekelcè, n. dem. steklo, Cig.

steklač, m. ber Bagabund, Mur., M. 1. stekláča, f. die Bagabundin, Mur., M.

2. steklaca, f. eine Art giftiger Schwamme, Mur., C., SIN., vzhSt.; - prim. stekel.

steklar, rja, m. ber Glasmacher, Cig., Jan.; - ber Glaser, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

steklarica, f. die Glaserin, Jan.(H.).

steklarîja, f. = steklarstvo, Cig., Jan. steklariti, ârim, vb. impf. das Glaserhandwerk betreiben, Cig., Jan.

steklárna, f. = steklarnica, Z.

steklarnica, f. bie Glasfabrit, bie Glashutte. Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Nauk); - bie Glashandlung, Jan.

steklarski, adj. Blasmucher : steklarska peč, ber Glasofen, Cig.; steklarske klešče, Cig.; Glasers, Mur., Cig., Jan., nk.; steklarsko delo, bie Glaferarbeit(en), nk.

steklarstvo, n. die Glasfabrication, Cig., DZ., nk .: - das Glafergewerbe, Jan., nk.

steklast, ásta, adj. glasartig, Cig.(T.); steklasta mokrina v očesu, die Glasfeuchtigfeit im Auge, Cig. (T.); steklasta rudnina, hpalines Mineral, Cig.(T.).

steklen, adj. glafern, Glas, Mur., Cig., Jan., nk; steklena posoda, das Glasgefäß, das Glasgeschirr, Cig., Jan., nk.; steklena kaplja, bas Tropfglas, stekleni biser, die Glasperle, steklena pena, bie Glasgalle, Cig.(T.); stekleni zlitek, ber Glasfluis, Cig.(T.); steklena elektrika, die Glaselettricität, Cig.(T.).

steklenast, adj. glasicht, glasartig, Cig., Jan.; steklenasto železo, bas Gifenglas, Cig. steklenčev, adj. Spiegglang, Jan.

steklenec, nca, m. ber Spiegglang (min.), Jan. steklenéti, im, vb. impf. verglasen: oči mu steklene, die Augen brechen ihm, Cig.

1. steklenica, f. die Glasflafche, Mur., Cig., Jan., Ravn.(Abc.), Vrtov.(Km. k.), Rez.-Kl.,

2. steklenica, f. neka kožna bolezen: zrinejo se mehurci ter se ognoje, a kadar se posuše, ostanejo po obrazu neke lise podobne lišajem, Povir(Kras)-Erj.(Torb.).

stekleničar, rja, m. ber Glashandler, Cig. stekleničnica, f. der Glasfasten, Bes. stekleník, m. daš Glašhauš, Jan (H.).

stektenilo, n. die Berglasung, Cig.

steklenina, f. die Glasmare, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

stekleninar, rja, m. ber Glaswarenhanbler, Cig., nk. stekleniti, im, vb. impf. glafieren, Cig. steklenjáč, m. der Blasapfel, Cig. steklenjáča, f. 1) die Glasslasche, C.; — 2) ber Glasfalon, C., ZgD. steklenják, m. ber Glasstein, Cig. steklenjénje, n. das Glasieren, Jan.(H.). steklénka, f. neka hruška, Mariborska ok .-Erj. (Torb.); die Flaschenbirne, C.; — die Glastiriche, C. stekleti, im, vb. impf. glafig werben, verglasen, Cig. steklica, f. eine Art Giftschwamm, C.; - prim. steklača. steklina, f. bie Bafferichen; pasja s., bie Sunbs. wuth; — bas Buthgift. steklînski, adj. Buth : s. strup, bas Buthsteklis, m. der Buthende, (fig.) der Ultra, Valj.(Rad); molče mimo steklišev iti, SIN. steklit, adj. Blas:: s. papir, Blaspapier, h. t .-Cig.(T.).stekliti, im, vb. impf. glasieren, Jan., Cig.(T.). stekljáča, f. = 1. steklača, ein trages Beib, Kr.-Valj.(Rad). stekljenje, n. bas Glafieren; bie Glafur, Cig. steklo, n. das Glas, Guts., Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Rez.-Kl., nk.; jasno je nebo kakor steklo, Lašče-Levst.(Rok.); Marijino s., baš Marienglas, Erj.(Min.). stekloba, f. die Hundswuth, Mur., C. stekloben, bna, adj. muthenb, muthig, toll, steklobrûsec, sca, m. ber Glasschleifer, Jan. steklopredec, dca, m. der Glasspinner, Jan. steklorez, réza, m. = steklorezec, Cig. steklorezec, zca, m. ber Glasschneiber, Jan. steklost, f. bie Bafferichen, die Buth, Mur., Cig., Jan., nk.; - die Tollheit, Cig. steklovica, f. die Glasfeuchtigkeit im Auge, h. t. - Cig.(T.)steklovína, f. 1) bas Glas, C.; — 2) ber Glastorper, Die Glasfeuchtigfeit im Muge, Cig.(T.), Erj.(Z., Som.), Znid. 1. stekniti, taknem, vb. pf. (Angestectes) herunternehmen, Cig., Jan.; prstan s., Cig.; plašč s klina s., BlKr.-M.; s. se, sich 1065 machen: pes se je steknil, BlKr. 2. stekniti, taknem, vb. pf. zusammensteden, zusammenfügen, Dict., Cig., Jan., Cig. (T.), C.; s. deske po spahu (spehu), Cig.; tesno staknjeni zaboji, gut schließende Risten, DZ.; - = na hitro kaj sešiti, Senožeče (Notr.)-Erj. (Torb.); — s. se, zusammenfallen (von Linien, math.), Cig.(T.). 3. stekníti, táknem, vb. pf. pogl. iztekniti. stêkva, f. die Regencisterne, Guts., Jarn., Mur., stelce, f. pl. (?) dati kravo v stelce, t. j. tako v rejo dati, da tele in mleko ostane redniku, Radgona(vzhŠt.). stélen, ina, adj. stelna krava, t. j. krava, katera ima tele, C., Danj.-Mik., vzhŠt.; (tudi

hs., češ., rus.).

steliti se, im se, vb. pf. = oteliti se, talben. C.; - prim. izteliti se. stèlj, adv. = pičle mere: tri funte stelj = tri funte slabe vage, Jan.; -iz it. sottile, Strek. (Let.). stélja, f. 1) die Streu; po stelje iti v hosto; za steljo listja nagrabiti; — 2) = praprot, BlKr.; bela stelja, ber Ablersaumfarn (pteris aquilina), Navr.(Let.). stéljen, lina, adj. Streu-. stéljevnik, m. = steljnik, C. steljica, f. dem. stelja; divja s., ber Gichenfarn (polypodium dryopteris), M.; sladka s., bas Engelsüß (polypodium vulgare), C. steljivo, n. das Streumaterial, Jan., DZ. steljka, f. bas Lager, ber Lagerstamm (thallus), (bot.), Jan., Cig.(T.), Tuš.(B.). steljkarica, f. die Lagerpflanze; steljkarice, Lagerpflanzen (thallophyta), Jan., Cig. (T.), Tuš.(R.). steljnica, f. 1) ber Streuschuppen, Svet. (Rok.); - 2) = steljkarica, Jan. steljnik, m. 1) kraj, kjer se to dobiva, kar kdo za steljo rabi, ber Streuwalb, C., M., Nov., Gor.; - 2) bie Streuhutte, Cig., C.; 3) = koš za steljo, Tolm. steljscina, f. bas Recht, Laub zu rechen, C. stelnica, f. 1) = stelinica, ber Streufcuppen, Notr.; -- 2) = stelnik, Svet. (Rok.). stělnik, m. = steljnik, gozd, kjer si kdo steljo grabi, ber Streuantheil im Balbe, Svet. (Rok.), Dol. stemnéti, im, vb. pf. = stemniti se, Jan.(H.). stemniti se, im se, vb. pf. sich verfinstern; stemnilo se je, es ift finfter geworben. stện, m. C., Erj. (Min.), pogl. stenj. stena, f. 1) die Band; bob v steno metati - vergeblich Borftellungen machen; celna, opažna s., die Giebelwand, Cig.; o božiču pod steno, o veliki noči za pečjo, Met.; slišalo se je za deveto steno (= weithin); - bie Seite am Schiff, die Schiffswand, Cig.(T.);
— gozdna s., der Waldmantel, Cig.;

2) die Felswand: ziva s., Cig.(T.);
— die Bange (mont.), Cig. (T.); s. poganja, žene, die Felswand fangt an fich aufzurichten, s. stiska (verengt die Grube), je stisnila (hat die Grube ausgeschnitten) (mont.), Cig.; dolinja s., Liegendes, gornja s., Hangendes (mont.), Cig.(T.); -3) kopitna s., die Hufmand, die Trachtenwand, Levst. (Podk.), DZ. stenár, rja, m. = tesar, Guts., Ravn.-Valj. (Rad). stencáti, âm, vb. pf. Dict., pogl. iztencati. stênec, nca, m. 👄 stenica, Polj. stenên, adj. = stenski, C. stęnica, f. 1) zidana in zgoraj z desko pokrita dobro visoka klop, ki služi namesto mize, Bolške planine-Erj.(Torb.); - 2) bie Banze; pozemne, povodne stenice, Erj.(Z.); nekrilata drevesna s., die ungeflügelte Baummange (pyrrhocoris apterus), postelina s., die Bettmange (acanthia lectularia), siva drevesna s., die graue Baumwanze (pentatoma grisea),

Erj.(Ž.); - 3) bie Quetschwunde (mit unterlaufenem Blut), C. stenîčarica, f. neka hruška, Valj.(Rad). steničast, adj. wanzenarlig, wanzicht, Cig. steničav, adj. wanzig, voll Banzen, Cig., Jan., Z. 1. steničen, čna, adj. Banzen-. 2. stenicen, čna, adj. krepilen, fthenisch: stenični afekti, Lampe(D.); - prim. stenija. steničevje, n. bas Bitterfüß (solanum dulcamara, Josch. stenîčnica, f. der Banzensame (corispermum), steničnik, m. bas Banblaufekraut, die Stink. lilie (iris foetidissima), Cig.; - tudi: ber Basserichierling (cicuta virosa), C. steničnjak, m. = steničnik, ber Bafferichierling, Jan.; - tudi: bas Bangenfraut (coriandrum sativum), C. stenija, f. napon, die Sthenie (phil.), Cig.(T.). steník, m. = lesena stena (pri podu ali senici), Dol. steníti, ím, vb. pf. pogl. izteniti. stệnj, m. der Docht, Alas., Dict., Guts., Cig., Jan., Ip.- Mik., Strek., nk.; ne bo tlečega stenja ugasnil, Ravn.; vrvčasti s., ber Schnurbocht, DZ.; - prim. stal. stenь, Schatten, Mik.(Et.). stenjáti, am, vb. impf. achzen, Mik., Z. stenje, n. coll. Felsenwände, die Felsengruppe, Cig.(T.).stenfica, f. die Dochtbant, Cig. stenoboj, bója, m. = stenolom, C. stenograf, m. tesnopisec, ber Stenograph. stenografija, f. tesnopis, die Stenographie. stenografováti, üjem, vb. impf. (pf.) stenographieren, nk. stenografski, adj. ftenographifch. stenolom, ioma, m. ber Mauerbrecher, ber Sturmbod, Cig., Jan. stenotvor, tvora, m. ber Felfit, Erj.(Min.). sténski, adj. Wand-: stenska ura, die Wanduhr, Guts.-Cig. stèp, stépa, m. 1) le nekoliko v snop zravnana slama, Polj.; - 2) ber Bagabund, ber Lump, C. step, f. die Steppe, Jan., Cig. (T.), C.; - rus. stepa, f. = step f., die Steppe; Cig., Jan., C. stépanje, n. bas herumichwärmen: nocno s., C. 1. stépati, têpam, pljem, vb. impf. ad 1. stepsti; berabschlagen; hruške z drevesa s., jvzhSt. 2. stépati, têpam, pljem, vb. impf. ad 2. stepsti; 1) gufammenichlagen: jajca s., Gier flopfen, Cig.; presno maslo s., Butter rühren, C.; — 2) s. se, sich begatten (von Fischen), C.; -3) s. se, = potepati se, C.; (prim. hs. stepsti se kam, fich berichlagen). stepten, ena, adj. efsgierig, Svet (Rok.). stept, eta, m. ber Bagabund, Dol. stepen, pna, adj. Steppens: stepna rastlina, Cig.; stepna reka, ber Steppenflufe, stepno jezero, ber Steppensee, Cig.(T.). stepenica, f. = potepuhinja, C. stepenina, f. bas Bagabundengefindel. C.

stepenjaca, f. ber Butterrührfübel, C.

stêpka, f. = stepki, C. stepki, m. pl. die Rührmilch, die Buttermilch, Guts., C., Valj.(Rad). r. stępnik, m. = otep slame: boljšo slamo poškopajo, slabšo postepajo (= v škopnike, stepnike povežejo), Polj. 2. stepnik, m. ber Steppenbewohner, C. 1. stépsti, tépem, vb. pf. herabichlagen, herabprügeln; oreh z drevesa s., jvzhSt. 2. stépsti, tépem, vb. pf. 1) abprügeln; s. koga; abklopfen, abrühren: jajca s., Cig.; burch Schlagen bicht machen, Cig.; testo s., Gor.; - s. se, handgemein werben, fich in bie haare gerathen, zu raufen anfangen; ali ste se s pametjo steple? habt ihr ben Berftand verloren? LjZv.; - 2) gufammenraffen, Cig.; - v sebe s., gierig verzehren, Tolm.; — 3) zusammenschwähen, Cig., Dol., Gor.; Bog zna, kaj bodo še stepli! M. steptati, am, vb. pf. zusammentreten, gujammenstampfen; zemljo s., bie Erbe festtreten. stepúh, m. = potepuh, Mur.-Cig., C.; - prim. 2. stepati 3). stereografija, f. telopis, bie Stereographie. Cig.(T.).stereometrija, f. telomerstvo, bie Stereometrie, Cig.(T.), Cel.(Geom.). stereoskop, m. telozor, bas Stereostop, Jan., Cig. (T.); zrcalni, lečni s., bas Spiegel-, Linfenftereoftop, Znid. sterentīp, m. stereotipi, plošče za celotisk, Stereothpen, Cig. stereotipen, pna, adj. ftereotyp, Jan., Cig.(T.); stereotipni tisk = celotisk, ber Stereotipenbrud, Cig.(T.). stereotipija, f. celotisk, die Stereotypie, Cig. (T.).stereotipnica, f. 1) stereotipni presnetek, ber Abklatich, Cig.(T.); — 2) bie Stereotypbruderei, Jan.(H.). stêri, m. pl. = stiri, ogr.-C. stérž, m. = storž, Gor. Valj.(Rad). stésati, téšem, vb. pf. zusammenzimmern. steska, f. bie Sammelgrube bes Dublmaffers. bas Mühlwehr, St.-Cig., C., M. stesniti, im, vb. pf. verengen, einengen; einschränken, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; človeško svobodo s., Cig.; stesnjena oblast, Cig.; - s. se, sich einschränten, Cig. stesnjava, f. bie Einengung: s. srca, bie Bergbetlemmung, Cig.; — die Ginschränkung, die Schmälerung, Cig., Nov. stęsnjávati, am, vb. impf. = stesnjevati, Cig. stesnjenje, n. die Berengung, Cig. stesnjenost, f. die Eingeschränkibeit, Cig. stęsnjeváti, ûjem, vb. impf. ad stesniti; einengen, Cig.; — stesnjujoč, simitativ, Cig. (T.); stesnjujoča izreka, ber Restrictivsak, Cig.(T.).steti se, stamem, stmem se, vb. pf. gerinnen,

coagulieren, Jan., Cig. (T.); scvrta mast se

stame, je že steta, jvzhŠt.; loj se je stel,

C.; kri se stame ("steme"), Slom.-C.; steta

kri, *St.-C.*

— 575 —

stetoskop, m. prsna slušaljka, baš Stethostop, Cig.(T.).

stezà, f. ber Fußweg; rajši po stezi, nego po cesti; "po stezi, po stezi!" kliće prepelica po polju hodečim, Gor.-Levst. (Rok.); vlacugarska s., der Biehmeg (an einem Fluffe), der Treppelmeg, V.-Cig.; = vlacilna s., Jan. (H.); (po stazi, Levst. [Zb. sp.], gen. pl. stáz [poleg: stezá, stezí], Cv.).

stęzati, am, vb. impf. ad stegniti; pogl. iztezati. stezdà, f. = steza, Guts., Mur., Jan., C., Rož.-Kres.

stezica, f. dem. steza: tudi: stezicà, Valj.(Rad). stezičica, f. dem. stezica; Leži, leži stezičica, Npes.-K.

stezina, f = steza, BlKr.; pos. = steza poleg kolovozov po gozdu, Lašče-Levst.(Rok.).

stežaj, m. die Thurangel, Jan.; vrata na s., na ves s. odpreti, die Thure angelweit öffnen; od stežaja odprt, angelweit offen, C.; - prim. stežje, stog, stožer, Mik (Et.).

stežajnik, m. die Thurpfoste, C.

stežér, m. 1) bie Thurangel, Mik.; tudi: stežer, Valj. (Rad); — 2) ber Hafpe: stod mit bem Bapfenloch, in welchem sich die Welle dreht, Frey. (Rok.); — 3) ein Cabre, DZ.; stežeri in razdelki deželne brambe (bie Stamme und Abtheilungen), DZ.; (prim. hs. stežer, ber Stamm, bas Stammvermögen).

stežeren, rna, adj. Cabre-: stežerni stan, ber Stand bes Cabre's, DZ.

stetje, n. = kol sredi stoga, bie Schoberftange, Tolm.-Erj.(Torb.).

stežka, adv. = s težka, schwerlich. C.; schwer: to me stežka stane, Dol.

stêžkoma, adv. mit Mühe, Cig., Jan.; faum, C. stí, interj. sti, stič! s tem glasom vpreženemu volu ukazujejo ritenski se nazaj pomikati, Goriška ok.-Erj.(Torb.).

stíč, interj. = sti, Goriška ok.-Erj. (Torb.), Rib.-Mik.

stičen, čna, adj. convergierend, Cig. (T.), Žnid.; anstoßend (von Binteln), Cig. (T.); sticna ravan, die Berührungsebene (math.), Cig.

stidina, f. bie Busammentunft, bie Bersammlung, Cig., Kr.-Valj (Rad); (stična) UčT.

sticnost, f. bie Convergenz Cig.(T.). stid, m. die Scham, Jan., Cig. (T.), C.; - hs.,

stsl. stigniti, stignem, vb. pf. langen, erreichen, antommen, C., kajk .- Valj. (Rad).

stîh, m. ber Bers, Jan., Cig.(T.), nk.; - prim. stsl., rus. stihъ, gr. στίχος, Mik.(Et.).

stîhoma, adv. versweise, Jan.(H.).

stihomerstvo, n. die Beremeffung, Jan.

stihoslovjo, n. bie Berslehre, bie Metrit, Jan. (H.).

stihotvorec, rca, m. ber Berefunftler, Jan.;

stihotvorje, n. ber Bersbau, Jan.(H.). stihotvorstvo, n. die Berefunft, Jan., Cig.(T.), $Z\nu$.; — rus.

stíja, interj. tako se ukazuje vpreženemu volu na desno iti, Z., jvzhSt.

stik, tika, m. 1) bie Bufammenfügung, bas Befüge, bie Bertnüpfung, bie Bertettung, Cig.; ocetova skrb se vidi iz vsake prigodbe, iz celega njih stika še lepše, Ravn.; ber Bujammenhang: v stiku biti, zusammenhangen, Cig.(T.); posamezno besedo izpuliti iz stika in zveze, Str.; ber Contert, Mur., Cig., Jan, Cig. (T.); - 2) die Juge, Cig., Jan., Erj. (Z.), Gor .: - bie Raht (anat.), Cig.; zaklinski s. (na lobanji), die Ppsilvide, Jan. (H.); – 3) ber Berührungspunkt, Cig.(T.); -4) = stika, 4), der Anschluss: s. kake železnice z drugo, DZ.; - 5) ber Reim, Mur., Jan., Levst.(Zb. sp.).

stika, f. 1) die Berbindung, Mik.; — 2) die Klammer, Bes.; — 3) die Fuge (an einem Gebinde), C.; - 4) ber Anschluss: s. z drugo železnico, DZ.; - 5) ber Reim: jeklenih stik zlivanje, Levst.(Zb. sp.).

stikaten, ina, adj. convergent, Znid.; - stikaina dalja, bie Bereinigungsweite, Znid.

stikališče, n. die Juge: s. dveh kamenov (v cestnem tlaku), Levst. (Cest.); — ber Bereinigungspunkt, Cig., Znid., Nov.; — bie Anschlussstelle (einer Eisenbahn), DZ.

stikanje, n. 1) das Zusammensteden; das Zusammenfügen; — 2) das Zusammenfallen, das Zusammentreffen; — die Einmündung (einer Strafe), Levst.(Pril.).

1. stíkati, tîkam, čem, vb. impf. ad 1. stekniti; herabnehmen, Jan.

2. stíkati, tíkam, čem, vb. impf. ad 2. stekniti; 1) zusammensteden; glave stikaje so šepetali, Jurc.; s. se, sich berühren: hisa se stika s sosedovo, Ravn.; aneinander grenzen, Jan.; s. se, zusammenfallen, zusammentreffen, fich schneiben (math.), Cig. (T.), Znid., Cel. (Geom.); - gufammenfügen ; hlode s., Baumftamme zusammenfügen, C.; - s. se, zujammen paffen, Cig., Jan.; vrata se stikajo, bie Thur schließt genau, Cig.; - 2) in Bufammenhang bringen, verfetten, Cig. stikljaj, m. die Fuge, Pirc.

stikoma, adv. tnapp aneinander, Jan., C.; s. zvezan, innig verbunden, Cig.

stikováten, ina, adj. Anschluss: stikovátni kos železnice, die Anschlussstrede, DZ.

stilist, m. ber Stilift, Cig. (T.). stilīstičen, čna, adj. v stilistiko spadajoč, stili-

stist, Cig.(T.), nk. stilīstika, f. die Stillehre, die Stiliftit, Cig. (T.), nk.

stiper, pra, m. = stipor, M.

stipor, rja, m. ber Huflattich (tussilago farfara), St.-Erj.(Torb.).

1. stîrati, am, vb. impf. ad streti; 1) zermalmen, C.; -2) = tir delati, Sv. Duh pri Krškem-Erj (Torb.).

2. stirati, am, vb. pf. herabjagen, herabbrangen, Cig.; verdrängen, Trst. (Let.); - fortjagen, Cig.; — prim iztirati.

3. stîrati, am, vb. pf. zusammentreiben, Jan. (H.).

stirî, f. pl. = seneni drob, bie Beuabfälle, ber Beusame, C., vzhSt.

stirînje, n. coll. = stiri, C., $vzh\tilde{S}t$.

stirp, stirpa, m. enoleten kozlič, (prim. ben.-it. sterpo, unfruchtbar), Loška dol.-Erj. (Torb.).

stis, stísa, m. nam. stisk, das Gedrange: prevelik je bil s., Ravn.

stisen, sna, adj. zusammenbrückbar, Cig. (T.),

stîsk, m. bas Gebrange (stisek, Mur., Danj.-Mik.); — bie Compression, (-sek) Cig.

stiska, f. 1) das Gedränge, Mur., Jan.; velika s. je bila v cerkvi, St.; — 2) die Bedrängenis, die Drangsal; v stiski biti, in der Klemme sein; v stiskah in tekavah; — 3) der Rothstall für unbändige Pferde, V.-Cig.; — 4) die Presse, C.; — 5) die Einklemmung, Cig.

stiskac, m. 1) ber Knauser; — 2) ber Unterbruder, Mur., Cig., C., Ravn.

stiskaj, m. die Brefeladung, DZ.

stiskaten, ina, adj. jum Pressen, Quetschen bienenb: stiskatno železo, bas Quetscheisen, Cig.

stiskatnica, f. 1) bie Presse, Mur., Cig., Jan., DZ., nk.; ročna s., bie Handpresse, Cig.; — 2) bie Zwinge, Por.

stiskalnik, m. ber Brefebaum, C.

stiskálo, n. die Presmaschine, Mur.; — die Klemme, Mur.; — der Compressionsapparat (phys.), Cig.(T.).

stískanec, nca, m. ber Bedrängte, Cig., M. stískanje, n. 1) das Zujammendrüden, das Drüden; s. rok, das Händedrüden, Cig.; — das Pressen; — s. srca, die Bestemmung des Herzens, Cig.; — 2) das Geizen, die Knausjerei; — 3) das Bedrüden; mene tvoje stiskanje ni podrlo, Valj. (Rad); — tudi: stiskanje, Valj. (Rad).

stískati, am, vb. impf. ad stisniti; 1) zusammendrūden, driden; roke sta si stiskala, sie drūdten sich die Händer; vkot se s., sich in den Bindel drüdene comprimieren, Cig., (T.); pressen; — enger machen, derengen, Cig., Jan.; s. se, enger werden, Cig., Jan.; dolina se začne s., Erj. (Izd. sp.); — stiskati, sich außleisen (mont.), Cig.; — 2) knausern, kniden; (kdor je skop, vselej le k sedi stiska, Krelj); — 3) bedrängen; stiska ga, die Roth drüdt ihn, Cig.; — praes. redkoma: stiščem: raka stišče tista toga kitinova srajca, Erj. (Izd. sp.).

stiskav, ava, adj. 1) bedrangend, Cig.; — 2) fnauserisch.

stiskāva, f. die Bedrangnis, die Noth, Jan., C. stiskavati, am, vb. impf. — stiskati, Mur., ogr.-Valj.(Rad).

stiskavec, vca, m. 1) ber Presser, Cig.; —
2) ber Bebrüder, Mur., Cig., Jan., Trav.Valj.(Rad); — 3) ber Rnauser, ber Rnider;
(tudi: stiskavec).

stiskåven, vna, adj. veratorisch, Cig. stískavica, f. die Drangsal, die Noth, Z. stiskåvka, f. 1) die Presserin, Cig.; — 2) die

Rnauserin; (tudi: stískavka). stiskávnost, f. bie Zusammenziehungstraft, Cig. stîskavt, m. ber Anider, Cig., Jan. stîskoma, adv. s. sešiti kaj (tako, da ni roba), Rand an Rand nähen, Ljub., Dol.

stiskomer, mera, m. bas Sympiszometer, Cig. (T.).

stiskováti, ûjem, vb. impf. = stiskati. stiskúlja, f. die Kniderin, Cig.

stîslja, f. = stiskalnica, die Presse, M. stîsljaj, m. das einmalige Zusammenbrüden, der Druck, Mur.

stistjiv, ívá, adj. 1) filzig, geizig, Cig., C.;—
2) = stisen, zusammenbrückar, compressibel, Cig.(T.), Sen.(Fiz.).

stistsivost, f. i) die Filzigkeit, die Kargheit, Cig., C.; — 2) = stisnost, die Zusammenbrüdbarkeit, Cig., Sen.(Fiz.).

stisniti, tisnem, vb. pf. 1) zusammendrüden, zusammenpressen; s. roko v pest, die Faust ballen; s. komu roko, jemandem die Hand bruden; comprimieren (phys.), Cig.(T.); fest zuschließen: s. zobe, usta; rep med noge s., ben Schweif einziehen (n. pr. o psu ali pren.); rame s., die Achseln zuden, Cig.; s. koga (kaj) v kaj, jemanben (etwas) hineinzwängen, Cig., Jan.; s. se v kot, sich in ben Bintel schmiegen; - hitro ga je stisnilo, ber Tob hat ihn schnell bahingerafft, jvzh.St.; — verengen, Cig.; s. se, sich verengen, Cig.; beschränfen, Cig.; - s. se, zusammenschrumpfen, Cig.; dan se je stisnil, Z.; stisnien, compendios, Cig.; - gedrangt, Jan.; - stisniti, fich austeilen (mont.), Cig.; rob stisne, Vod (Izb. sp.); — 2) stisnjen, farg, geizig, fnauserisch, Cig., C.; stisnjen lakomnik, Kast (N. C.).

stîsnja, f. die Rlemme, C.

stîsnjenec, nca, m. ber Anider, Mur., Cig., Vrtov.(Sh. g.).

stisnjenek, nka, m. ein fleiner Sanbfafe, ber Bridentafe, Cig.

stisnjenje, n. ber Drud: s. rok, ber Sanbebrud, Cig.

stîsnjenka, f. die Rniderin, Cig.

stisnjenost, f. 1) die Schmalheit: s. in otoznost poprečnic, Rut.(Zg. Tolm.); — 2) die Kargheit, die Filzigkeit, Cig.

stisnost, f. die Zusammendrüdbarkeit (phys.), Cig.(T.), C.

stiva, f. der Meerschaum, Cig.(T.), Erj.(Min.). stkanica, f. das Gewebe, Mur.

stkati, tkam, tcem (tecem, tkem), vb. pf. 1) burch Weben verbinden, zusammenweben, Cig.; — 2) burch Weben zustande bringen, sertig weben, Mur., Cig., Jan.

stláčiti, tláčim, vb. pf. 1) zujammenstopfen, zusammenpferchen, zusammenbrängen; veliko oblačila s. v škrinjo; veliko ljudi s. v tesno sobo; — 2) hineinstopsen: zamašek v steklenico s, ben Psrops in die Fsasche zwingen; — 3) durch Treten zerdrüden: s. grozdje, die Trauben austreten, Cig.; s. glino, den Thon abtreten, Cig.; — sestianje, n. das Streuen.

stlati, steljem, vb. impf. bie Streu ausstreuen,

stléči, stólčem, vb. pf. = stolči, Dict., Cig., M, Dalm.

stleti, im, vb. pf. von glimmenbem Feuer ver-

zehrt werben, abglimmen.

sto, num. indecl. hundert; en krivicen krajcar sto pravičnih sne; po pet od sto jemati, funf Procente Binfen nehmen; pri sto goldinarjih imeti 10 goldinarjev dobička; (pet set, šest set = petsto, šeststo, Kor. - Mik.; ima denarjev na stove = na stotine, Gor.). stobale, f. pl. = stibale, Stiefel, Polj.; -

prim. it. stivali.

stobar, ara, m. ein hölzerner Leuchter, Vodice (Gor.)-Svet.(Rok.); — prim. stobor. stobor, m. = steber: stobor soli, Mik.; -

prim. stsl. stoborь, Gaule.

stočen, čna, adj. 1) = stekel: s. pes, Habd.-Mik.; — 2) muthwillig, Z., C.; — (nam.

stočíšče, n. ber Rusammenfluss, die Mündung, Jan.(H.).

stóčiti, tóčim, vb. pf. 1) abrunben, Cig.; s. obroč, Z.; obod rešetu s. = zaokrožiti in speti ga, Rib.; život, stočen kakor sod, Nov.; — 2) zusammenschenken: vse ostanke vina v en sodček s.

stộčje, n. = stočišče, Jan.(H.).

stoclen, clena, adj. hunbertgliederig, Cig. stocnica, f. eine Art giftiger Schwämme, C., kajk.-Valj (Rad); — prim. stočen 1).

stôčnik, m. 1) = stekel pes, $C_{i,j} = sto$ čnjak 2), C.; - prim. stočen.

stộčnjak, m. 1) = stekel pes, C.; - 2) = razsajač, SlGor.

stočnost, f. 1) die Hundswuth, C.; - 2) der Muthwille, C.

stộd, adv. = odtod, C.

stodeten, ina, adj. hunderttheilig: stodeini toplomer, das 100theilige Thermometer, DZ., Bes.

stodira, f. bie Schnellmage, Krelj; (stedira, Z.); - prim. it. stadera.

stodnéven, vna, adj. hunberttägig, nk.

stofunten, tna, adj. hundertpfündig, nk. stofuntnik, m. ber Sundertpfunder, Jan.

stòg, stóga, m. 1) debel, močan in rogovilast kol, okrog katerega se žito, seno ali slama sklada, Mik. (Et.), Levst. (Rok.), BlKr.; ber um einen Bfahl aufgehaufte Schober, Cig., Jan., Ig (Dol.); - s. drv, ber Scheiterhaufen, Guts., C.; - 2) bie Getreideharfe, Cig., Jan., Nov., Gor.; - 3) bie Scheuer, Meg., Mik., Jan.; - 4) pl. stogi, štirje koli okrog stožja v tla zabiti, da kopa stoji čvrsteje, Vas Krn-Erj. (Torb.).

stoga, f. = rogovila, bas Gabelfreus, V.-Cig.

stogast, adj. fonisch, C., Z.

stógelj, glja, m. = stogla 1), GBrda.

stogla, f. 1) ber Schnurriemen, Mur., Valj. (Rad), Mik.; bie Bunbiduhichnur, C .: 2) pl. stogle, die Stifte an ben Schubichnuren, Mik., DZ.

stoglasen, sna, adj. hundertstimmig, M., nk.

stogláv, gláva, m. bas Hunderthaupt, Cig., C. stoglav, glava, adj. hundertföpfig, Cig., Jan. stoglavec, vca, m. das Hunderthaupt, Cig. stoglaven, vna, adj. hundertföpfig, Cig.

stoglavež, m. die Mannstreu (eryngium), Cig.,

Medv.(Rok.).

stogljaj, m. 1) ber Schnürriemen, Meg.-Mik., Guts., Mur., Cig., C.; = jermen pri črevljih, Strek., Ip.-Erj. (Torb.), Crnice (Goris.); -2) spodnji obšev pri ženskem krilu, Kres-Erj. (Torb.); - prim. stogla.

stogotiti, im, vb. pf. = raztogotiti, Cig., M.; - s. se, = raztogotiti se, Cig., Škrinj.-Valj. (Rad).

stogováti, ûjem, vb. impf. = stoge delati, Schober machen, Cig.

stoguben, bna, adj. hundertfaltig, C. stoja, f. das Stehen: stoja na eni nogi, kri-

žemnoga (križna) s., Telov. stoják, m. ber Statist, Jan. (H.).

stojališče, n. = stališče, ber Stanbort, Cig., C., DZ., Zora; s. ladij, die Rhede, DZ.

stojainica, f. bie ftehende Bage, DZ.

stojálnost, f. die Standfestigfeit, Sen. (Fiz.). stojály, n. = stalo, das Gestell, das Postament, Cig., Jan., DZ., nk.; - slikarsko s., die

Staffelei, Jan.(H.). stojan, ana, m. 1) ber Müßigsteher, C.; -2) ein aufrechtftebenber Bfahl, Cig.; ber Ständer, Telov.

stojána, f. bie Müßigsteberin, C.

stojanje, n. der Stand, der Standort: vsak kovač ima svoje s. pri kovaškem panju, Zelezniki (Gor.).

stojarina, f. das Standgeld, DZ. stójati, stójam, vb. impf. = stati, Polj.

stojbina, f. das Bortommen der Bflanzen, h. t.-Cig. (T.).

stôjček, čka, m. pletenica z lesenim dnom, v katero bero sadje, Tolm.-Strek. (Let.); . prim. stajček.

stojčkati, am, vb. impf. = stati (v otročjem govoru).

stojęcki, adv. stehend, BlKr., juzhSt.; = na stoječkem, BlKr.-Mik.

1. stójen, jna, adj. ftabil (phys.), $Cig_{\cdot}(T_{\cdot})$; stojna armada, bas stehenbe heer, DZ.

2. stojen, ina. adi. über 100 Mann gebietenb : stojni poglavitnik, Schonl.; stojni poglavar, Jap.(Sv. p.).

stojevati, am, vb. impf. zu fteben pflegen. Jan., Zora.

stojezíčen, čna, adj. hundertzüngig, Cig. stojina, f. 1) bas Standgeld, Tolm.; — 2) kar se daje lastnikom planin od sira in drugega,

kar se na njih pridela, Tolm.

stojišče, n. 1) ber Stanbort, Z.; - ber Stehplat, nk.; - 2) pri naši hiši denar nema stojišća (= ne ostane dolgo), Drežnica nad Koboridom-Erj.(Torb.).

stojka, f. ber Stempel im Bergwert (montant), Cig.(T.). — rus.

stojljívost, f. die Stabilitätēfāhigšeit, h. t.-Cig.(T.).

stojnost, f. die Stabilität: s. pravice, DZ.; izraz stojnosti, die Stabilitätsformel, Cig. (T.). 1. stok, stoka, m. der Zusammensluß, Mur.,

Cig., Jan.; — ber Sammelort (bes Baffers), Cig.; ber Baffersad, ber Borsumpf im Bergbau, V.-Cig.; — = lijak, ber Ausgussftein, Jan. (H.).

2. stok, stoka, m. bie Hundswuth, C.; (nam. vzt.); prim. stožen.

3. stok, m. das Achzen, der Jammer, das Gestöhne; In jok in stok je nad zemljo, Preš. stoka, f. 1) der Erwerb, Habd.-Mik.; — 2) = greznica, die Senkgrube. Jan.; die Cloake,

Jan. stokalo, n. der Jammerer, Cig.

stokanje, n. bas Achzen, bas Wimmern, bas Jammern.

stokati, stokam, čem, vb. impf. achzen, ftohnen, jammern.

stokava, f. zusammengelaufenes, stehenbes Basser, die Golle, Cig.

stokavec, vca, m. ber Jammerer, Cig.

stokavka, f. die Jammrerin, Cig.

stóklas, m. = stoklasa, Medv. (Rok.); dobro zrnje od ljuljke, od stoklasa loči! Slom.; (stéklas, Mur., Medv. (Rok.), Dol.-Levst. [Zb. sp.]); ne loči steklasa od zdravega zrnja, Slc.).

stoklasa, f. die Trespe (bromus), Cig., Jan., Tuš.(R.); — (tudi: steklasa, Mur., Notr.). stokniti, stoknem, vb. pf. aufächzen, C., Bes. stokrat, adv. hundertmas.

stokraten, tna, adj. hunbertmalig.

stoł, stóla, m. 1) ber Stuhl, ber Sessel; s. pristaviti k mizi; sodnji s., ber Gerichtöstuhl, Jan.; pred sodnje stole peljati, Jap. (Prid.); — stolić, breifüßiger Stuhl, C., Kras; — bie freistehenbe Bant, bie Wertbant, Cig., Jan.; tesarski, rezilni stol, Dol.; — (tkalski) s., ber Webstuhl, BlKr.; — bie Kirchenbant, Cig., Jan.; cerkveni stoli, jvzhŠt.; — božji s., ber Regenbogen, Jan., Koborid - Erj. (Torb.); — stol sv. Petra, neko zvezdje, Savinska dol.; — 2) ber Dachstuhl: stojeći, ležeći s. (mit sentrecht ober schief stehenben Stügen), vzhŠt.; — 3) vezani s. (za zvon), ber Glodenstuhl, Pot.-Cig.; — 4) der Tisch, ogr.-Valj. (Rad).

stolar, rja, m. 1) ber Seffelmacher, Cig.; — 2) = mizar, ber Tischler, Jan., ogr.-C.

stolárski, adj. = mizarski, Jan. stolárstvo, n. = mizarstvo, Jan.

1. stolb, stolba, m. = stolba, bie Stufe, C., ogr.-Mik.

2. 8t6tb, m. ber Pfahl, ogr.-C.; — bie Saule: odlomljen s., Zv.; ber Strebepfeiler, C.; — nam. stolp.

stolba, f. 1) die Stuse, die Stassel, Mik., ogr.-C.; stopila je na živo stolbo, Zv.; — pl. stolbe, die Stiege, ogr.-Valj.(Rad); die Leiter, ogr.-C.; — 2) = stolbe, Vrt., Levst. (LjZv.).

stolbica, f. dem. stolba; die Stufe, C.; — bas Fußgeftell an einer Bank, C.;—bie Zeile, die Reihe, C.; — ber Grab einer Sonnenuhr, C.

stołbič, íca, m. ein fleiner Thurm an den Befestigungsmauern, Dol.; — nam. stolpič.
stółčec, čca, m. dem. stolec; (stołčec), Valj.

(Rad). stołček, čka, m. dem. stol; — bas Stüblchen;

božji s., ber Regenbogen, Cig., BlKr. stólči, stólčem, vb. pf. zerstoßen; na drobno

s., flein stoßen; s. na droben prah, pulverisieren.

stôlčki, m. pl. abgefallenes und angeschlagenes Obst, C.

stôlec, lca, m. dem. stol; 1) daß Stühlchen, (stolèc, Cv.); ponočni s., der Leibstuh, Jan. (H.); — božji s., der Regenbogen, Mur., Cig., Zv., St.; — 2) der Geigensattel, C.; — 3) der Zwidel, C.; — 4) s. Matere božje, daß Leinstraut (linaria), C.

stôlej, m. dem. stol; das Stühlchen, Jarn., Rof.-Kres.

stółek, łka, m. bas Stühlchen, M.; (stólek, leka, jvzhSt.).

stôlen, tha, adj. 1) Residenze, Cig., Jan.; stôlno mesto, Jan.; — Rathebrale, Dome, Cig., Jan., nk.; stolna cerkev, stolni pridigar, Cig., nk.; — 2) Tische: stolna molitev, ogr.-C.

stolftec, tca, m. ein hunbertjähriger Mann, Mur.

stoleten, tna, adj. hundertjährig; stoleten hrast; stoletna pratika; stoletni praznik, die Säcularfeier, Cig., Jan.; stoletne izpremembe, die Säcularveränderungen, Cig. (T.).

stolętje, n. das Jahrhundert, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.

stoletnica, f. 1) die Hundertjährige, Jan. (H.);

— 2) die hundertjährige Feier, die Säcularfeier, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

stoletnik, m. ber hundertjährige, Cig.

stolica, f. eine vierfüßige, bewegliche Bank ohne Lehne; na stolici stoji čeber, škaf; — die Zimmermannsbank, V.-Cig.; na stolicah hlode tešejo, Gor.-Levst. (Rok.), jvzh.Št.; — die Schnisbank, C.; — ein langer Richen- oder Schulstuhl, ogr.-C., Rez.-Baud.; — die Lehre langel, der Katheber, Cig., Jan., C.; — der Thron, ogr.-C.; s. sv. Petra, C.; — der Hangel, der Katheber, Bespecial, Mur. - Cig.; — das Comitat, die Gespanschaft, ogr.-Mur., C.; Turoška s., Zora; Železna s., ogr.-C. stolič, iča, m. dem. stol; das Stühlchen, M., Rof.-Kres.

stoliček, čka, m. dem. stolič; baš Stühlchen, Cig., Jan., M.; podnožni stoliček, Jurč.

stolicen, dna. adj. Comitats, Jan.; -- Resistenz, SIN.-C.; - Rothebral, Cv.

stolîstnica, f. die Centifolie, Cig., C.

stôdnica, f. 1) die Kathebrale, Jan.; — 2) die Tischlade, ogr.-C.

stôłnik, m. 1) ber Truchjefs, Jan., C., SlN.;
— 2) bas Weihnachtsbrot, C.; (prim. stalnik).
stôłnistvo, n. bas Truchjefsamt, Z., Rut.(Zg. Tolm.).

stôłnjak, m. das Tischtuch, Z., ogr.-C. stoloplèt, plęta, m. der Rohrstuhsslechter, Cig. stoloravnätelj, m. ber Orbner einer Tischgesellschaft, nk.; — hs. stolov, adj. Gessel, Cig., Jan.; stolova noga,

bas Bein eines Stuhles, Cig.

stolováti, ûjem, vb. impf. reficieren, Cig., Jan., Cig (T.), nk.; - feinen Sauptfit haben: kraj, kjer stoluje okrajno sodišče, poglavarstvo, der Sit bes Bezirksgerichtes, ber Bezirkshauptmannschaft, Levst. (Nauk), DZ.

stolovje, n. coll. Stuhle, bas Geftuhl, Cig. stolp, m. 1) der Pfahl, ber Pflod, vzh St.-C., M.; ber Jaunpfahl, Hal.-C.; — w zemljo zabit kol za trlico, Polj., jvzhSt.; — ber Pfeiler, ber Pilaster, Cig.; — ber Jochpfahl, Cig. (T.); — bie Saule, Meg., Cig., Jan., Cig. (T.); eine Stein- ober Holzfäule, BlKr.; zračni s., die Luftsaule, Cig.(T.); vodeni s. = morska troba, die Basserhose, Cig.; -2) ber Thurm, Mur., Cig., Jan., nk.; stražni s., die Barte, Cig., Jan.

stolpast, adj. 1) mit Thurmen verfeben, C.; — 2) pfeilerartig, Cig.(T.); — săulenartig, C.; stolpaste cevi, Rohrstuhen bei Damps teffeln, DZ.; - 3) thurmartig, Jan., C.

stôlpcema, adv. colonnenweise, Cig. (T.). stólpčič, m. ber Regel mit ber Letter (bei ben

Schriftgießern), Cig.

stolpec, pca, m. dem. stolp; 1) bas Pfeilerchen, bas Gaulchen: s. ali stebric med oknoma, ber Fensterpfeiler, Cig.; — 2) ber Regel, C.; - 3) die Colonne, die Rubrit, Cig. (T.), DZ., Žnid., nk.

stolpen, pna, adj. Thurms, nk.; - thurmig, Jan. stolpica, f. 1) die Beiselzelle, Z.; - 2) bas

Thurmfraut (turritis), Č.

stolpic, ica, m. dem. stolp; 1) bas Bflodchen, ein kleiner Pfahl, die Baliffabe, Jan., vzh.St., C.; — = v zemljo zabit kol za trlico, Polj.; - eine kleine Saule, Zora; ein senkrecht ftehender Pfeiler als Theil eines Geftells, bie Pfoste, Cig.; stolpici, die Saulen um den Blasebalg, Cig.; ein Saulchen im Dachstuhl, ogr .- Valj. (Rad); - 2) ein fleiner Thurm, Jan.; - 3) = stolpec 3), die Colonne, die Rubrit, DZ.

stolpičast, adj. thurmförmig: stolpičaste pipice,

stołpiček, čka, m. dem, stolpić, bas Gaulden, jvzhŠt.

stołpiśce, n. die Saulenreihe, Cig. (T.). stolpje, n. coll. Pfeiler, Saulen, Cig. (T.).

stolporedje, n. bie Gaulenordnung, Cig. stołpoven, vna, adj. Gaulen: stolpovni red,

die Säulenordnung, Cig. (T.). stołpovit, adj. faulig, Cig. (T.).

stolpovje, n. coll. Gaulen, bas Gaulenwert, Cig., Cig.(T.).

stolpovnik, m. ber Saulengang, bie Colonnabe, Cig.(T.).

stołstíti, ím, *vb. pf.* feist machen, mästen, *C.*; s. se, feift werben, Cig.

stombelj, blja, m. ein hohler Baum als Brunnenröhre, C.

stónog, m. = stonoga, Cig.

stonog, noga, adj. hundertfüßig, Jan. (H.).

stonoga, f. ber Bielfuß (scolopendra), Mur., Mik.; - stonoge, die Tausenbfüßler (zool.), Cig. (T.), Erj. (Z.), tudi: Die Rellerassel (oniscus asellus), Cig., Jan.; — die Basserassel: s. živi v bistrih studencih BlKr.; — povodna s., Cig.; — prim. stanoga

stonožen, žna, adj. hunbertfüßig, Cig. stónožka, f. = stonoga, ber Scolopenber, Cig.

stook, oka, adj. hundertäugig, SIN.

1. stop, stopa, m. ber Tritt, C.; das Schreiten, ber Schritt, Cig., Jan.; v stop, schrittmeise, Cig., Jan.; v stop iti, Cig.; voziti v s., im Schritt fahren, DZ.

2. stop, stopa, m. die Zusammenschmelzung, Cig.; die Fusion, h. t.-Cig. (T.).
1. stopa, f. 1) der Schritt, C.; — 2) die Fußsstapse, die Fußspar, Rez.-C., Valj. (Rad); stope v snegu, vzhSt.; — 3) = črevelj (mera), C.; kamen je meril samo eno stopo na širokost, LjZv.; - 4) ber Fuß in ber Metrit, Cig., Cig. (T.); stope meriti, fcanbieren, Jan (H.); — 5) obrestna s., ber Binsfuß, DZ.

2. stopa, f. die Stampfe; konj je sit ko stopa, Jurc.; rocna s., die Handstampfe, Vod. (Izb. sp.); pl. stope, die Stampfmuhle, die Bochmühle; srce mu je v stopah delalo, das Herz pochte ihm heftig, Lasce-Levst. (Rok.); nem.; prim. stvn. stampfon, Mik. (Et.).

stopaj, m. 1) ber Tritt, ber Schritt, Guts., V .-Cig., Jan., C., ogr.-Valj.(Rad), Zora; —

2) die Rufiftapfe, C.

stopal, m. nam. stopalo, Cig., Met.; (stopal, f. Jan., Dol.; tvoje stopali bo podnesel, Skrinj.-Valj. [Rad]).

stopatce, n. der Juß der Insecten, Cig.(T.). stopatica, f. die Fußsohle, Jan. stopatica, f. 1) die Trete, das Trittbrett, Cig., Jan.; z. B. beim Spinnrad: kolovratu je manjkalo stopalnice, LjZv.; - 2) stopalnice, die Fußwurzelfnochen, Cig. (T.).

stopainik, m. 1) ber Steigbugel, Hip. (Orb.); - 2) die Trete, ber Weberschemmel, Cig., Jan.; - 3) ber Schrittstein (in einem Bache), Cig.

stopalo, n. 1) ber Fußballen, ber Mittelfuß, Cig., Cig. (T.), Erj. (Z.); — die Fußsohle; v stopalu me boli; — 2) = ber Schemmel, C.; — bas Trittbrett, LjZv.

stopána, f. svoje ime kravi, Vas Krn-Erj.

(Torb.).

stopánja, f. = stopinja, C.

stopanje, n. bas Treten, bas Schreiten; s. po prstih, ber Behentritt, Cig.

1. stopati, am, vb. impf. ad stopiti; treten, schreiten; Tritte, Schritte machen; na nogo komu s., jemandem auf die Füße treten; trdo s., hart auftreten; široko s., große Schritte machen; počasi, hitro s.; - marschieren, Jan. (H); stopaj(te)! vormarts! marich! nk., (po rus.); - kri nam stopa v lice, Ravn.-Valj. (Rad); solze mi stopajo v oči, Jan. (H.).

2. stopati, am, vb. impf. mit ber Stampfe bearbeiten, stampfen: ječmen, proso s. v stopah, Tolm., BlKr.; wasten: platno s., SlN.; (pos.

raševino v stope dajejo, Savinska dol.). stopen, pna, adj. Stampf., Boch.: stopno vreteno, die Daumenwelle in ber Stampfmuble. Cig.; — = v stopah napravljen: stopna kaša, stopno pšeno, Gor., Dol.

stopenj, pnja, m. der Grad, Jan., Cig. (T.); s. dolžine, obrazovanosti, ber Langen-, Bilbungegrab, Cig. (T.). — prim. rus. stupens. stoperesen, sna, adj. hundertblatterig, Cig., Jan. stoperka, f. = stolistnica, die Centifolie, Jan. (H.).

stopernki, m. pl. eine Art Rosen, Valj.(Rad). 1. stópica, f. dem. 1. stopa; 1) die Fußbant, Cig.; - die Stufe vor Thuren oder Fenstern, ber Auftritt, Cig.; - 2) ber Berefuß, Jan.; stopice meriti, scandieren, Jan.

2. stópica, f. dem. 2. stopa; 1) = možnar, ber Morfer, Gor.; bef. ein holzerner Morfer, Cig., C_{i} ; -2) pl. stopice = male stope za čreslo, Lašče-Levst. (Rok.).

stopicati, am, vb. impf. mit fleinen, leichten Schritten gehen.

stopic, m. ber Stampfftogel, Mur., C.

1. stopina, f. das mit der Stampfe Bearbeitete, Z.; 3. B. die Grupe, V.-Cig., Lasce-Levst. (Rok.).

2. stopina, f. = stopinja, bie Fußstapfe, ber Schritt, Habd .- Mik., kajk .- Valj. (Rad).

stopinja, f. 1) ber Tritt, bie Fußstapfe; cloveške stopinje se poznajo po snegu; — 2) ber Schritt; dvajset stopinj dolga soba; stopinje šteti; drobne stopinje delati; ni stopinje vredno - es ift nicht der Muhe wert, Cig.; stopinje pobirati za kom, jemandem nachtreten; - 3) jeder Einschnitt, 3. B. am Dachholze, in welchen etwas eingelassen wirb, C., Z.; — 4) das Zapfenlager, Cig.(T.): -5) bie Stufe: od stopinje do stopinje, Levst. (Zb. sp.); — ber Grab (math., geogr. etc.), Cig., Jan., Cig.(T.), Cel.(Ar. Geom.), nk.; pet stopinj mraza, toplote, C., nk.; po stopinjah, gradweise, Cig.; — s. obrazovanosti, ber Culturgrad, Cig. (T.).; — 6) bie Instanz: druga s., Levst. (Nauk.); — 7) oslova s., der Huflattich (tussilago farfara), Cig.

stopinjica, f. dem. stopinja; 1) eine fleine Fußstapfe; — 2) bas Schrittchen.

stopinjski, adj. 1) Tritt-; — 2) Schritt-; — 3) Grab-: s. razloček, ber Grabunterschieb, Zora; stopinjsko omrežje, das Gradnet, Cig.

1. stopiti, stopim, vb. pf. einen Tritt ober Schritt thun, treten; rahlo, trdo s.; napačno, krivo s., einen Fehltritt thun; na nogo komu s.; na prste s., energisch auftreten, Cig.; s. pred koga, vor jemanden hintreten; stopi bliže! s. v sobo, eintreten; s konja, z voza s., ab-, aussteigen; s. komu na pot, jemandem in den Beg treten; s. vmes, fich ins Mittel legen, Cig.; v službo s., in einen Dienst eintreten: s. v zakon, sich verehelichen; v človeštvo s., Mensch werben, Krelj; voda je stopila črez bregove, das Basser ist ausgetreten; hitreje s., seine Schritte beschleunigen; nesi pismo

na pošto, pa hitro stopi! (eile!); - praes.

stopim, Cv. 2. stopiti, im, vb. pf. stumpf machen, Jan.; s. noż, Fr.-C.; s. kose po kamenju in krtinah, Ahac.; — prim. 2. iztopiti.

3. stopiti, im, vb. pf. 1) zusammenschmelzen: vosek z maslom s.; — susionieren, Nov.; — 2) schmelzen (trans.); s. svinec, maslo; s. se, schmelzen (intr.); sneg, vosek se je na solncu stopil; — verschmelzen, burch Schmelzen alle machen: ves vosek sem stopil.

stopkati, am, vb. impf. fleine Schrittchen machen, Mur., Cig., Jan.; leise auftreten, Mik. stopliti, im, vb. pf. erwarmen, Cig.

stopljénje, n. die Busammenschmelzung, Cig. 1. stopnica, f. die Stufe, die Staffel, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; s. pred pragom, pred oltarjem, Kr.; prestolna s., die Thronstufe, Cig.; železna s. (na vozu), bas Tritteisen, Cig.; stopiti na vrhnjo stopnico, Ravn.; pl. stopnice, die Treppe, die Stiege, Mur., Cig., Jan., nk.; po stopnicah gori in doli, bie Treppe auf und ab, Cig.; polzaste stopnice, die Bendeltreppe, Jan.

2. stôpnica, f. 1) = 2. stopica, lesen možnar, v katerem orehe, kašo, hren itd. tolčejo (stopajo), BlKr., Dol.-Burg. (Rok.); - 2) bie Stampfwolle, die in der Baltmuble gurudbleibende Bolle, C., Z.

stopnina, f. ber Bochgins, Cig.

stopnisce, n. das Stiegenhaus, Jan.(H.). stópniti, stôpnem, vb. pf. = 1. stopiti, C., Gor. stópnja, f. 1) = stopinja, ber Tritt, Mur., Cig., Jan., Gor., ogr.-Valj.(Rad); - 2) bie Leitersprosse, Cig.; — 3) bie Rast am Schiefgewehre, V.-Cig.; — 4) ber Zahn ober bie Kerbe an ber Baumscheibe ber Weber, V.- Cig.; - 5) die Erbstufe, die Terraffe, Cig.; 6) ber Grab, die Abstufung, die Stufe, Mur., Cig., Jan., C., nk.; s. gorkote, glasu, Wärmegrad, Tonftufe, Cig.; - prva s. (k visji učenosti), Vod. (Izb. sp.); - bie Rangstufe: na najvišjih stopnjah, Cig., nk.; bie Instanz, DZkr., nk.; — die Bergleichungsftufe (gramm.), Mur., Cig., Jan., nk.; -7) bie Stelle: da sem jaz na tvoji stopnji, wenn ich an beiner Stelle mare, Dol.

stopnjast, adj. stufenformig, Zora. stopnjat, áta, adj. stujig: stopnjato kolo, bas Steigrab, Cig.(T.); — gradig, Cig.

stopnjatev, tve, f. bie Steigerung (gramm.), bie Grabation, Jan.

stopnjáti, âm, *vb. impf.* steigern (gramm.), Cig., Jan.

stopnjava, f. die Steigerung (gramm.), Jan. (Slovn.).

stopnjema, adv. stusenweise, gradatim, Jan. stopnjemer, mera, m. ber Gradmesser, Cig. stopnjevanje, n. bie Steigerung, bie Grabation (gramm.), Jan., Cig. (T.); s. glasov, bie Lautsteigerung, Cig. (T.).

stopnjeváti, üjem, vb. impf. fteigern (gramm.), Cig., Jan.; (češ.).

stopnjevina, f. bas Stufen. Terraffenland, Cig. (T.), Jes.

stopnjevît, adj. Grabe enthaltend: s. oblok, ber Grabbogen, h. t.-Cig.(T.).
stôpoma, adv. schrittweise, Jarn., Cig., Jan., Nov.-C.
stopoméren, rna, adj. metrisch, Cig.
stopomêrje, n. bie Metris, Cig.
stoposklâdje, n. ber Bersbau, Cig.(T.).
stôpram. adv. = stopry. še le. Prip.-Mik.

stôpram, adv. = stoprv, še le, Prip.-Mik., Navr. (Let., Kop. sp.). stôprav, adv. = stoprv, še le, Trub., Dalm.,

Krelj-Mik., Jsvkr., Levst. (Nauk), nk. stôprv, adv. = še le, erst, Mik. (Et.), Jan. storaks, m. der Storag (styrax vulgaris), Tuš.

storaksov, adj. Storag: storaksovo olje, Cig. (T.).

storifec, Ica, m. ber Thater, Cig., Jan., DZ., nk.

storitka, f. die Thäterin, V.-Cig., Jan., nk. storito, n. die Berrichtung (eines Geschäftes), C.; kakršno je naše storito, tako do tudi plačito, Slom.

storitev, tve, f. die Berrichtung, die Leistung, Cig., Cig. (T.), DZ.

storiti, storim, vb. pf. 1) thun; kar se ne stori, se ne zve, (= alles tommt an ben Tag), Mur.; ne vem, kaj bi storil; prav, ne prav s.; stori, kakor hočeš! brez glave storjena je rada izkažena = porgethan und nachbes bacht, hat manchem großes Leid gebracht, Cig.; s. svojo dolinost, seine Bflicht thun; kaj hudega, kaj dobrega komu s.; s. komu dobroto, ljubav (eine Bohlthat, einen Gefallen erweifen); storite mi to ljubav! haben Gie bie Bute! Cig.; škodo s. komu, jemandem einen Schaben zufügen, Cig.; krivico s. komu, zemandem ein Unrecht anthun; pes ti ne bo nic storil, ber hund wird bir nichts zuleibe thun; — to mi dobro stori, bas thut mir wohl (po nem.); — s. komu, es jemandem anthun, ihn verzaubern: storjeno mi je, ich bin verzaubert, Cig.; - begehen; greh, hudodelstvo s., eine Gunde, ein Berbrechen begeben; - dobro s., gut thun: otrok nece dobro s., jvzhŠt.; (po nem.); — 2) verrichten; delo je storjeno; s tem ni storjeno, damit ist es nicht abges than, Cig.; - bewertftelligen, guftande bringen, verfertigen: s. pot, einen Beg bahnen, Cig.; s. nasip, einen Ball aufwerfen, Cig.; dno s., grundieren, Cig.; s. zatvornico, ein Schleusenwerk anlegen, Levst. (Mocv.); David ni vseh psalmov sam storil, Trub.; storjena obleka, fertige Rleider; ne stori kruha moka, ampak roka, Z.; s. sodbo, ein Urtheil fällen, Cig., Jan., Jsvkr., nk.; s. obljubo, das Gelübbe ablegen; kup, ceno s. za blago, eine Bare behandeln, Cig.; s. šest milj hoda (zurudlegen), Cig.; s. zvczo (zavezo) s kom, sich mit jemandem verbinden, Cig.; srce komu (si) s., jemanden (sich) ermuthigen, Cig; priprave s., Borbereitungen treffen, Cig.; - smrt s., sterben; grozno smrt s., eines schredlichen Todes sterben; - 3) bewirken, machen; to je storilo, da -; to mi je veliko solz storilo,

bies toftete mich viele Thranen, Cig.; vročino s., hipen. Cig.; - zu etwas machen: oceta te bom storil velikemu narodu, Ravn.-Jan. (Slovn.); srečnega koga s., jemanden glüdlich machen; pohlevnega s., bemuthigen, Cig.; vera je tebe zdravega storila, Trub.-Mik.; vreden se storim, Guts. (Res.)-Mik., poleg: vrednega se storim; — s. se mrtvega, sich todt stellen, Npes .- Jan. (Slovn.); - 4) gebeihen: lan ne stori na vsakem kraju, Nov.; - 5) gebären (vom Bieh), Cig., Jan.; krava je storila (hat abgefalbt), Cig., Kr.; - hervorbringen: koreninice s., Burgeln treiben, Pirc; - 6) s. se, werben; noë se je storila, dan se je storil, es ist Nacht, Tag geworben; storila se mi je tema pred očmi, es warb mir finfter vor ben Augen; milo, inako se mi je storilo, es wurde mir webe ums Berg, ich wurde wehmuthig gestimmt; kakor si veroval, tako se ti stori, (so geschehe es bir!), Trub.

1. stórja, f. = povest; - prim. lat. historia, nem. die Historie.

2. stórja, f. Zv. pogl. štorja.

storóčen, čna, adj. hunderthándig, M. storók, róka, adj. hunderthándig: Briareja storocega si vkrotil, Preš.

stòrž, stōrža, m. 1) ber Bapfen (am Rabelholz), Cig., Jan., Tuš. (B.), Dol., Gor.; — 2) ber Raistolben, Cig., Jan., C., Polj.; ber enttörnte Maistolben, Konjice (Št.); — 3) ber Rohlstrunt, ber Krautstengel, Cig., Jan., Lašče-Levst. (Rok.), Notr., Ig (Dol.); — 4) eine Art Rapunzel (phyteuma spicatum), Josch.

stóržast, adj. zapfenförmig, Cig., Jan. stóržek, žka, m. dem. storž, Žnid. storžič, íča, m. dem. storž; ber Maistolben, Trst. (Let.).

storžíka, f. = storž i) Rog.-Valj. (Rad). storžnják, m. storžnjaki, Mabelhölžer (coniferae), Cig. (T.), Tuš. (R.).

stostòłp, stółpa, adj. hunbertthürmig: stostolpa Praga, C.

stot, stota, m. 1) das Hundert, Gor.; na stote podpisov, SlN.;—2) = cent, Cig., Jan., nk. stoták, m. die Hundertgulbennote. stotér, num. hunderterlei; — prim. deseter.

stotêren, rna, adj. hundertsad; stoterna hvala. stotêrka, f. die Zahl hundert, Mur.

stoternat, adj. = stoteren.

stộti, num. = stotni, Cig., Jan., nk.

stotica, f. die Bahl hundert, der Hunderter, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Cel.(Ar.), Vrt. stotic, adv. = stotnic, Mur.

stotina, f. eine Anzahl von hundert, das hunbert; bilo je konjev videti na stotine; hunberte von Pferden sah man; stotina za stotino, hundertweise, Cig.

stotinjáča, f. die Hundertgulbennote, kajk.-Valj. (Rad).

stotînka, f. daş Hundertstel, nk. stotinoma, adv. hundertweise, Jan.(H.). stotisočíca, f. der Zehntausender, Cel.(Ar.). stotisočnína, f. bas Hunderttausenbstel, Cig. stotni, num. ber hundertste, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Kop., Met., Levst.(Sl. Spr.); - centesimal, Cig.(T.). stotnica, f. 1) die Hauptmannefrau, Jan. (H.); - 2) die hundertguldennote, Svet. (Rok.); - 3) neka stonoga: ber Steinfriecher (lithobius sp.), Solkan-Erj. (Torb.). stotnic, adv. hundertens, jum hundertenmal, Cig. stotnîja, f. die Centurie, Cig.; = kompanija, Cig., Jan., nk. stotnik, m. ber Hauptmann, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk. stotnina, f. bas hundertstel, Cig. (T.). stotnistvo, n. die hauptmannsmurde, Jan. stouden, dna, adj. hundertglieberig, Cig. stouh, uha, adj. hundertohrig, Cig. stousten, stna, adj. hundertmaulig, Cig. stovariševáti, ûjem, vb. impf. ad stovarišiti, Z.; — (stovaruševati se, sich gesellen, ogr.-C.). stovárišiti, arišim, vb. pf. vergesellschaften, Cig.; s. se, Kamerabichaft schließen, Dict. stoven, vna, adj. stovni ("stoveni") med, ber Babenhonig, der Honigseim, ogr.-Mik., C.; - prim. sat (stsl. sъtъ). stovésein, adj. hundertruberig, Cig. stovéselnat, adj. hunbertruberig, Cig. stovfsten, stna, adj. hunderterlei, Cig. stožanj, m. die Thurpfoste, Jan. stožânje, n. ber Thurstod, Mik. (Et.). stožanjec, njca, m. dem. stožanj, Z. stóžast, adj. fegelförmig, Z., Zora. stožec, žca, m. der Regel, Cig. (T.), C., DZ., Cel. (Geom.); prisekan s., abgeftutter Regel, Cig. (T.). stóžek, žka, m. dem. stog; 1) = majhen stog; - 2) ein tleiner Regel, Jan. (H.). stozer, m. 1) der Schoberftod, C., Z.; die Büfelftange, ogr .- C .; - 2) ber Binbebaum, V.-Cig., Jan.; ber Spiegbaum (fenfrechter Baum am Göpel) (mont.), Cig.; — 3) der überfetbare Bfahl, in welchem der Schleifftein ber Schnitterinnen ftedt, C.; - 4) eine Art Leuchter aus Draht, Vodice(Gor.)-Svet.(Rok.); - 5) die Thurangel, Jan., Mik.; - 6) ziveni s., ber Achsenchlinder ber Rervenfaser, Erj. (Som.); -7) = tečaj, ber Bol (math., astr., phys.), h. t. - Cig.(T.); — 8) (psovka) ber Tolpel, ein trager Menich, C.; - tudi : stozer, žéra, Svet. (Rok.). stożęrčiči, m. pl. ein Sternbild, Boh. stožęrnica, f. der Bandhafen, Cig. stožína, f. 1) velik kol ali obsekano drevesce, okrog katerega se zdeva pšenično snopje ali omlačena slama, ber Schoberstod, BlKr.; - 2) der Rüftstamm, die Lantenne (arch.), h. t.-Cig.(T.); — 3) das Bugipriet, Jan.(H.). stožír, m. = stožer; 1) die Hufelstange, Cig.; - 2) ber Pflod an Flößen, woran die Ruberstange befestigt ift, Savinska dol. stožíšče, n. mesto, kjer je bil stog, die Schoberstätte, C.

1. stóžiti se, i se, vb. pf. leid thun, C.; — stoži se mi, eine Sehnsucht ergreift mich; stozi se mi po domu, Zora; stoži se ji po oddaljeni sestrici, LjZv.; — stoži se mi, ich werbe überdruffig, Jan.; es verdrießt mich, C.; stozi se mi sakramenta, Trub.; stoži se mi v cerkev iti, Jsvkr.; - stožilo se mi je, ich bin ichläfrig geworben, C. 2. stožiti se, im se, vb. pf. sich baumen (o konju), C., Mik.; (nam. vzt-); - prim. tog. stožje, n. 1) ber Pfahl, Nov.; die Stange, Kreij-Mik.; die Schoberstange, Temljine (Tolm.)-Strek (Let.); (prim. stežje); - 2) coll. bie Bfeiler der Getreideharfe, Tolm.-Levst. (M.); Bfahle, Stangen, Mik. (Et.), Nov. stožkast, adj. fegelförmig, nk. stožkosečnica, f. die Regelichnittelinie, Cig. (T.), Cel. (Geom.). stožkovit, adj. = stožkast, legelförmig, fonifch, Cig.(T.), DZ.stôžnica, f. der Schoberstod, Cig., Jan. stožnik, m. ber Betreibeharfenpfahl, Z., Mik., Burg.(Rok.), Kr.-Valj.(Rad); -tudi: stožník, Valj.(Rad). strācija, f. neka vrsta bekovih trt (prim. it. strozzatoio = Strid), Ip.-Erj. (Torb.). stracic, m. die Bunbelrebe (glechoma hederacea), Koborid-Erj. (Torb.). strad, m. bas Darben, Mur., Cig., Jan., C., Mik.; glad in strad, Let.; bolna od glada in strada, Jurč.; s. trpeti, barben, C. stradac, m. ber hungerleider. Z.; ber Schmalhans, Cig. stradalo, n. der Sungerleiber, Cig. strádanje, n. bas Darben. stradati, am, vb. impf. 1) barben; stradaje si kaj prihraniti; šest dni strada, da sedmega razsaja, Z.; strada, da se vanj vidi, da se goli, da se lupi, Met .: - Mangel haben: s. česa, kruha s.; — 2) barben machen, barben laffen, Z., Vrt.; svoj život s., Škrinj - Valj. (Rad); s. se, sich abhungern, Cig.; - jezika ne bom stradal, ich werbe meine Runge nicht sparen, Z. stradavec, vca, m. ber Darbende, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad). strádavka, f. die Darbende, Z. strade, eta, m. ber Schmalhans, Cig. stradež, m. das Darben, Cig., Jan., C., Dol.; kdor se za mladih dni ne potrudi, tega pred časom stradež pogrudi, Npreg.-Jan. (Slovn.). stradežnik, m. = stradavec, Cig. strah, straha, strahû, m. 1) ber Schreden, bie Augst; die Furcht; s. in groza; s. in trepet; s. me je obsel, izpreletel, Schreden, Furcht ergriff mich; v s. pripraviti, in Furcht und Schreden verseten; = v s. postaviti, C.; od strahu drgetati, vor Furcht beben; s. si delati, sich angstigen; smrtni s., die Todesfurcht, Cig.; s. za zvestobo, die Gifersucht, C.; s. božji, bie Gottesfurcht; v božjem strahu odgojiti otroke; bilo vam je tam ljudstva s. božji (= eine Unjahl), Vrt.; strah me je, ich empfinde Augst, Furcht: s. me je roparjev; s. jo je po noči hoditi po hosti; s.

ga je po noči, er fürchtet sich bei ber Racht; v strahu biti, befürchten; ves sem v strahu, ich habe eine Höllenangft, Cig.; ima na-te strah, kakor žaba na dež, C.; tujci hočejo nas pod svoj strah (unter ihre Botmäßigkeit) siliti, Vod. (Pes., Predg.); v strah vzeti, ftrenge zur Rede ftellen, züchtigen; v s. prijeti, einschüchtern; v s. prijeti konja, das Pferd bemeistern. Levst. (Podk.); v strahu imeti koga, jemanben im Bügel halten, in strenger Zucht halten; s. dati komu, jemanden züchtigen, C.; strahu ne dajati, ungeftraft laffen, strahu ne dobiti, ungeftraft bleiben, Cig.; strah dati jim hujši, je bil starček premehak, Ravn.; v strahu biti komu, jemanden zu fürchten haben, ihm Gehorsam schuldig sein; kaj misliš, da sem ti v strahu? jvzh.St.; kdo je Gospod, da bom v strahu njegovi besedi! Ravn.; jaz nisem v tvojem strahu, ich bin nicht dir Behorfam fculbig, C.; v svojem strahu biti, fein eigener Berr fein, C.; v strahu ni mu trebalo biti nikomur, LjZv.; s. napraviti komu, jemandem Respect einstößen, C.; s. in red, bie Zucht, Die Disciplin, Cig., DZ.; s. in red siloma ohraniti v pomorstvu, DZ.; strahu vajen, zuchtgewohnt, Cig.; cerkveni s., die Rirchenzucht, Cig.; v strahu držati občinske slu-Zabnike, bie Disciplin gegen bie Gemeinbebediensteten führen, Levst. (Nauk); podstrahom kogs biti, unter jemandes Disciplinargewalt ftehen, Levst. (Pril.); — 2) bas Schreckgespenst; strahov se bati; pripovedke o strahovih; s. je hodil po noči po hiši; strah je v sredi votel, okoli ga pa nič ni, Z.; - beraški s., ber Bettelvogt, V.-Cig.; - 3) suhi s., suhi strahovi, Befpenftheuschreden, Erj. (Z.); -4) krtov ali krtičji s., ber Bunderbaum (ricinus), Z., Medv. (Rok.). strahljiv, adj. = strašljiv, Mur., Cig., Jan., C. strahóba, f. = strahota, Jan. strahóben, bna, adj. = strahoten, Jan. strahôča, f. = strahota, C. strahoma, adv. mit Furcht, schüchtern, Mur., Cig., Jan., C.; s. kaj storiti, Cig.; tudi: strahoma, Met., Dol.-Levst. (Rok.). strahomôž, m. ber Bopang, Vrt. strahone, eta, m. ber Buchtmeifter, C.; ce otroci prehitro stariše svoje zapustijo, nimajo pravega varha ne strahoneta, Slom.; robati strahonetje dijakov, Slom. stráhonja, m. kdor druge ima v strahu: ber Schredensmann, ber Buchtmeifter, ber Ter-rorift, vzhSt.-C.; ber Thrann, Jan.; ber Deipot, vzh.Št. strahonosen, sna, adj. ichredenbringenb. Jan. strahopèt, peta, adj. furchtsam, feige. strahopetec, tca, m. ber Hafenfuß, ber Feigling. strahopéten, tna, adj. = strahopet. strahopętnež, m. = strahopetec. strahopetnost, f. die Furchtsamkeit, die Feigheit. strahopezdljiv, íva, adj. furchifam, feige (pre-

prosto).

strahota, f. die Furcht: od strahote, ogr.-Valj. (Rad); - ber Schreden, bas Schrednis, ber Graus; to je strahota! bas ist etwas Schredliches! s. je pogledati, es ist ein furchtbarer Anblid, Cig.; do strahote velik, furchtbar groß, ZgD. strahoten, tna, adj. schrechaft, graus; strahotna vlada, ber Terrorismus, Cig. (T.). strahováten, ina, adj. Bucht., Disciplinar., Cig., Jan.; strahovátna oblast, kazen, Cig. strahovādnica, f. das Zuchthaus, Cig., Jan.; das Correctionshaus, Nov. strahovanje, n. das Aufrechthalten der Zucht o. Difciplin; die Bucht, die Difeiplin, Cig. Jan., Cig. (T.); s. otrok, die Rinderzucht, Cig. strahováti, ûjem, vb. impf. in Furcht halten. in guter Bucht haben, im Baume halten; otroke, vojake s.; meistern: brat ga strahuje, ne more ga s., premočan je, Mur.; misli, da more zvezde s., Cig.; terrorifieren, Jan.; — züchtigen, strafen, Cig., Jan. strahovavec, vca, m. der Züchtiger, der Zuchtmeister, Mur., Cig., Jan., C.; Bog je strahovavec hudobnežem, Z. strahovavka, f. bie Buchtmeisterin, die Buchtigerin, Mur., Cig., Jan.; siba s., Ravn. strahovavstvo, n. das Züchtigeramt, das Zuchtamt, Cig. strahovît, adj. 1) = strašen, schredlich, entstrahovita vojska; — 2) = boječ, strašljiv, Trub. strahoviten, tna, adj. = strahovit 2), Mur., Jan. strahovitost, f. bie Schredlichfeit, bie Furchtbarteit, die Entfetlichfeit. strahovlada, f. bie Schredensregierung, Jurc. strahovníca, f. = strahovavka, C., Z. strahovník, m = strahovavec, C, Z. strahovski, adj. gespensterhaft, Sol. strája, f. das Darben, Jan., Svet. (Rok.); suhi smo bili od straje, Jurč. strájati, am, vb. pf. aushalten, ausharren, C.; (nam. vzt-). strajka, f. bas Darben: od strajke bled in suh, jvzh.Št.; nekatero strajko prebiti, Hal.-C. stráka, f. = sraka, Mik. strákoš, m. ber Sturmbogel (procellaria), Frey. (F.); severni s., der arktische Sturmvogel (procellaria glacialis), Erj. (Ž). stráma, f. 1) das Stütholz am Schlitten, Rib .-M., Gor. - Z.; - 2) ber Tölpel, ber Narr, C., Z.strâmljež, m. ber Tölpel, Zora. stramor, rja, m. ber Riefe, Mur., Mik.; stramorji, zur Strafe in Steine verwandelte Riefen, Z., Pjk.(Črt.). stran, î, f. die Geite; desna, leva, sprednja, zadnja, zgornja, spodnja s.; gladka, kosmata s. sukna; končna s. hiše, bie Giebelseite, V .-Cig.; na oni strani, jenseits; na ono stran; z one strani reke; od vseh strani se zbirajo; glas se razlega na vsc strani; na s. dejati kaj, etwas beiseite legen; na s. stopiti, gur Geite treten; na stran! Blat gemacht!

Cig.; na strani, seitwarts; v stran, beiseite, fort, meg; v s. mi je preveč, es ift mir ju abgelegen, ein zu großer Umweg; po strani, nebenhin : po strani koga udariti, einen Seitenhieb versegen; po strani pogledati koga, einen Seitenblid auf jemanben werfen; po strani me gleda, er ichaut mich mit icheelen Augen an; po strani se držati, eine ichiefe Saltung haben; po strani usta imeti, einen schiefen Mund haben; po strani si kaj zaslužiti, sich nebenbei etwas verdienen, einen Nebenverdienst haben; po eni strani — po drugi strani, z ene strani - z druge strani, einerseits anberseits; od strani kaj povedati, koga pohvaliti, Ravn.-Valj.(Rad); — na vse strani sveta, nach allen Weltgegenben; severna, južna s.; polnočna, poldnevna s., Škrinj.-Valj. (Rad); podvetrena s., die Leeseite (pri mornarjih), Cig. (T.); - die Gegend, der Landftrich, bas Land; gorenjska, dolenjska s.; poslali so po vsej tej isti strani, Jap. (Sv. p.); - Die Blattfeite im Buche; na deseti strani; knjiga ima sto strani; - = stranka bie Bartei, Cig., Jan.; na nobeno s., unparteiisch, Cig.; — na njegovi strani stati, zu seiner Bartei halten; ker niste na svetovo s., weil ihr es nicht mit ber Welt haltet, Ravn.; - die Beziehung: na vsako s., in jeder Beziehung; na neko s., einestheils, Cig.; na to stran, biesbezüglich, DZ.; z mnogih strani, in vielfacher Beziehung, Levst. (Močv.); ob vašo stran, eueretwegen, Krelj; - (stran, m., Danj.[Posv. p.], ogr.-Valj.[Rad]). stran, strana, adj. - stranski, auslandifch,

tran, strana, adj. — stranski, auslandijch, Cig., Jan.; strani kredit, ber ausländische Eredit, SIN.; strani popotnik, ber frembe Banderer, Zora; (nam. stranen).

strân, I. adv. meg, Cig.; Turčini prazni stran gredo, Npes.-Mik.; s. iti, Cig., Ravn.-Mik.; (acc. kot adv., Mik. V. G. IV. 391.); — II. stran, praep. c. gen. 1) neben: s. ceste, C.; — 2) = zastran, C.

strana, f. die Geite, Jan., kajk.-Valj. (Rad). strančan, m. der Parteiganger, Cig., C.

strancica, f. 1) = stranica, das Seitenbrett beim Bett, Gor.; - 2) die Seitenslöte, Mik., BlKr.

stranéti, im, vb. impf. auf eine Seite sich neigen: voz strani, Cig., Lašće - Levst. (M.); sani strane, Mik.; beim Gehen hinten, Gor.-M.; — dokaz strani, ber Beweiß hintt, Cig. (T.). stráni, adv. seitwärts, C.; abwegs, Jan.; weg: s. iti, s. se ravnati, s. si želeti, Erj. (Izb. sp.), Vrt., LjZv.; pogl. stran (adv.).

sp.), Vrt., LjZv.; pogl. stran (adv.). straníca, f. 1) das Seitenbrett: beim Bienenstraníca, f. 1) das Seitenbrett: beim Bienenstraníca, f. 1) das Seitenbrett: beim Bienenstranica, f. 1) de Seitenbranica, Cig.; beim Bettgestell; — 2) die Seitenwand, Cig., (T.), DZ.; stranice parnega kotla, die Bandungen des Dampstessel, DZ.; — 3) der Quertram dei Jimmerseuten (3. B. im Mühsenbau, der Leitquertram), V.-Cig.; — 4) stranice, die Seitenbaume des Bebstuhses, M., C.; — 5) der Seitentbeil des Schlittens, Ravn.-Valj. (Rad); — die Schlittensuse, C.; — 6) das

Deichselbsech, Cig.; — 7) die Seitenwurzel; srena korenina ima vec stranic, Jarn. (Sadj.):
— 8) die Seitensappen im Schuh, das Faciersseder, Cig., C., M.; — 9) die Quersset, Cig., Vod. (Izb. sp.); — 10) die Seitenssäche (math.), Cig. (T.); — die Seite, Cel. (Geom.).

stranič, íča, m., Cig., Jan., DZ., pogl. strinič. straničar, rja, m. kozolec s., eine Getreibe-harse mit nur einer Reise von Stanben, Dol. straničiti, îčim, vb. imps. čebele straničijo, die Bienen bauen die Baben an den Seitenbrettern an, Cig.

stranik, m. bie Ofennische, bas Blatchen beim Ofen, C.

stranisce, n. der Abort, Cig., Jan., nk.

straniti se, im se, vb. impf. = na stran se pomikati ali drseti: voz se strani na ledeni cesti, Notr.

strânka, f. die Partei, Cig., Jan., nk.; prevratna s., die Umfurzydartei, Cig., nk.; — die Partei im Gerichtswesen, DZ.; s. pritožnica, die beschwerdeführende Partei, DZ.; — die Wohnpartei, nk.

strankar, rja, m. ber Parteimann, nk. strankarski, adj. Parteis, parteiis, nk.

strankarstvo, n. das Parteiwesen, nk.; die Bacteisucht, C.

strânkovec, vca. m. ber Parteigänger, C. strânoma, adv. 1) seitwärts, C.; — 2) theils, C.; s. — s., einerseits — anderseits, Zora; — strichweise, Z.

stranpot, m. ber Seitenweg, ber Frrweg, Cig., Jan., nk.

stranpótica, f. ber Seitenweg, ber Abweg, Cig., Jan.: — hs.

stránski, adj. 1) Seiten-, Reben-; s. oltar; stranske opombe, die Marginalien, Cig.; stranska pot, der Neben-, Beimeg, Cig , Jan.; stransko pogorje, bas Nebengebirge. Jan., Jes.; stranska mavrica, der Nebenregenbogen, Žnid.; s. otrok, ein uneheliches Rind, Cig., C.; (bon ber Seite): stranski veter, ber Querwind, ber Zwischenwind, Cig.; s. vid, die Seitenansicht, Cig. (T.); s. prerez (naert), das Brofil, Jan.; - stransko = po strani, auf eine Seite gewendet v. geneigt: stransko hoditi, vzhSt.; stranski = po strani: s. hoditi, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - 2) nebenfächlich, Reben :: s. predmet, bas Rebenfach. Jan.; stranski dohodki, Rebeneinfunfte, Jan.; — 3) abseitig, abwegsam, Cig., Jan.; — 4) fremb, nicht heimisch, auswärtig, Cig., Jan., C., kajk. - Valj. (Vest.), BlKr. - Let., νζhSt., jvζhSt.; stranski ljudje, jvζhSt.; stranske šege, Cig.

stranscak, m. ber große Schweinszahn (Augen-

stranščica, f. 1) die Querslöte, Jan., C., St.;

— 2) stranščice, die Seitenhölzer (beim Bebstuhl), Cig., C.; die Seitenbretter der Flachsbreche, juzhSt.

strast, î, f. bie Leibenschaft, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; jeza ali kaka druga grda strast ji nikoli ne kali veselega obraza, Ravn.-Valj. (Rad); — stsl.

strásten, stna, adj. leibeníthaftlith, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.
strastljiv, iva, adj. 1) = strasten, Mur.; —
2) pathetifh, Jan.(H.).
strástnež, m. = strasten človek, C., nk.
strástnik, m. = strastnež, Cig.
strástnost, f. bie Leibeníthaftlithleit, Mur., Cig., Jan., nk.

strašan, šna, adj. = strašen.

strašanski, adj. — strašen, spredlich, ungeheuer; strašanska nevednost; strašansko velik. strášen, šna, adj. 1) schredlich, surchtbar; strašne sanje; strašna burja; ni tako hud kakor s., er ist nicht so schlimm, wie er aussieht, Mur.; — 2) strašno, auserorbentsich, überaus: s. grd, s. lačen; s. lije, es regnet surchterlich; — 3) = strašsijiv: strašne ovčice, Jsukr.; tako je s. (strašan), da po noči ne gre sam pred prag svoje hiše, Lašče-Levst.(Rok.).

strasenje, n. bas Schreden.

strasevati se, üjem se, vb. impf. ad strasniti se; zu erichreden, zu icheuen pflegen, C.

strasifen, ina, adj. schredend, Schrede: strasiini strel, der Schredschuss, Cig.; — abschredend: s. zgled, Levst. (Zb. sp.).

strasîtnica, f. die Sanddistel (carlina vulgaris),

strašitnik, m. wilber Safran (crocus vernus),

c. strašītnjak, m. eine diftelāhnliche Blume, C.; ("strašīvajk" [carlina vulgaris] Josch).

strašílo, n. bie Schredgestalt; baš Schredbilb; bie Scheuche; sovo kam za strašilo pribiti; tako si razkuštrana kakor strašilo.

strášiti, strášim, vb. impf. 1) schreden; otroka nikar ne s.; lenuha dan straši, Npreg.-Jan. (Slovn.); s. sc., zu erschreden psiegen, schreden; konj se straši; kdor na perju leži, se straši, Z.; — 2) abschreden: vreme me straši; s. se, Furcht haben; — ali se ne strašiš vremena? dela se ne strašim; — 3) spušen; v tem gradu straši, hodi strašit; kaj pa tod strašiš (— hodiš kakor strah); jvzhSt.

strasîvec, vca, m. ber Schreder, Cig. strasiliv, iva, adj. 1) leicht zu schreden, scheu; angstig: nasa srca so strasiliva, Trub.; — suchtsam, seige, Cig., Jan., Cig.(T.); — 2) abschredend, ogr.

straslifvec, vca, m. ber Schredling, ber Hafenfuß, ber Feigling.

strasijivka, f. ein furchtsames, scheues, feiges Beib.

strašljívost, f. die Furchtsamleit, das Hasenherz, die Feigheit.

strāšnica, f. bie Becherblume (poterium), Tuš. (B.), C.; tudi: ber Biefentnopf (sanguisorba), Cig.; — dišeča s., ber Balbmeifer (asperula odorata), Jan., C., Glas.; — eine Art Balbbiftel (za male otroke, če se v spanju strašijo), C.

strášniti se, strášnem se, vb. pf. = ustrašiti se. C.

strasnost, f. die Schredlichkeit, die Furchtbarkeit. strat, m. = strata, C.

strâta, f. = potrata, Cig.; - v strato iti, priti, verwüstet werden, žugrunde gehen: žito v strato gre, C.

stratēg, m. vojskovodja, der Strateg, Cig.(T.). stratēgičen, čna, adj. strategist, Cig.(T.), nk. strategija, f. vojskovodstvo, die Strategie, Cig.(T.).

strategijski, adj. ftrategifch, Cig.(T.).

strátiti, im, vb. pf. zugrunde richten, Jan.; huda ral mi je vole stratila, Trst.(Let.); – verwüften, Dict.; stračena njiva, Mik.; – stračen denar, verdovbenes, ungiftiges Geld, v7h-St.-Vest.; – vergeuden, Jan.

strava, f. das Leichenmahl, Jan., Jurč.(Tug.);

— (stsl. ?).

straž, î, f. i) = straža 1), Jan., Vrt.; — 2) ber untere Theil bes Daches: pod stražjo, in ben winteligen Theilen bes Dachbobens, Notr., Dol.: — 2) bas Holareifende C.

Dol.; — 3) bas Holzreifende, C. straža, f. 1) bie Bache, Mur., Cig., Jan., Dalm , Jap., nk.; na straži biti, Bache halten; na s. stati, Bache fteben, nk.; - ber Bachpoften; mestna s., die Stadtwache, glavna s., bie Hauptwache, pomejna s., bie Grenzwache. prednja, zadnja s., die Borhut, die Rachhut beim heere, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; mejna s., ber Grenzcorbon, obhodna s., bie Batrouille, spremljevalna s., bie Escorte, Jan. (H); telesna, životna s., die Leibgarde, Cig., Jan., DZ., nk.; financna s., die Finanzwache, DZkr.; pod stražo imeti, držati, bemachen, Cig.; začasno pod stražo vzeti koga, propisprisch verhaften, DZ.; — dekliska s., bas Fenfterin, strazo stati, fenfterin, Npes.-K.; -2) ber Dienft: s. Gospoda, die Gottesverehrung, Dalm.; stražo streči ("bienen") vsi "gmajni", Dalm.; - 3) = odnes 1), ber Dachvorsprung ober der diesem Dachtheile entsprechende innere Dachraum, Notr., Dol.; prim. straž 2); — tudi: stráža.

stražár, rja, m. ber Böchter, Cig., Jan., nk.; tudi: stražar, ogr.-Valj (Rad).

stražarica, f. die Bächterin, Cig., Jan. stražáriti, arim, vb. impf. Bächter fein, Schildwache stehen, Jan.

stražárnica, f. 1) doš Wächterhaus, dos Wachthaus, Jan., DZ.; — 2) stražarnice — jamice za svinjkanje, Vrt.; (prim. svinjkati).

stražārstvo, n. ber Bachbienst, Jan.(H.). strāžba, f. die Bache, Danj.(Posv. p.). stražè, éta, m. ber Bāchter, Mik.

stražec, žca, m. ber Bachter, C., Let.; stražci, bie Bebedung, Cig.

strážen, žna, adj. Bache, Bachte, Cig., Jan., nk.; strážna ladja, bas Bachtlchiff, Cig.; stražni red, die Bachordnung, Cig.; stražno spremstvo, die Bachebegleitung, DZ.; stražni glavar, der Bachtmeister, DZ.

stráženje, n. das Wachefteben, das Bewachen, der Wachdienft, Cig., nk.

straževodja, m. der Bacheführer, Bes. strážica, f. der Griffbügel am Gewehr, Cig., M. stražíšče, n. die Bachftätte, Cig., Jan., C.; der Bachthurm, die Barte, Mur., Jan., SIN., UčT.

stražitev, tve, f. die Bewachung, der Bachdienst, Jan.

strážiti, strážim, vb. impf. 1) aufpaffen: mačka na miško straži, Dol.-Svet. (Rok.); — 2) Bache halten, Cig., Jan., nk.; -- s. koga, jemanden bewachen, nk.; - praes. stražim, Cv.

strāžje, n. = straž 2), straža 3), Z.

stražljiv, ljíva, adj. wachjam, Jan.(H.). stražmester, tra, m. ber Bachimeifter (Rang-

ftufe in ber Cavallerie), C.; (po češ. stražmistr).

strāžmojster, stra, m. = stražmešter, DZ. stražnica, f. 1) bas Bachterhauschen, bas Wachthaus, Cig., Jan., nk.; — 2) ladja s., das Bachtschiff, Let.

stražnik, m. ber Bachter, Cig., Jan., nk.; mejni s., ber Grengmächter, Cig.; životni ali telesni s., der Leibgardift, Cig., Jan.; gozdni s., der Balbhuter, C., Jan.; - ber Schupmann (bei ber Feuerwehr): gasitelji se dele na lestvenike, brizgače in stražnike, Levst. (Nauk). stražnína, f. bas Bachgeld, bas Bächtergelb,

Cig., Jan. stražništvo, n. der Bachförper, die Bachanstalt, DZ

stfčati, im, vb. impf. hervorragen, hervorftechen, Guts., Mur., Cig., Jan., Sol., Mik., Strek., ogr.-C.; mala puška iz pasa strči, Navr. (Let.); džamijam strče tanke "munare" kvišku, Navr. (Let.); gole krivenčaste veje so pošastno strčale v zimsko noč. Erj. (Izb. sp.); streed nos, eine vorspringende Rase, Erj. (Som.); vse strči od zlata, alles starrt von Gold, Goriš.; stropen: kravi strčijo zizki, kmalu bo povrgla (= storila), jvzhSt.

steck, čka, m. ber Obermennig (agrimonia), C. stfciti, stfcim, vb. pf. mit einem fpigen Begenstande stoßen (gleichsam stechen), Erj. (Torb.,

Let. 1883, 302).

sted, î, f. ber Honig, Guts., Mur., Cig., Jan., Gor., Kor., Savinska dol.; divja s., der Lufthonig, Cig.; kosmata s., ber Rauhhonig, Cig.; bela s., der Jungfernhonig, Cig.; kjer imajo dosti strdi, tam jo včasih po steni mažejo,

St.; (strd, m., Boh.). stedba, f. bas Hartwerben, bie Erhartung, Cig., C.

strden, adj. von honig, honig, Guts., Z.; strdena potica, Guts., Z.; strden kolač, Jan.; - strdeno govoriti, honigfüß ihrechen. C., Npes.-K.

strden, dna, adj. = strden, Honige, Mur.,

strdenica, f. 1) ber Honigfuchen, ber Lebzelten, Guts., Cig., C.; - 2) = medica, ber Meth.

strdenika, f. eine Art Zwetichte, C.

strdenje, n. ber Lebzelten, Gor .- Erj. (Torb.). strdenka, f. echtes Labiraut (galium verum), Cig., Tuš.(R.), C., Medv.(Rok.); — das Perls gras (melica), Jan.; — neka hruška, Mariborska ok.-Erj.(Torb.).

strdica, f. = medica, ber Meth, C.; bas Sonig-

waffer, Kr .- Valj.(Rad).

strdina, f. coll. die Sonigicheiben im Bienenftod, Cig.; rober Sonig, M.

stfditi, im, vb. pf. hart machen, verharten; s. se, hart werben, erharten; gerinnen, Jan., Št.-C.; mleko, kri se strdi, strjena kri, C. strdîvka, f. das Berlgras (melica), Cig. strdnica, f. = medica, ber Meth, Rez.-C. stfdniti, tfdnem, vb. pf. hart werben, erftarren, C. strdoma, adv. s. ali strmo se obnašati, sich gespreigt benehmen, Vrtov. (Km. k.). strdonosen, sna, adj. honigtragenb. Jan.(H.).

stréči, stréžem, vb. impf. 1) aufpaffen, lauern; uro na uro naj bi stregla, kdaj boste prišli, Jurč.; s. koga, Cig.; smrt me streže z lokom, Kast. (Rof.); tolovaji popotne ljudi strežejo, Levst.(Zb. sp.); stregli so ga, man hat nach ihm gefahndet, Z.; s. zajca, jelena, Cig.; lovec medveda streže, Ravn. - M.; ljudi streže, da za vino dajo, Dol.; s. na koga, Dict., Cig., C., Trub., Dalm.; na škrjance stred iti, auf ben Lerchenstrich ausgeben, Cig.; mačka na miš streže, Polj.; pod mizo na drobtinice s., Krelj; s. na priložnost, Cig.; s. na izkušnjave, Krelj; — 2) aufaufangen suchen, auffangen : zogo s., Cig.; spuščajo po vodi vence, ki jih strežejo mladenici, Navr. (Let.); vodo s., Baffer auffangen, Cig.; — 3) erwarten: gremo očeta streč, Mik.; s. česa, C.; stregel je kraljestva bozjega, Krelj; - 4) achthabeu, beobachten, bewachen, Jan.; s. koga. C.; s. na koga: z očmi je stregel nanj, Lašče-Levst.(M.); tolpa otročajev je z lačnimi pogledi stregla po mesu, LjZv.; s. na kaj, auf etwas achtgeben, Cig., Jan.; lauschen: s. na besede, C., M.; - 5) trachten: s. komu na život, jemandem nach bem Leben trachten, Dalm.; s. po življenju, Cig., Jan., Ravn.-Mik.; s. po čem, nach etwas trachten, Cig.; — 6) bedienen: pri mizi s.; pri maši s., ministrieren; = k maši s., C., Jsvkr., LjZv.; — Handlangerdienste leisten, Cig.; s. koga: krovca s., M.; zidarja s., C.; s. komu: zidarjem s., Cig.; v roke komu s., jemandem hilfreiche Hand leiften, Cig.; - aufwarten, bebienen : s. komu, Mur., Cig., Jan.; bolniku s., ben Rranten pflegen; kakor se mi streže, tako mi kosa reže, Npreg.-Jan.(Slovn.); s. si s kako rečjo, fich einer Sache bedienen, Cig.; s. si, fich gütlich thun, Jan.; dobro si s., Meg.; nachgeben, fröhnen: s. mesu, poželenju, veselju; svoji volji s., dem hange nachgeben, Jan.; trebuhu s., Rog. Valj. (Rad); — s. cemu, einer Sache obliegen, Guts., Jan.; sluzbi s., ben Dienft verrichten, Kast.(N. C.); na Francoskem strežejo vinogradom (wirb viel auf Wein gebaut), Cig.; richtig behanbein: anti veš, kako se taki reči streže, Levst.(Zb. sp.); - 7) frommen, wohlbekommen, Jan.; to mu dobro streže, Mur., Cig.; - giinstig sein: sreča mi streže, Danj. (Posv. p.); — tebi dobro streže, bu bist gut baran, Cig.; vinogradom letos streže, bie Berhaltniffe find heuer fur die Beingarten

gunftig, C.; - 8) s. se, zusammenpassen, Cig.; zusammenftimmen (bon Dufifinftrumenten), Cig.; njih želje se strežejo, sie begegnen fich in ihren Bunfchen, Cig.

strega, f. bie Bartung, bie Bflege, Mur., Jan., Svet. (Rok.); vsakdanja s., Dalm.; obene strege z jedjo in pitjem né imel, Trub.; s. pri čebelah, Navr. (Spom.).

strêgar, rja, m. ber Handlanger, C.

stréha, f. 1) das Dach; slamnata s.; cela s., das Giebeldach (Satteldach), V.-Cig.; s. na sope, das Beltdach, V.-Cig.; s. na kačko (kič), das Walmdach, Cig.; svojo streho in hrano imeti, eigenes haus und eigene Roft haben, Cig.; pod streho stopiti, unter Dach treten; — bas Obbach: pod streho koga vzeti, jemandem Obbach geben, ihn beherbergen; - ber Regenschirm; nimam strehe; - 2) die Rummetdede, Cig.

strehalica, f. nam. strigalica, ber Ohrwurm, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.).

strêhar, rja, m. der Dachbeder, Cig.

strêharica, f. = strigalica, der Ohrwurm ("ker je rada v slamnatih strehah"), Vas Krn · Erj. (Torb.), Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.).

streháriti, árim, vb. impf. Dachdecker sein, Polj. stréhast, adj. bochförmig, Cig., Jan. strehoder, dera, m. ber Birbelmind, Jan.

strekelj, klja, m. ber Stumpf eines abgehadten jungen Baumes, Jarn.; - prim. strčati, štrcelj.

strêl, strêla, m. 1) der Schufs; tri strele streliti, Dalm .- C.; priti na s., jum Schufe tommen, Rog.- Valj. (Rad); - 2) bas Schießen, bie Jagb, Cig., Jan., C.; pticji s., bas Bogelichießen, Cig.; kmet na strelu, polje v plevelu, C.; - 3) bas Schießmaterial: ber Bul-

versad, V.-Cig.

stréla, f. 1) der Bfeil, Meg., Mur., Cig., Jan.; vzami lok in strele! Dalm.; strele na tetivo polagajo, Trub.; na strelo kaj privezati, Jsvkr.; - smrtna s., bas töbtliche Befchofs, C.; - ber Bfeil (ein Sternbilb), Cig.(T.); - 2) ber Blisstrahl; s. je udarila v hišo, zvonik, drevo, es hat ins Haus, in ben Thurm, in ben Baum eingeschlagen; s. ga je zadela, er ist vom Blige getroffen worben; ognjena s., birecter Blipfchlag, Cig.(T.); vodena s., der elettrische Rudichsag, C.; s. je ognjena, če užge, vodena, če ne užge, Tolm. - Strek. (Let.); kletvice: da bi te strela ubila! da te strela! bajs bich ber Blit! strela božja ga naj! Jurč.; strela, kaj pa delaš! ti strela ti! gromska strela! - 3) ber Rern ober Strahl am Pferbehufe; konju s. gnije, bas Bferd hat die Rernfaule, Cig.; - 4) stebriček med slemenom in plohom pri vinski presi, Dol., jugh St.; ber auf ben Drudpflod brudenbe Solgflog bei ber Weinpreffe, Cig.; - 5) ber Spishalten, Dol.; - 6) neka pri-

prava v mlinu: s. trese grajsnico, Ig (Dol.) —

7) Die Spigflette (xanthium), Cig.; - tudi:

ber Zweizahn (bidens tripartitus), C.; - 8)

kamena s., ber Bergfruftall ("ben man für

ben materiellen Rern bes einschlagenben Bliges halt", Levst.[Rok.]), Z., Erj.(Min.), Znid. strelar, ria, m. 1) ber Pfeilmacher, Cig.; -2) der Pfeilschute, Cig., Jan.

strélast, adj. pfeilortig, Cig., Jan.

strelba, f. 1) bas Schießen, bas Feuer, Cig., Jan.; - 2) bas Schiegwertzeug: zdajci tece po strelbo svojo, in puh! letela je puščica pod kozolec, Jurč.; — das Geschüt, V.-Cig., Jan.

strele, f. pl. = bie Armbruft, ber Schiegbogen,

stroteo, Ica, m. 1) der Schütze, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan., DZ., nk.; strelci z "lokmi" (loki), Dalm.; majhni strelec David, Trub.; deželni strelci, die Landesichugen, Levst. (Nauk); strelci, Jager (beim Militar), nk.; raztreseni strelci, bie Blantler, Jan.(H.); -2) ber Schütfisch (toxotes iaculator), Erj.(Z.).

strelen, Ina, adj. 1) jum Schießen gehörig, Schieß :; streini prah, bas Schiegpulver, Cig., Jan., Cig. (T.), Vod. (Izb. sp.), nk.; strelni bombat, die Schiegbaumwolle, Jan., Cig.(T.); strelna lina, die Schießscharte, V .-Cig.; — 2) Pfeils, Cig.; — 3) gum einsichlagenben Blipftrahl gehörig, Blips, Cig., Jan.; — 4) ben Rern bes Hufes betreffenb: strêina sušica, die Rernschwinde, Cig.

strelenski, adj. verteufelt, Jan., Levst.(Zb. sp.). strelica, f. dem. strela; 1) ber Bfeil: šel je na lov s strelico in lokom, Cv.; - 2) ber Pfeil (als Beichen), Cig., Jan., DZ.: strelice kažejo mer, Žnid.; - 3) pl. strelice, ber Bergfruftall, Cig.; prim. strela 8).

strelicast, adj. pfeilartig, Jan.(H.).

strelilo, n. das Schienmittel, DZ.; — bie Schießwaffe, C.; bas Geschüt, Cig.(T.); bas Schießgewehr, Jan.

strelina, f. die Schufswunde, C.

strelisce, n. bie Schiefftatte, ber Schiefplat. Guts., Mur., Cig., Jan., nk.

streliti, im, vb. pf. einen Schufs thun, Reuer geben, schießen; s. za kom, jemandem nachſchieβen, Jan.; hočem k njega strani tri strele streliti, Dalm.; Napne, streli, vsadi mi Sred' jeter svojo p'šico, Vod. (Pes.).

strelivo, n. die Munition, bas Schießmaterial, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.

streljaca, f. die Schießwaffe: das Gewehr, die

Bistole, C. streljaj, m. 1) ber Schufs, ogr.-Valj. (Rad);

- 2) die Schufsweite: dva streljaja dalec.

streljalnik, m. = streljalo, Cig. streljálo, n. bas Beichofs, Cig.

streljanje, n. bas Schießen; na s. iti, auf bie Jagd geheu: Zdaj bom jaz na streljanje šel V zelene travnike, Npes.-K.; s. s puškami, bas Bewehrfeuer, Cig.; s. v oddelkih, das Pelotonfeuer, raztreseno s., das Plankeln, Jan. (H.); s. v tarco, bas Scheibenichießen, Cig., Jan., nk.; — tudi: streljânje.

streljárna, f. = strelišče, C.

streljati, am, vb. impf. ad streliti, ustreliti; ichießen; zajce s.; iti divjih petelinov streljat; v tarčo s.; s. se, Rugeln wechjeln; s. na koga, auf jemanden ichießen; pecine s., Felfen (3. B. mit Bulber) fprengen; z oemi s., feurige o. gornige Blide merfen, Cig., Levst. (Zb. sp.); solnce svoje trake strelja (wirft ihre Strahlen), ogr. - Valj. (Rad); ogenj strelja, das Feuer strahlt, C.; - (fig.) zielen (= etwas bezweden), C.

streljava, f. bas Schiegen, bas Feuer, Cig., Jan.

stręljavec, vca, m. 1) der Schühe, C.;—2) die Querftange bei einem Rebengelander, Mirno pod Gorico-Erj.(Torb.).

streljavka, f. 1) = strela: da bi te streljavka! bas bich ber Blit! Cig.; — 2) bas

Pfeilfraut (sagittaria), C.

streljavkati, am, vb. impf. planteln, Cig.; s. se, joarmüheln: za prvega so se streljavkali Francozje in naši, Jurč.

stręłnica, f. bas Schießhaus, Guts., Mur., Cig., Jan.; - bas Blodhaus (als Bollwert), Cig., Jan., DZ., Nov.; - rus.

strelolist, lista, adj. pfeilblätterig, Cig. strelonosec, sca, m. ber Pfeiltrager, Cig.,

strelonosen, sna, adj. 1) pfeiltragend, Cig.; — 2) blipschwanger: s. oblak, Str.

stręlotók, tóka, m. = tul, ber Röcher, Mur.,

strelovit, adj. pfeilichnell, blipichnell, Cig. strelovod, voda, m. ber Bligableiter, Cig., Jan., Sen.(Fiz.), nk.

streiski, adj. Schüten-, Cig., Jan., nk.; s. brat, ber Schützenbruder, V.- Cig.; strelska družba, die Schükengesellschaft, Cig.; - Jäger-(beim Militar), DZkr.

strelstvo, n. das Schütenwesen, Cig., Jan. strelecina, f. bas Schufsgelb, V.-Cig., Jan., C., SIN.

strelusa, f. das Pfeilfraut (sagittaria), Tus.

strem, m. bas Borbach, Cig., Jan.; - bie Laube, C.; - prim. stsl. trêm's, der Thurm. strémati, mam, mljem, vb. impf. zaudern, vzh-St., ogr. - C.; - s. se, ohne Beschäftigung herumlungern, C.; - prim. strmeti (?).

stréme, ména, n. 1) = stremen 2): davi se umijem, razčešem, podvežem stremeni, Jurč.; (golenice njegovih črevljev) niso več segale do kolena in do stremen, Jurč.; -2) =stremen 4), die Holzfaser, C.

stremen, mena, m. i) ber Steigbugel, Mur., Cig., Jan.; - ber Steigbugel im Ohre, Cig. (T.); - 2) die Lasche, bas Stiefelohr, Mur., C., Dol.; ein bemfelben 3mede bienenber Riemen, Lašče-Levst. (Rok.); stremena podvezati, die turze Hose an den Laschen anbinden, Jurč.; med stremeni in črevlji se vidijo plave nogavice, Glas.; - nogaviški s., baš Strumpfband, Jurc. ; - 3) ber einzelne Faben eines Strides, einer Schnur u. bgl., Cig., Jan.; vrv, vrvca v dva, tri stremene, aus zwei, brei Faben gesponnen, gebreht, V.-Cig., Gor.; — cesta se loči v dva stremena, bie Straße theilt sich in zwei Arme, C.; — 4) die Faser in den Pflanzen, Cig.; - der Strahl (bot.): strženovi stremeni, die Martstrahlen, C., Tus. (B.); - ber Strahl (min.), V.-Cig.

streménast, adj. faferig : stremenasta dlaka, C. stremenat, ata, adj. stroplig, Jan. (H.); prim. stremen 4).

stremenica, f. 1) ber Steigbugelriemen, C.; - 2) verižica na ojesu, ki se pripne konju na homot, (strm-) Tolm.-Erj.(Torb.); — 3) trta, s katero je lestvica na vozu k ročici privezana, Notr., Ig (Dol.).

stremenják, m. ber Steigbügelriemen, Cig. stremenovec, vca, m. der Strablenties. Cig.

(T.), C.strèn, m. die Bereinigung: Dat' roke si v stren, Vod. (Pes.); (iz "strniti" napačno narejena beseda).

strenget, geta, m. bas Geflirt, C. strengetáti, etâm, éčem, vb. impf. flirren, raffeln, Z.

strenina, f. ber Eiter einer Bunbe, M.

stréniti, strénem, vb. pf. = 1. strniti 1): oblak se v dež strene, Ravn.

1. strépati, trépljem, -páti, âm, vb. pf. 1) zerschlagen, zerbleuen, C.; — 2) ausschwingen: perilo, prejo s., Cig., Z.; pogl. iztrepati.

2. strépati, trêpam, pljem, vb. impf. ad 1. strepati; 1) ausschwingen: perilo, prejo s., Z., Gor.; -- 2) mit den Füßen schlenbernd geben, C.

strepetáti, etam, éčem, vb. pf. erbeben, erzitterii; (nam. vzt-).

stres, stresa, m. 1) die Erichntterung, Cig., Jan., M.; (burch Eleftricitat), Cig. (T.); a) = nerodno in nemarno oblečen človek, Tolm.-Strek. (Let.).

stresaj, m. bie Erichütterung, C.

stresalica, f. bas Stabchen, womit bie Agen (Acheln) aus dem Flachse geklopft werden, Z. stresaljka, f. = paličica, s katero se predivo stresa, vzhSt.-C

stresalo, n. die Schüttelvorrichtung, DZ. strésanje, n. das Rütteln, das Schütteln.

stresati, am, vb. impf. ad stresti; rutteln, icutteln, erschüttern; z glavo s., den Ropf schütteln, Dict., Cig.; s. se, zu erzittern pflegen; - s. komu srce, jemanden heftig afficieren, Cig. strésavec, vca, m. ber Schuttler, Cig., Jan.;

ber Erichütterer, Cig. strésavka, f. die Schüttlerin, Cig.

stresba, f. die Alteration, Cig. stresen, sna, adj. Erfcutterunge -: stresni krogi, die Erschütterungefreise, Cig. (T.).

strésniti, trêsnem, vb. pf. = stresti; s. srce (rühren), Vrt.; s. se, erzittern, zusammenfahren, Cig., Jan.

stresováti, ûjem, vb. impf. ad stresti; = stresati; s. se = tresti se: vse od groma se stresuje, Mur.

stresovavec, vca, m. der Erschütterer, Cig. 1. stresti, tresem, vb. pf. herabichütteln, losschütteln, abbeuteln: s. kaj s česa; jarem s sebe s., das Joch abschütteln.

2. stresti, tresem, vb. pf. ichutteln, rutteln; s. koga (za lase), jemanben bei ben haaren nehmen; po vseh udih me je streslo, es ducchbebte mich, Cig.; mrzlica ga je stresla, er hat einen Fieberanfall bekommen; — erschüttern; s. se, erzittern, erbeben; — s pleci s., die Achjeln zuden, z glavo s., den Kopf schütteln, Cig.; — hestig afsicieren, rühren: s. srcestrešek, ška, m., Frey.(F.), Cig., pogl. strezek, stržek.

stréšen, šna, adj. Dache; stréšni mah, Cig. stréšica, f. dem. streha; 1) ein kleines Dach, das Dächslein; — das Zeichen ^ in der slov. Schrift; — 2) s. bodja, eine Art Ruhrkraut (gnsphalium), C., Z., Medv. (Rok.).

(gnsphalium), C., Z., Medv. (Rok.). strésina, f. 1) ber unterste Bassen bes Dachstuhles, die Mauerbant, Cig., M., Gor., Npes.-Kres; — 2) = stresje, Jan.

stresje, n. das Sparren- und Lattenwerk am Dache, Cig.; die Dachung, Jan.; — izkidal se je izpod njegovega stresja, er machte sich aus seiner Behausung sort, LjZv.

strêšnica, f. 1) das Dachtrauswasser; — 2) das Dachstrauswasser; — 3) das Dachstrauswasser; — 3) das Dachstrauswasser; — 4) der Dachstrauswasser; — 4) der Dachstrauswasser; — 5) — strešnia, der Grundbalken (Lizv.; — 5) — 5 Daches, V.-Cig.; — 6) — podgorelec (ptič), C.

stręśnik, m. 1) ber Dachnagel, Cig., Jan.;

— 2) ber Dachziegel; — 3) ber Dachschefer,
Erj. (Min.); — 4) bie Dachschindel, C.; —
5) neki velik sveder, Dol.; — 6) eine Art
Bogel, C. (prim. streśnica 6); — 7) = netresk, die Hausmurz (sempervivum tectorum), C.

stręśnja, f. der Dachsparren, Jan. (H.), Let. stręśnjak, m. = streśnik 5), Levst. (Bec.). 1. stręti, strèm, vb. impf. ausbreiten, C.; (nav. le v sestavi).

2. stréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. 1) zermalmen, zerbrechen; oreh s.; s kolesom s.,
tädern, Jan. (H.); – s. se, zerbrechen (intr.):
kolo se je strlo; — strt, zerfnirscht, Cig.
(T.); — 2) zusammenreiben, zerreiben, Mur.,
Cig., Jan.

strêvca, f. der Stelajuß, Z., DZ.; pogl. štrevca. strêvcar, rja, m. der Strandreiter (himantopus atropterus), (strelcar), Frey. (F.).

stréza, f. bas Bartlappchen, ber Lappen (ber Biege), Jan.

strezati, am, vb. impf. — streči 8): accompagnieren (in der Musik), Cig.; — s. se — streči se: da se do služba pravočasno strezala, zum Zwede des rechtzeitigen Ineinandergreisens des Betriebes, DZ.

strézen, zna, adj. = trezen, nüchtern, Jan., Skal.-Let., Ravn.-Mik.

strézev, zva, adj. = trezev, nüchtern, Schönl.; (-ziv, Meg.; -zav, Temljine [Tolm.]-Štrek. [LjZv.]; -zel, Z., Jsvkr.).

strézljiv, adj. = trezen, Mur.

stręzniti, im, vb. pf. = iztrezniti.

stréznost, f. = treznost, Kast.

strézvati, am, vb. pf. nüchtern machen, s. sc, nüchtern werben, Dol.; kaj čisto naglega

strezva (-zova) človeka, Jurč.; — pogl. iztrezvati.

stręzviti, im, vb. pf. = iztrezviti, Cig. stręż, m. = sreż, ber Reif, Habd.-Mik.

streta, f. die Bedienung, die Pflege, Jan., C., Jsvkr.

strežāj, m. ber Aufwärter, ber Bebiener, Cig., Jan., C., nk.; ber Rammerdiener, Jan.; ber Bärter, ber Bfleger, Jan., C., nk.

Barter, ber Pfleger, Jan.. C., nk. strežajka, f. bie Bebienerin, Jan., nk.; bie Rammerbienerin, Jan.; — die Pflegerin, die Barterin Jan.

Batterin, Jan. strēžba, f. die Bedienung, die Bartung, die Bflege, Mur., Cig., Jan., DZ.; zavod di v svojih rokah imel strežbo, upravo, hrano bolnikom i. t. d., Levst. (Pril.); deklici je bilo treba skrbne strežbe, Str.; vrbje ne potrebuje posedno veliko strežbe, SlGosp.; — das Fröhnen: s. grdim željam, Ravn.

strežbač, m. ber Handlanger, Gor.

stręże, eta, m. der Bediente, Mur., Cig., Jan., C., Ravn.-Valj. (Rad); dvorni s., der Hoflati, Cig.; dva kraljeva strežeta, Ravn.; kuhinjski s., der Küchenjunge, Sol.; mašni s., der Ministrant, Cig., Jan.; kupčijski s., der Hoflungsbiener, Cig.; — der Wärter, der Pfleger, Cig., Jan.

strêžec, žca, m. ber Aufwärter, ber Bebiente, ber Lakai, Mur., Jan., Mik.; ber Bursche (beim Militär), Jan.; ber Bärter, Cig., Jan.; — ber Zureicher (bei den Raurern), Mur., Z. strêžej, m. = strežec, Cig., Slom.

strêžek, žka, m. ber Jaunfönig, C.; strežek naznanja snežek, Npreg.-Jan. (Slovn.); — prim. strežić.

stręžen, zna, adj. 1) bebiensam, bienstfertig, Mur., M.; -2) strężni zavodi, bie Krippen (creches), DZ.

strężenje, n. das Lauern; — das Achten; — das Bedienen, das Pflegen; — prim. streči. strężić, m. der Zauntönig oder Zaunschlüpfer (troglodytes parvulus), Erj. (Ž.), Vas Krn-Erj. (Torb.); (streżić), Bolc, Staro Sedlo-Erj. (Torb.); — prim. stsl., rus. strižs.

strežljiv, íva, adj. aufwartfam, bienftfertig, Mur., Cig., Danj.-Mik.

stręžníca, f. die Bedienerin, Cig., Jan.; die Barterin, Cig., Jan.; — tudi: stręžnica.

strežník, m. ber Bebiente, Mur., Cig., Jan., nk.; mašni s., ber Ministrant, Cig., Jan.; — ber Bärter, ber Pfleger, Cig., Jan., nk.; — ber Handlanger, Mur., Cig., Jan., nk.; — tudi: strêžnik.

strežnína, f. die Entschädigung für die Wartung, das Wartegeld, Cig.

stręžništvo, n. ber Bebientenstand, Cig.; tudi: stręžništvo.

strgáč, m. 1) der Scharrer, der Schaber, Cig., Jan.; — der Fiedler, Cig.; — 2) ein Krakwertzeug, z. B. die Banttrake (der Töpfer), Cig.; — 3) = rogač, der hirschläfer, C.

1. strgáča, f. 1) die Scharre, das Schabeijen, Mur., Cig., Jan.; s strgačo po nečkah strgajo, BlKr.; - 2) die Jathaue, C.; - 3) die

Digitized by Google

4) ber Erbichaber ber Minengraber, Cig.; -

5) bas harzmeffer, Cig.; - 6) = ribežen,

Pflugreute, C.; - 4) = ribežen, das Reibeisen, V .- Cig. 2. strgáča, f. nam. ostrgača, ostrogača, (rakla z vejami na pol okleščenimi, na kateri se suši seno ali detelja) Tolm. - Erj. (Torb.); oves je bil v nizke strgače obložen, Bes. strgatce, n. bas Rabiermeffer, Cig. strgaten, ina, adj. jum Schaben bienend, Schab., Cig., Jan.; strgalni noziček, bas Rabiermeffer, Cig. strgâlnica, f. orodje, s katerim kolje belijo, Dol.strgatnik, m. die Krațe, Jan.; - = ribežen, das Reibeisen, Jan., C. strgalo, n. 1) ein Wertzeug jum Scharren o. Schaben, die Scharre, Mur., Cig., Jan.; -2) die Pflugreute, C.; — 3) der Haarschaber (ber Leberer), Cig.; — 4) das Reibeisen, Cig., C.; — 5) das Schabeisen: s strgalom deske po spahih (spehih) gladijo, Fr.-C. stiganec, nca, m. = raztrganec, ein zerlumpter Mensch, Cig. střganik, m. = strganec, Zilj.-Jarn. (Rok.). strgánja, f. bas Schabmeffer, C. stfganje, n. bas Schaben. strgar, rja, m. 1) ber Schaber, Mur.; delavec, ki vitre strže, Rib.; — ber Kraper, Jan.; — 2) ber Kaminfeger, Jan., C., Dol., Gor., vzhSt.; — 3) der Löffelmacher, C.; — 4) ber Bachtelfonig (rallus crex), Cig., C., Frey. strgarek, rka, m. bas Dieffer bes Löffelmachers, C. strgarina, f. der Kaminfegerlohn, Jan. strgárski, adj. Raminfegers, Jan. 1. stfgati, stfgam, žem, vb. impf. ichaben, abschaben; korenje, hren s.; — korenček s., burch Reiben ber Beigefinger Schabenfreube befunden, Ljub .- Levst. (Rok.); - auf einem Reibeisen reiben: - rabieren, Cig., Jan., Cig. (T.); - mit ber Rafpel bearbeiten, rafpeln, V.-Cig.; - auf einem Inftrumente fragen, schlecht fiebeln, Cig. : - schreien wie g. B. bie Laubfroiche, Bachteltonige, C. 2. strgati, trgam, vb. pf. herabreißen, Jan. 3. stfgati, trgam, vb. pf. = raztrgati, gerreißen: obleko s. strgavec, vca, m. ber Schaber, Cig., Jan. strgavka, f. 1) bie Schaberin, Cig.; - 2) bas Reibeisen, C.

strgetáti, etâm, éčem, vb. impf. ichaben, C.

strgevati, am, vb. impf. gu schaben pflegen, Jan., Mik. (V. G. IV. 307).

strgljati, am, vb. impf. fleinweise ichaben: mis

strgon, m. das Schabeisen, das Haarmesser ber Lohgerber, Mur., Cig., Jan., Met. strgotina, f. das Abschabsel, Cig., Jan., C.;

strgulja, f. 1) ein Schabwerfzeug, bas Schab-

eifen: bef. die Trogicharre ber Brotbader; -

2) das Absteischmesser der Gerber, Cig.; — 3) die Riehklinge der Tischler, um saubere

Tifchlerarbeiten glatt zu ichaben, V .- Cig.; -

- strgotine, die Feilspane, Cig., C.

strgljina, f. das Abschabsel, Cig., C.

strglja, C.; lesene zlice s., Löffel brechjeln, C.

bas Reibeisen, Cig. strhet, hla, adj. morfch, Mur., Cig., C.; eingefallen: strhel obraz, C.; bleda in strhla lica, Vrt.; mager, schwächlich: s. menih, Cv.; – prim. trhel. strhlenéti, ím, vb. pf. vermodern, Cig. strhljiv, iva, adj. morfc, Jsvkr. stfhlost, f. die Morschheit, Mur. strhlóta, f. = strhlost, Mur. stfhniti so, stfhnem se, vb. pf. erfcreden. Respect bekommen, C.; = streniti se, C. stric, m. 1) ber Batersbruder, ber Oheim, ber Ontel; mrzli s., bes Baters Coufin, St.; stari s., ber Großobeim, Jan.; - gewöhnliche Unrebe an einen alteren Dann, Kr .-St.; - 2) Rame mehrerer Diftelorten (nam. ostric [?], Erj. [Torb.]); ovčji s., bie Distel (carduus sp.), Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.); vrazji s., pasji s., die Barentlaubiftel (carduus acanthoides), C., St. stricej, m. dem. stric, Rof.-Kres. stríček, čka, m. dem. stric; 1) das Onfeichen;

— 2) die Hausgrille (gryllus domesticus),
Cig., Jan., C., Erj.(Z.);
Bebertarde (dipsacus), C. stricev, adj. bes Oheims, bem Dheim gehörig. stríčevič, m. = stričev sin, C. stričevina, f. ber Besit ober nachlass bes Dheims, Cig. stricevka, f. ber Diftelfint, ber Stieglit (fringilla carduelis), Mur., Cig., Frey (F.). stričevski, adj. vetterlich, Cig. striči, strižem, vb. impf. icheren; lase komu s.; ovco s.; — z oćmi se s., totettieren, Erj. (Izb. sp.); — konj z ušesi striže (spielt mit ben Ohren, fpist die Ohren), Z., Vrt., Let., Dol., Savinska dol.; - trsje se striže, kadar po cvetju odpada grozdje, St. - C.; - betrügen, Volk .- M. stričič, m. = stričev sin, ber Coufin, C., kajk .-Valj. (Rad), Ist., BlKr.-Volčič (Vod. sp.). stričična, f. = stričeva hči, bie Cousine, Valj. (Rad), Ist.-Vod. sp. stríčina, f. die Oheimschaft, C. stričnica, f. die Richte, C. stričnik, m. 1) der Reffe, Jan.; — 2) = stričev sin, C.; ber Better, Cig. strîčnjak, m. bie Diftel (carduus), Valj. (Rad). striga, f. die Bandassel (scolopendra), Erj. (Ž.). strigalica, f. 1) navadna s., ber gemeine Ohrwurm (forficula auricularia), Jan., Erj. (Z.), Notr.-Levst. (Rok.); - 2) pl. strigalice, bie Freistunge ber Insecten, Cig. strigalo, n. bas Scherzeug, Cig. strigar, rja, m. ber Zweigabstecher (rhynchites conicus), Nov. strigavec, vca, m. ber Scherer, Jan. strigavka, f. 1) bie Schererin, Cig.; - 2) bie Schwanzwespe, Cig.; - = strigalica, ber Ohrmurm, Z., Dol ;-velika s., ber Taufendfuß (strg-), Dict.; (prim. striga). striglja, f. = strigulja, Z.

strigljáti, am, vb. impf. 1) fleinweise scheren: drevesa s., die Baume beschneiben, Z.; - 2) s. se, grozdje se striglja (= se striže), bie Beinbeeren fallen nach ber Blute ab, Notr.-Z. strigon, m. ber Bamppr, Valv., Mik.; - prim. it. strega, die Sere, Mik. (Et.). strigos, m. ber Riefenbod (cerambyx heros), Erj.(Ž.). strigúlja, f. = strigalica 1), Dol.-Levst. (Rok.), Gor. strijec, jca, m., M., pogl. stric. strina, f. bes Batersbrubers, bes Dheims Frau, Mur., Cig., Dalm., kajk.-Valj.(Rad), Bl-Kr., Št.; — tako se obgovarja tudi vsaka starejša sosedinja, BlKr. strînec, nca, m_{\cdot} = strinič, stričev sin, C_{\cdot} strînič, m. strinin (stričev) sin, Meg., C., Bl-Kr., Ist.-Vod. sp. strinjanjo, n. bas Bereinigen, bas Berbinben, Cig., C., nk. 1. strinjati, am, vb. impf. ad strniti; 1) Ausammenfügen, vereinigen, zusammentommen laffen, Mur., Cig., Jan., nk.; v sebi s., in sich vereinigen, Cig.; — 2) s. se., sich zusammenrotten, sich vereinigen, Mur., Cig., Poh.-C.; vreli so ljudje in strinjali ("strinali") se od vseh strani, Ravn.; veliko vzrokov se strinja, viele Ursachen treffen zusammen, Levst. (Pril.); — 3) zusammenhalten: s. se s kom, C.; — zusammenpassen, übereinstimmen, Cig., Jan., nk.; to se ne strinja, bas flappt nicht, Cig.; kamen in srce: kako se to strinja! LjZv. 2. strinjati se, am se, vb. impf. ad strniti se, gerinnen, Mariborska ok.-C strînka, f. dem. strina, Levst.(Zb. sp.). strinketáti, etâm, éčem, vb. impf. fnisternb rauschen: papir strinkece, Poh. strîški, adj. Oheimês, vetterlich, Cig.: to ni po striško, bas ift nicht nach Oheims Art, Cig. strîštvo, n. die Oheimschaft, die Betterschaft, V.-Cig. stritov, m. = štritof, vijček, SlGor. strîž, î, f. = striža, Jan. striža, f. das Scheren, die Schur, Cig., Jan. strîžba, f. bas Scheren, die Schur, Mur., Cig., Jan., DZ. strîžec, žca, m. ber Scherer, Mur., Cig., Jan., nk. strižėk, žkà, m. = strežek, Levst. (Nauk). strižen, žna, adj. Scher-, Schur-, Jan.; strižna ovca, Z. stríženje, n. bas Scheren. strižetína, f. coll. = ostrižki, C. strizica, f. die Schererin, Jan. strižína, f. ozek kos zemlje med dvema njivama, Bolc-Erj. (Torb.). striklja, f. bie Schererin, V .- Cig. strižnica, f. 1) die Scherstube (= Rasierstube), Z., C.; - 2) pl. strižnice, bie Schaffchere, Jan. strîžnik, m. ber Scherer, Mur. strižnina, f. bas Schergelb, Cig. stfjati, am, vb. impf. ad strditi; verharten, Cig.; - s. se, gerinnen, Cig.

strjenina, f. bas Gerinsel, Cig. (T.).

stkjenje, n. das Erstarren, Sen. (Fiz.). strjeváti, fijem, vb. impf. = strjati, hart machen, verharten, Cig., Jan.; - s. se, hart werben, gerinnen, Cig., Jan. 1. stfkati, třkam, vb. pf. herabliopfen: s prta moko, z obleke prah s., Dol. 2. strkati, trkam, vb. pf. durch Rlopfen aufweden, Cig.; (nam. vzt-). strkávati, am, vb. impf. ad 1. strkati: skrbno so metali in strkavali krajcarje na klobuk in s klobuka, Jurč. strketáti, etâm, áčem, vb. impf. gligern: ivje strkače, Levst. (Zb. sp.). strklasa, f. bie Rorntrefpe (bromus secalinus), Tolm.-Erj. (Torb.); pogl. stoklasa. strklina, f. das Erhärtete, Geronnene, C. stfkniti, tiknem, vb. pf. stoßen, Mik. (Et.). stfkniti se, tfknem se, vb. pf. erstarren, gerinnen, C.; mleko se strkne, C. stikoma, adv. fnapp aneinander, C. strljiv, íva, adj. zerbrechlich, Mur. stem, î, f. die Steile, Jan., Gor.; potok pada s strmi, Let.; črez grm in s., über Stod und Stein, SIN., Zora; s. in plan, Zora. stfm, adj. 1) steil, jah, abschüffig; strma pot; strm hrib; strmo rebro, ein jäher Abhang, Cig. (T.); - strmi kot, ein rechter Bintel, Cig.; - strmo = po koncu, aufrecht, C.; - 2) starr (vor Staunen): vsa strma mu reče, Ravn.; strmo gledati, starr bliden. strmat, li, f. fteiler Boben, Podkrnci-Erj.(Torb.). strman, mna, adj. = 2. strmen, Levst. (Pril.); Težka je pot in hrib strman, Greg. strmčína, f. = strm svet: das Grabeland (strmečina), Cig. strmec, mca, m. 1) ein fteiler Abhang, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Nov.; - 2) bie Steile: obronek cestnega nasipa ima črez 11/2 črevelj strmca, die Dammboichungen find fteiler als 11/2 füßig, DZ.; - 3) bas Stromgefälle, Cig., Jan., Cig. (T.); voda ima malo strmca, Notr.; tu ima Sava neznaten strmec, Erj. (Izb. sp.); uravnane vode bodo imele večji strmec, Levst. (Močv.); prečni s., baš Quergefälle, Levst. (Cest.). strmen, f. bie Steile, C.; Die Stelle im Bache, wo bas Baffer reißend fließt, C.; - (tudi: strmện, m., SlGor.). 1. strmen, adj. = strm, Jan. 2. strmen, mna, adj. = strm, Mur.; strmne gore, Npes.-Vraz. strmenît, adj. steil, Jan. (H.). strmênje, n. das Staunen. strméti, im, vb. impf. 1) emporragen, Cig., Jan., C.; kvišku s., emporftarren, Cig.; -2) vor Staunen starr sein, staunen; s. nad cim, etwas anstaunen; — 3) starr bliden; pred sebe s., Glas.; začel je s. tja ob sodnikovem vrtu, Jurč. strmica, f. ein fteiler Abhang, Cig.; spustimo se po strmici v spodnje mesto, Zv. strmîček, čka, m. ber Beifig, St.-Cig., C. strmina, f. die Jahe, ein steiler Abhang; eine ichiefe Ebene, Sen. (Fiz.). stemkast, adj. etwas fteil, Mur.

- 592 -

strmnina, f = strmina, M. strmobiják, m. ber Bafferfall, ber Rataratt, Cig.; - prim. strmolijak. strmoča, f. bie Steile, C.

strmocina, f. eine fteile Begend, Svet. (Rok.), Hal.-C. strmoglav, gláva, adj. jähe, steil, Jan.; s.

prepad, Dol.; strmoglavo, topfüber, Jan., Dol.

strmoglaviti, glavim, vb. pf. fopfüber fturgen, fturgen, C., Strek., nk., Dol.; s. se, fich

fturgen, Dol. strmoglavljati, am, vb. impf. ad strmoglaviti, nk.

strmogled, gleda, adj. ftarr blidenb, Z.; unfreundlich blidend, Cig., Levst. (Zb. sp.). strmolè, éta, m. = človek, kateri strmo gleda,

Lašče-Erj. (Torb.).

strmoliják, m. der Baffersturz ("nach andern strmobijak", Mik.).

strmost, f. Die Steilheit. strmota, f. Die Steile.

strmotina, f. die Steile, Dict., C. strmotina, f. die Steile, Dict., C. strmovina, f. die Steile, C.

strmovît, adj. voll fteiler Felsen, Mur.; fehr fteil, Mur., Jan.

strmovitost, f. ber Reichthum an Steilen, große Steile, Mur.

strmovlak, vláka, m. bie Drahtjeilbahn, Jan. (H.).

sten, î, f. coll. die aufgewachsene Halmsaat; v strni se skrije lahko velik mož, LjZv.; črez drn in strn, über Bief' und Feld, Greg.

stfn, adj. zur Halmiaat gehörig: po strnem se ajda seje, Vod (Izb. sp.); strna in ajdova žetva, C.; koruza, ki se seje po strnem žitu, Erj.(Torb.).

strnad, m. ber Golbammer (emberiza citrinella), Erj.(Z.); trstni s., der Rohrsperling (e. schoeniclus), Cig.; plotni s., der Zaunammer (e. cirlus), Cig.; vrtni s., ber Garten- o. Fettammer (e. hortulana), Cig.; (- strnak, Gor., ogr.-Valj.[Rad]).

strnada, f. bas Ammerweibchen, Cig., Kras-

Erj. (Torb.).

strnādek, dka, m. dem. strnad, Jan. strnadji, adj. Golbammer-, Jan. (H.).

strnâdka, f. = strnada, Mur., Cig., Jan. strnen, adj. = od strni; s. otep, strneno žito,

C., LjZv.strnic, m. bas Geschwisterfind, Cig., Jan., jvzh-St.; (nam. strinič, Mik).

strnika, f. ber Halm, C.

strnilo, n. die Bereinigung, C.; - die Fügung, Jan.; bas Butreffen: s. božjih razodenj, Ravn .-Valj.(Rad).

strnina, f. = strn, Cig., C., Nov. strníšče, n. bas Stoppelfeld.

strniscen, scna, adj. Stoppelfelb-, auf bem Stoppelfeld wachsend; strniščna repa, die Stoppelrübe, Cig.

strnîščnica, f. 1) was unter bas Getreibe gefaet wird und auf bem Stoppelfeld machet: 3. B. die Stoppelrube, Cig.; ber Stoppelflee,

Cig., C., Savinska dol.; ein solcher Buchweizen, Z.; - = trava nakošena na strnisci, Gor.; - 2) bie gemeine Rrote (bufo vulgaris), C., KrGora.

strnîščnik, m. bas Laufefraut (pedicularis),

Z., Medv. (Rok.).

1. stfniti, nem, vb. pf. 1) zu einem Bangen verbinden, vereinen, Mur., Cig., Jan., C.; z oblokom s., zusammenwölben, Cig.; predeli se strnejo drug z drugim (werden raumlich miteinander verbunden), DZ.; roke s., die Hände schließen, C.; — s. se, sich vereinigen, sich verbinden: s. se zoper koga, sich gegen jemanden verbunden, Vod. (Izb. sp.); obilo lučic se strne v eno samo luč, LjZv.; strnili sta se drevesi, die zwei Baume sind aneinander gewachsen, Cig.; — trenotje, ko se strne človeku čas in večnost, Str.; - s. se, zusammenruden, zusammentreten, Poh .-C.; ministranta se strneta, kadar se na sredi spodnje stopnice pred oltarjem priklonita vkupe, Lašće-Erj. (Torb.); vsi se v eno postat strnite! C.; barke se strnejo (laufen zusammen), Hip. (Orb.); s. se s kom, einem in den Burf sommen, V.-Cig.; sich zu einer Schar vereinigen, fich rotten, fich icharen, Cig. ; Judje so se strnili, Jap. (Sv. p.); — strne se boj, man wird handgemein, Cig., Ravn.; — 2) s. se, übereintreffen, übereinstimmen, Cig. ; kako lepo se oboje božje bukve strnejo, natura in evangelij! Ravn.

2. stfniti, nem, vb. pf. enteilen : strnil je po travniku, Dol.; — (nam. vzt-?).

3. **stfniti**, nem, vb. pf. = razprostreti: s. dežnik, Tolm.; — (nam. raztrniti?). stfniti se, nem se, vb. pf. = strpniti se,

gerinnen: mast se strne, Mariborska ok .- C. strnjè, n. coll. 1) = strn, C., Z.; - 2) bie Getreidestoppeln, C., Z.

strnokos, kosa, m. die Stoppelfleemabb, ber Stoppetilee, Dol.; s., v jecmene vsejan, jih je skoraj prerastel, SIN.

strnokos, f. die Stoppelmahd, die abgemähten Getreidestoppeln: s. domov voziti, jvzhSt.

strobentati, am, vb. pf. burch bas Blafen ber Trompete zusammenrufen, Cig.

strobiti, im, vb. pf. = trobec sklicati, Cig. stroboskop, m.čudokret, das Strobojtop (= bas Thaumatrop), Cig. (T.).

stroboskopski, adj. s. kolut, bie strobostopische Scheibe, Žnid.

stróčec, čca, m. dem. strok, Valj. (Rad). strožèk, čka, m. dem strok, eine fleine Schote, Cig., Jan.; - ein fleiner Rufurugtolben, (strûček) kajk - Valj. (Rad).

strocen, ena, adj. Schoten-, Hullen-, Mur. stróčevje, n. – stročje, M.

stročiti se, stročim se, vb. impf. Schoten anfepen: grah se stroči, C., Z.

stročje, n. coll. Schoten; grah, fižol v stročju; v s. iti, sich hülsen, Cig.

stróčji, adj. = stročen, s. grah, fižol, C., St.; (menda nastalo iz: grah, fižol v stročju). strocnat, adj. 1) Schoten habend, ichotig, Cig., Jan.; — 2) didhülfig, Cig.

stročnatina, f. bie Hulfenfrüchte, C. strocnice, Schmetterlingeblütler oder Süljenfrüchtler (papilionaceae), Cig.(T.), Tuš. (R.); - 2) das Beidenröslein (epilobium montanum), Josch. strofa, f. kitica, die Strophe, Cig. (T.), nk. strog, adj. streng, Cig. (T.), nk.; - rus. stróga, f. nav. pl. stroge, = ikre, Cig., Jan.; pogl. 1. stroka 3). strógast, adj. = ikrast, vzhŠt.; pogl. 2. strokast. strogost, f. die Strenge, Cig.(T.), nk.; - rus. stroha, f. = streha, $v_7hSt.-C$. strohel, hla, adj. eig. morfch: strohel človek, ein schwacher, hinfälliger Mensch, Svet.(Rok.). strohlenéti, im, vb. pf. = strohneti, Cig. strohlína, f. das Morschicht, C. strohljiv, íva, adj. verweelich, Mur., Cig., Jan.; morich, Mur., Guts. (Res.)-Mik.; strohljivo krono prejmejo, Schonl.; s strohljivimi plevami izboljšati prepusto zemljo, Pirc. strohljivost, f. die Berweslichseit, Mur., Cig. strohnênje, n. das Bermodern, Trub.-M. strohnéti, ím, vb. pf. morích werben, vermobern, verwesen. stróhniti, tróhnem, vb. pf. = strohneti, Krelj-Mik., Dict. strohół, óla, m. tudi: stróhoł, óla, 1) bie Baumhöhle, Podkrnci - Erj. (Torb.); — 2) ein leerer Raum überhaupt: toliko strohola je, Kot pri Koboridu-Erj. (Torb.). stroj, m. 1) die Beize, Mur., Cig., Jan., Met., Mik.; s. z otrobi, die Rleienbeize, Vrt.; bes. bie Gerberbeize, Mur., Cig. (T.), Rog.-Valj. (Rad); — 2) die Maschine, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; vojni s., die Kriegsmaschine, Nov.; parni s.. die Dampfmafdine, Sen. (Fiz.), nk.; - bas Gefüge: urni s., bas Uhrmert, Jan., Cig. (T.), DZ.; — (pren.) ber Bau: s. jezika, pesni, Jan., Zora; (češ.). stroják, m. der Maschinengast, DZ. strojar, rja, m. ber Gerber; bes. der Lohgerber, der Leberer. strojarica, f. die Gerberin, Cig. strojarija, f. = strojarstvo. strojáriti, arim, vb. impf. mit ber Gerberei sich beschäftigen: usnje s., Leber bereiten, Jurc. strojárnica, f. bas Gerberhaus, die Gerberwertstätte, Cig., Jan., C. strojárski, adj. Gerber -; strojarska volna, die

strojen, jna, adj. maidinenmäßig, mechanifch. Maschinens, Jan. (H.). strojénje, n. 1) die Reparaturarbeiten, Jan., Gor.; - 2) das Gerben, die Leberbereitung. strojeslovec, vca, m. ber Mechanifer, Jan. (H.). strojeslovje, n. die Maschinenlehre, Cig. (T.). strojetvorec, rca, m. ber Diafchinenbauer, Vrt. strojevec, vca, m. die Tamariste (myricaria), Z., C., Medv.(Rok.). strojeven, vna, adj. Maschinen -: strojevni mlin, die Runftmuble, h. t.-Cig. (T.). strojevodja, m. ber Mafchinenführer, nk. strojeznanstvo, n. die Maschinenkunde, DZ. strojiten, ina, adj. 1) Reparatur : strojiini stroški, Jan.; - 2) beigenb, Beige-, Cig. strojilisce, n. bie Berbeftatte. C. strojîinica, f. das Gerbehaus, Cig. strojîlnik, m. der Gerbebaum, Cig. strojilo, n. 1) bas Beizmittel, Cig., Jan., C.; - der Gerbestoff, DZ., C.; — 2) der Mechanismus, Jan. strojina, f. bie Berberbeize; bef. bie Berberlohe, C. strojîtev, tve, f. das Gerben, die Bereitung ber Felle, Cig., Jan. strojiti, strojim, vb. impf. 1) zurechtmachen, herstellen, C.; inwendig mit Brettern auszimmern (im Bergbau), Cig.; hise s., an Häusern Reparaturen vornehmen, Z., Gor.; = narejati, popravljati: "imate kaj strojiti?" povprašujejo Rezijani, hodeč od hiše do hiše in stroječ kotle, ponve i. dr., Soška dol.-Erj. (Torb.); - s. žito, bas Getreibe reitern. C.; - Borbereitungen treffen, Jan.; - 2) gerben; kože, usnje s.: s čreslom strojen, lohgar, Cig.; strojen na jerh (irh), weißgar, Cig., Jan.; s. koże s tolšćami (famisch gerben), Vrt.; - beigen (chem.), Cig., Jan., Cig. (T.); kresilno gobo v lugu s., Lašče-Levst. (Rok.); - 3) zuschlagen, peitschen: kmet je z bičem strojil konjsko kožo, Jurč. strojîvo, n. das Gerbmateriale, Cig. (T.). strojnica, f. 1) die Beizbrühe, Cig., DZ.; — 2) die Maschinenhalle, Nov. strojnik, m. 1) = strojar, C.; — 2) bas Schuftermeffer, C. strojstvo, n. das Maschinenwesen, Cig. (T.). strok, stroka, m. 1) die Sülfe, die Schote, Mur., Cig., Jan., C., Tuš. (R.); fižol dobiva stroke, C.; — 2) ber Maistolben, Gor. - Cig., C., Mik., St.; — 3) s. česna, česnov s., ein Beizwolle, Cig. Knoblauchkern, eine Knoblauchzehe, Cig., C., strojarstvo, n. bas Gerberhandwert, C.; bie Lašče-Levst. (M.); s. česnika, Strek; s. im-Lohgerberei, Cig. berja, eine Ingwerzehe, Cig.; s. jabolka = krhelj, C.; — 4) ber Halszapfen bei ben Schweinen, C.; — 5) bie Gattung, ber Schlag: lepega stroka je, C. strojba, f. bas Gerben, die Lederbereitung, Cig., C.; s. na jerh, die Beifigerberei, Vrt. strojar, rja, m. = strojar, V.-Cig., C., LjZv. strôjbarski, adj. = strojarski: strojbarska 1. stroka, f. 1) die Reihe: s. biserov, eine Reihe podstresja, Gerbereien, Levst. (Nauk). Berlen, V.-Cig.; (tudi rus.); - 2) bas hisstrôjček, čka, m. dem. strojec 1); eine fleine blaschen, Caf (Vest.); - 3) bie Schweins-Maschine, nk. finne, Caf (Vest.). strojec, jca, m. 1) dem. stroj, nk.; -2) strojec, 2. stróka, f. das Fach (fig.), Cig. (T.), C., nk.; = strojar, Mur., Cig., Temljine(Tolm.)-Strek. die Branche, DZ.; (hs.). (Let.). 1. strókast, adj. ichotenförmig, hülfenartig, Cig., strojedelec, Ica, m. ber Maschinist, Jan.

2. strókast, adj. finnig: strokasta svinja, vzh-St.; (strogast, Cig., Jan.).

strokat, ata, adj. ichotig, vielichotig, Cig., Jan. strokoven, vna, adj. Fach, C., nk.; strokovni profesorji, Fachprofefforen, DZ.

strokovît, adj. hüljig, Jan. (H).

strokovje, n. coll. 1) Schoten, Dol.; - 2) Maistolben, Dol.

strokovník, m. = strokovnjak, DZ., Let. strokovnják, m. ber Fachmann, C., nk.

strom, stroma, m. 1) bas Dach, die Laube eines Schafers, C., Z.; kozar, ovčar spi v kozari pod stromom, Z.; - 2) pl. stromi = stromice, Meg.-Mik.

stromice, f. pl. eine Art Strumpfe ohne Goden, C., Meg.-Mik.

stromiti, im, vb. impf. emporrichten, Cig.; kako je ona (veverica) hvost po koncu stromila! Let.

stromljati, am, vb. impf., Cig., pogl. strumljati.

strop, stropa, m. 1) die Zimmerbede, ber Plafond; do stropa doseči; s. na ladji, das Berbed, Cig., DZ.; - nebesni s., das Firmament, Cig.; - 2) ber Dachstuhl, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - ber oberfte Dachtheil: macka po stropu hodi, Idrija; ber Dachgiebel, C.

stropen, pna, adj. Bimmerbeden, Cig., Jan.; stropni omet, ber Dedenverput, Cig.; stropna olepšava, ber Dedenschmud, Cig.

strôpje, n. = strop, C.

stropnica, f. 1) bas Bimmerbedbrett, bie Dedboble, Cig., C., Z., BlKr., Savinska dol.; napravi si cedrove stropnice, Škrinj.; das obere Brett eines Bienenftodes, Levst. (Rok.); - 2) bas Ruftbrett, ber Geruftbaum, C.; — tudi: strôpnica, Valj. (Rad).

stropnik, m. ber Tragbaum ber Bimmerbede, M., Z.; - ber Dedenbalten, bie Dedenboble, Dol., Gor.; tudi: strôpnik.

stropot, ota, m. bas Gerausch (g. B. vom Stampfen), Mik.; - prim. stropot.

stropovje, n. = stropje, Jan.(H.). strósiti, im, vb. pf. = stresti, Mur.; ves hram

se je strosil, vzhŠt.-Vest.

strosek, ška, m. 1) die Auslage, der Aufwand, Habd. - Mik., Guts., Mur., Cig.; nav. pl. stroški, die Rosten, die Ausgaben; na svoje stroške potovati; upravni s., die Bermaltungstosten; — 2) die Rost, die Rahrung, Mur., vzhŠt.-C.; pri kom na strošku biti, C.; daj drvarjem stroška! Trst. (Let.); potni s., bie Beggehrung, C.; - bie Lebensmittel: nimamo stroška, C.

strosen, sna, adj. fostspielig, Jan. (H.). strositi, im, vb. pf. aufzehren, verbrauchen, C.

stroškovník, m. das Budget, C., Nov. strosijiv, iva, adj. verschwenderijch, Jan., C. strosnina, f. coll. Bictualien, C.

strpaca, f. eine schmale, etwas gebogene Saue, M., Z., Malhinje (Kras), Klanec (Ist.) - Erj. (Torb.), Notr.

strpanec, nca, m. die Rrapbistel (cirsium erisithales), pod Nanosom, na Pivki-Erj. (Torb.).

stípati, pam, vb. pf. zusammenstopsen: v vrečo kaj s., C.; - hs.

strpel, pla, adj. strple ovce, gelte Schafe, Cig., Jan.; - prim. stirp.

stfpen, pna, adj. 1) erträglich, Jan. (H.); — 2) ausdauernd, nk.

strpeti, im, vb. pf. ertragen, aushalten; ne more s. brez njega, Cig.; s. kaj, C.; Nič se teže ne strpi, Nego vrsta lepih dni, Zv.; ni mogel strpeti, da bi ne rekel, er fonnte sich nicht enthalten, es zu fagen, Cig.; s. se, sich enthalten, Mur., C.; nisem se mogel dalje strpeti, Cig.

strpévati, am, vb. impf. ad strpeti, Jan. strpič, ica, m. = figa, ber Daumen zwischen ben Beige- und Mittelfinger geftedt, Z.

strplja, f. enoletna, a še jalova ovca, Senožeče-Erj. (Torb.); -- prim. stirp.

strpljiv, íva, adj. gedulbig, Jan., Cig. (T.); tolerant, bulbfam, Jan., Zora; - prim. hs. strpljiv.

strpljivost, f. die Dulbsamfeit, die Tolerang, Jan. (H.).

strpnik, m. die Taubnessel (lamium orvala), Rodik (Kras)-Erj.(Torb.).

stfpniti, tfpnem, vb. pf. erftarren (von Fluffigfeiten), C., Mik.; tudi: s. se, Mariborska ok.-C.; - prim. strniti se.

strpoleti, im, vb. pf. von einem lobernben Feuer

verzehrt werben, verlobern, Cig.

strsel, sla, adj. 1) erschreckt, entsett, C.; furchtsam, scheu: strsla zivina se dobro ne redi, C.; — 2) abgeschlagen, Cig.; strslo se držati, Z.

straljiv, iva, adj. icheu, Z.; beicheiben, respectboll. C.

strslóta, f. die Scheu, C.

stfsniti, tfsnem, vb. pf. 1) erichreden, überraschen, C.; erschüttern, ogr.-M.; s. se, erschreden, sich entsetzen, C., ogr. - M.; s. se česa, vor einer Sache erschreden, C.; s. se koga, por jemandem Respect bekommen, C.; 2) gur Befinnung bringen, C.; s. se, gur Befinnung tommen, in fich eingeben, C.; (nam. vzt-?).

stfsniti se, tfsnem se, vb. pf. mager werben, C.; konj se je strsnil, vzhSt.

stksnjenje, n. das Erschrecken, das Erstaunen, C.; s. nad božjim čudnim činjenjem, ogr.-Valj. (Rad).

stŕšen, éna, m. = sršen, C.

stršenják, m. die Beberfarbe (dipsacus), C. stfti, trèm, tárem (térem), vb. pf. = streti, C. strtina, f. 1) bie Brechwunde, ber Bruch, C.; 2) bas Bruchstud, die Ruine, C.; - coll. zerbrochene Gegenstände, C., ogr.-Valj.(Rad).

strtrati, am, vb. pf. morich werden, vermodern: les, mokra obleka strtra, BlKr.

strug, m. 1) ein Schabewertzeug zum Abrinden ber Pfähle, Dol.; s strugom jelševo, leščevo kolje belijo, BlKr.; - 2) bas Drechfelmeffer, bas Dreheisen, V. - Cig., Jan., Rib. - Mik.; bes. bas Hohleisen jum Sohlbrechseln, V.-Cig.; - neko orodje, s katerim se žleb reže v les, Podkrnci, Lašče-Erj. (Torb.), Savinska

dol.; s strugom košpe izrezujejo, Tolm.; -3) = spehalnik, ber lange Sobel, ber Stofehobel, die Stoßbant, ber Daubenhobel, Notr .-Cig., Podkrnci-Erj. (Torb.); — kolarski s., ber Rabhobel, Cig.; — 4) ber Fenster- und Thurstod, ogr.-C.; — ein Thurbrett, ogr.-Valj. (Rad). struga, f. 1) bas Rinnfal, bas Strombett, bas

Bafferbett; — ber Thalweg, die größte Tiefe eines Stromes, Cig.; - Die Bertiefung, in welche fich bie Fische im Binter unter bem Gife flüchten, V.-Cig.; - 2) ber Bafferarm, ber Flufearm, Cig., Jan., nk., jvzhSt.; - ber Mühlbach, C.; - ber Canal, Mur., Cig.; ber Biefenabzugegraben, C.; pokrita s., ein gebedter Canal, C.; — medenicna s., ber Bedencanal, Cig.; — 3) bie Binbftrömung, C., Z.; hisa na strugi, ein ben Binben ausgesettes Saus, C.; — 4) struge, leere Blate zwischen Gebuichen, Notr.

strugac, m. 1) bas Ausfleischmeffer, womit bie Berber die Baute reinigen, Cig.; - 2) eine Art hobel, C.; - 3) = ribežen, bas Reib-

eisen. C.

strugáča, f. 1) das Schabeeisen, das Schabemeffer, Z., Habd .- Mik.; - 2) bas Reibeifen, C.; — 3) die Raspel, Guts.-Cig.

strugaten, ina, adj. Schabe, Cig.

strugatnik, m. der Daubenhobel, Jan. strugálo, n. 1) das Schabeeisen, das Schabemeffer, Cig. ; - bas Musfleifchmeffer ber Berber,

Cig.; - 2) die Raspel, Guts.-Cig. strugánja, f. ber Holztrog, Valj. (Rad).

struganje, n. 1) bas Schaben; - 2) bas Drechseln, M.; — 3) das Hobeln, M.; — 4) bas Birpen, ogr.-C.

strugar, rja, m. 1) ber Drecheler, Guts., Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad); -2) = strgar 2), ber Raminfeger, St.-Jan. (H.).

strugarica, f. die Drechelerin, Jan.

strugariti, arim, vb. impf. bas Drechelerhand-

wert betreiben, Cig., Jan. strugarnica, f. die Drechelerwerkftatt, Cig. strugarski, adj. Drecheler-, Drechsel-, Mur., Cig., Jan., nk.

strugarstvo, n. das Drechslerhandwerk, Cig.,

strugati, gam, žem, vb. impf. 1) fchaben, Mur., Cig., Jan.; s. kože, dlako s kož, Cig.; — 2) brechseln, Mur., Cig., Jan., nk.; pito s., ben Suf ausschneiben (wirken), Cig.; - 3) mit der Raspe bearbeiten, raspeln, Guts., V.-Cig.; - 4) hobeln, Guts., Mur., Cig., Jan.; - 5) zirpen, ogr.-C.

strugavica, f. die Schabe, die Motte, C. strugelj, glja, m. ber Schabehobel, Cig.

strüglja, f. 1) ein Bertzeug jum Schaben, bas Schabeeisen, V.-Cig., Jan.; — die Ziehklinge ber Tijchler, V.-Cig.; - = strgaca, strgulja, bie Trogicharre, C.; -2) = strigalica, Tolm.-Erj. (Torb.).

strugljáti, am, vb. impf. sanft schaben, ra-

dieren, Cig.

strugotina, f. 1) bas Schabsel, Cig.; strugotine od surovega krompirja, Erj. (Torb.);

- ber Drechselspan, Cig.; — ber Hobelspan, nk.; začne ji zvijati in svedrati lase, da so kakor strugotine pod krčmo, Zv.; -ber Abbraht bei Rupferschmieden, Cig., C.; - 2) die radierte Stelle, die Rasur, Cig. (T.).

strugotinast, adj. hobelspanartig, gefrauselt: strugotinasti lasje, Zora, Bes.

strugotinec, nca, m. = mizar (zaničlj.): strugotinci, skoblju vzeti, Levst. (Zb. sp.). strugovina, f. coll. Drechselspane: rozena s.,

Cig., Nov.

struja, f. 1) = struga, ber Fluisarm, ber Canal, Mur., Mik.; — 2) ber Strom, bie Strömung, h. t.-Cig.(T.); brza s., LjZv.; morska s., die Meeresstromung, Cig. (T.). strujati, am, vb. impf. 1) fliegen, C.; - 2)

fteuern, Jan.; na ono stran jezera strujajmo! Ravn.

strujekaz, káza, m. bas Rheostop, Cig. (T.). strujemer, méra, m. das Rheometer, Cig. (T.). strujenje, n. die Ermüdung, Cig.

strujiti, im, vb. impf. fteomen, h. t .- Cig. (T.). strúmati, am, vb. impf. steuern, V.-Cig.; s. ali krmiti, Vod. (Izb. sp.).

strúmen, ména, m. 1) die Wasserströmung, ber Bafferstrom, C., Zora; voda, potok ima močen strumen, s strumenom plavati, C.; bie Hauptströmung eines Fluffes, vzhSt.-C.; — 2) = struga (Flufsarm), C.; — 3) bie Binbströmung, ber Windstrich, C.

strumen, mna, adj. strum strumno napeta tetiv, Bes.; vrv je strumna, hlače so strumne (= napete), Mik.(Et.); - stramm: hoja mu je trdna in strumna, Bes.

strumena, f. (?) ber Steigbügel, Alas.

strumenjak, m. ber Steigbugel, Valj. (Rad). strumljati, am, vb. impf. fteuern, Cig., Notr.; - fantič, ki na malih saneh spredaj sedi, strumlja, Ig (Dol.).

strumniti, im, vb. impf. (ein Seil) angieben, Cig.; - prim. strumen (adj.).

strun, adj. = strunast, mager (o govedi), C.; s. konj, ein schlantes Pferd, Z.

struna, f. 1) die Saite; s. poje, die Saite tont; strune ubrati, ubirati, Die Saiten ftimmen; – 2) das lange Pferdehaar, C.; konjske strune, kajk .- Valj. (Rad); - 3) živa s., ber Medina Gabenwurm (filaria medinensis), Jan., Erj. (Z.); - ber Taufenbfuß, die Bandaffel (scolopendra sp.), Polžanščina (Ist.) - Erj. (Torb.).

strunar, rja, m. 1) ber Saitenmacher, Cig., Jan.; — 2) ber Lautner, C., LjZv.; — ber Beiger, Valj. (Rad); - tudi strunar, Greg. strûnarski, adj. Saitenmacher, Cig.

strúnast, adj. schmächtig, schlank, Cig., Jan.; strunast konj, Z.; strunasta krava, Tolm.; mager (o živini), C.

strúnica, f. dem. struna; das Saitchen; Dekle. drobno kak strunica, Npes.-Vraz.

strunika, f. = struna 2), ber Fabenwurm,

strúnski, adj. Saiten : strunska igra, bas Saitenspiel, C.

strup, m. bas Gift; kacji s., bas Schlangengift; razjedni, omamni strupi, agenbe, nartotische Gifte, Cig.; višnjevi s., die Blaufaure, C.; - pasji strupi, hundetobartige Bflangen (apocyneae), Tus. (B.).

strupar, rja, m. ber Giftmifcher, Jan.

1. strupen, adj. giftig; strupeni zob, ber Giftzahn, Cig. (T.); strupena rosa, ber falsche Mehlthau (peronospora), nk.; (fig.) strupeni jeziki, Lasterzungen, Cig.; — heftig: strupen mraz; strupena burja, Dol.; - strupeno, überaus, Gor.; ne bodi tako strupeno siten! Polj.

2. strupen, pna, adj. 1) Gifts; strupni zob, ber Biftzahn, Cig.(T.); strupna žleza, die Biftbrufe, Cig.; -2) = 1. strupen, giftig, BlKr.-Let.strupenica, f. das Fingerfraut (potentilla), (zdravilo zoper kačji pik), Polj.

strupenina, f. etwas Giftiges, Nov.; - ber Giftstoff, Jan., DZ.

strupenjak, m.ein zornmuthiger, wilder Menich,

strupenost, f. bie Giftigfeit.

strupenski, adj. sehr schlimm, Dol.; im hohen Grabe: danes je strupensko mrzlo, Polj. strupijan, m., Jarn., M., Skrinj., pogl. skorpijon.

1. strupiti, strupim, vb. impf. vergiften, Jurc. 2. strupiti, im, vb. pf. gerichlagen, gertrummern, zerstüdeln, Cig., Jan., C., Z.; okna s., Bes.; Drumljica moja Je že strupljena, Npes.-Schein.

strupnàt, áta, adj. giftig, Mur., Cig.

strupnica, f. 1) (žleza) s., die Giftdruje, Jan. (H.); - 2) die Bafferjungfer, die Libelle, Z. strüpnik, m. 1) die Giftblase, Cig.; — 2) (zob) s., der Giftzahn, Cig.; — 3) eine Heilpflanze (gegen Biebblahungen), Sv. Peter pri Mariboru-Kres.

strupnina, f. ber Giftstoff, SIN. strupnják, m. = strupni zob, Bes.

strupojedec, dca, m. ber Gifteffer, Cig., C. struposlovje, n. die Giftfunde, die Togitologie, Cig.

strupovid, vida, m. eine Art Gespenft, C. strupovina, f. das Gift, C., DZ.; pl. strupovine, die Giftforten, C.

strupovît, adj. giftreich, giftig, Meg., Dict., Cig., Jan., DZ.; (fig.) strupovite besede, Dalm.; strupovito govoriti zoper koga, Trub.; strupovito sovraštvo, Krelj; strupovit človek, Dalm.; strupovite sovražnice, Levst. (Zb. sp.); naša najstrupovitejša rana, Levst. (Nauk).

strupovîtost, f. die Giftigleit, Cig.

strupoznanstvo, n. bie Giftfunde, Jan. strusast, adj. mit langen Borften, Mik. (V. G. I. 328.).

strūž, m. 1) = žužek, ber Getreibewurm, ber Kornwurm, C, Z.; — 2) pl. struži, das Geschabsel, M.; - treske pri tesanju, C.

stružaj, m. 1) bie Thurangel, C.; (prim. stržaj, stežaj, stožer); - 2) der Thürpfeiler, die Thürpfoste, Mur., Jan., Danj.-Mik.

stružajnik, m. = stružaj 2), Mur., Št.-Cig., Dani.-Mik.

strúžav, adj. murmítichia: stružavo žito, C., Z. strûžčast, adj. hobelförmig, Cig. strûžec, žca, m. ber Hobel, Cig., Jan., DZ., Vrt., nk.

strúžen, žna, adj. zum Drechseln gehörig: strůžno dleto, ber Ausbrehftahl, Cig.

stružica, f. dem. struga; eine fleine Rinne, die Bachrinne, Cig., C

strûžič, m. ber Hobel, Cig.

stružína, f. bas Schabsel, Cig., Jan.; tudi pl. stružine, Valj. (Rad), Erj. (Min.); otresel se je leskovih stružin, DSv.; — ber Hobelspan, Erj.(Torb.).

stružiti, im, vb. impf. = strugati, schaben, Mur.; - brechfeln, Jan., Rib.-Mik.; - hobeln, GBrda-Erj. (Torb.); (fig.) lužil in stružil ga je, Erj. (Izb. sp.).

strůžje, n. coll. Hobelspane. GBrda - Erj. (Torb.).

strūžnica, f. 1) die Kaminfegerkrape, vzhSt.; — 2) die Drechselbant, die Drebbant, Cig., Jan., Rib.-M., DZ; — die Hobelbant, Jan. strüžnik, m. 1) der Schabebaum der Gerber, Cig.; — 2) die Raspel, Jan.; — 3) = struž-nica, die Drechselbant, Jan., M.; — 4) ein langer Sobel, bie Fügebant, Jan.

strv, î, f. 1) der Schoberstod, Cig., M.; -2) komur kozolca zmanjka, zabije poleg njega še močne kole v zemljo in nanje late priveže, to so: strvi, Št. Jernej (Dol.); -

pogl. ostrv.

stîž, m. = stržen, das Baummark, C., Z. střž, î, f. = z drobnim iverjem pomešana, okolo tnala postrgana prst, Vrsno pod Krnom-Erj. (Torb.).

stržaj, m. = stežaj, die Thurangel, Npes.-Vraz; — na s. (= na stežaj) odpreti vrata,

C., Savinska dol.

stržajnik, m. die Thurpfoste, der Thurstod, C.; ber Fallthurpflod, C.; — prim. stežajnik, stružajnik,

stfžati, im, vb. impf. = stržeti, strčati, ragen, C. stržek, žka, m. ber gaunkonig (troglodytes), Mur., Cig., Jan., Frey. (F.); - prim. strežek, strežič.

stfželj, žlja, m. ber Maistolben, C.

stržęn, m. 1) das Baummark; bezgov s., das Solundermart; - ber Rern bes Solges: zdravega stržena, ferngefund; - 2) ber Eiterpfropf bei einem Blutschwär; s. iz tvora potegniti; - 3) ber Röhrenkern der Metallgießer, Cig.; - 4) der Quandelftod bei ben Rohlenbrennern, Cig.; — 5) ber Stromstrich, ber Thalweg, Cig. (T.), DZ.; stržen ima voda, koder najgloboće teče, Lašće - Levst. (M.); stare Ljubljanice strženi, bas alte Laibacher Bett, Levst. (Močv.).

strzenast, adj. Baummart enthaltenb, martig, Cig., Jan.; s. les, martiges Holz, Cig.; marticht, Mur., Cig.; — Marts, Cig.

strzenat, adj. marlig, Cig., Trst. (Let.). stržęnec, nca, m. strženci, = polipi z vnanjo trdo skorjo, Erj. (Ž.).

strženíca, f. = dila skozi stržen odžagana, das Martbrett, Notr.

strženíka, f. daš Kernholz, Mur., C.

strženina, f. = oglje iz stržena, die Quandeltoble, Cig.

stržęnka, f. neka hruška, kajk.-Valj. (Rad). strženov, adj. Baummart, Cig.; strženova plast, die Martichicht, Cig. (T.); — strženovi stremeni, die Martichien, Tus. (B).

strženovec, vca, m. strženovci, Röhrenforallen, Cig. (T.).

stržetáti, âm, vb. impf. ragen, Pot.-Cig., C. stržeti, im, vb. impf. = strčati, ragen, Mur., Pot.-Cig.

stržíka, f. baš Baummart, C.

stržína, f. bas Schabsel, Jan.; kar je vitrnik z viter postrgal, stržine imenujemo, Rib.; rožene stržine, Cv.

stržînje, n. baš Schabicht, baš Scharricht, C. stržír, rja, m. na plavu stebriček, na katerega je krmilo privezano, Savinska dol.; - prim. stožer.

stržíšče, n. prostor, kamor se vzpomladi seje kapusovo seme ter se vzgajajo sajenice (presad), Hrušica (Ist.)-Erj. (Torb.); - prim. strž f.

stúbelj, blja, m. neka mera (= tri četrti vagana), jvzhŠt.

stublo, n. die aus einem Baumftamm verfertigte Röhre, C.

stud, interj. Buruf an ben eingespannten Ochsen, um ihn rudlings gehen zu machen, Rib.-M. stud, m. ber Efel, ber Abicheu, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).

studen, éna, adj. falt, Meg.-Mik., Cig., Jan.; studeno je bilo, es war talt, Trub., Dalm.; Črez tri gore zelene, Črez tri vode studene, Npes. - K.; studena voda, frisches Baffer, Rogatec (vzhSt.) - C.; studen kruh, altgebactenes Brot, C.

studen, dna, adj. = ostuden, abicheulich, etelhaft, Cig.

studencar, rja, m. ber Brunnenmeifter, Jan. studenček, čka, m. dem. studenec; eine fleine Quelle, bas Brunnlein.

studenčen, čna, adj. Quell(en): studenčna voda; studenčno jezero, ber Quelljee. Jes.

studénčina, f. 1) = studenčnica, das Quellmasser; studenčino piti, Dalm.; mrzla studenčina izvirajoča izpod pečine, LjZv.; — 2) pl. studendine, ber Quellengrund, V .-Cig., C.; stika po vseh studenčinah in dolih za travo, Ravn.; - tudi: studencina, Valj. (Rad).

studenčíšče, n. ber Quellenplat, Cig.

studenčnat, adj. quellenreich, Mur., Cig., Jan., Met.; studenčnata dežela, Cig. (T.), Levst. (Cest.).

studenčnica, f. 1) bas Quellenwasser; — 2) bie

Bachstelze, C. studęnčnik, m. neka rastlina rastoča sosebno okolo studencev, morebiti: bie Schmalzblume (caltha palustris), Spodnja Idrija-Erj. (Torb.). studenec, nca, m. 1) die Quelle; zdravilni s., die Heilquelle; presihajoc s., eine periodische Quelle, Cig.; čudežni s., die Bunberquelle, Cig.; - arteski s., arthefischer Brunnen, Cig. (T.); - 2) s. device Marije, bie Beberfarbe (dipsacus), C.; — tudi: studénec, studênec, Valj. (Rad); stûdenec, Valj. (Rad), vzhSt.

stûdenek, nka, m. = studenec 1), C., pri Mariboru-Kres.

studenice, f. pl. die Ginfassung einer Quelle, vzhŠt.-C.

studeníti, ím, vb. impf. = izvirati, Vod. (Izb. sp.).

studénka, f. = studenčnica: iz skale vre s., Bes.

studenôst, f. die Kälte, Cig., Jan.

stūdije, f. pl. nauki, uk, bie Stubien, Cig.

(T.).; prim. študije.

studiti, im, vb. impf. 1) verabscheuen, Mur., Mik.; s. kake jedi, Ravn.; on vse studi, kar je nesvetega, Ravn.; redovniško obleko s., Cv.; - 2) studi se mi kaj, mich etelt eine Sache an: jed, greh se mi studi; (studi se, Strek.); — 3) s. se, sich ärgern, sich gramen, Zilj .- Jarn. (Rok.).

studljiv, íva, adj. widerlich, Cig.; elelhaft, C. studnost, f. die Abicheulichkeit, Cig.

studor, ora, m. ein seichter Ader, worunter sich Felsen befinden, der Felsengrund, Cig., M. stunet, hla, adj. = zatohel, muffig, bumpfig,

Cig., Jan., C. stuhnelina, f. der Moder, C.

stuhneti, im, vb. pf. 1) durch anhaltende Feuchtigkeit verderbt werden, verftoden, Cig.; vermodern, C.; stuhnela repa, muffelige Rube, C.; - 2) verloschen: ogenj stuhni, C.; pogl. stuhniti.

stubniti, tuhnem, vb. pf. bumpfig werden, Cig.; verberben (v. Rorn), C.; nam. stohniti; prim.

zatohniti.

stuhnóba, f. = stuhnota, Jan.(H.). stuhnota, f. ber Muff, ber Mober, Mur., Cig., Jan.

stujenje, n. = stud, ber Elel, Jurc.

stukati, am, vb. impf. ben Ochsen rudlings gehen beißen, Rib .- M.; - prim. stukati.

stulek, ika, m. 1) nav. pl. stulki, zusammengeschrumpfte Dinge, z. B. Laub, unreifes Doft u. bgl., C.; traufe Loden, Rez.-C.; bie Falten an Stiefeln, C.; - 2) die Papierrolle, die Dute, C.

stulina, f. ein zusammengeschrumpftes Ding, C. stuliti, im, vb. pf. zusammenbiegen, zusammenrollen, C., Z.; = skrciti, zusammenziehen, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - s. se, zusammenschrumpfen (n. pr. o listju), C.; žitno sejanje se je stulilo od mraza, Goriš.; dosti trebuškov se je skrčilo in stulilo, Pjk.(Črt.); – stuljeno hoditi, gebück, gekrümmt einhergehen, Z, Rez.-C.; - stuljen človek = stuljenik, Notr.

stuljenik, m. ein zusammengeschrumpfter, ber-

früppelter Menich, C.

stumbelj, blja, m. = stublo, ein hohler, aufrechtstehender Stamm als Brunneneinfassung, C. stûmpati, am, vb. pf. = 2. stopiti (abstumpfen), Cig.

stúnja, f. psovka osebi, katera neče delati, kajk.- Valj. (Rad).

stvar, î, f. 1) bas Geschöpf; vse žive in nežive stvari; — 2) das Ding; nobene stvari nima v hisi, er hat nichts im Saufe; - bie Sache; glavna s., die Hauptfache; vsaka s. ga raziezi; prepirna s., die Streitjache, DZ.; obeinske stvari, Gemeinbeangelegenheiten, Levst. (Nauk); - 3) = dejanje, Die That: z miseljo, besedo in stvarjo, rok. iz 15. stol. — Let. 1889, 158.

stvarba, f. bie Schöpfung, C.

stvarca, f. dem. stvar; i) bas Gefchopfchen: nezna s., - 2) bas Dingchen, bas Gachelchen; nobene stvarce (gar nichts) ni pri hiši; vsaka stvarca, jebe Rleinigfeit.

stvaren, rna, adj. binglich, Real-, reell, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; stvarna bremena, Reallasten, DZ.; stvarno sodstvo, die Realgerichtsbarfeit, DZ.; stvarne pravice, bingliche Rechte, DZ.; stvarna opredelba, die Realbefinition, Cig. (T.); stvarno edinstvo, die Realunion. Cig.(T.); — concret, Cig.(T.); — objectiv, jachlich, Jan., nk.; stvarna kritika, nk.

stvariten, ina, adj. ichaffend, Jan. (H.). stvarina, f. das Erichaffene, das Gebilbe, Jan.;

coll. die Geschöpfe, Mur., C., Z. stvarîtelj, m. = stvarnik, Mur., Jan.

stvarîteljen, lina, adj. schöpferisch, C.; stvariteljna moč, Zv.

stvarîteljica, f. die Schöpferin, Jan. (H.).

stvaritev, tve. f. die Erichaffung, die Schöpfung, Cig., Jan., nk.; s. sveta, Ravn.-Valj.(Rad). stváriti, stvárim, vb. pf. = ustvariti, Mur., Cig., Jan., nk.

stvarjálen, ina, adj. schöpferisch, Cig.; stvarjaina moc, bie ichopferische Rraft, nk.

stvarjálnost, f. die Schaffungefraft, Cig. stvarjanje, n. das Schaffen, Cig.

stvárjati, am, vb. impf. = ustvarjati, erichaffen, hervorbringen, Mur., Cig., Jan., nk. stvárjavec, vca, m. ber Erschaffer, Cig.

stvarjenje, n. = ustvarjenje, die Erichaffung, bie Schöpfung, Mur., Cig., Jan., i. dr.; bie Schöpfung - bie erschaffene Belt, C. stvarljiv, íva, adj. schöpferisch, Jan.

stvarljivost, f. die Schöpferfraft, Jan., nk. stvarnica, f. eig. bie Schöpferin: bie Natur,

Mur., Jan., Vod. (Pes.). stvárnik, m. ber Schöpfer; vsemogočni s. neba in zemlje.

stvarnost, f. die Realitat, Jan.; die Entitat, Cig. (T.); die Sachlichkeit, Jan., nk.

stvarstvo, n. die erichaffenen Dinge, bie Schopfung, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; vsi trije deli stvarstva, alle brei Reiche ber Natur, Cig.

stvot, stvola, m. die Röhre, bes. die Pflanzenröhre, C.; - der Febertiel, C.; - ber Flintenlauf, C.; — prim. rus. stvolz.

stvolika, f. ber Bafferschierling, C.; - prim.

stvor, stvora, m. das Geschöpf, Jan., Valj. (Rad); živ stvor, ein lebendes Besen, Erj. (Min.); rastlinski s., ein Pflanzengebilbe, Zv.; - stsl.

styorba, f. die Schöpfung, die Bildung, C. stvoritba, f. die Erichaffung, ogr.-Valj. (Rad). stvorîtelj, m. ber Schöpfer, Danj .- Mik., ogr .-Valj.(Rad).

stvoriteljen, lina, adj. ichopferisch, Cig. (T.). stvoritev, tve, f. 1) bie Schöpfung: samosvojna s. (generatio aequivoca), Tuš. (B); - bie Creierung, SIN.; - 2) die Function (phil., math.), Cig. (T_{\cdot}) .

stvoriti, im, vb. pf. erichaffen, hervorbringen, St.-Mur., Cig., Jan., ogr., kajk.-Valj.(Rad); Kar stvori natura, Vse na smrt stvori, Levst. (Zb. sp.); — bewirten, Cig.(T.). — prim. storiti.

stvorjénje, n. 1) die Erschaffung: s. sveta, ogr .- Valj. (Rad); - 2) die Schöpfung, kajk-Valj. (Rad.); - bas Gefcopf, ogr.-Valj.; nežno s., Erj. (Izb. sp.); — stvorjenjė, ogr.-Valj. (Rad).

subjekt, m. podmet, osebek, bas Gubject. subjektiven, vna, adj. podmeten, oseben, jubjectiv, Cig. (T.), nk.; subjektivna barva, Cig.(T.).

subjektīvnost, f. bie Subjectivitat, Cig. (T.), nk. sublimat, m. prehlapina, bas Sublimat (chem.), Cig.(T.).

sublimováti, ûjem, vb. impf. (pf.) prehlapovati (-piti), sublimieren, Cig. (T.).

subnormāla, f. črta podpravilnica, bie Subnormale (math.), Cig.(T.). suboksid, m. sokis, bas Suboryb (chem.),

Cig.(T.).suboksidūl, m. sokisec, bas Suborndul (chem.),

Cig.(T.).substancija, f. podstat, bie Substanz, Cig. (T.),

Znid. substantīv, m. samostalnik, bas Substantiv

(gramm.). substantīven, vna, adj. samostalniški, Sub-

stantive, substantivisch: substantivni rek, ber Substantivian, Cig. (T.

substitucija, f. zamena, die Substitution, Cig. subsumpcija, f. podvod, bie Subsumption.

Cig.(T.).subtangenta, f. die Subtangente (math.), Cig.

subtrahend, m. odstevanec, ber Subtrabenb

(math.), Cig. (T.), Cel. (Ar.). subtrákcija, f. odštevanje, die Subtraction (math.), Cig. (T.).

sûc, m. ber Rurichner, ogr .- Valj. (Rad). sucek, cka, m. 1) ber Bafferwirbel, vzhSt.; - 2) s. prediva, ein Bufchel Flache, C.

sufler, rja, m. sepetavec, ber Souffleur, Cig.,

suflīrati, am, vb. impf. (pf.) (po)šepetati, sousflieren, Cig., Jan., nk.

sufragān, m. nadškofu v pomoč prideljen škof, ber Suffragan, Cig.

súga, f. ime svinji: suga na! tako zovejo svinje, Dol., Laško (Št.)-Glas.; - prim. bav. suck, suck! suckel = junges Schwein, Levst. (Rok.).

sûglja, f. ime svinji, C.

sûh, súha, adj. 1) trođen; s. pot; suha drva; suha zemlja, baš Festland; suha meja, die Landgrenze, Cig. (T.); po suhem in po mokrem, gu Baffer und zu Lande; na suho stopiti, ben Fuß aufs Land feten, Cig.; na suho dejati ribnik (entwaffern), Pjk. (Crt.); perilo, seno je že suho; suha usta imeti, ledizen, Cig.; s. veter; s. mraz; suha kopel, bas Schweißbad, Cig.; - s. zid, t. j. brez malte narejen, Notr., Tolm.; — 2) bürr; suha veja; suha hosta, das Raffholz, Cig.; suho listje; - suha roba, Holzware, Rib.; -3) getrodnet, geborrt; suho sadje; — geselcht: suho meso, suha klobasa; — 4) rein, gebiegen (min.); suho zlato; suhi cekini, tolarji; - lauter, pur: suho vino; toliko je bilo suhega denarja, bas mar ber Reinertrag, Svet. (Rok.); - 5) mager; s. kakor plot, Erj. (Torb.); s. kakor poper, bilka, s., da ropoče. poka, Cig.; konj, suh kakor kresilna goba, Jurč.; - suha bolezen, die Lungensucht, Cig.; — 6) ohne Geld; mošnja je suha; Si mošnjico mi rejeno Djal popolnoma na suho, Pres.; s. sem, ich bin blant; — v suho mi gre, ich bufe ein, ich verliere, C.; - v suho placati, umsonst zahlen, C.; - 7) sachleer, seicht (fig.), Cig. súha, f. ein versiegbarer Bach, Cig.; ber Bildbach, ber Giegbach, Cig. (T.), Jes., DZ. suhac, m. ein magerer Menich, Mur., C. suhača, f. ein mageres Beib, Mur., C.; eine magere Ruh, C. suhat, li, f. burres Holz, ein abgeborrter Baum, Cig., Jan. suhánja, f. = suha ženska, C. suhar, rja, m. ber Bwiebad, Mur., Cig., Jan., nk.; (rus.). suharček, čka, m. dem. suhar; cin fleiner gwiebach, Bes. suhat, ata, adj. mager, C. suhava, f. 1) die Trodenheit, ogr.-Valj. (Rad); -2) = suh les, C.sunelj, hlja, m. ein magerer Menich, C., Z. suhica, f. = suha veja: ulomi mi to suhico! Staro Sedlo-Erj. (Torb.): - = suho deblo, mrlika, Podkrnci-Erj. (Torb.). suhleti, im, vb. impf. pogl. sehleti, Jan. suhlia, f. pogl. sehlica. suhljad, f. pogl. sehljad. suhljàst, ásta, adj. etwas bürr o. mager, Dol.; s. možiček, Jurč. suhljàt, áta, adj. etwas bürr, nk.; — s. človek, ein magerer Menich, C. suhoba, f. die Durre, C. suhocvetnica, f. die Strohblume (xeranthemum), Cv. suhoča, f. bie Trodenheit, bie Durre, C., Mik. suhočína, f. die Dürre, C. subojędje, n. die Xerophagie, Cig. suhojeja, f. die Rerophagie, Cig. suhokost, kosta, adj. beindurr, Cig. suhokostec, stca, m. ein beindurrer Menich: ta suhokostec grdi! Jurč. suholad, f. burre Reifer, bas Durricht, Mur., C., Danj.-Mik.; pogl. sehljad.

suholetnica, f. eine Art Berufetraut (erigeron), SIGradec-C. suholját, áta, adj. = suholjav, C. suholjav, áva, adj. etwas burr: s. trtni les, Hal.-C.; - mager, C. suholjnat, áta, adj. ein flein wenig dürr, Mur. suhomrázica, f. trodene Ralte, Cig.; offener Frost, Cig. suhonog, noga, adj. 1) trodenen Fußes, C.; – 2) bünnbeinig, Cig. suhopáren, rna, adj. eig. unvermacht, ungewürzt: (fig.) troden, fabe, geschmadlos, Jan., Cig.(T.), nk.; — hs. suhopārnež, m. ein trockener Patron, nk. suhopęrnik, m. das Wollgras (eriophorum), Jan., C. suhopèt, péta, adj. bünnfüßig, Jan., C.; s. dolgohlačnik, Str. suhopetec, tca, m. ein dunnfüßiger Mensch, suhopętek, tka, m. = suhopetec: mestni otroci so suhopetki, Vrtov. (Km. k.). subor, rja, m. ein magerer Mensch, Jan. suhorček, čka, m. dem. suhor, Cig., Jan., Glas. suhoreber, bra, adj. mager (wie ein Stelet): suhorebri konjiček, Str. suhorljav, áva, adj. mager, burr, C. suhost, f. 1) die Trodenheit, Cig.; - 2) die Magerteit. suhota, f. 1) bie Trodenheit; - dušna s., C., Burg., Cv.; - trodene Bitterung, V.-Cig., Levst. (Zb. sp.); - 2) bie Hagerfeit, Cig., Jan.; 3) etwas Trodenes: nisem imel kaj jesti razven kruha, tiste suhote, Jurč.; - trođenes Land, Jan.; premenil je morje v suhoto, Dalm.; prikaži se suhota! Ravn.-Valj.(Rad); iti skozi morje po suhoti, Trub.-Let.; — 4) das Gebäude, Strek.; s. je vsak prostor, ki je pod streho: ima več suhot, nego mu jih je treba, Kras, Ip., Goriška ok.-Erj. (Torb.); bes. ein Wirtschaftsgebäude, Cig.; gospodarske suhote, Zv.; - die Hütte, Cig., C.; - 5) das Obbach, ber Unterstand, Cig., DZ. suhotec, tca, m. ein oberschlächtiges Mühlrab, auch eine Muhle mit foldem Rabe, Vreme-Erj. (Torb.). suhóten, tna, adj. 1) etwas troden. Mur., Jan.; suhotno vreme, trodene Bitterung, C.; suhotna klet, SlGosp.-C.; suhotna usta imeti, lechzen, Cig.; — troden (fig.): suhotno kaj reči, Zora; suhotna pravljica, Jurč.; — 2) mager: sivolas, suhoten mož, Erj. (17b. suhotica, f. = sušica, die Darrsucht, die Abzehrung, Cig. suhotina, f. eine trodene Stelle, Jan.; burrer Boben, C. suhotovanje, n. = suhota 4), das Gebaube, Štrek. suhovina, f. burres Reisig: suhovine in kamenja navrhovatiti, Levst. (Zb. sp.). suhovodnica, f. Jan. (H.), pogl. krkon. suhovih, víha, adj. mit trodenem Gipfel, Cig.; suhovrha smreka, Bes.

suhozemec, mca, m. der Landbewohner (int Gegenfat jum Seemann), Cig. (T.).

suhozêmeljski, adj. = suhozemski, DZkr. suhozemski, adj. festlanbisch, Land : suhozemske živali, Erj. (I.jZv.).

sunta, f. = sunta, die Laube, Jan., St.-C. suhteti, im, vb. impf. mager, schwach, traftlos werben, Savinska dol.-C.

suj, m. Rez.-C. (Schaff, Sechter), nam. sulj. suk, m bie Drehung, C.

sukáč, m. 1) ber Dreher, Cig., Jan.; - ber Bwirner, Cig.; - 2) ber Birbel an Steig-bugeln und Retten, Cig.

sukačíca, f. bie 3mirnerin, Cig.

sukaten, ina, adj. Dreh : sukaini člen, bas Drehgelent, Cig.

súkalica, f. 1) bie Drehichwinge, Jarn.; -

2) ber Drehmustel, Cig.

sukatnica, f. 1) die Zwirnmaschine, DZ.; -

2) = sukalnik 1), \tilde{C} .

sukatnik, m. 1) bas Spulrab ber Beber, Meg., Dict., Cig. (T.), Gor.; - 2) ein Wirbel am Fenster, ber Reiber, Guts. - Cig.; - 3) = vrtinec v vodi, ber Baffermirbel. Staro Sedlo-Erj. (Torb.), SIN.-C.

sukalo, n. 1) = sukalnik 1), C.; - bie Spulmaschine, Z., Cig. (T.); - 2) die Drehbant, die Drehmaschine, Mur.; - 3) der Braten-

wender, Cig.

súkanec, nca, m. 1) ber Bwirn, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), nk., Dol., Prim.; mati prejo v dve niti sukajo: cvirn ali sukanec je to, Ravn. (Abc.); — 2) eine Art flümperiges Dehlmus, bas Klunfermus, V.-Cig., M., Gor., Tolm., BlKr.

súkanik, m. ber 3mirn, Guts.

sukanje, n. bas Dreben, bas Schwenten.

sukanka, f. gebrehte Geibe, Jan.

sukáren, rna, m. pri sprednjem delu gospodarskega voza les, ki se suče okolo igle in nosi ročice, BIKr.

súkati, kam, čem, vb. impf. 1) breben; s. niti, zwirnen, Cig.; sukan, gezwirnt, DZ.; sukana svila, die Zwirnseide, Cig.; s. si brke, sich den Schnurbart breben; sukano črevo, der Krummdarm (zool.), Cig. (T.); s. se, sich brehen; s. se v krog; dekle se urno suče pri plesu; s. na kaj, aufdrehen, Cig.; na cevko s., aufspulen, Cig.; — s. mec, ben Cabel ichwingen; - herumtreiben, berumtummeln, Cig., Jan.; s. se, sich herumtummein; kaj se sučeš vedno okoli mene? urno s. se po hisi, sich flint im Sause herum bewegen; - brillen, qualen, verieren, Cig.; -2) hin und her fahren: bliski sukajo po nebu, Vrt.

sukavec, vca, m. ber Dreber, Jan.; - ber Tummler, Cig.

sukcesīven, vna, adj. postopen, successiv, Cig.

sukence, n. dem. sukno; schwaches Tuch, Cig.; spredaj šilce, zadaj vil'ce, zgoraj sukence, spodaj platence (= lastovka), Idrija-Erj. (Torb.); - tudi: sukencè, Valj. (Rad).

sukljati, am, vb. impf. 1) fleinweise breben, Z.; - 2) sich winden, züngeln: plamen mu suklja iz gobca, LjZv.; iz razvalin dim in ogenj suklja, LjZv; = s. se, Z.

suknar, rja, m. ber Tuchmacher; ber Tuchhändler.

suknarica, f. die Tuchmacherin; die Tuchhändlerin.

suknarija, f. = suknarstvo. suknariti, arim, vb. impf. bas Tuchmacherhandwerk oder den Tuchhandel betreiben, Cig., Jan.

suknárnica, f. 1) die Tuchfabrit, Cig., Jan; — 2) der Tuchladen, die Tuchhandlung, Cig.,

suknárski, adj. die Tuchmacher oder Tuchhandler betreffenb.

suknārstvo, n. das Tuchmacherhandwerk; der Tuchhandel.

suknàst, ásta, adj. tuchartig, Cig.

suknen, adj. aus Tuch, tuchen, Tuch : suknene hlače.

suknenina, f. die Tuchware, Mur., Cig., Jan., C.; človek se oblači z volnato suknenino, Vrtov. (Km. k.).

suknič, ica, m. ein Tuchlappen, Mur., Cig., Jan., Met.

suknína, f. die Tuchware(n), C., Z.

súkniti, sûknem, vb. pf. zuden: strela sukne iz oblaka nizdolu, *Vrt.*

sûknja, f. 1) der Männerrod; zimska s.; gospodska, kmetska s.; - 2) die Erde, womit ein Rohlenmeiler bebedt wirb, bas Bestübe, V.-Cig.

suknjač, m. ein Mann, ber einen Rod gu tragen pflegt, C., Bes.; suknjač vodi za nos naša dekleta, Jurč.

suknjáča, f. ber Rod (zaničlj.), Zv.; bef. ein langer, grober Rod, Z.

 $s\hat{u}knje$, n. = sukno, ogr.-Valj.(Rad). sûknjica, f. dem. suknja, bas Rodchen.

sûknjie, m. ein furzer Rod, nur hande und Rumpf bebedenb, die Jade, C., jvzhSt.

sukno, n. das Tuch; bukovo s., grobes Tuch; Cig.; tudi: sùkno.

suknostrîžec, žca, m. der Tuchscherer, Jan. suknostrīžnica, f. 1) die Tuchscherwerfstätte, C.: — 2) die Tuchschermaschine, DZ.

suknostrížnik, m. = suknostrižec, Guts. suknotkatec, ica, m. ber Tuchweber. Jan.

sut, la, m. ber Dunft, ber Dampf, Hal .- C .; suli letijo (o soparici), C.

suláč, m. = sulec, C.; ("seláč", Dict., Savinska dol.).

sulec, Ica, m. ber Suchen (salmo hucho), Mur., Cig., Jan., Frey. (F.), Erj. (2.), Kr.

sulfat, m. ein ichwefelfaures Salz, bas Sulphat: cinkov, kalcijev, železov s., Sen. (Fiz.).

sulfid, m. ein schwefeligfaures Galz, bas Gulphib, Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

sulica, f. die Lange, ber Spieß; - (ber Bfeil, Meg.-Mik., Mur.).

sulicar, ria, m. ber Langentrager, ber Langenfnetht, Cig., Jan., C., Jap. (Sv. p.), ZgD.

süličarka, f. bie Lanzenschlange (trigonocephalus), Erj. (Ž.).

sulicast, adj. langenformig, Cig., Jan., nk.; langettförmig: s. list, Tus. (R.), Zv.

sulicati se, am se, vb. impf. mit ber Lange tampfen: Res 'mate vel'ko gospostvo, Pa ne junaka med sebo, Kir suličal bi se z meno, Npes.- Vod. (Pes.).

sulicba, f. ber Lanzentampf, das Turnier, C. súlicevec, vca, m. der Speerfies, Cig. (T. sulicica, f. dem. sulica; die Langette, Cig.,

Jan.; — der Schröpfschnapper, Cig.

sulicisce, n. ber Langenftiel, C.

süličnik, m. ber Lanzenträger, Cig., Levst. (Zb. sp.).

súliti, im, vb. impf. 1) = sipati, C.;-2) s. se, qualmen: krop, hiša se suli, Hal.-C.; -(prim. suti?).

sûlj, m. das Bafferschaff, C.; — die Butte, Bolc.-C.; posoda za slano meso, Tolm.; lesena posoda, v katero se spravlja skuta, Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.); — (suj, Schaff, Rez.-C.).

sulkati, am, vb. impf. ftechen, C.

sûlnat, adj. bunftig, voll Qualm: hisa je sulnata (polna čada), *Hal.-C.*

sültan, m. 1) mohamedanski vladar, ber

Sultani, — 2) pasje ime. sultanič, m. ber Sultanisjohn, Glas. sultanka, f. bie Sultanin, Jan.

sûm, m. ber Berbacht, Guts., Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.; na sumu imeti koga, jemanben im Berbachte haben; sum bije, leti na koga, man bat jemanben im Berbacht; na s. devati koga, jemanden verdächtigen, nk.; sum gre, es verbreitet sich bas Gerebe, Cig.; - prim. sumen, m.

sumand, m. sestevanec, ber Summand, Cel. (Ar.).

sumarcica, f. der Tag bes h. Martinus: ob sumarčici so gosi tolste, Meg.-Mik.

súmen, mna, m. na sumnu se držati, auf ber

Sut fein, Skrinj .- Valj. (Rad).

sumen, mns, adj. 1) verbachtig, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; sumno blago, verbachtige Bare, Levst. (Nauk.); — 2) argwöhnisch, eifersüchtig. Vod. (Izb. sp.).

sumežljiv, íva. adj. gerne verbachtigend, Mik .-Cig.(T.); argwöhnisch, Z.;—pogl. sumnežljiv. sumežljívost, f. der Argwohn, Cig. (T.).

sumičiti, îčim, vb. impf. = sumničiti, Dol. súmiti, im, vb. impf. argwöhnen; s. koga ali na koga, jemanben im Berbachte haben; jaz bi si sumil, ich möchte vermuthen, Dol .-Svet. (Rok); - pogl. sumneti.

sûmlja, f. C., Kremp.-M.; pogl. sumnja. sumljaj, m. ber Berbachtsgrund, Jan.

sumljati se, am se, vb. impf. 1) im Berdachte haben: s. se na koga, C.; — 2) sich hüten, sich inacht nehmen: sumljaj se hudega dela, (som-) Hal.- C.

súmljenje, n =sumnenje, Cig.

sumljiv, íva, adj. 1) argwöhnisch, Mur.; eifersüchtig, Cig.; - 2) = sumen 1), verdächtig, Mur., Cig., Jan., nk.

sumljivec, vca, m. ber Argwöhnische, bec Gifersüchtler, Cig.

sumljivost, f. 1) die Geneigtheit zum Argwohn. Mur., Cig., Jan.; bas Mifstrauen, bie Giferjucht, Cig., Jan.; — 2) = sumnost, die Berdachtigfeit, Cig., Jan.

sumnenje, n. ber Berbacht, die Muthmaßung,

Meg.; - ber Bweifel, Cig. (T.).

sumneti, im, vb. impf. 1) argwöhnen, (sumniti) Guts., Cig.; o zvestobi s., Vrt.; na koga s., jemanden im Berbacht haben, auf ihn eiferfüchtig fein, C.; sumnee, eiferfüchtig, Dalm.; hudo s. (sumniti) nad zvestimi ženami, Vod. (Izb. sp.); — zweifeln, C.; = s. (se), Cig. (T); jaz se ne sumnim ("somnim") več, da bo mir, Vod. (Nov.); - 2) s. se, ("sumniti se") muthmaßen, Meg., Dict.; vermuthen: kadar se svet bode najmanje sumnel ("sumnil"), Krelj; (tudi: kadar se mu ne bode sumnilo ali zdelo, Krelj); da bi nihče ne menil ali se sumnel ("sumnil"), da so žene kamen odvalile, Krelj; naglo bo črez tebe obpuščenje prišlo, katerega se ne boš sumnela ("sumnila"), Dalm.; — 3) s. se, sich inacht nehmen, vorsichtig sein, C.; vi izraelski možje, sumnite se zavoljo teh ljudi, Trub.

sûmnež, m. der Berbacht, C.

sumnežljiv, íva, adj. argwöhnisch, Meg., C. sumnežlivost, f. der Hang zum Argwohn, C., Hip. (Orb.); — die Zweifelsucht, Cig. (T.).

sumniciti, îcim, vb. impf. verbachtigen, C., nk. sumnicljiv, iva. adj. verbachtigenb, C. sumnicnik, m. ber Berbachtiger, SIN.

súmniti, im, vb. impf. warnen: od takovih nas prorok sumni ali opomina, Krelj; nas nikdar né pred božjim srdom sumnil ali, da bi se ga varovali, opominal, Krelj.

sumniv, iva, adj. = sumen, argwöhnisch: mi

smo njemu sumnivi, Krelj.

sumnîvec, vca, m. der Argwöhnische, der Eiserfüchtige, C., Vod (Izb. sp.). sumnivka, f die Argwöhnische, die Gifersuch-

tige, C., Vod. (Izb. sp.).

sumnivost, f. ber hang zum Argwohn, die Eifersucht, C., Vod.(17b. sp.); — die Zweifel-

jucht. Cig.(T.).

sumnja, f. die Muthmagung, ber Bahn, Cig., C.; v sumnji biti in misliti, in bem Bahne befangen sein und glauben, Krelj; — ber Argwohn, der Berbacht, Guts., Mur., Cig., Jan., Hip. (Orb.), Mik., nk.; sumnja leti na zatoženca od več strani ob enem, Levst. (Nauk); - ber Zweifel, bas Bebenken, V .-Cig., Jan., C.; brez sumnje, ohne Bweifel, Cig., Krelj; ljudje so v sumnji bili, Krelj.

sumnjáč, m. ber Bweifler: s. v verskih rečeh, ber Glaubenezweifler, Cig.

sumnjati, am, vb. impf. argwöhnen, Zv.; muthmaßen, Cig., Znid.; — zweiseln, C., Cig.(T.); — ahnen, Znid.; — sumnja se mi, es scheint mir, V.-Cig.

sumnjavec, vca, m. ber Zweifler, Cig. sumnjiv, iva, adj. 1) argwöhnisch, Z.; — 2) = sumen 1), verdächtig, Jan.; sumnjive pri-

Digitized by GOOGIC

kazni, Erj.(Izb. sp.); hodil je sumnjivo okolo mene, Zv. sumnjivec, vca, m. ber Aramobnijche. Z. sumnjivost, f. ber Hang gum Argwohn: bridke dni napravlja s., Cv.; die Gifersucht: s. je večna spremljevavka ljubezni, Jurč. sumnost, f. bie Berbachtigfeit, Cig. sumpor, m. ber Schwefel, kajk .- Valj. (Rad); (sumper: da te sumper vzame! Pjk.[Crt.]). súmrak, m. pogl. somrak. sûn, m. ber Stoß, C, DZ., nk. sunec, nca, m. ber Stoß, C.; kaka brca ali kak s. v rebra, LjZv. sunek, nka, m. ber Stoß, Mur., nk. sunet, m. ein gieriger Effer, ber Bielfrag, C. suniti, sunem, vb. pf. 1) einen Stof verfegen. stoßen; v rebra, pod rebra koga s., jemanbem einen Rippenstoß geben; z nogo koga s., einen Fußstoß geben; od sebe s., wegstoßen; sovražnika raz konja s., ben Feind vom Pferde herabstechen, Cig.; - 2) gierig verzehren, C.; ti bi rad le kaj dobrega sunil, St.-Z.; (v tem pomenu tudi vb. impf., C.). sunljaj, m. ber Stoß, ber Schupf, Cig., Jan. sunliati, am, vb. impf. gierig effen, C. suntati, am, vb. impf. gierig effen, C. superoksid, m. prekis, das Superornd (chem.), supīn, m. namenilnik, bas Supinum (gramm.), suplje, f. pl. eine Art Rinberichlitten aus zwei Brettern, Dol.- M. sūr, adj. sahlgrau, Habd.-Mik., C.; — braun-lich, Z.; — tudi hs.; iz tur., Mik.(Et.). sura, f. ein großer Sad, C.; ber Strobjad, Jarn., Jan., C.; - prim. kor.-nem. zurre, großer Sad von grober Leinwand, C., Strek. sūrast, adj. braunlich, Z. suricar, rja, m. ber Mennigbrenner, Cig. suricarnica, f. bie Mennighutte, Cig. surik, m. ber Mennig, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst.(Nauk); - stsl., rus. surina, f. ein Gewand aus Sausleinwand, Hal.; - ein furzer, weißer Rod, C.; — eine Art Mantel, ogr.-C. sûrka, f. 1) = jopa, kočemajka, C.; - eine Art nationaler Mannerrod, nk.; (hs.); -2) ber Sundezahn (erythronium dens canis), Medv.(Rok.). sûrma, f. das Antimon, Cig.(T.); - rus. suromókel, kla, adj. roh: s. človek = surov človek, (saramokel) Vas Krn-Erj. (Torb.). surôv, adj. = sirov, Jan., C., nk. surq̃vež, m. = sirovež, nk.surovina, f = sirovina, nk. $surov \hat{o}st$, f = sirovost, nk. surovstvo, n. die Robeit (v. Sitten), Cig.(T.). súsati, am, vb. impf. s. na koga, jemanben beargwöhnen, Z.; nanj susajo, man hat ihn im Berbacht, BlKr.-Erj.(Torb.). susek, ska, m. ein Trinigefäß, C. suslik, m. bie Biefelmaus (mus citellus), Cig., C., Gor.-M.

 \hat{sus} , \hat{i} , $f = \hat{sus}$, Goris; (\hat{sus} , m. Erj./Torb./).

súša, f. 1) bie Dürre; suša kos kruha vzame, moca pa dva; - 2) bie Sutte, ber Schoppen, C.; — prim. suhota 3); — 3) psovka suhemu človeku, LiZv. sušáč, m. = človek, kateri seno, lan suši, ber Trodner, Mur., Z., C.; - ber Obstdorrer, Danj. - Valj. (Rad). sušava, f. 1) = suša, die Dürre, ogr.-C.; -2) = suha zemlja, das Festiand, Vod. (17b. sp.). sušavkinja, f. = ženska, ki seno suši, C. suščev, adj. März; suščev prah gre z zlatom na vago, Npreg.-Jan.(Slov.). suscnica, f. bie Narciffe (narcissus), C. susec, sca, m. 1) ber Monat Marg; - 2) ber Giegbach, Cig., Jan., Bolc-Erj. (Torb.); ber Maibrunnen, die hungerquelle, Jes .; - 3) neka goveja bolezen, ki se zna po tem, da koža na hrbtu ne gre od mesa, Vreme $(Notr.)\cdot Erj.(Torb.);$ — 4) = tešč klop, Erj. (Torb.); — tudi = suh ćlovek, Cig.; — 5) neka vinska trta, Koblja Glava (Kras) - Erj. (Torb.).súšek, ška, m. ber Torf, Guts. - Cig., Jan., Levst.(Pril.), Nov. súšen, šna, adj. trođen, bürr, Mur., Jan.; sušno leto, sušna letina, Mur., Cig., Jan., C., Kres; sušno in toplo leto, Levst. (Beč.); sušno vreme, Vest. susenec, nca, m. = suhar, ber Awiebad, V .susenina, f. gedörrtes Obst ober geselchtes Fleisch, C. susenje, n. das Trodnen; — das Dörren. susica, f. 1) ein abborrenber ober abgeborrter Baum, Cig., Jan., C.; nerodovitne susice po vrtih, Ravn.; sušico posekati, Lašče -Levst.(Rok.); — ein bürrer Aft, C., Bes.; — 2) = sušec 2), ber Gießbach, Cig., Hip.(Orb.); - 3) die Auszehrung, die Schwindsucht; die Darrfucht (beim Bieh), Strp.; hrbtna s., bie Rückenbarre, Cig., Jan.; strelna s., die Kernichwinde (am Pferdehuf), Cig., Jan. susicen, cna, adj. schwindsuchtig, auszehrend, Mur., Cig., Jan., C susicnost, f. die Schwindsüchtigfeit, Jan. (H.). susiten, ina, adj. zum Trodnen bienend, trodnenb: susilna sredstva, Cig.; - jum Dorren dienend, Darr-, Cig.; susilna lesa, Jurc. sušilíšče, n. der Trodenplat, Cig. susîtnica, f. 1) die Darre; — der Dörrofen; s. za sadje, lan itd.; — 2) die Trodentammer, ber Trodenboben, DZ., Levst (Pril.). susitnik, m. 1) ber Trodenboben, Cig.; - 2) der Darrbalten, Cig. susitnjak, m. bie Darre, ber Dorrofen, C. sušílo, n. 1) das Trodnen; seno na sušilu, Lašče-Levst.(M.); perilo na sušilu, die trodnende Bajche, Z.; ni pravega sušila, da bi otavo pod streho spravili, Polj.; slabo sušilo imamo, jvzhSt.; vreme je dobro za sušilo, Gor .- DSv. ; - bas Dorren, C.; sadje

za s., Cig.; — 2) ber Trodenapparat, Cig.

(T.); - 3) ber Trodenplat, Cig., Jan., Cig.

-603 -

susina, f. 1) coll. trodene Dinge, Cig., Jan.; burres Laub, Jan.; burres Solz, burres Reifig, Tolm.-Erj.(Torb.), SKr., jvzhSt.; — trodenes Futter, C.; - geselchtes Fleisch, C.; -2) eine trodene Stelle, Jan. sušíšče, n. ber Trodenplat, Jan.(H.). susiti, im, vb. impf. trodnen (tr.); perilo, seno s.; veter suši; močvirje s., ben Sumpf troden legen; sušeča olja, trodnenbe Dle, Cig. (T.); (pren.) čaše s., bie Becher leeren, Cig.; - borren: sadje s. v peči, v sušilnici; rauchern, felchen; v dimu s. meso, klobase; - mager machen, auszehren: bolezen ga suši; — s. se, trodnen (intr.); perilo, seno se hitro suši; cvetlica se suši (welft ab); drevo se suši (borrt ab); — s. se, mager werden; - roka se mu suši, seine Hand stirbt ab. susivec, vca, m. ber Trodner; - ber Dörrer, súšje, n. coll. trođene Dinge: bef. geborrtes Obst, ., Goriška ok.-Ip., Kras-Erj. (Torb.), Mik., Štrek.; jabolčno s., Cig.; — = posušeno perje od pese, zelja, repe, korenja, Dol.; burre Reiser, Bes.; burres Holz, Gor.; v susju in protju tlečo iskro podpihati, Zv.; — sušjė, Valj.(Rad.). sušljavica, f. = sušica, die Schwindsucht, C. sušmād, f. bas Dürricht, Mur., Cig., Jan., C., Met.; durres Reifig, Mik.; durres Geftrupp, C. sūšmanik, m. = sušnik 2), bas Pfropfreis, C. sûšnik, m. 1) ein trodener Wind, C.; der Landwind, Cig. (T.), Jes., Sen. (Fiz.); — 2) das Pfropfreis, Cig., C. sušnína, f. das Börrgelb, Cig. sušnjad, f. = sušnjava, Jurč. sušnjava, f. burre Reiser, C., Bes. sušóba, f. coll. getrodnete Dinge, Mur.; geborrtes Dbst, Guts., Mur., Cig. sútel, tla, m =birmski boter, C.; (sutal, Jan); — prim. it. santolo = boter, C. súti, spèm (sûjem), vb. impf. 1) schütten (von trodenen Dingen), Jan., Mik., nk.; - 2) in Menge herabfallen: ivje je sulo z dreves, LjZv.; - ljudje so k njemu suli (ftromten zu ihm), Cv. sútla, f. die Firmpathin, Jan.; - prim. sutel. suvaten, ina, adj. jum Stogen bienend: suvâłni stroj, LjZv. suvainica, f. bas Weberschiffchen, Z., Hip. (Orb.), Dalm., Polj., Notr.; (sov-) V.-Cig. suvanje, n. bas Stoßen. suváti, súvam, sújem, vb. impf. ad suniti; ftogen; z nogami sta se suvala; (praes. súvljem, vzhSt.). suvíkati, kam, čem, vb. impf. = suvati, C. suzána, f. KrGora, pogl. 1. slezena. súzena, f. Z., pogl. 1. slezena. suzerenstvo, n. nadvladarstvo, bie Gougeranităt, Cig.(T.). sužánski, adj. Sclaven. C.

sužanstvo, n. bie Sclaverei, Habd .- Mik.

(Rad).

súžen, žna, m. = suženj, Dalm., Škrinj.-Valj.

sužen, žna, adj. leibeigen, Mur., Cig., Jan.; - bienftbar, unterthanig, Mur., Cig., Jan.; — knechtlich, sclavisch, C. súženj, žnja, m. ber Sclave, Habd., Dict .- Mik., Mur., Cig., Jan., Kast., kajk.-Valj.(Rad), nk. suženjski, adj. sclavisch, Cig., Jan., nk. suženjstven, tvena, adj. bie Sclaverei betreffend, sclavisch, Cig. suzenjstvo, n. die Sclaverei, der Sclavenstand, Dict., Cig., Jan., Cig.(T.). sûžna, f. die Sclavin, Jsvkr .- Valj. (Rad). sûžnica, f. bie Sclavin, Mur., Cig., Jan., nk. sûžnik, m. bet Sclave, Mur., Cig., Jan., nk. sûžniški, adj. Sclaven-, Z. súžnja, f. die Sclavin, Mur., Cig., Jan. sužnjováti, üjem, vb. impf. Sclavendienfte verrichten, Sclave fein, Jan., SIN., ZgD. súžnji, adj. Sclavens, Cig., Jan.; (en sužnji, ein Sclave, Cv.). sûžnost, f. die Sclaverei, die Knechtschaft, Mur., Cig., Jan., Rog., Škrb., Preš., i. dr. nk. sváčina, f. die Schwägerschaft, Meg., Cig.; ženitev v svačini, Dalm. sváčinstvo, n. = svačina, C. sváčiti se, im se, vb. impf. sich verschwägern, Cig., Jan. svada, f. ber haber, bie 3wietracht, Dict., Mur., Cig., Jan., Mik., kajk. - Valj. (Rad); svade in nesrece narejati, Zwietracht und Unglud ftiften, Krelj; - ber Streit: v svadi koga ubiti, Trub. sváditi, svådim, vb. pf. 1) beleibigen, ergurnen, Mur., Jan., Mik., Mariborska ok.-Kres; s. kogn, C.; _ 2) s. se, sich zertragen, Mur., Jan., vzhSt. svadljiv, iva, adj. hadersüchtig, zankjüchtig, Guts., Mur., Cig., Jan., Krelj. svadljivec, vca, m. 1) ber Haberer, Mur., Cig., Jan.; — 2) ber Kampfhahn (machetes pugnax), Erj.(Ž.). svadljîvka, f. ein haberfüchtiges Beib, die ganterin, Mur., Cig., Jan. svadljivost, f. die Sadersucht, die Bantsucht, ber zwietrachtige Beift, Mur., Cig., Jan. svadnik, m. ber Unruheftifter, ber Aufrührer, C., Trub. svaja, f. der Haber, der Zwiespalt, die Zwies tracht, Cig., Jan., C., Mik, Npes.- Vraz, vzh-St.; z jezikom svaje delati, vzhSt.-Kres; v svaji so, svajo imajo med seboj, sie haben sich zerzankt, vzhSt. svájati, am, vb. impf. ad svaditi; s. se, ha= bern, Cig.; z nikom se ne svajajmo! Danj. (Posv. p.). svájaven, vna, adj. zantjüchtig, ogr.-C. svájavnost, f. die Bantsucht, ogr .- C. svajevanje, n. daš Zanten, Valj.(Rad). svajeváti, ûjem, vb. impf. = svajati, Npes.-Vraz, ogr.-M. svák, m. der Schwager; moj svak je moje sestre mož, BlKr., Vod. sp. svákinja, f. die Schwägerin; moja svakinja je mojega brata žena, toda navadno jo imenujejo nevesto, BlKr.

Digitized by Google

svákovščina, f. = svaštvo, BlKr.; v sva-kovščini si biti, verschmägert sein, Svet. (Rok.).

svaljček, čka, m. dem. svaljek; 1) die Bille. Sol.; - 2) ber Rnollentafer (anthrenus scrophulariae), Erj.(Ž.).

svaljek, lika, m. 1) etwas zwischen ben Sanben Bufammengerolltes, Bufammengefnetetes, ein Rlößchen; mati požveči otroku svaljek kruha, Gor.; dete, ki ne raste, je kakor svaljek, Gor.; Danijel vzame smole, sala in las, napravi svaljkov in jih drakonu meče, Ravn.-Valj.(Rad); -svaljki, bie Stopfnudeln, Cig.; — 2) ein Knöllchen im Brot, eine nicht ausgebadene Stelle, Cig.; — 3) die Pille, Cig., Jan., DZ.; — 4) das Haarwülstchen, ein Butel Saare, Cig.; s. volne, Cig.; pri obleki se med podvlako in suknom delajo svaljki, Levst. (Rok.); svaliki, die von Unflat aufammengeklebte Bolle, die Rlunkern, Cig.; -5) bas Büschel: nekaj svaljkov prediva, LjZv.; s. sena, Notr.

svaljkar, rja, m. 1) ber Billendreber, Cig.; - 2) ber Billenkafer (copris), Erj.(Z.).

svaljkast, adj. 1) Anöllchen enthaltend, flößig, Cig.; s. kruh, Cig.; - 2) mudelig, mutelig: črni svaljkasti lasje, Bes.

svaljkati, am, vb. impf. burch Rollen, Rneten abrunden, Rlößchen, Röllchen bilden, Cig., C.; - testo se svaljka, im Teig bilden sich Knöllchen, Gor.

svåljnik, m. ber Rittersporn (delphinium consolida), Cig., Medv.(Rok.).

svapljast, adj. flachfüßig, Cig.; - prim. švaplja.

svapljež, m. ber Blatthuf, Cig.

svar, m. ber Berweis, ber Tabel, Meg., Jan., Cig.(T.); brez svara pustiti, ungestraft lassen, Trub.; ne zavrzi gospodnjega svara! Dalm.; bila bi sto svarov vredna, Skal.-Let.

svarica, f. die Mahnerin, C.

svariten, ina, adj. warnend, Barnungs., Cig., Jan., nk.; svarídna tabla, die Warnungstafel, Cig.; svariini zgled, bas warnende Beispiel, Cig.

svaritnica, f. = svarilna tabla, DZ.

svarilo, n. 1) ber Berweis, Cig., Jan., Ravn .-Valj. (Rad); - Die Mahnung; - 2) bie Barnung; - 3) bas Barnungszeichen, Cig.

svaritelj, m. ber Mahner, ber Barner, Zora. svarîtev, tve, f. ber Bermeis, Mur.; - bie Ahndung, Cig., Jan.; die Mahnung, die Bar-

nung, Mur., Cig., Jan., nk.

svariti, im, vb. impf. 1) mit Worten ahnben, verweisen, Meg., Mur., Cig., Jan., Trub.; svaril je njih nevero, Krelj; kaštigati ali s., Krelj; tvoja zapoved svari vse hudo, Kast.-Valj.(Rad); on nas za to svari, kar v srcu mislimo, Skrinj.-Valj.(Rad); — s. se s kom = kregati se, Trub., Dalm.; štirideset let sem se svaril z le-to žlahto, Trub.; - 2) mahnen, warnen; kolikokrat smo ga svarili, pa vse je bilo zastonj.

svarivec, vca, m. 1) ber Berweisgeber, ber Rüger, Mur., Cig., Jan.; - 2) ber Barner. svarivka, f. 1) die Rügerin, die Tablerin, Mur., Jan.; - 2) die Barnerin.

svarjenje, n. 1) bie Buchtigung mit Borten, bas Berweisen, bas Rügen, Cig.; — 2) bas Barnen.

svarnica, f. die Barnerin, Cig., C.

svarnik, m. ber Warner, Cig.

svast, î, f. die Schwagerin: ber Gattin Schwester. Cig., Jan., Valj.(Rad); moje žene sestra je moja svast, Vod. sp., BlKr.-DSv.; - bes Mannes Schwester: žena reče moževi sestri svast, Idrijsko pri Kobaridu - Erj. (Torb.); - (svest, Dalm.).

sváščina, f. die Schwägerschaft. sváški, adj. schwägerlich.

svastvo, n. die Schmägerschaft; v svastvu sva si, wir find verichwägert, BIKr.

svat, m. 1) ber Hochzeitstheilnehmer; svatje gredo; v svate vabiti, jur Sochzeit laben, Cig.; v svate iti, jur Sochzeit geben, Cig., Jan.; v svatih biti, bei ber Sochzeit fein. Cig., Jan.; - 2) ber Brautwerber, Mur., Cig.: na svate iti, auf Berbung ausgeben, Guts.; - ber Gefährte bes Brautigams bei der Hochzeit, Mur.

svatba, f. die Hochzeit, das Hochzeitsfest, Habd .-Mik., Mur., Cig., Jan., Prip.-Mik., kajk.-Valj.

(Rad), Slom., nk.

svatben, thena, adj. Hochzeits, hochzeitlich, nk. svatec, tca, m. ber Führer der Rranzjungfer, C. sväterca, f. die Kranzjungfer, C., vzhSt.

svaterja, f. ein zur Hochzeit gelabenes Frauenzimmer, ogr.-Mik.

svåtervca, f. die Rranzjungfer, C.

svatervenjak, m. der Rrangjungferführer, C. svatevca, f. die Rranzjungfer, C.; tudi: poglajena s., C.; zavita s., die Frau bes ersten starejšina, C.; (iz: "svatervca", C.).

svâtica, f. = svaterca, die Rranzjungfer, C., Burg.(Rok.).

svatinja, f. weiblicher Hochzeitsgaft, (svatnja) Cig.; — = svaterca, Mur.

svâtka, f. = tetka pri svatbi, C.

svatko, m. ber hochzeitegaft, ogr. - Mik., C.; (pl. svatovje, ogr.-C.).

svatnína, f. die Hochzeitsgebür, Cig. svatovânje, n. i) die Theilnahme an einer Hochzeit, M.; — die Abhaltung einer Hochzeit; - bas Hochzeitsmahl, Jan.; - 2) = snubljenje, die Brautwerbung, Guts., Jarn.

svatováti, ûjem, vb. impf. 1) hochzeit halten, Mur., Cig.; zvečer jo je poročil, Do polnoči svat'val, Pres.; - Sochzeitegaft fein, Cig., M.; - 2) um bie Braut werben, Guts., Jarn.; starejšina gre z ženinom svatovat, Pjk.(Crt.). svátovec, vca, m. = svat, ber hochzeitsgaft,

Levst.(Zb. sp.).

svátovnica, f. das Hochzeitsgebicht, Cig. (T.). svátovski, adj. hochzeitlich, Hochzeits-; svatovska obleka, dos Hochzeitstleib; svatovska pesem, das Hochzeitsgedicht, Cig. (T.).

svátovščina, f. 1) die Hochzeitsfeier, Mur., Cig., Jan.; na svatovščini biti, Cig.; - 2) bie Berlobung: svatovščino delati, Hal.-C.; - 3) coll. Die Theilnehmer an einer Hochzeit, **— 605 —**

Škrinj.-Valj.(Rad); Že postljica postlana, Je svatovščina zbrana, Preš.

svaža, f. ber Rahmen, Jan. (?)

svéča, f. 1) die Kerze; lojnata, voščena s.; raven kakor sveča, kerzengerade; — 2) der Eiszapsen; ledene sveče, Jurč.; — 3) die Schraube, an welcher der Presstein besestigt ist (z. B. bei Weinpressen), Cig., LjZv., Dol.; — 4) papeževa s., der Himmelbrand, die Königskerze (verdascum phlomoides), Jan., Tuš. (R.); — sv. Petra s., der Rohrtolben (typha latisolia), Ip.-Erj. (Torb.).

1. svečan, čna, m. 1) ber Monat Februar; (gen. tudi: svečan, prim. svečen); — 2) svečan zvoni, ež läutet Ave Maria, Jarn., Kor.-M.; (svečen, f.: večno svečen zvoni, Z.).

2. svečan, ána, m. ber Weltbewohner, C. svečan, adj. feierlich, feftlich, Cig., Jan., nk.;

- hs.; pogl. svetečen.

svecanost, f. = slovesnost, bie Festlichsteit, Cig., Jan., nk.

svęčar, rja, m. 1) ber Retzengießer, Dict., Mur., Cig., Jan., Kr.-Valj (Rad); ber Retzensverläuser, (svečár) Danj-Valj (Rad); — 2) svečarji — pevci, ki o svečnici pevat hodijo ter dari pobirajo, vzhšt.-Pjk.(Črt.).

svecarica, f. die Rerzengießerin, Cig.

svecariti, arim, vb. impf. bie Rerzengießerei betreiben, Cig., Jan.

svocarnica, f. die Rerzengießerei (als Anstalt),

svęčarstvo, n. das Kerzengießergewerbe, Cig. svęčav, f. = svečava, die Beleuchtung, Svet.

svečava, f. die Beleuchtung; plinova s., die Gasbeleuchtung, nk.; — das Leuchtmaterial. svečaven, vna, adj. zur Beleuchtung dienend: svečavni plin, das Leuchtgas, Cig.(T.); svečavna potrebščina, DZ.

svečavnik, m. eine Art Engian (gentiana ascle-

piadea), Ip.

svéčen, čna, m. = svečan, ber Monat Februar, kajk. - Valj.(Rad); tudi: svečen, gen. -čna, ogr.-Valj.(Rad); — prim. sečen.

svéčen, čna, adj. Rerzen.

svecenica, f. = duhovnica, die Briefterin, Jan., nk.; - hs.

svečeník, m. 1) = duhovnik, Jan., nk.; (hs.);
 - 2) = 3) svetnik, Alas.

1. svečénje, n. baš Heiligen, bie Heiligung, Cig., M.; tolikanj svečenja, kajanja! Krelj. 2. svečenje, n. baš Leuchten. Dalm.

svečeváti, ûjem, vb. impf. = posvečevati: s. praznik, Trub.-Let.

svečica, f. dem. sveča, bas Rergen.

svečînjo, n. eine Walbblume mit blauem Blumenkelche, (eine Art Enzian?) C.

svečnica, f. die Lichtmesse; o svečnici, gur Lichtmesseit.

svéčničen, čna. adj. Lichtmeis-.

svecnik, m. 1) der Leuchter; rodni s., der Handleuchter, Cig., Jan.; vised s., der Hängeleuchter, Jan.; obzidni s., der Wandleuchter, Jan.; — 2) der Lichtspanhalter, der Spanleuchter, Cig., Dol., St.; - 3) ber Rohrkolben (typha latifolia), Ip.-Erj. (Torb.).

svę̃čnjak, m. 1) ber Leuchter, Dalm., kajk.-Valj. (Rad), Danj. - Mik., ντhŠt.; — 2) ber Lichtfiod, ber Spanstod, V.-Cig., ντhŠt.; — 3) = majhen svederček, ντhŠt.; — 4) = svečinje, C.

svéder, dra, m. 1) ber Bohrer; s svedrom kravo dreti = ein untaugliches Mittel anwenden, Mur., Cig., Met.; biti na svedru, = teinen Halt haben, Jan.; — s. sv. Jožefa, neko zvezdje, Savinska dol.-Pjk.(Črt.); — 2) ber Legestachel, Erj.(Z.); — 3) = krotica (verdrether Spinnsaden), SlGor.-C.; — 4) živi s., der gewöhnliche Bohre oder Psahswurm (teredo navalis), Erj (Ž.).

svedočanstvo, n. das Zeugnis, die Zeugenschaft, Mur., Cig., C., ogr.-Valj. (Rad).

svedočba, f. die Bezeugung, Cig.; die Zeugnisablegung: gremo na svedočbo, BlKr.; — das Zeugnis, das Attestat, Cig., Jan., Cig., C., nk.

svedoček, čka, m. ber Beleg, Jan.(H.).

svedočénje, n. das Beugnisgeben, das Bezeugen, Mur.

svedočíca, f. die Zeugin, vzhSt.-C.

svedočilo, n. die Beurtundung: svedočbe in svedočila, Zeugnise u. Beurtundungen, DZ.; beležniška svedočila, notarielle Beurtundungen, DZ.; odhodno s., das Abgangszeugnis, DZ.

svedočíti, ím, vb. impf. Beugnis ablegen, Mur., Cig., Jan., ogr.- Valj. (Rad.), nk.; s. kaj, etwas bezeugen, Cig.; — s. koga, jemanben befennen, ogr.-C.; tudi: svedóčiti, óčim.

svedočnina, f. bie Beugengebur, C.

svedok, óka, m. bet Beuge, Meg., Mur., V.-Cig., Jan., Boh., Met., Levst. (Nauk), nk.; tudi: svédok, óka, Valj. (Rad).

svedokinja, f. die Beugin, C.

svedôštvo, n. bie Beugenschaft, bas Beugnis, Mur., Cig. (T.), C., Danj. - Mik., ogr. - Valj. (Rad), nk., vzhŠt.

svedrár, rja, m. = kovač, ki svedre dela, ber Bohrschmied, Cig.

svédrast, adj. bohrerartig gefranst, C.; svedrasta griva, Let.

svedráti, âm, vb. impf. bohren: s. in vrtati s prstom v čelo, Jurč.; — brehen, Valj.(Rad); frauseln: lase s., Z.; s. se, sich bohrerartig verdrehen; mlad koruzen strok se od vročine svedra, C.

svêdre, m. dem. sveder; 1) ein Keiner Bohrer;

— 2) die Schließmundschnecke (clausilia), C.;

— 3) daß Tausendgulbenkraut (erythraea centaurium), Mur., C., Medv.(Ro.); — pomladanski s., der Frühlings-Enzian (gentian verna), Tuś.(R.), Polj., Nov.-C.; velikocvetni s., der großblumige Enzian (gentiana acaulis), Jan., Tuś.(R.).

svedrcek, čka, m. dem. svedrc; ein Neiner Bohrer.

svêdric!, m. višnjevi s., das Neine Singrün (vinca minor), C.

svedriti, im, vb. impf. traufeln, Jan.; s. si lase, C.; - bohrerartig breben: dreto s scetino s., C.; — s. se = kroticiti se, sich verdrehen: preja se svedri, C.

sveker, kra, m. bes Mannes Bater, ber Schwiegervater (ber Frau), Kras-Cig., Jan., C.,

M., BlKr.

svêkrv, f. = svekrva, Meg.

svekrva, f. bes Mannes Mutter, die Schwiegermutter (ber Frau), Cig., Jan., C., M., BlKr. sveniti, svánem (svénem), vb. pf. aufgehen

(v. ber Sonne), kajk. - Valj. (Rad); solnce svene, C.; — erscheinen: veselje je svenilo,

C.; - prim. hs. svanuti.

svepati, pam, pljem, vb. impf. 1) wanten, hinten, madeln, Jan., C., Mik.; tudi: s. se, Mur., Cig., C.; krava, vol se od slabosti sveplje, $\nu z h \tilde{S}t$.; — 2) = svepetati, C. svépav, adj. wantend, Cig., Jan.

svepet, éta, m. bas Beffimmer, bas Gefuntel: s. lepih zvezd, ogr.-C.

svepetati, etam, ecem, vb. impf. fich gitternb bewegen, C.; flimmern, funteln (o zvezdah),

svepljivost, f. das Schwanken, die Unsicherheit, Npes - Vraz; die Bantelmuthigfeit, C.

sveręp, épa, adj. graujam, Jan.; wild, C.; -

stsl.; prim. srep.

1. svest, f. = svast, die Schwester ber Frau, Dict., Kras-Cig; bes Mannesbruders Frau, Dalm.; — = mojega brata žene sestra, vzhSt.-C.

2. svest, î, f. 1) bas Bemufstfein, Cig., Jan., Lampe (D.), nk.; v svesti sem si, ich bin mir bemufst: v svesti sem si, da sem prav storil, Lašče-Levst. (Rok.); - 2) bie Uberzeugung, die Buverficht, Mur., Cig., Jan., Met., C.; ostrmeli so, s kakšno častjo in svestjo jim je te nauke pravil, Ravn.; Bog naj bo naša svest ob sili, Ravn.; z veliko svestjo na Boga se zanašati, Ravn.; s svestjo se nadejati, zuversichtlich hoffen, C.; - bie zuversichtliche Erwartung: v svesti si biti česa, sich einer Sache versehen, gewärtig, gewiss, sicher sein, Cig., Jan., C.; bozje milosti si biti v svesti, Trub.; nobene škode si nismo v svesti, wir beforgen feinen Schaben, Trub.; nič reči niso vedeli temu odgovoru, ki si ga niso bili v svesti, Ravn.; nobeno uro si ni bil življenja v svesti, Ravn.; človek si ni nikdar v svesti ne blaga, ne zdravja in življenja, LjZv.; v svesti si tretjega otroka, in Anwartschaft eines dritten Rindes, Levst. (Pril.); to sem storil v svesti, da mi boš ti pomagal, Levst. (Rok.); nocoj smo bili brata v svesti, Lašče - Levst. (Rok.); -3) die Treue, Kast .- C.; - die Gemiffenhaftigfeit, C.

svęst, svęsta, adj. 1) = zvest, Mik. V. G. II. 160; — 2) eingebent, Jan.; — 3) s. sem si česa, Cig., nk.; (nam. v svesti sem si česa; pogl. 2. svêst f.)

svesten, stna, adj. befinnungsvoll, Cig.; bewufst (phil.), h. t.-Cig.(T.); s. samega sebe, selbstbewust, Cig.(T.).

svestiti se, im se, vb. impf. zuversichtlich ermarten, Mur., Cig.; zveličarja se s., Ravn. 1. svet, sveta, m. 1) bie Belt; svetovi, die Belten; ves voljni s., bas Beltall (nav.: vesoljni s.); svetli, široki, okrogli s., ogr.-C.; po svetu je bil, er mar in ber Frembe, Jan.; po svetu koga pognati, jemanden auf ben Bettelstab bringen, C.; tako je na svetu, tak je svet, so geht es in der Welt; za ves svet ne, um alle Welt nicht; povsod sveta, allerorten, Mur.; nekdaj sveta, vor Beiten, C.; na tem in na onem svetu, in diesem und in jenem Leben; na svetu biti, am Leben fein, Cig.; iti s tega sveta, das Beitliche segnen;
— na svetu tak, ganz so beschaffen, M., C., Dol.; = na vsem svetu tak, $j\nu zh St.$; = pri svetu tak, C., M.; - 2) coll. Leute; toliko je bilo sveta tam, da se je vse gnelo, es war fo viel Bolt bort, bafs man fich nur drangte, M., BIKr., jvzhŠt.; kaj poreče svet? was wird die Welt bazu fagen, Cig.; — 3) ber Boden, das Land, das Terrain; kamenit, neobdelan, pust s., steiniger, unbebauter, öber Boben; zvedeti, kako je ustvarjen s., Renntnis ber Terrainverhaltniffe gewinnen, Levst. (Mocv.); Grund und Boben: imam dober kos sveta, C.; nekoliko sveta nakupiti; na občinskem svetu, auf bem Gemeindegrund; tukaj s. visi, hier ift bie Lage abin 0, C; C; C; C; bile so pred svetom pri grobu, ogr.-Valj.(Rad).

2. svet, sveta, m. 1) ber Rath; dober s. dati, dobre svete dajati, einen guten Rath, gute Rathschläge ertheilen; za s. koga vprašati; pomagati komu s svetom; v svete iti, priti h komu, fich bei jemandem Rathe erholen, Svet.(Rok.), Levst.(Zb. sp.); v svete iti, zur Berathung geben, SKr.; - 2) die Berathung: s. imeti, berathichlagen, Cig.; s. imajo, kako bi ga končali, Trub.; = s. sklepati, V.-Cig., Ravn.; — 3) ber Rath, ber Rathstörper, die Rathsversammlung, Meg., rok. iz 15.stol., nk.; veliki s. v Benetkah, Vod.(Izb. sp.); upravni s., der Berwaltungsrath, šolski s., der Schulrath, obeinski s., ber Gemeinberath nk.

svēt, sveta, adj. heilig: sveta maša; svete podobe; sveto leto, das Jubilaumsjahr, das Ablassjahr; sveti večer, der Christabend; sveti dan, ber Chrifttag; - vsi sveti, bas Allerbeiligenfest: o vseh svetih.

svetał, tlà, adj. = svetel.

svetan, ana, m. ber Rosmopolit, Cig.(T.). svetáren, rna, m. = čelešnjak za luč, Tolm.-Levst.(M.).

svétati, svétam, vb. impf. = svitati: zorja je svetala, Prip.-Mik.

svetec, tca, m. = svetnik, ber Beilige, Jan., C., Ravn.-Valj.(Rad), ogr.-Let.; vsi svetci, bas Allerheiligenfeft, Mur.

svétečen, čna, adj. festtäglich, festlich, Mur., Jan., C.; svetecni dan, ber Festtag, Meg., C.; svetečna propoved, die Festpredigt, Raič (Let.); (svetęcen, Mur., Meg.).

svetednost, f. bie Feierlichfeit, bie Festlichfeit, Mur., Jan., C.

svêtej, m. = svetec, svetnik, Jarn. svetek, tka, m. der Feiertag, der Festtag, Cig., Jan., ogr. - Valj. (Rad); v petek kakor v svetek, = alle Tage, C.; to obleko imam v petek in svetek, Lašče-Erj.(Torb.), jvzhŠt.; k svetkom se preskrbeti z nastilom, BlKr.; pl. svetki = božični prazniki, C.; - tudi:

svétek, Valj.(Rad).

svetèt, tlà, adj. glanzend; svetlo orožje; svetli škornji; svetle oči; svetlo solnce; — licht, hell; svetla noč; svetla soba; v sobi ni dosti svetlo; svetli svet, ogr. - C.; svetlo, bas Tageslicht; za svetla, noch bei Tage (vor ber Dammerung), vzhSt.; vse pride na svetlo, alles tommt ans Lageslicht; na svetlo dati knjigo, ein Buch herausgeben, edieren, nk.; — svetlo, das Helle, Cig.; der Raum (in der Maurer- und Tischlersprache), Cig.; svetla širjava med šinami, bie Spuriveite ber Schienen, DZ.; - svetla stran, die Lichtseite, Cig. (T.); - svetle barve, helle Farben; - (v naslovih) erlaucht, Cig., Jan.; svetli grof! Cig.; svetla grofica! LjZv.

1. svéten, tna, adj. Belt : ; - = posveten, welt.

lid, Cig., Jan., nk.

2. svéten, tna, adj. Raths, Rathes: svétni zbor, bie Rathsversammlung, Ravn.; svetna hiša, das Rathhaus, Guts.-Cig. svetenji, adj. Feiertags , festlich: svetenja

obleka, SlGor.-C., Danj.-M.

svetenjost, f. bie Feierlichkeit, C.

svetéšnji, adj. festlich, ogr. - M.; svetešnje oblacilo, vzh.Št.-C.

svetica, f. i) die Heilige, rok. iz 15. stol., kajk - Valj. (Rad); - 2) bie Beiligenpflanze, bas Chpreffenfraut (santolina), C.

svetíčiti se, ičim se, vb. impf. andachteln. Cig. svetik, m. = svetnik: svetiki in svetice, rok.

iz 15. stol.

svetitce, n. dem. svetilo; bas Laternchen, Cig. svetiten, ina, adj. leuchtend, M.; svetiina leščerba, Trub.

svetîljka, f. 1) die Laterne, Cig.(T.), DZ.;
— die Lampe, C., Vrt., SIN.; (hs.); — 2) die Feuerscheide (pyrosoma), Erj. (Ž.).

svetilna, f. = svetilnica (Laterne), Jan.

svetîtnica, f. die Leuchte, Cig., Jan., C.; die Laterne, Cig., Jan., C., nk.; ročna s., die Handlaterne, Cig.; stavna s., die Positionslaterne, s. varnica, die Sicherheitslaterne, DZ.; – die Lampe, Jan., nk.

svetitnicar, rja, m. ber Laternenmacher, Cig.; - ber Lampenfabritant, nk.

svetilnik, m. 1) der Leuchter, Meg.; - 2) der Lufter, Jan.; - 3) ber Leuchtthurm, Cig., Jan.; = morski s., bie Seeleuchte, C., DZ. svetiknost, f. die Leuchtfraft, Cig. (T.).

1. svetilo, n. 1) die Leuchte, Cig., Jan., Zora, nk.; pristansko s., die Hafenleuchte, Cig.; bie Laterne, Cig.(T.); (stsl.); — bie Lampe, C., Jap. (Sv. p.); bila je duša modri devici podobna, ki je svetilu za obilo olja skrbela, Slom.; - 2) die Beleuchtung, C., DZ.; s. napravljati, die Lampen. Lichter herrichten.

C.; — 3) das Leuchtmaterial (chem.), Cig. (T.); krožno s., die Photosphäre, Cig. (T.). 2. svetilo, n. das Sacramentale, Jan., C. svetilonosec, sca, m. der Laternenträger, Jan. svetina, f. 1) = svetost, Valj.(Rad); -- svetinja 2), die Beiligenreliquie, Strek., ogr.-Valj.(Rad).

svetinja, f. 1) = svetnica, die Heilige, Mur., C., Danj. - Mik.; - 2) eine heilige Sache, Mik.; bie Reliquie, Alas., Cig., Jan.; - ber Ablaispfennig, Mur., Mik.; — eine geweihte Dentmunge, wie man g. B. folche an Ball-fahrtsorten erhalt, jugh St.; - bie Dentmunge, bie Mebaille, Cig., Jan., nk.; — 3) eine hei-lige Stätte, bas Seiligthum, C., Krelj-Mik.; gospodnja s., Ďalm.; — 4) svetinje = zvezdni utrinki, Jurč.

svetinjar, rja, m. ber Mebailleur, Cig. svetinjerezec, zca, m. ber Mebailleur, Jan. svetinjica, f. dem. svetinja.

svetinjišče, n. = svetišče, das Beiligthum.

bas Sanctuarium, Ravn.-Valj. (Rad). svotisce, n. die beilige Statte, bas Beiligthum, Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.; das Sanctu-

arium im Tempel, Cig. svetiščen, ščna, adj. Heiligthums. nk.

svetîtba, f. = svetitva, C. svetîtelj, m. ber peiliger, Jan., kajk.- Valj.(Rad).

svetîtev, tve, f. die Heiligung, Jan. 1. svétiti, im, vb. impf. 1) leuchten; mesec

sveti, ber Mond icheint, es ift Mondichein; mesec sveti v sobo skozi okno; s. na kaj, etwas bescheinen: mesec sveti na razvalino; s. komu domov gredočemu, jemanbem beim Beimwege leuchten; s čim si svetis? mas für ein Licht brennft du ? se svetijo, fie haben noch Licht, Glas.; (pren.) s. komu z dobrim zgledom, jemanbem mit gutem Beispiel voranleuchten, Cig., C.; - 2) glanzenb machen: svetite le dobro strele! Dalm.; - 3) s. se, glanzen; škornji se svetijo; nekaj se v travi sveti; ni vse zlato, kar se sveti; obraz se mu sveti od veselja.

2. svetiti, im, vb. impf. 1) heiligen, feiern, Cig., Jan., C.; svetke s., C.; — 2) weihen, Jan. svetitva, f. bie Beiligung, bie Beibe, C.

svetivec, vca, m. 1) der Leuchtende, der Lichtträger, Cig., Jan.; — 2) surinamski s., ber surinamische Laternenträger (fulgora laternaria), Erj. (Ž.).

svetivka, f. die Leuchterin, die Lichtträgerin, Cig., Jan.

svetivo, n. der Beleuchtungeftoff, Jan., Cig.(T.). svetkovanje, n. die Begehung einer Feierlichkeit. Jan.

svetkováti, ûjem, vb. impf. ein Fest begeben, feiern, Dol .- Cig., Jan., C.

svetkovína, f. die Festlichseit, die Feier, Cig., Nov., Zora.

svetleti, im, vb. impf. glanzen, ichimmern, Dict., C.; Kaj na rokah, kaj na rokah Prstanci svetlijo? Npes.-Kres.

svetlica, f. 1) bas glanzenbe Haar ber Schafe, C.; — 2) ber Jupiterftern, Blc. - C.; — 3) bie camera lucida (phys.), Cig.(T.); —

4) bas Johannismurmchen, Mur., Cig., Jan., Danj. (Posv. p.); - 5) eine Art bide, suße Birne, C., Notr.; - eine Art Apfel, Mur., Mariborska ok .- Erj. (Torb.); ber Zaffetapfel, C.; — bas Bergwohlverleih (arnica montana), C., Medv. (Rok.); — 6) die Blende (min.), Cig. (T.); srebrnata s., die Silberblenbe, Cig. (T.); cinkova s., die Bintblenbe, živosrebrna s. = cinober, Erj. (Min.). svetlicast, adj. ein wenig glangenb, C. svetlicica, f. dem. svetlica; bas Leuchtfaferchen, Jan. (H.). svetlika, f. 1) ein leuchtenbes Ding, ogr.-C.; - 2) eine Art weißer Apfel, C.; prim. svetlica 5); — bas Glanzgras, bas Ranariengras (phalaris), Cig. svetlikanje, n. das Schimmern, nk.; — s. morja, die Phosphorescenz bes Meeres, Cig. (T.), Jan. svetlikast, adj. ein wenig glanzend, Cig. (T.). svetlikati se, kam, čem se, vb. impf. ichimmern, C., Znid., nk.; (min.), Cig.(T.); morje se svetlika, bas Meer phosphoresciert, Cig. (T.), Jes.; — mej vrsticami se svetlika, eš ist zwischen ben Beilen zu lefen, Levst. (Zb. sp.). svetlin, m. 1) der Brillant, Cig., Jan.; -2) der Leuchtfäser (pyrophorus), Erj.(Z.); — 3) eine Art Apfel: Die Glanzreinette, C.; svetlini, Rachtfergen (oenothereae), Cig. (T.), Tuš.(R.). svetlina, f.1) ber Lichtglanz, die Helle, Jan., Z., kajk .- Valj. (Rad); bas Tageslicht, ogr.-C.; 2) eine lichte Stelle, C.; - 3) ber Lichtstoff, Cig., Jan. svetlînčati, am, vb. impf. funteln, Jan. svetlînčkati, am, vb. impf. ichimmern, M. svetliti, im, vb. impf. 1) glanzend machen, Cig.; polieren, Guts. - Cig.; wichfen, Jan.; skornje s., bie Stiefel wichfen, Zora; - licht, hell machen, Cig., Jan.; — 2) s. se, licht, hell werden, Cig., Jan., Z.; preden se je jelo svetliti, vor Anbruch des Tageslichtes, Cig.; od severne strani se že svetli (n. pr. po nevihti), Z., jvzhSt. svetljava, f. Die Erhellung, Die Beleuchtung, SIN.; svetljava pri teh poskusih naj ne bode premočna, Žnid. svetljénje, n. das Glanzen, Cig. svetljívost, f. die Leuchtfraft, Cig. (T.), Sen. (Fiz.). svetlóba, f. 1) bas Licht; mesečna s.; več svetlobe potrebujem; gomoleča s., fladerubes Licht, Erj. (Som.); - bie Belle; dnevna s.; ber Schein; s svetlobo obdan; - na svetlobo dati - na svetlo dati, (ein Buch) berausgeben, Pirc, Burg.; - 2) die innere Beitung eines Befäßes, ber innere freie Raum, Cig. (T.), Svet. (Rok.); čoln ima dva metra svetlobe, ber Rahn hat zwei Meter im Lichten, Cig. svetloběl, adj. hellweiß, Cig. svetloben, bna, adj. Licht -: svetlobni val, die Lichtwelle (phys.), Cig. (T.), Znid.; svetlobni krog, die Photosphäre, Cig. (T.).

svetlôbnica, f. bas Lichtloch, V.-Cig.

svetloča, f. die Helle, C., ogr.-Let. svetločúten, tna, adj. lichtempfindlich. Sen. (Fiz.). svetloglav, glava, m. ber Glassopf (min.), Cig. (T.); — prim. svitoglav. svetlogor, gora, adj. hellbrennenb: svetlogori premog, die Cannelfohle, Erj. (Min.). svetlolas, lasa, adj. hellhaarig, Jan. svetlolasen, sna, adj. hellhaarig, Cig. svetlomer, mera, m. ber Lichtstärkemeffer, bas Photometer, Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.). svetlomerje, n. Die Lichtmeffung, Cig. (T.). svetlomerstvo, n. die Lichtmeisfunft, die Photometrie, Cig. (T.). svetlomoder, dra, adj. hellblau, Cig. svetlonds, nosa. m. ber Lichtbringer (Lucifer), Cig., Jan. svetlonosec, sca, m. ber Lichttrager, Cig. svetlook, oka, adj. hellaugig, Cig. svetlooken, kna, adj. mit ichimmernben Genftern: svetlookni dvori, Levst. (Zb. sp.) svetlopis, pisa, m. die Photographie, das Lichtbild, Jan., Cig. (T.), C. svetlopisec, sca, m. ber Photograph, Jan. svetlopisen, sna, adj. photographifch, Jan. (H.). svetlopîsje, n. die Photographie, Jan. svetlordeč, éča, adj. hellroth. svetlorjav, áva, adj. hellbroun. svetlorumen, ena, adj. hellgelb. svetlosênčje, n. das Hellbunkel, Cig.; (po rus.). svetlosiv, síva, adj. hellgrau. svetlost, f. 1) die Helle, die Helligkeit; s. razsvetljenih predmetov, Znid.; - ber Glang (min.), Cig. (T.); kovinska s., ber Metall. glanz, Sen. (Fiz.); — 2) die Erlaucht, die Durchlaucht, Cig., Jan.; kraljeva svetlost! tonigliche Majestat! Hip. (Orb.). svetlotisk, tiska, m. der Lichtbrud, Navr. (Kop. sp.). svetlovina, f. der Lichtstoff, Jan., Cig. (T.), C. svetlozelèn, éna, adj. hellgrün. svetloznanski, adj. optijch, Jan. svetloznanstvo, n. bie Optit, Jan. svetlúcati se, ûcam se, vb. impf. funteln, DSv. 1. svetníca, f. die Laterne, C. 2. svetnica, f. bas Berathungszimmer, Cig. 3. svetnica, f. die Beilige; vsi svetniki in svetnice. svetníčica, f. dem. 3. svetnica; eine fleine Beilige, Cv. svetníčiti se, îčim se, vb. impf. sich heilig stellen: prehudo se je napihovala in svetničila, LjZv svetnîčji, adj. Heiligen -: vsi koti so polni svetnicje službe (Beiligendienft), Krelj. 1. svetnik, m. = svečnik, svetnjak 2), ber Leuchter, C. 2. svêtnik , m. ber Nathgeber , der Berather, Cig., Jan.; moji svetniki, Trub.; Roboam ni poslušal starih izkušenih svetnikov, Ravn.; - der Rathsherr, der Rath, Meg., Dict., Guts., Cig., Jan., C., Dalm.-M., nk., Dol., Rec., Gor.; skrivni s., ber Geheimrath, Cig., C., Dalm.; vladni s., ber Regierungerath, Cig. itd. 3. svetník, m. 1) der Heilige; vsi svetniki božji; · 2) svętnik = praznik, Kamenje (Ipavska dol.)-Erj. (Torb.).

svetnikováti, üjem, vb. impf. bie Rolle eines Beiligen fpielen, Levst. (Zb. sp.). 1. svētniški, adj. rathsherrlich, Raths-: svetniško mesto, svetniška čast, nk. 2. svetníški, adj. Beiligen :: svetniška dela, die Berke der Heiligen, Krelj. 1. svetnistvo, n. 1) die Rathsversammlung, Let., Bes.; — 2) die Rathswürde, nk. 2. svetnîštvo, n. die Heiligenwürde: venec svetništva, Cv. svetnják, m. 1) ein Beltlicher, Cig.; — 2) svetnjak, ber Leuchter, Meg.; luc se postavi na svetnjak, Krelj. svetnoduhóvski, adj. weltgeistlich, DZ. svetoboten, ina, adj. weltschmerglich, Zv. svetobolje, n. ber Beltichmerz, Zv. svetoborec, rca, m. ber Beltbefampfer, C.; ber Beltfturmer, Jan. svetodetnik, m. ber Scheinheilige, C. svetodušen, šna, adj. Bfingft., SIN.-C., Let. svetoglèd, gléda, m. das Rosmorama. Cig. svetogfdec, dca, m. ber Beiligthumicanber, svetohlimba, f. bie Frommelei, Cig. svetohlinec, nca, m. der Scheinheilige, Mur., Cig., Jan., Ravn., nk. svetohliniti, înim, vb. impf. frommeln, Mur.-Cig., Jan. svetohlinka, f. bie Scheinheilige, Mur., Cig., Jan., Slom., nk. svetohlînski, adj. fceinheilig, Mur., Cig., nk. svetohlînstvo, n. die Scheinheiligkeit, die Bigotterie, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk. svetokaz, káza, m. 1) die Beltfarte, Cig.(T.); — 2) bas **R**osmorama, *Cig.(T.)*. svetokradec, dca, m. ber Rirchenbieb, Cig., Jan.; - stsl. svetokraden, dna, adj. firchenbiebisch, Cig. svetokradež, m. 1) ber Rirchenbiebstahl, Cig., Jan.; -2) = svetokradec, Cv.svetokradnik, m. = svetokradec, Mur. svetokradstvo, n. der Rirchendiebstahl, Cig., nk.; — stsl. svetokraja, f. ber Rirchendiebstahl, Cig., Jan., svetokráljski, adj. die hl. drei Konige betreffend: s. križi, Erj. (Izb. sp.). svetokûpec, pca, m. ber Simonist, Cig.; - rus. svetokûpstvo, n. die Simonie, Cig. (T.); - rus. svetoleten, tna, adj. das Jubeljahr betreffend: svetoletna vrata, die Jubelpforte, Cig. svetoletnica, f. bie Jubilaumshymne, ZgD. svetoljùb, ljúba, m. = svetoljubec, Jan.(H.). svetoljubec, bca, m. ber bie Belt liebt, C. svetoljuben, bna, adj. bie Belt liebend, irbifch gesinnt, Jan.(H.). svetoljubje, n. die irbifche Gefinnung, Jan. (H.). svetomêrec, rca, m. ber Geometer, Cig.; pogl. zemljemerec. svetonosen, sna, adj. welttragend, Cig. svetonóčen, čna, adj. die Christnacht betreffend, svetopet, peta, adj. icheinheilig, Jan., Slom.;

svetopetec, tca, m. ber Scheinheilige, ber Frommler, Jan., C. svetopeten, tna, adj. icheinheilig, M.; svetopetna hinavščina, Vod. (Bab.). svetopetka, f. bie Scheinheilige, bie Frommlerin, Bes .- C. svetopetnica, f. die Scheinheilige, Cig., Kr. svetopetnik, m. ber Scheinheilige, Cig., Kr. svetopis, pisa, m. bie Rosmographie, Jan. svetopîsec, sca, m. ber Rosmograph, Cig., Jan. svetopisemski, adj. die heil. Schrift betreffend. biblisch, Bibel., Mur., Cig., Jan., nk.; svetopisemska beseda, razlaga, C., Cig. svetopisen, sna, adj. toemographijo, Jan. (H.). svetopîsje, n. die Rosmographie, Cig., Jan. svetoskrunec, nca, m. der Beiligthumschander, svetoskrumba, f. die Heiligthumschändung, nk. svetosloven, vna, adj. fosmologijch, Cig. svetoslovje, n. die Rosmologie, Cig., Jan., Cig.(T.)svetost, f. bie Beiligfeit; - Nj. svetost papež N., Seine Beiligfeit ber Bapft R., Cig., nk. svetotajstvo, n. das Musterium, Jan.; — das Sacrament, nk.; (hs.). svetotižje, n. bie Simonie, Raič (Let.). svetotvorje, n. die Rosmogonie, Jan. (H.). svetoválen, ina, adj. berathend, Cig.; svetovâlni zbor, Cig. svétovalisco, n. ber Berathungsort, Skrinj .-Valj. (Rad). svetovalnica, f. ber Rathsfaal, Cig.; - bas Rathhaus, Cig., Jan., nk. svetoválniški, adj. Rathhaus-, Jan.(H.). svétovanje, n. 1) bas Anrathen, die Rathgebung; - 2) die Berathung, jvzh.St.; ber Anschlag: strupovito s., Krelj. svétovati, ujem, vb. impf. (pf.) tathen; s. komu kaj; dobro si mi svetoval; svetuj mi, kaj naj zdaj storim! s. koga, Krelj, Jsvkr.; druge sem k temu svetoval, Kast. (Rof.); slabo si ga svetoval, Goriška ok. - Èrj. (Torb.); — s. se, sich berathen, Trub., Dalm., Krelj, jvzh.St. svetovavec, vca, m. = 2. svetnik, der Rathgeber; - ber Rathsherr, Mur., Cig., Jan., nk.; - tudi svétovavec, Schonl., Trav.-Valj. (Rad). svetovävka, f. die Rathgeberin, Cig., Jan. svetovävski, adj. rathsherrlich, Cig., Jan. svetovavstven, tvena, adj. bas Rathscollegium betreffend, nk. svetovávstvo, n. 1) die Rathswürde, nk.; -2) das Rathscollegium, Cig., Jan., nk. svetoven, vna, adj. 1) Belt-, Jan., nk.; svetôvna razstava, zgodovina, nk.; -- 2) = posveten, Cig., Jan.; (hs.). svetovid, vida, m. bie Beltfarte, Jan., Cig. (T.); das Rosmorama, Jan. svetovje, n. das Weltsustem, Cig. (T.). svetovlad, vlada, m. ber Beltbeherricher, Cig. svetovláda, f. bie Beltherrichaft, Jan., Cig.

s. hinavec, C.

- 610 -

svetovladen, dna, adj. weltbeberrichend, Cig., svotovljan, ana, m. ber Beltburger, der Rosmopolit, Jan. (H.). svetovljanstvo, n. der Rosmopolitismus, Jan. (H.). svetovnik, m. bas Beltfind, Jan. (H.). svetovnják, m. = posveten človek, Cv. svotozdr, zóra, m. bie Beltschau, bas Kosmorama, Jan., Cig. (T). svetožalje, n. ber Weltschmerz, Cig. (T.), Str., Zv., LjZv. svetožalnik , m. ber vom Beltichmer, Ergriffene, Str. svetoželjen, lina, adj. nach bem Beiligen begierig, Slom. světski, adj. 1) Belt-: ves s. prostor, Znid.; svetska država, baš Beltreich, h. t.-Cig. (T.); - 2) = sveten, posveten, Jan., C.; svetski in cerkveni opravitelji, DZ. svetstvo, n. 1) die Heiligkeit, C.; — 2) das Beiligthum, ogr .- C.; - bas Sacrament, Jan., C., ogr.-Let. svęž, î, f. das Zugvieh, ein Paar Ochsen, Jarn., Cig.; nema sveži, Jarn. svęž, svęža, adj. frisch, Jan., nk.; — stsl. svežaj, m. bas Bunbel, Valj. (Rad). svéženj, žnja, m. daš Bündel, Nov., SlN., DZ., Dol. svežost, f. die Frische, Cig.(T.). sviba, f. ber Hartriegel (cornus sanguinea), Mur., C., jvzhSt. sviben, bna, m. 1) = sviba, Mur., Cig., Valj. (Rad); - 2) ber Monat Mai, Valj.(Rad); (prim. hs. svibanj). svibov, adj. vom Sartriegel: s. les, Mur., jvzhŠt. svibovec, vca, m. = sviba, Mur., C. svíbovina, f. das Hartriegelholz, Jan., jvzhŠt. svibovje, n. das Hartriegelgesträuch, Mur. svidenjo, n. das Wiebersehen: na s.! auf Bieberseben! nk.; (-danje, Zora). svîhke, f. pl. die Bedrangnis: v svihkah biti, v svihke pojdejo vsi narodi, Ravn. svikniti se, viknem se, vb. pf. sich angewöhnen, C.; — ne svikne se mi tukaj, ich tann mich bier nicht angewöhnen, Dol .- Cig. svîla, f. 1) die Seide, Guts., Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad), nk.; svilo presti, Npes.-Vraz; kosmata s., bie Flodseibe, bie Florettfeibe, Jan., Vrt.; - 2) = svilo, ber Draht, C., Danj.-Mik. svîlan, m. ime živinčetu, BlKr.-Let. svilar, rja, m. 1) ber Seibengüchter, ber Seiben-fabritant, ber Seibenhanbler, Cig., Jan.; — 2) ber Drahtzieher, Mur.; — 3) eine Art Schnede (helix serica), C. svilarica, f. bie Seibenhanblerin, Cig. svilárnica, f. bie Seidenfabrit, Cig., Jan., C. svilarstvo, n. der Seidenbau, die Seidenzucht, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk. svîlast, adj. seidenahnlich, Cig. sviláš, m Erj. (Ž.). m. ber Seibenaffe (hapale lacchus), svílava, f. ime živinčetu, BlKr.-Let.

svitek, ika, m. ber Draht, Jan.; zlati s., ber Golddraht, DZ. svilen, adj. aus Seibe, feiben, Seiber: Cig., Jan., Cig.(T.); svileno krilo, Str., LjZv. sviten, ina, adj. bie Seibe betreffend, Seibe-, Mur.; svilna gosenica, svilni črv, bie Seibenraupe, Cig., Jan.; svilni lesk, ber Seibenglanz, Cig. svilenina, f. bie Seibenware, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ. svilenînar, rja, m. ber Seidenarbeiter, Cig. svilenolas, lasa, adj. seibenhaarig, Cig. svîlika, f. ime kravi, kajk.-Valj. (Rad). svîlje, n. das Drahtwerk, C. svíliti, svílim, vb. pf. = zviniti: s. si roko, nogo, C. svílka, f. ime živinčetu, BlKr. svilkar, rja, m. ber Drabtzieber, Jan. svilkov, adj. Draht-: svilkovo pero, bie Drahtfeder, Jan. svilkovina, f. bie Drahtware, Jan., DZ. svilnat, adj. 1) seiben, Seibe-, Jan., nk.; — 2) aus Drabt, Mur.-Danj., Mik. svienica, f. 1) die Seidenpflanze (asclepias syriaca), Tus. (B.); — 2) = sviloprejka, die Seibenraupe, Cig., Jan. svilnjáča, f. seidenes Rleid, vyhŠt. svilo, n. der Draht, Mur., Cig., Jan.; besonders dünner Drabt, vzhSt. svilobarvec, vca, m. ber Seibenfarber, Jan. svilod, m. Cig., Nov. pogl. sviloprejka. svilolàs, lása, adj. seibenhaarig, Jan. (H.). svilopredec, dca, m. ber Seibenspinner, Cig., svilopredica, f. bie Seibenspinnerin, Cig. svilopredka, f. bie Seibenspinnerin, Vrt. sviloprednica, f. die Seibenspinnerei (Anftalt), svilopredîlnica, f. sviloprednica, Cig. sviloprejec, jca, m. = svilopredec, Jan. sviloprejka, f. 1) = svilopredka, svilopredica, Jan.; - 2) bie Seibenraupe, Cig., Jan., Nov.-C., nk. sviloprėjnica, f. = sviloprednica, Jan.(H.). sviloreja, f. die Geidenzucht, Jan. svilorejec, jca, m. ber Seibenguchter, Jan (H.). svilorejnica, f. bie Seibenguchterei, Z. svilorun, runa, adj. mit seidenartigem Blies, svilotkatec, ica, m. ber Seibenweber, Jan. (H.). svilovît, adj. feibenreich, Jan. svîtstvo, n. die Seideninduftrie, ber Seidenbau, bie Seidenspinnerei, Jan., C., Vrt. svilûška, f. sviluške, Pflangenmilben (zool.), h. t.-Cig.(T.).svinčár, rja, m. ber Bleigießer, Cig., Jan. svinčárnica, f. die Bleigießerei (Anftalt), Cig., Jan. svinčec, čca, m. dem. svinec, Valj. (Rad). svînček, čka, m. baš Bleiloth, Jan. (H.). svinčen, adj. aus Blei, bleiern, bleiig, Blei-; svinčena cev, krogla; svinčena ruda, baš Bleierz.

svincen, čna, adj. bas Blei betreffend, Blei-, Cig., Jan.; svinena pec, der Bleiofen, Cig. svincenast, adj. bleiartig, Cig.; bleifarben, Jan. svinčenec, nca, m. bas Bleierz: beli, črni, rumeni, zeleni s., das Beiß-, Schwarz-, Gelb., Grunbleierz, C., Cig. (T.), Erj. (Min.). svinčeníca, f. 1) das Sentel, C.; — 2) = svinčenka, Šol. svinčeník, m. 1) baš Reißblei, Cig., Nov.-C.; — 2) bas Bleifiegel, DZ. svinčenina, f. bie Bleimare, Cig., Jan. svinčenka, f. die Bleifugel, Jan., C., nk. svinčenobárven, vna, adj. bleifarbig, Jan. svinčiti, svînčim, vb. impf. bleien, Cig. svînčnast, adj. bleiicht, Cig. svînčnat, adj. bleihaltig, Cig., Jan. svînčnica, f. 1) bie Bleischnur, das Bleiloth, Cig., Cig.(T.), Sen.(Fiz.), Cel.(Geom.); bas Sentgarn ber Fischer, V.-Cig.; — b Bleireif am Fischernepe, Cig.; - 2) Jan.; pogl. svinčenka. svînčnik, m. ber Bleiftift, Cig., Jan., nk. svindrati se, am se, vb. pf. fich vermideln, fich verwirren, Svet. (Rok.). svine, éta, n. bas Schwein, Boh., Guts., Jarn., Dol., Gor., jvzhŠt.; tudi: svine, éta, Štrek., Notr. svinec, nca, m. das Blei; zgani s., die Bleisasche der Löpfer, Cig.; — (vodomerni) s., bas Sentblei, Guts., V.-Cig.; — bas Schießschrot; zajcu svinca zagnati v glavo; — bledi s., das Binn, C. svînek, nka, m. bie Raufe (sysimbrium officinale), M., Medv. (Rok.). svinetina, f. das Schweinefleisch, C. svinina, f. 1) das Schweinefleisch; kuhana, pecena s.; — 2) bas Schweinsfell, bas Schweinsleber; - 3) bas Schweinevieh, C.; - 4) bas Schweinefutter, Polj., Savinska dol. svinja, f. 1) bas Schwein; svinje pasti, Schweine meiden; s svinjami kupcevati; - bie Sau: sprasna s., bie Sau mit ihren Jungen, Mur.; — divja s., bas Bilbichmein; — 2) (psovka), ber Sauferl, ber Saumagen; — 3) ber Rleds, Cig., Jan.; - bas Af im Kartenspiel, Cig., Jan. svinjáča, f. = velika svinja, C., Z. svinjad, f. coll. Schweine, Zora. svinják, m. 1) der Schweinestall; -- 2) svînjak, der Schweineloth; — 3) svînjak, das Ferkelkraut (hypochaeris), Cig., C. svinjar, rja, m. ber Schweinehirt; ber Sautreiber; ber Schweinehandler, Cig., Jan.; -2) der Sauigel, der Sauferl, Cig., M., Strek. svinjarček, čka, m. dem. svinjarek; ber Schweinejunge, Cig. svinjarek, rka, m. dem. svinjar; 1) ein fleiner

Schweinehirt; - 2) eine Art Bogel, Fr.-C.

Schweinemagh; — 2) ber Huflattich (tussilago

svinjarija, f. bie Schweinerei, bie Unflaterei,

svinjarica, f. 1) die Schweinehirtin;

farfara), Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.).

(po nem. narejena beseda).

svinjarina, f. das Sutgeld bes Schweinehirten. Jan. (H.). svinjáriti, arim, vb. impf. fauen, schweinigeln, Mur.-Cig. svinjárka, f. bie Schweinehalterin, M.; bie Saumagd, Jan. svinjárski, adj. 1) Schweinehirten ; - 2) unfauber, unrein, Z. svinjarstvo, n. bie Schweinerei, Mur., Cig., svinjáti, am, vb. impf. sauen, schmubeln, subeln, Cig., Jan.; — bie Sauglode läuten, Jan. (H.).svinjavec, vca, m. ber Subler, Jan. svinjce, eta, n. bas Schweinchen, M., jvih St. svinje, éta, n. = svine, das Schwein, Cig., Met., Valj. (Rad). svînjec, njca, m. die Braunwurz (scrophularia canina), Lipa (Kras)-Erj. (Torb.). svinjereja, f. die Schweinezucht, Cig., Jan., C. svinjerejec, jca, m. ber Schweinezuchter, Jan., nk. svinjerez, reza, m. - rezar, ber Saufcneiber, Cig. svinjerezec, zca, m. = rezar, ber Saufcneiber, svinjetina, f. = svinetina, bas Schweinefleisch, C., nk.; — (hs.). svinjevina, f. das Sauleder, Jan. svinjica, f. dem. svinja; eine fleine Sau. svinjína, f. = svinina. svînjka, f. dem. svinja; 1) das Schweinchen, Cig.; - 2) svinjko uganjati, ein Spiel mit einem holzernen Ball (svinjka), C., Levst. (M.); tudi: svinjko loviti, Levst. (M.); svinjko biti, Z., Kr.; - 3) ber Froich (im Bergbau), Cig.; - 4) morska s., ber Tummler (delphinus tursio), pozemna s., bas Erbfertel (orycteropus), Erj. (Ž.); — das Meerschweinthen (cavia cobaya), Cig.; = morska s., C.; - 5) die hochstengelige Erbbeere (fragaria elatior), Medv. (Rok.) svînjkanje, n. ein Kinderspiel, vzhŠt.; prim. svinjkati, svînjkati, am, vb. impf. = svinjko uganjati, Mur., Vrt. svînjski, adj. Schweine-, schweinern; svinjsko meso; svinjsko jesti, Schweinernes effen. Mik. — fauisch, unfläthig. svînjstvo, n. die Schweinezucht, Cig. svînjščak, m. 1) ber Schweineloth, Mur., Cig., Jan.; - 2) svinjščák = svinjak (Schweinestall), Hrušica (Istra)-Erj. (Torb.); -3) svinj-ščák = lonec za svinjsko kuho, Fr.-C., svinjščętina, f. = svinina 1), M. svînjščica, f. die Bachdistel (cirsium rivulare), Medv. (Rok.). svînjščina, f. = svinjsko meso, SlGor.-C. svînščak, m. der Wirbelwind ("svinšek"), vzh-St.-Kres. sviráč, m. der Pfeifer, der Rusikant, nk.; prim. svirati. svirálo, n. das Musifinstrument, nk. sviranje, n. das Pfeifen, bas Musicieren, nk.

svirati, am, vb. impf. pfeifend musicieren, ichalmeien, Jan., C.; die hirtenflote blafen, M.; — Musit machen, musicieren, spielen, nk.; — hs. sviravec, vca, m. ber Pfeifer, Jan.; - prim.

sviret, li, f. die hirtenflote, Z., Mik.

svíriti, im, vb. impf. = piskati (n. pr. o burji), BlKr.-DSv.

svîsk, m. bas Gezisch, tudi: svîst, Valj. (Rad); — ber Sprip, Jan.

sviskati, am, vb. impf. eig. gifchen: fprigen, Jan.

svisla, sel, n. pl. = svisli 1) in 2), Mur., vzhŠt.

svísli, f. 1) der überhangende Theil des Dachbodens an ber Giebelfeite, bas Dachgefimfe, C., St., Notr.; - 2) an der Außenwand des hauses angebrachtes Stangenwert, um daran Ruturus, Fifolen u. ogl. jum Trodnen aufzuhangen, Mur., C.; — 3) ber oberste in-wendige Theil bes Dachraumes, Savinska dol., Prim.; - 4) ber Strohboben, meift an ober über der Dreschtenne angebracht: mlatici pomečejo premlačeno in zmedeno slamo skozi vrata s skednja v svisli, Kamnik; pastir se zarije v slamnate svisli, Kod. (Mar.); — = senica, ber henboben (navadno del drugega poslopia), Dol., Gor.; — = senica na oddaljenem travniku, Idrija; -5) die Scheuer, Trub.; ptice ne zbirajo v svoje svisli, Trub.

svislice, f. pl. dem. svisli, Met.; (pravilno: svi-

selce).

svîšč, m. 1) bas Murmelthier (mus marmotta), V.-Cig.; (prim. češ. svišt', bie Biejelmaus); - 2) ber Frühlings-Enzian (gentiana verna), Cig., Jan., Tus. (R.), Medv. (Rok.); — 3) ber Flugsand, Cig., Jan., C., Erj. (Min.); (svišč, à, Dol.); (prim. svižec).

svît, m. 1) ber Glang: s. orodja, C.; - ber Lichtschein, Cig., Jan.; — 2) der Tagesanbruch, bie Morgenbammerung; delati od svita do mraka; pred svitom, vor Tagesanbruch; s svitom, ob svitu, bei Tagesanbruch; s. se pozna, se zaznava, eš graut ber Zag, C.; pridna gospodinja je s prvim svitom na nogah, LjZv.

svîta, f. das Rleid, das Gewand, Habd.-Mik., kajk .- Valj. (Rad); ber Frauenoberrod, C., Notr., Ist.; nevesta ima deset svit, Notr. svitanice, f. die Frühmesse im Abvent, Slom. svitanje, n. das Anbrechen des Tages.

svitati se, svîta se, vb. impf. svita se, ber Tag bricht an; — es hellt sich, das Better

hellt sich, Cig.

svitek, tka, m. 1) ber ringförmige Tragwulft, ben man auf ben Kopf gibt, um darauf leichter etwas tragen zu können, ber Tragring; brez svitka škaf na glavi nositi; - 2) etwaš Ringartiges, Rranzartiges: s. smokev, ein Rrang Feigen, Cig.; - s. dratu, eine Drahtrolle, Cig.; - voščeni s., der Bachestod, Cig., DZ.; — der Wulft (in den Säulenordnungen), Cig.; — der Ring, die Krone (an Sufen und Klauen), Cig.; — der Atlas (in der Bein-

lehre), Cig., Cig. (T.); - v svitke jesti, gierig essen, v svitkih mu je šla jed v grlo, bie Speifen murben von ihm haftig verschlungen, Lasce-Levst. (M.); — 3) ber Bfannentuchen, Cig.; — 4) ber Bafferwirbel, Cig.; — 5) v svitke iti, fich fehr angstigen, Cig.; (gum Rreug friechen, Z.); - 6) rozeni s., bie bornartige Tellerichnede (planorbis corneus), Erj. (Z.); = roženasti s., Jan.

svitel, tla, adj. Cig., Jan., i. dr.; (nastalo iz svetał, kar se izgovarja: svitał, Cv.); pogl.

svetel.

svîten, tna, adj. Früh-: svitna maša = svitnica, Zilj .- Jarn. (Rok.).

svîtice, f. pl. die Unterhosen, Dict., Mur., Cig., Jan., Dalm., Hip. (Orb.); = prtene spodnje hlače, Skrilje (Ipavska dol.), Lašče-Erj. (Torb).

svîtkarica, f. 1) die Bidelnatter, Cig.; - 2) die Dütenblume (Richardtia aethiopica), C.

svitkovina, f. ber Rettenzug (ein Gebaubeichmud), Cig.

svîtna, f. die Frühmesse im Abvent, M., Kor.;

— prim, sviten.

svitnica, f. die Frühmesse in der Adventzeit, Cig., Jan., Cv.; tudi pl. svitnice, Mur., St. svitniti, svitnem, vb. pf. anbrechen (vom Tages. licht): zor svitne, C

svîtnjak, m. die Schnur: bize na s. ali na busico, Unterhosen, burch ein Band oder burch einen Anopf zusammengehalten, Hal.-C.

svitoglav, gláva, m. ber Glastopf: rusi, rjavi s., der rothe, braune Glastopf, Erj. (Min.). svitomer, mera, m. bas Photometer, Jan. (H.). svîz, m. = svizec, C.

svízati, am, vb. impf. = žvižgati, Dol.

svizec, zca, m. bas Alpen-Murmelthier (arctomys marmotta), Jan., Erj. (Ž.).

svízniti, svíznem, vb. pf. = zažvižgati, Dol. sviž, svíža, m. ber Flugfand; svíž, Valj. (Rad). svîžec, žca, m. = sviž, der Flugjand, Cig., Jan., Cv.

svîžnat, adj. flugsandig.

svîžnica, f. ber Sanbboben, Cig.; zemlja svižnica, Nov.

svlak, m. ber abgestreifte Schlangenbalg, Jan.

svobôd, f. = svoboda; postavo in svobod imajo, Krelj.

svoboda, f. 1) bie Freiheit, Mur., Cig., Jan., nk.; svobodo dati komu, jemanben auf freien Fuß stellen, Cig.; s. misljenja, die Dentfreiheit, Cig.; plovstvena s., die Schiffahrtsfreiheit, DZ.; bodi nam svoboda, moge es uns gestattet sein, Levst. (Močv.), LZv.; — priro-jena s., das Standesprivisegium, C.;—2) der Freisit, C.;—3) svobóda, m. der Freiherr, Mur., Jan., C. — prim. sloboda. svobóden, dna, adj. frei, unabhängig, Mur.,

Cig., Jan., nk.; svobodno mesto, die Freistadt, Cig., Jan., Cig. (T.); svobodne umetnosti, die freien Runfte, Cig. (T.); svobodni zidarji, die Freimaurer, Cig. (T.); svobodno trgovstvo, bas Freihandelinstem, svobodna trgovina, ber Freihanbel, Cig. (T.); misli so svobodne, Gebanten sind zollfrei, Cig.; svobodno mišljenje, die Dentsteiheit, Cig.(T.);
— ledig, C.; moja hči je svobodna, Ben.Erj.(Torb.); — prost, srei (= befreit von etwas), Cig.; s. (od) daće, zinšstei, Cig.; mitarine s., Levst.(Pril.); s. poroštva, von ber Hatung befreit, DZ.; — svobodno, es ist erlaubt, nur zu: ali smem priti? — svobodno! C. (ob hrv. meji); ali te je svobodno skati? Vrt.; bodi mi svobodno, eš sei mit ersaubt, Zv.
svobodsti, sm, vb. imps. befreien, Let.

svoboditi, im, vo. impy. befreien, Let.
svobôdnica, f. 1) bie Freie, C., Z.; — bie
Freifrau, Jan.; — 2) ber Freibrief, Cig.(T.).
svobôdnik, m. 1) ber Freibauer, ber Freifas,
Cig., Jan.; svobodniki, bie Freien, Cig.(T.);
— 2) ber Freisinnige, Cig.; — 3) svobodník,

ber Befreier, C. svobodnistvo, n. der freie Stand, Jan. (H.). svobodnják, m. 1) = svobodnik, der Freie, der Freisias, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; svobodnjáki niso delali nikomur tlake, LjZv.; -2) der Freisinnige, nk.; — (der Freimaurer, Jan.).

svobodnjáški, adj. die Freifinnigen betreffend,

svobodnjāštvo, n. 1) die Freifässigkeit, Cig.;
— 2) die Freisinnigkeit, nk.

svobodnomiseln, adj. freigefinnt, Cig., nk.; (svobodom-, Jan.).

(svobodom-, Jan.). svobodnomîseinik, m. ber Freisinnige, Cig.,

svobodnomîselnost, f. die Freisinnigleit, Cig., nk.

svobodnorojèn, éna, adj. freigeboren, Cig., Vest.

svobódnost, f. die Freiheit, die Unabhängigkeit, Mur., Cig., Jan.

svobodnovêrec, rca, m. der Freigläubige, der Freigeist, Cig.

svobodnoveren, rna, adj. freigläubig, Cig. svobodnoverje, n. die Freigeisterei, Cig. svobodnoverski, adj. freigeisterisch, Cig.

svobodoljub, ljuba, adj. = svobodoljuben, Levst. (Zb. sp.).

svobodoljúben, bna, adj. freiheitsliebenb, Cig., Jan., nk.

svobodoljūbje, n. bie Freiheitsliebe, nk.
svobodomîsetn, adj. Jan., pogl. svobodnomiseln.

svobodožéljnost, f. der Freiheitsbrang, Cig., Jan.

svobodski, adj. Freiheite: svobodsko pismo, Vrt.

svobodstvo, n. die Freiheit, C.

svobôdščina, f. pogl. svoboščina.

svobodúh, m. der Freigeist (zanielj.), Cig., ZgD.

svobodûn, m. = svoboduh, Cig.

svobôščina, f. dod Brivisegium, die Immunitāt, die Freiheit, Cig., DZ., Levst. (Nauk), nk.; osedna s., persönliche Immunitāt, DZ., s. o vožnji s polja, Levst. (Nauk); svodoščine, die Freiheiten, Cig. (T.). svoboščinski, adj. Freiheits: svoboščinska listina, ber Freiheitsbrief, Cig. (T.); — freiheitlich, Cig.

svod, svoda, m. 1) bie Confrontation ber Beugen, C.; — 2) ber Bogen, das Gewölbe, bie Wölbung, Cig., Jan., Cig.(T.); s. delati, wölben, Cig.; s. na krog, krožni s., das Mundbogengewölbe, s. na kriz, križni s., das Kreuzgewölbe, s. na oproge, das Gurtgewölbe, Cig.(T.); s. na gumno, das Spiegelgewölbe, h. t. - Cig.(T.); nebesni s., das Himmelsgewölbe, Žnid.; (stsl., rus.).

svodast, adj. gewölbformig, Jan.

svoden, dna, adj. Gewölbe: svodni oblok, ber Gewölbebogen, Cig. (T.); svodna jama, bie Gewölbehöhle, Cig. (T.); — prim. svod. svodníca, f. die Rupplerin, Cig., Jan., SlN.; (po drugih slov. jez.).

svodník, m. ber Ruppler, Cig., Jan., SlN.; (po drugih slov. jez.); — prim. zvodnik.

svoj, svoja, pron. (prisvaja kaj subjektu istega stavka); mein, bein, fein, ihr, unfer, euer, ihr: ljubite svojo domovino; vsakdo mora svojo čast braniti; po svoje, nach seiner Art; vsak po svoje; jaz svojo glavo, ti svojo = jeder nach seinem Willen, Fr.-C.; ob svojem živeti, von feinem eigenen Erwerb leben; sam svoj je, er ift eigenfinnig; (prim. samsvoj); — (prisvaja kaj mišljenemu, dasi ne tudi gramatičnemu subjektu); fein, eigen; pustite vsakemu svoje! dati vsakemu v svoje roke, Levst.(Nauk); tudi meni kaže svoje uradovanje, auch mir ift es aus eigener Amtsthätigfeit befannt, Levst. (Nauk); sodba o svojem delu ne pristoji meni, Levst. (Nauk); (vsakemu) svoja glava svoj svet, Npreg.-Jan.(Slovn.); sin moj, um svoj, Jan.(Slovn.); - s svojo roko podpisati, eigenhändig unterfertigen; svoja hišica, svoja voljica, eigener Herd ist Goldes wert (po hs.), Cig.; svoje glave biti, eigensinnig sein; po svoji volji ravnati, eigenwillig handeln; preveliko svojo voljo dati komu, jemandem zu viel Freiheit gewähren, Slom.-C.; sodnija določuje o svojem in tujem (über "Dein und Dein"), Vrt.; svoj način, svoj vkus, bas Genre, Cig.(T.); svoja korist, ber Eigennut, Cig. (T.); vsakemu se svoje najlepše zdi, Npreg.-Jan. (Slovn.); - unvermählt: Dozdaj je dekle svoja b'la, In lehko je prepevala, Npes.-Crt. (Pjk.); - gehörig: ob svojem času, seiner Beit, gur gehörigen Beit; na svojem mestu, gehörigen Orts; na svojih posebnih mestih, Lašče-Levst.(Rok.); - svoje dni, seiner Beit, einft; svoje dni bil je kralj, es war einmal ein König; — iskrice so svoje rože (sind gewiffe [befondere] Blumen), Fr .- C .; - verwandt, Cig.; vsak človek ima nekaj svojih po krvi in svaštvu, LjZv.; svoji smo si, BlKr.; smo si nekaj svoji, wir sind uns etwas anverwandt, Cig., Polj.; bolj če je svoj, bolj se ga boj! Polj.

svojād, f. 1) die Berwandten, die Berwandte schaft, Jan., C., Z.; — 2) das Gezücht: krapi, ščuke in druga luskava svojad, LjZv. svoják, m. ber Angehörige, Sol.; ber Berwandte, C.

svojast, f. die Bermandtschaft, Dict., Jan., C.;

bie Angehörigen, C. svojat, f. 1) die Berwandtschaft, Valj. (Rad); — 2) die Sippschaft, die Bande, die Clique, C., nk.

svojebíten, tna, adj. originell, nk.

svojec, jca, m. 1) ber Seinige (Meinige, Deinige 2c., prim. svoj), ber Angehörige, Jan., nk.; z lakoto krotičil je celo ljudstvo, pa ravno tistikrat svojce čudno preživi, Ravn.-Valj. (Rad); Bog čuje nad svojci, Gott beschützt die Seinigen, C.; njih roditelji ali otroci in drugi svojci, Levst. (Nauk); okrožili so jih svojci, Jurč.; maščevati se nad bratom, rodbenikom ali svojcem, Navr. (Let.); ni obdolženčevih svojcev, DZ.; -

2) ber Freie, ein freier herr, V.-Cig. svojeglav, gláva, adj. = svojeglaven. svojeglavec, vca, m. ber Eigensinnige. svojegláven, vna, adj. eigenfinnig. svojeglavka, f. bie Eigenfinnige.

svojeglavnost, f. ber Eigenfinn. svojeglavstvo, n. = svojeglavnost, Mur., C. svojeljuben, bna, adj. eigenliebig, Cig., Jan. svojeljubje, n. bie Eigenliebe, Cig., Jan., C.

svojeljubnost, f. bie Eigenliebe, C. svojen, jna, adj. selbständig, M.; s. (od) česa,

frei von etwas, C. svojeroč, adv. eigenhänbig: s. je presajal cvetlice, Erj. (Izb. sp.); s. vreči koga iz izbe,

svojeročen, čna, adj. eigenhandig, Cig. (T.), nk.; svojeročno podpisati, Cig.(T.), nk.; svojeročno pisanje, das Autograph, Cig.(T.).

svojeverec, rca, m. ber Freiglaubige, Jan.(H.). svojevéren, rna, adj. freigläubig, Jan.

svojeverstvo, n. ber Freiglaube, Jan. svojevolja, f. = svoja volja, ber Eigenfinn, Dalm., Slom.

svojevoljen, lina, adj. 1) eigenwillig, Cig. (T.); svojevoljno, aus eigenen Antriebe, Trub.; freierdings, Cig.; — 2) willfürlich, Jan.; eigenmächtig, Cig.; — eigenfinnig, Dict., Cig.(T.): — muthwillig, Boh.-M., C.; zügellos, Cig.

svojevolinost, f. die Eigenwilligfeit, Cig.; ber Eigensinn, Dict.; po svoji svojevolinosti koga žalostiti, kajk .- Valj. (Rad); - bie Billfür, Jan.; bie Gigenmächtigfeit, Cig.

svojevoljstvo, n. ber Eigenwille (phil.), Cig.

svojevísten, stna, adj. eigenartig: svojevrstno čudo, Let.

svojež, m. ber Gigenfinnige, C. svojic, m. ber Sonberling, Jan.

svojína, f. 1) das Eigenthum, Jan., Sol., Cig. (T.), DZ., Levst.(Nauk), nk.; — 2) coll. die Angehörigen, die Bermandtichaft, Jan., C. svojinec, nca, m. einer der Angehörigen, C.

svojinski, adj. Eigenthums-: svojinske razmere, DZ.

svojita, f. die Anverwandtschaft, Habd. - Mik., Jan.; = prim. svojta.

svojíten, tna, adj. befonberer: zaradi čisto svojitnih, važnih vzrokov, Levst. (Pril.); njih svojitno osebje, DZ.

svojîtev, tve, f. die Zueignung, die Beanspru-

dung, nk. svojíti, ím, vb. impf. als Eigenthum beanspruchen, in Anspruch nehmen: s. si kaj, Cig., Jan.; to motiko si sosed svoji (= pravi, da je njegova), jvzhŠt.; moja sinova si v sužnost svoji, nobenega plačila si ne svoji, Ravn .- Valj .(Rad); nazaj si s. kaj, bas Eigenthum einer Sache gurudaufprechen, Svet. (Rok.); (s. se cesa, Gor.); - fich anmagen, Cig., Jan., nk.; - sich zueignen, Cig., Jan. svojiten, ina, adj. zueignend (gramm.), Cig.,

Jan., nk.; svojitni zaimki, Jan. svojka, f. 1) die Angehörige, Z.; - 2) ein

einheimisches Bort (opp. tujka), C., Vest. svojnost, f. = samosvojnost, die Unabhan-

gigfeit, Die Freiheit, C.

svojost, f. bie Eigenthümlichkeit, Jan., C.; die Freiheit, Jan., C.; tudi: svojost; Oh, pridi samski stan nazaj, In meni zopet svojost daj! Slom.

svojski adj. eigen: vročevanje v svojske roke, podpis naše svojske roke, DZ.

svojstven, stvena, adj eigenthümlich, Zora, Trst.(Let.); charafteristisch, Cig.(T.); specifisch, Cig.

svojstvenost, f. die Eigenheit, Cig.(T.), DZ., Zora.

svojstvo, n. die Eigenheit, die Eigenthumlichfeit, Cig., Jan.; s. tal, DZ.; s. kakega jezika, ber Geift ber Sprache, Jan., Navr. (Kop. sp.); s. slovansko, Levst. (Nauk); prirodno s., bas Raturell, Cig. (T.); — die Eigenschaft, die natürliche Beschaffenheit, Cig.(T.), Erj. (Som.), nk.; notranja svojstva, innere Eigenschaften, Cig.(T.); obeno s., eine allgemeine Eigenschaft, Sen. (Fiz.); zapravljivosti ni bilo v številu njegovih slabih svojstev, Jurč.

svojščina, f. 1) das Eigenthum, Serf - Valj. (Rad), GBrda; bova živela in svojščino z dobičkom povrnjeno imela, Ravn.; - na svojščino delati, auf Überschicht arbeiten. Svet. (Rok.); - 2) die Freiheit, Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.; — 3) bie Angehörigen, Jan.; — 4) = svaščina, bie Schwägerichaft, Mirno pod Gorico-Erj.(Torb.).

svojta, f. die Bermandtichaft, C., Z.; die Sippschaft, die Sippe, Cig. (T.); — hs.

svor, vora, m. = svora, Mur., Mik. svora, f. ber Langbaum, ber burch bas Borberund hintertheil bes Birtichaftemagens geht, bie Langwiede, Mur., Cig., Jan., Mik., St.; — prim. sora, sovra.

svoren, rna, adj. Langwieden -: svorni jezik, das aus bem Sintertheile bes Bagens ragenbe Ende ber Langwiebe, Die Bagenfterze, Cig.

svornica, f. = svorni jezik, die Bagenfterze, Cig., Jan.

svornik, m. = klin v svori, C.; - der Schlofs. nagel, welcher das hintere Bagentheil an bas vorbere befestigt, Cig., C., Valj.(Rad). svota, f. die Summe, nk.; - hs.; prim. vsota. svråb, m. bie Ktäţe, die Mäude, Cig., Jan.;
— prim. srab.
svrčák, m. = skržak, die Cicade, Cig.
svrčánje, n. daš Schwirren: kaljenih strel
svrčanje, Levst.(Zb. sp.).
svfčati, im, vb. impf. schwirren, Cig.; — pseisen
(o vetru): Nad njo pozimska sapa svrčala,
Levst.(Zb. sp.); — summen: roj svrči, C.;
— prim. cvrčati.
svřček. čka. m. = cvrček. die Grisle. Mik.

svřček, čka, m. = cvrček, bie Grille, Mik., ogr.-C.

svîdan, m. = svečnica (Lichtmesse): na svrdan, Npes.(BlKr.)-Let.

svídel, dla, m. = sveder, C.

svréti se, vrèm se, vb. pf. sich zusammenziehen, zusammenschrumpfen: ves se je svrl od starosti, Mik.

svêg, m. 1) = svrž 1), das Baummart, Jarn., C., Mik.; — 2) = svržika, der Astnorren im Holg, C.

svîha, f. das Siel, ber Swed, C., nk.; — hs. svîk, svîka, m. = svaljek, Rez.-C.

svřkati, kam, vb. impf. 1) žusammensárumpsen: madjen; s. se, žusammensárumpsen: listje se je svrkalo, C.; svrkana beračica, Ravn.; — 2) sengen, V.-Cig.; ropali, svrkali in požigali so, Ravn.; — 3) (mit Borten) berstoten, stideln, C., Z.; smeh imajo ž njim in ga zaničujejo in svrkajo, Ravn.; Judje so jih svrkali in zaničevali, Ravn.; — prim. svrkniti.

svíkniti, svíknem, vb. pf. 1) eig. verdrehen: izza mize koga s. (umdrehend wegstoßen),

Z:; — 2) s. koga = z besedo koga zbosti, Z.

svŕšati, im, vb. impf. prasseli, Cig.; — treisschen, Z.; mast v ponvi svrši, Z.; schwirren: sani svršijo po suhem snegu, Svet. (Rok.).

svršętek, tka, m. die Bollenbung, das Ende, C., Z.; — hs.

svršíti, im, vb. pf. vollenden, Z., nk.; — hs. svřž, î, f.1) das Pflanzenmarf, das Baummarf, Dict., Hal.-C., Met., jvzhšt.; (svrž, m. Mur., Cig.); — 2) der Übetreft eines Aftes im Holz, der Afthorren, Cig.; — 3) die Rufs, das Klößchen im Brote, C.; — 4) der Aft, Cig., ogr.-C., Valj. (Rad); mladina ne sme drne ali rdede svrži imeti, C.

svížast, adj. 1) marticht (o drevesu), Cig.;
— 2) tnorrig, Jan.

svržat, áta, adj. = svržast 2), fnorrig, Jan. svŕžav, adj. = svržat, Jan.

svržíca, f. ber Zweig, bas Reis: zelena s., ogr.-SIN.

svržíčje, n. coll. Zweige, ogr.-C.

svržíka, m. 1) ber Bauminorten, Fr.-C.;
— 2) = suha veja, C.

svržjè, n. coll. Baumäste, ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad).

svêžka, f. das Büldichen, der Blumenstrauß, Mur., V.-Cig., Jan.

svîžnat, adj. martig, Cig.

sžreben, bna, adj. strebna kobila, eine Stute mit einem Füllen, Danj.-Mik.

sžíniti, im, vb. pf. grob mahlen, Rib.-Mik.; prim. žrnev.

Š.

šabędra, f. = švedra, C. šabedráti, âm, vb. impf. = švedrati, C. (prim. Vest. I. 37.).
šablona, f. izrezan vzorec, die Schablone, Cig. (T.), nk.
šabrāka, f. podsedelna odeja, die Schabrade.
šabrākar, rja, m. der Schabradenmacher, der Schabradenhändler, Cig.
šáfar, rja, m. der die Wirtschaft besorgende

Safar, ria, m. der die Wirtigaft beforgende Oberknecht (bes. bei herrschaften), der "Schaffener" ("Schaffer"); — der Hauptknecht bei den Fuhrleuten, Gor.-Levst. (Rok.); — der Haus-hälter, Mik.; — iz nem.

šafáriti, arim, vb. impf. — za šafarja biti, Trub. šáfarstvo, n. dod Schaffneramt.

šafrān, m. ber Safran, Cig., Jan., Cig. (T.). šaft, f. = oporoka, Dalm., Kast.; — prim.

bav. geschäft = Leftament, Levst. (Rok.). šafti, adv. schwerlich, taum, Mur. Notr.-Cig.; šafti pride, Čemšenik (Gor.), Savinska dol.; — (morda iz kakega nem. narečja).

šága, f. ber Splitter, kajk.-Valj.; — trščica, ki se zadere za kožo, Gor.

šāh, m. bas Schachspiel; š. igrati, Cig., Jan., nk.; = na šahe igrati, Guts., Cig. sahar, rja, m. ber Schachspieler, Cig., Jan.

šāhati, am, vb. impf. Schach spielen, Bes. šahavec, vca, m. ber Schachipieler, SIN. šaholjan, m. bie Magnolie (magnolia), Tuš. (B.). šāhoven, vna, adj. Schach, Jan. (H.). šāhovnica, f. bas Schachbrett, Cig., Jan., DZ., Žnid.; — po češ. šāhovničar, rja, m. ber Schachbrettmacher, Cig. šāhovničen, čna, adj. Schachbrett, Cig. šaja, f. = žensko krilo od mezlana, (it.: saja, wollenes Ueberfleid), Kras-Erj. (Torb.). šajka, f. = ploščata ladja, Mur., Cig., ogr.-Valj., Št. (ob Dravi); Drava nosi okovane šajke, Npes.-Vraz; — prim. tur. šajka, Mik., (Et.). šajkáš, m. = brodnik na šajki, Cig., C. sajn, m. die einstige Scheinwährung: pet krajcarjev šajna = dva kr. srebra (Conventions. münze). sajnast, adj. bon ber Scheinwahrung, Schein-:

šājtrga, f. = samokolnica, der Šchublarren; - prim. bav. scheibtruhen, Levst. (Rok.). šáka, f. 1) die hohle Hand, die Handboll, Cig., Lan. Bes. Bl.Kr. jurk St. - bas Schuffein.

šajtráti, am, vb. impf. vzh.Št., pogl. šatrati.

šajnast denar. šajnat, adj. = šajnast, C.

Jan., Bés., BlKr., jvzhSt.; — daß Hunstein:

Digitized by GOOGIE

šaka ljudi, Cig.; — bie Rotte, ber Anhang, Mur.; vsa njegova šaka, kolikor jih je bilo, bila je razpojena, Ravn.; - 2) die Faust, BlKr., jvzhSt.

šākal, m. ber Schafal, ber Goldwolf (canis

aureus), Cig., Jan., Erj.(Ž). šákati se, am se, vb. impf. mit ber Rauft

tampfen, bogen, Z.; - hs. šákelj, klja, m. bie Handvoll, bas Bujchel: s.

trave, SIGor.-C.

šákora, f. = gost gozd, BlKr. šála, f. ber Scherz, ber Spafs, bie Poffe; za šalo, im Scherze; iz šale, aus Scherz; to ni šala, das ift feine Rleinigfeit; šalo s šalo odvrniti, Dict: šale briti, zbijati, uganjati, scherzen; - od šale glava ne boli, Npreg.-Jan. (Slovn.); - on je kratke šale človek, er ift turz angebunden, C.

šalabārast, adj. = klafarski: šalabarasta pesem, BlKr,-Let.

šaláta, f. = salata, $\nu z h \tilde{S}t$.

šalatiga, f. ein schlechter Salat, vzhSt.-C. salec, lca, m. ber Poffenreißer, Habd .- Mik., Mur.; nesramni š., kajk.-Valj.(Rad).

šalen, Ina, adj. scherzhaft, Mur., Cig., Jan., BlKr.-Let.

šalož, m. ber Boffenreißer, Cig.; dvorski s., der Hofnarr, Cig.

šálica, f. dem. šala; ein kleiner Scherz, bas Spafschen, Cig., Jan.

šáliti se, šálim se, vb. impf. icherzen; s. se s kom, s dim; mit jemandem o. etwas Scherz treiben; z njim se ni s., er versteht keinen Spais, Cig.

šalîtva, f. der Scherz, C. saljenje, n. bas Scherzen.

šaljiv, íva, adj. scherzhaft, spafshaft, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; humoriftisch, Cig.(T.), nk.; prim. hs. šaljiv nam. šalljiv, Mik.

saljîvec, vca, m. der Scherzer, der Spafshafte, Cig., Jan., nk.

šaljîvka, f. bie Scherzerin, die Spafshafte, Cig., Jan., nk.

šaljívost, f. die Scherzhaftigkeit, die Spafshaftigleit, Cig., Jan., nk.

šalnica, f. bie Schergrebe, kajk .- Valj. (Rad). šálnost, f. die Scherzhaftigkeit, Mur., Cig.

salobarda, f. ein Menich, ber nicht mannlich handelt, auf den man fich nicht verlaffen tann, Levst. (Rok.); - ein alberner Mensch, ber Alfanger, Cig.; - prim. bav. schalbart = gemacht antlitz, srvn. schembart, Besichts. larve, Levst.(Rok.)

šalobárdast, adj. unmannlich, charafterlos, flatterhaft, Z., SIN.; - ungeschickt, Z.

šalobárditi, ardim, vb. impf. ohne 3wed herum= geben, herumftobern, M., Z.; - Albernheiten begehen, Z., SIN.

šaloljúben, bna, adj. scherzliebend, Jan. šaltva, f. bie Schalmei, Kr .- Valj. (Rad).

samer, mra, m. 1) bie Difageburt, ber Rruppel, Cig.; - ein verfrüppelter Baum, C.; - die Abart, die Spielart, Cig., C.; - 2) = neumen človek, Lašče-Erj. (Torb.).

šâmlja, f. ein alberner Rensch; — prim. hamlja; bav. haimpel, ber Tropf, Levst. (Rok.).

šamljast, adj. albern.

šamljáti, am, vb. impf. albern reben, Cig.; ungeschickt geben, C.; - herumftobern, M. šámor, m. = šamer 2), neumen človek, Koborid-Erj.(Torb.).

sampanjec, nica, m. der Champagnerwein.

samprkati, am, vb. impf. hinten, C. šámprkav, adj. hintend, C.

šamręnje, n. das Rauschen, ogr-Valj. (Rad). šamreti, im, vb. impf. rauschen, ogr. - Valj. (Rad), C.; rauschend wimmeln: vcasi samri na taki ženitnini od otrok, ob Pesnici (vzhSt.)-

Pjk.(Crt.). šanjast, adj. = šajnast, vom Scheingeld, jvzh.St. šánta, f. die Bunde, Valj. (Rad), Gor.

šantálo, n. ber Sinfer (zanicli.), Cig. santanje, n. bas hinten.

šantáti, am, vb. impf. hinken, hinkend gehen; kam šantaš?

šántav, adj. verwundet, Radovljica (Gor.); — nav. hintend.

santavec, vca, m. ber Sinfenbe.

šántavka, f. die Hinfende. šántavost, f. die Lahmheil.

santek, tka, m. ber hintenbe, Valj.(Rad).

šantúcati, ûcam, vb. impf. hinten (zaničlj.), St.-Mur., Cig. Jan.

šantúhati, am, vb. impf. = šantucati, jvzhSt. šantūs, m. = šantavec (zaničlj.), C.

šantúsati, am, vb. impf. = šantucati, Jan., C. 1. sap, m. = šcap, ber Stab, C.

2. šap, m. eine Sandvoll, C.; — prim. oščapek. 1. šapa, f. die Pfote, Jan., Z., LjZv.; — hs.

2. šápa, f. = motika, die Saue, Ip., Klanec(Ist.), Erj. Torb.); - prim. it. zappa, die Saue, Mik.(Et.).

3. šápa, f. = kamena obloga zgoraj ob vodnjaku, die Brunneneinfaffung, Rihenberk -Erj.(Torb.); - prim. šapal.

šápal, m. = 3. šapa: šapal se je razsul, Malhinje-Erj.(Torb.); — prim. šapelj (?).

šápalica, f. brinova šiba, s katero otepajo na tepežnico, ("šapelica"), Kor.-Navr.(Let.).

1. šápati, am, vb. impf. = hapati, fanft fclagen! ječmena ne mlatijo, ampak ga šapajo, Kr-Gora; - = tepežkati (na nedolžnih otročičev dan), Jarn., Mur., Kor., KrGora.

2. šápati, am, vb. impf = šcapati, faffen, jchnappen, V.-Cig., Jan., C.

šápavec, vca, m. = kolednik, (prav za prav = tepežkar), Rož.(Kor.)-Navr.(Let.).

šápavica, f. = nedolžnih otročičev dan, Guts., Kor.-Navr.(Let.).

sapelj, plia, m. die Ropfbinde, das Diadem ber Madchen, Kr.-Mur., Cig., Jan., C.; dekla ima lep šapelj ali portek, Trub.; - ber Rranz, Dict., Trub.; (šapel, g. šapela, Trub.); prim. srvn. schapel, starofranc. chapel, lat. cappa, Mit.(Et.); bav. schappel, Rranz bon Myrthen ober Blumen mit Goldflitter burch. flochten, Levst.(Rok.).

šápica, f. dem. šapa; bas Bfotchen, Jan. (H.). šápiti, im, vb. pf. = šapniti, erfaffen, C.

šaplja, f. = dar, ki se daja šapavcem (kolednikom) za šapanje, Kor.-Štrek.(Let.). šapljenka, f. neka tesarska sekira s kratkim ročajem, GBrda.

šápljica, f. die Rappmeise (parus cristatus),

Cig., (sapelica) Frey.(F.). 1. šápniti, šâpnem, vb. pf. = z roko udariti,

Vreme(Notr.)-Erj.(Torb.), M.

2. šápniti, šapnem, vb. pf. schnappen, hafchen, Cig., Jan., M.; s. po čem, nach etwas langen, greifen, C.

šápor, rja, m. = šapur, Konjice (Št.).

šapotelj, tlja, m. die Halstraufe, Cig.; - prim.

fr. jabot.

šápula, f. der Heiligenschein: svetniki se s šapulo ali svetlobo okoli glave malajo, Trub.; prim. šapeli.

šapulika, f. neko jabolko, kajk.-Valj. (Rad). šapūn, m. = voder za brusni kamen, Guts.,

Mur., Jan.; - prim. čapún.

šapur, rja, m. = šapun, C.; - prim. šepur. t. sar, m. bas Farbenbild, bas Lichtspectrum, h. t.-Cig.(T.), Znid.; — prim. stsl. šагъ, bie Farbe.

2. šar, m. ein icharfes Gras (als Pferbefutter), vzhSt.; das Riedgras (carex sp.), Cig., Sl-Gor.-Erj.(Torb.); - prim. bav. sahr nam. saher, Mik.(Et.).

šar, šára, adj. bunt, fledig, Habd.-Mik., Z., BIKr.-DSv.

1. šára, f. 1) allerlei bunt burcheinander gemischte Dinge; stara s., altes Trobelwert, alter Rram; - v jedi je polno šare, t. j. reči, ki ne spadajo k njej; kdo bode to šaro jedel, wer foll biefes Gemengfel effen! - 2) bie Sorte, die Art, die Gattung, Mur., V.-Cig., ženske šare, meibijd, Meg. - Mik.; šaro po kom vzeti, jemanbem nacharten, St. - Cig; dobre sare biti, Z.; - die Abstammung: levitovska sara, Kast.; — 3) eine Biegels ober Schindelreihe am Dache, St.-C.; - die Schichte, ντhSt.; — prim. nem. Schar, Mik.(Et.).
2. šara, f. 1) die Farbe, Z., Vest., Levst.(Zb.-

sp.); (prim. 1. šar.); — 2) ime šarasti kravi,

Cig.

šarada, f. bas Silbenräthsel, die Charade. šárast, adj. = pisan, bunt, Jan., Podgorje (Ist.)-Erj. (Torb.); vsa šarasta je (bunt anger zogen), St. Jernej (Dol.); - gesprentelt, geflect, C.; s. kamen, marmorierter Stein, Z.; - podennarbig, Z., Mik.(Et.).

šárati, am, vb. impf. bunt farben, Cig. šárati se, am se, vb. impf. = drgniti se ob kaj, Dol.; - prim. bav. scharren = schaben, Levst.(Rok.).

šare, éta, m. ber Blatternarbige, M.

sarec, rca, m. 1) ein schediges Pferb, ber Schede, Cig., Jan.; - 2) ber Sarletin ober ber Stachelbeerenspanner (zerene grossulariata), Erj.(2.); — prim. hs. šarac.

šáren, adj. bunt, Jan., C.; š. mramor, bunter Marmor, Erj.(Som.); — hs.

šarenica, f. die Regenbogenhaut, die Bris, Erj. (Som.), Sen.(Fiz.), Znid. šarenják, m. ber Damhirich (cervus dama), Cig. šarenjákinja, f. die Damhirschluh, Cig. šarica, f. = 2. šar, bas Riedgras (carex), C., Trst.(Let.).

šarilo, n. die Farbe, Levst. (Nauk); šarila treti, Vrt.; - prim. 1. šar.

šarîn, m. 1) = šarec 1), Jan.(H.); - 2) bie Schmerle, ber Bartgrundel (cobitis barbatula), Zemon (Notr.)-Erj.(Torb.).

1. šáriti, im, vb. impf. bunt farben, C., Trst .-(Let.); farben, anstreichen, C., Vrt.; - prim.

2. šáriti, im, vb. impf. herumstöbern; kaj tod šariš! - herumftreichen, sein Unwesen treiben, Cig., C.; -es bunt treiben, groß thun, Dol.; - lärmen, poltern, Gor.; mož nad ženo šari, kadar je pijan, Polj.; — prim. 1. šara (?). šarjė, n. coll. = 2. šar, C., ogr.-Valj. (Rad).

šárjenje, n. bas Herumstöbern, bas Larmen, bas Boltern, Polj.

šárka, f. ime šarasti ovci, Z.

šárkelj, klja, m. = šartelj, ber Reinbling, ber Gugelbupf.

šarlatan, m. ber Quadfalber, ber Charlatan. šarlatāniti, im, vb. impf. quadfalbern, Cig. šarlatānka, f. die Quachalberin, Cig.

šarlatānstvo, n. bie Quadfalberei, Cig. šarokaz, káza, m. bas Spectroftop, h. t.-Cig.

šaromèr, méra, m. bas Spectrometer, Cig.(T.). šaróta, f. die Farbe, Erj (Let.), Znid., LjZv.; — prim. 1. šar.

šaroven, vna, adj. Farben, šarovni venec, ber Farbenring, Cig.(T.); - prim. 1. sar. šarovît, adj. bunt, C.; šarovita in razna vsebina, LjZv.

šarovîtost, f. bie Buntfärbigkeit, das Colorit, Jan.

šarpīja, f. pukanina, Charpie, Jan.(H.): šártelj, tlja, m. der Gugelhupf, Jarn., Jan., C. Dol.; - prim. bav. schart, fupferner Tiegel (Ruchengeschirr), Strek.(Arch.). saruga, f. 1) ein Fled vom Rothlauf, C.; —

2) ein buntes Thier, C.

šarûn, m. ein rothes Insect mit schwarzen Bunften, die Rohlmanze, Z.

šāš, m. neka trava, ki raste po mlakužah, ob vodah, in iz katere delajo tudi pastirske plašče, BlKr.; hodi v šaš! geh jum Rudut! BlKr.; ostri š., icharfes Riebgras (carex acuta), Tus.(R.); - bas Schilfrohr, ogr.-C. šáter, tra, m. der Zauber, die Hegerei: na šatre verovati, C.

šátor, óra, m. bas Belt, Guts.-Cig., Mur., V.-Cig., Jan., nk., Dol.; tam so imeli kramarji svoje prodajalne šatore, Jurč.; - prim. tur. čader, Mik.(Et.).

šátora, f. der Marktstand, Ljubušnje (Goriš) .-Strck.(Let.); - prim. šator.

šatórek, rka, m. dem. šator; bas Beltchen, Cig. šatorič, íča, m. dem. šator; bas Beltchen, Cig. šatorína, f. das Markistandgeld, Levst.(Nauk.). šatoríšče, n. bas Gezelt, Jan.; bas Lager, Mur.

šatoriti, orim, vb. impf. lagern, Mur.

šatôrnica, f. 1) bie Rreuzīröte (buso calamita), Cig., Frey.(F.);—2) = voz, eine Art Natter, Mur.

šatorski, adj. Belt-, Cig., Jan.

šátra, f. 1) = šatora, bie Marithitte, Jan.;
 - 2) = otrok, dokler je še nizek ter hodi razkoračen, posebno dokler ima še dolgo suknjico: šatra! kam šatraš? Lašče-Erj. (Torb.).

šatraj, m. die Saturei (satureia), Cig., Jan., Medv. (Rok.).

šatrājka, f. = šatraj, Cig., Medv.(Rok.). šátrast, adj. šatrasto je malo dete, dokler je še nizko ter hodi razkoračeno, Lašče-Erj.-(Torb.)

1. šatráti, am, vb. impf. fliden: obutalo, plot š., BIKr.

šatráti, âm, vb. impf. = razkoračeno hoditi,
 z.; "šatra! kam šatraš?" tako vele šatrastemu otroku, Lašče-Erj. (Torb.); grūtifijeln (šajt-),
 Jan., vzh.Št.; ftart hintenb gehen, (šajt-) Mur.
 šátrati am vb. impf heren zauhern vzh.Št.

3. šátrati, am, vb. impf. hegen, zaubern, vzhSt., kajk.- C.

šátrav, adj. gratichig, (šajt-) Jan.; ftart hintenb,

šátravec, vca, m. der Zauberer, vzhŠt.-C. šátravka, f. die Zaubrerin, vzhŠt.-C.

šatrija, f. die Bauberei, Mur., M., C.

šátriga, f. bie Sere, C.

šátringa, f. = šatrija, ogr.-C., Mik.

šátriti, im, vb. impf. 1) zaubern, hezen, C.; —
2) š. na kaj, in abergläubischer Beise auf etwas halten: na kak dan š., n. pr. na vtorek, češ, da se ne sme ob vtorkih poročati, C.

šavba, f. der Beiberpelz, die Beiberjade, Jarn.;

— ber Beibermantel bei hochzeiten, Guts.;

— ein kurzer Bauernrod mit Belz gefüttert und hie u. da auch verbrämt, Lasce-Levst.- (Rok.); — der Belz, Alas., Mur., Cig., Jan., Met.; lisicja š., Met.; — prim nem. Schaube — Mantel, srvn. schube, it. giubba, srlat. jopa, Mik.(Et.).

šavbica, f. dem. šavba; das Pelzchen, die Belzjade, Jan.

šávelj, vija, m. Glas., pogl. ščavelj.

šáver, vra, m. bie felbgrille, Tolm.; — prim. šuri. šávra, f.= 1) ime črni kravi, Levst.(Rok.); = mavra: po noči je vsaka krava šavra, BlKr.; če ni mavra, pa je šavra = ift eš nicht [0, [0 ift eš anberš, Npreg.-Valj. (Rad); -2) = nerodna krava, Cig., Gor., Dol.; — psovka nerodnemu človeku, Dol., BlKr.

šavráti, âm, vb. impf. = nerodno opotekaje se hoditi: krava, pijanec šavra, Z., Bl-Kr.; — gebankenlos herumgehen, herumichlendern, Z.; po hiši sem ter tja š., BlKr. šávrav, adj. mit verkrümmten Fühen, C.

savs, m. ber Schnapp, Valj. (Rad).

šavs! interj. schnapp! Cig., Jan.

šavsanje, n. das Schnappen, das Haschen. šavsati, am, vb. impf. ad šavsniti; schnappen. šavsav, adj. bissig, Jan.

šávsniti, šávsnem, vb. pf. jájnappen; pes, riba, prašič, jastreb šavsne po čem; — prim. kavsniti, C.

ščálja, f. ber Splittet, Podkrnci-Erj.(Torb.);

— prim. it. scaglia, Strek.(Arch.).

1. ščáp, m. 1) der Rnüttel, der Brügel, Z., Rib.-Erj. (Torb.), Dol.; der Steden, BlKr., Dalm.; na ščapu jezditi, ogr.-Valj. (Rad); — 2) na eno oko obrezana trta, Z., Št. Jernej (Dol.); prim. čep 2).

2. ščap, m. ber Schaben (eigtl. bas Abgezwidte), Mik., — prim. ščeniti, ščipniti.

ščápa, f. ber Schmächling, Strek.

ščápati, am, vb. impf. faffen, Z.

ščápec, pca, m. dem. ščap; daš Stábchen, Valj. (Rad); — der Ladstod, C., (šapec), Jan., vzhšt.

ščapelo, n. ber Prügel, ber Steden, Dol.-Cig. scapica, f. ein bunner, langer Steden, kajk.-Valj.(Rad).

scapin, m. ein elender (gerlumpter) Rerl, Mur.,

C., Met.; — der Frat, C. ščapînec, nca, m. der Frat, C.

ščápiti, im, vb. pf. paden, Svet.(Rok.)

ščapon, m. ber Rnuttel, C.

ščáv, ščáva, m. 1) wilber Sauerampfer, C.; konjski š., englischer Spinat (rumex patientia), Medv.(Rok.); — 2) das Kräutig von Rüben, Rettig u. dgl., C.; — 3) das Spülwasser, (eig. dünnes Schweinefutter), Valj.(Rad).

ščáva, f. 1) = ščav 1), ber Sauerampfer, C.; — 2) getochtes, bunnes Schweinefutter, C.; — bas Spulicht, Mik., vzh.St.

ščavec, vca, m. ber Ampser (rumex), C. ščávelj, vlja, m. ber Ampser (rumex), Cig.,

Glas. ščáven, vna, adj. ščávne kislina, die Drasaure,

Cig(T.); ščavna sol, das Kleesalz, Cig.(T.). ščavje, n. 1) der Sauerampser, Erj.(Torb.); der Riesenampser (rumex hydrolapathum), Medv.(Rok.); (die Grindwurz srumex acutus], Cig., Jan., Hlad.); — 2) das Krūuterich von Rüben, Möhren u. dgl., Cig., Št.; to ščavje domo še danes populili, Erj.(Izl. sp.); gnati, iti v ščavje, inš Kraut wachsen, Cig.; — 3) das Spülickt. Mik.; — prim. ščav.

bas Spülicht, Mik.; — prim. ščav. ščavija, f. 1) ščavje 1), Jan.(H.); (ščavja, Rez.-Baud.); — 2) gefochtes Schweinefutter, C.

ščavlje, n. = ščavje 1), C. ščavnik, m. = ščavnjak, C.

ščāvnjak, m. = vedrica, v kateri svinjam jesti nosijo, C., νζhŠt.; baš Θρūlichtichaff, Valj.-(Rad).

ščè, adv. = še, Vest., Rez.-Baud.; (štje, Rez.-C.).

ščebèt, bęta, m. das Geschwätz, das Gesispel, Jan., C.

ščebetalo, n. ber Schmäger, Cig.

ščebetáti, etam, áčem, (éčem), vb. impf. 1) zwitschen, C.; ptički ščebetajo, Vrt., Zv.; — 2) schwahen, plaudern, Mur., Cig., Mik., Strek., Čv.

ščebetav, áva, adj. gerne zwitschernd, geschwätzig: ščebetavo društvo zarobljenih vradcev, Levst. (Zb. sp.).

ščebetúlja, f. die Schwätzerin, Cig., Mik. ščebljanje, n. das Flüstern, Jan. (H.). ščebljáti, am, vb. impf. fluftern, lifpeln, raunen, Jan.; — schwähen, C. ščebljàv, áva, adj. slüfternd, Jan. ščedeti, im, vb. impf. iparen, Cv.; (ščedeti, ím) Levst (Nauk); — po stsl. šteděti. ščedítnica, f. bie Sparcasse, C., DZ. ščedîlničen, čna, adj. Sparcassen, DZ. 1. ščęditi, im, vb. impf. = ščedeti, nk.; prim. hs. štediti. 2. ščediti, im, vb. impf. jemanden gum Beften haben, (prim. it. sceda, bas Gespott, bie Schäterei), Vrsno pod Krnom-Erj.(Torb.).

ščedljiv, íva, adj. sparsam, nk. ščedljívost, f. die Sparsamteit, C., Vrt.

ščegáčen, čna, adj. fipelig, (šeg-) Mur., Cig., Jan.

ščegečkanje, n. bas Gefițel, Cig. ščegečkáti, âm, vb. impf. = ščegetati, Cig. ščegèt, éta, m. ber Rigel, Mur., Cig., Jan.;

tudi: ščéget, Valj.(Rad). ščegetálo, n. = ostroga na jahaškem črevlju, ber Sporn, GBrda-Erj.(Torb.).

ščegetânje, n. bas Ripeln.

ščegetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. fițeln; ščegeta, ščegače me, eš fibelt midj; rado ga ščegače, er ist titelig, Cig. ščegetavček, čka, m. dem. ščegetavec, C.

ščegetavec, vca, m. der Ripler bei den weibl. Genitalien (clitoris), Cig., Jan., C.

ščegetec, tca, m. ber Rigel, Mur., Cig., Jan., vzhSt.; ali te kaj rad šegetec ima? bist bu leicht fipelig? Mur.

ščegetljiv, íva, adj. fipelig.

ščegetljîvec, vca, m. einer, der figelig ift,

ščegetljîvka, f. eine, die fițelig ist, Mur. ščegetljívost, f. die Ripeligfeit.

ščegljáti, am, vb. impf. zwitschern, Jan. ščęgljec, gljeca (geljca), m. ber Stieglis (frin-gilla carduelis), Erj.(Z); — po rus. ščegolz,

češ. stehlec. 1. ščekáti, âm, vb. impf. = molsti, Kor.-Jarn. 2. ščekáti, âm, vb. impf. flaffen: mladi psi

ščekajo, Z.; — winseln, jammern, C. ščékavec, vca, m. = droben prod, der Riesel-

sand, vzhSt.

ščeketáti, etam, éčem, vb. impf. bellen, flaffen, Bes.; - = kregati se: baba zmerom ščekeče, Dol.; — zwitschern, schlagen (o kosu, slavcu), LjZv., St.

ščeketúlja, f. die Blaubertasche, GBrda, Črniče

(Goriš.).

ščekljáti, am, vb. impf. schwagen, plappern : ščekljate, kakor srake na vrbi, Bes., SIN. ščekótec, tca, m. ber Sahnentamm, ber Rlappertopf (rhinanthus) (šek-) Cig., Medv.(Rok.);

prim. ščeketati. ščemę̃lj, m. = čmrlj, Celovška ok.

scemenje, n. brennenber Schmerz. scemeti, im, vb. impf. brennenben Schmerz veruriachen, Mur., Cig., Jan., C., Dol., jvzh-St.; (o bolečini, katero kdo čuti, kadar ga kaj uščane ali uščipne: ščemi me), Lašče-Erj.(Torb.); - prim. ščepeti.

ščénčič, m. dem. ščenec; bas Hundchen, Dict., C.

ščenė, (ta, n.1) = mlad pes; -2) mlado prase,Hrušica v Istri-Erj. (Torb.); - tudi: ščéne,

1. ščénec, nca, m. = ščene 1), pl. ščenci (nam. ščeneta) Trub., ogr.-Valj.(Rad).

2. ščénec, nca, m. 1) tečaj pri nožu zaklepalniku, Podkrnci-Érj. (Torb.); - vsako zaklepalo, ki se odpira in zapira, GBrda; -2) das Inject (sploh vsaka mlada živalca, ki nima svojega imena), Grgar pod Sveto Goro-Erj. (Torb.); - die Laus, (šenec) V.-Cig.; · (prim.: zelen, kakor ščenec, Strek. (Let.); — 3) bie Riete, ber Rietnagel, Guts., Jarn ; — ščeniti, ščipati.

1. ščèp, ščépa, m. ber Holzspan, Rib. - Mik.;

ber Splitter, Z.

- 619 -

2 ščep, ščepa, m. 1) vseh pet prstov s konci zlozenih: naredi scep! lege bie Finger tegelformig aneinander! Malhinje-Erj.(Torb.); -2) = ščip, der Bollmond, Cig. (T.), Znid.; (eig. ber Mond in 3/4 Phase, C.); -3) = vol, ki ima na glavi belo liso v podobi lune, Tolm.-Erj.(Torb.).

ščepa, f. ber Holzspan, V.-Cig., Rib.-Mik. ščepána, f. krava, ki ima na glavi belo liso v podobi lune, Tolm.-Erj.(Torb.).

ščepce, n. kolikor se prime s tremi prsti, bie Brise: eno š. moke, Cv.; š. soli, BlKr.

1. ščépec, pca, m. dem. 1. ščep, kajk. - Valj.

2. ščepėc, pca, m. 1) kake drobne stvari toliko, kolikor se je s tremi prsti zagrabi, bie Brise; (tudi: ščépec) š. tobaka, Cig., Jan., Dol., Soška dol.-Erj. (Torb.); - 2) pl. ščépci, alle Fingerfpigen einer Sand zusammengehalten, kajk .- Valj. (Rad); - Die Finger, Habd .- Mik.; dušice, iz peklenskega lovca ščepcev oslobojene, kajk .- Valj. (Rad); - 3) bie Bingette, Jan.(H.).

ščépek, pka, m. der Splitter: pri vas drva sekajo, k nam ščepki letajo, Bes.

ščeperiti se, frim se, vb. impf. ben großen Herrn spielen, wichtig thun, Podkrnci-Erj. (Torb.); - prim. šopiriti se.

ščepęti, im, vb. impf. = skeleti, peči (o ranah), beißen (o jedkih tekoćinah), Goriška ok., Soška dol.-Erj.(Torb.), KrGora-DSv.; ščepi

("ščapí") me, Ben.-Kl. 1. ščepíca, f. = trščica, ber Holziplitter, Z., Dol.; - prim. 1. ščep; - das Holkicheit, BlKr.

2. ščepíca, f. die Rniescheibe, C.; - prim. ščep.

ščepíriti se, îrim se, vb. impf. = ščeperiti se, LjZv.

ščepka, f. dem. ščepa; ber Splitter: vihar je premetaval ladjo našo kakor lehko ščepko, LjZv.

ščépniti, ščepnem, vb. pf. š. tobaka, eine Brife Tabat nehmen, C.

ščęr, m. ime raznim rastlinam, Erj. (Torb.); zeleno je, kakor ščer, Dornberg-Erj. (Torb., Let. 1883, 253.); ščera dajo živini, kadar se ji voda zapira, Dol.; - ber Portulat (portulaca), C.; — prim. ščir.

1. ščer, î, f. = šker, bas Wertzeug, ogr.-Mik.

2. ščęr, î, f. die Sandbant, C.; — prim. čer. ščerénka, f. megitanisches Traubentraut (chenopodium ambrosioides), Mur., Medv.(Rok.). ščęt, î, f. 1) die Bürste; gost, kakor š., Gor.; ima lase, kakor ščet, Gor.; razdrasana je, kakor ščet, Lašče - Levst. (Rok.); - 2) bie Diftel, Cig., Kras-Mik.; bef. die Rrabbiftel (dipsacus silvestris), Spodnja Idrija - Erj. (Torb.); - 3) bas Baliffabenwehr an einem Fluffe ober Bache, ein Biloten- ober Pfahlwert, C., vzhSt. ščetālje, n. die Rarbendistel, ogr. - C., Mik., Raič(Nkol.). ščetāljevec, vca, m. = ščetaljka, C. ščetāljka, f. die Bebertarbe, C., Kr.-Valj. (Rad).ščetálo, n. ber Striegel, C. ščetanje, n. bas Burften, M. scetar, rja, m. ber Burftenmacher, ber Burftner, Cig., Jan., C. ščetarica, f. črna 3., eine schwarze Bürstenraupe, ber Lasttrager (bombyx antiqua). Nov. ščetáriti, arim, vb. impf. ein Burftner fein, ščetárski, adj. Bürftenbinber : ščetarska roba, ščetáti, am, vb. impf. burften, abburften, Jan., Šol., Tolm. ščętca, f. dem. ščet, SIN., Bes. šceten, tna, adj. Burften-, Cig.; ščetni odtisek, ber Bürftenabzug, Cig., Jan. ščetica, f. dem. ščet; 1) das Bürstchen, Levst. (Zb. sp.); die Bürste, Cig., Jan., Gor.-M.;
-- 2) der Borstpinsel, Cig., Kast.-C., LjZv.; - 3) scetice, die horner- v. Buichelfrantheit ber Bienen, (set-), Cig.; - 4) bie Rarbe (dipsacus fullonum, d. silvestris), Dict., Cig., Jan., Erj. (Torb.); = pl. ščetice, vzhŠt.; tudi: die Distel (carduus), Erj. (Torb.); z mejmašnimi ščeticami je dobro kravi oteklo vime počesati, Lašče-Levst. (Rok.). ščetîčevje, n. coll. Rarben (dipsacus), Cig., Jan., Erj. (Torb.). ščetína, f. 1) bie Borfte; -2) bie Diftel, Cig.; - neka trava, Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.); - 3) ozek svet mej dvema njivama, Bolc-Erj. (Torb.); — 4) psovka objestnemu ali sitnemu človeku, M., Ig (Dol.). ščetînar, rja, m. ber Boistenverfäufer, Cig. ščetinast, adj. borftenartig; - borftig; ftruppig: ščetinasta brada. ščetinat, áta, adj. borftig, Cig. ščetinec, nca, m. 1) bas Borftenthier, Jan.; — = prasec, bas Schwein, Z., LjZv.; — 2) rauhhaariges Laferfraut (laserpitium hirsutum), Z. ščetinica, f. dem. ščetina; eine fleine Borfte. ščetiniti se, înim se, vb. impf. sich borsten, zuberge stehen; lasje se mu ščetinijo; - das Haar sträuben, Cig., Jan. scetinjaca, f. bas Schwein, C. ščetînje, n. coll. 1) die Borften, Cig., Jan., Danj. - Valj. (Rad); - 2) ber Bartwift, Jarn .- Cig.; - 3) die Borftbinfe (scirpus setaceus), Cig.

ščetînka, f. 1) bas Borstenthier, Jan., Navr. (Let.); — 2) = ščetinovec, Z. ščetínovec, vca, m. bas Borftengras (nardus), Z., Medv. (Rok.). ščetíšče, n. das Bürftenholz; ber Binfelftiel, Cig. 1. ščetiti, im, vb. impf. 1) abburften, Mur., Dol.-Cig., Jan.; - 2) Faschinen an Abhangen legen, Flufewehre machen, C.; - 3) s. se = ščetiniti se, Z. 2. ščetiti, im, vb. impf. spalteln, (n. pr. drva predrobno cepkati: govori se o kakem otročetu, katero se prime tega dela, ki mu še ne more kaj), Brkini-Erj. (Torb.); — prim. 1. šketiti. ščétiti se, im se, vb. impf. = šketiti se, stutig sein, widerspenstig sein (o konju, človeku), Erj. (Torb.). ščetje, n. coll. Karben, Z. ščętka, f. dem. ščet; 1) bas Burftchen; bie Burfte, Cig., Jan., DZ.; - 2) ber Binfel, C., nk.; — 3) ber stachelige Ropf, 3. B. des Stechapfels, Der Weberfarbe u. bgl., C.; -4) bie Rarbe (dipsacus), Cig. ščetkar, rja, m. ber Pinfelmacher, Cig. ščętkati, am, vb. impf. farbatichen: konja s., Jan.(H.). ščétkovec, vca, m. die Ebermurz (carlina acaulis), C. ščetovína, f. Bürstenbinderware, Jan. ščętovka, f. Hosen aus grobem Haustuch, Strek. ščętovnik, m. ber Bartwisch, Jarn. ščetúlja, f. das Borftengras (nardus), Z.; ajda s., bas Beibeforn mit reichlichem Schopf, νζhŠt.-C. ščeváč, m. ber Seper, Dol.-Cig. ščeváti, ščújem, vb. impf. = ščuvati, Mur., Cig., Jan., BlKr.-M., ogr.-Mik. ščęvkati, am, vb. impf. flaffen, Jan., C. ščęvkavec, vca, m. der Klaffer, Jan. ščežeti, im, vb. impf. friechend rennen, Met. ščíga, f. die Rolle, der Flaschenzug, vzh.St.: prim. 2. čiga 1). ščijca, f. = majhno dekletce, Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.); - prim. uscanka. ščína, f. = ščindra, Tolm. - Erj. (Torb.); pazderje od konopelj, lanu, Črniče(Goriš.), GBrda. ščîndra, f. = škindra, Tolm.-Erj.(Torb.). ščînk, m. ber Fintenichlag, Cig., Jan. ščínkanjo, n. der Fintenichlag, Cig. ščínkati, šcînkam, vb. impf. wie ein Fint pfeifen, schlagen, M. ščínkavčar, rja, m. ber Fintler, Cig. ščínkavček, čka, m. dem. ščinkavec; daš Finkchen. ščínkavčen, čna, adj. = ščinkavčji, Štrek. ščínkavčji, adj. Finten-, Jan. ščínkavec, vca, m. ber Fint; (nav. ščinkovec). ščínkavka, f. bas Finkenweibchen; (nav. ščinkovka). ščínkavski, adj. Hinten-, Cig. ščînklja, f. = ščinkavka, Kr.-Valj.(Rad).

šcîp, m. 1) ber Ruiff, ber Bwid, Cig., Jan., Valj.(Rad); — 2) bie Prife, Rib.-Mik.; —

3) ber Bollmonh; ščip je; o ščipu; luna gre v ščip, je v ščipu, der Mond ist voll, Cig.; prim. 2. ščep 2); — 4) neka vinska trta: ber Mosler, Radgona (vzhSt.) - C.; (prim. šipon).

1. Ščípa, f. neko nazobčano kolesce pri stativah, das Sperrad, Lasce-Erj.(Torb.).

2. ščípa, f. = šcipek, šipek, die hunderose (rosa canina), Drežnica-Erj (Torb.). ščipáča, f. die Kneipzange, die Rupfzange, C.

ščipaten, ina, adj. fneipenb, Rneip-, Cig.

1. ščípalica, f. 1) bie Rolif, C.; - 2) pl. ščipalice, die Zwickange, Jan. 2. scipalica, f. = 2. scipek, C.

ščipatnica, f. 1) orodje, s katerim se ščiplje, C.; bie Bwidzange, Cig., Jan.; - 2) bie Rrebsichere, Cig., Jan ; - 3) ber Rebenstecher (rhynchites betuleti), Čig.

ščipāłnik, m. 1) ber Zwider (naočniki), Žnid.; - 2) pl. ščipalniki, die Fressange der Insecten, Cig.

ščipálo, n. bas Rneipwertzeug, bie Rneipe, Cig., Jan.

ščípanje, n. das Zwiđen; — š. po trebuhu,

das Bauchgrimmen.

ščípati, pam, pljem, vb. impf. zwiden, ineipen; - šciplje me po trebuhu, ich habe Bauchgrimmen;-plagen, beunruhigen; za vee me ščiplje = ich lebe fnapp, Jan. ščipavec, vca, m. 1) ber Bwider, Cig., Jan.;

- 2) der Scorpion, Guts.-Cig., C., Erj.(Ž.), Navr. (Let.); - ščipavci, die Scorpione (scorpionida), Érj.(Ž.); — ščípavec, Erj.(Ž.).

ščipavka, f. 1) die Amiderin, Cig.; - 2) na koncu preklana palica, s katero se meče kamenje, ber Schleuderstab, Goriska ok., Ip .-Erj.(Torb.); — s šcipavko se prijemajo tudi jezice, GBrda; - 3) bie Rrebeschere, Guts., C.; - 4) pl. šcipavke, bie Bange, Guts.; — 5) = strigalica, Notr.; — 6) neka smokva, od nje kože ščepe (peko) ustna, Kanal (Goriš.)-Erj.(Torb.).

ščipė, ęta, m. vol temne barve z lisico na čelu, Polj.

ščîpec, pca, m. 1) das Kneipwertzeug, die Kneipe, Jan.; — die Kneipzange, C.; — die Lichtpupe, die Lichtschere, Sv. Duh pri Krikem-Erj. (Torb.); - 2) = ščipavec, ber Scorpion, Jan.; - 3) = 2. ščepec 1), ber Fingerspiken-griff, Strek.; za dober ščipec dlake, Štr.; za ščipec zabelje, Zv.

1. ščîpek, pka, m. dem. ščip; ber Bollmonb, Gor. 2. ščîpek, pka, m. = šipek, bie Sagebutte, Mur., ogr. - Valj. (Rad), Mik., vzhŠt.; gibati s., die gefüllte Rofe, vzh.St.

ščîpka, f. krava temne barve z lisico na čelu,

ščîpnik, m. neka uzitna goba, C. ščípniti, ščîpnem, vb. pf. zwiden.

ščîr, m. der Fuchsschwanz, der Amarant (amarantus), vzh.St.; bas Meieramarantfraut (amarantus blitum), Hlad., Goriška ok., Vrsno (Tolm.)-Erj.(Torb.); = rdeči ščir, Tuš.(B.); (prim. hs. stir); - bas Bingelfraut (mercurialis annua), C., Valj. (Rad).

1. ščîrec, rca, m. = čiraj, bas Geschwür, C. 2. ščîrec, rca, m. = ščir, ber Amarant, C. ščîrek, rka, m. dem. ščir, ber Amarant. C.

1. ščîrič, m. - ščir, ber Amarant, vzhSt.-C.

2. ščirič, íca, m. die Beingrille, vzhSt.-C.;prim. čirič.

ščiriček, čka, m. dem. 2. ščirič; die Beingrille, C., Mik.

ščírjevec, vca, m.1) — čiraj, baš Geschwür, der Abscess, Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.).; - 2) die Safelwurz (asarum europaeum), Prodol (na benetski meji)-Erj.(Torb.).

ščírovec, vca, m. das Geschwür, Rez.-C.(Vest.);

– prim. ščirjevec 1).

ščírovnik, m. = ščir, das Bingelfraut (mercurialis annua), C.

ščit, ščíta, m. 1) ber Schilb, Guts., V.- Cig., Jan., Cig. (T.), Trub., Dalm., Rog., nk.; — 2) čelni scit, der Borgiebel, V.-Cig.; — 3) bie den Bettel schupende Scheibe am Beberbaume, V.(Rib.) - Cig.; — 4) = lesa, die Darrhurde, die Darre, vzhSt.-C.; - ščít, Cv.

šcîtar, rja, m. ber Schildtrager, Jap .- C. ščîtarica, f. die Schilblaus, Nov.

šcîtarka, f. 1) bie Schilbflechte, Cig ;- 2) ber Schilblafer (cassida viridis), Erj.(Z); - 3) kaca s., bie Schilbichlange (naja Haje), Erj.

ščítast, adj. schilbförmig, Cig., Jan., Cig.(T.). ščítec, tca, m. dem. ščit; bas Schilbchen, Cig.

(T.).

ščîtek, tka, m. dem. ščit; bas Schildchen, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Dalm. - Valj. (Rad); š. pri ključanici, Cig.; — naprsni š. — naprsnik, das Bruftblatt, C.; - naddurni s., ber Thurgiebel, Cig.

ščíten, tna, adj. Schild., Cig., Jan. ščítiti, ščítim, vb. impf. ichugen, Trub., nk.; ščiti ti mene! Trub.; braniti in š. se zoper smrt, Trub.

ščîtnica, f. die Schilbfrote (testudo) als Belagerungswert ber Romer, Cig,; (po češ.).

ščîtnik, m. der Schildinappe, Cig., Jan., Hip. (Orb.); ber Stallfnecht, Meg.; cesar ali scitnik ("Raifer ober Stallfnecht"), Trub.

ščitnják, m. ščitnjaki, die Schildfrebse (aspidostraca), Cig.(T.), Erj.(Z.).

ščitodežec, zca, m. ber Schilbhalter (in ben Wappen), Cig.

ščitoglav, glava, m. ber Schilbfisch (echencis remora), Erj. (Z.).

ščitonosec, sca, m. 1) ber Schilbtrager, Cig.; - 2) ber Panzerfisch, Cig.; — rus.

ščitonosnica, f. die Schilbträgerin, Cig.

ščitonosa, m. = ščitonosec, Jan.(H.); - po hs.

ščmíti, ím, vb. impf. = ščemeti, Mik. (V. G. I. 356).

ščokotáti, otâm, očem, vb. impf. raunen, faieln: v uho komu š., Kres; — pogl. ščekotati.

ščîb, ščfba, adj. schartig, C.

scfba, f. 1) die Scherbe, Mur.; - 2) die Scharte, Jan., C., Mik.; — 3) die Zahnlude, Mur.; - prim. škrba.

scrbalo, n. 1) das Ausschartungseisen bei ben Kurichnern, Cig.; - 2) ber Striegel, C. ščrbánja, f. 1) bie Scherbe, Mur.; - 2) bie Scharte, vzhSt.-C.;—3) die Zahnlücke, Mur., Cig., vzhSt.-C. ščrbánjast, adj. 1) schartig, M., C.; — 2) zahn= ludig, M. ščrbánjav, *adj.* 1) schartig, C.; — 2) zahnlüdig, Mur. ščrbánjavec, vca, m. det Zahnlüdige, Mur. ščrbánjavka, f. bie Bahnlückige, Mur. ščíbast, adj. 1) schartig, C.; -2) zahnlucig, C. šofbav, adj. 1) schartig, C.; — 2) zahnlüdig, C. šcfbec, bca, m. die Hirschwurz, bas Hirscheil (peucedanum cervaria), C. ščrbina, f. 1) die Scherbe, Mur.; — 2) die Scharte, Cig., M.; — die Ripe, C.; — 3) die Bahnlude, Mur., Cig., Jan. ščrbinast, adj. 1) ichartig, Mur.; ščrbinasta skala, schartiger Felsen, C.; - 2) zahnludig, Mur., C. ščrbínav, adj. zahnlüdig, Mur., C. ščfbiti, im, vb. impf. 1) ausbrechen, schartig machen: lonec s., C.; — 2) verringern: šc. dohodke, C. ščrblják, m. ein angebrochener Topf, C. ščíbljav, adj. 1) schartig, Mur., C.; — 2) zahnlüdig, Mur., C. ščíbljavec, vca, m. ber Zahnlüdige, Mur. ščfbljavka, f. die Bahnludige, Mur. ščkbljavost, f. 1) die Schartigkeit, C.; — 2) die Bahnludigfeit, C. ščrbljiv, íva, adj. schartig, Jan. ščrbozob, zoba, adj. zahnludig, C. ščrk, ščrka, m. bas Birpen, Jan. (H.). ščíkanje, n. das Zirpen, Jan.(H.). ščíkati, ščíkam, vb. impf. einen zirpenden ober fnarrenden Ton von sich geben: jereb, kobilica, lesni črv, ura ščrka, Goriška ok., Soška dol.-Erj.(Torb.). ščíkavec, vca, m. = beli hišni ščurek, Štrek. (Let.). ščrketáti, etâm, éčem, vb. impf. = ščrkati, Z. ščrleti, im, vb. impf. 1) zwitschern: ptič ščrli, Podkrnci - Erj. (Torb.); – 2) = vreščati, ichreien: otrok ščrli, Koborid-Erj.(Torb.). ščrljúk, m. die Felblerche (alauda arvensis), Bolc-Erj.(Torb.), GBrda. ščrljúkati, am, vb. impf.=ščrleti, Erj.(Torb.). ščúcati se, ščůca se, vb. impf. ščuca se mi = kolca se mi, BlKr. ščūcavica, f. daš Schluchzen, kajk.-Valj.(Rad). ščúka, f. ber Hecht (esox lucius). ščúkast, adj. 1) schlant, bunn, C., Z.; — 2) ščukasto gledati, scharf anbliden, C. ščúkati, am, vb. impf. = po malem rezati, rezljati, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.). ščukec, kca, m. der Anochenhecht (lepidosteus), Erj.(Z.).ščúkica, f. dem. ščuka; ein fleiner Becht. ščúkin, adj. Cig., Jan.; pogl. ščukov. ščúkov, adj. Secht-, Jan., Kr. ščúkovec, vca, m. der Raiman (alligator), C. ščukovína, f. bas Bechtfleisch, Jan.

ščūlec, Ica, m. eine Art Steinbrech (saxifraga tridactylites), Medv. (Rok.); - neka užitna rastlina (crithmum maritimum), Cres, Lošinj, Unije-Erj.(Torb.); (hs.). ščúliti, im, vb. impf. = ščuvati, hegen, (šul-) Cig.; š. (šuliti) pse, SlGor. ščûljek, ljka, m. = rilj, ein abgefägtes Stüd vom Baumftamm, Hal .- C. ščúra, f. ozka ulica mej dvema hišama (od it. (0)scuro, duntel), Banjščice-Erj. (Torb.). ščúrček, čka, m. dem. ščurek; = čirič, bie Beingrille, Nov.-C. ščúrek, rka, m. die Rüchenschabe (blatta orientalis); - tudi: die Felogrisse (gryllus campestris), Mur., Cig., Mik., Škrilje pod Cavnom - Erj. (Torb.); — = striček, bie Hausgrille, Dol.; - = čirič, die Beingrille, Dol. ščurič, m. = čirić, bie Beingrille, Nov.-C ščúrka, f. ovca črne volne, Kanin-Erj. (Torb.). ščúrkov, adj. Grillen :: š. skedenj, neka igrača s koščki lesa, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let. 1892, 39). ščúti, ščújem, vb. impf. hegen, Dict. - Mik., Jan., Rož.-Kres, Vrt. ščuváč, m. ber Heber, nk. ščuvaj, m. der Heger, Jan., C., Levst. (Nauk). ščuvājka, f. die Heperin, Jan. ščuvanje, n. das Hepen. ščuváti, ščúvam, ščújem, vb. impf. hezen; psa š. ščuv**āvec**, vca, m. der He**șe**r. šè, adv. noch; - še - ne, nicht einmal; še toliko ne; še sanjalo se mi ni, es ist mir nicht einmal im Traum eingefallen; — še le, erft; še le zdaj si prišel; tam še le bo veselje. šebęder, dra, m. = šveder 1), C. šebeníca, f. = šebenik, Medv.(Rok.). šebeník, m. = rumena vijolica, ber Golblad, ber gelbe Feigel (cheiranthus cheiri), Tus. (R.), Goriš. šeboj, m. bie Levioje (matthiola), Tuš. (B.), Medv.(Rok.); - prim. hs. šeboj, ber Golblad. šebojka, f. die Anotenblume (leucojum), Cig., Jan., Medv.(Rok.). sédem, dma, m. ber Balb, Guts.; ichlagbarer Buchenwalb (nam. ščedem?), Meg. - Valj. (Rad); — (tudi krajno ime na Št.; prim. ščedeti in nem. "Schonung" in "Part" iz lat. parcus, C.). šęf, m. ber Beinheber, ogr.-Valj.(Rad), vzhŠt.; ("sept ein nhd. Schöpf voraus", Mik. [Et.]). šefarica, f. ber Schöpflöffel, Dol.; - iz nem. š**ệflja,** f. bas Schöpfgefäß; — iz nem. šéga, f. 1) der Brauch, die Sitte; kolikor krajev, toliko šeg, Npreg.-Jan.(Slovn.); sego vedeti komu, jemanbes Laune tennen, C.; svoje sege biti, launenhaft fein, C.; bie Mobe, Cig., Jan.; mož po šegi, Cig.;

— 2) bie Schlauheit: to vam hote s šego ino zlobo nagoditi ("mit falichen Tuden"), Krelj. šegáčen, čna, adj. pogl. ščegačen. šegáriti se, ârim se, vb. impf. š. se iz koga, jemanden zum Besten haben, ihn foppen, C.,

vzhSt.

šogārstvo, n. bie Entbindungstunft, Cig. šógast, adj. pfiffig, Z., Svet.(Rok.).

šegàv, áva, adj. 1) tlug, pfiffig, fchlau, Habd.-Mik., Dict., Cig., Jan., Dalm.(Reg.); k temu hudič šegavo pomaga ("meifterlich"), Krelj; šegavo komu v oči gledati, Zv.; čudno in šegavo ravnati s kom, Dalm.; šegavo govorjenje Ciceronovo, ("meifterliche Sprache"), Krelj; — 2) wißig, Cig., Jan., BlKr.-Mik., nk.; tudi: šégav. BlKr.-Erj.(Torb.); — 3) = nagajiv, vzhŠt.; — 4) launenhaft: šegav kakor vreme, C.

segavec, vca, m. ber Bigbold, ber Boffen-

reißer, Cig., Jan.

Sogávost, f. 1) bie Klugheit, bie Schlauheit, Dict., Cig., Jan., C., Krelj; — 2) bie Launenhaftigkeit, C.

šeget-, išči pod: ščeget-.

šégica, f. dem. šega: ošabni farizej celo Bogu se podpre in mu šegice, ki jih je trdil, šteje, Ravn.

šeják, m. ber Froschbijs (hydrocharis), Medv. (Rok.), (šejek), C.

šēlak, m. neka smola, ber Schellad, Cig.(T). šélin, ina, m. ber Sellerie (apium graveolens), Štrek.; — prim. zelena.

šeljút, m. = malovreden človek, BlKr.-Let. šeljútati, am, vb. impf. = počasi hoditi, BlKr.-

Let.; - prim. šljutati.

šéma, f. 1) die Larve, die Maste, Mur., Cig., Jan., Mik., nk.; 2) die mastierte Person, die Maste; pustna &., dela, govori kakor kvatrna šema = šale zbija o nepravem času, Dol. Levst. (Rok.); šeme ga ližejo, er ist narrisch, muthwillig, Mur.; -2) = prismoda, ein dunimer Kerl; šema neumna! prava šema je; -3) die Genitalien des Beibes, der Stute, Ljub., Dol.; - prim. nem. Schemen = Schatten, Larve, Mik.(Et.).

sêmar, rja, m. 1) ber Mastenverfertiger, Mur.;
 2) ber Mastierte, BiKr.-DSv.

semarija, f. bas Maskentreiben; übhpt. narri-

semarya, 3. dus Rastentreiben; noppt. narrifches Treiben. šémast, adj. 1) mastenähnlich; — frazenhaft,

Semast, aaj. 1) mustraughtta; — [tugenquit, Jan.; — 2) bumm, nārrijā; š. človek; š. izprevod, Navr. (Let.); — š. konj (če se rad plaši), Gor.

šemástiti, ästim, vb. impf. pogl. šumastiti. šematīzem, zma, m. imenik, ber ©chematišmuš. šēmber, bra, interj. neka kletvica; — tudi: m. š. te vzemi! Jurč.

šembilja, f. bie Sibylle, Cig.; modra ko šembilja, Gor.-Mik.

šembîljski, adj. sibyllinisch, Cig.

šêmbraj, interj. = šember: š. te! tudi: m. neki šembraj me je prav daleč okoli nosil, Glas.

šembran, adj. (part.) verssigt, vermaledeit (v kletvicah); šembrana para! šembran človek! šemež, m. 1) = šema: s plevami natlačen šemež, Dol.; — ein bummer Mensch, M.,

Dol.; — 2) ber Ged, Cig. šệmežen, žna, adj. gedenhaft: šemežni mladi

babjaki, Jurč.

šémica, f. dem. šema; 1) eine kleine Raške; —
2) bas Närrchen, Mur.;—ein bunnmer Mensch, semigati, am, vb. impf. wadelnd, hinkend gehen,
Hal.-C.

semiti, semim, vb. impf. 1) mastieren, Jan.; s. se, sich mastieren, Cig.; — 2) s. se, sich närrisch betragen, M.; — sich unnatürlich geberben, sich zieren, Cig.; — 3) s. koga, einem ein Blendwert vormachen, Cig.; — 4) lächerlich machen, bespötteln, Cig.

sempla, f. ein weites Holzgefäß, in welches ber

Bein abgezapft wird, Strek.

šen, šena, m. ber Rothlauf; — pogl. všen, pšeno.

šęncaj, interj. — hencaj: š. te! postausenb! Jurč.

šenčūrka, f. die Sumpfootterblume (caltha palustris), (nam. šentjurka), Livek-Erj. (Torb.). šeníca, f. pogl. pšenica.

šēnki, m. pl. 1) die Finnen, Cig., Nov.; —
2) = metljaji, Erj. (Itb. sp.); — pogl. pšenki.
šenmáren, rna, adj. veliki, mali š. dan, ber
Groβ, Rleinfrauentog, Kast. (Roξ.); (tudi:
šenmáren, m., Dict.); — prim. šmaren.

šènt, šénta, m. 1) š. je hud duh, najbolj škoduje na sveti večer, Trst. (Glas.); babji š., izpaka, ki na drevju stoka in vsacega, katerega v roke dobi, oskube ali pa se mu v lase zafrkoči, Nov.; — 2) kletvica: da te šenta! Valj. (Rad); ti šent ti! da te šent opali! kje si tega šenta dobil? Levst. (Rok.); — prim. šent (adj.).

šent, adj. (indecl.) Cancts: Sent-Jakob, Sent-

Vid; — iz: Sanct.

šęntaj, interj. kletvica: da bi te šentaj! Polj.; šentaj smo leteli! LjZv.; kam te je šentaj nesel! Levst.(Rok.).

šęntanec, nca, m. kletvica: — šentan človek ali žival: kam greš, šentanec? Levst. (Rok.). šęntanica, f. kletvica: — šentana oseba, žival ali reč, Levst. (Rok.).

šéntati, šêntam, vb. impf. 1) = z besedo "šent" preklinjati, Meg., Dict., Z.; - 2) šêntan, vermalebeit; ti šentana para!

šentávati, am, vb. impf. šentati 1), Rez.-Mik. šéntaveo, vca, m. = preklinjavec, Meg., Dalm., Jap.; božji š., ber Gottešlůfterer, Krelj.

šentjākobščica, f. neka hruška, C.; neko jabolko, C.

šentjánževec, vca, m. 1) ber Johannissegen, ber Abschiedstrunt; prinesti še šentjaževca; piti š.; — 2) ber Monat Juni, Št.-Z.; — 3) bas Johannistraut (hypericum persoratum), Polj.

šentjánževica, f. 1) ber Johannissegen, ber Abschiedstrunt, Cig., Jan., Mik., Npes.-K.; — 2) das Johannistraut (hypericum persoratum), Medv.(Rok.), Valj.(Rad).

šentjánževina, f. bie fnollige Spierstaube (spiraea filipendula), Navr. (Let.).

šentovânje, n. das Fluchen.

šentováti, üjem, vb. impf. = šentati 1); übhpt. fluchen, lästern.

sentovavec, vca, m. ber Flucher, ber Lästerer.

sepa, f. 1) die Hintenbe, die Lahme, Cig.; ber Krummfuß, ber Hintfuß (psovka), BIKr.-M.; 2) der frumme Fuß, BlKr.-M. šepák, m. der Hintende, jvzhSt. šepálo, n. ber Bintenbe (zanicij.), Cig. sepanje, n. bas hinten, bas Rrummgeben. šépast, adj. hintenb. šépati, pam, pljem, vb. impf. hinien; na eno nogo, na obe nogi š. šépav, adj. hintend. šépavec, vca, m. der Hintende, der Krummfuß, Jan., BlKr.-M. šępavka, f. die Hinkende, der Krummfuß, BlKr.-M. šępec, pca, m. ber hintende. seper, pra, m. 1) das Holzscheit, Valj.(Rad); - die Stange, C.; — 2) der Spieß, C.; bas Reifenbe, C. šepęriti se, ęrim se, vb. impf. = ščeperiti se, šopiriti se, C., Levst. (Rok.). sepesati, am, vb. impf. hinten, C., SIN. sepesniti, finem, vb. pf. hintend fehltreten, C. sepet, pta, m. bas Geffufter, bas Gelifpel, Valj.(Rad); (šept) Mur.; (tudi: šepèt, éta, Jan.). Sepetáč, m. ber Alufterer, Jan. šepetanje, n. das Flüftern. šepetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. flüftern; rauschen (o perju), Mur. šepetavec, vca, m. der Flüsterer; — der Souffleur, Cig., C., nk. sepetavka, f. die Flüstrerin; - die Souffleuse, nk. sepétec, tca, m. das Gelispel, Jan. sepetniti, ftnem, vb. pf. leife fagen, gufluftern, C., Z., nk.; š. komu kaj na uho, Erj (Izb. šępka, f. die Hintende, Lašče-Levst. (Rok.). šępkati, am, vb. impf. ein wenig hinten, C. šępkav, adj. ein wenig hintend, C. šepljáti, am, vb. impf. halblaut und schnell hintereinander reben, fluftern, C., Lasce(Dol.). šepljav, áva, adj. lispelnd, leise sprechend, ogr.-C. sepniti, sepnem, vb. pf. flufternd, lispelnd, leise fagen, C., nk.; šepnila je pred se, fie flufterte bor sich hin, LjZv.; (pravilno bi bilo: šepníti, šápnem, Cv.). sepot, ota, m. = sepet, bas Geflüfter, Jan. šepráka, f. BlKr.-Let., pogl. šipraka. šeprūn, m. plašč iz bičja ali lipovega lubja, kakršne so nekdaj pastirji imeli, Polj., Idrija; prim. srvn. schaprun, furger Mantel. šeptáč, m. = šepetač, ber Hüsterer, Cig. šeptálo, n. ber Lispler (zaničli.), Cig. septáti, am, vb. impf. = šepetati; (praes. tudi: šepčem, ogr.-[Valj.]). šeptav, áva, adj. flufternb, Jan. šeptavec, vca, m. = šepetavec, Cig., Jan. šeptāvka, f. = šepetavka, Cig. šepúr, rja, m. = šapur, vodir, Fr.-C. šéreg, éga, m. bie Schar, ogr.-Valj.(Rad); prim. madž. sereg, Mik.(Et.). šęst, num. sechs, ob sestih, um 6 Uhr; (prim. devet); -- ni pet, ni šest, mir nichts, bir nichts, nk.; tako si mogočnik - ni pet ni šest - prisodi novih vasi, Navr. (Let.).

šesták, m. 1) - šestica, ein Sechstreuzerstück. Cig., Jan.: - 2) = sestosolec, ber Sertaner. Valj. (Rad); - 3) bas Sechstel (ein Daß), Mur. šestár, rja, m. ber Birtel, Z.; "temu orodju smo rekli poprej šestar", Solkan-Erj.(Torb.); - tudi hs.; prim. it. sesta, Birlel, Mik.(Et.). šestáriti, arim, vb. impf. zirteln, Jan.(H.). šestdánski, *adj*. sechstägig, *Mur*. šę̃stdeset, num. sechzig. šestdeseták, m. sechzigjähriger Mann, V.-Cig., Jan. šestdesetdánski, adj. sechzigtägig, Mur. šestdeseter, num. sechzigerlei; - prim. cetver. šestdesetêren, rna, adj. jechzigfach. šestdeseterica, f. eine Anzahl von sechzig, das Schod, Cel.(Ar.). šestdeseternat, adj. sechzigsach. sestdeseti, num. ber fechzigfte. sestdesetic, adv. jum fechzigftenmal. sestdesetica, f. bie gahl fechzig, ber Sechziger, Cig., Jan. šestdesetina, f. bas Sechzigstel, Cig., Jan. šestdesetînka, f. das Sechigftel, Cig., Jan., nk. šestdesetînski, adj. segagesimal, Cig.(T.), C. sestdesetka, f. die Bahl jechzig, der Sechziger, Jan. šę̃stdesetkrat, *adv*. sechzigmal. šęstdesetkraten, tna, adj. sechzigmalig, Mur. šestdesetléten, tna, adj. sechzigjahrig, Mur. šestdesetlētnica, f. die Sechzigjährige, Jan. šestec, tca, m. der Sechste, Valj. (Rad). šester, f. bas Sechegespann, Mur. šester, num. sechserlei; - prim. deseter. sosterák, m. ber Gecheenber, Jan. šestērec, rca, m. 1) ber Hegameler, Zora; -2) das Heraeber, Jan., Cig. (T.); - 3) ber Sextant, C. šestęrek, rka, m. = šesterna nit, gefechfter Faden, Mur., Cig. šestęren, rna, *adj.* ſeģeſaģ. šesterina, f. das Sechsgespann, Mur., Met., Burg.(Rok.). šesterka, f. 1) die Seche, Mur.; - 2) ein fechezähliges Rleeblatt, Mur. šesternat, adj. fechefach. šesternik, m. 1) ber Sechsenber, Cig.; - 2) ber Sextant, Jan.; — 3) ber Hexameter, Zora. šesterodeten, ina, adj. sechstheilig, Cig. šesteroglásen, sna, adj. sechestimmig, Cig. šesteroglàv, gláva, adj. sechstöpfig, Čig., Jan. šesterogub, guba, adj. jechsfältig, jechsfach, šesterokoten, tna, adj. sechšectig, Cig., Jan. šesterokotje, n. = šesterokotnik, Cig., Jan., DZ. šesterokôtnik, m. bas Sechseck, Cel. (Geom.). šesterolisten, stna, adj. sechsblätterig, Cig. šesteronog, noga, adj. sechsfüßig, Cig., Jan. šesteronogàt, áta, adj. = šesteronog, Jan. šesteroogein, adj. sechšectig, Cig. šesterooglat, áta, adj. sechsedig, Cig. šesteroperen, rna, adj. sechefeberig, Cig., Jan. šesteroplosk, ploska, adj. fecheflachig, fechefeitig, Cig.(T.).

šesterordb, roba, adj. sechstantig, Cig. šesterorok, roka, adj. sechearmig, Cig., Jan. šesteroslovčen, čna, adj. = šesterozložen, Jan. šesterospęv, spęva, m. das Seztett, nk. šesterostop, stopa, adj. sechsfüßig, hegapodisch (v. Berjen), Jan.. šesterostopen, pna, adj. herapobijch, Jan. šesterostopje, n. die Berapobie, Jan., Cig.(T.). šesterostopnik, m. der herameter, Cig.(T.). šesterostran, strana, adj. fechefeitig, Jan. šesterostranski, adj. jedpsjeitig, Jan.(H.). šesterostrok, stroka, adj. jedisfadi, Cig. sesterostrun, struna, adj. jedisfatig, Cig. šesterovéjen, jna, adj. jedeaftig, Cig. šesterovlādje, n. die Sechsherrichaft, Cig. šesterozložen, žna, adj. sechesitbig, Cig., Jan. šesterozob, zoba, adj. sechszahnig, Cig., Jan. šestfunten, tna, adj. sechepfundig, Cig., Jan. šesti, num. ber fechete. šestica, f. 1) die Sechs, der Sechser; — 2) ber Sechser, das Sechstreuzerstüd. šéstič, adv. sechstens, zum sechstenmal. šestīlar, rja, m. (kovač) š., der Zirfelichmied, Cig., Jan. šestilen, ina, adj. Biriel-, Jan.(H.). šestilo, n. 1) = orodje, s katerim sodarji šesti del krožnega oboda določujejo, Mur.; ber Birtel, vzhSt.-Mur., Kr., St.-Cig., Jan., Cel. (Geom.), BlKr., Ist.; sabljasto š., ber Bauchzirkel, Cig.(T.); - 2) psovka: ber Narr, C.; — prim. šestar. šestina, f. bas Sechstel, Cig., Jan., M. šestînka, f. das Sechstel, Cig., Jan., nk. šestíti, ím, vb. impf. s šestilom šesti del krožnega oboda odmerjati, zirteln, Mur., Jan.; - prim. it. sestare, zirteln. šęstka, f. 1) die Sechs, der Sechser, Mur., Jan.; - 2) ein sechszähliges Rleeblatt, Mur. šęstkati, am, vb. impf. 1) = šestiti, Mur., vzhSt.; - 2) zu feche Schlägen breichen, M., C.; zu fechs Schlägen hammern, M. šęstkrat, adv. jechsmal. šęstkraten, tna, adj. jechemalig. šestléten, tna, *adj*. sechsjährig. šestlôten, tna, *adj*. sechslöthig, Jan. šestmęsečen, čna, adj. sechsmonatlich, semestral. šestnájst, num. sechzehn. šestnajstęr, num. sechzehnerlei; — prim. četver. šestnajstēren, rna, adj. sechzehnfach. šestnajstęrka, f. das Sechzehntelformat, das Sedezformat, Cig., Jan., Cig.(T.). šestnajstęrnat, *adj*. sechzehnsach. šestnájsti, num. der jechzehnte. šestnajstica, f. bie Sechzehn, Cig., Jan. šestnájstič, adv. sechzehntens, zum sechzehntenšestnajstína, f. das Sechzehntel, Cig., Jan. šestnajstînka, f. das Sechzehntel, Cig., nk. sestnájstka, f. die Sechzehn, der Sechzehner, Cig., Jan., nk. šestnájstkrat, adv. sechzehnmal. šestnajstogub, guba, adj. sechzehnsach, Cig. šestnájščica, f. die Sechzehn, Jan (H.). šęstnica, f. die Sext im Brevier, C. šestodstoten, tna, adj. secheprocentig, DZ.

šestoglàv, gláva, adj. sechstönfig, Cig. šestogub, guba, adj. sechefaltig, sechefach, Jan. šestogubánec, nca, m. = šestogubec, BlKr. sestogubec, bca, m. ber Blattermagen ber Bieberfauer, ber Bfalter, C., Lasce-Erj. (Torb.); turji š., Levst. (Zb. sp.). šestomèr, méra, m. ber Hegameter, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.šestoméren, rna, adj. hegametrisch, Cig., Jan. šestonedeljkinja, f. bie Bochnerin, Mur., Danj.-Mik. šestonog, noga, adj. sechšfilfig, Jan.(H.). šestonožen, žna, adj. = šestonog, Cig. šestonožec, zca, m. ein sechsfüßiges Thier, der Sechsfuß, Cig. šestoper, pera, m. bat šestoper = šestopernica, Mik. šestopéren, rna, *adj.* jechöftrahlig, *Erj.(Min.)*. sestopernica, f. 1) die Reule, ber Streitfolben, Meg., Dict., Mur., Guts.-Cig., Jan., Hip. (Orb.); -2) = netopir, Frey.(F.). šestoplòsk, plóska, adj. sechesiachig, C. šestorob, roba, adj. sechetantig: šestorobe hišice čebelnih matic, Levst. (Beč.). šestoròk, róka, *adj*. jedišarmig*, Cig.* šestošolec, Ica, m. ein Schüler ber sechsten Classe, ber Sextaner, nk. šestovílast, adj. lümmelhaft, Z.; albern, Dict.; thöricht, C. šestovítec, ica, m. ber Lümmel, Z.; = teleban, C. šestovíliti, îlim, *vb. impf.* wanten, wadelnd ober mantend einhergeben, Dict., C.; übhpt. ungeschidt einhergeben, LjZv. sestovilo, n. 1) = sestilo, ber Birtel, Z., Hip. (Orb.); - 2) der Dumme, C šestovėstnik, m. die sechszeilige Gerste, Cig., Strek., Notr. šę̃stred, num. = šestdeset, Kor.-Mur., Cig., Jan., Guts. (Res.); ("šestredo", Rez.-M.). šęststo, num. — šest sto, sechshundert; (šeststotni, -ter, -teren, -krat itd., prim. stotni, stoter itd.). šeststoleten, tna, adj. sechshundertjährig. šeststotina, f. das Sechehundertstel, Cig. šeststotīnka, f. das Sechshundertstel, nk. **šesttisóč, num. = š**est tisoč, nk. šesttisočni, num. der sechstausendste, Cig., Jan. šešārek, rka, m. = češarek, Z. šęška, f. 1) ein Schlag mit ber Hand ober Ruthe, Kr.-Valj. (Rad); šeško dobiti, Ravn. (Abc.); - 2) ein Begenstand, mit bem man ichlagt, Z.; ein breites Brett jum Schlagen, Cig. šęškalica, f. = prezalica, Polj. šęškanje, n. 1) das Schlagen, Büchtigen mit ber Ruthe, Cig.; — 2) = bas Schmaropen (z. B. bei Hochzeiten), Cig., Idrija, Prim. šęškar, rja, m. 1) = človek, kateri rad šeška, tepe, Cig.; - 2) = prežavec pri kaki pojedini, pos. pri svatovščini, Cig., Polj., Notr., Prim.šę̃škarica, f. 1) ženska, katera rada šeška, tepe, Mur., Jarn., Cig.; -2) = prežavka prikaki pojedini (pos. pri svatovščini), Cig., Goriš.-Erj. (Torb.). Digitized by 40,000 šęškarski, adj. ichmaroberiich, Cig. seskati, am, vb. impf. 1) mit einer Beitiche o. Ruthe schlagen, züchtigen, Mur., Cig., Jan., Lašče-Erj. (Torb.); — luna ga šeška, et ift tiessinnig, melancholisch, Mur., Met.-Cig.; burchhecheln (fig.): v zabavljicah š. žene, Glas.; - 2) = prežati pri kaki pojedini (pos. pri svatovščini), Cig., Polj., Notr., Goriš.-Erj.

šęšia, f. = korec, s katerim se zajemlje vino ali voda, ali tudi voda polje iz čolna, eine Art Schöpfgefäß, die Schöpfschaufel (iz it. sessola), Kras, Ip.-Erj. (Torb.).

šešljáti, am, vb. impf. = tiho govoriti, šepetati, fluftern, zifcheln, Podkrnci-Erj. (Torb.); - prim. šušljati.

šéšmer, rja, m. burre Reifer, BIKr .; - prim. sušmad.

šešnja, f. die Hublerin, Cig.; - prim. šešnjati 2).

šešnjáti, am, vb. impf. 1) zischeln, V.-Cig.;
— durch die Rase reben, Z.; — 2) hubeln, Cig.; — pogl. šušnjati.

šešúriti se, ûrim se, vb. impf. = šušuriti se, sich strauben (von haar, Federn), C.;-= sopiriti se, C. šeták, adj. = tak, zapŠt.-C.

šetališče, n. ber Spazierplat, Jan., nk.; tudi: šetálišče, Valj. (Rad).

setanje, n. bas Spazieren, Cig., M., ogr., kajk.-Valj. (Rad), nk.

setati se, tam, cem se, vb. impf. fpagieren, lustwandeln, Mur., Dol.-Cig., Jan., C., Mik., ogr., kajk., BlKr., nk.; Kraljič se po kamri šeta, Npes. - K.; kokot se šeta po dvoru, ogr.-Valj. (Rad); Po stezi se šeče bela žena, Npes.-Vraz; (= šetati, Mur., Cig., Jan.). šétavec, vca, m. ber Spazierganger, Cig., Jan. šetavka, f. bie Spaziergangerin, Cig., Jan. šėti, pron. = ta, zapŠt.

setnja, f. ber Spagiergang, Z., nk.

šetolik, adj. = tolik, zapSt.

setovati, ujem, vb. impf. eilen, sich beeilen, ogr.-Mik.; š. za kom, C.; žeden jelen šetuje k vretini, ogr.-Valj.(Rad); — sich bemuhen, fich angelegen fein laffen, ogr. - C.; deco srečno i blaženo učiniti šetujejo, ogr.-Valj. (Rad).

šetraj, m. = šatraj, Cig., Jan., Tuš. (R.).

šetrajka, f. = šatrajka, šatraj, C.

šev, šva, m. die Naht; suknja je bila brez šva, Trub., Dalm., Schönl.; (redkeje: šèv, šéva, Valj. [Rad]; po ševu, jvzhŠt).

šéva, f. die Schräge, Mik.; po ševi, schräge, schief, jvzhSt.; - (prim. našev [nam. na ševo], ichtage, Jan.; po ševem [nam. po ševi], C.).

ševéder, dra, m. = šveder, Mik.

ševeljáti, am, vb. impf. frauen, frabbeln (z. B. am Ropfe), "ševljáti" Podkrnci-Erj. (Torb.). šéver, m. človek s skrivljenimi nogami, BlKr. ševeriti, im, vb. impf. hinten, BlKr.; = šepavo hoditi, Mik.

ševica, f. = ševa: po ševici, na ševico (po švici, na švico), Lašče-Levst. (Rok.).

ševkínja, f. die Rähterin, C.; (šivk-, Meg.). šęvlja, f. = žlabudra, GBrda. ševljáti, am, vb. impf. — žlabudrati, GBrda. šęvnica, f. die Albe (leuciscus alburnus), Erj. (Z.); - Die Ellrige (leuciscus phoxinus), Frey.

(F.).šévski, *adj.* ſchrăg, *M.*, *Z*.

šíba, f. 1) die Gerte, die Ruthe; siba novo maso poje = ohne Zucht teine Erziehung, wo Bucht, ba Ehre; skozi sibe dirjati, Spießruthen laufen, Jurc.; - bozja siba, die Beißel Gottes; — bie Stange: železo v šibah, Stangeneisen, Cig.; — 2) ein schlanker, stehender Baum, Notr.; pos. = bukev, Notr.

šibak, bka, adj. = šibek. šíbanje, n. bas Schlagen mit Ruthen.

šíbast, adj. ruthenformig.

sibati, sibam, vb. impf. mit Ruthen ichlagen; - geißeln (fig.): napake ä., nk.

šîbek, bka, m., Z., Podgorje(Ist.)-Erj.(Torb.); pogl. šipek.

šíbek, bka, adj. 1) biegjam, Dict., Mur., Cig., Jan., C., Dol.; šibko drevo, šibka deska; — 2) schlant, bünn , Mur., Cig., Jan.; -3) zart, schwach; šibka rastlina; šibko dete; šibek mladenič, šibka dekla, šibko vino, *lp.*, Soška dol.-Erj. (Torb.); Salomon je še mladenič in šibak, Dalm.; - 4) v šibke mi gre, es geht mir fnapp, schlecht, Savinska dol.-DSv.; v šibkem, tnapp, C.

šiben, bna, adj. Ruthen., Mur.

šíber, bra, m. = šibra, baš Schrottorn, BIKr. šibęti, im, vb. impf. schwach werben, C. šíbica, f. dem. šiba; 1) Neine Ruthe, das Rüth-

chen; - srebro v sibicah, Stangenfilber, Jan.; – 2) das Bündhölzchen.

šibíka, f. 1) die Barre, Cig., DZ.; š. srebra, zlata, DZ.; jeklo v šibikah, Stahl in Staben, DZ.; — 2) ber Labstod, Cig.; — 3) sodomerna s., der Bifierftab, Guts .- Cig.

šibína, f. die Gerte, die Ruthe, Cig.; lazil je po gozdu iskat drobnih šibin (za butare na cvetno nedeljo), LjZv.; krivil bi te kakor vrbovo šibino, Jurč.

šibínica, f. dem. šibina; bas Reis, Cig.; iz vrbovih šibinic spleten koš, *Jurč*.

šibînje, n. coll. die Ruthen: bef. die zu einem Befen verbundenen Ruthen, Z., C.

šibînka, f. = šibina, C.

šibíti, ím, vb. impf. 1) biegen, M., C., Z.; "to drevo se ti uže ne da šibiti", rekše, ne da se upogniti, ker je uže predebelo, Ip.-Erj. (Torb.), Savinska dol.; šibiti se, sich biegen; brv se šibi pod težo; drevo se šibi pod snegom, od sadja; strop se šibi, ber Blafond sentt sich; - kolena se mu šibe, bie Rnie wanten; — 2) schwach machen, Z.; delo me šibi, C.

šībje, n. coll. die Gerten, die Ruthen; — das Ruthengebuich.

šîbka, f. 1) langes, bunnes Stud eines Detalls, die Barre: železo v šibkah, bas Stabeisen, Cig. (T.); Zelezne sibke, eisernes Fenstergitter, Vrt.; - 2) ber Gewehrlabstod, C.

šibkost, f. 1) die Biegsamkeit, Cig., Jan., M.;
2) die Schlantheit, die Schmächtigkeit, Cig., Jan., M.;
3) die Schwächte.
šibkosten, stna, adj. schwächlich, Jan.(H.).
šibkota, f. 1) die Biegsamkeit, Mur.;
2)

bie Schmächtigfeit, bie Dunnheit, Cig., Jan.;

— 3) die Schwäche.

sībnat, adj. 1) ruthenreich, voll Ruthen, Mur.;
— 2) Ruthen-, von Ruthen, Mur.
sībnica, f. = mladika, ber Auffchfeling, Cig.
sībnik, m. aus Ruthen gestochtener Korb, C.
síbnitt, sībnem, vb. pf. biegen, M., Z.
sibnjáča, f. aus Ruthen gestochtener Korb, C.

šibotînje, n. = šibovje, C.

šíbotje, n. = šibovje, C. šíbovec, vca, m. = velika šiba, Jurč.

šíbovje, n. coll. = šibje, Mur., Cig., Valj. (Rad), Dol.

šīdra, f. 1) der Schiefer, Mur., Cig., Jan., Polj.; — 2) der Steinsplitter (bef. zum Ausfüllen der Lüden bei der Wauer); kamen na sibre razditi; — v sibre iti, in Trümmer gehen; — 3) das Schrottorn, Z., Erj. (Min.), Ip.. Senofeče-Erj. (Torb.), BlKr., Tolm.; za lisico so debele sibre, Notr.-Levst. (Rok.); — das Schiefertügelchen, Strek.; — prim. dav. schiefer, Stein- oder Holzsplitter, Levst. (Rok.).

šibráti, am, vb. impf. 1) in Splitter zerschlagen: ne šibraj kamenja! Dol.-Levst. (Rok.); — 2) (beim Mauern) mit Stein-

splittern ausfüllen, Cig.

šibrína, f. der Steinsplitter, Burg.

1. šíja, f. 1) der Naden, das Genid, Cig., Jan., BlKr. - Mik., Koborid - Erj. (Torb.); — die dide, harte Nadenhaut der Ochsen, Mik., BlKr.; — 2) der Hals, Jarn.-Mik., Cig., Jan., C., Rez. - Baud., Poh.; — 3) pl. šije, der Borbau vor dem Kellereingange, der Kellerhals, Jan.; (šija, V.-Cig.); — 4) pl. šije, das Stiegengehäuse, Jan.; — 5) das Gewölbe vor der Ofenöffnung in der Küchemeist als Selchraum benützt, M.; — pl. šije, Dol.; — das Rauchgewölbe über dem Schnelzvofen, Cig.; — 6) š. na desnem, levem boku ladje, der Steuerbord, Backbordhals, DZ.

2. Sija, f. die Schräge: na sijo, schräge, schief, Jan., Telov.; zid je na sijo zidan, Mik.; — die Boschung, Cig.

šiják, m. das Rheuma (im Naden?), Rihenberk-Erj. (Torb.).

šíjav, adj. š. vol, ein Ochs mit bider, verharteter Nadenhaut, BlKr.-M.

šijavka, f. neka riba v Dobrodobskem jezeru, Erj. (Torb.).

šíjen, jna, adj. Naden : šíjna mast, bas Kammfett, Cig.

šijnjak, m. 1) = šija 1), ber Naden, Mur., Cig., Jan., C., Lašče-Erj. (Torb.), Savinska dol., jvzhŠt.; — 2) ber Hals, Mur., Cig., Jan., C., Mik., Vrt.; — = meso ob šijnjaku, daš Hals, Cig., C., Dol.

šijnjakovina, f. der Radentheil, ber Salstheil (bes Fleisches, ber Saut), Mur., Cig., Jan., C.

šíkara, f. daš Didicht, daš Gestrūpp, C., Lož (Notr.)-Erj. (Torb.); iz gozdov in šikar so volkovi prišli, SlN.

šīkec, kca, m. ber Authen. o. Beitschenstreich, SIN.; = udarec, kajk.-Valj.(Rad).

šíkniti, šíknem, vb. pf. 1) in einem Strahl bervorschießen (von einer Flüssieit), Trst. (Let.); — 2) = 8 šibo ali bičem udariti, Z., Zora.

šîlar, rja, m. der Ahlenmacher, Cig., Jan. šílast, adj. ahlenförmig, pfriemenförmig; ipigig, Cig., Jan., M., C., nk.; — šilasto

gledati, feindselig bliden, Z. silat, ata, adj. spießig, Cig.

silaten, ina, adj. stachelig, stechend, Zora. silco, n. dem. silo; das Pfriemchen, eine kleine

Bitec, ica, m. silci, die Riele, die Febernansage beim Geflügel, juzh.St.

sitek, ika, m. ein längliches, rundes, spigiges Ding, C.

šilíka, f. neko jabolko, kajk.-Valj. (Rad). šiling, m. ber Schilling (neki denar).

šílišče, n. das Ahlenheft, Cig. šíliti, im, vb. impf. 1) spipen, Z.; — 2) sticheln, Jan., M.

šílja, f. = šivilja, Cig. šilják, m. ber Stift, Z.

šíljast, adj. = šilast, Z., Vrt.

šîljman, m. die Rrote (bufo vulgaris), Kras-Cig., Frey. (F.).

šîlnast, adj. ohlenförmig, Cig.

šîlnat, *adj*. spipig, Nov.

šílo, n. i) die Ahle, der Pfriem; — 2) die Baumnabel der Radelbäume, Jan.; — 3) der Radelfisch (sygnathus), Čres - Erj. (Torb.); (hs.).

šiloglàv, gláva, adj. spistöpfig, M. šiloglâvec, vca, m. ber Spistopf, Jan., M. šilokljùn, kljúna, m. šilokljuni, bie Pfriemenschnäbel (subulirostres), Erj. (Ž.).

šilokljûnec, nca, m. = šilokljun, Cig. (T.). šilovina, f. coll. 1) bie Rabeln ber Rabelhölzer,

Nov.; — 2) der Nadelholzwald, C. Šilovje, n. coll. 1) die Nadeln des Nadelholzes, Kor.-Jarn. (Rok.), C., Nov.; nase silovje je zmerom zeleno, Glas.; — die Nadelstreu, Jan.; — 2) der Nadelholzwald, Cig., Jan., C.

šimiv, m. eine Art Bachtelweigen (melampyrum nemorosum), Josch; - tudi: ber Biefenfnopf (sanguisorba officinalis), Josch.

šimpāns, m. ber Schimpanse (troglodytes niger), Erj. (Ž.).

simsir, m. immergrüner Burbaum (buxus sempervirens), Tus. (R.); — iz hs.

šína, f. die Schiene; — iz nem.
šíniti, šínem, νb. pf. — šibniti; 1) biegen, C.;
— š. se, sich biegen, C.; veja se je šiniti.
C.; — 2) eine schnesse Bewegung machen, dahinschießen: miš je šinila po sobi; kakor blisk šine konj z vozičem po gladkem potu, Jurč.; Juda je šinil pred druhaljo, Burg.;
— kvišku, po koncu š., schness ausspringen; kri šine iz rane, daš Blut schießt auß der Bunde herbot; kri mi šine v glavo; — misel

šine v glavo; — 3) schlagen, C.; po ustih ali za uho koga š., Trub. šînjak, m. pogl. šijnjak. šinje, f. pl. 1) die Leberfleden, Cig.; — 2) ber Leberbaljam (achillea ageratum), Jarn., Z. šípa, f. die Fenstericheibe; - iz nem. šîpečjo, n. coll. 1) der Hagebuttenstrauch, wilder Rosenstrauch (rosa canina), Cig.; -2) sipkov sad, die Hagebutten, Mur., Vrt. šîpečji, adj. Hogebutten-, Cig., Jan.; sipecja jagoda, bie Hogebutte, Cig., Jan., Vrt. šîpek, pka, m. die Hedenrose, die Hagebutte (rosa canina), Mur., Tuš. (R.); — vrtni, pitovni š., die Bartenrose, C.; - prim. 2. šcipek. šípen, pna, adj. Scheiben-. šípina, f. neka vinska trta, M., C., Z.; - prim. šipon. sipkovec, vca, m. ber Hagebuttenstrauch, ber Hunderofenstrauch, C., Z. šípkovina, f. das Hagebuttenholz, Jan.(H.). šípkovje, n. coll. das Hundsrofengesträuch, C. šîpnik, m. neka rdeča goba, C. šipolína, f. neka vinska trta, M., C.; – prim. šipon, m. neka vinska trta: ber Mosler, M., C., Trumm., vzhSt.; — menda nam. ščipon; prim. poščipati. šípovje, n. der Hagebuttenstrauch, C. šípovka, f. die Hagebutte (die Frucht), Jan. šípovnik, m. = oblok iz kamena (iz nem. Schwibbogen), Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.). šiprāčje, n. bas Gebüsch, kajk.-Valj. (Rad). šipráka, f. burres Reisig, BlKr.; = suhe veje za natičje, BIKr.-Let. šîr, m., C., M., pogl. ščir. šîr, î, f. die Breite, Cig. (T.); te širi je moje polje, Z.; v sir, in bie Breite; na sir usta odpreti, ben Mund weit aufthun, LiZv. šîr, šíra, adj. = širen, breit, Jan.; v širem krogu, Vrt.; - prim. češ. šírý. šîrcati, am, vb. impf. = bezljati (o živini), Laško (Št.). šíren, rna, adj. weit, Cig., Jan., nk.; Oj zemlja širna, zemlja lepa! Greg. širič, íča, m. = čirič, ščurič, (širíč) Danj.-Valj. (Rad). sirina, f. bie Breite; s. reke, bie Stromweite, Cig.(T.).širîtelj, m. ber Berbreiter, nk. Biriti, sirim, vb. impf. breit machen, ausbreiten; – erweitern; — verbreiten; — š. se, sich ausbreiten, an Breite gunehmen; prsi se mi sirijo; - sich verbreiten. širivost, f. = razpenjavost, die Expansiviraft, Jan. (H.). šírja, f. = širina, bie Breite, Jarn., Kor .-Cig., Jan., C., Mik. širják, m. ber Grasfrosch (rana temporaria), (nam. ščirjak) Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.). širjava, f. die Breite. sirjenje, n. die Ausbreitung; die Fortpflanzung (phys.): premočrtno š. svetlobe, Znid. širnokostenjáški, adj. mit breitem Rnochengerüfte: 8. dedec, Jurč.

širočína, f. die Breite, Jan.

širočka, f. die breite Art, das Breitbeil, Mur., Cig., Jan., C., Svet. (Rok.), Savinska dol., BlKr. širok, óka, adj. breit; široke ceste, hlače; široka usta; na dolgo in široko, meit u. breit; beseda znana široko mej Slovenci, Levst.-(LjZv.); na dolgo in široko razkladati, weitläufig auseinandersepen; — široka je, sie ist ichwanger; - tudi šírok, óka, jvzh St.; compar. širši, širji, tudi: širokejši, redkokedaj: širočji. širokica, f. = širočka, C., Rib. širokljáča, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). širokljast, asta, adj. ein wenig breit, Z. širokljat, áta, adj. ein wenig breit, Mur., Cig. širokljun, kljuna, m. širokljuni, die Spaltschnäbler (fissirostres), Cig.(T.), Erj.(Z.). široko, m. jugozapadni veter, ber Scirocco. širokobeséden, dna, adj. großsprecherisch, Zora. širokočéten, ina, adj. breitstirnig, Bes. širokoglavec, vca, m. ber Breittopf, Cig. širokokljun, kljuna, adj. breitichnablig, Jan .-(H.).širokokljunec, nca, m. ber Breitschnabler, Cig. širokokòlk, kólka, adj. breithüftig, Cig. širokokrájen, jna, adj. breitfrůmpig: š. klobuk, Zv. širokokrit, kríla, *adj.* breitgeflügelt, *Cig.* širókoliko, n. = pogače, neko jabolko, Brkini-Erj.(Torb.). širokolist, lista, adj. breitblätterig, Jan. širokolisten, tna, adj. breitblatterig, Cig. Jan. širokonog, noga, adj. breitfüßig, Cig., Jan. širokonos, nosa, adj. breitnafig, Cig. širokonoska, f. širokonoske (opice), die Breitnasen, Cig.(T.). širokonóžen, žna, adj. breitfüßig, Jan. širokopèr, pera. adj. breitgefiebert, Cig. širokopéren, rna, adj. = širokoper, (fig.) hoffartig, Lašče-Levst (Zp. sp.). širokoperiti se, perim se, vb. impf. sich hoffartig benehmen, prablen, prunten, Cig., C., Z. širokoplèč, pléča, adj. breitschulterig, Jan., Lašče-Levst.(Zb. sp.); š. velikan, Jurč. širokoplęčec, čca, m. der Breitschulterige, SIN. širokopodpláten, tna, adj. breitjohlig, Vrt. širokopis, písa, adj. breitbruftig, Jan. širokopŕsen, sna, adj. breitbrüftig, Cig., Jan. širokoramàt, áta, adj. breitfchulterig, C. širokorèp, répa, adj. breitichmangig, Cig. širokorępka, f. ber Breitschwang (columba laticauda), Cig. širokoriten, tna, adj. breitarichig, Cig. širokorokav, áva, adj. breitarmelig, Navr.-(Let.). širokosénčen, čna, adj. breitschattig, Cig. širokost, f. die Breite. širokóta, f. = širokost; tudi: širokộta, Valj.-(Rad). širokoùst, ústa, adj. 1) breitmündig, Jan.; — 2) großmäulig, prahlerisch, Mur. širokoústen, tna, adj. 1) breitmündig, Cig.,

Jan.; — 2) großmäulig, großsprecherisch,

prablerisch.

širokoústiti, üstim, *vb. impf.* großsprechen, prahlen, Jan.; saj vem, da le širokoustiš, Levst. (Zb. sp.); nav. š. se, C., Ljub., Gor., nk. širokoustje, n. die Großsprecherei, Cig., Str. širokoûstnež, m. das Großmaul, der Prahlhans, Cig., Jan., Cig.(T.), Ljub., Gor., nk. Sirokoustnica, f. 1) ein Weib mit breitem Munde, Dol.; — 2) die Großsprecherin, die Brahlerin, Cig., Jan., nk. širokoustnik, m. 1) ein Mann mit breitem Munde, Dol.; - 2) ber Groffprecher, ber Brahlhans, Cig., Jan., Cig.(T.). širokoustnost, f. die Großsprecherei, die Ruhmredigfeit, Cig., nk. širokovėj, vėja, adj. breitastig, Bes., Let. širokovejat, ata, adj. breitaftig, Zora. širokovéjen, jna, adj. breitaftig, Jan., Let. širokovesten, tna, adj. = široke vesti, von weitem Gewissen, lag, Z., nk. sirokovestje, n. ber Lagismus, Cig. širokovéstnost, f. der Larismus, C. širókovica, f. neko jabolko, C. širókulja, f. 1) ovčje ime, (-klja), Kanin-Erj.(Torb.); - 2) neko jabolko, Šebrelje-Erj.(Torb.). šîrom, adv. = široma, BlKr. šîroma, adv. in bie Breite, C.; — weit und breit, weit herum, C., — weit voneinander, Ravn.-Cig.; roke š. držati, C.; duri so š. odprte, Z_i ; vse gre široma (= narazen), $BlKr_i$. šironòg, nóga, adj. flachfüßig, Habd.-Mik. šironds, nosa, adj. šironose opice, Breitnasen (simiae platyrrhinae), Erj.(Z.). širost, f. = širokost, Svet.(Rok.) širóta, f. bie Breite, M., Z. široust, ústa, adj. breitmäulig: kače širouste, Erj.(Z.). šíša, f. nam. hiša, Lašče, Rib. sisanec, nca, m. bas Bubifraut, ber Ganfefuß (chenopodium vulvaria), Cig., Medv.(Rok.). šišák, m. ber Selm, Mur., Čig., Jan., Cig.-(T.), Mik., Vod. (Izb. sp.); — po drugih slov. jezikih. šīšek, ška, m. 1) ber Schädel, C.; - 2) = močan tilnik, BlKr. šíška, f. 1) ber Gallapfel: hrastova, cerova š.; ni šiške vredno, Trub.; - = skipek, bie Anopper, C., Kras, BlKr.; toča, rogljata kakor šiške, LjZv.; — 2) ber Knöchel, Goriška ok. - Erj. (Torb.), Štrek.; — 3) ber Drifchelftielknopf, C.; - eine runde Erhöhung (Budel), Cig.; - Die Lehre am Seilerzeug, Cig.; - 4) die Pfanne (mech.), Cig.(T.); bie Bapfenpfanne, das Bapfenloch bei der Belle, V.-Cig.; v šiški, ki je v polico vdolbena, vrti se po koncu stoječi železni drog, ki gornji mlinski kamen nosi, Ig(Dol.), jv7hŠt.; — die Gelenkpfanne, Mur., V.-Cig.; — 5) das weibliche Glieb, Notr.; — 6) das Knopfloch, C.; — die Schlinge, die Masche, C.; — das Ohr am Knopf, C.; — 7) die Wasser-nuss (nux aquatica), Ponikve(St.)-Pjk.(Crt.). šîškar, rja, m. die Knoppereiche, Jan.(H.). šīškarica, f. die Gallmeipe (cynips), Cig., Jan., Erj.(Ž.).

šiškęta, f. = šiška, der Gallapfel, Habd.-Mik. šíškica, f. dem. šiška; — ein cylindrisches Befaß, die Buchfe, Cig. šíškov, adj. von Gallapfeln: šiškova kislina, die Gallapfelfaure, Cig.(T.). šišmiš, miša, m. 1) die Spihmaus (sorex), Mur., Cig., Jan.; — 2) die Fledermaus, Z., jvzhSt.; die Spedmaus (vespertilio noctula), Frey. (F.); morski s., - die Seefledermaus (malthe), Erj. (Torb.). šíti, šíjem, vb. impf. nahen; nav. le v zloženicah. šiv, šíva, m. bie Naht; hlače po šivu pretrgati; črevlji na š. (= na kveder), Str.; - zaklinski š. (na črepinji), bie Ppfiloibe, Jan .-(H.).šiváč, m. 1) ber Schneiber, Z.; — 2) ber Schneibervogel, C. šiváčji, adj. Näh: šivačja igla, C. šiváten, Ina, adj. Nah-, Cig., Jan., Cig.(T.); šivāčni stroj, die Nähmajchine, nk. š**iválja,** f. = šivilja, jvzhŠť. šivālna, f. die Nähnadel, Cig., Gor. šivādnica, f. 1) die Rähnadel, Lašče, Vas Krn-Erj. (Torb.); — 2) = šivalni stroj, die Nahmaschine, Jan., DZ. šivainka, f. = šivalnica 1), Lašče-Erj.(Torb.), šiválo, n. die Nähmaschine, Cig.(T.). šiv**ančica,** *f. dem***. šivanka; 1) eine fleine Radel**; - 2) neka riba, Dol.-Erj.(Torb.). šívanica, f. = šivanka, Guts. - Cig., Jarn., Jan., C., M., KrGora-DSv. šivanje, n. bas Nahen; - imam veliko šivanja, ich habe viel zu nähen; - tudi: šívanje. šivanka, f. die Nahnadel, rezeca s., die Rurichnernobel, V.-Cig., - tudi: šívanka, Mur., Valj.-(Rad), Notr., jvzhŠt. šivankar, rja, m. ber Nabler, Cig., Jan. šivânkarica, f. die Nadlerin, Cig. šivânkast, adj. nähnadelartig, C. šivankica, f. = šivančica; -– neka riba v Cerkniškem jezeru, (gobio sp.), Erj.(Torb.). šivár, rja, m. ber Naher, ber Schneiber, Cig., Jan., C., Levst.(Zb. sp.), nk.; — (ber Schuster šivarica, f. bie Näherin, bie Schneiberin, Cig., šivarija, f. = šivarstvo, Cig., Jan. šivariti, arim, vb. impf. Schneider. Schneiderin fein, ichneibern, Cig., Jan. šivárka, f. die Nähterin, Levst.(Zb. sp.). šivárnica, f. die Schneiberwerkftätte, Jan. šivárski, adj. Nah-, Schneiber-, Cig., Jan.; šivarska miza, der Nahtisch, šivarske reči, das Nähzeug, nk. šivarstvo, n. die Schneiderei, Cig., Jan.; - die Schneiderschaft: premogocno s., Pres. 1. šívati, am, vb. impf. 1) nahen; — skakoma š., mit losen Stichen nähen, Cig.; = po zajcje š., V.-Cig.; - 2) šiva mi po glavi, es sticht mich im Ropfe, Z.; — siva mi, ich habe Angft, vzhSt.-C.; — 3) dez siva, es regnet mit feinen, bunnen Strahlen, Lakce-Levst.(Rok.).

2. šívati, am, vb. impf. ad šiniti; = švigati, schnelle Bewegungen machen, schießen, Notr., Dol.; misi sivajo po tleh, huschen hin und her, Lasce-Levst. (Rok.); različne misli in podobe so mu sem ter tja šivale, Vrt. šivavec, vca, m. ber Naher, ber Schneiber, Mur., Cig., M., Danj. (Posv. p.), Levst.-(Zb. sp.).šivavka, f. bie Naberin, bie Schneiberin, Mur., Cig. šîvec, vca, m. 1) = šivar, C.; ber Schuster, Dol.; - 2) ber Schneidervogel, Sol. šíven, vna, adj. Nah-, Cig., Jan. šivilja, f. bie Rahterin. šivilo, n. das Nähzeug, Jan. šîvkinja, f. = šivilja, Meg. šivnína, f. ber Räherlohn, Cig. šîvo, n. die Näharbeit: krojač ima mnogo šiva (= mnogo dela), Dol. škābica, f. 1) bie Haftel, C.; — 2) das Knopfloch, BIKr.-Let. škadron, m. bie Schwabron (Escabron), Valj .-(Rad).

škaf, škáfa, m. baš Schaff; dež gre, kakor da bi iz škafa (s škafom) lil, es gießt; - prim. stvn. scaf, Mik.(Et.).

škafar, rja, m. der Schäffler, der Böttcher, Cig, Jan.

škafárnica, f. bie Böttcherwertstätte, Cig. škafarstvo, n. die Böttcherei, Cig.

škāfčec, čeca, m. = škafček, Valj.(Rad). škāfček, čka, m. dem. škafec.

škāfec, sca, m. dem. škas; ein tleines Schaff. škāfek, fka, m. dem. škaf.

škáfen, fna, adj. Schaffs; škafni obroči.

škafica, f. das Schaffel, Cig.; ein breites und nieberes Schaff, Mur., C.

škáfoma, adv. jújaffmeije: š. vodo nositi, LjZv. škaja, f. vom glubenben Gifen beim Schmieben abipringenbe Schuppen, ber hammerichlag, (Sinter), Cig., Jan., Nov.; nav. pl. škaje, Cig., C., Gor.; — prim. skaje in it. scaglia

di ferro, Hammerschlag. škajola, f. der Ghps, Vrtov.-Cig., Prim.; — prim. it. scagliuola, das Frauenglas.

škakljiv, íva, adj. tiblich, heitelig, Dol.-Cig., C. škála, f. = skala, 2), der Holzsplitter: škalo si zadreti v kožo, Dol., jvzhSt.

škalba, f. = skalba, Rib., Blkr.-M., Lašče-Erj.(Torb.).

škâlički, adv. quer, C.; — prim. poškalički. škâina, f. = škalba, Štrek., Kras.

škālnica, f. = škalba, C., Kras-M.

škāmlja, f. neka stolica, Mariborska ok.-C.; - ber Schemel, C.; škamlje tvojim nogam, Krelj; - prim. stsl. skamija, stvn. scamal, nem. Schemel, lat. scamnum, C.

škandela, f. Mur., Mik. pogl. skodela. škant, škanta, m. das Musitinstrument, besonders die Geige, Kr.; — prim. Discant = hohe Stimme, C.

škantar, rja, m. ber Musitant, C.

škapulir, rja, m. neko redovniško oblačilo, tudi neko bratovščinsko znamenje, baš Scapulier.

škapulīrnik, m. der Scapuliertrager, Cig. škarjar, rja, m. ber Scherenichmieb, Cig., C. škārjast, adj. icherenförmig.

škarje, škarij, f. pl. 1) bie Schere; - 2) ein icherenformiges Ding: Die Schere an ber Rinnlabe ber Pferbe, Cig.; — ber Kloben an einer Bage, Cig.; — die Bagenschere, C.; — die Deichselgabel, Cig., Jan.; — die Rreugbalten im Dachgeruft , bas Schergeruft (auch bei Bruden u. bgl.), Z.; streha na s., ber Scherenbachstuhl, Gor.; - die Schienenruthe hinter ben Kammblattern am Bebstuhl, Cig.; — perotnice pri kolovratu, C.; — prim. stvnem. skari (pl.), Mik.(Et.).

1. škarjevec, vca, m. ber Birthahn (tetrao tetrix), Cig., Jan., Erj.(Z.), Frey.(F.), Gor. 2. škārjevec, vca, m. der Absluss, (it. scarico),

Mik.(Et.).

škārjevka, f. die Birthenne, Cig., Jan. škārjica, f. a) der Ohrwurm, Ip.-Erj. (Torb.), Štrek.; — b) pl. škarjice, dem. škarje; 1) eine kleine Schere; — 2) die Fressange bei ben Insecten, Cig.; — 3) die Ranken, 3. B. an Beinreben, V.-Cig.; — 4) die Riefernabeln, die Rieferstren, Jan. (H.); — 4) die großblätterige Schwertlilie (iris germanica), Medv .-(Rok.), Burg., Gor.

škarlat, m. = škrlat, Dict., Guts., Cig., Trub. škārnica, f. 1) die Scherenhälfte, Mur.; — 2) der Dachsparren, Cig., Jan., Danj. (Posv. p.), Cv., BlKr.; - 3) pl. škarnice, die Deichselgabel, Jan.; — 4) der Ohrwurm, (forficula auricularia), Cig.

škarnik , m. = škarnica 2), ber Dachsparren ,

Jan., Glas.

škārniak, m. ber Milan (milvus), Frey.(F.); die Gabelweihe (milvus vulgaris), Erj.(Z.); = rjavi š. (milvus regalis), Frey.(F.).

škārnje, f. pl. Mur., Cig., Jan., pogl. škarje. škārnjice, f. pl. dem. škarnje, Mur., St.; pogl.

škārpa, f. 1) die Scarpe, die Böschungsmauer; — 2) pl. škarpe, abgenütte Schuhe; — prim. it. scarpa (v istih pomenih).

škat, m. Jan. pogl. skat.

škatla, f. 1) bie Schachtel, die Dose, die Büchse; - 2) die Ziegelform, V.-Cig.; — 3) das vieredig ausgehöhlte Achsenstodenbe, in welchem die Bagenachse befestigt wird, Ig (Dol.); -4) bie Trollblume (trollius europaeus), Livek-Erj (Torb.); - prim. it. scatola, Mik.(Et.).

škātlar, rja, m. ber Schachtelmacher, ber Schachtelframer, Cig., Jan

škātlarica, f. die Schachtelmacherin, die Schachtelframerin, Cig.

škatláriti, arim, vb. impf. Schachtelframer fein, Cig., Jan.

škatláti, âm, vb. impf. in lose anliegenden Schuhen einhergeben: kam škatlaš? Levst .-(Rok.).

škātlica, f. dem. škatla; 1) bas Schächtelchen; - 2) die Dosenschnecke, Cig.

škātličar, rja, m. ber Schachtelmacher, Cig. škavec, m. = skavec, Vrtov. (Km. k.), Štrek. škedėnj, dnja, m. = skedenj, C., Mik.

škegėnj, gnja, m. = skedenj, C., ogr.-Mik. škeglie, m. ber Stieglis (carduelis), ogr.-C.; prim. ščegljec.

škele, f. pl. 1) = skele, das hölzerne Sattelgerüft, Dict., Cig., Rib.-M.; — 2) stojalo kalup), na katerem se dela gnojni koš, Bl-Kr.-Let.

šker, î, f. = sker, bas Beng, bas Wertzeng, bas Mittel, (tudi coll.), Mur., St.-Cig., Jan., Danj. Mik.; plug in druga šker, ogr.-Let.; z orožjem in drugo škerjo, ogr.-Valj. (Rad).

škeren, rna, adj. gum Bertzeug beftimmt o. gehörig, Mur.; škerni les, das Zeugholz, Mur. škétiti, škętim, vb. impf. — nepotrebno rezkati ali cepkati (prim stvnem scit, das Scheit), Lasce-Erj. (Torb.).

škétiti se, škệtim se, vb. impf. ftupig fein; konj se šketi, Cig., Z.; Razdrto pod Nanosom-Erj. (Torb.); - widerspenstig fein, sich sträuben, sich weigern, Cig., Razdrto pod Nanosom - Erj. (Torb.); - zaudern, C.; prim. šketljiv.

škętljiv, adj. stetig, stupig: ta konj je šketljiv = rad se šketi, Razdrto pod Nanosom-Erj.-(Torb.); — iz nem. ftetig, Strek.(Arch.);

prim. štatljiv.

škílast, adj. fchielaugig. škilav, adj. fchielaugig.

škilavec, vca, m. ber Schielaugige.

škilavka, f. die Schielangige, Cig.

skileo, Ica, m. ber Schielaugige, Cig., Jan., Mik., Źnid.

škilộnjo, n. das Schielen, Levst.(Rok.).

škiléti, ím, vb. impf. schielen, Cig., Levst.-(Rok.); - prim. stvnem. sceleh, scileh, fchief, Mik.(Et.).

škíliti, škîlim, vb. impf. = škileti.

škílja, f. 1) bie Schielaugige, Cig.; — 2) neka riba v Dobrodobskem jezeru, Erj. (Torb.).

škîndra, f. ber Steinsplitter, C., Erf.(Min.), Turjak, Ig (Dol.) - Erj. (Torb.); - ein geringes Quantum einer Sache, C.; — prim. it. (dial.) scienza, Splitter, Strek.(Arch.).

škindráti, am, vb. impf. in Splitter zerschneiden o. zerhauen: š. in rezati, š. peč (= pečino), C. škindrav, adj. splitterig: škindrave prelomine, Splitterige Bruchflächen, Erj. (Min.).

škinja, f. (nam. ševkinja), bie Rahterin, C., Soška dol.-Erj.(Torb).

škîr, î, f. = šker, vzh.Št.-C.

škit, škita, m. = ščit, Cig., Jan., Mik., Jap.-(Sv. p.), Zora.

šklābati, am, vb. impf. in großen Schuhen einhergeben, C.

šklabot, f. eine schlechte, alte Trube, Cig.; nav. pl. sklaboti, das Geraffel, alte Sachen, C.

šklabotáti, otám, óčem, vb. impf. = šklopotati, schlottern, Z.

šklafęta, f. = klafeta, alter, abgetragener Hut, Kr.-Valj.(Rad).

šklafúta, f. ovčje ime, Erj.(Torb.).

šklámbor, m. = žlambor, Dol., Polj.

šklândrina, m. ime mršavemu volu, BlKr.-

šklat, šklata, šklatû, m. bie Gattung, ber Schlag, V.-Cig.; ta človek je trdnega šklatu, Lašče-Levst.(Rok.); die Race, Notr.; - prim. it. schiatta, Gattung, stvnem. slahta, Levst .-(Rok.).

šklāta, f. bas Gerümpel, Cig., SlGor.-C. šklátiti se, im se, vb. impf. = ploditi se, C. šklavîn, m. ein Thier mit Haugahnen, C. šklāvs, m. ber Hauzahn, Cig.

šklavsati, am, vb. impf. = kavsati, C., Z., M. šklāvsnik, m. ber Hauzahn, Cig., M., C. šklávsniti, šklavsnem, vb. pf. = kavsniti, Z., C.

šklefedráti, am, vb. impf. = šklefetati, C., Z. šklefetáti, etam, éčem, vb impf. flirren (von Fenftern, Blafern), Jan., M., Z.; - flappern: (od mraza) z zobmi š., Bes., BlKr.; klepetec na drevesu šklefeče, BIKr.; - prim. kle-

petati.

šklęmfa, f. etwas Schlotternbes, in ben Theilen Rlapperndes, Unbrauchbares, Levst.(Rok.); oče so bili vajeni stare šklemfe (= ure), Glas.; (o stari kravi), Levst. (Rok.); - psovka stari ženski, M., Z., Levst. (Rok.); pojdi, stara šklemfa! jvzhŠt.

škl**ęmfast,** *adj*. schlotternb, wacelnb, klapperig,

M.; — schlecht, unbrauchbar, M. sklomfati, am, vb. impf. flirren, schlottern, flappern, schepern: ubit zvon, podkov šklemfa, Z. šklemfniti, sklemfnem, vb. pf. 1) einen Rnad-

laut von sich geben: kljuka je šklemfnila, Zora; - 2) mit bem Finger schlagen, C. šklemfudráti, am, vb. impf. = šklefetati, Ljub.-

Levst.(Rok.).

šklempav, adj. hintend, St.- Vest., C., Trst. (Let.).

šklendráti, am, vb. impf. burch Schneiben verunstalten, verschneiben, V.-Cig.

šklensati, am, vb. impf. fnaden (3. B vom Gewehrhahn), Buče(St.)-C.

šklensniti, šklensnem, vb. pf. inaden: konj z nogo sklensne, bas Pferd ftogt mit bem Fuße an, Buce(St.)-C.

šklepetáti, etâm, éčem, vb. impf. flirren (o steklu, oknih), C., Jan.; flappern, C.; z zobmi š, Jurč., LjZv.; raffeln, C.; - prim. klepetati.

šklesáti, am, vb impf. raffeln, Cig.

šklésniti, šklęsnem, vb. pf. = šklensniti: kobila z nogo šklesne, C.

šklęvsati, am, vb. impf. = šklesati, C. škiĝe, m. = pipec, BlKr.

škloca, f. ein flappernbes, schepernbes Messer, BlKr.; bas Tafchenmeffer, kajk .- Valj. (Rad).

šklopotáti, otâm, óčem, vb. impf. = klopotati, rasseln, schlottern, schepern, Z.; toča je šklopotala, SIN.

škóba, f. der Klinkhaken, C.; — prim. skoba. škóbovec, vca, m. = posoda od smrekovega lubja, die Harzmeste, V.-Cig.

škoda, f. ber Schaben; škodo delati, trpeti; – živina v škodo uhaja (macht Schaben auf ber Beibe; — (pren.) v škodo hoditi komu, jemanbem ins Gehege gehen; — škoda je koga, česa, es ist schabe um jemanben, eine Sache; skoda besedi, schabe um jebes Wort.

škodęla, f. = skodela, M., Gor. škoden, dna, adj. 1) beeintrachtigenb, nachtheilig, schablich, Cig., Jan., St.; skodan: on (Mamon) je grozan in škodan bog, Krelj; 2) beeinträchtigt: škoden sem, ich habe

Schaben, Cig.

škoditi, škodim, vb. impf. schaben; - to nam ne škodi; nič ne škodi, es schadet nicht.

škodla, f. = skodla, Mur., Jan., C., Slom. škodlast, adj. = s skodlami krit: škodlasta streha, Mur.

škodljiv, íva, adj. 1) schablich; škodljiva žival, jed; - škodljivo živinče, ki rado v škodo hodi, Dol. - Levst. (Rok.); — 2) schadenfroh, Cig.

škodljîvec, vca, m. 1) ein schäblicher Mensch, ber Schadenmacher, Mur., Cig., Jan.; imena škodljivcev izkazati, Prisege iz 17. stol .-Let.; — ein schübliches, Schaben machenbes Thier, nk.; — 2) ber Schabenfrohe, Jan. skodljivka, f. bie Schabenmacherin, Mur.,

Jan., Nov.

škodljívost, f. 1) die Schäblichkeit; — 2) die Schabenlust, Cig.

škodnik, m. ber Beschädiger, Cig., Strek.

škodovanje, n. bas Schaben.

škodovati, ujem, vb. impf. 1) schaben; nic mu ni škodovalo; praes. škodovam, Ravn.-Valj.-(Rad).; - š. koga, jemanben schädigen, Svet .-(Rok.); - 2) š. se = tožiti pogostoma izrekaje besedo: škoda! KrGora.

škodovavec, vca, m. ber Beschäbiger. škodoželje, n. bie Schabenfreube, V.-Cig.

škodožéljen, lina, adj. ichobenfroh, Mur., Cig.,

škodoželjnica, f. die Schabenfrohe, C. škodoželjnik, m. ber Schabenfrohe, Cig. škodožéljnost, f. die Schadenfreude, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk.

škof, škofa, m. ber Bifchof; - prim. stvnem. biskof, Mik.(Et.).

škofica, f. eine fleine Munge: platiti poslednjo škofico ben letten Heller bezahlen, Krelj; (škufica, Trub., Dalm.; dve škufici, to je en vinar, Trub.).

škofija, f. 1) bas Bisthum. bie Dioceje; -2) ber Bifchofshof, ber bifchofliche Palaft. škofijan, ana, m. ber Diocesan, Cv.

škofijski, adj. bas Bisthum betreffend, bifchoflich; škofijska cerkev.

škofijstvo, n. das Bischofsamt, das bischöfliche Ordinariat, Cig., Jan., nk.

škofîndra, f. = škindra, C.

škófji, adj. Bischofe-, bischöflich, Cig., Jan. škoflji, adj. bes Bischofs, bischöflich: s. hlapec,

škofije dekle, Trub.; škofija služba, Dalm. škofováti, üjem, vb. impf. als Bischof walten, Bischof sein, Cig.

škofovína, f. das Bisthum, Jan.

škofovski, adj. Bijchofs, bijchoflich: škofovska

škofovstvo, n. die Bijchofswürde, das Bischofsamt, ber Epistopat, Cig.

škôfski, adj. = škofovski, Dict.

škola, f. = šola, Mur., Jan., Cig.(T.), vzhSt.

školat, rja, m. = šolar, Mur. školarica, f. = šolarica, Mur.

školati, am, vb. impf. studieren lassen: š. koga na maštvo (meštvo), Npr. (vzh.Št.) - Valj.

(Vest.).

školj, m. = skala, pečina, ovečji kamen, strčeć iz zemlje: pri nas ne moremo orati, ves svet je v školju, Erj. (Torb.); - bie Rlippe, Kast.- Valj. (Rad); - prim. it. scoglio, bie Klippe.

škôličen, čna, adj. Mujchel : školični vapnenec,

der Muscheltalt, Erj.(Min.).

školjčica, f. dem. školjka; 1) eine fleine Mufchel, nk.; — 2) neka močelka: das Muschelthierchen (stylonychia), Cig.(T.), Erj.(Z.)

školjka, f. = skoljka, die Muschel, Cig., Jan., M., Vrtov. (Km. k.), nk.; - prim. stsl. skolska, hs. skoljka, školjka.

školjkast, adj. mufchelformig, mufchelig, Cig.

školjkat, ata, adj. voll Dufcheln, Dufchel-; školjkati vapnenec, ber Mujchelfalt, Cig (T.). škóljkovec, vca, m. der Wuscheltrebs, Cig.

školjkovíšče, n. die Muschelbank, Cig.(T.) školnik, m. der Schullehrer, Mur., vzh.St., ogr .- Valj. (Rad); - ber Schulmann, Mur., Cig.(T.).

školnikovica, f. die Frau des Schullehrers, vzhSt.

škôlski, *adj.* — šolski, *Mur*. škôlstvo, n. =šolstvo, Cig.(T.).

škômp, m. = škompa, KrGora.

škômpa, f. = škopa, Gor.

škom \hat{r} da, f = konj a. koza, ki jo o pustu jezdijo, C., $\nu z h \tilde{S} t$.

škomfdati, midam, vb. impf. wadelnb geben: pijanec škomrda, C.; — prim. mrdati se. škomfditi se, mfdim se, vb. impf. bie Stirne rungeln, ein finfteres Beficht machen, C.

škop, škopa, m. = škopnik, ber Schaub, Z., Št.

škopa, f. 1) = škopnik, ber Schaub, Mur.; – 2) zravnana in v škopnike povezana slama, pšenična ali ržena, s katero krijejo strehe, das Schaubstroh; škopo rabijo tudi v rezanico (Sadjel), Gor.; škopo delati = slamo v škopnike vezati; škopo (= škopnike) pripraviti za streho; s škopo svetiti, Dict.; - prim. stvnem. scoub, Schaub.

škopar, rja, m. ber Futterschneiber, Cig. škoparica, f. bas Strobband ber Dachbeder, Z. škopati, am, vb. impf. 1) = škopo delati; -a) = nasad za škopo ravnati, Dol.

škópec, pca, m. = skopec (Schöps), C., Valj. (Rad), Zora, BlKr.

škopica, f. dem. škopa; ein kleiner Schaub, Mur.

škópiti, škôpim, vb. impf. = škopo ravnati,

škopnat, adj. Schaub: ; škopnata streha = s škopo krita slamnata streha, das Schaubdach, C., Dol.

škôpnica, f. 1) bie Häckerlingsbank, die Futterbant, Cig.; — 2) bas Schaubstroh, Z.; 3) bie Schaubstrohgerte, Z.

škopnik, m. 1) ein Bund Stroh, ber Schaub; – 2) bajeslovno bitje, ki materam zanemarjene otroke jemlje, Poh.-Pjk.(Črt. 228); ein nachtliches Beipenft, C.

škopnjak, m. = škopnik 2), Mur., Jarn.-

škoporęzec, zca, m. ber Strobichneiber, ber Båderlingeichneiber, Cig.

škoporézen, zna, adj. Håderling-, Stroh-

schneide: škoporezna kosa, Cig. škoporeznica, f. die Strohichneidemaschine, bie Häderlingsbant, Cig., C., Nov., Kr. - Valj. (Rad).

škoporęznik, m. = škoporezec, Cig. škorčevka, f. bas Beibchen bes Stares, Jan. škorčji, adj. bes Stares, Jan.; - prim. ı. škorec.

1. škórec, rca, m. ber Star (sturnus).

2. škórec, rca, m. = korec na obodu mlinskega kolesa, jvzhŠt.

škorenj, rnja, m. ber Stiefel; škornji, bas Stiefelpaar; škornje obuti, izuti; dvoji škornji, zwei Baar Stiefel.

škórja, f. Dict., vzhŠt.-C., pogl. skorja. š**korjančeváti se,** ûjem se, *vb. impf.* neka pastirska igra, Medjimurje-Vest. I. 110.

škorjánec, nca, m. = škrjanec, die Lerche, Cig., M.

škorljáti, am, *vb. impf.* im Kothwasser waten.

škorlûp, m. = skorlup, die Rrufte, Dict., C., Vrtov.(Km. k.).

škorlúpa, f. = škorlup, C.

škorlúpast, adj. frustig: š. sneg, škorlupasta zemlja, C.; - einer Krufte abnlich: zelje je škorlupasto (fraus), jvzh.St.; — škorlupasti (= kakor skorja trdi) črevlji, C.; - prim. skorlup.

škorlupina, f. = škorlup, C.

škorlupnat, adj. frustig: š. sneg, Dol.

škornja, f. 1) = škoreni, ber Stiefel, Meg, Mur., Cig., Jan., C., Mik.; - 2) die Stiefelröhre, der Stiefelschaft, Hal.-C.; — 3) = ber Stiefel einer Bumpe, Frey. (Rok.).

škornjáča, f. die Stiefelröhre, C.

škornjar, rja, m. ber Schufter, C., Ravn. (Abc.).

škornječedec, dca, m. ber Stiefelpuper, Jan.,

škórnjica, f. dem. škornja; 1) das Stiefelchen, Guts., Mur., Cig., Jan.; - 2) ber Stiefelschaft, die Stiefelröhre, Cig.; — die Stiefelröhre (phys.), V.-Cig., Cig. (T.), Sen. (Fiz.). škorócelj, m. = skorocel, die Schafgarbe (achillea millefolium), C., Savinska dol.

škorpijon, m. = skorpijon, ber Scorpion. škorpijonarica, f. bie Scorpionfliege, Cig. škorpijonast, adj. scorpionartig, Cig.

škorpijonovka, f. das Jakobskraut (senecio Jacobaea), C.

škorta, f. = skorič, Cig.; - prim. škurta. škorûp, m. C., pogl. škorlup.

škrába, f. škrabo biti (neka igra), Notr.; (= klinec biti, Ljub.).

škrábati, bam, bljem, vb. impf. fragen, schaben, nagen, Cig., Jan., Levst. (Rok.), ogr. - Valj. (Rad); miši škrabajo, Ljub.; s peresom š., Cig.; golob ne grize, ne škrablje, ogr.-Valj. (Rad); š. se po glavi, C.; — rajpeln, V.-Cig.

škrábelj, blja, m. bie Schelle, C.

škrábica, f. die Sammelbuchje, Notr .- Z.; ber Klingelbeutel, C.

škrābljec, bljeca (beljca), m. neko jabolko, C. škrablja, f. 1) bie Schachtel, Mik.; - 2) bie Schelle, C.

škrabljáti, am, vb. impf. leise fragen, nagen, Z. škrabljavica, f. ein rauber, holperiger Beg, eine rauhe Gegend, C.

škrablifca, f. 1) bie Rlapper ber Rinber, C.; die Ratsche, Z.; — 2) der Klingelbeutel, Cig., C.

škrábljič, m. die Schelle, C.

škrábniti, škrabnem, vb. pf. fragen, einen Rit bewirken, ogr.-C.

škrabole, eta, n. neko jabolko, Brkini-Erj. (Torb.).

škrabot, f. eine alte, schlechte Sache, C.; škraboti, bas Gerümpel, alte Sachen, C.

škrabotáti, otâm, očem, vb. impf. flappern: zrno v tem žlahtnem kamenu škraboče, Jsvkr.

škrabótec, tca, m. der Klappertopf (rhinanthus), Z.

škrabótelj, tlja, m. 1) = škrabotec, Z.; -2) neko jabolko, Mariborska ok.-C. škrabotînka, f. neko jabolko, Brkini - Erj.

(Torb.). škrabotljáti, âm, vb. impf. taffeln, Cig., Jan.;

s ključi š., Npes.-K.

škrabotúlja, f. die Klapper (ein Spielzeug), Dict., Z.

škráda, f. die Quede (triticum repens), Štrek. škralûp, m. = škorlup, skorlup, die Rruste: ber Milchrahm, Habd .- Mik., Cig.

škralūpec, pca, m. = škralup, skorlup, BlKr.; tudi: pl. škralupci, BlKr.-Let.

škrámbelj, blja, m. = krempelj, C.; jastreb ima na nogah krepke škramblje, ogr.-Valj. (Rad); — prim. škrabati.

škrámbol, m. = škramola, ein hohler Baum,

bie Baumhöhle, Cig., C. škrámbolast, adj. hohl: škrambolast drevje, Z., LjZv.

škrámola, f. = skramola, ein hohler Baum, Rib .- Mik., Kr .- Valj. (Rad); die Baumhöhle, Levst.(Beč.).

škrampati, am, vb. impf. = škrabati, C. škrámpelj, plja, m. = škrambelj, krempelj, Trst.(Let.).

1. škránja, f. ber Fettropfen auf der Brühe, Dol. - Mik.; — ber Tropfen: škranje po obrazu, po steni, BIKr.; - prim. hs. skrana, ber Oltropfen.

2. škránja, f. 1) = skranja, ber Kinnbaden, C.; - 2) pl. škranje = senci, die Schläfen, Notr:

škràp, škrápa, m. neki hudoben duh, Valj. (Rad).

 škrápa, f. = kaplja: debele škrape so začele padati, jvih. Št.

2. škrāpa, f. — škralup, skorlup, die Kruste, C. škrāpati, pam, pljem, vb. impf. in Tropfen fallen: dež začenja škrapati, Z.

škrāpčec, čeca, m. baš Teufelchen, kajk.-Valj. (Rad).

škrāpec, pca, m. dem. škrap, Valj.(Rad).

škraplja, f. ber Regentropfen, C.

škrāpljati, am, vb. impf. = škrapati, BlKr.-DSv. škrāt, škráta, m. eine Art Robold, das Bergmānnchen; — prim. stvn. scrat, srvn. schratt, wilder, struppiger Baldgeist, Mik.(Et.).

škrátast, adj. tobolbijo, Zora.

škrātec, tca, m. dem. škrat; 1) = škrst; 2)
ber Windwirbel, C., Ptujsko polje-Kres; —
3) ber Haarwirbel, verfilztes Haar, C.; — (8.
jezdi prašiča, če mu strče ščetine po hrbtu,
C.; — 4) pisani š., bie gezierte Schilbwanze
(cimex oleraceus), Erj.(?).

škrātek, tka, m. dem. škrat; 1) ber Kobolb, Cig., Jan., C.; — 2) — škorpijon, Jan. škrātelj, tlja, m. — škrat; ima škratlja v žepu

(o človeku, kateri je nenavadno srečen), Cig. škratljec, tljeca (teljca), m. dem. škratelj. škravsati, am, vb. impf. = krevsati, LjZv.

škrávaniti, škrávanem, $\nu b. pf. = \text{krevaniti};$ s črevljem ob kamen š., $LjZ\nu$.

škib, škiba, adj. 1) schartig, Jan.; — 2) zahnlüdig, M.; škrba baba, Levst. (Rok.).

škkba, f. 1) die Scharte, Mur., Cig., Jan.; s. na rezilu, Cig.; — ein angebrochener Bahn, die Bahnlücke, Mur., Cig., Jan.; — 2) ein zahnlückiges Weib, Strek.

škrbánja, f. = škrbina, Jan.

škfbast, adj. 1) fcartig; — 2) zahnlüdig; škrbasta baba.

škfbati, bam, bljem, vb. impf. fragen, nagen, Mur., Met.; mis skrblje, Dol.

škfbav, adj. = škrbast.

skfbavec, vca, m. ber gahnludige, BlKr.

škébavka, f. die Zahnlidige, BlKr.

skfbavost, f. die Schartigkeit, Cig.; — die Lüdenhaftigkeit der Zähne, Cig.

skrbe, eta, m. ber gahnludige, Cig.

1. škkbec, bca, m. 1) = škrbozobec, ber Jahnlūdige, Dict., Jan., Ig (Dol.); — 2) bas Taschenmesser, M., C.; rudarski nož (ber Erubentscherper), V.-Cig.

škrbec, bce, m. baš Leimtraut (silene inflata), Kor.-Erj.(Torb.); — nam. škrebec (?).
 škrbelj, blja (beljna), m. = suh jabolčen krhelj,

Dol.

škrbenja, f. ein Theil eines zerbrödelten Bahnes, Mik.

šktbica, f. dem. škrba; — die Drehorche (spiranthes), C.

škrbina, f. 1) die Scharte; škrbine na rezilu, pri stekleni, lončeni posodi; — zajčja š., die Haftenifcharte, Cig., Jan.; — 2) ein angebrochener Zahn, ein Zahnrest; same škrbine ima v čeljusti; — 3) die Felsenzack, die Rippe, V.-Cig., Jan.

škrbinast, adj. 1) schartig; — zadig, schross; škrbinasta skala, Cig.; — š. zob, ein angebrochener Zahn, Lašče-Levst. (Rok.); — 2) — zahnsüdig, Cig., Jan.

škrbînec, nca, m. die Saubistel (sonchus ole-

raceus), Cig., Jan., C.

škrbinica, f. dem. škrbina; eine kleine Scharte. škrbînka, f. = škrbinec, die Saudistel (sonchus oleraceus), Cig., C., Medv. (Rok.); — bie Rraşdistel (cirsium erisithales), Bistra pri Borovnici (Notr.) - Erj. (Torb.); — ber Rainsalat (lampsana communis), Glas.

šktbiti, im, vb. impf. schartig machen, Levst. (Rok.).

1. škrbljáti, am, vb. impf. Scharichen machen, Mur.; — Glas abineipen, absiebern, Cig. 2. škrbljáti, am, vb. impf. — škrebljati, Mur.,

Guts.-Cig., Jan., Gor., Dol. škrbljica, f. Guts., pogl. škrabljica 1).

škrbotec, tca, m. = škrabotec, Medv. (Rok.). škrbotelica, f. bas Leimtraut (silene inflata), Medv. (Rok.); — (nam. škreb-?).

škrbótelj, tlja, m. neko jabolko, C.

škrbozob, zoha, m. neka rastlina, svinjam dobra piča, menda: bie Rrasbiftel (cirsium erisithales), Spodnja Idrija-Ērj. (Torb.).

škrbozób, zóba, adj. zahnlüdig, Jan. škrbozóbec, bca, m. ber Zahnlüdige, Dict. škrbozóbnica, f. bie Zahnlüdige, Jan.(H.).

škrbozobnik, m. = škrbozobec, Guts. - Cig. 1. škrc, škrca, m. ber Laut der schneibenden Schere, Cig.

2 škrc, škrca, m. = škric, der Bipfel, Guts.; robec ima štiri škrce, zapSt.-C.

škfcati. škfcam, vb. impf. schnigeln, vzhSt. škreljáti, am, vb. impf. schnigeln, ausschnigeln, Jan.

škfeniti, skienem, vb. pf. ben Laut ber ichneibenden Schere bewirken, Jarn., Cig.

skreba, f. eine, die gerne die gahne fletscht, Strek.

škrébati, am, škrébljem, vb. impf. 1) trapen, scharren, Notr.: — 2) klappern, schepern: zvon škreba, če je ubit sli oškrbljen, BlKr.; — 3) husten, C.

škręben, m. eine Baumhöhle, in der sich das Regenwasser ansammelt, C., Gor.-Valj. (Rad); — prim. škramola.

škrebetáča, f. ber Klingelbeutel, C.

škrebetāljka, f. 1) die Kinderflapper, (-alka), Valj.(Rad); - 2) die Schnarrheuschrede, Cig. (T.).

skrebetar, ria, m. der Klingesbeutelträger, C. skrebetati, etam, etem, vb. impf. klappern, Mur., Cig., Jan.; ein Geräusch machen, wie wenn man z. B. Geld in einer Schachtel schüttelt, Mur.

škrobétec, tca, m. bie Schelle, C.

škrebetúlja, f. 1) die Klapper, Mur.; (als Bogelicheuche), C.; — 2) die Schnarrheuschrede (acridium stridulum), Erj.(Ž.).

škrębiti se, im se, vb. impf. š. se komu = pačiti se komu. jemanden angrinfen (prim. stsl. sklabiti se, češ. šklebiti se, den Rund aufreißen), Erj. (Torb.).

škrebljáti, am, vb. impf. flappern, raffeln, C.; bas Gerauich bes Ragens, Beigens u. bgl. hören lassen: veverice, konji škrebljajo, kadar jedo, BlKr.; konji po trdi, kameniti cesti vozeč škrebljajo, BlKr.; Konjički škrebljajo in voz'jo težko, Slom.; - schellen, C. skroblifca, f. ber Rlingelbeutel, bie Sammelbuchje, C. škrebljîvec, vca, m. ber Grinser, Jan.(H.). škrebot, f. = srobot, die Balbrebe, C. škrebotec, tca, m. die Kornblume (centaurea cyanus), Cig., C. škręca, f. = skorocel, rman, Poh. škrémen, éna, m. C., pogl. kremen. škrémpelj, plja, m. Mur., pogl. krempelj. skrempljac, m. eine Beinrebe mit Ranten, C. škrenica, f. Cig., C., pogl. skranjica. škfga, f. nav. pl. škrge = skrge, die Riemen, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — hs. škrgad, áda, m. = škrgat, Dict., Hip.(Orb.). škrgálja, f. die Ratiche, Vreme-Erj. (Torb.). škrgar, rja, m. škrgarji, die Kiemenschnecken (branchiata), Erj.(Ž.). škrgàt, áta, m. = škržat, C. škfgati, am, vb. impf. knarren, Jan. škigav, adj. inarrend, Jan. škrgèt, éta, m. 1) das Schnarren, C.; — 2) die Schelle, Jan.; — 3) ber Bachtelkönig (rallus crex), C. škrgetáti, etam, éčem, vb. impf. schellen, Jan. škrgétec, tca, m. bie Schelle, Jan. škrgonôžec, žca, m = skrgonožec, Jan.(H.). škrgot, ota, m. bas Schnarren, C. škrgotáti, otâm, óčem, vb. impf. = škrgutati, C. škrgoustnica, f. ber Burmfisch (amphioxus lanceolatus), Erj.(Ž.). škrgútanje, n. bas Anarren, C ; - bas Anirschen: zobno s., das Zähneknirschen, ogr.-C. škrgútati, am, vb. impf. fnarren, Guts., Jan., Cig.; vrata škrgutajo, C.; schnarren, Jan., C.; - Iniriden, Habd .- Mik., Valj. (Rad). škrgútav, adj. ichnorrend, Jan. škriba, f. neka otročja igra, C.; - prim. škribati. škríbati, am, vb. impf. = klinec biti (igra), Temljine(Tolm.)-Štrek.(LjZv.). skric, skrica, m. 1) ber Bipfel am Rleibe, an Zücheln; odrezal je na tiho en škric Savlove suknje, Dalm.; - ber Rodichoß: suknja na skrice, ber Rod mit Schofen, ber Berrenrod; — 2) = škricar, škricman, Kr.; kaj postopa ta škric kosmati za menoj? Jurč.; prim. stvnem. scurz, furz, nem. Schurz, Mik.(Et.). škrîcar, rja, m. = škricman, Lašče · Levst. skrieman, m. ein Mann, ber einen Berrenrod (suknjo na škrice) trägt, C., Lašće-Levst. (Rok.).škricon, m. = škricman, C. škríka, f. = skrika, ber Blaufalle (falco aesalon), Frey (F.). škríl, ili, f. = skril, Cig., Mik. škríla, f =škril, skril, C, Z.

škrílast, adj. = skrilast, fchieferig, C., Z. škritec, ica, m. 1) der Felsbewohner, Cig.; -2) tisti, ki po setvi škrili, C. škriliti, im, vb. impf. 1) pflastern, C.; — 2) die aufgegrabene Erbe mit bem Rechen gleich machen, Jan., C.; ben gefaeten Samen burch Rechen in die Erde bringen, C., vzhSt.; s prosom posejano njivo škrilijo, t. j. prekopavajo jo z motikami in posekavajo plevel, Dol. škrīlje, n. coll. das Pflaftergeftein, C. škriljevka, f. ber Schotter, ogr.-C. škritnat, adj. = skrilnat, ichieferig, C., Nov.; škrilnata streha, bas Schieferbach, Cig. skrîtnik, m. ber Schieferftein, C. škrílovje, n. coll. der Dachschiefer, C. škrinja, f. der Schrein, die Trube; - pogl. skrinia. škrînjar, rja, m. ber Berfertiger von Truben. ber Schreiner, Cig., Jan., C., BlKr.-Glas. škrinjica, f. dem. škrinja; eine kleine Trube; bas Raftchen, bas Riftchen, bie Schatulle, Cig., Jan. škrîp, m. das Geknirjá, Mur., Jan.; — das Gezirpe, Cig., Jan., Valj. (Rad); — das Rnirren: črevlji (škornji) na škrip, t. j. tako narejeni, da škripljejo, Dol., LjZv. škrípa, f. 1) ein knarrendes ober übhpt. ein skrinja, stare gosli, C.; — 2) škripe, bolečine v rokah po težkem delu, vzh.St. škripáč, m. 1) = slab goslar, ber Fiebler (zanielj.); - 2) = skripavec 3), bas Heimchen, Cig., Gor. škrípalica, f. 1) die Heiserleit, C.; — 2) pl. škripalice = lesene črevljarske klešče, Dol. škripālnica, f. = slabe gosli, die Fiebel, Cig. škripálo, n. 1) die Anarre, Cig., Jan.; - 2) = stare, slabe gosli, die Fiedel, Cig. škrípanjo, n. das Knirschen; das Knirren; das Rnarren; - tudi: škripanje. škripati, pam, pljem, vb. impf. 1) Inarren; vrata, kolesa škripljejo; — na gosli š., auf ber Beige fragen, ichlecht fpielen; - fnirren, Inirichen; zmrzel sneg škriplje pod nogami; z zobmi škripati (od jeze); - schrillen, zirpen, Cig., Jan., Lasce-Levst. (Rok.); - 2) = stiskati, fargen, C. škripav, adj. 1) inarrend; škripav voz, Mur.; mirschend, Mur.; — 2) targ, C., St.-Z. škrípavec, vca, m. 1) ein schechter Geiger, der Fiedler, Cig., M.; — 2) der Geizhals, der Knauser, St.-Cig.; C.; — 3) die Hausgrille (gryllus domesticus), M., Gor. škrípavka, f. die Fiedel, C. škrípavost, f. die Rargheit, der Geiz, C. škripavščina, f. die Rargheit, C. skripavt, m. ein ichlechter Beiger, ber Fiebler, Cig., Jan. škrīpec, pca, m. 1) etwas Knarrenbes: bie Rolle, ber Flaschenzug; — bie Rolle am Bebftuhle, Cig., Jan., Bolc - Erj. (Torb.); bie Schraube, Jarn., C.; - ber Rloben, Cig., Jan., Cig.(T.); - bas Gelent, Tolm., GBrda; — bas Gelent eines Schnappmeffers, Tolm.;

- 2) v škripcih biti, in ber Klemme, in

purschnede (purpura), Erj. (Ž.); — 4) ber

Berlegenheit sein: = v skripcu biti, LiZv.; biti na škripcih, unruhig fein: brza in spretna kakor na škripcih, LjZv.; - 3) bas Glieberreißen, C.; — 4) ber Bachtelfonig (rallus crex), C.; — die Hausgrille, Cig., Jan., C.; taščica vsakega skokonogega škripca iz poknje in ščurka izpod omare privleče, Zv.; — 5) das blafige Leimkraut (silene inflata), C., Sevnica (St.)-Erj. (Torb.); — tudi: škripèc, pcà, (škrpèc) Gor., Dol., in škrípec, Dol. škripetati, etam, ecem, vb. impf. 1) fniricen, Cig.; — 2) zirpen: murin škripeče, Zora. škripkati, am, vb. impf. fnarren, Cig. škrîplje, pelj, f. pl. eine alte, schlechte Beige, bie Fiebel, Jan. škrîpnica, f. die Fiedel, C. škripniti, škripnem, vb. pf. einen fnarrenben, fnirschenden Laut von sich geben oder bewirken. škripot, ota, m. bas Rnarren, Mik.; - bas Anirichen, Mur., Cig., Jan. škripóta, f. = škripot, Mik. škripótec, tca, m. ber Spigwegerich (plantago lanceolata), C. škriputati, am, vb. impf. fnarren, fnirfchen, C. škrjančar, rja, m. ber Lerchenfanger, Cig. škrjánčec, čca, m. = škrjanček, Valj (Rad). škrjánček, čka, m. dem. škrjanec; 1) bie Lerche; — 2) ber Feld-, Rittersporn (delphinium consolida), C. škrjánčji, adj. Lerchen-, Cig. škrjánec, nca, m. bie Lerche (alauda); rajši danes pečenega škrjanca, ko jutri kokoš, Npreg.-Jan.(Slovn.); poljski š., die Feldlerche (a. arvensis), blatni ali čopasti š., die Haubenlerche (a. cristata), laški š., die Ralanderlerche (a. calandra), Cig., Frey. (F.). škrjánka, f. bas Lerchenmeibchen, Cig. škrjánski, adj. Lerchen., Cig., Jan. šk?t, la, m. = oskrd, oškrd, Cig., Dol., Št.; prim, škrv. škît, lî, f. = skrl, skril, Cig., Jan., C., Ip.-Mik., Gor., BlKr. škfla, f. = škrl f., BlKr. škriat, m. 1) ber Scharlach, ber Burpur; na škrlat barvati, purpurroth farben, Cig.; -2) eine Art feines rothes Tuch. škrlatar, rja, m. ber Burpurvertäufer, Cig. škrlatast, adj. scharlachroth, purpurn, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); do začetka tega stoletja so po Dolenjskem nosili škrlataste suknjiče in oprsnike, Levst. (Rok.). škrlaten, tna, adj. Scharlach., Burpur.; purškrlatica, f.derScharlach, das Scharlachfieber, nk. škrlatîn, m. = škrlaten oprsnik, Cig. škrlatînka, f. 1) die Schildlaus (coccus), Cig.; – 2) der Scharlach, das Scharlachfieber, Polj., nk. škrlátlti, atim, vb. impf. mit Purpur farben, Cig. škrlātnica, f. 1) das Purpurfleid, V.-Cig.; - 2) die Schilblaus (coccus), Jan., Sol. škrlātnik, m. 1) ber Purpurmantel, Cig.; -2) ber Purpurhut, V.-Cig.; - 3) bie Pur-

Burpurapfel, Cig. skrlatnina, f. die Purpurrothe, Jan.(H.). škrlatovec, vca, m. = škrlatnik 3), Jan. škrlatovina, f. ber Burpurftoff, Cig., Jan. 1. škilec, lca, m. 1) die Klemme, C.; - ein am Ende gespaltener Stab, damit Steine zu werfen, C., vzhSt.; — der Bäscheklemmer, vzhSt.; — 2) ber Pipenhahn, C.; (prim. škrnek). 2. škřlec, lca, m. Mur., pogl. škrljec. škrleti, im, vb. impf. zirpen, Valj. (Rad); zwitschern, Z.; - prim. scrleti. škrlînkati, am, vb. impf. Iniricen, Savinska dol. škrliti, im, vb. impf. flemmen, in eine Spalte zwängen, C. škrlj, m. = škrjanec, Črniče(Goriš.); - bie Steinbroffel (turdus saxatilis), C., Frey.(F.). škrljad, f. coll. bie Gisichollen, C škrlják, m. ber Sut, C., Prip.-Mik., kajk.-Valj.(Rad), vzhŠt., BlKr. škrijec, lica, m. = skrijec, škrjanec, Mur., C., Erj.(Z.). škfljevo, n. eine Rrantheit: fecundare Spphilis, Notr.-Cig.; - tudi hs. škrljíca, f. = škrjanec, Ip., Kras-Erj.(Torb.). škrljič, m. = skrljič, škrjanec, C. škrljiv, íva, adj. 1) spröde, brüchig, C.; — 2) forg, Jan (H.); - prim. skrljiv. škrlûp, m. = škralup, skorlup, BlKr. - M., škrlúpa, f. die Kruste, C. škrlúpast, adj. fruftenartig, fruftig, C. škrlûpnat, adj. fruftig, Dol. škrlúpniti, upnem, vb. pf. sich mit einer Rrufte überziehen, Cig. škînec, nca, m. 1) = pipec, malovreden otročji nož, Podkrnci - Erj. (Torb.); - 2) bie Schraube, vzhSt. škinek, nka, m. ber Birbel an ber Geige, C. škrnęti, im, vb. impf. freischen (v. Fett), Cig. škrnęvza, f. = slab, nenabrušen nož, Polj. škrnęvzati, am, vb. impf. — s škrnevzo rezati, Polj.; - jchnipeln, Polj. 1. škfniti, škfnem, vb. pf. 1) einen fnarrenben Laut hören laffen, Dict., M.; = škripniti, Svet.(Rok.); — 2) škrnila sva, wir sprachen ein vertrautes Wort miteinanber, V. - Cig. 2. škfniti, škfnem, vb. pf. zustugen, Ravn .škenjáti, am, vb. impf. knirschen, knirren, V.-Cig.; - nagen, fnistern (v. d. Maus), Cig., M., GBrda, Črniče (Goriš.); = z nožem "škrncem" rezati, Podkrnci-Erj.(Torb.); -(pren.) kak umotvor š. (= obirati, befritteln), Glas. škrnjavcati, am, vb. impf. = škrnevzati, škrnjavec, vca, m. 1) der Geizhals, der Filz, Jan.; - 2) ber Reiber (jum Berichließen ber Fenfter), vzh.St. škrnjāvku, f. das Nagethier, Cig. škrnjevcati, am, vb. impf. nagen, Gor. škrôb, m. = skrob, C., Tuš.(B.).

škrobátati, am, vb. impf. 1) = škrobotati, C.; - 2) frabbeln, Jan. škrobati, am, vb. impf. fragen, C.; hörbar nagen (von ber Maus), Lasce-Levst. (Rok.). škrôbec, bca, m. = skorocel, die Schafgarbe (achillea millefolium), C. škróbiti, im, vb. impf. = skrobiti, C. škrobljáti, am, vb. impf. hörbar nagen (von ber Maus), Lasce-Levst. (Rok.). škrobột, m. = skrobot, die Baldrebe, C.; — das Hirtentäschel (capsella bursa pastoris), C. škrobotáti, otâm, očem, vb. impf. schepern, flappern, rauschen, C.; zrnje v škatli škroboče, jvzhŠt.; dež škroboče, Let.; - pogl. škrabotati. škrobótec, tca, m. der Rlappertopf (rhinanthus), Cig.; - bas hirtentaschel (capsella bursa pastoris), C. škrobótelj, tlia, m. das Hirtentaschel (capsella bursa pastoris), C. škroboti, f. pl. altes Gerümpel, C. skrobotika, f. ber Schlotterapfel, C. škrobotina, f. = srobotina, C. škrýcelj, cija, m. = skorocel, die Schafgarbe, C. škrýčič, m. = škrocelj, skorocel, C. škrofiti, im, vb. impf. pogl. škropiti. škrokot, óta, m. = škrocelj, skorocel, Josch. škróniti, škrônem, vb. pf. = škropniti: kaplja škrone, C. škrop, škropa, m. bas Sprigen: kopel na škrop, das Douchebad, jvzhSt. škropec, pca, m. 1) der Tropfen, C.; — 2) ber Spris., Strich., Binbregen, Ist.-Cig., M., C., ZgD.; — einzelne Regentropfen, Cig.; — ber Sturmregen, Strek. škropíten, ina, adj. Sprip: škropítna kopel, bas Douchebab, Jan. škropilnica, f. 1) bie Sprigfanne; - 2) ber Sprengwedel, St., Notr.; -3) = kropilnica, der Beihwasserkessel, C. škropilnik, m. 1) der Sprengwedel, Cig., Jan., C.; - 2) = kropilnica, ber Beihmasserteffel, Mur. škropîtnjak, m. der Weihwasserkessel, Mur. škropilo, n. 1) = kropilo, ber Sprengwebel, Mur., Cig., Jan.; - 2) bie Sprengfanne, Cig., Jan.; - 3) bie Douche, Cig. škropiti, im, vb. impf. fprigen, befprigen, beiprengen: po vrtu rože š.; - pero škropi, die Feder sprißt; — (dež) škropi, es tröpfelt. škropîvec, vca, m. der Spriher, der Bespriher. škropljénje, n. das Spripen, das Besprengen. škropniti, škropnem, vb. pf. sprigen, C. škroptáti, am, vb. impf. spripen, C. škrovāda, f. ber Horntlee (lotus corniculatus), Cig., Jan., Medv.(Rok.). škrpėc, pca, m. = škripec, Cig., Jan., Valj. (Rad), Gor., Dol., BlKr. škrpęlj, f. = kamenita tla, BlKr.-DSv. škrpęt, m. 1) ber Bantoffel, Cig., Jan., Bl-Kr.; — pl. škrpeti = stari, slabi črevlji, Cig.; — 2) ber Schuhlappen, C.; — prim.

it. scarpetta, fleiner Schuh.

škrpétec, tca, m. dem. škrpet; ber Schuhškrpételj, tlja (teljna), m. 1) ber Pantoffel, BlKr.; - 2) ber Schuhlappen, C.; - prim. škrpet. škit, škíta, m. baš Geripe, Cig. škit, škita, adj. larg: š. biti z dokazi, mit Beweisen fargen, LjZv. škfta, f. die Scharte, die Rerbe, V.-Cig., Jan. škrtálo, n. 1) die Knarre, Jan.; — 2) = slab nož, Zora; - 3) ber Kripler, Cig. škétanje, n. das Knistern, das Knirschen, das Anarren. škftar, rja, m. bas Fiebermeffer zum Abkneipen bes Glafes, V.-Cig. škrtáriti, arim, vb. impf. = škrtati 2), fargen: š. z odobravanjem novih davkov, SIN. škítati, am, vb. impf. 1) inirichen; z zobmi š.; — frapen: z nožem po krožniku š., Dol.; frigeln, V .- Cig.; - mit einem ftumpfen Bertzeug ichnigelnd ein fnifterndes Geraufch bervorbringen, Mur., vzhSt.; kaj s tem pipcem zmerom škrtaš! jvzhŠt.; miši škrtajo (kadar glodajo), jvzh.Št.; — (mit dem Huseisen) raj-jeln, Npes.- Cig.; — knarren: kola škrtajo, Glas.; — treischen (v. siedendem Fett), Cig., M.; — schirlen (v. Bögeln), C.; ščinkavec škrta, Cig.; — 2) terben, Cig., Jan.; — schartig machen: š. kose po kamenju in krtinah, Ahac.; - (Glasfcheiben) abineipen, abfiebern, V .- Cig. ; - nagen, Jan. ; - schnigeln, Jan., C., Zora; — 3) geizen, targen, M., C.; š. v dovoljevanju stroškov, SIN. škítav, adj. fniderisch, geizig, C. škítavec, vca, m. 1) človek, kateri škrta, Mur.; ber Kripser, Cig.; — 2) ber Schnipser, Zora; — 3) ber Knider, C. škrtavka, f. die Handratsche, Hrusica (Ist.)-Erj. (Torb.). škftavost, f. ber Geiz, C. škitež, m. der Geizhals, vzh.Št. škrtína, f. das Abichnițel, Lasce-Levst. (Rok.); — š. kruha, ein Schnittchen Brot, C. škrtinast, adj. schartig, Levst. (Rok.). škrtiniti, înim, vb. impf. ichnigeln, Lasce-Levst. (Rok.). škrtljanje, n. 1) das Schnipeln, vzhŠt.; — 2) bie Rnauserei, ogr.-Valj. (Rad). škrtljáti, am, vb. impf. 1) ichnigeln, Jan., Glas., Zora, vzhŠt.; zlato š., Trst.(Glas.); - (Glasscheiben) absiebern, V.-Cig.; - 2) forgen, Jan., vzhSt. škrtljav, áva, adj. fnauserig, farg, Jan., C., Let. škrtljavec, vca, m. 1) der Schnipler, Jan.; - 2) ber Geizhals, der Knicker, Jan., C., Zora, vzhŠt.-Ğlas. skrtljavka, f. bie Knauserin, die Karge, Jan. škrtljávost, f. die Knauserei, der Geiz, C. škrtljiv, íva, adj. inauserisch, geizig, Jan., C. škrtljîvec, vca, m. ber Rnauser, der Geizhale, Jan., Volk.-M. škftniti, škftnem, vb. pf. ein knarrenbes, knisterndes Geräusch hören laffen; ključ skrtne, Gor. (Let.); erklirren (z. B. vom Sporn),

škîv, î, f., Valj. (Rad), pogl. oskrd; prim. škrl, m.

škrvánta, f. = škalba: vode je bilo (po nevihti) v vsaki škrvanti dosti nabrane, Zv.

škrzobica, f. ber Rainfohl (lampsana), C.; — nam. škrbozobica (?), C.; prim. škrbinka, škržabec, bca, m. = skržabec, bie Fleber-

mans, Mur., C., Glas., vzhŠt.

škržat, áta, m. = skržat, M., Goriš.

škížen, žna, adj. Riemen., Jan., C. škudela, f. = skodela, bie Schiffel, C.; -

bie Schale (an der Wage), Dalm.-Valj. (Rad). škufa, f. 1) die Müte (zanielj.), Lasce-Levst. (Rok.), Ig (Dol.); — 2) der Tannenzapfen, C.; — prim. it. cusa, Haube, Levst. (Rok.).

škûfica, f., Trub., Dalm., pogl. škofica. škûfka, f. 1) ber Gipfel, C.; — 2) ber Gallapfel, ogr.-C.

škúla, f. 1) ploščnat kamen, Notr. - Levst. (Rok.); — 2) bie Gisscholle, C.; — prim.

škûlj, m. nekaka luknja, Erj. (Torb.); — prim. 1. škulja.

:. škúlja, f. baš Loch, C.; baš Erbloch, Valj. (Rad); prilezli so kakor murni iz svojih škulj, LjZv.

 škúlja, f. ber Steinsplitter: zidarji, zidajoč zid, praznine mej večjimi kameni zatikajo s škuljami, Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.).

škuljast, adj. voll fleiner Steine, Strek. škulje, n. = malo kamenje po potu, C.; ber

Schotter, St. skumpa, f. die Schelmerei, ber Bossen, C.; ber Berbrufs, die Berlegenheit, die man jemandem bereitet, Fr.-C.;—prim. ces. skumpa, Rermeis.

skumpati, am, vb. impf. 8. komu, jemanbem einen Boffen spielen, ihm Berlegenheit bereiten, C.

škúmpav, adj. poffenhaft, C.

škumpavec, vca, m. einer, ber gerne jemanbem einen Poffen spielt, der Boshafte, der Schelmische, C.

škûndra, f. eine Art Korb: iz leskovih viter spletena košara z dnom iz deščic, Notr., Gor.;
—prim.lat.scutra, flache Schilfel, Levst. (Rok.).

škûndrica, f. dem. škundra; das Köibchen, Polj. škûrh, m. der Brachvogel (numenius arquatus),

Cig.; = veliki š., Frey.(F.); mali š., ber fleine Brachvogel (n. phaeopus), Frey.(F.). škūrta, f., Cerkljansko - Štrek.(Let.), pogl. skorič.

škvára, f. 1) = skvara, das Fettauge auf der Suppe, Dol. - Cig., Jan., Mik.; — 2) die Schwarte, Jan.; — prim. cvara.

škvārt, m. daš Naturell, daš Temperament, Notr.-M., Slom.; oče in sin enacega škvarta, C.; — der Schlag, die Sorte, Cig.; trmo le-tega škvarta imenuje prekleto trmo, Jap. (Prid.); nisi tacega škvarta, da di se zredil, Polj.; — die Nace, Ig(Dol.).

škvartáti, am, vb. impf. 1) viertheilen, C.; — 2) lisico š., ben Fuchs prellen (škvertati), Cig.; — prim. it. squartare, viertheilen.

škvórec, rca, m. ber Star (sturnus), C., Z., Mik.; — prim. 1. škorec.

škvŕčati, im, vb. impf. = cvrčati, C.

šlabeder, dra, m. = slab, razhojen črevelj, ber Latichichub, bie Schlappe, (šleb-) Cig., Jan., C.; — prim. šlapa.

šlabedra, f. ber Bantoffel, C.

slabedralo, n. ber Laticher, (slob-) Cig.

šlabedrast, adj. laticifiifig, Cig.

šlabedráti, am, vb. impf. latichen, Cig. šlabedráv, áva, adj. latichfüßig, Cig.

šlabędrica, f. die Pantoffelblume (calceolaria), Tuš. (B.).

šlāfrnica, f. = žlafrnica, bie Ohrfeige, Guts., Jsvkr.

šlájen, jna, m. bie Schleihe (cyprinus tinca), Cig., Frey. (F.); — iz nem.

šlápa, f. 1) ber Schlappichuh, bie Schlappe;
— 2) psovka zanikarnemu, omahljivemu človeku, Levst. (Rok.);—ber Tölpel, Jarn., Mur.,
Met.; — iz nem.

šlapáti, âm, vb. impf. in Schlappen gehen, schlappen, C., Z.; š. po razhojenem blatu, SlN.; — iz nem.

šlápniti, šlâpnem, vb. pf. schlappenb treten, C., Bes.; vol je šlapnil muhi na nogo, Bes. šlapotáti, âm, vb. impf. schlappenb gehen, C.

star, m. 1) ein Kopftuch aus durchsichtigem Beug, Levst. (Rok.); — 2) ein durchsichtiger Zeug, Cig.; — iz nem. Schleier.

šlārast, adj. aus durchsichtigem Beug: peča, ruta šlarasta, Levst. (Rok.), Zv.

šlat, m. die Befühlung: takega slata je kakor svila, es fühlt sich jo an wie Seibe, ogr.-Valj. (Rad).

šlátati, šlátam, vb. impf. tasten, betasten; — prim. hlatati.

šlatavec, vca, m. ber Tafter, ber Fühler, Cig., Jan.

šlátavka, f. die Tasterin, Cig. šlebeder, dra, m. pogl. šlabeder.

1. štěkatí, am, vb. impf. fehlerhaft sprechen: befonders das r nicht recht aussprechen können,
Lašče-Levst. (Rok.); — (š statt s aussprechen,
BlKr.).

2. šlékati, am, vb. impf. = šlikati, Ig (Dol.). šlokedráti, am, vb. impf. stammeln, beim Reben mit ber Junge anstoßen, C., Dict.; težko govorim ino šlekedram, Jsvkr.; bas r nicht techt aussprechen können, Ig (Dol.); — schnarren, ratschen, V.-Cig.

šlekedrav, áva, adj. stammelnb: šlekedravo govoriti — šlekedrati, Dict.

šlekedravec, vca, m. = človek, kateri šlekedra, Dict.; ber Schnarrer, Cig.; — tudi: šlekędravec, Dict.

šlękniti, šlęknem, vb. pf. = šlikniti, Ig(Dol.). šlėm, šlėma, m. 1) ber Selm, Jan.. Cig.(T.), Jurč.(Tug.), Vrt., Vest.; — 2) žarni šlem (neki morski polž), feutiger Dfen (cassis), Erj.(Z.); - stsl.

šlémast, adj. helmförmig, Jan.

šlèn, šléna, m. = udarec s šibo ali z bicem, ber Schmit, Cig.

slenek, nka, m. ber Schmit, Cig., Jan.

šléniti, šlęnem, vb. pf. schnalzen, Mik.; — = s. šibo ali z bičem udariti, Čig., Jan., Notr.-M., Polj.; — prim. šlepati.

šlęnji, adj. = poslednji, Rož.-Kres.

šlépati, šlépljem, -páti, pam, vb. impf. 1) mit ben Fingern schnalzen, Rib.-M.; - 2) z dlanjo s., mit der flachen Hand schlagen, C.

šlepeder, dra, m. = šlabeder, fclechter Schlapp.

schuh, Dol.

šlepniti, siepnem, vb. pf. 1) mit ben Fingern schnalzen, Z.; - 2) ins Gesicht schlagen, C. sieta, f. die Gewohnheit, eine individuelle Eigenthumlichfeit, C., Z., BlKr.; ima tako šleto, BlKr.; kakove šlete je ta konj: BlKr.-Let. 1. šleva, f. ber Speichel, ber Beifer, C., Z.;

prim. it. saliva, Strek. (Let.).

2. šléva, f. 1) ein feiger, charafterschwacher, widerstandsloser Mensch, die Memme; — 2) eine bumme, tolpelhafte Berfon, Cig., Jan., M., Jurč., BlKr.-Let.; — (prim. švabsko-nem. schlew, schlewig, lau, traftlos, matt, Levst. [Rok.]?).

3. sieva, f. einer, ber fich nie fatt trinfen fann,

Strek.; — pogl. žleva.

šleváč, m. = 2. šleva 2, neumen človek, Bes. šleváriti, arim, vb. impf. - šlevasto (trag) govoriti ali delati, Zora.

1. 816vast, adj. voll Beifer, mit Speichel um

ben Mund, Mur., Idrija.

2. šlévast, adj. 1) feig, träg, C.; š. k dobremu, C.; — 2) blobsinnig, schwachsinnig,

šlęvež, m. = 2. šleva 2), der Dummfopf, ber Tolpel, Cig., Bes.

šlévica, f. dem. ad šleva.
1. šléviti, im, vb. impf. so reben, dass ber Speichel über bie Lippen herabfließt, Mur.; - š. se = tako gnati se, da se prikazujejo šleve (sline) na ustnih, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

2. šléviti, im, vb. impf. 1) = vesti se kakor sleva: ohne 8wed herumschleichen ober sich su schaffen machen, Cig., M., C., BlKr.; kod si šlevil vso noč? Gor.; kaj šleviš tam po grmovju? BlKr.-Let.; — = mečkati, unschlussig fein, lavieren, Cig.; — s. se, fich wichtig machen wollen, ohne es zu konnen, Levst. (Rok.); — sich tölpelhaft stellen, Z.; -2) bas s nicht recht aussprechen, C.; (prim. šlekati).

3. sieviti, im, vb. impf. faufen, C., Jap. (Prid.);

– pogl. žleviti.

šlęvkast, adj. dummerlich, Cig. šlęza, f., Trub.; pogl. žleza.

šligati, am, vb. impf. = šlikati, peitschen, St .-Z.; kobila z repom šliga, Npes.-Vraz.

šligniti, šlîgnem, vb. pf. = šlikniti, mit ber Beitsche ober Ruthe schlagen, C.

šlíkati, am, vb. impf. peitschen, Cig., M. slikniti, sliknem, vb. pf. mit ber Beitiche

schlagen, Cig., M.

sljuta, f. eine tanbelnbe, erfolglos beschäftigte Person, C.

sljutati, am, vb. impf. langfam, foleichend geben. langfam und erfolglos arbeiten, C.

šljútav, adj. tänbelnd, erfolglos arbeitend, C. šljútavec, vca, m. = šljutav človek, C. šlobed- išči pod: šlabed-.

šman, adv. etwa, vielleicht, Kras-Mik.; - prim.

zahman, zaman, Mik.

šmarčeváti, ûjem, *vb. impf.* na sv. Martina dan se gostiti, C.

šmārčica, f. sv. Martina dan, Jan., Rož.-Kres. šmáren, rna, m. = šmarni dan (praznik), ber Frauentag: veliki, mali š., ber Groß-, Rleinfrauentag, Kr.; — prim. šmarni.

šmargętica, f. neka trava po vinogradih, C.; neko jabolko, C.; neka zgodnja hruška, C.

šmárijní, *adj.* pogl. šmaren. šmarjetnica, f. neka hruška, C.

šmārnec, rneca (renca), m. = pajek s šmarnim križem na hrbtu, Glas,

šmárni, adj. = sv. Marije, Mariene; šmarni dan, praznik, Cig., Jan.; š. tolar, šmarna petica (srbrnjaki s podobo Matere božje); š. križ, neko zvezdje, Dol.-M.; — šmarna detelja, die Rornwide (coronilla), Jan., Medv. (Rok.); - šmarna meta, die Marienminge (tanacetum balsamita), Cig.; — šmarno jabolko, ber Marienapfel, Cig.; - smarni križ, die Rreugwurg (senecio), Cig.; - (šmarijni, Jurč., Levst. [Zb. sp.]); (iz: šmarijin).

šmárnica, f. 1) der Hausrothschwanz (sylvia tithys), C., Frey.(F.), Erj.(Z.); -= taščica, bas Rothlehlchen (sylvia rubecula), Cig., Hip. (Orb.), Frey. (F.); — 2) das Maiglodchen (convallaria majalis); — 3) pl. šmar-

nice, die Maiandacht.

šmęlj, m. = čmelj, čmrlj, Jarn., Mik. šmènc, šménca, m. = šent, šment.

šmę̃ncan, adj. = šentan; Oh, šmencano dekle, Npes.-Kres.

šmėnt, šménta, m. = zlomek: šment in plent! Teufel! C.

šmęntan, adj. = šentan.

smentrga, f. teuflisches Ding, SlGor .- C., Z. smiga, f. ber Aufput, bie Bier, C.; - ber Schein: za smigo kaj storiti, C., Z.

1. šmigati, am, vb. impf. aufputen, zieren, C., Z.

2. šmígati, šmîgam, vb. impf. hinten, Hal. šmigav, adj. wantenb (v. ben Fugen), Hal .- C. šmigavec, vca, m. die Brimel (primula veris), C.

šmigljàv, áva, adj. = šmigav, Hal.-C. šmihelščnik, m. der Monat September, C. šmfkati, šmfkam, vb. impf. = smrkati, C. šmrkavs, m. ein Kraut, C.; = ščavje, ber

Sauerampfer (rumex), Notr .- Valj. (Rad). šmŕkelj, klja, m. = smrkelj, Habd.-Mik., C. šmrkolîn, m. = smrkolin, BlKr.

šnôbec, bca, m. — bas Maul (prim. bav. schnappen f.), Levst. (Rok.)

šnobre, m. ber Rafenftuber, V .- Cig., Jan. šnof, šnofa, m. die Prise (Tabat).

šnofati, am, vb. impf. schnupfen; — iz nem. šnopati, am, vb. impf. = šnofati, Rož.-Kres.

šoba, f. 1) die Lefze, die Lippe, Cig., Jan., Mik., Strek.; razpokane šobe imeti, Idrija;

– 2) ein Mund mit bicken, aufgeworfenen Lippen, bie Burftlippen, ein ichnaugenartiges Maul, das Didmaul; sobo napeti, anfangen gu maulen, zu ichmollen, zu progen; tudi = usta na jok zbrati, Lašče-Erj. (Torb.); šobo drži, er prost; = šobo nosi, Z.; = dela, Gor.; — 3) die Mündung, der Schnabel eines Gefäßes, Gor., Ig (Dol.); latvica s sobo, Z.;-4) ber vorftebende Rand an den Schuben, Cig.; — 5) das Glättholz, das Butholz der Schuster, V.-Cig.; — eles, ki si ga crevljar dene na koleno ter vrhu tega lesa usnje, a vrhu usnja potezni jermen (kneftro), Lašče-Erj. (Torb.); -6) das Handleber der Schuster, Z., vzhSt.; — prim. čoba.

šobáčiti se, ačim se, vb. impf. = usta na jok zbirati (prezirljivo), Rihenberk-Erj. (Torb.). šóbast, adj. 1) bidlippig, mit vorstehenden Lippen, bidmäulig, Cig., Lašče-Erj. (Torb.);

— 2) šobasto se drži, er prost, Polj.

sobat, ata, adj. bidlippig, bidmaulig, Cig. sobec, bca, m. ein Menfch mit biden, aufgeworfenen Lippen, M., Z.; - tudi = clovek, ki rad šobo napenja, Gor.

sobiti se, im se, vb. impf. die Lippen aufwersen, M.; — = usta na jok zbirati, Ri-henberk-Erj. (Torb.), Strek.; — bas Maul hangen, schmollen, Cig. Soga, f. = soja 1). Cig., Jan., M., Frey. (F.).

šohtáti, am, vb. impf. raufchen, Jan.; s. po listju, Fr.-C.

šoja, f. 1) ber Eichelhäher (garrulus glandarius); (bie Elfter, Dalm .- Valj. [Rad]); - 2) kozje ime, Krn-Erj. (Torb.).

šõjec, jca, m. neka ptica, Levst. (Zb. sp.). šojka, f. = šoja 1), Mur., Cig., Jan.

1. šola, f. = otok v človeški in konjski čeljusti, Erj. (Torb.); die Bahnfleischgeschwulft, Cig., M., C., Polj.; — pl. šole, neka konjska čeljustna bolezen, der Frojch, Cig.; — prim. skula.

2. sola, f. die Schule; Erna sola, die einftige Bhusit, C.; hrup in vihra kakor v črni šoli, LjZv.; stare šole koga učiti, jemanben hart gur Rede stellen, Dol.-Levst. (Rok.); enajsta šola: šaljivi pregovor o enajsti šoli na Vrhniki (ker je pred cesarjem Jožefom bilo do nove maše vsega vkupe dovolj deset let učenja), Levst. (Zb. sp. III. 206).

šolar, rja, m. = učenec.

šolarček, čka, m. dem. šolarec.

šolarec, rca, m. dem. šolar, Trub.

šolarica, f. = učenka.

šolarski, adj. Schüler -.

šolati, am, vb. impf. = v šoli učiti, Cig., Jan., C.; - ftubieren laffen, Lasce-Levst. (Rok.); - š. se, die Schule besuchen, studieren.

šolec, lca, m. = ucenec, V.-Cig., Jan., C. solen, Ina, m. ber Schuh; pos. der Beiberschuh ohne Bundschnure, Dol.-Levst. (Rok.); - prim. šolin.

šolin, m. ber Schuh, Dict., Strek., solin, Valj. (Rad); - rim. stvn. scuochlin, nem. Schuhlein, Levst. (Rok.).

šolinec, nca, m. dem. šolin, ogr.-Valj. (Rad).

šólinič, m. = šolinec, Valj. (Rad).

šolmaster, stra, m. ber Schulmeifter: (tudi: -mošter, -mešter); — iz nem.

šolnik, m. der Schulmann, Cig., Jan., nk. solnina, f. bas Schulgelb, Cig., Jan., C., nk.

šõlski, *adj*. Schul-.

šolstvo, n. das Schulwesen, Cig., Jan., nk. šdp, šdpa, m. 1) ber Busch, das Büschel: š. cvetlic, trave, slame, las, perja; - na šope, buschelweise; — die Quaste, Cig., Jan.; — 2) der Halbwalm am Dach, V.-Cig., C., Dol., BlKr.-Let.; - 3) ber Haufe, Z.; s. papirja premetavati, Jurč.; - prim. cop, nem. ber Schopf.

1. šopa, f. = škopnik, Mur., Danj.-M., C., vzhŠt.

2. šopa, f. = šupa, die Remise, der Schoppen, Levst. (Rok.); - iz nem.

šópast, adj. bufchicht, bufchelartig.

šopat, áta, adj. büschelig, Cig. šopati, am, vb. impf. = perje obirati kaki živali: ptiča, kokoš š., BlKr.; — š. se, sich mauien: ptiči se šopajo, BlKr.; — prašiča š. = zaklanemu, poparjenemu prašiču ščetine rvati, Lašče - Levst. (Rok.); - prim. nem.

entschuppen, Levst. (Rok.). šopátina, f. neka vinska trta, Drenovec (jvzh-St.), Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.), M., Nov.; bie Beigdutte, Trumm.; rdeca s., rother Beltliner, Trumm.

šopčič, íča, m. dem. šopek, Cv.

šopèk, pka, m. bas Bufchel, bas Strauflein: š. črešenj, cvetlic; tudi: šópek.

Sopîrec, rca, m. ber Großthuer, C.

šopiren, rna, adj. 1) großthuerisch, prahlerisch, Cig., Jan.; — 2) buichig, Levst. (Rok.).

sopiriti, îrim, vb. impf. (Haare, Febern) strauben: perje, lase s., Cig., Jan.; — s. se, bie Hare, Febern strauben; kokos, purman se sopiri; - (pren.) s. se, sich breit machen, groß thun, prablen, fich ftolg benehmen.

šopírjenje, n. das Sträuben (ber Febern, Haare); - das Großthun.

šopîrljiv, adj. hoffartig, puhsüchtig, Jan. šopīrljivost, f. die Hoffart, die Buhjucht, Cig.,

šopîrnež, m. ber Puţssüchtige, ber Kleibernarr, Cig.

šopîrnica, f. bie Kleibernärrin, die Bugbode, Cig., Jan.

šopîrnik, m. ber Kleidernarr, der Zieraffe, Jan. šopírnost, f. die Bichtigthuerei, Cig., Jan.; bie Brahlfucht, Jan.; bie Brachtliebe, bie Bussucht, Jan.

šopka, f. die Schopfmeise, C.; — die Schopfbenne, Z.

šópkoma, adv. büschelweise, Cig.

šopnica, f. bie Latte am Ranbe bes Strobbaches, an welche die Strobflechte gebunden wird, Z., M.

šopnjak, m. neko bajeslovno bitje, Čb.-Valj. (Rad).

šópoma, adv. büschelweise. Sol., Z. šopòt, óta, $m_{\cdot} = \text{ropot}, DS\nu_{\cdot}$

španovija, f. die Gemeinschaft: v španoviji

šopotáti, otâm, óčem, vb. impf. = ropotati, BlKr.-DSv. šópraka, f. = šipraka, suho brstje, suho vejevje, BlKr. šopúlja, f. der Windhalm (agrostis spica venti), Medv. (Rok.), C. 1. šóra, f. eine Fischreuse von Stabholz, V.-Cig. 2. šóra, f. eine thörichte Berfon, der Narr, Gor .-M.; — prim. tirolsko-nem. tschore, Närrin, Štrek. (Arch.). šošnjanje, n. das Ohrenblasen, ogr.-C., Mik. šošnjáti, am, vb. impf. 1) burch bie Rafe reden, Z.; -2) rauschen, Z.; -3) in die Ohren lispeln, ogr.-C.; — prim. hohnjati. šošotáti, otâm, očem, vb. impf. lispeln, giicheln, Zora-C. šostar, rja, m. 1) ber Schufter; - 2) die Baummange (pyrrhocoris apterus), Erj. (Ž.); šóta, f. der Torf; šoto rezati; s šoto kuriti. sotar, rja, m. ber Torfftecher, Cig., Jan. šótast, adj. torfig, C. šóten, tna, adj. Torf. šotišče, n. bas Torflager, ber Torfgrund, Cig., Jan. šotnàt, áta, adj. torfig, Cig., Jan. šotníca, f. die Torferbe, Cig., Jan. šótor, óra, m. 1) = šator, bas Belt; — 2) ein ungeschidter Diensch, Strek. šotoráti se, am se, vb. impf. sich ungeschickt benehmen, Strek. šotorišče, n. = šatorišče, Mur., Jan., C., nk. šotóriti, ôrim, vb impf. = šatoriti, Jan. šótovina, f. das Torfland, Cig., Ig (Dol.). šótovje, n. = šotovina, Cig. špaga, f. ber Spagat; — prim. it. spago. spajk, jka, m. = špajka, Cig., Jan., Strp. špajka, f. ber Speit, ber Balbrian (valeriana celtica), Cig., Jan., C., Tuš.(R.), Medv.(Rok.), Josch; - divja s., ber Stein-Baldrian (v. saxatilis), Glas. špāla, f. der Wurstspeil, Dol., jvzhŠt.; — iz nem.; prim. špila. špalîr, rja, m. bas Spalier. špámpet, m. bas Bettgestell, bie Bettstatt; prim. nem. "Spanbett. špân, m. 1) = tovariš, Mik.; - tovariš n. pr. v procesiji, vzh St.; - ber Geliebte, Mik., Npes.-Schein.; - 2) ber Haushälter, ogr.-C.; -3) špana vleči = špano vleči, Z., Dol.; tudi: span, spana; - prim. nem. Gespann. spana, f. spano vleči, ein Spiel: bie Duble (Bridmuhle) spielen; (nam. španjo vleči, Valj .-(Rad]); prim. 2. trilja, 1. župan, županati). špānati, am, vb. impf. — špana (špano) vleči, Z. španīja, f. 1) das Liebesverhāltnis, C.; — 2) die Haushälterschaft: daj račun od svoje španije, ogr.-C. špānja, f. = španova žena, Valj.(Rad). španjol, m. neka vinska trta: ber Gutebel, Cig., M., Notr.; narezljani š., ber geschnittblätterige Gutebel, Z. španjūrka, f. neka črešnja, kajk.-Valj.(Rad). špânklja, f. = tovarišica, vzhSt.; - prim. špan.

imeti kako posestvo, kak obrt itd.; v španoviji krava crkne, Npreg.-Valj.(Rad); prim. špan. špárati, am, vb. impf. sparen; - iz nem. šparga, f. der Spargel, Guts., Cig., Jan. špārgast, adj. spargelartig, Cig.; — špargasto zelen, spargelgrün, Cig.(T.). spargelj, glja, (geljna), m. ber Spargel (asparagus). špárgovec, vca, m. = spargovec, der Spargels stein, Cig., Cig.(T.). špárkelj, klja, m. = parkelj, vzhŠt.-C., Zora; — prim. stsl. čърагодъ = parkelj. šparôbek, bka, m. nam. parobek, Cerkno-Strek.(Let.). šparon, m. na pet in več očes rezana trta, die Bogenrebe, der Rebenbogen, Cig., Vrtov. (Vin.), Nov., jvzhSt. špęgati, am, vb. impf. spahen; — iz nem, špęglar, rja, m. bie Schellente (anas clangula), Frey.(F.). špęglavec, vca, m. = lisec, ber Stiegliß, Guts., Frey.(F.). špęgli, f. pl. = naočniki; - iz nem.; prim. bav. gläserne augenspiegel, Levst. (Rok). špèh, špéha, m. ber Sped; — iz nem. špehár, rja, m. 1) ber Spechandler; — 2) = umazan, nečeden človek; -3) = slaninar 2), ber Spedfafer, Jan. špehárček, čka, m. dem. špehar(ec); - ber Spedfäfer, Jan. speharica, f. bie Spedhanblerin, Cig. spenast, asta, adj. 1) spedartig, spedicht; — teigig (v. Brot), C.; — 2) mit Fett beschmiert oder beichmust: suknja vsa špehasta. spehat, áta, adj. 1) viel Spect habend: s. prasec, Lašče-Levst.(Rok.); — 2) spedig, Cig., Jan., C.; - mit Sped beschmiert, Cig. špehnat, áta, adj. spedig, Mur. špehomath, m. = berač, kateri z malho hodi ter špeha berači, Jurč. špehomathar, rja, m. = špehomalh (špehmalhar), Levst. (Rok.). špehov, adj. Sped :; špehove potica, salata. špehovíca, f. die Speckbirne, Jan. špehovka, f. 1) špehova koža, die Speckschwarte, Cig.; — 2) = spehova potica, ber Speckluchen, Cig., Kr.; — 3) bie Speckbirne, Cig., Jan., C., Kr.-Erj.(Torb.), Tolm., St. špehovnica, f. die Spectbirne, Dol. špeknārda, f. der Lavendel, M.; - pogl. špiknarda. špęla, f. die Gottesanbeterin (mantis religiosa), Goriška ok. - Erj. (Torb), Strek.; — prim. Spela, Elifabeth. špelide, f. pl. = temenice, Rinbertopfichuppen, Polj. špęlovje, n. coll. Höhlen, C., Valj.(Rad); prim. špilja. spetta, f. ein großes Spaltstud eines Holzblodes, Cig., C., Kr.; sv. Gal v pratiki špelto nosi, Kr.; - prim. bav. spelten, f., Levst. (Rok.). spelud, f. die Schuppe, Z.; - der Holzsplitter, Z.; - prim. spelude,

špenāt, m. zarte Leinwand, Guts.; — iz furl., Štrek.(Arch.).

špenātov, adj. auš feiner Leinwand: špenatova srajca, Npes.-K.

spendelj, dlja (deljna), m. ber Spilling, die Spinbelpflaume, C.; — iz nem.

špéndija, f. bie Nahrung, Trub., Dalm., Krelj; dajali so denarje zidarjem, in špendijo in pitje, Dalm.; — prim. srlat. dispensa (dispendere), nem. Speije, Levst. (Rok.).

špęngelj, glja, m. = špendelj, C.

1. spera, f. ber Dachsparren, C.; - prim. nem. Spiere = Stange.

2. Spera, f. bie Schuppe, V. - Cig.; — prim. nem. bas Spier, eine Meine, garte Spite, etwas febr Geringes, C.

špęrati, am, vb. impf. = špere staviti, C. šperon, m. = šparon, C.

špérovec, vca, m. ber Dachsparren; — prim. 1. spera.

špica, f. 1) = konica, ost, die Spige; -2) die Radspeiche; - 3) pl. špice = čipke, zodci; - iz nem.

špícelj, clja (celjna), m. 1) der Spih (canis pomeranus), Jan., Erj.(Ž.); — 2) neko jabolko, C.; — 3) der Auspasser, der Denunciant; — iz nem.

spicon, m. die bunne Seite (Finne) bes hammers. V.-Cig.

spiconast, adj. spiconasto kladivo, ber Finn- fammer, V.-Cig.

špíčar, rjá, m. neko jabolko: der Spigapfel, C. spíčast, adj. = šilast, koničast, ostnat, spigig. špíčiti, špíčim, vb. impf. ostriti, spičen.

špīčka, f. 1) das spitsige Ende des Eies, Gor.;
— 2) neka hruška, C.; — neko jabolko, C.

špičkar, rja, m. neko jabolko, Kr. špičkati, am, vb. impf. ein Spiel mit ben Oftereiern spielen, inbem sie mit bem spigen Ende aneinander geschlagen werden, Gor.

špíčmiš, m. 1) = špičmoh, Levst.(Rok.); — 2) = gaščerica, KrGora.

špíčmoh, m. bie fleine Spihmaus (sorex araneus), Cig.; — iz nem.

špijon m. - ogleduh, ber Spion.

špijonstvo, n. = ogleduštvo, die Spionerei. špik, špika, m. die Gebirgsspike, Cig., Jan., Valj. (Rad); visoki špiki od Triglavu, Glas.

spikelj, klja, m. = spik, Cig.; - prim. nem. Spidel, ein fpipiges Ding.

špiknārda, f. bie Narbe, bie Narbentourzel (spica nardi), Cig., Jan., Jap. (Sv. p.), kajk.-Valj. (Rad).

špiknārden, dna, adj. špiknardno olje, daš Lavenbelöl, (špek-) Jan., Vrtov. (Km. k.).

špîla, f. der Burstspeiser, Cig., Jan., Gor., Notr., Savinska dol.; — eine lange hölzerne Nadel, Mur.; — prim. stvn. spillā, spinalā, spinila, Mik.

špîlj, m.1) die Felsenspite, Lašče-Levst.-(Rok.);
— 2) špilji, scharffantige Steine, Z.

špîlja, f. bie Berghöhle, bie Brotte, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Mik., Trub., Kras-Erj.(Torb.), nk.; iz špilje se priplazi lisjak, LjZv.; potikuje se po špiljah in jamah, ZgD.; (tudi:

špila, Mik.); — prim. hs. spila, spilja, gr. σπηλιά, σπήλαιον, Mik.(Et.).

špîljar, rja, m. ber Höhlenbewohner, Cig. špîljast, adj. höhlig, Cig., špiljasti zemski značaj, Zv.; — höhlenförmig, Jan

spiljevje, n. coll. Felsspihen, Levst. (Rok.);
— zerflüftetes Gestein, das Gestlüfte, Cig.

špina, f. ber Burftspeiler, C., M., Dol., BIKr.;
— prim. it. spina, Dorn.

špináča, f. ber Spinat; — prim. it. spinace. špíncelj, clja, m. neko rumeno jabolko, C. špíngelj, glja m. = špendelj, špengelj, bie Spinbelpstaume, C.

spiniti, im, vb. impf. bie Burfte fpeilern, Dol.;

— prim. špina.

1. špíra, f. = 1. špera; vezane špire, daš Bundgeiparre, Dol.

2. špira, f. = 2. špera, die Schuppe, Z. spirast, adj. schuppig: s. oklep, ein Schuppenpanzer, Ravn.

špírav, adj. = špirast: š. les, splitteriges Holz, Z. špīrit, m. = spirit, ber Spiritus.

špírovec, vca, m. = šperovec.

špíšmiš, m. = špičmiš 1), Cig. špitat, la, m. bolnica, das Spitat.

špitālar, rja, m. = špitalski otrok, Lašče-Levst. (Rok.); — prim. špitalski.

špitātčan, m. ber Spitalbewohner, kajk .- Valj .- (Rad).

špitatnik, m. ber Spitalpfründuer, Cig.

spitalski, adj. Spitals; spitalska hrana; š. otrok, ein Finbeltind, welches aus bem Finbelhaufe ("Spital") in eine Familie aufgenommen worben ift. Lasce-Levst. (Rok.).

šplahúta, f. eine Steinplatte (z. B. bie Schiefertafel), (-juta) ogr.-C.

špievta, f. = skril ali kar je skrili podobno, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.); — prim. knelta.

špógati, špógam, vb. impf. 1) gewöhnlich anwenden, zu gehrauchen pflegen, Dict., Mur., Gor., Notr., Strek., Rog.- Valj. (Rad), nk.; to besedo malokdaj špogamo, Jap. (Prid.); šege š. (beobachten), Ravn.; špoga si kavo, sie pflegt Raffee zu trinten, Notr.; š. tobak, ein Tabatraucher sein, Z.; — 2) ziehen: drevje, živali š., C.; — 3) sparen, schonen, SlGor.-C., Kor.-Mik.; — prim. srvn. spulgen, nem. (dial.) sich spulgen — sich pslegen, Mik.

špor, špora, m. = ključanica, baš Schlois, ogr.-Valj.(Rad).

šporiš, m. Valj. (Rad), Medv. (Rok.), pogl. sporiš.

spranja, f. die Spalte, die Fuge; - prim. srvn. spranz, Spalte, Levst. (Rok.).

špránjast, adj. voll Spalten ober Miffe. špránjica, f. dem. spranja; eine kleine Spalte. šprěkla, f. eine Stange ber Dachbeder, Mur.;

— prim. prekla. šprih, špriha, m. coll. Hajenjayot, C., Valj. (Rad), BlKr.; — prim. šprihati.

sprihati, am, vb. impf. sprihen, C.;—iz nem. sprihniti, sprihnem, vb. pf. sprihen (z. B. Basser aus bem Munde), C., Npes. - Vraz.

šprîkla, f. 1) = tenek kolček ali ozka deščica: die Leitersprosse, Cig.; - ber Bogelhaussprießel, Valj. (Rad), Kr.; - bie Radspeiche, V.-Cig., Jan.; - sprikle, die emporragenben Bolger bes Ochlenjoches, jugh St.; bie Schiene, die Soble bei Beinbruchen: nogo v sprikle dejati, Cig., Z.; - 2) ber Solzfplitter, BlKr.; - 3) bas Laufbrett ber Weber, Cig., Gor.; - prim. nem. Spreitel = Spriegel, sprinca, f. ber Sperber (astur [falco] nisus), C., v7hSt.; ber Mausgeier, na zapadu, Mik.; - tudi neki rdeč hrostek, Fr.-C.; - prim. nem.(dial.) sprinz. sprînclar, rja, m. = sprinca, ber Sperber, Frey.(F.). šprînclja, f. eine Art Raubvogel, Mik.; — = postolka, Z.; — prim. sprinca. sprîži, m. pl. die Bruftbrüfe (bef. bei den Schweinen, Broschen, "Briefe"), vzh.St. - C.; – iz nem. špûnt, m. pri tesarjih taka zveza med lesom, da deske ali bruna segajo v utore, vsekane v stebre; na špunt delan svinjak, C., Dol., St.; — tudi: tak steber z utori, jvzhSt.; - (bie Ruth, V.-Cig.); - iz nem. Spund (istega pomena). špûntati, am, vb. impf. = na špunt delati: dobro vkup špuntane dile, Vod. (Izb. sp.). špûntnik, m. der Ruthhobel, M., C. špúrati se, am se, vb. impf. — ne hoteti jesti (od strahu ali sramežljivosti): jej, jej! kaj se spuras? (it. spaurirsi, in Furcht gerathen), Lasce-Erj. (Torb.); — prim. spurav. spurav, adj. heitelig, mablerifch im Effen, M., C., vzhŠt., jvzhŠt. špúriti se, im se, vb. impf. = špurati se, M. sranga, f. ber Schranten, bef. ber Boll- ober Mautschranken; — iz nem. šrátelj, tlja, m. = škrat, C., Dol. šravb, m. die Schraube; - iz nem. **šrāvf, m. = š**ravb. šrec, m. = šranga, Z., St.-Več. štāb, m. višje vojaško poveljništvo, der Stab. štabati, am, vb. impf. BlKr.-Let., pogl. štapati. štāben, bna, adj. Stobs., nk. štabla, f. = stopnica, bie Staffel, bie Stufe; - iz nem. Staffel. štābski, adj. Stabš., nk. štácija, f. postaja, die Station. štacûn, m. = štacuna, Mur., C., ogr. - Valj. (Rad). štacuna, f. ber Rauflaben, das Berkaufege. molbe; - prim. ben.-it. stazon, stazona, ber Raufladen, die Bube, bav. station, lat. statio, Strek. (Arch.). štacunár, rja, m. ber Inhaber eines Kaufgewölbes. štacunaríca, f. die Gewölbeinhaberin, Jurč. štafla, f. = štabla, Cerkljansko-Štrek. (Let.). štâfnica, f. = štabla, Podgorjane - Štrek. (Let.). štágelj, glja, m. bie Tenne, kajk.-Valj.(Rad);

- prim. kor .- nem. stadl, bie Scheune.

štákor, rja, m. 1) = podgana, die Ratte, BlKr., kajk. - Valj. (Rad); - 2) bie Spipmaus (sorex araneus), Frey.(F.). štakorînjak, m. = podganščak, ber Rattentoth, C. štála, f. = hlev, ber Stall; - iz nem. štanga, f. = drog, bie Stange; - iz nem. štant, stanta, m. 1) = zakup, ber "Beftanb", ber Bacht; v s. vzeti, dati; v štantu imeti; - 2) ber Stand, bie Bude eines Berkaufers auf bem Martte; — 3) del kozolca med dvema stebroma = okno, Gor., Notr.; - iz nem. štánten, tna, adj. Bacht-, Cig. štântnica, f. die Bächterin, Cig. štântnik, m. der Bächter. štantnina, f. ber Bachtzins. štanžica, f. dem. štanga; bie Spille, Dol.; die Stridnadel, juzh St. štápati, am, vb. impf. leife treten, ichleichenb gehen, V.-Cig.; kuga v temi štapa, C.; prim. bav. stapfen = treten, schreiten, Levst. (Rok.). štapicati, am, vb. impf. Heinschrittig und sachte auftretenb geben, Z.: čudno so štapicali tanki gospodiči po mestnih prostorih, Glas.; unruhig bin und ber treten, Z.; - prim. štapati. štāpnja, f. 1) ber Tritt (z. B. im Schnee), C.; - 2) bie Stufe, Cig., Jan., Gor. - Levst. (Rok.); — prim. štapati. štár, m. = lesena posodica, vedrica, kebel, Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.); - pogl. star. štarec, rca, m. 1) na štarec voziti, (lange Baumstämme) auf ben zerlegten zwei Bagen-theilen fahren und mittelft einer Stange lenken, Levst. (Rok.); - 2) na štarec vreči (žabo), mittelft eines Bebels in bie Bobe ichnellen, Levst. (Rok.); - prim. bav. starz, nem. Sterz. štáta, f. = navada, razvada, Dol.-Levst.(Rok.), BIKr., Gor.; state mu ne ve, er fennt seine Gewohnheiten nicht, er weiß ihn nicht gu behandeln, Notr., Gor. štatljiv, adj. stetig: konj je š., Dol., BlKr.; iz nem.; prim. šketljiv. štè, adv. = koli: kaj šte = kar koli (prim. hoteti), vzh.St.-Mik. štebāla, f. pogl. štibala. štedír, rja, m. = štedor, Z., Ljub.; (f., Cig.). **štediti**, im, *vb. impf.* pogl. ščediti. štedor, rja, m. ber Bagebalten, Mik.; - prim. štodira. štefan, m. großer irbener Krug, vzh St. - C.; — eine große Flasche, Kr. stefnjati, am, vb. impf. ichnuffeln, ftobern. štękar, rja, m. štekarji se zovejo oni Slovenci na vzhodnem Koroškem, ki govore: šteka, šta, što itd. namestu: tukaj, ta, to itd., Kres I. 412. štékelj, klja, m. 1) bie Thürangel, Cig., Jan., C., Levst.(Rok.); — 2) ber Zapfen am Bellbaume (z. B. beim Mühltabe), Cig., Frey. (Rok.), Dol., jozhSt.; — ber Leitnagel im Hunde (mont.), Cig.; - 3) = osnik, ber Achsennagel, Dol.; - 4) bie Eisenspipe an einem Stod, Dol.; - 5) ber Hauzahn ber

Schweine, Gor.; — 6) die Sullenspipe bes Getreibeterns (3. B. im Dehl), Lasce-Levst. (Rok.); - prim. bav. stäckel, stecken, Gehftod mit einer eifernen Spige, Levst. (Rok.). štekljáča, f. palica z močnim štekljem (žebljem) na koncu, kakršne imajo krošnjarji,

C., Z., Rib. štekljačar, rja, m. berać s štekljačo, Z., Kr.;

– štekljačarji, nekdaj neka posebna vrsta potepuhov, kakor rokovnjači, plaščarji, Levst. štekljáti, am, vb. impf. pšenico š., ben Beizen fpigen (ihm die Spigen abschlagen), Cig.; zmlačeno pšenico (ali ječmen) še enkrat, kadar je slama že odpravljena, premlatiti,

tudi v stopah štekljajo, Dol.; - prim. štekelj 6).

štęłnica, f. Koborid - Erj. (Torb.), pogl. žehtelnica.

da se zrnje iz luskin izuje, Dol.; ječmen

stelo, n. bie Bahlvorrichtung, bas Bahlwert, Cig.(T.), DZ.

štembih, iha, m. ein Brunnen, mit einem hohlen Baumstamm eingefast, Z., Svet. (Rok.); - prim. štepih.

štémpelj, plja, m. kolek, ber Stempel.

štémpeljski, adj. Stempels; štempeljske pristojbine, Stempelgeburen, DZ.

štempih, sha, m. = štepih, C.

štempljati, am, vb. impf. stempeln.

štenge, f. pl. = stopnice; - iz nem. Stiege. štenják, m. = kotlič, s katerim se zajema voda, kalalnik (prim. it. stagnata, zinnerner Bafferständer), Komen na Krasu, Rihenberk-Erj.(Torb.).

štęnje, n. 1) = štetje, das Zählen; — 2) das Lesen, Cig., vzh.St.

štenta, f. bie Dube, Dict., C.; - prim. it.

stento, Mühfeligfeit.

štentati, am, vb. impf. 1) sich abmuben, M.; š. ino delati, Jsvkr.; — 2) zaubern, zögern, jäumen, ogr.-Mik., C., BlKr.; — = postavati, BlKr.-Let.; - prim. it. stentare, Dube haben, zaudern, Mik.(Et.).

štepáti, am, vb. impf. trauen: temu človeku ni dosti š., Gor.; - pogl. štupati 2).

stepih, fha, m. ber Schopf-, Bieb- ober Bumpbrunnen, Guts., Mur., Cig., Mik., St.: — prim. stembih in bav. stübih, Badfass, Mik. (Et.).

štera, f. bas Arbeiten eines handwerfers in einem fremben Sause gegen Rost und Tag-lohn, bes. bas Raben; v stero iti, Gor.; krojač ga je gonil s seboj po šterah, Vrt.; - prim. bav. auf die stör gehen, Mik.(Et.). 1. štère, štérca, m. šterca voditi = na štarec voziti, vzhSt.; — prim. štarec.

2. štèrc, štérca, m. = berač, Mur., Cig., vzh-Št.; zdaj že vsak š. kadi, Slom.; — prim. nem. Sterger = Mußigganger, Mik.(Et.).

štercar, rja, m. ber Mußigganger, Gor.; ber Bagabund, Meg.; — prim. 2. šterc.

štérčiti, im, vb. impf. = na šterc voziti, Fr.-C.; — prim. 1. šterc.

štéri, pron. = kateri, Ščav., ogr.-C.

štêrkinja, f. = beračica, Št.-Cig., Jan.; prim. štere.

šterling, m. angleški denar, ber Sterling. 1. sterna, f. ber Biebbrunnen, ber Schopfbrunnen; š. na vago, Cig., Jan.; š. na kolo, SlGor.-C.; — prim. gr. στέρνα, lat. cisterna, nem. Bifterne, Mik. (Et.).

2. sterna, f. weiß und roth (oder schwarz) ge-

fledte Ruh, Zilj .- Jarn. (Rok).

- 644 -

štęrnast, adj. šternasta krava, - 2. šterna,

štętev, tve, f. die Zählung; — po stari štetvi, nach der alten Bahrung, Svet.(Rok.).

štéti, štêjem, vb. impf. 1) zāhlen; — v osmih dneh, po vročitvi naloga štejoć (bon ber Einhandigung bes Auftrages gerechnet), DZ.; štęvèn (= štet), Dalm.; dobrote komu š., jemandem die ihm erwiefenen Wohlthaten vorwerfen, Cig.; — 2) anrechnen; šteti komu kaj v čast, v sramoto, v krivico, v hudodelstvo, jur Ehre, Schmach, Schulb, jum Berbrechen anrechnen; v Cast si &., fich gur Ehre anrechnen; - 3) achten, auf jemanben halten: kdo ga šteje? Soška dol.-Erj.(Torb.); mož je močno števen, GBrda; - bafürhalten, meinen: oce so šteli, da je iz jutrove dežele, Glas.; - š. koga za kaj, jemanben für etwas halten; s. koga (za) srečnega; š. se za kaj, sid) jūr etwaš halten; š. se (za) srečnega; — šteje se moje, uživa pa le on, man halt es für mein Eigenthum, ben Rugen aber hat nur er; — 4) lejen, Mur., ogr., kajk.-Valj.(Rad), vzhSt.; — prim. čteti. štéti, štèm, vb. impf. ogr.-C., pogl. hoteti.

štetje, n. 1) bas Zählen; die Zählung; — 2) bas Lesen, vzh.Št.-Vest.

štęvec, vca, m. 1) ber Bähler, Cig.; — ber Bahler (math.), V.-Cig., Cig.(T.), Cel.(Ar.); - 2) ber Lefer, Cig., C., vzh.St.

štéven, vna, adj. 1) Bahle: štêvno ime = števnik, Jan.; — 2) zählbar, Jan.(H.).

števénje, n. 1) das gählen, Z., M., Vod.(Izb. sp.); - bie Rechnung, C.; to ni v števenju, to ne pride v števenje, Polj.; - 2) bie Bahl, Z., Trub., Krelj, Rog., Jsvkr.; š. izvoljenih, Kast., Skal.-Let.; tvojih grehov je brez števenja, Bas.; dvanajst števenja, zwölf an ber Bahl, Vrt.; - veliko na števenje, ber Rahl nach viel, Polj.

števîlar, rja, m. ber Rechner, Cig. štovîlba, f. die Rechnung, Cig., Jan.

številen, ina, adj. 1) Bahlens, Cig.(T.); števitno razmerje, das Bahlenverhaltnis, Cel. (Ar.); — numerisch, Cig. (T.); — 2) zahls reich, V.-Cig., Jan., M., nk.; - 3) = pre-

steven, zahlbar, Jan. (H.). steviliti, ilim, vb. impf. mit gahlen rechnen, Cig., Jan., C.

številka, f. 1) die Rummer, die giffer, V.-Cig., Jan., C., Cel.(Ar.), nk.; — 2) das einzeine Stud: številke razpel so bile po goldinarju, LjZv.

številkoma, adv. mit Biffern: s. postaviti. izraziti kaj, etwas beziffern, Cig.(T.); š. zaračuniti, DZ.

štęviłkovānje, n. die Numeration, Cel. (Ar.). številkováti, üjem, vb. impf. numerieren, Jan. štęviłnik, m. bas Zahlwort, Jan., Cig.(T.), Levst.(Sl. Sp.). število, n. bie Bahl; malo. veliko š. ljudi; brez števila, ohne Bahl, unzählig; vojakov brez števila; po številu, ber Bahl nach; bie Rahl (gramm.): edino, dvojno, množno š., die Ein-, Zwei-, Mehrzahl, Jan. (Slovn.). številoslovje, n. = številstvo, bie Zahlenlehre, Jan.(H.). številstvo, n. das Zahlensystem, Cig.(T.); die Bahlenlehre, die Rechenfunft, Cig., Jan.; – das Rechnen, C štęvka, f. bie Bahlerin, Cig. števnica, f. bas gahlbrett, Cig. štęvnik, m. 1) = števec, ber gabler (math.), Cig.; - 2) = številnik, Jan. ští, interj. = štu, Z.; (tako velevajo volu k sebi iti, GBrda). štibala, f. 1) ber Röhrenstiefel, Gor., Notr.; - 2) die Stiefelröhre, Cig.; - izreka se nav. štebala; prim. it. stivale, Stiefel. štibalarski, adj. = štibale noseč, Npes.-Kr. štîbla, f. = steblo, ber Stengel: pos. = krompirjevo steblo, C., Gor., Ig(Dol.). štîbra, f. = davek, bie Steuer; prim. štivra. štič, interj. = štik, štu, GBrda. štîgljec, gljeca, geljca, m. = lisec, ber Stieglip; — po nem. štijo, interj. tako velevajo volu od sebe iti, GBrda. štík, interj. tako govori volu kmet, ako ga naganja, da naj ritenski gre, Gor.; - prim. štíkati, am, vb. impf. vola š., rūdlings gehen heißen, C., Gor.; — prim. štik. štíkniti, štíknem, vb. pf. vola š., rūdlings gehen heißen, C., Z., Gor., St.; — prim. stik. štimanje, n. 1) bas Meinen, bas Dafürhalten, (štímanje) ogr.-Valj.(Rad); -2) die Achtung, die Hochschung, Mur., Rog.-Valj.(Rad); — 3) das Lieben, bas Berliebtfein. štimánost, f. die Hoffart, der Stolz, Gor., St. štimáti, am, vb. impf. 1) meinen, bafürhalten, Mur., Krelj, (štímati) ogr. - Valj. (Rad); 2) schähen, achten, Mur., Jan.; — s. se, stolz fein, Guts., Cig., M., St.; s. se s cim, auf etwas stolz sein, jvzhSt.; — stiman, stolz, hoffartig, Gor., St.; — 3) lieben, gern haben: dekleta š. štînkati, am. vb. impf. = ščinkati: zeba štinka. C. štinketáti, etâm, ęcem, vb. impf. = štinkati, štipēndij, m. = stipendij, das Stipendium. štipēndija, f. = štipendij. štîr, m. ber Scorpion, ogr.-C., Mik.; - tudi štíra, f. Ljub., pogl. štera. štîrček, čka, m. štirčki - četverčki, Bierlinge, Mur., C. štîrdeset, num. nav. nam. štirideset. štîredi, num. Kor., nam. štiriredi.

štírice, f. pl. = majhen voziček na štiri kolesa za samotežno vožnjo, Kamnik(Gor.). štiridánski, *adj.* viertägig, *Mur., Jan.* štirideset, num. vierzig, Alas., Levst.(Sl. Spr.), nk.; tudi: štîrideset. štiridesetdánski, adj. vierzigtägig. štírideseten, tna, adj. zu vierzig gehorend: od stiridesetnih let, von ben vierziger Jahren her, LjZv. štirideseter, num. vierzigerlei. štiridesetệren, rna, *adj*. vierzigfach. štirideseternat, adj. vierzigfach. štírideseti, num. der vierzigste. štiridesetica, f. die Rahl vierzig. štiridosetič, adv. vierzigstens, zum vierzig ftenmal. štiridosetína, f. bas Bierzigstel. štiridesetînka, f. das Bierzigstel, nk. štíridesetka, f. = štiridesetica, Cig. štíridesetkrat, *adv*. vierzigmal. štíridesetkraten, tna, adj. vierzigmalig. štiridesetleten, tna, adj. vierzigjährig. štiridesetlętnica, f. das vierzigjāhrige Jubiläum, *nk*. štiridesetlętnik, m. ber Bierzigjährige, Jan. štiridesetlętnják, m. = štiridesetletnik, Jan. štíridesetnica, f. ein vierzigjähriges Beib, Cig. štíridesetnik, m. 1) ein vierzigjähriger Mann, V.-Cig., Jan.; - 2) im J. 1840 gewachsener Wein, V .- Cig. štiridneven, vna, adj. viertāgig. štiriglav, gláva, adj. viertöpfig, Mur. štirigrošnica, f. bas Biergrofchenftud, V.-Cig. štirigubast, adj. vierfaltig, C. štirikolęsen, sna, adj. vierraberig, Mur. štírikrat, adv. viermal. štirikraten, tna, adj. viermalig. štirilộtec, tca, m. ein vierjähriges Kind, Mur. štirileten, tna, adj. vierjährig. štirilētje, n. der Zeitraum von vier Jahren, štirimę̃sečen, čna, *adj.* viermonatliď). štirinājst, num. vierzehn; (prim. devetnajst in izvedenke). štirinajstęr, num. vierzehnerlei. štirinajsteren, rna, adj. vierzehnfach. štirinajsti, num. ber vierzehnte. štirinajstica, f. bie Bahl vierzehn. štirinajstič, adv. vierzehntens, jum vierzehnteumal. štirinajstina, f. bas Bierzehntel. štirinajstînka, f. das Bierzehntel, nk. štirinājstka, f. = štirinajstica, Cig. štirinajščica, f. ber Bierzehner, Mur. štirinog, noga, adj. = četveronog, Jarn. štirinogac, m. ber Bierfüßler, Jan.(H.). štirinogat, áta, adj. = četveronog, Mur., Cig., štirinogàv, áva, adj. Trub.-Mik., pogl. štirištirinožen, žna, adj. = štirinog, Mur., Cig., štiriodstoten, tna, adj. vierprocentig, Cig., nk.

štiriogelnik, m. bas Biered, Cig., Jan. štirioglast, adj. - štirioglat, Dalm. štirioglat, ata, adj. vieredig. štiripālčen, čna, adj. vierzöllig, Jan. štíriredi, num. = štirideset, (štirredi) Guts., (štiredi) Jan. (Slovn.), Rož.-Kres, Kor. štirirob, roba, adj. vierfantig, Jan. štirirobat, ata, adj. viertantig, Mur., Cig. štiristo, num. = štiri sto, vierhundert; (štiristotni, -ter, -teren, -krat itd., prim. stotni, stoter itd.). štiristotina, f. das Bierhundertstel, Cig. štiristotinka, f. das Bierhundertftel, nk. štiritisoč, num. = štiri tisoč, viertausend. stiritisocni, cna, num. ber viertausendste, Cig., Jan. štirivoglat, ata, adj. = štirioglat, vieredig. štirivfsten, tna, adj. vierzeilig, Cig., Jan. stirivrstienica, f. ein vierzeiliges Liebchen, stirivrstniak, m. die vierzeilige Gerfte, Cig. štirizložen, žna, adj. vierfilbig, Jan., nk. štirizob, zoba, adj. vierzahnig, Mur.; - vierzadig, Mur. štirizobat, áta, adj. = štirizob, Mur. štirizobnica, f. = mlada žival, ki ima uže štiri zobe, C. štirják, m. 1) = kvadrat, bas Quabrat, Cig., Jan., Nov.; - 2) bas Biertelftartinfafs (21/2 Eimer haltenb), Volk .- M., vzh St. štirjáški, adj. = kvadraten, Quadrate, Cig., Jan., nk. štírje, m. štíri, f., n. num. vier; - prim. četirje. štîrka, f. 1) = četverka, bie Bahl vier, ber Bierer, Mur., Cig., Jan.; — 2) zwei Baar Ochsen ober Pferbe, C.; - 3) ein viertheiliges Rlee-blatt, Mur.; - 4) = stirjak, ein 21,2 Eimer haltendes Fafs, vzh.St. stirkati, am, vb. impf. zu vier Schlagen (zu vieren) brefchen o. hammern, vzh.St.-Mik., Z. štîrklja, f. 1) ber Bierer, Cig.; - 2) = štirka 4), štiropęrka, f. = detelja s štirimi peresi, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.). štis, interj. tako velevajo volu k sebi iti, BlKr.štîvra, f. = davek; - prim. stvnem. stiura, Steuer. Levst. (Rok.). što, pron. nam. kdo, ogr.-C. štóčiti, štôčim, vb. pf. = stokniti, dregniti: otroka s kako rečjo v oko š., Dol. štodír, írja, m. = štedira, SlGor. štodîra, f. die Schnellwage, C.; - prim. stoštogûbec, bca, m. Lašče-Levst. (Rok.), pogl. šestogubec. štokatnik, m. 1) ber Blumpflod, mit welchem Die Fischer Die Fische ins Res treiben, V .-

Cig.; - 2) eine Art Stoßel: na koncu z

železom okovan drog, s katerim hrano za

štókalo, n. 1) = štokalnik 2), Z.; - 2) ein

ungeschidter Menich, Lasce-Levst.(Rok).

svinje tolčejo, Kr.

štokati, stokam, vb. impf. mit einem Stod ober einem ahnlichen Dinge ftogen, ftechen, stochern, M., C.; s palico po grmovju š., jvzhŠt.; — s štokalnikom svinjam v pominjaku hrano štokajo, Lašče-Levst. (Rok.); -stokaš! BlKr.; - od nem. Stod (?). štókavec, vca, m. ber Birol (oriolus galbula), Żabče(Tolm.)-Erj.(Torb.). štokniti, štoknem, vb. pf. ftogen, Jan., Fr.-C., Dol.; - prim. štokati. štokovilo, n. = štokalo 2), Lašče-Levst.(Rok.). štola, f. del mašniške obleke, nadramnica, bie Stola. štolnina, f. bie Stolagebur, Jan., DZ. štopicati, am, vb. impf. BlKr., Gor., pogl. štapicati. stor, m. 1) ber Baumstumpf, ber Baumstod: kaj bom tu stal, kakor hrastov štor! Jurč.; - ber Rrautstrunt, Dict., Cig., Dol., Gor.; — 2) der gapfen von Radelbaumen, Poh.;
— 3) der Bauminorren, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); — 4) ber Klumpen, Mur., Trst. (Vest.); — 5) eine ausgehöhlte Birne, jvzhSt.; — 6) = škaf, das Schaff, Koborid (Goriš.); — 7) psovka neokretnemu človeku, ber Rlog; - tudi: štor, štora; prim. bav. storren, Baumftumpf, Mik. (Et.). štoráča, f. = štorovka 1), C. štorast, adj. plump, flopig, ungeschieft. štorati, štoram, vb. impf. = štokati, Fr.-C., jvzhŠt. štorbuljast, adj. plump, roh, grob, ungeschickt, V.-Cig., Ravn.; — prim. štrbalja. štorec, rca, m. dem. stor; 1) ein fleiner Baumstumpf; — 2) = golida, Tolm. štorek, rka, m. dem. stor; 1) ein fleiner Baumstumpf; — 2) bas Futteral, Jan. storg, storga, m. 1) ein alter, hohler Baum, Valj.(Rad); - 2) bie Baumhohle, Valj.(Rad). štorja, f. eine aus Binfen, Baft, Strob und bgl. geflochtene Matte ober Dede; - prim. lat. storea. štộrjar, rja, m. ber Wattenflechter, Cig. štorjeplet, pleta, m. der Dlattenflechter, Cig. štorjica, f. dem. storja; eine fleine Matte. storka, f. ein ungeschidtes Beib, Mur. štorklja, f. 1) ber Storch (ciconia); - 2) bie Küchenschabe, Crnice (Goris.); — 3) psovka nerodni osebi; — tudi: štorkla, Gor. štorkljáč, m. ein ungeschidt einhergebenber Mensch, Lašče-Levst.(Rok.). štorkljast, adj. ungefchict, plump. storkljati, am, vb. impf. ungeschickt einhergeben; v coklah š., Npes. (Gor.)- Valj. (Rad). štorkljė, éta, m. = štorkljež, Lašče-Levst. (Rok.).štorkljež, m. ein ungeschidter Mensch. štorkljin, m. = štorkljež, Cig. **štôrnica**, f. = štorovka 1), C. štorovec, vca, m. die Zwergbohne, C. štorovíten, tna, adj. voll Baumftode, C. štorovje, n. coll. die Baumstode, M., C. štorovka, f. 1) rumena, užitna goba, C.; ber Stodichwamm, Mik.; (štorovka), Mur.; —

- 2) der Stockfisch, Mur.; — 3) ein plumpes Beib, Kr.-Valj.(Rad).

štorž, štorža, m. = storž, Cig., Jan., C. štrákelj, klja, m. eine fleine Struhne, Cig.;

s. kupilnega cvirna, Lasce - Levst. (Rok.); — ein abgesonberter Theil einer Strahne, M.; trije štraklji so cela štrena, Z.; - prim. nem. Strang tudi = Strane, dem. Strane

strama, f. 1) ber fentrechte Pfeiler am Schlitten, V.-Cig., Rib.-M.; - 2) der Tolpel, C., M., Lašče-Levst.(Rok.); — pogl. strama.

štrámast, adj. bumm, Z.

štrámati, am, vb. impf. trampeln, Jan.

štramba, f. ber Ungeschicke, C.

štramblja, f. der Burpurreiher (ardea purpurea), Frey.(F.).

štrāmlja, f. der Trampel, Jan.; der Tölvel.

štr**âmljast**, *adj.* trampelig, Jan.; — tölpelhaft, M., Gor.-Levst. (Rok.).

štramljáti, am, vb. impf. trampeln, Jan.; po kamenju s., Bes.; — prim. nem. strampeln. stramlje, eta, m. ein Tölpel, Glas.

štrbálja, f. ein schlechter Balb, C.; ein Balb mit burrem Holz ober Krummholz, Z.

štrbáljast, adj. mit bürrem ober frummem Gehola, Z.; štrbaljasta gošća ima redke veje, C

štrbenkati, am, vb. impf. flempern, flimpern, BlKr.

štrboncelj, clja, m. die Eierpstaume, die Ross-pstaume, Guts.-Cig., Jarn., Jan., C., Tuš.(R.), Notr.; - bie Reine Claube, Jarn. (Sadj.). štrbonk, interj. = štrbunk, LjZv.

štrbunk, interj. plumps! (beim Fall in eine

Flüssigkeit).

štrbúnkati, am, vb. impf. ad štrbunkniti. štrbunkniti, unknem, vb. pf. hineinplumpen:

v vodo s.; - mit einem Borte herausplaten, C. štŕcalica, f. das Klystier, C.

štrcaljka, f. = otročja brizgalnica od bezgovine, die Handfprige, BlKr.

štřcati, štřcam, vb. impf. = štrkati, C.; -= tepsti: s šibo koga š., Fr.-C.

štfcelj, clja, m. ein bunner, hervorragender Stumpf eines Baumchens, Aftes ober Stengels; kadar se trava pokosi, štrle po travniku štrclji trših in debelejših pokošenih rastlin, Dol.; drevo je ob eni strani imelo namesto vej goste štrclje kakor pol lestve, Glas.; - ber in ber Erbe ftedenbe Reft bes Krautstrunkes, C., Dol.

štreljáti, âm, vb. impf. = s pirhom ob pirh trkati za igro, Navr.(Let.), BlKr.

štfcljevje, n. coll. kraj, kjer je mnogo štrc-

ljev, Fr.-C. štŕčati, ím, vb. impf. — strčati, emporragen,

hervorragen, M., BlKr., Goris. štřčnica, f. der Spripfifch (chelmon rostratus), Erj. (Z.).

štręca, f. = šparon, Notr.; - grahove štrece, Erbsenranken, Notr.; — die holzige Burzel ber Rube, ber Rohlrube u. bgl., M.

štręcast, adj. holzicht, Cig., M. štrekelj, klja, m. 1) die Thurangel, M., Z.; — 2) der gapfen einer Welle, C.; — prim.

strekelj.

štrémelj, mlja, m. ber Baumftumpf, ber Baumstod, Cig., Jan.; — ein bürrer Baumast, Valj. (Rad), Gor. - M.

štréna, f. die Strähne; - iz nem.

štrengetáti, etâm, écem, vb. impf. flirren: s. z železom, z denarji, C.; flimpern: na citre š., C.; - prim. strinketati.

š**trénica, f. dem. š**trena; – štrenice, daš Retten= ende der Leinwand (am Bebstuhl), Cig. štręvca, f. die Stelze, Guts., V.-Cig., C., Gor.;

— iz nem. Stelze (?).

štrevcáti, am, vb. impf. auf Stelzen gehen, C.; · = razkoračeno, nerodno hoditi, Polj.

štręvsati, am, vb. impf. schwerfällig (in großen Stiefeln) einhergeben, C., M.

štrevsniti, štrevsnem, vb. pf. im Gehen stolpern, C., M.

štrfica, f. = strpič, figa, Dol.

štrfič, íča, m. 1) = strpič: štrfiče kazati, C.; – 2) neka hruška, *C*.

štrfîček, čka, m. dem. štrfič; — neka češplja, kajk .- Valj. (Rad).

štrîc, adv., praep., Mur., Cig., pogl. vštric. štricati se, am se, vb. impf. 1) in Reihe und Glieb stehen, Fronte machen, V.-Cig.; - 2) wetteifern, Gor.

štriga, f. = štrija, Jan.(H.).

štrigalica, f. Cig., Jan., C., pogl. strigalica. strigelj, glja, m. ber Striegel; - iz nem.

štrîglja, f. vzh.Št., pogl. striglja. štrigljavica, f. Mur., pogl. strigalica.

štrigljavka, f. Mur., Cig., jvzhSt., pogl. strigalica.

štrigon, m. ber Blutfauger (ber Bampyr), Jarn.,

C.; — prim. štriga. štrija, f. — vešča, čarovnica, copernica, C., Sv. Peter pri Gorici - Erj. (Torb.); - prim. it. strega, here.

štrît, adv. = vštrit, vštric: na štrit iti, vzhSt. štrîten, tna, adj. stritne vrste, Stirnreiben, Telov.; - prim. štrit, vštrit.

štrítiv, m. = štritof 1), Mur.

stritof, m. 1) ein Tuch- ober Leinwanbstreifen, Notr.; bef. der Ranbstreifen beim Tuch, Notr., jugh St.; - 2) basjenige, woran man bas Garn gum Rnauel winbet, ber Rern bes Rnauels, jvzh.St. - C.; — 3) das Hölzchen, mit deffen Hilfe man Garn windet, Valj. (Rad), Savinska dol., SlGor.

1. štrk, m. 1) ber Sprittropfen, ber Spriter: š. vode, C.; - 2) ein Schlag mit ber Beitsche, Cig., M.

2. štrk, m. ber Storch, Mur., Cig., Jan., ogr.-Mik., Danj. (Posv. p.), Frey. (F.), Erj. (Z.), vzhSt.; - kranjski s., eine Art Lauftafer (carabus caelatus), NKol.

štíka, f. 1) eine kleine Spripe, Fr.-C.; - 2) ime kravi, katera rada štrka (= bezlja), BlKr.-Let.

štrkáč, m. ber Bafferspriger, Cig.

štfkalica, f. 1) die Spripe, Fr.-C., M.; — die Klystierspripe, Cig.; — 2) lok v otročjo igraco, Bilje na Ipavi-Erj.(Torb.).

stekanje, n. 1) bas Sprigen, M.; — 2) bas schnelle Hinundherspringen, M.; — bie Bewegungen bes Uhrpendels, Zora.

štrkat, m. eine Art Aronftab (arum italicum), Sovinjak(Ist.)-Erj.(Torb.).

1. štŕkati, štŕkam, vb. impf. ad štrkniti; 1) sprißen (intr.); mleko štrka iz sesca; dež štrka, es tropfelt, Cig., Soška dol., Bolc, Staro Sedlo-Erj. (Torb.), Polj.; - 2) sprigen (tr.), vodo štrkati v rane; — 3) schnell sich bewegen, schießen: miška štrka sem ter tja, LjZv.; — ura štrka, das Uhrpendel bewegt sich hin und her, C.; po noči lučce štrkajo, bei ber Racht schießen bie Frelichter umber, Z.; iskre strkajo, Funten sprühen, C., Sa-vinska dol.; luc strka, das Licht fladert, C.; drva na ognju štrkajo (platen), C.; - 4) ichlagen, C.; bef. mit ber Beitiche ichlagen, M.; - š. koga s fižolom (bewerfen), Goris.

2. štrkati, am, vb. impf. = bezljati, BlKr.; = š. se; blago se štrka, bas Bieh ist burch Brenisenstiche scheu geworben, Mik.; (koren: strk-, ftechen, Mik. [Et.]).

štŕkavec, vca, m. 1) ber Spriper, Cig., Jan., M.; - 2) ber gerne mit ber Beitiche ichlagt, M.; - 3) ber herumftreicher, Cig., Jan., M.; ein schlechter Bube, C.; ber Springinsfeld, Cig., Jan.; — 4) pasji & na nogi, eine Art Fußgeschwür vom Anftoßen ober ein Sohlengeschwür, Fr.-C.; — die Fußschwiele, C.; — 5) neka žival (squalius cavedanus), Bilje na Ipavi-Erj.(Torb.); — 6) der Aronstab (arum maculatum), Cig., Jan., Tuš.(R.).

štíkavka, f. die Sprigerin, Cig.

štîkec, kca, m. 1) ber Sprigtropfen, Jarn .; - 2) ber Rasenstüber, Guts.-Cig.

štŕkelj, klja, m. = štrcelj, C., Z.

štrketáti, etam, éčem, vb. impf. fladern (o luči), C.

štrklja, f. bie Holunbersprige, M., C.

štikljaj, m. ein Sprigstrahl, Jan., Z.

štrkljavka, f. = redek sok, močnik, C., Slom., Št.

štŕkniti, štfknem, vb. pf. 1) sprigen (intr.); kri je štrknila iz rane, Dict.; mleko je štrknilo iz sesca, Z.; - 2) bahinschießen, huschen; - 3) spripen (trans.); kri š. na kaj, etwas mit Blut bespriten; - 4) schlagen, C.; bef. einen Schlag mit der Ruthe ober Beitiche versepen, M., Z., Polj.; - 5) kupico vina š., ein Glas ausstechen, austrinten, Mur., Cig. štrkoč, f. ber Strichregen, Ravne nad Livkom-Erj.(Torb.).

strkolin, m. ein junger Springinsfelb, Jan. (Slovn.); - prim. štrkavec 3).

štrkolînček, čka, m. dem. štrkolin(ec), Glas. štrkolja, f. die Stelze, Jan., vzhSt.

štrkotáti, otâm, óčem, vb. impf. fladern (vom $\mathfrak{L}id\mathfrak{g}t$), C., Z.

štrkotina, f. ber Spristropfen, Cig., Jan., M., Polj.; nekaj štrkotin je palo, M.; - ber Sprissied, ber Rieds, Cig., Jan. strkova adj. Storch., Mur., Cig., Jan.; strkova

noga, štrkovo gnezdo, Cig.

strkuta, f. ber Sprigfled, Jan.

štrléti, ím, vb. impf. ragen, emporragen, bervorragen; - š. v koga, jemanden starr ansehen, Jan.

štrlîn, m. 1) = štrkolin, ber Binbbeutel, Z.: - 2) = strlinec 2), ber Erlenfint, Cig.

štrlina, f. etwas Hervorragendes (z. B. ein Stein, ein Holz), Cig., C., Medv.-M. strlincati, am, vb. impf. 1) herumflattern, V.-

Cig.; herumichießen (von ber Maue), Z.; herumftreifen, vagabundieren, Cig., M., C.; – 2) unbesonnen handeln, Cig.

strlincavt, m. ber Springinsfelb, Jan.; ber herumftreicher, ber Bagabund, Mik.

štrlînec, nca, m. 1) = štrkolin, Cig.; - 2) ber Erlenfint, ber Beifig, Guts .- Cig., Mur., Jan., Frey.(F.).

štrlînkati, am, vb. impf. = štrlincati, heruntftreifen, schwärmen, Jarn.-C.

štrofáti, am, vb. impf. fprigen, C. štrofotáti, otâm, ocem, vb. impf. patichen: po vodi, po blatu š., C., Z.; judeln: pri jedi š., C.

1. štrok, m. = 2. štrk, ber Storch (ciconia), Habd.-Mik., Z., Frey (F.), Erj.(Ž.).

2. štrok, štroka, m. = strok.

štrómelj, mlja, m. ber Baumftod, ber Baumftumpf, Cig., Jan.; - ber in ber Erbe ftedende Reft des Krautstengels, Z.; — ber Rest eines abgebrochenen Bahnes, Z; — prim. stremelj.

štropòt, óta, m. das Gepolter, C., BlKr.; das Bestrampfe (3. B. ber Pferbe), C.

štropotáti, otam, očem, vb. impf. poltern, Z. štrpič, iča, m. = strpič, C., Nov.

štrpljáti, am, vb. impf. ťaudern, Štrek. štrtáča, f. = štrtica 2), Cig.

štrtal, m. bas Biertel, Mur., Danj.-M.; (narejeno po zgledu besede "frtal" = Biertel. Strek. [Arch.]).

štíti, num. pogl. četrti.

štrtica, f. 1) die Quarte (im Biketspiel), V.-Cig.; - 2) bas jeben vierten Tag wieberfehrende Fieber, Mur.

štrtîn, m. = štrtinjak, Mur., Cig., Jan. štrtînjak, m. ber Startin (10 öfterr. Eimer);

pogl. četrtinjak. štrtinka, f. = 1/4 vagana, jvzhŠt.; - pogl. četrtinka.

štrūc, m. = noj, ber Strauß, Mur., Cig., Jan.; - it. struzzo.

štrúca, f. ein länglicher Brotlaib; - s. prediva = povesmo, Z., Dol.; - prim. kor.nem. strutz, m.

štrûcati, am, vb. impf. s pirhi š. = turčati, Cig., C.

štrúčica, f. dem. štruca.

strukelj, klja, m. ber Strubel (eine Debl-(peise); - iz nem.; prim. bav. struckel, C. štù, interj. Anruf an ben eingespannten Ochsen. bafe er rudlinge gebe, Dol., jvzhSt.

štúbelj, blja, m. eine Art länglicher Milchtopf, Hal.-Trst.(Let.); — prim. stublo.

štůbljek, bljeka (beljka), m. dem. štubeli ; lonec, v katerem se mleko siri in kisa, St.-Valj.

štûca, f. = polič, C.; - prim. nem. Stut, Stugen.

štuča-krača, f. štučo-kračo prevrniti, einen Burgelbaum ichlagen, LjZv.

štučíka, f. neko jabolko, kajk.-Valj. (Rad). štūčka, f. neko jabolko, C., Valj.(Rad); neka hruška, jvzh.St.

štūčkati, am, vb. impf. = 1. štukati, Dol. štûčnica, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). študent, enta, m. ber Stubent.

študera, f. = bie Schnellwage, Dalm.; prim. stodera.

študîrati, am, vb. impf. ftubieren.

1. štúkati, štůkam, vb. impf. ad štukniti, Dol., jvzhSt.

2. štúkati, am, vb. impf. auszanten: š. koga, Lašče - Levst. (Rok.); - š. se, fireiten, C., ogr.-M.; - prim. bav. abstucken = zantend heruntermachen.

3. štúkati, am, vb. impf. stüden, anstüden; iz nem.

štukatūra, f. die Stuctorbeit, die Stuccotur, Cig., Jan., nk.

štukatūren, rna, adj. Stud., Stuccatur :: štukaturne olepšave, Cv.

stukniti, stuknem, vb. pf. s. vola, ben Dofen mit bem Rufe stu! rudlings geben beißen, Strek., Dol., jvzhSt.

štúla, f. 1) ein stumpfer, hervorragender Gegenftand: ber Stumpf, Cig., Jan., C.; - ein nadter Aft, Jan.; - ber hornftummel, C.; ber Fuß bes Bettgeftells, C.; - ber Stelgfuß, Jan.; - ber hutgupf, Cig., C., Kr.; eine hohe haube, C.; - ein hoher Ropfpub, Cig.; — ein Sut Buder, V.-Cig.; — stulo napeti — sobo napeti, Pres. (LjZv. VIII. 570.); — stulo držati, Notr.; — 2) — krava brez rogov, Podkrnci-Erj. (Torb.), Sčav.-C.

štúlast, adj. 1) einem Stumpf ahnlich, ftumpf, Cig., Jan.; - 2) mit abgeftoßenen, abgebrochenen Hörnern: štulasta krava, C.; -3) armlos, Cig., Jan. stulav, adj. hörnerlos, mit abgestoßenen, ab-

gebrochenen hörnern, C.

štúlavec, vca, m. ber Ged, Jan.

štúlavica, f =štula 2), Jan.(H.).

stutec, Ica, m. 1) ein tegelformiges Ding, C.; ber Spighut, Z.; - ber Spigapfel, Z.; -2) človek s štulastim obrazom, M.; (psovka), Idrija; — 3) ein aufdringlicher Mensch, Z. štûlež, m. ber Ged, Cig.

štúlica, f. dem. štula; 1) ber Spipfopf, Cig., C.; — 2) štulice, neke štulaste hruške, Z., Blc.-C.

štúliti, štůlim, vb. impf. 1) abstuzen: š. konju rep, Cig., Jan.; — 2) (Unpassendes) aufügen, einmengen, aufbrangen: tuje besede v jezik š., Cig.; kam to štuliš? Levst.(Rok.); š. se, sich aufdringlich einmengen, sich auf-

brangen, Cig., Jan., C., Kr., St.; v vsako reč se štuli, M.; za župana se štuli, pa ga nečemo; star je, pa se mej fante štuli; v gnečo se š., Lašče-Levst. (Rok.); š. se krog koga, jemanbem zubringlich ben Sof machen, C.; - s. se, sich bruften, Jan., C.; s. se za koga, sich für jemanden ausgeben, Cig., M.; — 3) štuli se mi = preseda mi, BlKr.-Let.

štúliti se, im se, vb. impf. sich spreizen, sich strauben, Jan.; - = obotavljati se (prim. stvn. stullan, švab. stollen) Temljine (Tolm.)-Štrek.(Let).

štúmbelj, blja, m. 1) ein großer Topf, vzh.St .-C.; ein länglicher Rrug, Trst. (Let.); - 2) ber Narr, C.

štùmf, štúmfa, m. ber Strumpf; - prim. bav.

stumpf = Strumpf, Levst. (Rok.). štúpa, f. 1) etwas zu Bulver Berkleinertes; das medicinische Bulver; - bef. geftoßener Pfeffer; - 2) štupo-ramo (štuporamo) nesti koga, jemanden hudepad tragen; (nam. štupo na rami nesti [?], tudi: štupo-kramo nesti, = prper nesti, C.); — prim. bav. stupp = Bulver, Pfeffer, Levst. (Rok.).

štūpar, rja, m. kdor štupo prodaja, Valj. (Rad). štúpast, adj. pulvericht, pulverig, Cig.

štupáti, am, vb. impf. 1) mit einem pulveris fierten Gewürz (Pfeffer u. bgl.) bestreuen; - 2) temu ni štupati, diesem darf man nicht trauen, Gor., Savinska dol.; - tudi: štú-

štůpnica, f. die Bfefferbüchse, Cig., M., Gor. štvānjka, f. kar placa ženin fantom piti (iz: Stehwein), Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

šûba, f. = šavba, der Belz, Mur., Cig., Jan., Kr.-Valj.(Rad).

šúbelj, blja (beljna), m. nekaka klobasa, Dict., Pohl., Z.; - prim. avstr.-nem. schübling, eine Art Burft, C.

šūbica, f. dem. šuba; ein kleiner Belz, Habd.-

subla, f. bie Schaufel, Ip. - Mik., Gor.; ber Stechspaten, Strek.; — = velika velnica, Kras; — iz nem.

šūda, f. ime kobili, kajk.-Valj. (Rad).

šúga, f. die Räube, die Kräte, C.; — iz hs. sûgar, rja, m. 1) ber Basenmeister, Jan., Fr.-C.; - 2) ber Gerichtsbiener, C.; - iz nem. Scherge (?), C.

súgav, adj. raubig, frahig, Jan.; - prim. suga. šūhta, f. die Laube, M., Z., jvzhŠt. šuhtáti, am, vb. impf. rauschen, C.; — prim.

šohtati. šūj, šúja, adj. = lev, lint, Cig., Jan., C.,

Rez.-C šúja, f. die Binje (iuncus sp.), Podgorje (Ist.)-Erj.(Torb.).

šūjca, f. pogl. 2. šujica.

1. šújica, f. linte Hand, Jarn., Rib.-Mik. 2. šújica, f. bie ichrage Richtung, die Schiefe: po šujici postaviti, schief stellen, (po šujci) DZ., Erj. (Torb), Nov., Vrt.; s šujico (s šujco), schräge, Mur., Met.; — nam. ševica. šúka, f. ber Schupf, V .- Cig.

1. šúkati, šûkam, vb. impf. 1) = drsati z nogama po podu (prim. bav. schucken, mit furgem Schwunge in Bewegung fegen), Podkrnci-Erj.(Torb.); - 2) puffen, ftogen, C.; - 3) = tepsti: otroci s šibo šukajo ovce, kadar jih ženo, St.

2. šúkati, šûkam, vb. impf. abstuten: s. hlod, Cig.; — š.se, eingehen, zusammenschrumpfen, Z. 1. šúkniti, šûknem, vb. pf. 1) schlüpfen: š. v posteljo, Z.; — 2) stoßen, Z.; š. komu kaj,

jemandem heimlich etwas geben, C. 2. šúkniti, šûknem, vb. pf. abfürzen, Z.; sukno s., bas Tuch (burch Ginfaffen) abfürgen, Z.; s. se, eingeben, zusammenschrumpfen, Z. sut, sula, adj. mit fleinen Ohren: sul oven, C.

šúla, f. = šula ovca, ein Schaf mit kleinen Ohren, Fr .- C.

šúlav, adj. = šul, C. šúlavec, vca, m. = šul oven, C.

šûlec, lca, m. = šulavec, Z.

sullti, im, vb. impf. ftreichen, fragen, Strek.; – š. se = smukati se: otrok, pes se šuli okoli človeka, Ip. - Erj. (Torb): fich dudend schleichen, C.; mačka se za gredo šuli, Z.

sulj, m. ein abgefägtes Baumftammftud, ber

Blod, Hal.-C; — prim. ščuljek. šûljek, ljka, m. = šulj, vzhŠt.-C., jvzhŠt.; – prim. ščuljek.

šûm, m. 1) das Gerausch; kdor se šuma boji, v listje ne hodi! Glas.; brez šuma; š. delati; s. gnati, viel Befens von einer Sache machen, Cig.; — 2) = slap, der Bafferfall, Mik., Gor., Poh.; š. pri fužinah, Rož.-Kres; - 3) der Rausch, C.

šúma, f. dichter Bald, das Didicht, Mur., Cig., Jan., Mik., Notr.; — v šumo je obrnjen == prismojen je, Pjk.(Črt.).

sumad, f. coll. die Reifer, Fr .- C.

sumak, m. ein alberner, bummer Menich, Habd.-Mik.

šumár, rja, m. der Waldheger, Cig. šumārstvo, n. die Waldwirtschaft, die Waldcultur, Cig.(T.), C.

šûmast, adj. beraufcht, C.

sumástiti, astim, vb. impf. rauschen, (sem-) C., Bes.

sumastje, n. die Albernheit, die Dummheit, Habd.-Mik.

šumátiti, fitim, vb. impf. rauschen, rascheln: po listju š., Cig., C.

sumec, mca, m. ber Giegbach, C.

šumęla, f. 1) die Heiserkeit, zapSt.; - 2) pl. šumele, die Handharmonika, vzhŠt.-C., Mariborska ok .- Kres.

sumelice, f. pl. dem. sumele; die Harmonita, C. šumętke, f. pl. = pljuča, die Lunge, Vrsno (Tolm.)-Erj.(Torb.).

sumen, mna, adj. 1) raufchend, braufend, larmend, Cig., Jan., M., Nov.; - 2) betäubt, Jarn.-M.; šumna glava, C.; — berauscht, C. sumenje, n. bas Raufchen.

šuméti, ím, vb. impf. rauschen; voda v potoku šumi; - po ušesih mi šumi, es saust mir in den Ohren.

sumévati, am, vb. impf. zu rauschen pflegen. šumęvec, vca, m. ber Sauselaut (gramm.), Jan., nk. šumīčje, n. = mah in drobna hosta, C. sumje, n. bas Geftruppe, bas Didicht, Jan., Res. šumljānje, n. bas Sanseln. šumljáti, am, vb. impf. sanft rauschen, säuseln. sumnica, f. bie Baldquelle, Jarn. šûmnik, m. = šumevec, Cig. šumolęza, f. = samolezga, zimolez, kostenika, **C**. šûmoma, adv. gerāuschvoll, Bes. šumoreti, im, vb. impf. raufden, C. šumoriti, orim, vb. impf. rauschen, tosen, C.; - lärmen, ogr.-Mik. sumot, ota, m. bas Geraufc, bas Gefaufe; Mur., Cig., Jan., C. šumotānje, n. das Rauschen, das Sausen, Cig. šumotáti, otám, óčem, vb. impf. raujchen, jaujen. šumotljanje, n. sanstes Rauschen, das Säuseln. Mur., Jan. šumotljáti, âm, vb. impf. fanft raufcen, faufeln, Mur., Cig., Jan. šumotljív, íva, adj. rauschenb, sausenb, Mur., vino vre šumotljivo, Vrtov. (Vin.). šumovît, *adj*. gerāuschvoll, *C.* šumrād, f. das Gestrüpp, C. šumręti, im, vb. impf. — šumoreti, C. šúnder, dra, m. ber Lärm. šundrálo, n. ber Lärmer, Cig. šundráti, âm, vb. impf. larmen, poltern, Cig., Jan., C., Dol. šundràv, áva, *adj*. geräuschvoll, lärmend, Cig., C. šundravec, vca, m. ber Lärmer, Cig. šundravka, f. bie Lärmerin, Cig. sunt, m. die Aufhepung, die Aufwiegelung, Cig. šúntanje, n. bas Hehen, bas Aufwiegeln. suntar, rja, m. ber Heter, ber Aufwiegler. šúntarica, f. bie Begerin. šúntarski, adj. heherisch, auswieglerisch. šúntati, am, vb. impf. hehen, aufwiegeln; prim. švab. schunden = antreiben, stvnm. scundan, Levst. (Rok.). šúntav, adj. heherisch, Jan.(H.). suntavec, vca, m. ber Heter, ber Aufwiegler. šûp, šúpa, adj. hohl, C., Z.; — prim. šupelj. šûpa, f. der Schoppen, die Schuppe; — iz nem. šûpek, pka, m. ne trda, votla zelna glava, C.; - prim. šupelj. šúpelj, plja, adj. durchlöchert, hohl, Dol., Notr.-Cig., Jan., M., C., Erj. (Min.), Znid.; š. hrast, Rib.-Mik.; š. kamen, C.; š. zob, oreh, BIKr.; na šupljih slopeh, Nov. šúpeljnast, adj. = šupelj, Svet.(Rok.). šúpeljnost, f. die Hohlheit, Dict. šûpje, n. hoble Krautföpfe, C. šûplja, f. die Höhle, das Loch, C šuplják, m. 1) = prazen, gluh oreh a. leščnik, BlKr.; - votel zob, BlKr.; - 2) der Hohltopf, ber Dumnitopf, Cig., C. šupljeglav, glava, adj. hohlfopfig, C. šupljenka, f. neka hruška, Sebrelje (Goriš.)-Erj.(Torb.).

šupljezobnica, f. ber Hohlzahn (galeopsis versicolor), Vrt. šupljína, f. die Höhle, Cig., Jan., M.; das Roch, Zora. šúpljiti, im, vb. impf. höhlen, Cig., C.; glavo si š. = glavo si beliti, Cig., C. šupljiv, íva, adj. hohl, C. šúpljost, f. die Hohlheit, Cig. šupljóta, f. die Höhlung, C. šūri, m. die Feldgrille, Cig.; šuri-muri, pojdi ven! tako kličejo otroci murne iz luknjic. šúrja, m. = šurjak, Kras-Cig., Mik. šurják, m. = moje žene brat, ber Schwager, Cig., Jan., C., Vrt., BlKr. šurjákinja, f. = žena šurjakova, Cig. šūrtati, am, vb. impf. = prežati (n. pr. pri svatovščinah), Trst (Let. 1876, 79.). šūrtavec, vca, m. = prežar, Mur., Trst.(Let.). šûst, m. das Gerāusch, C. šústati, am, vb. impf. rauschen, C. šusteti, im, vb. impf. raufchen, Trst. (Let.), (šušteti) Jan.; — kaj šustiš tod? — kaj se tod potikaš? BlKr. šústniti, šûstnem, vb. pf. mit Geraujch stürzen, C. šûšast, adj. hornlos: š. kozel, M., C. šūšec, šca, m. ein Bock ohne Hörner, M., C. šūškanje, n. das Rauschen, das Lärmen, Bes. šūškati, am, vb. impf. raufchen: voda, veter šuška, C. šušlják, m. ein langsamer Mensch, der Zauderer, der Mauschler, Valj. (Rad), (susliek, Mur., C.). šušljáti, am, vb. impf. 1) langjam thun, zaubern, mauscheln, C., Z.; - 2) ftill reben, lispein, C. šušljàv, áva, *adj.* zauberhaft, *C*. šušljavec, vca, m. der Zauderer, C. šušmad, f. burres Geftruppe, burres Reifig, Fr.-C.; — pogl. sušmad. šušmár, rja, m. ber Pfulcher, ber Stümper, Cig., Jan., ZgD., LjZv., Kr.; Že bukve vsak šušmar daje med ljudi, Preš. šušmāra, f. = kosmata kapa, BlKr. šušmarica, f. bie Bfuicherin, Cig., Jan. šušmarija, f. die Pfuscherei, Cig., Jan., ZgD., SIN. šušmáriti, arim, vb. impf. psuschen, stumpern. šušmárjenje, n. das Pfuschen. šušmárski, adj. pfuscherhaft, Cig. šušmārstvo, n. die Pfuscherei, Čig. šušmáti, âm, vb. impf. = po gošči šumotaje hoditi, C. šušmovje, n. = šušmad, šumrad, C. šūšnja, f. eine im Reben und Handeln langfame Berfon, Fr.-C. šušnjáti, am, vb. impf. zischelnd reden: škrbozoba ženska šušnja, C.; - heiser reden, Z.; - durch die Rase reden, (šeš-) Z.; - prim. šošnjati. šušót, óta, m. bas Gezischel, C. susterna, f. = sterna, die Bisterne, Trub.

sustra, f. ber Subler, Polj.; - ber Bielthuer,

šuštráti, am, vb. impf. schleuberisch verrichten.

Polj.

fuchteln, Cig., Gor.; — leeres Beug schwäßen,

šušúlja, f. nam. češulja, *ogr.-C*. susura, f. eine bie Febern ftraubenbe Benne, kajk.- Valj. (Rad). šušúriti se, ûrim se, vb. impf. = šopiriti se, bie Febern ftrauben, Blc .- C. 1. suta, f. eine ichleichenbe Person, C. 2. suta, f. 1) der Schutt, der Schotter, Z., Kr.; - 2) = nasip, zasip, der Erdwall, Meg., Dict.; — iz nem. Schutt. šutáč, m. = ber Schleicher, C. šútast, adj. = norčav, Kot pri Koboridu, Podkrnci - Erj. (Torb.), Štrek., Vipava; prim. šutec. sutati, am, vb. impf. fpahend ober lauernd schleichen: s. za kom, jemandem nachstellen, ogr.-Valj. (Rad), Zora, Npes.-Vraz; pajek za muhami šuta, ogr.-Valj.(Rad). šûtec, tca, m. = norec, nespameten človek, Kot pri Koboridu, Podkrnci - Erj. (Torb.); – der Läppische, Z. šúten, tna, adj. Schotter : sûtna jama, Levst. (Cest.). šútina, f. = 2. šuta 2), ber Erbwall, Meg., Dict. šutljáti, âm, vb. impf. = tiho delati, ("šútlati") BlKr.-Let. švába, m. bie deutsche Schabe (blatta germanica), Erj. (Ž.). švágati, am, vb. impf. = švigati, v uganki: Šviga švaga Črez dva praga (metla), Vod. (Pes.). švapíti, ím, vb. impf. = nemarno hoditi, Bl-Kr.-Let. švaplja, f. 1) ein alter, schlechter Schuh, Bl-Kr.; - 2) der Platthuf, Cig.; - 3) ein plattfüßiger Mensch, V.-Cig., Nov.-C. švapljast, adj. plattfußig, Z.; = s. rog, ber Tellerhuf, Cig. švapljáti, am, vb. impf. breit auftreten, Dol.; schlappen: v copatah š., BlKr. švarati se, am se, vb. impf., Jan., C., Slom.; pogl. pritoževati se; - po nem. sid befdweren. švátati, am, vb. impf. = hvatati, Fr.-C. sveder, dra, m. 1) ber Krummfüßige, Cig., Jan., M., C., Dol.; - 2) ein alter, schief getretener Schuh, die Latiche, Cig., Jan.; švéder, Valj. (Rad); - prim. ševeder, ševa, Mik. (Et.). švedra, f. eine krummfüßige Berson, Mur., Cig., Kr.-Valj. (Rad), Met., Dol. švedráč, m. ein frummfüßiger Menich, Cig., svedralo, n. ein frummbeiniger Denich (zaničlj.), M., Levst. (Rok.). švedrast, adj. frummbeinig. švedráti, am, vb. impf. 1) mit frummen Beinen gehen, M., C., Z., Dol. - Levst. (Rok.); latschen, Jan.; — mit wadelnben Beinen geben: pijanec svedra, St.; — 2) crevlje s., bie Schuhe ichief treten. švedrav, adj. = švedrast, frummbeinig, C., Z. svedravec, vca, m. ber Rrummbeinige, Jan., C. švedrė, ęta, m. = švedravec, Levst. (Rok.). švedręla, f. = švedrasta ženska, Levst. (Rok.).

švédrga, f. 1) bas frumme Bein, Lašče-Levst. (Rok.); - 2) eine frummbeinige Berfon, Lasce-Levst. (Rok.).

švedrgáti, âm, vb. impf. = švedrati 1), Lašče-Levst. (Rok.).

švedrîn, m. ein frummbeiniger Mensch, Cig. švedron, m. ein frummbeiniger Mensch, Mik. švéha, f. das Nadelöhr, das Artöhr, kajk.-Valj. (Rad); tudi pl. švehe, vzhŠt.-C.

švelja, f. 1) die Raberin, C., Mik., kajk .- Valj. (Rad); — 2) neka riba, (švęla) Valj. (Rad). šveljeica, f. = piskur, bas Reunauge, bie Flusbride (petromyzon fluviatilis), Guts .-Cig., Mur., Jan., C.

švépast, adj. = šepast, C., Kor.-Z., LjZv. švepati, pam, pljem, vb. impf. = šepati, Mur.-Cig., Cig., Jan., C.; hudic na eno nogo šveplje, LjZv.; konj ne švepa nič, Jurč.

švépav, adj. = šepav, Cig., Jan., C., LjZv. švépavec, vca, m. = šepavec, Jan.

švica, f. bie Schräge: s svico, schräge, Mik.; pogl. ševica.

švíga, f. = človek, kateri sem ter tja šviga (ber Fidfader), Cig.; — šviga - švaga, eine unbeständige Person, Kr.

sviganje, n. coll. ichnelle Bewegungen, M. švigati, svigam, vb. impf. 1) sich schnell bin und ber bewegen, bin und ber ichiegen, bin und her fahren: ribe svigajo po vodi, miši po hiši, bliski po nebu; - ohne bestimmte Absicht hin und ber laufen (fidfaden), Cig.; - stolz einhergehen, C.; — flackern, lobern: plamen šviga; — (pren.) pogum mu šviga iz oci, Mur.; - 2) fcnell hin und ber bewegen : z bičem, s šibo š., kača z jezičkom šviga, mladi ljudje z očmi po cerkvi švigajo, Lašče-Levst. (Rok.); — 3) s. koga, jemanden mit einer Beitsche oder Ruthe schlagen, Cig., C., Dol.; - žito š. (= otepati) burch Anschlagen entfornen, Z., vzhSt.-C., Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - 4) s. se, brunften: macke se švigajo, Cig., Z.; - prim. nem. jchwingen,

Levst.(Rok.). švígavec, vca, m. die Ruthe, Polj.

švigelj, glja (geljna), m. 1) eine lange Ruthe, C.; - 2) ein langes, bunnes und schmales Brett, C., Z., $j\nu zhSt.;$ — 3) = ržen snop, ki ga ne omlatijo, ampak le ošvigajo (otepejo), Tolm.; — 4) ein lang aufgeschoffener Jüngling, Cig., Ig (Dol.).

švigetáti, etâm, éčem, vb. impf. š. z bičem, bie Beitsche schwingen, C.

švîglja, f. 1) eine lange Ruthe, Z., Tolm.; -2) ein hochaufgeschoffener, ichlanter Baum, Cig., Jan., Lašče-Levst. (Rok.), Savinska dol.;

ein solcher Mensch, Cig.; take dolge sviglje niso nikoli močne, Lašče-Levst. (Rok.): -3) = jerbas, pletenica, ein Rorb, Kameno-Erj. (Torb.); -4) = driska, hitrica, Jan., C. svigljast, adj. lang und dunn o. schlant: š. človek, švigljasto drevo, Cig., Jan., Lašče-Levst.(Rok.).

švigljáti, am, vb. impf. hin und her ichwingen, fuchteln: z bicem s., C., Z.; - fladern, Jan.; - drevo se šviglja (schwingt hin und her), C.

švigniti, svignem, vb. pf. 1) dahinichiegen, huschen: mis je svignila v luknjo; - auflobern: plamen je švignil do strehe; — 2) mit der Beitsche o. Ruthe schlagen: &. koga, Dol.

švîgoma, adv. flugs, ftracts, C.

švînglja, f. = šviglja 3), majhna ročna pletenica, bas Sanbforbchen, Staro Sedlo-Erj. (Torb.).

švistati, švistam, vb. impf. fprigen, Z.; priticheln, C.; - ichlagen, C.

švop, m. spremiti koga (s) švopom i sopom (mit Sang und Rlang), BIKr.

evopiti, im, vb. impf. mouffieren (v. Bein), BlKr.

švik, švika, m ber Schlag mit einem bunnen Rorper, ber Schmit, Cig., Jan., C. svfkalica, f. 1) eine fleine Beitsche, Jarn.; —

2) bie Sprige, Z.

švrkainica, f. bie Sprige, Jan.

švíkati, švíkam, vb. impf. 1) mit einer Beitiche ober Ruthe schlagen; — 2) spripen; — bef. harnend aussprigen.

svikec, kca, m. 1) ber Schmifs, M.; - 2) ber Sprigstrahl, ber Spriger, Z.

švíkljaj, m. = švrkec, Jan. švíkniti, švíknem, vb. pf. 1) mit einer Ruthe ober Beitsche schlagen, Jan., M., Polj.; 2) sprigen, Cig., Jan.; - (intr.) hervorichießen: gnoj, kri svrkne iz rane, Polj.

švrkotáti, otâm, očem, vb. impf. sprigen, C. švrleti, im, vb. impf. 1) beim Rinnen breit iprigen (3. B. beim Hahn), Fr. - C.; - 2) ftruppig sein, Rib.-M.

švfljast, adj. sich ausbreitend: glavnata in švrljasta ali neglavnata solata, Vod. (I7b.

švrljúga, f. čopasta š., bie Haubenlerche (alauda cristata), C., Erj.(Z.); — hs.

švíta, f. der Latichichuh, Cig., Jan.

švítast, adj. = švedrast, C., Z.

švítati, švítam, vb. impf. = švedrati, Cig., Jan.

švítav, adj. = švedrav, Z.

švítavec, vca, m. = švedravec, Blc.-C., Z.

T.

tâ, tâ, tô, pron. dieser, diese, dieses; ta je dosa (prazna), das ist nicht wahr; ta je depa! das ist mir eine schöne Geschichte! in to, und zwar; na to (nato), hieraus; po tem (potem), hernach; v tem, indessen; med tem, inzwischen; med tem ko, während; na tem biti, aus dem Punste stehen, V.-Cig., Jan., nk.; — čim — tem, je — desto; tem, s tem, um so, desto; tem bolje, um so besser; če več — s tem dalse, Trub.; — s tem večji umetnik, tem večji junak, ein noch so großer Rünstler, Held, Navr.(Let.); če s tem pridnese iščemo, wenn wir noch so stehen, Levst. (Zb. sp.); — to, da: to smo tekli! — kdo to? wer denn? C.

tà, adv. = tja, Št.-Cig., KrGora, Rez.-C.
tà, interj. ja, boch: ta rekel sem ti, da ne
hodi, ich habe es bir ja doch gesagt, ta mari
ostanem doma, ich bleibe doch sieber zu Hause,
Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.).

tabâk, m. išči pod tobak.

tabela, f. razpredelnica, die Tabelle.

tabelaren, rna, adj. razpredelen, tabellarijd, Jan.(H.).

tabeinica, f. ein Brett, eine Tafel, Dalm.; — prim. tabla.

taber, bra, m. die Hestung, Dalm.; pogl. tabor. taberna, f. das Birtshaus, Mur., Cig., Jan., C.; Iz cerkve pa hitro V taberno leti, Npes.-K.; Ne hodi v taberne! Ahac.

tabernákelj, klja (keljna), m. presvetišče, baš Tabernatel.

tabornáti, am, vb. impf. ein Wirtshaus halten,

tâbla, f. 1) bie Tafel; — 2) ein breites Brett: das Blatt eines Tisches, Cig.; — prim. lat. tabula, nem. Tafel.

tablica, f. dem. tabla, bas Tafelden.

tábor, m. 1) das Lager, Habd.-Mik., Meg.; ein befestigtes Lager, ein befestigtes Drt, Mur., Cig., Jan.; Zdaj bo vzela (kraljica) beneški tabor, Svetega Marka v'soki zvonik, Npes.-K.; tabor je obzidana in utrjena cerkev, prava narodna trdnjava zoper Turke, Zora; — 2) der Rrieg, kajk. - Valj. (Rad), Prip.-Mik.; — v tabor dati, zum Militär geben, C.; — 3) eine Bolfsversammlung unter treiem Himmel zu politischen Zweden, nk.; (tábor, ora, Levst.[Nauk]); — 4) das Lager = die Battei: v našem, v nasprotnem taboru, nk.; — prim. tur. tabor, Mik.(Et.).

taborišče, n. 1) ber Lagerplat, Mur., Cig., Jan., nk.; — bas Heereslager, nk.; — 2) bie Rolfspersommsungstätte. C., Levet, (Nauk).

Bolksversammlungsstätte, C., Levst. (Nauk). taboríti, im, vb. impf. 1) lagern, campieren, Mur., Jan., C.; na Kosovem tabori srbski narod, Glas.; t. se, sich lagern, C.; — 2) eine Bolksversammlung unter freiem himmel abhalten, C.

taborjan, ánu, m. = tabornik, Jan.(H.). tábornik, m. der Beitheidiger eines tabor, C. taborováti, sijem, vb. impf. 1) lagern, campieren, Cig., Jan.; — 2) eine Bolksversammlung abhalten, C.

táborski, adj. 1) Lager-, Mur., Cig., Jan., nk.; — 2) Bollsversammlungs-: taborski

govorniki, nk.

1. táca, f. bie Taffe; - prim. it. tazza.

2. táca, f. 1) bie Tate, bie Pfote; vem, kam pes taco moli — ich weiß, wo das hinaus will: zastonj pasjo taco na mizo vlečeš — die Natur läst sich nicht verseugnen, Npreg.-Mariborska ok. - C.; — 2) medvedova t., eine Art Bärenksu: gemeines Heilkraut (heracleum sphondylium), C., Strp.; — mačje tace, das Ratenpiötchen (gnaphalium dioicum), Josch.

tâcar, rja, m. ein Thier mit großen Tagen: medved tacar, LjZv.

tacáti, âm, vb. impf. schwerfällig, plump eins bergeben. Z.

tácelj, clia (celina), m. bie Manschette, bie Handtrause, Cig., C.

tâcman, m. ein Thier mit großen Tagen: ber Bar, Z., Bes.; — tudi o človeku, kateri ima velike roke ali noge, Lašče-Levst.(Rok.).

tačás, adv. 1) = takrat, bamals, bann, Mur., Cig., Jan.; — 2) sogleich, Rib. - Mik.; — 3) indessen.

tacasen, sna, adj. 1) bamalig, Mur., Cig.; —
2) berzeitig, einstweilig, Jan.

tácica, f. dem. taca, bas Bfotchen.

1. tâčka, f. ber Schieblorren, Mur., Cig., Jan., C., Dol.; tudi pl. tačke, Mur., Valj. (Rad), BlKr.

2. tâčka, f. dem. taca; i) baß \$\footnote{i}\$; —
 2) = obrabljena motika, C.; — 3) neka goba (auricula muris minor), C.
 3. tâčka, f. = točka, \$krab.(Cv. VIII. 5.).

tâckar, rja, m. ber Karrenschieber, Cig., Jan. tackariti, ârim, vb. impf. = s tackami voziti, farren, Cig.

1. tâckati, am, vb. impf. = na tackah voziti: rudo t., Erz auslaufen (mont.), Cig.

2. tačkáti, âm, vb. impf. patíchen: po vodi t. kakor mlad pesek, Glas.

táda, adv. = tedaj, Habd.-Mik.

tadánji, adj. = tedanji, Cig., Cv.

tadášnji, adj. = tedašnji, Cig., C.

tadlè, adv. = tam doli-le, Rof.-Kres, Npes.-Schein., KrGora.

tadòl, adv. = ta doli, tja doli, M., jvīhŠt. taîsti, pron. = tisti; (tudi: ta isti, g. tega istega, Levst.[Sl. Spr.]).

tâj, m. bas Leugnen: v taj se spustiti = tajiti začeti, Z., Gor., Savinska dol. tâj, pron. = ta (m.), Zora.

taj, pron. = ta(m.), 20ra.taj, adv. = ta, tja, Slom., St. tája, f. das Leugnen, Mur.; v tajo se spustiti, ju leugnen anfangen, C.; = v taje se spustiti, Cig.; — bas Berheimlichen, Mur. tajanje, n. bas Schmelzen.

tájati, tâjam, jem, vb. impf. ichmelzen (trans.); solnce taja sneg; t. se, schmelzen (intr.); led, sneg se taja; - (pren.) srce se mu od ljubezni taja, v solzah se taja, Ravn. - Valj.

tajba, f. das Leugnen, Cig., Jan., C., BlKr.; v tajbo se spustiti, zu leugnen aufangen, Cig., Ip., Lašče-Erj. (Torb.); v tajbo postaviti, leugnen, Dict., Jsvkr.; v tajbo kaj dejati, etwas verleugnen ober verschweigen, C.; ni tajbe, es lafst fich nicht in Abrebe ftellen, Levst. (Pril.); - brez tajbe (ohne etwas zu perheblen) se izpovedati, Jsvkr.

tâjč, m. 1) = zlodej, Sostro pri Ljub.-DSv.; (prim. bav. deutsch = Teufel, Strek.[Arch.]);

- 2) — konjederec, *C*. tajec, jca, m. ber Leugner, Jan.

tajen, jna, adj. geheim, heimlich, Cig., Jan., nk.; — iz drugih slov. jezikov.

tajénje, n. bas Leugnen.

tajica, f. die Leugnerin, Jan.

tajîtev, tve, f. bie Leugnung, Cig., Jan. tajíti, ím, vb. impf. leugnen; taji, da ga ne pozna, Jap. (Prid.); ne morem tajiti; - berleugnen; pravo vero taji, Pres.; - verheimlichen, verbergen; bolezen t., Levst. (Nauk); gotovo si kaj pograbil, pa tajiš, ko gad noge, Jurc.; sapo t., ben Athem gurudhalten,

SIN. tajîvec, vca, m. ber Leugner.

tajîvka, f. bie Leugnerin.

tâjka, f. = rob pri ženskem krilu, BlKr.

tajna, f. bas Geheimnis, Cig.(T.), nk.; - hs. tajnica, f. 1) tajivka, Mur.; - 2) die Secretărin, nk.; (tudi: tajnica).

tajnik, m. 1) = tajivec, Mur; - 2) ber Secretar, Cig., Jan., nk.; (tudi: tajnik).

tajniški, adj. Secretars, nk.; (tudi: tajniški) tajnistvo, n. bas Gecretariat, Jan., nk.; (tudi: tajnîštvo).

tajnocvet, cveta, m. die Kryptogamie, Jan. (H.).

tajnocvéten, tna, adj. fruptogamisch (bot.), Jan., Cig.(T.).

tajnocvętka, f. das Arpptogam, Jan., Cig. (T.), Tuš.(R.), nk.

tajnopis, pisa, m. die Geheimschrift (z. B. die Chiffreschrift), Jan., h. t.-Cig.(T.), DZ.

tajnopisec, sca, m. ber Gebeimichriftfundige: ber Chiffreur, Cig.

tajnopisen, sna, adj. Bebeimichrift-, diffriert, Jan., Cig.(T.).

tajnopîsje, n. die Beheimschrift, Cig.

tajnoslovje, n. ber Gnofticismus, Jan.(H.). tájnost, f. = skrivnost, bas Geheimnis, Cig., Jan., nk.; — prim. tajen.

tájnosten, tna, adj. geheimnisvoll, Jan., nk. tájselj, slja (seljna), m. eine Art Bagen, Valj. (Rad).

tak, m. ber Stiefelabsat, Strek., Notr.; prim. it. tacco.

ták, adj. so beschaffen, solcher; taki-le so! so find fie! v takem, bei solchem Better, C., jvzhŠt.; taka je na svetu, so geht es in ber Belt; taka tema je bila, da nikdar takega, Jurč.; po tem takem, unter solchen Umftanben, folglich.

tak, adv. nam. tako, jo.

takaláti, am, vb. impf. - takati, takljati, Let. takalica, f. das Schnellfügelchen, C.

takalikati, am, vb. impf. = takati, takljati,

takanje, n. bas Rollen, Cig., M.; bie rollenbe

Bewegung, Cig.(T). tâkati, kam, čem, vb. impf. 1) rollen machen, Mur., Cig., Jan., M., C., Vas Krn - Erj. (Torb.), Gor.; kolesca t. v dolino, Navr. (Let.); krogle t. na kegljišču, Gor.; t. se, rollen, sich malgen, Cig. (T.); - 2) schauteln, wiegen, Jan., M., C.; V zibki smo te takali, Npes.-Mik.; K letu bom zibko takala, Npes.-K.; -3) = prelivati, vergießen, M., C.; Ljubica jokala, Solze je takala, Npes. - K.; Svetle solzice takala, Npes.-Schein.

takavec, vca, m. ber Regelschieber, Gor. tákešen, šna, adj. = takšen, Dict., Kast., Štrek.

tàki, adv. = takoj, sogleich, Mur., Zora, kajk.-Vest., BlKr., jvzhSt.

takîsto, adv. auf solche Beise, so; zdaj se pa takisto dela z menoj? Levst. (Zb. sp.); gerade jo, Levst.(Sl. Spr.).

takîšen, šna, adj. so beschaffen, jvzhSt.

taklját, m. ber Schieber, Cig. takljáti, am, vb. impf. rollen machen, Cig., Jan., M.; - t. se, tollen, Cig., Jan. tákniti, nem, vb. pf. = tekniti, Cig.

tako, adv. 1) fo, in ber Beije; tako - le, fo, auf folgende Beise; prav tako, gerade so; tako mi Bog pomagaj! fo mir Gott helfe! tako ali tako, in bem einen und bem anberen Falle; - v mesto pojdem tako ali tako, auf die eine o. die andere Art; sama bi bila že tako ali tako prebila, Erj. (Izb. sp.); 2) ohnehin: saj tako sam pridem; to je že tako dognana reć.

takoj, adv. jogleich, Levst. (Nauk), nk.; (tákoj, ob hrv. meji-Levst.[Sl. Spr.]); - prim. taki. tákošen, šna, adj. = takovšen, takšen, Mur.,

Cig., Jan., Levst.(Sl. Spr), i. dr. tákov, adj. = tak, Levst.(Sl. Spr.).

tákovšen, šna, adj. = takšen, DZ., nk.; (prim. "takovišne" pravde, Rec.; "takušna" vera, Schonl.

tâkraj, praep. c. gen. biesseits; t. potoka. takrajnji, adj. biesfeitig, Cig., Jan. takrat, adv. bamals, ba; biesmal; takrat se

ti ni posrečilo. takráten, tna, *adj.* bamalig.

tāksa, f. pristojbina, die Tage. taksator, rja, m. = cenivec, ber Tagator. taksen, ksna, adj. pristojbinski, Tag-, Cig. takšen, šna, adj. so beschaffen, solcher.

tákši, adj. = takšen, vzhSt., ogr

tākt, m. udarjanje pri glasbi, ber Taft; t. biti, den Tatt schlagen; - (pren.) = obzirnost, nk. takten, tna, adj. Tatte; - = obziren, tattvoll, nk.; taktno obnašanje, nk. tāktičen, čna, adj. k taktiki spadajoč, tattijo, Cig., nk. tāktik, m. ber Taftifer, Jan. tāktika, f. nauk o porabi vojaštva v boju, die Tattit, Cig., Jan.; — (pren.) postopanje v javnem, pos. političnem življenju. taktnost, f. taltvolles Benehmen, Cig. (T.), nk. taktomer, mera, m. ber Taltmeffer, Jan.(H.). tal, m. ber Beifel, Jurc. (Tug.); tal, tala, adj. aufgethaut, foneelos, Cig., Jan., C.; zemlja je tala, talo je, Dol. talaborse, f. pl. die Feuerzange (iz furl.), Tolm., Soška dol.-Štrek.(Arch.). taláč, m. = talog, telog, Erj.(Torb.). 1. talār, rja, m. duhovniška dopetna obleka, der Talar. 2. talár, rja, m. ber Rahmen (iz furl. telàr = it. telajo), Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). talba, f. v talbo poslati, als Beisel geben, Cig. (T.); — stsl. taleb, éba, m. ber Diefferruden, Guts. - Cig., Jarn., Mur., Jan.; - pogl. telab. talec, Ica, m. ber Geisel, Cig. (T.), Sol.; prim, hs. talac. 1. tálen, lna, adj. 1) = južen, C.; sneg je talen, vreme je talno, C.; — 2) schmelzbar, Jan. 2. taten, ina, adj. Grund-: taini nacrt, ber Grundrifs, Nov.; talna voda, das Grundmasser, nk.; talni led, das Grundeis, Cig. (T.), Jes. talent, m. stara denarna količina; (pren.) = bistroglavnost, das Talent. taléti, im, vb. impf. = taliti se, Cv. talica, f. bas Thauwetter, C. taliga, f. 1) ein einrabriger Schiebfarren, bie Schiebtrube, St.-Mur., Cig., Jan., C. ;- zweirabriger Schubfarren, Kor.-Mur.; - 2) pri jarmu dvoje zavitih, tenko iztesanih in kvišku molečih prekelj, kajk.-Valj.(Rad). taligar, rja, m. ber Rarrenführer, ber Rarrenichieber, Cig., Jan. taligas, m. ber Rarrengaul, Cig., Jan. talíkati, kam, čem, vb. impf. = takljati: jajca talikati, kolo se talika navzdol, Navr.(Let.). taliten, ina, adj. jum Schmelzen gehörig, Schmelz-, Cig. (T.). talitnica, f. ber Schmelzofen, bie Schmelzhütte, Cig., Jan., Cig.(T.). talilo, n. 1) bas Schmelzmittel, Cig.; - 2) ber Flufs ber Metalle, Jan., Cig.(T.). talîn, m. die Biefenraute (thalictrum aquilegifolium), Cig., Medv.(Rok.). talina, f. = tala zemlja, LjZv. talisce, n. 1) ber Schmelzherd, Cig., Jan.; -2) die Schmelztemperatur, der Schmelzpunkt, Cig.(T.), C., Sen. (Fiz.). talîtev, tve, f. ber Schmelaprocefs, Cig. (T.). taliti, im, vb. impf. ichmelgen (trans.), Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); -t. se, ichmelgen (intr.), Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); sneg se tali.

BlKr., jvzhŠt.

talivec, vca, m. ber Schmelzer, Cig.

talîvka, f. die Schmelzerin, Cig. tálja, f. = čola, der Rlog, (iz furl.) Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.). taljad, f. das Aufgethaute, C. taljénje, n. bas Schinelzen. taljiv, iva, adj. schmelzbar, Cig., Jan., Sen. (Fiz.). taljivost, f. die Schmelzbarkeit, Cig. talnik, m. ber Beifel, Sol., UcT.; - prim. tal, talec. talnost, f. bie Schmelzbarteit, Jan. talog, oga, m. die schwarze Nieswurz (helleborus niger), Z., Dol.-Erj.(Torb.); - prim. tal (adj.), Mik.(Et.). táloh, m. = talog, C. talokati, am, vb. impf. Jan., pogl. talukati. talon, m. ber Talon (beim Rartenfpiel). tálov, m. = talog, Kot pri Koboridu-Erj. (Torb.). tálov, adj. = tal: talova tla, Zv. táloven, vna, adj. talovna trava = talog, die Rieswurg, Erj.(Torb.). talovîn, m. = talog, Erj.(Torb.).tálovje, n. die schwarze Nieswurz (helleborus niger), Guts., Jarn., Mur., C., Tolm. tálovka, f. die Rieswurg, C. talovkati, am, vb. impf. Kor.-Cig., pogl. talukati, takljati. talovník, m. = talog, Erj.(Torb.).talúkati, am, vb. impf. = talikati, takljati, Strek. tam, adv. 1) bort; tam pa tam, hie und ba; od tam = od onod; do tam = do onod; -2) = tja: sem pa tam, hin und her, jvzh Št.; sem ter tam razvlečeno, Dict. 1. táma, f. = tema, Jan.
2. táma, f. die Betäubung, die theilweise Bewußtsosseit, SlGor. - C.; v tami leži, C., jvzhŠt.; — prim. tamšast. tamar, m. bie Biebhurbe, bie Bferche, V .- Cig., St.-C.; - prim. kor.-nem. tummer, tunger (istega pomena). tamāra, f. = tamar, Cig. tamáriti, arim, vb. impf. in Pferchen einschließen, pferchen, Jan., Notr.; - burch Bferchen ober Burben bungen, V .- Cig. támast, adj. betaubt, jvzh St.; - prim. 2. tama. tamati, am, vb. impf. wie ein Schlaftruntener herumtappen, *Z*. támbor, rja, m. bobnar, ber Tambour. tamburáš, m. kdor zna na tamburico udarjati, ber Manbolinenspieler, nk. tamburasica, f. die Mandolinenspielerin, nk. tamburica, f. ein Saiteninstrument: Die Tamburine, die Mandoline, nk.; - hs. tàmdi, adv. = tam, onod, Mur.; tamdi sem hodil, SlGor. tàmdik, adv. = tamdi, Mur., Danj.(Posv. p.). tamen, mna, adj. = temen. tamîsto, adv. ebendaselbst, C., Trub. (Post., Predg.). tamjan, m. ber Weihrauch, kajk. - Valj. (Rad). tàmkaj, adv. bort. tàmkaje, adv. = tamkaj, Schönl. tàmkajšnji, adj. bortig.

sam arbeiten ober gehen, C.; — 3) t. se, — goniti se (0 kobili), M.; — prim treti (?).

támo, adv. = tam, Mur., Cig. támor, óra, m. = tamar, Gor.-Valj.(Rad); hlev pri planinskih kočah, Bled(Gor.). tamorováti, ûjem, vb. impf. = tamariti, Cig. támošnji, adj. bortig, Cig., M. tâmšast, adj. = trapast, neumen (od nem.-[dial.] tamisch, betäubt, narrifch), Koborid-Erj. (Torb.). $tamt\hat{q}d$, adv. = onod, C., Mik. tamtôdik, adv. = onod, Mik. tamúzati, am, vb. impf. leicht ichlagen, Z. tamúzniti, üznem, vb. pf. einen leichten Schlag verseten, Jan.(H.). tanáč, m. = svet, ber Rath, ogr.-Valj.(Rad); t. držati, ogr. - Let.; — prim. madž. tanács, Mik.(Et.). tančíca, f. pogl. tenčica. tânčnik, m. = tanki grah, die Blatterbje (lathyrus), Medv. (Rok.). tánek, nka, adj. = tenak, tenek. tangenta, f. dotičnica, bie Tangente. tangenten, tna, adj. Tangenten -. tanın, m. čreslovina, das Tannin. tanjsati, am, vb. impf. bunner machen, verbunnen; - t. se, bunner werben. tânjši, adj. compar. ad tenek. tantáti, âm, vb. impf. = mečkati: t. komu kaj, jemandem etwas vorspiegeln, Cig. tânter, adv. iz: ta noter, Rof.-Kres. tántovina, f. neka vinska trta, Vrtov. (Vin.), Celje, Rogatec - Erj. (Torb.); weißer Bippacher, Trumm.; - tudi: tantovina. tantré, adv. iz: tam notre (notri), Rož.-Kres. tantúzati, am, vb. impf. = mečkati, hinter bem Berge halten, Hal.-C. tapa, f. ein einfältiger, bummer Menich, M., Kr.; - prim. kor.-nem. tappe, tapp'l (istega tapati, am, vb. impf. leife treten, ichleichen, Jarn., Cig., Jan., C., Kr.; kontrabantarji s tobakom tapajo po deželi, Jurč.; - prim. kor.-nem. tappe, Fuß (zaničlj.), srvn. tape, Pfote. tapeta, f. opna, die Tapete. tapetar, ria, m. ber Tapegierer, Jan.(H.). tapetováti, ûjem, vb. impf. (pf.) tapezieren, Jan. tapīr, m. ber Tapir; amerikanski t., ber amerifanische Tapir (tapirus americanus), Erj. (Ż.).

tapljati, am, vb. impf. fanft ichlagen, taticheln,

1. tara, f. bie Marter, bie Blage, bie Bein,

2. tāra, f. teža posode, v kateri se blago po-

tarac, m. das Straßenpflaster, kajk.-Valj.(Rad);
— prim. it. terrazzo, die Terrasse.

tarâcati, am, vb. impf. pflastern, Guts.-Cig.

tarantola, f. neki pajek: die Tarantel (lycosa

tárati, am, vb. impf. 1) abplagen, martern, V.-Cig.; bil je preganjan, vjet, taran, Vod.(Izb. sp.); — t. se, sich abplagen, Cig.; — 2) lang-

Z., Let., Dol., Gor.

šilja, die Tara.

tarantula), Erj.(Z.).

Mur., C., Burg.(Rok.).

tar, m. bie Brunft ber Stute, M.

tarba, f. ein einfältiges Beib, C. tarban, m. ber Tölpel, Mur., C. tarbatl, am, vb. impf. = počasno in nerodno kaj delati, Gor. tarca, f. 1) die Cartiche, ber Schild, Meg., Dalm., Krelj; — 2) die Zielscheibe, das Biel, Dict., Mur., Cig., Jan., nk.; - 3) ein runder Rorb; tarčo polno jagod nabrati, Savinska dol.; - prim. nem. Tartiche, fr. targe, Mik.(Et.). târčar, rja, m. = tarcestrelec, Cig. tarčestrętec, Ica, m. ber Scheibenichune, Cig., târcica, f. dem. tarca, Dict., nk. tafenica, f. (puška) t., bie Scheibenbuchfe, V .tarec, rca, m. ber Queticher. Cig. tarīfa, f. cenovnik, ber Tarif. tarifen, fna, adj. Tarif. tarkljáti, âm, vb. impf. = gristi, da se sliši glas grizočih zob, (od ben.-it. torcolar, preffen), Vrsno pod Krnom-Erj.(Torb.). tarnáč, m. ber Jammerer, Nov. tarnanje, n. das Jammern, das Klagen. tarnati, am, vb. impf. jammern, flagen. tarnávati, am, vb. impf. = tarnati, Jan. tarnavec, vca, m. ber Jainmerer. târnica, f. kraj, kjer tarejo predivo, die Flachsbreche, Cig., Polj.
1. târnja, f. ber Jammer, Cig., Jan.; ber Gram, V.-Cig.; kaj me puščaš v toliki tarnji? Glas. 2. tarnja, f. die Bachemilbe (iz ben.-it. tarma), Ljubušnje(Tolm.)-Štrek.(Let.). tarnjáti, âm, vb. impf. = tarnati, Jan. tarnjávati, am, vb. impf. = tarnati, Npes.tarok, m. bas Taroffpiel. tasa, f. ein Haufen aufgeschichtetes Holz, Beu o. Garben, Rez -C., Tolm., Idrija, KrGora; - prim. furl. tasse, Holzstoß, Strek.(Arch.). tast, m. der Schwiegervater. tastba, f. die Schmägerschaft, Svet. (Rok.). tâšč, adj. = prazen: bogate je odpustil tašče, Krelj; - tašče zrno, bas Afterforn, Cig.; prim. tešč. tášča, f. die Schwiegermutter. 1. táščica, f. dem. tašča; 1) eine fleine Schwiegermutter; - 2) das Rothkehlchen (sylvia rubecula); - višnjeva t., das Blaukehlchen, Levst. (Nauk); - 3) ber Hornflee (lotus corniculatus), Koborid-Erj.(Torb.). 2. taščica, f dem. 2. taška ; 1) bas Sangeichlofechen. Cig.; — 2) bas Amulet, Jan.; bas Medaillon, Jan.; — 3) eine Art Ruchen, C., Z. 1. tâška, f. 1) = tašča, Notr.; - 2) ovčje ime, Bolc-Erj.(Torb.). 2. tāška, f. 1) die Tasche, Dalm.-Valj. (Rad), St.; — 2) das Hängeschloss, das Borlegichloss, Cig., DZ., Gor.; - 3) eine Art Ruchen, Z.; prim. it. tasca, nem. Taiche. 3. tâška, f. = prazno zrno, das Afterforn, Cig.; — die Weinbeerhulfe, bes. die ausge-

preiste, Cig.; - nam. taščka; prim. tašč.

taškič, íča, m. bas Mannchen vom Rothtehl= djen, Štrek.

tât, tâta, tatû, m. 1) ber Dieb; — 2) ber Rebenichofsling an Baumen, Reben, Cig., Jan.; - ein abgesonderter Faben bes Dochtes (ber Bolf), Cig., Jan.; — 3) neki hrost: ber Rrauterbieb (plinus fur), Erj.(Z.).

táta, m. ber Bapa (v nežnem ali otročjem

govoru).

tatáriti, arim, vb. impf. tatarische Worte in die Sprache mengen, Pres.

tâtba, f. ber Diebstahl, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad), LjZv.

tatbina, f. ber Diebstahl, Z., Valj (Rad).

tátej, m. = tata, Cig., Jan.

tâtek, tka, m. = tata, Jan.

tatica, f. 1) die Diebin; — 2) die Blendlaterne, Jan.

tatic, ica, m. dem. tat; ein fleiner Dieb; tatice obešajo, tatove pa izpuščajo, Jan. (Slovn.). tatiga, f. eine biebische Person, kajk .- Valj. (Rad). tatîja, f. = tatinstvo, Mur., Cig., Jan.

tatina, f. i) = tatvina, C.; -2) tatina, m. = tat,BlKr.-DSv.

tatiniti, inim, vb. impf. bas Diebshandwert treiben, V .- Cig.

tâtinja, f. die Diebin, Cig.

tatînski, adj. Diebs, diebijch; tatinski tovariši, Dalm.; tatinski ključi, Dietriche, Jsvkr., Levst. (Nauk); po tatinsko, nach Art ber Diebe.

tatinstvo, n. bie Dieberei, bas Diebshanbmert, Mur., Cig., Jan.; - Der Diebstahl, Danj .-Valj.(Rad).

tatînščak, m. 1) ein diebischer Mensch, C., M.; - 2) ber Bienenstod mit den Raubbienen, Levst.(Beč.).

tatînščica, f. ein diebisches Beib, C.

tatôdi, adv. = otodi, ravnokar, soeben, Gor. tatovît, adj. voll Diebe: tatovito je, es tommen viele Diebereien vor, BlKr - Cig.

tatovski, adj. Diebs: ; tatovska zadruga, Jurč. tātrman, m. 1) = zgornji konec vodnjaške cevi, nav. s kakim okraskom (n. pr. s človeško glavo), Gor.; -2) = strašilo v prosu, Notr.; 3) = velik mejnik, Burg. (Rok.), Ig (Dol.), Notr.-Z.; - 4) = močerad, Planina(St.)-Glas.; - prim. kor. - nem. tatterman, ber Brunnenftod, bie Bogelicheuche, C.

tâtva, f. = tatvina, Mur., C.

tatvina, f. 1) ber Diebstahl; — 2) das Gestohlene; živo tatvino pri kom najti, Dalm. távanje, n. das Herumtappen.

távati, am, vb. impf. herumtappen; po temi tavati; - unsicher gehen: bolnik po sobi tava; - prim. nem. tappen (?).

taves, m. der Bampyr, BlKr.-Trst.(Let.). tavljati, am, vb. impf. furchtfam herumtappen: naglo stopi! kaj tavljaš? Gor.-Mik.

tavmatrop, m. čudokret, bas Thaumatrop, Cig.(T.), Sen.(Fiz.).

tavník, m. = koš, v katerem se vjete ribe hranijo, Dol.

tavtologija, f. istorečje, die Tantologie. tâvžent, num. pogl. tisoč.

tâvžentroža, f. = svedrec, das Taujendaulbentraut (erythraea centaurium); tavžentrože piti, ben baraus bereiteten Thee trinten. tâže, eta, m. = tolažnik, Ravn.-Valj. (Rad).

tâžej m. = tolažnik, C., Slom.

tážiti, im, vb. impf. = tolažiti, Mur., Cig., Jan., Ravn.; - prim. bav. dasig, št.-nem. tasig = fleinlaut, gebulbig, C.

tâžnica, f. = tolažnica, Mur., Cig., Ravn.

tâžnik, m. = tolažnik, Guts.-Cig.

 $t\hat{e}$, $t\hat{a}$, $t\hat{Q}$, pron. = ta, Jan., M., C., jvzhSt. te, adv. = tedaj, hierauf, ba, Mik., vzhSt.; te

pa = potle pa, potem pa, vzhSt.teater, tra, m. gledalisce, bas Theater.

teatralen, lna, adj. theatralifch.

tec, adv. od tec (odtec) = odtod, ogr.-Mik. tec, î, f. bas Bapfenlager einer Belle, eines Rades, die Anwelle, Mur., Cig., Met., Mik., Ig (Dol.).

tecaj, m. 1) ber Bapfen einer Belle (mech.), Cig. (T.); — 2) die Thürangel, Dict., Cig., Jan., M., Kras, Savinska dol.; do tečaja, angelweit, M.; vsa vrata vidi do tečaja odprta, Ravn.; - 3) ber Bol, Guts., V.-Cig., Jan., Cig.(T.), Vrtov.(Km. k.), Jes., nk.; 4) bas Laufwert in ber Mühle, Mur., Cig., Jan., Valj.(Rad); — 5) ber Lauf, ogr.-M.; — bas Stabium, C.; šestdeset tečajev daleko od Jeruzalema, Krelj; — 6) ber Curs, Jan., nk.; učni t., ber Lehrcurs, DZ., nk.; - ber Cours, Cel.(Ar.).

tečajen, jna, adj. Bolar-, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; ledene ravnine tečajne, Cv.

tecajnica, f. 1) die Achse (geogr.), V.-Cig., Levst. (Pril.); — 2) der Bolarstern, C.

tecajnik, m. ber Bolarfreis, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Jes.

tečáti, ím, vb. impf. = tičati, steden (intr.), Dict., Kast.-Cv., Mik., vzhSt.

téčen, čna, adj. 1) nahrhaft, gebeihlich; tečna jed; (pren.) tečno delo, ausgiebige Arbeit, Levst.(Pril); — 2) schmackaft, Habd.-Mik.; appetitlich, Jan.; - tečno jesti, mit Appetit effen, Prip.-Mik.

tečénje, n. das Laufen; der Lauf: v tečenju let, Levst.(Zb. sp.).

téči, téčem, vb. impf. 1) laufen; teci po vode! - voz, ura, kolo na osi teče, *Č.;* vrata tečejo, die Thure bewegt sich leicht um die Thurangel; — koder solnce teče, povsod kruh se peče, Npreg.-Jan. (Slovn.); — in Umlauf fein: leseni denarji so tekli, Jsvkr.; tekoči denar, bas Courantgelb, Cig., Jan .: - fließen; voda teče; tekoča voda; solzc mu teko; — jed mi teče (jámedt), C.; čas teče, bie Beit vergeht; uže teče tretje leto, kar je umrl, es ist icon bas britte Jahr seit seinem Tobe; tekoče leto, das laufende Jahr; tekoči račun, die laufende Rechnung; – jezik, beseda mu gladko teče, er jpricht geläufig, fließenb; vse popoldne jim je jezik tekel, Jurč.; beseda, razgovor teče o čem, etwas ift Gegenstand bes Gespraches, LjZv.; - opravki teko (werben verrichtet) v redu, Levst. (Nauk); - pritožba teče (geht) do

občinskega odbora, Levst. (Nauk); - pravda,

preiskava tece, ber Procefs, bie Untersuchung

ist im Zuge, ist anhängig; — sin je tekel v dvajseto leto (war im 20. Jahre), Npr.-

Krek; kam teče zajec, kadar je eno leto

star? — v drugo, jvzhŠt.; osemnajsto leto

tečem (nam. v o. l.), Podkrnci-Erj. (Torb.);

10. leto mi teče, ich gehe ins 10. Jahr, Cig.;

— 2) t. se=goniti se, läufig sein, Bolc-Štrek.

tecina, f. der Gang unter der Erbe, M., Levst.

[Let.]).

(Cest.); krt ima tečine pod zemljo, M., Z., Svet. (Rok.). tecmek, meka, m. ber Munbichent bei einer Hochzeit, Valj.(Rad). tecnost, f. die Nahrhaftigfeit, die Gebeihlichkeit. teda, adv. tedaj, Habd -Mik., ogr.-C. tedaj, adv. 1) bamals; tedaj je bilo drugač;
— 2) bann, in biejem Falle; če si nedolžen, tedaj se oglasi; - baher, folglich, also. tedajci, adv. bamals, Mik.; — sogleich bamals, sogleich, C.; on je t. vstal, Krelj. tedanjec, nica, m. ber Damalige, C. tedánji, adj. damalig, Mur. tedášnji, adj. bamalia, C. téden, dna, m. die Boche; danes teden, heute über acht Tage, heute vor acht Tagen; križev t., die Bittwoche, evetni t., die Palmwoche, veliki t., die Charwoche; — pogl. tjeden. tedenski, adj. Bochen-, wochentlich. tednar, rja, m. ber Böchner, V .- Cig., Jan., Rog .-Valj. (Rad), Gor. tednica, f. bas Wochenbuch, Jan. (H.). todnik, m. 1) bas Wochenblatt, bie Wochenschrift, Cig., Jan., nk.; - 2) der Böchner, tednina, f. ber Bochenlohn, Cig., Jan. tednják, m. ber Bochner, vzhSt.-C. têg, têga, tegâ, m. 1) ber Bug: na eden teg (roke), ogr.-Valj. (Rad); - bie Linie, ogr.-C.; - 2) das Tagewert, Jan., C.; - 3) die Laft, C.; - 4) bas Getreibe, Habd. - Mik., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad), Svet.(Rok.), Bl-Kr., Cig., Jan. téga, f. = teža, bas Gewicht, Z., Vest., Zora. tegica, f. der Flaschenkurbis (cucurbita lagenaria), Ip., Kras-Erj. (Torb.). tegicica, f. neka hruška, Kanal-Erj. (Torb.). tegîčka, f. = tegičica, Skrilje pod Čavnom-Erj.(Torb.).tegîčnica, f. = tegičica, Rihenberk-Erj. (Torb.). teginja, f. 1) bie Schwierigfeit, Jan.; - 2) = omotica, omedlevica: prišla mu je te-ginja, Kras-Erj. (Torb.), Štrek.; = težave v želodcu, Črniče (Goriš.); — 3) dringende Eile, Jan.; kakšna teginja ti je, da tako hitiš? Lašće-Erj. (Torb.); s silo in teginjo se je vršilo delo, LjZv. têgla, f. = gladež, gladilo za perilo, bas Bügelholz, St.-Valj. (Rad); — iz madž. tegniti, nem, vb. impf. 1) liefern, geben: hrano t. komu, Cig.; lehko je čedno oblečen, saj mu jaz obleko tegnem, Gor.; krčmarjem vino t., Rut.(Zg. Tolm.); mati mu tegne (= daje) žganje, Gor. - DSv.; govorico t.

komu, mit jemanbem ein Befprach fortführen, sich mit ihm abgeben, Gor.; — 2) = utegniti, Beit haben, C.; ne tegnem, Dol.; 3) t. se, sich streden: pes se tegne, vzhSt.-C.; otroci se tegnejo (werben größer), vzh-Št.- C. tegóba, f. die Schwierigkeit, Sol., Nov.; t. in nadloga, C. tegóben, bna, adj. beschwerlich: tegobna naloga, Bes. tegota, f. 1) die Beschwerbe, die Last, Jan.; bie Schwierigkeit, die Unbequemlichkeit, C.; — 2) die Drehtrantheit, M.; — ber Schwindel, C., Lasce - Levst. (Rok.); -3) = togota, M., Lašče-Levst.(Rok.); — 4) die Traurigleit, ber Schmerz, C. tegóten, tna, adj. 1) schwierig, Jan.; - lästig, SIN.; tegotno stane koga, es fommt jemanbem schwer an, Zora; — 2) schwindestrant, Z.; — 3) = togoten, M. tegotiti, im, vb. impf. 1) beschwerlich machen, erichweren, vzh St.-C.; - 2) zwingen, drangen, C.; - eilen: jesti in t., C.; - 3) t. se, wehflagen: t. se in jokati, C. tegotljiv, íva, adj. jähzornig, C. tegotnica, f. eine Urt Beinpreffe, C. tegôtnik, m. der Kampfhahn (machetes), Frey. (F.); — pogl. togotnik 2) tegovati, üjem, vb. impf. liniieren, ogr .- C. tehant, m. == dekan, ber Dechant. tehantija, f. bas Decanat (bie einem Dechant unterftebenben Bfarren). tehinast, adj. verstohlen, Kras. tehiniti, înem, vb. impf. 1) schwinben: grozdje tehine (= zmerom ga je manj), Dol.; -2) t. se, sich verstellen, Kras. tehkota, f. die Gewichtigfeit, Jan., C. tehkóten, tna, adj. gewichtig, Jan.; — gravitätisch, C. tehnéti, im, vb. impf. 1) muffeln, SlGor .- C .; 2) schwinden, zugrunde geben, absterben: drevesu vrh tehni, korenine tehnijo, jvzhSt. tēhničen, čna, adj. k tehniki spadajoč, technisch. tehnik, m. ber Technifer, nk. tēhnika, f. pravila umetnega in obrtnega zdelovanja (tudi = politehnika), die Technik. tehniski, adj. Technifer-, technisch, nk. tehnologîja, f. teorija o obrtnem zdelovanju, die Technologie. tehnologijski, adj. technologijch, Jan. tenta, f. bas Gewicht, Mur., C., Mik. tehtanje, n. bas Bagen. tehtarina, f. bie Baggebür, DZ. tentati, am, vb. impf. 1) bas Gewicht mit ber Sanb prufen; - magen: zlato svoje tehtas na vago: raji tehtaj na njo besede! Ravn.-Valj. (Rad); — 2) wiegen: pet centov t., Jan., nk. tehten, tna, adj. gewichtig, wichtig, Cig., Jan., nk.; tehtni vzroki, triftige Grunde, nk. tehtnica, f. die Bage, V.-Cig., Jan., M., Cig. (T.); (tehtníca), Levst. (Nauk); prožna t., bie Federwage, Sen. (Fiz.) tehtnicar, ria, m. ber Bagemacher, Cig., Jan. tehtnicen, čna, adj. Bage-, nk.

tehtnost, f. die Gewichtigfeit, die Bichtigfeit, Cig., Jan., nk.

tehtovît, adj. = tehten, gewichtig, wichtig,

Levst. (Nauk), nk.

tehtovîtost, f. die Gewichtigkeit, Levst. (Močv.). 1. têk, m. ber Lauf; v tek se spustiti, zu laufen anfangen; tudi: na t. se spustiti, Prim.; v tek priti, ins Laufen fommen, C.; na t., im Laufe: na t. uloviti koga, Prim.; na t., schnell, eilig, C.; = v tek, Kor.-M.; - voda je deročega, lenega teka, Jes.; ceste gredo z gladkim tekom (birect) do sela, Levst. (Močv.); — t. zvezd; — t. časa; t. pozemeljskih, posvetnih reči, ber Beltlauf, nk.; t. obravnave, ber Gang der Berhandlung, nk.; – t. besede, govorice, der Fluss der Rede, Cig. (T.); - t. svoj doteči, feinen Lauf vollenben, C.

2. têk, têka (tekû), m. bas Gebeiben; jed ima tek, nima teka (gibt aus, gibt nichts aus); jed mi gre v tek (befommt mir wohl), Fr .-C., Vrt.; pri njem nima nobena reč teka; krivično blago nima teka; - s tekom in pridom delati, C.; Bog daj našim besedam tek, C.; dober tek! Gott fegne! (bem beutschen "guten Appetit!" nachgebilbet, Levst. [Rok.]).

1. teka, f. das Fliegen, der Flufs, C. 2. teka, f. zvezek, die Thete, das Schreibheft.

tekáč, m. ber Läufer, Z. tekâj, m. 1) = tečaj 5), der Lauf: t. krvi, C.;

- 2) ber Lehrcurs, ogr.-Valj. (Rad).

tekâlec, lca, m. = tkalec, Dol.

tékalica, f. bas Rennspiel, C.

tekalisce, n. 1) die Laufbahn, die Rennbahn, Cig., Jan., C.; - 2) bie bolgerne Ginfaffung, in welcher ber obere Dublftein läuft, ber Lauf, V.-Cig.

tekâlnica, f. = tekališče 1), Mur., Cig., Jan. tékanje, n. das Laufen.

tekár, rja, m. = tekač, der Läufer, Mur., C., Volk.-M.; der Courier, Vod. (Izb. sp.), Škrinj. tekarica, f. die Läuferin, Jan. (H.).

1. tékati, têkam, čem, vb. impf. 1) laufen, Meg., Dict.-Mik., Cig., Jan., Rib.-Mik., Krelj, Dalm.; - fließen, C.; - 2) t. se, in ber Brunft sein, Mik.; (o kravah), C.

2. tekáti, kèm, vb. impf. = tkati, Cv.; (te-

káti, âm, Guts.).

tekavec, vca, m. 1) ber Läufer, ber Schnellläufer, Mur., Cig., Jan.; — 2) tekavci, die Laufvögel (cursores), Jan., Cig. (T.); - neke žuželke: die Läufer (cursoria), Cig. (T.), Erj. (Ž.).

tékavka, f. 1) die Läuferin, Mur.; - 2) noge tekavke, die Lauffüße, Cig. (T.); - 3) krava, katera se pogostoma poja, Kr.-Valj. (Rad); (prim. tekati se).

tékavnik, m. neka rastlina, od katere se krave pojajo (tekajo), Kr.-Valj. (Rad).

têkcati, am, vb. impf. laufen (v otročjem govoru), Valj.(Rad).

têkec, kca, m. der Ziegens ober Schafbod, Cig., C., M.; — prim. tekati se.

tekelj, klja, m. 1) das Uhrpendel, C.; — 2) neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.).

tékica, f. ber Sandläufer, bas Sandhubn (glareola), V.-Cig., Jan., Frey. (F.).

téklica, f. tako je ura imenovana v uganki,

teklic, ica, m. ber Läufer im Schachspiel, Cig., SIN.

teklina, f. das Baumharz, C.

tekljati, am, vb. impf. (mit fleinen Schritten)

laufen, Cig. tekma, f. = tekmovanje, Mur., Cig., Jan., C. tekmà, adv. gleich: t. sva si = enaka sva si, C.; - ohne Daraufgabe (beim Tausch): t. menjati, Levst. (Sl. Spr.), Jurč.; - t. se je sešlo, eš ist knapp ausgegangen (= es war nicht zu viel, nicht zu wenig), Levst. (Sl. Spr.); – to dvoje gre tekma, eins hebt bas anbere auf, C.

tekmáti se, am se, vb. impf. 1) wetteifern: t. se s kom, C.; (= tekmati, Mur. - Cig., Jan.); an Bute gleichen ober nabefommen: ta dva soda se tekmata, rekše, vino iz teh dveh sodov je malo ne enako dobro, Rihenberk-Erj. (Torb.); - 2) paffen: t. se k čemu, C.; suknja se ti lepo tekma, C. tekmàv, áva, adj. wetteifernb. Bes.

tekmavec, vca, m. der Nebenbuhler, Z. tekmec, meca, m. ber Betteiferer, ber Rebenbuhler, ber Rival, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.),

tekmenic, ica, m. ber Rebenbuhler, C. tekmenik, m. ber Betteiferer, ber Rebenbuhler, Mur.; - ber Mitbewerber, ber Concurrent, Levst. (Močv.), DZ.

tekmica, f. bie Rebenbuhlerin, Cig., Jan., SIN.-C.

tekmiti se, im se, vb. impf. = tekmati se, Cig.(T.).

tekmoválen, lna, adj. wetteifernb, Bett-, nk. tekmovânje, n. bas Wetteifern, nk. tekmováti, üjem, vb. impf. wetteifern, nk.

tekmovavec, vca, m. der Betteiferer, nk. tekmovâvka, f. die Betteifrerin, nk.

tekniti, nem, vb. impf. (pf.) gunftigen Erfolg haben, gebeihen; delo mu tekne, Skrinj.-Valj. (Rad); wohl befommen; jed mi tekne; ausgiebig fein; veliko ję, pa mu nič ne tekne; – t. v prid, gum Rugen gereichen, C.; t. k zdravju, Kug.-Valj. (Rad).

tekníti, táknem, vb. pf. anrühren, C., Mik.; ni teknil ga nisem, ich habe ihn nicht einmal angerührt, Goriška ok., Kras - Erj. (Torb.), Štrek.; — t. v kaj, auf etwas anspielen, Cig.; — t. se koga, česa, jemanden, etwas anrühren, Cig. (T.), C., Notr.-Levst. (Rok.), Jurč., Vest.; Peska ne takne Se z nogo, Vod. (Pes.); - t. se, betreffen: tudi mene se je teknila ta izprememba, Jurć.

tekočína, f. ein fluffiger Rorper, die Fluffigleit, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), nk.

tekočînski, adj. Flüffigfeits., nk.

tekocnost, f. die Flüssigkeit (als Eigenschaft), Cig.(T.).

tekoj, adv. sogleich, Gor.-Levst. (Sl. Spr.); pogl. takoj.

Digitized by Google

télec, lca, m. ein mänuliches Ralb, Mur., Cig., Jan., C., kajk. - Valj. (Rad); telci, **R**ålber

telébniti, êbnem, vb. pf. = telebiti.

tekoten, tna, adj. = tecen, gebeihlich, ausgießig: meso je tekotno, Lašče-Erj. (Torb.). tékoven, vna, adj. Lauf: tekovni pot, das Stadium, Jap. (Šv. p.). tekovît, adj. = tečen, tekoten, gebeihlich, Jan., Rib.-Mik., Lašče-Levst. (Rok.); tekovita jed, Rib. tekst, m. besedilo, ber Tert. tekûn, m. ber Laufer, Cig., Jan.; - ber Schnellläufer, Zora. tekûnica, f. das Erdzeislein (mus noricus citellus), Cig. tekût, m. die Federlaus, die Buhnerlaus, Jarn., Mur., Cig., C., Mik., BlKr.; — (tekût, f., Jan.). tekúta, f = tekut, j v z h S t. tel, f., ogr.-C.; pogl. tla. telab, m. ber Wefferruden, Guts. telâbec, bca, m. dem. telab, Guts.; t. ali nožni hrbet, Jarn. (Sadj.). telakinati, am, vb. impf. = takljati: jajca t., Zilj .- Jarn. (Rok.); - prim. talikati. telàv, áva, adj. razpokan, ne cel: telava smreka, deska, Notr.; — (nam. tulav?). telázast, adj. plump, Guts. telca, f. dem. tel; bas Bobium (in ber Schule), ogr.-C. télce, n. dem. das Kalbchen; pl. telca = teleta, Gor., Trub. têlčar, rja, m. ber Ralberhanbler, C. télče, eta, n. = telce, jvzhSt. télček, čka, m. = telče, das Ralblein, Cig., C., Notr., Dol., Gor.; - tudi psovka nerodnemu človeku, Gor.: - telček, čka, Gor. telčič, íča, m. dem. telce; bas Raiblein, C.; kajk.-Valj.(Rad). têtčji, adj. Raiber : gnal je teleta past na telčjo stajo, Levst. (Zb. sp.). téle, éta, n. 1) bas Ralb; — morsko tele, ber Seehund (phoca vitulina), Erj. (Ž.); psovka neumnemu, nerodnemu človeku; -2) bas Rerngehäuse bes Rernobstes, V .- Cig.; — das Kernholz, vzh.Št.-C. teléba, f. = velik kos (n. pr. kruha), Kr. teleban, ana, m. 1) ein ungeschidter, plumper Mensch, der Klot, der Lümmel; — 2) ein großes Stud von einer Sache, Notr.; - 3) neka alka: die Lumme (uria troile), Erj. (Z.). telebánast, adj. plump. telebanski, adj. lümmelhaft, Cig. telébast, adj. plump telebati, am, vb. impf. 1) aus Ungeschicklichkeit plump fallen, anprallen, Mur., Cig.; pred malika poklekuje, teleba na tla, Ravn.-Valj. (Rad); - 2) auf etwas plump losichlagen: Jezen trdo vanj (v boben) teleba, Npes.-K. telebavast, adj. plump, ungeschidt, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.). telebavost, f. die Blumpheit, Cig. telebec, bca, m. ein plumper Mensch, Cig. teleben, bna, adj. = telebavast, Pjk. (Crt.). telebiti, Ebim, vb. pf. 1) aus Ungeschildichteit fallen, plumpen, anftogen, anprallen; na tla t.; ob zid t. z glavo; — 2) plump fallen

machen, plumpen machen: t. koga na tla.

(übhpt.). teleciti, fcim, vb. impf. bumme Scherze vorbringen, Mur. telecjak, m. 1) ber Tornister, Cig., Vrt., Cv.; (hs.); — 2) ber Ralbstall, C. telečji, adj. Ralbs ; telečja koža, telečje meso. telecnik, m. bie Gebarmutter ber Rube, C. telefon, m. ber Fernsprechapparat, bas Teletelega, f. 1) ber innere lange Spriegel bes Ochsenjoches, C., Dol., Valj. (Rad); - 2) pl. telege, = jarem, bas Dchfenjoch, Jan.-Cig., Dalm., Polj., Št. telegrāf, m. brzojav, ber Telegraph. telegrafija, f. brzojavstvo, die Telegraphie. telegrafski, adj. brzojaven, Telegraphen., teletelegram, m. brzojavka, bas Telegramm. télek, lka, m. die grune Nieswurz (helleborus viridis), Tublje na Krasu - Erj. (Torb.); bie Gichtrose (paeonia peregrina), Koblja glava na Krasu-Erj. (Torb.); - prim. talog. telembán, ána, m. == teleban, BlKr. telémbast, adj. = telebast, Svet. (Rok.). télen, ina, adj. trachtig (o kravi), Mur.-Cig., Jan. telénge, f. pl. = telege, Toplice(Dol.). telesce, n. dem. telo; das Körperchen. telesen, sna, adj. Rorper-; telesna mera, bas Rorpermaß, DZ.; forperlich, leiblich; dusne in telesne potrebe; sinulich: telesna slast, telesina, f. die Rorpermaffe, Cig., DZ. teleskop, m. daljnogled, bas Telestop. teleskopen, pna, adj. telestopijch, Cig., Jan. teleskopski, adj. telestopijch, Jan. (H.). telesnat, adj. = životen, förperreich, Cig. telesnica, f. = driska, bie Diarrhoe, ber Durchfall, Bolc-Erj. (Torb.). telesnik, m. del mašniške obleke, bas Corporale, C. telesnina, f. 1) ber Körperinhalt, V. - Cig., Sen. (Fiz.); — 2) etwas Körperliches, Cig. telesnost, f. die Rörperlichfeit, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Žnid. telesoméren, rna, adj. ftereometrifch, Jan. telesomerje, n. bie Korpermeffung, Cig. (T.); die Stereometrie, Jan. telesomêrstvo, n. die Stereometrie, C. teletar, rja, m. ber Ralberhanbler, Cig., Jan. teletáriti, arim, vb. impf. Ralberhanbler scin, telétast, adj. falberhaft, Cig., Jan. teletce, n. dem. tele; das Ralblein. teletina, f. bas Ralbfleifch; - bas Ralbfell ober Ralbleber. teletiti, ftim, vb. impf. falben, Guts., Jarn., C., Nov., Ig(Dol.); = t. se: krava se teleti, Nov. telétji, adj. = telečji, Štrek.

telétoven, vna, adj. falblebern, Jan. telétovina, f. = teletina, Cig., Jan., C. teležica, f. dem. telega; ber innere Ochsenjochiprießel, vzhSt.-C. teléžiti se, êžim se, vb. impf. unruhig sein (v. Rindern), Buce (St.)-C. telêžnik, m. 1) = pri telegah klin, s katerim vola vklene, C., Polj., Št.; — 2) psovka nerodnemu človeku, jvzhSt., Savinska dol.-DSv. telęžnjak, m. 1) = teležnik 1) in 2), jvzhŠt. telica, f. das Ruhtalb, eine junge Ruh. telîčar, rja, m. ber Ralberhandler, Cig. teličáriti, arim, vb. impf. Ralberhandler fein, telîček, čka, m. das Ochsentalb. telicica, f. dem. telica; = telicka. telîčji, adj. vom Ruhtalb. telīčka, f. dem. telica; bas Ruhlālblein. telige, f. pl. = telege, bas Ochsenjoch, Savinska dol. tolitev, tve, f. die Ralbzeit, Cig., C. teliti, im, vb impf. talben, Cig., Jan., C.; -= t. se, Mur., Cig. teljad, f. coll. Ralber, Jan. (H.). tệlnat, adj. = telesnat, Jan. telo, esa, n. ber (lebenbige) Leib, ber Körper; človeško, živalsko telo; človek je iz duše in telesa; lepo telo; - sv. Rešno (Rešnje) Telo, bas Allerheiligste; - ber Rörper (phys.), Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - têlo, g. têla, ogr., kajk .- Valj. (Rad). télog, m. = talog, V.-Cig.; t. zavleči ali s telogom zavleči živini, die Riesmurz einem Bieh burchziehen, V .- Cig. telogled, gleda, m. bas Stereoftop, Znid. téloh, m. = talog. telomerstvo, n. die Stereometrie, Cig. (T.), Cel. (Geom.). telopis, pisa, m. bie Stereographie, Jan., Cig. (T.). telopîsje, n. = telopis, Jan. têlov, adj. (eig. Leibes-, Mur.); — têlovo, bas Frohnleichnamsfest; o telovem. telovadba, f. bie Leibesübung, bas Turnen, Cig., Jan., nk. telovadec, dca, m. ber Turner, Jan., nk telováden, dna, adj. Turn-, gymnastisch, nk. telovadisce, n. ber Turnplag, Vest. telováditi, vâdim, vb. impf. = telo vaditi, turnen, nk. telovadnica, f. die Turnanstalt, die Turnhalle, Jan., nk. telovâdnik, m. = telovadec, Cig. telovadski, adj. Turner-, Turn-, Jan., nk.; telovadska knjiga, Telov. telovadstvo, n. die Gymnastif, die Turnfunft, Jan., C.; telovadstva se naučiti, Telov. teloven, vna, adj. = telesen, forperlich, leiblich, Habd.-Mik., Mur., Jan., C. 1. telovnik, m. die Beste, Mur., Cig., Jan.,

2. telovník, m = telog, talog, Levst. (Beč.),

Dol.

telovnost, f. = telesnost, die Körperlichkeit, Mur., C. tèm, conj.čim - tem, je - besto; - prim. ta (pron.). tema, f. 1) bie Finsternis, bas Dunkel; -tema je, es ist finster; tema se dela, es wird finster; tema se mi dela pred očmi, es wirb mir duntel vor den Augen; tema je kakor v mehu, kakor v rogu, es ist stocksinster; — 2) eine ungezählte Wenge, eine Unzahl; tema ljudi, vojakov, t. poetov in pravljičarjev, Jurč.; - (tudi: téma, vzhŠt.). temáča, f. = tema, Gor. temáčen, čna, adj. etwas finfter, halbbuntel, bammerlich, trub, Cig., Jan., Bes., Notr.; ne beri, uže je temačno, Podkrnci - Erj. (Torb.); životariti v temačnih prostorih, Zv. temáčiti se, ačim se, vb. impf. etwas buntel werben, Jan. temáčnost, f. die unvollständige Dunkelbeit. temân, mnà, adj. = temen. temàv, áve, adj. buntel, (témav) Mur., Danj.temávost, f. bie Duntelheit, Jan. (H.). téme, témena, n. 1) ber Scheitel; od podplatov do temena mu ni bilo kaj reči, Ravn.-Valj. (Rad); - ber Scheitel (math.), Cel. (Geom.); - 2) die oberste Fläche der bäurischen Stubenofen, Mur., Dol.; po većerji sta se ulegla na teme in zaspala, LjZv.; - 3) die Firste im Bergbau, Mur., Cig., Jan. temelj, elja, m. ber Grund, bas Fundament, Cig., Jan., nk.; - (pren.) bie Grunblage, Mur., Cig., Jan., nk.; - stsl., hs.; prim. gr. θεμέλιον, Mik.(Et.). temeljen, lina, adj. Grund-, Fundamental-, Cig., Jan., nk.; temelina pravica, Jan. temeljît, adj. grünblich, Cig., Jan., nk.; -hs. temeljîtost, f. bie Gründlichfeit, Cig., Jan., nk.; — hs. temen, mna, adj. buntel, finfter; - buntel (v. Farben); - blind, trube (v. Glas); tudi: témen, St.. temenat, ata, adj. hochgescheitelt, Cig. temence, n. dem teme; bas Scheitelchen, Valj. (Rad); kodrasto t., Greg. témenci, m. pl. = temenice, die Haarschuppen, témenica, f. 1) bas Scheitelbein, Cig. (T.), Erj. (Som.); — 2) pl. témenice, die Ropfichuppen, bef. bei neugeborenen Rinbern, V .-Cig., St. temenik, m. ber Sobepunkt, Cig.; t. kake stavbe, ber bochfte Buntt eines Baues, DZ. temenisce, n. der Scheitelpuntt, Cig.(T.); ber Benith, Znid. témenski, adj. Scheitel-; temenska kost, temenski lasje, Cig.; temenski možjani, Erj. (Som.). temenúha, f. das Maiblumchen (convallaria majalis), Hal.-C. temina, f. = tmina, tema, die Finsternis, Z. temnava, f. eine buntle Stelle, V.-Cig. temnênje, n. das Dunkelwerden. temnéti, im, vb. impf. finfter werben ; - temneč, bammerig, buntel: temneče jutro, temneč

večer, Fr.-C.; temneča hiša, finster, C.; buntel werben (v. Farben).

temnica, f. 1) die Finsternis, die Dunkelheit, Jan., Valj. (Rad); ajdje leže v globokih temnicah, Trub.; Od oči so tudi meni se uzdignile temnice, Pres.; - 2) eine buntle Belle. Cig., DZ.; — die optische Dunkel-kammer (camera obscura), Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - ein buntler Rerter; - 3) pl. temnice: kraj na onem svetu, kjer bivajo duše nekrščenih otrok, Staro Sedlo, Lašče-Erj. (Torb.).

temnîčar, rja, m. 1) ber Rerfermeister, Cig., Jan., Zora; — 2) der Arrestant, ogr.-Valj.

temnîcarica, f. die Rertermeifterin, Cig., Jan. temnîčarstvo, n. dos Rerfermeisteramt, Jan. (H.).

temnikast, adj. etwas buntel.

temnît, adj. buntel, Cig., M.; temnita prihodnost, Ravn.

temniti, im, vb. impf. finfter, buntel machen; t. se, finfter, buntel werben; temni se, es wird buntel.

temnjak, m. ein lichtscheuer Mensch, Dict .-Mik.; - ber Finfterling, ber Obscurant, Cig. temnjenje, n. das Dunkelmachen.

temnoba, f. Die Dunkelheit, Dict.; hoditi v temnobi, Guts (Res.).

temnobarven, vna, adj. buntelfarbig, Cig., Jan., nk.

temnobojen, ins, adj. buntelfarbig, Jan., nk. temnoca, f. die Finsternis, Mur., Cig., Jan. temnoglavec, vca, m. ber Finsterling: pitali so nas s temnoglavci, Str.

temnogledec, dca, m. bet Beffimift, Jan. (H.). temnolàs, lása, adj. buntelhaarig, nk.

temnomoder, dra, adj. buntelblau, nk. temnoòk, óka, adj. bunteläugig, Cig., Jan., nk.

temnordec, éca, adj. buntelroth. temnorjav, áva, adj. buntelbraun.

temnorumen, ena, adj. buntelgelb.

temnosiv, siva, adj. buntelgrau.

temnost, f. bie Duntelheit, Dict., Mur., Cig. temnóta, f. = temota, Mur., Cig., Jan., C.; škodljiva t., Guts. (Res.).

temnóten, tna, adj. = temoten, Mur., Cig. temnozelèn, éna, adj. buntelgrün.

temota, f. die Finfternis, die Dunkelheit, bas Duntel.

temoten, tna, adj. buntel, finster-temotnost, f. die Duntelheit.

témpast, adj. stumpssinnig, Dict.; - prim. tumpast, top.

tempè, éta, m. tempast človek, Dict.

1. témpelj, plja, m. = tempe, Dict.

2. tempelj, plja (peljna), m. ber Tempel; (nav. témpelj).

tempeljnina, f. die Tempelsteuer, Mur., C. tempeljski, adj. Tempels.

temperament, m. narav, bas Temperament. temperatura, f. toplina, bie Temperatur. templjar, rja, m. ber Tempelherr, ber Templer,

Cig., Jan.

templjarski, adj. Tempelherren., Templer-: t. red, Cig., Jan.

temuč, conj. (starejša pisava za: temveč) bielmehr, sonbern; tat ne pride temuč da krade, ein Dieb tommt nur um gu ftehlen, Dalm., Schonl.; nic druzega né, temuc —, es ist nichts anderes, als —, Trub.

temvėč, conj. vielmehr, sonbern, nk.; – prim. temuć.

tenāk, nkà, adj. = tenek, tanek.

tencica, f. 1) feine Leinwand; ber Schleierflor, Cig., Jan., nk.; — 2) = tenka zemlja, feichter Boden (opp. debelica), Tolm. - Erj. (Torb.); — 3) bie Oberhaut (epidermis), Cig. (T.), Erj(Som.); -4) = tenčina 2), die \mathfrak{B} eiche, BlKr.

tencîcarica, f. die Florfliege (hemerobius perla), Jan., Erj.(Ž.).

tenčíčen, čna, adj. fein (vom Gespinst), C. tenčîčnik, m. ber Flor, Mur., Cig., Jan. tenčina, f. 1) bie Feinheit (3. B. bes Gewebes),

Cig., Jan.; - 2) bie Beiche am menschlichen v. thierischen Körper, BlKr.; — 3) seichter Boden, Z., UET.

tệnda, f. = ranta, BlKr.-DSv.

tendenca, f. namera, bie Tenbeng, nk.

tendencijozen, zna, adj. nameren, tenbengios. tendenčen, čna, adj. Tenbenze: tendenčni roman, ber Tendengroman, LjZv.

tènehen, hna, adj. bunn und zort, Habd.-Mik.; t. oblaček, Zora.

tenèk, nkà, adj. (določno: tânki, a, o, Cv.); 1) dünn; tenka šiba; — tanko črevo, ber Dunnbarm, Cig.(T.); - fein; tenko platno, sukno; t. veter, ein durchbringenber Bind, Svet. (Rok.); t. sluh, ein feines Gehör; tenko slišati; t. nos, eine feine Rafe; ima tenek nos, er nimmt es gerne sehr genau, Cig.; t. okus, Cig. (T.); — 2) fnapp: pet kil tenke vage, Rihenberk - Erj. (Torb.); na tankem, tnapp, C.; tenka hrana, ftrenge Diat, Cig.; - 3) genau; tenka vest; tenko poročilo, eine genaue Mittheilung, DZ.; tenko poučilo, eine pracise Instruction, Levst. (Mocv.); tanjša določila, nahere Beftimmungen, DZ.; t. premislek, reifliche Erwägung, Levst. (Pril.); t. človek, ein accurater, gemissenhafter Menich, Svet.(Rok.); na tanko, genau; tanje, genauer, Levst. (Močv.); tanje ustanoviti, DZ.

tenet, m. = tenetva, das Spiegelnet, Ljub. teneti, im, vb. impf bunn werben: otok teni,

die Geschwulft nimmt ab, C. tenstva, f. = lovnica, das Spiegelnes, BlKr. tenstvo, n. die hintere, großmaschige Band am Bugnețe, Zaga pri Bolcu - Erj. (Torb.); —

prim. stsl. teneto, Neg. tenica, f. die Flachsseide (cuscuta), M., C. tenílo, n. der Teig (šaljivo), C.; tenila imamo, pa mazila ne, da bi gibanice pekli, Fr.-C. teniti, im, vb. impf. dunn machen, bunn gieben, walten, ausziehen, Mur; testo je tenjeno,

Kras - Erj. (Torb.), vzh St.; bunn ichlagen: kovine t., Erj. (Min.).

ténja, f. ein beftimmt begrengter Schatten (g. B. eines Menschen, eines Saufes), das Schatten-

bild, Habd.-Mik., Mur., Jan., Cig. (T.), ogr.-C., Danj. (Posv. p.), Prip.-Mik., kajk.-Valj. (Rad); tvoja t. se vidi na steni, vzhSt. tenjekaz, kaza, m. ber Schattenzeiger, Jan. (H.).tenkoča, f. die Dunnheit, C., Z., kajk .- Valj. (Rad). tenkočúten, tna, adj. feinfinnig, Cig. tenkočútnost, f. der Feinsinn, Cig. tenkoglásen, sna, adj. helltonenb, hellflingenb, Cig., Jan. tenkokljûnec, nca, m. ber Dünnschnäbler, Cig., tenkokóžen, žna, adj. feinhäutig, Mur., Cig., tenkolàs, lása, adj. feinhaarig, Cig., Jan. tenkolist, lista, adj. bünnblätterig, Cig., Jan. tenkoniten, tna, adj. bünnfäbig, Cig. tenkonog, noga, adj. bunnbeinig, Cig., Jan. tenkonogàt, áta, adj. bünnbeinig, Jan. tenkonóžen, žna, adj. bünnfüßig, Jan., nk. tenkoperésen, sna, adj. bünnblatterig, Cig., Jan. tenkoskfben, bna, adj. sehr sorgfältig, Vrtov. (Vin.). tenkoslúšen, šna, adj. feinhörig, Zv. tenkost, f. 1) bie Dunnheit; - bie Feinheit; - 2) die Genauigfeit, Cig. tenkostébrn, adj. feinfaulig, Cig. tenkóta, f. = tenkost. tenkoùh, úha, adj. feinhörig, Cig. tenkovésten, stna, adj. gewissenhaft, nk. tenkovéstnost, f. die Gewissenhaftigkeit, nk. tenkovina, f. ein bunner Beug, Jurc. tenkovrát, vráta, adj. binnhalfig, Cig., Jan. tenkovráten, tna, adj. binnhalfig, Cig. tenor, rja, m. die hobe Mannerstimme im Bejang, der Tenor. tenorist, m. der Tenorift. tentati, am, vb. impf. = izkušati, versuchen, ogr.-C., BlKr.; - prim. lat., it. tentare. teogonija, f. bogorodje, bie Theogonie. teokratîja, f. bogovladje, die Theofratie. teokrātski, adj. bogovladen, theofratisch. teolog, m. bogoslovec, ber Theolog. teologija, f. bogoslovje, die Theologie. teološki, adj. bogoslovski, theologija, nk. teorem, m. znanstven učni stavek, das Theorem. teorētičen, čna, adj. kar je po teoriji, thenretisch. teoretik, m. ber Theoretiter. teorētiški, adj. theoretisch, Cv. teorija, f. znanstveni učni stavki kake vednosti, die Theorie. teorijski, adj. theoretisch, Znid. tèp, tépa, m. 1) ber Tölpel, Mariborska ok .-Pjk. (Crt.); — 2) bas Herumschwärmen: na tep iti, po tepu hoditi, C.; tudi: na tepe iti, na tepih biti, C.; — 3) das Laichen der tepa, f. 1) ein nichtenutiges, bagabunbierenbes Frauenzimmer, Svet. (Řok.); — 2) der Mü-Biggang, C. tepáča, f. die Holzagt, die Fällhade, Mur., Cig., Jan., C., Danj.-Mik., SlGor.; t. v dva

seka, die Querart, Mur.-Cig.

tepačíšče, n. = toporišče, C. tépast, adj. 1) thöricht, Z.; — 2) zu wenig aufgegangen: t. kruh, Z. tépav, adj. thöricht, C. tepavs, m. ber Raufbold, Cig., Jan. tepavslja, f. die Rauferin, Cig. tépčast, adj. tölpelhaft, beidrantt, borniert. tépče, eta, n. ein alberner Menfch, der Tölpel, Cig., C., jvzhSt. tépec, pca, m. 1) bie Reule, Cig.; ber Schlägel, C.; — debelejši konec (glava) pri cepcu, Z., Bes.; — 2) (psovka) ber Tölpel, dummer Rerl, ber Ginfaltspinfel; - 3) ber herum-ftreicher, ber Bagabund, Krelj-M., Mik.; -4) neka potica, Št.-Pjk.(Črt.); — 5) têpec, neka debela sivkasta tepka, jvzhŠt. tépelj, plja, m. ber Baumflot, Z., Vas Krn-Erj. (Torb.). tepencija, f. = tepez, bie Brugelei, BlKr. tepenica, f. die Brugelei, Svet. (Rok.). tepénje, n. bas Brugeln, bas Schlagen. tepénka, f. neka vinska trta, M., BlKr.-Erj. (Torb.). tépes, ésa, m. ber Herumschwärmer, Mur. tepešija, f. bas Bagabundieren, Mur., Danj.tepéšiti se, fim se, vb. impf. herumichmarmen, Mur. tepęska, f. 1) eine geflochtene Ruthe, Z.; — 2) = povesmo prediva, C. tepęškati, am, vb. impf. = tepežkati, M. tepęšnica, f. 1) die Herumschwärmerin, Mur.; – 2) die Schlägerei, C.; Schläge: ne pusti ga brez tepešnice, Bog! Ravn.; — 3) daš Fest ber unschuldigen Kinber, Pjk. (Crt.); -- prim. tepežnica. tepfinik, m. ber Herumichwärmer, Mur. tepetáti, etâm, áčem, vb. impf. = teptati, ftampfen, C., Krelj. tepetavec, vca, m. eine ftarte Flügelfeber, die Schlagfeber, V.-Cig. tepex, eza, m. 1) bas Brugeln, Schlage: tepeža vredna pregreha, Dict.; sivec je bil tepeža vajen, Jurč.; božji tepeži, bie von Gott gesandte Buchtigung, C.; - 2) bie Brugelei, die Schlägerei; hud t. je bil po noci; - 3) bas herumschwarmen: na t. iti, C.; - 4) ber Herumstreicher, ber Bagabund, Dict .- Mik.; ber Gaffenbube, Jan.; - tudi: têpez, Valj. (Rad), St. tepęžen, žna, adj. Prugel : tepęžni prstan, ber Raufring, LjZv.; - tepežni dan, bas Fest ber unschuldigen Rinder. tepéžiti se, ęžim se, vb. impf. 1) fich prügeln, sich balgen, raufen, Mur.; - 2) herumstreichen, vagabundieren, herumirren, V.-Cig., Jan., C.; po divjih hostah se brez pastirja tepeži jagnje, Ravn. tepęžka, f. 1) šiba, s katero otepavajo na tepežni dan: tepežka je iz 4 bekovih vej spletena, BlKr.-Navr.(Let.); — 2) = tepežni dan, Št.; tudi pl. tepežke: na tepežke == na tepežni dan, BlKr.-Navr.-Let.; - 3) ržena t., neka bolezen, gomezenje po telesu,

— 664 **—**

ki se dobi od kruha iz moke, ki je z rženim rožičjem pomešana, SlGosp.

tepežkanje, n. bas Schlagen, bie Schlägerei, LiZv.; bas Schlagen mit ber Rinbelruthe am Fefte der unschuldigen Rinder.

tepęžkar, rja, m. otrok, ki hodi tepežkat; tepežkarji dobivajo kak majhen dar, Pjk.

(Črt.).

tepęžkarica, f. dekle, ki hodi tepežkat, ZgD. tepęžkati, am, vb. impf. = tepsti; - mit ber Rindelruthe ichlagen: na nedolžnih otročičev dan hodijo otroci s šibami (tepežnicami) po hišah in ž njimi tepoč prosijo darov; -(= prosjačiti, Temljine[Tolm.]-Strek.[Let.]).

tepežisiv, íva, adj. rauflustig, Jan. tepęžnica, f. 1) eine Geißel, Dict., Jap. (Sv. p.); die Kleidergeißel, Cig.; die Kindelruthe; - 2) = tepežni dan, C., Ljub., St.-Navr. (Let.); - 3) bie Rauferei, Slom.; - 4) bie Berumidmarmerin, Jan. (H.).

tepęžnik, m. 1) ber Raufbold, Cig., Jan.; -2) ber Herumichwärmer, Cig.

tepežnja, f. bie Schlägerei, bie Rauferei, Cig.,

tepęžnost, f. die Rauffucht, Cig.

tepica, f. die Herumstreicherin, Prip.-Mik.; ein nichtenutiges ober bummes Frauenzimmer, Svet. (Rok.), jvzhSt.

tepigov, adj. tepigovi možje, Manner aus bem Bobel, Trub.

tépih, m. = tepec, der Narr, der Tölpel, Fr.-C. tepîn, m. der Raufbold, Cig.

tepiniti se, înim se, vb. impf. vagabundieren, V.-Cig.

tepíšče, n. die Prügelstätte, C., SIN. tępka, f. 1) die Mostbirne; - 2) neka trta,

M., BlKr.-Erj.(Torb.).

têpkati, am, vb. impf. leicht schlagen, Polj. tépkovec, vca, m. 1) der Mosibirnwein; — 2) ber Ort, wo viele Mostbirnen machsen, Mur.; - 3) neka vrsta tepek, Gor.

tépkovnica, f. = tepkovec 1), Mur.

1. tepljáti, am, vb. impf. fanft schlagen, tatscheln, C.; lovec miluje, gladi, teplja kragulja, Rog.-Valj.(Rad).

2. tepljáti, am, vb. impf. stampsen, C. tépnja, f. eine schwathafte Berfon, Mik.; tudi:

tệpnja, Valj. (Rad).

tepsija, f. = pekev, eine Art Brat- v. Badpfanne, ogr.-C.; — tudi hs., iz tur. tépsti, tépem, vb. impf. 1) ichlagen, prügeln;

s. šibo, z roko koga t.; — strafen: nesreča, nadloga ga tepe; Bog ljudi tepe; — jajca t. (= raztepati, abrühren), Cig.; - t. se, raufen; kjer se dva tepeta, tretji klobuke pobira, SIN.; - valovi se tepo, Preš.; -2) t. se, herumstreichen, vagabundieren, Cig., SlGor.-C., Z., kajk.-Valj.(Rad).

teptalen, ina, adj. teptaina hoja, bas Stampfgeben, Telov.

teptanje, n. bas Stampfen; bas Niebertreten. teptati, am, vb. impf. ftampfen; - mit Sugen treten ; t. zemljo ; niedertreten ; t. travo ; (pren.) dezelo t., bas Land vermuften, Dalm.

tepun, m. ber Raufbold, ber Balger, Cig.

tèr, conj. und; sem ter tja; sede ter začne piti; vse imenje ter blago, Sab und Gut, Meg.; = pa: eno spravišče ljudi, ter si bodite judje ali ajdje, Krelj; ter da bi se vsi hudiči imeli razdreti (und follten -), Krelj; (tako tudi pri Trub.).

1. teráč, m. der Flachsbrecher, Cig., Jan.

2. teráč, m. = blato s cest in iz luž, tudi z blatom pomešano plavje, ki ostaja po povodnji, in je vozijo na njive (od it.: terraccia, die Erbe [zaničlj.]), Goriška ok.-Erj. (Torb.).

teráča, f. 1) bas Handtuch, Cig., Jan., Mik., Valj. (Rad); — 2) bie Flachsbreche, Mur. teracica, f. die Flachsbrecherin, Cig., BlKr.

terâlnica, f. die Folterbant, ZgD.

terân, m. neka vinska trta in vino iz nje, Prim.; - it. terrano.

terati, am, vb. impf. 1) = tarati 1), foltern, V .-Cig.; — 2) t. se = goniti se (o ovcah), C.

têrca, f. tretjica (v glasbi), trojica (v igri), die Terz.

tercet, m. trospev, das Terzeit.

tercijal, m. ber Bettbruber.

tercijalka, f. die Bettschwester.

tercijālski, adj. frommlerisch. tercijālstvo, n. die Frommelei.

tercijan, m. brat 3. reda sv. Frančiška; ber Bettbruber.

tercijanka, f. sestra 3. reda sv. Frančiška;
— bie Betischwester.

tercijanstvo, n. die Frommelei.

tercijāren, rna, adj. tretjegorski, tertiar (geol.), Cig.(T.).

tére, éta, m. ber Tölpel, C.

térec, rca, m. 1) = mlad vol, $\nu z h St.;$ - 2) ber Tolpel, ZgD., SlGradec-SlN.; ber Narr, Guts.; - prim. kor.-nem. terz, Ochslein.

terentáti, âm, vb. impf. albern reben o. hanbein, C.

teri, m. pl. das Chor in der Kirche, C. terica, f. die Flachsbrecherin, die Brechlerin.

tericati, am, vb. impf. schütteln, beuteln: posodo, vreče t., da prah odleti, C.

terîčnik, m. 1) ber Flachsbrecher, Cig.; — 2) = poseben kruh za terice, bas Brechelbrot, Mur., Cig.

terîčnjak, m. bas Brechelbrot, Mur., Cig. terîlja, f. die Flachsbrecherin, die Brechlerin, Mur., Jan., Danj.-Mik., St.

terîinica, f. 1) bie Brechelftube, Mur., Cig., Jan., ogr.-M.; - bie Brechelftatte, ogr.-C.; — 2) die Brechelmaschine, DZ.

terilo, n. bas Flachsbrechen, Jan.

terina, f. ein von einem brennenden Span abgefallener Splitter, vzh.St .- C.

terinje, n. 1) die Brechelabfalle, die Brechel-

splitter, St.-Cig., Jan., C.; - 2) von brennenden Spanen abfallende Splitter, Mur., C., Valj.(Rad), vzhSt.; - 3) = senen drobir, vzhŠt.

terisce, n. 1) die Brechelstätte; - 2) mesto, na katerem je zemlja jako pohojena, ker se je ondukaj vršilo kako delo, Erj. (Torb.); razhojeno mesto, kjer so igrali fantje, ali raz-

žgano mesto, kjer so pekli krompir ali sploh kurili, Gor; -= bojišče, Cig., Erj. (Torb.); Tol'k' je Turka na terišču, Kol'kor mravelj na mravljišču, Npes.-K.; — der Tummel-plat, Cig., Jan., Cig.(T.); — der Lagerplat (ber Thiere), M.; - die Tenne, C.; ber Bogelherb, Hip. (Orb.). teriski, adj. bie Brechlerinnen betreffenb, Brechele: teriška jama, die Brechelgrube, Zv. terîtba, f., Danj. (Posv. p.), pogl. teritva. terîtev, ive, f. bas Flachsbrechen, bas Brechein, Mur., Cig., Jan., C. teritorij, m. ozemlje, das Territorium. terîtva, f. = teritev, Mik. terjačnica, f. das Theriakwasser, Cig. terják, m. ber Theriat. terjákovec, vca, m. der Therialgeist, Cig., Jan. terjatev, tve, f. bie Forderung, bei bie Geldforberung. têrjati, am, vb. impf. forbern; t. koga za kaj (n. pr. za dolg), von jemandem bie Bezahlung (3. 8. der Schuld) forbern; (napačno: t. od koga kaj, Levst. [Zb. sp.]). térjav, adj. bumm, SlGor.; — prim. terec. terjava, f. bie Gelbforberung, Cig., Jan. têrjavec, vca, m. ber Forberer; — ber Glaubiger (opp. dolžnik), C., Škrinj. têrjavka, f. die Fordrerin. terjâvščina, f. die Forderung, Cig., Jan., Levst. (Pril.). terminologija, f. znanstveno imenstvo, bie Terminologie. termit, m. neka mravlja: bie Termite (termes), Erj.(Ž.). termoelektričen, čna, adj. thermoelettrifch. termoelēktrika, f. elektrika zbujena po toploti, die Thermoelektricität. termomēter, tra, m. toplomer, das Therniometer. termoskop, m. toplokaz, das Thermostop. têrna, f. trojica, die Terne. ternica, f. ber Spreuwintel auf ber Dreichtenne, kajk .- Valj. (Rad). têrnja, f. ein tölpelhaftes, dummes Beib, Mur., C. têrnjak, m. kruh od pirjevice (Spelt), Gorjansko na Krasu-Erj. (Torb.); — prim. tirnik. têrnjati, am, vb. impf. albern reben o. handeln, C. térnjav, adj. blöbe, tölpelhaft, Mur., Cig., C. térnjavec, vca, m. ber Tölpel, Mur., C., vzhSt. terorizem, zma, m. bas Schredensspftem, ber Terrorismus. terpentin, m. ber Terpentin. terpentinov, adj Terpentin -: terpentinovo olje. terpentinovec, vca, m. ber Terpentingeift. terus, m. ein schwer verstehender Mensch, Lasce-Erj. (Torb.); ber Tölpel, Blc.-C.; napihnjen t., Levst. (Zb. sp.). tesáč, m. ber Bimmermann, Mur., Cig., Jan., Danj. (Posv. p.), Notr. tesák, m. nekak meč, ogr.-C.; ("Dujad", V.-Cig., "Dufed", Hip. [Orb.]). tesalica, f. = široka tesarska sekira, s katero se "obtesavajo" hlodi, Ip.-Erj.(Torb.).

tesalisce, n. die Zimmerftatte, ber Zimmerhof, Cig., C. tesálo, n. die Bimmerart, Cig., C. tesân, snà, adj. = tesen. tesanica, f. = treska, C. tesanje, n. bas Behauen bes Holzes, bas gimtesár, rja, m. 1) der Zimmermann; — 2) neki hrose: der Zimmermann, der Hausbod (lamia aedilis), Erj. (Ž.). tesarce, eta, n. dem. tesar; ber Bimmerjunge, Cig. tesárček, čka, m. = tesarče, Cig. tesáriti, arim, vb. impf. das Bimmermannshandwerk ausüben; zimmern, C.; tesaril in mizaril je samouk razne stvari sosedom, Jurč. tesárnica, f. 1) ber Bimmerplat, Cig. (T.); -2) = tesarska sekira, Savinska dol. tesárski, adj. Bimmermanns, Bimmer. tesarstvo, n. bas Zimmerhandwert. tesáški, adj. = tesarski, Cig. tésati, téšem, vb. impf. 1) behauen, zimmern; - 2) meißeln, Mur., Cig. tésen, sna, adj. eng, fnapp; obleka je tesna; soba je tesna; tesno je v hiši; na tęsno, eng aneinanber; - tesna mu hodi, tesna mu je, er behilft fich fnapp; na tesnem živeti, fnapp, färglich leben; - na tesnem koga imeti, jemanden furz halten; — tesno mi je ob srcu, es ift mir angft und bange ums Herz; — eng, innig; tesna zveza; — tesno, genau; tesno se držati mej svojega področja, Levst.(Nauk); tesen red, Levst.(Nauk). tesîlnik, m. = krcelj, na katerem se treske tešejo, Podkrnci-Erj. (Torb.). tesk, m. 1) = tisk, ber Drud: v t. dati, Lj-Zv.; — 2) die Presse, Cig., DZ.; grozdje tlačiti s teski (prešami), Navr. (Let.); (hs.). teskač, m. der Baum pecht, St. - Cig., Jan., vzhŠt.-C. tésla, f. die Bimmeragi, Dict., Mur.; = široka tesarska sekira, s katero se obtesavajo hlodi, Sv. Peter pri Gorici - Erj. (Torb.), Štrek.; s teslo izdelati kaj, Škrinj.; — baš Sohibeil, Dol., Notr.-Cig., Jan.; orodje v dolbenje lesenih posod, Podkrnci-Erj. (Torb.); – die Kreuzart, Cig. téslast, adj. okoren, neokreten: t. človek, GBrda. tesláti, âm, vb. impf. = s teslo delati, Mur. téslica, f. dem. tesla; - bie Rreughade, Savinska dol. téslo, n. 1) = tesla, bie Bimmeragt, Cig., vzhSt.; enemu Bog v roke da veslo, drugemu teslo, Npreg. - Jan. (Slovn.); — das Sohlbeil, Cig., Kras; - ber Sohlmeißel gur Berfertigung irbener Schuffeln, Mur.; - Die Rreuzagt, Cig.; — 2) ber Hackftod, Guts.-Mur.; = stor, C.; — 3) psovka neokretnemu, nerodnemu človeku, ber Lümmel: ti si pravo teslo, BlKr., St. tesnec, sneca (senca), m. 1) ber Engweg, ber Engpafs, Cig., Jan.; (hs.); - 2) ein enges

Flusbett, C.

téščiti, im, vb. impf. pressen, Vrt.; most je

teščen (= prešan), Erj. (Torb.); t. sladko

teščína, f. bie Beiche am Körper, Dol.

tesnica, f = tesna pot med ograjama, Jap.-C. tesnina, f. die Enge, die Berengung, Jan., C.; bie Begenge, Cig.; reska t., die Stromenge, Cig. (T.), DZ., Jes.; morska t., bie Meerenge, C., Jes. tesniti, nim, vb. impf. verengen; cestisce se tesni, die Fahrbahn wird verengt, Levst. (Cest.); - (pren.) beengen, beflemmen; t. se, sich angstigen, C. tesnoba, f. 1) die Enge; - ein enger Raum, C.; - 2) die Beengung, die Bettemmung, die Beangftigung; srena tesnoba, die Bergbetlemmung; — bie Bedrangnis. tesnoben, bna, adj. 1) eng; — 2) betlommen, angstlich, Cig., Jan. tesnóbica, f. dem. tesnoba; die Enge, vzhSt.-C. tesnobiti, im, vb. impf. verengen, Mur., Cig., Jan.; - bedrangen, beangftigen, Mur., Cig. tesnoca, f. bie Enge, Jan.; - bie Beengung, Jan.; - bas Bebrange, Jan.; - bie Angft, C. tesnopis, pisa, m. bie Stenographie, Jan., Cig. (T.), nk.tesnopisec, sca, m. ber Stenograph, Jan., nk. tesnopisen, sna, adj. ftenographifch, Jan., nk. tesnopisje, n. bie Stenographie, Jan., nk. tesnopfsen, sna, adj. engbrüftig, Cig. tesnosfčen, čna, adj. engherzig, Mur., Cig., nk. tesnosfenost, f. bie Engherzigfeit, Mur., nk. tesnost, f. die Enge; - Die Rnappheit. tesnota, f. bie Enge; - bie Rnappheit; - bie Beflemmung, die Angft; - die Bedrangnis, C. tesnoten, tna, adj. eng. tesnoùst, ústa, adj. tesnouste kače, die Engmauler, Erj. (Z.). testament, enta, m. = oporoka, bas Teftament. testator, rja, m. oporočnik, ber Testator. testen, adj. von Teig. testenast, adj. teigicht, V .- Cig. testenica, f. eine Mehlspeise (Baftete, Rubel u. bgl.), C. testenicar, rja, m. ber Baftetenbader, Jan. testenina, f. kar je iz testa; das Teigwert, Guts., V.-Cig., Mur. testnat, ata, adj. teigig, Cig., Jan.; - teigartig: ilovico narediti testnato, Danj. (Posv. p.). testo, n. der Teig. testovina, f. = testenina, Jan. testovît, adj. teigig, Cig. (T.). testovje, n. bas Teigwert, Guts., V.-Cig., Mur., Jan., DZ. tesularen, rna, adj. kockoven, teffular, teffularist, Cig. (T.). tèšč, tešča, adj. 1) leer, C.; tešča ajda je tista, ki nima polnega zrnja, Plužna-Erj. (Torb.); tešča pšenica, Svet. (Rok.); t. biti česa, frei, rein von etwas sein, C.; - 2) leer im Magen, nüchtern (kdor ni se nic jedel in pil kateri dan); danes sem še tešč; - na teščė, auf nuchternen Magen; na tesce vino piti; tešče sline pljuvati, Npes.-Jan. (Slovn.). teščen, ščna, adj. nüchtern, C.; - = na tešče uživan: teščno pitje, Fr.-C. teščítnica, f. bie Beinpresse, Levst. (Pril.), Nov.

vince, Levst. (Zb. sp.); - prim. tesk 2). teščnják, m. bas Gebrange (tešnjak), Dol .-Mik. teščnost, f. bie Nüchternheit, Mur., Cig., Jan. tešíten, ina, adj. trostenb, trostreich, nk. tesilo, n. bas Befanftigungemittel, Jan.; ber Eroft, nk.; Kdor je nesrečen, upa vsak tešila, Str. tesîtelj, m. ber Trofter, Jan., nk. tesîteljica, f. die Tröfterin, nk. tésiti, têsim, vb. impf. beschwichtigen, stillen, Cig., Jan.; Marija je Jožefa tešila, Npes.-Pjk.(Črt.); otroka t., Dol.; — tröften, Jan., nk. téta, f. 1) die Mutterschwester, Meg., Alas.; die Baterschwester, Vod. sp.; die Tante, die Muhme übhpt.; — 2) die Brautmutter; za teto biti kateri nevesti; — 3) teto imenujejo vsako nesorodno zakonsko ženo, pos. če nima otrok, Zv., Gor. i. dr.; — 4) kačja teta, die Bandassel (scolopendra sp.), Kras-Erj. (Torb.), Ip.; — teta kača (scutigera coleopterarum), Goriška okol.-Erj. (Torb.). têtček, čeka, m. ber Better, vzh.St.-C. tetčíčna, f. = mojega tetca hči, Valj. (Rad). têtec, tca, m. = moje tete mož, Z., BlKr. teti, tnèm, vb. impf. haden, Levst. (Slovn.); beißen, Jarn.; - nav. le s predponami. tética, f. dem. teta. tétic, m = moje tete sin, Meg., C., Z., BlKr.; = mojega tetca sin, BlKr.; - tudi: tetič, íča. tetična, f. = tetina hči, Meg., C. tetienik, m. bas Geschwifterfind, Mur. tétina, f. = moje tete hči, Bolc-Erj. (Torb.), BlKr.; — = mojega tetca hči, BlKr. tetîv, f. = tetiva, Jan., Rib.-Mik., nk. tetiva, f. bie Bogensehne, Meg., Dict., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., Trub., ogr.-Mik.; svoje strele na tetivo polagajo, Dalm.; die Sehne (math.), Cig. (T.), Cel. (Geom.); tetive, die Rnochenbander, Cig. tetiven, vna, adj. Sehnen : tetîvni mnogokotnik, bas Sehnenvieled, Cel. (Geom.); tetivno merilo, der Chordenmaßstab, Cig.(T.). têtka, f. dem. teta; die Tante. têtkati, am, vb. impf. Tante nennen: tetkal jo je, Cig. tetraeder, dra, m. četverec, bas Tetraeber. tetraedrski, adj. tetraebrifch, Cig.(T.). tetragon, m. četveroogelnik, bas Tetragon. tetragonālen, lna, adj. tetragonal. tetralogîja, f. štiri skupaj spadajoče dramatične igre, die Tetralogie. tetrameter, tra, m. četveromer, ber Tetrameter. tetrapodija, f. četverostopje, die Tetrapodie. tetrev, m. ber Fasan (phasianus), Erj. (Ž.); (po drugih slov. jez.). tevlja, f. eine plapperhafte Berfon, Gor.; beži, beži, tevlja! Nov. tevliati, am, vb. impf. lallen wie ein Rind, Gor.; - ungereimtes Beug iprechen, plappern : stare ženice rade tevljajo, Gor.

tęvsati, am, vb. impf. = kresati, krevsati: zdaj bom moral tako dalje sam tevsati, Jurč.

1. téza, f. 1) die Folter, die Tortur, Cig., Jan.; - 2) die Folterbant: na tezo razpeti, ZgD.; na tezo dejati, Cig., Jan.; - bas Red, DZ.; — 3) die Anfechlung, die Luft, Mur., Mik. 2. teza, f. spust, die Thesis (metr.), stavek, die

These (phil.), Cig.(T.).

3. têza, f. ber Bogesberd, Cig., C., Strek.; iz it. tesa.

tezaj, m. ber Zug (z. B. mit ber Feber), C., Z. tezalnica, f. die Folterbant, Cig., Jan., C., Burg. (Rok.); na tezalnico dejati koga, nk. tezātnik, m. ber Radehaken ber Schmiede, Cig.; – natezalnik.

tozálo, n. ein Bertzeug zum Streden, bie Strede, Jan.

tezati, zam, zem, vb. impf. ziehen, reden, Mur., Jan.; bei ben Haaren ziehen, Mur., vzh.St.; teže me (pri česanju), V.-Cig.; lasi in brado t., Dalm.; Gospoda Boga bijejo, težejo, Trub.; težeta in bijeta se, sie raufen und schlagen sich, Krelj; malo jih je v takem zakonu, v katerem bi se ne kregali, ne tezali ino ne bili, Dalm.; — foltern, Jan., M., Burg. (Rok.); — besede t., im Reben bie Borte ziehen, V.-Cig.; — ansechten, Mur.,

tęża, s. die Schwere, das Gewicht; pod teżo bremena omagati; to ti nikakršna teža! eine große Masse: prijatelj več velja, kakor teža zlata in srebra, Slom.

težáča, f. = težakinja, kajk.-Valj.(Rad).

težák, m. 1) ber Taglöhner; danes imamo težake; - 2) bas Gewicht an ber Banduhr, Polj.

težákinja, f. die Taglohnerin, Jan.; tudi: težakínja, *jvzhSt*.

tožakováti, üjem, vb. impf. Taglöhnerdienste leisten, als Taglöhner leben, Bes.

težálo, n. dasjenige, womit man etwas beschwert, das Gewicht: zelje mora imeti težalo, vzhSt.-C.; t. pri uri, vzh.Št.

težáščina, f. die Taglöhnerarbeit, bas Tagwert: ročna, vozna t., die Sande, Rugarbeit, Levst. (Cest.).

težáški, adj. Taglöhner:; težaško delo.

težāštvo, n. der Taglohnerstand, kajk .- Valj. (Rad).

téžati, têžam, vb. impf. t. koga, auf jemandem lasten, Cig.; butare jo bodo tako težale, da hode pešala, Skrinj.

težava, f. bie Schwierigfeit, bie Beschwerlichteit; s težavo, mit Mühe, schwer; brez težave, mühelos; — die Mühseligfeit; vsak ima svoje težave; - die Beschwerbe; porodne težave, die Geburtswehen; smrtne tezave, die Todesnoth; — težave me obhajajo, es ist mir übel. unwohl; težava mi je, es ist mir übel, Kras.

težáven, vna, adj. beschwerlich, schwierig; težavna pot; težavno delo.

težáviti, avim, vb. impf. belästigen, plagen, Mur., Cig., Jan., C.; — beschwerlich fein, zur Last fallen: to mi težavi, vzh.Št.-C.

težávnost, f. die Beschwerlichkeit, die Schwierigfeit: - bie Dubfeligfeit.

težčáti se, a se, vb. impf. težča se mi, to beliebt mir nicht. Dol .- Mik.

težčíca, f. = težava, die Schwere (des Ropfes), bie Eingenommenheit, Valj.(Rad).

težec, žca, m. ber Schwerspat, ber Baryt, Bleiw.-Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Min.).

téžek, (težâk), žka, adj. 1) von großem Gewicht, schwer; t. kakor svinec; - (pren.) težka jed, težke sanje, težka ječa; težko mi je, težko mi prihaja, es ist, wird mir übel;
— 2) schwer zu machen, schwierig; težko delo; težko nesti; težko dihati; — težko je, krivico voljno trpeti; — iz težka, s težka (stęžka), schwer, mit Mube; s težka se hraniti, Levst. (Nauk); s težka ga stane, es tommt ihm schwer an, Trub., Dalm.; — 3) tezka je, sie ist schwanger, C., Z., Lašče; — 4) lästig, unverbaulich; zelo t. je; — 5) težko, ichwerlich; težko bo kaj iz tega; = težko da: težko da pride = težko če pride, jvzhŠt.; težko če ne, höchstwahrscheinlich, jvzhSt.; compar. tężji; adv. teżje, nav. teże.

téžen, žna, adj. 1) Gewichts: têžna stopnja, DZ.; - 2) schwer, Mur., Sen. (Fiz.), Dol.; - schwierig, Kremp.-C.

težénje, n. 1) bas Beschweren; vestno t., bie Gewissensbisse, Danj.-Valj.(Rad); — 2) das Bestreben, die Bestrebung, Cig.(T.), C. téževec, vca, m. = težec, Cig.

teževît, adj. von bedeutendem Gewicht, Levst. (Zb. sp.)

težílo, n. die Beschwerung, Cig.; - das Gewicht, Jan.; z. B. das Uhrgewicht, M.

težína, f. 1) die Schwere, Guts. - Cig., Jan., kajk .- Valj. (Rad); - bas Schrot (ber Mungen), Cig.(T.); - 2) der Ballaft, Cig., Jan., DZ.; — 3) die Schwierigkeit, ogr.-C.

težíšče, n. der Schwerpuntt, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), nk.

težíščen, ščna, adj. Schwerpunkt: težíščna ravnina ali ploskev, die Schwerebene, Cig.

težîščnica, f. die Schwerlinie, Cig.(T.), Sen.

težíti, ím, vb. impf. 1) beschweren, schwer drucken; – Beschwerden machen, belästigen; vest me teži; to mi srce teži; grehi me težijo, Kast. (Rof.), M.; - 2) schwer lasten, Mur.; wuchten, Cig.; — wiegen: ena beseda teži in vleče en cent, Trub.; kolikor teži čeber vode, toliko teži 800 čebrov zraka, Vrtov.; — 3) ftreben, Cig. (T.), nk.; (hs.).

telje, n. bas Bewicht, Jan.; - ber Ballaft, Jan.

têžka, f. neki del ključanice, ogr.-Valj.(Rad). tęžkati, am, vb. impf. mit ber Hand bas Gewicht prufen, magen, Jan., M., Dol.; - t. grehe, bie Gunben abmagen, LjZv.

težkóba, f. bie Bebraugnis, Jan.; - bie Duh-

samteit, Cig. težkoča, f. die Schwere, Mur.; - die Schwierigfeit, die Beschwerde, Dict., Mur., C., Mik., Dalm., nk.

Digitized by Google

težkočen, čna, adj. ichwierig, beichwerlich, Mur. težkohoden, dna, adj. ichwerfüßig, Jan. težkojędnica, f. neka hruška, C., St. - Valj. (Rad). težkokéven, vna, adj. schwerblütig, melancholisch, Cig.(T.), M.težkokývnost, f. die Schwerblütigfeit, Cig. têžkoma, adv. schwer, Jan. težkomîselje, n. die Schwermuth, Cig.(T.). težkomîsein, seina, adj. schwermüthig, melancholisch, Jan. tekomiseinost, f. die Schwermuth, die Delancholie, Cig., Jan. težkomočen, čna, adj. ichmer urinierenb, Hip .težkonog, noga, adj. schwerfüßig, schwerfällig, težkopláven, vna, adj. = težkotopen, Jan. težkosęvnat, adj. schwer zu besäen. C. težkosopen, pna, adj. schwer athmend, Hip.-C. tekkost, f. Die Schwere; - Die Schwierigfeit. težkota, f. bie Schwere; - bie Schwierigfeit, die Beschwerbe. težkóten, tna, adj. schwer; - schwierig, beichwerlich. težkotopen, pna, adj. strengslüssig, Jan. (H.). težkoviden, dna, adj. überfichtig, Znid. težljiv, íva, adj. bejchwerlich, Cig. têžnica, f. (crta) t., die Schwerlinie, Cig., Jan. težnína, f. težnine, die Bonderabilien, Cig.(T.). têžnja, f. die Beftrebung, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; — hs. téžnost, f. 1) die Schwierigseit, ogr. - Valj.

(Rad); — 2) die Schwerfraft, die Gravitation, Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.), nk. thôr, rja, m. ber Ilis, Mur., Jan., Volk., Danj.-Valj. (Rad); — prim. dehor. thornica, f. die Iltisfalle, C., Kr.-Valj.(Rad). tî, pron. bu. tiāra, f. papeževa krona, die Tiara. tibla, f. = tiblo, C.tîblati, am, vb. impf. bügeln, Mur., vzhSt.-C. tiblo, n. bas Bügeleifen, bei. bas Schneiberbugeleisen, Mur., vzhSt.-C.; - prim. tegla. tibo, interj. ein Buruf an die Pferbe, rechts zu gehen. tica, f. pogl. ptica. tìc, tíca, m. pogl. pfic. tîc, ticî, f. ber Bflod, Ig (Dol.). ticanje, n. bas Steden. tičati, im, vb. impf. steden; klin trdo tiči v steni; ključ tiči v vratih; tvoje strele v meni tiče, Dalm.; doma, v krčmi t.; pri (v) knjigah t., bei ben Buchern sigen; v dolgovih t., in Schulben steden; v revah in nadlogah t.; v tem grmu tiči zajec = ba liegt ber Hund begraben. tíčevina, f. pogl. ptičevina, ticin, m. einer, ber es bei feiner Arbeit weiter bringt, Polj.; ber Saumige, Z. tíčina, f. pogl. ptičina. tifon, m. neki vihar: ber Inphon. tiger, gra, m. 1) ber Tiger (felis tigris); -2) goveje ime, Tolm.-Erj.(Torb.).

tīgra, f. 1) bas Tigerweibchen; — 2) goveje ime, Tolm.-Erj.(Torb.). tīgrast, adj. tigerartig, Cig.; — tigerfarbig, Cig., Jan. tigrica, f. bas Tigerweibchen, Cig., Jan. tigrov, adj. vom Tiger, Tiger., Jan. tigrovina, f. die Tigerhaut, Cig., DZ. tigrovka, f. bas Tigerweibchen, Jan., C. tigrski, adj. Liger-, Cig. tih, tiha, adj. still; tiha noc; tiho govoriti; tiho bodi! schweig! - t. clovek, ein stiller, eingezogener Wiensch; tiha nedelja, ber fünfte Sonntag in ber Faften; na tihem, im ftillen; na tihem priti; s tiha, im stillen, Prip.-Mik.; = s tihega, BlKr.-Mik. tîhec, hca, m. = zlobnjak, die Fraisen, C., Z. tîhnica, f. Jan., Slom., pogl. soglasnik. tîhnik, m. Jan., C., pogl. soglasnik. tihộča, f. die Stille, Z., Mik. tihohòd, hóda, m. das Faulthier, Cig., M., Nov.-C. tîhoma, adv. stille, im stillen, Cig., M., C. tihôst, f. die Stille. tihóta, f. bie Stille; nocna, grobna t. tihotapec, pca, m. 1) der Schleicher, V.-Cig.; - 2) ber Schleichhandler, ber Schmuggler, Cig., Jan., nk.; -3) = tat 3), Jan.(H.). tihotápiti, tâpim, vb. impf. 1) ichleichen, Jan. (H.); - 2) schmuggeln, Jan. (H.). tihotapka, f. 1) die Schleicherin, Cig.; -- 2) bie Schleichhanblerin, die Schmugglerin, Jan., tihotapski, adj. Schleich: tihotapska kupčija, der Schleichhandel, Cig., Jan. tihotapstvo, n. 1) die Schleicherei, V. - Cig.; - 2) ber Schleichhandel, die Schmugglerei, Cig., Jan., nk. tihoten, tna, adj. ftill; tihotni grob. tija, adv. = tja, vzhŠt., ogr.-Mik. tijam, adv. = tja, borthin, vzhSt.-C., Prip.-Mik. tijan, adv. = tijam, tja, C., Mik., SlGor. tîk, m. 1) die Berührung, der Contact, Cig. (T.); — 2) = tip, der Tastsinn, Mur., C.; - 3) ber Pfahl, Jarn.-Cig.; der Beingartenpfahl, Mur., Mik. tîk, I. adv. fnapp; tik pod gorami, LjZv.;-II. praep. c. gen. fnapp an; tik pota stoji stara jablan; tik mene je šel. tikača, f. ber Steden, die Stange, C. tikanje, n. bas Dugen. 1. tíkati, kam, čem, vb. impf. bugen. 2. tikati, tîkam, čem, vb. impf. 1) betreffen, aulangen, angehen: t. koga, kaj, Notr.; to je njega samega tikalo, Krelj; kar pak našo telesno potrebo ino blago na tem svetu tice, Trub; kar sv. zakon tice, Dalm.; t. v kaj, auf etwas anspielen, Cig.; - 2) t. se, berühren, an etwas stoßen; dezela se dežele tika; - sich beziehen, betreffen: t. se koga, česa; to se mene tiče; kar se mene tiče; tiče se poštenja, Cig. tîkev, kve, f. == tikva. tîkevca, f. die Baunrübe (bryonia alba), C. tikma, adv. Cig., pogl. tekma.

tîkoma, I. adv. t. pri cem, fnapp an etwas. Cig.; t. zaprt, luftbicht geschloffen, Vrtov. (Km. k.); - fnapp, mit genauer Roth, V .-Cig.; - II. praep. c. gen. tikoma česa, fnapp an etwas, Cig., C.; t. groba, Zv. tîkva, f. 1) der Kürbis, Mur., Cig., Jan., C., vzhŠt., ogr., kajk.; - laže, kakor da bi tikve sadil, C .; - 2) bie Rurbisflasche, Cig.; – die Kolbenflasche, Cig.; — die Flasche, Alas.; - 3) ber Schabel, ber Ropf, C., Valj. tikváča, f. ber Schabel, vih St.-C. tîkvast, adj. fürbisförmig, Jan.(H.). tîkven, adj. Rürbis, Jan.(H.). tikvenica, f. neka hruška, Valj. (Rad). tikvenjáča, f. = kolač od tikev, Valj.(Rad). tîkvešnica, f. neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad). tîkvica, f. dem. tikva; fleiner Rurbis, vzh.St. tikvînec, nca, m. ber Balfamapfel (momordica balsamina), C. tikvînje, n. coll. die Kürbisblätter, das Kürbisfraut, C. tikvus, m. ber Dichadel, vih St. 1. tîl, tîla, m. 1) ber Naden, bas Genid, Jarn., Jan., C.; (tilj, Habd .- Mik.); - 2) ber Sintertheil, Cig.; = zadnja stran sekire, Vrt.; = nožev hrbet, V.-Cig. 2. tīl, m. neka tenka tkanina, ber Tüll. tîlčati, am, vb. impf. = trkati s pirhom ob pirh, za igro, Cig., Polj. tîtec, Ica, m. 1) bas Genid, ber Naden, Cig., C., Vas Krn-Erj. (Torb.), Gor.; — 2) ber Messeruden, C. tîtek, ika, m. das Genid, C.; za tilek ga je udaril, Lašče-Levst.(Rok.). tîten, ina, adj. Raden-, Cig. tilnik, m. ber Raden, Cig., Jan., Erj.(Z.). timos, m. ber Thymian, C.; (tudi: timus, Fr.-C.). tin, tina, m. 1) die Schalwand, die Scheibewand, Cig., Jan.; - bie Berplantung im Stalle, Ravn. - Cig.; bie Bretterwand am Giebel eines Hauses, C., Z.; — 2) der Etter, Cig., M.; der Altan, Z., Burg. (Rok.); prijazne hiše s tini, Zv. tînj, m. 1) die Plantenreihe, Guts.; - 2) die Blante, Habd -Mik., DZ. tinjati, am, vb. impf. im Berloichen begriffen fein, glimmen, vzhSt. tînjec, njca, m. ber Glimmer, Cig.(T.), C. tînjevje, n. die Plankenreihe, Guts. tinktūra, f. izvleček, razmok, die Tinctur. tînta, f. črnilo, die Tinte. tîntast, adj. tintenartig, tinticht; - mit Tinte tînten, tna, adj. Tintens. tintina, f. die Maultrommel, Rez .- C. tintinati, înam, vb. impf. auf ber Maultrommel Spielen, Rez .- C. tîntnica, f. die Tintenflasche, Cig.; - = tintnik, das Tintenfass, Jan., Znid. tîntnik, m. das Tintenfass, Cig., Jan., Slom.-C., nk. 1. tîp, m. der Taftsinn, Mur., Cig., Jan., Cig. (T), Erj.(Z), Znid.

2. tīp, m. značilna oblika, ber Thous; - tipi = tiskarske črke, Typen. tipáč, m. ber Betafter, Cig. tipáten, ina, adj. Taft-, Jan.(H.). tipatnica, f. ber Fühlfaben, bas Fühlhorn, ber Fühler, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk. tipalo, n. bas Taftorgan, Jan., Cig. (T.); -= tipalnica, ber Fühlfaben, Cig.(T.). tipanje, n. bas Taften, bas Befühlen. tipati, tîpam, pljem, vb. impf. 1) taften, befühlen; — 2) t. piskre, irbene Töpfe mit freier hand verfertigen, Rib. 1. típen, pna, adj. 1) česar je kaj obtipati: tipna ženska, ein corpulentes Beib, Svet. (Rok.); — 2) Tast-, Gefühls-, Jan.(H.). 2 tipen, pna, adj. thpifch, Jan.(H.). tīpičen, čna, adj. typijch, Cig. (T.), nk. tîpka, f. die Dafte, Cig., nk. tîpkati, am, vb. impf. tasten, Cig. tipniti, tipnem, vb. pf. leicht betaften, betupfen, tipograf, m. tiskar, ber Typograph. tipografija, f. tiskarstvo, die Typographie. tipografski, adj. tiskarski, typographijch. 1. tîr, tîra, tirû, m. bie Spur, Mik.; ni sledu ne tiru po kaki reči, es ist spurlos verschwunben, M., Vrtov. (Vin.); konjski t., die Fährte eines Pferbes, Cig.; Zivinski t., der Bieb. meg, V.-Cig. ; - bie Radfpur, bas Geleise; kolo po tiru teče; v tir spraviti kako reč, eine Sache in ben rechten Bang, ins Geleise brin-gen, nk.; — ber Fugpfab, Cig., Jan., C.; — bie Schneebahn; tir delati po snegu s plugom; — skrli položene ob hišah, baš Erottoir, Ip.-Erj. (Torb.). 2. tîr, m. ber Trieb, C., Zora; ber Instinct, C. 3. tir, tira, m. ber Raum im Thurm, wo bie Gloden hangen, Rib .- Mik. (Et.); Drobna ptica v tir zleti, Npes.-K. 4. tîr, m. ber Bant, ber Streit, Jan., Gor.; prim. it. tira, isto. tir, i, f. ein getretener Bfab im Schnee, bie Schneebahn, vzh.St. tiráča, f. = terača 1), Cig., Jan. tirāda, f. dolga, nališpana perioda v govoru, die Tirade. tîralica, f. der Stedbrief, nk.; - po hs. tiran, m. trinog, ber Thrann. tiranîja, f. = tiranstvo: ljubezni t., Preš. tîranje, n. bas Treiben. tirānstvo, n. trinoštvo, die Thrannei. tîrati, am, vb. impf.:) einhertreiben; ovce t., da teko, BlKr.; konje t., jvzhŠt.; tatove tirajo v mesto; hudodelnika pred sodnika t., — pravde t., Processe führen, C.; — 2) t. se = goniti se, brunften, läufig fein: ovce se tirajo, BIKr. tirati se, am se, vb. impf. zanten, Gor.; prim. 4. tir. tîravec, vca, m. ber Treiber, Mur. tirina, f. coll. die Beublumenbrofel, ("tirna") Z., C., jvzhŠt.; tudi pl. tirine, jvzhŠt. tíriti, im, vb. impf. = tir delati po snegu, eine Schneebahn machen, Mur., Zora, vzhSt. tîrjati, am, vb. impf. = terjati.

tîrje, n. 1) bas Heuicht, Jan.(H.); - 2) ostanki osnove, na katere tkalec druge niti privezuje, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); - (tirji, m. pl. bas Rettenende bes Gewebes, Plufna pri Bolcu-Erj.[Torb.]).

tirman, m. = mejnik, ber Grengstein, Notr.; (tirmen, Mik., Kras); - prim. it. termine,

Grengftein, Mik. (Et.).

tîrnik, m. = kruh od mešanega žita, Skrilje pod Čavnom-Erj. (Torb.).

tîrnjak, m. Brot aus Speltweizenmehl, Strek. tîs, m. die Eibe (taxus), Mur., Cig., Jan., C., Rib.-Mik.

tisa, f. bie Gibe (taxus).

tisina, f. bas Eibenholz, M., Z.

tîsje, n. coll. die Eibenbaume, ber Eibenwalb,

tîsk, m. 1) ber Drud: vodni t., Cig.; - 2) ber Drud (von Buchern u. bgl.), Mur., Cig., Jan., nk.

tíska, f. 1) die Drudwunde, Z., KrGora; — 2) = stiska, das Gebrange, Z. tiskaten, ina, adj. Drud-, nk.

tiskalica, f. bas Gebrange, Cig.

tiskainica, f. bie Druderpresse, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; - t. za tkanino, bie Beugdrudmaschine, DZ.

tiskalo, n. das Drudwert, Cig., Jan., Cig.(T.); das Presszeug, Cig., Jan.; die Presse, C., Cig.(T.), Sen. (Fiz.); — = tiskalnica, bie Druderpreffe, Cig.

tiskanica, f. 1) bie Drudichrift, Cig. (T.); -2) die Blankette, DZ.

tiskanje n. bas Druden (von Buchern u. bal.), Mur., Cig., Jan., nk.

tiskar, rja, m. ber Buchbruder, Mur., Cig., Jan., nk.

tiskarica, f. bie Buchbruderin, Jan.(H.).

tiskárna, f. = tiskarnica, nk.

tiskarnica, f. bie Drudanftalt, bie Buchbruderei, Cig., Jan., Cig.(T.), Levst.(Nauk), nk.

tiskárski, adj. Druđer-, Druđ-: tiskarsko delo, tiskarski troški, tiskarski pogreški, Cig.(T.),

tiskarstvo, n. die Buchbruderei, die Buchbruderfunft, Cig., Jan., nk.

tiskati, am, vb. impf. 1) (Bucher u. bgl.) bruden, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) brangen, t. se, sich brangen: ljudstvo se je k njemu tiskalo, C. tiskopis, pisa, m. = tiskovina, bie Drudichrift,

Cig., Jan., Cig.(T.), C.

tiskoven, vna, adj. Drud., Prefs : tiskovna pomota, ber Drudfehler, tiskovno društvo, ber Brefsberein, nk.; tiskovne pravde, Brefsprocesse, Levst.(Zb. sp.).

tiskovina, f. die Drudfache, Jan., Cig. (T.), Naprej, nk.

tisoč, num. taujend, Cig., Jan., nk.; (tisuč, Mur., Trub.); nav. indecl., Mik. V. G. III. 138.; dva (dve) tisoć, tri tisoč, nk.; (tudi: tisoč, m.: prvi trije tisoči prvega zvezka, v sto tisočih izvodov, Škrab.[Cv.]; tisoč, f., več tisoči, sto tisoči goldinarjev, LjZν.); naglaša se tudi: tîsoč.

tisoca, f. das Taufend, M., nk.; - prim. stsl. tysašta.

tisočák, m. die Taufendauldennote, nk.

tisocer, num. taufenderlei, Cig., Jan., nk. tisočeren, rna, adj. taufendfach, Cig., Jan., nk. tisocernat, adj. taufendfach, Cig., Jan., nk.

tisocica, f. die Bahl taufend, das Taufend. Cig. (T.), Cel. (Ar.), DZ.; dopolnila se je dvajseta tisočica, Zv.

tisočína, f. 1) das Tausend, C., nk.; - 2) Jan., C., pogl. tisočnina.

tisočínski, adj. = tisočninski, taufendtheilig: tisočinsko merilo, taufendtheiliger Maßstab, Cel.(Geom.).

tîsočka, f. die Bahl tausend, Cig., Jan., C. tisockrat, adv. taufenbmal, Cig., Jan., nk.

tîsockraten, tna, adj. tausenbmalig, Cig., Jan., nk.

tisočlétea, tna, adj. tausenbjährig, Cig., Jan.,

tisočlętje, n. bas Jahrtausend, Cig., Jan., nk. tisočletnica, f. taufendjähriges Jubilaum, Jan., C., nk.

tisocni, cna, num. ber taufenbfte, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Sl. Spr.); — po stsl. tisocenica, f. = tisocletnica, Cv.

tisocnik, m. 1) ein Befehlshaber über taufend Mann, Cig.; — 2) = tisočak, Jan. (H.). tisočnína, f. das Taufenbstel, Cig. (T.), DZ.

tisočnînski, adj. taufendtheilig, Cig.(T.). tisov, adj. Eiben-; tisov les.

tisovec, vca, m. ber Eibenbaum, Cig.

tísovina, f. das Eibenholz. tísovje, n. coll. die Eibenbäume; der Eiben-wald, Cig., Jan.

tisták, adj. von biefer, jener Beschaffenheit, juzhSt.; tistáko, auf biefe Art (wie du fagft), BlKr.

tîstec, adv. od tistec, von bort, na vzhodu -Mik.

tîsti, pron. berselbe, berjenige; tisti, kateri (ki) —; tisto, kar praviš, bomo že naredili; - ravno t., ebenderselbe; dieser, jener (na drugo in tretjo osebo kažoč): tista tvoja, njegova ošabnost.

tīstikrat, *adv*. bamals.

tîstod, adv. bort herum, bort burch, Cig.; tistod so šli. auf jenem Bege, jvzhSt.

tîstokrat, adv. = tistikrat.

tîš, î, f. die Stille: v hramu nastane tiš, LjZv. tisati, tîsam, vb. impf. -- molčati, ftill fein. Blc.-C., Drežnica, Podkrnci-Erj.(Torb.).

tîšč, m. ber Drud, Mur., Jan., C., Dol.; - ber Drang, Jan.; scalni t., ber Harnbrang, Mur.;

— bie Nothburft, C. tiscatna, Ina, adj. brudenb, Drude: tiscatna moč, die Drudfraft, Cig.

tiščálnost, f. bie Drudfraft, Cig. tiščálo, n. ber Dranger, Cig.

tiscanje, n. bas Druden; - bas Drangen, der Drang.

tiscati, im, vb. impf. 1) bruden; vrata t., die Thure zugedrückt halten; t. koga ob steno, ob tla (k tlom); denar t. (nicht gerne bergeben); obutel, obleka me tišči; - tišči me

v želodcu, v prsih; — tišči me na potrebo, es brangt mich zur Nothdurft; - njega krajcar tišči (= ne more ga obdržati, nego hitro ga potroši); — pest t., die Faust geschlossen halten; - pene t. (o človeku, psu), schaumen, Lašče-Levst. (Rok.); slino tišči bolna žival, Levst. (Nauk); — svojo t., seine Behauptung aufrecht zu erhalten suchen; - 2) t. kam, sich irgendwohin brangen; kri mi tišči v glavo; muhe (Launen) nam v glavo tišče, Jap.(Prid.); t. v koga, in jemanden bringen, ihm anliegen, ihn unaufhörlich beläftigen; tako dolgo vanj tišči, da mora vzeti, Ravn.-Valj. (Rad); tišči v moje posestvo, er behelligt mich in meinem Besits, Dol.; — 3) t. se česa, hart, knapp an etwas sein, ansiegen; obleka se me tišči; hiša se hiše tišči, ein Haus fteht neben bem anbern; t. se peci, immer beim Ofen fein; - t. se koga, fich an jemanben flammern; ne hodite od matere, tiščite se matere! Jsvkr. tiščav, áva, adj. zudringlich, Cig.

tiščavec, vca, m. der Drunger, Cig., Jan. tiščaven, vna, adj. zudringlich, V.-Cig.

tiščavka, f. 1) konjska bolezen (kadar konj tišči z glavo v jasli ali v steno), ber Roller, ber Dummtoller, Cig., Jan., Nov., DZ., Burg. (Rok.), Strp.; — 2) eine zudringliche Person, Gor.

tiščāvkast, adj. mit bem Dummfoller behaftet. Nov.-C.

tiščîn, m. der Dränger, ein zubringlicher Mensch. Cig., M.

tisina, f. bie Stille; bie Binbftille, Cig., Jan., Cig.(T.).

tltrováti, üjem, vb. impf. die Maßanalyse vornehmen, titrieren (chem.), Cig.(T.). titulatūra, f. naslovje, die Titulatur.

tîvra, f. ime nekega ženskega straha, s katerim plašijo otroke, da jih pobere, ako ne bodo pridni, Avber na Krasu-Erj. (Torb.). tjà, adv. borthin, Trub., Dalm., Boh., Levst.

(Zb. sp.), nk.; sem in tja, Krelj. tjàka, adv. = tja, Trub.-Mik.

tjakaj, adv. dorthin, Trub., Boh., nk.

tjè, adv. = tja.

tjéden, dna, m. = teden, C., Dalm.; tudi: tjęden, Dol.; (prim.Cv. VII. 3., DSv. IV. 80.). tjèkaj, *adv*. — tjakaj, tja.

tjulenj, enja, m. ber Seehund (phoca vitulina), Cv. III. 7.; — rus.

tjulenji, adj. vom Seehund. Cv.; - rus. tkáč, m. = tkalec, der Beber, Mur., Mik.

tkaja, f. 1) bie Beberei, Cig., Jan.; - 2) bas Gewebe, ogr.-Valj.(Rad).

tkalba, f. ber Bebezeug, ogr.-Valj.(Rad).

tkalčevanje, n. die Betreibung bes Beberhandmerfes, M.

tkalčeváti, ûjem, vb. impf. bas Beberhandwert betreiben, Jarn.-Cig., M.

tkałčíca, f. die Beberin, Habd.-Mik., Jan. tkatčič, m. dem. tkalec; ein fleiner Beber, Cig.; mladi t., C.; ber Bebersjohn, M. tkałčina, f. = tkalščina, Mur.

tkālčji, adj. des Bebers, Bebers, Meg., M.; tkalčje vratilo, ber Beberbaum, Dict., Habd .-Mik., Dalm., Kast.

tkalec, ica, m. 1) ber Weber; - 2) družbeni t., der Bebervogel (ploceus socius), Erj.(Ž.). tkalen, ina, adj. Bebe-: tkalni stol, C.

tkalica, f. = tkalka, die Beberin, Jan.

tkalja, f. bie Beberin, Cig., Jan., Valj.(Rad). tkałka, f. die Beberin.

tkainica, f. 1) die Beberstube, Cig., C.; -2) bie Webemaschine, DZ.

tkálo, n. ber Bebstuhl, Kremp.-C.

tkâlski, adj. Beber-; tkalsko delo, Cig. tkalstvo, n. die Weberei, das Weberhandwert, Cig., Jan., nk.

tkatščina, f. ber Beberlohn, Mur., Cig., Jan., Ravn.(Abc.).

tkałški, adj. Beber-, Cig.; t. orodje, Cig. tkanica, f. 1) ein gewobener Gurtel, Habd .-Mik.; nav. rdeč ali pisan ženski pas, BlKr.;

— 2) ber Regenbogen, ogr.-C. tkanina, f. das Gewebe; der Zeug; - bas Bellgewebe : živcevna t., bas Rervengewebe, tencicna t., das Epithelgewebe, vezna t., bas Gewebe ber Binbesubstang, Erj (Som.).

tkanînar, rja, m. 1) der Beugframer, Cig.; - 2) ber Beugweber, Cig.

tkaninotisk, tíska, m. ber Zeugbrud, Jan.(H.). tkanînski, adj. zeugen, von Beug, Cig.; t. obrt, die Textilinduftrie, DZ.

tkanje, n. 1) bas Weben; — 2) bas Gewebe. Mur., Cig., Jan.

tkáti, tkâm, tčèm (tečèm, tkèm), vb. impf. weben; (praes. nav. tkèm; tkam, Jarn., Mur., Jan., Ravn., Met., Mik.; tkam, na vzhodu - Valj. [Rad]); tekâm, Lašče - Erj. [Torb.], tčèm, Plužna-Erj.[Torb.]; tčệm, ogr.-Valj. [Rad]; tečèm, Npes.-K., Gor.-Valj./Rad]).

tlà, tál, n. pl. ber Boben; ob tla (ob tla) vreči, auboben werfen; na tla (ná tla) pasti; na tleh lezati; pri tleh, ju ebener Erde; vložena tla, ber Parfetboben, Jan. (H.); bas Terrain, Cig.(T.), Levst.(Cest.).

tlac, m. ber Drud, ogr.-Valj (Rad). tlačák, m. bas Trittbrett beim Spinnrab, vzh-

tlacan, ana, m. ber Frohnarbeiter, ber Frohnbauer.

tlačaníca, f. = tlačanka, Mur.

tlacaniti, anim, vb. impf. Frohnbienfte leiften, roboten, Cig., Jan., Jurc., LjZv., Navr.(Let.). tlačanka f. die Frohnarbeiterin.

tlačanski, adj. 1) die Frohnarbeiter betreffend, Frohu-: tlačansko delo; — 2) jelavijch, mechanisch, Cig., Jan., Cig.(T.); - tlačansko delo, eine oberflächliche Arbeit, Lasce-Levst.(Rok).

tlačár, rja, m. kdor tlači zelje, grozdje, ber Treter, V.-Cig., Notr. tlacej, m. ein langfamer Menfc, Jarn.

tlaček, čka, m. ber Quirl, Sv. Peter - Erj. (Torb.).

tlacenje, n. bas hinein- ober Rieberbruden: – das Treten; — das Bebrücken, das Unterbrüden.

tlaciten, ina, adj. Drud: tlaciina tromba, die Drudpunipe, Cig.

tlacitnica, f. 1) bas Relterhaus, die Relter, Cig., Jan.; - 2) = stiskalnica, bie Breismaschine, Mur., Cig., Jan., Ravn.- Valj (Rad).

tlacitnost, f. die Drudfraft, Cig.

tlacilo, n. 1) ein Mittel zum Stopfen: 3. B. ber Pfeifenstopfer, Cig.; - 2) = tlacenje, bas Treten, bie Tretarbeit (bei Trauben, Rraut), jvih St.; - 3) = stiskalnica, bie Relterpresse, Cig.

tlacîtelj, m. ber Bebruder, nk.

tlacîtev, tve, f. die Unterdrüdung, nk.

tlaciti, tlacim, vb. impf. 1) bruden, nieberbruden; mora ga tlaci, ber Alp brudt ihn; hineindruden, stopfen; v vreco kaj t.; t. se kam, sich irgendwo hineinbrangen; (z nogami) t., treten; ilovico t.; zelje t., Kraut eintreten; grozdje t., Trauben austreten, feltern; --ne bode dolgo zemlje, trave tlačil = ne bode dolgo živel; - 2) bebruden, unterbruden; - z lakoto in zejo koga t. (plagen),

tlacivec, vca, m. 1) ber Treter, ber Traubentreter; - 2) der Bebruder, Cig.

tlačívka, f. bie Treterin.

tlačník, m. der Unterdrüder, Slovan.

1. tlācnja, f. = tlaka, Mur., Cig., Mik. (Et.).
2. tlācnja, f. (eig. das Austreten): ber durch Austreten gewonnene Traubenfaft: dati komu kaj od svoje mlačve in tlačnje, Ravn.

tlacnjak, m. bas Trittbrett, vzh St., kajk .- Valj.

(Rad).

tlak, tlaka, m. 1) feftgeftampfter Boben, bas Eftrich, bas Strafenpflafter, bas Trottoir, Guts., Mur., Cig., Jan., Levst. (Cest.), kajk.-Valj. (Rad), nk.; -2) ber Drud (phys.), Cig. (T.), Sen.(Fiz.); zračni t., ber Luftbrud, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), Jes.; (hs.).

tláka, f. der Frohndienst, die Robot; tlako delati, na tlako iti, na tlaki biti; tlako delati komu, jemandem Robot leisten (fig.); obeinska t., die naturalarbeitsleiftungen, Levst.

(Nauk, Cest.), Svet.(Rok.).

tlakar, rja, m. ber Pflasterer, Cig. tlakati, tlakam, vb. impf. pflaftern, C., nk. tlakomer, mera, m. ber Luftbrudmeffer, bas Barometer, Cig.(T.), Sen.(Fiz.), Jes.

tlakomeren, rna, adj. Barometer-, barometrifch,

tlakoporen, rna, adj. (gegen ben Drud) rudwirlend (phys.): tlakoporna trdnost, Jan.(H.).

tlakováti, ûjem, vb. impf. = tlako delati, roboten, C.

tlakovina, f. bas Stragenpflaftergelb, Cig., DZ.; die Bflaftermaut, DZkr.

tlápiti, im, vb. impf. fcmagen, plappern, Habd .-Mik.; — hs.

tlascina, f. das ftatt ber Frohndienste gezahlte Geld, das Frohngeld, Cig., Jan.

tlaški, adj. Frohn-, Jan.(H.).

tlè, adv. nam. tu-le, Kr., Rez.-Kl.

tléči, tółčem, vb. impf. = tolči.

tlenje, n. bas Blimmen.

tlèsk, tieska. m. ber Schnalzlaut; - ber Klatich. Jan.; vrže sulico po tleh z glasnim tleskom, Jurc.; — das Schnippchen, der Schneller mit bem Finger, Cig.

tleskati, tleskam, vb. impf. mit ber Runge schnalzen; — flatschen, Jan., SIN.; tleskaje koga sprejeti, Glas.

tleskniti, tlesknem, vb. pf. mit ber Bunge schnalzen; - flatiden, Jan.; petelin tieskne. s perotnicama, Zv.; — einen (schallenben) Schlag versetzen, Dol.

tleskot, ota, m. das Geflatiche, Jan.

tieti, tim, vb. impf. glimmen; - od žalosti t., sich abgrämen, Cig.

tlinka, f. ber Glimmftengel, die Cigarre, Cig., Nov., Glas., SIN.

 $tm\grave{a}$, f. = tema.

tmica, f. die Finsternis, Mur., ogr., kajk .- Valj. (Rad).

tmina, f. die Finfternis, Cig., Jan.

tnaček, čka, m. ein Rlot, ber sich nicht spolten läset, ("knjaček") Št.-Valj.(Rad).
tnála, f. = tnalo, jvzhŠt.

tnališče, n = tnalo, Nov., jvzhSt. tnališčevina, f. = tnalovina, jvzhŠt.

tnálo, n. 1) ein zum Holzhaden bestimmter Blat; ber holzplat; slaba sekira se ni bila nikoli s tnala ukradena, Npreg.-Jan.(Slovn.); prostor pred hišo, ako ni ograjen, Kal-Erj. (Torb.); — 2) = hlod, na katerem drva cepijo in sekajo, der Hadblod.

tnalovina, f. bie mit vermoderten Solgabfallen gemischte Erbe bes Holzplages; tudi: tnalovína.

tnige, f. pl. das Fangeisen für Füchse, St.-Valj. (Rad).

to, conj. da, so (im Nachsate): to bi bili reveži, če bi mutasti bili, Ravn.; kadar pride, to psuje, BIKr.-Levst. (M.); kar (kaj) dlje, to bolje, je langer, besto besser, Krelj.

toalēta, f. oprava, die Toilette.

toāza, f. francoski seženj, die Toife, (math.), Cig.(T.).

tobáčen, cna, adj. Tabal-. tobáčišče, n. bas Tabaffeld, Jan.(H.). tobâčji, adj. Tabats, Volk.-M.

tobacnat, adj. mit Tabat verunreinigt: otare si tobačnati nos, *Bes*.

tobâčnica, f. die Tabatsbose.

tobák, m. 1) der Tabaf; t. kaditi; = t. piti, Kr. - Mur., Cig., Burg.; drobni t., ber Schnupftabat, V. - Cig.; t. njuhati, Levst. (Nauk), nk.; — 2) divji t., die Tollfirsche (atropa belladonna), Josch.; - tudi: tobâk.

tobakar, rja, m. 1) ber Tabafraucher; - 2) ber Tabatvertäufer, ber Trafitant; - 3) ber Tabaffcmarzer, der Tabaffcmuggler, M., Slom.-C., Pjk (Črt.), LjZv.

tobakarica, f. die Tabatvertäuferin, die Trafitantin.

tobakárnica, f. die Tabatfabrit, Cig., Jan.; die Tabattrafil, Cig., Jan.

tobakarski, adj. Rauchers. tobakera, f. die Tabatoose, Kr.-Valj. (Rad); prim. it. tabacchiera.

Digitized by Google

tobakīra — tóčiti tobakîra, f. = tobakera. tobakoprodāja, f. die Tabattrasit, nk. tobakov, adj. Tabat: tobakovo pero, tobatoberna, f. = toverna, taberna, krčma, Dalm.-Valj.(Rad). tobernáti, am, vb. impf. = krčmariti, Valj. tobotec, ica, m. 1) = oselnik, ber Köcher bes Mahers, C., Z., BlKr.-Mik.; -- 2) = telecjak, ber Tornister, Jan.; - ber Beutel, Z. tobotáti, otâm, ócem, vb. impf. C., Slom., Kres; pogl. topotati. toca, f. 1) = mlad pes, bas hündchen (od it. tozzo, adj. bid und turz, flein), Solkan-Erj. (Torb.); – 2) = mačka, toća Rez.-C. toc, toca, m. ber Schub ber Rugel im Regelspiel, V .- Cig., Jan. toca, f. ber hagel; - toca gre, es hagelt. tocaj, m. ber Schent, ber Rellner, Mur., Cig., Jan., nk.; Točaj, le znova kupo mi napolni! Greg.; veliki t., ber Obermundichent, Ravn. točajka, f. die Rellnerin, Jan., Levst.(Zb. sp.),

točák, m. ber Rater, Rez.-C.; - prim. toca 2). točálnik, m. = pretočnica 2), Valj. (Rad).

1. tộčar, rja, m. tisti, komur je toča pobila, LjZv., Dol.

2. točár, rja, m. = točaj, Jan., C., Bes.; ber Schentwirt, Jan.

1. tộcarica, f. = carovnica, katera toco dela, Bes.

2. točarsca, f. = točajka, Jan., C.; - bie Schenkwirtin, SIN.

točárnica, f. die Schenke, nk.

1. točen, čna, adj. punitlich, pracije, Cig., Jan., nk; tehtnica je točna, die Bage ift richtig, Sen.(Fiz.); — rus.

2. točen, čna, adj. Hagels.

3. točen, čna, adj. rund, fugelicht, M., C. točenje, n. bas Schenken, der Schank.

točevína, f. = vino od grozdja, katero je po-

škodila toča, Cig., C. točica, f. dem. toca; das Kätchen, Rez.-C. točíten, ina, adj. Schant: točítna pravica, nk. tocifnica, f. 1) bie Schente, Cig., Jan., DZ.; - 2) der Schenkfrug, Fr.-C.

tocilo, n. 1) bas Drebeisen, Jan.(H.); - 2) bie Breffe, Cig.(T.), DZ.; (stsl.).

točína, f.=žito od toče poškodovano, Nov.-C. točîtev, tve, f. 1) bas Ausschenken; — 2) bas Drehen, Cig.

točiti, točim. vb. impf. 1) fliegen machen: vergießen; solze, kri t.; kri t. iz nosa, Nasenbluten haben, Guts. - Cig.; — ausschenken; vino, pivo t.; - lonec toči, ber Topf rinnt, Mur.; sod toči, C.; - 2) laufen machen: rollen machen, malzen: krogle, kamenje t.; A vsak drugače svojo kroglo toči, Levst. (Zb. sp.); t. se, rollen: okleno (= jekleno) zrnje se spredaj toči, Ravn.(Abc.); t. se črez kamen in brin, Jurc.; - breben; kolo t., Cig.; nit t., 3mirn machen, C.; predivo t. (= sukati), C.

točîvec, vca, m. der Schent, Cig. točji, adj. točja gos = liska, das Blajshuhn, das Bafferhuhn (fulica), Dict., Hip. (Orb.).

tộcka, f. ber Bunft, Cig., Jan., nk.; - rus. točkaj, adv. fruber, neulich, C.

tòčkar, adv. neulich, gerabe vorher, erst, Jan., ogr.-Mik.; (iz: to či kar, Mik.).

tộčnat, adj. vom Sagel beichabigt, Cig.; točnato grozdje, vino, *Ž*.

tộčnik, m. 1) vino od točnatega grozdja, Cig.; - 2) = 1. točar, komur je toča pobila, Dol.

tóčnja, f. das Ausschenken, der Schank.

tocnost, f. die Bunktlichkeit, die Bracision, die Genauigkeit, nk.; — rus.

tod, adv. auf biefem Bege, ba herum, in biefer Gegenb; tod pojdemo; tod je vse polno kač; - od tod (odtod), do tod (dotod).

todà, conj. inbeffen, jeboch, allein; mala ptica prepelica, toda upeha konja in junaka, Jan. (Slovn.).

 $t\hat{q}daj$, adv. = tod, Z.; od todaj = odtod, Dict.-Mik., Kast. (N. C.).

tộdešnji, adj. hierortig, C 1. tộdi, adv. = tod, nk., SlGor.

2. todi, adv. = otodi, foeben, gerabe frühet, furz zuvor, Alas., Jan., Levst.(Sl. Spr.), Dol.; todi (izgovarjajo: tudi) sem vodo prinesla, Dobrepolje(Dol.)-Erj.(Torb.).

tộdik, adv. = tod, Jan., Danj.-Mik., Npes.-Vraz.

tộdinji, adj. kar je otodi bilo prineseno, storjeno itd., Svet.(Rok.); todinja voda = otodi prinesena voda, Tolm., Lašče-Erj. (Torb.). tôdkaj, adv. = tod, Mik., Erj. (Izb. sp.), LjZv. todtam, adv. = tod tam, hierhin, St.

tof, tofa, m. 1) ber Tuff, Litija; — 2) der Dublitein für feines Debl : mleti na t., Z.

tófant, m. = tafet, Cig.

tófet, m. (tudi: tófent) = tafet, Jan.

tofiti, tofim, vb. pf. = cofniti, ichlagen, Gor. tộg, tóga, adj. 1) straff, steif, starr, Guts., Jarn., Mur., Kor.-Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Koborid(Goriš.), Kor.-Erj.(Torb.); togo hoditi po prstih, Telov.; - iti v tog (nam. v togo?) = počasi iti, Podkrnci - Erj. (Torb.); — 2) fest, start: t. remen, toge niti, tog človek (ein Menich von festem Rorperbau), Jarn .-Kres III. 476.; togo zvezati. fest ausammenbinben, Jarn. (Sadj.).

1. toga, f. 1) die Trägheit, Mik., UcT.; v togo se podati, trage werben, C., Z., UčT.; — 2) bie Beschwerlichfeit, die Berbrieflichfeit, Habd .-Mik.; — 3) die Schwermuth, C.; — die Traurigieit, kajk. - Dalm., Rez. - Baud, nk.;

2. toga, f. starorimska vrhnja obleka, bie Zoga. togonog, noga, adj. mit steifen Fugen: t. teci, Telov.

togost, f. die Steifheit, die Starrheit, Mur., Cig., Jan., Cig.(T).

togóta, f. 1) heftiger Born, die Bornwuth; -2) die Fraisen, C.; - neka bolezen drobnice, božjasti podobna: kozo je togota zlomila, Mik.; die Fallfucht, Strp.

Digitized by 4300gle

togotáti se, âm se, vb. impf. trauern, Rez.-C. togóten, tna, adj. zornig; togotna sreča, Preš.;

- zornmüthig, heftig.

togotiti, im, vb. impf. ergurnen, in heftigen Born bringen; — t. se, zürnen, sich ärgern. togotist, sva ads. zornmüthig, jähzornig. togotistvost, f. die Bornmüthigkeit. togotnež, m. der Bornmüthige. togotnica, f. die Bornmüthige. togotnica, f. die Bornmüthige.

Rampfhahn (machetes pugnax), Cig., Erj. (Ž.).

togótnost, f. die Jornmüthigkeit; — norska togotnost = besnost, Lampe(D.).

togotováti se, ûjem se, vb. impf. = togotiti se, Preš.

togováti, ûjem, vb. impf. trauern, C., nk.; (po hs. tugovati).

togovína, f. = prva moka, das Krastmehl, St.-Cig., DZ.

togovît, adj. tummervoll, C.; - wehmuthig, fläglich, C.

tohet, hla, adj. muffig, verborben (o moki, kostanju itd.), Mariborska ok.- C.; tohlo žito, C.; tohlo (tuhlo) meso, faulenbes Fleisch, Cig. tohlina, f. fauler Geruch, (tuh.) Jan.

tohljad, f. etwas Dumpfiges, Muffiges, (tuh-)

tohljiv, íva, adj. dumpfig, muffig, (tuh-) Cig. tohlóba, f =tohljad. C.

1. tohnéti, ím, vb. impf. modern, C.; mrtveci tohnijo (tuhnijo) in prhnijo, Danj. - C.; muffig werben, Jan., C.; - bumpfig riechen (tuh-) Cig.

2. tohneti, ejem, vb. impf. ichlecht brennen, glimmen, im Berlofchen begriffen fein, (tuh-) vzh-

St.-C.

1. tohniti, tohnem, vb. impf.1) bumpfig, muffig werben, Rez. - C.; - 2) faul riechen, (tuh-)

2. tohniti, tohnem, vb. impf. glimmen, im Berlöschen begriffen sein, (tuh-) vzhSt.-C.

toje, adv. za toje, bon gleicher Große, bon gleichem Werte, Gor.; letina je za (en) toje

kakor lani, *Idrija*.

1. tok, toka, m. das Fliegen, ber Flufs, die Strömung, der Strom, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Trub.-M., Rez.-Kl., nk.; Megla gre okrog Liki cmrčni tok, Danj. (Posv. p.); morski t., die Meeresftromung, Cig. (T.), Jes. ; galvanski t., ber galvanische Strom, Sen.(Fiz.); krvni t., ber Blutflufe, Mur.; beli, erni t. (bolezen), weißer, schwarzer Flus, Cig., Jan., C.

2. tok, toka, m. 1) bas Futteral, Dict., Mur., Cig, Jan., Prip.-Mik., Žnid.; toki za pištole ob sedlu, die Bistolenholfter, Mur., Cig., Jan., Hip.(Orb.); - ber Röcher, M.; - bas Etui, DZ.; - bas Uhrgehäuse, Dol.; - eine Sulfe, ogr.-C.; — 2) die Tasche (an einem Kleibungs-stüde), C., BlKr.; — 3) neka riba: der Did-sisch, Cig., C., (huso), Habd.-Mik.

tóka, f. 1) = 2. tok 1), das Futteral, das Etui, C., vzhSt.; die Rapfel, C.; - die Scheibe, vzhSt.; — das Briefconvert, vzhSt.; — 2) die Tafche, bef. die Brieftasche, vzh.St.; - 3) ber Saarwidel, Jarn.

tókati, am, vb. impf. neka igra z leščniki, Senožeče (Notr.).

tokava, f. die Bergichlucht, Cig, Jan.; v tokavah, in ben Rluften, Met.; pečine puščajo stisnjeni tokavi mestoma le dva, tri korake širine, LjZv.

tokomer, mera, m. ber Stromquabrant, bas Rheometer, Cig.(T.).

tokotig, tiga, m. ber Stromunterbrecher (phys.), Cig.(T.).

toláč, m. nam. talač, Erj. (Torb.).

tolar, rja, m. ber Thaler. tolastvo, n. die Tröftung, C.

- 674 -

tolaž, m. = tolažba, Mur., Cig., Jan., Ravn.,

tolažba, f. die Troftung, ber Troft.

tolažek, žka, m. ber Troftgrund, V.-Cig., Jan.; notranji tolazki, Škrb.

tolážen, žna, adj. tröstlich, Cig., Jan.

toláženje, n. bas Tröften.

tolažíten, ina, adj. tröftlich, Cig., Jan., nk. tolažilo, n. bas Beruhigungsmittel; - ber Troft, die Tröftung.

tolažîtelj, m. der Tröster, nk.

tolazîteljica, f. die Trofterin, nk.

tolažîtev, tve, f. die Tröstung.

tolážiti, ažim, vb. impf. tröften; žalostnega cloveka t.; - beruhigen, befanftigen, ftillen; żejo t., ben Durst stillen; srd t., den Born befänftigen, Trub.-M.

tolažīvec, vca, m. der Tröfter; - ber Befauftiger, der Beruhiger.

tolažīvka, f. die Tröfterin; - die Befänftigerin. tolâžljaj, m. bie Tröftung, ber Troft, Mur.; tolažljaje in veselje povsod je sejal, Ravn.-Valj.(Rad).

tolažljiv, íva, adj. tröstlich, nk.

tolažljívost, f. die Tröstlichfeit, nk. tolažníca, f. die Trösterin.

tolažník, m. ber Tröfter.

tolážnost, f. die Tröftlichfeit, Cig.

tólca, f. (eig. ber Schlägel?): = patoglavec, bie Raulquappe, SIN.

tołcalo, n. ber Schlägel: jabolka se tolcejo s tolcalom, Savinska dol.

tolcati, am, vb. impf. schlägeln, schlagen, C.

tołcîn, m. jabolčni ali hruškov mošt, kadar je "tolčen" s tolkačem, Lašče-Erj. (Torb.), Cig.

tolcljáti, am, vb. impf. flöpfeln, schlagen, C. tole, m. ber Stogel, ber Schlägel, Mur., Mik., C.; ber Stampfichlägel bei ber Sanfftampfe, C.; ber Flachebleuel, C.

tółča, f. 1) kamenje ino tolča, "Steine unb Schladen", Krelj; - 2) ber Stößel, Jan.(H.). tołčaj, m. das Flachsbüschel, eine Handvoll

Flachs, soviel einmal geschlagen und dann auf der Breche bearbeitet wird, Z., C.

tołčák, m. 1) bie Mörferfeule, Cig., Jan.; -2) der Mörser, Ist.-C.

toldenec, nea, m. ein mannliches Thier, bas burch Rlopfen ober Quetichen ber Soben ca-

ftriert worden ist: ein solcher Schöps ober Bod, Cig., C., Z.; ber Rlopfhengft, Cig., C. töldenica, f. 1) eine Art Gebäube, aus Lehm zusammengeschlagen, C.;—2) der Obstmost, C. tóldi, tóldem, vb. impf. schlagen; t. se po hrbtu; orehe t., Nüsse ausschlagen, ausstopfen; sim Mörjer) stoßen; poper, cuker t.; kamenje t., Steine flopfen; - srce mi tolce, bas Herz pocht mir; - dolg cas t., sich langweilen; nemški t., deutsch radebrechen; — t. se, fich schlagen, fechten. tôlčič, m. = tolcenec, SlGor.; bes. ein Ochs mit gequetichten Hoben, SIGor .- C toloîinica, f. der Baichbleuel, Tolm.-Erj. (Torb.). tôtčkati, am, vb. impf. fanft flopfen, vzhSt. tolek, lka, m. ber Türfenbund (lilium martagon), Rihenberk-Erj.(Torb.); — prim. talog. toleranca, f. strpljivost, die Tolerang. toleranten, tna, adj. strpljiv, tolerant. toléten, tna, adj. diesjährig, C. tộli, adv. so sehr, nk. tolicek, cka, adj. dem. tolik; fo flein, tolicko, so wenig, Z., Ravn.-Mik., Vrt., nk.; toličko zakrivljen, Levst. (Zb. sp.); - toličko da, taum, Levst. (Sl. Spr.); t. da ne, faft, beinabe: vse drugo je toličko da ne ostalo zunaj pred pragom, Levst.(LjZv.). tôličen, čna, adj. = toliček, Naprej-C. tôličkanj, adv. = toličko, (toličkaj) Cig. tolicken, kna, adj. fo wenig groß, fo flein. toliga, f. = taliga i), ber Schubfarren, Jan., Danj. - Mik.; tudi pl. tolige, ogr. - C., Valj. (Rad), Zora, vzhSt. tolik, adj. so groß; - toliko, soviel; kolikor toliko, wieviel es auch fei; ravno toliko, ebensoviel; toliko bolj, umsomehr; toliko da, faum; toliko da sem mu pokazal, že me je začel kregati, jvzhŠt.; tnapp, mit genauer Roth: toliko da sem obvisel; toliko da ne, beinahe; toliko da ni umrl, beinahe mare er gestorben; — toliko ga je ljubil, sofehr hat er ihn geliebt. tolikájše, conj. = tudi, ogr.-C. tolikanj, adv. - tolik; (tolikaj, Rec.). toliker, adj. fo vielerlei. toliki, adj. der sovielte, Cig. tolikie, adv. zum sovieltenmal, Mur., C. tólikokrat, adv. so oft. tólikokraten, tna, adj. so oftmalia. tólikrat, adv. jo oft. tólikšen, šna, adj. so groß. toliti, tolim, vb. impf. befanftigen, beichwichtigen, beruhigen, stillen, Cig., Jan., Gor., Bolc-C., ogr.-Mik.: otroka t., Mik. tolivec, vca, m. ber Befänftiger, ber Trofter, Škrb.-C. tôłk, m. 1) bas Schlagen, ber Schlag, C.; -2) ber Schlägel, ber Stößel, C. tołkáč, m. 1) = delavec, kateri konoplje tolce, BlKr.; prednji t., ber Borschläger bei ben Schmieben, V.-Cig.; - 2) ber Schlägel, ber Stößel: die Mörferteule, Habd .- Mik., Cig. Jan., C., Polj.; - ber Stampfichlagel, V .-

Cig., Lašče, Tolm.-Erj. (Torb.); — ber Obstestüßel, C.; — ber Baschbleuel, Cig., Jan.;

- = bet, s katerim se svinjam kuha tolče, Gor., vzh.St.; - ber Thurflopfer, ber Thurhammer, Cig., Jan.; - ber Glodenichwengel, ber Rlöpfel, Mur.; — 3) ber Tölpel, vzhSt. tolkača, f. 1) = tolkač, ber Blenel, Cig., Jan.; — 2) ein Klot, worauf etwas geklopft wird, ber Bochklot, Cig.; — 3) die Hanfbreche, Cig. tołkačíca, f. 1) żenska, katera konoplje tolče, BlKr.; — 2) vsa priprava, s katero se konoplje tolčejo, BIKr. tolkalce, n. dem. tolkalo; ber Thurklopfer, Jan. (H.). tolkalnica, f. bas Klopfholz, ber Schlagel, ber Stößel: s tolkalnico svinjam hrano tolčejo, Polj.; — die Mörferteule, Polj.; — der Baschbleuel, Cig.; - eine Borrichtung gum Rlopfen bes hanfes, die mit ben Fugen bewegt wird, jvzhŠt. tołkałnik, m. ber Stogel, Jan. tołkalo, n. ber Schlägel, ber Stößel, Cig., Jan.. M., C.; die Morferteule, C.; der Schlägel ber Böttcher, Pot.-Cig.; ber Erbftößel, DZ.; -- (tółkalo) bet, s katerim se kuha raztolce svinjam , Ig(Dol.); — ber hammer einer Stampfe, ber mit ben Fugen in Bewegung gefest wird, Glas.; — die Borrichtung zum Bochen bes Hanfes, C. tôlkast, adj. tölpelhaft, C. tôłkati, am, vb. impf. schlagen (v otrocjem govoru), C., Ljub. tôlk cati, am, vb. impf. = tolkati, Valj.(Rad). tôlkec, kca, m. 1) der Schlägel, C., BlKr.; - 2) = pijača iz stolčenega sadja, ber Obst-most, Cig., St. tołketáti, etâm, éčem, vb. impf. stoßen, flopfen, pochen, ogr.-C. tôlklja, f. 1) ein ungeschicktes Weib, C.; - 2) ber Obstmost, Cig., C., vzhSt.; v kleti je dosti tolklje, Slc. tolkljáti, am, vb. impf. 1) fanft fchlagen, flopfen, Mur., C., BlKr.; - = na zvonove biti,pritrkavati, Cig., Rihenberk-Erj. (Torb.); -2) plappern: stare ženice tolkljajo, Dol. tolkot, ota, m. bas Pochen, bas Schlagen: t. srca, Let., Bes. tołkováti, ûjem, vb. impf. interpretieren, bolmetschen, Cig., Jan., Cig. (T.), C.; — rus. tółkovec, vca, m. = pijača iz stolčenega sadja, ber Obstmost, Glas., Svet. (Rok.). toimac, m. ber Musleger, ber Erflarer, ber Deuter, Meg.-Mik., Cig., Jan.; - ber Dolmetich, Mur., Cig., Jan., C., nk.; ne govo-rim z vami po tolmaču, Ravn.-Valj. (Rad); — ber Uberseger, Mur., Cig., Jan.; — iz tur., Mik. (Et.). tołmáčenje, n. das Auslegen, Cig., nk.; — bas Dolmetschen, Cig., nk. tołmačeváti, ûjem, vb. impf. auslegen, Dalm .-C.; — dolmetschen, Guts., Zora; — überfegen, Trub. tolmacica, f. die Dolmeticherin, Cig., Jan.

tolmacilo, n. die Deutung, Cig.; - bie Gloffe,

Digitized by Google

Navr. (Spom.).

tołšcoben, bna, adj. fett. Jan.

tołmáčiti, acim, vb. impf. beuten, auslegen, erflaren, Cig., Jan., nk.; - bolmetichen, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; - überseten, Mur., tołmačnik, m. 1) = tolmač, Cig., kajk.-Valj. (Rad); - 2) bas Bloffarium, Cig., Jan. tolmastvo, n. bie Deutung, bie Erflarung, Cig. (T.); die Hermeneutit, Cig. tolmina, f. ber Bafferschlund, (tomina) C. tolmun, m. eine tiefe Stelle im Baffer, ber Tumpel, Trub., nk.; (tomun, Cig., Jan., Met., Dol.; tudi: komun, Met.). tolnáč, m. = svet, der Rath, Habd. - Mik., kajk.-Valj.(Rad). tolovaj, m. ber Räuber; - prim. madž. tolvaj, Mik. (Et.). tolovajka, f. bie Rauberin. tolovajski, adj. Rauber-, rauberijch. tolovajstvo, n. bie Rauberei, bas Rauberwesen. tolpa, f. die Schar, die Rotte, nk.; - rus. tôlst, î, f. das Fett, Jan., Trub.-Mik. tôlst, tolsta, adj. feist, fett; tolsta jed; tolsti četrtek, ber seiste Donnerstag, Cig., Rib.-M.; — tolsta zemlja, setter Eroboden, Dol.; - tolsto rasti, üppig machfen, Cig.; -= debel, C.; tolst clovek, ein bider, beleibter Menich, Cig. tolsták, m. ein bider Mann, C. tolsteti, im, vb. impf. fett, feift werben, Mur., Cig., Met. tolstika, f. das Didblatt (crassula), C. tolstina, f. bas Gett, Dict .- Mik., Jan.; tolstina okoli črev, tolstino jesti, Dalm. tolstiti, im, vb. impf. feift, fett machen; t. se, feift werben. tolstnica, f. 1) die Fetthaut, Cig. (T.), Erj. (Som.); - 2) bie Fettbruje, Cig.(T.); -3) == tolscak 1), ber Binguin, Cig. tolstnina, f. die Fettware, (tolstenina) Cig. tolstnînar, rja, m. ber Fettframer, Cig. tolstorep, répa, adj. settschwänzig, Jan. (H.). tolstost, f. bie Feiftigfeit, die Fettigfeit, Cig.; - die Dicke, ogr.-C.; die Beleibtheit, Jan. (H.).tolstotvor, tvora, m. der Fettbildner, Erj. (Som.). tolstovrátnik, m. = človek s tolstim vratom, ber Fetthals, Mur. tolsca, f. bas Gett; - bie Dide, Mur. tolscak, m. 1) ber Binguin; patagonski t., ber patagonische Binguin (aptenodytes patagonica), Erj. (Z.); — 2) ber Portusat (portusaca oleracea), M. tôlščar, rja, m. ber Feithanbler, Cig. tolščava, f. bas gett, Dict., Mur.; - bie Feiftigleit, Dict. tolščęn, adj. fett, Mur. tółščen, ščna, adj. Fett-: tolščna kislina, bie Fettfaure, Cig. (T.); - feift, fett, Jan. tołščenik, m. ber Steatit (min.), Cig. (T.), C. tolscica, f. die Fettsucht, Cig., Jan. tolscina, f. bas Fett, Jan. tolscoba, f. die Fette, die Feistigkeit; - bas

Fett.

tomâž, m. = podpora pod klopjo, ki je okoli peči, Dol. tomažek, žka, m. ber Laubfrosch, M.; - ber braune Grasfroja (rana temporaria), jvzh St. tombak, m. rdeca med, bas Tombad. tombas, m. = dolga savska ladja, C., Nov.; - prim. hs. tumbas, Bonton. tomésten, stna, adj. hierortig: t. ukaz, DZ. tomljati, am, vb. impf. herumtreiben, Meg .-Mik. tompelj, plja, m. = tumpelj 1), ein bider, stumpser Holznagel, vzhSt.-C. tompljati, am, vb. impf. = s tomplji zbijati, νζh.Št.-C. tomûn, m. pogl. tolmun. ton, m. ber Ton, Lampe(D.), nk.; dati ton, intonieren, Cig. (T.). tona, f. utež (nav. 20 centov), die Tonne. tộnčič, m. = črv v jabolkih ali hruškah, Staro Sedlo-Erj. (Torb.). tònf, tónfa, m. = tolmun, tonjka; - prim. kor.-nem. tumpf (istega pomena). tóniti, tonem, vb. impf. im Sinten begriffen fein, unterfinfen; Peter je tonil, Trub.; solnce tone, Zora. toniti, im, vb. impf. žito toni, bas Getreibe verbirbt infolge eines Rebels, Cig.; - prim. tộnj, tộnja, adj. wohlfeil, billig: tonja hrana, tonje meso, ogr.-C. (Vest. I. 121.); jako tonje so kupili, ogr.-C.; — prim. zastonj in stsl. tunje. 1. tonja, f. eine tiefe Stelle im Baffer, ber Tumpel, C., vzh.St.; — die Bafferlache, Jan.; - der Sumpf, Mik. 2. tonja, f. eine Art Genge, BlKr.; t. je pala na pšenico, BlKr.; (tona?, ein Rebel, ber bie Saaten verbirbt, Cig.). 1. tonjav, adj. voll von Tümpeln, C. 2. tonjav, adj. tonjava pšenica t. j. zrnja drobnega in kakor požganega, BlKr tonjka, f. ber Baffertumpel, jvzh.St. tonoj, adv. = toonoj, neulich, Poh.-C. tonóka, adv. = tonoj, Zilj.-Jarn. (Rok.). tonovščica, f. die Lachmove (larus ridibundus), Cig., Jan., Erj.(Z.); (tonovščica) Frey.(F.). tonôvščičjak, m. ber Möventoth, Cig. tontoneti, im, vb. impf. bonnern, dumpf drobtontráti, am, vb. impf. rauschen, donnern, C. tonzūra, f. izstrižen krožec na duhovniški glavi, die Tonfur. toonoj, adv. = ondan, neulich, Fr.-C.; (iz: to ono). tòp, topa, m. die Ranone; - po hs. iz tur. top, topa (topa), adj. ftumpf; top nož; Kako bom jaz sekal, Ko je kosa topa, Npes.-Schein.; - top kot, ein stumpfer Winkel, Cig.(T.), Cel. (Geom.); — ftumpffinnig, unempfindlich: top človek, Zilj.-Jarn. (Rok.), Zv.; topa vest, C.; bumm, C. topa, f. = neumna deklina, vzhŠt. topâl, plà, adj. = topel, Dict., Cv. topar, rja, m. ber Ranonengieger, Cig., Jan.

Digitized by GOOGLE

topárnica, f. bie Ranonengießerei, Cig. topas, m. ber Topas (min.). topast, adj. stumpf, Dict.; - ftumpffinnig, C.,

Z.; t. kmetski fant, Jurč.

1. tópec, pca, m. der Schwachkopf, Cig., SlN. 2. topec, pca, m. dem. top; ber Boller, Vrt. topek, pka, adj. schmelzbar, auflöslich, h. t .-Cig. (T.).

topel, topla, adj. warm; topla voda. topie, ica, m. dem. top; eine kleine Ranone, nk.; - ber Boller, nk.

topiten, ina. adj. jum Schmelgen dienend, Schmelge: topilno orodje, bas Schmelgwertzeug, Cig.

topitnica, f. bie Schmelzhutte, Cig., Jan., C., Erj.(Min.), DZ.

topîlničar, rja, m. ber Süttenarbeiter, Cig.,

topilničarski, adj. bie Suttenarbeiter betreffend: hüttenmännisch, Jan. topitničarstvo, n. die hüttenfunde, Cig., Jan.,

Nov.; das Hüttenwesen, Jan.

topîlničen, čna, adj. Sütten-, Cig.

topilnik, m. ber Schmelgtiegel, Cig., Jan.

topilo, n. 1) bas Lösungsmittel (chem.), Cig., Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.): -2) bas Schmelzen: baker prvega topila, Rupfer erster Schmel. jung, DZ.; ber Flufs (chem.), Jan., Cig. (T.).

topilstvo, n. bie Schmelgfunft, Jan. (H.). topír, rja, m. = netopir, Mur., Cig., Jan., Mik., Škrinj., Frey.(F.).

topírček, čka, m. dem. topir(ec), Valj. (Rad). topîrka, f. = topir, netopir, Vod. (Pes.). topîrša, f. bie Rachtichmarmerin, bie Schlampe, Kr.-Valj. (Rad), Mik.

1. topíšče, n. ber Schmelzherd, Jan. (H.).

2. topisce, n. ber Artilleriepart, Cig.

1. topíti, ím, vb. impf. 1) warmen, ogr.-C.; mleko t., t. j. v peč dejati gret, da se hitreje smetana naredi: topljeno mleko, Gor., jvzhŠt.; — 2) schmelzen, zerlassen; vosek, svinec, železo t.; — (pren.) Srce mi žalost zdaj topi, Npes.-K.; žalost je nadloga, katera srce topi, Kast.; srce se topi od žalosti; -= mehčati (gramm.): topljena izreka, topljeni soglasnik (n. pr. nj, lj), C., Cv.; 3) t. se: topi se mi, es verdrießt mich, St .-C.: topi se ji iti prat, Savinska dol.

2. topiti, im, vb. impf. 1) fenten, eintauchen; t. se, finten, unterfinten; solnce se v zahod topi, Zv.; — 2) schwächen: zid glas topi, C.; močnejši glas topi slabejšega, Z.; — im Bachsen hindern: staro drevo topi mlado, St.-C.; bolezni drevesa v rasti tope, Pirc; - übertreffen, verdunteln: t. lepoto drugih, Cig.; ta topi onega, bieser sticht weit ab von jenem, Cig.

3. topiti, im, vb. impf. stumpf machen, abstumpfen, Mur., Cig., C.; tudi: topiti, topim.

topivec, vca, m. ber Schmelzer. toplek, leka, m. 1) eine Art Ruchen, SlGor .-

C.; - 2) ber Südwind: Toplek, toplek, nam zakuri! Že prihaja sveti Juri, Sčav.-Glas.

toplica, f. 1) die Therme, Polj.; nav. pl. toplice, beife Quellen, Die Thermen : bas Thermenbab; v toplice iti, ins Bab reisen; v toplicah se kopati; - 2) (po rus.) bas Treibhaus, Cig., Jan., Cig.(T.), LjZv.

toplicar, rja, m. ber Babegaft in einem Thermenbabe, Cig., Burg. (Rok.), SlGosp., jvzhŠt.

toplikast, adj. lau, Cig. toplina, f. die Barme, Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad); taka toplina je danes! es ist heute so warm! jvzhSt.; — die Temperatur, Cig., Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.), Jes.

toplinomèr, mera, m. das Calorimeter, Cig.

toplinomerstvo, n. die Calorimetrie, Cig. (T.). toplîški, adj. Thermen-, Barmbad-; topliška voda, topliški zdravnik.

topliti, im, vb. impf. = greti, V.-Cig., C.; t. se = greti se, Levst. (Zb. sp.). topljenec, nca, m. der Ertrinfende, Jan. (H.).

topljenica, f. bas Treibhaus, Glas.

topljenje, n. bas Schmelzen.

topljiv, íva, adj. schmelzbar, Cig. topljivost, f. die Schmelzbarkeit, Cig.

toplôča, f. = toplota, C., ogr.-Mik.

toplokaz, káza, m. bas Thermostop, Cig.(T.). toplokéven, vna, adj. warmblittig, Mur., Cig., Jan.; — (fig.) heißblütig, hitig, ogr. - M., C.; cholerisch, Cig., Jan., Cig. (T.). toplokfvnica, f. živali toplokrvnice, warm-

blütige Thiere, Cig.

toplokivnik, m. ber Choleriter, Cig.

toplomer, mera, m. bas Thermometer, Mur., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.), nk.

toploméren, rna, adj. thermometrisch, Jan., Cig.

toplomerski, adj. thermometrifch, Jan. (H.). toplonosen, sna, adj. toplonosna naprava, die Calorifere, Levst. (Pril.); toplonosna kurjava, bie Caloriferen, Levst. (Pril.). toploroden, dna, adj. = toplotvoren, Cig.

toplota, f. die Barme; zareca t., die strahlende Barme, Cig. (T.); - tudi: toplota.

toploten, tna, adj. Barme-; - warm; t. zrak, laue Luft, Cig., Jan.

toplotnost, f. der Wärmezustand, Sen. (Fiz.). toplotovod, voda, m. die Barmeleitung, Jan. toplotovoden, dna, adj. marmeleitend, Cig. toplotvor, tvora, m. ber Barmeerzeuger, Jan.

toplotvoren, rna, adj. marmebisbend: toplotvorna živila, Erj. (Som.).

topnicar, rja, m. = topnik, ber Artillerist (tudi: topnîčar), Cig., Jan., nk.

topničárski, adj. = topniški, nk.

topničarstvo, n. = topništvo, nk.

topník. m. der Artillerist, Cig., Vrt.; (po rus.). topnîški, adj. Artilletie-, Cig. topnîštvo, n. bie Artillerie, Cig., Jan.

topnjáča, f. das Ranonenboot, nk. topočúten, tna, adj. stumpffinnig, grobsinnig, Cig.; fühllos, Zora.

topoglav, glava, adj. schwachtopfig, blob, beichrantt.

topotanje, n. bas Stampfen, bas Getrampel.

topotálo, n. der Trampler, Cig.

topoglavec, vca, m. ber Schwachfopf. topogláven, vna, adj. = topoglav, nk. topoglavost, f. die Schwachföpfigkeit, die Beiftesíchwäche. topograf, m. krajepisec, ber Topograph. topografija, f. krajepis, krajepisje, bie Topographie. topogrāfski, adj. krajepisen, topographijch. topokóten, tna, adj. ftumpfwintelig, Cig. (T.), Cel.(Geom.). topot, ola, m. die Bappel (populus), Habd .-Mik., Mur., Cig., Jan., Poh., Goriš. topol, ôli, f. = topol m., Dol.; laška t., bie Byramibenpappel (populus pyramidalis), črna t., die Schwarzpappel (p. nigra), bela t., die Silberpappel (p. alba), Tus. (R.). topola, f. die Bappel, Cig.; — eine Bappel mit herabhangenden Aften, Poh. topólast, adj. pappelartig. topolica, f. = puhlica, rahla, puhla prst, Hal.-C. topolik, m. der Pappelwald, BlKr.-DSv. topolina, f. neka trta, C., SlGor.-Erj. (Torb); weißer Mehlweiß, Trumm. topolinje, n. der Pappelwald, C. topolînka, f. neka goba, vzhSt.-C. topolivec, vca, m. der Kanonengießer, Jan. topolivnica, f. die Ranonengiegerei, Jan. topoljak, m. ber Bappelmalb, Cig. topolje, n. coll. Pappeln, der Pappelmald, Cig., topolka, f. die Pappel, Cig., C. topólov, adj. Pappel-; t. les; — topolova zemlja = puhla, puhlicasta zemlja, C. topólovec, vca, m. ber Rappelivald, Nov. topólovina, f. 1) das Pappelholz, Cig., Jan.; - 2) topolovína, neka trta, Št.-Erj.(Torb.); der Mehlmeiß, Vrtov. (Vin.). topólovje, n. der Pappelwald, Cig., Zora. topólovka, f. 1) die Bappel, Cig.; - 2) neka užitna goba, posebno rada rastoča po topolovih gozdih, Mur., C.; - 3) der Pappelnblattfafer (hrysomela populi), Erj. (2.). topolôvščica, f. = puhla zemlja, C. topoliščica, f. neka goba, ber Rofspilgling, C. topor, ora, m. 1) = toporisce, der Artstiel, ber Sadenftiel, Jarn., Jan., Mik., Poh., Savinska dol.; dva topora dolga klada, Levst.-(Rok.); - 2) die Agt, Mur., Mik. toporiščar, rja m. ber Stielmacher, Blc.-C. toporisce, n. ber Artstiel; - ber Stiel einer Sane, eines Rubers u. bgl., C.; - ima glavo na pravem toporišču = er hat ben Ropf an rechter Stelle, Mur.; znam komu toporisce najti = ich weiß mit jemandem umzugehen, V.-Cig. topornik, m. ber Stielmacher, C. toporob, roba, adj. stumpstantig, Cig. (T.), C. topost, f. die Stumpfheit; - die Stumpffinnigfeit, die Blobbeit; - die Gefühllofigfeit, die geiftige Dumpfheit. topot, ota, m. bas Gestanipfe, bas Getrampel; tópot, óta, Kras, Erj. (Torb.). topóta, f. = topost, Jan.

topotáti, otâm, ocem, vb. impf. stampfen, trampeln. topótniti, ôtnem, vb. pf. ftampfen, Bes., SIN.-C. topoumen, mna, adj. stumpffinnig, Cig.(T.). topoumje, n. ber Stumpffinn, Cig.(T.); - rus. topoven, vna, adj. Ranonen-, Cig. topovina, f. das Ranonengut, Cig., Jan., Cig.-(T.), Erj.(Min.). topovje, n. coll. die Ranonen, nk. topôvski, adj. Ranonen., Cig. topovščina, f. bas Ranonengut, Cig.(T.). tor, tora, m. = trenje, die Reibung, Cig.(T.). tora, f. ein bummes Beib, SlGradec; - prim. nem. Thor. torati, am, vb. impf. 1) schwer tragen, Vod .-(Izb. sp.); - schleppen, Z; - 2) frantein, torba, f. 1) bie Riementasche, die Sandtasche, die Reisetasche; - 2) der Maustorb. Cig., nk.; - prim. madž. turba, tur. torba, Mik. (Et.). torbacek, čka, m. eine fleine Riementasche. BlKr.; - prim. hs. torbak, ber Mantelsad, M., C. torbar, rja, m. kdor torbe izdeluje, ber Tafchner. torbast, adj. bidbauchig: torbasto govedo, C. torbica, f. dem. torba; 1) bas Taschchen; -2) der Maulforb, nk. tộrbic, m. = majhna torba, Hal.-C. torbicar, rja, m. ber Tafchenfrebs, C. tore, adv. = torej, Mik. tore, adv. um diese Beit: tore ko, sobalb (toreko), Bes. torêd, adv. = takrat, SlGor.-C. 1. torej, adv. beshalb, barum; - baber, alfo. 2. torej, adv. von gleichem Berte, Gor., Dol.; tudi : torệj, za torệj (zatorèj) : to vino ni torej kakor ono, Gor., Dol. tórek, rka, m. pogl. vtorek. toren, rna, adj. Reibungs.: torna elektrika, Jan.(H.). torica, f. die Rlette (lappa), Guts .- Cig., Mur., Jan.; die große Rlette (lappa maior), Podkrnci-Erj.(Torb.); — das Labfraut (galium silvestre), Ponikve na Št. Vidski gori-Erj.-(Torb.); - das Rlebfraut (galium aparine), SlGor.-Erj. (Torb.), Josch; — das Baldstroh (galium mollugo), Josch; mrtva t., bas Labtraut (galium verum), C. toríka, f. die Rlette, Jan.; - prim. torica. torilast, adj. schalenförmig, fouffelförmig, Cig. toritce, n. dem. torilo; bas Schuffelchen, bas Schälchen, Dict., Cig., M.; pos. lesena posodica za jedi, Svet. (Rok.), Ljub.; - die Schale bei ber Wage, M.

torilen, Ina, adj. Schal: torilna vaga, bie

toritnica, f. 1) (vaga) t., die Schalmage, Cig.;

- 2) bas Gebentemein (omphalodes), C.,

Schalwage, Cig.

Tuš.(B.).

torîlka, f. = torilce, Ljub.

torslo, n. eine hölzerne, halbkugelförmige Schüssel ober Schale; bes. die Schüssel, in welcher der Teig zum Laib gesormt wird; die Backchüssel, Cig., Gor.; — die Käsesorm, Strek.; — die Schale übhpt., Mur., Cig.; sredrno t., Ravn.; leseno t., Vod. (Izb. sp.); važno t., die Wagschale, Ravn.-Val. (Rad).

torilovec, vca, m. bie Schilbflechte, bie Schuffel-

flechte (parmelia), Tuš. (B.).

torišče, n. die Statte, die Stelle, Jan.; torišča nema, kamor di glavo nagnil, C.; s torišča ne more, et fann nicht von der Stelle, C.; torišče, kjer je hram stal, Glas.; videl je mošnjo na torišču, kamor jo je bil položil, Vrt.; smrtno, dojno t., C.; našel je torišče, kjer se koplje kačec, Npr. (vzh.St.) - Kres; — der Bauplat, C., Z.; — daž Bassett, Celjska ok.-C., Svet. (Rok.).

toriti, torim, vb. impf. verstreuen, verzetteln, Mur., Jan., Mik., vzhSt.

tôrka, f. bajeslovno žensko bitje, ki hodi po noči prest, če ni motvoz snet s kolovrata, C., M., Z.

torkla, f. die Breffe, Vrtov. (Vin.); - prim. it. torcolo, bav. torkel, f., C.

tôrklja, f. 1) = torka, C., M.; -2) psovka nerodni ženski, SlGor.-C.
tōrkula, f. bie Dlpreffe, Mik.; - prim. torkla.

torkula, f. die Olpresse, Mik.; — prim. torkla. tornister, tra, m. telecjak, der Tornister.

toromèr, méra, m. der Reibungsmesser, Cig. (T.). torta, f. sladčičarsko pecivo, die Torte.

törtar, rja, m. ber Tortenbåder, Cig. toržęvka, f. neka črešnja, Gradišče na reki

Ipavi-Erj. (Torb.).

tộstran, praep. c. gen. biesfeits. tostránski, adj. biesfeitig.

toška, adv. speben, Drežnica(Tolm.); - prim. točkar.

tota, f. = povesmo, Guts., Cig.

tộta, adv. = todtam, hierhin, Rol.-Kres, Kr-Gora, vih St., ogr.-C.

tôtaj, adv. = tota, C., Guts (Res.).

1. tộti, pron. = ta, biefer, St. - Cig., Mur., ogr.-C., Rof.-Kres, KrGora.

 toti, conj. zwar: toti — pa, zwar — aber, ogr.-C.

tôtka, f. dem. tota; = povesmo, Kor.-C. totûdi, adv. = 2. tudi, todi, furgoorher, Notr.-Cig.

tovar, m. 1) = tovor, C.; -2) = osel, C., Ist.-Nov., C.

továrenski, adj. Fabrits: tovarenski proizvodi, DZ.

tovarih, m. = tovariš, Guts. (Res.) - Mik.; (tovarh, Guts.).

tovâris, m. 1) der Geselle, der Gefährte, der Genosse, der Kamerad, der Compagnon; — 2) der Brautführer; — 3) kozje ime, Podmelci-Erj.(Torb.).

tovariševáti, ûjem, vb. impf. t. komu = za tovariša biti, Jurč.

tovarišíca, f. 1) bie Geführtin, bie Genossin;
— 2) bie Kranzjungser, Goriš.-C., BlKr.-Let.
tovarišíja, f. bie Gesellschaft, po slabi tovarišiji

rada glava boli.

továrišiti se, arišim se, vb. impf. Umgang pslegen: t. se s kom, Cig., Jan., M., C.

tovārištvo, n. die Gefellschaft, die Genossenschaft; vzel nas do k sedi v nedesko tovarištvo, Trub.; menili so, on je v tovarištvu, (= pri tovariših), Trub.; ti in tvoje tovarištvo, Jurč.; on se je v tovarištvo vdal, ž njim darke delati, Dalm.; t. imeti s kom, Krelj; z nikomer tovarištva ne držati, mit niemandem Gemeinschaft haben, Dalm.; zaiti v slado t., Cv.; doma in v tovarištvu, ogr.-Valj.(Rad).

cv.; doma in v tovaristvu, ogr.-Valj. (Rad). továrna, f. die Fabril, nk.; — prim. češ. tovarna, Batenlager, Habril.

tovarnar, rja, m. ber Fabrifant, nk.

tovarnik, m. = tovarnar, ber Fabrifant, Bes., Vrt.

tovārniški, adj. Gewerbs-, Fabrifs-, Jan.(H.). tovārništvo, n. bas Fabrifswesen, Jan.(H.). tovāruš, m. = tovariš, Meg., Habd.-Mik.. Ev.-

(Rok.); (tudi: ber Gemaßl, kajk.-Valj. [Rad]). tovaruštvo, n. = tovarištvo, Meg., Dict., kajk.-Dalm., Schonl., Kast.

tovęrna, f. = taberna, krčma, Trub., Krelj. tovno, adv. vzhŠt., pogl. toonoj.

tovor, ora, m. 1) die Saumlast; biba leze, biba ni, tovor nese, osel ni (= polž); na tovor (na tovoru), t. j. kot tovor, na tovorno žival naloženo prinesti kaj, Levst. (Zb. sp.); — bie Last, bie Ladung, bie Fracht, Cig., Jan., Cig., (T.), DZ; — 2) der Saumsattel, Habd.-Mik.

tovórek, rka, m. dem. tovor. eine fleine Saumlast. tovóren, rna, adj. Saum, Last, tovorna živina, tovorni konj; — tovorna pot, der Saummeg; — tovorna ladja, das Frachtschiff, tovorni vlak, der Lastenzug, nk.

tovorsti, sm, vb. imps. 1) auf Saumthieren Lasten sortschaffen; tovorili so blago na Kranjsko, LjZv.; Saumhandel betreiben; z vinom t.;—als Saumlast ausladen, auspaden, Guts., Cig.; — 2) als Saumlast tragen: živina tovori ali na hrbtu nosi, Dict.; — tudi: tovoriti, sprim.

tovorivec, vca, m. bas Saumthier: ber Tragesel, Cig.; bas Saumpferd, M.

tovorivka, f. ein weibliches Saumthier, Mur., Ravn., DZ.

tovorjénje, n. das Säumen.

tovornica, f. die Saumerin; — bie Beinhandlerin.

tovornik, m. ber Saumthiertreiber, Dict.;—ber Saumer; (vinski) t., ber Beinhandler; — ber Baarenführer, Cig., DZ.; — tudi: tovornik, tovornik, Valj (Rad).

tovórniški, adj. Säumer-; tovorniško sedlo, ber Saumsattel, Dict.

tovórski, adj. Saum-, Cig.

tovórščina, f. = plača za tovorjenje, C. tovręd, adv. = tored, um dieje Zeit herum, vzhSt.-C.

tovrêda, adv. = tored, Jarn.(Sadj.).

tozdáčka, adv. = todi, ravnokar, speben, vzh-Št.-C.

tozdáka, adv. = tozdačka, vzhSt.-C. tozêmec, mca, m. ber Julánber, Cig.(T.).

tožáriti, arim, vb. impf. viel flagen: t. o slabi

tožárjenje, n. die Rlagerei, das Processieren.

tóžba, f. die Rlage; die gerichtliche Rlage; tožbo podati, die Rlage erheben, Cig.; tožbo pognati pred sodnika, Levst. (Pril.); = tožbo

sprožiti, DZ.; pod tožbo biti, im Anflagestand sein, Cig.; tožba je ostala mrtva, der

tóžbenik, m. = tožnik, ogr.-C., kajk.-Valj.-

tožec, žca, m. der Rlager, Mur., ogr. - Valj .-

tožen, žna, adj. 1) Rlages; tožno pismo; tožni

dan, ber Amtstag bor bem Gerichte; - 2) =

letini, LjZv.; t. koga, jemanden flagen, Processe gegen ihn führen, t. se, processiecen, Processe führen.

tozęmski, adj. inlandisch, Cig.(T.), DZ.

tozemstvo, n. bas Inland, DZ.

Brocefe murbe fiftiert, Ip.

tožbenica, f. die Rlageschrift, Jan.(H.).

tóžben, bna, adj. Rlage.

(Rad).

(Rad).

otožen, traurig, Rez.-C.; melancholisch, Cig., nk.; (prim. tužen.). toženec, nca, m. ber Angeflagte. toženje, n. das Rlagen. tožonka, f. bie Angeflagte. toževanje, n. 1) das Klagen: t. po domu, bas Heimweh, Cig.; — 2) das Processieren. toževáti, üjem, vb. impf. 1) klagen, wehklagen, C., Skrinj.; tako je toževal in se ni dal potolažiti, Levst.(Zb. sp.); - 2) antlagen, Slom.; t. se, proceffieren. tožíten, ina, adj. Rlage-, Cig.; - flagbar, Jan.tožītnik, m. ber Accusativ (gramm.), Cig., Jan .-(Slovn.), Levst.(Sl. Spr.), nk. tozîtelj, m. = tožnik, ber Rlager, Jan., nk. tožīteljica, f. = tožnica, die Klägerin, nk. tožīteljski, adj. Kläger-, flägerisch, nk. tožîtev, tve, f. bie Rlageführung, Cig. tóžiti, im, vb. impf. 1) flagen, jammern; t. komu svoje nadloge; vedno toži, da se mu slabo godi; - t. se, fich beflagen, jammern; t. se na kaj, na koga, über etwas, jemanden flagen; 2) vertlagen; svoje sošolce hodi tožit učitelju; — gerichtlich klagen; toži ga zaradi dolga; t. na trpež ali smrt, auf Leib und Leben flagen, V. Cig.; t. se, processieren, Proceffe führen; — t. se, sich anklagen: t. se svojih grehov, C.; - 3) toži se mi, ich habe teine Luft, es verbrießt mich; toži se mi vstati, delati; nekaterim se toži samim misliti, Glas.; — ich empfinde Langeweile, Guts.-Cig., C.; danes se mi strašno toži, Kamnik - M.; ich werbe schläfrig, es schläfert mich, Cig., Polj., Tolm.; - 4) ich sehne mich: po drugih jedeh se jim toži, Ravn .- Mik.; ich vermisse schwer; tożi se mi po domu, po prijateljih. toživec, vca, m. = tožnik, ber Rlager, Cig., Jan. tožīvka, f. = tožnica, bie Rlagerin, Cig., Jan. tožljiv, iva, adj. :) ber gerne sich beflagt, Mur.; verbrießlich, Cig., Jan., C.; - 2) trag, faul, verbroffen, Guts., Mur., Cig., Jan., C.; bolnikov obiskovati ne bodi tožljiv! Ravn.; -

3) schläfrig, Cig., Jan., Polj.; mlačna, tožljiva duša, Jap.(Prid.). tožljivec, vca, m. 1) ein verbrieglicher, murrischer Mensch, Mur., C.; — 2) ein träger, fauler Menfch. tożljivka, f. i) ein murrisches Beib, Mur.; - 2) ein trages Beib. tožljívost, f. 1) die Berdrießlichkeit, Mur., Cig.;
— 2) die Trägheit, die Berdroffenheit; bie Schlaffucht, Cig., Jan. tožnica, f. bie Rlagerin. tožník, m. ber Rlager; brez tožnika ni sodnika, Cig. tožnomîselje, n. der Trübsinn, Cig.(T.). tožnost, f. die Traurigfeit, die Betrübnis, Rez .-C., nk.; - bie Melancholie, M. tožúh, m. der Rlagebold, Cig. tožûn, m. ber Rlagebolb, Cig. trab, traba, m. ein Arm bes vorberen ober binteren Bagenzwiesels, der Bagenschere, vzhSt., BIKr.; pl. trabi, ber Bagenzwiesel, die Bagenschere, Cig., vzhŠt. trábelj, blja, m. = trabje, Lašče-Erj. (Torb.). trâbje, n. oni del voza, ki je vtaknjen med podvoz in med oplen, die Bagenschere, der Swiejel: zadnje t., sprednje t., Cig., Volče-(Tolm.) - Erj. (Torb.), BlKr., (trabję, ę̂sa, Notr.-Cig., Loški Potok-Erj. [Torb.], trobje, esa, Rib. - Mik., trebje, esa, Tolm. - Erj.-(Torb.]).trablja, f. die Plaudertasche, Gor. trabljáti, am, vb. impf. ichmagen, plaubern, Gor.; - prim. trobiti, trobuzljati. trâblje, belj, f. pl. = trabje, Cig., C., Dol. trabuza, f. die Blaudertafche, Mur., Z. trabúzati, am, vb. impf. = trabljati, C., Z. trabúzgati, am, vb. impf. = trabljati, Andr. trabuzljáti, âm, vb. impf. = trabljati, Ig., Gor. tráca, f. irdene Bratpfanne, Hal.-C. trácelj, clia, m. 1) die Treffe, die Borte, — 2) ber Halszapfen des Schweines, vzh.St.-C. trackáti, am, vb. impf. vertröpfeln, verftreuen, Z.: - verzetteln, verschwenderisch gebrauchen, Z., Polj. tráča, f. — terača, oterač, daš Handiuch, Mur., Cig., C., Met., Crni Vrh (Notr.)-Mik., Gor.; z nekakšno tračo so kelih otirali, Burg. tračeo, čca, m. dem. trak; bas Banbchen. tráčica, f. dem. trača, Burg. tračič, m. dem. trak; bas Banboen. tracisce, n. ber Strahlpuntt, Cig.(T.). tracje, n. 1) coll. Bander, Bes.; - 2) = bobova ali fizolova slama, Plužna pri Bolcu-Erj.-(Torb.); = drobne bekove šibice, GBrda. trafika, f. prodaja, bie Trafil. trafikant, m. prodajavec, ber Trafifant. tragant, m. neka smolasta tvarina, ber Tragant. tragantovina, f. ber Tragantstoff, Cig. trágati se, am se, vb. impf. traga se mi = utraga me, toži se mi, ne ljubi se mi, (Tolm.)-Erj. (Torb.), BlKr.; — prim. nem. trage. trage, f. pl. 1) die Trage; mrtvaske trage; 2) (zaničljivo) = dolge noge, Trst. (Let.); - iz nem. traged, m. pisatelj žaloiger, ber Tragobe.

balten, ber Balten; - iz nem.

tráme, ệna, n. = tram, ogr.-Valj.(Rad).

tragēdija, f. žaloigra, die Tragödie. tramic, ica, m. dem. tram; bas Baltchen, ein fleiner Tragbaum. trāgičen, čna, adj. tragediji primeren, tragifch, tramīnec, nca, m. neka vinska trta: ber Tra-Cig., Jan., nk. miner, Cig., M. tramiti, im, vb. impf. = trame devati, C. tragik, m. ber Tragifer, Cig., Jan., nk. tragika, f. die Tragit. tragikōmičen, *adj.* žalostno-vesel, tragifomiſф. tramnik, m. die Baltenunterlage, C. tragljáč, m. psovka človeku dolgih nog, ob tramovje, n. bas Geballe, bas Baltenwert. Muri in Ščavnici - Trst. (Let.), Valj. (Rad); trampuž, m. ein plumper, bider Menich, Z., prim. trage = dolge noge, Trst.(Let.). trágljiv, adj. träge, Mur., Kast. (Rož.), Laščetramtati, am, vb. impf. phantasieren, Gor. Erj.(Torb.); - prim. utragljiv. 1. tranca, f. ein öffentliches Gefangnis, Mur.; trajanje, n. die Dauer, Cig.(T.). ber Rerter, Guts. - Cig., C.; - prim. stsl. tratъ, der Rerter, Mik.(Et.). trajati, jam (jem), vb. impf. bauern, anhalten, Dol.-Cig., Jan., nk.; — stsl., hs. 2. tranca, f. die Phantafie, das hirngespinft, Cig. trájen, jna, adj. dauerhaft, C., nk. trancanje, n. bas Phantafieren, Cig. trajnost, f. bie Dauerhaftigfeit, Cig.(T.), nk. trančati, am, vb. impf. phantasieren (in Kranttrâk, trâka, trakû, m. 1) das Band, s trakom heiten), Cig., Notr. zavezati; trakovi na klobuku, na zastavi; transporter, rja, m. kotomer, ber Transporteur. bie Borte, C.; - t. zavleči bolnemu živintrantara, f. eine tölpelhafte Person, Mur. četu (bas Giterband einziehen), Strp.; - 2) trantáti, âm, vb. impf. verwirren, C. bas Pfropfreis, V.-Cig., C., Gor.; — 3) der 1. trâp, m. = trabje, C. halszapfen bes Schweines, C.; — 4) ber Strahl, Mur., Guts.-Cig., Cig.(T.), Cel.-2. trap, trapa, m. ber Dummfopf, ber Tolpel; - trape loviti, dumme Wege wandeln, zwed-(Geom.), Sen.(Fiz.); solnce strelja zlate trake, los umhergehen, Kr.; menda ga vrag moti, ogr. Valj. (Rad); pusti eden trak svoje svet-losti v mojo dušo! ogr. - Valj. - Rad); solnčni da v taki zimi trape lovi po grmovju, Jurč.; – prim. 2. trep. t., Zv.; - 5) živi t., ber Bandwurm, Z. tràp, trâpi, f. = trabje, Sv. Peter pri Goricitrakáča, f. ber Regenbogen, Dalm., Kast.-C. Erj.-(Torb.); trap, î: zadnja, prednja trap, trákana, f. kozje ime, Krn, Bača-Erj. (Torb.). Hal.-C., Gor.-Valj (Rad). trakar, rja, m. 1) ber Bandmacher, Cig., M.; trápa, f. 1) die Trappe, Mur.; die Zwergtrappe – ber Bandhänbler, Cig., Jan.; — 2) neki (otis tetrax), Frey.(F.); — 2) eine bumme ponočni metulj: rdeči t., bas rothe Orbens-Berion; zaljubljene trape, LiZv.; - die Thorheit: t. iz njega gleda, Ravn. band (catocala elocata), modri t., das blaue Ordensband (catocala fraxini), Erj.(Ž.). trapálast, adj. = trapast, Notr. trakarček, čka, m. dem. trakar; ein fleiner traparija, f. bie Tolpelei, die Albernheit, bie Bandhändler, Cig. Thorheit. trakarica, f. die Bandhandlerin, Cig., Jan. trapáriti, arim, vb. impf. faseln, irre reben, trakarija, f. ber Bandhanbel, Cig., Jan. Cig.; — zwedlos herumgeben, Dol. trakariti, arim, vb. impf. ben Banbhanbel trápast, adj. tölpifch, albern, bumm. treiben, Cig., Jan. trapati, am, vb. impf. 1) narrifch, tolpelhaft trakárnica, f. die Banbfabrif, Cig., Jan. fein, M.; malo trapa, er ift nicht recht bei trakarski, adj. Banbhanbler-, Cig. Berftande, Gor.; - 2) herumirren, Cig., C.; - 3) narren, zum Besten haben: t. koga, trakast, adj. 1) bandahnlich, Band-, Cig.; bandförmig gestreift, Cig.; trakasta mavrica, Cig., Gor.-M., C.; (s komedijami) so kratko-Trst.(Let.); — 2) trakasta svinja (mit einem časili, strašili in trapali izurjeni glumci pre-Halkapfen), C.; — 3) strahlig, Cig.(T.). trakavec, vca, m. ber Strahlstein, Cig.(T.), prosto ljudstvo, LjZv.; t. koga 1. dan aprila, Navr.(Let.). Erj.(Min.). trapec, pca, m. ein bummer, einfältiger Rerl. Cig. trákelj, klja, m. 1) die Quafte, C.; — bas Stockband, vzh.St. - C.; — 2) der Halszipfel trapen, pna, adj. beschwerlich: trapno delo, C. trapez, m. das Trapez, Cig (T.), Cel.(Geom.). trapezoid, m. das Trapezoid, Cig. (T.), Cel.bei Schweinen, Biegen, Schafen, Z., Valj (Rad); - 3) ein hervorragender Balten an Gebäuden, (Geom.). trapež, m. ber Dummfopf, ber Tölpel, ber ber Stichbalten, Jan., Jap. (Sv. p.). Marr, Cig., C., Mik. trakomèr, méra, m. bas Aftinometer, Cig.(T.). trapica, f. bie Thorin, bie Rarrin, Cig., Jan., trakovišče, n. der Strahlpunit, Cig.(T.). Zora. trakovît, adj. strahlig, Jan.(H.). trapic, ica, m. ber Qualer, ber Bedruder, Jan. trakovje, n. coll. 1) bie Banber, bas Bandwert; trapiten, ina, adj. qualend, Cig. trapitnica, f. bie Martertammer, Jan.(H.). - die Fransen, C.; — 2) der Bärlapp (lycopodium sp.), pod Pohorjem-Erj.(Torb.). trapilo, n. 1) bas Marterwertzeug, die Folter, trakúlja, f. ber Bandwurm (taenia), Cig., Jan., Cig., C., LjZv.; - 2) die Marter, Jan. Erj.(Ž.). trapist, m. ein Mitglied bes Trapiftenordens, tram, trama, tramu, m. ber Tram, ber Tragder Trabist.

1. trápiti, trâpim, vb. impf, qualen, martern,

Habd.-Mik., Mur., Cig.(T.), ogr.-C., Mik.;

- 682 -

trapljen od nečistih duhov, Trub.; muke nas trapijo, C.; glad me trapi, C.; zob me je trapil vso noč, Kras - Erj. (Torb.); bolezen me trapi, Svet. (Rok.); svoje telo t., seinen Leib abtöbten, tafteien, C.; svetci so svoje telo trapili, C. 2. trápiti, im, vb. impf. 1) = trapati 3), zum Beften haben, narren, M., Gor.; - nalasc se trapi, er lafst fich jum Rarren gebrauchen, V.-Cig.; — 2) narrisch sein, V.-Cig. trapîtva, f. die Marter, ogr.-Valj. (Rad). trapîvec, vca, m. der Marterer, Cig. trapížiti, îžim, vb. impf. narrifch fein, V.-Cig. trapkast, adj. bummerlich, Cig. trâplja, f. die große Trappe (otis tarda), Frey. (F.).trapljenec, nca, m. ber Gequalte, ber Leidende, C. trâpljenik, m. = trapljenec, C. trapljenje, n. bas Martern, bas Qualen, C., kajk.- Valj. (Rad); tudi trapljenje, kajk.- Valj. (Rad). trapljiv, íva, adj. qualerisch: strog in t., SIN.; – peinlich, Jan. trapnik, m. = trapni klin pri vozu, Hal.-C.; — prim. trap, f. trapon, m. = slabo žganje, Ljub. trapost, f. bie Albernheit, bie Dummheit, bie Thorheit, Mur., C. trapóta, f. die Thorheit, C. 1. trata, f. nuploje Bermenbung, Svet. (Rok.); v trato gre, es wird vergeudet, es geht verloren, C., Svet. (Rok.). 2. tráta, f. ber Rafenplat, ber Anger, ber Rafen; - prim. srvn. tratte, bav. trat f. die Biehtrift, Mik. (Et.). trâtarica, f. koza tratarica je ona, ki se pase okolo hiš, a ne hodi po leti v planino, Gorenja Soška dol. Erj. (Torb.). trática, f. dem. 2. trata. tratina, f. ber Rasen, ber Anger, die Flur; pred kočo in na obe plati se je razgrinjala lepa tratina, Jurč.; mlajši so posedli na tratino, DSv. trátinat, adj. rafig, Cig., Let. trátinica, f. dem. tratina, kajk.-Valj. (Rad). trátinščica, f. bas Ganseblumchen (bellis perennis), Tuš. (R.). tratiti, im, vb. impf. unnug verwenden, vergeuben, verschwenden; denarje, cas t., tudi: t. s čim: z maslom trati. trâtnat, adj. rosig, Jan. (H.). tratnica, f. 1) bas Rafenstud, ber Rafen, Mur., ogr.-Valj.(Rad); - 2) das Baffer gur Bewafferung der Biefen, Jan.; - 3) bas Hifpengras (poa pratensis), Cig., Nov., Glas., Vrt.; = tratinščica, das Ganfeblumchen, vzh-\$t.-C., kajk.-Valj.(Rad). 1. tratnik, m. ber Berichwender, Cig. 2. tratnik, m. bie Bfingftnelfe, C.

tratnjak, m. = 2. tratnik, bie Bfingftnelfe, C.

trátor, m. = ščir, ber Amarant (amarantus),

Z., Tuš.(B), Medv.(Rok.); — hs.

trâtrman, m., Valj. (Rad), pogl. tatrman.

tráva, f. 1) bas Gras; — slabe trave človek = slabega zdravja človek, Podkrnci - Erj. (Torb.), Lubusnje-Štrek.(Let.); - 2) kačja t., das Ruprechtstraut (geranium Robertianum), Josch; mleena t., ber Lowengahn (leontodon autumnalis, l. hastilis), Josch; medena t., bas Berigras (melica), Jan.; pasja t., das Anäuelgras, das Hundsgras (dactylis glomerata), Tuš.(B.), Medv.(Rok.), Nov., Vrt.; petih prstov t., das Fünffingerfraut (potentilla reptans), Josch; treh prstov t., ber Baffers bost (eupatorium cannabinum), Josch; grižna t., breitblättriges Wollgras (eriophorum latifolium), Cig., Vrt.; sv. Lucije t., ber Augentroft (euphrasia officinalis), Josch; sklepna t., ein immergrunes Gemache, C. traváča, f. schlechtes Gras, Cig., Jan. travar, rja, m. ber Rrauterhanbler, Cig.; der Rrauterfenner, Cig. trâvarica, f. die Kräuterfrau, Cig. travast, adj. grasartig, Cig., Jan. traven, vna, m. mali t., der Monat April; (ber Monat März, ogr.-C.); veliki t., ber Monat Diai; (ber Monat April, ogr.-M., C.). tráven, vna, adj. Gras:; — grafig, Cig. travestija, f. predelava na smešno, bie Eravestie. trávica, f. dem. trava, das Graslein. trávička, f. dem. travica; bas Graslein. travina, f. bas Graswert, bie Grafer, C., ogr.-Valj. (Rad); - ber Grasplat, Jan.; - = visoka, gosta trava, vzhSt. travisce, n. ber Grasplat, Jan., C., Zora. trâvje, n. coll. die Graser, bas Gras, M., Bes. travnast, adj. graficht. travnat, adj. grasreich, grafig; - Gras.: travnate grablje, ber Grasrechen, Svet. (Rok.). trâvnaten, tna, adj. = travnat, C. travnica, f. 1) ber Dlaiwurm ober Olfafer (meloë proscarabaeus), Erj.(Ž.); - 2) die Rüchenschelle (anemone pratensis), Ben.-Erj. (Torb.). trávničina, f. der Biefenboden, C. trávnik, m. 1) die Bieje; - 2) mali, veliki t. (April, Mai), C.; pogl. traven. travnina, f. die Biefenfechsung, M. travnisce, n. die Grasfläche, Jan. (H.). travniščina, f. die Biesensechsung, Svet. (Rok.). trávniški, adj. Biejens; travniške cvetice. trávništvo, n. die Biefencultur, DZ. travnjáča, f. das Grastuch, C., vzhŠt. travojedec, dca, m. ber Grasfreffer, Cig., Jan., Krelj. travojeden, dna, adj. grasfreffend, Cig., Jan. travokôšnja, f. die Grasmahd, Mur., Cig. travoznanec, nca, m. ber Rrauterfenner, Cig., travúlja, f. schlechtes Gras, Cig., Jan.; pozebla t., Jurč.; — das Graswerk, C.; ribe ticijo pod ledom v mahu in travulji, LjZv. tražnica, f. ber Seitentragbaum bes Dungermagenforbes, Gor., Notr.; - prim. trage.

trba, f. ber Tölpel, C.

trbáč, m. = trba, C.

trban, ana, m. 1) ein wenig behauener Baumftamm, Z.; — 2) ber Tölpel, C.; (tarban, ber Lümmel, Guts.).

tŕbast, adj. 1) fnollig: t. kruh, C.; -2) plump,

ungeschickt, Z.

tfbati, am, vb. impf. bumm einhergeben, trotteln, C.

trbaven, vna, adj. trbavna hruška, eine saftlose Birne, trbavno meso, zāhes, saftloses Fleisch, juzhŠt.

trbavs, m. der Trottel, Z.

trbonožec, žca, m. trbonožci, die Schneden oder Bauchfüßler (gasteropoda), Erj. (Ž.), Cig. (T.). trbopluta, f. ribe trboplute, die Bauchflosser, Cig. (T.), Erj. (Ž.).

trbosáti, âm, vb. impf. ad trbosniti; plumpen, C.; — z vrati t., die Thüren zuschlagen, Gor.; — mit Geräusch schlagen, M.; — rütteln, C. trbosniti, ssnem, vb. pf. plumpen, Z.; škas vode t. v koga, Bes.; t. koga, jemandem einen derben Schlag versehen, Gor.-M.

trca, f. = kosec, der Star (sturnus), C. trcalica, f. 1) das Rebhuhn (perdix), C.; -

2) = trca, C.

trcálo, n. ber Thürklopfer, C.

1. theati, theam, vb. impf. 1) thopfen, C.; — z nogo t., stampfen, C.; — 2) vrece t., Sade beuteln, C.; strene t. (ausschwingen), Z.; — prim. trkati.

2. tfcati, tfcam, vb. impf. Laute hören laffen wie 3. B. das Rebhuhn, der Bachtelfonig

(trc, trc), C.

tkcavka, f. 1) ber Bachtestönig (rallus crex), SlGor.-C.; — 2) bas Rebhuhn, SlGor.-C. tkcelj, clja, m. = strcelj, ber Baumstrunk, vzhŠt.-C.

trcka, f. 1) die Bachtel, C.; — 2) das Rebshuhn, C.

troljáti, âm, vb. impf. = turčati, Navr. (Let.). trč, adj. (indecl.?) = trčen, benebelt, Prim.-Štrek. (Let.).

trčák, m. die Fraisen, zapSt.-DSv.

třčati, am, vb. impf. = turčati, s pirhom ob pirh trkati za igro, Notr.

treati, im, vb. impf. im Buchse nicht weiter tommen (o drevesu), Fr.-C.;—steden: v blatu t., Hal.-C.

treek, cka, m. ber Baumstrunt, ber Baumsstod, C., kajk.-Valj. (Rad).

trcenje, n. bas Anftogen.

tfčiti, třčim, vb. pf. 1) anstohen; t. ob kaj, an etwas stohen: z glavo ob zid, v zid t.; čoln je trčil ob skalo; — t. s kozarcem ob kozarec, beim Trinten anstohen; t. s kom, mit jemandem anstohen; — t. se, anstohen; sid, durch Anstohen verlehen; — 2) klopsen: na prsa trikrat t., Burg.; — 3) trčen, besnebelt, berauscht; — rappelig.

treka, f. bas Hafelhuhn, Habd.-Mik.; - prim.

trcka.

trekati, am, vb. impf. fauft flopfen, C. treko, m. decek, ki se hoditi uci, C. treljaj, m. ber Stoft, ZgD.

trčljáti, âm, vb. impf. = trcljati, turčati, Navr. (Let.).

têd, téda, adj. hart; v trdo skuhati jajce; — trdi denarji, bares Geld, Cig.; — trdo delo, eine beschwerliche Arbeit; trd boj, ein schwerze Kampf; — trdega srca biti, hartherzig sein; trd do ubogih; — trde glave biti, ungelehrig sein; — trda bo za to reč, es wird schwer halten; za vodo, za denarje je trda, es herrscht großer Basser, Gelbmangel; — ves trd biti na kaj, auf etwas verjessen sein; — bil je že malo trd, er war schon etwas angestochen; — trd kmet, ein echter, noch uncivissserter Bauser — trda noč, tiese Racht; trdo molčati, hartnädig schweigen; trdo imeti koga, jemanben surz halten, strenge behanbeln; — trdo za njim, bicht hinter ihm, Sol.

trdáča, f. = trdo jabolko, trda hruška, kajk.-

Valj.(Rad).

trdák, m. ber Geizhold, Valj. (Rad). trdánjek, nika, m. ber Eiterpfropf, Valj. (Rad). trdee, dea, m. trdei, die Stlerite (min.), Cig. (T.), Erj. (Min.).

trdelíka, f. neko jabolko, Brkini-Erj. (Torb.),

Notr.

tfden, dna, adj. 1) fest; trden most, voz; trdno delo, solibe Arbeit; trdna roka; trdno stati, se držati; trdno zdravje, življenje; on je še trden, er ift noch ruftig, bei Rraften;-trdna volja, vera; trden sklep, trdno upati, zuversichtlich hoffen; trden spanec, tiefer Schlaf; trdno spati; - trdna placa, figer Gehalt, DZ.;-trden kmet, ein mohlhabenber Bauer; sicher: na trdno postaviti dogodek, ben Thatbestand herstellen, Cig.; nic trdnega (nichts Bestimmtes) ne vemo, Navr. (Let.); za trdno vedeti, bestimmt, positiv missen; za trdno obljubiti; za trdno prepovedati, ausdrudlich verbieten, Cig; za trdno, definitiv, Cig. (T.); za trdno imenovati, befinitiv ernennen, DZ.; dejati v začasni ali trdni pokoj, quiescieren ober pensionieren, DZkr.; - 2) geizig, Fr.-C.

trďęti, im, vb. impf. hart werden, Jan.(H.). trdíca, f.1) neka hruška, Podkrnci-Erj.(Torb.); — neko jabolko, C., M., Koborid-Erj.(Torb.); — die Knorpelfirsche, Z.; — 2) = škrob,

die Starte, C., Npes.-K.

trdíka, f. = kostenika, pesika, das Beinholz, bie Rainweide, C.; — neko jabolko, Mur., C., Sv. Duh pri Krškem - Erj. (Torb.); neka breskev, C.

trdíkast, adj. hártlich, Cig.(T.), M. trdíten, ina, adj. bejahend, affirmativ, Cig.(T.), C.; — affertorifch, Cig.(T.).

trdîłka, f. neko jabolko, Sebrelje na Goriškem-Erj. (Torb.).

trdilo, n. 1) škrob, die Starfe, ogr.-C.; — 2) die Behauptung, Cig.; — der Grundsah, C.

trdin, m. ein hartherziger, unbeugsamer Mann, Svet. (Rok.); — ber Geizhals, C.

trdina, f. 1) = trdost, die Hatte, Cig., Jan.;

— 2) die Berhärtung, Cig., Jan.; t. v vimenu,
C.; trdine v pljučih, Strp.;—3) fester Boden,
sester Untergrund, Cig. (T.); (opp. močvirje),
Svet. (Rok.);—4) nebeška t., das Himmels-

gewolbe, bas Firmament, Mur., Cig., Jan.; - 5) bie Festung, ogr. - M.; - 6) = ledina, Danj .- M.; - eine Berbstwiese (Die nur einmal gemaht wirb), Cig.; - 7) = trda trava, Gor. trdînka, f. eine hartherzige Frau, M. trdîtev, tve, f. 1) bie Hartung, Jan. (H.); -2) die Behauptung. tfditi, im, vb. impf. 1) hart machen, harten; t. se, hart werben; - stärken: obleko t., ogr.-C.; - abharten, Cig., Jan.; - 2) fest machen, befestigen, Cig.; na stropnico čebele trdijo satove, Levst. (Beč.); — 3) in gutem Stanbe erhalten: poslopja t., Levst. (Pril.); streho t., Z.; = braniti: Savl je Abnerjevo hišo trdil, Dalm.; - ausbessern: raztrgane škornje t., Levst. (Zb. sp.); - prijateljstvo, sosesko t., Freundschaft, gute Nachbarschaft pflegen, Cig.; Le primi bratec kupico v rocico In trdi z nami dolenjsko pravico! Npes. - K.; - 4) befräftigen, versichern, behaupten; t. komu kaj, jemanden versichern; svojo t., auf seiner Meinung bestehen, beharren; — vero t., einen Glauben befennen, Z., DZ. trdîvec, vca, m. kdor kaj trdi, Cig. trdkast, adj. hartlich, Mur., Cig. trdljat, ata, adj. == trdkast, Mur., Cig. trdnica, f. bas harte im Gefcmur, Jan., C. trdnina, f. ber Continent, Cig., Jan. tfdniti, im, vb. impf. befestigen, C. trdnja, f. = trditev, die Behauptung, Cig. (T.), Nov. trdnják, m = tolar, $Glas_{\cdot, \cdot} ZgD_{\cdot}$ trdnjava, f. 1) bie Festung, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) die Sicherstellung, BlKr. - Mik.; imam trdnjavo v rokah, ich habe die Sicherstellungsurfunde in der hand, Ig(Dol.), BlKr.-Navr.(Let.); — die "handsest", Cig.(T.). tranjavec, vca, m. der Festungsinsasse, Bes. trdnjaven, vna, adj. Festunge, nk. trdnjavica, f. dem. trdnjava; eine fleine Feftung, das Fort, Cig. (T.), nk. trdnjavje, n. das Festungswerf, Cig. trdnjavski, adj. Festunges, Cig., Jan. trdnóba, f. die Festigseit, Cig., Jan., M., Levst. (Cest.); pravica ino pravda je tvojega stola trdnoba, Dalm.; Gospod je trdnoba v času nadloge, Dalm. trdnokost, kosta, adj. = trdnih kosti, Levst. (Zb. sp.). trdnost, f. 1) die Festigkeit; t. v roki, die Sicherheit, Die Gemisbeit der Hand, Cig.; bie Ruftigleit; - 2) bie Rargheit, Mur. trdnota, f. die Festigfeit, Cig., Jan., Cig. (T.). trdoba, f. bie Sarte, Dict., Mur., Cig., Jan. trdóben, bna, adj. hart, Jan. trdôča, f. = trdost, (tvrd-) kajk.-Valj. (Rad). trdoglav, glava, adj. hartföpfig; - (fig.) eigenfinnig, Cig. trdoglav, glava, m. 1) ber Harttopf, Cig., Jan.; 2) ber Tropfopf (anobium pertinax). Erj. (Ž.). trdoglavec, vca, m. ber Harttopf. trdoglaven, vna, adj. hartföpfig; - fig. eigensinnig, halsstörrig.

trdoglavka, f. ein weiblicher Sarttopf. trdoglavnost, f. die Hartfopfigfeit; fig. die Halbftorrigfeit, der Eigenfinn. trdoglavost, f. = trdoglavnost, trdogobčen, čna, adj. t. konj, ein maulhartes Bferd, Bleiw.-Cig. trdokljunast, adj. mit hartem Schnabel, Pres. trdokljûnski, adj. = trdokljunast, Preš. trdokoren, rna, adj. hartnadig, halsstörrig, Mur., Cig., Jan., nk.; trdokorno se držati pravil, LjZv.; najtrdokornejša nejevera, Ljtrdokornost, f. die Hartnädigkeit, Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad), nk. trdokorsčina, f. = trdokornost, vzhSt. trdokožec, žca, m. trdokožci, bie Harthauter, Mur., Cig.(T.). trdokožen, zna, adj. harthautig, Mur., Cig., trdok ožnica, f. 1) neko jabolko, Mariborska ok. - Erj. (Torb.); - 2) neka živinska bolezen: die Harthautigfeit, ber Leberhund, Strp. trdokrit, krila, adj. hartflügelig, Cig. trdolàs, lása, adj. harthaarig, Cig. trdolès, lésa, m. die Rainweide (ligustrum vulgare), vzh.St.-C. trdolêsec, sca, m. = trdoles, vzhSt. trdoleska, f. 1) t. evropska, europäischer Spinbelbaum, das Pfaffenhütlein (evonymus europaeus), $Tu\tilde{s}(R)$; — 2) trdo in dolgo držeče jabolko, *Goriš.-Erj.(Torb.).* trdoléskovec, vca, m. = trdoles, SlGor.-C. trdolîtina, f. ber Hartgufe, DZ. trdolùp, lupa, adj. hartichalig, Jan. trdoméčen, čna, adj. = trde meče, von hartem Fleisch: trdomečna hruška, Gor. trdonog, noga, adj. hartfüßig, Cig. trdorepka, f. neka smokva, Slap (Ip.) - Erj. (Torb.). trdorog, roga, m. bie Schildfrote, Ist. - Cig., Jan., C.; — prim. it. tartaruga. trdordg, roga, adj. harthörnig, Cig., Jan. trdorožen, žna, adj. harthufig, Cig. trdoskorjast, adj. hartrindig, Jan. (H.). trdosfčen, čna, adj. hartherzig. trdosfenez, m. ber hartherzige. trdosfenica, f. bie hartherzige. trdosfenik, m. ber hartherzige. trdosfenost, f. bie hartherzigeit. trdost, f. 1) bie Barte; - 2) = trdina, bas Firmament, Dict. trdóta, f. die Särte, Mur., Jan., Ravn.-Valj. (Rad), Cig.(T.), Erj.(Min.). trdoten, tna, adj. Sarte-: trdotne gredi, bie Härtescala, Erj. (Min.). trdoûmnik, m. ber Hartfopf, Vrt. trdovràt, vráta, adj. = trdovraten, Jan., Dalm. trdovráten, tna, adj. hartnädig; berftodt, ftarrtrdovratnež, m. ber Hartnadige, ber Starrfinnige. trdovrâtnica, f. die Hartnädige, die Starrfinnige. trdovrátnik, m. = trdovratnež.

- 685 -

trdovrátnost, f. die Hartnädigkeit, ber Starr-

trdožív, žíva, m. sivi t., grauer Armpolyp (hydra grisea), Erj.(Z.).

trdoživ, žíva, adj. ein jabes Leben habend, Cig.

trdožívost, f. die Bahigkeit bes Lebens, Cig. (T.).

treba, f. bie Entfernung bes Ungehörigen : die Sauberung (3. B. ber Baume vom Un-

geziefer), C.

treba, adv. treba je, es ift nothwendig, man mujo; t. je iti; t. je, da gremo; ni treba, es ist nicht nöthig; — t. mi je česa, ich bebarf einer Sache, ich brauche etwas; t. mi je obleke; tebe ni treba tukaj, bich brauchen wir nicht bier.

trebac, m. ber Reiniger (n. pr. kdor trebi tree), C. trébati, a, vb. impf. treba = treba je, nk.; to mi treba, to bi mi trebalo, vzhŠt.-Glas., nk.

trebe, adv. = treba, nothig, nothwendig, Habd .-Mik., ogr.-Mik., C., Trub., Dalm., Jsvkr.-Valj. (Rad), Podkrnci, Trebnje (Dol.) - Erj. (Torb.), nk.; trebe je se potiti, Jsvkr.; ne trebe, Dalm., ogr.

trebec, bca, m. ber Buger, ber Reiniger, Cig. trêbek, bka, m. = majhno trebilo: zobni t., der Bahnftocher, usesni t., bas Ohrsöffelchen, nohtni t., ber nagelpuper, C.

trebelika, f., Cig., C., pogl. trobelika 2). trebelje, n. das Sumpffreugfraut (senecio paludosus), Cerknica-Erj.(Torb.); -(nam.trob-?).

trebeti, trebeje, vb. impf. trebeje, es tit nothmendig, vonnöthen, Habd., ogr.-Mik.; trebelo (trbelo) bi se ti veseliti, bu folltest bich freuen,

ogr.-C.

trebež, m. 1) bie Entfernung bes Ungehörigen, die Reinigung, bas Austlauben, Cig., Jan., Nov.; — 2) die Ausrodung, C.; — 2) das Gereute, der Robegrund, Cig., Jan., Rib.-Mik., Dol., Št.; laze, trebeže žgo, Dol.-Mik.; živina se po gozdih in trebežih pase, SIN.; (trebèž, éža, Levst. [Rok.]); — 4) abgefallenes Obst, Cig.; — 5) = kar se s travnika, z njive, iz potoka itd. potrebi, M., C., Gor.; - ber Abraum, Cig.; - 6) die Nachgeburt, Cig., Jan., Mik.; — 7) tisti delavec, ki trsje trebi, C.

trebežína, f. bas Beggeflaubte, bas Rlaubericht,

trebežníca, f. = rovnica, die Reuthaue, C., Tolm.; trêbežnica, jvyhSt.

trebežník, m. ber Haulanber, Cig.

trébi, adv. = trebe, treba: trebi je, ni trebi, Krelj, Dalm., Savinska dol.

trebič, íča, m. = kdor kaj trebi (n. pr. mah z drevja), Cig., C.

trebijan, m. neka vinska trta, Ip., Kras-Erj. (Torb.).

trobiten, ina, adj. Reinigungs., Bug.: trebiine klešče, die Butzange, Cig.

trebîlnica, f. die Baggermaschine, Nov

trebitnik, m. 1) bas Falzeisen (ber Berber), V.-Cig.; - 2) = trebek, ber Stocher, Cig., Jan.

trebilo, n. ein Bertzeug jum Bugen, Raumen,

trebir, rja, m. = kar se iztrebi, ber Abraum, Cig.

trebisce, n. bas Hauland, bas Gereut, Cig., Jan.

trebîtev, tve, f. das Bugen, die Reinigung, Mur.

trebiti, im, vb. impf. 1) vom Ungehörigen befreien, reinigen, puben: solato, gobe t.; drevje t.; jarek, reko, ribnik t. (vom Schlamme u. bgl. reinigen, baggern); njivo t., die Steine u. bgl. vom Ader sammeln, Cig.; - zobe t., die Zähne stochern; nos si t., sich die Nase pupen; - kożo t. (abschaben, falzen), V.-Cig.; — ausweiden; ride t.; — jezik t., die Sprache purificieren, Cig. (T.), nk.; — t. se, sich des Ungehörigen, Unbrauchbaren entledigen: sadje se trebi, t. j. kar je črvivega, slabega, odpada; leščniki se trebijo (= gredo radi iz robčevine), Gor.; ptiči se trebijo, die Bogel wechseln die Febern, febern sich, Cig.; - krava se trebi (entledigt sich ber Nachgeburt), Z., jvzh.St.; — 2) roben: gozd trebiti.

trebîvec, vca, m. ber Reiniger.

trebje, esa, n., pogl. trabje.

trébljenje, n. 1) das Reinigen, das Bugen; das Schlämmen, das Baggern; — 2) das Roben. trebljenka, f. = berivka, ber Bflüdjalat, Ljub. tręblji, m. pl. = trabje, Vas Krn-Erj. (Torb.). 1. trębník, m. 1) ber Ausraumer, Cig.; -– ber Rober, Cig.; - 2) = trebez, bas Robes land, Jan., C.

2. trębnik, m. neke vrste žrebelj, Tolm.-Erj. (Torb.); - prim. trebje.

3. trębnik, m. das Rituale, Raič(Slov.);—stsl. trebovje, n. = trebež 3), krčevina, C.

trébuh, úha, m. 1) ber Bauch; trebuh me boli; iti s trebuhom za kruhom, sein Brod suchen gehen; — pl. trebuhi, die Kuttelstede, M., C., (trebuhove) Rez. - C.; - 2) babji t., ber quirlformige Salbei (salvia verticillata), Medv. (Rok.).

trobuháč, m. ein großbauchiger Mensch, Cig. trebuhar, rja, m. 1) ein großbauchiger Mensch; — 2) das Bauchthier, Jan., C.

trebúhast, adj. 1) großbauchig; — 2) bauchartig.

trebuhat, áta, adj. großbauchig.

trebuhovka, f. bie Golbruthe (solidago virga aurea), SIGor.-C.

trebúšast, adj. 1) bauchig; — 2) bauchartig. trebušat, áta, adj. großbauchig.

trebusatost, f. die Großbauchigfeit, Jurc. trebûšček, šcka, m. dem. trebušec; baš

Bauchlein. trebûšec, šca, m. dem. trebuh; 1) bas Bauch.

lein; - 2) der Schofsbalg, die Rappe am Getreibe, Cig.

trebûšek, ška, m. dem. trebuh, Valj. (Rad). trebušen, šna, adj. 1) Bauch:; le na trebušno potrebo gledati, Trub.; — 2) bauchig, großbauchig.

trebusic, m. dem. trebuh, bas Bauchlein, Cig.

trebusina, f. das Bauchstüd eines Felles, Cig. trebusiti, üsim, vb. impf. ausbauchen, Cig.;
— t. se, einen Bauch machen, sich ausbauchen, Cig.; bauchig werden, C. trebüsje, n. der Unterleib, V.-Cig.

trebusie, n. der unterleid, v.-Cig. trebusiki, adv. auf dem Bauch liegend, GBrda. trebusinat, adj. bauchig, großbäuchig. trebusinež, m. der Großbauch, Jan.(H.).

tredusnez, m. der Grogdaud, Jan. (H.). tredušnica, f. 1) das Baudfell, Cig. (T.), Erj. (Ž.); — 2) neka hruška, Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.).

trebūšnik, m. 1) ber Großbauch, Mur., Cig., Jan., C., Dalm.-Valj.(Rad), LjZv.; — 2) ber Bauchdiener. Fr.-C.

ber Bauchbiener, Fr.-C. trebusnják, m. 1) ber Großbauch, Cig., Jan.; — 2) bas Bauchthier (gastrozoum), Cig.(T.), Erj.(Ž.).

trebusonst, f. bie Bauchigkeit, Cig. trebuson, m. ber Großbauch, GBrda.

trečákovica, f. tako imenujejo svinjo, ki se je enkrat oprasila in se čuva še dalje za pleme (nam. tretjakovica), Tolm.-Erj.(Torb.). treknjátl, âm, vb. impf. auf Rleinigfeiten verthun, V.-Cig.; (tudi: trehnjati, Gor.; trefnjati, Ig[Dol.], jvzhŠt.; nam. trohnjati).

trêm, m. = podaljšek pri strehi, da je več prostora pod njo, BlKr.-DSv.

tremie, m. ber Gang am Haufe, Hal.-C.; —

prim. hs. trijem, Halle.
tremolit, m. bet Tremolith (min.), Erj.(Min.).
tremur, rja, m. bie Reste (dianthus sp.), Bate
za Sv. Goro-Erj.(Torb.); — prim. tromar.
tren, trena, m. = trenutek, Navr. (Let.),
Zora.

trének, nka, m. = trenutek, Mur., Cig., C., Mik.

tréniti, trénem, vb. pf. 1) die Augen schließen und gleich wieder öffinen, mit den Augen zuden, blinzen; kar di z oemi trenil, einen Augenblick, Dict., Trub, Dalm.; = kar z oemi trenes. Skrb.-Valj. (Rad); trenili niso gledavci, Ravn.; kot (ko) di trenil, in einem Au; — 2) schlagen; to te dom trenil! Polj.; z vajeti t. po konjskem hrbtu, Jure.; — da te treni! post tausend! Ravn., Str., Levst. (Zb. sp.).

trénje, n. 1) das Reiben, die Reibung, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); — 2) das Flacksbrechen, Cig., Jan.; — 3) das Bedrücken, das Wartern; — die Abtöbtung, Cig., ZgD.

trênljaj, m. = trenutek, Jan., C., ZgD. trenôtek, tka, m. = trenutek, Jan., nk.

trenoten, tna, adj. augenblidlich, momentan, Cig.(T.), Bes., Zora.

trenotje, n. ber Augenblid, nk.; — prim. hs. trenuce.

trênta, f. die Reihensemmel, die Schichtsemmel, V.-Cig.; beradu vredi end trento, Jsvkr.;
— hlebec kruha, ki se dase pogredeem, Valj. (Rad), Gor.; — ein Laid weißes Wirtschaftsbrot, C.; — prim. kor.-nem. trente, eine Art Semmel, dav. brod-triendl, weißes Wilchbrot, Strek. (Arch.).

trenûtek, tka, m. ber Alugenblid.

trenúten, tna, adj. einen Augenblick dauernb, LjZv.

trenûtje, n. = trenotje: v enem trenutju oka, Krelj.

1. trèp, trépa, m. das einmalige Zu- und Aufschlagen der Augenlider: t. ocesa, trepi in migi, C.

 trèp, trépa, m. ber Tölpel, ber Dummtopf, C., Vest., St.: — prim. srvn. trappe, Tropf, bav. trappal, Strek.(LjZv.).

trépa, f. eine bumme Berjon, Jan., C., Valj. (Rad); psovka: trepa trepasta! Kr., Št.; — prim. 2. trep.

trepaca, f. die Patiche jum Festichlagen weicher Dinge, Cig.; ein Brett jum Festicopfen des Mistes auf dem Bagen, Rib.-Mik., Notr.

trepatce, n. ber Quirl (ein Ruchenwertzeug), Cig.

1. trepâtnica, f. das Augenlid; — die Bimper, Erj.(Z., Som.).

2. trepâtnica, f. das Riopsholz, die Batsche, Cig. trepâtnik, m. der Basschelle, Mur., Cig.; s trepalnikom se trepljejo štrene, predno se denejo na palice sušit, Polj.

trepalo, n. bas Klopfwertzeug, Cig.; — bie Schwinge zum Ausschwingen bes gebrechelten Flachfes ober Hanfes, Mur.-Cig.

trepan, ana, m. = trep, der Tolpel, C. trépast, adj. = trapast, M., C., Kr., St.; —

prim. 2. trep.
1. trépati, trêpam, pliem, vb. impf. 1) blingeln,

Mur., Cig., Jan., Mik., Polj.; moj zoprnik z očmi treplje na-me, Dalm.; — 2) žittern, Alas., M.; bati se ino trepati, Bas.; prim. trepetati.

2. trépati, trépljem, -páti, âm, vb. impf. flopfen; perilo t., die Bafche flopfen; strene t.; — plahte t., Leintücher ausschwingen, ausschnelslen; — jajca t., Eier quirlen. Cig.

len; — jajca t., Eier quirlen, Cig. trépavec, vca, m. ber Blingler, C. trépavica, f. bas Augenlib, Guts., Mur., Mik. trépec, pca, m. bie Franse, Jan., DZ. trépelj, plja, m. = 2. trep, ber Tölpel, Hal.-C. trepenéti, im, vb. imps. = trepetati, BlKr.-DSv.

trepèt, éta, m. das Zittern, das Beben. trepetáč, m. der Zitterer, Cig. trepetálnica, f. = 1. trepalnica, C. trepetánje, n. das Beben, das Zittern. trepetáti, etâm, éčem, vb. impf. beben, zittern;

- t. po čem, sich bebend nach etwas sehnen, C. trepetav, ava, adj. bebend, zitternd.

trepetávast, adj. furchtsom, Mur. trepetávec, vca, m. ber Bitterer, Cig., Jan. trepetávka, f. 1) bie Bittrerin, Jan. (H.);

2) trepetavke, die Schwebsliegen (bombylidae), Cig.(T.), Erj.(Ž.).

tropêtec, tca, m. das Zittern, das Beben, Jan.; das Trema, Jan.(H.).

trepéten, tna, adj. zitternb, Mur.; — furchtfam, Mur. trepéti, ím (ém), vb. impf. zittern; t. kot šiba,

ogr.-C. trepetika, f. = trepetijika, die Zitterpappel,

Jarn., Mik.

Malhinje na Krasu-Erj.(Torb.).

toria), Ben.-Erj.(Torb.).

tresîika, f. ber Obermennig (agrimonia eupa-

tresitnica, f. 1) die Flache- ober Hanfichwinge,

V.-Cig.; - 2) ber Mühlbeutel, Jan.

trepetljáti, am, vb. impf. sauft beben, Cig. trepetljîčje, n. der Espenwald. tropotljika, f. die Zitterpappel, die Espe (populus tremula). trepetljíkov, adj. Zitterpappel-, Espen-. trepetljíkovina, f. das Espenholz. trepetljiv, íva, adj. zitternd, surchtsam, Guts., Mur., Cig. trepetljîvec, vca, m. der Furchtsame, vzhŠt.-C. trèsk, interj. frach! trepetljívost, f. die Furchtsamteit, ogr.-C. trepetnik, m. der Furchtsame, Levst. (Zb. sp.). trêpka, f. ber Baschblenel, Mur., Cig., Jan.; - nožna t., die Messersläche: le na trepko udariti, nur mit ber Defferflache ichlagen, Guts. trêpkati, am, vb. impf. perilo t., die Baiche ichlagen bes Blives. ausschwingen, Jan. treplja, f. die Bolenta, Zilj.-Jarn.(Rok.). trepljáti, am, vb. impf. sanft flopfen, Jan.; tätscheln, C. trépniti, trépnem, $\nu b. pf. 1$) = treniti 1), Cig., C., Bes.; - 2) = treniti 2); Petelin trepne dvakrat, trikrat s perutnicami, Levst.(Zb. sp.). schlagenbes Wetter, Jan. (H.). trepóla, f. die Bitterpappel, Ravn.-M., Polj. trepúhati, am, vb. impf. = 1. trepati 1): (z očmi) t., Mur.-Cig. tres, m. 1) das Bittern, das Beben, die Erschütterung, Meg., Mur., Cig., Mik.; — das Erdbeben, Trub., Krelj, Dalm.; tresovi, Trub., Dalm.; Poslal jim je velik tres, Npes.-K.; - 2) bie Schwingung, Cig., Jan., Cig.(T.), Sen. (Fiz.); - 3) zitternbes Erbreich, ber Moorgrund, V.- Cig. (Torb.]). tręsa, f. 1) vzvišen svet okolo dreves, Kras-Erj.(Torb); — 2) der Rasen, Notr., C., Z. po češ. tresac, m. der Schuttler, Cig. tresaj, m. die Schwingung, Sen (Fiz.). tresalo, n. die Flachsschwinge, Cig. trosav, áva, adj. zitternd, fremulierend, Cig., Jan.; (po češ.). spane gemacht werben, Cig. trésavica, f. das Bittern, C.; — der Schütteltreskovit, adj. = treskav, Zora. frost, bas Fieber, Jan , Valj.(Rad). tresavka, f. ber Steden jum Schutteln bes Reiftenbuichels, bes Bidels, Fr .- C. tresečína, f. zitterndes Erbreich, V.-Cig.; pogl. tresetina. tręsek, ska, m. = tres, das Erdbeben: tresek maje mesto, Npes.-K. liata), SiGor .- C. trêsek, ska, m. C., Jurč., pogl. tresk. trésenje, n. 1) bas Schütteln; — 2) bas Zit-Cig.; - pogl. trešliika. tern; - bas Schwingen, bie schwingenbe Bewegung, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); postopno t., fortichreitende Schwingung, Cig.(T.). treset, éta, m. ber Torf, C., DZ. tresetati se, am se, vb. impf. zittern, flin-- t. z glasom, trillern, SIN. meru, C. tresetina, f. der Moorboden, Dict. tresetka, f. die Torssilie (tosseldia), C. trésica, f. bas Bittern, V.-Cig., C. Cig., Strp. tresika, f. das Pfahlrohr (arundo donax),

tresisce, n. ber Schwingungspunkt, Cig. (T.). tresk, m. 1) ber Rrach, ber Rnall; - ber Blisschlag; tvoji treski so semkaj leteli, Dalm.; tresk na tresk, Schlag auf Schlag; — kletvica: tresk te ubij! sto treskov si voščita, Jsvkr.; ti tresk ti, da ne slišim! (tresek) Jurč.; vsega treska si izmisli, Z.; -2) = netresk, Andr.; -3) treski pleski, Larifari, Jan. treskà, f. 1) ber Holzspan; kadar tesarji hlode tešejo, treske odletavajo; ber Lichtspan; treske tesati; s treskami svetiti; — 2) ber Klippfisch, Cig.; usoljena t., der Laberdan, Jan.; - tudi: trèska, Cv., tréska, jvzhŠt. tréskanje, n. 1) das Krachen; — 2) das Eintreskati, treskam, vb. impf. 1) ein Gefrache verursachen: drva treskajo (prasseln), Cig.; z vrati t., die Thure zuschlagen; - 2) treska, es schlägt ein; bliska se, grmi in treska; - 3) fcmettern: otročiče so treskali ob kamenje, nk.; 4) mit bem Worte tresk fluchen, Jsvkr. treskav, áva, adj. einschlagend: treskava sapa, tréskavec, vca, m. ber Schmetterer, Cig. treskavica, f. ein Gewitter mit häufigen Blitschlägen, Habd.-Mik., Jan., C. tresketáti, am, vb. impf. frachen, Cig. treskîlnik, m. poleno, od katerega treske tešejo: tolčejo se vedomci z ognjenimi treskilniki, Kres; (tresilnik, pri Gorici, Erj. tréskniti, trêsknem, vb. pf. trachen, Cig., Jan. treskot, ota, m. = treskanje, Cig., Jan.; treskováti, ûjem, vb. impf. mit bem Worte tresk fluchen: s križem treskujete, Rog.-Valj. tręskôvec, vca, m. das Holz, aus dem Lichttréslica, f. 1) das Zittern, V.-Cig.; — 2) das Fieber, Mur., Cig., Jan., C., Vrtov.(Km. k.); - 3) die Flachsschwinge, Cig., Jan.; priprava, s katero se omikano predivo trese in raztepa, Dol., Gor.; - 4) bie Beutelvorrichtung in ber Muble, Notr. treslicka, f. ber Bitterflee (menyanthes trifotreslika, f. bas Fieber, Dol.; bas Angstfieber tresljaj, m. 1) bie Schwingung, bie Bibration, Cig., Znid.; - 2) ber Triller, V.-Cig., Jan. tresljáti, am, vb. impf. sanft schütteln, Mur.; tresljiv, íva, adj. 1) zitternb: tresljiva roka, Vrt.; — 2) furchtsam, C.; feige, Sol. tresnica, f. die Schleuberfeuche ber Schafe, trésniti, trêsnem, vb. pf. 1) tresnilo je = treščilo je, ber Blit hat eingeschlagen, Habd .-Mik.; - 2) trachen, Cig., Jan.; - 3) polternd zuschlagen: z vrati t., Cig.; - t. koga, jemanden schlagen, C.; — schmettern, M.; -

4) fturgen, fallen, Jan.; - nam. treskniti.

tresoglasen, sna, adj. tremulierenb. Jan., Cig. in bolezni živino tero, Kug. - Valj. (Rad); jeza me tare, ber gorn hat mich ergriffen; tresoglàv, gláva, adj. mit dem Ropfe zitternd, V.-Cig., Jan. tresoglavec, vca, m. ber Ropfichuttler, Cig. tresondg, noga, adj. 1) mit ben Fußen gitternb, schlotterno, Cig(T); — 2) = tresopet: vesela, tresonoga deklica, Jurč. tresopèt, péta, adj. unruhig: razposajena in tresopeta mladina, LjZv. tresorep, repa, adj. mit bem Schweife gitternb, tresorepka, f. die Bachftelze (motacilla alba), Mur., Cig., Jan. tresorok, roka, adj. mit ber Hand gitternb, trésti, trésem, vb. impf. iculteln; mraz me trese, mrzlica me trese; sadno drevje t.; sadje t. z drevja; – t. se, zittern, beben; od mraza, strahu se t.; roka, noga se mi trese; — tresod glas, eine zitternde Stimme. tresulja, f. ein Ding, das zittert, Cig.; — die Zitternadel, Cig. tresuljec, lica, m. ber Bitterer, Gor. tresûljka, f. bas Liebesgras (eragrostis), C.; bas Bittergras (briza), Medv. (Rok.). treščánja, f. = velika treska, C. trescati, im, vb. impf. (eig. berftenb frachen), bersten, Mik., Krelj. trescica, f. dem. treska; bas Spanchen. treščīčje, n. coll. Spanchen, Spane. treščína, f. = velika treska, C. tresčiti, tresčim, vb. pf. 1) einen Rrach verurfachen; - z durmi t., die Thure gufchlagen; - frachend fturgen, fallen; na tla, z glavo ob zid t.; - kakor ji je treščilo v glavo, wie es ihr eben einfiel, LjZv.; kaj ti ne trešči v glavo, hlapče! Jurč.; - 2) einschlagen (vom Blit); v hišo je treščilo; — 3) schmettern; t. koga ob tla, ob zid. treščje, n. coll. Holzspane, Hal.-C. tresljika, f. das Fieber, das Bechselfieber, Meg.-Mik., Mur., Cig., Jan., Dalm., Bolc, Podkrnci-Erj. (Torb.), jvzhŠt.; t. me tere, Mik. tresljikav, adj. = mrzlicen, fieberfrant, Bolc, Podkrnci-Erj. (Torb.). tréšniti, trešnem, vb. pf. Preš., Štrek., pogl. treščiti, tres(k)niti. trêtev, tve, f. das Brecheln, Cig., C. tréti, tárem (térem), trèm, vb. impf. 1) reiben, Mur., Cig.(T.), nk.; črevelj me tare, Mur.; rak tere nogo ob nogo, Erj. (Izb. sp.); - 2) zermalmen, zerbruden; orehe t.; čebele t.; s

kolesom t., rabern, Npes.-Cig.; moder kralj hudobne s kolesom tare, Skrinj.-Valj.(Rad);

pot t., einen Beg bahnen, Z.; tren pot, ein

ausgetretener Bfab, Dict.; - t. se, gebrangt

voll sein; vsa hiša se jih tare, pijač se je

vse trlo, Ravn.; vse se je trlo ljudi, LjZv.;

= gnesti se, Raič(Nkol.); - 3) lan, ko-

noplje t., ben Flache, ben Hanf brechen (bre-

cheln); - 4) bebruden, bebrungen; mrzlica,

trešljika me tare, C., Mik.; dete božje tare,

das Kind hat die Fraisen, Pjk. (Crt.); tere

ga, er ift epileptifch, Mariborska ok.; kuge

skrb, žalost, nadloga me tare; Kdo zna Noč temno razjasnit', Ki tare duha? Preš.; Dušo tre mi žal in bol, Greg.; bližnjega, ubožce t., Skrb., Ravn. - Valj (Rad); - abtobten; pokorščina vse želje tare in tepta, Rog.-Valj.; to je post, da se človek tare kak dan, Ravn.; — t. se, sich abmuhen; t. se s čim, C.; t. se za kaj, sich um etwas fummern, C.; - 5) t. se, brunften, läufig fein (o kravah), Cig., Rib.-M., C., Ig(Dol.), Notr. tretjáča, f. 1) breitägiges Fieber, C.; — 2) bas britte Heu, Jan. (H.). tretjáčiti, ačim, vb. impf. = tretjo kop v vinogradu opravljati, Fr., Hal.-C. tretjačnja, f. tretja kop v vinogradu, C. tretják, m. 1) ein breijahriges Thier mannlichen Geschlechtes, Cig., Jan., M., C., Dol.; -2) ber Tertianer, Valj. (Rad); - 3) ber Drittelbauer, Cig.; - 4) ein brei Einheiten enthaltenbes Gelbftud, Boh. tretjakinja, f. ein dreijähriges weibliches Thier, Cig. tretjákovica, f. 1) = seno tretje košnje, Rihenberk-Erj.(Torb.); - 2) pogl. trečakovica; prim. tretjakovka. tretjákovka, f. = svinja, ki se je tretjikrat oprasila, Cig. trotjanka, f. breitägiges Fieber, Cig. tretjáški, adj. tertiar (geol.), Cig., Jan., Cig. (T.). trétjec, tjeca, m. ber Dritte: kdor n. pr. v igri kot tretji kaj dela, Valj.(Rad); - = tretji roj, C.; - ber Drittgeborene, Mur. tretjegorje, n. bas Tertiargebirge (geol.), Cig. (T.); — po češ. tretjegorski, adj. tertiar (geol.), Cig.(T.); po češ. tretjeréden, dna, adj. v tretji red spadajoč, nk.; tretjeredna država, ein Staat britten Ranges, SIN.; - = k tretjemu redu (svetega Frančiška) spadajoč, Cv. tretjerệdnik, m. = član tretjega reda svetega Frančiška, ZgD. tretjerojenec, nca, m. ber Drittgeborene, Jan. (H.)tretjetvoren, rna, adj. tertiar (geol.), Cig., Jan. trétjevec, vca, m. = tretji roj, Gor. trętji, num. ber britte; v tretje, zum brittenmal; v tretje gre rado. tretjíca, f. 1) triletna ovca, Cig., ali svinja, Dol.; — svinja, ki se je tretjikrat oprasila, Cig.; — krava v tretjem letu, Cig.; — 2) breitägiges Fieber, Z.; — 3) der britte Klee, Z.; - 4) bie Terg, Jan. trétjič, m. = tretji roj, Por., Levst. (Beč.). trétjič, adv. zum brittenmal, brittens. tretjikrat, adv. = tretji krat, jum brittenmal. tretjína, f. bas Drittel. tretjînar, rja, m. ber Drittelbauer, Cig. tretjînik, m. = pomagač čredniku, (tretjinek) Cig., Gor.-Z., Burg.(Rok.), Kres. tretjiniti, înim, vb. impf. 1) pasti tretjino krav, pomagač biti čredniku, Burg. (Rok.), Kres,

-- 689 --

```
Gor.; - 2) tretjo kop v vinogradu oprav-
  ljati, vzhŠt.-C.
tretjînka, f. bas Drittel, Cig., Ravn. - Valj.
   (Rad), nk.
trêtnica, f. = tretjača 1), Dict.
tretnik, m. = susec, ber Monat Marz, Cig.
trézek, zka, adj. = trezen, Guts., Jarn., Jan.
trezen, zna, adj. = ne pijan, nüchtern; -
  (pren.) t. človek, trezno soditi, nk.
trézev, zva, adj. = trezen, Cig., Jan., C.,
  Krelj, Cv., Ig(Dol.); bodimo trezvi! Dalm.;
   (treziv, Meg., Trub., Dalm.).
trézljiv, adj. = trezev, Guts., Trub.
trêznik, m. der Nüchterne, Mur.
trézniti, im, vb. impf. nüchtern machen, C.;
     - t. se, nüchtern werben, Cig.
tréznost, f. bie Nüchternheit.
trézovati, ujem (ovam), vb. impf. 1) nüchtern
fein, Jan., M.; — 2) pogl. trezvati. trezvati, am, vb. impf. nüchtern machen, Z.;
   (trezovati, Mur., Ravn.).
trézvek, zevka, adj. = trezev, Rož.-Kres.
trezvôst, f. = treznost, Meg., Cig., Jan. (tre-
  zivost), Trub.
trg, m. 1) ber Martt: dober t. imeti, seine
  Bare gut anbringen, C.; v trg iti, Goris.;
    - dober trg = dober kup, wohlfeil, Rez.-
  C.; bes. ber Wochenmarkt; ber gewöhnliche Lebensmittelmarkt; na trgu kaj kupiti; —
  der Plat, wo etwas gewöhnlich verfauft wirb;
  žitni trg; - 2) ein öffentlicher Plat; glavni
  trg, ber Sauptplat; - 3) ber Marttfleden;
  mesta, trgi in vasi.
trgác, m. 1) der Pflüder, Cig., Jan.; - ber
  Beinleser, Cig., Mik., Dalm., Hip. (Orb.),
  Škrinj., Zora, Cv., BIKr.; - 2) der Reiß-
  pflug, C.; - 3) der Obstbrecher, Cig.; prim. obirac 2); - 4) t. toka, ber Stromunter-
  brecher (phys.), Cig. (T.).
trgalnik, m. ber Obstbrecher, SlGor .- C.
tfganje, n. 1) das Reißen; — 2) das Pflüden; — die Beinlese; — 3) t. (po udih), das
  Glieberreißen ; -4) bas Raufen, bie Balgerei.
trgatev, tve, f. bie Beinlefe.
trgati, trgam, vb. impf. 1) reißen. zerreißen;
  obleko t.; voda trga bregove; čebele t., bie
  Bienen ausbrechen, Cig., Por.; — (pren.)
  srce t., das herz zerreißen; sinove besede
  so jej trgale srce, Erj. (Izb. sp.); t. se, reißen,
  zerreißen (intr.); obleka, nit se trga; - beseda
se mu trga, er bleibt in ber Rebe steden,
Ravn.; - 2) psiden; evetlice, sadje t.;
  (grozdje) t., Beinlese halten; - 3) verfurgen;
  t. komu plačilo; vsakemu hlapcu plačo trga;
  -4) t. se, sich herumreißen, raufen; (sneg gre),
  kakor bi se berači trgali, Zv.; — t. se za
  kaj, sich um etwas reißen; trgajo se za blago,
  die Ware hat einen reißenden Abgang; ne
  bodem se trgal za kaka dva goldinarja, es
  soll mir nicht auf ein paar Gulden ankommen;
      5) t. se, sich erbrechen, Mur., C.; — 6)
  trga me, ich habe bas Reigen; trga me po
  udih, po roki.
trgâtva, f. = trgatev.
trgatven, tvena, adj. Beinlese-, C.
       Slov.-nem. slovar.
```

trgavec, vca, m. ber Beinlefer, Cig., Jan.; za trgavci jagode pobirati, Škrinj.-Valj.(Rad). tfgavica, f. der Rheumatismus, vzhSt.-C. trgavka, f. die Beinleferin, Cig., Jan. trgavs, m. ber Raufbold, Cig., Jan. trgež, m. ber Raufbold, Valj. (Rad). tfgniti, tfgnem, vb. pf. zuden, Jan.(H.). trgopóren, rna, adj. trgoporna trdnost, bie Bugfestigfeit, Sen. (Fiz.). trgotáti, otâm, óčem, vb. impf. zupfend rütteln, C. trgovanje, n. die Betreibung bes Hanbels, ber Handelsverkehr, DZ. trgováti, ûjem, vb. impf. Hanbelsmann fein. Sandel treiben, Mur., Cig., Jan., nk. trgovavec, vca, m. der Händler, der Raufmann, Jan. trgovčán, ána, m. = tržan, C. trgộvčinja, f. = trgovka, Jan. trgôvec, vca, m. ber Handelsmann, Mur., Cig., Jan., nk. trgovina, f. 1) ber Hanbel; t. s sadjem, s knjigami, der Obst-, Buchhandel; t. na debelo, na drobno, der Groß-, Rleinhandel; — 2) die Bare, C., Z.; vsako trgovino v prodajo staviti, Levst.(Nauk). trgovînski, adj. den Handel betreffend, Handels. trgovînstvo, n. 1) bas Handelswesen, Jan., nk.; - 2)= pravica, po kateri se kako blago more prodajati mej trgovino, Levst. (Nauk). trgovišče, n. 1) der Handelsplat, Cig.(T.);-2) = trg, ber Martifleden, kajk .- Valj. (Rad). trgovka, f. die Handelsfrau, Cig., nk. trgovnica, f. bie Martthalle, bie Barenhalle, Jan., Cig.(T.). trgovski, adj. Handels, Cig., Jan., nk. trgovstvo, n. das Handelswesen, Cig., Jan., nk.; - ber Sanbelsftand, Cig., Jan. trgulja, f. die Roggentrespe (bromus secalinus), M., C. têh, m. die Last, die Ladung, Meg., Habd.-Mik., Mur., Prip.-Mik.; — (pren.) občinski trhi, ogr.-Valj.(Rad); - iz madž., Mik. (Et.). tfhel, hla, adj. moridi, Jan., C., (trhèl, là) Lašče-Erj. (Torb.); življenje, ki ni trhle jarmovke vredno, Jurč.; - trhlo lice, ein eingefallenes Geficht, Jurc. trhiện, adj. morich; — t. človek, ein fauler, unbrauchbarer Mensch, Tolm.; — tudi: trhièn, éna, Dol. trhlénec, nca, m. ein fauler, unbrauchbarer Mensch, BlKr. trhlenéti, ím, vb. impf. = trhleti, Ig(Dol.). trhlenina, f. moriches Holz, bas Morichicht. trhieti, im, vb. impf. morich werben, C., Dol. trhlina, f. moriches Holz, C trhlja, f. = trhel les, Temljine(Tolm.)-Strek. (Let.). trhljad, f. moriches Holz, C., Znid. trhljadina, f. = trhljad, V.-Cig. trhljiv, íva, adj. = trhel, C. triangulācija, f. merjenje na triogelnike, bie Triangulierung, Cig.(T.). triangulováti, ûjem, vb. impf. na triogelnike meriti, triangulieren, Cig.(T.). trias, f. die Trias (geol.), Cig (T.).

triasen, sna, adj. Trias. (geol.), Cig. (T.); triasna skupina, bie Triaggruppe, Cig. (T.). triba, f. = vezani kozolec, die Doppelharfe, Jan., Ig(Dol.). tribárven, vna, adj. = trobarven, Cig., Jan. tribelj, blja, m. = valjar, Glas., KrGora; prim. kor.-nem. trib'l, holgerne Balge gum Glätten der Basche oder zum Auswalzen des Teiges, Strek (Arch.). tribljati, am, vb. impf. = valjati, mongati, KrGora. tribljavec, vca, m. die Nudelwalze, Guts., C. tribometer, tra, m. toromer, der Reibungsmesser, Cig.(T.). trībrah, m. ber Tribrachys (verzna stopa: UUU), Cig.(T.).trībua, f. razdelek, die Tribus, nk. tribun, m. starorimski oblastnik, ber Tribun. tribuna, f. gledavski oder, bie Tribune, Cig. trica, f. 1) bie Flachsbrechlerin, Cig., Mik., Polj.; -2) = torica, Cig., M.tricépen, pna, adj. = kar je v tri cepe, breiichaftig, breispaltig, Cig. tričlèn, cléna, adj. = tročlen, Jan. tridánski, adj. = tridneven, Mur. tridéten. ina, adj. breitheilig, Cig. tridétnost, f. bie Dreitheilung, Cig. trîdeset, num. dreißig. tridesetak, m. ber Dreißiger, Cig., Jan. tridesetdánski, adj. = tridesetdneven, Mur. tridesetdnéven, vna, adj. breißigtagig. trideseter, num. breifigerlei tridesetêren, rna, adj. breißigfach. trideseterica, f. ber Schilling, Cel.(Ar.). trideseternat, adj. dreißigfach. trideseti, num. ber breißigste. tridesetica, f. die gahl breißig. tridesetic, adv. jum breißigftenmal, breißigftens. tridesetina, f. bas Dreißigstel. tridesetinka, f. bas Dreißigstel. trîdesetkrat, adv. breißigmal. tridesetkraten, tna, adj. breißigmalig. tridesetléten, tna, adj. breißigjährig. tridesetnica, f. 1) die Meffe am breißigsten Tage, Krelj - M.; - 2) = harmica, bas Dreißigstamt, Cig., Jan. tridesetnicar, rja, m. ber Ginnehmer bes Dreißigstamtes, Cig. tridesetnik, m. ber Dreifiger, Cig., Jan. tridesetnina, f. bie Dreißigstgebur, Cig. trideseturen, rna, adj. breißigstünbig. tridnéven, vna, adj. breitagig. tridnevnica, f. eine breitägige Feier, C. trifunten, tna, adj. breipfündig, Cig., Jan. triga, f. = 2. trilja, Kras, Ist., Ip. - Erj. (Torb.). triglásen, sna, adj. = troglasen, Cig. triglav, áva, adj. breifopfig, breihauptig, Mur., Cig., Jan., Mik. triglavàt, áta, adj. = triglav, Jan.(H.). triglavec, vca, m. ein breifopfiges Besen, Levst. (Zb. sp.).triglaven, vna, adj. = triglav, Mur., Cig., trigonālen, lna, adj. trikoten, trigonal.

trigonometrija, f. trikotomerstvo, die Trigonometrie. trigonometrijski, adj. trigonometrijch, Cig. (T.). trigubat, ata, adj. breifaltig, Cig. triguben, bna, adj. dreifaltig, Cig., Krelj-M., C. trihīna, f. = lasica, die Trichine, der Haarwurm (trichina spiralis), Erj.(Z.) trîja, f. = 2. trilja, Kras, Ist., Ip.-Erj.(Torb.). trijadrîtnica, f. der Dreimaster, Cig. trijáki, m. pl. Pfingsten, Cig., C.; — pogl. trijámborica, f. = trijamborka, Cig. trijamborka, f. ber Dreimafter, Jan. trijánčenje, n. = potrkavanje na zvonove, Jan. trijánčiti, ančim, vb. impf. = potrkavati na zvonove, St.-Cig., Jan., Kor.-M. trijáški, adj. Pfingsten: Trijaško blato Dela leto bogato, Npes.-K. trije, m. trî, f., n. num. brei; ob treh, um brei Uhr. trijezičen, čna, adj. breisprachig. trika, f. das Brachfeld, Cig. tríkati, am, vb. impf. brachen, Cig. triki, m. pl. bas Dreigespann: trike zapreci, trikot, m. das Dreied, Cig.(T.), nk. trikoten, ina, adj. breiwinfelig, Cig., Jan.; -Dreied : trikotna mreža, bas Dreiednes, Cig. (T.); breiedig, Jan., Cig.(T.); trikotna misca, ber Deltamustel, Erj.(Som.). trikôtje, n. = trikotnik, Cig., Jan. trikotnik, m. bas Dreied, Cel. (Geom.), nk. trikotomêrstven, tvena, adj. trigonometrisch, Cig.(T.)trikotomêrstvo, n. die Trigonometrie, Cig. (T.), C.trikráljevo, n. (adj.) das Fest ber hl. drei Kö-nige, vzhŠt., ogr.-C. trikrat, adv. breimal. trîkraten, toa, adj. breimalig. trikratnik, m. bas Dreifache (math.), DZ. triletec, tca, m. ein breijahriges Rind, Mur. triléten, tna, *adj.* dreijährig. triletje, n. ber Beitraum von brei Jahren, das Triennium, Cig., Jan., nk. trilftnica, f. das Dreijahrsfest, Cig. trilijon, m. die Trillion. trilisten, tna, adj. breiblätterig. trilîstje, n. das Dreiblatt, Glas. trilistnik, m. ber Bitterflee (menyanthes trifoliata), Cig. 1. trîlja, f. die Meerbarbe: rdeca t., die rothe Meerbarbe (mullus barbatus), Erj. (2.). 2. trîlja, f. neka igra, bas Mühlenipiel, (ben .it.: tria, tavola a mulino, bas Mühlfahren), Kras, Ist., Ip.-Erj.(Torb.). trîljati, am, vb. impf. die Mühle fpielen, Cig. trilogija, f. tri skupaj spadajoče tragedije, bie Trilogie. triloten, tna, adj. breilothig, Cig., Jan. trimati, mljem, vb. impf. = ropotati (bav. tremeln, mit Gewalt arbeiten, ftogen, fclagen), Vas Krn-Erj.(Torb.). trimer, mera, m. ber Trimeter, Jan.

trimęsečen, čna, adj. breimonatlich, Mur., Cig., Jan. trimęsečnína, f. die Quartalrate, DZ. trimeter, tra, m. trojestopen ali šestostopen verz, der Trimeter. trimíljen, ljna, adj. breimeilig, Zora. trimorfen, fna, adj. trolik, trimorph, Cig.(T.). trimoštvo, n. das Triumvirat: vrhovno oblast je imelo kmetsko trimoštvo, Levst.(Zb. sp.). trimož, m. der Triumvir, Levst. (Zb. sp.). trinájst, num. dreizehn. trinajstêr, num. breizehnerlei. trinajsteren, rna, adj. breigehnfach. trinajsternat, adj. breizehnfach. trinájsti, num. der dreizehnte. trinajstica, f. die Rahl dreizehn. trinájstič, adv.zum dreizehntenmal, breizehntens. trinajstína, f. das Dreizehntel. trinajstînka, f. das Dreizehntel. trinajstkrat, adv. breigehnmal. trinájstkraten, tna, adj. breizehnmalig. trinajstléten, tna, *adj*. breizehnjährig. trinajstloten, tna, adj. breigehnlothig, Cig.(T.). trinajščica, f. bie Rahl breigehn, Mur. 1. trînek, nka, m. der Augenblick, Mur.; noben trinek časa, Ravn.; v trinku reče vozove napreči, Ravn. 2. trinek, nka, m. ber Stricknoten, C., Z. trinîtnik, m. = tronitnik, der Drillich, Cig. 1. trindg, noga, m. ber Dreifuß, Mur., Cig., Jan., Malhinje-Erj. (Torb.); - die Pfanne, Kor.-C. 2. trinog, m. 1) ber Beiniger, Mur.; ber Benter, Meg.; = biric, Dict.; - 2) ber Thrann, Mur., Cig., Jan., nk.; - ("ber mit den Füßen Tretende", Erj. [Torb., Let. 1883, 301.]); po Cafu = tisti, kateri noge tere. trinog, noga, adj. breifüßig, Mur., Vrt.; trinogi stolec, DSv. trinoga, f. ber Dreifuß, Alas., SlGradec, Fr.-C., Savinska dol.; - eine Bfanne mit brei Füßen, Mik. trinogáča, f. der Dreifuß, vzh.St.-C. trinogat, ata, adj. breifugig. trínoginja, f. die Tyrannin, V.-Cig. trinom, m. tročlenec, das Trinom (math.). trinoški, adj. tyronnijo, Mur., Cig., Jan., nk. trinostvo, n. die Tyrannei, Mur., Cig., Jan., Ravn - Valj. (Rad), nk. trinožec, žca, m. ber Dreifuß, Cig.(T.). trinožen, žna, adj. breifüßig, Mur., Cig. trinôžka, f. = trinožnik, Cig. trinožnik, m. ber Dreifuß, Jan., Sol., = trinogat stolec, Poh. triôgeln, gelna, adj. breiedig, Cig, Cig.(T.), nk. triogeinat, adj. breiedig, Cig. triqgeinik, m. das Dreieck, Cig., Jan., Cig.-(T.), nk.; na triogelnike izmeriti, triangulieren, Cig (T.). trioglast, adj. breiedig, Mur. trioglàt, áta, adj. breiedig. triok, oka, adj. dreiaugig, Cig. triolēt, m. neka vrsta liričnih pesni, das Tritriosmînski, adj. Dreiachtels, Jan.(H.).

triosten, stna, adj. breistachelig, Cig. trîp, m. 1) bas Bu- und Aufschließen ber Augen, ber Augenblid, Mur., Mik.; 2) der Pulsichlag, Cig., Jan., Cig.(T.), Let.-C., Erj (Som.). 1. tripa, f. die Maueraffel, Kr .- Valj. (Rad). 2. tripa, f. das Roch, Meg., Jan.; die Polenta, Kor. - Jarn (Rok.); rodo tripo jesti, Npes.-Schein.; - ber Sterz, SIGradec - C.; prim, treplja. tripâtčen, čna, adj. = tri palce mereč, breizöllig, Cig. tripalnica, f. = trepalnica, das Augenlid, Mur., Cig. trípanje, n. das Bulfieren, Cig., Jan., C. tripárkljast, adj. breizehig, Cig. tripas, m. das Roll-Gürtelthier (dasypus tricinctus), Erj.(Ž.). tripati, tripam, pljem, vb. impf. 1) die Augen gu- und aufschließen, blingeln, Mur., Cig., Mik; z očmi t., Dol.; - blinten (o zvezdah), Cig.; - 2) zuden, zappein: riba triplje, Cig.; - zittern : roke mi tripljejo, Z.; - 3) schlagen, pulfieren, pochen, Cig., Jan., C.; srce triplie, Gor. tripavica, f. die Blingsucht, Z. tripel, m. ber Tripel (min.), Cig.(T.). tripetrn, adj. tripetrna ladja, ber Dreibeder, Cig. triplaten, tna, adj. breiseitig, Cig. triplīka, f. ugovor na dupliko, die Triplit. triplosk, ploska, adj. dreiflächig, Cig. (T.), C. tripniti, tripnem, vb. pf. einen Bulsichlag thun, tripodîja, f. tristopje, die Tripodie. tripóten, tna, adj. = trikraten, Cig., Jan. tripotje, n. ber Dreiweg, Cig., M. trirebrn, adj. breirippig, Cig. trireden, dna, adj. breizeilig, Cig. trîredi, num. = trideset, Kor.-C. trirézen, zna, adj. mit drei Schneiden, breischneibig, Cig. trirob, roba, adj. breitantig, Jan., Cig. (T.), Šol., C. trirobat, áta, adj. breifantig, Cig., Jan. triročen, čna, adj. breiarmig, Cig. trirog, roga, adj. breihörnig, Mur., Jan., Mik. trirogast, adj. breihörnig, Cig. trirogat, áta, adj. breihörnig, Cig. trirogelj, glja, m. der Dreizad, Cig., Blc.-C. triroglja, f. bie Salzbinfe, der Dreigad (triglochin), Medv.(Rok.), C trirogljáča, f. der Dreizad, Cig. trirogljat, ata, adj. breijadig. trirogljec, gljeca, (geljca), m. ein forperliches Dreied, Cig.(T.) trirok, roka, adj. breihanbig, Mur., Cig., Jan. triseženjski, adj. breiflafterig, Cig. tristaven, vna, adj Dreisate: tristavni racun, die Dreisagrechnung, Cel.(Ar.). tristavka, f. ber Dreisan, die Regelbetrie, Cig., Jan., Cig.(T.), Slom.-C., Cel.(Ar.). trīsto, num. = tri sto, breihunbert (tristoter, tristokrat itd., prim. stoter, stokrat itd.). tristoleten, tna, adj. breihundertjährig. tristôpje, n. die Tripodie, Cig.(T.).

tristotni, num. ber breihundertste, Mur., Cig.,

tristovec, vca, m. ber Basserknöterich (polygonum amphibium), Sv. Peter pri Gorici-Erj.-(Torb.).tristran, strana, adj. breiseitig, Jan., Cig.(T.), Žnid. tristránski, adj. breiseitig, Mur., Cig., Jan. tristrok, stroka, adj. dreifach, Zora. tristropen, pna, adj. breiftodig, Cig., Jap.-C. tristrúgast, adj. breiarmig (o rekah, potokih), Cig. tristrugat, áta, adj. = tristrugast, Cig. tríščati, ím, vb. impf. = v kako drobno stvar v eno mer gledati, stieren: kaj triščiš v bukve? Podkrnci-Erj. (Torb.). trisce, n. = terisce 1): 1) bie Flachsbrechelftatte, Cig.; - 2) ein Marktplat im Freien, V .trišteven, vna, adj. breigahlig, Cig., Jan. tritédenski, adj. breimöchig. triumf, m. slavje, ber Triumph. triuren, rna, adj. breistunbig. trivedrn, adj. breieimerig, Cig. trivedrski, adj. breieimerig, C. trivésein, adj. dreirubrig, Cig. trivesljak, m. ber Dreiruberer, Cig. trivialen, lna, adj. preprost, trivial. trivladen, dna, adj. breiherrichaftlich, Cig. trivladje, n. bie Dreiherrichaft, bas Triumvirat, Cig., Sol. trivoglàt, áta, adj., pogl. trioglat. trivesten, tna, adj. breireihig, breizeilig; — breifach, C., Bes. trizložen, žna, adj. breifilbig, nk. trízna, f. = boj na čast mrtvemu človeku, Jurč. (Tug.), Vrt.; trizno igrati, LjZv.; - stsl. trizob, zoba, m. ber Dreigad, Cig., Jan. trizòb, zóba, adj. = trizobat, Jan. (H.). trizobat, áta, adj. breigannig, breigadig, Cig., Jan. trizobec, bca, m. ber Dreigad, Jan. trizóben, bna, adj. = trizobat, Cig., Jan. trizôbje, n. = trizob, m., Jan. trizvezdje, n. bas Dreigeftirn, Cig., Jan., Zora. trja, f. = pezdir, Z. trjáče, f. pl. 1) bas gröbste Spinnhaar, bas Berg, Cig., vihSt.-C.; — 2) bie baraus gemachte Leinwand: v trjačah hoditi, Npes .trjáčen, čna, adj. trjačno platno, bie gröbste Leinwand, vzh.St.-C. trjáki, m. pl. Bfingsten, Habd. - Mik.; narod na Kranjskem rabi to besedo za čas senjma, ki je v Ljubljani v začetku meseca maja: do trjakov, o trjacih; - po Mik. (Et.) nam. tur-jaki, prim. slovaški: turice, bas Bfingstfest; toda prim. trojaki. $trj\hat{a}va$, f. = trdnjava, DZ. trje, n. coll. die Abfalle beim Brechen bes Flachses: pomesti trje, Notr. trji, m. pl., GBrda, pogl. tirji pod: tirje. trjúsiti, ûsim, vb. pf. = telebiti, Cig.

trjúsniti, üsnem, vb. pf. = telebniti, Cig.

tik, m. ber Anschlag an einen Gegenftanb, Cig.; — ber Anprall, Valj. (Rad); ber Bodstoß, Cig.; kozel nastavljal je roge in se pripravljal na trk, Jurč. třk, interj. posnemanje glasu o trkanju. trkáč, m. 1) = trkalo, ber Thurflopfer, Cig.; - 2) ber Stoßwidder, Cig., Jan., M., Frey. (F.); - 3) ber Mauerbrecher, Kremp.-C. trkálce, n. dem. trkalo; ber Thurklopfer, Jan. tfkalica, f. eine Spechtart, C. trkalnik, m. = trkalo, ber Thurflopfer, Cig. trkalo, n. eine Borrichtung jum Antlopfen, der Thurtlopfer, Cig., Jan., C. trkanje, n. das Rlopfen, das Bochen; — das Stoßen. trkati, trkam, vb. impf. flopfen, pochen; na okno, na vrata t.; - iti in t., fleinschriftig geben, C.; - grlica trka (girrt), C.;-ftogen, anstoßen: s kozarci t.; s pirhi t., Gor.; (prim. turcati); - mit ben Sornern ftogen (bom Rleinvieh), Cig.; t. se, fich ftogen; ovni, kozli se trkajo; — luna ga trka, er ist mond-süchtig, C., Notr., Gor.; — ali te luna trka? bift bu berrudt? tfkav, adj. stößig: trkav kozel, Cig., Jan., C. trkavec, vca, m. ber Rlopfer, Cig., Jan. třkec, kca, m. = trkalo, Cig. trkelj, klja, m. 1) ber Rlöpfel, ber Schlägel, Mur., Cig., C.; — ber Prügel, C.; — 2) ber Baumtlog, Cig., Jan., M., C., Zv., Kr-Gora; — = okrogel kos debla v polenovi dolgosti: deblo je dalo osem trkljev, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.). trketati, etam, ečem, vb. impf. laut auftreten, ftrampfen, C trkljáč, m. ber Tölpel, M. 1. trkljáti, am, vb. impf. 1) sanft klopfen; -2) tlimpern, Jan. (H.). 2. trkljáti, am, vb. impf. 1) rollen laffen, Z.; t. s krajcarji (neka igra) = krajcarje talikati raz prislonjeno deščico, Polj.; - t. se, rollen, stürzen, Z., C.; kamenje se trklja s hriba, Rut.(Zg. Tolm.); — 2) (intr.) = t.se: denarji trkljajo (namr. po tleh), Ravn. trkljav, áva, adj. plump, C. trklje, f. pl. glasbeno orodje: bas Hadbrett, Z., Nov. (Št.)-Pjk. (Črt.); (trklja, Jan.). tfkniti, tfknem, vb.pf.1) anflopfen;—2) ftoßen, anftogen; - t. se, fich anftogen, fich anschlagen; — 3) trknjen = prismojen, verrüdt. trkoliti, olim, vb. impf. rollen machen, Jan.; - t. se, rollen: jabolka se na dvorišče trkolijo, Bes.-C. tkoma, adv. knapp aneinanber, C. trktalo, n. bas Rührholz, ber Quirl, Cig., M., Rib.-Levst. (M.). trktáti, âm, vb. impf. quirlen, rühren, Z. triec, leca, m. 1) die Flachsbreche, BlKr.-Let.; — 2) die Ratsche, Crniče (Goriš.). triek, leka, m. die Bunge ber Breche: trlek

sega v laloke pri trlici, C.

trièp, lépa, m. ber Plumpe, Jan. (H.).

triépen, pna, adj. schwer verstehend, ungehobelt, plump, Lašče-Erj. (Torb.).

trléskniti, êsknem, vb. pf. z durmi t., bie

Thure guichlagen, Let.

tklica, f. 1) bie Breche, die Hanf- oder Flachsbreche; suh kot t., Polj.; — 2) die Ladebant (bei den Drechslern eine Rinne in der Drehbant, worin die Dock befestigt wird), V.-Cig.; — 3) ein Straswertzeug aus Holz, das Bersonen am Pranger um Hald und Küße gelegt wurde, die Fiedel, Hadd.-Mik., Dict., Guts., Cig., Jan., Idrija.

tkličnik, m. bas Sperrholz in ber Mühle, V.-

Cig.

tflienjak, m. die Zunge der Flachsbreche, jvzh. L. tfliti, im, vb. impf. den Flachs brechen, brecheln: terica s trlico trli, C.

tîlja, f. = terica, terilja, Valj. (Rad), vzh-Št.-C.

tîm, tíma, adj. = trmast, Cig., Jan.

tíma, f. ber Starrfinn, ber Eigenfinn; — bie Laune, die Caprice; svoje trme se držati, Kast.; — bie Stetigfeit (bes Pferbes), C., Strp.

témast, adj. starrsinnig, eigensinnig; — launisch, caprizids.

trmávost, f. = trmoglavost, Jan. (H.).

trmen, mna, adj. = trmast, C.

trmeti, im, vb. impf. stieren, starr ansehen, bes. mit verhängtem Kopfe, vzh.St. - C.; tropen und ichmollen, C.

têmež, m. ein eigensinniger Mensch, vzh.St. trmoglav, glava, adj. eigensinnig, starrtöpsig.trmoglavec, vca, m. ber Eigensinnige, ber Starrtops

trmoglaven, vna, adj. eigensinnig, starrföpfig. trmoglavje, n. ber Gigensinn, ber Starrfinn; bie Begriffestütigigfeit, Cig. (T.).

trmoglavka, f. Die Gigenfinnige, Die Starr-

trmoglavost, f. ber Eigenfinn, ber Starrfinn.

trmộst, f. = trmoglavost, Jan.

tkn, m. 1) der Dorn; on mi je trn v peti = er ist mir ein Dorn im Auge; vsak ima svoj trn = jeder hat seinen Rummer, Cig.; -2) der Bornbaum, das Dorngesträuch; - beli t., der Beisborn (crataegus oxyacantha), Pirc, Tuś.(R.); črnit., der Schwarzdorn, der Schlehdorn (prunus spinosa), Cig., M., Tuś.(R.); dožji t., die Afazie, C.; misji t., der Mäusedorn (ruscus aculeatus), Cig., M.; mrtvi t., der Kreuzdorn (rhamnus cathartica), Josch; pasji t., der Stechdorn (paliurus aculeatus), Gorjansko(Kras) - Erj.(Torb.); = žrdeni, žrdovinski t., Malhinje(Kras)-Erj.(Torb.); — 3) der Stackel, Mur.; der Bienenstackel, C.; — 4) die Angel, M; ribe s trnom loviti, Guts.(Res.); — tudi: tsn, Dol.

viti, Guts. (Res.); - tudi: tin, Dol. trnac, m. 1) bie Halle, bie Borhalle, ogr.-Mik.; - 2) ber Obstgarten, C., Valj. (Rad);

— iz madž. tornácz, Mik.

trnáč, m. — bet v pinji, kjer se maslo dela, ber Butterstößel (od it. tornare, brehen), C., Vas Krn-Erj. (Torb.).

trarica, f. neko jabolko, Ponikve (Goriš.)-Erj. (Torb.). tfnast, adj. bornicht; - Dornen-, bornig; trnasta krona, Kast. (Rof).

trnat, ata, adj. bornig, bornenvoll, Mur., Cig., Jan.

trnaten, tna, adj. bornig, bornboll: trnaten pot je v nebesa, ne rožnaten, C.

tfnav, adj. bornig, ogr.-C., M.

tînček, čka, m. dem. trnek. tînčiti, im, vb. impf. (Schweine) ringeln, C.;

- prim. trnek 7).

tknek, nka, m. dem. trn; 1) ein kleiner Dorn;
— 2) die Fischaugel; na t. loviti ride; —
3) der Dornfortslaß am Wirbelknochen, Erj.
(Som.); — 4) die unentwicklte Feder, der Kiel, Ip.-Erj.(Torb.); — 5) die Spindel am Spinnrade, C.; — 6) das Jüngelchen am Gewehr, Jan.(H.); der Schneller, C.; — 7) der Nasenring (für Schweine), V.-Cig.

trnen, adj. Dorn., Dornen : trnena mladica,

krona, trnen pot, Dalm.

tînič, m. = prekuhan, stisnjen in posušen sir, Kamnik.

trníka, f. der Schlehdorn (prunus spinosa), Guts., Jarn.

trnina, f. 1) = trnika, der Schlehdorn, M., C.; — 2) die Frucht des Schlehdorns, Polj., Savinska dol.; — 3) die Dornhede, Mur. trnînje, n. coll. das Dorngesträuch, Mur.

trninge, n. com ous Dougestung, n. trninger, v.ca, m. die Schlehe, C.

trníšče, n. baš Dorngestrüppe, Cig.
1. třniti, nem, vb. pf. = treniti: z očmi t.,
Cig., C., Zora.

2. tfniti, nem, vb. pf. 1) sprühen, springen: iskre trnejo, C., Z.; — 2) (trans.) aussprühen, Jan.; — 3) = otrniti, (bas Licht) puhen, Pohl., Mur., Mik.; — 4) sanden, Pohl., Jarn.-Cig., Mur.

3. tfniti, nem, vb. pf. erstarren: srce trne, Zora;
— prim. otrpniti.

trnjača, f. der Bitterroche (raja torpedo), Cig. trnjast, adj. dornig: t. pot, Hip. (Orb.); trnjasta krona, die Dornentrone, Jsvkr.

trnjáš, m. die Dorneidechje (stelio), Erj. (Z.). trnjav, adj. dornig: t. plot, Rog.-Valj. (Rad);

bornenvoll (pren.): t. stan, Str.

tfnje, n. coll. die Dornen; — der Dornstrauch, der Dornbusch; — das Dorngestrüppe; — zivo t., der Brombeerstrauch (rubus fruticosus), mrtvo t., die Acerbrombeere (rubus caesius), Josch.

tŕnjev, adj. = trnov; trnjeva krona.

tfnjevec, vca, m. = trnovec, Jan.

tínjevka, f. 1) = trnovka, bie Dornruthe; —
2) ber Beifig (fringilla spinus), Frey. (F.).
tínjica, f. = mali srakoper, ki gnezdi v trnju,
Poh.

tínjiče, n. dem. trnje; Dörnsein, Prip.-Mik.; Men' je srce žalostno, S trnjičem ograjeno, Npes.-K.; S trnjičem si mi postiljala, Npes.-Vraz.

trnkast, adj. angelförmig, Cig.

tînkatî, am, vb. impf. (Schweinen) Ringe burch ben Rüffel ziehen, ringeln, Cig.; bom tvoje nosnice trnkal in tvoja usta brzdal, Jap. (Sv. p.). trnocelj, clja, m. ber Biest (stachys), Medv. (Rok.).

trnoga, f. die Dornruthe, vyhSt.-C.

trnokôp, kópa, m.=kramp, Levst. (Cest., Let.);
- hs.

trnólja, f. = trnulja, Mur., C.

trnoljica, f. dem. trnolja; bie Schlehe, Guts., Jarn., Mur., Jan., DZ.; ber Schlehborn (prunus spinosa), Josch, Tuš. (R.).

trnolijski, adj. Schlehen : trnolijsko vino, Guts., Jarn., M.

trnóselj, slja (seljna), m. die Ariechenpssaume (prunus insititia), Jarn., Cig., Tuš. (R.), Št.;

— prim. trnoslivka, češ. trnosliva.

trnóslivka, f. = trnoselj, Fr.-C.; (trnóslavka, Valj. [Rad]).

tfnov, adj. Dorne, aus Dornen; trnov grm, trnov venec.

trnováča, f. ber Dornstod, kajk.-Valj. (Rad). trnovec, vca, m. ber Dornsbaum, ber Dornstrauch, Cig., Jan.

trnovît, adj. bornenvoll, Jan. (H.).

tínovje, n. coll. = trnje, Cig., Jan., M., Bes. tínovka, f. 1) bie Dornruthe, ber Dornstod; bodeća t.; — 2) neka hruška, katere drevo je trnovo, Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.); — 3) ber Beisig, Guts.-Cig., Pot.-M.

trnožje, n. doš Dorngestrüppe, Mur., Cig. trnúlja, f. die Frucht des Schlehdorns, die Schlehe, Guts., Jarn., Cig., Jan., C., Kr.-Valj. (Rad).

trnûljec, ijca, m. ber Schlehenmein, Guts., Jarn. trnúljevec, vca, m. = trnuljec, Cig.

trob, troba, m. 1) ber Trompetenschall, Jan., ogr.-C.; — 2) das Schreien, das Heulen (bes Bolfes, bes Efels), ogr.-C.

troba, f. 1) bie Trompete, Cig., C.; = trobentica, ki si jo vzpomladi napravijo otroci od lubja, Goriška ok.-Erj. (Torb.); — 2) die Röhre, V.-Cig., Cig.(T.); die Schefelröhre, Rez. - C.; der Bumpenstiesel, Cig.(T.); govorna t., das Sprachrohr, DZ.; — die Schnaupe (z. B. an einer Ranne), Cig.; — 3) vodena t., die Basserhose (Bassertrombe), Cig.(T.), Jes.; — 4) troda platna, sukna, eine Rolle Leinwand, Luch, Cig., C., Drežnica - Erj. (Torb.); — prim. stvnem. trumba, it. tromba, Mik. (Et.).

trobarven, vna, adj. breifarbig, nk.

trobast, adj. schnauzicht, Cig.; mit vorstehenden Lippen: kdor ni grbast, morda pa je trobast, Levst. (Zb. sp.).

trobčar, rja, m. trobčarji, bie Ruffelthiere, Cig. (T.).

trôbec, bca, m. 1) der Hornbläser, der Trompeter, Cig., Jan., M., nk.; — (die Drohne, Jan., C.; prim. des. trubec);—2) das Maul, die Schnauze, V.-Cig.; koniski t., C.; vragov t., ogr.-C.; babam koga v t. vredi, jemanden bei den Beibern ins Gerebe bringen, Glas.; der Rüssel, Jan., C.; slonov t., Cig.(T.);—3) der hervorragende Theil an einer Kanne u. dgl., die Schnaupe, Cig.;—der Spigmund, Z.; — 4) das Pseisenmundstüd, Cig.:—5) die Lippe, Cig., C.; trobci, die Lippen,

M., Ist.; (hs.); — 6) ein Mensch mit aufgeworfenen Lippen, M.

trobet, fli, f. ber Blumentelch z. B. bei Relten, Cig., Lasce-Levst. (M.).

trobela, f. 1) die Halmpfeife, Cig.; — 2) der Ballen, Cig.; t. platna, eine Holle Leinwand, Cig., Jan.; platno v gostih trobelah, Vrtov. (Km. k.).

trobęlast, adj. röhrenförmig, Cig.

trobelica, f. dem. trobela; eine fleine Molle: v trobelice kot platno spravljati kaj, Vrtov. (Km. k).

trobelíčen, čna, adj. Schierlings, Cig., Jan. trobelíka, f. 1) das Rohr, M.; -2) der Wassers, schierling (cicuta), Guts. - Cig., Mur., Jan., M., C., Valj. (Rad); = velika t., Tus.(R.); — mala t., die Hundspetersisse (aethusa cynapium), Tus.(R.); — edivji bezeg, der Wassbolunder, St.-Cig.; — trobélika, Valj.

trobelikovec, vca, m. ber Schierlingsfaft, Jan. trobelikovina, f. bas Schierlingsgift, Cig., Jan.

trobelják, m. ber Thor, SIN.

trobşika, f. die Röhre, Mur., Cig.; das Pfeisenrohr, Let., Nov.

trobenta, f. 1) die Trompete, die Posaune; — 2) die Trompetenbirne, C.

trobentáč, m. der Trompeter.

trobentanje, n. das Trompetenblasen, der Trompetenschall.

trobentar, rja, m. ber Trompeter.

trobentati, am, vb. impf. trompeten, die Trompete blasen.

trobenten, tna, adj. Trompeten: trobentni glas. trobentica, f. dem. trobenta; i) eine fleine Trompete; — 2) die Frühlingsschlüsselblume (primula officinalis).

trobentnik, m. polž t., das Posaunenhorn, Cig. trobezljáti, âm, vb. impf. dummes Zeug reden, Svet. (Rok.); — pogl. trobuzljati.

trobet, m. i) ber Balbhornist, Cig.; - 2) ber Schreier, C.

trobilo, n. 1) das Blasinstrument, Cig., Jan., Cig., (T.), C., DZ., nk.; — 2) das Spracherohr, Jarn., Mur., C.; — govorno t., Cig., Jan.; — 3) ein thörichter Schwätzer, Mur., Cig., Nov., Savinska dol.

trobiti, im, vb. impf. 1) auf einem Horn, einer Trompete blasen; t. na rog; vsi eno trobijo, alle blasen in ein Horn, Met.; — misli, da bo sodnemu dnevu trobil — er meint, bass er ewig leben werbe, Met.; — po trebuhu mi trobi (= kruli), C.; — 2) schreien: osel, merjasec trobi, C.

trobivec, vca, m. ber Sornblafer, Cig.

trobîvka, f. 1) die Blaferin; — 2) misca t., der Trompetenmustel, (-ilka) Erj. (Som.). trobjo, n. die Gabel, der Zwiesel, Vrhnika-

Strek.(LjZv.); - prim. trabje.

trôblja, f. 1) die Trompete, Cig., Jan., Zora;

— usesna t., Evstahova t., die Eustachische Röhre, die Ohrtrompete, Cig. (T.), Erj. (Som.);

— 2) velika t., das große Tritonshorn (tritonium nodiferum), Erj. (Z.);

— hs.

trobljav, áva, adj. vielwortig, Cig.

trobljenje, n. bas Blajen (auf einem horn, einer Trombete).

trôbljica, f. dem. troblja; 1) ušesna ali Evstahova t., die Ohrtrompete, Cig. (T.); - 2) bas Trompetenthierchen (stentor), Erj (Z.).

trobník, m. der Trompeter, Cig.

tróbo, ęsa, n. oslovska trobesa ne gredo v nebesa, des Efels Stimme reicht nicht in den himmel, Z., Npreg. (Ist.).

trobojen, jna, adj. breifarbig, nk.

trobojnica, f. die Tricolore, nk.

trobovnik, m. die Trompetenblume (bigonia catalpa), Tuš. (B.).

trobuzljáti, am, vb. impf. schwähen, plaudern, Jurč.

trobûznik, m. bas Barttüchlein ber Rinber, Gor. trôcka, f. = troskva, vzhŠt.

tročlen, člena, adj. breigliebrig, nk.; tročleni hrosti (trimera), Erj. (Ž.).

troclonec, nca, m. ein breigliebriger Ausbrud, bas Trinom, (math.), Cig. (T.), Cel. (Ar.).

1. trod, m. der Zunderschwamm (polyporus fomentarius), Cig., Jan., Rib.-Mik., Tuš. (R.), Notr.

2. trộd, m. 1) bie Rolif, Guts., Jarn., V.-Cig., C., Mik.; neka bolečina v črevih, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); Voda je trodovitna, Vince pa trod mori, Npes.-Jarn.; - 2) ber Gebärmuttervorfall (trut), Mur., V.-Cig., C.; (tudi pri živini), C.

3. trộd, m., C., Gol., pogl. 1. trot.

troden, dna, adj. mit bem Bebarmuttervorfall behaftet: trodna (trutna) žena, Cig.; trodna (trotna) koza, C.

trodoviten, Npes.-Schein. trộdljivka, f. neka zel (dobra, če vola napenja): bas Bergweibenröschen (epilobium montanum), C.

trodnat, adj. mit bem Gebarmuttervorfall behattet, (trotnat) vzhSt.-C.

trodovičen, čna, adj. trodoviten, Npes.-Schein. trodoviten, tne, adj. 1) mit Rolit behaftet, Jan.; — 2) Rolit verursachend: Voda je trodovitna, Jarn.

trodovník, m. = uheljnjak, die Hauswurz (sempervivum tectorum), C.

trofeja, f. znamenje zmage, bie Trophae. troglasen, sna, adj. breiftimmig, nk.

troguben, bna, adj. breifaltig, breifach, Cig. (T.).

troha, f. 1) ber Splitter, Mur., Krelj, Dalm.; - das Staubchen: troha mi je pala v oko, Erj. (Torb.); nemaš toliko moči, da bi troho pobral na tleh, Bas.; — 2) das Bisichen; troha kruha; troha trohi pomaga, C.; troho večji, ein bifechen größer, C.

trohāj, $m = \text{trohej}, Z\nu$.

trohēj, m. ber Trodjaus (verzna stopa — U). tróhek, hka, adj. morjó, Hal.-C.

tróhel, hla, adj. morjó, Jan.; trohla slama, C. trohica, f. dem. troha; bas Bischen, bas Trümmlein; niti trohice nisem dobil, ich habe gang und gar nichts betommen.

trohlen, adj. = trhlen, morfd, Mur., Cig., Jan

trohléti, ím, vb. impf. = trhleti, Jan. trohlina, f. 1) ber Mober, die Faulnis, Mur.,

Cig., Jan.; - 2) moriches Holz, Jan. trohljad, f. moberige Dinge, Cig., Jan.; bef. moriches Holz, Cig., Jan.

trohljadina, f. moriches Solz, Cig.

trohljava, f. ber Moder, bas Morichicht, Jan., C. trohljiv, iva, adj. 1) morfc; — 2) verweslich, hinfällig.

trohljivec, vca, m. ber Baumschimmel, Valj. (Rad).

trohljívost, f. 1) die Morschheit, der Modet; – 2) die Berweslichkeit.

trohlóba, f. ber Moder, Cig., Jan.

trohlota, f. ber Mober, Mur., Ravn.-C.

trohneti, im, vb. impf. modern, morich werben, les v zemlji, truplo v grobu trohni; ver-wesen; — trohnel, morsch, Cig., Jan.

tróhniti, trôhnem, vb. impf. = trohneti, morfc werben, C.

trohnjáti, am, vb. impf. zersplittern, verzetteln, unnug verwenden, Ravn .- Cig., Svet. (Rok.). trohnóba, f. ber Mober.

trohnóta, f. ber Mober, Mur., Jan.

troj, num. breierlei; troje vino; troje, brei: troje otrok; troje živinčet; troje ljudi; troje nogavice, rokavice, hlače; vsi troji vaščani, die Bewohner aller brei Borfer, LjZv.; glede pomenov prim, deseter.

trojačnica, f. neka sliva, ki o trojakih dozo-

reva, kajk.-Valj. (Rad). trojad, f. bas Dreigespann, Jan., M.

troják, m. 1) bas Dreifreuzerstud, Cig., Jan., Let.; — 2) pl. trojaki, der Dreifaltigfeitsfonntag, C.; - Pfingften, Cig., kajk .- Valj. (Rad);(,trejači" = ,vinkušti", Dalm.[Reg.]); - (Noč Trojaka mlahno vlažna [o velikem travnu], Žito, vino, preja pražnja, Vod. [Pes.]). troják, adj. breierlei, C.; - breifach, C.

trôjče, eta, n. = trojček, Valj. (Rad).

trojček, čka, m. trojčki, Drillinge. trojčič, m. = trojček, Mur., Jan.

trojčina, f. coll. die Drillinge, Mur.

trojedín, adj. breieinig; trojedini Bog. trojedinost, f. die Dreieinigkeit.

trojek, jka, m. trojček: trojki, die Drillinge, Jan. (H.).

trojen, jna, adj. breifach.

(Ar).

trojerob, roba, adj. breierleifantig, Cig. (T.). trojica, f. 1) drei Bersonen, C.; (trojica, Jurc.); - sv. Trojica, die heilige Dreifaltigfeit; -– 2) das Dreigespann, C.; s trojico, breispännig, Cig.; — 3) die Terne, Cig.(T.), Cel.

trojicen, čna, adj. = za tri osebe, breifitig, Cig.; - Dreifaltigfeits.

trojiciti, îcim, vb. impf. in brei Theile theilen, Jan.

trojína, f. das Dreigespann, Mur., Cig., Jan.; s trojino voziti, Dol.

trojîški, adj. trojiška (-čka) nedelja, ber Dreifaltigfeitssonntag, Pjk. (Crt.).

trojíti, ím, vb. impf. 1) verbreifachen, Cig.; -2) = trojičiti, Jan.(H.). trojka, f. 1) die Drei, ber Dreier; - 2) eine Bahl von breien, bas Kleeblatt (fig.), Cig., LjZv.; — 3) bas Dreigespann, Malhinje na Krasu-Erj. (Torb.); -4) trojko biti = na tri zvonove pritrkavati, Cig. trojklja, f. bie Drei (Biffer), Cig., Jan. trojnat, adj. breifach. trojnik, m. breibrahtiger Zwirn, ber Drillich, Mur., Cig., Jan., Met. trojnooseben, bna, adj. breieinig: trojnoosebni Bog, Cv. trojnost, f. die Dreiheit, Cig. trojstvo, n. die Dreiheit, Valj. (Rad), Cv.; tudi: trojstvò, Valj. (Rad). trojški, adj. Drillings-, Mur. trokoten, tna, adj. breiedig, Jan. (H.). trokotje, n. bas Dreied, Jan (H.). trokip, krpa, adj. = iz treh krp: trokipi jajčnjak (pri rakovi samici), Erj. (Izb. sp.). trola, f. ein ungeschicktes Weibsbild, Jan., M., Kr.; - prim. bav. trol, kor. - nem. tralle, troale, plumpe, bumme Berfon. troléten, tna, adj. = trileten, Levst. (Močv.). trolicen, cna, adj. breiformig, Jan. (H.). trolist, lista, adj. breiblätterig, Jan. (H.). trolîstnat, adj. = trolist, Jan. (H.). trolj, m. 1) bie Hummel (bombus sp.), Rihenberk-Erj.(Torb.); -2) = 1. trot 1), (drolj) Dol.-Erj. (Torb.). tromar, rja, m. bie Relfe (dianthus), Jan., Z., Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.); - prim. tremur. trômba, f. 1) bie Trompete, Cig., C.; dober dušni pastir je grmeča tromba grešnikom, Slom.; — 2) die Wasserröhre, C.; — bas Brunnenroht, Rez.-C., Vrtov. (Km. k.); - bie Bumpe, Cig., Nov.; - 3) bas Stiefelroht, Rez.-C.; - 4) ein hölzerner Mörser, C.; -5) morska, pescena t., die Baffer-, Sandhose, Jan. (H.); pogl. troba 3); - prim. it. tromba, die Trompete, die Bafferpumpe. trombati, am, vb. impf. pumpen, Cig., nk. tromir, ra, m. bas Getofe, ber Larm, C. tromirati, am, vb. impf. tofen, larmen, C. trômpa, f. = tromba 2), bie Bumpe: s trompo se voda kala, Notr. tron, m. prestol, ber Thron. tronîtnik, m. ber Drillich, Jan. (H.). trondg, noga, adj. dreifüßig, Jan. (H.). tronožje, n. ber Dreifuß, Jan (H.). 1. trop, m. bie einmalige Ladung ber Beinpresse, ber Presstuchen, C., M., Dol., BIKr.; koliko tropov si že naprešal? Dol. 2. tròp, trópa, m. bie Schar; Bliža se pogrebcev trop, Pres.; - prim. nem. ber Trupp. 3. trop, m. prenos, ber Tropus, Cig. (T.). 4. trop, tropa, m. = 2. trap, SlGor.-C., Z. tropa, f. die Schar, ber Schwarm; trope ovac, Skrinj.; - prim. nem. die Truppe, it. truppa. tropar, rja, m. ber Befiger einer Schafherbe, Bes. tropáti, âm, vb. impf. = trepati, ichlagen, Nopfen, C., Z.

tropic, ica, m. dem. 2. trop, eine fleine Schar, Valj. (Rad). tropičen, čna, adj. povratniški (geogr.), prenesen (stil.), tropifch, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. tropina, f. ein Trebertheilchen; tropine, bie Treber; vinske, maslene, oline tropine. tropinast, adj. treberartig. tropînjak, m. mesto, kjer so tropine, kajk.-Valj.(Rad). tropinovec, vca, m. ber Beintreberbrantwein. tropînski, adj. Treber-, Trefter-: tropinsko žganje. tropînščnica, f. ber Tresterwein, Mur.; -= tropinovec, der Trefterbrantwein, Mur. trópoma, adv. scharenweise. tropotáti, otâm, óčem, vb. impf. trampeln, C.; = ropotati, BlKr.-DSv. tropovica, f. der Tresterwein, V. (Dol.) - Cig. trorèz, réza, adj. dreischneidig, Jan. (H.). tros, m. 1) bas Beben, Blc.-C.; — 2) trosi so klična zrnca, po katerih se množe tajnocvetke, die Reimforner, die Sporen, Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.).trôsek, ska, m. dem. tros; = klično zrnce, das Reimforn, troski, die Sporen, Zv. trositnik, m. die Sandbuchse, Hip. (Orb.). trosíšče, n. das Sporenlager, Cig.(T.). trositi, im, vb. impf. 1) ftreuen, ausstreuen; cvetje t.; gnoj t. po njivi; — denar t., Gelb ausstreuen, bergetteln; - 2) = tresti, erfcuttern, schütteln, Mur., vzh.St., ogr.; - t. se, zittern, Mur., Npes.-Vraz, vzhSt., ogr. trosje, n. coll. die Sporen, Tus. (B.); - prim. tros. trôsk, m. 1) = troska 3), die Sügelerdbeere, Met.; - 2) pl. troski, die Schmalz- ober Butterhefe, vzh.St., jvzh.St. troska, f. 1) ber Bobensat, die Hefe, Guts.-Cig., Mur., Jan., C.; bes. die Schmalzhefe, Savinska dol.; — das Schmalzmus (= maselnik), Luče, Rogatska ok.(Št.)-Erj (Torb.); - 2) die Schlade, Cig. (T.), C., Erj. (Min.); (hs.); - 3) bie Sügelerdbeere (fragaria collina), Erj. (Rok.); tudi: bie hochstengelige Erd. beere (fragaria elatior), Medv. (Rok.), Erj. (Torb.). troskalica, f. bie Sügelerbbeere (fragaria collina), Malhinje-Erj. (Torb.). tröskast, adj. schladig, Erj. (Min.). tróskav, adj. schladig, Cig. (T.). trôskev, kve, f. 1) ber Hammerschlag, die Schmiedeschladen, V.-Cig.; — ber Splitter, Jan.; coll. Splitter (min.), Cig. (T.); — 2) = maselnik, das Schmalzmus, Lasce - Erj. (Torb.); - prim. troska 1). troskva, f. 1) ber hammerichlag, die Schmiedeichladen, V.-Cig.; — 2) die Schmalstreber, St.-Cig., Rib.-M., Valj. (Rad): — die Öltreber, V.-Cig., Rib.-M.; — 3) ber Pröpstling (fragaria vesca hortensis), Erj. (Torb.). troskvast, adj. splitterig, Cig. (T.), C. trôskvec, veca, m. = troskva 3), die große Erbbeere, C. trôsnica, f. = trosocvetka, $Z\nu$. trosnik, m. ber Sporenschlauch (sporangium).

Cig.(T.), Tuš.(B.).

trosocvetka, f. trosocvetke, bie Sporenpflanzen,

Cig.(T.), Tuš.(R.).trostràn, strána, adj. breiseitig, Jan. (H.). trostrok, stroka, adj. breifaltig, Jan. (H.). trošák, m. die Schar: t. rac. LjZv. trošárski, adj. veríchwenderijch, Mik. troscina, f. ein Trebertheilchen, C.; pl. troseine, die Treber: 3. B. die Honigtreber, die Bachstreber, Mur., C.; vosek in troščine, Danj. (Posv. p.). troščînje, n. coll. die Treber (z. B. von geprefetem Dbft), C. trôšek, ška, m. nav. pl. troški, die Kosten, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Pril.), nk. trošen, šna, adj. 1) trošni obsojevaci, bie Splitterrichter, Krelj; — 2) frumelig, Jan. (H.); -3) viele Ausgaben verursachend: trosno poslopje, Svet. (Rok.). 1. trosenje, n. das Berstreuen. 2. trošénje, n. das Berbrauchen, der Aufwand. trosica, f. dem. troha; bas Splitterchen; ein kleines Theilchen: hlipna t., DSv.; - bas Bifschen, Mur., Cig., Jan. trosilisce, n. der Berbrauchsort, der Consumort, DZ. trošîtev, tve, f. der Aufwand, C. trošíti, ím, vb. impf. Ausgaben machen, verausgaben; t. po krčmah, C.; veliko denarja t.; - aufwenden, consumieren; kruh, mleko t., ogr.-C.; dosti drv t., C.; - vergeuben: t. ure i ure, kajk.-Valj. (Rad). trosivec, vca, m. ber Consument, Cig. (T.). 1. trộška, f. = trošica, bas Bijschen, Mur., Caf (Vest.). 2. trộška, f. bas Streufutter für Sühner, ogr .-Valj. troškovník, m. das Kostenverzeichnis, Cig.(T.), trošljiv, iva, adj. verschwenderisch, Let.-C. trošník, m. ber Behrer, Guts.-Cig. 1. trot, m. 1) bie Drohne, die Brutbiene; -2) ber Schmaroger, ber Parafit, Gor .- Mik. 2. trột, m., V.-Cig., Rib.-Mik., pogl. 1. trod. 3. trột, m., Cig., C., pogl. 2. trod. 4. trot, m. ber Relterbaum, Guts.; - bie Breffe, C.; — prim. nem. Trotte = Relter. trota, f. die Trud, Jan.; — iz nem. trotar, rja, m. ber Schmaroger, ber Barafit, Jan. (H.). trotariti, arim, vb. impf. als ungebetener Gaft schmaropen, Polj.; — prim. 1. trot 2). trôtec, tca, m. dem. 1. trot; die Drohne. 1. trộten, tna, adj., Mur., Cig., pogl. trotji. 2. trộten, tna, adj., C., pogl. troden. trotiti, im, vb. impf. schmarogen, Gor.-Mik. trộtji, adj. Drohnen-, Cig., Levst. (Bec.). trộtnat, adj., vzhSt.-C., pogl. trodnat. trotnica, f. = 1. trot 1), die Drohne, Mur.; die Drohne, die statt ber Königen ausgebrütet

wird, Gol.-Valj.(Rad).

(Beč.).

trôtov, adj. = trotovski, trotji: trotov sat, Por.; trotova matica = 1. trotovka, Levst.

1. trotovka, f. = matica, katera trote leže,

die Drohnenmutter, Por., Levst. (Bec.).

2. trộtovka, f. die Auritel (primula auricula), SIGor.-C.; (nam. trodovka?). trộtovski, adj. Drohnen=, Por. tròv, trova, m. = otrov, das Gift, BlKr. trováti, trújem, vb. impf. vergiften, Gaziče na Krki-Erj. (Torb.), BlKr.; - narodu dušo in telo t., Zv. trovesláca, f. der Dreiruderer, Jan. (H.). trovilo, n. i) das Gift, der Giftstoff, Gaziče na Krki-Erj. (Torb.), BlKr.; - 2) betäus bender Fischföber, Jan., BiKr.-Let. trovpréžen, žna, adj. breispännig, Jan. (H.). trovfsten, stna, adj. breierlei, Jan. (H.). trozòb, zóba, m. = trizob, Jan. (H.). trozdb, zoba, adj. dreizähnig, dreizadig, Jan.(H.). trozvęzdje, n. das Dreigestirn, Jan. (H.). tfpati, am, vb. impf. ftopfen: Cig.; z jedmi t. - hs. želodec, ZgD.; trpè, éta, m. ber Dulber, Cig. trpec, pca, m. ber Dulber, Cig., Jan., C.; vdove in sirote in druge trpce v nadlogah obiskovati, Ravn.-Valj. (Rad). trpecnost, f. die Dauerhaftigkeit, Cig., Jan. třpek, pka, adj. herb; trpke hruške, trpko vino. trpeljiv, adj. = trpen, passiv, Vrt., Levst. (Zb. sp.); — stsl. trpen, pna, adj. leidend, paffiv, Cig., nk.; trpna oblika, die Passisoform, Levst. (Sl. Spr.), nk.; trpni upor, ber passive Biderstand, Erj. (Izb. sp.). trpęnje, n. 1) = trpljenje, das Leiden, Jan. (H.); - 2) bie Dauer, C. trpentinka, f. ber Terpentinbaum, Ravn.-Valj. (Rad); - bie Frucht besselben, Cig. trpęti, im, vb. impf. 1) leiden; pri delu mnogo t.; t. lakoto, žejo; škodo, krivico t.; t. pri cem, bei einer Sache zu turz tommen; iz svo-jega t., aus feinem Sache bestreiten; stroske bom jaz trpel, die Roften werde ich tragen; -ertragen; vse voljno t.; sich gefallen laffen; tega ne trpim; sitneža ne trpim poleg sebe; vertragen; želodec mi ne trpi te jedi; -2) sich halten, bauerhaft sein, bauern; dolgo t.; ta obleka me trpi dolgo, ich trage biefes Rleib lange; denar me ne trpi dolgo, ich habe das Geld nicht lange (- ich verbrauche es schnell); - trpec, bauerhaft, Dict., Cig., Jan.; - 3) dauern, mahren, anhalten; vse le nekoliko časa trpi; nekatera bolezen dolgo trpi. třpež, m. 1) daš Leiden, Z.; krpež trpež kočo obdržava, Npreg.-Kr.; krpež in trpež pol sveta držita, DSv.; - 2) die Dauer; hrastov les je za trpež, BlKr.-Let.; reč ni za trpež, Cig., Notr.; kratkega trpeža biti, Cig., jvzh-Št.; za trpež kaj narediti, Cig.; - tudi trpež, ęża, trpèż, ęża. trpęžen, žna, adj. bauerhaft; trpežna obleka. trpežíti, ím, vb. impf. qualen, C. trpežljiv, adj. 1) dulbsam, gebulbig, Habd., Cig., Jsvkr.; voljni ino trpežljivi, Trub.; -2) = trpežen, dauerhaft, Dict. trpežljívost, f. die Duldsamleit, Cig. trpeznost, f. bie Dauerhaftigfeit, Cig., Jan., Cig. (T.), jvzhSt.

```
trpíka, f. neka vrsta prav trpkih hrušek, C.,
   BlKr.
trpikast, adj. herblich, BlKr.
trpîn, m. ber Leidende, der Dulder.
trpinčenje, n. das Qualen, das Martern.
trpinčiti, înčim, vb. impf. qualen, martern.
trpînec, nca, m. = trpin, Cig., Jan., Ravn.-
   Valj. (Rad); trpince motiti in jim manjšati
  bolecine, Slom.
trpînka, f. die Leibenbe, die Dulberin, Mur.,
   Cig., Jan., C., Cv.
tfpkast, adj. herblich, Cig.
trpkav, adj. herblich, Cig., Jan.
trpkoča, f. = trpkost, kajk.-Valj. (Rad).
trpkost, f. herber Geschmad, die Herbheit; -
  die Bitterfeit (fig).
trpkóta, f. = trpkost.
trpljenec, nca, m. ber Leibende, ber Dulber,
trpljenik, m. ber Dulber, Dict.
trpljénje, n. bas Leiben.
trpljenka, f. bie Baffioneblume (passiflora), Cv.
trpljiv, iva, adj. 1) gebuldig, C.; -2) = trpežen,
  dauerhaft, consistent, Mur., Cig.
trpljíven, vna, adj. = trpljiv 1), C.
trpljívost, f. = potrpežljivost, ogr.-Valj. (Rad).
trpnost, f. die Baffivitat, Jan., Cig. (T.).
trpòc, oca, adj. bauerhaft, C.; (nam. trpec).
trpoglav, gláva, adj. = topoglav, stumpssinnig,
trpoglavost, f. = topoglavost, ber Stumpf-
  finn, Jan., Let.
trpoléti, im, vb. impf. fladern, Cig., Jan., Nov .-
   C., Znid., Dol.
trpolíca, f. neka hruška, Sv. Jakob na Savi-
   Erj. (Torb.).
trpòt, póta, m. = trpotec, C.
trpotec, tca, m. ber Begerich (plantago); vodni
  t., ber Froschlöffel (alisma plantago), Cig.
tes, m. 1) ber Weinstod; obrezati, okopati t.;
    - 2) ber Krautstengel, ber Strunt, Hrusica
  (Ist.), GBrda-Erj. (Torb.); - 3) ber ent-
  tornte Daistolben, Kras-Erj. (Torb.); - 4)
  nam. trst, bas Rohr, bas Schilfrohr, C., Dol.;
    - prim. it. torso, Strunt, Strek.(Arch. XII.
  47I).
trast, adj. rebenartig, Cig.
trsåt, áta, adj. = tršåt, Jarn., Mur., C. třsek, ska, m. dem. trs, Št.; Vinogradnik trsek
  okapa, Danj. (Posv. p.).
tisen, sna, adj. 1) Rebene; tisno perje; -
  2) zahe: meso je trsno, t. j. pusto in trdo,
   Trnovo v Gozdu-Erj.(Torb.); trsna in žilava
  koża, LjZv.; - sehnig, Erj. (Min.).
trsénje, n. das Bemühen, kajk.-Valj.(Rad).
trsína, f. = trstina, das Rohr, C.
trsiti se, vb. impf. sich bestreben, sich
bemühen, Cig., Jan., Mik., BlKr. trsje, n. coll. die Beinstöde, die Rebenpflan-
  jung, ber Beingarten, Cig., St.; t. zasaditi,
   v t. iti, v trsju delati, Št.; — trsjè, kajk.-
   Valj.(Rad).
trska, f. = treska; 1) ber Holzspan, ber Licht-
  ipan; — 2) ber Stodfisch, Erj. (Z.).
trskar, rja, m. ber Spanmacher, Cig.
```

tfskast, adj. fplitterig, Jan. (H.). trskovec, vca, m. španski t., spanisches Rohr, Cig., Tuš.(R.). trskovka, f. spanisches Rohr, Tus.(B.). trsnat, adj. rebenreich, C. tranica, f. bie Rebenschule, Nov.-C., nk. trsov, adj. Reben-, Cig., Jan.; t. les, bas Rebenholz, Cig. trsovina, f. das Rebenholz, Hal.-C.; — das Rebeniaub, Hal.-C. trsovît, adj. rebenreich, Jan. trsovje, n. coll. = trsje, M. trsovnica, f. = trsnica, nk. trst, trsta, trstû, m. das Schilfrohr (phragmites communis); omahljivi t., Slom. **trst**, \hat{i} , f. = trst, m., ogr.-Valj.(Rad). trstast, adj. rohricht, Cig. ı. trstęn, adj. aus Rohr. 2. trsten, stna, adj. Rohr-; trstna gošča, baš Rohrdidicht, Cig. trstenica, f. die Rohrstöte, V.-Cig. trsteníka, f. das Bjahlrohr (arundo donax), Sv. Križ(Ip.)-Erj.(Torb.). trstenina, f. bas Rohrwert, Cig. trstîčje, n. coll. das Rohrdicicht, Cig., nk. trstîčnik, m. ber Rohrfafer (donacia), Jan.(H.). trstika, f. bas Schilfrohr (phragmites communis). trstikast, adj. schilfartig. trstikov, adj. Schilfrohr : t. snop, Glas. trstikovec, vca, m. = trstika, Jan.(H.). trstikovica, f. der Rohrstod, C. trstikovina, f. coll. das Schilfrohr, Guts.-Cig. trstina, f. coll. bas Schiffrohr; bat od trstine, kajk .- Valj. (Rad). trstinast, adj. schilfartig: trstinasta palma, bie Rohrpalme (calamus draco), Tuš.(R.). trstiti, im, vb. impf. strop t., die Dede mit Rohr befleiben, Cig. trstje, n. coll. das Schilfrohr, das Rohr; der Rohrbuich; - tudi: trstjè, Valj. (Rad), trstję, Cv. tastnat, adj. mit Schilfrohr bewachfen. testnica, f. ber Rohrfanger, ber Teichfanger (sylvia arundinacea), Cig., Frey. (F.), Erj. (Z.). tfstov, adj. Schilfrohr-, Rohr-, Cig. tfstovec, vca, m. der Rohrstod, Jan. trstovina, f. das Schilfrohr, Guts.-Cig., ogr.-C. trstovînke, f. pl. = orglice iz trstja, die Banflöte, Dol. trstovît, adj. schilfreich, Jan., C. tis, tisa, m. 1) der Baumftod, ber Baumftumpf, Cig., Jan., C., Valj. (Rad), Dol., Gor.; trše iztrebiti, SIN.; - ber Stamm, Mur., Gor.; -= bukev, kateri so veje obsekane, Idrija; drži se kakor bukov trš, Zv.; - pravi t. je, er ist ein wahrer Rlot, Cig.; - 2) ein verfrüppelter, im Bachsen zurudgebliebener, ftrauchartiger Baum, C., Svet. (Rok.); s smrekovim tršem dimnik ometati, Vod.(Izb. sp.); - ber Strauch, Ben.-Kl.; — 3) der Rebentopf, Mariborska ok.-C.; — 4) der Rumpf bes menichlichen Körpers, Mur., V .- Cig.; - 5) die Buche, Crni Vrh - M.; die Rothbuche, Notr.-Cig.

tŕšast, adj. 1) stammig, unterfest, Cig., M., Svet. (Rok.), GBrda; - 2) buichig: tršasto drevo, M.; — struppig: tršasta živina, kadar ji dlaka po koncu stoji, Svet.(Rok.). tršat, áta, adj. unterfest; tršat človek; - vier-

ichrotig, plump, Cig.

třšati, ím, vb. impf. z očmi v koga t., jemanben bestieren, Cig.

tršátost, f. bie Unterfettheit, Cig.

tran, adj. 1) im Bachfen gurudgeblieben, zmerghaft: tršav grm, tršavo grmovje slabo raste, C.; — tršavo govedo, Z.; — 2) buschig: tršav je trs, ako niso mladike lepo otrebljene, C.; - ftruppig: kokoš se od mraza tršavo drži, Mariborska ok.-C.

tfšča, f. 1) bie Schilfröhre, C.; - 2) bie Rebentafche in ben lebernen Sofen für bas

Efshested, nad Mariborom-C. trščák, m. ber Rebenftecher, Strek.

trščát, áta, adj. = tršat, Jan.

trščęt, li, f. das Röhrchen, C.; po trščeli piti, C. trščęla, f. 1) bas Röhrchen zum Heben einer Fluffigfeit aus einem Faffe, C.; - 2) = piščalka, C.; — 3) = ber Federfiel, C. trščeníca, f. 1) = trska 1), BlKr.; — 2) die

Handhade, ogr.-C.

1. tršoica, f. dem. trska; bas Spanlein.

2. třščica, f. = trst, trstika, ("třšca") Notr. tiec, šca, m. ein eigensinniger Mensch, M. tršelj, šija, m. = trš, ein berfrummter Baum, Svet.(Rok.); - ein im Bachfen zurückgebliebenes Thier, Kamnik.

tršiti, im, vb. impf. belasten, beschweren, ogr.-C.

 $t\hat{r}$ šje, n = trhlo štorovje, Ig(Dol.).

tŕški, adj. Maritfleden ..

trelifka, f. = kalina, ber Bafferholunber, ber gemeine Schneeball (viburnum opulus), C. tršljíkov, adj. Basserholunder-: tršljikova palica, Jurč.

tkštvo, n. der Handel, das Handelswesen, Mur., Cig., Jan., Rib. - M., C., ogr., kajk. - Valj. (Rad), nk.

tfta, f. 1) eine biegsame, gebrehte Ruthe, die Biebe; šel je v brezovo goščo trto rezat, da bi zvezal butaro, Jurč.; — iz trte kaj izviti=vom Zaune brechen; izgovor je dober, če je tudi iz trte izvit; mora biti, da bi se imelo iz trte izviti, Met.; - t. smokev, ein Kranz Feigen, C.; — 2) (vinska) t., die Beinrebe; tria je obrodila; — 3) kozja t., bas Beigblatt (lonicera caprifolium), Nov .-C.; tudi: mrtva t., Gor.

tîtar, rja, m. 1) = kdor trte vije, C.; - 2) ber Beinlaubrüffelfäfer (rhynchites betuleti), Nov. trtast, adj. 1) rebenartig, rankig, Cig.; — 2)

zăhe, Cig.; trtasto meso, Cig.; trtasta koža, C. tften, tna, adj. Rebens; tftno perje.

tftica, f. dem. trta; 1) bas Wiedchen; — 2) das Beinrebchen; - 3) bas Steißbein, Cig., Erj.(Som.).

trtičen, čna, adj. zum Sleißbein gehörig: trtična vretenca, trtični živ**ec,** *Erj.(Som.)***.**

trtijon, m. ber Rebenstecher (rhynchites betuleti), Cig., GBrda - Erj. (Torb.), Kras; -

prim. it. torchione, Rebenstecher, furl. torteon, Strek.(Arch.).

trtin, m. = trtijon, ber Rebenstecher, Jan.

trtina, f. = trtinščina, C.

trtînščina, f. der Rebenfaft, C.

1. trtje, n. coll. 1) die Wieden; — 2) die Reben; - ber Beingarten, Mur., BlKr. 2. trtjè, n. bas Reiben, Valj. (Rad); — prim.

treti.

tîtnica, f. = trsnica, bie Rebenschule. Nov. tftnik, m. das Rebenmeffer, Dol.

trtonósen, sna, adj. rebenreich, nk.

tftovina, f. 1) bas Rebenholz, (trtovna) Vrtov. (Vin.); — 2) das Rebenlaub, M.

trtovînec, nca, m. der Rebenstecher (rhynchites betuleti), Goriška ok.-Erj.(Torb.).

trtranje, n. bas Larmen, bas Raufchen, Dalm. 1. trtráti, âm, vb. impf. rummeln, larmen, C.; – ftark murmeln, *Mur*.

2. trtráti, am, vb. impf. modern. BlKr.-M.

trtúlja, f. = turška repa, papežica, C. trud, m. die Mühe; die Bemühung; brez truda, mühelos.

trudapôln, adj. = truda poln (nam. truden, utrudljiv), Jan., nk.

trudba, f. die Bemühung, Levst.(Nauk), LjZv., Valj.(Rad).

trudec, dca, m. dem. trud, Ravn.-Valj.(Rad). trúden, dna, adj. 1) müde; ves t. domov priti;

- 2) mühjam, ermüdend; trudno delo. trudilen, Ina, adj. ermübenb, Levst. (Zb. sp.), nk. truditi, trudim, vb. impf. 1) abmuben, ermuben (trans.); kako dolgo boš še trudil mojo potrpežljivost? Škrinj.; usmiljenje božje t., Jap.(Prid.); - t. se, sich abmuben, sich abmühen, sich bemühen; t. se za kako reč; zastonj se t.; — 2) t. se, in Geburtswehen liegen, Npes .- Vraz.

trudljiv, íva, adj. ermübenb, mühevoll, mühfam, Mur., Vrt.

trudnost, f. 1) bie Mübigfeit; — 2) die Mühiamfeit.

trudoljubiv, íva, adj. fleißig, emfig, nk.; — rus. trudóta, f. die Mattigkeit, vzhSt.-C.

trudovît, adj. mühevoll, mühsam, Jan.; trudovito bi bilo, naštevati .., Levst (Nauk). trudovíten, tna, adj. müheboll, Jan.

truga, f. die Trube; mrtvaška truga; - ber hund (mont.), Frey (Rok.); - iz nem.

trugla, f. = truga, die Truhe, Jan.; die Tobtentruhe, Npes. - Schein.; - ber Raften, C., SlGosp.

trúhel, hla, adj. = trhel, BlKr.

truja, f. die Plage, C. trujava, f. bie Mühfeligleit, ogr.-C.

truma, f. bie Schar; - prim. it. truppa, Mik. (Et.).

trúmica, f. dem. truma; eine kleine Schar, bas Bauflein.

trumoma, adv. icharenweise.

trûmpati, am, vb. impf. strampfen, KrGora. trûnsar, rja, m. = trusar, ber Truchfefe, Jan. trûp, m. 1) ber Rumpf, Cig., Jan., Cig. (T.), ogr.-Valj. (Rad), Erj. (Som.); vaje s trupom, Rumpfübungen, Telov.; - ber Rorper, Jarn.,

ogr.-Mik.; bef. ber tobte Rorper, die Leiche, Jarn., Bes., Nov.; — 2) ber Baumflot, Cig.; — ein Felsblod, Cig., C.; — ber Schaft einer Saule, Cig. (T.), DZ.; — der Schifferumpf, DZ.

trupati, pam, pljem, vb. impf. 1) zerbrechen, zerstören, BlKr.; t. zid, Rez.-C.; -2) flopfen, ogr.-M.; t. na vrata, ogr.-C.; hammern: Oj v gradu pa že trupljejo, Npes.-Schein.

trupec, pca, m. dem. trup, Valj. (Rad). trupecce, n. dem. truplo, Skrb. - Valj. (Rad). trupic, m. ber Rruppel, Guts.-Cig., Mur.

trupiti, im, vb. impf. gerflopfen, gerbrodeln, Jan., C.; — schlagen, Jarn.

truplo, n. 1) ber Rumpf, Habd.-Mik.; — 2) ber Leib; močan v truplu, stari gebaut; bef. ber tobte Leib, ber Leichnam; t. v grob položiti.

trusk, m. = trosk i), ber Propftling, C. trûska, f(1) = troska(1), f(2) = troska(3), f(3), f(4) = troskalica, f(4) = troskalica, f(4) = troskalica, f(4) = troskalica, f(4) = troskalica3), (fragaria collina et elatior), Erj. (Torb.).

trúskati, am, vb. impf. poltern, Jarn.-C.; frachen, Jan.; - mit Gerausch fressen: svinje zelod truskajo, C.; - mit Gerausch fchlagen, Jarn.; mit Gerdusch zerbrechen, C. truskavec, vca, m. 1) ber Bolterer, Jarn.; -

2) ber Bogelinoterich (polygonum aviculare), Cig.

truskec, keca, m. 1) ber Bolterschlag, Jarn.; – 2) ber Polterschlägel, Cig.

trúskovec, vca, m. = truskalica, Erj. (Torb.). truskva, f. = troskva, ber Bropftling, Hal.-C. trusnat, adj. corpulent, Cig., Jan.; - prim. trsnat.

trusniti, trusnem, vb. pf. mit Gerausch stoßen o. schlagen , Jarn., C.; - nam. truskniti , prim. truskati.

trûš, m., Cig., pogl. trušč.

trûsar, rja, m. ber Truchfefe, Meg., Jan., Hip. (Orb.); ber Speisentrager, Dict., Trub.; = človek, ki pri gostiji jedi na mizo nosi, vzh-St.-Pjk. (Crt.); - prim. nem. Truchfefs, kor.nem. truxner.

1. trusati, am, vb. impf. füttern, agen, Meg., Mur.; otroke, bolnike t., C.

2. trusati, am, vb. impf. mit ben Sornern stoßen: ovce in koze se trušajo, C. 1. trušč, m. ber Larm, das Gerausch, C.; hrušč

in trušč, C.; (truš, Cig. i. dr.). 2. trūšč, m. = trušar (nam. trušič?), vzhŠt.-

Pjk.(Črt.).

truscati, am, vb. impf. larmen, tofen, raufchen, C. truščíti, ím, vb. impf. larmen, C.; dobrovoljci truščijo, C.; Zastonj krivoverci truščijo, Slom.; - trúščiti, = hrustati: kruh t., BlKr.

trúšen, šna, adj. = miren, krotek, ponižen, (prim. češ. truchlý, traurig), Vrsno (Tolm.)-Ērj. (Torb.).

trūšje, n. 1) = senen drobir, bas Benicht, Erj. (Torb.); — 2) trodenes Heisig, Ip., GBrda. trût, m., Mur., V.-Cig., Strp., pogl. 2. trod 2). truta, f. 1) = mora, der Alp, Z.; - na duri kravjega hleva se mora trutino znamenje narediti, da truta ne pride krav sesat, Kres;

— 2) die große Maßliebe (chrysanthemum leucanthemum), vzhSt.

trutarica, f. bas Ganfeblumchen, bas Dagliebchen (bellis perennis), Mursko polje-C.; — (bas Schneeglödchen, Mur., Cig.).

trutica, f. dem. truta; bas Diagliebchen (bellis perennis), Scav.-C.

trútika, f. = truta 2), $\nu z h \dot{S}t$.-C.

tružęla, f. bie Bimmermannslabe, Fr .- C. tružica, f. dem. truga; eine fleine Truhe, ein

fleines Raftchen.

- 700 —

trûžnica, f. 1) ein Kasten mit Abtheilungen, Blc.-C.; — 2) das Bahrtuch, C.; — 3) eine Brettergattung, vzhSt.-C.

trzaj, m. das einmalige Zuden, Jan. (H.). trzáriti, ârim, vb. impf. = 2. trzati, vzh-Št.-C.

1. trzati, trzam, vb. impf. 1) = trgati: reißen, zuden, nk.; - 2) grasen: ovce, svinje trzajo = paso se po travi, BlKr.; - "trzaj! ruft man ben Schweinen bei ber Beibe gu", Dol .-

2. tfzati, am, vb. impf. = tvrzati, mit ber Thure knarren, fie auf- und zumachen, C. tfzek, zka, adj. geizig, St.- Vest.

trzen, zna, adj. brachliegend: trzna njiva == požeta njiva, ki počiva, Blc.-C.

trzják, m. ein spat geworfenes Lamm, Ist.-C. trznica, f. ber Brachader, Blc.-C.

trznina, f. die Brache, Blc.-C.

trznja, f. ber Rafen, Jan. trzuk, m. ber Beighals. Trst. (Let.).

trzúkast, adj. geizig, farg, C.

trzúkati, am, vb. impf. = tvrzukati, 2. trzati,

trzúkav, adj. = trzukast, C.

tŕža, f. ber Martt: na tržo iti, SlGor.-C. tržaj, m. das Bulbenhaarmoos (polytrichum commune), Cig.

traan, ana, m. ber Martifledenbewohner, ber Marttbürger.

tržanka, f. bie Martifledenbewohnerin.

tržanski, adj. marftbürgerlich.

traanstvo, n. das Bürgerrecht in einem Martte, Levst. (Pril.).

tržár, rja, m. der Kramer, Jan. (H.).

tržárka, f. neka vinska trta, Biljana (GBrda)-Erj.(Torb.).

traba, f. ber Sanbel, C.

třžec, žca, m. 1) dem. trg; ein fleiner Marktfleden; - 2) ber Sanbler ober Sanbelsmann, Mur., Cig., Jan., ogr., kajk.-Valj. (Rad); trzci, die Marttleute (bef. auf einem Bochenmartte), Cig.

tfžen, žna, adj. 1) Bochenmartt : tfžni dan; - Martt.; tržna cena; tržni ljudje, bie Martt. leute, Cig., Gor.; — 2) Handels -, Mur., Cig.; tržno mesto, nk.

trzenje, n. bas Sandeltreiben.

tržič, iča, m. dem. trg; ein fleiner Martifleden, Cig., M.

tržína, f. = tržnina, daš Standgeld, DZkr. tržînar, rja, m. ber Rramer, Cig.

tržíšče, n. ber Marttplat, Mur., Cig., Jan.; — ber Handelsplat, Cig. (T.).

tŕžiti — tújati tfžiti, im, vb. impf. Sanbel treiben, handeln. s sadjem, z žitom t.; ali dobro tržite danes? geht bas Geschäft heute gut? tfinica, f. bas Sandlungelocale, bas Raufgewölbe, SIN.-C., Nov. tržník, m. tržniki, die Marttleute, Cig. tržnína, f. ber Martizoll, Cig., C.; bas Standgelb, C. tù, I. adv. hier, ba; tu pa tam, tu in tam, hie und ba; - II. praep. = v, in, Ben.-Kl. túcat, m. dvanajsterica, das Dugend; - iz nem. 1. tûckati, am. vb. impf. girren, Jan. 2. tûckati, am, vb. impf. = tučkati: Mačka je miško tuckala, Npes.-Vraz. túča, f. das Fett, Mur., Cig., Danj.-M., vzh.St. túčati, am, vb. impf. girren, C.; grlica tuča, C. tucava, f. die Fette, die Fettigfeit, C., ogr.-Mik., ogr.-Valj.(Rad). túčen, čna, adj. fett, Habd.-Mik., Mur., Cig., Danj.-M., vzhŠt.; tučno meso, SlGor.; tučna nedelja, der Faschingssonntag, C.; tučen svet, geiler Boben, Cig. tucija, f. bie Fette, Meg.-Mik. ben Bauch füttern, ogr.-C. tolčkati ?). 1. tūdi, *adv*. auch. pogl. 2. todi, otodi. tūdika, adv. auch, SlGor.-C. tuf, m. der Tuffftein. Cig.; - prim. tof. nk.; - hs.

túčiti, im, vb. impf. fett machen, C.; t. trebuh, tûckati, am, vb. impf. zerquetschen, C.; (nam. tučnost, f. bie Beile (3. B. bom Boben), Cig. 2. tûdi, adv. foeben, fürzlich, C., Rib. - Mik.; túga, f. der Kummer, der Gram, Mur., nk.; - hs. · tugováti, ûjem, vb. impf. trauern, wehklagen, tuh, m. fauler Geftant, ber Moberbuft, Cig., C.; tuh v grobu, Cig.; (nam. toh). tûh, adj., ogr.-C., Mik., pogl. tuj. túhek, hka, adj. (nam. tohek) = tohel, Hal.-C. tuhel, hla, adj. = tohel, Cig., C. tuhénec, nca, m., ogr.-Mik., Valj. (Rad), pogl.

tuhnéti, ím, vb. impf. = 1. tohneti, Cig., Jan., C.

túhniti, tûhnem, vb. impf. = tohniti, Cig., C.

1. tuhtati, am, vb. impf. in Rachbenken ver-

2. tuhtati, am, vb. impf. 1) das Feuer dampfen, löichen, Fr. - C.; — (ben Born) befanftigen,

C.; t. se, fich (im Borne) magigen, C.;

funten fein, grubein; kaj vedno tuhtaš?

tuhtanje, n. bas Grübeln.

2) geheim halten, zu vertuschen suchen, Hal.-C. 1. tuhtavec, vca, m. ber Grubler, Cig., Jan. 2. túhtavec, vca, m. der Geheimhalter, C. tûj, túja, adj. fremb; t. človek; na tuje iti, na tujem biti, in die Fremde gehen, in ber Frembe sein; s tujo roko je lahko gade loviti, Zv.; človek od tega nima ničesar nego tujo jezo, Jurč.; entfremdet: tuj česa: Očine tuj, po svetu gnan, Levst. (Zb. sp.).

tujad, f. frembes Beug, Fr .- C.; frembes Bezücht, SIN.-C.

tújati, am, vb. impf. otroka t., ein Rind einwiegen, einschläfern, C.; (prim. kar se pri zibanju poje: haj tuja haj!).

tujce, eta, n. ber Frembling (zanicij.), Kos. tujčevářen, ina, adj. fremblüchtig, Jan. (H.). tujčevanje, n. 1) bas Frembsein: izraelski narod ob času (p)tujčevanja, Ravn.-Valj. (Rad); - 2) die Fremdsucht, Cig. tujčeváti, fijem, vb. impf. 1) ein Fremdling sein, [prim. tujčevanje 1)]; — 2) bas Fremde lieben, frembsuchtig sein, Cig. tujcevavec, vca, m. ber Frembsuchtige, Cig. tujčevavka, f. die Frembsuchtige, Cig. tujčiti, im, vb. impf. 1) fremd machen, entfremben, Jan.; entnationalifieren, nk.; -2) fremde Worte gebrauchen, Levst.(Zb. sp.). 1. tújec, jca, m. ber Fremde, ber Frembling. 2. tûjec, jca, m. = maček (tuj! tuj! tako kličejo mačka), Goriška ok.-Erj. (Torb.). tujedežęlski, adj. auslanbijo, Cig. tujeljúben, bna, adj. fremdjüchtig, Cig. tujeljūbje, n. die Fremdsucht, Cig. tujeroden, dna, adj. frembgeboren, Jan. tujezemski, adj. fremblanbijch, nk. tûjica, f. mačka (prim. 2. tujec), Goriška ok.-Erj.(Torb.). tújika, f. die Biege (v otročjem govoru), C. tujîn, m. ber Frembling, C., Krelj. tujina, f. 1 bie Frembe, fremdes Land, das Ausland, Cig., Jan., C.; — 2) das Fremde, fremdes Beug, (tuhina) ogr.-Valj. (Rad). tujinec, nca, m. ber Frembling, C.; (tuhinec) ogr - Valj. (Rad). tujînski, adj. fremb, C. tujînstvo, n. das Fremdenthum, nk. tujînščina, f. = tujščina, tuj jezik, DSv. tujíti, ím, *vb. impf.* entfremben, entnationa= lifieren, Jan., nk.; t. se komu, sich jemanbem entfremben, DSv.; t. se od sveta, sich ber Belt entfremben, Zora. tújka, f. 1) cin fremdes Beib, die Fremde; — 2) das Fremdwort, Cig., Jan., nk. tajnik, m. = tujec, Alas., Hip.-C. tujski, adj. Fremben-, Fremblings-, Cig., Jan.; tujska knjiga, das Frembenbuch, Levst. (Nauk), DZkr.; - fremblich, Cig. tûjstvo, n. das Frembenthum, Cig., Jan., nk. tújščina, f. 1) = tujina, die Fremde, Cig., Valj. (Rad); — 2) bas Fremde, C.; eine fremde Sprache, nk.; — die Fremdenherrschaft, Ravn.-Valj.(Rad). túka, f. tuko pasti, ein saures Gesicht machen, M. tûkaj, adv. hier, ba; od tukaj do tamkaj se potikati, bon Ort ju Ort fich herumtreiben, Levst.(Nauk). tûkaje, adv. = tukaj, Trub., Schönl., Dol. tûkajšnji, adj. hiesig, hierortig. túkalica, f. das Rohrhuhn, das Teichhuhn (gallinula chloropus), Guts.-Cig., Jan., C., Erj.(Z.); — (= liska, das Wasserhuhn [fulica atra], Frey.[F.]). tukan, m. ber Tufan ober Pfefferfreffer (rhamphastus toco), Erj.(Ž.).

tûkar, adv. = tukaj, C.

tukasto vreme, C., Z.

C.; — po nem.

túkast, adj. sauer: tukast obraz, M., - trüb:

túkati se, am se, vb. impf. sich nieberbuden.

1. tûkec, kca, m. 1) ber Sauertapf, ber Ropfhanger, Cig., Jan., M.; — 2) ber Dudmaufer, Jan.; ber Schall; Jan.; — prim. tukati se.

2. tûkec, kca, m. der Fasegeruch: vino ima tukec. BlKr.

tûkica, f. = potič, potika, die Dudrebe, C.; - prim. tukati se.

túkniti, tûknem, vb. impf. einen Sassgeruch haben, BlKr.-DSv.

1. tût, la, m. bas Geheul, ogr.-C., Zora.

2. tûl, la, m. 1) ber Röcher, Mur., Cig., Mik., Dalm., Trub., Trav. - Valj. (Rad), nk.; -("tulje"), Vod. (Izb. sp.); — bie Dille am Lenchter, Cig.; — ber Febertiel, Cig., Cig.- (T.); — 3) bas Ohr, (z. B. an ber Hade u. bgl.), C. 2) bie Röhre, Cig.; mošt pretakati skozi tule

tulast, adj. 1) focherformig, Cig.; - 2) rohrenförmig, hohl, Rez. C.; - 3) eingeschrumpft

(vom überreifen Doft), vzhSt .- C.

tulatina, f. eingeschrumpftes Obst, vzh.St .- C. túlav, ava, adj. hohl, C.; — tulava ("teláva") smreka je taka, katera ima v sredi pokvarjen les, Notr.

túlava, f. 1) bie Spinbelbille am Spinnrabe, (= ova), Hal.-C.; - 2) ber Hutgupf, (= ova), vzh.St.-C.; — prim. tuljava.

túlavka, f. dem. 1) = tulava 1), v7hSt.; -2) = tulava 2), Št.-Valj (Rad).

tulcar, rja, m. bie Burmichnede (vermetus lumbricalis), Cig.(T.), Erj.(Ž.).

tûlček, čka, m. dem. tulec; bas Röhrchen, Cig. tule, f. pl. ein grobes Spinnhaar, beim Becheln abfallenber Flacis, bas Flaciswerg, Cig., C., Gor.-Mik., Kr.-Valj (Rad), Notr.; - pogl. tulje.

1. tûlec, Ica, m. dem. tul; 1) ber Röcher, Guts., Cig., Mur., Hal.-C.; strelni t., ber Bfeilfocher, Meg.; - 2) ber Hutgupf, Rez.-C.; - 3) bie Röhre, Cig., Znid., SIN.; - Die Dille, Jan.; — etwas Zusammengerolltes, Rez.-C.; — 4) die Blatticheibe, Cig.; die Blütenscheibe, Tus.-(B.); - 5) bas Ohr für einen Stiel (3. B. an ber Sade), C = podolgovat, z vrbovega protja spleten košek, v katerem suše sadje, Ip.-Erj.(Torb.), Tolm.; — 7) neka past za polhe, Slc.; - 8) bie Rluft im Sangenben (mont.), V.-Cig.

2. tûlec, Ica, m. der Tölpel, der Dummian, (prim. kor.-nem. dulle), Temljine, Cerkljansko

(Goriš.)-Strek(Let.).

tutek, tka, m. i) bie Dille an ben Schlöffern, Cig.; — 2) die Fistel, Blc.-C.; — 3) etwas Busammengerolltes, Fr.-C.; — 4) = ona cev pri preši, po kateri se mošt odteka, kajk.-Valj.(Rad).

tulenj, m. Erj (Ž.), pogl. tjulenj.

tulhati, am, vb. impf. röhrenartig anshöhlen. V.-Cig.

tulica, f. 1) ber Köcher, C.; — 2) die Schlucht, vzhŠt.-C.

tulika, f. bie Spinbelrohre am Spinnrab, Z.

tulin, m. ber Bafferwirbel, Rez.-C. tuliniti se, înim se, vb. impf. sich wirbeln (o vodi), Rez.-C.

tulipan, m. die Tulpe (tulipa), Cig., Tus.(R.).

tulipanovec, vca, m. ber Tulpenbaum (liriodendron tulipiferum), Tuš.(B.).

1. túliti, im, vb. impf. 1) heulen, volk, pes tuli; 2) auf einem Sorne blafen, buten, Dol.-Cig.

2. túliti, im, vb. impf. 1) zusammenrolleu: roža svoj evet tuli, C.; - t. se, zusammen schrumpfen: listje se tuli, Jan., C.; - 2) t. se, sich wirbeln: voda se tuli, Rez.-C.; --3) anschmiegen: t. k sebi otroka, prijatelja (an sich brücken), Fr.-C.; — t. se h komu, sich an jemanden schmiegen, Rez.-C.; — 4) t. se za kom, auf jemanden lauern, ihm nachstellen, nachschleichen, ogr.-C. tülj, m. = 2. til, der Tüll, DZ.; s tuljem

mrliče pokrivajo, BlKr.

tuljanka, f. neka hruška, Mariborska ok.-Erj.

tuljava, f. 1) eine furze Röhre, Cig., C.; bas Rohr am Gießschaffe, Vrtov. (Vin.), Rihenberk-Erj.(Torb.), die Dille am Leuchter, Cig.; -2) ber Feberfiel, Cig., Vrt. ; - 3) eine rundliche Dffnung, V.-Cig.; usesna t., Cig.; — eine tiefe ober burch u. burch gemachte Höhlung, V .- Cig.; - 4) bie Ginftedröhre, bas Ohr für einen Stiel, Cig., C., Lasce-Erj. (Torb.), Savinska dol.

tuljavka, f. dem. tuljava; 1) ein hohser Cylinder, eine Röhre, Cig.; — 2) bas Ohr für

einen Stiel, Cig.

tûlje, n. = tule, das Flachswerg, M., Vrt., DZ. túlje, f. pl. = tule, Cig., Jan., Cerkljanski hribi-Štrek.(LjZv.); gospodinja prede pražnje predivo, hči in dekla pa hodne kodelje in tulje, Zv.

tuljénje, n. das Henlen.

túljev, adj. = tulov: tuljeva preja = slaba preja, Kor., Cerkljanski hribi-Strek.(LjZv.).

túlji, m. pl. najslabejše predivo, ki se vender še da presti (s tacega platna ima pastir ruho, časi tudi srajco), Ponikve na Št. Vidski gori-Erj.(Torb.).

tūdnica, f. tulnice, Röhrenmuscheln (inclusa), Cig.(T.), Erj.(Z.).

túlo, n. die Schlüffellochröhre, Savinska dol. túlov, adj. aus grobem Flachse, Notr.; tulova srajca, Mik., Slovan; - (tulova, f. die Abfalle bes Flachjes beim Brechen, Guts.; tuljeva [tuljava], ein robes Gespinst ["Rupfen"], Jarn.; menda nam. tulova preja?)

túlova, f. pogl. tulov in tulava.

túlovka, f. eine Röhre: das Blaferohr, C.; bie Spindelröhre, die Spulbille am Spinnrab, C.; - ber Hutgupf, C.; - pogl. tulavka, tuljavka.

tùmp, túmpa, m. ber Stumpf, V .- Cig.

tumpa, f. 1) ein stumpfes Enbe, bie Rulpe; Cig.; - 2) bie Scharte in ber Scharfe, C.; - 3) ein bummes Weib, C.

túmpast, adj. 1) ftumpf; — 2) bumm, tölpisch; prim. top.

tumpati, am, vb. impf. ftumpf machen, V.-Cig. tûmpec, pca, m. ber Tölpel, ber Dummtopf. tumpelj, plja, m. 1) ein ftumpfer Ragel, welcher zwei Bretter an ben ichmalen Flachen verbindet, der Döbel, C., Z.; — 2) der Tölpel, C.

tūn, m. der Thunfisch (thynnus vulgaris), Erj. (Z.); — tudi rus. 1. $t\bar{u}$ na, f. = tun, Cig. 2. túna, f. die Tonne, (mont.): spustiti se po tuni, Frey.(Rok.); - iz nem. tundra, f. bas Moor am Gismeere (Tunbra), Cig.(T.).

tūnec, nca, m. = tun, Cig., C.; - tudi rus. tūnika, f. starorimsko oblačilo, bie Tunica.

tunja, f. ber Rubel, Mur.-Cig., Jan., C., Trst. (Let.); bes. der Schmalzfübel, C.; — ber Butterrührfübel, St. - Valj. (Rad); — prim. nem. Tonne, C.

tunjek, nika, m. ber Butterftogel, Valj .- (Rad); prim. tunja,

tunjica, f. dem. tunja; bas Doschen, Jan.; ein fleiner Butterrührfübel, C.

tûnjka, f. dem. tunja; ein fleiner Rubel, C.; ber Fettfübel, St .- Valj.(Rad).

tuntráti, âm, vb. impf. schwäßen, C.; — prim. tontrati.

1. tûr, m. ber Auerochs, Mur., Cig., Jan., nk.; = prabik, ber Urstier (bos urus), evropski t. = zober, ber Bisent (bos bison), ameriški t. = bizon (bos americanus), Erj(Z). 2. tûr, m. Cig., Jan., pogl. tvor.

turati. am, vb. impf. hin u. ber ftogen, gerren, Cig.; — hs.

tūrban, m. 1) turško pokrivalo, ber Turban; - 2) neki morski jež: ber Türkenbund (cidaris imperialis), Erj.(Z.).

turbékati, am, vb. impf. girren, golobi turbe-

kajo, ogr.-C., Valj.(Rad). turbīna, f. das Kreiselrad, die Turbine. tūrčati, am, vb. impf. = v igri s pirhom ob pirh trkati, Jarn., Cig., Vrt., Kr.; - prim. kor.-nem. turtschen (v istem pomenu).

turčič, m. bie Sammtblume (tagetes), Fr.-C. turek, rka, m. 1) die Stachelbistel (carduus acanthoides), Jan.; - 2) ber Binterflache, Cig., Jan., Svet.(Rok.); -3) = topolščica, C.; eine Art Schwamm: ber Röthling, Cig., Jan., C.

turen, rna, m. ber Thurm; - iz nem.

turica, f. die Auerfuh, Cig.

turin, m. = tur, ber Aneroche, Guts.

turist, m. hribohodec, ber Tourift.

túrjati se, am se, vb. impf. rammeln (o zajcih), Mur., Cig.

turji, adj. bes Auerochsen: turji šestogubec, Levst.(Zb. sp.).

túrka, f. 1) = krompir, C., Banjščice-Erj.-(Torb.); — 2) die Hundszahnwurz (erythronium dens canis), Cig., Medv. (Rok.).

turkati, am, vb. impf. brangen, brangeln, Dol .-Cig.

túrkec, kca, m. neka goba, SlGor-C.

túrkinja, f. i) = krompir, Tolm.-M.; - 2) podolgovata, zdolaj bela smokva, od katere se jé samo gornja polovica, Bilje na reki Ipavi-Erj.(Torb.).

túrlast, adj. = črviv, wurmstichig, C. turlati, am, vb. impf. burchbohren, durchbeißen, C.; molj turla in vrta, Rez.-C.; - prim. it. torniare, brechseln. (?)

tûrlej, m. = molj, Rez.-C.

turman, m. ber Meerrettig, Valj.(Rad).

túrnic, m. dem. turen; ein fleiner Thurm, Cig.; — die Beiselzelle, Gol.

turnicek, čka, m. dem. turnic; bas Thurmchen. turnīr, m. viteška bojna igra, suličba, baš Turnier.

túrniti, tûrnem, vb. pf. stoßen, Cig., C., BlKr.; — hs.

túrnski, adj. Thurm.

turoben, bna, adj. betrübt, ogr.-Mik.; schwermüthig, melancholisch, Jan.; turoben človek, ber Sauertopf, St.-Cig.; - tudi: hs.; prim. it. turbo, trüb, C.

turobnet, m. ber Schwermuthige, Jan.; ber Sauertopf, Jan.

turobnost, f. bie Traurigfeit, die Schwermuth. die Melancholie, Jan., ogr.-C.; - die Sauertöpfigfeit, die Berftimmung, Cig., Jan., Slom.

tûrščak, m. 1) ber Winterlein; — 2) turščák = koruza, der Mais, lp.-Erj.(Torb.); -3) die Sammetblume (tagetes), SIGor.-C. turščica, f. = koruza, der Mais, ber Rufuruz. túrščičen, čna, adj. Rufuruz.

túrščičevina, f. das Maisstroh, Jan., C.; (turščevna) Vrtov.(Km. k.).

túrščina, f. bas Maisstroh, C.

túrščišče, n. bas Maisfeld nach b. Ernte, Jan., C. túrškov, adj. Levst.(Zb. sp.); pogl. turščičen. túrškovina, f. = turščina, Cig., Svet.(Rok.). 1. tus, m. die Tusche.

2. tūs, m. der Eusch (in b. Musit). tūšati, am, vb. imps. tuschen, tuschieren, nk. tūšek, ška, m. ein schlechtes, leichtes Getreide-forn, vzhšt.-C.; — tuški, das hintergetreide, Mariborska ok.-C.

túšen, šna, adj. = tohel, moberig, C. tuševáti, ûjem, vb. impf. tuschen, mit Tusche behandeln, Jan., Cig.-(T.); - rus.

túšiti, im, vb. impf. 1) dampfen, löschen: ogenj t., Fr. - C.; - 2) geheim halten: besedo, skrivnost t., Fr.-C.

tùška, adv. soeben, Drežnica - Erj. (Torb.); pogl. točkaj.

túta, f. 1) ber Schniollenbe, Cig.; - ber Muder, die Muderin, V.-Cig.; - = malobeseden človek, Gor.; - 2) ber Tolpel, Dol.-M., Hip.~C.

tútanje, n. bas Schmollen, faure Mienen, Mur., V.-Cig., Ravn.-C.; vsa prisiljena žalost, vse

kislo tutanje, Ravn.

tútast, adj. 1) fcmollig, mudich, fouerfüchtig, Mur., Cig.; - in sich verschloffen, rebeschen, Cig.; nad njegovo svetostjo ni nič tutastega, nič plašnega, Ravn.; — traurig, Mur.; -2) tölpelhaft, C.

1. tútati, am, vb. impf. fcmollen, muden, V.-Cig. 2. tútati, am, vb. impf. 1) auf einem horn blasen, tuten, düten, Cig.; — 2) (o grlicjem petju); grlica ziblje in tuta, LjZv.

tûtec, tca, m. ber Muder, Cig.; ber Sauertopf, Cig.

tûtek, tka, m. 1) ber Gießschafftrichter, vzh.St .-C.; - 2) ber Rührfübelbedel, Hal.-C. 1. tûtka, f. ein ftiller, muthlofer Menfch, Polj. 2. tûtka, f. eine fleine Münze, das Dütchen: ber Schaupfennig, ber Rechenpfennig, Cig.; die Spielmarke, Jan., SIN., Polj.; = stara desetica, BlKr.; — iz nem.

tutljáti, âm, vb. impf. = piskati, C.; - prim.
2. tutati 1).

tutnéti, ím, vb. impf. = votlo bobneti, BlKr.-DSv.

tutnjáti, âm, vb. impf. grom tutnja = buči, Dol.-Cig.

tutnjava, f. = bobnenje, Jan., BlKr.-DSv.

tuzemec, mca, m. ber Eingeborene, Cig.(T.), DZ.; — rus.

tuzęmstvo, n. das Inland, DZ.

túžen, žna, adj. traurig, fummervoll, Mur., C., nk.; — hs.

túžnost, f. die Traurigkeit, nk.; — hs.

tvar, î, f. die Materie, der Stoff, Jan., h. t.-Cig.(T.), C., nk.

tváren, rna, adj. materiell, stofslich, Jan., Cig. (T.), Sen.(Fiz.), nk.

tvarina, f. die Materie, der Stoff, Cig., Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.), nk.; (= Inhalt, Gegenstand): registratura po tvarinah, nach Materien, Levst.(Nauk).

tvarînski, adj. materiell, stofslich, Cig.(T.), Let. tvarjatl, am, vb. imps. 1) bisben, erzeugen, Jan. (H.); — 2) wirten: zdravilo je začelo tvarjati, bie Arznei wirt, Dol.-Cig.

tvéganje, n. das Wagen, Mur.

tvégati se, am se, vb. impf. 1) wagen, aufs Spiel seben: t. se česa, Mur., Cig., Jan.; t. se življenja, Cig.; vsega se t., V. - Cig.; — 2) entsagen: t. se česa, Guts.-Cig., Jan., M., St.-C.; — prim. nem. entwegen, Mik.(Et.). tvérhast, adj. trantlich, C.

tverhati, am, νb. impf. frünkeln, ντh. Št., Fr.-C.; (govori se tudi: kverhati, ντh. Št.-C.).

tverhav, adj. frantlich, Fr.-C.

tveriti, im, vb. impf. franfeln, C.

tvésti, tvézem, vb. impf. 1) binden, V.-Cig., Mik.; heften, İnüpfen, Jan.; anhängen, anheften, Mur.; — t. se na koga, fich an jemanden hängen, V.-Cig., Gor.; t. se na izprijene ženske, Ravn.; — 2) albernes Beug reben, M., Valj. (Rad); tako mi je tvezel, da me ušesa bole, Gor.; (v nekaterih virih napačno: tveziti).

tvestje, n. die Berbramung, die Borte, die Treffe, Kast - C.; t. okoli ozrelja, Dalm.

tvez, î, f. 1) ber Streifen, die Borte: rdeca tvez v plahti, C.; — breite Spigen in die außere Scite ber Frauenarmel eingenaht, C.; — 2) = pas, der Gürtel, Poh.-C.; — 3) das holzband, Jan.

tvéza, f. 1) das Band, Zora; — 2) das Hängeseil, Jan.; — 3) pl. tveze — čipke, die Spipen, Jan., C.; — 4) pl. tveze, eitles Geschwäß (bes. etwas, was man einem anbinden will): Kr.-Valj.(Rad); to so tveze, Gor.-M.

tvézati, am, vb. impf. hangen: t. srce na kaj, bas herz an etwas hangen, Cig.

tvêzba, f. die Anhanglichkeit: t. na časne reči, Ravn.-C.

tvezéti, ím, vb. impf. hangen, Mur.-Cig., Jan.; angebunden sein: vol tvezi, Jarn.

tvoj, tvoja, pron. dein: — bolj je tvoj, bolj se ga boj! — hüte dich vor den Berwandten!
Npreg.-Cig.

tvojec, ica, m. einer der Deinigen, einer aus deiner Familie, C.; pomorimo tebe in tvojce, Ravn.

1. tvor, m. 1) das Gebilde, Jan., Cig., (T.), Cel. (Geom.), Žnid.; (stsl.); — 2) der Blutschwär, der Furuntel, das Aas: t. se mi dela; t. predreti (aufbrechen); t. se je predr!; — 3) die Sperre, Jan.; — das Spundloch, C.

2. tvor, ria, m. BlKr., DSv.; pogl. thor, dehor. tvorast, adj. mit Furunteln behaftet, geschwürig,

tvórav, adj. = tvorast, Jan.-C.

tvorba, f. die Bilbung, Erj. (Som.), nk.; t. stevil, die Zahlenbilbung, Cel. (Ar.); — die Formation (geol.), Cig. (T.).

tvôrček, čka, m. dem. tvôrec.

tvõrec, rca, m. dem. tvor; ein kleiner Furunkel. tvóren, rna, adj. schaffend, thätig, wirksam, Jan., Cig.(T.), C.; — schöpferisch, Jan., Cig.(T.); tvõrna sila, die schöpferische Kraft, nk.; — thätig, activ (gramm.): tvorna oblika, Jan., Cig.(T.), nk.; — Erzeugunge, erzeugend, (math.): tvorni krog, tvorni ulomek, tvorna prema, Cig.(T.).

tvoriten, ina, adj. gestaltend, bilbend, Cig.,

Jan.; - schöpferisch, Cig., nk.

tvoriknost, f. die Gestaltungskraft, Cig. (T.).
tvorilo, n. = torilo, die hölzerne Brotschüssel,
Levst. (Zb. sp.); — die Käsesorm, Habd. Mik., vzh.Št., Cig.; v tvorila vsajeni siri, in
Formen geschlagene Käse, Sol.; — die Gießsorm,
das Modell, Cig., Jan., Cig. (T.), Vrt.

tvorina, f. das Gebilde, Jan., Cig.(T.); das Erzeugnis, h. t. Cig.(T.).

tvoríšče, n. = torišče, die Birfungsstätte, die Stätte, Jan., SIN.-C.; t. pesnikove mladosti, SIN.

tvorîtev, tve, f. die Bilbung: t. besed, die Bortbilbung, Jan.(H.).

tvorftl, im, vb. impf. 1) bilben, gestalten, Jan., Cig. (T.), nk., (stsl.); — 2) t. se, eiterig werben (vom Furunkel), Hip.-C.

tvorîvo, n. das Material, Cig.(T.), DZ.; der Bilbungsstoff, das Brotoplasma, Erj.(Som.).

tvorjenje, n. die Bisbung: t. stevil, die Zahlenbisdung, Cel.(Ar.); t. pojma, die Construction des Begriffes, Cig.(T.).

tvôrka, f. = torka, M.

tvôrnica, f. die Fabrit, Jan., h. t. Cig.(T.), nk. tvórnost, f. 1) die Thätigkeit, Jan.; die Wirfsamkeit, Cig. (T.), C.; — 2) die Bilbungstraft, Cig.; die Gestaltungstraft, Cig. (T.); die Schöpferkraft, Cig.(T.)

tvrd, tvrda, adj. = trd, Jan., Krelj., Jurč.-(Tug.). tvrdka, f. 1) die Hatfrucht, das Müsschen,

Jan.; — 2) die Firma, nk.; (hs.). tvŕzati, am, vb. impf. die Thür knarrend aufs u. zumachen, vzhSt.-C.; — tudi: vrata tvrzajo (knarrt), vzhSt.-C.

tvrzúkati, am, vb. impf. = tvrzati, SlGor.-C.; - prim. vrzukati. U.

u -, praef. 1) znači odmikanje: ent., meg.; uiti, ubežati, uteči, ukrasti, urezati si šibo; — 2) iz nedovršnih glagolov dela dovršne: ubiti, ugasiti, ugledati, utopiti; — (po sedanji narodni izreki se ne da natanko razločiti od predpone v, ampak le po primerjanju drugih slovanskih jezikov in po pomenu; mnogokrat je pisava dvomna; besede, katerih ni najti pod u-, naj se iščejo pod v-). ubábiti se, bâbim se, vb. pf. feige werden, M. ubad, bada, m. = ubod, ber Stich, Levst. (Zb. sp.). ubâdanje, n. das Stechen. ubâdati, am, vb. impf. stedjen; tuj golob ubada domačega, Gor.; - (pren.) sticheln, mit Borten verlezen: Bog obvaruj, da bi s tem hotel koga ubadati! Levst. (Zb. sp.). ubáti se, ubojím se, vb. pf. erschreden, in Furcht gerathen, Mur., M. ubavati se, am se, vb. impf. fürchten, C. ubèg, béga, m. das Entfliehen, die Flucht, Mur., Cig., Jan., nk.; die Desertion, Cig., DZ. ubegati, am, vb. impf. ad ubegniti; entfliehen, fich flüchten, Jan. ubegljiv, íva, adj. slüchtig, Jan. (H.). ubegniti, begnem, vb. pf. 1) entfliehen, fich fluchten; — 2) wortbrüchig werden, V.-Cig. ubeliti, im, vb. pf. weiß machen: u. platno, die Leinwand bleichen, Cig., Jan.; u. lase, bie haare grau machen, Cig.; velike skrbi zgodaj ubelijo lase, Mur.; — u. se, bleid), weiß werben: platno se ubeli, Cig., Jan. ubera, f. 1) die Stimmung eines Musikinstrumentes, C. : - bie Ginrichtung: u. uka, C.; 2) bie Einfassung (am Rleide), C .; die Rleiberfalte, vzhSt.-C. ubežanje, n. bas Entfliehen, die Flucht, Mur., C. ubežati, im, vb. pf. entfliehen, sich flüchten; u. komu ali čemu; u. sovražniku, Ravn.; bridkosti u., Dalm.; peklu u., Schönl.-Valj. (Rad). ubéžen, žna, adj. 1) flüchtig, Mur., Cig., Jan.; ubężni kralj, Levst. (Zb. sp.); ubeżen se klatiti, Ravn.; — 2) wortbrüchig, V.-Cig. ubetin, m. ber Flüchtling, M. ubęžnica, f. die Flüchtige, Mur. ubęžnik, m. ber Flüchtling, Mur., Cig., Jan.,

ubijati, am, vb. impf. ad ubiti; 1) erichlagen. todischlagen; - 2) zerbrechen: u. steklenice, lonce; — u. si glavo s cim, sich mit einer Sache ben Ropf zerbrechen; — 3) u. se, sich viel abmuben, fich viel plagen, fich ftart anstrengen; u. se z delom; u. se z otroki; u. se po svetu, in ber Welt fich herumplagen; ubijam se po svetu, kakor voda od kamena do kamena, Zv.; — 4) ubija se mi, ich leibe Einbuße, V .- Cig. ubijavec, vca, m. 1) ber Tobtichlager; ber Morber; - 2) die Flodenblume (centaurea), Josch. ubljävka, f. die Tobischlägerin. ubljävski, adj. mörderisch. ubljävstvo, n. die Tobischlägerei, Z. ubijenik, m. ber Tobtichlager, ber Morber, Meg., Dalm.; tak goljut in ubijenik sta si brata, Bas. ubijénje, n. = ubitje, Mur. ubîjstvo, n., Mur., Cig., C., Nov., pogl. uboj. ubiranje, n. 1) bas Stimmen (eines Dufitinstrumentes), Cig., C., M., nk.; — 2) das Falten (z. B. des Hemdes), M. ubirati, bîram, vb. impf. ad ubrati; 1) entsprechend mablen o. einrichten, ordnen: previdnost božja ubira narodom usodo, Cig.; u. kaj po čem (nach etwas richten), Cig.; - in Einklang bringen, harmonisch ftimmen: u. strune, zvonove; - u. se, harmonieren. Jan ; ineinander greifen: zobje pri mlinskem kolesu se ubirajo s cveki, Poh.; - 2) gewahr werden, bemerten, Jan.; - 3) falten, in Falten legen, Mur., Cig., Jan.; u. srajco, Mur. ubiravec, vca, m. ber Stimmer (musikalischer Inftrumente), Cig., Jan. ubistriti, bistrim, vb. pf. hell machen, hellen, ubitek, tka, m. ber Abgang, ber Berluft, bie Einbuße, V.-Cig., Cig. (T.), DZ.; - stsl. ubiti, ubijem, vb. pf. 1) erichlagen, tobtichlagen: s kolcem ga je ubil; ubila ga je strela; u. se, sich erschlagen; padel je s strehe in se ubil; - ftechen (im Rartenfpiel), Jan.; (prim. rus. bitb); - 2) zerschlagen, brechen: u. kupico, lonec; u. se, zerbrechen (intr.); lonec, zvon se je ubil; jajce se je ubilo; - 3) u. denarje, Gelb verschleubern, verschwenben, C.; denar se ubije (jchwindet), Z.; ves dobiček se ubije (geht verloren), Z.; veliko vina se ubije (n. pr. s pretakanjem), Dol.; ubije se mi, ich leibe Berluft, buge ein, V.-Cig.; beseda se ubije vinjenemu človeku, da ne more vec govoriti, Dol.; — 4) beschäbigen: noge si u., C.; - oblacilo se ubije, bas Rleid wird am Rande abgenütt, abgeftoßen, Cig.; hlače si u., ubite hlače, Dol.; - fcmachen: glavo si je z vinom ubil, ima od pijače ubito

glavo, Levst. (Rok.); vino se je ubilo, ber

die Racterei.

C.; - ber Deferteur, Cig., Jan.

ubežnost, f. 1) die Flüchtigkeit, Mur.; -2) die Wortbrüchigkeit, Cig.; - 3) die Berganglichkeit: u. posvetne slave, C.

ubijáča, f. gorjača ubijača, der Todtschläger, C.

ubijalisce, n. bie Schlachtbant (ber Menichen),

ubijanje, n. 1) bas Erschlagen, bas Tobts schlagen; — 2) bas Brechen (von Glas, Thon-

Cig.; — die Todtschlagsstätte, M., Jan. (H.).

waren u. dgl.); — 3) die Mühe, die Plage,

uboscina, f. 1) bie Armut; - 2) bas Armen-

uboštvo, n. die Armut; — uboštvo lomi moštvo, Kras-Erj. (Torb.); uboštvo kruši mo-

gelb, Jan., C.

štvo, Cig., Medv.-M.

Wein ift (3. B. burch das Fahren oder bas Uberichenten) matt geworden, ubito vino, Z., jvzh.St.; - glas se ubije, die Stimme wird schwach, Z.; ubit glas, eine gebrochene Stimme, ubitje, n. das Erschlagen, Mur., Cig. ubivati, am, vb. impf. = ubijati; 1) erichlagen, tödten, Mur., Ben.-Mik.; - 2) u. se s čim, fich mit einer Sache abmuben, plagen, Dube haben, M. ublaževáten, ina, adj. milbernd, Jan. (H.). ublaževáti, ûjem, vb. impf. ad ublažiti; milbern, Jan., nk. ublažíten, ina, adj. milbernb, euphemistisch, Cig.(T.). ublážiti, im, vb. pf. milbern, milb ftimmen, befanftigen, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; u. um, srce, Cig. (T.); razburjeno srce mu ublaži zopet sladek mir, LjZv. ubod, boda, m. ber Stich, rana od uboda, bie Stichwunde, Cig. ubôdec, dca, m. = ubod, Jan. (H.). ubôdek, dka, m. = ubod, C. ubodina, f. bie Stichmunde, Cig. ubog, adj. arm; u. s časnim blagom, arm an Britlichem Gute, Ravn .- Mik.; u. z besedami, arm an Borten, Zora; u. pri pšenici, repi, penezih, u. pri pameti, C.; - ves ubogi dan, vso ubogo noc, ben gangen lieben Tag, bie gange liebe Racht, C.; - ubogo malo, arm= selig wenig; ubogo oskrbljen, armselig versorgt. Krelj; — (compar. ubožejši, Krelj). ubôgati, am, vb. impf. (pf.) = slušati: u. koga, jemandem folgen, gehorchen; kdor ne uboga, je brez Boga; kdor ne uboga, tepe ga nadloga; — to delo me uboga (geht mir gut vonstatten), vzhSt.; - iz "bovgati" t. j. bolgati, (Goriš.-Cv.); in to iz nem. folgen; prim. bogati. ubogljiv,íva, adj. = poslušen, folgjam, gehorjam. ubogljívost, f. = poslušnost, die Folgiamleit. uboj, boja, m. ber Tobtschlag, Mur., Cig., Jan., Trub.-Mik., nk. ubojíca, m. ber Todtíchläger, ber Mörber, Habd .-Mik., Jan., nk.; -– hs. ubojnica, f. bie Tobtichlägerin, Cig., Jan. ubojnik, m. der Todtschläger, Dict., Mik., Cig., Jan., Trub., Dalm., Schonl.-Valj. (Rad), Kast. (Sv. p.). ubojstvo, n. ber Todtichlag, Jan., C., Krelj. ubor, bora, m. 1) u. javnega mišljenja, bie öffentliche Stimmung, Cig. (T.); - (ruha), der Faltenwurf, Cig. (T.). - 2) u. ubóre, adj. indecl. pravilna oblika za navadno: bore, C. ubôrec, rca, m. = ubožec, Jan. uboren, rna, adj. arm: u. človek, Levst. (Zb. sp.); armlich, Jan., C.; — prim. boren. ubornost, f. die Armut, die Armlichteit, Raic ubosti, ubodem, vb. pf. einen Stich verfegen, stechen; u. koga s čim pod rebra, Dalm.; Vsacega ubode starji brat, Cb.-Valj. (Rad); u. se, sich stechen; - hineinstechen: u. iglo v kaj; - u. si kaj v glavo, sich etwas in

ben Ropf fegen, M.

ubôžati, am, vb. pf. = oubožati, obubožati, Cig., Jan., C. ubožček, čka, m. dem. ubožec; ber Arme. ubožec, žca, m. ber Arme. ubóžen, žna, adj. 1) arm; — 2) Armens; ubožni zavod, ubožna hiša; — Armuts-; ubožno izpričevalo. ubožica, f. die Arme. ubožnica, f. bas Armenhaus, bie Armenanftalt, Mur., Cig., C., Slom., nk. ubožnost, f. die Armut. ubramba, f. die Berhütung, Cig. ubranilo, n. bas Berhütungemittel, Cig. ubranîtev, tve, f. die Berhütung, Cig. ubraniti, im, vb. pf. 1) vertheibigend behaupten; u. komu kaj: u. sovražniku deželo; - 2) mit Erfolg vertheibigen: u. koga, da ga ne pretepejo; - sich erwehren, sich vom Leibe halten; u. se koga, česa; ubranili smo se sovražnika; u. se čemu: u. se izkušnjavi, Trub.; u. se sovražniku, Jsvkr.; u. se nesreči, Navr. (Let.); Ni ubranil se prošnjam matere, Preš.; 3) verwehren, verhindern: u. komu vhod v mesto, v hišo; ubranil sem mu, da ni šel z doma; — verhüten: to najbolj ubrani, da se ne širi bolezen; težko sem ubranil, da ga niso pretepli. ubránost, f. die harmonische Stimmung. Jan., C.; ber Rhythmus, Cig.(T.). ubrati, berem, vb. pf. 1) in entsprechenber Beise auswählen: ni mogel prave besede ubrati, er tonnte nicht bas rechte Wort finden, Jurč.; vsakemu je ubrala katero, da je ni brž pozabil, Glas.; u. jo komu po volji, eš einem recht machen, Cig.; — u. si, erfinnen, C.; — entsprechend einrichten, in Einklang bringen: u. kaj po čem (nach etwas richten), Cig.; - vse ubrano imeti, alles ichon geordnet haben, C.; - harmonisch stimmen; u. citre, zvonove; ubrane citre, ubrani zvonovi; ubrano petje, harmonischer Gesang; ubran, rhythmijch, Cig.(T.); — u. katero, ein Mufitftud auffpielen, einen Gefang anftimmen, Jan.; - 2) u. pot, ben Weg nehmen, Levst. (Zb. sp.), Jurč., Erj. (Izb. sp.); u. pot pod noge, sich auf den Weg machen, Jurc., Zora; u. tek, den Lauf nehmen, Vrt.; - 3) ge-wahr werden, bemerken, ersehen, Jan.; izmed množice u. koga, Ig(Dol.); oči, precej široko odprte, nobene reci ne uberejo, Glas.; dobro sem bil njegov obraz v oči ubral, ich habe mir sein Gesicht gut angesehen, Jurc.; — 4) in Falten legen, falten, Mur., Cig., Jan. ubręčkáti, âm, vb. pf. ubrečkan = zamazan po obrazu, Podkrnci-Erj. (Torb.).

ubréjati, am, vb. pf. = ubrejiti, Mur.

trächtig werden.

ubrejiti, brejim, vb. pf. trachtig machen; u. se,

ubrisati, brišem, vb. pf. 1) wegwischen, abwijchen; - 2) u. se, sich schnell flaren (vom Beine), Cig., M.; vino se ubriše, ako natočeno hitro neha se peniti, Levst. (Zb. sp.), Dol.; ubrisan, gellart, flar: ubrisano vino, Cig.; - fich fchnell ausheitern (vom himmel), Jan., M., Dol.; - ubrisane glave biti, einen hellen Ropf haben, Jurc.; - 3) u. koga, jemanbem einen Schlag verfeten, Cig., M., Notr.; - 4) u. jo kam, irgendwohin enteilen, entfliehen, Cig., Jan., C.

ubriti se, brijem se, vb. pf. sich beim Rasieren

verlegen, Cig., Gor.

ubrus, m. 1) ber Schliff, Cig. (T.); - 2) bas Handtuch, Ist .- Z.; (prim. hs. ubrus, das Tüchel). ubrusčič, m. bas Sactud, ogr.-C.; - prim. ubrus 2).

ubrusec, sca, m. dem. ubrus 2); bas firchliche Burificatorium, Z.

ubrusiti, im, vb. pf. 1) abichleifen; u. se, sich abichleifen; fich abwegen; - 2) beim Schleifen verlegen, Jan. (H.).

ubrzdati, am, vb. pf. gahmen, magigen, Jan. (H.).

ubfziti, bfzim, vb. pf. befchleunigen, accelerieren, (phys.), Cig.(T.).

uceliti, im, vb. pf. erganzen, Mur.; u. se, ganz werben, SIN.

uceniti, im, vb. pf. 1) schäten, C.; - 2) u. se, ben Breis verlieren, im Breife fallen : Zito se je ucenilo, Dol.; - 3) u. se, in Betreff bes Breifes übereintommen, Blc.-C.

ucenjati, am, vb. impf. ad uceniti, Habd.-Mik. uckatnica, f. ber Sagebod mit einem Begengewicht für bie Sage: zaga na uckalnici, V .-Cig.

1. ûckati, am, vb. impf. = učkati, hutichen, wippen, Cig.

2. ûckati, am, vb. impf. = juckati, jauchzen, (vuck-) Mur.

ucakati, cakam, vb. pf. burch Barten feinen Bred erreichen, erwarten ; - erleben, erreichen ; u. kaj ali česa; kaj smo vse učakali! u. visoko starost, Cig.; u. novega leta, spomladi; = u. se: u. se večera, SlN.

ucasiti se, casim se, vb. pf. fich Beit nehmen, Savinska dol.; sich (lange) aufhalten, SIN. ucava, f. die Lehrmethode, Jan.-Vrt.

ucba, f. bas Lehren, bas Bortragen, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Slom., nk.; - ber Lehrgegenstand: vse ucbe enega leta, DZ.; - die Lehrmethobe, Mur., Cig., Jan., Cig.-(T.), Ravn.-C.

ucbarina, f. bas Lehrgelb, C.

ucben, ena, adj. Lehr : ucbeni nacin, bie Lehrmethode, učbena knjiga, das Lehrbuch, Cig. (T.). ûčbenik, m. = ućbena knjiga, daš Lehrbuch, Cig.(T.).

učbenják, m. das Lehrbuch der Methodit, Jan .-

učéhniti, čệhnem, vb. pf. = učesniti, Jan. uceliti, im, vb. pf. u. deblo, ben Stamm am Ende glatt abschneiden, C.

účen, čna, adj. 1) Lehr-, Unterrichts-, Mur., Cig., Jan., nk.; ûcna knjiga, das Lehrbuch,

učni jezik, bie Unterrichtesprache, učni načrt, ber Lehrplan, nk.; ucni zakon, bie Unterrichts. ordnung, Levst. (Nauk); učna svoboda, die Lehr- und Lernfreiheit, nk.; — 2) gelehrig, Jarn., Cig., Jan., Vrt.; sijajni napredek učne in marljive mladeži, LjZv.; - 3) lehrbar, nk.

učenček, čka, m. dem. učenec; ein fleiner Schüler; ber Lehrling, - tudi: učenček. učenčič, m. = učenček, Valj. (Rad).

ucenec, nca, m. ber Schuler; ber Lehrling; učenec, Valj.(Rad).

učeníca, f. 1) die Lehrerin; - 2) = učenka, bie Schülerin, C., ogr., kajk.-Valj.-(Rad). učeník, m. 1) ber Lehrer; — 2) = učenec,

ber Schüler, ogr., kajk .- Valj (Rad); - ber Lehrjunge, BIKr.

učeniški, adj. Lehrer: učeniška preizkušnja, Cv. učeništvo, n. = učiteljstvo, Mur., Cig., Jan., Vrtov.(Km. k.).

učenják, m. ber Gelehrte.

učenjáški, adj. Gelehrten-, gelehrtenmäßig. ucenje, n. 1) bas Lehren, bas Unterrichten; — 2) das Lernen.

učénka, f. bie Schülerin; - tudi: učénka. uconost, f. die Gelehrtheit, die Gelehrfamteit. ucenstvo, n. die Lehrjahre, die Lehrlingschaft, Cig., Vrtov.(Km. k.).

učésniti, čęsnem, vb. pf. 1) abreißen; u. vejo, koruzen strok; - u. se, abbrechen: veja se ucesne; - 2) einen Schlag verfegen.

ucicati se, am se, vb. pf. sich niedersepen (v otročjem govoru), Polj.

učígati, am, vb. pf. erlauern, erspahen, Rez .- C. učíten, ina, adj. lehrend, Lehr., Cig., nk.; učítni listi, bie Lehrbriefe (z. B. ber Apostel), Cig.; učilni pomoček, daš Lehrmittel, Cig., Jan., nk.

učilíšče, n. die Lehranstalt, die Unterrichts anftalt, Cig., Jan., nk.

učítna, f. = učilnica 2): Stoji učilna zidana, Levst.(Zb. sp.).

ucilnica, f. 1) bas Lehrzimmer, ber Lehrsaal, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) bie Lehranstalt,

bie Schule, Cig., Jan., nk. učilniški, adj. Schul-, nk.; u. zakon, bie Unterrichtsordnung, učilniške knjige, die Schulbücher, Levst.(Nauk).

učilo, n. 1) bas Lehrmittel, Cig., Jan., Cig.-(T.), Valj. (Rad), nk.; — 2) ber Unterricht, Jan., C., Ben. - Mik.; — bie Lehrmethobe, Cig., Jan., C.; - die Abrichtung: junec je že dober za učilo, Gor.-DSv.

učitstvo, n. das Unterrichtswesen, Levst. (Nauk). ucin, m. 1) bie Begehung: greh iz ucina, die Begehungessünde, Cig.; — 2) die Wirtung, Mur.-Cig., Jan., Cig.(T.), C., Zora.

ucinek, nka, m. 1) die Birtung, der Effect, Cig., Jan., Cig.(T.), C., kajk.-Valj.(Rad), nk.; - 2) pl. učinki = prečinki, občinki, C., Z.

učiníšče, n. ber Thatort, Jan.(H.); - hs. učinîtelj, m. ber Berursacher, vzhSt.-C. uciniti, cînim, vb. pf. 1) thun, Mur., Jan.,

Mik., nk., vzh St.; bewirten, zuwege bringen, Cig., Jan.; - verüben, Mur., C.; - 2) u.

Digitized by \GOQ[C

komu, es jemanbem anthun, ihn verhegen, C.; u. svinjam, da hirajo in crkajo, SIN.; učinjena bolezen, C : -3) = občiniti: u.zito, bas Getreibe burch Reitern reinigen, C. učinjati, am, vb. impf. ad učiniti; 1) thun, bewirten, Jan., nk.; - 2) = obeinjati: burch Reitern reinigen, Dol .- Z. učinjávati, am, vb. impf. = učinjati, thun,

verüben, Mur., C.

učinjeváti, ûjem, vb. impf. = učinjati, thun, verüben, Mur.

učinkováti, ûjem, vb. impf. einwirken, wirken, C., DZ., nk.

učinljiv, íva, adj. wirtjam, C.

učinljívost, f. die Wirksamkeit, C.

učístiti, čîstim, vb. pf. reinigen, Cig.; u. konjusnice, Levst. (Nauk); - abflaren, Cig.; u. se, sich abtlaren, Cig.; vino se je učistilo, jvzhSt.

ucîtelj, m. ber Lehrer, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad), nk.; domač u., ber Sauslehrer. LjZv.

učiteljeváti, ûjem, vb. impf. Lehrer fein, C., nk. ucîteljica, f. die Lehrerin, Cig., Jan., nk. učiteljišče, n. die Lehrerbilbungsanstalt, C.,

učiteljiščnik, m. ber Schuler einer Lehrer-

bildungsanftalt, Jan.(H.). učiteljka, f. = učiteljica, Jan.

učîteljkinja, f. = učiteljica, Mur., Danj.-Mik. učîteljski, adj. Lehrer-, Lehramts-, Cig., Jan.,

ucîtelistvo, n. ber Lehrerstand, die Lehrerschaft, bas Lehrfach, das Lehreramt, Cig., Jan., nk. ucîtev, tve, f. bas Lehren, bie Lehrmethobe,

Cig., Jan., DZ.

učíti, ím, vb. impf. 1) lehren, unterrichten, abrichten, u. koga brati in pisati; voliče voziti u.; uči me modro govoriti! kdo te je vsemu temu učil? Jurč.; nav. u. koga kaj: uči me pot tvojih postav! Ravn.; učiš me modrost, Ravn.; u. koga česa: uči ti mene tvojih pravd! Trub.; iz mladega nas pobožnosti in strahu božjega uče, postave nas ljubezni, pravičnosti uče, Ravn. - Valj (Rad); kozje molitvice u. koga, = jemanben Mores lehren: - to uči pamet, das gibt ber Berstand; to uci cesta, bas wirb burch bie Strafe bestimmt, Levst. (Cest.); škoda uči človeka, ber Schaben macht ben Menschen klug, wißigt ihn; - 2) u. se, sernen; človek se v sili moliti uči; u. se jeziku, Levst. (Nauk); nav. u. se česa; u. se zidarskega, bas Maurerhandwert lernen; u. se na pamet, auswendig lernen; = u. se na izust, Cig. (T.); - ucen, gelehrt; u. biti čemu, in etwas bewandert fein, es verfteben, Dol.; = u. biti v čem; u. na kaj: na sveto pismo učen, Ravn.-Mik.; nisem učen na to, Erj.(Izb. sp.).

učívo, n. der Lehrstoff, das Lehrmaterial, Jan., Cig.(T.), LjZv.

ückalica, f. die hutiche, Polj.

ückati, am, vb. impf hutichen, u. se, fich hutichen; (nav. ujčkati); - prim. nem. hutichen.

učljiv, íva, adj. gelehrig, Mur., Cig., ogr.-C.,

učljívost, f. bie Belehrigfeit, Mur.

učlovéčenje, n. die Menschwerbung; tudi: uclovecénje, Škrinj.-Valj.(Ŕad).

učlovečeváti se, ûjem se, vb. impf. ad učlovečiti se, Jan.(H.).

učlovečiti se, ečim se, vb. pf. Menich werben. učnina, f. bas Lehrgeld, das Schulgeld, bas Unterrichtshonorar.

ûčnja, f. i) bas Lehren, bie Lehre, ogr.-C.;
— 2) bas Lernen, bas Stubium, ogr.-C.

účnost, f. 1) bie Gelehrigfeit, Cig., Jan., Zora; – 2) die Lehrbarkeit, nk.

učuditi, cudim, vb. pf. burch Bewunderung berzaubern: u. kruh, da neče vzhajati, Gor. ucuhniti, cahnem, vb. pf. 1) zusammenfallen,

einsinken, Dol.; — 2) nachlaffen, nachgeben (vom Schmerze), ogr.-C.; ucuhne in mine dolgotrajna bolečina, Raič (SlN.); — vrela voda se v posodah učuhne (fühlt sich ab), Vrt.

učuhováti, ûjem, vb. impf. ad učuhniti, nachlaffen, aufhören (vom Schmerze), C.

učútiti, im, vb. pf. = začutiti, Mur., Svet.(Rok.). učvestíti, ím, vb. pf. 1) frisch machen, erfrischen, Mur., Cig.; — 2) kräftigen, stärken, festigen. učvístniti se, čvístnem se, vb. pf. fest werben,

úd, m. das Glieb; udje, die Gliedmaßen; das Rettenglied, Cig., Slom.-C.; — bas Mitglied, Cig., Jan., nk.

udâbljati, am, vb. impf. ad udobiti; = dobivati, ogr.-Mik.

udāja, f. pogl. vdaja.

udaliti se, im se, vb. pf. fich entfernen, Cig., SIN., Zora.

událjati se, am se, vb. impf. ad udaliti se; fich entfernen, C.

udaljava, f. die Handlung bes Entfernens ober Sichentfernens: Die Entfernung, C.

udar, m. ber Schlag, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; — ber Stoß (phys.), u. in odudar, Stoß und Gegenftoß, Cig.(T.); - Der Accent,

udârec, rca, m. 1) ber Schlag; hud u.; smrtni u., der Todesstreich; — bozji u., der Schlagflufe, C.; - 2) die Hebung, die Arfis, Cig. (T.); — po udarcih, tatimāßig, Jan.(H.).

udârek, rka, m. = udarec 1), Mur.; u. človeške žile, Vrtov. (Km. k.); u. srca, C.

udaren, rna, adj. Schlage, Stoße: udarna sila, bie Stoßtraft, Cig. (T.); Unpralle: udarni kot, der Anprallwinkel, Cig.(T.).

udariti, darim, vb. pf. 1) einen Schlag führen, schlagen; u. ob mizo, ob tla; u. koga po glavi, po roki, za uho; u. z roko v roko, u. si v roke, einander ben Handschlag geben; - anprallen; u. z glavo ob kamen, mit bem Ropfe an einen Stein anschlagen; u. se, sich anschlagen; u. se z glavo ob kamen; u. se v nogo, v glavo; - u. pečat, bas Siegel aufdrüden; u. podobo na svinec, einen Stich in Blei abichlagen, Cig.; u. na kalup, aufformen, Cig.(T.); — mrtvoud ga je udaril (== zadel), Cig.; - einschlagen (vont Blige);

strela je udarila v hišo; udarilo je nekam; -u. koga s slepoto, jemanden mit Blindheit ichlagen; treffen, Cig.; kmeta bridko udari goveja kuga, Levst. (Nauk); — udarjen, verrudt, rappelig, Cig.; - 2) losichlagen, angreifen: u. na sovražnika, na trdnjavo; na volke u., ogr.-Valj.(Rad); u. z vojsko v deželo, ins Land einfallen; u. se, aneinander gerathen, in Rampf gerathen, ein Treffen liefern; — bolezen udari med ljudi, eine Krantheit beginnt zu graffieren, Dict.; — 3) u. jo kam, ben Weg irgendwohin einschlagen; u. jo za kom, jemandem nachfturgen, jemanden zu verfolgen anfangen, Cig.; u. na stran: sich vom Bege abschlagen oder entfernen, Cig.; — 4) bringen: voda je črez bregove udarila, das Basser ist ausgetreten; močno vino udari v glavo, starter Bein steigt zu Ropse; kri mu je udarila v lica; Izza nohta udari črna kri, Npes .- Jan. (Slovn.); mokrota udari skozi zid; ogenj udari skozi streho; bolezen udari na pljuča, v glavo, die Krankheit geht auf die Lunge, ben Ropf fiber; duh udari v nos, ber Bernch sticht in die Nase; — 5) einen Geruch betommen o. annehmen: vino je udarilo po sodu, Levst.(M); vino udari po zemlji, Z. udárjanje, n. das Schlagen. udárjati, am, vb. impf. ad udariti, fchlagen; - prim. udariti.

údast, adj. glieberartig, Cig. udat, ata, adj. ftarfglieberig, C., Bes.

udáti se, dám se, vb. pf. 1) u. se v koga, jemanbem nachgerathen: udal se je v očeta, udala se je v mater, Erj.(Torb.); = u. se po kom, Cig.; (prim. rus. udatь sja vъ matь vъ otьca); — 2) pogl. vdati se.

udav, dava, m. bie Riefenschlange ober Abgott-

schlange (boa constrictor), Erj.(2.). udáviti, im, vb. pf. ermurgen, erstiden machen; - u. se, erstiden: skoro bi se bil udavil. údček, čka, m. dem. udec; bas Bliebchen. udeb, m. Frey.(F.), pogl. vdab, vdob. udebeleti, im, vb. pf. bid, fett werben, M. údec, dca, m. dem. ud; bas Gliebchen.

udelati, delam, vb. pf. 1) bearbeiten, gurichten : u. kożo, die Haut gurichten, gerben, Mur., vzhŠt. - C., Savinska dol.; udelano platno, vollständig zugerichtete Leinwand, Kr.; cultivieren: u. zemljo, udelan svet, Levst. (Močv.); u. iz puščave njivo, LjZv.; — tako je premotil in udelal ljudi, da so mu vse verjeli, LjZv.; — u. se, sanfter werben, sich bilben, Z.; - vreme se bo udelalo, bas Better wird fich machen, Savinska dol.; u. koga, einen übel zurichten, Cig.; hudo so ga udelali, Mur.; - u. se, bei einer Arbeit ermüben, Z.; — udelan, von der Arbeit ermübet, C.; — beschmuten, Cig.; u. se, sich beschmuten, Cig.; v takem blatu se ves udelas, Polj.; ves udelan, Cig.; — 2) u. se. bei ber Bearbeitung verloren gehen: nekoliko blaga se vselej udela, Dol.

udelávati, am, vb. impf. = udelovati: 1) bearbeiten, zurichten: u. kože (gerben), Mur.,

C., Danj .- Valj (Rad); - übel zurichten: prevec so ga udelavali, sie haben ihm au fehr augefest, Mur.; - 2) larmen u. toben, wuthen, Jarn., Mur., Cig., C.; strašno je udelaval, preden je umrl, Mur.

udélavec, vca, m. der Gerber, vzhSt.-C.

udelęstvo, n = udelezba, C.

udeležba, f. die Betheiligung, die Theilnahme, Mur., Cig., Jan., nk.

udeleženec, nca, m. ber Theilnehmer, bes Betheiligte, Cig., Jan., nk.

udeleževáti se, ûjem se, vb. impf. ad udeležiti se; Antheil nehmen, sich betheiligen: u. se česa, Cig., Jan., nk.

udelexitelj, m. ber Theilnehmer, Jan.(H.). udelexitoljica, f. die Theilnehmerin, Jan.(H.). udeleziti, ezim, vb. pf. theilhaftig machen, betheiligen: u. koga česa, Cig.; te daritve je tudi svoje aposteljne udeležil, Burg.; u. se česa, an etwas theilnehmen, fich betheiligen, Cig., Jan., nk.; udeležen, betheiligt, DZ., nk.

udeležje, n. bie Theilnahme, Cig. udeležnica, f. die Theilnehmerin, nk.

udeležnik, m. ber Theilnehmer, nk.

udeliti, im, vb. pf. zutheilen: u. komu kaj, Cig., C.; kakor je Bog vsakemu udelil, Trub., Kast.(N. C.), Jap.(Sv. p.).

udeljeváti, ûjem, vb. impf. ad udeliti, Jan. (H.). udelovānje, n. 1) das Zurichten; — 2) das Unwesen: roparsko u., das Räuberunwesen, Cig.; das Rasen, das Lärmen, Cig.; bilo je strašno u., Polj.

udelováti, ûjem, vb. impf. ad udelati; 1) ausarbeiten, zurichten: u. koże (gerben), Mur.; zerarbeiten, übel zurichten, Mur.; - 2) sein Unwesen treiben, es arg treiben: prevec mi udeluje, Cig.; noben grof tako ne udeluje, Svet. (Rok.); prehudo, črez mero, črez nemoč udeluje, er treibt es zu bunt, Cig.; sich ungeflum, wild geberben, larmen, toben, Mur., Cig., Jan., Gor.; togoten otrok udeluje (= kriči in vrešći, tepta in maha krog sebe), Polj.; bik rjove in udeluje, Slovan; mati udeluje za ugrabljenim otrokom (geberbet sich wie wahnsinnig, ist untröstlich), Polj.

udelovavec, vca, m. ber Larmer, Jan. udelovavka, f. bie Larmerin, Jan.

úden, dna, adj. Gliebers; ûdna bolezen, bie Glieberfrantheit, die Gicht, LjZv.

uder, m. = udar, ber Schlag: varuj nam Bog domovino od njih (toče in ognja) udera! ogr.-Valj.(Rad).

udęrati, am, vb. impf. = udirati: Z njima v curku vderajo, Npes.-K.

údica, f. = trnek, Mur., Jan., BlKr.; pogl. odica.

udînj, m. das Geding, Mur.; u. storiti z delavci, Ev.(Rok.); na udinj delati, SIN.

udînjati, am, vb. pf. = najeti, Mur., Cig., St.; — iz nem. dingen.

udîrati, am, vb. impf. ad udreti.

udisati se, im se, vb. pf. einen Geruch anziehen, Cig.

ûdnat, adj. großglieberig, Cig., Jan. ûdnica, f. die Gicht, Gor.

— 710 —

ūdnik, m. das vielblütige Maiblümchen (polygonatum multiflorum), Medv.(Rok.).

udnina, f. bie Mitgliedergebur (z. B. bei Bereinen), nk.

udóben, bna, adj. bequem, C., Nov., nk.; - rus., češ.

udobiti, im, vb. pf. = dobiti, bekommen, erhalten, erlangen, Jsvkr., Notr., Prim.; kar med tednom udobi, v nedeljo zadrobi, Notr.-Let.; u. hvalo, Navr.(Spom.); u. si zaslug, sich Berdienste erwerben, Navr.(Spom.).

udobot, bola, m. ber Glieberschmerz, Jan., Jap .-

udobolja, f. bie Glieberfrantheit, Cig., Jan.;

udobrāvljati, am, vb. impf. ad udobroviti, Jan.(H.).

udobríhati, am, vb. pf. begütigen, befänftigen, beschwichtigen, Cig., Jan., Krelj-M., C.; u. se, sich besänftigen, Cig.

udobrihováti, üjem, vb. impf. ad udobrihati, befanftigen, Dict.

udobrikati, am, vb. pf. = udobrihati, Cig., M. udobriti, im, vb. pf. gut machen, begutigen, Cig., Jan.; u. se, gut werben, Cig.

udobroviti, fvim, vb. pf, begutigen, Jan.(H.). udobrovoljiti, voljim, vb. pf. in gute Laune verschen, Mur., Jan., C., Let., Zv., LjZv.

udolom, loma, m. bie Tollfiriche (atropa belladonna), C.

udolomen, mna, adj. an ben Gliebern gelähmt, gichtisch, Jap. (Sv. p.).

udolomnica, f. bie Gicht, Blc.-C.

udotžati, am, vb. pf. verlangern, ogr.-C.

udodžíti, im, vb. pf. in Schulben stürzen, Mur.; u. se, sich verschulben, in Schulben gerathen, Mur., Blc.-C., Svet.(Rok.); u. se pri kom, von einem etwas ausborgen, Cig.; u. se pri kom za sto goldinarjev, GBrda.

údoma, adv. glieberweise, Cig., Jan.

udomačítev, tve, f. die Heimischmachung, Nov.-C.; državljanska u., die Naturalisierung, DZ.

udomáčiti, ačim, vb. pf. 1) einheimisch machen, ansässig machen, einbürgern: udomačen državljan, ein naturalisierter Bürger, DZ; u. besedo, ein Bort einbürgern, nk.; popularisieren, Jan.(H.); — u. se, heimisch werden, sich einbürgern, sich acclimatisieren; — 2) zahm machen, Jan.(H.).

udomíti, ím, vb. pf. 1) u. hčer, die Tochter verheiraten, Cig., Vrt.; (hs.);—2) u. se, sich hänelich niederlassen, sich heimisch machen, ansässig werden, Cig., Jan., DZ., Let.

udomóviti, ôvim, vb. pf. einheimisch machen,
— in seine heimat bringen, einheimen, Cig.,
ogr. - Mik., C.; u. se. sich häußlich niederlassen, sich ansiedeln, heimisch werden, Mur.Cig., C.; u. se v novo hisico, Slom.; udomovljen, ansässig, Jan.(H.).

uddr, dora, m. ber Einsturg, die Erdabrutschung, bie Erdabsigung, Cig., Cig., (T.); — krvni u., ber Blutsturg, Cig.

udoslovje, n. bie Organiehre, Cig.(T.).

udostójiti, stójim, vb. pf. würdigen: u. koga česa, Cig.(T.), SIN.; — po drugih slov. jez. udrápniti, drâpnem, vb. pf. ripen, trapen, C. údrec, drca, m. = udarec: božji u., der Schlagfiuß, C.

udrett, derem, drem, vb. pf. stürgen (intr.):
u. jo kam, za kom; — u. se, entstürgen, bervorbrechen: solze so se mu udrle po licu.
udfgniti, dignem, vb. pf. wund reiben: u. si

roke s pranjem. Cig.
udrgóriti se, ôrim se, vb. pf. = ujeziti se,
šobo napeti, žu ſdmollen anſangen, ("utegnilo
bi stati namesto: udreholiti se, udrholiti se;
stsl. drehle, drehle = čemeren"), Vas Krn-

Erj.(Torb.). údrica, f. die Beitsche, die Geißel, Jarn., Mur. udrihae, m. der Schläger, C.

udrínati, am, vb. impf. heftig schlagen, zuschlagen; u. po kom, po čem; u. konja po suhih plečih, LjZv.

udriniti, ihnem, vb. pf. einen Schlag versetzen; u. koga, u. po kom, po čem.

udrîstanica, f. neka hruška, Tolm.-Erj. (Torb.).
udrîstati se, drîstam se, vb. pf. infolge Durchfalls sich beschmutzen, Rez.-C.

údriti, im, vb. pf. = udariti, jchlagen: udri ga! udril ga je, udren, Hrušica (v Istri)-Erj. (Torb.).

udružíniti se, înim se, vb. pf. eine Familie gründen, SIN.-C.

udřžati, am, vb. impf. ad udržati, im; zurūdhalten, Lašče - Erj. (Torb.); Vendar želj skrivnih ne vdrža plamena, Preš.

udfžati, im, vb. pf. 1) in der Bewegung aushalten, zurüchalten, einhalten, erhalten, Cig., M., Lašće-Erj.(Torb.); u. otroka, da ne pade, konja, da ne uide, vrv u. v roki, Cig.; Ne vdrže ga turške straže, Preš.; u. sapo, den Albem an sich halten, Cig.; ni ga moči udržati, er läst sich nicht halten, Cig.; — u. se, sich bezwingen, Cig.; — 2) zurüdbehalten: udržal mi je dva goldinarja, Svet. (Rok.); u. si, übrig behalten, reservieren, Cig.; — 3) behaupten (z. B. ein Recht, einen Besig, einen Blas), Cig.; ausrecht erhalten, Zora; — 4) (intr.) mit der Meinung zurüdhalten, Cig.(T.).

udržba, f. die Burudhaltung, die Erhaltung, Cig.

udfžek, žka, m. der Rüdhalt, Cig.; ber Borbehalt, C.

udrževânje, n. 1) die Zurüchaltung, die Hinberung, Cig.; — 2) die Zurüchaltung mit der Meinung, die Reserve, Cig.(T.).

udrževáti, ûjem, vb. impf. ad udržati.

udržljiv, íva, adj. zurudhaltend (mit ber Deinung), referviert, Cig. (T.).

udržljívost, f. die Zurüchaltung, die Reserve, Cig.(T.); oprezna u., LjZv.

uduha, f. die Erstidung, Sol., C.

udušíti, ím, vb. pf. erstiden machen: dim ga je udušil; u. se, erstiden; — bampsen, unterbruden: u. upor, prepir; — erwürgen.

udušljiv, íva, adj. erstidenb, C.

udúžiti, im, vb. pf. start, fett machen, ogr.-С.;
— prim. stsl. dąžь, start.

udvojita, f. bie Berboppelung, Cig. (T.). udvojiti, im, vb. pf. = podvojiti, berboppeln,

Cig.(T.); — stsl., rus.

udvorijiv, iva, adj. bienstfertig, gefällig, Jan.(H.). udvorijiv, iva, adj. = udvoren, nk.

udvorlisvost, f. die Dienstfertigkeit, die Gefalligkeit, nk.

udvornost, f. = udvorljivost, Jan.(H.). uediniti, înim, vb. pf. vereinigen, Mur., Cig.-

(T.), nk.; unificieren, Cig. (T.).

uedínjati, am, vb. impf. ad uediniti; 1) einig machen, vereinigen, C.; — u. se s čim, harmonieren, C.; — 2) u. se, sich theishastig machen, ogr.-C.

uonáčiti, áčím, vb. pf. ausgleichen, in Einflang bringen, Cig.

ugábiti, gâbim, vb. pf. verefeln: u. komu kaj, Slom.-C.

ugáden, dna, adj. efelhuft, Savinska dol. ugáditi, gâdim, vb. pf. verefeln: u. komu kaj, Cig.; ugadi se mi, ich befomme Efel, C.

ugajanje, n. 1) das Gefallen, nk.; — 2) das Billfahren, nk.

ı. ugajati, am, vb.impf. ad ugaditi ; anfchmarzen : u. koga, C.

2. ugājati, am, vb. impf. ad ugoditi; 1) genehm fein, gefallen, Cig., Jan., nk., kajk. -Valj.-(Rad); — bienlich fein, wohl bekommen, nüßen, Cig., Jan.; — 2) zu Gefallen fein, willfahren, Cig., Jan., ogr.-M., C.; sreča mu ugaja, daß Glüd ift ihm günftig, C.; — telu u., bem Leibe fröhnen, kajk.-Valj.(Rad); — u. si, eß sich feinem Bunsche gemäß machen, eß sich bequem machen, Vrt., Lašće-Levst.(Rok.). ugajāvec, vca, m. ber Willsahrer, Cig.

uganâlica, f. das Rathfel, Jan., GBrda-Erj.-(Torb.), Idrija; uganalico zastaviti, ein Rathfel

aufgeben, Erj. (Torb.).

uganāti, âm, vb. pf. — uganiti, errathen, Idrija. ugânčica, f. dem. uganka; das Rāthselchen, Cig. uganîtev, tve, f. das Errathen; — možitev je uganitev, die Heirat ist ein Glücspiel, Svet. (Rok.).

1. ugániti, gánem, vb. pf. 1) errathen; u. uganko, zastavico, ein Mäthjel auflöfen; — 2) festegen, beschießen, bestimmen, V.-Cig., Jan., Svet. (Rok.); tako smo uganili: naj ga zapro, Mik.; po koliko plače na leto ste mu uganili? M.; uganjeno plačilo, LjZv.; bilo ji je uganjeno kaj prida dote, LjZv.; poroka je bila uganjena v samotni podružni cerkvici, Jurč.; — prim. 1. ugeniti.

2. ugániti, nem, vb. pf. = 2. ugeniti, uganem.
1. ugánjati, am, vb. impf. ad uganiti, ugoniti;
1) errathen, Röthsel auslösen, Jan.; — 2) sesten, beschließen, M.; človek uganja, Bog ugoni, Slom.-C.

2. ugânjati, am, vb. impf. ad ugnati; — 1) zu Baaren treiben; svojo deco u., vzhSt.; —

2) treiben, thun; grde reči u.

uganjavec, vca, m. ber Errather; ber Beichenbeuter, ber Bahrsager, Dict., Dalm.; coprniki in uganjavci, Krelj. uganjeváti, ûjem, vb. impf. = 1. uganjati, er- rathen.

uganjevâvec, vca, m. = uganjavec, Škrinj.-Valj.(Rad).

uganka, f. bas Rathsel; zastaviti uganko, ein Rathsel aufgeben.

ugânkar, rja, m. ber Mäthselgeber, Hip.-C. uganováti, sijem, vb. impf. — uganjevati, Cig. ugârjati se, am se, vb. impf. sich erhiben! gnoj se ugarja, Z.

ugárjav, adj. u. gnoj, gahrender Mift, SI Gradec-C.

ugas, m. die Erlöschung, Cig.

ugáset, sla, adj. erloschen, berloschen, Jan.; ugasla smotka, ugasle žveplenke, LjZv.; — ugasle oči, gebrochene Augen, Jan.

ugasîtev, tve, f. 1) die Auklöschung; — 2) die Erlöschung, Cig.

ugasíti, ím, vb. pf. auslöschen, löschen: u. luč, smotko; voda ogenj ugasi, ogr.-Valj.(Rad); — u. žejo, den Durst löschen.

ugásnīti, gásnem, vb. pf. 1) (intr.) verlöschen, erlöschen; luč je ugasnila; — sterben; — ausbrausen (v. Bier, Most), Cig.; — 2) (trans.), austoschen; ugasni luč!

ugásnjenje, n. 1) bas Berlöschen; — 2) bas Austoschen.

ugasovanje, n. bas Berloichen.

ugasováti, üjem, vb. impf. ad ugasniti; verlöfchen, erlöfchen.

ugášati, am, vb. impf. ad ugasiti; auslöfcen,

ugağéaje, n. bas Auslöschen.

ugaševáti, ûjem, vb. impf. = ugašati: auslöfchen, löfchen.

ugáziti, gazim, vb. pf. u. gaz, eine Schneebahn austreten, Cig.

i. ugeníti, gánem, vb. pf. = 1. uganiti: 1) etrathen; — 2) festfesen: naj bo. kakor ste ugenili, Dol.; (ta dva glagola [uganiti, ugeniti] raznih korenov sta se v narodnem govoru pomešala).

2. ugeniti, ganem, vb. pf. 1) wegtüden, M.; wegräumen, aus bem Bege räumen, C.; u. kvar, ben Schaben abwenben, C.; — 2) u. se — ogniti se, ausweichen, Cig., Trub., Dalm.-M.; — entweichen: u. se kam, Krelj.

1. ugib, giba, m. 1) die Enträthselung, Cig., C.; — 2) ugibe imeti, berathschlagen, Cig., Ig(Dol.); — ugibi, die Zweisel, C.; — prim. 1. ugeniti.

2. uglb, giba, m. die Beugung: ugibi veslačevi, Jurč.

ugibac, m. bas Bertzeug jum Biegen ber Reife,

1. ugibanje, n. das Errathen, das Rathen, die Conjectur.

2. ugibanje, n. bas Beugen.

1. ugíbatí, gíbam, bljem, vb. impf. ad 1. ugeniti, 1. uganiti; 1) rathen, errathen, herum-rathen, Conjecturen machen; — u. uganke, zastavice, Rathsel lösen; — 2) berathschlagen, hin u. her erwägen.

2. ugibati, gibam, bljem, vb. impf. ad 2. ugeniti; 1) biegen, beugen, Mur., Cig.; u. hrbet,

ben Ruden beugen, C.; u. glavo na vse strani, Telov.; - 2) u. se komu, jemanbem weichen; - Blat machen: stari se mladim ugibljejo, C.

ugibavec, vca, m. ber Rathselloser, Cig.

ugibčen, čna, adj. gelentig: uren in u. kakor jelen, Erj.(17b. sp.).; u. kakor postrv v potoku, Zv.; geschmeibig: nas jezik je ugibčen, Levst.(Zb. sp.).

ugibčiti, im, vb. pf. biegfam machen, C. ugibčnost, f. die Belenfigfeit: proste vaje dajo telesu u., Telov.

ugibek, bka, adj. biegjam, gelentig, ogr.-C. ugibičen, čna, adj. = ugibčen, Dict., Bes., Let., Vrt.

ugibkost, f. die Biegsamkeit, ogr.-C.

ugladiti, gladim, vb. pf. 1) glatt machen; bahnen: u. pot; Tam stoji ravno polje, Na polju stezica vglajena, Kdo jo je vgladil tako? Npes.-K.; - polieren: Cig., Jan., Cig.(T.); · 2) verfeinern: u. jezik, vedenje, Cig., Jan., nk.

uglájati, am, vb. impf. ad ugladiti.

uglajenost, f. 1) bie Glatte, bie Bolitur, Cig. (T.); - 2) bie Berfeinerung, Die Feinheit (3. B. ber Sitten, ber Sprache, bes Stiles), Čig., Cig.(T.), nk.

uglasbiti, im, vb. pf. in Musit seben, Cig.(T.),

ugláviti se, im se, vb. pf. zelje se je uglavilo (= naredilo je glave), Kol.-C.

ugled, gleda, m. 1) bas Erbliden, Kr .- Valj. (Rad); - 2) bie Anficht, ber Anschein, C.; - 3) = veljava, bas Anjehen, kajk .- Valj. (Rad), Cig. (T.), nk.; trošiti za zunanji u., Zv.; — 4) nam. ogled, die Schau, BlKr.

ugledati, gledam, vb. pf. 1) erbliden; - 2) u. bolnika = postreči bolniku, Lepena pri Soči-

Erj.(Torb.).

ugleden, dna, adj. ansehnlich, angesehen, Cig. (T.), C., nk.

ugledováti, ûjem, vb. impf. ad ugledati. uglobiti, im, vb. pf. vertiefen, V.-Cig., Cig.-(T.), nk.; — u. se, sich senken, tauchen, Cig., DZ.; — u. se, sich vertiesen, Cig.(T.); u. se

v misli, Cig.; — stsl.; prim. vglobiti. uglobljenje, n. bie Bertiefung, Cig.(T.); u. vodnjaka, Nov.

ugnanost, f. die Ermattung, die Müdigfeit, Cig. ugnati, ženem, vb. pf. 1) wegtreiben (3. B. bei einer Brivatpfandung): u. komu kravo, Svet. (Rok.); - 2) gu Baaren treiben, überwältigen, tega človeka ni mogel nihče u.; ugnane strasti, C.; - abbeben, ermuben; ugnan, abgehett, ermüdet, abgemattet, Cig., C.; u. se, ermüden (intr.), C.; nesreca ni nikoli ugnana, bas Unglud raftet nie, Met.

ugnésti, ugnétem, vb. pf. austneten, burchtneten:

u. testo, *Cig., M*.

ugnetáten, ina, adj. fnetbar, geschmeidig: u. kot

mehka glina, Levst.(Zb. sp.).

ugnétati, gnêtam, vb. impf. ad ugnesti; ausfneten: u. testo, Cig.; - (pren.) u. slovenščino, ber flovenischen Sprache Gewalt anthun, Levst.(Zb. sp.).

ugnetávati, am, vb. impf. = ugnetati; (pren.) bruden, bedruden, bedrangen, Bes., Let., Zora. ugnida, f. bas Geichwür, (ugnjida) Cig., (vgnjida) Mik.; u. v koži, Nov.

úgniti, úgnem, vb. pf. 1) biegen, Mur., Cig., C., vzhSt.; — 2) u. s poti, aus bem Bege raumen, C.; — prim. 2. ugeniti.

ugnojíti, ím, νb . pf. i) = do dobrega pognojiti, Cig.; - 2) u. se, in Giterung übergeben, Cig., Jan.

ugnúsiti, im, vb. pf. efelhaft machen: u. komu kaj, Cig.; - u. se, elelhaft werden, Cig. ugoda, f. die Annehmlichkeit, C.; die Bequem-

lichfeit, C., DZ.

ugodek, dka, m. ber Befallen, Blc .- C.

ugoden, dna, adj. 1) angenehm, erwünscht, Cig., Jan., nk.; vsem u., nikomur nadležen, LjZv.; u. Bogu, Gott mohlgefällig, ogr.- C.; - 2) gunftig, paffend, bequem, Mur., Cig., Jan., nk.; — 3) = goden, reif, Jan.

ugoditi, im, vb. pf. 1) Gefallen finben, Cig., Jan.; - wohl thun, dienen, Cig., Jan.; -2) willfahren, zu Gefallen thun, befriedigen, Alas., Cig., Jan., Cig. (T.), M., C., nk.; -3) = pogoditi, treffen, Mur., Danj.-M.; u. koga s strelom, Npes.-Vraz; u. priliko, C.; u. jo, es treffen, Jan.; — errathen, C.; u. uganko, ein Rathiel lofen, C.; — u. se, gerabe recht tommen, C.; ugodilo se mi je, es tam mir eben recht = prileglo se mi je, Cig.; - 4) zeitigen, reif machen, C., M.; - u. se, reif werben, C.; sadje se ugodi, bas Dbst liegt ab, Cig.; konoplje se ugodijo, ber Sanf wird gar, fertig, Cig.

ugodje, n. die Lust (phil.), Cig.(T.). ugodljiv, íva, adj. gefällig, dienstfertig, Cig., Jan., C.

ugodljívost, f. die Gefälligkeit, die Dienstfertigleit, Cig., Jan., C

ugodnik, m. ber Begunstigte, Jurc. (Tug.); spadati med prve božje ugodnike, LjZv.

ugodnost, f. 1) die Gefälligkeit, die Annehmlichteit, die Bequemlichteit, Cig., Jan., Dalm. (Reg.), nk.; - 2) die Gunftigfeit, die Gunft, Mur., Cig., Jan., nk.

ugonâbljati, am, vb. impf. ad ugonobiti, Jan. ugonalica, f. bas Rathjel, Polj.

ugonati, am, vb. pf. ein Rathfel lofen, Volce-Erj.(Torb.).

ugonîtba, f. das Räthsellösen, Danj.-Mik. 1. ugóniti, gónim, vb. pf. abhegen: pse u., Cig. 2. ugoniti, im, vb. pf. 1) errathen, Mur., C., Danj .- Mik., Navr. (Let.), Polj.; - 2) weisingen, Habd.-Mik.; — 3) festseten: Clovek uganja Bog ugoni, Slom.; -- (pravilneje bi bilo

praes, ugộnem). ugonîtka, f. das Räthjel, ogr.-C. ugonîtva, f. das Räthsellösen, Mur.

ugonjati, am, vb. pf. errathen, C., Strek.

ugonjávati, am, vb. impf. = uganjati, errathen, rathen, Mur., C., Strek.

ugonjavica, f. = ugonalica (ugonjavca), Strek.

ugonóba, f. die Bernichtung, ber Untergang,

ugonobíti, ím, vb. pf. zugrunde richten; — u. se, sich zugrunde richten; — erdrosseln, erwürgen, BlKr.-Mik.

ugonobljenje, n. bie Bernichtung.

1. ugdr, gora, m. ein unfruchtbarer Strich auf einem Ader, wo bas Getreibe leicht verborrt, bie Brandaber, Cig.

2. úgor, rja, m. Jarn., Cig., Valj.(Rad); pogl.

1. ogor.

1. ugörek, rka, m. 1) ber Abfall von Metallen bei ihrer Berarbeitung, die Krätze, Cig.: — 2) = ogorek, Mur., Mik.

2. ugorek, rka, m. = ogurek, die Gurte, C.;

(vugorek), kajk.-Vest.

ugoréti, ím, vb. pf. 1) sich bei der Gährung bermindern: vino se ugori pri odprtem vretju, GBrda.; — 2) u. se, ausgähren (v. Dünger): presni gnoj mora obležati in se ugoreti, C. ugorka, f. — ogurek, die Gurle, ogr.-C.

ugórniti, gornem, vb. pf. in Gahrung übergehen (o gnoju), sich zerseten, verberben (o

moki, špehu), C.

ugostíti se, im se, vb. pf. einfehren, Cig., Blc.-C. ugóstniti, gôstnem, vb. pf. bicht, bid werben, C. ugotávljati, am, vb. impf. ad ugotoviti, Jan.-(H.).

ugotavljavec, vca, m. ber Liquidator, Jan. (H.).

ugotovíten, ina, adj. Liquibierungs, Cig., Jan. ugotovílo, n. bie Richtigstellung einer Forberung, bie Liquibation, Cig., Jan., DZ.

ugotovitev, tve, f. = ugotovilo, Cig., Jan., DZ.

ugotóviti, ôvim, vb. pf. 1) fertig machen: mi smo zdaj ugotovili, wir sind jest mit unserer Angelegenheit fertig, Svet.(Rok.); — na pol ugotovljen, halbgeformt, Cig.(T.); — bereiten, Cig.; — 2) sicherstellen, Jan.; u. zveličanje, C.; außer Zweisel sehen, Cig.; — 3) richtigstellen, V.-Cig., DZ.; liquidieren, Cig., Jan., DZ.

ugotovljenje, n. die Richtigstellung, die Liquidierung, Cig., DZ.

ugotovljeváti, ûjem, vb. impf. liquibieren, Cig.;
— pogl. ugotavljati.

ugovarjanje, n. das Einwenden, das Bideriprechen.

ugovarjati, am, vb. impf. Ginipruch erheben, Ginwurfe, Ginwenbungen machen, wiberiprechen.

ugovarjavec, vca, m. der Bibersprecher, der Einwender, Cig., Jan.

ugovor, m. ber Einspruch, bie Einwendung, ber Biderspruch, Cig., Jan., Cig(T.), nk.; ugovore pobijati, izpodbijati, die Einwendungen wiberlegen, Cig.(T.); — ber Borbebalt. die Bebingung. Jan.

behalt, die Bedingung, Jan. ugovorsti, sm., vb. pf. 1) einwenden, einwerfen, Cig., Jan., Cig.(T.); — 2) u. si, sich auß-

bedingen, Jan., Gor.-Burg.(Rok.).

ugovorljivec, vca, m. ber gerne widerspricht: hud u., ber Biderspruchsteufel, Cig.

ugovorljívost, f. ber Widerspruchsgeist, Cig. ugovôrnik, m. der Einsprucherheber, der Reclamant, Cig., DZ. ugrabek, bka, m. 1) die Entwendung, der Diebstahl, C.; — 2) das Entwendete, das heimlich Weggeraffte, Cig., C.; — 3) pl. ugrabki, was vom ausgedroschenen Getreide mit dem Rechen abgenommen wird, die Abrechlinge, C.

ugrabež, m. 1) ber Entführer, Cig.; — ber Räuber, SIN.; — 2) die Entführung, Jan.(H.). ugrabiti, grabim, vb. pf. 1) entraffen; smrt ga je ugrabila, Cig.; — entwenden, entführen, wegnehmen, rauben; — 2) u. se, beim Rechen verloren gehen, Cig., M.

ugrabljenec, nca, m. ber Geraubte, nk.

ugrabljenje, n. ber Raub.

ugrabljenka, f. bie Geraubte, nk.

ugrabník, m. der Entführer, Cig., LjZv.; der Räuber, Zora.

ugrájati, jam, jem, pb. pf. durch Tadel in üblen Ruf bringen, Cig.; verhafst machen, u. koga komu, Cig.; u. kaj, etwas durch Tadel verleiden, Z.; — u. komu srečo, jemanden durch Tadel um sein Glück bringen, Cig., M.

ugrāžati se, am se, vb. impf. = groziti: u. se komu, Hal.-C.

ugreha, f. bas Berfeben, C.

ugrejati, am, vb. impf. ad ugreti; ermarmen, Zora.

ugreniti, im, vb. pf. = ogreniti, verbittern, Cig., Jan.

ugrosek, ška, m. 1) ber Fehler, bas Berfehen, C.; — 2) bas Bermiffen, C.

ugrešénje, n. der Fehler, das Bergehen, ogr.-C. ugrešíti, ím, vb. pf. 1) am Wege verfehlen, nicht begegnen: u. koga, C.; u. pot, den Wege verfehlen, abitren, C.; u. se s kom, mit jemandem nicht zusammentressen, sich verfehlen, C.; u. se, sehlgehen, C.: u. se s pota, den rechten Weg versieren, C.; — 2) u. se, sich versehen, sehlen, sündigen, ogr.-C., Let.; — 3) vermissen, st.-Z.; — 4) verschmerzen: tisto izgudo sem uže iz davna ugrešil, Podkrnci-Erj.-(Torb.).

ugreti, grejem, vb. pf. warm machen, erwärmen; u. se, warm werden, sich erwärmen; sich erhiben; u. se s hojo; — in hibe, in Eifer bringen, Cig., Jan.; u. se, in hibe kommen, sich ereifern, Cig., Jan.

ugrévati, am, vb. impf. ad ugreti, Cig., Jan. ugrézati, am, vb. impf. ad ugrezniti, C., Let., Zora.

ugręzen, zna, adj. motostig: ugrezni travniki, Levst.(Pril.).

ugrezniti, greznem, vb. pf. einfinten, verfinten, C., Let.; (ugrezla je, sie fant ein, Mik.).

ugristi, ugrizem, vb. pf. 1) beißen, anbeißen, Mur., Cig., BlKr.; — 2) u. se — usiriti se: mleko se je ugrizlo, BlKr.

ugrîz, m. ber Bijs, Cig., Jan., DZ.; kačji u., Levst.(Nauk.).

ugrizáča, f. = jestvina, jed, Jan.; meniti se le za pijačo in ugrizačo, Levst.(Zb. sp.). ugrizati, am, vb. impf. ad ugrizniti; beißen,

anbeißen, abbeißen, Cig.

ugrîzek, zka, m. 1) ber Bifs: u. peklenske kace, Rog.-Valj. (Rad); bie Bifswunde, Cig.;

— 2) bas Abgebiffene, Mur., Cig., Jan.; -- 3) ber 3mbis, Cig.; miška si poišče kje ugrizka, LjZv. ugrizljiv, íva, adj. biffig, Mur., Cig., SIN. ugrizljívost, f. bie Biffigfeit, Mur., Cig.; -(pren.) govoriti iz ugrizljivosti, Jurč. ugrizniti, griznem, vb. pf. beigen, anbeigen, abbeißen; kdor zelo zine, malo ugrizne, Erj. (Torb.); u. se, sich beißen; u. se v jezik. ugrizováti, ûjem, vb. impf. ad ugrizniti, Cig. ugrižljaj, m. ber Biffen, Dict., Jan., Dalm., Krelj; (pravilnejša oblika nego: grižljaj, DSv.). ùh, interj. hu! uh, ne vesta, kako je še mraz zunaj, LjZv. uhábiti, hâbim, vb. pf. schwächen, C. uháč, m. 1) das Langohr, das Großohr, Dict., Mur., Cig., C.; -2) = škaf, ki ima uha BlKr.; - 3) ber Ohrenaffe (otolicnus), Erj. uháča, f. 1) has Langohr, Mur., Cig.; - 2) ein großes Ohr (an Haden u. bgl.), Mur. uhaj, m. die Flucht, Z.; — kobila je na uhaj, die Stute pflegt durchzugehen, M., Mik.; konj na uhaj, ein Pferd, bas gerne burchgeht, C. uhaja, f. die Desertion, C. uhajác, m. ber Flüchtling, Cig., M., C.; vo- jaški u., ber Deferteur, Levst. (Nauk.). uhajanje, n. bas Durchgeben, bas Entichlüpfen. uhajati, am, vb. impf. ad uiti; burchgeben; otroci uhajajo materam na cesto; učenec uhaja iz šole; konj uhaja; — entschlüpfen: smeh mi uhaja, ne morem ga udržati; – entflieben: misli mi uhajajo kam drugam; - uhajaš, du juchst Ausslüchte, Cig. uhajavec, vca, m. der Flüchtling, der Deferteur, Cig., M., DZ., Nov. uhajkovati, ujem, vb. impf. = uhajati, C. uhatka, f. eine Rappe mit Ohrlappen, Bes. uhalo, n. 1) die Ohrmuschel, Strp.; uhala prisekovati živali (maufeln), Strp.; - 2) ber Ohrlappen an einer Rappe (uhal), Bes. uhàn, ána, m. i) = uhač i), Cig., Jan.; -2) ber Ohrring, Jarn., Mur., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), nk. uhána, f. = uhača 1), Cig., Jan. uhanec, nca, m. = uhan 2), ber Ohrring, Jan. uhápiti, hapim, vb. pf. erhaschen, erfassen, V.-Cig., Cig.

uhápiti, hápim, vb. pf. erhafchen, erfassen, V.Cig., Cig.
uhápniti, hápnem, vb. pf. erhaschen, erfassen,
V.-Cig., Cig., C.
üharica, f. ber Obrťaux (aegolius otus). Cig.,

ûharica, f. der Ohrlanz (aegolius otus), Cig., Frey.(F.); velika u., die große Ohreuse, der Uhu (strix bubo), Jan., Erj.(Z.).

úhast, adj. 1) ohrförmig, Cig.; — 2) langohrig, Cig., M.

uhat, ata, adj. 1) langohrig, großohrig, Cig., Jan.; uhati osel, Glas.; poslji osla križem (v) svet, nazaj ti pride uhat ko pred, Notr.-Let.; — 2) mit Henfeln versehen: u. cekin, ein Henfelbucaten, Cig.

uhati, am, vb. impf. bei ben Ohren nehmen, Cig., Valj.(Rad).

úhelj, hlja, m. 1) die Ohrmuschel, Mur., Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Som.), Vrt.; — das Ohrläppchen, C., Z.; — "ali je uhelj doma?"

– tako vpraša, kdor koga uha, C.; – 2) ber Ohrlappen (an einer Rappe), C.; - bie Bserdeblende: konji imajo uhlje za očmi, Pjk.(Crt.); — ber Rragensappen: skrival je v velike uhlje svojega plašča nos in ušesi, Jurc.; - 3) bas Ohr (an Schaffen u. bgl.). Cig., Hal.-C.; - 4) der Tuchzipfel, SIN.-C.; bie Lafche (bei Schneibern u. Schuftern), Cig.; - 5) = krhelj, ein geborrter Apfelschnit, Vrt., Dol.; - 6) ein großohriges Schwein, C. úheljnik, m. bie Hauswurz (sempervivum tectorum), Mur., Cig., SlGor.-Erj.(Torb.). uheljnják, m. = uheljnik, Mur., C. **úhič**, m. = uheljnik, C. uhiliti, im, vb. pf. ablenten: u. koga od česa, uhînje, n. coll. bie Ohren, Danj .- Valj .(Rad). uhitati, hîtam, vb. pf. entführen, Cig., Nov .- C.; Turčini so prijahali, Alenčico ti vhitali, Npes .-K.; bavontragen, M.; skrivaj kaj črez mejo u. (jchmuggeln), Vrtov.(Km. k.). uhiteti, im, vb. pf. 1) entfliehen, V.-Cig., M., Kast. - C.; Na zvezdo gledeč uhiti, je otet, Preš.; - 2) u. koga. jemandem zuvortommen, Gor.-DSv. uhititi, hîtim, vb. pf. erfaffen, ergreifen, Kreij-M., C.; - wegichnappen, Sol. uhitriti, hîtrim, vb. pf. beichleunigen, Jan.(H.). uhladiti, im, vb. pf. = ohladiti, abfühlen, Mur., Let.; u. se, sich abfühlen, Vrt. uhlapiti, hlapim, vb. pf. ermüben, Blc.-C. uhlastniti, hlastnem, vb. pf. erschnappen, Cig. uhliniti se, hlînem se, vb. pf. eingehen: zelje se uhline (= se stisne), Svet.(Rok.). ûhlja, f. 1) bas Ohrläppchen, C.; — 2) ber Bentel (g. B. an einem Topf), - bas Stiefelohr, C. uhljáč, m. bas Langohr, Jan.(H.). uhlják, m. bas Hentelschaff, C. uhljast, adj. mit henteln verfeben, C. uhljat, áta, adj. langohrig, Jan.(H.). uhljáten, tna, adj. = kdor rad uhlja, C. uhljati, am, vb. impf. bei ben Ohren nehmen, C., Let.; u. in lasati koga, Jurč. úhniti, ûhnem, vb. pf. ohrfeigen, Jarn. uhnják, m. = uheljnjak, Jan., C. uhộ, ušésa, n. 1) bas Ohr; za uho udariti, počiti koga, jemandem eine Ohrfeige geben; na uho dobiti, zu hören bekommen, Levst.(Zb. sp.); na ušesa vleči, laujchen, horchen; ušesa po sebi vredi, die Ohren gurudichlagen (v. Bferbe), jvzhSt.; pod uho si podtikati, etwas absichtlich überhören, unbeachtet lassen, Levst.-(Nauk); = za uho metati (besede), Jarn.; pazljivo na ušesa jemati kaj, aufmertjam anhören, LjZv.; — ribje u. = škrga, Jan.;
— 2) das Ohr (ber Radel, ber Agt u. dgl.); skozi uho je sekiri vtaknjeno toporišče; — ber Hentel beim Schaffe, beim Topfe; uho na zvonu, bas Sangeeisen ber Blode, Cig.; — das Stiefelohr, Cig., C.; — 3) ber Bipf bei einem Rleibungsftud, C.; bie Rlappe am Rleibe, Cig.; — usesa, bie Rlane am ham-mer, Cig.; — 4) morsko u., gemeines See-

ohr, die inotige Ohrschnede (haliotis tubercu-

lata), = u. sv. Petra, $Erj.(Z_i)$; — 5) babino uho, ber holunderschwamm, Cig.; — mačje u., die Fliegenblume (ophrys myodes), Cig.; - mišja ušesa (hieracium), Josch; - uhộ, g. ušęta, Rof.-Kres, g. úha, kajk.-(Valj.) (Rad). uhòd, hóda, m. die Flucht, M. uhóditi, hódim, vb. pf. 1) u. pot, stezo, einen Beg abtreten, abgehen, Cig.; uhojen(a) pot, Cig., Jurc.; — 2) u. se, sich abgehen, sich mube geben, Cig. uholaz, laza, m. ber Ohrwurm (forficula auricularia), Guts.-Cig., C., Luče(Št.)-Erj.(Torb.). úhovnik, m. die Hauswurz (sempervivum tectorum), Šempaš-Erj. (Torb.). uhromiti, im, vb. pf. lähmen, C. uhuditi, im, vb. pf. ergurnen, Cig.; u. se, zornig werden, Cig., Polj. uhulja, f. die Ohreule, C., Bes. uhulje, éta, n. das Langohr, V.-Cig. uhvátiti, hvatim, vb. pf. ergreifen, Kras-Cig., Jan., Šol.; — tudi: hs. ûhvica, f. bas Ohrläppchen, Jan. uídati, am, vb. impf. ogr.-C.; nam. uhajati, durchgehen. uidavati, am, vb. impf. = uidati, ogr.-C. uidljiv, ljíva, adj. kar lahko uide, C.; denar je uidljiv, Z.; flüchtig: kislec, vodenec, gnilec so uidljive reči, Vrtov. (Km. k.). uîma, f. ber Elementarschaden; toča, slana in druge uime. uîmast, adj. uimasto leto, ein Jahr mit vielen Betterschäden, C. uistiniti, im, vb. pf. = uresniciti, C. uiti, uidem, vb. pf. 1) burchgehen; konji so ušli, tat je ušel; entgeben; u. kazni; entjchlupfen: uide mi vrv iz rok; beseda mi je ušla, daš Bort ift mir entfahren; u. iz spomina, entfallen; — 2) u. se, verloren gehen, sich verlieren, C.; kadar vol se uide, kako skrbno se išče! Jap.(Prid.); — újti, Mur.; praes. újdem, Mur., Goriš.-Cv., (vujdem), ogr.-Valj.(Rad). ûj, m. = ujec, Rez.-C. úja, f. moje matere sestra je moja uja, Vod. sp., BlKr. ujáčati, am, vb. impf. ad ujačiti; ftarten, befestigen, ogr.-C. ujáčiti, jačim, vb. pf. ftarten, Cig. ujáditi, im, vb. pf. = razsrditi, V.-Cig. ujahati, ham, sem, vb. pf. reitenb einholen, Jan.(H.). uják, m. = ujec, Cig., Zora. ujaloviti se, im se, vb. pf. gelt werben (o živini), *Cig*. ujasniti, im, vb. pf. heiter machen, ausheitern; u. se, heiter werden, sich ausheitern; ujasnilo se je, nebo se je ujasnilo; — oko se mu je ujasnilo. ujáviti, javim, vb. pf. 1) offenbaren, kundmachen, verfünden, ogr. - M., C.; - 2) u. se, sich melden, erscheinen, kommen, C ujávljati, am, vb. impf. ad ujaviti, C. ûjcati, am, vb. impf. schauteln, Jan.; u. se, fich schauteln, Jan.

üjckainica, f. bie Schautel, Cv., Dol. üjckati, am, vb. impf. schauteln, u. se, sich jchauteln, M., Dol. ûjčej, m. dem. ujec; ber Oheim, Guts., Jarn. ûjček, čka, m. dem. ujec, ber Oheim, Cig. üjčev, adj. bes Dheims. ujčevína, f. der Nachlass bes Oheims, Cig. üjčica, f. = uja, bie Base, C., Vod. sp. üjčič, m. = ujčev sin, ber Better mutterlicherseits, Habd. - Mik., Blc.-C., Vod. sp., Zora. ujčíčna, f. = ujčeva hči, Habd. - Mik., C., Vod. sp., Valj. (Rad). ûjčinja, f. = ujna 2), materinega brata žena, Jan. (H.). ûjčka, f. die Schautel, Cig. üjekainica, f. die Schaufel, Cig., Jan. ûjekati, am, vb. impf. scauteln, hutschen, Cig., Jan., Jurč.; u. dete na rokah, Vrt.; pogl. učkati. ûjckavec, vca, m. ber Schautler, Jan. ûjčna, f. = mojega ujca hči, Vod. sp. $\hat{\mathbf{u}}$ jčnik, m. 1) = ujčič, ujčev sin, C.; -2) = moje ujčne mož, Vod. sp. 1. üjec, jca, m. = materin brat, ber Dheim; Tolaži ga mati, tako govori: Jaz imam tri brate, ti ujce tri, Preš. 2. ûjec, jca, m. = pubic, die Feuerfrote, Dol. ujed, jeda, m. ber Bifs, Cig., Valj. (Rad). ujed, f. 1) bas Bauchgrimmen, bie Rolit, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.), Ip.-Mik., Hrušica (Ist.), Kras, Soška dol.-Erj. (Torb.), DZ., Savinska dol.; vetrovna u., die Bindfolif, C.; - 2) = ujeda 1), ber Raubvogel, Valj. (Rad); -3) bie Aufreibung ber Haut, die Reibmunde, C., Z. ujeda, f. 1) ber Raubwogel, Mur., V. - Cig., Gor. - Erj. (Torb.), Erj. (Z.); — 2) psovka človeku, ki se rad ujeda, Gor.; - 3) = ujed f. 1), Cig. ujedalica, f. 1) das Bauchgrimmen, bie Rolit, Cig., C.; — 2) ber Jant, ber Zwift, C. ujédanje, n. 1) bas Beißen; — bas Bauchgrimmen; — 2) bas Zanten; — ber Arger. ujédati, am, vb. impf. ad ujesti; 1) beißen, Cig., Jan., M.; kače so ga ujedale, Krelj; bili so ujedani in končavani od kače, Dalm.; muhe, komarji, bolhe so gospo neusmiljeno ujedale, LjZv.; uši ga ujedajo, Kr.; — ujeda me (po trebuhu), ich habe Bauchgrimmen; — u. se, abgenüßt werben: železo se ujeda, Gor.; - vest me ujeda, bas Gewissen qualt mid, C.; bol me v srce ujeda, C.; — 2) mit Worten sticheln: u. koga, Svet. (Rok.);
— u. se, sich zanten, Cig, C., Kr.; gospodarji se z družino ujedajo, Jap. (Prid); in Feinbschaft leben, Cig., C.; - 3) u. se, eifern, zurnen, sich ärgern; u. se nad kom; - frachzen, schreien, Mur.; sova se ujeda, Cig., C.; -4) u. se, sich abgrämen, Dict., Cig., Jan., C. ujędavec, vca, m. = človek, kateri se rad ujeda, ber Bittere, ber Bofe, C. ujedavka, f. 1) žena, katera se rada ujeda, bie Bittere, bie Böse, C.; — 2) neka goba = poprika, Rihenberk-Erj. (Torb.). ujędenec, nca, m. = ujedena žival, bas vom Bolf niebergeriffene Thier, Cig.

ujedež, m. ber Rebenstecher (rhynchites betuleti), V.-Cig.

ujedica, f. 1) bas Bauchgrimmen, C., Z.; —
2) die Qual, ber Gram, Blc.-C.; — 3) ber Rant, St.-Cig., C

ujedičen, čna, adj. bissig, zantisch, Cig., C. ujedičnost, f. bas gantische Befen, die Bisfig-

ujedina, f. die Bifsmunde, Cig.

ujedinati, am, vb. pf. vereinigen, ogr., kajk .-Valj. (Rad).

ujedíniti, înim, vb. pf. pogl. uediniti.

ujędka, f. neka goba, Rihenberk-Erj. (Torb.). ujedljiv, íva, adj. biffig, Cig., C.; ujedljiva zabavljica, beißende Satire, LjZv.; ujedljivo zabavljati komu, LjZv.

ujedljívost, f. die Biffigkeit, Cig.

ujem, jma, m. = merica, die Mahlmete, die Müllergebür, Cig., C.; (tudi: ujem, jema,

ujema, f. die Übereinstimmung: u. samoglas-

nikov, die Affonanz, Jan. ujemati, am, vb. impf. ad ujeti; i) einfangen, gefangen nehmen; - k zolnirjem ujemati, Zilj.-Jarn. (Rok.); - 2) u. se, ineinandergreifen, übereinstimmen, zusammenpaffen, Cig., Jan., nk.; to se ne ujema, das pajst nicht, das stimmt nicht; — 3) u. obleko, ein zu weites ober zu langes Rleid einziehen, schmälern ober fürzen, V.-Cig., Kr.

ujemec, mca, m., Ravn., pogl. ujetec.

ujemen, mna, adj. 1) fangbar, M.; - 2) = najet, C.

ujemka, f. ber Fallftrid, die Falle, C.

ujemscina, f. bas Fangegeld, Cig.

ujęsti, ujem, vb. pf. 1) beißen, Mur., Cig., Jan., C.; (o kačah, muhah), Cig.; pes me je ujel v roko, Mur.; u. se, sich beißen: u. se v jezik, Cig.; zime volk ne uje, volk volka ne uje, Notr.-Let.; zime ne še nikoli volk ujedel, Met.; da bi vaju coprnice ujele! Jurč.; — 2) wegessen, auszehren, ausstessen, ausstessen, Mur., C., vzhSt.; recimo, da ga je zver ujedla! Ravn.; gosenice so mi vse zelje ujele, Mur.; Srećata ga dva medveda, Ki sta pobica ujedla, Npes.-Kres; — ujedeno solnce, die Sonnenfinsternis, St.-Mur.; en krivičen vinar uje (verschlingt) deset pravičnih, Mur.; ujedel me je za pet goldinarjev, er hat mich um 5 fl. gebracht, betrogen, C.; - 3) u. se, sich vergahren, Cig.; - zu Effig werben, Cig.; vino se uje, Kr.; - 4) mraz se je ujedel, die Rälte hat sich gebrochen, Cig. ujetec, tca, m. ber Gefangene, C.

ujetev, tve, f. Die Gefangennehmung, C.

ujęti, ujamem, vb. pf. 1) fangen, abfangen, gefangen nehmen; ujeti vojaki; ermischen; u. bolezen; — auffangen: u. kaj v roko; u. koga za roko, jemanden bei ber Sand erhaichen; u. besedo; u. solnčni žarek na uglajeno ploščo, Žnid.; — dež nas je ujel na potu, ber Regen hat uns unterwegs überrascht; — u. se, sich fangen; zver, ptica se je ujela v past, v kletko: u. se za kako reč (n. pr. padaje), im Fallen etwas ergreifen,

erfassen; u. se, sich gegenseitig erfassen, sich verranten, Cig.; - oko se z očesom ujame, oči se ujamejo, pogleda se ujameta, bie Blide begegnen sich; — 2) u. se, sich fügen, zutreffen: Bog je dal, da se je vse tako ujelo, Ravn.; in kako lepo se je prorokovo prorokovanje o glasu v puščavi ujelo! Ravn.; glej, kako so se ujele moje besede: kakor sem govoril in pričakoval, tako se je zgodilo, Notr.; — 3) u. oblačilo, če je predolgo ali preohlapno, einziehen, schmälern oder fürzen, V.-Cig., Notr.

ujetina, f. gefangenes Bilb, Cig. ujetje, n. die Befangennehmung.

ujetnica, f. die Befangene, Cig., Jan. ujetnik, m. ber Befangene, Cig. (T.), M.

ujetnîštvo, n. die Gefangenschaft, DZ.

 $uj\hat{\epsilon}tstvo$, $n_{\cdot}=ujetništvo$, LjZv

ujezditi, jezdim, vb. pf. burch Reiten gugrunbe richten: zaupanje konja ujezdi, Trub.; konja u., das Pferd entfremden, V.-Cig. ujeziti, im, vb. pf. zornig machen, erzurnen;

u. se, in Born gerathen.

újica, f. dem. uja; = materina sestra, M., C., Vod. sp.

ûjma, f. = uima, Mik., Levst. (Nauk). ûjna, f. 1) = materina sestra, die Muhme, Habd.-Mik., Dict., V.-Cig., Jan., Hip. (Orb.); – 2) = materinega brata (ujčeva) žena, Mur., Cig., Jan., C., SlGor., BlKr.

ujnîčna, f. = ujnina hči, C. ujókan, adj. (part:) = objokan, verweint, Cig., Jsvkr., Slom.-C., Vrt.

ûjs, interj. = hujs, hus, ein Buruf an Schweine,

újti, újdem, vb. pf. pogl. uiti.

ujunáčiti, acim, vb. pf. ermuthigen, Jan. (H.); u. se, sich ermannen, Zv., nk.

ujúžiti se, jûži se, vb. pf. ujužilo se je, es ist Thauwetter eingetreten, die Ralte bat fich gebrochen, Cig., Gor., Notr.

1. ûk, m.1) das Lehren, ber Unterricht, die Lehre; - 2) das Lernen, das Studium.

2. ûk, m. das Jauchzen, das Jubelgeschrei, Cig. ukáč, m. der Jauchzer, Cig.

ukadíti, ím, vb. pf. rauchern: meso u., C. ukalíti, ím, vb. pf. löjchen: u. železo, Cig.

ukálo, n. ber Jauchzer (zanielj.), Cig. ukamba, f. bie hintergehung, der Betrug, Cig., vzhSt.-C., ogr.-C.

ukâna, f. die Hintergehung, die Täuschung: u. sebe samega, die Gelbsttauschung, Cig.

ukanîtelj, m. ber Betrüger, Mur., kajk .- Valj. (Rad)

ukániti, im, vb. pf. hintergehen, betrügen, Mur., Cig., Jan., Notr., jvzhSt.; — u. se, sich täuschen, ogr.-Let., jvzhSt.

ukánjati, am, vb. impf. ad ukaniti, Cig. ukanjávati, am, vb. impf. — ukanjevati, C. úkanje, n. das Jauchzen; — tudi: ukânje. ukanjevanje, n. das Betrügen, ogr.-C., jvzh-

ukanjeváti, ûjem, vb. impf. = ukanjati, Habd.-Mik., ogr.-C., jvzhSt. ukanjuh, m. ein gemeiner Betruger, C.

ukanlijy, íva, adi. betrügerifch, trügerifch, Mur., Cig., Danj.-M., C.

ukanljivec, vca, m. ein betrügerischer Menich, ber Betrüger, Cig., C. ukanljívost, f. die Betrüglichfeit, Mur., Cig.,

Jan., C.

ukāpljati, am, vb. impf. ad ukopiti, ogr.-C. ukārjati, am, vb. impf. ad ukoriti; rugen, tabeln, verweisen, C., Vrt.; noroglavci te bodo ukarjali, Slom.

úkati, kam, vb. impf. jaudzen.

úkavec, vca, m. der Jauchzende, der Jauchzer,

ukaz, kaza, m. ber Befehl; - bie Berorbnung: ministrski u., die Ministerialverordnung, DZ. ukázati, žem, vb. pf. befehlen, auftragen; na tlako, tlako u. komu, jemanben gum Frohndienste aufbieten, Lašče - Levst. (Rok.); ver-

ukázen, zna, adj. 1) Berordnungs: ukázni list, das Berordnungsblatt, Levst. (Nauk), DZkr.; -2) = ukazljiv, Cig.(T.).

ukazilo, n. ber Befehl, Die Berfügung, Jan., M., C., Jap. (Sv. p.), Skrinj., DZ.; do nadaljšnjega ukazila, bis auf Beiteres, DZ.;
— z veseljem božja ukazila izpolniti, Škrinj.-Valj.(Rad).

ukazljiv, íva, adj. gebieterifch, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

ukāznik, m. 1) bas Berordnungsblatt, DZ.; - 2) = kdor kaj ukazuje (n. pr. tlako), Lašče - Levst. (Rok.); u. biti katerih stvari, in irgendwelchen Angelegenheiten verfügen,

Levst.(Pril.). ukázoma, adv. im Berordnungswege, DZ. ukazovanje, n. das Befehlen; das Berordnen. ukazováti, ûjem, vb. impf. ad ukazati; befehlen; verordnen.

ukazovâvec, vca, m. der Gebieter. ukazovavka, f. die Gebieterin.

ukaželjen, lina, adj. = uka željen, lernbegierig, Cig., Jan.; — pogl. ukoželjen.

ukeriti se, erim se, vb. pf. fich nieberlaffen, sich einnisten, Z.; sich es bequem machen, C., Ig(Dol.); (ukiriti se: vesel se je na svoj sedež ukiril in udomačil, Jurč.); — (prim. nem. eintehren?).

ukiniti, kinem, vb. pf. aufheben, abschaffen, DZ., nk.; — hs.

ukipęti, im, vb. pf. aufwallen, auffieden, Jan. (H.).

ukipniti, kipnem, vb. pf. aufgehen (v. Teig), Jan.(H.).

ukísati, kîsam, šem, vb. pf. einfauern, Cig., Jan., C.; u. se, sauer werben, C.

ukiselíti, ím, vb. pf. fauern, Guts.-Cig. ukisniti, kisnem, vb. pf. fauer werben: moka ukisne, Rez.-C.

ukisováti, ûjem, vb. impf. ad ukisati; fauern, C. uklanjati, am, vb. impf. ad ukloniti; 1) beugen, Mur., Cig.; vrat u. komu, nk.; — u. se, sich beugen; Bogu se uklanjajo vsa kolena, Mur.; - u. se komu, sich vor jemandem (untermurfig ober ehrfurchtevoll) beugen; vsakemu se u.; u. se zlatemu bogu, Pres.; u. se grehu, ber Gunbe frohnen. Mur .: -2) u. se, ausweichen, aus bem Bege geben, meiben: u. se komu, Cig., Jan.; — 3) na njega uklanjajo, man hat ihn im Berbacht, Cig.

uklanjljiv, íva, adj. kdor se rad uklanja, Jurč. uklati, ukoljem, vb. pf. 1) beißen (vom hunde, Floh); - 2) u. se, beim Schlachten an Bewicht einbußen : tele se je uklalo za 30 funtov, Ljub.

uklatiti, im, vb. pf. (mit einem Steden o. bgl.) herabschlagen, Jan.(H.).

uklekati, am, vb. impf. ad uklekniti; wantenb geben, binten, ogr .- C.

uklekniti, nem, vb. pf. eine wantende Bemegung machen, wanten, fehltreten, ogr.-C.

uklekováti, ûjem, vb. impf. ad uklekniti; u. se, schwanken (v. ben Knien), Jan.

uklépati, klêpam, pljem, vb. impf. 1) berathschlagen, Z.; — 2) nanj uklepljejo, man hat ihn im Berbacht, Cig.

uklépati se, klépljem se, -páti se, -pâm se, vb. pf. beim Sammern, Rlempern fich berlegen: u. se v roko, LjZv.

ukleti, ukolnem, vb. pf. verwünschen, Cig.; ukleti grad, Kr.; - burch Bermunschung bermanbeln: u. koga v volka, LjZv.

uklinjati, am, vb. impf. ad ukleti; vermunichen, Cig.; začnejo ga črtiti, in da je brate pomoril, uklinjati, Ravn.

ukliti se, klijem se, vb. pf. zu feimen anfangen, jvzhŠt.

uključiti, kljucim, vb. pf. biegen, frummen, Cig., C.

uklomba, f. 1) bie Berbeugung, Mur.; - 2) bie Aufhebung, DZ.; - 3) bie Ergebung: u. v božje obračilo, Ravn.-C.

uklon, klona, m. 1) bie Berbeugung, Cig.; materin u., Pres.; - 2) bie Beifeitefegung, Cig.; - 3) bie Abweichung, die Declination (astr., phys.), Cig. (T.); (hs., rus.).

ukloniti, klonim, vb. pf. :) beugen, Mur., Cig. – u. se, sich beugen; — u. se volji božji, fich in ben Billen Gottes ergeben, Slom .-C.; — 2) ablenten, M.; beseitigen, nk.; — 3) u. se, ausweichen, aus bem Bege geben, Cig., Jan.; fich entfernen, ogr.-C.; fich gurud. ziehen, Zora.

ukomfzen, zna, adj. lernichen, Levst. (Zb. sp.). ukončânje, n. die Bernichtung, M.

ukončáti, am, vb. pf. vernichten, zugrunde richten, Mur., Cig., M., C.; umbringen, C. ukončeváti, ûjem, vb. impf. ad ukončati, Let. ukopiti, im, vb. pf. verschneiben, castrieren, C. ukopljenec, nca, m. der Berschnittene, Npes .-Vraz.

ukor, kora, m. ber Berweis, bie Rüge, Cig. (T.), DZ., nk.

ukoreničeváti se, ûjem se, vb. impf. ad ukoreničiti se, Vrtov. (Sh. g.), nk.

ukoreniciti se, icim se, vb. pf. Burzeln befommen, fich bewurzeln, Nov., nk.; ukorenicene trte, bewurzelte Reben, nk.; - fich einwurzeln, Cig., Jan., M.; šega se ukoreniči, Vrtov. (Km.).

Digitized by Google

ukorenîmba, f. die Einmurzelung, Mur.; u. krščanske cerkve, Ravn.

ukoreniniti, înim, vb. pf. bewirten, bafs etwas Burzeln fafst, Mur.; u. se, sich bewurzeln, Burzeln fassen, Mur., Cig., Jan.; — (pren.) besestigen, träftigen, Cig.; u. se, sich besestigen, sich einwurzeln, Mur., Cig., nk.

ukoreniti, im, vb. pf. wurzeln machen, Mur.;
— u. sc, sich bewurzeln, (fig.) Burzeln sassen,
Mur., Cig., Jan., C., Krelj, Trub., Danj.(Posv. p.); — (pren.) besessen, Cig.
ukorenjáčiti se, åčim se, vb. pf. erstarten,

Cig.

ukorenjati, am, vb. impf. ad ukoreniti, Cig. ukorenjeváti, ûjem, vb. impf. = ukorenjati, Jan., Zora.

ukoristiti, îstim, vb. pf. 1) sich zunute machen, Cig., C.; u. si kaj, SlN.; — 2) u. se iz česa, auß einer Sache Nuten ziehen, C.; u. se s čim, nk.

ukoriti, im, vb. pf. 1) tadeln, C., SlN.; — 3üchtigen, C.; — 2) bezähmen, Kremp.-M.;

ablödten: počutke u., Č.

ukorjenje, n. die Begahmung, die Abtobtung

(ber Sinne), Cig., C.

ukositi, im, vb. pf. beim Mahen mit ber Sense verletzen: ukosil je kosec mladega zajca, Gor., Dol.; u. se, sich beim Mahen mit ber Sense verletzen, Cig., M., Gor., Dol.

ukosloven, vna, adj. methodologisch, Jan.; dis

dattisch, C.

ukoslôvje, n. die Methodologie, Cig.; die Dibaktik, C.

ukosovrážen, žna, adj. = ukomrzen, Slom. ûkoven, vna, adj. Unterrichte: ukovni minister, Levst. (Pril.), DZ.

ukovît, adj. belehrend, lehrreich, Cig. (T.), nk.; ukovita pripovedka, Levst. (Zb. sp.).

ukožéljen, lina, adj. lernbegierig, M., Slom.-C. ukožéljnost, f. bie Lernbegierbe (ukaželjnost, Cig., Jan.).

ukráčenje, n. die Abfürzung, die Berfürzung, Cig.

ukračeváti, ûjem, vb. impf. ad ukratiti, Mur., Jan.

ukrádati, am, vb. impf. ad ukrasti, ftehlen, C. ukrádce, adv. verstohlener Beise, geheim, Habd.-Mik.

ukradenina, f. gestohlenes But, Cig.

ukrádniti, krâdnem, vb. pf. = ukrasti, Mur., ogr.-Valj. (Rad).

ukrājšati, am, vb. pf. verfürzen, abfürzen, Cig., Jan., M.

ukras, krasa, m. ber Schmud, bie Bergierung, Cig. (T.); — prim. okras.

ukrasen, sna, adj. Schmud.: ukrasni pridevnik,
bas Schmudbeiwort (epitheton ornans), Cig.
(T.); ukrasno slikarstvo, die Decorations.
malerei, Navr. (Let.).

ukrásiti, im, vb. pf. verzieren, schmuden, Cig. (T.); — rus.

ukrasnik, m. slikar u., ber Decorationsmaler, Navr. (Let.).

ukrásti, krádem, vb. pf. 1) stehlen, entwenden;
— 2) u. se, sich heimlich bavonmachen, sich

wegftehlen; u. se kam, sich irgendwohin einschleichen, unbemerkt hineinkommen.

ukraševáti, ûjem, vb. impf. ad ukrasiti, Jan. (H.).

ukrátiti, im, vb. pf. 1) verfürzen, abfürzen, Cig., M.; u. se, sich verfürzen, fürzer werden, Cig.; dan se je ukratil, Cig., Ljub.; — u. komu plačo, Cig.; u. komu pravico (einschtanten), Jan.; — 2) verweigern, Cig.; u. komu svoto denarjev (vorenthalten), Navr. (Let.).

ukfčití se, kôčim se, vb. pf. 1) sich zusammenziehen, einschrumpfen, verschrumpfen, Cig.; — 2) sich weigern, Podkrnci-Erj. (Torb.).

ukrehnitt, krehnem, vb. pf. mit Rracen abbrechen, Jan.

1. ukréniti, krénem, vb. pf. 1) weglenken, ablenken, Mik.; u. voz, Cig.; u. jo, vom Wege ablenken, einen Seitenweg einschlagen, C.; — u. se komu, jemandem ausweichen, C.; — 2) beugen, Dict., Mur.; u. vrat, Cig.; u. vrat pod jarem, C.; — frumm biegen, Cig.; — u. se, nachgeben, nachlassen (von einer Spannung), V.-Cig.; — u. koga, jemanden schlagen (bass er sich trümmt), Ig (Dol.).

2. ukréniti, nem, vb. pf. 1) festseten, beschsießen, Jan., Cig. (T.), Rib.-M., Levst. (Nauk), nk., Notr.; za jutrišnji dan sem ukrenil, da pojdete kosit, Notr.; u. komu plačo, jemanbem ben Lohn estseten, Notr.; — besspecial tessen, Ci. nk.; — besprechen: sedite sem, da kako ukreneva! Zv.; — zum Besten geben: včasi kako smešno u., Cig., Kr.; — 2) errathen, richtig muthmaßen, Notr.; — (izgovarja se tudi: ukréniti, krénem).

ukrenljiv, íva, adj. beweglich, C. ukrèp, krépa, m. ber Beschluss, Cig.(T.), Levst. (Nauk); — ber Anschlag, Valj.(Rad); —

ukrepi, die Stipulationen, DZ.

ukrépanje, n. das Festsetzen, das Beschließen. ukrépati, pam, pljem, vb. imps. daran sein, etwas sestjansten o. zu beschließen, exwagen, Jan., C., Levst. (Nauk), nk., Notr.; u. in premissijati, Zv.; u. o čem, Levst. (Nauk); u. komu plačo, mezdo (sessen), Levst. (Nauk); — Bersügungen tressen, nk.

ukrepčáti, âm, vb. pf. = okrepčati, starten, Cig.

ukrépičen, čna, adj. beschlussfähig, Levst. (Nauk).

ukrépičnost, f. die Beschlusssähigkeit, DZ. ukrepíti, im, vb. pf. stärken, krästigen, besestigen, Cig., Jan., Cig.(T.), M.; — u. se, erstarken, Cig.; sich abhärten, Cig. ukrépljati, am, vb. impf. ad ukrepiti, Jan.(H.).

ukrepljati, am, vo. impj. aa ukrepiti, Jan.(H.).
ukrepljeváti, ûjem, vb. impf. = ukrepljati,
Jan (H.)

Jan. (H.). ukrès, krésa, m. 1) bas Feuerzeug, C.; -

2) ber Gewehrschlossünder, Kremp.-M. ukrésati, kréšem, vb. pf. u. ogenj, Feuerschlagen. ukresováti, ûjem, vb. impf. ad ukresati. ukréten, tna, adj. 1) biegsam, M.; — 2) stint, hurtig, Cig., ogr.-C.; tauglich, psiffig, ogr.-

C.; — prim. okreten.

Digitized by Google

ukrétiti, im, vb. pf. gelenssam machen, C. ukrétnost, f. 1) die Biegsamkeit, M.; — 2) die Flinkheit, Cig.

ukfnniti, kfinem, vb. pf. abbrechen, Cig., Jan., Mik.; u. se, abbrechen (intr.), Dict. ukrhtati, am, vb. pf. schartig machen, C.

ukristāliti se, im se, vb. pf. trustallisieren: podobe ukristaljene v naravi, Zv.

ukriti, krîjem, vb. pf. verheimlichen, Jan. (H.). ukrivičiti se, îčim se, vb. pf. fich schuldig machen, etwas verbrechen, Jan., Bes.

ukrivîti, îm, vb. pf. trümmen, Dict., Cig.; ukrivim te kakor klobaso, Jurč.

ukróčati, am, vb. impf. ad ukrotiti; 1) bůn=

bigen, C.; — 2) besänstigen, C. ukročeváti, ûjem, vb. imps. — ukročati, DSv. ukročiti, im. vb. ns. biegen, frümmen, C.

ukročiti, im, vb. pf. biegen, frümmen, C. ukrojek, jka, m. die Schnitte, Jan.; — das zugeschnittene Muster, Jan.

ukrojíti, ím, vb. pf. 1) zujáneiben, M., C.; u. obleko, Podkrnci-Erj. (Torb.); — bejáneiben, C.; — 2) umgeben: mesto je z zidi ukrojeno, ogr.-C.; — z blagoslovom koga u., ogr.-C.; — 3) befinieren, Cig. ukrokniti, nem, vb. pf. jiá biegen, jiá trüm-

men, C.

ukrota, f. die Bezähmung, Cig.

ukróten, tna, adj. bändig, Cig.; fügsam (von ber Sprache), Levst. (Zb. sp.). ukrotíčiti se, sčim se, vb. pf. burch Ber-

ukrotíčiti se, íčim se, vb. pf. burch Betbrehung Anoten bilben: preja se ukrotiči, Zv. ukrotítelj, m. der Bezähmer, kajk.-Valj. (Rad), nk

ukrotitev, tve, f. bie Begahmung.

ukrotíti, ím, vb. pf. zahm machen, bezähmen;
— befänftigen; bändigen; — überwältigen,
bezwingen, zu Paaren treiben; — ukročena
sol, das Neutralfalz, Cig., Vrtov. (Km. k.).
ukrotljiv, íva, adj. bezähmbar, Cig.

ukrotník, m. ber Begahmer, Cig.; - ber über-

winder, C.

ukróžiti, im, vb. pf. abrunden: ukrožen, abs gerundet, Jan. (H.).

ukrvavenje, n. die Berblutung, M.

ukrvavéti, ím, vb. pf. ausbluten, verbluten,

ukûha, f. die Salse, C.

ukuhanje, n. 1) das Einkochen; — 2) die

Salfe, C. ukuhati, kuham, vb. pf. einkochen machen, einbiden; (Gold, Salz) gradieren, V.-Cig.; u. se, einkochen, durch Kochen an Umfang verlieren, eingehen.

ukuhávati, am, vb. impf. ad ukuhati, V.-Cig. ukúpiti, im, vb. pf. = kupiti, Cig., Nov., Svet. (Rok.), Idrija.

ukuriti, im, vb. pf. = zakuriti, einheigen, C., M., Boh.

ukútiti se, im se, vb. pf. sich ungeberbig stellen, ogr.-M., C.

ukváriti se, im se, vb. pf. sich abmüden, Jan. ukvárjanje, n. das Bemühen, die Beschäftigungukvárjati se, am se, vb. impf. sich abmühen, sich abgeben: u. se s čim, s kom; Slep je, kdor se s petjem vkvarja, Preš. ul, f., Mur., Mik., pogl. ulje. ula, f., Mur., pogl. ulje.

ulačniti, im. vb. pf. hungrig machen: s postom koga u., Glas.; u. se, hungrig werben, Rib.-M., C.

ulâmati, mam, mljem, vb. impf. = ulamljati, M. ulâmljati, am, vb. impf. ad ulomiti.

ulan, m. der Uhlane (vrsta konjenikov).

ulānec, nca, m. = ulan.

ulásica, f. = podlasica, Habd.-Mik.

ulastíti, ím, vb. pf. 1) zueignen: u. Bogu tempelj, Krelj; naj se vinograd župnijskemu posestvu ulasti, Slom.; — 2) u. se v deželi — u. si deželo, Vod. (Izb. sp.).

ulastníniti, înim, vb. pf. = ulastiti: Občinsko hišo vbogim si vlastninil, Preš.

ulâvljati, am, vb. impf. ad uloviti; fangen.

Mur., Jan. ulécniti so, lêcnem se, vb. pf eig. sich frum-

men: erichreden, C.

uléči, ulêžem, vb. pf. 1) erliegen: pod mojo težo bi ti ulegel, Lašče-Erj. (Torb.); unterliegen, Vrt.; — sich frant niebersegen, Rez.-C.; — 2) gebăren, u. se, geboren werben, (vl-) Jarn.; (ulenči, Zilj.-M.); — 3) u. se, sich niebersegen; — sich frant niebersegen; — sich segen: morje se je uleglo; veter se je ulegel; jeza se mu je ulegla; — 4) ulegla je steza, eš sührt ein Beg, Npes.-Vraz. uledénec, nca, m. — kristal, Jan., C.

uledenéti, ím, vb. pf. = uledeniti se, Jan.

(H)

uledeniti se, im se, vb. pf. 1) zu Eis werden, M.; — 2) trystallisieren, V.-Cig., Jan., Cig. (T.).

uledenjeváti se, ûjem se, vb. impf. ad uledeniti se, Jan., Vrtov. (Km. k.).

ulèg, léga, m. die Einsentung, Cig.(T.). ulêga, f. 1) das Ertranten, C.; — 2) die Ablagerung, Sol.; — 3) die Sentung, Cig.;

- 4) das Rachgeben, C.

ulégati, lêgam, vb. impf. ad uleci; 1) erliegen [prim. uleci 1)]; — 2) gebären, M.; — 3) u. se, sich niederlegen; sich legen: prah se ulega, der Staub legt sich an; — dezela se ulega (senst sich), Cig.; — povoden; se ulega (ist im Abnehmen begriffen); srd se ulega.

ulégavka, f. hruška, ki se uleži, C.

uleglina, f. ber Bobensat, Cig., C. ulegniti, legnem, vb. pf. sich legen, Ben.-Kl.; ulegnilo mi je v želodec, ich besam Magenbeschwerben, Rez.-C.

ulegotiti, im, vb. pf. u. koga, es jemanbem erleichtern, C.

ulékniti, lêknem, vb. pf. :) biegen, einbiegen, frümmen, M., C., Met., BlKr.; u. se, sich biegen, sich trümmen, C., Mik.; uleknjen, gefrümmt, eingebogen, Dol.; če koga udariš, se ulekne, BlKr.; u. koga, jemanben schlagen, bas er sich trümmt, Z.; dila se je uleknila (ist eingeschrumpst), Svet.(Rok.); — u. jo, abbiegen, seitwärts enteilen, C.; — 2) u. se, nachgeben, nachsassen: ulekne se vsaka vlačna ali prožna stvar, n. pr. mehka postelja, kup listja itd., Podkrnci-Erj.(Torb.); ulekne se

tudi voda, reka, kadar o povodnji pade, Lašče-Erj. (Torb.), Svet. (Rok.); uleknilo se je morje, Levst. (Zb. sp.); — glasovi so se nekoliko uleknili, a skoro zopet narastali, Erj. (Izb. sp.); — 3) anicimiegen: škornje po nogi u., C.; u. se, jidi jejmiegen: ulekne se robača po životu, škornja po nogi, Bl-Kr.; — 4) u. se, erjejređen, C.

ulekováti, sjem, vb. impf. ad ulekniti; früm-

men, C.

1. uléniti se, im se, vb. pf. trage, faul werben.
2. uléniti se, im se, vb. pf. ulenjena koza = koza, ki se je ulevila, Rez. - C.; — prim. leniti.

ulepiti, im, vb. pf. 1) schmüden, zieren, C.;

— 2) u. se, sich ausheitern, C.

uleseneti, im, vb. pf. zu Holz werben, Jan. (H.).

uleteti se, im se, vb. pf. 1) beim Fliegen ermüden, $Z\nu$.; — 2) sich versieren: voda se je uletela (= zopet kakor po navadi teče); besede njegove so se uletele brez uspeha, $LjZ\nu$.; čakaj, da se beseda uleti! (= nicht so hastig!; — 3) sich beruhigen: toliko časa bode dovolj, da se uletiš, da se morda premisliš, $Z\nu$.

uletiti se, im se, vb. pf. verjähren, C.

ulevíti se, ím se, vb. př. sich hauten, sich mausen, mietern: ulevi se kača, koza, rak, ptič, Cig., Notr.

uléžati, ím, vb. pf. 1) u. posteljo, das Bett burch Liegen vertiefen, C.; — 2) u. se, abliegen; sadje, vino se uleži; uležan, abgelegen: uležano sadje, vino; uležano pivo, Lagerbier, nk.

uležávati se, am se, vb. impf. abliegen: uležava se sadje, C.

úlica, f. 1) bie Gasse, Guts., Mur., V. - Cig., Jan., Mik., nk.; slepa u., bie Gassasse, Jan.; — tudi pl. ulice, Mur., Cig., nk.; —2) nav. pl. ulice, — ozka pot, ograjena s sečjo, s plotom ali s kamenjem, koder gonijo živino na vodo ali na pašo ali ž njo vozijo iz sela ven na polje, ber Sossweg, ber Biestweg, ber Biestrieb, Mur., C., Cig., M., Svet. (Rok.), Jurć., Dol., Notr., Savinska dol.; (prim. gonje).

úlicen, čna, adj. Baffen ..

úličica, f. dem. ulica, Jan., M., Navr.(Let.); = pl. uličice, baš Gāfschen, Cig.

ulijač, m. ber Abgieger, Cig.

ulijanka, f. sinica, bie Rohlmeise ("ta ptica si dela gnezda po duplih, in prav to vzraža ime, kajti (stsl.) ulij, ber Bienenstod, znači uprav: bie Höhlung"), Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.).

ulsjati, am, vb. impf. — ulivati; 1) abgießen, gießen; — 2) u. se, entstießen, gießen; dez se ulija, ber Regen strömt, es gießt; — 3) u. se, das Abweichen haben: krava se ulija, Cig., Rib.-M.

ulijnják, m. = uljnjak, Levst. (Zb. sp.); -

prim, stsl, ulij. 11îtek, tka, m, ber Nhai

ulîtek, tka, m. ber Abguss, das Abgegossene, Cig.; — das Gussstüd, Cig., DZ.

ulíti, líjem, vb. pf. 1) abgießen, gießen; u. iz brona kip, zvon; — suknja, kakor bi jo bil ulil, kakor bi bila ulita, ein sehr gut passender Rod; — 2) u. se, sich ergießen, zu strömen ansangen; dež se je ulil, es tam ein, Regenguss; solze se ulijejo po licu, Thränen ergießen sich über die Wangen; kri se mu je ulila, er betam einen Blutsturz; — 3) u. se, das Abweichen bekommen, M.; — 4) u. jo, enteilen, Cig., M., C.; u. jo za kom, Cig.

úliti, im, vb. impf. heulen (v. Binbe), Mur., Savinska dol.; uli mi po glavi, ich habe

Ohrensausen, C.

ulitie, n. der Abguis, Cig.

ulîtka, f. = necepljena hruška (rada se umehča in potem se v ustih "uliva", ker je zelo sočna), Lašče, Pod Nanosom-Erj. (Torb.). ulîv, m. = naliv, ber Regenguis, ber Platregen, C.

ulívalica, f. ber Durchfall, C. uliválo, n. die Gussform, Cig.

ulivanje, n. 1) das Abgießen; — 2) das Absweichen, Rib., BlKr.-M.

ulívatí, am, vb. impf. ad uliti; abgießen; u. se, sich ergießen; — u. se, bas Abweichen haben, Mur., Met.

ulizniti, lîznem, vb. pf. 1) glatt weţen, Z.;

— 2) moja glava se mi je uliznila, idi habe
bie hatre berloren, Rez.-C.; uliznjena koza

— ulenjena koza, Rez.-C.; (prim. 2. uleniti se).

ûlj, m. 1) ein hohler Baum, Kop. - Mik., C.;
— 2) ber Bienenstod, ber Bienentorb.

ulja, f = gos, Rez.-C.

uljē, sa, n. 1) das Geschwür, der Abscels;

— 2) pl. uljesa, scharfer Hahnensuß (ranunculus acer), Rodik na Krasu - Erj. (Torb.).
uljen, m. = ulj, Rez.-C.

uljen, m. = ulj, Rez.-C. ûljev, adj. des Bienenstockes: uljevo zrelo,

uljíšče, n. die Bienenhütte, Habd.-Mik., C. uljaík, m. = uljajak, Cig., Jan., M., C. uljaják, m. das Bienenhaus, der Bienenhand.

uljubiti se, im se, vb. pf. sich besieht machen: u. se komu, Cig.; sieh werden, C., Vrt. uljudba, f. die Civilisation, Cig.(T.).

uljúden, dna, adj., pogl. vljúden.

uljuditi, im, vb. pf. civilifieren, fittigen, Cig. (T.); u. se, civilifiert werden, LjZv.

ulociti, im, vb. pf. biegen, C.

uloga, f. die Rolle (3. B. bes Schauspielers), Jan., nk.; — hs.

ulôgi, m. pl. bie Gicht, bas Bobagra, Habd.-Mik., C., kajk.- Valj. (Rad); tudi: úlogi, Valj. (Rad).

ulokniti, loknem, vb. pf. einbiegen, M., C. ulom, loma, m. ber Abbruch, ber Bruch, Jan.; u. kosti, Cig.; — die Sturzlawine, Cig.(T.); ledniški u., die Gletscherlawine, Jes.

ulomek, mka, m. 1) bas Bruchstud, Mur., Jan., Cig. (T.), Danj. - Mik., nk.; — 2) ber Bruch (math.), Cig. (T.), nk.; navaden u., gemeiner Bruch, pravi, nepravi u., echter, unechter Bruch, Cel. (Ar.).

ulómiti, lómim, vb. pf. 1) abbrechen; vejo, kos kruha u.; — u. se, abbrechen (intr.); veja se je ulomila; — 2) aufbrechen, erbrechen, Cig., Jan., M.; u. vrata; — brechen: u. si vrat, sich daß Genick brechen; u. se, brechen (intr.), Cig.; led se je ulomil, Cig.; —ulomiljeno število, gebrochene Bahl, Cel.(Ar.). ulotiti, im, vb. pf. 1) erwischen, C.; — 2) u. se česa, etwaß beginnen, C., Z. ulòv, lóva, m. die Jagdbeute, der Fischzug, C. ulôvek, vka, m. — ulov, Cig., Jan. ulovitev, tve, f. die Einsangung, Jan.(H.). uloviti, im, vb. pf. sangen, absangen; ribo, ptiča u.; u. se, sich sangen; ptica se je ulovila; — erhaschen; Zogo u.; u. tam pa tam kako besedo, sie und ba ein Wort auffangen;

ergreisen; — u. se s čim, sich zu etwas anpossen, C. uložiti so, im se, vb. pf. sich bereit erklären, Koborid-Erj. (Torb.).

— u. se za vejo (padaje), im Fallen den Ast

-10×113- (va edi bahasulda

uložljiv, íva, adj. podagrije, kajk.-C. ultramarīn, m. neka modra barva, daš listramarīn.

úm, tudi: ùm, úma, m. 1) bie Bernunft, ber Berftand; z umom doseči, begreifen, Cig. (T.); iz uma biti, von Sinnen fein; od uma iti, ben Berftand verlieren, Trub., Dalm.; - bas Berstandnis: imeti kaj uma za kako rec, Skrab. (Cv.); imam ume, ich verftebe die Sache, Svet. (Rok.); prav do. uma povedati kaj, etwas recht verständlich sagen, Jurč.; – die Bedachtnahme: na umu imam, na umu mi je kaj, ich richte mein Augenmert auf etwas, ich bin einer Sache eingebent, Levst. (Nauk, Močv.), Vrt., DZ.; to mi ne gre iz uma, bas geht mir nicht aus bem Ginn, Levst. (Zb. sp.); na umu držati, Beachtung ichenten, Levst. (Močv.); na um vzeti, in Betracht nehmen, Cig. (T.), DZ.; z umom, mit Bebacht, Trub.; — ber Sinn: mod ino um besedi, die Rraft und ber Sinn ber Worte, Ravn.-C.; — ta reč nima nobenega uma, diefe Sache ift nicht, wie fie fein foll, Mik.; - ume zbirati, vernünfteln, Guts.-Cig.; - ume si delati, Blane schmieben, C., St.-Z.; - ima svoje ume, er hat seine Anfichten, er ist eigenfinnig, C .; - po umih, nach den Bermuthungen, aufs Gerathemohl, Svet.(Rok.); slepec po umih hodi, C.; po umih sem prišel v temi v sobo, Ljub.; veslal je slepi mož kar tako po umih, LjZv.; oslepljenec hodi po svojih starih umih (nach feinen Erinnerungen), C.; – 2) ber Born: na umu biti, zornig sein, Rez.-C., Baud.

umáhati, am, vb. pf. u. ogeni, t. j. tlečo stvar z mahanjem razžgati, ein Feuer auswehen, Cig., Gor.

umajiti, im, vb. pf. losschälen: u. piscal, aus losgelöster Beibenrinde eine Hirtenpfeife machen,

umákniti, nem, vb. pf. = umekniti.

umaliti, im, vb. pf. klein machen, verkleinern, Mur., Cig., C.; u. se, klein werben, sich verkleinern, Mur. umaljávati, am, vb. impf. ad umaliti; ber-fleinern, C.

umánjiti, mânjim, vb. pf. verfleinern, verringern, Cig. (T.), nk.; — hs.

umânjkati, am, vb. pf. 1) = zmanjkati, ausgehen, Levst. (Beč.); — 2) (zu thun) unterlassen, bas Bort nicht halten, Notr.-Cig.; on je to storiti umanjkal, er that es nicht, Blc.-C.; tudi: u. besedo, Notr.-M.; (prim. it. mancare, unterlassen).

umanjkováti, ûjem, vb. impf. ad umanjkati, Cig., M.

umânjšati, am, vb. pf. verkleinern, vermindern, ermäßigen, Cig. (T.), M., nk.; reducieren, DZ.; — u. se, sich verkleinern, sich verringern, Cig.

umanjsava, f. die Berkleinerung, die Berminberung, die Ermäßigung, Cig.

umanjševáti, ûjem, vb. impf. ad umanjšati, Cig., Jan., nk.

umārjanje, n. das Morben, das Töbten, ogr., kajk.-Valj. (Rad); — das Abiödten: u. grešnega mesa, Krelj.

umārjati, am, vb. impf. ad umoriti; morben, töbten, Habd.-Mik., Kremp.-M., ogr.-Valj. (Rad); matere deco umarjajo, Npes.-Vraz; — abtöbten, C.

umarjavec, vca, m. ber Mörber, Kremp.-C. umaza, f. die Beschmutgung, C.; - ber Schmut, Cig., Jan., C.

umazanec, nca, m. 1) ber Schmutige, ber Schmutigel; — 2) ber Schmutian, ber Knaufer.

umāzanka, f. 1) die Schmutige; — 2) die Rnauserin; — 3) neko jadoško, Skrilje pod Čavnom, v Brkinih-Erj.(Torb.); — der Les derapsel, Notr.

umazanost, f. 1) die Schmutigkeit; — 2) die Rnauserei.

umázati, mâžem, vb. pf. 1) տականն առանա, beտականը; — u. se, sid beschmuben; ves umazan biti; — 2) umazan, տականց, inauserisco.

umazek, zka, m. ber Schmuhfled, Cig., Jan., C. umaziliti, film, vb. pf. einbalfamieren, C. umber, bra, m. ber Bauminorren, Jan., Gor.-Valj.(Rad).

ümbra, f. die Umbererbe, der Umber, Cig. umbrast, adj. knorrig, Jan.

umécati, am, vb. pf. murbe machen, Cig.; umecano sadje, murbes Obst. Cig.

uméča, f. to je po sreči ne po umeči, er hat mehr Glud als Berstand, Ist.-Cig.

umečíti, ím, vb. pf. erweichen, Boh.-M. umečljiv, íva, adj. erweichlich, Jan.(H.).

umedíti, ím, vb. pf. műrbe, weid maden: u. sadje, C.; (umedeno sadje, Cig.); u. se, műrbe werben: hruške so se umedile, Polj.; — umeden, erműbet, (uméden) Obloke-Štrek. (LjZv.).

umedliti, im, vb. pf. schwächen, C.

umehčáti, am, vb. pf. etweichen, Cig.; — u. postavo, das Geseh lindern, Krelj.

uméhniti, mêhnem, vb.pf. = umekniti, mêknem, weich werben, V.-Cig., C.

umekljiv, iva, adj. ausweichend: hudoben,

umekljiv pogled, Zv.

umekniti, maknem, vb. pf. 1) wegruden; u. roko, če kdo hoče po njej udariti; u. se, Blat machen, weichen, ausweichen, jurud. weichen, fich zurudziehen, fich entfernen; befertieren, Dol.; - 2) entwenden, schnipfen, Cig., C.; — 3) u. besedo, das Wort nicht halten, es gurudziehen.

umekniti, meknem, vb. pf. weich werben, C. umptec, ica, m. = razumnik, ber Berftandige: prebrisan umelec, Ravn - Valj (Rad); - ber Runstverständige, Jan.; — prim. češ. umělec,

ber Rünftler.

umelen, ina, adj. = razumen, verständig, geschictt, Mur.

umelnost, f. die Renntnis, Ravn .- Valj. (Rad);

- bie Runftfenntnis, Jan. umen, mna, adj. 1) Bernunft-, intellectuell, Cig.; umno custvo, intellectuelles Gefühl, Cig.(T.); umni dar, bas Talent, Cig.(T.); 2) vernünftig, verständig, intelligent, gescheit; umna glava; - rationell: umno gospodarstvo, nk.; - 3) ein Berständnis habend: le tistim je govoril o njem, ki so ga bili umni, Ravn.-Mik.

umen, mena, m. die Schidung, die Fügung,

Cig.; u. božji, Notr.-Cig.

umendráti, âm, vb. pf. zertreten, (uman-) C. umeniti, im, vb. pf. 1) = nameniti, bestimmen, bescheren, Cig.; Bog ti je to umenil, Cig.; - 2) u. se = nameniti se, sich entschließen, V.-Cig., Jan.; stori, kar si se umenil storiti, Svet.(Rok.).

umer, mera, m. 1) ber Rhythmus, Cig.; — 2) bas Schidfal, Valj.(Rad).
umera, f. 1) bie Bemessung, C.; — 2) bas

Schidfal, bas Gefchid, Cig., Jan. umerek, rka, m. ber Abgang ober Eingang

beim Meffen, Cig. umeren, rna, adj rhythmisch, Cig.(T.).

umériti, mêrim, vb. pf. 1) bemessen; skopo u. vasem kmetije, LjZv.; umerjeni razhodki, veranschlagte Ausgaben, Levst. (Pril.); umerjen ustom, mundgerecht, Cig.(T.); - umerjen, rhythmisch, Cig. (T); — das Maß nehmen: u. suknjo; — admessen, bestimmen: u. kazen, Cig., Jan.; — verhängen, zutheisen, Cig., Jan.; tako mi je umerjeno, Cig.; — 2) mäßigen, Cig.; umerjeno podnebje, Zora; — 3) bie Richtung nehmen, Dol.; - 4) u. se, im Meffen irren, sich vermeffen; - 5) u. se, beim Deffen verloren geben, Cig.

umerjanje, n. die Mäßigung, Cig.(T.). umerjati, am, vb. impf. ad umeriti; 1) be-messen; — abmessen: u. kazen, Cig., Jan.; — u. pojme, Begriffe bilben, Cig. (T.); autheilen, bestimmen: božja previdnost umerja narodom usodo, Cig.; - 2) mäßigen, Cig.; – 3) die Richtung nehmen: kokos je umerjala v peč (wollte in den Ofen fliegen), Dol.

umerjenost, f. bie Mäßigung (als Gigenichaft), Cig.

umesiti, im, vb. pf. u. moko, das Mehl zum Teige einmengen, es einteigen; u. testo, ben Teig anmachen; kdo bi vsemu svetu pogače umesil! = wer tonnte es allen Leuten recht machen! Npreg.-Jan.(Slovn.); lepo jo komu u. - jemandem einen schönen Brei einrühren, Cig.

umésten, stna, *adj*. statthaft, passend, *nk*. umesti, metem, vb. pf. Butter burch Rühren erzeugen; umela sem; surovo maslo ravno

kar umeteno, frische Butter.

umestîtev, tve, f. die Aufstellung, die Placierung, nk.; die Inftallierung, Jan. (H.). umestiti, im, vb. pf. aufftellen, placieren, an-

bringen, Cig., ogr.-C., nk.; installieren, Cig. uméstnost, f. die Statthaftigleit, nk.

umęščeváti, ûjem, vb. impf. ad umestiti, nk. umetáč, m. ber Butterrührlöffel, bie Rührfelle,

St.-Cig., C.

umêtalen, îna, adj. tudi: umetálen, pogl. umetelen.

umetaljka, f. ber Butterrührfübel, Hal .- C. umetainica, f. ber Butterrührfübel, C.

umetalo, n. der Rührftod, der Butterftempel, C. umétati, am, vb. impf. ad umesti; Butter rühren, buttern, Jan., C.

umetel, li, f. bie Renntnis, bie Runft, Trub .-

umsteten, ina, adj. geschicht, erfahren, Dict., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm., Dol., Notr.; u. vojskovanja, Boh.; u. z lokom, u. k boju, Dalm.; u. in prebrisane glave, Jurč.; ksj umetelno sem jo ubral! Jurč.; umetelna zver, Notr.; funftfertig, Jan.; umetelni strugar, ber Runftbrecheler, Cig.; - funftlich, mit Runft gearbeitet, Meg., Mur., Cig., Jan.; taki vozovi so cenejši in umetelnejši, LjZv.; - umetelni nagon, ber Runsttrieb, Cig.(T.); - (govori in piše se nav. umetalen; tudi umeteljen, Levst., Cig.[T.]).
umetelnica, f. die Rünftlerin, Cig., Jan.

umeteinik, m. ber Rünftler, Guts., Mur., Cig., Jan., C., Vrtov. (Km. k.), Jap. (Sv. p.), nk. umetelnina, f. bas Runftgebilbe, Cig.(T.); ber

Runftgegenftand, DZ.

umętęłniski, adj. fünstlerisch, Cig. (T.), nk. umeteinost, f. 1) die Geschicklichkeit, Mur., Cig., Jan., Dalm., Krelj, Boh., Dol., Notr.; peti dar sv. duha je u., Schonl.; — bie Er-fahrung, Meg.; — 2) bie Runft, Guts.-Cig., Mur., Jan., nk.; vsaktero svojo u. izkušati, Krelj; sleherni je v svoji umetelnosti (umetalnosti) moder, Škrinj.-Valj.(Rad); obrazne umetelnosti (-teljnosti), DZ.

umętelski, adj. fünstlich, Runst-, Mur., C.; umetelsko znanje, die Runftfenntnisse, Navr.

(Let.).

umętelstvo, n. die Kunft, C. umptetscina, f. coll. die Runftwerte, C.

uméten, tna, adj. 1) geschict, Jan., Met.; umetna roka, Cig.; Modrij in zvijač je bila vseh umetna, Preš.; - verståndig, Mur., C.; - 2) künstlich, mit Runst gemacht, Kunst-, Cig., Jan., Cig.(T.), Notr., nk.; umetno delo, nk.; umetni izraz, ber Runftausbrud, Cig. (T.); umetni ogenj, bas Feuerwert, Cig.(T.). umetenica, f. = umeteno mleko, die Rühr-, Buttermild, C.

uméti, fjem, em, vb. impf. verfteben, begreifen. Mur., Cig., Jan., Met., nk.; kako ume le-ta to pismo? Trub.; bratje niso vedeli, da jih Jožef ume, Ravn.-Valj.(Rad); tega ne umejem, nk.; samo ob sebi se umeje, es versteht sich von selbst, Levst. (Nauk), nk.; verstehen, fonnen; da bi jaz umel prerokovati, Trub.; svoje delo umeje, Dalm.; tvoji hlapci umejo les sekati, Dalm.; ce ne morem, pa zato umejem, jvzhŠt.

umeti, umanem, vb. pf. 1) fertig reiben, Cig.; - 2) u. se, beim Reiben verloren geben, Cig. umetki, m. pl. bie Buttermilch, die Molfen,

SIGradec-C.

umetnica, f. bie Runftlerin, Cig., Jan., nk. umetnicariti, firm, vb. impf. = umetniciti, Cig. umetniciti, icim, vb. impf. fünfteln, Cig. (T.). umetnîja, f. = umetnost, Cig., Jan., M., nk.; umetnije = umetnine, nk.

umetnîjski, adj. Runft., Cig., Jan., nk. umetnik, m. ber Rünftler, Mur., Cig., Jan., nk. umetnina, f. bas Runftgebilde, das Runftwert, Cig.(T.).

umetnînski, adj. Runftwerte betreffenb; umetninska ostalina, fünstlerischer Rachlass, Navr. (Let.)

umetniški, adj. funftlerifch, Runft-, Cig., Jan.,

umetnistvo, n. bie Runftlerschaft, Cig. (T.). umetnost, f. bie Geschicklichkeit: babiska u., Vod.(Bab.); dasiravno zivali nimajo pameti, imajo vendar od stvarnika svoje umetnosti, Ravn .- Valj. (Rad) ; - die Berftandigfeit, Mur.; - bie Runft, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; dosti jezikov bo njegovo umetnost razglasovalo, Škrinj.-Valj.(Rad); Davidova u. na harpo, Ravn.-Valj. (Rad); - die Rünstlichfeit, Cig., Jan., nk.

umetnosten, tna, adj. Runste, Cig.(T.). umetovanje, n. die Runstelei, V.-Cig., Jan. umetováti, ûjem, vb. impf. fünsteln, Cig., Jan., C.

umévati, am, vb. impf. verstehen, Mur., Jan.; božje besede u., Ravn.-Valj.(Rad).

uméven, vna, adj. verständlich, faselich, begreiflich, Mur., Cig., Jan., C., nk.

umevnost, f. bie Berftanblichteit, bie Fafslichfeit, Mur., Cig., Jan., nk.

umienik, m. kdor umika, ber Schnipfer, ber Dieb. C.

umijatnik, m. ein Baschgefäß, Notr.

umík, íka, m. die Zurüdweichung, die Zurüdziehung, Cig., Jan. umika, f. = umik, C.

umikanje, n. 1) bas Begruden; - 2) bas Burüdweichen.

umikati, mîkam, čem, vb. impf. ad umekniti (umaknem); 1) wegruden;-u. se, ausweichen, Plat machen, weichen, fich gurud. ziehen, sich entfernen; - fich entziehen, C.; u. se dolžnostim, Cig.; - iz rabe se umiče, es tritt allmählich außer Gebrauch, DZ.; — 2) entwenden, schnipfen, Cig., C.

umíten, tna, adj. lieblich: tako umilni povedek,

umiliti, im, vb. pf. 1) in eine weiche Stims mung verseten, rühren, C.; vino ga je umililo (= omečilo mu je srce), $LjZ\nu$.; - 2) u. se: meni se je umililo, ich bin gerührt, es thut mir weh, Mik.; umililo se mi ga je, es jammert mich sein Unglück, Jan.; komu se ne umili nad ljubim Jezusom? Ravn.; -3) u. se: umilil se je očetu, er fand Erbarmen, Gnade vor bem Bater, V.-Cig.; - u. se, lieb werben, Vrt.; — 4) u. se, sich bemuthigen; vrni se spet k svoji gospe in umili se njej pod nje roke, Dalm.; umiljen, demuthig, C.

umiljati se, am se, vb. impf. ad umleti se; beim Mablen verloren geben, fich einmablen,

umilostíviti, îvim, vb. pf. gnädig machen, Jan.

umiráček, čka, m. bie Sterbeglode, Jan., SlN. umiranje, n. das Sterben; Die letten Buge; u. zvoniti, Npes .- Vraz.

umírati, mîram, vb. impf. ad umreti; 1) sterben; im Sterben liegen, in ben letten Bugen liegen; umirajočemu človeku svečo dati v roke; ljudje od žeje, od lakote umirajo; kdor meče izdira, od njih umira, Notr. - Žnid. (Let.); - luć umira, bas Licht ift im Ausloschen begriffen; - 2) u. za cim, fich nach etwas ftart fehnen, Cig.

umíravica, f. die Agonie, Blc.-C. umiríti, ím, vb. pf. beruhigen, besänftigen; u. se, ruhig werben, sich beruhigen; sich fassen. umírjati, am, vb. impf. ad umiriti. umirjavati, am, vb. impf. = umirjati, beruhi-

gen, M.

umirjeváti, ûjem, vb. impf. = umirjati. umiroviti, ovim, vb. pf. in ben Rubeftand verfegen, nk.; - hs.

umirovljenec, nca, m. der in den Auhestand Berfette, nk.

umîset, sli, f. ber Gebante, Krelj.

umîslek, sleka (setka), m. das Ersonnene: ber Entwurf, Die Unlage (3. B. eines Gebaudes, einer Strafe), Cig., Levst. (Cest.); - bas Phantasiegebilde, Jan.

umisliti, mislim, vb. pf. 1) erfinnen, ausfinnen; umisljen, eingebildet, imaginar, Cig. (T.), Znid., nk.; - 2) u. se = domisliti se: prej bi se bil smrti umislil (tako pravi, komur se kaj nenadejanega dogodi), Notr.-Let.

umisljati, am, vb. impf. ad umisliti; erbenten, aussinnen, Cig., nk.; kaj si umišljaš take reci? warum tommst du auf solche Gebanten? Notr.; tega si nikar ne umišljaj! fomme ja nicht auf diesen Gebanten! Levst. (Bec.); za roj se u., an das Schwärmen benten, Levst. (Beč.).

umišljav, áva, adj. phantasiereich, Jan. umišljava, f. 1) die Einbildung, die Phantasie, Jan.; - 2) ber Entwurf: u. pridige, C. umišljiv, íva, adj. phantasiereich, Jan. umiti, umijem, vb. pf. waschen, abwaschen; u. se, sich maschen.

úmiti, im, vb. impf. 1) verständig machen. wißigen, M.; — abrichten, Mur.; — u. se, fich an Berftand ausbilben, Jap.-C.; - 2) u. se s kom, in wißelnder Rebeweise mit jemanbem wetteifern, Koborid-Erj. (Torb.); - 3) u. se, sich benten, sich einbilden, Fr.- C.; -4) u. se, zornig fein, zurnen, Rez .- C. umititi, im, vb. pf. = podmititi, bestechen, umiváč, m. = kdor kaj umiva, Cig. umivaten, ina, adj. Basch: umivatni lonec, Dalm.; umivalna miza, ber Baschtisch, Cig., Levst.(Pril.). umivališče, n. ber Bafchplat, C. umivaknica, f. 1) das Waschbeden, das Lavoir, Cig., Jan., C., ogr.-Mik., DZ., nk.; - 2) ber Abwaschsehen, Mur.; — 3) soba umivalnica, bas Baichzimmer, Levst (Pril.). umivatnik, m. 1) bas Bafchbeden, Dict., Cig., Dalm., Jsvkr.; - 2) ber Bajchtaften, nk. umivalo, n. bas Bafchgeschirt, Jarn., C. umívanica, f. das Abwaschwasser, C. umivanje, n. bas Baichen. umívanski, adj. = umivalen: u. lonec, Trub. umívati, am, vb. impf. ad umiti; majchen; posodo u.; roke si u.; u. se, sich maschen. umîvnik, m. = umivalnik 1), Mur., C. umladiti, im, vb. pf. abliegen laffen : u. sadje, Z., Dol.; u. se, abliegen, murbe werden, Dol.; umlajen, abgelegen, mürbe: umlajeno sadje, Dol.; - lan je umlajen, ber Flache ift genug geröftet, Cig. umlatiti, im, vb. pf. 1) burchbreichen, Cig.;—
2) u. se, beim Dreichen verloren gehen, Cig. umleti se, umeljem se, vb. pf. beim Mahlen verloren geben, sich einmahlen, Cig., C. umljiv, iva, adj. = umeven, Cig., Jan., C. umljívost, f. = umevnost, Jan. ûmnež, m. ber Bigling, Cig. umniciti, icim, vb. impf. vernünfteln, Jan.(H.). umnik, m. ber Intelligente, C.; Umnik se privadi vsacega sveta, Levst. (Zb. sp.). umnost, f. i) bie Berftanbigfeit, bie Intelligeng; - 2) = umetnost, die Runft, Mur.; pevska u., Vod.(Pes.). umnožaj, m. die Bermehrung, Cig.(T.). umnožek, žka, m. bie Bermehrung, ber Buwachs, Cig., C. umnoževáti, fijem, vb. impf. ad umnožiti, nk. umnožîtev, tve, f. die Bermehrung, Jan.(H.). umnožíti, im, vb. pf. vermehren, vervielfältigen, Cig.(T.), C., nk.; u. se, sich vermehren, Cig., C., nk. umoboten, ina, adj. geistestrant, nk. umobotnost, f. die Geistestrantheit, nk. umoči, umorem, vb. pf. wieder zu Kraften tommen, zu sich tommen: bolnik je umogel, C. umočviriti se, îrim se, vb. pf. sumpfig werben, umodriti, im, vb. pf. flug machen, wigigen, Jan., Fr.-C.; u. se, flug, weise werben, Jan., C. umogočiti, fcim, vb. pf. ermöglichen, C. umot, mola, m. die hervorragung, die Anhohe, Cig., Nov .- C.; - ber Borfprung, Jan. umółčati, im, vb. pf. = umolkniti, Mur.

umôłkljaj, m. das Berstummen. Jan. umółkniti, môłknem, vb. pf. verstummen, stille merben; ptiči so umolknili; - veter, grom ie umolknil. umółknjenje, n. bas Berstummen. umòr, móra, m. ber Morb, bie Morbibat, Mur., Cig., Jan., nk. umorec, rca, m. ber Morber, Mur., Cig., ogr.-C. umorîtelj, m. ber Olörber, Mur., ogr.-C. umorîtev, tve, f. die Ermordung, Mur., Cig., Jan., nk. umoriti, im, vb. pf. ermorden, tödten; u. se, sich töbten; - unwirksam machen: u. strup, umorivec, vca, m. = umoritelj, Mur., Cig. umorjenec, nca, m. ber Ermorbete, Mur., Cig. umorjęnka, f. die Ermordete, Cig. umorník, m. der Mörder, Cig., ogr.-C. umorožéljnost, f. die Morblust, Cig. umôrstvo, n. der Mord, Mur., Cig., C., nk.; tudi: umorstvò, Valj.(Rad). umoslovec, vca, m. ber Logifer, Cig. umosloven, vna, adj. logifch, Cig. umoslôvje, n. die Logit, Cig. umotvor, tvora, m. das Geistesproduct, Cig. (T.); — bas Runftwert, Jan., nk. umotvorina, f. = umotvor, Jan., Cig. (T.), Naprej-C., (umotvorina) Levst.(Zb. sp.). umovanje, n. bas Raisonnement, die Argumentation, die Schlufsfolgerungen, Cig. (T.). umovati, Gjem, vb. impf. raisonnieren, philosophieren, V.-Cig., Cig.(T.), C., nk.; u. po pravilih logike, Nov. umoven, vna, adj. rationell, Cig.(T.). umoverec, rca, m. der Rationalist. Jan., C. umovêrje, n = umoverstvo, ZgD. umoverstvo, n. der Rationalismus, Cig., nk. umovît, adj. talentiert, Cig.(T.). umraciti, im, vb. pf. buntel, bammerig machen, Mur.; u. se, duntel, dammerig werden, Mur. umreti, mrem, mfjem, vb. pf. sterben; - u. od žalosti, od glada, za lakoto, za kako boleznijo; u. z zlo smrtjo, eines schlimmen Lodes sterben, Trub.; u. z naglo smrtjo, Dol.; umrli, ber Berftorbene, nk. umrjoc, adj. fterblich. umrjocnost, f. bie Sterblichfeit. umfkati, am, vb. pf. trachtig machen (o ovcah, ali redkoma), Cig. umfkniti, mfknem, vb. pf. = mrkniti: solnce je umrknilo, Jsvkr. umitec, ica, m. ber Berftorbene, ber Tobte. Dalm., Kast., ogr. - Valj. (Rad); umrlca se dotekniti, Dalm. umrljiv, íva, adj. sterblich, Mur., Guts.- Cig., Jan., nk. umrljivost, f. die Sterblichkeit, Guts. - Cig., Mur., nk. umrteten, ina, adj. sterblich. Mur., Krelj, (umrteljen, C.). umrtetnik, m. ber Sterbliche, Mur., Zora. umrtelnost, f. die Sterblichfeit, Mur., C.

umftje, n. das Sterben, ber Sterbefall, Meg .-

 $C_{\cdot,\cdot}$ Cig. $(T_{\cdot,\cdot})$, $DZ_{\cdot,\cdot}$

umrtviten, ina, adj. Amortisations. DZ. umrtvilo, n. = amortizacija, DZ. umrtviti, im, vb. pf. 1) töbten, abtöbten, C.; meso u., Cig.; - 2) amortifieren, Cig., DZ. umrviti, im, vb. pf. abbroden, Polj. umfzniti, mfznem, vb. pf. bom Frofte bollig burchbrungen werben, ausfrieren, Cig. umski, adj. Berftanbes: umsko delovanje, die Berstandesthätigkeit, Lampe(D.); — abftract, Jan., Levst. (Glas.); umske reči, Levst. ûmstven, stvena, adj. Bernunft-, intellectuell, Cig.(T.); umstveno spoznanje, bie Bernunftertenntnis, Cig.(T.); u. dokaz, ein Bernunftbeweis, Cig.(T.); — vernunftmäßig, Cig.(T.); umstvena verjetnost, die Bahricheinlichkeit a priori, aus Gründen, Cig. (T.); — geistig, Cig.(T.); umstvene sposobnosti, die Geistesanlagen, Cig.(T.). ûmstvenik, m. der Nationalist, Cig. ûmstvenost, f. die Bernunstmäßigkeit, Cig. ûmstvo, n. die Intelligeng, Cig.(T.). umstvováti, üjem, vb. impf. philosophieren, Cig.(T.), nk.; — rus. úmščina, f. die Pfiffigleit, die Runft, C. umúliti, im, vb. pf. = omuliti, Mik. umúzniti se, můznem se, vb. pf. entschlüpfen, Jan.(H.). umúžiti, im, vb. pf. u. piščali, Hirtenflöten aus losgelöster Rinde (Beibenrinbe) machen, Mik. unapredba, f. bie Forberung, Cig.(T.). unaprediti, predim, vb. pf. bormartebringen, förbern, Cig.(T.), nk.; - hs. unasati, am, vb. impf. ad unesti; i) megtragen; veter unasa listje, vzhSt.; gewaltsam entführen, Cig., Jan.; - entwenden, Cig., C.; - 2) weniger ausgiebig sein: Zito unasa, kadar nasad ne daje toliko, kakor po navadi, M.; - 3) u. se, vom Gifer ablaffen, nachgeben, Cig. unaviti, im, vb. pf. mube machen, ermuben, Fr.-C unca, f. die Unze, Jan.(H.). uncialen, Ina, adj. Unzial-, nk. ūncija, f. = unča, Cig.; - rus. unča, f. bie Unze, Cig., Jan. unejevoljiti, voljim, vb. pf. unwillig machen, C.; u. se, unwillig werben, C. unepokojíti, im, vb. pf. in Unruhe verfegen, beunruhigen, Hip .- C. unes, nesa, m. die Entraffung, die Entführung, unesek, ska, m. ber Abgang (Calo), Cig. unesénje, n. die Entführung: u. zenske, DZ. unesenka, f. die Entführte, Cig. unesreciti, srecim, vb. pf. ungludlich machen, C., nk. unésti, unésem, vb. pf. 1) davontragen; sedite,

da nam spanja ne unesete! wegraffen, entführen, Cig., Jan., C.; smrt ga je unesla,

ogr.-M.; volk ovco, povodenj most unese,

ogr.-Valj. (Rad); u. glavo, pete, mit heiler

Haut davonkommen, entfliehen, Cig., C.;

= u. jo, Cig., M., Vrtov.(Km. k.); - 2) ent-

menben, Mur., Cig., Jan.; veliko je unesel in ukradel, Trub.; - unesena mitarina, verfürzte Mautgebür, Levst.(Pril.); -3) beim Bielen fehlschlagen: vselej mu je uneslo, BlKr.-M.; — 4) u. se, durch zu vieles Eragen einen Schaben erleiben, sich übertragen, Cig.; - u. se, sich abnüten : vsako orodje, a izlasti vrteča se priprava se unese s časom, rekše, ubrusi se in ogladi, a tudi človek, Koborid-Erj. (Torb.); malinček (za kavo) ne služi dobro, dokler se ne unese, Podkrnci-Erj. (Torb.); - vom Gifer nachlassen, nachgeben; clovek se s casom unese, Savinska dol.; - jahm werben: junec je bil divji, a zdaj se je unesel, Gor.; - sovraštvo se je uneslo (hat abgenommen), Let.; vreme se je uneslo, das Wetter hat sich gebeffert, Ljub.; - geringer, weniger werben, verloren gehen: unese se predivo pri predvi, žito pri mlenju, Polj. uni, pron. pogl. 1. oni. unicha, f. bie Bernichtung, Jan.(H.). uniconjo, n. die Bernichtung, Cig., nk. unicevaten, ina, adj. vernichtenb, nk. uničevanje, n. bas Bernichten, die Bernichtung, uničeváti, ûjem, vb. impf. ad uničiti; vernichten, Cig., Jan., nk.; - annullieren, Cig.; - u. se, fich zugrunde richten, fich vernichten; – sich ausheben: dva nasprotna istoimenska izraza se unicujeta, Cel.(Ar.). unicevavec, vca, m. ber Bernichter, Cig., nk. uniciti, nicim, vb. pf. vernichten, zugrunde richten, Cig., Jan., nk.; - nichtig machen, annullieren, Cig.; - aufheben (math.), Cig. uniforma, f. enakolična obleka (vojaška, uradniška), bie Unifornt. uniformováti, ûjem, vb. impf. (pf.) v uniforme oblaciti (obleci), uniformieren, Jan. únija, f. edinstvo, die Union, nk. unitarec, rca, m. ber Unitarier, Cig.; (unitarci so razkolniki, ki ne verujejo v trojedinost univērza, f. = vseučilišče, Jan., nk. univerzālen, lna, adj. občen, splošen, universell, Universals, nk. univerzalizováti, üjem, vb. impf. (pf.) universalisieren. Levst. (Zb. sp.). univerzālnost, f. občnost, splošnost, bie Uniperfalität, nk. unds, nosa, m. die Entwendung, Cig.; - die Entführung, Cig. unoviti, im, vb. pf. = ponoviti, erneuern, M. uočíti, im, vb. pf. ins Auge faffen: u. pravo dobo, Cig.(T.). uoráti se, uórjem se, vb. pf. = utruditi se z oranjem, Cig. ûp, m. 1) die Hoffnung, die Erwartung, Mur., Cig., Jan., nk.; Moj up je šel po vodi, Preš.; 2) ber Crebit: dati, vzeti na up, auf Credit geben, nehmen.

upad, pada, m. ber Fall, bie Abnahme, bas

Sinten: u. vode, živega srebra, Cig.

upadanje, n. bas Fallen, bas Sinten, bas Abnebmen.

upádati, padam, vb. impf. ad upasti; fallen, finten, abnehmen; voda upada; oteklina, otok upada, Cig.; - srce, srčnost mi upada; — körperlich verfallen, einfallen, abnehmen, mager werben, Cig.; lica mu upadajo, Cig.; - u. z besedo, fleinlaut werden, Cig.

upadek, dka, m. 1) die Abnahme, Cig., C.; u. vode, C_i , — 2) ber Berfall, C_i ; u. udov, bie Baralhse, C_i ; — 3) ber Abgang (an Bahl, Maß, Gewicht), Cig., Jan., DZ.; v u. iti, verloren gehen, Levst (LjZv.); - 4) = pogrešek, ber Fehler, kajk .- Valj. (Rad); - 5) upadki = odpadki, bie Abfalle, Svet. (Rok.). upadlost, f. die Magerfeit, Cig.

upáhati, paham, vb. pf. u. ogenj, bas Reuer

aufwehen, Cig.

upáliti, im, vb. pf. = užgati: luč u., Cig.; - u. se, entbrennen, in Flammen gerathen, Cig.

upametiti se, im se, vb. pf. fich entfinnen. Jan. upámetovati se, ujem se, vb. pf. = spametovati se, zur Bernunft fommen, M.

ûpanje, n. 1) das Hoffen, die Hoffnung; vera, upanje in ljubezen; - 2) ber Crebit: na upanje dati, prodati, vzeti, kupiti.

upasti, padem, vb. pf. 1) fallen, finten, abnehmen; voda je upadla; - cena je upadla, Cig.; — srce mi je upadlo; komu bi v takem ne upadla? le Davidu ne upade (namr. srčnost), Ravn.; jeza upade, ber Rorn legt fich, Cig.; - 2) torperlich abnehmen, einfallen, verfallen, mager, ichwach werben; obraz mi je upadel, Cig.; roke so mi upadle, ves život mi je upadel, C.; upadla lica, eingefallene Bangen; - 3) z besedo u., fleinlaut werben, Cig.; beseda mu je upadla, er ift fleinlaut, Cig.

ûpati, am, vb. impf. 1) hoffen, erwarten; u. zdravja, Met. - Mik.; - seine Soffnung auf jemanden segen, vertrauen; u. na Boga, v Boga; - 2) trauen; u. komu, čemu; - u. si, sich trauen, sich getrauen; (nav. u. se); on si (se) ni upal besedice izpregovoriti; (tudi brez "si"): ne upam iti po noči, C.; — 3) u. komu kaj, jemandem etwas creditieren;
— 4) u. se v kom = u. v koga, ogr.-Valj.

(Rad).

upávati, am, vb. impf. = na počak puščati, DZ.; - prim. upati 3).

upavec, vca, m. ber Glaubiger, V.-Cig. upazen, zni, f. die Hoffnung, bas Bertrauen, (tudi: upazen) ogr.-M., C., Valj.(Rad).

upaznost, f. = upazen, ogr.-C., M.

upeci se, pecem se, vb. pf. an Große beim Baden, Braten verlieren, fich einbaden, fich einbraten, Cig., Mik., Polj.

upeh, peha, m. die Ermudung, die Ermattung, Cig., C.

upehanec, nca, m. ber Mube, ber Marobeur, Jan.(H.).

upehanost, f. bie Mübigkeit.

upehati, am, vb. pf. mube machen, ermuben, erschöpfen; hoja upeha človeka; konja u. z

ježo; — u. se, sich müde gehen, sich außer Athem laufen; u. se z delom, fich mit ber Arbeit abmüben, mübe werben; do smrti se u., Kast.; — (tudi: upęháti, Kast.).

upehniti, pehnem, vb. pf. mube, matt werben, C. upehováti, ûjem, vb. impf. ad upehniti: upehujoč konj, SIN.

upékati se, pêkam se, vb. impf. ad upeči se sich einbaden, sich einbraten, Cig.

upeljánka, f. die Entführte, Jan.

upéljati, péljem, peljáti, am, vb. pf. entführen,

upeljávati, am, vb. impf. ad upeljati, Jan. ûpen, pna, adj. 1) hoffnungsvoll, C.; — 2)

Credit, Cig., Jan. upeneziti, ezim, vb. pf. in Gelb umfegen, berfilbern, Svet.(Rok.).

upenja, f. bie Anstrengung, C.

upenjati, am, vb. impf. ad upeti; entgegenfpannen, M.; u. se, fich entgegenstemmen, Cig.; - u. se, sich anstrengen, sich abmuben, Cig., C.; u. se za kaj, C.

upęnjavec, vca, m. = kdor se za kako reć upenja, C.

upepeliti, im, vb. pf. einaschern, in Afche verwandeln, Mur., Cig.(T.), nk.; u. mesto, nk. upériti, im, vb. pf. = naperiti: kolo u., das Rad mit Speichen versehen, Notr.; — prim. vperiti.

uperki, m. pl. die Anftrengungen, die Beftrebungen, C.

upęs, adv. = pes, Sv. Peter pri Gorici-Eri. (Torb.).

upesiti se, im se, vb. pf. fich ermuben, C. upesljiv, iva, adj. leicht zu ermuben, C.

upetati, am, vb. pf. - pete odnesti, entgeben. Z.; toliko, da sem upetala dežju, Gor. upeti, upnem, vb. pf. i) entgegenspreigen, M. · u. se, fich entgegenstemmen, Cig.; — fich widersehen, C .: - 2) u. se, sich anstrengen, sich bemühen, Cig.

upetiti se, im se, vb. pf. sich treffen, sich fügen: lepo se je upetilo, Svet. (Rok.).

upetost, f. Die Begriffestügigfeit, C.

upičiti, pîcim, vb. pf. stechen, Cig. upíhati, ham, šem, vb. pf. 1) ausblajen; -2) entfliehen, DSv.; = u. jo, Glas.

upihniti, pihnem, vb. pf. 1) das Licht ausblasen: u. luč; - 2) u. jo, bavonlaufen, Cig.,

upijančljiv, íva, adj. Cig., pogl. upijanljiv. upijaniti, anim, vb. pf. betrunten machen, be-

rauschen; u. se, sich betrinken. upijanljiv, íva, adj. berauschend, C., nk.

upijati, am, vb. impf. ad upiti; berauschen, C. upik, m. = pik, der Stich (g. B. eines Insectes), Cig.

upiker, kra, adj. = piker 1), heitelig, Savinska dol.

upiliti, pilim, vb. pf. abfeilen, Jan.(H.). upînki, m. pl. die Auftrengungen, C.

upipati, pîpam, pljem, vb. pf. beschmuten, Meg., Alas.; upipan, Trub.

upir, m. ber Biberftanb, C.

upîranjo, n. bas Entgegenstemmen, ber Biberftanb.

upîrati, am, vb. impf. ad upreti; 1) ftemmen, anstemmen; u. oči v kaj, v koga, ben Blid auf etwas (jemanben) heften : - u. se, sich ftemmen; u. se z nogami, z rokami, s hrbtom v kaj; — u. se, sich widersepen, Widerstand leiften; fich weigern; widerftreben, fich ftrauben; – miberstehen: jed se mi upira; upira se mi, pisati o tej reči, nk.; — u. se v koga, mit jemanbem streiten, C.; u. se, sich anftrengen, abmühen o. abradern; u. se z delom, z ljudmi; u. se za čim, sich um etwas beftreben, C.; - 2) entgegenfteben, entgegenwirlen, hemmen: u. komu, Levst. (Pril.); koder in kolikor zemlja ne upira, Levst. (Močv.); trebalo bi upirati, da ne bi toliko prodovja prihajalo v struge, Levst. (Močv.). upirav, adj. widerfeslich, widerfpenftig, Rez.-C. upîravec, vca, m. 1) = kdor se za čim upira, C.; - 2) ber Ballen am Faufthobel, V.-Cig. upîravka, f. der Dachsparren: upiravke se v sleme upirajo, Dol.

upîrek, rka, m. ber Biberftanb, C.

upîrljiv, adj. widerseslich, Cig., C.

upîrljivost, f. die Biderfehlichkeit, Cig. upitati, pîtam, vb. pf. masten: upitana živina, Dict Kreli

Dict., Krelj. upiti, pijem, vb. pf. berauschen, C.; — u. se

= opiti se, sich betrinken, M., C. upitomiti, im, vb. pf. zähmen, entwilbern, Cig.;

— sittigen, Cig. (T.); — hs. upívati, am, vb. impf. ad upiti; berauschen, Jan.; u. se, sich betrinken, Jan., Vrtov. (Km. k.). upláhniti, plähnem, vb. pf. sich berstachen, saken, sinken (o oteklini, vodi); — (pren.), krast-

los werden, C.
uplahováti, újem, vb. impf. ad uplahniti; sich
verslachen, sallen, abnehmen, Mur., Cig.; voda

uplahuje, Met. uplajbati, am, vb. pf. mit bem Bleisoth beftimmen, Gor.; — prim. plajba.

uplamenéti, ím, vb. pf. aufflammen, Mur. uplameníti, ím, vb. pf. auflodern machen, Mur., Cig.; u. se, aufflammen, Dict., Cig.; — (pren.) entflammt werden: u. se od sv. Duha,

uplasiti, plasim, vb. pf. erichreden, in Angft verfeten.

uplati se, poljem se, vb. pf. beim Schmingen verloren gehen: zito se upolje, Cig.

 uplatiti, im, vb. pf. būgen, entgelten, C., Trub., Krelj, Dalm.; mi moramo njih pregrešenja uplatiti, Dalm.

2. uplatitl, im, vb. pf. bezaubern, beichreien, Guts.-Kor.-Cig.; u. se, verzaubert werden, Guts., Jarn., Mur.: — prim. 2. platiti 4).

Guts., Jarn., Mur.; — prim. 2. platiti 4). uplávati, plâvam, vb. pf. entschimmen, Jarn. uplemeníti, ím, vb. pf. befruchten; u. se, befruchtet werden; matice se uplemene od trotov, Erj. (Torb.).

uplemeniti, am, vb. impf. ad uplemeniti, DZ., Nov., nk.

uplemenjeváti, ûjem, vb. impf. = uplemenjati, nk.

upleníti, ím, vb. pf. erbeuten, rauben, Cig., Jan., nk.; tudi: upléniti: Kraljica ti je vplenjena, Npes.-K.

uplėsti, plėtem, νb. pf. u. jo = hitro ubežati, Zv.

upljiv, sva, adj. mit Bertrauen, zuversichtlich: upljivo moliti, C.

uplodíti, ím, vb. pf. 1) hefruchten, Cig.; u. zemljo, C.; — 2) ausbrüten, Jarn.; u. se, ausgebrütet werden: kjer se ptica uplodi, tja rada hodi, Jarn.

uplojénje, n. die Befruchtung.

upnica, f. bie Glaubigerin. upnik, m. ber Glaubiger.

upočásiti, čâsim, vb. pf. verlangsamen, Let.

upodâbljanje, n. 1) die Affimilation, Cig.(T.);
— 2) die Gestaltung, die Bilbung, die bilbliche Darstellung, Jan., nk.

upodabljati, am, vb. impf. ad upodobiti; 1) assimilieren, Cig. (T.); u. se, sich ähnlich machen, ähnlich werden, Let.; — 2) formen, gestalten, bilben, Jan.; durch Abbildungen darstellen, Cig. (T.), nk.; upodabljajoče umetnosti, bil-

benbe Künste, Zv. upodajainica, f. = upodajnica, Cig. upodajeo, jca, m. ber Erebitor, Jan.

upodajen, jna, adj. Crebit gemahrend, Crebit-,

upodainica, f. die Creditanstalt, Jan. upodoba, f. 1) die Assimilation, Cig.(T.); — 2) die Gestaltung, die Bildung, Cig., Jan.

upodobek, bka, m. die bildliche Darstellung, bas Bilb. Slom.

upodobîtev, tve, f. 1) die Assimilation, Jan.;
— 2) die Gestaltung, Jan

upodobiti, dobim, vb. pf. 1) ähnlich machen, Mur., Cig.; assimilieren, Cig., Jan., Cig. (T.); u. se, ähnlich werden, Mur.; -- 2) gestalten, formen, bilben, Cig., Jan., Cig.(T.); durch Abbildungen darstellen, Cig.(T.), nk.

upodóbnost, f. bie Bestastbarleit, Cig.(T.). upodoboválen, Ina, adj. bisbenb: upodobovâlne umetnosti, Cig., Vest.

upodobovánje, n. = upodabljanje, Cig., Jan. upodobováti, ûjem, vb. impf. = upodabljati, Cig., Jan.

upogib, giba, m. ber Einbug, Cig.(T.). upogibanje, n. bas Biegen.

upogibati, gibam, bliem, vb. impf. ad upogniti; biegen, beugen; u. kolena, bie Rnie beugen.

upogiblsiv, (va, adj. biegsam, beugsam, C. upogiblsivost, f. bie Biegsamkeit, bie Beugsamkeit, C.

upogibnica, f. ber Beugemustel, ber Beuger, Cig., Cig.(T.), Erj.(Som.).

upogljiv, íva, adj. Cig.; pogl. upogibljiv. upogniti, pognem, vb. pf. biegen, beugen; u.

se, sich biegen, sich beugen. upojemnik, m. ber Creditnehmer, der Borger,

Cig.
upokojęnec, nca, m. ber in ben Ruhestand
Bersette, Jan.(H.).
upokojsto, n. die Beruhigung, Levst. (Pril.).

upokojíti, ím, vb. pf. 1) zur Auhe bringen, beruhigen, befanftigen, Cig., Jan.; u. se, sich beruhigen, Cig., Jan.; — 2) in den Auhesstand versehen, nk.

upolovíti, im, vb. pf. = razpoloviti, Jan.(H.). upopkati, am, vb. pf. äugeln, oculieren, V.-Cig. upor, pora, m. 1) die Anstemmung, Cig.; - 2) die Anstrengung, die Bemühung, Cig., Jan.; - 3) die Aussehnung, der Aufruhr, die Widersfehung, der Wiberstand, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — der Protest, Cig., Jan.; — der Widers

ftanb (phys.), Sen (Fiz.).

upora, f. 1) bie Bibersehung, Valj.(Rad); —

2) bie Gegenstrebe, (arch.), h. t.-Cig.(T.); —

3) bie Raderei, Jan.

uporaba, f. bie Anwendung, die Berwendung, Cig. (T.), nk.; napačna u. zakona, DZkr.

uporáben, bna, adj. antwendbar, verwendbar, Cig.(T.), nk.

uporábiti, im, vb. pf. anwenden, verwenden, Cig.(T.), nk.

uporábljati, am, vb. impf. ad uporabiti, Cig. (T.), nk.

uporábnost, f. die Anwendbarkeit, Cig.(T.), nk. upóren, rna, adj. 1) widerseplich, widerspenstig, renitent, Cig., Jan.; — coercitiv (phys.), Cig. (T.); — 2) Widerstands, nk.

uporljiv, íva, adj. wiberspenstig, Zora, Bes. upornež, m. ber Bibersesliche, ber Biberspenstige, Cig., Jan.

upornica, f. das Biberlager bei ben Bruden, Levst. (Cest.).

upornik, m. ber Biderfegliche, ber Biderfpenftige, Cig., Jan., C.; - ber Rebell, nk.

upornost, f. die Bidersetlichkeit, die Bidersspenstigkeit, Cig., Jan., C., nk.; — die Coercitiokraft, h. t.-Cig.(T.); molekularna u., Sen. (Fiz.).

uporstvo, n. der Trop, Cig.(T.).

upotręba, f. die Anwendung, die Berwendung, Cig., Jan., Cig.(T.).

upotrébiti, im, vb. pf. anwenden, berwenden, Gebrauch machen, benutsen, Cig., Jan., Cig.-(T.), C., nk.; — hs.

upotrebljati, am, vb. impf. ad upotrebiti, Let. upotrebljavati, am, vb. impf. = upotrebljati, Jan., nk.

upotrebljeváti, ûjem, vb. impf. = upotrebljati, Jan., nk.

upováti, ûjem, vb. impf. creditieren, borgen, prisega iz 17. stol.-Let. upovâvec, vca, m. der Geldleiher, Škrinj.-Valj.

(Rad), Jap.-C.

upoznáti, znam, vb. pf. tennen lernen, u. se, betannt werden, sich betannt machen, nk.

upozoríti, ím, vb. pf. = opozoriti, aufmertfam machen: u. koga česa, Cig.(T.).

upraskati, am, vb. pf. u. luc, burch Streichen (mit einem Streichhölzchen) Licht machen, Jurc.

uprásniti, prâsnem, vb. pf. 1) aufftreisen, durch Streisen verwunden, Cig.; — 2) u. luc, durch einen Streich (mit einem Streichhölzchen) Licht machen, Jurc.

upräšek, ška, m. die Berstaubung, DZ. uprati, uperem, vb. ps. 1) u. si roke, sich die Hand burch vieles Waschen wund waschen, auswaschen, Cig.; — 2) u. se, beim Waschen an Wert verlieren, Polj.

uprâva, f. die Berwaltung, die Abministration, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Levst.(Nauk), nk. uprâven, vna, adj. Berwaltungs-, administra-

tib, nk. upravičenec, nca, m. ber Berechtigte, nk. upravičenka. f. die Berechtigte. nk.

upravîčenka, f. bie Berechtigte, nk. upravîčeváti, ûjem, vb. impf. ad upravičiti, nk. upravíčiti, îčim, vb. pf. berechtigen: upravičen, berechtigt, befugt, Cig., Levst.(Nauk), nk.

upravîtnica, f. die Factorei, Jan.(H.). upravîtelj, m. der Berwalter, der Administrator, der Factor, Levst.(Nauk), nk.

upravîteljica, f. die Berwalterin, nk.

upravîteljski, adj. Berwalters-, Abminiftrations-, nk.

upravîteljstvo, n. die Berwaltung, die Abministration, Levst (Nauk), nk.; — die Berwalterstelle, das Amt des Abministrators, DZ., nk.

upraviti, pravim, vb. pf. nach einer Regel richten, in gehörige Ordnung bringen, V.-Cig.

uprávljati, am, vb. impf. nach einer Regel richten, in gehörige Ordnung bringen, V.-Cig.; — verwalten, administrieren, Levst. (Nauk), nk.; u. z denarjem (gebaren), Cig. (T.); u. z zalogo, DZ; tudi: u. kaj, nk.; (hs.).

upråvnica, f. die Berwalterin, Cig. upråvnik, m. der Berwalter, der Administrator,

Cig., Jan., DZ., Nov. upravnina, f. die Berwaltungs, die Abminiftrationsgebür, nk.

upravnîštvo, n. die Berwaltung, die Abminisftration, das Berwaltersamt, nk.

upravokrépiti se, krépim se, vb. pf. rechtsträftig werben, die Rechtstraft erlangen, Cig. (T.), DZ.

upravstven, ena, adj. Berwaltung. DZ.; bas Berwaltung. DZ.; bas Berwaltung. bas Berwaltung. DZ.;

upredmétiti, mêtim, vb. pf. objectivieren, Cig.

upregniti, gnèm, vb. pf. anbiegen, (tudi: uprégniti), Cig.

uprepastiti se, pastim se, vb. pf. sich entseten, Cig. (T.).

uprésti se, uprédem se, vb. pf. sich wund spinnen, Cig.

upréti, uprèm, vb. pf. 1) stemmen, anstemmen, u. kaj v kako reč; u. oči v kaj, v koga, ben Blid auf etwas ober jemanben heften; - 2) u. se, sich stemmen; u. se na noge, u. se z nogami, z rokami, s hrbtom v kaj (v steno, v vrata); - u. se, sich wiberseten, sich auflehnen, Wiberftand leiften; fich weigern; uprl se je, da ne pojde; - zu wiberstehen anfangen, zuwider werden; jed se mi je uprla; vino se mu je uprlo, ne more ga več videti.

upfhniti, pfhnem, vb. pf. entfliehen, babon-

laufen, Jan. upriket, kla, adj. u. želodec, Savinska dol., C.; pogl. upiker.

uprižati, am, vb. pf. bunt, geftreift, ichedig machen; uprižan, bunt, geflectt, Mur., C.; . fcmutig im Geficht, M.

upropastiti, pastim, vb. pf. ine Berberben sturgen, Jan., Cig.(T.), nk.; - hs.

uprostitev, tve, f. die Bereinfachung, Cig.(T.),

uprostiti, im, vb. pf. vereinfachen, Cig., Cig. (T.), DZ.

uproščati, am, vb. impf. ad uprostiti; vereinfachen, Cig.(T.).

upften, tna, adj. widerfeglich, C.

upftiti, pîtim, vb. pf. = oprtiti, Jan., Levst. (Zb. sp.).

ûra, f. 1) die Uhr; žepna u., die Saduhr; u. na nihalo, die Bendeluhr, Cig.(T.); u. po-navljavka, die Repetieruhr, Cig.; peščena ura,

die Sanduhr, Meg.; koliko je ura? wie viel Uhr ist es? — 2) die Stunde; koliko ur je? = koliko je ura? C., Goriš., Kras; ob uri = ob eni, um ein Uhr, BlKr.; zadnja ura; zadnjo uro zvoniti, die Bugenglode lauten; = večno uro zvoniti, Blc.-C.; debelo uro hoda, eine starte Stunde Beges; rana ura, zlata ura, Morgenftunde hat Golb im Munde; več velja ura kakor dan 💳 bie rechte Beit muß man benugen, Cig.; — 3) bas Wetter: lepa ura, Cig., Jan.; huda ura, bas Ungewitter; vlažna u., feuchtes Wetter, C.; 4) mrtvaška ura, ber Eroptopf (anobium pertinax), Erj.(Ž., Torb.).

uràd, ráda, m. bas Amt, Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., nk.; (menda po češ. uřad narejena beseda).

uraden, dna, adj. Amts-, amtlich, officiell,

Mur., Cig., Jan., nk. uradnica, f. 1) die Beamtin, nk.; — 2) =

uradovalnica, bas Amtslocal, Jan.(H.). uradnîja, f. bas Amt, nk.

uradnik, m. der Beamte, Guts., Mur., Cig.,

Jan., nk. urādniški, adj. Beamtens, nk.

uradnistvo, n. ber Beamtenftand, die Beamtenichaft, bas Beamtenwefen, Jan., nk.

urádoma, adv. von amtswegen, officiell, Cig., Jan., DZ.

uradovāinica, f. bas Amislocal, DZ.

uradovanje, n. die Amtsführung, die Amtierung, nk.

uradováti, üjem, vb. impf. bas Amt ausüben, amtieren, Jan., Levst. (Nauk), nk.

uradovišče, n. ber Amtsort, DZ. urádovnica, f. = uradovalnica, DZ.

urajtati se, am se, vb. pf. 1) sich verrechnen, Cig.; - 2) urajtal sem se, es ift mir eingefallen, jvzh.St.; (u. si, fich einbilben, Slom .-C.).

urān, m. neka kovina, baš Uran.

ûrar, rja, m. der Uhrmacher.

urarica, f. die Uhrmacherin. urárnica, f. die Uhrfabrit, Cig., C.

ûrarski, *adj*. Uhrmacher-.

ûrarstvo, n. die Uhrmacherei, das Uhrmachergewerbe, die Uhrmacherfunft, Cig., Jan., C. urasti, urastem, vb. pf. 1) entwachfen, Z., St .-C.; urastel sem hlačam, t. j., toliko sem vzrastel, da so mi hlače uže prekratke, Podkrnci-Erj.(Torb.); — 2) u. se = brez zadržka odrasti: uraščen les, bestandenes Solz, Cig.

uráščati se, vb. impf. sich wachsend entwideln: ozimno žito se lepo urašča, SIN.

uravnáti, am, vb. pf. 1) einrichten, in die geborige Richtung, Lage bringen, gurecht ftellen, gurecht machen; einrenten: u. izpahnjen ud, Cig., Jan , Lasce-Levst.(M.); regulieren: u. reko, Cig., Jan.; - nach einer Regel zwedmäßig einrichten, regeln, ordnen, organisieren; u. razmere, gospodarstvo, občino; arrangieren, anordnen, Cig., Jan., Cig. (T.); u. ulomek, ben Bruch einrichten (math.), Cig. (T.); - 2) u. se, = poravnati se, sich vergleichen, Svet. (Rok.).

uravnava, f. 1) die Einrichtung, die Regulierung, die Regelung, die Organisation; - 2) ber

Bergleich, DZ.

uravnávanje, n. bas Einrichten, bie Regulierung; u. vodotočev, rek, Levst. (Močv.). **uravnávati,** am, *vb. impf.* — uravnovati.

uravnaven, vna, adj. = uravnave se ticoč, Organisations., Regulierungs., DZ.

ursvnílo, n. 1) bas Regulativ, DZ.; — 2) der Bergleich: u. o novčni vsoti, DZ.

uravniti, im, vb. pf. einebnen, Cig. uravnovâtelj, m. ber Regulator (mech.), Cig. (T.).

uravnováti, ûjem, vb. impf. ad uravnati. uravnovavec, vca, m. der Einrichter, der Orbner, ber Regulierer, nk.

uraz, raza, m. die Berwundung, C.; - ber Schaben, C.; brez uraza, C.

uraza, f.1) die Berletung, die Berwundung, C.; die Bleffur, Jan.; — die Beschädigung, C.; — 2) die Beleidigung, C.

urazek, zka, m. = uraza, bie Berlegung, C. uraziti, razim, vb. pf. 1) aufrigen, rigen, Jan.,

Erj. (Som.); verlegen, Mur., ogr. - M., C.; verwunden, Jan., ogr.-C.; — beschädigen, ogr.-C.; — 2) beseidigen, C., Z., Levst. (Nauk). urazljiv, íva, adj. beleibigenb, C.; - biffig:

u. človek, C. uražaj, m. die Bunbe, ogr .- C.

uražati, am, vb. impf. ad uraziti; verlegen, vermunden, ogr.-C.; z zobom se v jezik u., jvzhSt. uraženík, m. ber Meuchelmörber, ogr. - Valj. uraženjė, n. die Berwundung, die Beschädigung, kajk.- Valj. (Rad).

uraževáti, ûjem, vb. impf. verleten, ogr.-C.; verwunden, C.

ûrba, f. bas üben, bie übung, Mur.; u. telesna, C.; — u. v dolžnostih, Ravn.-C. urbanec, nca, m. der Rothlauf, Dict.

urbanšec, šca, m. bie Urbanitraube, M.; (nam. urbanščec).

urbārij, m. das Grund- v. Zinsbuch, das Urbar. úrbas, m. das Oberleber, nav. pl. urbasi; (prim. šlesko.-nem. fürbuss — Borschuch, C. ?).

úrbati, am, vb. impf. urwellen, breit hammern (eine Art bes Schmiebens); V.-Cig.; — prügeln, schlagen, V.-Cig.; — iz nem.

úrčiti, im, vb. pf. C., vzhŠt.; pogl. uročiti. urè, adv. = že, uže, Notr.-Met., Rib.

urecenje, n. bie Beberung, C.

uréči, uréčem, vb. pf. 1) bestimmen, sestsen:
u. dan, kraj, Cig.; urečen dan, SlN.; —
2) bestignen, bestegen (mit Borten, burch ben Blid), Habd.-Mik., Cig., Jan., Hal.-C., Tolm.-Erj. (Torb.), BlKr.; živina se ureče, ako n. pr. hvali kdo nje lepoto ali velikost, ne omenivši Boga, Tolm.-Erj. (Torb.); — u. komu, u. koga, C.

urèd, réda, m. = urad, Cig.

urêdba, f. die Anordnung, Cig., Jan.; stavbinska u., die architektonische Anordnung, nk.; — die Regelung, Cig., Jan.; die Regulierung, Cig., Cig.(T.), DZ.; die Organisserung, nk.; — die innere Einrichtung, die Bersassung, Cig., Jan., Cig.(T.).

uredben, bena, adj. Regulierunge, Organisatione, nk.

urediten, ina, adj. Regulierungs: ureditna dela, DZ.

uredilo, n. das Statut, DZ.

1. urediti, im, vb. pf. = zrediti (vzrediti), maften, Mur., C.; u. se, fett werben, Mur., Cig.

2. urediti, im, vb. pf. in Ordnung bringen, ordnen, regeln, einrichten, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; — regulieren, Cig., Jan., nk.; — regulieren, Cig., Jan., nk.

urednica, f. die Rebacteurin, nk.

uredník, m. bet Rebacteut, Cig., Jan., nk. uredníški, adj. Rebacteuts, Rebactions: uredniška plača, uredniški posel, nk.

urednîštvo, n. die Redaction, Cig., Jan., nk. uredováti, üjem, vb. impf. pogl. urejevati.

ûreh, urha, m. 1) bie Unte ober Feuertröte (bombinator igneus), Erj. (Z.); — 2) bie Haselwurz (asarum europaeum), Medv. (Rok.).

uréjanje, n. das Ordnen, das Regeln, nk.; — das Redulieren, nk.; — das Regulieren, nk. uréjati, am, vb. impf. ad urediti; ordnen, regeln, Cig., nk.; — redulieren, nk.; — regulieren,

urejeváti, ûjem, vb. impf. = urejati, nk.; (uredovati, Cig., Jan.).

urejevavec, vca, m. ber Orbner, ber Rebacteur, nk.; (— dovavec), Cig.

urèk, réka, m. 1) die Beschreiung, die Berhezung, C.; — 2) die Einwendung, C. urékati, rêkam, vb. impf. ad ureči; beschreien, berhezen, M., C.

urekováti, ûjem, vb. impf. = urekati, Mur., Cig.

ûren, rna, m. neka priprava, na katero obešajo veliki kotel, da ga ž nje zlahka devajo na ogenj ali od ognja, Temljine (Tolm.)-Štrek.(Let.).

ûren, urna, adj. 1) Uhr.; — 2) úren — goden, fligge: uren ptić, Rez.-C., Kras; — 3) úren, hurtig, rasch, slint, schnell; urno se gibati; — 4) geschmeidig, weich: urno usnje, C., jvzhSt.; biegsam: urna šiba, C.; — urna (— prhka) zemlja, C.; (prim. ura, Mik.[Et.]).

urencie, m. ein flügger Bogel, Rez.-C. uresnicenje, n. die Berwirflichung, nk.

uresničeváti, ûjem, vb. impf. ad uresničiti, nk. uresničiti, îcim, vb. pf. verwirtlichen, u. se, fich verwirtlichen, in Erfüllung gehen, Cig., Jan., nk.

urez, reza, m. ber Schnitt, Cig.; — bie Schnittwunde, Cig.

urşza, f. 1) ber Zuschnitt (von Rleibern), C.; — 2) bie Schnittwunde, Jan.

urêzanec, nca, m. die Schnitte, Jan.

urêzanica, f. 1) bie Schnitte, Jan.; u. kruha, Svet.(Rok.), Levst.(Zb.sp.); — 2) kruh, ki ga dobi rokodelec (čevljar, krojač itd.), kadar po dokončanem delu odhaja od hiše, Jan.; kruha za urezanico dobiti, Jurč.; cula z urezanico napolnjena, Jurč.

urézati, rêžem, vb. pf. 1) abschneiben; u. komu, si kruha, mesa; — 2) zuschneiben, u. oblacilo, obutel; u. palico; u. gosje pero; — 3) mit einem Schneiberwertzeug einen Schnitt thun, verlezen; — u. se, sich schneiben; — u. koga s šibo (schlagen), Dol.; — 4) u. jo, ben Weg nehmen, rasch zu gehen ansangen; — 5) u. jo, ein Musistisch aufspielen, Jan.; — 6) u. se, sich beim Zuschneiben verschneiben; — sich täuschen, sich blamieren; — 7) u. se, beim Schneiben eingehen, sich einschneiben: platno se ureze, Cig.

urêzek, zka, m. 1) ber Anschnitt, Cig.; — bie Schnitte, Jan.; — 2) die Schnittwunde, Jan. urézen, zna, adj. — rezen: vino je urezno, C. urêzljaj, m. das zugeschnittene Stud (Leinwand), Ravn. (Abc.).

urężnik, m. das Zettelende am Gewebe, Jan.(H.). urężniti, rężnem, vb. pf. vino urezne (kadar je povrelo in ni več tako sladko), der Wein ist von scharfem Geschmack, Z., jvzh.Śt. uręzováti, sjem, vb. impf. ad urezati.

úrhovica, f. der Gamander (teucrium), Medv. (Rok.).

úrhovka, f. neka breskva (zori o sv. Urhu), Ip.-Erj.(Torb.).

ûrica, f. dem. ura; 1) eine fleine Uhr; — 2) bas Stündchen.

uridati, am, vb. pf. sentend die Richtung geben: u. voz, C.

üriti, firim, vb. impf. 1) in ber Geschmeibigkeit, Fertigkeit üben, einüben; u. telo, um; u. vojake; u. se, sich üben: u. se v govorjenju; — 2) beschleunigen, Cig., M.; — 3) zeitigen,

C.; - bruten, heden, Kras-Cig.; ptica mlade uri (= godi), C.; - 4) u. se, gunftig fein, Jan.; polju se dež uri, Z.; letos se nam je za mrvo dobro urilo, heuer hatten wir beim Ginbringen bes Beues gunftiges Better, das Wetter hat uns dabei begünstigt, Gor.-M.; — dobro se mu uri, es geht ihm wohl, Mik.; — praes. úrim, Cv. úrjenje, n. 1) bas üben; — 2) bas Heden,

das Brüten, Cig.

urmenica, f. = bezgavka 3), eine geschwollene Lymphbrüse am Halse, Podkrnci-Erj.(Torb.); ("podstava utegne biti laška beseda: vérmine, f. črv, ker mislijo morebiti, da je v bezgavki črvič ali ogrec, kakor po navadi v mnogih tacih buškah", Erj.[Torb.]).

ūrna, f. žara, bie Urne. ûrnica, f. 1) bas Uhrgehäuse, Cig.(T.);

2) pl. urnice, bas Horengebet (ber Briefter),

ûrnik, m. 1) das Uhrgehäuse, Cig.; — 2) ber Stundenplan, nk.; — 3) — hudournik, C. urnják, m. ber Uhrfasten, DZ.

urnokrit, krila, adj. fcnell fliegenb, Jan.; urnokrila lastovica, Bes., SIN.

urnost, f. 1) die Hurtigfeit, die Flinkheit, die Raschheit; — 2) die Geschmeidigkeit, vzh.St. urobiti, im, vb. pf. = posekati: u. drevo, Rez.-C.

uročen, čna, adj. 1) verhegt, beschrien, verzaubert; uročna živina; "ne bodi jej uročno!" pritika, kdor hvali kako žival, Tolm.-Erj.-(Torb.); tudi človek je lahko uročen; uročnega človeka navadno boli glava; (úročen, Št.); — uročna ženska, (katera provzroči uroke), Jurc.; - 2) bestimmt, festgeset, fest: uročno mesto, ogr. C.; uročna volja, fester Wille, C.; — genau, C.; — 2) tüchtig, vor-trefflich, gut, C.; — 4) Erb-, Erbichafts-, C.; uročni sin, ber erbende Sohn, ogr.-C.

uročína, f. die Erbschaft, das Erbe, (öročina) ogr.-Mik., Valj.(Rad)

uročiti, ročim, vb. pf. behegen, beschreien, Cig., Jan., C., Dol.; u. s pogledom, Solkan-Erj.-(Torb.); (vúrčiti, Mur., vzhŠt.; vúročiti, Prip.-Mik.).

uročki, m. pl. = uroki, die Beberung, die Be-

zauberung, C. uročníca, f. 1) neka trava za uroke, C.; —

2) die Erbin, ogr.-C.

uročník, m. 1) ber Befchreier, Cig. ; - 2) ber Bundflee (anthyllis vulneraria), Cig., Jan.; 3) ber Erbe, ogr.-Valj.(Rad).

urod, roda, m. bie Ergiebigfeit, C.

urodíti, ím, vb. pf. 1) = obroditi, C., Zora; letos so gorice urodile, C.; - 2) u. se, fruchtbar werben: zemlja prevržena se urodi,

urodovítiti, îtim, vb. pf. fruchtbar machen, Cig. urok, roka, m. 1) die Behegung, die Befchreiung; navadno pl. uroki; uroke dobiti, imeti, beschrien, verhezt werden (sein); človeka in živine se primejo uroki od hudega pogleda, od hvale itd.; uroke topiti = ogljenčke v vodi potapljati in s to vodo uročeno bitje

kropiti in zmakati, jvzhSt.; — 2) das Schicksal, Met., C., Kras-Zora; po čudnih urokih ali namerah, Ravn ; — 3) na urok, alles Ernftes, förmlich, vollends, vzh.St. - M.; na urok koga tožiti, jemanden förmlich klagen, St. - Mik.; na u., tüchtig, Mik.; na u. dež gre, vzh.Št.; ljudje že na u. kopljejo, man ift icon tuchtig mit dem Graben beichaftigt, ogr. - Nkol.; — 4) die bestimmte Zeit, C.; zdaj je urok, da jesti prineses, C.; — die Frist, der Termin, Jan., C.;—die Tagsahung, St.-Cig., Jan.; — 5) die Erbschaft, das Erbe, ogr. - C., Mik.; - tudi: úrok, úroki, Št., BlKr.

urókav, adj. = uročen, behegt, beschrien, Trub.-C.

urokljiv, iva, adj. ber Beichreiung, ber Beherung unterworfen, beherbar, Jan. (H.).

urokovanje, n. das Erben, ogr.-C. urokováti, ûjem, vb. impf. erben, ogr.-Mik., C. urôpati, am, vb. pf. rauben.

urositi, im, vb. pf. lan je urošen, der Flachs ift (burch die Ginwirfung des Thaues) genug geröftet, Cig.

urotiti, im, vb. pf. beschwören, C.

urožíčiti se, íčim se, vb. pf. = rožiču podoben postati: čebela se urožiči = napravi si zalego, Dol.

uršulīnka, f. ein Mitglied des Ursulinerinnen-

ûs, interj. us, us! (tako se podijo svinje ali huskajo psi), Cig., C.; — prim. hus.

usáčen, čna, adj. usáčna zel, bas Bingelfraut (mercurialis annua), C.

usáčiti, im, vb. pf. erhajájen, Jan.; misli tu kaj usačiti, er benkt hier etwas zu fischen, Cig.

usâčnica, f. 😑 usačna zel, Z.

usad, sada, m. 1) die Einsentung, Cig., Mik.; — 2) die Erdabrutschung, Cig. (T.), Rut. (Zg. Tolm.); zemeljski u., Cig. (T.), Jes.; usad se je udrl, es fand eine Abrutschung statt, Notr.-Strek.(LjZv.); — die abgerissene Erbe, die bei einem Bergfturg in der nieberung liegen bleibt, Kamnik-Mik.; - 3) die Befe, C. usadina, f. die Erdabrutschung, Cig.

usaditi se, im se, vb. pf. 1) einfinten, Cig.; — 2) einstürzen, abrutschen: melina nad cesto se je usadila ter cesto zaprla, Polj.; usadilo se je, es fand eine Erbabrutschung statt, Notr.-Strek. (LjZv.).

usáhel, hla, adj. = usehel, Jan. usáhniti, nem, vb. pf. = usehniti.

usájati se, am se, vb. impf. ad usaditi se; 1) einsinken, Cig.; — 2) abrutschen, Polj. usapiti, im, vb. pf. ben Athem benehmen: pes zajca usapi, Str.; (fig.) jum Schweigen bringen, Zv ; - u. se, ben Athem verlieren, Str. usas, sasa, m. ber Schreden, ogr.-C.

usásiti, sasim, vb. pf. = ustrašiti, ogr.-C.

uscálica, f. die Harnruhr, Jan. uscane, fta, m. ber Biffer, ber Bettpiffer

(psovka). uscánec, nca, m. 1) der Bisser, der Bettpisser (psovka); - 2) neka trta muškatelka, Vrtov.-C.

uscanola, f. bie Bifferin, v uganki: oča klo-bučar, sin bobnar, hči uscanela, mati rezgetela (oblak, grom, dež, strela), Idrija-Erj. (Torb.).

uscanka, f. 1) die Bifferin, die Bettpifferin (psovka); — 2) ber Bestwind, Kras; — 3) ber Grasfrojd (rana temporaria), Rihenberk-Erj. (Torb.); — 4) neka črešnja, Gradišče na reki Ipavi-Erj. (Torb.); — ber Frühlingssafran (crocus vernus), M., Z.; — Erna u., bie Rrahenbeere (empetrum nigrum), Medv. (Rok.).

uscati se, uščím se, vb. pf. ben harn abschlagen, harnen; u. se v posteljo, ins Bett pissen; - uscano vreme (preprosto) = mokro vreme, nasses Wetter, Cig., Kr.; uscana bolezen, die Harnruhr (diabetes), Cig.

useci, usecem, vb. pf. abhauen, fallen, C.; u. glavo, enthanpten, C.; uganka: v gozdu usečeno, po plazu privlečeno, po svetu hodi in ljudi moti (= gosli), Volče-Erj. (Torb.). usėd, seda, m. 1) bie Sentung bes Bobens, bie Erbsentung, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.;

- 2) ber Bergfturg, Jan. useda, f. ber Bobenfat, die Befe, C.

usédati se, am se, vb. impf. ad usesti se; 1) fich nieberfeten; - 2) fich zu Boben feten; einen Nieberichlag bilben; - gerinnen, Mur.; useda se, kar je gostega v tekočinah; 3) sich senten ; zemlja se useda, hiša se useda, sneg se useda.

useden, dna, adj. Falle: usedni kotel, ber Fällteffel, Cig.; - usedno srebro, bas Fallfilber, Cig.

usedenica, f. geronnene, faure Milch, Mur., C. 1. usedeti, im, vb. pf. = obsedeti, figen bleiben, M.

2. usedeti, im, vb. pf. ergrauen, ogr.-C. usedlina, f. 1) bie Einsenfung, Jan., Cig. (T.); – 2) der Bobensaß, der Niederschlag, Cig., Jan., Cig.(T.).

usednina, f. 1) bas Zusammengesuntene, C.; – 2) die Hefe, C.

usehet, hlà, adj. vertrodnet: usehla roka, Trub.; moje kosti so usehle, Trub.; - melt, Jan.; usehla trava je zopet zelenela, Erj. (Izb. sp.).

usehniti, sahnem, vb. pf. vertrodnen, verborren; roka mu je usehnila; - austrodnen, versiegen (o vodi).

usek, seka, m. ber hieb (z. B. mit ber Sade), Mur., Cig., C.; - die hiebmunde, Cig.

usekáč, m. bie Lichtpute, Meg., C., Dol. usekainik, m. die Lichtpute, Meg., Mur., Cig., Jan., Dalm., vzhSt.-C., Dol.

usekalo, n. die Lichtpute, Cig., M., C. 1. usekati, am, vb. impf. ad usekniti; ichneugen,

2. usékati, sékam, vb. pf. 1) abhauen, abhacten, fällen; u. glavo, C., Krelj, Dalm.; -2) einen Hieb mit ber Art thun; u. po drevesu; überh. mit einer ichneibenben Scharfe hauen

und verlegen, wund hauen; u. se, sich wund hauen; - schlagen; u. koga po glavi, za uho; u. se, aufeinander losichlagen, anein-

ander gerathen; — u. koga za kako reč, jemanbem etwas ablisten, Cig.; - 3) u. jo, den Beg einschlagen, enteilen, C.; - u. jo crez mero, über bie Schnur hauen, Cig.

usekljiv, sva, adj. beißend, Cig. (T.); usekljiva posmešica, ber Sartasmus, Cig. (T.). usekniti, sęknem, vb. pf. schneuzen; - u. se, sich schneuzen; — u. lue, bas Licht pupen.

usekovatnik, m. bas Schneuztuch, Jan. usekovanje, n. das Schneuzen; — das Buten des Lichtes.

usekováti, ûjem, vb. impf. ad usekniti; fcneuzen; – u. luč, baš Licht pupen.

uselina, f. bas Sebimentgeftein, Erj. (Min.); (nam,: usedlina).

uselitev, tve, f. die Anfiedelung, Cig. uséliti se, sélim se, vb. pf. sich ansiedeln, sich hauslich niederlassen, sich festsen, Cig., Jan.

usenjár, rja, m. = usnjar, Meg. usenját, áta, adj. = usnjat, Meg., Trub.,

úsenje, n. 1) = usnje, bas Leber, Meg., Dict., Krelj, Dalm., Skrab. (Cv.); -2) ber Rlappertopf (rhinanthus), Josch.

usesáti, am, vb. pf. burch Saugen entfraften, Cig.; - wund saugen, Cig.

usesávati, am, vb. impf. ad usesati, Cig. usésti se, usêdem se, vb. pf. 1) sich segen; kdor visoko leta, usede se nizko; u. se lisici na rep = abfahren, Cig.; - 2) sich ju Boben fegen, einen Rieberichlag bilben; gerinnen, Mur., Jan., Savinska dol.; usedeno mleko, Mur., Cig., C.; usedena kri, C.; - 3) fich fenten, einfinten; - gusammengeben, fleiner werben, Jan (H.).

usi, m. pl. = ruse, baruse, C.usidrati se, sidram se, vb. pf. vor Anter geben. Cig.

usidriti, sîdrim, vb. pf. anantern: u. ladjo, Cig.; u. se, vor Anter gehen: ladja se usidri, DZ. usih, siha, m. bie Austrodnung, Cig.

usihati, siham, vb. impf. ad usehniti; 1) vertrodnen, verborren (n. pr. o rastlinah), Cig., Jan., Mik., BlKr.; - austrodnen, verfiegen (o vodi), Cig., Jan.; - 2) eintrodnen, einborren, Cig.; - hinschwinden, hinsiechen: od žalosti, togote u., Cig., Podkrnci-Erj. (Torb.),

usihováti, ûjem, vb. impf. = usihati 1), ZgD. usinoviti, ovim, vb. pf. als Sohn aboptieren, Mur., Cig., Jan.

usinovljenec, nca, m. ber Aboptivfohn, Mur., C., DZ.

usipati, sîpam, pljem, vb. impf. ad usuti; 1) ichutten, binichutten; u. se, in Menge nieberfallen, sich ergießen; toca se usiplie; - bozji blagoslov se usiplje na polje in vrte, LjZv.; — 2) dež usiplje, eš gießt, Levst. (Rok.); — (vb. pf. = usuti, St.).

usipávati, am, vb. impf. == usipati; toča se je začela usipavati, Kres.

usipčen, čna, adj. leicht zerfallenb: u. je krompir, kadar se skuhan rad drobi, Notr. usirati se, am se, vb. impf. ad usrati se.

usiriti, sîrim, vb. pf. zu Rafe machen, u. se, gu Rafe werben, gerinnen; mleko se je usirilo.

usírjati, am, vb. impf. ad usiriti, Cig. usiromášiti, ašim, vb. pf. arm machen, C. uskâkati, kam, čem, vb. impf. ad uskočiti; entspringen, Cig.

uskakováti, ûjem, vb. impf. ad uskočiti; entfpringen, Cig. ; - von der Meinung abspringen,

Cig.

ûskati, am, vb. impf. = huskati, C., Z. uskočiti, skočim, vb. pf. 1) entspringen, entfliehen, Mur., Cig., Jan., C.; - jum Feinde, zu einer anbern Bartei überlaufen, übergeben. V.-Cig, Jan.; ti hočeš h Kaldejcem uskočiti, Dalm.; - abspringen, Cig.; - von ber Meinung abspringen, Cig.; u. obljubi, bem Bersprechen untren werben, C.; obljube ne dopolniti in u., Bas.; -2) u. se = stisniti se, skrčiti se, eingehen: sukno se je uskočilo, Lašče, Kras-Erj. (Torb.), BlKr., Savinska dol.; dan se je uskočil, ber Tag ist fürzer geworden, Z.;—sallen, abnehmen: voda se je uskočila, Dol.

uskok, skoka, m. 1) ber Flüchtling, Cig., Jan., C., Burg. (Rok.); - ber Uberlaufer, Cig., Krelj, Pres.; - 2) ber Rudfprung, C.; ber Absprung von der Meinung, Cig; die Flucht, Jan.; — 3) das Einschrumpfen, bie Rrimpe: u. sukna, Cig.

uskominiti se, înim se, vb. pf. lange (ftumpfe) Bahne betommen, Jan. (H.).

uskubsti se, skubem se, vb. pf. beim Rupfen

verloren geben, eingeben, Cig. uslediti, im, vb. pf. auf ber Spur nachtommen: kmalu ga medved usledi, LjZv.; erfpuren, C.

uslepiti se, í se, vb. pf. uslepilo se mu je, es gelang ibm von ungefahr, Guts.

uslisanje, n. bie Erhörung.

uslíšati, slîšim, vb. pf. erhören; u. koga, u. molitev; u. komu prošnjo.

uslîšba, f. die Erhörung, Cig.

usliševáti, ûjem, vb. impf. ad uslišati, erhören.

usločiti, im, vb. pf. frumm biegen, frummen; u. palico.

uslojiti se, im se, vb. pf. = posušiti se, Ljubušnje (Goriš)-Štrek. (Let.); - prim. slojen. usluga, f. bie Erweisung eines Dienftes, einer Gefälligfeit, C., nk.; na uslugo biti, zu Diensten ftehen, nk.; - rus.

uslužbíten, ina, adj. Anftellungs: uslužbítno

pismo, Nov. uslužbiti, im, vb. pf. im Dienste anstellen, DZ. uslužbljenec, nca, m. ber Bebienftete, DZ.

uslúžen, žna, adj. bienftfertig, gefällig, Jarn.,

Zora, Erj.(Izb. sp.).

uslúžiti, im, vb. pf. 1) u. komu, jemandem einen Dienst erweisen, C.; s tem je Bogu usluženo, Dalm.; — 2) u. se, sich gefällig erweisen, Jan., Slom.-C.; = prikupiti se, Vrte; ženskam se u., Levst. (Zb. sp.); sid) verdient machen, C.; usluzen, verdienftvoll: posebno usluženi državljani, Levst. (Pril.);

- 3) u. se, in einen Dienst treten: u. se k notarju, Jurč.; u. se pri kakem društvu, Levst. (Zb. sp.).

uslužljiv, íva, adj. bienftfertig, nk.

usluznost, f. die Dienstfertigfeit, Jan. (H.). usmajati, am, vb. impf. ad usmoditi; (eig. versengen): = udrihati, u. koga z bičem, s polenom, Polj.; - u. kos kruha, in ein

Stud Brot tuchtig hineinbeißen, Polj. usmilečen, čna, adj. barmberzig, Slom. usmiliti se, smîlim se, vb. pf. 1) fich er-

barmen; u. se koga, česa;—usmiljen, barmbergig; usmiljen človek, usmiljeni Bog! usmiljen brat, usmiljena sestra, ein Mitglied des Orbens ber barmh. Bruber ober Schwestern; 2) u. se komu, erbarmen, Mitleid erweden; berač se mi je v srce usmilil; Bogu se usmili! Gott erbarme fich! Dict.

usmîljenica, f. = usmiljena sestra, nk. usmîljenik, m. ber Barmberzige, Dalm., Škrinj. usmiljenje, n. die Erbarmung; die Barm-

herzigkeit, bas Mitleid.

usmîljenka, f. = usmiljena sestra, nk. usmiljenost, f. bie Barmbergigfeit, bie Ditleibigfeit.

usmiljeváti se, ûjem se, vb. impf. ad usmiliti se, fich erbarmen.

usmoditi, im, vb. pf. 1) wegfengen, wegbrennen, Cig.; - 2) ansengen, M.; - 3) einen tuchtigen Beitschenhieb D. Schlag versepen: u. koga črez pleča, Polj.; s tanko šibo jih vsmodi,

usmójati, am, vb. impf. ad usmoditi, Jarn. usmraditi, smradim, vb. pf. ftinten machen; u. sobo, bas Bimmer mit Geftant erfüllen ; - u. se, stintend werden; meso se je usmradilo; morje se rado usmradi.

usmrajanje, n. bas Durchstantern, M. usmrájati, am, vb. impf. ad usmraditi, M. usmrčeník, m. ber Betobtete, Jurc. usmrčénje, n. die Tödtung, LjZv. usmrtba, f. die Tödtung, Jan. (H.).

usmrtitev, tve, f. die Töbtung, Jan., nk. usmrtiti, im, vb. pf. töbten, Guts.-Cig., Mur.,

Jan., Pres., nk., Dol.; (nav. usmŕtiti). usmrtljiv, íva, adj. töbilich: u. strup, C usmukniti, smuknem, vb. pf. 1) wegftreifen,

abstreisen: z roko klasja usmukniti, Ravn.; 2) entschlüpfen, Cig., M.

usnážiti, snážim, vb. pf. schmuden, Meg., C.; z ljubeznivimi rožami usnažen, Trub. (Post.). usneti, snamem, vb. pf. ausheitern: usneto nebo, flarer himmel, V.-Cig. úsnja, f. = usnje, bas Leber, C., Goris.-Mik.

usnjáča, f. 1) ber Lebertoffer, bas Felleisen, Ravn.-Cig., DZ., Bes.; — 2) bie Leberschildströte (sphargis coriacea), Erj. (Ž.).

usnják, m. der Leberlauffäfer (carabus cori-

aceus), Erj. (Ž.). usajár, rja, m. ber Leberer, ber Leberhandler. usnjarica, f. die Ledrerin, die Lederhändlerin. usnjariti, arim, vb. impf. Lederhandel treiben. usnjárnica, f. bie Lebererwertstatt; — bie Leberfabrit; - bie Leberhanblung, Cig.

usnjárski, adj. Leberer-.

usnjärstvo, n. die Leberfabrication, DZ.; der Leberhandel, Cig. usnjast, adj. leberartig. usnjat, ata, adj. lebern, von Leber. úsnje, n. das Leber. usnjen, adj. von Leber, lebern. usnjenina, f. die Leberware, Cig., DZ. úsnjev, adj. lebern, Cig., C. usnjevina, f. das Lederzeug, DZ. usnjica, f. die Lederhaut, Cig. (T.), Erj. (Som.). usnjina, f. bas Lederwert, die Lederware, Cig. úsno, n. bas Leber, Mur., Mik., Gor. usnováti, snújem, vb. pf. anzetteln (bei ben Bebern), Cig.; - gründen, Cig.; - abfarten, Cig.; - prim. osnovati. úsod, m. das Fatum, das Schickal, Prip.-Mik. usoda, f. bas Schicfal, bas Los, Cig., Jan., nk. usoden, dna, adj. verhangnisvoll, Cig. (T.). 1. usoditi, im, vb. pf. 1) zuerfennen, C., Zora; autheilen, beicheiben, Cig.; verhangen, Cig.; usojen, bom Schicfale bestimmt, beschieden; – 2) = zabeliti, začiniti (jed), Rez. - C.; — 3) u. se, wagen, nk.; (hs.). 2. usóditi, im, vb. pf. = posoditi, Rib.-Mik.;- u. si (se) pri kom, = na posodo vzeti, Cig., C., Lašče-Levst.(M.), Notr. usodovêrec, rca, m. der Fatalist, Cig.(T.). usodoverje, n. ber Fatalismus, Cig. (T.). 1. usojati, am, vb. impf. ad 1. usoditi; 1) verbangen, bestimmen, nk.; - 2) u. se, magen, fo frei fein, nk.; (hs.). 2. usojati, am, vb. impf. ad 2. usoditi; u. si pri kom = na posodo jemati, Cig.; = u. se pri kom, Cig. usoliti, im, vb. pf. einfalzen, falzen, Mur., Cig., Jan., C.; in Galg legen, einpoteln, Cig., usolomúriti, ûrim, vb. pf. marinieren, Cig. 1. usopiti, im, vb. pf. ben Athem benehmen, C.; u. konja, Levst. (Zb. sp.); - jemanden in die Enge treiben, Svet. (Rok.); u. koga v prepiru, Levst. (Rok.); - u. se, den Athem verlieren, Vrt. 2. usopiti, im, vb. pf. einschläfern, Dict., C.; detetce zibati in usopiti, Trub.; - befanftigen, stillen, C., Meg. usopsti se, usopem se, vb. pf. ben Athem (3. B. burch Laufen) verlieren, fich außer Athem laufen, Cig. usoséditi se, sêdim se, vb. pf. Nachbar werden, in die Nachbarschaft treten, Cig. usovíšiti, víšim, vb. pf. vervolltommnen, Cig. (T.), Erj.(Som.); — rus. uspánjiti, spanjim, vb. pf. einschläfern, Jurc. uspati, im, vb. pf. einschläfern, Cig., Jan., ogr.-C. uspavaten, ina, adj. einschläfernb, Jan. (H.). uspaválo, n. das Einschläferungsmittel, Cig. uspávanka, f. bas Biegenlieb, Jan. (H.). uspávati, am, vb. impf. ad uspati; einichlafern, Cig., Jan., C., Senožeče-Erj. (Torb.). uspeh, m. ber Erfolg, bas Gelingen, Cig., Jan., nk.; — stsl. uspéšen, šna, adj. erfolgreich. Cig., Jan., nk.

uspesiti se, spesim se, vb. pf. gelingen, gut ausfallen, Cig., Raič (Slov.); meni se kar nic ne uspeši, LjZv. uspéšnost, f. die Gedeihlichkeit, nk. uspéti, spêjem, spêm, vb. pf. 1) gebeihen, gelingen: delo je uspelo, nk.; - 2) reuffieren, Cig.(T.); uspel je dokazati, prepričati, Cig., Zora; — rus. uspęvati, am, vb. impf. ad uspeti; gedeihen, Cig. (T.), nk.; - reuffieren, nk. uspevek, vka, m. ber Erfolg. C. usposobílo, n. die Qualification, DZ. usposobîtev, tve, f. die Befähigung, DZ. usposobiti, obim, vb. pf. befähigen, qualificieren, Cig.(T.), nk.; — prim. sposoben. usposobljenje, n. die Befähigung, die Qualification, DZ. usposobljenost, f. bie Befähigung, die Qualification (als Eigenschaft), DZ. usrane, éta, m. ber Scheißer (preprosta psovka). usránec, nca, m. = usrane. usránka, f. die Scheißerin (preprosta psovka). usráti. usérjem, vb. pf. (preprosto) scheißen: kdo je to usral? Levst. (Rok.); nav. u. se, den Koth von sich geben; — usran, bredig. usrčeváti, üjem, vb. impf. ad usrčiti, Jan. usfčiti, sfcim, vb. pf. Muth machen: u. koga, u. se, Duth faffen, Jan. (H.). usrditi, im, vb. pf. erzurnen, V.-Cig.; veliko gospodo zoper sebe usrde, Trub.; u. se, gornig werben, Str. usręčiti, sręčim, vb. pf. 1) = osrečiti, beglüden, Mur., Cig.; - 2) u. se, glüden, ge-lingen, Mur., V.-Cig., Jan., C. usrêdba, f. die Concentration, Cig. (T.).
usréditi, im, vb. pf. concentrieren, Cig. (T.). usrędnjiti, im, vb. pf. = usrediti, Vrtov. (Km. k.). usredotočiti, točim, vb. pf. concentrieren, nk.; usfhel, hla, adj. = slaboten, bled, nezdrav videti v lice izza kake bolezni, (tudi zdrav človek je "usrhel", ako ga mrazi), Podkrnci-Erj. (Torb.). ústa, n. pl. ber Mund; za ena usta kruha, ein Mundvoll, ein Biffen Brot; - kruh, dober na usta, ein schmachaftes Brot, Polj.; - na usta, mündlich, Z.; na vsa usta (govoriti, povedati, hvaliti), frei heraus, ohne Rurudhaltung; voznikom brusim naravnost, na vsa usta, gospodom pa govorim bolj olikano, le na pol ust in po ovinkih, LjZv.; na prva u., in einem Athem, Zv.; medena usta, die Schmeichelzunge, Cig.; dokler prosi, zlata usta nosi, kadar pa vrača, hrbet obrača = er sucht es mit Schmeicheleien u. vergilt es mit Grobheiten, Mur.; uciti se iz ust (= na izust), memorieren, Cig. (T.), Svet. (Rok.); vedeti iz ust vse sv. pismo, Levst. (Zb. sp.). ustáč, m. das Großmanl, der Prahler, C. ustajati, am, vb. impf. ftehen bleiben, M. ustanâvljati, am, vb. impf. ad ustanoviti, nk. ustanova, f. die Grundung, die Stiftung, die

Festsegung, Cig., Jan., C., nk.

ustanovek, vka, m. bie Festsehung, bie Sapung,

ustanoven, vna, adj. Gründungs., Stiftungs. Cig., Jan., nk.; ustanovno pismo, der Stifts. brief, Cig., Jan., nk.

ustanovilo, n. die Feststellung, die Bestimmung, Cig. (T.), Levst. (Nauk, Mocv.); die Sayung, bas Statut, Cig., Jan., DZ.; ustrojno u., das Organisationsstatut, DZ.; redovna ustanovila, die Orbensstatuten, Cv.; - die Stiftung, Jan., C.

ustanovina, f. 1) die Stiftung, DZ., Levst. (Nauk); — 2) der Stiftungsbetrag, Jan. (H.). ustanovîtelj, m. der Gründer, der Stifter, nk. ustanovîteljica, f. die Grunderin, die Stifterin, nk.

ustanovîtev, tve, f. die Festsehung, die Bestimmung, Cig., Jan.; die Gründung, die Stiftung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. ustanoviti, im, vb. pf. 1) zum Stehen bringen,

Mur., Svet.(Rok.); u. voz, kola, Trub., Dalm.; u. solnce, Jsvkr.; u. barko, Ravn.; u. uro, jvzh.St.; - hemmen, Einhalt thun, Cig., Jan.; ni ga moči ustanoviti, er lafst fich nicht halten, Cig.; - u. se, stehen bleiben, Mur., Trub.-Mik.; konj se ustanovi, Let.; na starem pogorišču ustanovi se družba, Jurč.; In se popred ne vstanovi, Da v beli Dunaj pridrči, Npes.-K.; - u. se, zur Rube tommen: ta človek se ne more ustanoviti, Dol.; ne ustanovi se, er lässt nicht ab, Krelj; — vino novo, jabolčnik, žganje se ustanovi (= perändert sich nicht mehr), Dol.; - 2) fest machen, befestigen, Dict., Mur.; u. koga v dobrem, Cv.; - u. se, fich festfeten, festen Buß faffen, sich etablieren, Cig., Jan.; u. se kje kot trgovec, Dol.; priženil in ustanovil se je v sosednji vasi, Dol.; - 3) festseten, feststellen, bestimmen, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Nauk); u. placo, dan, nk.; - 4) gründen, ftiften, errichten, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.). Levst. (Nauk), nk.; u. šolo, društvo, zavod, nk.

ustanovititi, îtim, vb. pf. festsegen, C, Vrt.; delati po ustanovičenih načelih, Levst. (Močv.); ustanovičene, obče vzprijete besede, Levst. (Nauk); ustanovičeni proračun, DZkr.

ustanovljati, am, vb. impf., Cig., Jan., Cig. (T.); pogl. ustanavljati.

ustanovníca, f. die Gründerin, Mur., Cig., Jan. ustanovník, m. ber Festseter, Cig.; — ber Gründer, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk. ustanovnína, f. der Gründungsbeitrag, nk.

ustârati se, am se, vb. pf. 1) = postarati se, alt werben, Dict.; - ustaran, althergebracht,

Cig.; - 2) = zastarati se, verjähren, Cig. ustati, ustanem, vb. pf. stehen bleiben, M.

ustáti se, ustojím se, vb. pf. burch ruhiges Stehen in den gehörigen Stand verfest werben (o tekočinah), Cig., Dol. ustav, stava, m. 1) ber Einhalt, Cig.; — 2)

= zavod, die Anstalt, das Institut, Jan., nk.; - 3) bas Statut, DZ.; u. povodnega redu, die Flusspolizeiordnung, Levst. (Nauk).

ustava, f. 1) die Einstellung, Cig., Jan.; die Suspension, Jan.; u. sluzbe, DZ.; - 2) bie hemmung, bas hindernis, Cig., Jan., C.; -3) die Regelmäßigkeit: stanovitna u. ali red (v pisavi), Vod. (Izb. sp.); — 4) die Berfassung, bie Constitution, Cig., Jan., nk.; (po drugih slov. jezikih).

ustavák, m. der Berfassungsfreund, nk. ustavek, vka, m. das Hindernis, die Hemmung, C.

ustaven, vna, adj. Berfassungs-, verfassungsmaßig, conftitutionell, Cig., Jan., nk. ustavíten, ina, adj. Einstellungs: ustavíini sklep, DZ.

ustavîtev, tve, f. die Einstellung, der Einhalt,

Jan.(H.).

ustáviti, stavim, vb. pf. 1) zum Stehen bringen, anhalten, im Fortgang unterbrechen, hemmen; u. kolo, uro; u. kam (namr. ladjo), irgenbwo lanben, V. - Cig.; u. komu kri (da mu ne teče več), jemandem das Blut stillen; u. komu govorjenje, besedo, jemandem das Wort nehmen, Levst. (Nauk, Zb. sp.); u. sklep, ben Beschlus siftieren, DZkr.; — u. se, steben bleiben; u. se pri kom, bei jemanbem eintehren; — kri se mu je ustavila = nehala mu je teči; — 2) u. se komu, sich jemanbem widerseten; u. se biricu; - jed se mi je ustavila, bas Effen wiberfteht mir.

ustavljáč, m. 1) der Hemmer, Cig.; — 2) der Schildfisch ober Schiffshalter (echeneis re-

mora), *Erj. (Ž.)*.

ustávljanje, n. 1) bas Anhalten, bas Unterbrechen; bas Ginftellen; - 2) bas Biberfteben, die Biberfegung.

ustávljati, am, vb. impf. ad ustaviti. ustavljívost, f. die Biderschlichteit, Cig. ustavnost, f. die Berfassungsmäßigkeit, nk. ustavodájen, jna, adj. constituierend: ustavodajni zbor, die Constituante, Jan. (H.). ustavoverec, rca, m. ber Berfaffungstreue, nk. ustavoveren, rna, adj. verfassungstreu, nk. ustavoverstvo, n. die Berfassungstreue, nk.

ustca, n. dem. usta; bas Munbchen; (ustica, Cig.). ûstek, tka, m. kolikor se edenkrat v usta dene,

ber Biffen, Cig.; ustka kruha mi ni dal, Rihenberk-Erj.(Torb.).

ústen, tna, adj. 1) Mund-; — 2) münblich. Mur., Cig., Jan., nk.

ûstež, m. ber Großsprecher, Cig.

ustije, f. pl. die Mündung bes Ofens, Poh.;

— prim. ustje 2), isteje, mesteje. ústiti, im, vb. impf. 1) sagen, sprechen, Fr.-C., Zora; - u. se, großsprechen, großthun, prahlen, Jarn., Cig., Jan., Dol.: — vor-geben, C.; — 2) heben, C., Mik.

ûstje, n. 1) die Mündung (geogr., mech., zool.), Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Som.), nk.; — 2) das Ofenloch, ogr.-C., Brezovica pri Ljubljani-Erj. (Torb.).

ustljîvec, vca, m. der Großsprecher, der Prahler, C.

ustljívost, f. bie Prahljucht, Cig.

ustmen, adj. = usten, munblich, Cig., Jan., nk.; (napačno po zgledu besede "pismen" ûstna, f. die Lippe, Meg., Mur., Cig., Jan., C., nk. ûstnat, adj. Lippen: ustnati evet, die Lippen-blüte, Cig. (T.).

ustnatica, f. ustnatice, bie Lippenblütler (labiatae), Cig. (T.), Tuš. (B.).

ûstnež, m. der Großsprecher, der Prahler, Cig., Jan., M.

ûstnica, f. die Lippe.

ustničat, adj. großlippig, Cig.

üstničen, čna, adj. Lippen-, labial: ustnični soglasnik, ber Lippenlaut (gramm.), Cv.

ûstničnik, m. der Lippenlauf (gramm.), Cv. ûstnik, m. 1) das Mundstid bei Instrumenten, V.-Cig., C.; (bei Tabalpfeisen), C.; — 2) der Großsprecher, der Brahser, C., Z.; — 3) = ustničnik, der Lippenlauf, Jan., Cig. (T.), C. ústno, n. die Lippe, Jan.; svoja ustna od-

preti, Dalm.

ústnost, f. die Mündlichfeit, Cig. (T.), nk. ustonôžec, žca, m. ustonožci, die Maulfüßler (zool.), Cig. (T.).

ustop, stopa, m. 1) bas Zurudweichen, Jan.;
— ber Abfall, Z.; u. od Boga, Ravn.; — 2) bie Stellungnahme, Cig. (T.); bie Positur, Cig.

ustópati, am, vb. impf. ad ustopiti; abtreten, weichen, ausweichen, C.; — abtrunnig werben: obračajo se od mene in vedno mi ustopajo,

Ravn.

ustopek, pka, m. die Concession, Cig. (T.).
ustopiti, stopim, vb. pf. 1) abtreten, weichen,
C.; Kristus ustopiti, Krelj; (= u. se komu,
Dict.); — absassen, abstehen, Jan., C.; — cebieren, Jan.; — abtrunnig werden, C., Ravn.;
— 2) u. se, eine Stellung einnehmen, sich
hinstellen, hintreten; u. se pred koga; David
se ustopi, da snujejo mimo njega, Ravn.;
— 3) u. se, sehltreten: Trebec se je ustopil,
et ako je n. pr. stopil, da se je zaplel v
remenje, Gor.

ustopnik, m. ber Cebent, Jan.

ústovnik, m. bas Ofensoch, Hal.-C.

ustovnják, m. der Schukstein oberhalb des Ofenloches, der Ofenschnabel, C.

ustrádati, am, vb. pf. verhungern lassen, Cig. ustrahováten, ins, adj. bie Disciplin betreffenb, ustrahovátna oblast, bie Disciplinargewalt, Levst. (Pril.); ustrahovalni red, bie Disciplin, DZ.; ustrahovalnega reda oblastva, bie Sicherheitsbehörden, Levst. (Nauk); ustrahovalna kazen, die Disciplinarstrasse, DZ.

ustrahováti, fijem, vb. pf. zu Baaren treiben, übermältigen; tak je, da ga nihče ne ustrahuje, Levst. (Zb. sp.); gospoda so se zapirali v trdne svoje gradove, katerih sovražnik ni mogel lahko ustrahovati. LjZv.

ustrášiti, strášim, vb. pf. in Schreden verseben, erschreden; — u. se, erschreden (intr.); u. se česa, koga, vor etwas, vor jemandem erschreden.

ustreči, strežem, vb. pf. 1) auffangen, Cig., C.; — bemerken, Jan.; — 2) nach Bunsch thun, einen Gefallen erweisen; s tem si mi zelo ustregel; willfahren; u. želji, dem Bunsche entsprechen; — 3) u. se, in Übereinstimmung kommen: mlatici so se ustregli (sind in ben Takt gekommen), u. se pri hoji, Gor.

ustrêga, f. der erwiesene Dienst, der Gefallen, C. ustrégati, am, vb. impf. = ustrezati, Cig., Jan.

ustret, strela, m. die Abfeuerung, die Decharge, Cig.

ustreliti, im, vb. pf. 1) einen Schufs abgeben, ichießen; u. z motovilom, z motiko, einen Bod ichießen, Cig.; — 2) ericießen, tobt ichießen; u. se, sich ericießen.

ustrézati, am, vb. impf. ad ustreči; 1) nach Bunsch thun; u. komu; willsahren: u. željam, zahtevam; — entsprechen, nk.; tako ustreza stari slovenščini, Levst. (Nauk); u. zakonu, DZ.;—2) u. se, übereinstimmen, Cig., Jan.; glasovi se ustrezajo, Cig.; u. se pri hoji, Schritt halten, Gor.; mlatiči se ustrezajo, bie Drescher halten Tatt, Gor.

ustrézen, zna, adj. entiprechend, Levst. (Zb. sp.), DZ.

ustręžba, f. die Erweisung eines Gefallens, ber Gefallen, ber Dienst, Cig., C.

ustrężen, żna, adj. gefällig, willfährig, Cig., Jan.; — dienlich, C.

ustrežljiv, íva, adj. 1) gefällig, bienstfertig, zuvoršommenb, Cig., Jan., C., nk.; — 2) entsprechenb: ustrežljivo potrebam časa, zeitgemäß, Levst. (Pril.).

gemäß, Levst. (Pril.). ustrekljivost, f. die Dienstfertigkeit, die Gefälligkeit, Cig., Jan., C., nk.

ustréžnost, f. bie Gefälligleit, bie Billfährigleit, Cig., C.

ustfgati se, stigam sc, vb. pf. beim Schaben verloren gehen, Cig.

ustriei, strizem, vb. pf. 1) u. jo, sich auf ben Weg machen: u. jo erez gore, Jure.; — enteilen, Glas.; — 2) u. se, beim Scheren einen unrichtigen Schnitt thun, Cig.; — sich beim Scheren verletzen, Cig.

ustrižek, žka, m. 1) ustrižki, bie Abfalle bei ber Schur, C.; — 2) eine fehlerhaft geschorene Stelle am Kopfe, Bolc-Erj. (Torb.).

ustročiti se, stročim se, vb. pf. Schoten anfețen, Blc.-C.

ustroj, stroja, m. 1) die Einrichtung, die Organisation, C., nk.; politični ustroj kake države, Levst. (Nauk); — der Bau (2001.), Cig. (T.); der Organismus, Erj. (Som.); — 2) das Organ, Jan., Cig. (T.); — 3) die Gare (der Häute), Cig., Jan.

ustrojba, f. die Einrichtung, Žnid.; die Organisation, Cig. (T.), DZ.

ustrojen, jna, adj. organisch, Jan., Cig. (T.); Organisations: ustrojno ustanovilo, bas Organisationsstatut, DZ.; ustrojni pravilnik, bas organische Reglement, DZ.

ustrojevati, üjem, vb. impf. ad ustrojiti; einrichten, organisieren, Cig. (T.).

ustrójiti, strójim, vb. pf. 1) einrichten, nk.; organisieren, Cig. (T.), Erj. (Som.), nk.; — 2) außgerben, abgerben; u. kože; — schwächen: bolezen me je ustrojila, C.; vročina človeka ustroji, Vod. (Izb. sp.).

ustrojstvo, n. die Einrichtung, die Organisation, C., DZ., nk.;—der Organismus, Cig. (T.), C., nk.

ustromiti, stromim, vb. pf. emporrichten, Levst.

(Zb. sp.); — prim. vstromiti.

ustrúpati, am, vb. pf. = skrhati (kako rezilo), Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.); --prim. trupati.

ustúditi se, im se, vb. pf. 1) lau, falt werben, Dict.; kri se ustudi, Trub.; — 2) zum Efel werben: reč se mi je ustudila, Cig.

ustvariti, stvarim, vb. pf. erichaffen: Bog je svet ustvaril.

ustvárjanje, n. bie Erschaffung.

ustvárjati, am, vb. impf. ad ustvariti; er-

ustvarjénje, n. die Erschaffung.

usúkati, kam, čem, vb. pf. 1) brehend etwas zustande bringen: nit u., einen Faben drehen; močnik u., das Mehlmus durch Rühren bereiten; moko z mlekom u., Mehl mit Milch anrühren, Cig.; — 2) u. se, durch Drehen surch werden; — u. se z delom, sich durch die Arbeit ermüben v. schwächen, kic.-C.

usúkniti se, sûknem se, vb. pf. sich umbrehen, Npes.-Glas.

usûša, f. bas Eintrodnen: u. žita, bie Einmahrung bes Getreibes, Cig.

usúšati, am, vb. impf. ad usušiti; u. se, abborren, Cig.

usûsek, ska, m. ber Abgang infolge bes Gintrodnens, Cig.

usuševáten, ina, adj. Trodenlegungs: usuševátna dela, bie Trodenlegungsarbeiten, Levst. (Močv.).

usuševáti, üjem, vb. impf. ad usušiti, nk. usušílo, n. 1) die Trodenlegung, die Entwäfsferung, Levst. (Močv.), Nov.; — 2) die Einstrodnung, das Eingehen (z. B. der Früchte), Cio.

usušíti, ím, vb. pf. 1) troden machen, troden legen, entwässern, Levst. (Močv.); — bürr machen, börren; — u. se, berborren; — abzehren: bolezen ga je usušila, Cig.; — 2) u. se, burch Trodnen eingehen, eintrodnen, einborren; sadje, vino se usuši.

usúti, spèm (sûjem), vb. pf. herabschütten, hinschütten, Cig., Jan., M.; u. se, in Menge
herabzusallen ansangen: toča se uspe, (LjZv.), usuje; Sipe se z oken vsujejo, Npes.-Ko

usúžnjiti, im, vb. pf. gum Sclaven machen, LjZv., ZgD.

usvajati, am, vb. impf. ad usvojiti; zueignen: u. si kaj, nk.; — affimilieren, Cig. (T.), Erj. (Som.).

usvestiti, im, vb. pf. 1) zum Selbstbewusstein bringen, Cig.; — 2) vergewissen, V.-Cig. usvetiti, im, vb. pf. glänzend machen: meć je nabrušen in usvečen, da se ima lesketati, Dalm.

usvetlíti, ím, vb. pf. glänzend machen, Cig. usvetljávati, am, vb. impf. ad usvetliti, DZ. usvojénje, n. die Zueignung, die Aneignung, Cig. (T.).

usvojevânje, n. das Zueignen, das Aneignen, Cig. (T.).

usvojeváti, ûjem, vb. impf. ad usvojiti: zueignen, Cig. (T.), nk.

usvojîtelj, m. ber Eroberer, ogr.-C.

usvojîtev, tve, f. die Zueignung, die Eroberung, Cig., Jan.

usvojiti, im, vb. pf. zueignen, Cig. (T.); sleparsko usvojeni denarji, Vrtov. (Km. k.); u. si, sich zueignen, sich aneignen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — assimilieren, Cig. (T.).

uš, ušī, f. die Laus; die Ropflaus (pediculus capitis); uši iskati, lausen; to se pravi uši biti = das ist eine undansdare Arbeit, Svet. (Rok.); bela uš, die Reiderlaus (pediculus vestimenti), Erj.(Ž.); trtna uš, die Reblaus (phylloxera vastatrix), Erj.(Ž.), nk.; listna u., die Blatslaus, Cig., Jan.; — üš, Cv.

ušábniti, nem, vb. pf. = ušebniti, Krelj-Mik. ušák, m. ber Henteltopf, C.

usanec, nca, m. = gnida, die Niffe, Z. usapniti, sapnem, vb. pf. erschnappen, Jan. usatoriti se, frim se, vb. pf. ein Lager auf-

schlagen, sich lagern, Jan., nk. üsca, f. dem. us; das Läuschen.

úšce, n. dem. uho; das Ohrchen, C.; srčno ušce, das Herzohr, Erj. (Som.).

uščékniti, ščéknem, vb. pf. 1) = uščeniti, zwiden, jvzhŠt.; -2) abzwiden, C.; abreißen: u. jabolko, (včeknoti) Mik.

uščéniti, ščénem, vb. pf. zwiden, incipen; u. se, sich ilemmen; — praes. uščánem, Erj. (Torb.).

úščep, m. ber Bollmond, Cig. (T.), C. uščip, šcípa, m. ber Rniff, Cig. uščipek, pka, m. ber Rniff, Jan., C. uščipljaj, m. ber Rniff, Jan. uščipniti, ščipnem, vb. pf. zwiden. uščívanje, n. ber Harnflus.

uscivati se, am se, vb. impf. ben Harnfluss haben.

ušebniti, šábnem (šébnem), vb. pf. biegen, Jan.

ûsec, šca, m. 1) eine größere Riffe, Guts.-Cig.;
— 2) pl. usci, eine Art Ausschlag am Kopfe
fleiner Kinder, C.; — der Frieselausschlag,
Cig.

ušèn, éna, m. der Rothsauf (nam. pšen, kakor ušeno nam. pšeno), Ip.-Erj. (Torb.).

usenec, nca, m. lastovični u., die Schwalben- laussliege, Erj.(Z.).

ušenek, nka, m. eine erwachsene Nisse; — ušenki — mlade, drobne uši, C.

ušéno, n. nam. pšeno, Erj. (Torb.).

ušépiti, im, vb. pf. 1) hintend machen, C.; u. se, hintend werden, C.; — 2) u. se, sich ereignen, Blc.-C., Z.

ušęsast, adj. ohrförmig, Cig.

ušęsce, n. dem. uho; 1) das Öhrchen; — 2) ber Zipfel, Cig.; — ber Blattumschlag, Cig.; — 3) ušesca, das Ansührungszeichen, Cig.;

- 3) usesca, das Anjugrungszeigen, Cig.;
- 4) misja usesca, kleiner Pflückfalat (tudi samo: usesca), Ljub.

ušęsen, sna, adj. Dhr : ušęsne bolezni.

usesnica, f. 1) ber Ohrlappen, C.; — 2) bas Ohr an einem Schaff, Blc.-C.

ušę̃snik, m. sveder, s katerim vrtajo ušesa leseni posodi, Levst. (Beč.); ber Denbohrer, Jan. (H.).

ušęsnjak, m. = ušesnik, BlKr.-DSv.

uševati, cijem, vb. impf. 1) laufen, Guts., Jarn.; — 2) müßig sein, Jan., Gor.-Glas. ušibati, am, vb. impf. ad ušabniti (ušebniti); biegen, C.; hoditi kolena ušibaje (Kniebeugegang), Telov.

usibavati, am, vb. impf. biegen, C.

ušíbčen, čna, adj. biegfam, (všibečen), Jarn. ušibéti, ím, vb. pf. fich biegen, M.

ušibiti, im, vb. pf. biegen, beugen, Jarn., Mur., Cig., C.; hrasta sneg ne ušibi, Levst. (Rok.);
— u. se, sich biegen, Mur.

ušíbniti, šibnem, vb. pf. biegen, Jarn., C.; kolena se mi ušibnejo, eš wanten mir die Knie, Kr.

ušibováti, ûjem, vb. impf. biegen, beugen, Cig.;
— u. se, sich biegen: moja noga se ušibuje,
Trub. (Psal.); telo se ušibuje, Kast. (Rož.).
ušíca, f. dem. uš; bas Läuschen, C., LašćeEri (Tork): — šinkova u. bie Mojenklatt.

Erj. (Torb.); — šipkova u., bie Mojenblattlaus (aphis rosae), Erj. (Ž.); vinogradska u., — trtna uš, Erj. (Ž.).

ušíček, čka, m. daš Laušchen, Lašće - Erj. (Torb.).

usiniti, sînem, vb. pf. beugen, frummen, C.; (nam. usibniti).

usiriti, sīrim, vb. pf. breit machen, Mur.

ušiv, íva, adj. laufig; ušivi otroci.

ušîvec, vca, m. 1) ein lausiger Mensch; der Lausterl (psovka); — 2) das Läusetraut (pedicularis), Cig., Jan., Tuš. (R.); — die Herbsterlise (colchicum autumnale), Cig., Jan., C., Rodik na Krasu-Erj. (Torb.), St.; — der Zweizahn (bidens tripartita), Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.); — 3) das Läusepulver, Cig.; — seintörniger Sand, Cig.

ušívica, f. die Läusetrantheit, Cig.
ušīvka, f. 1) ein sausiges Mädchen o. Beib
(tudi kot psovka); — 2) die Herbsteitsose (colchicum autumnale), C., Lašče, Los (Notr.)Erj. (Torb.); — das Läusetraut (pedicularis,
Medv. (Rok.); — 3) neko jabolko, niti lepo
niti dodro, GBrda-Erj. (Torb.).

usívost, f. die Lausigkeit; — die Läusekrankheit, die Läusekucht, Cig., Jan.

ušják, m. bet Sturmhut (aconitum lycoctonum), (živini ž njim uši preganjajo), na Krnu-Erj. (Torb.).

ûsje, n. der Arthelm, C.

ûška, f. dem. uš; bas Läuschen, Cig., Jan. uškfbiti, im, vb. pf. schartig machen, anbrechen: u. koso, skledo, Polj.

uškripniti, škrîpnem, vb. pf. = uškrniti, C. uškrniti, škrnem, vb. pf. tlemmen, eintlemmen, Guts., Mur., Cig.

úslec, leca, m. ber Flüchtling, C.

ušléviti, im, vb. pf. = upijaniti, Polj.; u. se = upijaniti se, Cig., Polj. ûšnica, f. die Ohrmuschel, der Gehörgang, ogr.-C. ûšnik, m. das Läusetraut (pedicularis), C.

ušotóriti se, frim se, vb. pf. pogl. ušatoriti se. ušpíliti, im, vb. pf. zuspihen, vzh.St.-Vest. uštětev, tve, f. der Frethum im gahlen, Cig.

ustett se, ustejem se, vb. pf. fic im Zahlen irren, sich verzählen; — sich verrechnen, sich in seinen Erwartungen täuschen.

usteva, f. ber grrthum im gablen, Cig., Jan. ustevati se, am se, vb. impf. ad usteti se; sich verzählen.

ustevek, vka, m. ber Frrthum im Bablen, bie Bergablung, Jan., C.

úšti, f. pl. njiva, ki meji z njivami druge vasi, Erj. (Torb.).

uštíkniti, štíknem, vb. pf. = ob tla potolči škopnik, da se mu zravna čelo, Tolm.

usukniti, süknem, vb. pf. turzer, tleiner machen, Z.; u. se, eingeben, einschrumpfen, Z.

úta, f. die Hütte, die Laube; — iz nem. utaboriti se, im se, vb. pf. sich lagern, das Lager ausschlagen, Cig., Jan., nk.

utaja, f. = utajitev, Jan.

uthjati, am, vb. impf. ad utajiti; - u. toploto, Barme binben, Sen. (Fiz.).

utajba, f = utajitev, Cig. utajenje, n. die Ableugnung.

utajeváti, üjem, vb. impf. ad utajiti; ableuguen. utajítev, tve, f. bie Ableuguung, Jan.

utajíti, im, vb. pf. 1) verheimlichen, verhehlen, verfcweigen; — ableugnen, verleugnen; — utajen, latent (phys.), Cig.(T.); utajena toplota, gebundene Wärme, h. t.-Cig.(T.); — 2) vorenthalten: u. komu dobroto, C.; naj me kara, le (li) olja balzama naj ne utaji glavi moji, ogr.-Valj.(Rad).

utapljanje, n. bas Ertranten.

utapijati, am. vb. impf. ad utopiti; in eine Fülffigfeit versenken; u. se, versinken, untersinken; — ertränken; u. se, ertrinken.

utárati, am, vb. pf. abmartern, V.-Cig. utážiti, im, vb. pf. = utolažiti, Habd.-Mik.,

Cig., Jan.

utéči, utéčem, vb. pf. 1) entlaufen, entfliehen; zdaj je dosti hlapcev, ki (kir) od svojih gospodov uteko, Dalm.; entfahren, beseda uteče človeku; - kar se vleče, ne uteče, aufgeschoben ist nicht aufgehoben, Cig.; — 2) ablaufen, absließen, Cig., Dol.; predno človek k žlahti priteče, lahko mu kri uteče, Lašče - Levst. (M.); Dokler krvi ne vteče zadnja sraga, Ti sužnje bo življenje moje celo, Pres.; — 3) Buflucht nehmen: u. se h komu, Lašče, Soška dol. - Erj. (Torb.), kajk.-Valj. (Rad); — 4) u. se, ablaufen, abfließen, fallen, abnehmen; vsaka povodenj se uteče, Npreg. - Jan. (Slovn.); — 5) u. se, burch Laufen unbrauchbar werden, sich ablaufen: mlinski kamen se je utekel, Cig.; čepniki so se utekli, bie Bapfenlöcher haben fich ausgelaufen (erweitert), Cig.; - u. se, sich mube laufen, sich zerlaufen, Cig., Vrtov. (Km. k.).

utégniti, nem, vb. pf. 1) entziehen, M.; u. komu živež, Hal.-C.; Bogu le pol srca dajati je skoraj ravno tako hudo, kakor utegniti mu vsega, Ravn.; abziehen (j. B. am

Lohne), vorenthalten, Cig., M.; — 2) ausstreden: u. roko, ogr.-C.; — 3) Zeit, Duße haben; ne utegnem zdaj iti; če boš utegnil, pridi! (v tem pomenu tudi vb. impf.); —
4) utegne, es bürfte, es fönnte; to ti utegne koristiti; drevi utegne biti marsikaj drugač, kakor je davi bilo, Ravn.-Valj. (Rad); tako bi utegnilo bolje biti; - 5) imstanbe sein: ne utegnem placati dolga, Dol.-Levst. (Zb. sp.). utegováti, üjem, vb. impf. abziehen (z. B. am Lohne), abbrechen, Cig. utệha, f. der Trost, nk.; — po drugih slov. jezikih. utehiniti, înem, vb. pf. = uthiniti, Z., Lašče-Erj.(Torb.), Strek. utek, teka, m. 1) bie Flucht, Cig., Jan., C.; — 2) die Zuflucht, C.; — 3) das Abfließen: u. krvi, die Berblutung, Cig. utekalisce, n. ber Bufluchtsort, C. utékati, têkam, čem, vb. impf. ad uteči; 1) entlaufen, entfliehen, Cig., Jan., M., Ben.-Kl., nk.; — 2) u. se h komu, zu jemandem feine Buflucht nehmen, nk.; — 3) u. se, ablaufen, abfließen, fallen; voda se uteka, (utece, Mur.); — 4) u. se, sich auslaufen: čepniki se utekajo, die Zapfenlöcher laufen sich aus (erweitern sich), Cig. utekniti, nem, vb. pf. = tekniti, Cig., M., C. utelesba, f. bie Bertorperung, Cig. utelesiti, fsim, vb. pf. verforpern, u. se, fich verforpern, Mur., Cig., Jan., nk.; utelesen, verförvert, nk. uteloviti, im, vb. pf. 1) einverleiben, nk.; (po nem.); - 2) u. se, Mensch werben, Mur., C. utelovljenje, n. 1) die Einverleibung, nk.; -2) die Menschwerdung: u. (vt-) sina božjega, kajk.-Valj. (Rad). utemeljeváti, ûjem, vb. impf. ad utemeljiti; gründen, nk.; - begründen, nk. utemeljitelj, m. ber Grunber, ber Begrunber, Jan., nk. utemeljîtev, tve, f. die Gründung, die Begründung, Jan., nk. utemeljiti, im, vb. pf. gründen, Jan., nk.; begründen, nk. utemneti, im, vb. pf. finfter, buntel werben, M. utemniti, im, vb. pf. verdunkeln, Jan. (H.). utépati, têpam, pljem, vb. impf. ad utepsti; 1) mit Roth beschmuten, ogr. - C.; obleko u., Cig.; prim. otepati; — 2) u. se, sid) abmuben, sich plagen, Jan.; - 3) utepa (-plje) se mi, ich mufs es bugen; zdaj se ti tvoja hudoba utepa, Ravn.; tako hudo se že zdaj Jakobu njegova zvijačina utepa, Ravn.; njegova trma se mu bo še utepala, Gor.; kmalu se mu bo utepalo, Mur. utepenec, nca, m. ein mit Roth Beschmutter, C. utepenka, f. ein mit Roth beschmuttes Beib, Kr. utepénost, f. bie Beschmuttheit, C. utepnja, f. die Beichmutung, kajk .- Valj. (Rad). utépsti, tépem, vb. pf. mit Roth beschmuten, C.; u. obleko, Cig.; - prim. otepsti. uteptati, am, vb. pf. zusammentreten: u. kaj, Cig.

úter, utra, m. = pohojena in "utrta" tla, festgetretener Boben: pojdimo igrat se tja na uter, Podkrnci-Erj. (Torb.). utesnilo, n. bie Beschränfung, DZ.; ukloniti se utesnilom, Levst. (Pril.); s tem utesnilom, DZ. utesnîtev, tve, f. die Ginschräntung, die Beschränfung, Cig. (T.), DZ., Nov. utesniti, im, vb. pf. einengen, einschränken, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk. utesnjava, f. die Ginichrantung, Cig., Jan. utesnjavati, am, vb. impf. = utesnjevati; eins engen, einschränten, Mur., DZ. utesnjeváti, üjem, vb. impf. ad utesniti; einengen, einschränken, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; u. pravico, DZ. utesilo, n. ber Eroft, Jan. utesitelj, m. ber Trofter, Jan. utesîtev, tve, f. bie Troftung, Jan. utéšiti, têšim, vb. pf. beichwichtigen, Dict., Cig., Jan.; otroka ni moči utešiti, Lašče - Levst. (Rok.); troften, Jan. uteti, utnèm, vb. pf. abhauen, C. utézati, am, vb. impf. ad utegnem; 1) entziehen, ogr.-C.; - 2) Duge, Beit haben: tu je bilo eno njegovih skrivnih pribežališč, kjer se je neviden utezal veseliti svoje pipe, Jurč. utet, f. bas Gewicht zum Bagen, Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Ar.), nk. utežar, rja, m. ber Bewichtmacher, Cig. utéžen, žna, adj. Gewichts, nk. utežje, n. die Gewichte an der Uhr. Jan. utęžnica, f bie Gewichtsichale, DZ. uthiniti, înem, vb. pf. = nehati (posebno o dežju, o vetru in viharju): dež je uthinil, Lašče, Ig (Dol.), Vrhnika-Erj. (Torb.). útica, f. dem. uta; das Hütichen. utihniti, tinnem, vb. pf. ftill werden, verstummen; - fich legen, aufhoren: veter je utihnil. utiriti, im, vb. pf. bahnen, C. utîska, $f = \text{otiska}, \nu \gamma h \tilde{S} t - C$. utisati, tîsam, vb. pf. zum Schweigen bringen, ftillen, beschwichtigen, Mur., Cig., C., vzhSt. utisitelj, m. ber Berföhner, ogr.-C. utisiti, tisim, vb. pf. ftillen, beschwichtigen, beruhigen, Jan., M., Hal.-C., Zora. utkáti se, tkám, tkèm (tčèm, tećèm), se, vb. pf. beim Beben eingehen, Cig. utlaciti, tlacim, vb. pf. erbruden, Jan., C.; otroka v snu u., Dalm. utočíšče, n. ber Bufluchtsort, DZ., nk.; - hs. utociti se, tocim se, vb. pf. beim Musichenten verloren gehen: veliko vina se utoči. utogotiti se, im se, vb. pf. ergrimmen, Cig. utohet, hla, adj. verborben; bumpfig: utohla moka, Vas Krn-Erj. (Torb.). utohniti, tohnem, vb. pf. verberben (o jedilih), Vas Krn-Eij. (Torb.) utòk, tóka, m. = odtok, bie Ebbe, Jes. utoka, f. bie Buflucht, Mik., Valj. (Rad). utolažiti, azim, vb. pf. tröften, beschwichtigen, stillen, bejanftigen; u. koga; u. jezo, žejo. utoliti, tolim, vb. pf. befanftigen, beichwich. tigen, stillen, Cig., Jan.; u. otroka, Ravn .-M., Mik., Tolm.-Erj. (Torb.).

utotstiti, im, vb. pf. masten o. bid machen, C. utotsčati, am, vb. impf. ad utolstiti; masten, C. utoniti, tonem, vb. pf. untersinten, ertrinten. utop, topa, m. bas Ertrinten, Cig.

utopíti, ím, vb. pf. versinten machen, ertränten;
— u. se, sich versenten, ertrinten; — u. se
v misli, sich in Gedanten vertiesen, Cig.(T.);
v radosti utopljen, Jurč.

utoplienec, nca, m. ber Ertruntene, Mur., Cig., Jan., nk.

utopljenka, f. die Ertruntene, Jan., nk.

utòr, óra, m. 1) zareza pri dogah, v katero se vstavlja dno sodu, keblu itd., bie Ruth, ber Gergel, Mik., Soška in Ipavska dol. - Erj. (Torb.), Dol., BlKr.; — 2) on del keblovega, sodovega oboda, ki strči nad dnom, ber Frojdh, Rib.-M., Soška in Ipavska dol.-Erj. (Torb.); prijeti sod za utore, Dol.; — prim. otor.

utôra, f. 1) = utor 1), Mik.; - 2) = utor 2), G., Mik., Strek.; (útora) BlKr.

utórčati se, am se, vb. pf. — nacediti se, nakapati se, Rihenberk-Erj. (Torb.); — prim. utor, potorčina, podčepina.

utóriti, tórim, vb. pf. gergeln, timmen, Z.; — keblu, sodu vstaviti dno, Soška dol.-Erj. (Torb.).

utôrnik, m. das Kimmeisen, der Ruthhobel, Cig., M., Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.), Dol.

utóžiti se, im se, vb. pf. 1) lästig werden, C.; delo se mi utoži, C., M.; — 2) utoži se mi kaj, elwas erregt mein Bebauern, C.

utraga, f. utraga me je, es beliebt mir nicht, Mik., ogr.-Let.

utrágati, ga, vb. impf. utraga me = toži se mi, eš beliebt mir nicht, jvzhŠt.; = utraga se mi, Krelj, Notr., Savinska dol.; - prim. srvn. mih betraget, ich habe teine Lust, Mik. (Et.).

utragljiv, iva, adj. trage, Mur., ogr. - Let., vzh St., jvzh St.

utragljívost, f. die Trägheit, Mur., Cv., vzh-Št., jvzhŠt.

útrašnji, adj. = jutrišnji, morgig, ogr.-C. utrāta, f. ber Aufwand, die Untoften, Guts., Mur., Cig., M., C.; ne boje se ne utrat ne težav, Ravn.; utrate in davki, Pohl. (Km.). utrātek, tka, m. ber Aufwand, Cig.

utratiti, im, vb. pf. aufgehen laffen, aufwenben, Cig.; — verfcmenben, Mur., C.

utêdba, f. 1) die Befestigung, Cig.; die Fortissication, Cig. (T.); — 2) die Rrastigung, Cig. utêdben, bena, adj. Fortissications, utrdbeno okrozje, der Fortissicationsrapon, DZkr.

utrdeti, im, vb. pf. verharten, fich berharten, Glas.

utfditi, im, vb. pf. fest machen, besestigen: u. mesto, die Stadt mit Festungswerten versehen; — abhärten; u. telo; — bestärken; u. koga v hudodiji, Jsvkr.; bekräftigen, dauerhaft machen; u. prijateljstvo.

utfdniti, tfdnom, vb. pf. 1) hart werben, C.; sneg je utrdnil, C.; — 2) u. se, gerinnen, Hal.-C.

utrdovrátiti, vrâtim, vb. pf. hartnádig madjen, C. utréniti, trénem, vb. pf. = 1. utrniti, Mur.; — u. se = 1. utrniti se: misel se utrene v njem: ta je Kristus, Ravn.

1. utrépati, trépljem, -páti, pâm, vb. pf. =
1. otrepati, ausflopfen: utrepana preja, das Klopfgarn, Cig.;—(die Bajche) ausfchwingen,
Jan. (H.).

2. utrépatí, trêpam, pljem, vb. impf. = utripati, Jan., C.

pati, san., C. utréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. 1) ogenj u. = s trenjem napraviti ogenj, burch Reibung Feuer anmachen, Navr.(Let.); — 2) burch Fahren u. Gehen sest machen, sestiteten; pot, cesto u., Cig., C., Erj.(Torb.); utrta steza, tla, C.; konji iščejo utrtega pota, Erj.(Izb. sp.); grudasta cesta se počasi utare, Z.; — travo utreti, Graß zusammentreten, Volk.; — 3) u. se, beim Brecheln beß Flachses sich verlehen, Notr.

utfganje, n. 1) die Abreißung; — 2) das Abziehen (am Lohne, u. dgl.); kriv mitnega utrganja, einer Mautverfürzung schuldig, Levst. (Pril.). utfgati, tfgam, vb. pf. 1) abreißen, pflücken; u. sad, evetico; — u. se, abreißen (intr.); nit se je utrgala; sich lostreißen; breg, hrib se je utrgal; — oblak se je utrgal, ein Bostenbruch stürzte nieder; solze so se mu utrgale iz oci, Thranen entströmten seinen Augen, Jsvkr.; — utrgan biti, den Beichenbruch haben, Cig.; — 2) am Lohne, Preise u. dgl. abziehen; — u. si kaj — pritrgati si kaj, Cig.; od ust si u., Jsvkr.

utrgavati, am, vb. impf. = utrgovati, C. utfgniti, tignem, vb. pf. abreißen, pflüden, Mur., ogr.-C., BlKr.-Let.

utrgováti, ûjem, vb. impf. ad utrgati.

utrinek, nka, m. bie Lichtschnuppe, ber Dochtabfall; — bie Sternschnuppe: zvezdni utrinki; — utrinki, bie Spruhfunten (fig.), geistreiche Gedanten, Cig. (T.), nk.

utrinjáč, m. = utrinjalo, Andr. utrinjálo, n. bie Lichtpupe, Cig., C.

utrinjati, am, vb. impf. ad 1. utrniti; 1) u. luc, das Licht puten; — 2) u. se, Funten sprühen: železo se utrinja, M.; — zvezde se utrinjajo, es fallen Sternschnuppen; — utrinja se iz mramorja, iz zlatnine, es suntelt der Warmor, das Golb, Ravn.; — solze se mu utrinjajo, es entrollen ihm Thränen, Jan., M.; — utrinja se mi misel, es steigt ein Gedanke in mir auf, Cig.

utrínjavec, vca, m. die Lichtpute, C. utrînščnica, f. der Lichtschunppenbehälter, V.-

utrip, tripa, m. der Buldschlag, der Herzschlag, Cig. (T.).

utripåč, m. der Schwingkolben (2001.), Erj. (Z.). utripåknica, f. žila u., die Bulkader, Jan. (H.). utripanje, n. das Zuden, das Pochen: srčno u., der Pulkschlag.

i. utripati, trîpam, pljem, vb. impf. auden, Cig.; riba mu utripa pred nogami, Ravn.; utripalo je vse po njem, LjZv.; — podjen,

schlagen: žila, srce utripa (utriplje); — mit ben Augenlidern guden, blingeln, Cig., Jan. 2. utripati, trîpam, pljem, vb. impf. ad 2. utrniti; erstarren, Habd. - Mik.; noge mi utripljejo, C.

utfjati, am, vb. impf. ad utrditi, Cig., Jan., nk. utrjeválen, ina, adj. Befestigungs-, fraftigenb,

utrjevanje, n. bas Befestigen; - bas Abharten; - das Beftärten, das Kräftigen.

utrjeváti, ûjem, vb. impf. = utrjati. utfkniti, tfknem, vb. pf. aufhören, ablassen (o bolečini), (nam. utrgniti?), Vas Krn-Erj.

(Torb.). utrnek, nka, m. die Lichtschuppe, Cig., Jan. 1. utfniti, nem, vb. pf. puben, ichneuzen: luc, svečo u.; - u. se, utrnila se je zvezda, eine Sternichnuppe ift gefallen; -– solza se mu je utrnila iz očesa, eine Thrane entfiel seinem Auge, Cig., Jan., nk.; - utrne se mi misel, ein Bebante fteigt mir auf, Cig., Ravn. ; - utrne se boj, es fommt zur Schlacht.

2. utfniti, tfnem, vb. pf. 1) = utrpniti, starr werben, erichlaffen, C., Z.; noge so mi utrnile, C.; -2) sich verfinstern: solnce, mesec utrne, Hal.-C.; - 3) sterben, Smarje (St.)-C.; aussterben: celjski grofi so nagloma utrnili in preminili, Vest.

útro, n. = jutro, ogr.-C., vzhŠt.-Vest.; za utra = zjutraj, ogr.-C.

útroba, f. ber Bauch, ogr., kajk.-Valj. (Rad). utrojiti, im, vb. pf. verdreifachen, Jan. (H.).

utrôšek, ška, m. der Aufwand, Cig.; utroški, die Untosten, Mur., Cig.; ne boji se ne truda ne utroškov, Ravn.

utrpa, f. bie Entbehrung, C.

utîpek, pka, m. = kar kdo utrpi, bie Ent-

behrung, C.

utrpeti, im, vb. pf. entbehren, miffen; to lahko utrpim; tako malo jih more u. kakor mesa v loncu, Dalm.; imajo lupino in zrna morajo utrpeti, Trub.; - einen Abbruch erleiben, Jan .; - miffen tonnen, bergeben tonnen, vermögen, imftanbe fein; daj mi, kolikor utrpiš! Cig., C., Gor.; dajte nam kruha in stan, ako utrpite, Vrt.; ne utrpe toliko, da bi se stroški poravnali, Cv.; zavpila je, kolikor je utrpelo grlo, Levst. (Zb. sp.); jaz ti ne utrpim ničesar dati, Vrt., Polj.; ne utrpi, da bi kateri kaj odrekel, Str.; tako uboga je zdaj, da še jagneta v dar ne utrpi, Ravn.; nogi nista utrpeli (vertrugen) dosti naglosti, Jurč.; - ne utrpim, ne morem si utrpeti, da ne bi —, ich kann nicht umhin, Jan.; ne utrpim (si), da ne bi ga svaril, Levst. (M.); tudi: ne utrpim se, Levst. (Zb. sp.), Navr. (Let.); — u. si, sich vergönnen: se cašice vina si ne utrpi, Ig(Dol.); še tega si ne utrpi, da bi -, Tolm.

utrpévati, am, vb. impf. ad utrpeti, Jan. utfpniti, tfpnem, vb. pf. 1) = otrpniti, erstarren, M., Zora; — u. v pregrehi, Skrb.; — 2) = prenehati (o bolečini), Z., Savinska dol. utrudba, f. die Ermübung, Jan. (H.).

utruditi, trudim, vb. pf. mube machen, ermuben ; u. se, mude werden, ermuden (intr.).

utrudljiv, íva, adj. ermübeno; utrudljivo delo. utrujenec, nca, m. ber Ermübete, Ravn .- Valj. (Rad).

utrujenje, n. die Ermubung; - tudi: utrujénje, Valj. (Rad).

utrujenka, f. die Ermubete, Jan. (H.).

utrüjenost, f. ber Buftand ber Ermübung, bie Ermattung, nk.

utfžek, žka, m. der Abzug (am Lohne, Gehalte), Cig., Jan.; brez utržka plačati, Cig. utfliti, im, vb. pf. im Handel Geld lofen, einnehmen, C., Kr.

utúhniti, tûhnem, vb. pf. anrüchig, moderig

werden, C.; — pogl. otohniti. utujiti, im, vb. pf. entfremben, C.; — u. se, fremb werben, C.

utúšiti se, im se, vb. pf. = utuhniti, C. útva, f. die Blafsente, kajk .- C.

utvegati se, am se, vb. pf. sich entaußern, entsagen, Jan. (H.).

utvor, tvora, m. das Gebilbe, Cig. (T.). utvora, f. das Gespenst, Z.

utvoriti, im, vb. pf. geftalten, Cig. (T.). utvornost, f. die Gestaltbarkeit, Cig. (T.).

uvagati se, am se, vb. pf. bei öfterem Bagen an Gewicht verlieren, sich einwägen, Cig., Kr.

uvaliti, im, vb. pf. = uvaljati, ogr.-C. uvaljati, am, vb. pf. = povaljati, beschmuten: uvaljano oblačilo, ogr.-C.

uvariti se, im se, vb. pf. burch bas Rochen eingeben, eintochen, Cig.

uvážati, am, vb. impf. ad uvažiti, = uvaževati, nk.

uvaževáti, ûjem, vb. impf. ad uvažiti; in Betracht nehmen, berücksichtigen, nk.; uvážiti, im, vb. pf. in Betracht nehmen, be-

rüdfichtigen, nk.; — češ. uvęčiti, im, vb. pf. verewigen, SIN., Zora.

uvedlina, f. ein welles Ding, C.

uvędniti, vędnem, vb. pf. = uveniti, Rez.-C. uvedriti se, im se, vb. pf. hell, heiter werben, ausregnen; uvedrilo se je, der Regen hat aufgehört, Cig.

uvękovęčiti, vęčim, vb. pf. verewigen, C.; vreden, da se uvekoveči v slovenski knjigi, Navr.(Let.); - hs.

uvekovititi, îtim, vb. pf. verewigen, Vest.; u. se, sich verewigen, Vrt.

uvèl, véla, adj. well. Dict., C., Mik., Vrt.; uveli cvet, Dalm.; oči so mu bile uvele in prazne, Cv.

uveljaviti, avim, vb. pf. zur Geltung bringen, Geltung verschaffen: u. kaj, nk.

uveljávljati, am, vb. impf. ad uveljaviti; zur Geltung bringen, DZ.

uveniti, nem, vb. pf. verwellen, Cig., C., Krelj, Cv.; čast, katera nikdar ne uvene, Dalm. uverilo, n. die Überzeugung, Cig.(T.), Let.

uveriti, verim, vb. pf. glauben machen, überzeugen, vergewiffern, Cig., Jan., Cig. (T.), Vrtov. (Km. k.), Levst. (Nauk), nk.; - u. se, sich überzeugen, sich vergewissern, Cig., Levst.

Digitized by GOOGLE

uzakonîtev, tve, f. die Sanctionierung, DZ.

uzakoniti, konim, vb. pf. fanctionieren, DZ.

úzda, f. ber Baum; konja za uzdo prijeti; -

(Pril.), Erj. (Min.), Navr., nk.; - versichern,

uverjati, am, vb. impf. ad uveriti; überzeugen,

Cig., Jan.

versichern, Cig. (T.), nk. uverjávati, am, vb. impf. = uverjati, C. uverjenje, n. die Uberzeugung, die Bergemifferung, Cig. (T.), nk. uverjenost, f. die Aberzeugung, Cig. (T.), nk. uverljivost, f. die Überzeugungstraft, Cig. (T.). uvertūra, f. vvodna glasba pred opero, bie Duverture. uvéščiti so, im se, vb. pf. sich barein finben, Jan. (H.). uvet, veta, m. die Bedingung, Cig. (T), Levst. (Nauk), Erj. (Som.), nk.; - po drugih slov. jezikih. uveten, tna, adj. Bebingungs., bedingt, Cig. (T.), DZ.; uvetna enacha, die Bedingungsgleichung, Cig. (T.); uvetni način, naklon, der Conditional (gramm.), Cig. (T.). uvezati, žem, vb. pf. binden: uvezan je, er ift in Berlegenheit, Podkrnci - Erj. (Torb.); bil sem uvezan, nisem znal, kaj bi mu odgovoril, Erj. (Izb. sp.). uvęzati, am, vb. impf. ad uvezniti; (intr.) fteden o. hangen bleiben, fich fangen, C. uvezniti, nem, vb. pf. 1) einklemmen, Jan.; – u. se, stecken v. hangen bleiben, M.; — 2) (intr.) = u. se, fteden o. hangen bleiben, C. uvideti, vidim, vb. pf. einsehen, nk. uvidevati, am, vb impf. ad uvideti, nk. uvihati, am, vb. impf. ad uvihniti, C. uvihniti, vihnem, vb. pf. 1) entwischen, davonlaufen, C.; u. jo ciganom, ben Bigeunern entlaufen, Andr.; - 2) abstehen, fein Wort nicht halten, C. Savinska dol. uvijati, am, vb. impf. hin u. her reben, weber ja noch nein fagen, C. uviniti, im, vb. pf. = oviniti, berauschen, C.; u. se, sich berauschen, C., Z. uvitl, vijem, vb. pf. u. kožo na muževni šibi, bie Rinde durch Drehen von bem Holze loslofen, fo bafe fie fich unverlett abftreifen lafet, uvòd, vóda, m. nam. vvod, nk. uvolgniti, nem, vb. pf. burch Feuchtigfeit verberben: moka uvolgne, C. uvotčiti, im, vb. pf. = votek vdeti, ben Gintrag einschlagen, Gor. uvreda, f. die Berlegung, C.; u. pravic, SIN.; u. postenja, bie Ehrenfranfung, Dol. - Cig., Jan.; - hs. uvrediti, im, vb. pf. 1) innerlich verlegen (3. B. infolge ber Anstrengung), C.; uvrejen, infolge bes Uberhebens innerlich beschädigt, Rez.-C.; - 2) (po hs.) verleten, beleidigen, C.

uvremeniti se, i se, vb. pf. uvremeni se, bas

uvročiti se, vročim se, vb. pf. sich erhiten,

uvrstiti, im, vb. pf. einreihen, Levst. (Podk.),

uzakonilo, n. die Sanctionierung, DZ.

Better wird beständig, BIKr.-M. uvréti se, vrèm se, vb. pf. burch Sieden ein-

gehen, Cig.

nk.; - prim. vvrstiti.

ogr.-C.

(fig.) na uzdi imeti, im Baume halten, Cig., Dalm.; - bie Salfter, Mur., Cig., Jan., Gor.-Valj.(Rad). ûzdae, rja, m. ber Zaummacher, Cig., C. úzdast, adj. zaumähnlich: uzdasta mišca, ber Jochbeinmustel, Erj. (Som.). uzdáti, am, vb. impf. 1) ben Zaum anlegen, bezäumen: u. konja, Cig., Jan.; uzdan, begaumt, Dict.; - 2) im Baume halten, gugeln, Cig., Jan., C.; u. koga, jezik, strast, C. úzdica, f. dem. uzda, das gaumchen. uzęba, f. das Erfrieren, Cig., Nov. uzébsti, zébem, vb. pf. erfrieren, Meg., Cig.; uzebel, erfroren, Cig. uzeliti se, im se, vb. pf. aufwachsen (vom **R**raute), M. územ, zma, m. die Oftern, na Pivki-Erj.(Torb.); prim. vuzem. uzîbkati, am, vb. pf. burch Biegen einschläfern, ûzmati, am, vb. impf. = krasti (šaljivo). **ûzmovič,** m. = tat (šaljivo), SlN. uznáti, znam, vb. pf. erfennen, nk.; - anertennen, C. uznávati, am, vb. impf. ad uznati, C. uznojiti, im, vb. pf. in Schweiß bringen, Jan.; klanec me je uznojil, Ipavska in Soška dol.-Erj. (Torb.): u. se, in Schweiß gerathen, Cig. uzoriti, im, vb. pf. reif machen, Cig., C.; uzorjeno vino, Vrtov. (Vin.). uzoriti se, i se, vb. pf. taghell werben: uzori se, es wird Tag, ogr.-C. uzréti, uzrèm, vb. pf. = ugledati, Cig. (T.), nk. uzfniti se, im se, vb. pf. Rorner anfegen, tornen, Cig.; pšenica se uzrni, Blc.-C. užaga, f. bas Gobbrennen, C. užágalica, f. 1) ber Bunber, bie Bunbmaschine, C.; -2) die Brennessel (urtica urens), Fr.-C. užágati, am, vb. impf. = vžigati, Krelj, St. užagati se, am se, vb. pf. sich mit ber Gage verlegen. užala, f. die Rührung, Cig.; die Wehmuth, Cig.(T.).užáliti, im, vb. pf. 1) traurig machen, betrüben, wehe thun: u. koga, Jan., M., C., nk.; razzaljen ali uzaljen, beleibigt o. gefrantt, Str.; - 2) užali se mi, ich werde betrübt, ich werbe von Behmuth ergriffen, Cig., Jan., M., C., Burg., nk.; neizrečeno se mu je užalilo, es that ihm überaus webe, Navr.(Let.); užali se mi nad kom, Jan.; užalilo se mu je nad bratom, Ravn.; užali se mi do koga, Cig.; - 3) u. se, Mitleid erregen: nesrecnez se mu je v srce užalil, Cig.; -4) verleiben, užaljénje, n. bie Wehmuth, Cig. (T.). užalostíti, ím, vb. pf. traurig machen, betrüben, Cig., nk. užariti, im, vb. pf. 1) glühen machen, ent-

zünden, Jan., ogr.-C.; luc u., (uzáriti) Levst.

(Zb. sp.); - u. se, glühend werben, erglühen,

Cig., Jan., ogr.-C.; — 2) brennen (trans.): kopriva me je užarila, Notr. užárjati, am, vb. impf. ad užariti, Jan. užė, (užę), adv. = že (vže), schon, Mur., Rez.-Baud., nk.; - nikoli uže = nikoli več, Vrt.; (starejši pisatelji pišejo: vže; stsl. uže). užejati, am, vb. pf. burftig machen; u. se, durstig werben. užéniti se, žénim se, vb. pf. eine Misheirat eingehen, Nov., Dol. užéti se, zánjem se, vb. pf. sich mit ber Sichel beim Schnitt schneiden, Cig., Notr. **užgáti**, žgèm, *vb. pf.* == 2. vžgati. úžgec, žgeca, m. verdorbener Bein, Jarn., Mur., C. užíkati, am, vb. pf. geschmeibig machen: usnje u., V.-Cig.; abnitsen: užikano platno, Z.; - užikan človek, ein geschwächter Mensch, Z.

úžina, f. = južina, Poh.-C.
užîtek, tka, m. 1) bie Nahrung, Trub.; skrbeti za užitek, Krelj; — baš Leibgebinge,
Cig., jvzhšt.; — 2) ber Genufs, bie Nutsnießung, imeti u. od česa; — bie Rente,
Levst.(Pril.); občinski u., baš Gemeinbegut,
Levst.(Nauk); — (pren.) duševni u., nk.
užîteten, Ina, adj. nütslich, C.; da jim bode

vse tečno ino užitelno, Krelj.

užíten, tna, *adj.* 1) genießbar: užitne gobe; — 2) Nuhungs -, *Cig.*, *Jan.*; užítna last, bas Nuhungseigenthum, *Cig*.

užiti, užijem (uživem, Krelj, Lašče - Levst. [Rok.]), vb. pf. genieķen; malo dobrega užiti na tem svetu; naj vsaj nekoliko uživemo

tega sveta, Krelj.; — u. se česa, u. se mira, slobode, kajk.-Valj. (Rad).
užítje, n. ber Genufs, Cig.

užitkovina, f. das Gemeindegut, C.

užītnik, m. ber Nugnießer, Jan., C., nk. užitnina, f. die Berzehrungssteuer, Cig., C., nk. užitninski, adj. Berzehrungssteuer-, nk.

užítnost, f. die Genießbarfeit. užítoven, vna, adj. eigennüßig, Jan., Gor. užítovnost, f. der Eigennuß, Jan., Gor.; —

bie Genusssucht, Zv.
uživáč, m. der Nugnießer, C., Levst. (Nauk).
užívanje, n. das Genießen; — die Nugnießung,
die Rugung.

užívati, am, vb. impf. ad užiti; genießen; u dobroto, veselje, življenje; — nunnießen, nießbrauchen, benußen; kar občanje samo uživajo, vse to zakon imenuje občinski užitek, Levst. (Nauk); — u. se, genießen: u. se vinca, kruha, Danj.-Valj. (Rad); u. se mira, zdravja, kajk.-Valj. (Rad).

uživavec, vca, m. der Genießer, Mur., Cig.;
— der Ruhnießer, Cig., Jan., C., DZ., Levst.
(Pril.).

uživavka, f. bie Genießerin, Jan. (H.); - bie Rugnießerin, Cig., Jan.

ûžka, f. = vžigalica, (vužka) ogr.-Valj. (Rad).
užláhtiti se, im se, vb. pf. in Berwandtichaft
treten, verwandt werden, Cig., C.

užúgati, žúgam, vb. pf. bemältigen, bezwingen. užugováti, újem, vb. impf. ad užugati. užúliti se, im se, vb. pf. = ožuliti se, Cig.

V.

v, I. praep. A) c. acc. 1) kaže na vprašanje: kam? pri glagolih, ki pomenjajo premikanje, in drugih, kam je dejanje namerjeno: in (nad), gegen); iti v cerkev; pasti v jamo; nima kaj va-se, er hat nichts zu effen, Dol., Gor.; gledati v knjigo; v tarčo streljati; kamen v koga vreči; v cesarja (= proti cesarju) se puntati, Burg.; iti v stran, seitmarts geben; v kraj iti, spraviti, meggeben, megichaffen; omahovati v dve plati, nach zwei Seiten bin ichwanten, Ravn.; v leta iti, alt werden; v misel vzeti, erwähnen; — (kraj je izražen po dejanju): iti v mlat, v prejo, breschen, spinnen gehen; - v gobe hoditi = hoditi gob brat, LjZv.; - (kraj je izražen po osebah): v svate iti, vabiti, zur Hochseit gehen, laben; v kmete iti, aufs Land geben, C.; v Lahe iti, in die Furlanei geben, Goris.; v Nemce iti, nach Deutschland gehen, C., nk.; - dati koga v krojače, jemanben bas Schneiberhandwert fernen laffen, Glas.; - na vprašanje: kje? biti v katero faro, zu einer Pfarre gehören, Cig., Dol.; v nekatere kraje, v nekatera, ena mesta, in cinigen Gegenben, an einigen Stellen, Kr.; -2) kaže dele, v katere se deli kaka reč:

in; v štiri dele razdeliti; Zreže v koscev jo (popotnico) deset, Npes.-K.; — 3) kaže obleko, v katero se kdo oblači: in; oblačiti se v svilo, v volno; v škrlat oblečen; — 4) kaže pri glagolih: zadeti, udariti, raniti itd. prizadeti del: in, an; v nogo, v obraz udariti, raniti; v lice poljubiti; - 5) stoji v časnem pomenu na vprašanje: kedaj? an; v nedeljo, v ponedeljek, v petek in svetek; v praznike; v 5. dan avgusta meseca, nk.; ti boš mutast do tega dne, v kateri le-to storjeno bode, Krelj; v večer ali v jutro, Krelj; v stare čase je bilo dovoljeno, LjZv.; v prvo, v drugo, zum erstenmal, zweitenmal; v tretjič, zum brittenmal; v novič, neuerbings; — v jesen, im Herbste; v bratvo, zur Zeit ber Beinlese, Danj. (Posv. p.); v prijazni čas popoludne, Levst. (Zb. sp.); — 6) kaže namen, nasledek: zu; v ta namen, au biefem Amede; v dar dati, schenten, v dar dobiti, zum Geschenke bekommen; v dokaz biti, zum Beweise bienen, Cig., nk.; v to opravilo odločen, zu diesem Geschäfte bestimmt, Burg.; v strah prijeti koga, jeman-ben scharf zur Rebe stellen; v zakon vzeti, gur Ehe nehmen; v najem, v zakup dati, vzeti, in Miethe, Bacht geben, nehmen; v posest vzeti, in Besit nehmen, Cig., Levst. (Nauk), nk.; v last imeti, zueigen haben, Cig., nk.; = v svoje imeti, Cig.; v smeh obrniti, lächerlich machen; v hudo obrniti, missbeuten; v rop jim bodo naše žene (zum Raube), Ravn.-Mik.; - biti v kaj, zu etwas gereichen: v korist, v dobiček, v škodo, v nesrečo, v čast, v sramoto, v veselje, v žalost biti komu; v čast si šteti; v zlo, v greh šteti (anrechnen) komu kaj; v posmeh biti, gum Belächter fein; v denar spraviti, gu Belb machen; v nic devati, berabmurbigen, mit Berachtung behandeln; v navado priti, zur Gewohnheit werden; — 7) kaže to, v kar se kaj izpremeni: in, zu; kačo izpremeniti v človeka; izpremeniti se v kačo; - kronati koga v cesarja, Vrtov.-Jan. (Slovn.); v kralja izbrati, Levst. (Rok.); v tajnika postaviti, Levst. (LjZv.); - 8) kaže, v kar kdo veruje: an; v Boga verovati, an Gott glauben; - 9) kaže nacin: v dober kup, billig, wohlfeil, Jan., nk.; = v ceno, Cig., Gor.; v noben kup, um teinen Breis, auf teine Beife, burchaus nicht, Jan.; V dir (= dirjaje) je Ravbar tekel, Npes.-Mik.; V šatorje dirja v skok (im Galopp), Npes.-K.; jesti v slast (mit Appetit); v mehko, v trdo kuhana jajca, weich, hart gekochte Eier, Ravn. (Abc.); v dve nadstropji zidano poslopje, ein zweistödig gebautes Haus, LjZv.; v dva cepa, nach zwei Seiten: zweideutig, Cig.; v tri pramene spletena kita; v živo opomniti, bringend mahnen, Burg.; v živo čutiti, lebhaft fühlen, Ravn., Mik.; v čisto (rein) pomesti; v čisto popiti, gang austrinten, Gor .; - 10) kaže natančnejše določilo: in (an, von); v čelo tri pedi širok; v obraz je lepa, sie ist schon von Angesicht; v obče, im allgemeinen, Jan., nk.;-11) nam. stsl. vb2'b: v hrib iti, bergauf gehen; v dol, bergab, Dict., C.; (nav. navdol); — B) c. loc. 1) kaže na vprašanje kje? prostor, v katerem kaj je ali se godi: in; v cerkvi biti; v vasi stanovati; v Lahih, in der Furlanei, Goris.; v Nemcih, in Deutschland, bei den Deutschen, C., Rec., Levst. (Nauk); v kmetih, auf bem Lande, C.; v svilnati opravi, in seidenem Gemande; molil je sam v sebi (bei sich selbst) le-tako, Krelj; sami v sebi so govorili, Krelj; v sanjah, im Traume; v strahu biti, živeti; v nesreči, v nadlogah in težavah; — v resnici, in ber That, withich; — 2) v časnem pomenu: in; v pretekli noči; v starosti, v mladosti; v sili, in ber Noth; v deževju, zur Regenzeit, v košnji, zur Zeit der Mahd, Levst. (Zb. sp.); - in, binnen; v dveh dneh, tednih, mesecih, letih; v tem, inbessen; - 3) kaže način: in; v podobi belega goloba; v podobi kruha; govoriti v podobah, in Bilbern sprechen; gredo v trumah (scharenweise); v gotovem denarju izplačati; - 4) kaže to, glede na kar se o kom ali čem kaj pove: in; učen biti v čem; imeniten biti v čem; -

II. praef. ein-, hinein-; vtekniti, hineinsteden, vrezati, einschneiben.

våb, m. die Lodung, Cig.(T.); zapeljivi vab, C.; — jerebji v., der Hühnerruf, damit die Feldhühner zu loden, Čig

vâba, f. i) die Lodung, die Berlodung, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; zapeljiva v., Mur.; — 2) die Lodipeise, der Köber, Cig., Jan., M.C.; nastaviti vabo, Gor.;—tudi: vába, Dol.

vâbec, bca, m. 1) ber Loder, Jan., M.; -2) ber Einlaber, Mur., Jan., C.; -3) ber Lode bogel, Habd.-Mik., Mur., Cig.; kletka polna vabcev, Dalm.

vaben, bna, adj. 1) Lod., Cig.; -2) Einlade., Cig.; -3) verlodend, Jan. (H.); reizend, Cig. vabévati, am, vb. impf. zu loden pflegen, Zemon(Notr.)-Erj. (Torb.).

vabica, f. 1) bie Loderin, Vrt.; — 2) ber Lodbogel, Cig., Vrt., Valj. (Rad).

vabič, m. 1) ber Einlaber, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) ber Lodvogel, Mur.

vabikati, kam, cem, vb. impf. zudringlich einlaben, C.

vabiten, ina, adj. 1) Lod-, lodend, nk.; — 2) Einlabungs, nk.

vabilo, n. 1) bas Lodmittel, die Lodspeise, der Köder, Cig., Jan., C.; — 2) die Lodung, Cig., Jan.; — 3) die Einladung, Cig., Jan., C., nk.

vabîtev, tve, f. die Einladung, nk.

vábiti, im, vb. impf. 1) loden, anloden; kokoš piščeta k sebi vabi; goste v krčmo v.; — 2) einlaben; v. na gosti, na obed; v. v svate, zur Hodzeit laben; — eno uro pred začetkom božje službe zvoniti; (po nekod dvakrat vabi: dve uri in eno uro pred začetkom).

vabîvec, vca, m. 1) der Loder, Cig.; — 2) der Lodvogel, Cig.; — 3) der Einlader, Cig., Jan.

vabka, f. 1) bie Einsaberin, Mur.; — 2) ber Lodvogel, Mur.

vabljáč, m. = vabič, C.

vábljati, am, vb. impf. = vabiti, ogr.-C.

vábljenica, f. – žleb preko ceste (v klancu), po katerem se voda odteka, in ki je ob enem tudi v počívališče vpreženi živali, Skrilje pod Čavnom-Erj (Torb.).

vábljenje, n. 1) bas Loďen; — 2) bas Einladen.

vabljíkati, kam, čem, vb. impf. zudringlich einladen, C.

vabljiv, iva, adj. anlođeno, einladeno, anzieheno, Cig., Jan., nk.

vatljívost, f. ber Reiz, bie Anziehung, Jan.(H.). vábnica, f. 1) ber Lodvogel, Mur., Cig., Gor.; — bie Loderin: ti si bila dozdaj vabnica mojega največjega sovražnika, Jap.(Prid.); — 2) bie Einladerin, Mur., Cig.

våbnik, m. 1) der Lodvogel, Dict., Mur., Cig., Levst.(Nauk); — 2) der Einlader, Mur., Cig. vabovčin, m. der Hochzeitseinlader, Maribor-

ska ok.-C. våda, f. 1) bie Übung, Meg.-Mik., Mur., Cig., Jan., Kr.-Valj (Rad); duhovne vade, Škrb.; - 2) bie Lodipeije, bet Röber, Cig., Jan., nk., Gor.; (váda) Dol.; vada je nataknjena na trnek, Hip. (Orb.).

vâdba, f. die Ubung, Cig., Jan., C.; sodnja ali odvetniška v., gerichtliche oder Abvocaturpraris, DZ.

vadben, ena, adj. Übungs, nk. vadbenik, m. der Brattitant, DZ.

váden, dna, adj. 1) gewohnt: jaz tega nisem vaden, temu delu nisem vaden, Lašće-Levst. (Rok.), Svet. (Rok.); vaden, zastonj piti, LjZv.; -2) gewöhnlich, Jan., Kropa(Gor.); -3) = vadben, Cig.

vadilíšče, n. = vadišče, Cig., C., DZ.

vadílo, n. die Ühung, die Abrichtung, Jan., C. vadíšče, n. der Ühungsplat, Cig., Jan., Zora.

1. vádíti, vádim, vb. impf. 1) üben; v. koga česa, v čem; — v. se, sich üben; vajen, gewohnt; nisem tega vajen, daran bin ich nicht gewöhnt; — 2) loden, köbern, V.- Cig.; — einladen, C.

2. váditi, vâdim, vb. impf. 1) anzeigen, verflagen, ogr.-C.; — 2) öffentlich fagen, be-

fennen: cerkva vadi, C.

3. váditi, vâdim, vb. impf. herausnehmen, Prip.-Mik.; v. na svetlo, ans Licht ziehen, Zora; 4. vadíti, im, vb. impf. Cig., Jan., pogl. 2. voditi. váditi se, vådim se, vb. impf. zanten, streiten,

Habd.-Mik., ogr.-C.
vådla, f. ber Dfenwisch, M., Z.; = omelo,
metla pri krušni peči, Tolm.-Erj.(Torb.),
Idrija;—prim. kor.-nem. wad'l = ber Bebel.
vådlja, f. 1) bie Bette, Mur., Št.-Cig., Jan.,
Mik.; vadljo piti, bie Bette vertrinten, Savinska dol.; na vadlje teči, um bie Bette
lausen, Cig., Jsvkr.; tek za vadlje, ber Bettlausen, Hip.(Orb.); gre na vadlje, eš gest um
bie Bette, M.; — 2) ber Breiš in einem
Bettlampse: za dobro vadljo sem se trudil,
Schönl.-Valj.(Rad); zadobiti hvalo in vadljo,

vadljáč, m. ber Better, Cig.

Hip.(Orb.); — iz stvn., Mik.(Et.).

vâdijati, am, vb. impf. (pf.) 1) wetten, Mur., Cig., Jan., Št., Tolm.; tudi: v. se, BlKr.; ne morem se vadljati, da bi v vsakem slučaju pravo zadel, Erj. (Izb. sp.); — 2) v. se, wetteifern, Cig., Rib.-M.; v. se s kom, Cv.; — vadljáti, âm, Valj. (Rad).

vådljavec, vca, m. ber Wetter, Cig., M. vådljavka, f. bie Wetterin, Cig.

vàdje, adv. 1) = vštric, baneben: vadlje greva, C.; — 2) vadlje do Ljubljane, biš nach Laibach, Rib.-Mik.; — 3) sogleich, sofott, Cig., Jan., Kras, Istra-Erj.(Torb.); — prim. stsl. podlje, nach ber Länge, Mik.(Et). vàdljer, adv. = vadlje, sogleich, Mik.

vadlo, n. ein wischartiges Zeichen ber Felbhüter an Baumen, St.-Cig., C.; — prim. vadla. vadlováti, ûjem, vb. impf. betennen, ogr.-M.,

vadlováti, ûjem, vb. impf. betennen, ogr.-M., C.; vadluj svoje grehe! ogr.-Let.; — iz madž., C.

vâdnica, f. 1) bie Übungsschule, nk.; — das Übungsbuch, nk.; — 2) vadnica — vadnica, ber Lodvogel: v. na precepu, Dalm. vâdniški, adj. zur Übungsschule gehörig, nk.

vadopír, rja, m. = netopir, C.

vaga, f. 1) bie Bage; na vago dejati; — na vagi biti, ungewijs jein; — 2) eine bem Bageballen ähnliche Borrichtung: bie Brunenwage, ber Brunnenschwengel, Pot.-M., C.; studenec na vago, Fr.-C.; — daß Ziehpanster in den Bassermühlen: mlin na vago, die Banstermühle, V. - Cig.; — die Bage am Bagen, woran die Stränge besestigt sind; tudi pl. vage, Cig.; — 3) die Bägung, daß Gewicht: stiri kile dodre vage (gut gewogen); surova, groda vaga, daß Bruttogewicht, Cig.; cista v., daß Rettogewicht, Jan.(H.); ziva v., t. j. teža zive, nezaklane zivali: prodati, kupiti na zivo vago, Notr., Dol.; — ravna vaga, daß Gleichgewicht, C.; — pravična mera in vaga v nebesa pomaga, C.; — iz nem. vågalica, f. die Ungewißheit, Strek.; na va-

vågalica, f. bie Ungewijsheit, Strek.; na vagalici biti, auf ber Bagjidale fein, ungewijsfein (o stvari, o kateri se ne ve, kako se bode iztekla), Z., Gor., Tolm.; velike reči so bile na vagalici, Levst. (Zb. sp.).

vagalnica, f. die Bägeanstalt, Cig., DZ. vagan, ana, m. der Reben, tudi vagan, ana, St.

vaganica, f. ein meist einen halben Degen fassenber Scheffel, Cig., jvzhSt.; (= ein Diegen, BIKr.).

vâganje, n. 1) baš Bägen; — 2) na vaganju biti — na vagalici biti, Cig.

vagar, rja, m. 1) ber Bageinacher, Cig.; — 2) ber Bager, Cig.

vagarina, f. bas Bagegelb, DZ.

vagati, am, vb. impf. 1) magen; v. meso; —
2) wiegen: meso vaga tri funte; — praes.
važem, kajk.-Valj.(Rad); — 3) wagen; kdor
ne vaga, je brez blaga, wer nicht wagt, gewinnt nicht; vagano je, eš ist eine gewagte
Sache; — iz nem.

vagavec, vca, m. ber Böger. vagavščina, f. bas Bagegeld, V.-Cig. vagljivec, vca, m. ber Bagehals, C.

vagön, m. železnični voz, ber Baggon.
vagováti, ûjem, vb. impf. mägen; gospod vaguje srca, Škrinj.-Valj (Rad).

vagovína, f. das Wagegeld, C. vagútast, adj. wadelig, C.

vagutati, am, vb. impf. ichwanten, wadeln, Jan., C.; zemlja se trese in vaguta, Glas.

vagútav, adj. wadelig, wankend, C. vagútelj, tlia, m. der Bankende: pijani v., C. vahljáti, âm, vb. impf. sladen, Cig., Jan.; sveča grdo vahlja, veter prijetno vahlja (făchelt), Mik.; — z lucjo v., mit dem Lichte herumfuchtelu, Slom.; — prim. kor.-nem. wach'ln — wehen, flattern.

vâhte, f. pl. = vahti, Kras-Strek.(LjZv.).
vâhti, m. pl. Allerheiligen: o vahtih, Cig.,
Polj., Notr.; — (menda tiči v besedi stvn.
wth = svet, prim. kor.-nem. weich = geweift; pogl. Let. 1883, 323., LjZv. 1889,
231.).

vâhtič, m. vahtiči = hlebčki, ki se "o vahtih" med uboge dele, Cig., Notr., Štrek. (LjZv.). vâhtnica, f. neka hruška (menda, ker je zrela stoprav o "vahtih"), Tolm.-Erj.(Torb.).

vája, f. die Ubung; v. v govorjenju, die Rede-

übung; vojaška v., die Baffenübung, nk.

vajál, ála, m. = polž brez hiše (večina teh

vájat, f. = vajet, Kor.-Erj.(Torb.); gen. vajáti, ogr.- Valj.(Rad); — das Bugfeil am Schiffe,

kast), Medana(GBrda)-Erj.(Torb.).

ogr.-C.; ber Strid übhpt., C.

polžev je črnih, a nekateri so tudi črno-

rdečkasti), (od it. vajo, črnkast, črnordeč-

1. vájati, am, vb. impf. = 1. vaditi, ogr.-M., C. 2. vajati, am, vb. impf. - voditi, lenten : konja v., vzhŠt.-C. vajd, m. ber Bogt, Mur.-Cig., Jan.; - prim. vojd, vojvoda (?). vajda, m. = vajd, ber Aubrer, Mur., kajk .-Valj.(Rad). vajdnina, f. bie Bogtfteuer, Cig. vajdski, adj. Bogt-, Cig. vajdstvo, n. die Bogtei, Cig., Let. vaje, f. pl. das Leitseil, der Leitriemen, der Bügel, Z., Celjska ok.-C., Bolc-Erj. (Torb.). Nov. vajek, jka, m. bie Schneedoble (pyrrhocorax alpinus), Jan (H.), (vajk) Frey (F.). vajenec, nca, m. ber Brattitant, ber Eleve, Cig., DZ. vajenost, f. bie Geübtheit. vajet, m. bas Leitseil, ber Leitriemen, ber vzhŠt.-C. Bügel bes Pferbes, pl. vajeti, Mur., Cig., Jan., Lašče-Erj (Torb.), Gor., Dol. vájet, f. = vajet m., Valj.(Rad), vzhŠt.-C. vajeten, tna, adj. Bügel-: vajetni konj, Glas., vajin, pron. euer beiber, euch beiben gehörig; – prim. vajun. vajkar, rja, m. bas Mertgarn, Z., vzhSt. vajkušna, f. bas Riffen, Dalm.; - pogl. vájkušnica, f. = vajkušna, Jan., Valj.(Rad), Trub., Dalm., Jap (Sv. p.). vájšnica, f. = vajkušna, vajkušnica. vajun, pron. 👄 vajin, Cv. vakānce, f. pl. = počitnice. it. valigia. vakati, am, vb. impf. 1) fcnattern, V.-Cig.; Lej, raca vaka, plava, Vod. (Pes.); - 2) vaka se mi, es ift mir jum Erbrechen, es etelt mich, Rez.-C.; — 3) sich erbrechen, C. val, vala, valû, m. 1) die Belle, die Boge; valovi, die Bellen; morje valove žene, das Meer schlägt Bellen; - zracni val, die Luftwelle, zvočni val, die Schallwelle, Cig. (T.); Erj.(Z.). — 2) bas Balzen, Cig. (T.); premikati na val, rollweise fortbewegen, Rib., BlKr - M.; les se na val z gore spravlja, Cig.(T.); -3) die Balze, Habd.-Mik., BlKr.-DSv. valast, adj. wellenförmig, wogenförmig, Cig. (T.). vâlček, čka, m. dem. valec; 1) eine tleine Rollen. váljar, rja, m. die Balze; z valjarjem pova-Belle; - 2) ein zusammengerolltes Bulftchen: v. volne, C.; — 3) ber Iwerg, Fr.ljati njivo, BlKr.; — die Nudelwalze; z va-C.; - 4) vâlček, ber Balzer (ples), nk.; (po ljarjem testo razbliniti, razvaljati. váljarček, čka, m. dem. valjar; cine fleine nem.). vatec, ica, m. 1) dem. val; eine fleine Belle, Balze. Valj. (Rad); - 2) Die Balge: na valcih prevaljárna, f. bas Balzwert, Cig.(T.), C. mikati kaj, valce poddejati, jvzh.St. valjárnica, f. bas Balzwerf, DZ.

valéčen, čna, adj. cylinberformig, ogr.-C. valek, m. = valec 2), die Balge, ber Cylinder, Mur., Danj.-Mik., ogr.-Valj (Rad), vzhŠt. vâlez, m. neko kupilno platno, nekako valovito tkano, katero rabi Belim Kranjicam za spodnji del krila in za rokave, BIKr. valha, f. die Balte, Jan.; = pl. valhe, C. valhar, rja, m. 1) ber Baster, St.-Cig., C.; — 2) die Rebenwinkelraupe, C.; — eine Art Räfer, der die Blätter rollt, C. vâlhati, am, vb. impf. wallen, Št.-Cig.; — prim. kor.-nem. walche = Balle, C. valic, ica, m. eine fleine Balge, C., Vrt., Ig (Dol.); pri žagi (pili) se voz premika na valičih, Notr.; valiče pod burkle devajo, kadar z njimi velike lonce iz peči jemljejo, Savinska dol.; - bie Rubelmalze, Tolm. valiček, čka, m. dem. valič; ber Rubelmaster: razbliniti kako stvar kakor testo pod valičkom, Levst.(LjZv.). valîčka, f. Slom.-C., pogl. velička. valitnica, f. ber Bruttaften, Cig., Jan., C., 1. vališ, íša, m. 1) das Gerölle, Mik.; ulice so polne blata in vališa, Bes.; cela groblja skal, kamenov in vališa, Bes.; — 2) bolj okroglast, lepo rejen prasiček, BlKr.; -3) = kosturica, sključek, das Tajchenmesser, 2. valíš, m. = 2. valiž, Valj.(Rad). valisce, n. ber Brutplat, C. valíšek, ška, m. dem. 2. vališ, Valj. (Rad). valîtev, tve, f. das Brüten. valiti, im, vb. impf. 1) mälzen; kamen v.; drevje v., Baume fallen, C., Z.; - v. se, sich malzen; dim se vali iz dimnika; rollen; v brezno se vale v pogubljenje, Ravn.; in Menge sich bewegen, strömen; mnozica se vali po cesti; — 2) brūten: kokoš vali. 1. valfz, m. 1) ein Ding, das gewälzt wirb: valiže valiti po južnem snegu, Zv.; — 2) ein bider Mensch, Strek.; - prim. 1. valis. 2. valiž, m. bas Felleisen, Mur., Jan.; - prim. válj, m. 1) ber Cylinder, Cig.(T.), Cel.(Geom.), Znid., DZ., Nov.; - bie Balze, V.-Cig., Jan., DZ., Zora; - bie Belle, ber Bellbaum, Cig., Jan., M.; - 2) die Balgenichnede (voluta), Erj.(Z.). valjac, m. ber Balger; ber Roller, Cig. valjáča, f. bie Balzenichlange (cylindrophis), valják, m. bie Mange, Levst. (Pril.). valjatnica, f. bie Balte, bie Baltmuble, Mur., Čig., Cig.(T.), Erj.(Min.), Bolc-Erj (Torb.);
— die Rollmaschine, die Nange, C., DZ. váljanje, n. bas Balzen; bas Balten; bas

— 747 —

váljast, adj. cylinbrijch, Cig.(T.), Cel.(Geom.), DZ.; walzenförmig, Cig., Jan.

1. váljati, am, vb. impf. hin und her malzen, herummalzen; v. kaj po tleh, po blatu; sit človek satovje pod nogami valja, Ravn.-Valj. (Rad); v. se, jid) maljen; otroci se valjajo po travniku; - malzen, masten; v. testo; v. perilo, sukno; valjano železo, gemalateš Eisen, Levst. (Cest.).

2. valjáti, âm, vb. impf. = veljati, (valati) ogr.-

Valj.(Rad).

valjavec, vca, m. ber Balzer, Valj.(Rad); —

der Baller, Cig., Tolm., Notr.

valjavica, f. 1) die Bellenlinie, h. t.-Cig.(T.); - 2) die Erdscheibe, das Saubrot (cyclamen europaeum), ("morda zaradi oble korenike"), Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.).

valjavka, f. 1) die Balgerin, Valj.(Rad); -2) bie Baltmuble, V.-Cig., Gor.; - 3) bie Balze, Valj (Rad)

valjavstvo, n. die Basterei, DZ.

vàljce, adv. = vadlje, sogleich, Ist, Kras-Erj. (Torb.).

valje, adv. = vadlje, sogleich, Cig., Prip.-Mik., Ist., Kras-Erj.(Torb.), BlKr.; žganje je tako močno, da človeku valje v lase skoči, *Bes.* váljec, ljca, m. dem. valj; bie Balze, Cig., Jan.; ter Cylinber, Cig.(T.).

vâljej, m. die Balze, Guts.-Cig., Jarn., Mur. valjenec, nca, m. bas Blech, Rib.-DSv.

valjénje, n. 1) das Balzen; — 2) das Brüten. váljica, f. = kamenena kroglica, ki rabi otrokom v igračo, Renče-Erj. (Torb.); bie Rugel, Erj. (Min.).

váljič, m. die Balze, Poh.

valjúcati, sicam, vb. impf. mälzen, Kor.-Cig., Jan.; — v. se, sich herumwälzen, tugeln, Jan. valjuckati, am, vb. impf. malzen, Cig., Jan.; - v. se, sich mälzen, Cig., Jan.; osel, konj se na hrbet vrže in valjucka (= oves služi), Cerkljansko-Štrek.(Let.).

valjuh, m. 1) ber Balger (ein Körper, ber fo plump und schwer ift, bafs man ihn nur malzenb fortbringen fann), V.-Cig.; - 2) eine Art fleiner Bogel von ichmarglicher Farbe, die am Boben Junge haben, C.

valjúhast, adj. bidleibig, C.

valnik, m. ein nieberer Grenzwald, St.-Valj. (Rad); - prim. nem. 28all (?).

valovanje, n. bie Bellenbewegung, Cig. (T.), C., Jes.; — stsl., rus.

valovar, rja, m. neka papiga, ber Bellenfitich (melopsittacus), Erj. (Z.).

valovát, áta, adj. = valovit, wellenförmig: v. svet, $Z\nu$.

valováti, ûjem, vb. impf. = valovito se gi-

bati, nk.; — prim. valovanje. valoven, vna, adj. Bellen-, Bogen-, Cig.(T.), Jes., Žnid.; valovni vrh, dol, Bellenhugel, Bellenthal, LjZv.; — = valovit, wogig, Jan.; — wellenförmig, Jan.; v. potres, LjZv. valovit, adj. wellig, wellenreich, wogig, Cig., Jan., nk.; - wellenförmig, Cig., Jan., Cig.

(T.), nk.valovîtev, tve, f. ber Wellenschlag, Jan. valoviti, im, vb. impf. Wellen schlagen, wogen, Jan.; voda valovi, Ravn.-Mik.; = v. se, C. valovje, n. coll. die Bogen, die Fluten.

válpot, m. der Amtmann, der Schaffner, ber Bogt, (tudi: valput) Trub., Dalm.: (valpet) do 1. 1848 največji hlapec grajščinski, nadzornik tlačanom, Dol.; - prim. stvnem. waltboto, ber Bevollmächtigte, Mik.(Et.).

váltora, f. = valtura, BlKr., jvzhŠt.

valtura, f. 1) die Fallthure, C.; - 2) ber Hofenlat, C.; - iz nem.

valūta, f. denarna vrednota, die Baluta. váma, f. ber Boll, die Steuerabgabe, ogr.-Valj.

(Rad); — iz madž., Mik.(Et.). vamp, vampa, m. ber thierische Bauch; -

ber Schmerbauch, der Wanft; - pl. vampi, die Ralbaunen, die Ruttelflede; - prim. stvn. vampa, Mik.(Et.).

vampáč, m. der Großbauch, Mur., Cig. vampáča, f. ein bidwanftiges Beib, Valj. (Rad).

vámpast, adj. wanstig, großbauchig.

vampati, am, vb. impf. mit einem großen Bauche einhergeben, Cig.

vampec, pca, m. dem. vamp.

vâmpež, m. ber Großbauch, Cig., M., BlKr. vampir, m. ber Bampyr (phyllostoma spectrum), Erj.(Z.).

1. van, m. na van, aufs Gerathewohl, C., Sol.; = v van, $Z_{\cdot,\cdot}$ = v božji van, $M_{\cdot,\cdot}$ $jvzh\tilde{S}t_{\cdot,\cdot}$; na dober van, auf gutes Glud, Jan.; na moj van, auf meine Berantwortung, C.; (tudi vân, f.: tja v (eno) van, in ben Tag hinein, Ravn.; nič se ne zgodi po kaki vani, Ravn.; na mojo van, auf meine Rechnung, Lašče - Levst. [M.]); - prim. nem. Bahn, stvnem. van, Mik.(Et.).

2. van, m. na van, nicht bis oben voll, Mik.; - prim. srvnem. van, nicht voll, leer, Mik. (Et.).

3. van, m. bie Entaugerung, Ravn.; - prim. vanati se.

vánati, am, vb. impf. betrügen, täuschen, zum Beften haben, Z., Dol., BlKr.

vánati se, am se, vb. impf. (pf.) 1) entfagen, fich entschlagen, sich begeben: v. se desa, Mur., C., Met.; on se vsega vana, časti, veselja in dobička, Ravn.; - 2) sich hüten, Mur.; -- prim. anati se.

vancati, am, vb. impf. abmagen, fonbieren, vzhŠt.-C.; = studence iskati, vzhŠt.-Trst. (Glas.).

vánčati, am, vb. impf. achtgeben, aufmerten, Guts.- Cig., Mur., Jan., Kor.-M., Slom.-C.; kmetje pri svojih opravkih na mesec veliko vančajo, Pjk.(Črt.).

vančen, čna, adj. Sveti, sveti, vančno solnce (allfehende Sonne?), Nov. 1857, 71.

vančljiv, íva, *adj.* achtfam, Mur.

vančljívost, f. die Achtsamfeit, Mur., Kor.-Cig. vånger, rja, m. steinerne Thürpfoste, V.-Cig., Ip.-Mik.(Et.); - prim. bangar.

vanīlija, f. die Banisle.

vânj, = va-nj, v njega.

vanjek, njka, m. Jan., Volk. - M., St., pogl. vinek, ovinek.

vánjkuš, m. = vankuš, vzhŠt.-C., kajk.-Valj. (Rad); - tudi: vanjkuš, Valj. (Rad). vánjkušnica, f. der Polsterüberzug, vzhSt.-C. vánkuš, m. das Riffen, Guts.; - prim. srvn. wangküssen, Mik. (Et.). vanováti se, ûjem se, vb. impf. sich hüten, Mur.; — prim. vanati se. vap, m. = barva, C., Jan.(H.); — stsl. vápa, f. die Pfüße, Mik.(Et.). vápno, n. = apno, Mik., Gor., vzhŠt., nk.;

— (išči izvedenke pod ap-). var, m. 1) bie Löthung, C., Z.; bas Schweißen, Z.; - 2) bas Loth (b. i. ber metallische Rörper, womit man löthet), Cig.; -3 = droben pesek, ki rabi kovaču, da ž njim potresa železo, kadar je "vari", ber Schmeißfand, C., Notr.; - 4) ber Sub, ber Schwall. Jan.; - = pene od vretja, Dol.; var pobrati, Dol.

váranje, n. das Betrügen, das Täuschen, nk. váras, m. die Stadt, vzhŠt. - C., ogr. - Valj. (Rad); - prim. madž. varos.

várati, varam, vb. impf. 1) betrugen, taufchen, Jan., Mik., Lot(Notr.) - Erj.(Torb.), nk.; -2) wahrnehmen, merten, SlGor., ogr.-C.; beobachten, ogr.-Mik.; - prim. varovati in stvn. wara, Acht, Aufmertfamteit, Mik. (Et.). várav, adj. betrügerisch, Jan.; — varav sklep ali izvod, ein Trugichlufs (phil.), Cig. (T.). váravec, vca, m. ber Betrüger, Vrt.

varčen, čna, adj. 1) sparsam; v. žita, Met.;— 2) achtsam, Gor.; — prim. varovati. vârčevati, ujem, vb. impf. sparen, C.; otroci se uče v., Str.; računite in varčujte! Cv.

varčnost, f. die Sparfamteit.

vardejáti, -déti, déjem (dêm, Jan.), dénem, vb. impf. (pf.) 1) begen, pflegen, warten, Dict .-Mik., Trub., Krelj, Dalm., Jap.(Sv. p.); vardej svojega očeta! Trub.; ne vardejan otrok, ein vermahrlostes Rind, Gor.; vardejana je, sie ist versorgt, Gor.; če si za groš kruha pa kupico vina kupiš, pa si vardejan, Polj.; - 2) vb. pf. praes. vardêm, versuchen, probieren, Jarn.; vardénem, ogr.-Mik.; - prim. stvn. wara, Acht, Aufmerksamkeit, in nem. warten, Mik.

vardeniti, nem, vb. pf. beforgen, ogr. - Valj. (Rad). vardéva, f. die Bflege, C.; jeleni ne potre-bujejo posedne vardeve, ("vrdeve") Vrt.

vardevanje, n. 1) die Bflege: v. živine, C.; — das Bewahren, das Hüten, Dalm., Krelj; - 2) die Brufung, die Brobe, ogr. - Valj. (Rad).

vardevati, am, vb. impf. 1) pflegen, hegen, warten, hüten, Meg., Dict., Trub., Dalm., Jap. i. dr., Kr.; v. živino, Ig(Dol); v. otroke, Gor.; mene je moja mati vardevala, Trub.; svetinjo v. in varovati, Dalm.; pastir svoje krdelo vardeva, Dalm.; svoje otroke v., Jap. (Prid.), Ig (Dol.); bolno živino v., Kug.-Valj.(Rad); pravico v., Jap.(Prid.); kraljestvo ravnati in v., Rog.-Valj.(Rad); tudi v. česa: slabih v., Dalm.; žen v., Dalm.; svojega dela v., auf feine Arbeit achthaben, C.; ("vrdevati", Cig., Jan.); - 2) prufen, ver-

judjen, Mur., ogr.-Mik.; pet jarmov juncev sem kupil in idem nje vardevat, ogr.-Raič (Nkol.).

vardévavec, vca, m. v. drevja, ber Baumguchter, C.; oveji v., ber Schafhuter, ber Schafhirt, C.

vardevek, vka, m. die Brobe, der Bersuch, ogr.-C.

vardevščina, f. die Bflege, Kr.

vardír, rja, m. = vardjan, C.

vardjan, m. = čuvaj, C.; - prim. it. guardiano (istega pomena).

várek, rka, adj. schweißbar, Cig.(T.).

váren, rna, adj. 1) sicher, gefahtlos; ognja varen; v. kraj; na varnem biti, in Sicherheit sein; Po zemlji varno hodi! Preš.; -- 2) behutsam, vorsichtig; varno prijemati kaj, varno stopati.

varėž, ę̃za, m. = droben pesek, potreben kovaču, kadar železo "vari", ber Schweißjanb, V .- Cig., Lašče-Erj. (Torb.).

varéžen, žna, adj. = peščen: varežna zemlja, Notr.

vârh, m. = varih.

vârhinja, f. = varihinja.

varič, ica, m. der Sieder, Jan (H.).

varih, m. ber Suter, ber Beschüter; angel varih, ber Schupengel; - ber Bormund: ("tako se govori poleg "varh", in tako pišejo starejši

pisatelji; prim. ženih", Škrab.[Cv.]). varihinja, f. die Suterin, die Beschützerin. variten, ina, adj. jum Schweißen gehörig: varilna vročina, bie Schweißhite, Cig.

varîtnica, f. die Gieberei, Cig., Jan.

varîtnik, m. ber Kochtopf, Z.

varilo, n. 1) der Kochapparat, Jan. (H.); — 2) = varež, BlKr.

varíšče, n. ber Siebepuntt, Cig.(T.). varisica, f. die Hüterin, die Beschützerin, C.,

Trub.-Mik.

variti, im, vb. impf. 1) fieden machen, fochen, Mur., Cig., Nov.; kašnate klobase varijo, t. j. nekoliko kuhajo, vzhŠt.; - brauen, Cig.; pivo v., Levst. (Nauk); - 2) schweißen; železo v.; - (= spajati, lothen, Mur., Cig., Jan., nk.).

varîvec, vca, m. 1) der Sieder, Cig.; — 2) ber Schweißer, Cig.

varjeníca, f. das Eingesottene, C.

varjénje, n. 1) bas Sieben; — 2) bas Schweißen. varjenka, f. (sol) varjenka, das Sudfalz, Cig. (T.).

1. varljiv, íva, adj. 1) behutsam, C.; - 2) sparsam, C.

2. varljiv, íva, adj. trügerifc, Jan., nk.

1. varljívost, f. 1) die Behutsamkeit, C.; — 2) die Sparfamteit, C.

2. varljivost, f. die Triiglichfeit, nk.

1. varnica, f. (zaklopnica) varnica, bas Sichers heitsbentil, Cig. (T.).

2. varnica, f. 1) die Giederei, Jan.(H.); - 2) die Gerbergrube, Jan.(H.).

1. varnik, m. ber Huter, C. 2. varnik, m. = varež, Vrtov.(Km. k.). varnják, m. ber Rochtopf, C.

varnost, f. 1) bie Sicherheit, bie Befahrlofigfeit; varnost življenja in imenja; javna v., nk.; - = varščina: v. dati za kaj, Cig.; - 2) die Behutsamkeit.

várnosten, tna, adj. Sicherheits : varnostna straža, bie Sicherheitswache, varnostno oblastvo, die Sicherheitsbehörde, DZ.

vároš, m. = varaš, C., Slom.; (f. Valj.[Rad]). varováč, m. der Hüter, der Beschüßer, C., ogr.-

Mik.; angel v., ogr.-Let. varováčkinja, f. bie hüterin, bie Bachterin, C., ogr.-Valj.(Rad).

varovatnica, f. die Bewahranstalt, Cig. varoválo, n. das Bewahrungsmittel, das Pra-

servativ, Cig., Jan.

várovanček, čka, m. der Schübling, C. várovanec, nca, m. der Schütling, das Münbel, Cig., Jan., M., C., nk.

varovanka, f. die Schutbefohlene, bas weibliche Mündel, Cig., Jan., C., nk.

várovanski, adj. Mündel-, Bupillar-, Cig., Jan.; varovansko premoženje, das Curatel-

vermögen, C.

várovati, ujem, vb. impf achtgeben; varui, da ne pades! - ichugen, huten, bewachen, bewahren; nav.: v. koga, kaj; otroke v.; čuvaji mesto varujejo, Skrinj.-Valj.(Rad); tudi: v. koga, česa: Bog varuje naših otrok, Krelj-Mik.; angeli varujo otrok, Trub.; svojega dvora varuje, Trub.; vrat v., bas Thor huten, Dalm.; varuite svojih teles vsacega greha, Burg.; Fantiči, dekliči kresujejo, Žitnega polja varujejo, Npes.-K.; Kum teh krajev prehude burje in mraza varuje, Levst.(Zb. sp.); mlade žene v. doma, Jurč.; — nicht gelangen laffen: v. koga v kaj, Cig.; prosim, da jih v hudo varuj, Ravn.; straža ga je iz ječe varovala, Ravn.; Bom pel, gosence kaj na repo var'je, Preš.; - v. se, sich hüten, sich schüten; v. se koga, česa, sich vor jemandem, vor etwas ichuten; varuite se krivih prorokov! varujte se vpričo ljudi delati dobrih del! Ravn.; (imper. se nav. izgovarja vári, vár', várite, vár'te, nam. váruj, várujte); prim. stvnem. vara, Acht, Mik.(Et.).

várovavec,vca,m. ber Behüter,ber Bewahrer, Cig. várovavka, f. die Behüterin, die Bewahrerin, Cig.; die Barterin, Valj. (Rad).

varovčîn, m. ber hüter, Cig., C.; poljski v., C.; - pastir, ber Biehhuter, Cig., Mik., vzhSt.-Trst.(Let.); ber Gemeindehirt, ber Gemeinbeschäfer, Mur., St.-Cig.

várovič, m. ber Beschützer, (varvič) Mur.

várovkinja, f. die Hiterin, Glas. varovník, m. der Hiter, C.; der Bewahrer,

Cig.; ber Beichirmer, Dol .- Cig.

varstven, ena, adj. Schuts: varstvene priprave, nk.; - vormunbschaftlich: varstvena oblast, DZ.

varstvo, n. der Schuß, die Hut, die Obhut; izročiti komu koga ali kaj v varstvo; - die Bormundichaft, DZ., nk.

varicina, f. die Sicherheit; bie Sicherftellung: varščino dati, Cig.; - bie Caution, Cig., DZ., Nov., nk.; das Babium, Cig., Nov.

varūčka, f. bie Rinbemarterin, C., Slom., Savinska dol.

vâruh, m. = varih; (tako se piše beseda v novejšem knjištvu; benetski Slovenci izrekajo v tej besedi čisti u, Erj.[Torb.]).

varuha, f. = varuhinja, Bes.; die Barterin,

vâruhinja, f. = varhinja, nk.

varuhovanje, n. die Ausübung ber Bormundschaft, Jurc.

varûn, m. ber Betrüger, Jan., SIN. varuška, f. bie Kindsmärterin, Mur.

varuštvo, n. die Bormundschaft, C., Let., nk.

vâržet, m. = aržet.

vas, î, f. bas Dorf; na vaseh, auf bem Lande. Cig.; - v vas iti, priti, jum Besuche geben. tommen; po vasi priti, jum Besuche tommen, Polj., Idrija; fantje to noč niso ukali, na vasi so pa bili vsi (schwärmten im Dorfe herum), Erj.(Izb.sp.).

vasica, f. dem. vas; bas Dörflein.

vasnica, f. die Dorfgemeinde, die Dorfschaft, Mur., Cig.; das Dorf, ogr.-Valj.(Rad).

vasník, m. = vasovavec, Jan.

vasnîški, adj. Dorf., Cig.; - prim. vasnica. vasovanje, n. das Besuchen; — bas Fensterln, nachtliches Stellbichein am Fenfter ber Beliebten.

vasováti, üjem, vb. impf. 1) auf Besuch sein, Polj.; na sveti večer vasovali so vašćani drug pri drugem, Zora; hodil sem vasovat k sosedu, Jurč.; — 2) übhpt. bei ber Nacht im Dorfe herumichmarmen, Kr.; bef. ein Stelloichein am Fenfter ber Geliebten haben, Kr.

vasovavec, vca, m. 1) ber Besucher, Polj.; — 2) kdor pri dekletu vasuje, Kr.; njenega vasovavca sinoči ni bilo, Polj.; - übhpt. ber nächtliche herumschwärmer, Kr.

vasovavka, f. die Besucherin, M.; ein Mädchen, bas Besuche bes nachts am Fenfter empfängt, Kr.; — die Nachtschwärmerin, Kr.

vàš, váša, pron. euer.

vašcan, ana, m. ber Dorfbewohner. vaščanka, f. die Dorfbewohnerin.

vasinec, nca, m. einer ber Gurigen, C.

vâški, adj. Dorf-.

vata, f. lofe Baumwolltafel, bie Batte. vâtal, la, m. = vatel, bie Elle, Mur., Levst .-(Slovn.), Krelj, Jsvkr.

vatar, rja, m. ber Battemacher, Cig.

vâtel, tla, m. die Elle; na vatle, ellenweise; prim. furl. vuadul, palica, Strek. (Arch.), (Levstik, Nov. XXVI. 126. prim srvn. waldellen [Balbelle]).

vâtlar, rja, m. der Ellenritter, Cig., SIN. vatlarček, čka, m. dem. vatlar; ber Ellenritter. Cig.

vátlica, f. = latvica, Jan.

vávek, adv. immer (= v vek), BlKr. vavroka, f. brennheiße Suppe, ogr .- Mik.

vāza, f. starinska posoda, bie Base. vazāl, m. fevdni podložnik, ber Bajall.

vazālstvo, n. bie Basalicaft.

vazámen, mna, adj. = velikonočen, v Brkinih in po istrskem Bregu-Erj. (Torb.); denes gospod pobira vazamne listke, Boršt v Istri-Erj.(Torb.).

vazâmnica, f. neka hruška (menda, ker se drži do vazma = do velike noči), Brkini-

Erj.(Torb.).

vázem, zma, m. velika noč, v Brkinih in po istrskem Bregu - Erj. (Torb.), BlKr.; pl. vazmi = velikonočni prazniki, C.

váža, f. ber Rafen, bas Rafenstud, Mur., C., Mik., ogr.-Valj. (Rad), Dol., Notr.; -- prim.

nem. Bafen.

važen, žna, adj. 1) Bage, Cig.; važno torilo, die Bagschale, Ravn.; — 2) vážen, wichtig, Mur., Cig., Jan., C., nk.; angesehen: važni meščani, LjZv.; - imponierend, gravitătifc, ernft, Cig., Jan., Cig.(T.).

važnat, adj. Rajens, rajig: važnato sedalo, Bes. važnica, f. die Bagichale, Jan.(H.).

vážnost, f. die Bichtigfeit, Mur., Cig., Jan., nk.; - das Ansehen, die Gravität, Cig., Jan., Cig.(T.).

vbadar, rja, m. eine Art Ruffeltafer: ber Apfelstecher (rhinchites Bacchus), Nov.; tudi: ber Pflaumenbohrer (rhynchites cupreus), Nov.

vbadati, am, vb. impf. ad vbosti; 1) hineinstechen; = šivati: kdo bo na Martinji dan vbadal in krpucal! Levst.(Zb. sp.); - 2) v. se, sich abmühen, Cig., Jan., Kr.; Se vbada se vpera, Za smrt le skrbi, Preš.; - prim. vpikovati se.

vbeletba, f. bie ichriftliche Gintragung, Jan .-(H.).

vbeležiti, ezim, vb. pf. ichriftlich eintragen, Jan.(H.).

vbijati, am, vb. impf. ad vbiti; hineinichlagen, eintreiben; - v. komu kaj v glavo, jemandem etwas einzupragen, beizubringen fuchen.

vbiti, vbijem, vb. pf. hineinschlagen; - v maslo vbita jajca, eingerührte Gier, Ravn. (Abc.); v. komu kaj v glavo, jemandem etwas einpragen, beibringen; - v. si kaj v glavo, sich etwas in ben Ropf fegen.

vbloditi, im, vb. pf. einmengen, einrühren, M.,

vbod, boda, m. ber Stich, Cig.; križni vbod, ber Rreugstich, nk.

vbodati, am, vb. impf. hineinstechen : = sivati (zaničlj.), (vbudati) Lašče-Levst.(M.).

vbôgajme, adv. = v Boga ime (in Gottes Ramen): prositi v., um Almosen bitten, betteln; v. dati, ein Almofen geben; v. odgnati berača = odgnati go v božjem imenu.

vbókel, kla, adj. concav, Cig.(T.), nk. vbókniti, boknem, vb. pf. einbiegen, C. vbosti, vbodem, vb. pf. hineinstechen.

vbrázditi, im, vb. pf. = zabrazditi, Cig.

vbrêg, adv. bergan, bergauf. vbrizgniti, brizgnem, vb. pf. einsprigen, Cig.,

vbrstiti, im, vb. pf. oculieren, C. voèp, cépa, m. die Einimpfung, Cig. vcępek, pka, m. die Impfwunde, Cig. vcépiti, im, vb. pf. 1) einpropfen, Mur., Cig., Jan.; - v. sekiro v tepelj, parobek, bie Art in den Rlot hauen, jo dafe sie darin steden bleibt, Erj. (Torb.), Savinska dol., Tolm.; 2) einimpfen: v. koze, Cig.; v. bobinke, impfen, ogr.-C.; - 3) einprägen, Vrtov. (Km. k.); - einflößen; v. komu ljubezen, sovrastvo v srce; v. komu kaj v glavo, jemanbem etwas in ben Ropf fegen, beibringen.

vcépljati, am, vb. impf. ad vcepiti; einpfropfen: Zdaj črešnje vceplja, Zdaj vrbe sadi, Npes .-

vcepljávati, am, vb. impf. einpfropfen, M., C. veépljenec, nea, m. ein gepfropfter Baum, Cig., Jap.-C.

vcepljenica, f. = vcepljenec, Mur. vcepnina, f. der Impsstoff, C.

vouriti, im, vb. pf. mit schwachem Strahl eingießen, Jurč.(Tug.).

vcasi, adv. 1) zuweilen; — 2) vcasi, fogleich, fofort, vihSt.

včasih, adv. zuweilen, Mur., Cig., Jan., Tolm. včasik, adv. = včasi 2), jogleich, C., vzhSt.-Valj.(Vest.).

včékniti, čéknem, vb. pf. Incipen, Mur.; (nam. vščekniti).

včera, adv. = včeraj, Mur., Cig.

včerah, adv. = včeraj, vzhŠt.-C. včéraj, adv. geftern.

včérajšnji, *adj.* — včerašnji.

včéranji, adj. gestrig; pred včeranjim (predvčeranjim), porgestern.

včérašnji, *adj*. gestrig.

včftati, čftam, vb. pf. einrigen, Jan (H.); einzeichnen, einschreiben: krogu v. mnogokotnik, Cel (Geom.).

vdab, m. ber Biebehopf (upupa), Mik., Valj. (Rad), Dol.; smrdi ko vdab, Dol.

vdáhniti, nem, *vb. pf.* = vdehniti. vdaja, f. 1) bie Ergebung, Cig., Jan.; — 2) die Ubergabe (z. B. einer Stadt an den Feind), Cig., Jan.; - 3) die Heirat, Mur., Cig., Jan., Prip.-Mik., Valj (Rad), Navr.(Let.).

vd**ājanje,** n. 1) die Ergebung; — 2) das Aus-

heiraten, M.

vdājati, jam, jem, vb. impf. ad vdati; 1) an einen Mann verheiraten, Mur., Cig., Jan.; Norčave tiste matere, Ki daleč hčere vdajajo, Npes. (Kor.)-Kres; - v. se, heiraten (vom Beibe), Cig., Jan., M.; - 2) v. se, fich ergeben sich fügen; - sich hingeben; v. se veselju, žalostnim mislim; — nachgeben: tla se vdajejo, deska se vdaja, Lašče-Erj. (Torb.); nogi sta se mu vdajali pod koleni, Jurc.; — 3) v. se, eingestehen; — 4) v. se, passen, Cig.

vdánost, f. die Ergebenheit; v. v voljo božjo. vdatev, tve, f. die Ergebung, Cig., C.

vdáti, dám, vb. pf. 1) ein Mabchen an einen Mann verheiraten, Mur., Cig., Jan.; Jaz sem vdala Nežico Daleč v deveto deželo, Npes. (Kor.)-Kres; - v. se, heiraten (vom Beibe), Guts., Jarn., Cig., Jan.; Bom koj vdala se, bom pustila te, Npes. (Kor.) - Kres; vdan, verheiratet (vom Weibe), Cig., C.; - 2) v.

se, fich ergeben: v. se dobremu, slabemu, lenobi, pijančevanju, veselju, sovraštvu; sich fügen, v. se svarjenju, Škrinj.-Valj.(Rad); iich ergeben: v. se v voljo božjo; vdan, ergeben; vdan komu, v voljo božjo; - v. se preskušnji, sich einer Prüfung unterziehen, DZ.; — capitulieren, die Waffen streden; — nachgeben, sich biegen; deska se je vdala, Lašče-Erj.(Torb.), Šavinska dol.; - to se bo vdalo, bas wird sich geben, Cig.; — 3) v. se, ein-gestehen, jugeben, Cig., M., Krelj, Lasce-Levst. (Rok.); vdati se v kaj, Cig.; - 4) v. se, vb. impf. paffen, gut stehen: ta obleka se ti lepo vda, Mur., Cig.: lepo se ji vda venček, vzhŠt.; vda se mu kakor prasici sedlo, es steht ihm plump, Mur.; - sich geziemen, sich ichiden, Cig., C.; - (nav. se pise: udati; toda prim. stsl. vadati se, češ.-moravsko vdati se, heiraten, fich ergeben).

vdeb, m. = vdab, ber Biebehopf (upupa), Mur., Cig., Jan., Mik., Valj. (Rad); vdèb,

Erj.(Ž.).

vdebji, adj. Biebehopf., Mur.

vdehniti, dahnem, vb. pf. einhauchen, eingeben. vdejáti, vdéti, vdénem, vb. pf. hineinthun, hineinsezen, hineinfügen; v. nit v šivanko, einfäheln; tudi: šivanko vdeti, Gor.-DSv.; v. nov zob v čeljust; vdeti vrata, die Thure einhängen, Gor.-DSv.; - v. jo, es treffen, Jan., C.; - v. se, hineingerathen: otroci se dostikrat vdenejo mej klade, da ne morejo nikamor, Notr.; - v. se, in eine Rlemme fommen, M.

vdet, dela, m. bie Borichuhung ber Stiefel (Bor-

ichub), Mur., Met.

vdelati, delam, vb. pf. 1) hineinmachen, einfügen, einfassen: v. kaj v zlato, v srebro, Cig.; einmirten: v. kaj v kako tkanino, Cig.; tudi: v. kaj s čim, n. pr. skrinja zaveze je bila z zlatom bogato vdelana, Burg.; - 2) škornje v., die Stiefel vorschuhen, Dol.; golenice že tolikokrat vdelane, Jurč.

vdelávati, am, vb. impf. = vdelovati. vdelováti, ûjem, vb. impf. ad vdelati, Cig. vdéti, vdénem, vb. pf. išči pod: vdejati. vdetje, n. die Ginfadelung. Jan.(H.). vdevanje, n. bas hineinthun.

vdévati, vam, vljem, vb. impf. ad vdejati, vdeti; - v. se v kako stvar = vtikati se vanjo, Kras-Erj.(Torb.).

vdîh, m. 1) die Eingebung, Cig., Cig.(T.); -2) die Einathmung, Erj. (Som.).

vdîha, f. bie Eingebung, C. vdihati, dîham, sem, vb. impf. ad vdehniti; einhauchen, eingeben, einflößen, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

vdíhniti, díhnem, vb. pf. = vdehniti.

vdihovanje, n. bas Einhauchen, bas Eingeben. vdihováti, ûjem, vb. impf. einhauchen, eingeben, Mur., Cig., nk.

vdîlj, adv. 1) nach ber Lange, ogr.-C., Mik.; = vzdolž, ogr.-Raič.(Nkol.); (praep. läng8: v. potoka, C.); - 2) in einem fort, ohne Unterbrechung: vdilj naprej razbijate, Dalm.; = vse vdilj; Mik.; svoje mreže vse vdilj

vunkaj mečejo, Dalm.; vse vdilj (vse v en dilj) gre dež, Lašče-Erj.(Torb.); - 3) lange Beit: vdilj zvoni, rekše, v nedeljo k maši prvič "vabi", ker tedaj res vrlo dolgo zvoni, St.-Erj.(Torb.)

vdîlje, adv. = vdilj, C.

vdîljek, adv. = vdilj, in bie Lange, ogr.-C. volljem, adv. nach ber Lange hin, C.; bie gange Strede hin: v. je cesta lepa, Buce-(St.)-C.

vdîljen, lina, adj. lang, in die Länge gestreckt,

vdiljna ulica, ogr.-C

vdîrati, am, vb. impf. ad vdreti; 1) einbringen, M.; - 2) v. se, einfinten, einftürzen. vdlétiti, im, vb. pf. = vdolbsti, einmeißeln, Cig. vdlétvati, am, vb. pf. = vdletiti, Jan.(H.). vdob, m. = vdab, Cig., Erj.(Z.). vdobic, m. ber Rame eines Bogels, Mur.; bie Spierschwalbe (cypselus), Z.

vdod, vdoda, m. = vdab, Cig., M., Vrt.,

Levst.(Nauk).

vdôłbek, bka, m. etwas Eingemeißeltes, z. B. eine eingegrabene Figur, Cig.

vdółbsti, bem, vb. pf. einmeißeln. vdopír, rja, m. = netopir, Cig.

vdor, dora, m. ber Einbruch, C. vdov, adj. verwitwet, Mur., St.-C.

vdôva, f. 1) die Bitwe; — 2) neki polip: die Bitwe (sagartia viduata), Erj.(Ž.).

vdovčevanje, n. bas Leben als Witmer, M. vdovčeváti, ûjem, vb. impf. als Witwer leben, Mur.-Cig., M.

vdóvec, vca, m. 1) ber Bitwer; — 2) ein Stüd Brot aus ber Mitte bes Laibes, C. vdovíca, f. = vdova, Jsvkr., ogr., kajk.-Valj. (Rad), jvzhŠt.

vdovinstvo, n. = vdovstvo, kajk.-Valj.(Rad).vdovíški, adj. Bitmen, C.

vdovištvo, n. = vdovstvo, kajk.-Valj.(Rad). vdôvji, adj. = vdovski, Jan.

vdovováti, fijem, vb. impf. verwitwet sein, C.

vdộvski, *adj.* Witwen-, Witwer-. vdovstvo, n. ber Witwen- ober Bitwerftand;

v vdovstvu živeti, Dalm. vdovstvováti, ûjem, vb. impf. Bitwer ober Bitwe fein, Mur., Jarn.

vdovščica, f. die Sonnenblume, die Sonnen-

wende (heliotropium), C.

vdovščina, f. 1) ber Bitmer- ober Bitmenftand, C.; - 2) bas Bitwengehalt, V-Cig., Jan.; suha v., das Witwengehalt z. B. in Getreibe, Cig.; mokra v. (in Bein), Cig. vdôvščnica, f. 🕳 vdovščica, C.

vdrabljati, am, vb. impf. ad vdrobiti; ein-

brödeln, M.

vdreti, derem, drem, vb. pf. 1) hineinstürzen: voda je v mlin vdrla (brang ein), Mur.; 2) v. se, einsinken, einstürzen: most se je vdrl, zemlja se je vdrla; - einfallen: pri teh besedah se Judežu obraz vdere, groza ga zgrabi, Ravn.; - vdrt, eingebrüdt, concav, Cig., C.; vdrto zrcalo, ber Concavipiegel, Sen.(Fiz.); vdrta ploskev, eine concave Hläche, Žnid.; - eingefallen (mager): vdrte oči, vdrt obraz.

vdígniti, dígnem, vb. pf. einreiben, nk. vdrobíti, ím, vb. pf. einbrödeln; kruha v. v mleko.

vdrtina, f. die Einfenkung, die Kluft. vdftje, n. der Einsturz, der Einbruch, Cig. vdrtook, oka, adj. mit eingefallenen Augen, hohlaugig, Cig.

vdružba, f. bie Einverleibung, Cig.

vdruževáti, ûjem, vb. impf. ad vdružiti; einverleiben, Cig.

vdružiti, drûžim, vb. pf. 1) einverleiben, Mur., Cig., Cig.(T.); — 2) v. se, sich gesellen, als Mitglied in eine Gesellichaft eintreten, C.

vè, adv. 1) do ve, bis hieher, Prip.-Mik.;
 tam ve = tam-le, tu ve = tu-le, C.;
 2) jeht, Prip.-Mik.; baš ve, gerabe jeht, Prip.-Mik.

vê, adv. = saj, ja, C., νζhŠt.; ve je prišel, er ift ja gefommen, νζhŠt. - Mik.; ve je to le malo, ogr.-C.; — prim. rus. vêdь, Mik. ve-, praef. = iz-; vebirati, vepoditi, Ben.-Kl.; — prim. vi-.

vèč, I. adv. mehr; — mehrere; več oči več vidi; z več ljudmi; po več krajih; — nič več; nikoli več; — vsega več (vsegaveč), immer mehr, besto mehr, bielmehr, Kremp.-M., C.; — II. conj. sonbern: on me ne ljubi, več črti, C.; — več ako, außer menn: neče biti kriv, več ako mu se dokaže, C.; ne plačam, več ako se mi dokaže, da sem dolžen, BlKr., Levst.(M.).

véča, f. 1) die Steuer, Meg.-Mik., Guts.-Cig., Jan.; die alte Giebigkeit (opp. novice, die neuen Auslagen), Kor.-Jarn.; na večo iti, Steuern zahlen geben, Jarn.; — 2) pl. veče, dan Meghalicait (c. 1)

der Rechtsstreit, C.

večáj, m. = otrok, ki vedno kriči, Cig. večáten, Ina, adj. Bergrößerungs., vergrößernb, Jan. (H.).

1. večálo, n. das Bergrößerungsglas, h. t.-Cig. (T.), Žnid.

2. večalo, n. ber Schreihals, Dol.

večati, am, vb. impf. vergrößern, Guts.-Cig., Mur., C.; — v. sc, zunehmen, größer werben, Mur., Cig.(T.), nk.; vecajoca oblika, die Bergrößerungesorm (gramm.), Cig.(T.).

véčati, večím, vb. impf. sdreien, Mur., Cig., Dol.; pijanci veče, Dol.; zajec veči, Cig.;

veči kakor črednik, Gor.

večava, f. bie Bergrößerung, Jan.(H.). večelenski, adj. mehrglicherig, Jan.(H.). večdeten, ina, adj. mehrtheilig, Jan.

vèče, adv. = več: 1) mehr, ogr.-C., Goriš.-Levst.(M.); - 2) že, uže: čakam veče tri dni tukaj, Goriš.-Levst.(M.).

vệčema, adv. großentheils, Cig., Jan., C. vộčen, čna, adj. 1) fraftig, start, C., Rib.-Mik.;
— fraftigent; večna jed, C.; — 2) etnig; večno življenje; — večne maše, gestistet Wessen, M., Z.; — večna luč, das Abendgesäute: večno luč zvoni, Št.; tudi vęčen, Dol.

vecer, m. 1) der Abend; dober vecer! guten Abend! za vecera, mährend der Abendzeit, des Abends, Mik.; z vecera, abends, Guts. (Res.)-Mik., Lj.Zv., Vrt.; na večer, am Abend, proti večeru, gegen Abend; sveti večer zvoni — na delopust zvoni, Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.); sveti večer, ber Christabend; — živi večer, bie Abendversammlung zum Gebete für einen Todten innerhalb der Octave nach dem Begräbnisse, Bohinj(Gor.)-Cig., M.; — 2) die Abendseite, der Westen.

večęr, f. = večer, m. 1), Mur., rok. iz 15. stol.-Let., Danj.-Valj.(Rad); Bog vam daj dobro večer! Bolc-Erj.(Torb.); kakor daleč je jutro do večeri, Trub.

večeranji, adj. Abenb: večeranja molitva, ogr.-C.

vecerašnji, adj. Abend., C.

veceren, rna, adj. 1) Abend-; vecerna molitev; — 2) Best-.

večeríti se, í se, vb. impf. večeri se, eš wird Abend, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj.-(Rad), Zv. večķrja, f. das Abendessen, das Rachtmahl. večerjališče, n. der Ort, wo man nachtmahlt, Jap. (Sv. p.).

večerjanje, n. bas Rachtmahlen.

vecerjati, am, vb. impf. zu Abend effen, nachtmablen.

večerka, f. ber Nachmittag (von 3 Uhr bis zum Abend, C.), Mik., Slom., vzhŠt.; sredi večerke, t. j. med 4. in 5. uro, C.; v večerko, nachmittags, vzhŠt.

večerkah, adv. abends, Poh.-C. večerkašnji, adj. nachmittägig, C.

večernica, f. 1) ber Abenbstern; — 2) ber nachmittägige Gottesbienst an Sonn- 11. Feiertagen, die Besper, Mur., Cig., C., Ščav.; nav. pl. večernice; k večernicam iti; — 3) das Abenblied, Mur.; — 4) das Abendgeläute, M.; — das Abendgebet, C.

večernik, m. 1) ber Bestwind, Mur., Cig., Jes., Gor.; - 2) = somračnik, ber Abend-

falter, Jan.(H.).

večernja, f. die Besperandacht, kajk.-Valj.(Rad). večernjak, m. der Bestwind, Mur.

večernje, n. = čas od kopščaka do noči, bie Abendzeit, Podkrnci-Erj. (Torb.).

vecerinji, adz. Abend-, abenblich, C., Danj.-Mik.

večeváti, ûjem, vb. impf. 1) = davek plačevati, Jarn., Mur.-Cig.; - 2) = pravdati sc, C.

vêči, adj. compar. ad velik; größer; po večem, a) zum größeren Theile, größtentheils; b) oberflächlich, Z., Lašče-Erj. (Torb.), Savinska dol., Tolm.; iz večega, a) zum größeren Theile, größtentheils, Cig., C., Vest.; b) oberflächlich, noch nicht vollständig, C., Z.; hlod iz večega obtesati, jvzhŠt.; k večemu, höchstens; veči del (večidel) = z večine, zum größeren Theile, größtentheils; — (pravilneje od "večji", Cv.).

večína, f. die Mehrheit, die Mehrzahl; die Majorität; — z večine, größtentheils, C., nk.

vecinoma, adv. größtentheils.

večiti, im, vb. impf. mit einem Dedel versehen, C.; — luftbicht verbodmen, vzhŠt.-C.; — prim. veka. vēčļi, adj. compar. ad velik, = veči. večkrat, adv. mehrmals, öfter. večkraten, tna, adj. mehrmalig. večkrātnik, m. das Bielfache, das Multiplum, Cig.(T.), DZ. večléten, tna, adj. mehrjāhrig; — perennierend, Cig., Jan. večlētnica, f. eine perennierende Pflanze, Jan. večlētnica, f. bie Emigleit. večslovčen, čna, adj. mehrfilbig, Jan. večstránski, adj. mehrfilbig, Jan., nk. večštevítčen, čna, adj. mehrgiffrig, Cel.(Ar.). večtisočen, čna, adj. mehrere Taufende zāhlend: večtisočna armada, Cv. večzložen, žna adj. mehrfilbig, Jan., nk.

vecziozen, żna adj. mehtilitig, Jan., nk. ved, veda, m. = ved, f., Mur.; z żeninim vedom, Ravn.; brez mojega veda, Svet.-(Rok.); daj mi ved! gib mir Rachrich! Svet. (Rok.).

vêd, î, f. baš Biffen, Cig., Jan., M.; brez moje vedi, Cig.; brez njihove vedi, Navr. (Let.); brez vedi in privolitve, Levst.(Pril.); na ved, vorjāţlid, Krelj-Mik.

véda, f. bie Biffenfchaft, Jan., nk.; — češ. védavec, vca, m. — vedomec, Valv.-Navr. (Let.); (vedovec), Diet.-Mik.

védavek, vka, m. = vedomec, Goriš. védčen, čna, adj. = vedečen, Mur., Cig., Jan.,

védčnost, f. = vedečnost, Mur., Cig., Jan. vedé, adv. (part.), selbstverstånblich, Erj. (Torb.); — prim. vedeti.

vedec, dca, m. ber Biffer, Cig., Jan.; ber Sachtenner, Jan.

vedeč, éča, adj. (part. praes. od glag. vedeti); belannt, Dict., Mik., Cig., Jan., Trub., Dalm., Dol.-Levst. (Sl. Spr.); vsem ljudem védeče, Trub.; vedeče storiti, belannt machen, melben, Jan.; kar vam je vedeče, rok. iz 15. stol.

védečen, čna, adj. wifsbegierig, vorwißig, neusgierig, Sol., Jurč., Dol.

vedecnost, f. die Bisbegierde, die Reugierde,

védel, dla, adj. = vel: 1) mell, Mur., Cig., Jan., C., Podkrnci-Erj.(Torb.); védel, Ben.-Kl.; — 2) trage, faul, Meg. - Mik., Mur., Kor.-M., C.

1. véden, dna, adj. fundig, erfahren, bewandert, Mur., Jan., C; sachtundig, Svet. (Rok.); veden mož, Pohl. (Km.); nisem v. česa, ich fenne etwaß nicht, Levst. (Zb. sp.); v kateri reči je kdo veden, o tej naj piše, Glas.

2. véden, dna, adj. immerwährend, beständig, ununterbrochen, Mur., Cig., Jan.; vedni uspeh, das stetige Gebeihen, Levst. (Močv.); (narejeno iz: vedno).

védenec, nca, m. 1) bas Frrsicht, V.-Cig., C.,

Jes.; — 2) ber Mp, C.; — prim. vedomec.
védenica, f. — rojenica, Naklo(Gor.).

1. vedénje, n. das Benehmen, die Aufführung. 2. védenje, n. das Bissen; brez mojega vedenja; na vedenje dati, zu wissen geben, anzeigen, C.; v. dobiti, eine Berständigung bestommen, Svet. (Rok.). véder, védra, vedrô, adj. regenfrei; vedro je; vedro vreme; solnce na vêdrem vzhaja, Pjk.(Črt.); pod vedrim nebom, unter freiem Himmel, C.

vedestvo, n. die Wahrsagerei, die Bahrsage-

funft, Mur.-Cig., C., Let.

védeti, vém, vb. impf. 1) wiffen; vedé, vedèč, wiffentlich; vedeč ali ne vedeč, Alas.; vede, selbstverständlich, Erj. (Torb.); v. kaj, veliko v.; vedi! misse! - v. komu, čemu ime, ben Ramen jemandes, einer Sache wiffen, zu nennen wissen; — v. kaki reči glas, etwas verstehen, sich austennen, Bescheid wiffen, tundig sein, Cig., Jan., nk.; ta človek vsaki reči glas ve, Mik.; kdor glumi ne ve glas, naj ne hodi k ljudem v vas, wer teinen Spafs verfteht, foll nicht unter Leute geben, Mik.; - v. komu katero dolgo časa, jemanbem etwas lange nachtragen o. jum Borwurfe machen. Cig.; to mu bom vedel, bas will ich ihm merten, Cig.; - v. si mero, sich mäßigen: ne ve si mere, er weiß sich nicht zu mäßigen, Cig.; vedi ga Bog! ber himmel mag es miffen! vedi si ga čuk (vran, vrag)! - to se ve da, se ve da (seveda), freilich; — kdo ve kai, überaus viel, Cig., Bohinj (Gor.); ni kdo ve kako bogat, er ist nicht gar so reich, jugh St.; - ne vedi, ohne gu miffen: govoriš ne vedi kaj, bu sprichst ohne zu wiffen, mas bu fprichft, Dol.-Levst.(Sl. Spr.); gre sam ne vedi kam, Vrt.; - 2) vem = sai, ja, both, ogr. - C., Dol.; vem sem mu dal, ich habe ihm ja gegeben, Mik.; vem razumete, ihr versteht ja, C.; vem si bolan, C.; vem si moj, du bist ja mein, C.; vem nisi neumen, du bijt doch nicht dumm, Dol.; vem - ali, zwar - aber, ogr.-C.

vêdez, m. das Biffen, Mur., Cig., Jan.; z mojim vedezom, mit meinem Biffen, V.-Cig.; brez mojega vedeza, V.-Cig., C.; z vedezom svoje Zene, Jap.(Sv. p.); brez vedeza, ohne Borwiffen, Pohl.(Km.); z vedezom, wiffentlich, V.-Cig.; brez vedeza kaj storiti, unwiffenb etwas thun, Cig.

vêdezen, zna, adj. wissentlich, DZ.; vorsässlich, V.-Cig.

vêdež, m. 1) das Wissen, die Kenntnis, Jan., C.; z vedežem, mit Wissen, vorsählich, Jan.; po mojem vedežu, soviel ich weiß, C.: na vedež dati, besannt geben, C., Mik., Gor.: na vedež priti, besannt werden, C.; vedež imeti, wissen, ersahren haben; vedeže kupovati, Maulassen seil haben, C.; — 2) der Bielwisser, Mur., V.-Cig., Jan., C., Strek.; imel je vrana, ki je bil vedež in mu je vse povedal, ko je domov prišel, (iz neke bajke) Mur.; v vasi so ga imeli za vedeža, Erj. (Izb. sp.); — der Bahrsager, Mur., Cig., Jan.; der Kartenausschet.

vêdežen, žna, adj. 1) vorjäßlich, Jan.; — 2) nengierig, C.; — 3) wahrjagerisch, vedežna ženska, Jurč.

vedeževáti, ûjem, vb. impf. wahrfagen, Mur., V.-Cig., Jan., nk.

vedeževavec, vca, m. ber Bahrsager, Mur., Cig., Jan., nk. vedeževavka, f. die Bahrfagerin, Cig., Jan., nk. vedeževavski, adj. wahrsagerisch, Cig. vedeževavstvo, n. bie Bahrsagerei, Cig. vedežíca, f. die Bahrfagerin, Cig., Kremp.-M. vêdežinja, f. bie Bahrfagerin, C. vêdežka, f. bie Bielwifferin, die Bahrfagerin, vedežljiv, íva, adj. 1) viel wissenb, C.; — 2) neugierig, C. vediv, iva, adj. funbig: To znali so davno vedivi možje, Levst. (Zb. sp.). vèdle, adv. = vadlje, Mik. vedléti, im, vb. impf. welfen, Jarn., Mur., vedlina, f. bas Belle, welles Beug, C. vedljad, f. coll. welte Dinge, C. 1. vedljiv, iva, adj. neugierig, vormißig, C. 2. vedljiv, íva, adj. 1) welt, M., Z.; - 2) trage, faul, Guts., Mur.; v. v Gospodovi službi, Guts.(Res.). vedljívost, f. die Trägheit, Guts.(Res.). vedlost, f. 1) die Beltheit, Mur., Cig., M.; – 2) die Faulheit, Mur. védniti, vêdnem, vb. impf. = veniti, Jarn., Cig., Jan., M., Podkrnci-Erj.(Torb.), Rof.-Kres. vedno, adv. immer, immerfort, fortwährend, (véden, Trub., Dalm., Rec.; "v'ednu", Dict.). védnost, f. 1) bie Renntnis, die Runde, die Berständigung; v. dobiti, poslati, Svet. (Rok.); – 2) das Wissen, die Kenntnis, Guts., Mur., Cig., Jan., nk.; z vednostjo druge presegati, Ravn .- Valj .(Rad); - bie Biffenschaft, Guts., Mur., Cig., Jan., nk. védnosten, tna, adj. wissenschaftlich, Mur., Cig., Jan., nk. védoč, (vedóč), adv. (part. praes. od glag. vedeti), vedoč dati, kund geben, bekannt geben, C., Z., Mik., Danj.(Posv. pes.); - prim. vedeč. vedok, oka, m. ber Renner, C.; ber Sachverständige. DZ. vedoma, adv. wiffentlich. vệdomašnji, adj. wissentlich, C. vedomec, mca, m. 1) der Bielwiffer, Jan., C.; ein erfahrener, gescheiter Mann, C .; - 2) ber Wahrsager, C.; — der Wetterprophet, Gor.-M.; - 3) ber Bauberer, ber Begenmeifter, Mik., C.; - ber Hegentenner, C.; - 4) neko bajeslovno bitje, ki se v razne živali zna izpreminjati, Rib.-M.; vedomci se s treskilniki na razpotju bijejo, hodijo ljudi tlačit itd., Erj. (Torb., Let. 1883, 335); — = človek, ki se povampiri, volkodlak, vampir, Ljubljansko barje-Erj.(Torb.), LjZv.; - 5) das Jrrlicht, M., LjZv. 1883, 565. vedomen, mna, adj. erfahren, gefcheit, C. vedomica, f. - vesca, bie Bielmifferin, C. vedomka, f. bie Bielwifferin, ein gescheites Frauenzimmer, C. vedoslovje, n. die Bissenschaftslehre, Jan.(H.). védovec, vca, m. = vedomec, Dict.-Mik.;pogl. vedavec.

vedovîn, m. der Bielwisser, ber Zauberer, Dol.vedovína, m. 1) ber Bahrsager, Habd.-Mik., C., kajk .- Valj. (Rad); — 2) das Gespenst, C.; - 3) f. die Runde: vedovino imeti, wissen, benachrichtigt sein, C. vedoželjen, lina, adj. mijsbegierig, V.- Cig., vedožéljnost, f. bie Bijsbegierbe, V. - Cig., Jan., nk. vedra, f. = vedro, bas Schaff, ber Eimer, Mur.; okovana vedra, Npes.-Vraz. vedrce, n. dem. vedro; bas Eimerchen; ein fleiner Schöpfeimer, Kr. védrčece, n. dem. vedrce; bas Eimerchen, M. vedreti, im, vb. impf. heiter werben (bom Himmel), C., Z. vedrica, f. das Bafferichaff, Guts.-Cig., Jan., C., Poh., Kor.; ber Schöpfeimer (g. B. bei Cifternen), Dol. vedrilíšče, n. mesto, kjer kdo vedri, Fr.-C.; — prim. vedriti 2), vedrílo, n. bas Erheiterungsmittel, Let.; bie Erheiterung, ZgD. vedrina, f. die Seitre, Mur., Cig., Jan.; solnce na vedrini vzhaja, die Sonne geht bei beiterem Wetter auf, vzhSt. - Kres; - na vedrini, unter freiem himmel, C. vedriti, im, vb. impf. 1) aufheitern, Cig., Jan.; – v. se, sich ausheitern: že se vedri; nebo se vedri; - heiter stimmen, erheitern, Cig., Jan.; one same nam glave vedre, Pres.; -- 2) = kje pod streho čakati, da neha dež; - 3) vedri me = mudim se, ko čakam, da bi nehal dež, *Mik.* védrn, adj. Eimer-; vêdrni sodček, bas Eimerfäjschen. vêdrna, f. ber Regenbogen, Goriška ok .- Erj. (Torb.). 1. vedrnica, f. bas Eimerfass, Cig. 2. vedrnica, f. ber Regenbogen, Jan.; (ker mislijo, da mavrica "vedri" ali dela lepo vreme); Goriška ok.-Erj.(Torb.). vệdrnik, m. prostor ali stalo (klop) v kuhinji, kjer stoje vodni kebli, M., C., Zabče (Tolm.), Lašče-Erj.(Torb.), BlKr. 1. vedrnják, m. ber Bestwind, C., Let. 2. vêdrnjak, m. = vedrnik, Lašče-Erj.(Torb.). védro, n. ber Eimer (als Gefäß): dokler lehko z vedrom zajemlje, ne vpraša po korcu, Levst. (Beč.); vedra z vodo napolniti, ogr.-Valj. (Rad); - ber Eimer (als Mag): avstrijsko vedro = 40 bokalov ali blizu 56 litrov; vedro ima štiri vrče; polovnjak drži pet veder; - primorsko vedro meri 10 bokalov, o trgatvi 11, Goriška ok.-Erj. (Torb.). védroma, adv. eimerweise, Cig. vedrôst, f. die Heiterkeit. vedrota, f. regenloses Better, M. $v\hat{e}g$, $v\hat{e}ga$, adj. 1) = vegast, C., Z., $U\hat{c}T$.; - 2) unähnlich: kako sta si vega! *Gornja* Savinska dol. 1. véga, f. die Schiefe, die Reigung, Mur., Cig., C., Met., Nov. 2. véga, f. der Laubfrosch, St.-Mur., Jan., C.

Mur

végalica, f. bas Schwanten: na vegalici biti: unsicher, schwankend sein: vsa stvar je še na vegalici, Érj. (Torb.).

véganje, n. bas Schwanten, Zv.

vegast, adj. mit einer unebenen Glache, gebogen, verbogen; vegasta skleda, eine uneben aufliegende, schwantenbe Schuffel; - holperig, uneben (o cesti), C., Z.

1. **végati, a**m, *vb. impf.* 1) schwanken, nicht gerade ftehen, nach einer Seite hin das Ubergewicht haben, Z., Ip. - Mik., BlKr.; skleda vega, kadar ne stoji trdno, ker ima takšno dno, ki se ne dotika povsod svojega stališča, Lašče-Erj. (Torb.); vegati na dve strani, hin und her schwanken, Levst.(Zb. sp.); – tudi: v. se, C.; voz se vega po slabem potu, a tudi vinjen človek se vega, rekše, omahuje zdaj na to, zdaj na ono stran, Rihenberk - Erj. (Torb.); — ta stvar se še vega, t. j. ni še trdno določena, Rihenberk - Erj. (Torb.); — 2) sich werfen (o deskah), Cig. 2. vegati, am, vb. impf. quaten (von Laubfröschen), Mur., vzhŠt.-C.

végav, adj. 1) = vegast, uneben, Jan.; -

2) unentichloffen, Jan.

végavica, f. = 2. vega, der Laubfrosch, St.-Mur.

végavost, f. 1) die Unebenheit (einer Flache), Cig., Jan.; — 2) die Unentschlossenheit, Jan.

vegetácija, f. rast, die Begetation.

vệgljast, adj. = vegast, C., Savinska dol. vegljat, áta, adj. = vegast: v. obroč, C. vegljáti se, am se, vb. impf. = vegljast biti, C. végljav, adj. = vegast, Št.-Cig., C.

veglina, f. die Unebenheit, ber unebene Theil

einer Flache, C.

végniti se, vêgnem se, vb. pf. 1) fippen, C.; - 2) sich werfen, schief werden, Cig., C.

végrast, adj. = vegast, C., jvzhSt.

vegrati, am, vb. impf. 1) v. denar, eine Gelbmunge abichlagen, ihren Bert bernindern, C.; — 2) außer Brauch fegen, abstellen: denar, praznik v., zapŠt.-C.

1. véha, f. 1) ber Spund, ber Spundzapfen; — das Spundloch; — 2) ein gapfen bei den Maurern, ber Dobel, Cig.; -3) bie Schleuse,

Z., Notr.

2. véha, f. 1) das wegstehende Krautblatt, das nicht einen Beftandtheil bes Rrauttopfes bilbet; - 2) ein breitkrämpiger Hut: širokokrajna v., Str.; — ein Filter aus Filz, Rib., Notr.; — 3) das Birtshauszeichen, C.; — 4) ber Schmetterling, Celovska ok.; bes. ber Nachtschmetterling, Lašče-Levst. (Rok.); - 5) ein unbeständiger Mensch, ein nicht fester Chatattet: prava veha je, vsak ga pregovori, Gor.; Zbali so se, vehe, zbali! Levst. (Zb. sp.).

véhast, adj. 1) mit abstehenden Blätteru: vehasto zelje; — 2) schwanienb: vehast slamnik, ein Strobhut mit breiter, ichmantender Krampe, Andr.; — 3) schwach, C., Z.; — 4) leer: nejeklen klas je vehast, C.

véhati, am, vb. impf. 1) wehen, Jan., C.; veter veha, Trub.; — 2) schwanten, Jan., C.; pijan je bil, da je kar vehal, Dol.

véhav, adj. = vehast, schwantend, schwach, C. véhavec, vca, m. ber Schwankenbe, ber Unentichlossene, Nov.

vehet, hta, m. bas Bufchel: vehet sena, Habd .-Mik., C., Erj. (Torb.); v. goreče slame, Lj-Zv.; véhet, Valj. (Rad); - ber Strohwisch, Hal.-C.

1. véhica, f. dem. 1. veha; ber Spund, Jan. 2. vêhica, f. das Augenlid, St.-Cig.; spodnje vehice, Pjk.(Crt.); — prim. 2. vejica. vệhljast, *adj*. sówankend, Mur.; — sówach,

vehljáti, am, vb. impf. 1) wehen, C.; — 2) schwanken, Mur., Jan.; - vor Schwäche manten, C., Št.; ptič gre in vehlja, C.

véhljav, adj. 1) schwantend, Mur., Jan.; schwach, Guts. - Cig., Mur., C., St.; — 2) leer, C.; [prim. vehast 4)]; - 3) wantelmuthig, Jan.

vehljavec, vca, m. ein schwacher Mensch, C. vehniti, vehnem, vb. impf. 1) betwellen, Jarn., Mur., Jan., C., ogr. - Mik., BlKr. - DSv.; ("vejhnem" ogr.-Valj.); — 2) schwach werben, C.

véhovje, n. coll. Rrautblätter: kapusovo vehovje, Kres.

véhtelj, tija, m. das Büschel (v. Stroh, Haaren), C.; - ber Rrautschöfeling, M.

vehten, tna, adj. 1) biegfam, C.; - 2) flint, hurtig, *C*.

véhter, tra, m. neka priprava, v kateri sir suše, kajk.-Valj.(Rad); — prim. vehtra.

vehtiti, im, vb. impf. 1) frümmen, C.; — 2) dreben, v. se, sich dreben, Z.; - schwingen, C.; - ichnellen, Z.

vehtra, f. 1) die Schilfmatte, Pohl., Mur., Jan.; lienata v., C.; - 2) Die Banne, Pohl., Mur., St. - Cig.; die Butte, Jan.; Pehtrababa v rokah drži ali zlato ročko ali vehtro, Trst.(Glas.); — prim. vehter.

vehulja, f. 1) = vehuta 1), ein loser Rohlfopf, Notr.-Z., C.; — 2) ein schwaches, man-

tenbes Beib, Z.

vehura, f. = vehast klobuk, ein schlechter Sut mit breiter, schwankender Rrampe, Glas.

vehúta, f. 1) kapusova rastlina, ki se neče v glavo stisniti in utrditi, Vrsno-Erj. (Torb.); 2) ein schwacher Baum, Mensch u. bgl., C. 1. veja, f. 1) ber Aft, ber Zweig; v veje iti,

Aweige treiben, Rib.-C.; — 2) die Seiten-linie der Anverwandten, Z.; v veji Cetrtega člena smo že, zato se lehko ženimo, C.; - 3) (das Blatt [svrž=Aft], coll. das Laub, ob spodnji Dravi-C., Valj.[Rad]).

2. veja, f. das Augenlid, Erj. (Som.); toliko ni miren, kar veja k veji udari, Valj. (Rad); - bie Wimper, Cig., Jan., C.; njega očes veje človeške otroke pobirajo, Trub. (Ps.);
— koren: vid-, Mik. (Et.).
vejáč, m. 1) ber Getreibeworster, C., Škrinj.;

- 2) = vejača, V. (Rib.)-Cig.

vejáča, f. die Getreidewurfschaufel, Mur., Cig., Jan., ogr.-Mik., vzhŠt.

vejalisce, n. die Borfeltenne, Jan. (H.). vėjatnica, f. = vejača, velnica, Krelj, Notr. $v \in janica, f. = vejalnica, Mur., Vrtov. (Km. k.).$ vejanje, n. 1) bas Getreibeworfeln; — 2) bas Behen: v. vetra, C. vejast, adj. aftformig, zweigicht.

vejàt, áta, adj. aftig, zweigig, Mur., Cig.; vejato drevo, Dict.

vejatev, tve, f. bas Borfeln (bes Betreibes), C. vejati, jam, jem, vb. impf. 1) v. žito, das Getreibe worfeln, auswinden; - 2) weben, Jarn., Levst. (Sl. Spr.); pridi jug in vejaj skozi moj vrt! Dalm.; veja ino piha na vseh straneh, Trub.; veter veje s snegom, burja je vejala s snegom, Dol.

vejavec, vca, m. ber Getreideworfler.

vejavica, f. bas Schneegestöber, C.

vejčica, f. dem. vejka; bas Aftchen.

veje, n. coll. 1) die Afte, bas Gezweige, Trub., Krelj, Dalm., Dol., Gor.; - 2) (bas Laub, ob spodnji Dravi-C.).

vejevina, f. coll. das Astwerk, das Gezweige, Cig., C.

vejevît, adj. aftig, aftreich, Jan.

vejevje, n.º coll. das Astwerk, das Gezweige. 1. vejica, f. dem. 1. veja; 1) bas Aftchen, bas Bweiglein; - 2) ber Beistrich, Cig., Jan., nk. 2. vejica, f. dem. 2. veja; nav. pl. vejice, die

Mugenwimpern, Mur., Cig., Mik., Ravn.(Abc.),

1. vejičast, adj. zweigicht, aftformig, Cig., C., Žnid.

2. vejicast, adj. wimperartig, Cig.

vejicica, f. dem. 1. vejica; das Zweiglein.

vejicje, n. coll. fleines Bezweige, Mur.

vejicka, f. dem. 1. vejica; ein fleines Zweiglein,

vejina, f. ein Aft ale Birtshauszeichen, Svet. (Rok.).

vejka, f. dem. 1. veja; bas Zweiglein, ogr.-C., Mik.

vejnat, adj. zweigig, voll Afte.

vêjnaten, tna, adj. = vejnat: vejnatni grah, eine besondere Art Fisolen o. Erbsen, C.

vêjnatnik, m. = vejnatni grah, fižol, C. vêjnica, f. = velnica, M., C., Dol.

1. vêjnik, m. 1) bas am Enbe getrümmte Aftmeffer, Mur., Cig., C., Dol., Poh.; - 2) = zveženi vej s še zelenim perjem, katero je posušeno ovcam in kozam v pičo po zimi; ber Laubbuschen, in ben Weingarten gur Düngung verwendet, Mur.; — vejniki, bas Faschinenwert, BlKr. - Cig. ; - ber Balmbusch, Črni Vrh (Notr.); — 3) veinsk, ber Laubsrosch (hyla arborea), Frey. (F.).

2. vêjnik, m. = velnica, C., Dol.

vêjnikar, rja, m. hrast, od katerega vej delajo vejnike, Gor.

vệjnjak, m. = 1. vejnik 1) in 2), Lašče-Levst. (Rok.).

1. vek, m. das Gefchrei, lautes Beinen, ber Janimer, Mur., Cig., M., C., Polj.; velik vek bo po vsem Egiptu, Ravn.; vek zagnati, zu ichreien anfangen, M.; veliko veka, malo teka = viel Geschrei, wenig Bolle, Z.

2. vek, m. 1) die Rraft, Meg., Dict, V.-Cig., Jan., C.; on bo ljudem moč ino vek dal, Trub.; ti si moj vek! Dalm.; k veku pripraviti, erquiden, Dict.; človek na stare dni ali bolnik nima veka, BlKr.; sol vek izgubi, Trub.; iz hlebca bo ves vek prešel, Dol. - Mik.; — 2) daß Lebensalter, Mik., Erj. (Som.); — 3) daß Zeitalter, Mur., Cig., Jan., nk.; Zlati vek zdaj Muzam kranjskim pride, Pres.; - stari, srednji, novi v., bas Alterthum, bas Mittelalter, bie Reuzeit, Jan., nk.; - das Jahrhundert, Mur., Cig., Jan., nk.; — na veke, na vse veke, in alle Ewigteit; od veka, bon Ewigseit her, Cig.; iz veka v vek, C.; na vek in veke, immerbar, = na vek veka, C.

véka, f. 1) ber Dedel, Jan., Mik.; - ber Ofenbedel, Mur., Jan., C., Vest.; - 2) bie Fallthure, Jan., Mik.; - 3) bie Fafsbobenbaube, C., jvihSt.; - 4) ber Mantelfragen, C.; -

5) bas Augenlib, Mik. vekáč, m. ber Schreier.

vekalo, n. ber Schreier, ber Schreihals, Cig. vekanje, n. lautes Beinen, bas Schreien; tudi: vekânj**e**.

vékati, kam, čem, vb. impf. laut weinen, jammern, schreien; Vsi tarnajo, zdihavajo, Solzice toč'jo, vekajo, Npes.-K.; silno so jokali in vekali, Jap. (Sv. p.); Tam dekle že vse većejo, Npes.-Schein.

vekav, áva, adj. 1) schreierisch, weinerlich, Cig.; vekavo dete, Cig.; - 2) schreienb, grell: vekava barva, Podkrnci-Erj. (Torb.).

vékavec, vca, m. der Beiner, Cig., M.

vékavka, f. die Beinerin, Cig. vêkavt, m. der Beiner, Mik.

veketáti, etam, écem, vb. impf. quaten, wimmern: zajec vekeče, C.

vekivêčen, čna, adj. = vekovečen, Mur., ogr.-M.; vekivečna voza (vuza), lebenslangliche Haft, kajk.-SIN.

vekivečnost, f. die Ewigkeit, ogr.-M. vekivêkoma, adv. in Ewigfeit, ogr.-M.

vêklja, f. = vekulja, Jarn. véko, n. 1) = baba, ber Drudbedel bei ber Breffe, C.; — 2) bas Augenlid, C., LjZv.;

(stsl.); — prim. veka 1). vekoleten, tna, adj. Jahrhunberte lang mahrenb :

Močvirje vekoletno je pregnano, Preš. vêkoma, adv. = vekomaj, Dalm., Kast., Jap. vêkomaj, adv. ewig; na v., in Ewigfeit; od v. do v.

vekopis, pisa, m. die Lebensbeschreibung, LjZv. vekováti, ûjem, vb. impf. das Leben zubringen, Levst. (Zb. sp.).

vekovečen, čna, adj. emig, Mur., Cig., nk. vekovečina, f. die Emigleit, C.; vekovečina, kajk .- Valj. (Rad).

vekovečnost, f. die Ewigfeit, Cig. vekovît, adj. ewig, Cig., C., nk.

vekovititi, îtim, vb. impf. verewigen, Bes. vekovîtost, f. die Ewigfeit, Cig.

vekšálen, ina, adj. Bergrößerunge-, vergrößernd, Jan.

vekšati, am, vb. impf. = večati, vergroßern.

veksava, f. bie Bergrößerung, Jan. (H.). vekšāvka, f. das Bergrößerungswort, Jan. vệkši, adj. compar. = veči; - po vekšem, oberflächlich, C.; - najvekše, hochstens, C. vekšína, f. = večina, C.; - z vekšino (zveksino) = z vecine, größtentheile, meiftens, Jan., C. vekúlja, f. die Beinerin, Jan., Mik., Kr.-Valj. (Rad).vel, m. ber Schleier, Glas., LjZv.; - prim. it. velo. 1. vel, véla, adj. melt; vele rože, velo listje; – velo telo, Jap.; velo lice, nk.; — verwaschen, nicht markig, Cig. (T); — schwach, C.; — faul, C. 2. vệl(i), vệla, adj. = velik: veli hrast, vela hiša, Tolm.-Glas., Bohinj (Gor.). velakîn, m. = pelikan, Frey.(F.). velblod, bloda, m. bas Rameel, Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.; - po drugih slov. jezikih. velblodar, rja, m. ber Rameeltreiber, Cig., Jan. velblodica, f. bie Rameelstute, Cig., Jan. velblodji, adj. Rameels, Mur., Cig., Jan. velblódov, adj. = velblodji, Cig. velblodovina, f. 1) bie Rameelshaut, Cig.; -2) tkanina iz velblodove dlake, Vrt. 1. vèle, adv. pogl. velje, valje, BlKr. 2. vele-, praef. (adv.) sehr, hoch-, Groß-: velekrasen, velečastit, velemož, nk.: -po drugih slov. jezikih. veleblagoroden, dna, adj. hochwohlgeboren (v naslovih), nk. veleblagorodje, n. Vaše Veleblagorodje! Euer Hochwohlgeboren! nk. veleblagoródnost, f. = veleblagorodje, Jan. velečastît, adj. hochgeehrt, nk.; — prim. češ. velečestný. veledróben, bna, adj. sehr flein, winzig, Erj. (Min.). veledúšen, šna, adj. hochherzig, großmüthig, Jan. (H.). veledůšje, n. = veledušnost, Jan. (H.). veledusnost, f. bie Sochherzigfeit, bie Großmuth, Jan. (H.). velegorje, n. das Hochgebirge, Erj. (Min.). veleizdaja, f. ber Hochverrath, nk. veleizdajāvec, vca, m. = veleizdajnik, nk. veleizdajnik, m. ber Hochverrather, nk. veleizdajstvo, n. ber Hochverrath, nk. velekljun, kljuna, m. velekljuni, bie Großschnäbler (magnirostres), Cig. (T.), Erj. (Ž.). velekrásen, sna, adj. fehr fcon, prachtig, Cig. (T.), nk. veleten, ina, adj. veletni naklon, bie Befehls. art, der Imperatio, Levst.(Sl. Spr.). velelệp, lépa, adj. prăchtig, Jan. (H.). veletnik, m. bie Befehlsart, ber Imperativ, Cig., Jan. velemõč, f. die Großmacht, Cig.(T.), nk. velenják, m. za Duhovo prihranjena paša; kdor na Duhovo prvi na pašo prižene, sme na velenjaku pasti, Ščav. velenje, n. der Befehl, Mur.; bozje v., Danj. (Posv. p.).

veleoblast, f. die Großmacht, nk. velepločast, adj. großblätterig, Erj. (Min.). veleposestnik, m. der Großgrundbesiger, nk. velerad, rada, adj. fehr gern, Bes. veleritec, ica, m. ber Taubenschwang o. Geetrautichmarmer (macroglossa stellatarum), Erj. (Ž.). velesa, f. bie Silbermurz (dryas octopetala), C., Medv (Rok.). velesíla, f. die Großmacht, nk. veleskok, skoka, m. der Riefensprung, C. veleslaven, vna, adj. sehr berühmt, glorreiď), *nk*. velestika, f. das Liebstödl (ligusticum), Erj. (Rok.). veletehten, tna, adj. überaus wichtig: veletehtno prerokovanje, Levst. (Zb. sp.). veleti, im, vb. impf. 1) befehlen, auftragen, heißen; kaj pak Bog veli? Trub.; takovega Kristus ne veli, Trub.; Ta veli mi: poj sonete, Preš.; treba delati, kakor veli dvorni dekret, Levst. (Nauk); - tudi: vb. pf. Mur., nk., Mrliča djati v grob vele, Preš.; Krpan veli urno pognati, Levst. (Zb. sp.); - 2) jagen, ogr.-kajk.- Valj. (Rad), BlKr., jvzhŠt.; velijo = pravijo, man sagt, es heißt, BlKr., jugh St.; kaj ti veli? mas fagt er bir? Bl-Kr., jvzhSt.veletok, toka, m. ber Strom, Jes. veletîštvo, n. ber Großhandel, nk. veletîžec, žca, m. der Großhandler, nk. veleum, uma, m. das Genie, Cig.(T.), nk. veleumen, mna, adj. genial, Cig.(T.), nk. veleûmje, n. = veleumnost, Jan (H.). veleumnost, f. bie Benialitat, Jan. (H.). veleva, f. ber Befehl, die Berfügung, Jan., C. velevanje, n. bas Befehlen, bas Beigen. velevati, am, vb. impf. befehlen, beigen; stori, kar ti velevam, Rog - Valj. (Rad); drugim dobro delati nam veleva, Ravn.-Valj. (Rad); Horaci dulce et utile veleva, Pres.; Svet' Gregor veleva Kožuhe kupit', Npes.-K. velevážen, žna, adj. sehr wichtig, nk. volevek, vka, m. ber Befehl, das Geheiß, Mur., Cig. velevlâst, *f.* die Großmacht, *nk*. velezanimiv, iva, adj. hochinteressant, nk. velezaslúžen, žna, adj. hochverbient, nk. veli, adv. = pravijo, man fagt, C., vzhSt. velicatnik, m. bas Bergrößerungsglas, Cig. velicanje, n. 1) die Berherrlichung, Cig.; -2) das Prangen, der Übermuth, Cig., Vrt. veličanski, adj. 1) großartig, prächtig, herrlich, Mur., Cig., Jan., ogr.-M.; v. grad, Navr. (Let.); veličanski gozdje, Erj.(Izb. sp.); -2) veličanska pravica, oblast, die Landeshoheit, DZ. veličanstven, ena, adj. majestatisch, Cig. (T.), C., nk. velicanstvo, n. die Großartigfeit, die Herrlichteit, Habd.-Mik., Mur., kajk.-Valj.(Rad); die Majestat, Cig., Jan., nk.; Njegovo Veličanstvo, naš presvetli cesar, nk. veličast, f. = veličastvo, Mur., Jan., Mik.

Peter Veliki, Beter ber Große; - (velik, do-

veličasten, tna, adj. erhaben, herrlich, maje-

velicastje, n. bie Berrlichfeit, die Bracht, Cig., nh.

velicastnost, f. das Majestätische, die Erhaben-

velicastven, ena, adj. majestatisch, Cig.

statisch, Mur., Cig., Jan., nk.

beit, Cig., Jan., nk.

velicastvo, n. die Berrlichteit, die Glorie, die Majestat, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan.; bozje v., Krelj, Trub, Kast.; čast ino veličastvo je pred njim, Dalm.; - = Veličanstvo, Cv.; molite tudi za cesarsko Veličastvo! Trub.; (veličęstvo, Mur., Jan., Danj.-Valj. [Rad]). velicati, am, vb. impf. 1) vergrößern, Cig., Jan., Cig. (T.), M.; - 2) erheben, verherrlichen, Cig., Jan.; duša moja veliča Gospoda, Krelj; — 3) hochschäpen, V.-Cig.; — 4) v. se, großthun, prablen: v. se s cim, Cig., Jan., Cig.(T.), Vrt., Notr.; — 5) v. koga, jemandem viel zu schaffen geben, ihn beläftigen, C.; delo me velica, C. velíčav, adj. = prevzeten, Vrt. velicava, f. die Große, die Majestat, die Erhabenheit, Jan., C.; nebeška v., C. velîcavec, vca, m. ber Berherrlicher, Cig. velicen, čna, adj. großartig, herrlich, Cig. (T.), C., Mik.; velična čudesa, Krelj. veličevanje, n. das Prunken, Jan. (H.). veličína, f. die Größe, Cig., Jan. - Cig. (T.), Cel. (Geom.). veličiti, îčim, vb. impf. 1) = veličati 2), erheben, preisen, Cig., Jan., M.; — 2) v. se, großthun, prablen, C., Notr. velîcje, n. die Großartigfeit, Cig. (T.); — die Majestat, Cig., Jan. velicka, f. ber Frühling, bie Ofterzeit, Marenberg, Luče (Št.)-C., nad Mariborom-Sl-Gosp.; — prim. vlička, valička. veličnost, f. bie Großartigfeit, Cig. (T.); -Die Berrlichfeit, Die Bracht, Die Majeftat, C.; veličnost božja, die Majestat Gottes, Krelj; z veličnostjo kraljevati, Krelj. vélik, velíka (določno: vęliki, vęlika), adj. groß; — velik dan je že, es ist schon voller Lag; — velik sneg, tief gefallener Schnee; — Groß-, Haupt-, Erz-, General-, Ober-, Hoch-; velika cesta, die Hauptstraße; veliki hlapec, ber Oberfnecht; velika dekla; veliki starejšina (pri svatovščini); veliki vojvoda, ber Großherzog; veliki knez; veliki altar, ber Hochaltar; velika maša, bas Hochamt; veliki zbor, die Generalversammlung; velika izpoved, die Generalbeichte, Dol.; velika občina, die Hauptgemeinde, Levst. (Nauk); ve-liki trg, der Hauptplat; velika država, ber Großstaat, die Großmacht, Cig. (T.); veliki obrt, das Großgewerbe, Cig. (T.); veliki trgovec, ber Großhanbler; veliko gorovje, bas Sochgebirge, Cig. (T.); velika pismena, die Majustelidrift, Cig. (T.); veliki traven, ber Mai, veliki srpan, der August; velika mati, die Schwiegermutter, C.; - veliki teden, die Charmoche; veliki četrtek, petek; velika nedelja, veliki ponedeljek, ber Oftersonntag, ber Oftermontag; velika (-ika Dol.) noc, Oftern;

ločno: velíki, Tolm., Rez.); - velíko (redkeje veliko), viel; veliko dela; veliko lepši, viel schöner; viele: veliko delavcev, z veliko delavci; - odprite vrata na velici ("na velci = široko*)! Mik. velikáčenje, n. die Großthuerei, Zv., Bes., SIN. velikan, m. ein großer Menfc, ber Riefe. velikána, f. 1) bie Riesin, Jan.; — 2) bas Straufgras (agrostis), C velikanka, f. die Riesin, Mur., Cig., Jan. velikanski, adj. riesengroß, tolossal. velikanstvo, n. bie Riefengroße, Jan. velíkast, adj. ziemlich groß, Cig. velikáš, m. der Magnat, Cig., Jan., ogr.-M., Mik., kajk.-Valj.(Rad), nk. velikáški, adj. Magnaten-, nk. velikava, f. bie Große, Notr. velîkljat, adj. ziemlich groß, Cig. velikocésten, stna, adj. zur Hauptstraße gehörig, nk. velikocvéten, tna, adj. großblumig, Cig. velikoča, f. bie Größe, Habd.-Mik., Mur., Cig., ogr., kajk.-Valj.(Rad). velíkočas, adv. = velikokrat, C. velikodúšen, šna, adj. großniüthig, Mur., Cig., Jan., nk. velikodûsje, n. bie Großmuth, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. velikodūšnica, f. bie Großmuthige, Jan.(H.). velikodûšnik, m. der Großmüthige, Mur. velikodúšnost, f. die Großmüthigkeit, Mur., Cig., Jan., nk. velikoglav, gláva, adj. großföpfig: velikoglavi kalin, Preš. velíkokaj, pron. = mnogokaj, gar vieles. Kres. velikoknêški, adj. = velikoknežji, Jan. velikoknêžji, *adj*. großfürstlich, *Jan*. velikokrat, adv. vielmals, oft. velíkokraten, tna, *adj*. oftmolig. velikokrîžnik, m. ber Großfreuzritter, Cig., Jan., DZ. velikokûpec, pca, m. = veletržec, Cig., Jan. velikolépen, pna, adj. prächtig, Cig.(T.), nk.; – stsl., rus. velikolệpje, n. die Bracht, Cig. (T.), nk.; stsl., rus. velikolist, lísta, adj. großblätterig, Jan., Vrt. velikolisten, tna, adj. großblätterig, Cig., Jan. velikoma, adv. größtentheile, C.; oft, C. velikomāšnica, f. neka hruška, kajk.- Valj. (Rad).velikomāšnjak, m. ber Monat August, C., kajk.-Valj.(Rad). velikomésten, tna, *adj.* großstädtisch, Cig., Jan., nk. velikomeščán, ána, m. der Großstädter, Cig., Jan., nk. velikomôštvo, n. das Bielvermögen, kajk.-Valj.(Rad). velikomóžen, žna, adj. großmächtig, Jan. velikonočen, čna, adj. Ofter-, öfterlich. velikonóčnica, f. 1) bas Oftermahl, Cig., Jan.; velikonočnico jesti, bas Oftermahl halten,

V.-Cig.; — 2) das Ofterlied, Mur.; — 3) die Rüchenschelle, das Windröschen (anemone pulsatilla), Cig., Jan., Mik., Tuš.(R.); — pljučnica 2), das Lungentraut, Strp.

velikoobčînski, adj. zur Hauptgemeinde gehörig, Levst. (Pril.).

velikoobéten, tna, adj. vielversprechend, Ravn.-

velikoók, óka, adj. großängig, Jan. velikosobóten, tna, adj. Charjamstags.

velikosfčen, čna, adj. großherzig, Mur., Cig., Jan., nk.

volikosfěje, n. die Großherzigkeit, Cig. velikosfěnost, f. die Großherzigkeit, Mur., Cig., Jan., nk.

velikosti, f. bie Große; po velikosti, ber Große nach.

velikošôlec, lca, m. = visokošolec, LjZv. velikóta, f. bie Größe, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad).

velikoten, tna, adj. großartig, Jan.

velikotřžec, žca, m. = veletržec, Jan.(H.). velikotřžje, n. = veletrštvo, ber Großhandel, Cig.(T.).

velikoùh, úha, m. ein großohriger Mensch, C. velikoùst, ústa, adj. 1) mit großem Munde, Mur., Jan.; — 2) großsprecherisch, Mur.

velikoústen, tna, adj. = širokousten, großsprecherisch, Mur., Cig.

velikoûstnež, m. = širokoustnež, ber Prahler, Mur., Cig., C.

velikoüstnik, m. = velikoustnež, Mur. velikoüstnost, f. = širokoustnost, die Großsprecherei, die Ruhmredigkeit, Mur.

velikováti, sjem, vb. impf. großthun, Polj. velikovêdec, dca, m. ber Bielwiffer, Nov.-C. velikoven, vna, adj. groß: velikovne nadloge, Guts. (Res.)-Mik.

velikovît, adj. großartig, C.

velikovlásten, tna, adj. großmächtig, Cig. velikovójvodski, adj. großherzoglich, Cig., Jan.

velíkovšen, šna, adj. groß: velikovšno (-ušno) razžaljenje, Guts. (Res.).

velikrat, adv. nam. velikokrat.

vélikšen, šna, adj. ziemlich groß: pes je že

velják, m. ein angesehener Mann, ber Magnat; ljuba gospoda, to je, vi veljaki! Dalm.; oblastniki in veljaki, Trub.; cerkovni veljaki, bie Präsaten ber Kriche, Krelj; — ber Machthaber, Nov.; — bie Autorität, Levst. (Močv.). veljalíšče, n. tas Gestungsgebiet, DZ.

veljan, m. ein großer Mann, C.

veljanje, n. bie Geltung; — baš Anjehen, Mur., C.; biti pri ljudeh v veljanju, C.; gospod ne bo na obenega človeka veljanje gledal, Dalm.; velikega veljanja, bon großem Berte, Bas.

veljāštvo, n. das Magnatenthum, Cig., nk. veljáti, âm, νb. impf. 1) gelten; denar, dankovec, prepoved, zakon ne velja več; že velja, eš gilt fcon; že velja, kamor srce pelja, eš gilt, wohin das herz zielt, (tako se komu napija), Met., Mur., Jan.; njegova be-

seda velja vselej; on veliko velja pri ljudeh; v. za kaj, für etwas gelten, angesehen werben; za bogatina veljati; te bukvice veljajo za izkazno pismo, Levst.(Nauk); — einen Bert haben, taugen; to ne velja nič; Sem videl, — Da človek toliko velja, kar plača, Preš.; že velja, eš geht sehon an; ne velja, eš taugt nicht, eš tit nicht angezeigt; prepovedanih reči obetati ne velja (geht nicht an), Ravn.; — 2) tosten; koliko velja kilogram soli?

veljava, f. 1) die Geltung; — das Ansehen; nima nie veljave pri ljudeh;—2) die Bahrung, Cig., Jan., nk.; pet goldinarjev avstrij-

ske veljave, nk.

veljaven, vna, adj. 1) giltig, in Geltung; — 2) anfehnlich, angefeben, einflufereich.

veljaviti se, kvim se, vb. impf. v. se komu s dim, jemandem mit einer Sache imponieren wollen, Cig.(T.).

veljavka, f. = številka, ki ni ničla, C. veljavnik, m. veljaven mož, angesehener Mann, C., ZgD., Zora.

veljávnost, f. 1) bie Giltigkeit, ber Wert; —
2) das Ansehen, die Ansehnlichkeit.

veljavščina, f. 1) bie Geltung, C.; — 2) bie Bahrung, DZ.

vèlje, adv. = vadlje, sogleich, Mik., BlKr. vèljek, adv. = velje, vadlje, sogleich, Mik.

vėljen, adv. = velje, vadlje, jogleidi, C. velmož, m. = veljak, nk : - prim, stsl. vel

velmož, m. = veljak, nk.; — prim. stsl. velьmoža.

vêinica, f. 1) die Burfschausel zum Borseln des Getreides; z velnico si posojuje pa z zlico vračuje, Npreg.-Jan.(Slovn.); — 2) die Bachbunge (veronica deccadunga), Cig., Medv. (Rok.).

velnik, m. die Getreibereinigungsmaschine, Goris.-Strek.(Let.), Kr., St.

velost, f. die Weltheit.

velover, vra, m. neka vinska trta, Rihenberk-Erj. (Torb.).

1. ven, adv = vun, hinaus, Cig., Jan., nk.

2. vèn, adv. bod, C.; to pa ven ne bo res, Dol.-Levst.(M.); — ja, Npes.-Vraz, vzhSt.; ven pridem, id) tomme ja, M.; — nam. vem; prim. vedeti.

venahti, f. pl. = božić, Rez.-C.; - iz nem. Beihnachten.

venâlnica, f. kar pri planinskem skupnem gospodarstvu ostane mleka črez mezdo (80 liber), gre v "venalnico", (od it. venale, făuțiid), na Bolškem-Erj.(Torb.); — prim. 1. mezda.

vencenôsec, sca, m. der Kranzträger, Jan. vênčanec, nca, m. der Bekränzte, Jan. (H.);
— der Kronenträger, Cig.

vênčanje, n. das Befrangen, die Befrangung, Mur., Cig., nk.; — die Krönung, Mur., Jan.,

vệnčar, rja, m. ber Kranzhänbler, ber Kranzflechter, Cig.

venčarica, f. bie Rrangslechterin, Cig.

vénčast, adj. franzförmig, fronenartig, Cig., Jan.

vênčati, am, vb. impf. befrangen, Mur., Cig., Jan., nk.; — frönen, Guts., Mur., Jan., nk. venček, čka, m. dem. venec, das Rrangchen,

Mur., Cig., Jan., nk. vénčen, adj. Kranz., Kronen: : venčna kost, bas Kronenbein, Bleiw.-Cig.

vệnči, adj. compar. nam. veči, Goriš. - Erj. (Torb.), Ben.-Kl.

vénčič, m. dem. venec; das Kranzchen, Guts., Jan., M.

vénčiti, im, vb. impf. = venčati, C.

vènda, adv. 1) mahrscheinlich, C., Rib.-Skrab. (Cv.); — vielleicht, vzhSt., ogr. - C.; — 2) = 2. ven, ja, boch, ogr.-C.

vèndar, conj. 1) bennoch; = v. le; dasi vendar, obgleich - bennoch; - boch; bodi vendar pameten! — 2) adv. = venda 1), vzhŠt.-Mik.; - iz: vem da že, Mik.; prim. Škrab.(Cv. I. 6.).

vènder, conj. = vendar, Levst. (Nauk), Cv. vendrica, f. = mendrica, die Beinraute (ruta graveolens), vzh.St.; (prim. vendrut, vendrit, ogr.-C.; iz nem. "Beinraute"). venệ, adv. braußen, Gor., Dol.

vénec, nca, m. 1) ber Rranz; vence plesti; - venec čebule; - rožni v., ber Rojenfrang, bas Baternofter: -- 2) die Rrone; zobov v., die Zahnkrone, Erj. (Som.); — 3) pl. venci, das Gesimse, C.

vênek, nka, m. das Rrangchen, Valj.(Rad). vèner, conj. = vendar 1), Dict., Krelj, Trub. venéti, ím, vb. impf. Jan., C., pogl. veniti.

vệnge, f. pl. 1) = veriga, na kateri visi kotel nad ognjiščem, die Reffellette, Rihenberk, Goriška ok.-Erj.(Torb.); — 2) nekaka železna "vez", jeziku podobna, služeča v zapor na vnanji strani vrat pri kakem poslopju, die Thurnarbe (hinter bem Borlegeichlofe), die Thurflammer, die Anlege, Z., Lašče-Eij. (Torb.); na venge dejati vrata, Dol.; - prim. linga.

véniti, nem, vb. impf. welfen; travica od solnca sehne, od zime vene, ogr.-Valj.(Rad); troden werben (vom Erbboden), C.

venljiv, íva, adj. verwelflich, Cig., nk.; hinfällig, verganglich, nk.

véno, adv. = vedno, C., Mik.; veno in veno popija, er sauft immerfort, M.

venoga, pron. = 2, oní (one, ona), Mik.

venomer, adv. = v eno mer, in einem fort. venoméren, rna, adj. unaufhörlich, continuierlich, Mur., Jan.

ventanje, n. das Abwehren: bolehali so, pa zmerno življenje in modro ventanje jim je pomagalo težave prenašati, Slom.

1. ventati, am, vb. pf. 1) abwehren, Mur., Fr.-C., Ravn.; v. si lakoto, Ravn.; vodi smo ventali (= ubranili, da ni nič preplavila), Tolm.; - 2) Abhilse schaffen: bo že kako vental, Ravn.; - prim. nem. abwenden (?),

2. ventati, am, vb. pf. - fentati (zugrunde richten), Gor.

ventavec, vca, m. ber Abwehrer, C.

ventiti, im, vb. impf. hudo v. proti komu, jemanbem icharf entgegentreten, Rib.

ventováti, ûjem, vb. impf. abwehren: ker je lakoto in žejo do resnice in do dobrosti v nas dejal, ji ne bo hotel ventovati, Ravn.; – abhelfen, Mur.

vêper, pra, m. der Eber (sus aper), Erj. (Ž.), Jurč (Tug.); - po drugih slov. jezikih.

vera, f. 1) bas Fürmahrhalten, ber Glaube; vero dati komu, Glauben ichenten; nihče mu ne da več vere; meni gre vera, ich verbiene Glauben, Cig., M., C.; vere dostojen, glaubwürbig, nk.; deti koga na vero = pripraviti ga do tega, da veruje: pol ure sem govoril, predno sem ga del na vero, Koborid - Erj. (Torb.); - 2) ber Glaube, die Religion; brez vere, ohne Religion; kriva v., ber Freglaube; - prazna v., der Bahnglaube; babja v., ber Aberglaube; - spraviti koga na drugo vero, jemanden zu anberen Grundsaben bringen, C.; preobrniti koga aa svojo vero, C.; — die Glaubensformel: vero moliti, ben Glauben beten; -3) ber Crebit; na vero dati, vzeti, auf Crebit geben, nehmen; Bom dal dober kup, na vero, Dobro vago, dobro mero, Zora; — 4) die Treue, Meg., Cig., M; na vero, auf Treue und Glauben, Cig.; na mojo vero! nk.; nav.: pri moji veri! bei meiner Treu! vera, dragocen spomin! wahrlich, ein theueres Andenten! BlKr.-Navr.(Let.); - pasja vora! sapperment! — 5) das gegebene Wort: vere ne držati, Dalm.; za svetejše imajo poroštvo, kakor vero, Kast.; - na veri živeti, im Concubinat leben, Gor., Dol.; - 6) babja v., die Mondviole (lunaria), Tus. (B.), Medv. (Rok.); - moška v., eine Hauhechel (ononis spinosa), C.

verbas, m. = jerbas, der Rorb, C., Mik., LjZv. verdejáti, dénem, vb. impf. Trub., pogl. vardejati.

vêrec, rca, m. = vernik, Mur., ZgD.

vereja, f. 1) die Thurpfoste (bet einem hölzernen Softhor), Cig., Jan., C.; velika in mala v., die Pfoste, an welcher die Thure hangt und biejenige, an welche fie anschlägt, Cig.; — 2) ber Zaunpfahl mit Löchern, in welche Latten gestedt werden, Cig., Kranj - M., C., Z., Mik., Gor.; Čuk sedi na veji, Sova na vereji, Npes. (Kr.) - Valj. (Rad); - 3) ber Bflod am Brüdenjoche, Z., Gor.-Burg.(Rok.); - 4) pl. vereje, die Reffellette, Soška dol.-Erj.(Torb.).

véren, rna, m. = verij, tolmun, globočina v vodi, Ipavski sv. Križ-Erj.(Torb.).

veren, rna, adj. 1) glaubig; verno ljudstvo; - 2) treu, Cig., Jan., nk.; — 3) aufmertsam: verna služba, Burg.; verno gledati, aufmerkjam ansehen; gledal ji je verno v obraz, Erj. (Izb. sp.); verno poslušati koga, jemanden aufmertfam, andachtig anhören.

verenka, f. die Zaunthur, juzh St. veręsovati, ujem, vb. impf. = po fantovsko po noči kričati in ukati, jv7hŠt.

vérgrad, m. = regrat, Rib.-Cv.

veriga, f. 1) bie Rette, Mur., Kras-Cig., Jan., nk , Dol.; - 2) ber Rettenring, bas Rettenglied, V.(Rib.)-Cig., C., Ig(Dol.); - 3) bie Thurlammer, die Thurnarbe, die Anlege hinter bem Borlegeschlosse, Mur., C.; - 4) ber Schloferiegel, ber Thurschieber, C.; -5) ber Beinpreferiegel (ein Beinprefepflod, der auf die Treber drudt), vzh.St.-C. verigáč, m. ber Hiegel, ogr.-C. vérih, m. = veruh 2), C., Medv.(Rok.). verîj, m. = virij, tolmun, Polj.; pravijo, da babice iz verija otroke lovijo, Tolm. verija, f. = vereja 1), Jan. verile, f. pl. hlodi, v katerih se žagi pri žaganju jarem gori in doli pomika, Poh. veritelj, m. ber Crebitgeber, ber Belbleiher, ogr.-Mik., C. veriteljstvo, n. der Credit, ogr.-C. vériti se, im se, vb. impf. betheuern, C., Z., LjZv., Zora; Svet' Tomaž se tako veri Proti svoj mu Jezusu, Npes.-K. verižar, rja, m. ber Rettenichmieb, Cig., Jan. verižast, adj. fettenförmig, Cig.; - gewunden, Zora. verížen, žna, adj. Retten: verížni oklep, der Rettenpanger, Cig.; - verižni račun, die Rettenrechnung, Cel.(Ar.); verižna zveza, die Rettenverbindung, Cel.(Ar.); verižno pravilo, der Rettensat, Cig. (T.). verizica, f. dem. veriga; bas Rettchen, Cig., Jan., nk. verižiti, ižim, vb. impf. 1) mit Retten binden, verbinden, Mur., Cig., C.; - 2) verfrummen, Cig.; v. se, sich kettenartig winden, Sl.N.-C.; - začel je verižiti, er begann sein Unwesen au treiben, Svet. (Rok.); neumno v. = neumno govoriti, Levst.(Zb. sp.); - pesni v., Gebichte schmieben, nk.; - 3) ben Beinpreferiegel einlegen, vzhSt .- C. verîžnica, f. 1) das Kettenwert, DZ.; v. na bet, das Rolbentettenwert. DZ.; v. na skledico, das Becherfettenwert, DZ.; v. na zavoj, das Schnedenkettenwerk, DZ.; - 2) die Rettenlinie, Cig.(T.). verîžnik, m. der Thürflammerfloben, das Rarbeneisen, C. verîžnjak, m. i) = verižnik, C.; -2) (sklep)veriznjak, ber Schlufe Sorites (phil.), Cig. (T.).verjétek, tka, m. nisem verjetka imel, man glaubte mir nicht, C.; verjetek bo imelo, es wird Glauben finden, C. verjéten, tna, adj. glaublich, glaubwürdig; to ni verjetno. verjeti, verjamem, vb. impf. glauben; če ne vidim, ne verjamem; nikomur nič ne v.; vsakemu vse v.; - iz: vero jeti, Mik. verjetje, n. das Glauben, C. verjetnost, f. die Glaublichkeit, die Glaubwürdigfeit. verljiv, íva, *adj.* leichtgläubig, Mur., Danj.-Mik. verljívost, f. die Leichtgläubigkeit, Mur.

vernica, f. bie Glaubige.

vernik, m. 1) ber Gläubige; — 2) ber Tranring, ber Chering, Cig., Jan., Dol.-M. vernost, f. 1) die Glaubigfeit; - 2) die Treue, Cig., Jan., Cig.(T.); - 3) bie Aufmertsams verodajen, jna, adj. beglaubigend, Beglaubis gunge, Cig.; verodajno pismo, das Beglaubigungeschreiben, Cig. verodajnica, f. bas Beglanbigungeichreiben, Cig.(T.).verodavec, vca, m. der Creditgeber, DZ. verodostójen, jna, adj. = vere dostojen, glaubwürdig, C., nk. veroizpovédanje, n. bas Glaubensbekenntnis, veroizpovêst, f. = veroizpovedanje, Cig.(T.), nk.: — hs. verolomen, mna, adj. trenbrüchig, perfib, Cig. (T_{\cdot}) , nk.; — rus. verolomnost, f. die Treubrüchigkeit, Cig., nk.; – rus. verolomstvo, n. der Treubruch, Cig., nk.; veronáuk, m. = verski uk, nk. verositje, n. der Glaubenszwang, Jan.(H.). verosodba, f. bas Glaubensgericht, Jan. (H.). verosodnik, m. der Glaubensrichter, Jan.(H.). verostovânje, n. die Bacht, ogr.-M. verostováti, ûjem, vb. impf. wachen, ogr.-Valj.(Rad); - prim. virostovati. verotajec, jca, m. der Glaubeneleugner, C. veroučen, čna, adj. die Religionslehre betreffend, nk. verouk, aka, m. die Religionslehre, der Reli= gionsunterricht, Cig.(T), nk. vérovanje, n. das Glauben. vérovanski, adj. Glaubens, Mur., C., ogr.-M. vérovati, vérujem, vb. impf. glauben; v. v Boga, an Gott glauben; vse v., kar cerkev uci; - auf etwas halten: samo v vino veruje, BlKr.-M. véroven, vna, adj. glaubwürbig, Cig.(T.), DZ., Nov. verovêstnik, m. der Glaubensbote, ZgD., Cv. vérovnik, m. der Gläubiger, C., DZ. vérovnost, f. die Glaubwürdigkeit, Cig. (T.), DZ., Nov. verozákon, kóna, m. = verouk, nk. verozákonski, adj. = veroučen, nk. veroznanski, adj. religionswiffenschaftlich: v. uditeli, ber Religionelehrer, nk. veroznānstvo, n. die Religionswissenschaft, nk. verski, adj. Glaubens; verski uk. verstvena, stvena, adj. Religions; verstvena zaloga, ber Religionsfonds, DZ. vêrstvo, n. das Religionswejen, die Religion, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), ogr.-Let., nk. vệrša, f. Tržaška ok.-Štrek.(LjZv.), pogl. vrša. vertikālen, Ina, adj. naopičen, vertical. veruga, f. = veriga: 1) die Rette, Habd .-Mik., Guts., Mur., Ravn.; - 2) ber Rettens ring, kajk .- Valj. (Rad); - 3) ber Thurriegel, Habd.-Mik.; = pl. veruge, Valj.(Rad).veruh, m. 1) ber Beihrauch, Dalm., Trub., Goris - Kres; — 2) bie Hafelwurz (asarum

europaeum), (to zelišče devlicio na cvetno nedeljo med les, ki ga nesejo blagoslovit, in služi potem o božičih za kadilo), Kres; — iz nem.; prim. srvn. wfrouch. vêrz, m. stih, ber Bers.

vêrzen, zna, adj. Bers, nk.

vệs, m. das Dachgerüst, M., C., Mik., St.; ves delajo, jvzhSt.

ves, f. stegnjena, skrčena v., ber Strecthang. der Klimmhang, Telov.

vès, vsà, vsè, adj. all, gesammt, gang; ves svet; vsi ljudje; vso noč, bie ganze Racht hindurch; vse leto; ves teden; -- po vsej sili, mit aller Gewalt; na ves glas, na vse grlo, hellaut; na vsa usta povedati, etwas geradeweg, ohne Beschönigung fagen; - ves nedolžen je, er ist ganz, völlig unschuldig; ves vesel mi pravi; zdaj je ves drugačen; — ves oče je, ves oče gleda iz njega, er ist daš leibhaste Bilb deš Baterš, Cig.; — na vse zgodaj, in aller Frühe; — vse, ganz, völlig: vse sama je, sie ist ganz allein, Levst. (M.); vse tako, kakor ona leta, Levst. (Nauk); vse prezgodaj, ganz und gar zu früh; vse skoz, immer, burchwegs; vse sploh (in allen Studen) komu pokoren biti, V.-Cig.; - immer: vse bolj in bolj, immer mehr, Cig.; — po vsem, gang; po vse piti, gang austrinten, Ljubljanska ok.

vésa, f. die Bage, Vrt., Levst.(LjZv.); - stsl. vêsъ.

vęsek, ska, m. = gorjača, kajk.-Valj. (Rad). veset, fla, adj. froh, frohlich, luftig, freudig; vesela igra, das Lustspiel, Cig., Jan., nk.; v. biti desa, mit einer Sache Freude haben; nismo ga nic veseli, wir find über ihn gar nicht erfreut.

véseice, n. dem. veslo; bas Ruberchen. vesêlen, îna, adj. = vesel, Guts., Mur.

veseléti, ím, vb. impf. = veseliti: veselelo bi me, Dol., Podnanosci-Erj.(Torb.).

veselica, f. 1) die Bergnügung, die Unterhaltung; - 2) = narodna erotična pesem, Gor.

veselisce, n. ber Bergnügungsort, C., LjZv.,

veselîtelj, m. ber Erfreuer, ogr .- C.

veselíti, ím, *vb. impf*. freuen, Freude machen; to me veseli; veseli me, da si prišel; nič ga ne veseli nauk; - v. se, sich freuen; ne veseli se vselej ta, kateri se smeja, Kast.; v. se česa, sich auf etwas freuen; Bliza se železna cesta, Nje se, ljub'ca, veselim, Preš.; v. se nad čim, fich über etwas freuen : nad drugih veseljem se veseliti, Ravn.

veseljáčiti, acim, vb. impf. luftig, vergnügt leben, Let., SIN.

veseljak, m. ein luftiger Befelle, ber Lebemann. veséljce, n. dem. veselje; eine kleine Freude, Ravn.

vesélje, n. die Freude; srpi sume, da jih je veselje (dass es eine Freude ist), Ravn.(Abc.); - das Bergnügen: nedolžno veselje si privoščiti; tudi: veselję, Cv.; veselję, Valj. (Rad).

veseljiv, íva, adj. erfreulich, Jan.(H.). vesélka, f. kravje ime, Kr.-Valj.(Rad). 1. veseinik, m. ber Erfreuer, ber Trofler, C.

2. véselnik, m. ber Stiel bes langen Rubers an einem Floße, Savinska dol.

vesetnost, f. die Freudigkeit, Guts., Mur.; die Freude, ogr.-Valj.(Rad).

veseloigra, f. = vesela igra, das Lustspiel, Jan., nk.; — prim. češ. veselohra.

veselosfčen, čna, adj. frohsinnig, Cig. veselosteje, n. ber Frobinn, Cig.(T.).

voselost, f. die Fröhlichkeit, die Lustigkeit, die Bergnügtheit; tudi: veselost, Dict.

veselovanje, n. bas Bergnugen, C., Guts. (Res.).

veselováti se, ûjem se, vb. impf. fröhlich fein. sich unterhalten, C. vésen, sna, adj. vesne vaje, Hangübungen,

Telov.

vesisce, n. ber Hangeplat, Jan.

vesiti, vesim, vb. impf. hangen, Mur., Jan., Mik., Danj. (Posv. p.), Zora; brumne vesi, velike tati pak za mizo posadi, Krelj; oblaki se vesijo, die Bollen senten sich, Z., Dol.-Levst.; perabschweben: orel se vesi nad svojimi mladimi, Cig.

veskati, am, vb. impf. hangeln, Telov.

vésla, f. 1) = veslo 1), C.; - 2) die Dfenschaufel, Jan.; - 3) = velika zlica, Notr. vesláč, m. der Ruderer, Jan., C., Jurč.

veslaca, f. noge veslace, die Ruderfüße, Cig.

veslaj, m. ber Ruderschlag: z nekaj krepkimi veslaji, *LjZv*.

veslânje, n. das Rubern.

veslår, rja, m. der Ruderfnecht, Meg.; ber Ruberer.

veslariti, arim, vb. impf. sich mit bem Rubern beschäftigen, Guts .- Cig., Mur., Jan.

veslárski, adj. Ruberer.

véslast, adj. ruberartig, Cig.

veslat, áta, adj. ruberreich, vielberubert, Cig. vesláti, âm, vb. impf. 1) rubern; — veslati in jesti, schnell effen, C.; - 2) grobe Reben führen, Mur.

veslavec, vca, m. ber Ruberer, Cig., Jan.

yeslâvka, f. 1) die Rudrerin; — 2) navadna v., die gewöhnliche Rubermange, ber Rudenschwimmer (notonecta glauca), Erj. (Z.).

veslenica, f. (ladja) v., bas Ruberichiff, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.

véslica, f. 1) eine einem Ruber ähnliche Schaufel, bef. die Rohlenschaufel; tudi: véslica, Valj. (Rad); — 2) lopatica, s katero se žganci mešajo, Valj. (Rad); — 3) veslice so pri vinski preši tista brunca, katera se nad slemenom vtikajo, jvzhSt.

veslienik, m. ber Ofenzeugwinkel, in ben man Rohlenichaufeln, Ofengabeln, Schurhaten u. bgl. Ruchengerathe zu stellen pflegt, Mur.

vésličnjak, m. = vesličnik, Mur., C.

veslina, f. das Ruderloch, Cig.

véslo, n. 1) das Ruber; — 2) eine verleumderifche Bunge, Mur.

veslonožec, žca, m. veslonožci, die Ruberfüßer (steganopodes), Cig.(T.), Erj.(Z.).

vęsna, f. 1) bajeslovno žensko bitje (vesne črčijo ali hreščijo, kadar po noči gredo, t. j. nekako govore): "hreščiš, kakor vesne", tako govore človeku, kateri ima hud kašelj, Vas Krn-Erj. (Torb.); — 2) ber Frühling, nk.; (po drugih slov. jezikih).

vesnica, f. das Dorf, die Dorfgemeinde, Mur., Cig., Jan., ogr.-C., Vrt.

vesnican, ana, m. ber Dorfbewohner, Cig.,

vesnîčar, rja, m. = vesničan, ogr.-C.

vêsnik, m. o Jurjevem zeleno opleten mla-

denič, Ščav.-Pjk.(Črt.).

ves@ijni, ljna, adj. nam. ves voljni: gefammt, allgemein, Belt-; vesolini svet, die ganze uns offene Belt; vesolino morje, das Beltmeer; vesolini potop, die Sintflut.

vesoljnopotópen, pna, adj. biluvianisch, Cig. vesoljnost. f. die Allgemeinheit, bie Gesammt-

heit, Cig., Jan., nk.

vêst, î, f. 1) das Wissen: brez vesti, ohne Bormiffen, z naso vestjo, mit unferem Borwiffen, Rec.; na vest dati, gur Renntnis geben, Jan., C., Trub.; vest imam, ich weiß, C.; na vest mi je prišlo, ich habe es erfahren, es ift mir befannt geworben, Dalm.; - bie Runde, die Rachricht, Jan., nk.; (v tem pomenu po drugih slov. jez.); — 2) bas Gewiffen; v. me pece, bas Gewiffen brudt mich; tanka, rahla v., ein gartes Gewiffen; kosmata v., ein grobes Gemiffen; ta clovek nima vesti, bas ift ein gewiffenlofer Menich.

vestéje, f. pl. bas Dfenloch, C.; - prim. isteje,

ustije, ustje.

vésten, tna, adj. 1) Gemiffens-; vestna dolžnost, reč; - gewissenhaft; v. človek; vestno delati; — 2) befannt, fund: vsemu svetovi vestno storiti (fund thun), Krelj; kar je vam vestno, rok. iz 15. stol., prisega iz l. 1601-Kres.

vésti, védem, vb. impf. 1) führen, Jan., Ravn., nk.; (po drugih slov. jez.); z močjo ga vedeš na svoje sveto domovje, Ravn.; - 2) vede me, es gelingt mir: vse jo vede, kar ona hoče, Levst. (Rok.); - reč mi vede, die Sache folagt zu meinem Bortheil aus, Cig.; ne bo jim vedlo, es wird ihnen nicht gelingen, C.; — 3) nüpen, helfen: vede, es hilft, V.-Cig.; nic ne vede, Cig.; malo vede, C.; nič ti ne vede moje govorjenje, Vas Krn-Erj. (Torb.); - 4) blago dobro vede, die Bare findet Abnahme, ne vede, findet feine Abnahme, Cig., Svet (Rok.); - 5) za denar me trdo vede, es geht mir knapp mit bem Gelde, LjZv.; — 6) v. se, Ravn.; sich aufführen, sich betragen; vedel je, kako nesramno se vedeta sinova, Ravn.; -7) kako se ti vede? wie geht es bir? Cig.; dija se mu dobro vede, seine Bare findet einen guten Absat, Cig.; delo se nam po sreči vede (geht gludlich vonstatten), Ravn.; ni se mu vedlo, kakor je sam hotel, LjZv.; — 8) v. se za kaj, sich um etwas handeln. C.

vésti, vézem, vb. impf. stiden, Cig., Jan., nk.; hs.

vestnik, m. ber Berfünder, ZgD.; - ber Bote, nk.; - po drugih slov. jezikih.

véstnost, f. die Gewissenhaftigkeit.

vestovît, adj. sich bewusst, Habd.-Mik., C. vestovîtost, f. das Gewissen, kajk.- Valj (Rad). vesvoljen, lina, adj. t. j. ves voljen, išči pod:

vèš, interj. husch! Preš.

1. véša, f. ber Sangeplat, Jan., Mik.

2. veša, f., pogl. vešča.

véšalo, n. 1) tako se imenuje vse kuhinjsko orodje, kar se ga da na steno obesiti, n. pr. razne pokrovače, kuhalnice, penenice itd.: "gospodinja se lahko ponaša s svojim vešalom", Rihenberk - Erj. (Torb.); — 2) pl. vešála, der Galgen, Cig., Jan., C., nk.; (hs.). vęšč, vešča, adj. erfahren, kundig, bewandert, geschickt, Jan, Cig.(T.), C., nk.; vešč vinstvu, Vrt.; vešč jeziku, Zora; vešč o jeziku in

tvarini, Levst. (Nauk); vešč o ločbi, Vrt.;

iz drugih slov. jezikov.

véšča, f. 1) ein vielwissendes Beib, Notr .-Levst. (Rok.), Jurč. (Tug.); - die Bauberin, die Spere, Meg., Habd., Dict., Mur., Cig.; coprnice ino vešče se na gromadi sežgo, Hip.(Orb.); žensko dete, katero se rodi po zadnjem koncu, bode vešča, Tolm. - Erj. (Torb.); vešče hodijo človeka tlačit ter pijo tudi kri, Volče(Tolm.)-Erj.(Torb.); - 2) bas Friecht, Mur., Cig, Dol.-M., Notr.; - 3) ber Rachtfalter; übhpt. ber Schmetterling, (vesa) Mur., C.; - prosena v., ber Sirfegunsler (pyralis silacealis), Erj.(Z.).

veščák, m. der Sachverständige, der Kenner,

nk.; - po drugih slov. jezikih.

veščákinja, f. die Sachverständige, die Rennerin, nk.; — prim. veščak.

véščec, čeca, m. 1) der Beissager, Jan., Vest.; - der Rauberer, Habd.-Mik., ogr.-C.; -2) ber Abendfalter, veščeci (crepuscularia), Cig.(T.).

veščíca, f. die Beissagerin, Jan .: - die Bere, Valv. veščína, f. die Geschicklichkeit, die Routine, Cig.

véščiti, im, vb. impf. lange aufbleiben und Licht brennen, Lašče-Levst.(Rok.).

vêščka, f. 1) die Hege, ogr.-C.; — = ženska, katera bi rada bila coprnica, pa ne more, kajk .- Valj. (Rad); - 2) ber Rachtfalter, C. vêščnik, m. ber Riehwurm in ben Bienenftoden

(bie Larve bes Jimmenwolfes), V.-Cig. vęšda, adv. - veš da, ja freilich, natūrlich,

C., jvzhSt.

vêšek, ška, m. der Rastspat, V.-Cig. vešèlj, élja, m. ein abstehendes Krautblatt, Notr.

vešenka, f. das Hängeschloss, Cig., M. veševje, n. coll. die Rohlblätter, Dol.

vešíca, f. = kapusova rastlina, ki se neče v glavo stisniti in utrditi, Rihenberk-Erj. (Torb.). vesiti se, im se, vb. impf. burch bas Spundloch verrauchen und baburch schal werben (v. Bein), Strek.; vino se veši - cvet iz njega puhti, Vrtov.(Vin.).

vêšnica, f. ber Spundpfropf, Meg. vesnik, m. ber Spundbohrer, Jan.(H). vešnik, m., Ahac., pogl. vasovavec, 1. oglar. veteina, f. altes Beug, C.; - prim. vetek. vetek, tka, adj. alt, Poh.; ichwach, abgelebt, abgenutt (von Menichen und Thieren), Fr.-C.; vetki ded, C.; - alt, abgetragen (von Rleibungeftuden), Fr.-C. vêter, tra, m. ber Bind; zgornji v., ber Bestwind, Savinska dol.; dolenji v., ber Oftwind, Meg.; veter = jug, Kras; - okno na dva vetra, ein Fenfter mit zwei Flügeln, Cig.; vetra (veter) dati čemu, verfchwinden machen, schnell verbrauchen, verzehren: dal mu (vinu) je vetra! er hat tuchtig getrunken, jvzh.St.; Veter dal boš dvajseticam, Preš.; — v. napraviti komu, jemanden ins Bodshorn jagen, vzhSt.; - vetrovi, die Bauchwinde, vetrovi ga napenjajo; - na vetrih biti, allem Ungemach ausgefest fein, C. voteran, m. doslužen vojak, ber Beteran. vêtev, tve, f. das Worfeln, Jan. véti, vêjem, vb. impf. 1) wehen; — veter veje s snegom, Vrt.; - 2) = vejati, (Getreibe) worfeln, Cig., Jan., C. vetkost, f. bie Fabenicheinigfeit, bie Schleißigfeit (eines Rleides), Fr.-C. vetrast, adj. flatterhaft, ichwantend, unbeständig. vétravast, adj. = vetrast, Cig. vêtrc, m. dem. veter; das Windchen. vetrček, čka, m. dem. vetrc; das Bindchen. vetrên, adj. windig, Jan. vetrenik, m. ber Bindteffel, ber Bindtaften, Cig., Cig.(T.), DZ., Sen.(Fiz.). vetrenjáča, f. die Bindbüchse, Cig.(T.), DZ. vetrenjak, m. ein unbeftandiger Dienich, ber Bindbeutel, Cig., Cig.(T.), nk.; - hs. vetrenjaštvo, n. die Windbeutelei, nk. vetric, m. dem. veter; bas Bindchen. vetricek, m. dem. vetric; bas Bindchen. 1. vetrih, m. ber Dietrich, ber Beifchluffel. 2. vêtrih, m. = hud duh, ki dela veter, Poh.-Pjk.(Črt.). vetrilo, n. 1) das Segel, Jarn., Mur., ZgD., DZ.; (stsl.); — 2) ber Bentilationsapparat, ber Bentilator, Cig.(T.), DZ. v¢triti, im, vb. impf. lüften, Mur., Cig., Jan., DSv.; kje se bode moj žamet vetril? Glas. vệtrn, adj. 1) Bind.; vetrni malin, bie Bindmuhle, Levst.(Zb. sp.); — mindig, vetrno je, vetrno vreme; - 2) unbeständig, unzuberlaffig, Cig., Jan. vệtrnast, adj. unbestänbig, Cig., Cv. vetrnica, f. 1) die Bindfahne, Cig., Jan., Cig. (T.), Hip. (Orb.); ber Betterhahn, Jan.; -2) der Fächer, Dict., Mur., Cig., C., nk.; — 3) das Segel, ogr.-C.; — 4) der Flügel an einer Windmuble, Mur., Cig., Jan.; vetrnice suhega mlina, ogr. - Valj. (Rad); an einer Rlappermuhle (klopotec), Valj.(Rad); — bie Bindmuble felbft, Jarn., V .- Cig.; - die Betreidereinigungsmaschine: na vetrnico žito usipati, Ravn.(Abc.); - der Windfang, bes. der Windfang am Blasbalg, Cig.; — 5) bas Bentil, V.-Cig.; - 6) ber Fenfterladen, Ko-

borid-Erj. (Torb.); pl. vetrnice, die Nalousien, Cig.; = vetrnice na fasse, Gor.; — 7) bie Klappe am Taubenschlage, Cig.; — 8) vetrnice, die Strohflechten an ben Edfirften bes Strohdaches, Cig., C., Dol.; - 9) ein besonderer Schmerz in den Gelenken, eine Art Rheumatismus, Mur., C.; — 10) bie Binds pode, die Bindblatter, C.; — 11) bas Binds roschen (anemone), Jan., Erj. (Z.), Vrt., Nkol.; - ber Badenflee (dorycnium herbaceum), Rodik-Erj.(Torb.). vetrnicica, f. dem. vetrnica; ein fleiner Fächer, vêtrnik, m. 1) die Betterfahne, Mur., Cig.; ber Wetterhahn, Jarn.; - 2) ber Binbfacher, Mur., Cig.; - 3) die Bindmuhle, Mur., Cig., Jan., Levst.(Zb. sp.); - 4) ber Binbfang, Cig., Jan.; - 5) = glavni steber pri strešnem odru ali pri stogu, die Stuhlfaule, Vas Krn-Erj. (Torb.); - 6) die Flodenblume (centaurea iacea), Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.); bie Galgantwurzel (galanga), Dict., C.; -(piše se tudi : vetrenik). vệtrnjak, m. = vetrnik 1), Mur. vêtrnost, f. 1) die Windigkeit, Cig.; — 2) die Unbeständigkeit, die Bindbeutelei, die Flatterhaftigfeit, Cig., Jan., nk. vetrokaz, kaza, m. ber Bindzeiger, bas Anemoitop, Cig.(T.). vetromer, mera, m. der Bindmeffer, bas Anemometer, Cig., Cig.(T.). vetromerstvo, n. bie Binbmefstunft, Cig. vetrovanje, n. bas Luften, ogr -C. vetrováti, fijem, vb. impf. lüften, ogr.-C. vetroven, vna, adj. windig; vetrovno je; vetrovno vreme; — der Blahjucht unterworfen, (prim. vetrovnost 2). vetrovît, adj. 1) windig, Mur., Cig.(T.); — 2) wetterlaunisch, Jan.: flatterhast, C. vetrovje, n. coll. bie Binde. vetrovka, f. bie Biefenraute (thalictrum aquilegifolium), C.; — bas Maßliebchen (bellis perennis), C.

perennis), C. vetrovnica, f. die Windrose, Cig.(T.), Jes. vetrovnost, f. 1) die Windigseit; — 2) die Blähsucht, Cig. vētšati se, am se, vb. impf. alt werden, altern, C. vêvec, vca, m. 1) der Worster, C.; — 2) die

Getreidereinigungsmaschine, Polj.
véverica, f. das Eichhörnchen (sciurus).
vévericar, rja, m. der Eichhornasse (callithrix sciurea), Erj (Z.).
vévericica, f. dem veverica; das Eichhörnchen.

véveričji, adj. vom Eichhörnchen.

veveričnják, m. pes veveričnjak, ber Gichhornfanger, Cig.

véverka, f. = veverica, Jan.
vevôda, m. nam. vojvoda (vojevoda), (viuda, vivuda) Trub., Dalm.-Cv. XIII. 2.

vệz, m. 1) = vez, f. das Band, ogr., kajk.-Valj.(Rad); — 2) eine Art Ulme, za Muro-Caf(Vest.).

vêz, î, f. 1) das Band, das Bindemittel, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., Mik., Erj. (Som.),

véza - vezâvka Dol.; vezi, das Binbholz bei ben Rimmerleuten, Cig.; vezi (bie Banber) vezejo oplen in podvoz, St. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.); - bas Satband, die Copula (gramm.), Cig., Cig. (T.); - 2) bie Masche beim Striden, C.; - 3) bas Binden (ber Beinreben an bie Pfable), Cig.; - 4) ber Einband, Cig. veza, f. 1) bas Band, Jarn.; - 2) die Dach. verbindung, Cig. vezáč, m. kdor kaj veže: ber Barbenbinber, der Rebenbinder, Cig., M., Dol. vezáča, f. das Rebenband, C. vezačíca, f. die Rebenbinderin, Cig., C., jvzh.Št. vezâčka, f. == vezačica, Cig. vezaj, m. bas Bindezeichen, Cig., Cig.(T.). vezákinja, f. die Rebenbinderin, Mur., Mik. vezálen, lna, adj. binbenb, Cig., Cig. (T.); vezalni sklepi, DZ.; — verbindlich, obligatorisch, vezalio. n. 1) die Bande, die Fesseln, C.; -2) die Beschuhung, ogr.-Let. vezalnik, m. ber Binbebaften, ber Roppelbalten, Cig. vezálnost, f. die Berbindlichkeit, Cig., Jan. vezálo, n. das Bindemittel, das Band, Mur., Cig., Jan., ogr.- Valj.(Rad). vezanje, n. bas Binben, bas Bufammenbinben; v. s čepi, die Berbindung (von Balten) burch Bapfen; - v. knjig, bas Einbinden ber Bücher; - v. besedi, die Wortfügung, Cig.; - tudi: vezânje. vézanka, f. 1) ber Bunbsalat, Mur.; - 2) = ženski črevelj, **ber Bundschuh**, *Zora*. vézanki, m. pl. Bundichuhe, Jan.(H.). vezatev, tve, f. bas Binben, Jan. vezati, vezem, vb. impf. binden, verbinden;

v. snopje; v. trte h kolom; v. lonce, Töpfe mit Draft binden; v. les (pri tesarjih); vezan kozolec, die Doppelharfe, Cig., Dol.; v. knjige, Bücher einbinden; - ta sad veze usta, biefe Frucht hat einen unangenehm berben u gujammenziehenden Beschmad, Kras, Ist., Goriška ok.-Erj.-(Torb.); — otrobe v., govoriti, kakor bi otrobe vezal, unzusammenhangendes Beug sprechen; ljudem jezike v., ben Leuten die Mäuler stopfen; v. koga na koga, na kaj (binben, feffeln), Cig., nk.; Vendar na mene še nekaj te veže, Preš.; Tretja njih je Neža, Ki moje srdce veže, Npes.-K.; verpflichten: dolznost me veze, ich bin verpflichtet, Levst (Nauk), nk.; beseda, obljuba, prisega me veže, Cig., nk.; postava veže vse ljudi, Cig.; zapoved me veže, kajk.-Valj.(Rad); v. se, in einer Berbinbung, im Gintlang fteben, zusammenklappen, Cig., nk. vezatva, f. bas Binden ber Reben, jvzh.St.

vézavica, f. die Gicht, Z. vezavka, f. 1) bie Garbenbinderin, Cig.; bie Rebenbinderin, vzh.St.; — 2) bas Bindband, C.; — 3) die Rebenrante, C.

vezava, f. das Binben, die Berbindung; -

vezavec, vca, m. ber etwas bindet, der Binder,

besedna v., die Wortfügung, Jan.

Cig.; ber Garbenbinder, jvzhSt.

vozavkinja, f. die Rebenbinderin. Volk. - M., C., Mik., vzhSt. vêzba, f. das Binden, Cig., Jan., Mik. 1. vèzda, adv. = zdaj, jest, Habd.-Mik., ogr.kajk.-Mik.; do vezda, od vezda, Habd.-Mik. 2. vezda, adv. immer, ogr.-C.; - prim. hs. vazda. vėzdaj, adv. = 1. vezda, zdaj, ogr.-C. vėzdanji, adj. = zdanji, C. vèzdar, adv. = 1. vezda, ogr.-C. vèzdašnji, adj. = vezdanji, Habd.-Mik., ogr.-C. vêzec, zca, m. 1) der Hafenbinder, jvzh.Št.; — 2) der Stider, DZ., nk. vezek, zka, m. 1) bas Banb (anat.), Cig., Jan.;
- 2) bas Binbezeichen, bas Abtheilungszeichen, C. vézet, zla, adj. umgestürzt: v. lonec, Rib.-M. vezela, f. bie Balbrebe (clematis vitalba), Tuš. vezelje, n. 1) der Bindbast, das Bandwert. Cig.; - 2) bie Balbrebe (clematis vitalba), Jan., Mik., Ravn.-M., pri Fari(Notr.)-Strek. (LjZv.).vezeljevica, f. = vezelje 2), pri Fari-Strek. (LjZv.).vezem, zma, m. = vazem, vuzem, Oftern, die Ofterzeit, C., BlKr. vezen, zna, adj. 1) Binbe-: vezni tram, ber Bindebalten, Cig.; vezni samoglasnik, ber Bindevocal (gramm.), Cig.(T.); — 2) bundig, verbindlich, Mur., Cig.; - 3) fest zusammenhangend: vezna prst, Ip. vezenina, f. die Stidware, DZ.; - prim. vesti (vezem). vézonjo, n. bas Stiden, bie Stiderei, Cig., Jan., nk.; — hs. vezéti, ím, vb. impf. fteden (z. B. im Moraft), Jan. vezévati, am, vb. impf. ju binben pflegen, Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.). vezica, f. crta vezica, die Berbindungslinie, Cig.(T.). vệzič, m. dem. vez; eine Art Ulme, Za Muro-C.(Vest.). vệzih, m. der Docht, Notr.-Cig., Jan. vezika, f. die Rorb. ober Bandweibe (salix viminalis), C. vezikovec, vca, m. ber Bandweidenbaum, C. vezikovina, f. bie Bandweibe, das Bandweis benholz, C. veziten, ina, adj. 1) gum Binben gehörig, Binb-: vezîtno licje, ber Bindbaft, Cig.; - 2) zum Sticken gehörig, Stick-: vezilni vzorec, bas Stidmuster, Cig. vezilja, f. die Stiderin, Cig.; - hs. vezîlka, f. = potica v vezilo podarjena, Svet. (Rok.), Dol. vezîtnica, f. 1) ber Binbfaben, Skrinj .- Valj. (Rad); - 2) die Stidmaschine, DZ. vezilo, n. 1) bas Binbemittel, bas Band, Mur., Cig., Jan., Mik.; DZ.; Vezilo vseh polkov,

Po mokrem ti bom, Vod.(Pes.); — 2) bas

Angebinde, bas Geschent zum Geburtes ober

Ramenstage; dati komu kaj za vezilo; -

3) ber Ropfput ber Braut, Cig., Rib. - M.; - 4) die Stiderei, Cig., Jan.

vezīr, rja, m. turški dostojanstvenik, ber Bezier; veliki v., ber Großbegier.

vezisce, n. ber Berbinbungspuntt, Cig.(T.). vezîtba, f. = vezatva, Cig.

vezîtev, tve, f. = vezatev, Mur., Cig., Volk.-M. vezîvo, n. 1) bas Bindegewebe, Cig.(T.); koščeno v., das Anochengewebe, Erj.(Som.); -

2) das Stidgarn, das Stidwert, Jan.(H.) vezljiv, íva, adj. fest zusammenhangend: vezljiva zemlja, Nov., Bes.

vezmováti, üjem, vb. impf. bas Dfterfest feiern, BlKr.

vezneti, im, vb. impf. vezni, es zieht ins Berbe.

veznica, f. 1) der Bandbalken, Levst. (Cest.); – 2) die Bindehaut, Cig., DZ.; očesna v., Cig.; - 3) crta veznica, die Berbindungelinie, Cig.(T.), Znid.

vęznik, m. 1) das Bindewort, Mur., Cig., Levst. (Sl. Spr.); — 2) bas Gebinde (bei Zimmerleuten), Cig.(Jan.); tudi: vezník.

veznina, f. ber Bindelohn, Cig.; - ber Buchbinderlohn, Cig., Jan., nk.

1. vezniti, veznem, vb. pf. fteden bleiben, Mur., Jan., Mik., C.; (3. B. in einem Morafte), Mur.; v blatu sem veznil, $\nu z h S t$.; = v. se, M.; svinja se je veznila, n. pr. noga ji je kje obticala, da ne more z mesta, jv7hSt.; jed se je veznila 😑 zastala je v grlu, da ne more ni naprej ni nazaj, BlKr.

2. vézniti, nem, vb. pf. umftürzen: v. posodo, M. veznost, f. die Bundigfeit, Mur., Cig.

vezováti, ûjem, vb. impf. v. koga, ben Na= menstag jemanbes mit Gratulationen, Angebinden, Feftgelagen u. bgl. feiern.

vezovâvec, vca, m. kdor koga vezuje; — ber Gratulant, Jan.

vézovina, f. das Ulmenholz, C.

véža, f. der Hausslur, das Bothaus; - bozja v., bas Gotteshaus

vežbalisce, n. der Ubungsplat, der Erercierplat, nk.; — hs.

vetbati, am, vb. impf. üben, v. se, fich üben, nk.; — hs.

vêžbovnik, m. das Exercierreglement, Jan.(H.). véželj, žlja, m. das Garnband, bas Strahnenband, C.

veželjáti se, am se, vb. impf. ringen, Notr .-

1. vezen, adj. Hausslur-, Borhaus-: vezena vrata, veženi prag, Levst. (Zb. sp.)

2. véžen, žna, adj. Haussiur=, Borhaus=; vêžna vrata, das Hausthor; vezni ključ, der Hausthorschlüffel.

3. véžen, žna, adj. = vegast, M.

véžica, f. dem. veža; – = lopa pred cerkvijo, die Borhalle, BIKr.

vežiti, im, vb. impf. verbiegen, verfrummen, Mur., Cig., Jan.; - v. se, sich werfen (vom Solze); les se veži, Vrtov. (Km. k.).

vetje, n. bas Borhaus, die Sauslanbe, Cig. vęžnik, m. ber Corridor, Cig.

vęžnja, f. = vezatva, Vrtov. (Vin.), SIN.-C.

vganjati, am, vb. impf. ad vgnati; hineintreiben.

vgátiti, im, vb. pf. 1) hineinstopfen, Cig.; -2) aufnöthigen, Jan.

vglobiti, im, vb. pf. hineinfenten: ena kost je v drugo vglobljena (ift gelentig verbunden), Erj. (Som.); - v. se v misli, sich in Gebanten vertiefen, Cig., nk.; v. se v pesem,

vgnáti, vžénem, vb. pf. hineintreiben, Mur.; vgnana živina, C

vgneciti, im, vb. pf. einquetichen, Cig.

vgnesti, vgnetem, vb. pf. hineinfneten, (fig.) einbleuen: v. komu kaj, C.

vgnézditi se, im se, vb. pf. sich einnisten, Mur., Cig., Jan., nk.; (po nem.)

vgôdnji, adj. = zgodnji, C.

vgodno, adv. - zgodaj, fruhmorgens, ogr .-C., vzhSt.-SIN.

vgółbniti, gôłbnem, vb. pf. verfinten: kola vgolbnejo v razorane jarke, LjZv. vgon, vgona, m. bie Gintreibung, Cig.

vgozdíti, ím, vb. pf. einfeilen; vgozdil je v zemljo štiri stebre pokončnike, Jurč.; einschieben, M.; v. stavek, Levst.(Zb. sp.).

vgrézniti, grêznem, vb. pf. einfinten: v blato v., Erj.(Izb. sp.); = v. se, Jan.(H.).

vgrizati, am, vb. impf. ad vgrizniti, Cig. vgrizniti, griznem, vb. pf. hineinbeißen, Cig., Jan.; - v. se, sich einbeißen, Cig.

vgrizováti, ûjem, vb. impf. ad vgrizniti, Jan. vhajalisce, n. ber Gintrittspuntt, DZ.

vhajati, am, vb. impf. ad vniti; hineingeben,

vhòd, hóda, m. 1) ber Eingang, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) ber Gingug, ber Ginmarich, Mur., Cig., Jan., nk.; v. imeti v mesto, ben Einzug in die Stadt halten, Cig.; - ber Introitus, Cig., Jan.

vhoden, dna, adj. Eingangs, Eintritts, Cig.; vhodna postaja, die Einbruchestation, Cig., Cig.(T.).

vhodíšče, n. die Eingangestätte, Mur., Cig.; ber Eintrittspunkt, Cig.(T.).

vhodnica, f. = vstopnica, die Eintrittetarte, Jan., C.

vhodnina, f. = vstopnina, das Eintrittsgeld, Cig., Jan., C.

vî, pron. ihr; Vi, Sie; Vi ste krivi, Sie sinb schuld.

vi-, praef. = iz-, Zilj., Ben.; vse denarje sem vidal, koža je lepo videlana, Zilj.-Jarn.(Rok.). viba, f. bie Spirale, Kr .- Valj.(Rad).

vibrinja, f. die Falte, Valj.(Rad).

vîcar, rja, m. ber Blager, Jan.

vîcarica, f. die Blagerin: vicarice, die Laufe, Gor.-Z., Burg.(Rok.).

vîcati, am, vb. impf. 1) plagen, qualen, martern; žene može vicajo na zemlji, Gor.-DSv.; - v. se, eig. im Fegefeuer leiben, Cig.; sich plagen, sich martern; — 2) neka otročja igra, = nebeškati, Gor.; - prim. vice.

vîce, f. pl. das Fegefeuer; — prim. stvn. wizi, Mik.

vîd, m. 1) das Sehen; sneg mi jemlje vid; – iz vida puščati kaj, außeracht lassen, *LjZv*.; menica na v., ein nach Sicht zahlbarer Bechfel, Cig.; — 2) ber Besichtssinn, das Besicht, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Som.); (vid, f. kajk .- Valj. [Rad]); - 3) bie Ansicht (arch., geom.), Cig.(T.); podolžni v., die Langenansicht, Cig.(T.); - 4) ber außere Schein, der Anschein, Cig., Cig.(T); po vidu, Cig.; vid goljufa, Cig.; — 5) za vida, frühmorgens (kadar se že vidi), Dol.; = z vidom, Jan.; za vida (= kadar se še vidi), gegen Abend, Cig., C.; od vida do vida, bom Morgen bis jum Abend, Z., SIN.

vída, f. goveje ime, Tolm.-Erj.(Torb.); ime kobili, kajk.-Valj.(Rad).

vidalice, f. pl. die Querpfeife, Kr .- Mur.; die Doppelpfeife, Ist., Kr.-Mur., Valv.-Cig.; - prim. nem. Fiebel, srlat. vidula, C.

vidanica, f. neko jabolko, C.

vidanka, f. neko rdeče, debelo jabolko, C. vîdec, dca, m. ber Sehenbe, Mur., Ravn.; Največji slepci radi bi vidce vodili, Levst. (Zb. sp.).

vídelo, n. 1) bas Auge, C.; bas Gesicht, C.; - 2) das Tageslicht, C.; na videlo spraviti, C.; na videlo postaviti, SIN.-C.; na videlo belega dne priti, Raič(Slov.); za videla, noch bei Tage, C.; — 3) das Schauspiel, das Spectatel, C.

videm, dma, m. ber Pfarrpfrundengrund, C., Vest.

viden, dna, adj. 1) Besichtesinne, Besichte :: vîdni živec, kot, žarek, Cig., Cig. (T.), Žnid.; — 2) sichtbar; vidne stvari; — viden je, da ni zdrav, er sieht frant aus, Svet. (Rok.);
—augenfällig;—wohlansehnlich, stattlich, Cig.; viden mož, vidna krava, Mik., Dol.; wohlbeleibt, Guts. - Cig.; - bolj vidno kakor pridno, ichon aber unnut, Cig.; pokmetovali smo še precej vidno in pridno, Jurč.

videnje, n. 1) bas Gehen; po videnju, na videnje poznati, bom Seben aus fennen, vzh St .-C.; brez videnja kupiti kaj, etwas taufen. ohne es zu sehen, vzh.St.-C.; - na videnje, zum Schein, C.; — 2) die Bision, die Ercheinung, C.; prikazen ali videnje, Krelj, Dalm.

vîdes, m. = videz, Krelj, Dalm.; zyunanji v., Krelj.

vídeti, vídim, vb. impf. (pf.) 1) das Augenlicht haben, sehen; - na desno oko ne vidi; -2) mit den Augen wahrnehmen, sehen, merten; gledajo, pa ne vidijo; težko ga vidim, ne morem ga videti = črtim ga; v. česa: žalostno je takih otrok videti, Ravn. - Mik.; od tod vidiš (je videti) planine, na planine; - uže je videti, uže se vidi, es ist bereits hell; - o svetem Vidi se skoz noč vidi, Lašče - Levst. (M.); kjer ni videti, ni vzeti,

Cig.; - ansehen: videti mu je (man sieht es ihm an), da ni zdrav; vidi se mu, da ne misli tako; - videti je zdrav, bolan, er sieht gefund, frant aus; rec je videti lepa, bela,

črna; mož je boljši, nego je videti; -

3) meni se vidi, es buntt mir, es icheint mir; - v. se, gefallen, vzh.St.; — 4) hodil sem, sam ne vidi, kod, ich ging herum, ohne selbst zu sehen, wo herum, Dol. - Levst. (Sl. Spr.); - 5) (videč, sichtbar, Trub., Krelj, Dalm.).

videvati, am, vb. impf. gu feben pflegen: tam ljudje videvajo veliko kačo, Mik., Zemon-

(Notr.)-Erj.(Torb.).

vîdez, m. :) bie Sicht, Jan.; sivec je že malo preveč rebra na očiten videz stavil, Jurč.; na v. postaviti, ersichtlich machen, DZ.; obrazne kosti so stale posebno na videz Jurč.; bas Aussehen: slab v. imeti, Jurc.; -2) ber Schein, ber Anschein, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Mik.; ne sodim po videzu, Ravn.; na videz, jum Schein.

vîdezen, zna, adj. icheinbar, Cig., Jan., Cig. (T.), C.

vidoznost, f. bie Scheinbarteit, Cig., Jan., Cig.

vîdež, m. 1) = oko (v uganki): štirje noseži, dva vileža, dva videža, dva slišeža, štirje streljajo, eden pometa, (= krava), Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.); - 2) mesto, na katerem se kaj lepo in lehko vidi: "na lepem videžu je (kaka stvar), ali ti je vendar ne vidiš", Soška dol. - Erj. (Torb.); - 3) bie Sicht, Jan.; dolgo ni bilo nobenega na videž, LjZv.; pesem peti o prvem videžu (a vista), DZ.; to je vsem ljudem na videžu, rekše, vsi ljudje morejo to videti, Senožeče - (Notr.)-Erj. (Torb.); vsem ljudem na videž postaviti = tako postaviti, da vidijo vsi ljudje, Senožeče-Levst. (Nauk); na v. razgrniti, aur Einsicht auflegen, Levst. (Cest., Pril.); na v. razgrnjen biti, aufliegen, Levst. (Nauk); na videž obešena tarifa (ausgehangt), DZ.; resnica mora na videž (ans Tageslicht), LjZv.; preiskovanje dene na videž (ergibt), DZ.; - 4) ber Schein; na videž = na videz, LjZv.; - grdo na v., hafslich anzusehen, Jarn. (Sadj.); lepši na v., schoner anguseben, Ljub.

vidilo, n. bas Gefichtsorgan, Cig., Jan., Cig. (T.).

vidíten, tna, adj. – viden, fichtbor, Mur., Mik. vidljiv, íva, adj. = viden, sichtbar, Cig., Jan., ogr.-M., nk.

vîdnik, m. ber Sehnerv, Cig.(T.).

vidnocvetka, f. das Phanerogam, Cig.(T.). vidnoplodnica, f. = vidnocvetka, Cig., Jan. vidnost, f. 1) die Sichtbarkeit, die Ersichtlich-

teit, Cig., Jan., nk.; bie Rlarheit, Cig.(T.); 2) bas Auffallende: desetim bratom je Bog več vidnosti in vednosti dal, Jurč.; bie Ansehnlichfeit, Die Stattlichfeit.

vîdom, adv. meni se vidom da, ich sehe, Danj. (Posv. p.).

vîdoma, adv. sichtbar, zusehends.

vidomèr, méra, m. das Optometer, Cig.(T.), Znid.

vidoslovjo, n. die Ophthalmologie, Jan.(H.). vidovica, f. = bolezen sv. Vida, ber Beitstanz. Jan.(H.).

vidovke, f. pl. ber Geißbart (spiraea aruncus),

vîdra, f. 1) die Fischotter (lutra vulgaris); -

2) kozje ime, Erj.(Torb.).

Medv.(Rok.).

und Schulter, ber Biberrift, V. - Cig., Jan.,

vidrar, rja, m. 1) ber Otterhund, Cig.; - 2) ber Otterfänger, Cig.; ber Ottervertäufer, Cig. vîdrica, f. dem. vidra; eine kleine Otter; - die Krebsotter, Cig. vidrolovski, adj. zum Fischotterfang gehörig: v. pes, ber Otterhund, der Bachhund, Cig. vidrov, adj. Fischotter-, Jan.(H.) vidrovina, f. die Fischotterhaut, Cig.; — das Fischotterfleisch, Jan. vidrovka, f. die Fischternube, Jan., Kr. vigenj, gnja, m. die Esse, die Schmiedehütte, die Nagelschmiede, Jan., Cig. (T.), C., Mik., Gor., Tolm.; der Ersenhammer, Ravn. - M., Valj (Rad); - prim. cigansko: vigna, Berb, vignja, Effe, Schmiebe, madž. vihnye, vinnye, Schmiede, Mik.(Et.). vignjec, gnjeca, m. bie Schmiebehutte, bie Effe, Jan., C., Kropa(Gor.). vignjica, f. die Schmiede, C.; bef. die Ragelschmiebe, Jan.(H.). vigor, rja, m. = ogor (Mai), Bilje-Erj. (Torb.). vigorica, f. = veverica, bas Eichhorn, Guts., Mur., Kor.-Cig. vigred, f. = pomlad, ber Frühling, Guts., Jarn., Cig., Jan. i. dr., Kor. $\mathbf{v}\mathbf{\hat{n}}$, m. \Rightarrow $\mathbf{v}\mathbf{i}\mathbf{h}\mathbf{a}$, C. viha, f. ber Sturmwind, ber Sturm, bas Bewitter, Mur., C., St. vihat, la, m. vihali, die Aufschläge am Rleibe, Ravn.-Valj.(Rad). vihâlast, adj. gestülpt: vihalaste škornje, Bes. víhale, f. pl. die Stulpstiefel, Dol.-M., Mik., Valy. (Rad). vihadnica, f. das Falzbrett ber Buchbinder, Cig. vihatnik, m. bas Falzbein, V .- Cig. vihanje, n. bas Aufschlagen, bas Aufftulpen. vihar, ria, m. ber Sturmwind, ber Sturm. viháren, rna, adj. sturmisch; viharno vreme; - (pren.) viharno zborovanje, nk. vihariti, arim, vb. impf. fturmen, wettern, Jan., Zora; piš vihari, Levst. (Zb. sp.). vihárnica, f. mala v., bie Sturmichmalbe (thalassidroma pelagica, Erj.(Ž.). vihati, ham, sem, vb. impf. 1) aufwarts biegen o. breben; lase v.; v. si brke, fich ben Schnurbart breben; - gurudichlagen, aufftulpen; v. si hlace, rokave; - nos v., die Rafe tumpfen; - v. se, sich zurüchiegen; obutal se viha, če je predolga; - 2) schwingen: mlatiči vihajo cepce na kvišku, Ravn.; — 3) stürmen: burja viha, veter je vihati jel, C.

vihel, m., V.-Cig., pogl. vihtelj.

1. viher, hra, m. 1) ber Sturmwind, ber Sturm,

Jan., Cig. (T.), C., Mik., Trub., Vrt., jv7hSt.;

Valj. (Rad); - 2) ber haarwirbel, Jan., C.,

Gor.; ber haarichopf, M.; - ber erhabene Ebeil am halfe ber Pferde zwifchen Dahne

— v viher iti, stürmen, ausbrausen, C.; čebele gredo v viher (sind unrusis), C.; tudi (redkoma): vihèr, hrà, Dalm., Kast. (N. C.)-

2. viher, m. = vihar, Danj., ogr. - Valj. (Rad). vîhljast, adj. flatterhaft, Levst. (Rok.). vihljati, am, vb. impf. fanft weben, C.; flattern (von Buicheln, Banbern, Fahnen), C. vihodrati, am, vb. impf. fturmen, fturmifc handeln, C. vîhra, f. 1) = vihar, der Sturmwind, der Sturm, Cig., Jan., Vrt., Dol.; - v nagli vihri, in ber haft, Jurc.; - vihro so imeli, fie hatten einen Auftritt, vzh.St.; — 2) = vihrav clovek: ti vihra ti! Dol., vzhŠt.; - 3) ber Wirbel am Ropfe, C. vihráč, m. = vihrav človek, Cig. vihrák, m. = vihrač, Valj (Rad). vihrálast, adj. überhastet, oberflächlich: vihralasto podkovilo, Levst. (Podk.). vihrálo, n. = vihrav človek, Cig. vihrânje, n. das Flattern; — das Stürmen. vîhrast, adj. 1) stürmijch, ungestüm, jah; 2) frumm, verbogen : vihrasta skleda, noga, M. **vihráti,** âm, *vb. impf.* 1) flattern; zastava vihra; s perutnicami po zraku v.; — sich ungestüm bewegen, mit baft etwas thun; kam vihras? wohin stürmst bu? — od jeze v., toben, Cig.; - obenhin thun, ichleudern, ichleuderisch arbeiten; - 2) schnell aufschießen u. lofe machfen (von Pflangen): zelje vihra, Cig., Dol.; - 3) schränfen: zago v., Cig.; koso v., bie Schneibe ber Sense verbiegen, C., Dol. vihràv, áva, adj. 1) stürmisch, ungestüm, hastig; vihrav človek; vihravo delati, t. j. naglo pa površno; - 2) vihravo zelje, das Flatterfraut, Cig. vihrávast, adj. stürmisch, ungestüm, Mur.; pesniki se nam zde večkrat nekako vihravasti, ki več lete po zraku, nego hodijo po trdi zemlji, Erj. (Izb. sp.). vihravec, vca, m. 1) = vihrav človek, Mur., C.; -2) = vihravo zelje, Cig.vihravka, f. vihrava ženska, Cig., Jan. vihravost, f. sturmisches, ungestumes Besen; - bie Haftigfeit, Die Dberflächlichkeit, LjZv. vîhravt, m. = vihravec 2), Jan. vihreti, im, vb. impf. = vihrati, sturmen: sovražnik vihri, C.; vihreč, stürmisch, C. vîhrica, f. dem. vihra, Let., Bes.-C. vihriv, íva, adj. stürmisch, ungestüm, C. vihrovît, adj. stürmisch: vihrovito morje, Levst. (Zb. sp.). vîhši, adj. compar. pogl. vikši.

vîhta, f. = nevihta, ber Sturm, fturmifches Better, Mur., Cig., Jan., Mik., Danj. (Posv.

vintelj, tija (teljna), m. = 2. veha 1), cin

vihteti, im, vb. impf. ichwingen; meč v.

vîhten, tna, adj. stürmisch, C.

abstehendes Krautblatt, Cig.; — ein Rohlhaupt, das sich nicht gehörig schließen will,

p.), jvzhSt.

jemandem gegenüber wichtig machen, Levst. vijáč, m. = jama, kjer se voda steka, posebno v vinogradih, Dol. vijáča, f. 1) = vega, die verbogene Fläche (3. B. wenn ein Brett fich wirft), C.; - 2) = štritof 3), C. vijáčast, adj. vegast, C. vijāčnica, f. = voda, ki se steka po jamah v vinogradih, Dol.; - prim. vijač. viják, m. bie Schraube, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Sen.(Fiz.), nk.; ladja na v., ber Schraubendampfer, DZ. vijákast, adj. schraubenförmig, Jan. (H.). vijāłnik, m. = štritof 3), C. vijálo, n. der Garnbaum der Weber, C. vijanje, n. das Heulen, Habd.-Mik. vijati, am, vb. impf. = viti, winden, Mur., St.-Cig., vzhSt.-C.
vijátina, f. = pletenina: košek, verbas ali druga v., Vod. (17b. sp.). vijeglavka, f. ber Benbehals (iynx torquilla), (vijogl-) Cig., Jan., ogr.-Mik., C., Erj.(Z.), Levst. (Nauk). vijenec, nca, m. = venec, Jap. (Sv. p.), Skrinj., Valj. (Rad). vijola, f. = vijolica, Guts., Mur., Cig., Jan. vijolica, f. bas Beilchen; diseca v., bas Märzveilchen (viola odorata), rumene vijolice : sebenik, ber Golblad, ber gelbe Feigel (cheiranthus cheiri), Tuš. (R.) vijolicar, ria, m. ber Beilchenapfel, Cig. vijolicast, adj. veilchenblau, violett. vijoličen, čna, adj. 1) Beilchens; — 2) veilchens blau, violett. vijugast, adj. sich schlängelnb, C. vijúgati so, am se, vb. impf. sich schlängeln: potočič se vijuga, Mik. vijugavica, f. eine geschlängelte Linie, die Gerpentine, h. t.-Cig.(T.), DZ. vik, m. = vika, Let., Bes. víka, f. bas Geschrei, Mik., kajk.- Valj. (Rad), nk. vikáč, m. = kričač, Valj. (Rad). 1. vikanje, n. bas Ihrzen. 2. vikanje, n. bas Schreien, C. vikar, rja, m. namestnik, ber Bicar. vikārstvo, n. das Bicariat. 1. víkati, kam, čem, vb. impf. ihrzen; mlajši ljudje starejše vičejo. 2. vikati, kam, čem, vb. impf. ichreien, C., Levst. (M.), kajk.-Valj. (Rad). vikica, f. ber Bergfint, ber Mistfint (fringilla montifringilla), Mur., Jan.-Cig., Frey.(F.). víkniti, víknem, vb. pf. aufschreien, rufen, Lj-Zv., Vrt., Zora, SIN. vîkšati, am, vb. impf. = visati, hober ftellen, vîkši, adj. compar. = višji. 1. víla, f. bajeslovno bitje (bie Myniphe), Habd .-Mik., Cig., BlKr.-M., nk. 2. vīla, f. selski dvorec, die Billa. vilahen, hna, m. = lelahen, Mur., kajk.-Valj.

vilast, adj. gabelförmig, gegabelt. viláš, m. = vol z vilastimi rogovi, BlKr. vílaž, m. = pomlad, C., Mik.; - prim. vivilážati, am, vb. impf. ad vilesti; heraustommen, Zilj., C.; solnce vilaza, die Sonne geht auf, C.; - prim. vilesti. vile, f. pl. die Gabel; gnojne, senene vile. vîlec, lca, m. ber Zauberer, Mik., C. vilésti, lêzem, vb. pf. = izlesti, Zilj.-M., C., Bolc, Staro Sedlo-Erj. (Torb.); (o solncu, mesecu), C. vîlež, m. = rog (v uganki): štirje noseži, dva vileža, dva videža, dva slišeža, štirje streljajo, eden pometa t. j. krava, Sv. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.). vilęžaj, m. 1) ber Aufgang ber Sonne, bes Mondes, C.; — 2) der Frühling (vilezej), Rez.-Cig., Jan., C.; — 3) Oftern, C. vílico, f. pl. dem.vile;1) die Gabel, die Esgabel; - glasbene v., die Stimmgabel, Cig. (T.); - 2) das Gabelbein (zool.), Cig. (T.); - 3) die Rebenrante, Cig., C.; iti v vilice, Ranten treiben, ranten, Cig.; - slo bode v vilice, es wird nichts baraus, C.; - 4) ber Storchschnabel (geranium columbinum), Kras-Erj. (Torb.). víličar, rja, m. ber Efsgabelmacher, Cig., Jan., C. vilicast, adj. 1) gabelförmig; — 2) rantig, Cig. vilicenje, n. die Gabelung, die Bifurcation, Cig.(T.), Jes.víličice, f. pl. dem. vilice; 1) eine kleine Gabel; - 2) die Rebenrante, Jap .- C. víličišče, n. daš Ejsgabelheft, C. viliciti se, im se, vb. impf. fich gabeln: reka se viliči, Cig. (T.). víličnik, m. = viličnjak, Mur. víličnják, m. bas Efsgabelbehaltnis, Mur. **vílínji, adj. =** vilinski, *Jan.(H.)*. vilînski, adj. nach Art ber Bila, Prip.-Mik.; vilinski kralj, Prip.-Mik. vilisce, n. ber Stiel einer Heugabel, Mistgabel u. dgl., Cig. víliti se, vîlim se, vb. impf. = viličiti se, Cig.(T.).vîlja, f. die Bigilie: velikonočna v., der Ofterabend, Cig.; — das Tobtenamt, Strek.; nav. pl. vilje, Die Bigilien, bas Tobtenamt, V .-Cig.; — prim. bilje.
vîtnica, f. = enoletna ovca, Temljine(Tolm.)-Strek. (LjZv.). vitnik, m. ein Zweig, ber gur Beugabel taugt, V .- Cig.; - ber Stiel ber Miftgabel, Dol. vilovina, f. neka bolezen: ber Beichselzopf (plica polonica), kajk.-Cig. vilovît, adj. vilenhaft: vilovit konj, Prip .vílovski, adj. Bilen, Prip.-Mik. vîmček, čka, m. 1) = vimence, Dol.; - 2) bie Godenblume (epimedium alpinum), C., Erj.(Torb.). $\mathbf{v\hat{i}m\dot{c}i\dot{c}}, m. i) = \text{vimence}, Jan., C.; - 2$ ber Olpressiad, C.; — 3) ber Günsel (ajuga reptans), Lembah (St.)-Erj. (Torb). vime, ena, n. bas Euter.

vilanka, f. die Meise (parus), M., C. vîlar, rja, m. der Gabelmacher, Cig., Jan.

viníkovina, f. = vinika.

vimenat, adj. großeuterig, Mur., Cig., Jan.; vimenata krava, Ig(Dol.). vimence, n. dem. vime; bas Euterchen. vimenci, m. pl. eine große weibliche Bruft, C. vimenice, f. pl. die Ruhblattern, die Schutblattern, Cig., C. vimenjak, m. = musnik, bas Breitfolbchen (platanthera), C. vimenjati, am, vb. impf. volle Guter befommen: krava vimenja (vimnja), Mur. vimič, m. das Euterchen, C. vimljáti, am, vb. impf. = vimenjati, Jarn., C. vin, adv. = vendar, both: to pa vin ne bo res, Dol.-Levst. (M.) 1. vinár, rja, m. der Beinbauer, LjZv.; tudi: der Weinhandler, C. 2. vînar, rja, m. ber Bienerpfennig, Mik .: brez vinarja ni goldinarja, Npreg.-Jan. (Slovn.); ber Beller, bas Scherflein; do zadnjega vinarja poplačati; - iz nem. Biener (gelb), Mik. 1. vinárski, adj. Beinbau-, Beinhandel-, nk.; vinarska šola, zadruga, vinarsko društvo, nk. 2. vînarski, adj. Pfennig-, Heller-; - vinarsko zelje, das Pfennigfraut (lysimachia nummularia), Cig., C. vinarstvo, n. = vinstvo, ber Beinbau, bie Beincultur, nk.; ber Beinhandel, nk. vincar, rja, m. ber Binger; - iz nem. vincarica, f. die Bingerin. vincarski, adj. Bingers. vincarstvo, n. die Bingerichaft, das Bingerthum. vince, n. dem. vino; ber Bein; zlato vince. vínčece, n. dem. vince. vînček, čka, m. = vince. vînec, nca, m. der Monat October, Cig. 1. vînek, nka, m. ber Bug, die Rrummung, Jan., C., Valj. (Rad); v vinke tekati = sem in tja tekati, C.; - ber Umweg, Guts.-Cig., Jan.; - ber Umichweif, der Runftgriff, Cig., Jan., C.; - prim. ovinek. 2. vînek, nka, m. 1) die Beingrille, V.-Cig.; – 2) ženiti se na sam vinek (t. j. na sam vinograd), Levst.(Zb. sp.). vini, conj.(adv.) = vendar, both: ali ti si vini moj glas uslišal, Trub.; da so vini otroci božji, Trub.; ali ste vini ("bini") prišli? Zilj-Jarn. (Rok.). vinica, f. 1) ber Beinkeller, C.; - 2) vinica, neko jabolko, C., Mariborska ok.-Erj. (Torb.); - die Beinbirne, die Moftbirne, Jarn .- M., Jan., C., Burg. (Rok.), Gor. viničar, rja, m., nk., nam. vincar. vinicevina, f. = vinika, St.; die blaue Bogeltraube, Trumm. viniciti se, icim se, vb. impf. nach der wilden Weinrebe ausarten, trs se vinici, die Rebe macht fleine Beeren, Cig. vinîcje, n. coll. 1) wilbe Beinreben, M., Valj. (Rad); - 2) bie Rebenichofelinge, bie abgeschnitten merben, bas Rebenhols, ogr.-C. vinicka, f. ber Rebensprofeling, ogr.-C. viníka, f. 1) die wilde Beinrebe (vitis labrusca); - 2) ber Rebenschöfeling, die Rebe, Goris., ogr.-C.; — 3) neko jabolko, C.

vinir, conj. = vendar, body, Trub. viniti, vinem, vb. pf. = izviniti, verrenten, Mur., Cig. vînjaček, čka, m. dem. vinjak; bas Rebenmeffer, Cig. vînjačišče, n. ber Rebenmefferschaft, C. vinjága, f. die wilbe Beinrebe, Meg. - Mik., Mur., kajk.-Valj. (Rad). vînjak, m. 1) bas frumme Rebenmeffer; = klestilnik, bas am Ende gefrummte Aft-meffer, jvzhSt.; - 2) vinjak, ber Winger, Habd .- Mik. vînjen, adj. berauscht, trunten; - iz: vinen. vînjenec, nca, m. bie gefledte Taubneffel (lamium maculatum), Koborid-Erj. (Torb.). vînjenost, f. die Berauschtheit, der Rausch. vinjēta, f. sličica služeča v okras, bie Bignette. vinkast, adj. geschlängelt, sich schlängelnb: vinkasta kaca, Skrinj. vînkati, am, vb. impf. herumschweifen, C., Z.; = v. se, V.-Cig.; — prim. 1. vinek. vînkla, f. = vintla, Tolm.-Štrek.(Let.); (binkla, Cerkno, Idrija). vînkušti, f. pl., Mur., pogl. binkošti víno, n. der Bein; suho v., purer Bein; tudi: ber Strohwein, C.; - samodelsko vino, ber Runftwein, Dol.-Levst. (Nauk); = samodelno v., DZ.; = delano vino; ni vina brez pelina = fein Feuer ohne Rauch, Cig.; zgano vino = žganje, ber Brantwein. vinógrad, m. ber Weingarten. vinogradar, rja, m. der Beingartner, Cig., C.; zapriseženi vinogradarji, Rec. vinogradarski, adj. Beinbau-, nk. vinogradarstvo, n. der Beinbau, Cig. (T.), nk. vinograden, dna, adj. Beingartenvinogradina, f. die Beingartenpflanzung, Jurc. vinogradnica, f. die Bingerin, Cig., Jan., C. vinogradnik, m. ber Beingartner, ber Binger, Mur., Cig., Jan., Ravn.; - ber Beingartenbefiger, nk. vinogradovka, f. die Beinbirne, Jan. (H.). vinogradski, adj. Beingarten : v. zakon, die Beingartenordnung, Levst. (Nauk). vinogradstvo, n. der Beinbau, Nov.-C. vinogradscina, f. bie Beingartenfechjung, C., vinoljuben, bna, adj. weinliebend, Jurc. vinomerec, rca, m. ber Beinmeffer, nk. vinomerski, adj. Beinmesser: vinomerska pristojbina, DZkr. vinopîvec, vca, m. ber Beintrinter. vinopîvka, f. bie Beintrinferin. vinopîvstvo, n. das Weintrinken, Jurč. vinoraz, m. (pravilno nam. noraz), bas Rebenmeffer, Valj. (Rad). vinorėja, f., Mur.-Cig., Vrtov. (Vin.), pogl. vinarstvo, vinstvo. vinoroden, dna, adj. weinerzeugenb, Bein-, Cig., Jan., nk. vinotòč, tóča, m. = vinotočnica, Ljub. vinotocnica, f. die Beinichente, ber Beinfcant, C.

vinotok, toka, m. 1) ber Monat October; -2) der Schentwirt, Erj. (Izb. sp.). vinotrstvo, n. bet Beinhandel, Jan., nk. vinotitec, zca, m. ber Beinhandler, Jan., nk. vínov, adj. Bein : vinova loza = vinska trta, Levst. (Zb. sp.). vínovčina, f. = vinovka, (vinučina) Krelj. vinovina, f. coll. Rebenlaub, Rebenzweige, Nov.-C. vínovka, f. die milbe Beinrebe, C., Z. vinovlje, n. die geflecte Taubneffel (lamium maculatum), Vrsno-Erj. (Torb.). vinožéljen, ljna, adj. weinsüchtig, Cig. vinoželjnost, f. bie Beinsucht, Cig. vinski, adj. 1) Bein-; vinska trta; vinske gorice, vinski kraji; vinska posoda; vinski ocet; v. bratec, der Bechbruber; - 2) weintrunken, berauscht; ves vinski in težak, Jurč. vînstvo, n. der Beinbau, die Beincultur, Cig., Jan., Cig. (T.), Nov., DZ., Dol.; v teh krajih je dosti vinstva, iz vinsta kaj dobiti, Dol. vinščak, m. 1) ber Beinbauer, Jan., C., Jurč., LjZv., SlN., Dol.; - ber Weinhandler, Cig., M.; - 2) ber Beinftein, C.; - 3) ber Monat October, C. vínščica, f. neko jabolko, C. vínščina, f. ber Beingartenboben, C. vînta, f. die Binde, die Hebewinde; - iz nem. vîntati, am, vb. impf. mittelft ber Binbe in die Sohe heben. vîntla, f. ein großer Bactrog, Goris.-C.; (tudi: vindla, bindla, Goriš.); — iz furl. vintule, Strek. (Let.). vīntula, f. = vintla, Ben.-Kl. violina, f. = gosli, die Bioline. violoncel, m. das Bioloncell. 1. vîr, m. 1) die Quelle; (pren.) vir vseh nadlog; — 2) der Bafferwithel, Guts., Jarn., C., Mik.; (prim. virij). 2. vîr, m. die große Ohreule, der Uhu (strix bubo), Erj. (Z.), Levst. (Nauk); - prim. češ. vyr (istega pomena). viránjek, njka, m. ber Bafferwirbel, Habd .-Mik., Guts., Jarn., Cig., Jan., C. vîrant, m. die Mauerraute (asplenium ruta muraria), Z. viranta, f. ber Erbrauch (fumaria officinalis), Josch. vîrček, cka, m. dem. vir(ek); bas Quelichen. vîreh, rha, m. = veruh 2), (virh) Cig., Jan., M., Tuš. (R.), Dol. viren, rna, m = virij, Z. viréti, im, vb. impf. 1) ragen, C.; - 2) mit unverwandten Augen ansehen: v. v koga, C. vîrh, m. pogl. vireh. virîj, m. = verij, tolmun: pojdi v Siloeski virij ("viry")! Trub. víriti, im, vb. impf. = vireti 2), Cig., Jan. vírja, f. 1) = pri vozu ono železo, ki sklepa sovro in zadnjo trap, tudi: železen obroček ali okov pri šilu, nožu i. t. d., Sveti Peter pri Gorici, Dutovlje-Erj. (Torb.); - 2) pl. virje = verile, Poh. vîrje, n. bas Quellengebiet, bie Quellengegenb. Cig., Jan., M., C.

vîrnat, adj. = virovit, Trst. (Let.), Vest. virostováti, ûjem, vb. impf. wachen, Mik.; iz madž., Mik. (Et.). virovît, adj. quellenreich, Jan. vîrščina, f. bas Quellenwaffer, vzhSt. virtualen, Ina, adj. bet Rraft nach, virtuell, Cig. (T.).virtuoz, m. izvrstnik (v glasbi), ber Birtuos. virtuozen, zna, adj. birtuos. virtuoznost, f. die Birtuosität. viruh, m. = veruh 2), LjZv. vîsec, sca, m. = viselj, kajk.-Valj. (Rad). viselisce, n. der Aufhängepunkt, Cig. (T.). víselj, slja, m. = želod (v uganki): viselj visi, čakelj čaka; viselj pade, čakelj ga pobere (svinja in želod), Lašče-Erj. (Torb.). visệtnice, f. pl. = vislice, Preš. viseti, im, vb. impf. hangen; v. na čem; v. na vislicah; v. ob niti; ob bedru mu meč visi, Mik.; v jamo v., bem Grabe (Tode) nahe fein, Dict.; - fcmeben; v. v zraku; geneigt, abhangig fein; svet visi; cesta je tu malo visela, Jurč.; — abhangen: na le-tem kratkem času visi ali večno živenje ali večna smrt, Kast.; v. o čem, Cig. (T.); (hs.); - tudi: víseti (nav. vísiti) vîsim, Dol., Št., kajk.-Valj.(Rad). visina, f. bie Sobe, ogr.-C., Valj. (Rad). visiti, im, vb. impf. erhöhen, erheben, C. vîsle, f. pl. = svisli, ber heuboben, M., St. vislice, f. pl. ber Galgen; (nam. viselice, Valj. [Rad]). visočânstvo, n. die Hoheit, C. visočava, f. die Höhe, Cig. visočína, f. 1) bie Söhe; izmeriti nebeško visočino, Npr.-Kres; — 2) die Anhöhe, Cig., Jan.; — 3) ber Stolz: čudi se visočini in slobodnosti moževi, Vod. (Izb. sp.). visok, óka, adj. hoch; - visoko leteti, meriti, boch hinaus wollen, Cig.; - hochmuthig, pornehm; tako visok je; visoka glava, ein hochmüthiger Mensch; nekateri človek je visok, kakor bi svet na njem stal, M.; — tudi: vísok, óka; compar. višji, visokejši, tudi: visočji, Cv.; adv. više. visokodébełn, *adj.* hochstämmig, *Jan*. visokodúšen, šna, adj. hodfinnig, Jan. (H.). visokodůšje, n. ber Hochfinn, Cig. (T.). visokoglavec, vca, m. ein hochmüthiger Mensch, Slom.-C., ZgD. visokoletèč, éča, adj. = visoko leteč, hochfliegend: visokoleteče misli, Preš.; - hochtrabend, Cig. (T.). visokoméren, rna, adj. hochmüthig, C. visokomîsetn, adj. hodfinnig, Jan.(H.). visokomîselnost, f. erhabene Denfungsart, Cig. visokonémški, adj. hochbeutích, Jan., nk. visokondg, nóga, adj. hochbeinig, Cig., Jan. visokonóšen, šna, adj. hochtrabend, hochmüthig, Dict., Krelj-M. visokopèt, peta, adj. mit hohen Absahen verfeben: visokopeti črevljički, Zv. visokoplèč, plęća, adj. hochschusterig, Jan. visokoplečát, áta, adj. = visokopleč, Jan.

visokoróden, dna, adj. hochgeboren (v naslovih), Mur., Cig., Jan., nk.; — rus. visokorôdje, n. Vaše Visokorodje! Euer Hochgeboren! nk.; — rus. visokoródnost, f. hohe Geburt, Jan. (H.);

= visokorodje, Jan.

visokoslovje, n. eine hochtrabende Sprache, ber Bombaft, Levst. (LjZv.).

visokost, f. die Höhe; — die Hoheit; cesarska Visokost, faiserliche Hoheit, Cig., Jan., nk.

visokostébeln, adj. hochstengelig, nk.

visokosten, stna, adj. Höhen: visokostno merilo, ber Höhenmaßstab, DZ.

visokošolec, ica, m. ber Hochschuler, ber Universitätshörer, Cig., nk.

visokošolski, adj. Hochschul-, Universitäts-,

Cig., Jan., nk.

visokóta, f. 1) bie Höhe, bie Anhöhe, Dalm.; hočem vaše visokote zatreti, Dalm.; — 2) ber Stolz, C.; — tudi visokôta, Valj.(Rad). visokovéjen, jna, adj. hocháltig, Jan. visokovéjnat, adj. — visokovejen, Jan. visokovih, víha, adj. hochmipfelig, Cig., Jan.

visôst, f. = visokost, bie Hoheit, Cig. (T.), DZ.

visóta, f. = višava, Levst.(Zb. sp.).

vîš, m. bie Höhe: z viša, auß ber Höhe, Ben.-Kl.; na viš se vzdigovati, Jarn. (Sadj.).
 vîš, m. = viš, f., Cig., C.; psa nista mogla race izvleči iz gostega viša, Bes.; — daß Schilfrohr, C.

vîš, î, f. bas Riedgras (carex), Medv. (Rok.),

Tuš.(B.), M.

viša, f. bie Anhöhe, Jarn., Mur., V.-Cig., C. višánjek, nika, m. bie Höhe, ber Höhepuntt, ogr.-C.

vîšati, am, vb. impf. erhöhen, Cig., M.; — v. se, sich erhöhen, höher werden, Cig.

višava, f. bie höße; iz višave, v višavah; slava Bogu na višavah; — bie Anhöhe; — wišavje, bas hochland, Cig.(T.).

višāvje, n. das Hochland, C., Jes.

visavski, adj. Soben :: v. dim - cad, ber

Sobenrauch, Jan.

vîšča, f. = repno natje, GBrda-Erj.(Torb.); — edrobna repa z natjem vred, Ip., Banjščice, Bodrež, Tolm.- Erj.(Torb.); — e koruzen močnik in repno natje vkupe skuhano, Goriška ok. - Erj. (Torb.); — okrogla repa, Solkan - Erj. (Torb.); — tudi furl. viscia, Erj. (Torb.).

víšče, n. = višča, drobna repa z natjem,

Banjščice, Tolm.-Erj.(Torb.).

više, adv. compar. ad visoko; höher; — (v. hiše, über bem Haufe, v. vsega, über allem, C.).

víšek, ška, m. bie Söhe: na višek, in bie Söhe: na v. vzdigniti, na v. hiteti, Trub.; na v. kamen lučiti, Dalm.; ogeni na višek sili, Skal.-Let.; na v. gledati, Levst.(Sl. Spr.), SlGor.-C.; (pren.) na v. povzdigniti obrazne umetnosti, Navr.(Let.); = v višek: lasje v višek gredo, Dalm.; v višek je strmel star stolp, Jurč.; z viška pasti, Levst.(M.); z

viška laže razvideti, kje je kdo, Jurč.; iz viška padati, LjZv.; k višku (kvišku), in bie Hobbe, empor; (k viški zleteti, Npr. - Kres, vzhSt.); v viške, in bie Höbe, C., vzhSt.; (z viškega, von ber Höbe, Ravn., LjZv.);—ber Höbepuntt, ber Culminationspuntt (fig.), Jan., nk.

víšek, praep. c. gen. über: Zdaj se zvezda stavi, Višek mesta Betlehem, Danj.-Mik.; višek broda, Danj.(Posv. p.); — prim. više. víšen, šna, adj. vom Riedgraß; — Schilfrohr:

višen, šna, adj. vom Riebgraß; — Schilfrohr-: višne piščali, Hirtenrohrstöten, C.; — prim. 2. viš in viš f.

vîšešnji, adj. höher sich befindend, höher gelegen, C.; višešnji ljudje najprej solnce vidijo (die Leute in den höher gelegenen Gegenden), C.

višina, f.1) die Höhe (als Dimenston); nadmorska v., die absolute Höhe, nk.; visino meriti; darometrova visina, Sen. (Fiz.); -2) die Anshöhe, Cig., Jan.

vîšji, adj. compar. ad visok; höher; — ber Bürbe nach höher gestellt, Ober-; višje oblastvo, nk.; višji nadzornik, ber Oberausseher, Cig., Jan., nk.; višji, ber Borgesette.

vîška, f. = višča, drobna repa z natjem, Tolm.-

Erj.(Torb.).

vîškati, am, vb. impf. = bezljati, biesen, springen (o živini): teleta, junci viškajo, Z., BlKr.-Mik., Dol.

vîški, adv. in die Höhe, aufmärts, Boh., Meg., Alas.; (viškej, Mur.).

vîškovlje, n. = višča, drobna repa z natjem, Tolm.-Erj (Torb.).

vîšnja, f. ber Beichselbaum (prunus cerasus); — bie Beichselftriche; — tvoja modrost je od črešenj do višenj, t. j. kratka, Dol.-Levst. (M.).

vîšnjast, adj. weichfelfarbig, Cig.

vîšnjat, adj. röthlichblau, violett, Mur.; blaulich, C.; himmelblau, Cig.

víšnjav, adj. = višnjev 2), nk.

višnjet, la, adj. Cig., Jan., pogl. višnjev 2). višnjev, adj. 1) Weichfel-; v. les;—2) weichfel- farbig, Jan.; buntefarbig, Meg.; — röthflichblau, biolett, Mur., Cig.; višnjevi podlesek, Erj. (Izb. sp.); — blau, Cig., Jan., Kr.; vse višnjevo je Francozov, Cig.; tako so ga natepli, da je ves višnjev po životu, Gor.; — višnjev, Mur.

víšnjevec, vca, m. 1) der Beichselbrantwein, Cig., Dol.; — 2) die Kornblume, C.; — der Bachtelweizen (melampyrum nemorosum), (-avec) Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.).

višnjevica, f. das Beichselwasser, Cig., Jan. višnjevina, f. das Beichselwoss, Jan. (H). višnjevje, n. der Beichselwasd, C.

višnjęvkast, adj. blaulich, Cig., C., Zora. višnji, adj. der höchste, nk.; za Boga višnjega,

Levst.(Zb. sp.).

vît, f. 1) bie Schraube, Jan., Nov. - C.; bie Beinbressschraube: na viti visi presni kamen, jvzhSt.;—2) ber Schraubengang, das Schraubengewinde, Cig.

vita, f. = vitra, bas Flechtreis, Mik.

vital, ala, m. = vitel 4), Jan., Nov. vitālen, lna, adj. življenja se tičoč, vital. vîtek, tka, m. 1) bie Schraube, C.; - 2) = stritof 3), bas Aufwindholachen für Garn, C. vitek, tka, adj. 1) biegfam, Cig., Jan., Mik.; - 2) schlant, Cig., nk.; (hs.). vitet, tla, m. 1) die Beberfpule, Jarn, Mik.; - 2) die Spindel, Mur., C.; — 3) das Hölzchen, womit man bas gehaspelte Garn in Knäuel windet, C., Z.; — 4) der Haspel, die Binde, um Lasten damit in die Höbe zu winden, Habd. - Mik., Cig., Jan., Cig. (T.), Pot. - M., C., Sen. (Fiz.), DZ.; die Bagenwinde, Ip .- Levst. (M.); ber Gopel, Cig., Jan., Cig.(T.).vîteščina, f. die Ritterlichfeit: plemenita v. ubozih, Cv. vîtoški, adj. Ritter-, ritterlich; — heldenmüthig, tapfer, Mur., Cig., nk.; viteški ali junaški ljudje, Krelj. vîtoštvo, n. 1) die Ritterschaft, das Ritterthum; bas heer, ogr. - Valj. (Rad); - 2) die Ritterlichfeit, der Helbenmuth, Mur., Cig., nk. vîtev, tve, f. = šiba, GBrda. vîtez, m. 1) ber Ritter; - 2) ber Streiter, ber Kriegstnecht, ber Solbat, ogr. - M.; vitéz, ogr.-Valj.(Rad). vitezinja, f. = junakinja, Cig., Jan.vitezováti se, üjem se, vb. impf. 1) Mitter sein, (-ževati se) Cig.; - 2) tampfen, ogr.-M. vitéževati, ujem, vb. impf. tampfen, C., ogr.-1. víti, víjem, vb. impf. 1) winden; prejo v klopčič v.; venec v.; trte v.; piščali v. (iz muževnih šib); v. roke, mit den Handen ringen; krč me vije, ich habe Krampfe; vije me po trebuhu, ich habe die Rolit, Cig., LjZv.; - Windungen machen: brezen, ce z rilcem ne rije, pa z repom vije, Npreg.-Jan. (Slovn.); Na pragu je stala, Je vila z glavo (wendete ben Ropf nach allen Seiten), Npes.-K.; - v. se, sich winden, sich schlangeln; potok, pot se vije; - od bolečin se viti; - 2) bebrangen, qualen, Cig.; skušnjava nas vije, Skrinj.-Valj.(Rad). 2. viti, vijem, vb. impf. heulen, Jan., C., Levst. (Sl. Spr.); volcje vijo, C. vítica, f. 1) die Rante, Jan., C., Tuš.(B).; -2) der Rebenzweig, Jan.; — 3) der Ring, Mik.; — 4) der Wachstod, Nov., vzhSt. viticar, rja, m. die Ringelraupenmotte, Cig. viticast, adj. rantenformig: viticaste noge, Rantenfüße, Cig.(T.). vitičnják, m. vitičnjaki, die Rantenfüßer (cirripedia), Erj.(Z.). vítje, n. das Winden. vîtlar, rja, m. ber Binbenmacher, Cig. vítlen, m. = vitel 4), vitlo, Cig. vítlič, m. dem. vitel; die Handwinde, Cig. vitlo, n. 1) ber hafpel, die Binde, um Laften in die Sohe zu winden, Habd .- Mik., Cig., Jan., DZ.; na vitlo kvišku vleči, vzhŠt.; po vitlu smo jo (slanino) gori vlekli, pa se nam je vitlo odtrgalo, Pjk.(Crt.); - 2) die Garnwinde,

Jan., C.; - 3) bie Glodenwelle, Cig., Jan.;-4) vitlo! (psovka), Središče, (prim. motovilo). vitolas, lása, adj. lodenhaarig, Jan. vitor, m. (vitur) Ip.-Mik., pogl. otor. utor. vitorog, roga, adj. mit gewundenen Sornern, Cig., Jan.; vitorogi voli, Vrt.; - hs. vítovje, n. coll. die Zweige der Weinreben, die beim "Blößen" abgeschnitten werden, St. Peter pri Mariboru-Kres. vîtra, f. 1) das Flechtreis, die Flechtgerte zum Flechten ber Rorbe, Reiter u. bgl.; - Die Strob-bachwiebe, Cig., Jan.; - bas Binbreis gum Bufammenbinden ber Enden ber Reife, Cig., Dol.; - bei den Drechslern die elaftische Schiene, welche die Schnur in die Sobe giebt, Cig.; — 2) ber Jahreswuchs, ber Jahres. ring, C.; — die Aber im Hold, C. vîtrica, f. dem. ad vitra. vîtričast, adj. aus Flechtgerten, Jan.(H.). vîtrih, m. = vetrih, der Dietrich, Cig. vitrijol, m. = galica, das Bitriol. vitrijolar, rja, m. der Bitriolsieder, Cig. vitrijolarnica, f. bie Bitriolfieberei, Cig. vitrijolast, adj. vitriolijch, Cig. vitrijolen, Ina, adj. Bitriol. vitrijolnat, adj. vitriolhaltig, Cig. vitrijolnica, f. = vitriolna voda (Cementquelle), vitrijôlovec, vca, m. der Bitriolgeift, Cig., Jan. vitrnat, adj. aus Flechtreisern geflochten, Mur. vîtrnik, m. 1) = nož, s katerim vitre režejo, bas Biedenmesser, der Biedenspleißer, Cig., Rib.-Z., Trst. (Let.); -2) = koš ali jerbas iz viter spleten, C. vîtrnjak, m. = vitrnik 2), C. vituha, f. eimas Gewundenes, C. vîtva, f. die Flechtruthe, Senpas-Erj. (Torb.). vîtvarica, f. vrba vitvarica, od katere se režejo vitve, Šenpas-Erj. (Torb.). víva, f. = trta ali gož, ki veže gredelj in kolca, Tolm.-Erj (Torb.). vívanica, f. neko jabolko, Mariborska ok.-Erj. (Torb.). vívanka, f. = vivanica, C. vîvček, čka, m. dem. 1. vivek; das Garnwindhölzchen: z vivčkom se navija nit na klobček, Burg.(Rok.), Ig(Dol.). :. vîvek, vka, m = vivček, Z. 2. vîvek, vka, m. ber Riebis (vanellus cristatus), Cig., Ravn.-M., Erj. (Z.) víven, vna, adj. biegfam, Jan.-Cig., M. vîvnik, m. = zveženj, ki se nosi na cvetno nedeljo v cerkev, Spodnja Idrija-Erj.(Torb.). vivoda, f. neko jabolko, C. vivodínja, f. neko rdeče jabolko, Konjice (St.)-Pjk.(Črt.). vivodníca, f. = vivodinja, Valj.(Rad). vivola, f. neko jabolko, Ć. vívolica, f. = vivola, Mur., Mariborska ok.-Erj,(Torb.). víza, f. der Hausen (accipenser huso), Guts.-Cig., Jan., Mur., Mik., Erj.(Z.). vîzbec, zbeca, m. die Zippammer, der Kripper (emberiza cia), Cig., Frey.(F.).

vízena, f. Frey.(F.), pogl. viza.

— 774 —

vizina, f. = vizovina, Dict., Hip.(Orb.). vizita, f. obisk, poset, die Bisite. viziten, tna, adj. Bisiten. vizītnica, f. die Bifittarte, nk. vîzji, adj. Saufens, Cig., Jan.; v. mehur, bie Hausenblase, Cig., Jan.; (prim. ribji klej). vizmut, m. = bizmut, ber Bismut. vizovina, f. das Hausensteisch, Mur., Jan. viž, nam. vidiš: viž ga! = ali ga vidiš? tudi: = glej ga! vîža, f. 1) = način, die Beise; - 2) bie Sangweise, bie Melobie; — iz nem. Beise. vizale, f. pl. Stelzen, Kr.-Valj (Rad). vîžati, am, vb. impf. = voditi, ravnati; - iz nem. weisen. vižet, žla, m. ber Spurhund (canis sagax), Habd., C., Erj.(Ž.). vížle, eta, n. dem. vižel, C. vjêmati, am, vb. impf. pogl. ujemati. vjer, î, f. = 2. vir, Mur., V.-Cig., Jan., Met. viesti se, viem se, vb. pf. sich hineinfressen. vjéti, vjámem, vb. pf. pogl. ujeti. vkápati, kapam, pljem, vb. impf. eintropfeln, vkapljáti, am, vb. pf. eintröpfeln, Cig. vkapljeváti, ûjem, vb. impf. ad vkapljati, Jan. vk¢riti se, kệrim se, vb. pf. Str., pogl. ukeriti se. vklad, klada, m. die Einlegung, die Einlage, ber Einfat (in eine Caffe), Cig. vklad, f. = vklada 1), Jan. vklada, f. 1) bie Ladung (3. B. bes Schiffes), Cig.; metali so vklado v morje, Ravn.-Valj. (Rad); - 2) die Grundmauer, ber Grund, C., M. vkladáč, m. človek, ki vklada, ber Einlaber, vkladalíšče, n. prostor, kjer se kaj vklada, der Einladeplat, DZ.; (das Magazin, Levst. [Nauk]). vkladatnik, m. bie Baumruthe, welche in bie Fuge bes Garnbaumes pafst, um bas Enbe ber Rettenfaben baran gu befestigen, Cig. vkladati, am, vb. impf. 1) hineinlegen; hineinlaben, laben; - 2) ben Grund legen, C. vkladek, dka, m. die Einlage, bas Zwischenftud, Jan.(H.). vkladen, dna, adj. vkladni kamen, ber Grunbstein, C., ZgD.; - prim. vklada 2). vkladiti, im, vb. pf. = v klado dejati, in ben Stod spannen, C.; - prim. klada 3). vkléniti, vklénem, vb. pf. v. koga, jemanbem Retten, Feffeln anlegen, ihn einfeffeln; vklenjenega so peljali, gnali v mesto: - v. vola v jarem, ben Ochsen in bas Joch spannen. vklenjenec, nca, m. ber Gefeffelte, Cig., C. vklépati, klépam, pljem, vb. impf. ad vkleniti. vklepe, f. pl. die Fessell, Cig. vklepnica, f. die Fessel: ročna v., Cv. vklepnik, m. die Fessel, Jan.; na levi roki so mu viseli ostanki železnega vklepnika, Jurč. vkljub, adv. et praep. c. dat. jum Trope, trop; komu vkljub delati; vkljub vsem storjenim vkljúben, bna, adj. tropig, Cig., Jan., C.

vkljubljiv, adj. tropig, Cig. vkljubnost, f. der Erop, Cig. vknjižba, f. die bücherliche Eintragung, die Intobulation, Cig., Jan., nk. vknjiženje, n. = vknjižba, nk. vknjiževáti, ûjem, vb. impf. ad vknjižiti; ins Buch eintragen, intabulieren, Cig., Jan., nk. vknjiževavec, vca, m. = kdor vknjižuje: ber Jugroffator, Jan. vknjížiti, knjížim, vb. pf. in bas Buch eintragen, verbuchen, intabulieren, Cig., Jan., nk. vknjižljiv, íva, adj. = za vknjižbo pripraven, intabulationsfähig, Cig., Jan. vknjižnína, f. die Intabulationstage, Cig., Jan. vkoniti, konim, vb. pf. hineinsteden (von fpipigen Dingen), M. vkop, kopa, m. die Eingrabung, Jan. (H.). vkópati, kópljem, -páti, âm, vb. pf. hineingraben, eingrabend befestigen: hisa ni dobro vkopana, bas Haus hat feinen Grund, Cig.; stoji, kakor bi mu bile noge vkopane, er fteht wie gebannt, Cig. vkopčáti, am, vb. pf. einhäteln, einhefteln, Cig. vkorêd, adv. wann? C. vkotáti, am, vb. pf. hineinwälzen, M. vkováti, kújem, vb. pf. in Fesseln schmieben, einschmieben : v. tatu, Cig.; - v zlato, srebro v., in Gold, Silber einfassen, Cig., Jan., nk. vkrêber, adv. bergauf. vkrębrica, f. ber Abhang, Jan.(H.). vkríž, adv. = v križ, vzkriž, navzkriž. vkrížen, žna, adj. = navzkrižen, Jan.(H.). vkfpati, pam, pljem, vb. pf. einfliden, Cig., vkuhati, kuham, vb. pf. tochend einmachen: sadje v., Obst einmachen, Cig. vkup, adv. zusammen; v. dejati; v. potovati; vsi v., alle insgesammt; vse v., alles miteinander. vkûpe, adv. (t. j. v kupe) - vkup, zusammen, Trub., Dalm., Krelj, nk.; v. letati, Notr. vkûpej, adv. = vkupe. vkupek, pka, m. ber Compley (3. B. bon Gutern), C. vkupen, pna, adj. gemeinschaftlich, Cig. (T.), nk.; vkupno blago, das Gemeingut, Cig.; Besammt.: vkupna vrednost, ber Besammtwert, DZ.; vkupni učinek, bie Gejammiwirtung, Cig vkuper, adv. = vkupe, vkup, vzhŠt., ogr.-C. vkupnost, f. die Gemeinsamkeit, die Gemeinschaft, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — die Gefammtheit, DZ. vkûs, m. ber Geschmad, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — stsl., rus. vkúsen, sna, adj. 1) schmadhaft, Cig., Jan., nk.; - 2) geschmadvoll, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk. vkúsiti, kûsim, vb. pf. tosten, Mur.; ne nister vkusil, Krelj; ne bo vekoma smrti vkusil, Dalm.; - prim. stsl. vzkusiti (in: ukusiti), toften. vláča, f. die Schleife, DZ.; - vlače, f. pl. ein fleiner, plumper Schlitten, Lasten barauf fortzuschaffen, Notr.-Cig.

vlacaj, m. eine kleine Fuhre o. Bagenlabung: v. sena, SlGor.-C.

vlačár, rja, m. ber Egger, Mur.

vlacek, cka, m. ein handwagen, Notr.

vláčen, čna, adj. 1) eloftijch, Cig., Jan., C.; vlačen les, Vrtov (Km. k.), Podkrnci - Erj. (Torb.); zähe, Mur., C.. Lašče, Ponikve-Erj. (Torb.), Rib.-Svet.(Rok.); vlačna zemlja, C.; -2) behnbar, Cig., Jan.; kotlovina je vlačna, še bolj pa kositer, Vrtov. (Km. k.).

vláčenica, f. 1) = grebenica, grobanica, ber Absenter beim Beinstod, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) studenec na vlačenico, ber Biehbrunnen, C.; — 3) (ladja) vlacenica, das Schleppschiff, DZ.; — 4) = brana, Danj. (Posv. p.).

vláčenje, n. 1) das Schleppen, das Ziehen; — 2) das Eggen.

vláčica, f. dem. vlača; die Schleife, Jan.; nav. pl. vlačice, = prednja vozna prema, na kateri se les s hribov vlaci, C.; - bet Schleppschlitten, C., Z.

vlačič, iča, m. = kdor hlode vlači, Gor.-DSv. vlaciten, ina, adj. jum Bieben, Schleppen bienend: vlaciini stroj, die Ziehmafchine, Jan. (H.); - Sopel, Cig.; - vlačíčna steza = ob veliki reki taka steza, po kateri ljudje, konji, voli gredo, kadar na vrvi za seboj vlečejo ladjo na vodo (proti curku), ber huffchlag, der Treppelweg, Levst.(Nauk).

vlačilišče, n. ber Gopelherd, Cig. vlacijo, n. 1) bas Bugwert, der Gopel, V.Cig.; — 2) bas Schleppen: davščina za v.,

Schleppabgaben, DZ.

vláčiti, im, vb. impf. 1) ziehen, schleppen; drva v. z gore; — v. se, sich muhsam schleppen; - v. se, herumstreifen, sich herumtreiben; v. se s fanti (o dekletih), unerlaubten Umgang pslegen; — 2) eggen; eden orje, drugi vlači; - v. ral, Dict.

vlacivec, vca, m. ber Bieber, ber Schlepper, Cig., Bes.

vlačívka, f. bie Schlepperin, Cig.

vlačnik, m. ber Schlepper, Cig. vlačnína, f. bas Eggengelb, Cig.

vlačnják, m. konj vlačnjak, das Göpelpferd, Cig.

vláčnost, f.1) die Elasticität, Cig., Jan.; - die Bahigkeit, Cig., Jan.; — 2) die Dehnbarkeit, Cig. vlacug, m. ber Herumstreicher, ber Lump, C., Valj. (Rad); — ber Bubler, Cig.

vlačuga, f. 1) bie Berumftreicherin, bie Schlampe; — 2) bie Pflug- ober Eggenschleife, C.; — 3) bie Schneepflugmaschine, C.; — 4) bas Schleppschiff, C.; — 5) ber Schleppsaften (mont.), V.-Cig.; — 6) bas Ziehseil bei ben Schleppschiffen, V. - Cig.; - 7) pl. vlacuge, ein fleiner Schleppschlitten, ober auch gum Schleppen bes Heues, der Streu dienende Aste: na vlačugah (= poddejanih vejah) vlačijo seno, nastil z bregov, Gor.

vlacuganje, n. bas herumstreifen, bas Baga-bunbenleben; bas Schlampenleben.

vlacugar, rja, m. 1) ber herumftreicher, ber Bagabund; ber Buhler; po dnevi si bil len,

po noči vlačugar, Bas.; — 2) = kdor barko vlači z vrvjo, ber Leinzieher, V.-Cig. vlačûgarica, f. == vlačuga 1).

vlačugáriti se, arim se, vb. impf. herumftreichen, vagabundieren, ein Schlampenleben führen, Cig., Vrt.

vlacugarski, adj. 1) vagabundenmäßig, lieberlich, schlampenmäßig; - 2) vladugarska steza, ber Treppelmeg an einem Fluffe, ber Sufschlag, V.-Cig., DZ.

vlacugarstvo, n. die Landstreicherei; liederlicher Lebenswandel, die Buhlichaft.

vlačugati se, am se, vb. impf. herumstreichen, berumichlampen, einen unmoralischen Umgang pflegen, Mur., Cig.

vlačúh, m. 1) der Landstreicher, Z.; der Lump,

C.; — 2) der Reifzieher, C. vlačúha, f. — vlačuga, C. vlačúlja, f. ber Schleppschlitten (für Heu), Gor.-Levst. (Rok.); tudi pl. vlačulje, C.

vlačůžnica, f. = vlačuga 1), C.

vlačúžnik, m. == vlačugar 1), C.

vlada, f. die Regierung, Cig., Jan., nk. viádanec, nca, m. ber Unterthan, Let., Nov.

vládanjo, n. 1) das Regieren, das Leiten; — 2) das Betragen, Cig.; — 3) das Land, das Gebiet, C.; — 4) ber Befit, bas Gut, C.; (prim. ladanje).

vladar, rja, m. ber Serricher, Mur., Cig., Jan.,

vladarica, f. bie Herricherin, Cig., Jan., nk. vladáriti, arim, vb. impf. Herrscher sein, herrichen, Jan., C., nk.

vladárjenje, n. das Herrschen, C., nk.

vladárski, adj. Herricher-, Cig., Jan., nk. vladárstvo, n. die Regierung, die Herrichaft, Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad), nk.

vladatelj, m. = vladar, C., Krelj.

vládati, am, vb. impf. 1) leiten, lenten; - herrichen, regieren; v. državo; v. komu: vladali so si sami, Vrt.; v. s čim, s kom, Raič (Slov.), ogr., kajk.-Valj.(Rad), Vrt.; z blagom svojim v. (ladati), mit feinem Gut ichalten und walten, vzhSt.; — austommen: ne morem ž njim vladati, C.; z družino vladati je težko, Raiš (Nkol.); — v. koga, kako delo, jemanbem, einer Arbeit gewachsen fein, veh St.-C.; - 2) v. se, sich aufführen, fich betragen, Cig., Jan.; - v. se po čem, sich nach etwas richten, Cig.; - 3) besitzen, C., kajk.-Valj.(Rad).

vladavec, vca, m. ber herricher, ber Regent, Cig., Jan., C.

vladavína, f. 1) die Regierungsform, Cig.(T.), Nov.; — 2) der Regierungsbezirk, das Reich,

vladavka, f. die Herrscherin, Cig. vladba, f. die Regierung, C.; die Regierungsart, Cig.

vladec, dca, m. ber Lenter, ber Regierer, Mur., Ravn.

vladen, dna, adj. Regierungs-, Cig., Jan., nk. vladíka, m. ber Bischof, nk.; - hs. vladikováti, ûjem, vb. impf. Bifchof fein, Navr. (Let.); - hs.

vladikovina, f. bas Bisthum, bie Diocese, Jan., C., nk.; — prim. vladika. vladištvo, n. ber Epistopat, Jan., C.; — prim. vladika. vladnica, f. die Lenkerin, die Leiterin, C. vladnik, m. der Lenker, der Leiter, der Herrfcer, Mur., Cig.(T.), C., ogr.-M. vladohlépen, pna, adj. herrschsüchtig, nk. vladohlepje, n. die Berrichfucht, nk. vladohlepnost, f. die Herrichsucht, nk. vladoslôvje, n. bie Bolitif, Cig. vladoznanstvo, n. die Bolitit, Jan. vladožéljen, lina, adj. herrichfüchtig, Cig., Jan., vladožéljnost, f. die Herrschlucht, Cig., Jan., vladstvo, n. die Leitung, Levst.(Pril.); - die Regierung, M., C. vlag, adv. = v lag, langfam, fanft, C.; vlag gredoč dež, Nov. vlága, f. 1) die Feuchtigkeit, die Raffe, Mur., Cig., Jan., ogr. - Valj. (Rad), Gor., Dol.; ber Regen, V. Cig.; bef ein warmer Regen, C.; - 2) die Bruhe, die Suppe, Guts. vlagati, am, vb. impf. ad vložiti; hineinlegen, einlegen; - bineinpaden, paden, Cig.; v. prosnje, Bittgesuche einreichen. vlagavec, vca, m. ber Einleger, ber Bader, Cig.; - ber Einreicher, Jan.(H.). vlagokaz, káza, m. doš Hygrostop, Cig. (T.). vlagoma, adv. = v lag (vlag), gemächlich, M., Z. vlagomèr, méra, m. bas Spgrometer, Cig.(T.), *Jes.*; — rus. vlagoméren, rna, adj. hygrometrisch, Cig.(T.). vlagomerstvo, n. die Hygrometrie, Cig.(T.). vláh, vláha, m. 1) neka breskev, C.; pl. vlahi, ein Beftirn bon feche Sternen. C. vlahovka, f. eine Art Birne, C. vlak, m. 1) ber Zug (als Handlung), Cig.; bie Zugarbeit: delo in v., Vrtov. (Km. k.); - das Ziehen, das Schleppen: na v. spravljati drva z gore, Dol.; - 2) die gunehmende Bucht eines sich schnell bewegenden Rörpers; padajoča ali leteča stvar dobiva vlak, Svet. (Rok.); - ber Drud ber Gewichte, Cig.; — 3) das Zuggarn, das Zugnep, Mur., Cig., Jan., ogr. - M., C., Hip. (Orb.), Cerknica (Notr.)-Erj. (Torb.); vlak v morje metati, z vlaki ribe loviti, ogr.-Valj.(Rad); - 4) ber Weinheber, Cig., M., C.; - 5) ein zweirabriger Handwagen, Cig., Jan., M., C.; - kola z dvema kolesoma s pritrjenimi koli, da z njimi seno vlačijo s hribov, *Notr.*; vlak sena, Rut. (Zg. Tolm.); - na vlak voziti (klade, drva), an das Borbertheil eines Bagens befestigt fahren ober ichleppen, Dol., BlKr.; - ein Schleppschlitten ober eine schlittenartige Schleife, um Lasten von Bergen berabzuschaffen, Dol., Notr.; — 6) die Holzriefe, Rof.-Kres; - 7) ber Bug (3. B. von Bogeln), Jan.; strasen vlak kobilic, neizmerni vlaki prepelic, Ravn.; ein Bug Golbaten, V.-Cig.; ber Gifenbahngug, Cig., Jan., nk.; osebni v., ber Bersonenzug, nk.; tovorni

v., der Lastenzug, nk.; = težki v., Svet. (Rok.); — 8) das Gereiß: vlak je za kaj, man reißt sich um etwas, Cig., Jan., C., Svet. (Rok.), LjZv.; za pšenico bil je velik vlak, Gor. - Valj. (Rad); - 9) eine Borrichtung, um etwas zu gieben, ber Bug, Cig.; - ber Göpel, Jan., Nov. vláka, f. 1) bas Schleppen, bie Schlepperei. Svet.(Rok.); — (fig.) das Zögern, C.; — 2) bas Eggen, C.; brana je za vlako, ogr.-Valj. (Rad); — 3) die Schleppvorrichtung, der Schleppschlitten, Z., Tolm.; = iz rant zložena priprava, na kateri vlačijo praprot s hribov domov, Gor.; - ber Schlitten, Ben.-Kl.; = pl. vlake. C., Podkrnci - Erj. (Torb.); — bas Borbertheil bes Bagens mit ben Lagerbaumen, bie mit bem einen Enbe nachgeschleppt werben: na vlako voziti, Notr .-M.; = na vlake voziti, Tolm.; - 4) toliko drv, bodi si v deblih ali vejah, kolikor jih vleče konj ali človek ("šel je po vlako"), Solkan-Erj. (Torb.); eine Laft Solz, Jan. vlákence, n. dem. vlakno, bas Faserchen, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Som.). vláknast, adj. faserförmig: vlaknasti premog, vie Fafertoble, Cig (T.). vlaknat, adj. faferig, Cig., nk. vlaknec, kneca (kenca), m. ber Faserstoff, Cig., ("laknjic") Vrtov.(Km. k.). vlaknen, adj. Fafer, faferig, Cig.(T.), C. vlaknina, f. ber Fajerftoff, bas Fibrin, Cig. (T.), Erj.(Som.), Sen.(Fiz.). vlakno, n. die Faser, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj. (Som.), nk.; bef. die Rafer bes Banfes, Met., C.; v vlakno iti, Spinnhaar einfaufen geben, **C**. vlaknovina, f. das Fasergewebe, Cig. vlaknovît, adj. faferig, Jan. vlakoma, adv. zugweise, Cig. vlakovît, adj. leicht hindurchzuziehen: vlakovita nit, ein glatter Faden, C. vlakovodja, m. ber Gifenbahnzugführer, nk. **vláni,** adv. == lani, nk. vlas, m. = las, ogr.-Valj.(Rad); (izvedenke išči pod: las-). vlast, i, f. = 1. last, Trub.(Post.), nk.; (izvedenke išči pod last-). vlastelin, m. ber Butsbesiter, Jan.; - hs. vlasúlja, f. vlasulje, bie Haarsterne (comatula), Erj.(Z). vlašč, f. = lašč: na vso vlašč = na vso lašč, vlášina, f. neka vlaška trta, Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.). vlat, m. = lat; i) die Rispe, Jan., Valj.(Rad); — 2) die Ahre, ogr.-C. vlat, î, f. = vlat m., ogr.-Valj.(Rad), Levst. (Zb. sp.).vlatina, f. = vlat, die Rispe, Fr.-C. vlatiniti se, inim se, vb. impf. in Rispen schießen: oves se vlatini, C. vlatjè, n. coll. = latje, Jan. vlatka, f. die Rispe, C. vlatnat, adj. 1) rifpenreich, C.; - 2) ahrenreich: vlatnata pšenica, ogr.-C.

vlatovjė, n. coll. 1) bie Rispen, Jan., Valj.

(Rad); — 2) bie Ühren, C.
1. vlážen, žna, adj. feucht, Mur., Cig., Jan., Dol, Gor., Rez.-Baud.; - lau (v. Better), Jan., Rez.-C.; - = mehek, voljan: v. kruh, Kr.

2. vlážen, žna, adj. langjam, gemächlich: vlažno govori = počasi in premišljeno govori, Podkrnci, Tolm.-Erj. (Torb.); potok teče vlažno, C.; - sanft: vlažen dež = pohleven dež, V.-Cig., Erj.(Torb.); — zart: v. glas, C.; — prim. v lag (vlag).

vlážica, f. mehka, vlažna ilovnata ruda, ber Besteg, der Ausschramm, Cig.

vlažina, f. feuchter Boben, C.

vlážiti, vlážim, vb. impf. feucht machen, befeuchten, Cig., Jan., M., C.; dež vlaži zemljo, C.

vlažnat, adj. feuchtlich, Cig.

vlažnína, f. die Feuchtigfeit, C.

vlažníti, ím, vb. impf. befeuchten, C.; - v. se, feucht werben, Habd .- Mik.

vlážnost, f. bie Feuchtigkeit.

viecan, čna, adj. behnbar, Sen. (Fiz.); zahe, Cig.(T.); testo je vlečno, Dol.

vléčast, adj. = vlečen, Dict.

việcec, cca, m. ber Rleber, Vrtov. (Km. k.). việcen, cna, adj. 1) Bug: việcni macek, ber Buganter, Cig.; - 2) = vlecan, Jan. (H.). viecenje, n. bas Bieben; tudi: viecenje.

vlęči, vlęčem, vb. impf. ziehen, fchleppen: v. voz; v. koga za roko; magnet železo na-se vlece, ber Dagnet zieht bas Gifen an; domov me vleče, es zieht mich nachhause; oči na se v., Auffehen machen; crez zobe v., ausrichten, verleumden; - sapo na se, k sebi v., den Athem an sich halten; — na usesa v., lauschen, horchen; - v. koga, jemanden aufziehen, Kr.; on me je dolgo vlekel, jaz sem ga pa potegnil, Polj.; - veter vleče; tu vleče, hier ist ein Luftzug; — na belo, erno, ze-leno v., ins Beiße, Schwarze, Grüne spielen, Dict., Cig., Sol.; mesec je na rdeče vlekel, jvzhŠt.; — v. na kaj, nach etwas schmecken, einen Beigeschmad haben; vino, pivo na kislo vlece, ber Wein, bas Bier hat einen Stich, Cig.; - v. s kom, es mit jemanbem halten; na dvoje v., in zwei Parteien getheilt fein, Cig.; — v. se, geschsteppt, geschsteist werden; obleka se vleče po tleh; dahin ziehen: Po cest' se vleče silna vojska, Npes. - K.; sich hinschleppen; vleče se kakor megla brez vetra; - pot se vlece, ber Beg zieht fich; red se vlede, die Sache verzieht sich, zieht sich in die Länge; kar se vleče, ne uteče, aufgeschoben ist nicht aufgehoben, Cig.; — vino se viece, ber Bein zieht sich, ist gabe, Cig.; - v. se za koga, kaj, sich um jemanden, etwas reißen; v. se za koga, jemandes Partei halten, fich für ihn verwenden; — v. se za kako reč, etwas eifrig verfechten; — v. se s kom, mit jemandem ftreiten, zanken: nikar se z bogatim človekom ne vleci! Skrinj.; v. se s kom za svoje, Jsvkr.

vlečljiv, íva, adj. zahe, Mur., Cig.; - geschmeidig, Cig. (T.).

vlečník, m. bas Zugpflaster, Dict., Cig. vlek, m. 1) ber Zug, Guts., Cig., ogr.-Valj. (Rad); - 2) ber Drud ber Bewichte, Cig.; 3) eine Borrichtung jum Bieben: übhpt. die Maschine, ogr. - C.; potoci gonijo kola mlinov in vlekov, ogr. - Valj. (Rad); - 4) bas Gereiß: rec ima vlek, vlek je za njo, bie Sache findet reißende Abnahme, ift febr gesucht, C..; viek je za-me, man reißt sich um mich, C.; — ber Zank, V.-Cig.; — 5) Die Schleppe (am Rleide), Jan.

việka, f. 1) das Biehen, C.; - 2) vetrova v., der Bindgang, C.; - 3) = vlek 4), bas Gereiß: vleka je za kaj, eine Sache geht reißenb ab, C.

vlokáč, m. der Bieher, V.-Cig. vlepíti, ím, vb. pf. einfleben, Cig.

vlesti, vlezem, vb. pf. 1) hineinfriechen, hineinschleichen; da vam ta gad ne vleze v srce! Ravn.; — 2) v. se, eindringen, C.; smola se v nit vleze, C.; voda se vleze (versidert), Levst. (Cest.); -3) = zaiti: luna je za goro vlezla, C.

vlèt, léta, m. ber Einflug, Cig.

vieten, tna, adj. bejahrt, C.

vlíčka, f. der Frühling, C.; (adv. = vzpomladi, Luče [Št.]-Erj. [Torb.]); — prim. velička.

vliják, m. ber Trichter, Jan. vlíjati, am, vb. impf. = vlivati.

vlîtek, tka, m. das Eingegoffene: vlitki, eingegoffene Rubeln (Maccaroni, Cig.).

vliti, lijem, vb. pf. hineingießen; vodo v. v sod; olja v. v rano; vliti nudeljni, eingegoffene Rubeln.

vlitje, n. bas Gingießen. vlîv, m. ber Ginguis, Cig.

vlivalnica, f. das Eingussgefäß, Cig.

vlivalnik, m. = vlivalnica, Meg.; bie Gingufsflasche, Strp.

vlivalo, n. bas Gingufegefäß, Cig.; ber Trichter, Cv.

vlívanje, n. das Eingießen.

vlivati, am, vb. impf. ad vliti; hineingießen; v sebe v., unmäßig trinfen.

vlizati se, žem se, vb. pf. sich einschmeicheln: v. se komu, Cig.

vljuden, dna, adj. höflich, artig, freundlich. vljudnost, f. die Höflichfeit, die Artigleit, die Freundlichkeit.

vlog, loga, m. die Ginlegung, ber Erlag, Cig. vloga, f. das Hineingelegte: ker ni bil nobene kamenite vloge v zemljo postavil, poobesila se je hiša na stran, Jurc.; bie Einlage, Mur., Jan., nk.; - Die (fchriftliche) Gingabe, Cig., Jan., nk.

vlòm, loma. m. ber Einbruch, Cig., Jan. vlómiti, lómim, vb. pf. einbrechen: v hišo v.,

Cig., C. vložba, f. die Einlage, die Eingabe, Mur., Cig., Jan., nk.

vložek, zka, m. bas Eingelegte: bie Einlage, Cig., C., DZ.; der Einfat, Cig. (T.); - die Eingabe, Cig.

vnánjik, m. ber Frembe, ber Auslander, Cig.,

- 778 ---

viộžen, žna, adj. Einlages, Cig., DZ.; vložne bukve, Cig.; - Einreichungs., Erhibiten :: vlozni zapisnik, bas Ginreichungsprototoll, Cig., Jan., Levst. (Nauk), nk. vložitelj, m. ber Einleger, Jan. (H.). vložîtev, tve, f. die Einlage. vložíti, ím, vb. pf. 1) hineinlegen, einlegen; einschalten; v. prosnjo, ein Bittgesuch einreichen; - einlaben, paden: blago v., Cig.; 2) einlegen, auslegen, Cig.; tla so bila z zlatom vložena, Burg. vložníca, f. die Einlegerin, Jan. (H.). vložník, m. ber Einleger, Cig., DZ. vložnína, f. das Leggeld, die Erlagsgebur, Cig., vman, adv. = zastonj, Dict., C., Z.vmanj, adj. trage, faul, Mur., C.; nichtenutig, schlecht, C. vmanják, m. der Faulenzer, vzhŠt. vmanjôst, f. die Faulheit, die Trägheit, Mur. vmanjúh, m. der Faulenzer, Mur.; ti vmanjúh ti vmanji, vzh.Št.; vmanjuhe pasti, faulenzen, Mur.-Cig., Jan. vmèj, praep. == mej, Dict., Trub., Krelj, Kast., Jsvkr. vmencati, am, vb. pf. einreiben, Cig. vmer, adv. immer, Volk.-M. vmęs, adv. dazwischen, darunter; veliko ljuljke je vmes; vmes postaviti kaj, etwas bazwischen stellen; vmes govoriti, bareinreben. vmesen, sna, adj. bagwijchen befinblich, inzwischen liegend, Zwischen-, Cig. (T.); vmesni prostor, ber Zwischenraum, Cig. (T.); vmesni rek, der Zwischensaß, die Barenthese, Cig. (T.); vmesni dohodek, bas Intercalare, DZkr. vmesiti, im, vb. pf. hineinmengen: in ben Teig einrühren, einteigen, Cig., Jan. vmęsnica, f. das Intermezzo, C. vmęsoma, adv. = vmes, bazwischen, barunter, Jarn., C. vmesti, vmetem, vb. pf. einrühren, Jan. (H.); v juho kaj v., C. vmestitev, tve, f. die Installation, Cig., DZ. vmestiti, im, vb. pf. einseten, installieren, Cig., C., DZ., nk. vméšati, am, vb. pf. einmischen, einmengen. vmešávati, am, vb. impf. ad vmešati, Jan. (H.). vmescenje, n. bie Installierung, Cig., C., nk. vmet, meta, m. ber Ginichub, Jan. (H.). vmētek, tka, m. das Ginschiebsel, Cig.; bie Barenthese (gramm.), Cig. (T.). vmetenica, f. = juha, (v katero je kaj vmeteno), C. vméti, vmánem, vb. pf. einreiben, Cig., Jan.; v. mazilo v kožo, Cig.; - kačji ugriz s salmijakom v., Levst. (Nauk). vmúzniti se, můznem se, vb. pf. sich einschleichen, Jan. (H.), ZgD. vnádol, adv. = navdol, bergab, vzhSt. vnanjec, nice, m. ber Auswartige, ber Auslander, der Fremde, Cig., Jan.

vnánji, adj. 1) ber äußere, äußerlich; — 2) auswartig, auslandijch; vnanje države; -

fremb; vnanji ljudje.

vnánjost, f. die Außerlichkeit, das Außere. vnánjščina, f. bas Außere, Jan., Cig. (T.), vnapręd, adv. = im vorque, Jan.(H.). vnapréden, dna, adj. Boraus: vnaprédno določilo, Jan.(H.). vnaprej, adv. 1) forthin, Jan.; — 2) zum voraus, Jan. vnašati, am, vb. impf. ad vnesti; hinein= tragen: v. duše v nebeško žitnico, Cv.; eintragen, auftragen (math.): Erte, kote, stopinje v., Cig. (T.), Sen. (Fiz.). vnât, f = nat, C. vnè, l. adv. braußen; — II. praep. c. gen. = zunaj: vne hiše, Met.-Mik. vnebohod, m. die himmelfahrt. vnebovzetje, n. die Aufnahme in ben himmel. vnema, f. ber Eifer, Cig., C., nk. vnemálce, n. ber Bunber, Guts.-Cig. vnemálen, Ina, adj. begeisternb, Jan.(H.). vnemalica, f. 1) ber gunder, Mur., C.; - 2) die Entzündung von Gafen in Gruben ober Brunnen, Cig. vnemálo, n. ber Bunder, V. (Notr.)-Cig., C. vnemanje, n. bas Entzunden; - bas Begeiftern, die Aneiferung, nk. vnêmar, adv. = v nemar, Jan. (H.), nk.; v. puščati, vernachlässigen, nk.; v. trošiti denar, v. biti z denarjem, bebachtlos Gelb vergeuben, vnêmaren, rna, adj. nachlaffig, Jan., C., ZgD.; - gleichgiltig, Jan., C.; achtlos, Cig. vnemarnost, f. die Rachlässigfeit, Jan.; - die Gleichgiltigfeit, ber Indifferentisnius, Jan., ZgD. vnemati, mam, mljem, vb. impf. ad vneti; 1) entzünden; (pren.) v. Zelje, Begierben erregen; - v. se, fich entgunben, Feuer fangen; entbrennen (fig.); želje se v srcu vnemajo; prepiri se vnemajo; - 2) heiß machen: Obup kri vnema in možgane, Preš.; erglühen machen: Nedolžnost vnema ji oči in lica, Pres.; anfeuern, aneifern, begeistern: v. pevca, srce, Pres.; - v. se, erglühen, in Affect gerathen, sich begeistern; vnemajte se s petjem k pravemu junastvu! Vod. (Pes.); srce se vam vnema, Jap. (Prid.). vnemav, ava, adj aneifernb, intereffant, C. vnemavec, vca, m. ber Aneiferer, C. vnemáven, vna, adj. = vnemav, C. vnêmek, mka, m. ber Eifer, C. vnemljiv, iva, adj. 1) aneifernb, begeifternb: vnemljiva beseda, C.; -2) entzunbhar, Jan., Vrtov. (Km. k.). vnęnjec, njca, m. = vnanjec, ber Auswärtige, Levst. (Pril.). vnénji, adj. = vnanji, Jan., C., Levst. (Nauk). vnésti, nésem, vb. pf. eintragen, auftragen (math.), Cig.(T.). vnéšnji, adj. = vnanji, SlN., Let.

vnétek, tka, m. 1) die Entzündung: ustni v.,

bas Mundschwämmchen, Bleiw .- Cig.; - 2) ber

Affect, Cig., C.; - bie Begeifterung: zacetek vnetek. Glas.

vneten, tna, adj. entzündlich, entzündbar, C., DZ., Vrt.

vnéti, vnámem, vb. pf. 1) entzünden; – v. jo, enteilen, Pres.; - v. željo, die Begierbe erregen; - v. se, fich entgunden, Feuer fangen, zu brennen anfangen; od pepela se lehko kaj vname; pljuča so se vnela; (fig.) erregt werben, ausbrechen, entbrennen; vname se boj, prepir, želja, srd, ljubezen; — 2) begeistern, anseuern, v. koga za kako reč; v. se, in Affect gerathen, sich ereifern; v. se zaradi kake reči; oba se vnameta in si boj napovesta, Met.; v. se za kako reč, sich für eine Sache begeiftern, nk.; - vnet, entbrannt, entflammi: od strasti vnet; vnet biti za kaj, für eine Sache eingenommen, begeiftert fein; inbrunftig, Cig.

vnetica, f. die Entzündung, Cig., Jan., Cig. (T.), Žnid., nk.

vnétje, n. die Entzündung.

vnetljiv, íva, adj. entzündlich, Cig.

vnetljivost, f. die Entzündlichkeit, Cig. vnetnica, f. vnetnice, brennbare Materialien, Erj.(Min.).

vnetnina, f. der Bundftoff, C. vnetost, f. der Eifer, Die Begeifterung, Cig., Jan., C., nk.; die Inbrunft, Jan.

vnic, adv. verkehrt, abicht, C., Rib.-Mik.; — rudlings, über fich zurud, Cig, M.; vnic vreči t. j. črez glavo nazaj vreči, Cig., Kras-Erj. (Torb.); vnic odmetati oglje (pri uro-kih), Kras - Erj. (Torb.); vnic natočiti = črez roko, tako da je roka (dlan) navzgor obrnjena, M., Senožeče-Erj (Torb.); vnicudariti koga (t. j. z obrnjeno roko), Cig., Notr. vninati, am, vb. pf. in ben Schlaf bubeln, Cig. vniti, vnidem, vb. pf. hineingehen, eintreten, Mik., Let., Nov., Vrt.

vnîz, adv. abwärts, Jan.(H.).

vnôg, vnôga, adj. = mnog, νζhŠt., ogr. vnôter, adv. = noter, hinein, Cig., Jan., C., Prip.-Mik.; vnoter priti, vnoter v pekel pahnjen, Krelj.

vnôtri, adv. = notri, Krelj.

vnovič, adv. - vnovič, neuerbings.

vnôvičen, čna, adj. neuerlich: vnovična pridiga, Trub. (Post.); vnovična stava Jeruzalemskega mesta, Ravn.

vnóžati se, a se, vb. impf. vnoža se mi, id) habe teine Luft, es verdrießt mich, Mur., Cig., Jan., Mik., vzhSt.; (nam. množa se mi, prim. srvn. mich "bevilt", Mik.).

vnožljiv, adj. 1) Biberwillen verurfachenb, verdrießlich, Mur., Jan.; - 2) nicht aufgelegt, verdroffen, trage, Mur., Cig., Jan., C., vzhSt. vnožlivost, f. die Unaufgelegtheit, die Berbroffenheit, die Tragbeit, Mur., Jan., C.

vnúča, f. = onuča, ber guffegen, vzhSt., ogr.-C.

vnucad, f. coll. bie Entel, bie Rachtommen, Guts.-Cig.

vnúče, eta, n. dem. vnuk; bas Entelchen, Mur., Cig., Jan., Trub.

vnúček, čka, m. dem. vnuk; bas Entelchen, Cig., Jan., C.

vnúčica, f. dem. vnuka; die Enteltochter, Cig. vnúčič, m. dem. vnuk; 1) bas Entelchen, Dict., Cig., Jan., C.; - ber Entelfohn, Cig.; -2) ber britte Bienenichwarm, Mik.

vnúčiti, im, vb. impf. - vnuka dati, abermals ichwarmen (von einem Schwarmbienen-

stode), Levst. (Beč.).

vnúditi, nûdim, vb. pf. 1) = ponuditi, Ravn.,

Burg.; - 2) aufbringen, Cig.

vnúk, m. 1) ber Enfel; tudi: vnuk, vnúka, Valj.(Rad); - 2) ber von einem Schwarme wieder ausziehende Schwarm: vnuk je roj, ki ga da prvec, redkokedaj drugec, Levst. (Beč.).

vnúka, f. 1) die Entelin, Dict., Mur., Cig., Jan., vih St.; - 2) das Rachgrummet, bas Beu von ber britten Dabb, Cig., Jan., C., Gor.

vnúkinja, f. die Entelin, Jan., M., C., BlKr.,

vobráziti, râzim, vb. pf. sich etwas vorstellen, einbilden, h. t.-Cig. (T.), C.; — rus.

vộčar, rja, m. 1) ber Obstzüchter, C., SIN.; - 2) ber Obititichler (rhynchites bacchus), Erj. (2.); - prim. hs. voće, Dbst.

1. vod, m. 1) die Hebestange, ber Bebel, Dol.-Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., UcT., Gor.; — 2) vod, voda, die Führung, Valj. (Rad); . ber Bug (eine Abtheilung Goldaten), Jan. (H.). 2. vod, m. bie Raucherung, bas Selchen, Valj.

(Rad).

1. vóda, f. bas Basser; vode prinesti; vodo piti; napiti se vode; vodo jezditi ali teptati, Basser treten, Hip.(Orb.); — z vodo, strom= abwärts, thalwarts, Cig., DZ.; = po vodi, Cig.; tihe vode globoko dero, stille Basser find tief; - huda voda, bas Scheibewaffer, DZ.; (bie Salpeterfäure, C.); — s svojo vodo, mit bem Urin; smrdljiva v., baš Betroleum, Savinska dol.

2. voda, f. = odica, die Fischangel, Cig.; (uda) C.

vodáča, f. ber Kinberlaufzaum, Cig.

vodák, m. 1) ber Baffermann, Mur.; - 2) rak je vodak (= v vodi živi), Danj.-Valj. (Rad).

vodan, m. bas Hydrat, Cig. (T.); — češ. vodár, rja, m. der Basserträger, Cig., Jan., Frey.(Rok.); -ber Waffermann (astr.), Cig.

vodarica, f. bie Bafferträgerin, Jan. (H.).

vodarina, f. die Baffergebur, nk.

vodba, f. die Leitung, die Anleitung, die Führung, Cig., Jan., M., C., nk.; v. kakega zavoda, DZ.

vodèb, éba, m. = vdeb, vdab, vdod, (vudeb) Meg.

vodec, dca, m. 1) ber Leiter, ber Führer, Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad); v. teh, kir so Jezusa ujeli, Trub.; — 2) = povodec, das Leitseil, Cig., Jan., C.

vodej, m. ber Anführer, V.-Cig. 1. vóden, dna, adj. Baffer ; vodna moč.

voditen, ina, adj. leitend, Leitungs, nk.; vo-

krepke, vodilne roke, Jurč. vodílica, f. ber Baffereimer, Jan., C.

dilno nacelo, bas leitende Bringip, DZ.; brez

2. vóden, dna, adj. 1) leitenb, Jan. (H.); -2) führig, Cig.; lentfam, Jan. (H.). voden, adj. masserig, Basser: vodena juha, eine gehaltlose Suppe. vodenast, adj. maffericht, Cig. vodénčen, čna, adj. massericht, Cig., Ravn. vodenec, nca, m. i) ber Bafferftoff, Cig. (T.), Vrtov. (Km. k.); — 2) ber Krautapfel, C.; — 3) = voder, čapur, C. vodeneti, im, vb. impf. zu Basser werden, wässerig werden, Cig., Mik., Dol. vodenica, f. 1) die Baffersucht; — 2) bas Bafferreis, ber Basserast, V.-Cig., Jarn. (Sadj.); - 3) die Bafferbirne, Cig., Kr.-Erj. (Torb.); — bie Bassermelone, C.; — vodenica, neko jabolko, Tolm.-Erj. (Torb.); — 4) die Basserschlange, die Würfelnatter (tropidonotus tessellatus), Vremska dolina-Erj. (Torb.). vodeníčast, adj. 1) = vodeničen, Jan. (H.); - 2) mäfferig: v. krompir, vodeničasto sadje, BlKr. vodeníčav, adj. mafferig: v. krompir, Podkrnci-Erj.(Torb.). vodenicen, ena, adj. mafferfüchtig. vodenienost, f. ber Buftand eines Bafferfüchtigen. vodeník, m. 1) ber Baffermann, Dict.; — 2) die Rrapdistel (cirsium oleraceum), C., Poh .-Erj.(Torb.); - 3) die Bafferader in ber Erbe, V .- Cig. vodeníka, f. 1) = vodenica, die Bassersucht, Mur., St. - Cig., Slom.; - 2) die flebrige Rrapbiftel (cirsium erisithales), SlGor.-Erj. (Torb.); — 3) neka hruška, C., Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.); - neko jabolko, C. vodeniti, im, vb. impf. mafferig machen, Burg. (Rok.); maffern: Vina jaz (ja) ne vodenim, Danj. (Posv. p.). vodenjak, m. ein halbverichnittener Saubar, vzhŠt.-C. vodenka, f. 1) die Bafferbirne, Cig.; - 2) = vodena barva, die Bassersarbe, Navr. (Let.). vodenost, f. bie mafferige Beschaffenheit. voder, ria, m. = oselnik, sapur, ber Schleif. steinbehälter der Mäher, Mur., Mik., C., vzhSt. vodevati, am, vb. impf. gu führen, gu leiten pflegen, Mik. 1. vodica, f. = odica: 1) die Fischangel, Meg., Mur., Cig., Jan., Mik., Dalm., Hip. (Orb.); - 2) vodica, ber an der Schneide eines frisch und icharf geschliffenen Schneibewertzeuges haftende schartige Schliff: v. z brusa se mora z oslo odbrusiti, Lašče-Levst. (M.). 2. vodíca, f. dem. voda; bas Bafferchen; tudi vódica. vodič, iča, m. 1) ber Lotse, ber Bilot, Cig., DZ.; - 2) = prevodnik, ber Conductor (phys.), Jan. vodicast, adj. angelformig, Cig., Jan. vodih, m. feuchtes Better, GBrda.

vodík, m. der Basserstoff, češ., h. t.-Cig. (T.),

Sen. (Fiz.), Erj. (Min.). vodíka, f. eine Bafferpflanze, C.

vodilja, f. die Führerin, Jan, C., Slom.; die Führerin bei Brocessionen, C.; — die Brautführerin, die Brautnutter, St.-Cig., C. 1. voditnica, f. bas Gangelband, V.-Cig.
2. voditnica, f. bie Selchtammer, Cig., Jan. voditnost, f. bie Leitungsfähigkeit, Cig., C. vodilo, n. 1) das Leitmittel, bas Leitzeug, Cig.; – das Gängelband, C.; — 2) der Conductor (phys.), Cig., Sen. (Fiz.); - 3) ein leitenber Grundfas, Die Regel, Die Richtschnur, Cig., Jan., nk. vodina, f. die Baffermaffe, das Baffer, ogr.-C. vodír, rja, m. = voder, Cig., Mik., Št. vodíšče, n. der Bafferpunkt, Cig. (T), Sen. (Fiz.).vodîtelj, m. ber Führer, ber Leiter, Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad), nk. vodîteljica, f. bie Führerin, bie Leiterin, Mur., Cig., Jan., nk. voditeljski, adj. Führer-, Leiter-, nk. voditeljstvo, n. die Führerschaft, die Leitung, C., nk.; - die Hegemonie, Cig. (T.). voditev, tve, f. die Führung, die Leitung, Mur., Cig., Jan., DZ., nk. 1. voditi, vodim, vb. impf. führen; otroka v., das Rind gangeln; Zlahtni gospod, zlahtna gospa Se za bele roke vodita, Npes. - K.; v. komu gospoda, zu jemandem den Briester beim Berfehgange führen, Polj.; za nos v., bei ber Raje herumführen, narren, hinhalten; jelo ga je voditi, er murbe von einer Geistermacht herumgeführt, Gor., jvzh.Št.; — leiten, lenten; delo, društvo, zavod v., nk.; kakor vodi ta grešni svet, mie es biefe fünbige Belt mit fich bringt, Jure. 2. vodíti, ím, vb. impf. rauchern, selchen, Mur., Št., Kor.-Cig., C., Mik.; vojeno meso, Št.; moko v., bas Mehl röften, ("vaditi") Guts.; v. proso, ber hirfe mit erhipten Steinen einen beffern Beruch geben, Mik. (Et.). 1. vodívec, vca, m. = voditelj, Cig.; naš vodivec, naš pastir, Škrb. 2. vodivec, vca, m. ber Gelcher, Cig. vodîvka, f. (krivulja) v., die Leitcurve, Jan. vodja, m. ber Sührer, ber Leiter, Mur., Cig., Jan., nk.; v. sovražnih čet, v. kakega zavoda, nk.; ber Director, nk.; - po hs. vodja. vodje, n. das Bafferinftem, Cig. (T.). 1. vódka, f. dem. voda; bas Bafferchen. 2. vodka, f. 1) ber Bebel, Cig.; - 2) die Gille, ber Riemen gur Befestigung ber Locvogel auf bem Bogelherbe (vudka), V .- Cig. vodkati, am, vb. impf. (Bogel) loden, St.-C. vodljiv, íva, adj. = 2. voden 2), Cig., Jan. vodljívost, f. die Leitungsfähigkeit, Cig. (T.), Sen.(Fiz.). vodnár, rja, m. ber Baffermann (astr.), Cig. vodnat, adj. wassereich, V.- Cig., C., Vest.
1. vodnica, f. 1) die Führerin, die Leiterin;
— zvezda vodnica, der Leitstern, Cig.; Digitized by Google

črta v., die Leitlinie, Cel. (Geom.); - 2) bas Bferbeleitfeil, C. 2. vodníca, f. die Cifterne, C. 1. vodník, m. 1) ber Führer, ber Leiter; -2) = povodnik, das Handpferb, Hip. (Orb.). 2. vodník, m. 1) ber Bassertasten, Cig.; — 2) bie Bafferabzucht: v. je v puščavi, bas Baffer zieht burch die Bergart ab (mont.), V.-Cig.; die Bafferfluft, Cig. vodníkast, adj. wassernöthig (mont.): vodnikasta jama, V.-Cig. vodnína, f. der Basserzoll, Cig., Jan. vodnják, m. 1) ber Bafferbrunnen; - bie Cifterne; — 2) der Basserbehälter, Mur., Cig.; das Bassin, Cig., DZ.; der Weiher, Jes.; -3) bas Wasserschaff, C. vododérina, f. ber Wassersis, Cig.; — bas Erosionsthal, Cig. (T.), — hs. vododŕžen, žna, adj. 1) wasserhaltenb: vododržna kotlina, bas Refervoir, Cig. (T.); - 2) wasserdicht, Cig. vodogradnik, m. ber Deicharbeiter, Cig. vodográja, f. die Deicharbeit, Cig. vodohodec, dca, m. ber Baffertreter, Cig. vodokaz, kaza, m. eine hybrographische Rarte, h. t.-Cig. (T.). vodolęčba, f. bie Hydropathie, Cig. vodolęčnik, m. ber Hydropath, Cig., Let. vodolij, m. ber Wassermann (astr.), C. vodolîjič, m. ber Abzugecanal, vzhSt.-C. vodomec, mca, m. ber Eisvogel (alcedes ispida), Jan., Frey. (F.), Erj. (Z.), LjZv. vodomer, mera, m. ber Baffermeffer, bas Sydrometer, der Begel, Cig. (T.), DZ. vodomeren, rna, adj. Baffermeffers, Begels: vodomerni kol, = vodomernik, ber Begel, Levst. (Močv.). vodomernik, m. der Basserstandspegel, Levst. (Močv.). vodomêrski, adj. = vodomeren, DZkr. vodomêrstvo, n. die Bassermesstunst, Cig. (T.). vodomèt, méta, m. ber Springbrunnen, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), nk.; - rus., češ. vodonos, nosa, m. das Wasserschaff, Mur., C. vodonôsec, sca, m. ber Basserträger, Mur., Cig., nk. vodonosen, sna, adj. mafferführenb, Cig. (T.). vodonosnica, f. 1) die Bafferträgerin, Cig.; - 2) bas Bafferschaff, Jarn. vodonosnik, m. ber Baffertrager, C. vodopad, pada, m. der Bafferfall, die Cascabe, Cig., nk.; - rus., češ. vodopija, m. ber Baffertrinter, Habd .- Mik.; – hs. vodopis, pisa, m. die Hydrographie, Cig.(T.). vodopîsec, sca, m. der Hydrograph, Cig. vodopisen, sna, adj. hybrographisch, Cig. (T.), Jes. vodopîsje, n. bie Hybrographie, Cig. vodopîvec, vca, m. ber Baffertrinker. vodopîvka, f. die Wassertrinkerin. vodoráven, vna, adj. horizontal, Cig. (T.), nk.; - češ. vodorávnost, f. die horizontale Lage, nk. vodoshramba, f. bas Refervoir, Jes.

vodoshrana, f = vodoshramba, Cig.(T.). vodoskok, skoka, m. ber Bafferfall. Jan., Ist.-Nov. vodosloven, vna, adj. hybrologifch, Cig. vodoslovje, n. die Sydrologie, Cig. vodostavstvo, n. = vodno stavstvo, die Baffersbautunft, die Hybrotechnit, Jan. (H.). vodotecina, f. Die Bafferleitung, Z., Levst. (Pril.); — bet Bassercanal, Met., Jarn., Cig. vodotòč, toča, m. 1) ber Bassercanal, Cig., Jan., M., Levst. (Cest., Pril., Močv.), Jurč.; vodotoči udarijo črez naše travnike, Jap. (Prid.); velikanski vodotoč je dovajal mestu vodo, LjZv.; podzemeljski v., LjZv.; — 2) baš Hinfsbett, baš Hinfsal, Cig., Jan., M., Jes.; Jordan je bil svoj vodotoč do vrha napolnil, Jap. (Sv. p.). vodotožina, f. das Flussbett, Cig., Jan.; bas Gerinne, bas Fluber (mont.), C.; ber Canal: vodotočine kopati, Levst. (Zb. sp.). vodotok, toka, m. 1) ber Baffercanal, Cig., Jan.; — 2) das Flussbett, Cig., Jan., M.; -3) = vodovod, Cig., Jan. vodotrębnik, m. ber Bagger, Levst. (Močv.), Nov. vodovája, f. = vodovod, Levst. (Nauk); po stsl. vodovje, n. coll. bas Gemässer, bie Gemässer, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. vodovlak, vláka, m. bie Bafferpumpe, Cig., vodovod, voda, m. die Wasserleitung, der Aquaduct, Cig., Jan., nk.; — rus. vodovoden, dna, adj. Bafferleitungs, nk. vodovodstvo, n. die Basserleitungskunft, Cig. (T.); — die Hydraulik, Cig. (T.). võdstvo, n. die Führung, die Leitung, die Direction, Cig., Jan., nk. vofotáti, otâm, óčem, vb. impf. = fofotati, vogâł, âla, m. = 1. vogel, Cig., Kr. vogâlnica, f. bas Edbrett, Cig. vogatnik, m. ein behauener Edftein, Dict. 1. vogel, gla, m. = 1. ogel, die Ede; - za voglom; na tri vogle miza. 2. vôgel, gla, m. = 2. ogel, die Rohle, Guts., Mik.; (vogol, Mur.). vôgein, ina, adj. Ed. 1. vôgetnica, f. 1) die Editachel, Cig.; — 2) bas Winkelmaß, Mur. 2. vogetnica, f. 1) jum Rohlenbrennen gufammengelegtes Solz, der Rohlenbrand, ber Rohlenmeiler, Mur., C., vzhSt.; — vogelnico žgati, Roblen brennen, Mur.; - 2) vogelnica, die Rohlenbirne, die Frauenbirne, Jarn., C. vogeeinik, m. der Edstein, Mur., Cig., Trub.; vogelník, Dict. vogeinják, m. die Ediachel, Cig. 1. voglar, rja, m. 1) = 1. oglar, ber Schmarober (bei Sochzeiten und bgl.), St. - Cig., Jan.; - 2) ber Herumstreicher, ber Rachtichmarmer, M., C., ZgD. 2. voglár, rja, m. = 2. oglar, Mur. 1. voglarica, f. bie Schmaroberin, Cig., Jan. 2. voglarica, f. = oglarica, die Röhlerin, Mur.

vogláriti, ârim, vb. impf. 1) = 1. oglariti, na voglih stati in prežati, Polj.; ichmarogen (bei hochzeiten und bgl.), Cig., Jan.; v. pri ženitovanjskem gostovanju, Zv.; - 2) herumftreichen, bei ber Racht herumichwarmen, fensterin, M., Polj. voglarjenje, n. 1) bas Schmaropen (bei Sochzeiten und bgl.); (prim. voglariti 1); - 2) bas herumschwärmen bei ber Racht, bas Fenfterin, Bes., ZgD., Polj. voglast, adj. = oglast, edig. voglat, áta, adj. = oglat, ediq. voglati, am, vb. impf. 1) auseden, Cig.; -

2) = voglariti 1), Cig.

voglátost, f. die Edigfeit.

voglen, m. = oglen, Die Roble, Mur., C., Mik., νζhŠt.

vôglenica, f. = 2. vogelnica 1), oglenica, BlKr

voglenisče, n. ber Feuerherd in ber Schmiede, C. voglenka, f. = oglenka, die Glutpfanne, C. voglje, n. coll. = oglje, die Roblen, Guts., Mur. i. dr.

vogljíšče, n. der Rohlenbrand, C.

voglováti, ûjem, vb. impf. = voglariti 2), M. voglovje, n. die Hundstofe, die Hagebutte (rosa

canina), Jarn., Mur., Josch.
vogrica, f. neka riba: bie garte (cyprinus vimba), Cig., Frey. (F.).

voh, voha, m. ber Geruchefinn, ber Geruch, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.). voháč, m. ber Spion, ber Ausspäher, Cig.

voháten, ina, adj. Geruche: vohátni živec, Cig.(T.).

vohalo, n. bas Geruchsorgan, Jan., Cig. (T.). vohan, ána, m. ber Spurer, Bes.

vohanje; n. das Riechen; — bas Schnüffeln. vohati, ham, sem, vb. impf. riechen; nic vec ne voha, er hat ben Geruch verloren; an etwas riechen, etwas beriechen ; - fchnuffeln ; kaj tod vohaš? - wittern; pes zajca voha. vohavec, vca, m. ber Schnüffler, Cig., M.

vohavs, m. ber Schnüffler, Cig.

vohavslja, f. bie Schnufflerin, Cig. vôhlja, f. eine Person, die gerne alles beriecht, M. vohljáti, 8m, vb. impf. schnüsseln, Cig. vohnéti, sm, vb. impf. schnüsseln, vzh.St. - C.;

živali jeseni najživahneje vohne, Zora.

vohnjáti, am, vb. impf. ichnuffeln, ftobern, C. vohon, m. 1) ber Spurhund, Mur.; - 2) = vohun, Cig., ZgD.

vohrn, adj. = skop; - prim. nem. Bucher. vohrnik, m. 1) ber Beighals, ber Bucherer; - 2) die Sauerbrunnflasche (zaradi ozkega vratu), Notr.; - prim. vohrn.

 $v \phi h r o v t$, m = o h r o v t.

vohûnstvo, n. die Spionage.

vohun, m. ber Schnuffler, ber Ausspäher, ber

vohunáriti, arim, vb. impf. = vohuniti, Zv.,

SIN. vohuniti, unim, vb. impf. fpionieren, nk.

1. voj, voja, m. 1) der Führer, ogr., Krelj-Mik.; slepi voji, ogr.-Valj. (Rad); - ber Be-

gleiter: na ženitnini ima ženin voja, Notr.; - 2) das Leitseil, Z., Gor.-Burg.(Rok.). 2. voj, voja, m. 1) bas Heer, Jan.; - bas Corps, bas Armeecorps, h. t.-Cig.(T.), nk.; — 2) ber Rampf, ogr.-C.; - prim. češ. voj, bas

Heer.

voja, f. 1) die Führung, die Leitung, Mur., Cig., C.; čudna božja voja, Ravn.; - 2) bas Leitseil, ber Leitriemen, C.

vojáč, m. ber Führer, ber Begweiser, C.; ber Anführer, ber Anleiter, V - Cig.; - ber Brautführer, Cig., Rib.-M., Valj. (Rad).

vojačíca, f. = družica, bie Brautführerin, Bl-Kr.-SlN.

vojáčina, f. die Solbatesta, Cig. (T.).

voják, m. ber Solbat, ber Rrieger; v (med) vojake ali k vojakom iti, Solbat werben; v (med) vojake ali k vojakom vzeti, aum Militar abftellen.

vojakar, rja, m. ber Solbat (zaniclj.), Jan. (H.). vojákinja, f. bas Solbatenweib, Jan. (H.).

vojáren, rna, m., Dalm., Schonl., Kast., Valj.

(Rad), pogl. vojerin.

vojárin, m. ber Führer, Dict. - Mik., Dalm., Schonl., Kast.; nam se je vojskovati zoper vojarine ("vojarne") tega sveta, *Schónl.; –* ber Leitmann (einer Feuerwehrabtheilung), (vojarîn) Levst. (Nauk).

vojarînka, f. 1) die Brautführerin, BlKr.; -- 2) ženska, katera kolo vodi, BlKr.-LjZv. vojárna, f. = vodilja, die Brautführerin, C., Laško (Št.), Glas.

vojáščina, f. das Militarmefen; - der Militarbienft; - bas Militar.

vojaščnica, f. die Raserne, Cig., Jan., nk. vojáški, adj. militarifch, Militar-, Solbaten-. vojaštvo, n. das Militarwefen; der Militarftand; - bas Militar.

vojčîn, m. der Brautführer, Cig., Strek., Notr. vojd, vojda. m. ber Bogt, Pot. - Cig., Jan.; selski v., ber Dorfaltefte, Pot.-Cig.; beraški v., ber Bettelbogt, Pot.-Cig.; — iz vojvoda (?).

vojda, f. = velika deklica: taka vojda, pa še tako neumna! Železniki (Gor.).

vojdáč, m. 1) ber Rabelsführer, V.-Cig.; 2) beim Bild das Borthier, welches den Trupp

führt, V.-Cig. vojen, jna, adj. Kriegs, nk.; vojni čas, Notr.-Levst. (Zb. sp.).

vojeník, m. die Selchfammer, Z. vojenina, f. bas Selchfleisch, Cig.

vojenînar, rja, m. ber Gelcher, Cig.

vojenînarstvo, n. bie Selcherei, Cig.

vojenje, n. das Führen: v. (krave k biku): cas vojenja, Jan. (H.); — die Führung, die Leitung, (vojenjè) ogr.-Valj. (Rad).

vojeváč, m. der Kämpfer, der Krieger, C., ogr.-Valj.(Rad).

vojevanje, n. das Kriegführen, kajk.-Valj. (Rad).

vojevati, am, vb. impf. zu führen, zu leiten pflegen, Mik.; otroke je k izkušnji vojeval, Levst.(Zb. sp.).

vojeváti, üjem, vb. impf. Krieg führen, C., Mik., Vrt., kajk.-Valj. (Rad); = v. se, Mur., C. vojevît, adj. 1) friegerisch, Cig. (T.), C.; — 2) wehrsähig, Cig. (T.), DZ.

vôjica, f. = vojka, C.

vojînski, adj. = vojen: vojinski zakon, daš Behrgefeh, Levst. (Nauk); vojinsko ministerstvo, daš Kriegšministerium, DZkr.

vojka, f. das Leitseil, der Leitriemen, Mur., C., Mik., BlKr.-Erj.(Torb.), ogr.-Valj.(Rad), vzhŠt.; pl. vojke, die Zügel, Vrt., UčT.; — übhpt. ein kurzer Strick, vzhŠt.

vojna, f. 1) ber Rrieg, Mur., Cig., Jan., nk.; (po drugih slov. jez.); abecedna v., ber Abetrieg, Levst. (Zb. sp.); - 2) bas heer, Jan.;

vojno zbrati, Npes.-K.

1. vojnica, f. 1) das Lettseil, Mur.; — 2) ber Leitarm, die Handhabe an der Kurbel, V.-Cig.; — 3) in der Schneibemühle die Hebeftange, vermittels welcher die Säge auf und ab gehoben wird, V.-Cig.; — 4) der Prefsbengel (ein an der Spindel angebrachter, am äußersten Ende mit einem Knopse versehener Schwungarm), Cig.

2. vojnica, f. = ojnica, nav. pl. vojnice, die Gabelbeichjel, Cig., Burg. (Rok.), BlKr.

 vojník, m. ber führer, C.; = vojaren, Dict.; vojnik ali spremljavec, Krelj; slepački vojniki, Krelj.

2. vojník, m. ber Rrieger, ber Solbat, Mur., Jan., ogr., kajk.-Valj. (Rad), nk.

vojnīštvo, n. das Militārwesen, Cig.; — das Militār, nk.

vojnopráven, vna, adj. triegsrechtlich, Jan. (H.). vojnoslôvec, vca, m. ber Strateg, Jan. (H.). vojnoslôven, vna, adj. ftrategisch, Jan. (H.). vojnoslôvje, n. bie Strategie, Jan. (H.).

vojnoznanstvo, n. die Kriegewiffenschaft, Jan. (H.).

vojska, f. 1) bas Heer; erna v., narod, na vojsko zoper Turke poklican, Zora(IV. 41); ber Lanbsturm, DZ., nk.; dopolnilna v., bas Ersahfeer, narodna v., bie Miliz, redovna v., bie Linie, Jan.(H.); prednja v., bie Borhut, bie Avantgarbe, Cig., Jan.; zadnja v., bie Nachhut, Jan.(H.); — 2) ber Krieg; vojska bo, eš wird ein Krieg ausbrechen; na vojsko iti, in ben Krieg žiehen. vojskar, rja, m. ber Krieger: francoski vojaki,

stari vojskarji, Jurč. vojsken, kna, adj. = vojskoven, vojen.

vojskovališče, n. = bojišče, der Kriegsschauplat, DZ.

vojskovanje, n. das Kriegführen.

vojskováti, ûjem, vb. impf. Rrieg führen, Kast., Jsvkr., Guts. (Res.); nav. v. se s kom, zoper koga.

vojskovavec, vce, m. ber Kriegführende.

vojskoven, vna, adj. 1) Heer(ed)-; vojskovni zavodi, die Heeresanstalten, DZ.; - 2) Kriege, Dalm.

vojskovod, voda, m. ber heerführer, ber Felbherr, Cig., Jan.

vojskovodja, m. ber Felbherr, Mur., nk.

vojskovodstvo, n. die Heerführericaft, die Heeresführung, Cig.; — die Feldherrnwurde, Cig., Jan.

vojstvo, n. das Heer, die Armee, Guts.-Cig. (T.), DZ.

vojščák, m. ber Rrieger, ber Solbat.

vojščákinja, f. die Kriegerin, C. vojščán, ána, m. — vojščak, vojak, ogr.-C.

vojsčan, ana, m. = vojsčak, vojak, ogr.-C vojščanski, adj. = vojaški, ogr.-C.

vójvoda, m. ber Seerführer, ber Selbherr; (nav. vájvoda; vójvoda, kajk.-Valj. [Rad]; vivoda, vivuda, Schönl.; viuda, Meg., Trub., Dalm.; prim. vevoda); — bet Serzog, Jarn., Mur., Cig., Jan., nk.

vojvodica, f. die Heerführerin, Mur.; — die

Herzogin, Mur., Jan.

vójvodič, m. ein herzoglicher Prinz, Cig., Jan. vojvodična, f. eine herzogliche Prinzessin, Cig. vojvodína, f. dok Herzoglithum, Cig., Jan., nk. vójvodínja, f. die Herzoglin, Cig., Jan., nk. vójvodkinja, f. = vojvodínja, Valj. (Rad).

vojvodkinja, f. = vojvodinja, Valj. (Rad). vojvodováti, üjem, vb. impf. Heerführer fein, M.; — Herzog fein, Cig., Jan.

vojvodovina, f. = vojvodina, Jan.

vojvodski, adj. Feldheren-, Mur., Cig.; — Hethogs-, herzoglich, Mur., Cig., Jan., nk. vojvodstvo, n. die Feldherenwürde, Mur., C.;

— die Herzogswürde, Mur., Cig., Jan.; - das Herzogthum, Mur., Cig., Jan., nk.

vokāl, m. samoglasnik, ber Bocal. vokālen, lna, adj. samoglasniški, Bocal. vokatīv, m. zvalnik, ber Bocativ.

1. vôt, vóla, m. bet Ochš; par volov; z voli voziti; — grbavi vol, bet Bucklochš, Erj. (Ž.).

2. vost, la, m. = ol, das Bier, Mur., Cig. volár, rja, m. 1) der Ochsenhirt, der Ochsenhecht; za volarja služiti; — 2) der Ochsenhauer (kmet, ki le z voli kmetuje), V.-Cig.; — 3) der Ochsenhändler, Cig.

volarce, eta, n. dem. volar; ein tleiner Dchfen-

hirt, Cig.

volarica, f. 1) bie Ochsenmagd, C.; — 2) bie Bachstelze, C.; — 3) bie Ochsenbirne, C.

volarija, f. volarije so pašniki, koder se pasejo voli, Notr.

voláriti, årim, vb. impf. 1) Ochsenhirt sein, Cig., C., Polj.; — 2) mit Ochsen handeln, Cig.

volcaj, m. ber Eiterftod, Jarn.

volčajec, jca, m. volčajci, bezgavke na svinjah, Dict.

vôlče, eta, n. ein junger Bolf, Mur., Cig., Vrt.; Prišel je volk z volčeti, Npes. - K.; tudi: volče, éta, Valj. (Rad).

vôlčec, čca, m. dem. volk; 1) ein fleiner Boss;

— 2) eine Art Distel, C.

vôlčej, m. = volče, Čig.

vôtček, čka, m. dem. volk; 1) ein junger Boss, Mur.; — 2) = volčič 2), Cerkljanski hribi-Štrek. (LjZv.).

volčíca, f. die Bölfin.

vôlčič, m. 1) ein junger Bolf, Mur., Cig., Jan.;
— tudi: volčič, (ća: vigredni snežiči so žitni
volčiči = ber Frühlingsschnee ift bem Getreibe schäblich, Jarn.; — 2) volčić, die brandige Entzünbung an einem thierischen Körpertheile, Strp.; v. na vimenu, Nov.; v. na

parkljih, die Rlauenseuche, Gor .- Cig.; v. v grlu, die Maulseuche, Cig.; kozni v., die harthautigkeit, ber Leberhund, Strp.; pod-kožni v., bas Bungenblut, Cig.; rumeni v., ber Milgbrand, C.; - črni v. = črni prisad, Cig.; - (piše se tudi: ovčič); - 3) die Rnopper, C.; -4) = dletvo, Guts., Jarn.

voleicav, adj. an einer branbigen Entzundung frant (von Thieren), Cig., Gor., (volščev) pri Fari (Notr.)-Strek. (LjZv.).

volcin, m. ber Seibelbaft (daphne), Cig., Jan., $M_{\cdot, \cdot}$ $Tus.(R_{\cdot})$.

volčína, f. 1) bie Bolfshaut, Cig., Jan.; das Bolfefleisch, Cig.; - 2) die Bolfegrube,

volejak, m. 1) ber Bolfsmift, Cig.; - 2) die Tollfirsche (atropa belladona), C.

volčji, adj. Bolfs-, wolfiich; volčja lakota, ber Beighunger, Cig.; - volcje crevo, ber Freffer, Cig.; - volcji biti (na jed, na denar), gierig sein, Svet. (Rok.); volčja pravica, das Faustrecht, Cig.

volčkati, am, vb. impf. molfeln (eine Art Rinberfpiel), C.

volčkováti se, újem se, vb. impf. = volčkati, Mur.

volčnica, f. 1) die Bolfsgrube, C.; - 2) die Malve, das Pappelfraut (malva), C.; - bie Osterluzei (aristolochia clematitis), C.

volčník, m. ber Seibelbast (daphne mezereum), Rodik-Erj. (Torb.).

vole, eta, m. das Ochslein, ber Ochs.

volej, m. dem. vol; 1) bas Ochslein, Mik.; — 2) pl. voleji, die Hunderose (rosa canina), Josch.

vôlek, leka (lka), m. dem. vol; 1) das Ochslein; tudi: volek, lka, Valj. (Rad); - 2) bas Brandhorn (murex brandaris), Jan., $Erj.(\tilde{Z}.)$; - 3) bozji v., der Bodfafer, Ip.-Erj. (Torb.); ber Golbtafer, M., C.; ber Blattertafer, Cig.; ber Marien- v. Frauentafer (coccinella septempunctata), Jan., St.; — die Felbgrille, Cig., Lašče-Erj. (Torb.): Lej, pure vabi — In božje volke: šuri muri! Preš.; — (fig.) ein willensschwacher Mann; - 4) "voleki" = ledvice. Mariborska ok.

volga, f. die Golbamfel (oriolus galbula), Mik., Valj. (Rad), Trst. (Let.), BlKr., vzhSt., jvzh-

volgâk, hkà, adj. = volhek 1), Mik., Erj. (Torb.).

vôlgec, gca, m. ber Grünspecht, C., Danj .-

vólgek, hka. adj. = volhek 1), Jan., Cig. (T.), Erj.(Torb.).

volgniti, nem, vb. pf. feucht werben, Cig., Jan., Mik.

vólhek, hka, adj. 1) feucht, Cig., Jan., C., Mik., Štrek., Kras, Goriš., BlKr.; pšenica je na volhkem, jvzhŠt.; — 2) langjam: v. na dobro, ogr.-C.

volhkoba, f. die Feuchtigfeit, C.

volhkoča, f. bie Feuchtigfeit, C., kajk .- Valj. (Rad).

volhkôst, f. 1) die Feuchtigkeit, Cig., Jan.; - 2) die Langsamkeit, ogr.-C. volhkota, f. die Feuchtigfeit, Jan., C.

vôthva, f. die Hege, C.

volhvec, veca, m. ber Beissager, Habd .- Mik., Jan., C.; ber Bauberer, ber hegenmeister, C., ogr.-Valj. (Rad).

vôłhvica, f. die Beisjagerin, Habd.-Mik., Jan., ogr.-Mik.; bie Sere, C. volhvičevanje, n. bas Bahrsagen, C.; — bas

Zanbern, ogr.-C. volhvičeváti, ûjem, vb. impf. wahrjagen, C.;

– zaubern, hezen, ogr.-C.

volhvováti, ûjem, vb. impf. heren, C. volič, íča, m. dem. vol; 1) das Ochslein; — 2) bozii v., ber Frauenfafer (coccinella septempunctata), Cig; - 3) bie Sternbiftel, bie Sternflodenblume (centaurea calcitrapa), C., Ravn.-M., Medv (Rok.).

voliček, čka, m. dem. volič; das Ochslein.

volîčič, m. = voliček, Met. volîten, ina, adj. Wahl-, Jan., nk.; volîtna pravica, bas Wahlrecht, volilni mož, ber Wahlmann, nk.

volitnica, f. bas Bahlzimmer, bas Bahllocal, Cig., nk.

volitnik, m. ber Bahlmann: možje volilniki,

voliknost, f. die Bahlfähigkeit, DZ. volilo, n. das Bermächtnis, das Legat. volilojemnik, m. der Legatar, DZ.

volišče, n. der Wahlplat, der Bahlort, Cig., DZ., nk.

voliši, adj. compar. geneigter, lieber, (voliši ja oditi = rajši odidem, Prip. - Mik. V. G. II. 323, IV. 3/).

volitelj, m. ber Ermahler, Jan.(H.). volîten, tna, adj. = volitven, Cig., Jan.

volîtev, tve, f. 1) bie Bahl; — 2) zadnja v. = oporoka, Svet.(Rok.).

voliti, volim, vb. impf. 1) wählen; - župana v.; voleči razdelek, ber Bahlförper, Levst. (Nauk); — 2) anwünschen: smrt komu v., Jap.(Prid.); - 3) v. komu kaj, jemandem im Testamente etwas vermachen, legieren; (v tem pomenu tudi pf.);-4) lieber wollen: volim umreti nego grešiti, ogr.-C.

vóliti se, vólim se, vb. impf. läufig fein (o kravi): krava se voli, C., St. Jur(St.).

volîtven, ena, adj. Bahl-, Levst.(Nauk), nk.; volitvena komisija, *DZkr*.

volitvíšče, n. die Bahlstätte, C.

volivec, vca, m. 1) ber Bähler; — 2) ber Legator, Cig., Jan. volîvka, f. die Wählerin.

volîvski, adj. Bahler-, Nov., nk.; v. imenik, die Bählerlifte, Levst.(Nauk).

volja, f. der Bille; njegova volja, njegova pokora, Npreg.-Zv.; svobodna v., ber freie Wille, D.Sv.; svoje volje biti, frei, unabhangig sein, C.; = v svoji volji biti, živeti, C.; na voljo komu dati, jemandem freistellen, die Bahl lassen; na voljo mi je, es steht mir frei, Cig.; = na volji imam, Cig.; = na svoji volji imam, C.; ni mi bilo na volji

— 785 —

možiti se, Jurč.; iz dobre volje, gutwillig, gern; = iz rade volje, Mur. - Cig., Ravn.-Mik.; = drage volje, nk.; = dobre volje, ogr.-C.; = iz (od) svoje volje, C.: = z dobro voljo, Meg.; — volja me je (kaj storiti), ich bin willens, gewillt, ich habe Luft, es beliebt mir; stori, kakor te je volja! ni me bilo volja iti, pa sem moral; volje smo, mit find geneigt, gewillt, Nov.; nisem volje, ich bin nicht geneigt, C.; — pri volji sem, ich bin geneigt, bereit; nisem pri volji, ich bin nicht geneigt, gewillt; - volja me ima do česa, es gelüstet mich nach etwas, Jan.; — po volji, nach Wunsch; to mi je po volji; ni mi po volji; vse komu po volji storiti; - do volje biti = zadovoljen biti, C.; do volje, genug, C.; do site volje, übergenug, Goris, — z voljo prenašati, millig ertragen, Burg.; — za voljo, nach Bunich: če ti bo za voljo, M., jvzh.St.; komu za voljo, jemandem zulieb, Navr. (Kop. sp.); – za – voljo, um – willen (po nem.); za božjo voljo, um Gottes willen; za tvojo, vašo voljo = zavoljo tebe, vas, Meg., Krelj, Dalm.; za tega voljo, beshalb, Cig.; — 2) bie Bemuthestimmung, Laune; kakene volje si bil? wie warst du gelaunt? biti dobre, vesele, zidane volje, guter Laune, guter Dinge, vergnügt, lustig sein; = široke volje, Erj. (Izb. sp.); = praznične volje, $Z\nu$.; biti slabe volje, schlechter Laune sein; - biti drenove volje, C.; dobre volje mošnje kolje, guter Dinge sein tostet Geld; na dobro voljo vabiti, zu einer Freubenfeier einladen, BlKr.; pri (dobri) volji biti, guter Laune sein. voljan, lina, adj. = voljen.

voljen, lina, adj. 1) willig, bereit; za vse v., zu allem bereit, M.; = vsega v., Ravn -Mik.; deklica ga (mladeniča) ni voljna, t. j. mladenić ji ni po volji, BlKr. - Let.; duh je v., a meso je slabo; voljno potrpljenje; — 2) sanft, sanftmuthig, nachgiebig; v. clovek, Cig., Dol., Gor.; - mild, gelind; v. dež, Cig., Dol.; v. zrak, Cig., Dol.; voljna sapa, Cig., Dol.; v. vetrc, Cig.(T.), Dol.; voljno vreme, C., Dol.;—voljno vino, milber Bein, Dol.; voljna voda, (ne trda, n. pr. deževnica), Dol.; - murbe, weich: v. kruh, (ne suh in pust); - geichmeibig, weich; voljno sukno, usnje; voljni lasje, voljna dlaka, trava; - 3) moralisch frei, V.-Cig.; freiwillig: v. dar, voline obljube, Dalm.; 4) ves voljni svet, die ganze uns offene Belt, Alas., Krelj, Dalm., Schönl., Npes.-Mik.; po vsem voljnem svetu, Trub., Jap. (Prid.). voljénje, n. das Wählen; prvo v., die erste

Bahl, Gor.-Svet. (Rok.) voljica, f. dem. volja; ber Bille; moja hišica, moja voljica, Erj.(Izb. sp.); - die Belleitat, Cig.(T.).

voljnost, f. 1) bie Billigkeit; - 2) bie Sanftheit, die Sanftmuth, Cig.; - die Milbe, Cig.; - die Geschmeidigkeit, Cig., Jan.

vôlk, vôlka, volka, m. 1) ber Bolf: volk sit pa koza cela ne more biti, Rib.-M.; mi o

volku, volk pa iz lesa = lupus in fabula, Cig.; dati kozliće volku pasti = ben Bođ jum Gartner fegen, Cig. ; volka je videl = er ift heiser, Rib .- M.; - v. biti na kaj, auf etwas verseffen fein; v. biti na kako jed, ein besonderer Liebhaber einer Speise fein; - 2) ber Rreisel: volka goniti, ben Rreisel treiben, Cig.; - 3) ein Fangeisen für Raubthiere (bef. Fischottern) mit zwei Febern, V .- Cig. ; -4) ber Bock am Webstuhl, C.; kolo na tkalčevih statvah, ki suče navlak in nanj namotava, kar je natkanega platna, Zora; - 5) ein hölzerner Reil bei ben Seilern, ber Bolf, C.; - ber Reil jum Brechen ber Steine, C.; - 6) verborbener Flachs o. noch nicht vollsommen gebrechelter Flachs, C.; - 7) ber Bafferast, Cig.; - 8) bie Knopper, Mur., C., Danj.-Valj. (Rad), vzhSt.; - 9) bie geschmolzene Gifenmaffe im Bochofen, Gor.; bie Luppe, V.-Cig., Cig.(T.); - pec na volka, ber Magofen im Huttenwert, V.-Cig.; - 10) ein schlechter Boben, der fich nicht gut bungen lajet, C: -11 = smolnata cunja, s katero črevljar dreto gladi, Gor.; volka prati, = eine vergebliche Arbeit thun, Gor.; - 12) ber Bolf am Dochte, ber Rerzenrauber, Cig., C.; 13) zeleni volk, ber Grunfpan, Cig., Jan., Vrt., DZ., Levst. (Nauk), Smartno pri Litiji-Strek. (LjZv.), Dol.; - 14) der Bolf (eine Entzundung ber Saut am Gefag, g. B. bom ftarten Geben, Reiten); volka dobiti, volka si zagnati (z jezdarjenjem), Dict.; — 15) bie Holzfäulnis, ber Holzbrand, C.; — 16) bie Beinftodraupe, Cig., C.; ber Rneipwurm, V .-Cig.; - 17) čebelni volk, eine Art Bespe, C.; - 18) ber Tobtentopfichmarmer (acherontia atropos), Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.); — 19) morski v., der Haifisch (squalus), Cig., Jan., nk.; - 20) ber Sausichwamm, ber Wanbichwamm, vzb.St.-C.; 21) neki deteljni plevel (bie Rleeseide?), Dol.; beli v., eine Art grobe Binfe mit weißen Bollenbuicheln, (schädlich als Biehfutter), C.; - eine Art Sommerwurz (orobanche galii), Josch.

vołkáč, m. ber Bolf (zaničlj.), Jan.(H.). vôlkec, kca, m. dem. volk; (nam. volčec);

- ber Ameisenlöwe, Jan., Z. votkinja, f. = volkulja, die Bölfin, M.

volkodlak, dláka, m. 1) ber Berwolf, Rib., Notr. - Erj. (Torb.); volkodlaki so prekleti ljudje, katerim je biti volkovom, dokler jih kdo ne osvobodi, $LjZ\nu$.; -2) = pes, kateremu je volčica mati, Lašče-Erj. (Torb.); - 3) ber Fresser, ber Schlemmer, ber Bollüstling, Meg.-

volkodlaštvo, n. das Befen des Berwolfs: on me je volkodlaštva izbavil, LjZv.

volkoma, adv. nach Bolfes Art, Levst. (Zb. sp.). volkosnędež, m. = lakomnik, Levst. (Zb. sp.). volkostęčina, f. 1) kraj, kjer se volkovi stekajo, Lašče-Levst. (Rok.); - 2) zbirališče zanikarnih, malopridnih ljudi, Lašče-Z., Levst. (Rok.).

vonga, f. nam. volga, Ip.-Erj. (Torb.).

volkovka, f. die Osterluzei (aristolochia clematitis), C. volkulja, f. bie Bolfin. volna, f. die Bolle; poslati koga po žabje volne = jemanben in ben April schicken, Kr.; – srednje volne, von mittelmäßiger Qualitat, Levst. (Zb. sp.). volnar, ria, m. ber Bollarbeiter, ber Bollbereiter, Cig., Jan.; - ber Bollbanbler, Cig. volnariti, arim, wb. impf. ben Bollhanbel betreiben, Jan. volnarstvo, n. ber Bollhandel, Cig. vôlnast, adj. wollicht. volnat, adj. wollig: - wollen; volnata obleka. volnaten, tna, adj. wollen, C., Danj .- Mik. volnen, adj. mollen; volnena obleka. volnenina, f. bie Bollenware, Cig. volnina, f. bie Bollmare, ber Bollgeug. volnolas, lása, adj. wellhaarig, Erj. (Som.). volnopredec, den, m. ber Bollipinner, Dict., Cig., Jan. volnopredica, f. bie Bellipinnerin, Jan./H.). volnoprednica, f. bie Bollipinnerei, Jan. (H. . volnoprejka, f. die Bollipinnerin, Jan. volnostriški, adi. Bollider .: volnostriške skarie, die Bollicbere, Jan. H.). volnostrikee, ten, m. der Bollicherer, Jan. volnotépec, pea, m. ber Bellframpler, Dict., volnovát, áta. adj. = volnat, Cig. volovcan, m. eine Art filodenblume geentaurea pratensish C. volovina. f. :) das Ochienfleich; - die Ochien bant, das Schienleber: — 2) neka tria. Dol., Vreme v British - Ery. Torb., BiKr.; die Urbanitranbe, M., Trumm. : tugi: bas Ccbienauge, Cit bela v., weifieb Ecbienange, Trumm. volovjak, m. i) der Echienfeid, Mur., Cig., Jan.: - 2) neus treit blaues Cdienauge, ered. Trumm.: - 3 bie farberfamille anthemis unctor al. M. Vod. Ith. sp. . volovji, a.i. Laicuvolovnik. m. 1) der Echenitall, C.:-2) neka ! tita. Ip.- $F\phi$. This, = volovina. Vitor. Vie. : - bie Blute ber Berbigenlofe, C. D.Sr. volovnjak, m. 19 der Chimfiall, Cig.: - 2) = volova k al. In. Fr. Tort . volovski, age Edicze, volovska kri. Dzim, volovščak, m. de Chienneite, C. rolprádica. A = ulora tel ca. C. volpiščina, i neka mu C.; - prm. rolo-

voltati, am. et. pl. gelingen, C., dap. Prid.,

volübar, ra. m. du fieldmand, Gigi, dani:

die Scheimauf bindageas terrestris e trais

 $r_i \in r_i \cap F(g_i, F_i)$, $m_i \cdot r_i = r_i c_i c_i c_i c_i$

an a si ci Bigo, Bi ci Spicagai Tanja - Bigo

reditti se. in so, etc immi band freudnicht

nodine to Sombrone C rinder, and a hard eight restart in

V 04 2

Fra. F.

Dart.

vonj, vonja, m. 1) ber Geruchefinn, ber Geruch, Cig., Jan., Sen. (Fiz.), Erj. (Som.); 2) ber Geruch, ber Bohlgeruch, ber Duft, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; (hs.). vonja, f. ber Geruch, Burg. (Rok.), Notr. vonjálen, Ina, adj. Geruchs: vonjálni živec, ber Geruchenerv, Erj. (Som.). vonjatnica, f. das Riechstäschchen, Cig. vonjálo, n. das Geruchsorgan, Cig. vonjast, adj. wohlriechend, ogr.-C. vonjat, áta, adj. mohlriechend: vonjato bilje, Levst. (Zb. sp.). vonjáti, am, vb. impf. 1) einen Geruch berbreiten, Mur., V.-Cig., Jarn., Cig. (T.), Ročinj-Erj. (Torb.), Burg. (Rok.); - duften, Jan., nk.; — 2) übel riechen, stinten, Mik., St.-Trst.(Let); -3) = duhati, riechen: v. smrekovo vejo, Zv.; - 4) schnupsen, GBrda. vonjav, áva, adj mobiriechend, duftend, Jan., nk. vonjava, f. 1) ber Bohlgeruch, ber Duft, Cig., Jan., C., nk; — 2) ber Riechstoff, Jan.; bei. der Beihrauch, C. vonjáven, vna, adj. buitend, Cig. vonjavina, f. die Riecheffenz, Jan. (H.). vonjavka, f. das Biejenriechgras, das Ruchgras (anthoxanthum odoratum), C., Vrt. vonjávost, f. die Riechtraft, Jan (H.). vonjba, f. ein übler Geruch, ber Geftant, Habd .-Mik., ogr.-C. vonjiv, wa. adj. buftend, Jan., Glas., Vrt., Zv. vonjúha, f. bet Gestant, ogr.-C., Valj. (Rad). vor. vora, m. 11 des Blochchiff, bes Flog, Pokl., Jarn., Mur., Cig., DSv.; — bet Rahn, C. Vest :: prim. češ. vor., Hoh); — 2) bie Rette: kotel na voru visi, Nov.-C. vóraden, dna. adj. = redek (ne gost): obloda za praste je voradna (od it. rado == redek), Virsuo-Eri. Torb. .. vorcan, m. :) Die mittelft einer Schutt gefarbelte Linie am Bauboly, ogr.-C.(Vest.); -2 bie Brantmal, agr.-C Vest. j; - bes Bundmal, C.: - morda iz nem. Bergeichen?). vordati, am. re. impf. 1) berumftebern (n. pr. obleko po škrinii prevračati , BIKr. - Let.; — 2) v. sc. irucien, ideezen (von jungen Thieren, Kindern , gapSt.-C.; - fich muben, . J. w. vorșuka, f. ein Blankniber, jezh.Št. :. vorib. m. der eitbate grane Froid, C.; to the map 2 vorih, m. = Nato, katero se prijema kose, R.Kr.-Let vorrei, im. et. impf. mit ber Rette) iperren, ve. vorjenje, u. 364 Sperren mit einer Rette). Mirchell Street. vorlaga 🤾 😿 🏲 ipe, Gor. vorijak, w :' = orocie, s katerim lubje z volubarica, Che finne fiedmant freueueris." cer a street. Santeska disk ; - 2) = konjecerea. San essa dad. vornica il di Straite Z vormit, m beweg ob besti, bet Brafftein, Takkii R terthers-Ery. Torkii Strek. rija m di Eduliten, Mil.; = pl. roci, M., C.

vose, f. pl. = vosi, ber Schnurbart, Guts., Mur., Cig., Jan. vôsek, ska, m. das Bachs; mehak kakor vosek. vosênica, f. = gosenica, Guts. - Cig., Jan., M., Erj. (Torb.), St.-Cig.; vosenica, KrGora. $v\hat{q}sk$, m. = vosek. voskár, rja, m. ber Bachsfabritant, Cig.; – ber Bachehanbler, Cig., Zora.; - ber Lebgelter, C. voskarica, f. die Bachshändlerin, Cig. voskárnica, f. die Bachsfabrif, Cig. voskarstvo, n. die Bachsfabrication, DZ. vôskast, *adj.* wächsern, *M*. voskati, am, vb. impf. mit Bache bestreichen, wichsen, M. voskovec, vca, m. ber Bachsbaum, Cig. voskovina, f. das Rohwachs, ber Bachsstoff, C. vôskovnik, m. die Bachsmyrte (myrica), Tuš. (Z.).vòšč, vóšča, m. ber Schachtelhalm (equisetum), C. voščár, rja, m. = voskar, Cig. voščárnica, f. die Bachesieberei, V.-Cig. voščarstvo, n. die Bachsbereitung, DZ. voscec, ceca, m. ber Schachtelhalm (equisetum), Valj. (Rad). voščen, adj. machiern, Bache-; voščena sveča. vosčenica, f. die Bacheterze; ber Bacheftod, Cig., Jan. voščenīčar, rja, m. ber Bachsterzenzieher, Cig. voščeník, m. bas Griefig in ben Bienenstöden, V.-Cig. voščenják, m. ber Bachestod, C. voščenje, n. das Wünschen. voščenka, f. 1) die Wachsterze, Mik.; — 2) bie Wachsleinwand, Cig., C.; (po rus.); — 3) ber Wachsapfel, Dol., St. voščevína, f. 1) ber Wachstoff, das Rohwachs, C.; — 2) bie Bachsabfälle, Jan. 1. voščílo, n. der Bunich; der Glückwunich, bie Gratulation. 2. voščílo, n. bie Bichfe, Mur., Cig., Jan. voščína, f. 1) ber Wachstuchen, Cig.; — bas Wachs jum Bichfen, C.; bef. Bache gum Anftreichen bes Zwirnes, Lasce-Levst. (Rok.); - 2) bie Wachsicheibe ohne Honig, C., Levst. (Bec.); pl. voscine, bas ungeläuterte Bachs, C.; -3) ber Bachsabfall, Cig., Jan., M.; nav. pl. voščine, die Bachstreber, Vrtov. (Km. k.), Dol.; - die Honighefe, Mik., C. voščinar, rja, m. der Bachstreber eintauft, Lašče-Levst.(Rok.). voščītev, tve, f. das Bünschen, die Gratulation. 1. vosčiti, im, vb. impf. 1) anwunichen, mun-

schen; v. srečo; v. dobro jutro; voščim ti,

da bi se ti dobro godilo; - 2) zuerfennen,

Dict.; pravdo v. komu, Trub.; pravico komu

v., Rec., — prim. stvn. wunsken, Mik.(Et.).
2. voščíti, ím, vb. impf. mit Bachs überziehen.

bestreichen oder schmieren, Meg., Mur., Cig.,

1. voscivec, vca, m. ber Bunicher, ber Gra-

2. voščivec, vca, m. ber Bichser, Jan. (H.).

Jan.; krojač vošči nit, Levst. (Rok.).

tulant, Cig., Jan.

vošlják, m. = ošljak, die Begbistel, Notr. votčiti, votcim, vb. impf. eintragen (beim Beben), Jan., C.; tkalec votči, C. votek, tka, m. 1) ber Ginichlag im Gewebe; Votek ženem sem in tam, Danj. (Posv. p.); votek ima biti iz zlata, Jap. (Sv. p.); - temu je lehko votek najti, dafür ist leicht ein Mittel zu finden, Levst. (Zb. sp.); v. motati komu, jemanbem nachgeben: deca materi zmeraj votek motajo, νζhŠt.; — 2) pečni votek, eine Art Mehlspeise, St. - C.; - 3) (saljivo) = denar, C. voteł, tla, adj. = otel, hohl; - v. sodnik, ein bestochener Richter, Cig.; - eitel: votla želja, ogr.-C. vôtka, f. = ozek, nožnici podoben žep v hlacah (n. pr. za nož), Gor. votkati, am, vb. impf. eintragen (beim Beben), Cig. votla, f. bie Soble, ogr.-C., Valj. (Rad); bie Felsenhöhle, C. votlák, m. = votel panj s čebelami, C. votlic, ica, m. ber Bimsftein (pumex), Mur., Cig., C., DZ., nk. votlíčast, adj. bichtlöcherig, Cig. votlitnik, m. ber Sohlbohrer, Cig. votlina, f. die Sohle, die Boblung. votlinast, adj. höhlig, Cig. votliti, im, vb. impf. hohl machen, aushöhlen. votljava, f. das Soble, die Höhlung: v. pljuč, Vrtov. (Km. k.). votlorožec, žca, m. votlorožci, die Hornthiere (cavicornia), Cig. votlosáden, dna, adj. hohlfamig, Cig. votlost, f. die Hohlheit. votor, tora, m. die Ruth, nav. pl. votori, Gor.; - prim. utor, otor. votôrek, rka, m. die Ruth, C. votornik, m. = utornik, ber Ruthhobel, C. votroba, f. die Eingeweide, Meg., Dalm. (Reg.). voz, a, m. 1) ber Bagen; parni v., ber Dampfwagen; železnični v., der Eisenbahnwaggon; oskrbeti, najeti voz, eine Fuhre besorgen, aufnehmen, voz sena, eine Fuhre Beu; - mali, veliki voz, ber fleine, ber große Bar (astr.); koroški v., ber große Bar, Postojina - Erj. (Torb.), Štrek.; = Martinov voz, Goriška ok .- Erj. (Torb.); - 2) ber Schemel in ben Sagemühlen, bas Geftell, auf welchem ber Sageblod liegt, V.-Cig., St.; - 3) Elijev v., ber Rittersporn (delphinium consolida), Skrilje pod Cavnom-Erj. (Torb.). vộz, î, f. das Band, Mik. vóza, f. 1) bas Band, Cig., C., Vas Krn-Erj. (Torb.); Pripaše svetlo sabljico, Na sablji vozo rudečo, Npes. - Vod. (Pes.); das Haarflechtenband: Se dvoje kit mu dol obes', In tudi lepa voza vmes, Npes.-K.; bie Schnur, C.; - die Angelichnur, Cig.; - 2) ber Rerter, Meg., Mur., St.-Cig., C., Mik., Trub., Dalm.,

Kast., ogr., kajk.-Valj. (Rad), vzhSt.; V vozo

so me d'jali, Noter v hudo temnico, Npes.-

vozáč, m. der Juhrmann, Mur., Cig., Danj.-M.

Vraz; v vozo priti, Slom.

volkovka, f. die Ofterluzei (aristolochia clematitis), C. volkulja, f. bie Bolfin. vółna, f. die Bolle; poslati koga po žabje volne = jemanden in ben April schiden, Kr.; srednje volne, von mittelmäßiger Qualität, Levst. (Zb. sp.). volnar, rja, m. ber Bollarbeiter, ber Bollbereiter, Cig., Jan.; - ber Bollhandler, Cig. volnariti, arim, vb. impf. ben Bollhanbel betreiben, Jan. volnarstvo, n. ber Bollhandel, Cig. vôlnast, adj. wollicht. vôlnat, adj. wollig; - wollen; volnata obleka. volnaten, tna, adj. wollen, C., Danj .- Mik. volnên, adj. wollen; volnena obleka. volnenina, f. die Bollenware, Cig. volnina, f. die Bollware, der Bollzeug. volnolàs, lása, adj. wollhaarig, Erj. (Som.). volnopredec, dca, m. ber Bollfpinner, Dict., volnopredica, f. die Bollfpinnerin, Jan. (H.). volnoprednica, f. die Bollipinnerei, Jan. (H.). volnoprejka, f. die Wollspinnerin, Jan. volnostriški, adj. Bollicher -: volnostriške škarje, die Bollichere, Jan. (H.). volnostrižec, zca, m. ber Bollicherer, Jan. volnotépec, pca, m. der Bollframpler, Dict., Jan. volnovàt, áta, adj. = volnat, Cig. volovčan, m. eine Art Flodenblume (centaurea pratensis), C. volovina, f. 1) bas Ochsenfleisch; - bie Ochsenhaut, das Ochsenleder; - 2) neka trta, Dol., Vreme v Brkinih - Erj. (Torb.), BlKr.; die Urbanitraube, M., Trumm.; tudi: bas Ochjenauge, C.; bela v., weißes Ochsenauge, Trumm. volovjak, m. 1) ber Dchfentoth, Mur., Cig., Jan.; — 2) neka trta: blaues Dchfenauge, vzhSt.-Trumm.; — 3) die Färberkamille (anthemis tinctoria), M., Vod. (Izb. sp.). volovji, adj. Ochjen-. volovnik, m. 1) ber Ochsenstall, C.; - 2) neka trta, Ip. - Erj. (Torb.); = volovina, Vrtov. (Vin.); - Die Blute ber Berbstgeitlofe, C., DSv. volovnjak, m. 1) ber Ochsenstall, Cig.; - 2) = volovnik 2), Ip.-Erj. (Torb.). volovski, adj. Odjen-; volovska kri, Dalm. volovščák, m. die Ochsenweide, C. volovščica, f. == jalova telica, C. volovščina, f. neka trta, C.; - prim. volovina 2). voltati, am, vb. pf. gelingen, C., Jap. (Prid.). voluhar, rja, m. bie Felbmaus, Cig., Jan.; bie Schermaus (hypudaeus terrestris), tudi: veliki v., Frey.(F.); mali v. = voluharica, Frey.(F). voluharica, f. bie fleine Feldmaus (hypudaeus

arvalis), Frey. (F.), Spodnja Idrija - Erj.

volžiti se, im se, vb. impf. burch Feuchtigkeit

verberben (von Lebensmitteln), C.

vonder, conj., Mur., pogl. vendar 1).

(Torb.).

vonga, f. nam. volga, Ip.-Erj. (Torb.). vònj, vonja, m. 1) ber Geruchsfinn, ber Geruch, Cig., Jan., Sen. (Fiz.), Erj. (Som.); 2) ber Geruch, ber Bohlgeruch, ber Duft, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; (hs). vonja, f. ber Geruch, Burg. (Rok.), Notr. vonjaten, Ina, adj. Geruche: vonjatni živec, ber Geruchenero, Erj. (Som.). vonjatnica, f. das Riechstäschchen, Cig. vonjálo, n. bas Geruchsorgan, Cig. vónjast, *adj.* wohlriechend, ogr.-C. vonjat, áta, adj. mohlriechend: vonjato bilje, Levst. (Zb. sp.). vonjáti, am, vb. impf. 1) einen Geruch verbreiten, Mur., V.-Cig., Jarn., Cig. (T.), Ročinj-Erj. (Torb.), Burg. (Rok.); - buften, Jan., nk.; — 2) übel riechen, stinken, Mik., St.-Trst. (Let.); -3) = duhati, riechen: v. smrekovo vejo, Zv.; - 4) schnupfen, GBrda. vonjav, áva, adj. wohlriechend, duftend, Jan., nk. vonjava, f. 1) ber Bohlgeruch, ber Duft, Cig., Jan., C., nk.; - 2) ber Riechstoff, Jan.; bes. der Weihrauch, C. vonjáven, vna, adj. bujtenb, Cig. vonjavína, f. die Riechessenz, Jan. (H). vonjavka, f. das Biesenriechgras, das Ruchgras (anthoxanthum odoratum), C., Vrt. vonjávost, f. die Riechtraft, Jan. (H.). vonjba, f. ein übler Geruch, der Geftant, Habd .-Mik., ogr.-C. vonjiv, íva, adj. buftenb, Jan., Glas., Vrt., Zv. vonjuha, f. ber Gestant, ogr.-C., Valj. (Rad). vor, vora, m. 1) bas Blochchiff, bas Floß, Pohl., Jarn., Mur., Cig., DSv.; - ber Rahn, C. (Vest.); (prim. češ. vor, Floß); — 2) die Rette: kotel na voru visi, Nov.-C. voraden, dna, adj. = redek (ne gost): obloda za prasce je voradna (od it. rado = redek), Vrsno-Erj. (Torb.). vorcan, m. 1) bie mittelst einer Schnur gefärbelte Linie am Bauholz, ogr.-C.(Vest.); — 2) das Brandmal, ogr.-C.(Vest.); — das Bundmal, C .: - (morda iz nem. Borgeichen?). vordati, am, vb. impf. 1) herumftobern (n. pr. obleko po škrinji prevračati), BlKr. - Let.; – 2) v. se, spielen, scherzen (von jungen Thieren, Rindern), zapSt.-C.; - fich muben, voręnka, f. ein Plankenthor, jvzhŠt. 1. vorih, m. der efsbare grune Froich, C.; prim. urh. 2. vorih, m. = blato, katero se prijema kose, BlKr.-Let. voriti, im, vb. impf. (mit ber Kette) sperren, Idrija. vorjenje, n. bas Sperren (mit einer Rette), (vórjenje), Strek. vorljága, f. die Bfüße, Gor. vorlják, m. 1) = orodje, s katerim lubje z debla strgajo, Savinska dol.; -- 2) = konjederec, Savinska dol. vornica, f. die Schrante, Z. vornik, m. kamen ob cesti, ber Brallftein,

Tolm., Rihenberk-Erj. (Torb.), Strek.

vos, m. ber Schnurbart, Mik.; = pl. vosi, M., C.

- 787 **-**

vose, f. pl. = vosi, ber Schnurbart, Guts., Mur., Cig., Jan. vôsek, ska, m. das Bachs; mehak kakor vosek. vosênica, f. = gosenica, Guts. - Cig., Jan., M., Erj. (Torb.), St.-Cig.; vosenica, KrGora. $v\hat{\rho}sk$, m. == vosek. voskár, rja, m. ber Bachsfabritant, Cig.; ber Bachehanbler, Cig., Zora.; - ber Lebzelter, C. voskarica, f. die Bachshandlerin, Cig. voskárnica, f. die Bachsfabrit, Cig. voskarstvo, n. die Bachefabrication, DZ. vôskast, *adj*. wächjern, *M*. voskati, am, vb. impf. mit Bache beitreichen, wichsen, M. voskovec, vca, m. ber Bachsbaum, Cig. voskovina, f. das Rohwachs, ber Bachsftoff, C. voskovnik, m. die Wachsmyrte (myrica), Tuš. (Z.).vosc, vosca, m. ber Schachtelhalm (equisetum), C. voščár, rja, m. = voskar, Cig. voščárnica, f. die Bachefieberei, V.-Cig. voščarstvo, n. die Bachsbereitung, DZ. voscec, ceca, m. ber Schachtelhalm (equisetum), Valj. (Rad). voščen, adj. machiern, Bache-; voščena sveča. voščenica, f. bie Bachsterze; ber Bachsftod, Cig., Jan. voščeničar, rja, m. ber Bachsterzenzieher, Cig. voščeník, m. das Griefig in ben Bienenstöden, V.-Cig. voščenják, m. ber Bachsstod, C. voščenje, n. bas Wünschen. voščenka, f. 1) die Bachsterze, Mik.; — 2) die Bachsteinwand, Cig., C.; (po rus.); — 3) der Bachsapfel, Dol., St. voščevina, f. 1) der Bachstoff, das Rohwachs, C.; - 2) bie Bachsabfalle, Jan. 1. vošćilo, n. ber Bunich; ber Glückwunsch, die Gratulation. 2. voščílo, n. bie Bichje, Mur., Cig., Jan. voščína, f. 1) ber Bachstuchen, Cig.; — bas Bachs Bum Bichfen, C.; bef. Bachs zum Anftreichen bes Zwirnes, Lasce-Levst. (Rok.); — 2) bie Bachsicheibe ohne Honig, C., Levst. (Bec.); pl. voscine, das ungeläuterte Bachs, C.; 3) ber Bachsabfall, Cig., Jan., M.; nav. pl. voscine, die Bachstreber, Vrtov. (Km. k.), Dol.; - bie Honiahefe, Mik., C. voščinar, rja, m. ber Bachstreber eintauft. Lašče-Levst.(Rok.). voščītev, tve, f. das Wünschen, die Gratulation. 1. voščiti, im, vb. impf. 1) anwünschen, wunschen; v. srečo; v. dobro jutro; vošćim ti, da bi se ti dobro godilo; - 2) zuerfennen, Dict.; pravdo v. komu, Trub.; pravico komu v., Rec., - prim. stvn. wunsken, Mik.(Et.).

2. voščíti, ím, vb. impf. mit Bachs überziehen.

1. voščivec, vca, m. ber Bunicher, ber Gra-

2. voščivec, vca, m. ber Bichser, Jan. (H.).

tulant, Cig., Jan.

bestreichen oder schmieren, Meg., Mur., Cig., Jan.; krojač vošči nit, Levst. (Rok.).

vošlják, m. = ošljak, die Begbistel, Notr. votčiti, votčim, vb. impf. eintragen (beim Beben), Jan., C.; tkalec votči, C. votek, tka, m. 1) ber Ginichlag im Gewebe; Votek ženem sem in tam, Danj. (Posv. p.); votek ima biti iz zlata, Jap. (Sv. p.); - temu je lehko votek najti, dafür ist leicht ein Mittel zu finden, Levst. (Zb. sp.); v. motati komu, jemanbem nachgehen: deca materi zmeraj votek motajo, vzhŠt.; - 2) pečni votek, eine Art Mehlspeise, St. - C.; - 3) (saljivo) = denar, C. votel, tla, adj. = otel, hohl; - v. sodnik, ein bestochener Richter, Cig.; - eitel: votla želja, ogr.-C. vôtka, f. = ozek, nožnici podoben žep v hlačah (n. pr. za nož), Gor. votkati, am, vb. impf. eintragen (beim Beben), Cig. votla, f. bie Soble, ogr.-C., Valj. (Rad); bie Relfenhöhle, C. votlák, m. = votel panj s čebelami, C. votlic, ica, m. ber Bimeftein (pumex), Mur., Cig., C., DZ., nk. votlíčast, *adj*. dichtlöcherig, Cig. votlitnik, m. ber Sohlbohrer, Cig. votlina, f. die Bohle, die Bohlung. votlinast, adj. höhlig, Cig. votliti, im, vb. impf. hohl machen, aushöhlen. votljava, f. das Hohle, die Höhlung: v. pljuc, Vrtov. (Km. k.). votlorožec, žca, m. votlorožci, die Hornthiere (cavicornia), Cig. votlosáden, dna, adj. hohlfamig, Cig. votlost, f. die Hohlheit. votor, tora, m. die Ruth, nav. pl. votori, Gor.; - prim. utor, otor. votôrek, rka, m. bie Ruth, C. votornik, m. = utornik, ber Ruthhobel, C. votroba, f. die Eingeweide, Meg., Dalm. (Reg.). voz, a, m. 1) ber Bagen; parni v., ber Dampfmagen; železnični v., ber Gifenbahnmaggon; oskrbeti, najeti voz, eine Fuhre beforgen, aufnehmen, voz sena, eine Fuhre Beu; - mali, veliki voz, ber fleine, ber große Bar (astr.); koroški v., ber große Bar, Postojina - Erj. (Torb.), Strek.; = Martinov voz, Goriška ok.-Erj. (Torb.); - 2) ber Schemel in ben Sagemühlen, bas Geftell, auf welchem ber Sageblod liegt, V.-Cig., St.; - 3) Elijev v., ber Rittersporn (delphinium consolida), Skrilje pod Čavnom-Erj. (Torb.). vộz, î, f. bas Band, Mik. voza, f. 1) bas Band, Cig., C., Vas Krn-Erj. (Torb.); Pripaše svetlo sabljico, Na sablji vozo rudečo, Npes.-Vod.(Pes.); daš Haarflechtenband: Se dvoje kit mu dol obes', In tudi lepa voza vmes, Npes.-K.; bie Schnur, C.; - bie Angelichnur, Cig.; - 2) ber Rerter, Meg., Mur., St.-Cig., C., Mik., Trub., Dalm., Kast., ogr., kajk.- Valj. (Rad), vzhŠt.; V vozo so me d'jali, Noter v hudo temnico, Npes.-Vraz; v vozo priti, Slom. vozáč, m. der Fuhrmann, Mur., Cig., Danj.-M.

vozâł, âla, m. = vozel, ber Anoten.

— 788 —

vozalast, adj. = vozlast; Inotig: vozalasta nit, Dol. vozár, rja, m. ber Fuhrmann, Cig., Jan.; (astr.), Cig.(T.).vozāra, f. die Querfurche, V. - Cig.; — bas Stud Feld längs der Aderbreite, Mik.; — pl. vozare, Kr. - Valj. (Rad); - prim. vzare, vozarína, f. die Fuhrgebür, die Frachtgebür, DZ. vozáriti, arim, vb. impf. Fuhrmann sein, bas Fuhrgewerbe betreiben, herumfahren (trans.); za Marije Terezije vozarili so naši vozniki mnogo na Dunaj, Solnograško . . ., Navr. (Let.); — v. se, viel herumfahren (intr.). vozárjenje, n. bas Fuhrmannsgewerbe; — bas Berumfahren; z vozarjenjem veliko denarja zapraviti. vozārstvo, n. das Juhrwesen, Cig., DZ.; das Frachtfuhrwert, DZ. vozātaj, m. ber Fuhrmann, Met., Jarn., Mur., Mik.; vozatāj, Levst. (Zb. sp.). vozātajstvo, n. das Fuhrmesen, DZ. vozec, zca, m. 1) das Zugthier, Raic (SIN.); bef. das Fuhr. o. Zugpferd, vzhSt. - C.; -2) vozec, dem. voz; bas Bagelchen. vozek, zka, m. dem. voz; das Bägelchen. vózeł, zla, m. ber Anoten; v. narediti; - vozel najti, ein Haar in etwas finben, Cig. vozem, zma, m., Cig., pogl. vazem, vuzem. vózen, zna, adj. 1) Bagen-; vozno kolo, vozna oprava; — 2) Fahr, Fuhr-; vozna živina, bas Sugvieh; Salomon je imel štirideset voznih konj, Dalm.; vozna cesta; vozna pošta, die Fahrpost, Cig.; vozno blago, das Frachtgut, Cig., Jan.; vozni list, ber Frachtbrief, Cig., Jan., Levst. (Nauk); - vozno krdelo, die Traintruppe, DZkr.; - 3) fahrbar, schiffbar, V.-Cig., Jan.; cesta je vozna, DZ. vozevati, am, vb. impf. zu fahren pflegen, Mik. vozger, gra, m. 1) ber Nasenschleim, ber Ros, Cig., Mik., Erj (Som.), Levst (Nauk), vzhSt.; 2) ber Schnabelgapfen bei ben indianischen Hühnern, C.; — 3) die Dolbe, vzh.St. - C.; 4) pl. vozgri, bas Rürbisfleifch, vzhSt.-C. vozgriv, íva, adj. robig, Cig., Mik., vzhŠt. vozgrivec, vca, m. der Robbube, der Robterl, M., vzhŠt. vozgrīvka, f. das Robmadden, M., vzh.Št. vozgrivost, f. die Robigfeit, Cig. vozica, f. 1) bas Rugthier: te kobile so dobre vozice, vzhSt.; - 2) ber Schiebfarren, Rez.-C. vozič, íča, m. dem. voz; bas Bagelchen. voziček, čka, m. dem. vozič; das Bägelchen. vozikati se, am se, vb. impf. herumfahren, Zv. vozitnica, f. 1) der Karren, C.; — 2) die Fahrichule, DZ. vozitnik, m. eine Art Bagengeruft, Strek. vozilo, n. das Fahrzeug, das Fuhrwerk, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Nov., nk.; das Fahrbetriebsmittel, DZ.; — bef. ber Schubkarren, Kras. vóziti, vózim, vb. impf. fahren (trans.); blago v. na železnico; hitro, počasi v., schnell,

langsam fahren; — v. se, fahren; v. se v

kočiji, na saneh, v ladji; — po zraku se v., burch bie Luft schweben, Cig. (T.); lastovice se po zraku vozijo, C. vozîvo, n. das Kahrgut, Jan. vôzkati, am, *vb. impf.* fahren (v otročjem govoru), *Cig*. vózlast, adj. Inotenartig. vozlát, áta, adj. Inotig. vozláti, am, vb. impf. mit Anoten versehen, mittelft Anoten verbinben, fnoten; - floppeln, V.-Cig. vozleníca, f. (črta) v., bie Anotenlinie, Cig. (T.).vozlič, íča, m. dem. vozel; das Andichen. vozlíčati, am, vb. impf. Inöteln, Cig. vozlina, f. die knotige Berknüpfung. C.; stanični sklad živčnih vozlin, bie Ganglienzellenichichte, Znid. vozlíšče, n. der Anotenpunkt, Cig. (T.). vôzljaj, m. die Fuhre, Dol. vozlováča, f. die Knopfraupe, Cig. vozlovka, f. die Knotenlinie, Cig. (T.). 1. voznica, f. 1) ber Fahrweg, C., Livek nad Idrijskim-Erj.(Torb.), Gor.; -2) = dvokolesen, samotežen voziček, Žabče (Tolm.)-Erj. (Torb.); - 3) ein Jafs gum Berführen trodener Dinge, bas Betreibefafs, Die Leite, Mur., Cig., Jan., Met.; - bas Fafs gum Berführen bes Beines, Goris. 2. voznica, f. die Eingeferferte, Npes.-Vraz. 1. voznik, m. 1) der Fuhrmann; der Rutscher; - das Wagengestirn, Cig., C.;-2) = debel sveder za kolesa, C.; - 3) ber Jahrweg, Svet. (Rok.), Goriš. 2. voznik, m. ber Gefangene, ber Gingelerterte, Mur., Volk., ogr.-Valj.(Rad). voznína, f. die Fahrgebür, das Fahrgeld; die Frachtgebür. voznolisten, tna, adj. Frachtbrief-, DZ. voznopôsten, tna, adj. Fahrpost-, DZ. vóznost, f. die Fahrbarkeit, Cig., Jan. vozováti, fijem, vb. impf. gefangen halten: v. koga, C. vozovlák, vláka, m. - vlak vozov, ein Bagenzug, Cig., DZ. vozovníca, f. die Fahrfarte, Levst. (Nauk), DZ. vozûnček, čka, m. bas Bagelden, Vest. vộž, m. die Asculapschlange (coluber Aesculapii), Cig., C., Gor.; - prim. ož, gož m. voz, î, f. ber Strid, Jan, vzhSt.; - = voza na cepeh, Dol.-Mik; (prim. voža). výža, f. = gož f. 1), usnjen obroček, ki ročnik s cepcem veže, Dol. vožár, rja, m. ber Seiler, Mur., ogr.-Valj. (Rad). vožarica, f. die Seilerin, Jan.(H.). vožárnica, f. die Seilerwerfftatte, die Seilerbahn, Cig. vožárski, adj. Geiler-, Jan. vožarstvo, n. bas Seilerhandwert, Cig., Jan. vožáš, m. ber Seiltanger, ogr.-C., Valj. (Rad). vože, n. das Seil, Mur., Mik., vzhSt.; žrd je z vožem pripeta, Danj. (Posv. p.). voženec, nca, m. ber Fahrenbe, ber Fahrgast, Jurč.

Digitized by Google

vožénje, n. das Kabren.

vožince, n. = vožinec, kajk.-Valj. (Rad).

vozinec, nca, m. ber Strid, St.-Cig., vzh.St.-C., Valj. (Rad); redovni v. okoli pasa, Cv.; - die Schnur, C., vzhSt.; psa na vožincu voditi, Pjk.(Crt.); - ber Baumriemen, ber Zaumftrið, C.

vôžnik, m. = ožnik, ber Afant (asa foetida), Cig.; — neko zdravilo iz zelišč za otroke

in tudi za živino, Dol.

vóžnja, f. das Fahren; po klancih je huda v.; v. po suhem, po morju.

vožnjáč, m. = kdor komu kaj vozi, ber Fuhrmann, Nov., ZgD., Gor.

vožnjína, f. die (ehemalige) Fahrrobot, Svet. (Rok.).

vpad, pada, m. ber Einfall, Cig.; - ber Einfall der Lichtstrahlen, Cig. (T.).

vpádati, padam, vb. impf. ad vpasti; einfallen, Cig.(T.).

vpáden, dna, adj. Einfalls, Cig.; vpádni kot,

vpadni žarek, Cig. (T.). vpadišče, n. ber Einfallspunft, Znid., Sen.

vpak, adv. vpak mi je, es ift mir unangenehm, Čemšenik (Gor.).

vpásti, vpádem, vb. pf. einfallen, Cig. (T.). vpehniti, pahnem, vb. pf. vpahnjen kot, ein einspringenber Bintel, Cig. (T.).

vpeljanje, n. das Einführen.

vpeljánki, m. pl. bie Einsegnung ber Bochnerin: v vpeljanke iti, SlGor .- C.

vpeljatek, tka, m. bie Einsegnung ber Bochnerin. C.

vpéljati, péljem, -áti, am, vb. pf. einführen; v. v urad, in ein Amt einführen, inftallieren, Cig., Jan.; — v. šego; — v. otročnico, porodnico (v cerkev), die Böchnerin einsegnen. vpeljäva, f. die Einführung; die Installation, Cig., Jan.

vpeljávanje, n. = vpeljevanje.

vpeljávanki, m. pl. die Borfegnung ber Bochnerin. C.

vpeljávati, am, vb. impf. = vpeljevati.

vpeljavek, vka, m. die Einsegnung einer Böchnerin, Jarn.

vpeljavka, f. = vpeljevanka, Burg.(Rok.). vpeljevanje, n. das Einführen; — das Borsegnen ber Wochnerin in ber Rirche; mati gre v vpeljevanje, Dol., k vpeljevanju, St.

vpeljevanka, f. die vorzusegnende Böchnerin,

vpeljeváti, ûjem, vb. impf. ad vpeljati; einführen; — die Wöchnerin in der Kirche vorseanen.

vpeljevavec, vca, m. ber Einführer, Cig. vpeljęvki, m. pl. die Borsegnung einer Böchnerin, Cig.; grem v vpeljevke, BlKr.-M. vperek, rka, m. bas Schufterbrahtenbe mit ber

Borfte, C.

vperiti, im, vb. pf. 1) mit Febern, gahnen u. dgl. versehen, Fr.-C.; v. dreto, das Schusterdrahtende mit der Borfte versehen, C.; -v. cev v drugo (anschiften), C.; - 2) einleiten: vi mislite, da ste stvar prav dobro vperili, Zv.;

v. govorjenje, eine Rebe anknüpfen, Cig.;-3) v. se, einbringen; v. se v kožo, C.; vperil se je med nas, er hat fich eingebrangt. SIN.; vperile so se poskočnice najprvo bile mej Korošce, Levst. (LjZv.); and herz machjen: Mat', eno dobim, Ta meni se vperi, Da za .njo medlim, Vod.(Pes.).

vpesiti, im, vb. pf. einfeten, einfalzen, Rib.,

BlKr.

vpotati, am, vb. pf. einfügen (einen Tragbaum in ben anbern, ber ihm als Bafis bient), Ravn.-M., Burg.(Rok.); — prim. peta 7).

vpíčen, čna, adj = navpičen: vpična lestva,

sentrechte Leiter, Telov.

vpičiti, pîčim, vb. pf. 1) in etwas stecten machen; vpičiti sekiro v čok, Slovan; — 2) v. se, steden bleiben; - stoden: kupčija z lesom se je vpičila, Koborid-Erj (Torb.).

1. vpihati, ham, sem, vb. pf. einblafen.

2. vpíhati, ham, šem, vb. pf. v. ogenj, daš Keuer durch Blasen wieder erregen, aufblasen, Cig., C.; v. iskro, ben Funten anblasen; (nam. vzp-); - prim. upihati.

1. vpihniti, pihnem, vb. pf. einblafen.

2. vpíhniti, pîhnem, vb. pf. burch einmaliges Blasen erregen, aufblasen: ogeni v., Cig., C.; (nam. vzp-).

vpîj, m. das Geschrei, Trub., Schonl.; moj vpij je pred njega prišel, Trub.(Psal.).

vpijáč, m. ber Schreier, C.

vpíjast, *adj.* schreiend (v. Farben), Kr.

vpijat, ata, m. ber Schreier, Z., Vrt.; vpijatov se ne bati, Levst. (Zb. sp.); - vpijati, bie Schreivogel, Cig.(T.), Erj.(Z.).

vpíjati, am, vb. impf. ad 2. vpiti; einsaugen, Cig. (T.); v. vodo, Erj. (Min.); v. toploto, Warme aufnehmen, Sen. (Fiz.).

vpijénje, n. = vpitje, Trub., Dalm.

vpîk, m. der Stich, Cig.

vpikováti se, ûjem se, vb. impf. sich bei ber Arbeit anftrengen, C.; - prim. vbadati se. vpikovavka, f. die Stetigfeit der Pferde, Burg. (Rok.).

vpîrati, am, vb. impf. ad vpreti; hinbern, Telov., DZ.; v. starcem, poznikom, (da ne roje), Levst. (Bec.); - prim. upirati.

vpls, pisa, m. die Ginschreibung, die Gintragung in ein Buch, Cig., Jan., nk.

vpisati, sem, vb. pf. einschreiben, in ein Buch eintragen, Mur., Cig., Jan., nk.

vpîsek, ska, m. die Einschreibung, Cig.

vpisen, sna. adj. Einschreibungs-, Einschreibe-, Cig., Jan., nk.

vpisílo, n. die Eintragung, DZ.

vpîsnica, f. maticna vpisnica, ber Matrifelschein, DZ.

vpîsnik, m. das Eintragebuch, das Register, -Cig.(T.), DZ.; — glasovni v., die Stimmliste, DZkr.

vpisnina, f. die Einschreibegebur, die Gintragungegebür, Cig., Jan., DZ., nk.

vpisovanje, n. das Einschreiben, die Einschreibung, Cig., nk.

vpisováti, újem, vb. impf. ad vpisati; einichreiben, eintragen, Mur., Cig., Jan., nk.

Digitized by GOOGLE

vpisovavec, vca, m. ber Ginschreiber, ber Registrator, Cig., Jan., nk.

1. vpiti, vpijem, vb. impf. ichreien, ichreienb jagen, rufen.

2. vpiti, vpijem, vb. pf. einfaugen, abforbieren, Cig.(T.).

vpitje, n. bas Gefchrei; veliko vpitja, malo užitja, viel Geschrei, wenig Bolle, Nov.; vpitję, Cv.; tudi: vpitje.

vpivati, am, vb. impf. ad 2. vpiti; einfaugen, absorbieren, Cig.(T.).

vpláčati, am, vb. pf. einzahlen, nk.

vplacitinica, f. der Einzahlungsschein, DZ. vplacito, n. die Einzahlung, nk.

vplatníčiti, îčim, vb. pf. = v platnice zvezati, in Dedel einbinben, Gor.

vpláziti se, plazim se, vb. pf. fich einschleichen, Levst.(Zb. sp.).

vplesti, pletem, vb. pf. einflechten; einftriden; – einfügen; v. koga v kaj, jemanben in eine Sache verwickeln; - v. se v kaj, sich in etwas mifchen.

vplet, pleta, m. die Einflechtung, Cig.; - eine eingeflochtene Arbeit, C.

vpletáča, f. das Haarband, Jan.

vplétainica, f. das Haarzopfband, Gor.-DSv. vpletalo, n. ber Einmischer (zanielj.), Cig.

vplétati, pletam, vb. impf. ad vplesti; einflechten ; - einftriden ; - einfügen ; - verwideln : v. koga v kaj; v. se v kaj, sich in etwas einmengen, Ingerenz nehmen, Cig.(T.).

vplętek, tka, m. 1) bas Haarband, Dict, Cig., Jan.; - 2) die Episode, Cig.

vpletenka, f. die Haarnadel (?), Skrinj.-C. vpletnik, m. das Haarband, Cig.

vpliv, pliva, m. der Einsluss, Cig., Jan., nk.;

- prim. polj. wplyw. vplivati, am, vb. impf. v. na kaj, auf etwas

Einflufe üben o. haben, nk. vpliven, vna, adj. einflufereich, nk.

vplivnost, f. ber Einflust, nk.

vpogled, gleda, m. die Ginsichtnahme: na v. biti, jur Einficht vorliegen, DZ., nk. vpogledati, gledam, vb. pf. Einficht nehmen,

vpogledováti, ûjem, vb. impf. ad vpogledati, DZ., nk.

vpoj, poja, m. die Absorption, h. t. - Cig. (T.). vpojnost, f. bas Abforptionsvermogen, die Abforption, Cig.(T.), Sen.(Fiz.), nk.

vpolagati, am, vb. impf. ad vpoložiti, DZ., nk. vpolog, loga, m. die Einreichung, die Borlegung, DZ.

vpoložek, žka, m. bas Eingereichte, DZ. vpoložíten, ina, adj. Einreichunge., DZ.

vpoložíti, ím, vb. pf. einreichen, vorlegen, Levst. (Pril.), DZ.

vpoložník, m. ber etwas vorlegt, ber Einreicher, DZ.

vpósred, praep. c. gen. = sredi, mitten unter, C.; Kristus je stopil vposred njih, v templu je sedel v. učenikov, na križu je visel v. razbojnikov, Krelj.

vpoved, f. die Declaration (im Bollmefen), DZ.

vpovedati, povem, vb. pf. beclarieren (im Bollwesen), DZ.

vprašaj, m. bas Fragezeichen, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

vprašálen, lna, adj. Frage-: vprašálni stavek, Cig. (T.); vprašalni člen, das Frageglied (math.), Cig.(T.).

vprašainica, f. 1) das Fragamt, V.-Cig.; — 2) = vprašalna beseda, das Fragewort, Jan. (H.).

vprašanje, n. bie Frage; odgovoriti na v.; odgovarjajo, če jih je vprašanje, sie geben auf Berlangen Ausfünfte, Levst. (Nauk).

vprášati, am, I. vb. pf. fragen; vprašaj teh, kateri so slišali, Schonl.; gospe sem vprašal, Levst. (LjZv.); bobnar vpraša žene mlade, Npes.-K.; Vpraša lepe Vide, Npes.-K.; nav. v. koga (acc.); — v. česa, um etwas fragen, Levst. (Nauk); svéta v., Dalm.; tudi: v. za kaj, um etwas fragen; v. po kom, nach jemanbem fragen; - II. vb. impf. bitten: v. česa, um etwas bitten, Goriska ok., Ip.-Erj. (Torb.).

vprašāvec, vca, m. der Frager, Cig., Ravn.-Valj.(Rad).

vprašāvka, f. die Fragerin, M.

vpraševanje, n. das Fragen.

vpraševáti, ûjem, vb. impf. Fragen stellen, fragen; v. svéta, um Rath fragen, Levst. (Zb. sp.).

vprasevavec, vca, m. der Fragesteller.

vprav, adv. gerabe, just, ogr.-M., C.; vprav ti si bil, Levst.(M.); vprav zato, gerade besmegen, Navr.(Let.)

vpréčen, čna, adj. Quer-, Cig, Jan., C.; v. prerez, ber Querdurchichnitt, DZ.

vpreči, vprežem, vb. pf. einspannen; v. konje. vprecina, f. die Quere, Jan.(H.).

vpręčnik, m. der Querbalten, Jan. vprečnina, f. die Bauschalsumme, DZ.

vprečnják, m. = vprečnik: vgozdil je v zemljo štiri stebre pokončnike, prevezal te z vprečnjaki, Jurč.

vprédati, am, vb. impf. ad vpresti; einspinnen. Cig.

vprędek, dka, m. ber Cocon, C.

vprega, f. 1) die Einspannung, Cig., Jan., C.;
— 2) die Bespannung, das Gespann; — 3) das Ginfpanngefdirr, C.

vpregati, am, vb. impf. ad vpreči; einipannen. vprégelj, glia, m. = pregelj: drenov, tudi železen klin, ki ga vtaknejo pri vpreganju v jarem in oje, Notr.

vprek, adv. quer, queruber, in bie Quere; proti Jerihu v., Dalm.; v. priti, in bie Quere tommen, Cig.; — vse vprek, alles durcheinander, kunterbunt; vprek kupiti, in Bausch und Bogen kaufen, Cig.; v. besedovati, nur im allgemeinen fprechen, LjZv.; überhaupt: dela kakor vprek pijanci, vzhSt.; - entgegen: zgodovini, resnici v., Levst. (Zb. sp.); v. biti zakonu, gegen das Gefet

verftoßen, DZ. vpręka, f. die Quere, Jan. vprękoma, adv. quer, querüber, Jan.

Digitized by Google

vprésti, vprédem, vb. pf. einspinnen. vpréti, prèm, vb. pf. verhindern (prim. vpirati). vprezati, am, vb. impf. = vpregati, einspannen. vprežen, žna, adj. Einspanne, Buge; vprežna živina. vpręžnik, m. ber Einspanner, Cig.

vpríčema, adv. jogleich, C.

vpričen, čna, adj. 1) anwesenb, gegenwärtig, Cig., Jan., C.; na oltarju v., Burg.; - 2) jenig, gegenwärtig: vpriene ino prihodne nevarnosti, Schonl.; vprični čas, Kast., Guts.

vprienost, f. die Anwesenheit, die Gegenwart, Cig., Jan.; v. angelcev, Schönl.; v. božja,

vpričo, I. adv. zugegen, anwesenb; v. biti; v. rasti, zusehends machfen, Svet. (Rok.): -Il. praep. c. gen. in Gegenwart; v. ljudi, v.

vprvičen, čna, adj. ursprunglich: v spomin vprvične stvaritve, Ravn.

vpúhet, hla, adj. = puhel, Levst.(Zb. sp.). vrábče, eta, n. dem. vrabec; ein junger, fleiner Spat, Cig., Mik.

vrábček, čka, m. dem. vrabec; ein junger, fleiner Spat.

vrabčela, f. bas Beibchen vom Sperling, V .-Cig., Jan.

vrábčevka, f. das Beibchen vom Sperling, Jan.

vráběji, adj. Sperlings.

vrabec, bca, m. ber Sperling; - skalni v., bie Steindroffel. C.; - ima vrabca pod klobukom = neče se odkrivati, Vrt.

vrábelj, blja, m. = vrabec, Mur., Št., Kor.-Cig., Mik., Slom., ogr.-Valj.(Rad).

vrabica, f. bas Beibchen vom Sperling, Valj.

vrabic, m. ber Sperling, Dol.

vrabka, f. bas Beibchen vom Sperling, V .-Cig., C.

vráblji, adj. Sperlings., Jan.

vrabljinec, nca, m. = vrabljinjak 1), Jan. vrabljinjak, m. 1) ber Sperber, C.; - 2)

ber Sperlingstoth, Mur. vrabljinji, adj. Sperlings., Mur., Jan., Danj .-Mik.

vrabulja, f. das Beibchen vom Sperling, LjZv.; ni edne vrane ali edne vrabulje mi ni prinesel domov, Jurč.

vráč, m. der Arst, Meg., Habd., ogr. - Mik., Mur., Cig., Jan., Nov., vzhŠt.; - der Seilprattiter, Levst.(Nauk).

vráča, f. V.-Cig., pogl. frača, prača.

vracanje, n. 1) bas Abtreiben, bas Burud. treiben (3. B. bes Biehes auf ber Beibe); bie Biebergurudbringung ber Bienen, Navr. (Spom.); - 2) bie Bergeltung; bie Buruderstattung; — 3) bie Umsehr. vračarica, f. die Heisfünstlerin, LjZv.

vráčati, am, vb. impf. ad vrniti; 1) umfehren machen, abtreiben, gurudtreiben, abwenden; v. živino na paši; učitelj deco vrača od hudega, ogr.-Valj.(Rad); - 2) zurüderstatten. zurudgeben, rudzahlen; kadar prosi, zlata usta nosi, kadar vrača, hrbet obrača, Mur.; - vergelten, ermibern; v. sovraštvo, ljubezen; - 3) v. se, umtehren, zurücktehren, wiebertehren.

vračavka, f. palica v., t. j. palica, s katero vrača pastir ovce, Ravn.

vracba, f. die Heilung, die Cur, Cig., C. vraček, čka, m. die Arznei, BlKr.-DSv. vráčen, čna, adj. heilend, heilbringend, Cig., ogr.-C.

vráčenje, n. das Heilen, das Curieren, Cig.,

kajk.-Valj.(Rad).

1. vračeváti, ûjem, vb. impf. = vračati, zurūd> erstatten; vergelten; kakor se posojuje, tako se vraćuje, Npreg.-Jan.(Slovn.).

2. vračeváti, ûjem, vb. impf. heilen, Krelj-Mik. vračevavec, vca, m. der Bergelter, Cig., Škrinj.-Valj.(Rad).

vračevavka, f. bie Bergelterin, Cig. vračíten, ina, adj. Erjan, Levst. (Pril.). vračîlja, f. die Beilfunftlerin, Habd -Mik.

vračítnica, f. die Apothete, C., kajk. - Valj.

1. vračilo, n. bie Buruderftattung, bas Entgelt; brez vracila, unentgeltlich, Cig.; na v. delati (ne za plačilo), tako, da se z delom povrne delo, jvzh St.; bie Bergeltung: vračilo prejeti, Jap.(Sv. p.).

2. vračílo, n. das Seilmittel, die Arznei, Mur., Cig.

vračitelj, m. = zdravnik, ber Arat, Mur., Cig., C., kajk.-Valj.(Rad), nk.

vračiteljstvo, n. = zdravništvo, Jan.(H.). vračîtev, tve, f. die Heilung, die Cur, Mur., Cig., Jan., C.

vráčiti, im, vb. impf. heilen, curieren, Mur., Cig., Jan., Slom., vzhŠt., jvzhŠt.

vračítnik, m. = vračitelj, Kremp.-M.

vračîtvo, n. = 2. vračilo, Kremp.-M., C. vrâčka, f. = proga med njivama, na kateri vračajo orjočo živino, das Angewende, Poh.

1. vračníca, f. die Bergelterin, Cig.

2. vracnica, f. die Seilerin, C. 1. vračník, m. ber Bergelter, Cig.

2. vračník, m. ber Arzt, Mur., ZgD., Slom., vzhŠt.; Naj kdo po vračnika teče, Npes.-Vraz.

vračnína, f. die Arztgebür, Cig. vracuh, m. ber Quadfalber, ber Charlatan,

Cig., Jan., C. vračúhinja, f. die Quachalberin, Jan.(H.).

vračúnati, am, vb. pf. = vračuniti. vračúniti, ûnim, vb. pf. einrechnen.

Mik.

vrag, m. ber Teufel (posebno v kletvicah); - ni je cerkvice, kjer bi vrag ne imel kapelice - ber Teufel hat überall fein Spiel, Cig.

vrâginja, f. die Teufelsmutter, C. vragometen, tna, adj. bom Teufel befeffen, damonisch, Habd., Trub.-Mik., ogr.-M., C. vragomętnica, f. = vragometna ženska, LjZv. vragováti, üjem, vb. impf. ben Teufel im Munbe führen, mit bem Borte vrag fluchen,

vragulja, f. 1) das Teufelsweib, Valj. (Rad); - 2) die Tenfelsbosheit, Habd .- Mik. vrájtati, am, vb. pf. = vračuniti. vrajtováti, ûjem, vb. impf. ad vrajtati. vran, m. 1) ber Rabe; črni v., Npes.-K.; njegovi lasje so črni kakor vran, Skrinj.-Valj. (Rad); - 2) v kletvicah pogostoma nam. "vrag". vrân, vrána, adj. schwarz, Habd.-Mik., Mur., Cig.; vran konj, Cig.; vrana kita, Zora.
1. vrana, f. bie Rrähe; vrana vrani oči ne izkljuje (izkoplje); črna v., die schwarze Krähe (corvus corone), poljska v., die Saatfrabe (corvus frugilegus), siva v., die Rebelfrähe (corvus cornix), Erj. (Z.); zelena v, bie Mandelfrähe (coracias garrula), Cig., Frey. (F.).2. vrana, f. die Milz, Meg.-Mik., C., LjZv. 1. vranec, nca, m. der Rappe. 2. vránec, nca, m. die Mild, C. vránek, nka, m. ι) neka trta, νζh.Št. - Erj. (Torb.); der Rame mehrerer blauer Trauben, St.-Trumm.; bef. die Bettlertraube, Trumm.; – 2) ber Kreuzbaum (ricinus), Cig., Medv. (Rok.). vránica, f. 1) bie Mila; — 2) neka hruška, Ponikve(Goris.)-Erj.(Torb.); — die Schwalbenwurz (cynanchum vincetoxicum), Drefnica(Goriš.)-Erj.(Torb.). vranic, m. dem. vran; junger Rabe, Cig., C. vráničen, čna, adj. 1) Milz-; - 2) milzjüchtig, vráničnica, f. die Milgsucht, Cig. vráničnik, m. das Milstraut (chrysosplenium), Medv.(Rok.). vranilo, n. bas schwarze Bigment im Auge, Cig.(T.).vranj, m. ber Spund, Cig.(T.), Mik., BlKr.-M. 1. vranjak, m. ber Rabenfoth, Cig. 2. vranják, m. ber Spundbohrer, Jan. (H.). vranjek, nika, m. ber Spundgapfen, Jan.(H.). vrānji, adj. 1) Raben ; — 2) rabenschwarz, Cig.; — 3) Krähens. vrânjica, f. der Hahnenfuß (ranunculus sp.), Mariborska ok. - Erj. (Torb.); - ber Gifenhut (aconitum), Cig., Jan., Vrt. 1. vránka, f. 1) kozje ime, Erj. (Torb.); -2) neka hruška, Ip.-Erj.(Torb.); — 3) der scharfe Hahnenfuß (ranunculus acer), C., SlGor.-Erj.(Torb.). 2. vránka, f. = vranica, bie Mila, C., Dol.; v. ali slezena, Hip.(Orb.). vranost, f. die Schwärze, Mur., Cig. vranov, adj. verteufelt, C.; — prim. vran 2). vranovski, adj. = vranov: vranovsko delo! Fr.-C. vranski, adj. Robens, Mur. vrānščak, m. ber Rabentoth, Mur. vranščica, f. der Hahnenfuß (ranunculus), C. vrapa, f. die Rungel der Haut, Meg., Guts .-Cig., Mur., Jan., Mik.; rakaste vrape (,rape') po deblu z dletom izdolbsti, Pirc; vrape, der Mifemuche (etwas fehlerhaft Gewachsenes), V.-Cig. vrapast, adj. rungelig, Jarn .- Cig.

vrapati, am, vb. impf. rungelig machen, Dict. vrápav, adj. runzelig, Dict.-Mik., Guts., Mur., Jan.; vrapava repa, redkev, Mur., SlGor.; mit Mismuchs behaftet, Cig.; psenica je vrapava, če je zrnje jamasto in mršavo, ne polno, jvzhSt.; — uneben, rauh, (rapav) Gor. vrapavica, f. eine rungelige Rube, Mur., Jan., vrápiti se, vrápim se, vb. impf. sich rungein, Št.-Cig., C. vrask, m. = vraska, Trub.-Mik. vrāska, f. die Runzel der Haut, Meg.-Mik., Guts. - Cig., Mur., Jan., Fr.-C.; - (pren.) cerkev nema madežev ali vrask, Dalm.; bie Ripe, ber Rifs, Fr.-C.; - bie Rarbe, C. vrāskast, adj. runzelig, C.; — riķig, C. vráskav, adj. rungelig, Habd. - Mik., Mur., Jan.; on me je vraskavega storil, Dalm.; - ripig: v. les, C. vrástati se, am se, vb. impf. ad vrasti se; - vraščati se: deklica se mi je od dne do dne bolj vrastala v srce, Jurč. vrastek, tka, m. die Kryftallgruppe, Erj. (Min.). vrásti, vrástem, vb. pf. einwachjen, Cig.; nav .: v. se; vrastel, eingewachsen, Cig.(T.); vrasla oblica, eingewachsene Rugel, Erj.(Min.). 1. vrastvo, n. = sovrastvo, die Feindschaft, ber Hais, C. 2. vraštvo, n. 1) bie Arznei, bas Heilmittel, Mur., Cig., kajk.-Valj. (Rad), Slom., BlKr., jvzhSt.; — 2) die Heilfunde, Cig, Jan. vrat, vrata, vratu, m. 1) bet Sals; - 2) ber Griffel (bot.), Cig.(T.); - 3) ber Griff an ber Bioline, V.-Cig.; -4) = kos zemlje konci njive, (ker se ondukaj orač s plugom obrača nazaj), die Aderwende, der Rasenrain, Z., Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.), Tolm. - Erj. (Torb.), BlKr.; = pl. vrati, Cig., C.vráta, n. pl. 1) die Thur, das Thor; velika v., bus Sauptthor; med vrati, in ber Thur; eden drugemu vrata podajejo, sie tommen nacheinander; — ber Engpass, Jes.; — 2) ber Quandelcanal im Rohlenmeiler, Mune v Cicih - Erj. (Torb.); — 3) ber Bettelrahmen bei ben Bebern, V.-Cig. vratar, rja, m. ber Thurwarter, ber Portier; — ber Pförtner beim Magen, *Erj.(Som.)*. vratarica, f. die Thurhuterin, die Thurwarterin, Krelj, Trub., Dalm., Jap.(Sv. p.). vratarina, f. die Thortoge, DZ. vratariti, arim, vb. impf. Thurwarter, Bortier fein, Cig. vratárnica, f. die Thürwärter- oder Bortierstube, Ravn.-M., Savinska dol. vratárski, adj. Thürmärters, Bortiers. vratārstvo, n. das Amt, die Stelle eines Thürmarters, Cig. vratárščina, f. daš Thorgeld, V.-Cig. vrátca, tec, n. pl. dem. vrata; dos Thurchen, bas Pförtchen ; — bas Fasthurlein, C., St.; - das Thürlein am Taubenschlag, Cig.; das Flugloch am Bienenftod, Cig., Jan.; das hofenthurl, der hofenlas, Dol.

vrātec, tca, m. dem. vrat; 1) das Hälschen; - 2) beli v., eine Art Bucherfraut (chrysanthemum parthenicum), Josch.

1. vrāten, tna, adj. Hals; vratne bolezni.
2. vráten, tna, adj. Thūr-, Thor-, vratič, íča, m. dem. vrat; 1) bas Halschen;

- 2) bas Rainfarntraut (tanacetum vulgare), Guts.-Cig., Mur., Jan., Josch, Tuš.(Št. l. č.); tudi: vr**a**tić.

vratika, f. bas Rainfarnfraut (tanacetum vulgare), Ščav.-Pjk.(Črt.).

vratitce, n. die Spuldille am Spinnrad, jvzh-St.-C.

vratilo, n. bie Belle, der Bellbaum, Cig.(T.); bef. der Wellbaum am Webstuhle, der Weberbaum, der Garnbaum, Cig., Jan.; tkalcje v., Habd., Dict.-Mik., Dalm.

vratina, f. 1) bas Halsstüd, bas Halssleisch; bie Halshaut, bas Haleleber; - 2) pl. vratine, bie Aderwenbe, ber Anger, C.

vratînjak, m. der hals, C.

vratje, n. bie Adermende, die Bflugmende, C. vratnica, f. 1) ber Thurstugel, Mur., Cig., Jan.; duri na vratnice, die Flügelthür, Levst. (Pril.); — pl. vratnice, die verschiebbare Tennenthur, C.; — 2) die Pfortader, Erj. (Som.).

1. vratník, m. 1) ber Kragen, Cig., Hip. (Orb.), UcT.; bef. der Mantelfragen, C.; - 2) ber Einschnitt am Enbe eines Baltens: debla imajo na konceh vratnike vrezane, da se dobro sklepajo, Zv.; - 3) die Aderwende, C.; — 4) das Halstraut (campanula trachelium), C.; - tudi: vratnik.

2. vratnik, m. ber Thurstod, C., Z.

vratnina, f. 1) = trava rastoča po vratih ali vzarah, Podkrnci-Erj. (Torb.); -2) = trava prve košnje, Gorenja Soška dol.-Erj (Torb.). vratnják, m. = prag, bie Thurschwelle, C.

vratolom, loma, m. 1) ber halebruch, Cig.; - 2) der Halsbrecher, der Wagehals, Habd.-

vratolomen, mna, adj. halsbrecherisch, wagehalfig, Cig., Jan., nk.

vratolomka, f. ein halsbrecherisches Beib, Habd .- Mik.

vratovilo, n. = vratilo, ber Beberbaum, Cig., Pot.-M., C.

1. vráziti, râzim, vb. pf. einrigen, Cig.

2. vráziti, im, vb. impf. fnarren: nemazano kolo vrazi, Cig.; = škripati: če so slabša vrata, bolj vrazijo, Notr.; slab godec vrazi, Poh.; otrok vrazi (plarrt), Poh.

vrâž, î, f. 1) der Aberglaube, Mur.; — 2) die Schwarzfunft, Mur.; vraži uganjati, Ravn. vráža, f. ber Aberglaube; vraže, abergläubi-

iche Borftellungen ober Gebrauche. vražár, rja, m. ber Bahrsager, Jan.

vražarica, f. die Bahringerin, Cig., Jan. vražáriti, arim, vb. impf. fich mit bem Bahr-

sagen abgeben, Jan. vrážast, adj. aberglaubijch, Cig., Zora. vražávati, am, vb. impf. = vraževati, C. vrážda, f. 1) ber Hass, ogr. - C.; — 2) bie Mordsühne, kajk.-Valj.(Rad); (hs.).

vrážen, žna, adj. 1) aberglaubisch, Mur.; -2) wahrsagerisch, Mur., Cig.; schwarzfünftlerisch, Mur.; - 3) = sovražen, seinblich, Cig. vraženík, m. ber Reuchelmorber, ogr.- Valj. (Rad).

vražev**anj**e, n. die Rauberei, M.

vraževáti, ûjem, vb. impf. zaubern, M.

vraževavec, vca, m. ber Zauberer, Vrt. vraževéren, rna, adj. aberglaubisch, Vrt.; vraževęrni cesar, Cv.

vražič, ića, m. dem. vrag; boš Teufelchen, Volk. - M., Prip. - Mik., Valj. (Rad); — ein Teufelsterl (von einem Buben), Valj. (Rad).

vražíti, im, vb. impf. 1) = sovražiti, haffen, anfeinben, Jan., C.; Uce nas kleti in vražiti, Levst.(Zb. sp.); čebele se vraže, Levst.(Beč.); – 2) (durch Zauberei) schaden, anthun, augaubern, Jarn., V .- Cig., C.

vrāžjak, m. ber Teufelsterl: ta vražjak zavidljivi! Levst. (Zb. sp.).

vrāžji, adj. Teufels, teuflisch (bef. in Flüchen); vražji človek; vražje delo.

vrážjica, f. vražja ženska, ein weiblicher Robold, Str.

vražljiv, íva, adj. aberglaubifc, Z., Vrt. vražnik, m. 1) ber Feind, ber Anfeinder, Jan., M.; - ber Satan, Mur.; - 2) = vražen človek, ein abergläubischer Mensch, Navr.(Let.).

vrážnost, f. die Feindseligkeit, Cig. $v\hat{r}b$, m. = vol vrbove barve, C.

vfba, f. 1) die Beide (salix); bela v., die meiße Beibe, die Bottweibe, ber Felber (salix alba), Cig., Medv. (Rok.), Strp.; v. žalostinka, bie Trauerweide (salix babylonica), Cig., Zora: = v. žalujka, Tuš.(R.); = uklonjena v., Rihenberk-Érj.(Torb.); = mila v., C.; - turska v., bet Oleander, C.; - 2) črnosivkasta krava take barve, kakršne je vrba, C., Ze-mon(Notr.)-Erj.(Torb.); — 3) neka riba, Notr. Bistrica-Erj.(Torb.).

vrbáča, f. ber Beidenbaum, Mur., ogr. - C., vzhSt.; (eig. ein ichlechter Beibenbaum, Z.). vrbanast, adj. = lisast, C.; - prim. vrbanec. vrbanec, nca, m. ber Rothlauf (bei Bferben. Schafen), Cig., C.

vrbanščak, m. mali, veliki v., bie blaue Urbanitraube, vzh St.- Trumm.

v?bar, rja, m. ber Beibenbohrer (cossus ligniperda), Nov.

vfbast, adj. (vrbovemu deblu ali štoru podoben): unwißig, Cig.

vîbče, eta, m. = vol vrbove barve, C. vrbeka, f. = beka, die gelbe Beide, Celjska ok. vîbež, m. der Tölpel, Cig.

vfbica, f. dem. vrba; eine fleine Beibe; - ber Bogestnöterich (polygonum aviculare), Tuš.

(B.). vîbič, m. neko jabolko, Sv. Jakob na Savi-

Erj. (Torb.). vrbičevje, n. coll. die Beiden, das Beidengebüsch, M.

vrbíka, f. neka trta, C., Konjice (St.) - Erj. (Torb.); die Beidenrebe, grüner Kanigel, Trumm.; - neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad).

Digitized by GOOGLE

vrbina, f. 1) ein großer Beibenbaum, C.; -2) ber Beibenwalb, bas Beibengehölz. vrbinje, n. das Beibengehölz, Cig., Jan., C. vrbisče, n. das Beidengehöld, Meg. vrbje, n. coll. die Beiden; — der Beidenwald. vîbnica, f. ber Beiberich (lythrum salicaria), M. víbov, adj. Beiden; vrbova veja, vrbov les. víbovec, vca, m. 1) der Beidenwald, Mur.,

Jan.; -2) = koš iz vrbovih šib, Fr.-C.;3) bas Beibenröschen (epilobium), Cig., Tuš.(B.), Medv.(Rok); — 4) neka trta, C., Celje-Erj. (Torb.), Trumm.

vébovica, f. das Weibenreis, die Weibenruthe, Cig., C.; v. po hrbtu ozdravlja lenobo, C. vrbovina, f. das Beibenholz, Mur., Cig.

vfbovje, n. coll. die Beiben; - ber Beibenmalb.

vfbovka, f. der Beidenbaum, Erj. (Izb. sp.). vfbovščak, m. 1) ein stattlicher Beibenbaum, Poh.; - 2) neka trta, C., Mariborska ok.-Erj. (Torb.); mali v., weißer Mehlweiß, Trumm. vfbovščina, f. das Beibenröschen (epilobium), C. vic, vica, m. 1) der Rrug; — 2) spodaj širji, zgoraj ožji škaf, ki drži 10 bokalov, jvzhŠt. vfčast, adj. frugförmig, Cig.

vfčati, im, vb. impf. 1) fnurren, Cig., Jan.; — schnurren, Cig., Jan.; — 2) feifen, Cig.; — v. na koga, C.

vřček, m. dem. vrč; bas Rruglein; vrček piva, ein Krügel Bier.

vrčič, íča, m. dem. vrč, Rez.-Valj. (Rad); tudi:

vrčûn, m. ber Reifer, Cig.

vrdan, vrdna, adj., LjZv., pogl. vredan, 1. vreden. vrdejáti, dénem, vb. pf., Cig., Polj., pogl. vardejati.

vrdévati, am, vb. impf., Cig., Jan., pogl. vardevati.

vrè, adv. = uže, že, Rib., BlKr., ogr. - C., Podgorje (Ist.)-Erj. (Torb.); ("vurè", Alas.). vręber, adv. = navkreber, bergauf, M., Z.; rajša gre voda tri dni okolo kakor en dan vreber, Npreg. (Notr.)-Let.; - (nam. vzreber); - prim. reber.

vreca, f. ber Sad, Guts. - Cig., Jarn., Jan., Rez.-Mik., nk.

vręcar, rja, m. 1) ber Sadler, Cig.; — 2) bas Beutelthier, Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.). vrecarnica, f. die Sadfabrit, SlGosp.-C.

vréčast, adj. sadförmig, Cig.

vréčati, am, vb. impf. nam. metati, Goriška ok.-Erj.(Torb.).

vręcati, im, vb. impf. = vrešcati, Vreme-Erj. (Torb.).

vréce, n. ber Sad, Meg., Mur., C., Dalm., Danj.-M., ogr.-Mik., Obloke-Erj. (Torb.); žimnasto vreće, Kast.; v vreču se maste oljike, kadar se dela olje ("samo v tem pomenu se je vzdržala stara beseda; vsaka druga podobna sprava je: žakelj"), Malhinje na Krasu-Erj. (Torb.); langer Getreibesad, C.; - ber Hobenbeutel, Rez.-C.

vrecenosec, sca, m. 1) ber Sadtrager, Cig.; - 2) neki metulj ponočnjak: ber Sadtrager

(psyche), Erj.(Z.).

vréči, vřžem, vb. pf. 1) merfen; kamen v koga v.; v. kaj na tla; — snega je vrglo (= padlo), C.; - v. kaj na koga, jemanden einer Sache beschuldigen, C.; — 2) ausmachen, ab. werfen; Gewinn eintragen, fich auszahlen; dobro mu vrže, Jap. (Prid.); iz svinca ločijo, če vrže. srebro, Vrtov. (Km. k.); ne vrže, eš ist nicht der Mühe wert, Zv.; - 3) v. se po kom, jemandem nachgerathen, nach-arten, Cig., C.; ne vrzite se po tem svetu! C.; v. se po žlahti, Dict.; = v. se v koga, Cig., C.; vrgel se je ves v svojega očeta, LjZv.; — 4) werfen, gebaren (von Thieren), Cig., Dol.

vréčica, f. dem. vreča; 1) das Sädchen, Jarn., Cig., nk.; — 2) das Net (zool.), C.; das

Getröse, Cig., Jan.

1. vred, vreda, m. 1) die Berlegung: kożo braniti vsakovrstnih vredov, Erj. (Som.); pos. neka bolezen, katero dobode človek črez pas od velikega truda ali sedeža, C. GBrda, Goriška ok.-Erj. (Torb.), Dol.; vred sem dobil, ich habe mich überhoben, Cig.; — der Leibschaden, Strek., DSv.; - die Milzo. Leberverhärtung, C.; — 2) das Geschwür, bie Giterbeule, Met., Mur., Jan., C.; dotikati se vredov gobavih, Cv.; ber Rarbuntel, C.

2. vred, m. za vred imeti, murbig achten, Guts .-Cig., Kor.-Mik.

vred, adv. 1) zu gleicher Beit, zugleich, C.; pri tebi in pri njem vred, C.; — 2) jogleich, Habd.-Mik., C_{\cdot} ; — 3) fammt; s kom, s čim vred; oče s sinom vred; z nočjo, z dnevom vred, mit Anbruch der Nacht, des Tages; - drugemu vred, wie ein anderer, C.

vredan, dnà, adj. = 1. vreden; (sliši se nav. vrdân).

vrédast, adj. = vredan, 1. vreden, Jan. (H.). 1. vréden, dna, adj. 1) perlegt, Štrek.; kadar človek od velicega truda ali sedeža oteče okoli pasa, vele, da je vreden (vredan), Rodik na Krasu, Lašče-Erj. (Torb.), Dol.; 2) geschwürig, Cig.; - 3) schwach, flein: naši otroci so še vredni, Čatež (Dol.) - Erj. (Torb.).

2. vręden, dna, adj. 1) würdig, wert; časti, spoštovanja vreden; nič vreden človek; ni piškavega oreha v.; mož moža vreden, ein Ehrenmann, C.; v. biti, verdienen: v. je kazni, da bi ga kaznovali; ni vreden, da ga zemlja nosi; to je vredno, da se razglasi; - vredno je, es ift ber Mühe wert, es lohnt fich; ni vredno, da bi se trudil za to; to vino je vredno svojega denarja; reč je več vredna, nego si dal za njo; fant je vseh vreden, kar jih je v vasi (kann sich mit allen messen); - 2) fähig, imstande, C., Temljine(Tolm.)-Štrek. (Let.).

3. vréden, dna, adj. frühzeitig: vrêdni krompir, Dol.; — prim. red = čas.

vrediti, im, vb. impf. (pf.?) verlegen, Dict.; bef an einer munben Stelle verlegen, webe thun: v. koga, v. se, C., BlKr., Notr. - M.; "kako si me vredil!" (ako si me namreč pograbil za boleč prst, za bolno nogo), Vreme-

Erj.(Torb.); — vredil sem se, ich habe mich überhoben, Cig., Notr.; (dovršna oblika pravilneje: uvrediti).

vredníca, f. = zel, ki celi vred, Dol.; - ber Chrenpreis (veronica filiformis), Medv. (Rok.). vrędník, m. = zel, ki celi vred (bolezen), Lašče-Erj. (Torb.); - ber Ehrenpreis (veronica chamaedrys), Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.); die Schwalbenwurz (cynanchum vincetoxicum), pod Kaninom-Strek.(LjZv.).

vrędnják, m. = zel, ki celi vred, Notr.; - bie Gundelrebe (glechoma hederacea), Ben.-Erj.

vrédnost, f. die Bürdigkeit; po vrednosti, nach der Burdigfeit, nach Berdienst; - ber Bert, die Gute; die Breismurbigfeit; po vrednosti kupiti, C.; - bie Bahrung, die Baluta; avstrijska v.; — tudi: vrednôst.

vrédnosten, tna, adj. 28ert -: vrednostni papirji, Bertpapiere, nk.

vrednota, f. ber Bert, Jan.(H.); - bie Bahrung, Jan.(H.).

vrednotnica, f. bas Wertzeichen, Jan (H.). vredoven, vna, adj. = vredan, 1. vreden, C. vrej, adv. v eno vrej, zugleich: kadar se bo z dvema v eno vrej trobentalo, Dalm.-M.; v en vrej, immerfort, SKr.; — prim. vred.

vrel, vrela, m. 1) = vrelec, die Quelle, C.; -2) (= vnetost, ber Gifer, ogr.-Valj.[Rad]).

vret, vrela, adj. 1) fiebend heiß, bruhheiß; vrela voda; - 2) eifrig, ogr.-Mik., C.; v. duh, C.; v. biti v dobrem delu, C.; vrele glave, Higtopfe, Vod.(Izb. sp.).

vreleek, cka, m. dem. vrelec; bas Quellchen. Cig., Jan.

vretčina, f. bas Quellwasser, Mur., C., Zora. vretčnica, f. bas Quellmaffer, Cig.

vrêtec, ica, m. 1) eine hervorsprudelnbe Quelle, Meg.-Mik., Guts.-Cig., Jarn., Jan., Cig.(T.); vrelce zovejo male izvirke, ki se po deževju pokažejo po gorskih senožetih, Bolc, Staro Sedlo-Erj.(Torb.); — 2) človek, zlasti otrok, ki neprestano govori, Bolc, Staro Sedlo-Erj. (Tolm.); — 3) ber Eifrige, ogr.-C.; — 4) ber Sprudelftein, Cig.(T.).

vrelica, f. die Siedhipe, C., Bleiw.(Let.).

vrelina, f. = vrelica, Jan.(H.).

vrelisco, n. ber Siebepuntt, Cig.(T.), C., Sen. (Fiz.).

vretnica, f. bas Sprubelmaffer, Jan.(H.). vrêlnik, m. ber Sprudelstein, Jan.(H.).

vrélo, n. der Sprudel, die Quelle, Cig. (T.), C., Vrt.; - hs.

vrélost, f. 1) = vrelica, die Siedehite. Jan. (H.); — 2) ber Eifer, C., ogr. - Valj. (Rad). vrélovec, vca, m. ber Sprudelstein, h. t.-Cig. (T.), Erj.(Min.).

vréme, ęna, n. 1) bas Wetter, die Witterung; - lepo, grdo, slabo v. je; hudo v., baš Ungewitter; - icones Better: v. se je naredilo; ali je v.? — 2) die Urfache, C., M.; vreme ti je jokati se, M.; - (tudi: vréme, jvzhŠt.; vrémen, vzhŠt., ogr.-C.).

vremence, n. dem. vreme, Valj.(Rad).

vremonik, m. das Weiterglas, das Barometer, Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., nk.

vremenit, adj. = vremeniten, ogr.-C.

vremeniten, tna, adj. = časen, ogr.-C., Let.; vremenitna smrt, ogr.-C.

vremeniti, im, vb. impf. wittern, C.; ves mesec tako vremeni, V.-Cig.; Kakor Jernej vremeni, Jesen cela se drži, Vod.(Pes.); v. se: tako se vremeni, es ist ein solches Better, Vod.(Izb. sp.); - vremeni se, es ist icones, heiteres Better, Cig., BlKr., Mik.; (vreméniti se, BIKr.-Let.).

vremenják, m. = vremenik, C.

vremenokáz, káza, m. der Wetteranzeiger, Sen. (Fiz.).

vremenoslôvje, n. die Meteorologie, Jes.

vremenoznanstvo, n. die Bitterungefunde, die Meteorologie, Cig., Cig.(T.). vremenski, adj. Betters, Bitterunges; vre-

menski prerok. vremenstvo, n. bie Witterungsverhältnisse, Cig.,

Jan.

vrénje, n. 1) bas Sieben; — bas Gähren; — 2) ber Bubrang, bas Betummel.

vrepiti se, repim se, vb. pf. 1) fich zugesellen, C.; — 2) sid anschiden; v. se, da bi kaj storil, v. se k čemu a. česa, Hal.-C.

vrệs, m. bie Seibe (erica), Mur., Cig., Jan.; mesnordeci v. = resa, die fleischfarbige Beibe (erica carnea), Tuš.(R.); — jesenski v., = vresek, bas Heibetraut (calluna vulgaris), Josch; — beli v., ber Augentrost (euphrasia officinalis), Josch.

vręsa, f. == vres, Jarn.

vresast, adj. heibicht, Cig., Jan.

vresat, ata, adj. heidig, Cig.

vręsek, ska, m. das gemeine Heidefraut (calluna vulgaris), Tuš.(R.), Nov., Štrek. vrésica, f. dem. vresa, bie Beibe, Jan.

vresisce, n. bas Beibefeld, bas Beibeland, Cig., Jan., Cig.(T.).

vresje, n. coll. das Heibetraut, Cig., Jan., Cig. (T.), M.

vrèsk, vréska, m. 1) das Geschrei, Bes.; heftiges Beinen, Jarn .; - 2) ber Effig, C.; - prim. vrisk.

vręskati, am, vb. impf. ad vreskniti; Rigen betommen, tnaden, Cig.

vręskec, kca, m. dem. vresek; bas Heibefraut, Kras-SIN.

vresketáti, etâm, éčem, vb. impf. lärmen, C. vréskniti, vresknem, vb. pf. fracend brechen, zerspringen: lonec vreskne, Dol.-Mik.; - eine Ripe befommen, Inaden, berften, Cig., Jan.

 $\mathbf{vr\hat{e}snica}, f.i) = grič z vresjem porasten, Kras;$ - 2) vresnice, die Beiben (ericaceae), Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.).

vresnják, m. die Heideflechte, Cig.

vrestilj, m. bie Beibe (erica carnea), Goriška ok.-Erj.(Torb.).

vresulja, f. die Beibepflanze, Jan.

vręšč, m. das Geschrei, St.; der Tumult, Cig. vreščák, m. ber Schreier, Slom .- C.

vrescalo, n. ber Schreier, ber Rreischer, Cig.

vréščati, im, vb. impf. ichreien, Cig., M., Dol., jvzh St.; freischen, Cig.; - rauschen, Cig.; voda vrešči, Boh.-C.; - meso je prijetno vreščalo nad plamenom, LjZv.

vreščav, áva, adj. freischend, Jan.; ichrill, Sol. vreščavec, vca, m. ber Kreischer, Cig.

vręščavîn, m. - labrač, C.

vręśćek, čka, m. = stržek, LjZv.

vretenar, rja, m. 1) ber Spinbelmacher, Cig., M.; — ber Spinbelvertäufer, Cig.; — 2) ber ben Spindelbaum bei ber Beinpreffe breht, Mur.; - 3) die Spindelschnede (fusus), Erj.

vreténast, adj. spinbelförmig.

vretence, n. dem. vreteno; i) eine fleine Spinbel; -2) ber Drilling in ber Müble. Poh.; -3) ber Wirbelfnochen, Cig., Cig., Cig. (T.), Erj. (Som.); - 4) ber Quirl (bot.), Cig.(T.); pšenica gre v vretenca (fchießt in Ahren), Lasce-Levst. (Rok.).

vretenčar, rja, m. vretenčarji, bie Birbelthiere (vertebrata), Cig.(T.), Erj.(Z.).

vreténčast, adj. quirlformig, Cig.

vretenčnica, f. die pindelförmige Honigbirne, C. vretonica, f. 1) die Spule, Mur., Nov.; - 2) die Schraubenspindel, V. - Cig., M; die Schraube, V., St.-Cig.; die Prefsichraube, ber Spindelbaum bei der Beinpreffe, Mur., V .-Cig.; - 3) die Kurbel, BlKr.-Let.; - 4) die Mühlradwelle, Mur.; — 5) die gemeine Matrele (scomber scombrus), Erj.(2.).

vretenicar, rja, m. ber Schraubenbreber, Cig.; – prim. vretenica 2).

vretenicast, adj. ichraubenformig, Cig.

vretenicica, f. ein fleiner Schraubstod, ber Schraubenfloben, V .- Cig.

vreteniti, im, vb. impf. 1) ben Spinbelbaum, die Pressipindel breben, Mur., C.; - 2) v. se: zito se vreteni, bas Getreibe ichießt in Ahren, Lašče - Levst. (Rok.); pšenica je zelenela, rastla, v klasje se vretenila, Jurč.; (= vreteniti, C.).

vretenka, f. ber Drilling in ber Muhle, ("vrtenka") Bes.

vreteno, n. 1) bie Sanbspindel, mit welcher (ohne Spinnrab) ber Faden gesponnen wirb; - 2) die Schraubenspindel, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); die Preisschraube, Cig.; der Spindelbaum bei ber Beinpresse, Mur., Dalm., Dol.; — 3) die Welle, der Wellbaum, der Haspel (als Hebezeug), V.-Cig., Jan., Frey.(Rok.), Savinska dol.; — die Mühltadwelle, Mur., Cig., Dol.; - bie Glodenwelle, Cig.; übhpt. jebe Belle in einer Daichinerie, Savinska dol.; — die Töpferscheibe, Cig.-Vest.; — 4) die Ruthe zum Flacheichutteln, C.

vréti, vrèm, vb. impf. 1) sieben; krop, mleko vre; - gahren; most vre; - in Aufwallung fein; vse vre po meni; po deželi vre, Cig.; — 2) sprudeln, quellen, hervorströmen; voda vre iz zemlje; — 3) in Menge u. schnell sich bewegen, strömen; ljudje vkup vro; — 4) rauschen; v oblakih vre (n. pr. pred točo); Roj mi je v cvetjiču vrel, Danj. (Posv. p.);

– schreien, murren: v. nad kom, Savinska dol.-C.; — praes. vrējem, jvzhŠt.

vrotica, f. eine Art Bicfel, C.; bas Frettchen (mustela furo), Erj.(Z.); — menda iz nem. vretina, f. die Quelle, ogr .- Mik.

vretje, n. 1) bas Sieben; - bas Bahren: bas Aufwallen; - 2) bas Gewühl von Menichen: v. mladenicev, Cb. - Valj. (Rad); niso se nič zmenili za vretje okolo sebe, Jurč.; v splošnem vretju izgubil se je posamezni človek, Jurč.

vreva, f. das Getümmel, Cig., Jan., nk.; - hs. vrez, vreza, m. ber Einschnitt, Nov., ogr .- Valj. (Rad).

vrézati, rêžem, vb. pf. 1) einichneiben; v. ime v drevesno skorjo; eingrapieren; v. črko v kamen; - 2) mit einer Gravierung verfeben: vrezan kamen, eine Gemme, Zv.

vręzávati, am, vb. impf. = vrezovati; rise v. v debla, DSv.

vręzek, zka, m. der Einichnitt, Mur,; - vrezki, Cijelierungen, DZ. vręzilo, n. der Grabstichel, Cig.(T.).

vręzováti, ûjem, vb. impf. ad vrezati; einichneiden; gravieren.

vrezovavec, vca, m. ber Graveur, Jan.(H.). vrganj, m. efsbarer Röhrenpilz (boletus edulis), Tuš.(B.), Valj.(Rad), BlKr.

vîh, vîha, vrhâ, m. 1) bas obere Ende, ber Gipfel, na vrhu visoke gore; drevesu vrh odtrgati; ber Scheitel (geom.), Cig., Cig. (T.), Cel.-(Geom.); ber Höhepunkt, Cig.(T.); do vrha priti, die größte Bobe erreichen, Cig.; do vrha dorasti, vzrasti, vrha dorasti, ermacijen; sin je vrha dorastel, Npr.-Krek; = vrha velik vzrasti, Npes.-Vraz; = pod vrh priti, C.; = svoj vrh dorasti, Prip.-Mik.; - 2) = gorica, vinograd, ber Beinberg, SlGor .-Mur., Cig., C.; v vrh iti, Mur., C.; Jaz pa imam vrha dva, Polna vina sladkega, Danj. (Posv. p.); — 3) ber Obertheil, bas Oben; po vrhu plavati, obenan schwimmen; na vrhu ležati, oben liegen; od vrha do tal, von oben bis unten; do vrha napolniti, bis obenan füllen = pod vrh napolniti, Cig.; - do vrha, vollig, Cig.; na vrh priti, nach oben tommen, auftauchen, jum Borichein tommen; (pren.) na vrhu biti, bie Oberhand haben, Cig.; na vrh iti komu, sich jemandem widerfegen, Fr .- C.; na vrh priti komu, jemanden gu Baaren treiben, überweisen, C.; - po vrhu, obenhin, oberflächlich; — po vrhu kupiti, in Baufch u. Bogen taufen; - po vrhu dati, obendrein (als Zugabe) geben; — z vrhom, gehäuft voll; z vrhom nameriti; z vrhom, im Überstusse, Cig.; vsega je z vrhom v domu, Vrt.; vsega z vrhom imeti, Levst. (Zb. sp.).

vih, praep. c. gen. = vrhu, oben auf; vrh drevesa, gore; vrh česa položiti; — vrh tega, obenbrein, überbies.

vîh, vfha, adj. = obnošen, folei ßig: vrha suknja, C. vrháč, m. 1) der Baumgipfel, C.; - der abgehauene Obertheil eines Baumes, V. - Cig., Gor.-M., nk.; obsekati debel vrhač, Glas.;

lopa je bila sestavljena iz okleščenih vrhačev, Bes.; — vrhači, das Abholz, Cig.; — 2) der obere Querbalten ber Thure, Gor.

vrháčo, f. pl. die oberen Theile des Flachfes, C. vrháčen, čna, adj. aus gröberem Flachs, rupfen,

vrhačevina, f. bas Gipfelholz, bas Abholz, C. vrhačje, n. = vrhačevina, (

v?hast, adj. ichleißig, C.

vrhat, ata, adj. 1) gipfelig, C.; mit ftarfen Gipfeln: vrhato drevje, Z.; — 2) gehäuft boll: vrhata mera, C., Z.

vfhati, vfham, vb. impf. 1) = vejati, (das Betreide) reinigen, Jan., Kras; - 2) = z vrhom polniti posodo, Notr.; vrhan, gehauft voll: vrhana mera, Tolm., Kras-Štrek.(Let.).

vîhek, hka, m. dem. vrh, ogr-Valj.(Rad). vfhek, hka, adj. schleißig, Mur., Jan., Mariborska ok.-C

vfhel, hla, adj. fchleißig, C.

vîhi, praep., Jsvkr., pogl. vrhu.

vîhič, m. neka vrsta čmrljev, ki imajo gnezdo vrhu zemlje v mahu, Bolc-Erj.(Torb.).

vihka, I. adv. obenauf, C.; — II. praep. c. gen., oberhalb: vrhka česa, C.

vihkar, adv. = vrhka I., oben, C.

vfhlast, adj. schleißig, C. vfhlav, adj fchleißig, C.

vîhnat, adj. gipfelreich: vrhnato drevo, C.

vîhnja, f. = vrhnje, BlKr.-Let.

vrhnják, m. 1) ber obere Mühlftein, ber Laufer, Cig., BlKr.-M.: - 2) ber Helm bes Brantweinteffels, ber Brennhelm, Cig.; - 3) vfhnjak, die obere Fensterleifte, ogr. - C., Valj. (Rad).

vîhnje, n. = smetana, bas Dbers, ber Rahm. Guts., Mur., St. - Cig., Jan., Mik., C.;

prim. nem. Obers.

vfhnjev, adj. Rahm: vrhnjeva juha, C. vîhnji, adj. ber obere; vrhnja obleka, vrhnja suknja, der Oberrod.

vrhot, la, m. ber Bipfel, bie Spige, Cig., Jan. vrholica, f. = vrholika, Medv.(Rok.).

vrholičen, čna, adj. vrholično zelišče = vrholika, Cig.

vrholika, f. bas Dolbengras, die Spurre (holosteum umbellatum), Cig., Medv.(Rok.).

vrholjan, ana, m. ber Bewohner einer Anhöhe, C.

vrhovat, ata, adj. 1) gipfelreich, Mur., Cig., Jan.; - 2) mit einer großen, schönen Rrone verseben: vrhovato drevo, Cig.; - 3) gegupft, gehäuft voll, Mur., Cig., Jan.; mera dobra, vrhovata, natresena, Krelj.

vrhováten, tna, adj. gipfelig: vrhovatno drevo,

vrhováti, újem, vb. impf. culminieren, Cig.,

h. t.-Cig (T.), C., Jes.

vrhovátiti, atim, vb. impf. haufen, aufhaufen, Jan., C., Svet. (Rok.), Bes.; anlagern, Erj. (Min.); in Haufen schichten, häufen: na kupe devati in v. gramoz, *Levst.* (Cest.); v. gomilo na gomilo, Levst.(Zb. sp.).

vrhovec, vca, m. 1) = gornik 2), ber Berghold, ber Beinbauer, C.; - ber Bewohner eines Berggipfels, ber Rogler, Jarn .; - 2) deblo pri vrhu, Savinska dol.; - 3) bie obere Thurschwelle, Cerkno(Goris.).

vrhovčan, m. - vrhovec 1), ber Bergholb, C. vrhoven, vna, adj. übergeordnet, Ober-, nk.; vrhovno vodstvo, die Oberleitung, Levst .-(Cest.); vrhovna oblast v deželi, bie Landeshoheit, Cig.(T.).

vrhovina, f. bas Obere, der Obertheil, Cig.; (n. pr. kisela repa pri vrhu, Notr.); — bas Oberholz, das Gipfelholz, übhpt. das Aftholz, ber Abichlag von Baumen, Cig., Jan., Dol., jvzhSt.

vrhovíšče, n. der Culminationspunkt, Cig.(T.), C., nk.

vrhovje, n. coll. 1) die Gipfel; vrhovjè, ogr.-Valj.(Rad); — 2) das Gipfelholz, ber Ab-schlag, Cig., C.

vrhovljanec, nca, m. ber Höhenbewohner, C. vrhovnat, ata, adj. gipfelig, Mur.; vielgipfelig:

vrhovnata jablan, Zv.

vrhovnik, m. 1) der Bewohner eines Berggipfels, ber Kogelbauer, Jarn ; — 2) ber Obere, ber Obmann, ber Borgefeste, C., UE. T.; — der Souveran, Cig.(T.), DZ.; — 3) = veči ploščat kamen, kakršne na zideh devajo po vrhu, Malhinje na Krasu-Erj.(Torb.); - 4) = hudournik, ber Bildbach, Cig.; 5) neki hrast z drobnim želodom in trdim lesom, rastoč po vrhovih, C.

vrhovništvo, n. die Souveranität, Cig.(T.). vrhovnjáče, f. pl. = vrhače, grobes Berg, C. vrhovnooblasten, tna, adj. vrhovnooblastni knez, ber fouverane Fürft, DZ.

vrhovnost, f. die Suprematie, Cig. (T.), C.; — die Souveranität, Cig.(T.); — dezelna v., die Landeshoheit, Cig.(T.), DZ. vrhovski, adj. 1) auf den Gipfeln der Berge

befindlich, Mur.; Berge, C.; - 2) Beinberge, C.

vrhovščak, m. 1) = gornik 2), nagornjak, C.; — 2) ber Bewohner einer Anhöhe, ber Rogler, Jarn.

vrhpoljec, ljca, m. neka trta, Nov., Ip.-Erj. (Torb.).

vîhu, I. adv. oberhalb, barüber, barauf; vrhu položiti, dejati. Dol.; - Kristusa vrhu (namr. na osla) posadijo, Krelj, Dalm.; razdejal je mesto ino je vrhu sol sejal, Dalm.; — II. praep. c. gen. oberhalb, über, Hip. (Orb.), nk., Dol.; en kamen vrhu drugega, Trub.; vrhu njega, Dalm.; gre vrhu morja, Trub.; vrhu groba, Dict.; - vrhu tega, obenbrein, überdies, nk.

vrhûnčast, adj. gipfelig, spiķig, C.

vrhunec, nca, m. ber Berggipfel; - (fig.) ber Gipfel, ber höchste Bunkt, ber Höhepunkt: na vrhuncu svoje slave biti, nk.

vrhuniti se, unim se, vb. impf. culminieren, Cig.(T.).

vrhutářen, čna, adj. vrhutářna stavbinska stroka, das Hochbaufach, DZKr.

vrîj, m. = tolmun, globodnica, eine tiefe Stelle im Baffer, GBrda - Erj. (Torb.); - prim. verii.

Digitized by Google

-- 798 --

vriniti, rînem, vb. pf. hineindrangen, hineinschieben; - v. komu kaj, jemandem etwas aufdringen, aufzwingen; - v. se, sich bineinbrangen, sich einschieben; v krdelo lepih pavov se vrine sraka, Met.; — sich aufdringen; — pomota se je vrinila, ein Frethum ift unterlaufen.

vrînjenec, nca, m. ber Einbringling, Cig., nk. vrinljiv, íva, adj. aufbringlich, zubringlich, Cig., nk.

vrîsk, m. 1) ein hellstimmiges Geschrei, das Freudengeschrei, bas Jauchzen; In trum se šum in vrišč in vrisk, Se turški boben sliš' in pisk, Pres.; — 2) nekaj zelo kislega: kislo kakor vrisk, (t. j. tako kislo, da človek, če je pokusi, zavriska ali zavrešči); — ber Essig, Cig., nk.; kisli vrisk, ki mu pravi vino, Jurč.

vrîska, f. ein helles Geschrei, Mur., Kr.-Valj.(Rad).

vriskáč, m. 1) ber Rauchzer, Cig.; — 2) rjavi v., rother Brullaffe (mycetes seniculus), Erj. (Ž.).

vriskalo, n. ber Jauchzer (zaničli.), Cig. vriskati, skam, ščem, vb. impf. hellstimmig schreien; jauchzen; od veselja v.; Po gorah grmi in bliska, Ljubček pa po polju vriska,

Npes.-Valj.(Rad); - (vriščem, Štrek., Ben.-Kl.).

vrisket, éta, m. helles Geschrei, C. vrisketáti, etâm, éčem, vb. impf. hellstimmig

schreien, jauchzen, Cig., C.

vriskniti, vrisknem, vb. pf. hell aufschreien, autjauchzen.

vrísniti, vrísnem, vb. pf. = vriskniti, Cig., M. vrist, m. = vrisk 1), hellstimmiges Geschrei, ber Larm.

vríščati, ím, vb. impf. pogl. vreščati.

vriti, rijem, vb. pf. einwühlen, Cig.; - eingravieren, Jan.; - v. se, fich hineinbrangen, Let.

vrîtnik, m. der Fußstoß, der Fußtritt, Kras-Erj.(Torb.).

vritnjáčiti, ačim, vb. pf. v. koga = v rit ga suniti, C.

vrîtnjak, m. = vritnik, C.

vrivati, am, vb. impf. ad vriniti; hineinichieben, hineindrängen; - v. komu kaj, jemandem etwas aufzudringen suchen; - v. se, sich hineindrangen ; - fich einbrangen, fich aufbrangen; - misli se vrivajo, Gebanten brangen fich auf, steigen auf.

vrjè, n. = vrij: vrja zijajo, DSv.

vfkati, am, vb. impf. 1) quaten, Mur., Cig.; - 2) girren, M., Z.

v?kełnica, f. = sredpostna sreda, (ker na ta dan vrklo vpikavajo v zemljo). Trst. (Glas.). vîkla, f. = otka, die Bslugreute, Jan., Poh .-

vîklica, f. dem. vrkla, Jan.

vrklin, ina, m. = pletena vrša v ribjo lov, ber Garniad, (nam. brklin, prim. burkla?) Srpenica (Goriš.)-Erj.(Torb.).

vit, vfla, adj. bieder, brav, wader, vortrefflich, Mur., Cig., Jan., Mik., nk.; — schon (von Menichen), zap.St. - C.; - vrlo, adv. fehr. tüchtig, ftart, nk.

vrlak, m. der Biedermann, Bes., Let.

vilec, lca, m. = mramor, bie Maulwurfs. grille, kajk .- Valj. (Rad).

1. vrlina, f. ber Borgug, die Tugend, Cig.(T.),

2. vrlina, f. 1) die Zaunöffnung, Mik., BlKr.; (črez vrlino vozijo na njivo, na vrt; tam napravijo leso ali pa zagrade z vejevjem, BlKr.); sploh veča luknja v ograji ali steni, zidani in leseni, Dol.; - 2) aus Brettern gemachtes Gartenthor, M.; = lesa, vrnila, Levst.(Pril.).

vrlota, f. = 1. vrlina, Valj.(Rad). vrlost, f. die Biederkeit, die Bravheit, die Bortrefflichteit, Cig., Jan., nk.

vinčati, im, vb. impf. murren, C.; - prim.

vrníca, f. = prvo seno po travnikih, Cerkno-(Goris.); - neka vrsta trave, Vod.(Izb. sp.).

vrnila, f. eine hölzerne hofthur, V.(Rib.)-Cig.; = lesa, ki zapira vrzel, Cv.; - tudi pl. vrnile, eine von felbst zugebende Feldthur, Polj., SKr.; odpirati učenjaški pretiranosti vrnile in vrzeli, Cv.; — (pravilneje menda: vrníla *n. pl.* prim. vrnilo).

vrnilo, n. vratca ali lesa, ki se sama odpira in zapira, Burg. (Rok.), Notr.; - ber Drebbaum, Cig.

vrnîtev, tve, f. die Rüdfehr.

viniti, nem, vb. pf. 1) umtehren machen, zurud. treiben, abwenden, C.; v. živinče na paši; grešnika vrniti od greha, Jap. (Sv. p.); v. vedomca = gredočega vedomca ogovoriti in s tem vzdramiti, Tržaška ok.-LjZv.; - 2) v. se, zurudtehren, zurudtommen; domov se v.; - 3) guruderstatten, zurudgeben; zurudzahlen, dolg v.; - erwidern; v. pozdrav; vergelten, v. komu, kar mu je hudega storil. vrnjeka, f. ber Streit, ber Bant, Cig., vzhSt., ogr.-C.; - prim. vrnčati.

vrnjekati, am, vb. impf. zanten, zwisten, C.; - prim. vrnčati.

vrnjékav, adj. zántisti, C. vròč, vroča, adj. heiß; vroča voda; vroč dan; vroče je; vroče mi je.

vročati, am, vb. impf. ad vročiti; einhandigen. austellen, Cig., Levst.(Nauk), nk.

vrocba, f. bie Buftellung, Cig., C., Levst (Nauk). vrocbarina, f. bie Buftellungsgebur, Levst. (Nauk).

vročektven, vna, adj. heißblütig, ogr.-M., nk. vrocektvnež, m. ber heißblutige, nk. vrocektvnik, m. der Beigblütige, nk.

vročekkvnost, f. die Heißblütigkeit, nk. vročevanje, n. das Einhänbigen, das Zustellen,

Levst.(Nauk), nk. vročeváti, ûjem, vb. impf. = vročati; ein-

händigen, zustellen, Cig., Jan., M., Levst.-(Nauk), nk.

vrocevavec, vca, m. ber Einhanbiger, ber Bufteller, Jan.(H.).

vročíca, f. hipiges Fieber, Cig., Jan., DZ ;der Hikausschlag (bei Thieren), Strp.; - po hs. vročíten, ina, adj. Bustellungs, Cig., nk.; vrocitni list, ber Buftellungeichein, vrocilna pola, der Buftellungsbogen, Levst. (Nauk).

vročilo, n. die Buftellung, Cig., Levst. (Nauk). DZ.

vročína, f. bie hite; huda vročina je; - bie Fieberhite.

vročinjava, f. = vročina, die Fieberhite, Valj. (Rad).

vročînski, adj. Hip; vročinska bolezen, ber Tuphus.

vrocîtev, tve, f. die Zustellung, DZ., Levst. (Cest.), nk.

vročíti, ím, vb. pf. einhändigen, zustellen, Guts.-

Cig., Mur., Jan., C., DZ., nk. vročitven, tvena, adj. Bustellungs: vročitvena

pola, DZkr.

vročnica, f. 1) hisiges Fieber, Mur., Cig., Jan., nk.; - das Gallenfieber, C .; - 2) vrocnica, Das Quellwaffer, Klanec-(Ist.), Erj.(Torb.); (nam. vrotčnica, prim. vrotek 1)).

vročník, m. ber Bufteller, Levst. (Nauk). vrocnina, f. bie Buftellungegebur, Cig., DZ., nk. vrocost, f. die Sige, Meg., Dict., Dalm., Kast. vrojen, éna, adj. (part.) = prirojen, angeboren, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

vrojíti se, ímse, vb. pf. infolge eines Schwarmes fich anbauen (v. Bienen), V .- Cig.

vrôtek, tka, m. 1) die Quelle, C.; — 2) = vrenje: od vrotka jesti, ne pa vse prestano, BlKr.; -3) = penasta skorja na kuhi, kose kuha in vre, ki jo je treba z žlico posneti, BlKr., Dol.

vfpati, vfpam, pljem, vb. impf. = vrtati, grebsti, kopati, C., Z., Dol.; - abzunöthigen

juchen, C.

vîpca, f. C., Vrt., pogl. vrvca. vîskati, am, vb. impf. inirren, inirichen (v. Sande), Cig.

vrst, î, f. 1) bie Reihe, C., Vest.; od treh vrsti raznih kamenov, Dalm.; z vrstjo mož za možem, ber Reihe nach ein Mann nach bem andern, Levst.(Rok.); nav.: za vrstjo; brez vse vrsti, Skrb.-Valj.(Rad); - 2) bie Art, Znid.; človek moje vrsti, meinesgleichen, Z., Vrt.; ni živel v stare čase, nego za naše dobe, z mojo vrstjo in pred mojimi očmi, LjZv.; - 3) das Lebensalter, ogr.-Mik., C. vísta, f. 1) bie Reihe; dolga vrsta hiš; po vrsti, der Reihe nach; pride mi vrsta, es trifft mich die Reihe, Levst.(Zb. sp.); —2) die Beile; — 3) die Art, die Kategorie; boljše vrste; — der Rang: prve vrste, ersten Ranges; biti komu vrsta, jemanbem im Rang gleich fein, V.-Cig., M.; clovek moje vrste, meines. gleichen; hoditi z ljudmi svoje vrste; -Kraljestvom našim ni vrste (haben nicht ihresgleichen), Npes .- Vod. (Pes.); -4) bas Lebensalter, Mik.; s kom si v ravni vrsti biti, mit jemanbem im gleichen Alter fteben, C.; - v vrsto stopiti, k vrsti priti, gescheit werben, in die Bernunftjahre treten, C., Z.; - vrsta, Gor.-Valj.(Rad).

vrstáti se, âm se, vb. impf. = vrstiti se: vrsta se druga zgodba za drugo, Zv.

vfsten, tna, adj. 1) Reihen : vfstni števnik, bie Orbnungszahl, Jan.(H.); - 2) specififch, Cig.; vrstni razloček ali beleg, specifischer Unterschied, Cig.(T.); - 3) tuchtig, vortrefflich, Jan., SIN., BIKr.-Navr.(Let.); - 4) gleich. alterig, Cig.; — (großjährig, M., C., Z.). vrstica, f. dem. vrsta; die Beile.

vrstílen, lna, adj. vrstílni številniki, bie Ordnungszahlen, Jan., Cig. (T.), Levst. (Sl.

Spr.).

vrstiti, im, vb. impf. in eine Reihe stellen. reihen, Mur., Cig., Jan.; - nach der Art ordnen, claffificieren, Cig., Jan.; - ber Reihe nach reichen: majoliko so vrstili iz rok v roke, Jurc.; - v. se, abwechseln, sich ablösen, nach ber Reihe abwechselnd thun; dnevi in noci se vrstijo; vrstimo se pri delu; ber Reihe nach gelangen: Od brata do brata vrsti se bokal, Levst.(Zb. sp.).

vrstnica, f. die Altersgenossin, die Beitgenossin. vrstnik, m. der Altersgenoffe, der Beitgenoffe. vrstnjak, m. = vrstnik, Cig., BlKr.-DSv.

vistnost, f. die Beitgenoffenschaft, Cig.

vîstoma, adv. reihenweise, Cig., Jan., Cig.(T.), Bes.

vrstovníca, f. bie Gespielin, Npes .- Vraz. vîš, m. = vrša, Cig., Ist.-Erj.(Torb.). vîš, î, f. das Getreide, Dict.-Mik., Jan.; nasad vrši, Dict.-Mik.

vfša, f. die Fischreuse, Dict., Mur., Cig., Jan., Dalm., Hip. (Orb.), ogr. - Raič (Nkol.); = pleten koš v ribjo lov, Vrt., Bilje na Ipavi-Erj.(Torb.), Dol.; moreš-li mrežo napolniti z njegovo kožo in vršo z njegovo glavo? Dalm.; raku nastavljajo vrše, sake in mreže, Erj.(Izb. sp.).

vrsaj, m. bie gum Austreten ober Ausbreichen bestimmte Getreidelage, Mur., Cig., Jan., Danj .-Mik.; = nasad prosa, ki ga živina ovrši, hodeč po njem na okrog, M., BlKr.; ein Saufe ausgebroichenen Getreibes, Kras-Mik., vzhSt.; — ein Haufe ausgeworfelten Getreibes, Cig., M., C., Dol., Goris.; — = kup: vršaji zlata, Levst.(Zb. sp.).

vŕšati, im, vb. impf. = vršeti: mrzel veter je vršal okolo naju, Glas.; na lipi je vršalo, LjZv.

vesba, f. die Handhabung, DZ.; ber Betrieb, Nov.

vîšec, šca, m. dem. vrh, Valj.(Rad); ber Gipfel. Cig.

vřšek, ška, m. = vršec, Cig.

vršęl, m. i) = barka, Gor.-Cig.; -2) =2. vršelo, Vod.(Izb. sp.), (napačno); - prim. it. vascello = barka.

1. vršelo, n. die Schat, Mur., Cig., Jan., C., Met., Ravn.; v. ptićev, V.-Cig.; v. plašnih golobov, Navr.(Let.).

2. vršélo, n. der Mastbaumforb, Mur., C.; prim. vršel 2) (?).

vfšen, šna, adj. Gipfel-, M., C. vršenéti, ím, vb. impf. = vršeti, C.

vršeniti, im, vb. impf. 1) erheben, C.; - 2) v. se, sich heben, machsen, gebeihen: travnik se po dežju vršeni, (pren.) v. se v dobrem ogr. - C.; med travo se vršeni lepo divje cvetje, ogr. - Valj. (Rad); - 3) v. se, sich tummeln: vidimo, kak se vršenijo male dekličke okoli svojih cvetnih gred, ogr.-Valj.-(Rad); bistro se vršenijo mlade žabice v vodi, ogr.-Valj.(Rad).

víšenj, šnja, m. ber Dreschmonat (August), C. 1. vrsenje, n. bas Austreten bes Getreibes,

2. vršénje, n. die Ausübung, nk.

3. vršenje, n. bas Raufchen, bas Braufen; Zasliši vetrov se sovražno vršenje, Preš.

vršeti, im, vb. impf. rauschen, sausen, brausen; Ko oster piš skoz zrelo rž, Tako so te (pošasti) vršele, Preš.

vršič, íča, m. dem. vrh; ber Baumgipfel; die Zweigspiße; mlad vršič odtrgati.

vršiček, čka, m. dem. vršič; bas Gipfelchen; vršičke pelina v vino dejati; - bie Blume an einem Beidwure, Cig.

vršíčevje, n. coll. die Baumgipfel; - die

Aweigspiken.

vršíčevlje, n. coll. ber Schmalftrahl (stenactis bellidiflora), Bilje pod Gorico Erj. (Torb.). vršiciti, îcim, vb. impf. mit Gipfeln (Spigen) oben verfeben, Cig.

vršîčje, n. coll. die Baumgipfel; — die Zweigfpigen.

vršíčkati, am, vb. impf. v. trte, t. j. vršičke jim prirezavati, M., Vrtov.(Vin.).

vršilišče, n. die Betriebeftatte, DZ. vršílo, n. ber Betrieb, Cig.(T.), DZ.

vršína, f. 1) die Gipfelhohe, C.; - eine große Bergspiße, Cig.; — 2) = vrhovina, das Oberholz, Jan.

vršîtelj, m. ber Bollzieher, Jan., DZ.

1. vršîtev, tve, f. das Austreten des Getreides, Habd.-Mik., Jan.

2. vršîtev, tve. f. 1) die Bollführung, Jan.; - 2) die Feier, die Festlichkeit, Jan.

- 1. vršíti, im, vb. impf. das Getreibe mit Bieh austreten, Cig., Jan., Notr., Dol., jvzhSt.; nemaš volu, kir (= ki) vrši, gobca zavezati, Dalm.; v. s kolesi in konji, Dalm.; s konji proso vrše, Dol.
- 2. vršiti, im, vb. impf. 1) gu Saufen bringen, Saufen machen, Cig., Rib .- M.; haufen, aufhäufen, Mur., Cig.; stog v., dem Beuschober bie Regelform geben, Cig.; krompir v. (anhaufeln), V .- Cig.; - 2) ausüben, vollziehen, Jan., Mik., nk.; svoj uradni posel v., DZ., nk.; mašo v., Meffe lefen, Svet. (Rok.); - begeben, abhalten, C.: — v. se, vor sich gehen, geschehen, stattfinden, Jan., BlKr.-M., nk.; zdaj se masa vrsi, jest wird bie Deffe gelefen, BlKr.-M.; naj se vrši volja božja, es geichehe ber Wille Gottes, BIKr .- M.; dela na vodi vrše naj se po zakonih o vodah, Levst. (Nauk.).
- 1. vršník, m. die Getreideabgabe an die Grundherrschaft, ber Getreibegins, St. - Cig., Jan.,
- 2. višnik, m. ber Scheitelpunft, ber Culminationspuntt, Jan.(H.).

vîšnjak, m. 1) ber obere Mühlstein, ber Laufer. Cig., C.; - 2) gornji počrezni kamen pri vratih, Skrilje pod Čavnom-Erj.(Torb.). vršûljek, ljka, m. neki del vrše, Dol.

1. vit, vita, m. 1) ber Garten; na vrtu, im Garten; — 2) = ograjena košenica, Polj.

2. vřt, vŕta, m. 1) ber Bohrer, Celjska ok.-C.; — 2) das Bohrloch, C.; das Loch übhpt., Habd.-Mik., C.; — (vrt, f. Jan.).

vrtáč, m. 1) = človek, ki vrta, ber Bohrer, Cig., Jan.; - 2) ber Reiber (ein Wirbel an ben Fenstern), V.-Cig.

vrtáča, f. 1) der Basserwirbel, Mur., Jan., C., Mik.; — 2) das Drehfreuz im Zaun: plotova vrtača pri lesi, $Z\nu$.

vrtáčina, f. der Bafferwirbel, C.

vrtáčiti se, ačim se, vb. impf. sich brehen (zaničlj.), Z., ZgD.

vrtálen, lna, adj. Bohr-, Cig.

vrtálja, f. = frtalja, eine Art Gierfuchen (it. fritella, Pfannentuchen), Goris. - Erj. (Torb.). vrtainica, f. die Bohrwerkstatt, Cig.; — die Bohrbant, Cig.

vftainik, m. bas Bohrwerfzeug, Mur.,Kor.-Cig. vftalo, n. 1) das Bohrwertzeug, Cig., Jan., Cig.(T.); - 2) ber Grübler, Cig.; - 3) ber Drilling (in Mühlen, Uhren u. dgl.), Cig.; 4) ein Ding, bas fich beständig breht, GBrda.

vîtanica, f. der Löwenzahn (leontodon taraxacum), C.

vrtanina, f. bas Bohrmehl, Cig.

vrtanj, m. 1) die Bindung, Habd .- Mik.; -2) veliki ženitovanjski kolač, ki navadno visi nad nevesto, C., BlKr.-Let.

vrtánja, f. 1) der Bafferwirbel, Mur., Cig., Jan., Met.; morska v., ber Mahlstrom, Cig.; – 2) eine Art Kuchen, C.

vftanje, n. 1) bas Bohren; — 2) bas Grübeln; slovniško v., grammatische Grübeleien, Levst. (Zb. sp.).

vrtanjek, njka, m. eine Art freisförmiger Ruchen (ein Hochzeitsbrot), ogr.-C.; = v krog zasukan kruh iz pšenične moke z lepotičjem na sredi, C., Ščav.; - pl. vrtanjki, ber Strudel (als Speise), ogr.-C.

vrtar, rja, m. ber Gartner, C., Boh., Levst. (Pril.), SIN., Dol.; moder, umetalen v., Trub.

vrtarica, f. die Gartnerin, DZ.

vftati, vftam, vb. impf. 1) bohren; — 2) grubelu; v. in premišljevati, Glas.; toliko časa so vrtali, da so pravo našli, Erj.(Izb. sp.). vrtav, áva, adj. kdor se rad vrti: vesela, vrtava in živa hišna, Jurč.

vrtavčen, čna, adj. munter, lebhaft, Cig. vftavec, vca, m. 1) človek, ki vrta, ber Bohrer,

Cig.; - 2) ber Grübler, Cig. vrtavek, vka, m. = vrtav, nemiren otrok, Gor. vrtavica, f. die Drehfrantheit der Schafe, C. vrtavka, f. 1) der Kreisel; kremarica se zasuče kakor vrtavka, Erj.(17b. sp.); — 2) baš Drechsterwerkzeug, ber Zwirl, Jarn., Mur.;
— 3) neka otročja igrača: kol v zemljo

zabit, na katerem se vrti poprečen les, Poh.; - 4) ber Ring, C.; - ber Birbel: vratna

Digitized by Google

v., ber Halswirbel, Cig.; - 5) vítavke, bie Bohrfliegen (trypetae), Cig.(T.), Erj.(Z.). vrtavkast, adj. freifelformig, Cig.

1. vîtec, tca, m. dem. 1. vrt; 1) bas Bartchen; – 2) der Läuferplaß auf dem Bogelherde, Cig. 2. vPtec, tca, m. ber Birbel: stane velik vrtec vetra, ogr.-Valj.(Rad).

1. vîtek, tka, m. dem. 1. vrt; vrtèk, tkà, Valj.

2. v?tek, tka, m. bie Schraube, Mik.

vrtelast, adj. ichraubenformig, Cig., Jan.; -spiral, Jan., C.

vrtelec, lca, m. 1) der Kreisel, Jan.; — 2) der Wirbel: vrtelec vetra, ogr.-Mik.

vrtelj, m. 1) eine Borrichtung bei Zaun öffnungen, um das Eintreten bes Biehes zu verhindern, das Drehtreuz, Mik .; — 2) der Bwirl ber Drecheler, Mik.; - 3) = prednji oplen, ber vorbere Ripfftod beim Bagen, (vrtel) C., vzh.St.; - 4) ber Birbelwind, (vrtel) ogr.-C., Valj.(Rad); - 5) ber Birbel am Ropfe, Valj. (Rad); - (pisava te besede ni gotova).

vetelja, f. bas Drehfrenz in ber Baunöffnung, Gor.-Cig., C., Mik., Kr.-Valj.(Řad).

vrteljáti se, am se, vb. impf. sich breben. Železniki (Gor.).

vrteljčen, čna, adj. Awirl: vrteljčni sveder, ber Zwirlbohrer, Jan.(H.).

vrteljec, ljca, m. dem. vrtelj; ber Zwirl, Jan. vrtelka, f. ber Burfelbecher (fritillus), Dict.

vrtelo, n. 1) bie Schraube, Cig., Jan., C.; — 2) ber Drilling in ben Muhlen, Jan.; — — 2) ein unruhiges Rind, C.

vften, tna, adj. Garten.

vrtênica, f. neka trta, C., Ip.-Erj.(Torb.). vrtệnje, n. bas Drehen.

vrtep, épa, m. die Grotte, Jan., Poh .- C., Trst. (L.et.).

vrtéti, ím, vb. impf. brehen; v. kolo; - v. se, sich brehen; kolo se vrti; v glavi se mi vrti, ich habe ben Schwindel.

vrtež, ęza, m. 1) die Drehung, Cel.(Geom.); - das Birbeln, das Gewirr, C., Vrt.; v vrtežu in vihri življenja, LjZv.; — 2) = vijak, bie Schraube, Cig.(T.), (stsl.); — tudi:

vrtežen, žna, adj. wirbelnd, wirbelig, Levst. (Zb. sp.).

vrtič, ica, m. dem. vrt; ein fleiner Garten. vrtiček, čka, m. dem. vrtič; ein fleiner Garten. vrtilen, Ina, adj. rotatorija : v. potres, Jes. vrtilják, m. bas Ringelspiel, Jan.(H.).

vrtîljka, f. 1) die Rotationsmaschine, Cig.(T.); - 2) der Rollmustel, Erj.(Som.).

vrtîtnica, f. parna v., bie Dampfdrehicheibe, DZ. vrtilo, n. 1. das Drehwert, Cig.; — 2) = vratilo, ber Bell o. Benbelbaum, Cig.; -- 3) bie Spule, C.; — bas Spulrab (bes Bebers), Jan.(H.); — 4) = vijak, die Schraube, Mur., C., ZgD., UcT.; — 5) ber Bohrer, bef. bie burch Riemen in Bewegung gefette Rennspindel, C_{\cdot} ; — 6) = kolec, ob katerem se

vrte vrata, SKr.; - die Thurangel, Dol.; — 7) die Balze, C.

vrtînčast, adj. wirbelartig, Cig.; v. potres, Cig.(T.).

vrtînčina, f. ber Basserwirbel, Pres.

vrtínčiti se, încim se, vb. impf. sich im Kreise herumbrehen, fich wirbeln: Sava se vrtinči ob skalovju, *LjZv.*; valovi šumijo, da se vse vrtinci in peni, Bes.

vrtinec, nca, m. ber Birbel: ber Baffer .. Bind ober Staubwirbel; v v. se gnati, se obracati, fich im Birbel breben.

vrtînje, n. bas Bohrmehl, die Bohrspäne, C. 1. vrtisce, n. ber Drehpunkt, Cig. (T.).

2. vrtišče, n. die Gartenarea, DZ.

vrtiti, im, vb. impf = vrteti, Mur., Dol., Notr.-Z.; s svojim repom je vrtil (er hat gewebelt), Dalm.

vrtivec, vca, m. ber Umbreher, Cig.

vrtivka, f. 1) die Dreherin: burja vrtivka, ber Birbelmind, Nov.; -2) die Drehrampe, DZ. vrtjè, n. die Gartenwirtschaft, Levst. (Pril.). vrtljaji, m. pl. die Drehfrantheit, Cig. vrtljiv, íva, adj. leicht sich drehend, agil, Dict.;

— wantelmitthig, Meg.
vrtnár, rja, m. der Gärtner.
vrtnarica, f. die Gärtnerin.
vrtnarina, f. der Gärtnerlohn, Jan.

vrtnáriti, arim, vb. impf. die Bartnerei betreiben, Cig., Jan.

vrtnárski, adj. Gartner-.

vrtnarstvo, n. bie Gartnerei, bie Gartenfunft, bas Gartenwefen.

vîtnat, adj. gartenreich, Jan.

vrtníca, f. 1) die Gartnerin, Mur.; - 2) die Gartenerde, Mur.; — 3) die Gartenrose, Mur., Cig., Jan., nk; (tudi: vîtnica).

vrtník, m. 1) ber Gartner, Jarn.-Cig., Mur., Jan., LjZv., Erj. (Izb. sp.); - 2) ber Gartenlaubfänger (sylvia [ficedula] hypolais), C.

vrtnina, f. coll. die Gartengemachje: vrtnino z vodo poškropiti, Vod. (Izb. sp.); die Gartenerzeugnisse, C.; gorje vam, ki desetinite vrtnino! Jap.(Sv. p.).

vrtnîštvo, n. der Gartenbau, die Gärtnerei, Mur. vrtoglav, glava, adj. 1) ichminbelig; vrtila sva se, da sva bila oba vrtoglava, Jurč.; — 2) drehfrant, Cig., Jan.; vrtoglave ovce, Strp.; 3) ichwindelerregenb: vrtoglave strmine, Levst. (Zb. sp.); — 4) rappelig, verrück, Cig., Jan.; - schwinblerisch: vrtoglavo početje, bie Schwindelei, Jan.

vrtoglavec, vca, m. 1) ber Taumler, Cig., Jan.; - 2) ber Rappeltopf, ber Rappelgeift, Cig., Jan.; - ber Schwindler, Cig., Jan.; 3) die Quese (coenurus cerebralis), Erj.

vrtogláven, vna, adj. 1) = vrtoglav 1), schwinbelig, Guts., Cig., Jan.; - 2) schwindelerregend: v. pehar, ein Taumelbecher, Dalm.; - 3) rappeltöpfig, Jan. (H.); — schwindslerisch: vrtoglavna dela in početja, Cig.

vrtoglaveti, im, vb. impf. ben Schwindel haben, Svet. (Rok.).

vrtoglavica, f. 1) ber Ropfichminbel, Meg., Guts., Jarn., Cig., Jan., Cig.(T.), Žnid.;

— 2) bie Drehktankheit ber Schase: vrtliaji ali v., Erj. (Izb. sp.); - 3) ber Rappel, Cig. vrtogláviti se, glávi se, vb. impf. vrtoglavi se mi, es wird mir schwindelig, Jurc. vrtoglavje, n. der Kopffchwindel, Meg., Guts., Cig.(T.), Boh. vrtoglavka, f. = vijeglavka, Cig., Jan. vrtoglavnica, f. die Drehfrantheit ber Schafe, vrtoglavnost, f. 1) bie Drehfrantheit ber Schafe, Cig., Jan.; - 2) die Schwindelsucht, ber Schwindelgeift, Cig.; — 3) ber Rappel, Cig. vrtoglavost, f. 1) ber Schwindel (als Rrantheit), die Wirbelsucht, Cig.; - 2) die Drehfrantheit (der Schafe), Jan.; — 3) die Schwindelsucht, ber Schwindelgeift, Jan., nk. vrtógrad, m. = vrt, pos. ograjen vrt, Mur. vrtokljun, kljuna, adj. raca vrtokljuna (= ki vedno s kljunom vrta!), Levst. (Zb. sp.). vrtorep, repa, adj. niedrig ichmeichelnb, ichmeichlerisch, Jarn. vrtorepec, pca, m. ber Schmeichler, Guts .-Cig., Zora. vrtorepen, pna, adj. schmeichlerisch, Guts.; heuchlerisch, M. vrtorepje, n. die niedrige Schmeichelei, die Fucheschmanzerei, Jarn. vrtorêpka, f. die weiße Bachstelze (motacilla alba), C., Z., Frey. (F.). vrtorepnost, f. die niedrige Schmeichelei, die Fucheichwänzerei, Jarn.; - bie Beuchelei, M. vrtovina, f. 1) = vrtnina, bie Gartengemachse, C.; - 2) die Gartenerde, C. vrtovrat, vrata, m. die Rornweihe (falco [circus] pygargus), C. vrtulja, f. 1) ber Bafferwirbel, ber Binbwirbel, C.; - 2) die Drehmaschine, Jan.; - 3) der Rinderstehreif, Jan. (H.). vrtuljec, lica, m. ber Bafferwirbel, Guts .- Cig., Jan. vrtuljek, ljka, m. ber Bafferwirbel, Cig., Valj. vrtuljiti, ulim, vb. impf. im Kreise herumdrehen, vzhSt. - C., Z.; - die Breisipindel breben, C.; - v. se, sich dreben, C., Z.; v glavi se mi vrtulji, ich habe ben Schwindel, Z. vrtûljka, f. ber Birbel; burja sneg na vrtuljko (im Birbel) žene, Z.; ber Bafferwirbel. Hip. (Orb.), St. vrtûn, m. = vrtuljka, Jan. vrtúna, f., Jan., Cig. (T.), Nov., pogl. fortuna. viv, î, f. 1) bas Seil, ber Strid; - blago se po niti nabira, po vrvi zapravlja, Met.; - kogar je kača pičila, boji se zvite vrvi, Mur.; - 2) živa v., ber heerwurm (dolg, kači podoben izprevod ličink od Tomaževe musice (sciara Thomae), Erj. (Z.). vrvár, rja, m. ber Seiler, Meg., Mur., Cig., C., Ravn. (Abc.), nk. vrvarica, f. bie Geilerin, Jan. (H.).

vrvárnica, f. die Seilerbahn, Cig.

vrvárski, adj. Seiler-, Cig., Jan., nk.

vrvarstvo, n. bie Seilerei, bas Seilerhandwert, Cig., Jan., nk. verca, f. dem. vrv; Die Schnur, ber Bindfaben, Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk., Dol., Gor.; - vrvca, Cv. vîvčar, rja, m. ber Schnurmacher, Cig., C. vevčast, adj. ichnurformig, C. vrvčica, f. dem. vrvca; das Schnürlein, Meg., Ben.-Kl. vrvenje, n. bas Gewimmel: Tam zunaj vrvenje, drvenje ljudi, Greg. vrvetáti, etam, éčem, vb. impf. hin. u. herjchweben: zdaj in zdaj je kako zrnce snega vrvetalo po burji, Jurč. vrvéti, ím, vb. impf. wimmeln, Cig., Jan., C.; vse polno ljudi vrvi po ulicah, vrvež, m. die Gährung, Cig. (T.), Sol. vrvežína, f. das Gahrungsproduct, Cig. (T.), C. vrvica, f. ein bunner Strid, bas Geilchen, Dol.; — bie Schnur, BlKr.-M.; vrvica na kolovratnem kolesu, LjZv. vrvisce, n. der Schnürboden (im Theater), DZkr. vrvjè, n. coll. das Seilwert, das Tauwert, Cig. (T.), Let., DZ. vrvnja, f. das Gewimmel, das Gebrange, M. C., Mik. vrvnják, m. der Kabelraum auf dem Schiffe. das Kabelgat, Cig. vrvohodec, dca, m. ber Seiltanger, Levst. (Nauk). vrvohoja, f. die Seiltungerfunft, Jan. (H.). vrvranje, n. bas Sprubeln. vrvrátí, am, vb. impf. sprubeln; voda vre in vrvra v loncu; potoček vrvra; voda iz zemlje vfzati, am, vb. impf. ichnarren, Jan. vrzet, eli, f. 1) bie Lude in ber Mauer, Die Bresche, Cig., M.; vrzeli mesta Davidovega, Jap .- C.; bie Baunlude, bie Baunöffnung, Mur., Cig., Mik., Dol.; - = prelaz 3), ber gaun-fteig, C.; - bie Offnung bes hembes auf ber Bruft, M.; - bie Lude (fig.), nk.; - 2) ein lebendiger Baun, die Bede, Bolc, Tolm.-Erj. (Torb.). vrzet, zla, adj. ludig: v. plot, ein zerstörter Baun, V.-Cig., Rib.-Mik. vrzela, f. = vrzel: 1) die Zaunöffnung, Kras-M., C.; vfzela, St.; — 2) ein lebendiger Baun, die Hede, C.; ber Baun übhpt., GBrda. vrzelast, adj. ludig, ludenhaft, Cig., UcT. vrzęłca, f. dem. vrzel, Levst. (Zb. sp.). vrzelják, m. ber Lüdenzahn, Erj. (Som.). vrzeti, im, vb. impf. offen stehen: duri vrzijo, C. vrzitce, n. die Reftel, bas Schnurlein, Guts .-Cig., Jarn., C. vfzniti, vfznem, vb. pf. öffnen, Met., Mik.; plot v., eine Baunöffnung machen, Mur., Cig. vrzúkati, am, vb. impf. die Thur oft auf- und zumachen, Rib. - Mik.; Kaj zmerom z vrati vrzukaš? Lašče-Levst. (Rok.). vržaj, m. ber Burf, Mur.; - bie Burfweite, Mur., Jan., Valj. (Rad). vîžek, žka, m. ber Burf, Dict., Cig. vržęl, li, f. = vržela, Cig., Gor.

vržela, f. eine eiserne Bebelftange, Gor .; prim. it. vergelle, bie Ruthe. vsad, sada, m. 1) ber Schub bes Brotes in ben Ofen, Cig.; - 2) C., M., pogl. usad. vsaditi, im, vb. pf. einseten, pflanzen; v. drevo; - v. kruh, hlebe v peč, das Brot in ben Badofen ichieben. vsaj, adv. 1) wenigstens; — 2) = vendar, bennoch, boch, Meg., Trub., Dalm., Kast. vsaja, f. das Sepen (3. B. ber Baumchen), Cig., C.

vsajalnica, f. die Backschaufel, Cig., C. vsajati, am, vb. impf. ad vsaditi; 1) einfegen, pflangen; - seme korenine vsaja (treibt Burzeln), Jurč.: — kruh v. = hlebe v peč devati, das Brot in den Ofen schieben, einschieben; - križ v zemljo v., das Rreuz in die Erde feststeden, Jap. (Prid.); — 2) v. se = repenciti se; rad bi se vsajal, ko bi se ga kdo bal, Polj.

vsak, adj. jeber; vsak dan, taglich; - po vsakem, auf jeden Fall, unter allen Umftanben, Cig.; za vsako, jedesmal, Z., jvzhšt.; za vsako posebe, von Fall zu Fall, DZ.; vsako toliko, von Beit zu Beit, Goris; - vsak čiherni, ein jeglicher, C., nk.; - (vsaki ljudje, alle Bolfer, Krelj; vsaki mrtvi, alle Todten, ogr.-C.); (nam. vsak se govori nav. vsaki: vsaki človek, toda: vsak dan, Cv.).

vsakatéri, pron. jeber einzelne, jedweber, Dalm., Trub., nk.

vsakatérni, pron. = vsakateri, Rec. vsākbart, adv. — vsakokrat. Jan.(H.).

vsakdaj, adv. jeden Augenblick: vsakdaj mora priti, Cig.; - jeberzeit, immer, Met.-Cig., Jan., Mik.

vsakdanášnji, adj. täglich, alltäglich, Mik.; (vsakdenešnji, ogr.-M.).

vsakdanjež, m. ber Alltagsmensch, SIN. vsakdánji, adj. täglich, vsakdanji kruh; v. gost, ber Stammgaft; vsakdanji troški, laufende Auslagen, Cig. (T.); - alltäglich, gewöhnlich, gemein; vsakdanja obleka; v. izrek, ber Be-

meinplat, Cig. (T.). vsakdánjost, f. die Autäglichfeit, Cig., Jan., Jurč., nk.

vsakdánski, adj. = vsakdanji, Cig., Jan., Slom.

vsakdánščica, f. ber Gemeinplat, Cig. (T.). vsakdánšnji, adj. = vsakdanji, Jan.

vsakdo, pron. jederman, Cig., Jan., nk. vsākikrat, adv. jedesmal.

vsakkrat, adv. jebesmal, (vsakrat) Jan.

vsákoč, adv. jedesmal, jederzeit, C.; — in jebem Falle, C.

vsakočásen, sna, adj. jeweilig; po vsakočasnih zakonih, *DZ*.

vsakod, adv. überall herum, Mur., Cig., Jan., C., Mik.; vsakod so se vrstili griči za griči, Slovan.

vsakodob, adv. jeberzcit, C.

vsakojáčki, adj. allerlei, C., jvzhŠt., ogr., kajk.; — v. človek, ein Teufelöleri, vzhŠt., jvzhŠt.; — vsakojački (adv.), auf allerlei Beife, C.

vsakoják, adj. allerlei, allerhand, Jan., C., Blkr.; vsakojake zveri, Prip.-Mik.; — vsakojako, jedenfalls, C., BlKr. vsakojákost, f. die Mannigfaltigfeit, C. vsākokrat, adv. jebesmal. vsakokráten, tna, *adj.* jebesmalig. vsakoléten, tna, *adj*. alljährlich. vsakoręčen, čna, adj. pormitig, Ravn.-Cig., Gor. vsakoręčnost, f. ber Borwiß, Ravn.-Cig. vsakotéri, pron. = vsakateri, Mur., Boh., Dalm. vsakoúren, rna, adj. allftündlich, Cig. vsákov, adj. von jeder Art, allerhand: vsakovi grešniki, ogr.-C. vsakovrêd, *adv*. um jede Reit, C. vsakovísten, tna, adj. allerhand, allerlei, Cig., M., nk. vsakpot, adv. = vsakikrat, Jan. vs**ākršen,** šna, *adj*. allerhand, allerlei, C., nk. vsaksébi, adv. — narazen, auseinander; v. iti; — voneinander entfernt; hise stoje zelo v.; — iz: vsak k sebi. vsákšen, šna, adj. allerhand, Cig. vsákši, adj. = vsak, Mik., vzhŠt. vsaktéri, pron. = vsakateri. vsebina, f. ber Inhalt, Cig. (T.), nk. vsebostvo, n. der Pantheismus, Cig. (T.), ZgD. vsečútnost, f. die Jbiospnkrasie, Jan. vsèd, séda, m., Jes., pogl. used. vsedánji, adj. = vsakdanji: v vsedanji in praznični obleki, Zv.; (vsedenji, C.). vsedláti se, âm se, vb. pf. sich im Sattel festfegen, Fr .- C. vs¢dnji, adj. = vsakdanji, Cig., Jan., Podkrnci - Erj. (Torb.); vsednja obleka, Cig., Jan., nk., Podkrnci-Erj. (Torb.), Notr., Gor.; vsednji dan, ber Bochentag, Cig., Jan.; ob vsednjem, an Berttagen, Zv. vsednjost, f. == vsakdanjost, die Alltaglichkeit, vsedobro, n. die frainische Sternbolbe (astrantia carniolica), Medv. (Rok.). vsegamogoče, oča, adj. = vsegamogočen, Krelj, Alas., Dalm., Jsvkr. vsegamogóčen, čna, adj. = vsemogočen, allvsegamogóčnost, f. = vsemogočnost, bie Allneacht.

vsegavéden, dna, adj. = vseveden, allwissenb. vsegavędež, m. = vsevedež 2), človek, kateri hoče vse vedeti, Jurč.

vsegavédnost, f. = vsevednost, bie AUwiffenheit.

vsegavędóč, adj. = vseveden, allmissend. Mur., Cig.

vsegavędočnost, f. = vsevednost, bie MIIwissenheit, Cig. vsegaviden, dna, adj. = vseviden, alljehenb,

Mur., Cig.; vsegavidno oko, Ravn.-C. vsegavídnost, f. die Eigenschaft, alles zu sehen, Mur., Cig.

vsegd-, pogl. vsekd-.

vsejáti, séjem, *vb. pf. e*insáen, sáen.

vsekáko, adv. jedenfalls, Jan., nk.; - prim.

vsekam, adv. überallhin, Jan., SlGosp. - C.,

vsékati, sêkam, vb. pf. hineinhauen, einhauen; znamenje v. v drevo; v kamen v. kaj, etwas

vsekávati, am, vb. impf. = vsekovati.

vsek, vseka, m. ber Ginhau, Cig.

vsekamor, adv. überallhin, C.

in ben Stein hauen.

vsekakor, adv. = vsekako, Cig., nk.

hs. svakako.

Prip.-Mik.

vsèkda, adv. jeberzeit, immer, (vsegda) Mik. vsekdar, adv. jederzeit, immer. vsèkdaršnji, adj. immermahrenb, ogr.-M., C. vsekdašnji, adj. immermahrend, C., DZ. vsekde, adv. überall. C. vsekder, adv. überall, C. vsekdešnji, adj. überall vorhanben, C. vsekod, adv. überall herum, Mur., Jan. vsekováti, ûjem, vb. impf. ad vsekati; einbauen. vsėlę, adv. = vselej, Mik.; vselę, Mur. vselej, adv. jedesmal, allemal; - immer, Trub., Kast.; še v., noch immer, Schönl., Jsvkr. vsolęnji, adj. = vselešnji, Mur., Mik. vsèler, adv. = vselej, Ces. razglas od l. 1814. vselesnji, adj. was zu jeber Beit ift, jebesmalig, Cig. vseličkeren, rna, adj. allerlei, (vsličkeren) Mik. vselik, adj. allerlei, C. vséliti, sélim, vb. pf. ansiedeln: v najlepši kraj dežele jih vseli, Ravn.; v. se, einwandern, einziehen, sich ansassig machen, Cig., Jan., vseljenost, f. bie Gefshaftigfeit, Jan. vseljeváti, ûjem, vb. impf. ad vseliti, Jan. vsęknik, m. der Einwanderer, Cig., Jan. vsemir, m. das Universum, Zv.; — po češ. vsemíren, rna, adj. = ves voljen (vesoljen), Cig.(T.); — stsl. vsemîrje, n. ber Beltraum, Cig. (T.); - po stsl. vsemogòč, oča, adj. alimächtig, ogr.-M., nk. vsemogóčen, čna, adj. allmächtig, Jan., ogr.-M., C., nk. vsemogóčnost, f. die Allmacht, Cig., M., C., nk. vsemogoštvo, n. die Omnipotenz, ZgD. vsenaúčen, čna, adj. = vseučen, Jan.(H.). vseóbčen, čna, adj. = občen, Jan., C., nk. vseoblast, f. die Allgemalt, Mur., Vest. vscoblásten, tna, adj. allgewaltig. Mur., Cig., vseoblastje, n. die Allgewalt, Cig.; die Machtvolltommenheit, Cig. (T.). vseobséžen, žna, adj. allumfassend, Cig., Jan. vsepovsod, adv. überall. vserod, adv. überall, (tudi: po vserod), Soška dol., Cerkljansko, Idrijski svet-Erj. (Torb.); od v., von allen Seiten, Idrija. vsesáti, âm, vb. pf. einfaugen. vsesiten, ina, adj. allgewaltig, Cig. vsesitnost, f. die Allgewalt, Cig. vseskoz(i), adv. 1) immer, ogr.-M., C., Jsvkr.; — 2) durchaus, allgemein, Cig.

vseskôzen, zna, adj. immerwährend, C. vseskupen, pna, adj. allgemein, univerfell, Cig., Jan., DZ., C. vsesplóšen, šna, adj. = splošen, Cig., C., DZ. vsestrán, strána, adj. = vsestranski, Cig. (T.).vsestránost, f. die Allseitigkeit, Cig.(T.). vsestránski, adj. allfeitig, Cig., Jan., nk. vsesvečnják, m. der Monat Rovember, vzh-Št.- C. vsesvę̃ščak, m. der Wonat November, Habd.-Mik., ogr.-Valj. (Rad). vsesvéten, tna, adj. Belt : vsesvétna razstava, die Beltausftellung, DZ. vseučen, čna, adj. enchilopabilo, Cig.; vseücni slovar, bas Conversationslegicon, Jan. (H.)vseučilišče, n. die Universität, Mur., Cig., Jan., nk. vseučilíščen, čna, adj. Universitats . Cig., Jan., nk. vseučilîščnik, m. der Universitätshörer, nk. vseučilīški, adj. Universitāts-, nk. vsevati, am, vb. impf. ad vsejati; einfaen. vsevdîlj, adv. fortmahrend, in einem fort, Cig., Erj.(Min.); dež je padal vsevdilj, Erj.(Izb. sp.). vsevdîljen, lina, adj. fortwährend, Cig. vseveden, dna, adj. allwissenb, Jan. vsevêdež, m. 1) ber alles weiß, Bes., Zora; — 2) ber Raseweise, Cig. vsevédnost, f. die Allwissenheit, C. vsevedoč, oca, adj. allwiffend, Cig. vsevid, vida, m. ber Allsehende, Cig. vseviden, dna, adj. alliehend, Jan. vsevlad, vláda, m. ber Dictator, h. t.-Cig.(T.). vsevladstvo, n. die Dictatur, Cig.(T.); prim. vsevlad. vsîkdar, adv. = vsekdar, ogr., jvzhŠt. vsîkde, adv. = vsekde, M. vsikniti, siknem, vb. pf. hineinsprigen, Cig., Jan. vsîkod, adv. = povsod: od v., von allen Geiten, Jan. vsiliti, silim, vb. pf. aufzwingen, aufbringen; - v. se, sich einbrängen, sich aufbrängen. vsiljenec, nca, m. der Eindringling, Jan., C., nk. vsiljeváti, ûjem, vb. impf. ad vsiliti. vsiljiv, íva, adj. aufdringlich, Cig.(T.); v. in siten, Jurč. vsiljivec, vca, m. ber Aufbringliche, Jan. (H.). vsiljivost, f. die Aufdringlichkeit, Jan. (H.). vsip, sipa, m. das hineinschütten, die Einstreuung, Cig. vsipati, sîpam, pljem, vb. impf. ad vsuti; hineinschütten; (vb. pf. = vsuti, St.). vsipávati, am, vb. impf. einichütten, Mur. vskakováti, ûjem, vb. impf. aufspringen, M.; zakaj vi, visoke gore, vskakujete? Trub.(Ps.); - (nam. vzsk-). vskóčiti, skôčim, vb. pf. emporspringen: v. ("uskočiti") na noge, Mik.; — (nam. vzsk-). vskóčiti se, skôčim se, vb. pf. zuvortommen: vskočil se mi je, M.; mislil sem jaz povedati, pa se mi je bil on vskočil, BIKr.-M. vskok, skoka, m. das Zuvortommen, BlKr.-Z.

vslèd, praep. c. gen. 1) nach: ovce moje hodijo vsled mene, C.; - 2) infolge, Cig., Jan., nk. vsoben, bna, adj. inharent, Cig. (T.); - stsl. vsobljen, adj. = vsoben, Cig.(T.); -– stsl. $vs\hat{q}bljenost$, f = vsobnost, Cig.(T.); po stsl. vsobnost, f. bie Inharenz, Cig. (T.); -po stsl. vsod, adv. = povsod, Cig., Rihenberk-Erj. (Torb.). vsôdik, adv. = povsod, Danj.-Mik. vsost, f. die Allheit, die Gesammtheit, Cig. (T.). vsóta, f. die Summe, nk.; - po hs. svota. vsotnják, m. bas Summenglieb, Cig. (T.); bie Summenformel, Cig. (T.). vsotoma, adv. ber Summe nach, DZ. vsfkati, sfkam, čem, vb. pf. einsaugen; absorbieren, Cig. (T.), Sen. (Fiz.). vstaja, f. ber Aufstand, die Insurrection, Cig., vstajáč, m. možicelj vstajač, bas Stehmannchen, ber Stehauf, Cig. vstajálo, n. = vstajač, Cig. vstajanje, n. das Aufstehen; - bie Auferftehung Chrifti, Krelj, Dalm. vstajati, jam, jem, vb. impf. ad vstati; aufstehen; pred svitom v.; mrtvi vstajajo iz grobov; — voda vstaja, bas Basser steigt: – megla, dim vstaja; soparice vstajajo iz mlak; - misli vstajajo v srcu; - v. zoper koga, fich gegen jemanden erheben, revoltieren; narodi vstajajo zoper svoje vladarje. vstajavček, včka, m. = vstajač, Jan. vstajen, jna, adj. Injurrections, aufftanbijch, Cig., nk. vstajenje, n. die Auferstehung (nam. vstanjenje? prim. stanjenje). vstajnik, m. ber Aufstandische, ber Insurgent, Cig., nk. vstanek, nka, m. ber Aufstand, nk.; — hs. vstániti, stânem, vb. pf. = vstati, Mur.; (vstanoti) vzhSt., ogr. vstániti, stanim, vb. pf. 1) jemanben auffteben machen: vstani me, vstani otroka! Vas Krn-Erj. (Torb); - 2) v. se, einbauen (v. Bienen), Cig. vstanjo, n. bas Auffteben: bie Auferstehung, Mur., Cig.; - ber Aufftand, Cig. vstas, m. ber Aufftanbifche, ber Insurgent, nk.; — hs. vstati, vstanem, vb. pf. aufftehen; (v. si, aufstehen, Dol.); zgodaj v.; - od mrtvih, od smrti v., auferstehen; — sich erheben, entstehen; veter, nevihta, boj, ogenj vstane; v. zoper koga, sich gegen jemanden erheben, revoltieren; -- (v. se, aufstehen, C., St.). vstava, f. der Schuhfled, Ip.-Erj. (Torb.). vstávati, am, vb. impf. = vstajati, aufftehen, C. vstavek, vka, m. der Ginsat beim Raben, Cig.; — das Ginschiebsel, Jan. vstaven, vna, adj. Einschub-, Jan. (H.). vstaviti, stavim, vb. pf. einfegen, einfügen; einfliden, einftuden; v. zaplato. vstavka, f. bie Episobe, Jan. vstávljati, am, vb. impf. ad vstaviti.

vstop, stopa, m. ber Eintritt, Mur., Cig., Jan., vstópati, am, vb. impf. ad vstopiti; eintreten. Mur., Cig., Jan., nk. vstopen, pna, adj. Eintrilts, Cig., Jan., nk.; vstopni listek, die Gintrittetarte, nk. vstopisce, n. ber Gintritteraum, Bes. vstópiti, stôpim, vb. pf. eintreten, Mur., Cig., Jan., nk.; v. v sobo, v službo, in bas Zimmer, in ben Dienft eintreten, nk. vstopnica, f. die Eintrittefarte, Jan., nk. vstopnina, f. die Gintrittsgebur, Cig., Jan., nk. vstran, adv. = v stran, feitwarts, Jan. (H.). vstránski, adj. abseitig, Cig. vstrómiti, strómim, vb. pf. in die Höhe richten, emporrichten, Cig., Vrt.; v. luč, tresko v čelešnjaku, Lašče-Levst.(M.); vstromljene stene, Levst. (Zb. sp.); -- mož mi je hotel up v., $Z\nu$.; — (nam. vzstr-). vsúti, spèm, sujem, vb. pf. hineinichutten. vš, interj. s tem glasom podijo kuretino. všeč, adj. indecl. nach Bunich, erwunicht, angenehm, gefällig; v. mi je kaj; všęc, Dol.; po všeči, nach Wunjch; (po moji všeči, Rib.); - iz voščeč(e) part, praes, od glag. voščiti. việcen, čna, adj. erwünscht, angenehm, gefällig, Cig., Jan., nk.; Bogu v., Rog.-Valj.(Rad). všečnost, f. 1) die Erwünschheit, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) (po moji všečnosti, nach meinem Gefallen, Ravn.). všegarica, f., Cig., pogl. babica (bie Sebamme). všen, ena, m. = všeno, pšeno, ber Rothlauf, Cig., Ravn.-M., Dol.-Levst. (Rok.). všenica, f. nam. pšenica, Dol. všenki, m. pl. nam. pšenki, die Finnen, C. všéno, n. = pšeno, Dol.-Levst. (Rok.). všepniti se, šepnem se, vb. pf. = prikupiti se: "od mnozega blaga, ki ga je trgovec nosil pred me, všepnilo se mi je to", Ben.-Erj.(Torb.). všèv, adv. schief, C., Polj.; lestva se postavi všev, Telov.; -– nam. v ševo; prim. ševa. všéven, vna, adj. schief: vševna lestva, Telov. všíti, všíjem, vb. pf. hineinnähen, einnähen. všlv, šíva, m. die Einnähung, das Eingenähte, C. všívati, am, vb. impf. ad všiti; hineinnahen, einnähen. vštętev, tve, f. die Einrechnung, Jan. všteti, vštejem, vb. pf. eingahlen, einrechnen, in Rechnung bringen; vštevši, mitgerechnet, inclusive, nk.; do vštetega 1879. leta, bis inclusive 1879, Levst. (Močv.). vštęva, f. bas Ginrechnen, Cig., Jan. vštevati, am, vb. impf. ad všteti; einrechnen. vštéven, adj. 1) einrechenbar, nk.; - 2) vštevno = vštevši, inclusive, Jan., Cig. (T.), DZ. vštęvoma, adv. eingerechnet, inclusive, DZ. vštric, I. adv. nebeneinander, in gleicher Linie o. Fronte; v. sva stala, hodila; - II. praep. c. gen. neben, parallel an; v. koga stati; ali smem vštric tebe iti? Jurč.; drug v. druzega se postaviti, in Stirnreihen sich aufstellen, Telov.; - neben: zakaj Bog v. dobrih toliko hudobnih ljudi trpi? Ravn.

větrícati se, am se, vb. impf. im Geben gleichen Schritt zu halten suchen, Gor. vštricema, adv. = vštric I., C. vetricen, ena, adj. in gleicher Linie nebeneinauber stehend; — parallel, Cig., Jan., C.; vštrična pogorja, Jes. vštričnica, f. die Parallellinie, Cig., Jan. vštričnik, m. ber Nebenmann, Cig.; — ber Rebenwohner, Jan., Jes. vštričnost, f. ber Barallelismus, Cig., Jan. vštrît, adv., praep. c. gen. = vštric, Levst. (Sl. Spr.). vštriten, tna, adj. parallel, C., Levst. (Rok.). vštúliti, stûlim, vb. pf. einschieben, einbrangen. Jan.; hineinzwängen: kam si to vštulil? Lasce-Levst. (Rok.); — v. se, sich einschieben, fich einbrangen, Cig., Jan. vtákniti, nem, vb. pf. = vtekniti. vtéčen, čna, adj. = tečen, Mur., Cig. vtéči se, vtéčem se, vb. pf. v. se komu, jemanbem zuvortommen, BlKr. - M., Navr. (Let.); hotel sem na stol sesti, pa se mi je nekdo vtekel, BlKr.; mislil sem jaz povedati, pa se mi je on vtekel, BlKr. vtékati se, têkam se, vb. impf. ad vteči se; zuvorzukommen suchen o. pflegen, BlKr.-M. 1. vtekniti, vtaknem, vb. pf. einsteden, steden; v. nit v šivanko; v. kaj v žep; v. koga v ječo; v. koga v vojake, Jurč.; - v vsako rec svoj nos v., sich in alles mischen; — v. veliko denarja v kaj, v kako zidanje, podjetje (viel Gelb hineinsteden); - v. se v kaj, fich in etwas einmischen. 2. vtékniti, nem, vb. pf. (impf.) = tekniti, Mur., Jsvkr. vtelovíti, ím, vb. pf. einverleiben, Mur., Cig. (T.), DZ., SIN.; — po nem. vtépati, têpam, pljem, vb. impf. ad vtepsti; 1) einrühren: v. moko v krop, C.; — 2) v. komu kaj v glavo, jemanbem etwas einbleuen, einpragen; v. si v glavo, sich in ben Ropf fegen. vtepávati, am, vb. impf. = vtepati, Jan. (H.). vtépsti, vtépem, vb. pf. 1) einrühren, einquirlen, Cig.; — 2) v. komu kaj v glavo, jemandem etwas einbleuen, einprägen; v. si v glavo, sich in den Kopf sepen; — 3) v. se, sich einschleichen, einreißen; vtepla se je razvada; vteple so se pomote v spis; Sova je bila teta, Se je za mizo vtepla, Npes.-K. vteptati, am, vb. pf. einstampfen, Jan. vtésati, téšem, vb. pf. einhauen (v. Bimmermann), Cig. vtič, vtíča, m. nam. ptič. vtihotápiti, tâpim, vb. pf. einschmuggeln, nk.; - v. se, sich einschleichen, C., nk. vtik, tika, m. 1) die Einschiebung, die Einschaltung, Cig., Jan.; — 2) die Einmischung, ber Eingriff, Cig. vtîkanica, f. = grebenica, ber Rebenableger, C. vtikanje, n. 1) das hineinsteden; - 2) die Einmischung, der Eingriff, die Dazwischenfunft. vtíkati, tîkam, čem, vb. impf. ad vtekniti; 1) hineinsteden; - 2) v. se v kaj, sich in etwas mijden.

vtikávost, f. = vtikljivost, Cig. (T.), UčT. vtîkljaj, m. bas Einschiebsel, Cig., Jan. vtikljiv, íva, adj. kdor se rad v vse vtika, zudringlich, Cig. vtikljivost, f. die Zubringlichkeit, der Borwis, vtikovânje, n. = vtikanje. vtikováti, ûjem, vb. impf. = vtikati. vtlp, vtípa, m = dovtip, ber \mathfrak{W} th, Cig.(T.); Šala vtip in smeh, Greg.; — češ. vtîrati, am, vb. impf. ad vtreti; einreiben, Jan.; soli v., Salz einreiben, Navr. (Let.). vtis, tísa, m. = vtišk, Cig., Jan., nk. vtisk, m. ber Einbrud, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; v. kake prestare organične tvarine v kamen, Vrtov. (Km. k.); - (pren.) potni spomini in vtiski, LjZv. vtiskati, am, I. vb. impf. ad vtisniti, Cig.; — II. vb. pf. eindruden, Cig. vtiskováti, ûjem, vb. impf. ad vtisniti. vtisniti, tisnem, vb. pf. hineindruden, einbruden; v. žrebljiček v luknjico; jamice v. v ilovico; (burch Einbruden) ausprägen, Jan.; einprägen (fig.): v. si v glavo, v srce. vtkáti, tkâm, tčèm (tečèm, tkèm), vb. pf. 1) einweben; — 2) = zavotčiti, Cig. vtláčiti, tlacim, vb. pf. hineinbruden, hineinftopfen; — eindrängen, Cig.; v. se, sich einbrangen, Cig. vtok, toka, m. 1) ber Einflufe, die Einmunbung: v. kake reke, Mur., Cig. (T.); — 2) nam. vpliv, Cig., Jan, Sol. vtółči, tółcem, vb. pf. hineinschlagen, Mur. vtored, adv. um biefe Beit, C. vtórek, rka, m. ber Dienstag. (vtori), num. vtóre = drugo: vtore jutro (stsl. vtoroje), Vas Krn-Erj. (Torb.). vtóriti, tórim, vb. pf. = zatrositi: otrok je ogenj vtoril, vzhŠt. vtovariš, adv. gemeinschaftlich: v. pasti živino, C. vtrésti, vtrésem, vb. pf. = v pripovedovanju še kaj svojega prideti, einftreuen, Podkrnci-Erj. (Torb.); tu bodi vtreseno, Navr. (Let.). vtréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. einreiben, Cig., Jan., nk. vtrobiti, im, vb. pf. einschärfen, einprägen: v. komu kaj v glavo, Vrtov. (Km. k.), ZgD.; v. si kaj v pamet, Bes. vtrositi, im, vb. pf. einstreuen, Cig. vubuj, m. = rjava (rumena) sova, die Brandeule, Pohl.-Frey.(F.); - prim. bubuj. vujati, jam, jem, vb. impf. (nam. uvijati), = viti, Mur.; mačka z repom vuje, ogr.-Valj. (Rad).vulkān, m. ognjenik, ber Bulcan. vùn, adv. hinaus; - vun in vun, fort und fort, in einem fort. vunánji, *adj*. ber äußere. vunę, I. adv. braußen, M., C., Cv.; - II. praep. c. gen. außerhalb, M., C.; v. hise, C. vúneh, adv. = vune I., Kras. vunenji, adj. = vunanji, C. vuner, conj. = vendar, Mur., Schonl.

vunéšnji, adj. = vunanji, Mik. vùni, adv. braugen, Mik., Dalm. vùnka, adv. = vunkaj, ogr.-C. vunkaj, adv. = vun; (vunkaje, Trub.). vurati, m. pl. = vrati, bie Aderwende, BlKr.-Let.; - prim. vrat 4). vutelnik, m. ein turges Aderbeet, bas fich in ein anberes verliert, Mur. vûverek, rka, m. nam. 2. ugorek (vugorek): die Gurte, jvzhSt. vuzâmski, adj. = vuzemski, Navr.(Let.). vúzem, zma, m. 1) = velika noč, Mur., Mik., BlKr., vzhŠt.; (beseda menda pomenja toliko, kakor mesovzem, prim. mesopust, Navr.[Let.], Mik.[Et.]); — 2) rdeč majhen hrošček, ki po zimi pod snegom spi, Ščav.vúzemnica, f. 1) bas Osterlieb, Mur.; — 2) das Ofterfreubenfeuer, C., vzh St.; vuzemnice kuriti, Vrt. vúzemski, adj. = velikonočen, Mur., ogr.-C. vuzmęn, adj. = velikonočen, ogr.-C. vuzmenica, f. 1) bas Ofterfeuer, vzhSt.; -2) pl. vuzmenice, nekako pecivo, C. vúzmer, adv. = zmerom, immer, ununterbrochen, Prip.-Mik. vuzmina, f. ber Ofterichmaus, C. vuzmînec, nca, m. das Ofterlamm, C. vúžgec, gca, m. = zavrelka, verborbener Bein, C. vvajáten, tna, adj. Einführungs: vvajátna postava, DZ. vvajanje, n. die Einführung, DZ. vvajati, am, vb. impf. ad vvesti, einführen, nk. vväžati, am, vb. impf. einführen, importieren, Cig., Jan., nk. vvåžavec, vca, m. ber Importeur, Cig., DZ. vvedba, f. bie Einführung, DZ. vvésti, védem, vb. pf. = vpeljati, einführen, DZ., nk. vvesti, vezem, vb. pf. hineinftiden: (na podgrinjalu) je bil vvezen grb, Jurč. vvîntati, am, vb. pf. einschrauben : podkavanje z vvintanimi ozobci, Herstellung bes Schraubftollenbeschlages, DZ. vvòd, vóda, m.1) = vpeljavanje otročnice, Cig., Jan.; - 2) bie Ginleitung, Mur., Cig., Jan., vvoden, dna, adj. Einleitungs-, nk.; vvodna pesen, nk.; vvodni članek, ber Leitartifel. nk.; vvodne poizvedbe, Borerhebungen, DZ. vvodnica, f. die Ouverture, Cig., Jan., Zora. vvoj, voja, m. die Involution, Cig (T.). vvoz, voza, m. die Einfuhr, der Import von Waren, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; vvoz in izvoz, DZ.; prepovedan, odprt v., DZ. vvozarina, f. der Einfuhrzoll, DZ. vvozen, zna, adj. Einfuhr-, Import-, Cig., Jan., Cig. (T.). vvozník, m. ber Importeur, Cig., DZ. vvoznína, f. der Einfuhrzoll, Cig.(T.), DZ., nk. vvôžnja, f. bie Einfuhr, Cig., DZ. vvistba, f. bie Einreihung, Cig. vvrstek, tka, m. bas Inserat, Cig.(T.). vvrstílo, n. das Inferat, Jan., DZ.

vvrstîtev, tve, f. die Einreihung, die Einordnung, Cig., Jan., Cig. (T.), nk. vvrstiti, im, vb. pf. einreihen, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Pril.), nk.; - inferieren, Cig., Jan., Cig. (T.). vvrstnina, f. die Inferatgebur, Cig., Jan. vvfščati, am, vb. impf. ad vvrstiti; einreihen, vvrščeváti, újem, vb. impf. = vvrščati, nk. vz-, I. praep. c. acc. an — hinauf, le kot ostanek v adverbijih, n. pr. vbreg (nam. vz(breg), navzgor (iz: na-vz-goro); — II. praef. 1) pomenja premikanje navzgor: empor-; vzdigniti, vzhajati, zrasti (vzrasti); - 2) začetek premikanja: steči (vzteči), zdirjati (vzdirjati) po cesti; - 3) dela iz nedovršnih glagolov dovršne: zbati se (vzbati se); — (navadno se začenjajo besede le s s, z ali v, ker se je polna oblika obrusila; novejši pisatelji pišejo v mnogih slučajih polno obliko). vzâd, adv. nach rūdwärts, M. vzadi, adv. hinten, rūdwarte, jvzhSt. vzajemen, mna, adj. wechselseitig, gegenseitig, Cig., Jan., nk.; vzajemni pojmi, Bechselbegriffe, Cig. (T.); - po drugih slov. jezikih. vzajemnost, f. bie Bechfelfeitigfeit, bie Gegenseitigfeit, Cig., Jan., nk.; - prim. vzajemen. vzajęmstvo, n. bas Wechselverhaltnis, Cig.(T.); - prim. vzajemen. vzajmilo, n. ber Lehnsah (math.), Cig. (T.); – prim. vzajmiti. vzájmiti, im, vb. pf. entlehnen (math.), Cig. (T.); = hs. vzájti, vzájdem, vb. pf. = vziti, Jan.(H.). vzámen, mna, adj. = vuzemski: vzamna nedelia, Dutovlje(Kras)-Navr.(Let.). vzare, f. pl. die Aderwende, Gor .- Erj. (Torb.). vzbáti se, vzbojím se, vb. pf. = zbati se, C., Z., nk. vzbégniti, bệgnem, vb. pf. = zbegniti; bon einem Bertrag, Sanbel abstehen, C. vzbibati, am, vb. pf. vzbiban, flutbewegt, wogend: vzbibano morje, Cig., SlN. vzbobnéti, im, vb. pf. anichwellen, auflaufen: grah je vzbobnel, rekše, od mokrote se je napel in potem nekako zatohnel, da uže ni dober v jed, Lašče-Erj. (Torb.). vzbočiti se, bočim se, vb. pf. conver werden, Zv.; roženica se vzboči, Žnid. vzbočki, adv. nach ber Seite liegenb, C. vzbókeł, kla, adj. gefrümmt, conver, Žnid. vzbókniti se, bôknem se, vb. pf. = vzbočiti se; vzboknjen, conver, Levst. (Cest.). vzboléti, ím, vb. pf. = zboleti, erfranten, nk. vzbfdica, f. die Steigung, Cig.(T.); - hs. vzbridniti, bridnem, vb. pf. bitter merben, ogr.-C. vzbud, m. bie Erwedung, Cig. vzbuda, f. bie Erwedung, Jan.(H.); bie Erregung, Cig.; (phys.), Cig.(T.). vzbúden, dna, adj. erregbar, Jan.(H.). vzbudíti, ím, vb. pf. = zbuditi, weden, erweden, Cig., Jan., nk.; v. se, erwachen, nk.

vzbudnost, f. bie Erregbarteit, Jan.(H.).

vzbûja, f. 1) bas Erweden, Cig.; — 2) bas Erwachen, Cig.

vzbújati, am, vb. impf. ad vzbuditi; == zbujati, Cig., Jan., nk.

vzbujénost, f. der Zustand des Wachseins, Jan. (H.); — der Erregungszustand (phys.), Cig. (T.).

vzbunčiti, buncim, vb. pf. ein Ding von Blech oder einem andern dunnen Metall so schlagen, stoßen, daß darauf Ausbuchtungen entstehen, Lašče-Levst. (Rok.); — prim. bunka.

Lasce-Levst. (Rok.); — prim. bunka. vzbuniti, im, vb. pf. aufregen, Jurc.; — hs. vzburiti, im, vb. pf. in Aufregung verseten, nk.; v. misli, Let.

vzbúrjati, am, vb. impf. ad vzburiti, nk. vzbúrkati, bûrkam, vb. pf. aufregen, Cig.; morje v., Let.

vzcvesti, vzcvetem, vb. pf. aufblühen, erblühen, Sol.

vzčútiti se, im se, vb. pf. (aus bem Schlafe, ber Dhumacht) zum Bewußtsein kommen, C. vzdajanje, n. dobro v., ber Gruß, C., Trub. 1. vzdajatl, jam, jem, vb. impf. ad vzdati; grüßend entbieten, C.; s tem vam vzdajem ("izdajem") dobro noc, Krelj; v. komu pozdravljenje, jemanden grüßen, C.; = v. komu dobro: gremo doli, dobro vzdajat kraljevim otrokom, Dalm.

2. vzdajati, am, vb. impf. ad vzdojiti; saugen, ogr.-C.

vzdaljénost, f. Jan., Vrt., pogl. razdalja. vzdanje, n. dobro v., ber Gruß, C., Trub. vzdarje, n. bas Gegengeschent, Levst. (Zb. sp.);
— stsl

vzdáti, vzdám, vb. pf. grüßend entbieten, C.; v. dobro jutro, dober dan, C.; v. mir, Trub.; v. srečo, Dalm.; v. dobro, grüßen, Meg., Trub., Dalm.; nikomur dobrega ne vzdajte! grüßet niemanden! Trub.; —v. hvalo, banten, ogr.-C.

vzdávati, am, vb. impf. ad vzdati; v. hvalo, banten, C.

vzdêgmati se, am se, vb. pf. in gank gerathen, C. vzdehníti, dáhnem, vb. pf. 1) = vzdihniti, auffeuszen, Dict., nk.; — 2) = dehniti 3), anbrüchig, muffig werden, C.

vzdelo, n. = zdelo, bie Beichreiung, die Berberung, C.

vzdęti, vzdęm, vzdęnem, vb. pf. = 3. zdeti: v. komu ime, jemanbem einen Kamen geben, beilegen, Levst.(LjZv.); v. komu priimek, jemanbem einen Spottnamen geben, Lašče-Erj. (Torb.).

vzdev, deva, m. ber Bulgo-Name, ber Spottname: piše se Kovač, a Smolec mu rekajo na vzdev, Logatec-Erj. (Torb.).

vzdévati, am, vb. impf. ad vzdeti, Svet. (Rok.). vzdévek, vka, m. = zdevek, ber Spottname, ber Spigname, Lašče-Erj. (Torb.).

vzdíči, vzdížem, νb. pf. = vzdigniti, Mur., ogr.-G.

vzdig, díga, m. 1) die Hebung, Cig., Jan.;—bie Arfis, Cig.(T.); — 2) der Aufbruch, Cig.; — 3) die Steigung des Bodens, Cig.(T.), DZ., Sen.(Fiz.). vzdigáč, m. 1) ber Heber, Cig., C.; — 2) bas Hebezeug, ber Hebel, vzh.St.-C.
vzdigáča, f. ber Hebel, vzh.St.-C.
vzdigáčan, lna, adj. Hebez., nk.
vzdigalíšče, n. ber Hebezeug, C.
vzdigálnik, m. baš Hebezeug, C.
vzdigálo, n. bie Hebevorrichtung, Cig., Jan.,

Cig.(T.), C.
vzdígati, dígam, vb. impf. ad vzdigniti; heben,
emporheben, erheben; v. se, sich erheben; —
(pren.) v. se zoper koga; — v. se, sich ausmachen,
ausbrechen; — vzdiga se mi, ich bin im Begriffe mich zu erbrechen.

vzdigávati, am, vb. impf. = vzdigovati.

vzdigavec, vca, m. človek, kateri kaj vzdigava, ber Seber, Jan.

vzdigavka, f. 1) die Heberin; — 2) die Hebeftange, Mur., Cig., Jan., C.; — 3) der Hebemuetel, Cig.

vzdîgljaj, m. die Hebung, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.).

v. kamen; v. lan, konoplje = razgrnjeni lan, konoplje zopet pobrati, Notr., Dol.; — ziehen: številko v.; v. srečko (žreb), ein Los ziehen: številko v.; v. srečko (žreb), ein Los ziehen: številko v.; v. srečko (žreb), ein Los ziehen: pes zajca, srno vzdigne, Str.; — v. tožbo, eine Rlage anbringen, nk.; — veranlassen: navod v. (prim. navod); v. cenitev, eine Schähung veranlassen, Levst. (Nauk); — v. se, sich erheben, ausstehen; — v. se zoper koga, sich gegen jemanben aussehnen; — v. se, ausstehen; čas je, da se vzdignemo; z vojsko se v. nad koga, proti komu, jemanben bestriegen, Cig., Jan.; — vzdignilo se mi je, ich habe mich erbrochen.

vzdigovaten, ina, adj. hebe., nk. vzdigovatnik, m. ber hebenagel in ben Schlaguhren, Cig.

vzdígoválo,n.die Hebevorrichtung,*Cig.,Jan.,DZ.* vzdigovánje, *n*. dos Heben.

vzdigováti, üjem, vb. impf. ad vzdigniti ;= vzdigati, heben; težko kamenje v.; — vzdiguje se mi, ich habe einen Brechreiz; — v. se nad kaj, etwas überragen.

vzdîh, m. ber Seufzer, Cig., Jan. vzdihaj, m. ber Seufzer, Jan., C.

vzdíhanje, n. bas Geufzen: moja moč je slaba od mojega vzdihanja, Dalm.

vzdíhati, díham, šem, vb. impf. ad vzdihniti, jeufgen, Trub., Krelj, Dalm., Kast., Vrt.

vzdihávati, am, vb. impf. = vzdihati, M. vzdihljaj, m. ber Seufzer, Cig., Jan., nk.

vzdinija, m. bet Geniget, Cig., Jan., nk. vzdinniti, dîhnem, vb. pf. auffeufgen, Cig., Jan., nk.; prim. zdihniti.

vzdihovânje, n. baš Seufzen, Kast., nk. vzdihováti, siem, uh imnť jeufzen, Cig., J

vzdihovátí, ûjem, vb. impf. jeufzen, Cig., Jan., nk.; oni delajo, da ljudje v mestu vzdihujo, Dalm.

vzdihovavec, vca, m. einer, ber seufzt, ber Seufzer, Cig., Jan., nk.

vzdihovâvka, f. bie Seufzerin, nk.
vzdivjáti, âm, vb. pf. = zdivjati, wish werben,
nk.; wish bavon saufen; svinja je vzdivjala
v gozd, LjZv.

vzdížen, žna, adj. hebbar: vzdížni most, bie Bugbrude, Jan. (H.).

vzdížnica, f. 1) ber Aufheber (ein Mustel). Cig.(T.), Erj.(Som.); - 2) die Aufzugevorrichtung, ber Aufzug, DZ.

vzdojíti, ím, vb. pf. auffäugen, aufziehen, ogr .-

vzdot, adv. abwarts, hinab, Cig., C. vzdôlž, praep. c. gen. langs, entlang, C., Let., DZ., Zv.

vzdraha, f. = zdraha, Erj.(Izb. sp.).

vzdrámiti, im, vb. pf. = zdramiti, weden, aufmuntern, nk.; - v. se, munter werben, ermachen, nk.

vzdrážiti, im, vb. pf. reizen, Jan.(H.).

vzdreti se, vzderem se, vb. pf. heranbrechen: veter se vzdere, ogr.-C.

vzdfgniti se, dfgnem se, vb. pf. ergittern, C. vzdfzniti se, dfznem se, vb. pf. ericaubern, C.

vzdržatelj, m. ber Erhalter, DZ.

vzdŕžati, am, vb. impf. ad vzdržati, im; 1) quehalten, erhalten, unterhalten: kdo te z obleko vzdrža? Lašče - Erj. (Torb.); - 2) zurudhalten, hemmen: Trdna med nama vzdiguje se stena, Vendar ne vzdrža želj skrivnih plamena, Preš.

vzdŕžati, im, vb. pf. = zdržati; 1) erhalten, aushalten, unterhalten, Cig., Lasce - Erj. (Torb.), nk.; - 2) die Oberhand gewinnen, ben Brocefs, die Schlacht gewinnen, C.; - 3) gurudhalten, Alas.; - v. se, fich zurudhalten, fich mäßigen, Cig.; - v. se, fich enthalten, Cig., Kreli.

vzdržava, f. die Erhaltung, z. B. eines Gebaubes, C.

vzdržávati, am, vb. impf. ad vzdržati, im; = vzdrževati.

vzdŕžba, f. 1) die Erhaltung, die Berpflegung, Cig., DZ.; — die Aufrechthaltung, DZ.; bie Confervierung, DZ.; - 2) die Enthaltung, Jan.(H.).

vzdŕžen, žna, adj. 1) Erhaltungs.: vzdŕžni stroški, Cig.; - 2) enthaltsam, Mur., Cig. vzdrževánec, nca, m. ber Berpflegte, ber Bflegling, DZ.

vzdrževanje, n. die Unterhaltung, die Berpfle-

gung, Cig., Jan., nk.

vzdrževanski, adj. Erhaltunge: vzdrževanska priplacila, die Erhaltungsbeiträge, Levst. (Cest.); v. stroški, DZ.

vzdrževáti, ûjem, vb. impf. ad vzdržati, ím; == zdrževati; 1) aushalten, unterhalten, Cig., nk.; 2) v. se, sich enthalten, nk.

vzdrževavec, vca, m. ber Unterhalter, ber Er-

halter, Cig., nk. vzdrževavka, f. bie Unterhalterin, bie Erhal-

terin, Cig., nk. vzdržîtelj, m. ber Erhalter, ogr. - C, Kres,

Zora.

vzdržljiv, íva, adj. enthaltsam, Mur., Cig. vzdržljívost, f. die Enthaltsamseit, Mur., Cig. vzdržník, m. ber Erhalter, Cig.

vzdfžnost, f. die Enthaltsamfeit, Mur., Cig. vzduh, m. bie Luft, Jan., nk.; - prim. stsl. vzzduhz, bie Luft.

vzdumíti, ím, vb. pf. = trdo spečega človeka prebuditi in storiti, da vstane, tudi: vrniti ga v svest, Lašče-Erj. (Torb.).

vzdûšen, šna, adj. Luft-, nk.; — luftig, Jan. vzdûsje, n. ber Luftfreis, Jan., Let .- C., DZ. vzdůšnica, f. 1) bie Atmosphäre, Jes., Vrt.; - 2) vzdušnice, Lufthöhlen, Luftgänge (bot.), h. t.-Cig.(T.).

vzdušnina, f. vzdušnine, die Bestandtheile ber Atmosphäre, die Atmosphärilien, Erj. (Min.). vzdúti se, dújem se, vb. pf. löcherig, jchwam-

micht werben (vom gebadenen Brot), C. vzdvig, dviga, m. die Steigung: višina vzdviga, bie Steighobe, Cig.(T.).

vzęmati, mam, mljem, vb. impf. ad vzeti, Cig.(T.), Vrt.

vzêmek, mka, m. die Brife, Cig., C.; en vzcmek, eine Dofis, Notr.-Cig.

vzemka, f. die Brife, C.

vzēmljaj, m. die Prise, die Dosis, Jan. vzētek, 1ka, m. 1) das Accept, Jan.; — 2) der Stich beim Rartenspiel, C.

vzeten, tna, adj. 1) wovon man viel verbraucht, nicht ausgiebig, V. - Cig., Rib. - Mik., Dol., Goriš.; seno je letos vzetno, rekše, mnogo ga je, ali je menj tečno, Povir, Rodik (na Krasu)-Erj. (Torb.); rahel ali svež kruh je vzeten, Dol.; nekatera volna je zelo vzetna, Dol.; — 2) vzetna krava, t. j. taka, katera mnogo klaje potrebuje, Rib.

vzeti, vzamem, vb. pf. 1) nehmen; pod streho v. koga, jemanbem Obdach geben; za ženo, za moža v., heiraten; v. se, sich ehelich verbinden, heiraten; za svojega otroka v., an Rindes statt nehmen; v vojake v., affentieren; s seboj v., mitnehmen; v roke, v delo v., in Angriff nehmen; v misel v., ermahnen, berühren; v. si v um, sich bornehmen, beschließen, Cig.; v. si k srcu, sich zu Gemuthe führen; v. na znanje, zur Renntnis nehmen; na se v., auf sich nehmen, übernehmen; volitev na se v. (= sprejeti), die Bahl annehmen, Levst. (Nauk); za zlo v., verargen; za ljubo v., vorlieb nehmen; v. slovo, Abschied nehmen; konec v., zugrunde gehen; mitnehmen, angreifen, abzehren : bolezen ga je zelo vzela; - wegnehmen; po sili v., rauben; glavo v. komu, jemanben enthaupten; - einnehmen, erobern; v. mesto, trdnjavo; – v. se, plöblich erscheinen: odkod si se vzel? Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.), jvzhŠt.; - 2) annehmen, vorausseten, ben Fall feten; vzemimo, da . .! — 3) = dobiti, Dict.; kdor (kir) prosi, ta vzame, Trub.

vzętje, n. das Nehmen ; — die Eroberung, nk. vzętnik, m. = prejemnik, ber Acceptant, Cig., DZ.

vzgâja, f. = vzgoja, C., Raič(Let.).

vzgajalíšče, n. die Erziehungsanstalt, nk. vzgajanje, n. bas Erziehen, bas Aufziehen, nk.

vzgâjati, am, vb. impf. ad vzgojiti, nk.

vzgájiti, gajim, vb. pf. aufziehen: n. pr. v. drevo, čebele si matico vzgajijo, vzhŠt., ogr.-C.; - tudi: vzgajíti.

vzgânjati, am, vb. impf. ad vzgnati; 1) auftreiben. Jan.; - 2) sublimieren, Cig. (T.); (rus.). vzgeniti, gánem, vb. pf. aufregen, Cig.(T.). vzgízditi se, im se, vb. pf. = prevzeti se,

ftolz, übermüthig werben, ogr.-C.

vzglasilo, n. die Anmeldung, DZ. vzglasiti, im, vb. pf. anmelden: v. pritožbo, Levst.(Pril.).

vzglášati, am, vb. impf. ad vzglasiti; = zglasiti: anmelben, C.; v. vprasanja, Interpellationen anmelden, Levst. (Nauk).

vzglavíčje, n. die Oberhand, (opp. dlan), ogr.-C. vzglavje, n. = zglavje, ber Ropftheil bes Bettes; prenizko, previsoko vzglavje, nk.; - v. in vznožje vinograda, ber oberfte und ber unterfte Rand bes Weingartens, C.; - ber Saulentopf, Jan.(H.).

vzglavka, f. bas Querholz zwijchen ben Bflugftergen, C.

vzglavnica, f. bas Ropftiffen, C.

vzglavnik, m. 1) bas Ropftiffen, Cig., Jan., C.; - 2) = to, na kar se naslanjajo polena, da rajša gore, bodi si kako debelo poleno ali kamen, Dol., Navr. (Let.); - taka železna koza, Goriška ok., Kras-Erj.(Torb.).

vzgled, gleda, m. = zgled, bas Beispiel, bas Muster, nk.

vzgledávati se, am se, vb. impf. nad kom se v., sich an jemandem ein Beispiel nehmen, C. vzgledek, dka, m. bas Mufterftud, Jan. (H.). vzgleden, dna, adj. Mufter-, mufterhaft, nk. vzglednik, m. das Dufterbuch, das Formularienbuch, Jan.(H.).

vzgnáti, vzžénem, vb. pf. 1) auftreiben, Jan.; - 2) sublimieren, Cig.(T.); (rus.); - prim. 3. zgnati.

vzgoditi se, im se, vb. pf. flügge werben:

mladički so se vzgodili, LjZv. vzgôdo, adv. = zgodaj, (vzgudo) Trub.

vzgoj, goja, m = vzgoja, Cig.(T.).

vzgoja, f. bie Erziehung, nk.

vzgojen, jna, adj. Erziehungs, nk. vzgojeslovec, vca, m. der Babagog, nk.

vzgojesloven, vna, adj. padagogisch, nk.

vzgojeslovje, n. die Erziehungslehre, die Pabagogit, nk.

vzgojeváti, ûjem, vb. impf. ad vzgojiti, nk. vzgojevavec, vca, m. ber Erzieher, nk.; der Büchter, Jan. (H.).

vzgojílja, f. die Erzieherin, die Gouvernante, Jan.(H.).

vzgojišče, n. die Erziehungsanstalt, Jan.(H.). vzgojîtelj, m. ber Erzieher, nk.

vzgojíti, ím, vb. pf. erziehen, aufziehen, nk.; v. otroke, nk.; v. si živino, Dol.

vzgojstvo, n. die Erziehungefunde, h. t.-Cig.

vzgomoljíti se, ím se, vb. pf. sich wieder aufrichten, g. B. nach einem Sturge, bei einer Rauferei, fich recolligieren, C.

vzgon, gona, m. 1) ber Auftrieb (mech.), Cig. (T.), C.; zračni v., Sen. (Fiz.); — 2) daš Sublimat, Cig.(T.); (rus.).

vzgor, adv. bergauf, aufwärts, empor, Cig., Jan., C.

vzgôrka, adv. bergauf, hinauf, zap St.-C. vzgrostiti se, im se, vb. pf. erichreden, vzh-

vzgrozíti se, ím se, vb. pf. v. se koga, nor jemandem erichrecken, C.; - v. se nad eim, fich über etwas entfegen, Cig. (T.).

vzgrustiti se, im se, vb. pf. Etel erregen: vzgruščen, efelhaft, Habd .- Mik.

vzhajanje, n. 1) bas Aufgehen; od vzhajanja do zahajanja, vom Aufgang bis zum Untergang, Trub.; -- 2) bie Teiggahrung.

vzhajati, am, vb. impf. ad vziti; i) emporfteigen; o solncu, semenu, ("vzh-, uzh-") Trub.; - 2) aufgeben, gabren (v. Teig); testo vzhaja; nobeden kvas ne vzhaja rajši od dolga, Jurč.

vzhičenje, n. die Entzudung, C., Let.

vzhit, hita, m. die Efftafe, Jan.(H.); - prim. vzhititi.

vzhititi, hîtim, vb. pf. entzuden, C., Zora; vzhičen, entaŭdt, nk.; - hs.

vzhobotáti, otam, očem, vb. pf. empormuchern, üppig aufschießen, Cig., Jan, C.

vzhod, hoda, m. 1) ber Aufgang (ber Sonne), Cig., Jan., nk.; - premi v., bie Rectascenfion (astr.), Cig.(T.); - 2) ber Often, Cig., Jan., nk.; na vzhodu, im Often, nk.; - 3) pl. vzhodi, die Treppe, Cig.(T.); - der Steigbaum, Jan.(H.); - prim. 2. shod.

vzhodec, dca, m. ber Biebergenefene, C. vzhoden, dna, adj. 1) öftlich, Jan., nk.; —

- 2) aufsteigend, Cig.(T.); vzhodno koleno, sorodniki vzhodne vrste, die Ascenbenten.

vzhodíšče, n. der Oftpuntt, Cig. (T.), Jes. vzhóditi, hodim, vb. pf. zu geben anfangen; otrok je uže vzhodil, UčT.; - wieber auftommen, genesen, C., Z.; - prim. 2. shoditi. vzhodnik, m. der Oftwind, Jan., Cig. (T.), Jes.;

stalni v., ber Baffatwind, Cig. (T.).

vzhodnják, m. ber Oftwind, Cig., C., Vrt. vzhôdnji, adj. = vzhoden 1), östlich, Ost. Cig., LjZv.

vzídati, am, vb. pf. einmauern; ploščo v. v

vzidováti, ûjem, vb. impf. ad vzidati.

vzigrávati se, am se, vb. impf. sid munter, schnell bewegen: ribice se vzigravajo po vodi, vrelec se vzigrava mej travo, Levst. (Zb. sp.).

vziti, vzidem, vb. pf. aufgehen, auffteigen, ogr.-C., Rez. - Baud.; solnce je vzešlo, Trub.; ("zešlo" Dalm.); testo vzide, Cig.

vzízati. am, vb. pf. = vsesati, C.

vzjáviti se, javim se, vb. pf. 1) zum Borichein tommen, sich zeigen, ogr.-C.; - 2) geboren werben, das Lebenslicht erschauen (le o cloveku), Hal.-C.

vzjútro, adv. = zjutraj, C.

vzjútroma, adv. = zjutraj, C.

vzkip, kipa, m. die Ausgahrung, die Effervefcenz, Cig.(T.), Let.; die Aufwallung, Bes. vzkipek, pka, m .= skipek 1), die Rnopper, vzh St. vzkipeti, im, vb. pf. aufgahren, in Gahrung

tommen, Cig., Jan.; — aufwallen, Cig.(T.), nk.; - prim. skipeti.

- 811 -

vzkipniti, kîpnem, vb. pf. aufgahren, Jan., Zora; — prim. skipniti.

vzklępek, pka, m. = zaklepek 2), die Riete, Cig.(T.).

vzklic, klica, m. die Berufung (auf etwas), Cig.(T.), nk.

1. vzklicati, klicem, vb. pf. 1) heraufrufen, heraufbeichwören. Cig., Jan.; - 2) v. se na koga, kaj, sich auf jemanben, etwas berufen, Cig.(T.), DZ.

2. vzklicati se, am se, vb. pf. = vzkliti, ogr.-C. vzklicávati se, am se, vb. impf. = vzklicevati se, Cig.(T.).

vzklicen, cna, adj. Berufungs : vzklicno sodišće, oblastvo, DZ.

vzkliceváten, ina, adj. Berufungs: vzklicevâlna pravica, DZ.

vzkliceváti, ûjem, vb. impf. ad vzklicati; 1) heraufrufen, heraufbeschwören, Cig., Jan.;

– 2) v. se, sich berufen, DZ., nk. vzklik, klíka, m. ber Ausruf, Jan., C., nk.; die Acclamation: z vzklikom izvoliti, nk.

vzklikniti, klîknem, vb. pf. laut aussprechen, audrufen, Jan., nk.

vzklikoma, adv. durch Acclamation, nk.

vzklíti, klíjem, vb. pf. emporteimen, emporiproffen, nk.; = v. se, C.

vzklóniti se, klônem se, vb. pf. = vzkloniti (-im) se, nk.

vzklóniti se, klónim se, vb. pf. sich aufrichten,

vzkobacáti, âm, vb. pf. eig. auf allen vieren fich mubfant hinaufarbeiten: v. na Pegaza, Levst.(Zb. sp.).

vzkolehati, am, vb. pf. fich muhfam aufraffen. Nov., nk.; - prim. 2. skolehati.

vzkomárati, am, vb. pf. műhsam hinaufgelangen, Bes.

vzkónčen, čna, adj. = pokončen, aufrecht. C. vzkónec, l. adv. = po koncu, aufrecht, C.; - II. praep. c. gen. = konec, am Ende, C.

vzkračeváti, ûjem, vb. impf. ad vzkratiti, SIN. vzkráj, praep. c. gen. = kraj, neben: v. hrama, C.

vzkrājšati, am, vb. pf. verfürzen, beeintrachtigen. Jan.

vzkrátiti, im, vb. pf. entziehen, versagen, verweigern, ogr.-C., Vrt.

vzkriž, adv. freugweise, übers Rreug, M., Levst. (Sl. Spr.); - v. si biti, wider einander fein. collidieren, Cig.

vzkrížema, adv. freuzweise, C.

vzkrížen, žna, adj. Rreuz: vzkrížni oblok, ber Rreuzbogen, Cig.

vzkrížnost, f. die Collifion, der Conflict, Cig. vzkémiti, im, vb. pf. auffüttern, aufziehen, ogr.-

vzlāsti, adv. Levst.(Zb. sp.), pogl. izlasti, zlasti. vzlekniti se, leknem se, vb. pf. sich streden, *LjZv.*; — prim. 2. zlekniti se.

vzlet, leta, m. ber Ausflug, ber Flug, Cig., Jan.; - ber Bedankenflug, ber Schwung, Cig.(T.), nk.

vzlétati, lêtam, vb. impf. ad vzleteti, Jan. (H.).

vzletečáti, âm, vb. pf. flügge werden, Dol.-Levst. (Rok.); - prim. zletecati. vzléten, tna, adj. schwunghaft, Cig. (T.).

vzleteti, im, vb. pf. auffliegen, Cig., Jan., nk.; - sich emporschwingen, Cig., Jan.; - prim. zleteti.

vzletévati, am, vb. impf. ad vzleteti; aufaufliegen, sich emporzuschwingen pflegen, nk.

vzmagati, am, vb. impf. ad vzmoči; 1) v. si ju fich tommen, C .: - v. si, sich behelfen, C.; - 2) v. se, um fich greifen (vom geuer, von Krantheiten), Cig.; — (tudi: vb. pf.).

vzmagováti, üjem, vb. impf. ad vzmoči; v. se: ogenj se vzmaguje, bas Feuer wirb machtig, Cig.

vzmah, maha, m. ber Schwung (mech.), Cig. (T.).

vzmaličiti, ičim, vb. pf. moralisch verderben. v. se, verberben, ausarten (od it. malizia, Bosheit, Tüde), Kras, Ip., Dol.-Erj.(Torb.).

vzmekniti, maknem, vb. pf. emporraden: v. se, sich entwinden (vom Laut, Lon), SIN.

vzmęs, adv. == zmes, C. vzmèt, meta, m. 1) bie Brojection (math.), h. t.- Cig. (T.), Cel. (Geom.), Znid.; - 2) ber Rud nach aufwärts, Telov.

vzmet, î, f. 1) bie Springfeber, Cig.(T.), Lasce-Erj.(Torb.), Notr., nk. ; -2) = ulje s črnim vršičem, bas Mas, ber Abscefs, Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.); — prim. zmet, f.

vzmętanje, n. nauk o vzmetanju, die Brojectionslehre, Cig.(T.).

vzmetati, metam, vb. impf. projicieren (math.), Cig. (T.).

vzmetávati, am, vb. impf. emporwerfen, Vrt. vzmeten, tna, adj. 1) Brojections : vzmetna ravnina, die Brojectionsebene (math.), Cig. (T.); - 2) Springfeber-, Jan.(H.).

vzmetnica, f. das Federhaus (mech.), Cig.(T.). vzmirîtelj, m. der Berföhner, ogr.-C.

vzmiriti, im, vb. pf. beruhigen, verfohnen, befanftigen, ogr.-C.

vzmirljívost, f. die Berföhnlichkeit, C. vzmnož, f. die Botenz (math.), Cig.(T.), Cel. (Ar.), Znid.

vzmnožba, f. die Botenzierung, Cig.(T.). vzmnožen, žna, adj. Potenz : vzmnožni kazavec = eksponent, Cig.(T.).

vzmnoženec, nca, m. ber Botenziand, Cig.

vzmnoževáti, ûjem, vb. impf. potenzieren, Cig. (T.), Cel.(Ar.); v. na kvadrat, zum Quadrat erheben, Cel.(Ar.).

vzmnožíti, ím, vb. pf. potenzieren, zur Potenz erheben, Cig.(T.), Cel.(Ar.).

vzmóči, vzmorem, vb. pf. 1) tonnen, bermogen, Cig.(T.). ogr. - C.; - 2) die Dberhand gewinnen, siegen, Vrt., Zora; v. koga, jemanben überwinden, ogr.-C.; - 3) v. koga, jemandem helsen, vzh.St., ogr.-C.; - prim. zmoči.

vzmoljava, f. die Hervorragung, C. vzmotáti, am, vb. pf. hinaufrollen, Cig.

vzmožek, žka, m. das Bermögen, die Rraft, C. vzmóžen, žna, adj. fähig, Cig.(T.); — mächtig, ogr.-C.; - prim. zmožen.

vzmóžnost, f. die Fähigkeit, Cig.(T.); — die Mächtigkeit, ogr.-C.

vzmrdováti se, üjem se, vb. impf. Grimaffen schneiden, Cig.(T.).

vzmfsiti, im, vb. pf. losichnellen, C.

vznáčki, adv. = vznak, C. vznáglič, adv. plöblich, ogr.-C.

vznāk, adv. rūdlings; v. metati; v. ležati; v. pasti, auf ben Ruden fallen; - prim. znak.

vznapęt, adv. = spet, vzhSt.-C. vznásad, adv. übereinander, Gor.; - prim. znasad.

vznašati, am, vb. impf. ad vznesti; 1) hinauftragen, hinaufbringen, Cig.; - v. se, in Schwung tommen, Jan.(H.); - 2) erheben, auszeichnen; to me vznaša, ogr.-C.; - 3) v. se, sich erheben, prunten, prablen, Cig., C.;

na visoko se ne vznašajte! Trub. vznebáviti, bavim, vb. pf. befreien: v. koga česa, jemanben von etwas befreien, C.

vznêmár, adv. = vnemar, C.

vznemíriti, mîrim, vb. pf. in Unruhe verfegen, beunruhigen, Jan., Cig.(T.), nk.

vznemírjati, am, vb. impf. ad vznemiriti, Cig. (T.), nk.

vznemóči, morem, vb. pf. die Rraft verlieren, nk.; ohnmächtig werben, Zora.

vznesénje, n. die Begeisterung, Zora; - po

vznésti, vznésem, vb. pf. 1) hinauftragen, binaufbringen, Cig.; - v. se, fich aufschwingen, in Schwung tommen, Jan.(H.); - (pren.) vznesen, schwungvoll, Cig.; - begeistert, Zora; vznesenega srca, Zv.; - 2) erheben, C.; -3) vznesen, stattlich: v. mož, vznesena žena, deklica, Lašče-Erj.(Torb.); - hehr, Jan.

vznetiti, im, vb. pf. angunden, anfachen, C.; - prim, znetiti.

vznevideti se, vidim se, vb.pf. mijsfallen : vznevidelo se mi je, vzhSt.-C.

vznic, adv. = vnic, znic, Jan.(H.).

vzníkniti, níknem, vb. pf. aufgehen, auffeimen (v. Samen), ogr.-C.

vznikva, f. bas Bieberhervorfommen eines Baches, C.

vznosit, adj. 1) stolz, C.; - 2) erhaben, Jan.

 $vzn\hat{q}ter$, adv. cinwarts, Jan.(H.); = ne v., <math>Jan. vznova, adv. nam. znova, neuerdings, vzhSt., ogr.-C.

vznôvič, adv. = znova, C.

vznožje, n. ber Fußtheil bes Bettes, nk.; - ber Fuß des Berges, nk.; - v. pri vinogradu, der unterfte Rand bes Beingartens, der Unterschlag, St.-C.

vzobráziti, râzim, vb. pf. ausbilben, Cig. (T.),

vzobraževáti, ûjem, vb. impf. ad vzobraziti, nk. vzočen, čna, adj. gegenüber gelegen, ogr .- C. vzộči, adv. 1) vor die Augen, vor das Angeficht, v. komu stopiti, ne upa si mi v. priti, vzh Št., ogr. - C.; ins Gesicht, offen: v. povedati, v. komu kaj sponašati, vzhSt., ogr.-C.; — 2) zugegen, gegenwärtig: v. biti, gegenwärtig fein, v. koga, v. komu, in Gegenwart jemanbes, vzhŠt., ogr.-C.; — 3) v. s kom, jemanbem gegenüber: pes v. s pastirjem sedi, da je čreda med njima, ogr.-C.; — 4) augenfällig, nach dem Anschein, C.

vzočîtoma, adv. ins Gesicht, offen, C.

vzônkraj, adv., praep. c. gen. = onkraj, jenfeits, auf ber anberen Seite, auf bie anbere Seite hin, C.; (zonkraj, jvzhŠt.).

vzòr, zóra, m. bas Ibeal, bas Muster, Cig., Jan., nk.; - po drugih slov. jezikih.

vzorec, rca, m. bas Mufter, DZ., nk.; risati po vzorcih (nach Borlagen), Znid.; bas Formular, nk.; - das Barenmufter, nk.

vzôrek, rka, m = vzorec, Cig., Levst.(Nauk), DZ.

vzóren, rna, adj. ibeal, musterhaft, Cig., Jan.,

vzorît, adj. = vzoren, Cig.(T.), Levst.(LjZv.). vzornica, f. die Mufterfarte, DZ.

vzornik, m. ber 3bealist, Jan.(H.).

vzórnost, f. die Idealität, die Mufterhaftigkeit, Cig., nk.

vzorstvo, n. ber 3bealismus, Jan.(H.).

vzpehováti se, üje se, vb. impf. aufstoßen: vzpehuje se mi, Cig.; — prim. spehovati sc. vzpenjáč, m. ber Rletterfisch (anabas scandens), Erj.(Z.).

vzpęnjati se, am se, vb. impf. ad vzpeti se, nk.

vzpęt, adv. zurud, C.

vzpeti, pnem, vb. pf. emporrichten: Star potnik v okno vzpne oko, Greg.; - v. se, sid) emporrichten: v. se na prste, Levst.(Zb. sp.); sich bäumen, Jan.(H.); -v. se na visoko stopinjo, eine hohe Stufe erreichen, nk.

vzpętiti se, im se, vb. pf. = domisliti se, Cerknica-Erj.(Torb.).

vzpetost, f. die horizontale Glieberung (geogr.), Cig.(T.), Jes.

vzpíhniti, pîhnem, vb. pf. 1) hinaufblajeu, Cig.; - 2) anfachen: v. ogenj, stari srd, nk.

vzplahtati, am, vb. pf. mit ben Flügeln ichlagend auffliegen, C.

vzplamenéti, im, vb. pf. aufflammen, auflodern (tudi pren.), Jan., nk.

vzplamtéti, im, vb. pf. entbrennen, nk.

vzplávati, plavam, vb. pf. emporichmimmen, Jan. (H.); — emporfcweben, Jan.

vzpodbudíti, im, vb. pf. = izpodbuditi, Jan.

vzpored, reda, m. = spored, bie Reihenfolge, bas Brogramm, nk.

vzpored, adv. = spored, parallel, Zora; neben. C.; v. staviti, auf eine gleiche Stufe ftellen: v. staviti koga z neumno živino, Zv.

vzporéden, dna, adj. parallel, Cig.(T.), Cel. (Geom.), nk.

vzporediti, im, vb. pf. in Barallele ftellen, vergleichen, nk.

vzporednica, f. die Barallele, Cig.(T.), Cel. (Geom.).

vzporędnik, m. bas Barallelogramm, Cig.(T.), Cel.(Geom.), Let.; - (krog) vzporednik, ber Barallelfreis, Cig.(T.), Cel.(Geom.), Jes.

vzporednodomec, mca, m. der Rebenwohner, Cig.(T.).

vzporednost, f. ber Barallelismus (math.), vzpostava, f. bie Biedereinsetung, bie Reftauration, Cig (T.), DZkr.; — prim. vzpostaviti. vzpostáviti, stâvim, vb. pf. wieder aufrichten, wieber einseten, Cig.(T.), nk.; - hs. vzprejemališče, n. daš Aufnahmshaus, DZ. vzprejęmati, mam, mljem, vb. impf. ad vzprejeti, nk. vzprejęti, pręjmem, vb. pf. = sprejeti, nk. vzpričo, praep. c. gen. = spričo, wegen, Kras, Ip.-Erj.(Torb.), Idrija. vzprijemati, mam, mljem, vb. impf. ad vzprijeti, Žnid., Levst (Močv.). vzprijeti, primem, vb. pf. = sprejeti, empfangen, annehmen, Levst. (Nauk), nk.; čutilo vzprime vtis, Žnid.; — smrt v., Vrt. vzprožílo, n. — nastava ali progla v ptičjo lov, Vrsno-Erj.(Torb.). vzpróžiti, im, vb. pf. = sprožiti, loegeben machen: v. nastavo, v. lok, puško, nk.; v. pretresanje, Erörterungen anregen, Levst. (Močv.). vzráčiti se, ráči se, vb. pf. vzrači se mi kaj, es beliebt mir, C. vzradostiti, im, vb. pf. erfreuen, nk. vzradováti se, újem se, vb. pf. von Freude erfüllt werden, nk. vzradovéditi, vêdim, vb. pf. neugierig machen, C. vzrast, m. ber Buchs, Cig., Cig. (T.). vzrast, î, f. ber Buche, Jan., C., Jurc. vzrastek, tka, m. ber Trieb, C.; - bie Druse (min.), Cig.(T.). vzrásti, rástem, vb. pf. aufwachsen, nk.; prim. zrasti. vzráščati, am, vb. impf. ad vzrasti, Jan.(H.). vzrâven, adv. = vzravno, C. vzravnič, adv. fogleich, C. vzravno, adv. gerabeaus, ogr.-C. vzráz, ráza, m. = izraz, ber Ausbruck, LjZv. vzrazilo, n. ber Ausbrud, Levst.(Nauk). vzręber, adv. bergan: od morja vzreber, Zv. vzrębrje, n. der Bergabhang, ogr.-C. vzrębrn, adj. abschüssig, geneigt: vzrebrna streha, ogr.-C. vzred, adv. = zred, vred, zugleich, C. vzrediti, im, vb. pf. erziehen, aufziehen, Cig. (T.), nk.; - prim. zrediti. vzreja, f. die Erziehung, Cig.(T.), nk.; - prim. zreja. vzrejalisce, n. die Erziehungsanstalt, nk. vzrejanec, nca, m. ber Bögling, Cig., DZ. vzrejati, am, vb. impf. ad vzrediti, Cig., Cig. (T.), nk.vzrejen, jna, adj. Erziehungs-, Jan.(H.). vzrejénje, n. die Erziehung, C.; človek nasega vzrejenja, ein hier erzogener Mensch, C. vzrejeváti, ûjem, vb. impf. ad vzrediti, nk. vzrejevâvec, vca, m. ber Erzieher, Zora, vzreti se, zrèm se, vb. pf. emporbliden, Met., Burg.(Rok.). vzriniti se, rinem se, vb. pf. gum Borichein tommen (von Sautausschlägen), Kras, BlKr .vzríti, vzríjem, vb. pf. aufwühlen, Cig.

vzróčen, čna, adj. urfacilico, caufal, Cig., Jan., Cig. (T.); vzrộcna zveza, ber Caufalnegus, Cig.(T.).vzročiti, ročim, vb. impf. verursachen, nk. vzročníca, f. die Urheberin, C. vzročník, m. ber Urheber, C., Glas. vzročnost, f. bie Caujalitat, Cig., Jan., Cig. (T.).vzrojíti, ím, vb. pf. stürmisch auffahren und aufichreien, C., nk. 1. vzrok, roka, m. die Urfache, ber Grund, Mur., Cig., Jan., nk. 2. vzrok, roka, m. v. si s kom dati, sich bie Sanbe reichen, burch Sanbichlag etwas befraftigen, C. vzrokováti, újem, vb. impf. perurjachen, peranlaffen, Guts.-Cig., DZ., nk.; - hs. vzrokováti se, ûjem se, vb. impf. sich zum Gruß gegenseitig die Sande reichen, Hal.-C. vzrokoznanstvo, n. bie Atiologie, Cig. (T.). vztéči, vztéčem, vb. pf. wüthend, toll werben, Meg., Mik., Krelj-M.; — vztékeł, wüthend, toll, rafend, Meg., Dict., Mik., Krelj-M., Jsvkr.; v. pes, Mik., Levst.(Nauk); vztekli ino nespametni ljudje, Dalm.; - prim. 3. steči 2), stekel. vztékati, têkam, vb. impf. ad vzteči, rasen: ljudje divjajo ino vztekajo zoper Boga, Dalm. vzteklina, f. bie Buthfrantheit, DZ vzteklost, f. die Buth, die Tollheit, Meg., Alas., Boh.-M., Cig. (T.). DZ., Bes.; — v. srca, Dalm. vztekníti se, vztáknem se, vb. pf. = vzpeti se (n. pr. na drevo), Spodnja Idrija-Erj. (Torb.). vztíkati se, tîkam, čem sc, vb. impf. ad vztekniti se; = vzpenjati se (n. pr. na drevo), Spodnja Idrija-Erj.(Torb.); flettern, Jan., C. vztožiti se, i se, vb. pf. vztoži se mi, es verbrießt mich, Dalm. vztrájati, jam (jem), vb. pf. ausbauern, verharren, nk. vztrájen, jna, adj. beharrlich, ausbauernd, nk. vztrájnost, f. die Ausdauer, nk.; — das Beharrungevermögen, Sen.(Fiz.). vztrepetati, etam, ecem, vb. pf. erzittern, erbeben, Jan.(H.); - prim. strepetati. vztrpeti se, im se, vb. pf. aushalten: vztrpeti se ne moremo, da ne bi, wir fönnen nicht umhin —, Navr.(Let.). vzupati se, am se, vb. pf. fich getrauen, C. vzvečerek, rka, m. ber Rachmittag, ogr.-C. vzveličáten, ina, adj. = zveličalen, feligmachend, befeligend, C. vzveličálo, n. das religiöse Heilmittel, C. vzveličanstvo, n. die Seligfeit, ogr.-C. vzvelîčati, am, vb. pf. = zveličati, nk. vzveličîtelj, m. ber Seligmacher, C. vzvêst, f. na vzvest dati, befannt machen, ogr.-C. vzvestíti, ím, vb. pf. berichten, verfündigen, ogr.-C. vzvéščati, am, vb. impf. ad vzvestiti, ogr.-C. vzvídeti se, vídi se, vb. pf. vzvidi se mi, ich befinbe es für gut, C., nk.

vzvíhati, am, vb. pf. hinaufbiegen, Cig.; — v. se, sich hinauffrümmen, Cig.

vzvíjati, am, vb. impf. ad vzviti; v. se, sich emporranten, Cig.

vzvísiti, vîsim, vb. pf. erhöhen, C.; vzvišen, erhöht, erhaben (tudi pren.), nk.

vzvíšati, am, vb. pf. ethöhen, erheben, Jan., C. vzvíšek, ška, m. 1) bie Steigung, Cig. (T.);

— 2) bie Anböhe. C., Levst. (Pril.).

— 2) die Anhöhe, C., Levst.(Pril). vzvišenína, f. das Hautrelief, Str.

vzvišenost, f. die Erhabenheit, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; die Excelleng, Cig., Jan.

vzviševáti, fijem, vb. impf. ad vzvisiti, vzvišati; nk.

vzvíškoma, adv. = kvišku, C.

vzvíti, víjem, vb. pf. aufbiegen, Cig.

vzvôd, m. ber Sebel, (zod), Kneža (Tolm.)-Erj. (Torb.), Sen. (Fiz.).

vzvôd, f. = vzvod m., (zud) Lašče-Erj. (Torb.).

vzvoden, dna, adj. Sebel-, Jan.(H.).

vzvoj, voja, m. ber Schraubengang, bas Gewinde, C., DZ.

vzvojnica, f. die Schraubenlinie, Cig. (T.). vzvotžiti se, im se, vb. pf. verberben, abstehen (von Speisen, Getranten), C.

vzvôž, f. die Auffahrt, C.; tu je huda vzvož, C. vzvráčati se, am se, vb. impf. zurudiehren, ogr.-C.

vzvráten, tna, adj. Můď: vzvrátno delovanje, bie Můdwirfung, vzvratno delovati, růďwirfen, reagieren, vzvratna premena glasov, bie Můdwerwanblung ber Laute, h. t.-Cig.(T.); vzvratni odgovor, bie Můdantwort, Jan.(H.). vzvráti, f. pl. = koa zemlje konci njive, bie Můderwenbe, Lašče-Erj.(Torb.); – prim. zvrati.

vzvrátnik, m. = vzvrati, BlKr. vzvréči, vzvřžem, vb. pf. projicieren, Cig.(T.); - prim. vzmetati.

vzvíniti, nem, vb. pf. = izvrniti: vzvrnjen, vertehrt, Erj. (Som.).

vzvrnječiti se, ečim se, vb. pf. in Bant gerathen, vzhSt.-C. vžė, adv. = uže, fon, Cv., nk.

vžėtčen, čna, adj. fellen, Guts., Jan., Guts. (Res.); — prim. želčen.

vžgâtec, łca, m. = zavrelica, verborbener Bein, Mur., Cig., C.

vžgalîn, m. ber Brand bei Baumen, C.

vžgalína, f. pljučna v., die Lungenentzündung, C. vžgalínvo, nca, m. = vžgalec, Celjska ok.-C. vžganíca, f. der Brand (eine Krantheit), Jarn. 1. vžgáti, vžgèm, vb. pf. einbrennen; v. zna-

menje, brandmarten.

2. vžgátí, vžgèm, vb. pf. anzünden; v. luč, svečo; v. se, Feuer fangen, sich entzünden; — entstammen, anseuern, Cig., Cig.(T.); za srečo človeštva vžgan, Preš.; on se hitro vžge, er ereisert sich schnell, er sprudest seicht auf, Cig.; — iz: vz-žgati.

1. vžig, žíga, m. das Brandmal, Cig.

2. vžig, zíga, m. 1) die Entzündung, Cig.; - 2) der Brand beim Obste, C.

vžíga, f. = požar: bila je vžiga = gorelo je, Notr.

vžigálen, ina, adj. Bünd, Cig., Jan., nk.; vžigálni klinčki, Bündhölzchen, nk.

vžígalica, f. das Bündhölzchen, Cig., Jan., nk.; (vžigalica) Levst. (Nauk).

vžigainica, f. = vžigalica, C.

1. vžlgálo, n. bas Branbeifen, bas Beicheneifen, Cig.

2. vžigálo, n. bas Feuerzeug, ber gunber, Cig.; zračno v., ein pneumatisches Feuerzeug, Sen. (Fiz.).

1. vžíganje, n. bas Einbrennen.

2. vžíganjo, n. bas Anzünden.

1. vžígati, am, vb. impf. ad 1. vžgati; einbrennen; znamenja v.

2. vžígati, am, vb. impf. ad 2. vžgati, angünden;
— entflammen; v. se, fich entgunden, entbrennen.

vžigljiv, íva, adj. entzünbbar, Cig.

vžláhtiti so, im se, vb. pf. sich in bie Berwandtschaft einverleiben, M.

vžúpiti, im, vb. pf. einpfarren, C., nk.

Z.

z, praep., išči pod s.
zà, I. praep. A) c. acc. 1) hinter (na vprašanje: kam?): solnce zahaja za goro; za peč se skriti; za hišo ubežati; — usesti se za mizo, sich an ben Tisch segen; — 2) kaže mero pri primerjanju: um; za pedenj daljši; za pet let mlajši; za las ne zgrešiti, nicht um ein Haar sehsen; za malo da — skoraj da, solt, Blc.-C.; — 3) kaže prizadeto reč pri glagolih: prijeti, držati, privezati, obesiti, vleči itd.: bei, an; za roko prijeti, bie Hand ersasten, bei bet Hand sasten, za ušesa zgrabiti, za nogo vleči; leva za grive zgrabiti, za lase obviseti, an ben Haaren hangen bleiben, Raun.-Mik.; Za bele roke se vodita, Npes.-K.; kdor za smolo prime, se osmoli, Npreg.-Jan.

(Slovn.); za delo p., Hand and Bert legen, Met.; — 4) kaže, komu, čemu je kaj koristno, primerno, za kaj namenjeno itd.; für, zu; iti v boj za domovino in cesarja; biti za koga, jemandes Bartei halten; za koga moliti; veliko prebiti za koga; za druge ljudi se truditi; vsak za-se, Bog za vse, Npreg.-Jan.(Slovn.); kdor ni za nas, je proti nam; prositi za koga milosti; — vino ni za otroke; star človek ni za potovanje; ta riba ni za jed, Dol. - Levst.(Zb. sp.); to ni za-me, dož taugt für mich nich; to ni za nič, dož taugt aunichs; za to delo nisem, zu diefer Arbeit tauge ich nicht; vzdigni to, če si za kaj! (menn du etwaš taugft); za voljo — po volji, nach Bunfch, Z., jvzhSt.; za potrebo, za silo (zur

Roth) že še imamo denarja; za žejo piti, trinten, um den Durft zu lofchen; za smrt bolan, lebensgefährlich erfrantt; — heer za kmeta dati, die Tochter einem Bauer gur Frau geben, Levst.(Rok.); slama za klajo, Futterstroh; kruha in vina dajati težakom za malo južino, (als Jause); — v tem pomenu stoji tudi pred adverbiji in adverbialnimi izrazi: za zdaj, vorläufig; za naprej, fünftighin; kruh za po poti, Ravn.-Mik.; hrastov išče za črez morje, *Vilhar-Mik.*; za na kmetih obleki ni bilo kaj reči, Jurč.; strašila za v proso, LjZv.; jekleni oklepi za na prsi, Levst. (Zb. sp.); — 5) kaže, zaradi koga, česa se kaj godi: wegen, um - willen, um, für; za vero umreti; pridna gospodinja mora za pero črez plot skočiti, Npreg. - Jan. (Slovn.); za Boga te prosim, ogr.-Č.; za Boga in sveto Trojico! Jurč.; za božji čas, um Gotteswillen! za pet ran božjih! za božjo voljo, um Gotteswillen, za tega voljo, um beffentwillen, Cig., Jan.; za mojo voljo, meinethalben; za kaj (nav. zakaj)? warum? za to, beshalb (nav. zato); to je zato, ker . .; -6) kaže, namesto česa se kaj stavi, s čim se kaj enači, plačuje: für, um; oko za oko, zob za zob; hišo za vrt, kravo za vola zamenjati; konja prodati za sto goldinarjev; za groš kruha kupiti; za vino dati, Bein zahlen; za povračilo, gegen Entgelt, za stavo teči, um die Bette laufen; za brata placati, für ben Bruber, statt bes Brubers zahlen, Met.; (srebra bi bili radi dali za vode [pour de l'eau], Ravn. - Mik.); — 7) kaže predikativno, kaj kdo je ali postane, (pri glagolih: biti, postaviti, izvoliti, imeti itd.); als, ju; za hlapca biti, als Rnecht bienen; za tovariša komu biti, jemandem Gesellschaft leisten; za prico biti, Beugenschaft ablegen; za botra biti otroku pri krstu, ein Rind aus ber Taufe heben; za norca biti komu, sich von jemandem soppen lassen, C.; izvoliti koga za župana, za poslanca; Ti si me postavil za kralja Izraelcem, Ravn. - Jan. (Slovn.); imajo ga za učenega, man halt ihn für ge= lehrt; Turkinjo za ženo vzeti, eine Türkin zum Beibe nehmen; za sina koga vzeti, an Sohnes statt annehmen, Met.; — za tatu (als Dieb) umreti, Zv.; za rednega poslušatelja hoditi k uku, DZ.; za ljubo imeti, fürlieb nehmen, Met.; za mrtvo ("zamrtev") ležati, wie todt da liegen, Lašče-Levst.(M.); za zlo vzeti, übel aufnehmen; to se mi za zlo zdi, bas verdrießt mich, C.; za gotovo obljubiti, bestimmt versprechen; za trdno se prepričati, sich gründlich überzeugen; za istino, za resnico, im Ernfte; za šalo, im Spaß; - 8) kaže to, česar se kako dejanje tiče: für, um, in Betreff; skrbeti, marati, bati se za koga, za kaj; prepirati se za kako reč; za svet vprašati, um Rath fragen; vprašati za svojega brata, sich nach seinem Bruber erkundigen; prositi za kako reč = prositi česa; vem za vse tvoje grehe, ich tenne alle beine Sünden; vem za velikansko bukev v gozdu; otel vas

je iz nevarnosti, za katere sami ne veste, da ste bili v njih, Ravn.; tudi za veliko druzih rotivcev sem slišal, da jih straši, LjZv.; za njo ni nic rekel, in Betreff ihrer fagte er nichts, jvzh.St.; za računanje se ni ustrašila nobenega trgovca, LjZv.; menda ga je večkrat udaril, pa za dvakrat vem, da je resnica, Dol.; za mene ni nobene nevarnosti, mas mich anbetrifft, für mich gibt es keine Gefahr, Cig.; jaz za-se, ich für meinen Theil, Cig.; za drugo, im übrigen: za drugo sem zadovoljen; — kaj je za to? was liegt baran? nič ni za to, daran liegt nichts; nič mi ni za njega, es ift mir an ihm nichts gelegen; -9) v časnem pomenu: binnen, nach Berlauf von, über; za pet let; za leto dni, in einem Jahre, Npes.-C.; za eno uro, binnen einer Stunde, Cig.; za pol ure je bil mrtev, Svet. (Rok.); za malo časa, in furzem, Jan.; -B) c. gen. kaže čas, v katerem se kaj godi; za dne priti, bei Tage antommen; za svetlega dne, bei hellem Tage, Dalm.; za solnca, solange noch die Sonne scheint; za hlada, solange es fühl ist; za rana, früh; za časa, zeitlich, zur rechten Beit; za jeseni, im Berbfte, C.; za prva, anfangs, Mik.; za svojega žitka, mahrend seines Lebens, ogr. - Mik., C.; za mladih dni, in ber Jugend; za moje pameti, soweit ich mich zu entfinnen weiß, Jan.; za prejsnjega zupana, unter bem früheren Burgermeifter; za Karla Velikega, zur Beit Rarls des Großen; za tega časa, mährend dieser Beit, Gor.; - C) c. instr. 1) hinter, nach, (na vprašanje kje! ali kod?); za hrbtom; vrata za seboj zapreti; za pečjo sedeti; za mizo sedeti, am Tische sigen; za morjem, jenseits bes Meeres; gric za gricem, ein Sügel nach bem anbern; iti, hoditi za kom, hinter jemandem einhergeben, jemandem nachgeben; udrli so (jo) za njim, fie ftromten ihm nach; hajdi za menoj! auf! mir nach! pridite za nami! tommt uns nach! kričal sem za njim, pa me ni več slišal; — za delom hoditi, auf Arbeit ausgehen, Erj.(Izb. sp.); — nach (in Bezug auf ben Rang); prvi za cesarjem; - 2) längs: za potokom, za vodo; — 3) kaže čas, po katerem se kaj godi, nad); za njimi nastopi sedem hudih letin, Ravn.-Mik.; dan za dnevom, leto za letom prejde; za tem (zatem) hierauf, hernach; zatem je rekla, Nprip.(Št.)-Kres; - 4) kaže vzrok pri glagolih: zboleti, umreti, an; za grižo zboleti, Levst.(Nauk); za lakoto umreti je huje ko zgoreti, Npreg.-Jan.(Slovn.); — 5) nam. s (z): mit; ni imel za čim plačati, Schonl.; imaš za čim, lahko greš v Rim, Npreg. - Jan. (Slovn.), (morda nam. ze čim = s čim, C.); - II. praef. 1) kaže pomikanje za kako reč; solnce je zašlo za goro; zalesti koga, hinter einen, hinter feine Streiche tommen, ibn ertappen, Mik.; — zaostati za kom, hinter jemandem zurüdbleiben; — 2) kaže kako zaprečenje s tem, da kdo sebe ali da se kaj druzega pred kako reč postavi; zadržati, zurūchalten; zazidati okna, die Fenster vermauern; zastreti,

verhängen; zamelo je ceste; zasuti jamo; zasesti, burch Sigen einnehmen, beseten; veliko zaleci (eig. einen großen Raum liegenb bebeden), viel ausgeben; zasuti, verschütten; zakleniti, zapreti, einsperren; - 3) kaže pomikanje v notranjost, globino, zahajanje na nepravo pot, napačno opravljanje dela: ber-, fehle; zaiti, fich verirren, fehlgehen; zabresti v blato; zadolžiti se; zastriči, fehlerhaft scheren; zaredi se, sich verreben; zasteti se, fich verzählen; - 4) kaže začetek dejanja ali enkratno dejanje: zapeti, zatrobiti, zaspati, zasmrdeti, zardeti, zakleti, einen Fluch aussprechen; zažvižgati, einen Pfiff thun; — 5) każe zapravljanje, izgubo kake reči; zagospodariti, verwirtschaften; zaigrati, verspielen; zazidati, burch Bauen verbrauchen; zamuditi, verfaumen; zalezati kosilo, (burch Liegen berfaumen), Mik.; zamleti se, beim Dahlen meniger werben, (opp. namleti se); zapiti in zajesti svoje imenje, feine habe burch Effen und Trinfen verthun; - 6) kaze dovrenost dejanja: zaklati, abstechen; zadaviti, ermurgen.

zaárati, am, vb. pf. z. kaj, burch bas Angeld jich ben Rauf einer Sache sichern; z. koga, burch bas Angelb jemanden zum Berfaufe verpflichten, Fr.-C.; z. se, bas Angelb geben u. sich badurch zum Kauf verpflichten, Polj. zaare, f. pl. ber Aderrand, Fr.-C.; — prim.

zaaren, rna, adj. zaarna cesta, ber Felbweg, C. zabadati, am, vb. impf. ad zabosti; 1) hineinftechen, hineinstoßen; z. kaj v kako reč; z. v koga (z besedami), sticheln, Erj. (Torb.); - 2) abstechen; telce, piščance z., Npes.-Vraz.

zabâdava, adv. = zabadavo. BlKr.-DSv. zabadavo, adv. = zastonj, umfonft, vergebens,

vzhŠt.-C., jvzhŠt.; - prim. badava.

zabajati, jam, jem, vb. pf. verzaubern, Mur., Glas.

zabaluštráti se, am se, vb. pf. im Reben etwas fagen, mas man nicht follte, fich berpuffen (-bale-), Cig.; z. se v govorjenju, C.

zabarantáti, âm, vb. pf. = barantaje zazabarati, am, vb. pf. durch Rachfrage fich ben

Rauf sichern: dva prašička sem pri njem za-

baral, Polj. zabarvati, am, vb. pf. verfarben, Cig.

zabásati, basem, vb. pf. verftopfen, zuftopfen;

— z. se, zu viel effen, Z.

zabava, f. 1) die Ungelegenheit, die Belästigung, die Behelligung, die Blage, Dict., C., Vod. (17b. sp.); zabavo delati komu, jemanden belaftigen, Krelj, Kast.; - bas hindernis, Cig.; na močvirju se ni bati prevelike zabave, Levst. (Močv.); da ne bom imel zabave, um nicht Anftanbe zu haben, Prim.; - Die Mederei, die Chicane, Cig., Jan., M.; fantje napravijo, kakor Dolenjci pravijo "zabavo" ali prepir, SIN.; zbadljive zabave, Levst. (Zb. sp.); — 2) (po drugih slov. jezikih) bie Unterhaltung, die Rurzweile, Cig., Jan., nk.

zabavati, am, vb. impf. unterhalten, nk.; —

pogl. zabavljati 3).

zabáven, vna, adj. 1) läftig, Dict., C.; ne bodi mi z.! Krelj; zabavno delo, eine läftige, zeitraubende Arbeit, Kras; - 2) (po drugih slov. jez.) kurzweilig, unterhaltend, Unterhaltungs-, Cig., Jan., nk.; zabavno smešen, drollig, Cig.(T.). zabavica, f. dem. zabava 2): eine kleine Unter-

haltung, Zora.

zabavíščo, n. der Unterhaltungsort, nk.; z. malim otrokom, ein Rindergarten, Cig.(T.), otročje (otroško) z., nk.

zabáviti, bávim, vb. pf. 1) aufhalten, zurüdhalten, Habd.-Mik.; delo jo je zabavilo dostikrat do kasne noči, LjZv.; - verweilen: z. se okoli česa, Cig.(T.); — 2) otroka z., bas Rind besänstigen, stillen, M., Z.; — 3) z. se, sich zerstrenen, sich unterhalten, Cig., Cig.(T.); (po drugih slov. jezikih).

zabâvkati, kam, čem, vb. pf. = zalajati, Z., jvzhSt.

zabavljáč, m. kdor zabavlja: ber Gloffenmacher,

ber Stänker, ber Spotter, C., nk. zabávljanje, n. 1) bie Beschäftigung: sveto z., kajk - Valj. (Rad); - 2) nedhafte Bemertungen oder Ausstellungen; gorka ga je zgrabila nad Simeonovim nesramnim zabavljanjem, Ravn.; - 3) bas Unterhalten, nk.

zabávljati, am, vb. impf. ad zabaviti; 1) aufhalten, gurudhalten, jemanbem (mit Fragen, mit Anliegen) laftig fallen : z. koga, C.; z. se s kom, mit jemandem Umgang pflegen, C .; - Sinberniffe bereiten, ungelegen fein, Dict.; deževje jim zelo veliko zabavlja, da grozdje ne zreja, Vrtov. (Vin.); - 2) nedhafte Ausstellungen, Gloffen machen, ftanten, Cig., Jan., Cig. (T.), Kr.; z. cemu, crez kaj, Cig., Kr.; z. na ženske, Jurč.; z. komu: mar bi pustil, da mi zabavlja! foll ich mich von ihm chicanieren laffen? Cig.; zabavljali so si, es find Redereien vorgefallen, Cig.; - 3) ben Hof machen: z. žensko, Savinska dol.-DSv.; - unterhalten, amufieren, z. se, sich unterhalten, (po drugih slov. jezikih), Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

zabavljavec, vca, m. = zabavljivec 1), kdor

zabavlja, Valj.(Rad).

zabavljíca, f. die Stichelrede, Cig. (T.); die Spottrede, das Spottwort, Nov.; — das Spottgebicht, die Satire, Cig., Jan., Cig.(T.); ein fatirifches Epigramm, Jan (H.).

zabavljicar, rja, m. ber Satirenichreiber, Cig. zabavljiv, íva, adj. 1) lästig, Dict.; - 2) stanterisch, handelsuchtig, Mur., Cig., Jan., C.; - 3) satiristh, *Cig., Jan., nk.*

zabavljivec, vca. m. 1) ber Gloffenmacher, ber Stanter , Cig., Jan.; - 2) ber Satiriter,

Cig.; - 3) bie Spottbroffel, Jan. zabavljîvka, f. die Gloffenmacherin, die Stan-

ferin, *Jan*. zabavljivost, f. bie Reigung zu nedischen Bemerfungen, Mur., Cig.

zabavnica, f. :) bas Unterhaltungslocal, Cig. Nov.-C.; - 2) ber Schwant, Cig. (T.).

Digitized by Google

zabâvnik, m. 1) ber Unterhalter, Cig.; (pol., rus.); — 2) bas Unterhaltungsbuch; ber Almanach, C., nk.

zabavnost, f. die Rurzweiligkeit, die Unterhaltlichkeit, nk.

zabavoljúben, adj. Unterhaltung liebend, Cig. zabavoželjen, lina, adj. unterhaltungsfüchtig, Zora.

zabavščina, f. bie Berlegenheit, C.

zabégati, am, vb. pf. verlegen machen, Jan., C.; zabegan, verlegen, Cig.(T.).

zabégniti, bêgnem, vb. pf. verlagen: od samega strahu jej govor zabegne, da ni mogla ne besedice ziniti več, Kres.

zabeketáti, etâm, éčem, vb. pf. zu blöfen anfangen, aufblöfen, Cig.

zâbei, la, m. = zabela, Mur., Mik., ogr.-Valj. (Rad).

zâbet, li, f. = zabela, Jan., Z., Gor.

zabela, f. bas Fett zum Schmalzen ber Speifen; tudi : zabela, Valj. (Rad).

zabeléti, im, vb. pf. weiß erglänzen, Jan (H.). zabeléžati, am, vb. impf. ad zabeleziti; anmerten: zupan zglasbe zabeleza, Levst. (Nauk).

zabeležávati, am, vb. impf. = zabeleževati:
z. kaj v pratiko, Levst. (Nauk).

zabeležba, f. bie Anmerfung, die Aufzeichnung, die Rotierung, DZ., nk.

zabelêžek, zka, m. die Anmertung, die Bormertung, DZ., nk.; zabeležki, Notizen, nk. zabeleževáti, ûjem, vb. impf. ad zabeležiti, nk.

zabeležîtev, tve, f. die Bormerfung, nk. zabeležiti, êzim, vb. pf. an-, vormerfen, verzeichnen, notieren, Cig. (T.), nk.; (-bilježCig., Jan.).

zabeležnica, f. ber Bormertichein, DZ.

zabelilo, n. = zabela, C.

zabélití, im, vb. pf. mit Fett abmachen; z. jed z maslom, svinjsko mastjo, oljem; — ein scharfes Bort sagen: kar ga bolj jezi, to mu zabelim, Levst. (Zb. sp.); z. jo komu, jemanbem eine bittere Bahrheit sagen, Jan., Z.; — wiltzen (fig.), V. - Cig.; govor z. z dovtipi, nk.

zabeljávati, am, vb. impf. = zabeljevati, C. zabeljeváti, ûjem, vb. impf. ad zabeliti.

zaberáčiti, âčim. vb. pf. verbetteln: z. vse svoje dni, Cig.

zabesnéti, im, vb. pf. zu toben anfangen, Cig. (T.); (pren.) In divja bol, skrbi strašne Očetu v srcu zabesne, Greg.

zabevkati, am, vb. pf. zu belfern anfangen; aufbelfern.

zabežati, im, vb. pf. zu fliehen anfangen, Svet. (Rok.).

zabíčatí, am, vb. impf. ad zabičiti; = zabičevati, Levst. (Nauk).

zabičeváti, ûjem, vb. impf. ad zabičiti; eins jchärfen, Levst. (Nauk), Jurč., nk.; nihče ne more dovolj z. v živo, eš fann nicht genug barauf hingewiesen werben, Levst. (Močv.).

zabičiti, îcim, vb. pf. einschärfen, Levst. (Nauk), Jurc., BlKr.; — (zabicila sem, ich habe mir es sest vorgenommen, Kop.). zabijáč, m. ber Rammbod, die Ramme, Jan.

zabijáča, f. ber Weberschlagbaum, Cig., vzh-Št.-C.

zabijanje, n. bas Einschlagen: z. zrebljev.

zabijati, am, vb. impf. ad zabiti; einichlagen; zreblje v podplat, kole v zemljo z.; — zunageln, kište z zreblji z.

zabijavec, vca, m. = kdor kaj zabija, Cig. zabîngati, am, vb. pf. zu schwingen ansangen (von einer penbesartigen Bewegung), V.-Cig. zabingljáti, âm, vb. pf. = zabingati, Zora. zabíngniti, bîngnem, vb. pf. = zabingati, V.-

Cig. zabît, f. das Stilleben, Cig.(T.).

zabíten, tna, adj. = pozabljiv, C.

zábiti, im, (zabôm, C.; zabôdem, Cig.), vb. pf. = pozabiti, Mur., Cig., Jan., Notr., Roź (Kor.) - Glas.; jaz tvoje postave ne zabim, Dalm.-C.; zábivši ("zabiš, zabiši"), auš Bergeffenheit, C., BlKr.; (pravilno: zabívši, Valj. [Rad]).

zabíti, bijem, vb. pf. 1) hineinschlagen, einschlagen; žrebelj v steno, kol v zemljo z.; burch Einschlagen verschließen; sod (z veho) z., ein Fass zuspünden, zuschlagen; z žreblji z., zunageln, vernageln; kišto, krsto z.; z deskami z. kaj, etwas mit Brettern verschlagen; rov z., ben Stollen verblenden (mont.), Cig.; — zabit, vernagelt, borniert; — 2) einpaulen, einprägen; v glavo komu

z. kaj; — 3) verthun; ves denar z. zabitljívost, f. die Bergessenheit, C., Krelj. zabítost, f. die Borniertheit, die Stupidität. zabíváč, m. — pogonec, das Binderschlaghölz-

den, C.

zabívati, am, vb. impf. ad zábiti, im; ber-

gessen, C., Zora. zablačávanje, n. die Berschlämmung: zasipanje in z. netrebljenih strug, Levst. (Močv.).

panje in z. netrebljenih strug, Levst. (Močv.). zablačenost, f. die Schlammigfeit, Cig. zablatiti, blatim, vb. pf. mit Schlamm o. Roth

vo. pf. mil Sqiamin o. Roig verschossen, vo. pf. mil Sqiamin o. Roig verschossen, verschlämmen, Cig., Jan., Cig.(T); z. se, verschlämmet werden, Cig.; zablačena struga, Levst. (Močv.); travniki so s peskom zablačeni (mit Sand verschsammt), Cig.

zablebetáti, etâm, éčem, vb. pf. 1) zu plappern ansangen; zablebetal je, cs suhr ihm bas Wort heraus, Cig.; z. komu kaj, jemanbem etwas zuplappern, Cig.; — 2) burch Raubern versäumen ober verlieren: z. kosilo, čas, Cig.

zabledeti, im, vb. pf. = obledeti, erblaffen, Npes.-Vraz.

zabléjati, jam, jem, vb. pf. zu blöten anfangen, aufblöten, Cig.; lisica zableje (= sc zadere), Hal.-C.; — z. na koga, proti komu, jemanben anplärren, Cig.

zablesk, bleska, m. ber aufleuchtenbe Schimmer, Cig.

zablestett, im, vb. pf. erglangen, Levst. (Zb. sp.); - prim. blesteti.

zahlésti, blédem, vb. pf. 1) sid verirren, sehlen, Trub.-C.; = z. se: z. se s pravega pota, C.; - 2) versaselin: z. čas, Cig. zabléščati, im, vb. pf. erglanzen, Z.

zabliskati se, am se, vb. pf. aufbligen, erbligen; zabliskale so se sulice; — zabliskalo se je, es blitte; trikrat zaporedoma se je zabliskalo.

zablisketáti, etâm, éčem, vb. pf. zu blinten anfangen, Cig.

zablískniti, blîsknem, vb. pf. = zablisniti,

zablisniti, blisnem, vb. pf. aufbligen, aufblinken, Cig., Jan.; tudi: z. se, Mur.

zabliščáti, ím, vb. pf. = zableščati, zu funteln, zu schimmern, zu glänzen anfangen, Cig., Jan.; božje veličanstvo zdaj iz njega zablišči, Ravn - Valj.(Rad); = z. se, Cig.

zabljeváti, ûjem, vb. impf. = zabivati, pozabljati: In dekliči . . . Me doma zabljujejo,

Npes.-K.

zabljiv, íva, adj. vergefelich, Jan., M., ogr.-C. zabljívost, f. die Bergefelichteit, M., ogr.-C. zablod, blóda, m. = zabloda, Mur., Cig., C.,

Cig.(T.).zabloda, f. bie Berirrung, ber Brrthum, C., Trub.-Mik.; pregrešne zablode, Slom.

zablodek, dka, m. = zabloda, Mur., Jan., C. zabloditi, im, vb. pf. 1) fehlgehen, sich verirren, Meg., Mur., Cig., Jan.; z. na krivo pot, z. v brlog nevernih divjakov, LjZv.; (pren.) v zmote z., in Frrthumer berfallen, Cig.; - 2) vermischen, Cig.; z. svinjam = med pomije otrobe ali moko pomešati, jvzhŠt.; — z. komu kako grenko, jemandem eine derbe Wahrheit fagen, M.; - 3) z. si, verfehlen: z. si pot, C.; z. si pri cem, bei einer Sache fehlgeben, C.

zabloja, f. to, s čimer se svinjam jed zabloji, Mik.; - prim. obloda, obloja.

zablojíti, ím, vb. pf. vermischen: z. svinjam jed z mekinami, Mik.

zabobnáriti, \hat{a} rim, vb.pf. = zabobnati, ogr.-M.zabobnati, am, vb. pf. anfangen zu trommeln; z. komu kaj, jemandem etwas vortrommeln, Cig.

zabobnéti, im, vb. pf. erdröhnen, dumpf erbraufen.

zabobnévati, am, vb. impf. ad zabobneti, Jan. zabòd, bóda, m. ber Stich, Cig.; z. z mečem, Cig., C.; z. z iglo, nk.

zabodálo, n. = mesto, kjer mesar žival zabode, die Stichstelle. Koborid-Erj.(Torb.). zabodek, dka, m. ber Stich, Mur., Jan.

zabogatéti, im, vb. pf. reich werben, LjZv.; ta bo še zabogatel, če bo tako gospodaril, Jurč.

zabôgmati se, am se, νb . pf. = z besedo "bogme!" zakleti se, jvzhŠt.

zabdj, boja, m. 1) ber Berschlag, die Rifte (aus Brettern), Cig., Jan., Pot.- M., nk.; 2) = paz, die Berichalung, Ljub.; - die Zwiichenwand, Dict.

zabojec; bas Riftchen, DZ., nk.

zabojec, jca, m. dem. zaboj; das Ristchen, Zora, Let.

zabojeváti, ûjem, vb. pf. burch Rampfen berlieren, verfampfen, Cig.

zabojnica, f. die Einfaffung des unteren Rühlfteines, Notr.

zabojník, m. = velik železen žrebelj, Notr. zabókati, am, vb. pf. kopo z., ben Rohlenmeiler mit trodenen Holzreifern füllen, Zv.,

zabolęčki, m. pl. die Nachgeburtswehen, Cig., C.; - prim. pobolečki.

zaboléhati, am, vb. pf. anfangen zu franteln,

zabolęti, im, vb. pf. zu schmerzen anfangen; zabolelo me je v prsih, ich habe in ber Brust einen Schmerz empfunden.

zabosti, bodem, vb. pf. 1) hineinstechen; z. komu nož v srce, jemandem einen Stich ins Herz geben; z. si trn v nogo, einen Dorn in den Fuß betommen; - 2) erstechen; z. koga z nožem; — gledati kakor zaboden vol = große Augen machen, Cig.

zabrana, f. 1) das hindernis, C.; — 2) das Gehege, C.; — 3) das Berbot, Jan,

zabránati, am, vb. pf. burch Eggen verdeden,

zueggen, eineggen, Cig., Jan., nk. zabranica, f. o trdnjavici Kremljici na Koroškem je narod pel: Oj ti preljuba Kremljica, Ki si naša zabranica, Jarn., Kres IV. 95.

zabraníten, tna, *adj.* prohibitiv, *Cig., Jan.*, Cig.(T.), nk.

zabrániti, im, vb. pf. verwehren, verbieten; kdo mi more z., da bi ne odšel? kupčijo z., den Handel sperren, Cig.; - vorbeugen, Jan., nk.

zabranjeváti, ûjem, vb. impf. ad zabraniti. zabrásati, am, vb. pf. beichmugen, Lasce-Levst. (M.).

zabráti, bérem, vb. pf. = izbrati, ogr.-Valj.

zabrazdáti, âm, vb. pf. beichmugen, verpagen, Cig., Jan.

zabrázditi, im, vb. pf. eine Furche ziehen, einfurchen, Cig.; z. v tujo njivo, in einen fremben Ader hineinadern, (fig.) jemandem ins Gehege gehen, Cig.

zabfei, m. pl. = dobrei, bie Majern, Cig., C.; - ber Frieselausschlag, C.

zabfčati, im, vb. pf. auffummen, Jan. (H.). zabřčiti, břčim, vb. pf. = zabrtviti, SlN.

zabrčkáti, am, vb. pf. verzetteln, vergeuden, Dol.; — prim. zafračkati.

zabrčvávati, am, vb. impf. ad zabrtviti, zabrčiti; = večiti, dniti, luftbicht ichließen, bodmen, Hal.-C.

zabręčati, im, vb. pf. auffchreien, ogr.-C., M.; z. nad kom, na koga, jemanben anjchnauzen, anbellen, Cig., C.

zabręda, f. bie Berirrung, ber Jrrthum, Cig., C. zabrędati, brędam, vb. impf. ad zabresti, Z., Zora.

zabrędek, dka, m. = zabreda, Jan.

zabrega, f. bie Berlegenheit, bie Schwierigkeit, die Zwangslage, Levst. (Pril.); ni se taka huda zabrega ne! Levst. (Zb. sp.); - bas Sinbernis, Jurc. (Tug.).

zabrehati, ham, šem, vb. pf. hohl zu hüsteln anfangen, hohl aufhüfteln, Z.

zabréhel, hla, adj. pogl. zabrekel.

zabrehendáti, âm, vb. pf. = zahripati, aufbüfteln, C.

zabréjiti se, brejim se, vb. pf. trachtig werden,

kajk.- Valj. (Vest.).

zabréket, kla, adj. geschwollen, aufgebunsen, Cig., Jan., BlKr., Rihenberk - Erj. (Torb.); (zabrhel, Vrsno-Erj.[Torb.], zabrehel, Cig., Savinska dol.).

zabrekniti, breknem, vb. pf. ein wenig auf-bunsen, verschwellen, Cig., Jan., C., Notr., BlKr.; prst zabrekne, kadar se toli napne, da se n. pr. ne more prstan ž njega sneti, Erj. (Torb.); (noga je zabrehnila, nam. zabreknila, na Sori[Gor.]-Erj.[Torb.]).

zabrenčati, im, vb. pf. zu fummen anfangen, auffummen; muhe so zabrenčale, sršen je

zabrenčal.

zabrenkati, am, vb. pf. bie Saiten eines Inftrumentes anschlagen.

zabrenketáti, etam, éčem, vb. pf. erflirren. zabrenkljáti, am, vb. pf. zu flimpern anfan-

zabrénkniti, brênknem, vb. pf. = zabrekniti, Cig., Dol.; prst mi je zabrenknil, da ne morem prstana sneti, Lasce - Erj. (Torb.); noga mi je zabrenkaila, da ne norem škornjev obuti, jvzhSt.

zabrésti, brédem, vb. pf. watend in eine Tiefe gerathen; — (fig.) sich auf Abwege verirren; močno je zabredel; v greh z., Ravn.; (in eine unangenehme Lage) gerathen: v dolgove z., in Schulben gerathen; v nesreco z.

zabrêza, f. bie Beranlaffung jum Streite, Rec. zabrêž, m. ber unmittelbare Abhang am Fuße bes Beingartens, Hal .- C.

zabręžje, n. bie Begend hinter einem Sugel, Hal.-C., Jurč.

zabręžnik, m. = zabreż, C.

zabrisati, brîšem, vb. pf. vermischen, Cig., Jan.; z. se, sich verwischen, untenntlich werben (3. B. von einer Schrift), Cig.; -- verwehen: veter gaz zabriše, C.

zabŕkniti, břknem, vb. pf. jvzhSt., pogl. zabrt-

zabrieti, im, vb. pf. zu flimmern, ichwach zu brennen anfangen, Cig.

zabriežiti se, ežim se, vb. rf. z. se kam=brez potrebe kje obtičati, Svet. (Rok.).

zabrlizgati, am, vb. pf. einen schrillen Bfiff (3. B. burch bie Finger) thun.

zabrložiti, ožim, vb. pf. in Unordnung brin-

gen: hiso z., BlKr. zabrnati, am, vb. pf. mit Fegen ober Flecten bebeden: zabrnan človek, zabrnana srajca,

Črniče(Goriš.); — prim. 2. brnja. zábrne, f. pl. Goriš., pogl. zebrne.

zabrneti, im, vb. pf. zu summen ansangen; čebela zabrni, vzh.St. - Valj. (Vest.); — zu klingen anfangen (v. einer Saite), Cig., Zv.; - glas zvonovni po ušesih zabrni, Slom. zábrniki, m. pl. die Leinwandenden, vzh.St.-C. zabŕniti, nem, vb. pf. Cig., pogl. zaobrniti.

zábrnjak, m. on kos, ki ostane tkalcu, kadar ne more dotkati, bas Leinwandenbe, ber Trobbel, C., (zabînjak) Valj. (Rad).

zábrnki, m. pl. = zabrniki, ber Trobbel, Jan. zabróditi, bródim, $\nu b. pf. 1$) = zabresti, Z., C., Let.; - 2) beschmuten (bef. mit fluffigen Speifen); z. se, sich besudeln, SlGor .- C.; -3) vergetteln, verftreuen, C.

zabrojonec, nca, m. ber (mit fluffigen Speifen)

Besudelte, vzhSt .- C.

— 819 —

zabrojonka, f. die (mit fluffigen Speifen) Bejudelte, vzhSt.-C.

zabrozgati, am, vb. pf. burcheinander mifchen, vzhSt.

zabrskati, am, vb. pf. zuicharren (vom Beflügel).

zabrsteti, im, vb. pf. auszuschlagen anfangen, Jan.(H.).

zabrstiti se, im se, vb. pf. fich mit Trieben bededen: lipa se zabrsti in zagosti. LjZv.

zabŕtiti, břtim, vb. pf. C., pogl. zabrtviti. zabřtniti, břtnem, vb. pf. = zabrtviti (zabrkniti,

jvzhSt.).

zabétviti, bêtvim, vb. pf. verstopfen, luftbicht verschließen, Habd. - Mik., Cig.; verbodmen, verbeilen: z. sod, Cig., C.; zabreven, Hal.-C., Dol., BlKr.-Mik.; — = z zemljo pokriti in zatolči: zelje, tropine, krompir z., BlKr.-

zabrúhniti, brûhnem, vb. pf. auftofen: grom zabruhne, C.

1. zabrúsiti, im, vb. pf. 1) einwegen, Cig.;-2) beim Schleifen verberben, verschleifen, Mur., Cig.

2. zabrúsiti, im, vb. pf. schleubern, Cig.; z. kamen v okno, Zilj.-Jarn.(Rok.); z. kaj pred koga, Cig.; duri z., bie Thure guichlagen, Cig.; - prim. 2. brusiti. zabrzdati, am, vb. pf. ben gaum anlegen: z.

čeljusti konju, Levst.(Zb. sp.).

zabstónj, adv. Fr.-C., Jsvkr., jvzhŠt., BlKr., DSv., nam. zaobstonj, pogl. zastonj.

zabstonji, adj. Fr.-C., pogl. zastonjski.

zabstonjski, adj. ogr.-M., pogl. zastonjski. zabubiti se, im se, vb. pf. sich verpuppen, nk.

zabubljeváti se, ûjem se, vb. impf. ad zabubiti se; (-bovati se), Jan.(H.).

zabucati, im, vb. pf. bumpf erichallen, auftofen, erbraufen.

zabúhati, bûham, vb. pf. verrammein: okna z drvi zabuhana, Glas.

zabúheł, hla, adj. aufgedunsen; zabuhlo lice. zabuhlina, f. die Anschwellung, die Aufgebunsenheit, Jan.

zabúhlost, f. die Aufgedunsenheit.

zabuhniti, buhnem, vb. pf. aufichwellen, aufbunfen, Mur., Cig., Jan.; rana zabuhne, C.; glava zabuhne, Levst.(Nauk).

zabuhtéti, ím, vb. pf. = zabuhniti, Hal.-C. zabúkniti, bûknem, vb. pf. gu farmen anfangen, Blc.-C.

zabûnec, nca, m. weißer Beiberrod, Cig., BlKr.; zabunec, suknjo brez rokavov, segajočo do kolen, nosijo Poljanke po zimi,

Digitized by \$\oldsymbol{\psi} \oldsymbol{\psi} \oldsymbo

SIN.; — prim. srb. zubun, madž. zubony, tur. zebun, Mik. (Et.).

zabuniti, im, vb. pf. verhungen, vzhSt.

zabúr, rja, m. = prazen kostanjev meh, kakršen se često nahaja mej polnimi zrni v ježici, Tolm.-Erj.(Torb.); - prim. 1. buriti. zaburje, n. coll. bie leeren Fruchthullen bes

Heibens, Tolm.-Erj. (Torb.). zabusiti, busim, vb. pf. guichlagen: vrata z., jvzh.St.; — schleudern, C.; — z. se, anren-

nen, C., Z.

zacácati, am, vb. pf. verschmieren, Jan. (H.). zacebáti, âm, vb. pf. aufstampfen, Cig.

zaceleti, im, vb. pf. heil werben, heilen, Jan.,

zacelina, f. die verheilte Bunbe, die Rarbe, C. zacelitev, tve, f. bie Bernarbung, die Beilung (einer Bunde), Cig., Jan. zaceliti, im, vb. pf. 1) beil machen, beilen

(trans.); rano z.; z. se, beil werben, beilen (intr.); rana se je zacelila; — 2) = zaceliti se (nam. zacéleti); rana neče zaceliti, jvzh-St.; noga mu je zacelila, vzhSt.-Valj.(Vest.); prim. zaceleti.

zacelitya, f. = zacelitev, Mur.

zaceljiv, iva, adj. heilbar (von Bunben), Jan. (H.).

zaceljivost, f. die Heilbarkeit (von Bunben), Cig.

zacengljáti, âm, vb. pf. flingeln, Cig. zacenîtev, tve, f. ber Breisanichlag, Cig.

zaceniti, im, vb. pf. ben Breis nennen, ichagen, Cig.; drago z. kaj, Cig.

zacepetáti, etam, vb. pf. zu ftrampfen anfangen; - einmal strampfen.

zacépiti, im, vb. pf. 1) anspalten, Jan. (H.); — 2) z. se, (in bem Spalt) steden bleiben, Jan.

zaceptáti, âm, vb. pf. = zacepetati, Mur.; Mladen'ču noge so trdo zaceptale, Preš.

zacîmek, mka, m. der Reim, Jan.

zacimiti se, cîmim se, vb. pf. zu feimen aufangen, Nov.

zacitrati, am, vb. pf. bie Bither gu fpielen an-

zacmérdati se, am se, vb. pf. anfangen zu plarren, Cig.

zacmevkati, am, vb. pf. zu winfeln anfangen, Z.; — aufwinfeln, Jarn.

zaemfkniti, emfknem, vb. pf. sich schließen: rana zacmrkne, Savinska dol.; (nam. zacvrkniti).

zacokáti, am, vb. pf. mit Rledfen bebeden, besubeln. Jan., M.

zacokljáti se, am se, vb. pf. fich zunajen (von ber Form in ben Schmelzhütten, wenn fie sich mit Schladen verstopft), V.-Cig., Cig.(T.).

zacolati, am, vb. pf. verzollen; - po nem.

zacolovânje, n. die Berzollung, DZ. zacolováti, ûjem, vb. impf. ad zacolati.

zacopotáti, otâm, očem, vb. pf. aufstampfen, Cig.; z. nad kom, burch Aufftampfen gegen jemanden seinen Unwillen zu erkennen geben, Polj.

zacôprati, am, vb. pf. = začarati; z. koga, kaj; z. komu kaj, jemandem etwas anzaubern. zacúkniti, cůknem, vb. pf. verwelten, C.; tudi: z. se, welt werben, zusammenschrumpfen (n. pr. o grozdju), C.; - z. se, im Bachfen gurud. bleiben: od same repe se bodo prasički zacuknili, Polj.; - prim. nem. (dial.) "verzuctt" = vertummert, Levst. (Rok.).

zucuréti, im, vb. pf. (fcmach) zu rinnen an-

fangen.

zacvéliti, cvêlim, vb. pf. z. koga = storiti komu kaj žalega, da joka, Dol.-Levst.(M.). zacvéniti se, nem se, vb. pf. verwelten, C.; zacvenjeno grozdje, C.; zacvenjen les, zahes Spolz, Hal.-C.

zacvenketáti, etâm, éčem, vb. pf. einmal flimpern (3. B. mit Müngen), Cig.

zacvėsti, cvetėm, vb. pf. Biliten ansegen, zu

blühen anfangen, Cig. zacvetati, am, vb. impf. ad zacvesti, Cig. zacvíčati, ím, vb. pf. aufquieten, Škrinj.

zacviliti, im, vb. pf. zu winfeln, zu quieten anfangen; — aufwinfeln; pes zacvili, kadar mu na nogo stopiš.

zacvîrati, am, vb. impf. ad zacvreti; abichmalzen, C.; - (pren.) zacvira mu, es wird ihm

vergolten, C.

zacvfčati, im, vb. pf. anfangen zu freischen ober zu zirben; einen Kreisch ober Zirplaut von sich geben; — aufgischen, (-evre-) Cig. zacvreti, cvrem, vb. pf. verschnialzen, M.;

= z vrelo zabelo obliti, abichreden, Cig.; – z. komu, es jemanbem anthun: soseda je kravi zacvrla, LjZv.; jemandem heiße Sorgen bereiten, Z.

zacvíkati, cvíkam, vb. impf. ad zacvrkniti; persengen, Cig.; zusammenschrumpfen machen, C.; starost in bolezen ne bo njih nebeške lepote nič več zacvrkala, Ravn.

zacvíkniti, cvíknem, vb. pf. verjengen, Cig.,

zàč, conj. = zakaj, benn, C., Ist.-Z., SIN. začadíti, ím. vb. pf. mit Rauch, Dampf erfüllen, Jan.(H.).

začárati, am, vb. pf. verzaubern, verheren, Cig., Jan., C., nk.; začarana puška, Kos.; z. komu kaj, einem etwas anzaubern, Cig.

začásen, sna, adj. einstweilig, provisorisch, interimistist, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

začásnica, f. der Interimsschein, DZ. začásnost, f. die Einstweiligkeit, das Proviso-

rium, Nov.-C. začebljáti, am, vb. pf. 1) berflüftern, vertofen:

čas z., Cig.; — 2) z. komu kaj, jemandem etwas zuraunen, Cig.

začebúliti, ülim, vb. pf. zwiebeln, Jan (H.). začečkáti, am, vb. pf. 1) mit Kripeleien, Kledfen verbeden, verfripeln, Cig.; - 2) hineintledjen: z. kaj v knjigo, Cig.; svoje ime pod kaj z. (unterschmieren), Cig.; — 3) dutch Rripeln verbrauchen, vertledjen: dokaj črnila z., Cig.

začéhniti, čéhnem, vb. pf. = začesniti, Nov.-C. zaceliti, im, vb. pf. am Enbe glatt beschneiben : (n. pr. odlomljeno ali odkrhnjeno palico na

Digitized by GOOGLE

koncu z nožem gladko prirezati), Lašče-Erj. (Torb.); tudi = malo na okroglo prisekati, Svet.(Rok.), Dol.; z. ali okrožiti petne konce podkovi, Levst (Podk.); - (pren.) einen entibrechenden Abschluss geben: povest z., Levst. (Zb. sp.).

1. začętje, n. die Hinterseite (arch., opp. pročelje), h. t.-Cig.(T.).

2. začęlje, n. = začetek : z. sveta, Levst.(LjZv.). začětnik, m. = ob debelem koncu odsekan košček debla, Dol.

začončáti, am, vb. pf. burch Blaubern verfaumen, verschwagen: cas z.

začenjáten, ina, adj. Anfangs : začenjátni glagol, bas Inchoativum, (zacin-) Jan.

zacenjanje, n. bas Anfangen.

začenjati, am, vb. impf. ad začeti; anfangen; vse začenja, pa nič ne skonča; - z. se, ben Anfang nehmen, beginnen.

začenjavec, vca, m. ber Beginner, ber Anfan-

ger, Mur., Cig.

začenjavka, f. die Beginnerin, die Anfängerin, Mur., Cig.

zacepiti, cepim, vb. pf. mit einem Bapfen berftopfen, verzapfen, Cig., Jan., C.; cev z., Cig.; cev z. s palcem, Vrt.

začepljeváti, ûjem, vb. impf. ad začepiti,

(-povati) Jan.

začépniti, čépnem, vb. pf. = začepiti, Jan.(H.). začésati, čéšem, vb. pf. durch Kammen verbeden, Cig.

začesek, ska, m. die Ragelwurzel, Fr.-C. zacesniti, cesnem, vb. pf. einen schabhaften Rife in eine Sache machen; z. se, einen schabhaften Rifs befommen.

začétek, tka, m. der Anfang, der Beginn; v petek slab začetek, Notr.; z. pridige, šolskega leta, trgatve; od začetka, vom Unfange an, anfangs; v začetku, anfanglich; z. sveta, die Entstehung der Welt, Cig.; o prvem začetku sveta, uranfangs, Cig.; prvi z., ber Uranfang, Cig., Jan.; zacetki, bie Elemente (einer Biffenschaft), Cig.

začętelj, m. = začetnik, ogr.-C.

zaceten, tna, adj. aufänglich, Anfangs-, Cig., Jan., nk.; začetno pisme, ber Anfangsbuchstabe, die Initiale, Jan., Cig.(T.); = začetna črka, Cig.; začetna šola, die Elementarichule,

začętev, tve, f. = začetek, Ravn.-Valj.(Rad). začéti, začnèm (záčnem), vb. pf. anfangen, beginnen; z. pijančevati; začelo je goreti; ben Anfang machen: nihče neče z.; kdor je začel, naj dokonča; začéti kaj: z. vojsko s kom, jemanden bekriegen; z. kupčijo, cin Geschäft eröffnen; z. pravdo, einen Procefs zu führen anfangen; — z. se, ben Anfang nehmen; kadar se zacne spomlad, wenn ber Frühling anbricht; kadar se vojska začne, wenn ein Rrieg ausbricht; maša se je že začela, die Resse hat schon begonnen; tako se je začela nova šega, so entstand bie neue Sitte.

zacetje, n. = zacetek, ber Beginn, Mur., Cig., Jan.; začetje napuha je ustop od Boga,

Ravn.-Valj.(Rad).

začétnica, f. 1) die Anfüngerin; — 2) die Urbeberin, die Gründerin, Mur., Cig., Jan., Rog.-Valj. (Rad), nk.; — 3) = začetna črka, der Anfangsbuchstabe, Cv.

zacetnik, m. 1) ber Anfanger ; - 2) ber Urheber, der Brunder, Mur., Cig., Jan., Cig.

(T), nk.

zači, adv. pogl. zdači, C.

zacimba, f. bas Fett jum Schmalzen ber Speifen, Mur., Cig., jvzh St.; übhpt. alles, womit die Speisen gewürzt werben, bie Burze, Guts., Mur., Cig., Jan., ogr.-C.; pivna z., die Biermürze, DZ., záčimba, jvzhSt., ogr.-Valj. (Rad).

zacimbar, rja, m. ber Gewürzhandler, Guts.,

(zácimbar) ogr.-Vah.(Rad).

začímen, mna, adj. vermöglich, Cig., Jan., M.; začimni ljudje, vermögliche Leute, Savinska dol.; - vermögend, fähig: beseda, ki je naše duše začimna rešiti, Ravn.; z. nebeškega veselja, Ravn.; — prim. za čim (pod: za I. C. 5).

začin, čína, m. = začimba, Habd.-Mik., Hal.-C.

začína, f. = začimba, Mur.

zacinar, rja, m. ber Gewürzhanbler, Hal.-C.

začinek, nka, m. = začimba, C.

zaciniti, cînim, vb. pf. 1) (eine Speise) abfetten, abichmalzen, (vermachen), Mur., Cig., Jan., C., BlKr., jvzhSt.; nima s čim začiniti si skuhe, jvzhSt.; - würzen, Mur., Cig., Jan., ogr.-C.; z. s čebulo, Cig.; z. s soljo, ogr.-C.; kadar pak sol vek izgubi, s čim to bote začinili? Trub.; dobro začinjen, wūrzereich, Cig.; — tudi: začiniti, jvzh.Št., ogr.; -2) z. komu, jemanben verhegen, Jan.(H.).

začinjálo, n. = začimba, ogr.-C.

1. začínjati, am, vb. impf. ad začiniti; (bie Speisen) abfetten, schmalzen, Cig., Jan., jvzh-Št.; - würzen, Jan.; (fig.) povest z zdravim humorjem z., Cig.(T.).

2. začînjati, am, vb. impf. = začenjati, Mur., Mik.

začinjávati, am, vb. impf. — 1. začinjati, ogr.-C.

začinjavec, vca, m. ber Burger, Cig.

začítati se, am se, vb. pf. sich hineinlesen: z. se v kaj, Cig.

začívkati, am, vb. pf. zu piepen anfangen; einen Bieplant boren laffen.

zacofáti, am, vb. pf. patichend bewerfen (mit Roth, Mortel u. dgl.), Z., Npes.-Vraz.

začŕčati, im, vb. pf. = zacvrčati, Cig. začrčkáti, âm, vb. pf. befrigeln, Jan.; ein-

trigeln, hintrigeln, Z. začrešnjáriti, arim, vb. pf. beim Ririchenhandel verlieren, SIN.

začík, číka, m. die Anmertung (z. B. in einem Buche), Cig.

1. začíkati, číkam, vb. pf. zu fnarren anfangen (von Rabern), einen Rnarrlaut von fich geben, Jarn.

2. začíkati, číkam, vb. pf. 1) aufzeichnen, anmerten, notieren, Cig.; prerokovanje v bukve z., Skrinj.; - 2) (zeichnend) entwerfen, Meg.; - hintripeln: z. svoje ime, LjZv.

Digitized by GOOGIC

- 822 -

1. začfkniti, čfknem, vb. pf. einen Rnarrlaut von sich geben (v. Rabern), Jarn.

2. začíknití, číknem, vb. pf. hinzeichnen: z. ime na zemljevid, SIN.

začrmeneti, im, vb. pf. purpurroth werben.

zaernelost, f. die schwärzliche Farbe; bef. der braune Teint.

zaerneti, im, vb. pf. ins Schwarze übergeben, schwärzlich werben: zacrnela klop, Jurc.; začrnelega obraza, von gebräuntem Antlig.

zacfniti, im, vb. pf. ichwarz machen, ichwarzen, Cig., Jan.; — z. koga, jemanden anschwärzen, Jan., M.

zacht, cfta, m. 1) die Abplagung (im Forftwefen), Cig.; - 2) die Unmertung in einem Buche, Cig. ;- prvi z., die Stigge, bas Eroquis, Cig.(T.).

zacftati, cftam, vb. pf. 1) mit einem Strich ober mit Strichen verzeichnen, (g. B. eine Stelle im Buch), Cig.; — 2) anschlagen, abplagen, schalmen: z. drevesa, Cig.; - z. selisce, ben Blat ju einem Saufe abstechen, Cig.; - 3) contourieren, Cig. (T.).

začítiti, čítim, vb. pf. drevo z., t. j. zasekati mu lub, da usahne, Tolm.

začrvíviti, îvim, vb. pf. = črvivo narediti: muhe začrvivijo meso, Z.

zacud, m. bie Bermunberung, Cig.(T.).

zacudba, f. bie Bermunderung, Cig.

začudénje, n. = začudba.

začúditi se, čůdim se, vb. pf. sich verwundern, erstaunen; z. se komu, čemu, (über jemanden. über etwas), Cig.; tudi: z. se nad kom, nad čim, Cig.; z. se česa, Dalm. - C.; začudivši se (vprasati), vermunbert (fragen), Jan.

začúdovati se, ujem (ovam) se, 1) vb. pf. = začuditi se, Dol., jvzhŠt.; - prim. čudovati se; 2) vb. impf. ad začuditi se: začudováti se, ûjem se, Jan.

zacut, m. bie Bahrnehmung, Cig.

začůtek, tka, m. = začut, Z.

začúten, tna, adj. wahrnehmbar, Nov.

začuténje, n. = začut, Jan.

zacuti, cujem, vb. pf. burch ben Behörfinn wahrnehmen, vernehmen.

zacutiti, im, vb. pf. anfangen zu empfinden, eine Empfindung haben, empfinden; z. mraz, bolečino; - eripüren, Sol.; niso me zacutili, Cig.; - merten, von einer Sache Bind befommen, Cig., Jan., nk.; - wahrnehmen, Cig., Jan.; - z. se, sich seiner selbst bewusst werden, Cig., nk.

začvekáti, am, vb. pf. verichwagen: z. cas, Cig.

zâd, adv. 1) = zadi, hinten, Mur., Cig., Jan., C.; -2) = nazaj, C., Guts.(Res.), Npes.-Schein.

zadácati, dâcam, vb. pf. bie Bergehrungesteuer für ein Object bestimmen: z. kaj; -

zadāča, f. bie Aufgabe, Cig. (T.), nk.; - rus. hs. zadah, daha, m. ein übler Geruch, Cig., Erj. (Som.); neprijeten z., LjZv.

zadáhniti, nem, vb. pf. = zadehniti.

zádaj, adv. hinten, růďmärts, Levst.(Sl. Spr.); (-dej, Cig., Jan.); — (nam. zzadaj). zadājati, jam, jem, vb. impf. ad zadati; ver-

ursachen: strah z., Zora; troške z., Rosten verursachen, Levst. (Močv.).

zadaníti se, í se, vb. pf. zu tagen anfangen, Jan. (H.).

zadatek, tka, m. 1) die Darangabe, bas Angelb, Cig., C.; — 2) das Problem, Cig. (T.), C.

zadáti, dám, vb. pf. 1) hingeben: z. koga v vojaštvo, GBrda; - einreihen: z. tožbo, z. oklice (um bas Cheaufgebot ansuchen), Temljine (Tolm.), Kras-Strek. (Let.); - z. besedo, das Wort geben, Zora, Erj. (Izb. sp.); - 2) verursachen, Jan., BlKr.-Levst.(M.); smrtno rano z. komu, jemanden tödtlich vermunben, C., nk.; smrt z., todten, Npes.-C.; - 3) = zavdati (vergiften), Jarn.; - 4) z. se, fich verdingen (jum Dienste): zadal se je za volarja (ale Ochjentnecht), zadala se je za Gorico (nach Görz), Koborid-Erj. (Torb.). zadátje. n., Jan. (H.), pogl. zadav, zadavek

(Angeld). zadav, dáva, m. bie Darangabe, Kras - Erj. (Torb.); zadav on daje, ki kaj kupuje, ogr.-Valj. (Rad); - bas Angelb, bas ber Brautigam bei ber Werbung ber Braut gibt,

Kremp.-C., vzhSt.

1. zádava, f. 1) bas Angelb, bas Pfanb, ogr.-Valj.(Rad); -2) = zadeva (hindernis), ogr.-C.

2. zadava, f. bie Erwürgung, Cig.

zadávati, am, vb. impf. ad zadati; z. se, sich verbingen, vnovic se z, ben Dienst wechseln, Navr. (Let.).

zadávek, vka, m. baš Angeld, Habd. - Mik., Jan., C., Nov. - C.; bas Bfand, C., kajk .-Valj. (Rad).

zadáviti, im, vb. pf. erwürgen; z. se s čim, an einer Sache erstiden; zadavil se je s koščico.

zadáykati, am, vb. pf. besteuern, nk.

zadavkováti, ûjem, *vb. impf. ad* zadavkati,

zadávljanje, n. bas Erwürgen, bas Abwürgen. zadávljati, am, vb. impf. ad zadaviti; abwürgen, Cig., Jan.; z. se, erftiden, ogr.-Valj. (Rad).

zadegáti, am, vb. pf. 1) schleubern, werfen: z. kaj kam, Cig., Jan., C., M., Kr.; David vzame kamen, ga dene v fračo in ga v Filiščana zadega ("zadga"), Ravn.; — 2) verschleubern, verthun, Cig., ZgD., UcT.; (zadégati, Mur.).

zadegávati, am, vb. impf. = zadegovati, Jan. zadegováti, ûjem, vb. impf. ad zadegati, Z., ZgD.

zadehet, hla, adj. bumpfig, verdumpft, Guts., Jarn., C.; zadehla moka, C.; zadehla soba, Savinska dol.

zadehniti, dáhnem, vb. pf. 1) erstiden, C.; kar zadahne, naj zadahne, Krelj; globoke vode se boje povodni možje, ker se boje, da bi v njej zadehnili, LjZv.; od dima z., SIN.; — (trans. z. koga, jemanden erstiden

Digitized by GOOGIC

machen, Mur.); - 2) einen Geruch von sich geben: glina zadahne z osobitnim vonjem, ako na njo hukamo, Erj. (Min.); - kruh zadahne, bas Brot wird dumpfig, Navr. (Let.),

zadejáčiti, ačim, vb. pf. verthun (zaničljivo),

Lašče-Levst. (Rok.).

zadejáti, dénem, vb. pf. 1) = zadelati: razpokline z., Bes.; — suknjo z. (= zapeti), Rez. - C.; - 2) verlegen: z. kaj med šaro, Cig.; - 3) verthun, vergeuben, Meg., Dict., Cig., M., Svet. (Rok); z. veliko denarjev, darove, Krelj; z. život in blago, Dalm.-C.; vse je zadejal, Jap. (Sv. p.); razsipna baba je svoje zemljišče kmalu zadejala, LjZv.

zadejavec, vca, m. ber Berichwenber, C. zâdek, dka, m. das hintertheil, Mur., Cig., DZ.; der hinterleib, Jan., Cig. (T.).

zadelati, delam, vb. pf. 1) vermachen: eine Offnung, Ripe u. bgl. zuarbeiten, verftopfen, verbauen, verzäunen u. f. w.; z. luknjo, vrzelo, lino; jamo z., zubühnen (mont.), V .-Cig.; z. se, sich verstopfen; luknja se je zadelala; — hineinstopfen: star pisker v krošnjo z., Jurč.; — 2) verzaubern, verhegen, Cig., C.; z. komu, M.; zadelano mi je, ich bin berzaubert, Cig.; - 3) auf Arbeiten ausgeben: sto goldinarjev z., Cig.; - 4) z. se, werben, entsteben: drevo se zadela, Ravn.-C. zadelavanje, n. bas Bermachen, bas Berstopfen.

zadelávati, am, vb. impf. = zadelovati; 1) permachen, verstopsen; — 2) verzaubern, Cig.;
— 3) z. se, entstehen, sich bilben; črvi se mu v mesu zadelavajo, ce machfen Burmer

in feinem Fleische, Cig., Ravn. zadelavina, f. Die Bienenschmiere, C. zadeliti, im, vb. pf. schlecht vertheilen, vergeben

(im Rartenfpiel), Jan. (H.).

zádelj, praep. c. gen. = zaradi, Jan.; (zadel, Cig.); zadelj nedolžnih otrok, Slom.-Jan. (Slovn.); zadelj njih revnosti, Majar (Pesmi)-Mik.; — prim. delj.

zadelovanje, n. bas Bermachen.

zadelováti, ûjem, vb. impf. ad zadelati; 1) vermachen, verstopfen; line z. po zimi; 2) verzaubern; - 3) bilben, anfegen: kali z., Reime ansegen, Jan.; drevo sad zadeluje, Ravn.; sad se začne zadelovati, Krelj. zadenčíti, ím, vb. pf. verbodmen, vzh.St.-C.

zâdenjski, adv. rüdwärts, Jarn., C.; šel je po zadenjski (= ritenski), Koborid-Erj.(Torb.). zadęrati, am, vb. impf. = zadirati, C.

zaderíčen, čna, adj. kdor se rad zadere, za-

dira, zantjüchtig, M.

zaderika, f. 1) ber Splitter, V .- Cig.; ein Splitter bes Nagels am Finger, Cig.; — 2) to zaderiko ima spet, er hat wieber biese Ausrede, Svet. (Rok.); — 3) = zadirčen človek (psovka): ti zaderika ti! Ig(Dol.).

zaderikast, adj. 1) unwillig, brummig, Cig.; - 2) heitelig: zaderikaste reči, Jap. (Prid.). zaderíkav, adj. 1) z. je les, ki se ne da gladko rezati, pri katerem se rezilo zadira, Notr.; — 2) = zaderikast 2), Cig.

zadérjati, am, vb. pf. = zadirjati, Mik., Npes.-K. zaderka, f. 1) ber Einrifs am Solze, Cig.; – 2) záderka, der Anstoß, der Anprall: kip se poruši na zaderko okrutnega kamena, kajk.-Valj.(Rad).

zadesetiniti, înim, vb. pf. verzehenten, Cig.

zádešnji, adj. hinterig, Rez.-C.

zadetek, tka, m. ber Treffer (in ber Lotterie),

zadéti, dénem, vb. pf. 1) auflaben (auf ben Rücken, auf die Schulter); z. koga, kaj na hrbet, na ramo; z. komu kaj; križ z. na rame, bas Rreuz auf fich nehmen, Vod. (Pes.); - 2) z. si = prizadeti si, sich bemühen, sich anftrengen, Mur., C.; dosti si je zadel, Mur.; mnogoteri si veliko zadene, Dalm.; - 3) anthun: kaj so mu vse zadeli, pa vendar nič ne reče, Mur.; vse zlo, kar so le vedeli in mogli, so jim zadeli, Krelj; oni so meni često veliko zlega zadeli, Dalm.; rane z. srcu, das Berg vermunden, Kast. (Rof.); Bog ne zadeni! Gott behute! - tolikanj mu je zadela, sie drang so sehr in ihn, Dalm.; - 4) erfleden, Z.; povsod oci imeti, da vse ljudem zadene, Ravn.; to nam prav zadene, bas wirtt, Blc.-C.; - 5) anftogen; ob kamen z. z nogo; z vozom v zid z., an bie Mauer anfahren; z. na koga, kaj, auf iemanden, etwas ftoBen, Cig., Jan.; po poti je v tolovaje zadel, Ravn.; - (fig.) in Conflict gerathen: z. ob kaj, Cig. (T.); z. se, anstoßen: zadel sem se v vrata, ob mizni ogel; — 6) treffen; zadel je, kamor je meril; z. v tarčo; meriti v zajca in z. psa; dobro z. ptico; - vrsta, red zadene koga, es tommt an jemanden bie Reihe; praznik zadene, es fallt ein Festtag ein, Cig.; - betreffen, ereilen: nesreča ga je zadela; vojska ni zadela te dezele, Cig.; - zadet biti, betroffen, intereffiert fein, Cig., Jan.; - treffen, errathen; zadel si jo, bu haft es getroffen, errathen; - 7) verthun, vergeuden, Z., Trub., Dalm.; čas z., Bas.; (prim. zadejati).

zadetje, n. ber Anftoß, Cig.; z. ob kaj (phys.), Cig.(T.).

zadev, f. bas Hinbernis, Z.; na zadev mi je,

es hindert mich, ogr.-C. zadeva, f. 1) bas Sinbernis, Let., Valj. (Rad); zadevo imeti, verhindert fein, C.; zadeve ali zapreke delati, Levst. (Nauk); zádeva, ogr.-Valj. (Rad); - 2) bie Sache, um die es fich handelt, die Angelegenheit, das Intereffe, Cig., Jan., nk.; kupčijske, občinske, domače zadeve, nk.

zadevanje, n. 1) bas Auflaben (auf bie Schulter, ben Ruden); - 2) das Anftogen; - bas Berdrufsmachen, Jarn.; - 3) bas Treffen; — die Anspielung, Cig.; — 4) die Ber-schwendung, Cig., Krelj.

zadęvati, am, vb. impf. ad zadeti, zadejati; 1) auflaben: na hrbet si z. kaj; dekla pri studencu vodo zadeva, Ravn.; - 2) z. si, sich bemüben: Kositba zmetno delo je, Pri njej si kaj zadevam, Danj. (Posv. p.); - 3) anthun: hudo so mu zadevali, sie haben ihn arg behandelt, Mur.; vedno mi nekaj zadeva (zadevlje), er thut mir immer etwas an, vzh-St.; ajdom so veliko hudega zadevali, Dalm.; teżkoćo si z., sich Schwierigkeiten bereiten, Dalm.; to mi je veliko zadevalo, baš bat mir viel Dube gemacht, vzhSt.; - 4) anstoßen; z. ob kaj; z. na koga, kaj, auf jemanden, etwas ftogen, Cig., Jan., nk.; se, austoßen; pijanec se zadeva ob vse ogle; jezik se mu zadeva, er ftogt mit ber Bunge an, Mur.; (fig.) z. se ob zakon, gegen ein Gesch verstoßen, Levst. (Nauk); - 5) treffen; — nesrece ga zaporedoma zadevajo; - betreffen, sich beziehen; to tebe zadeva; oznanim vam veliko veselje, ki zadeva ves izraelski polk, Ravn.-Valj. (Rad); z. se za kaj, etwas betreffen, kajk. - Valj. (Rad); z. se s kom, mit jemandem in Beziehungen fteben, Ravn.; - od vseh strani sem zadevan, ich bin von allen Seiten in Anspruch genommen, GBrda; - 6) vergeuben, Cig., Dalm.

zadévavec, vca, m. ber Berschwenber, Dict. Kast.-Valj. (Rad); tudi: zadevavec.

zadévavka, f. bie Berichmenberin, (zadevâvka), Rog.- Valj. (Rad).

zadêvek, vka, m. 1) das Hindernis, V.-Cig, SIN.-C.; — 2) die Müße, die Anstrengung, C.; — 3) die Missandlung, C.; — 4) der Fall, die Sache, die Angelegenheit, der Umstand, Cig., Jan., Valj. (Rad); — die Rückssicht, die Beziehung, Cig., Jan., C.; v dvojnem zadevku, C.; — 5) der Antheil, der

einen trifft, Ravn.-C.

zadéven, vna, adj. 1) beschwerlich: zemljišče
je zadevno, t. j. težavno se obdeluje, Temljine (Tolm.), Cerkno Štrek. (Let.); — 2) —
dotičen, bezüglich, betreffend, Cig., Jan., M., nk.

zadęvnik, m. ber Mitbetpeiligte: jaz bi bil to uže davno iztožil, ali imam zadevnika, a ta neče pritegniti z menoj, Doberdob (Kras)-Erj. (Torb.).

zadi, adv. hinten; predi in zadi.

zadih, díha, m. = zadah, fauler Geruch, Cig. zadihatl, díham, šem, vb. pf. 1) Athem zu schöpfen anfangen; — einen Athemzug thun; — 2) z. se, athemlos werben, Z.; zadihal se je, es ist ihm ber Athem ausgegangen, Cig.

zadihnina, f. fauler Geruch, Cig.

zadihniti, dihnem, vb. pf. = zadehniti, erftiden, Cig.; — abstehen: riba je zadihnila, Cig.

zadihováti, ûjem, vb. impf. ad zadihniti; erftiden: čebele od vročine zadihujejo, Gol.
zâdika, adv. = zadi, C.

zadimiti, dîmim, vb. pf. mit Rauch erfüllen, Z.; anrauchen, Cig.

zadîr, m. ber Anrifs eines Stromes, Cig. zadîranje, n. 1) bas Einreißen; — 2) bas Anschrien; brez zadiranja komu kaj povedati,

zadîrati, am, vb. impf. ad zadreti;1) (Splitter) einstoßen, Cig.; skale si z. v noge; — z. se, eindringen (v. Splittern), Jan.; glavnik se zadira, der Ramm reißt, Cig.; — les se

zadira (iplittert), Cig., Jan.; — 2) z. se, kreiichen, aufzukreischen pflegen; glas, ki se grdo zadira in hriplie, Jurč.; z. se nad kom, v koga, jemanben anschreien, anzusahren pflegen.

zadirčen, čna, adj. kdor se rad zadira, jum Schreien, Rreischen geneigt: z. otrok, Cig.; z. človek, ki se rad v druge zadira, Cig.; z., hudoben jezičnik, LjZv.; — zadirčne besede, unfreunbliche Borte: predno se je gostba končala, jele so leteti zadirčne besede, LjZv.

zadîrek, rka, m. 1) ber Einriss, Cig.; — 2) ein Splitter bes Fingernagels, Cig.

zadíren, rna, adj. = zadirčen, Zora; osoren in zadiren proti komu, Jurč.; zadirna beseda, Kod. (Marj.).

zadírjati, am, vb. pf. 1) zu rennen anfangen; lostennen: z. v kaj, Cig.; Nasproti zdaj zadirjata ("zaderjata"), Npes.-K.; = z. se: V prvo se zadirjata ("zaderjata"), Npes.-K.; — 2) z se, fehlrennen, Cig.

zadîrkast, adj. = zaderikav: z. les, Dol.

zadirkávati se, am se, vb. impf. = zadirati se: z. se v koga, gegen jemanben losziehen, SIN.

zadîrljaj, m. bas Hinbernis: bas tu je bil zadirljaj, Jurc.

zadirljiv, íva, adj. = zadirčen, Cig.; zadirljive besede, Jinuectiven, Cig.; z. odgovor, Cv.

zadirúh, m. ber Reifer, Cig.

zadíšati, ím. vb. pf. zu rieden anfangen, aufbuften; nekaj je zadišalo: med čebelam zadiši, Levst. (Beč.).

zadivjáti, am, vb. pf. auftoben, Cig.

zadjáti, dénem, vb. pf., pogl. zadejati.

zādje, n. 1) = zaji, bas Getreibehintericht, Jarn.; — 2) od zadja, von rūdwārts, Guts., Jan.

zadki, m. pl. bas Getreibehintericht, Fr.-C.

zadlęskniti, dlęsknem, vb. pf. zuschnappen (n. pr. z. tabakiro), Cig.; vrata z., die Thur zuschlagen, Z.

zadníti, im, vb. pf. ein Gefäß mit einem Boben versehen, bodmen, Cig., Fr.-C., Ip.-Erj. (Torb.); mit dem Faskthurchen schließen: z. lodrico, Kras; — mittelst einer Ruth aneinander fügen, spunden: zadnjene deske, gespundete Bretter, DZ.; — (zadnit snam. zadnjens) mit einem Boden versehen oder damit suftdicht verschlossen: zadniti soci , Vrtov. [Km. k.]; — übhpt. verschlossen: Nednives oblok solosses je zadnit vokrog, Danj. [Posv. p.]; — mit dem Schnupsen behaftet: pošasten ali zadnit, Vrtov. [Vin.]).

zâdnjak, m. 1) mož pri zadnjem veslu na plavu, Pjk. (Črt.); — 2) bas Hintere, die Hinterseite, Valj. (Rad); — 3) die Bantlehne, ogr.-C.; — 4) das Hinterglied (math.), Cig. (T.); — 5) das Brot vom Rachmehl, Jan. (H.).

zâdnjejši, adj. weiter hinten befinblich, C. zadnjerojenec, nca, m. ber Leptgeboine, Cig. zâdnjevica, f. = zadki, ogr.-C.

Digitized by Google

zadnjevina, f. der Abfall (vom Mehl), das Nachmehl, Jan.

zadnjevoljen, lina, adj. lestwillig, Burg. zadnjevoljski, adj. = zadnjevoljen, DZ.

zadnji, adj. 1) hinten befindlich, ber hintere, Sinter : zadnja vrata, bas Sinterthor; zadnje noge, die hinterfüße; zadnji kolesi, die zwei hinterraber (am Bagen); - 2) am Ende befindlich, End-, der lette; zadnja vrsta, die Endzeile, die lette Beile; zadnja cena; zadnja ura, die Sterbestunde; to je moja zadnja beseda; zadnji cilj in konec, ber Endawed, Cig.; vsi do zadnjega, burchaus alle; na zadnje, zulest; zuguterlest; na zadnje so se vsi zopet sprijaznili; na zadnje me boš še tozil, am Enbe wirft bu mich flagen.

zadnjica, f. 1) ber hintere, ber After; dobiti po zadnjici, Schläge betommen; - 2) = zaji,

das Hintergetreide, St.-C.

zâdnjič, adv. 1) zum lestenmal; z. ti hočem takrat prizanesti; - = poslednjič, zulest, enblich (pri naštevanju); — 2) letthin; zadnjič te ni bilo k nam v vas, kakor si bil obljubil.

zadnjičen, čna, adj. jum After, Steiß gehörig: zadnjiene plavute, bie Steiffloffen, Cig. (T.).

zadnjik, m. 1) ber hintermann, Cig.; (beim Schiffe), M.; (beim Turnen), Telov.; - 2) ber Fersentheil des Schuhes, Jarn.

zâdnjikrat, adv. zum lestenmal.

zadnjína, f. = zadnje žito, Jan., C., Z. zadobáviti, bâvim, vb. pf. z. si kaj ali z. se česa, etwas friegen, erlangen, einer Sache habhaft werden, Jan.

zadobávljati, am, vb. impf. ad zadobaviti, Jan., M., Glas.

zadobe, adv. = za dobe, zeitlich, Blc.-C. zadobîtek, tka, m. = kar kdo zadobi, baš Erlangte, Schonl - Valj. (Rad).

zadobîtev, tve, f. die Erlangung, die Erwer-

bung, Jan.

zadobíti, bộm (bộdem), bím, vb. pf. erlangen, sich verschaffen, erwerben; z. kaj s hinavščino, etwas erheucheln, Cig.; z. večno zvelicanje; z. moc, veljavo, in Rraft treten, Geltung erlangen, Cig.

zadobívati, am, vb. impf. ad zadobiti.

zadojénost, f. bie Stumpffinnigleit: to je več kot z., če tega ne umeje, Polj.

zadojíti, ím, vb. pf. beim Gaugen verberben, Mur., Cig.; — zadojen, stumpssinnig, Polj. zádoł, óla, adj. herbe (le o nezreli smokvi), Ip., Goriška ok.-Erj.(Torb.).

zadotbsti, dotbem, vb. pf. hineinmeißeln, Z.; (fig.) z. se v kaj, sich in etwas vertiefen: z. se v teorijo, Zora; z. se v misli, Erj. (Izb. sp.); bila sva zadolbena v svoj pogovor, Jurč.

zadoleti, im, vb. pf. (impf.) gewachsen fein, in hinreichenbem Dage vermögen, Fr., ogr .-C.; ne zadolim delati, ker sem bolan, ogr.-C.; - ausreichen, genügen, ogr.-C.; - prim. dovleti.

zadolévati, am, vb. impf. ad zadoleti; gemachsen sein, entsprechen, genügen: ne zadolevam hrušek pobirati, ich kann nicht genug schnell Birnen aufflauben, ogr .- C.

zadoljo, n. bas Land hinter ben Thalern, Cig., C., Mik.

zadoljív, íva, adj. ausreichend, hinlänglich,

zadotžek, žka, m. die Berichuldung, das Bergehen, Ravn. - Valj. (Rad); - prim. zadolžiti 2).

zadotžénost, f. bie Schulbenlaft, Jan.

zadolževáti, ûjem, vb. impf. ad zadolžiti. zadołžíti, im, vb. pf. 1) mit einer Schuld (mit Schulben) belaften; hiso z., zadolżena posestva), Cig.; svoj imetek z., Zv.; z. se, in Schulben gerathen; zarad otrok se je zadolžil; z. se pri kom, Cig.; zadolžen; voll Schulden, verschulbet; - 2) verschulben, Mur., Cig.; kaj sem zadolžil? Mur., Kr.; (germ.).

zadotžnica, f. die Schuldverschreibung, die Obligation, Cig. (T.), DZ.; državna z., Die Staats. schuldverschreibung, DZ.; predstvena z., die Brioritätsobligation, DZ.; delna z., die Theilichuldverschreibung, DZ.

zâdoma, adv. hinterrüds: ocitoma in z. koga

kleti, Fr.-C.

zadomestitelj, m. ber Bergelter, ogr.-C.

zadomostiti, im, vb. pf. erfegen, vergelten, ogr.-C.; z. pomanjkanje, ogr.-Let.; — rachen, ogr.-C.

zadomęščávanje, n. das Bergelten, ogr.-C., Valj.(Rad).

zadomęščávati, am, vb. impf. ad zadomestiti; vergelten, rachen, ogr .- C.

zadomęščavec, vca, m. ber Hächer, ogr.- Valj. (Rad)

zadomęščenjė, n. bie Rache, ogr.-Valj. (Rad). zadonašati, am, vb. impf. ad zadonesti, Pot.-Cig.

zadonésti, nésem, vb. pf. nachbringen, Pot.-Cig.

zadonéti, im, vb. pf. = zezveneti, ertönen, erichallen, erhallen, Cig., Jan., nk.

zadonévati, am, vb. impf. ad zadoneti, Jan. zadoniti, donem, vb. pf. erstiden: z. koga, malo da me ni zadonilo, Vrsno-Erj. (Torb., Let. 1883. p. 265).

zador, dóra, m. = greben, bas Riff, Z., C. zadoséči, séžem, vb. pf. = doseči, erlangen, Guts (Res.).

zadósta, adv. genug, Mur., Cig., Krelj; zadosta nam bode, ogr.

zadostek, stka, m. bas Benugen, bie Befriedigung, C.

zadósten, stna, adj. hinlänglich, genügend, Mur., Cig., Jan., C., nk.

zadósti, adv. zur Genüge, genug; vsega z. imeti; von allem gur Benuge haben.

zadostíten, ina, adj. genügend, Sol.

zadostílo, n. die Genugthuung, Cig.(T.),M., nk. zadostîtev, tve, f. die Genugthuung, Mur.; Die Benügeleiftung, die Befriedigung, Jan., nk.; z. najnujnejšim potrebam, nk.

zadostíti, ím, vb. pf. Genüge leiften, genug thun, Mur., Cig., nk.; z. komu, Cig.; z.

potrebam, C.; z. želji, ben Bunich erfullen, Jan. zadostljiv, íva, adj. genugfam, C.

zadostnina, f. die Genugthuung, Slom .- C. zadostnost, f. bie Genugsamteit, die Bulang-

lichfeit, Cig., Jan., C.

zadostójen, jna, adj. = zadosten, Z., ogr.-C. zadostováten, ina, adj. hinlänglich, Jan.

zadostováti, üjem, vb. impf. in hinreichenbem Maße vorhanden sein, genügen, Jan., nk. zadosčati, am, vb. impf. ad zadostiti, = za-

doščevati, Erj.(Izb. sp.).

zadoščénje, n. die Genugthuung, C., nk. zadoščeváti, ûjem, vb. impf. ad zadostiti, nk. zadovaljati, am, vb. impf. ad zadovoljiti; au= frieden ftellen, Fr .- C.

zadovína, f. = zaji, das hintergetreibe, Sa-

vinska dol.-C.

zadovoleti, im, vb. pf. sich zufrieben geben, Vrt.; zadovoleti nam je s tem, kar je uže na svetlem, Navr. (Kop. sp.).

zadovolévati, am, vb. impf. ad zadovoleti, Navr. (Spom.); (zadovoljevati, Cig.).

zadovolja, f. bie Genügeleiftung, Cig. zadovoljati, am, vb. impf. ad zadovoljiti; zufrieden stellen, Habd .- Mik., Raic (Slov.).

zadovoljávati, am, vb. impf. = zadovoljevati, Let.

zadovoljen, lina, adj. 1) zufrieben; z. s cim, s kom; z. z malim, genügsam; — tudi: z. česa biti, C.; z. vsega, Vrt.; -2) = dovoljen 1), zadosten, genügend, ogr.-C.

zadovoljeváti, ûjem, vb. impf. ad zadovoljiti; gufrieden ftellen, Cig., ogr.-C., nk.; z.

se, Jan., nk.

zadovoljiten, ina, adj. befriedigend, Sol., nk. zadovoljîtev, tve, f. bie Befriedigung, Cig. zadovoljiti, volim, vb. pf. gufrieben ftellen, befriedigen, Mur., C., nk.; z. koga, Cig., C., nk.; z. komu, Cig., Jan., SIN.; (po hs.); z. se s dim, sich mit einer Sache gufrieden geben, Dict., Cig., Jan., C.; imamo se z. na tem, Krelj.

zadovoljiv, íva, adj. befriedigend, Jan.; zadovoljivo izpričevalo, DZkr.; sosed je zadovoljno in zadovoljivo namežikal sosedu, Lj-

zadovoljnež, m. ber mit allem zufrieben ift,

zadovoljnik, m. ber Zufriedene, Let. zadovoljnost, f. die Zufriedenheit. zadovoljstvo, n. die Zufriedenheit, Mur., Cig.,

Jan., Cig. (T.); bas Behagen, Cig.; bas Bohlgefallen, Jan.

zadovoljiščina, f. 1) = zadovoljnost, Cig.; z. se ti lahko uleže okoli srca, LjZv.; — 2) die Genugthuung, Mur., Kremp .- C., kajk .-Valj. (Rad), Zora, LjZv.; ali ni to lepa zadovoljščina? Zv.

zadrápniti, drapnem, vb. pf. einfrallen, Cig. zadrcávati, am, vb. impf. reigen, Habd .- Mik. zadreljivica, m. ber heter, Habd .- Mik.

zadfčati, im, vb. pf. zu gleiten beginnen; babinaleiten.

zadřček, čka, m. ber Anoten. Fr.-C.

zadfeiti, dfeim, vb. pf. bie Schlinge gugieben, C., Z.; mittelft einer Schlinge verfnupfen, Cig., C.; z. se, fich verschlingen (v. Faben), SlGor. - C.; - zadrčilo se je, die Schlinge verwandelte fich in einen Anoten, vzh.St.

zadrdrati, am, vb. pf. gu raffeln beginnen; voz je zadrdral; zadrdrala so kolesa.

zadrega, f. die Berlegenheit, die Rlemme, Cig., Jan., nk.; - prim. zadrga.

zadrémati, mam, mljem, vb. pf. 1) einschlummern, einniden; za mizo sedeč je zadremal; - 2) verschlummern: svojo srečo z., Cig.

zadresel, la, adj. verbrieflich, Cig.

zadręsljiv, adj. verbrießlich, Cig., Dol .- Mik., Erj. (Torb.).

zadreti, derem, vb. pf. 1) hineinfahrend reißen: kožo z., M.; noht si je zadrl, Bleiw.-Cig.; zadrt list, ein geriffenes Blatt (bot.), Cig.; - reißend hineinstoßen: kremplie z., die Rrallen einsegen, Cig.; z. se, reißend einbringen: cefedra se je za noht zadrla, ein Splitter ift hinter bem Nagel eingebrungen, Z.; - 2) z. se, zu plarren, zu schreien aufangen; otrok se je zadrl; — aufplarren, auffchreien; vrana se je zadrla; - z. se, anfahren, unfreundlich anreden; z. se nad kom, na koga, v koga.

zadreveneti, im, vb. pf. = odreveneti, erstarren, ogr. -C., Vest.; -z. v pameti, stumpf-

finnig werben, ogr.-C.

zadreviti, im, vb. pf. hinschleudern, (zadrv-) M., C.; zurüchchlagen, zurücktreiben, Slom.-C.; (zadrv-), Hip.-C.; sovražnika z., Cig., Jan.; kralj Matjaž bo vse druge premagal in zadrevil, Jurc.; — verschlagen: z. kam ladjo, Cig., Jan.; — z. se proti komu, gegen jemanden losstürzen, Let.; z. se za kom, jemandem nachstürzen, Jan. (H.).

zadig, diga, m. bie Buichnurung, Cig. zadiga, f. 1) bie Bertnupfung (mittelft eines Knotens), Cig., Rez.-C.; — 2) die Schlinge, der Fallstrick, die Dohne; gozdne zivali loviti v zadrge ali zanke, Levst. (Nauk); — (fig.) zadrge in izkušnjave, Jap. (Prid.); izmotati se iz zadrge, Levst.(LjZv.); - 3) ber Ranten (z. B. an der Beinrebe), V.-Cig.; 4) = davica, bie Braune, Cig.; tudi: zâdrga.

zadrgáč, m. bas Band, womit die Unterziehhofen um ben Leib zugeschnurt werden, vih-

Št.-C., Valj.(Rad).

zadrgálja, f. 1) bie Berfnüpfung mittelft eines Anotens, Cig.; - 2) pl. zadrgalje, die Halsentzündung, Cig. zadrgaljka, f. = zadrgalja 1), Cig.

zadfgati, am, vb. impf. ad zadrgniti; zuschnüren,

1. zadrgávati, am, vb. impf. = zadrgovati, zuschnüren, C.; - würgen, C.

2. zadrgávati se, am se, vb. impf. 1) öfters erschaubern o. sich entsetzen, staunen, ogr .-Mik., C.; - 2) gogern, zweifeln, in Berlegenheit sein, ogr.-Mik., C zadrgaven, vna, adj. wiberftebenb (von Speife

u. Trant), St .-. C.

zadrgavka, f. bie Schlinge, Z. zadrgetati, etam, éčem, vb. pf. erbeben.

zadigniti, dignem, vb.pf. guschwiren, gusammensschnüren; z. mosnjo, den Beutel zuziehen; — vrat z. komu, jemandem die Kehle zusiehen; — ihn erwürgen; — eine Schlinge zusammenziehen, Cig.; eine Masche zusammenziehen u. einen Knoten bilden (beim Binden), zustnüpfen, Cig., Jan.; vozel z., beim Binden einen Knoten machen, Cig.; — na vozel zavezati, vzh.St.; vrvco z., Jurć., Rez.-C.; — erwürgen, vzh.St.; z. se, sich erwürgen, Z. zadrgováti, üjem. vb. impf. ad zadrgniti.

zadrgúlja, f. 1) ein Band (jum Zusammenschnüren), Slom.-C.; — 2) die Schlinge, Cig., Bes.; smrti zadrgulje potrgati, ("zadrhule"), Rayn.

zadrgúljica, f. dos Schnürband: obleka na zadrguljico, dos Schnürfleid, Ravn.-Cig.

zadrgúza, f. 1) bas Band, womit man etwas zujammenschnürt: gate na zadrguzo, C.; predpas na zadrguzo, M.; — 2) == zadrga, die Schlinge, die Bogelschlinge, Jan.; ber Fußsftrick, Jan.

zadrgúzniti, ûznem, vb. pf. = zadrgniti, ju-

schnüren, Jan.

zadrhtáti, âm, vb. pf. = zadrgetati, Z. zadrhtáti, ím, vb. pf. erbeben, erzittetn, Jan. zadríčati, dríčam, vb. pf. = zadrčati, Z., Vrt. zadríhniti, dríhnem, vb. pf. = zadremati, C. zadřka, f. = zadrga, bie Schlinge, ber Fallftrid, C.; — prim. zadrčiti.

zadrieskati, am, vb. pf. anschmettern, Cig.; z. vrata, die Thür zuschlagen, Nov.-C. zadrieskniti, fisknem, vb. pf. zuschlagen, nk.

zadrlęśčiti, ęścim, vb. pf. = zadrleskniti, Cig. zadrobisati, am, vb. pf. mager machen, schwächen, ogr.-C.

zadrobíti, ím, vb. pf. einbroden: kruha komu z. Zv.

zadrobnéti, im, vb. pf. aufzwitschern, Zv. zadrômljati, am, vb. pf. die Maultrommel zu spielen anfangen, Npes.-K.

zadfsati se, sam, sem se, vb. pf. ben Lauf auf ber Glitichbahn beginnen.

zádrska, f. bas Losbrechen eines Sturmes, (fig.) eines Banles: vreme že od jutra išče zadrske, pa nemara bo vendar previselo, BlKr.-M.; znala sem, da ne bo danes brez zadrske, ker je nasajen (namr. mož), BlKr.-M.

zadrsljiv, adj. = zadresljiv, Cig., Mik.

zadíten, tna, adj. = zadirčen, kdor se rad zadira nad ljudmi, Svet. (Rok.).

zádruga, f. i) bie Genossenschaft, C., nk.; obrtna zadruga, bie Gewerbegenossenschaft, nk.; pridobitna z., die Erwerbegenossenschaft, DZKr.; tatovska z., Jurč.; — 2) bie Haus-

communion, C., nk.; (hs.). zádrugar, rja, m. ein Mitglieb einer Genossenjagit ober einer Hauscommunion, Jan.(H.). zádrugarstvo, n. das Genossenschaftswesen, Jan.(H.).

zadrúskniti, drûsknem, vb. pf. zujchlagen: vrata z., Rez.-C.

zadrúščiti, drůščim, vb. pf. = zadruskniti, Rez.-C.

zádružen, žna, adj. 1) die Genossenschaft betressend: zadružna pogodba, SIN.; — 2) eine Hauscommunion betressend, Let.

zádružnik, m. 1) bas Mitglied einer Genossenschaft, nk.; — 2) bas Mitglied einer Hauscommunion, Let.

zádružništvo, n. daš Genossenschaftswesen, nk. zadrvenéti, im, vb. pf. = zadreveneti, odrveneti, Dict.-Mik.

zadrvíti, ím, vb. pf. pogl. zadreviti.

zadfzniti, dfznem, vb. pf. = zadrgniti, Mur., C. zadržāj, m. der Inhalt, Jan., Trst.-C.; (prim. hs. sadržaj).

zadržānje, n.=vedenje, (po nem., Berhalten"). zadŕžati, žím, vb. pf. 1) den Fortgang unterbrechen, aufhalten, hemmen; z. kolo; dolgo koga z.; verhindern, aufhalten; ako bi bil zadržan, im Berhinderungöfalle, Cig.; drugim dobro storiti naj nas nobeno še tako veselje ne zadrži, Ravn.-Valj. (Rad); verweilen machen, aufhalten; to me je zadržalo, da nisem mogel priti; — verzögern, z. kaj, Cig.; — zurūdbalten: smeh z., Cig.; ne morem se z., ich fann nicht umhin, Jsvkr.; — zurūdbehalten, Cig., Jan.; blago je bilo zadržano, Cig.; besedo v sebi z. — ne izgovoriti je, Ravn.-Valj. (Rad); — 2) (z. se, vb. impf. po nem. "lich verhalten", pogl. vesti se).

zadržava, f. das Hindernis, Slom.-C., Svet. (Rok.).

zadržávati, am, vb. impf. ad zadržati, Mur., ogr.-C.

zadežba, f. der Einhalt, die Hinderung, Cig.;
— die Zurudbehaltung, die Beschlagnahme,
Cig., Jan.

zadřžek, žka, m. baš Hinderniš, ber Anstand, bie Schwierigseit; zadržke kakor hribe preskakovati, Jap.-C.; brez zadržka, anstandšloš, Cig., nk.

zadfžen, žna, adj. 1) Berhinderungs, Jan. (H.); — 2) aufhaltbar, Jan. (H.).

zadrževáten, kna, adj. hemmend, Jan. zadrževánje, n. das hemmen; das Aushalten;

zadrževānje, n. das Hemmen; das Aufhalten; das Zuruchalten.

zadrževáti, üjem, vb. impf. zutüchalten, hemmen, hindern; nič te ne zadržuje; — z. se kje, sich irgendwo aushalten, Fr.-C.

zadrževavec, vca, m. ber Berhinderer, ber Bergögerer, Cig.

zadržijiv, iva, adj. hinbernb, hinberlich, Met. zadržijivost, f. die Hinberlichkeit, Jan.(H.). zadúdati, am, vb. pf. in Kleiber reichlich einswideln, vzhSt.

zaduna, f. die Bersperrung des Athems, M.; die Erstidung, C.; — der Stidssufs, C. zadunati, dunam, vb. pf. durch Riechen gewahr werben, erwittern, Cig., Nov.-C.

zadúheł, hla, adj. (bent Geruche nach) bumpfig, muffig; zaduhla moka, Cig., Gor.; zaduhla klet; zaduhlo dišati, muffen, Cig.; — bunftig; zaduhla staja, C.; — pogl. zatohel.

zaduhlina, f. ber Dumpfgeruch, Cig., Jan. zaduhlito, iva, adj. = zaduhel, M.

Digitized by Google

zaduhlost, f. bie Dumpfigkeit.

zaduhneti, nim, vb. pf. dumpfig, muffig, muchlig werden, Cig.; zrnje zaduhni, Slom.-C.

zaduhniti, dunnem, vb. pf. 1) nicht aufgehen wollen, erstiden (v. Teige), Cig., Jan., M.;

— 2) (trans.) ben Athem benehmen, Cig.;

— z. se, erstiden, Jan.

záduł, úla, adj. unreif: zadula figa, Strek.; pogl. zadol.

zadupati, dûpam, vb. pf. erhaschen: macka miš zadupa, Fr.-C.

zaduríti, ím, vb. pf. efelhaft, verhafst machen; z. komu kaj, C; z. se, efelhaft, verhafst werben: zaduri se mi kaj, C.

zadúšati, am, vb. impf. ad zadušiti, Mur.
zadúšen, šna, adj. 1) Geelen, Jan.; zadûšna
maša, bie Geelenmeffe, Krelj; — 2) = zadušljiv, erstidenb, mephitish, Gtid., Cig., Jan.

zadusenec, nca, m. der Erstidte, Let.

zadušenje, n. bie Erftidung.

zadušeti, im, vb. pf. = zadušiti se, erstiden, Pot.-C., Met.

zaduševânje, n. bas Erstiden: z. hudih želj, Krelj.

zaduševáti, ûjem, vb. impf. ad zadušiti. zadušíti, ím, vb. pf. erftiden machen; kašelj me hoče z.; dim ga bo zadušil; — ogenj, oglje z., baš Feuer, bie Rohlen löjchen; zadušena dolinica, ein bumpfiges Thal, Vrtov.

(Km. k.); — z. vest, das Gewissen betäuben, Cig.; — z. upor, den Aufstand unterdrücken, Cig., Jan , nk.

zadusljiv, iva, adj. ben Athem benehmend, erftiden machend, Cig., Jan., Met.

zadūšnicu, f. 1) bas Tobtenopfer, Jan.; bas Seelenamt, Nov.-C., ZgD.; (prim. hs. zadušnice); — 2) eine fromme Stiftung, Jan.; (po hs. zadužbina).

zadůštvo, n. baš Seelenamt, Dict.; tolikanj zaduštva, svečenja, kajenja itd., Krelj.

zadúti, dújem, vb. pf. zu wehen anfangen, Jan. (H.).

zadverek, rka, m. der Winkel hinter der Thür, Jan., C.

zadvęrje, n. = zadverek, Jan.

zakofotáti, otám, óčem. vb. pf. zu flattern anfangen, aufflattern, Zv.

zafraciti, im, vb. pf. mit ber Schleuber werfen, Cig.

zafračkáti, am, vb. pf. "verschleubern", vergeuben, verschwenben, BlKr.; — prim. zafračiti.

zafreckáti, am, vb. pf. = zafrackati, Ig(Dol.). zafrfotáti, otam, ocem, vb. pf. mit ben Flugeln zu raufchen anfangen.

zaffkati, ffkam, vb. pf. 1) brebend zuruchbiegen: z. konec drota, jvzh.St.; — auftraufeln, Cig.; zafrkani lasje, gefraustes Haar, Dict.; brke si z., sich ben Schnurbart aufstupen, Cig.,

jvih St.; predrzno si brkice z., Erj.(Izb. sp.);

— = zavihati: z. si rokav, Dol., jvih St.;

— 2) verwerjen, vericheraen, ogr.-C.

zafrkávati, am, vb. impf. ad zafrkati; 1) zurüdbiegen: klobuk z., Jurč.; - 2) z. koga, jemanben aufziehen, zum Besten haben, hanseln, Kr.

zaffkniti, siknem, vb. pf. um-, ausstülpen, umschlagen, Cig., Jan.; hlače si z., vzhŠt.-C.;
jvzhŠt.; — ausdreßen, eindreßen, Jan., C.;
zafrknjen lasje, gestäuseltes Han, C., jvzhŠt.;
— umbiegen, Jan.; čavelj z., se je zafrkni,
jvzhŠt.; zafrknjen nos, eine Stillpnase, Cig.
zafrknjenec, nca, m. der Zierbengel, C.

zafrkočiti, ôčim, νb. pf. vertrūujeln, verdrehen, Jan., St.; škrat zafrkoči človeku lase, Glas.; zafrkočeni lasje, getraušteš haar, νηhSt.; prejo z., ogr.-C.; z. se, = krotice, svedrce narediti, C.

zafrkovânje, n. das Umstülpen, das Kräuseln: z. las, Cig.; — das Aufziehen, Kr.

zafrkováti, sjem, vb. impf. ad zafrkniti, zafrkati; 1) aufbiegen, aufbreben, verdreben, Jan., jvzhŠt.; -2) z. koga, jemanden aufziehen, Kr. zafrlek, lka, m. die Stülpe, Guts.

zafrieti, im, vb. pf. zu flattern anfangen, aufflattern, Cig., C.

zafrlíčiti, îčim, vb. pf. = zafrliti, Z.

zaffliti, filim, vb. pf. aufstülpen, Mur., Jan.; z. klobuk, C.; zafrijen nos, eine Stülpnase, Cig.; — z. se, einichrumpfen: zafrijeno listje, eingeschrumpfte Blätter, zafrijeni lasje, gertraustes Haar, Dict., Tolm.; — (pren.) zafrijeno držati se, zafrijen biti, stolz ober missmuthig sich stellen, Fr.-C., Z.

muthig sich stellen, Fr.-C., Z.
zafrnéti, im, vb. pf. = zafrkniti se: tobak v
pipi zafrni, Blc.-C.

zaffniti, srnim, vb. pf. = zafrkati: zafrnjeni lasje, getraustes Haar, Rez.-C.

zaffnjenik, m. ber Kraustopf, Rez.-C.

zaffnkati, finkam, vb. pf. vergeuden, verichleudern: denar je zafrnkal, Fr.-C.; (nam. zafrkati?).

zafrtáčiti, ačim, vb. pf. mit Bucht schleubern, Polj.

zafueniti se, fuenem se, vb. pf. sich entseten, stutzen, wanten, ogr.-C.

zafūčkati, am, νb. pf. = zažvižgati, jvηħŠt.; = zapiskati: na piščal z., Dol.; — = zapraviti, Z., Št.

zafúkniti, füknem, vb. pf. wegwerfen, verwerfen, Z., Fr.-C.

zagáčati, am, vb. impf. ad zagatiti, Jan. zagačeváti, ûjem, vb. impf. ad zagatiti; (zaga-

tovati) Mur., Met. zagaj, m. das Gehege, Cig.

zagájiti, gâjim, vb. pf. 1) = zagraditi, einhegen, Cig., Jan., C.; — 2) z. si drevje, Baume in Menge zu ziehen anfangen, sich Baume ausziehen, M., Fr.-C.; — 3) z. se, heilen: rana se je zagajila, Cig.

zagáliti, im, vb. pf. verbüllen, zuhüllen, Cig., Fr.-C.; v raztrgano obleko zagaljena telesa,

zagaljeváti, ûjem, vb. impf. ad zagaliti, C. zagâman, adj. == malo neumen, Gor., Kor.; stupib, Z.

zagâmast, adj. = zagaman, Jan.

zaganjati, am, vb. impf. ad zagnati; 1) öfters in schnelle Bewegung versehen; kolo z., uro z., die Uhr in Gang zu sehen suchen (pflegen), Cig.; — schleubern, Jarn.; glas z., öfters

eine Stimme von sich geben, Cig.; z. se, sich öftere in ichnelle Bewegung verfeten: riba se iz vode kvišku zaganja, ber Fisch schnellt empor; val se zaganja na breg, v skalo, (schlägt ans Ufer, an den Felsen, brandet); z. se v koga, jemanben öfters anrennen; (fig.) mit Borten angreifen; kaj se vedno v mene zaganjaš? — še se mu zaganja pri čitanju, er liest noch holperig, Cig.; — 2) auf die Weibe treiben: zivino kam z., DSv.

zaganjavec, vca, m. (val) z., die brandende Belle, die Schlagwelle, Cig., Bled-M. zaganka, f. das Rathsel, Habd.-Mik.; — das

Broblem, h. t.-Cig.(T.).

zagat, gata, m. ber Fangdamm, Cig. zagata, f. 1) die Anschoppung, Jan.; die Berftopfung, Erj. (Som.); — 2) ein enger Raum zwifchen zwei Saufern, M.; eine enge Gaffe, Cig., Mik.; ein schmaler Ort übhpt., Cig.; - die Sadgasse, Levst.(M.); — tudi: zagata.

zagaten, tna, adj. 1) jum Erftiden bumpfig, ໃຕ່ງຫໍນໍ(; zagatna soparica, o zagatnih dnevih, Ravn.; zagatno je v izbi, v shrambi, Gor.; politična atmosfera je zagatna, die politische Atmosphäre ift schwül, Cig.(T.); - 2) murgend, geil, Cig.; (o jedi, ki ne gre rada po grlu), Lašče-Levst.(M.); - herbe, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); (prim. ogaten); — (fig.) z. clovek, ein unerträglicher Menich, zagatna beseda, ein beleidigendes Wort, Lasce-Erj. (Torb.).

zagatîtev, tve, f. die Berftopfung, Cig., Jan. zagatiti, im, vb. pf. verstopsen; usta z., Trub .-Mik.; razpoko z., Cig.; cev z., eine Röhrfuge dichten, DZ.; — vodo z., das Wasser bedeichen, Cig., C.; — z. se, sich verstopfen, v dušniku se mi je zagatilo, es will mich erstiden, Fr.-C.; sluhovod se zagati z ušesnim maslom, Erj.(Som.); otrok je zagačen v ušesih, Gor.; – verhindern: z. posvečenje, ogr.-C.

zagatnost, f. die Dumpfigfeit, die Schwule, Jan., Gor., Kor.; — die Geilheit, die Fadheit (einer Speise), Dol.; — die Herbe, Mur.,

zagatováti, ûjem, vb. impf. pogl. zagačevati. zagáziti, gazim, vb. pf. watend in zu tiefen Schnee, Koth n. bgl. gerathen; zagazil sem, da ne morem dalje; - in einen Fehler gerathen; v pregrehe z., Mur.

zagazljiv, íva, adj. grundlog: zagazljiv pot, Cig. zagažati, am, vb. impf. ad zagozditi, Fr.-C. zagaževáti, ûjem, vb. impf. ad zagaziti, (-zovati), *Z.*

zageniti, ganem, vb. pf. einbiegen, umbiegen, Fr.-C., Z.; lepo zaganjena veja, ein schön geschwungener Ast, Sol.

zagib, giba, m. ber Ginbug, Cig., Jan.; ber Einschlag (beim Rähen), Jan.; der Umschlag bei Rleidern, Fr.-C

zagîba, f. der Einbug, Cig., Danj .- Mik., Fr.- C. zagibat, ata, adj. boppelt (von Blumen), vzhSt. zagibati, gîbam, bljem, I. vb. impf. ad zageniti; einbiegen, M.; - II. zagibati, bam, bljem, vb. pf. 1) in Bewegung bringen, Cig.; z. se, in Bewegung tommen, Cig.; voz se je zagibal, Z.; - 2) anfangen sich zu bewegen, Znid.

zagibek, bka, m. = zagiba, C.

zagîbica, f. dem. zagiba; die Falte, Jan.(H.).

zagibina, f. ber Einbug, Fr.-C. zagibka, f. = zagibek, Cig.

zagîbljaj, m. der Umbug, Jan.(H.).

zagigati, gigam, vb. pf. anfangen ju ichreien (v. Efel), Z.

zaginiti, gînem, vb. pf. zugrunde gehen: od gladu z., Levst. (Beč.).

zagladiti, gladim, vb. pf. burch Glatten eine Unebenheit wieber untenntlich machen, glatt streichen; jamice na gredi zagladiti; (pren.) stare navade zaglajeni sled, Navr.(Let.).

zaglajáč, m. das Glättwerfzeug ber Schufter, kajk.-Valj.(Rad).

zaglájati, am, vb. impf. ad zagladiti. zaglas, glasa, m. bie Intonation, Cig.

1. zaglasiti, im, vb. pf. ertonen laffen, anftimmen: gosli z., Cig.; previsoko z., zu hoch anstimmen o. intonieren, Cig.; z. zdravico, eine Gesundheit ausbringen, Cig.; - z. se, ju flingen anfangen, Cig.

2. zaglasiti, im, vb. pf. = zamašiti: z. sc, im Fortfließen gehemmt werben: voda se je zaglasila, v grlu se mi je nekaj zaglasilo, Lašče-Erj. (Torb.); - prim. zagolsniti.

zaglaváča, f. kača zaglavaća, (mit feilförmigem Ropf?), Npes.-Vraz.

zaglāvec, vca, m. = zglavnik, Poh.; = panjač: bukov z. celo noż gori, Gor.

zaglavek, vka, m. ber Epilog, h. t.-Cig.(T.). zagláven, vna, adj. (kjer gre za glavo), Blut-, peinlich, Cig., Jan.; zaglavna pravda, ein peinlicher Brocefs, zaglavni sodnik, ber Blutrichter, Cig.

zaglavje, n. bas hinterhaupt, V.-Cig

zaglavnik, m. 1) = zglavnik, Notr.; bie Feuerlehne, Blc .- C.; ber Fenerbod, Burg (Rok.), Crnice (Goriš.); - debel štor, ki se v peč dene, da dolgo gori in tli, C., M.; — 2) weißer Talkglimmer, ber Gestellstein, Frey. (Rok.).

zagled, gleda, m. bas Erbliden, Cig.

zagledati, gledam, vb. pf. 1) mit ben Augen wahrnehmen, erbliden; kaj si zagledal, da zmerom v tisto stran gledaš? - 2) z. se, fich berichauen, fich bergaffen; z. se'v kaj; z. se v koga, sich in jemanben verlieben. zaglêdek, dka, m. = zagled, Cig.

zaględniti, ględnem, νb. pf. = zagledati, νζh.Št.-Valj.(Vest.).

zagledováti, ûjem, vb. impf. ad zagledati. zagleniti, im, vb.pf. jufchlammen, mit Schlamm bebeden, Cig.

zaglobiti se, im se, vb. pf. sich (mit seinen Bebanken) vertiefen, Jurc., nk.

zaglobje, n. die Bertiefung, Cig.(T.). zaglótati, am, vb. pf. = zaglotiti, Notr.; zaglotane oči, vertlebte Augen, Z.

zaglótiti, im, vb. pf. = zamašiti: zagločen nos, Notr., Gor.

zaglôzda, f. Mur., vzhŠt.; nam. zagvozda. zaglûha, f. bie Betäubung, Cig.

zaglúmiti, im, vb. pf. vergauteln: čas z., Cig. zaglusanje, n. bie Belaftigung, ogr.- C.

zaglúšati, am, vb. impf. ad zaglušiti; 1) betäuben, C., Z.; — 2) z. komu, jemandem laftig fallen, ogr.-C., Ev. tirn.-Mik.

zaglúšati, ím, vb. pf. eríchallen: razveselim se, gda (= kadar) tvoj glas zagluši, ogr.-C.

zaglúšen, šna, adj. betaubenb: z. šum, za-

glušno grmenje, LjZv.

zaglusiti, im, vb. pf. taub machen, betauben, übertauben, Cig., Jan., vzhSt.-C.; - z. čutila, Cig.(T.).

zagnajati, am, vb. impf ad zagnojiti; bungen; dobro zagnajati trtne sadeže, jvzhŠt.

zagnanec, nca, m. die hautverhartung, die Schwiele, M., Kr., Savinska dol.; pos. = zagnana koža na dlani, C., Polj.; - ein Muswuche am Fußbaumen, Kr.; - die hisblatter, Cig.

zagnánek, nka, m. = zagnanec, C.

- zagnáti, žénem, vb. pf. 1) hintreiben, treiben; zagnati ovce v hlev, pure na pašo; z. koga po kej, jemanben etwas ichnell holen laffen; z. sovražnike v beg, die Feinde in die Flucht ichlagen; veter je ladjo na plitvino zagnal; - bavonjagen; z. posla; — 2) einen Schwung geben; in Bewegung seben: kolo z., da se vrti; uro z., da gre: mlatilnico z., bie Drefchmaschine in Thatigfeit versegen, Nov.; schleubern, werfen; kamen z. črez reko; poleno komu z. pod noge; - z. se, sich einen Schwung geben, einen Anlauf nehmen, fturgen, se na konja, sich aufs Pferd schwingen; z. se v kaj, v koga, gegen etwas (jemanden) losstürzen, etwas, jemanden anrennen; z. se nad koga, über einen herstürzen, Jan., na koga, Cig.; — 3) zagnana koža, verdicte, schwielige Haut, C.; — 4) anfangen, erheben: z. krik, jok, hrup, zu schreien, zu weinen, zu larmen anfangen; kletev, prepir z., Lašče-Levst.(M.); zagnali so glas, govorico, man hat ausgebracht, es ift bas Gerücht aufgetaucht, Cig.; zagnali so, es geht das Gerücht, Cig.; zagnali so nanj sum, man hat ihn im Berbacht, Cig.; z. smeh, ein Gelachter aufschlagen, Cig.; tožbo z., eine Rlage erheben, einbringen, Soska dol.-Erj.(Torb.).
- zagnečiti, im, vb. pf. einpreffen, bineinbruden, Jan.(H.).
- zagnésti, gnetem, vb. pf. 1) ben Teig festineten, Gor.; — zagneten, compact, Cig.; — 2) perlegen: z. kaj kam, Cig.
- zagnétati, gnêtam, vb. impf. ad zagnesti, Gor. zagnîda, f. = zanohtni prisad, bas Nagelgeldwür (panaritium), Cig., Jan., Gor.; tudi pl. zagnide, Gor.
- zagniti, gnèm, vb. pf. = zageniti, Cig., Šol.; zagnjen zob, ein gebogener gahn, vzhSt.-C.; (zagnuti, umbiegen, Rez .- C.).
- zagnjáviti, im, vb. pf. erbrüden, SIN.; dete z., ogr.-C.
- zagnojíti, ím, vb. pf. 1) büngen; dobro z. trtni sadež; - 2) z. se, zuschwären, Cig.

- zagnúsiti, im, vb. pf. efelhaft machen, z. se, etelhaft werden, Jan.(H.).
- zagoda, adv. za goda, za časa, beizeiten, rechtzeitig, zeitlich, ogr.-C.; (compar. "zagodeše", Prip.-Mik.).
- zagodnica, f. bas Stanben gum Ramenstage, Preš.
- zagodrnjáti, am, vb. pf. aufaugen zu murren, ein Murren vernehmen laffen; nekaj je zagodrnjal, pa ga nismo razumeli.

zagogotáti, otâm, óčem, vb. pf. zu ichnattern anfangen: gosi so zagogotale, Vrt.

zagółbniti, gôlbnem, vb. pf. einfinten, Jan.; v grehih zagrezniti ali z., Krelj; steden bleiben, Trub. - Mik.; ajdje so zagolbnili v jami, Trub.; (pren.) srca v težkih mislih zagolbnjena in potopljena, Trub.

zagolčati, im, vb. pf. 1) zu reben anfangen, vzhSt.; — zu girren anfangen: golob zagolci, Vrt.; -2) z. se = zareči se, sich ber= reben, C.

zagołhávati, am, vb. impf. ad zagolhniti,

(-guh-), C.

zagółhniti, gôłhnem, vb. pf. 1) verstopsen, z. se, sich verstopfen: kanal se je zagolhnil, Hal.-C.; zakuhan sod se zagolhne (jújließt luftbicht), vzhSt.-C.; — 2) z. se: zagolhne se svinjam jed, die Schweine befommen Etel vor bem Fressen, Fr.-C.; - 3) z. se, erstiden (o rastlinah), vzhSt.-C.; - prim. zagolsniti.

zagothnjenje, n. bie Berftopfung, (-guh-) C.;

z. scalnice, die Baffersperre, C. zagolomisiti, misim, pb. pf. irre geben (in feinen Anfichten), C.

zagółsniti, gôlsnem, vb. pf. 1) verftopfen, Cig.; z. se, sich verstopfen, Jan.; cev se je zagolsnila, Rihenberk-Erj. (Torb.); zagolsnjeni led, ber sich stauende Eisgang, V.-Cig.; — z. se, fich mit Speisen verstopfen, Z.; - 2) zagolsniti = z, se, Jan.

zagólten, tna, adj. murgend, fattigend, Z.; zusammenziehend, herbe, Cig., Jan., Cig. (T.), Strp.

zagodtiti, im, vb. pf. 1) erwürgen, erdroffeln, Mur., C.; — 2) z. se, im Rachen steden bleiben, ogr.-C.

zagottnec, neca, m. ber Gerbstoff, Vrtov.-C. zagóltnost, f. bie Berbheit, Cig.

zagomèc, adv. z. komu biti, jemanbem gemachsen sein, Cig., Jan., M., Kr .- Valj. (Rad).

zagon, gona, m. 1) der Anjah zum Laufe, der Unlauf, der Anfturz, Cig., Jan.; zagoni valov, bas Branden der Bellen, Cig.; z. vetra, det Binbstoß, Cig., Sol.; ber Schwung, Cig., Jan.; bas Ausholen mit der Hand (3. B. ber Burf des Saers), C.; ber Schub, prvi z., ber Borschub (beim Regelspiel), V.-Cig., Jan.; - 2) = zastava, oblaki, ki ob burji po gorah na severovzhod stoje, Banjščice - Erj. (Torb.); - 3) ein aus einem Gewehr abgeichoffener Rorper, Cig.

zagonati, am, vb. pf. ein Rathfel gur Lojung aufgeben: tri ganalice sem mu zagonal, pa nobene ni ugonal, Volče-Erj (Torb.).

zagonętka, f. das Rathiel, Cig., Cig. (T.). — hs.

zagônka, f. das Rathsel, Habd.-Mik., C. zagorávati, a, vb. impf. zagorava, es weiterleuchtet, Savinska dol.

zagorec, rca, m. ber hinter ben Bergen Boh-

nende, Hip.-C. zagorel, eli, f. ber Fusel, h. t.-Cig. (T.). zagoręłček, čka, m. 1) = podgorelček, Burg. (Rok.); — 2) die Ruhlrose, Gor.

zagorêtec, ica, m. 1) = slegur, bie Steinbroffel, Dol.; - 2) eine Art Hummel, M.

zagorêtka, f. die Brunette, Cig.

zagoretkast, adj. etwas von ber Sonne gebräunt, Mur.

zagorolost, f. die brunette Farbe, Cig.; -

die Glutröthe, Cig.

zagoréti, im, vb. pf. 1) anfangen zu brennen, Feuer fangen, Cig., Jan.; drva so suha, pa hitro zagori v peči, Dol.; - (fig.) po meni je vse zagorelo (od strahu), es murbe mir beiß (vor Schreden), Fr .- C .; - entbrennen, Jan.; z. v češčenju kakega svetnika, ZgD.; – 2) von der Sonne angesengt sich bräunen, Cig.; zagorel, fonnenverbrannt, gebraunt, brunett; zagorele barve; zagorel leščnik, grozd, Z.; — 3) v lica z., erröthen, Cig., Jan., Fr.-C.; zagorel, glutroth, Cig.

zagorévati, am, vb. impf. ad zagoreti, Jan. zagorje, n. bie Gegend hinter ben Bergen, Mur., Cig.; v zagorju, hinter bem Bebirge, Cig.

zagornik, m. ber Beinbauer, Npes .- Vraz. zagôrski, *adj.* transmontan, Cig., Jan.

zagôslati, am, vb. pf. bie Beige zu spielen anfangen, Cig.

zagospodáriti, arim, vb. pf. burch schlechte Birtschaft verlieren, verwirtschaften.

zagospodínjiti, înjim, vb. pf. als íchlechte Hausfrau verwirtschaften, Cig., Jan.

zagósti, gódem, vb. pf. anfangen Diufit zu machen, aufspielen; godci eno zagodejo pred hišo, potem jih poklice gospodar v hišo; - bef. die Beige zu fpielen anfangen, aufgeigen, Cig., M.; - po macje z., eine Ragenmusit machen, Cig.; — on jim jo bo še zagodel, 😑 er wird ihnen noch etwas anthun, Jurč.

zagostiti, im, vb. pf. 1) verdichten, Jap. - C.; zagosčen, verdichtet, Ravn.-C.; — z. se, dicht werden: gozd se zagosti, Cig.; - 2) zudichten, Cig.; Slovenci so vse te dežele zagostili (= gosto naselili), Ravn.

zagostoleti, im, vb. pf. anfangen zu zwitichern,

aufzwitschern, Cig., Npes.-M.

zagostováti, üjem, vb. pf. burch Schmausereien verthun, Cig.

zagotāvljanje, n. das Zusichern; — das Berfichern, die Berficherung(en).

zagotâvljati, am, vb. impf. ad zagotoviti. zagotoviten, ina, adj. Gemahr-, Sicherftellungs.,

Jan.(H.). zagotovîknica, f. die Sicherstellungsurkunde,

die Bolizze, Jan.(H.). zagotovilo, n. die Zusicherung, die Bersicherung, die Gewährleiftung, Cig., Jan., C., nk.

zagotoviti, ovim, vb. pf. zusichern: z. komu kaj, Cig., Jan., nk.; - sicherstellen: z. kaj, Cig., Jan., nk.; - mit Worten versichern, Mur., Cig., nk.; z. komu kaj, Cig.

zagotóvljati, am, vb. impf. Cig., pogl. zagotavljati.

zagotovljenje, n. bie Busicherung, Cig., C.; z. kapitala, letnega dohodka, nk.

zagotovljenost, f. bie Sicherftellung, DZ. zagotovník, m. ber Berficherer, Cig.; - ber Bürge, Zora.

zagotôvščina, f. die Caution, Cig.

zagovārjanec, nca, m. der Client eines Anmaltes, DZ., Levst.(Zb. sp.).

zagovarjanje, n. 1) bie Bertheibigung (burch Worte); — 2) das Beschwören: z. ognja, der

Feuerjegen, Cig.

zagovārjati, am, vb. impf. ad zagovoriti; 1) burch Borte vertheidigen; vedno ga zagovarjas, bu haltft ihm immer die Stange; z. koga pred sodniki; - z. se, sich vertheibigen, fich verantworten; - 2) besprechen, beschwören: z. bolezen, Cig., Notr.; oblake z., Let.; z. kačji strup, Erj. (Torb.); — z. komu, jemanben verschreien, verhegen, C.; - 3) z. se,

fich verreben, C. zagovarjavec, vca, m. 1) ber Bertheibiger, ber Berfechter, Cig., Jan., nk.; - 2) ber Besprecher, ber Beschwörer, Cig., Jap. (Sv. p.), SIN., Notr.

zagovarjavka, f. 1) die Bertheidigerin, die Berfechterin, Cig.; — 2) die Beschwörerin,

zagovéden, dna, adj. 1) bengelhaft, Jan.; ungeschlacht, roh, Lasce - Erj. (Torb.); ungart, Cig.; tako zagovedno bi nikoli ne izpregovorili, Levst.(Zb. sp.); - 2) dumm, tölpelhaft, C., Svet.(Rok.), Gor.; borniert, Cig.

zagovédeti se, vém se, vb. pf. = zavedeti se, Podkrnci-Erj.(Torb.).

zagovéditi se, êdim se, vb. pf. 1) verthieren, ZgD.; verwisdern, roh oder bumm werben, C., Ig(Dol.); - sich vergessen, irren, C.; -2) sich verschauen, Cig., C.; z. se kam, v kaj kakor tepec, Fr.-C.; - = zamisliti se, C.

zagovednéti, im, vb. pf. verthieren, Jan.; kar se zgodaj ne ukroti, zdivja in zagovedni, Jan. (Slovn.).

zagovednež, m. (psovka) ber Bengel, Jan., Bes.; odurni z., Vrt.

zagovednost, f. 1) die Ungeschlachtheit, die Hoheit, Jan.; nerodnost in zagovednost in neotesanost, Cv.; - 2) bie Tölpelhaftigleit,

zagovejenost, f. bie Bilbheit, thierisches Besen, bie Ungeschlachtheit, M.

zagovnjáti, am, vb. pf. zu knurren anfangen: zamolklo z., Bes.; - prim. govnjati.

zagovor, m. 1) die Bertheidigung burch Borte, die Berantwortung , Mur., Cig., Jan.; die Bertheibigungsrede, Cig., Jan., Cig.(T.); bie Fürsprache, Cig., Jan., ogr.-C.; — bie Entschuldigung, ogr.-C.; — 2) bie Besprechung, bie Beschwörung, ber Zauberspruch, Cig., Let.; — 3) das Gelöbnis, Cig., C.; — 4) das Rachwort, Jan.; (po nem.). zagovoren, rna, adj. Bertheidigungs: zago-

vorni spis, bie Bertheibigungsichrift, Cig., Jan.

zagovoríto, n. ber Bertheibigungsgrund, DZ. zagovorítelj, m. = zagovornik, kajk. - Valj. (Rad).

zagovoriti, im, vb. pf. 1) verantworten, entschuldigen, M., Rof.-M.; nemajo, s cimer bi svoje grehe zagovorili, Krelj; zagovori ti mene! Trub.; - z. se, sich entschulbigen, M.; - 2) befprechen, beschreien, beschwören, Cig.; strup z. s skrivnimi besedami, Erj. (Torb.); svete besede so škrata zagovorile, LjZv.; — tudi : z. komu, jemanben beschreien, C.; - 3) zu fprechen anfangen, Jarn.; z. s kom, Zora; Zasmeja se, zagovori, Npes.-K.; — 4) z. se, sich verabreden, sich versichwören, Mur., Cig., Jan.; Sem zvedel, da vest čisto, dobro d'janje Svet zanič'vati se je zagovoril, Preš.; - = zaobljubiti se: z. se Bogu in devici Mariji, da bi grehe oprostil, SIN.; - 5) z. se, sich verreben, sich versprechen. fehlreben, Mur., Cig., Jan.; ne vem, kako sem se zagovoril, Jurč.

zagovornica, f. bie Bertheibigerin, die Berfechterin, bie Fürsprecherin, Cig., Jan., Kr.;

tudi: zagovornica.

zagovôrnik, m. 1) ber Bertheibiger, ber Berfechter, ber Fürsprecher, Cig., Jan., ogr.-M., Kr.; z. zatożenčev; z. človeških pravic, LjZv.; tudi: zagovorník;—2) ber Beschwörer, Erj.(Torb.), DSv.

zagovornína, f. die Anwaltägebür, Cig. zagovôrništvo, n. das Bertheidigeramt, die Unwaltschaft, nk.; tudi: zagovorništvo.

zagovorstvo, n. die Anwaltschaft, Cig. zagovorsčina, f. die Anwaltsgebür, Cig.

zagozda, f. ber Keil; zagozdo zabiti v klado;
— z. kruha, ein Reil Brot, Cig., Zv.;
— ber Reilschlüffel, Cig. (T.); — nam. zagvozda.

zagozdast, adj. feilformig, Cig.

zagozdnica, dna, adj. Reile; zagozdna kost, = zagozdnica, bas Reilbein, Cig.

zagozdica, f. dem. zagozda; bas Reilchen; cepilna z, ber Pfropfmeißel, Cig.

zagozdíti, ím, vb. pf. verteilen; konec toporišča v sekirnem uhu z.; z. se, sich einfeilen, sich wie ein Reil hineinpressen; — z. se, = klinasto se končati, sich ausseilen (min.), Cig. (T.).

zagozdnica, f. 1) das Keilbein, Erj. (Som);

— 2) die Miesmuschel (mytilus edulis), Jan.,
Z.

zagôżdnik, m. = lesena zagozdica pri kakem orodju, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zagrab, graba, m. soviel man mit einem Griff faffen tann, ber Griff, Cig.

zagrabáč, m. = korec, BlKr.

zagrabek, bka, m. 1) = zagrab, ein Griff, Jan.; — soviel heu man beim Börren einmal mit bem Rechen ersast, M., C.; — 2) = pregrabek, Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); = ograbek, zusammengerechtes heu, ber Schobersted, Jan., Kr.; — 3) ein kleiner heusschober, Cerkno-Strek.(Let.).

zagrabiti, grabim, vb. pf. 1) einen Griff thun, ergreifen; z. na debelo, einen großen Griff

thun, Sol.; z. pest denarjev, leščnikov; erfassen, paden; z. koga, kaj; z. z rokami, s kremplji, z grabljami; — 2) hjuredjen; z. kam seno; — 3) = zagrebsti, Rez.-C.

zagrad, grada, m. 1) ein eingezäunter Ort, C.;

— 2) = podstenje, SIGor.-C.

zagrāda, f. i) die Berzäunung, der Zaun, Mur., Cig., Jan.; — 2) ein eingefriedetes Feld, Cig. zagrādba, f. z. v dolini, die Thaliperre, DZKr.

zagradíščo, n. der Zwinger, Guts.-Cig.
zagradíti, ím, vb. pf. mit einem Zaun absperren,
verzäunen, verfrieden; z. travnik, njivo; —
verrammeln; pot z.; — eindämmen: z. reko,
Cig., Jan.; — z. se, sich verschanzen, Jan.

zagraja, f. 1) die Bergaunung, ber gaun, Mur., Cig., Valj. (Rad), Rez.-C.; — 2) die Einbammung, ber Damm, Cig., Jan.

zagrájati, am, vb. impf. ad zagraditi.

zagrajenec, nca, m. ein eingegannter Baum, Nov.-C.

zagrajeváti, ûjem, vb. impf. ad zagraditi.
zagrāžati se, am se, vb. impf. ad zagroziti se, oroņen, Habd.-Mik.

zagtčátí, ím, vb. pf. zu fnurren, zu brummen anfangen, aufbrummen, Cig., Bes.; z. nad kom, jemanben anfchnurren, Cig.

zagrčeváti, üjem, vb. impf. ad zagrčiti, Cig. zagrčiti, im vb. pf. erbroffein, erwürgen, Mur., Cig., Jan.

zagrdíti, (m., vb. pf. beschmuten, Cig., Jan. zagreb, gréba, m. 1) die Berscharrung, Cig.;

— pokop: Solze pretakala Proti zagrebu, Vod. (Pes.); z. starega leta, Vod. (Izb. sp.);

— 2) daß Angehäuse, die Schütte, Jan., C.; augehäuster Schnee, Gor.; — der Hausen: cele zagrebe mesa imajo, Gor.; velik z. starih in novih črevljev, Glas.; — 3) der Ball,

zagrębáč, m. der Berscharrer, Cig. zagrębáča, f. mreza z., das Dednes, Levst. (Nauk).

bas Bollwert, Meg.; die Schanze, C.

zagrebalisce, n. ber Berscharrungsplat, DZ. zagrebanje, n. bas Berscharren.

zagrébati, grébam, bljem, vb.impf.ad zagrebsti; berichatren, Cig., Jan.; begraben, Npes.-C.; z. mrliče, Levst. (Nauk). Cv.; — voda za čolnom zagreba, bie Bassersuré schließt sich hinter bem Rahne, M.; — z. se: Pred njo se je (vodica) pregrebala, Za njo se je zagrebala, Npes.-Kres; Precej se voda razgrebala, Za njo se je zagrebala, Npes.-Vraz. zagrébica, f. — zapeček, zdič, ber erhöhte

Sit am Ofen, Ljubušnje(Goriš.)-Štrek.(Let.). zagrędnjak, m. die Ethöhung des Aderbeetes (opp. jamljič, razor), Lašče-Levst.(Rok.).

zagrebsti, grebem, vb. pf. verscharren; — begraben, beerbigen, Cig., Npes.-C.; (pren.) z. se v posteljo, Glas.; z. se kam, sich irgendwohin verbergen, Cig.(T.); — zuscharren: z. jamo.

zagreha, f. ber Fehler, Blc .- C.

zagrenéti, (m., vb. pf. 1) einen bitteten Geichmad empfinden lassen, bitterlich ichmeden; — 2) verbrießen, Cig., Navr. (Kop. sp.); ta mu je zagrenela, Cig., UčT.; če pomislim, da sem sam kriv, zagreni mi vse, Jurč.

zagréniti, grénem, vb. pf. verscharren; kri s prstjo z., Dalm.; kdor najde zaklad, ga zagrene, Ravn.

zagreniti, im, vb. pf. verbittern, vergallen, Cig.,

zagręsek, ška, m. ber Berftoß, bas Berfculben, Cig., Jan.

zagresîtelj, m. ber Schuldtragende, DZkr. zagręšiti, im, vb. pf. verbrechen; kaj sem za-

grešil? — z. se, sich verfündigen, sich vergehen, verschulden, Mur., Cig., Jan.

zagręti, grejem, vb.pf. warm machen, erwarmen; z. ruhe, železo.

zagrétje, n. die Erwärmung.

zagrévati, am, vb. impf. ad zagreti.

zagręvénje, n. = zagretje, Dict.

zagręza, f. tiefer Roth, (in ben man verfintt), Dict.

zagrezniti, greznem, vb. pf. 1) verfenten, Jan.; - z. se, versinten, Jan.; mnogo konj se je zagreznilo, SIN.; — zagreznjen, vertieft: zagreznjeni in zamišljeni v delo, Bas.; — 2) (intr.) verfinten, Dalm .- C.

zagrgotáti, otâm, óčem, vb. pf. aufgirren, Cig.; z. na koga, jemanden angirren, Cig.

zagrgotljáti, âm, vb. pf. = zagrgotati, Cig. zagrgrati, am, vb. pf. zu gurgeln anfangen, aufgurgeln.

zagrinek, nka, m. ber Borhang, Hip.-C.

zagrinjáča, f. bas Berbedtuch, C.

zagrinjaten, ina, adj. jum Berbeden bienenb: zagrinjaina mreža, das Dednet, Cig.

zagrinjálo, n. die Berhüllung, Cig.; - ber Schleier, Cig., Jan.; (pren.) z. prihodnjosti, Pres.; — ber Borhang, Cig., Ravn. - M.; Salomonova zagrinjala, Skrinj.-Valj. (Rad); - ber Decimantel, Cig., Jan. zagrinjati, am, vb. impf. ad zagrniti; ver-

hüllen, verbecten, verhängen.

zagristi se, grizem se, vb. pf. 1) fich verbeißen; (pren.) z. se v kako reč, sich in etwas verbeißen, nk.; - zagrizen, verbiffen: zagrizen nasprotnik, sovražnik, nk.; - 2) = usiriti se: mleko se zagrize, die Milch wird tăfig, gerinnt: zagrize se mleko, ako se kuhat dejano deloma v sir izpremeni, Kr.; iz zagrizenega mleka je dobra skuta, Ravn.

zagriz, m. ber Mundbiffen, Cig. zagrizljiv, íva, adj. tauftifch, Cig.; beigend

(pren.), Cig. (T.).

zagrizniti, griznem, vb. pf. hineinbeißen; z. jabolko; z. v jabolko; zagriznite z nami! nehmt mit uns einen Imbifs! Z.; - z. se v kaj, fich in etwas verbeißen, Cig., Jan.

zagrizováti, ûjem, vb. impf. ad zagristi, za-

grizniti.

zagfliti, im, vb. pf. 1) erwürgen, erbroffeln, ogr.-M.; z. se, = zadaviti se, C.; - 2) zagrljen, heiser, Cig.; — 3) zagrljen, éna, mit einem Sals verfehen (von Geschirren): zagrliena buča, Dol.

zagrljénje, n. das Halswehe, Cig. zagfljenost, f. die Beiserkeit, LjZv. zagrmeti, im, vb. pf. ju bonnern anfangen, aufbonnern; zagrmelo je; - z. nad kom, na koga, auf jemanden losbonnern, ihn andonnern, Cig., nk.

zagrmęvati, am, vb. impf. ad zagrmeti, zu

erdonnern pflegen, Jan.

zagfniti, nem, vb. pf. 1) verhüllen, verbeden; z. otroka s tenčico; okna z.; - perichleiern, Cig., Jan.; - (bie Auslagen) beden, Cig.; s hipotekami zagrnjene terjatve, DZ.; z. deleže, die Beitrage beden, DZ.; - z. koga, jemanden in Schut nehmen, C.; — z. kaj, etwas bemänteln, Cig.; — 2) (verscharren, Cig.; pogl. zagreniti).

zagrobati, am, vb. pf. absenten (vergruben):

z. vinograd, Z.

zagrohotáti se, otám, óčem se, vb. pf. laut, grob auflachen.

1. zagroziti se, im se, vb. pf. = zagrezniti se: Štreno 'z roke je spustila In se v Savo zagrozila, Npes.-Vod. (Pes.).

2. zagroziti, im, vb. pf. 1) ein Drohung aussprechen, drohen; tudi: z. se; — 2) z. se, erstaunen, M., Tolm.

zagruliti, im, vb. pf. zu girren anfangen, aufgirren, Cig.; z. komu kaj, jemanbem etwas zugirren, Cig. zaguba, f. die Einbiegung, die Falte, Fr.-C.;

- prim. zagiba.

zagubiti, im, vb. pf. = pogubiti, Kast.-C. zagugati, am, vb. pf. in eine schautelnbe Bewegung verseken; z. se, sich zu schauteln anfangen, in eine icautelnde Bewegung gerathen. zagugováti, ûjem, vb. impf. ad zagugati; an-

schauteln, Cig.

zaguliti, im, vb. pf. 1) abwehen, durch Behen beschmuten, Jan., C.; obleka je zaguljena, BlKr.; — 2) Schwielen verursachen, schwielig machen, C.; z. si roke, Notr.; imeti zaguljene roke, Schwielen an ben Sanben haben, Polj.; - z. se, verharten (von ber Saut), schwielig werben, Cig., C.; zagulilo se mi je == naredil se mi je žulj, Notr.; -- ab: stumpfen, Jan.; smrtne puščice z., C.; čut z., C.; — zaguljen, roh, grob, unzart, Cig., ZgD.; — 3) drago komu kaj z. (= drago zaračuniti), Blc.-C.; — 4) z. se komu, bei jemanbem in Ungnabe fallen, V.-Cig.; — 5) einbleuen: z. komu kaj, Gor.; - človek je zaguljen v kako stvar (vernarri), BlKr.

zaguljek, lika, m. 1) die Berhartung ber Saut, bie Schwiele, Cig., C., Cerkno, Tolm.-Strek. (Let.), Notr.; zaguljke na roki imeti, Polj.; -bie Berhärlung einer Wunde, Cig.;—2) der Türfenbund (lilium martagon), Spodnja Idrija-Erj.(Torb.).

zaguljenec, nca, m. ein rober Menich, M. zaguljenost, f. die Robeit, ZgD.

zagurati, am, vb. pf. = skrhati, abstumpfen, bie Schneibe abnuten, Fr .- C.; zaguran noz,

zagvāžati, am, vb. impf. ad zagvozditi, jvzhSt. zagvozda, f. ber Reil, Cig., Jan., C.; ber Reilstein, ber Reilziegel (arch.), Cig.(T.);-prim. zagozda.

zagvozdíti, ím, vb. pf. berfeilen Cig., Jan.;prim. zagozditi.

zagvozdnica, f. bas Reilbein (zool.), Cig.(T.), Erj.(Z.).

zagvoževáti, ûjem, vb. impf. ad zagvozditi, Levst. (Cest.).

zahahljáti se, am se, vb. pf. laut auflachen, Jan.(H.).

zahāja, f. = zahajanje: z. v druščine, C.

zahajáč, m. ber nur von Beit zu Beit auf ein paar Tage bei jemandem wohnt, Cig.

zahajalíšče, n. = kraj, kamor kdo zahaja, Cig., Zora; z. tolovajev, ber Rauberichlupfwintel,

zahajanje, n. 1) das Untergehen; solnčno z., Meg.; — 2) das Fehlgehen, das Jrren: brez zahajanja (ohne zu irren) izmoliti, kajk .- Valj. (Rad); - 3) bas Besuchen: z. v kreme, bas Besuchen ber Birishaufer; - 4) ber Umgang, die Behandlung: z. s kom, vzhSt., ogr.-C.

zahajati, am, vb. impf. ad zaiti; 1) untergehen: solnce zahaja (za gore); — 2) itre gehen, fehlgehen, Cig., Jan., Trub., Dalm.-M.; vi silno krivo zahajate, Trub.; zato ne mogo zahajati, se motiti in krivo storiti, Trub.; s pravega pota z., vom rechten Wege abirren, Cig.; v tuje pravice z., einem in fein Amt eingreifen, Cig.; v škodo z. komu, jemanden beeintrachtigen, Cig.; - (von einem Begenstande) abschweifen, Cig. (T.); - 3) gu tommen pflegen, besuchen, frequentieren; zvečer v krčmo z.; v kako druščino z.; za kom z., jemandem nachgeben (z. B. aus Liebe), Cig.; - 4) z. s kom, mit jemandem umgehen, ihn behandeln, vzh.St., ogr.-C.

zahajav, áva, adj. irrenb: zahajava zvezda, Trub., Dalm.

zaháliti, im, vb. pf. verhüllen, Cig., Zora, Bes., LjZv.; (menda nam. zagaliti).

zahámati, am, vb. pf. verfnüpfen, C.; - z. se v kaj, sich in etwas verwickeln, C.; - prim. zahomotati.

zahamtáti, âm, vb. pf. v usta z., gierig in ben Mund nehmen, Npes.-K.; - prim. hamati.

zahápniti, hapnem, vb. pf. zuschnappen (von einem Schloss), V.-Cig.; — z. se, sich verschnappen, Cig.

zahentati, am, vb. pf. mit bem Borte: hentaj zu fluchen anfangen, Z., Gor.

zahirati, hîram, vb. pf. zu frantein anfangen, verkümmern, Cig.

zahireti, im, vb. pf. verfummern : sad zahiri, Nov.-C.; = v rasti zaostati, GBrda.

zahisen, sna, adj. hinter bem Saufe befindlich. zahîsjo, n. ber Blat hinter bem Saufe, Z.

zahitati, hîtam, vb. pf. verwerfen, M.; verschwenden, Cig., M.

zahititi, hîtim, vb. pf. 1) einen Burf thun, hinwerfen, C., Zora; - 2) verwerfen, verftoßen,

zahîtljaj, m. ber Burf, Zora.

zahladje, n. ein schattiger, fühler Ort, Cig., Jan.; v jesenovem zahladju sedevati, Glas.

zahlamudráti, am, vb. pf. aus Rachlaffigfeit fich verirren, C., Z.; - im Reben einen Fehler

begehen, (zahlomendrati) Cig. zahlapéti, im, vb. pf. zu bampfen anfangen: z. iz česa, Cig.

zahlapíti, ím, vb. pf. = zadušiti se, Cig.; = z. se, Z.

zahlepéti, im, vb. pf. z. kaj, von ber Begierbe nach etwas ergriffen werben, Zora.

zahlepniti, hiệpnem, vb. pf. ben Athem benehmen, ersticken machen: dim ga je hotel z., St.; - z. se, ben Athem verlieren (z. B. vor Schreden), (zahlepniti se) Temljine (Tolm.)-Strek.(Let.); — prim. zahlipniti.

zahlideti, im, vb. pf. zu weben anfangen, C.;

veter zahlidi, Slom.-C., jvzhSt.

zahlikávati, am, vb. impf. ad zahlikniti, C. zahlikniti, hlîknem, vb. pf. athemlos werben (3. B. bom Beinen, Suften, Beben oder irgend einer Anftrengung), C.; - erftiden, vzh St.

zahliniti, hlinem, vb. pf. ben Athem benehmen: skoro me je zahlinilo, vzhSt.-C.; — prim. zahlipniti.

zahlipiti, pim, vb. pf. den Athem benehmen, erstiden machen, SlGor .- C.

zahlipniti, hlîpnem, vb. pf. 1) ben Athem benehmen, C., Z.; zahlipnilo ga je, Tolm.; - z. se, den Athem verlieren, erstiden : v dimu se z., vzhSt.;—z. se, start zu schluchzen anfangen: otrok se zahlipne od presilnega joka, Goriška ok., Soška dol.-Erj.(Torb.); - z. se, sich verschnappen, Strek.; - 2) (intr.) = z. se, erstiden, V.-Cig., Jan.

zahlopíti se, ím se, vb. pf. überschnappen (von einem Schlosse), Cig.

zahlopka, f. das Bentil, Mur.-Cig., C.; —

prim. zaklopka. zahlopniti, hlopnem, vb. pf. 1) zuflappen, Mur.,

Cig.; pokrov je zahlopnil, Cig.; — z. se, sich verschnappen, Mur.; — 2) (trans.) absichnappen, Mur., Cig.

zahlúpniti, hlûpnem, vb. pf. (vom Dampf) erstiden, V.-Cig., Jan.; - prim. zahlipniti 2). zahman, adv. vergebens, Jan., ogr.-C., Mik.,

Navr. (Let.); — pogl. zaman. zahod, hoda, m. 1) ber Untergang (ber Sonne): solnčni z.; - ber Beften; proti zahodu; -

2) ber Jrrgang, die Berirrung, Cig.; - bie Abschweisung, die Episode, Cig.(T.); — 3) ber Umweg, Cig.(T.), Mik.; v zahod biti, abwegsam, abgelegen sein, Cig.; ta pot je preveč v zahod, BlKr.-C.; četrt ure v zahod, BlKr.; — 4) die Retirade, der Abort, Dict., V. - Cig., C., Erj. (Min.), DZ., Nov., Levst. (Pril.), Zora; - 5) bie Eintehr: zahod imeti kje, t. j. imeti znance ali prijatelje, h katerim more človek potujoč zahajati, Dol.; sploh = kraj, kamor kdo zahaja, C.; tja je imel zahod ves ta čas = tja je zahajal, Let.; ako boš imel kaj zahoda v trg, wenn bu einen Gang nach bem Marttfleden haben wirft, Svet. (Rok.); — kraj, kamor divjačina rada zahaja, bas Lager (bes Bilbes). Podkrnci-Erj. (Torb.); - die Auflucht: z. pravici, SIN.;

Digitized by GOOGIC

- tudi: záhod, hóda, Valj. (Rad), Dol. in záhod, ogr.-Valj. (Rad).

zahodek, dka, m. ber Abweg, ber Brrweg, Cig., Jan.; - ber Fehltritt, Cig., Fr.-C.

zahoden, dna, adj. 1) westlich, Best-; zahodna meja; — 2) episodisch, Cig.; ercursiv, Cig. $(T.); \cdot$ - 3) zahodno mi je 😑 v zahod mi je, es ist mir abwegsam o. aus bem Wege, Cig.

zahodišče, n. ber Beftpuntt, ber Abendpuntt, Cig. (T.), Jes.

zahoditi, hodim, vb. pf. 1) zutreten: krtino z., burch Treten eben machen, Cig.; - 2) burch Herumgehen verlieren, verwandern, Mur., Cig.; leto sem zahodil, M.; čas, dan z., ogr.-Let.; - tele z.: krava je tele zahodila, ako ga nema v tretjem letu, Soška dol.-Erj.(Torb.); - 3) z. se, sich verirren, M.; - 4) einen Bang machen: nekam sem bila zahodila, juzh St.

zahodljiv, iva, adj. irrgangig: z. vrt, ein 3rrgarten, Guts.-Cig.

zahodnica, f. 1) ber Suffteig, Valj.(Rad); -2) = krava, ki je tele zahodila, Tolm.

zahodnik, m. ber Beftwind, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Jes.

zahodnják, m. 1) = zahodnik, Cig., C., Vrt.; - 2) ber Fregarten, das Labyrinth, Cig., Jan.; - 3) ber Leibstuhl, DZ.

zahohotáti, otâm, ocem, vb. pf. laut auflachen.

Jan.; = z. se, Cig.

zahomotáti, âm, vb. pf. verwideln, verwirren; z. se, sich verwickeln, sich verwirren; konci (ber Zwirn) so se mi zahomotali, BlKr.; z. se v zanke, Ravn.

zahotéti, hóčem, vb. pf. wollen: osoda je zahotela, Zora; - zah(o)telo se mi je česa, es gelüstete mich nach einer Sache, Jan.; zah(o)telo se mi je jesti, Cig.

zahrástiti se, im se, vb. pf. = zakrastiti se,

zahrbtje, n = kar je za hrbtom, SIN. zahŕčati, im, vb. pf. zu ichnarchen anfangen,

aufschnarchen. zahrekniti, hrekne, vb. pf. verichiegen : za-

hreknilo mi je, ko sem pil, vzhSt. zahrepeneti, im, vb. pf. von Sehnsucht ergriffen werben: z. po kom, po čem.

zahrepniti, hrepnem, vb. pf. frachen, Jarn.

zahreščati, im, vb. pf. zu fniftern, zu frachen anfangen, ein Gefnifter ober Gefrache berurjachen, Z.; drevo je padlo in zahreščalo, Fr.-C.; zahreščalo je gori po na pol suhi veji, *LjZv*.

zahretiti se, im se, vb. pf. zu teuchen anfangen (vom ichnellen Geben), Ormof-C.

zahribje, n. bie Begend hinter ben Bergen: Napoleonova zvezda je že v zahribju, Bes.

zahripati, pam, pljem, vb. pf. heifer gu fprechen beginnen, Z.; mit beiferer Stimme etwas fagen, SIN.; pes zahriplie (bellt beifer auf), SIN.

zahripiti se, im se, vb. pf. heiser werben, sich heiser reben ober schreien, Cig.

zahrkati, hikam, čem, vb. pf. 1) einen Lant wie beim Räuspern hervorbringen; - 2) aufschnarchen, Z., Levst. (M.).

zahrmeti, im, vb. pf. erbraufen, Let.

zahropsti, hropem, vb. pf. aufröcheln, Cig. zahrskati, hiskam, vb. pf. aufwiehern, Jan (H.), Levst. (Zb. sp.); (nam. zahrzkati?). zahruméti, im, vb. pf. erbrausen, erbröhnen.

zahrumévati, am, vb. impf. ad zahrumeti, Jan.(H.).

zahruniti, hrunem, vb. pf. 1) erfchallen, ogr.-C.; — 2) aufschreien, C.

zahrupeti, im, vb. pf. aufbraufen, Cig.; z. na koga, jemanden anfahren, anschnarchen, Cig. zahrupiti, im, vb. pf. Larm erregen, Cig.

zahrúščati, im, vb. pf. erbraufen: vihar zahrušči, Vrt.; z. in podreti se, zusammentrachen, Cig.

zahrúščiti se, im se, vb. pf. 1) erbröhnen, Cig.; - 2) in laute, heftige Borte ausbrechen, Npes.-M.

zahrúti, hrújem, vb. pf. erbröhnen, jvzhSt.; – z. nad kom, jemanden anfahren, Slom.-C.

zahfzati, zam, žem, vb. pf. zu wiehern anfangen, aufwiehern, Cig.; konji veselo za-hrzajo, Erj. (Izb. sp.).

zahrzgováti, fijem, vb. impf. wiederholt aufwiehern: konjič zahrzguje, Npes.-Vraz.

zahtéti, zahóčem, vb. pf. = zahoteti, Cig. (T.), Jan.

zahtèv, htéva, m. = zahteva, nk.

zahteva, f. bas Berlangen, die Forberung. Jan., C., DZ., nk.

zahtévanjo, n. das Begehren, die Forderung, Cig., nk.

zahtévati, am, vb. impf. (pf.) ad zahoteti; 1) verlangen, forbern: z. od koga kaj, Cig., Jan., nk.; z. česa: z. ustnega posvetovanja, DZ.; — 2) zahteva se mi, die Lust wandelt mich an, Cig.

zahtevavec, vca, m. ber Forderer, ber Boftulant, *Jan.(H.)*.

zahtêvek, vka, m. 1) die Forderung, das Betitum, Cig., Jan.; tožbeni z., das Rlagebegehren, DZ.; ber Forberungefat (math., phil.), C., Cig.(T.); — 2) bas Erforbernis, Cig. (T.), Nov.-C.

zahteven, vna, adj. 1) Forberunge-: zahtevni rek, ber Beischesag, Cig.(T.); - 2) begierig, anipruchevoll, Jan.

zahtevnost, f. die Begehrlichfeit, Jan. (H.). zahudicati, am, vb. pf. einen Gluch mit bem Borte "hudic" aussprechen, Kr.

zahudičeváti, ûjem, vb. pf. = zahudičati, Mur., Met.: badar je pa zehudičeval, tačas so se ga bali starci in otroci, Jurč.

zahudíti se, ím se, vb. pf. sid ereisern, Cig.; z. se nad kom, Cig.; schlimm werben: le časih se je zahudila in pregnala ptiče, Glas.

zahûkati, kam, čem, vb. pf. einen Sauch thun, hanchen: v roko z. od mraza, Z., Levst.

zahuliti, hulim, vb. pf. 1) gurudbiegen: konj ušesa zahuli, Fr. - C.; - 2) zahuljen, gebeugt: zahuljeno hoditi, Mik.; - hamifch, Cig.

Digitized by GOOGLE

zahûskati, am, vb. pf. verhepen, Cig.

zahvala, f. bie Dantfagung, ber Dant; to imas za zahvalo! bas haft bu jum Dante

dafür!

zahváten, ina, adj. 1) Danis: zahvátna pesem, bas Danflied; zahvalna žrtev, bas Dankopfer, Cig.(T.); zahvalno pismo, das Dantschreiben; — 2) bantbar, Mur., Cig., Jan., Zora; — 3) zahvalno pismo, ber Bergichtschein, Soska dol.-Erj. (Torb.).

zahvaléžen, žna, adj. = hvaležen, banibar,

Mur., vzhSt.

zahvalibogca, f. bie Gottesaubeterin (mantis religiosa), Polžane (Ist.)-Erj. (Torb.).

zahvalîtev, tve, f die Danksagung; — das Dantamt, Cig.

zahváliti, im, vb. pf. 1) banten; z. koga za kaj; z. Boga; Boga zahvali, da toliko imaš! bante Gott, bafe bu fo viel besitest; zahvalil je Boga, Krelj; imajo Gospoda zahvaliti, Trub.; zahvali njega za to! Trub.; ako tebi kdo dobro vzda, ne zahvali ga, Dalm.; zahvalim te, Bog! Schonl.; pokliče ženo, jo zahvali, Jsvkr.; zahvalili so ga za postrežbo, LjZv.; gospoda lepo zahvalim, Jurč.; Prav lepo te zahvalim, Preljuba moja ljubica, Npes.-K.; Vas lepo zahvalim! Goriška ok.-Erj. (Torb.); bodi Bog zahvaljen! Gott sei es gebauft! bodi ga Bog zahvaljen! Gott sei Dant bafür! - z. komu na čem, jemanbem für etwas banten, Vrt.; imamo jim visoko z., Krelj; z. komu za kaj, ogr.-C.; — 2) z. se, sich bedanken, seinen Dank abstatten; zadosti se ne more z., Kast.; z. se komu za kaj; - zahvaljen, Dant-: zahvaljena pesem, das Dantlied, Cv., Levst. (Rok.); z. se, = odreči se, perzichten, Soska dol .-Erj.(Torb.); — 3) bestätigen, für richtig befinden: te pogodbe jaz nisem nikoli zahvalil, Vsi računi so zahvaljeni, Soška dol.-Erj. (Torb.); collaubieren, Ip.

zahváljati, am, vb. impf. ad zahvaliti, Jan., nk. zahvaljevanje, n. bie Dantesertlarung (en),

zahvaljeváti, ûjem, vb. impf. ad zahvaliti. zahvainica, f. bas Dantfagungefchreiben, Cig. (T.); die Dankadreffe, Jan.; - bas Dankgebet, Cig.

zahválnost, f. bie Dantbarteit, Mur., Cig., Jan.,

Cig.(T.), ogr.-Valj.(Rad). zahvatščina, f. ber Dant, Nov .- C.; bas Dant-

opfer, Cig., Jan., Ravn. zaidek, dka, m. die Berirrung, Ravn .- Valj.

zaigra, f. ber Berluft im Spiel, bas Berfpielen,

Cig., C.

zaigranje, n. 1) bas Anspielen (im Rartenspiel);

- 2) die Berfpielung.

zaigrati, am, vb. pf. 1) zu spielen anfangen, Cig.; bes. ein Inftrument zu spielen an-fangen; — einen Tanz aufführen (fig.): Dve nedelji bodi zdrava, Da jo s pašem zaigrava, Npes .- Jan. (Slovn.); - zu hupfen anfangen: srce mu je zaigralo, Erj. (17b. sp.); - solza mu zaigra v očesu, eine Thrane erglanzte in feinem Auge, C .; - 2) burch Spiel berlieren, verspielen; z. ves imetek.

zaihteti, im, vb. pf. auffcluchzen.

zaimę, ęna, n., Mur., Cig., pogl. zaimek. zaimek, mka, m. das Fürwort, das Pronomen, Jan., Cig.(T.), Levst.(Sl. Spr.).

zaimę̃nica, f. = zaimek, Cig.(T.).

zaimeničen, čna, adj. = zaimkoven, pronominal, Cig. (T.).

zaimęnski, adj. = zaimkoven, Cig., Jan. zaîmkoven, vna, adj. pronominal, Cig. (T.). zaískati, ščem, vb. pf. z. kaj, etwas verlangen, Vrt.; zaišče, da mu plača, Levst. (Zb. sp.);

einholen, DZ. zaiskráti se, am se, vb. pf. = zaiskriti se,

Jarn., SIN.

zaiskriti se, im se, vb. pf. erfunteln, Cig. zaîstino, adv. t. j. za istino, wirklich, in ber That, Mur., C.; im Ernst, ("zaisno") jvzh-St.; - zwar, C.; - prim. istina.

zaîsto, adv. fürwahr, Nov.; traun, Jan.; hs.

zaîstor, adv. fürwahr, C.; — zwar, Trub.-C. zaiti, zaidem (zajti, zajdem), vb. pf. 1) untergehen; solnce je zašlo; — 2) irre gehen, abirren; otroci so zašli v gozdu; z. s pravega pota; lepa beseda ne zaide = ein gutes Bort finbet eine gute Statt, Cig.; nobena prosnja ne zaide, es bleibt feine Bitte unerhort, Cig.; molitev zaide (ift fruchtlos), Ravn. - C .; z. od svoje stvari, bom Begenftande abichweifen, Levst. (Nauk); - gerathen; z. med razbojnike; v vse ude mi je zašlo, es liegt mir in allen Gliebern, Cig.; - 3) treffen, finben: da ga živega zaidemo, ogr.-C.; zašlo me je = zadelo, zalezlo me je, Fr.-C.; - 4) se zaide, es geht noch an, M., C.; = še se zajde, Cig., Dalm., jv7hSt.; še bi se zašlo, Kast.; (menda nam. izajde = izide); — Vam zvedet' se zajde (fommt zu?), Kaj blazega 'mam, Vod. (Pes.).

zája, f. die Safin, Rogatec (vzh.St.)-C. zajádrati, jádram, vb. pf. 1) anjegeln: z. kam; – 2) segelnd verschlagen werden, versegeln,

Cig. zajāhati, ham, šem, vb. pf. z. kaj, sīch auf einen Gegenstand rittlings setzen; z. konja, osla, vejo, bas Bferb, ben Gfel besteigen, sich auf einen Aft rittlings fegen.

zajámčiti, jâmčim, vb. pf. verbürgen, nk.; -

prim. jamčiti.

zajármiti, im, vb. pf. 1) ins Joch spannen, Jan ; - 2) unterjochen, Jan.

zajâvkati, kam, čem, vb. pf. anfangen zu jammern; aufjammern.

zājčar, rja, m. (pes) z., der Jagdhund, Z. zājče, eta, n. bas Häschen, Mur., Štrek.; Prišel je zajec z zajčeti, *Npes.-K.*

zājček, čka, m. dem. zajec; 1) das Häschen; domači z., bas Raninchen, Cig.; zajčki krmo susijo (von ben Feberwolten am himmel), jvzh St.; morski z., ber Seehaje (aplysia depilans), Erj. (Z.); - 2) bie europäische Erdideibe (cyclamen europaeum), Tus. (R.); pl. zajčki, ber Korallenschwamm, Cig.

zajčotína, f. das Hasensleisch, Kres. zajčevina, f. bas Safenfleifch; - ber Safenbalg. zajčíca, f. = zajka, Mur.

zājčina, f. = zajčevina, Cig., Lašče - Levst. (M).

zâjčjak, m. 1) klobuk iz zajčje volne, Savinska dol.-Pjk. (Črt.); za kosmate zajčjake že malokdo ve, Zv.; — 2) der Hasentoth. zājčji, adj. Sosen=; zajčja dlaka, koža.

zajčnik, m. coll. bas hafenichrot, Jan.; (= zajč-

niki, Cig.).

zajo, f. pl. 1) ber Anger hinter bem Bohngebaube, C.; — 2) bas Hintergetreibe, Mik. zajec, jca, m. 1) ber hase; poljski z., ber gemeine Safe (lepus timidus), planinski z., ber Schneehase (lepus variabilis), domači z., das Ras ninchen (lepus cuniculus), Erj.(Ž.);—z. skakac, ber Springhase (pedetes caffer), Erj. (Z.); - v tem grmu z tici = hier liegt ber Sund begraben; meni filozofija pa zajcu boben, (ich bin zur Philosophie gar nicht geeignet), Zv.; — 2) ein Werfzeug, um baran bie Stiefel auszuziehen, ber Stiefelfnecht; -3) ber Rasenkeil (ber Seiler), Cig.; — 4) bas Rückenstück (von einem geschlachteten Thier), Cig., C.; dal mi je mesa v zajcu, Idrija-Erj.(Torb.); — 5) neka goba, LjZv.

zajęcati, jęcam, vb. pf. 1) z. na koga, jemanden anstottern, Cig.; — 2) aufächzen, Kr.; kaj bo, kaj bo! zajecal je nekolikokrat, LjZv. zajecljáti, am, vb. pf. ftotternb zu reben anfangen, ftotternd etwas vorbringen; z. na koga,

jemanden anstottern, Cig.

zaječati, im, vb. pf. aufjammern, aufachgen; zaječi, kakor bi na šivanko sedel, ZgD. zajed, f. ein schmaler Meerbusen (Fjord), Sol. zajęda, f. bie Bergfluft: holm, ki ga od vrha do vznožja cepi strašna zajeda, Bes.; - ber Einschnitt bes Meeres in das Land, Cig. (T.). zajędałen, ina, adj. Schmaroger, parafitifc, nk. zajedalica, f. bas Bauchgrimmen, Celjska ok .- C. zajędanje, n. bas Gebeiße, Cig.; (prim. zajedati).

zajędati, am, vb. impf. ad zajesti; 1) z. koga, beim Effen gu berbrangen ober ihm guborzutommen suchen, so bafs er zu turz tommt, Cig., C.; (fig.) jemanden in feinen Rechten berturgen, Fr. - C.; — 2) durch Effen berbrauchen, verzehren, verpraffen, Cig.; hineinbeißen, M.; zajeda me, ich habe Bauchgrimmen. Celjska ok .- C.; - zajeda mi kaj, es wurmt mich etwas, Glas.; - als Schmaroperpflauze an anderen Bflanzen machfen, C.; ta rastlina ne zajeda drevesa, Zv.; — 4) mit beißenden Worten neden, Cig., M., Ip.; chicanieren, Jan.; — 5) z. se, sich einfressen, Z.; morje se zajeda v suho zemljo (bilbet Einbuchtungen), Jes., Zora.

zajędav, adj. parasitisch, Jan.

zajedavec, vca, m. 1) ber Barafit, Bes.; dom se napolni s smešničarji, hotnicami in zajedavci, LjZv.; - zajedavci, bie Barasiten (zool.), Cig. (T.); — 2) ein bissiger Mensch, Valj. (Rad); — 3) ber Berzehrer, Cig. zajędavica, f. das Bauchgrimmen, Cig., C.

zajedavka, f. 1) bie Schmaroberbflanze, Cig., Jan., Cig. (T.); zajedavke (orobancheae), Tus. (B.); - 2) die Berzehrerin, Cig.

zajędec, dca, m. = zajedavec, Cig. zajeden, dna, adj. = zajedav, ichmaroberiich. Sol.; zajedna kopriva, die Schmaropernessel,

zajędki, m. pl. = kar voda zemlje zajeda, C. zajedljiv, íva, adj. biffig, anzüglich, Cig., Jan.; zajedljive besede, Cig., M.; zajedljiv jezik, Vrtov. (Sh. g.).

zajedljívost, f. die Angliglichkeit, Jan.

zajednica, f. bas Schmarogerthierchen, C., Nov.; - die Schmaroperpflanze, Cig.

zajedno, adv. zugleich, Mur., Cig., Jan.; jusammen, C.; beisammen, Cig., Jan.; pojdeva z., LjZv.; — hs.

zajekniti, jeknem, vb. pf. auffchreien, Svet.

zajem, ima, m. die Anleihe, bas Anleben, St .-Cig., Jan., Cig.(T.), C.; državni z., baš Staatšanlehen, Cig. (T.); posilni z., das Zwangsanlehen, Cig., DZ.; loterijski z., das Lotterieanlehen, DZ.; zajma nihce rad ne vrne, Fr .- C.; v z. vzeti, dati, auf Borg nehmen, geben, borgen, Cig., Slom.-C., Fr.-C.; = na z. vzeti, dati, Cig., Fr.-C.; - ber Borichufs, DZ.; postni z., ber Boftvorschufs, DZ.; (zajèm, jéma, Jan.).

zajemáč, m. bas Schöpfgefäß, bie Schöpfgelte, Cig., C.; - ber Schöpfeimer: z. mu je v

štirno padel, jvzhSt.

zajemáča, f. der Schöpflöffel, Fr.-C.

zajematen, ina, adj. zum Schöpfen bienend: zajematno kolo, bas Schöpfrab, DZ.

zajemalica, f. 1) ber Schöpftöffel, Blc. - C.;
— 2) ber Schöpfeimer, Fr.-C.

zajemališče, n. ber Schöpfplat, V.-Cig., Fr.-C. zajematnica, f. ber Schöpflöffel, DZ.

zajemálo, n. das Schöpfzeug, Cig.

zajemanje, n. bas Schöpfen.

zajemati, mam, mljem, vb. impf. ad zajeti; i) schöpfen; vodo s košem, rešetom z. = etwas Bergebliches thun, sich vergeblich ab-müben, Mur., Cig., Nov.; kolesa pesek zajemajo, die Raber finten ein, mahlen (wenn fie in tiefem Sande geben, der über den Felgen zujammenläuft), Cig.; Je nadelana cesta, Ne zajemajo pesta, Vod. (Pes.); tudi z. se: pesto se zajemlje, Z.; - z. se, Baffer fangen, Z.; čoln se je zajemal, potoniti je nevarnost, Ravn.; — 2) umzingeln, Jan.; zveri z mre-žami z., Cig.; — 3) borgen, C.; — 4) = zanimati, intereffieren, Cv.

zajemavček, čka, m. bie Schöpfgelte, Jan. (H.). zajemâvec, vca, m. človek, kateri zajema, ber

Schöpfer, Cig., Jan.

zajemâvka, f. 1) ženska, katera zajema, bie Schöpferin, Cig., Jan.; — 2) bas Schöpfgefäß, Vod. (Izb. sp.).

zajemen, mna, adj. 1) bie Anleihe betreffend, Leihs, Lehns, Cig.; - 2) zajemna čreda, bie Berde auf ben Alpen, V.-Cig.

zajemljiv, íva, adj. = zanimiv, interessant, Cv.

zajemnica, f. 1) das Schöpfgefäß, Vod. (Izb. sp.); — 2) ein Stud von einer Herbe auf ben Alpen, zajemnice, die Herbe, V.-Cig.

zajęmnik, m. 1) kdor na zajem vzame, ber Anleiher, Cig.; — 2) = zajemać, korec, Cig.

zajęsti, zajęm, vb. pf. 1) z. koga, jemanbem im Effen zu beffen Rachtheile zuvorfommen, ichneller effen als ein anderer, ber baburch gu furz fommt, Cig., C., Z., - übervortheilen, Fr. - C.; - 2) vereffen, auf Effen perausgaben; ves denar je po krčmah zajedel in zapil; dolg z., eine Forberung abzehren, Cig.; - glavnica se zaje (wird aufgebraucht), ako ni naložena, Goriš.; — zajedla se je živina po zimi, bas Bieh hat im Winter soviel aufgefressen, als es wert ist, Cig.;—z. se, sich an Lebensmitteln verschulben, Cig.; — 3) z. se v kaj, sich einbeißen: vrvca se v kožo cepljenega drevesa zaje; - globoko zajeden zleb, eine tief eingeriffene Rinne, Sol.; - z. se, seichwund werben, C.; zajeden, seichwund (v. Rinbern), C.; - zaje se mi v grlu, ich befomme einen rauben hals, $Z\nu$.; — 4) z. se, = zagristi se (o mleku), Erj. (Torb.); - 5) (zum Nachtheile) verzehren, fressen: v jeseni ovce glen zajedo in shirajo, *Polj*.

zâješ, m. kozje ime, Baška dol.-Erj. (Torb.). zajéten, tna, adj. zajetno je sploh vse, kar ni tenko ali šibko in česar je mnogo zajeti ali prijeti, če tudi nema v sebi posebne moči (največ le o človeškem in živalskem telesu): z. človek, vol, konj, zajetna noga, roka, redkeje: to drevo je zajetno, ima zajetno deblo, zajetne veje, Lašče-Erj. (Torb.); zajetno telo, Vrt.; nekoliko zajetna ali pravilna vzrast, Jurč.; trot je nekaj daljši, a dosti zajetnejši od čebele, Levst. (Beč.).

zajęti, zajamem, zajmem (zajmem), vb. pf.

1) einmal schöpfen; s korcem, z roko vode z.; juhe z żlico z.; korec vode mi zajmi! zajmite z nami! esset mit uns. Cig., Jan.; z lopato z., mit der Schausel aussalien, Cig.; — 2) in Besis nehmen, occupieren: on zajme po meni (nach mir), Svet.(Rok.); — 3) umringen, umzingeln, einschießen; z. sovražnike, Cig., M.; vojaki so trumo tujcev zajeli, Blc.-C.; mreža zajme ribe, Jap.-Valj.(Rad); — vescla druzda vas je zajela, Erj.(Izb. sp.); — z. koga (z besedo), jemanden paden, ihm eine scharfe Lection geben, Krelj; — noč nas je zajela, die Racht hat uns ereist, Cig.; — 4) denar z., Geld aus Zinsen ausnehmen, Blc.-C., Z.

zajętje, n. die Einschließung, Jan.; — die Gefangennehmung, Jan.; — die Gefangenschaft, Jan., DZ.

zajętnik, m. ber Kriegsgefangene, Jan., Cig. (T.), Nov., Glas.

zajęz, jęza, m. die Schüttung im Wasserbau, Cig.; ber Damm, Nov.-C.

zajęza, f. die Berdammung, bes. ber Mühlendamm, das Flutbett bei Mühlen, Jan., M., Fr.-C.; tudi: zájęza, C., vzhSt. zajęzba, f. die Eindämmung, die Berdammung, Cig., DZ., C.

zajezdáriti, arim, vb. pf. burch Reiten verthun, Cig.

zajęzditi, jęzdim, vb. pf. 1) besteigen, (um zu reiten): z. konja; — 2) sesteiten; s pota kam z., Cig.; In zajezdi v gosto drevje lesa, Levst. (Zb. sp.); — z. v kaj. na kaj, an etwas anveiten, Cig.; z. h komu, bei jemanbem anreiten, Cig.

zajęzek, zka, m. ber Damm, C.

zajęzeren, rna, adj. = zajezerski, Cig.

zajęzorjo, n. bie Gegenb hinter bem See, Cig. zajęzorski, adj. hinter bem See befindlich ober wohnenb, M.

zajęzíti, ím, vb. pf. eindämmen; ver., zudämmen, potok, reko z.; — z. jez, einen Deich zuschlagen, V.-Cig.; z. se, sich verstopfen, Gor. zajęžati, am, vb. impf. ad zajeziti, Cig.

zajężeváti, ûjem, vb. impf. ad zajeziti (-zo-vati), Cig., Jan.

záji, m. pl. 1) ber hintere Theil eines Hauses, Stalles, C.; — 2) = zadki, das Hintergetreide, Mur., Fr.-C., vzhšt.; — prim. zaje. zajsmati, mam, mljem, vb. imps. = zajemati

3) (borgen), Fr.-C.
zâjka, f. 1) bie Spafin; — kozje ime, Krn,
Podmelci-Erj. (Torb.); — 2) ber Rapungel
(campanula rapunculus), Cig., Tuš. (B.); (phyteuma pauciflorum), Medv. (Rok.).

zâjklja, f. = zajka, Cig., Jan., Zora.

 $z\hat{a}iko, m = zajec, Vrt.$

zajmodâvec, vca, m. ber Darleiher, Cig., Jan. zajmodâvka, f. bie Darleiherin, Cig.

zájmoven, vna, adj. Borfchuss:: zajmovno društvo, der Borschussberein, DZ.

zájmovnica, f. die Borfchufscaffe, DZ. zájmovničen, čna, adj. die Borfchufscaffe be-

treffend: zajmovnične knjige, DZ. zajókati, kam, čem, vb. pf. 1) zu weinen an-

fangen; = z. se; z. se na ves glas; — 2)
zajokan, verweint; ves zajokan.

zájti, zájdem, vb. pf. = zaiti.

zājtra, adv. morgen früh, Guts., Cig., BlKr.-LjZv.

zâjtre, adv. 1) morgen früh, Jarn., Jan.; — 2) morgen, Rof.-Kres.

zājtrk, m. doš Frühstüd, Mur., Cig., Jan., nk. zājtrkovati, ujem, vb. impf. frühstüden, Mur., Cig., Jan., nk.

zâjtrnica, f. das Frühstück, Cig., Jan., M. zâjtrnja, f. das Frühstück, Notr.-Burg. (Rok.). zâjtro, adv. 1) morgen früh, Cig., Jan., Met.;

— 2) morgen, Ravn.; danes ali zajtro, Trub.

- 2) morgen, Kavn.; danes an zajtro, Iruo. zâjtrovati, ujem, vb. impf. frühstüden, Z., Notr.-Burg. (Rok.).

zajtršnji, adj. von morgen früh, M.

zajūckati, am, vb. pf. aufjauchzen, Z.
zajūgati, am, vb. pf. = zagugati, Jan. (H.).
zajūtra, adv. 1) = za jūtra, morgens, Cig.;
— 2) morgen früh, Jan.; — 3) morgen,

Kast. zâjutrek, trka, m. = zajtrk, Cig., Jan., M. zajútrnji, adj. = jutrnji, Cig.

zajútršnji, adj. von morgen früh, Jan.

zakacânje, n. der Fehltritt, die Übelthat, C. zakacâti, âm, vb. pf. 1) verschmieren, verscheefen, Z.; z. kaj v knjigo, etwas ins Buch hineinschmieren, Cig.;—z. se, sich (mit Koth) beschmugen: ves se je zakacal, ko je šel po blatu, BIKr.;— 2) einen Fehler begeben, etwas verschulden, sich vergehen, vzh.St., ogr.-C.

blatu, BKr.; — 2) einen Hether begepen, etwas verschulben, sich vergeben, verkt., ogr.-C. zakaditi, im, vb. pf. 1) mit Rauch erfüllen, z. izbo, Cig.; sode z žveplom z., die Fässer mit Schwesel einbrennen, schweseln, Cig.; — z. se, Rauch anziehen, Cig.; zakajena soda, disa, ein angeräuchertes, rauchgeschwätztes Fimmer, Haus, Cig.- Z.; — z. komu, jemandem etwas unter die Rase reiben, Ig(Dol.); — 2) z. se, zu rauchen ansangen; austrauchen; nekaj se je tam za gozdom zakadilo; — pokaditi se, verdrießen: dekletom se je malo zakadilo, (ko so jih zavrnili), Burg.; — 3) z., wersen, schleubern; z. se v koga, auf jemanden losstürzen; z. se med sovraznike, in die seindlichen Reihen einsprengen; — 4) verrauchen; veliko denarja na leto z.

zakaj, l. adv. worum? zakaj se smeješ? ne vem, zakaj se smeje; — II. conj. benn, Meg., Boh., Dalm., Schönl., Jsvkr., Cig., Jan., St.-C.; (prim. it. per che, benn).

zakajati, am, vb. impf. ad zakaditi, Mur., Cig.

zakalati, am, vb. pf. spalten, Jan. (H.).

1. zakaliti, im, vb. pf. mit Roth bededen: voda je seno zakalila, SlGor.-C.; — trüben, Jan. (H).

2. zakaliti, im, vb. pf. verfrischen, härten: z. železo, Cig., C.

3. zakaliti se, im se, vb. pf. = v klici poginiti, verleimen, Cig.

zakaljáti se, am se, vb. pf. sich beschmuten: svinje so se v kalu vse zakaljale (haben sich mit Koth bedeckt), BlKr.

zakalúžati, am, vb. pf. mit Roth beschmuten, Jan. (H.).

zakamenéti, ím, vb. pf. = okameneti, Z., Vest.

zakániti, kânem, vb. pf. zakane mi kaj, es stößt mir etwas Übles zu, Fr.-C.

I. zakâpati, pam, pljem, vb. impf. ad zakopati; bergraben, BlKr., M., jvrhŠt.; Turki ne zakapajo crknetine, Navr. (Let.).

2. zakápati, kâpam, pljem, vb. pf. burch Tropfen verstopfen, zutröpfeln, Cig., M.; s smolo z., verpichen, Cig., M.

zakapljáti, am, vb. pf. zutröpfeln, Cig.

zakárati, am, vb. pf. = zakrhati, Mur., C. zakásniti, im, vb. pf. 1) = zakesneti, Cig.; z. s čim, etwaš verzögern, Cig.; - 2) z. se, = zakesniti se, sich verspäten, Cig., Polj. zakášljati, am, vb. pf. aushusten.

zakâvati, am, vb. impf. ad zakovati, Jan. zakávčiti, kâvčim, vb. pf. einhűteln, Lašče-Levst. (Rok.).

zakavkati, am, vb. pf. zu schreien anfangen oder aufschreien wie die Dohle o. die Truthenne. zakávljiti, im, vb. pf. mittelft eines Hatens ergreifen, haten, Cig.

zakogliati, am, vb. pf. beim Regelspiel ver- spielen.

zakelíti, ím, vb. pf. zuleimen, vzhŠt. zakesnęnje, n. die Berfaumnis, Cig.

zakesnéti, ím, vb. pf. zu spät fommen, sich verspäten, Cig.; zakesneli so, sie sind zu spät gekommen, Dol.; da letopis ne zakesni, Navr. (Let.); zakesnela izročitev, verspätete Lieserung, DZ.

zakesnévanje, n. bie Retarbation, Cig.(T.). zakesnévati, am, vb. impf. ad zakesneti; retarbieren: ura zakesneva, Cig., Jan., Nov. zakesnílo, n. bie Berspätung, DZ.

zakesnîtev, tve, f. die Bergogerung, die Bersipatung, DZ.

zakesnítí se, ím se, vb. pf. = zakesneti, Z., C., Dol.

zakidati, kidam, vb. pf. durch die Handlung des Schauselns zudeden, zuschaufeln; z. jamo, Cig.;— mit Koth verstopfen: lastovka gnezdo zakida, Levst. (Zb. sp.); — z. se, sich verstopfen (von der Rase): nos se mi je zakidal, zakidan nos, jvzhSt.; oči so že vse od cestnega praha zakidane (verunreinigt), Jurč.

zakidávati, am, vb. impf. ad zakidati, Levst. (Zb. sp.).

zakîhniti, kîhnem, vb. pf. = kihniti, Jan. (H.), Jsvkr.

zakikirikati, kam, čem, vb. pf. zu frahen anfangen (vom Hahne).

zakilaveti, im, vb. pf. verbutten (v. Pflanzen, wenn fie nicht gehörig wachsen), Cig.

zakíljati, am, vb. impf. ad zaklati, Vrsno-Erj. (Torb.).

zakímati, am, vb. pf. 1) zu niden (= zu schlummern) ansangen, Cig., Vrt.; — 2) verniden: ves čas z., Cig.

zakînkati, am, vb. pf. = zakimati, Cig.

zakipati, am, vb. pf. zakipane oci, mit Schmut, Giter verunreinigte, vertichte Augen, C.

zakipęti, im, vb. pf. zu wallen anfangen: zakipelo je mleko v loncu; zakipelo je morje; — zakipelo je v njem, er gerieth in Affect; naglo mu zakipi, er geräth leicht in Horn, Cig.; majhen piskrc hitro zakipi, jvzhSt.

zakipniti, kîpnem, vb. pf. zakipnjeno oko, ein mit Eiter verunreinigtes, verilebtes Auge, C. zakisati, kîsam, šem, vb. pf. fauern, Jan. (H.). zakisleti, im, vb. pf. fauer werden, erfauern, Cig.

zakísniti, kîsnem, vb. pf. sauer werben, Z. zaklád, kláda, m. 1) der Schaß; z. kopati; zaklade nabirati; — der Fondő, Cig., Jan., Nov., nk.; z. zemljiške odveze, der Grundent lastungössondő, Jan.; ustanovni z., der Stipenbiensondő, Nov.; — 2) = zaklada 1), dað Pfand, Guts.-Cig., C.

zaklāda, f. 1) baš Pfand, Meg., Boh., Schönl.-Valj. (Rad); — 2) — zaloga, der Borrath, V.-Cig.; der Berlag, die Riederlage, Nov.-C.

zaklādanje, n. die Bersorgung; z. z živežem, die Berproviantierung, Cig.

zakladati, am, vb. impf. 1) für ben Borrath forgen, verlegen, verforgen; z. koga s čim; obrtnika z blagom z.; z. vojsko z živežem, Lebensmittel für die Armee liefern; z vinom se z., fich mit Weinvorrath verfeben; - botieren, Cig.; z. učilnice, Levst. (Pril.); z. koga z denarjem, jemanbem Belb vorschießen, Cig., C.; - z. troške, die Roften beden, DZ.; -2) beiseite legen, Jarn.; — za uho z. kaj, mit etwas hinter bem Berge halten, Cig.

zakladavec, vca, m. ber Berforger, ber Lieferant, Cig., Jan.; z. mesa, DZ.

zakladavka, f. bie Lieferantin, Cig.

zakladen, dna, adj. i) Grund -: zakladna stavka, ber Unterbau, Jan.; - elementarifc, Jan.; - 2) Fonds : zakladni proračun, DZkr. zakladina, f. ber Schat, vzhSt.-C.

zakladje, n. coll. = zakladi, Schape, Bes. zakladnica, f. bie Schattammer, Cig., Jan., nk. zakladničar, rja, m. ber Schapmeifter, C. zakladnik, m. ber Schatmeister, Cig., Jan., C.

zakladokop, kopa, m. ber Schatgraber, Sol. zaklafniti, klafnem, vb. pf. = zaklapniti : z. si obleko, Ščav.-C.

zakláten, ina, adj. schlachtbar, Jan.

zaklatnik, m. ein Stud Maftvieh, V.-Cig. zaklámiti se, im se, vb. pf. sich vernarren, z. se v koga, v kaj, V.-Cig.

zaklanfati, am, vb. pf. mit Rlammern ichließen,

zuklammern, Cig.

zaklanjati, am, vb. impf. ad zakloniti; verbeden: povsod zaklanja vid malopridno grmovje, LjZv.; ichugend verbeden, ichirmen, Cig., Jan.; gore zaklanjajo deželo pred burjo, Cig.

zaklanje, n. bie Schlachtung.

zaklapati, am, vb. impf. ad zaklopiti; mit bem Dedel ichließen, Fr .- C.

zaklápniti, klapnem, vb. pf. zuschließen, Trst. (Let.); zufnüpfen: z. obleko, Z.

zaklāsičen, čna, adj. nachclassisch, Zora. zakláti, kóljem, vb. pf. abstechen, schlachten; pišče, živinče z.; erstechen; človeka z.

zaklátiti se, im se, vb. pf. vagabundierend verschlagen werben, Cig.; sich verlaufen, Bes.; bolezen se je k nam zaklatila (ist eingeschleppt worden), Z.

zaklęcati, im, vb. pf. vertnien, Cig.

zakléjati, am, vb. pf. = zaklejiti, Cig. zaklejíti, ím, vb. pf. vertleiftern, vertitten, gu-

leimen, Cig. zakleniti, klenem, vb. pf. (mit einem Schlofs) berichließen; z. vrata, omaro; - einschließen, einsperren; z. koga v sobo; z. se v sobo; z. denar v omaro.

zaklenkati, am, vb. pf. zu flingen anfangen; žalostno je zaklenkal zvon; an die Glode ichlagen; samo enkrat z. z malim zvonom.

zaklep, klepa, m. 1) das Berichließen, Cig., Sol.; - bie Sperre, Ravn.-C.; - bie Ginichliegung, Cig., Jan.; — 2) bas Gespert, ber Berichlufs, bas Schloss, Mur., Cig., Jan., C., DZ.; pod z. dejati koga (einferfern), Jan.; - 3) bas Bannwort, bas Bauberwort, Cig.

zaklepa, f. bas Gesperr, Cig.; — bie Heftel, ein Ding, welches ichließt, ber Schluss, Fr.-C. zaklepálen, ina, adj. schließbar: z. noż, Z., Rut. (Zg. Tolm.).

zaklepainik, m. nož, ki se zaklepa, bas Lafchenmeffer, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zaklepanek, nka, m. bas Schlofs bei Buchern. Z., Burg. (Rok.).

zaklepanjo, n. bas Berichließen, bas Beriperren.

1. zaklépati, klépljem, -klepáti, âm, vb. pf. verbengeln, Jan. (H.).

2. zaklépati, klêpam, pljem, vb. impf. ad zakleniti; verichließen, veriperren; zvecer vrata z; z. se v sobo; - nož se zaklepa, dos Meller lafet fich ichlieken.

zaklépavec, vca, m. ber Berichließer, Cig. zaklępčast, adj. ichließbar: zaklepčasta žlica, der Einlegelöffel, V .- Cig.

zaklepček, čka, m. das Schnappmeffer, Cig.,

zaklépčen, čna, adj. verichließbar: z. noż, ein Taschenmeffer, Jure., Dol.

zaklepec, pca, m. bas Schnappmeffer, Z.

1. zaklępek, pka, m. die Heftel, Jap.-C., Z. 2. zaklępek, pka, m. das Riet, Cig. (T.); bas breitgeschlagene Ende eines eingeschlagenen Nagels: zaklepke starih žrebljev s sekirico pazljivo kvišku prigniti, Levst. (Podk.).

zaklépen, pna, adj. verschstießbar, Cig.; z. nož,

zaklepetáti, etâm, éčem, vb. pf. zu flappern ober zu plappern anfangen.

zaklepica, f. bas Berichließen, Cig.; bie Sperre,

zaklępka, f. die Seftel, Dalm.-C., Jap.(Sv. p.). zaklepljiv, íva, adj. schließbar, Cig. 1. zaklepnica, f. die Muschel, Nov.-C.

2. zaklępnica, f. = zaklepek, bas Riet: z zaklepnicami zbita pločevina, genietetes Eisenblech, Levst. (Cest.).

zaklêpnik, m. ber Klintenhaten (in welchen bas Ende ber Rlinfe fallt), Cig.

zakléstiti, im, vb. pf. fehlerhaft (zu weit) abästen, Z.

zakletba, f. ber Schwur, Cig.

zakletev, tve, f. 1) bie Bermunichung, Z.; -2) ber Schwur bei göttlicher Strafe, Cig., Vest.; - 3) die Berschwörung, Cig.

zakleti, kolnem, vb. pf. 1) vermunichen, verzaubern, in Bann thun, Cig., M.; duhove z., die Beifter bannen, Cig.; zaklet, verwünscht, Cig., C.; z. kraj, Cig.; z. koga, jemanden beschwören, bannen, C.; Bogu kaj z., über jemanben ober etwas einen Fluch ausiprechen, C., Jurc.; — 2) einen Fluch, ein Fluchwort aussprechen: grdo je zaklel;
— 3) z. se, unter einem Fluch betheuern, schwören; z. se z dušo - pridušiti se, bei sovražnik, der geschworen, jvzh. St.; — zakleti sovražnik, der geschworene Feind, Jan., nk.

zaklétje, n. ber Zauberbann, Jan.(H.). zaklętki, m. pl. 1) Berwünschtes, Fr.-C.; -2) Bermunichungen, Z.

zakletnik, m. ber Berfcmörer, Cig., Jan., C.,

zaklętva, f. 1) die Berwünschung, Z.; — v. zakletvi biti, im Fluche sein, Dalm.-C.; — 2) = zakletev 2), der Flucheid, Cig., Jan.; — 3) die Berschwörung, ZgD.

zaklic, klíca, m. ber Ruf, ber Juruf, Cig., Jan. zaklícati, klíčem, vb. pf. einen Ruf ober Zuruf hören laffen, zurufen; dvakrat sem zaklical, pa ni slišal.

zaklíkniti, klíknem, vb. pf. = zaklicati, nk. zaklínati, am, vb. impf. ad zakleti = zaklinjati, Dict., Fr.-C.; zaklinajoče besede, bie Bauberformel, Cig.

záklinci, m. pl. = klinast kos njive, Savinska dol.

zaklînček, čka, m. dem. zaklinek; ber gwisdel, Z.

zaklinčkati, am, vb. pf. 1) mit Pflödchen befteden, SIN.; — 2) verklöppeln, Cig.

zaklînek, nka, m. i) der Zwidel, die Spitsfurche (der Rähterinnen), Mur., Cig., Jan.; lepe zaklinke v nogavice delati, Ravn.(Abc.); — 2) ein spitzulausendes Stud Feldes, Cig., Sv. Jakob (na Savi) - Erj. (Torb.), Dol.: — 3) der Reilberg, ein keilformiges Gestein (mont.), Cig.

zaklínití, klînim, vb. pf. 1) mit einem Holznagel besessign, vzhSt.-C.; — 2) mit eingeschlagenen Psidden bezeichnen, absteden, tracieren, Cig. (T), DZ.; z. prostor, Levst.
(Cest.); zaklinjena črta, die Bahntrace, DZ.;
— 3) zuseilen, verseilen, Cig., Jan., Cig.
(T.), M.

zaklinjanje, n. 1) bas Beschwören, Cig., Jan., Dalm.-C.; z. hudiča, ognja, Cig.; — 2) bas Schwören, bas Betheuern, Cig.; — 3) bas Fluchen, M.

zaklínjatí, am, vb. impf. ad zakleti; 1) verwünschen, bannen, beschwören: zaklinjam te v imenu živega Boga, Cig.;— dušo in telo z., bei Seel und Leib schwören, Cig.;— — 2) z. se, unter Fluchen schwören, Cig.

zaklinjâvec, vca, m. ber Beschwörer, ber Banner, ber Erorcist, Cig., Jan., M., Krelj. zaklsnjenje, n. die Trace, DZ.

zaklînski, adj. 8midel : z. šiv (stik) na črepinji, die Ppfiloide, Jan.(H.).

zaključaj, m. der logische Schluss, der Spllogismus, Cig.(T.); — prim. zaključiti 4). zaključávati, am. vb. impf. — zaključevati,

Cig.(T.).

zakljūček, čka, m. 1) ber Beschluss, nk.; —
2) ber Schlusssas, der Schluss (phil.), Cig.
(T.); — hs.

zakljúčen, čna, adj. zakljúčni niz, bie Schlufstette, Cig. (T).

zaključeváti, újem, vb. impf. ad zaključiti; beschstegen, nk.; — schließen, folgern (phil.), Cig.(T.).

zaktjúčití, kljûčim, vb. pf. 1) am Ende umbiegen, ogr.-C.; = konice železnih žrebljev priviti in v les nazaj zabiti, Kras-Erj.(Torb.); — 2) schließen, zuschließen, Nov.-C., vzh.St.-C.; zaključen, abgeschlossen, Levst.(Pril.); —

3) beschließen, C., nk.; (hs.); — 4) schließen, folgern, Cig.(T.); (rus., hs.).

zaklomba, f. Die Dedung (z. B. einer Festung), Cig.

zaklon, klona, m. bie Dedung, ber Schut, Cig., DZ., Zora; — ber Schirm: rdečo luč z zaklonom pokrivati, DZ.; — záklon = zatišje, BlKr.-DSv.

zaklončáti, âm, vb. pf. berwirren, berwideln, Cig.; niti z., Z.; z. se, sich berwideln: zaklončalo se mi je. Notr.: — prim. klonč.

klončalo se mi je, Notr.; — prim. klonč. zakloníca, f. 1) die Dedung (z. B. einer Festung), Cig.; — 2) die Bai, der Meerbusen, Cig., Nov.-C.

zakloníšče, n. der Ort, wo man Schut findet, das Obbach, DZ.

zakloniti, klonim, vb. pf. schigend verbeden, Z.; zaklonjen, geschüßt, Jan., Vrt.; kraj od vetra zaklonjen, ein winbsicherer Ort, Cig.; — z. se Turkom — pred Turki se skriti, Vrt.; — verbeden: sv. pismo je nevernim Judom zapečateno in zaklonjeno, Dalm.

zakloniti se, klonem se, vb. pf. quichnappen (von einem Dedel), Jan.(H.); - prim. zaklopniti.

zaklonkniti, klonknem, vb. pf. aufplatschen, BlKr.-M.; — prim. klonkati.

zaklonkováti, űjem, vb. impf. ad zaklonkniti, BlKr.-M.

zakldp, klópa, m. ber Deckel, Fr.-C.; — bie Klappe, Cig.

zaklopec, pca, m. 1) die Klappe (z. B. an einer Kanne), Cig., Jan.; sreni z., die Herz-klappe, Jan.; z. na uri, der Uhrdedel, Zora; — 2) die Düte, C.; — die Baptecroffe, C.

zaklopek, pka, m. 1) ber Deckel (z. B. einer Truhe), C.; — 2) die Luftkappe, das Bentil, Cig.

zaklópen, pna, adj. Ríappe: zaklópna veha, C. zaklópiti, klópim, vb. pf. 1) zuklappen: z. kaj, Cig.; zuklágagu (bie Thüt, ben Dedel), Dict.; oči z., bie Augen schließen, Vrt.; z. se, zuklappen (intr.), Cig.; — salten: zaklopljeni roci pred seboj držeč, Vrt.; — 2) mit einem Dedel verschließen, Fr.-C., Hal.-C.

zaklopka, f. das Bentil, Cig., Jan., Cig.(T.).
zaklopnica, f. 1) die Klappe, das Bentil, Cig.,
Jan., Cig.(T.), DZ., nk.; srčna z., die Herztlappe, Cig.(T.), Erj.(Z.); jabolčna z., der Rehlkopspedel, Erj.(Z.); toplonosna, hladonosna z., Levst. (Pril.); ostražna z., das Sicherheitsbentil, DZ.; = z. varnica, Sen. (Fiz.); — 2) die Schachtel, die Büchse, C.;
— 3) eine Art Fangney (Klappney) für Schmetterlinge, C.

zaklópniti, klöpnem, vb. pf. 1) = zaklopiti, zuklappen, Cig.; z. britvo, bas Rasiermesser zuschließen, C.; — 2) mit einem Deckel bersschließen, C.

zaklopnják, m. = školjka, die Muschel, C. zaklopotáti, otam, ocem, vb. pf. zu flappern ansangen.

zaklopováti, ûjem, vb. impf. ad zaklopniti, Z. zaklotje, n. baš Ungeziefer, Guts. - Cig.; — prim. nesklut.

zakmétiti, kmêtim, vb. pf. = zakmetovati, Z. zakmetovati, ujem, vb. pf. durch bie Landwirtschaft verthun, Cig.

zaknjigariti, arim, vb. pf. beim Buchhandel verlieren, Cig. zakobáliti, âlim, vb. pf. etwas rittlings besteis

gen: vejo z., Z.

zakockati, am, vb. pf. beim Burfelfpiel verlieren, Cig.; - verscherzen, verlieren, ogr.-C.

zakodričáti se, am se, vb. pf. fich verwideln: z. se v zmešnjavo, (-kodrč-) Levst (LjZv.); – prim. kodričati.

zakokodákati, kám, čem, vb. pf. zu gadern anfangen, aufgadern.

zakokośáriti , arim, vb. pf. beim Sühnerhanbel verlieren, Jan. (H.).

zakokotáti, otâm, óčem, vb. pf. = zakokodakati, Cig.

zákol, kóla, m. 1) die Schlachtung, Mik., Levst. (Nauk); — 2) bas geschlachtete Thier, Rib.-M., Z.; to bo lep zakol, bas wird ein icones Schlachtvieh abgeben, Kr.; - bas Schlachtopfer, Cig., C.; — tudi zakol, kóla, Valj. (Rad).

zakolébati, am, vb. pf. in schwingende Bewegung verfegen, Telov.

zákolek, ika, m. ber Achsennagel, ber Rabnagel, Jan., C.

zakoleštráti se, âm se, vb. pf. einen Fehler begehen, im Reden sagen, was man nicht

solite, sich verpuffen, Cig. zákolič, m. der Radnagel (klin, ki zatiče kolo), Jelovice(Ist.)-Erj.(Torb.).

zakoliti, kolim, vb. pf. burch Bfahle verichliegen, zupfählen, Cig.; - vinograd z., ben Beingarten vollständig pfählen, vzhSt.

zakołkati, am, vb. pf. verriegeln: z. vrata, Savinska dol.-C.; - prim. kolk 3).

zákolnik, m. = iglica, ber Steuernagel, Jan.; Mlinar popadel zakolnik, Ven je zapodil grenko smrt, Npes.-K.

zakolovrátiti, atim, vb. pf. abirren, abichweifen,

zakolúcati, úcam, vb. pf. in rollende Bewegung versepen: z. kolo, Polj.

zákon, kona, m. 1) bas Gefet, Alas., Jan., Cig. (T.), nk.; zákon o osebni svobodi, bie Habeas-Corpus-Acte, Cig. (T.); deželske postave, zakoni, Krelj; temeljni z., bas Grundgeseg, Nov.; = osnovni z., Cig. (T.); sveto pismo starega in novega zakona, bie heilige Schrift bes alten und neuen Bunbes; - das Gefet (phys., phil.): z. padanja, das Fallgeset, z. mistjenja, bas Dentgefet, Cig. (T.); — 2) die Ehe, der Ehestand; sv. z., der heilige Chestand; v z. stopiti, in den Chestand treten; posvetni z., die Civilehe, Nov.; otroci prvega zakona; - moj zakon, mein Chetheil, Blc .- C .; - hisni z., die Ehe, ogr .-C.; - 3) der Brauch, die Gewohnheit, ogr.-C.; z. imeti, die Gewohnheit haben, ogr.-C.; - die Art und Beise, ogr.-C.; zákona, ogr. - Valj. (Rad), Št.

zakonár, rja, m. ber Gefețe ichmiebet, SIN. zakonáriti, arim, vb. impf. Gefete fcmieben, SIN. zakonarstvo, n. die Gefetfabrication, C.

zakončíca, f. die Chegottin, Jarn.

zakončič, m. ein eheliches Rind, Jan., Mik. zakonec, nca, m. der Chegenofe, ber Chetheil (Mann oder Beib), Mur.; zakonci, die Cheleute, Mur., Cig., Jan., Danj.(Posv. p.); zakonca, das Ehepaar, Svet. (Rok.), LjZv., C.; oba zakonca, Nov.; novi z, ber Neuvermählte. SlN.; — tudi: zákonec.

zakonica, f. das Cheweib, Meg., Jan., Trub. zakonik, m. 1) ber Chegenofe, ber Chemann, Meg., C.; z. in zakonica, Trub.; zakoniki, bie Eheleute, Trub., Dalm.; le-ta dva zakonika, Trub.; - 2) das Gefetbuch, Cig., Jan., Cig. (T.); državljanski z., das burgerliche Gesethuch, Cig., Jan., DZ.; - bas Gesethlatt, Jan., Levst. (Nauk); državni z., bas Reichsgesebblatt. DZ.

zakonilo, n. die Sagung, ber Canon, Cig., Naprej-C.

zakonît, adj. gefegmäßig, gefeglich, legal, Jan., Cig. (T.), nk.; zakonito določilo, gefessiche Bestimmung, Levst. (Cest.); zakonito poklican, gesethlich berufen, DZ.; zakoniti nasledki, die gesetlichen Folgen, Levst. (Nauk).

zakoniti, konim, vb. pf. 1) festsegen, bestimmen, ogr.-C.; - 2) legitimieren, Cig.

zakonîtost, f. die Gesehmäßigkeit, die Legalitat, Jan., Cig.(T.), C., nk. zakonjáriti, arim, vb. pf. beim Pferbehanbel

verlieren, Cig.

zakonjáti, am, vb. pf. 1) anfangen, St.-Cig., C.; - 2) feftfegen, C.

zakonodaj, dája, m. = zakonodajec, Mur., Ravn., Valj.(Rad).

zakonodajavec, vca, m. Jan.(H.), pogl. zakonodaiec.

zakonodajec, jca, m. ber Gefetgeber, Jan., Naprej-C.

zakonodájen, jna, adj. gejeggebend, Jan., nk. zakonodajstvo, n. die Gefeggebung, Jan.(H.). zakonodavec, vca, m. ber Gesetgeber, Jan., Cig.(T.), C., nk.; — stsl.

zakonodáven, vna, adj. gefeggebend, legislativ. Jan., Cig.(T.), nk.

zakonodavka, f. bie Befetgeberin, nk.

zakonodavstvo. n. die Gesetgebung, Jan., Cig. (T.), C., DZ.; — die Legislative, DZ.

zakonoslôvec, vca, m. = zakonoznavec, Jan.

zakonoslôvje, n = zakonoznanstvo, Jan.(H.). zakonotvoren, rna, adj. Gesete ichaffend, gejeggebend, Cig.(T.); zakonotvorna delavnost, SĬŇ.

zakonováti, ûjem, vb. impf. in ber Ehe leben.

zakonoznanski, adj. die Gefestunde betreffend: zakonoznanske knjige, Jurč.

zakonoznanstvo, n. die Gesetlunde, DZ.

zakonoznavec, vca, m. der Gesetzundige, Jan. zakonski, adj. ehelid, Ehe-; z. otrok, mož, stan, prstan; zakonska hči, žena, postelja; zakonski, der Ehegatte, Cig., Jan.; zakonska, bie Chefrau, Cig., Mik.; zakonski, bie Cheleute, zakonska, das Ehepaar, Cig., Mik.; tudi zákonski.

zakônstvo, n. der Ebestand, Mur., Cig.; hišno z., Danj.-C.

zakonščak, m. ber Berehelichte, C.

zakonščec, ščeca, m. der Berehlichte, Fr.-C. zakonščica, f. die Chefrau, Jan., Slom.

zakop, kopa, m. 1) die Bergrabung, Cig.; -2) bie Redoute, bie Schanze, V.- Cig., M.; zakopi, die Berichangungen, C.; - ein Quergraben, ber bagu bestimmt ift, bas Fahren an einer Stelle zu verhindern, Gor.; - 3) bas Gefent (im Bergbau), Cig.; der Tageinbau, Cig.(T.); — 4) ber untere Rand, ber Unterschlag im Beingarten, Mariborska ok.-C.

1. zakópati, kópljem, -kopáti, âm, vb. pf. 1) bergraben; zaklad v zemljo z.; mrliča z.; zugraben; jamo z.; - z. se, sich vergraben; v zemljo se z.; v slamo, v seno se z.; (pren.) z. se v dolgove, sich verschusten; z. se, in die Tiefe arbeiten, einen Schacht abteufen (mont.), V.-Cig.; - 2) burch Graben ab|perren, ichließen, Cig.; zakopano šatorišče, ein verschanztes Lager, V.-Cig.; z. se, sich verschanzen, Cig.; Francozi se zakopljejo v hribu, Vod. (Izb. sp.); - 3) burch Graben verlieren, verbauen (mont), Cig.; z. dobiček, Cig.

2. zakopati, pam, pljem, vb. pf. durch das Baben verbringen, verbaben: z. premoženje, zdravje, Cig.; z. život, Npes. - Vraz.

zakopávanje, n. bas Bergraben.

zakopávati, am, vb. impf. = zakopovati.

zakopčáti, am, vb. pf. einhateln, einheften, Cig.; zuschnallen, Jan., Sol., Z.

zakopčeváti, ûjem, vb. impf. ad zakopčati, Jan.(H.).

zakopíten, tna, adj. zakopîtna kost, baš Strahlbein. DZ.

zakopje, n. ber untere Rand, ber Unterschlag

im Beingarten, C. zakopováti, ûjem, vb. impf. ad 1. zakopati.

zakoráčiti, ačim, vb. pf. 1) zu schreiten beginnen, Z.; — 2) fehlschreiten, sich verschreiten, Cig.

zakorákati, akam, vb. pf. 1) zu ichreiten, zu marichieren anfangen; - 2) fehlichreiten, Cig. zakoreniniti se, înim se, vb. pf. = zakoreniti

se, Cig., M.

zakoreniti se, im se, vb. pf. Burgel faffen, sich einwurzeln, Mur., Cig., Jan.; zakorenjene

vraže, Navr.(Let.). zakorenjávati se, am se, vb. impf. ad zakoreniti se, *Jan*.

zakormániti, anim, vb. pf. 1) mit bem Steuerruber hinlenken, zusteuern, Jan. (H.); — 2) falich fteuern, Jan.(H.).

1. zakositi, im, vb. pf. beim Mahen in bie frembe Biefe gerathen; tod si zakosil; -(fig.) ins Gehege gehen, Cig.

2. zakositi, im, vb. pf. = za kosilo potrošiti; z. goldinar.

zakot, m. ein abgelegener Ort, ein Schlupfmintel, C.

zakotalíti, ím, vb. pf. rollen machen, tugeln, Jan.(H.).

zakotánjek, njka, m. ber Bintel; v najdaljše zakotanjke je seglo njegovo sleparjenje, SIN.

zakotáti, am, vb. pf. rollen machen, Cig. zakotek, tka, m. ein geheimer Bintel, Cig. (T.); ein Wintel im Hause, Valj.(Rad); ber Schlupfwinkel, Mur., Cig., Jan., Nov.-C.; das Berfted, ogr.-Mik.

zakoten, ina, adj. abseitig, Z.; - Bintel. Cig., Jan.; zakotni pisar, ber Bintelichreiber.

zakotiti, kotim, vb. pf. Raum einnehmen : skrinja dosti ne zakoti, Svet. (Rok.), Gor.

zakotíti se, ím se, vb. pf. = zaleči se, zarediti se, sich burch Fortpflanzung vermehren: kobilice so se zakotile v naši zemlji, Glas.; črvi se v koži zakotijo, ogr.-C.; uši so se mu zakotile, Svet. (Rok.); — sich einnisten, heimisch werben, Jan., C.; legar se je pri nas zakotil, Nov.-C.; kuga se je zakotila v tem kraju, SIN.; - tako se v jezik zakote besede barbarskega lica, Levst. (Zb. sp.).

zakotje, n. ein abgelegener Ort, ber Schlupf. wintel, das Berfted, Cig., Jan., M.

zakotláriti, arim, vb. pf. mit bem Reffels schmiedhandwerke verthun, Cig.

zakotljaj, m. = zakotje: zakotljaji med gorami, die Seiteneinbuchtungen, Levst. (Močv.). zakotnica, f. bie Auszüglerin, Jan. (H.).

zakotnik, m. der Auszügler, der Ableber, Cig. zakotnjáča, f. učilnica z., eine Bintelfchule, SIN.

zakotnják, m. kdor je rad doma ter ne hodi po svetu med ljudi, Nov.

zakotviti, im, vb. pf. verantern: z. ladjo, C., SIN.

zakov, kova, m. 1) die Bernagelung (eines Pferdes), Cig.; — 2) pl. zakovi = okovi, eiserne Fesseln, Cig.

zakováriti, arim, vb. pf. allfeitig einfassen, Z.; - prim. okovariti.

zakováti, kújem, vb. pf. 1) einschmieben; z. koga (v spone), jemanden in Fesseln legen, Cig., Jan., Nov., Zora, Slovan; - zuichmieben, guhammern, gunieten, Jan.(H.); - "zakovana"! reči mora, kdor se od svoje jamice oddali, kadar kozo bijejo, Lašče-Levst. (Rok.); "moja luknja je zakovana, z zlatom zalijana", $\nu z h St. - Vest.$; — 2) z. konja, ein Bferd beim Beichlagen vernageln, Guts., V .-Cig., Jurč.

zakovica, f. 1) eine eiferne Rappe am außerften Theile eines Dinges, bas Rappeisen, Cig.; - 2) bas Riet, Jan.(H.).

zakožen, žna, adj. hinter, unter ber Saut befindlich: zakôžni črv, Cig.; — z. sovražnik, ein grimmiger Feind, Bes.

zakožnik, m. die Rindermade, C., Z. zakraj, kraja, m. die Grenze eines Landes, Mur.; bie dußerste Begend, V.- Cig.; od zakrajev takrat znanega sveta, Ravn.- Valj (Rad).

zakrajen, jna, adj. an ber außerften Grenze befindlich: do zakrajnih narodov je prislovelo, Ravn.

zakrajščak, m. die halbe Kurche an der Aderfeite, (zakrajšek) Cig.

zakraljeváti, ûjem, vb. pf. 1) als König herrschend verlieren, Cig.; - 2) zu herrichen anfangen: tih mir zakraljuje, Zv.; (po nem.). zakramáriti, arim, vb. pf. burch die Rramerei verthun, Cig.

zakrament, m. bas Sacrament.

zakramljáti, am, vb. pf. verplaubern.

zakrāsa, f. die Staffage, Navr. (Let.). zakrāsje, n. = zakrasa, Navr. (Let.).

zakrástiti se, im se, vb. pf. verharichen, C.

zakrátiti, im, vb. pf. vorenthalten, verweigern, an etwas hinbern: z. komu kaj, ogr.-C.

zakremáriti, arim, vb. pf. burch bas Birtshausgewerbe, als Wirt verthun, Cig.

zakręcati, im, vb. pf. zu freißen anfangen, M. zakredati, am, vb. pf. mit Rreide überziehen, verfreiben, Cig.

zakrempljáti se, âm se, vb.pf. fich verfrallen, Cig. zakrémžiti se, im se, vb. pf. ben Mund (zum Beinen) verziehen, bas Geficht verzerren, M., Z.; zakremžen, verzerrt, Cig.(T.).

- 1. zakréniti, krenem, vb. pf. 1) eine Schwentung machen; umlenten, Nov.-C.; pri oranju z., Gor.; nazaj z., zurudlenten, Cig.; z. na ono stran, hinüberlenten, Cig.; konja k vratom z., das Pferd dem Thore zulenken, Cig.; z. jo na stran, seitwarts einbiegen, Cig.; z. komu vrat, jemanbem ben Raden beugen, Cig.; - z. se, eine Schwenfung machen, Cig.; einen Haken werfen (mont.), Cig.; - 2) verlenten, Cig.
- 2. zakréniti, nem, vb. pf. streng auftragen, icharf befehlen: z. komu kaj, Fr. - C.; - z. komu, jemanbem Stillichweigen gebieten, Fr .- C. zakrepeláti, âm, vb. pf. = zakrepeliti, Notr.

zakrepeliti, im, vb. pf. = krepelec zagnati, einen Brugel ichleubern, Jan., Levst. (Zb. sp.). zakrésati, kréšem, vb. pf. ogenj z., Feuer

schlagen, Z.

zakret, kreta, m. bie Benbung, bie Diversion, Cig.(T.), DZ.; - ber Bechjel (bei ber Gifenbahn), DZ.

1. zakrétiti, im, vb. pf. fehllenten: kam sem pa zakretil (= zavozil)? Gor.-DSv.

2. zakretíti, ím, vb. pf. pogl. zakrotiti.

zakretováti, ûjem, vb. impf. befehlen, C.; prim. 2. zakretiti.

zakfhati, am, vb. pf. schartig ober stumpf machen: z. nož, Jan.

zakričati, im, vb. pf. einen Schrei ausstoßen, aufschreien, ein Gefchrei erheben; z. na ves glas; z. nad kom, na koga, jemanden anichreien.

zakríkniti, kríknem, vb. pf. auffchreien, Mur., Cig., Jan., ogr.-C; aufjauchzen, Danj (Posv. p.), vzhSt.

zakristān, m. cerkovnik, der Sacristan.

zakristîja, f. žagrad, bie Gocristei. zakríti, krîjem, vb. pf. verdeden; z rokami si

obraz z.; jame z vejami z.; z. komu kaj, jemandem etwas verhehlen, verschweigen, Cig.; (zakriven = zakrit: ništer ni zakriveno, da bi se ne razodelo, Trub.).

zakritje, n. die Berdedung; z. zvezde, die Sternbebedung (Decultation) (astr.), Cig.(T.); - die Berheimlichung, Cig.

zakriv, m. bie Dede, ogr.-Valj.(Rad); - ber Dedel eines Buches, ogr .- C.

zakriválce, n. dem. zakrivalo, Cig.

zakriválo, n. bas Dedwert, Cig.; - bas Dedblatt, Cig.; die Dede, die Bulle, Blc .- C., ogr .- C .; - bas Antipendium am Altare, Cig.; - der Borhang, Trub.-C.; — (fig.) der Dedmantel, Cig.

zakrivanje, n. bas Berbeden.

zakrivati, am, vb. impf. ad zakriti; 1) verbeden; oblak luno zakriva; - verbergen, verheimlichen; kdor prestopke zakriva, prijaznost išče, Škrinj.-Valj.(Rad); Dalj' Črtomir jim reve ne zakriva, Preš.; -2) beden, ichüten, Cig.; divjačino Bog proti pogibeli žitka čudno zakriva, ogr.-Valj.(Rad).

zakrivavec, vca, m. ber Berberger, Cig. zakrivek, vka, m. ber Bormand, ber Schein,

Hip.-C

zakrivenčiti, enčim, vb. pf. verfrummen, M. zakriviti, im, vb. pf. 1) eintrummen, umfrummen; las komu z.; zakrivljen, ein wenig angebogen, Cig.; zakrivljen nos, die Rrummnase; zakrivljene noge, frumme Juge; -2) verschulben; nie nisem zakrivil: - 3) z. se, sich zuschulden kommen lassen: z. se s čim, Cig.

zakrivljati, am, vb. impf. ad zakriviti, Cig. zakrivljénje, n. 1) die Berfrümmung; - 2) das

Berschulden, Kremp .- C., DZ.

zakrižati, am, vb. pf. mit einem Rreuze bezeichnen, Cig .: drevesa z. (abplagen), Cig .; čebele v duplu z. = križ zasekati v duplo v znamenje, da so že najdene, Levst.(M.); zakrižan pajek, Skrinj.; = z. se, sich befrengen, Burg.

zakriževáti, ûjem, vb. impf. ad zakrižati, Cig. zakrížiti, im, vb. pf. zugittern, Cig.

zakik, kika, m. Die Berhartung (g. B. einer

Bunbe), M. zakfkniti, kiknem, vb. pf. 1) fich verharten, Mur., M.; - fich verbichten, C.; erftarren, gerinnen, Jan.; mleko zakrkne, Nov. - C., Erj.(Som.); -2) = crkniti, Levst.(Zb. sp.);— 3) (fig.) sich verhärten, hartnädig, obsti= nat werben, Cig., Ravn.-C.; z. v hudobiji, Cig.; — 4) hart machen, verstodt machen: kako vendar napuh zakrkne človeško srce! Ravn.; - z. se, erharten, Cig.; prst se mi je zakrknil, Polj.; na maslu zakrknjeno jajce, bas Ochsenauge, Jan. (H.); — zakrknjen, verstockt: zakrknjen v hudobiji, Cig.; zakrknjeno srce, obstinater Sinn, Nov .- C.

zakfknjenost, f. bie Berftodtheit, Cig. zakrmániti, ânim, vb. pf. Cig., pogl. zakormaniti.

1. zakfmiti, im, vb. pf. verfüttern, Jan., M. 2. zakrmiti, im, vb. pf. 1) zu steuern ansangen: brodniki so zakrmili, Npes. - K.; — steuernd eine Richtung geben, Jan.; voz z.,

Polj.; za kraj z., landen, Jan.; — 2) bersteuern: na pesek z., C.

zakfniti, kfnem, vb. pf. untergeben, V .- Cig.; solnce je zakrnilo, Ravn.; - (morda nam. 1. zakreniti).

zakročiti, im, vb. pf. verbiegen, C. zakrohotáti se, otâm, óčem se, vb. pf. Cig., Jan., pogl. zagrohotati se.

zakrój, krója, m. ber Falz, Mik.

zakrojiti, im, vb. pf. fehlerhaft spalten ober guschneiben, Z.; — z. se: deska, nohet se zakroji (betommt einen fehlerhaften Spalt, Schnitt), Tolm., Gor.

zakrôkati, kam, čem, vb. pf. zu frachzen an-

fangen; auffrachzen.

zakrotíti, ím, vb. pf. scharf auftragen; z. komu kaj, (tako je menda pisati nam. zakrutiti, zakretiti, zakrtiti), C.; - prim. krot.

zakrov, krova, m. die Bulle, die Dede, Habd .-Mik., C.; z. za oci, bie Augenblende, Cig.; – die Blende im Festungsbau, Cig.; — zákrov, Valj.(Rad).

zakrovec, vca, m. die Rlappe an einer Ranne,

zakroževáti, ûjem, vb. impf. ad zakrožiti. zakróžiti, im, vb. pf. 1) abrunden, zurunden; krlj, klado na koncu z., Notr.; mit bem Birtel bezeichnen, C.; abzirteln: z. podobo, Cig.; - 2) ein luftiges Lieb gu fingen anfangen: veselo pesem z.

zakrožka, f. ein fleiner Salbfreis als Beichen der Rurge über Bocalen, Raic.(Let.)

zakrpati, pam, pljem, vb. pf. verfliden, zufliden; z. hlače, črevlje; z. luknjo.

zakfpniti, kfpnem, vb. pf. hart, steif werben, C.; = z. se; jed se zakrpne, t. j. krpka (krepka) postane. Vod.(Izb. sp.); — prim. krpek.

zakrpováti, ûjem, vb. impf. ad zakrpati. zakrtiti, im, vb. pf. ftreng auftragen, einschärfen: z. komu kaj, Cig., Jan., C., vzhSt.; prim. zak rotiti.

zakrtováti, ûjem, vb. impf. ad zakrtiti; scharf, ftreng auftragen: z. komu kaj, C.

1. zakruliti, im, vb. pf. ju grungen anfangen,

aufgrungen.

2. zakrúliti, im, vb. pf. verfrümmen, Z., Blc.-C.; zid z., zakruljen zid, eine verbogene Mauer, Blc.-C., Z.

zakrznariti, arim, vb. pf. bei dem Rurichnerhandwert verthun, Cig.

zakúčiti, im, vb. pf. einhüllen: oblak goro zakuči, Hal.-C.

zakûha, f. die Einkochung, das Eingekochte, Z. zakuhati, kuham, vb. pf. i) durch Rochen erschöpfen, vertochen, Cig.; - 2) eintochen, Cig.; zakuhano sadje, Dunstobst, Z.; - 3) ausbrühen, Cig.; sod z. z vinom, s kropom, jvzhSt.

zakukati, kam, čem, vb. pf. das Rududgefchrei erheben: kukavica je zakukala.

zakukurikati, kam, cem, vb. pf. gu fraben anfangen (von Sahnen), vzhSt., ogr.-C. zakukurikniti, îknem, vb. pf. frahen (vom

Hahn), ogr.-C.

zakûp, m. ber Bacht, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; v z. vzeti, dati, Cig., DZ., Levst. (Nauk), nk.; na z., pachtweise, Cig.; — hs.

zakupčeváti, üjem, vb. pf. durch den Handel verlieren.

zakûpek, pka, m. = zadav, Jan.

zakupen, pna, adj. Bacht-, Cig., Jan., nk.; zakûpna pogodba, Jan.; zakupno samotržje, das Bachtmonopol, DZ.; zakupno, pachtweise, Cig.

zakupiti, im, vb. pf. 1) aufe Gintaufen verwenden: z. ves denar, Cig.; - 2) z. se, sich mit eingefauften Borrathen verfeben ober ber-

legen, V.-Cig.

zakupnica, f. die Bachterin, Cig., Jan. zakûpnik, m. ber Bächter, Cig., Jan., C., DZ.,

Levst.(Nauk), Nov. zakupnina, f. das Pachtgelb, der Bachtzins, Cig., Jan., Cig.(T.), C., DZkr.

zakupnistvo, n. bie Bachterei, Cig.

zakupodavec, vca, m. ber Berpächter, Cig.

zakupodâvka, f. bie Berpächterin, Cig. zakûpstvo, n. bas Pachtwefen, Cig. (T.); bas Bachtinstem, Cig.

zakûpščina, f. das Bachtgeld, Cig., Jan., C.,

zakurbati, am, vb. pf. mit huren berthun, Cig.

zakuriti, im, vb. pf. einheizen, Feuer anmathen; z. v peči; pastirji si zakurijo na paši; dobro, preved z.; - pec z., ben Dfen beigen; zakurjena peč; - z. komu, jemandem heiße Sorgen machen, Z.

zakûsek, ska, m. ber Imbijs, Cig., BlKr.-M. zakúsiti, kusim, vb. pf. ein wenig Speise gu sich nehmen, tosten, Cig., Jan.; - hs.

zakváčiti, im, vb. pf. mit einem haten verknüpfen o. verschließen, zuhäkeln, Cig., vzhSt .-C., Habd.-Mik.; (fig.) v prepir zakvačen (verwidelt), SIN.

zakvākati, kam, čem, vb. pf. zu quaten anfangen, aufquaken, Cig.

zakvartáti, am, vb. pf. beim Kartenspiele verzakvas, m. 1) ber Sauerteig, Jan.(H.); - 2) bie

Effigmutter, Tus.(B.).

1. zakvásiti, im, vb. pf. anfauern, einfauern, Cig., Jan.; testo z., Cig.; z. se, durchsäuert werben, Ev.(Rok.).

2. zakvásiti, im, vb. pf. 1) verschmagen: čas z., Cig.; - 2) neumno z., eine Dummheit fagen, Jan.(H.).

zakvokati, kam, čem, vb. pf. zu gluden anfangen, einen Glucklaut hören lassen, (o kokoši).

(zâl), zâli, zála, adj. 1) boje, ogr.-Mik.; arg: zali hudič, Trub.; imel je zalega jetnika, kateremu je bilo ime Barabbas, Schonl.; groß: velik ali zali tat, Dict.; zale globočine, Schonl.; - zala škoda, ("ber leidige Erb» ichabe"), zali tatje, ("rechte Erzbiebe"), Krelj;
— 2) stattlich: zal' voz sena; ima zalo živino; krava ima zalo vime, Gor.; — hübich: zal' fant, zalo dekle; elegant, Cig. (T.); — zalo se mu zdi, er finbet feine Freube baran, Polj.: — = priden, DSv.; zdaj si pa že zal; jest bist du schon brav, (tako se otroku reče), Polj; - 3) sauter: iz zale nevošljivosti, aus purem Reibe, M.; zali norci, zali dereči volcje, lauter Narren, lauter reißende Bölfe, M.; (nedoločna oblika se nav. ne rabi).

zaláčniti se, im se, vb. pf. hungrig werben, Jan.(H.).

zaläganje, n. das Bersorgen; z. sol; die Dotierung der Schulen, DZKr.; die Lieferung(en), Cig., nk.; — z. troskov, die Bestreitung der Kosten, Levst. (Cest.), DZ.; — z. knjig, das Berlegen don Büchern, nk.

zalagatelj, m. 1) = založnik, ber Berleger, Jan.(H.); - 2) ber Lieferant, Jan.(H.).

zalāgati, am, vb. impf. ad založīti; 1) zulegen:
z deskami kaj z., Cig.; — zupaden, Cig.;
bas Mangelnbe immer zulegen, C.; — 2) jemanben versorgen, ihm etwas liefern: z. koga
s čim; z. vojsko z živežem, obrtnika z denarji; botieren, Cig.; bebeden, Cig.; z. občinske troške iz dohodkov, Levst. (Nauk);
— 3) = prigrizovati, Visjen zu sich nemen,
Levst. (M.); — 4) hinterlegen, verpsänden,
Mur., C.; — 5) auftragen, befehlen, St.-C.

zalāgavec, vca, m. ber Lieferant, Cig., Jan.
zalājati, jam, jem, vb. pf. zu bellen ansangen;
ausbellen; z. na koga, nad kom, jemanben
ausbellen.

zalajnati, am, vb. pf. 1) zu leiern anfangen, Z.; auf der Leier aufspielen, Jan.; — 2) verleiern: cas z., Cig.

zalániti, lânem, vb. pf. aufbellen, Fr.-C.

zalápiti, läpim, vb. pf. 1) paden, ergreifen: z. koga, Fr.-C.; — 2) erftiden, Slom.-C.; posvetne slasti jih mikajo, božjo besedo zalapijo, nič nima sadu, Ravn.

zalápniti, lâpnem, vb. pf. 1) erstiden: piščanci zalapnejo v preveliki vročini, Gor.; = z. se, Vrtov.(Vin.); — 2) zalapnjena soba, ein bumpfiges ober bunstiges Bimmer, Železniki

zalástiti, im, vb. pf. durch theilweises Berstopfen der Öffnung mit schwächerem Strahle sließen machen: vino z., Blc.-C., Z.; voda se zalasti, M.; — prim. zalestiti.

zalàšč, adv. = nalašć, Z.

zalátiti, im, vb. pf. ertappen, ermischen, Poli.;
— prim. zalotiti.

zalázen, zna, adj. nochstellenb: zalazno se lovec po grmovju skriva, Vrt.; zalazen napad, ein tüdischer Anfall, Levst. (Nauk).

zaláziti, lâzim, vb. pf. 1) schleichend hinter jemanden, etwas kommen, hinterschleichen, Mur., Cig.; — 2) (kriechend) sich versteigen, Cig.

zalaznik, m. ber Rachsteller, Cig., Jan.; ber Bersucher, C.

zalâzovanje, n. bas Nachstellen.

zalazovati, ujem, vb. impf. Rachstellungen bereiten: grešni človek zalazuje, da bi kri prelil, Skrinj.-Valj.(Rad); z. koga, jemanbem nachstellen; z. žival; z. dekleta, einem Mäbchen nachsteigen; hudi duh ga zalazuje, Burg.

zalazovavec, vca, m. ber Rachschleicher, ber Rachsteller, Skrinj.-Valj.(Rad); zalazovavec, Ravn.-Valj.(Rad).

zalazun, m. ber Rachfteller, M.

zalazva, f. ber Sinterhalt, V.-Cig.; zalazvo nastaviti, Jap. (Sv. p.).

zalážati, am, vb. impf. ad zalaziti; nachstellen, Zv.

 zalécati, am, vb. pf. die höhe bes Lohnes, Breises bestimmen, verlangen: tolikšno plačo si z., Notr.; precej hudo mi je zalecal, Polj.

zaleči, letem, vb. pf. 1) (liegenb) einen Raum bebeden, Raum einnehmen, Cig., Jan., C.; ne z. vsega prostora, Cig.; malo z., wenig Plas einnehmen, C.; — 2) erflecen, ausgeben; to mi veliko, nič ne zaleže, C.; moka, denar zaleže, Fr.-C.; - auftatten tommen, Rugen schaffen, fruchten, Cig., Jan.; to mi dobro zależe, bas fommt mir gut zustatten, C.; nic ne zaleže, es taugt o. hilft nichts, Cig.; z. v zveličanje, C.; tožbe mi ne zaležejo, Rlagen helfen mir nichts, C.; ne bo nikdar prida zalegel, aus ihm wird nie etwas Rechtes werben, Cig., M.; — ausreichen, auftommen für etwas, Cig. (T.); hisa mu ne zaleže za dolgove, er tann bie Schulben mit bem Hause nicht beden, Cig.; z. za vsakdanje troske, zur Bestreitung ber saufenden Ausgaben ausreichen, Levst. (Pril.); dohodek ne zaleže za strošek, die Einnahme bedt nicht bie Auslage, Cig.(T.); ta denar naj za davke zaleže, Svet.(Rok.); — 3) umlagern: mesto z., M., C.; — 4) übel werben, franthafter werben, C.; uho mi je tako hudo zaleglo, da nisem slišal skoro nič, Cv.; - zaleže mi, es benimmt mir ben Athem, Fr .- C .; -5) verlegt werden, gerathen, BlKr., M.; spis je zalegel med ostale ogrske spise, Navr.-Let.; - 6) Brut anlegen, M.; z. se, sich burch Fortpflanzung vermehren, fich einniften: črvi so se zalegli pri nas.

zaledíti, ím, vb. pf. beeisen, Cig.

zaledje, n. das hinterland, Cig.(T.), DZ.

zalêga, f. 1) das Einnehmen von Raum, Fr.-C.; — 2) die Beträchtlichkeit, Blc.-C.; — 3) die Brut; gadja, kačja zalega, die Rattern-, Schlangenbrut; pos. čebelna z., die Bienennit, Cig.; matica polaga zalego v vse stanice, Navr. (Spom.); zalego zastavljati, Brut ansehen, Por.; — zalego staviti, Levst. (Beč.).

zalégati, lêgam, vb. impf. ad zaleči; 1) Raum einnehmen, Cig., Jan.; dokaj prostora z., Cig.; - 2) bem Beburfniffe abhelfen, guftatten fommen, ausgeben: tito (proso) nam letos namesto pšenice dosti zalega, C.; ausreichen, aufkommen, Cig.(T.); za pastirja mi zalega, Erj.(Izb. sp.); vse to zalega, da se kupuje gasilno orodje, Levst. (Nauk); - 3) beengen, druden: zalega me, es brudt mich etwas in ber Bruft, Fr.-C.; Zalost duso zalega, Slom.-C.; glas božji nas zalega, Slom.-C.; - zalega mi, es benimmt mir ben Athem, Fr.-C.; - zalega mi v ušesih, v očeh, ber Schmerz in ben Ohren, in ben Augen nimmt zu, Fr.-C.; - 4) Brut anlegen: z. mlade, C.; - z. se, burch Foripflanzung sich vermehren, fich einniften, C.

- 847 -

zalegotiti, im, vb. pf. z. koga, jemanbem eine Erleichterung verschaffen, ihm beispringen : z. koga pri čem, C.

zalek, leka, m. ber Aufschlag (bei einem Rleibe), Jan., C., Rib.-Mik.

1. zalekniti, leknem, vb. pf. auffclagen, aufftreifen, Jan.; rokav z., Rib.-Mik.

2. zalèkniti, lèknem, vb. pf. erstiden, C.; tudi: zalekne me, ich erstide, C.; ("zalkniti, zaukniti", por hite erftiden, Rib .- Mik.); - zalekniti se, bor Sige erftiden, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zaleniti, im, vb. pf. 1) vernachläffigen, verfaumen, Cig.; - 2) z. se, in Eragbeit berfallen, sich ber Faulheit ergeben, Cig., Fr.-C.

zalenobiti, 6bim, vb. pf. vernachläffigen, Z.; z. opravila domačega področja, Levst. (Nauk). zalépati, pam, pljem, vb. impf. verftopfen: dušnik mi zaleplje, = duši me, Fr.-C.; prim. zalepiti.

zalopilo, n. bas Heftpflafter, Cig.

zalepiti, im, vb. pf. verfleiftern, verfleben, burch Schmieren verftopfen, Cig., Jan., M., Cig.(T.); cev z., Cig.; - z. se, sich verstopfen: luknja se je od rje zalepila, Cig., C.; — rana se zalepi (geht zu, schließt sich), Cig.

zalepka, f. ber Rartenbrief, nk.

zalepniti, lepnem, vb. pf. 1) den Athem benehmen, erstiden mochen, Savinska dol.; dim ga zalepne, Fr., SlGor.-C.; zalepne me = sapo mi zapre, Fr.-C.; zalepnilo ga je, Tolm ; - z. se, erstiden, Fr., SlGor. - C.; — 2) ben Athem verlieren, von Athemnoth befallen werben, Savinska dol.; = z. se, erstiden: v dimu z., SlGor.

zalesketáti, etâm áčem (éčem), vb. pf. zu schimmern, zu funteln anfangen, aufschimmern;

zalesti, lezem, vb. pf. 1) ichleichend hinter jemanben tommen, ihn beichleichen, ertappen, erwischen, Mur., Cig., Jan.; z. sovražnika, ben Feind erschleichen, C.; z. kje koga, pri kakem dejanju, Fr.-C.; z. kaj, etwas fchleichend finden: z. vranje gnezdo, Glas.; smrt, nesreča nas zaleze, Slom., Fr.-C.; crka je živino zalezla, C.; noc nas je zalezla, C.; z. kaj, hinter etwas fommen, Cig.; - 2) = pravi pot izgresiti, irre geben, fich verfteigen, Vas Krn-Erj.(Torb.); — 3) in ein Bersted fcleichen, Z.; fich verfteden, Dict .- Mik.; z. se, fich verschleichen, fich verfriechen, V .-Cig., M.

zalestiti, im, vb. pf. verftopfen, (z. B. eine Möhre), Cig.; če se ti potne luknjice za-lestijo, imaš občutljaj srbenja, Vrtov. (Km. k.); zaleščen, constipiert, Cig.; - prim. za-

lastiti.

zaléšiti, im, vb. pf. ben Ader beim Gaen ansstecken, bezeichnen, um ben Samen gleichmäßiger zu werfen, vzhSt.-C.; - prim. leha.

zalet, leta, m. 1) der Anlauf, Cig., Jan.; kobilica je poskusila nov zalet, Jurč.; z. valov, Cig.; - 2) ber Berläufer (im Rugelspiel), Cig.; - 3) der Gingriff, der Ubergriff, Cig.; z. v tuje pravice, Cig.; braniti koga kri-

vienih zaletov, jemanden por widerrechtlichen Eingriffen ichugen, DZ.

zalétati se, lêtam se, vb. impf. ad zaleteti se; = zaletovati se.

zaletàv, áva, adj. z. je jezik, ako se zaleta, eine stotternbe Bunge, SIN.; (ravnati) zaletavo in nespametno, überfturzt und unvernünftig, ZgD.

zaletávast, adj. überall anrennend, unachtfam, ungeschidt, Mur.; ohne Überlegung hanbelnb. Z.; zijalasti in zaletavasti ljudje, Ravn.; zaletavasto vreme, ein launenhaftes Wetter, Cig.

zaletávati se, am se, vb. impf. = zaletovati se. zaletavec, vca, m. ber Schlossriegel, Blc.-C. zaletavka, f. ber Thurriegel, Habd.-Mik.; (die

Thuridnalle, Guts., C.).

zalętek, tka, m. der Anlauf zum Sprung, C. zaletet, ela, m. ber gleich jufahrt, ein un-überlegt hanbelnber Denfc, ber Boreilige, ber Schufsbartel, Mur., Cig., Jan., C.; z. peč podere, Npreg.-Cig.; pa bo naj kakor golob kdo nedolžen, zraven pa zaletel, sebi in drugim bo škodoval, Ravn.; ni bil zaletel, ki hoče danes vse, jutri nič, Cv.

zaletola, f. bie unüberlegt hanbelnbe, Cig. zaletelast, adj. voreilig, unüberlegt: zaletelasto

govoriti, Dol.

zaletoti se, tim se, vb. pf. 1) einen Anlauf nehmen; z. se in skočiti črez potok; z. se za kom, jemandem nachstürzen, M.; z. se v koga, v kaj, auf jemanden, etwas losrennen, losstürzen; pes se zaleti v človeka; anrennen; z. se v zid, v vrata; - 2) irre fliegen; ptiči se zaletijo, Cig.; ptiči so se zaleteli v mreže (haben fich in bas Garn verschlagen), Cig.; sich verlaufen: psi so se zaleteli (na lovu), Cig.; krogla se je zaletela, die Rugel hat sich verlaufen, Cig.; - zaletelo se mi je, es ist mir etwas in die Luftröhre gerathen o. verschossen; tudi: zaletelo mi je, vzh St.; zaletelo se mi je, ich habe mich versprochen, Cig., Dol.

zaletévati se, am se, vb. impf. ad zaleteti;

= zaletovati se, Fr.-C., nk.

zaletiti se, im se, vb. pf. burch Richtgebrauch verloren geben, sich verjähren, Cig.; zalecen, verjährt. C.

zaletováti se, ûjem se, vb. impf. ad zaleteti se; 1) anrennen, anstürmen; z. se v kaj; toča se zaletuje v okna; psi se zaletujejo v tujca; veše se zaletujejo v luč; - 2) irre fliegen; sich verlaufen: z. se v tuje pravice, sich Übergriffe erlauben, Cig.; z. se komu v besedo, jemanbem ins Bort fallen, Cig.; rado se mu zaletuje, es verichießt ihm oft; jezik se mu zaletuje, er stößt im Reden an, Cig.

zalez, leza, m. 1) z. solnčni, ber Sonnenuntergang, Rez. - C.; - 2) ber Schlupfwinkel,

mesto polno zalezov, Dict.

zaleza, f. die Beschleichung, die Rachstellung, Cig., C.; der Hinterhalt, Jarn.; die Lauer, Fr.-C.; zalezo nastaviti, einen hinterhalt legen, Jap.(Sv. p.).

zalezalisce, n. der hinterhalt, Fr.-C.

·zalęzati, am, vb. impf. ad zalesti, nk. zalezávati, am, vb. impf. = zalezovati. zalezavec, vca, m. ber Rachfteller, ber Laurer, C., Fr.-C.

zalęzki, m. pl. Rante, Hip .- C.

zalezovanje, n. bas Beschleichen, das Nachstellen. zalezováti, ûjem, vb. impf. ad zalesti; beichleichen; einem nachftellen, Rachftellungen bereiten; z. zver, z. koga.

zalezovavec, vca, m. der Nachsteller.

zalęzovávka, f. die Nachstellerin.

zalezun, m. ber Rachfteller, M.

zalezanec, nca, m. einer, ber gerne lange ichlaft, die Schlashaube, Jan.

zaležánka, f. eine, die gerne lange schläft, die Schlafhaube, Jan.(H.).

zaležati, im, vb. pf. 1) burch Liegen um etwas fommen o. es verfaumen, verschlafen: z. kaj, Mur., Cig., Jan.; - 2) burch Aufliegen unempfindlich machen: z. si nogo, Levst. (M.); zależana noga, vom Aufliegen taub gewordener Fuß, Z.; - 3) z. se, burch zu langes Liegenbleiben in einen üblen Buftand gerathen, fich verliegen, Cig.; - zaležan (nam. zaležal), durch langes Liegen verborben, verlegen: zalezano blago; - z. se, verschlasen, Cig.: - zaležan clovek, ein Menfch, ber viel zu liegen pflegt, Fr.-C.

zaléžen, žna, adj. betrachtlich, Blc.-C.; = iz-

daten, Cig.

zaléžnost, f. 1) die Beträchtlichkeit, C.; - 2) z. ploskve, der Flächenraum, (math.), Cig.(T.). zaležúh, m. ber Barenhauter, ber Langichlafer, Cig., Mik., Slom.-C.

zalijati, am, vb. impf. = zalivati, Mur., Cig. zalfjavica, f. bie jum Rachfullen bestimmte Fluffigfeit, ber Fullwein, bas Fullbier, u. bgl. Cig., Jan:

zalîkati, am, vb. pf. zuglätten, verbügeln, Cig. zalistje, n. coll. Triebe hinter ben Reben blattern, Beize, vzhSt.-C.

zalistnik, m. ber Schufe an ben Bewachsen, ber hinter bem Blatte fprofit, Cig.

zalistováti se, ûjem se, vb. impf. sich mit Laub bededen, lauben, Jan.

zalîtek, tka, m. ber Eingufe (basjenige, in welches ein anberer Rorper gegoffen wird), V.-Cig.

zalíti, lijem, vb. pf. 1) begießen: rastlino z vodo z., - 2) vergießen, zugießen; (razpoko, luknjo) s svincem z., mit Blei ausgießen; solze oči zalijo, Thranen fullen bie Augen, Jan.; z. se s solzami, in Thranen zerfließen, Cig.; kri ga je zalila, er starb an einem Blutfturg, Z.; s krvjo zalit, mit Blut unterlaufen, Cig.; - verschwemmen, überftromen, überfluten, Cig., Jan.; z vodo z., unter Baffer feben, Cig.; - zalit: verschwommen (o barvah), Cig. (T.); - zalita crka, ein verichwommener Buchftabe, Cig.; - voll gießen, auffüllen, sod z., da je poln; most z vinom z., vino z vodo z.; — z. se, zuquellen (burch) von innen tommenbe Fluffigfeit fich ichließen), Cig.; voll werden, verwachsen, rane, jamice se bodo zalile, Cig.; - zalit, aufgedunfen,

Jan.; bid, wohlgenährt; zalit konj, vol, človek; — z. se, ertrinken, ogr.-C., Volk.; — vom barüberstehenden Baffer verderbt werben, erfaufen (vom Betreibe, vom Samen), Cig.

zalîv, m. 1) die Begiegung, Cig.; - die Uberflut, Jan.; - 2) ber Meerbufen, ber Golf, Cig., Jan., Cig.(T.), Jes., nk.;

zaliváč, m. der Begießer, Cig.

zaliváča, f. bie Gießtonne, Jan.(H.).

zaliválo, n. = zalivača, Jan.(H.).

zalivanje, n. 1) das Begießen; - 2) bas Bugießen, bas Bergießen.

zalivati, am, vb. impf. ad zaliti; 1) begießen: rože z.; - 2) jugiegen, ausgiegen, vergiegen, s svincem razpoke z.; zobe z., die Bähne plombieren; - vino z vodo z.; sod z., da je zmerom poln; solze oči zalivajo (füllen); — z vinom koga z. (= napajati), Erj.(Izb. sp.); - Obup mu zaliva srce zvesto, Pres.; - überfluten, überschwenimen, Jan.; - papir se zaliva, das Bapier ichlagt burch, Cig.

zalivek, vka, m. die Ausfüllung, Jan.; svinčeni z., bie Bleiplombe, Jan.(H.).

zalîvka, f. ber Fullwein, Cig. (Jan.). zalîvski, adj. Golfs, Jan (H).

zalizati, žem, vb. pf. :) burch Leden beil machen, verleden: pes si bo rano zalizal, tudi: pes se bo zalizal, BIKr.-M.; — glatt leden; zalizan, glatt: zalizan polž, LjZ.; - zalizan denar, eine abgeweste Munge, C., Z.; zalizan vinograd, ein unbehauen gelaffener Beingarten, Vrtov. (Vin.); - 2) burch Leden, Rafchen verthun, vernaschen, Cig.

zalizávati, am, vb. impf. = zalizovati, M. zalizováti, ûjem, vb. impf. ad zalizati, M. zaljsanje, n. bas Bergieren, bas Schmuden. zaljšati, am, vb. impf. zieren, ichmuden; s cvet-

kami z. svete podobe.

zâljšavec, vca, m. ber Bierer, Cig. zaljuba, f. das Gelübde, Trub., Krelj.

zaljubiti, im, vb. pf. 1) ein Gelübde thun, geloben: zaljubljen dan, ein Botivtag, Kras-Erj.(Torb.); zaljubljen praznik, Gor.-Glas.; - z. komu kaj, jemandem etwas bedicieren, Blc.-C.; — 2) z. se, sich verlieben; z. se v koga; zaljubljen, perliebt; zaljubljeno gledati koga.

zaljubljenec, nca, m. ber Berliebte, Cig., Jan., M.; zaljubljenci, Liebesleute, Cig.; zaljubljenca, das Liebespaar, Cig., Jan.

zaljúbljenik, m. = zaljubljenec, Mur.

zaljúbljenje, n. = zaljuba, Trub., C. zaljubljenka, f. bie Berliebte, Mur., Cig.

zaljubljenost, f. die Berliebtheit.

zákniti, nem, vb. pf. erstiden (vor Sige), Rib .-Mik.; - prim. zalekniti.

zálo, adv. = zelo, jehr, Dict.-Mik.; zalo hud duh, Kast.

zalocenec, nca, m. ber Ertappte, Bes.; ber Gefangengenommene. Let.

zaloditi, im, vb. pf. pogl. zaluditi.

zálog, lóga, m. 1) das Pfand, ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad); bie Spothet, Cig.; bie Caution, DZ.; - = zadav, die Darangabe, ogr.-C.; - 2) = zaloga, ber Borrath, C.; z. lesa, bas Holzlager, Cig.; — ber Berlag, C.; — ber Fonds, Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; verski z., ber Religionsfonds, DZ.; podporni z., ber Unterstügungsfonds, Nov.; zemljiskoodvezni z., ber Grundentlastungsfonds, DZ.; — 2) = živa meja, die Hede, Cig.

zaloga, f. 1) das Unterpfand, C.; die Hypothek, Nov.; — 2) der Borrath, das Lager, der Berlag; odilna z. dlaga, v zalogi imeti, am Lager haben, Cig.; pl. zaloge, der Schat, Jap.-C.; — die Reserve, Cig., Cig.(T.); — der Konds, Cig.; — 3) der Strebepfeiler, die Stüte beim Kaltosen, Fr. - C.; — 4) das Merklättigen in einem Buche, Mur.; — die Ritseder (kleine Bleche, die in die Ritsen gelegt werden), (mont.), V. - Cig.; — 5) die Abslachung, die Böschung (beim Mühlenbau), Cig.; — 6) der Zaun, Gor.; — gornja z., das über einem Zaun ober Plankenwerke angelegte Buschold, das Hakelwerk, Cig.

gelegte Buschholz, das Hatelwert, Cig. zalogāj, m. der Bissen, Cig., Jan.; kar se enkrat založi v usta, Kras-Erj. (Torb.); z.

kruha, Vrt.

zalogājčič, m. dem. zalogaj, SIN.

zalojíti, im, vb. pf. mit Talg (Unichlitt) ver-

schmieren, Jan.(H.).

zalóka, f. eine abseitige Baldwiese (bes. an Gebirgsbächen), eine kleine Thalwiese, Fr.-C.; z. polna cvetic, SlN.; — = zagrajen travnik, eine Hegewiese, V.-Cig.

1. zalokati, kam, locem, vb. pf. versaufen,

Cig.; ves petak z., LjZv.

2. zalókati, am, vb. pf. zumölben, Guts. - Cig. zalomátiti, âtim, vb. pf. zuschlagen: z. vrata, BIKr.

zalómiti, lómim, vb. pf. 1) einkniden, umbrechen, Cig.; tobak z., ben Tabak köpfen, Cig.; — 2) z. pot, burch gefällte Bäune den Weg versperren, Svet. (Rok.).

zalópiti, lôpim, vb. pf. 1) zuschlagen: vrata z., Jan.; — 2) erstiden machen, C., Z.

zalópniti, lôpnem, vb. pf. 1) zuschiagen: vrata, okno z., Cig., Jan., Dict. - C.; — 2) sustrbicht verschießen: z. sod, Vrtov.-C.; — versstopsen, Cig., C.; z. se, sich verstopsen: nos se mi je zalopnil, Koborid-Erj. (Torb.); — 3) erstiden machen, SlGor.-C., Gor.; htelome je z., Kras-Erj. (Torb.); z. ogenj, daß Feuer löschen, Hip. - C.; z. se, erstiden, M. zalopūtnik, m. die Fallslappe, Cig.

zalopútniti, ûtnem, vb. pf. zuschlagen: z. z vrati,

zálost, f. die Hübschheit, die Nettheit, Cig.

zalotati, am, vb. pf. zulöthen, verlöthen; — zubetten (die Bellen der jungen Bienen zuichmieren), Cig.; — po nem.

zalotíti, ím, vb. pf. ergreifen, habhaft werden, einfangen, Jan., C., BlKr., nk.; — erhaschen, Slom. - C.; betreten, ertappen, überraschen, Naprej-C.; antressen, nk.; na poti zalotim odraslo moško mladino, Jurč.

 $zal\tilde{q}\tilde{z}$, m. = založaj, Hal.-Raič(Nkol.).

zalôžaj, m. ber Bissen, Dict., Cig., Valj. (Rad); Pala bo mu žlica 'z rok, 'Z ust založaj ravno tak', Npes. - K.; dva, tri založaje mesa pojesti, Škrinj.; — založaj, Rib.-M.

zalôžba, f. 1) bie Bersorgung: z. z živežem, bie Berproviantierung, Cig.; — bie Dotation, bie Bebeckung, Cig., Jan., DZ., DZkr.; z. uradov, DZ.; letna z., Levst. (Cest.); — 2) ber Bersag, Jan., Nov. - C.; — 3) bie Fundation, bie Gründung, Cig., Jan., Vrt. zalôžek, žka, m. = založaj: založki in po-

žirki, LjZv.

zalóżen, zna, adj. 1) zaloga se tičoč, Borrathse: zalóżni hram, bie Schapkammer, Jap.—C.;—Fondse: zalożno posestvo, das Hondsegut, Cig., zalożni gozd, der Hondsforst, DZ.; zalożna imovina v obligacijah, der Stammbestig an Obligationen, Levst. (Pril.); zalożne bukve, das Lagerbuch, Cig.; Brodiante, Jan.; Depote, Reservee: zalożni dataljon, das Depote bataillon, Cig.; zalożni denarji, Reservegelder, Cig.; Hypothekare, Jan.; — Berlagse, Cig., Jan.; zalożni stroski, zalożna pravica, Cig., Jan.; — 2) Gründungse, Stistungse: zalożno pismo, Cig., Ljzv.

založíten, ina, adj. Depositen: založítni urad,

založílo, n. 1) das Declungsmittel, DZ.; — 2) ber Schaß, Jap.-C.; ber Fonds, C.

založíščo, n. bie Schaklammer, Jap. - C.; bas Magazin, DZ.; bie Nieberlage, Cig., DZ.; prodajno z., bie Berschleißnieberlage, DZ.

založîtelj, m. 1) ber Pfandgeber, Jan.(H.);

— 2) = založnik, ber Berleger, Jan.(H.).
založîtev, tve, f. 1) die Erlegung, Jan.(H.);

— 2) die Dotation, Jan.; — 3) die Stiftung,

Jan. založíti, ím, vb. pf. 1) z. komu eno, jemanbem eine Ohrfeige geben; za uho z., unbeachtet lassen, Z.; kar se pri igri dobi, se za uho založi, = kar pri igri skupiš, ne smeš zameriti, Glas.; — hinterlegen: z. čudno moč v čem, Burg.; — baransehen, Cig.; einsegen: z. dobro besedo za koga, Jurč.; z. priprošnjo, SIN.; - 2) verlegen, verraumen, verrammeln; cesto, pot z. s čim, Cig.; vrata s koli z., Nov.; z deskami kaj z., etwas mit Brettern gulegen, Cig.; z. pote in izhode, SIN.; z. jez, einen Damm abflachen, Cig.; (einen Raum) ausfüllen: pec z drvi z.; z. kopo z drobnimi drvi, Cig.; -= ograditi: z. vinograd, Ravn.; - 3) einen Imbije nehmen, etwas effen; založi prej kaj, preden boš pil! jvzhSt.; založi z nami! if& mit uns! Kras - Erj. (Torb.); - 4) mit einem Borrath von einer Sache verfeben; z. koga z blagom, z denarji, z živežem; z. se s čim, sich mit einer Sache versorgen; založen biti s čim, einen Borrath von etwas haben; obilno založen biti z blagom, ein startes Lager haben; izvrstno založena knjižnica, LjZv.; - botieren, Cig., Jan.; - bebeden, Cig.; z. troške, Levst. (Nauk); založeni državni dolg, die fundierte Staatsichuld, Cig. (T.); — 5) z. knjigo, ein Buch verlegen, Cig., nk.; — 6) begründen, Vrt.; z. si sreco, Sol.; — 7) verpfänden, Mur.; — 8) etwas

an einen unrechten Ort legen, verlegen; z. kam kako reč; — 9) z. komu kaj, jemanbem etwas auftragen, befehlen, C.

založje, n. = založaj: z. gnati ali potvice, Levst. (Zb. sp.).

zalôžljaj, m. = založaj, Cig.

založníca, f. 1) bie Berlegerin (eines Buches), Cig., Jan., nk.; - 2) založnica, die Borrathstammer, das Magazin, C., Bes.; z. za zivez, das Provianthaus, Cig.; — 3) bie Spothetenbant, Jan.; bie Borichufscaffe, Jan., DZ., Nov.

založník, m. ber Berleger, Cig., Jan., Nov.-C., nk.

založnina, f. 1) bie Rieberlagsgebur, Cig.; -

2) die Caution, C., DZ., Levst. (Cest.). založništvo, n. das Berlagsamt, DZ.; — ber Berlag: z. kake knjige prevzeti, nk. zalubnik, m. zalubniki, Bortentafer (bostri-

chidae), Erj. (Ž.).

zalúčati, am, vb. pf. 1) burch Werfen ausfüllen, zuwerfen: jamo z., M.; - 2) verschleubern: vse kamenje z., Cig.; -3) = zalučiti, Cig.,Jan.

zalučíti, ím, vb. pf. schleubern, werfen, Jan., Dol.-Levst. (Rok.); z. kaj kam, C.; kamen z., Vrt.; — z. se, sich schwingen: Še se na konjička zaluči, Npes.-K.

zaluditi, im, vb. pf. bethoren, verführen, C.; - = zamuditi, zu lange aufhalten: v kremi

se z., (zaloditi) Fr.-C.

zaludo, adv. vergeblich, umsonft, Habd., Dict. zalúkati, am, vb. pf. erguden, erfpahen, erlauern, Cig.

zalukávati, am, vb. impf. = zalukovati, C. zalukováti, ûjem, vb. impf. z. koga, nach jemandem fpaben, ihn belauern, Fr .- C.

zalūska, f. = trščica, ki se v roko zadere, Blc.-C.

zalúskati, lûskam, vb. pf. auffchnalzen, Cig.; - z. vrata, die Thur zuschlagen, M.

zalúskniti, lûsknem, vb. pf. einmal ichnalzen, Cig.; - z. duri, vrata, bie Thur zuschlagen, Cig., Burg.

zalust, asti, f. ber Biberhaten an ber Angel, die Einkehle am Garnfad, an der Reufe, Srpenica-Erj. (Torb.).

zalúščiti, lůščim, vb. pf. zujchlagen: z. duri, Cig.; hišna vrata z., Jsvkr.

zalúščiti se, i se, vb. pf. zalušči se mi = luska se mi zadere v roko, ein Splitter bringt mir in bie Sand ein, Blc .- C.

zalužiti, im, vb. pf. 1) einlaugen, in ber Lauge beizen, Cig.; — 2) mit Lauge beschmuten, Blc. - C.; — 3) versaufen: kar skoz teden zasluži, v nedeljo zaluži, Fr.-C.

zatva, f. bes Mannes Schwefter, Z.; prim.

zálvica, f. = zalva, Nov.-C.

1. zamah, maha, m. 1) ber Schwung (beim Schlag), Cig., Valj. (Rad); zamah, vzh St.; bie (einzelne) Schwingung (bes Benbels), Cig. (T.); - 2) ber Streich, ber Sieb, Fr .-C., Let.

2. zamah, maha, m. ber Stopfel, Svet.(Rok.), Notr.; zámah, máha, Kras-Erj (Torb.); der Pfropf zum Laden einer Flinte, Svet. (Rok.).

zamah, adv. zugleich: vsi z., alle zugleich, ogr.-C.

zamâha, f. = zamašek, ber \$fropf, Cig., Svet. (Rok.), M.

zamahljaj, m. 1) ber Aufschwung (zum Sieb, Schlag), Z.; — 2) ber Schlag, SIN.

zamáhniti, mahnem, vb. pf. 1) anschwingen, Cig.; z. mec, bas Schwert schwingen, M.; vsi so imeli sablje zamahnjene, *Erj.(Izb.* sp.); z. s čim v kaj, etwas hineinschwingen, Cig.; z. s šibo, Z.; z. z roko, eine Sandbewegung machen, Zora; mit ber hand fclagen, M.; — dahinsinten, Jarn.; — 2) z. se, sich

verhauen (3. B. beim Fechten), Cig. zamahováti, üjem, vb. impf. ad zamahniti; schwingen, Cig.; pol ure bomo s palico za-

mahovali nanj, Jurč.

zamantati, am, vb. pf. = zagnati, ichwingen,

zamaj, maja, m. bie Erregung einer ichwantenben Bewegung (z. B. durch ben Bug an ber Glode), Cig., Nov.

zamajaj, m. die einzelne Schwingung, Cig.(T.). zamájati, jam, jem, vb. pf. in eine schwankende Bewegung versegen; zvon z., Z.; z. se, in schwankenbe Bewegung gerathen; voz se je zamajal; erbeben, Cig.

zamak, m. ein entlegener Bintel ber Erbe, Ist .- Cig.

zamâkati, kam, čem, vb. impf. ad zamočiti; von Feuchtigkeit durchdrungen werden laffen; einweichen, Mur.; želodec z vinom z., Let.; z. se, Feuchtigkeit in sich aufnehmen.

zamakljiv, íva, adj. entzüdend, Cig.; kako zamakljiv je pogled na daljne planine, Glas.

zamákniti, nem, vb. pf. = zamekniti. zamáknjenec, nca, m. ber Berzüdte, M. zamáknjenje, n. die Bergudung; die Extafe; bie Entzüdung, Cig., Jan.; Kak od zamak-

njenja je vsa prevzeta! Preš. zamáknjenka, f. die Berzücke, M.

zamáknjenost, f. die Bergudtheit; - bas Ent-

züden, Jan.

zamałka, f. = odimalka, eine angeschwollene Lymphbruse am Halse, Ip., Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.), Strek.

zamama, f. die Bethörung, Jan.(H.). zamamiti, mamim, vb. pf. verloden: z. koga kam, Cig.

zaman, adv. umfonft, vergebens, Jan., Trub .-Mik., ogr.-M., LjZv., BlKr.

zamanjuhováti, üjem, vb. impf. durch Nichtsthun verlieren, ogr. - C.; (-manjuk-, ogr.-Let.).

1. zamarati, am, vb. pf. gewahr werben, bemerten, Jan., Volk .- M. 2. zamárati, am, vb. pf. befchmugen, befleden,

zamasîkanec, nca, m. = zamazanec, Valj.

(Rad). zamasîkanka, f. = zamazanka, Valj. (Rad).

Digitized by GOOGLE

zamasláriti, arim, vb. pf. burch ben Butterhandel verlieren, Cig.

zamastiti se, im se, vb. pf. sid) fettig maden, Cig.

zamāš, m. = zamašek, Svet. (Rok.).

zamāša, f. = zamašek, Polj.

zamašāj, m. der Schwung: z. dati, Mik.; — bie einzelne Schwingung, Cig. (T.); — (fig.) bie Tragweite (z. B. eines Greignisses), DZ., nk. zamāšek, ška, m. der Pfropf, der Stöpfel; —

ber Rern in einer Flote, Cig.

zamášen, šna, adj. wuchtig, schwunghast, Cig. (T.).

zamašenjo, n. bie Berftopfung.

zamaševáti, ûjem, vb. impf. ad zamašiti.

zamašíti, ím, vb. pf. verstopsen, zustopsen; z. steklenico, cev, luknjo, razpoke; ušesa si z.; (sig.) z. komu usta, jemanden mundtodt machen, ihm das Maul binden, Cig.; — zamašen, constipiert.

zamāškar, rja, m. ber Stöpfelmacher, Cig. zamašnják, m. bas Schwungrad, Cig. (T.), C., DZ., Sen. (Fiz.).

zamášnost, f. die Schwungtraft, Cig.(T.). zamátati, am, vb. impf. ad zamotati, Jan.

zamateréti, im, vb. pf. alt werben, Jan., Mik.; moja žena je zamaterela, Krelj; — prim. stsl. zamaterêti in zamatorêti.

zamatoręti, im, vb. pf. = zamatereti, Erj. (Torb.).

zamaz, máza, m. 1) ber Schmutfled, ogr.-C.;
— 2) ber Berput, Jan. (H.).

zamāza, f. die Berichmierung, Z.; z. s klejem, die Bertittung, Cig.;—das Bindemittel (min.), Erj. (Min.).

zamāzanec, nca, m. ein beschmutter Mensch. zamāzanka, f. ein beschmuttes Weib v. Madchen. zamāzati, māzem, vb. pf. 1) verschmieren, zuschmieren; peč z ilovico, razpoke z apnom z.; — verstreichen, verwischen; z. črko tako, da se ne pozna več; — 2) beschmieren, beschmuten; z. se pri delu; ves zamazan v obraz; zamazano perilo; — (fig.) od grehov zamazana duša, C.; — 3) durch Schmieren

verbrauchen; verkledjen: dokaj ernila z., Cig. zamāzek, zka, m. 1) ver Schnutfled, Jan.;

— 2) ver Berput, Jan.

zamazilo, n. das Berschmiermittel: das Bienenharz, Cig.

zamazka, f. ber Ritt, Cig. (T.); - rus.

zamazováti, fijem, vb. impf. ad zamazati; berschmieren; -oči komu z., jemanbem Sanb in bie Augen streuen, Cig. (T.).

zamecljáti, âm, vb. pf. z. sod, = z rogozom mu zamašiti špranje, Celjska ok.; - prim. mecljej.

zamộček, čka, m. 1) das Berworfene, ber Ausschufs, Cig., Jan.; — 2) — slabša izlega perotnine, Dol.

zamečeváti, ûjem, vb. impf. nam. 1. zametovati, Jan., Trub., Dalm.

zamečkáti, âm, vb. pf. 1) verinüllen, Z.; —
2) vertánbeln, Z.; čas z., Cig.; — z. se pri
kakem delu, fich verichustern, Cig.

zamediti, im, vb. pf. mit Honig würzen, Jan. (H.).

zamedleti, im, vb. pf. hager, ichwach werben, M., ogr.-C.

zamegliti, im, vb. pf. in Rebel hüllen, einnebeln, vernebeln, Cig.; (fig.) verbunteln, Cig.

zamehčáti, âm, vb. pf. = omehkužiti, verzărteln, Cig.

zamojanec, nca, m. ber Anrainer einer Broving, C.

zamejen, jna, adj. kar je za mejo, auslanbijch, Zora, Let.

zamejíti, ím, vb. pf. mit Gestrauch verzäunen, C. zamejníčiti, íčim, vb. pf. mit Grenzsteinen abgrenzen, Svet. (Rok.), Fr. - C.; zamejničeno zemljišče, jvzhŠt.

zamokotáti, etâm, éčem, vb. pf. zu medern anfangen; aufmedern.

zamekniti, māknem, vb. pf. 1) bahinrūden, M.; hinwegrūden, Mur.; — z. se, sich ben Bliden entziehen, Levst. (M.); verschwinden, C.; — 2) schwächen: bolenje me zamakne (zamekne), Fr. - C.; — 3) verzūden, entzüden, (zamakniti) Mur., Cig., Jan.; z. se, in Berzūdung gerathen; z. se v kaj, verzūdtetwas anzusehen z. se v kaj, verzūdtetwas anzusehen ansangen; ves zamaknjen ga je poslušal; zamaknjen v čitanje.

zameljúhati, am, vb. pf. schlecht vermahlen, Ist.-Nov.

zamemba, f. ber Tausch, C.; — bie Substitutionsmethobe (math.), Cig. (T.).

zamèn, ména, m. der Eintausch, Nov.; v z. oddajati, Bes.

zamena, f. die Bertauschung, der Tausch, Cig. (T.); — die Substitution, Cig. (T.), C.; — z. (za kvaro), der Schabenersah, Levst. (Nauk). zamenik, m. der Ersahmann, der Stellvertreter, Jan., Cig. (T.), DZ., SIN.-C.; — hs.

zamenît, adj. wechselseitig, recipros, h. t.-Cig. (T.), Žnid.; zamenite vrednosti, reciprose Berte, Cig. (T.); zameniti pojmi, Bechselbegriffe, Cig. (T.).

zamenîtev, tve, f. der Eintausch, C.; - die Ersehung, Jan.

zameniti, im, vb. pf. vertauschen, austauschen; prstan za uro z., Cig.; — ersehen, substistuieren, Jan., Cig. (T.).

zamenja, f. der Umtausch, Cig., Jan.; die Einswechselung, Nov. - C.; z. blaga, der Warenstausch, Cig.; — die Einsösung, Cig.; die Abslösung, Jan.

zamenják, m. bas Erfahftüd, bef. bas Erfahruber, Jan. (H.).

zamenjáten, ina, adj. Bertaufchungs-: zamenjátni nacin, die Substitutionsmethode, Cel. (Ar.); — Einlösungs-, Cig.

zamenjatev, tve, f. bie Auswechselung, bie Einlösung, Jan. (H.); — bie Substitution (math.), Jan. (H.).

zaménjati, am, vb. rf. eintauschen, vertauschen, umtauschen; z. kako reč za drugo; z. stare bankovce za nove; — substituieren, Cel. (Ar.).

Digitized by Google

zamenjava, f. ber Umtaufch, ber Austaufch, Cig., Jan.

zameniávati, am, vb. impf. ad zameniati, Cig. zamenjeváten, ina, adj. Bertaufchungs-: zamenjevalni list, ber Ginlofungsichein, Cig.

zamenjevanje, n. bas Bertauschen; bie Gubftitutionsmethobe (math.), Cig. (T.).

zamenjeváti, ûjem, vb. impf. ad zameniti, zamenjati; vertaufchen; erfeten; fubftituieren (math.): eno količino z drugo z., Cig.(T.). zamenljiv, iva, adj. umwechfelbar, erfetbar,

Jan. (H.).

zamèr, méra, m. 1) = zamera 1), plačilo mlatiču v zrnju dano, C., M., Pjk.(Črt.); na z. mlatiti, C.; — 2) zámer, méra, = za-

mera 3), ogr.-Valj.(Rad).

zamera, f. 1) ber bebungene Drescherlohn in natura (meift jeder 10. bis 12. Degen bes gebroschenen Getreibes): mlaticevska z., Fr.-C.; (prim. mertik); — 2) ber Berluft am Maße, bas Einmaß, bas Untermaß, Cig.; — 3) die Berübelung, die Berargung, ber Berdruss, bie Ungnade; glei, da ne bo zamere! brez zamere! enticulbige! nichts für ungut! v zamero priti, in Ungnabe fallen; s kom si v zameri biti, auf gespanntem Guge mit jemanbem sein, Cig., C.; zamere, za zamero prositi, um Bergeihung bitten; tudi zámera, ogr., kajk.-Valj. (Rad).

zamérčen, čna, adj. = zamerljiv, verbrießlich.

griesgrämig, Jan.

zamêrek, rka, m. = zamera 3), (zámerek) vzhSt.

zaméren, rna, adj. 1) zurechenbar, Cig. (T.); 2) beleidigend, rugenswert, ogr.-C.;

mifsfällig, Cig.

zameriti, merim, vb. pf. 1) beim Deffen fehlen. unrecht meffen: pet seznjev je zameril, er hat 5 Rlafter zu viel ober zu wenig gemeffen, BlKr .- M., Z.; - beim Bielen mit bem Gewehr fehlen, Dol.; - 2) übel aufnehmen, berübeln, verargen; z. komu kaj; nič ne zameri! nichts für ungut! ne zameri(te)! verzeih(t)! entschuldige(t)! z. se komu s čim, sich jemandem mijsfällig machen, bei ihm in Ungnabe fallen; - z. se, verbrießen: to se mi je zelo zamerilo; - 3) absehen (math.), Cig. (T.); anvisieren, Cig. (T.).

zamérjati, am, vb. impf. ad zameriti; 1) falfa meffen, M.; - 2) verübeln; ne bomo prehudo zamerjali pisatelju, Cv.; z. se, in Un-

gnade fallen, M.

zamerjávati, am, vb. impf. = zamerjati, Bl-Kr.-M.

zamerljiv, adj. gerne verübelnd, empfindlich, leicht zu beleidigen; trdi in zamerljivi smo, Ravn.; tudi: zamerljiv, íva.

zamęrljivec, vca, m. = zamerljiv človek, C. zamerljivost, f. bie Beiteligfeit, die Empfindlichteit, Cig., Jan.

zamęrski, adj. z. mlatič, t. j. mlatič, ki mlati na zamer, za zamero, Fr.-C.

zamesa, f. bas Gemisch (in ber Rüchensprache), C. zamesariti, arim, vb. pf. burch bas Deggerhandwert verthun, Cig., C.

zamęsek, ska, m. ber Mifchtheil, Jan. (H.). zamesiti, im, vb. pf. 1) abineten, burchineten; z. testo, den Leig anmachen; z. pogacico, Jsvkr.; hlebec s pelinom zamešen, Levst. (Zb. sp.); - 2) einfneten: v testo kaj z.

1. zamésti, métem, vb. pf. 1) burch Rehren ausfüllen, gutehren, Cig.; - 2) beim Rehren verloren geben machen, verfehren: pretan z.,

Cig.

2. zamesti, metem, vb. pf. mit Schnee berweben, verschneien; sneg je pote zamel; zamelo jih je, fie find bom Schnee verweht morben; zametene strehe; debel sneg je bil

zamel (war gefallen), Jurc.

3. zamesti, metem, vb. pf. 1) hineinmifchen, anquirlen, Cig., Blc. - C.; svinjam z., bem fluffigen Schweinefutter Rleien, Dehl u. bgl. beimengen, Fr .- C., vzhSt.; - 2) beim Buttern verbrauchen, verbuttern, Cig.; - 3) z. se, = zasukniti se: dobro se je zametel (-del), er ift fcnell mit ber Arbeit fertig geworben, Polj.; - (praes. nav. zamedem). zamestilo, n. ber Erfat, Slom .- C.

zamestiti, im, vb. pf. 1) ersegen, C.; z. prodane panje, Gol.; — Berfaumtes nachholen, C.; — z. si, sich Erfat verschaffen, C.; — 2) (einen Blat) einnehmen: sedet z., C.

zamestje, n. die hinterftadt, Cig.

zamesati, am, vb. pf. hineinmifchen, vermifchen: z. v kaj, med kaj kako reč, Cig.

zamesetariti, arim, vb. pf. ale Matter ver-

lieren, vermäteln, Cig.

zamešétiti, ệtim, vb. pf. = zamešetariti, Cig. zamešíti, ím, vb. pf., Jap.-C., pogl. zamašiti. 1. zamet, meta, m. 1) bie Schneeverwehung;

po gorah so veliki zameti; - 2) ein großer Saufe: z. blaga, eine große Menge Baren,

Levst. (Zb. sp.).

2. zamet, meta, m. 1) dasjenige, mas gur Dengung mit bem fluffigen Schweinefutter bient (Mehl, Rleien u. bgl.), St.; - 2) = podmet, bas Mehlmus, Mik.

 zámet, f. = 1. zamet, m.: z. snega, Fr.-C. 2. zámet, f. = 2. zamet, m. 1), Mik., (za-

med) Mur.

zamétanje, n. 1) das Berwerfen; — 2) das Berwehen, das Berschneien.

ı. zamétati, mecem, vb. pf. verwerfen, guwerfen, jamo z., Cig.; luknjo z malto z., Cig.; z lopato z. kaj, etwas zuschaufeln, Cig.; - verrammeln, Cig.

2. zamétati, mêtam, čem, vb. impf. I. ad zavreci; 1) verwerfen, wegwerfen, verschmaben; brez potrebe denarje z., Jsvkr.; živina klajo zameta, Cig.; kam sam sebe zamečeš, neumni človek! Kast.; celo posli so ga zametali, Jurč.; ablehnen, abweisen, Cig., Jan.; tožbo z., Jan.; — 2) z. se = samo ob sebi nastajati, Erj. (Torb.); tvori se zamečejo, Blutschmäre bilben sich, Blc.-C., Notr.-Z.; sadje se zameče, die Fruchtinospen bilben sich, Z., C.; — II. ad 2. zamesti; verschneien; sneg zameta pote, gazi, Cig., C.; — start schneien, stöbern: jelo je zelo z., LjZv.

Digitized by GOOGLE

3. zamétati, tam, vb. impf. ad 3. zamesti; hineinmischen : svinjam z., Rleien, Dehl und bgl. bem fluffigen Schweinefutter beimengen, C., St.

zametávati, am, vb. impf. I. ad zavreči; = 1. zametovati, 2. zamétati I., vertverfen; -II. ad 1. zamétati (méčem); zuwerfen: jame z., Cig.

zametavec, vca, m. ber Bermerfer, ber Berächter, ber Berhöhner, ogr.-Valj.(Rad).

zamétčen, čna, adj. kdor rad zameta, gerne

verwerfend, Cig.; heitelig, M.

1. zamêtek, tka, m. 1) bas Berworfene. Der Abgang, ber Abfall, ber Auswurf, Cig., Hip .-C.; — 2) ber erste Ansatz einer Frucht, C.; - ber Embrho, Z., Erj. (Torb.); takrat (ob koncu meseca junija) so zametki zreli, prodro kožico, in mladi rački prilezejo (iz jajc) na dan, Erj. (Izb. sp.); — 3) bie Materie bei einem Blutichmar, Blc.-C. 2. zametek, tka, m. = 2 zamet 1), kar se

svinjam zamete, bas Schweingeschütt, Sl-

zamétiti, mêtim, vb. pf. = 3. zamesti 1), hineinmischen, ins Schweinefutter Dehl, Rleien u. bgl. geben, SlGor., C.

zametje, n. bie Schneeverwehung, Dol .- M. zametovanje, n. das Berwerfen; das Berfcmahen, bas Berachten.

1. zametováti, ûjem, vb. impf. ad zavreči; verwerfen; fcartieren; - z. nauk, eine Lehre verwerfen; - verachten; z. samega sebe.

2. zamétovati, ujem, vb. impf. ad 3. zamesti; = 3. zamétati (svinjam), C.

zametovavec, vca, m. ber Berwerfer, ber Ber-

ächter, Cig.

zamežáti, im, vb. pf. bie Augen ichließen; cvet je zamežal, die Blute hat fich nicht entwidelt, Fr.-C.; — silje zameži, kadar dozori, Fr.-C.

zamežgetáti, etam, éčem, vb. pf. aufblingeln.

(-miž-) *Cig*.

zamežíkati, am, vb. pf. zublinzeln, Jan., C. zamežljáti, am, vb. pf. verwirren, verwideln, Cig.; nit se je zamežljala, ber Faben hat sich verschlungen, Cig.; zamežljan, flaterig, Cig.; – prim. meželj 2).

zamežúrkati, am, vb. pf. zublinzeln, Jan. zamîcje, n. ber Schlupfwinkel: oditi v zamicje, verschwinden, Blc.-C.

zamigati, migam, vb. pf. 1) zuwinten, M.; 2) eine Bewegung hervorbringen, bewegen : osel malo zamiga z dolzimi ušesi, Jurč.

zamigniti, mignem, vb. pf. 1) einen Bint geben, M., Z.; -2) = na lahko zadremati, Vas Krn-Erj. (Torb.).

zamijavkati, kam, čem, vb. pf. zu miauen anfangen; einmal miauen.

zamik, mika, m. bie Bergudung, Cig.; bas Entzüden, Jan.

zamîka, f. = zamik, Levst.(Zb. sp.).

zamikanje, n. 1) bas Sinruden, Jarn.; -

2) bie Bergudung, Jan., Vrt., LjZv. zamikati, mîkam, čem, I. vb. impf. ad zamekniti; 1) hinruden, Jarn.; z. se, manten:

pijanec se zamiče, C.; - 2) zu entruden suchen (pflegen), Z.; z. se, fich verbergen, Z.; vsakdo, ki je mnogo trpel pri druzih, zamiče se v samoto, Let.; - 3) verzücken, entzüden, Cig.; - v molitev z. koga, jemanden gum Gebete begeiftern, Ravn.; — z. se, verzudt, entzudt werben, Jarn.; fich in Gebanken vertiefen, fich verfinnen: starcek se rad zamiče v svojo mladost, Let.; z. se v božje obličje, LjZv.; jaz sem strmel in se zamikal, LjZv.; — II. vb. pf. zamika, zamice me, es wandelt mich bie Luft, bas Berlangen an, Mur.

zamikávati se, am se, vb. impf. (nach einer

Seite hin) wanken, C.

zamíliti se, i se, vb. pf. zamili se mi: id) werbe gur Behmuth geftimmt, Fr.-C. zamírati, mîram, vb. impf. ad zamreti; aus-

fterben, nk.; - absterben: preti mi zamirajo (frieren ab), C.; - solnce za gorami zamira (geht unter), Jan.

zamiriti, im, vb. pf. = zazidati, vermauern, Jan., Rez.-C.

zamîsel, sla, m. bie Conception (eines Bortes). Cig. (T.); die Joee, der Gedante, Zora.

zamisliti, mîslim, vb. pf. 1) in ber 3bee entwerfen, concipieren, Cig. (T.), Zora; z. misel, einen Gedanken faffen, Cig. (T.), nk.; z. naučno knjigo, Navr. (Sp.); pove, kaj je zamislil, er theilte seinen Plan mit, LjZv.; kar je zamislila, storila je vselej brez oklevanja, LjZv.; zamislila je uteči, LjZv.; - sich vor= stellen: z. dejanje samo na sebi, Levst. (Zb. sp.); - 2) z. se, in Gebanten verfinten, sich in Bebanten vertiefen, fich vergeffen; kam si se zopet zamislil? zamišljen, in Gebanfen vertieft ober verloren.

zamisliv, iva, adj. finnreich, finnig, Cig. (T.). zamistjaj, m. die Conception (eines Bortes), Cig.(T.).

zamíšljati, am, vb. impf. ad zamisliti: 1) (ill ber Jbee) concipieren, Cig.(T.); — 2) z. se, sich in Gedanten vertiefen.

zamîšljenec, nca, m. der Nachdenfliche, Cig. zamîšljenost, f. die Bertieftheit (in Gebanken); die nachdenklichkeit.

zamiti, mijem, vb. pf. verwaschen, Jan.(H.); — zamit, verwaschen (nicht markig), Cig.(T.). zamîzje, n. prostor za mizo (n. pr. klop): vzame kučmo z zamizja, Jurč.

zamížati, ím, vb. pf. = zamežati, Cig., M., Ig (Dol.).

zámka, f. die Schlinge, Cig., SlGor .- C.; nav. zanka; zâmka, Valj. (Rad).

zámkati, am, vb. pf. = zamke delati, Fr.-C. zamladíti, ím, vb. pf. verjüngen, Z.; vinograd z., Z.; z. se, sich verjungen, Z.; - z. se, sich vernarben, Mur.

zamlajíti, im, vb. pf. mit Schlamm überziehen, verschwemmen, St.-C.; trava na bregu je po povodnji zamlajena, vzhŠt.

zamlakúžiti, ûžim, vb. pf. versumpsen (trans.), Cig.(T.).

zamięti, meljem, vb. pf. z. kaj med kaj, etwas untermahlen, Cig.; - vermahlen, M., jvzhSt.

Digitized by GOOGLE

zamóči, morem, vb. pf. (impf.) 1) vermögen; veliko zamore v soseski, Glas.; ("dem beutichen Berbum nachgebilbet", Mik. V. G. IV. 311.); - = premoči: zamore tri kmetije, Jan. (Slovn.); - 2) gum Bermögen tommen: hitro si je zamogel, Glas.-Ig (Dol.); = z. se, Levst. (Zb. sp.).

zamočiti, mocim, vb. pf. Feuchtigfeit, Raffe in fich aufnehmen laffen: verquellen laffen, Cig.; zamočena pšenica, burchnäster, burch Raffe verdorbener Beigen, Cig.; apno z., ben Ralt erfaufen, Cig.

zamočvíriti, frim, vb. pf. versumpfen (trans.), Cig.(T.).

zamodreti, im, vb. pf. blaulich werben, Cig., Srpenica-Erj. (Torb.); — zamodrel, blaulich, Cig., Jan., DZ., Slom.- C.; (zamodren, Strek.).

zamodrováti, üjem, vb. pf. burch überflugheit verthun, Jan.

zamôga, f. po zamogi, nach Möglichfeit, Slom .-Levst. (M.).

zamok, moka, m. 1) ber Butritt ber Feuchtigfeit, die Durchnehung, Cig., C., Vod. (Izb. sp.); škoduje preobilni zaliv, še bolj pa stojedi zamok, Nov.; — 2) eine naffe, mora-ftige Stelle im Boben (3. B. auf Biefen), bie Baffergalle, Cig., Jan., C.; - = lisa v zidu od mokrote, Gor.

zamoka, f. = zamok; 1) bie Durchwässerung, C.; - 2) eine moraftige Stelle, Cig.

zamóket, mókla, adj. 1) burchnüst, burchfeuchtet, Cig., Jan., C.; - fumpfig: zamokla zemlja, C.; mah raste po drevesu, katero v zamokli zemlji stoji, Pirc; - feucht: zamokla hramba, Slom. - C.; z. les, feuchtes Solz, Z.; mravi suše po zimi na solncu zamoklo pšenico, Vod. (Izb. sp.); - [2) buntelfarbig, Cig., Jan.; pogl. zamolkel].

zamokljiv, iva, adj. leicht Feuchtigfeit einfaugend: z. les, Z.

zamókniti, moknem, vb. pf. burch Aufnahme von Feuchtigkeit verberben (intr.), vor Raffe erstiden (v. Samen), Cig., C.; seme zamokne v zemlji, ako predolgo dežuje, Z.

zamokva, f. ber Sumpf, C.

zamołcav, áva, adj. tüdisch, verschlagen, ("zamucav") Senožeče-Erj. (Torb.).

zamołčanje, n. bie Berichweigung, Cig.

zamółčati, im, vb. pf. verschweigen; ungesagt laffen; z. kaj; tega ne morem z.; nobene ne z., fich tein Blatt vor ben Mund nehmen. Cig.

zamôlček, čka, m. baš Enthumem (phil.), Cig.

zamolčljiv, íva, adj. verfcmiegen, zuruchaltenb, Mur., Cig., Jan.

zamolčljívost, f. die Berschwiegenheit, Mur., Cig., Jan.

zamóliti, mólim, vb. pf. z. se komu, an jemanben eine Bitte thun, Jan.

zamolk, m. bas Berschweigen: Die Reticenz (eine Redefigur), Cig. (T.); - z. samoglasnice, die Elifion, Cig.

zamółkeł, kla, adj. 1) bumpftonenb, gebampft, Cig., Jan., Cig. (T.), Strek.; - beifer, Guts.,

Jan., Zilj.-Jarn. (Rok.); zamolklo grlo, Meg.; - 2) duutel (von der Farbe), C., Dol.; (zamokel), Cig., Jan.; zamolklo bel, mattweiß, Cig.; bela reč, če je umazana, je zamolkla, Dol.

zamôłkljaj, m. die Elision (gramm.), Jan. zamołkljiv, íva, adj. verschwiegen, Jan., Bl-Kr.-M.

zamołkljívost, f. bie Berschwiegenheit, BlKr .-M., DZ.

zamółklost, f. 1) die Dumpftonigfeit (prim. zamolkel); - bie Beiserleit, Guts., Jan.; z. domacih pticev, Strp.; - 2) die Duntelfarbigteit, Dol.; - Die Mattigfeit der Farbe, (-mok-) Cig., Jan.

zamółkniti, molknem, vb. pf. 1) verstummen, Dict., Mur.; die Sprache verlieren: bolnik je zamolknil, C.; - sterben, Fr.-C.; - z. se, bie Sprache verlieren: tako je jokal, da bi se bil skoraj zamolknil, Notr.; - ideintobt werben, M.; - 2) mattfärbig werben, (-mok-) Gor.

zamołkováti, ûjem, vb. impf. ad zamolkniti; 1) verschweigen, C.; — 2) zamolkuje se mi = kolca se mi, ich habe bas Schluchen,

Guts.

zamorce, eta, n. bas Möhrlein, Cig. zamôrček, čka, m. dem. zamorec; 1) ein fleiner Mohr, ber Mohrentnabe; - 2) neko grozdje, der Mohrentonig, C.; -- neko jabolko, ber Mohrentopf, C

zamorec, rca, m. 1) ber Mohr; - 2) zlati z., neko jabolko, ber Goldmohr, C.

zamorîtev, tve, f. die Abtöbtung, Jan.

zamoriti, im, vb. pf. ertöbten, abtöbten, Jan.; bas Bachsthum verhindern o. unterdruden: smreke zamorijo beli les, ene rastline druge zamore, Cig.; zima zamori zelišča; zamorjeno drevo, Cig.; zamorjeni cvet, Erj. (Izb. sp.); ogenj z., das Feuer tilgen, Cig.; – unschadlich machen: olja naj pije, da si otrov zamori, Levst. (Nauk).

zamorje, n. die Begend hinter bem Reere, Mur., Cig.(T.), Vrt.

zamorjenec, nca, m. ein absterbenber Baum, M., Pirc-C.

zamorjeváti, ûjem, vb. impf. ad zamoriti, Cv. zamorka, f. bie Mohrin.

zamôrkinja, f. = zamorka, Jan., Rog.-Valj.

(Rad). zamôrski, adj. 1) überfeeifch, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); zamorsko blago, Colonialwaren, Cig. (T.); zamorska trgovina, überseeischer

Handel, Cig. (T.); — 2) Mohren-; zamorska dezela, bas Mohrenland, Dict. zamorščina, f. coll. Colonialwaren, Cig. (T.).

zamot, mota, m. bie Berichlingung: z. crev, die Darmverschlingung, Cig. zamota, f. 1) die Berwidelung, die Berwir-

rung, Nov.-C.; -2) = zamuda, Fr.-C. zamotanje, n. bie Bermidelung, bie Bermirrung, Cig.

zamotánost, f. die Compliciertheit, nk.

zamotarnáti se, âm se, vb. pf. = zamotati se, zaplesti se, Podkrnci-Erj. (Torb.).

Digitized by Google

zamotáti, am, vb. pf. 1) berwideln, berwirren; z. prejo; z. se, sich verwirren: preja se je zamotala; (fig.) zamotana reč, eine vermidelte, complicierte Sache; - z. se, sich verwideln; z. se v mrežo; z. se v plašč; (fig.) sid zu weit einlaffen, fich einwirren, Cig.; - 2) einwideln, einschlagen; v cunje, v papir z. kaj; z. se, sich einwideln; — sich verpuppen, Cig. zamotávati, am, vb. impf. = zamotovati. zamôtek, tka, m. 1) baš Bafet: odprli smo torbe in zamotke, SIN.; - 2) pl. zamotki,

bas Birrgarn, Mik.; - die Birren, Cig. zamotiti, im, vb. pf. 1) zerftreuen: z. otroka z igračami, da ne joče, jvzhSt.; nobena reč ga ni mogla zamotiti, Let ; - 2) aufhalten, verweilen machen, Cig., C.; stotnik ga je bil s celo vrsto vprašanj zamotil, Jurč.; z. se, fich zu lange aufhalten: z. se s kakim delom, Z.

zamotováti, ûjem, *vb. impf. ad* zamotati. zamozka, f. = osnik, ber Rabnagel, Volce-Erj.(Torb.); — prim. moznik.

zamozníčiti, îčim, vb. pf. z mozniki zabiti,

verpfloden, Cig.

zámož, adv. z. iti, heiraten (v. bem weiblichen Theile), vzhSt .- C .; z. dati, zur Frau geben, Jurč. (Tug.), Npes.-C.; - v z. dati, Npes.-Vraz; — prim. stsl. za mažь iti.

i. zamóžen, žna, adj. = premožen, vermöglich,

2. zámožen, žna, *adj.* heiratsfähig: zamožna deklica, Fr.-C.

zamoževáti, ûjem, vb. pf. verpraffen, Cig. zamožitev, tve, f. bas von ber Braut jugebrachte Bermögen, M.

zamožíti, ím, vb.pf.als Heiratsgut (bem Manne) zubringen: z. komu kaj, M., SlGor., ogr.-C. zamožnost, f. = premožnost, ber Bohlftand,

Jan. zamraćeváti, ûjem, vb. impf. ad zamračiti, Z. zamračíti, ím, vb. pf. i) verdammern, verdunteln, Mur., Cig., Jan.; — z. se, sich verfinstern, Cig.; - 2) z. se, sich in bie Racht hinein verspäten, Z., Polj.

zamraz, mraza, m. ber Unfang ber falten Sahreszeit: bilo je že v zamraz, nk.

zamfčati, im, vb. pf. auffnurren, Jan. (H.). zamrda, f. = zamrdek, Z.

zamedati se, am se, vb. pf. bas Geficht, ben Mund verzerren, Z.

zamidek, dka, m. die Bergerrung bes Munbes, des Gesichtes, M.; z. narediti, den Mund, bas Geficht verzerren, Cig.

zamfdniti se, mfdnem se, wb. pf. = zamrdati se, Z.

zamreti, mrem, mfjem, vb. pf. aussterben. Levst. (LjZv.), nk.; stara sovražnost je med Uskoki in Dolenjci popolnoma zamrla, Slovan; abfrieren: zamrli so mi prsti, Cig.

zamrežiti, im, vb. pf. 1) mit einem Rege umstriden, Cig., M.; — verstriden, Z.; z. koga v kake reči, ogr. - C.; zamrežil se je, er gieng in die Falle, Cig.; - 2) mit einem Repe vermachen, C.; - vergittern, C.; okno z., Cig., nk.

zamrladnjak, m. ein lieberlicher, fauler Menich, Danj.-M.

zamrleti, im, vb. pf. aufflimmern, Cig.; luc zamrli, bas verlöschende Licht blidt auf, Cig. zamrlihati, am, vb. pf. = zamrleti, C.

zamemrati, am, vb. pf. gu murren, gu murmeln anfangen; hervormurmeln; nekaj je za-

mrmral, z. na koga, jemanden anmurren. zamrsáti, am, vb. pf. beschmuten, beschmieren, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); zamrsana obleka, t. j. taka, katera je oprana izgubila prejšnji lesk in lepo barvo, Podmelci(Tolm.)-Erj.(Torb.).

zamfščiti, im, vb. pf. verwirren: zamrščen, verwirrt, fraus ineinander verschlungen, (zamršen) Cig.; — prim. razmrščiti.

zámrten, tna, adj. = zamrtev, Jan. (H.). zámrtev, tva, adj. scheintobt, C.; — prim. "za mrtvo" pod: mrtev in za. zamřza, f. 1) das Zusrieren des Wassers, C.;

- 2) der Etel, der Abschen, der Biberwille, Cig., Jan., C., Nov., ZgD.; z. do pobožnosti, Cv.; z. do koga, die Abneigung gegen jemanben, Cig.

zamfzanje, n. ber Biberwille: brez zamrzanja, Guts.(Res.).

zamfzati, am, vb. impf. ad zamrzeti; Abicheu erregen, mifefallen: Bogu to zamrza, Guts. (Res.)-Mik.

zamfzel, zla, adj. zugefroren: po zamrzlem steklu, Levst. (Zb. sp.).

zamfzen, zna, adj. widerlich, verhafst, Cig.(T.),

zamrzeti, im, vb. pf. verhaist werben, C.; mijsfallen, Jan.; verbrießen: meni je to zamrzelo, Jan., C.

zamrzljiv, íva, adj. 1) wiberwärtig, verhafst, C., Z.; tako zamrzljiv je pred Bogom vsak mali greh, Guts. (Res.); — 2) empfinblich, C.; verbrieglich, Z.

zamfzniti, mfznem, vb. pf. gufrieren, einfrieren, fich mit Gis überziehen; reka je zamrznila.

zamrzovânje, n. bas Zufrieren.

zamrzováti, ûjem, vb. impf. ad zamrzniti; aufrieren; tak mraz je, da reke zamrzujejo. zamúcati, am, vb. pf. = zamazati; zamucan otrok = po obrazu umazan otrok, Dol.

zamucàv, áva, adj., Blc.-C., pogl. zamolcav. zamuckati, am, vb. pf., Z., pogl. zameckati. zamuda, f. 1) bie Berabfaumung, bas Berfaumnis; z. dobrih del; bie Berspatung, ber Beraug; nic ne bo zamude; brez zamude;

- 2) der Saumer, Cig. zamudek, dka, m. bas Berfaumnis, bas Berfaumte, C.; ber Berfpatungsfehler, Cig., C. zamuden, dna, adj. 1) Berzugs: zamudne obresti, Cig., Jan., nk.; — 2) zeitraubend; zamudno delo.

zamuditi, im, vb. pf. 1) aufhalten, verweilen machen; z. koga s čim, Cig.; - z. se, sich zu lange aufhalten, verweilen; pri sosedovih sem se zamudila; - 2) verfaumen; mašo, pridigo, pravdni dan, vlak z.; z. koga, jemanben nicht mehr antreffen, C.

Digitized by Google

zamudijlv, iva, adj. 1) = zamuden, zeitraubenb, Z.; — 2) ber oft etwas versaumt,
saumselig, Mur.

zamudljivec, vca, m. ber Saumige, ber Saum-

felige, Fr.-C.

zamûdnik, m. 1) kdor je kaj zamudil: ob zamudnikovih troških, Levst. (Nauk); - 2) ber Rachzügler, Jan.(H.); - 3) bas Berzeichnis ber Berfaumniffe, Jan.(H.).

zamudnina, f. bie Gelbbuge für eine Berfaum.

nis, bie Gaumnisginfen, Cig.

zamújati, am, vb. impf. ad zamuditi; zu versăumen psiegen; božjo službo z., C

zamujavec, vca, m. ber Saumige, C. zamujāvščina, f. = zamudnina, C.

zamujenje, n. die Berabfaumung.

zamujeváti, ûjem, vb. impf. ad zamuditi, (-dovati) Ravn.-M.

zamúkati, kam, čem, vb. pf. zu muhen anfangen; aufmuhen: krava je zamukala.

zamúliti, im, vb. pf. zurunden: palico z. na koncu, Blc.-C.; -rokave z. (= zavihati), Z. zamúljiti, im, vb. pf. verschlämmen, verschliden, h. t.-Cig.(T.), Hal.-C.

zamûrec, rca, m. Cig., Jan., Vrt., pogl. za-

zamusati, am, vb. pf. mit Schning bebeden, beschmußen, Z.; zamusana baba, C.; zamusan in razdrapan, LjZv.; zamusana vas, SIN.-C.

zamůšnica, f. zamušnice so v planinskih kolibah skozi steno vsekane luknje namestu oken, Gor.-Zv.; skozi zamušnice se je kadilo iz kolibe, LiZv.

zanadejati se, jem (jam) se, vb. pf. Hoffnung schöpfen, Cig.; z. se česa, etwas erhoffen, M.,

Svet.(Rok.).

zanamec, mca, m. unfer Rachtomme, zanamci, unsere Nachkommen, Mur., Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk.

zanamstvo, n. unfere Nachtommenichaft, Cig., Jan., Cig.(T.), Vrtov.(Km. k.), nk.

zanâmščina, f. = zanamstvo, Mur.

zanaprêj, adv. = za naprej, fünftighin.

zanasanje, n. 1) das Bertragen, bas Berschleppen, Jan. (H.); — 2) Die Schonung, Mur. Dalm.; — 3) Die zuversichtliche Ermartung, bas zuversichtliche Bertrauen, Mur., Cig., C.; z. komu podreti, Jap. - C.; z. na druge ljudi.

zanāšati, am, vb. impf. ad zanesti; 1) vertragen; veter zanaša listje, Cig.; verschlagen: vihar ladje zanaša, Cig.; pijanca zanaša, ber Betruntene taumelt hin und her, Gor.; mene je zdaj sem zdaj tje zanašalo, Zv.; - hinreißen, h. t.-Cig.(T.); - 2) hineintragen: z. vero med ljudi in v domove, Ravn.- Valj. (Rad); — 3) z. komu, Nachsicht haben mit jemandem, ihn schonen, Mur., Cig., Jan., Dalm.; — 4) z. se, sich verlassen, bauen, rechnen; z. se na koga, na kaj; (z. se v ljudi, Ravn.).

zanāšavec, vca, m. ber Nachsicht hat, Mur. zanasba, f. bie Schonung, Jan.

zanaševáti se, ûjem se, vb. impf. = zanašati se, sich verlassen, Met.

zanašljiv, íva, adj. 1) nachsichtig, Mur.; — 2) = zanesljiv, zuverlässig, verlasslich, Mur., Cig.; - 3) vermeffentlich, Mur., vzhSt. - C. zánčica, f. dem. zanka; 1) eine fleine Schlinge;

— 2) das Auge im Lipensaden, Cig. zander, dera, m. bas Belüsten, ogr.-C.

zanderati se, am se, vb. impf. ben Luften nachgeben, ogr.-C.

zanderéti se, i se, vb. impf. zanderi se mi, es gelüstet mich, ogr.-C.; - zanderec, gierig, wollüstig, ogr.-C.

zandîrati, am, vb. impf. (nam. zanirati, unter-

tauchen ?), Mik. (Et.).

zanemara, f. bie Bernachlässigung, Jan., DZ., Nov.-C.

zanemáren, rna, adj. nachläffig, Jan., Slom.-C. zanemariti, marim, vb. pf. außeracht laffen, vernachlässigen; z. otroka, polje; z. se, sich vernachläffigen.

zanemárjanje, n. bas Bernachlässigen.

zanemárjati, am, vb. impf. ad zanemariti; vernachlässigen.

zanomárjavec, vca, m. ber Bernachlässiger,

zanemārjenec, nca, m. ber Bernachlässigte, Jan.(H.).

zanemārjenik, m. = zanemarjenec, Jan.(H.). zanemárjenje, n. bie Bernachlässigung.

zaneméti, im, vb. pf. ftumm werden, die Sprache verlieren, Guts.-Cig., C., ogr.-Mik.; - fterben,

zanemiti se, im se, vb. pf. eig. verstummen: bas Bewufstfein verlieren: komaj sem bila tri dni v vročinski bolezni, že sem se bila zanemila, BlKr., UčT.

zanêsek, ska, m. der Fötus, C.

zanésen, sna, adj. = zanesljiv, Jan.(H.).

zanesénec, nca, m. der Schwärmer, Cig.(T.); -- hs.

zanesénje, n. das Bertrauen, Dalm.; ti si moje z., Trub.

zanesljiv, íva, adj. 1) nachfichtig, Jarn.; langmuthig, Cig.; — 2) verlässlich, zuverlässig; z. služabnik, zanesljivo poročilo.

zanesljívost, f. 1) die Rachsichtigkeit. Jarn.; — 2) die Berlässlichkeit, die Zuverlässigkeit. zanésti, nésem, vb. pf. 1) an einen ungehörigen Ort tragen, vertragen, verschleppen; kavke rade denar zaneso, Cig.; otroka z., ein Rind aussetten, Cig.; - verschlagen: ladjo kam z., Cig., Jan.; - bolezen z. kam, eine Rrantheit irgendwohin verschleppen; z. se, verschleppt werden, Cig.; - hinreißen, Cig. (T.); jeza me je zanesla, Cig.; - 2) hintragen: z kaj kam; zanesi pisma na pošto! – 3) z. komu, jemandem verzeihen, ihn verschonen; zanesite eden druzemu v ljubezni! Dalm.; z. komu kaj, jemandem etwas nach: sehen, Slom. - C.; — 4) z. se, sich verlaffen; z. se na koga, na kaj; z. se v kaj: Zanesti se v naglost ne moreva svojo, Levst. (Zb. sp.); — z. se česa, auf etwas rechnen, etwas erwarten, Dalm.; druščina, kolikršne se nista zanesla, Ravn.

zaneta, f. am Pfluge bas burch ben Bolgen gestedte Gifen, ber Riegel, Cig.; - prim. zanetati.

zanętati, am, vb. pf. = zakovati, vernieten; po nem.

zanéti, zanámem, vb. pf. entzünden, Ben.-Kl., Rez.-C.

zanetiti, im, vb. pf. 1) Feuer anmachen, einheizen; ogenj z.; v peči z.; — 2) z. kruh, bas Brot im Badofen fich braun farben laffen. v7hSt.-C.; kruh se je zanetil, (ist braun geworden), vzh.St.

zanevideti, vidim, vb. impf. = težko videti, scheel ansehen: z. koga, Svet.(Rok.), Idrija. zaníčati, níčam, vb. pf. = uničiti, Z., Danj.

(Posv. p.).

zaničava, f. die Schmähung, Blc.-C.

zaničávanje, n. = zaničevanje, Volk.-C. zaničávati, am, vb. impf. = zaničevati, Jan. zanîček, čka, m. 1) die Berachtung, C.; — 2) das Berworfene, Ravn.-C.

zaničen, čna, adj. nichtsnut, C.; — nichtig, Cig. zaničeváten, ina, adj. verachtenb, geringichatig, verachtlich, Cig., Jan.

zanicovanje, n. bie Berachtung, bie Geringschäbung.

zaničeváti, ûjem, vb. impf. verachten, geringjájásen; ne zaničuj reveža! kdor druge zaničuje, prazno glavo oznanjuje.

zaničevávec, vca, m. der Berächter; z. božjih

zapovedi.

zaničevávka, f. bie Berächterin.

zaničljiv, íva, adj. 1) geringschätig; zaničljivo koga pogledati, jemandem einen verächtlichen Blick zuwerfen; — hoffartig: niso nie zanieljivi in visoki, LjZv.; — 2) verachtungs: murbig, Cig.; nichtsmurbig, Mur.

zanîčnež, m. ber Nichtswürdige, C.

zanihati, ham, vb. pf. in schwingende Bemegung versegen, Zora; z. se, zu schwingen anfangen, Cig.

zanîk, m. die Regation, Cig. (T.).

zanikálen, lna, adj. = nikalen, Jan., nk. zanikanje, n. die Berneinung, Jan., nk.

zanîkaren, rna, adj. nichtsnuhig, lieberlich; z. človek; zanikarno življenje; — schlecht: zanikarna jed, eine ichlechte Speife.

zanîkarnež, m. ein nichtenutiger, lieberlicher Mensch.

zanîkarnica, f. ein nichtenutiges, lieberliches Beib.

zanîkarnik, m. ein nichtenutiger, lieberlicher Menich.

zanîkarnjak, m. = zanikarnik, Danj.-M. zanikarnost, f. die Nichtsnutigkeit, die Lieberlichteit.

zanikati, kam, cem, vb. pf. in Abrebe ftellen, verneinen, negieren, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.

zanikava, f. die Regation, Jan.

zanikávati, am, vb. impf. = zanikovati, nk. zanikováti, ûjem, vb. impf. ad zanikati; perneinen, Jan., nk.

zanîmanje, n. bas Interesse, Cig.(T.), nk. zanîmati, am, vb. impf. 1) intereffieren, Jan., C., nk.; to me zanima, nk.; (zanimljem, Levst. [Zb. sp.]); — 2) z. se za kaj, sich um etwas intereffieren, nk.

zanimiv, iva, adj. interessant, Jan., nk. zanimivost, f. die Interessantheit, Jan., nk. zanîmljaj, m. das Interesse, Cig. (T.).

zanimljiv, íva, adj. - zanimiv, Jan., Cig. (T.), nk.

zanimljívost, f. = zanimivost, Jan., C., nk.; svet zanj ni imel mnogo zanimljivosti, Jurč. zaništrováti, ûjem, vb. impf. = zaničevati, Mik.

zânj, = za-nj, za njega.

zanjîmec, mca, m. fein Rachfolger, Naprej-C. zanjúšiti, im, vb. pf. = zavohati, eríchnüffeln,

zánka, f. bie Schlinge; zanke nastaviti pticem; zanko narediti, beim Berbinden eine Schlinge, Masche, (nicht einen Knoten, vozel), machen: z zankami povezovati šopek cvetlic, Npes.-K.; - iz: zamka, Mik.(Et.).

zánkati, am, vb. impf. Schlingen machen, schlingen, Mur., nk.; ineinander ichlingen, ber-

schlingen, V.-Cig.

zanočíti se, sm se, vb. pf. sich in die Nacht hinein verspäten, Cig., Jan., C., Rib. - M., Polj., Kras-Erj. (Torb.); — zanoči se, eš wird Nacht, Vrt.; zanočilo se mi je, ich habe mich in die Racht hinein verspätet, Z.

zanôhtati se, a se, vb. pf. zanohtalo se mi je - v prste me tako zebe, da se bolečina (nekako kljuvanje) čuti za nohti; v palec bom ozebel: uže se mi je zanohtalo, Jurč.; — (= zanohtalo me je, $j\nu zh\tilde{S}t$.).

zanohten, tna, adj. hinter bem Ragel befinb-

lich. Jan.

zanohtiti se, nôhti se, vb. pf. 1) zanohti se mi, = zanohta se mi, C.; - (fig.) z. se komu, unter die Rafe rauchen, verbrießen: gotovo se mu je že spet nekaj zanohtilo, C.; — 2) zanohti se mi, ich befomme hinter einem Finger- ober Bebennagel ein Gefcwur, Jan. (H.).

zanôhtnica, f. 1) vsaka bolečina za nohtom, tudi od mraza, BlKr.-M.; pos. bas Nagelgeschwür (kadar se za nohtom ognoji), Cig., Jan., C., Štrek., Dol., Notr.; zánohtnica, Št., BlKr.; - 2) die Nagelwurzel, ber Nietnagel, Habd.-Mik., Mur.; z. se naredi, če se jame koža ob nohtu luščiti in nazaj vihati, Notr.

zanohtováti se, ûje se, vb. impf. ad zanohtati se; tudi: zanôhtovati se: hud mraz je bil, zanohtovalo se nam je, Jurč.

zanorati se, am se, vb. pf. sich vertölpeln, sich

vergeffen, C. zanoravati, am, vb. impf. zum Narren halten, vzh Št.- Vest.

zanorcevati, ujem, vb. pf. burch Scherzen, Boffentreiben verlieren, verfpaffen : z. cas, Cig.

zanoriti, im, vb. pf. bethören, Glas. zands, nosa, m. 1) bie Ginichleppung (einer Rrantheit), DZ.; - 2) bie Begeisterung, bie Efftase, h. t.-Cig.(T.); prvi z., Erj.(1zb. sp.);

— 3) = zanosek, der Embryo, C.

zanosek, ska, m. der Embryo, C.

zanosît, adj. hinreißenb, h. t.-Cig.(T.).

zanósiti, nósim, vb. pf. 1) vertragen, verschleppen, Cig., Jan., M.; — 2) schwanger werden, empfangen; zanosila je, Jan., LjZv., Npes.-Vraz, Dol.-Levst.(M.), Fr.-C., ogr.-C., jvzh-St.; zanošen sad, die empfangene Leibesfrucht, ogr.-C.; — 3) — ponositi: zanošena obleka, abgetragene Rleidung, Jurč.

zanosénje, n. die Empfängnis des Beibes, C. zánovet, m. der Geifilee (cytisus), Z.; — der Bohnenbaum (cytisus laburnum), Levst.

(Rok.); — hs.

zanožína, f. eine weit zwischen Bergen hineinreichende Bucht, Cig.; der Fjord, Jan., Cig. (T.), Jes.; — das Hasenden, Cig., DZ.

zanožínast, adj. buchtig, DZ.

zanôžjo, n. der Meerbusen, die Bucht, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), Jes., C.; — stsl.

zanožnina, f. = zanožina, Škrinj.

zaobět, béta, m. = zaroka, die Berlobung, C. zaoblačíti se, í se, vb. pf. sich mit Bossen bebeden: nebo se je zaoblačilo, C.

zaobliciti, ličim, vb. pf. = zagledati, bemerten, C., Z.

zasbliti, im, vb. pf. zurunden, abrunden, Z. zaobljüba, f. die Berheißung, Jarn.; — das Gelöbnis, das Gelübbe, Jan.

zaobljúben, bna, adj. Botiv-, Jan.(H.).
zaobljúbiti, im, vb. pf. geloben; zaobljubljen praznik, t. j. praznik, kateri se praznuje vsled kake storjene obljube; — mati zaobljubi kam (na kako božjo pot) otroka, t. j. obljubo stori, da ga bo tja nesla ali z njim šla; z se,

bav. sich verloben (v istem pomenu).
zaobogateti, im, vb. pf. = obogateti, Jurc.
zaobracaj, m. bie Benbung, die Schwenfung,
C., SIN.

sich durch ein Gelnibbe verpflichten; - prim.

zaobrāslek, sleka (selka), m. (zool.) bie Narbe (discus proliger), Cig. (T.).

zaobrégniti se, régnem se, vb. pf. = obregniti se, unwillig, grob auffdreien, C.

zaobrestiti, im, vb. pf. verzinfen, C.

zaobrestováti, ûjem, vb. impf. verginsen, C. zaobrniti, nem, vb. pf. = obrniti, wenden, C.; (zabrniti se, Npes.-K.).

zaobstónj, adv. = zastonj, Meg., C., Krelj. zaobvárek, rka, m. bie Cautel, Jan.

zaôčen, čna, adj. Contumaz: zaočno obsoditi, contumazieren, Cig., Jan., DZ.; zaočna sodba, obsodba, daš Contumazurtheil, Cig., Jan., Levst. (Nauk), DZ.; zaočni postopek, daš Contumazverfahren, DZ.

zaodéti, dénem, vb. pf. verhüllen, verbeden, Slovan.

zaogláriti, arim, vb. pf. mit ber Rohlenbrennerei verthun, Cig.

zaognjíti, ím, vb. pf. 1) glühenb machen, C.;
 2) erglühen: kraj razora zaognji rdeča purpara, Zv.

zaohati, am, vb. pf. = zavohati, mittelft bes Geruches mahrnehmen, Z.

zaokliniti, klînim, vb. pf. verbolzen, DZ. zaokréniti, krénem, vb. pf. abbiegen, eine andere Richtung nehmen, SlN.; — z. oči, den Blid wegwenden, Vest.

zaokrèt, kréta, m. die Schwenfung, Cig. (T.). zaokrogliti, im, vb. pf. abrunden (stil.), Cig.

zaokróżenje, n. die Abrundung: z. żupanij, SIN.

zaokroženost, f. die Abrundung: prevelika zaokroženost (die zu große Krümmung) roženice, Žnid.

zaokroževáti, ûjem, vb. impf. ad zaokrožiti; abrunden, arrondieren, DZkr., nk.

zaokróžiti, im, vb. pf. abrunden, Cig. (T.), Žnid.; leča je zadaj bolj zaokrožena (getrummt) nego spredaj, Žnid.; arrondieren, nk. zaoláriti, ârim, vb. pf. mit dem Bierbrauen verthun, Cig.

zaoliti, im, vb. pf. fest einschlagen (z. B. einen Biebl) vzh St. - prim olih

Pfahl), vzh.St.; - prim. olih. zaonêgati, am, vb. pf. etwas, was man nicht nennen kann oder will, beginnen, Z.

zaopàs, pása, m. bie Einfassung, ogr.- Valj. (Rad).

zaora, f. nav. pl. zaore - vratje, die Anwand eines Aders, ber Aderrain, C.

zaoráti, orâm, órjem, vb. pf. 1) burch das Bslügen verdeden, einadern, unteradern, Cig.; gnoj z., Cig.; burch Bslügen aussüüen, zue pslügen: jamič z., Cig.; — z. mejo, den Rand des Aders abpslügen, Cig.; — 2) beim Adern hineingerathen: z. v tujo njivo; — (fig.) auf einen Adweg gerathen, Jan.; — z. jo: tako daleč smo jo zaorali! Levst. (Zb. sp.); — 3) zu adern ansangen: z. njivo, Cig.; — (fig.) le pridi! zaorala dova, da doš čutil (— tepen doš), jvzhŠt.; — 4) veradern: z. čas, Cig.

zaoravati, am, vb. impf. ad zaorati, Cig. zaorglati, am, vb. pf. auf ber Orgel zu spielen anfangen; (ein Stud) auf ber Orgel auf- spielen.

zaôsek, ska, m. = zaosnik, St.-Cig.

zaosník, m. = klin, ki zatiče kolo, ber Rabnagel, ("zasník") Podkrnci-Erj. (Torb.).

zaostājanje, n. das Zurūdbleiben.

zaostājati, jam, jem, vb. impf. zurūdbleiben; z. za kom.

zaostājavec, vca, m. ber Nachzügler, Jan., Bes. zaostalina, f. ber Rüdstand, Let.; zaostalino plačati, Nov.

zaostânek, nka, m. ber Mildftunb, Jan., Cig. (T.), nk.

zaostáti, stânem, vb. pf. zurüdbleiben; z. v rasti, Cig.; — im Müdftand bleiben; zaostal, rüdftändig, Jan., nk.

zaostāva, f. das Zurūdbleiben, C.

zaostáviti, stavim, vb. pf. zurudiassen, Jan. (H.); — prim. ostaviti.

zaostávščina, f. = ostalina, ber Berlass, Jan. zaostónj, adv. = zastonj, C.

zaostríti, ím. vb. pf. zufcharfen, zulpigen; zaostren biti na koncu, pig zulaufen, Cig., DZ. zaošíliti se, im se, vb. pf. spisig werben: (min.) sich austeilen, Cig.(T.); zaošiljen, spis, Cig.(T.).

zaotoriti, im, vb. pf. die Fassdauben mit ber Rimme versehen, kimmen, Cig.

zaozláti, âm, vb. pf. = zavozlati, C.

zaoževáti, sijem, vb. impf. ad zaožiti, Jan.(H.). zaožiti, szim, vb. pf. = zožiti, verengen, Cig. (T.).

zapáčiti so, im se, vb. pf. eine Grimaffe

schneiden: z. se grdo, LjZv.

zapåd, páda, m. 1) der Untergang (der himmelsförper), Jan., nk.; — der Westen, Jan., nk.; (po drugih slov. jez.); — 2) der Berfall (3. B. eines Bechsels), Cig., C.; — (= Berlust), C.; z. zavarščine, der Cautionsverfall, Cig.; — 3) das Fallthürsein in den Schlössern, Cig.

zapádati, pådam, vb. impf. ad zapasti; 1) 311fallen: pokrov, kljuka zapada, Cig.; — 2)

verfallen, M.

zapadec, dca, m. 1) ber Einfallhafen (z. B. in Uhren), V.-Cig.; — 2) kar kdo zapade, die Strafe, Dict.

zapadek, dka, m. 1) das Contingent, Cig. (T.), DZ.; — 2) die Strafe, C.

zapáden, dna, adj. 1) = zahoden, weftlich, Jan., nk.; (prim. zapad 1)); - 2) gug.: zapádni most, bie gugbrüde, Pot.-Cig.; zapadna mreža, bas gugnes, V.-Cig.; -2) gerfülls: zapadni rok, bie gulfrift, Cig., Jan., DZ., nk.; - 4) z. sneg, t. j. sneg, ki obleži, Kr.

zapádenec, nca, m. = gost, droban, suh sneg,

ki ne izgine tako hitro, jvzh.St.

zapadišče, n. = zahodišče, ber Abendpunkt, Cig. (T.). zapadka, f. 1) ber Bogelschlag, (banut Bögel

zapadka, f. 1) der Bogeliching, (dannt Bogel zu sangen), Cig., Jan., M.; — 2) der Fallhalen in einem Schlosz, Dol.; — 3) zena je na zapadki (= blizu poroda), Dol.

zapadlína, f. = zapadlo blago, bas Berfallsgut, Cig.

zapadljiv, íva, adj. kar lahko zapade, confiscabel, Cig.

zapadlost, f. das Berfallenfein, die Berfallenheit, Cig.

zapâdnica, f. 1) ber Thorriegel, Guts.; —
2) bie Falle, Cig.

zapādnik, m. 1) = zahodni veter, Zora; — 2) ber Klinkenhaken, in welchen bas Enbe ber Klinke fällt, Cig.; — 3) bie Luftkappe vor ber Öffnung bes Blasebalges, die Sperrklappe, Cig.; — 4) ein größerer, auf dem Geleise eines Gebirgsweges liegender Stein, Dol.; — 5) = zapaden sneg, Dol.

zapádniti, pådnem, vb. pf. = zapasti, C. zapadnják, m. 1) = zahodni veter, Cig.(T.);

- 2) ber Westeuropäer, C.; ber Anhänger

westeuropäischer Anschauungen, SIN. zapadnjästvo, n. westeuropäische Anschauungen, SIN.

zapah, páha, m. ber Riegel, Cig., Jan., M., DZ., St., nk.; z. zariniti, zuriegeln, Cig.; zapahi odletijo, Preš.

zapaha, f. ber hölzerne Thurriegel, M.

1. zapáhniti, pahnem, vb. pf. zu fachen ober zu blafen anfangen, Habd .- Mik.

2. zapáhniti, nem, vb. pf. = zapehniti. zapáhnjenje, n. 1) die Bollstopfung; - 2) die

Berriegelung, Cig.

zapajanje, n. das Berauschen, Mur.

zapājati, am, vb. impf. ad zapojiti; berauschen, Mur.; z. se, sich betrinten, C.

zapatenik, m. ber Beigefinger, C. zapatenjak, m. = zapatenik, Cig.

zapálen, lna, adj. Bünde: Cig.; zapálna tvarina, ber Bündstoff, Cig. (T.); zapalno steklo, bas Brennglas, Cig. (T.).

zapalisco, n. ber Berbrennungspuntt, h. t.Cig. (T.).

1. zapáliti, im, vb. pf. = zažgati, versengen, verbrennen; obleko, lase si z.; — brennen machen, anzünden; hišo komu z.; pipo si z.; — lodbrennen, Jan.; z. top, Cig.; z. se, Feuer sangen, sich entzünden, Cig.; — start einheizen, Mur.

2. zapaliti, im, vb pf. mit Schlamm überziehen :

voda je travnike zapalila, Cig., C.

zapáljati, am, vb. impf. ad 1. zapaliti, M. zapaljeváti, ûjem, vb. impf. ad 1. zapaliti, Jan. zapaljiv, íva, adj. entzündbar, Jan.(H.).

zapámetiti, im, vb. pf. dem Gedächtniffe einprägen, im Gedächtniffe bewahren, Mur., Jan., jvzh.St., C.; z. si, sich merten, Z.

zapámetovati, ujem, vb. impf. aufmerten, C. zapámtiti, im, vb. pf. = zapametiti: z. si kaj, Jan., Cig.(T.); — hs.

zapar, m. bas Bertochwaffer für Fäffer, C.

zapāra, f. 1) die Betbrühung, Cig.; — 2) das Bertochwasser für Fässer, C.; — 3) schwüle Luft, Kr.-Valj.(Rad).

zapârica, f. 1) neka bolezen na parkljih pri goveji živini, Notr.; — 2) = soparica, C.;
— jed se (v zaprti posodi) v zaparici (im Dunst) meči, Vod.(Izb. sp.).

zapâričav, adj. = zaparičen, Notr.

zapâričen, čna, adj. za zaparico bolan: zaparična krava, Notr.

zapáriti, pârim, vb. pf. 1) ausbrühen, Cig.; sod z., Cig., M.; — mleko z., da se usiri, C.; — zaparjen, schamroth, Cig.; — 2) — s prevročim kropom popariti, verbrühen, Vod. (Izb. sp.).

zapárjati, am, vb. impf. ad zapariti; ausbrühen, sode z., Cig.

zapásati, pašem, vb. pf. mit einem Streifen versehen: brodovi nad vodo rdeče zapasani (mit einem rothen Streif bezeichnet), LjZv.

zapásti, pádem, vb. pf. 1) hinter etwas fallen:
z. za zid, Cig.; = zaiti, untergehen, Z.; einfallen, einichnappen, einipringen, V.-Cig.;
kljuka je zapadla, Cig.; pokrov je zapadel,
ber Declei ift zugefallen, Cig.; - 2) fallen
(vom Schnee); sneg je zapadel štiri črevlje
na debelo, eš ist ein 4 f. tiefer Schnee gefallen,
Levst.(Zb. sp.); - z kaj, koga, verichneien,
zuschneien; sneg je vse zapadel; V cvetju
jo (rozo) zapadejo snegovi, Preš.; - 3) verfallen, Cig., Jan.; moja zastava je zapadla,

zapečénje, n. die hartleibigfeit, Cig., C.

moje blago je zapadlo, Cig.; državni denarnici z., bem Fiscus verfallen, Cig.; zapadel, verfallen: zapadla varščina, zapadlo blago, Cig.; - z. kazni, in Strafe verfallen, Cig.; - 4) straffällig werden, Svet. (Rok.); — ver= mirten; z. glavo, Dict., Cig.; život z., Krelj; svojo dušo s smrtnim grehom z., C.; z. pravdo, Trub.; vse svoje bodo zapadli, Vod. (Nov.); gorskemu gospodu tri marke z., Rec.; srebrnike pri stavi z., Zora; - ein Ubel als eine Strafe auf fich laben, verschulben, verbienen; z. peklenski ogenj, sodbo, Krelj; nesem zapadel ništer (nič), Krelj.

zapásti, pásem, vb. pf. 1) erspähen, gewahr werben, Jan.; - 2) verweiben (= auf ber Beide verlieren): ovco z., Cig.; z. konja, vzhSt.-Valj.(Vest.); - sreco z. (verscherzen), Cig.; - 3) beim Futtern (Beiben) verberben, überfüttern, verfüttern, Cig., Jan.; zapasena zalega, die Faulbrut (ber Bienen), Cig.; zapasen, mit überfülltem Magen, Vrtov.(Km. k.); — ta jed človeka hitro zapase, bieje Speise ist geil (clovek ne more od nje mnogo jesti), Kras-Erj. (Torb); -z. se, burch zu viel Speise oder eine schlechte Speise sich den Magen verberben, Cig., Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); z. se z jabolki, Cig.; - 4) z. se, sich bermehren (von Thieren): pred nekaj leti v naši vodi uže ni bilo rakov, a zdaj so se spet zapasli, Notr.

zapazba, f. bie Bahrnehmung, Jan. zapazek, zka, m. die Bahrnehmung, C., Z. zapázen, zna, adj. bemerfbar: vpliv je malo zapazen, Let.

zapazîtev, tve, f. die Bahrnehmung. C. zapáziti, pazim, vb. pf. bemerten, mahrnehmen, gewahr werben, Mur., Cig., Jan., nk. zapazljiv, íva, adj. = zapazen, Jan.

zapazováti, ûjem, vb. impf. ad zapaziti, Cig., Jan., nk.; pogl. 2. zapaževati.

zapaž, m. die Berichalung, die Bretterwand, Cig. zapážati, am, vb. impf. ad zapaziti, nk.

1. zapaževáti, ûjem, vb. impf. ad zapažiti.

2. zapaževáti, ûjem, vb.impf ad zapaziti, Z., DSv. zapážiti, pažim, vb. pf. verschalen, mit Brettern verschlagen; - verstopfen, Cig., M.; = zatlačiti, n. pr. s slamo, Kr.

zapažnik, m. ber Sparren, ber bon ber Ede (3. B. eines Walmbaches) nach oben geht, ber Lehnsparren, V.-Cig.

zápeč, f. = zapeček, ber Dfenmintel, Cig., C., Poli.

zapečáčenje, n. = zapečatba, Jan.(H.). zapecatba, f. bie Berfiegelung, bie Obfigna-

tion, Cig.

zapečátiti, atim, vb. pf. versiegeln; pismo z.; zapecacen, versiegelt, C., ogr.-Valj.(Rad); unter Siegel legen, Siegel anlegen; z. omare, sobo.

zapęcek, cka, m. ber Raum zwischen Banb und Dfen (gewöhnlich mit einem Gip), ber Ofenwintel; v zapeček sesti; stari mož kobaca na klop in še eno stopnjo više v zapeček, Jurč.; - tudi zápeček, Dol.; zapečèk, čkà, Gor.

zapečénost, f. die Hartleibigfeit, Jan. zapéči, péčem, vb. pf. 1) hineinbaden; - 2) ausbaden, hart baden; dobro zapečeno, gut ausgebaden; kup dobro zapečenih regelj, Erj. (17b. sp.); -- 3) hartleibig machen: ta jed me vselej zapeče (verstopft mich), Kras, Ip.-

Erj. (Torb.); živali se zapeče (wird hartleibig), St.; zapečen biti, hartleibig fein, teine Offnung haben, Cig., Jan.; (pos. o živali): žival je zapečena, Kras, Ip., Lašče-Erj. (Torb.); zapeceno blato, harte Excremente, Lasce-Levst. (M.); - 4) beim Baden, Braten verberben, verbaden, verbraten, Mur., Cig., Jan.; – 5) einen brennenden Schmerz verursachen; (fig.) to ga je v srce zapeklo, baš that ihm in der Seele weh, Mur.; besede moje so jih zapekle, LjZv.; ta strogost ga je zapekla in razzalila, LjZv.; — 6) z. v lica = zardeti, roth werben, Cig., Jan.; V lice zapekla sem, Vod. (Pes.); kako je v lice zapekla! Erj. (Izb. sp.).

zapęčje, n. = zapeček, Z.

zapęčka, f = zapeček, vzhŠt.-C.

zapęčkar, rja, m. ber Ofenhoder, Let.; - ber Spießbürger, C.

zapečnica, f. = zapeček, C.

zapečnik, m. 1) ber Ofenhoder, ber Barenhäuter, Jan.; — 2) = zapeček, C.

zapečnják, m. 1) ber Dfenhoder, Cig., Jan.; - ber Spießbürger, Jan.; — 2) = zapeček, C.

zapeh, m., C., pogl. zapah.

zapehainik, m. = zapah, ber Riegel, Gor. zapehniti, pahnem, vb. pf. 1) zustoßen, guriegeln: duri, vrata z., Cig., Jan., M., C.; 2) verstopfen, voll ftopfen, Cig., Jan.; z. si želodec, C., Z.; z. svinje z mastno krmo, da potlej malo jedo, Levst. (M.); — z. se, fich den Magen vollstopfen, Cig.; - zapehnilo se mi je, ich habe teinen Appetit mehr, Savinska dol.; - (burch Ragen) verftopfen, Jan.; rokavico z., Kor.-Cig.; nogavico z., Ravn. (Abc.)-Valj. (Rad).

zapehováti, ûjem, vb. impf. ad zapehniti, Cig. zapękanje, n. bie Sartleibigfeit, Cig. zapekariti, arim, vb. pf. mit ber Baderei ver-

thun, Cig. zapeka, f. 1) bas Berbrennen (beim Baden),

C.; - 2) die Berftopfung (des Leibes), Cig., 1. zapékati, pêkam, vb. impf. ad zapeči; 1) hin-

einbaden: srebrne novce z. v pogače, Let.; - 2) hartleibig machen, verstopfen, Kras, Ip .-Erj. (Torb.); zapekajo nekatere jedi život, Cig.; zapeka se mu, er ift hartleibig, Cig.; tudi; zapeka se po njem, zapeka se mu po črevih, Cig.

2. zapekáti, âm, vb. pf. zapekan moj cilj! zapekano! tako govori pri igri tisti, ki se oddali kam od svojega mesta, pa se s tem zavaruje, da to nima potem nobenih nasledkov za-nj, Ljub.; (menda nam. zapikán, Levst. /Rok. /; prim. "zapik" in srb. "pik!" ki se nekako enako rabi pri neki otročji igri); — z. kaj, etwas vermachen, verstopfen, verwahren, Dol.; (nav. zapkati).

zapeketáti, etâm, éčem, vb. pf. zu galoppieren anfangen, Z.

zapektáti, âm, vb. pf. = zapeketati: Do Save konjče zapektal, Npes.-K.

zapeljanje, n. die Berleitung, die Berführung. zapéljati, péljem, -peljáti, am, vb. pf. 1) fehlfahren, fehlführen, fehlseiten; z. se, fehlgehen: daleč se zapelješ, če tako misliš, Bas.; — verführen, verseiten; z. koga v greh; z. koga, da kaj stori; — 2) hinfahren, hinführen; zapelji nas v mesto; dvakrat z. gnoja na njivo, zwei Fuhren Dünger auf den Ader führen; — zapelji otroka domov! führe, geleite daß Kind nachhause!

zapeljav, áva, adj. = zapeljiv, Jsvkr.; zapeljavi svet, zapeljava dobrota, Kast.

zapeljava, f. die Berführung, Jan., C.

zapeljávanje, n. = zapeljevanje. zapeljávati, am, vb. impf. = zapeljevati.

zapeljavec, vca, m. == zapeljivec, Mur., Kast., Rog., ogr.-Valj. (Rad).

zapeljavski, adj. = verführerisch: z. duh, Dalm.

zapeljevânje, n. das Berführen, das Berleiten. zapeljeváti, üjem, vb. impf. ad zapeljati; 1) fehlführen; — 2) verführen.

zapeljiv, íva, adj. verführerifth; zapeljivi pogledi; zapeljivo govoriti.

zapeljivec, vca, m. ber Berführer.

zapeljîvka, f. die Berführerin.

zapeljivost, f. verführerifches Befen.

zapenčar, rja, m. ber Heftelmacher, Cig.

zapenčati, am, vb. pf. zuhateln, verhateln, V.-

zapenekati, am, vb. pf. = zapeneati, Cig. zapenec, nca, m. die heftel, Cig., Jan., C., Rib. - Mik., DZ.; die Schnalle (an Kleidern u. bgl.), Cig., Jan., C.; — die Schließe an Büchern, V.-Cig.

zapeniti, penim, vb. pf. 1) mit Schaum bebeden, beschäumen, Cig.; — 2) z. se, aufichaumen Cig.

schäumen, Cig. zapęnja, f. die Heftel, Valj. (Rad); die Klammer, Mur., Mik.

zapenjaca, f. die Klammer, Mur., Cig., Mik.; die Spange, um Kleiber zusammenzuhesten, Cig.;
— die Gürtelschließe, Cig.; — zavornica, die Sperrkette, die Hemmette (am Bagen), Mur.-Cig., Jan.

zapenjalo, n. bas hemmeisen, Cig.

zapenjanik, m. ber Sperrfegel an Raberwerten, ein Rab bamit zu sperren, (zapenjenik) V.-

zapênjati, am, vb. impf. ad zapeti (pnem); zuhefteln, zulnöpfen, zuschnallen; obleko, remen, pas si z.

zapenka, f. bie Heftel, Z.; ber haten an Kleibungsftuden, Cig.; bie Schließe, Cig. zapentlja, f. bie heftel, M.; bie Schnalle (an

zapentlja, f. die Heftel, M.; die Schnalle (an Kleidern u. bgl.), (zapenklja) Cig., Ravn.

zapentljar, rja, m. ber Schnallenmacher, (zapenkljar) Cig., Ravn. (Abc.).

zapentljáti, âm, vb. pf. zuheftein, zuhöfein, Jan.; (zapenkljati) Cig., Jan., M.; — pogl. zapetljati.

zaper, pera, m. ber Riegel, C.

zapęra, f. i) bie Einsperrung, ber Arrest, C.; v zapero dejati, verhaften, Vod. (Izb. sp.); — 2) das Gesperr, Mur.; die Sperre, C.; das Schloss, C.

zapęrati, pęrjem, vb. impf. ad zapreti, Mur.,

C., Dol., Mik., Krelj.

zapęrek, rka, m. der Miegel, C.; — vodni z., bie Schleuse, C.; — to, za kar se vrata potegnejo, da se zapro, Svet. (Rok.).

zaperéti, im, vb. pf. vermodern, M.; — ver-

butten (v. Pflanzen), Cig.

zaperica, f. 1) die Sperre, der Arrest, Cig.;
— das Gesängnis, Jan.; — 2) übhpt. eine Borrichtung zum Schließen, Kr.; — das Schlofs, C.; — die Charnier, Cig.; — 3) ein verschließbarer Behälter, C.; z. B. ein Kasten, M.; imam svojo zaperico, Svet. (Rok.), Gor.;
— das verschließbare Gehäuse, Jan., DZ.

zaperičen, čna, adj. verschließbar: zaperično

sito, bas Dedelfieb, V .- Cig.

zaperiti, im, vb. pf. (fig.) einpragen: z. komu nauk, ogr.-C.; einflößen, ogr.-C.

zaperka, f. die Sperre, Jan.; — der Riegel, C. zapernica, f. = zapornica, die Schleuse, Jan., C.; — die Charnier, Cig.

zapernik, m. = zapornik, bie Schleusenfallthur, C.

zapęsmáriti, arim, vb. pf. verbichten: z. čas, Cig. zapęst, f. = zapestje, Cig., C.

zapęstek, tka, m. zapestki, die Manschetten, Jan.(H.).

zapesten, stna, adj. kar je za pestjo: roke v zapestni zgibi vzdigati, spuščati, bie Hand beugen, bie Hand ftreden, Telov.; — zapestni člen, ber Handtnöchel, Cig., Jan.; zapestna kost, ein Gelentbein ber Handwurzel, Cig.

zapfstje, n. 1) bie Handwurzel, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Erj. (Som.); — 2) ber Handschund, Z.; das Armaelameide, Jan.

zapęstnica, f. 1) = zapestna kost (ber Handemurzelfnochen), Jan., Cig. (T.), Erj. (Som.);

— 2) bas Handgeschmeibe, bas Armband, Cig., Jan., M., C., DZ., nk.; uhani in zapestnice, Ravn.

zapęstnik, m. 1) = zapestnica 2), das Armband, Cig.; -2) = obrobek srajčnega rokava, der Handjaum, Cig.; - die Manschette, Jan. zapęščeniti, im, vb. pf. mit Sand anfüllen,

zapęsceniti, im, vb. pf. mit Sand anfullen, versanden, V.-Cig.; z. se, versanden (intr.), Jan.(H.).

zapetáč, m. ber Nachtreter, C., Nov., ZgD.;
— ber Anhänger (zaničlj.), Cig.

zapętek, tka, m. ber Stiefelabsah, Mur., Danj. (Posv. p.).

zapéti, pójem, vb. pf. 1) zu singen ansangen, austimmen; z. pesen; zapoj mi kaj! sing mir etwas vor! — austräßen (v. Hahre): petelin je trikrat zapel; — ertönen; zvon je zapel, struna je zapela; — 2) durch Singen um etwas fommen, versingen: z. kosilo, Cig.

- 862 ---

zapéti, pnèm, vb. pf. zuhefteln, gutuöpfen; srajco, suknjo, hlače si z.; z buciko z., aunadeln, Cig.; z verižico z., zutetteln, Cig.; remen si z., ben Riemen zuschnallen;-(fig.) nebo se zapne, ber himmel umwölft sich, nebo je zapeto (ist umwölft), C.; gora je od megel zapeta (in Bolten gehüllt), C.; s kljuko z., verhaten, Cig.; z. se, sich verhäteln, Cig.; hangen bleiben, Jan., Svet. (Rok.); za golenico sem se zapel ob tisto mejo, Jurč.; – (fig.) z. se za kaj, fich auf etwas caprigieren, es haben wollen, Cig.

zapetljaj, m. ber Anopf an einer Rleibung, Bes.; haljina z bakrenimi zapetljaji, SIN.

zapetliati, am, vb. pf. 1) mit einer Schleife, Schlinge, Masche zubinden, Cig.; — 2) mit Befteln zuschließen, zuhefteln, Cig., Jan., C.; auhateln, Cig.

1. zapetnica, f. bie Seftel, M.

2. zapetnica, f. bie Rachtreterin, bie Rachfolgerin (zaničlj.), Cig.

1. zapętnik, m. der Rnopf am Sembe (?), Cig.; – das Knopfloch, C.

2. zapetnik, m. 1) ber Rachtreter, bet Rachfolger (zanicli.), V.-Cig., Cig.(T.), Nov.; -2) bas Fersenleder am Schuh, C.; pl. za-petniki, die beiben Fersenlederstüde an einem Baar Schube, (zápetniki) jvzhŠt.; — ber Fersentheil bes Holzschubes, V.-Cig., C., Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

zapetnják, m. das Fersenleber, vzhSt.-C. zapetost, f. die Rugefnöpftheit (fig.): politična z., Nov.

zapetováti, ûjem, vb. impf. auf der Ferse nachfolgen: z. komu, V.-Cig.

zapev, peva, m. die Intonation, Cig. (T.). zapévati, am, vb. impf. ad zapéti, Cig.

zapháti, phâm, pšèm, vb. pf. 1) einstampfen, Z.; einrammeln, Jan.; - 2) guftopfen, bermachen; vsa okna dobro zaphati, Mur.; 3) verriegeln: duri z., C.; vsa vrata so zaklenili in zaphali, Ravn.

zaphávati, em, vb. impf. ad zaphati, Mur. zapicati, pîcam, vb. pf. = zapičiti: z. kol v zemljo. C.

zapîček, čka, m. ber Zufluchtsort (kraj, kamor se kdo zapikuje, zateka): kdor poleg svojega gozdiča v sosednjih gozdih drva seka, pa se, kadar ga ima kdo videti, v svojino umika, temu ta ni za drugo nego v zapiček, Ig(Dol.).

zapičiti, picim, vb. pf. (einen fpigigen Begenftand in etwas) hineinstoßen, (fo bafe er barin steden bleibt): z. kol v zemljo, Dict., C., Dol., jvzhSt.; cepin v les z., Gor.; — z. se v kaj, mit ber Spige in etwas bineinbringend steden bleiben: tako mu je nož v glavo zagnal, da se mu je zapičil v njo, Kr.-M.; šivanka se ji je v prst zapičila, jvzhSt.

zápih, píha, m. 1) = zamet, die Schneeverwehung, C., Savinska dol., SlGor.; -2) ber Binbftoß, Jan.

zapihati, ham, sem, vb. pf. 1) burch Blafen, Beben verbeden, zublasen, zuwehen, Cig.; - 2) zu blasen, zu weben anfangen, Cig., M. zapihljáti, am, vb. pf. fanft zu weben anfangen. zapihniti, pihnem, vb. pf. 1) burch einen Blafehauch verschließen, zublasen, Cig.; — 2) zu wehen anfangen: vetrc zapihne, Slom.-Jan. (Slovn.).

zapijančevati, ujem, vb. pf. burch Trinigelage verthun, verzechen, Mur., Cig.

zapljánčiti, ančim, vb. pf. - zapijančevati, Mur.

zapíjati, am, vb. impf. ad zapiti, Cig.; vertrinten: če zapijam, zapijam svoje, Jurč.

zapijávati, am, vb. impf. = zapijati, vzh-St.-C.

zapik, adv. z. sem = zap(e)kan sem (pri igri), Ig(Dol.).

zapíkniti, píknem, vb. pf. = zapičiti, C.; v zemljo zapiknjena sablja, Let.; meč se je v deblo zapiknil, Glas.

zapikováti, üjem, vb. impf. ad zapikniti, zapičiti, Z., Bes.; — (pren.) z. se kam = zatekati se kam, feine Ruflucht nehmen, Ig

zapílikati, am, vb. pf. = zapilkati, Cig. 1. zapiliti, pilim, vb. pf. 1) einfeilen, Cig.; - z. se v koga, sich in jemanden verbeißen, SIN.; 2) anfeilen, anfangen zu feilen, Cig.;

3) durch Feilen verberben, verfeilen, Cig. 2. zapiliti, im, vb. pf. ver-, zuspunden, Cig., Vest., jvzh.Št.; — prim. pilka.

zapilkati, am, vb. pf. zuspunden, Cig.

zapîna, f. bie Rlammer, C. zapináča, f. die Schnalle, C.; - bie Rlam-

zapinainica, f. bie Schließe, C.

zapînati, am, vb. impf. = zapenjati, nk. zapînjati, am, vb. impf. = zapenjati, Mur., Cig., Jan., vzhSt.

zapînka, f. die Buchschließe, C.

zapípati, pîpam, pljem, vb. pf. = upipati: zapipan 🖚 umazan po obrazu, zapipan otrok, Dol.

zapîpek, pka, m. = pipa, ber Hahn am Faffe, Jan., Pot.-M.

zapir, pira, m. = zaper, bas Gesperre, C.; ber Sperriegel, Jarn

zapîra, f. 1) bas Berichließen, bas Beriperren, Cig., Jan.; - ber Berichlufs, die Sperre, Cig., Jan., DZ.; uradna z., amtlicher Berschlufs, DZ.; - bie Haft, Cig.; - bie Claufur, Cig.; - 2) ein Bebaltnis, bas fich verschließen lajšt: vse živo jih je bilo po kraljevem poslopju, po zapirah, po posteljah, Ravn.

zapiráč, m. 1) človek, ki kaj zapira: ber Berschließer, Cig.; — 2) das Sperrad, Jan.(H.). zapiráča, f. die Sperrklinke, Jan. (H.).

zapiralisce, n. bas Detentionshaus, bas Arrefthaus, Cig., C.

zapirâinica, f. 1) bas Arrestlocal, Cig., DZ.; – 2) bie Wassersperrvorrichtung bei den Sägemühlen, Notr.

zapiratnik, m. bie Rlinte an der Gagemuble, V.-Cig.

zapiralo, n. Die Sperrvorrichtung, Cig., DZ., C.; na teh vratih je slabo z., Kras - Erj. (Torb.); zapirala, das Gesperre, Cig. (T.).

Digitized by GOOGLE

zapîranje, n. 1) bas Zusperren; — 2) bas Einsperren; — 3) z. vode, die Harnstrenge,

zapīrati, am, vb. impf. ad zapreti; 1) zus schließen; z. okna, vrata; z. se, sich schließen: vrata se ne zapirajo dobro (schließt nicht gut an); pot z., ben Beg versperren; pogled v zgornjo dolino z., LjZv.; — verstopsen: nekatere jedi život zapirajo, Cig.; z. kot, einen Binkel einschließen (math.), Cig.(T.);—2) einsperren; tatove z.; — 3) voda se mu zapira, er hat die Bassersperre.

zapîravec, vca, m. i) ber Schließer, Cig., Jan.; — 2) ber Arrestierenbe, Cig.

zapîravka, f. 1) bie Schließerin, Cig.; -2) bie Bagensperre, bie hemmtette, C.

zapîrček, čka, m. dem. zapirek; - bie Einlass. flappe, Cig.

zapîrek, rka, m. = pšenično in menda sploh žitno zrno v luskini, Sv. Duh(pri Krškem)-Erj. (Torb.); ječmen ostaja v zapirku, geht nicht auf, versit, V.-Cig.

zapîrica, f. 1) ber Arrest, Cig.; — 2) s cimer se kaj zapira: der Reiber, der Rieges, Notr. :. zapiriti se, îrim se, vb. pf. mit Queden verwachsen: zapirjene njive, verquedte Ader, Cig.

2. zapíriti se, im se, vb. pf. erröthen, Boh.-

zapîrka, f. die Sperre, DZ.; - ber Riegel, Mur.-Cig.; - bie Buchschließe, C.

zapîrnica, f. bie Schleufe, Jan.

zapis, pisa, m. die Aussching, die Bormerkung, Cig., Jan.; übhpt. etwas Ausgeschriebenes, Valj. (Rad); — zapisi, Memoiren, Cig. (T.); — die protokollarische Ausnahme, Cig.; z. za mrlicem, die Todhallsaufnahme, Cig.; zapisi, die Protokolle, C.; — das Recept, Cig.; — die Einschreibung, die Einstragung, Cig., Jan.; — die Berschreibung, Cig., Jan.; kar ženin nevesti zapiše, die Widerlage des Bräutigams, (zápis) BlKr.; — das Legat im Testament, Valj. (Rad).

zapisanec, nca, m. ber Gingeschriebene, Cig.,

zapisanka, f. die Eingeschriebene, Jan.(H.). zapisatev, tve, f. die Aufzeichnung, Jan.

zapísati, šem, vb. pf. ausschen, zu Papier bringen; z. svoje ime; z. besede govornikove;—vormerten; z. si kaj;—einschen; z. kaj v knjigo, v račun, med stroške, v imenik; z. kaj komu na korist, v imetek, etwas jemandem gut schreiben, Cig.; v šolo koga z. dati; v vojake se z., sich anwerben sassen, Cig.; — z. kaj, etwas zu Prototoss nehmen, z. dati, zu Prototoss nehmen, z. dati, zu Prototos geben, Cig.; — verschreiben, schristich vermachen, segieren; hišo komu z.; z. se komu, sich einem verschreiben; hudiču se z.; — verschreiben, ordinieren: bolniku kako zdravilo z.

zapisātva, f. = zapisatev, C.

zapisávati, am, vb. impf. = zapisovati.

zapîsek, ska, m. bas Aufgeschriebene; die Anmerkung, die Rotiz, ber Bermerk, Cig., Jan.,

Cig.(T.), DZ., nk.; zapiski, Memoiren, Cig. (T.);—bas Eingeschriebene; bie Liste, bas Berzeichnis, bas Register, Cig., Jan., Valj.(Rad), nk.; — bas Recept, Mur., C.; bie Berschreibung, kajk.-Valj.(Rad).

zapisen, sna, adj. Bormertunge : zapisna knjižica, das Notizenbuch, LjZv.

zapiskati, skam, ščem, vb. pf. 1) auf einer Pfeife, Flöte u. bgl. zu spielen aufangen; etwas aufspielen; prime srebrno piscal in zapisce, Jurč.; — 2) durch Pfeisen verlieren, Cig.

zapîsnica, f. das Rotizbüchel, das Bormertbuch, DZ.

zapîsnik, m. 1) das Einschreibebuch, Jan.; — 2) das Prototoll, Cig., Jan., DZ., nk.; z. narediti, ein Prototoll ausnehmen, Cig.; = z. storiti, Levst.(Nauk); z. skleniti (schließen), Cig.; na z. povedati, zu Prototoll geben, DZ., Zv.; na z. zaslišati, zu Prototoll vernehmen, DZ.; vložni z., das Einreichungsprototoll, Jan., nk.

zapîsnikar, rja, m. ber Protofollsührer, nk. zapisnina, f. das Berschreibegeld, Cig.; — vpisnina, die Einschreibegebür, Jan.

zapîsniški, adj. prototollarifc, Jan.(H.).

zapisovatnik, m. die Matritel, Cig.

zapisovânje, n. das Aufschreiben, das Nieberschreiben; die Protokollsührung, Cig.; die Protokollierung, DZ.; — das Einschreiben.
zapisováti, üjem, vb. imps. ad zapisati; auf-

capisovati, ujem, vo. impi. aa zapisat; aufichreiben; Notizen machen; bas Protokoll führen, Cig.; — einschreiben, eintragen; — verichreiben.

zapisovavec, vca, m. der Ausschreiber; — der Schriftschrer, der Brotofollschrer, Cig., Jan., C., DZ.; — der Einschreiber, Cig., Jan.; — der Berschreiber, Cig.

zaplsovavka, f. bie Aufichreiberin; - bie Schriftführerin; bie Brotofollführerin, Jan.(H.); bie Ginichreiberin, Cig., Jan.

zapisovavščina, f. = zapisnina, vpisnina, bie Einschreibegebur, V.-Cig.

zapîš, m. das Ungewitter, C., (zápiš) ogr.-M., C. 1. zapítati, pîtam, vb. pf. burch Masten verberben, Mur., Cig.

2. zapítáti, pítám, vb. pf. eine Frage stellen, fragen, Cig., Jan., vzhŠt.; z. česa, nach etwas fragen, Zora.

zapîtek, tka, m. das Bechgeld, die Beche, Cig., Jan., C.; na zapitku dolžan diti, Tržaška ok.

zapíti, píjem, vb. pf. vertrinten, verzechen; z. ves svoj denar; z. na žganju, verjchnapjen, Cig.

zapitnina, f. das Bechgeld, die Beche, Cig., Jan., Svet. (Rok.), Burg. (Rok).

zapivariti, arim, vb. pf. beim Betrieb ber Bierbrauerei verlieren, Cig.

zapívati, am, vb. impf. ad zapiti.

zapkáti, âm, vb. pf. = zapekati, Z.

zapláčati, am, vb. pf. entschädigen, Z.; — zaplača se mi kaj, ich bringe etwas ein, C.

 zaplačeváti, ûjem, vb. impf. ad 1. zaplatiti; fliden, C. 2. zaplačeváti, ûjem, vb. impf. ad 2. zaplatiti, bezahlen, C.

zaplákati, kam, čem, vb. pf. 1) zu weinen ansangen; ausweinen; — 2) zaplakane oči, verweinte Augen, Cig., nk.

zaplakováti, üjem, vb. impf. wiederholt in Thränen ausbrechen: Konjič zahrzguje, Ljuba

zaplakuje, Npes.-Vraz.

zaplamenéti, im, vb. pf. aufflammen, Jan. (H.). zaplameniti, im, vb. pf. zu Flammen anfachen, Z.; — z. se, aufflammen, Z.; (fig.) sich entflammen, C.

zaplanec, nca, m. kdor za planino prebiva, C. zaplanînski, adj. transalpinifa, Cig., Jan.

zaplankati, am, vb. pf. verplanten; —po nem. zaplantati, am, vb. pf. vse je zaplantano (= zakleto), Slovan.

zaplapoláti, âm, vb. pf. auflobern, Jan.

zaplasiti, plasim, vb. pf. = oplasiti, Dol. zaplata, f. ber Flidlappen; zaplato prisiti, einen Fled auffeten; zaplato podloziti, einen Fled unterlegen; - ber leberne hinterlappen ber Bergleute, Frey. (Rok.).

záplatica, f. dem. zaplata; bas Flidlapphen. zaplatíčiti, îčim, vb. pf. = 1. zaplatiti, zakr-

pati, zufliden, Zora.
1. zaplatiti, im, vb. pf. verfliden, V.-Cig., C.,

Bes.

2. zaplatiti, im, vb. pf. bezahlen, C.

zaplatnáriti, arim, vb. pf. beim Leinwands handel verlieren, Cig., Polj.

zaplátovje, n. dad Flictwerf, Jan., Ravn.-M. zaplavíti, im, vb. pf. verschwemmen, Cig., Jan.; verschwen, Cig., Cr.); — zaplavljen, verschwommen (o barvah), Cig. (T.).

zaplávljati, am, vb. impf. ad zaplaviti, Jan. (H.).

zaplęcek, cka m. = prednji del živinske kože

(za pleči), Dol. zaplęčevanje, n. das Schmarogen (bei Schmau-

zaplecevanje, n. bas Schmarogen (bei Schmaufereien, bes. Hochzeiten), Mur., Gor.

zaplęčevati, ujem, vb. impf. bei Schmausereien (bes. Hodgeiten) zur Seite sauern, um etwaß zu erhaschen, schmarvhen, Guts. Cig., Mur., Gor.; (k plesu pri svatovščini) santje iz domače in sosednjih vasi pridejo zaplečevat, Gor.-Let.

zaplecevavec, vca, m. kdor zaplecuje, ber schmarogerijche Buseher bei Schmausereien, ber Schmaroger, Cig., Jan., Gor.

zaplečevavka, f. bie Schmaroberin, Cig., Jan., Gor.

zaplęčje, n. 1) ber Körpertheil hinter ben Schultern, Cig.; za pleme jemati junce, ki so polnega zaplečja, Nov.; — 2) bie Nachhut, ber Nachtrab, Jan.(H.); (prim. hs. zapleće, ber Rüdhalt).

zaplečnica, f. bie Schmarogerin, Jan.

zaplęčnik, m. ber Schmarcher (bei Schmausereien, bes. Hochzeiten u. bgl.), Guts., Mur., Cig., Jan., C., Valj. (Rad), Gor.

zaplemeniti se, im se, vb. pf. sich durch Fortpflanzung vermehren, sich einnisten, Mur., Cig. zaplen, plena, m. die Erbeutung: v zaplen dan biti, pasti, zur Beute werden, Levst. (Zb. sp.); v z. gnati, in die Gefangenschaft abführen, Vrt.

zapleniti, im, vb. pf. zur Beute machen, erbeuten, Cig., Jan., nk.; ladjo z., ein Schiff fapern, Cig.

zaplenjeváti, Gjem, vb. impf. ad zapleniti, Jan.(H.).

zaplésati, šem, vb. pf. 1) zu tanzen anfangen, an-, auftanzen; — 2) vertanzen; zdravje, poštenje z.

zaplesneti, im, ejem, vb. pf. mit Schimmel

überzogen werben, Cig.

zaplésti, plétem, vb. pf. 1) burch Flechten verschließen, zustechten, Cig.; — 2) einstlechten, mit hineinstlechten, Cig.; z. eno v drugo, ineinander verschlingen, Cig.; z. se, sich verschlingen: nit se je zaplela, Cig.; — verschlingen: nit se je zaplela, Cig.; — verscheten, verstricken, verwickln; z. koga v mrezo; z. se z nogami v zanke; — z. koga, se v kako neprijetno reč, v sitnosti, (sich) verwickln, (sich) verstricken; — etwas untereinander wirren, Cig.; zapleten, verwicklicompliciert, Cig. (T.); — 3) salsch slechten verschauchen, verstechten verschauchen, verstechten verschauchen, verstechten verschen verschauchen, verstechten verschauchen, verstechten verschauchen, verstechten verschauchen, verschauchen v

zaplet, pleta, m. 1) die verworrenen Febern an den Füßen des Geflügels, C.: — 2) die Berwidelung, Cig. (T.); — 3) die Einstech-

tung, Cig.

zapleta, f. 1) bie Berwidelung: zaplete delati, intriguieren, C.; - 2) bie Schlinge, C.

zaplętanje, n. 1) das Zussechten, Mur.; —
2) das Berslechten, Mur.; die Berstrickung,

Cig.; - 3) bas Einflechten, Mur.

zaplętati, plętam, vb. impć. ad zaplesti; 1) zuflechten, Mur., Cig.; s klobasami nikjer plotu ne zapletajo, Glas.; star koś z. z vitrami (= pletoč krpati), Jurč.; čižme z., bie Bundhchuhe zuschniten, C.; — 2) einstechten, Mur., Cig.; z. v kaj, Cig.; — verstechten, verstricken, verwideln; v zanke, mreže z. koga, jemanden mit Schlingen, Rehen umstricken; — (pren.) z. se v skrbi, kajk.-Valj.(Rad); — 3) etwas untereinander wirren, Cig.; z. se, sich verstechten, sich verwicken, niti se mi zapletajo; — jezik se zapleta, n. pr. pijancu, er stößt mit der Zunge an, er laut; — noge se zapletajo bolniku od slabosti, pijancu, kadar križem stopa, Z., jvzh. st.

zapletavec, vca, m. ber Intriguant, ber Rante-

fcmied, Cig.

zaplstek, tka, m. 1) fünstlich geslochtenes haar, Mur.; — 2) pl. zapletki, das Birrgarn, Guts., Jarn., Cig., C.; — 3) die Berwickelung, die Berlegenheit, Cig., Jan.; v zapletki ticati, in Berlegenheit sein, M., C.; pl. zapletki, die Birren, Cig.; die Intriguen, C., Valj. (Rad); — 4) die Schürzung des bramatischen Knotens, Jan.

zapleten, tna, adj. verfänglich, Cig.(T.); vrto-

glave in zapletne želje, SIN.

zapleténost, f. die Berwidelung (als Eigenichaft), Zora. zaplętka, f. die Intrigue, Cig.

zapletljiv, íva, adj. verfanglich, Cig.(T.).

zapleveleti, im, vb. pf. voll Untraut werben, C. zapleveliti se, im se, vb. pf. voll Unfraut merben : zapleveljene njive, berquedte Ader.

zaplęzati se, zam, žem se, vb. pf. sid berflettern, Cig.

zapljeváti, pljújem, vb. pf. = zapljuvati, Cig.,

zapljivek, vka, m. = zapljunek, die Brut der Jusecten, Cig.; - bie Made, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Erj.(Z.).

zapljîvkarica, f. = zapljunkarica, Gor.

zapljîvkarka, f. = zapljunkarica, C.

zapljivkojedka, f. neka ptica: ber Mabenfresser, Jan. (H.).

zapljučnica, f. die Lungenfrantheit, Strek. zapljunek, nka, m. bas Insectengeschmeiß, bie Insectenbrut, die Made, Cig., Vrt., Svet. (Rok.), Lasce-Erj. (Torb.).

zapljuniti, pliunem, vb. pf. 1) verspuden, Z.; — 2) mit Insectenbrut besegen: muha meso zapljune, C.

zapljunkarica, f. bie Schmeiffliege (sarcophaga carnaria), Cig., Jan., Erj.(Z.).

zapljuskati, am, vb. pf. 1) branbend anichlagen, Z.; - 2) = pljuskaje porabiti, ber-plämpern, Cig.

zapljuváti, pljúvam, pljújem, vb. pf. 1) verspuden, Mur., Cig.; mit Spude bededen, bespuden; ti bodo njega zapljuvali in umorili, Trub. ; - 2) z. se, Brut fegen (v. Infecten), (zapljev-) Cig.

zapljůvek, vka, m. = zapljivek, zapljunek,

Cig., C., Valj. (Rad), C.

zaplod, ploda, m. 1) bie Bermehrung burch Fortpflanzung, Cig.; — 2) ber Embryo, Cig.; — bie Brut, C.; — ber Nachwuchs, bie Nachkommenschaft, C.

zaplodek, dka, m. bie Brut (z. B. v. Infecten),

zaploditi, im, vb. pf. 1) Brut ansegen, bewirten, bafe fich etwas burch Reimung ober Beugung vermehrt, verpflanzen, Cig.; z. mrces, plevel; muha v mesu črve zaplodi; z. se, sid einniften, fich einführen, fich vermehren; plevel se v vinogradu, črvi se v mesu zaplodijo; — (fig.) den Reim zu etwas legen : z. pesni, Let.; greh se zaplodi, C.; z. bolezni, Rrantheiten erzeugen, Jan.; - 2) mit angesetter Brut erfullen: muhe zaplodijo meso, V.-Cig. zaplojeváti, ûjem, vb. impf. ad zaploditi, Jan. (H.).

zaplóskati, am, vb. pf. 1) = ploskaje pokriti: dež njivo zaploska, M.; - 2) zu flatschen anfangen; - einmal flatichen, aufflatichen; z rokami z., bie Banbe zusammenschlagen.

zaplosketáti, etâm, éčem, vb. pf. = zafofotati: zaplosketa s perotnicami petelin, Vrt. zaplošíti, ím, vb. pf. = s plohom zapreti (peč), Dol.

zaploten, tna, adj. hinterliftig, tudisch: zaplotno paziti na kaj, SIN.

zaplotiti, im, vb. pf. verzäunen, Cig., C.

zaplotje, n. ein Ort hinter bem Baun, Cig.

zaplôtnica, f. der Rurbis, Z. zaplôtnik, m. der Zaunheld, Cig.; der Geheimthuer, M.; ein unaufrichtiger, tudischer Menich,

zaplunkati, am, vb. pf. bie Barfe anichlagen, Jan.(H.).

zaplúti, plóvem, plújem, vb. pf. = podpluti: oči ima zaplute, Glas.

zaplúžiti, plůžim, vb. pf. — zaorati, verpflügen. Cig.

započęnjati, am, vb. impf. ad započeti.

započetba, f. bie Unternehmung, Cig., Jan., Nov.; trgovska z., eine Handelsunternehmung,

započętek, tka, m. ber Anfang, Mur.

započeti, čnèm, vb. pf. anfangen, beginnen, Mur.; - unternehmen, Cig., Jan.

započetje, n. das Unternehmen, die Unternehmung, Mur., Cig., Jan.

započetnica, f. bie Beginnerin, Mur.; - bie Unternehmerin, Cig.

započetnik, m. ber Beginnet, Mur.; - ber Unternehmer, Cig., Jan.

zapoditi, im, 1. vb. pf. verjagen, fortjagen; z. koga kam; z. tuje svinje; z. koga od hiše kakor psa; — z. v beg, in die Flucht schlagen, Cig., Jan., nk.; — z. se v koga, v kaj, auf jemanden, etwas lossturgen, Cig. ; z. se za kom, jemandem nachstürzen, Kr.-M.; — zapojen je = govori tako naglo, kakor bi ga kdo podil, Temljine (Tolm.)-Strek (Let.); - 2) schleubern : kamen z., z. komu kaj pred noge.

zapoga, f. bie Rrummung, Caf(Vest.); - ber Bug an Rleibern, SIN. - C.; - prim. zapogniti.

zapogibati, gibam, bljem, vb. impf. ad zapogniti; ein=, umbiegen, vzhSt .- C.

zapógniti, pógnem, vb. pf. ein-, umbiegen, au-biegen: list v knjigi z., vzhSt.-C.; lepo zapognjena veja, ein schön geschwungener Aft,

zapógnjenec, nca, m. ber Bogen (eine Speise): rumenjakov z., ber Anisbogen, C.

zapojíti, ím, vb. pf. übertranten, Cig.; - betrunten machen, berauschen, z. se, sich berauschen, Mur., vzh St. - Valj. (Vest.), Dol., St.-Z., Danj. (Posv. p.).

zapoka, f. ber Felfenrifs, Cig.

zapókati, pôkam, vb. pf. = začeti pokati

(n. pr. z bicem), Jan.(H.). zapokljáti, âm, vb. pf. zu prasseln ansangen, Cig.; erprasseln, austnistern, Cig.

zapókniti, pôknem, vb. pf. = pokniti, tnallen,

zapokróvčiti, ôvčim, vb. pf. mit Dedeln verfeben (3. B. bie Bienenzellen), C.

zapolęti, im, vb. pf. lichterloh zu brennen anfangen: platno je zapolelo, C.; - angebrannt werben (vom Brote), C.; - vor Sipe erglühen, roth werben im Gesichte, C.

zapolniti, im, vb. pf. vollfüllen, verfüllen, gu-

füllen; sode z.; luknjo z.

zapolnjávati, am, vb. impf. = zapolnjevati, Mur., jvzhŠt.

zapolnjeváti, ûjem, vb. impf. ad zapolniti. zapomagániti, ânim, vb. pf. = na pomaganje

zaklicati, DSv. zapominjati, am, vb. impf. ad zapomneti (niti).

zapomneti, im, vb. pf. bem Gebachtniffe einpragen, merfen, Vrt.; (pravilna oblika nam.

nav. zapomniti).

zapomniti, im, vb. pf. bem Gebachtniffe einpragen, merten; z. si kaj; zapomni si dobro! tega imena si ne morem zapomniti; - pogl. zapomneti.

zapomnljiv, íva, adj. aufmertjam, C., Bes. zapon, pona, m. die Heftel, Mur., Cig.; - die Schnalle, Mur., Mik.; hlacni z., die Sofenichnalle, Cig.

zapona, f. die Beftel, die Schnalle, Cig.; bie Spange, um Rleiber bamit zusammenzuheften, Cig.; — bie Clausur an Buchern, Cig.; zápona, Mur.

zaponar, rja, m. ber Schnallenmacher, ber Schnallenhanbler, Cig.

zapončen, dna, adj. Beftel., Schnallen., Jan. (H.).

zaponec, nca, m. die Heftel, Cig., Jan., C., DZ., Notr.-Levst. (Rok.); bef. ber Beftelhaten, Komen (Kras) - Erj. (Torb.); - bie Spange, C.; — bie Schnalle, Jan.

zapônek, nka, m. = zaponec: záponki, bie Schuhichnallen, Mur.; Rleiderspangen, Cig. zaponica, f. bie Heftel, Dict., Dalm., Kast.; petdeset zlatih zaponic, Dalm.; zaponice v

zanke dejati, Dalm. zaponka, f. die Beftel, Dict.; die Schnalle, (záponka), Mur.; die Schuhichnalle, C.

zapopad, pada, m. ber Inbegriff: kratek z., Guts. (Res.).

zapopâdati, am, vb. impf. ad zapopasti; 1) in sich begreifen, in sich faffen, enthalten, Cig., Jan., nk.; - 2) (mit bem Beifte) begreifen, erfaffen.

zapopadek, dka, m. 1) ber Inbegriff, ber Inhalt. Mur., Cig., Jan., i. dr.; kratki z., ber Auszug (epitome), Boh.; z. prerokov in postave je to, Ravn.-Valj. (Rad); - 2) ber Begriff, Cig., Jan.; poglavitni z., ber Hauptbegriff, Cig.; nima ga zapopadka o tem,

bavon hat er feine Ibee, Cig. zapopáden, dna, adj. begreiflich, Cig., Jan., C. zapopadljiv, iva, adj. 1) leicht begreifenb (prim. zapopadljivost 1); -2) = zapopaden, Cig., Jan.

zapopadljivost, f. 1) bie Fertigkeit zu begreifen, Z.; - 2) die Begreiflichteit, Mur., Cig., Jan. zapopádniti, pádnem, vb. pf. = zapopasti, Mur.

zapopádnost, f. 1) bie Begreiflichkeit (prim. zapopaden); — 2) die Fassungsgabe, bas Begriffevermögen, Cig., Jan., C.

zapopásti, pádem, vb. pf. 1) befallen, überfallen: vse razje, kar zapopade, Trub.; tema vas zapopade, Trub.; - 2) in sich begreifen, Mur., Cig., Jan.; - 3) begreifen, mit bem Geiste erfassen; tega nikakor ne morem z., bas tann ich burchaus nicht begreifen; Kristusa v besedah z., Krelj; — (2) in 3) po nem. "begreifen"; zato tudi vb. impf.).

zapópati, am, vb. pf. zupappen, Cig.

zapopévati, am, vb. pf. = zapeti: kokoti so zapopevali, Mik.

zapopotovati, ujem, vb. pf. burch Reisen verthun: mnogo denarja z., Cig.

zapóprati, am, vb. pf. einpfeffern, Cig.

1. zapor, m. 1) das Ginbrennen ber Saffer. Mik.; — 2) bas Bertochwasser für Fasser, Mur.; - prim. zapariti.

2. zapor, pora, m. 1) das Bersperren, die Sperre: dati kaj pod z., über etwas die Sperre verhangen, DZ.; brez zapora, ohne Sperre, Svet. (Rok.); - ,ta mlin melje na zapor", rekše, nema toliko vode, da bi vedno mlel, nego treba, da mlinar vodo zapira in zbira, Rihenberk - Erj. (Torb.); - telesni z, bie Berstopfung, die Hartleibigfeit, Cig., Jan.;
— die Clausur, Cig., Jan.; delo pod zaporom, die Clausurarbeit, Cig.; - die Saft, ber Arrest, Cig., Jan., Mik., Lašče - Levst. (M.), nk.; oster, hud z., strenger Arrest, Cig.; hisni z., ber Hausarreft, Jan.; brezoblastni z., unbefugte Ginichrantung ber perfonlichen Freiheit, DZ.; v z. dejati, verhaften, Cig., Jan.; - 2) das Gesperre, Jan.; die Schleuse, Mur., Cig. (T.); die fleine Schleuse bei ber Mühle, Mik.(Et.); — ber Berschluss: postavec ima trden zapor, Levst.(Nauk); — ber Riegel, Cig., Mik., ogr. - Valj (Rad); - ber Sperrbaum, ber Schlagbaum, Cig.; - 3) die Formichraube ber Schriftfeger, Pot .- Cig., C. zapora, f. ber Berschlufe, DZ., Nov., Gor.;

pod zaporo dejati kaj, an etwas ben Berschluss anlegen, DZ. zapôrčen, čna, adj. 1) eng, fcmal, C.; -

2) verftopfend (von Speisen), Cig., Jan.; -3) = neješčen 2), Cig.; unangenehm, widerwärtig: z. človek, LjZv., Ig(Dol.).

zapored, f. bie Aufeinanberfolge, bie Orbnung, Ravn.-Valj.(Rad).

zapored, adv. nacheinanber, ber Reibe nach. Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Ravn., LjZv., Dol.; z. idoč (tekoč), fortlaufend, Cig., DZ.; tri leta z., drei aufeinanderfolgende Jahre hindurch, Cig.

zaporeden, dna, adj. anfeinanberfolgenb, fort-

laufend, Jan., C.; ununterbrochen, C. zaporedic, adv. = zaporedoma, C.

zaporednost, f. bie Aufeinanberfolge, Cig.(T.). zaporędom, adv. = zaporedoma, C., M.

zaporedoma, adv. ber Reihe nach, nacheinander; z. idoc, fortlaufend, Cig. (T.). zaporek, rka, m. die Fruchtfapsel, Cig.

zapóren, rna, adj. 1) Sperr: zaporna mreža, das Sperrnes, DZkr.; - Haft., Arreft., Cig.; zapôrno povelje, DZ.; - 2) sperrbar, DZkr.

zaporica, f. bie Sperre: pod zaporico biti, Glas.

zaporíšče, n. das Arreftiocal, C.

Digitized by GOOGLE

zaporje, n. bas Grieswert bei ber Rühlenichleufe, Cig.

zaporka, f. das Barenthesezeichen, die Rlammer,

h. t.-Cig. (T.).

zapornica, f. 1) die Fallthür der Schleuse (bei Mühlen, Sägemühlen u. dgl.), Cig., C., DZ., BlKr.; z zapornico se na zagi jez odpira in zapira, Notr.; — 2) das Gesperre am Schloss, Cig.; — der Riegel, C.; — der Schieder (eine Art Deckel), Cig.; — 3) der Schlagbaum, Cig., M., DZ.; —4) der Schließemustel, Cig.(T.), Erj.(Z., Som.); — 5) das Arrestgebäude, Jan., C., DZ.

zaporočba, f. die Berbürgung, Cig.

zaporocia, j. die Setburgung, Cig.:
zaporociti, im, vb. pf. verbürgen, Mur.; — z.
se, sich verbürgen: z. se za koga, Guts.-Cig.;
z se komu, jemanbem Bürge sein, C.
zaporstvo, n. das Gesängniswesen, Cig.
zaposedba, f. die Occupation, DZ.

zaposôda, f. die Entleihung, C. zaposóditi se, im se, vb. pf. etwas entlehnen, C.

zapostaviti, stavim, vb. pf. gurudfegen, nachfegen, nk.

zapostávljati, am, vb. impf. ad zapostaviti, nk. zapotéči se, téčem se, vb. pf. einen Anlauf nehmen, Podkrnci-Erj. (Torb.), Ig(Dol.).

zapotek, tka, m. der Anopf, C. 1. zapotiti, im, vb. pf. zufnöpfeln, C.

2. zapotiti, im, vb. pf. 1) schwizen machen: zrkalo z., ben Spiegel überhauchen, Cig.; zrkalo se je zapotilo, ber Spiegel ift trübe geworben, Cig.; — zapoten, schwizig, Cig., Jan.; — 2) burch Schwizen verberben: perilo z., Cig.

zapotje, n. ber Rebenweg, Cig.; ber Umweg,

Danj.-M.

zapộtnica, f. bas Knopfloch, C.

zapotočen, čna, adj. hinter bem Bache befindlich, C.

zapotocje, n. die Gegend hinter bem Bache, C. zapotováti, üjem, vb. pf. burch Reisen verthun, Cig.

zapôved, f. das Gebot, der Befehl; desetero boziih zapovedi, die zehn Gebote Gottes; brez zapovedi, ungeheißen, Cig.; — tudi: zapôved, Cv.

zapovédati, am, vb. impf. ad zapovedati (zapovem), Mik. V. G. IV. 319.

zapovédati, vém, vb. pf. einen Befehl geben, befehlen, anordnen; — zapovedan, geboten; zapovedan praznik, gebotener Feiertag; z. uk, obligater Lehrgegenstand, Cig.; z. zajem, ein Bwangsanlehen, Cig. (T.).

zapovędávati, am, vb. impf. = zapovedovati. zapovęden, dna, adj. = zapovedljiv, Zv.

zapovedljiv, íva, adj. befehlerisch, gebieterisch, herrisch, Mur., Cig., Jan.

zapovedljivec, vca, m. ein befehlerischer Mensch,

zapovedljîvka, f. ein befehlerisches Beib, Cig. zapovedljívost, f. gebieterisches, herrisches Besen, Mur., Cig., Jan., C., Ravn. - Valj. (Rad), nk. zapovedníca, f. die Bebieterin.

zapovedník, m. der Gebieter; der Befehlshaber. zapovedníški, adj. Befehlshabers.

zapovednīštvo, n. bas Befehlshaberamt, bas Commando.

zapovedováten, ina, adj. gebietend, gebieterisch, Cig., Jan.; zapovedovalno, besehlsmeise, Cig. zapovedovanje, n. das Besehlen, das Gebieten. zapovedováti, cig., pb. imps. ad zapovedati (-vem); Besehle ertheilen, gebieten; ti mi ne boš zapovedoval; krdelu z., der Besehlshaber einer Schar sein.

zapovedovávec, vca, m. der Gebieter, Cig., Jan., nk.; der Commandant, Jan., Ravn.-Valj.(Rad).

zapovedovâvka, f. bie Gebieterin, Cig., Jan. zapovedovâvski, adj. gebieterifc, herrifch, Cig., Jan.

zapovedovît, adj. = zapovedljiv, C. zapôvedstvo, n. bie Befehlshaberschaft, Cig. zapovêst, f. = zapoved, Mur., Mik.

zapovodnja, f. bas Moorwasser, V.-Cig.

zapovrátniški, adj. subtropist, Cig.(T.).
zapozábiti se, im se, vb. pf. sich vergessen, Cig.
zapozdíti, sm, vb. pf. = zapozniti, Mur.

zapoznéti, im, vb. pf. sich verspäten, Jan.; ura je zapoznela, Dol.; zapoznel, verspätet, DZ.; — (tudi: z. se = zapozniti se, sich verspäten, Gor., Tolm.).

zapoznévati, am, vb. impf. ad zapozneti, Jan. (H.).

zapozníti, ím, vb. pf. verspäten, Cig.; — zapoznili smo = zamudili smo, wir sind zu spät gekommen, jvzhŠt.; — z. se, sich verspäten, zu spät kommen, Cig., Jan.

zapoznjenje, n. die Beripatung, Cig.

zapoznjeváti, ûjem, vb. impf. ad zapozniti, (-zno-) Jan.

zaprāskati, am, vb. pf. einfrallen: z. v kaj, Cig.

zaprasketáti, etam, éčem, vb. pf. zu praficin anfangen, aufpraficin, Cig.

zaprásniti, prâsnem, vb. pf. z. si kaj, fich etwas in ben Ropf fegen, C.

zaprášati, am, vb. pf. eine Frage stellen, Cig. zaprašíti, ím, vb. pf. 1) mit Staub bebeden, einstāuben, bestāuben; z. se, sich mit Staub bebeden, staubig werden; obleka se je zaprašila; vse je zaprašeno po sobi;—2) (Staub auswirbelnd) enteilen, entrennen: (Lambergar) Mi zdaj iz dvora zapraši, Npes.-Vod.(Pes.);— z. se, ausstāuben (intr.), Cig.; zaprašilo se je, eine Staubwolse erhob sich;— z. se, lošsahren, lošstūtzen: z. se proti komu, v koga, Cig.; pes se v mačka zapraši, Gor., Dol.

zapráti, pérem, vb. pf. beim Waschen verberben, verwaschen; zaprano perilo.

zaprav, adv. eigentlich, Jan.

zaprāva, f. 1) die (unrechtmäßige) Wegschaffung, Cig.; z. spočetka, die Abtreibung der Leibesfrucht, Cig., DZ.; — 2) záprava, das Gewütz, C., Luče(Št.)-Erj.(Torb.), Erj.(Som.). zaprāvdati, am, vb. pf. durch Brocesse versieren, derprocessieren; z. denar, imetje.

zapravek, vka, m. ber Berbrauch, die Berichmenbung, SIN. - C.; zapravki, bas Berichmenbete, C. zapráviti, pravim, vb. pf. 1) burch ichlechtes

Bebaren fich einer Cache verluftig machen, verthun; z. ves denar, svoje zdravje, čast; - verlegen: z. nekam ključe, da jih ni moči najti, Cig.; - z. telesni sad, bie Leibesfrucht abtreiben, Cig., DZ.; - 2) = zabeliti, ichmalzen, C.; - 3) = zadelati, verftopfen, C.

zapravljáč, m. ber Berichwenber, M., ogr.-Valj.(Rad).

zapravljáča, f. bie Berschwenderin, M. zaprávljanje, n. das Berthun, das Bergeuden. zaprávljati, am, vb. impf. ad zapraviti; verthun.

zapravljavec, vca, m. ber Berschwenber. Meg., Guts., Mur., Cig.

zapravljavka, f. bie Berichwenberin, Mur., Cig. zapravljenec, nca, m. = zapravljivec, V.-Cig., Jap.(Prid.), Npes.-M., Polj.

zaprávljenica, f. = zapravljivka, Zilj.

zapravljenik, m. = zapravljivec, Guts.

zapravljenka, f. die Berschwenderin, V .- Cig., Kremp.-M.

zapravljiv, íva, adj. verschwenderisch; unwirt-

icaftlich. zapravljivček, čka, m. dem. zapravljivec; ein verschwenderischer Mensch; lahkoživčki in zapravljivčki, LjZv.

zapravljivec, vca, m. ber Berschwenber.

zapravljivka, f. bie Berichwenderin.

zapravljivost, f. die Berichwendungesucht.

zapraznováti, üjem, vb. pf. durch Reiern verlieren, verfeiern, Cig.

zaprážen, žna, adj. hinter ber Thurichwelle befindlich, Cig.

zapražje, n. ber Raum hinter ber Thurichmelle: valovi pljuskajo do njih zapražja, Nov.

zapręcba, f. die Berhinderung, nk. zaproček, čka, m. bas hindernis, C.

zaprečeváti, ûjem, vb. impf. ad zaprečiti, Z.,

zapréči, préžem, vb. pf. 1) = upreči, einfpannen, anfpannen; zaprezi! einfpannen!-2) = zapeti, zufnöpfeln: z. suknjo, C.

zaprečiti, im, vb. pf. verhindern, Cig., Jan., C., nk.

zapręčka, f. das Hindernis, C.

zapreda, f. bas Bewirr, bie Berwidelung, Guts., Mur., Cig.; - verworrene Saare o. Faben, die Rlatte, Cig.

zapredati, am, vb. impf. ad zapresti; gufpinnen, einspinnen, Cig., Jan.; z. se, fich einspinnen, Cig., Jan., nk.

zapredba, f. bas Ginfpinnen, Sol.

zaprędek, dka, m. 1) bie eingesponnene Infectenpuppe, ber Cocon, Cig., Jan., C., Erj. (2.), Levst. (Nauk), nk.; — eingesponnenes Bewürm, ein Raupennet, C.; - 2) bie Berwirrung, C.

zapredenost, f. ber Buftand ber Einschließung im Cocon, Cig.

zaprèg, préga, m. ber Riegel, Dict.

zaprega, f. 1) bie Einspannung, Mur., Cig.; – 2) das Gespann, Jan.; — 3) das Pferdegeschirr, Jan., DZ.; - 4) v zaprege stopiti, ben Unlauf nehmen, Jan.

zaprogac, m. ber Schurzgurtel, Jan.(H.); -

zaprégati, am, vb. impf. ad zapreči; anipannen; hlapec že zaprega.

zaprégelj, glja, m. ber Sepnagel am Joch, C. zapręja, f. bas Raupengespinst, C.

zaprejiti, im, vb. pf. zuschnallen, Rez .- C.; prim. 2. preja.

zapręka, f. bie Bemmung, bas Binbernis, Jan., nk.

zapręklati, am, vb. pf. mit Stangen, Latten persperren, Cig.

zapresti, predem, vb. pf. 1) zuspinnen : pajek luknjo zaprede; - 2) einspinnen; pajek muho v svojo mrežo zaprede; — z. se, sido einspinnen, sich verpuppen; gosenice so se zapredle; — 3) verwirren, Cig.

zapreti, prèm, vb. pf. 1) ichließen, gumachen; z. vrata, okno; z. hlev, sobo, škrinjo; z. nozić, das Taschenmesser einklappen; z. sc, sich schließen; zufallen; vrata so se sama od sebe zaprla; nebo se je zaprlo = dežja ni, Cig., Ravn.-Valj.(Rad); - perichließen (fig.); z. srce, Cig.; srce pregreham zaprto, Cig.; – 2) einschließen, einsperren; živino v hlev, kuretino v kurnik z.; z. koga v sobo; z. se v sobo; - zaprto morje, ein geschloffenes Deer, Jes.; — verhaften, in Arrest bringen, eintertern; tatu so zaprli; zaprt biti; imeti koga zaprtega; - versperren; cesto, pot, prehode komu z.; dovoz z., die Zufuhr abichneiden, Cig.; sneg nam je vas zaprl, C.; voda se mu je zaprla, er leibet an Sarnverftopfung, Cig.; - zaprt, verftopft, hartleibig; - besedo z. komu, jemanden verstummen machen, C.; sapo z., ben Athem benehmen; (fig.) munbtobt machen; - na zaprto kupiti, ohne offene Frist kaufen, Svet. (Rok.).

zaprętiti, im, vb. pf. broben; z. komu s čim, jemandem etwas androhen, Cig., Jan.; z. komu kaj: z. komu globo, DZkr.; - brobend einschärfen, Mur.-Cig., Jan., Cig. (T.); koza zapreti svoji kozičici, vrat ne odpret, Met.

zapręzati, am, vb. impf. = zapregati. zapręžati, im, vb. pf. erlauern, Cig.

zaprežen, žna, adj. zum Ginfpannen bienenb, Einspanns, Jan.(H.).

zapŕgati, am, vb. pf. = s prgo zadelati, C. zapričati, pričam, vb. pf. gum Beugen anrufen, Cig., Kr., Tolm.; - zaprical sem (= karal sem) je tisti dan, ker so špendijo prodajali, Dalm.

zapričávati, am, vb. impf. = zapričevati, Jan. (H.).

zapričeváti, ûjem, vb. impf. ad zapričati. zapričkati, am, vb. pf. burch Streiten verlieren,

verstreiten, Cig. zapriditi, pridim, vb. pf. 1) verberben, C .; -2) = zapraviti, vergeuben, C.

Digitized by GOOGLE

zapriduševáti se, ûjem se, vb. impf. ad zapridušiti se, Cig.

zapridusiti se, im se, vb. pf. bei feiner Geele

schwören, Cig.

zaprijęten, tna, adj. = prijeten, wohlgefällig, C. zaprisęči, sężem, vb. pf. 1) schwören lassen, beeidigen: z. koga; zapriseżen, beeidigt: z. na pisanje zapisnikov, jur Führung der Protodle beeidigt, DZ.; — z. se, sich mit einem Eide verpsichten, Jan.; hlapec se Adrahamu k vsemu zapriseże, Ravn.-Valj.(Rad); siudje, ki so se za učenost zaprisegli, die zur Fahne der Wissenschaft geschworen haben, Zv.; — 2) = priseči, Jan., M.

zaprisega, f. 1) die Beeidigung, Cig., Jan.;

— 2) = prisega, der Schwur: krivična z.,
Guts. (Res.).

zapriséganje, n. die Eidesabnahme, Cig. zapriségati, am, vb. impf. ad zapriseči.

zaprisegavec, vca, m. ber ben Gib Abnehmenbe, ber Berpflichter, Cig.

zaprisegováti, űjem, vb. impf. = zaprisegati, Jan., DZ.

zaprisęzati, am, vb. impf. = zaprisegati, DZ., nk.

zaprisęžba, f. die Beeidigung, Cig., Jan., DZ. zaprisęženec, nca, m. der Beeidigte, Jan.(H.), nk.

zapriščiti, im, vb. pf. zapriščen, roth (im Gesicht): z. v obraz (von ungesunder Röthe), Cig., C.; tupserig, Lašče-Levst.(M.).

zaprodájen, jna, adj. feil, Jan.

zapróditi, im, vb. pf. mít Schotter verschütten, C. zaprôsba, f. das Ersuchen, Nov., DZ.; na zaprosbo, über Ersuchen, DZ.

zaprôsbenica, f. das Ersuchschreiben, DZ. zaprósen, sna, adj. Ersuch, Requisitions: zaprosno pismo, Cig., Jan.

zaprositen, ina, adj. Erjud-: zaprositno pismo,

zaprosílo, n. bas Erjuchen, DZ.

zaprósiti, prósim, vb. pf. 1) eine Bitte thun, ersuchen, ansuchen: z. koga česa (za kaj), einen um etwas bittlich angehen; z. koga daru, jemanden anbetteln, Cig.; — 2) z. kaj, sich etwas erbitten, bestellen: dvajset jaselc je zaprošenih, jvzhŠt.

zaprostičiti, îčim, vb. pf. verlatten, Ravn.-Cig.; — prim. prostica.

zaprosnja, f. bas Erfuchen, Cig., DZ.; bie Requisition, Cig.

zaprpolęti, im, vb. pf. auflobern, Cig.

zaprsteniti, im, vb. pf. zur Ehe versprechen, C. zaprstiti, pistim, vb. pf. z. nogavice, die Strumpfpigen unterstriden, Jan., Z.

zapršeti, im, vb. pf. = začeti pršeti; (pren.) zapršelo je po meni, eš burchrieselte, burch-

schauderte mich, Bes.

zapŕtek, tka, m. ein verdorbenes, unfruchtbores Ei, bas Bindei, Dict., Cig., Jan., (zaprtèk) Lašče-Erj. (Torb.), Gor., Cv.; poslana jajca so bili zaprtki, in izvalilo se ni niti eno pišče, Nov.; tudi: zapřtek, Valj (Rad).

zaprtija, f. = zaprtje, die Eingeschlossenheit, die Absperrung, Cig.; die Contumax; zivin-

ska z., DZ.; okuženo vas v zaprtijo dejati, Nov.; — die Umichließung einer Stadt, M.; die Blodabe auf bem Meere, Cig.

zaprtiti, im, vb. pf. Cig., Jan., pogl. zapretiti.
 zapŕtiti, přtim, vb. pf. = pomoči komu (n.

pr. da kam zleze), BIKr.-Let.

zapftje, n. 1) die Berschließung: z. vrat, Cig.;
— 2) die Clausur, Cig., Jan.; — die Berschtung, Cig., Jan.; z. odobriti, DZ.; — die Haft, der Arrest, Cig., Jan.; — die Sperre, Cig., Jan.; die Blodade, Jan.; — 3) der Beidzwang, Cig., Jan.; — 4) na zaprtje kupiti, ohne offene Frist oder Bedeutzeit tausen, Svet. (Rok.).

zapstka, f. das Einschlusszeichen, ogr.-C.
zapstnik, m. 1) = jetnik, der Arrestant, Jan.
(H.); — 2) der Stubenhoder, Jan.; — 3)
= zaprtek, ein verdorbenes, schales Ei, C.

zapstost, f. 1) ber Zustand bes Bersperrtseins;

— 2) bie Eingeschloffenheit;
— 3) bie Hartsleibigkeit, Jan.

zaprúditi, prûdim, vb. pf. = zapriditi, C. zaprva, adv. anfänglich, zuerst, ogr.-C., Raič (Slov.).

zapsikati, kam, čem, vb. pf. einen Bifchlaut hören laffen, Cig.

zapsováti, psůjem, vb. pf. verunglimpfen, Cig.; befdimpfen, C.

zapstónj, adv. Mur., Cig., pogl. zabstonj, zastonj.

zapúhati, am, vb. pf. 1) zu blasen ansangen, Jan. (H.); — 2) mit Labasrauch erfüllen: (velikani) zapuhajo z dimom (iz pip) vse Gorjance, LjZv.

zapáhniti, pühnem, vb. pf. anschwellen machen (3. B. ein hölgernes Gesäß im Wasser, damit es die Flüssigeit halte), Cig., BlKr.-M.; — z. se — napeti se (0 leseni posodi), BlKr.-M.

zapuhteti, im, vb. pf. zu buften anfangen, entbuften, Cig.

zapûljek, ljka, m. nam. zapljivek, zapljuvek, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.).

zapüstek, stka, m. 1) etwas Berlassens, z. B. ein verlassense Grundstüd, C.; — 2) = ostalina, ber Nachlajs, Mur., DZ.

zapustilo, n. die Berlaffenichaft, Jan.(H.).

zapustíti, ím, vb. pf. 1) verlassen: — nicht mehr bebauen: njivo, rudnik z.; zapuščeni vinogradi; — ohne Hise lassen; Bog me je zapustil; zapuščeni otroci; z. se, sich verwahrlosen, Levst.(M.); — sich von jemandem trennen, von ihm weichen; žena je moža zapustila; vojaki so zapustili svojega poveljnika; z. svoje mesto, svet; moč ga je zapustila; — ausgeben; z. službo, hude navade, greh, pravo pot; — 2) (nach dem Tode) zurūdlassen, hinterlassen; zapustil je ženo in petero otrok, malo blaga, veliko dolgov; z. komu kaj, jemandem etwas hinterlassen, vererben.

zapustly, adv. z. iti, in die weite Welt gehen, Rib.-Ravn.-Cig.; — prim. pustiv. zapūstnica, f. die Erblasserin, Cig., Jan.

Digitized by Google

zapûstnik, m. ber Erblaffer, Cig., Jan., C., DZ., Levst.(Pril.).

zapustnína, f. — ostalina, der Nachlass, C. zapúščanje, n. 1) das Berlassen; — 2) das Hinterlassen.

zapúščati, am, vb. impf. ad zapustiti; 1) verlassen; začeli so vinograde zapuščati; mati svoje otroke zapušča; žene zapuščajo svoje može; moči me zapuščajo; — 2) sinterlassen; roditelji otrokom dolgove zapuščajo namesto imenja.

zapuščáva, f. ein verlassens Grundstüd, C. zapuščávati, am, vb. impf. = zapuščati, Mur. zapuščenčič, m. die Baise, C.

zapuscenec, nca, m. ber Berlaffene, Mur.; ein berwaister Rnabe, Cig.

zapuscenina, f. eine verlaffene, verobete Gegend, C., Zora.

zapuščénje, n. 1) bas Berlaffen: die Räumung, Cig.; — 2) z. v dedino, die Bererbung, Cig. zapuščénka, f. die Berlaffene, Mur.; ein verwaistes Mädchen, Cig.

zapuščénost, f. bie Berlaffenheit.

zapuščeváti, ûjem, vb. impf. = zapuščati, Trub.-Mik.

zapuščína, f. = ostalina, ber Berlass, bie Berlassenschaftensche Cig., Jan., C., nk.; -tudi: zapûščina.

zapuščinski, adj. Berlaffenfcafts: zapuščinska obravnava, bie Berlaffenfcaftsabhanblung, nk.

zār, m. - zāra, Cig.

zara, f. die Endfurche bes Aders, Mik.; — bie Aderwende, C.; ber Rain zwischen Adern, Jan., M., vrhSt. - C.; tudi pl. zare, Jan.; (nam. zaora, Mik.).

zaráčati, am, vb. impf. = zaročati, vzhŠt.-C. zaráčiti se, râči se, vb. pf. zarači se mi, es beliebt mir, es gefällt mir, Cig.

zaracumba, f. bie Berrechnung, Levst.(Pril.), DZ.

zaracun, m. bie Berrechnung, bie Anrechnung, Cig.

zaracunati, am, vb. pf. 1) verrechnen, in Rechnung bringen; — 2) z. se, sich verrechnen.

zaračunávati, am, vb. impf. = zaračunovati.

zaračúniti, ûnim, vb. pf. = zaračunati. zaračúnjati, am, vb. impf. ad zaračuniti.

zaračunjeváti, ûjem, vb. impf. ad zaračuniti. zaračunováti, ûjem, vb. impf. ad zaračunati. zarad, praep. c. gen. = zaradi, tvegen; zarad njegovega govorjenja nisi niti tat niti prešušnik, Kast.

zaràd, adv. = zadosta, genug, C.; - sehr viel: z. ljudi, C.; z. boba, Rez.-Baud.; - sehr: z. drago, sehr theuer, C.

zaráden, dna, adj. = zadosten (hinlanglich), C. zarádi, praep. c. gen. wegen, Habd.-Mik., Cig.,

zaradováti so, fijem se, vb. pf. sich zu freuen aufangen, sich erfreuen, Jan. (H.).

zarahi, m. pl. = zare (prim. zara), Savinska

zaráhtati, am, vb. pf. zu gadern anfangen: kure so zarahtale, Vrt.

zarājanje, n. das Anseten der Frucht, Cig. 1. zarājati, am, vb. impf. ad zaroditi; erzeugen, Jan.; mehkužnost skoro vse dolezni zaraja, Vrtov.-Jan. (Slovn.); z. se, sich sortpflanzen, Vrtov. (Vin.); — Frucht anseten, Jan. (H.).

2. zarájati, am, vb. pf. 1) zu tanzen anfangen; einen Tanz aufführen; — 2) vertanzen; z. zdravje.

zarājt, m. = zaračun, Cig.

zarájtati, am, vb. pf. = zaračuniti.

zarajtijati, am, vb. pf. mit einem Reitel befestigen, inebeln, Cig., St.

zarajtováti, üjem, vb. impf. ad zarajtati; verrechnen; — anrechnen; v hudo z., C.

zaran, adv. = zarana, C., vzhSt.-Pjk.(Črt.), kajk. - Valj. (Vest.); na vse zaran, in allet Frühe, vzhSt.-Pjk.(Črt.); — (zaran, f.: eno zaran čujejo . . ., Npr.-Kres).

zarana, adv. fruh morgens, fruhzeitig, Cig., Jan., C.

zaranci, m. pl. bie Beit vor ber Morgen = bammerung, Ist .- Z.

zaranek, nka, m. ber Morgen, C.

zarano, adv. = zarana, Mur., Cig., vzhŠt. zarantati, am, vb. pf. = z rantami zapreti ali zagraditi, Cig.

zarast, f. die Berwachsung, Mur., Cig.; — die verwachsene Stelle (z. B. an einem Baume), Cig.; — die Narbe, Sol.

zarástati, am, vb. impf. = zaraščati, nk. zarástek, stka, m. die Berwachjung, C.; die Narbe, Cig., Zora.

zarásti, rástem, vb. pf. 1) durch Wachsen bebeckt, ausgeglichen werden: zarastel, verwachsen: zarastel, verwachsen: zarastel) pot ein verwachsen: zarastel, verwachsen: zarastel, verwachsen: zarastel, verwachsen: zarastel, verwachsen betein: zarastega parka, LjZv.; — 2) wachsen bedecken: trava je pot zarasla; — z. se, durch Wachsen bedecken: trava je pot zarasla; — z. se, durch Wachsen bedecken: trava je pot zarasla; vinograd se je z zeljo, s plevelom zarasel; pustiti njivo, da se zaraste, den Ader verwachsen lassen, cig.; — z. se, vernarben, zuheilen; rana se je zarasla.

zarastica, f. die Narbe (zool.), Cig.(T.).

zarastlína, f. = zarastek, Cig. zaráščati, am, vb. impf. ad zarasti.

zaraščava, f. das Gestrupp, Vrtov. (Vin.).

zarāščen, adj. (part.) — zarastel, bewachjen: s travo z.; z. človek, ein bebatteter Menjch; — prim. zarasti.

zaraspati, am, vb. pf. 1) z. obroc, bas Enbe bes Reifes zuschneiben, C.; — 2) dreto z., bie Borste in ben Draht einbreben, Jan., C.; — prim. rajspa.

zaravnáti, âm, vb. pf. zugleichen, Cig.; jamo z., M.

zaráziti, râzim, vb. pf. verlegen, verwunden, C. zarázovati, ujem, vb. impf. verlegen, verwunden: s svojimi jeziki zarazujejo ("zarázuju"), kajk.- Valj.(Rad).

zardečíti, ím, vb. pf. = zardeti, Dict. zardečíti se, ím sc, vb. pf. = zardeti, (zarud-)

zardelost, f. die Schamröthe, Jan.(H.). zardenje, n. das Erröthen, (zarud-) Cig. zardéti, im, vb. pf. roth werben, erröthen, Cig., Dalm.; (nav. zarudeti: zarudel je, Cig.; rane zarudijo, Kast. - C.; ajda je zarudela, C.; tudi: z. se, Jurč., LjZv.).

zardévati, am, vb. impf. ad zardeti, (zarud-) Jan., Zora.

zarébrn, adj. hinter ben Rippen befinblich, Z.; zarebrna pecenka, ber Jungferbraten, Z.

zarébrnica, f. = meso za rebrom ob hrbtišču, die Carbonade (kremenatljec): speci mi kos zarebrnice! Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.); - bet Jungferbraten, C., Z.

zarédi, rédem, vb. pf. 1) versagen, abschlagen: vse so mu zerekli, česar je prosil, Mur.; - 2) = zagovoriti: zarečen, verzaubert, Bes.; — 3) z. se, betheuern, Cig., M.; geloben, Mur., Cig., C.; saj nisem se zarekel, da bom molčal, Z.; zarekel se je. da ne bo več igral, Cig.; moraš se zareči, da ne boš pravila drugim, LjZv.; — z. se česa, etwaš abschwören, C.; - 4) z. se, fehlreben, sich perreben: zarekel sem se, Cig.; nav. zareklo se mi je, ich habe mich verrebet, versprochen. zaręcje, n. kraj za reko, C., Valj. (Rad).

zared, f. ber Anflug (im Forstwefen), Jan., C.; — ber Rachwuchs, die Nachkommenschaft, C.; — pogl. zarod.

záred, adv. 1) früh: z. vstati, Npes. - K.; -2) allzumal, zugleich, Jan.

zaredba, f. Die Bermehrung burch Rucht ober Pflanzung, Jan., nk.

záredi, adv. frühzeitig, Kras - M.; - prim. zared.

zarediti, im, vb. pf. 1) beim Aufziehen verberben, verfüttern: živinče z., zarejena živina, Cig., C.; — 2) burch Bucht vermehren, auf-ziehen, Jan., Cig. (T.); veliko zivine z., Z.; v kratkem veliko sadnih dreves z., Pirc; drevje z. v gozdu, Cig.; z. se, sich burch Fortpflanzung vermehren; ervi se zarede v gnilem mesu; miši so se zaredile pod podnicami; praprot se je zaredila v vinogradu. zarędoma, adv. = zaporedoma, C.

zaregetáti, etâm, éčem, vb. pf. = zaregljati, Cig.

zarogljáti, am, vb. pf. zu quaten anfangen; aufquaten; z. na koga, nad kom, jemanben anquaten, Cig.

zaregniti, regnem, vb. pf. 1) auftlaffen, Cig.; - 2) zornig aufschreien, C., Z.

zareja, f. bie Bermehrung burch Bucht, ber Anwachs, ber Nachwuchs, Cig., Jan., C.; ži-

valska, rastlinska z., DZ. zarejanje, n. die Bermehrung durch Bucht: z. gozdnega drevja, bie Forstbaumzucht, Cig.

zarejati, am, vb. impf. ad zarediti; 1) bei ber Bucht verberben, C.; - 2) burch Bucht vermehren; z. se, sich burch Fortpflanzung vermehren, überhandnehmen; vse rastline se vecidel po dveh spolih zarejajo, Vrtov. (Km. k.); mrčes se zareja bolnemu drevju pod skorjo; črvi se zarejajo v mesu.

zarékati, rékam, vb. impf. ad zareči; 1) verjagen. M.; — 2) z. se, geloben, M.; — 3) z. se, sich berreben, Z., M.; zareka se mi, C.

zarekovânje, n. bas Betheuern, Kres.

zarekováti se, ûjem se, vb. impf. = zarekati se, geloben, Z.; - betheuern, Cig.; - Bermunichungen ausftoßen, C.

zarenčati, im, vb. pf. zu inurren anfangen; auffnurren; pes je zarenčal; z. nad kom, na koga, jemanden antnurren, anbrummen. zarentáčiti, ščim, vb. pf. aufbrummen; z. na koga, einen anfahren, einen übel anlaffen,

Cig.

zarepęti, im, vb. pf. = zaripeti, roth werden (z. B. vor Scham), C.

zarepniti, repnem, vb. pf. bei ber Arbeit (im Felbe, im Beingarten) gurudlaffen: z. koga, C. zares, adv. wahrlich, wahrhaftig, in der That, wirklich; to je z. lepo! — im Ernft, Cig.

zarésen, sna, *adj.* wirtlich, C.; wahrhaftig, Jan .; - ernftlich, Jan.

zaręsníčiti, îćim, vb. pf. z. komu kaj, jemanbem etwas (mit Worten) versichern, V.-Cig. zaręšnji, adj. wirklich, wahrhaftig, Št. Jernej (Dol.).

zaręvkati, am, vb. pf. z. nad kom, jemanben anbrummen, C.

zarévkniti, ręvknem, vb. pf. aufbrummen, mit Unwillen sagen, Z.; zarevknil je očetu, Ravn. zaręvsati, am, vb. pf. auffläffen, Jan.(H.); unwillig aufschreien, Jan.; z. nad kom, jeman-

ben anschnarchen, auschnauzen, Cig. zaręvskati, am, vb. pf. = zarevsati, Nov. zarez, reza, m. = zareza, ber Einschnitt, Cig. (T.).

zareza, f. ber Einschnitt; bie Rerbe: zareze na rovašu; zareze pri vagi, M.; (pren.) na zadnjo zarezo priti, gang heruntertommen, Cig.; na zadnji zarezi je, es geht mit ihm zuende, Lasce - M.; v zarezo cepiti, in die Rerbe pfropfen, Cig., Pirc; - die Rimme, Cig., Jan., Cig. (T.); - bie Rinne im Brett, ber Falz, Cig.; - = jamljic, bie vom Bfluge gemachte Furche, Levst. (Rok.); — die Casur im Berse, Cig. (T.); — redbeje: záreza, Cv. zaręzâljka, f. = zarczavka, die Einschneidefage, Cig.

zaręzati, rężem, vb. pf. 1) einen Einschnitt machen, einschneiben, ferben; z. kaj; na križ z., einen Rreuzschnitt thun, Cig.; na rovas z., mit einer Rerbe etwas verzeichnen, anterben, Cig.; zarezan, ferbig, falzig, Cig.; -2) falfc fcneiben, verschneiben, Cig.; - 3) schlachten: jagnje z., ogr.-C., Vrt.

zaręzávanje, n. 1) das Einschneiben, M.; — 2) bas Schlachten; ovco na z. peljati, ogr.-Valj.(Rad).

zaręzavka, f. die Einschneidesäge, Cig.

zaręzek, zka, m. 1) ber Einschnitt; - ber Riss bei ben Schuftern, Cig.; - 2) ber Fehlschnitt, Cig.

zarezgetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. zu wiehern anfangen; aufwiehern.

zarêzica, f. dem. zareza; ein fleiner Einschnitt, eine fleine Rerbe.

zaręznik, m. = rovaš, C.

zarezováti, ûjem, vb. impf. ad zarezati;1) Einschnitte machen, kerben; — 2) fehlichneiben. zarežati, im, vb. pf. auftlaffen, Cig.; — bie Bähne zu zeigen anfangen; z. na koga, nad kom, jemanben anflelichen; (fig.) mit rauhen Worten anfahren; unwillig aufscheien; — z. se, ungeziemend auflachen.

zareženj, žnja, m. = zareza, der Einschnitt, C.

zarężnja, f. = zareza, C.

zarigati, rîgam, vb. pf. 1) ein Efelsgeschrei erheben, Z.; — 2) zarigalo se mi je, ich habe gerülpst.

zarînek, nka, m. ber Riegel, Mur., C.; z. od-

pahniti, C.

zariniti, rînem, vb. pf. 1) hineinschieben; kol v zemljo z., Z.; z. komu nož v trebuh, C.; zapah z., ben Riegel vorschieben, Cig.; — z. se, eindringen; trn se mi je zarinil za kožo. — 2) verrammeln, Guts.-Cig.; — zarinjen sem, ich habe ben Appetit versoren, Cig.; — 3) — zaleči, ausgeben: to mi veliko zarine, C. zaripęti, sm, vb. pf. seuerroth werden (3. B.

bor Aufregung), Cig.; po celem obrazu za-

ripi, Glas.

zarípiti se, rîpim se, vb. pf. = zaripeti, M., Svet. (Rok.); zaripljen, geröthet: zaripljene oči, Zv.; z. v obraz, hochroth im Geficht, Cig.; zaripljen od mraza, LjZv.; tudi: zaripíti se, Glas.

zaripniti, rîpnem, vb. pf. erröthen, Cig., Jan. zarîpljenost, f. die Röthe im Gesicht, Cig. zaripljeváti se, sijem se, vb. impf. roth werden:

crešnje se zaripljujejo, Z.

zarîs, m. ber Entwurf, die Aufzeichnung, ber Rifs. Cig., C.

zarisati, rišem, vb. pf. 1) hineinzeichnen; z. kaj v kako reč, Cig.; — 2) zeichnenb entwerfen, Meg.; zeichnen, Cig.; — 3) verzeichnen, Jan. (H.); — z. se, sich verzeichnen, Cig.

zarisávati, am, vb. impf. = zarisovati. zarisováti, ûjem, vb. impf. ad zarisati.

zariščiti se, im se, vb. pf. zaripiti se, zardeti, BlKr.-Navr.(Let.).

zaríti, rîjem, vb. pf. 1) burch Wühlen vermachen, zuwühlen, Cig.; — 2) z. se, sich einwühlen: z. se v seno, sich ind Heuvergraben; — z. se v knjige, sich in Bücher vergraben.

zarivati, am, vb. impf. ad zariti.

zárja, f. die Himmelstöthe; jutranja, večerna z.; severna z., das Nordlicht, Jan.; = polnočna z., Cig.

zárjast, adj. morgenrothartig, Cig.

zārjati, am, vb. impf. = zoreti, reisen, C.

zarjavéti, ím, vb. pf. roftig merben, berroften; železo, ki se ne rabi, rado zarjavi; zarjaveli meči, zarjavelo železo.

zarjaviti, im, vb. pf. braunen: solnce mu je zarjavilo lice, (-ruj-) Jurč.

zárjenica, f. = jutrnica, ber Morgenstern, C. zarjéti (?), ím, vb. pf. = zarjaveti, Npes.-Vraz. zarjovéti, ím, vb. pf., Jan., pogl. zarjuti.

zarjúti, rjóvem, vb. pf. zu brullen anfangen; aufbrullen; lev, bik je zarjul; z. nad koga,

jemanden anbrüllen; z. v koga, jemanden andonnern, Fr.-C.

zarníca, f. 1) — zornice, die Frühmesse, C., M.; — 2) zarnice igrajo — drnice igrajo, eš wetterleuchtet, Kor.-Cig., Jan., Str.

zarobániti, anim, vb. pf. zu poltern anfangen, aufpoltern.

zarobántiti, ântim, vb. pf. = zarobaniti, C., SIN.

zarobek, bka, m. die Einsaumung, Cig. zarobi, m. pl. die Borte, C.

1. zarsbiti, im, vb. pf. i) ben Rand umlegen und einnähen, einsäumen, börteln; ruto z.; — 2) zustächen: z. palico, M.; — 3) z. jo komu, jemandem eine Derbheit, Grobheit sagen, Cig., Gor.; zarobi jo, kakor mu priden jezik, Cig.; — zarobljen, ungeschlissen, roh, bengeschaft; z. človek; zarobljeno govoriti.

2. zarobiti, im, vb. pf. zum Sclaven machen, Vest., SIN.; gefangen nehmen, C.

zarobljenec, nea, m. ein rober, ungeschliffener Menich, ber Bengel.

zarobliénje, n. die Gefangenschaft, C., Krelj. zaroblionka, f. ein rohes, ungeschliffenes Weib. zaroblionost, f. die Ungeschliffenheit, die Flegelei.

zaróbljenstvo, n. bie Flegelhaftigleit, Cig. zarobljeváti, ûjem, vb. impf. ad 1. zarobiti, Jan.; pogl. 1. robiti.

zaróčati, am, vb. impf. ad zaročiti, Cig., Jan., C.

zaročavec, vca, m. ber Berlober, Cig.

zaröčen, čna, adj. Berlobungs.; zaročni prstan, ber Berlobungsring, Danj.-M., vzhŠt.-Valj. (Vest.).

zaročenec, nca, m. ber Berlobte; zaročenci, bie Brautleute, Cig., Jan., C.

zaročenica, f. = nevesta, Zora.

zaročénje, n. die Berlobung, C.

zaročenka, f. die Berlobte, Cig. zaročeváti, ûjem, vb. impf. = zaročati, Z. zaročevâvec, vca, m. der Berlober, Cig.

zaročílo, n. bas Berlöbnis, Z.

zaročítev, tve, f. das Berlöbnis, Jan.

zaročíti, ím, vb. pf. 1) verloben; z. svojo hčer s kom, Cig.; z. katero svojemu sinovi, Dalm.; z. se s kom, sich mit jemandem verloben; zaročena je, sie ist verlobt, Braut; — 2) — poročiti, trauen, Mur., C.; — 3) z. se, ein Gesübbe thun: z. se Materi vožji, C.; — 4) mit Holznägeln zwei Bassen verbinden, Zora.

zarộčki, m. pl. die Berlobungsfeier, Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik., SIN.

zarôčnica, f. 1) die Berlobte, Cig., Jan.; die Braut, ogr. - M.; — 2) zaročníca, die Gemahlin, Mur.; — 3) das Berlobungsmahl, C.

zaročnik, m. 1) bet Berlobte, Cig., Jan., C.; ber Brautigam, ogr. - M.; — 2) zaročník, ber Gemahl, Mur.

zaročnják, m. 1) ber Bräutigam, C.; — 2) ber Brautring, C.

zárod, roda, m. 1) die Fortpflaugung burch Beugung, Cig.; — 2) die Rachtommenschaft,

bie Abkommlinge, bie Descenbenten, bas Beschlecht; Abrahamov z.; ni imel, zapustil zaroda, Jap. (Sv. p.); — bie Brut; kačji z, Cig.; peklenski z., die Höllenbrut, Cig.; der Anflug (im Forstwefen), Jan.; - ber Fruchtaniah, Cig.; trte imajo obilno zaroda, die Reben haben reichlich angesett, Cig., Strek. zarodec, dea, m. ein junges Aweigchen an der Rebe. M.

zarôdek, dka, m. ber Embino, Cig., Jan., Cig. (T.); - der Fruchtteim, Jan.; plodnice hranijo v sebi zarodke, Erj. (Izb. sp.); - ber Fruchtansat, die Tragetnospe, Cig., Jan., C.;
— zarodki raznih bolezni, die Krankheitsteime, SIN.

zaroden, dna, adj. 1) Generations.: zarodna menjava, ber Generationswechsel, Tus. (B.); Frucht -: zarodna mladica, ber Fruchttrieb, Jan.; - teimfähig, Jan.; - 2) traftig gebaut: z. človek, Dol.; matica mora zarodne noge imeti, Levst. (Beč.).

zaroditi, im, vb. pf. 1) burch Beugung erfüllen: z. svet, die Belt bevölkern, C.; - 2) eine Rachfommenschaft erzeugen, generieren, Mur., Cig., Jan.; - Frucht ansegen, Jan.; - z. se, erzeugt werben, entfteben, Jan.; - fich burch Fortpflangung vermehren, Cig.

zarodnica, f. zarodnice, bas Fruchtholz (z. B. bei Reben), C.

zarodnik, m. 1) ber Stammvater, Cig.; -2) = zarojenec, Jan., C.

zarogâžati, am, vb. impf. ad zarogoziti, C. zarogóziti, gôzim, vb. pf. z. sod = z rogozom sklepe med dogami zamašiti, Mur.

zarohneti, im, vb. pf. aufgrungen, auffnurren, Cig., Jan., M.; z. nad kom, na koga, jemanden anschnarchen, anschnaugen, Cig., nk.,

zarojenec, nca, m. der Nachkomme, ber Ab. fommling, ber Descendent, Cig. (T.), DZ. zarojenka, f. ber weibliche Abtommling, Jan.

(H.).

zarojíti, ím, vb. pf. 1) auftoben, aufbrausen; z. nad kom; — 2) verschwärmen: z. ves denar, Cig.

zarok, roka, m. 1) accordierte Arbeit, C.; 2) pl. zaroki, bas Cheverlobnis, bie Berlobung, Habd .- Mik., V .- Cig., Jan., C.; k zarokom iti, Npes.- Vraz; v zarokih biti, verlobt fein, Z.; im Brautigams., Brautstande fein (od zaročkov do poroke), vzhŠt.-SIN.; baš Berlobungsmahl, vzhSt.

zaroka, f. bie Berlobung, bas Cheversprechen; v zaroki biti, im Brautstande o. Brautigams. stande sein, Cig.; = pl. zaroke, Meg., Boh.,

Cig. zaroki, m. pl. ber Armelaufichlag, Mur., Cig., Danj.-Mik.

zarokvica, f. die Armspange, Jan. (H.).

zaromati, am, vb. pf. beim Bilgern verbrauchen, berpilgern: ves denar z., Cig.

zarópiti, rôpim, vb. pf. anschmettern, Cig. zaropotáti, otâm, óčem, vb. pf. zu poltern anfangen; ein Gepolter hervorbringen; nekaj je zaropotalo v veži.

zarositi, im, vb. pf. zu thauen anfangen: zarosi rosa drobna, Let.; entquellen: solza zarosi, Jan.

zarostati, am, vb. pf. zu raufchen, zu raffeln anfangen, aufrauichen, aufraffeln, Tolm.

zardt, rota, m. ber Schwur, Cig. zarota, f. 1) bie Berfchwörung, Cig., Jan., nk.; zaroto začeti, eine Berichwörung anzetteln, Cig.; - 2) die Beschwörung, Z., Trst. (Let.);

3) bie Bermunichung, C.

zarotba, f. die Berschwörung, Str. zarotija, f = zarota 1), Jan., Cig.(T.).

zarotilo, n. die Beichwörung, Zora; ber Exor-

cismus, C., nk.; — ber Flucheib, Cig. zarotiti, im, vb. pf. 1) beschwören; z. koga pri zivem Bogu; — z. duhove, die Geister beschwören, Mur., Cig., Jan.; — 2) verwunschen, von sich wegwünschen, Cig.; - 3) z. se, fcmoren, mit einem Schwur betheuern, Mur., Cig., Jan.; z. se komu, jemanbem schwören, C.; — sich verschwören: z. se zoper koga, Cig., Jan., nk.

zarotnik, m. 1) ber Beschwörer, Jan.; - 2) ber

Berschwörer, Cig., Jan., nk.

zarotováti, ûjem, vb. impf. 1) == rotiti, beschwören, Jan.; - 2) z. se, sich verschwören, Jan.

zarovánec, nca, m. ber Schmitge, ber Schmierige, C.

zarovánka, f. die Schmußige, die Schmierige, C. zarovášiti, ašim. vb. pf. auf dem Rerbholz mit einem Einschnitt verzeichnen, einterben, Cig., Nov.-C.

zarováti, róvljem, vb. pf. (durch Bühlen) beschmuten, C.; zarovan, schmutig, schmierig, C. zarovštati, am, vb. pf. = zaroštati, Cig., Notr. zaróžen, žna, adj. = hud, júlimm, Gor. zarožíti, ím, vb. pf. ins Horn stoßen, Jan (H.);

Prvič zapiska, zaroži, Npes. zarožljaj, m. das Erflirren, Let.

zarožljáti, am, vb. pf. zu flirren, zu raffeln anfangen; ertlirren, aufrasselu; zarożljali so vozovi; verige so zarožljale na jetniku.

zarúben, bna, adj. pfändbar, Jan. (H.). zarubîtev, tve, f. die Pfändung.

zarúbiti, im, vb. pf. pfanden; z. koga, z. komu kaj; zarubljena reč, daš Pfandstück.

zarúbljenje, n. die Pfandung.

zarubljeváti, ûjem, vb. impf. ad zarubiti, Cig., Jan.

zarubljiv, íva, adj. = zaruben, Cig., Jan. zarúčen, adj. (part.) zaručeni lasje, gefraustes Haar, Polj., Idrija.

zarudariti, arim, vb. pf. beim Bergban verlieren, Cig.

zarudęti, im, vb. pf., Cig., Jan., nk., pogl.

zarujavéti, ím, vb. pf., Cig., Jan., nk., pogl. za-

zarúkati, kam, čem, vb. pf. zu brullen anfangen, aufbrullen: zarukale so krave, Vrt.

zarúliti, im, vb. pf. zu brüllen anfangen, aufbrüllen: z. kakor lev, Dict. zaruljen, adj. (part.) ftropend vor Gesundheit:

z. človek, zaruljeno lice, C.

Digitized by Google

zarumenélost, f. bie Belbreife, Cig. zarumeneti, im, vb. pf. eine gelbe Farbe annehmen, Cig., Sol. zarumeniti, im, vb. pf. eig. gelb machen: braunen, einbrennen (3. B. im Fett): moko z., Cig. zarúpiti se, rûpim se, vb. pf. 1) zarupljen = zaripljen, C.; prim. zaripiti se; - 2) herb werben, Z.; zarupljen, herb, widerwärtig: zarupljena jed, C. zarupljiv, íva, adj. = zarupljen: zarupljiva jed, Z.; — prim. zarupiti se 2). zaruseti, im, vb. pf. roth werden, Z. zaruseti, im, vb. pf. röthen: zaruseni ustni, Bes.-C. zarženiti se, im se, vb. pf. pšenica se zarženi, če rž vmes vzraste, Blc.-C. zaržíti se, ím se, vb. pf. = zarženiti se, Z. zasacba, f. bie Ertappung, Cig. zasáčiti, sacim, vb. pf. umgarnen, Cig.; fangen, ermischen; z. zajca, tatu, Cig.; z. koga na prestopku, Levst. (Pril.); bolezen me je zasačila, C. zasačnik, m. ber Ergreifer, Cig. zasad, sada, m. 1) bie Anpflanzung, Cig., Jan., Levst. (Mocv.); die Blantage, Cig. (T.); ber Reusats (3. B. im Beingarten), C., vzhSt.;
— 2) bie Pflanze, C., ogr.-Valj. (Rad). zasadba, f. bie Anpflanzung, Jan., C., Nov. zasadisce, n. ber Ort ber Anpflangung : bie Bflanzichule, Jan.; bie Gege, Jan.; trano, drevesno zasadišče, die Reben-, Baumschule, C. zasadíti, ím, vb. pf. 1) bepflanzen; golino z lesom z., Cig.; z grahom z. brazde, ogr.-Valj. (Rad); - 2) einsegen, pflanzen; drevje z. na kakem mestu; grme na vrt z.; - anlegen: vinograd z.; - 3) hineinsteden; z. kol v steno, Škrinj.-Valj. (Rad); kremplje z. komu v meso, die Rlanen ins Fleisch einsetzen; z. komu nož v srce, jemandem das Meffer ine Berg ftogen; z. macka, antern, Cig.; — z. se, sich einhäfeln: macka, orel se kam zasadi, Cig.; sulica se zasadi v steno (bleibt in der Band steden), Ravn.; - z. jo komu, jemanbem einen Schlag verfegen, Cig. zasaja, f. bas Ginfegen, die Bflanzung, C., Z. zasajališče, n. bie Bflangichule, C zasájanje, n. bas Pflangen, bas Ginfegen. zasájati, am, vb. impf. ad zasaditi; 1) bepflanzen; - 2) pflanzen; zasajajte vinograde! Dalm.; drevje z., Cig.; - 3) hineinsteden: kremplje z. v meso. zasajavec, vca, m. ber Anpflanzer, Cig., Jan., C. zasajavka, f. die Anpflanzerin, Cig., Jan. zasajenica, f. die Pflanze, C. zasajeváti, ûjem, vb. impf. = zasajati. zasájiti, im, vb. pf. berugen, Cig. zasákniti, sáknem, vb. pf. = zasačiti, C. zasánjati, am, vb. pf. verträumen, Jan. (H.). zasapíti, ím, vb. pf. = zadušiti, z. se = zadušiti se, ogr. - C.; smrt ga je zasapila, C. zasatje, n. ber Borftoß, bas Bormachs, Cig. zasêben, bne, adj. privat, Brivat-, Guts.-Cig.,

Jan., nk.

zasebnica, f. eine Brivate, Cig., Jan.

zasębnik, m. der Brivatmann, Cig., Jan., C. zasebniški, adj. eine Privatperfon betreffend, Private, Jan. (H.). zasebništvo, n. der Brivatstand, Jan. (H.). zasebnopráven, vna, adj. privatrechtlich, DZ., zasębstvo, n. ber Privatstand, Cig. zaséči, séžem, vb. pf. 1) = zaleči, den Raum ausfüllen, Z.; - ausreichen, C., Z.; - 2) hineingreifen, übergreifen, Jan. (H); - 3) mit Beschlag belegen, confiscieren, Cig.(T.), Levst. (Nauk), DZ., nk.; — 4) betreffen, C. zased, seda, m. 1) bas Aufsigen (3. B. auf ein Pferd), Mur., Cig.; - 2) der hinterhalt, Habd .- Mik.; bie Rachstellung, Mur. zaseda, f. ber hinterhalt, bie Rachstellung, Cig., Jan., nk.; v zasedi biti, im Hinterhalte liegen, Cig.; napasti koga iz zasede, Erj. (Torb.). zasedáč, m. ber Rachfteller, C. zasędanje, n. 1) das Aufsihen: z. konja, M.; - z. sedežev, das Einnehmen der Sige, M.; 2) das Rachftellen, M, C., kajk. - Valj. (Rad); kako bi mogel temu razbojniškemu zasedanju uteči? Krelj; — 3) (po hs.) die Seffion, nk. zasédati, am, vb. impf. ad zasesti; 1) auffigen: konje z.; Hlapci (so) konje zasedali, Npes.-K.; (einen Blat) besetze; z. sedeže; čebele panj zasedajo, Lašče-Levst.(M); pohlepnost zaseda srce, kajk.-Valj.(Rad); 2) nachstellen: z. koga, Cig., kajk.-Valj. (Rad); neprijatelji me zasedajo, C.; (z. komu, Mur.). zasedávanje, n. bas Rachstellen, C.; od vražjega zasedavanja oslobodi nas! ogr. - Valj. (Rad). zasędávati, am, vb. impf. = zasedati 3), Mur.; z. koga, jemanbem nachstellen, M.; (zasedjavati, ogr.-Valj. [Rad]). zasodavec, vca, m. ber Rachsteller, ber Lauerer, ogr.-C. zasędba, f. 1) die Besetung, die Occupation, Nov., Navr. (Let.); -2) ber Hinterhalt, Hip. (Orb.). zaseden, adj. nachstellerisch, Jan. zasedéti, ím, vb. pf. 1) sigend bededen: Komaj tol'k' oplela, kar je s svojo kiklo zasedela! Npes.-K.; - 2) versigen: cas z.; - burch Sigen ftarr, ftumpf werben laffen: z. si nogo, Levst. (M.); -3) z. se, zu lange figen; sich starr figen, Z.; burch Gigen unpafs werben, Cig.; - 4) z., haften bleiben: cmok mu zasedi na jeziku, Glas. zasêdki, m. pl. die Rachstellungen, C. zasedlariti, arim, vb. pf. mit bem Sattlerhandwert verlieren, Cig. zasedláti, âm, vb. pf. 1) verjatteln, Cig.; — 2) = osedlati, Jan. zasedljiv, iva, adj. gerne nachstellend, hinterliftig, Mur., Svet. (Rok.). zasednik, m. ber Nachsteller, ber Wegelagerer, Cig., Jan. zasédobe, adv. (= za se dobe), um diese Beit herum, C. zasędováti, ûjem, vb. impf. = zasedati, Mik.

zasędovâvec, vca, m. = zasednik, Jan. zasèg, séga, m. ber Eingriff: z. na poštenje,

bie Chrenantastung, Cig.
zassga, f. 1) die Beschlagnahme, die Confiscation, Cig. (T.), DZ.; - 2) ber Eingriff: z. v tuje pravice, C.; - 3) bie Angüglichfeit, Cig.

zaségati, am, vb. impf. ad zaseči; 1) confiecieren, Cig. (T.); — 2) z. koga, neden, sticheln, V.-Cig., C.; = zabavljati komu, ocitati, Savinska dol.; tudi: z. na koga, Cig.; – z. koga, von jemandem anzüglich sprechen, Cig.; - 3) ausreichen, Z.

zasegljiv, íva, adj. anzüglich, beleibigenb, Cig., C. zasegljívost, f. bie Anzüglichleit, Cig. zasegováti, ûjem, vb. impf. = segati, einschlagen: v kak oddelek z., DZ.

zasehníti, sáhnem, vb. pf. = usehniti, Cig.,

zasehtéti, ím, vb. pf. im Bachethum zurückbleiben, verfümmern, Z.

zasejáti, sejem, vb. pf. 1) burch Gaen anbauen, jaen; vrag je ljuljko med pšenico zasejal; les z., eine (fünftige) Waldung ansäen, Cig.; z. se, fich burch ungefaeten Samen bermehren, Cig.; drevje se je zasejalo, bas Holz ist angeslogen, Cig.; zasejan les, angeslogenes Holz, Cig.; — z. bolezen po kakem kraju, einen Ort mit einer Rrantheit anfteden, Cig.; ta kuga se je k nam zasejala (hat fich bei uns eingeniftet), Z.; - unter die Leute bringen, ausbringen, Cig.; - 2) = napačno sejati, verjaen, Cig.; — 3) z. kaj, etwas verlieren, C.

zasejeváti, ûjem, vb. impf. ad zasejati; fden; drevje se zasejuje, bas Holz fliegt an, Cig.

zasek, seka, m. 1) ber hadenhieb, Cig.; - ber Ginhau: limanice vtikati v zaseke, Glas.; ber Ginfchnitt (3. B. in einem Balten, worein ein anderer pafet), die Lasche, Cig. (T.); ber Einschuitt (math.), Cig (T.); - 2) = zaseka 2), ber Berhau, Jan., Bes.; - 3) = zaseka 3), eingehacter Spect, Mur., C., Mik.

zasęka, f. 1) ber Einschnitt, Jan.; — bie Lache (im Forstwesen), Cig.; — 2) cine Reihe von gefällten Baumen , ber Berhau , Cig., Jan., Cig. (T.), Burg. (Rok.); - bie Befiggrenze im Balbe, Ig (Dol.); — ein aufgeworfener Erbzaun, C.; lovska z., die an ber Grenze aufgeaderte Bilbbahn, Cig.; - bas Behege, Meg., C.; — 3) verhadter Sped, Mur., Cig., C., Mik.; tudi: záseka, Gor., St.

zasekáč, m. 1) das Binbermeffer, C.; - 2) ber Sethammer ber Suffchmiebe, DZ.

zasékati, sêkam, vb. pf. 1) durch gefällte Bäume versperren, verhauen: pot z., Cig.; — verbegen, C., Z.; - 2) hineinhauen, einhaden; sekiro v drevo z.; — z. se s kremplji v kaj, fich in etwas verfrallen, Cig.; - 3) anhauen, anschlagen: drevo z., den Baum durch Unhauen bezeichnen, Cig.; z. smreko, da bi rajša smolo cedila, Jurć.; — 4) z. se, sich verhaden: mesar se je zasekal, ber Fleischer hat beim hauen die Stude verdorben, Cig.; - 5) verhaden, zerhaden, Mur.

zasękávati, am, vb. impf. = zasekovati: tujščina je začela z. (fieng an einzubringen) v

nekdanji čisti govor, Levst (Nauk). zasękljiv, adj. kdor rad vsako besedo drugim presekuje, ber es liebt ins Bort zu fallen, gu mibersprechen, Ig (Dol.).

zasekovanje, n. 1) bas Berhauen, Cig.; -2) bas Sineinhaden.

zasekováti, ûjem, vb. impf. ad zasekati; 1) Berhaue machen, verhauen; (pren.) le - to tebi pot zasekuje, da ne moreš naprej, Kast.; – 2) hineinhaden.

zasstek, ika, m. ber Beiler, Cig.(T.); — hs. zaselitev, tve, f. die Colonisierung, Z.

zaséliti, sélim, vb. pf. besiedeln, C., Z.; deželo z., LjZv.

zaselje, n. der Beiler, Cig. (T.); povabiti koga na svoje z. (auf feine Besitungen), SIN.; bie Billa, Vrt.; hladno poletno z., Let.; zaselje poleg zaselja, drugo lepše od drugega, LjZv. zaseljeváti, ûjem, vb. impf. ad zaseliti, Z.

zasemeniti se, im se, vb. pf. = zasejati se, fich burch (ungefäeten) Samen vermehren, V .-Cig.

zasenčeváti, ûjem, vb. impf. ad zasenčiti, Jan.; gozd je zasenčeval (zasénčeval) zeleno tratino, Jurč.

zasenčiti, senčim, vb. pf. burch einen Schatten verbunkeln, in ben Schatten ftellen, beschatten, Dict., Cig., Jan.; oko ni zasenčeno, Znid. zasoncjo, n. ein schattiger Ort, Jurc.; ber Schattengang, Jan.

zaseniti, senim, vb pf. - zasenciti, Cig. zasep, spa, m. ber Ball, bie Schanze, Meg., Dalm., Cv.; z. delati, nanesti, Dalm.; zasèp, spà, Valj.(Rad).

zasesáti, am, vb. pf. zu faugen anfangen, Cig. zasesti, sedem, vb. pf. 1) fich fegenb einnehmen, einen Blat befeten; vse stole so zaseli, Mur.; mesto komu z.; prestol z., ben Thron besteigen, Cig., nk.; miza je zasedena, ber Tijch ist besett, Cig.; pec je zasedena okoli in okoli, Jsvkr.; konja z., sich zu Pferbe sepen; Zasede konj'ča brzega, Npes -K.; - muha meso zasede, bie Fliege beichmeißt das Fleisch, C.; — 2) mit einem hinterhalt befegen: zaseli so cesto, Kras-Erj.(Torb.); z. komu, jemandem einen Hinterhalt legen, auflauern, ogr.-C.; divji petelin je zaseden (ift "eingerichtet"), St.; kuga se kje zasede (wird heimisch), C.; - z. se, sich verfigen, fich ftarr figen, Z. ; - z. se, ftarr werben, gerinnen: beljačec se zasede, Bleiw. (Let.); mleko se zasede, Ravn. (Abc.)- Valj. (Rad); zasedena kri, unterlaufenes Blut; (pogl. se-

zasev, seva, m. ber Anflug (im Forstwesen), Jan.

zasęvati, am, vb. impf. ad zasejati; faen, anjaen, Cig., Jan., C., M.; rodi zemlja travo ino zelje, katero se zaseva, Dalm.; vetrovi raztrošajo seme dreves in sadežev in zasevajo mlada drevesa, Ravn.-Valj.(Rad).

zasevek, vka, m. ber Anflug (im Forftwefen),

zaséven, vna, adj. zum Anbau geeignet, baufähig, Jan.

zasezanje, n. = zaseganje, die Beschlagnahme, DZ.

zasęzati, zam, vb. impf. = zasegati, Levst. (Nauk).

zasicati, im, vb. pf. zu zischen anfangen, einen Bischer hören laffen, aufzischen, Cig.

zasičeváti, ûjem, vb. impf. ad zasititi; fűttigen, kajk.-Valj. (Rad).

zasídrati, sîdram, vb. pf. = zasidriti, Zora. zasídriti, sîdrim, vb. pf. verantern, Cig.

zasinati, sinam, vb. impf. ad zasehniti; verfiegen, Cig.

zásihdob, adv. jest, C.

zásihkrat, adv. jest, C.

zasijáti, síjem, vb. pf. zu scheinen ansangen; solnce je zopet zasijalo; — ausstrahlen, ausleuchten.

zasikati, kam, čem, vb. pf. zu zischen anfangen, aufzischen.

zassten, Ina, adj. = kar je za silo, Noth, Cig., Jan., C., DZ.; zasitni most, die Roth-brude, Cig.(T.); zasilna priprava, der Rothapparat, DZkr.; zasilni krst, die Rothtause, DZ

zasip, sípa, m. 1) die Berschüttung, Danj.-Mik.; die Bersandung, Cig.; — 2) der Damm, der Erdwall, Dict., Jan., C.; z. delati, Dict.; zasipali so zasip okoli mesta, Dalm.; — 3) eine große Menge: z. blaga, großer Barrandurrath, Cig.; veselja je bilo na vseh koncih in krajih na zasipe, Zv.; tudi: zásip: zásip denarjev, Levst. (Zb. sp.).

zasipanje, n. bas Berichütten; bie Berfanbung,

Cig.

zasípati, sîpam, pljem, vb. impf. ad zasuti (spem); zujchütten, mit trodenen Dingen beschütten, mit Gchutt bebeden; jame z.; s peskom z., versanben, Cig.; z. Ljubljanico, in der Laibach das Geschiebe ablagern, Levst. (Močv.); (vb. pf. — zasuti, St.).

zasipávati, vb. impf. = zasipati; Vi me z dobrotami zasipavate, Sie überhaufen mich

mit Wohlthaten, Cig.

zasipíti, ím, vb. pf. einschläfern, Meg.; ("eine unregelmäßige Bilbung", Mik. [Et.]).

zasîpljaj, m. kar se enkrat (oglja) zasuje, bie Gicht (mont.), V.-Cig.

zasîpnica, f. = jama v zemlji, v katero zasirajo jeseni repo, korenje, krompir, Svet. (Rok.), Gor.

zasipováti, ûjem, vb. impf. = zasipati.

zasíriti, sîrim, vb. pf. anlaben, Levst.(M.); — z. se, zu Rûje werben: mleko se zasiri, Nov.; zasirjeno mleko, Erj.(Torb.); tudi: kri se je zasirila (ist geronnen), Staro Sedlo-Erj. (Torb.); (pogl. sesiriti se).

zasítiti, sîtim, vb. pf. [åttigen, Z.; zasičen, gefättigt (chem.), Cig. (T.).

zaskakováti, üjem, vb. impf. ad zaskočiti, Jan.

zaskáliti, im, vb. pf. einen spisigen Holzsplitter hineintreiben: z. si nogo, SlGor.-C.; z. se

v nogo, v pret, einen Splitter in ben Fuß, bie Sand befommen, C.

zaskeleti, im, vb. pf. einen brennenden Schmerz zu verursachen anfangen, Z.; — (pren.) v

srce me je zaskelelo, C.

zaskóčiti, skôčim, vb. pf.1) burch einen Sprung
bersperren, berrennen: pot komu z., Cig.;
z. beg, bie Flucht abschneiben, Sol.; z. koga,
vor jemanden springen und ihm so den Weg
bersperren, ihn übersallen, Jan.; zaskočile so
ga pri tem le gabru, LjZv.; z. sovražnike,
LjZv.; — 2) bespringen: žrebec kobilo zaskoči, DZ., Nov.; — 3) = zapasti, einspringen (von einem Schloß), V. - Cig.; —
4) z. si nogo, z. se, sich ben Huß verspringen,
Cig.; — 5) sich verschnappen (v. einem Schloß),
Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.); = z. se: ključanica se je zaskočila, Cig., Prim.-Erj.(Torb.).

canica se je zaskočila, Cig., Prim.-Erj. (Torb.). zaskok, skóka, m. 1) das Bertreten des Weges, Jan. (H.); — der Überfall, Jan.; — die Beftürmung, Jan.; — 2) das Zuschnappen, Jan. (H.); — 3) det Seitensprung, Cig.

záskokom, adv. im Galopp, vzh.St.

zaskôkoma, adv. im Galopp, Z.; (pren.) slovstvo se razvija z., Raič (Slov.).

zaskovinčati, im, vb. pf. aufwinseln, aufichreien (vom Hunde, vom Bogel), C.

zaskrbeti, im, vb. pf. Sorgen zu machen anfangen: zaskrbelo me je; ali vas ni nič zaskrbelo? Cv.

zaslāda, f. der Nachtisch, das Dessert, M., C.;
— hs.

zasládčiti, sladčim, vb. pf. allgusüß machen, Cig.

zaslādek, dka, m. = zaslada, Jan.(H.). zasladītnica, f. das Bormaischgesäß, DZ.

zasladitnik, m. der Bormaijchbottich, der Berjuderungebottich, DZ.

zasladkariti, firim, vb. pf. vernaschen, Cig. zaslanjac, m. ber Streifbaum (eine Ufervorrichtung), DZ.

zaslanjáča, f. bas Schirmbrett, Cig.

zaslanjálo, n. to, s čimer se kaj zaslanja: die spanische Band, Cig.; — ein Dectwert

jum Schute abhangiger Ufer, Cig.

zaslānjati, am, vb. impf. ad zasloniti; zulehnen, (burch ein bavorgestelltes Ding) verbeden, Cig.; viseč prt zaslanja vrata, Dict.;
— versehnen: luč z., M.; z. razgled, die Aussicht verbeden, Levst. (Zb. sp.); z. komu, jemandem im Lichte stehen, Mur., V.-Cig.; —
beden, schüben, schirmen, Cig., Jan.; kokoš
zaslanja svoja piščeta, Krelj; zaslanjaj dušne
pastirje! ogr.-C.

zaslec, sieca, m. ber Auffclag beim Rleide, Mur., Cig., Jan., C., Met.

zasiecati, am, vb. impf. ad zasiekniti; aufichlagen: rokave z., Cig.

zasled, sleda, m. das Auffinden der Fährte, Cig.

zaslędba, f. die Ermittelung, die Ausforschung, bie Entbedung, DZ., Sol.

zasischek, dka, m. die Entbedung, das Ergebnis der Forschung: novi zasledki v starih pismih, Navr. (Let., Spom.).

zaslediti, im, vb. pf. auf bie Spur tommen, ausspüren; pes zajca zasledi; — darauf tommen, aussindig machen, Cig., Jan., nk.

zasledovanje, n. bas Rachfpuren; - Die Berfolgung, Cig., Jan., nk.; — das Nachforschen,

Cig., Jan., nk.

zasledováti, ûjem, vb. impf. auszufpuren fuchen, nach jemandem fahnben, ihn verfolgen, Cig., Jan., nk.; - zu erforicen fuchen, nachforicen, Cig., Jan., nk.

zasledovavec, vca, m. ber Berfolger, ber Nachforscher, Cig., Jan., C.

zaslędovávka, f. die Berfolgerin, die Rachforscherin, Cig.

zasledúh, m. ber Spion, C.

zasiękniti, sięknem, vb. pf. umbiegen, auf-schlagen: rokave z., Cig. zasiępiti, sm, vb. pf. verblenben (fig.), Mur.,

Cig., Jan.

zaslépljati, am, vb. impf. ad. zaslepiti; im Lichte steben. Schatten machen: ako z levico pišeš, si zaslepljaš, V.-Cig.

zastępljénje, n. die Berblendung: zašli so daleko v svojem zaslepljenju, kajk.-Valj.(Rad). zaslepljenost, f. die Berblendung, Cig.

zasliniti, slinim, vb. pf. mit Speichel befubeln, Mur., Cig.

zaslīšanec, nca, m. ber verhört wird, C.

zaslišanje, n. 1) die Bernehmung; - 2) das Berhor; - 3) bie Audienz, Cig.

zaslíšati, slîšim, vb. pf. 1) vernehmen, horen ; z. glas in spoznati, čigav je; - 2) einvernehmen, verhören; z. price; - 3) Audienz geben, Cig.

zaslisba, f. 1) die Einvernehmung, die Ab-hörung, das Berhor, Cig., Jan., C., DZ., Nov.; v zaslisbo vzeti, jum Berhor ziehen, V.-Cig.; - 2) bie Aubienz, Cig., Jan.

zaslîšek, ška, m. bas Berhor, C. zasliševalnica, f. ber Audienzsaal, Cig., C. zasliševánec, nca, m. der vernommen, verhört wird, Cig., DZ.

zasliševānje, n. das Abhören, die Einvernehmung, Cig., Jan.

zasliševānski, adj. Bernehmungë:: z. zapisnik, das Bernehmungsprototoll, DZ.

zasliševáti, ûjem, vb. impf. ad zaslišati; abhören, einvernehmen, ein Berhör abhalten, Cig., Jan.

zasliševavec, vca, m. ber Berhörer, Cig. zasliziti, im, vb. pf. verschleimen, Cig., Jan. zasliženje, n. bie Berichleimung, Cig., Jan. zaslôba, f. nam. zaslomba, ogr.-Mik., C.

zasločiti, im, vb. pf. frummen, einbiegen, Cig., Jan.; z. vile, C.

zaslomba, f. etwas Borgeftelltes: ber Schirm, ocesna z., ber Augenschirm, Cig.; die Dedung (einer Festung), Cig.; ber Schut, Cig., Jan.; postavna z., Jan.; ostati brez zaslombe, brez brambe, Jap. (Prid.); glava in zaslomba vsega

mesta, Jurc.; - die Stute, Cig.(T.), C. zaslon, siona, m. etwas Borgelehntes, Mur.; pečni z., der Ofendedel, Cig.; — der Schirm, die spanische Wand, Mur., Cig., Jan., DZ.; z. iz plocevine, DZ.; - bie Blende, Cig.;

- ber Schirm (bot.), Cig.(T.); — ber Bor= hang, Habd.-Mik., Mur., C.; — v njegovem zaslonu in brambi, in seinem Schut und Schirm, Krelj.

zaslôna, f. = to, s cimer se kaj zaslanja, C.;

— ber Dfenbedel, Cig. zaslonilo, n. ber Schirm, die spanische Band, Cig., Jan.; - bie Blenbe, DZ.

zasloniti, slonim, vb. pf. burch Anlehnen verbeden: verlehnen, Mur.; z. luc, M.; pec z. (mit bem Ofenbedel verschließen), Cig.; verdeden: okno s kako rečjo z., Cig.; z. obraz (z roko), die Hand vors Gesicht halten, Cig.; - beden: svet ni dovolj zaslonjen pred mrzlimi snežniki, Levst. (Zb. sp.); - beschüten, jemanden vertreten (= für ihn fprechen), Dol.-Cig., Jan.; zasloni svojega hlapca! Dalm.

zaslonka, f. bie Blendung, bas Diaphragma, (phys.), h. t.-Cig.(T.), Znid. zasloveti, im, vb. pf. anfangen gerühmt zu

werben, berühmt, befannt werben; zaslovelo

je njegovo ime po vsej deželi. zasluga, f. bas Berbienst, Cig., Jan., nk.; po zaslugi, nach Berdienst, Cig.; imeti veliko zaslug, velike zasluge, nk.

zaslugovît, adj. verbienftvoll, C.

zaslůh, m. 1) bas Berhör: zvati koga na z., SIN.; — 2) bie Aubienz, Jan.(H.). zaslúti, slovem, slújem, vb. pf. = zasloveti,

Cig.; njegova svetost je zaslula, LjZv.; zaslula je v deveto vas zavoljo svoje brdkosti,

zaslutiti, slutim, vb. pf. von einer Ahnung erfüllt werben, ahnen, C.

zásluž, m. der Berbienst, vzhSt.

zaslužávati, am, vb. impf. ad zaslužiti: berbienen, C.; veliko miloščo si z., kajk.-Valj.

zaslûžba, f. 1) bas Erwerben, ber Erwerb, Cig., Jan.; -2) = zasluga, Guts., Mur.,kajk .- Valj. (Rad).

zaslúžčen, čna, adj. erwerbjam, Mur., Cig.,

zaslûžek, žka, m. 1) ber Broterwerb; brez zaslužka; iti po zaslužku, sein Brot suchen; -2) bas Berbiente, ber Berbienft; ves z. zapraviti.

zaslúžen, žna, adj. 1) verdienstvoll, verdienstlich, Cig., Jan., C., nk.; z. mož, zaslužno delo, nk.; — 2) wurdig: biti z. smrti, ben Tob verbienen, C.; — 3) Berbienste, a) ben Berbienft betreffend: zasluzni izkaz, ber Berdienftausweis, Levst. (Cest.); - b) bas Berbienst, bie Berbienfte betreffend: zaslužna svetinja, Levst.(Zb. sp.).

zaslužénje, n. das Berdienst; svojega zasluženja ne bom nikoli poveličevala, LjZv.; (pos. v cerkvenem govoru): po Kristovem zasluženju.

zasluževáti, ûjem, vb. impf. = vreden biti, verdienen, nk.

zaslužílo, n. der Berdienft, C.; der Arbeitslohn, Cig.

zaslužitek, tka, m. = zaslužek 2), C. zaslužiti, im, vb. pf. burch feine Dienfte ein Anrecht auf etwas bekommen ober es fich

badurch verschaffen, verbienen: mnogo denarja z.; nekaj sem zaslužil, nekaj sem dobil v dar; še mrzle vode nisi zaslužil; zaslužena plača; zaslužil je kazen, pohvalo, da bi ga obesili; tega nisem zaslužil; zaslužena kazen; — (zaslužiti, — wert sein, "verbienen", vb. imps. [germ.]).

zaslužljiv, íva, adj. = zaslužen, verdienstlich,

Mur.

zaslúžnost, f. die Berdienstlichsteit, Cig., Jan., nk. zasmaljáč, m. der Ralsaterer, (ki ladje zasmalja), Cig.

zasmāljati, am, vb. impf. ad zasmoliti, Cig.,

Levst.(Zb. sp.).

zasmen, m. das Berlachen, der Spott, der Hohn, Cig., Jan., C., M., nk.

zasmehávati, am, vb. impf. = zasmehovati, Prip.-Mik.

zasmehljáti se, am se, vb. pf. zu lacheln anfangen, lacheln.

zasmehljiv, íva, adj. spöttish, höhnish, Cig., Jan., nk.; — spottsüchtig, Cig., Jan.

zasmehljîvec, vca, m. der Spöttler, Jan. zasmehljîvka, f. die Spöttlerin, Jan.

zasmehljivost, f. die Spottsucht, Cig., Jan.; ber Sarfasmus, Jan.

za smehováten, ina, adj. Spott, hohn enthaltend, Spott-, Cig., C., nk.

zasmehovánec, nca, m. ber Berlachte, Zora. zasmehovánjo, n. bas Berlachen, bas Berspotten; bas Berhöhnen.

zasmehováti, üjem, vb. imps. verlachen, verspotten, verhöhnen; z. koga; z. svete reči. zasmehovávec, vca, m. der Berlacher, der

Berspötter, ber Berhöhner. zasmehovavka, f. die Bersacherin, die Berspötterin, die Berhöhnerin, Cig., Jan.

zasméjati se, jem, jam se, vb. pf. zu lachen ansangen, auflachen; na ves glas se z., saut auflachen.

zasmęśek, ška, m. die Berspottung: z. in oponasek, C.

zasméšen, šna, adj. verspottend, spöttisch, satirisch, Cig.

zasmetíti, ím, vb. pf. mit Ungehörigem (Staub, Abschnißel u. bgl.), mit Rehricht bebeden; zasmečena tla.

zasmiliti se, smîlim se, vb. pf. Mitleid erweden, erbarmen; zasmilil se mi je, C., Dol. zasmod, smoda, m. die Berfengung, Cig.

zasmôda, f. = zasmod, Cig.

zasmodina, f. ber Brandgeruch, Cig.

zasmodíti, ím, vb. pf. verjengen; lase si z.;
— hišo ti bo zasmodil (zaničlj. nam. zažgal).
zasmojati, am, vb. impf. ad zasmoditi, Jarn.
zasmoláriti, frim, vb. pf. mit Pechhanbel verlieren, Cig.

zasmolba, f. bie Berpichung, C.

zasmoliti, im, vb. pf. mit Bech verftreichen, verpichen; z. sklepe, bie Fugen verpichen; z. ladje, bie Schiffe talfatern, Cig.

zasmoljeváti, üjem, vb. impf. ad zasmoliti, Z. zasmráditi, smrådim, vb. pf. mit Geftant erfüllen, durchstäntern; z. sobo; einen Gestant verursachen; kdo je tu zasmradil?

zasmrájati, am, vb. impf. ad zesmraditi. zasmŕčati, ím, vb. pf. žu schnarchen ansangen, ausschnarchen.

zasmrdeti, im, vb. pf. zu ftinken anfangen, nekaj je zasmrdelo; zasmrdelo je po vsej sobi, im ganzen Zimmer wurde ein Gestant wahrgenommen.

zasmfkati, smfkam, vb. pf. 1) ropend die Luft durch die Rase einziehen; — 2) mit Rop besubeln, Cig.; zasmrkan, rohig, Cig.

zasnežíti, í, vb. pf. verschneten, einschneien, zasnežilo jih je.

zasnova, f. die Anlage, der Entwurf, Cig. (T.), C. zasnovati, snujem, vb. pf. anzetteln: (fig.) entwerfen, Cig. (T.), Zora; z. nakano, einen Blan entwerfen, LjZv.

zasnúbiti, im, vb. pf. freien, Jan., Prip.-Mik. zasnúbljenka, f. bie Gefreite, bie Braut, C. tasôben, bna, adj. = zaseben (privat), Jan., C., nk.

zasôbnica, f. = zasebnica, Jan.

zasobnik, m. = zasebnik, ber Privatmann, Jan., C., Levst. (Nauk); danes je bil zasobnik, brez javne službe, Jurč.

zasobnopráven, vna, adj. = zasebnopraven, privatrechtlich, Levst.(Nauk).

zasoliti, im, vb. pf. versalzen; — z. jo komu, jemandem etwas unter die Rase reiben, ihn abtrumpfen; — z. komu, jemandem eine große Rechnung vorlegen, einen hohen Preis beim Bertauf verlangen.

zasôtnčen, čna, adj. 1) absonnig, Cig.; — 2) abendlándisch, Cig.; — 3) zasolnčni svit, das Zodiacallicht, Cig.

zasoinenjak, m. bie Connenblume, Jarn.

zasodziti, im, vb. pf. bethranen, Cig.; - z. se, aufangen Thranen zu vergießen, C.

zasopihati se, ham, šem se, vb. pf. heftig zu athmen anfangen; zasopihan, ichnaufend, athemios; z. se ustavi jezdec, SIN.

1. zasopíti, ím, vb. pf. den Athem beschweren: z. koga, C., Lašče-Levst (M.), zasopljen biti, außer Athem sein, Cig., Jan.

2. zasopiti, im, vb. pf. einschläfern, C. zasopsti, sopem, vb. pf. 1) mit der Athemsufter erfüllen, Z.; zasopena izba, ein dunstiges Zimmer, St.-C; — 2) einen Athemsug thun; — 3) z. se, sich außer Athem laufen, gehen etc., Mur., Cig., Met.; ves zasopen,

Levst. (Zb. sp.); bil je že silno zasopen, LjZv. zasorėj, adv. ni zasorej kot oče — ni tak, kakor oče, er ist bem Bater nicht ähnlich, Svet. (Rok).

zásov, sova, m. ber Miegel, C.

zásova, f. ber innere Querriegel an ber Thur, Vas Krn-Erj. (Torb.).

zaspánček, čka, m. 1) dem. zaspanec 1); ein verschlasener Anabe; — 2) ber Frühlings-Enzian (gentiana verna), Jan., Tuš. (R.), Sp. Idrija-Erj. (Torb.), Polj.

zaspānčkati, am, vb. pf. einfchlafen (v otročjem govoru).

zaspane, fta, m. ein verschlafener Mensch, ber Langichlafer, ber Schlafhans, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad). zaspánec, nca, m. 1) ein verschlasener Mensch, ber Bielschläser, ber Langschläser; — 2) die Schlassluft, die Schlassluft, Mur., Cig., Jan.; z. me ima, me lomi, mi prihaja, der Schlassluft sich bei mir ein, Cig.; zaspancu pod uho podkladati, der Schlasslusst nachgeben, Mur.; — 3) der Bärlapp (lycopodium complanatum), Cig., Jan., Medv.(Rok.).

zaspanica, f. nav. pl. zaspanice, ber Bennsspiegel (specularia [campanula] speculum), C.
zaspanik, m. = zaspanec 1), Mur., C., Mik.,

zaspanjáča, f. ein verschlasens Beib, Mur. zaspanják, m. = zaspanec 1), Mur., C.

zaspánka, f. 1) ein verschlasenes Weib, die Langschläserin, die Schlashaube; — 2) die Windblume (anemone sp.), ogr.-Erj.(Torb.); — der Benusspiegel (specularia [campanula] speculum), Medv.(Rok.).

zaspánost, f. die Berschlafenheit, die Schläf-

tidieir.

Goriš.

zaspanstvo, n. bie Langichlaferei, Cig. zaspáti, spim, vb. pf. 1) burch Schlafen berfăumen, verschlafen; mašo z., svojo srečo z., Cig.; — 2) schlafend zugrunde richten, im Schlafe erbruden: otroka z., M.; "K sebi te (otroka) ne bodem djala, Bog ne daj, da b' te zaspala!" Slom .- Vrt.; - 3) einschlafen, dete je zaspalo; dolgo nisem mogel z.; -entschlafen: mirno je v Gospodu zaspal; rec je zaspala, die Sache ift eingeschlummert, eingeschlafen, Cig., nk.; — 4) zaspán, schläfrig, verschlafen; z. sem, z. človek; zaspani ponedeljek, ber Blaumontag, Cig.; zaspana pravica, verjährtes Recht, V.-Cig.; - 5) (einschläfern, ["nedobra beseda"], Senožeče-Erj. [Torb.])

zaspávanje, n. das Einschlafen, kajk. - Valj. (Rad).

zaspávati, am, vb. impf. ad zaspati, Mur., Cig., Jan., kajk. - Valj. (Rad); zibani z burjo zaspavamo ob divji godbi lakotnih volkov, Let.; — (pren.) časniki zaspavajo (= hören auf zu ericheinen), Levst. (Zb. sp.).

zaspivati, am, vb. impf. nach und nach einschlasen, im Einschlasen begriffen sein, Ben.-Mik.(V. G. IV. 319), Svet.(Rok.).

zasrāmba, f. die Beichömung, Ravn.-Valj. (Rad); — die Beschimpfung, die Berspottung, die Berhöhnung, die Schmähung, Cig., Jan.; die Berlehung der Ehre, der Schimpf, Cig. zasramen, mna, adj. schändlich, Jan.; za-

sramna smrt, Npes.-Cig. zasramljiv, (va, adj. 1) beschämend, M.; höhnisch, spöttisch, Cig., Jan.; — 2) schändlich,

zasramljîvec, vca, m. ber Spöttler, Cig., Jan. zasramljîvka, f. die Spöttlerin, Cig., Jan.

zasramotiti, im, vb. pf. beschämen, Schande anthun, schänden, Cig., Jan.

zasramotováti, fijem, vb. impf. ad zasramotiti: [chmähen, Jan., Trub.(Psal.); (nam. — čevati).

zasramováten, ina, adj. befdimpfend, lafterlich, Cig., Jan., nk.

zasramovánec, nca, m. der Beschimpste, Cig. zasramovánje, n. das Beschämen, Mur.; das Beschimpsen, die Berhöhnung.

zasramováti, üjem, vb. impf. bejdjamen, M.;
— bejdjimpfen, berböhnen; oko tega, kateri
očeta zasramuje, imajo od potokov krokarji
izkljuvati, Škrinj.-Valj.(Rad).

zasramovavec, vca, m. ber Beschimpfer, ber Berhöhner, ber Schmaber, Cig., Trav., Ravn.-Valj. (Rad), nk.

zasramovavka, f. die Beschimpferin, die Berhöhnerin, die Schmäherin, Cig., Jan.

zasráti, sérjem, vb. pf. eine Brut ansețen, erzeugen (zaniclj.), Z.; najprvo je bila le ena macka v vasi, in ta je zasrala vse te, kar jih je zdaj, Lašče-Levst.(Rok.); Balade od Čebelice zasrane (eingeführt), Preš.

zasrbeti, im, vb. pf. zu juden anfangen, juden. zasreden, dna, adj. excentrisch (math., astr.), h. t.-Cig.(T.).

zasrédnost, f. die Excentricität (math., astr.), h. t.-Cig.(T.).

zasfsati, am, vb. pf. zornig anreben, anschnauben, anbleden: z. na koga, Cig.

zasŕšati, ím, vb. pf. = zasrsati, Cig.

zastaja, f. bas Burudbleiben, bas Stedenbleiben, C.

zastajalíšče, n. = kraj, kjer voda zastaja, C. zastājanje, n. dad Burūdbleiben, dad Stoden. zastājatl, jam, jem, vb. impf. ad zastati (zastojim, zastanem); zurūdbleiben, ind Stoden zu getathen psiegen, stoden; voda zastaja in se nabira okoli ponikve, Navr.(Let.); kupčija zastaja, Cig.; sapa mi zastaja, der Athem bleibt mit aud, Cig., C.; govorica med deklicama je vedno zastajala, Jurč.

zastajavec, vca, m. ber Zurudbleibenbe, ber Marobeur, Jan.(H.).

zastanâvljati, am, vb. impf. ad zastanoviti; zurüdhalten, hemmen, C.

zastânek, nka, m. bas Zuruckbleiben, bas Stocken, C.; (z. B. v. einem Bagen), C.; z. državne mašine, ber Stillstand ber Staatsmaschine, Cig. (T.); z. v opravilih, ber Gesschäftsrücktand, Jan.

zastanôva, f. = zastanovitev, Jan.

zastanovîtev, tve, f. ber Einhalt, die Einftellung, Jan.

zastanovíti, ím, vb. pf. zum Stehen bringen, hemmen, Einhalt thun, Mur., Cig., Jan.; vodo z., den Bafferabslufs hemmen, Z.; kri z., das Blut stillen, Mur.

zastāra, f. = zastaranje, die Berjährung, Jan., DZ.

zastaranje, n. die Berjährung: doba za z. postavljena, die Berjährungsfrift, Cig.

zastaranost, f. bas Beraltetfein, Cig.

zastārati se, am se, vb. pf. zu alt werben, M.; da bi se (hči) ne zastarala, Dalm.; veralten; zastaralo se je, eš ift auš ber Mobe gefommen, Cig.; zastarana beseda, ein Archaismus, Cig.; — verjāhten, Cig., Jan.; zastarana pravica, ein verjāhtes Recht, Cig., nk.; — zastarana bolezen, ein eingewurzelteš

Leiden, Cig.; zastaran grešnik, ein veralteter Sünber. C.

zastarętka, f. der Archaismus, Navr. (Kop. sp.). zastarętost, f. veraltetes Besen, Jan. (H.); — das Berjährtsein, die Berjährung, DZ.

zastareti, im, vb. pf. zu alt werden: srce ne zastari, Zora; — beralten, Jan.; zastarel, weraltet, objolet, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; zastarela noša, zastarela mnenja, nk.; vet-jähren, Jan.; če je tri mesece uže prešlo, tedaj kazen zastari, Levst. (Nauk).

zastarévati, am, vb. impf. ad zastareti; verjähren, DZ.

zastarina, f. das Beraltete, Cig.(T.).

zastarljiv, íva, adj. verjährbar, Cig.

zastáti, stânem, vb. pf. 1) aufhören sich zu bewegen, zurüchbleiben, in Schoden gerathen; gonjači zaženo silen krik, da so lovcem ob jednem noge zastale, LjZv.; Od čudesa godcem roke so zastale, Preš.; sapa komu od strmenja zastane, C.; delo zastane, C.; delo mu zastane, kdor pozno vstane, Z.; kupčija je zastala, Cig.; razgovor je večkrat zastal, Jurč.; — zastal, zurūdgeblieben, rūdstānbig, Cig., Jan., nk.; zastale obresti, Cig.; — 2) erwischen, Jarn.; überraschen: mrak zastane koga, Vrt.; — 3) rok z., die Frist, ben Termin versaumen, Tržaška ok.

zastáti, stojím, vb. pf. 1) durch Stehen verlieren, verstehen: čas z., Cig.; — 2) z. se, zu lange stehen bleiben: Lotova žena se je zastala in ozirala, Ravn.; — vom Stehen milde werden, C.; sich verstehen: živina se je zastala, shat sich verstanden), Cig.; zastal, steif in den Gelenken, rehe: podkova za zastala kopita, das Reheeisen, DZ.

zastava, f. 1) bie Fahne, die Flagge, Mur., Cig., Jan., nk.; - bie Rebelfappe einer Bergspike, C., Notr.-Levst.(M.), jvzhSt.; — solnce gre v zastavo, die Sonne verbirgt fich hinter ben Wolfen, Jan.; — 2) ber Anfat, die Anlage: ber Kernansat, Jan.; ber Bellenansat im Bienenstod: cebele trdijo na pokrov ula zastavo iz voska ter jo vedno bolj daljšajo proti podnici, Levst. (Beč.); - 3) die Conftitution, die Anlage, die Beschaffenheit, C.; z. života, C.; tele je lepe zastave, žito ima lepo zastavo (= obeta, da bode dobro obrodilo), Poh.; - 4) das Absperren des Mahlmaffers: po zastavah mleti - v presledkih, kadar vode dosti nateče, mleti, SIGor.-C.; — bas Stauwert, Jan.(H.); — 5) der hinterhalt, die Rachstellung: huda zastava, sovražne zastave, Trub.; - 6) bie Berpfandung, ber Berjat; v zastavo dati, verpfanden, Cig., Jan.; - bas Pfand; zastavo dati, rešiti, Meg.; on zapusti svojim sovražnikom pravo zastavo svoje ljubezni in sprave, Jap.(Prid.); skupna z., bie Simultanhopothet, DZ.; ziva z., freffendes Bfand, Cig.; - 7) die Aufgabe (einer Frage, eines Räthsels), Cig.

zastávati, am, vb. impf. = zastajati, gurudbleiben, stehen bleiben, stoden, C., Z. zastavek, vka, m. 1) das Basserwehr, C.; — 2) ber Ansah; hrustančni z., der Anorpelonsah, Cig.; — 3) das Unterpsand, C.; — der Bersah, Valj. (Rad); — 4) die Ausgabe, das Problem, Cig., Jan., Cig. (T.).

zastáven, vna, adj. 1) Fahnen, Cig., Jan.; zastávni trakovi, nk.; — 2) bon guter Anlage, Constitution: z. je mlad človek, mlada žival, deblo, veja, zel, rast, sploh vse, kar obeta, da bode zajetno, ako doraste, Laśče-Erj. (Torb.); zastavno grozdje, eine reichliche Ernte beriptechende Trauben, Z.; stasting gebaut, stämmig, Jan.; mornar z. kakor Herkules, Let.; zastavna vzrast, zastaven život, Jurč.; zastavni podgorski očetje, LjZv.; — gelest, etnst: zastavni in pametni ljudje, zastavno vedenje, LjZv.; izgovoriti zastavno besedo, Jurć.; tiho, počasno, zastavno stopajo vrste, LjZv.; — 3) Bsato-: Cig., Jan.; Supotbelar: zastavni upnik, zastavna terjatev, DZ.

zastāvica, f. 1) das Rāthfel, Cig., Jan., M., Strek., Bolc, Solkan-Erj. (Torb.), nk.; zastavico zastaviti, ein Rāthfel aufgeben, C.; — 2) dem. zastava 1), das Fāhulein, Jan., nk. zastavíten, ina, adj. Berpfānbungse: zastavítno pismo, die Berpfānbungsurfunde, DZ. zastavítnica, f. das Pfandhaus, Cig., Jan.;

dati kaj v zastavilnico, Glas.

zastavílo, n. die Pfandschaft, das Pfand, Jan. zastavišče, n. die Fahnenstange, Cig., C. zastáviti, stavim, vb. pf. 1) burch Boranftellung einer Sache gumachen, guftellen: z. pec, ben Dfen zuseben, Cig.; — verstellen, verrammein, sobo s posteljami, pot z vozovi z.; — bejepen: sodišče ni bilo prav zastavljeno, DZ.; - ben Lauf einer Sache hemmen, Jan.; z. (= ustaviti) vodo, Cig.; - 2) verpfanden, glavo z., sein Leben gum Bfanbe einfegen, Cig.; verseben; z. zlatnino; - z. se za koga, za kaj, für jemanden o. etwas in Haft treten, gut ftehen, Cig.; — za varuha so me doma zastavili, (porok sem torej, da se nič ne zgodi), C.; - 3) burch Wetten verlieren, verwetten; — 4) ansetzen: z. pero, Pres.; napačno jo z., einen verfehlten Lebenswandel beginnen, Nov.; — aufwerfen, aufgeben: vprašanje, zastavico, uganko z., Cig., Jan., Cig. (T.), Sol., C., Erj. (Torb.); — z. placo, sich einen Lohn ausbedingen o. bestimmen. Notr. zastavka, f. ber Finalftod ber Buchbruder, M. zustavljaknica, f. das Pfandhaus, das Berfapamt, Cig., Jan., nk. zastávljanje, n. 1) bas Berftellen; — 2) bas

zastávljati, am, vb. impf. ad zastaviti; 1) verftellen: zastavljali so lovci in gonjači zaporedoma več dolin in jarkov, a volka ni bilo
na dan, LjZv.; — 2) verfegen; začel je svojo
obleko z.; — 3) anfegen; zalego z., Brut
anfegen, Por.; — ftellen, aufgeben; zastavljali
so mu vprašanje za vprašanjem, Jurč.
zastavljaveo, vca, m. der Bfandgeber, ber Ber-

Berpfänden; - 3) bas Ansegen; - das Auf-

pfünder, Cig., Jan. zastavljenec, nca, m. ber Geifel, Cig., Jan., C. zastavljenina, f. die Pfandsache, DZ.

zastavljenje, n. 1) die Berftellung, die Berrammelung; - 2) bie Berpfanbung; - 3) bie Aufwerfung, (prim. zastaviti 4).

zastavljenost, f. die Pfanbschaft (als Eigen-

ichaft), Cig., DZ.

zastavljenstvo, n. die Geiselschaft, Cig. zastavnica, f. 1) = zatvornica, das Schutzbrett, (bas Baffer bamit zurückzuhalten), Cig.; - 2) = zastavljalnica, Jan., C.; - bie Hypothelenbant, Cig., Nov., -3) = zastavni list, der Bersatschein, C., DZ.

zastävnik, m. 1) ber Fahnenträger (z. B. bei Hochzeiten), St.-C.; ber Fähnrich, Cig., Jan.;

— 2) ber Berpfänder, ber Pfandgeber, Cig., C.; - 3) ber Angriffspuntt, Cig., Jan.

zastavnják, m. ber hochzeitsfahnentrager, C.,

SIN.; zástavnjak, vzhŠt.

zastávnost, f. 1) die Pfanbichaft (als Gigenschaft), Cig., Jan.; — 2) die tüchtige Anlage o. Constitution, bie Corpulenz, Jan.; (prim. zastaven 2)).

zastavodavec, vca, m. ber Pfanbgeber, Cig., Jan.

zastavojemnik, m. ber Pfandnehmer, Cig., Jan,

zastavonosec, sca, m. ber Fahnenträger, nk. zastavonosec, nk. == zastavonosec, nk.

zastāvski, adj. Jahnen = : z. patent, bas Flaggen = patent, DZ.

zastāvščina, f. bas Pfanbegelb, (denar, s katerim se odkupi zastavljena reč), Cig.

zastêrati, am, vb. impf. = zastirati, Dol.-Mik. zastigniti, stignem, vb. pf. erreichen, einholen, C. zastiralo, n. bie Bulle, bie Berhullung, Cig. zastirati, am, vb. impf. ad zastreti; verhullen, verbeden, verhangen, Cig., Dol .- Mik.; tkanina zastira stene duplinam, Erj. (Som.); podgorje zastira lehka jutranja meglica, Erj. (Izb. sp.).

zastlati, steljem, vb. pf. als Streu verbrauchen:

vso slamo z., Cig., C.

zastoj, stoja, m. ber Stillftanb, bie Stodung, C. zastokati, stokam, čem, vb. pf. zu achzen, zu

ftöhnen anfangen; aufächzen, aufftöhnen. zastonj, adv. umfonst, ohne Bezahlung, unentgeltlich; imeti z. hrano pri kom, freie Rost bei jemandem haben; z. jesti in piti v krčmi; kaj misliš, da ti bom z. delal? - pergebens, fruchtlos; prosili smo, jokali smo se, pa vse je bilo z.; z. smo ga opominjali in svarili; – zwectlos, ohne Grund; nisem se z. bal. zastônjik, m. kdor zastonj kaj dobiva, Zv.

zastónjski, adj. vergeblich: z. trud, zastonjsko

delo, Zora, SlN., jvzhŠt.

zastop, stopa, m. 1) = vhod, ber Eingang, C.; (prim. zastopiti 2); - 2) die Bertretung, bie Reprafentation, Jan., Cig.(T.), nk.; (prim. zastopati 2)); - 3) = razum, bas Berftanbnis, Trub., Dalm., Mur.; - ber Ginn, die Bedeutung, Trub.; (prim. zastopiti 4)).

zastopanje, n. bas Bertreten, bie Bertretung,

die Repräsentation, Cig.(T.), nk.

zastopati, pam, vb. impf. ad zastopiti; 1) vertreten; pot z. komu, jemanbem in ben Beg

treten, M.; - 2) vertreten, reprafentieren, Jan., nk.; z. koga pred vnanjim svetom, Levst.(Cest.); (po drugih slov. jezikih); 3) z. se koga, vor jemanbem Respect haben, ihn achten, C.; Rudficht haben, iconen, ogr.-C. zastópen, pna, adj. 1) = razumen (verftandig); - 2) verstänblich: zastopno govoriti; - prim.

zastopiti 4).

zastópiti, stôpim, vb. pf. 1) vertreten: pot komu z., jemanbem in ben Weg treten, Mur., Cig.; zajca v grmu z., Z.; - 2) hineintreten: z. v nebesa, in ben himmel fahren, C.; - kri je zastopila pod kožo, die Haut ift mit Blut unterlaufen, Cig.; - 3) z. se koga, česa, vor jemandem, etwas Respect betommen, C.; Rudficht nehmen, verschonen: smrt se nikogar ne zastopi, ogr.-C.; — 4) (pf. in impf. = umeti, razumeti, verfteben; z. se, sich verfteben, in Eintracht leben; - neslovansko).

zastopljenje, n. z. (v nebo), bie himmelfahrt,

C., kajk.-Valj.(Rad).

zastopnik, m. ber Bertreter, ber Reprafentant, Cig., Jan., nk.; (po drugih slov. jez.). zastopniški, adj. Reprafentanten., Bertretungs.,

zastopnistvo, n. die Bertretung, die Repra-

fentanz, Jan., C., nk.

zastópnost, f. 1) = razumnost, razum, baš Berfteben, die Berftandigfeit, Cig., Krelj, Jsvkr.; — 2) die Eintracht: v lepi zastopnosti živeti; — prim. zastopiti 4). zastopováten, ina, adj. reprůsentativ, Jan.

(H.).

zastopeváti, ûjem, vb. impf. = zastopati, Jan. zastopovavec, vca, m. ber Bertreter, Vrt. zastopstven, stvena, adj. reprafentativ: zastopstvena ustava, bie Reprafentativverfaffung, Cig.(T.)

zastopstvo, n. die Bertretung, die Reprasen-

tanz, Jan., Cig.(T.), nk.

zástor, m. die Berhüllung, Cig., C.; der Borhang, Jarn., Cig., Jan., Dalm. - M., kajk.-Valj. (Rad); slikani zastori, Rouleaug, DZ.; — die Tapete, Guts. - Cig., Jan.; — ber Schleier, C.; — das Bortuch, die Schurze, BlKr.-Cig., Navr.(Let.), Jan., Zora., Vrt.; - kočijski z., das Spripleder, Cig.

zástorček, čka, m. ein fleiner Borhang, Zora. zástorje, n. die Draperie, h. t.-Cig.(T.).

zastrádati, am, vb. pf. aushungern, Jan.; zastradan, ausgehungert, Nov.; z. se česa, nach langer Entbehrung ein Berlangen nach etwas bekommen, C.

zastran, praep. c. gen. in Betreff, hinsichtlich; z. tega; z. mene, was mich anbelangt; (za mojo stran = zastran mene, C.).

zastrana, f. die Abschweifung, die Episode, Cig.

zastranek, nka, m. die Abweichung, Cig., Jan.; die Aberration (astr.), Cig.(T.).

zastrânica, f. die Episode, Cig.(T.).

zastraniti, im, vb. pf. abirren, abichweifen, Cig., Jan., Cig.(T.); — hs.

zastránjati, am, vb. impf. ad zastraniti, Cig. Digitized by 500910 zastranjeváti, ûjem, vb. impf. = zastranjati, Cig.; omahuje in zastranjuje (= v stran se zaletuje), Bes.

zastrašávanje, n. ber Terrorismus, Cig.(T.). zastrášiti, strasim, vb. pf. in Schreden verseten, C., Z.; einschüchtern: živi duši se ni dal z., Navr. (Kop. sp.); z vojsko z., Navr. (Let.); zastrašen, entjeht, C.; zastrašeno koga gledati, C.

zastráža, f. = podstrešje pri drugih poslopjih razen hiše, Dol.; — prim. straž 2).

zastrážiti, stražim, vb. pf. mit Bachen umftellen, Z., Burg.(Rok.). zastreljati, am, vb. pf. beim Schiegen verlieren,

verschießen, sto tolarjev z., Cig.

zestrężek, ška, m. == kap, die Dachtraufe, C. zastręšnik, m. = zastrešek, C.

zastreti, strèm, vb. pf. verhüllen, berhangen, Cig., C., Mik.; z. okno, das Fenster mit bem Bothang verbeden, C.; nebo je bilo prek in prek zastrto, Zv.

zastretje, n. = obstret, ber hof um ben Mond, Jan.(H.).

zastégati, stêgam, žem, vb. pf. verschaben, Cig. zastriči, strižem, vb. pf. mit ber Schere verschneiden, beim Scheren verderben, Cig.

zastrméti, im, vb. pf. erstaunen, Z.; očesi ji zastrmita (traten hervor), kakor bi hoteli vrhu nosa vkup trčiti, LiZv.

zastrojariti, arim, vb. pf. burch Berberei berlieren, Cig.

zastrojiti, strojim, vb. pf. beim Gerben verberben, zergerben, Cig.

zastrúpiti, strûpim, vb. pf. vergiften.

zastúditi, im, vb. pf. 1) widerwärtig machen, Z.; 🗕 z. se, anfangen zu ekeln, mit Ekel erfüllen, C.; - 2) beschimpfen, beschämen: z. koga, C. zasuhoma, adv. bei trodenem Better, C.

zasuhotéti, im, vb. pf. bertrodnen, berborren, C. zasuhotíti se, ím se, vb. pf. = zasuhoteti,

Cig., Jan.

zasuk, suka, m. die Umdrehung, Cig.(T.); - die Benbung, Cig., C.; die Schwenfung, Cig., Cig. (T.), Nov., Levst. (Pril.); - ber Umschwung, C.; — z. v govorjenju, die Redewendung, Cig.(T.); = govorski z., C.

zasúkati, kam, čem, vb. pf. 1) brehen; ("mit Beranderung ber Theile breben", Cig.); vrv, nit z., Cig.; brke si z., fich ben Schnurrbart gubrehen, Cig., Lasce-Levst (M.); rokave si z. (= zavihati), Cig., Lašče-Levst.(M.); zasukan, geschraubt (stil.), Cig.(T.); - zasukan clovek, ein abgedrehter Menich, Cig.; - 2) eine andere Richtung geben, breben, wenben; z. se na levo, na desno, sich nach links, nach rechts wenden; z. ladjo drugam, bas Schiff umlegen, Cig.; z. se, zu tangen anfangen; plase po vetru z., ben Mantel nach bem Winbe brehen; tu se pot zasuče (na desno, na levo); govorico z., bem Gesprach eine andere Wenbung geben, Jurc.; stvar se je drugace zasukala, die Sache hat fich anders gestaltet, hat eine andere Wendung genommen ; schwingen: sulico z., Ravn.-Valj. (Rad); —

3) moko z., das Mehl abrühren, Cig.; zasuka se moka z vodo, z jajci, Vod.(Izb. sp.). zasukávati, am, vb. impf. = zasukovati.

zasûkljaj, m. bie Schwentung, Jan. zasuknariti, arim, vb. pf. beim Tuchhandel

verlieren, Cig.

zasúkniti, sûknem, vb. pf. mittelft einer Drehung eine andere Geftalt ober Richtung geben, dreben; z. se, eine Schwenkung machen; — z. govornika, einen Redner mit Borten ichlagen, Lašče-Levst.(M.).

zasunek, nka, m. ber Schieber, ber Schubriegel, Cig., DZ.; der Riegel, Hip.(Orb.).

zasúniti, sûnem, vb. pf. hineinftogen: z. zapah, den Riegel vorschieben, Dict., Cig., M., Hal.-C. zasunjáč, m. = zasunek, ogr.-Valj.(Rad). zasûnka, f. = zasunek, Habd.-Mik., Guts.-

Cig., C. zasušíti se, ím se, vb. pf. austrodnen (intr.),

Jan.; versiegen, Cig.

zasúti, spèm, (sûjem), vb. pf. 1) burch Schütten fcliegen, zuschütten; jamo s kamenjem, luknjo s peskom z.; luknje v pesku so se zasule (finb zugefallen), Cig.; - beschütten, überschütten, im Schutt begraben: zid se je podrl in je zasul delavce; s peskom z., berjanden, Cig. (T.); potok je ves s peskom zasut, Cig.; travniki so s peskom zasuti, Cig.; - 2) hineinicutten: z. mernik rži na tečaj, Jurč.; pest soli si z. v usta, Jurč.

zasuva, f. ber Riegel, C.

zasuváč, m. der Riegel, ogr.-C.

zasuvák, m. = zasuvač, C.

zasuválo, n. = zasuvač, C.

zasúvati, am, vb. impf. ad zasuniti, Z. zasúžnjiti, im, vb. pf. jum Sclaven machen, fnechten, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; zasužnjeni narodi, Slovan.

zasvājati, am, vb. impf. ad zasvojiti; z. si, sich zueignen, ogr.-M.

zasvędočávati, am, vb. impf. bezeugen, SIN.- C. zasvędočíti, ím, vb. pf. bezeugen, Z.

zasvedriti, im, vb. pf. bohrerartig verbrehen; dreto s ščetino z., C.

zasvétiti, im, vb. pf. 1) zu leuchten anfangen; zasvetila je zvezda na nebu, Cig.; zora je zasvetila, Ščav.-Pjk.(Črt.); — 2) z. se, zu glanzen aufangen; lice se mu je zasvetilo od veselja; - erglanzen, aufglanzen, aufbligen; nekaj se je zasvetilo v daljavi; — zdaj se mu je še le zasvetilo, jest gieng ihm erst ein Licht auf, Cig.

zasvinčiti, svinčim, vb. pf. mit Blei vergießen, Cig., C., DZ.

zasvirati, am, vb. pf. ertonen o. erflingen laffen, aufspielen, Sol., nk.; - hs.

zasvíslati, am, vb. pf. hram z. = hramu svisli napraviti, C.

zasvít, svíta, m. das Aufleuchten: z. v očeh, LjZv.; — ber Tagesanbruch, Z.

zasvítati, svítam, vb. pf. 1) anbrechen (vom Tage), Z.; med Slovenci mu je zasvital prvi dan, Navr. (Let.); - 2) zasvita se mi, es geht mir ein Licht auf, Cig.

Digitized by GOOGLE

zasvojíti, ím, vb. pf. z. si, sid zueignen, Mur., ogr.-C.

zašáliti, šálim, vb. pf. verspaßen, verscherzen:

čas z., Cig.

zašáriti, im, vb. pf. 1) mit allerlei Dingen verlegen, verräumen, Cig.; po hiši je vse zašarjeno, da se ni kam geniti, Polj.; voda travnike zašari, Cig.; — verlegen: z. kako reč, (da je ni moči najti), Polj.; — 2) verpoltern, Cig.; — burch Großthun verlieren, Dol.; — 3) z. nad kom, auf jemanden lospoltern, Polj.
zašátriti, im, vb. pf. verhezen, C.

zasatriti, im, vo. pj. vergezen, C. zaščápiti, im, vb. pf. erhalchen, C.

zaščebetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. 1) zu zwitschern ansangen, auszwitschern; nobena ptica ne zaščebeta, Zv.; — 2) ein Gessüster beginnen, Mur.

zaščegetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. 3u fipeln anfangen, fipeln: nekaj me je zaščegetalo, Mur.

zaščemeti, im, vb. pf. einen brennenben Schmerz verursachen: zaščemi me, Let.

zaščéniti, ščénem, vb. pf. 1) eig. zwidenb fassen; mit ber Zange sassen, Z.; — 2) sich einhasen: kavelj ne zaščene. Z.; — = zaskočiti (se): ključavnica je zaščenila, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); — 3) erhaschen, erwischen, Savinska dol.

zagedariti, arim, vb. pf. bei ber Bürftenbinberei verlieren, Cig.

zascicenec, nca, m. ber Beschütte, ber Bro-

tegé, Jan.(H.).

zaščíta, f. 1) ber Schut, Cig., Cig., (T.), C., DZ.; v zaščito, zur Dedung, DZ.; — 2) ber Schirm (bot.), Cig. (T.); — 3) ber Fluchtvrt, bie Schutzwand (mont.), Cig. (T.).

zaščîten, tna, adj. Schut : zaščitna carina, ber Schutzoll, zaščitno carinstvo, bas Schutz-

zollinftem, Cig. (T.).

zaščítítí, ščítim, vb. pf. beschützen, C.; Ti, Gospod, zaščíti nas z rokami, Levst. (Zb. sp.); z odrivači z. prostor (versichern), Levst. (Cest.); odmeno za kako kvaro z., einen Schabenersat sicherstellen, DZ.

zaščitje, n. der Schuß, der Schirm, Jan.(H.). zaščitnica, f. 1) die Beschüßerin, die Protectorin, nk.; svetnica z., die Schußbeilige, Jan. (H.); — 2) die Schußschrift, Cig.(T.).

zascitnik, m. ber Beichüger, ber Protector, ber Batron, C., nk.

zascitnina, f. bas Schutgelb, Cig.(T.).

zaščúti, ščújem, vb. pf. aufheţen, verheţen: z. v koga psa, Str.; z. narod na narod, Zv. zaščuváti, ščúvam, ščújem, vb. pf. verheţen, nk. zašemati, am, vb. pf. verlarven, maŝtieren,

Cig.

zašémiti, šệmim, vb. pf. = zašemati: z. se, fich mastieren, Cig.

zasentati, sentam, vb. pf. mit bem Borte "sent"

einen Bluch aussprechen, M.

zašepetáti, etâm, áčem (éčem), vb. pf. zu flüstern ansangen; slüsternb sagen, zuslüstern; na uho komu kaj z., jemandem etwas ins Ohr slüstern.

zašeptáti, âm, vb. pf. = zašepetati, Cig., Jan. zašibráti, âm. vb. pf. mit Füllsteinen ausfüllen, Cig.

zakijnka, f. das Fleisch vom Halfe (sija), bes. beim Schwein, C.

zasiliti, im, vb. pf. gufpigen, gufpießen, za-

siljen, zugespitt, Cig., Cig.(T.).

zašíti, šíjem, võ. pf. zunāhen, vernāhen; sam sebi je rokav zašil — er hat sid, selbst gesadabet, Met.; ne molči, da mu usta zašiješ; luknjo v kaki obleki z.; raztrgane hlače z.; — einnähen: z. koga v vrečo, in einen Sadeinnähen; denar v oblačilo z.; — zašili so ga (šaljivo) — zaprli so ga.

zašiváč, m. ber Bunaher, Cig.

zašívati, am, vb. impf. ad zašiti, Mur., Cig., Jan.; nihče ne zašiva starega oblačila z zaplato od novega sukna, Dalm.

zaškábiti, im, vb. pf. zuhefteln, Dol., Cig.;

- prim. škabica.

zaškáliti, im, vb. pf. = zaskaliti: z. se, einen Holzsplitter ins Fleisch bekommen: v prst se z., jvzh.St.

zaškiliti, skilim, vb. pf. einen schielenden Blid werfen.

zašklefetáti, etâm, éčem, vb. pf. = zašklepetati, Jan.

zašklepetáti, etam, ęčem, vb. pf. zu flirren anfangen, erflirren, Z.

zaškiómpniti, škiômpnem, vb. pf. zujújlagen: z. vrata, C., Z.

zaskrabotati, otam, ocem, vb. pf. zu rauschen, zu raffeln beginnen; aufrasseln.

zaškrabotljáti, âm, vb. pf. zu raffeln anfangen, aufraffeln, Cig.

zaškrebetáti, etam, éčem, vb. pf. ein rasselnbes Geräusch verursachen: denar v škatljici zaškrebeta, Mur.

zaškrebljáti, âm, vb. pf. = zaškrebetati: nekaj zašumi, zaškreblja ("zaškrblja"), Jurč.

zaškrepetáti, etâm, éčem, vb. pf. ein flappernbes Geränsch von sich geben: vrgel ga je, da so kosti zaškrepetale, vzhSt.- Valj. (Vest.).

zaškrgar, rja, m. (polži) zaškrgarji, Sintertiemer, Erj. (Z.).

zaškripati, pam, pljem, vb. pf. zu fnarren, zu fnirren o. zu fnirichen anfangen; auf fnarren, einen Anirichlaut hervordringen; kolesa zaškripljejo, in voz se dalje pomika; vrata so zaškripala; z zodmi z.; — z. eno, ein Stüd auf der Geige auftraßen, auffiedeln, Cig.

zaškripentéti, (m, vb. pf. = zaškripentiti, (zaškrp-) C.

zaškripentiti, êntim, vb. pf. = zaškripati: z. z zobmi, mit ben gähnen aufinirschen, (-škrp-) Cig., C., Npes.-M.

zaskripetati, etam, ecem, vb. pf. einen fnirichenben Laut hervorbringen, fnirichen, Jan., (H.).

zaskripniti, skripnem, vb. pf. einen inarrenden, inirichenden Laut hervorbringen. M.

zaskfniti, skinem, vb. pf. mit einem fnarrenben Laut eine Drehung bewertstelligen, gu-

Digitized by 😘 OOGI

brehen, Cig.; z. pipo, Mur., C., vzh.Št.-Vest.;

zuschrauben, vzhSt.

zaskrnjatec, ica, m. = zaskrnjalo 2), ber Reiber am Fenster, C.; — ber Riegel, vzh.St. zaskrnjálo, n. 1) ber Pipenhahn, C.; — 2) ber Reiber an einem Fenster, C.

zaškrobotáti, otâm, óčem, vb. pf. = zaškrabotati, Glas.

zaškropiti, im, vb. pf. 1) = škropeč porabiti, versprigen, verträusesn, Cig.; — 2) zu sprigen ansangen, Jan.(H.).

zaškŕtati, am, vb. pf. = začeti škrtati; miš je

zaškrtala.

zaškétniti, škétnem, vb. pf. einen Krahlaut ober einen Laut hervorbringen, wie er z. B. beim Ragen gehört wird; mis zašketne; zašketne podkov, Npes.-K.

zaslatati, slatam, vb. pf. mittelft Taftens mahrnehmen, ertaften.

zašpáliti, špálim, vb. pf. juspeisern: klobaso z., Cig., vzhSt.; — prim. špala.

zašpíliti, špílim, vb. pf. zuspeilen: klobaso z., Cig., M.; — z. obleko, mit ber Stefnabel ein Rleid zuspesten, Trst.(Let.); — prim. špila. zašpíniti, in, vb. pf. — zašpiliti, M., Notr.; — prim. špina.

zašravbati, am, vb. pf. zuschrauben, Cig.; -

prim. šravb.

zašravfati, am, vb. pf. = zašravbati.

zastentati, am, vb. pf. verzögern, C.; — z. se = zamuditi se, zu lange verweilen, Z.

zaštéti se, štêjem se, vb. pf. sich verzählen. zaštībrati, am, vb. pf. = zadavčiti, versteuern,

Guts.-Cig.

zašumátiti, atim, vb. pf. aufrauschen, Cig. zašuméti, im, vb. pf. zu rauschen, zu brausen ansangen; aufrauschen, erbrausen; veter, voda zašumi; nekaj je v suhem listju zašumelo.

zašumljáti, âm, vb. pf. sansti zu rauschen, zn fäuseln ansangen; auffäuseln; zašumljalo je po drevju.

zağumotijáti, âm, vb. pf. = zağumljati, Z. zağumdráti, âm, vb. pf. zu lärmen, zu poltern anfangen; einen Lärm erheben.

zašušmáriti, ârim, vb. pf. verhubeln, Cig. zašútati, am, vb. pf. erlauern, Z.; erichleichen: smrt koga zašuta, ogr.-C.

zašútiti, im, vb. pf. = zašutati, C.

zašvedráti, am, vb. pf. verfrummen, C.

zataboriti, im, vb. pf. als Lager befestigen, Jan.(H.); z. se, sich in einem befestigten Lager verschanzen, Jan.(H.), Bes.

zataja, f. die Berleugnung, Jan.; z. samega sebe, die Selbstverleugnung, C.

zatájati, am, vb. impf. ad zatajiti; = zatajevati, Mur.

zatajavec, vca, m. ber Berleugner, C.

zatājba, f. die Berheimlichung, die Berschweisgung, die Berseugnung, Cig., Jan., DZ., kajk.-Valj.(Rad); z. Petrova, Jsvkr.

zatajenje, n. bie Berleugnung.

zatajevanje, n. bas Berheimlichen; bas Berichweigen, bas Berleugnen; z. samega sebe,
bie Selbstverleugnung.

zatajeváti, ûjem, vb. impf. ad zatajiti; verheimlichen, verleugnen; z. samega sebe.

zatajevavec, vca, m. der Berleugner, Jan. zatajitev, tve, f. die Berleugnung, Jan.

zatajíti, ím, vb. pf. verheimlichen, verhehlen, verleugnen; z. samega sebe; z. vero; z. napačno delo (vertuschen), Cig.; z. smeh, das Lachen verbeißen, Cig.

zatajljiv, íva, adj. verschwiegen, C. zatajník, m. ber Berleugner, ogr.-C.

zatākati, kam, čem, vb. impf. ad zatočiti; 1) rollen machen, Cig.; Pisana skrivna zav'jača, Daleč po svet' se zatače, (= pismo), Vod. (Pes.); — 2) = verfüllen; vino z., Navr. (Let.); — 3) z. se, sich abrunben: zelje se ne zatače, baš Rraut bilbet leine Röpse, jvzhSt. zatakljáti, âm, vb. pf. rollen o. Tollern machen. zatákniti, nem, vb. pf. = zatekniti.

zátanec, nca, m. dos Genid, Guts.-Jarn., Mur., Cig., C., KrGora; — prim. zatilnec.

zátanek, nka, m. = zatanec, Jarn., M., ogr.-Valj. (Rad).

zatantati, am, vb. pf. unterbruden: ogeni z., C.; — vertuschen, Z.

zatāpljati, am, vb. impf. ad zatopiti; 1) überfluten, überichwemmen, Cig., Jan.; valovi
me zatapljajo, bie Flut umringt mich, Cig.;
— Sladko veselje zataplja ves svet, Cb.Jan. (Slovn.); — z. glas, eine Stimme fich berlieren machen: njegov glas, dasi nekoliko
hripav, zatapljal je še vse druge, LjZv.;

2) berfenten.

zatarnati, am, vb. pf. zu jammern anfangen,

aufjammern, Cig.

zatéči, téčem, vb. pf. 1) verlaufen: z. komu pot, Cig.; besetzen: zatecite jim vodo noter do Bet Bare! Dalm.; - überraschen, ertappen, Cig., Jan., BlKr.; toča me je zatekla, C.; z. koga v kakem dejanju, Cig.; zatekel sem ga, ko je zelje kradel, M.; zatekel jih je spece, er fand fie schlafend, Cig.; z. doma, zuhause antreffen, Navr. (Kop. sp.); -z. kaj, hinter etwas tommen, Cig.; — 2) = doteči, (Berfäumtes) einholen, Dol.-BlKr.; — 3) = doteči, verfallen: obresti dotečejo, Gor.; -4) mit einer Beichwulft bebedt werben, verichwellen, zuschwellen; zatekel, verschwollen; zateklo lice, C.; — z. se, zuquellen, Cig.; — 5) z. se kam, irgendwo einlaufen, Cig.; fich an jemanden wenden, feine Buflucht gu jemandem, zu etwas nehmen: z. se h komu, k čemu; — 6) z. se, sich im Laufen verirren, sich verlaufen, Cig.; pes se je kam zatekel, Str.; - z. se v tuje pravice, sich am fremden Rechte vergreifen, Cig.; - 7) z. se, zu laufen anfangen, einen Anlauf nehmen, Cig., Telov.

zatega, f. bas Straffzichen, C., Z.

zatêgadelj, adv. = za tega delj, desmegen. zatêgati, am, vb. impf. ad zategniti; po hrvatsko z., mit croatischem Accente, croatiscend sprechen, Z.

zatégek, gla, adj. zňhe, Cig., Cig.(T.); z. je les, kadar se rad šibi, M.; zateglo meso, Z., jvzhŠt.; zategla zemlja, lehmiger Boden,

Digitized by Google

Polj.; z. kruh, weiches, patiges Brot, Polj.; zateglo življenje, ein zahes Leben, Sol., Nov.;
— zategla barva, eine dunkle Farbe, C.

zatêgljaj, m. boš Dehnungszeichen, Jan. zategljiv, sva, adj. zategljive, sva, adj. zategljive je tekočins, katera se vleče, C.; — zategljive je pot, ako ga neče biti nikdar konec, Podknici - Erj. (Torb.); — sangjam: zategljiva rast jezika, Zora.

zateglost, f. bie Bahigleit, Cig.

zatégniti, nem, vb. pf. 1) durch Ziehen schließen, zuziehen, zusichnüren; zanko, vozel z., Mur., Cig., Hal.-C.; zagrinjalo z., einen Borhang zuziehen, Cig.; — 2) durch Ziehen aus der richtigen Lage bringen, verziehen, verbehnen; usta z.; kloduk z.; den Hut verschieben, Cig.; zategnien, verzerrt, Cig., Cig.(T.); — malo drugače z., ein wenig ändern, die Sache ein wenig anders darstellen, Jurc.; — 3) dehnen: glas, zlog z., einen Laut, eine Silbe behnen, Cig., Jan., Cig. (T.), Vod. - Cv.; zategnien samoglasnik, C.; — 4) einbringen, (Bersäumtes) nachholen, C.; — 5) dunkel werden (v. der Farbe): darve zategnejo, C.

zatogovânje, 11. bas Huziehen, das Huschnüren; — bas Berziehen; — bas Dehnen; — prim.

zategovati.

zategováti, ûjem, vb. impf. ad zategniti; po hrvatsko z., mit croatifchem Accente, croatifierend sprechen; tudi: zatégovati, Dol.

zatěk, téka, m. 1) bie Ertappung, Cig.; — 2) bie Zustucht: z. imeti pri kom, Svet. (Rok.). zátek, tka, m. 1) ber Stöpsel, C., jvzhšt.; — 2) — zapah, ber Riegel, C.

zatekalíšče, n. ber Zustuchtsort, Cig., C.; tvoje usmiljenje bo moje zatekališče, Jap. (Prid.).

zatékanje, n. po pomenih glagola zatekati (se); tudi: bie Nachstellungen, C.; z. hudičevo, Dalm.

zatékati, têkam, čem, vb. impf. ad zateči; 1) močno je zatekalo skozi streho, Regenwasser siderte in Menge durchs Dach, SIN.; — 2) überraschen, BIKr.; — 3) einholen: z., kar se je zamudilo, Cig., BIKr.-M.; — 4) mit Geschwusser verbedt, verstopst werden, verschwellen, zuschwellen: rane zatekajo, Cig., Jan.; — 5) z. se, sich im Lausen verirren: psi se zatekajo, Cig.; — 6) z. se kam, slüchten, seine Russuch verbmen.

zateklina, f. die Geschwusst, Jan.; bes. bei Bunden, C.; neodvezane zatekline, Skrinj. zateknsti, taknem, vb. pf. 1) hinter etwas steden: z. si kaj za pas, Navr.(Let.); — 2) durch Hinterstopen; z. cev, luknjo; steklenico z.; okno z. (= zapreti), SKr.; — durch ein vorgestedtes Hinderstopen; bersperren: pot z., Cig.; — 3) z. se od kaj, an etwas steden o. hangen bleiben, Cig.;—4) drobec kruha z., einen Bissen Brot in den Mund steden, Gor.; — s prepovedjo z. koga kam, jemanden internieren, Levst. (Nauk); — 5) verlegen: z. kam kako reč, da je ni moči najti, Jurč. zateledanec, nca, m. der Liebesnarr. Cig.

zatelebániti se, anim se, vb. pf. 1) = zatelebati se, sich vergaffen, C.; -2) anrennen, Jan. zatelebánka, f. = zatelebana ženska, Cig. zatelebánost, f. die Bergaffung, Cig.

zatelebáti se, am se, vb. pf. sich bergassen;

— sich bernarren; z. se v koga, v kaj; z. se v dekle; z. se preveč v gospodarstvo, Glas.;
zateleban biti v koga (kaj), bernarrt, bersiebt sein in jemanden (etwas).

zatelebiti, fibim, vb. pf. 1) zuwerfen, zustoßen; z. vrata, die Thür zuschlagen, C.; z. se kam, irgendwohin stürzen, fallen, C.; — z. se, unüberlegt handeln o. reden, zuplazen, Cig.; — 2) = zatelebati se, sich vergassen, Jarn., C.

zatem, adv. = potem, hernach, C.

zatemneti, im, vb. pf. sid, versinstern; - zatemnel, buntel, Cig.

zatemníti, ím, vb. pf. verfinstern, verbunseln;
— (pren.) z bliščobo z., überstraßlen, Cig.
zatemnjeváti, üjem, vb. imps. ad zatemniti,

verbuntein.

zatépati, têpam, pljem, vb. impf. ad zatepsti;

1) zujújlagen: zemljo z., C.; — 2) bejújmusen:
obleko si z., C.; prim. zatepsti 2); — 3) etn-

flopfen, Cig.
zatepilo, n. ein aus Dummheit widerfestlicher
Rensch, ein verstockter Dummling, Guts.-Cig.
zatépsti, tépem, vb. pf. 1) zuschlagen, hartschlagen; z. zemljo, die Erde hart stampfen,

C.; zemlja od dežja zatepena, bie infolge bes Regens nicht mehr lodere Erbe, C.; dez zatepe setev, M.; - zatepeno srce, ein berftodtes herz, Trub.; - zatepen, unterfett, gedrungen (v. Rörperbau), Dict., Ig (Dol.); - 2) mit Roth beschmuten; z. obleko, Cig., C.; ves zatepen, C., BlKr., jvzhSt.; — 3) burch Schlagen, Rlopfen hineinbringen, einflopfen, Cig.; — z. se komu v glavo, sich in jemanbes Gebanten festsehen, Let.; - 4) z. juho z moko, Mehl in die Suppe einrühren, Mur., C.; - 5) verlieren, verlegen, Cig.; penez sem nekam zatepla, vzhSt.-C.; - verloren gehen machen: nekoliko čebel zatepo dežji in plohe, Levst. (Bec.); - verthun, verschwenden, Cig., C.; z. cas, bie Beit vertanbeln, Cig.; – z. se, vagierend sich verlieren, sich verirren, z. se kam, Cig.

zateptáti, âm, vb. pf. 1) burch Stampfen schließen, zustampfen; z. luknjo; — 2) = s teptanjem spraviti v kaj, einstampfen: z. travo v zemljo; — 3) zu stampfen ansangen; z. z nogama, Vrt.; — 4) burch Treten verderben: zsvina zatepta klajo, Cig.

zatera, f. bie Unterdrudung, C.

zatêrati, am, vb. impf. — zatirati, M. zatésati, téšem, vb. pf. fehlerhaft abzimmern, Z. zatêsek, ska, m. nav. pl. zateski, Scharten im Holz, burch unvorsichtiges Behauen hervor-

gebracht, C. zatesniti, im, vb. pf. verengen, Cig.

zatęsnjenje, n. bie Berengung, C. zatętek, tka, m. ber Anhaltspuntt: nekaj zatetkov so našli, Svet. (Rok.).

zateti, tnèm, vb. pf. 1) hineinhauen: sekiro z. v kaj, Rib.-Burg.(Rok.); — 2) mit ber Hade,

Digitized by Google

ben Zähnen, ben Krallen hineinhauend erfassen, C., Z.; einbeißen, Mur., Cig., Rib.-M., Met.; paden: z roko z., C.; napadnika z. za goltanec, Bes.; — habhast werden, Jan.; jemali so jim, kar se je zatelo (waß man ersassen sonnte), Levst.(Zb. sp.); — 3) überraschen, ereisen: noc me je zatela, Cig.; V borštu jo temna noc zatne, Npes.-K. zatēza, f. die Dehnung (eines Lautes), Jan. zatezāj, m. das Dehnungszeigen, Jan.

zatezaten, ina, adj. zuschnürend: zatezatni trak, bas Schnürband, Jan (H.).

zatęzanjo, n. das Dehnen; — das Gedehntsprechen; — die Dehnung (gramm.), Cig.(T.); das Bergögern, Cig., Jan.

zatézati, am, vb. impf. ad zategniti; 1) zuziehen, zuschnstren; — 2) verziehen; — 3) behnen; — gedehnt sprechen; bessede z., Mik., Dict.; — behnen (gramm.), Cig., Cig., Cig., — in die Känge ziehen, verzögern, ausschieben, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; zatezani gib, verzögerte Bewegung (phys.), Cig.(T.); z. z odgovorom, mit der Antwort zögern, Jurč.

zatezávati, am, vb. impf. = zatezati.
zatézek, zka, m. ber gebehnte Accent, C.
zatezljiv, (va, adj. zulchnürbar, Jan.(H.).
zatéznica, f. bas Schnürband, Jan.(H.).
zatézničen, čna, adj. Schnür-, Jan.(H.).
zatéznik, m. ber Schnürleib, Jan.(H.).
zatezováti, üjem, vb. impf. = zatezati.

zatič, tíca, m. 1) ber Pfahl, Cig., Jan.; z. za hmelj, bie Hopfenftange, Cig.; — 2) ber Riegel, Z.; — 3) zátic, ber Stöpfel, Mur., Cig., Jan., C., Savinska dol.; — ber Pfropf, ber Spund, Jan.; — (fig.) ber Zwerg, C.

zatîček, čka, m. ber Stöpfel, Št. - Cig., Jan., C.; — ber Lafszapfen, Cig.

zatienik, m. ber Stöpfelzieher, C.

zatihniti, tihnem, vb. pf. still werben, verstummen, M.

zatik, tika, m. 1) bet Pfropf, ber Stöpfel, Mur., Cig.; zátik, Trenta Erj. (Torb.); prim. zatek; — 2) ber Riegel, Cig., Jan., Mik., Valj. (Rad); — ein Brett, bas vor einer Öffnung aufund zugeschoben wird, ber Schieber, V.-Cig., Jan., DZ.; — ber Borsteder, ber Schließnagel, Cig., Jan.

zatîka, f. 1) ber Stöpsel, C.; — 2) = klinček, s katerim se kamba pri jarmu zatakne, da iz njega ne zdrsne, Notr., Polj.; — 3) ber Riegel, Jan.; — 4) daß Sperrholz in ben Nithsen, ein Rab stehen zu machen, Cig.; — 5) daß Stedenbleiben bes Fabens beim Nähen, Gor.-DSv.

zatikáča, f. 1) ein Stab zum Hineinsteden, Mik.; — mreža z., bas Stedneh, Levst. (Nauk); — 2) ber Riegel (beim Zimmern), C.

zatikaten, ina, adj. zum Austeden, Zuschieben bienend: zatikaino okno, bas Schubsenster, Jan.(H.).

zatikādnik, m. 1) ber Lafszapfen, V.-Cig.; —
2) ber Spanner im Stride ber Holzsage, Cig.
zatikalo, n. 1) to, s eimer se kaj zatika: ber Riegel, Z.; — bie Spinbellappe ber Uhr-

macher, Cig.; — 2) ber Lüdenbüßer, Jan. (H.).

zatikanje, n. 1) bas Berftopfen; — 2) bas Hineinsteden.

zatikati, tîkam, čem, vb. impf. ad zatekniti;

1) verstopsen;—2) hineinsteden; v streho zatičejo steljo in kresnice, Navr. (Let.); — z.
kaj pred kaj, etwas vorsteden, Cig.

zatikâvka, f. = veja, ki se zatika po travnikih tam, koder ne smejo ljudje hoditi,

Dol

zatīkljaj, m. 1) kar se v usta zatakne, ein Bissen: z. kruha, Gor.; — 2) der Stöpsel, Gor.

zatîlčati, am, vb. pf. = pri tilčanju izgubiti, Poli.

zatîlčen, čna, adj. Genid : zetilčni možgani, bas hinterhirn, Jan. (H.).

zatîtec, ica, m. das Genid, ber Raden, Cig., Jan.; (prim. "zátovec").

zatîtek, îka, m. bas Genid, bet Raden, Dict., Habd.-Mik., Jan., Cig.(T.), Rib.-Mik., Lašče-Erj.(Torb.).

zatířen, řna, adj. = zatilčen, Jan.(H.). zatířka, f. = jamica v zatilniku, Notr.

zátilnec, nca, m. = zatilnik, ("zátovnc"), Rož.-Kres.

zatîlnica, f. das Hinterhauptbein, Cig. (T.), Erj.(Z. Som.).

zatilnik, m. bas hinterhaupt, bas Genid, ber Raden, Meg., Mur., Cig., Jan., Dol., Dalm.-Vali.(Rad).

zatîtijak, m. = zatilnik, Cig.; zátilnjak, vzh. št. zatînati, am, vb. impf. ad zateti; (hinein)= hauen, C.

zatiniti, tinim, vb. pf. mit Brettern verschlagen, verschalen, C.; zatinien zid, Z.

zatîr, m. = zatira, Cig. zatîra, f. bie Unterbrudung, C.

zatiráč, m. ber Unterbrüder, Mur., Cig.; bogat zatirač, ki uboge tlači, Ravn. - Valj. (Rad); ber Thrann, C.

zatirálen, ina, adj. bebrangend, Cig.

zatîranec, nca, m. ber Unterbrüdte, Mur., Cig.; zatirancem pomagajte! Ravn. - Valj. (Rad).

zatîranje, n. 1) das Bertilgen; — 2) das Bebrüden; — die Berfolgung: z. vere.

zatîranka, f. bie Unterbrudte, Jan.(H.).

zatirâtelj, = zatiravec, Let.

zatirātev, tve, f. bie Unterbrūdung, Jan.
zatīrati, am, vb. impf. ad zatreti; 1) vertilgen,
außrotten, vernichten; z. mrčes; bog zatira
oskrunitelje svoje cerkve, kajk.-Valj. (Rad);
— verheeren, Cig.; toča polja zatira, kajk.Valj. (Rad); — abichaffen: navade, praznike
z., Cig.; — z. se, sich abtöbten, Cig.; —
2) bebrūden, bebrängen, verfolgen; z. podložnike, ljudstvo, uboge, pravico.

zatirávati, am, vb. impf. = zatirati, Jan.(H.).
zatíravec, vca, m. 1) der Bertilger, Cig., Jan.;

— 2) der Bedrüder, der Bedränger, Mur.,

Cig., Jan., Dalm., Ravn., i. dr.

zatîravka, f. 1) die Bertilgerin, Cig.; die Bernichterin, C.; — 2) die Bedrückerin, Mur., Cig.

zatirljívost, f. bie Unterbrudungssucht, Cig. zatiskati, am, I. vb. pf. durch den Bücherbrud verlieren: veliko denarja z., Cig.; — II. vb. impf. ad zatisniti, zubrūden, Dict. zatiskavati, am, vb. impf. = zatiskovati, Mur.

zatiskavka, f. die Rlappfeber, Cig. zatiskováti, fijem, vb. impf. ad zatisniti.

zatisniti, tisnem, vb. pf. 1) burch Druden ichließen, zudrüden; s pretom z. luknjico; ušesa si z.; oči z.; vso noč nisem očesa zatisnil; z. se, zufallend fich fnapp schließen, Cig.; — 2) einzwängen: z. si roko, Cig. zatiščati, im, vb. pf. verhalten: nekaj denarjev

z. (= zatajiti), Ravn.

zatisen, sna, adj. windsicher, Cig., M., C. zatisiti, tisim, vb. pf. verheimlichen, C.; (3. B. ein Gerücht) nieberichlagen, Fr.-C.

zatîšje, n. ein windsicherer Ort; — ein sicherer Ort: divja zver v gozdu ima svoje zatišje, Zv.; - bas Stilleben (in ber Malerei), Cig.

zátka, f. 1) bas Querhölzchen am Joch (klinček, ki se v kambo zatakne, da ne pade iz jarma), Cig.; - ber Achenagel, pri Fari (Notr.) - Strek.(LjZv.); - 2) = zamašek, Poh.

zatkáti, tkâm, tčèm (tečèm, tkèm), vb. pf. 1) burch Weben schließen, zuweben, Cig.; 2) einweben, Cig., Jan.; - 3) beim Beben

verbrauchen, verweben.

zatláčiti, tláčim, vb. pf. 1) burch Hineinzwängen verschiedener Dinge verstopfen; cev, luknjo z. s čim; krtino z. (z nogo), einen Maulwurfshaufen zutreten, Cig.; - 2) hineinzwängen: z. zamašek v steklenico, Cig.

zatlęči, tółcem, vb. pf. = zatolci.

zatléti, ím, vb. pf. zu glimmen anfangen, erglimmen; les nece z., Cig.

zatmičiti, ičim, vb. pf. verfinstern; z. se, sich verfinftern, ogr .- C.

zatô, adv. = za to, beshalb, barum; z. ker, deshalb, weil.

zatoč, toča, m. ber Schub im Regelipiele, V.- Cig. zatočína, f. die Bai, Cig.(T.).

zatočiti, točim, vb. pf. 1) rollen machen; (kroglo) z., einen Schub thun (beim Regel-[piel], Cig.; z. sod z brega, Levst. (LjZv.); z. se, zu rollen anfangen; z. se proti komu, jemandem zurollen, Cig.; — in Bewegung sepen: barka je po morju zatočena, Npes .-K.; z. ped = stegniti prste, da je ped dosti dolga, Dol.; - in brebenbe Bewegung verfegen, Cig., Slc.; - 2) rund machen, zurunden, C., Z.; zatočena posoda, ein runbes, bauchiges Geschirr, C., Z.

zatočje, n. = zatočina, Z.; - bie Rhebe, Cig., Jan., C.

zatogotiti se, im se, vb. pf. ergrimmen: ergrimmi etwas aussprechen, LjZv.

zatóheł, hla, adj. (pravilna oblika nam. zaduhel); nach Feuchtigfeit riechend: zatohla koča, Erj. (Torb.); z. hlev, Zv.; zatohlo vreme, ichwüles Wetter, Erj. (Torb.); politična atmosfera je zatohla (johnul), Cig. (T.); ("zatuhu", Strek.).

zatohlica, f. die bumpfe Luft: v taki zatohlici mora oboleti zdrav človek, Erj. (Izb. sp.); z. pred nevihtami, die Schwüle, LjZv.

zatohlína, f. = zatohlica, Cig.

zatohniti, tohnem, vb. pf. dumpfig werben (= zadehneti od vročine, mokrote, sopare, tudi od starosti [o kruhu, moki]); snopje zatohne od mokrote in potlej začne plesneti, Erj. (Torb.).

zatoje, adv. = za toje, von dieser Große, Starte, soviel wert, Gor.; z. ucen, beilaufig so gelehrt, Z., Gor.; fantič, z. kot ta-le, Polj.; dober gospod je bil, z. ne dobimo ga več, Polj.; to je z., baš ist ein Aquivalent, Polj. zatojen, jna, adj. sabig: matere zatojne svoje dete dojiti, Vod. (Bab.).

zatok, toka, m. 1) die Bai, Cig., Jan., Jes.; das Saff, Cig.(T.); morski z., Guts.; "zatok, to je, v suhi svet stoječe morje", Ravn.; - 2) od potoka do zatoka sveta, bom Anfang bis zum Ende ber Belt, BIKr.; - 3) zatok, bie Geschwulft, Cig.

zatôlcek, cka, m. = gnojno ulje na nogi,

Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.).

zatołceváti, ûjem, vb. impf. zuschlagen, Mur., Met.

zatólči, tólčem, vb. pf. 1) burch Schlagen schließen: s kladivom, z betom z., zuhammern, zuteulen; - 2) hineinschlagen: z. rušino, Čig.; - einschlagen; kol z. v tla, Cig.; - einbleuen, Cig.; — 3) z. klin (žrebelj), t. j. na ostrem koncu ga potolči, verklinien, Cig.; -4) erfchlagen, vzhSt., ogr.-Valj. (Vest.); – 5) zu schlagen anfangen: zatolklo je srce, Zora.

zatoliti, tolim, vb. pf. beschwichtigen, befanftigen, Cig., Jan., C.; otroka z., Cig.

zaton, tona, m. 1) ber Untergang ber Sonne, Guts., Cig., Jan., C., Mik.; solnce gre v z., bie Sonne geht unter, Cig.; (tudi: v zatone, Gor.); — 2) ber Tumpel, C., Ljubljanska ok.; — 3) ber Reerbufen, V.-Cig., Jan., C., Jes.; - 4) die Insel, ogr.-Mik., C.; - tudi: záton, Valj.(Rad).

zatona, f. = zaton 1): solnce bo skoraj v bozji zatoni, bie Sonne wirb balb untergegangen fein, Mur.

zatonek, nka, m. ber Bafferichlund, M.; -

eine tiefe Stelle im Bach, C. zatoniti, tonem, vb. pf. im Baffer verfinten;

- untergehen, Z.

zátonja, f. der Tümpel, ogr.-C. zatonje, adv. = zatoje, ebensoviel wert, ebenso gut: pšenica moja je z. kakor tvoja, delam z. ko ti, *C., St.*

zatop, topa, m. 1) die Uberflut, die Uberschwemmung, Cig., Jan., C.; zatop me obdaja, Ravn. - Valj (Rad); — 2) das Haff, Jes.; — 3) ber Untergang, Jan.; — koliko let je že zbežalo v z.! Bes.; — 4) z. samoglasnice, bie Elision, Cig.

zátopa, adv. (za to pa) = seveda, vzhSt.-C. 1. zatopiti, im, vb. pf. 1) überichwenimen, verschwemmen, Mur., Cig., Jan.; zatopljen, unter Baffer gefett, Cig.; - z. se, überschwemmt werden, Mur.; - z. se, ersaufen (von Getreibe, Samen), Cig.; - zatopljena v solzah, in Thranen aufgelöst, Erj. (Izb. sp.); - z. se v misli, sich in Gebanten bersenten, zatopljen v misli, in Gebanten ver-junten; — überwuchern, unterbrücken (von Pflanzen), Cig., C.; veje od drugih zatopljene, Pirc; glas z., machen, bafe bie Stimme fich verliert, sie ichwachen, C., Z.; z zatopljenim glasom, Erj. (Izb. sp.); zatopljen glas, eine bumpfe Stimme, C.; - z. samoglasnico, einen Bocal elibieren, Cig.; - 2) zuichmelzen: z. se, burch Schmelzen fich ichließen, M.

2. zatopiti, im, vb. pf. ftumpf machen, abftumpfen, Mur., Cig., Jan.; nož z., C.

zator, tora, m. das Berberben, C., Mik.; on, to je moj zator! BlKr.; na z. biti domovini, bem Baterlande jum Berberben gereichen, Navr. (Let.); - bie Unterbrudung, Cig. (T.), C., DZ.; na zator one plehke beletristike, Zv.; - tudi: zátor.

zatórej, adv. 1) besmegen, barum; - 2) zatórej = zatoje, otorej: tukaj ni zatorej hrasta, (von der Große und Starte), Levst.(M.).

zatoren, rna, adj. verschwenderisch, Ravn.-Cig. zatoriti, torim, vb. pf. verstreuen, Mik.; versgetteln, Danj.-M.; z. peneze, vzhSt.-C.

zatornež, m. ber Berichwender, Rib. - Ravn. -Cig.

1. zatornica, f. bie Unterbruderin, C.

2. zatôrnica, f. = zatvornica, Mur., Cig., Jan. 1. zatornik, m. ber Berberber, ber Unterbruder, ogr. - C.; zatornik ("zaturnik") moje sreče, BlKr.; ber Beschäbiger, Jan.

2. zatornik, m. ber Berschwender, Cig., M.; - prim. zatoren.

3. zatornik, m. = zatvornik, Cig.

zátovec, vca, m. Guts., Mur., Jan., pogl. zatilec in prim. zatilnec.

zatožáriti, arim, vb. pf. burch Broceffe berlieren, Jan.(H.).

zatôžba, f. bie Anflage; pod zatožbo dejati, in Anflageftand berfeten, Cig.

zatožben, bna, adj. Antlage-, Cig., Jan.; zatožbni spis, die Anklageschrift, Cig.

zatóžen, žna, adj. = zatožben, Antlages, Jan., nk.; na zatožni klopi, auf ber Antlagebant,

zatoženec, nca, m. der Angeflagte.

zatoženka, f. die Angeklagte.

zatoženost, f. der Anflagestand, Cig., Jan. zatoževáti, ûjem, vb. impf. ad zatožiti.

zatóžiti, im, vb. pf. 1) verflagen; z. koga komu; antlagen; z. koga pri sodniku; z. dušo pri telesu = jemanden beim unrechten Richter anklagen, Guts.-Cig.; z. se, sich selbst anklagen ; - 2) burch Rlagen (Broceffe) verlieren : z. svoje imenje, Cig.

zatožníca, f. die Berflägerin, Cig.; die Anflägerin, Jan.

zatožník, m. ber Berfläger, Cig., Jan.; ber Unfläger, Jan.

zatrácati, am, vb. pf. z. komu kaj, jemanbem etwas eindringlich auftragen, Lasce - Levst. (M.), SKr.

zatraceváti, ûjem, vb. impf. ad zatracati; einicharfen, Levst. (Zb. sp.).

zatrackáti, âm, vb. pf. verschleubern, vertandeln, Cig.; z. cas, Cig.

zatrata, f. die Berschwendung, Mur.

zatráten, tna, adj. verschwenderisch, Cig. zatrátiti, im, vb. pf. verschwenden, verthun, vergeuben, vertanbeln; z. denar, čas, Cig.

zatráviti se, im se, vb. pf. sich mit Gras be-

zátrč, m. ber Stöpfel, vzhSt.; - prim. zatrčiti.

zatfeiti, tfeim, vb. pf. mit bem Stopfel verichließen, vzh.St.; (menda iz: zatrdčiti, prim. zatrdek).

zátrčnjak, m. der Stöpselzieher, vzhSt. zatrdba, f. die Bersicherung, die Bergewisserung, Cig., DZ.

zatrdek, dka, m. ber Stopfel, BIKr.

zatrdilo, n. die Berficherung, DZ. zatrdîtev, tve, f. 1) die Befestigung: z. močno se lomečih bregov, DZ.; - 2) bie Betheue-

rung, Cig. zatfditi, im, vb. pf. 1) befestigen, Mur., Cig.; z verižico z., vertetteln, Cig.; — consolidieren, Jan.; - perstodt machen, Cig., Jan.; zatrjen v hudobiji, Guts.; - 2) fest verstopfen : z. z zamaškom, bestöpseln, Cig.; — 3) z. komu kaj, jemanbem etwas einpragen, einscharfen, nachbrudlich empfehlen, Cig., Jan., C.; vratarju čuti zatrdi, Ravn.; zatrdi jim, kako naj se nosijo, Jurč.; — 4) sicher machen, versichern, vergewissern, Cig., Jan., LiZv.; z. komu kaj (als sicher versprechen), LjZv.; betheuetn, Mur.; z. na svoje poštenje, Cig.

zatrèb, tréba, m. M., C., pogl. zatrep. zatrončáti, am, vb. pf. 1) verwideln, verwirren : štreno z., Polj.; - 2) verbinden, fesseln, C. zatreník, m. = zatornik, zatiravec, Krelj.

zatrénje, n. die Bernichtung: z. greha, Burg.; — die Unterdrückung; — die Abtödtung, Cig. zatrèp, trépa, m. 1) ber Dachabhang an ber ichmalen Seite bes Gebaubes, ber Dachgiebel, ber Dachwalm, C., (zatreb) vzh.St.; - 2)=zatisje, ber Erdwinkel, Nov., Bes., Dol., Z.; Vsak zatrep si in tokava Domač "listek"

nakopava, Levst. (Zb. sp.). ı. zatrépati, trépljem, -páti, âm, vb. pf. zuflopfen: zatrepan, unterfest, Jan.; telo je severnemu jelenu zajetno in zatrepano, Vrt.; tukaj so ljudje bolj majhni, ali čvrsti in zatrepani, Levst.(Zb. sp.).

2. zatrepáti, pâm, trépljem, vb. pf. = zatrepetati, Jarn.

zatrepetáti, etâm, éčem, vb. pf. erzittern, erbeben.

zatresljáti, am, vb. pf. zu zittern anfangen: z. z glasom, einen Triller ichlagen, Cig.

zatręsti, tręsem, vb. pf. 1) verstreuen: = zatrositi (n. pr. bolezen), Cig., M.; — 2) zu schütteln anfangen, schütteln; z. sc, erzittern. zatresčiti, trescim, vb. pf. juichlagen: z. vrata,

Cig., LjZv. zatréti, tárem (térem), trèm, vb. pf. vertilgen.

ausrotten; z. mrčes; z. plevel, Cig., Goriš .-

Erj.(Torb.); — vernichten; ti zatareš človeka, Travn .- Valj. (Rad); z. se, zugrunde gehen, Lašče-Levst.(M.); — unterdrūden; vero z.; kratko bolezen zdravnik zatere, Škrinj.-Valj. (Rad); - verwüften, verheeren, Cig.; abtödten: želje z., Cig.; - abichaffen: razvade, praznike z., Cig.

zatégati, tîgam, vb. pf. anreißen, Cig.; ein-

reißen, Z.

zatrgováti, ûjem, vb. pf. beim Sandelsbetrieb verlieren.

zatripati, trîpam, pljem, vb. pf. zu pochen anfangen: v prsih je zopet zatripalo močneje srce, LjZv.

zatrjatek, ika, m. ber Stöpfel, ber Bfropf, Mur.-Cig.

zatrjalo, n. ber Stöpfel, Mur.

zatrjénje, n. die Berstodung, Cig.

zatrjeváti, ûjem, vb. impf. ad zatrditi.

zatrkljáti, am, vb. pf. = zatočiti, rollen machen, Z.; zavrti se mu v glavi, da se zatrklja navzdol, LjZv.

zatfkniti, tiknem, vb. pf. verftöpfeln, C.; -

prim. zatrčiti.

zatrkóliti, ôlim, vb. pf. = zatrkljati, zatočiti, Bes.; (zatrkolíti, Zv.).

zatfniti, nem, vb. pf. 1) (durch einen abspringen. den Funken) anzünden, Jan., Z.; nesli so gorečo luč v suho seno in so tako zatrnili hram, Jurc.; - 2) hineinfahren (von einem Funten): (fig.) iskrica se zatrne v srce, LjZv.

zatrnjáti, am, vb. pf. mit Dornen vermachen ober verzäunen, Cig., Jan., C.

zatrob, troba, m. ein mit einem horn ober ähnlichen Inftrumente gegebenes Beichen, Zv.; der Tusch, Cig.

zatrobentati, am, vb. pf. die Trompete zu blafen anfangen ; in die Trompete ftogen.

zatrobiti, im vb. pf. in ein Horn ober ein ahnliches Blasinftrument ftogen, basfelbe gu blafen anfangen, ein Stud barauf anstimmen ; v rog, v trobento z.; z. na lov, na boj; z. na odhod, zum Aufbruch blasen, Cig.

zatrộbljaj, m. = zatrob, Jan.(H.).

zatrohejski adj. zatrohejska zareza (v heksametru), die weibliche Casur. Zora.

zatrýsiti, im, vb. pf. verstreuen; ogenj z.; ljuljko z. med pšenico; bolezen z. v kakem kraju (v kak kraj), einen Ort mit einer Krantheit ansteden, Cig.; med ljudi z. kaj, etwas ausbringen, Cig.

zatrosati, am, vb. impf. ad zatrositi; verftreuen. Cig.; laž se je zatrošala potlej še v druge kraje, Navr. (Kop. sp.).

zatrošek, ška, m. = trošek, die Auslage, Mur., C.

zatrošíti, ím, vb. pf. verzehren, aufwenden, verausgaben; koliko si zatrošil na dan? jvzh Št.

zatrováti, trújem, vb. pf. (als Begenmittel ein Gift) unschädlich machen: mleko zatruje strup, Gor.-DSv.

zatrpeti, im, vb. pf. 1) verschmerzen, ertragen, C.; — 2) imstande sein, C.; (prim. utrpeti). zatftje, n. bie Bernichtung, ber Ruin, Cig.

zatrúščati, am, vb. pf. zu lärmen anfangen, C.; aufranichen, auftrachen, Jan.(H.).

zatrúti, trújem, vb. pf. gozd z., einen Balb ausroben, vernichten, Miren pri Gorici-Strek. (LjZv.).

zatfzniti, tfznem, vb. pf. fcliegen: duri z.,

zatrzniti, im, vb. pf. = (njivo) trzno pustiti, C. zatržiti, im, vb. pf. burch ben Handel verlieren, М.

zatúheł, hla, adj. = zatohel, dumpfig, muffig, Cig., Jan.; ("zatühel", BlKr.).

zatuhlina, f. = zatohlina, moberiger Geruch. der Muff, Jan.

zatuhnéti, ím, vb. pf. = 1. zatuhniti, Cig. 1. zatúhniti, tûhnem, vb. pf. = zatohniti, muffig, bumpfig werben, Z., BlKr.; (o žitu, kruhu), Z., C.; tudi: z. se, Cig., Hal.-C.

2. zatúhniti, tůhnem, vb. pf. vertujchen, Cig. zatúhtati, am, vb. pf. 1) dämpfen, nieberfchlagen: ogenj z., C.; — 2) verheimlichen (3. B. ein Gerath), C.; — vertuschen, Caf - Cig.; — 3) zatuhtana hisa, ein verschloffenes, bumpfiges Haus, C.

zatulhati, am, vb. pf. (eine Röhre u. bgl.) verstopfen: cev z., V. - Cig., C., Burg. (Rok.), BlKr., Gor.

zatúlhniti, tůlhnem, vb. pf. = zatulhati, Cig.; z. studenec, nk.

1. zatuliti, im, vb. pf. zu heulen anfangen; ansheulen; psi so zatulili; veter je zatulil.

2. zatúliti, im, vb. pf. 1) verstopfen, vermachen, C., Notr.; uho se mu je zatulilo (= zamašilo), BlKr.; tolmun se je zatulil (= zasul, da ne požira več), BlKr.; — 2) umbiegen, einbiegen: z papir, plocevino, C.; - 3) zatuljen, abgestumpst: kača na repu zatuljena, Notr.-Levst. (M.).

zatúmpati, am, vb. pf. = 2. zatopiti, stumpf machen: železo z., Cig.

zatúnhniti, tûnhnem, vb. pf. = zatohniti, zatuhniti, Notr.

zatūša, f. verborbenes Fett, C.

zatvārjati, am, vb. impf. ad zatvoriti, zuschließen, Cig., SlN.

zatvésti, tvézem, vb. pf. so vertnüpfen, dass man es nicht auflosen tann, (napačno: zatveziti, V.-Cig.).

zatvòr, tvóra, m. 1) die Sperre, der Berschluss, Jan., C., Valj. (Rad): — 2) die Falle bei Müllern, Cig.; - 3) ber Riegel, C., Valj. (Rad); - tudi: zátvor, Valj. (Rad).

zatvôra, f. = zatvornik, (-tor-) Cig.

zatvóriti, im, vb. pf. schließen, Cig., Jan., C., nk.; -

zatvornica, f. 1) bie Schub - ober Fallthur im Bufferbau, Cig.; das Schupbrett, das Baffer damit zurudzuhalten, Cig.; die Fallthur ber Schleuse, die Schleuse (g. B. bei Mühlen); — bas Fallgatter, Cig., C.; -2) ber Fensterladen, Cig., C.; zatvornice, bie Jalousien, Cig., Jan.; — 3) ber Bogelschlag, Cig., M.

zatvorničar, rja, m. ber Schleusenmeister, Cig

Digitized by Google

zatvorničen, čna, adj. zur Schleuse gehörig: zatvornični prag, bie Legbe, Cig.

zatvornik, m. det Jach- oder Wehrbaum vor dem Gerinne bei Wassermühlen, (-tor-) Cig. zaückati, am, vb. pf. = zaukati, Jan., Z. zaukati, dam, vb. pf. z. kaj, auf etwas verzichten: kosec kruha je zaudal, er hat auf den Ableberantheil verzichtet, pismo je zaudala, sie hat auf den Heiratscontract verzichtet, Polj.

zauhiteti, im, vb. pf. ereilen: Turčina tam z njo zavhiti (nam. zauhiti), Npes.-Vraz.

zauhljati, am, vb. pf. bei ben Ohren nehmen: smel ga je zauhljati ali zlasati, Jurc.

zauhniti, ühnem, vb. pf. z. koga, jemandem eine Ohrfeige geben, Cig., Jan., M.

zaujoda, f. bie Plage, bie Pladerei, Guts.-Cig., C.

zaujemati, mam, mljem, vb. impf. ad zaujeti; einen Raum erfüllen, einnehmen, nk. zaujeti, jamem, vb. pf. (einen Raum) einnehmen, C., nk.

zauk, úka, m. bas Aufjauchzen, ber Jauchzer, Cig.

zaukati, kam, vb. pf. aufjauchzen.

zaukaz, kaza, m. die Anordnung, ber Befehl, bie Orbre, Cig., DZ.

zaukázati, žem, vb. pf. anordnen, anbefehlen, Dict., Jarn., Cig., Jan., nk.

zaukazek, zka, m. ber Befehl, C.; die Beisung, Jan.

zaukazílo, n. bie Anordnung, DZ., Nov. zaukazník, m. ber Auftraggeber, Dict. zaukázoma, adv. mittelft Befehl, C.

zaukazováti, fijem, vb. impf. ad zaukazati, Cig., Jan., nk.

zaumek, mka, m. = pojem (Begriff), Cig., Jan.

zauméti, êjem, êm, vb. pf. verstehen, C. zaûp, m. das Bertrauen, Cig.; vera in z. v Boga, Glas.; — ber Eredit, Jan., ZgD.; v z. dati, auf Eredit geben, Z.

zaupanje, n. das Bertrauen; z. na Boga, das Bertrauen auf Gott; z. imeti do koga, Bertrauen zu jemandem haben; z. si pridobiti, z. izgubiti, nk.

zaûpati, am, vb. pf. 1) anvertrauen; z. komu kaj: svoje skrivnosti komu z.; — 2) crebistieren, Cig., Jan.; — 3) vb. impf. vertrauen, bauen; na Boga, v Boga z.;—po nem. "vertrauen" narejena beseda.

zaupávati, am, vb. impf. ad zaupati; antertrauen: vse z. komu, Jurč.; konj ni rad zaupaval svojih kosti lesenim mostovom, LjZv.

zaupen, pna, adj. 1) Bertrauens : zaupni mož, der Bertrauensmann, C., nk.; —2) ders trauensvoll, Mur., Cig., nk.; zutraulich, vertraulich, Cig., Jan., nk.; — zaupno, mit Bertrauen, Mur.; — im Bertrauen, Z., nk.

zauplit, sva, adj. vertrausich, hutrausich, vertrauensvoll, Cig., Jan., nk.; tudi: zauplijv, Gor.

zaupljivost, f. die Zutraulichkeit, die Bertrauenssieligkeit, Cig., Jan., M., nk.

zaupnica, f. 1) die Bertraute, Cig., Jan.; —
2) die Bertrauensadresse, das Bertrauenssotum, C., nk.

zaûpnik, m. der Bertrauensmann, Cig., Jan., C., DZ., DSv.; politični z. = politični ko-

misar, Levst. (Nauk). zaupnost, f. das Bertrauen, Mur.; die Butraulichkeit, die Bertraulichkeit, Cig., Jan., nk.

zaupowati, sjem, vb. impf. ad zaupati; an-

vertrauen; pisma komu z., DZ.

zauročen, čna, adj. = uročen: zauročna žival, Dol.

zauróki, m. pl. = uroki, Dol.

zausésti, sêdem, vb. pf. konja z., auffigen, Cig.; uprezite konje in zausedite, jezdeci! Skrinj.

zausnjáriti, arim, vb. pf. mit bem Leberhandel verlieren, Cig.

zauspati, spim, vb. pf. einichlafern, ogr.-C. zaustava, f. die hemmung, Cig. (T.); die Unter-brechung, Jan.; die Siftierung, Jan.

zaustáven, vna, adj. repression, Cig. (T.).
zaustáviti, stavim, vb. pf. hemmen, aushalten,
Jan., Cig. (T.); sistieren, suspendieren, Jan.;
z. predstave, die Borstellungen einstellen, SIN.

zaustávljati, am, vb. impf. ad zaustaviti, Jan., nk.

zaûšek, ška, m. = zaušnica 1), die Ohrfeige, Z. zauševátl, sijem, vb. impf. ad zaušiti, Cig. zaúšice, f. pl. eine Art Kinderausschlag hinter den Ohren, C.; die Ohrendrüsen, St.-C.

zausiti, im, vb. pf. eine Ohrfeige geben: z. koga, Cig., C.

zausiviti, ivim, vb. pf. mit Läusen ansteden, C.; z. se, Läuse bekommen, C.

zaüšnica, f. 1) die Ohrseige; — 2) das Ohrstäppchen, C.; — 3) die Scrophelgeschwulst (oteklina na vratu), Ben. - Erj. (Torb.); — pl. zaušnice, — zaušice, eine Art Kinderstopsausschlag hinter den Ohren, vzhšt.-C.

zautoriti, torim, vb. pf. z. sod, bie Ruth ins Fafs einschneiben, C.

zautra, adv. = zajtra, morgens fruh, am Morgen, C.

zauzdáti, âm, vb. pf. den gaum anlegen, angaumen: z konja, Cig., Jan., Lašče-Levst. (M.). zaúzditi, im, vb. pf. = zauzdati, Jan.; — (fig.)

z. koga, jemanden bezähmen, C. zaužītek, tka, m. 1) der Genuss, C.; — der Rugen, C.; — 2) des genuss, C.; bie Rosse, C.; — der Rosse, C.; — de

Dosis (von festen, essbaren Dingen), Cig. zaužsten, tna, adj. genießbar, Z.

zaužíti, zijem, vb. pf. verzehren, genießen; — bie geweihte Hoftie bei der hl. Messe genießen, M.; duhovnik je že zaužil, jvzh.St. zaužítje, n. der Genuss. Cig.

zaužitija, m. = zaužitek 2), die Dosis, Jan. zaužitvanje, n. das Berzehren; das Genießen; ber Genuss der geweißten Hoftie bei der heiligen

Messe, M. zaužívati, am, vb. imps. ad zaužiti.

zava, f. = zalva, die Schwägerin, Jan.; die Schwester des Mannes im Berhaltnis zu seinem Beibe, Kras-Cig., BlKr. zavábiti, im, vb. pf. 1) verloden, Z.; - 2) z. mleko = skuhati, da zavre: zavabljeno mleko = vrelo m., Tolm.; übhpt. abtochen, Otalete (Goriš.)-Štrek.(Let.).

zavada, f. ber Bwift, Jan. (H.).

1. zaváditi, vádim, vb. pf. 1) = zadeti, tref. fen: jabolko s prvim lučem z., ogr.-C.; strela ga je zavadila, M ; ine Biel treffen, ogr. - C.; - 2) begreifen, auffaffen, ogr.- C. 2. zaváditi, vadim, vb. pf. enizweien, Jan.; z. se, in Streit gerathen, Cig.

závadka, f. das Räthsel, ogr.-C.

zavadljati, am, vb. pf. burch Wetten verlieren, verwetten, Mur., Cig.

zavadva, f. ber Streit: zavadvo iskati, Rante suchen, GBrda.

zavaga, f. ber Berluft beim Bagen, bie Ginmage, Cig., Jan.

zavagati se, am se, vb. pf. sich beim Bagen irren, fich vermagen, Cig.

zavaja, f. = svaja, die Entzweiung, Cig. zavajati, am, vb. impf. ad zavesti; verführen, perseiten, Cig. (T.); ni jih zavajala navdušenost, Nov.

zaváł, vála, m. 1) bie Berschwemmung, C.; 2) das Bergtrumm (ein von einem Berge los-

geriffenes Stud), Cig.

zavaliti, im, vb. pf. 1) burch etwas Hingemälztes verrammeln, verwälzen, Cig., M.; cesto, vrata z. s cim, Cig.; - 2) bewirten, bafs fich etwas mälzt, hinmälzen; kamen k grobnim durim z.; sod v klet z.; -z. žival, ein Thier nieberschlagen; — z. se, sich wälzend dahinstürzen; kamen, hlod se je zavalil s hriba v dolino; ungeberdig sich legen; z. se v travo, na posteljo; z. se kakor klada, kakor konj, Cig.; 3) zavaljen, did und fett, Kr.; plump, Cig.: nemaren, zavaljen, neučen človek, Krelj. zaváljati, am, vb. pf. 1) = zavaliti 1), Mur.;

- 2) wälzend hinschaffen; sod z. kam; 3) = povaljati, beschmußen, Cig., M.; -4) eig. burch Balgen verberben: z. (t. j. po rokah preveč valjati) psa, einen Sund ver-

zärteln, Cig.

zavaljeváti, ûjem, vb. impf. ad zavaliti, zavaljati; jezik se mu zavaljuje, er stößt mit ber Zunge beim Reden an, Mur., Cig.; jeclja, in jezik se mu zavaljuje, Ravn.

zavaljūckati, am, vb. pf. dahintollern machen, Cig., Jan.

zavaljuh, m. 1) ber Faulenzer, ber Barenhäuter, Met., Mur., Cig., Jan.; - 2) = zavaljen clovek, ein ftart beleibter Menich, Ig (Dol.).

zavaljúšen, šna, adj. == zavaljen, biď. beleibt: zavaljušnega telesa, Levst. (Zb. sp.). zavánati, am, vb. pf. hintergehen, C., Dol.

zavara, f. bas Eingesottene, Jan. (H) zavárati, váram, vb. pf. = zapaziti, C.; oko

zavara, Vec.; - prim. nem. gewahren. zavariti, im, vb. pf. 1) = ukuhati, einfochen,

Cig.; - 2) zuschweißen, gulothen, Cig., Sen.

zavarováten, Ina, adj. Berficherunge: zavarovální pridržek, bie Cautel, Cig.; - bie Assecuranz betreffend, Cig., nk.; zavarovalno društvo, nk.

zavarovatnica, f. bie Berficherungsanftalt, bie Affecuranzanftalt, Cig., Jan., nk.

zavarovainina, f. die Berficherungspramie, Cel. (Ar.), nk.

zavaroválo, n. bas Sicherstellungsmittel, Cig. zavarovātščina, f. = zavarovalnina, die Assecuranzgebür, C.

zavárovanec, nca, m. ber Bersicherte, ber Affe-

curierte, Cig., Jan., C., nk.

zavárovanje, n. die Bermahrung; - die Bersicherung, die Affecurang, Cig., Jan., nk.; z. zoper ogeni, zoper toco, die Feuer-, Hagelversicherung, Cig., nk. zavárovanski, adj. Assecuranz-, Cig.

zavárovati, ujem, vb. pf. verwahren; z. kaj z jezi, etwas beichen, Cig.; — versichern, ficherftellen, affecurieren, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; zavarovani dolgovi, gebedte Schulben, Cig.; z. blago, hišo zoper ogenj, Cig., Jan., nk.; z. se, sich sicherstellen, sich beden, sich affecurieren, Cig., nk.

zavarovavec, vca, m. ber Berficherer, ber Affe-

curant, Cig., Jan.

zavarovavka, f. bie Sicherstellerin, bie Bersichrerin, Cig.

zavarovavstvo, n. bas Berficherungewefen, Jan. (H.).

zavarovnína, f. = zavarovalnina, die Assecurationegebür, C.

zavarščina, f. bie Affecurangpramie, bie Bersicherungsgebür, Cig., DZ.; — die Caution,

Cig., Jan., C., DZkr.
zavasováti, ûjem, vb. pf. = z vasovanjem izgubiti, potratiti, Cig.

zavažati, am, vb. impf. ad zavoziti; burch hinguführen voll machen o. verrammeln, Mur. zavažkovati, ujem, vb. impf. (Baren) verführen, C.

závček, čka, m. = zajček, Jan., Volk.-M. zavčîn, m., C., pogl. zovčin.

zavdaja, f. bie Bergiftung, Cig., Jan., DZ.

zavdajanje, n. bas Bergiften, Cig. zavdajati, jam, jem, vb. impf. ad zavdati, Cig., Jan., nk.

zavdajavec, vca, m. ber Bergifter, Cig., Jan. zavdajavka, f. die Bergifterin, Cig., Jan.

zavdajavstvo, n. die Giftmischerei, Jan. zavdanje, n. die Bergiftung, Jan., nk.

zavdáti, dám, vb. pf. 1) z. komu, jemanben vergiften, Meg., Mur., Cig., Jan., nk.; (prim. nem. "einen vergeben" = vergiften); - ein Baubermittel eingeben, Glas.; ciganske matere so mu bile zavdale, da ni vpil, Jurč.; - 2) verursachen = prizadeti, BlKr.-Nov.; z. komu dosta, jemanbem genug zu thun geben, C.; to mu je zavdalo smrt, Cig., kajk.-Valj.(Rad).

zâvec, vca, m. = zajec, Mur., Cig., vzhŠt. zavečanje, n. bas Beriprechen, Dalm .- M. zavečati, večam, vb. pf. für ewige Beiten feftstellen, Svet. (Rok.).

zavéčati se, vêčam se, vb. pf. geloben, C.

Digitized by GOOGLE

zavečati, im, vb. pf. = zakričati, auffchreien, V. - Cig., Gor.; ni res! zaveči poprejšnja, Ravn.; dete je zavečalo, Jurč.

zavečávati, am, vb. impf. ad zavečiti; luftbicht verbobmen, C.

zavečereti, i, vb. pf. zavečeri, es wird Abend, nk. zavečęrnja, f. das Besperbrot, Jan.

zaveciti, im, vb. pf. zubodmen, ben Boben einsehen, C.; sod z., Trst. (Let.); luftbicht vermachen, mit einem Dedel luftbicht verschließen, Cig.; s tremi dogami zabito, zavečeno, lepo belo meljo drži (= ajda), Glas.; - prim.

zâvečji, adj. = zajčji, Mur.

zaved, veda, m. = zavest, bas Bewufstfein, Mur.; pri lepem zavedu je hotel trpeti in umreti, Ravn.; vino pijancu vzame zaved, Ravn.; — (zavêd, f., Jan.).

zaveda, f. = zavest, bas Bewufstfein, bie Be-

sinnung, Cig.

1. zavédati se, am se, vb. impf. ad zavedeti se; allmählich zum Bewusthein, zu seinen Sinnen gurudtebren; - fich bewufet fein, Mur., Cig., nk.; z. se svoje narodnosti, nk.

2. zavédati se, vêdam se, vb. impf. taumeln: pijanec se zaveda od pijanosti, bolnik od slabosti, Notr.

zavedba, f. bie Berführung, bie Berleitung, DZ.

zaveden, dna, adj. bei Ginnen, fich bewufst, Mur., C.; - zavedni možje, zielbemufste Männer, nk.

zavedeti se, vem se, vb. pf. zur Besinnung tommen, ju fich tommen, ju ben Sinnen ju-rudtehren; dolgo se ni mogel z.; - z. se samega sebe, gum Gelbitbewufstfein gelangen, Cig. (T.); - bewufst werden, zu einer Erfenntnis gelangen, Cig.; zdaj še le se je zavedel, jest erft gieng ihm ein Licht auf, Cig.; z. se cesa, einer Sache bewufst merben, nk. 1. zavedljiv, íva, adj. = zapeljiv, verführeriich: zavedljive veše, SIN.

2. zavedljiv, íva, adj. voll Bewufstfein, be-

finnungevoll, Cig.

zavednost, f. bas Bewufstfein (als Gigenichaft), Cig., Jan., nk.; - Die Befinnungefraft, Die Beiftesfaffung, Cig., Jan.

zavedoma, adv. mit Bewufetfein, wiffentlich, C. zavedriti, im, vb. pf. z vedrenjem zadržati: zavedrilo me je, ich habe mich verspätet, Mik. (V. G. IV. 352.).

zavehati, am, vb. pf. mit bem Spund ichliegen, Bufpunden, Mur.-Cig.

zavehniti, vehnem, vb. pf. gufpunben, Cig. zavej, veja, m. = zamet, die Bindmehe, Jan. zavejati, jam, jem, vb. pf. 1) anfangen zu worfeln, Z.; - 2) zu weben anfangen, M.; - 3) verweben, Z.

1. zavekati, kam, čem, vb. pf. auffchreien, aufquaten, Cig.; zajec je zavekal, Cig.

2. zavékati, am, vb. pf. = zavečiti, perbob-

men, C.

zavékniti, vêknem, vb. pf. auffchreien, BlKr. zavera, f. die Bersperrung, M.; das Hindernis, M.; - die Sperrfette, M.; die Radfperre, Jan. zaverářen, řna, adj. hemmenb. C. zaverâlnica, f. = zaviralnica, Polj.

zavęrati, ram, rjem, vb. impf. = zavirati, benimen, hindern, C., Dol .- Mik.

zavêrek, rka, m. das Hindernis, Mur.

zaveritnica, f. die Sperriette am Bagen, Cig., Mik., Gor.

zaverîtnik, m. ber Sperrtegel, Cig. zaverilo, n. = zavor, die Sperre, LjZv.

zavériti, vêrim, vb. pf. 1) versichern: z. koga, C., Zora; (z. komu kaj, V.-Cig.); — 2) z. se, geloben, sich verschwören, Notr. - Levst. (M.); zaverimo se slovesno! SIN.; z. se komu, fich jemanbem verpflichten, C.; - z. se Bogu, glaubig merben, C.; (prim. hs. zavjeriti se, geloben); — 3) z. se, sich vertiesen: zaverjen v kako reč, in etwas vertiest, Bl-Kr.-DSv.

zaverižiti, îžim, vb. pf. 1) mit einer Rette ichließen, gutetteln, Cig.; - 2) bei ber Beinpreffe Breferiegel einlegen, vzh.St.-C.; - 3) vergeuben, Cig.; vse premoženje z., Ravn. zavernica, f. bie Sperrtette, Cig., Jan., Rof.-

Kres.

zavérovati se, ujem se, vb. pf. z. se v kaj, gu etwas Bertrauen faffen, C.; fich in etwas vergaffen, vernarren; zagledati in z. se v koga, LjZv.; — zaverovan biti v kaj, auf etwas halten: preveč je zaverovan v vino, LjZv.; z. se v kako delo, sich in eine Arbeit. vertiefen, zaverovan biti v kako delo, in eine Arbeit vertieft fein, Gor.

zavęsa, f. der Borhang, Jan., nk.; zaveso vzdigovati, Zv.; der Bettvorhang, die Gar-

bine, Cig., Levst. (Pril.).

zaveseliti se, im se, vb. pf. von Freude er= griffen werben, LjZv.

zavésiti, vêsim, vb. pf. verhäugen: okno s platnom z., Cig., Jan.

zavesláti, âm, vb. pf. 1) fehlrubern; kam ste zaveslali? - 2) zu rubern beginnen, rubernb fich begeben; z. na ono stran.

zavest, f. bas Bewufstfein, Cig., Jan., nk.; narodna z., das Nationalbewusstsein, nk.

zavésten, stna, adj. = zaveden, nk.

zavesti, vedem, vb. pf. 1) verführen, verleiten, Cig.(T.); na grešno pot z. koga, LjZv.; 2) einführen, gründen: zavod z., Cig. (T.). zavéšati, am, vb. impf. ad zavesiti; perhangen. V.-Cig., Jan.

zavéščiti, im, vb. pf. berhegen, C. zavesiti, im, vb. pf. mit bem Spund ichließen,

verspünden, Cig., M.

zavet, veta, m. 1) die Schuprede, die Fürsprache, C.; - 2) bas Gelübbe: z. Bogu, C.; 3) der Bund: stari, novi z., Z., Burg., nk.;

zavetčič, m. bas Mundel, ber Client, C. zavêtek, tka, m. der Schut gegen ben Bind, C. 1. zavéten, tna, adj. windsicher, abwindig, Cig.,

Jan., M., C.; z. kot, Ravn.; zavetna lega, Vrtov. (Vin.); z. kraj, Glas.; - gefahrlos,

2. zavéten, tna, adj. schubbefohlen: zavetno dete = v brambo vzeto dete, Dict.

zavéti, vêjem, vb. pf. zu weben anfangen. Cig. zavetišče, n. ein windsicherer Ort, Mur.; ber Zufluchtsort, C.; das Ajyl, Jan., DZkr., nk.

zavêtje, n. der Schut gegen ben Bind; ein windsicherer Ort; drevo stoji v zavetju; die vom Wind abgewandte Seite des Schiffes, das Lee, Cig.; — (fig.) die Zuflucht, der Rufluchtsort; z. grešnikov; pravičen človek ima zavetje v smrti, Ravn.-Valj.(Rad); to je zdaj v zavetju (= na varnem), Svet. (Rok.); - ber Schut; zavetja iskati pri kom; v zavetje ptičem, koristnim zemljedelstvu, imamo zakon, Levst. (Nauk); zavetje, kajk.-Valj.(Rad).

zavetnica, f. die Fürsprecherin, Mur., C., Kast.; - die Beschirmerin, die Beschützerin, Mur.,

C., Burg. (Rok.).

zavetnik, m. ber Bertheibiger, Mur., Slom.; ber Sachwalter, C.; ber Bormund, Dict., Hip. (Orb.); - ber Beschützer, Mur., ZgD.

zavetováti, ûjem, vb. impf. z. koga, für jemanben fprechen, ihn vertheidigen, C.; in Schut nehmen, beschirmen: z. koga, kaj, V .-Cig., Jan.

zavetrina, f. ein windsicherer Ort, Mur., Cig., Kr.-Valj.(Rad).

zavêtrje, n. = zavetje, ein windsicherer Ort, Cig. (T.); — das Lee, Cig. zavêtrn, adj. windsicher, Cig., C.

zavetstvo, n. die Anwaltschaft, die Bormundicaft, ber Schut, C.

zavêtščina, f. = zavetstvo, C.

1. zavěz, véza, m. das Band. (závez?) Habd.-

2. zavęz, veza, m. ber Ofenbedel, C.

zavěz, f. = zaveza i); vrečna z., (závez?) C. zavęza, f. 1) das Zuband; vrečna z., das Sadband, C.; bas Band: trdne zaveze on oslabi, Schonl.-Valj.(Rad); bie Feffel: zaveze mojih grehov! Bas.; — 2) die Berbindung, die Connexion, das Bündnis, der Bund; zakonska z., die eheliche Berbindung, Cig.; das Berhaltnis: zavezo imeti s kom, biti s kom v zavezi, Cig., C., nk.; zavezo storiti, einen Bund schließen, Meg., Dalm., Trub.; = zavezo skleniti, Cig., nk.; trojna z., die Tripelallianz, Cig. (T.); — stara, nova z., ber alte, neue Bund (ber Bibel); - 3) bie Ubernahme einer Bflicht, die Berpflichtung: pismena z., die Berschreibung, der Revers, Cig.; meniska z., der Prosess, Cig.; — die Berbindlichkeit, die Obliegenheit, Cig., Jan.; die Haftung, Cig., DZ.; osebna z., die perfonliche Haftung, DZ.; biti v zavezi, haften, DZ.

zavezāšnik, m. ber Knebel (um etwas bamit

zuzubrehen, zuzubinden), Cig. zavezálo, n. der Ofendedel, C., vzhšt.

zavezanec, nca, m. ber Berpflichtete, Cig., C.,

zavézanost, f. die Berpflichtung, bas Obligo: brez moje zavezanosti, Jan.

zavęzati, żem, vb. pf. 1) zubinden, verbinden; vrečo, culo z.; oči komu z.; konju rep z., das Pferd aufschwänzen, Cig.; prst, rano z.; (pren.) jezik komu z., jemandem das Maul binden, Cig.; - 2) z. se, eine Berbindung eingeben, fich verbunden, Cig., Jan., nk.; -3) z. koga, jemandem eine Berpflichtung auferlegen, ihn verpflichten, Dict., Cig., nk.; s prisego z., in Eibespflicht nehmen, Cig.; z. se, sich verpflichten: z. se pismeno, s prisego, Cig., Jan., C., nk.; zavezan, verpflichtet, Cig.; zavezan v deželno brambo, DZ.

zavezávanje, n. das Zubinden, das Berbinden. 1. zavezávati, am, $\nu \bar{b}$. impf. = 1. zavezovati. 2. zavęzávati, am, vb. impf. = 2. zavezovati: pec z., das Ofenloch zu schließen pflegen (juchen), C.

zavêzek, zka, m. 1) das Zugebundene: der Mertknoten am Tüchel, Mur.; das in der Tüchelede Eingebundene, Mur.; - ber Bindefnoten : vreca ima tri zavezke (ift an brei Stellen zugebunden), C.; - 2) das Batet, DZ.; - 3) = zaveza, das Bündnis, das Berhältnis, Č., kajk.-Valj.(Rad); tudi závezek, ogr.-Valj. (Rad).

zavézen, zna, adj. 1) eine Berbindung, ein Bundnis, einen Bund betreffend; zavezna država, ber Bunbesstaat, Cig., Jes., nk.; zavezni svet, der Bundesrath, Nov.; - 2) verbindlich (= bindend), Cig., Jan.; zavezno pismo, ber Revers, Cig.

zavezilo, n. die Berpflichtung, DZ.

zavezljívost, f. die Berbindlichfeit, Cig. zaveznica, f. 1) die Berbundete, Cig., Jan., nk.; - 2) ber Berpflichtungeschein, DZ.

zaveznik, m. der Berbundete, ber Bundesgenoffe, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.

zavézniti, nem, vb. pf. mit einem umgeftürzten Gefäß bebeden; z loncem z. kaj; — mit einem Dedel zubeden, Jan., M.; - pec z., ben Dfen (burch Borftellung einer Blatte) verschließen, Z., C., St.; zaveznjeno nebo, ein bewölfter Himmel, C.; — zaveznil je v morje kralja, vozove, er hat mit den Bellen bes Meeres ben König, die Bagen bededt, Ravn.; · z. jo komu, jemandem eine Ohrfeige geben, SlGradec-C.

zaveznják, m. der Ofendedel, C. zaveznost, f. die Berpflichtung, die Berbindlichkeit, Jan.; die Haftung, DZ.; z. proti občini, DZkr.

zavezolómen, mna, adj. bundbrüchig, Cig. zavezovanje, n. das Zubinden, das Berbinden. 1. zavezováti, ûjem, vb. impf. ad zavezati; 1) zubinden, verbinden; - 2) z. se, sich verbunden, nk.; - 3) verpflichten, Cig., nk. 2. zavezováti, ûjem, vb. impf. ad zavezniti,

zavezovávec, vca, m. = kdor zavezuje; - ber Berpflichter, Cig.

zavežaj, m. ber Bandinoten, C.

zavęžnják, m. ber Ofenbedel, C.

zavičaj, m. die Beimat, Cig. (T.), Zora; - hs. zaviona, f. bie Schwester bes Mannes im Berhaltnis zu seinem Beibe, Cig., Jan., Kras-Mik., Valj. (Rad); - prim. zava.

zavid, vida, m. 1) ber Reib, die Difsgunft, Guts., Mur., Cig., Jan.; - 2) zavid, bas Abelmollen:

Digitized by GOOGIC

na zavid storiti kaj, aus Bosheit etwas thun, BlKr.

zavidanje, n. bas Mifsgönnen, bas Beneiben,

Mur., Cig., nk.

zavídati, am, vb. impf. 1) neibijá fein, beneiben: z. komu zavoljo česa, Cig., Jan., M.; z. komu kaj, nk.; takega čuvaja zavidali so ji vsi pastirji, LjZv.; — 2) iibel mollen: z. koga, Cig.; vsi so ga zavidali, er mor bei ollen verhojšt, Cig.; mačeha otroka zavida, Svet. (Rok.).

zaviden, dna, adj. 1) neibiich, Mur., Cig., Jan., nk.; - 2) gehäffig, C.

zavídeti, vídim, vb. pf. 1) zavidim, ich werbe feben, C.; — 2) mißgönnen, beneiben, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan., Met.; z. komu kaj, C.; (v tem pomenu tudi vb. impf.); — 3) z. koga, jemanben hassen, Cig., Notr.-Levst. (M.); vse ga zavidi, Glas.-Mik.(V. G. IV. 313.); mladi kralj pove, kako ga je oče zavidel, da ga je hotel celo ustreliti, LjZv.; (v tem pomenu vb. impf.);—4) übel nehmen, to mi je zelo zavidel, to se mu je zelo zavidelo, baš hat er (mir) sehr übel genommen, Dol.; — 5) zavidi se mi, eš bünti mir, C., M.

zavidljiv, íva, adj. neibisch, schesssit, Meg., Dict., Mur., Cig., Jan., Dalm., Kast., nk.; zavîdljiv, Levst. (Zb. sp.).

zavidljivec, vca, m. ber Reiber, ber Scheels füchtige, Cig., Jan.

zavidljivka, f. die Scheelsuchtige, Cig. zavidljivost, f. die Scheelsucht, Mur., Cig.

zavîdnica, f. die Reiderin, Cig., Jan. zavîdnik, m. der Reider, Cig., Jan.

zavidnost, f. die Mifsgunft, ber Reid, Mur., Cig., Jan.

zavidováti, ûjem, vb. impf. beneiben, C. zavih, víha, m. ber Aufjáslag, der Umsáslag (eines Kleidrandes, Blattes), Cig.; na zavihu = tam, kjer je kaj zavihano, Dol.

zavîha, f. = zavih, ber Aufschlag, ber Umschlag (bei Rleibern), C., Z.

zavihāj, m. der Auffchlag: suknja s svilenim zavihajem, SIN.; — die Krämpe des Hutes, Mur., Cig.

zavihanec, nca, m. ber Berschmitte, Cig., C. zavihanice, f. pl. ausgeschlagene Stiesel, Cig. zavihanik, m. = zavihanec, C.

zavíhati, ham, šem, vb. pf. aufstülpen, umschlagen, aufstreisen; hlače, rokave si z.; zavihani škornji, aufgeschlagene Stiefel, Cig.;
zavihan nos, eine Stülpnase; nos z., die Nase
rümpsen: koj se mu nos zaviha, er ist sura
angebunden, Cig.; — (pren.) z. koga, jemanden zurechtweisen, C.; — zavihan = zvit,
verschmist, C., jvzhSt.

zavihek, hka, m. = zavih, der Kleideraufs schlag, C., Z.

zavíhka, f. 1) die Berschmitztheit: v zavihkah in potuhah, C.; — 2) ptica: der Säbelsschmäbler (recurvirostra), Frey (F.).

zavîhljaj, m. der Aufschlag (bei Kleibern), Jan.;
— die umgebogene Blassede, das Efelsohr (in Büchern), Cig.

zavihniti, vihnem, vb. pf. 1) aufftülben; zurückiegen; — nos z., die Rase in die Höhe wersen, rümpsen, Cig.; — 2) schwingen: meč z., C.; — z. se na konja, sich aufs Pserd schwingen, Cig.

zavihováti, ûjem, vb. impf. ad zavihati, zavihniti

vihniti

zavihráti, âm, vb. pf. 1) zu stürmen ansangen, Z.; — 2) stürmisch zu slattern ansangen, aufslattern (o pticah, zastavah), Cig., nk.

zavihtéti, ím, vb. pf. 1) in Schwung verseten, schwingen; z. se, sich ausschwingen, Jan.; — 2) vreme se zavihti, das Wetter wird stürmisch, Svet. (Rok.).

zavihtiti, im, vb. pf. = zavihteti, schwingen, Dict.; meč z., Cig., C.; z. koga na konja, jemanben aus Pferb werfen, C.; koš detelje z desnico na ramo z., Str.; z. se, sich

ichwingen, Cig.

zavijáč, m. ber Bidler, Cig., Jan., Cig.(T.); borov z., ber Kieferntrieb - Bidler (tortrix buoliana), hrastov z., der Eichenblatt-Bidler (tortrix viridana), jabolčni z., ber Apfel-Bidler, auch Apfel- oder Birnmotte (carpocapsa pomonana), Erj.(Ž.); grozdni z., ber Trauben-Bidler (tinea ambiguella), Nov.; glistni z., der Springmutm-Bidler, Nov.; veliki, perni z., der große Frostnachtschmetterling (geometra defoliaria), Nov.

zavijáča, f. 1) eine Art Roptuch, Notr.; eine einfache leinene Ropfhaube, Cig., C., Gor.; — das Umhängtuch, C.; — 2) etwas zum Einwideln Dienendes: zavijače delati iz časnikov, Cv.; — (v uganki:) Pisana skrivna zavijača, Daleč po svet' se zatače (= pismo), Vod.(Pes.); — 3) eine Art Rehlspeise, C.; = povitica, BlKr.-Let.; — 4) der Wirbel auf dem Ropfe, Mik.; — 5) die Berdrehung, Z., SlN.; — zvijača, die List, Mur., C.; zapeljati koga s prezno zavijačo, Jap.(Sv. p.); pri pravdah zavijače delati, Vod.(Izb. sp.); — 6) die Labyrinthsoralle (maeandrina), Erj.(Z.).

zavijāčar, rja, m. ber Haubenhanbler, Cig. zavijāčnost, f. — zvitost, Jurč.

zavijāj, m. die Krümmung (z. B. des Beges), C.; — (pren.) zavijaji, Umjchweife, C.

zavijáten, ina, adj. kar služi v zavijanje: zavijátno usnje, das Bactleder, Cig.

zavijálo, n. i) bas Einhüllungsmittel, DZ.; bie Emballage, Cig.; — 2) bas Umhängtuch, C.

1, zavíjanje, n. 1) das Einwideln, das Einshüllen; — 2) das Biegen, das Krümmen: z. glasu, die Modulation des Tones beim Singen und Sprechen, Cig.

2. zavijanje, n. bas heulen (g. B. ber Bolfe), Meg.-Mik., C.

zavíjast, adj. verfrümmt: z. rog, ogr.-C.

1. zavíjati, am. vb. impf. ad zaviti; 1) einwideln, einhüllen; z. knjige v papir; otroka
v cape z.; z. se v kožuhovino; gosenics
se zavijajo v mešičke; — 2) Rrümmungen
machen; —z. svoje poti, auf trummen Wegen
wandeln, Skrinj.-Valj. (Rad); — verdreben;

Digitized by Google

kokošim vratove z.; den Hühnern den Hals umbreben; — zavija me po trebuhu, ich habe Bauchgrimmen, Cig., Jan., C.; — traus machen, frausen, Cig.; — z. se, sich winden: pot, cesta, potok se na desno, na levo zavija, die Strafe, ber Beg, ber Bach macht einen Bogen nach rechts, links, Cig.; - z. se, traus werben, Cig.; - glas ali z glasom z., ben Eon modulieren, Cig., Jan.; - po hrvatsko z., mit dem croatischen Accente o. croatisierend fprechen; - Redewendungen gebrauchen; preudariti, kako Slovenec zavija, Levst. (Zb. sp.). 2. zavíjati, am, vb. impf. heulen: z. kakor volcje, Dict.; - zavijali bodo ali tulili, Krelj; ako živiš med volkovi, zavijal bodeš tudi sam po volčje, Vrt.; kadar pes smrt zagleda, začne zavijati ali tuliti, vzhŠt. - Pjk. (Črt.).

zavljavec, vca, m. = trtijon, ber Rebenstecher (rhynchites betuleti), GBrda - Erj. (Torb.),

Erj.(Ž.).

zavijavka, f. = zavijač, bie Bidelraupe, Cig.; slivna, jabolona z., ber Pflaumen-, Apfel-Widler, Nov.

zavijugati se, am se, vb. pf. eine Binbung machen, C.

zavijun, m. ein liftiger Schelm, C.

zavikati, kam, cem, vb. pf. zu ichreien anfangen, aufschreien, C.

zavíkniti, víknem, vb. pf. aufschreien, C.; einen Ausruf thun, ausrufen, Mik., SIN.

zavîna, f. die Bindung, die Krummung, Jan., C.; - bie Wendung in ber Rede, C.

zavinek, nka, m. 1) die einzelne Bindung, bie Rrummung, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.; 3. B. bie Stragenwindung, C.; — ber Abftecher, die Abschweifung, die Diversion, Cig.; - bie Wenbung (in ber Rebe), Cig.; - 2) = zavoj 4), ber Reitel, C.

zaviniti, vînem, vb. pf. einbiegen, C.; - ein-

lenten: voz z., C.

zavînkast, adj. voll Krummungen: zavinkasta cesta, M., C.; — schnörfelhaft, Cig.

zavîntati, am, vb. pf. einschrauben, V.-Cig. zavîra, f. 1) bas Hinbernis, Cig., nk.; zavira kazenskega zvršila, die Hemmung bes Strafvollzuges, DZ.; — 2) das Wasserwehr, C.; - 3) die Hemmtette, Jan.; - prim. zavera.

zaviráča, f. ber hemmichuh am Bagen, ber Radschuh, Notr.

zaviráten, ina, adj. jum hemmen, Bremfen bienend: zaviraino kolo. bas Bremsrad, Cig. zavirainica, f. die Hemmiette, Cig., Ig (Dol.). zavirálo, n. bie Hemmborrichtung, Cig. (T.); die Bremfe, DZ.

zavîranje, n. bas Hemmen; bas Sperren; hudobno z. sovražnikov, boswillige Hinderniffe der Feinde, Jap.(Prid.).

1. zavîrati, am, vb. impf. ad 1. zavreti; ansangen zu sieden: mleko že zavira.

2. zavîrati, am, vb. impf. ad 2. zavreti; fperren. bremsen: kolo, voz z.; hemmen, hindern, Cig., Jan., nk.; z. hudo, podpirati dobro, C.; z. ukrepe, bie Beichlüffe einstellen, Levst.(Nauk);

od dveh strani se mi zavira, von zwei Geiten stellen sich mir Hindernisse entgegen, Dol. zavirek, rka, m. bas hindernis, Jan (H.).

zaviren, rna, adj. Spert -: zavirni lanec, bie

Spertette, ogr.-Mik.

zavîrnica, f. 1) die Bagensperre, Cig.; die hemmfette, Jan.; - 2) ber Biberhaten am Unterbaume bei ben Webern, Cig.

zavísen, sna, adj. abhängig, burch etwas bebingt, Jan., nk.; z. od česa, Cig. (T.); prim. zaviseti.

zaviséti, ím. vb. impf. abhangia fein, abhangen, Cig.(T.), Sol.; — rus.

zavîst, f. der Reid, Mur., Cig., Jan., Met., nk. zavisten, stna, adj. neibisch, Cig., Jan., M.,

nk. zavistljiv, íva, adj. = zavisten, Cig. zavîstnica, f. die Reiderin, Cig., Jan. zavîstnik, m. ber Reiber, Cig.

zavistnost, f. die Scheelsucht, Jan.(H.). zavîtec, tca, m. = zavit, zvit človek, Levst.

(Zb. sp.).

zavîtek, tka, m. 1) etwas Eingewideltes, Mur.; bas Bunbel, C.; das Patet, Cig., nk.; die Rolle, C.; - 2) bas, worin etwas eingewickelt, eingehüllt wird, die Umhüllung, der Umichlag, Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; listovni z., bas Briefconvert, DZ.; križni z., das Kreuzband, Jan., nk.; — ber Buchumschlag, C.; — die Düte, Cig.; — 3) der Schnörkel, Cig., (arch.), Cig. (T.); - ber Haarwidel, die Papillote, Cig.; - pl. zavitki, das Schraubengewinde, C.

1. zaviti, vijem, vb. pf. 1) einwideln, einmachen, einhüllen; z. kaj v papir; otroka v cunje z.; z. se v kožuh; gosenica se zavije v mešiček; kraj je v meglo zavit, Slovan; - 2) verbrehen: z. oči, Cig.; zavit les, windgebrehtes Holz, Cig.; vrat pticu z., bem Bogel ben Hals umbrehen; (pren.) to mu je vrat zavilo, das hat ihn zum Falle gebracht; verwickeln, Cig.; nit se je zavila, der Faden hat sich verschlungen, Cig.; — eine Windung machen; z. (jo) kam, irgendwohin einbiegen, umlenten; z. od pota; z. h komu; z. proti svojemu domu, Jurč.; — frümmen, Cig.; z. se, eine Rrümmung machen: pot se tam zavije na desno; — Poslušaj ga, kako jo on zavije! (welche Rebewendung er gebraucht), Pres.; - zavit, gewunden, spiral; zavita črta, bie Bogenlinie, Cig.; zavita pot, ber Krummweg, M.; z. toplomer, bas Spiralthermometer, Cig. (T.); perschroben, Cig.; les, ce ima zavite letine (imre), se ne da klati, C.; - geschraubt (fig.); zavito izrecilo, eine gewundene Erflärung, Cig.(T.); -3) zavit = zvit, hinterlistig, Cig.; z. človek, Dalm.; zaviti, hudobni sovražniki, Skrinj.

2. zaviti, vijem, vb. pf. aufheulen, Vrt.

zavitica, f. bie Schraube, C

zavîtina, f. ber Schnörfel, Jan.

zavítje, n. die Berbrehung: stori, da tvoje govorjenje bo ravno, čisto, brez vse šale in zavitja (zavitjà) Kast .- Valj . (Rad); bie Lift, C. zavîtost, f. 1) die Berichrobenheit, Cig.; -2) = zvitost, bie hinterliftigfeit, Cig., Dalm.

Digitized by GOOGIC

zavívati, am, vb. impf. = 2. zavijati (heulen), Jan., C.

zavláčen, čna, adj. 1) zum Einziehen geeignet: zavlačni koren (bie Nieswurz), Cig.; - 2) langwierig, SIN.-C.

zavláčevanje, n. das Auffcieben, der Bergug,

zavláčovati, ujem, vb. impf. in die Lange zieben, verzieben, säumen, Dol.; ženin je zavlačeval, Trub.; - tudi: zavlačeváti, ûjem. zavláčiti, im, vb. pf. 1) burch Eggen verbeden,

zueggen, Cig.; — 2) an einen abseitigen Ort

schaffen, verschleppen, Cig., Jan., M. za vlačnik, m. die grune Rieswurz (helleborus

viridis), Medv.(Rok.).

zavlačúgati, am, vb. pf. burch ein ausschweifenbes, lieberliches Leben verthun, Guts.-Cig., C. zavlada, f. ber Regierungsantritt, Cig.(T.).

zavladariti, arim, vb. pf. burch bie Regierung verlieren, Cig.

zavladati, am, vb. pf. die Regierung antreten, Cig. (T.); - einreißen (von Difsbrauchen, Rranfheiten), Cig., nk.; — hs.

zavlaka, f. 1) ber Befat (bei Schneibern), Cig.; — 2) etwas, was burch die Saut ge-zogen wirb, um eine Eiterung zu bewirten, bie Haarschnur, bas Haarfeil, Cig.; - 3) ber

Bergug, Valj.(Rad).

zavleci, vlecem, vb. pf. 1) einziehen: z. 8 telohom ali teloh z. živini, die Rieswurz einem Bieh durch die Saut durchziehen, V .- Cig.; z. trak pod kožo, Strp.; - 2) burch Ziehen verbeden: z. se, sich bewölfen, Cig., C.; nebo je zavlečeno, Z.; - 3) = zavlačiti, zueggen, Cig.; eineggen, Cig., Jan.; seme z., Z.; — 4) te-sarji so hiso zavlekli, die Zimmerleute haben ein Gebäude zugelegt, d. h. das Zimmerwerk auf der Erbe fo zugerichtet, wie es nachher aufgerichtet werden foll, V.-Cig.; - 5) an einen abseitigen Ort schleppen, verschleppen, Cig.; kavke rade denar zavlečejo, Cig.; an einen ungehörigen Ort ziehen, in Unordnung bringen: pohišje, po hiši je vse zavlečeno, C.; — verschleppen, hineinschleppen, hin-schleppen; z. kaj kam; pes je mrtvega zajca zavlekel v grmovje; prijatelj me je zavlekel v krčmo; zavleklo se je nekam drugam, bas Gewitter ift irgendwohin anders gezogen; — 6) z. se, sich verziehen (z. B. beim Schachspiel), Cig.; - 7) verziehen, in die Lange ziehen; pravdo z., Cig.; to se bo zavleklo, das wird fich in die Lange ziehen.

zavlęka, f. die Bergögerung, C., Nov. zavman, adv. vergebens, umfonft, Meg., Dict., Guts. - Cig., Jan., C.; zato je zavman, kar jaz govorim, Dalm.; Zavman pa vsi se slinijo, Vod.(Pes.).

zavnêmati, am, vb. impf. Jan., pogl. zanimati. zavnožati se, a se, vb. pf. zavnoža se mi, ich betomme Etel, C.

zavnúk, m. der Urentel, C., Z.

závod, oda, m. 1) ein neuangelegter Balb, C.; z. mladih dreves, Let.; — der Baldbestand: lepe zavode sem sinu pustil, Svet. (Rok.); - ber Baldantheil, Cig. (T.), Vatovlje-Erj.

(Torb.); imeti svoj zavod, Polj.; - 2) baš Revier, das Jagdrevier, C.; — das Gebiet, Dict.; — 3) das Institut, das Etablissement, die Anstalt, Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.; obeinski zavodi, die Bemeindeanstalten, Levst. (Nauk); občilni z., die Bertehrsanstalt, DZ.; - 4) ber Bafferfang bei Mühlen, Jan.; 5) = zavodba, bie Berführung, Cig.(T.). zavodba, f. die Berführung, die Berleitung,

Cig.(T.).

 $zav \phi den$, dna, adj. 1) = zavo da se tičoč, Anstalts-, Instituts-, nk.; — 2) verführerisch, Cig.(T.)

zavodeniti, im, vb. pf. vermässern, (fig.) geistlos machen, Cig; zavodenjen, verwässert, Cig.

(T.).

zavoditi, vodim, vb. pf. 1) irre führen, fehlführen, verführen, Mur., Cig., Sol.; z. v pregresno dejanje, Vod. (Bab.); fehllenten : z. stopinje k breznu, Levst.(Zb. sp.); z. se, auf einen Fehlweg gerathen, irregeführt werben: moram varovati, da se ne zavodim, Svet. (Rok.); - 2) anstinumen, intonieren: zavodi! BlKr.

zavodljiv, íva, adj. verführerifch, Mur., Cig.(T.). zavodljîvec, vca, m. der Berführer, Cig. zavodljívost, f. verführerisches Befen, Mur., Jan.(H.).

zavodnica, f. die Berführerin, Jan. (H.). zavodnik, m. der Berführer, Jan.(H.).

zavódski, adj. die Anstalt, das Institut betreffend, Cig.(T.).

zavoh, oha, m. das Erspuren der Fährte, Cig. zavonati, am, vb. pf. mittelft bes Geruches wahrnehmen, erspüren, auswittern; pes je zajca zavohal; (pren., preprosto) z. kaj, hinter etwas fommen.

zavoj, oja, m. 1) bie Einwidelung, bie Umhullung, Cig. (T.); — z. pravdnih spisov, bie Inrotulation der Acten, Cig.; - 2) die Berpadung, die Emballage, Cig., Jan., DZ.; - der Umschlag, Cig., Jan.; — der Schleier, Cig., Jan., Zora, Glas.; - 3) bie einzelne Binbung, bie Rrummung (3. B. eines Beges, Flusses), Cig., Jan., Cig.(T.), DZ.; kositi po zavojih, rekše ob kakem krivem potoku, Lasce-Erj.(Torb.); die Serpentine: izravnati krivine ali zavoje, Levst. (Močv.), Jes.; - ber Schnörkel, Cig., Jan.; - ber Schraubengang, h. t. - Cig. (T.), Sen. (Fiz.); oster, plosk z., scharfes, flaches Gewinde, Sen. (Fiz.); - 4) = rajtelj, ber Badreitel, Notr.

zavojec, jca, m. dem. zavoj; 1) das Bündel, Cig.; - 2) zavojci, die Gamaschen, Z., C.

zavôjek, jka, m. dem. zavoj; = ovinek, bie Biegung (g. B. ber Strafe), ber Ummeg, ber Umfdweif, Rihenberk - Erj. (Torb.); - ber Schnörkel, Jan.

zavojen, jna, adj. zum Einwideln, Baden bienend, Cig., Jan.; zavojno platno, die Badleinwand, Jan.; zavojni papir, das Badpapier, Jan.; zavojna pola, ber Umichlagebogen, Jan.(H.).

zavojica, f. die Schraubenlinie, die Schneden-

linie, die Spirallinie, Cig. (T.).

Digitized by GOOGIC

zavojît, adj. ichraubenformig, ichnedenformig gewunden, Cig (T.); zavojita erta, die Schraubenlinie, zavojita vzmet, die Schraubenfeder, zavojito kretanje, die Schraubenbewegung, Cig.(T.); — lis. zavojka, f. das Spiralgefäß, Cig.(T.).

zavojnik, m. ber Bewindebohrer, Cig.

zavojnina, f. bas Badmaterial, Jan.(H.).

zavojskováti, ûjem, vb. pf. = z vojskovanjem zapraviti, verfriegen, Cig.

zavójščiti, im, vb. pf. befriegen, Jan.; z. na

koga, LjZv; — hs.

zavoláriti, arim, vb. pf. als Ochjenhirt, Ochjen-Inecht verlieren: svoja mlada leta je zavolaril, Cig.

zavolek, ika, m. ber Anoten (pren. tudi kaka zavozlana ali zamotana stvar, n. pr. tožba), Podkrnci - Erj. (Torb.); (zaôlek, Lašče - Erj. [Torb.]).

zavolj, praep. c. gen. Mur., Cig., Jan., pogl.

zavoljo.

zavóljo, praep. c. gen. wegen; z. tega, deshalb; tudi: za - voljo; prim. volja; ("zavoljo ist bas beutsche um — willen", Mik. V. G. IV.

zavonjáti, âm, vb. pf. 1) einen Geruch von fich geben, Erj. (Min.); - 2) durch Riechen

gewahr werden, Cig.

závor, vora, m. 1) die Hemmung, Cig., Jan., Cig. (T.); - bas hindernis, ber Anftand. C.; - bie Einwendung, V.-Cig.; - 2) bie Hemmungsvorrichtung: bie Sperre, bef bie Bagensperre; z. se mi je potrl.

zavora, f. 1) der Absperrichranten, ber Schlag-Cig., Jan., C., Nov.; mitna z., ber Mautichranten, Levst. (Pril.); - 2) die Sperrtette, Mur., Cig., Jan., Mik., Kras, Ig(Dol.), Tolm., Savinska dol.; - 3) pri planinskem stanu luknja v zidu, skozi katero se ovce poganjajo na molžo, Gorenja Soška dol.-Erj.(Torb.);-4) = zavira, das Hindernis, C.

zavoren, rna, adj. Sperte: zavorni lanec, die Sperrkette, Cig.

zavoriti, vorim, vb. pf. sperren: voz z., Goriška ok., Ip.-Erj.(Torb.), Kras, Savinska dol.

zavornica, f. die Bremse, Cig., Jan., DZ.; die Radsperriette, Cig., Jan., C., Ip. - Mik., Idrija, Dol.; (závornica, Gor., BlKr., jvzhŠt.).

zavornják, m. 1) = cokla, der Radschuh, C.; — 2) die Hemmgabel am Bagen, Cig.

zavorščák, m. = cokla, ber Radichuh, C. zavoščíti, ím, vb. pf. 1) (mit Bachs) beschmuten: zavoščen hoditi, C.; - 2) z. se, wachegelb merben: slamnate bilke odeja se je polagoma zavoščila, Vrt.

zavotčiti, votčim, vb. pf. 1) beim Beben ben Gintrag einschlagen, eintragen, Cig., Jan., C.;

— 2) = za votek porabiti, Polj.; — = dati v tkanje: zavotčila sem vso prejo, Vrsno-

Erj. (Torb.).

zavôtkati, am, vb. pf. = zavotčiti 1), Jan.

závoza, f. das Überband, Polj.

zavozáriti, arim, vb. pf. burch Fahren, als Fuhrmann berthun, Cig.

zavóziti, vózim, vb. pf. 1) fahrend einbiegen, hinfahren: z. h komu, Zv.; zavozimo v Posavje, Erj.(Izb. sp.); — 2) fehlfahren; (fig.) fehlen, C.; zavozil si jo! Z.; — 3) durch Fahren verthun: veliko denarja z., viel Gelb verfahren, Cig.

zavozláj, m. bie Berwickelung, Cig.; - bie Schurzung bes Anotens im Drama, (zaozlaj)

Cig. (T.).

— 897 —

zavozlanje, n. die Anotenichurzung, Cig. zavozláti, am, vb. pf. einen Anoten ichurzen, vertnoten; vrvco z.; (pren.) zavozlana reč, eine verwidelte Sache, nk.

zavpíjati, am. vb. impf. ad zavpiti, M. zavpíti, vpíjem, vb. pf. aufschreien; z. na koga, nad kom, jemanben anschreien.

zavpítje, n. ber Auffchrei, Cig.

zavprášati, am, vb. pf. z. koga, eine Frage an jemanben richten, Vrt.

zavrāča, f. 1) die Ruge, C.; - 2) die Abwenbung, C.

zavráčanje, n. das Burudtreiben, C.; - bas Burechtweisen, Cig.

zavráčati, am, vb. impf. ad zavrniti; zurudtreiben: goved na paši z., LjZv.; - zurudweisen: tožbo, prisego z., Cig.; — zurecht-weisen, rugen, Cig., Jan., nk.; — abzuwenden suchen: Izaija jih od take nespameti zavrača, Ravn.-Valj.(Rad).

zavračavec, vca, m. ber Rurechtweiser, Cig. zavračavka, f. (mišca) z., der Einwärtsbreher,

Erj. (Som.).

zavračeválen, ina, adj. zurüdweisend: zavračeválno rešilo, abweissicher Bescheib, DZ.

zavračevanje, n. das Zurudweisen; — das Zurechtweisen, Cig.

zavračeváti, ûjem, vb. impf. = zavračati; gurudweisen, z. ugovor, ben Ginfpruch gurudweisen, DZ.

zavračílo, n. bie Burudweisung, Cig.; bie Reprobation, Cig., Jan.; ber Einwurf, C.; der Bermeis, Bes.

zavrātec, tca, m. eine Furche am Ende bes

Aders, Cig.; — prim. zvrat. zavrātek, tka, m. 1) bie Burechtweisung, C.; — 2) ber Naden, Valj.(Rad).

zavráten, tna, adj. 1) = ovraten, Jan.(H.); — 2) meuchlerisch, hinterlistig, Mur., Cig., Jan., nk.; zavratno koga umoriti, Cig.; zavratni umor, C.

zavrati, f. pl. nam. zvrati, bas Angewenbe,

zavrātnica, f. :) die Cravatte, Cig.., Jan.; -2) der Krummhals (lycopsis), Tuš.(B.); —

3) pl. zavratnice = zemlja konec njiv (nam. zvratnice), Rihenberk-Erj. (Torb.).

zavratnik, m. 1) bas Halstuch, C.; - bie Cravatte, Cig., Jan., nk.; — das Halsband (als Schnud), Cig.; - 2) ber Reuchelmörber, Mur., Cig., Jan.; - ein heimtudifcher Renfc, Valj. (Rad); - 3) = zavratek 2), ber Raden, Guts.-Cig., C.

zavrātnjak, m. das Halstuch, Ben.-Kl. zavráziti, im, vb. pf. aufinarren, C.; vežna vrata zavrazijo, Bes.

zavražíti se, ím se, vb. pf. sich verseinden: zavražili smo se, wir find Feinbe geworden. BlKr.

zavŕčati, ím, vb. pf. auffnurren: pes, medved zavrči, Vrt.

zavréči, vîžem, vb. pf. 1) als unangemessen wegwerfen, verwerfen; verftoßen: ne zavrzi nas, o Bog! zurudweisen: z. priče, sodnika, Cig.; z. ponudbo, Jan.; - enterben: oce je sina zavrgel, Savinska dol.; — z. se, fich megwerfen, Cig.; tak fant, pa se tako zavrže s tako ženitvijo! Polj.; želim, da bi se ne zavrgel in ne zašel, Jurč.; -2) z. žogo, ben Ball verschlagen, Cig.; — 3) z. se, entstehen, M., Erj. (Som.); zavrglo se nam je toliko spakudranih besed. Levst. (Nauk).

zavred, adv. bei Beiten, ogr .- C.

zavrędi, adv. = hitro, Notr.

zavretec, ica, m. gemeine Schafgarbe (achillea millefolium), St.-Valj.(Rad).

zavrętek, ika, m. ber Absub, Jan. (H.).

zavrelica, f. 1) ein burch faule Gahrung verbotbenet Bein, Habd., Dict., Mur., Cig., Dol., BlKr.; — 2) die Buth, C.

zavręłka, f. = zavrelica, M., jvzhŠt., Gor. zavrénje, n. = zavretje; - z. vina, der Umfclag bes Beines, Cig.

zavréščati, im, vb. pf. auffchreien : dete je zavreščalo, ker se je ustrašilo, BlKr., jvzhSt.;

– auftreischen, Cig.

- 1. zavreti, vrèm, vb. pf. 1) in Ballung gerathen: zu sieden anfangen, aufsieden; mleko še ni zavrelo; - kri mu je zavrela, er ist an einem hipigen Fieber erfrantt, Z.; o hudi vročini svinjam rada kri zavre, jvzhŠt.; -(fig.) kri mu je zavrela, fein Blut gerieth in Ballung, er wurde zornig; kmalu mu zavre, er wird gleich boje, Cig., Met.; - in Göhrung gerathen, aufgahren, Cig., Jan.; in bie faule Gabrung gerathen (o vinu), umichlagen, berberben: vse vino mu je zavrelo; - 2) aufsieden machen (laffen); vina, mleka z., Bein, Milch absieden; malo mleka sem si zavrela; - aufwallen machen: strast mu je zavrela vročo južno kri, Jurč.; - (nastalo iz zevréti [= vzvreti], Cν.).
- 2. zavreti, vrem, vb. pf. 1) hemmen, fperren, bremfen; kolo z., bas Bagenrad fperren: zavri! eno kolo je zavrto; - zaumen: z. šobe z uzdo in brzdami, ogr.-Valj.(Rad); — z. konja, ein Pferd fteif reiten, V.-Cig.; - einstellen: ukrepe z., Beschluffe einstellen, dru-stru delo z., Die Thatigfeit eines Bereines einstellen, Levst. (Nauk); - hindern: zavrlo me je nekaj, da nisem mogla moliti, Dol.; — 2) zavrt, verschmißt, listig, tückisch, *Caf*-Cig., C.

zavretje, n. der Anfang bes Siebens, bas Auf-

zavîgljaj, m. ber Fruchtansaß, ber Trieb, C. zavriskati, am, vb. pf. ein Freudengeschrei erheben, aufjubeln, aufjauchzen; mladina je od veselja zavriskala.

zavrisniti, vrisnem, vb. pf. jubelnb aufichreien. Jan., M.; z. od veselja, DSv.

zavíkati, am, vb. pf. 1) aufquaten, Jan. (H.); — 2) zu girren anfangen, aufgirren, M. zavet, vela, m. bas Pfennigkraut (lysimachia

nummularia), Št.-Erj. (Torb.).

zavraiki, m. pl. die franfigen Enden des Aufzuges, die Leinwandenden, Cig.; = konci, na katere se prisuče preja, ki se bode tkala, Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.).

zavrnîtev, tve, f. die Burudweisung, nk.; bie Burechtweisung, nk.; - bie Abweisung,

zavfniti, nem, vb. pf. gurudtreiben, megtreiben : živino z., Cig.; nalašč ni hotela krave z., LjZv.; s krvavimi glavami z., mit blutigen Köpfen abweisen, Cig.; zurüdweisen: z. koga, Cig., Jan.; abweisen: z. prošnjo, Cig.; prisego z., den Eid jurudichieben o.referieren, Cig.; z. ponujeno darilo (verjchmähen), Cig.; zurechtweisen, Cig., Jan., nk.; z. koga na pravo pot, Cig., C.; z. ga, (kdor od resnice zajde), Ravn.; z lepo, z grdo z. koga, M.; -einen Einwurf machen, Cig.; z. bi me utegnil kdo, es könnte mir jemand ben Eiuwurf machen. Levst. (Zb. sp.); krepko z. koga, jemanden abtrumpfen, Cig.; — z. koga kam, jemanden irgendwohin berweisen, Cig.; z. koga domov, k božji službi, Burg.

zavrnjáki, m. pl. = zavrniki, C.

závrnki, m. pl. = zavrniki, Mur., Cig., Danj.-Mik., vzhŠt.; zavfnki, Valj.(Rad).

zavročiti, im, vb. pf. erhiben, ogr.-C. zavrsaj, m. ber Schlufe, ber Spllogismus, Cig. (T.).

zavŕšati, ím, vb. pf. = završeti, Z.; tanka sapica je završala po košatem kostanju, Lj-

završávati, am, vb. impf. = završevati: z. racune, Rechnungen abschließen, Levst.(Nauk). zavíšek, ška, m. ber Abschluss, DZ.; - z. verza, die Ratalege, Cig. (T.).

zavŕšen, šna, adj. Schluss: zavŕšni govor,

die Schlufsrede, Cig. (T.) završétek, tka, m. der Schluss: z. razgovora, Levst. (Nauk).

završeti, im, vb. pf. ju raufchen anfangen, aufrauschen, Cig.

završeváti, ûjem, vb. impf. ad završiti; abschließen, DZ., Levst. (Pril.); z. seje, die Sigungen ichließen, Levst. (Nauk).

završíti, ím, vb. pf. endigen, ichließen, C.; svoje govorjenje je sklenil ali završil le-tako, Krelj; predno završim, Levst. (Nauk); z. sejo, Levst. (Močv.).

zavit, vita, m. 1) die Umdrehung, Cig. (T.), C., DZ.; - 2) = zavinek, die Rrummung, die Windung, Levst. (Zb. sp.).

zavrtáč, m. vrbov z., ber Beibenbohrer (cossus ligniperda), Erj. (Ž.).

zavftati, vftam, vb. pf. 1) hineinbohren: z. sveder v les; - z. se, fich hineinbohren; -- 2) (in einer bestimmten Richtung) gu bobren anfangen, Cig.; - 3) verbohren, fehlbohren, Mur., Cig.

zavften, tna, adj. Umbrehungs: zavftna os, Cig.(T.).

zavrteti, im, vb. pf. um die Achfe gu breben anfangen, in rotierende Bewegung verfegen; z. kolo; z. se, sich in eine rotierende Bewegung verfeten, sich um die Achse zu dreben anfangen; kolo se je zavrtelo; eine Umbrehung machen: trikrat se je zavrtela na eni nogi stoječ; — z. se, zu tanzen anfangen: zavrteli so se pari.

zavrtíti, ím, νb . pf. = zavrteti, Cig., C., $LjZ\nu$. zavftje, n. die Bemmung, Cig.

zavitost, f. die Berschmittheit, C.

zavrvráti, âm, vb. pf. auffprudeln, Jan.(H.). zavízniti, vŕznem, vb. pf. zumachen: zavrznjene duri, C.

zavržálo, n. napačno nam. zavržek, ber Auswurf, C., ogr.-Valj. (Rad).

zavîžba, f. die Berwerfung, Cig., Jan.

zavîžek, žka, m. 1) bas Bermorfene, ber Musmurf; - 2) ber Embruo, Levst. (M.).

zavîženec, nca, m. der Bermorfene, Mur., Cig., Jan.

zavîženica, f. die Berworfene: die Rieberträchtige, Jan.

zavîženik, m. ber Auswürfling, Mur., Zilj .-Jarn.(Rok.).

zavŕženje, n. die Berwerfung.

zaveženka, f. die Berworfene, Jan. (H.). zaveženost, f. die Berworfenheit, die Nieder-trächtigkeit, Cig., Jan., nk.

zavzdig, diga, m. die Erhebung, ber Aufruhr, Cig., C.; z. ljudstva, die Bolfsbewegung, Cig. zavzdígniti, dîgnem, vb. pf. erheben, Mur.; z. kupo, Jurč.

zavzdigováti, ûjem, vb. impf. ad zavzdigniti, Jan.(H.).

zavzęmati, mam, mljem, vb. impf. ad zavzeti; 1) einnehmen, Jan., nk.; - 2) z. se, staunen, Cig., Jan., M.; z. se nad čim, C.; zavzet, erstaunt, Mur.; - 3) z. se česa, sich etwas angelegen fein laffen, C.

zavzêmek, mka, m. das Erstaunen, C.

zavzéten, tna, adj. 1) erstaunlich, wunderlich, C.; auffallend, Cig.; sicer zavzetna, pa vendar sveta reč, Škrb.; - 2) kdor se trdno zavzame za kaj, fest im Borsas, Svet. (Rok.).

zavzeti, vzamem, vb. pf. 1) (einen Blat) einnehmen, Cig., Jan., nk.; - 2) in Erstaunen verseten, C.; z. se, erstaunen, Dict., Mur., Cig., Jan., Rog., Skrinj., Ravn.-Valj.(Rad); z. se nad kom (čim), Cig.; — 3) z. se za koga, sich jemandes annehmen, C., Svet. (Rok.); z. se za kaj, fich einer Sache geborig annehmen, Svet. (Rok.); - z. si, fich bornehmen, Glas., Levst. (Beč.).

zavzętje, n. bas Erstaunen, die Befremdung, Mur., Cig., Jan.

zavzîmati, mam, mljem, vb. impf. = zavzemati, (einen Plat) einnehmen, C.; z. škofovske sedeže, Vest.

zavzpęt, adv. = spet, ogr.-C.

zazábiti, im, vb. pf. = pozabiti, Jan., Rib.-Z.; z. se = pozabiti se, Guts.-Cig., Vrtov. (Km. k.)

zazánkati, am, vb. pf. ineinander schlingen, verschlingen, Mur., Cig.

zazârjati, am, vb. impf. ad zazoriti, Jan. (H.). zazávanje, n. = zazivanje, Danj.-M.; z. na obrambo, kajk.-Valj.(Rad).

zazávati, vam, vb. impf. = zazivati; 1) anrufen, kajk.-Valj. (Rad); z. koga na pomoč, C.; pastir zazava s hriba v hrib, da pokliče svojega druga, Podkrnci - Erj. (Torb.); -2) z. se na Boga, sich auf Gott berufen, Gott anrufen, Mur.

zazdehati, am, vb. pf. = zazehati, gahnen,

Cig., LjZv.

zazdeti se, zdim se, vb. pf. zu icheinen anfangen, vorkommen, scheinen; — zazdelo nam se je, wir finben uns bewogen, DZ.; ministerstvu se je zazdelo ukazati, DZ.

zazdevati, am, vb. impf. ad zazdeti; icheinen, ben Anschein haben; zazdeva se mi, es will

mir icheinen, nk.

zazdráviti, zdravim, vb. pf. gubeilen machen, Ravn.-Cig.; - z. se, zuheilen: ni se mu hotela rana zazdraviti, LjZv.

zazebniti, zebnem, vb. pf. burch Frost beschädigt werden, Jarn.

zazebsti, zebe, vb. pf. gu frieren anfangen: zazeblo me je, ich begann Ralte zu empfinden.

zazehati, am, vb. pf. zu gahnen anfangen; gahnen; - zazehalo se mi je, ich gahnte einmal.

zazelenéti, im, vb. pf. zu grünen anfangen; Pomlad je zazelenela, Vod. (Pes.).

zazemlje, n. das hinterland, C.

zazevati, am, vb. pf. ben Mund, bas Maul, ben Rachen auffperren; - gabnen, Jarn., M.; – auftlaffen, Cig.

zazevek, vka, m. die Auffperrung bes Munbes, bas Gähnen, Jan.

zazibati, bam, bljem, vb. pf. 1) einwiegen; v dremez z. koga, SIN.; - 2) zu wiegen anfangen, in eine wiegende Bewegung verfegen; močno me je zazibal (= zagugal); - z. se, anfangen fich zu wiegen, in eine schwankenbe Bewegung gerathen: zvon se je zazibal; visoko naloženi voz se je zazibal, Z.

zazibávati, am, vb. impf. ad zazibati; einwiegen, Jan.

zazibavka, f. bas Biegenlieb, Jan.

zazidanje, n. die Bermauerung, die Berbauung. zazidariti, arim, vb. pf. 1) bei der Maurerei verlieren, Cig.; - 2) = zazidati, verbauen. auf Bauten verausgaben, Cig.

zazidati, am, vb. pf. 1) burch Mauerwerf berichließen, gumauern, vermauern, verbauen; okno, vrata z.; razgled z.; svetlobo komu z., Cig.; - einmauern; zaklad z.; živega človeka z.; - 2) burch Bauen verlieren, auf Bauten verausgaben: veliko denarja z.

zazidávati, am, vb. impf. = zazidovati. zazidováti, ûjem, vb. impf. ad zazidati.

zazijânje, n. das Aussperren des Mundes, Maules, Rachens, Cig. zazijáti, âm, vb. pf. 1) den Mund, das Maul,

ben Rachen aufsperren; aufgaffen, Mur., Cig.; - aufklaffen, Mur.; - 2) zu schreien anfangen, aufschreien; vrane so zazijale, jvzh-St.; — 3) z. se, sich vergaffen: z. se v koga,

Digitized by 52700916

v kaj, Mur., Cig.; z. in zatelebati se v koga,

zazimek, mka, m. der Nachwinter, Jan.

zaziniti, zînem, $\nu b. pf. 1$) = ziniti, Mur., ogr.-M.; - 2) z. se, ben Mund, bas Maul, ben Rachen zu weit öffnen, fo bafe man ihn

nicht mehr schließen tann, Mur. zaziv, m. ber Anrus, Jan.; - bie Apostrophe, C.

zazívanje, n. bas Anrufen, Jan.

zazívati, vam, vljem, vb. impf. ad zazvati; anrufen: svetnike z., ogr.-C.

zazîvek, vka, m. ber Anruf, C.

zazliti, im, vb. pf. 1) z. koga, jemanden erzürnen, C.; — 2) z. komu kaj, jemandem etwas übel nehmen, C.

zazljiv, íva, adj. 1) zornmüthig, C.; - 2) heiflich,

empfindlich, C.

zazlobiti, im, vb. pf. verübeln: z. komu kaj, C. zazlodejati, am, vb. pf. einen Fluch mit bem Borte zlodej ausftogen.

zazlodovati, ujem, vb. pf. = zazlodejati, Mik. zaznáčiti, značim, vb. pf. bezeichnen, Z.

zaznam, znama, m. bie Bezeichnung, Cig. zaznama, f. die Bezeichnung: Die Lache (im

Forstwefen), Cig. zaznamba, f. bie Bezeichnung, Cig., Jan., nk. zaznamek, mka, m. 1) bas Mertzeichen, Cig.,

Jan., C.; - die Bormertung, die Notiz, Jan.; – 2) das Berzeichnis, der Katalog, Cig., Jan., C.; bie Lifte, C.; bie Confignation, DZkr.

zaznámen, mna, adj. Bormertungs., Jan. zaznamenáti, am, vb. pf. 1) bezeichnen, Levst. (Nauk), DZ.; določneje z. osebo, kratko z.

vsebino, DZ.; - 2) verzeichnen: z. v vpisnik, DZ.

zaznamenávati, am, vb. impf. = zaznamenjevati; 1) bezeichnen, Levst. (LjZv.); - 2) verzeichnen: z. v beležno knjigo, ins Bormerkuch eintragen, Levst. (Nauk). zaznamenik, m. das Berzeichnis, DZ.

zaznamonilo, n. die Bormerfung, Levst. (Nauk),

zaznámenjati, am, vb. pf. 1) mit einem Beichen versehen, bezeichnen, Cv.; (-mnjati), Mur., Cig., Jan.; s križcem mejo z., s črkami, številkami kaj z., Cig., Jan.; z. se, sich bezeichnen, (-mnjati) Burg.; - 2) verzeichnen, aufzeichnen, notieren, (-mnjati) Cig., Jan.; vsaka letnica je razločno z drugo tinto zaznamenjana, Let.

zaznamenjeváten, ina, adj. bezeichnend, (-mnje-) Jan.

zaznamenjeváti, ûjem, vb. impf. ad zaznamenjati, Mur., Cig., Jan., Cv.; (vb. pf. = zaznamenovati I., Meg., Dalm.).

zaznámenovati, ujem, I. vb. pf. mit einem Beichen versehen, bezeichnen; zaznamenovan, bezeichnet, Dalm.; na rokah sem te zazna-menoval, Guts (Res.); — domisli me, da ga bom slabo zaznamenoval (anichwärzen), Jurč.; (govori se nav. skrčena oblika: zaznámvati); - II. zaznamenováti, ûjem, vb. impf. = zaznamenjevati, nk.

zaznámiti, známim, vb. pf. = zaznamenati, Cig., Jan., DZ.; z zarezo z., perterben, Cig. zaznámljati, am, vb. impf. ad zaznamiti, Jan. zaznámovati, ujem (vam), vb. pf. = zaznamenovati I., zaznamenjati, Cig., Jan.

zaznanjo, n. die Bahrnehmung, Cig. (T.). zaznáten, tna, adj. wahrnehmbar, Cig.(T.).

zaznáti, znam, vb. pf. 1) mahrnehmen, merten, Cig., Jan., Cig. (T.); dan se zazna, ber Tag bricht an, Cig.; pridi, objemajva se po željah, dokler se dan zazna, Škrinj.- Valj. (Rad); - 2) = spoznati: z. koga, ertennen, C.; z. se s kom, mit jemandem befannt werden, C.

zaznávanje, n. die Bahrnehmung, Jan. (H.). zaznávati, am, vb. impf. ad zaznati; wahrnehmen, Cig. (T.); - dan se zaznava, ber Lag bricht an, Cig.; počasi se zaznava,

svetli, Ravn.

zaznojiti, im, vb. pf. burch Schweiß nafs machen. einschwißen: z. vse srajce, Cig.; — z. se, in Schweiß gerathen, Jan. (H.).

zazobek, bka, m. ber Biberhafen an ber Angel,

Kranj-Erj.(Torb.).

zazôbica, f. = oteklina za zobom, das Rahngeschwür, Vrsno, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zazor, zora, m. 1) ber Anbruch bes Tages, Jan.; pred zazorom dneva, Cig.; - 2) ber Berdacht, C.

zazoren, rna, adj. verdächtig, C. zazoreti, im, vb. pf. 1) zeitig werben, Z.; -2) (dan) zazori, ber Tag bricht an, Jan. (H.). zazorévati, am, vb. impf. ad zazoreti; reifen,

C., Zora.

zazoriti, im, vb. pf. 1) auszeitigen, gur Reife bringen, Mur.; - z. se, reif werben (3. B. vom Betreide), kajk .- Valj. (Rad); - 2) z. se, anbrechen (vom Tage), Mur.; dan se je zazoril, Preš.

zazorljiv, íva, adj. misstrauisch, C. zázov, zóva, m. die Anrufung, Cig.; - die Appellation, Mur.

zazreleti, im, vb. pf. reif werben, Prip.-Mik. zazreti, zrèm, vb. pf. mit ben Augen wahrnehmen, erbliden, V.-Cig., Jan., Vrt.

zazvânjati, am, vb. impf. ad zazvoniti, DSv. zazváti, zóvem, vb. pf. 1) anrufen, rufen, = poklicati: Bog nas k sebi zazove, ogr.-Valj. (Rad); auffordern, DZ.; — 2) z. se, sich berufen, appellieren, Mur.

zazvenčati, im, vb. pf. erflirren, erflingen, Zora; Zazvenčalo je strašno, (o zlatih okovih), Npes.-K.

zazvenéti, im, vb. pf. erflingen, erfchallen, Jarn., Cig., Jan., nk.

zazvenketáti, etâm, éčem, vb. pf. zu flingeln anfangen, Levst. (M.).

zazvenkljáti, âm, vb. pf. = zazvenketati, Jarn. zazvon, zvona, m. ber Anschlag an die Glode,

zazvončkáti, âm, vb. pf. bie (bas) Glodden, bie Schellen erflingen laffen, Cig.

zazvončkljáti, âm, vb. pf. = zazvončkati, Cig.

zazvoniti, im, vb. pf. 1) anfangen zu läuten; eine Glode ertonen laffen; kadar dan (acc.) zazvoni, beim Erichallen bes Morgengeläutes,

Digitized by Google

Cig.; - 2) zu klingen anfangen, ertonen, erflingen; v ušesih mi je zazvonilo.

zažagati, am, vb. pf. 1) einen Schnitt mit ber Sage machen, einfagen; z. v kaj; - 2) fehlfagen; - 3) beim Sagen verbrauchen, verjägen; ves les z.

zažalováti, fijem, vb. pf. burch Trauern ber-

lieren, vertrauern, Cig.

zažaréti, im, vb. pf. 1) erglühen; -z. (v obraz), feuerroth werben, Cig.; - 2) einen brennenben Schmers o. Geichmad hervorbringen: v ustih, v grlu mi je zažarelo, Z.; (prim. zažereti). zažaríti se, im se, vb. pf. zu gluben anfangen, er, aufglühen, Cig.

zažējati se, am se, vb. pf. vor Durft verfümmern, verdurften, Jan., C.

zažēlek, lka, m. ber Bunich, Jan.

zaželeti, im, vb. pf. von einem Berlangen angewandelt werden, Luft befommen: z. česa; zazelel sem močno te jedi, Cig.; z. jesti, Appetit bekommen, Cig.; — zazeli se mi česa, mich wandelt die Luft, das Berlangen nach einer Sache an, Cig.; svinjine se mi je zaželelo, Met.; - zaželjen, erfehnt (po zgledu glagolov 4. vrste).

zaželévati, am, vb. impf. ad zaželeti, Jan. zaželjenje, n. die Anwandlung eines Berlangens, Cig.; - prim. zaželeti (zaželjen). zažętka, f. bas Infect, Ravn.-Cig., Jan., C.;

– pogl. žuželka.

zaženilo, n. mas ber Brautigam ber Braut zubringt, die Gegenaussteuer, die Biberlage. zaženitev, tve, f. = zaženilo, M.

zažéniti, žénim, vb. pf. als Biberlage, als Gegenaussteuer geben (von Seite bes Brautigams); kmetijo nevesti z.

zažereti, im, vb. pf. einen brennenben Schmerz verurfachen, Cig.; - einen brennend herben Geschmad empfinden lassen, C.; — prim. za-

žareti 2).

zažeti, žámem, žmèm, vb. pf. 1) preffend einbruden, einschneiben; motvoz je zažel drevesno skorjo; ženske so zažete, ako so jako pretisnjene črez pas, žužki so zažeti, Levst. (M.); - 2) zazet, ftart zusammengepresst, Levst. (M.); zusammengebrudt, M.; compact, C.; zažeto grozdje, dichtbeerige Trauben. Z.; unterfett, bon ftartem Rörperbau: z. clovek, C.

zažeti, zanjem, vb. pf. 1) mit ber Sichel gu weit schneiden, Z.; - 2) mit ber Sichel zu schneiden anfangen: gospodar na vsakem oglu njive zažanje za jeden snop, kajk.-Valj. (Vest.).

zažgalina, f. = opeklina, die Brandwunde, C. zažgáti, žgèm, vb. pf. 1) anzünden; hišo komu

z.; pipo (lulo) si z.; - z., losbrennen, abbrennen: top z.; - z. se, sich entzünden; -2) durch Brennen verbrauchen, verbrennen; vsa drva smo že zežgali; — 3) z. se, sich berbrennen: zažgal sem se, ich habe mich durch bas Feuer verlett, Mur.

zažig, žíga, m. bie Anzündung, Cig.; — die Brandstiftung, Cig., Jan., C., nk.; — bas Abfenern (eines Gefchupes), Sol.

zažîga, f. das Ründloch, V.-Cig.

zažigáč, m. der Anzünder, der Zünder, Cig., Jan.; ber Brandftifter, Cig.

zažigáłco, n. der Pfeifenzünder, Cig.

zažigáten, ina, adj. zum Anzünden dienend, Cig., nk.; zazigaini prot, bie Bundruthe, V .-Cig.; zazigalna oblica, die Brandfugel, Cig.; zažigalno steklo, das Brennglas, Cig. (T.). zažigāłnica, f. bie Lunte, Jan.

zažigalnik, m. bie Bundruthe, Cig.

zažigalo, n. bas Brandjeug, Cig.; - ber Pfeifenzünder, Cig.

zažíganje, n. 1) das Anzünden; — das Brandftiften; — das Losbrennen; — 2) das Berbrennen.

zažígati, am, vb. impf. ad zažgati; angunden; pipo z.; plavž z., ben Dfen anlaffen, Cig.; - Brand stiften; - losbrennen: topove z.; - z. se, sich entzünden, Cig.

zažigavec, vca, m. der Angunder; - ber Brandftifter.

zažīrati, am, vb. impf. ad zažreti; verichwelgen. Cig.

zaživęti, im, vb. pf. zu leben anfangen, Zora; aufleben, Cig. (T.); na kakem potu je zaživela rastlina, Zv.; — zavest mu je zaživela, Let.

zaživíti, ím, vb. pf. = potrošiti; verzehren, verbrauchen, C.; kar imam, vse lahko zaživim, Svet. (Rok.); aufichwelgen, Cig.

zažlabudráti, am, vb. pf. 1) burch Plappern verlieren, verplappern; - 2) z. se, sich durch Schwagen übereilen, fich verschwagen, Cig.

zažlófiti, žiộfim, vb. pf. usta z., das Maul gustopfen: krivim pridigarjem usta z., Krelj.

zažmáti, žmím, vb. pf. = zamežati, Dict.-Mik., Trub.-Mik., jvzhSt.

zažmeriti, zmerim, vb. pf. 1) die Augen balb zumachen, Cig.; = zamežati, Habd. - Mik.; - 2) z. kaj, etwas verschmerzen, ogr.-Cig.; — (nastalo iz: zamežeriti, Mik.).

zažoltéti, im, vb. pf. gelb werben: zazoltel, vergilbt, Zora.

zažrebljáti, am, vb. pf. mit Rageln feft machen, vernageln, C., Lašče-Levst. (M.).

zažreti, žrem, vb. pf. verfreffen, verfchwelgen; vse z. in zapiti.

zažūg, m. die Androhung, Cig.

zažúganje, n. die Androhung, Cig.

zažúgati, žûgam, vb. pf. eine Drohung außern. brohen; z. komu s prstom; zažugal mi je, da mi bo hišo zažgal.

zažváliti, žvalim, vb. pf. z. konja, bem Pferbe bas Bebifs anlegen.

zažvegláti, âm, vb. pf. = na žveglo zapiskati, Cig.

zažvénčati, im, vb. pf. = zazvenčati, einen Rlang von sich geben, Cig.

zažvenkáti, am, vb. pf. erflingen, Cig.

zažvenketáti, etâm, éčem, vb. pf. gu flirren, zu klingeln anfangen; erklirren. zažvenkljáti, am, vb. pf. erflingeln, ichellen,

zažvenkniti, žvenknem, vb. pf. einen Rlang geben, erflingen, Cig.; (o mecu), Dalm.

Digitized by GOOGLE

zažvepláti, am, vb. pf. z. čebele, die Bienen mit Schwefel todten, Lasce-Levst. (Rok.).

zažvîžg, m. ber Bfiff, Cig.

zažvížgati, am, vb. pf. mit bem Munde gu pfeifen anfangen; ein Bfeifen, einen Bfiff horen laffen; z. znano melodijo; z. komu na prste; psu z., dem Sunde pfeifen; - aufzischen, Cig.

zažvížgniti, žvîžgnem, vb. pf. einen Bfiff boren

laffen, Levst. (Zb. sp.).

zažvížniti, žvížnem, vb. pf. einen Bfiff thun,

zažvrgoleti, im, vb. pf. zu zwitschern anfangen;

aufzwitschern.

zbadanje, n. bas Stechen; - bas Sticheln (fig.); z. z besedami; zasegljivo z., bie Aufzieherei,

zbadati, am, vb. impf. ad zbosti; Stiche versepen: z iglo koga z.; - sticheln: z besedami z. koga.

zbadavec, vca, m. ber Stichler, Cig.

zbadljiv, iva, adj. biffig, beißend, fartaftifch; zbadljive besede; nobene zbadljive mi ne ostane na dolgu, Jurč.; z. jezik, ein böfes Maul, Cig.

zbadljivec, vca, m. ber Stichler, Jan.

zbadljívost, f. bie Biffigkeit, ber Sarkasmus, Cig., Jan.

zbantováti, ûjem, vb. pf. beleidigen, ogr.-M., C.; - prim. bantovati.

zbásati, basem, vb. pf. zusammenstopfen: vse v eno vrečo z.; zusammendrängen.

zbáti se, zbojím se, vb. pf. in Furcht gerathen; erschreden; zbali so se s prevelikim strahom, Mik.; z. se koga, vor jemandem Furcht betommen ; z. se tezav, fich burch die Schwierigfeiten abichreden laffen; - (nam. vzb-).

zbébiti, bệbim, vb. pf. = izbebiti, Cig.; zapovedljivost in lastna ljubezen um zbebi človeku, Ravn.; vino zbebi človeka, Bes.

zbedáčiti, acim, vb. pf. bethoren, Cig.

zbeg, zbega, m. die Flucht, Z.; - na zbegu biti, im Begriffe fein, von einem Berfprechen o. Bertrage abzustehen, C.; - (nam. vzbeg).

zbegniti, begnem, vb. pf. entfliehen; einem Berfprechen untreu werben (g. B. von Berlobten), Mik., C.; - (nam. vzb-); prim. izbegniti.

zbelestrati, am, vb. pf. mirres Reug gufammenschwäten, Z.

zbeliti, im, vb. pf. glühend machen: železo z., Cig.; — (nam. vzb-).

zberaciti, acim, vb. pf. zusammenbetteln, erbetteln.

zberica, f. bie Collectur, Pjk. (Crt.), ogr.-Valj. (Rad).

zbesedba, f. die Entzweiung (burch einen Bortwechsel), Cig.

zbesediti se, edim se, vb. pf. in einen Bortwechsel gerathen, Cig., Sol., C., Vod. (Izb. sp.), Vrtov. (Vin.), Kr., Prim.

zbesneti, im, vb. pf. muthend werben, C.; -

(nam. vzb-). zbetáti, am, vb. pf. 1) eig. feststoßen: (pren.) vročina zemljo zbeta, da je trda, Levst.(Rok.);

- 2) z. se, stáj anhäufen: toliko dela se je zbetalo, (zbitalo) M.

zbetežáti, am, vb. pf. frant werden, Mur., C., Npes.-Vraz, Danj. (Posv. p.); - (nam. vzb-). zbezati, am, vb. pf. burch Stupfen herunterbringen: s palico hruško z drevesa z.

zbezgati, am, vb. pf. zu rennen, zu biefen anfangen: krava je zbezgala, jvzhSt.; — (nam. vzb-).

zbozljáti, am, vb. pf. gu rennen, gu biefen anfangen; - (nam. vzb-).

zbežati, im, vb. pf. die Flucht ergreifen, zu fliehen anfangen; zbežali so, ko so nas zagledali; — nevesta je zbežala, bie Braut trat gurud (von ber beabsichtigten Beirat), C.; - (nam. vzb-).

zbežávati, am, vb. impf. ad zbežati; = begati 1): Peter je zbežaval za goskami, Npr.-

Kres; — (nam. vzb-). zbežljáti, am, vb. pf. hervordringen: čreva bodo iz tebe zbežljala, Mik.; - (nam. vzb-); prim. bežljati.

zbijanje, n. bas Busammenschlagen; -Stampfbau (Bifebau), h. t.-Cig. (T.).

1. zbijati, am, vb. impf. ad 1. zbiti: zusammenschlagen; z žreblji z. kaj, etwas zusammennageln; raztrupano omaro zopet z.; - šale z., Boffen reißen, Scherz treiben.

2. zbíjati, am, vb. impf. ad 2. zbiti: herabschlagen; klobuke z glav z., Cig.; — z. na kupu, ceni, abhandeln, abfeilichen, Cig.

zbîlja, adv. in der That, Prip.-Mik.; à propos, Jan., BlKr.-Levst.(M.); - hs.

zbîra, f. die Sammlung: z. raznega lesa, eine

Holzsammlung, Cig.; pogl. zbirka. zbiráten, ina, adj. 1) sammelub, Sammel-: zbiraino zrcalo, ber Sammelfpiegel, Cig. (T.); zbiralna moe naoenic, bie Sammelfraft ber Augenglafer, Znid.; — 2) Berfammlungs-: zbiralna dvorana, Levst. (Pril.).

zbirálišče, n. 1) ber Berfammlungeplag, ber Busammentunftsort; die Synagoge, Mur.; -2) die Bersammlung, Skrb.; - tudi: zbiralisce. zbirainica, f. bas Berfammlungelocal: Eital-

nica z., Levst. (Zb. sp.).

zbirainik, m. ber Sammelapparat: z. toplote, der Barmesammler, Cig.

zbirálo, n. = zbor, die Berfammlung. C. zbiranje, n. bas Sammeln; z. misli, die (gei-

ftige) Sammlung, *Cig.(T.)*.

zbirati, bîram, vb. impf. ad zbrati; zusammenlesen, sammeln; vojake z.; v sklad z., Bei= trage sammeln, Cig.; z. se, sich sammeln, sich versammeln; oblaki se zbirajo; ljudje se počasi zbirajo pred cerkvijo; v trope se z., sich zusammenrotten; — z. se, eitern, fcmaren, Cig.

zbiravec, vca, m. ber Sammler, Cig., Jan., M.; - ber Berfamntler, Cig.

zbiravka, f. die Sammlerin, Cig.; leca z., die Sammellinfe, Znid.

zbîrica, f. = zberica, bie Collectur, Mur., Vest. zbirka, f. bie Sammlung, die Collection, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; z. prirodnin, starih pisem, živali i. t. d., Cig. (T.), nk.

1. zbiti, zbijem, vb. pf. 1) burch Schlagen gufammenfügen, zusammenschlagen; raztrupana vrata za silo zopet z.; z žreblji z., zujammennageln; - 2) in Stude fchlagen: vrata zbiti s kamenjem, Cig.; jeklo jeklo zbije = auf einen harten Aft gehört ein harter Reil, Cig.; — 3) abprügeln, C.; — z. se, übereinander gerathen, raufen, Poh.; Ono noc smo fantje zbili Se pod lipo zeleno, Npes.-K.

2. zbiti, zbijem, vb. pf. herabichlagen: hruško s kolom z drevesa z.; klobuk komu z glave z., Cig.; — na kupu, na ceni z., abhanbein, abfeilschen, Cig., Jan.; zbil mi je nekaj krajcarjev, Cig.

1. zbivati, am, vb. impf. 1) zusammenftogen, Mur., C.; — 2) z. se, sich stoßen: otroci so se zbivali, ŚlGor.

2. zbívati, am, vb. impf. zusammenleben: lepo s kom z., (tudi: z. se), C.

zblazen, zni, f. Die Beirrung, bas Argernis: zmote in zblazni, Krelj.

zblaznelost, f. ber Zuftand bes Bahnfinns, nk. zblazneti, im, vb. pf. wahnsinnig werden, nk. zblazniti, im, vb. pf. 1) ftoren (3. B. bas Ginichlafen), C.; — 2) bethören, ein Argernis geben, argern, Meg., Cig., Trub., Dalm., Krelj; to nas nema pohujšati ali zblazniti, z. nedolžno srce, Krelj; z. se, ein Argernis nehmen, C.; v le - ti noči se boste vi vsi zblaznili na meni, Trub., Dalm.; - z. se, sich bethören lassen, fehlen, C.; v veri z. se, Trub.; - zblažnjeni poti, die Irrwege, Krelj. zblaznjeváti, ûjem, vb. impf. ad. zblazniti,

Argernis geben, ärgern, (-znov-) Trub. zblebetúljiti, üljim, vb. pf. zum geschwäßigen

Weibe machen, Vod.(Pes.).

zbledeti, im, vb. pf. blafe werben, erbleichen, Cig., Zora; lica so mu zbledela, Erj. (17b. sp.); zbledela barva, eine blaffe Farbe, Cig.;

- (nam. vzb-). zbledneti, im, vb. pf. erblaffen, M.; - (nam.

zblejati, jam, jem, vb. pf. aufschreien, C.; — (nam. vzb-).

zblésniti se, blesnem se, vb. pf. erglangen, ogr .- Mik.

zblîžati, am, vb. pf. naber aneinander bringen, nk.

zbliževanje, n. die Annaherung, nk.; z. obeh cerkev, Cv.

zbliževáti, ûjem, vb. impf. ad zbližati; naher aneinander bringen, nk.; z. sc, sich einander nähern, nk.

zblod, bloda, m. 1) ber Aufruhr, C.; - 2) bie Berirrung, C.; ber Frrthum, C.

zbloda, f. 1) bas Gemisch, Cig.; = pomije, C.; - 2) bie Berwirrung, C.; - ber Aufruhr, ogr.-Valj.(Rad); — 3) ber Frrthum, Krelj, ogr.-Mik.

zbloditi, im, vb. pf. vermengen, vermischen, Cig.; vodo, vino z. (trüben), Cig., C.; — bajka o Luciji je zblojena z legendo o sv. Luciji, Navr. (Let.); - verwirren, Jan., Gor.; z. se, verwirrt werben, Gor. - DSv.; zblojen, verwirrt, aus ber Fassung gebracht, Bes., Gor .-

DSv.; z zblojenimi očmi (mit wirrem Blid) je gledal plašno okoli sebe, Erj. (Izb. sp.). zblodnik, m. der Aufwiegler, C.; - ber Berführer, C.

zbloja, f. 1) die Manscherei, Cig.; - = ein gepantschtes Getrant, Gor.; — 2) = zmesnjava, die Berwirrung Gor.-DSv.

zblojenína, f. der Mischmasch, Cig.

zbobnati, am, vb. pf. zusammentrommeln: vojake z.

zbobnéti, ím, vb. pf. mit Getöse dahinstürzen, dahinrollen, Z., Rut. (Zg. Tolm.); — (nam. vzb-).

zbobotina, f. bas Morschicht, mobrige Dinge, νζhSt.-C.

zbobotnéti, ím, vb. pf. vermodern (z. B. von ber Leinwand), C.; — bumpfig werben (vom Mehl), C.

zbobotniti, botnem, vb. pf. burch Feuchtigfeit verberben, vermobern (3. B. von ber Lein-

zbočiti, bočim, vb. pf. ausbauchen, Cig.; zbočen, conveg, Cig., Jan., C.; zbočeno delo, erhabene Arbeit, Jan.; — (nam. vzb-).

zbộčki, adv. von der Seite: z. koga gledati, jemanben (3. B. im Borne) scheel anbliden, C., jvzhŠt.

zbod, boda, m. ber Stich, Z.

zbodljaj, m. ber Stich, Vrtov .- M.

zbodljiv, íva, adj. = zbadljiv, Jan., C.; Potrpi njene zbodljive zabave! Levst.(Zb. sp.).

zbódniti, bộdnem, vb. pf. = zbosti, Mur. zbòg, praep. c. gen. wegen, Dol.-Cig., Jan., ogr.-C.; - prim. zboga.

zbòga, praep. c. gen. = zbog, Jan., Rib.-Mik.; zboga tebe sem bil tepen, Hrušica(Ist.)-Erj. (Torb.).

zbogati, am, vb. pf. versohnen: pomiril jih bom in zbogal, $LjZ\nu$.; z. se s kom = sporazumeti se, spraviti se, LjZv., SKr.

zbok, praep. Navr.(DSv.), pogl. zbog.

zbókast, adj. = zbokel, Cig.

zbókati, am, vb. pf. conver machen, Z.; dogo z., Cig.; — (nam. vzb-).

zbókeł, kla, adj. conver, Cig., Jan., C.; zboklo steklo, bas Converglas, Cig.; - (nam. vzb-). zbókniti se, boknem se, vb. pf. conver werden, C.; deska se zbokne (wirft sid), C.; -(nam. vzb-).

zboléhati, am, vb. pf. frantlich werben, M.; - (nam. vzb-).

zboléhniti, éhnem, vb. pf. zu frankeln anfangen, Cig.

zbolênje, n. die Ertrantung, Cig.

zbolęti, im, vb. pf. erfranten; naglo, hudo, nevarno z.; z. za grižo; — nam. vzboleti. zbolévati, am, vb. impf. ad zboleti; zu erfranten psiegen, M., Z., Žnid.

zboljšati, am, vb. pf. pogl. izboljšati.

zbor, zbora, m. bie Berfammlung einer Rorperschaft, bas Collegium, ber Rath, bas Barlament u. bgl., Mur., Cig., Jan., Ravn., Skrinj., Preš.-Valj.(Rad) i. dr., nk.; cerkveni z., bie Rirchenversammlung, bas Concil, drzavni z., ber Reichstag, ber Reichsrath, deželni z., ber Landtag, ustavodajni z., die Constituante, volilni z., die Bahlversammlung, učiteljski z., das Lehrercollegium, občni z. kakega društva, bie Generalversammlung eines Bereines, veliki zbor, die hauptversammlung, Cig., Jan., nk.; polni z., bie Blenarversammlung, Cig., DZ.; - ber Chor: pevski z., ber Sangerthor, Cig.(T.), nk.; godčevski z., bas Dr= chefter, Jan.; - bas von einem Gangerchor vorgetragene Bejangftud, ber Chor, Cig. (T.), nk.; (po češ.).

zbórec, rca, m. dem. zbor, Valj. (Rad).

zboren, rna, adj. 1) bie Berfammlung betreffend, zur Berfammlung gehörig, Berfammlungs., Collegials, Cig., Jan., nk.; zborni zapisnik, zborni sluga, Cig., nk.; - 2) Chor: zborno petje, der Choralgesang, Jan.; - 3) collectiv, Cig., Jan.; zborno ime, ber Sammelname (nomen collectivum), Cig., Jan., Cig.(T.). zborisco, n. die Bersammlungestätte, M., Levst. (Nauk).

zbornica, f. 1) das Bersammlungssocal, der Bersammlungssaal, Mur., Cig., Jan., C., nk.; (nesti reče liste) V lepo zbornico ljubljansko, Npes.-K.; — 2) die Kammer (eine Körperichaft): gospodska z., das Herrenhaus, z. poslancev, das Abgeordnetenhaus, trgovska in obrtna z., die Sandels- und Gewerbefammer, notarska (beležniška), advokatska (odvetniška) z., die Notariats., die Abvocatentammer, nk.

zborničen, čna, *adj.* 1) bas Bersammlungs-local betreffenb, *nk.*; — 2) Kammer-, *nk.* zbornik, *m.* 1) bas Bersammlungsmitglied,

Mur., Cig., Jan., C., Z.; - 2) ein Collectaneen enthaltendes Buch, Cig.(T.); (po stsl.). zborniški, adj. = zborničen, Jan.(H.).

zborovanje, n. bie Abhaltung einer Berfammlung ober einer Reihe von Berfammlungen, nk.

zborováti, üjem, vb. impf. eine Berfammlung (Berfammlungen) abhalten, tagen, Jan., C., nk.

zbósti, zbódem, vb. pf. stechen; z. koga z iglo; z. se, sich stechen; z. se z iglo, s trnom; empfinblich franten; s kako besedo koga z., Cig.; te besede so ga v živo zbodle,

zbóžen, žna, adj. = ubožen, armjelig, ogr.-C. zbralisce, n. die Berfammlung, Dict. zbránost, f. die Sammlung (bes Beiftes), Z.,

nk.; z. duha, LjZv.

zbráti, zbérem, vb. pf. zusammenlesen; z. vso svojo zlatnino in jo prodati; z. vse svoje moči, alle seine Rraste ausbieten, Cig.; z. svoje misli, seine Gedanken sammeln, sich sammeln, Cig.; zbrani um, die Saminlung, Cig.(T.); - versammeln, sammeln; z. svoje prijatelje okoli sebe, z. krdelo vojakov; z. se, sich sammeln; oblaki so se zbrali na nebu; zbrana dela, die gesammelten Werte; - z. se, sich versammeln; zbrali smo se pod lipo; zbran, versammelt; zbrani možje so sklenili; - z. se v trope, sich zusammenrotten, Cig. zbrátiti, brâtim, vb. pf. verbrübern, Cig.

zbrav, f. das Sammelwerk, Jan.; - ber Blunber, ber Bust, Jan.; krošnjar pobere svojo zbrav, Jan.; obriše si sitno lasnato zbrav s čela, Jurč.

zbrazdáti, am, vb. pf. subelnd vermischen: vodo s čim z., vodo z. (trüben), Lašče - Levst.

(Rok.), jvzhSt.

zbrbráti, am, vb. pf. pantichen: z. vino, C. zbrenčati, im, vb. pf. auffummen, Cig.; -(nam. vzb-).

zbriga, f. bie Intrigue, Cig.; zbrigo narediti, zbrige iskati, Anlais jum Streite geben, suchen, Notr.(Levst.(Rok.).

zbrigniti, brignem, vb. pf. bitter werben: vode so zbrignile, ogr.-Mik., C.

zbrihtati, am, vb. pf. zur Befinnung bringen (3. B einen Berichlafenen, einen Ohnmachtis gen); z. se, gur Befinnung tommen; - gefcheit. verständig machen; z. se, gescheit werben.

zbrîs, m. 1) bie Wegwischung, die Auslöschung, Cig.; vpis ali zbris v javnih knjigah, bie Einverleibung ober Löschung in den öffentlichen Büchern, DZ.; — 2) ber Winbstrich, Jan.; ber Sagelstrich: po nasem polju je toča vse pobila, ker ondu je bil zbris, Crniče pod Cavnom - Erj. (Torb.); die bem Binbstrich ausgesette Stelle, C.; trti je burja bolj po zbrisih škodovala, Nov.; žito je na zbrisu, Z.

zbrisati, brišem, vb. pf. wegwischen, wegloschen (3. B. etwas Gefdriebencs); zbrisi, kar si na tablo zapisal! z. v zemljiščni knjigi (abidreiben, lofchen), Cig., nk.; - lofchen, tilgen: z. sramoto, greh s pokoro, Cig.

zbrisen, sna, adj. bem Binbftrich ausgesett; z. kraj, C.

zbrisilo, n. die Löschung: z. iz javnih knjig, bie Lofdung aus ben öffentlicen Buchern, DZ. zbrisováti, üjem, vb. impf. ad zbrisati.

zbriti, zbrijem, vb. pf. wegrasieren, Cig. zbrlízgati, am, vb. pf. = brlizgaje sklicati,

zbroda, f. 1) ber Mifchmasch, Cig., Jan.; -2) die Unruhe, der Aufruhr, C.; - 3) bie Frrung, ber Frrthum, Cig., C.

zbrodi, m. pl. Überbleibsel vom Biebfutter, Cig.,

1. zbroditi, brodim, vb. pf. 1) etwas Fluffiges zerwühlen, Jarn., Cig.; z. jedi, in ben Speifen herumwühlen, Z.; vse z., alles untereinander werfen, verwirren, Cig.; zbrojena kranjščina, Ravn.; - 2) beschmuten, Npes.-Vraz

2. zbróditi, brodim, vb. pf. 1) aufrühren (fig.): z. star prepir, Cig.; -- 2) grehe z., die Gunden erforschen, C.; - (nam. vzb-).

zbrodki, m. pl. bie Speifenabfalle, C.

zbroja, f. 1) die Trübung, M.; — 2) das Gepantich, C.; — 3) der Schmuß, C.; — 4) die Berwirrung, ber Birrwarr, Cig.(T.), M.

zbrojava, f. die Erforschung, C.

zbrojávati, am, vb. impf. burchsuchen, erforichen: naturo z., ogr. - C., M.; z. srce, ogr. - Valj.

zbrojavec, vca, m. der Erforscher, M., ogr.-Valj.(Rad).

zbrojki, m. pl. etwas Zusammengepantschtes, C.; - prim. zbrodki. zbrôzga, f. das Gepanisch, ZgD. zbrozgati, am, vb. pf. zusammenpantichen, C. zbrusiti, im, vb. pf. wegschleifen, abwegen, Cig. zbfzeł, zla, adj. morfch, faul, C. zbrzlina, f. das Morfchicht, Bermobertes, C.

zbrzneti, im, vb. pf. 1) vermodern, vermorichen, verfaulen, C.; — 2) ogel zbrzni, die Kohle wird zu Aiche, Rez.-C.

zbuciti, im, vb. pf. in Aufruhr bringen, emporen, aufwiegeln, Mur., C., ogr.-M.; (nam. vzb∽).

zbuda, f. die Erregung, Cig. (T.); - (nam. vzb-).

zbuditev, tve, f. die Erwedung, Jan.; - (nam.

zbudíti, ím, vb. pf. aufweden, weden; specega z.; z. se, erwachen; auferweden; - z. (se) od smrti; - (pren.) z. komu vest; - rege machen, erregen, Cig., Jan., nk.; z. pozornost, sum, nk.; verursachen, Cig.; z. glasen smeh,

zbuhati, buham, vb. pf. zusammenprügeln, C., Z. zbúheł, hla, adj. = zbokel, conver, Cig.; -(nam. vzb-).

zbuhlina, f. die Geschwulft, Jan.; die an einer Grenze heraustretende Fläche, der Bausch, Cig.; — (nam. vzb-).

zbuhniti, buhnem, vb. pf. anschwellen, aufbunsen, Z.; kadar se kdo opeče, mu zbuhne, BlKr.; kruh v peči zbuhne, BlKr.; repa, sadje zbuhne, C.; (tudi: z. se, C.); vzb-).

zbûhoma, adv. plößlich: vse je zbuhoma gori teklo, jvzhSt.

zbujálo, n. ber Morgenweder, Cig.; - (nam. vzb-).

zbujanje, n. bas Beden; - (nam. vzb-). zbujati, am, vb. impf. ad zbuditi, meden; -(nam. vzb-).

zbujavec, vca, m. kdor zbuja, ber Erweder,

Cig.; — (nam. vzb-). zbujénje, n. bie Erwedung; — (nam. vzb-). zbunčiti, bunčim, vb. pf. conver machen, M.; z. se, mulftig werben, C.; eine erhabene Geschwulft, eine Beule bilben, Z.; - (nam. vzb.); prim. bunka.

zbúriti, im, vb. pf. = rezburiti, Jan.(H.); -(nam, vzb-).

zburkanje, n. die Erregung, ber Aufruhr, C.; z. morsko, kajk.- Valj. (Rad); z. srca, bie Unruhe bes Herzens, kajk. - Valj. (Rad); -(nam. vzb-).

zburkati, burkam, vb. pf. in fturmifche Bemegung verseben: vihar je zburkal morje, Cig., nk.; z. se, in stürmische Bewegung gerathen, Cig.; morje se je zburkalo, M.; zburkan, flutbewegt, Jan.; zburkano morje, ogr.-Valj. (Rad); — (pren.) z. se, unruhig, befturgt werden, M.; - (nam. vzb-).

zburkávati, am, vb. impf. ad zburkati; unruhig machen, aufregen, ogr.-Valj (Rad); z. se, stürmisch bewegt sein: morski valovi se

zburkavajo, ogr.-Valj.(Rad); (pren.) svet se zburkava, ogr.-Valj. (Rad); — (nam. vzb-). zburkavec, vca, m. ber Aufrührer, C.; -(nam. vzb-).

zdàč, adv. = zdači, C.

zdači, adv. joeben, C., vzhSt.; - = davi, heute morgens, C.

zdačišnji, adj. was fo eben war, C.

zdáčka, adv. = zdači, C. zdáčkar, adv. = zdači, C.

zdaj, adv. jest; - zdaj zdaj, sofort; zdaj zdaj mora priti, jeben Augenblid mufe er tommen; · zdaj — zdaj, balb — balb; z. tu, z. tam, balb hier, balb bort; — z. pa z., eins und bas anderemal; = z. ter z., Levst. (Močv.), DZ.; do zdaj, bisher; do z. ga še ni bilo k nam; za zdaj, por ber Sand; za z. naj bo;

od z. (naprej), von jest an. zdajci, adv. fofort, auf ber Stelle, unverzüglich.

zdajčki, adv. = zdači, foeben, C.

zdajka, adv. = prav zdaj, otodi, foeben, gerabe früher, Podkrnci-Erj.(Torb.) zdajkar, adv. = zdajka, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zdájšnji, adj. = sedanji, jehig.

zdáka, adv. = zdajka, C. zdakar, adv. = zdajkar, C.

zdakašnji, adj. mas ebenvorher mar, C. zdáleč, adv. = izdaleč, von ber Ferne, Cig.;

(zdaleča, Jarn.). zdaloka, adv. von weitem, aus ber Ferne, C.

zdánji, adj. = sedanji, jepig, Mur., Cig., Jan., nk. 2dánjost, f. = sedanjost, die Gegenwart, Jan.,

Cig.(T.).zdášnji, adj. = sedanji, jegig, C., Krelj.

1. zdáti, zdám, vb. pf. 1) zusammengeben, Cig.; - chelich trauen, Mur., C.; - z. katero s kom (verheiraten), Npes.-Vraz; - 2) z. se, vb. impf. = podati se, sich schiden, paffen: lepo se mu zda, C.

2. zdáti, zdám, vb. pf. entbieten: z. dobro, begrußen: prijateljem dobro z., Boh.; - pogl. vzdati.

zdávanje, n. die Trauung, Mur., C., vzh.St.-Valj.(Rad).

1. zdávati, vam (vljem), vb. impf. ad. 1. zdati; jufammengeben, Cig.; - trauen, Mur., vqhSt.

2. zdávati, vam (vljem), vb. impf. ad 2. zdati; entbieten: hvalo z., ogr.- Valj.(Rad); - (nam. vzd-).

zdavek, vka, m. die Trauung, Mur., vzhSt. zdávna, adv. = zdavnaj, Jan., Levst.(Sl. Spr.). zdávnaj, adv. längít; to sem že z. pozabil. zdávnji, adj. einer langft vergangenen Beit an-

gehörend, alt, C. zdávno, adv. = zdavnaj, Mur., Cig., Jan., Trub., Ben.-Kl.

zdávnost, f. = davnost, Cig., C., M.

zde, adv. = tu, Rez.-Baud. zdebeleti, im, vb. pf. bid werben, Jan.; (nam.

zdęh, m. = zeh, Cig.

zdéhati, am, vb. impf. = zehati, Cig., Jan., C.: zdeha se mi, Kr. zdéhavec, vca, m. = zehavec, Cig.

Digitized by GOOGLE

zdéhavica, f. = zehavica, Cig., Jan. zdehníti, dáhnem, vb. pf. 1) aufathmen, Cig.; -2) = zdihniti, Jan.; — (nam. vzd-).

zdękaj, adv. hier, C.

zdela, f. bie Schuffel, Mik., vzhSt.-C.

zdelati, delam, vb. pf. 1) verfertigen, fabricieren, Mur., C.; na ogle z., auseden, Cig.; - verarbeiten: želodec živež zdela, C.; schriftlich ausarbeiten, verfassen, Cig.; nalogo z., Cig.; načrt z., Cig.; z. črtež, ein Project verfassen, Levst. (Močv.); prav zdelano razglasilo, Levst. (Nauk); z. izpisek, einen And-zug aussertigen, DZ.; z. proradun, Levst. (Nauk); — 2) (Junge) werfen: psica je pet mladih zdelala, C.; z. se, geboren (geworfen) merben, C.; - luna se je zdelala ali omladila, C.; - 3) jemanbem zuseten, ihn arg gurichten: bolezen ga je zdelala, die Rrantbeit hat ihn arg bergenommen; - z. se, sich ab-, zerplagen, fich abmartern; ves zdelan, ganz abgemartert, abgemergelt; — prim. izdelati.

zdelávati, am, vb. impf. = zdelovati; 1) perfertigen: z. volivske imenike, bie Bablerlisten verfassen, Levst. (Nauk); - 2) poltern,

Cig.

zdetek, tka, m. das Arbeitsproduct, die Arbeit, Mur., DZ.; duševni zdelki, Raič(SIN.); nezrel z. brez pravega črteža, Levst. (LjZv.); dva pokrajinska zdelka (namreč slikarska), Navr.(Let.).

zdelica, f. dem. zdela; = skledica, bie Es ichale, Cig.; - bas Beden (zool.), h. t.-Cig.

zdęłnjak, m. = sklednjak, kajk.-Valj. (Rad). zdelo, n. etwas Berbertes, Angethanes, bie Berherung, Jan., Mik., C.; zdelo sem presel, ich bin an etwas Berhegtem vorübergegangen, Z.; es ift mir etwas angehert worden, Met.; pot so vam zacoprali in zdelo napravili, Jurč.

zdelovâlnica, f. das Erzeugungelocal, DZ. zdelovânje, n. 1) das Berfertigen, das Berfassen: z. črtežev, Levst.(Močv.); — 2) das Burichten, das Maltraitieren, ZgD.; - 3) ber Bau, die Baulichteit, das Gebäube: potrebna bi še bila ta zdelovanja, Levst. (Pril.); tedaj še ni bilo tega zdelovanja, Lašče - Levst. (Rok.).

zdelováti, ûjem, vb. impf. ad zdelati; 1) verfertigen, bereiten, Ravn.-Valj.(Rad), nk.; z. na štiri ogle, abvieren, Cig.: - verfassen: z. zapis (o notarju), einen Notariateact aufnehmen, DZ.; - 2) austommen: zdeloval je pošteno ob svojem, LjZv.; odslej bomo zdelovali brez dragih najemnikov, LjZv.; -3) übel gurichten: grdo z., Cig.; - fein Unwesen treiben, poltern, toben, Cig., Jan.

zdelovavec, vca, m. ber Bolterer, Cig., Jan. zdelvica, f. Ptujsko polje-C., (nam. zelvica, = zava, bie Mannesichwefter).

zdencar, rja, m. ber Brunnenmeifter, Cig. zdenči, adj. zdenča voda, bas Brunnenwaffer, Habd .- Mik.

zdenčina, f. bas Brunnenwasser, ogr.-C.

zdęnčnica, f. = studenčnica, DZ.

zdênec, nca, m. = studenec, Mur., Cig., Jan., vzhSt.; z. ograjenec, ber ummauerte Brunnen, Prip.-Mik.; — (skrčeno iz: studenec); tudi: zdénec, Valj.(Rad).

1. zdenice, f. pl. ber Brunnentaften, C.

2. zdenice, f. pl. pogl. zenice, ozemice (bie Augenwimpern), C.

zdenje, n. 1) ber Schein, C.; - 2) bas Dafürhalten, C.; - der Dünkel, Mur., C., ogr.-Valj.(Rad); - hoffartiges Gebaren, Strek.; - zdénje, Valj.(Rad).

zderina, f. bas Beg., Abgeriffene, C.

zdéšnji, adj. = tukajšnji, C.

1. zdetek, tka, m. bie Ginbilbung, ber Schein, C.; - prim. zdeti se.

2. zdetek, tka, m. ber Spigname, ber Unname, Cig.; — (nam. vzd-); prim. 2. zdeti.

zdetev, tve, f. die Meinung, Cig., Jan.

1. zdeti, zdenem, vb. pf. 1) gufammenftellen: okleščen kol se v tla zabije in okrog njega se zdene snopje ali slama, Erj.(Torb.); zdeto žito, bas in Mandeln gelegte Getreibe, Z.; snope v kozolce zdeti, Z.; - 2) behegen, beschreien, Jan.; onkraj Gorjancev na tistem prečudnem svetu, ki ga zove narod "zdeti" in "ukleti", LjZv.

2. zdéti, zdénem, vb. pf. herabnehmen, ablaben, Cig., Jan.; z. si butaro, Jan.; z. puško z

rame, Cig.

3. zdéti, zdêm, zdénem, vb. pf. beilegen: ime z., einen Namen beilegen, Habd .- Mik., Cig., Krelj-M.; Jezus Simonu ime zde ("izdei"), Trub.; priimek z. vasi, Levst. (Zb. sp.); einen Schimpfnamen, Spignamen geben: zdeli so mu plešec, Cig.; ptičar so mu zdeli, Cig.; Turki jim zdenejo "raja", Navr.(Let.); zdeli so, da je bila ondi rimska naselbina, Navr.(Let.); — (nam. vzdeti).

zdeti se, zdim se, vb. impf. icheinen, vortommen, dünken; to se ti je le zdelo tako; zdelo se mi je, da je nekdo potrkal; znan se mi zdi, er fommt mir befannt por; to se mi je čudno zdelo, bas ift mir aufgefallen; stori, kakor se ti zdi, handle nach beinem Gutbünten; Ne zdi se mu škoda zlata ne srebra, Pres.; kaj se ti zdi? was meinst bu? če se vam zdi, wenn es euch beliebt; zdelo se mi je, da bo kaj tacega, ich ahnte so etwas; naredil vam bo nekaj tacega, da se vam ne zdi, er wird euch etwas anstellen, wobon ihr feine Ahnung habet; dobro se mi zdi, es freut mich; za malo se mi zdi, es verbrießt mich. es mijsfällt mir; tudi: zdi se mi do koga, do česa: do ozdravljenih se jim je dobro zdelo, Ravn.; dobro se mu je zdelo do vsega, kar je slišal, Levst. (Zb. sp.); Če se mu kaj do mene zdi (wenn er mit mir elwas ju schaffen zu haben glaubt), Naj pride k meni sam v gosti, Npes.-K.

zdétje, n. = zdenje, Mur., Cig.

1. zdévati, vam (vljem), I. vb. impf. ad 1. zdeti; zusammenlegen: žito v kozolec z., Cig.; snope, seno v kopice z., Hip. (Orb.), Dol.;

II. νb. pf. = izdevati: žito smo že na kup zdevali, jvzhSt.

2. zdévati, vam (vljem), vb. impf. ad 2. zdeti; herabnehmen, herabthun, *Cig., Jan*.

3. zdévati, vam (vljem), vb. impf. ad 3. zdeti; beilegen, Dict.; z. komu vsakršna grda imena, Cig.; isto ime so zdevali tudi čarovnicam, LjZv.; z. komu cucek, jemanden "Hund" heißen, C.; — (nam. vzd-). zdęvcek, čka, m. dem. = zdevec, zapecek,

ber Git am Dfen, Dol.

zdêvec, vca, m. der Sit am Ofen, Dol. zdêvek, vka, m. der Züname, der Schimpf-, Spipname, Cig., Jan., kajk .- Valj. (Rad); (nam. vzd-).

zdevîčina, f. Rihenberk-Erj.(Torb.), nam. zavična, zvična; — prim. zdelvica.

zdęvšek, ška, m. ber Ablasspfennig, Z.; – = svetinja ali križec na molku, Polj.; (pravilno menda: zdêvščak?).

zdle, zdica, m. ber erhöhte Dfenfit, Cerkijansko, Temljine(Goriš.)-Strek.(Let.); - prim.

zdîh, m. = vzdih, ber Seufzer, Mur.

zdíhati, díham, šem, vb. impf. ad zdihniti; = zdihovati, Mur., Cig., Jan.; - pogl. vzdihati. zdihávati, am, vb. impf. = zdihovati, Habd.-Mik., Jan., M.; — pogl. vzdihavati.

zdîhljaj, m. ber Seufzer; - pogl. vzdihljaj. zdihniti, dinnem, vb. pf. einen Geufger ausstoßen, aufseufzen; globoko z., einen tiefen Seufzer holen; - pogl. vzdihniti.

zdihovanje, n. das Seufzen; - pogl. vzdihovanje.

zdihováti, ûjem, vb. impf. ad zdihniti, feufgen; - pogl. vzdihovati.

zdikaj, adv. = tukaj: enega zdikaj, enega tamkaj, Jezusa pa v sredi, Trub.; - prim. zde, zdekaj.

zdiméti se, i se, vb. pf. verrauchen, vergeben (v. Rauche), Jan.(H.).

zdirjati, am, vb. pf. zu rennen anfangen, babinrennen, dahinsprengen; jezdec zdirja po cesti;

– (nam. vzd-). zdivjáti, âm, vb. pf. wilb werben; macka je zdivjala = je divja postala, ne drži se več his; — in Raferei gerathen, Cig.; auftoben, Cig.; svinje so zdivjale (fingen an fich wild zu geberben, wild umberzulaufen); - ausarten (o rastlinah): solata je zdivjala; trta je zdivjala (ist unmāßig hoch gewachsen); -(nam. vzd-).

zdobreti, im, vb. pf. flug werben, verfteben, ergrunden, Jan., C.; ne morem z., ich fann es nicht begreifen, ich verstehe es nicht, vzh.St.-C.

zdobrévati, am, vb. impf. ad zdobreti, C. zdobriti se, im se, vb. pf. wieber gut werben, sich aussohnen: z. se s kom, C.

zdobrovoljiti, volim, vb. pf. in gute Laune versepen, SIN.; - z. se, wieder gut werben, sich aussohnen, BlKr. - Mik., Navr. (Let.); dobri ljudje se brzo zopet zdobrovoljijo, veli Beli Kranjec, Navr. (Kop. sp.).

zdogovédeti se, vém se, vb. pf. = zavedeti se, Rihenberk-Erj.(Torb.); (-diti se, C.).

zdojíti, ím, vb. pf. auffäugen, groß fäugen, Cig. - (nam. vzd-).

zdôjka, f. = krava, ki doji: dobra z. (= daje veliko mleka), BIKr.

zdólah, adv. = zdolaj, Mur.

- 907 -

zdólaj, adv. unten, an ber unteren Geite.

zdólanji, adj. ber untere, M.; z. prag, Dict.; zdolanja ustnica, Cv.

zdolec, ica, m. der von unten, vom Thal her wehende Wind, Valj.(Rad); = spodnjak, C.; der untere Wind (opp. zgorec), Cig.; (in gewiffen Gegenden) ber Beftwind, C., Prip .-Mik., vzhSt.; (ber Dftwind, Guts., Savinska dol.).

zdoljnji, adj. ber untere; z. svet, bie Unterwelt, Cig., Jan.

zdółžiti, im, vb. pf. verlangern, Strek.

zdôma, adv. = z doma, nicht zuhause: od zdoma kaj prinesti, von der Reise etwas mitbringen, Rib.

zdraha, f. ber Bwift, bie Uneinigfeit, ber Bant, V.-Cig., C.; zdrahe delati, Svet. (Rok.), Dol.; delala je zdrahe in razpor v vseh hišah, LjZv.; - pogl. zdrahi.

zdráhati. am, vb. pf. zerraufen: zdrahan = zdrasan, C.; = raztrgan, C.; schlotterig, zerrauft,

zdrahi, m. pl. die Rlatscherei, die Postentragerei, Intriguen: zdrahe prenašati, delati, Lašče-Erj (Torb.); kdor zdrahe prenaša, ber Bostentrager, Dol .- Cig.; (nam. vzrahi: koren: rah-;

"Aufloderung der Freundschaft", Erj.[Torb.]). zdrahljiv, adj. zanthaft, zudringlich, V.-Cig., Svet. (Rok.); z. je, kdor rad zdrahe dela, Lašče-Erj (Torb.).

zdrahljivec, vca, m. ber Postentrager, ber Rlatscher, Dol.-Cig.; der Friedensstörer, Z. zdramilo, n. bas Belebungemittel, Vrtov.(Km. k.).

zdrámiti, im, vb. pf. munter machen, aufmuntern: z. zaspanega, dremljočega: z. se, munter werben (aus ber Berichlafenheit, bem Schlummer); zdrami se! komaj se je zdramil; (pren.) z. se, aus einer geistigen Lethargie aufwachen; - (nam. vzd-).

zdrámljenost, f. ber Buftanb ber Munterleit,

zdrápanica, f. ein Banbfled, ber infolge ber Loslofung des Bermurfes entfteht, ogr.-C. zdrápati, pam, pljem, vb. pf. = razdrapati, zerfragen, zerzaufen, zerfegen.

zdrásati, am, vb. pf. = razdrasati, zerzausen, gerreißen : zdrasan, gerlumpt, gerfest, C.; z. berač, Z.

zdrástiti, im, vb. pf. aufreizen, Trub.

zdras, m. eine Urt Rudentorb jum Tragen bes Düngere, C.

zdrav, zdrava, adj 1) gefund; zdrav kakor riba v vodi; zdrava živina; zdrav les; na zdravem, im gefunden Buftande, Cig. (T.); zdrava pamet; - zdrav bodi! zdravi bodite! zdrav ostani! zdravi ostanite! lebe wohl, lebet wohl! - zdrav! zdrava! zdravi! lebe wohl! lebet wohl! Cig., Dol.; zdravo! lebe(t) wohl! (tudi = fei(b) gegrüßt, Mur., Jan.,

vihšt., ogr.-C.);—gegrüßt: ljuba mati, bodi zdrava! ogr.-C.; in je rekel k njim (ženam): zdrave! Krelj; zdrava Marija, baš Ave-Maria-Geläute: pred zdravo Marijo, po zdravi Mariji, ogr.-C.; — 2) ber Gesundheit zuträgsich; zdrav kraj; ni zdravo vroče jedi jesti; — (fig.) heissam: to je bilo zdravo za njega. 1. zdravec, vca, m. 1) ber Gesunde: Zdravniki bolni zdravce bi radi celili, Levst.(Zb. sp.); — 2) ber Sanikes (sanicula), C.

2. zdravec, vca, m. = mendravec 3), dravec, Notr.

zdravica, f. der Gesundheitsspruch, der Toast; zdravico napiti komu, auf jemanden einen Toast ausbringen, ihm zutrinken.

zdravička, f. dem. zdravica; baš Trinīlieb: zdravičko piti, C.; — vreden je sto centov zlata, kdor nam da lepo novo pesem, naj bo zdravička ali pa sveta, Slom.

zdravíka, f. das Benedictentraut (geum rivale),

zdravîlar, rja, m. = lekar, ber Pharmaceut, Mur., Cig., C.

zdraviten, îna, adj. heilenb, heilfam, heil-, Cig., Jan., nk.; zdravîtno zelišče, das heiltraut, Cig.; zdravilna moč, die heiltraft, Cig., Jan., nk.

zdraviliščo, n. ber Eurort, Jan., DZ., nk. zdravitnica, f. 1) bie Heilanstalt, Cig., Jan., DZ.; — 2) ber Medicinastasten, DZ.; — 3) bie Heilauste, Cig.(T.), Jes.

zdraviknost, f. bie Beilfraft, die Beilfamkeit,

zdravilo, n. das Heilmittel, die Arzenei; z. za oči, das Augenmittel; z. zoper mrzlico; domače z., das Hausmittel; pri njem ne pomaga nobeno z. več.

zdraviloslôvjo, n. die Heilmittellehre, Cig. zdraviloznanec, n.c., m. der Pharmatolog,

zdraviloznânstvo, n. die Arzeneitunde, die Pharmatologie, Cig.

zdravítski, adj. medicinisch, medicinal, Cig., Jan.; zdravilska sklenica, die Arzeneistasche, Cig.; zdravilski potroški, die Medicinalauslagen, Jan.; zdravilske zeli, die Arzeneisstanzen, LjZv.

zdravitstvo, n. das Heilmesen, Cig.; = zdravstvo, das Sanitätswesen, Levst. (Nauk); — = zdravništvo, die Heistunde, Cig., Jan.; zivinsko z., die Bieharzeneisunde, Cig.

zdravînjak, m. = zdravnik 2), die Angenwurz,

zdravíšče, n. = zdravilišče, Jan.

zdravîtelj, m. ber Beilfunftler, Jan.; = zdravnik, ber Arzt, Cig., Jan., Vrtov. (Vin.).

zdraviteljski, adj. = zdravniški, arztlich, Cig., C.; zdraviteljsko osebje, arztliche Bersonen,

zdravîtev, tve, f. die Heilung, die ärztliche Behandlung, Cig., Jan., C.; die Ent, Jan., C. zdráviti, zdrâvim, vb. impf. heilen, curieren; ärztlich behandeln; kdo te zdravi? z. koga z domačimi zdravili; z. se, eine Cur gebrauchen; s kopanjem se z., eine Badecur gebrauchen; sam se zdravi, er curiert sid, sesse je zdravit v hribe.

zdravívec, vca, m. = zdravnik, ber Argt, C., Ravn.-Valj (Rad).

zdravîvo, n. ber Beilftoff, Jan.

zdravjo, n. 1) die Gefundheit, bas Bohlfein, bas Bohlbefinden; Bog nam daj ljubo zdravje! trdno z; ni trdnega zdravja, er ist schwachlich, frantlich; s svojim zdravjem je plačal, es hat ihn die Gefundheit getoftet, Cig.: zavoljo zdravja, aus Gefundheiteruchichten, Cig.; na čije z. piti, auf jemandes Bohl trinfen; na tvoje zdravje, auf bein Bohl! na zdravje! wohl befomm es! Cig.; dobro zdravje! (als Begrugung bei ber Bufammentunft), Mur., vzhSt.; willtommen! Cig.; übhpt. Gruß bes Rommenden, Borübergebenben u. bgl., jvzh St.; z. prositi komu, jemanben grußen, Trub.; - 2) vsega sveta z., der Ddermennig (agrimonia eupatoria), Cig., C.; - jelensko z., ber Haarstrang (peucedanum), C.; - kurje z., bas Frühlingehungerblumchen (draba verna), Tus.(R.); kozje z., bas Gauchheil (anagallis), Jan.

zdrāvjiče, n. dem. zdravje; ljubo z., die siebe Gesundheit, Cig; z. napiti komu, Npes.-Vraz: zdravjiče! (als Gruβ), νzhSt.

zdravljáč, m. ber Curpfufcher, Jan.

zdravljenjo, n. bas Heilen; bas Curieren; bie ärztliche Behandlung.

zdravníca, f. ein weiblicher Argt, Let.; zdravnica — smrt, Zora.

zdravník, m. 1) ber Arzt; osebni z., ber Leibarzt, Cig.; domači z., ber Hausarzt, Cig., nk.; živinski z., ber Biesarzt, ber Thierarzt; vojaški z., ber Militärarzt; očesni z., ber Mugenarzt, C.; — 2) bie Augenwurz (libanotis), C.

zdravnína, f. bie Arztgebur, Cig.

zdravníški, adj. Ärzte, arztlich; zdravniško društvo; zdravniško izpričevalo; zdravniško mazaštvo, die Eurpfuscherei, DZkr.; medicinisch, Mur., Cig., Jan.

zdravnîštvo, n. die Heistunde, die Medicin, Mur., Cig., Jan., nk.

zdravosloveo, vca, m. der Mediciner, C. zdravosloven, vna, adj. medicinisch, Jurć.

zdravoslovjo, n. die Gesundheitslehre, die Hygiene, LjZv.;—die Medicin, die Heilunde, C. zdravovéda, f. die Gesundheitstunde, Jan.

zdravstven, stvena, adj. Sanität3., Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; zdravstveni svetnik, ber Sanität8rath, Cig., nk.; zdravstvene razmere, nk.

zdravstvenína, f. die Sanitätsgebür, DZ. zdravstvo, n. das Gesundheitswesen, das Sanitätswesen, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., nk.

zdražba, f. 1) bie Beraulassung eines Zwistes, bie Friedensstörung, der Zwiespatt; zdražbe delati, Zwisteiten anstiften;—2) der Friedensstörer, der Zankstifter, Dict., Cig., Jan.; ziva z., Cig.

zdražbar, rjs, m. ber heter, ber Storefried, Mur., UčT.

zdrážen, žna, adj. jantisaj: zdražni jeziki, Trub.

zdraževáti, ûjem, vb. impf. ad 2. zdražiti, Jan. (H.).

1. zdrážiti, im, vb. pf. aufhehen, aufreizen; erregen, Jan.; — (nam. vzd-).

2. zdražíti, ím, vb. pf. vertheuern, Cig., Jan., C. zdražljiv, iva, adj. streitsuchtig, zwistig, zantisch, Dict., Cig.; — reizbar, Mur., Cig., Jan.

zdražljívost, f. streitsüchtiges, züntisches Wesen, bie Reizbarteit, Cig.

zdrāžnica, f. ber Abzugsgraben, Jan.; — (nam. vzd-?); prim. draga.

zdražník, m. ber Rantefchmieb, ber Friebens-

storer, Cig.; der Aufrührer, C. zdfčati, im, vb. pf. dahingleiten, entgleiten; sani so zdrčale po cesti; hlod je zdrčal po drči; ausgleiten, austrutschen, Cig.; zdrči mi, ich gleite ab, Cig.

zdrdráti, âm, vb. pf. rollend bahingleiten: voz zdrdra po cesti; — (nam. vzd-).

zdrębšati, am, vb. pf. = zdremšati, jvzhŠt. zdręł, zdręla, adj. M., Jsvkr., pogl. zrel. zdręmšati, am, vb. pf. mit einem Prügel stoßend zerquetschen: grozdje z., Dol. 1. zdręti, derem, vb. pf. 1) = razdreti: po-

1. zdręti, dérem, vb. pf. 1) = razdreti: pogajanje z. (abbrechen), Cig.; — 2) z. se, jich zerzanten: ljudje, ki se na svetu tako lahko zderejo, pri oltarju se morajo spet spraviti, Ravn.

2. zdreti, derem, vb. pf. wegreißen, abzerren,

Cig.

zdréti se, dérem se, vb. pf. = zadreti se, aufschreien, Mur.; niso začeli zdrto (aufschreiend), Krelj; — (zdrt človek, ein schreisüchtiger Mensch, C.).

zdręvenęti, im, vb. pf. erstarren, Jan.(H.). zdrgávati, am, vb. impf. abstreisen: z. rokavice,

SIN.; — prim. 2. zdrgniti.

zdrgetáti, etâm, éčem, vb. pf. erzittern, Cig., Zora; — (nam. vzd-). 1. zdŕgniti, dfgnem, vb. pf. 1) zujammen-

1. zdfgniti, dfgnem, vb. pf. 1) zusammenschaben, Dict.-Mik.; po odrtiji skup z., zusammenwuchern, Cig.; — 2) z. se, sich abweben, Cig.; — sich ausscheuern, Cig.

2. zdfgniti, dignem, vb. pf. wegstreifen, wegreiben, Cig.

3. zdfgniti, dfgnem, vb. pf. zusammenschnüren, Cig.; vrv se je zdrgnila (hat sich verschlungen), Cig.; konjiča za zdrgnjeno uzdo voditi, Bes.

zdfgniti se, dignem se, vb. pf. vor Schreden gusammensahren, Cig., C.; Peter se od groze zdrgne, Ravn.

zdrgováti, ûjem, vb. impf. ad 3. zdrgniti; şufammenfanüren: grlo mu je zdrgovalo, glas jemalo, Jurč.

zdrhteti, im, vb. pf. erzittern, erbeben, Cig. zdricati, im, vb. pf. = zdrcati, Jan.(H.).

zdriz, driza. m. bie Gallerte, Cig.(T.), DZ. zdrizast, adj. gallertartig, C.

zdrízati se, am se, vb impf. ad zdrzniti se; schauern, Lašče; zdrizam se pogosto, Zv.; (zdrizati, schaubern machen, Str.).

zdrîznica, f. zdriznice, die Zitterthierchen (vibrionidae), Erj. (Ž.).

zdek, deka, m. das einmalige Ausrutschen, ber Rutscher, Cig., C.

zdrkávatí, am, vb. impf. == zdrkovatí, jvzhŠt. zdrkljív, íva, adj. 1) leicht ausgleitend: zdrkljiva noga, ein unsicherer Fuß, Zora; — 2) jchlüpfrig, Cig.

zdfkniti, diknem, vb. pf. dahingleiten, dahinrutschen, ausrutschen; z. po polzkem potu; — entgleiten: beseda ji zdrkne z jezika, Glas.

zdrkováti, ûjem, vb. impf. ad zdrkniti.

zdfmati, dimam, mljem, vb. pf. aufrütteln, Jan. zdrob, droba, m. 1) der Grieß, die Grüße: ajdov z., Cig., M.; — 2) pl. zdrobi, das Heugebrösel, M.

zdrobiti, im, vb. pf. zerbrödeln, zersplittern, zermalmen; z. steklo, kruh, kost; v prah z. kaj; — z. se, in kleine Stude, Brödchen, Splitter zerfallen; kamen se je zdrobil pod kolesom; na tisoč koscev se z.

zdrobižiti, szim, vb. pf. = zdrobiti, C. zdrobnéti, im, vb. pf. gering werben, Cig.

zdrobtiniti, înim, vb. pf. verfrümeln, zerbröseln,

zdrozgalica, f. die Maische, Cig.(T.), C., Vrtov. (Km. k.).

zdrozgaličen, čna, adj. Maifc, Cig. zdrozganina, f. ber Bantich, Cig.

zdrozgati, am, vb. pf. zusammenquessen, maischen, Cig.; z. sadje, jagode, Vrtov. (Km. k., Vin.).

zdrpáliti, alim, vb. pf. abwehen, Cig.; zdrpaljena obleka, SlN., Gor.

zdrsniti, drinem, vb. pf. hingleiten, ausgleiten. zdručiti, dručim, vb. pf. = zdruzgniti, C.

zdrûškati, am, vb. pf. = zdruzgati, jvzh.Št. zdrúščiti, drûščim, vb. pf. zerquetíchen, zermalmen, Levst.(LjZv.).

zdrūzgati, am, vb. pf. = zdrozgati, zerquetichen, Dol.

zdruzgniti, druzgnem, vb. pf. quetichend zerbruden, M., Z.

zdrúziti, drûzim, vb. pf. = zdruzgniti, Dol. zdrúzniti, drûznem, vb. pf. = zdruzgniti, żerbrūden, burch einen Drud zerquetschen, Mur., Cig., Jan., Mik., Npes. - Vraz, Zora, Bes., Nov., Št.; z. zrelo sadje, Vrtov. (Km. k.): kamen z., da iz njega voda teše, Npr.(vzh-Št.)- Valj. (Vest.).

zdrúžati, am, vb. impf. = združevati; občine z. (zusammenlegen), Levst. (Nauk).

združávati, am, vb. impf. == združevati: podobčine so se združavale v veliko občino, Levst.(Nauk).

zdrūžba, 1) f. die Bereinigung, die Association, Cig., Jan.; die Fusion, Cig.(T.); die Union, Jan., Navr. (Let.); tri združde (brei Körpersschaften) volijo može v poslansko zbornico Levst. (Nauk); — 2) m. der Brautsührer oder der Führer der Kranzjungser, vzhšt. - C.; mladenič naprosi dva svojih najboljših prijateljev, da di mu bila združdi, to je, strežnika na dan poročevanja, Mursko polje-Pjk. (Črt.).

Digitized by Google

zdrūžek, žka, m. bie Bereinigung, C.; - bie Bersammlung, V.-Cig., C.

združen, žna, adj. eig. mas sich vereinigen laist: združno z glavnim podjetjem, vereint mit ber hauptunternehmung, DZ.

združenec, nca, m. ber Affociierte, Cig.; ber Barteigenoffe, Cig.; ber Bunbesgenoffe, Cig. (T.), Vod.(Pes.).

zdrúženje, n. die Bereinigung.

zdrūženka, f. bie Busammenrudung (gramm.),

združenost, f. z. pomisli, die Ideenaffociation (als Eigenthumlichfeit ber Borftellungen), Cig.

združevališče, n. ber Bereinigungspuntt, Znid. združevanje, n. bas Bereinigen; z. pomisli, bie Ibeenaffociation (bas Aneinanberreihen berfelben), Cig (T.).

združeváti, újem, vb. impf. ad združiti.

združíten, ina, adj. conjunctiv (phil.), Cig.

združitev, tve, f. bie Bereinigung, Jan.

zdrúžiti, drůžim, vb. pf. vereinigen; vso vojsko z. na enem mestu; z združenimi močmi; združen biti s čim, sich an etwas tnupfen, Cig.; z. se, fich vereinigen; - telesno se z., fich begatten, Cig., C.

združljiv, íva, adj. conjunctiv (phil.), Cig.(T.). združljívost, f. z. pomisli, bie 3deenassociation (als Reigung der Ibeen, sich zu vergesellschaften), Cig.(T.).

zdrūžnica, f. die Innung, Cig., Jan. zdrūžnost, f. die Cohareng, Cig.; z. pomisli, bie Ideenassociation (als Fahigleit ber Ibeen, vergesellt zu werben), Cig.(T.); — med sabo so v združnosti, sie bilben einen Concretalftatus, DZ.; - die Geselligfeit: tako je zopet združnost in zloščina prišla v mesto, Jurč. zdrveneti, im, vb. pf. ju holy werden, Cig. zdfzati, dfzam, žem, vb. pf. zerichaben, zer-

fragen, C. zdfzati se, zam se, vb. impf. ad zdrzniti se,

Cig.; - prim zdrizati se.

zdfzen, zna, adj. = drzen, tollfuhn, vermeffen, Jan.; zdrzno vprašati, Jsvkr.; tapfer, ogr.-C. zdfzniti, dfznem, vb. pf. ermuthigen, C.; -

z. se, sich erbreisten, Jan.; - (nam. vzd-?). zdfzniti se, dfznem se, vb. pf. erichaubern, erbeben, Meg., Dict., Cig., Jan., Str., Zv., C., Dol.; Konj se zdrzne, v stran zahrska, Levst.(Zb. sp.); zdrznila se je od strahu, Zv. zdržanje, n. 1) bie Aufrechthaltung, Cig.; bie

Erhaltung; - 2) bie Befolgung, die Erfüllung, ogr. - Mik. ; - 3) Die Enthaltung, Cig.; — (nam. vzd-).

zdŕžati, im, vb. pf. i) erhalten, Mur.; nicht augrunde geben laffen: mene zdržiš zavoljo pobožnosti moje, ogr.-Valj.(Rad); — aushalten: glas z., Cig.; - behaupten: z. pravdo, ogr. - Valj. (Rad); - 2) erfüllen, befolgen: zapoved z., ogr.-Mik.; videl bom, jeli zdržite, kar ste obljubili, ogr.-Valj.(Rad); — 3) z. se, sich enthalten; z. se česa; ne morem se z., da bi ne omenil, ich fann mich nicht enthalten zu ermähnen; — (nam. vzd-).

zdržávanje, n. 1) = zdrževanje; - 2) bie Befolgung, ogr.-Valj (Rad).

zdržávati, am, vb. impf. 1) = zdrževati; -2) befolgen, ogr.-Mik.

zdfžema, adv. zusammenhangend, ununter = brochen, Mur., Cig., Jan., Cig (T.), C., Nov., nk., Dol.; z. tekoč kos ceste, eine zusammenhangende Strede, Levst. (Cest.); hise stoje z. v vasi, Glas.; z. napajati, continuierlich bemassern, Levst. (Močv.); z. v šolo hoditi, regelmäßig die Schule besuchen, Levst.(Nauk); tujci so z. hodili k njim, Cv.

1. zdŕžen, žna, adj. stetig, Cig.(T.); — nach-

haltig, Jan.(H.).

2. zdfžen, žna, adj. enthaltjam, gurudhaltenb, māßig, Cig., Jan., M.; — (nam. vzd-). zdrževanje, n. bie Aufrechterhaltung; bie Er-

haltung, die Berpflegung.

zdrževáti, ûjem, vb. impf. ad zdržati; 1) aufrecht erhalten; - aushalten, verforgen; - 2) z. se, sich enthalten; — 3) (po nem.) z. se, sich irgendwo aufhalten, Mur., Jan. ; - (nam. vzd-).

zdrževavec, vca, m. ber Ethalter, ber Berforger, Cig.

zdrževávka, f. die Erhalterin, die Berforgerin, Cig

zdržljiv, íva, adj. enthaltfam, Mur., Cig., Jan.; (nam. vzd-).

zdržljívost, f. die Enthaltsamfeit, Mur., Cig., Jan.; — (nam. vzd-).

zdŕžnost, f. die Euthaltsamleit, Cig., Jan., Nov. zdûha, f. pogl. izduha.

zduhet, hla, adj. bumpfig (von Mehl, Kastanien); C.; pogl. zaduhel, zatohel.

zduhniti, duhnem, vb. pf. bumpfig werben (o moki), C.; — prim. zatohniti.

zduhnjava, f. bie Anbruchigfeit, C.

zdumiti, im, vb. pf. = zdramiti, jum Bemufstsein bringen, Z., Lasce-Levst. (Rok.); - nam.

zdúšen, šna, adj. gewissenhaft, C.; zdušno odgajati, LjZv., Navr (Let.); - hs.

zduška, f. ber Bug (beim Trinten), Cig.; na eno zduško izpiti, vrhSt.-C.

zdúšnost, f. die Gewissenhaftigkeit, Navr.(Kop.

zduti, dujem, vb. pf. aufdunfen machen, aufschwellen laffen : z. slive v susilnici, Danj. (Posv. p.); z. se, aufbunjen: testo se zduje, C.

zdvajati, am, vb. impf. ad zdvojiti, C. zdvečiti, im, vb. pf. 1) zertauen, Jan.; - 2) zer-

tnüllen, Kr.

zdvig, dviga, m. = vzdig, ber Sub, Cig. zdvigac, m. = vzdigac, ber Bebezapfen, Cig. zdvígati, dvígam, vb. impf. = vzdigati, Cig. zdvîgljaj, m. = vzdigljaj, ber Sub, ber Bug in ber Lotterie, Cig.

zdvígniti, dvígnem, vb. pf. = vzdigniti, Cig. zdvigováti, ûjem, vb. impf. = vzdigovati, Krelj.

zdvojénje, n. die Berzweiflung, kajk. - Valj. (Rad), nk.

zdvojíti, ím, vb. pf. verzweifeln, Meg., Cig., Jan., kajk .- Valj. (Rad), Guts. (Res.), nk.; dvojimo, ali ne zdvojimo, ogr.(Mik.).

C.; po vinogradu raste visoka in gosta zel,

 $z\dot{e}$, praep. = z(s): ze vsem, C. zéba, f. der Fint; der Buch- oder Edelfint (fringilla caelebs), Erj.(Z.). zéber, bra, m. neka trava, C., Notr.; - prim. zebrat. zébica, f. dem. zeba, Jan. zębji, adj. Finten-, Jan.(H.). zębkast, adj. fernschälig: z. les, ki se cepi in kala, kadar se suši, jvzhŠt. 1. zébra, f. = zob pri kolesih in strojih, bet Radzahn, Temljine(Tolm.)-Štrek.(Let.). 2. zēbra, f. das Zebra (equus zebra), Erj.(Z.). zébrat, m. der Hohlzahn (galeopsis tetrahit), Poh.-Erj.(Torb.). zebrna, n. pl. bas gahnfleisch, Ip.-Erj.(Torb.); (zebrne, f. pl. Kras-Mik.; = zebrni, f. pl., Kras-Cig.). zébrot, m. = zebrat, C. zébsti, zébe, vb. impf. frieren: zebe me, es friert mich, es ist mir talt; v roke, v noge me zebe. zēbu, m. grbavi vol, ber Bebu. zệc, m. = zajec, Mur, Jan., Mik., Rez.-Valj. (Rad), Gor., Celovska ok. zęcić, m. dem. zec, Rez.-Valj.(Rad). zedîmba, f. die Einigung, C., DZ. zedinisce, n. ber Bereinigungepuntt, Cig. (T.). zediniti, înim, vb. pf. zu einem Ginzigen machen, vereinen, Cig., Jan., nk.; v eno piknjo z., concentrieren, Cig. (T.); vereinigen; vse vojake v eno vojsko z., Cig.; — einig machen, einigen, Cig., Jan., nk.; z. se, fich einigen, Cig., Jan., nk. zedínjati, am, vb. impf. ad zediniti, nk. zedinjavec, vca, m. ber Bereiniger, Cig. zedînjenec, nca, m. ber Unierte, Cig., Cv. zedinjenje, n. die Einigung, Cig. zedinjeváti, ûjem, vb. impf. ad zediniti. zedinljiv, íva, adj. vereinbar, Cig., Jan. zednáčiti, ačim, vb. pf. = zenačiti, C., nk. zệh, m. bas Gahnen, Mur.; "zeh gre po ljudeh" se govori, kadar v družbi zvečer drug za drugim začne zevati, Kras-Erj.(Torb.); ima zeh = zeha se mu, Rez.-Baud. zehalica, f. die Gahnsucht, C. zehanje, n. bas Gabnen. zéhati, am, vb. impf. gahnen; vsi so zehali, BlKr.; nav. zeha se mi, ich gähne; vsem se je začelo z. zéhavec, vca, m. ber Gahner, BlKr.; zehavci

in dremavci, vzhŠt.-C.

zehek.

zéhavica, f. die Gahnsucht, Mur., Mik.; z. me

Maschangter, Brkini-Erj. (Torb.); - prim.

zehko, Rihenberk-Erj. (Torb.); — 2) fabe,

Jan., Prip. - Mik.; - zehnilo se mi je, ich

bas Rraut; zeli, die Rrauter; ob zelih ži-

veti, Ravn.-Mik.; - 2) coll. bas Unfraut,

zèhek, hka, adj. 1) herb: nezrelo ovočje je

Vas Krn-Erj.(Torb.); — nam. žolhek.

zéhniti, zêhnem, vb. pf. einmal gahnen, Cig.

habe gegahnt, Z.
1. zet, î, f. 1) bas nicht holzartige Gewächs,

ima, ich muss immer gähnen, Mur. zehde, eta, m. menda: ber Weignerapfel, ber

Svet.(Rok.), jvzhSt.; — bas Krauterich (von Erdapfeln, Rüben, Wöhren u. bgl.), Mur., C.; - 3) krone zeli, die Hartheuarten, Cig. (T.); navadna krena z., das burchgebohrte Johannistraut oder das gemeine Hartheu (hypericum perforatum), Tus.(R.); grintova z.. ber heberich (erysinum), Jan.; kosmata z., bas Bollfraut (verbascum), Cig.; — črna z., ber Beifuß (artemisia), C.; tudi: bie Braunmurz (scrophularia nodosa), Josch.; kravja z., ber Leinbotter (camelina), C.; kozja z., die Geigraute (galega officinalis), C.; prisadna z., bas Rreuztraut (senecio vulgaris), Tuš.(R.).2. zel, zeli, f. die Bosheit, Valj. (Rad). (zèt), zlà, adj. boje, arg, schlimm, übel, Mur., Cig., Jan., C.; ob zlem ali okornem človeku, Krelj; zla volja = slaba volja, bie Berstimmung, Cig. (T.); za zlo vzeti, übel nehmen (po nem.); to se mi za zlo zdi, das verdrießt mich, M., C.; zlo, das Ubel: resi nas od zlega; - zlo jabolko, ein unreifer Apfel, Dol.-Cv.; po zlu iti, zugrunde geben, verloren geben, Kras, Ip., Goriška ok.- Erj. (Torb.); po zlu gre, Dalm.; ako li vse to, kar imam, po zlu pojde, saj ne moje, Kast.; (po zlem iti, BIKr.-M., C.); zdaj so vse tiste urice po zlu, (sind dahın), Jurc.; po zlu deti (dati), zugrunde richten, Habd .- Mik.; po zlu rabiti, mijsbrauchen, Levst. (Nauk); (pravilneje je menda: po zlo ali: pod zlo); v zlo iti, zugrunde gehen, C.; = pod zlo iti, Cig., Jan.; pridelki pridejo pod zlo, če se prav ne hranijo, Vrtov. (Km. k.). zolár, rja, m. ber Inwohner, Habd .- Mik.; prim. želar. zéłce, n. pogl. zeljce. zelên, m. neka trta, Vrtov.(Vin.), Rihenberk-Erj. (Torb.). zelên, f. das Grün, Cig. (T.); temna z. jelovih vej, SIN.; temna z. pogorskih trav, Zv. zelen, éna, adj. grun; drevje je že zeleno; zelena klaja, grunes, frisches Futter; zeleno sadje, grunes, unreifes Obst; zeleni sir, ber Rrauterfase, Cig.; ves z. je v obraz, er sieht grun und gelb aus, Cig.; z. konj, ein Schimmel, Rib. - M.; z. pes = ein unmögliches Ding, Cig.; - tudi: zélen, éna. zeten, ina, adj. Pflanzen : zelna bolha, der Bflanzenfloh, Cig.; — frautartig, Cig.; Rohl-, Ropftohl-: zelna salata, ber Krautfalat, Cig.; zelna uš, bie Rohlblattlaus, Cig. 1. zeléna, f. kozje ime, Krn-Erj. (Torb.). 2. zelona, f. ber Gellerie (apium graveolens), Cig., Jan., M., Tuš.(R.), Gor., Tolm. zelénčec, čca, m. neka trta, Mariborska ok.-Erj.(Torb.); grüner Sylvaner, Trumm. zelénček, čka, m. dem. zelenec; 1) bie grüne Eidechse, M.; - 2) ber Grünling (loxia chloris), Cig., Frey.(F.); - (ber Beifig, C.). zelenec, nca, m. 1) ber Grunrod (clovek z zelenim plascem), Cig.; - ber Teufel, ZgD., Slc.; - 2) ber Schimmel (konj), Kr.-M.;

- ber Grünling (loxia chlòris), Cig., Jan.,
Digitized by GOOGLE

C., Frey.(F.); — bie grüne Eibechse (lacerta viridis), Dict., Cig., Jan., Hip.(Orb.), Frey. (F.), Erj.(Z.), Dol.; kogar je kača pičila, ta se zelenca boji, Notr.; — 3) baš Leintraut (linaria vulgaris), Cig.; — neki hrast, ki zelen ostane črez zimo, Ljubljanska ok.;—4) ber Chsorit, Erj.(Min.); — neka vrsta apnenca (trd kamen, ki rabi za bruse), Vrtov. (Km. k.); ber Dolomit, Frey.(Rok.); — baš Chsor, Cig., Jan., Vrtov.(Km. k.).

zolenek, nka, m. eine Art Schwamm, C. zoloneti, im, vb. impf. grun werben, grunen;

drevje zeleni.

zeleníca, f. 1) ein grünbewachsener Plat in einer selfigen Gegend, Gor.-M.; die Dase: z. v puščavi, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; -2) grüne Erde, Cig.; -3) der Grünspan, Cig.(T.), DZ., Levst. (Beč.); = kotlovinska z., Jan., Vrt.; -4) die Grünsucht, Cig.; -5) der Buchsbaum, C.

zeleníčen, čna, adj. buchsbäumen, Cig. zeleníčjo, n. das Grünzeug, das Gemüje, Cig., C., Levst. (Pril.).

zeleník, m. neka vinska trta, SlGor. - Erj. (Torb.).

zeleníka, f. 1) neka vinska trta, Rihenberk, Dol. - Erj. (Torb.), Št.; ber Grünhainer, Trumm.; ber Hainer, Vrtov. (Vin.); — tudi: vino od te trte; — 2) neko jabolko, Ip., Brkini - Erj. (Torb.); — 3) immergrüner Buchsbaum (buxus sempervirens), Cig., Jan., Tuk. (R.), Vrt.; — 4) unreifes Obit, Lakce-Levst. (M.); — 5) ein blasser junger Mensch, Lakce-Levst. (M.).

zeleníkov, adj. buchsbaumen, Jan. zeleníkovina, f. das Buchsbaumholz, Cig., Jan.

zelenilo, n. das Grün, Cig., Jan., Cig.(T.); krasno z. po dolini, Erj.(Izb. sp.); — listno z., das Blattgrün, das Chlorophyll, Tuš.(B.), Sen.(Fiz.).

zolenína, f. das Grün, Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad); — Grünes, Mur.; die grünen Gewächse: vsa zelenina do presla, Skrinj.; besonders: grüne Ware, Gartengewächse, das grüne Gemüse, Cig., Jan., DZ., Vrtov. (Vin.), nk. zelenînar, rja, m. der Grünhändler, Cig.

zelenînstvo, n. die Gemusecultur, DZ.

zeleníti, ím, vb. impf. grün maden, Cig., Jan.; z. se = zeleneti; drevje se zelení; grün werden (z. B. vor Born): neverniki se zelene kakor trava, Dalm.

zelenjáča, f. 1) bie Grünerbe, Erj. (Min.); — 2) neko zeleno jabolko, kajk. Valj. (Rad). zelenjád, f. grüne Ware, bas Grünzeng, bas

Gemüse.

zelenják, m. 1) ber Grünspecht (picus viridis), Frey. (F.); — 2) neka vinska trta, C., Mariborska ok. - Erj. (Torb.); debeli z., größer Grünspainer, Trumm.; drobni z., fleiner Grünspainer, Trumm.; črni z., blauer Kölner, Trumm.; — 3) ber Grünstein, Cig. (T.), C.; — 4) ein lurz bauernder Regen im Frühjighr, jvzhSt.

zelenjav, f = še zeleno, nezrelo sadje, DSv.

zelenjava, f. grüne Bare, grüne Gartengewachse, bas Grünzeug.

zelenjavar, rja, m. der Grünhandler, Cig. zelenjaven, vna, adj. dom Grünzeug: zelenjavna juha, die Rräutersuppe, C.; zelenjavni vrt, der Gemüsegarten, nk.

zelénje, n. baš Grüne, Jan.; pos. osmukano listje in vršići: zelenje brati za živino, Dol.; grünes Gemüse, baš Grünzeug, Mur., Cig., Jan.; — tudi: zelenjė; (zelenjė, Cv.).

zelénjev, adj. kar je za zelenje: z. koš, t. j. koš, v katerem nosijo živini bukovo zelenje,

Levst. (Zb. sp.).

zelénka, f. 1) bie Manbelträße (coracias garrula), Cig.; — 2) neka ribica v Savi, Zidani Most-Erj. (Torb.); — 3) neko jabolko, Ponikve, Maribor-Erj. (Torb.); — neka hruška, C.; — drobna, okrogla, zelenkasta in sladka smokva, Solkan-Erj. (Torb.).

zelęnkast, adj. griinlich; v zelenkasto siv, griinlichgrau, Cig.

zelenkljat, adj. ein wenig grun, grunlich, Mur.,

Jan., Mik. zelenko, ka, m. 1) ber Eisenschimmel, Jan.,

Pjk.(Črt.); — 2) neko jabolko, C. zelenobrádec, dca, m. ber Grinbart, Cig. zelenobráden, dna, adj. grinbörtig, Cig. zelenonág, nága, adj. grinbörtig. Jan.

zelenonòg, nóga, adj. grünfüßig, Jan. zelenoòk, óka, adj. grünäugig, Cig.; zeleno- oka gospa, LjZv.

zelenoprógast, adj. grüngestreist, Jan. (H.). zelenoritěkar, rja, m. der braune Grünrüssser (phylbobius oblongus), Nov.

zelenerumèn, éna, adj. grüngelb, Cig. zelenôst, f. bas Grün, bie grüne Farbe, Cig.; rastlinica dobi od svetlobe zelenost, Vrtov. (Km. k.).

zelenovíšnjev, adj. grünblau, Cig. zelenožôlt, adj. grüngelb, Cig.

zelęnsčica, f. kożje ime, Krn-Erj. (Torb.). zelić, m. = żelić, Spod. Idrija-Erj. (Torb.). zelina, f. daż Rraut, die Pflanze, Jan., C., Nov., Levst. (Močv.).

zelinják, m. ber Rrautergarten, Jan.

zelînje, n. coll. Kräuter, Bflanzen, Jan., M.; planinsko z., Jan.; grünes Biehfutter; iti zelinja brat za svinje, jvzhŠt.

zeliščar, rja, m. der Kräutersammler, Vod. (Izb. sp.); der Kräuterhändler, Cig., Jan., Zv.

zéliščarica, f. das Krauterweib, Cig.

zélišče, n. 1) die Pflanze, das Kraut; zelišča brati, Kräuter sammeln; zdravilna zelišča, Heilkräuter; — 2) očino z., das Sedelweiß (gnaphalium leontopodium), Erj. (Ž.); — garjavo z., das Größlfraut (scadiosa), Cig.; — kravje z., das Schöllfraut (chelidonium majus), Cig.; — pasje z., der Rachtschatten (solanum nigrum), Cig.; — predivno z., das Filztraut (filago), Cig.

zéliščen, ščna, *adj.* Krāuter, Pflanzen. zéliščevec, vca, m. der Krāuterfaft, Cig. zéliščnat, *adj.* frāuterreich, Cig., Jan. zeliščnják, m. daš Herbarium, Jan.(H.).

zeljad, f. bas Grünzeug, C.

— 913 —

zelják, m. ber Rrautbehalter, SlGor, - Valj.

zeljar, rja, m. ber Sauerkraut erzeugt u. vertauft, ber Rrauthanbler, Ljub.

zéljast, adj. frautahnlich.

zeljce, n. dem. zelje; das Kräutchen; — bas liebe Kraut; — misje z. — misje zelje, ber Schierling, C. zelje, n. 1) ber Kopstohl, das Kraut; z. gre

v glave; v z. komu hoditi, jemanbem ins Gebege geben, Cig.; opresno z., frisches Rraut, Mur.; kis(e)lo z., das Sauerfraut; prisiljeno z., gefăuertes Rrant (als Speise); sladko z., jüßes Rraut (als Speise); — kodravo, lasko z., ber Birfing, Cig.; - 2) Die Bite (im Rartenspiel), Cig., Levst. (Rok.); - 3) ajdovsko z., ber Felbritteriporn (delphinium consolida), Cig., Medv. (Rok.); krčno z., baš Johannistraut, das Harthen (hypericum perforatum), Jan., Tus. (B.), C., M.; garjavo z., die Honigblume (scabiosa arvensis), Medv. (Rok.); grozdno z., das Traubenfraut (chenopodium botrys), Cig., Medv. (Rok.); mišje z., ber Schierling (conium maculatum), M., Cv.; pasje z., schwarzer Rachtschatten (solanum nigrum), Cig., Jan., Medv. (Rok.), Josch; pijavčno z., die Lysimachia nummularia), Cig.; srcno z., die Reliffe (melissa officinalis), Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.).

zeljen, lina, adj. Kopftohle, Kraute, Jan. zeljenica, f. = zelnica, bas Krautwaffer, vzhŠt.

zéljev, adj. vom Kraut, C.

zeljiče, n. dem. zelje, das liebe Kraut, Mur., Danj.-Mik.

zéljišče, n. ber Rrautader (nach ber Ernte), Mur.

zęłku, f. bas Kräutchen.

zeinat, adj. 1) frauterig, Cig., C.; - 2) Ropftohl-, Rraut -: zelnata glava, ber Rrautforf. zeinica, f. bas Sauerfrautwaffer.

zęlnicek, čka, m. dem. zelnik; bas Krautbeetchen; bas Rrautgartchen, Mur.

zełnik, m. ber Krautacker; — ber Krautgarten,

zêinjak, m. ber Rrautader, Cig., Jan. zélo, n. C., Valj. (Rad), pogl. želo.

zelo, adv. in hohem Grade, fehr; z. me skrbi; z. velik; — so ziemlich, fast; z. takšen; ta reč tehta z. tri cente, M., C.; zelo ves dan, Levst. (Bec.).

zelot, m. prenapetnez, ber Belot.

zętščina, f. coll. das Grünzeug: zelščine skuhati, Ravn.

zèkva, f. die Mannesschwester, BlKr.; ("zlva", Mik.); prim. zava.

zelvica, f. dem. zelva; bie Mannesichwefter, C. zêmci, m. pl. die Augenwimpern, Mur., Cig., Mik.; prim. ozemci,

zémeljn, adj. Erb:: zêmeljni razpok, bie Erb: fluft, Cig.; zemeljna sol, bas Erbsalz, Cig.; zemelina dela, Erbarbeiten, DZ.

zemeljnat, adj. erbhaltig, Cig., Jan.; - erbig,

zemeljnina, f. die Sufenfteuer, Cig.

zemeljski, adj. bie Erbe betreffenb, gur Erbe gehörig, auf o. in der Erde befindlich, Erd(en) -; zemeljska obla, die Erdfugel, Cig. (T.), Jes.; zemeljski tečaj, ber Erbpol, Jan.; zemeljska ožina, bie Lanbenge, Cig. (T.); zemeljska skorja, bie Erdrinde, Cig.; zemeljski čad, ber Erddunst, Cig.; zemeljska smola, das Erdharz, ber Asphalt, Cig.; — Grunde: z. posed, ber Grundbefit, Cig. (T.); z. davek, Cig.; - irdifch: zemeljski okovi, irbifche Feffeln, Cig.

zémlja, f. 1) bie Erbe (als Stoff); danes clovek, jutri črna z = heute roth, morgen toht, Cig.; bie Erbart, ber Boben; erna, pescena, ilovnata, rodovitna z.; pusta z., milbe, unfruchtbare Erbe; Erna z., die Humuserbe; -2) die Erde, ber Erdboden; zemlja poka od suše; pod zemljo biti; pod zemljo spraviti koga; vse, kar zemlja rodi; — suha z., baš Festland; - Grund u. Boben; nekaj zemlje si kupiti; - 3) bie Bauernhube, Cig.; ta kmet ima dve zemlji, graščina ima sedem zemelj, Bitinje pod Premom - Erj. (Torb.); cela z., pol zemlje, Cig.; - 4) bas Territorium, bas Land, Cig., Jan.; - 5) bie Erbe (als Wohnort ber Menschen); v nebesih in na zemlji; star kakor zemlja; - bie Erbe (als Beltförper); zemlja se vrti okolo svoje osi in teka okoli solnca.

zemljak, m. 1) ber Bollbauer, ber Grundbefiger, Cig., Jan., DZ., Levst.(Pril.); - 2) ber Sanbamonn, Mur., Dalm. (Reg.), kajk.-Valj. (Rad); - 3) ein aus einem Theile ber Sube angelegter Beingarten, Mur., Met., Svet. (Rok.);

— 4) = zemljan 1), Levst. (Zb. sp.). zemljákinja, f. 1) die Grundbestigerin, Jan.; – 2) die Landsmännin, Habd.-Mik., Mur.,

zemljan, ana, m. 1) ber Erbbewohner, ber Erbburger, Cig., Jan., M., nk.; - 2) ber Subler, ber Grundbesiger, Z.; najdebelejši kos cestnih troškov pada na zemljane, Levst. (Nauk).

zemljanec, nca, m. = zemljan 1), C. zomljanka, f. die Erdburgerin, Cig.

zemljár, rja, m. der Ganzhübler, Svet.(Rok.). zemljarina, f. bie Grundsteuer, h. t .- Cig. (T.), Levst.(Nauk).

zémljast, adj. erbicht, Cig., Jan.

zomljáščina, f. bie Grundsteuer, Cig.

zemljat, ata, adj. erdig, Cv. zemljati, am, vb. impf. (ben Boben) mit frischer Erde verfegen, (um ihn fruchtbarer zu machen),

zemljedetec, ica, m. ber Bobenbebauer, ber Landwirt, Cig., Nov.

zemljedêlstvo, n. die Landwirtschaft, die Agricultur, Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Močv.), nk. zemljekaz, káza, m. = zemljevid, Cig., Jan.,

h. t.-Cig. (T.), Jes., nk.

zemljeknjížen, žna, adj. Grundbuchs:: zemljeknjîžni zakon, das Grundbuchsgeset, Levst. (Nauk), DZ.; zemljeknjižno trdnost imeti, grundbucherlich verfichert fein, Levst. (Pril.); zemljeknjižni izpisek, ber Grundbuchsauszug.

zomljeknjîžnik, m. der Grundbuchsführer, DZ. zemljemer, méra, m. = zemljemerec 1), Mur., Cig., Jan., C.

zemljomerec, rca, m. 1) ber Erdmesser, ber Geometer, Cig., Jan., C., nk.; - 2) ber Froftspanner (geometra brumata), Nov.

zomljomerje, n. die Erdmefstunft, Cig., Jan. zemljemerski, adj. Geometer-, geodatifch, Cig.

zemljemerstvo, n. die Erdmefefunft, Mur., Cig., Jan.; die Geobafie, Cig. (T.).

zemljen, adj. 1) erbhaltig, erbig, Mur., Cig., Jan., C.; zemljena kopel, baš Erbbab, Cig.; — 2) aus Erbe, irben, Cig., Jan., BlKr.-M.; — 3) erdartig, Cig.

zemljenica, f. ein unterirbifder Reller (3. B. für Rüben), C.

zemljenina, f. die Thonware, Cig. (T.).

zemljepis, pisa, m. die Erdbeichreibung, die Geographie, Cig., Jan., C., Jes., nk.; z. rast-linstva, die Bflanzengeographie, Cig. (T.).

zemljepisec, sca, m. der Geograph, Cig., Jan., nk. zemljepísen, sna, adj. geographisch, Cig., Jan.,

nk.; zemljepîsna dolžina, širina, geographijoje Lange, Breite, Cig. (T.), nk. zemljepîsje, n. die Erdbeschreibung, die Geo-

graphie, Cig., Jan., nk. zemljepisnica, f. ein geographisches Lehrbuch, C.

zemljerov, rova, m. ber Schanzengraber, Vrt.; ber Sappeur, Levst. (Zb. sp.). zemljeslovec, vca, m. ber Geolog, Cig., Jan.,

Cig.(T.).zemljesloven, vna, adj. geologijch, Cig., Jan.,

Cig.(T.).zemljeslovje, n. die Beologie, Cig., Jan., Cig.

(T.).zemljesreden, dna, adj. geocentrifch (astr.),

Cig. (T.); (narejeno po tuji besedi). zemljestrojec, jca, m. zemljestrojci, bie Termiten (zool.), Cig. (T.).

zemljetrès, trésa, m. = potres, die Erberfcutterung, Jan.

zomljotresec, sca, m. ber Erberfchütterer. Cig. zemljetrésen, sna, adj. erberschütternb, Cig., Levst.(Zb. sp.).

zemljevanje, n. 1) ber Landbau, C.; — 2) Grund und Boden, Svet. (Rok.).

zemljeváti, fijem, vb. impf. das Land bebauen, C.

zemljevid, vída, m. bie Landfarte, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

zemljeviden, dna, adj. Landlarten: zemljevîdna zbirka, Cig.

zemljevîdnik, m. ber Atlas, Cig.

zemljevina, f. bas Erbreich, ber Boben, C. zemljevodnica, f., Jan., C., pogl. dvoživka, amfibij.

zemljeznanec, nca, m. ber Erbfunbige, ber Geognoft, Cig. (T.).

zemljeznanski, adj. geognostisch, Cig., Jan.,

zemljeznanstven, stvena, adj. geognostisch, Cig.(T.).

zomljoznaustvo, n. bie Erbbobentunbe, bie Geognofie, Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.

zémljica, f. dem. zemlja; die Erbe; die liebe Erbe; lahka mu zemljica! leicht sei ihm die Erbe! — tudi: zemljica, Valj. (Rad).

zemljikovec, vca, m. ber Burzeltheil bes Baum. ftammes, vzh.St.-C.

zemljíkovina, f. das Holz vom Burzeltheil des Baumstammes, vzh.St.-C. zemljína, f. 1) die Erdart, Jarn., Jan., Cig.

(T.), C., DZ.; voda je pomešana z zemljinami, Vrt.; zemljine opešajo, Nov.; - 2) ber Erbtheil (geogr.), Jan., Jes.

zemljisce, n. der Grund, das Grundstud; bie Area, Jan., nk.; - bie Lanberei, Cig., Jan.; - das Terrain, Cig.(T.).

zemljíščen, ščna, adj. - zemljiški, Grund-; zemljiščna odveza, bie Grundentlaftung, DZkr.

zemljiščina, f. die Grundsteuer, C. zemljiški, adj. Grund-, Cig., Jan., Cig.(T.); zemljiška odveza, die Grundentlaftung, nk.; zemljiška knjiga, baš Grunbbud), Cig., Cig. (T.), nk.; z. posestnik, ber Grundbesiger, Levst.(Zb. sp.).

zemljiškoknjížen, žna, adj. Grundbuchs., grundbücherlich, Cig., Jan., nk.

zemljiškoodvezen, zna, adj. Grunbentlaftung**s**-, nk.

zemljîštvo, n. Grund und Boben, Svet.(Rok.); — das Grundstück, Cig.

zémski, adj. = zemeljski, Jan., C., nk.; po drugih slov. jezikih.

zenačeváti, fijem, vb. impf. ad zenačiti, Cig. zenáčiti, ačim, vb. pf. - izenačiti, gleich machen, ausgleichen, Cig., Jan.; - ibentificieren, Jan., C.

zenica, f. 1) das Sehloch, die Pupille, der Augenstern, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Erj. (Ž., Som.), Žnid.; — 2) = ozemec, C.

zenīt, m. nadglavišče, ber Benith. zet, zeta, m. 1) ber Schwiegersohn; — 2) =

zetec, C.; - 3) ber Stichling (gasterosteus), Erj.(Z.); mali z. (g. pungitius), Vrt.

zetec, tca, m. ber Taufling ober ber Firmling gegenüber ben Bathen, C., Hal.-Raic.(Let.); zétec, kajk.-Valj.(Rad). zętek, tka, m. = zetec, C.

zotica, f. ber weibl. Taufling ober Firmling gegenüber ben Pathen, M., Podkrnci - Erj. (Torb.).

zetič, íca, m. dem. zet; 1) bas Schwiegerjöhnchen, M.; -2) = zetec, Mik.

zetíček, čka, m. dem. zetič 2), = zetec, C. zétinja, f. = snaha, Mur.

zetovski, adj. den Schwiegerföhnen gehörig. fie betreffend, Mur.

zèv, zéva, m. 1) ber Rachen, V.-Cig.; -z. cevi, bie Röhrenweite, Cig. (T.); - 2) ber hiatus (gramm.), Cig.(T.), nk.

zęv, î, f. = zev, m. 1), Jan.
1. zęva, f. bie Riesenmuschel (tridacna gigas),
Erj.(Z.).

2. zeva, f = zelva, zava, M., BlKr. zeváč, m. ber Gahner, M.

zoválo, n. ber Gahner, Jan.

zévanje, n. bas Auffperren bes Munbes (Maules. Rachens), das Gähnen.

zevati, am, vb. impf. 1) ben Mund (bas Maul, ben Rachen) geöffnet halten; od vrocine, od žeje z.; iz radovednosti z., Cig.; - weit geöffnet sein, flaffen: brezdno zeva. Cig., Jan.; oreh zeva, (če je zelena lupina počila), C.; — z. za čim, nach etwas lechzen, sich sehnen, ogr.-C.; - 2) schreien, Polj., Idrija, Ig(Dol.); - maulmacherisch reden, Ig (Dol.); — 3) athmen, Habd .- Mik.

zęvčica, f. dem. zevka; bie Gienmufchel (chama), Erj.(Z.).

zęvka, f. die Rlaffmufchel, Cig. zevniti, zevnem, vb. pf. den Mund (bas Maul, ben Rachen) auffperren, Cig., Jan.; - auf.

flaffen, Cig. zevreti, vrem, vb. pf. = 1. zavreti, auffieben, (iz: vzevreti), Cν.

zevsêma, adv. ganzlich, burchaus, C.

zeza, f. 1) ber Steiß bes Geflugels, C.; purja, gosinja, račja, kokošinja z., Vest.; — 2) bie Bachstelze, C.

zéza-môž, m. = zezavec, Raič(Vest.). zezanje, n. faumiges, gogerndes Thun, Raic

(Vest.).

zezati, am, vb. impf. = migati, (fich) bin unb her bewegen, M., Z., C., Raic(Vest.); - prim. hs. gegati — gugati.

zezavec, vca, m. ein faumiger Mensch, Raic (Vest.).

zęzavka, f. die Bachstelze, C.

zezek, zka, m. = sesek, zizek, Dict., BlKr. zezljáti, am, vb. impf. = sesljati, im Reben mit ber Junge anftogen, Mur.; - wispeln, Jan.; faufeln, M.

zezniti, zeznem, vb. pf. eine hintenbe Bewegung machen, Z.

zgábiti se, gâbi se, vb.pf. Etel erregen, Jan.(H.). zgaga, f. Cig., Mur., C.; pogl. izgaga.

zgājati se, am se, vb. impf. ad zgoditi se; zu geschehen pflegen, Z., Trst.(Let.); nesrece se zgajajo, Erj.(Min.).

zganjalíšče, n. ber Auftriebplat, DZ.

1. zganjati, am, vb. impf. ad 1. zgnati; zujammen= treiben; živino na senjmišče z.

2. zganjati, am, vb. impf. ad 3. zgnati; aufjagen, auftreiben, divjačino z., iz postelje koga z., Cig.; — (nam. vzg.).

zganjavec, vca, m. z. oblakov, ber Bossen-sammler, Cig.

zgâravica, f. = izgaga, Habd.-Mik.; z. me dere, C_{\cdot} ; — (nam. izg-).

zgârjavica, f. = zgaravica, C.

zgatiti, im, vb. pf. zusammenstopfen, einstopfen, Jan.; z. si kaj v žep, Goriš.; (fig.), z. kaj iz raznih knjig (zusammenstoppeln), Cig.

zgáziti, gâzim, vb. pf. zusammentreten, ertreten, Cig.; zdaj so ljudje že zgazili sneg po cesti, zdaj je že zgaženo, da je moči laže hoditi, jvzhSt.

zgeníti, gánem, vb. pf. 1) zusammenbiegen, falten; - 2) aus bem Stande ber Rube bringen, sich regen machen; z. koga z mesta, jemanden von der Stelle bringen, Cig.; splosna

nemška vojska proti rimski državi je zgenila tudi Gote, Let.; - aufregen: zganjen, aufgeregt, Cig.(T.); alterieren, Cig.; z. komu srce, jemanbes Berg rubren, Cig.; - z. se, eine Bewegung machen, sich ruhren, zuden; od strahu z. se, vor Schred erbeben; ne z. se, gleichgiltig bleiben, Cig.; — 3) eine Bewegung machen: z. z ramami, die Achfeln zuden, Cig.; z roko z., die Hand rühren, Z.

zgib, giba, m. i) ber Bug, Cig., Jan., DZ.;
— ber Falz, Jan.; — 2) bas Gelent, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Savinska dol.; v zgibih, in den Gelenken, Z.; - 3) die einmalige Regung, Cig.; prvotni z., die Urbewegung, Cig.

zgîba, f. 1) ber Bug, die Falte, Mur., Cig., Jan., C.; — 2) bas Gelent: kolenja z., bas Rniegelent, Levst.(Zb. sp.).

zgibalo, n. bas Belent, C. zgîbast, adj. faltenreich, verbogen, C.

zgibati, gibam, bljem, vb. impf. ad zgeniti; 1) zusammenbiegen, falten, falteln, Jan., M.; rdeča kakor roža je povesila oči in zgibala beli predprt, Erj. (Izb. sp.); - močni se zgibljejo (bengen sich), Dalm.; - falzen, Jan.; — 2) z. se, sich regen, Z.

zgibávati, am, vb. impf. = zgibati, M. zgibavka, f. die Salsgange (gum Biegen bes Drahtes), Cig.

zgibek, bka, m. ber Bug, die Falte, Jan.; z. na škornjih, *C*.

zgibel, li, f. 1) ber Bug, ber Stiefelbug, C.; -2) bas Gelent, vzhSt.-C.

zgîbela, f. = zgibel, C.

zgîbica, f. dem. zgiba; 1) bas Faltchen, Jan. (H.); - 2) bas Gelent, Habd .- Mik.

zgîbje, n. ber Faltenichlag, Cig.

zgībljaj, m. 1) ber Bug, Jan.; bas Efelsohr (in Buchern), Jan.; — 2) bie Regung, Jan., SIN.

zginiti, gînem, vb. pf. pogl. izginiti.

zglas, glasa, m. die Anmeldung, DZ.; - (nam. vzg-).

zglasba, f. die Anmelbung, DZ.; — (nam. vzg-).

zglásen, sna, adj. = soglasen, confonierend, Sen.(Fiz.).

zglasíten, ina, adj. Meibungs: zglasítna pola, knjižica, DZ., Levst. (Nauk); zglasilni list, ber Melbzettel, DZkr.; — (nam. vzg-).

zglasîtnica, f. ber Meldzettel, DZ.; — (nam. vzg-).

zglasilo, n. die Melbung, DZkr.

zglasîtev, tve, f. die Anmeldung, C., DZ.; —

(nam. vzg-).

zglásiti, im, vb. pf. 1) melben, DZ., Vrt., nk.; – 2) z. se, eine Stimme von sich geben, laut werben, Cig.; fich melben, Mur., Jan., St.-Vrt., Ravn.; sich anmelben, Cig., DZ.; z. se pri kom, Met.; - tudi: zglasíti, ím; (nam. vzg-).

zglasje, n. die Consonanz (phys.), Cig.(T.); - stsl.

zglasnica, f. ber Melbzettel, Cig., Jan.; ženitovanjska z., Levst.(Nauk); — (nam. vzg-).

Digitized by 68 OOGIC

zglášati, am, vb. impf. ad zglasiti, melben; z. se, sich melben: k županu, v občinsko pisarnico se z., Levst. (Nauk); - (nam. vzg-).

zglaševanje, n. bas Melben, bie Unmelbungen, bas Melbungswesen, Levst. (Nauk); - (nam. vzg-).

zglaševáti, ûjem, vb. impf. = zglašati, nk.; – (nam. vzg-).

zglaševavec, vca, m. ber Melber, Jan.(H.);

- (nam. vzg-).

zglavje, n. 1) ber Ropftheil bes Bettes; z. je prenizko, previsoko; pri zglavju stati; - ber Ropfpolfter, V.-Cig., Jan.; pod z. kaj dejati, jvzh.St.; - ber erhabene Theil bes Beingartens, Z., Notr.; - 2) ber Saulentopf, Jan. (H.); — 3) bas Bapfengeruft, bas Bapfenlager, worauf ber Bapfen einer Belle ruht, Cig.; - prim. vzglavje.

zglavnica, f. bas Ropfliffen, Zelezniki (Gor.). zglavnik, m. 1) bas Ropftiffen, Mur., Jan., Mik., BlKr.; — 2) = debelo poleno ali panj, na katerega se polagajo manjša polena, Vrt., Dol., Notr.; - ber eiserne Feuerbod, Strek., Z., Kras.

zglavnják, m. = zglavnik 2), Glas., Str.; zglavnjak, ali kakor pravite vi, Gorenjci, panjač, Str.

zgled, gleda, m. bas Mufter, bas Beispiel; biti komu v z.; po njegovem zgledu; - nam. vzgled.

zgledálnik, m. = zrcalo, Schönl.

zgledálo, n. = zrcalo, Ravn.

zgledek, dka, m. bas Mufter, bas Formular, Cig., Jan.; — (nam. vzg-).

zgleden, dna, adj. mufterhaft, exemplarifc, Musters; Cig., Jan., Cig.(T.); zgledno vedenje, musterhaftes Betragen, zgledno gospodarstvo, eine Mufterwirtschaft, zgledni list, ber Musterbrief, Cig.(T.), nk.; - (nam. vzg-).

zgledniti se, glednem se, vb. pf. ben Blid merfen, hinbliden: kamor se koli zglednemo, Prekmursko-Kres; z. se na koga, ogr.-Let.; --- (nam. vzg-).

zgledováti se, ûjem se, vb. impf. Blide werfen: mej sabo so se zgledovali, sie blidten einander an, Dalm.; - z. se nad kom: ves svet se zgleduje nad njim, aller Augen find auf ihn gerichtet, Cig.; nad tem se ljudie zgledujejo, das fällt auf, Cig.; - z. se nad kom (čim), Argernis nehmen an jemanbem (einer Sache); - z. se po kom, sich an jemandem ein Beispiel nehmen : zgleduj se po drugih, Cig.; - (nam. vzg-).

zgleviti, im, vb. pf. gertauen: zgristi in zgleviti, *LjZv*.

zglob, globa, m. bas Gelent, Valj. (Rad), Erj. (Som.); — hs.

zglobiti, im, vb. pf. zusammenfügen, h. t.-Cig.

zglodati, dam, jem, vb. pf. gernagen, aufnagen. 1. zgnáti, žénem, vb. pf. zusammentreiben; živino v hlev z., Cig.; — dve dilji skupaj z. (zusammenzwingen), Cig.

2. zgnáti, žénem, vb. pf. herabtreiben, Cig.

3. zgnáti, žénem, vb. pf. aufjagen, auftreiben. divjačino, iz postelje koga z., Cig., Jan.; -(nam. vzg-).

zgneciti, im, vb. pf. zusammenbruden, zerfnüllen, zerfniden, Cig.

zgnésti, zgnétem, vb. pf. zusammenineten; zerbrüden, zerfnüllen.

zgniti, zgnijem, vb. pf. verfaulen, verwefen.

zgnjávčiti, im, vb. pf. = zgnjaviti; ruto v žep z. (= grdo stlačiti), C.

zgnjáviti, im, vb. pf. zujammenbruden, gerfnullen, Cig.; zusammenquetichen, Ravn.-M. zgnojiti se, im se, vb. pf. eitern, egulcerieren, Cig.; rana se mu je zgnojila, jvzhSt.

zgobaveti, im, vb. pf. Schmamme bilben, Cig.; – schwammicht werden, C.; — (nam. vzg-). zgod, goda, m. bas Ereignis, Mur., Cig.; pred pragom teh svetih zgodov, Ravn.-Valj.(Rad); – tudi: zgộd.

zgoda, f. bas Ereignis, bie Borfallenheit, Cig., Jan.; čudna z., bas Abenteuer, Cig.; zla z., das Unglud, Cig.

zgôda, adv. = zgodaj, Mur., Cig., C., Mik., Dalm.

zgodaj, adv. frühmorgens, früh; z. vstati; na vse z., in aller Frühe; — frühzeitig, beizeiten; dosti z. sem prišel k veselici.

zgodba, f. die Begebenheit, die Geschichte, Cig., Jan., Preš., ogr.-Valj. (Rad); čudna z., bie Bunbergeschichte, Cig.; zgodbe sv. pisma, bie biblische Geschichte, Cig., Jan., Ravn.; rodovinske zgodbe, die Familiengeschichte, Cig.

zgodbica, f. dem zgodba; eine fleine Begebenheit, das Geschichtchen, Jan., M., Zora.

zgodbopîsec, sca, m. ber Gefchichtsichreiber, Sol. zgodboslovec, vca, m. ber Geschichtsforscher, Šol.

zgodek, dka, m. bas Ereignis, ber Borfall, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad).

zgộden, dna, adj. = zgodnji; danes si z., beute bift bu fruh aufgeftanben o. getommen, Z., Andr., jvihSt.; (prim. pozen); zgodno sadje, bas Frühobst, Z.; zgodan, dna, Dol. zgodíšče, n. = zgodek, Ravn. - Valj. (Rad), Npes.-K.

zgodíti, ím, vb. pf. 1) treffen: v čelo koga z., νζh.St.-C.; — antreffen: smrt me zgodi, C.; - errathen, C., Prip. - Mik.; — 2) z. se, eintreffen; kar je prerokoval, to se je tudi zgodilo; - gefcheben, sich ereignen; nie hudega se ti ne bo zgodilo; nesreča se je zgodila; naj se zgodi, kar koli; kar se ne zgodi, to se ne zve; zgodi se volja tvoja!

zgôdnica, f. = zgodnjica 1), Mur. zgôdnik, m. = zgodnjik, zgodnjak, M., C. zgodnják, m. = zgodnjik, Let.

zgôdnjec, njeca, m. = zgodnji lan, (zgodnec), Valj.(Rad).

zgodnji, adj. Früh-, frühzeitig, Cig., Jan., Rez.-C.; zgodnje solnce, die Fruhsonne, Cig.; zgodnja masa, die Frühmesse, Cig; zgodnje zito, sadje, das Frühgetreide, das Frühobst,

zgôdnjica, f. 1) = zgodnja maša, Jan.; bie Mette, Cig.; — 2) = egodnja črešnja, Cig.

Digitized by GOOGLE

zgodnjik, m. ber bie Frühmeffe lefenbe Briefter, Cig., C.

zgodnost, f. bie Frühzeitigkeit, Mur., Cig. zgodopis, pisa, m. die Geichichtschreibung, die Geschichte, Cig. (T.), C.

zgodopisec, sca, m. ber Beschichtschreiber, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

zgodopisen, sna, adj. geschichtlich, historisch,

Jan., C., nk. zgodopîsje, n. bie Gefchichtschreibung, Cig., Jan. zgodovina, f. ber Geschichtsstoff, die Geschichte,

Cig., Jan., nk.; občna z., bie Beltgeschichte, Cig., Jan., Jes., nk.; posvetna, cerkvena z., bie Profan-, die Rirchengeschichte, Cig., Jan. zgodovînar, rja, m. ber Beichichtsforicher, ber Geschichtsschreiber, ber Siftoriter, Jan., C., nk.

zgodovinec, nca, m. = zgodovinar, Levst. (LiZv.).

zgodovinopîsje, n. = zgodopisje, Vest., Let. zgodovînski, adj. Befchichts., gefchichtlich, hiftorisch, Cig., Jan., nk.; zgodovinski izviri, bie Beschichtsquellen, Cig.(T.); zgodovinsko znanstvo, die Beschichtswiffenschaft, Cig.(T.); zgodovinska povest, eine geschichtliche Erzählung, Cig., nk.

zgodovînstvo, n. das Geschichtswesen, Z. zgodoznanec, nca, m. ber Gefchichtstenner, Jan. zgodoznânstvo, n. bie Geschichtstenntnis, Jan.

zgojíti, ím, vb. pf. auferziehen, Cig., Jan.; -(nam. vzg-).

zgóla, adv. = zgolj, Levst.(Sl. Spr.).

zgolājsati, am, vb. pf. abschaben, abweķen, SlN. zgôlč, m. = zgovor, die Besprechung: na z. kam iti, C.

zgółčati, im, vb. pf. z. si, anfangen zu iprechen, Zora; - z. si, sich besprechen, (

zgołčávati, am, vb. impf. sprechen, sich besprechen, ogr.-M.; z. s kom, ogr.-Let.; z. si s kom, fich besprechen, ein Gesprach haben, ogr.-Mik.

zgolj, adv. lediglich, lauter, einzig und allein; zgolj iz sebičnosti kaj storiti; - tudi: zgòlj.

zgóljen, ljna, adj. lauter: zgoljna nesebičnost, Erj. (Izb. sp.); same zgoljne kosti, SIN.; burchgängig, h. t.-Cig.(T.).

zgolopálčiti, pálčim, vb. pf. zusammenpfuschen,

zgomezljáti, am, vb. pf. aufwimmeln. Z.; — (nam. vzg-).

1. zgomiliti, ilim, vb.pf. zusammenhaufen, Lašče-Levst.(M.).

2. 2gomiliti, ilim, vb. pf. herabnehmend anhäufen: z. kaj z voza, Lašče-Levst.(M.). zgomoljiti, im, vb. pf. in Klumpen zusammen-

1. zgòn, zgóna, m. = kraj, kamor se živina zganja, Nov.

2. zgôn, m. GBrda, jvzhSt. i. dr., pogl. zvon. zgoníšče, n. = zgon: ko bi se ljudje ne ženili, svet bi se izpremenil v cigansko zgonišče, LjZv.

1. zgóniti, gonim, vb. pf. burch Treiben gusammenbringen, zusammentreiben, Z., Dol.

2. zgóniti, gónim, vb. pf. aufjagen: divjačino z., Cig.; — (nam. vzg-).

zgonka, f. bas Rathiel, ogr.-C.

bringen, C.

zgonobiti, im, vb. pf. zugrunde richten, Z. zgont, i, f. bas Spaltftud eines Solablodes: hlodek se razkolje na kake 4 zgonti, Loški

Potok (Dol.).

zgòr, góra, m. ber Brand (im Beingarten, beim Betreibe), Hal .- C.

zgôr, I. adv. = zgoraj, Cig., Jan.; - II. praep. c. gen. oberhalb: zgor vasi, Levst.(M.).

zgóra, adv. = zgoraj, M., C.; od zgora, von oben herab, ogr.-C.

zgórah, adv. = zgoraj, M., Danj.-Mik.

zgóraj, adv. oberhalb; od zgoraj, von oben; od zgoraj, (nav. odzgoraj) oberhalb; od z. in od spodaj, oben unb unten.

zgôranji, adj. = zgornji, Mur., ogr.-C.; od zgoranjega konca do zdolanjega, Trub.

zgorec, rca, m. ber von oben, von ben Bergen wehende Wind, ber obere Wind, (opp. zdolec), Cig., vzhSt. - Pjk.(Crt.), Valj. (Rad); in gemiffen Gegenben: ber Oftwind, Prip .- Mik.

zgorelina, f. bas Berbrennungsproduct. Cig. (T.).

zgorenje, n. die Berbrennung, Cig.(T.).

zgoreti, im, vb. pf. bom Feuer verzehrt werden. verbrennen; hiša je zgorela, vse mu je zgo-

zgorljiv, iva, adj. verbrennlich, Cig., Jan., Cig. (T.).

zgorljívost, f. die Berbrennlichkeit, Cig.(T.). zgornják, m. = zgornji veter, ber obere Bind.

Cig.; (ber Bestwind, Guts-Mur., Cig.). zgornjesklędičen, čna, adj. oberichalia: zgornjesklediena tehtnica, eine obericalige Bage.

DZ. zgôrnji, adj. ber obere; zgornja in spodnja čeljust; zgornji, spodnji del; zgornja hiša, bas Dbergeichofs, Cig., Jan.

zgôrnjica, f. das Obergeschofs, Mur.-Cig., Jan.; on je navadno spal v zgornjici, in tudi tatje ga niso slutili v kleti, LjZv.

zgornjik, m. -- zgornjak, Mur.

zgôstek, stka, m. elwas Berbickes: die Essenz, Vrtov.-C.

zgostîtev, tve, f. die Berdichtung, die Condenfation, bie Concentration (chem.), Cig., Jan., Cig.(T.).

zgostiti, im, vb. pf. verbichten, einbiden, conbenfieren ; z. se, bicht, bid werben, fich verbichten, fich verdiden, fich conbenfieren ; kri se je zgostila.

zgostljiv, íva, adj. conbenfierbar, coercibel (chem.), Jan., Cig.(T.).

zgoščálo, n. bas Berbichtungsmittel, Cig.

zgóščanje, n. bas Berbichten, bas Berbicken, bas Condensieren, Cig., Cig. (T.), nk.; z. zraka, bie Luftverdichtung, Cig.(T.).

zgóščati, am, vb. impf. ad zgostiti, Cig., Cig. (T.), nk.

zgoščávati, am, vb. impf. = zgoščati, zgoščevati, Cig., Cig.(T.).

zgoščénje, n. die Berbichtung, Cig.

zgoščevânje, n. = zgoščanje: z. hlapov in par, Sen.(Fiz.). zgoščeváti, ûjem, vb. impf. ad zgostiti.

Digitized by GOOGIC

zgotavljati, am, vb. impf. ad zgotoviti; verfertigen: iz rogov se glavniki zgotavljajo, ogr.-Valj.(Rad).

zgotovilo, n. die Herstellung, Levst. (Cest.).

zgotoviti, fvim, vb. pf. verfertigen, ausfertigen, Cig., DZ.; imenik z., eine Lifte anfertigen, Levst.(Nauk); — prim. izgotoviti.

zgovârjati se, am se, vb. impf. ad zgovoriti se; ein Gespräch führen, sich besprechen, Jap.-C.; z. se s kom, Fr.-C.; (= z. si, ogr.-Valj. [Rad]).

zgovéden, dna, adj. pfiffig: z. na vse, C. zgovor, m. bie Beipredung, bas Beiprad, Meg., Dalm.; — z. imeti s kom, Dalm.; — bie Berabredung, Slom. - C.; z. (= zaveza) s peklom, Dalm.

zgovoren, rna, adj. gesprächig, rebelustig; z. človek; vino človeka zgovornega dela; berebt, eloquent, Mur., Jarn.-Cig., Jan., nk.; - tudi: zgôvoren, zgovóren, *Valj.(Rad).*

zgovoriti se, im se, vb. pf. sich besprechen, sich berabreben.

zgovorljiv, íva, adj. gesprachig, rebselig, Jan., St.; - berebfam, eloquent, Jan., Cig. zgovorljívost, f. die Redseligfeit, Cig.

zgovornost, f. die Gesprächigkeit, die Redjeligfeit; - bie Berebsamfeit, Die Bohlrebenheit, Mur., V.-Cig., Jan., nk.

zgrabek, bka, m. das Busammengerechte: ein nieberer Saufe Seu: zgrabke delajo, kadar je seno še malo suho, Dol.; ber Schoberfled: z. narediti, Cig., Gor.

1. zgrábiti, grabim, vb. pf. 1) zusammenrechen; mrvo, slamo z. na kup; — 2) unfanft, haftig ergreifen, paden; jastreb je pišče zgrabil s kremplji; zgrabili so tatu in ga odpeljali; - z. se, einander paden, handgemein werden; psa sta se zgrabila; vojski se zgrabita; – zgrabi me jeza, bolezen, ber gorn, eine Krantheit erfast mich.

2. zgrábiti, grabim, vb. pf. herabrechen, megrecben.

zgrábljati, am, vb. impf. ad 1., 2. zgrabiti. zgrabljávati, am, vb. impf. zusammenrechen, Levst.(Cest.).

zgrabljenina, f. mit bem Rechen Busammengerafftes, Cig.

zgrabljiv, íva, adj. 1) rauberisch, Mur., Cig.; zgrabljivi volkovi, reißende Bölfe, Mur., Jap. (Sv. p.), ogr.-Valj.(Rad); zgrabljiva zverina, das Raubthier, Levst.(Nauk); — 2) padend (stil.), Cig.(T.).

zgrabljîvec, vca, m. ber Räuber, ogr.-M., Let.

zgrabljívost, f. die Raubgier, Cig. zgrabnina, f. ber Ergreiferlohn, Cig.

zgrada, f. bas Gebaube, bas Bauwert, DZ.,

Zora, LjZv.; - hs.

zgradarina, f. bie Gebäudesteuer, Levst. (Nauk). zgradba, f. bas Bauen, ber Bau, bas Gebaube. nk.; -- prim. zgraditi.

zgradíti, ím, vb. pf. aufbauen, nk.; cerkev, hiso z., ogr.-C.; — schaffen: jezik z., Vrt.; jezikoslovni, brez potrebe zgrajeni nestvori, Levst.(Nauk); - hs.

zgraja, f. 1) bas Aufbauen (z. B. eines Haufes), ogr.-C.; — 2) bas Raunmaterial, bas Gehegematerial, SlGor. - C.; — ber geflochtene Zaun, C.

zgrāžati se, am se, vb. impf. ad zgroziti se; öfter erschaubern, Zv., Zora, Erj.(Som.).

zgrba, f. 1) bie Rungel, C.; - 2) ber hod-

stand: v zgrbi stati, Telov. zgrbáčiti, ačim, vb. pf. = zgrbančiti, Mur. zgrbanconina, f. etwas Bufammengefdrumpftes,

zgrbančiti, ančim, vb. pf. faltig, runzelig machen, fnullen; čelo z., die Stirne rungeln; z. se, runzelig werben; čelo se mu je zgrbančilo; koža se mi je zgrbančila, zgrbančeno lice, ein runzeliges Beficht; zgrbanden, gufammengefdrumpft.

zgrbanina, f. = zgrbančenina, C.

zgrbástiti, astim, vb. pf. zgrbaščen, gefrümmt; zgrbaščen hodim in silno priklonjen, Trub. zgŕbati, gŕbam, vb. pf. = zgrbiti 1), Cig., Jan.; zgrban, rungelig, Cig.

zgrbávščiti, avščim, vb. pf. = zgrbančiti, Levst.

zgfbiti, gfbim, vb. pf. 1) faltig, rungelig machen, Dict., Cig., Jan., C.; z. čelo, Cig., C.; zgrbljen, runzelig, gefurcht, Cig., Jan.; zgrbljeno obličje, Jsvkr.; Moje ročice bele So vse zgrbljene, trde, Npes.-K.; z. se, einschrumpfen, fich zusammenrunzeln, Cig., Jan. ; — 2) frummen, Jan.; zgrbljen, gebudt, gebeugt, Jan.; zgrbljen hodim, Cig., Dalm.; z. se = na kup zlesti, Cig.

zgrbljenina, f. bie Schrunde, Cig.

zgrbljeváti, ûjem, vb. impf. ad zgrbiti, Dict. zgŕbniti, gŕbnem, vb. pf. = zgrbančiti, Dict. zgfčiti so, im se, vb. pf. zu einem Anorren werden, fnorrig werben, Cig.

zgrda, adv. = z (iz) grda, mit Schlimmem, nk. zgrditi se, i se, vb. pf. zgrdi se, es etelt an: Lisici se zgrdilo je Meseno hrano jesti, Danj. (Posv. p.).

1. zgrębati, grębam, bljem, vb. impf.ad 1. zgrebsti, zusammenscharren, Cig.

2. zgrébati, grêbam, bljem, vb. impf. ad 2) zgrebsti; herabscharren, Cig.

3. zgrébati, grêbam, bljem, vb. impf. ad 3) zgrebsti; auffcharren, Cig., - (nam. vzg-). zgrebenéti, im, vb. pf. rungelig werben : repa, redkev zgrebeni, jvzh.St.

zgrębki, m. pl. Bufammengefcarrtes, C.

1. zgrébsti, grébem, vb. pf. zusammenscharren; na kup z., ericharren, Cig.

2. zgrébsti, grébem, vb. pf. herabicharren (prim. 2. zgrebati).

3. zgrébsti, grébem, vb. pf. auffcharren, Cig. zgrenéti, ím, vb. pf. verherben, erherben, Cig. zgreniti, im, vb. pf. verbittern, vergallen, Cig., Jan.

zgrenobíti, ím, vb. pf. = zgreniti, V.-Cig.zgręsati, am, vb. impf. ad zgresiti, Cig.

zgręśek, ška, m. 1) das Berfehlen: z. pravega pota, Cig.; - ber Fehlgriff, Cig., Jan.; ber Fehler, C.; očitati zgreške računu, eine Rechnung bemängeln, DZ.; - 2) ber Abgang, ber Mangel, C.

zgreševáti, üjem, vb. impf. ad zgrešiti, Jan. zgrešíti, ím, vb. pf. 1) verfehlen, über etwas weggeben, ohne es zu bemerken; z. pravi pot; sled z., Die Spur verlieren; knjigo prebiraje pravi list z., Cig.; ljudje so me zgrešili, id) bin ben Leuten aus bem Sinn entichwunden, Jure. ; - nicht treffen (g. B. beim Schießen), Cig., BlKr.-M.; še za las ni zgrešil, Cig.; · zgrešila sva se, wir haben einander nicht getroffen ober gefunden, Z., jvzh.St.; - 2) = pogresiti, vermiffen, Mur., Cig., Jan., jvzh St. zgrešljiv, íva, adj. fehlbar, Cig.

zgreti, grejem, vb. pf. = segreti, erwarmen, erhipen.

zgrévati, am, vb. impf. ad zgreti, Z.

zgręzniti se, gręznem se, vb. pf. zusammenfinten, Cig.

zgrgrati, am, vb. pf. aufgurgeln, Cig.; — (nam. vzg-).

zgrinjati, am, vb. impf. ad zgrniti; 1) ausammenscharren, zusammenbringen, Dict.; z. se, in Scharen zusammentommen, sich berfammeln, nk.; vrabci se v proso zgrinjajo, Z.; krdelo ptic se zgrinja, LjZv.; ljudstvo se ob nedeljah sem zgrinja, SIN.; ysa vojska se zgrinja v orožje, Levst. (Nauk); -2) nam. razgrinjati: perute z., Jan. (Slovn.).

zgristi, grizem, vb. pf. 1) burch Beigen gerfleinern, zerbeißen; kosti z.; - 2) z. sc, gerinnen (o mleku); — z. se, zu Essig werden, Cig.; - z. se od žalosti, vertrauern, Cig. zgriviti so, im se, vb. pf. beißend, scharf vom

Gefchmad, fauer werben, C. zgrizek, zka, m. etwas Berbiffenes, ein gerbiffener Reft (3. B. von einer Frucht), Mur., Danj.-M.

zgrizljati, am, vb. pf. zerbeißen, zerfressen (n. pr. o moljih), Cig., Nov.-C.

zgrizniti, griznem, vb. pf. (mit einem Bifs) zerbeißen: oreh z., Cig.

zgrmaditi, adim, vb. pf. zusammenhaufen, C. 1. zgrméti, ím, vb. pf. z. na kaj, bonnernd auf etwas herabfturgen, Let.

2. zgrmęti, ím, *vb. pf.* erbonnern, *Mur.;* — (nam. vzg-).

1. zgfniti, nem, vb. pf. 1) zujammenlegen: ruho z., Dol.; v naglici z., jusammenraffen, Cig.; zusammenbringen,zusammenhäufen, Cig.,Jan.; na kup z., Cig.; po skoposti z., zusammengeizen, Cig.; lakomnež vse zgrne, BlKr.; versammeln: z. vojsko na Lahe, Levst. (Zb. sp.); ptiči se zgrnejo (versammeln sich in einer großen Schar), Levst.(Rok.); versammelt ziehen: Zgrne se za njim vladik vseh osem, Levst. (Zb. sp.); z. se, zusammentreten, C.; voda se nad njim zgrne, Vrt.; zgrnili sta se te dve gori vrhu vse vojske, Jurč.; — 2) == razgrniti: (pren.) z. koga po tleh, jemanben zu Boben streden, Idrija; — abbeden, Cig. 2. zgfniti, nem, vb. pf. herabicharren, Cig.

zgrozíti se, ím se, vb. pf. auffchaudern, sich entjesen, Cig., Jan.; zgrozi se v duhu, Trub. zgrózniti se, grôznem se, vb. pf. = zgroziti se, Cig., Zora.

zgručiti, im, vb. pf. in einen Anollen gufammenbruden, C.; - z. se = v gručo se zbrati, nk. zgruda, f. ein bom Bind umgeworfener Baum, ber Windfall, Dol.

zgruditi, im, vb. pf. 1) zermalmen, M.; zernagen, C.; vse kosti z. (aufnagen), Cig.; 2) z. se, zusammenfinten, zusammenfturgen; z. se na tla, zu Boben finten; - tudi: zgrudíti, ím.

zgruzíti se, ím se, vb. pf. = zgruditi se, Jan., Lašče-Erj. (Torb.), Levst. (Zb. sp.), Str.

zgrúzniti se, grůznem se, vb. pf. = zgruditi se, Jan., C.

zgūba, f. die Falte, C.; — der Falz, Mur.,

zgubánčiti, ančim, vb. pf. = zgrbančiti, Jan., C. zgúbiti, gûbim, vb. pf. in Falten legen, zufammenfalten, Cig., Zora.

zgugati, am, vb. pf. in icautelnbe Bewegung bringen, Cig.; iz spanja z., aus bem Schlafe aufrütteln, Cig.; - nam. vzg-.

zgúgniti, gûgnem, vb. pf. einmal schauteln, Cig.; - nam. vzg-.

zgûza, f. die Runzel, C.

zgúzati, am, vb. pf. čelo z., die Stirne runzeln, Guts.; — falten: zguzane sare, Mik. (Et.). zgúziti, gûzim, vb. pf. falten, biegen : v dve gube zguzen, gebeugt, Jurc.; - z. se, nieberhoden, Jan.

zíba, f. die Biege, Guts., Mur., Cig., Mik., Sl-Gor.-C.

zibáča, f. bie Biege, Mik., Valj. (Rad), Sl-Gor.-C.

zíbalnica, f. die Hutsche, Z. zíbanje, n. das Biegen; das Schaufeln; z. valov, das Gemoge, Cig.; z. zemeljske osi, die Autation, das Banten ber Erbachfe, Cig.

zíbanka, f. die Hutsche, Jan. (H.). zibár, árja, m. kdor deco ziblje, ber Bieger, Valj.(Rad).

zibarica, f. die Biegerin, C.

zibati, bam, bljem, vb. impf. in ber Biege bin und ber bewegen, wiegen; mati dete ziblie; schauteln; z. koga; z. se, sich schauteln; otroci se zibljejo na vrbovih vejah; -z. se, manten; drevje se ziblje od vetra; morje se ziblje, das Meer wogt; wadeln; pijanec se ziblje domov.

zibavec, vca, m. ber Bieger, ber Schaufler, Mur., Cig.

zíbavka, f. die Schauflerin, Cig.

zibel, eli, f. die Biege; od zibeli do deske, (do motike, do groba), von ber Biege bis gum Grabe, Cig.; — tudi zibệt, ệli, Valj. (Rad).

zibela, f. die Biege, Mur., Rez. - Baud.; das Bruftbein beim Geflügel, C.; - tudi: zibệla.

zíbelčica, f. dem. zibelka, Jan., M.

zibeten, ina, adj. Biegen-, Mur.

zibołka, f. dem. zibel; bie Biege.

zibetati, am, vb. impf. schaufelnd bewegen, C.

zîbež, m. bas Schwanten, bas Banten: z. zemeliske osi, die Mutation, Cig. (T.); na zibezu biti, - na vagi biti, schwanten, Cig. (T.), Svet. (Rok.).

zíbi, m. pl. das Moorland, Jarn.- Cig., Mik. zíbika, f. 1) = zibka, C., Mik., Pjk.(Črt.);

- 2) bie Eurtestaube, SlGor.-C.

zîbka, f. dem. ziba; 1) die Biege; K letu bom zibko takala, Npes.-K.; - 2) die Berggrube, C. zîbkalica, f. die Turteltaube, Notr.

zîbkati, am, vb. impf. fanft wiegen, C.

zibljati, am, vb. impf. fanft wiegen, C.; Po polju sapica pihlja, Da zrelo žito se ziblja, Cb.- Valj. (Rad).

zibljiv, íva, adj. schwantend, Cig. (T.); zibljiva ladja, Levst. (Zb. sp.); zibljivi čolniček, Vrt.; zibljive, nemirne veje, Let.

zibniti, zîbnem, vb. pf., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., Kor.-C., pogl. izginiti; (nastalo iz: zgibniti, C.).

zibote, f. pl. eine Moorgegend, SlGor .- C.

zîd, zîda, zidû, m. 1) bie Mauer; z. postaviti, podreti; bled je kakor zid, Št.-C.; čelni z., die Giebelmauer, Cig.; podporni z., die Schutmauer, oporni z., die Futtermauer, Levst. (Pril.); - 2) = pozid, ber herb, Rez.-C. zidaten, ina, adj. Bau-: zidatni rok, bie Bau-

frist, Levst. (Pril.).

zidalisce, n. ber Bauplag, die Bauflache, Cig., Jan., Levst.(Pril.).

zidanica, f. = zidana hiša, Mur.-C.; pos. zidana klet, ein gemauerter Reller in ben Beinbergen, Cig., M., C., St., Dol., BlKr.

zidanje, n. 1) bas Aufführen eines Mauerwertes, bas Mauern, bas Bauen; zidanje z opeko, ber Ziegelbau; - 2) bas Gebaute, ber Bau, Dict., Cig., Jan.; novo z., ber Reubau, Cig., DZ.; - tudi: zidanje, Valj. (Rad).

zidar, rja, m. ber Maurer.

zidarica, f. bie Maurerin, Mur.; bie Frau bes Maurers, Z.

zidarîja, f. = zidarstvo.

zidáriti, arim, vb. impf. bas Maurerhandwerk treiben.

zidárski, adj. Maurer ; zidarsko delo; zidarska žlica ali lopatica, die Maurertelle, Cig.; zidarski mojster, ber Maurermeifter: zidarskega se učiti, bas Maurerhandwerk lernen.

zidarstvo, n. bas Maurerhandwerf; bas Bauhandwerk, Cig.; die Baufunst, Cig., Jan.; bas Bauwesen, Jan.; - svobodno z., die Freimanrerei, Jan.

zidatelj, m. ber Baumeifter, Let.

zidatev, tve, f. bas Bauen, ber Bau, Levst. (Nauk).

zidati, am, vb. impf. ein Diauermert aufführen. mauern, bauen; cerkev, hiso z.; zidan, gemauert; zidana hiša, zidan most; zlate gradove z. si v oblake, Luftichlöffer bauen, Cig., Pres.; - piskre zidati, Topfe mit freier Sand verfertigen, Rib .- Jurč., Polj.

zidatven, tvena, adj. Bau-: zidatveni olajški, Bauerleichterungen, Levst. (Nauk).

zidava, f. 1) bas Bauen, ber Bau, Jan.; z. cerkve, C.; - 2) die Banart, Jan., nk. zidavec, vca, m. bei Erbauer, ber Bauführer,

Mur., Cig., Jan.; — ber Bauherr, Cig. zidaven, vna, adj. gum Bauen gehörig, Bau-: zidavni zlog, ber Baustil, Cig. (T.); zidavni

kamen, ber Bauftein, Cig.; zidavna opeka,

der Mauerziegel, Jan. zidavstvo, n. die Baufunst, Mur., Cig., C.; das Bauwesen, DZ.

zîdček, čka, m. dem. zidec, zidek; 1) bas Mäuerchen; — 2) das Ofengesims, Gor.

zidec, dca, m. dem. zid; 1) bas Dlauerchen, Cig., Dalm.; - 2) bas Gefines, Sol., Gor.-M.; veliki z., das hauptgesims, V.-Cig.

zîdek, dka, m. 1) dem. zid, Cig., Jan.; -2) ber erhöhte Dfenfit, Ig (Dol.).

ziden, dna, adj. gur Mauer gehörig, Mauer-; zidni kamen, ber Bauftein, Cig., Jan.

zidina, f. die Mauer, bas Mauerwert, Mur., Cig., Jan.; zidam grade ino tudi drugo vso zidino, Danj (Posv. p.); zidine, bas Gemauer, ogr.-C.; die Ruine, Levst. (M.).

zidisce, n. bas Gemauer, Jan., Nov.-C., Rut.

(Zg. Tolm.).

zidîvo, n. bas Baumaterial, Jan., C.

zîdje, n. = zidovje, Mur.

zidodèr, déra, m. = zidolom, Jan.(H.). zidolòm, loma, m. ber Mauerbrecher, Cig., Jan.

zidolômec, mca, m. = zidolom, C.

zidovanje, n. bie Baulichfeit, DZ.; bas Gebaude, Levst. (Beč.); prirejeno z., der Adaptierungsbau, Levst. (Pril.).

zidovânski, adj. Bau-: z. red, die Bauordnung, Levst.(Pril.).

zidovína, f. das Mauermaterial, Vrt.

zidovje, n. coll. die Mauern, das Gemauer, das Mauerwerk; staro, močno, mokrotno z. zigráti se, a se, vb. pf. zigra se mi pred očmi, es beginnen die Gegenstände vor meinen Augen

gu tangen, Svet. (Rok.); - (nam. vzi-). zigrávati, am, vb. impf. umherfpringen, icherzen (o živalih), V.-Cig.; sich schnell hin und her bemegen: Pod vrhom rib'ce plavajo, Vse žive mi zigravajo, Npes.-Vod.(Pes.); tudi z. se:

bliski se zigravajo po nebu, Zv.; — (nam. vzi-).

zijáč, m. 1) ber Maulaffe, Guts., Mur., Cig.; — 2) ber Schreihals, Mur.

zijáča, f. 1) die Gafferin, Mur., SIGor. - C.; – za zijačo imeti kako žensko, ein Beib gum Beften haben, Slom.; - 2) bie Blarrerin. Mur.

zijak, m. 1) ber Gaffer, ber Maulaffe, Mur., Cig., Jan., SlGor., Nov.-C.; zijake prodajati, maulaffen, Cig., kajk .- Valj. (Rad); zijake si delati iz koga, česa, mit jemanbem, einer Sache Boffen treiben, Slom .- C.; - 2) ber Schreihals, BlKr .- M.; - ber Schreier, ber Maulmacher, vzhSt.

zijal, ála, m. = zijalo 2), Preš., LjZv.

zijálast, adj. 1) gaffermäßig, laffenmäßig; zijalasta molitev, Dict.; — 2) rachenförmig (bot.), Cig. (T.); - 3) ichreierisch, M. zijaliti, alim, vb. impf. gaffen, Cig.

Digitized by Google

zijálo, n. 1) ber Krater, Jan., Cig.(T.); ognjeno z., der Feuerrachen, Cig.; — 2) ber Gaffer, ber Maulaffe; zijala prodajati, Maulaffen feil haben, gaffen; — 3) bas Plarrmaul, Mur., Cig.; ber Schreihals, BlKr.-M.

zijálski, adj. maulaffenmäßig, Cig.

zijanje, n. 1) bas Offenhalten bes Munbes (Maules, Rachens); — das Klaffen; — 2) das Gaffen; — 3) das Schreien.

zijast, adj. gerne gaffend: z. človek, SlGor., Fr.-C.

zijat, f. der Abgrund, Z.; (Zijati, krajno ime,

Prim.-Erj. [Torb.]).

zijati, jam, vb. impf. 1) ben Mund (bas Maul, ben Rachen) offen halten; od žeje z.; — Naffen; zemlja od suše zija, Cig.; - 2) gaffen; z. kam, v koga; na kaj z., etwas begaffen, Cig.; če več ima, na več zija, je mehr man hat, besto mehr verlangt man, Z.; z vsemi tremi z. = Maulaffen feil haben, C.; 3) schreien, plarren, Mur., Dol., Gor., jugh-St.; - = lachen, C.; - zijati, am, jvzh-Št.; praes. tudi: zijem, Levst. (Sl. Spr.).

zijàv, áva, adj. gafferisch, Zora; zijava usta, LjZv.

zijava, f. die Spalte, die Kluft, C.

zijavec, vca, m. = zijač, zijak, ber Gaffer,

zijāvka, f. 1) die Gafferin, Cig., Jan.; — 2) die Kluft, der Felsenschlund, die Grotte, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Jap.(Prid.); - 3) zijavke, Rachenblütler (personatae), Tus. (B.).

zijut, m. ber Abgrund, Valj. (Rad), (zjut) Mik. zima, f. 1) ber Binter; po zimi, im Binter; huda z., ein ftrenger Binter; golomraza z., ein Binter ohne Schnee, Cig.; v zimah smo, wir find im ftrengen Binter, Lokve (Goris.)-Erj. (Torb.); - 2) die Rälte, Mur., Cig., Jan., C.; zima me ima, tare, Mur.; - konjem je zima bilo, Prip .- Mik .; - ber Fieberfrost; — 3) bela z., das nördliche Labstraut (galium boreale), Z., Medv. (Rok.).

zímast, adj. 1) winterlich, V.-Cig.; - 2) burch ben Frost beschäbigt, vom Frost geborften: zimasto drevje, Z.; wettertlüftig, Cig.

zîmce, f. pl. = zemci, SlGor.-Č. zîmci, m. pl. = zemci, Fr.-C.

zîmec, mca, m. 1) ber Monat Jänner, Guts.-Cig., C.; - 2) eine Winterfrucht: die Wintergerfte, C.; - ber Binterlein, Cig.; - ber Binterapfel, Cig.; — 3) = vodomec, der Eisvogel, M.

zimen, mna, adj. winterlich, M.; - froftig, talt, Cig., Jan., C.

zimonji, adj. gur Binterszeit gefchehenb, Binter -: zimenja dela, ogr.-C.

zímenjka, f. eine Art Apfel, C.

zímešnji, adj. = zimenji, ogr.-C.

zímica, f. 1) dem. zima; - 2) bas Fieber, Z., Raič (Slov.); (hs.).

zímice, f. pl. = zemci, Mariborska ok., Sl-Gor.-C.

zimíka, f. eine Art Winterapfel, vzhŠt.-C.; eine Art Winterbirne, vzhSt.-C. zimína, f. = ozimina, Mur.

zimíščo, n. 1) ber Aufenthaltsort mahrend bes Binters, Let. ; - 2) ber Binterpuntt, Cig.

zimiti, im, vb. impf. überwiutern, Jan.

zîmka, f. 1) die Binterfuh, Nov.-C.; krava, dasi zimka, ima vsako pot po dve latvici mleka, Jurc.; - 2) eine Binterfrucht, C., Z.; bef. ber Binterroggen, Cig.; - ber Binterapfel ober die Winterbirne, Z.

zîmnica, f. das Fieber, Meg.-Mik., Cig., Jan., ogr., Hal.-C.

zimnina, f. = ozimina, Jan.

zimolez, leza, m. bie Rainweide, ber hartriegel (ligustrum vulgare), Cig., Jan., C.; tudi češ. zimolez, zimolaz, Mik. (Et.).

zimorôdec, dca, m. = zimorodek, M.

zimorôdek, dka, m. ber Eisbogel (alcedo), Jan., C.

zimostráž, stráža, m. = božje drevce, božji les, C.; - bas Bintergrün, Cig.

zimovališče, n. das Binterquartier, das Binterlager, C.

zimovanje, n. die Uberwinterung, Cig., M., Trub.

zimováti, ûjem, vb. impf. ben Binter zubringen, überwintern, Mur., Cig., Jan., C., Trub., Jap. (Sv. p.), Vrt.

zimovíšče, n. bas Binterquartier, bas Binterlager, ber Binteraufenthaltsort, Cig., Jan., SIN., Raič(Slov.); - hs.

zimovka, f. ber Gimpel, Jan. (H.).

zímovnik, m. = zimovišče, C.; — hs. zimski, adj. winterlich, Binters-; zimski cas, zimski večeri; zimsko vreme, zimska obleka.

zímščak, m. ber Winterflache, vih St.-C. zímščica, f. ber Winterapfel, C., Valj. (Rad). zimzélen, m. bas Singrun: mali z., fleines Singrun ober Immergrun (vinca minor), Tuš. (R.).

ziniti, zînem, vb. pf. ben Mund (bas Maul, ben Rachen) öffnen; zini, da ti v usta pogledam! kar bolha zine - nicht weit, einen Ragenfprung, Cig.; — ben Mund aufmachen, um zu sprechen, etwas sagen; kadar zine, se zlaže; niti zinil ni; ni besedice zinil; z. ne zna = er kann nicht fünf zählen, Cig.

ziráš, m. kozje ime, Podmelci-Erj. (Torb.). získati, íščem, vb. pf. zusammensuchen, C.; absuchen, Cig.

ziskavanjo, n. bas Busammensuchen, bie Ausforschung: istine z., Valj. (Rad).

ziskávati, am, vb. impf. = ziskovati: zufammenfuchen, Habd .- Mik., C.

ziskováti, ûjem, vb. impf. ad ziskati, Cig. zîster, adv. zwar, Kor. - Mik.; (= stsl. za isto že).

zíti, zídem, vb. pf. aufgehen, ogr.-C.; - (nam.

zíti se, zídem se, vb. pf. = zniti se, zujammentreffen: če se kaj zídemo, jvzhSt.

zivák, m. = zijak (psovka), vzhŠt.-Pjk.(Črt.). ziz, zíza, m. kozji ziz, neka vinska trta in grozdje: die Beigdutte, C., Trumm., jvzhSt. zíza, f. die Mutterbrust: zizo (zize) dati otroku, Dol., St.

zizatl, am, vb. impf. faugen, bef. an ber Mutterbruft faugen, Mur., Dol., St.

zîzec, zca, m = zizek, Mur.

zîzek, zka, m. die Bişe, Mur., St.

zizen, zna, adj. noch an ber Mutterbruft faugenb: z. otrok, ein Gaugling, Kremp .- M.

zizer, era, m. eine Art Unfraut, vzhSt.-C. zizljáti, am, vb. impf. fleinweise saugen: vino

ziznják, m. - odojek, bas Spanfertel, C. zizole, f. pl. die Jujube (zizyphus), Cig.

1. zjahati, ham, šem, vb. pf. burch ftartes, vieles Reiten ichmachen, Cig.; - prim. iziahati.

2. zjahati, ham, šem, vb. pf. z. s konja, raz konja, abjiten, Cig., Jan.

3. zjahati, ham, sem, vb. pf. reitend enteilen; z. po ravnici; — (nam. vzj-).

zjahávati, am, vb. impf. hin und her reiten, Pjk.(Črt.); — (nam. vzj-).

zjediniti, inim, vb. pf. - zediniti, vereinigen, Mur., nk.

zjêmati se, mam, mljem se, vb. impf. sid) vertragen, harmonieren, V .- Cig.

zjęsti se, jem se, vb. pf. = zgristi se (o mleku), Črniče (Goriš.).

zjeti se, jamem se, vb. pf. sich einschießen, (in einer Arbeit) geübt werben: clovek se s casom v kakem delu zjame, GBrda.

1. zjęzditi, jęzdim, vb. pf. zusammenreiten, über-

reiten, mube reiten, Cig.

2. zjęzditi, jęzdim, vb. pf. 1) reitenb enteilen, bahinreiten: zjezdijo po vasi, kakor bi jih veter nesel, Pjk.(Crt.); - 2) z. se, gegeneinander reiten: Spet se v drugo zjezdita, Npes. - K.; (tudi brez "se": Bota v prvo zjezdila, Npes.-K.); — (nam. vzj-).

zjeziti, im, vb. pf. erzurnen, Cig., Jan.; z. se, zornig werben, Cig.; zjezil se je in je umrl, C.; — nam. vzj- (?); prim. razjeziti.

zježíti se, ím se, vb. pf. sich emporrichten, sich emporstrauben, Zora; - (nam. vz-).

zjokati se, kam, čem se, vb. pf. zu weinen anfangen, in Thranen ausbrechen; zjokal bi se človek, taka revščina je tam; - (nam.

zjúgati, am, vb. pf. = zgugati, Jan.; - (nam.

zjútra, adv. = zjutraj, Mur., Cig., Jan., Dalm. ziútraj, adv. am Morgen, bes Morgens; zjutraj zgodaj vstane, zvečer pozno spat gre.

ziútranji, adi. am Morgen stattfindend, Morgen-, Fruh-; zjutranja pridiga, zjutranje delo, Cig.

zjútrnji, adj. = zjutranji: zjutrnji veter, ber Morgenwind, Jan.

zjútrnjica, f. das Morgengeläute, Mur.; ber Morgengesang, Mur., Cig.

zjútroma, adv. = zjutraj, C.

zlačénje, n. = pozlačevanje, Cig.

zlagáč, m. = človek, kateri kaj zlaga, Cig. zlaganje, n. bas Zusammenlegen; z. zemljišč, die Arrondierung von Grundstüden, DZ.; z. stavkov, der Beriodenbau, Cig.; die Composition (gramm.), Cig. (T.); z. pesmi, bas Dichten.

1. zlagati, am, vb. impf. ad 1. zložiti; 1) ausammenlegen; zusammenpaden; blago z.; drva z., Solz schichten; oprano perilo z. v omaro; z. crke = staviti crke, Lettern fegen, Cig. (T.); — pesmi z., Lieber bichten; — 2) z. se, zusammenpassen, zusammenstimmen, harmonieren, Cig., Jan., C.; to se ne zlaga, bas lafst sich nicht vereinigen, Cig.; — z. se s kom, fich mit jemandem gut vertragen, Cig.; — z. se s kom v kaki reči, mit jemandem in einer Sache übereinstimmen, Cig.,

2. zlagati, am, vb. impf. ad 2. zložiti; ablaben: drva, seno z. z voza.

zlágati se, zlážem se, vb. pf. pogl. zlegati se. zlagoma, adv. leicht, bequem, langfam, Mur., Cig., Jan., C., Mik.; bolnega človeka naj zlagoma, ne da bi se s hojo ugrel, domov spravijo, Vrtov. (Km. k.).

zlankoma, adv. mit Leichtigfeit, leichtlich, Mur.; Cig., Jan.; to ni izteklo zlahkoma, LjZv.; poplava je valila z gora težke plošče tako zlahkoma, kakor bi bile šiške, LjZv.; ungezwungen, Cig.

zlajsanje, n. bie Erleichterung.

zlajšati, am, vb. pf. erleichtern; srce si z.; - milbern, lindern; z. težave; —z. se, leichter

werben; - prim. izlajsati. zlajšava, f. bie Milberung, bie Linberung. zlajšávati, am, vb. impf. = zlajševati, Mur. zlajsek, ska, m. die Erleichterung, die Milberung, Jan.

zlajševanje, n. bas Erleichtern.

zlajševáti, ûjem, vb. impf. ad zlajšati; erleichtern; - milbern; zlajšujoče okolnosti, Dilberungsumftanbe, DZ.

zlajšílo, n. die Erleichterung, die Begunftigung,

zlâk, m. 🕳 slak, *Jarn., Mik.*

zlâka, f. die Schererei, Cig.

zlamati, am, vb. pf. gufammenbrechen, in Stude brechen, Cig., M.; vse palice z., jvzhSt. zlasáti, am, vb. pf. bei ben Haaren nehmen

und beutein; z. nepokornega dečka.

zlāsti, adv. = izlasti, befonders.

zlat, m. bas Golbstüd, der Ducaten, Mur., Jan., Pohl.(Km.); tolarji, zlatje, Trub.; Zlodej (zlodi) naj vzame ("zeme") turske gradi, Vse turske gradi, žolte zlati! Npes.- Vraz.

zlât, zláta, adj. golben; z. križec; zlate gradove obetati; zlata moja mati! Npes. - C.; zlata pena, das Blattgold; zlato zrnje, das Grangolb, Cig.; zlate nitke, bas haargold, Cig.; -zlata žila, bie golbene Aber; -zlata poroka, die golbene Hochzeit; zlata masa, bie Jubelmeffe; - zlati, ber Golbgulben, Meg., Trub., Krelj; tvoj denar, groš, marcel, zlati, tolar, Krelj; vol tri ali štiri zlate vreden, Krelj; sto zlatih, Krelj; en rdeč zlati, Jsvkr.; osem denarjev ali desetakov (Grofchen) store en zlati (Gulben), Trub. (Post. 177); rdeči zlati, der Goldbucaten, Dict.

zlaták, m. ber Ducaten, Navr. (Let., Kop. sp.).

zlatnína, f. bie Golbsache, bie Goldware, bas

zlatnînar, rja, m. ber Golbgeschmeibehanbler,

Goldgeschmeibe; tudi coll.

zlatar, rja, m. ber Golbarbeiter, ber Golbichmied.

zlatáriti, ârim, vb. impf.in Gold arbeiten, Gold-

zlatarica, f. bie Golbichmiebin.

Z., Nov.

schmied sein, Cig. Cig. zlatárka, f. ber Golbtafer, Jan (H.). zlato, n. das Gold; suho, cisto z., gediegenes, zlatárnica, f. bie Golbicmiedwertstätte, C.; ber reines Gold; prano z., bas Bafchgold, Erj. (Min.); predeno z., bas Fabengolb, Cig. Goldidmiedladen, Cig. zlatobrov, brova, m. die Golbbraffe (chryzlatárski, adj. bie Golbichmiebe betreffenb; zlatarsko delo, bie Golbichmiebarbeit; zlatarska sophris aurata), Cig., Erj.(Ž.). oslica, der Brobierstein, Cig.(T.). zlatodėj, dėja, m. 🖚 zlatodelec, Jan. zlatārstvo, n. das Golbichmiedhandwerk. zlatodotec, ica, m. ber Goldmacher, ber Alches zlatast, adj. golbgelb, Cig. mist, Cig., Jan. zlaten, tna, adj. golben, Jan., C.; - Golb-, zlatodęłstvo, n. die Golbmacherfunst, Cig., C.; zlatna vaga, die Goldwage, Dalm. Nov. zlatên, adj. goldig: Zlateno rumen, 'Ma čopek zlatogláv, gláva, m. ber Asphodill, die Gilbzelen (namreč: koren, bie Möhre), Vod. (Pes.). murz (asphodelus), Nov. C zlatenica, f. 1) bie Gelbsucht; - tudi zlatezlatoglav, gláva, adj. goldföpfig, Jan. nica in zlatenica, Valj. (Rad); — 2) razne zlatoglavec, vca, m. das Golbhahnchen (regurumeno cvetoče rastline: zlatenice in zlatice lus flavicapillus), Z. so rumene, Ravn.(Abc.); bas Bergwohlverzlatogriv, gríva, adj. goldmähnig, Jan. leih (arnica montana), Trebuša-Erj.(Torb.); zlatogrivec, vca, m. 1) = zlatogriv konj, C.; -- das wahre Labtraut (galium verum), C.; - 2) pl. zlatogrivci, die Schlange (ein Sternbilb), Mik. — bas Schölltraut (chelidonium maius), C.; - die Sumpsdotterblume (caltha palustris), zlatoklèp, klépa, m. ber Goldschläger, Cig., C.; - ber Hahnenfuß (ranunculus), Medv. Jan.; – – polj. (Rok.).zlatokljùn, kljúna, adj. goľbschnäbelig, Zora; zlatêničen, čna, adj. gelbjüchtig. zlatokljuna ptica, *LjZv*. zlatenicje, n. ber Sahnenfuß (ranunculus), zlatokòp, kópa, m. ber Golbgräber, Cig., Jan., Bleiw .- C. Erj.(Izb. sp.), LjZv. zlateník, m. ber Ringfinger, Slom .- C. zlatokôpec, pca, m. = zlatokop, Bes. zlatenína, f. die Goldware, das Goldgeschmeide, zlatokrił, kríla, adj. goldbeflügelt, Jan., nk. Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad). zlatokrilát, áta, adj. — zlatokril, Jan. zlatokrîtec, ica, m. :) ber Rosentafer (cetonia zlaténka, f. eine gelbe Blume: Na vrtu se pleza Zlatenka, cvete, Vod. (Pes.); - bie aurata), Jan., C., Z.; ber Goldfafer (cetonia Butterblume (caltha palustris), Blc.-C. sp.), Malhinje na Krasu - Erj. (Torb.); zlaténkast, *adj.* golbfarbig. 2) ber Feuerfalter (polyommatus phlaeas), zlatica, f. 1) kuna z., der Goldmarder, Cig., Erj.(Z.). Jan.; - 2) bas Golbfischen (cyprinus aurazlatokrířen, řna, adj. = zlatokril, Cig. tus), Erj.(Z.), Blc.-C.; -- neka riba v potocih zlatolas, lása, adj. golbhaarig, mit golbfarbeokolo Notr. Bistrice-Erj.(Torb.); - 3) der nem Saar, Jan., nk. Sahnenfuß (ranunculus), Cig., Jan., Nov.-C.; zlatolasec, sca, m. ber Goldhaarige, ber Blonde, mehurna ali strupena z. (ranunculus scele-Jan.(H.). zlatolásen, sna, adj. = zlatolas, Cig. ratus), travniška z., icarfer Sahnenfuß (ranunculus acris), Tuš. (R.); vodna z., bie zlatolíka, f. die Gold- ober Dotterweide (salix Dotterblume (caltha palustris), Cig.; = povitellina), vzhSt. vodna z., Nov.-C.; -4) bas Golders, Cig., Jan. zlatolist, lista, adj. golbbelaubt, Cig. zlatič, sča, m. daš Schöllfraut (chelidonium), Z., Ščav.-Pjk.(Črt.). zlatoljúben, bna, adj. goldliebend, goldbegierig, Cig. zlatoljubje, n. bie Golbbegierbe, Cig. zlatīčnica, f. zlatičnice, Hahnenfüße (ranunculaceae), Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.) zlatoluskinast, adj. goldichuppig, Cig. zlatilo, n. die Golbfarbe, h. t.-Cig.(T.). zlatomasnik, m. ber Jubelpriefter, nk. zlatina, f = zlatenina, Cig., Dol.zlatonósen, sna, adj. golbführend, golbhältig, zlatînje, n. = zlatenina, Mur., Danj.-C. Jan., Cig.(T.); zlatonosni razsipi, Goldeifen, zlatiti, im, vb. impf. vergolden; z ognjem z., Cig.(T.); (rus.). im Feuer vergolden, Cig.; - golden erscheinen zlatoòk, óka, adj. golbängig, Cig. laffen: vzhajajoče solnce goram vrhove zlati, zlatopàs, pása, adj. goldgegürtet, Cig. nk.; - z. se, goldfarben werben, C.; einen Goldzlatopèr, péra, adj. golbgefiebert, Jan. glanz haben, Cig. zlatopéren, rna, adj. golbbelaubt, Cig. zlatka, f. ovcje ime, Erj. (Torb.); - = (kuna) zlatoperka, f. ber Golbflügel (motacilla chryzlatica, Jan (H.). zlatnat, adj. golbig, Jan. soptera), Cig. zlatnica, f. die Goldfliege (chrysis ignita), C. zlatopęsek, ska, adj. golbsanbig, Jan.; zlatozlatník, m. 1) das Golbstück, der Ducaten, peska glina, $LjZ\nu$. Jan., DZ., Cel. (Ar.); - 2) bie Golbgrube, zlatoploščen, adj. golbplattiert: zlatoploščeno

blago, DZ.

zlatoporočen, čna, adj. zur golbenen Hochzeit gehörig: zlatoporočni ženin, -čna nevesta, ber Jubelbrautigam, die Jubelbraut, Cig. zlatoprainica, f. bie Goldmafcherei, nk. zlatopredec, dca, m ber Goldfpinner, Jan. zlatopredka, f. bie Golbspinnerin, Jan. zlatorèp, répa, adj. goldichwanzig, Jan., C. zlatorępka, f. žival z rumenim repom, Cig., zlatorez, réza, m. = zlatorezec, Jan. zlatorezec, zca, m. ber Golbichneiber, Jan. zlatorit, rita, m. (preprosto) das Bartelfind, das Herzblatt, Cig., M. zlatoritka, f. ein Rachtichmetterling: ber Bolbafter (liparis chrysorrhoea), Cig., Jan., Erj. (Z.), C., Nov. zlatorjav, áva, adj. golbbraun, Cig. zlatorog, roga, m. ein gologehörnter Bod (in der Sage), Gor. zlatorog, róga, adj. golbgehörnt, Cig. zlatorok, róka, adj. golbhändig, Cig. zlatorov, rova, m. die Goldgrube, Bes. zlatorumèn, éna, adj. golbgelb, Cig., Jan., nk. zlatorun, runa, adj. mit golbenem Blies, Z., nk. zlatosledec, dca, m. der Goldsucher, Cig. zlatostrun, struna, adj. golbsaitig, Cig. zlatotkatec, ica, m. ber Goldwirfer, Jan.(H.). zlatototk, tolka, m. ber Goldichläger, C. zlatotopen, pna, adj. golbauflösenb: zlatotopna voda, das Königewasser, Sen. (Fiz.). zlatotopka, f. bas Golbicheibewaffer, bas Ronigs. masser, C., h. t.-Cig.(T.). zlatotračnica, f. eine Art Lilie (lilium auratum), Cv. zlatotvor, tvora, m. ber Golbmacher, ber Alchemist, Cig. zlatotvorec, rca, m. ber Alchemist, Jan. zlatotvorstvo, n. die Alchemie, Cig. zlatoùst, ústa, adj. zlatousti Janoš, Johannes Chrysostomus, ogr.-C. zlatov, adj. = zlaten, Golb : z. kovać, zlatova vaga, vzhSt.-C. zlatovčica, f. ber Salbling (salmo salvellinus), Jan., Erj.(2.). zlatovec, vca, m. ber Chrysolith, Jan. zlatovez, veza, m. ber Golbstider. Navr. (Let.). zlatovêzec, zca, m. ber Golbstider, Cig., Jan. zlatovêzka, f. die Goldstiderin, Cig., Navr. (Let.). zlatovît, adj. golbreich, LjZv. zlatovka, f. ber Salbling, Guts., Mur. - Cig., Jan.; - prim. zlatovčica. zlatovranka, f. die blaue Rade ober Mandeltrășe (coracias garrula), Erj.(Ž.), Danj.-Mik., Levst.(Nauk). zlatozáren, rna, adj. golbstrahlend: zlatozárno solnce, nebeski svatje v zlatozarnih odejah, Vrt. zlatozelèn, éna, adj. golbgrün, Cig. zlatožéljen, lina, adj. goldbegierig, Cig. zlatožíten, ina. adj. hamorrhoibal, Cig., Jan.; zlatožítna glavobolja, SIN.

zlatožôlt, žólta, adj. golbgelb, Cig., Jan.

zlatuha, f. bie gelbe Biefenraute (thalictrum flavum), Z.

zlè, adv. = zlo, slabo, hudo, ogr.-C. zièc, zieca, m. ber Rragen (g. B. am Belge), zlécanje, n. bas Gerede, Cig.; — (nam. vzl-). zlęcati se, am se, vb. impf. ad zlekniti se; fich ausstreden, die Blieber ftreden, sich reden, Cig., Jan., Met., Ravn.-Valj.(Rad); - (nam. vzl-). zleceváti se, ûjem se, vb. impf. sich streden, sich reden, Jan.; - (nam. vzl-). zieci se, ziężem se, vb. pf. zusammenpassen. M., C. ziệd, m. das Übel, ogr.-C. zledeneti, im, vb. pf. gu Gis werben, Z. zledeniti se, im se, vb. pf. = zledeneti, Cig. zlediti se, im se, vb. pf. zu Eis werben, gefrieren, Z., Vrt. zlég, m. das übel, Cig., Jan., Trub., Krelj, i. dr.; napačno iz gen. zlega (nom. zlo). ziega, f. bas Bufammenpaffen, C. zleganje, n. das Busammenpaffen, die Ubereinstimmung, C. zlégati se, lêgam se, vb. impf. ad zleči se; zusammenpaffen, C. zlegáti se, zlážem se, vb. pf. eine Lüge aussprechen; kolikorkrat zine, tolikokrat se zlaže, er lügt, wenn er ben Mund aufthut; z. se komu, jemanden anlügen; zlegal se mi je, er hat mir sein Wort nicht gehalten. zlęgoma, adv. = zlagoma, Jan., Ravn., Svet. (Rok.).zlehčáti, âm, vb. pf. erleichtern, Z. zlehcava, f. bie Erleichterung, bie Milberung, C. zlehkotiti, im, vb. pf. erleichtern: ladjo z., ogr.-C.; - prim. izlehkotiti. zlek, zieka, m. ber Auffchlag am Armel, Cig., Rib. - M.; suknje z ozkimi zleki za pestjo, Glas. zlękati, am, vb. impf. ad 1. zlekniti; z. obleko, ein Rleid aufschlagen, Cig.
1. zlékniti, leknem, vb.pf. einbiegen, Jan.; obleko z., ein Rleid auffclagen, Cig.; Busammen-biegen, C.; zleknjen, getrummt, Busammengezogen, C.; - z. se, fich einbiegen, Cig., M.; zusammentauern, C.; — z. se, sich entfegen, C. 2. zlékniti, leknem, vb. pf. 1) ftreden: z. trudne ude na travi, LjZv.; zleknjen, gestredt, Dol.; kače imajo zleknjeno telo, Vrt.; — z. se, sich ausstreden, sich reden; z. se v zeleno travo, Erj. (17b. sp.); z. se po mehkih blazinah, Jurč.; z. se po koncu, Jurč.; — z. se = umreti (preprosto', Dol.; - 2) z. koga, jemanden zu Boben ftreden: pritlikavec je mogel z. na tla junaka, Vrt.; zrno ga bode zleknilo na zemljo, SIN.; z. in na tla položiti koga, Zv.; — (nam. vzl-). ziệknjenec, nca, m. mladenič, ki se po koncu drži, Dol.; - (nam. vzl-). ziện, m. neka bolezen pri prascih: bolna žival neče jesti, vedno leži ter često se zdrzne in strese po vsem životu, Bolc-Erj.(Torb.); - prim, zleniti se,

zléniti se, lênem se, vb. pf. = zdrzniti se, erichauern, Dict., Bolc-Erj. (Torb.); človek se zlene in strese, Rog. - Valj. (Rad); - nam. zlekniti se, vzlekniti se.

zleniti se, im se, vb. pf. trage werden, C., Z. zlepa, adv. = z (iz) lepa, im Guten.

ziệpek, pka, m. etwas Bujammengeleimtes, Levst.(Zb. sp.).

zlepíti, im, vb. pf. zusammentleben, zusammenleimen, fitten, Cig., C., nk.

ziepljenec, nca, m. das Conglomerat. C. zlepljenina, f. die Bapparbeit, Cig.

zlépljati, am, vb. impf. ad zlepiti, Z., nk.

zlépnost, f. die Cohafion, Cig.(T.). zlesenéti, im, vb. pf. holzig werben, Cig.

1. zlesti, lezem, vb. pf. 1) na kup z., verfallen: bajta je na kup zlezla; na kup je zlezel, er ift febr berabgetommen, Cig.; einschrumpfen, Cig.; od groze na kup z., zusammenschaubern, Cig.; - 2) fich verfriechen: v luknjo z.

2. zlesti, lezem, vb. pf. herabfriechen: z drevesa z

3. zlésti, lêzem, vb. pf. hinauffriechen: na drevo z.; črez ograjo z.; — (nam. vzl-).

zlet, zleta, m. ber Aufflug, Cig., Jan.; - ber Aufschwung, Cig.; — (nam. vzlet).

zlétati, lêtam, vb. impf. ad zleteti; wieberholt auffliegen, Cig., M.; - (nam. vzl-).

zletav, áva, adj. flatterhaft, unbeständig, Vas Krn-Erj. (Torb.); zletava in ničemurna je postala, $LjZ\nu$.: — (nam. vzl-).

zletávati, am, vb. impf. = zletati; hin und ber fliegen: metuljec sem tam zletava, ptice z ene vejke na drugo zletavajo, ogr.-Valj. (Rad); -- (nam. vzl-).

zléten, tna, adj. ältlich, Kor.-M.

zloteti, im, vb. pf. auffliegen, ju fliegen anfangen; z. iz boba, mit der Thur ins haus fallen, V .- Cig.; - (nam. vzl-).

zleteti se, im se, vb. pf. fliegend zusammenfommen: zlete za kozarček se vinske mušice, Levst.(Zb. sp.).

zletováti se, ûjem se, vb. impf. = zletavati se, bin und ber fliegen. Let.

zlevanje, n. bas Giegen: z. svec, ogr. - Valj.

(Rad). zlevanka, f. eine Art Ruchen aus Beigen, Heiben oder Rufuruzmehl ("Tomerl"), C., vzhŠt.; zlevanke ali močniki, Pjk. (Crt.).

zięvka, f. = zlevanka, C.

1. zlez, leza, m. bas Berabsteigen: prosti z., Telov.

2. zlęz, m., V.-Cig., pogl. slez.

ziezen, zna, adj. zusammenpassenb, C.

zlic, adv. zufleiß, zutroß, (tudi: na zlic), M. zlicema, adv. in gleicher Flache, nicht berausragend, Svet.(Rok.); in gleicher Fronte, C.; (pren.) z. je bilo platna, bie Leinwand hat knapp ausgereicht, Savinska dol.-C.

zlîmati, am, vb. pf. zusammenleimen.

zlîtek, tka, m. 1) ber Guis, C.; iz enega zlitka, aus einem Gus, SIN.; — 2) das Gegossene, das Gussstüd, Cig. (T.); železo v zlitkih, bas Baineisen, Cig.

zliti, lijem, vb. pf. 1) zusammengießen; vse ostanke vkup z.; - barve z., die Farben verschmelzen, Cig.; - zusammenschmelzen, Cig.; kovine z., Metalle legieren, Cig. (T.); (fig.) verschmelzen, Cig.(T.); — z. se, zusammenfließen, Cig.; zusammenlaufen (o tekočih barvah), Cig.; — 2) in eine Form gießen, Mur., Cig., Jan. ; zlita železnina, Buffeifen, Cig.; zlato tele so zlili, Jap. (Prid.); kralj je dal zliti krasno zlato jabolko, Levst. (Zb. sp.); zliven = zlit, Dict.; (zlêjem, kajk.-Valj.[Rad]).

zlitina, f. 1) bas Product ber Legierung, Cig.(T.), Erj. (Min.), Sen. (Fiz.); - 2) gegoffene Arbeit,

bie Gufsmare, Cig., Jan.

zlitje, n. ber Abguis (z. B. eines Bilbes), C. zliv, m. die Berichmelzung, Cig.(T.).

zliváč, m. ber Gießer, Cig.

zlivanica, f. eine Speise ("Dfentomerl"), vzh-Št., Jan.(H.); – prim. zlevanka.

zlivanje, n. bas Giegen, ber Guis, Cig. (T.); z. zvonov, Cig.

zlívanke, f. pl. = zlevanke, Ščav.

zlivati, am, vb. impf. ad zliti; 1) zusammengießen; z. se, zusammenfließen: barve se zlivajo (verschwimmen), Cig.; — verschmelzen (chem., fig.), Cig.(T.); — 2) in eine Form gießen, abgießen, Mur., Cig., Jan. zlivek, vka, m. i) bie Guisform (3. B. für

Rergen), Cig., Dol. - Mik.; - 2) pl. zlivki,

Busammengegossenes, C.

zljúbiti, im, νb . pf. 1) = obljubiti, C.; — 2) z. se, belieben; zljubilo se mu je igrati; zljubilo se mi je k vam priti; zljubilo se mu je darila, er wünschte sich ein Geschent. Glas.

zlŷ, g. zlâ, n. bas Übel, Mur., Cig., Jan., nk.; dosta zla, C.; vse zlo, alles übel, C.; zlo ti bodi! hol dich der Rudud! C., Z.;-prim. zel (adj.)

zlô, adv. sehr; — pogl. zelo. zlob, zloba, m. die Fraisen, C.

zlòb, zlóba, adj. grimmig: silno zloba sta bila, Trub .- Mik.

zlóba, f. 1) die Schlechtigfeil: z. pregrehe, C.; die Bosheit, Cig., Jan., nk.; z. krivičnega srca, Krelj; - 2) der gorn, die Buth, Mur., Cig., Jan., C., Valj.(Rad).

zlobân, bnà, adj. = zloben, Dict.

zloben, bna, adj. 1) bösartig, böswillig, bos-haft, Cig., Jan., nk.; böje, frevelhaft, Cig., Jan., C.; zlobno dejanje, Cig.; zlobni srd, C.; - 2) zornmuthig, Guts. - Cig.; bitterboje, grimmig, wuthenb, Meg., Dict., Guts., Mur., Cig., Jan.

zlobínja, f. = zlobnost 1) (?): mala stopinja, a velika zlobinja, Levst. (Zb. sp.).

zlobíti, ím, vb. impf. 1) böse machen, Mur.; — 2) z se, zurnen, wuthen, sich argern, Meg., Mur., Cig., Jan.; zakaj se ajdje zlobe? Dalm., Trub.; tako divja ino se zlobi ta svet, Trub.; - 3) z. se, brohen, C.; z. se komu, Jarn.; zlobi se mu, da ga bo otepel, da mu bo hišo podžgal, Fr.-C., Savinska dol.-DSv.; – 4) z. se, großthuend versprechen: ze dolgo

Digitized by GOOGIC

se zlobi, da bo v mesto šel, C.; 46 let se je ta tempeli delal, in ti se ga zlobiš v treh dneh postaviti? Ravn.; Tam se mladenič ne zlobi Biti modrejši kakor ti, Slom.

zlobiv, íva, adj. grimmig, Z., M.; z. vihar, Levst.(Zb. sp.); z. jezik, Ravn.

zlobljénje, n. das Drohen, C. zlobnež, m. ber Bojewicht, C., SIN.

zlobnica, f. bie Boshafte, Jan.(H.).

zlobnják, m. die Fraisen (otročja bolezen), C. zlobnost, f. 1) die Bosartigfeit, bie Bosheit,

Cig., Jan., nk.; der Frevelmuth, Cig., Jan.; 2) ber Grimm, ber Born, ber Unwille, Mur., Cig., Jan.; moja zlobnost se bo črez le-to mesto vnela, Dalm., Krelj; — tudi: zlobnộst, Dict., Valj. (Rad).

zlobôst, f. = zloba 2), Trub.

zlobóta, f. 1) = zloba 1), Valj.(Rad); - 2) = zloba 2), Trub.

zlobóten, tna, adj. bösartig, C.

zlobováti se, üjem se, vb. impf. broben: nikar se ne zlobuj s svojo močjo, Ravn.

ziộč, m. pogl. izloć.

210ca, f. Die Schlechtigfeit, Die Bosheit, Mur., C., SIN.

zlóčest, adj. schlecht, bose, Dict., Mur., Dol.-Cig., Jan., C., Mik., Krelj, nk.; zločesti ljudje, Svet. (Rok.); — tudi: zločėst, čęsta. ziocesten, stna, adj. boshaft, ogr.-C.; heillos,

Cig.; — tudi: zločésten. zločestnik, m. ber Bojewicht, C.; ber Tauge-

nichts, Dict. zločestôča, f. bie Bosheit, ogr.-Valj.(Rad).

zlocestost, f. die Bosheit, Dol.-Cig. zločin, čína, m. 1) ber Ubelthater, Cig., C.,

Levst.(M.); — 2) bie Abelthat, nk.

zloeinec, nca, m. ber Ubelthater, Cig., Jan. zločíniti, înim, vb. impf. = zlo činiti, Ubles thun, Levst. (Zb. sp.).

zločínka, f. die Übelthäterin, Cig., Jan. zločínski, adj. übelthäterifch, frevelhaft, Cig. zločínstvo, n. die Übelthat, das Berbrechen, Mur., Cig., Jan., C., nk.

ziodej, m. ber Bofe, ber Teufel (navadno le v kletvi); da te z.! bafs bich ber Rudud! Cig.; ta deček je od zlodeja, baš ist ein Teufelstnabe! (nav. zlodi, gen. zlodja; toda: zlodej, Trub.-Mik.).

zlodejati, am, vb. impf. mit bem Borte "zlodej" fluchen, Jarn., İsvkr.

zlodejev, adj bes Teufels-, Teufels-, teuflisch; to je zlodejev deček!

zlodejeváti, ûjem, vb. impf. mit "zlodej" fluchen, Cig., Jan., C.

zlodejevnik, m. ein vom Teufel Befeffener,

zlodejski, adj. teuflisch, Jan.

zlodélen, ina, adj. = hudodelen, übelthätig,

zlog, loga, m. 1) bie Contribution, bie Beisteuer, C.; die Concurrenz, Levst. (Pril.); z. k davkom, bie Steuerumlage, Levst.(Nauk); - 2) bie Structur (min.), Cig. (T.), Erj. (Min.); - 3) ber Stil (po češ., rus.), Cig.; stavbinski z., ber Bauftil, LjZv.; die Diction,

Cig.(T.); (prim. slog); - 4) ber Einklang, Cig.; — 5) die Juge, Cig.; (prim. stik); — 6) die Silbe, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); (stsl., rus.); — 7) = širok ogon, ein breites Aderbeet, C.; (prim. slog); - 8) etwas gufammengelegies: z. drv, ein Holzstoß, z. snopja (= zloženo snopje), C.; - ber Schrift- v. Tonsak, h. t.-Cig.(T.).

1. zlôga, f. 1) eine Lage (z. B. Holz), C.; — 2) = zlog, die Silbe, Guts., V.-Cig.; – 3) = sloga, bie Eintracht, bie Einigfeit, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Levst. (Zb. sp.).

2. zloga, f. eine geringe Abichuffigkeit: njiva na zlogi, C.

zloglásen, sna, adj. 1) übelflingend, Jan.(H.); — 2) von üblem Rufe, berüchtigt, Cig., Jan., C., nk.

zlogiasje, n. ber Ubelflang, Jan.(H.).

zlogótčen, čna, adj. Übles nachrebenb: nihče ni zlogolčen o nji, Jurč.

zlogomeren, rna, adj. silbenmessend, quanti-tierend: zlogomerna poezija, Cig (T.).

zlogomerje, n. bie Silbenmeffung, Cig. (T.); die Brofodie, Cig., Jan. zlogoštéven, vna, adj. filbenzählend, Cig.(T.).

zlogovanje, n. bas Spllabieren, Mur.

zlogováti, üjem, vb. impf. spllabieren, Mur., Jan.

21ogovnica, f. 1) die Silbentafel, nk.; — 2) das Gilbenrathfel, Jan.

zlohóten, tna, adj. übelwollenb, Cig., Jan., Cig.(T.), Zora.

zlohótnost, f. das Übelwollen, die Ungunft, Cig.

1. zlom, loma, m. ber Bruch: z. vratu, kosti,

2. zlom, loma, m. ber Bofe, ber Tenfel, Mur., Cig.; (ublažena beseda za: zlodej? C.).

1. zlomástiti, astim, vb. pf. in ungeftumer Beise zerhrechen: drevje z., Ravn.; z. komu kosti, Dalm.; - = potolči, Dict.; z. sovražnika, Dalm.

2. zlomástiti, Astim, vb. pf. ungeftüm einbrechen:

z. v hišo, V.-Cig.; — (nam. vzl-).
1. zlomek, mka, m. das Bruchstüd, Cig.; — = ulomek, ber Bruch (math.), Jan.

2. zlômek, mka, m. der Bose, der Teufel; (v kletvicah): ti zlomek ti! to je sam zlomek! kaj zlomka! kdo, zlomka, ti pa to pravi! $Z\nu$.; — prim. 2 zlom.

zlomîselje, n. ber übelfinn, Cig.(T.); - po stsl. zlomîsein, adj. übelgefinnt, Jan.

zlomîselnik, m. ber Ubelgefinnte, Cig. 1. zlomiti, lomim, vb pf. gerbrechen, brechen; palico z.; nogo, roko, vrat si z.; z. pečat, baš Siegel verlegen, Cig.; — (pren.) krc, mraz ga je zlomil, er betam einen Rrampf-, Fieberanfall, Cig.; strah in žalost ga zlomi, Glas.; — z. se pri delu, sich bei ber Arbeit ab-

martern, C. 2. zlómiti, lómim, vb. pf. z. kaj s česa, etwas berabbrechen, Cig.

3. zlómiti, lómim, vb. pf. einbrechen: z. v hiso, Cig.; tatje do njih zlomijo, Ravn.; - (nam. vzl-).

Digitized by Google

zlômka, f. bie Balbschnepfe (scolopax rusti-cola), Cig.; pogl. sloka, sluka.

zlômkov, adj. = zlodejev, Cig.

zlomljiv, íva, adj. kar se rado zlomi, bredbar, Cig.

zlomljívost, f. die Brechbarteit, Cig.

zlonosen, sna, adj. unbeilichwanger, Cig.

zlonráven, vna, adj. unfittlich, Jan.(H.). zlonrâvjo, n. die Unfittlichleit, Levst. (Nauk).

zlorába, f. der Misbrauch, C., nk.

zloráben, bna, adj. mijsbrauchlich, Jan. (H.). zlorábiti, im, vb. impf. mijsbrauchen, (nam. v

zlo rabiti), nk. zlorad, ráda, adj. schadenfroh, Jan., Cig.(T.);

stsl.

zlorádost, f. die Schabenfrende, Jan., Cig.(T.),

nk.; - prim. zlorad.

zlorečnik, m. ber Schwarzseher, ber Ungludsprophet, Jurč.(Tug.); — prim. hs. zloguk (v istem pomenu).

zlosluten, tna, adj. Unglud ahnenb, Cig. (T.);

zlosręčen, čna, adj. = nesrećen, Jan., nk. zlost, f. 1) die moralische Schlechtigkeit, die Bosheit, Cig., Jan., C., M.; bas Lafter, Mur.; Zlosti še ne znate, Danj. (Posv. p.); to je sama zavist in zlost, Let.; - 2) ber gorn, ber Grimm, Jan., C.; - 3) bie Drangfal,

zlôsten, stna, adj. 1) boshaft, frevelhaft, Cig.; übelthäterisch, lafterhaft, Mur.; - 2) grim-

mig, Jan.

zloščina, s. die Eintracht, C., Z.; tako je hitro zopet združnost in zloščina prišla v ljubo mesto, Jurč.; - prim. zloga.

zlota, f. bie Schlechtigfeit, C. zlotati, am, vb. pf. jufammenlothen.

zloten, tna, adj. schlecht: zlotno sadje, C.; z.

odrastek, Nov.

zlotévati se, am se, vb. impf. ad zlotiti se, Jan. zlotiti se, im se, vb. pf. 1) sich unterstehen, Jan.; z. se cesa, fich über etwas bermachen, Jan.; — 2) z. se česa, etwas erfassen, er-lernen, C.

zlotvor, tvora, m. ber Abelthater, ber Miffe-thater, BlKr., Nov.-C., nk.; ber Schurte, Cig.

zlotvôrnik, m. = zlotvor, BlKr.

zlotvorski, adj. übelthaterifch, Jan.(H.). zlotvorstvo, n. die Übelthat, Jan.(H.).

zlovoljen, lina, adj. 1) übelwollend, bosmillig, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; - Schabenfroh, Mur.;

- 2) übellaunig, verbrießlich, Cig., Jan. zlovoljnež, m. ber Griesgram, Jan.

zlovoljnik, m. ber Übelgefinnte, kajk. - Valj. (Rad).

zlovoljnost, f. 1) die Böswilligkeit, bas Übelwollen, Cig., Jan., Cig.(T.), C.; - die Schabenfrende, Mur.; - 2) Die Berbrießlichfeit, Jan., Vrtov.(Km. k.).

zlozvočen, čna, adj. übelflingend, Jan.(H.). zlozvôčje, n. die Kakophonie, Cig.(T.).

zlożba, f. die Busammenlegung, Cig.; z. zem-

ljišč, die Commassation, Jan., Nov. zložek, žka, m. bas Bufammengefeste: bie Composition, Cig.; ein Busammenfegungsftüd (min.), Cig.(T.); — gnojni z., ber Compostbünger, Vrtov.(Km. k.).

zložéljen, lina, adj. argwillig, Cig.

1. zložen, žna, adj. 1) eintrachtig, einmuthig, Dict., Mur., Cig., Jan., nk.; (prim. zloga 3)); - 2) Silben: zlôžna mera, Vod.(Izb. sp.); - 3) zlozni del, ber Beftanbtheil, bas Ele-

ment, Vrtov.(Km. k.).

2. zlóžen, žna, adj. 1) sanft abgebacht, Cig.; (zlóžen) Temljine(Tolm.) - Strek. (Let.); z. svet, Rut. (Zg. Tolm.); z. pot, ein nicht steiler Beg, C., Z.; zložno se dviguje gorovje, LjZv.; - 2) bequem, gemächlich, Cig., Jan., nk.; zložno živeti, C., Svet.(Rok.).

zložonína, f. etwas Zusammengelegtes; ein Zusammensehungsstud (min.), Cig. (T.).

zloženka, f. ein aufammengefestes Bort, Jan. (H.).

1. zložíti, ím, vb. pf. 1) zusammenlegen; obleko z. v omaro; kramo z. v krošnjo, Cig.; fchichten: drva z. na sežnje, das Holz auftlaftern, Cig.; - z. zemljišča, Grundstude commassieren, Jan.; - zusammensteuern: z. denar za kak namen; — conftruieren: z. kaj iz koscev; Bog je telo zlozil, Jap .- C.; (eine Schrift für ben Drud) fegen, Cig. (T.); - zusammensegen: zložen iz 10 delov; zložena beseda, ein ausammengesettes Wort, Cig., nk.; zlozen rek, ein zusammengesetter Sat, Cig. (T.); zložen, mehrnamig (math.), Cig. (T.); verfassen: pesem z.; - componieren: napev pesmi z.; — 2) zusammenfalten: pismo, ruto z.; — 3) in Einflang bringen, einverftanbigen, Cig.; - z. se, übereinkommen, Boh.

2. zložíti, ím, vb. pf. abladen; drva zložiti in sod naložiti na voz.

1. zložnost, f. die Einträchtigkeit, bas Einvernehmen, Meg., Mur., Cig., Jan., C., nk.

2. zložnost, f. 1) die geringe Abichuffigfeit (prim. 2. zlozen); - 2) die Bequemlichfeit, Cig., Jan., C., nk.; zložnosti in sladnosti tega sveta uživeti, Jap.-C.

zlúčati, am, vb. pf. zusammenwerfen, Mur. zmaga, f. ber Sieg, Mur., Cig., Jan., nk.

zmagáten, ina, adj. fiegreich, Cig., Jan. zmagati, am, I. vb. impf. ad zmoči; 1) etwas zu leiften imftanbe fein, vermögen, gewachfen sein; vsega ne zmagam, alles tann ich nicht beftreiten, Cig.; duco z., die Steuer ju beftreiten imftande fein, St.-Mik.; z. sest sklonov, seche Casus aufzuweisen haben, Raic (Slov.); - 2) z. koga s čim, jemandem mit einer Sache aufhelfen, C.; sodba tvoja naj me zmaga, ogr. - Valj. (Rad); — z. se, sich behelfen, BiKr.; neue Rrafte fammeln, Cig.; - II. vb. pf. = zmoči, siegen: zmagali smo; - z. koga, jemanben besiegen, über-

mältigen; — (nam. vzm-). zmagâvec, vca, m. ber Sieger, Mur., Cig., Jan., nk.

zmagâvka, f. die Siegerin, Mur., Cig., Jan.,

zmagâvski, adj. Sieger-, Jan.

Digitized by Google

zmagljiv, íva, adj. sieghaft, siegreich, nk.; Zmagljiva možu je lepote moč, Str. zmagodobiten, tna, adj. Sieges-, siegreich, Jan.

(H.).

zmagodobitje, n. ber Sieg: z. slaviti, Zv. zmagonosen, sna, adj. fiegbringend, fiegreich, Cig., Jan., nk.

zmagosláven, vna, adj. Triumph., triumphierend, nk.

zmagoslavje, n. bie Siegesfeier, ber Triumph, Cig.(T.), nk.

zmagoslavnica, f. ber Triumphgefang, Cig. (T.), ZgD.

zmagovářen, ina, adj. siegenb, siegreich, Cig., Jan., nk.

zmagováti, fijem, vb. impf. 1) beftreiten fonnen, gemachien fein; starih bremen vec ne z., nk.; veliko je posestvo, pa se zmaguje (man ift ihm gewachsen), LjZv.; — 2) Sieger sein, befiegen.

zmagovavec, vca, m. ber Besieger, nk. zmagovavka, f. bie Besiegerin, nk.

zmagovît, adj. siegreich, Cig.(T.), nk.

zmagovitec, tce, m. ber Siegreiche, C., Bes.

zmagoviten, tna, adj. = zmagovit, Cig. zmáhati, am, vb. pf. zujammenhauen, Cig. zmahoma, adv. sogleich, schnell, C.

zmaj, m. 1) ber Drache, Mur., Cig., Jan., C., nk.; (als Sternbild), Cig.(T.); - 2) leteči z., ber fliegende Drache (draco volans), Erj. (Ž.).

zmajati, jam, jem, vb. pf. aufrütteln, aufschütteln; z. koga iz spanja, jemanben aus bem Schlafe aufrütteln, Cig.; — schütteln; z. z glavo, ben Ropf icutteln ; - ericuttern ; z. se, erbeben, Jan.; - (nam. vzm-).

zmajávati, am, vb. impf. = zmajevati; z glavo z., Let.; — (nam. vzm-).

zmajev, adj. bes Drachen, Drachen-, Cig., Jan., nk.

zmajeváti, ûjem, vb. impf. ad zmajati; z. z glavo, ben Ropf schütteln; -- (nam. vzm-).

zmajevec, vca, m. ber Drachenbaum (dracaena draco), Cig., Jan., Tuš.(B.)

zmajevka, f. die Drachin, Cig.

zmajski, adj. Drochen-, Cig.

zmâkati, kam, čem, vb. impf. ad zmočiti. zmaleti, im, vb. pf. vermagern, V .- Cig.

zmaličiti, îcim, vb. pf. verberben, corrumpieren, C., SKr.; sina so hlapci zmalicili, seme se je zmaličilo, Lašče-Levst.(LjZv. I. 342); -(nam. vzm-).

zmam, mama, m. 1) ber Phantast, Cig.; -2) das Ungeheuer, Met.

zmama, f. 1) bie Betaubung, Mur., Cig., C., Met.; zmame me izprehajajo, Ohnmachten wandeln mich an, Mur.; - 2) die Bethorung, Cig., Strek., Rog.-Valj (Rad); - bie Berblendung, die Thorheit, Dict ; spoznati to veliko zmamo in slepoto, Kast.; - 3) = človek, kateri druge mami, Strek.; - ber Bhantast, Cig.; — 4) der Mischling, der Blendling, der Bastard (bei Thieren und Bflanzen), Cig.

zmámen, mna, adj. trügerijch: zmamni, nespametni svet, Krelj.

zmamiti, mamim, vb. pf. betauben; außer Faffung fegen, Cig.; z. se, außer Faffung gesett werben, Cig.; zmesan in zmamljen, Dict.; - bethören, (gum Bofen) verloden, Cig., C.; žena pride s plesa s klafarskimi besedami zmamljena, Jsvkr.

zmamljenec, nca, m. ber Betäubte, Mur.

zmâmljenost, f. der Frrwahn, Cig.

zmamljiv, íva, adj. betrüglich, berudenb, tauschend, Mur.

zmancáti, âm, vb. pf. Cig., pogl. zmencati. zmandráti, âm, vb. pf. Cig., Jan., pogl. zmen-

zmanjk, m. ber Abgang, bas Deficit, ber Berluft, DZ.; (zmanjek), Cig., Jan.

zmanjkanje, n. bas Ausgehen, ber Mangel; obilje in z., Krelj.

zmanjkati, am, vb. pf. zu fehlen anfangen, ausgeben; pijače, kruha, denarjev nam je zmanjkalo; zmanjkalo ga je, er ift verschwunden.

zmanjkováti, ûjem, vb. impf. ad zmanjkati; ermangeln, ausgehen; po leti nam vode zmanjkuie.

zmanjsanje, n. bie Berkleinerung; bie Berringerung; die Reduction, Cig.

zmanjšatev, tvc, f. die Berkleinerung.

zmanjsati, am, vb. pf. kleiner machen, verminbern, verringern; z. hlebce, dohodke, veljavo; zmanjšal se je kup; zmanjšali so se dohodki; zmanjšala se je njegova veljava. zmanjšava, f. die Berminderung, Jan.

zmanjševánec, nca, m. ber Minuend, Cel. (Ar.).

zmanjševanje, n. bas Berkleinern, bas Berminbern.

zmanjševáti, ûjem, vb. impf. ad zmanjšati. zmanjševavec, vca, m. ber Berminberer, Cig.; – der Subtrahend, Cig.(Ar.).

zmast, î, f. ber Eftrich, vzh.St. zmastiti, im, vb. pf. zerquetschen: grozdje z., Cig., Vrtov. (Km. k.), Notr.; - erbruden:

svojega otroka je zmastila, Jsvkr.; — prim. zmestiti.

zmastje, n. Berquetschtes, Hip.(Orb.). zmaščeváti se, ûjem se, vb. pf. z. se nad

kom, an jemandem Rache nehmen, Cig., Jan.; fein Muthchen fühlen, Jan.

zmašílo, n. das Machwert, V.-Cig.

zmašíti, ím, vb. pf. zusammenstopfen : vse cunje v vrečo z.; - z. koga pod sebe, pod klop, jemanden (beim Ringen) unter fich, unter bie Bank bringen, Cig. ; - zusammenpfuschen, Levst.(Nauk).

zmatoriti, im, vb. pf. reif b. i. mannhaft, fraftig machen, C.

zmātrati, am, vb. impf. z. za kaj, für etwas ansehen, als etwas betrachten, LjZv.; - prim. smatrati.

zmaz, \hat{i} , f. = zmaza 2), vzhSt.

zmaza, f. 1) bie Schmiererei : skaza in z., SIN.; - 2) ber Schmierlehm für Bande, C. zmázati, mažem, vb. pf. 1) zusammenschmieren, verschmieren; — 2) burch Schmieren verbrauchen, Cig.

zmazek, zka, m. 1) die Schmiere, Mur., C., vzh. c.; kolni z., die Wagenschmiere, Danj. (Posv. p.); — die Salbe, Valj. (Rad); — ein Stüdchen Schmierfett (z. B. für Stiefel), Levst. (M.), Dol.; der Schmierpaten, SlGor.-C.;— 2) die Paterei, Jan.; — der Rieck, Valj. (Rad); — 3) etwas Zusammengeschmiertes, eine schlechte Schrift, der Wisch, Cig.

zmaznik, m. der Schmierer, der Scribler, Levst. (LjZv.).

zmecati, am, vb. pf. 1) weich machen, Z.;—
2) mübe machen; z. se, mübe werden, Cig.
zmeciti, im, vb. pf. weich machen, erweichen, aufweichen, Cig., Jan., ogr. - M.; pšenično zrnje v kljunu z., ogr. - Valj. (Rad); z. se, weich werden, Cig.

zmečkanína, f. = zmečkano sadje, ber Matích, Cig.

zmečkanje, n. bie Berquetichung, Cig.

zmečkátí, am, vb. pf. 1) zusammendrüden, zusammentnittern, fnüllen; obleko. klobuk z.; zerdrüden, zerquetschen; muho med prsti, hruško z roko z.; — 2) = mečkaje kaj narediti, sangam, saumig etwas zustande bringen, Z., Kr.

zmečkávati, am, vb. impf. ad zmečkati, Jan.

(H.)

zmečljiv, íva, adj. erweichlich, Jan.(H.).

1. zmęd, î, f. verwirrter Zwirn: same zmedi še imam, Gor.; — prim. 3. zmesti.

2. změd, î, f. Ravn., pogl. zmet f.
změda, f. 1) bie Berwirrung; — 2) ein confuser Mensch; on je prava z.;—nam. zmeta.
zmedíti, ím, vb. pf. abliegen lassen (v. Obst),
Cig.; z. se, abliegen: sadje se zmedí, Cig.
změdki m pl. Guts. Cig. Jan. pogl. i změtki

zmēdki, m. pl. Guts, Cig., Jan., pogl. 1. zmetki. zmedláti, âm, vb. pf. schwächen, (zmadlati) Dict.-Mik.

zmedleti, im, vb. pf. schwach, mager, siech werden, Jarn., Cig., Jan., Mik.

zmedlevati, am, vb. impf. ad zmedleti, M. zmedliti, im, vb. pf. mager machen, ichwächen, Cig.; bolezen ga je zmedlila, Cig.; z. se, mager werben, C.

zmehčáti, âm, vb. pf. weich machen, erweichen; z. se, weich werden; hruške so se zmehčale (sind auf dem Lager weich geworden), jvzhŠt. zmehkodíti, ím, vb. pf. weich machen, Mur. zmehnéti, nêjem, vb. pf. = zmehčati se, weich werden (o sadju): čakaj, da zmehneje hruška,

Podkrnci-Erj. (Torb.). zmekástiti, astim, vb. pf. zusammenrütteln, Levst. (Zb. sp.); erschüttern, C.

zmekiniti, înim, vb. pf. eridüttern, Cig.; skalo potres zmekini, Slom.-C.

n. zmekníti, máknem, vb. pf. wegrūden: entwenden; rad kaj zmakne; — z. besedo, sein Bort nicht hasten: obljubila je bila, ali potem je zmeknila besedo, Jurč.

zmekníti, máknem, vb. pf. zujammenrůden,
 se, zujammenrůden (intr.): možje so se zmeknili radovoljno, Zv.

zmektati, am, vb. pf. ichutteln: z. koga za lase, jemanben beim Schopf nehmen u. beuteln, C.

zmeljek, lika, m. = čebelne izjedi, das Griefig, C.

1. zmęna, f. 1) bas Einverständnis, der Bertrag, Cig.; bas Gebinge, Jan.; — 2) das Gespräch, die Unterhaltung, C.; — 3) das Spiel, ogr.-Valj.(Rad); das Kinderspiel, C. 2. zmęna, f., pogl. izmena.

1. zmencáti, âm, vb. pf. wegreiben: blato z. z obleke, Cig.

2. zmencáti, âm, vb. pf. zerreiben; proso z., bie Sirfe austreten, jvzhSt.; perilo je treba z milom dobro z., Vrtov. (Km. k.); zmencano seme, abgeflügelter Same, Cig.; — zermalmen: kači glavo z., Trub.; z. in streti, Dalm.

zmendráti, am, vb. pf. zertreten, zerknittern, C. zmęnek, nka, m. die Unterredung C., Št.;— die Berabredung, Jan., Zora, DZ., C.; po prejšnjem zmenku, Jurč.; z. ni veljaven, Levst. (Nauk); v zmenku diti s kom, mit jemandem eine Beradredung haben, Jurč.

zmenîtev, tve, f. die Berabredung: po zmenitvi delati, Cig.

zméniti se, im se, vb. pf. 1) sich besprechen, sich verabreden; z. se s kom zastran česa; z. se med seboj; za kup se z.; vsi so bili zmenjeni; — 2) z. se za kaj, etwas beachten, sich an etwas sehren; za to se še zmenil nisem.

zmenjati se, am se, vb. impf. sich unterhalten, scherzen, spielen, ogr. - Valj. (Rad).

zmenjave, f. pl. bas Mienenipiel, C. zmenjeváti se, ûjem se, vb. impf. ad zmeniti se.

zmer, adv. = zmeraj, Cig., Jan. zmeraj, adv. immer, fortwährenb.

zméren, rna, adj. mäßig; zmerna cena; zmerno živeti; — aniprudišloš, Cig. (T.).

zmerjaten, ina, adj. icheltenb, Schelt-, Cig. zmerjanje, n. bas Schelten.

zmerjati, am, vb. impf. schelten; grdo z. koga; z. koga s tatom, z oslom, s coprnico, jemanben einen Dieb, Esel, eine Here schelten, C., M.

zmerjavec, vca, m. ber Schelter, ber Schimpfer, Cig., Jan.

zmerjavka, f. die Schelterin, die Schimpferin, Cig., Jan.

zmerljiv, íva, adj. schmabsuchtig, Cig.

zmerljívost, f. die Schmählucht, Cig. zmernost, f. die Mäßigkeit; z. v jedi in pijači.

zmerom, adv. = zmeraj, Cig., Jan., jvzhšt. zmes, f. gemengte Dinge, das Gemenge; — gemengtes Getreibe, das Mengkoin; vagan zmesi poslati v mlin; — mrazotvorna z., die Kältemischung, Sen.(Fiz.); — das Quodlibet, V.-Cig.; Miscellen, Cig., Jan.; — ein verworrenes Gemenge, der Bust; dudna z.

zmes, adv. = vmes, dazwischen, Mur., vzh Št.

 $zm\hat{e}sa$, f. = zmes, Cig.

zmesek, ska, m. 1) bas Gemenge, St.-Z.; — 2) ein Gemengtheil, h. t.-Cig.(T.).

zmésen, sna, adj. 1) aus einem Gemenge beftehend: zmêsno kamenje, das Massengestein, Cig.(T.), Jes.; zmesni gnoj, det Compostbünger, Jan.; zmesno žito, das Mengtorn, Erj.(Torb.); zmesno ljudstvo, ein Mischvolt, Trst.(Let.); — ein Gemenge, eine Mischungsverhältnis, Cig.(T.); zmesni radun, die Bermischungsrechnung, h. t.-Cig.(T.); — 2) aus Mengtorn gemacht: zmesna moka, zmesen kruh; das Mengtorn betressend moka, zmesen kruh; das Mengtorn betressend; kamen v mlinu, (ki zmesno zrnje melje), Bes. zmésiti, im, vb. pf. zusammenmengen, besondere dinge mit nassen mengen; moko, vodo in mleko z. v testo; — berschmelzen (phil.),

Cig. (T.).

zmęska, f. = zmes, das Mengtorn, Cig.

zmęsnína, f. der Gemengtheil, Cig. (T.), C.,

DZ., Erj. (Min.).

zmesníti, ím, vb. pf. irre machen, Jan.

zmęsoma, adv. in Baufd, unb Bogen: z. komu kaj prodati (n. pr. drobno in debelo, veliko in malo), Svet. (Rok.).

1. zmésti, zmétem, vb. pf. herablehren, wegtehren; prah z. s police.

2. zmésti, zmétem, vb. pf. zusammensegen, zusammensehren; smeti na kup z.; žito z metlo na kup zmetejo, Ravn. (Abc.).

3. zmésti, zmétem (nav. zmédem), vb. pf. 1) ben Rahm zu Butter rühren, abbuttern, Mur., Cig.; — 2) berwirren; zméten (nav. zmêden), berwirrt, berworren; zmetena preja, zmetena niti, Cig.; — z. kupčijo, ben Hanbel berberben, Gor.-DSv.; z. račun, einen Strich burch bie Rechnung machen, Cig.; — berwirren, auß ber Fasiung bringen, irre machen, Cig., Jan., Svet. (Rok.); to ga je nekoliko zmelo, Erj. (Izb. sp.); z. se, irren: zmeli so se v računu, Gor.; — 3) hintergehen, überlisten, Vas Krn-Erj. (Torb.).

zmestiti, im, vb. pf. = zmastiti, Jan., C. zmestiti se, im se, vb. pf. Rache nehmen, C. zmestoma, adv. von der Stelle weg: z. mi je poslal, Svet. (Rok.).

zmesanec, nca, m. ber Frriopf, Cig.

zmešanica, f. der Mischmasch, Cig.; — bie Berwirrung, ogr.-C.; das Chaos, Cig. (T.). zmešanina, f. das Chaos, Cig.; der Birrwarr, Cig. (T.).

zméšanje, n. die Bermischung. zméšanost, f. die Berwirrtheit.

zméšati, am, vb. pf. 1) zusammenmischen, vermischen, nischen; vino z vodo, pšenico z ržjo z.; — 2) verwirren, in Unordnung bringen; prejo z.; vse mi je zmešal otrok; zmešano govorjenje, verworrenes Gerede; — z. koga, jemanden verwirrt machen, aus der Fassung bringen; to ga je zmešalo; ves zmešan je bil; glavo komu z., jemandem den Kopf verbrehen, Cig.; zmešalo se mu je (v glavi, v možganis), pamet se mu je zmešala, er ist natrisch geworden, er hat den Verstand versloren.

zmesava, f. die Berwirrung, C. zmesuk, ska, m. ber Mortel, Danj.-C.

zmešęvka, f. neka hruška (zmešcętka?), Banjščice(Goriš)-Eri,(Torb.).

zmęšnja, f. = zmešnjava, Cig., C.

zmesnjava, f. 1) die Berwirrung, die Confusion, der Birrwarr; zmesnjavo delati, Berwirrung anrichten; — 2) ein confuser Mensch, der Birrtopf; ti si prava z.!

zmešnjavec, vca, m. ber Bermirrer, Ravn.-Valj.(Rad).

1. zmot, meta, m. kar se zmeče: bie Collecte (bei Hochzeiten), Kor.-Jarn. (Rok.).

 smèt, méta, m. strupeni z. = strupena kača, Gabrije pod Krasom-Erj. (Torb.); - prim. zmije (?).

zmet, f, f. die elastische Feber, die Springsfeber, Cig., Jan., C., Rib. - M., Mik., DZ., nk., Polj.; ura na zmeti ("zmedi", Spiralsfebern) bije, Ravn.-C.; zavita z., die Spiralsfeber, Vrt.; tehtnica na z., die Feberwage, DZ.; — prim. vzmet f.

zmēta, f. 1) bie Berwirrung: nikder na svetu nema tolike zmete in take zmesi, kakrāna je v slovanskem bajeslovju, Levst. (LjZv.); (nav. zmeda); — 2) bie Berirrung, ber

Fehler, Gor.-DSv.

1. zmetanje, n. bas Herabfegen, ogr.- Valj. (Rad).

2. zmétanje, n. das Busammenfegen.

zmetánki, m. pl. = cmoki iz pšenične moke, KrGora.

1. zmétati, mêtam, vb. impf. ad 1. zmesti; herabsegen, wegtehren: prah z. s polic.

2. zmétati, mêtam, vb. impf. ad 2. zmesti; jusammensegen; smeti na kupe z.

3. zmetati, am, vb. impf. ad 3. zmesti, verwirren, Cig.

4. zmétati, zméčem, l. vb. pf. das herabwerfen, Begwerfen, hinwerfen beendigen: vse seno smo z voza zmetali; kamenje s travnikov na cesto z.; oblačila s sebe z., Cig.; — II. zmétati, mêtam, čem, vb. impf. ad 4. zmétati, (zmečem) l., Dol.-Levst. (Zb. sp.).

5. zmétati, zméčem, l. vb. pf. zusammenwersen; vse na en kup z.; vse je zmetano, eš siegt alleš siber einem Sausen, Cig.; — II. zmétati, mêtam, čem, vb. impf. ad 5. zmetati (mcčem) I.; zusammenwersen, Dol.- Levst. (Zb. sp.).

6. zmétatí, méčem, I. vb. pf. in bie höhe merfen, Cig.; — II. zmétati, mêtam, čem, vb. impf. ad 6. zmetati (mečem) I.; — (nam. vzm-).

zmetávati, an, vb. impf. ad 4., 5., 6. zmetati (mečem) I.; herab., hinwerfen; — zusammenwerfen; — hinauswerfen.

zmętek, tka, m. die Butter, Cig., C. zmętenec, nca, m. 1) der Fresopf, Cig.; — 2) die Butter (-denec), Cig.

zmetenica, f. die Rührmilch, Guts., Jarn. zmetenina, f. der Wirrwarr, Cig.

zmētenka, f. ein verwirrtes Beib, Valj. (Rad).
zmētenost, f. die Berwirrtheit, die Confusion,
Cig. (T.); — die Berrückheit, Jan., Cig. (T.).
zmetežti. (m. ph. of trüben: vodo z., Cig.

zmetežíti, ím, vb. pf. trüben: vodo z., Cig. zméti, zmánem, vb. pf. zerreiben, zermalmen; zmeta opeka, daż Biegelmehl, Cig.; zmeta slama, daż Ruttstroh, Cig.

Digitized by Google

1. zmetica, f. 1) dem. zmet f., Levst.(Zb. sp.); - 2) die Schlange: strupena z. (v zagovoru), Gabrije pod Krasom-Erj. (Torb.). 2. zmetica, f. die Birrnis: zmetice, Birren,

kajk.-Valj.(Rad).

1. zmetki, m. pl. die Rührmilch, bie Buttermilch, Guts., Mur., Mik., Valj. (Rad), Savinska dol., vzhSt.

2. zmętki, m. pl. bas Abgefehrte, bie Überfehr (3. B. beim gebroschenen Getreibe), Cig. zmetnica, f. bas Feberhaus (3. B. in ben Uhren), Cig ; — (nam. vzm-).

zmętnja, f. = zmotnja, kajk.-Valj.(Rad). zmetováti, üjem, vb. impf. ad 4., 5, 6. zmetati (zmečem) I., Cig.

zmozgati, am, vb. pf. zerquetichen, zerireten: dobro zmezgana glina, gut burchfneteter Thou,

zméziti, im, vb. pf. aufrütteln, Cig.; erfchüttern, C.; - regen: trepetal bo, če zmezi le nogo, Glas.; z. se, fich regen, zuden, Cig.; ne z. se, tein Glieb rühren, Cig.; - (nam. vzm-). zmežiti, im, vb. pf. (Saaten, Bras) vertreten, SlGor.-C.

zmežljáti, am, vb. pf. verfigen, vertnüpfen, bermirren: prejo, niti z., Cig., C., M.; -

prim. meželj. zmežúrati, am, vb. pf. rungelig machen: zme-

žuran, runzelig, huzelig, Cig. zmigniti, mîgnem, vb. pf. juden: s pleči, z ramo z., Cig.; — (nam. vzm-).

zmigováti, ûjem, vb. impf. ad zmigniti, Z.; - (nam. vzm-).

zmij, m. der Lindwurm, Mur., Cig., Jan., C.: Po jezeru plava huda zver, Pa je z imenom hudi zmij, Npes. - K.; - (bie Biper, Valj. [Rad]).

zmija, f. die Schlange, Cig., Jan., C.; ber Drache, C.; ber Lindwurm, BIKr.-M.; bas Sternbild ber Schlange, Cig.(T.); — stsl., hs. zmiják, m. die Haferwarz (scorzonera), Medv. (Rok.).

zmije, eta, n. (m. ?) ber Drache, C.; (prim. "zmiet", ber Drache, Boh.).

zmijecastje, n. bie Schlangenverehrung, Cig. zmijeglav, glava, adj. brachentopfig, C.

zmijenosec, sca, m. ber Schlangentrager (astr.), Cig.(T.).

zmijnica, f. bie griechische Landschildkröte (testudo graeca), Erj.(Z.), Cres-Erj.(Torb.); (hs.).

zmik, mika, m. die Entwendung, Cig.

zmikanje, n. bas Begrüden; - das Entwenben. zmikastiti, astim, vb. pf. burchrütteln, burchbleuen, Dol.

z**míkati,** mîkam, čem, *vb. impf. ad* zmekniti, wegruden; - entwenden; z. se, herabruden: sekira se zmice, bie Art gleitet vom Stiele ab, Z.; — z. se, sich fortstehlen, Cig.

zmikávati, am, vb. impf. = zmikovati, Habd.-Mik.

zmikavec, vca, m. ber Schnipfer, Mur., Jan., C. zmikavka, f. bie Schnipferin, Cig., Bes. zmîkavt, m. ber Schnipfer, Mur., Cig., Jan.,

Valj. (Rad).

zmikavtlja, f. bie Schnipferin, Mur., Jan. zmiketáti, etûm, éčem, vb. pf. aufrütteln, Cig.; z. zaspanega človeka, Erj. (Izb. sp.); - (nam. vzm-).

zmînec, nca, m. 1) ber Aronsftab (arum maculatum), Medv. (Rok.); - 2) der Crinoideen-

talt, Frey. (Rok.). zmîraj, adv. = zmeraj, Mur., Cv.

smire, f. pl. - maselnik, das Schmalzmus, Plužna-Erj. (Torb.); - prim. hs. žmire = tropine.

zmiren, rna, adj. friebfertig. C.

zmiriti, im, vb. pf. befänftigen, verföhnen, Dict., Cig. (T.), M., Dalm., Krelj; z. koga, Skal.-Let.; z. se, sich aussohnen, Cig.; z Bogom se spraviti in z., Krelj; zmiri se s svojim zoprnikom! Kast.; — (Gegenfaße) vermitteln, begleichen, Dict., Cig. (T.).

zmirjeváti, ûjem, vb. impf. ad zmiriti; betsohnen, (-rovati) M.

zmirljiv, íva, adj. friebfertig, ogr.-C. zmirljívost, f. bie Friedfertigfeit, ogr.-C. zmirnik, m. ber Berfohner, Dalm .- C.

zmîrom, adv. 1) ruhig: bodi zmirom, Z., Mik.;

— 2) == zmerom, Cv. zmiset, sla, m. ber Sinn, bie Bebeutung (eines Bortes, Sapes), Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.; zmislu primeren, finngemäß, Cig. (T.); z. podkladati, eine Bebeutung unterlegen, Cig. (T.); - (po drug. slov. jezikih); - prim. smisel.

zmisein, adj. 1) anschlägig, erfinderisch: "clovek, ki se hitro čemu domisli, tak je zmiseln", Podkrnci-Erj.(Torb.); - prim. domiseln; — 2) perständig: z. mož, Vrt.; modro in zmisclno pridigati, LjZv.; — 3) zmiselna uporaba, = uporaba po zmislu, finngemäße Anwendung, DZkr.

zmîseinost, f. die Einbildungsfraft, Cig. zmîslek, sleka (selka), m. ber unerwartete Gebante, ber Einfall, Cig.

zmisliti, mîslim, vb. pf. einen Einfall haben, Cig.; zmislil se je ženiti, DSv.; — z. pojem, einen Begriff conftruieren, Cig. (T.); fich erinnern: on zmisli, da smo prah, Trub.; z. na koga, na kaj: Zmisli na me! gebente mein! Npes.- $K_{\cdot,\cdot} = z_{\cdot,\cdot} \sin \alpha k \alpha_{\cdot,\cdot} Erj_{\cdot,\cdot}(I_{\xi}b_{\cdot,\cdot} sp_{\cdot,\cdot}); \text{ nav. } z_{\cdot,\cdot} se_{\cdot,\cdot}$ fich erinnern, gebenten : z. se na koga v zadnji volji, jemanden im Testamente bebenten, Cig.; zdaj sem se zmislil, jest ift es mir eingefallen, jvzh.St.

zmisliv, íva, adj. = zmiseln 1), Alas. zmîsloma, adv. sinngemäß, Cig. (T.), DZ.

zmišljeváti, ûjem, vb. impf. ad zmisliti; gebenten, an etwas benten: zmisljeval sem na Boga, na svoje psalme, Trub.

zmiti, zmijem, vb. pf. wegwaschen, wegspulen. zmivalo, n. 1) bie Schwemme, C.; - 2) bas Baschwasser, C.

zmívati, am, vb. impf. ad zmiti.

zmladiti, im, vb. pf. 1) jung machen, verjungen, Mur.; - 2) abliegen lassen: z. sadje, Z.; sadje se zmladi (ltegt ab), Cig

zmlādieta, adv. = spomladi, St.; (pokvarjeno: zmarleta, jvzhSt.); (tudi: zmladlet, m., Ahac.).

Digitized by 6900gle

zmladlétčen, čna, adj. Frühlings., C. zmladletek, tka, m. ber Frühling, Mur., Scav .-Pjk.(Črt.). zmladleten, tna, adj. Frühlinge., C. zmladletje, n. ber Frühling, Nov. zmladletke, f. pl. ber Frühling, vzhSt. zmlátiti, im, vb. pf. zusammenbreschen; - toča je vse trsje grdo zmlatila, jvzhŠt.; — abprügeln, Cig.; neusmiljeno so ga zmlatili. zmletek, tka, m. bas Bermahlene: vprasujejo po svojem zmletku (v mlinu), Kod. (Mar.). zmieti, zmeljem, vb. pf. vermahlen; na debelo zmleti, verschroten, Cig.; - zermalmen; na drobno z. zmleziti se, im se, vb. pf. zu Chylus werben, Cig. zmlęziva, f. = mlezivo, die Biestmilch, Pohl., Ig (Dol.). zmlinčiti, im, vb. pf. platt bruden, Cig., Sol., M., C.; - prim. mlinec. zmliniti, im, vb. pf. zermalmen, C. zmnogotériti, frim, vb. pf. mannigfach machen, zmnožek, žka, m. bie Bermehrung, Z.; - bas Broduct (math.), Cig. (T.), Cel. (Ar.). zmnožíti, ím, vb. pf. vervielfältigen, Cig. 1. zmoča, f. bie Bermirrtheit, C. 2. zmộca, f. bas Raffen, nk. zmočaj, m. bie Butter: iz zmočaja kravjo mast cvrejo, ogr.-C. zmocenec, nca, m. ber Berwirrte, C., Bes.; — ber Fre, (-tenec) Cig., DZ. zmočenost, f. die Berwirrtseit, die Berwirrung, Cig., Let., Bes., Erj (Izb. sp.). zmoči, morem, vb. pf. 1) vermögen, zu leiften imftanbe sein, erschwingen; ne zmore, ne bo zmogel toliko, da bi dolgove poplačal; davkov ne z., Zv.; — 2) z. koga, jemandem helfen, ihn ftarten, ogr. - C.; - z. se, fich behelfen, zu Rraften tommen; fich emporarbeiten (3. B. aus einer Rrantheit, aus burftigen Berhältnissen), C., BlKr.; = z. si, C., Vrtov.(Km. k.); -3) z. koga, jemanden überwaltigen; zmogla ga je pijaca, jeza, Cig.;
— bie Oberhand gewinnen, zur Geltung tommen, Jan.; siegen, besiegen, Cig.; — (nam. vzm-). zmóčiti, zmóčim, vb. pf. najs machen; obleko si z.; ta dež toliko da je zmočil zemljo. zmočníti, ím, vb. pf. verftarten, Jan. zmodreti, im, vb. pf. blau werben, Cig. zmoka, f. bie Feuchte, bie Feuchtigfeit, C. zmokve, f. pl. jumpfichte Stellen, Jarn. zmot, mola, m. bie Abrutidung eines Berges, Cig. zmółkeł, kla, adj. heiser, Gor. zmotklina, f. die Beiserleit, Gor.-DSv. zmółklost, f. bie Beijerfeit, Jan. zmółkniti, môłknem, vb. pf. heiser werben, Jan. zmołzava, f. bie Bieftmild, Cig. zmółzen, zna, adj. mildenb: zmolzna krava, ovca, V.-Cig., Jan. zmółziva, f. = zmleziva, mlezivo, Cig. zmôlznica, f. = zmolzna ovca, Jan.

zmórča, f. = vinska gošča, vinske drožje, Bolc-Erj. (Torb.). zmoriti se, im se, vb. pf. sich abmartern, Cig. zmórša, f. ber Ropfftein (arch.), V.-Cig.; zmoršo izporiniti, postaviti, ben Ropfftein fegen, Cig. zmota, f. 1) bie Berirrung, ber Frrthum; to je zmota! v zmotah biti; v zmoto zabresti, in einen Frrthum verfallen, Cig.; ber Bahn, Cig., Jan.; zmota človeku ne da videti resnice, Cig.; zmota me mami, C.; — 2) bas Argernis, Trub.-Mik.; - 3) bie Missgeburt, C. 1. zmotati, am, vb. pf. abwideln, abwinden, abhafpeln, abweifen; z. z vretena, abfpinbeln, Cig. 2. zmotáti, am, vb. pf. zusammenwinden, zusammenwickeln, haspeln, weifen, Cig., Jan.; z. v klobček, fnaueln, Cig.; z. se v klobček, sich zu einem Knäuel zusammenwickeln; zmotano sesalce, ber Rollruffel, Cig. (T.). 1. zmộtek, tka, m. die Strahne, C. 2. zmotek, tka, m. = zmota, ber Mifsgriff, ber Fehler, Jan., C. zmoten, tna, adj. 1) irrig, Frr-: zmotni pot, ber Beg bes Frethums, Krelj; zmotno misled, in ber irrigen Meinung, Levst. (Zb. sp.); - 2) verwirrt, M., ogr.-C.;—3) fallibel, Cig. zmótenec, nca, m., Cig., DZ., pogl. zmočenec. zmótenost, f., Cig., DZ., pogl. zmočenost. zmotica, f. dem. zmota; 1) ber grrthum, Let.; – 2) die Beirrung: z. v molitvah, Fr.-C. zmótičen, čna, adj. = kdor se rad zmoti, zmotljiv, Ig(Dol.). zmotiti, im, vb. pf. 1) trübe machen, trüben: . vodo, Cig., Jan.; - 2) zmočeno mleko, bie Buttermilch, Bohinj (Gor.); — 3) irre machen, beirren; s svojim govorjenjem z. koga pri štetju; — verwirren; zmočen, verwirri, confus, verlegen; ves zmočen sem; - bethoren; dati se komu z., sich von jemandem bethören lassen; z. komu um, glavo, jemanbem ben Berftand, ben Ropf verruden, Cig.; zmočeni um, bie Berrudtheit, Cig. (T.); — z. se, einen Frrthum begehen, sich irren; z. se pri stetju, pri racunu, pri igri; fich taufchen, Cig.(T.); z. se nad cim, etwas vertennen, Cig.; - z. se, irre, unfinnig werben, Cig.; - 4) vereiteln, hintertreiben: z. komu delo, namen, C. zmotláka, f. C., pogl. smotlaka. zmotljaj, m. ber Brrihum, Cig. zmotljiv, íva, adj. 1) bethörend: kako zmotljivo povita in okrogla je bila čarovnica! $LjZ\nu$; - 2) = kdor se rad zmoti, Dol.; fehl= bar, fallibel, Cig., Jan. zmotljivec, vca, m. ber Gerntaufcher, Cig zmotljívost, f. die Fehlbarkeit, die Fallibilität, Cig. zmotník, m. ber Bethorer, Krelj. zmộtnja, f. 1) bie Frrung, ber Frrthum, Cig., C., Krelj, Svet. (Rok.); v zmotnjah, Krelj; — 2) die Berwirrung, M., C. zmotnjava, f. die Berwirrung, der Birrwarr; - die Berwirrung bes Geistes, Cig., Jan.; ber Jrrthum; v zmotnjavi biti, v zmotnjavo pripraviti, irre sein, irre machen, Cig.; odpovedati se zmotnjavi, Preš.; ber Bahn, Cig.

zmotnjavec, vca, m. eig. ber Bermirrer: ber Berführer, Rog., Valj. (Rad).

zmotnost, f. 1) bie Fallibilität, Cig.; - 2) ber Zustand ber Berwirrung, Mur., ogr.-C.

 $zm\hat{q}zeg$, zga, m. = mozeg, C.

zmozgáti, am, vb. pf. zerqueffcen: grozdje z., Jan. zmozníčiti, îčim, vb. pf. = z mozniki skupaj zbiti, Gor.; zmozničen strop, ber Döbelboben, Cig.

zmozník, m. = moznik, Cig.

zmóžditi, im, vb. pf. = zmoždžiti, ogr.-Mik. zmóždžiti, im, vb. pf. zerquetschen, zermalmen, ogr.-Mik., C.

zmôžek, žka, m. die Fähigleit, Jan.; zmožke v hudo obračati, Ravn.-Valj. (Rad).

zmóžen, žna, adj. imstande, vermögend, fähig, Mur., Cig., Jan., ogr.- C., nk.; z. braniti, wehrfähig, z. za vladarstvo, regierungsfähig, Cig.; z. česa, einer Sache fähig, nk.; (po nem.); — wirtungsfähig, tüchtig, Cig., nk.; — (nam. vzm.).

zmožíti se, ím se, vb. pf. sich ermannen, V.-

Cig., Jan.; — (nam. vzm-).

zmožnost, f. bas Bermögen, bie Fähigleit, Mur., Cig., Jan., nk.; z. misljenja, bie Dentfähigleit, Cig.; dusne zmožnosti, bie geistigen Fähigleiten, nk.; - bie Tüchtigleit, Cig., Jan.; - prim. zmožen.

zmračíti se, ím se, vb. pf. zmrači se, es tritt bie Dämmerung ein; — büster werben, Jan.;

nebo se je zmračilo, Jan.

zmrakoma, adv. mit Anbruch ber Dammerung, Jan. (H.).

zmráziti, mrâzi, vb. pf. zmrazilo me je, ein Frostschuer ergriff mich, Fr.-C. zmfčati, im, vb. pf. ausmurren, Mur., Volk.;

- (nam. vzm-). zmrda, f. die Grimaffe, Cig.

zmraati se, am se, vb. pf. eine Grimasse schneiben: ben Mund, das Gesicht verzerren, die Nase rümpsen, Cig.

zmedek, dka, m. bie Grimaffe, Jan.

zmfditi se, mfdim se, vb. pf. = zgubančiti se, Falten machen: ruha se zmrdi pod človekom, Svet. (Rok.).

zmedljaj, m. bie Grimaffe, Cig., M.

zmrdljiv, íva, adj. = kdor se rad zmrduje,

geberbig, Cig.

zmfdniti, midnem, vb. pf. verziehen: usta z., Cig.; z. se, den Mund, das Gesicht verziehen, die Nase rümpfen, Cig., Jan.; z. se komu, jemandem eine Grimasse schneiden, Cig.

zmrdovanje, n. das Grimassenschen, die Un-

geberde, Cig., Kr.

zmrdováti, Cjem, vb. impf. verziehen: usta z., Cig.; — z. se, Grimassen schneiben, das Gesicht, den Mund verziehen, Cig., Kr.

zmfsiti, im, vb. pf. bewegen, in Bewegung sehen, C.; uro z., eine Uhr gehen machen, C.; z. (puško) = sproziti, abschießen, ogr.-C.; z. se, sich bewegen, St.-C.; ne zmrsi se za nič, = er kümmert sich um nichts, Cig.; — (nam. vzm-?).

— (nam. vzm-?). zmr̃š, f. zerrauftes Beug, Kr. - C.; — etwas Berwicklies, ein Knoten, Valj. (Rad). zmfšati, am, vb. pf. abmagern, C.; tudi: z. se, C.; zmršal, abgemagert, C.

zmršavéti, ím, vb. pf. mager werden, Cig. zmršavíti se, ím se, vb. pf. mager werden, C. zmŕščenje, n. die Runzel, C.

zmŕščiti, im, vb. pf. rungelig machen, Cig.; (po rus.); zmršči se bolnemu živinčetu dlaka,

(bas haar wird rauh), V.-Cig. zmfšiti, im, vb. pf. = zerrausen, zerzausen, verwirren, Cig., Jan., C.; zmršeni lasje, C.;

prim. zmrščiti.
 zmrvíti, ím, vb. pf. zerfrůmeln, zerbrödeln, zerbrödeln, z. se, zerbrödeln (intr.); zob se

zmrvi, *Jsvkr*. zm**?z**, î, f. das Eis, *Št.-Jan.(H.)*.

zmrzat, li, f. 1) das Frieren, der Frost; neka z. je prišla vzpomladi in nam je podrala vse zgodnje sadje, Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.); — 2) erfrorenes Zeug, Cig.

zmrzávati, am, vb. impf. = zmrzovati.

zmîzek, zka, m. etwas Gefrorenes, Z.; z. B. ein gefrorener Erdflumpen, C.

zmfzeł, zla, adj. 1) gefroren, erfroren; zmrzla zemlja, C.; zmrzlo jabolko, Pohl. (Km.); zmrzla mladika, Pirc; zmrzle prste si ugreti, Zv.; — 2) falt (fig.), C.; z. kristjan, C.; zmrzla duša, Jsvkr.; — zmrzlo se proti komu držati, jemanbem falt begegnen, Dict.; — 3) leicht frierend, für Rätte empfinblich, Cig., Gor.; z. človek, ein Fröstler, Cig.

zmrzeti se, i se, vb. pf. zmrzi se mi, ich empfinde Etel, C., SIN.; zmrzi se mi nad čim, C.; — (nam. vzm.).

zmrzlák, m. 1) ber Eiszapfen, M.; — 2) ber Fröstler, Cig., Jan., Glas.

zmrzlava, f. ber Frost, Cig., Dol.

zmrzlè, éta, m. = zmrzel človek, Jurč. zmrzlec, zleca (zelca), m. = zmrzle, Valj. (Rad).

zmîzlež, m. ber Fröstler, Cig.

zmrzlîn, m. 1) drobna toča, a debelejša od sograda, Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.);

— 2) = zmrzel človek, Temljine (Tolm.)Strek. (Let.); — 3) = ledišče, ber Gefrierpuntt, Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.).

zmrzlina, f. 1) ber Ftost, Mur., Jan.; stostiges Better, Cig.; — 2) etwas Gefrorenes,
C.; = zmrzlo grudje, C.; — 3) die Frostbeule, C., Danj. (Posv. p.), vzhŠt.

zmrzifinec, nca, m. ber Gefrierpuntt, Cig., Jan. zmrzijiv, íva, adj. leicht frierend o. erfrierend, Cig., M.

zmrzljivec, vca, m. = zmrzlež, Cig.

zmfzniti, zmfznem, vb. pf. gefrieren, erfrieren; voda je zmrznila v skledi; obležal je v snegu in zmrznil; zmrznjen = zmrzel.

zmîznjenec, nca, m. ber Erfrorene, Cig.

zmfznjenje, n. das Erfrieren.

zmîznjenka, f. bie Erfrorene, Cig.

zmrzovânje, n. das Erfrieren; — das Frieren. zmrzováti, fijem, vb. impf. gefrieren; voda že zmrzuje; nocoj bode zmrzovalo; — frieren, großer Kälte ausgefest fein; celo noč sem zmrzoval na straži.

zmučkáti, âm, vb. pf. = zmečkati, C.

Digitized by GOOGE

zmuda, f. ber Zeitverluft, die Zeitversaumnis, Gor.-DSv.

zmudíti, ím, vb. pf. Beit verbrauchen, C.; mislim, da bodemo za to potovanje zmudili dva meseca, Let., Dol.; dve uri z. s kakim delom, Gor.-DSv.; tudi: z. se, Gor.-DSv., jvzhšt.;—durch Saumen um etwas tommen: maso z., Gor.-DSv.

zmudnina, f. die Entschädigung für den Zeitverluft, Gor.-DSv.

znabíti, adv., pogl. morebiti.

značaj, m. ber Egaratter, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; to znani njegov z., to mu daje z., baš charatterifiert ihn, Cig. (T.); brez značaja, charatterios, trdnega značaja, charatterieft, Cig., nk.

značájen, jna, adj. 1) charafteristisch, Cig., Jan., Cig. (T.); značajna svojstva, nk.; — 2) charaftervost, nk.

znacajiti', ajim, vb. impf. carafterifieren: to

ga značaji, Cig. (T.).

značájka, f. das Kennzeichen, C.; ber Charalter (ber Logarithmen), Cig. (T.).

značájnik, m. ein charaftervoller Mann, nk. značájnost, f. die Charafterfestigkeit, Cig. (T.), nk. značíten, dna, adj. charafteristish, nk.

značílo, n. bie Bebeutung; besedam dajati kriva značila, Levst. (LjZv.).

znáčiti, znáčim, vb. impf. 1) bebeuten, Jan., Cig. (T.), C.; — vorbilben, C.; — 2) fennszeichnen, charafterisieren, Jan., C.; — hs. znáčki, adv. — znak, Mur., Jan.; — (nam.

vzn-).

znájti se, nájdem se, vb. pf. 1) sich zusammensinden, zusammensommen, Mur., C.; Pod lipo
zeleno se znajdemo mi, Npes.-jvzhšt.; z. se
s kom, mit jemandem zusammentressen, C.;
— sich einsinden, Cig., Jan.; — 2) z. se,
zusammentressen (d. Umständen): znašlo se
je, da . . ., es geschah, daß . . ., Trub.

znâk, m. das Kennzeichen, das Mertmal, Cig., Jan., C., DZ.; — rodovni z., das Gattungsmertmal, Cig. (T.); das Zeichen übhpt., Cig., nk.; das arithmetische Zeichen, Cel.(Ar.).

znāk, adv. rūdlings; z. pasti, vreči; z. ležati, auf bem Rūden liegen; — (nam. vzn-).
znakoslovie. z. die Leichenkunft die Semiotik

znakoslovje, n. die Zeichenkunst, die Semiotik (hist.), Cig. (T.).

znakovît, adj. charafteristisch: znakovite poteze, Str.

znakupiti, im, vb. pf. in Menge einkaufen, gufammentaufen, C.

znām, m., Guts., Mur., Cig., Jan., pogl. znamenie.

znamda, adv. = vemda, ohne Zweifel, ohnehin, ja, C.

znamek, mka, m. das Kennzeichen, das Zeichen, Guts., Mur., Cig., Jan., C.

znameník, m. daš Berzeichnis: abecedni z., z. držati o naročevanih prepisih in izpiskih,

znamenilo, n. das Signalmittel, DZ.

znamenîlski, adj. Signol: znamenilske naprave, DZ. znamenît, adj. ausgezeichnet, hervorragend, wichtig, bedeutend, Mur., Cig., Jan., C., nk.; erheblich, namhaft, Cig., C., nk.

znameniten, tna, adj. = znamenit, Cig., Jan. znamenitnost, f. = znamenitost, Cig.

znamenîtost, f. die Bedeutsamteit, die Bichtigleit, die Mertwürdigfeit, Cig, Jan., C., nk.; znamenitosti, die Mertwürdigfeiten, nk. znameniv, iva, adj. bezeichnend, charafteristisch,

Jan., C.; wichtig, Nov.-C. znamonjáč, m. ber Beichengeber, DZ.

znamenjati, am, vb. impf. bezeichnen, Mur., Cig., Jan.

známenjce, n. dem. znamenje, Cig.

známenje, n. das Kennzeichen, das Zeichen; vzgano z., das Brandmal; ločilno z., das Unterscheingszeichen, Cig., Jan., nk.; z. delbe, das Divisionszeichen, z. kakovosti, das Qualitätszeichen (math.), Cig., (T.); das Emblem, Cig., Jan.; z. (na životu), das Mal, Cig., jvzhŠt.; z. dati, ein Zeichen geben; pokalno z. (na železnicah), das Knallsignal, DZ.; — das Symbol, Cig., (T.); z. sv. kriza, das Kreuzzeichen; — die Geschichsäule, Cig.; ein ausgerichtetes Bild zur Erinnerung an einen Unglüdsfall, Kr.; ein religiöses Standbild, Kr.; — das Anzeichen, das Borzeichen; dobro, slado z.

znamenka, f. bas Renuzeichen, C.; bas Beichen, kajk.-Valj. (Rad).

znamenljiv, íva, adj. bebeutungsvoll, wichtig, C.; — charafteristisch, Cig. (T.).

znamenovanje, n. 1) bas Bezeichnen, kajk.-Valj. (Rad); - 2) bie Bebeutung, kajk.-Valj. (Rad).

znamenováti, ûjem, vb. impf. 1) bezeichnen, Mur., Jan.; — 2) bebeuten, Dict., Mur., Jan., C., ogr.-Valj. (Rad); pisanica ali pisanka znamenuje pisano jajce, Navr. (Let.). známenstven, stvena, adj. [hmbolijch, h. t.-Cig. (T.).

známenstvo, n. die Symbolik, h. t.-Cig. (T.). známiti, známim, vb. impf. bezeichnen, Cig. známka, f. dos Rennzeichen, Jan.; dos Zeichen, C. . hie Morte Cig. In Cig. (T.) nh.

C.; — bie Matte, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; postna z., bie Briefmatte, stempeljska z., bie Stempelmatte, DZ., nk. znâmlja, f., Mur., Danj.(Posv. p.), pogl.

znamnja.

znâmnja, f. = znamenje, SlGor.-C.

znanec, n.ca, m. 1) ber Befannte; prijatelji in znanci; — 2) ber Renner: z. sv. pisma, ber Biblist, Cig.; z. src, ogr.-C.

znaniten, ina, adj. anzeigenb: znanini naklon, ber Indicativ (gramm.), Cig. (T.).

znanîtnik, m. ber Judicativ (gramm.), Cig. (T.).

znanilo, n. die Runde, C.

znániti, znánim, vb. impf. 1) anzeigen, Borbote sein, Cig.; — wabiti, prvič k maši zvoniti: nič nam ni sile, saj še le znani, Banjščice - Erj. (Torb.); — oznanjevati (prebigen), V. - Cig.; — 2) betannt machen: z. koga s kom, z. se s kom, Cig., Navr. (Let.).

znanīvka, f. die Borbotin: z. spomladi, Greg. znânje, n. 1) das Wissen, die Runde: na z. dati, kund thun, bekannt geden; na z. vzeti, zur Kenntnis uchmen; — 2) das Wissen (als Kennen und Können), die Kenntnis; z. svetega pisma; z. francoskega jezika; oddirno z.; pripravno z., die Bortenntnis, Cig.(T.); — 3) die Bekanntschaft; z. imeti s kom, eine Bekanntschaft mit jemandem unterhalten, (z žensko) ein Berhältnis haben; v znanju si diti, Cig.; — 4) die Bekanntschaft (— die Bekannten): veliko znanja (— znancev) imeti, Cig.; v znanju, unter Bekannten, Lašče-Levst. (M.).

znânka, f. die Bekannte.

znánost, f. 1) bie Bekanntheit; — 2) bie Bekanntschaft mit einer Sache, die Renntnis, Mur., Cig., Jan., nk.; polovična z., die Halbekanntnis, Cig.; gospodarske znanosti, wittschaftliche Renntnisse, Cig.; — = znanstvo, die Wissenschaft, nk.

znánosten, stna, adj. = znanstven, nk.

znanstven, stvena, adj. wissenschaftlich, Jan., nk.; znanstveni izrazi, technische Ausbrück, bie Terminologie, Cig. (T.); znanstvena razbistrila, technische Erläuterungen, Levst. (Močv.). znanstvenik, m. ein Mann ber Wissenschaft, Zora.

znanstvenják, m. = znanstvenik, Cig. (T.).
znânstvenost, f. die Bissenschaftlichseit, Jan.
znânstvo, n. 1) die Besanntschaft; — 2) die
Bissenschaft, Mur., Cig., Jan., nk.; podavajo se na znanstva, kajk.-Valj. (Rad); pomočno z., die Hissensschaft, Cig.

znanstvoslovje, n. bie Biffenfchaftelehre, Jan. (H.).

znásad, adv. übereinander, Gor.; (nam. vznasad).
1. znášanje, n. dos Zusammentragen.

2. znåšanje, n. 1) das Prahlen, Dict.; das Geptänge, Cig.; die Effecthalcherei, Cig.; — 2) das Benehmen, ogr.- C.; — 3) das Ertragen, ogr.- Valj. (Rad); — (nam. vzn-).

1. znašati, am, vb. impf. ad 1. znositi, 1. znesti;
1) zniammentragen: s pestjo se zrnjiče seje,
snopje se na ramah znaša, Ravn.- Valj. (Rad);
gnezdo z., ein Nest bauen; — 2) z. zoper
koga kaj, wiber jemanben etwas ausbringen,
Cig.

2. znāšati, am, vb. impf. ad 2. znesti; 1) emporheben: voda znaša barko in jo vzdigne od tal, Ravn.- Valj. (Rad); — 2) z. se, sich erheben: nad drugimi se z., kajk.- Valj. (Rad); groß thun, prahsen, Dict., Cig., C.; z. se z robci, partami, haljami, kajk.- Valj. (Rad); — 3) z. se nad kom, sich an jemanbem rāchen, Cig.; — 4) sich benehmen: ne rodim za to, kaj (— da) se zunaj drugako znašaš, Krelj; z. se s kom, sich gegen jemanben benehmen, ogr.-C.; — 5) ertragen, ogr.- Valj. (Rad); — (nam. vzn.).

znašavec, vca, m. človek, kateri kaj znaša

(n. pr. praprot), Polj.

znašavka, f. ženska, katera kaj znaša, Polj. znatelj, m. ber Renner, Jan., Cig. (T.), C., nk.;

znáten, tna, adj. tennbar, tenntlich, Cig., Jan., Cig.(T.); — bedeutenb, ansehnlich, beträchtlich, Cig., Jan., nk.

znáti, znâm, vb. impf. 1) kundig sein, konnen; zna pisati in brati; zna nemško, er tann beutsch: vse jezike evropske z; na pamet (iz glave) z. kaj; nič ne ve in nič ne zna; 2) = vedeti, na vzhodu; imate znati, ihr follt miffen, Kast.; zdaj znamo, ka (= da) vse znaš, ogr.-Valj. (Rad); ne znam kdo, ne znam kaj = nekdo, nekaj, Dol.-Mik.; kadar vesta dva, ve pol sveta, kadar znajo trije, znajo vsi ljudje, Razdrto - Erj. (Torb.); kdor jezik ima, v Rim zna, - es lafst sich alles erfragen, Met.; — znan biti v cem, in einer Sache Bescheid wiffen, Cig.; - 3) fennen, ogr.-C., Trub., Dalm., Krelj i. dr.; Gospod, ti mene znaš! Trub.; znata li Tobija, mojega brata? Dalm.; znam človeka, Schonl.; jaz vas ne znam, Krelj, Jsvkr., Bes.; znamo se! Erj.(Izb. sp.); — z. se s kom, mit jemandem befannt fein, C.; - znan, befannt; znano mi je; nisva nič znana; merken, kennen, Cig.; z. se, kenntlich fein; zna se komu kaj, man sieht es jemandem an, Cig.; znalo se mu je na obrazu, da je vesel, Cig.; ni z., man merkt es nicht, Cig.; proga se še zna, C.; na le-tem suknu se vsaka kapljica zna, Mur.; znati je, es hat ben Anschein, Cig., nk.

znátnost, f. die Rennbarteit, Cig., Jan.; — die Ansehnlichteit, nk.

znave, adv., SIGor.-C.; pogl. iznova (znaver, vzhŠt.-Valj. [Vest.]).

znavec, vca, m. ber Renner, Cig., Jan., C., Nov.

znavka, f. bie Rennerin, Cig., Jan.

znêmar, adv. z. pustiti, außeracht lassen, Z.;

— prim. vznemar, vnemar.

znemíriti, mîrim, vb. pf. beuntuhigen, Kremp.-C.; unruhig machen, Cig.; — (nam. vzn-).

znemiti, im, vb. pf. eig. verstummen machen: jum Staunen bringen, C.; aus ber Fassung bringen, Z.

znepokojeváti, ûjem, vb. impf. ad znepokojiti, Cv.

znepokójiti, kôjim, vb. pf. = znemiriti, Cig.; - (nam. vzn-).

znerók, adv. abjeits, entlegen: to mi je znerók, Vrsno-Erj. (Torb.), Prim.; vse toplice so znerok, Zv.; oddal sem mu le nekatere kose posestva, ki so mi bili znerok, Erj. (Izb. sp.); — ungelegen: ako vam ni znerok, pohodite me! Erj. (Izb. sp.).

znę̃s, î, f. 1)=smeti, stelja itd., kar naplavi in znese voda, das Genist, Podkrnci-Erj. (Torb.); — 2) = družba malovrednih ljudi, das Ge-

findel, Podkrnci-Erj. (Torb.).

1. znésti, nésem, vb. pf.1) zusammentragen; — z. zoper koga kaj, gegen jemanben etwas ausbringen, Cig.; — 2) (ein Ei) legen: kokoš je jajce znesla; — 3) gerathen, Trub.; tudi z. se: to se mu je dobro zneslo, C.; — 4) znesen, untersept, Cig., M., Ljub.

Digitized by Google

2. znésti, nésem, vb. pf. 1) emportragen, bavontragen, Cig.; angel ga prime, znese po viharjevo po nebu, Ravn.-Valj. (Rad); voda zemljo znese, C.; - 2) z. se nad kom, an jemanbem feinen Born auslaffen, Cig., Kr. - M.; mislil sem, da se bo znesel nad menoj, Jurč.; nam. vzn-.

znétiti, im, vb. pf. aufheigen, Meg., Mur., Mik.; z. ogenj, Trub., Dalm.; — (nam. vzn-).

znevídeti se, vídi se, vb. pf. 1) znevidi se mi, ich febe nicht recht (von optischer Tauschung), C.; - 2) znevidi se mi kaj, es verbrießt mich etwas, Cig., C.

znîc, adv. = vnic, Jan.; z. natočiti, Cig.; — na znic, zusteiß, M.; na z. storiti, einen Boffen fpielen, Cig.; - nem. vznic; prim. vnic.

znika, f. eine von selbst machsenbe Rebe, C.; — (nam. vzn-).

1. zníkniti, níknem, vb. pf. vergehen, verfchwinden, St.-Cig., C., Prip.-Mik.

2. zníkniti, níknem, vb. pf. aufteimen, C.; najprej znikne majhna travica, Krelj; – z. se, sich aufrichten, C.; — (nam. vzn-).

znîmar, adv. = znemar: z. pustiti, bernachlässigen, außeracht lassen, Kr.

zniti, znidem, vb. pf. verschwinden: moz je "znešel" (nam. zešel, sešel), ber Mann ift verschollen, C.

zníti se, znídem se, vb. pf., C., pogl. sniti se. zníziti, im, vb. pf. = znižati, ogr.-Valj. (Rad). znîžanje, n. bie Ernieberung; bie Berabfepung, bie Ermäßigung; z. .cene; bie Reduction.

znîžanost, f. z. obzorja, die Depression, die Tiefe bes Horizontes, h. t.- Cig.(T.).

znîžati, am, vb. pf. nieberer machen; z. klop za dva palca; - herabseben, herabminbern, ermäßigen; ceno, placo z.; cena se je znižala, ber Breis ift gefallen; z. glas, bie Stimme fallen laffen, Cig.

znīžba, f. die Ernieberung; - bie Berabminberung, die Ermäßigung, Cig.; z. cola, kazni, DZ.; - die Degradation, Cig.; - z. enache, die Degradation einer Gleichung (math.), Cig. (T.).

zniževanje, n. das Erniedern; — das Herabminbern.

zniževáti, ûjem, vb. impf. ad znižati; niebriger machen; z. se, immer niebriger werben, sich verflachen; — herabmindern, ermäßigen, reducieren.

zniževavec, vca, m. der Herabminderer, der Berminberer, Cig.

znočíti se, í se, vb. pf. znoči se, znočilo se je, es wird Racht, es ist Nacht geworben, Jan. znoj, m. 1) bie Site: znoj je danes, es ift heute beiß, Cig.; znoj mi je, es ift mir beiß, ich fcmitte, Mur., Kras-Mik., Bolc-Erj.(Torb.); – 2) ber Schweiß, Mur., Cig., Jan., ogr. - M., C., Ipavska in Soška dol - Erj. (Torb.); krvavi z., der Blutschweiß, Cig.; - z. mi je, mir ist angst und bange, Cig.; - tudi znoj, znoja, Valj.(Rad).

znojčica, f. die Schweißbrufe, Erj.(Z.).

znojen, jna, adj. 1) heiß: z. dan, nk.; - 2) beschweißt, voll Schweiß, Mur., Cig., Jan., nk.; - Schweiß -, Cig., Jan., nk.; znojne luknjice, die Schweißporen, Cig. (T.).

znojénje, n. das Schwigen, das Geschwige,

Cig., M.

znojíti, ím, vb. impf. 1) ausschwißen, Mur., Cig.; kri z., ogr.-C.; - 2) z. se, sich sonnen, Ipavska in Soška dol. - Erj. (Torb.); - 3) z. sc, schwißen, Cig., Jan., C., Ipavska in Soška dol.-Erj.(Torb.).

znojnica, f. bas Schweißloch, die Bore, Cig., Jan., Cig.(T.), Nov .- C.; - bie Schweißbrufe,

Erj.(Som.).

znoréti, ím, vb. pf. narrisch, verrückt werben. znoriti, im, vb. pf. 1) närriich machen, ogr.-Kres; — 2) berücken, prellen, betrügen, Mur., Jan.

1. znos, nosa, m. 1) bas Bufammengetragene, C.; vodeni z., bie Anschwemmung, angeflößtes Land, die Alluvion, Dict., Cig.; na vodene znose trte saditi, Vrtov. (Vin.); - 2) bie bom Bflug aufgeworfene Erbe, Kras.

2. znòs, nosa, m. bie Empfangnis, C., Z.; nam. vznos.

znósec, sca, m. bie Mauerbiene (megachile muraria; osmia sp.), Ip.-Erj.(Torb.).

znósen, sna, adj. erträglich, Cig.

znosîtev, tve, f. die Empfängnis, M.; — (nam. vzn-).

1. znositi, nosim, vb. pf. mit bem Rufammentragen fertig werben, zusammentragen; na en kup z. kaj; kakor se znosi, tako se raztrosi, Npreg.-Jan (Slovn.).

2. znósiti, nósim, vb. pf. wegtragen; z. z mize,

vom Tifche abtragen, Cig.

3. znositi, nosim, vb. pf. 1) schwanger werden, empsangen, Mur., V.-Cig., C., Jsvkr.;—2) z. se nad kom, fein Muthchen an jemanbem fühlen, feinen Born auslaffen, Cig., Jan., M.; znositi se je hotela nad samim kraljem, Npr.-Kres; - fich gegen jemanben ereifern, C.; — (nam. vzn-).

znosnost, f. bie Ertraglichfeit, Jan.(H.). znošénje, n. bie Empfangnis: od znošenja do povijala, C.; — (nam. vzn-).

znôšje, n. = kar voda vkup znosi, ein bom Baffer zusammengetragener Haufe, C.

znôtra, adv. = znotraj, Mik., Ben.-Kl.

znộtrah, adv. = znotraj, Mur.

znotraj, adv. innerhalb, inmenbig; od z., von innen; tudi: auf ber Junenfeite, innerhalb. znôtrajšnji, adj. = znotranji, Cig., Kr.

znotranji, adj. ber innere, inwendig. znotranjost, f. = znotranjščina, bas Inwen-

bige, bas Innere, Jan., nk. znotranjščina, f. bas Innere, Cig., Jan.

znôtrašnji, adj. = znotranji, Dalm. znôtrenji, adj. = znotranji, Danj.-Mik. znôtrešnji, adj. = znotranji, ogr.-Mik.

znotri, adv. = znotraj, innerhalb, inmenbig, Mur., Cig.

znotrina, f. das Innere, Danj., ogr.-M.; ber innere Raum, Jan.; bas innere, mit befferem holz ausgelegte holz, das Blindholz bei ben Lischlern, Cig. znotraji, adj. = znotranji, ber innere, Meg., Jan., Krelj.

znôtršnji, adj. = znotrnji, Dict.

znòv, adv. = znova, Dict., Krelj, Kast.

znova, adv. = iznova, von neuem, neuerbings, Jan., C., vzhŠt.

znôvič, adv. neuerbings, Cig.; z. rojen, wiedergeboren, Krelj; z. sv. krst prejeti, Jsvkr.; - prim. iznovič.

znozje, n. der Fußtheil (bes Bettes, bes Lagers u. dgl.), Mur., Cig., BlKr.; pri znožju, ди Füßen, Dict., Cig., Jan. Dalm.; - ber Guß bes Berges, Cig., Jan., nk.; v znożju vinograda, unten am Beingarten, Cig.

znubelj, blja, m. 1) = zubelj, die Flamme, Notr.; - 2) bas Dfenloch, die Ofenmundung, na vzhodu-Mik.; — bas Gesims, die Platte über bem Ofenloch, Scav. - C.; = znublji,

SlGor.-C.

zộb, zộba, zobâ, m. 1) ber Bahn; ima redke zobe pa goste laže, Npreg. - jvzh St.; modrostni zobovi, bie Beisheitszahne, Erj. (Som.): z. vrzeljak, ber Ludenzahn, Cig.(T.); z. izdreti, einen Bahn reißen; zobe dreti, Buhne reißen; po zobeh počiti koga, jemandem eine Maulichelle geben, Cig.; zobe kazati, die Bahne bleden o. fletschen; (fig.) feine raube Seite hervortehren, Cig.; dobiti kaj za zobe, etwas jum Beigen befommen, Zv.; zobe v steno tiscati = Hunger leiden, St.-Glas.; zobje mu poganjajo, grejo, bibajo iz čeljusti, zobe dobiva, er zahnt, Cig.; dolge zobe imam, bie Bahne fteben mir auf, Cig.; dolge zobe imeti po čem, nach etwas lüstern sein, Cig.; jezik za zobe! bas Maul gehalten! jezik za zobmi držati - schweigen; priti ljudem v (na) zobe, ins Gerebe tommen; črez zobe vleči koga, jemanben ausrichten, Jurč., LjZv.; = po zobeh nositi, Vrt.; ljudem se v (med) zobe dati, Anlais gur Rachrede geben; kdor se ljudem pod zobe da, tega le cas iz ust reši, Npreg.-Jan.(Slovn.); v zobe komu kaj povedati, jemandem etwas ins Gesicht, offen sagen; = pod zobe povedati, C.; trdo resnico pod zobe povedati, Jap.(Prid.); - vsi so se mu v zobe režali, alle lachten ihm ins Gesicht, Erj. (Zb. sp.); na zobe se mu obeša = za malo se mu zdi, St.; - 2) ber gahn am Rechen, an ber Sage, an einem Bahnrad u. bgl.; der Dorn im Schlofs, Cig.; - Die Felszade, Cig., Jan., Cig.(T.); — zobje (na vrhu kake stene), bie Binne, Cig.; - 3) babji z., ber Storchichnabel (geranium sp.), SlGor.-Erj. (Torb.); - tudi: bie Sagebuttenroje (rosa canina), Cig., Vrt., Medv. (Rok.); ali: ber Leindotter (camelina dentata), C.; - pasji z., bie Sunbe. zahnwurz (erythronium dens canis), Cig., Medv. (Rok.).

zộb, î, f. hartes Futter, das Körnerfutter, Cig.; ti bodo zmešano zob jedli, katera je izvejana z velnico in rešetom, Dalm.; bef. ber Spafer, Cig., Jan., C., Valj.(Rad).

zobac, m. einer, ber große Bahne hat, ber Groß-

zahn, Dict., Mur., Cig.

zobáča, f. 1) bie Großzähnige, Mur., C.; -2) pl. zobače, ber Redjen, Habd .- Mik., Mur., Cig., Jan., vzhSt. - C.; (zobača, bie Egge, Jan.); — 3) eine Art Sage, Cig., C.

zobacinje, n. zusammengerechtes Beu, C. zobáčišče, n. = grabljišče, C.

zobáčiti, ačim, vb. impf. = grabiti, rechen, C., kajk .- Valj . (Vest.).

zobačka, f. eine, die große Bahne hat, Lasce-Levst.(M.).

zobačkati, am, vb. impf. = zobačiti, C.

zobák, m. 1) ber Großzahn, C., Z., Burg. (Rok.); — 2) ein großer Bahn, C.; — 3) = kramp, die Bide, Cig.

zobat, li, f. bas Rörnerfutter, Jan.

zobainica, f. ber habersad ber Bferbe, Nov.-C. 1. zobalo, n. bas Rernfutter, Z.; bas Bogelfutter, C.

2. zobalo, n. bas Pferdegebifs, ogr.-C.

zoban, ana, m. ber Großzahn, Dict., Cig., M. zobanje, n. 1) das Aufpiden von Körnern; das Effen von Beeren, Kirschen; — 2) bas Körnerfutter, Cig.; das Hühner- oder Bögelfutter: krušne drobtinice in drugo zobanje, Glas.; - = rezanica, ber haderling, Gor. zobár, rja, m. ber gahnfünstler, C.

zobast, adj. zahnförmig, Cig., Jan.; - zinnen-

formig, V.-Cig.

zôbaš, m. kozje ime, Baška dol.-Erj.(Torb.). zobát, áta, adj. zähnig, gezähnt; — großzähnig, Mur., C.; — vielzähnig, Cig.; — zadig, Cig., Jan.

zobatec, tca, m. 1) ber Großzahn, Cig.; -2) die gemeine Zahnbrasse (dentex vulgaris), Erj. (Z.), Čres-Erj. (Torb.); (hs.).

zóbati, zobljem, vb. impf. mit bem Schnabel auspiden; piščanci, ptiči zobljejo proso; kuretnini dati zobati, ben Suhnern Futter geben; Beeren, Rirfchen u. bgl. effen, (Rorner) fressen; grozdje, ćrešnje zobljemo; konji oves zobljejo.

zobatka, f. die Hunderose (rosa canina), Z. zobâtnik, m. das Zahnrad, DZ.; železnica s porabo zobatnika, eine Gifenbahn mit Bahnradbetrieb, DZ.

zobavec, vca, m. ber Rörnerfreffer, Jan. (H.). zobavka, f. ber Rornerfreffer (von einem Bogel),

zobčálo, n. bas Badeifen, Cig.

zobčar, rja, m. ber Spigenhandler, Zora.

zobčáriti, arim, vb. impf. mit Spigen Sandel treiben, Zora.

zobčast, adj. gezähnelt, Mur., Cig., Danj.-Mik.; z. robec, ein Tüchel mit gezähneltem Rande, Polj.; — zähnig, Cig.(T.).

zobcat, ata, adj. gezahnelt, Mur., Cig. (T.),

Mik.; - gintig, gadig, Cig. 26bcati, am, vb. impf. ganneln, gadig aus-ichneiben, mit gadigem Ranbe verschen, Cig.

zóbčec, čeca, m. dem. zobec. zóbček, čka, m. dem. zobec; zobčke dobivati,

delati, zahnen, Cig.

zobec, bca, m. dem. zob; 1) bas gahnchen; - do zobca, bis auf den letzten Bunkt, ganz und gar, Jan.; vse je resnično do zobca, - **938** -

Z., Navr. (Let.); ne sme se ravno vse do zobca porabiti, Navr. (Kop. sp.); - 2) ber Radzahn (bei Uhren u. dgl.), Cig.; — zobci, bie Raden, C.; zobci vrhu kake strehe, bie Binnen, Cig.; — zobei, eine Art gemeiner Spipen an Frauenfleibern, Levst. (Rok.); bie Spipen übhpt., Guts. - Cig., Jan., C., (prim. it. dentelli); — 3) pl. zobci, bie Schafgarbe (achillea millefolium), C. zôbek, bka, m. dem. zob. zoben, bna, adj. gahn-; zobni zdravnik, ber gahnarzt, V.-Cig., Jan.; zobni venec, ber Bahntranz, zobna otlina, die Bahnhöhle, Cig. zobenica, f. = zobenka, kajk.-Valj.(Rad). zobeníka, f. = zobenka, kajk.-Valj.(Rad). zobénka, f. = neko jabolko, kajk.-Valj.(Rad); - prim. ovsenka. zober, bra, m. = evropski tur, der Bisent (bos bison), Erj.(Z.), Jurč. zoberoc, adv. mit beiben Banben, Mur., Cig., C., Danj.-Mik.; zoberoč ga je sprejel, er hat ihn mit offenen Sanden entpfangen, Mur.; tudi: zoberộc, ogr.-Raič(NKol). zobíca, f. = zobrne, Alas. zobina, f. 1) das Bahnfleisch, Mur., Cig.; — 2) die Scharte, C. zobinast, adj. schartig, C. 1. zobišče, n. = zobna jamica, die Bahnhöhle, 2. zobíšče, n. = ovsišče, BlKr.-Let. zobíti, ím, vb. impf. 1) zähnen: kolo z., Cig.; - 2) z. se, Zähne befommen: otrok se zobi, Guts., Cig., Jan. zoblja, f. das Bogelfutter, C. 1. zobnica, f. ber Haferfad (ber Pferde), Cig. 2. zobnica, f. bie Bahnhöhle, C. 1. zobnik, m. = zobnica (ber haferfad für Pferde), C. 2. zobník, m. 1) ber Zahnlaut (gramm.), Jan., C.; (tudi: zobnik); - 2) ber schwarze Fled in ben Bahnen ber Bferbe, die Bohne, Cig.; 3) der gahnhobel, V. - Cig.; - 4) bas ichwarze Bilfenfraut (hyoscyamus niger), Dict., Mur., Cig., Jan., C., Josch, Tuš.(R.). zobníkov, adj. Bilsen: zobnikovo olje, Cig. zobnják, m. = 2. zobnik 4), schwarzes Bilsen-fraut, Cig., Scav. zobobot, bola, m. ber gahnschmerz, Guts.-Cig., Jan.; zoboboli, das Zahnweh, Guts. zobobolja, f. ber Bahnichmerz, Guts. zoboder, dera, m. ber Bahnbrecher, Cig. zoboderec, rca, m. ber Bahnbrecher, Cig. zobognija, f. bie Bahnfaule, Guts.-Cig. zobognit, gnila, adj. mit faulenben Bahnen: zobognili ljudje, Levst.(Zb. sp.). zobokljun, kljuna, m. zobokljuni, Rahnichnabler (dentirostres), Erj.(Ž.). zobolečnik, m. der Bahnarzt, Levst. (Nauk). zoboslovje, n. die gahnlehre, Cig., Jan. zobotrębec, bca, m. der Bahnstocher, V.-Cig., zobotrebnica, f. 1) die Bahnstocherbuchse, Cig.; -2) = zobotrebec, Jan., DZ. zôbov, adj. Zahn.

zobovina, f. die Bahnsubstanz, Cig., Jan., Cig. (T.), Erj.(Som.) zobôvje, n. das Gebis, C., nk. zobovník, m. = 2. zobnik 4), daš jámarze Bilsenfraut (hyoscyamus niger), C. zobovnják, m. = zobovnik, C. zobozdravník, m. ber gahnarzt, nk. zobręž, m. ber untere Theil bes Beingartens, νζħ.Śt.-C.; — (nam. vzobrež?). zôbrne, f. pl. das βahnsleisch, C., Senoteče, Kras-Erj.(Torb.). zôbrnice, f. pl. = zobrne, Senozeče, Kras-Erj.(Torb.). zobstóm, adv. ogr.-C., Let., pogl. zobstonj. zobstónj, adv. = zastonj, ogr.-C. zobstónji, adj. = zastonjski, ogr.-C. zobstónjski, adj. = zastonjski, ogr.-C. zobûn, m. = zabunec, Cig., BlKr. zobûnec, nca, m. = zabunec, Dol., Cig., Jan. zộči, I. adv. 1) ins Untlig: komu z. povedati, ogr.-Caf(Vest.); z. staneta cesarju, sie traten bot bas Angeficht bes Raifers, ogr.-Caf(Vest.); 2) zugegen: z. biti, vzh.St., ogr.-Caf(Vest. I. 57.); — II. praep. c. gen., in Gegenwart, angesichts, ogr. - M.; z. mnogih velikasev, ogr.-Caf(Vest.); - nam. vzoči; prim. navzoči. zočíti, im, vb. pf. confrontieren, C., Svet.(Rok.). zočîtoma, adv. öffentlich, C.; - offen, freimüthig, C. zộd, m. = v zemljo zabit kol v hlevu med dvema živinčetoma, Rib.; zodi, v zemljo zabiti koli, da dež zemlje ne odnaša, Dol.; — prim. zvod. zodiak, m. ber Thierfreis, Cig. (T.). zodiakalen, Ina, adj. jum Thierfreis geborig: zodiakalno sijanje, zodiakalna svetloba, daš Bobiacallicht, Cig., Jan., Cig.(T.). zodica, f. ber Sebel, Levst. (Zb. sp.); - prim. zvod. zoglàv, gláva, adj. Cig., pogl. razoglav. zolica, f. = pira, ber Spelt, C., Bes. zoliti, im, vb. impf. ichreien, larmen, brullen, vzhSt.-C, Raič(SlN.). zolj, m. 1) bie Larve bes Spedtafers, C., Rihenberk-Erj.(Torb.); - 2) neka trotu podobna muha (eristalis tenax), (zol) Lašče-Erj. (Torb.); - muha debelih svetlih oči, od katere pika živina zbezlja: gleda kakor zoli svetlo, Dol.; goveji z., die Ochsenbies-sliege oder Dasselsliege (hypoderma bovis), konjski z., die Pferbe-Magensliege (gastrus equi), ovčji z., die Schafbremje (oestrus ovis), Erj. (Ž.). zolva, f. bes Mannes Schwester, Cig., Levst. (M.), Nov.-C.; - prim. zava. zona, f. 1) ichlechte, tanbe Getreibeforner, Rib .-M., St.-C., Ip.-Erj.(Torb.); = slabo, drobnoproso, Lašče-Erj.(Torb.); — = kar pri vejanju žita med plevami in zrnjem ostaja, Zv.; 2) ber Schauber, Dol.-Cig., Jan.; zona me obhaja, Cig., Gor.-Zv., (izprehaja) BlKr.; zona ga popade, Nov.-C. zonast, adj. voll tauber Körner: zonasta ajda, C.; zonasto žito, Nov. zónaten, tna, adj. = zonast, SlGor.-C.

zonogati, am, vb. pf. 1) (auf eine unbestimmt gelaffene Beise etwas) verfertigen ober thun, M.; - 2) z. se s kom, mit jemanbem in irgend einer Beise zu thun bekommen, C.

zonljiv, ljíva, adj. = zonast: zonljivo žito, Nov. zoogeografija, f. nauk o razprostranjenosti živali, die Boogeographie, Cig.(T.).

zoolog, m. živaloslovec, ber Boolog.

zoologija, f. nauk o živalstvu, bie Boologie. zoper, I. adv. bagegen; z. biti, bagegen fein, Cig.; kar je grešnega in Bogu zoper, Jsvkr.; žena možu zoper govori, Ben. - Mik.; na zoper mi dela, er hanbelt mir entgegen, Levst. (M.); meni zoper ravna, Met.; — II. praep. c. acc. wiber, gegen; zoper naturo; zoper božjo voljo ravnati; nisem zoper to; -(c. gen. zoper strupa, mraza, Dict.).

zoperstáti, stojím, vb. impf. nam. zoper stati, widerstehen; (po nem.).

zoperstáviti se, stavim se, vb. pf. sich widerseten; (po nem.).

zoperstávljati se, am se, vb. impf. ad zoperstaviti se; (po nem.).

zopet, adv. wieber = spet.

zôpeten, tna, adj. nochmalia, Jan.; zopetni zbor, DZ.

zoprn, adj. 1) widerlich, widrig, verhast; ta človek mi je z.; ta jed mi je zoprna; zoprno mi je, es widerftrebt mir; - 2) feindlich, feinbielig, Mur., Cig., Jan.; zoprna beseda, ein feinbfeliges Bort, Cig.

zoprneti, im, vb. impf. widerlich, verhafst fein,

Mik.

zoprnica, f. bie Biberfacherin, bie Begnerin. zoprnik, m. ber Biberfacher, ber Gegner; bef. ber Begner im Processe, Svet.(Rok.).

zoprnost, f. 1) die Wiberlichkeit, die Bibrigfeit, die Difffalligfeit; - bie Bibermartigkeit; — 2) die Abneigung, die Antipathie, Cig., Jan.; z. do koga, Cig.

zoprstvo, n. 1) die Opposition, die Gegnerchaft, Jan.; - bie Streitigfeit, Dict.; skodljiva zoprstva, Schonl.-Valj.(Rad); - 2) bie Antipathie, Cig.(T.).

zoprscina, f. bie Gegnerichaft, Dict.

zoprt, adv. = zoper, St.-Mur.

zoprtovati, ujem, vb. impf. sich widerseben, (-tvati, tvam) Mur.

zoprvati, am, vb. impf. entgegen sein, widerstehen, sich widersehen, Mur.-Cig., Cv.

1. zor, zora, m. 1) ber Glanz, Mik.; Nebeški zor obda oblicje milo, Preš.; - 2) ber Tages. anbruch, die Morgenbammerung; ob zoru, Cig., C.; ob prvem zoru, C.; z zorom, mit Tagesanbruch, Cig.; zor se dela, ber Tag bricht an, Lasce-Levst.(Rok.); Zor je, hitro mi vstajajte! Npes.-Vod.(Pes.); od zora do mraka, Pres.; - 3) ber Often, Ravn., Slom.; – tudi: zộr.

2. zor, m.bas Reifen: žitoima lep zor, Svet. (Rok.). 1. zora, f. die Morgenrothe, Cig., Jan., M., Pres. i. dr., nk.; tudi: zora; — hs.

2. zora, f. 1) ber Rinbichmalzfat, Celjska ok .-C.; die Bratenfance, Z., C.; - 2) die Molten, (zura) Ip.-M.

zore, eta, m. ber gerne früh auffteht, C., M. 1. zoren, rna, adj. zeitig in ber Fruh, vom Morgen, Morgens, Cig., Strek.; zorna modrina, das Morgenblan, Cig.; zorna masa, bie Frühmesse, Z., Vrt.; — strahlend, herrlich (wie die Morgenröthe): zorni obraz, nk. 2. zoren, rna, adj. ternicht (v. Buchweigen), C.

zorenjo, n. bas Reifen, die Zeitigung. zoreti, im, vb. impf. reifen; hruške zorijo;

grozdje zori. zorevati, am, vb. impf. zu reifen pflegen,

reifen, Vrt. zorglati, am, vb. pf. zusammenorgeln, Cig.

zorica, f. ber Murorafalter (pieris cardamines), Erj.(Ž.).

zorilo, n. die Reife, die Beit ber Reife, Gor .-DSv.

zorîtev, tve, f. die Zeitigung, Jan.

1. zoriti, im, vb. impf. 1) reif machen, zeitigen; solnce grozdje zori; gorke noči najbolj grozdje zore; vino zorim, ich laffe ben Wein reif werden, ich warte seine Reife ab, Z.; - z. se = zoreti, reifen, Mur., Cig., ogr. - Valj. (Rad); -2) = zoreti, Guts., V.-Cig., Jan.; - tudi: zóriti, zórim.

2. zóriti, zórim, vb. impf. 1) mit unverwandten Augen schauen, stieren, C.; — 2) z. se, tagen, Mur., Cig., Jan., ogr.-C., Nov.-C.; zori se, ber Tag bricht an, Cig.; dan se zori, Mur.,

Cig.; tudi: zoríti se. zorîtva, f. = zoritev, C.

zorîvec, vca, m. der Zeitiger, Cig. zórja, f. = zarja, die Morgenröthe, Mur., Cig., C., Krelj, Strek., Npes. - Vraz, kajk. - Valj. (Rad); - übhpt. jebe Rothe am himmel, Mur.; — tudi: zôrja, ogr.-Valj (Rad).

zorjanski, adj. jum frühen Morgen gehörig, C.; Morgen: zorjanska pesen, ogr.-C. zorjanska zvezda, ber Morgenstern, ogr.-M. zorjenica, f. 1) ber Morgenftern, ogr.-C.; -

2) die Frühmesse in der Abventzeit, ogr.-C.; tudi pl. zorjenice, C.; — prim. zornica.

zôrjica, f. dem. zorja, Npes.-Vraz.

zornica, f. 1) bie Frühmesse im Abvent, bie Roratemesse, Mur., Cig., Jan., Mik., Strek.; tudi pl. zornice, Slom., St.; - 2) ber Morgenftern, Habd .- Mik., ogr .- C.

zornîčar, rja, m. = mašnik, ki ima zornice, Cig.

zornolic, líca, adj. = zornega lica, Zv.

zórnolíčen, čna, adj. = zornega lica, C.; rothbactia, Cig.

zornolik, lika, adj. morgenroth (min.), h. t.-Cig.(T.); — zornolike cvetlice, Vrt.

zoseb, adv. befonbers, fonberlich, Krelj, Dalm., Danj.-Mik., Hal., ogr.-Raič(NKol.); z. devati, *Danj.(Posv. pes.*); — pogl. soseb.

zôseben, bna, adj. = poseben, Trub., Dalm. zosebójen, jna, adj. = zoseben, C.

zòv, zóva, m. ber Ruf, Cig.; kim in zov, vzhSt.-C.; ber Anruf, Jan. zóva, f. Cig., C., M., pogl. zolva.

zovčîn, m. ber Sochzeitsbitter, Mur., Cig., Jan., C., vzhSt.; — prim. pozovčin. zovica, f. der Lodvogel, Guts.-Cig., Mur.

Digitized by GOOGLE

zovič, íča, m. = zovčin, Jan.(H.). zovník, m. ber Lodvogel, Cig. zotha, f. die Berengung, Cig. zozenje, n. die Berengung, Cig. zoževáti, ûjem, vb. impf. ad zožiti; verengen, Cig.(T.), nk.; z. se, fich verengen, Zora. zožiti, ožim, vb. pf. ichmaler machen, verengen, Cig., Jan., Cig. (T.); - verjungen (arch.), Cig.(T.).zrabotiti, im, vb. pf. zrabočen, abgenüti: v zrabočenih črevljih, Erj. (Izb. sp.). zráčen, čna, adj. 1) Lufts; zračni prikazki, die Lufterscheinungen, Cig.; pneumatisch, Cig. (T.); - 2) luftig, Cig., Jan., nk.; lega drevesnega vrta mora biti solnčna, prosta in zračna, C. zračína, f. ber Luftstoff, Cig. zráčiti, im, vb. impf. = vetriti, prevetrovati, lüften, Z., nk. zračje, n. die Luft, das Klima, Cig., Jan., C. zrāčnat, adj. luftig, nk. zracnina, f. bie Luftericheinung, Cig. zračúnati, am, vb. pf. zusammenzählen, zujammenrechnen, ogr.-C.; — prim. izračunati. zračúniti, ûnim, vb. pf. = zračunati, Cig., Jan. zrahliti, im, vb. pf. = zrahljati, Jan. zrahljáti, am, vb. pf. loder machen, auflodern; zemljo z.; — (nam. vzr·?). zrájtati, am, vb. pf. 1) zusammenrechnen; — 2) z. se = spomniti se. zrajtljáti, âm, vb. pf. z rajtljem povezati, mittelft bes Reitels, Rnuttels befeftigen, M. zrajtljiv, íva, adj. umfichtig, ogr.-C.; gewedt: z. otrok, St. zrak, m. 1) bie Luft, Habd .- Mik., Guts., Mur., Cig., Jan., Dalm.(Reg), i. dr., $nk.; -2 = \bar{z}a$ rek, ber Strahl, Alas., ogr. - C., Cig. (T.); prim. zraka. zraka, f. ber Strahl, Cig.(T.), C.; - hs. zrākast, adj. luftförmig, Cig.(T.). zrakomer, mera, m. ber Luftmeffer, bas Nerometer, Cig., Jan., Cig. (T.). zrakomêrstvo, n. die Aerometrie, Cig. zrakoplav, pláva, m. ber Luftballon, h. t.-Cig. (T.), Sen.(Fiz.). zrakoplavba, f. die Luftschiffahrt, Jan., Vrt. zrakoplavec, vca, m. = zrakoplovec, Cig., Jan., Nov.-C. zrakoplòv, plova, m. = zrakoplav, Vest. zrakoplôvec, vca, m. 1) ber Aëronaut, Cig. (T.), C., Vest.; - 2) belorepi z., der weißichwänzige Tropitvogel (phaeton aethereus), Erj.(Z.).zrakoplovnica, f. (ladja) z., bas Luftschiff, Cig.(T.).zrakoplôvnja, f. die Luftfahrt, Jan.(H.). zrakoplôvstvo, n. die Luftschiffahrt, Cig.(T.). zrakçvje, n. der Luftraum, das Luftmeer, die Lüfte, Jan., nk. zrana, adv. = zarana, fruhmorgens, ogr. - C. zrāslek, sleka (selka), m. zwei zusammen gewachsene Ameige, Z.; - zwei zufammen-

gewachsene Safelnuffe, (zrasek) Temlj. (Tolm.)-

Strek. (Let.).

zraslice, f. pl. die Zwillingetruftalle (min.), Cig.(T.).zraslika, f. 1) die Beigmurg (convallaria polygonatum), Rodik(Kras)-Erj. (Torb.); - 2) zraslika, zwei zusammengewachsene Breige, C. zrasloprstas, m. zrasloprstasi, bie heftzeher (zool.), h. t.-Cig.(T.). 1. zrast, î, f. ber Zusammenwuchs (symphysis), Cig.(T.); — die Bernarbung, Cig. 2. zrast, î, f. 1) ber Buche, Jan., ogr.-M., C.; - 2) == kar pri rastlini v enem letu zraste, jvzhSt.; -- 3) der Wuchs, die Gestalt, Valj. (Rad); — (nam. vzr-). zrásti, zrástem, vb. pf. empormachjen, aufmachjen, wachsen; kar je letos zraslo, ber diesjährige Buche; velik je zrasel, er ift groß geworben ; zrastel je kot konoplja = er ist schnell aufgeschoffen, Cig.; tvor je zrastel (ift größer geworben); zraščen (nam. zrasel), gewachien, C.; zrasli možje, erwachfene Manner, Dalm.; greben mu zraste, er braust auf; brž zraste, er braust gleich auf, er wird gleich böse; kako je zrasel, ko sem mu to rekel! — (nam. vzr-). zrásti se, zrástem se, vb. pf. durch Bachsthum verbunden werden, zusammenwachsen; drevesi sta se zrasli, die zwei Baume find aneinander gewachsen, Cig.; z. se s čim, verwachsen, Cig.; zraščeni (nam. zrasli) jabolki, Amillingsapfel, zrastina, f. = kar vzraste, ber Anwuchs, Dict. zráščati, am, vb. impf. ad zrasti; — (nam. vzr-). zráščati se, am se, vb. impf. ad zrasti se. zrášiti, im, vb. pf. auflodern, Mur.; — (nam. VZr-). zràt, zráta, m. = zrati, zvrati, Gor. zrati, f. pl. die Pflugwende, der Aderrain, Ig (Dol.), Polj.; - pogl. zvrati. $zr\hat{a}tnik$, m. = zrati, Cig., Ig(Dol.). zraven, l. adv. baneben; z. stati; z. uliti, baneben gießen, fellgießen; z. biti, babei, gugegen fein; z. priti, baju tommen;-II. praep. c. gen. neben; zraven hiše je vrt; z. koga stati, sedeti; skopin je z. velicega bogatstva siromak, Cig.; z. tega, nebstbei, außerbem, Bugleich; - nam. vzraven; (bem beutschen "nieben" nachgebilbet, Mik. V. G. IV. 565.). 1. zravnáti, am, vb. pf. untereinander gleich machen, ausgleichen, Jan.; ovce so zobe zravnale (haben alle neue Rabne betommen). Cig.; - compensieren, Cig.; - z. se = poravnati se, fich ausgleichen, Svet. (Rok.); prim. izravnati. 2. zravnáti, âm, vb. pf. gerade machen, gerade richten: palico z.; z. se, sich gerade richten, sich gerade streden; -- (nam. vzr-).

zravnava, f. bie Ausgleichung, Cig.

lov, Let.

aus, jvzhSt.

Met., Levst.(Sl. Spr.).

zravnávanje, n. die Ausgleichung; z. moleku-

zravnič, adv. 1) = zravno, C.; - 2) gerabe-

zravníti, im, vb. pf. = 2. zravnati, Cig., Jan.

zravno, adv., praep. = zraven, Cig., Jan.,

 $\mathsf{Digitized} \ \mathsf{by} \ Google$

zravnovanje, n. bie Ausgleichung, bie Compensation, Cig.(T.), DZ.

zravnováti, ûjem, vb. impf. ad 1., 2. zravnati. zravsati se, am se, vb. pf. sich zerzanten, Z., Let.

zrázen, praep. c. gen. == razen: zrazen vaših bratov, euere Bruder ausgenommen, Met.; ne želi nić zrazen (tega), kar je prav, Mik.

zrcalar, rja, m. ber Spiegelhanbler, Cig., Jan. zrcalárnica, f. bie Spiegelfabrit, Cig.

zrcalarstvo, n. die Spiegelinduftrie, der Spiegelhandel, Cig.

zrcalast, adj. spiegelartig, Cig.; spiegelglatt,

zrcalce, n. dem. zrcalo; bas Spiegelchen, Cig., Jan., nk.

zrcaten, ina, adj. Spiegel-: zrcaine slike, Spiegelbilber, Znid.; zrcatni krog, ber Spiegelfreis (astr.), Cig.(T.).

zrcaliti se, alim se, vb. impf. fich fpiegeln, Jan., C., Erj.(Som.), nk.

zrcáljenje, n. bie Spiegelung, Cig.(T.).

zrcałnat, adj. spiegelig, Cig.

zrcalo, n. 1) ber Spiegel, Cig., Jan., nk.; (po drugih slov. jezikih); ravno, izbočeno, jamasto z., ebener Spiegel, Convex-, Concavipiegel, Sen. (Fiz.); razmetno z., ber Berftreuungs. spiegel, Sen. (Fiz.); uzigalno z., der Bundspiegel, DZ.; — 2) zfcalo = zrkalo, zrklo, die Bupille, Levst. (Rok.).

zrcalovânje, n. = zrcaljenje: zračno z., bie

Lufifpiegelung, Cig.(T.), Jes.

zrcalovina, f. bas Spiegelmetall. Jan., Cig.

zrébrčen, čna, adj. bruftfrant, Pjk. (Črt.); schwerathmig, Cig.; — zrebrčna zel, neka rastlina, Pjk.(Črt.).

zrebrje, n. ber Bergabhang, ogr.-Valj.(Rad). 1. zréči, zréčem, vb. pf. vereinbaren, Npes.-

2. zréči, zréčem, vb. pf.=(v)zdeti: kako ime komu z., Svet. (Rok.); ptičar so mu zrekli, man hat ihm ben Beinamen eines Bogelftellere gegeben, Cig.; - (nam. vzr-).

zred, I. adv. = vred, zusammen, sammt, zugleich: z. s Kristusom, Trub.; pustite oboje zred rasti, Trub.; — II. praep. c. instr. mit, fammt, Dalm., C., Npes.-Vraz; Zadok zred prerokom Natanom, Dalm.; obisti z. lojem, C.; z. teboj = s teboj vred, C.

zrediti, im, vb. pf. 1) groß füttern, aufziehen; deset svinj z. vsako leto; - gozd z., einen Balb in Beftand bringen, Cig.; z. sadja, Obst züchten, Pirc; - auferziehen: lepo z. svoje otroke; - 2) sich wachsen lassen, betommen : perje z., Febern betommen ; Se lepše perje zredil bom, Npes.-Schein.; piščanci še niso bili zredili krepkega perja, Vrt.; - če bukva perje (Blätter) pred sv. Markom zredi, Levst.(Zb. sp.).

zredník, m. ber Erzieher, Cig., C.; (nam. vzr-). zredoma, adv. nach ber Orbnung, orbentlicher Beise, Jan., M., ogr.-C., nk.

zreja, f. bie Angucht (von Thieren u. Baumen). Cig.; - bie Auferziehung; - (nam. vzr-). zrejalíšče, n. das Erziehungshaus, Cig.; -(nam. vzr-).

zrojatnica, f. die Erziehungsanstalt, Cig.; -(nam. vzr-).

zrejanec, nca, m. ber Bogling, Cig.; - (nam. **vzr-)**.

zrejanka, f. ber weibliche Bögling, Cig.

1. zrejati, jam, jem, vb. impf. reifen, C., Z.; žito, grozdje zreje, začne zrejati, Kras, Ip.-Levst.(Rok.); = z. se, Strek.

2. zrejati, am, vb. impf. ad zrediti; aufziehen; - auferziehen; — (nam. vzr-).

zrejavec, vca, m. ber Erzieher, Cig.; - (nam. vzr-).

zrejavka, f. die Erzieherin, Cig.

zrejénje, n. die Erziehung, C.; on je našega zrejenja, er ift bei une erzogen worben, C. zrèl, zrêla, adj. reif; zrelo sadje; pšenica je zrela; na pol z., halbreif; — z. za jeco, reif für bas Gefängnis, Cig.; — z. pticek, ein

abgefeimter Schalt. zrelad, f. = kar je zrelo, reife Früchte. C., Z. zreleti, im, vb. impf. reifen, Habd .- Mik., Prip .-Mik.; črešnje zrelijo, Cig.

zrelina, f. reife Früchte, C.

zreliti, im, vb. impf. 1) reif machen, zeitigen: solnce zreli črešnje, Cig.; - 2) = zreleti, ogr.-C.

zreloba, f. bie Reife, C.

zrelôča, f. = zrelost, kajk.-Valj.(Rad).

zrelost, f. die Reife; - bie Maturitat, Cig. zrelosten, stna, adj. Reife-, Maturitats-: zrelostna preskušnja, nk.

zrelota, f. bie Reife, Z.

zreloten, tna, adj. Maturitatis.: zrelotna preskušnja, Jan.

zrelotnost, f. die Maturität, Cig., Jan. zrenica, f. Jan., Zora, pogl. zenica.

zrénje, n. das Schauen, die Anschauung, Cig. zres, adv. ernftlich, C.

zrésen, sna, adj. = resen, eruftlich, Jan., C. 1. zreti, zrem, vb. impf. ichanen, bliden, Mur., Cig., Jan., nk.; vse je vanj zrlo, C.; anichauen (phil.), Cig.(T.); z. na kaj, etwas inacht nehmen, Cig.

2. zreti, zrejem, zrem, vb. impf. reifen: žito uže zre, C.

zrezati, rezem, vb. pf. gufammenichneiben, verichneiben; na drobno z., flein ichneiben: z. koga, jemanden abprügeln, SlGor.-C.

zręzek, zka, m. das Schnigel, Cig., C.; usnjevi zrezki, C.; - prim. odrezek.

zrezljáti, âm, vb. pf. veríchniteln; na drobne kosce z., Cig.

zrezník, m. ber Betrüger: lotar črez vse zreznike ("ein Betrüger über alle Betrüger"),

zręzováti, ûjem, vb. impf. ad zrezati.

zrigávanje, n. baš Aufstoßen, kajk.-Valj.(Rad); - (namr. vzr-).

zrigávati se, a se, vb. impf. aufstoßen: zrigava se mi (n. pr. po jedi), Kras, jvzhSt.

1. zriniti, rînem, vb. pf. herabbrangen, herabstürzen, ogr.-C.

2. zriniti se, rînem se, vb. pf. sich emporicieben. sich emporarbeiten, C.; gori se z., kajk.-Valj.(Rad); — (nam. vzr-).

zris, m. die Beichnung, DZ.

zrísati, rîšem, vb. pf. aufzeichnen, zeichnen, Cig.; hišo z., Cig.

zrîsek, ska, m. die Zeichnung, Cig.(T.), DZ.; našlo se je več zriskov in bakrorezov, Navr. (Sp.); samoročni zriski, Handzeichnungen, Navr.(Let.).

zriti, rijem, vb. pf. aufwühlen, Cig.; - (nam. vzr-).

zrjovéti, ím, vb. pf. = zrjuti, Mur.

zrjúti, zrjóvem, vb. pf. aufbrüllen, Mur.; -

(nam. vzr-).

zékalo, n. 1) der Augenstern, die Bupille, Rib.-Mik., Vrt., jv7hSt.; Oslepi mu zrkalo, Levst. (Zb. sp.); — 2) zrkálq = zrcalo, Mur., Cig., Jan.

zfkelce, n. dem. zrklo 2): Ji zrkelce ugasne, Vod.(Pes.).

zkklo, n. 1) der Augapfel, Erj. (Som.); zrklo mi je obrnilo, Svet. (Rok.); — 2) die Bupille, Meg., Alas., Hip.(Orb.); varovati koga kakor zrklo v očesu, Dalm., Jap. (Sv. p.), Jsvkr.; naj ne počiva zrklo tvojega očesa, Skrinj.; mrenica se mu dela na zrklu, Gor.; – zrklò, *Valj.(Rad).*

zrnac, m. ber Granat (eine Steinart), V .- Cig.

zfnast, adj. fornerartig, fornicht.

zînat, adj. 1) gefornt, fornig, Korn-, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Min.); zrnati ogel, bie Grobtohle, Cig.(T.); - 2) vieltornig, tornerreich, Cig., Jan.; - vollförnig, Jan.; zrnata

pšenica, Z.; — gehaltreich, Jan., nk. zrnatec, tca, m. ber Koffolith (min.), h. t.-

Cig.(T.).zrnateti, im. vb. impf.=zrniti se, formen, Jan. since, n. dem. zrno; bas Rornchen; klicha zrnca, bie Sporen (bot.), Cig (T.).

zfnčast, adj. gefornt, granuliert, Cig. (T.); drusig, Cig.

zŕne, eta, n. = zrno, C.

zinec, nca, m. ber Granit, V.-Cig., Jan.

zrneti, im, vb. impf. Körner bilben, Z., SIN. zrnice, f. pl. getüpfelte Rirfchen, bie Berifirichen, Cig.

zrnît, adj. = zrnat, Cig.(T.).

zfniti, im, vb. impf. 1) in Körner verwandeln, tornen, Cig. (T.); granulieren, Cig. (T.); - 2) z. se, Korner anseten, fornen, Cig.,

zrnják, m. ber Granit: iz zrnjaka napraviti

nagrobnik, Navr. (Kop. sp.).

zînje, n. coll. 1) Rörner; - bef. Getreibeförner; žito dela z., gre v z. (förnt), Cig.; = zadeluje z., Jan.; — ausgebroschenes Getreibe; zrnja nakupiti, prodati; letos ne bom dosti imel zrnja; noro z., das Collforn, Cig.; — 2) das Bohnenerz, Sol., Z.; — svinčeno z.. Schrot, Cig.

zinkati, am, vb. impf. in Körner verwandeln,

törneln, Cig.

zíno, n. 1) das einzelne Korn; točno z., das Hagelforn; pšenično, ječmenovo z.; zlato, peščeno z., daš Gold-, Sandforn; z. soli, ein Rörnchen Galg; debelega, drobnega zrna, grobtornig, feintornig, Cig.; - 2) bie einzelne Baumfrucht, C.; prve smokve so se prodajale zrno po 2 kr., SlN.; - 3) taš Korn bei Münzen, Cig.; z. kakega novca, Cel.(Ar.); - ber Behalt ber Erze, Jan.; človek dobrega zrna (von festem Rorperbau), Z.

zrnojedec, dca, m. ber Rornerfreffer, Cig. zrnojedka, f. ber Körnerfreffer (von einem

Bogel), Jan.

- 942 -

zrnovît, adj. förnig, förnerreich, Jan. zrnoviten, tna, adj. = zrnovit, Jan.

zrobiti, im, vb. pf. in Stude zerhaden, Z.

zročíti, ím, vb. pf. = poročiti (trauen), C. zróden, dna, adj. = soroden, Cig.

zrogatiti, atim, vb. pf. zu larmen anfangen, ogr.-M.; — (nam. vzr-).

zrogovíliti, îlim, vb. pf. = začeti rogoviliti; -(nam. vzr-).

zrohnéti, im, vb. pf. aufbrausen (o človeku); feinen Born austaffen, Cig.; - (nam. vzr-). zrojiti, im, vb. pf. zu ichwärmen anfangen,

aufschwärmen, Cig.; -- auftoben, im Born auffahren; - (nam. vzr-).

1. zrok, roka, m. 1) die Frift, die Berfallszeit, V .- Cig.; - z. si dati, übereintommen, C.; (stsl. sъгокъ); — 2) na z. hoditi, gu ben Berathungen gehen, Kamnik-M.; — 3) z. si dati, sich begrüßen, Fr.-C.; (prim. srok).

2. zrok, roka, m. die Urjache, ber Brund, Meg., Guts., Mur., Mik.; za tega zroka voljo, ogr.; pogl. vzrok.

zrokovanje, n. bas Berurfachen, bas Bewirfen, kajk.-Valj. (Rad); — (nam. vzr-).

zrokováti, fijem, vb. impf. verurjachen, bewirten, kajk .- Valj .(Rad).

zropati, am, vb. pf. burch Raub gufammenbringen, errauben, Cig.

1. zropotáti, otâm, óčem, vb. pf. herabpoltern: z. s česa, Cig.

2. zropotáti, otám, óčem, vb. pf. aufpoltern. polternd sich erheben; zu poltern anfangen; - (nam. vzr-).

1. zrožljáti, âm, vb. pf. klirrend sich herablassen: z. s konja, Cig.; Zrožljal je s konja mož visok, Pres.

2. zrožljáti, am, vb. pf. erflirren: - (nam. vz-). zrušávati, am, vb. impf. ad zrušiti, ogr.-Valj. (Rad).

zrūšenost, f. bie Berftorung (als Buftanb), ogr.-C.

zrúšiti, rūšim, vb. pf. jufammenwerfen, gerstören, ogr. - C., nk.; - z. se, zusammenbrechen, zerfallen, Cig., nk.

zrusniti so, rūšnem se, vb. pf. zusammenfturgen, C., Burg. (Rok.).

zrúžiti, rūžim, vb. pf. bewegen, z. se, sich bewegen, vzhSt.-C.; — (nam. vzr-).

zrvankati so, am se, vb. pf. sich zerzanken, C. zrzrati, am, vb. impf. vor Ralte gitternb ben Athem burch bie Bahne ftreichen laffen, M.; gittern, Ravn.-Cig.

zubelj, blja, m. die Flamme, Cig., Jan., Vrt .-C., Kras, Ip.-Erj. (Torb.).

súbeljček, čka, m. dem. zubljec; baš Flammthen, Nov.-C., Erj. (Min.).

zublja, f. die Fadel, Alas.

zúbljec, bljeca (beljca), m. dem. zubelj; baš Flammen, Vrtov. (Vin.).

zuhati, am, vb. pf. bei den Ohren nehmen und

beuteln, LjZv.

zúna, adv. = zunaj, Trub.-Mik., Ben.-Kl. zúnaj, I. adv. braußen, außerhalb; zunaj mrzel veter brije; danes še nisem bil zunaj (= iz hiše), Cig.; z. rastoča rastlina, eine egogene Bflanze, Tus. (B.); - II. praep. c. gen. außerhalb; z. mesta; z. tega, = razen tega, Cig.; — prim. izunaj; izvunaj; (iz vuna, Trub.-Mik.).

zunanji, adj. auswendig, außerlich, Außen-; zunanja stran; zunanje kolo pri mlinu; po zunanje (ăußerlich) pokazati svoje veselje, Cv.; zunanja podoba; zunanji svet; - ausmărtig, Cig., Jan.; zunanji opravki, zunanje

dežele, Cig.

zunanjost, f. bie Außenseite, bas Außere, bie äußere Beschaffenheit, Cig., nk.; — die Außerlichfeit, Cig.; zunanjosti, außere Umftande,

zunanjščina, f. das Außere, Cig., Ravn.; -

die Außenwelt, Cig.

zúni, adv. = zunaj, braugen, Mur., Cig. zûpati se, am se, vb. pf. fich ein Herz nehmen, *Z.*, *Sol.*; — (nam. vzu-).

zûra, f., pogl. 2. zora, M.

zúti, zûjem, *vb. pf.*, pogl. izuti.

zúva, f., pogl. zolva.

zúza, f. = ziza, C. 1. zúzati, am, vb. impf. = zizati, C.

2. zúzati, am, vb. impf. = gugati se. Dol.; - = poskakujoč hoditi, Dol.; - Berfuche machen aufzustehen, Z.

zuzdati, am, vb. pf. = razuzdati, abgaumen,

zúzniti, zûznem, vb. pf. = zagugati se, St. Jernej (Dol.); — einen Bersuch machen aufzustehen, Z.

1. zvábiti, im, vb. pf. herabloden, Cig.

2. zvábiti, im, vb. pf. zusammenladen, zusammenrufen, zusammenbitten, Dict., Cig., Dalm .- C.; zvabi svoje prijatelje in sosede, Krelj.

zváč, m. ber Rufer, ogr .- Mik.; ber Ginlaber, ogr.-M., C.

zvačin, m. = zovčin, C.

zváditi se, vâdim se, vb. pf. sich ausammengewöhnen, vertraut werden, C.; zvajena sva si, wir sind vertraut miteinander, C.; vertrauten Umgang ju pflegen anfangen : fant se z dekletom zvadi, C., BlKr.; žena se je zvadila z beloličnimi pisarčki, *LjZv*.

zvajanje, n. 1) das Berführen, Cig.; — 2) die Reduction (math.), Cig. (T.).

zvajati, am, vb. impf. 1) ad zvoditi; berführen, Z.; hudobec slepari in zvaja ljudi najrajši po noci, LjZv.; — hintergehen, Cig.; — 2) ad zvesti; reducieren (math), Cig. (T.).

zvájati se, am se, vb. impf. ad zvaditi se. zvaličkati se, am se, vb. pf. = zvaliti se, hinrollen, fich hinwalzen, Jan. (H.).

zvaline, f. pl. bas Geröll, C.

1. zvalíti, ím, vb. pf. herabwälzen; sod z voza z.; kamen se mi je zvalil s srca, ein Stein ift mir vom herzen gefallen, Cig.; - wegmalzen, hinmalzen, kako reč kam z.; vse na en kup z., Cig.; z. se, ins Rollen fommen, hinrollen, fich hinmalzen; - z. koga na tla, jemanden gu Boben ftreden, auf ben Boben hinstürzen machen, Cig.; z. koga s konja, Cig.; z. se, hinstürzen, Cig.; na tla z. se, über den Saufen fallen, Cig.

2. zvaliti, im, vb. pf. zusammenwälzen, Cig.

1. zváljati, am, vb. pf. 1) zu Boben streden: Iz kraja smo tacega, Zvaljamo vsacega, Andr.; 2) schwängern, Cig.; z. se, schwanger werben (von Unverheirateten), Cig., Mik., C. 2. zváljati, am, vb. pf. 1) malzend zusammenbringen, zusammenwälzen; vse sode na eno mesto z.; - 2) walzend verfertigen: svaljke

z, z roko. zvaljek, lika, m. etwas Zusammengerolltes, Bufammengewalttes, Mur., C.; bie Rapaun-

nubel, Mur.; - pogl. svaljek.

zvaljúcati, úcam, vb. pf. = 1. zvaliti: z. se, hinabfollern, Jan. (H.).

zvałnik, m. ber Bocativ (gramm.), Cig., Jan. zvaloma, adv. mallenb: z. vreti, jugh St.

zvanikelj, klja, m. bie Fetthenne (sedum telephium), Cig.; - prim. nem. ime rastline: Sanitel (sanicula).

zvanje, n. 1) das Rufen, Mur., Cig.; die Berufung, (zvanjè) ogr. - Valj.(Rad); — das Rennen, Cig.; - 2) ber Beruf, Jan., Cig. (T.), DZ.; (hs.).

zvâr, m. die Schweißung, Cig. (T.).
zvâra, f. 1) eig. gefochte Wilch, C.; übhpt. die Wilch, Mur., C., Pjk. (Crt.), vzh. st. - Valj. (Rad); — 2) geronnene Wilch, Bolc - Erj. (Torb); — = zmleziva, Trţič(Gor.); -bas Rasewasser, Rez. - C.; ostanki po kisli skuti, Tolm.

zvarek, rka, m. z. v plavžih, daš Leg, Cig. (T.).

zváren, rna, adj. jchweißbar, Cig. (T.).

zvariti, im, vb. pf. 1) zusammenschweißen, dva kosa železa z.; — 2) absieben, socien, Jan.; mleko z., νζh.Št.-Valj. (Vest.); zvarjene gobe, Danj. (Posv. p.); - brauen, Cig.; - 3) z. se, gerinnen: mleko se je zvarilo, Bolc-Erj. (Torb.); - zvarjeno mleko, Rajewasser, C. zvárjati, am, vb. impf. ad zvariti; ichmeißen, Cig.(T.).

zvarka, f. die Schweißfuge, die Schweißnaht, Cig.(T.); — rus.

zvârnica, f. = skuta, Ljubušnje(Goriš.)-Štrek. (Let.).

zváti, zóvem, vb. impf. 1) rufen, Mur., Cig., Jan., vzhSt., ogr., kajk.-Valj.(Rad); lođen, Cig.; piščeta, pure z., jvzhŠt.; dekla svinje zove, Guts.; - laben, einlaben: z. na kaj, Dol. - Cig., ogr. - Valj. (Rad), nk.; berufen, Cig.; z. koga od opravil, Cig.; forbern, citieren, Cig.; pred sodnika z. koga, Cig.; na boj z., zum Rampf aufforbern, Cig.; -2) nennen, z. se, heißen, Mur., Cig., Jan.,

Digitized by GOOGIC

kajk., ogr.-Valj. (Rad), nk.; še zdaj je veliko hudobnih med ljudmi, da se kristjani zovejo, Ravn.; zval se je Podlipec, LjZv. zvavčîn, m. = zovčin, Danj.-Mik. zvavec, vca, m. der Rufer, Jan. (H.). zvažati, am, vb. impf. ad zvoziti; zusammenfahren (trans.), zufammenführen, C. zvečati, im, vb. impf. Mingen, tönen, Mur., zvečer, adv. abends; z. ob kurjavi, abends um die Rochzeit, Cig. zvečęra, adv. = zvečer, C., Guts. (Res.); (zvéčera), Rez.-Baud. zveceren, rna, adj. abendlich, Abend-; zvečerne molitve, Cig. zvečeriti se, i se, vb. pf. Abend werden, Z., Vrt; Ko se zvečeri, Večno luč zvoni, Slom.; zvećerilo se je, Zv. zvečeršnji, adj. Abends : zvečeršnja molitev, zvečíne, adv. - z večine, größtentheils, Raic (Slov.), nk. zvedav, áva, adj. neugierig, Jan., nk.; zvedavi kmetje, Jurč.; - forfchfüchtig, Cig. zvedávast, adj. forschsüchtig, Cig. zvedávati, am, vb. impf. nachforichen, erforschen, Mur., Cig. zvedávost, f. die Reugierde, Cig., Jan., Jurc.; - die Forschsucht, Cig., Jan.; die Bissbegierbe, Jan., Cig. (T.). zvedba, f. die Erforschung, die Erhebung, Levst. (Nauk). zvedčen, čna, adj. neugierig, Cig. zvedenost, f. bie Reugierbe, Cig. zvédečen, čna, adj. = zvedčen, DSv. zvêdek, dka, m. = kar kdo zve: povedati svoje zvedke, Jurč. 1. zvéden, dna, adj. nengierig, V.-Cig. 2. zvéden, dna, adj. gangbar: to blago ni zvedno, (izvedno) V.-Cig. 1. zvedenje, n. bas Erfahren; na z., um gu erfahren, Mur. 2. zvedenje, n. die Anbringung (ber Bare), Cig. zvedeti, zvem, vb. pf. in Erfahrung bringen, erfahren; nekaj novega z.; z. resnico; z. se, kundbar werben, aus Licht kommen; vse se zve. zvedljiv, íva, adj. neugierig, Mur., Cig., C.; v njo se zvedljivo upro vse oči, LjZv.; vsa zvedljiva, voll Reugierde, LjZv. zvedljîvec, vca, m. ber Reugierige, C. zvedljîvka, f. bie Reugierige, C. zvedljivost, f. die Reugierde, Mur., Cig., Nov., C., LjZv.; - bie Bifsbegierbe, Cig. (T.). zvedniti, vednem, vb. pf. = zveniti, verwelten, Cig., Jan., Sol., M. 1. zvednost, f. die Reugierde, V.-Cig. 2. zvédnost, f. die Gangbarfeit (einer Bare), (izvednost) V.-Cig. zvedoma, adv. mit Biffen, C. zvedováti, ûjem, vb. impf. ad zvedeti.

zvěk, zvéka, m. ber Rlang, M., C.; ber Schall, C.

zvékati, am, vb. impf. flingen, Jarn.

zveket, eta, m. bas Beflingel, C.

zvokotáti, etam, éčem, vb. impf. flingen, flirren. Z. zvékniti, zvêknem, vb. pf. erflingen, erfcallen, Mur., C., Mik. zvekšati, am, vb. pf. vergrößern, Mur., Cig. zvekšávati, am, vb. impf. ad zvekšati; to je mojo radovednost še bolj zvekšavalo, Andr. zvekšema, adv. größtentheile, ogr.-C. zvelicaten, ina, adj. befeligend, heilbringend, Cig., Jan.; — (nam. vzv-). zvelicalo, n. bas Beilsmittel, Cig., Jan.; -(nam. vzv-). zvelicanjo, n. bie Beseligung, bie Seligfeit, bas Beil; vecno z., die ewige Seligkeit; -(nam. vzv-). zveličanski, adj. befeligend, Mur.; beilbringend, M.; z. nauk, die Beilelehre, Z.; - (nam. vzv-). zvelicanstvo, n. die Seligfeit, ogr.-C., Mik.; - (nam. vzv-). zvelicar, rja, m. ber Seligmacher, ber Beiland; — (nam. vzv-). zvelîčati, am, vb. pf. seligmachen; duše pobožnih bodo zveličane; zveličan, jelig, in den himmel aufgenommen; z. se, felig werben (= in ben himmel tommen), Cig.; - (nam. vzv-). zveličenje, n. = zveličanje, C., kajk.-Valj. (Rad); — (nam. vzv-). zveličeváten, ina, adj. seligmachenb, Cig., Jan., nk.; — (nam. vzv-). zveličevānje, n. daš Seligmachen; — (nam. vzv-). zveličeváti, ûjem, vb. impf. ad zveličati; — (nam. vzv-). zveličîtelj, m. = zveličar, ogr.-Let.; - (nam. vzv-). zveličîteljen, lina, adj. heisbringend, ogr.-C.; – (nam. vzv-). zveličljiv, íva, adj. seligmachend, Jan. (H.). zvenčati, im, vb. impf. flingen, tonen, Mur., Cig., Jan.; v ušesih mi zvenči, es flingt mir in ben Ohren, C., Z.; še zdaj mi zvenči po klofuti, Dol.; Zlata okova mi zvenči, Npes.-K.; okna so zvenčala, LjZv. zvenéčen, čna, adj. tonenb: zvenęčni kamen = zvenečnik, Cig. (T.). zvenęčnik, m. der Phonolith (min.), Cig.(T.). 1. zvenéti, im, vb. impf. tonen, klingen; porcelan zveni, Erj. (Min.). 2. zvenéti, ím, vb. pf., Cig., C., nam. zveniti. zveniti, nem, vb. pf. verwellen; zvenjen, Cig., Jan., pogl. vel. zvènk, zvénka, m. ber Rlang, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); - prim. žvenk. zvenket, éta, m. bas Geflingel, M., C. zvenketáti, etâm, éčem, vb. impf. flingeln, flirren, M., Z. zvenkljáti, am, vb. impf. flingeln, M., Z., zvenkolik, líka, m. bie Rlangfigur: Hladnega zvenkoliki, Chladnische Rlangfiguren, h. t .-Cig.(T.).zvenulja, f. die Stimmgabel, C. zver, î, f. bas wilbe Thier; grda, strasna, velika z.; - zveri, die Raubthiere (carnivora),

 $Cig.(T.), Erj.(\tilde{Z}.); -bas \mathfrak{Bilb}, Mur., Cig.;$ z. vzdigniti, bas Bilb auficheuchen, M. zveráčina, f. = zverjačina, Npes.-K. zverâd, f. = zverjad, Cig., Jan., M. zvęrati se, am se, vb. impf. ad zvreti se, = zvirati se, ben Körper unanständig streden, Jan., C., M., Gor. zverca, f. dem. zver; ein wilbes Thierchen. zverina, f. 1) ein wildes Thier; bas Raubthier; das Unthier, Cig., Jan.; — tudi coll. wilde Thiere, das Raubwild; das Wild, Jarn., Mur.; zverine ne streljati, bas Bilb hegen, Cig.; - 2) das Bildbret, Dict. zverînar, rja, m. ber Thiergärtner, Cig.; ber Menageriehalter, Nov.-C. zverinec, nca, m. der Thiergarten, Jan.; die Menagerie, Jan.; - pogl. zverinjak. zverínica, f. dem. zverina. zverinják, m. ber Thiergarten, Mur., Cig., Jan., C.; - ein Behaltnis für wilbe Thiere, Cig. zverinski, adj. wilben Thieren eigen, sie betreffend; z. tat, ber Raubichute, Cig.; nach Urt ber wilben Thiere, wild, graufam; po zverinsko. zverînščica, f. neka jako svetla zvezda, Glas. zverîžek, žka, m. etwas Berunftaltetes, Zora. zverîženec, nca, m. ber Rrüppel, V.-Cig. zverížiti, îžim, vb. pf. 1) zusammentetten, vertetten, Mur., Cig., Rib.-M.; — 2) vertrummen; zverižen, vertrümmt, vertrüppelt, contract, V.-Cig., C.; ima noge zverižene, C.; - schlecht machen, verpfuschen, Z., Notr.; to je vse zveriženo, Z.; — (einen Auffat) zufammenichmieren, Cig.(T.). zverjáčina, f. ein wildes Thier, Guts., Ravn.;

zverjáčina, f. ein milbes Thier, Guts., Ravn.; krokodil je divja z., Dict.: divje zverjačine, Bas.; — coll. milbe Thiere, bas Bilb, Mur.; divja z., Krelj; zverjačino loviti, Meg.; zverjačini je dal gozde, Jsvkr.

zverjād, f. coll. wilbe Thiere, das Wild, ogr.-M.; das Raubwild, Cig., Jan.

zverják, m. ein wildes Thier männlichen Geichlechtes, M., C., Lašče-Levst. (Rok.).

zverjáščina, f. = zverjačina: zverjaščino lovim, Boh

zverjáški, adj. nach Art ber wilden Thiere, Jarn.-M.; — grausam, Cig.

zverje, n. coll. wilbe Thiere, ogr. - C., kajk.-Valj. (Rad).

zvernik, m. ber Thierfreis (zodiacus), Cig. (T.).

zvernják, m. = zverinjak, Mur, C. zveročástje, n. ber Thierbienst, Cig.(T.). zverokrádba, f. ber Bilbbiebstahl, Cig., Nov.-C. zverokrádec, dca, m. ber Bilbbieb, Jan. zverokrádnik, m. = zverokradec, Cig.

zverokrâdstvo, n. bie Bildbieberei, Jan. zverokròg, króga, m. bet Thiertreis, Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

zverovščec, ščeca, m. ber Speif (valeriana celtica), SlGor.-C.

zverovščnik, m. = zverovščec, C.; - tudi: bie Haselmurz (asarum), C.

zverski, adj. ben wilben Thieren eigen, fie betreffenb; — wilb.

zverúžiti, ûżim, vb. pf. = zverižiti, C., Let. zveselíti, ím, vb. pf. erfreuen; nobena reč jih ne more zveseliti, Dalm.; vino zveseli srce človeku, Met.; — (nam. vzv-).

zvêst, î, f. 1) das Gewissen, C., Mik.; — das Bewusstsen: v zvesti = v svesti, Vod.(Nov.); (prim. svest); — 2) die Treue, Dalm., Krelj, Ravn.; — sod je za zvest (sest, start) napravljen, vzh.St.; — 3) die Runde: na zvest

dati, fund geben, ogr .- Valj. (Rad).

si biti, sich bewust fein, C., nk.

zvēst, adj. 1) treu, getreulich; z. biti komu; zvesto služiti koga; zvesto opraviti vse po naročilu; zvesto Bogu služiti; na zveste roke dano, fidei commissum, auf Treue und Glauben gegeben, Dict.-Mik., Svet. (Rok.); — 2) zvesto poslušati, moliti, mit gefammeltem. Geiste, ausmerssam, andachtig zuhören, beten; zvesto gledati, ausmerssam zuseben; zvesto delati, alse Gebansen bei ber Arbeit haben. zvésten, stna, adj.1) = zvest 1), Mur.; — 2) z.

zvésti, zvédem, vb. pf. 1) burch Bertauf anbringen, vertaufen, Dict., C., Mik., Svet. (Rok.); svoje blago drago z., Trub.; komaj sem kravo zvedel, Ravn.-M.; veliko blaga z., Jurč.; dvesto veder vina z., LjZv.; — anbringen: hčere z., LjZv.; megjchaffen, lošwerben, Meg., Dict.; — (z. se, ein gutes Geschäft abgeben, GBrda); — 2) auf etwas zurüdführen, reducieren, Cig.(T.); vsi barvni odčutki se dade z. na tri glavne odčutke, Znid.; na isto ime z., auf gleiche Benennung bringen (math.), Cig.(T.).

zvestnik, m. ein treuer Anhänger, Burg. (Rok.). zvestno, n. eine Gebür bei der Aufnahme in ben Gemeinbeverband, vzh.St.

zvestóba, f. die Treue.

zvestóben, bna, adj. = zvest i), Guts.-Cig., Mur., Jan.

zvestomiseln, seina, adj. treugefinnt, Jan.

zvestôst, f. die Treue.

zveščęt, ęla, adj. Met., pogl. zviščel pod: zviščeti.

zvéščina, f. bie Treue, Meg., Jan., Trub., Dalm.

zvéti, vêjem, vb. pf. aufwehen, aufwirbeln, Cig.;
- (nam. vzv-).

zvêz, î, f. 1) die Berbindung, Cig.; — 2) ein gefrümmter Hafen in der Bautunst, der Anter, Cig.; — 3) der Wittelstrich, V.-Cig.

zvēza, f. 1) bie Berbinbung; — 2) bas Banb; bie Fessel: zveze na njegovih roksh so se raztrgale, Dalm.; zveze raztrgati, Jap. (Sv. p.); — 3) bie von Personen geschlossene Berbinbung, das Bündnis, Cig., Jan., nk.; z. za boj in odboj, bojna in odbojna z., das Schuhund Truhbündnis, Cig. (T.); ber Bund, die Föderation, Mur., Cig., Jan., C., Cig. (T.), nk.; (prim. zaveza); — z. s kom, das Bershältnis mit jemandem, C.; — ber Zusammenhang, der Conneg, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; z. misli, namenov, vzrokov, Cig.; v zvezi

Digitized by 6000SIC

biti, in Rusammenbang fteben, verfnübft fein. Cig., nk.

zvézanje, n. die Handlung des Berbindens; -= poroka, C.

zvezanki, m. pl. die Bundschuhe, Kremp. - C. zvezanost, f. bie Berbundenheit (phil.), Cig. (T.).

zvezati, žem, vb. pf. zusammenbinden, miteinander verbinden; z. kolje v butaro; roke z. tatu; z. tatu, ben Dieb in Banbe legen; lonecz., den Topf (mit Draht) beflechten; knjigo z., ein Buch einbinden; pse z., die Sunde toppeln; z. zid, die Mauer binden, verantern, Cig.; tesarji so zvezali hišo na tleh (sie haben das Gebaube zugelegt), Cig.; - ves sem zvezan (gelahmt), Z.; zvezan hoditi, engichrittig gehen, Z.; - zvezana toplota, gebundene Barme, Cig., Jan., Cig.(T.); zvezana gorkota, Vrtov. (Km. k.); — zvezane državne zadolžnice, vinculierte Staatsobligationen, DZ.; - (fig.) vereinigen, verbunden, alliieren , z. se, fich mit jemandem verbinden, eine Berbindung schließen, Cig., nk.

zvezāva, f. das Band, Trub. zvézavica, f. die Gicht, C., Z.

zvęzček, čka, m. dem. zvezek; bas Bafeichen, Cig.; — bas Bandchen, bas Heft, Cig., nk. zvézda, f. 1) ber Stern; jutrna, vecerna z.; severna z., der Bolarstern, Cig.; lasata z. = repatica, Meg.-Dict.; zvezde svetijo, bie Sterne leuchten; zvezda se je utrnila, es fiel eine Lichtschnuppe; (= se je potočila, Jan.); - v zvezde kovati koga, jemanden bis zu ben Sternen erheben, Cig., nk.; (hs.);-eine Blaffe an ber Stirn einer Ruh, Cig.; -Rame einer mit einer Blaffe an ber Stirn gezeichneten Ruh, Cig.; - kozje ime, Podmelci - Erj. (Torb.); — 2) ber Augenstern, Dol. - Z., C.; — 2) das Fettauge auf ber Brühe, C.; — 4) morska z., der Seestern (asterias), C., Erj.(Ž.).

zvezdar, rja, m. 1) ber Sternguder, ber Aftrolog, Alas., Cig., Jan., Dalm.; - = zvezdoslovec, der Aftronom, Mur., Cig. (T.); -2) zvezdarji, bie Strahlenthiere (radiata), Jan., Cig.(T.), Erj.(Z.).

zvezdárna, f. = zvezdarnica, Guts., Jan., M. zvezdarnica, f. Die Sternwarte, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

zvezdárski, adj. astronomisch, Cig. (T.); z. dalinogled, Znid.

zvézdast, adj. sternförmig, Mur., Cig., Jan., nk.

zvezdáš, m. die runbsternige Sternforalle (astraea rotulosa), Erj.(Ž).

zvezdát, áta, adj. gestirnt; zvezdato nebo. zvezden, dna, adj. Sternen-, fiberal, fiberifch, Cig.(T.); zvezdna pot, svetloba, Cig.

zvézdica, f. dem. zvezda; 1) das Sternchen; -(als Beichen im Buch): z zvezdico zaznamenovati; - 2) bas Spornradchen, C.; - 3) ocesna z., der Augenstern, Cig.; — 4) der Fettropfen auf der Brühe, vzhSt.-Caf(Let.); — 5) das Marienblumchen (bellis), C.

zvézdičje, n. coll. die Afteroiden, Cig.

zvezdisco, n. ber Sternenhimmel, Jarn., Mur.; — das Gestirn, *Meg*.

zvęzdje, n. 1) das Sternenspstem, Cig. (T.); 2) = ozvezdje, das Sternbild, das Geftirn, Mur., Jan.

zvęzdnat, adj. 1) gestirnt, voll Sterne; zvezdnato nebo; - 2) voll Fettaugen: zvezdnata juha, C.

zvęzdnica, f. bas Sternfraut (aster), Jan., C.; navadna z., die Sternmiere oder ber Suhnerbarm (stellaria media), Tus. (R.); - bas Edelweiß (gnaphalium leontopodium), Arce-Erj. (Torb.).

zvęzdocvętka, f. zvezdocvetke, Sternblumen (dialypetalae), Cig.(T.), Tuš.(R.).

zvezdočastje, n. ber Geftirnbienft, Cig., Jan., Cig.(T.).

zvezdočastnik, m. ber Geftirnanbeter, Cig. zvęzdoglavka, f. bie Anopfblume (knautia), C. zvezdogled, gleda, m. 1) ber Sternguder, Cig., Jan.; lažnjivi zvezdogledi, Preš.; - ber Aftrolog, Cig.(T.); — = zvezdoslovec, bet Aftronom, Cig., Jan.; — 2) neka riba: ber Sternguder (uranoscopus), Erj.(Z.).

zvezdogledec, dca, m. = zvezdogled 1), M.,

Jap.-C.

zvęzdoględnica, f. = zvezdarnica, die Sternwarte, ZgD.

zvęzdoględstvo, n. die Aftrostopie, Cig. zvezdokaz. káza, m. die Sternfarte, die himmelstarte, Jan., Cig.(T.), Jes.

zvezdomèr, méra, m. bas Aftrolabium, Cig., Jan.

zvezdomolec, Ica, m. ber Geftirnanbeter, Jan. zvezdoritec, ica, m. ber Sternmaulwurf (condylura), Erj. (Z.).

zvezdoslôvec, vca, m. der Aftronom, Jan., nk. zvęzdoslóven, vna, adj. astronomisch, Jan., nk. zvezdoslôvje, n. die Aftronomie, Jan., nk.

zvęzdovęrec, rca, m. ber Aftrolog, Cig.(T.); (stsl.).

zvęzdovid, vída, m. = zvezdokaz, C., Cig.

zvezdovit, adj. geftirnt, fternenreich, Cig.; zvezdovito nebo, ber Sternenhimmel, Cig.

zvezdovje, n. = zvezdje, bas Sternenfpstem, Cig. (T.).

zvezdoznanec, nca, m. ber Sternfunbige, Mur.; der Aftronom, Cig.(T.).

zvezdoznanski, adj. astronomist, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).

zvezdoznanstvo, n. bie Sternfunde, bie Aftrognosie, Cig., Jan., Cig.(T.); bie Aftronomie, Mur., nk.

zvęzek, zka, m. 1) etwas Bufammengebundenes: bas Bunbel, bas Bunb; bas Fascitel, Cig.; das Batet, Cig., Jan.; das Reisebundel, C.; z. ključev, ein Bund Schluffel, Jan., C.; ber Strauß, Cig., M.; z. lepih roz, Slom .-C.; ber Palmbusch, Slom. - C.; - 2) ber Band (als Theil eines größeren Drudwerkes), Cig., Jan., nk.

zvezen, zna, adj. 1) Bunbes-, Allianz-, Jan.; zvezna država, ber Bunbesftant, Jan., Cig.

Digitized by GOOGLE

(T.); zvezni zbor, bie Bunbesversammlung, Cig.; zvezno svetovalstvo, ber Bundesrath, DZ.; — 2) Berbindungs, Cig.; zusammenshängend, communicierend, Cig.(T.); zvezna hodišča, Communicationsgange, Levst. (Pril.); zvezna črta, die Communicationslinie, Cig.; — 3) zvezna moč, die Cohasionetrast, Jan. zvezílo, n. = vezilo, das Band, Kremp.-C.;

- die Fessel, Guts.(Res). zvezît, adj. zvezita števila, verbundene Bahlen

(math.), Cig.(T.).

zvezîtost, f. die Berbundenheit (phil.), Cig.

zvęzljaj, m. = zvezek, das Gebund, Cig. zveznik, m. ber Bunbesgenoffe, ber Berbundete, Cig., Jan., Cig.(T.).

zvézniti, nem, vb. pf. verbiegen, Jarn., Mur.; zveznjen, frumm, verzogen, verfruppelt, C.; tudi: zvežnjen, Vrtov.(Km. k.), vzhŠt.

zvéznost, f. 1) die Cohasion, Cig., Jan., Cig. (T.), C., Sen. (Fiz.); — 2) der Zusammen. hang: pisma so mej seboj v zveznosti, DZ.; vzajemno z. poočititi, den gegenseitigen Busammenhang barlegen, DZ.

zvezolomen, mna, adj. bundbrüchig, Cig., Jan. zvezolomnik, m. ber Bunbbrüchige, Cig.

zvezolômstvo, n. ber Bundesbruch, Cig., Jan. zvezoválen, ina, adj. verbindend: zvezoválno občenje (železnično), ber Berbandverkehr, DZ. zvezovānje, n. das Zusammenbinden, das Berbinden.

zvezováti, ûjem, vb. impf. ad zvezati.

zvęžčič, m. dem. zvezek; das Hefichen, nk. zvęženj, žnja, m. das Bündel, nk.; nekaj zvežnjev praproti, DSv.; das Fascitel, Levst. (Nauk), DZ.; pismo je bilo poslano v zvežnju z drugimi pismi v glavni cesarski stan, Navr.(Kop. sp.).

zvęženje, n. die Berbiegung, die Berfrümmung, Z.; ber Burf (eines Brettes), Cig.

zvežiti, im, vb. pf. verfrummen, verbiegen, schief machen, Mur., Cig.; solnce je desko zvežilo, die Sonne hat das Brett frumm gezogen, Cig.; z. se, sich verziehen, sich werfen, Cig., Jan.; deska se je zvežila, zvežena deska, Cig., Polj.; sleme se je upognilo in streha zvežila, Glas.; zvežena glava, ein berichrobener Ropf, Jurc.; - prim. izvežiti se

zvíčna, f. = zolva, zava, die Mannesschwester, Mik., Vrtov. (Km. k.); (zvičina, Ben. - Erj.

(Torb.]).

zvídeti se, vîdi se, vb. pf. zvidi se mi, zvidelo se mi je, ich finde, ich fand (mich bewogen), DZ., nk.; — (nam. vzv-).

1. zvihati, ham, sem, vb. pf. 1) gujammenbiegen, Cig.; zvihana glasovnica, zusammengefalteter Stimmzettel, DZ.; - 2) zvihan = zvit, verschmist, V.-Cig.

2. zvíhati, ham, šem, vb. pf. aufbiegen, Cig.; -- (nam. vzv-).

zvîhi, m. pl. = golenice, ki se dajo vihati, Ig(Dol.).

1. zvihrati, am, vb. pf. 1) frumm biegen, M.; nož z. (verbiegen), Z.; koso z, die Schneide ber Genfe verbiegen; - 2) in Gile gufammenftümpern: nezrel zdelek, zvihran s tako naglico, Levst.(LjZv.).

2. zvihráti, am, vb. pf. sich fturmend erheben, auffturmen, Cig., Jan.; - auffchießen (von Bflangen), Cig.; - (nam. vzv-).

zvihteljíti se, im se, vb. pf. = vihtelj ostati,

verbutten (vom Rraut), Cig.

zvijáč, m. ber Berbreher, Cig.; - ber Liftige, ber Betrüger, Cig.; - ber Ranteschmieb, Mur.,

zvijáča, f. bie Lift, ber Rniff, ber Runftgriff; - bie hinterlift, Cig , Jan., Svet.(Rok.); bie Chicane: zvijače plesti, delati, Cig. zvijáčast, adj. listig, Lašče-Levst.(M.).

zvijáčen, čna, *adj*. listig, M.; psissig, spissindig, Cig.; - hinterliftig, argliftig, Cig., Jan.;

verfänglich, Cig., Jan.

zvijáčina, f. = zvijača, Mur., Cig., Jan., C., Ravn.-Valj (Rad), Svet.(Rok.).

zvijačnica, f. die Liftige, Jan. zvijačnik, m. ein listiger Mensch, Cig., Jan., C.; — der Arglistige, der Chicaneur, der Ranteichmied, Cig. zvijáenost, f. die Liftigfeit, die Schelmerei,

Cig.; die Binterliftigfeit, Cig.

zvíjanje, n. 1) das Zusammenwickeln; — 2) das

Berbrehen. zvijáški, adj. liftig, Mur., Cig., Jan.; — hinterlistig, Cig., Jan.; — tüdisch, rantevoll, Cig.,

Jan. zvijāštvo, n. die Listigkeit, Cig.; — die Rechts-

verdreherei, Cig. zvijati, am, vb. impf. ad zviti; 1) gufammenwideln, zusammenrollen; - 2) verdreben; palico z.; (pren.) besedo, pravico, postavo z., Cig.; - winden, schlängeln, Mur.; glavo z., ben Ropf herumdreben, Cig.; z repom z., mit bem Schweife webeln, Z.; glas ali z glasom z., mit ber Stimme abwechseln, fie modulieren, Cig.; - z. se, sich winden, sich schlängeln; z. se kakor črv; z. se od bolečin; z. se pred kom, vor jemandem Ragenbuckel machen, Cig.; — les se zvija, das Holz wirft sich, Cig., Jan.

zvijavec, vca, m. 1) ber Rrummer, Cig.; -2) kdor zvito govori, C., Levst. (Zb. sp.).

zvijavica, f. die Budung, die Convulfion, Cig., Jan., DZ.; pl. zvijavice, eine Art Prantheit, C. zvîk, m. ber Bebrauch, die Sitte, Kor .- M., Mik. zvînjak, m. = zvinjenik, Cig.

zvînjenik, m. ber gemeine Beiberich (lythrum salicaria), Cig., Tuš.(R.).

1. zvîrati, am, vb. impf. ad zvreti; fiebend aufmallen, sieden; Korenjiče je zviralo, Npes.-

Vraz; - (nam. vzv-).
2. zvîrati, am, vb. impf. (bie Schulb auf anbere) malgen: on vse na-me zvira, Krka, Lašče, Ig-Erj.(Torb.), BlKr.

zvîrati se, am se, vb. impf. ad zvreti se; sich unanständig strecten, Cig., Jan., C., BlKr.; – prim. izvirati se.

zvisiti, vîsim, vb. pf. erhöhen, ogr.-M., ogr.-Let.; — (nam. vzv-).

zvíša, adv. = zviškoma 1), Ben.-Kl.

zvîšati, am, vb. pf. erhöhen; — (nam. vzv-).

Digitized by GOGIC

zvišāva, f. die Erhöhung: z. taks, DZ.; — (nam. vzv-).

zvišávati, am, vb. impf. = zviševati, Mur., ogr.-Let.

zvíšč, m. ber Enzian, Mur.; — pogl. svišč 2). zvíščati, im, vb. pf. sauer werben, verderben: vino zvišči, kadar je na malem v posodi, Z.; (vino se zvišči, BlKr.); zviščalo vino, Z.; (zviščano, Hip.-C.); zviščal človek, ein Sauertopf, Z.; — prim. svišč, Enzian.

zviščętec, ica, m. = skopuh, Bes.

zviščéti, ím, vb. pf. = zviščati: zviščel, sehr sauer, ("zveščel") Met.; — zviščel človek = skopuh, Cig., Lašče.

zvîšek, ška, m. etwas Erhöhtes: die Erhöhung, die Erhabenheit, Cig.; — (nam. vzv-).

zvîšenost, f. die Erhöhung, die Erhabenheit (fig.), ogr.-Valj.(Rad); — (nam. vzv-).

zviševáti, ûjem, vb. impf. ad zvišati; — (nam. vzv-).

zvíškoma, adv. 1) von oben herob, V.-Cig., M., Polj.: — 2) plöblich: kar zviškoma, Jan., Levst.(M.); pobegnili so zviškoma, Jurč.

zvîtček, čka, m. dem. zvitek; bas Gewinde: z. niti, ein Gewinde von Faden, C.

zvîtec, tca, m. = zvit človek, Cig., Bes.

zvîtek, tka, m. etwas Zusammengerolltes, bie Rolle, Cig.; bie Dute, Cig.

zvíti, zvíjem, vb. pf. zusammenwickeln, zusammenrollen, zusammenbreben; z. rep; z. polo papirja; lase v kodre z., das Haar loden, Cig.; kača se je zvila v klobček, Cig.; iz trte z. (n. pr. izgovor), (einen Borwand) vom Baun brechen, Cig., Nov.; izgovor je dober, če je iz bukove trte zvit, Npreg. - Glas.; Rada bi ga imela, Pa ga ni; 'Z trte bi ga zvila, Se ne st'ri, Npes.-K.; - verbrehen, verfrummen; kre ga je zvil, er befam einen Rrampfanfall, Cig.; kljuc z., einen Schluffel verdrehen, Cig.; - deska se je zvila (hat sich geworfen), Cig.; — pravico z., das Recht verdrehen, Cig.; - beugen, Cig.; Zalost ga je zvila, bie Trauer hat ihn niebergebeugt, Cig.; - übermaltigen: spanje ga je zvilo, trud ga je zvil, Cig.; sovražnik me je zvil, Cig.; - z. koga, jemanbem eine wachserne Rafe breben, Cig.; - z. kaj, etwas burchsepen, Cig.; prekanjeno jo z., etwas listig ausführen, C.; - zvit, liftig, fchlau, verfclagen; zvita buca, ein Schlautopf; zvito odgovarjati; zvito narediti kaj; z. je kakor grča, kača, kozji rog, lisica, Cig.; z. kakor

Cig., Jan.
zvítje, n. z. člena, bie Berstauchung, Strp.
zvîtkarica, f. die Starnizel- oder Dütelblume
(Richardtia aethiopica), Tuš.(R.).

ovnov rog, Levst.(Zb. sp.); arglistig, tückisch,

zvîtnik, m. = zvitec, SlN.

zvítnost, f. = zvitost, ogr.-M., C.

zvitorep, repa, adj. = zvit, ichlau, burchtrieben, Cig., Jan., Lašče-Levst. (Zb. sp.).

zvitorêpec, pca, m. 1) = zvitorep, zvit človek, ber Schlautopf, Jan., Levst. (Zb. sp.);

— 2) rjavi z., der braune Rollschwanz- oder Binselasse (cebus Apella), Erj.(Z.).

zvitorepec 2), Cig., Jan., C.

zvitordg, rogs, adj. frummhörnig, Jan. zvitost, f. die Listigkeit, die Schlauheit, die Berschlagenheit; — die Arglistigkeit, Cig.

zvitúh, m. = zvit človek, Č.
zvízd, m. = žvižg, der Pfiff, Mur., Cig., DZ.

zvizdatnica, f. die Dampipfeife, DZ. zvizdati, am, vb. impf. = žvizgati, pfeifen, Mur. Cig. Ign Mik - siften kače zviz-

Mur., Cig., Jan., Mik.; — zischen: kače zvizdajo, V.-Cig.

zvízgati, am, vb. impf. = žvižgati, C., Mik. zvížd, m. = zvizd, žvižg, Mur.

zvlaciti, im, vb. pf. burch Schleppen gufammenbringen, zusammenichleppen; drva na kup z.

1. zvlęči, vlećem, vb. pf. ziehenb herab, hinfchaffen; z. srobotino s hrasta; komaj sem ga domov zvlekel.

2. zvięći, vięćem, vb. pf. zusammenziehen; hitro z. kaj, etwas schnell vernähen, jvzhSt.; sukno se je zvieklo (ist zusammengeschrumpst), Z.; zusammenschleppen: otrok je vse cunje zviekel na kup.

3. zvlęči, vlęčem, vb. pf. ziehend hinaufbringen; z. zvon v zvonik; — (nam. vzv-).

zvočen, čna, adj. 1) Ton., C.; zvočni trak, ber Schallftrahl, z. val, bie Schallwelle, Cig. (T.); — 2) wohltonend, hellflingend, Jan.

zvočílo, n. das Schallmittel, der Schallerreger, Cig. (T.), Sen. (Fiz.), Zora.

zvôčnica, f. ber Gehörgang, Cig.(T.), Erj.(Z.).
1. zvôd, m. 1) ber Hebel, Cig., C., M.; — ein Instrument, um einen Zahn auszuheben, C., M.; — 2) bie Hebewinde, vzhSt.-C., Valj. (Rad); — 3) das chlindersörmige Mangeholz, C.; — (nam. vzv-).

2. zvod, vóda, m. 1) die Reduction (math.), Cig.(T.); — 2) der Absag (von Baren), DZ.; (prim. zvesti); — 3) der Betrug, Jan.; (prim. zvoditi).

zvodenéti, im, vb. pf. mässerig, zu Basser werben; kri zvodeni.

zvóditi, vódim, vb. pf. 1) verführen, Mur., Cig., Jan.; — 2) anführen, hintergehen, betrügen, Cig., Jan., C.; o goljuf, dvakrat me je že zvodil! Ravn.

zvodljiv, íva, adj. verführerisch, Cig., Jan. zvodníca, f. 1) die Berführerin, Z.; — die Rupplerin, Cig., Jan.; (po češ.); — 2) die Betrügerin, Jan.

1. zvôdnik, m. = hlod, ki jez podpira, Savinska dol.; — (nam. vzv-).

2. zvodník, m. 1) ber Berführer, Cig., Jan., nk.; — ber Ruppler, Cig., Jan.; (po češ.); — 2) ber Betrüger, Jan., SIN.

zvok, m. der Schall, der Klang, der Ton, Cig., Jan., Cig., (T.), C., Sen. (Fiz.), nk.; — po stsl. zvokomer, mera, m. der Schallmesser, Jan., Cig., (T.).

zvokopodôbje, n. die Onomatopöie, Cig.(T.);

zvokosloven, vna, adj. afustisch, Cig. (T.). zvokoslovje, n. die Afustis, Cig. (T.), C.

Digitized by Google

zvokovânje, n. die Lautiermethode, C. zvokovod, voda, m. der Schalleiter, Cig.(T.), Sen. (Fiz.).

zvokovóden, dna, adj. schassein, Cig. (T.). zvôn, zvôna, zvonâ, m. 1) die Glode; veliki, srednji, mali z. (v zvoniku, če so trije); z. poje, je zapel, die Glode tönt, hat zu säuten angefangen; (v) plat zvona diti, die Feueroder Sturmglode säuten; — pod nakim zvonom, in unserem Pfarrsprenges, LjZv.; pod enim zvonom diti, zu einer Pfarre gehören, Jan.; izpod domačega zvona iti, die Heimatpfarre versaffen, C.; — 2) der Klang: pisker, sod ima lep z., C.; — 3) pl. zvoni, die Glodenatelei (aquilegia vulgaris), C.

zvonár, rja, m. der Glodengießer.

zvonárnica, f. die Glodengießerei (Bertstätte), Cig., Jan., nk.

zvonast, adj. glodenförmig, Cig., Jan., C. zvoncelj, clia, m. ber Eiszapfen, C.

zvoncenôsec, sca, m. = človek, kateri zvonec nosi (pren.), (šaljiva beseda), Levst.(Zb. sp.).
 zvoncljáti, âm, vb. impf. flingeln, Bes.

zvončár, rja, m. der mit einer Glode versehene Ochs einer Herbe, Lasce-Levst. (Rok.); der Leithammel, Jan., GBrda.

zvončaríca, f. die mit einer Glode versehene Ruh einer Herbe, Lašče-Levst. (Rok.); ovca, ki zvonec nosi, Lašče-Erj. (Torb.).

zvončast, adj. glodenahnlich, C. zvonček, čka, m. dem. zvonec:

zvonček, čka, m. dem. zvonec; 1) bas Glöckden; bie Klingel; — bie Schelle, Cig., Jan.; — 2) bas Halzzapschen ber Schweine, Fr.-C.; — 3) morski zvončki, Seetulpen ober Seepoden (balanidae), Erj. (Ž.); — 4) bie Glodenblume (campanula); nav. pl. zvončki, Cig.; — bas Schneeglöcken (galanthus nivalis), Cig., Jan., Tuš. (R.), Nov.-C.;—zvončki, bie Zaunwinbe (convolvulus sepium), C., Medv. (Rok.); — neka hruška, Ip. - Erj. (Torb.); — tudi: zvonček.

zvončela, f. ovca, ki zvonec nosi, Podkrnci-Erj. (Torb.).

zvončelíka, f. neka hruška, Rihenberk - Erj. (Torb.).

zvončíca, f. 1) bie Rlingel, Guts. - Cig.; — 2) meglenasta z., bas nebelartige Glodenthierchen (vorticella nebulifera), Erj.(Z.); — 3) bie Glodenblume (campanula), Jan., Cig. (T.), Tuš. (R.).

zvončič, íča, m. dem. zvonec; 1) das Glödschen, Jan.; — 2) neka hruška, v Brkinih-Erj (Torb.); — tudi zvončič.

zvonckanje, 'n. bas Geflingel, bas Schellengelaute, Cig., Jan.

zvončkast, adj. glodenförmig, Cig.

zvonckati, am, vb. impf. mit einem Glödchen läuten, flingeln, fcellen, Cig., Jan.

zvončkljáti, âm, vb. impf. = zvončkati,

zvončkúlja, f. 1) bie Schelle, Jan.; — 2) bie Chmbel, V.-Cig., Burg.; z bobni in zvončkuljami, Ravn.

zvončljáti, âm, vb. impf. = zvonkljati, Jan. zvončulja, f. die Schelle, Jan.

zvónec, nca, m. dem. zvon; 1) bas Glödchen; bes. bas Messnergsödchen; bie Klingel; bie Biehglode: krava, oven, ovca zvonec nosi; z. nositi, (z. B. in einer Gesellschaft) excellieren, ben Ton angeben, Cig., Jan., Nov.; (preprost izraz); — 2) ber Eiszapsen, SlGor.-C.; — ber Halszapsen bes Schweines, C.; — 3) crn ali rjavi z., die Qualente, die Schellente (anas clangula), Cig., Frey.(F.); — 4) gajev z., ber Ruhweizen (melanpyrum silvaticum), Cig., Medv.(Rok.).

zvónek, nka, adj. flangreich, Cig. (T.), nk.; zvonki kamen, der Phonolith, Cig. (T.); —

rus.

zvoníca, f. bie Glodenstube, Mur., Jan.; (lončeno blago) poje kakor zvon v zvonici, Jurč.; pred cerkvijo pod zvonico so stala dekleta, LjZv.; prostor pod zvonikom, kjer se zvoni, potezajoč za vrv, Podkrnci - Erj. (Torb.), SlGor.-C.

zvonič, íca, m. ber Läuter, Cig.

zvonik, m. ber Glodenthurm.

zvonikår, rja, m. ber Glöckner, ber Rüster, ber Thürmer, Cig., Jan.

zvonikarica, f. bie Glödnerin, bie Rufterin,

zvonílo, n. 1) das Läutwerf: die Glodensignalvorrichtung, DZ.; — die Thurmgloden, Jan.;
— das Schlagwerf in der Uhr, Cig.; — 2)
das Geläute; tu imate lepo zvonilo; to je
bilo zvonila, ko se je škof pripeljal! Polj.;
veter z. odnaša, da se nič ne sliši, Polj.;
mrliško z., das Todtengeläute, Cig.; ob jutranjem zvonilu, C.; soglasno z., C.; s
petjem in zvonilom koga pokopati, Cig.

zvonišče, n. der Glodenstuhl, Cig. (T.). zvoníti, ím, vb. impf. 1) läuten; cerkovnik je začel zvoniti; zvoni, eš läutet; z vsemi zvonovi z.; dan, sedem, devet, poldan, avemarijo zvoni, es lautet die Morgenglode, fieben Uhr, neun Uhr, Mittag, Ave Maria; mrlicu z., einen Tobten ausläuten; k masi z.; vkup z. (= z vsemi zvonovi poslednjič k božji službi z.); por einem Gewitter lauten: pod oblak z., = z. k hudi uri, Rihenberk, Ip.-Erj.(Torb.); hudemu vremenu, toči z., daš Ungewitter, ben hagel verläuten, Cig.; po toči z. = ju fpat etwas thun; - 2) einen Rlang von sich geben, tonen, flingen; Zelezo lepo zvoni, C.; v ušesih, po ušesih mi zvoni es flingen mir bie Ohren.

zvonîvec, vca, m. ber Läuter.

zvonkljala bom, Npes.-K.

zvonják, m. = zvonik, C. zvonjénje, n. das Läuten; (zvonjenjé, Cv.). zvonkljáti, am, vb. impf. mit einem Glödchen läuten, flingeln, Jan., M., C.; Skakala bom,

zvonomèr, méra, m. das Glodenmaß, Cig. zvonoven, vna, adj. Gloden: zvonovni glas, Slom.

zvonovína, f. das Glodengut, die Glodenspeise, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Min.), Vrt. zvônovka, f. die Glodenblume (campanula), C. zvòz, vóza, m. 1) die Zusahrt (z. B. zu einem Grundstüd), C.; pl. zvozi, der Feldweg: po

Digitized by Google

zvozih le lastniki polja vozijo, Gor.; — 2) = prostor pred skednjem, kamor z vozovi kaj privažajo, Notr.

zvóziti, vózim, vb. pf. durch Fahren gusammenbringen, gusammensahren, Mur., Cig.

zvozlati, am, vb. pf. burch einen Knoten berbinben, zusammentnupfen.

zvôž, î, f. der Fahrweg, C.

zvráčati, am, vb. impf. ad zvrniti, pogl. izvračati.

zvrapati se, am se, vb. pf. zusammen

schrumpfen, Cig.

zvrāt, î, f. bie Bflugwende, Rib. - Mik.; bie Querfurche am Ende des Aders, V.- Cig.; nav. pl. zvratî (in zvráti), Cig., Valj. (Rad), Dol.; na zvrati priti, na zvratih, zvrati so trde za oral, Lašče-Levst. (Rok.); der Aderwiesssed, Cig.: na zvrateh, vzh St.; -- nam. vzvrati. zvratíšče, n. = zvratnik, BlKr.

zvratnica, f. die Pflugwende, die Querfurche am Ende des Acters, Z.; = pl. zvratnice, Strek., Notr.; — der Acterrain der Quere nach, Cig.

zvrātnik, m. = zvratnica, M., Dol., BlKr. zvratnják, m. die Pflugwende, das Angewende, jvzhŠt.

zvŕči, vřžem, vb. pf. = zvreči, C.

zvfčiti, vičim, vb. pf. verfrummen, verbiegen, C., Z.; — prim. sfrčiti.

zvreci, vizem, vb. pf. zusammenwersen; — zusammenschießen, Cig., Jan.; denar z., C.

zvreti, zvrem, vb. pf. auffieden, sieden, Guts., Cig.; — (nam. vzv-).

zvréti, vrèm, vb. pf. verbrehen: oči proti nebu zvrte, Zv.; z. se, sich verbrehen: zvrl se je voz, t. j. zadnji del se je nagnil na stran, Gor.; sich vertrümmen: žrebelj se je zvrl, Jurć.; — prim. svreti se.

zvig, zviga, m. der Anorren, M., Valj.(Rad);

- pogl. svrg.

zvîh, praep. c. gen. oberhalb, über, Mur., C.; z. zvezd, über ben Sternen, Mur.; z zemlje, über ber Erbe, C.; pismo zvrh pisma je hodilo (Brief auf Brief), Svet.(Rok.); — (nam. vzv-?).

zvenati, venam, vb. pf. haufen: z. mero, Slom., C.: dati komu zvenano skledo moke, eine gehäufte (gegupfte) Schüssel voll Mehl, Gor., jvzh.St.

zvíhka, I. adv. barüber, oberhalb, ogr. - M., C.; — II. praep. c. gen. — zvrh, vrhu, C. zvíhnji, adj. barüber, oberhalb befinblich, C.; zvrhnja obleka, suknja, bas Obergewand, ber Überrod, Jan., nk.

zvrhoma, adv. gehäuft, gegupft; z. mi namerite! Mur.; z. napolniti vaganico, jvzhŠt.

zvrhovátiti, âtim, vb. pf. ordnungšloš zujammenlegen, Cig.; zujammenhudeln, zujammenlioppeln: niso hoteli samo za nekaj časa kako kaj z., Levst. (Močv.); kar se v prenaglici zvrhovati, rado slabo ostaje, Levst. (Zb. sp.).

zvîhu, adv., praep. c. gen. = zvrhka, ogr.-C. zvik, zvrka, m. die Regelschnede (conus), Erj. (Z.).

zvekati, vekam, vb. pf. zusammenbreben, zusammenrollen, Z.

zvŕniti, nem, vb. pf. pogl. izvrniti.

zvêst, î, f. die Gattung, C., nk. zvêsta, f. die Abart, Erj. (Z.).

zvrstilo, n. die Anreihung, C.

zvrstîtev, tve, f. die Anordnung, die Location, Jan.

zvrstítl, ím, vb. pf. in eine Reihe bringen, reihen; naj se pisma vsacega leta zvrste po številih vložnega zapisnika, Levst. (Nauk);

— z. se, sich reihen; dolgo je trpelo, da smo se zvrstili (v procesiji), jvzhŠt.

zvîstoma, adv. nach bet Reibe, Mur., Cig. Jan., C.; z. devati, t. j. po enoliko v eno

vrsto, Dol.

zvršávati, am, vb. impf. = zvrševati; bollenben, berbollfommnen, ogr.-C.

zvesba, f. ber Bollzug, bie Ausführung, Cig., Jan., DZ.

zvrščeváti, ûjem, vb. impf. ad zvrstiti, nk.; (-stovati) Mur., Cig., Jan.

zvrščevavec, vca, m. der Ordner (einer Reihe), (-stovavec), Cig.

zvŕšen, šna, adj. vollstredbar, DZ.

zvŕšenost, f. die Bollfommenheit, Kremp.-C. zvršetek, tka, m. die Bollenbung, der Schluss, das Ende, Cig., Jan., Cig.(T.); z. dneva, der Ablauf des Tages, DZ.; z. računa, der Rechnungsabichluss, Levst.(Pril.); videč začetek,

veroval je tudi v zvršetek, Jurč. zvrševanje, n. die Bollstredung, Cig.

zvrševátí, ûjem, vb. impf. ad zvršiti; vollziehen, vollstreden, Cig.; z. ukrepe, Levst. (Nauk); z. prevzeta dela, seinen Ausgaben gerecht werden, Levst. (Nauk); — prim. izvrševati. zvrševavec, vca, m. ber Bollzieher, der Bollz

streder, Cig.; z. zadnje volje, DZ. zvrševavka, f. die Bollzieherin, Cig.

zvršiten, ina, adj. Bollzugs : zvršitna določila, bie Bollzugsbestimmungen, DZ.; executiv, Cig. (T.).

zvršílo, n ber Bollzug, Cig.(T.), DZ.; z. sodbe, kazni, DZ.; z. pognano na prejemke, bie Execution auf bie Bezüge, DZ.

zvršítev, tve, f. ber Bollzug, Jan.(H.).
zvršíti, ím, vb. pf. 1) aufhäufen, Cig., C.; —
2) berrichten, bollenben, Cig., Jan., M., ogr.C.; z. pridigo, Kast.; — bollziehen, vollsftreden, Cig., Jan.; z. sodbo, Cig.; z. postavo, bem Gesebe genug thun, Cig.; — 3)
= izvršiti, bcenben, Levst.(Zb. sp.), i. dr.

zvršitven, tvena, adj. Bollzugs, Jan.(H.). zvršljiv, iva, adj. vollziehbar, Jan.(H.); pogl. zvršen.

zvrtéti se, í se, vb. pf. v glavi se mi je zvrtelo, ich besam ben Schmindel, jvzhŠt.; (zvrtiti se, Z.).

zvrvráti, âm, vb. pf. aufsprudeln, Cig.; — (nam. vzv-).

zvelki, m. pl. bas zusammengeschoffene Gelb,

zvùn, praep. c. gen. außer: z. tega, C.; žetva z. čakanja (über Etwartung) dobra, ogr.-Mik. zvúna, adv. = zunaj: od zvuna, Mik.

zvúnaj, adv. = zunaj, nk.
zvunânjec, njca, m. der Fremdling, C.
zvunânji, adj. = zunanji, Krelj, Žnid., nk.
zvunânjščina, f. = zunanjščina, die Kußerlichfeit, Valj.(Rad).
zvúnašnji, adj. = zunanji, Mik.

zvunenji, adj. = zunanji, Danj.-Mik., Zora. zvûnski, adj. fremb, C., kajk.-Valj. (Vest.). zvûnščina, f. du Šulgere, C. zžrében, bna, adj. mit bem Füllen: zžrebna kobila, die trāchtige Stute, oder eine Stute, die geworfen hat, Danj.-C., Mik.

žábičen, čna, adj. = za žabico bolan (prim. ža-

Ž.

ž, praep. pogl. s. žába, f. 1) der Frojch; zelena ž., ber grüne Bafferfrojch (rana esculenta), Erj. (2.); morska ž., ber gemeine Seeteufel o. Froschfisch (lophius piscatorius), Erj.(Z); groba \bar{z} . = krastavica, C.; žaba se reka malim otrokom: oj ti žaba mala ti! ta žaba (= ber Fras) že hodi! - 2) = zabica 6), bas Anhangeschlofs, Cig., C.; - 3) ber Reiber (ein um einen ftarten Stift bewegliches Stud Solz an ben Fenftern, um es zuzuhalten), Pot.-Cig.; — 4) bie Spule, burch welche ber Strid geht, ber ben Biesbaum aufs Beu brudt, Z.; -5) eine Maulfrantheit ber Bferde, C.; - pl. žabe, = želve, die Scropheln, Bleiw.-Cig. Labar, rja, m. ber Froschfanger, Z. žabáriti, arim, vb. impf. fich mit bem Frofchfang abgeben, V .- Cig. žabavslja, f. ein abicheulicher Frosch, Cig. žabe, éta, n. das Froschlein; - ber Frag, Cig. žabec, bca, m. das Froschmännchen, Valj. (Rad). žaber, bra, m. bas Leinfraut (linaria vulgaris), Tuš. (R.); tudi: pl. žabri, Cig., Medv. (Rok.). žábica, f. dem. žaba; 1) das Froschlein; božja z., ber grune Laubfroich (hyla viridis), Cig., Jan., Erj.(Z.); = bogčeva Z., C.; = zelena Z., Cig., Jan., C.; - 2) großes Löwenmaul (antirrhinum maius), Jan., Tuš. (R.); – 3) neka rdečkasta, mnogonoga žuželka, M.; ako jo kako živinče (nav. ovca) s travo požre, napuhne se ter postane žabičavo, žabičasto, BlKr.; kravo je ž. napela, Z.; suha z. ali ledovna z., das Rückenblut, eine Krantbeit ber Rinder und Schafe, V .- Cig., Strp.; = krvava ž., Bleiw. - Cig.; žabico tepsti, dreti, das Rudenblut brechen, Cig.; žabico rezati = puščati živini pod repom ali na ušesih, Strp.; — sploh nekaka bolezen živinska, pri kateri živinće napenja, Strp.;-4) žabico metati, sekati, flache Steinchen fchrag auf die Flache bes Baffers werfen, fo bafs fie abprallen und über dem Baffer hinhupfen, Cig.; = žabice izpodbijati, M.; - 5) ber Hufftollen, vzh Št. - C.; — 6) das Anhänge-ichlofs, Cig., C., Strek., Rez. - C.; — bie Rlammer, Cig. (T.); — das Handeisen, die Sandschraube, Cig.; v žabico dejati, žabico privijati, Z.; verige na nogah in žabice na rokah, Cv.; - die Pfanne (mech.), h. t .-Cig. (T.); — ž. pride pri vpreganju v luknjo

ojnic, Mik.

žábičast, adj. = žabečen, BlKr. žábičav, adj. = žabičen, BlKr.

bica 3), C.; žabična krava, Zora. žábičnica, f. eine Art Anopfblume (scabiosa lucida), Josch. žábina, f. bas Froschloch, Z. žabînec, nca, m. ber Biefenhahnenfuß (ranunculus bulbosus), Cig. žábiti se, im se, vb. impf. brunften (v. Froichen), Cig. žâbjak, m. 1) bie Froschlache, Z.; — 2) bas Froichtraut, ber Sahnenfuß (ranunculus), C.; tudi: bas Läusetraut (pedicularis palustris), Gor.; - 3) žabják, ein großer Frosch: okamenine velikanskega žabjaka, Cv. žabji, adj. Frosch:; žabja luža; žabje ragljanje. žabjika, f. ber Froschlattich (potamogeton natans), SlGor.-C. žâbna, f. 1) neka bolezen govedine med parklji, Notr.; - 2) ber Aderschachtelhalm (equisetum arvense), Notr. žâbnica, f. 1) die Froschlache, Cig., C.; — 2) = žaba 2), žabica 0), das Anhängeschloss, Cig., Vrt., Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); - 3) bie Anlege, bie Thurflammer, Cig.; -4) ber Sahnenfuß (ranunculus), C., Valj. (Rad). žabnik, m. 1) der Froschlaich, Mur., Cig., Jan.; - 2) die stinkende Afterkamille (anthomis cotula), Vrtojba-Erj. (Torb.); - ber Bafferfroichlöffel (alisma), Cig. žabnjáča, f. der Hahnenfuß (ranunculus), C. žabnjak, m. der Froschlaich, Mur., Cig., Jan. žaboder, dera, m. 1) ber Froschevertilger: storklja je žaboder, Glas.; - 2) = bobnarica, die Rohrdommel, C. žabodurh, durha, m. ber Froschspieger, ber Froschangler (tudi psovka), SIGor.-C. žabogott, gotta, m. ber weiße Storch (ciconia alba), Erj. (Ž.); — ber große Silberreiher (ardea argentea [alba]), Cig., Frey. (F.). žabogriz, gríza, m. neka rastlina, Levst (Zb. sp.). žabokręčina, f .= okrak, ber Froichlaich, Dol.-Mik. žábovec, vca, m. 1) das Froschmännchen, Cig.; — 2) = žabar, Gor. žábovka, f. žabovke, Froschsische (batrachoidei), Cig. (T.), Erj. (Z.). žabráti, âm, vb. impf. herplappern: ž. psalme, Trub.; pogl. žebrati. žabūra, f. ein abicheulicher, garftiger Froich, Mur., Cig., Jan., C. žāčka, f. ber Tabatbeutel, ogr. - Valj. (Rad); — usnjena vreča, v kateri imajo klamfe, kadar drva vozijo, Lašče-Levst. (Rok.);—eine tleine Gelbborfe, vzh.St.; - prim. nem. Sad.

— 952 —

žafran, m. ber Safran; pravi z., echter Safran (crocus sativus), Tus. (B.); — divji z., ber Florfafran, ber Saftor (carthamus tinctorius), Cig. žafranar, rja, m. ber Safranhandler, Cig., Zora. žafranast, adj. safranfarben, Jan. žafrániti, anim, vb. impf. mit Safran murgen, Cig. žafranov, adj. Safran. žafranovec, vca, m. 1) ber Safranapfel, Cig.; — 2) der Safransaft, Let. žâga, f. 1) bie Sage; žago piliti; - 2) bie Sage= mühle; po Gorenjskem imajo veliko žag; potok žago goni. žagalica, f. bie Brennessel, Dict., Guts., Jarn., žaganica, f. bas burch bie Sage geschnittene Brett; pos. široka, bolj tenka deska. žaganičica, f. dem. žaganica; bas Brettlein: Iz hojice se druzega ne stori, kakor kakšna žagan'čica, Npes.-K. žaganje, n. 1) bas Sagen; - 2) coll. Sagespane. žagar, rja, m. 1) ber Sager; — ber Dielenfager, ber Brettichneiber, Cig.; ber Gagemüller, Jan.; — 2) ber Sagehanbler, C.; 3) ber Gagehai (squalus pristis), Erj. (Ž.). žagarica, f. 1) die Sagerin, Cig.; - 2) ber Sägefisch, Jan. žagast, adj. fageformig, Cig. žagati, am, vb. impf. jagen; drva ž.; - babo ž., prim. baba 4). žagavec, vca, m. ber Sager, Cig. žagavica, f. = žagalica, Kr.-Valj. (Rad). žâgica, f. dem. žuga, = žažica. žagînje, n. coll. Sagespane, Mur., vzhSt.-C. žagíšče, n. = kraj, kamor pokladajo hlode, katere žagajo, Zora. žagovec, vca, m. der Sagebaum, der Blodbaum, aus bem Bretter gefagt werben, Cig., žagovina, f. coll. Sagespane, Mur., Cig., DZ., vzhSt. ž**agovje, n. =** žagovina, *Mur*. žagovnik, m. = žagovec, ber Sageblod, Cig. žágrad, m. bie Sacriftei; (žagred, Mik.; na vzhodu tudi: žagreb, Mik.). žágradar, rja, m. = žagradnik, Cig. žágradnik, m. ber Sacriftan, Mur., Cig. žájbelj, blja (belina), m. ber Galbei (salvia); bef. der Gartenfalbei; — tudi: zájbelj, belja, jvzhŠt. žájbeljnov, adj. Salbei. žájdičen, čna, adj. teigicht, speckig (v. Obst), SlGor.-C. žajfa, f. = milo, die Geife; - iz nem. žajfati, am, vb. impf. 1) seisen; — 2) saufen; – iz nem. žajfnica, f. bas Seifenwaffer. žákelj, klja, m. = vreča, ber Saď; mačko v žaklju kupiti = etwas ungejehen taufen ober übernehmen; - iz nem. žākelje, keljea, m. dem. žakelj. žáklata, f., Notr., pogl. žatlaka. žakljevina, f. bie Sadleinwand, Cig., Jan.

žákljič, m. dem. žakelj.

žàl, žâli, f. 1) bas Leib, ber Schmerz, V.-Cig., Jan., C.; nobena žal bi se mu ne bila zgodila, Ravn.; zakaj moriti Davida, ki vam ni nobene žali storil? Ravn.; ne delajte nikomur nobene zali! füget niemandem ein Leib zu! Cig., C.; kako žal zadeti komu, jemandem ein Leib gufugen, C.; na zal reci komu kaj, jemanbem Leibes sagen, BIKr .-DSv.; - pl. zali, die Schmerzen, C.; - 2) žal mi je, es thut mir leib; žal mi je, da se nisva videla; ž. mi je koga, česa, eš thut mir leib um jemanden, etwas; Zal mu je gospe, Npes. - K.; žal mu je denarja; ni mi žal te mrve pisanja, Levst. (Nauk); založniku ni bilo žal ni dela ni troškov, Levst. (Nauk); = žal mi de, dene, C., Z., Jsvkr.; žal mi je za kaj, za koga; — žal! leiber! nk. žat, žála, adj. leib: žala beseda, ein frantenbes Wort, C.; kaj žalega komu storiti, jemanbem etwas zuleib thun; Zale misli v srcu ni, Preš.; Pri nas je dost' žalega, Npes.-K.; - tudi indecl.: žal beseda, ein leibes Bort, Cig., Kr.; Zal besede v ustih ni, Preš. žála, f. das Leid, Jan.; — ber Berdrufe, C.; vse mi dela na žalo, Z. žalár, rja, m. = želar, C., ogr.-Valj.(Rad). žalārstvo, n. = zelarstvo, C., ogr.-Valj.(Rad). žáłbelj, blja (beljna), m. = žajbelj, M. žâłca, f. dem. žal f.; ein fleines Leid, Ravn.-C. žâlec, Ica, m. = želo, ber Stadjel, Mur., St.-Cig., Jan., Mik. žáten, ina, adj. 1) Trauer., Jan., Zora, C., nk.; žâkna oprava, bas Trauerkleid, C.;—2) krantend, beleidigend, Cig., ogr.-C. žálibog, interj. leiber! Cig., Jan., C., nk.; (= žali Bog! = smili se Bogu! C.); — prim. hs. žalibože (in nem leider Gottes!). žálica, f. dem. žala; ein fleines Leid, C.; bas Leib, Jan. žálik-žéna, f. "žalikžene, ben ferbischen Bilen entsprechend, in Unterfaruten; bagegen svete, bele, čestljive žene in Oberfarnten; ahd. salig: salige frauen", Mik. (Et.). žalíten, ina, adj. frantend, beleibigend, Cig., Jan., nk. žalîtev, tve, f. die Rrantung, die Beleidigung, Cig., Jan., nk. žáliti, im, vb. impf. 1) franten, beleibigen, berlegen; to me žali! to žali moje poštenje, moje pravice; - 2) = obžalovati: bebauern: žalim, da ..., SIN.; moj pot Bog žali! Kast.-C.; (hs.); — 3) žali se mi česa = žal mi je česa: ni se mu žalilo ne potov, ne težav, ne gotovine, Str. žalitva, f., = žalitev, Mur. žalivec, vca, m. der Beleibiger, der Berleper, Cig., Jan. žalîvka, f. die Beleibigerin, Jan. žaljénje, n. bas Kränken, bie Beleidigung. žaljiv, íva, adj. frantend, beleidigend, Cig., nk. žaljívost, f. das Kränkende, das Beleidigende (an einer Rebe, einem Benehmen), Cig., nk. žālnica, f. 1) bas Klageweib, Cig., Jan., Vrt.; — 2) der Nachruf (einem Berstorbenen ge-

widmet): ž. po, za kom, Cig. (T.).

žalník, m. ber Beleibiger, Cig., C.

žálo, n. = želo, Rib.-Mik.

žaloba, f. bas Trauern, der Schmerz, C.; bie Wehmuth, Jan., Cig. (T.), C.; bas Bedauern, Jan., C.; žalobo izreči, Levst. (Močv.). žalóben, bna, adj. traurig, wehmüthig, klagend, Jan., C., nk.

žaloigra, f. das Trauerspiel, die Tragodie, nk. žalomît, mila, adj. wehmüthig, Zora.

žalospęv, peva, m. ber Rlagegesang, Jan. žálost, f. die Traurigkeit, die Trauer; z. in veselje; v hiši je bila velika ž. po smrti gospodarjevi; srčna ž., ber Seelenichmers, Cig., C.; na (v) veliko mojo žalost, zu meinem großen Leibwesen, Cig., nk.; na žalost! leiber, Cig.(T.), DSv.

žálosten, stna, adj. traurig; ves ž. sem; ž. obraz; žalostno se držati; žalostni glasovi, žalostna pesen; žalostna novica; žalosten česa biti, über etwas traurig fein, C.; sam sebe sem z., C.; - žalostna vrba, die Trauerweide, Erj. (Izb. sp.).

žalostiten, ina, adj. betrübend, nk.

žalostînka, f. das Rlagelied, Jan.; — die Elegie,

Jan., h. t.-Cig. (T.), nk.

žalostíti, ím, vb. impf. betrüben; - ž. se, sich betrüben, sich franten, sich gramen, Cig., M. žalostiv, iva, adj. = žalostljiv, Z. žalostljiv, íva, adj. = žalostilen, Mur., C.

žalostníca, f. 1) das Trauergedicht, Cig., Jan.; – = žalostinka, Jan.; – 2) die Trauerblume, C.; - vrba z., die Tranerweibe, Jan., Cv.

žalostováti se, ûjem se, vb. impf. trauern, fich gramen, Mur., ogr.-C.

žaloščénje, n. die Betrübnis, Danj .- Valj. (Rad). žalovářen, ina, adj. Trauer-, Jan., nk.; žalovalno leto, das Traueriahr, žalovalno oblačilo, das Trauerfleid, Cig.

žalovanje, n. bas Trauern.

žalováti, ûjem, vb. impf. 1) trauern; ž. po kom, nach jemandem trauern, den Berluft jemandes betrauern; — Leid tragen, Cig., nk.; - ž. po domu, Heimweh haben, Z.; ž. nad čim, nad kom, sich über jemanden ober etwas betrüben, etwas, jemanden beilagen, Cig.; tudi: ž. črez kaj; ž. koga, betrauern, um jemanben trauern, Cig., Jan., C.; neverniki mene žalujo, Trub.; Sedem let sem čakala, Sedem ga bom žal'vala, Npes. - K.; - beteuen: grehe z., C., Krelj, ogr.-Valj. (Rad); - 2) = žaliti 1), franten, Mur., C. žalovavec, vca, m. ber Trauernbe, Cig., Ravn .-Valj.(Rad), nk.

žalovávka, f. die Trauernde, Z.; das Trauermeib, die Rlagefrau, Cig., Jan., C.

žalovávski, adj. Trauer-, Cig.; ž. ovoj, die Trauerbinde, V.-Cig.; žalovavska pesen, das Trauergebicht, Cig.

žalovit, adj. trauervoll: z. dan, ein Trauertag, Ravn. - C.; žalovito, jammervoll, Cig. (T.); hs.

žalovníca, f. das Trauerlied, C.

žálta, f. 1) die Herbe (bes Species, Fettes), ber ranzige Geschmad, C.; - 2) ein wibermartiger Menich, Cig., M.; psovka: žalta človecja! Cig.; - 3) die Sommerfproffe, kajk .-Valj. (Rad).

žáltav, adj. ranzig; žaltava mast, Cig.; žaltavo olje, C.; - (pren.) mismuthig, Cig.; - missich, Kr.; to bi bilo zaltavo! Jurc.; danes je žaltava, heute geht es schlecht, Kr. žałtavęti, im, vb. impf. ranzig fein, Jan.,

Hip.-C.

žaltavina, f. ber rangige Geschmad, C. žáktavost, f. die ranzige Beichaffenheit, das Ranzigsein, der hantige Geschmack, Cig., Bes. žalūjka, f. = vrba žalostnica, Cig., Zv.

žámanje, n. = kar pri tesanju (žamanju) od-

pada, KrGora.

1. žámar, rja, m. 1) ber Saumer: Kranjci so vsi kramarji, Ziljani pa vsi žamarji, Npes. (Kor.)-Kres; - 2) ein Scheltwort für Rinder, C., Mariborska ok.-Kres.

2. žámar, rja, m. = tesar, KrGora. žámati, am. vb. impf. (ein Brett, einen Baffen) nach der Schnur behauen, C., Z.; - Zamane deske so povsod lepo gladke, SlGor. - C.; - prim. nem. făumen (?), C.

žámet, m. ber Sammt; pamet je boljša ko

žamet.

žámetar, rja, m. ber Sammtweber, Cig. žámetarstvo, n. die Sammtweberei, Cig.

žámetast, adj. sammtartig, Cig., Jan.; — sammten. žámeten, tna, adj. aus Sammt, sammten, Sammet»; žametna obleka.

Zámetnica, f. 1) die sammtene Ropfborte ber Mädchen, vih St.-C.; — 2) die Sammtblume (tagetes patula), St.-C.

žámetnik, m. die Sammtblume (tagetes patula), Cig.

žámetov, adj. aus Sammt, fammten; žametova kapa.

žamolęz, lęza, m. neki grm, vzhŠt. - C.; prim. zimolez,

žamoriti, orim, vb. impf. jaufeln. Jan.; le še hlastni pošepeti so žamorili, Jurč.; - prim. hs. žamor, das Gelispel.

žámplaka. f., C., pogl. žantlaka.

žandār, rja, m. 😑 žandarm. žandarm, m. ber Genbarm.

žandarmerija, f. žandarstvo, bie Genbarmerie. žandārstvo, n. die Gendarmerie, Levst. (Nauk).

žánjavec, vca, m. ein wildwachsendes, wohlriechendes, rosmarinartiges Rraut, C., Rib .-M.; bas Rreuzblümchen (polygala chamaebuxus), (-njevec) Nov., Robič(Nkol.); - ber rauhe Bohnenstrauch (cytisus hirsutus), Lašče-Levst.(Rok.); — prim. žanžav (?).

žánjavica, f. = žanjavec, (-njevica) Nov. žánjec, nica, m. = ženjec, der Schnitter. Cig., M.

žánjevec, vca, m., Nov., pogl. žanjavec.

žanjíca, f., Jan., pogl. ženjica.

žántlaha, f = žantlaka, Z.; (žantloha, $jvzh\tilde{S}t$.).

žántlaka, f. = žatlaka, Cig., Kr.

žánžav, adj. 1) etwas gebräunt (z. B. von reifenben Trauben), C.; - 2) ranzig, Hal.-C.; (prim. žanžavéti, im, vb. impf. sich farben (v. Trauben), C.

žar, m. 1) die Glut, die Gluthipe, Jan., Habd .-Mik., ogr.-Mik.; žar do rdečega, die Rothglut, die Rothglühhite, Cig.(T.); - die Lohe (des Feuers), V.-C.; - die ftrahlende Barme, Cig. (T.); - (fig.) die Glut, Jan., nk.; žar ljubezni, bas Feuer ber Liebe, Cig; - 2) ber Glutschein, ber Feuerschein; zar se vidi na nebu po noči, kadar kje gori, C.; večerni žar, die Abendröthe, Cig., Jan., M.; Z. gorecih svec, C.; — 3) = žarek, ber Lichtstrahl, Mur., Cig.

žâr, žára, adj. glutroth, Cig.; — žara osipa, ber Reffelausichlag, Jan. (H.).

1. žára, f. die Art, der Charafter, C., Z.; po očini žari ali šegi, Boh.; neumno žaro imeti, Notr.; sin očetovo žaro goni, ber Sohn artet nach seinem Bater, Dol.-Cig.; ženske žare, weibijd, Meg.; mnogotere žare človeki, Dict.; bil sem dete dobre žare, Dalm.; izkušam vašo ljubezen, ako je prave žare, Dalm.; - prim. 1. šara 2).

2. žára, f. die Bafe, die Urne, Jan., Istra-C., Rut. (Zg. Tolm.); - prim. it. giara, Urne, Strek.(Arch.).

žárast, adj. urnenförmig, Cig.

žarbranje, n. das Getimmel: z. in blaznjenje

ljudi, Krelj.

Zarbrati, am, vb. impf. sich tummeln: ugledal je množico ljudi žarbrajoč ("er jah bas Getummel bes Bolles"), Krelj; - prim. žebrati (?).

žárčen, čna, adj. ranzig, Z.

žarčéti, im, vb. impf. = žareti 2), rangig fein, Jan.

žarčína, f. - žarkost, Jan.

žarečína, f. die Glut, Jan., ogr.-C., Mik. žárek, rka, m. ber Lichtftrahl, ber Strahl;

solnčni žarki, bie Sonnenstrahlen.

žárek, rka, adj. 1) glühend, Habd.-Mik.; žarki ogenj, žarko solnce, nebo, ogr.-C.; - žarko gledati, einen feurigen Blid haben, C., Z.; zarka barva, eine brennende Farbe, Cig.; — zarka boledina, brennender Schmerg, Cig.; – 2) = žerek, von scharfem, bitterem Geschmad, ranzig, Cig., Jan., vzh.St.-C., jvzh-St.; žarko maslo, Cig., BlKr.; - herbe, Jan., Danj.-Mik.; Pelin, pelinkovec, Ti si žarko cvetje, Npes.-K.; - unfreundlich, bitter: žarke besede, Z.; komu zarke praviti, jemanbem bittere Bahrheiten fagen, C.; zarko gledati koga, unfreundlich anbliden, vzhSt.; žarko = bridko, Npes.- Vraz.

žáren, rna, adj. 1) glutvoll, glühend, ftrahlend, Glut, Cig., Jan., nk.; žarno solnce, Z.; žarna barva, die Glutforbe, Cig.; žarne oči, Cig.; žarno lice, ein strahlendes Antlig, Cig. (T.); — eifrig, higig, C; žarna ljubezen, glühende Liebe, Zora; - 2) Strahlens, Jan.; zarne slike, bie Strahlenfiguren, Znid.

žaręnje, n. 1) das Glühen, Mur. ; - die Strahlung, Jan.; — 2) = žerenje, das Ranzigsein, das Ragen, Mur.

žareti, im, vb. impf. 1) glühen, Jan., Cig. (T.); solnce, pesek zari, glüht, brennt, Cig.; - strahlen, Jan.; vse iz njega žari, Lašče-Levst. (M.); - feuern (von ber Sce), Cig. (T.); - 2) brennen (wie Brenneffeln), Cig.; = žereti 2), einen bitterscharfen, rangigen Beichmad haben, Jan.

žárica, f. dem. 2. žara; bie Base, Jan.; bie Urne, Ist.-Cig., Jan.

žarin, m. ber ausgebrannte, glühende Docht in ber Lichtflamme, Die Lichtfchuppe, Fr.-C.; - ber glubende Abfall beim Rienipan, Fr .- C. žarina, f. 1) = žarin, C.; - 2) žarina, die Slut, kajk.-Valj. (Rad).

Zarinje, n. coll. 1) glühende Lichtschnuppen, C.; — 2) die Glühasche, ogr.-C.

žarišče, n. ber Brennpuntt, Sen. (Fiz.). žariščen, ščna, adj. jum Brennpuntt gehörig: zariščna dalja, bie Brennweite, Znid.

žaríti, ím, vb. impf. 1) glühend machen, Mur., Cig., Jan., Mik., Cig. (T); kos gobe E., Zora; - glühendroth machen, rothen, Cig.; večerno solnce žari hribe, Cig.; - ž. se, gluben, sich rothen; nebo se zari, es ift ein Schein am himmel zu feben, der himmel röthet sich; oblaki se žarijo, Z.; nocoj se žari, jutri bo lepo; — žareč, glühend, glutstrahlend, seuerroth; zareč ogenj, zareče lice, žareč pogled; — 2) ž. (se), strahlen, Cig. (T.); žareča toplota, strahlende Barme, Cig. (T.); - 3) an ber Glut braten: Zari se jed nad žarjavico, Vod. (Izb. sp.).

žárja, f. bie Glut, ogr. - C.; ber Schein am Simmel (g. B. von einem Branbe), C.

žarjav, áva, adj. = žerjav, glühend, loh, Jan.; žarjavo (v)ogelje, Danj. (Posv. p.).

žarjavéti, ím, vb. impf. = žerjaveti, glühen. Mur.-Cig., Jan.; v apnenici žarjaveč kamen, Danj. (Posv. p.).

žarjāvica, f. = žerjavica, Mur., Jan., DZ.

žarjavka, f. = žerjavica, Jan.

Zarjénje, n. die Ausstrahlung, die Strahlung, Cig. (T.), Sen. (Fiz.).

žarkóba, f. = žarkost, Jan.

žarkogleden, dna, adj. mit feurigen Augen, C. žarkolòm, loma, m. bie Strablenbrechung, C. žarkomèr, méra, m. das Aftinometer (phys.), Cig.(T.).

žárkost, f. 1) die Glutröthe, Cig.; (hs.); -2) die icarfe Berbe, ein rangiger Geschmad, Cig., Jan.

žarkóta, f. = žarkost 2), Jan.

žárkov, adj. ranzig, Jan.; (nam. žarkav?). žarljiv, íva, adj. ausstrahlend, Jan. (H.).

žarljivost, f. bas Strablungevermögen, Jan. (H.).

žarnat, adj. strahlig, C.

žarnica, f. die Brenneffel (urtica urens), Cig., Notr.-Burg.(Rok.).

žárnogli, m pl. die Rägelmale, Trub.-M.; iz nem. Scharnagel?

žarnodk, čka, *adj.* strahläugig, *Zora.* žárnost, *f.* 1) bie Gluthihe, die Glutröthe, *Z.*;

- 2) die Ausstrahlungswärme (phys.), h. t.-Cig.(T.).

žárnovi, m. pl. die Rägelmale, Valj.(Rad); — prim. žarnogli. žaromèr, méra, m. der Glutmesser, Cig.; daš Byrometer, Cig.(T.); (češ.). žaróta, f. die Glut: dušna ž., Levst.(Zb. sp.).

žarovit, adj. glutboll, gliljenb, Bes.

žâr-žéna, f. žar-žene, vilam podobna bitje, Kres (V. 575.).

žátlaka, f. die furzstielige Handart der Limmerleute, die Bartagt, Cig.: — ("soll "Schlachthade" sein", Mik., V. G. I. 357.); (žatloga, Dict.; žatloka, Kras, Gor.).

žâvžar, rja, m. = šušmar, Levst. (Zb. sp.). žâžica, f. dem. žagel, doš Säglein, Cig., C. žbica, f. doš Rägelden, Cig.; — nageljnova ž., die Gewürznelfe, Cig.; = klinčeva ž., Jan.; — prim, žrebelj.

žbręnkelj, klja, m. der Glodenschwengel, BlKr. žbrinca, f. eine Borrichtung aus dicken Beidenruthen, um darin Heu, Laub u. dgl. zu tragen, Strek.

žbringelj, glja, m. der Glodenschwengel, Staro Sedlo-Erj. (Torb.).

ždenje, n. bas Hinbruten, Cig.

ždęti, im, vb. impf. unbeweglich, vor sich hinbrütend basitzen, hoden ober liegen, kauern; tiho sem za-se ždel, Jurč.; mi drugi smo tiho ždeli vsak v svojem kotu, Erj. (Izb. sp.); — warten, lauern, C.; — kummerlich leben, vegetieren, Jan., Notr.-C.

ždévati, am, vb. impf. = ždeti, Mik. ždič, íča, m. = naslonjač ob peči, kjer sede posebno stari ljudje, ber Gorgenstuhs, Tolm.-Erj. (Torb.); — rak čemi v svojem ždiču (in seinem Bersted), Erj. (17b. sp.); — prim. zdič.

žè (žệ), adv. schon; že zdaj: že velja, cš gilt schon; že vem, ich weiß eš schon; (iz: uže); — prim. vže.

žebati, am, vb. impf. fragen, Jarn.

žębčar, rja, m., M., pogl. žrebčar. Žebėl, bla, m. = žrebel.

žębėlj, blja, m. = žrebelj.

žębice, f. pl. Gewürznelfen, Lašče-Erj. (Torb.). žębnik, m. ber Nagelbohrer, Gor.

žebrānje, n. das Plappern, das Murmeln, Z., M.; — das Beten, Guts., Gor.-Cig.

žebráti, âm, vb. impf. herplappern, M., C.; žebrali so njemu na čast svoje molitve, LjZv.;—beten, Guts., Mur., Cig., Slom., Kor., Gor., Št. žebravec, vca, m. ber Beter, Mur., Cig.

žebravec, vca, m. bet Beter, Mur., Cig. žebravka, f. die Beterin, die Betschwester, Mur. žebron, m. der Schwäher, C.

žebronka, f. die Schwagerin, C.

žéden, dna, adj. = žejen, Ščav. - C., Danj. (Posv. p.).

žeděti, ím, vb. impf. = ždeti, Lašče-Erj. (Torb.), Notr.; kaj žediš in tuhtaš? Zv.; — ruhig baliegen: plotom in ogradam ostanki so žedeli tam pa tam, Let.; žedela je dobrava, Bas.

žéga, f. 1) brennende Sonnenhite, Valj. (Rad);

— 2) die Senge, St.-Jan. (H.).

žegec, gca, m. ein starter Rerl, Cig., Z., Notr. žegen, gna, m. ber Segen; — ber Dstersegen; žegna komu dati pokusiti;—iz nem.; pogl. blagoslov.

žęgenpanj, m. neko drevo, Npes. (Caf)-Pjk. (Črt.); — prim. nem. Segenbaum, Sabenbaum (juniperus sabina), Štrek. (LjZv.).

žegetáti, etâm, áčem (éčem), vb. impf. řípeln, C., Z., jvzhŠt.; ("žigitati", Meg.); — pogl. ščegetati.

1. žegljáti, âm, vb. impf. rieseln, Cig.; sanst rauschen, C.; dež prijetno žeglja, Z., BlKr.; — zwitschern, C.; piščanci žegljajo (žigljajo), Z.; — mijveln. Jan.; — prim. ščegljati.

Z.; — milpeln, Jan.; — prim. ščegljati. 2. žegljáti, âm, vb. impf. liheln: bolha me žeglja (žiglja), Z.

žégnanje, n. 1) das Segnen; — 2) das Rirchmeihsest; danes je ž. pri tej cerkvi.

žégnati, am, vb. pf. (impf.) seguen; kruh in vino ž.; cerkev ž.; Bog žegnaj! Gott segue! (pozdrav pri obedu, južini a. večerji sedečim); — iz nem.; pogl. blagosloviti.

žegnávati, am, vb. impf. = žegnovati. žegnováti, ûjem, vb. impf. ad žegnati.

žehčína, f. die Herbe, C.

žéhek, hka, adj. von bitter brennendem, ranzigem Geschmad, C., Z.; žehko maslo, BlKr.; herbe, V.-Cig., C.

Zeht, zehta, m. ber Dunft vom Beine im Faffe, Cig.; - prim. Zehteti.

ženta, f. das Einweichen der Wassche in Lauge, die Beuche (die "Sechtel"); danes imamo žento; v žento dejati.

žęhtanje, n. das Beuchen, das Sechteln. žęhtar, rja, m. posoda, v katero se molze, die Meligelie; — prim. nem. der Sechter; stnem. sehtari, lat. sextarius, Mik. (Et.).

žęntarec, rca, m. dem. žehtar; die Relfgelte,

žehtārka, f. = žehtar, bie Melīgelte, jvīhŠt.

1. žehtāti, žehtām, žāščem, vb. impf. = ščegetati: žehta, žašče me, eš judt mid, Mik.

2. Kehtati, am, vb. impf. in ber Lauge beizen, benchen, sechteln;—(sig.) Z. ga, gehörig zechen;
— prim. Zehtar in nem. sechteln.

žehtęlnica, f. die Maiblume (taraxacum officinale), Rihenberk - Erj. (Torb.); (štęlnica, Koborid).

žehtéti, ím, vb. impf. 1) glühen, Gluthite ausftrahlen; peč je tako vroča, da žehti, Lašče-Erj. (Torb.); lice od plesa žehteče, Levst. (Zb. sp.); — 2) ausdünsten, ausdampfen, Z.; — duften (v. Bein), Cig.:—(fig.) 'Z prsi veselje na kvišku žehti, Npes.-K.

žęntnica, f. 1) = žentnik, Cig., Kras, Poh.;

— 2) das Sechtelwasser, Z., Štrek. žēhtnik, m. = žehtniak, Mur., Cig., Jan. žēhtnjak, m. das Sechtelsasser, der Sechtelsuser. žēj, m. = žeja: od žeja umreti, ogr. - Valj. (Rad).

žeja, f. ber Durst; huda ž.; pekoča, žgoča ž., brennender Durst, Cig., Jan.; na žejo piti; žejo si ugasiti, potolažiti.

žejati, am, vb. impf. 1) būrsten, ogr. - Valj. (Rad); — 2) žeja me, eš būrstet mid; — mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu, Ravn.- Valj. (Rad); žeja me česa, ogr., kajk.- Valj. (Rad).

žejav, adj. burfterregenb: žejava jed, C.

žejavec, vca, m. ber Durftige, Mur., C.; ž. hrepeni po mrzli vodi, Ravn.- Valj. (Rad). žejen, jna, adj. burftig; ž. sem; žejnega človeka napojiti; krvi ž., blutbūrftig, Cig.

veka napojiti; krvi ž., blutbūrstig, Cig. žèkno, n. eine kleine Offnung: das Lustloch über dem Ofenloch, Ip. - Mik.; žrelo pri peči, pri apnenici, opekarnici, das Feuerloch, na ognjišču jama za pepel, Goriška ok., Crni Vrh pri Idriji - Erj. (Torb.); das Floßloch bei den Floßösen, das Schürloch bei Kalkösen, Cig.; das Osenloch bei den Pobrgrube, Polj.; — das Flugloch am Bienenstod, Polj.; — der Krater, Cig., Erj. (Min.); — nam. žvokno; prim. dav. schwalg, Össnung des Schmelzosens, Štrek. (Arch.).

žel, î, f. Die Getreibeernte, Der Schnitt, Mur.,

Met., Mik., Valj. (Rad).

želár, rja, m. der Inwohner, der Hausler, der Keischler, Mur., Cig., Jan., Mik., vzh.Št.; einer, der zwar ein Haus aber wenig oder keinen Ader besith, Cig.; — kdor ima pol "pušče" (kmetije), Trst. (Glas.); — prim. avstr.-nem. söller, sölner, Hausler, Strek. (Arch.).

želarica, f. die Inwohnerin, die Häuslerin, die

Reischlerin, Jan.

želarija, f. 1) bie Inwohnerschaft, die Reischeri, Mur., kajk. - Valj. (Rad); — 2) eine halbe Hube, SlGor. - C.; oče mu mora želarijo prepustiti, ker je najstarejši sin, Slom. želárka, f. — želarica, Cig.

želárski, adj. Inwohner-, Hausler-: z. sin,

SIN.

želārstvo, n. das Juwohnerwesen, der Häuslerstand, Cig., vzhŠt.

želárščina, f. bas Haufelgelb, Cig.

žélce, n. dem. želo; ein fleiner Stachel, Cig. žêlč, î, f. = žolč, Levst. (Zb. sp.).

žétčen, čna, adj. 1) begehrlich, begierig, Mik.; (željčen), Cig., Jan.; ž. biti koga, česa, sich nach jemanbem, etwaß sehnen, KrGoraDSv.; — 2) erwünscht, C., Guts. (Res.); — appetislich: želčna jed, KrGor. - DSv.; — interessant: nekaj želčnega, vzhŠt.; — selten, Z.

žęlčnost, f. die Begier, Jan.(H.).

želeten, ina, adj. želetni naklon, ber Optativ (gramm), Jan.

želęlnik, m. ber Optativ (gramm.), Jan., Cig.

želen, ina, adj., Cig., Krelj, pogl. željen. želenje, n. baš Bunichen, baš Berlangen, Cig., Jan., M., ogr.-Valj. (Rad); ž. po bogastvu, Krelj; — želénje, Valj. (Rad).

želęti, im, vb. impf. wūnschen, verlangen; z. česa (kaj); Marija hladne vodice želi, Npes.-Mik.; ž. si bogastva, denarjev; česa (kaj) želite? še enkrat ga videti želim; ž. si kam, irgendwohin zu tommen wūnschen, tja si želi, kjer ni nadlog; domov si želi; želim, da bi se ti vse po sreči izšlo; ž. komu vsega hudega (vse hudo), jemandem alleš Echlechte auswischen, Cig.; dobro jutro ž. komu, jemandem einen guten Morgen wūnschen, Cig.; —(želęm, ogr., kajk.-Valj.(Rad);

želėjem, kajk.-Valj. (Rad), ob gorenji Soči-Glas.).

želęzar, rja, m. ber Eifenhanbler, Cig., Jan.;
— ber Eifenarbeiter, Jan. (H.).

želęzarica, f. neko jabolko, Bolc-Erj. (Torb.). želęzarija, f. ber Eijenhanbel, Cig.

Zolozáriti, arim, vb. impf. ben Gifenhandel betreiben, Cig.

želęzárnica, f. die Eisenschmelzhütte, C.

železarski, adj. Eisenhandler.; — železarska obrtnost, die Eisenindustrie, Cig. (T.).

želézast, adj. eisenartig, Cig., Jan.; — eisenfärbig, Cig., Jan.; — železasta prst, die Eisenerde, Cig.

Zelezce, n. ein tleiner eiserner Gegenstand (z. B. bie Achse ber Spule, Die Langenspipe, C.); ein

Studchen Gifen, M.

želęzen, zna, adj. eisern, Eisene; navada je železna srajca; železna cesta — železnica, bie Eisenbahn; železna ruda, daš Eisenerz; železna zlindra, die Eisenschafte; železna barva, die Eisensarbarva, die Eisenschafte, eine Ruh, die jemand für einen andern auf Lebensdauer zu halten verpstichtet ift, Gor., Notr.; železno posodilo, unableglicheš Capital, Cig.; železne obresti, unablegliche Zinsen, Cig.; (pren.) železno srce, železna potrpežljivost, Cig.

železīt, adj. eisenhaltig: železita voda, bas

Stahlwasser, Cig, (T.).

želęzje, n. coll. eiserne Gegenstände; Eisensstüde; bie eisernen Bestandtheile (z. B. beim Bagen); — eiserne Fesseln; v železje koga dejati; v železju mora delati, Mur.

želęznár, árja, m. = železar, ogr.-Valj.(Rad). želęznat, adj. eisenhältig, Cig.(T.); železnata zemlja, Pirc; železnata voda, das Eisenwasser, Jes.

želęznica, f. 1) bie Eisenbahn; po železnici se voziti; zvezna ž., bie Berbinbungsbahn, Cig.; krilna ž., bie Flügelbahn, DZ.; dovozna, dovlačna ž., bie Glieppbahn, DZ.; konjska ž., bie Bferbebahn (Trammon), DZ.; konjska ž., bie Bleznico, Npes.- Vod. (Pes.); — 4) = železna zagozda za kalanje drv, Dol.; — 5) pl. železnice = železne vile, eine eiserne Heugabel, SlGor.-C.; — 6) rumena ž., bie Bause (sisymbrium officinale), Josch; — železnica, eine Art Binterapsel, Mur., vzhSt.-C., Mariborska ok. - Erj. (Torb.); — tudi: želęznica, Valj. (Rad).

Zeleznicar, rja, m. ber Eisenbahnarbeiter, C.;
— ber Etsenbahnbebienstete, nk.

želęzničen, čna, adj. Eisenbahn, železnična postaja.

želęznik, m. 1) der Kürassier, Mur., SlGor.-C.;
— 2) der Eisenbruch, das Eisenbergwerf, Cig.,
Jan.; — 3) die Zecke, V.-Cig.; — 4) der
Steinsame (lithospermum). C.; — 5) = Zeleznjak, der Eisenstein: glinasti Z., der Thoneisenstein, Cig.

želęznikar, rja, m. neko jabolko, Gor.

železnina, f. etwas aus Gifen Bemachtes, ein eisernes Gerath: prinesi mi kako železnino! jvzh.St.; - coll. Gisenwaren, Gifenzeug; Zeleznino prodajati.

železnînar, rja. m. der Eisenhändler, Cig., Gor. želęznînski, adj. Eijenwaren-, Jan.(H.).

želęzniski, adj. Eisenbahn ..

želęzništvo, n. bas Eijenbahnwejen, C. železnják, m. ber Brauneifenstein, Cig., Jan. želęznocésten, stna, adj. Eisenbahn=; železnocestna družba, proga, postaja, DZ., nk.

želézo, n. 1) das Eisen; surovo, lito, kovno z., Roh-, Gufe-, Schmiedeisen, Erj. (Min.); ž. v šibah, Stabeisen, Cig.; = ž. v šibicah, Jan.; = ž. v šibkah, Cig. (T.); - 2) ein eiserner Gegenstand: rezno z., die Klinge, C.; dvojerezno z., die Zweischneide, Cig.; — plužno z., die Pflugschar, SlGor., ogr.-C.; — ein eisernes Gewicht, C.; — das Bügeleisen, C.; - der Magnet, vzhSt.-C.; - železa, eiferne Feffeln, Dict., Jarn. i. dr.

železokoven, vna, adj. železokovna tovarna,

die Schmiedeisenfabrit, LjZv.

železolij, lija, m. = železolijec, Cig. želęzolijec, jca, m. ber Gisengießer, Jan

železolivec, vca, m. ber Eisengießer, Jan. (H.). želęzolivnica, f. die Gifengießerei (Anstalt), Cig.

želęzovec, vca, m. ber Eisenstein, Cig., Jan., Cig. (T.); rjavi z., ber Brauneisenstein, glinovnati (rusi, rjavi) ž., ber Thoneisenstein, luskavi z., ber Gifenglimmer, Erj. (Min.); zeleni z., ber Gruneisenstein, Cig.(T); magnetni z., ber Magneteisenstein, Cig. (T.).

železovína, f. = železnina, Jan.

železovît, adj. eisenhaltig, C.

želęzovka, f. bas Gijenera; blatna ruda železovka, das Raseneisenerz, Cig. (T.); iglasta ž., der Phrrhosiderit, h. t.-Cig. (T.).

žélič, m. mozol na obrazu, das higblaschen, Spodnja Idrija-Erj.(Torb.).

žęličen, čna, adj. = želčen 1), Mur.

žélik, adj. indecl. = želčen 1), Jarn.; nisem ž. vina, Kor.-M.; (nam. želek?).

žélik-žéna, f., Mur., pogl. žalik-žena.

žėlj, žélja, m. = iz vej pletena košarica s povrazom, Koborid-Erj. (Torb.); - iz furl., Štrek.(Arch.).

žélja, f. ber Bunich, bas Berlangen; to je moja srena z., bas ift mein Bergensmunich; daj mi za željo kruha (= nur soviel, um bas Berlangen zu stillen, ein wenig), Z.; črešenj bo le za željo (= malo), Prim.; v želji je kaj, es ist vielbegehrt (= selten), C.; želja mi pride, želja me obide, es ergreift mich bas Berlangen; želja me je minila, bie Lust ist mir vergangen; želja me je po čem, mich verlangt nach etwas, V.-Cig.; želje mi gredo, ich habe Berlangen, C.

željan, ljna, adj. = željen.

žėljati, am, vb. impf. = žoljati, Malhinje-Erj. (Torb.).

žéljčen, čna, adj., Cig., Jan., pogl. želčen. žélje, n. = želja, das Berlangen, Jarn., Mur.; od velikega želja, Jsvkr.

žéljen, lina, adj. 1) ein Berlangen habend, begierig, lüstern; ali si tako željen vina? hast du ein solches Berlangen nach Bein? Casti ž., ehrgeizig; nisem ga nič željna, ich trage fein Berlangen nach ihm; željno pričakovati, sehnlich erwarten; — 2) erwünscht, C.; željen gost, Krelj; uže mi je smrt željna, Krelj; — holbielig, herrlich: željna mesta, v željno deželo, vsa željna drevesa v božjem vrtu, Dalm; ovce peljam na željno travo ("auf eine luftige Au"), Krelj; - prim. nem. luftig od Lust).

žéljič, m. dem. želj, Tolm.

žéljnost, f. die Begierde, Guts., Cig. žęłka, f. die Schnitterin, Kras - Erj. (Torb.), *Mik.*; (žę̃vka?).

žélna, f. = žolna, Cig., Jan.; želna drdra, čas bo bob sejati, Burg. (Rok.).

žélo, n. der Stachel (z. B. der Bienen). žélod, oda, m. 1) die Eichel; okrogli ž., die

Harzeichel, Cig.; podolgasti Z., bie Dache-eichel, Cig.; - coll. Eicheln: letos je malo Zeloda; svinje z želodom pitati; - bie Eichel (im Rartenspiel), Cig., Jan.; — 2) želod = hrast, Plužna - Erj. (Torb.).

želodar, rja, m. hrast ž., ein beeichelter Gichenbaum, Cig.

želodast, adj. eichelförmig, Cig., Jan.

želodček, čka, m. dem. želodec; ein fleiner Magen; — das Kalbēlab, Cig.

želodčen, čna, adj. Magens; želodčne bolezni; gastrisch, *Jan*.

želodčevka, f. eine Art Lysimachie (lysimachia), SlGor,-C.

želodčič, m. der Bormagen (zool.), Cig. (T.). 1. želodec, dca, m. ber Magen; ž. si pokvariti; dober ž. imeti.

2. Zelodec, dca, m. die eicheltragende Eiche (орр. сег), Fr.-C.

želodečen, čna, adj. = želodčen, Cig. (T.). želodečnik, m. ber Magensack, Cig. (T.).

.. želôdek, dks, m. = želodec, Valj. (Rad). 2. želodek, dka, m. dem zelod; eine fleine Gichel,

Z.; = čeljustni ž., bie Badenbrufe, Cig. želóden, dna, adj. = želodov, Cig.; želôdna paša, pica, die Gichelmast, Cig.

želodina, f. neka trta, M., Z., Dol.-Erj. (Torb.). želôdnjak, m. = hrast, ki želod rodi, C.

želódov, adj. Eichel-; želodova kapica, ber Eichelfelch, Cig., Jan.; želodova paša, bie Eichelmaft, Jan.; - Gichel- (im Rartenfpiel): ž. kralj, želodova desetica, ber Gichelfonig, ber Eichelzehner, Cig.

želodovina, f. die Eichelmast, Cig.

želováti, ûjem, vb. impf. begehren, sich sehnen, Trub., Krelj-M.

žėlt, žėlta, adj. = žolt, Cig., Jan., Navr.(Let.). žėltav, adj. = žaltav, Mur., Jan.

žėłtno, n. = žekno, das Flugloch am Bienenftod, Cig.

žęlva, f. 1) die Schildtröte, Habd.-Mik., Guts., Mur., Cig., Jan., Erj. (Ž.); morska ž., die Riefen - Seefchildtrote (chelonia Midas), Erj. (Z.); — 2) die Fistel, St.-Mik.; —pl. zelve,

Digitized by GOOGIC

-958 -

bie Scropheln, Mur., Cig., vzh St.-C.; (Zovê, vzhSt.; fiftuloje Beichwure, Z. žętvast, adj. 1) schildfrötenartig, Cig.; — 2) icrophulos, Z. žetvenica, f. der Baldmeister (asperula odorata), vzhŠt.-C. žętvin, adj. 1) = želvji, Schilbfröten., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.); -2) želvina trava, eine gegen Scropheln (želve) beilfraftige Bflange: ber Bafferwegerich (ber Froschlöffel) (alisma plantago), Mur. žetvína, f. die Schildfrötenschale, Cig., Jan. žętvji, adj. Schildtroten-, Cig.; želvja črepina, SIN. žetvovína, f. 1) bas Schilbfrotenfleisch, Erj .-C.; - 2) bie Schilbfrotenschale, bas Schilbplatt, Cig.(T.), DZ., C. žema, f. die Breffe, V.-Cig. žemėk, mka, m. = usirjena tvarina, katera se v sirove hlebčke ožema, Notr. zemlja, f. bie Semmel; - iz nem. žemljar, rja, m ber Semmelbader, ber Semmelverfüuser, Cig. Žêmljica, f. dem. žemlja. žęmljička, f. dem. žemljica. žęmnahti, f. pl. = praznik oznanjenja M. D. (25. marcija), Motnik(Št.)-Naur.(Let.). žémnahtnica, f. (tudi pl.) = žemnahti, Motnik (St.)-Navr.(Let.). žemolęz, leza, m. C., pogl. zimolez. žemolęznica, f. neko jabolko, Ščav.-C. žéna, f. bas Beib; divja ž., bie Balb- ober Bergnymphe, Cig.; bela z., (= der Tod), C.; bele žene, rojenicam podobna bitja, C., Poh.-Pjk.(Črt.); častite žene = žalik-žene, Zilj .- Jarn. (Rok.); - bas Cheweib, bie Chefrau: moja žena. žęnba, f. = ženitev: kaj te moja ž. skrbi? Koborid-Erj.(Torb.). ženėc, nca, m. ber Schnitter, Meg., Dict., Jarn., Trub., Dalm.; - prim. ženjec. Zenetina, f. ein großes Beib, C. ženica, f. dem. žena; bas Beibchen; dobra ž. žęnih, m. der Brautigam, Mur., Cig., Jan., vzhSt., BlKr. ženíkelj, klja, m. ber Bergfanitel (sanicula europaea), Cig., Valj. (Rad), Fr., SlGor.ženíten, ina, adj. heiratsfähig, (-iven) V.-Cig. ženilo, n. 1) bas Beiraten: biti za ženilo, heiratsfahig fein, Cig.; - die Hochzeit, C.; - 2) die Beirateluft bes Dannes, Cig., Jan., Mik., Valj.(Rad); ženilo se ga prijema, er betommt Luft zu heiraten, Cig.

žęnim, m. = ženin, Guts., Kor.-Cig., Mik.

žénin, adj. bes Eheweibes; ženin imetek.

Brautleute.

Harem, C.

Mik.

žęnin, m. der Bräutigam; ž. in nevesta, die

1. Zenisce, n. ber Frauenzwinger, Cig.; ber

2. žęnišče, n. bas Weiblein, Zv.; — prim.

ženîtba, f. = ženitev, Valj.(Rad), (-dba) Prip.-

ženîten, tna, adj. Heirats-, Cig., Jan.; ženitno oblacilo, Schonl., Bas.; ženitno pismo, ber Heiratsschein, M.; — nam. Zenitven. ženîtev, tve, f. die heirat (bes Mannes); biti za z., heiratsfähig fein. ženîtevski, adj. Heirats, Hochzeits, C.; ženitevska dovolitev, ber Eheconsens, Levst. žéniti, žénim, vb. impf. verheiraten: svojega sina Zeni, er trifft Anftalten gur Berbeiratung seines Sohnes, er sucht ihn zu verheiraten; na hlace, na roke z., ohne Bermögen berheiraten, Nov.;— ž. se, heiraten (vom Manne); taki se ženijo, ki nimajo nič; auf Freiers. füßen gehen, in Heiratsumständen sein; Zeni se; kje se neki ženi? mo freit er boch? ptice se ženijo, bie Bogel paaren sich. ženitke, tek, f. pl. = ženitki, Rez.-Baud. ženîtki, m. pl. bie Hochzeit, C. ženitnína, f. 1) bie Sochzeit, Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad); ženitnino imeti, Sochzeit halten, Mur., Cig.; — 2) das Heiratsgut, Cig. ženitovanje, n. pogl. ženitvovanje. ženîtva, f. = ženitev. ženitvanje, n. die Sochzeitefeier, Mur., Cig., Jan., Kremp.-M.; (nam. ženitvovanje). ženitvânski, adj. Hochzeits-, Cig., Jan.; ženitvansko oblačilo, Guts. (Res.)-Mik.; ž. raj, ženitvansko pismo, Preš.; (nam. ženitvovanski). ženitváriti, arim, vb. impf. Bortehrungen gur Berehelichung treffen (vom Mann): kakor slišim, si uže začel ženitvariti, (-tovariti) Jurš. Zenîtven, tvena, adj. Hochzeits, Berehelichungs. ženîtvenik, m. ber hochzeiter, C. ženitvína, f. baš Hochzeitsmal, C ženitvovanje, n. die Hochzeit, M.; (pravilna oblika nam. ženitvanje ali ženitovanje). ženitvovánski, adj. Hochzeits., Ehe-: ženitvovanske zglasnice, Ehemeldzettel, Levst. (Nauk). ženitvováti, újem, vb. impf. Hochzeit halten, M. ženjáč, m. ber Schnitter, Kras - Erj. (Torb.), BlKr. ženjačíca, f. die Schnitterin, BIKr. ženjčíca, f. = ženjačica, jvzhŠt. ženjėc, nica, m. ber Schnitter, Cig., Jan., Valj. (Rad).ženjénje, n. die Cheschließung, Cig. ženjíca, f. die Schnitterin. ženiik, m. ber Schnitter, C. ženjîvo, n. das zu schneidende Getreide auf bem Ader. C. ženjkinja, f. die Schnitterin, Mur., (Zenk-) C., Npes.-Vraz, vzhSt. žénka, f. 1) das Beibchen; — 2) lepa ž. = medenka, neka hruška, C. žęnkati, am, vb. impf. = žeti, Npes.-C. ženkica, f. dem. ženka; bas Beibchen, Mur.; das Frauchen, Jan. ženočastje, n. ber Frauencultus, Zora. žénof, m. der Genf; — iz nem.; pogl. gožénsev, sva, m. ber den gleichen Ramen bat, ber Namensgenofs, Cig., Mik.; - pogl. ženso.

Digitized by GOOGIC

žénska, f. die Beibsperfon, bas Frauenzimmer; ženskam se prikupovati; (tudi se sklanja kot adj.: ženskih, ženskim, Cig.). žénski, adj. weiblich, Weiber-; ž. glas, ženska obleka; ž. spol; ž. jok, pa mačje solze = Beiberthranen find Krofodilethranen, Cig. ženskin, adj. = ženski, SlGor., ogr.-C. žęnskost, f. die Beiblichteit, Cig.; (po polj.). žėnso, ota, m. = žensev, Cig., Mik., Štrek.;

— prim. it.(ven.) zenso, Mik.(Et.). žęnstvo, n. 1) das Weibergeichlecht, das Frauenvolt; nase z., unfere Beiber, Frauen; 2) bie Beibheit, Cig.; - 3) = ženska, Guts., Jan.; - tudi: ženstvo, Valj.(Rad). ženščák, m. der Beibernarr, Habd. - Mik., Guts.-Cig., Jan. žęnšče, eta, n. bas Beiblein: kako ženšče je to! $Z\nu$. žęnščina, f. = ženska, Cig., Jan., Zv. žentênje, n. die Maiblume (taraxacum officinale), Vrsno-Erj.(Torb.); (nam. žehtenje?); prim, žehtelnica. ženúh, m. der Beibernarr, Z. žęnža, f. eine plauberhafte Person, vzh St .- C. ženžáti, am, vb. impf. nicht weiter tommen bei einer Arbeit, vzhSt. - C.; - prim. žužnjati. ženžavec, vca, m. ber Bauberer, ber Blauberer, vzh.St.-C. žèp, žépa, m ber Sad an einem Rleidungs. stud, die Tasche; v z. sedi, in die Tasche greifen; žepe prazniti komu; - prim. tur. džéb, *Mik.(Et.)*. žépast, adj. saďartig, C. žêpec, pca, m. dem. žep; gorski ž., ber Farbeginster (genista tinctoria), C. 1. žepek, pka, m. dem. žep; bas Tajchlein. 2. žepek, pka, m. = ožepec, Cig., C., Seno žeče-Erj.(Torb.), Medv.(Rok.). žépen, pna, adj. Sad., Tajchen.; žępna ura, bie Taschenuhr; žepni robec, das Taschentuch. žepica, f. die Gallerte, die Sulze, Cig., Vrtov. (Km. k.).žépič, m. dem. žep; bas Tajchchen; tudi: žępič. žępka, f. = žep, die Tasche, ogr.-Valj.(Rad). žéplo, n. = žveplo. žepnica, f. 1) ber Tafchendedel, vzhSt.-C.; -2) (ura) zepnica, bie Tafchenuhr. Jan. (H.). žèpno, n. das Flogloch im Flogofen, Cig.; das Schurloch, Jan.; bas Dfenloch, C.; - ber Rrater, Trst. (Let.), Vest., Nov.; - pogl. žekno. žeporęzec, zcu, m. der Beutelichneider, DSv. \hat{z} er, $m. = \hat{z}$ ir, ogr.-C. žeráč, m. ber Freisbauch, Cig. žerāk, žerkà, adj. = žerek, žarek, Gor. žeravec, vca, m. bas Rojentraut (pelargonium roseum), C., LjZv.; - (hs. nam. žerjavec (?); prim. žerjavec 2)). žerāvica, f. = izgaga, bas Sobbrennen, Jan. žérec, rca, m. ber Fresser, Jan; pastirji skačejo okolo ognja in kriče: Živi ogenj, jari žerec, kožoderec itd., Ščav.-Trst.(Nov.); prim. Pjk.(Črt. 132.). žérek, rka, adj. von brennend herbem Geschmad, bitter, herbe, Cig., Jan.; ranzig: žerko maslo;

žerko požirati, den Berbrufs hinnehmen, Z.; — prim. žarek 2). žerélo, n. nam. žrelo: bas Ofenloch, M.; bas Flugloch bes Bienenftodes, M., Cb .- Valj. žeręti, im, vb. impf. 1) = žareti: glühen, Cig.; Kupec zdaj po matere gre Z lanci prezerecimi, Npes. - Vra; - 2) einen bei-Benben, brennenden Geichmad haben, Jan., Mik.; po grlu mi žeri, Z.; - brennen: dim žeri v očesu, Cig.; pogl. žareti 2). žèrf, žérfa, m. - žerh, die Gruft, Jan. žèrg, žérga, m. ber Sarg, C.; - prim. žèrh, žérha, m. die Gruft, Dict.; (žrh, der Sarg, Mik.); — prim. stvn. sarch, saruch, Mik.(Et.). žeríca, f. = žer, žir, Jan.; tod najlepša je žerica, DSv. žerjał, jála, m. = žerjav, Jan., Notr. - Erj. (Torb.), Erj.(Z.). žerjał, li, f. = nastava ali progla v ptičjo lov, Erj.(Torb.).žerjálast, adj. = žerjavast, Jan. žerjav, áva, m. 1) ber Rranich (grus cinerea); - 2) der Krahn (Kranich), die Winde, die Schiffswinde, V.-Cig., Cig.(T.), C., DZ., Bes. žerjav, áva, adj. glühend, Mik. (Et.); (pren.) žerjava želja, C.; — glühendroth: žerjavo grozdje, Fr.-C.; - roth, ogr.-Mik. žerjavar, rja, m. ber Krahuzieher, Cig. žerjávast, adj. franichfarbig, Cig. žerjavec, vca, m. 1) = škrjanec, Nov.-C.; - 2) = prisadnik, ber Storchichnabel (geranium), C. žerjavica, f. glühende Rohlen, das Glühfeuer, die Glut; sedeti kakor na žerjavici, Cig. žerjáviti se, avim se, vb. impf. glühen, röthlich schimmern, C.; žerjavi se nebo, ogr.-Valj. (Rad). žerjavka, f. = žerjavica, Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., jvzhŠt.; na žerjavki se peči, Cv. 1. Zerjavnica, f. die Glutpfanne, die Rohlenpfanne, Cig., Jan. 2. žerjavnica, f. das Prahngehause, Cig. žerjávov, adj. 1) Kranich: žerjavovo pero, Npes.-Vraz; — 2) Rrahn-, Cig.; žerjavovo bruno, ber Rrahnbalten, Cig., DZ. žęrka. f. die Made, V.-Cig. žérkast, adj. = nekoliko žerek, herblich, Cig. žernāda, f. - dnina, bas Tagewert, C., Vrtov. (Vin.), Notr., Prim.; - prim. it. giornata, Tag. žernáditi, adim, vb. impf. tagwerlen, C., Vrtov. (Vin.). Zernadnica, f. dninarica, ein vom Tagwert lebenbes Beib, Notr. žernadnik, m. dninar, ein vom Tagwert lebender Mann, Notr. žerúh, m. ber Bielfraß, Cig., Jan. žęslo, n. Jan., pogl. žezlo. žestíka, f. eine Art Ahorn, Notr.-Z., Slc.-C.; prim. žestilj. žestilj, m. frangösischer Aborn (acer monspessulanum), hrv. Primorje-Erj. (Torb.).

žestína, f. ber Geift (chem.), C.; vinska, lesna z., ber Bein-, Holzgeist, DZ.; - hs. žestînski, adj. geistig (chem.), C., DZ.; žestinske pijače, Bes.; - prim. žestina. žestok, óka, adj. 1) heftig, arg, C.; ž. boj, SIN.; (hs.); — 2) mustulos, Habd. - Mik. žętec, tca, m. ber Schnitter, Mur., Danj.-Mik. žétek, tka, adj. Dict.-Mik., BlKr.-Let., pogl. židek. žęten, tna, adj. Erntes, Danj.-M.; - (nam. žetven). zetev, tve, f. ber Getreibeschnitt, bie Betreibeerute; ob žetvi, zur Schnittzeit; pseniena, ajdova z., bie Beigen-, Beibenernte. Zéti, zánjem, vb. impf. mit ber Sichel abschneiben; schneiden; pšenico, travo, praprot ž. zetje, n. das Abichneiden mit ber Sichel. zetnik, m. der Monat Juli, Ben. žetnína, f. ber Schnitterlohn, Cig., Jan. žętva, f. = žetev. žętven, tvena, adj. Ernte-, Mur. žetveníca, f. neko jabolko, C. žetvénka, f. neko jabolko, kajk. - Valj. (Rad). žetvína, f. bas mit ber Sichel Abgeschnittene, C.; - ber Schnitt, die Ernte, Jan. ževec, vca, m. = ženjec, ber Schnitter, Jan., Notr.-Z. zęvka, f. = ženjica, die Schnitterin, Jan., Mik., Kres, Kras. žézla, f. = žežel, Ljubušnje (Goriš.) - Štrek (Let.). žézlo, n. ber Scepter, Cig., C.; (po drugih slov. jezikih). Zezlonosec, sca, m. ber Sceptertrager, Cig. žęža, f. eine langsame, langweilige, thorichte Berjon, SlGor .- C.; - prim. 2. žuža.

žežáti, âm, vb. impf. = žužati, C., Z., BlKr. žéžet, žla, m. die Afchen- oder Feuerichaufel, Cig., C., Kras-Erj.(Torb.); (žėžel, Strek.); - iz bav. schüssel, Štrek.(Arch.), ali morda

žežljáti, âm, vb. impf. V.-Cig., BlKr.; pogl. žužljati.

žežnjáti, âm, vb. impf. Z., pogl. žužnjati.

iz it. sessola, die Schöpffelle.

žéžot, óla, m. = žežel, GBrda. žgaten, Ina, adj. 1) Brenn-, Branb-, Genge-, Mur., Cig., Jan.; žgâlni dar, Greg.; - žgalni tobak, ber Rauchtabaf, Cig.; - 2) brennbar, (žgaven) Cig.

žgalina, f. eine brennende Sipe, Mur., Cig., Jan., Mik., Kras, vzhŠt.

žgalinovec, vca, m. ber Schneeball (viburnum opulus), C.

 žgalíšče, n. = mesto, kjer rudo žgejo in čistijo, der Blat, wo ein Saufe von Erz und Solz ober Rohlen errichtet wird, das Roftbett (mont.).

žgalka, f. die große Herbstheuschrede: z. strze,

vzhSt.-C. žgatnica, f. bie Brennerei, bas Brennhaus, die Breunhütte, Cig., Jan., C., Nov., Erj.(Min.). žgatničar, rja, m. ber Brennmeister, Cig. žgatnina, f. das Brenngeld, Cig. žgálnost, f. die Brennbarfeit, Cig.

žgálo, n. bas Brennmittel, Cig.; bas Brenn=

žgančnica, f. bas Sterzwasser, Z. žgančnják, m. ber Stergtopf, C.

žgánec, nca, m. ber Sterzbroden; pl. žganci, (Mehl zu bickem Brei gekocht), ber Sterz; ajdovi, koruzni žganci; suhi žganci; žganci z mlekom; momlja kakor da bi žgance v ustih imel, er spricht, wie wenn er Klöße im Munde

bätte, Cig. Zganek, nka, m. = Zganec, Mur., Mik. žganica, f. eine gebrannte Fluffigfeit, ber Brantwein, Mur., Cig., Kres, kajk.-Valj.(Rad). žganíčen, čna, adj. Brantwein-. M.

žganina, f. = žganica, Jan., Let.

žganjar, rja. m. 1) der Brantweinbrenner, der Brantweinhändler; - 2) = zgenjepivec, Cig., Jan., nk.; — 3) neko jabolko, Mariborska ok.-Erj.(Torb.).

žgânjarica, f. bie Brantweinbrennerin, bie Brantweinhändlerin.

žganjarija, f. die Brantweinbrennerei; — ber Brantweinschant.

žganjáriti, arim, vb. impf. 1) die Brantweinbrennerei betreiben; - 2) Schnaps zu trinken pflegen, schnapfen, Zv.

žganjarjenje, n. das Brantmeinbrennen, Cig. žganjárna, f. = žganjarnica, Levst.(Nauk). žganjárnica, f. die Brantweinbrennerei (Anftalt), Cig., Jan.

žgânjarski, adj. die Brantweinbrenner ober Brautweintrinker betreffend.

žgânjarstvo, n. das Brantweinbrennergewerbe. žganjčė, n. dem. žganje, LjZv., Erj.(Izb. sp.). žganje, n. 1) bas Brennen; ž. rane; ž. apna, opeke, das Kalt-, Ziegelbrennen; -Sengen, das Röften; z. kave ; - bas Brandopfer, Krelj; — 2) eine gebrannte Flüssigs teit, ber Brantwein; Z. kuhati. Brantweinbrennen; = ž. paliti. BlKr.; (v tem pomenu nav. žganjė, Valj.[Rad], žganję, Dol.).

žganjekûhar, rja, m. = žganjar, der Brantweinbrenner, C.

žganjeljubec, bca, m. ber Brantweinliebhaber,

žganjepîvec, vca, m. ber Brantweintrinker. žganjepîvstvo, n. bas Brantweintrinfen, SIN. žgánjevec, m. der Brantweingeift, Cig., Slom. žganjíca, f. = žganica, Mur., Cig., Jan., Slom. žganjina, f. ber Liqueur, Jan. žgánka, f. = polenta, C.

žgânkljast, adj. flunterig : žgankljasta zemlja, vzhSt.-C.

žgáti, žgèm, vb. impf. brennen (tr.); tobak ž., Tabak ranchen, Cig., St.; apno, opeko, olje ž., Kalf, Ziegel, Kohlen brennen; zgan svinec, kositer, Bleiasche, Zinnasche, V.-Cig.; rudo ž., bas Erg burch Roften gubrennen, Cig.; zgana ruda, geröstetes Erz, Cig.; kavo ž.; Raffee rösten; iz žita i palinko žgejo, ogr. - Valj. (Rad); na gladko ž., glatt brennen (tech.), Cig.(T.); lase ž., die Haare brennen; — ein brennendes Gefühl veranlaffen : solnce zge, die Sonne brennt; kopriva žge; v prsih me žge, Mur.; žgoči veter, der Blutwind, Cig. (T.);

Digitized by GOOGIC

žgoč, brennenb, heiß, Jan.; (prim. žgeč); - (pren.) zgoč humor, taustischer Humor, Cig. (T.); - zgala sta jo, fie find gehörig gelaufen, UET. žgavec, vca, m. eine Berfon, die etwas brennt, der Brenner, Cig., C. žgavíca, f. die Reffel, Guts.-Cig. žgavščina, f. das Brandopfer, Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad). žgèč, žgęča, adj. brennend, heiß; žgeča kopriva, Mik.; žgeča voda, Mur.; - nam. žgoč. žgečkáti, am, vb. impf. = ščegetati, fiheln. Dol., KrGora, jvzhŠt. žgetáti, etâm, žgáčem, vb. impf. - ščegetati, Cig., Mik.; (inf. tudi: zgátati). žgę̃tec, tca, m. = ščegetec: očesni ž., ber Augentipel, Cig.

žgoleti, im, vb. impf. zwitschern, Jan., Mik., Zora, LjZv.; - prim žvrgoleti. žíba, f. tako zovejo gosi in race, vzhŠt., ogr.-

žibara, f. ? pijan je kot žibara, Kr.-Valj.(Rad). žībek, bka, m. bas Ganschen, C.; žibek pivče, ogr.-Valj.(Rad).

žībre, m. das Rreuzblumchen (polygala chamaebuxus), Josch.

žîbrica, f. der Teufelsbred (ferulago assa foetida), Tuš. (Št. l. č.), Medv. (Rok.).

žîbrje, n. bas Beibenröslein (epilobium angu-

stisolium), C., Nkol. Žîbrt, m. die Taubnessel (lamium), Medv.(Rok.), Cerklje-Burg.(Rok.); rdeči ž., rother Bienenjaug (lamium purpureum), Nov.; (tudi: žibret, C.).

žíca, f. der Draht, Cig.(T.), C., DZ., nk.; die Drahtsaite, Cig. (T.); - hs.

žîčar, rja, m. ber Draftzieher, C.

žičárnica, f. die Drahtfabrit, Cig.(T.).

žíčast, adj. brahtartig, Cig.(T.), C., Erj.(Min.);

— aus Draht, Zora. žíčen, čna, adj. Draht-, nk. žičevina, f. die Drahtware, DZ.

žid, žída, m. ber Jube. žida, f. = svila. die Seibe; - iz nem.

žîdan, adj. = svilnat, seiben; židane volje biti, sehr gut gelaunt sein.

žîdek, dka, m. bas Jübelein, Jurc.

žídek, dka, adj. bunnfluffig: židka jed, C.; weich: zemlja je prežidka za oranje, Mik; - schlazig, faul (o kruhu, kostanju, slanini), C.; — biegfam, geschmeibig, Habd. - Mik., Dol. - Cig., Jan.; — weichlich, Jan.; — ž. clovek, ein schwacher Mensch, C.

žîden, dna, adj. Seiben -: židni črv, Danj. (Posv. p.).

žídinja, f. die Judin. Zidkost, f. die Dunnfluffigfeit, C.

žídniti, žídnem, vb. pf. dunnfluffig werben, C. žîdov, m. der Jude, Mur., Mik., St.

žîdovka, f. die Jüdin, Mur., Cig., Jan.

žîdovkinja, f. die Jüdin, Mik., ogr.-M. žîdovnik, m. der Seidenspinner, Alas. žîdovski, adj. jüdisch, Mur., Čig., Jan., nk.

žīdovstvo, n. bas Judenthum, bie Judenschaft, Mur., Cig., Jan., nk.; židovstvo, Valj. (Rad).

žîdovščina, f. = židovstvo, tudi: židôvščina, ogr.-Valj.(Rad).

žîfra, f. neka bolezen: die Gelbsucht, Z., Nov., SIN., Polj., Idrija.

žîg, m. 1) der Brand: en ž. opeke, ein Brand Biegel, Cig.; - 2) = smod, palez, die Senge, Jan.; — 3) das Brandmal: žig izdajstva, Cig. (T.); (hs.).

žigálo, n. bas Brenneisen, Cig., Jan.

Zigavica, f. die Brennessel, C. Zigica, f. das Bundhölzchen, h. t.-Cig. (T.). žigljáti, âm, vb. impf., Z., pogl. 1., 2. žegljati. žígniti, žignem, vb. pf. zusammenfallen: kruh žigne, če ga veter obleti, kadar se peče, C.

žîgra, f. 1) der Holzzunder, Ip. - Mik.; — 2) kozje ime, Kanin-Erj. (Torb.).

žik, žika, m. ber Schmit, Cig. žik, interj. Rachahmung bes Schalles beim Schlage mit einem bunnen, weichen, langen Begenftanbe.

žíkati, žíkam, čem, vb. impf. schmiken, Cig. žikljáti, âm, vb. impf. = mencaje prati, Z., Dol.; žikljati in prati, Npr.-Krek.

žíkniti, žîknem, vb. pf. einen Schlag mit einem bunnen, biegfamen Begenftande geben,fcmigen,

žil, žíla, m. = žilj, Gor.

žíla, f. 1) die Aber; (ž.) dovodnica, die Blutader, die Bene, (L) odvodnica, die Bulkader, Vrtov.-Cig., Cig.(T.), Erj.(Z.); Z. srkalica, die Saugader, Erj.(Z.); Z. venčanica, die Kranzader, Erj.(Z.); zila bije; za zilo koga šlatati, tipati; otekla žila, bie Rrampfaber, Cig.; otrocje zile, bie Rrampfabern an ben Füßen bei Schwangern, Cig.; matrnicasta z., die Rosenader, V.-Cig.; mledna z., die Dilchaber, Cig.; bela z., bie lymphatifche Aber (Bafferaber), V. - Cig.; popijalne žile, lymphatische Gefäße, Cig.; zlata Z., die golbene Aber (Bamorrhoiden); — 2) die Sehne, Cig., Jan.; suha ž., die Flechse, Jan.; bela ž., der Mustel, C.; slabih žil biti, gichtbrüchig fein, Krelj; - 3) bas mannliche Glied eines größeren Thieres, der Biemer: jelenova, bikova, konjska z., Cig., C.; - 4) ber Rerv (bot.), Cig. (T.); listne žile, die Blattabern, Tus. (B.); - bie Flaber, Jan.; - 5) ber Gang (min., mont.), Cig., Jan., Cig. (T.); premogove žile, Kres; poprečna, pritična ž., ber Quer-, Beigang, Cig.; z. gre na dan, ber Gang blüht am Tage, žila drži v eno mer, der Gang ftreicht, Cig.; — vodna žila, die Baffer- ober Quellenaber, Cig.; - 6) (pren.) mahoma žilo najti raznovrstnim opravilom svojega uradovanja, fich in bie verschiebenen Geftionen feines Amtes fogleich gurechtfinden, Levst. (Nauk); - = bie Unlage: pevska ž., bie Dichteraber; tatovska ž., Cig.

žílast, adj. 1) adericht, Mur.; — aberförmig, Jan ; - 2) sehnicht, Cig., Jan.; - flechfig, Jan .: - gabe, Mur.; - 31 flaberig, Cig. žilát, áta, *adj.* 1) großäderig, Cig.;—2) sehnig,

Jan.; — 3) flaberig, Jan. žílav, adj. 1) = žilat, großaberig, Cig.; maserig, Cig., Jan.; — 2) sehnig, nervig;

ž. človek; — žāhe: žilavo meso; žilav les; žilavo železo, das Frischeisen, Cig.(T.); -3) träge, SlGor.-C.

žílavec, vca, m. 1) ein trager Menich, SlGor .-C.; — 2) neka rastlina, Valj. (Rad); prim. žiličnjak.

žilavíti, ím, vb. impf. frifchen: ž. železo, Cig.

žílavka, f. = bikovica, der Ochsenziemer, Let.-C.

žílavost, f. die Bahigfeit. žíšen, šna, adj. 1) Aber : žíšni trip, žilno tripanje, ber Aberschlag, Cig.; - 2) žilna ruda,

bie Gangart (mont.), Cig.; žilni križ, zwei fich burchichneibende Bange, bas Scharfreug, Cig.(T.).

žílica, f. dem. žila; 1) bas Aberchen; - 2) suha ž., die Flechse, Jan.; — 3) die Rippe (an Blattern), Cig., Jan.; — bie Flaber, bie Mafer im holg und Stein, Jan.; bie Bafer (bot.), Cig. (T.).

žíličast, adj. geabert, masericht, Cig.; žiličasto krilo, Nov.

žíličav, adj. tieinaberig, Cig.

žíličnjak, m. der Begerich (plantago), vzhSt. žilína, f. ber Baib (isatis tinctoria), Cig.

žíliti, im, vb. impf. 1) abern, Cig.; - 2) anstrengen: svoj vrat ž., den Hals sortwährend streden, Let.; ž. se = hudo gnati se pri kakem delu, truditi se, da je napetih žil videti, Lašče-Erj. (Torb.); = hudo gnati se za kako stvar, ustiti se, Soška dol.-Erj. (Torb); zornig, schreiend etwas behaupten, M.; zakaj tako kričiš? zakaj se tako žiliš? Let.

žilj, žilja, m. 1) = vrv pri napregi, ber Strang, Gor .- Levst. (M.); - žilji, die Bagenftrange, C., Dalm.; - 2) kravja veriga, Koborid-Erj. (Torb.), Tolm.; - tudi: železen klinec na koncu kravje verige, ki se vtiče v kolut na drugem kraju, Vrsno - Erj. (Torb.); 3) bas Joch für einen Ochsen (jarmeek in kamba), Notr.; - prim. bav. sil, Riemen. Gefchirr für Bugvieh, Erj. (Torb.).

žīljak, m. die Hunderippe (plantago lanceo-lata), St.-Erj. (Torb.); — pogl. žiljnjak 3). žíljati, am, vb. impf. = žmikati, mencati, reiben: perilo, roke ž., Malhinje-Erj. (Torb.). Zîlje, n. coll. die Adern, das Beader, Jan.;

das Abersystem, das Gefäßsystem, Jan., Cig.

(T.), Erj.(Som.).

žîljštan, m. neka čudna stvar, ki jo stari gadje delajo; kdor dobi ž., ima vsega obilo, kar hoće, Npr. - Glas.; - prim. svn. sigestein, sigelstein, Stein von wunberbarer Birfung, Strek. (Lj*Z*v.).

žīlnast, adj. nervig, fehnig, Dict.

žîłnat, adj. 1) aberig, aberreich, vielaberig, gefäßreich, Mur., Cig., Jan.; — 2) nervig, fehnig, Jan.; žilnata kita, Dict.; - 3) reich an Gangen : žilnata gora, ein Ganggebirge, Cig. Zîtnica, f. die Aberhaut im Auge (choroidea), Erj.(Z, Som.), Sen.(Fiz.), Znid.

Litnik, m. 1) der Magenframpf, die Darmwinde, C.; - 2) = žilna bula, der Aberfropf, Cig.; - 3) ber Begerich: moški ž. (plantago major), ženski ž. (p. minor), C.

žîtnjak, m. 1) = žila 3), bie Ruthe (eines mannlichen größeren Thieres), C.; - 2) ber Schlauch ber Ruthe, Strp .: - 3) ber Wegerich (plantago), St.-Cig., Jan.

žílo, n. bie Speise: žilo in pilo, Speise und Trant, ogr.-C.

žilokop, kopa, m. ber Banggraber, Cig. zíloma, adv. gangweise (mont.), Cig.

žilopok, poka, m. ber Aberbruch, Cig. žilovît, adj. 1) aberreich, aberig, Cig., Jan.;

— 2) majerig, Cig. Žîkstvo, n. das Geäder, das Aderspstem, Cig.,

Jan., Cig.(T.).

žilúh, m. = pražilika (ocimum basilicum), C. žíma, f. 1) bas einzelne Rofshaar; coll. bas Rojshaar; — bas Kameelhaar, Ravn. - C.; - 2) die Rosshaarschlinge: zima ptičem nastavljena, Cig.

žîmar, rja, m. der Rojshaarhandler, Cig.

žímast, adj. rofebaren.

žímavica, f. = deska s pritrjenimi zankami iz žim v ptičjo lov, Cerkno (Goriš.)-Štrek. (Let.).

Zimen, m. das einzelne Rofshaar, Rez.-C. žímen, mna, adj. Rojshaar-; rojsharen, Jan. žímenje, n. coll. das Rosshaar, Rez.-C.

žímica, f. dem. žima; 1) bas Rofshärchen; — 2) die Rrauseminge (mentha crispa), C. žîmnast, adj. = žimnat, Dict.

žîmnat, adj. rojsharen; žimnata ruta, bas rojs. barene Beutelfieb in ben Dublen, Cig.

žīmnica, f. 1) bie Rojshaarmatrage, Cig., Jan., nk., Dol., Podkrnci-Erj. (Torb.); gospoda spi na žimnicah, BlKr.; - 2) die Rosshaarschlinge, die Dohne, Cig., Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.); -3) = zimavica, Valj. (Rad); - 4) ein Strict aus Roisbaar.

M.; - 5) ein türtischer Roseschweif, C. Zimniski, adj. Matragen-, Jan. (H.). žimovina, f. ber Rofeharenzeug, Cig. žingati, am, vb. impf. schellen, V.-Cig.

žingetáti, etam, éčem, vb. impf. fcellen, Z. žînj, m. = misel, Celovška ok.; - iz nem. Sinn.

žínja, f. = žima, Mur., Cig., Jan., vzhŠt.-Caf(Vest.), BIKr., kajk.-Valj.(Rad). žínjati, am, vb. impf. = misliti, Celovška ok.; - prim. nem. sinnen.

žînje, n. der Leberbaljam (achillea ageratum), C. žínjica, f. dem. žinja, = žimica, Mur.; daš einzelne Rossichweifhaar, ogr.-C.

žînkati, am, vb. impf. = žeti, Npes.-Vraz. žîr, m. 1) bie Balbmaft für Schweine (Bucheln und Gicheln); bukov, hrastov z.; v zir goniti svinje, Mur., vzhSt.; v žiru imeti, Cig.; — 2) die Nahrung, bes. Obst, C.; — die Fruchtbarkeit: sneg zir da, ogr.-C.; — die Nahrhaftigkeit, ogr.-C.; — die Frucht, der

Rupen, C. žîr, î, f. = žir m., Jurč., Ig (Dol.). Žirāfa, f. die Giraffe (camelopardalis giraffa), Erj.(Ž.).

žirałnik, m. = požiralnik 2), ponikva, ein Ort, wo fließendes Baffer verschwindet, C.

Digitized by GOOGLE

žirálo, n. ber Rachen, C.; bas Freiswertzeug, Jan., Cig.(T.). žirānt, m. prevodnik, ber Girant (bei Bechseln), Jan. žiratār, rja, m. prevodojemec, ber Girat(ar), Jan.(H.). žírgelj, glja (geljna), m. ein Maß für Kohlen, ein Rohlenfad, Z. žiríka, f. = bukevca, die Bucheder, Volče pri Tolminu-Erj. (Torb.). žíriti, im, vb. impf. = z žirom pitati, Cig.; svinja se žiri v bukovju, Kremp. - C.; masten: ž. truplo za črve, C. žîrnica, f. = žir, die Balbmaft. Jan. žirnína, f. bas Baldmaftgelb, Cig., Jan. žīro, m. prevod menice, bas Giro bei Bechfeln, Jan., DZ. žîrov, adj. Balbmaste: žirovo leto, Cig. žîroven, vna, adj. fruchtbar: žirovna zemlja, C.; ziroven dez, befruchtenber Regen, ogr .-C.; — nahrhaft: žirovna hrana, krma, C.; žirovno (ausgiebig) se gostiti, C.; - nupbringenb, C. žirovina, f. 1) bie Balbmast, Cig., Jan., Nov.-C.; — 2) die Baldmaftservitut, Svet. (Rok.); — 3) žirovnica 1), Cig., Jan. žirovît, *adj.* reich an Waldmast, Let. žîrovnica, f. 1) das Walbmastgelb, Mur., Cig., Kremp. - C.; - 2) eine Art Gemeindeverfammlung in Betreff ber Malbmaft o. Beibe, vzhSt.-C.; [prim. pašnik 2)]. žîrovnost, f. die Fruchtbarkeit, ogr.-C. žîrski, adj. in der Waldmast befindlich: žirske svinje, Fr.-C. Zîtar, rja, m. ber Getreibehanbler, Cig., Jan., M., Nov.-C. žîtarica, f. 1) die Getreidehändlerin, Jan.; — 2) (ladja) z., bas Getreibeichiff, Cig. žitarija, f. = žitarstvo, Jan. žitariti, arim, vb. impf. ben Getreibehandel betreiben, Cig., Jan. žîtarski, adj. die Getreidehandler betreffend. M. žîtarstvo, n. ber Getreidehandel, Cig., Jan. žítce, n. dem. žito, Valj.(Rad). žítčece, n. dem. žitce, Habd.-Valj.(Rad). žítek, tka, m. 1) ber Lebensunterhalt, C.; bie Lebensmittel, Erj. (Som.), Nov., Zora; = žito, Habd.-Mik., kajk.-Valj. (Rad); -2) daš Leben, Meg., Mur., ogr.-Cig., Danj. (Posv. p.), nk.; za svojega žitka, bei Lebzeiten, ogr.-Mik. žîtelj, m. ber Einwohner, C., nk.; — hs. žíten, tna, adj. 1) Getreibe-: žîtno polje, žitna cena; - 2) getreidereich, Cig., Jan.; žitno leto, das Kornjahr, Cig. žiti, žívem, vb. impf. = živeti, Dalm., Krelj, ob Pivki (Notr.), kajk - Valj. (Rad); (živęm, ogr. - Valj. [Rad]); kakor resnično Bog žive, Dalm.; vse živoče dni, Dalm., Jsvkr.; ž. s čim, sich von etwas ernähren: pure z zrnjem živejo, ogr.-Valj.(Rad). žitíka, f. ber Dintel (triticum spelta), C.

žítišče, n. das Getreidefeld nach der Ernte, Jan.,

žítje, n. = življenje, das Leben, nk.

žîtnat, adj. = žiten 2), getreibereich: žitnato leto, das Rornjahr, V.-Cig. Zîtnica, f. 1) der Getreidespeicher, die Rornfammer, ber Schüttboben; - = žitnjak, ber Getreibetaften, Mur., Cig.; - 2) bas Rornftroh, C.; - 3) die Korngülte, V.-Cig.; samovoljno so kmetom smeli vikšati žitnico, Levst. (Zb. sp.); — 4) neko jabolko, Mariborska ok .- Erj. (Torb.); ber Rornapfel, vzh-Št.-C.; - die Kornblume (centaurea cyanus), na Pivki - Erj. (Torb.); - = pahalica 2), bas Raigras, Fr.-C. kîtničar, rja, m. der Getreidebodenaufseher, der Rornmeifter, Cig. žîtnik, m. 1) = žitnjak, 1). Z.; - 2) = rženjak, das Roggenbrot, Mur., C. žitníka, f. neko jabolko, Mur., C. žitnína, f. ber Getreibegins, bie Rorngulte, Cig., Jan. žîtnjak, m. 1) ber Korntasten, Cig., Jan.; — 2) das Kornbrot, Mur. žito, n. 1) das Getreide; ozimno, jaro ž., das Winter-, Lenzgetreide, Cig.; žita lepo kažejo, bie Getreibefaaten fteben gut; - 2) = rž, vih St.; (belo z., ber Beigen, vih St.-C.); -3) = proso, BlKr., jvzhSt.; - 4) divie ž., die Futtertreipe (festuca gigantea), vzhSt.-C. žitokradec, dca, m. ber Korndieb, Jan. žitokrādnik, m. — žitokradec, Cig. žitokůpec, pca, m. = žitar, Nov. žitomerec, rca, m. ber Getreibemeffer, Cig. žitoroden, dna, adj. Getreide hervorbringenb, getreibereich, Jan., nk.; žitorodna dežela, žitorodno leto, das Kornland, das Kornjahr, Jan. žitotrštvo, n. ber Getreidehandel, Jan. (H.). žítovnat, adj. fornreich, Jan. žîv, živa, adj. sebendig, sebend; ali si še živ? sebst du noch? dokler bom živ, ne pozabim tega, fo lange ich lebe, vergeffe ich bies nicht; živ ostati, am Leben bleiben ; za žive in mrtve sovražiti koga, jemanden heftig haffen, Jurć.; za žive in mrtve se pričkati, Jurč.; verjeti kaj za žive in mrtve, etwas fest glauben. Jurč.; — vse svoje žive dni, seine Lebtage; nisem ga videl svoj živ dan, Cig., Jurč.; za živ svet rad, fur mein Leben gern, Cig.; žive duše ni tukaj; živa duša, živ krst ne ve, feine Seele weiß es; živi vrag, ber leib. hafte Teufel; — vse živo je česa, es wimmelt von etwas; vse živo jih (žab) je bilo, Npes. - Mik.; - živa voda, das fliegende Baffer; - živa meja, ber Bedenzaun; živa pret, die Dammerde, Cig.; živi kamen, ber natürliche Stein, Cig.; živa skala, natürlicher Fels; v živo skalo vsekana ječa, SIN.; - živ ogel, eine glubende Roble; živ pepel, glimmende Afche; zivo apno, unge-löschter Ralt; - ziva rana, eine offene Bunde, Cig.; živi konec peresa, der Federfiel, V.-Cig.; - zivo, ber empfindliche Theil bes menichlichen Körpers, bas Leben: burja v živo gre, Notr., Dol.; do živega priti komu, jemandem beitommen, (tudi pren.); to gre do živega, bas bringt bis aufs Leben, Cig.; (pren.) do živega svetovati, bringenb anrathen, Vrtov. (Km. k.); v živo čutiti, lebhaft empfinden, Ravn.; lep je nauk, v živo sega (bringt jum herzen), Ravn.; v živo zbosti koga, jemanben (mit Borten) empfinblich treffen, Ravn.; to ga je v živo bolelo, Ravn.; v živo delati, mit großem Gifer arbeiten, Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.); - suho vejo do živega odrezati, den bürren Aft bis auf bas Leben abschneiben, Cig.; v živo pokositi senozet, bas Gras möglichft nabe an ber Burgel abmahen, Nov. ;- živ rob, eine scharfe Kante; na žive robe izdelati les, Z.; - lebhaft, reg-fam, munter; živ deček; živ konjič; žive oci; - živa barva, eine belle, lebhafte Farbe; - živa vera, ein lebendiger Glaube; živa prošnja, eine instanbige Bitte; ziva beseda, pathetifche, ergreifenbe Worte; živa želja, ein lebhafter Bunich bie Sehnfucht, bas Schnachten. Cig. (T.); živ pomislek, eine eingehende Bebachtnahme, Levst. (Pril.); živo, mit Nachbrud: živo priporočati, živo prositi.

živad, f. 1) coll. Thiere, Danj .- Mik.; bas Bieh, Cig., Jan., C.; — bas Federvieh, jvzh.St.; — bas Ungeziefer, Jarn.; — 2) bas Frucht tragende Rebenholz, Fr.-C.

živaden, dna, adj. voll Ungeziefer, Cemsenik (Gor.).

živadina, f. = živad 1), Jan.

živáhen, hna, adj. lebhaft, regsam, munter, Cig., Jan., nk.; - hs.

živáhnost, f. bie Lebhaftigfeit, Cig., Jan., nk.;

živák, m. eine lebende Burgel bes Beinstodes, Mur., Cig., Met.; živaki, bef. die oberften Seitenwurzeln, Cig.; die Saugwurzeln, Z.

živat, li, f. bas Thier; domača, divja, morska, gozdna ž.; - tudi: coll. die Thiere, LiZv.; bas Bieh: zival oklasti, Ravn. (Abc.).

živatca, f. dem. žival; bas Thierchen. živatd, f. = živalda, Dol.

živatda, f. coll. = živad, die Thiere, bas Bieh, Cig., Jan., Met., Dol.

živalen, ina, adj. 1) = živalji, živalski, Cig.; - 2) reich an Thieren (bef. von Bienen): Z. starec, ein bienenreicher alter Stock, Levst.

živalica, f., pogl. živalca.

živalji, adj. = živalski, Šol., Vrt. živalnat, adj. mit Thieren belebt, Cig.

živalopîsje, n. die Boographie, Jan.(H.).

živaloslovec, vca, m. ber Boolog, Jan.

živalosloven, vna, adj zoologijo, Jan.

živaloslovje, n. die Thierlehre, die Roologie.

živaloznanec, nca, m. ber Roolog, Cig., Jan. živaloznanstvo, n. die Boologie, Cig., Jan.

živaiski, adj. thierifch, Thiers; živalsko telo, živalska koža; ž. magnetizem, animalifcher Magnetismus, Cig.; - zoogen (min.), Cig.

živatstvo, n. bas Thierreich, die Thierwelt, die Fauna, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Z.), nk. živara, f. kozje ime, Baška dol.-Erj.(Torb.).

živáriti, arim, vb. impf. 1) vegetieren, sein Leben fristen, Cig., Jan., Cig.(T.); borno z., LjZv.; (hs.); -2) ž. koga, jemandem zu effen geben, ihn speisen, C.

živazen, zni, f. 1) das Thier, ogr.-C., Mik.; — coll. das Gethier (bes. Geslügel, Ungeziefer), ogr.-C., Valj.(Rad); - 2) bas Leben, ogr.-

žívčen, čna, adj. Nerven: žívčno vlakence, die Rervenfaser, zivoni pletez, bas Rervengeflecht, Cig.(T.).

živčeník, m. die Rervenscheibe (neurilemma), (zool.), h. t.-Cig.(T.).

živčovína, f. die Nervensubstanz, Cig.(T.), Erj. (Z.).

žívčevje, n. das Netvensystem, Cig. (T.), Erj. (Som.); ozlato ž., das Gangliennervensyftem, drobovno Z., bas Eingeweibenervenspftem, Erj.(Som.).

žîvčnica, f. die Nephaut des Auges (retina), Cig.(T.).

1. živę, f. pl. = duše nekrščenih otrok, ki o mraku po zraku letajo, C., Kres(II. 271), Ščav.

2. živę, f. pl. vzhŠt. - C., pogl. želve, žolve (Scropheln).

žívec, vca, m. 1) ein lebendes Befen, v uganki: živec mrtveca vleče, mrtvec kriči, a živec molči (zvonar, zvon), GBrda-Erj. (Torb.); — 2) ein harter Mauerstein, bes. der Ries, Habd-Mik., Hal.-C.; - ber Feldipat, Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Min.); - 3) ber Rero, Cig., Jan., Cig. (T.); gibni z., ber Bemegungenero, obcutni z., ber Empfindungenero, vidni, slušni, okusni, vonjalni ž., ber Gesichts., Gehors, Gefcmads, Geruchener, obhodni z., ber herumichweifenbe Rerv (nervus vagus), raztrojeni z., ber breigetheilte Nerv, dovodni z., ber zuleitenbe Nerv, Erj. (Som., Z.); — do živca (= do živega) komu priti, BlKr.; premlatiti koga do živca, Jurč.

živéčen, čna, adj. lebhoft, Guts.-Cig., Mur. žîvek, vka, m. = živež, ber Lebensunterhalt, Jan.

žívelj, vlja, m. baš Element, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.; — hs.

žíven, vna, adj. nöhrend, Röhr-, Cig., Jan., C.; zîvna moč, die Rahrfraft, Cig.; zivni sok iz zemlje vleči, Bes.

živeníca, f. vzhŠt.-C., pogl. želvenica.

živenje, n. = življenje, bas Leben, Dict., Krelj, Schonl., Kast., Jsvkr., Ben.-Kl., nekateri novejši pisatelji.

živeten, tna, adj. lebensfähig, Cig.

živėti, im, vb. impf. leben; dolgo ž.; oče mu še živi; pregrešno, pobožno ž.; ž. po kom, nach einem Rufter leben, C.; dobro, po gosposko, v revščini, v obilnosti ž.; ž. na tesnem, fummerlich leben; z. ob cem, sich von etwas nahren; z. ob svojem, fein eigenes Brot effen, von feinem Gintommen, Bermögen leben; ob kruhu in vodi z., von Baffer und Brot leben; ob delu Z., sich von feiner Arbeit nähren, Cig.; z. na kupičku, sich ben Lebensunterhalt taufen muffen, Z.; z. na delu Digitized by GOOS

na zidarstvu, bon ber Arbeit, bom Maurerhandwert leben. V. - Cig.; ž. na rokah, von ber Hande Arbeit leben, Z.; z. na opresnem kruhu, Ravn.; na mrtvi plači ž., von ber Pension leben, Z.; z. na veri, im Concubinat leben, Cig., Dol., Gor.; - ž. od česa, von etwas leben (od igre, od dela); — nima kaj ž., er hat nichts zu leben; — (praes. živejem: Živejem po pameti zdravi, Greg.). živetje, n. = življenje, bas Leben, ber Lebenslauf, Mur., Cig., Jan., Ravn. - C., DZ.; za živetja, bei Lebzeiten, DZ.

Livetnost, f. die Lebensfähigfeit, Cig.

žîvož, m. bas Lebensmittel; nav. coll. bie Lebensmittel, die Rahrung, der Lebensunterhalt; živeža iškati; živež kupovati; ž. dajati komu; das Ausgebinge: z. si izgovoriti, Gor., Ig(Dol.).

žîvežar, rja, m. der Martetender, DZ.

žîvežarstvo, n. bie Martetenberei, DZ. žîvežen, žna, adj. bie Lebensmittel o. ben Unterhalt betreffend; Proviant-: živežna komisija,

Cig. žîvežnica, f. daš Brovianthaus, Cig. žîvežnik, m. ber Rahrungsspenber, Vod. (Izb.

sp.). živíca, f. 1) die lebende Wurzel, M.; die Saugwurzel, Jan., C.; - 2) bas Gefent, ber Rebenableger, ber Senter, Cig., Jan., St.-Z., C.;-- mlada trta s koreninami, bie Burzelrebe, Pirc, St.; - 3) = živa meja, ber Bedendaun, Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad); — 4) bas Quellenwasser, Ist.-Cig., Nov.-C.; — 5) bas Schaumblaschen im Bein, die Berle, Mur .-Cig., C.; vino živice spušča, ber Bein perlt, Cig.; — 6) neka kožna bolezen, menda — šen, bet Rothlauf, Rodik (Kras) - Erj (Torb.); — 7) heftiges Niesen (mit Würmerauswurf aus der Rase), Notr., Ist.-Z., Burg. (Rok.); — 8) die Maueraffel (oniscus sp.),

Erj. (Torb.).živíčiti, îčim, vb. impf. Ableger machen, Fr.-C. žîvičken, kna, adj. živ ž., leibhaft, GBrda.

živíka, f. 1) = živica, ber Rebenableger, ber Senter, Dol.; - 2) bie Saugwurzel, Jan.; živike, die oberften Seitenwurzeln, Cig., C.; — 3) kar ob gozdu iz panjev raste: živiko posekati za kolje, jvzh.Št.

živíten, ina, adj. nährend, nahrhaft, Mur., Cig. živilo, n. ber Rahrungsftoff, Jan., Cig. (T.), Erj. (Z., Som.): snovotvorna, krvotvorna, toplotvorna, dihalna živila, ftoffbilbenbe, blutbilbende, wärmebilbende Athmungs-, Nahrungsftoffe, Erj.(Som.); - bas Lebensmittel, das Rahrungemittel, Cig., Jan., DZ., C.; -Lebensunterhalt : živilo in oblacilo, Ben .-Mik.; vse živilo je zgorelo, SlN.

živina, f. das Bieh; ž. za pleme, za zakol, Bucht-, Schlachtvieh, Cig.; delovna Z., bas Arbeitsvieh, DZ.; tovorna Z., das Tragvieh, DZ.; drobna ž. = drobnica, velika živina = goved, Dalm.-C.; neumen kakor ž.; delati kakor črna ž., angestrengt arbeiten.

živînar, rja, m. ber Biehtnecht, ber Sirt, M.,

Vest.

živînarica, f. die Biehmagd, Mur. živinčo, eta, n. ein einzelnes Stud Bieb : dvoje, petero živinčet, zwei, fünf Stud Bieh. živínica, f. dem. živina, das Bieh.

živinogleden, dna, adj. Biehbeichauungs : živinoglêdni red, DZkr.

živinogon, gona, m. = gonje, ulice, ber Biehtriebweg, Svet. (Rok.).

živinoredník, m. ber Biehzüchter, Cig., Jan. živinoreja, f. die Biehzucht.

živinoręjec, jca, m. der Biehzüchter.

živinorejka, f. die Biehzüchterin živinotežec, žca, m. der Biehhändler.

živinozdráven, vna, adj. Thiere curierenb: živinozdravni kovač, ber Curichmieb, Cig., DZ.

živinozdravíknica, f. baš Thierspital, Z. živinozdravîlski, adj. Beterinar-, Cig., Jan.;

ž uk, bas thierarztliche Studium, DZ. živinozdravitstvo, n. die Thierarzneitunde, die Beterinartunde, Cig., Jan.

živinozdravník, m. ber Thierarzt, Z., nk. živinozdravnîški, *adj.* thierărztlich: živinozdravniška šola (učilnica), bie Thieraraneischule, Cig.

živinozdravništvo, n. die Thierarzneitunde, Z., nk.

živinozdravski, adj. Beterinār-: živinozdrav-ska šola, die Thierarzneijchule, Jan., Nov. živinozdravstven, stvena, adj. Beterinār-, C., nk.

živinozdravstvo, n. die Thierarzneitunde, Jan. ; bas Beterinarmeien. DZ.

živînski, adj. viebijch; živinska narav, bie Beftialität, Cig.; po živinsko, viehija, bestialisa; - Bieh:; živinski senjem, živinske bolezni; živinski zdravnik, ber Bieharzt, V. - Cig., Jan.

živînstvo, n. viehisches Wesen, Cig., C. žîvio, živila, -li, -le, er, sie sebe(n), hoch! živio naš presvetli cesar! živila domovina! živili naši bratje! živile domoljubne gospe! nk.; (hs. part. praet. II. glag. živjeti (živiti), = slov. živel, živela, -li, -le, z optativnim

pomenom). živîtek, tka, m. 1) der Lebensunterhalt, Fr.-C., Z.; od zemlje živitek imajo, Jsvkr.; — 2) = življenje, das Leben, Schonl.

živíti, ím, *vb. impf.* ernähren, erhalten; s kruhom koga ž.; kako bi on imel ženo ino otroke živiti? Trub.; s prejo ga je živila, Ravn.; Z. se s cim, bon etwas leben, fich nahren; nima se s cim z., er hat nichts zu leben, Cig.; ž. se s tatvino in razbojem, C.; ž. se ob čem, = ž. se s čim, Cig., Jan.; tudi: ž. se od česa; — Bog te (vas) živi! Gott erhalte bich (euch)! Bog živi! Gott erhalte! — tudi: žíviti, Kr.

žīvka, f. die Rüchenschabe (blatta orientalis), Solkan - Erj. (Torb.); - prim, seželka, žu-

živkobîlar, rja, m. = kobilar 2), Gor. življenje, n. 1) bas Leben; kakršno življenje, taka smrt; na ž. in smrt, auf Leben und Tob; vsakdanje ž.; pregrešno, pobožno ž.;

Digitized by GOOGLE

dobro ž., bas Bohlleben; ž. dati za domovino; - 2) = živež, Cig., Fr. - C., Svet. (Rok.); s potrebnim življenjem oskrbeti, Jsvkr.

življenjepis, pisa, m. die Lebensbeichreibung, Jan., nk.

življenjepîsec, sca, m. ber Biograph, Cig., Jan., nk.

življenjepísen, sna, adj. biographija, Cig., nk. življenjepîsje, n. die Biographic (als Literaturzweig), Cig., Jan., nk.

življénski, *adj.* Leben**š**-, Mur.

žívnost, f. die Lebensfraft, Cig., Tuš (B.). živobojen, jna, adj. von lebhafter Farbe, hell-

fărbig, SIN., Zora.

živočinîtelj, m. ber Beleber, ogr .- C. živočúten, tna, adj. gefühlvoll, Jan.

živodèr, déra, m. ber Schinber, Cig., Jan.,

živodúšnost, f. reger Sinn. Cig.(T.).

živoglàv, gláva, adj. lebhaften Sinnes: živoglavi dečaki, LjZv.

živopis, písa, m. die Malerei, Cig.; - po

živopísati, šem, vb. impf. malen, Cig. (T.), Vod.(Izb. sp.); — stsl., po gr. ζωγραφείν.

živopisec, sca, m. ber Maler, Vod. (Izb. sp.), Levst.(Zb. sp.), Zora, Vrt., Navr.(Kop. sp.), DSv.; — stsl.

živopísen, sna, adj. malerisch, pittorest, Cig. (T.); — rus.

živorobat, áta, adj. scharffantig, Cig.

živoroden, dna, adj. lebenbiggebärenb. Cig. živosrébrn, adj. quedfilbern, Cig., Jan., Cig. (T.).

Livost, f. die Lebhaftigfeit, die Frische; — die

Eindringlichseit, Die Barme. Zivot, ota, m. 1) bas Leben, Meg., Boh., Alas., Mur., Jan., Trub., Dalm., Krelj, Jsvkr.; hteli so detetu život vzeti, Trub.; še za svojega života, noch zu seinen Lebzeiten, Dalm.; meni so na život stregli, Dalm.; večni ž., Krelj; — v tem pomenu: žívot, ogr.-Valj.(Rad), Mik.; - 2) ber lebendige Leib; grdo je bil po vsem životu otekel, Trub.; srce se hoče v mojem životu razpočiti, Dalm.; do života moker; po životu umeriti komu obleko; šibkega, trdnega života biti, von schwacher. starter Leibesbeschaffenheit sein; tankega života biti, einen ichlanten Leib haben; - ber Rumpf; sirok v z.; - 3) ber leibliche Rachtomme: po štirih moških životih, nach ber vierten mannlichen Geschlechtsfolge, Dalm.; na moške živote pravico kupiti, für die mannlichen Nachkommen ein Recht durch Rauf erwerben, Svet. (Rok.); - zivot, ota, juzh St. životár, rja, m. = životni stražnik, ber Leibgardist, V.-Cig., Nov.-C.; šeststo životarjev, (ki so kraljev život stražili), Ravn.

životárec, rca, m. ber Begetierenbe, Jan. (Slovn.). životáriti, arim, vb. impf. vegetieren, funmerlich leben, feine Erifteng friften, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

životárjenje, n. das Begetieren, nk.

životarstvo, n. = životarjenje. Jan. (L.). životec, tca, m. dem. život; 1) ein kleiner Leib; — 2) das Leibchen, das Mieder, Kras-Erj. (Torb.): z. na zadrg, Erj (Som).

životek, tka, m. dem. život; ein fleiner Leib, I et.

živóten, tna, adj. 1) Lebens, nk.; životno čutilo, der Bitalfinn, Cig. (T.); životna moč, die Lebenstraft, Zv., Levst.(Zb. sp.); — 2) Leib-, Leibes-: životna straža, die Leibwache, Cig., Jan., nk.; = životni varhi, Jap.(Sv p.), V.-Cig.; životna kazen, die Leibesstrafe, Jan.; — 3) wohlbeleibt, corpulent; bila je primerno starosti životna, LjZv.; životen in močen, Jurč.; — 4) fraftig machend, startend: 2i-votna jed, pijača, Dol.-Levst. (M.). životínja, f. daš Thier, SIN.; coll. die Thiere,

Prip.-Mik.; - hs.

životljiv, íva, adj. von zahem Leben, lang lebend, Meg.

životnat, adj. = životen 3), mohlbeleibt, Cig. živôtnik, m. die Beste, Mur., Z., Slomš.-C., Navr.(Let.); - bas Mieber, Jan.; bas Leibchen, Zora.

životnínu, f. bie Berjonalsteuer, Mur., Cig., Met. životnják, m. = životni stražnik (varih), C. životnost, f. 1) die Lebensfraft, Let.; — die Lebenbigfeit, ogr. - C.; - 2) bie Beleibtheit.

životopis, písa, m. die Biographie, Jan., Cig. (T.), nk.; — hs.

životopîsec, sca, m. ber Biograph, Jan., nk. životopísen, sna, adj. biographisch, Jan., nk. životoslõvec, vca, m. der Physiolog, Jan.(H.). životosloven, vna, adj. phyfiologifch: životoslovna kemija, DZ.

životoslôvje, n. die Physiologie, Jan., h. t.-Cig.(T.); - die Somatologie, LjZv.

životvoren, rna, adj. Leben schaffend, belebend,

beseelend, Cig., Jan., Cig. (T.), C. žîvstvo, n. die Lebewelt, Cig. (T.).

žízlovec, vca, m. neka vinska trta: weißer Mehlweiß, Trumm.

žizlovina, f. = žizlovec, Trumm.

žížala, f. bas Infect, Danj.-C.; - ber Rafer, Mur.; — der schwarze Korntäfer (curculio), Z. žîžec, žca, m. das Infect, Jan., Pot.-M., Mik.; ber Rafer, Jan., Erj. (Torb.).

žîžek, žka, m. ber Kornwurm, Cig., Jan., Mik., vzhSt.; — prim. žužek.

žíženpanj, m. baš Alpenröslein (rhododendron hirsutum), Otlica-Erj.(Torb.).

žížniti, žîžnem, vb. impf. = tleti: pepel žižne, Temljine (Tolm.) - Štrek. (Let.); tudi ž. se: kotel se žižne, t. j. iskre se mu po zunanji plati delajo, Tolm.; (morda nam. žižnjati? Strek.[Let.]).

žížulek, lka, m. der Jubendorn (zizyphus vulgaris), (it. giuggiola, die Bruftbeere), Cres-Erj.(Torb.); — hs.

žížulje, n. der Jubendorn, Z.

žlábor, m. = žlambor, Cig., Jan., M., Drobt.-C., Laško(Št.).

žláborast, adj. = žlamborast, Cig., C. žlabotáti, otâm, očem, vb. impf. 1) = žlabudrati, C., (žlobot-) C., M.; — 2) platschern: voda : litece, (zlch-) C.

žlabra, f. 1) das Plappermaul, Mur.; — 2) das Prefegefime bei ber Beinpreffe, vzhSt.-C. žlabráč, m. ber Schwäger, Cig. žlabranje, n. 1) das Plappern, bas Schwäßen, Mur., Cig., Jan.; - 2) bas Blatichern im

Baffer, ogr.-Valj. (Rad).

žlabrast, adj. geschwäßig, Jan. žlabrati, am, vb. impf. 1) platschern: po vodi ž., Nov. - C., Levst. (Rok.); — 2) plappern, plaubern ; - prim. nem. ichlabbern, ichlabben, = plappern.

žlabrav, áva, adj. plapperhaft, Mur., Cig. žlabravec, vca, m. der Schwäher, Mur. žlabravka, f. 1) die Schmägerin, Mur., Cig.; - 2) bie Schnatterente (anas strepera), Cig.,

Frey.(F.). žlabravost, f. die Schwathaftigfeit, Cig. žlabúder, dra, m. 1) ber Plapperer, Levst. (Rok.); — 2) bas Geschwäß, C. Žlabūdra, f. eine geschwäßige Person, die

Blaubertafche.

žlabudráč, m. ber Plapperer, Levst. (Rok.). žlabudrálo, n. 💳 žlabudra.

žlabudrānje, n. bas Plappern, bas Schwähen. žlabūdrast, adj. gefchmäßig.

žlabudráti, âm, vb. impf. i) plaubern, fcmagen; – 2) plätichern: voda v potoku žlabudra, C.; — prim. žlabrati.

žlabudrav, áva, adj. geschwäßig, C. žlabudrávast, *adj.* = žlabudrav, *M.* žlabudravec, vca, m. ber Schwäher.

žlabudrāvka, f. die Schwägerin.

žlabudrávost, f. die Plapperhaftigkeit, die Geschwäßigkeit.

žlabudrė, ęta, m. = žlabudrač, Levst.(Rok.). žlabūdrec, drca, m. ber Schwäßer, SlGor .- C. žlabūdriga, f. ein geschmäßiger Mensch, SlGor .- C. žlabūra, f. = žlabudra, Z.

Llafrkati, am, vb. impf. Ohrfeigen austheilen,

žláfrkniti, nem, vb. pf. eine Ohrfeige geben, C. žlafrnica, f. die Ohrfeige; - prim. bav. schlappen f., die Ohrfeige.

žlage, f. pl. ber Beberrechen, Fr.-C.; - prim. nem. bie "Schlagen", C.

žlàht, adj. indecl. 1) ves ž., vsi ž., allerlei: vse ž. nadloge pretrpeti, Trub.; hvali Boga za vso ž. dobroto, Trub.; vsi ž. ljudje, Trub.; vse ž. delo so opravljali, Dalm.; (prim. srvn. aller slahte = jeber Art, C.); - 2) abelig, ebel, Krelj-Mik.

žlahta, f. 1) bas Geschlecht: od žlahte do žlahte, vsa človeška ž., Krelj; — 2) bie Art, Jan.; vseh žlaht penezi, allerhand Münzen, vseh žlaht sadje, allerhand Früchte, C.; – 3) die Berwandtschaft - die Berwandten; vso žlahto obhoditi; žlahta – raztrgana plahta, = die Berwandtschaft ist lieblos, Z.; predno človek k žlahti priteče, lehko mu kri uteče, Levst.(M.); Prišli k nji so žlahta njena, Npes.-Mik.; — 4) das Berwandtschaftsverhältnis; v žlahti biti komu, s kom, mit jemandem verwandt fein; tudi: zlahta biti komu, Cig.; bliznja z., nahe Bermandtichaft; daljna z., entfernte Bermandtichaft; - mrzla z. Cig.;

v žlahti po slokem kolenu, entfernt vermandt (šaljivo), Cig.; ž. po krvi, po mleku, die Bermandtschaft nach bem Bater, nach ber Mutter, Cig.; - prim. stvn. slahta, srvn. slahte, Gefchlecht, Gattung, Mik., C.

žlahtanje, n. kemijsko ž., die Bahlverwandtschaft, Cig., Jan.; = izvoljeno ž., Vrtov.

(Km. k.).

žlahtáti se, am se, vb. impf. 1) verwandt fein, Cig., Blc.-C.; mi se z vami nekaj žlahtamo, Lašče - Levst. (Rok.); - 2) eine chemische Berbindung eingehen, Vrtov. (Km. k.).

žiáhten, htna, adj. 1) abelig; žlahtnega rodu biti, von abeliger Bertunft fein; zlahtni gospod! žlahtna gospa! Ebelgeborner herr! Ebelgeborne Frau! - 2) von ausgezeichneter Beschaffenheit, ebel; zlahtna kapljica; zlahtno sadje; žlahtno kamenje, Edelsteine; - pogl. plemenit.

žlahtiti, im, vb. impf. = žlahtniti: človeka le krepost in čednost žlahti, Ravn.-Valj.(Rad).

žlahtnica, f. 1) bie Anverwandte; — 2) die Abelige, Mur., Cig., Jan.; veliko zlahtnikov in zlahtnic, Jsvkr.; - 3) ber Pfundapfel, C. žlahtnič, m. 1) = žlahtnik 2), Slom.-C., Preš.;

— 2) ber Ebelfnabe, Mur., Cig.

žlahtnik, m. 1) ber Anverwandte, Cig., Jan.; - 2) ber Abelige, Mur., Cig., Jan., Rec. i. dr.; - 3) die Bimpinelle (Biebernell) (pimpinella), Cig., Medv (Rok.).

Elahtnina, f. coll. 1) eble Bare, Pretiofen, C.; – 2) neka trta: ber Gutebel, St.-Z.

žlahtniški, adj. ebelmannijch, Abels, Cig.,

žlahtništvo, n. der Adelstand, Jan.; ž. vzeti komu, jemanben entabeln, Jan.

žlahtníti, ím, vb. impf. veredeln, Cig., Jan.; drevo ž., C.

žlahtnîvec, vca, m. ber Beredler, Cig.

žlahtnodušen, šna, adj. ebelmuthig, Cig., Jan. žlahtnomisein, adj. ebelgefinnt, hochsinnig, Cig., Jan.

žlahtnoróden, dna, adj. obelig, Jan.

žláhtnost, f. 1) der Abel (als Eigenschaft), Mur., Cig., Jan.; - 2) die Borguglichkeit, Mur., Cig.; - žlahtnộst, Dict.

žlajdra, f. die Schleuderfette (veriga, s katero se spenjajo ročice pri vozu), St., Gor.; po nem.

žlajdrnica, f. = žlajdra, Mur., SlGor. - C., jvzhSt.

žlaje, f. pl. Cig., pogl. žlage.

žlak, žláka, m. 1) = udar, Dalm., Dol.; - božji ž. = mrtvoud; - 2) ber Jahn: širji, ožji ž. vzeti, jvzhŠt.; — iz nem.

žlámbor, m. die Baumhöhlung, Cig., Valj. (Rad), Gor.; počeni tja-le v žlambor, tam ni burje, Jurč.; - trohljivi ž., drevesna bolezen, če namreč drevo v sredi zgnije in se izvotli, Pirc.

žlámbora, f. = žlambor, Jan.

žlámborast, adj. innerhalb faulend, hohl; ž. les, M.; žlamborasta vrba, LjZv.

žlámborski, adj. = žlamborast: stara žlamborska tepka, Jurč.

žlampa, f. 1) bunne Speife, ein Dus, M.; ein bunnes Gepantich: živino z žlampo rediti, Nov.; (prim. nem. bie Schlampe, ein bunnfluffiger Frag); - 2) clovek, kateri žlampa, Levst. (Rok.).

žlamparnica, f. = žlafrnica, Rof.-Kres.

žlampáti, am, vb. impf. schlampen (mit Gerausch und gierig effen ober trinten); - iz

žlampotáti, otâm, očem, vb. impf. platichern, Z.; — mit Gerausch fressen, (zlop-) C.; prim. žlampati.

žlapotek, tka, m. ein verdorbenes Ei, jvzhSt. žláprtek, tka, m. = žlapotek, Mur., SlGor.-C. žláprten, tna, adj. verborben (v. Ei), Danj.-M. žlavs, m. studenec na ž., ber Biehbrunnen, SlGor.-C.

žlavsa, f. die Rothsuppe, besonders mit Schnee vermischt, jvzhSt.

žlavsati, am, vb. impf. schmugen, C.

žiệb, žiệba, žiebû, m. die Rinne; voda po zlebovih tece; - Die Bertiefung zwischen zwei schiefen Flachen, die Reble (arch.), Cig., Jan., Cig. (T.); z. delati dogi, eine Daube ausziehen, sie hohl schneiben, Cig.; - v zleb cepiti, in die Rerbe pfropfen, Cig.; - ber Bug im gezogenen Flintenlauf, Cig.; - ber Futtertrog, die Rrippe im Stall, Cig., Jan., Zora, Notr., Gor.; - eine Furche gur Ableitung bes Baffers, bie Mulbe, Jan., Levst. (Cest.); ber Canal, C.; — ein längliches Thal amifchen zwei Bergen, Cig., Nov.-C.; eine Bergichlucht, C.; - ber Gang (in ber Anatomie), Cig., Jan.; scalni Z., ber Barngang, Jan.

žlębák, m. 1) ber Hohlziegel, V.-Cig.; — 2) ein Sobel jum Aushobeln einer Rinne, Cig. žiębast, adj. rinnenformig; žlebasto dleto, das Hohleisen, Cig.; zlebasti strug, der Rund. hobel, Cig.

Elebat, ata, adj. mit einer Rinne ober rinnenartigen Bertiefung versehen, Hip.-C.; Elebata opeka, Mik.; ausgefehlt, Cig.; žlebato kladivo, der Rehlhammer, Cig.; žlebato kolce, bie Rolle (mech.), Cig.(T.,

žlebati, am, vb. impf. unmäßig trinfen, vzh-St.; — prim. žlempati.

žiebčast, adj. rinnenformig, Cig., Jan.

žlębček, čka, m. dem. zlebec, bas Rinnchen. žlębec, bca, m. 1) dem. žleb; -2 = žlebnjak, Cig.

žlębek, bka, m. dem. žleb; das Rinnchen; v ž. cepiti, t. j. tako cepiti, da se v žlebek, na divjaku izrezan, pritakne cepič, M.; — bie Rinne am Knochen (zool.), Cig.(T.); der Gang: scalni z., ber Harngang, Cig.; die Mauernuth, DZ.

žiệben, bna, adj. Rinnens.

žiệbež, m. die Rehlung (arch.), h. t.-Cig.(T.). žlębíca, f. = žlebasta dolina: pojdite v to prvo žlebico na prisolnce, Npr.-Krek.

žlębić, m. das Rinnchen; — die Hohlkehle, Cig., Jan.; - ber Trochilus (arch.), h. t .-Cig.(T.); - tudi: žlebić, íča.

žlębičast, adj. mit Hohlfehlen versehen, Cig.

žlębiček, čka, m. dem. žlebič; bas Rinnchen; z žlebičkom cepiti = v žlebek c., M.; bie Rumpfmulbe (in ben Dublen), Cig.; tudi: žlębíček.

žlębičnik, m. ber Hohltehlenhobel, Cig.

žlębina, f. die rinnenartige Bertiefung, Z.; ber Graben, Bes .- C.; po žlebinah kositi, Z.;

- die Bergschlucht, C

žlębiti, im, vb. impf. mit einer rinnenartigen Bertiefung verfehen, fehlen, cannelieren, Cig., Jan., Cig.(T.); steber z., Cig.; z. dogo, eine Falsbaube hohl schneiben, Cig.; — z. se, sich rinnenformig werfen, Cig.; deska se žlebi, Fr.-C.

žlebkováti, ûjem, vb. impf. riefeln, cannelieren, Cig.(T.).

žlebljenje, n. die Rehlung (arch.), Cig. (T.). žlębnat, adj. rinnenartig, Hal.-C.

žlębnik, m. 1) ber Falzhobel, V.-Cig.; — 2) ber Schnedenbohrer, beifen Bohrfpipe wie eine Schnede gebogen ist, V.-Cig.; — 3) = zlebnjak 1), ber Hohlziegel, Cig., Bilje (na Ipavi), Lasce-Erj. (Torb.); — ber Eintehlstein, Cig.

žlębnják, m. 1) ber Hohlziegel; — 2) ber Rehlhammer, Cig.

žlębogrizec, zca, m. = konj, ki žleb grize, C., Strp.

žiệd, m. 1) bas Glatteis, Mik., Notr.;—2) ber Eisregen, Nov.; žled gre, Z.; žled je debelejše babje pšeno, Nov.-C.

žlędíca, f. baš Glatteiš, Z., Nov., Levst.(Podk.). žlędíti se, í se, vb. impf. žledi se, es bildet fich Glatteis, Z.

žlędnat, adj. glatteisig: žlednato drevje, Rez.-C. žiedoven, vna, adj. Schauerregen : žledovno vreme, Rez .- C.

žlékati, am, vb. impf. lispeln, Meg.

žiekavec, vca, m. 1) ber Lispler, Meg.; -2) grober Riessand, Fr.-C.

žiệm, m. ber Schleim, Z.; - iz nem. Liema, f. 1) ein ropiges Frauenzimmer, C.;
— 2) ein falicher Bruch im Tuche, Cig.

žlémati, am, vb. impf. ausschleimen, Cig.; čreva ž., C., Lašče-Levst. (Rok.), Gor. žlempáti, âm, vb. impf. = žlampati, Cig.,

Gor.; vodo ž., Vod.(Izb. sp.).

žlėmprga, f. = vrata v vodoravnem podu, ki

se odpirajo navzgor, die Fallthur, Goris.-Strek.(Let.), Gor.; — iz srvn. slegebrücke, Bugbrüde, Strek.(Let.).

žlendra, f. die Blaubertasche, C.

žlendráti, am, vb. impf. 1) verwirren: niti ž., Gor.; - 2) stammeln: vi ste komaj znali božje ime žlendrati, Jap. (Prid.); - fcmagen, albern iprechen, C.

žlepáti, âm, vb. impf. 1) = žlampati, žlempati: kri ž., Dalm.; - 2) žlępati, am, ausschlagen: krava žlepa, Savinska dol.

žiệpec, pca, m. die Maulschelle, Trst. (Let.). žlęprnica, f. = žlafrnica, Guts.(Res). žieva, f. der Säufer, der Schlemmer, Jan., Dol. žlévati, am, vb. impf. = žleviti 1), sausen, Dol.

žleviti, im, vb. impf. 1) gierig trinten, saufen, Jan., Mik., Gor.; — 2) langsam, tauend effen, vzhSt.-C.

žlęza, f. 1) bie Druse, Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Mik.; solzna, mezgovna, siriščna ž., die Thränen-, Lymph-, Labbrüse, *Erj.(Som.*); ž. strupnica, die Giftbrufe, ž. medovnica, die Sonigdrufe, z. scitulja, die Schildbrufe, Cig. (T); ž. podušnica, die Ohrspeicheldruse, h. t.-Cig.(T.); jezicna z., bie Bungenbrufe, Cig.; podčeljustna ž., die Rieferdrufe, Levst. (Nauk);
- 2) ber Schleim, ber Beifer, Mur., M.; -3) ein Menich, ber beim Reben ben Munb voll Speichel hat, M.; — 4) ein kleines Kind, ber Balg (zaničlj.), Cig.; - 5) = kuga, bie Best, Meg., Trub., Dalm., Krelj, Kast. - C.; kuge ali žleze, Krelj; hočem žlezo med vas poslati, Dalm.; - bie Bestbeule: fige so na žlezo položili, in on je zdrav postal, Dalm.; - 6) ž. v kamenu, ein Bruch im Stein, Z.; ein Loch im Mühlftein, Rib .- C. ; z. v Zelezu, žlęzast, adj. 1) brūsicht, Cig.; — brūsig, Cig.,

Jan., C.; purmanom začne žlezasti greben rasti, Vod. (Izb. sp.); - 2) schleimig, Mur.

žlezat, áta, adj. drusig, Cig. žięzav, adj. brūfig, Jan.

žlęzda, f. = žleza 1), C.

žlęzec, zca, m. 1) ber Schleimftoff, Vrtov.(Km. k.); — 2) das Pfennigfraut (lysimachia nummularia), Z.; = vinarski \tilde{z} , Medv.(Rok.). žiezen, zna, adj. Drujen-, Cig., Jan.; žlęzni

otok, die Drufengeschwulft, Cig. žlézica, f. dem. žleza; bas Druschen, Mur.,

Cig., Jan.

žlęzovit, adj. brufenreich, brufig, Cig.(T.). žlica, f. 1) ber Löffel, ber Efslöffel; žlico v usta nesti; po zlici dajati, löffelweise reichen; velika ž., ber Borleglöffel, Cig.; z veliko ž. jesti, tafeln, Zv., Lašče-Levst. (M), jvzhŠt.; - kovaška ž., ber Feuerlöffel, Cig.; — zidarska z., die Maurertelle, Cig., Jan., C., Jsvkr., Vrt., Notr.; — 2) neko orodje za vrtanje kamenov, Kr.; — 3) bie Mujdjel, vih St.-C.; - 4) ber Gip hinten am Rennschlitten, Cig.; - 5) Bogova z., die Erdscheibe (cyclamen europaeum), vas Krn-Erj. (Torb.).

žlîčar, rja, m. 1) ber Löffelmacher; — 2) = cmok, der Rnödel, (na vsacega se vzame toliko testa, kolikor ga gre v žlico), Tolm.-Erj. (Torb.).

žlîčarica, f. die Löffelente (anas clypeata),

Cig., Jan., C., Frey. (F.). žlīčarka, f. ber Löffelreiher (platalea leuco-rodia), Erj. (Ž.).

žlíčast, adj. löffelförmig. žlíčen, čna, adj. Löffel.

žlíčica, f. dem. žlica; 1) bas Löffelchen; ber Bohrkräßer, (bas Bohrmehl aus dem Bohrloch zu schaffen) (mont.), Cig.; — ušesna ž., bas Ohrlöffelchen, Meg.; — 2) bie Herzgrube, bie Magengrube; - 3) usesna z., die Tagneste (lychnis diurna), C., Z.; — žabja ž., der Froschlöffel (alisma natans), Medv.(Rok.); – Bogova z., baš Saubrot (cyclamen europaeum), Tolm.

žlíčka, f. dem. žlica; 1) bas Löffelchen; — 2) = prazen meh v kostanjevi ježici, Skrilje

nad Čavnom-Erj. (Torb.); -3) = \overline{z} ličica 2), die Herzgrube, C.

žlīčnik, m. 1) ber Löffelbehalter, bas Löffelgefted, bas Löffelblech (ein aufgehangtes Blech mit Löchern, in welche bie Löffel geftect merben), Cig., Kras, jvzhŠt.; - 2) ein armer Schluder (clovek, ki nima druzega nego žlico), Nov. - C.; — 3) žličniki, eine Art Mehlflöße ober Anobel (Bafferspapen), Cig., C., Strek., Notr., Tolm.; (prim. žličar 2)); - 4) das Läffelfraut (cochlearia officinalis), Cig., Tuš. (B.); - ber Froschlöffel (alisma plantago), Bilje pod Gorico-Erj. (Torb.).

žličnjak, m. 1) = žličnik 1), ber Löffelbehalter, ber Löffelforb, Mur., Cig., C., Celovška ok.; žlice se sporeko v žličnjaku, pa se ne bi ljudje v hiši! Dol.-Levst.(M.); — 2) žličnjaki = žličniki, Rehlkohe, vzhŠt.-C.; — 3) das Löffeltraut (cochlearia), C.

Hinta, f. die Schlichte ber Beber; z zlihto tkalec prejo maže; - iz nem.

Elîndra, f. 1) bie Schlade (von Metallen): -2) bie Unreinigfeit (g. B. im Bfeifenrohr), Dol.; - ber Kaffeesat, Dol.; - übhpt. etwas Beiches, Unreines, C.; - iz nem. Sinter (!), C. žlîndrast, adj. schladenförmig, Cig., Jan.; schladig, Mur.

žlindrát, áta, adj. schladig, Cig., Jan.; Schladens, Cig.

žlindráti so, am se, vb. impf. verschladen: železo se rado žlindra, Cig.

žlindrav, áva, adj. schladig, Cig., Jan., Cig. (T.), Zora.

Zlindrávost, f. schladige Beschaffenheit, Cig. žlinter, tra, m. = žlindra, SlGor.-C žlîntra, f. = žlindra 1), Meg., Hip. (Orb.).

žlobudráti, âm, vb. impf. pogl. žlabudrati. 21od, m. 1) die Dachrinne, bie Regenrinne, Cig., Met.; - 2) = drsa, die Balbriese,

C.; — prim. žlot. žlodra, f. die Kothsuppe, C., Trst. (Let.); prim. nem. Schlotter, Gefchlotter, eine Art Schlamm.

žlodrast, adj. fothig (mit Baffer u. Schnee), C. žlompotáti, otám, óčem, vb. impf. = žlapotati,

žlopotáti, otâm, óčem, vb. impf. = žloptati, C. žloptáti, am, vb. impf. platichern; po blatu ž., im Roth matend und fprigenb geben, Hal .-C.; - prim. žlapotati.

žiột, m. bie Dachrinne, Cig., Jan.; zlote in zlebe pregledati, C.; — prim. 1. zlota.

1. 21ota, f. 1) die Dachrinne, die Regenrinne, V.-Cig., BlKr.; - 2) die Lotte (Lutte), eine vieredige Robre aus Brettern in ben Bergwerten, Cig.; - 3) der Einbug am Dache, Notr.; - 4) bie Schlucht, Nov.-C.; - prim. kor.-nem. schluote, Rinne, Schlucht.

2. žlota, f. 1) das Unkraut, C.; — 2) das Gefindel, die Canaille, Cig., Jan., Nov., Bes.,

Let.; — prim. glota.

žloten, tna, adj. žlotno žito, unreines Getreide, Z. žioter, tra, m. 1) dunner Roth, ber Schlamm, Mariborska ok .- C. ; - 2) bunnes Biehfutter, Fr.-C.; - prim. žlodra.

žlotnik, m. ber Rehlsparren, V .- Cig.

žlůndra, f. = žlodra, C.

žmah, žmáha, m. = okus (Geichmack); prim. stvn. smac, Mik.

žmatec, ica, m. zerlaffenes und zum Gebrauch aufbewahrtes Schweinfett, (tudi : zmalc, zmalca) Dol., jvzhSt.; — iz nem. Schmalz.

žmáti, žmím, vb. impf. = mežati, Dol.-Cig., C., BIKr., jvzhŠt.

zmeca, f. die Schwere, die Last, eine schwere Burbe, C., M., Danj.-C., vzh St., ogr.

žmečava, f. = teža, die Last, C.; ž. grehov, ogr.-C.; = težsva, die Schwierigkeit, ogr.-C., Mik.; (žmęćava, ogr.-Valj.[Rad]).

žméhek, hka, adj. = žmeten, C., Mik.; (iz: žmetek, C.).

žmèk, zméka, m. bie Spindel- o. Schraubenmutter (bei Breffen), St.-Cig., C., Valj.(Rad), νζhŠt.; — prim. nem. (dial.) schneck = Schnecte, C.

žmerast, adj. mit halbgeschloffenen Augen: ogr.-C.

žmeréti, ím, vb. impf. = mežati, vzhŠt.; im Salbichlaf liegen, Z.; - matt brennen, Z. žmériti, im, vb. impf. = mežati, Habd.-Mik.,

Mur.-Cig.; - blingeln, ogr.-C.

žmerjav, adj. blingeläugig, Hal.-C.

žmetáti, âm, vb. impf. ichwerfallig gehen, Hal.-C. žmetčiti, žmetčim, vb. impf. beichweren, C. žmętek, tka, m. das Gewicht (z. B. an der Uhr), ogr.-C.

žmétek, tka, adj. = žmeten, C.

žméten, tna, adj. = težek, Cig., v7hŠt., Volk.,

žmetorina, f. ber Ölfuchen, C.; — pl. zmete-rine, die Honigtrefter, vzhSt.-C.; die Bacheabfalle, (bef. von Rahterinnen benütt), C.,vzhSt.

zmeteriti, im, vb. impf. beschweren: to me žmeteri, das fällt mir schwer, vzh.St. - C., Z. žmęti, im, vb. impf. = mežati, Zal.-Cig., C. žmetkôča, f. = žmetnost, (žmehkoča) kajk.-Valj.(Rad).

žmetnost, f. bie Schwere, M., vzhSt.

žmetrine, f. pl. = žmeterine, C. žmíge, f. pl. = trepalnice, BlKr.-Let.

zmik, m. ein geprefster Ballen, C.

žmikanje, n. das Auspressen, Mur.; — das Ausringen (ber Baiche), Cig.

žmikati, kam, čem, vb. impf. preffen, auspreffen, ausbruden; seske ž., Dalm.; grozdje ž., BlKr.; perilo ž., die Baiche ringen, Cig., Kras, Soška dol., Lašče-Erj. (Torb.); povesma z., Z.; sir z., ben Rafe in Rlumpen auspreffen, Z.; - (pren.) bearbeiten: nemilo ga je lužil in žmikal, Erj.(Izb. sp.); - prim. -žeti (-žmem).

žmíkelj, klja, m. 1) daš Klümpchen, vzh.Št.-C.; - 2) = žmitek 2), ber Quart, Jan.; - 3) bas Barenohrlein, ber Barenfanitel (primula auricula), Cig., Valj. (Rad); - bie Fetthenne (sedum telephium), Cig., Jan.;

= veliki ž., Medv.(Rok.).

žmîtek, tka, m. 1) das Abgepresste, Nov.; das Klümpchen: po redkem soku plavajo žmitki, Gor.; - (von ber runden Fulle bes Fleisches): dekle je tako debelo, da ima žmitke po rokah, Erj. (Torb.); otrok je rejen, kakor žmitek, Gor.; - 2) geronnene Dild: ber Rafequart, ber Topfen, Cig., Jan , M., Planina(pod Mangartom), Tolm.-Erj.(Torb.); kuhano in usirjeno kislo mleko, Lašče-Erj. (Torb.); pri ognju se je jelo mleko gostiti, žmitek, ki se je zgostil v loncu, pobere se v torilo, Glas.; - 3) žmitki, die Molfen, Meg., C.

žmókelj, klja, m. 1) ber Klumpen: ž. krvi, ein Rlumpen geronnenen Blutes, Z.; - 2) der Baufch, Cig.; bas Buichel, Cig.; ž. las, Mur.;

— prim. žmukelj.

žmokljič, íča, m. dem. žmokelj; bas Baufchchen, Cig., Valj. (Rad).

žmukelj, klja, m. 1) ber Rlumpen, Cig.; sesedena kri v žmukljih, Bes.; - 2) baš Büschel, Cig.; ž. las, trave, C.; volno 🔻 žmukljih je treba razčesati, Polj.; - bie Quafte, SIGor .- C.

žmúkljast, adj. flumpig, knollig, Cig., C. žmula, f. ber Baumtnorren, C.; ein bauchartiger Musmuchs an Buchenbaumen, Lasce-Erj.(Torb.); - ber Bulft, Erj.(Som.); konji dobodo žmule, ki iz kopit rasto, Levst. (Podk.).

žmúlast, adj. wulftig, Erj.(Som.). žmulav, adj. voll Anorren, fnorrig : ž. panj, Levst.(Beč.).

žmulj, m. ber Becher, bas Trinfglas, Habd .-Mik., Ist. - Cig., Jan., C., Obrov(Ist.) - Erj. (Torb.); - prim. mužolj.

žmúlja, f. das Baschbrett, Koborid-Erj.(Torb.). žmuljec, lica, m. dem. zmulj, Valj. (Rad). žmuljiti, im, vb. impf. 1) mit den Handen

bruden, preffen, quetichen, C., Z.; - 2) melten,

1. žmuriti, im, vb. impf. = žmuljiti 2), mellen, C. 2. žmúriti, im, vb. impf. = mežurkati, blinzeln, BlKr.

žmurka, f. bie Nichaut, h. t.-Cig. (T.), Žnid. žnábelj, blja, m. = ustnica; pl. žnablji, die Lippen; - iz nem. Schnabel.

žnáblo, n. = žnabel, Preš.

žnarati, am, vb. impf. schmuten, subeln, Lašče-Levst.(Rok.), jvzhSt.

žnèc, m. Mur., pogl. žnjec.

žnjáč, m. ber Schnitter, Habd .- Mik., vzh St.- C. žnjáča, f. bie Schnitterin, vzh St .- C.

žnjačíca, f. die Schnitterin, vzhSt.-C.

žnjáviti, im, vb. impf. 1) = gnjaviti, murgen, $v \ge h St.-Trst.(Let.)$, Hal.-C.; -2) = tleti, C.; - 3) langfam, ohne Erfolg arbeiten:

kaj tako žnjaviš? vzhŠt.-C. žnjėc, žnjeca, m. ber Schnitter, Mur., Cig., Jan., ogr.-Mik., Ščav.

žnjěk, éka, m. 1) = skoljka, die Muschel: Sovodnje-Erj. (Torb.); — 2) vsaka mokra ali opolzla, debelejša stvar, Lašče - Erj. (Torb.); - prim. ladinski sgnèc, bav. schneck, bie Schnecke, Erj. (Torb.).

žnjekáti, âm, *vb. impf.* = s kako mokro, opolzlo, debelejšo stvarjo imeti posel, prijemati jo ali kam devati, Lašče-Erj.(Torb.);

prim. žnjek.

žniekinja, f. die Schnitterin, vzh.St.-C. žnjętec, tca, m. ber Schnitter, Danj.-Mik. žnjíca, f. = ženjica, die Schnitterin, Mur., Cig. žnoder, dra, m. 1) ber ans ber Rafe hängenbe Rop, C., Z.; - 2) ber Stirnzapfen bes Truthahnes, C., Z.; - prim. nem. Schnotter, Schnober - Rop, C. žnora, f. bie Schnur; - iz nem. žnúbelj, blja, m. C., pogl. znubelj. žóber, bra, m. = pogovarjanje, KrGora DSv. žoboráti, am, vb. impf. plaudern, jomagen, žóčiti, žôčim, vb. pf. = žokniti: ž. koga v oko, BlKr.1. žóga, f. = šoja, Mik., SlGradec. 2. žoga, f. = žuga 2), C. 3. žoga, f. ein weicher Spielball, Mur., Cig., Jan., Kr.; zogo biti, Kr.; — iz it. giuoco, bas Spiel, Levst. (Rok.). žogališče, n. ber Ballfpielplag, Cig. žogatnica, f. bas Ballfpielhaus, Cig., Hip. žoganje, n. das Ballspiel, Cig., Jan. 1. Zogar, rja, m. der Ballspieler, Cig. 2. žogar, rja, m. der Abdeder, Poh. žogast, adj. ballformig, Cig. žogati, am, vb. impf. Ball spielen, Cig. zogavec, vca, m. ber Ballfpieler, Cig., Jan., Hip.(Orb.). žộgica, f. dem. 2. žoga, Cig., Jan., Kr. žogobívec, vca, m. = žogavec, Hip. (Orb.). $\hat{z}\hat{o}h$, $m. = \hat{z}uh$, C. žohar, rja, m. die Ruchenschabe (blatta orientalis), Cig., Jan., C., Erj. (Ž.), Lašče-Levst. (Rok.), St.; = bas Beimchen, C. žôj, m. ogr.-C., Vest., nam. žoh, (kakor straj nam. strah, C.). žója, f. = gnojni koš, GBrda-Erj. (Torb.); prim. furl. zàje, zàe (= it. benna), Strek. (Arch.). žòk, interj. puff! Cig. 1. žok, zoks, m. 1) ber Stoß, ber Buff, Mur.; - 2) = železo na koncu pahu, Notr. 2. žôk, m. 1) die Fuffode, Jan., C., Polj.; -2) = \bar{z} ep na obleki, BlKr.; -3) bas Futteral, M.; — žoki (pri sedlu), bie Sattelpistolentaschen, C, Z.; — prim. lat. soccus, it. socco, nem. Sode, C. 1. žóka, f. 1) die Rape, SlGor.-C.; - 2) ein verhatscheltes Rind, ber Frat, SlGor.-C. 2. žoka, f. = 2) zok 1), bie Sode, Savinska dol. žókalica, f. die Rothjuppe, C. žókalnik, m. ber Schürftod, bas Rühricheit, Cig.; = kol, s katerim mlinar moko v meh žoka, Polj. žókanje, n. das Stupfen, das Stoßen. žokati, zokam, vb. impf. mit einem langlichen Gegenstande in etwas hineinstoßen, stören, stupfen, puffen, Mur., Cig., BlKr., jvzhSt.;

– ftopfen, Cig., Jan.; — langjam arbeiten,

žýkniti, žôknem, vb. pf. einmal hineinstoßen,

C., St.; einen Schupfer geben, schupfen, Cig. Zokno, n. bas Ofenloch, C., Z.; - prim. zvokno.

Z., C.

Zóla, f. bei Ruffegen. Mariborska ok.-C.; ber Fepen, ein altes Rleidungsftud, vihSt. - C.; - prim. nem. Soble (?). žólast, adj. fabenícheinig, fepig, C. žôtč, m. die Galle; t. kuhati, gornig fein; erni z., schwarze Galle, die Melancholie, Cig. žôlč, î, f. = žolč m., Dict., Dol.-Cig., Trub., Krelj. žolčák, m. ber Gierbotter, Mur., Cig., C., vzh-*Št.-Mik.*; — prim. žolt. žôłčast, adj. gallenartig, gallicht, Cig., Jan., C. žôtčen, žna, adj. gallig, Gallen-; žolčni mehur, die Gallenblase; zolona bolezen, die Gallenfrantheit; žolčni kamen, ber Gallenftein; zolona kislina, bie Gallenfaure, zolona tolšca, bas Gallenfett, Cig.(T.). žolčevod, voda, m. ber Gallengang, Erj. (Som.). žołčica, f. die Gallsucht, Mur.; die Bolycholie, žółčiti, im, vb. impf. gallen, Cig., Jan. žôlčnat, adj. gallig, voll Galle, Mur., Cig., Jan. Zôtčnica, f. 1) die Gallsucht, Cig., Jan.; -2) das Gnadentraut (gratiola officinalis), SIGor.-C. žôlčnik, m. = žolčni mehur, bie Gallenblafe, Cig., Jan., Cig.(T.). žôłd, m. 1) ber Rriegsbienft, Dict.; v Zoldu biti, beim Militar fein, Pohl.(Km.); - 2) ber Rrieg, Guts., Mur ; - iz rem. Solb. žoldováti, üjem, vb. impf. Rrieg führen, Mik.; – prim. žold 2). žole, f. pl. bas Hangebett im Stall, Npes.-Vraz, vzhSt. žółgniti, żôlgnem, vb. pf. rangig werben, verbutten, verdumpfen (von Ruffen, Raftanien, Mehl), SlGor - C.; - nam. zolkniti. žółhek, hka, adj. bitter, herb, Meg., Jan., Cig. (T.), C., Npes. - Vraz, Prip. - Mik., BlKr.; (nam. žolkek, Mik.). žothkoča, f. bie Bitterfeit, die herbe, C. žóli, m. pl. = zole, Trst.(Let.). žolica, f. bie Gulze, Cig , Jan., Kr.; (žolca, Dol.); — iz. nem. žôličast, adj. gallertartig, Cig. žộličen, čna, adj. sulzig, Jan. žòlj, zólja, m. die Bremje, C., M., Valj.(Rad); pogl. zolj. žóljati, am, vb. impf. = žiljati, žmikati, mencati, prati, Plužna-Erj. (Torb.). žółkek, hka, adj. pravilna oblika za: zehek, žolhek, = zadol, herb, Goriš. - Erj. (Torb.) žółkniti, žółknem, vb. pf. pravilna oblika za: žolgniti, C. žółna, f. ber Specht; črna z., ber Schwarzspecht (picus Martius), zelena t., ber Grunspecht (picus viridis, Erj.(2.). žółnast, adj. spechtartig, Cig. žolnat, ata, adj. = razcapan, mit zerrissenen Rleibern, vzhSt.-C.; — prim. žola. žolnér, rja, m. = vojak, Guts., Mur., Cig., Jan., C., M., Dalm., Schonl., Jsvkr., Rog., Jap.-Valj.(Rad). žolnina, f. bas vom Spechte mit bem Schnabel ausgehöhlte Loch im Baume, um barin gu

žolnír, rja, $m_{\cdot} = z$ olner, vojak. žolnírski, adj. — vojaški. žolnírščina, f. = vojaščina, Vod.(Izb. sp.). žôlt, žólta, adj. gelb, na vzhodu; - roth, ogr.-C. žoltáča, f. die Gelberde, Erj. (Min.) žolták, m. der Ducaten, Prip.-Mik. žoltánjek, njka, m. ber Eierbotter, Hal.-C. žółtav, adj. 1) gelblich, C.; - 2) rangig, Pohl. (Km.); - (pren.) žoltava bi bila za me, eš mare bos für mich, Zora; - (nav. žaltav). žóltec, tca, m. = žoltak, der Ducaten, C. Zottek, tka, m. name eines gelben ober fuchs. rothen Thiermannchens, Mur. žoltęlnica, f. = zlatenica, die Gelbsucht, Solkan-Erj.(Torb.). žoltenica, f. 1) bie Gelbsucht, Cig., Jan., C.; - 2) ber Löwenzahn (leontodon taraxacum). Sovinjak(Ist.)-Erj.(Torb.). žoltęničav, adj. gelbsüchtig, Cig., Jan. žolteničen, čna, adj. gelbsüchtig, Jan. žoltenje, n. 1) bas Gelbwerben; — 2) der Löwenzahn (leontodon taraxacum), SIN. žoltęti, im, vb. impf. gelb werben, Cig., Jan., na vzhodu; strn žolti, BIKr. žoltica, f. 1) bie Gelbsucht, Mur.-Cig., Valj. (Rad); - bas Gallfieber, C.; - 2) ber Ducaten, Mur.; - 3) = strnad, ber Golb. ammer, BlKr.; - 4) bie Schluffelblume (primula acaulis), C.; - neko jabolko, C.; -5) die Gelberde, Jan. žołtičen, čna, adj. gelbsüchtig, Jan.(H.). žoltikovina, f. neka vinska trta, Hal. - Erj. (Torb.).žoltilina, f. ber Binster (genista tinctoria), Jan.(H.). žoltílo, n. gelber Farbestoff, das Gelb, Cig., Jan.; brezovo z., bas Schüttgelb, Cig. (T.); cinkovo z., das Chromroth, DZ. 1. žoltína, f. bas Belb, Cig., Jan. 2. žoltina, f. bas Schurloch ober bas Luftloch bei ben Topferofen, V .- Cig. ; - prim. zoltno. Zottiti, im, vb. impf. gelb machen, gelb färben, Cig., Jan., na vzhodu; – ž. se, gelb werben, M.; gelb fein, gelb glangen, C. žôltka, f. Rame eines gelben ober fucherothen Thierweibchens, Mur. žôltkast, adj. gelblich, Mur., Cig., Jan., na νzhodu. Zoltkavec, vca, m. ein fleines Gelbstud. C .; der Groschen, ogr.-M.; ne li dva vrabca za eden ž. ("žukavec") odavajo? ogr.-Valj. (Rad). žôltko, m. Name eines Pferdes: ber Golbfuchs, Cig., M. žoltnják, m. bie Gelbwurz (curcuma longa), Cig., Tuš.(B.). žòłtno, n. das Flugloch des Bienenstockes, Lašče - Erj. (Torb.), Valj. (Rad); - prim. žekno, žvokno. žołtoga, f. ein braungelbes Schwein, Fr.-C. žoltoglav, gláva, adj. gelbföpfig, Jan. žoltoglavec, vca, m. ber Gelbfopf, Cig. žoltokljun, kljuna, adj. gelbichnabelig, Jan. žołtolás, lása, *adj.* gelbhaarig, *Jan*. žoltolist, lista, adj. gelbblatterig, Cig., Jan.

žołtomodárnica, f. bie Belbgießerei, Cig. žoltodk, oka, adj. gelbaugig, Cig. žoltoplaz, plaza, m. bie Bangerichleiche (pseudopus), Cig.(T.), Erj.(Z.). žołtorjàv, rjáva, adj. gelbbraun, Cig., Jan. žottosiv, síva, adj. gelbgrau, Jan. žoltost, f. bie Belbe, Cig., Let. žoltovína, f. ber Ginster (genista tinctoria), Jan. (H.). žotve, f. pl. die Scropheln, M., C.; - prim. želva 2). žôlvnat, adj. scrophulos, C. žolvnica, f. "trava za žolve", die Braunwurz (scrophularia), C. žônta, f. 1) = z vodo nalite tropine, v katerih se kisa repa, Goriška ok.-Erj. (Torb.); -21 ber Trefterwein, der Nachwein, Cig., C.; - übhpt. schlechter Bein, C.; ein trubes, schlechtes Getrant, Z.; - 3) die Maische, Pohl., Cig. (DZ.); - prim. ladinsko: jonta (reci: žonta), zonta, it. giunta, Mik.; kor.-nem. Sout (= patoke), Erj. (Torb.). žontast, adj. jaftig, C žor, m. bie Molten, Strek.; - prim. zur. žóra, f. = žor, Ip. žorga, f. ber Auswurf, C., Z.; - bas Getreibehintericht, C., zapSt. žorgast, adj. fernlos, leicht: žorgasta rž, C. žorgnat, adj. = žorgast, C. žorje, n. coll. das Aderuntraut, Saleska dol.-C.; — prim. žorga. žôve, f. pl., Jan., pogl. želve, žolve. žòvkno, n., Dol., pogl. žvokno. žràv, žráva, adj. fressgierig, Cig. žed, î, f. 1) der Biesbaum; dolg kakor ž.; 2) ber Seitentram, ber außerfte Tram am Bugwagen ber Sagemuble, welcher ben Sageftod an ben Bagen fefthalt, V .- Cig., Notr. žrdána, f. ber Raiserling, V.-Cig. žfdati, am, vb. impf. mit bem Biesbaum befestigen, Cig., Mik. žrdęn, adj. žrdeni trn, išči pod trn 2). Erdica, f. die Leimftange, Guts.; — die Stange gum Ausspannen ber Bogelnete, M. žfditi, im, vb. impf. = žrdati, Cig. židka, f. dem. zrd; pticja z., die Bogelftange, Cig. žrdníca, f. die Holzleiste am Ofen, C. žrdovînski, adj. = žrden: ž. trn, išči pod žręb, m. bas Los, Cig.(T.), C., nk.; — po drugih slov. jezikih. žrębanje, n. bie Biehung, nk.; - prim. žrebati. žrębar, rja, m. = žrebčar, Svet. (Rok.). žrebárnica, f. = žrebčarnica, DZ. žrębati, am, vb. impf. losen, nk.; – po drugih slov. jezikih. žrębčar, rja, m. ber Bejchaltnecht, Cig.; žrebčarji, die Beschälmannschaft, Z. žrębčarija, f. die Beschälanstalt, Jan., Kr. žrębčáriti, arim, vb. impf. Beschällnecht sein, Cig. žrebčárna, f. = žrebčarnica, DZkr. žrebčárnica, f. die Pferbezuchtanstalt, das Benaftenbevot. DZ.

žrędbčarstvo, n. das Beschälwesen, Jan., nk. žrebčė, éta, n. bas Füllen, Mur., C. žrébčec, čeca, m. = žrebček, Valj. (Rad). žrębček, čka, m. dem. žrebec; daš Hengstfüllen, Cig., C. žrebčevina, f. bas Beichalgeld, Cig. žrebe, éta, n. bas Füllen; (zrebe, Cv.). žrébec, bca, m. der Hengst. žrębečnják, m. die Gebärmutter einer Stute, žrebėl, bla, m. = žrebelj, (žebel) Gor. žrębėlj, blja, m. ber metallene Ragel; (nav. žębèlj); žrébelj, Mur.; - iz stvn. grebil, Mik. žrebeljčič, íča, m. dem. žrebelj; 1) bas Nagelden; - 2) bie Relte, C.; pl. žrebeljčiči, Bemuranelfen, C. žrębeljnik, m. ber Nagelbohrer, Cig., Jan., C. žrębeljnjak, m. = žrebeljnik, Cig., C., Valj. (Rad). žrębeljski, adj. Nagel, Jan.; žrebeljske ko-nice, bie Nagelipigen, Levst. (Podk.). žrébeljščak, m. = žrebeljnik, C. (žrében) žrébna, adj. trăchtig (o kobili), Cig., Jan.; — nam. stsl. szerébna, Mik. žrebeten, tnu, adj. 1) jum Fullen gehörig, M.; - 2) žrebetna kobila, die Küllenstute, Cig.; (nam. stsl. sъžrėbętьпъ, Mik.). žrebeteti, im, vb. impf. Füllen werfen, Gor .-M., C., Mik., Z. žrębetnják, m. ber Füllenstall, Cig. 1. Zrebica, f. bas Stutenfüllen. 2. žrębica, f. 1) der Schuhnagel, ("žbica") Valj. (Rad); - 2) die Relfe, DZ.; (žeb-), Jan. ; zrebice, Bewürznelfen, (zebice) Lasce-Erj.(Torb). žrębičar, rja, m. der Schuhnagelichmied, ("zbičar") Kr.-Valj. (Rad). žrębičast, adj. nelfenartig, (žeb-) Cig.; nelfenbraun, (žeb-) Cig. (T.). žrębiček, čka, m. das Hengstfüllen, Valj. (Rad). žrębíčen, čna, adj Relten : žrębíčna kislina, žrebično olje, (žeb-) Cig.(T.); žrebične glavice, Gewürznelten, DZ. žrebicica, f. dem. zrebica; bas Stutenfüllen. žrębîčka, f. dem. žrebica; bas Stutenfüllen, Mur. žrębičnica, f. die Relfenblume, (žeb-) Jan. žrębîčnik, m. die Reste (caryophyllus), (žeb-) Tuš.(B.). žrębînčast, adj. nelfenbraun, (žeb-) Cig. žrębînec, nca, m. bie Gewürznelle, (žeb-) Notr .-Cig., Jan., DZ. žrebíšče, n. ber Fohlenhof, Cig., DZ. žrebiti, im, vb. impf Füllen werfen, Jarn., Jan., M.; = ž. se, Cig., C. žrebljar, rja, m. ber Ragelichmieb; - ber Ragelframer; (nav. žebljar). žrębljarica, f. die Ragelframerin; (nav. žeb-). **žrębljarija,** f. = žrebljarstvo. žrębljáriti, arim, vb. impf. = z žrebljarstvom se pečati, žrebljar biti; (nav. žeb-). žrębljárnica, f. die Nagelschmiede, der Nagels hanımer; (nav. žeb-). žrebljárski, adj. bie Nagelichmiebe betreffenb; žrebljarska babica, bas Nageleisen, Cig.; -(nav. žeb-).

žrębljārstvo, n. das Ragelschmiedhandwerk; der Rägelhandel; (nav. žeb-). žrebljati, am, vb. impf. mit Rageln befeftigen. nageln, Mur., Jan., (žeb-), V.-Cig. žrebljėc, bljeca, beljca, m. dem. žrebelj; 1) daš Mägelchen, Valj. (Rad); — 2) žrebeljci, ber Reiherschnabel (erodium cicutarium), Josch. Zrebljica, f. ein eiserner Schuhnagel, Jarn. žrebljič, iča, m. dem. žrebelj; bas Nagelchen. 1. žrębnik, m. = žrebeljnik, (žeb-) Cig., Polj. 2. žrębnik, m. der Lostopi, Cig. žrêbovnica, f. die Losurne, DZ. žrelast, adj. rachenformig, Cig. žrętnica, f. das Flugloch am Bienenstod, Zv. žrelo, n. 1) ber Racben, Mur., Cig., Jan., C., Erj.(Som.), nk.; - 2) ber Kanonenmund, Cig.; (pečno) ž., bas Ofenloch, bas Feuerloch, Habd.-Mik., Cig., C., Rib. M.; - bas Flugloch am Bienenstod', Jarn., Cig., Jan., M., C., Gol.; — bas Loch im Mühlsteine, in welches das Getreide geschüttet wird, Rib .-Mik., jvzh.St.; - ber Schlund, der Abgrund, Cig. (T.); skalno z., ber Felsenschlund, Cig.; ber Rrater, Cig., Jan., Jes., nk.; - ber Basserstrudel, Rib.-Mik.; — (fig.) peklensko z., der Sollenrachen, Cig. žrénje, n. das Fressen. žreti, žrem, vb. impf. freffen; gierig effen; zanicljivo nam. jesti: celo noč so žrli in pijačili. žrétje, n. = žrenje, žrtje, Cig., Jan., M. zff, zffa, m. = zerh, Dol. žíg, žíga, m. der Sarg, C., Mik.; — pogl. žerf. žíh, žíha, m. der Sartophag, die Gruft, Kras, Ip.-Erj (Torb.), Savinska dol.; - pogl. žerh. žrjav, áva, m., Cv., pogl. žerjav. žrjavica, f., Cv., pogl. žerjavica. žrlîn, m. = koš, ber Rudentorb, Bes. žflo, n. 1) = žrelo, ber Schlund, C.; -- 2) bas Flugloch bes Bienenstodes, Goriška ok .-Erj. (Torb.). žîmlja, f. die Handmühle, Dict., C., Mik., Valj. (Rad); večino zrnja v Istri žrmlje zmeljo, SIN.; - tudi pl. žrmlje, Z., vzhSt.; iz: žrnvlja, Mik.; stsl. žrъny. žrmljáče, f. pl. = žrmlja, C. žrmljáti, am, vb. impf. auf ber Handmuble mahlen, C. žemljica, f. dem. žrmlja; 1) eine kleine Handmuble, vzh.St.; — 2) ber Augenstein ber Rrebse, vzh.St.-C. žîn, m. = žrnev, die Handmühle, Sol., Z., BlKr.-Let. žrnāda, f., pogl. žernada. žrnáti, am, vb. impf. auf ber Handmuhle mahlen, Cig., Jan., BlKr. žîne, f. pl. die Handmuble, Cig. žînek, m. die Handmühle, Mur., Met. žînev, nve, f. die Handmühle, Cig., Jan. žrník, m. die Handınühle, Jan., Šol., Mik. Zfniti, im, vb. impf. auf ber Sandmuble mablen. Rib.-Mik.; žrnjena moka, SIN.-Č žrnovščák, m. ber Treibstod für bie Sanbmuble, Hal.-C. Digitized by Google žrnovec, vca, m. das Heibestrant (calluna vulgaris), Rodik, Obrov, Pod Gradom - Erj. (Torb.). žrnovina, f. ber Mühlsteinbruch, UčT. žînvi, m. pl. = žrnev, vzhŠt.-C. žftati, am, vb. impf. taufchen, übervortheilen, Meg.-C., Mur., Cig. žften, tna, *adj*. gefräßig, *Mur., Jan*. \tilde{z} rtev, tve, $f = \tilde{z}$ rtva, nk. žrtje, n. das Fressen, Mur., Cig., Jan., Trub .-Mik., Valj. (Rad); ž. in pijančevanje, Slom. žîtnik, m. ber Praffer, C. žítnost, f. die Gefräßigleit, Mur., Cig., Jan. žítva, f. das Opfer, Cig., Jan., nk.; — (fig.) bas Opfer: z. svobode, sužnosti, nk.; -stsl. žitven, tvena, adj. Opfer: žrtvena gostba, das Opfermahl, Cig. (T.) žitvenica, f. baš Opfergefäß, Jan. (H.); – stsl. žitvenik, m. ber Opferaltar, Cig., Jan., nk.; – stsl. žrtveníšče, n. = žrtvenik, Jurč. (Tug.). žrtvina, f. ber Opfergegenstand, C. žrtvíšče, n. die Opferstätte, Zora-C. žrtvoljúben, bna, adj. opfermillig, nk. žrtvovanje, n. das Opfern, nk.; — die Aufopferung, nk. žrtvováti, ûjem, vb. impf. opfern, Jan., nk.; — ž. se, sich opfern, Jan., nk. žrtvovavec, vca, m. der Opferer, Jan. žrv, î, f. die Gruft, BlKr.; — prim. žrh, žrg. živen, vna, m. = žrnev, Jan., BlKr. žrvnáti, âm, vb. impf. = žrnati, auf ber Handmühle mahlen, BlKr. žubor, ora, m. bas Belispel, Z.; - ž. čvrstih listov v gozdu, Vrt.; - bas Riefeln, C.; - hs. žubóren, rna, adj. raujchend, riejelnd: ž. potok, žuboriti, ím, vb. impf. murmeln, rieseln, sauseln, lispeln, Cig., Jan., Z., Levst. (M.); (ževoriti, Strek.). žuboríž, m. das Gezwitscher: otroci imajo tak žuboriž med sabo, Gor. žúčati, ím, vb. impf. summen, C. 1. žúga, f. 1) bie Drohung, C.; - 2) ber Mud, ni slišal niti čmrhe niti žuge, Let. 2. žūga, f. tako zovejo gosi, C., Št.-Valj. (Rad). žugálen, ina, adj. brobenb, Drob., Cig., Jan.; zugalno pismo, ber Drobbrief, nk. zuganje, n. bas Droben, bie Drobung. žúgati, žûgam, vb. impf. 1) broben; ž. komu; s prstom ž. komu; -- (= bevorstehen): žuga mu nesreča, Cig.; — 2) ž. koga, forbern: dolžnika 1., C.; aufforbern, antreiben: žugal me je, da pojdiva v gostilnico, Gor.; chicanieren, neden, Mur.; - prositi: oceta sem kruha žugal, Polj. žúgavec, vca, m. 1) der Droher, Cig., Jan.; – 2) ber Beigefinger, V.-Cig., C.; z žugavcem pod palcem pomencati, Glas. žûgica, f. dem. žuga; tako zovejo mlade gosi in race, C., BlKr., vzh.St. žūgljaj, m. der Rud, Jan. 1. Zugniti, zignem, vb. pf. einen Laut von fich

geben, mudjen; ne zugni mi! Lašče - Erj.

(Torb.); besedice ni žugnil, Zv.

2. Zugniti, Zugnem, vb. pf. gufammenfallen, zusammensinten, C.; bolnik zugne, ber Krante fällt vor Schwäche zusammen, C zuh, m. ber Bucher, die Bucherzinfen, Guts., Trub.; na ž. dati denarje, Trub.; - prim. srvn. gesuoch = Binfen, Mik. žúhati, am, vb. impf. wuchern, ogr.-Mik.(Et.). žuhelj. hlja, m. ein burch Rauen zugerunbeter Rnollen, C. žuhkoča, f. nam. žolhkoča, Habd.-Mik., C., Valj. (Rad). žuhljáti, am, vb. impf. wiebertauen, C. žūka, f. = žukva, Mik., Medv. (Rok.). žukāłka, f. = nihalka, kajk.-Valj (Rad). žukno, n. = žvokno, Valj. (Rad). žūkva, f. spanischer Ginfter (spartium junceum), Mik., Medv. (Rok.); Die Bandweibe (salix vitellina), Z., Zemon (Notr.) - Erj. (Torb.); - prim. it. giunco (Binse), Mik. (Et).žúla, f. die Rinderdutte, Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); — prim. žuliti — cucati. Külec, lca, m. 1) ber Geighals, Cig., M., C.;

— 2) ber Tobtengraber, Guts., V.-Cig., Jan.;

— ber Leichentrager, V.-Cig.

Lulej, m. ber Langsame, ber Zauberer, Guts., Z. žúlica, f. = postružnica, postružnik :), Rogatec-C. žúliti, im, vb. impf. 1) brudend reiben: crevelj me žuli, sedlo konja žuli, Cig.; ž. si roke, die Sande druden u. reiben; fie fcwielig machen (= fleißig arbeiten); Z. perilo, die Baiche zwischen ben Sanben reibend maichen, Z., Notr., Gor., St.; mehur Z., eine trodene Blase zwischen ben Sanben brudenb u. reis bend erweichen, Z.; z. macko, die Rage zwischen ben Handen zerren, martern, Z.; (pren.) ljudi ž. (icheren, bedructen), Cig.; denar iz koga z., Geld jemandem abpreffen, Cig.; -2) fauen, Jan.; - tobak ž. = stežka pušiti ter vleči, Lašče - Erj. (Torb.), Gor.; -= cucati, saugen, Pluina pri Bolcu-Erj. (Torb.); - trinten (zaničlj.), Cig., Jan., Erj. (Torb.); celo noc vince z., SIN.; kdor vodo žuli, mu po črevih kruli, Glas.; -3) etwas langfam thun, Z.; kaj tako dolgo žuliš! vzhŠt.; — zaubern, Guts. žúlj, m. 1) bie Schwiele; žulji se mi delajo na rokah; - to so moji žulji, das habe ich mir burch Arbeit erworben, Cig.; iz svojih žuljev koga rediti, Z.; - 2) ein langfamer Menich, vzhSt.; - 3) vsaka ostra, bodljiva rastlina n. pr. scolymus, cirsium, carduus, eryngium, xanthium, Ist.-Erj.(Torb.); pos.bie Aderdistel (cirsium arvense), Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.); — tudi: žûlj. žúljast, adj. schwielicht, Cig.; - voll Schwielen, Ž.; žuljasta roka, C žúljati, am, vb. impf. 1) = žuliti 1): žuljati in treti kožo s kredo, Vrt.; - 2) langjam etwas thun, C. žúljav, adj. 1) schwielig; žuljave roke; — 2) langsam, langweilig, Jan.

žúljavec, vca, m. der Langsame, der Zauderer,

Digitized by Google

Guts.-Cig., Jan.

žúljec, ljca, m. dem. žulj, Valj. (Rad). žúljek, ljka, m. dem. žulj, Valj. (Rad).

žúljenje, n. das Reiben und Drüden; — (fig.) bie Expressungen, Z_gD .

žúljevka, f. ber Gamanber (teucrium chamae-

drys), SlGor., ogr.-C.

žūljnat, adj. schwielig, Mur., Cig., Jan.

žûlka, f. = žulica, Rogatec-C.; = ein Bațen (Laibchen) Brot, (žuljka) Jan., Z.; - bie Semmel, St.-Cig.

žumāra, f. die Zwergpalme (chamaerops humilis), Z.; narediti kaj iz lesa palme žumare,

Vrt.; — prim. it. giumarra, die Stechpalme.

1. žúpa, f. 1) der Gemeindecongress, Bohinj (Gor.)-Mik.; v župo iti, Bohinj-Svet.(Rok.);

— 2) der Gau, Jan., Cig.(T.); der Bezirk, C.; — die Pfarre, Jan., nk.; (hs.).

2. žúpa, f. die Suppe; — die Mostsuppe, Dict.,

Dol., jvzhSt.; — iz nem.

1. Župàn, ána, m. der Amtmann, der Schultheis, der Dorfrichter, Meg.-Mik.; (= decano), Alas.; — der Frohnvogt, Dalm.; = grajski služabnik, LjZv.;—der Gemeindevorsteher, der Bürgermeister; — župana igrati se, župana vleči, das Rühsenspiel spielen, Levst.(Rok.); (nav. špano vleči);—der Gaugraf, Cig.(T.); — der Gespan, Jan.; veliki župan, der Obergespan, nk.; (hs.).

2. župan, ana, m. = zupanec, ber Schuhsted,

Cig., Jan., C., Bes.-C.

župānati, am, vb. impf. tudi: ž. se, das Mühlenfpiel fpielen, (žep-, šp-) Lašče-Levst. (Rok.). župánčiti, ančim, vb. impf. mit ledernen Fleden

besetzen, M.

županė, éta, m. der Sohn des Zupan, Mik. županė, éta, m. der Sohn des Zupan, Mik. županec, nca, m. 1) ein lederner Fled am Oberleder des Schuhes, Dict., Cig., Jan., M., C., Lašče-Erj. (Torb.), Vrt.; ž. ali zaplato prišiti, Jurč.; županec pri župancu, jvzhSt.; — das Flictwort, V. - Cig.; — 2) županci, eine Art Birnen, C.; — prim. hs. župa, eine Art Kleid, srlat. jupa, Mik. (Et.).

župánič, m. = kraljič, ber Zauntönig, C. županíja, f. die Gespanschaft, das Comitat,

Cig., Jan., Cig.(T.), nk.

županijski, adj. Comitatė, Cig., Jan., nk. županiti, anim, vb. impf. = župan biti, C.,

župánja, f. die Frau des župan, Mur., Cig., Jan., C., Mik., Štrek.; mati županja, Erj. (Izb. sp.), Jurč.; (tudi v narodnih pesnih in

ribniških smešnicah). županji, adj. = županov: županja hči, Npes. (Gor.)-Kres; — = županski: županje dolž-

nosti, Levst. (Nauk). županováti, ûjem, vb. impf. = župan biti, nk.

župánovka, f. = županja, Levst. (Rok). župánski, adj. Bürgermeister -: županska opravila, -ske dolžnosti.

županstvo, n. das Amt bes zupan, das Bürgermeisteramt.

1. žúpen, pna, adj. 1) Gaus: žûpna ustava, bie Gauberfassung, Cig.(T.); — 2) Pfarrs, Jan., nk.; župna hiša, Str.; župni urad, nk.; (hs.). 2. žúpen, pna, adj. Suppens.

župljan, ána, m. bas Pfarrfind, Jan., C., Vrt.,

župljanski, adj. Pfarrfinder-: župljanska ubožnica, das Pfarrarmeninstitut, Levst. (Nauk).

1. Zūpnica, f. 1) župnice so grajske njive, katere so grajščaki dajali županom v užitek, a lastnina je bila grajska, Levst. (Rok.); baš bom jeweiligen Bürgermeister benuste Grundstild, Rib.-Levst. (M.), Tolm.; — 2) ein zum Barramt gehörigeš Grundstild, Jan., Tolm.

2. Žûpnica, f. neko jabolko, Mariborska ok.-

Erj. (Torb.).

župnīja, f. bie Bfarre, Z., nk. župnījski, adj. Bfarre, nk.; ž. dom, Slom. župnījstvo, n. das Bfarramt, nk.

1. Lupnik, m. 1) ber Pfarrer, Jan., Prip.-Mik.
nk.; — hs.; — 2) eine sonnig gelegene Biefe
Vest.

2. žūpnik, m. das Weihnachtsbrot, der Weihnachtstuchen, Cig., Rib. - Mik.; (mit allerlei Figuren aus Teig verziert, C.); — prim. kočevski: sipling, iz: sip — Sieh, tedaj: ein siebgroßes Brot; priprosti Kočevarji izrekajo tudi: schüpling ali züplink, Navr. Let. 1885. p. 167.

župnikováti, üjem, vb. impf. Pfarrer sein, C., nk.

župnikovíną, f. bie Bfarre, Raič, Trst. (Let.), Zora, SlN.-C.

župnína, f. das Pfarrbeneficium, Jan. (H.). župníšče, n. der Pfarrhof, nk.

žūpaištvo, n. bie Pfarrersmurbe, bas Amt eines Pfarrers, Cv.

žûpnjak, m. = 2. župnik, Cig., Lašče-Levst. (M.).

žûpski, adj. = župen, \$farr-: župska šola, Navr. (Kop. sp.).

žūr, m. vie Wolle, Kras-Erj. (Torb.); — prim. stvn. sur, sauer, Mik.; švic. sauer (suur) — jāuerliche Rachmolle, Levst. (Rok.).

Žúra, f. = žur, Ip.-Erj. (Torb.), Kras; skuto denejo v prtiček, da se sprime in čista žura odteče, Vrtov. (Km. k.).

žûrba, f. die Eile, kajk.-Valj. (Rad); — ber Fleiß, C.

žūrč, m. = džurdž, ein hölzernes Beingefaß, St.-Cig., C.

žúren, rna, adj. sleißig, schnell, C., Z. žuręnček, čka, m. = leščnik, ki rad gre iz

skledice, Ip.-Erj. (Torb.). Zurina, f. bie Sulfe ber Sulfenfrüchte, C., Z.,

Ip.-Erj. (Torb.).
1. Žúriti, im, vb. impf. nöthigen, antreiben: ž. koga, C.; ž. se, sich besleißigen, sich beseilen, Cig., Jan., C., ogr.-C.

2. žúriti, žūrim, vb. impf. aushūlsen, schālen, entförnen, Cig., Jan., Štrek.; grah, orehe, sirek ž., Goriška ok., Kanal - Erj. (Torb.), Kras; — prim. ružiti.

žurjánec, nca, m. izluščen oreh, Rihenberk-

Erj. (Torb.); — prim. 2. žuriti.

žurnāl, m. dnevnik, časnik, bas Journal. žurnalīst, m. časnikar, ber Journalist.

žurževina, f. neka trta (= gned, Ip.), GBrda-Erj. (Torb.).

Digitized by Google

žúšelj, šlja, m. etwas Bufammengefnetetes, Bufammengetautes: ein Rlumpchen, C.; ein Bufchel (z. B. Haare), C.; ein Bufchel Heu, C., Z.; — prim. žuhelj. žūštvo, n. ber Bucher, C .; - prim. zuh. žuváje, f. pl. (nam. žvaje, žvage), bie Labe am Bebftuhl, Bolc-Erj (Torb.) 1. žúža, f. ein kleiner schwarzer Rafer, Jarn.; ber Holzwurm, C.; erv, ki vrta v surovih deblih, Vest. 2. žúža, f. 1) eine langfame, langweilige Perfon, Cig., C.; (žuža-maža, ber Bogerer, Cig.); -2) ime kobili, kajk - Valj. (Rad). žužanka, f. jedes ichwarze, fehr fleine Infect, bas Raferchen, Mur., Danj.-Mik. žúžati, am, vb. impf. etwas langfam, faumig thun, Št.-Z., C. žužàv, áva, adj. langfani, C. žužavka, f. ber Rafer, SlGor .- C. žūžček, čka, m. dem. žužek; bas Raferchen, Cig. žúže, eta, n ein ichwarzer Rafer, M. žûžek, žka, m. 1) das Insect, Cig., Jan., Cig. (T.): ber Rafer, V. - Cig.; bef. verschiebene Russeltäfer: ber Erbsentafer (bruchus pisi), Kras-Erj.(Torb.); = molj v bobu, Dict., C.; v leči, Strek.; črni ž., ber ichwarze Kornwurm (calandra granaria), Erj.(Ž.); črn si kakor ž., Kras Erj. (Torb.); - die Ruchenschabe, Tolm.; - 2) ber Rienruß, Mur., V .-Cig., C., Dol. žúžel, ęli, f. 1) = žužek, daš Jnject, Bes.; 2) ber Rienruß, Guts., Jan., Cig. (T.), DZ.; črn kakor ž., Guts., Jan. žužęla, f. bas Infect, ber Rafer, C. žužęlica, f. = žuželka, Jan. 1. žúželj, zlja, m. ein langfamer Menich, C. 2. žúželj, žija, m. = žušelj, C., Z. žužętka, f. jebes fleine, ichwarze Insect, bas Raferchen, Mur.; — ber Rafer, Cig., ogr.-C.; tudi: žúžeľka; črn kakor ž. ("žužovka"), Npes.-Vraz; - bas Inject (zool.), Cig. (T.), Erj. (Z.), nk. žuželkoznávec, vca, m. ber Entomolog, Levst. (Nauk). žužęłnik, m. bie Feuerfrote, Dol.-Cig. žúženj, žnja, m. das Geschwäß, Tolm. žuževína, f. die Refoscorebe, C., Z. žúžica, f. bas Golbfaferchen, Mik. žůžka, f. ime črni ovci, Kanin, Podmelci-Erj. (Torb.). žūžkast, adj. fohlichwarz: žužkasta noč, C. žužkojed, jeda, m. žužkojedi, Jujectenfreffer insectivora), Erj. (Ž.), Cig. (T.). 1. žūžija, f. 1) ber Maufchler, Z.; clovek, ki veliko tja v en dan govori in klobuštra, Bl-Kr.; - 2) bie Balblerche (alauda silvestris), C. 2. žûžlja, f. = mala lopatica za žerjavico, Drežnica-Erj. (Torb.); — prim. žežel. žužljáti, âm, vb. impf. faufeln, Jan.; (žež-), V.-Cig.; langweilig stammeln, (žež-) BlKr.; — säumig etwas thun, zaubern, Mur., Cig., Jan. žužljàv, áva, adj. saumselig, zauberhaft, Mur.-Cig., Jan.

žužljavec, vca, m. bet Bauberer, Mur.-Cig., Jan. žužljávost, f. bie Saumseligkeit, die Bauberhaftigfeit, Cig. žūžnja, f. 1) ber unbeutlich Plappernbe, Svet. (Rok.); - ber Schmäger, Z., Vod. (Izb. sp.); - 2) ein saumseliger, langsamer Mensch, der Bauberer, Cig.; človek, pri delu zelo počasen, Lašče - Erj. (Torb.), Svet. (Rok.); -3) = usnen izpodveznik pri črevljih, ber Schuhriemen, Hrusica(Ist.)-Erj. (Torb.); -4) bie Bieplerche, ber Baumpieper (alauda trivialis, anthus arboreus), Cig., Frey. (F.). žužnjáč, m. 🛶 pri delu zelo počasen človek, Lašče-Erj. (Torb.), Svet. (Rok.). žužnjálo, n. = žužnjač, Lašče - Erj. (Torb.). žūžnjast, adj. = žužnjav, Dol. žužnjáti, âm, vb. impf. 1) murmein: potoček žužnja, Z.; schwägen, Z., Vod. (Izb. sp.), Tolm.; undeutlich plappern, stammeln, Svet. (Rok.); burch die Rase reben, C., Z.; — 2) langsam etwas thun, saumselig arbeiten, C., Svet. (Rok.). žužnjav, áva, adj. stammelnd, lispelnd: ž. glas, eine Bischelftimme, Cig.; laftig ichwätenb, Z. žužnjavec, vca, m. ber undeutlich, langfam redet ober saumselig arbeitet, Cig. žužúr, rja, m. ber Spedtafer (dermestes sp.), Novake nad Cerknim-Erj. (Torb.). žváder, dra, m. bie Rindsmamme, die Quabbe, Cig., C. žvag, m. ber Feuerschwamm, Cig., Jan., C., Goriška ok., Banjščice-Erj. (Torb.); - prim. stsl.: svagara jesta guba i trasta, Mik. žváge, f. pl., nam. žlage, Ravn.-M. žváje, f. pl. nam. žlage, Jarn., Mur. žvala, f. bas Bebifs am Bferbezaum, Habd .-Mik., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., C.; tudi: pl. zvale, Mur., Cig., Jan., BlKr., Valj. (Rad), jvzhSt. žvaláti, am, vb. impf. = žvaliti, BlKr. žváli, m. pl. = žvale, Cig., C. žváliti, im, vb. impf. ž. konja, dent Pferbe das Gebifs anlegen, Cig., C. žvatnik, m. bas Rinneisen, C. žvaníkelj, klja, m. die Fetthenne (sedum), Jan., Medv. (Rok.); - prim. ženikelj. žvápiti, im, vb. impf. tauend effen, mit vollem Munbe o. ungeschickt effen: jesti in z., Fr .- C. žvárast, adj. hart, jähe: žvarasto meso, Polj. žváriti, im, vb. impf. ichmer tauen (= po ustih valjati pa ne moči razžvečiti), Polj. žvéčati, im, vb. impf. = zvečati, flingen. C., Mik. žvěček, čka, m. nekaj ožvečenega, Gor. žvecen, čna, adj. jum Rauen bienend, Rau -: žvęčni poper, tobak, ber Raupfeffer, ber Rautabat, Cig. žvéčenje, n. das Rauen. žvečílo, n. das Rauwertzeug, Cig. (T.). žvečiti, im, vb. impf. 1) fauen; skorjo kruha ž.: — 2) plauschen, schwähen, Cig. žvęčnik, m. (20b) ž., ber Kauzahn, Cig. žvegla, f. bie hirtenpfeife; z. stranscica, Raic (Let.); - prim. stvn. suegala, suegila, bie Schwegel, Mik. (Et.). Digitized by GOOGIC

·Ce,

iild.

, Sect.

. ç.;

it in

o po-

(-

1. MI

j. ; -

r. F.

014

04.

totek

OUT.

Rok :

ED'DI

Roi.

glB.

nd, Z

ıgiax

sp.l.

labbe,

, C.,

стів.

wi.

C;

۱*۵ij*.

das

41.

[em

٦.

oli.

stih

G

ď,

11

ina .

žvegláč — žvenkljáti žvegláč, m. ber die Hirtenpfeife spielt, ber Pfeifer, Cig. žveglár, rja, m. = žveglač, C.; ber Flotenspieler, ogr.-Valj. (Rad). žveglariti, arim, vb. impf. auf ber Birtenflote ipielen, C., M. žvegláti, am, vb. impf. 1) auf der Hirtenflöte spielen, Cig., Jan.; — 2) schwähen, plappern, KrGora, žveglavec, vca, m. der bie hirtenpfeife spielt, ber Pfeifer, Cig., Jan. žvęglica, f. dem. žvegla. žvéka, f. die Plaubertasche, M. žvokáč, m. 1) der Kauer, Cig., Jan.; — 2) ber Rlaffer, Skrinj.-Valj.(Rad). žvekálo, n. žvekala, die Rauwertzeuge, Cig. žvekānje, n. 1) baš Kauen; — 2) baš Gejomas, bas Gemaich, Cig. žvékast, adj. teigig: z. kruh, Cig. žvekáti, kâm, žvecem, vb. impf. 1) tauen; – 2) schwäßen, C. žvekavec, vca, m. 1) ber Rauer, Jan.; - 2) ein laftiger Schwätzer, Z. žvekavka, f. (mišca) ž., der Raumustel, Erj. (Som.). žvękavt, m. 1) ber Kauer, Cig.; — 2) ein

läftiger Schwäter, Z. žveketáti, etam, ęčem, vb. impf. 1) fleinweise tauen, C.; - 2) schwäßen, Fr.-C. žvékljast, adj. teigicht: ž. kruh, Z. žvekljáti, am, vb. impf. fauen, Z. žvekutati, am, vb. impf. = žveketati, C., Z.

žvelincati, am, vb. impf. fleinweise tauen und beißen, C. žvoliniti, înim, vb. impf. = žvelincati, Hal.-

žveljáti, am, vb. impf. 1) langsam fauenb effen, ungeschickt effen, C.; — 2) langweilig, saumselig etwas thun, C. žveljav, áva, adj. langfam beim Effen, C. žveljavec, vca, m. ein langfamer Effer, C. žveljkáti, am, vb. impf. = žvelincati: On ga (mesa) ne žveči, ga ne žveljka, Ga prekucne, da velja, Npes.-K.

žvénčati, ím, vb. impf. = zvenčati, flingen, Mur., C., Met.

žvengelj, glia (gelina), m. ber "Schwengel", Mur., C.; — ber Eiszapfen, Mur., C.; iz nem.

žvènk, žvénka, m. ber Klang, Mur., Cig., Jan.; ta denar nima pravega žvenka, Cig.

žvénkati, am, vb. impf. flingen, C. žvénkelj, klja (keljna), m. = žvengelj, ber Glodenschwengel, Cig., C., M.; zvonec brez

žvenkelina, Ben.-Kl. žvenkèt, ęta, m. bas Geklingel, bas Geklirre,

Jan., nk.; mečev se čuje žvenket, Zv. žvenketanje, n. das Klingeln, das Klirren; ž. orožja,

žvenketáti, etâm, éčem, vb. impf. flingeln,

žvenkljanje, n. das Rlingeln, das Geflingel; das Schellengeläute. žvenkljáti, am, vb. impf. klingelu, ichellen.

žveplár, rja, m. 1) ber Schwefelarbeiter, Cig.; - 2) rumeni ž., ber Schwefeltafer (cistella sulphurea), Erj.(Z.).

žveplárnica, f. die Schwefelhütte, Cig.

žvéplast, adj. schwefelicht.

žvepláti, am, vb. impf. mit Schwefel behandeln, schwefeln; plesnjavo grozdje žveplajo; ž. čebelne roje, Navr. (Sp.).

žvéplec, pleca, m. bas Sulfid, Cig. (T oglienčev ž., ber Schwefeltohlenstoff, DZ. Cig.(T.);žveplen, adj. Schwefel ., ichwefelig; zepleni

cvet, die Schwefelblume, Erj. (Min.); žeplena kislina, die Schwefelfaure, Jan., Cig. (T.); žeplena sol, das Schwefelfalz, Cig.(T.); žvepleni vrelec, die Schwefelquelle, Jes.

žveplęnast, *adj*. schwefelicht, Cig.

žveplęnat, adj. schwefelig, schwefelreich, Cig., Jan.

žvepleníca, f. baš Schwefelhölzchen, Mur., Cig. žveplenīčar, rja, m. ber Schwefelhölzchenmacher. ber Schwefelholzchenverfäufer, Cig. žvepleniti, im, vb. impf. = žveplati, Cig.

žveplénka, f. das Schwefelhölzchen.

žveplonokísel, sela (sla), adj. jchwefeljauer, žveplenorumėn, éna, adj. schwefelgelb.

žveplénski, adj. schwefelig, vzhSt.; ž. ogenj, Jsvkr.

žveplice, f. pl. das Schweselbergwert, C. žvepliti, im, vb. impf. = žveplati, ichwefeln, Cig., Jan., Cig.(T.); grozdje ž., Levst (Rok.); sode, vino ž., Cig.

žvepljénje, n. die Schwefelung, Cig.

žvéplo, n. der Schwefel; z žveplom kaditi kaj; - prim. stvn. sučfal, Mik.(Et.).

žveplobljúven, vna, adj. ž. ognjenik, ber Schwefeltrater, Cig. (T.), Jes.

žvéplov, *adj*. Schwefel-, *Jan.(H.)*.

žvéplovec, vca, m. das Sulfür, Jan. (H.). žvęrca, f. 1) die Bagenschmiere, vzh. Št. - C.;

2) neka mešanica za črnjenje belih niti, bie Schneiderschmärze, Dol.; - 3) psovka za človeka ali stvar, ki ni nič vredna, Levst. (Rok.); - iz nem. Schwärze.

žverga, f. ber Maulbrescher, ein laftiger Schwäger, Cig., M., Gor.

žvergálo, n. ber Schwäßer, M.

žvergati, am, vb. impf. plappern, plauschen, Cig., Jan.; — prim. žveriti.

žvérgav, adj. plapperhaft, Cig.

žvérgavec, vca, m. der Salbaber, Jan.

žvériti, im, vb. impf. fauen, Vas Krn - Erj. (Torb.); krava staro usnje žveri, Polj.

žvîglja, f. die Rothsuppe, Cig., Jan., Kavn .-M., BIKr.

žvingljáti, am, vb. impf. flingeln, schellen: otroci z zvončki žvingljajo, BlKr. - C.; zwitschern, vzhSt.-C.; ptice žvingljajo, Glas. žvîplja, f. die Rlinte, Jan., Laško (Št.)-Glas. žvîrglja, f. ber Hausröthling (silvia [motacilla]

Tithys), Frey. (F.). žvîrkati, am, vb. impf. platschen, platschern : voda v škornjih žvirka, C.

 $\tilde{z}v\tilde{z}d$, m. = $\tilde{z}vi\tilde{z}g$, C.

žvízdati, am, vb. impf. 1) = žvižgati, SlGor.-C.; - 2) sauer sein: vino žvizda, SlGor.-C. žvîzdec, zdeca, m. = žvizgec, saurer Bein, C. žvîžg, m. ber Bfiff; — das Pfeifen: loviti rake na žvižg, Erj. (Izb. sp.).

žvîžga, f. das Gepfeife, C., SIN.

žvižgáč, m. ber mit bem Munde pfeift, ber Bfeifer, Cig.

žvížgalica, f. bas Pfeifen, bie Pfeiferei, Cig. žvižgatnica, f. bie Bfeife: parna z., bie Dampfpfeife, DZ.

žvižgálo, n. die Pfeife: parno z., die Dampf-

pfeife, Cig. (T.).

žvížgati, am, vb. impf. (ohne ein Inftrument) pfeisen; Lepo je žvižgal ino pel, Npes.-K.; z. komu kaj, jemandem etwas vorpfeifen; žvižgam si za kratek čas; pojdi rakom žvižgat! = geh gum Rudud! Žvizgaj, žvizgaj, črni kos! Npes.-K.; — veter žvižga skozi razpoke; - zischen: gad žvižga, kače žvižgajo; - svinčenke žvižgajo po zraku, mimo ušes. žvižgav, áva, adj. pfeisenb: žvižgava raca 👄

žvižgavka 2).

žvížgavec, vca, m. 1) ber mit bem Munbe pfeift, ber Bfeifer, Cig., Jan.; - 2) gad Z., bie gischnatter, Cig.; — 3) ein saurer Bein, C., Dol.-LjZv., jvzhSt.; — 4) neka jed iz češpelj, Gor.

žvížgavka, f. 1) die Pfeiferin, Cig.; - 2) žvižgavka, bie Bfeifente (anas Penelope), Cig., Frey (F_i) ; — 3) denar, katerega botri svojim krščencem o veliki noči darujejo, St.-Glas.

žvîžgec, geca, m. 1) ber Pfiff, C.; - 2) ein faurer Bein, C.

žvižgetáti, etům, éčem, vb. impf. = žvižgljati, C.

žvîžglja, f. eine Art Ente, C.

žvižgljáti, am, vb. impf. pfeifen: Poslušam moj'ga, K' na polju žvižglja, Npes.-K.; zwitichern, C., M.

žvižgniti, žvîžgnem, vb. pf. einen Pfiff thun, Cig.; žvižgnil je svojemu konju, Let. žvížniti, žvížnem, vb. pf. = žvižgniti, M.

žvókno, n. bas Ofenloch, Cig., Jan.; das Feuerloch, (tudi: žvoknò) Valj. (Rad); — prim. žekno, žoltno.

žvórec, rca, m. das Bohrerheft, C.

žvrčanje, n. bas Riefeln, Cig.

žvíčati, im, vb. impf. riefeln, Cig.; fummen, Jan., Let.

 \tilde{z} vrgla, $f. = \tilde{z}$ vegla, C.

žvrgláti, âm, vb. impf. 1) riefeln, Cig.; - 2) orgeln, leiern, Mur., C.; trallern, wirbeln, Mur.; zwitschern, C., Z.; - prim. bav. schwegeln = pfeifen, Levst (Rok.).

žvrgolenje, n. das Gezwitscher.

žvrgoleti, im, vb. impf. zwitschern, trillern, wirbeln; - prim. žvrglati.

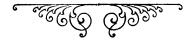
žvrgolevati, am, vb. impf. zu zwitichern pflegen, nk.

žvík, interj. platích! C.

žvfkalica, f. die Spripe, C.

žvíkati, žvíkam, vb. impf. sprigen, C.; po vodi z., im Baffer priticheln, Z.; - prim. švrkati.

žvíklja, f. ber Quitl, ber Sprubler, Cig., Kanalsko-Erj (Torb.), Vod (Izb. sp.). žvrkljáti, am, vb. impf. quirlen, Cig.

Dodatki in popravki.

K pripomnjam:

str. VII., v. 6. od spodaj (pod črto) dodaj: gosp. Fr. Schneider (z vzhodnega Štajerskega);

Joz. Volc (z Gorenjskega);

h kraticam:

str. XIII. dodaj: stil. = stilistica (spada v stilistiko).

A.

apnáriti, ârim (nam. im).

apnénec (nam. apnênec).

apnénka (nam. apnênka). ār, m. ploskovna mera, der Are. áres, m. dünner Rebel vor Sonnenaufgang, Poh. áresen, sna, adj. neblig: aresno je = ares je, Poh. áškrt, m. prim. nem. Anfchrot = štritof 1) (?).

B.

bábiti, bâbim (nam. im). baháriti, ârim (nam. im). bakrárnica (nam. - arnica). baracnica, f. bie Gartenafter (aster chinensis), vzhSt. barvotisk, tíska (nam. barvotisk). báša, f. bie Salsbinde, KrGora. báviti se, bâvim se (nam. im se). báza, f. = ruha za seno, Gor. bébiti, bệbim (nam. im). becati, im, bloten (nam. bloden). becek, cka, 3. v. bas Bierfass (nam. bag Bierfaft). bedakati, am, 2. v. jum Beften haben (nam. halten). belestrati, am, dodaj: - mit allen Gloden wirr burcheinander läuten, Zv. beléžiti, ệžim (nam. im). belodébein (nam. belodébein). béreg, m. dodaj na koncu: vzhSt. betoglavec, vca, m. ber Dictopf, ber Dictodbel: tezko je betoglavca pregovoriti, Notr.; prim. butoglavec.

bezgovec, vca, m. dodaj: ber Holunderbrantwein, Gor. bíkovica, f. = bikovnica 1), (nam. bikovnica). bînkla, f., pogl. vinkla. biríčevati, ujem, vb. impf. = za biriča biti, Jurč. bistromîseln (nam. bistromíseln). blagovéren (nam. blagovéren). bláto, dodaj na koncu: blata, Sumpfwiesen. Kr Gora. blékniti (nam. blékniti). blésti, 3. v. fafeln (nam. fafeln). bléščati (nam. bleščáti); - 3) = bolščati (nam. bléščati - bolščati). blodnomîselje (nam. blodnomîselje). bobotniti, otnem (nam. bobotnem). bobóv (nam. -ôv). bobovka (nam. bobovka). bobrovec, vca, m. bas Bibergeil, Strp. bóčiti, bóčim (nam. im). bodec, dodaj v 2. v.: - ber Trofar, Strp. bodíca, dodaj: - pl. bodice = železne vile s tremi roglji, Dol. bôdljaj (nam. bódljaj). bộg, g. v. bor (nam. bon). bogomîsein (nam. bogomisein). bogomiselnost (nam. bogomiselnost). bogomôlec, lca, (nam. -môljec, lca). bogosprijeti, dodaj na koncu: Lašče - Levst. (Zb. sp.).bôgstvo (nam. bôgstvo). bohoridica, f. bas von A. Bohorid festgestellte flovenische Alphabet, nk. bojazljîvec, vca, m. der Furchtsame, nk. bojazljîvka, f. die Furchtsame, nk. bojè, dodaj na koncu: - (prim. bojo da ne,

mahricheinlich nicht, Ben.-Kl.).

bókanie (nam. bôkanie). bókati, am, vb. impf. = kričati; fantie po noči bokajo, otroci bokajo, Kamnik (Gor.). boraga, lat. borrago (nam. borago). bosopétiti, pệtim (nam. pétim). bóta, dodaj: bote = suknena nizka obuvala, KrGora. bótrič, m. = boter, KrGora. bóžati, dodaj v 1. v.: tudi: bôžam, Valj. (Rad). bóžji, dodaj na koncu: — (bôžji, v zvezah: b. grob, pot, Cv.). bráda, v predzadnji vrsti: tragopogon arvensis (nam. arvense). bradáča, f. sekira b., bas Bartbeil, Zv. braduc, m. bas Rinberlatchen, bas beim Gffen por die Bruft gebunden wird, vzhSt. brásati (nam. brasati). brati, dodaj na koncu: Mašnik od mene grehe bere, Npes.-Vraz. bremen, adj. schwanger: bremena ženska, Notr. bremenat in naslednje besede do: bremenstvo (nam. brem-). brêncija, f. = brenča, KrGora. brenca, f. bie fleine Charfreitagratiche, Gor. brozjak, m. eine ftattliche Birte mit aufrechtftebenben Zweigen, Poh. breztelêsen, breztelêsnost (nam. -és-). brijava, dodaj: - = moštna grenkoba po vretju, vzh.Št. brînje, dodaj: strupeno b., ber Sevenbaum (juniperus sabina), Strp. bróčiti, brôčim (nam. im). brójiti, dodaj: brojíti, ím, kajk.-Valj. (Rad). 2. brusnica, dodaj v 3. v.: Kor. brvica, f. = brvca, Levst. (Zb. sp.). brzotisk, tíska (nam. brzotîsk). búča, dodaj v 2. v.: divja b., bie Baunrube (bryonia), Strp. buhac, m. ber Buffer (bei Gifenbahnwagen), Gor. 1. bûlec itd. 2. bûlec, lca, m. = debel gumb, Gor. buljak, m. bas Blutschwar, ber Anthrag. Poh. búnčiti se (nam. bûnčiti se). búrja, dodaj na koncu: - 4) bas Almrausch (rhododendron hirsutum), Bohinj (Gor.). burklariti, arim, vb. impf. = burklati, Str. bût, m = bèt, z bûtom = z betom, Tolm.

campîn, m. = cepin, Notr.
câpec, dodaj: — = spodnje žensko krilo, Dol.
celotisk, tíska (nam. celotîsk); — dodaj na
koncu: — češ.

cépati, praes. tudi: cépljem, Mur. cepî (nam. cepí). cepîvo (nam. cepívo). cesárščak, dodaj: - ber Raiserliche, ein faiserlich Gesinnter: dober c., Zv. céstica, f. dem. cesta. cęstka, f. dem. cesta, Levst. (Zb. sp.). cîba, dodaj: = pol jedrca orehovega, Cerkljansko - Strek. (Let.); - prim. bav. zib zib! Lodruf für das Hausgestügel, Strek. cikorija (nam. cikorija); — 2. v.: intybus (nam. intibus). cimavica, dodaj: - ber Giszapfen, vzh St. cimệr, m. der Eiszapfen, vzh.Št. címiti, cîmim (nam. im). 1. cînek, dodaj: (cínek, Cv.). cirîliski, adj. jur cirilica gehörig, Cv. emûleš, m. bas Lungenfraut (pulmonaria officinalis), vzhSt. cmúliti, dodaj na koncu: vzhŠt. cúkrovnica, f. bie Ruderbuchje, Jan. cúlco, n. dem. culo, Dalm., Valj. (Rad). cúlo, n. = cula, Dalm., Dol.cvésti, popravi tako: cvèsti (cvestì), cvetèm in cvésti, cvétem; — dodaj na koncu: nebo cvete, es find Schaferwolfen am Simmel, Gor. cvệt, v 8. v. na koncu dodaj: vzhSt. cvetan, popravi tako: 1) blumig; -2) Balms: cvetnì tjeden, cvetnà nedelja, Cv. evîrati (nam. cvírati). cvŕčati (nam. cvrčáti).

Č.

čákati, čákam (nam. am).

časovnik, m. = glagol, bas Berbum (gramm.), Jan. čâška, f. dem. čaša, Met.-Levst. (Zb. sp.). čelęsnik, dodaj: (čelęsnik, Cv.). čéliti (nam. čéliti). čenčán, ána, m. ber Plauberhans, Gor. čendráti, âm, vb. impf. = na drobno sekati, KrGora. čépati, čępam, vb. impf. = s čepi vezati (tesarski izraz), jvzhSt. česíka, f. ber Holzsplitter, vzh.St. česmîlje, n. = česminje, Dol.-Cv. čestka, f. bie Partifel (gramm.), Cv. češárek, (Cv., nam. češârek). četovodja (nam. četovodja). četveroôgelnik (nam. četveroógelnik). četveroôgeln (nam. četveroógeln). čigá, pron. (nam. čigâ), Cv.

čigàver, čigàveršen (Cv., nam. -gâv-). 1. čîstec, dodaj: 3) ein nicht befruchtetes Ei, vzhŠt. čívkniti, čîvknem, vb. pf. 1) einen Bieplaut hören lassen; - 2) č. (= udariti) koga z bičem, KrGora. čivljáti, âm, vb. impf. = čivkati, Zv. čokotáti, otâm, očem, vb. impf. platichern: ploha čokota, $Z\nu$. 1. črepáti, črépljem, vb. impf. = počasi jesti, počasi hoditi, KrGora. 2. črépati, pam, pljem itd. črepînjak, dodaj: - = kraj, kamor mečejo črepinje. črèz, I. praep. dodaj: črèz, Cv.; II. adv. čręz, Cv.; tudi: čręz, Dol. 2. čfkati, čfkam (nam. črtam). črnúlja, f. die Brünette, LjZv. čúrčelj, člja, m. ber Maistolben, KrGora.; iz nem. čúti, čújem (nam. čůjem).

D.

dânje (nam. dánje). davíca, dodaj na koncu: - tudi: dâvica, Strp. débet, dodaj v 17. v.: Dol. dejáti, III. dénem, dodaj: (dénem, Dol.). deklè, tudi: dèkle, Cv. derati (nam. dérati). deréze, dodaj na koncu: Gor. desétič, m. (nam. desetič, íča); - dodaj: = 30 parov pesti konoplje, Ig(Dol.). desétnica, desétnik (Cv., nam. -sêt-). desettisočica (nam. desettisočica). dételjen, dêteljno (nam. deteljno) seme. dételjica, doduj: mrzlicna d., ber Bitterflee. deti, II. dénem (dénem, Dol.), (nam. denem). detinji (nam. detînji). dovetdnevnica, f. eine neuntägige Anbacht, bie Novenne, Cv. devêtek (nam. devêtêk). devetêr (nam. devetér). devetkati, v 1. v. ein gemiffes (nam. gemißes). devetoggein, -ik (nam. -og-). devêtred, dodaj: devetrêd, Mur. dežéla, dežéle, -elé, (Cv., nam. ê). dežéten, dežệtni (nam. deželni) glavar. dežélski (Cv., nam. dežělski). dirēkcija (nam. dirékcija). direndaj, dodaj na koncu: dírendaj, Cv. dláka, dodaj v predzadnji vrsti: po dlaki (= po volji) biti komu, DSv. dlèsk, dléska (nam. dleska).

dléskati (nam. dléskáti). dò, II. praef. (nam. praep.). doboslôvje (nam. -slovje). dobovičast, adj. masericht, Cig. dobromîseln (nam. dobromíseln). dobrovôliče, dobrovôliček (nam. -vóli-). dohajati 1) dodaj: einruden, DZkr. dohòd, dodaj na koncu: - bie Einrudung, DZ. dojāhati (nam. dojáhati). dojen, dodaj: — dojno, ega — mleko, vzhSt. dokladek, dodaj: - = doklada, ber Buichlag, ·DZkr. dokláti, dodaj: - = zaklati (bolno živinče, da je meso še za rabo), jvzhŠt. doklê, dodaj: - tudi: wie weit? Kr. doklêr, dodaj na koncu: - 4) jo weit, Kr. dokôder (nam. dokôder). dolanji (nam. dolanji). dotbáč, dodaj: kopitni d., ber Sufreißer, Strp. dóleka (nam. dołeka). dolétanje (nam. dolệtanje). dolétati, lêtam (nam. dolêtati, am). doletávati (nam. -let-). dolệtek, tka (nam. dolêtek). dôm, dodaj na koncu: gen. tudi: domû, z dộmu, Cv. domacinec, 2), dodaj: ber Beimateberechtigte, DZkr. domešétiti, ệtim (nam. étim). domîselnost (nam. domís-). donêsek (nam. donêsek). donòs, nósa (nam. nósa). donôsek, ska, m. = donesek, DZkr. donósen, sna, adj. Beitrags-: donôsna dolznost, DZkr. doplatíti, ím (nam. doplátiti, im). doplávati, plavam (nam. doplavati, am). doplavíti, ím (nam. dopláviti, im). dopustnik, m. ber Urlauber, DZkr. dosehdôb, dosehkrát, dosehmâł, dosehmáten (nam. -seh-). doséliti se, sélim se (nam. sélim se). dosôdba (nam. dosódba). dostáti, II. stånem (nam. stanem). dostójen (nam. dostójen). dostójnost (nam. dostójnost). dostrójiti strójim (nam. im). doščéniti, ščénem (nam. ščênem). došęstek (nam. došęstek). dotik, tíka (nam. dotík). dotipati, tîpam, pljem, vb. pf. taftend erreichen o. finben. dotîrati, am (nam. dotírati, tîram).

dovôžnja (nam. dovóžnja). dovršljiv, íva, adj. = dovršen (gramm.): dovršljivi glagoli, Levst. (Zb. sp.). drêmavt (nam. drémavt). drêven (nam. drêven). drevoreja (nam. drevoreja). degnjenec, nca, m. ber Reibungslaut, Cv. drolj, m. pogl. trolj 2). drvénec (nam. drvénec). dŕžati (nam. držáti). duhóvščnica (nam. -6v-). duhóvnica (nam. duhôvnica). duplīka (nam. dūplika). dusa, 2), dodaj: - tudi: bas Lampenbochtröhrchen, Kr. dvanajstdéřen, dvanajstdnéven vvrsti za besedo: dvanajst. dvanajstfunten, dvanajstfuntnik vvrsti za besedo: dvanajsti (oziroma: dvanajsterostràn). dvanajsti, num. ber amölfte. dvorána (nam. dvorána). dvostębrje (nam. dvostébrje).

G.

ganalica, f. bas Rathfel, Volče - Erj. (Torb.), Cirk .- Baud . (Arch.). gerpa, f. ber Maistuchen, C. gladkopolt, polta, adj. von glatter Saut: gladkopolta deklica, Str. glasbovina, f. bas Musitstüd, nk. glasovódja (nam. glasovôdja). glóbati, v 5. v. pred grübeln dodaj 2). globokomîsein (nam. globokomísein). gnéčiti, im (nam. ím). góba 1), dodaj: v gobe hoditi: Schwamme suchen geben, LjZv. gomezéti, dodaj na koncu: -- mouffieren: gomezeci prah, das Braufepulver. Jan. gomúlja, dodaj: = pečena potica v podobi kolača, Notr. gòn, góna (nam. góna). gorênjski, adj. oberlanbijch. gorję, v 1. v. bais (nam. bak). gôrnik 1) in 2), dodaj: tudi: gorník, Cv. grásati (nam. grásati). grásiti (nam. grâsiti). grdíti, dodaj na koncu: - gŕditi, Valj. (Rad). grébati, grêbam (nam. am). grebệnanje (nam. grebénanje). gredé, dodaj na koncu: gredê, Cv. grêdje (nam. grêdje). 1. gréniti, grénem (nam. grênem). grenobiti, im (nam. grenobiti, ôbim).

grizíca 1) dodaj: — wîvček, s katerim se preja na klobčič navija, Ig(Dol.). gfniti, nem (nam. gfnem). grobokôp, kópa (nam. kópa). gromzélišče (nam. gromzelišče); — dodaj: KrGora. gfpa, pogl. gerpa, jirpa. gúlica, f. ein armfeliger Besity: šest nas je, pa od te gulice živimo, vxhSt. gúno, Kras, (nam. Kras.).

H.

hábiti, dodaj: habíti, ím, Cv., Valj. (Rad).

hénjati, dodaj na koncu: — (po Skrab. [Cv. XII. 12] hénjati, iz srvn. hengen — nachlaffen, aufhören).
hläčkar, rja, m. psovka meščansko oblečenemu človeku, νζħŠt.
2. hlapíti, ím (nam. hlapiti, im).
hlátati, hlätam (nam. am).
hléniti, hlệnem (nam. hleniti, nem).
hmělj, dodaj na koncu: govori se tudi: hmệt, la.
2. hobotáti, otâm (nam. otám).
hranîvec 1), dodaj: ber Sparer, Vod. (Izb. sp.).
hudomîsein (nam. hudomísein).

I. imenka, f. ber Spigname: otroku grde imenke

davati, Mariborska ok .- DSv. ino (nam. ino). ístije, dodaj: - bie Ofenthurpfoften: kamenite i., Ig (Dol.). istovnik, m. ber Berbindungsbalten, ber Ofenthurpfoften, Ig(Dol.). iz (nam. iz). îzba 1), dodaj: izbà, Cv. izbèg, béga (nam. izbêg). izblékniti (nam. izblékniti). izbljeváti (nam. izbljeváti). izbóčiti, bóčim (nam. bộčim). izdajati 2), dodaj: kleti in i. (zdajati), Bas.; jel jo je karati in i. (edajati, vermunichen), LjZv. izéti, ízmem, dodaj: izmèm, Cv. izgájiti, dodaj na koncu: - 2) i. se, absterben (o lesu), (zgajiti se) Mur. izgnánec (nam. izgnânec). izgnánka (nam. izgnánka). izgòn, góna (nam. góna). izgûba, dodaj na koncu: — = človek, ki ne ve kaj storiti in kako si pomagati, Temljine (Tolm.), Cerkljansko-Strek.(Let.). izgúriti, im, vb. pf. = izgurati: izgurjen starec. Glas.

izhodec, dca, m. izhodci (shodci), die Bienen, bie por bem Schwarmen auf Rundicaft ausgehen, vzhŠt. izkljuváti, dodaj: kljúvam. izkrváviti, avim (nam. izkrvavíti, ím).

izlégati, lêgam (nam. am).

izlégniti, nem (nam. lêgnem).

izlétati, lêtam (nam. am); — II. vb. pf. izlétati, am; dodaj: na koncu: - 2) i. se, fich burch Laufen abmuben: lacen kak 'zletan pes, Danj. (Posv. sp.).

izlíčiti, lîčim (nam. im).

izlókati, lóčem (nam. izlókati, čem).

izlòm, ióma (nam. lóma).

izmečkáti (nam. izmečkáti).

izmeniti, im (nam. izmeniti, im).

2. izmétati, mêtam (nam. tam).

izmírati, dodaj na koncu: praes. izmíram, Valj.(Rad).

izmlatek, tka, m. bas Drefchermaß, ber Drefcherlohn (in natura), Cig., SIN.-C.

izmlatiti, im, vb. pf. 1) burch Drefchen herausbringen, ausbreichen; - 2) fertig breichen, ausbreschen.

izmîdati, am (nam. izmfdati, mîdam).

izoglenéti, izogleníti, izogliti (nam. -oglj-). izogníti se, ognem se, vb. pf. ausweichen.

izpáhavec (nam. izpáhavec).

1. izpehováti, vb. impf. ad izpehati (nam. izpéhati).

2. izpehováti, ûjem, vb. impf. ad izpehniti.

izpískati, skam, dodaj: ščem.

izplákati, am (nam. plakam).

izplêvšati (nam. izplevšati).

izplóskati (nam. izplóskati).

izpočítati 1), dodaj: ermagen: zapovedi božje po gostem premišljevati in izpočitati, (spo-) Jsvkr.

izpodręc, m., pogl. izpodbrec.

izprázniti, im (nam. práznim).

izpreletováti, ûjem, vb. impf. ad izpreleteti; 1) anwandeln; - 2) i. se, bin u. ber fliegen: golobje se izpreletujejo, Z.

izpreobŕnjenje, dodaj: izpreobrnjenje, Valj. (Rad).

izpúhati, am (nam. půham).

izrêtati, dodaj: - (pren.) izretan, physisch zerrüttet, Dol.

izrúžiti, růžim (nam. im).

izsęłnik (nam. izsełnik).

izsípati, sîpam (nam. pam).

izsméjati se, sméjem se, dodaj: sméjam se.

izstrójiti, strójim (nam. im).

izšáliti se, šálim se (nam. im se).

iztêhtati, am (nam. iztéhtati, têhtam.)

iztékati, têkam, dodaj: čem.

iztekvež, m. die Amortisation: na i. si denarja izposoditi, Savinska dol.

iztélen, pravilneje: stélen.

izteptáti, izteptávati (nam. -tep).

iztisk, tíska (nam. iztîsk).

iztrépati, trêpam, pljem, vb. impf. ad iztrépati (·páti), Dol.

iztręzniti, nem. vb. pf. = iztrezniti, im.

izúmiti, dodaj na koncu (nam. stsl.): ves je že izumljen, Bohinj (Gor.).

izústiti, ûstim (nam. im).

izvęžiti, im, (nam. izvęžíti, ím).

J.

jájce, dodaj na koncu: — jajce, jájce, Cv. járica 2), eine im Frühjahr ausgebrütete Henne

(nam. eine junge Benne). jędkati, dodaj: - = jesti (v otročjem govoru), Dol.

jégati, vb. pf. (nam. impf.).

jelệnče (nam. -énče).

jesénščak (nam. -sęn-).

2. jeza, v 2. v. Hanfelstuhl (nam. Baufel-stuhl) jezíčiti, dodaj: kaj, še ti bodeš tu jezičila? Jurč.

K.

kadilo, dodaj: - 3) bie Rauchrequisiten, Zv. kakǫ́ (nam. kakǫ̂), Cν.

kàkor (nam. kàkor); dodaj na koncu: - kàker, Cv.

2. kat, dodaj: - coll. bie Mulatreber: s kalom pitati živino, Gor.

kápčiti (nam. kapčiti).

kâpek, pka, m. == 1. kap 2): šel sem po celi vasi od kapka do kapka, Rib.

kâvec, dodaj na koncu: pogl. skavec.

kedo, v 2. v. Cv. II. 5. (nam. 51).

kisík, kisíkov, (nam. -ik).

klada 2) dodaj: - ber Grundbalten eines holgernen Gebaubes an ber Langenfeite, jugh St.

klâłnik, ki stoji za besedo: klasti, vvrsti za besedo: klalnica.

klasováti, dodaj na koncu: k. se, in Rolben schießen: koruza se klasuje, jvzhSt.

kléjati, bolje menda: klejáti.

kljúčiti, kljúčim (nam. im).

kmętski, adj. Bauern-, bauerlich, nk.

kočemajka, f. prim. polj. kuczbaj, grober Flanell, kuczbajka, ein baraus gemachter Frauenrođ.

kolačnik, dodaj: - = tvorilo za kolače, Gor.

kolēg, m. = kolega. kolēga, m. tovariš v šoli, v službi itd., ber College. 2. koléhati (nam. kolékati). kólikočas, kólikokrat (nam. kóliko-). kôlikor (nam. kôlikor); dodaj na koncu: kòliker, Cv. kolôvratec (nam. -lôv-). korên, dodaj na koncu v predzadnji vrsti, bozicni k., die Binterblume (eranthis). korenosloven, vna, adj. ethmologisch, Cv. korenoslôvje, n. die Etymologie, nk. kosítrski, adj. = kositrov, Cig. kotlenica, f. ber Reffelofen, vahSt. kováčnik, Beifblatt (nam. Beis-). kovačúlja, f. = kovačica 1), Gor. kóza 2) dodaj: die einreihige, überdachte Ge-treideharfe, Otaleke(Gorik.)-Strek.(Let.). kozlovisce, n. die einreihige, überbachte Ge-treibeharfe, Otalete(Goris.)-Strek.(Let.). kratkodóben, -bnost (nam. -dób-). kréhniti (nam. kréhniti). 2. krès, krésa (nam. krésa). krésniti, kręsnem (nam. kresnem). kfhati, am (nam. kfham). kritje (nam. kritje). krivina 1) dodaj: - krivine, bie gefrümmten Sutfebern, Notr. krívka (nam. krívka). krozúlja, na koncu: Zv. (nam. Vrt.). krožílo, n. ber Birtel, vzhSt. krpúcati, úcam (nam. am). krūšar, dodaj na koncu: krušár, Kras. krūšarica, dodaj na koncu: krušarica, Kras. kučemájka, f. = kočemajka, C. 1. kútiti se (nam. kutiti se). kvânta do: kvantuza vvrsti pred besedo: kvapa. kvîšku, dodaj na koncu: — kvíšku, Cv. kvîhati, dodaj: govori se tudi: kvêrhati kvîrhati, vzh.St.-C.

T.

1. légniti (nam. légniti).
1ékniti, dodaj na koncu: — praes. léknem, Cv.
1eníti se, ím se (nam. léniti se, im se); na koncu dodaj: tudi: léniti se.
1enobíti se, ím se (nam. lenóbiti se, ôbim se).
1epák, m. bie Affiche, nk.
1éskniti, lésknem (nam. lésknem).
1esníčnjak (nam. lesníčnjak).
1estváne, f. pl. ber Leiterwagen, Dol.

léščerba (nam. léščerba).
ležânec, nca, m. bie Thürpfoste, Cerkno(Goriš.).
ljúbček, ljúbčič, ljúbec, ljúbek (nam. ljûb-).
loščèc, dodaj na koncu: lóščec, Cv.
lotíti se, dodaj na koncu: lótiti se, lótim se, Valj.(Rad).
lóven, lôvna (nam. lôvna) doba.
lôvež (nam. lôvež).
lôvstvo (nam. lôvstvo).
lučâšnica, dodaj: — lučalnice — zanke pri statvah za tkanje rešet, Rib.

M.

mándravec, vca, m. = mendravec 3), Gor. mejáš, dodaj na koncu: — 3) ber Rainweg zwijchen zwei Felbern, Dol. méjen (nam, méjen). mejzóben, bna, adj. bental (gramm.), Cv. melek, dodaj v začetku: ber mehlige Theil bes Betreibefornes, vihSt. mendravec, dodaj na koncu: Dol. mériti, mêrim (nam. mêri). męšiček 1), dodaj: - bie Handharmonita, Lašče. méžiti 1), dodaj: mežíti, ím, Dol. míliti, mílim (nam. milím). mîmo, dodaj na koncu: — mimo, Cv. mîšnik, m. = vrtovrat, bie Kornweihe, C. mlajíti, ím (nam. im). močičevje, n. bie Breifelbeere, Gor. morè, adv. Rib., pogl. morebiti. mornár, dodaj na koncu: prim. it. marinaro. mộtiti, v predzadnji vrsti: jvzhŠt. (nam. Piš.) movjè, (nam. movje). moždžíti, ím (nam. moždžiti, im). mfzniti, mfznem (nam. mfznem).

N.

nabôjec (nam. nabôjec).
nabójnost (nam. nabójnost).
nabrljúzgati, am (nam. nabrljúzgati, úzgam).
načákati se, čákam se (nam. am se).
načétek (nam. načétek).
načéten, načétni (nam. načetni) list.
načétiti (nam. načétiti).
načétije, načétnica, načétnik, načétništvo,
(nam. -čé-).
načénjati (nam. načénjati).
nadgôrnik (nam. nadgôrnik).
nadstébrje (nam. nadstébrje).
najprvi, num. ber allererfte.
nakôp, kópa (nam. kópa).

1. nakvásiti, in 2. nakvásiti (nam. nakvásiti objáviti, javim (nam. im). 1) in 2).). oblôžek (nam. oblôžek). nalętek (nam. naletek). obnòs, nósa (nam. nósa). nalômek (nam. nalômek). obôd, dodaj na koncu: obôd, Cv. namětek (nam. namětek). obóžiti, menda bolj prav: obožíti ím; prim. namiljati, am (nam. namiljati, mīljam). rus. božítь. naộčen (nam. naóčen). obpuščénje, n. bie Bermuftung, Dalm. naoráti, dodaj: órjem. 2. obróčiti se, róčim se, vb. pf. o. se koga, sich um jemanden fümmern: se obročil se napháti, pšèm (nam. pšêm). me ni, er hat mich ignoriert, Ip., Goris. naplákati se, am se (nam. plakam se). obžúliti, im, vb. pf. = ožuliti. naplóskati se (nam. naplóskati se). očítati, am (nam. očítam). napótiti 2), dodaj: - n. koga, jemanbem etwas odcebráti, am, vb. pf. wegreißen: o. vitro od weiß machen, Notr. palice, vitra se od palice odcebra löst sich napovêdanec (nam. napovédanec). ab), Rib.; - prim. cefrati. naribiti se, rîbim se (nam. im se). 1. oddājati, jam, jem (nam. am). narîv (nam. nariv, riva). odkávati (nam. odkávati). národ, dodaj na koncu: nav. národ, národa. odplákati, am (nam. plâkam). nasédati, sédam (nam. sêdam). odrîv (nam. odriv, ríva). nasloben, bna, adj. wollüstig, ogr.-C. odstoten (nam. odstoten). naslobiti se, im se, vb. pf. bie Bollust satt odstrójiti, strójim (nam. im). genießen, ogr.-M., C. odšepetáti, etâm, áčem (éčem), (nam. -šepet.). naslobnost, f. bie Bolluft, C. odšestjè (nam. odšéstje). naslobováti, üjem, vb. impf. in Bollust leben. ogr.-M., C. odteptáti (nam. odteptáti), nasnážiti se, snážim se (nam. im se). odzívati, vam, vljem (nam. am). nastrójiti, strójim (nam. im). ôgelje, dodaj na koncu: ógelje, Cv. našepetáti, etâm, áčem (Cv. X. 3), (éčem), oglénec, -nček, -nčev, nka, (nam. -ện-). (nam. -šepet-). ográčati, dodaj na koncu: Ist.-Levst.(Zb. sp.). našętati se, tam, čem se (nam. am se). oję, dodaj na koncu: oję, Cv. našpíliti, špîlim (nam. im). okljúčiti, kljúčim (nam. im). natékati, têkam, dodaj: čem. okfhati, am (nam. kfham). natóriti (nam. natóriti). okrôvec (nam. okrôvec). navóščiti, im (nam. navoščíti, ím). ôliti (nam. oliti?). nažléviti se (nam. nažléviti se). omiljati, am (nam. mîljam). nedostójen, nedostójnost (nam. -stój-). oplákati, am (nam. plákam). nedovršljiv, íva, adj. = nedovršen (gramm.), opočítati, am (nam. čîtam). Levst.(Zb. sp.). ópołn (nam. opółn). némški, adj. beutích. oráti, dodaj na koncu: tudi: órati, Dol. nestvòr, stvóra (nam. stvóra). osébiti, dodaj na koncu: - personificieren, nk. néžen (nam. nêžen). ničemurnost, dodaj na koncu: - ničemurósemsto, num. = osem sto, achthunbert; -prim. sto in izvedenke. nost, Cv. ničevędec, dca, m. ber Ignorant, Levst. (Zb. sp.). ostrójiti, strójim (nam. im). nôhet (nam. nôhet); dodaj na koncu: tudi: oškrnjáti, am (nam. oškŕnjati, am). nôhet; nohèt, htà, Cv. ošpętelj (nam. ošpetelj). nošnja, dodaj: - bie Rleibertracht. ošvigati, dodaj: - burch Anichlagen entfornen: nòv, dodaj na koncu: — tudi nôv, Cv. o. ržen snop, Tolm. novák, dodaj: - prvič podkovan konj, Rib. oteptáti (nam. oteptáti). novost, dodaj: - novosti, Reuigfeiten, Cv. óves, dodaj na koncu: — gen. ovsà, Cv. núšati, am, vb. impf. = njušati, Goriš. ovóščiti, im (nam. ovoščíti, ím). ozlat, áta, adj. Inotig: ozlato živčevje, baš Gangliennervenspftem, Erj. (Som.). obhôdnica (nam. -hód-). ožèg, žéga, m. = ožeg, Mik.

obitelj (nam. obîtelj).

ožvekáti, am (nam. ožvékati am).

Digitized by GOOGIC

P.

pálica 2), dodaj: = 2 rifa, $j\nu z h \tilde{S}t$. pastirica, dodaj: siva p., bie Ruhftelze (motacilla boarula), Frey (F.). paštnati, am, vb. impf. (pf.) terraffieren, Prim. paštnik, m. = pašten, Prim. 1. pecljáti, dodaj: rebeln. pêstuna, f. = pestunja, Cv. písemce, dodaj: pisemce - glavica = cifra - moż (v igri, pri kateri denar mečejo ter ugibajo, na katero plat pade denar), Notr. piskuljice, f. pl. eine Art hirtenpfeife aus Schilf, vzhŠt. pîščec, dodaj na koncu: — píščec (g. pišca), Cv. 2. plodíti, = poditi (nam. ploditi) $p\hat{q}ba$, m. = pob. pobégniti, bêgnem (nam. nem). pobêgnjenec (nam. -bég-). podčelje (nam. podčelje). podlan, f. (nam. pódlan). podoček, čka, m. bas Rebenauge, bas neben einem (z. B. abgestorbenen) Triebe sich bilbet, jvzhŠt. podpôlno (nam. podpólno). podsek, dodaj: ber Quergrunbbalten an ber Breitenseite: podseki vežejo klade, jvzhŠt. podsôłnčen (nam. podsółnčen). podstrójiti, strójim (nam. im). podsúti, sûjem (nam. sújem). podurek, dodaj na koncu: vzh.Št. podvesa, f. ein überhangenber Fels, Savinska poganjič, dodej: Notr.; poganjič, Cv. pogib, giba (nam. pogib). 2. pogòj, gója (nam. gója). pogoltáti, âm (nam. pogóltati, am). pohlévnik (nam. pohlévnik). poizvédeti (nam. poizvedéti). poklékniti, nem (nam. klêknem). pokôrnik, dodaj: tudi: pokôrnik in pokorník, Valj.(Rad). pokròv, króva (nam. króva). pokróven (nam. pokróven). 1. poletováti, üjem, vb. impf. hiu und ber fliegen. 2. poletováti itd. półh, na koncu: pòłh (nam. półh). polòm, lóma (nam. loma). półżijiv, adj. jolania, BiKr.-DSv. pomečkáti (nam. pomečkati). pomik, míka (nam. pomík). pômneti, im (nam, pómneti, pômnim).

pômniti, im (nam. pómniti, pômnim),

penavljáten, dodaj na koncu: (ponavljavni glagoli, Cv.). popan, Singrun (nam. Sinn -); dodaj: popan, pósion, sióna (nam: sióna). postrójiti, strójim (nam. im). posúti, sûjem (nam. sújem). potêhtati, am (nam. potéhtati, têhtam). potepůšnica, f. = potepuhinja, C. potéžen, žna, adj. Bug. (mech.): potéžna proznost, die Bugelasticitat, Cig.(T.). potóliti, tólim (nam. potóliti, im). potóriti, tórim (nam. potóriti, im). povédniti, vệdnem (nam. nem). povêljstvo (nam. povêljstvo). povítje (nam. povítje). povóščiti, im (nam. povoščíti, ím). površíti, ím (nam. povŕšiti, im). povserod (nam. povserod), Goriš.-Erj.(Torb.). pozîv (nam. poziv, zíva). predtégniti, dodaj: predtegnjen, Vod.-Cv. 1. predvekáti, âm (nam. predvékati, am). 2. predvékati, am, vb. impf. wiedertauen, Cv. pregraja 2), dodaj: prégraja, Cv. prehlapíti, ím (nam. prehlápiti). 1. prekvásiti = prekvasiti 1) in 2). 2. prekvásiti = prekvasiti 3). prelîv (nam. prelìv, líva). premírati, mîram (nam. mîra). prémog, v 7. v. Canneltoble (nam. Cancels tohle). preoráti, orâm, (nam. -ám). prepisnik, m. ber Spirant (gramm.), Cv. prépor, pora (nam. pora). prepóren (nam. prepóren). présad, dodaj na koncu: présad, Cv. pretezîn, m. ber Langbein, vihSt. previhati, ham, šem (nam. am). prévita, dodaj: prêvita, Cv. 2. prežívljati, dodaj na koncu: jvzhŠt. pričákati, čákam (nam. am). prihodnik, m. ber Antommling. Cig., C., DZ., LjZv., kajk.-Valj.(Rad). priribiti, rîbim (nam. im). prisęžen (nam. -sęž-). privíhati, ham, šem (nam. am). pticar, dodaj: - 3) ber Zwergfalte (falco aesalon), Frey (F.); - tudi : ber Fintenhabicht, Frey.(F.).

R.

rahlíti, ím, (nam. îm).

1. razkvásiti = razkvasiti 1).

2. razkvasiti = razkvasiti 2).

1. razpòr = razpor 1).

2. razpòr - razpor 2).

razrováti, róvljem, vb. pf. žermühlen: razrovana postelja, Npes.-Vraz.

razsehèl, hla, adj. — razsušen, Dalm.-Cv. razšibráti, âm, vb. pf. zu Splittern zerichlagen: r. kamenje, Lašče-Levst.(Rok.). raztóriti, tórim (nam. raztóriti). ribolòv, lóva (nam. lóva).

S.

sáčiti, säčim (nam. im).
sáliti, im, vb. impf. = sickati, v7hŠt.
satják, m. poprek sekan mlinski kamen, ber Bürstenstein, v7hŠt.

1. shòd, 3) pl. shodi, dodaj na koncu: Kras.
síckati, am, vb. impf. zischen (v. ber Ganš), v7hŠt.
skrinja, dodaj na koncu: — prim. škrinja.
sodneemôlec, lca (nam. -môljec, ljca).
spéšiti (nam. spešiti).
stákati, kam, čem (nam. am).
strómiti, strómim (nam. stromíti, im).
svêst, svêsta (nam. svésta).

Š.

ščegętec (nam. ščegętec). šteder, m. = štedir: vaga na š., die Schnellwage, Cig.

T.

tonvà, f. eine musbenförmige Bertiefung im Boben (bes. bei Felbern), Gor. tovornik, dodaj: — 2) = krošnja, Jurč.

U.

1. uleníti se, ím se (nam. uleniti se, im se).
ulisíčiti, îčim, vb. pf. überlisten, bethören;
tete ni mogel hudič u. ("vlesičiti"), Glas.
umřščina, f. = kar se da grobokopom in
noscem, Notr.

usedenica, dodaj: usedenico (faure Milch) jedo po leti, νηhSt.

usekâvec, vca, m. = usekač, Dol.

usékniti, dodaj: — (pren.) u. (= okaniti) koga za denar, Vod. (Izb. sp.).

usésti se 2), dodaj: usedeno mleko = kislo mleko, Glas.

úškati, am, vb. impf. = ukati, jauchzen, jvzhŠt.

V.

vedrník, m. ber Aufheiterer: Gorenjci zovejo sv. Janeza in sv. Pavla vedrnika.
 vísiti, vîsim (nam. im).
 vodolij, líja (nam. -lîj).
 vzlîc, praep. c. dat. = navzlic, troh, nk.

Z.

zalęnobíti, ím (nam. zalęnóbiti, ôbim).
zamežljáti, v 3. v. tlatterig (nam. tlaterig).
zaúškati, am, vb. pf. = zaukati, aufjauchzen, jvzhŠt.

RETURN CIRCU	Main Library	PARTMENT 642-3403
HOME USE	2	3
4	5	6
6-month loans may be	recharged by bri	LLED AFTER 7 DAYS ed by calling 642-3405 nging books to Circulation Desk ide 4 days prior to due date
DUE	AS STAMP	ED BELOW
AUG 1 4 1977		
RED. CIR. MAY 7 1981		
DEC 2 1 1999		
FORM NO. DD 6, 40m, 6	76 UNIVERS	ITY OF CALIFORNIA, BERKELEY BERKELEY, CA 94720

10 19625

338181

Pleteronik

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

Digitized by Google

